Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ
ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑ
ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ
ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ
ΑΡΧΑΙΑ

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Γ

«Τὸ πρῶτον βιβλίον παντὸς Ἕλληνος εἶναι τὸ Λεξικὸν τῆς γλώσσης του».
Κοραῆς

ΕΚΔΟΣΕΙΣ - **ΔΟΜΗ** - Α.Ε.
Ναυαρίνου 20 τηλ. 637 389 - 612 056
ΑΘΗΝΑΙ

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

α.	=ἄλλως
αἰολ.	=αἰολικός,-όν
αἰτ.	=αἰτιατική
ἄκλ.	=ἄκλιτος,-ον
ἀλβ.	=ἀλβανική,-ικός
ἀλληλοπθ.	=ἀλληλοπαθής
ἀλχημ.	=ἀλχημιστής,-ικός
ἀμτβ.	=ἀμετάβατος,-ον,-ως
ἀμφ.	=ἀμφίβολον
ἀναγν.	=ἀναγνωστέον
ἀ ατ.	=ἀνατομική,-ός
ἀνέκδ.	=ἀνέκδοτος,-ον
ἀντικ.	=ἀντικείμενον
ἀντικειμ.	=ἀντικειμενικός,-ή,όν,-ῶς
ἀντιδ.	=ἀντιδισστολή
ἀντίθ.	=ἀντίθετον,-ος,-ως
ἀντίστ.	=ἀντίστοιχος-ον
ἀντων.	=ἀντωνυμία
ἀνών.	=ἀνώνυμος-οι
ἀόρ.	=ἀόριστος
ἀπ.	=ἀπόσπασμα,-ματα
ἀπαρφ.	=ἀπαρέμφατον
ἀποθ.	=ἀποθετικὸν ῥῆμο
ἀπόκρ.	=ἀπόκρισις
ἀπολ.	=ἀπολύτως
ἀπρόσ.	=ἀπρόσωπον
ἀραβ.	=ἀραβική,-ικός
ἀρ·μ.	=ἀραμαϊκή,-ός
ἀρκ.	=ἀρκαδικός,-ή,-όν
ἀρσ.	=ἀρσενικόν
ἀρχ.	=ἀρχαῖος,-α,-ον
ἀρχ. λεξ.	=ἀρχαῖα λεξικὰ
ἀρχιτ κτ.	=ἀρχιτεκτονική,-ός
ἀσσίζ.	=ἀσσίζαι
ἀστρολ.	=ἀστρολογία,-ικός
ἀστρον.	=ἀστρονομία,-ικός
ἀσυν.	=ἀσυναίρετος,-ον
αὐξ.	=αὔξησις
αὐτοπθ.	=αὐτοπαθής
ἄχρ.	=ἄχρηστος
β.	=βίος
βιολ.	=βιολογία,-ικός,-ῶς
βλ.	=βλέπε
βλ. λ.	=βλέπε λέξιν
βλ. λς.	=βλέπε λέξε ς
βοιωτ.	=βοιωτικός,-ή,-όν
βυζ.	=βυζαντινός,-ή,-όν
βοταν.	=βοτανική,-ικός
γαλλ.	=γαλλική,-ικός
γεν.	=γενικός,-ή,-όν,-ῶ
γενικ.	=πτῶσις γενική
γερμ.	=γερμανική, ός
γεωδ.	=γεωδαισια,-ικός
γεωλ.	=γεωλογία,-ικός,-ῶς
γεωμ.	=γεωμετρία,-ι ὸς
γλωσσ	=γλωσσάριον,-α
γνωμ.	=γνωμικὸν
γρ.	=γραφή
γραμμ.	=γραμματική,-ός,-ῶς
γρπ.	=γραπτίον
δ. ἀνάγν.	=διάφορος ἀνάγνωσις
δ.γρ.	=διάφορος γραφή
δεικτ.	=δε κτικός,-όν
δηλ.	=δηλαδή
δημ.	=δημοτική,-ός,-όν
διάθ.	=διάθεσις
δ. δίστ.	=δημοτικὸν δίστ χον
δ.ἑρμ.	=διάφορος ἑρμηνεία
δ. μυρ.	=δημοτικὸν μυρολόγι
δίγ.	=δίγεστον
διορ.	=διορισμός
διόρθ.	=διόρθωσις
δ.πρόφ.	=διάφορος προφορά
δ.τραγ.	=δημοτικὸ τραγούδι
δοτ.	=δοτική
δυϊκ.	=δυϊκός
δυν.	=δυνητικός
δωρ.	=δωρικός,-όν
ἑβρ.	=ἑβραϊκή,-ικός
ἐγκλ.	=ἐγκλιτικόν,-ός
εἰδ.	=εἰδικός,-ῶς
εἰκ.	=εἰκασία
εἰρων.	=εἰρωνικός,-ῶς
ἐκδ.	=ἔκδοσις
ἐκκλ.	=ἐκκλησιαστικός,-ῶς
ἐκφ.	=ἐκφορ
Ἔκφρ.	=Ἔκφρασις,-εις
ἐλεγ.	=ἐλεγεῖον,-εία,-ειακός
ἐμπρόθ.	=ἐμπρόθετος,-έτως
ἑν.	=ἑνικός
ἐνάρθρ.	=ἐνάρθρως
ἐνεργ.	=ἐνεργητικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐνεστ.	=ἐνεστώς
ἐνν.	=ἐννοεῖται
ἔνν.	=ἔννοια
ἐντ.	=ἐντεῦθεν
ἐξορκ.	=ἐξορκισμός,-οί
ἐπ.	=ἐπικός,-όν
ἐπέκτ.	=ἐπέκτασις
Ἐπιγρ.	=Ἐπιγραφή
ἐπίγρ.	=ἐπίγραμμα
ἐπίθ.	=ἐπίθετον
ἐπιθετ.	=ἐπιθετικός,-ή,-όν,-ῶς
ἐπίρρ.	=ἐπίρρημα
ἐπιφ.	=ἐπιφώνημα
ἑρμ.	=ἑρμηνεία
ἐρώτ.	=ἐρώτησις
ἐσφ.γρ.	=ἐσφαλμένη γραφή
ἑτερόκλ.	=ἑτερόκλιτον
εὐκτ.	=εὐκτική
εὐφημ.	=εὐφημισμός
εὔχρ.	=εὔχρηστος,-ον
ἐφετ.	=ἐφετικόν
ζῳολ.	=ζῳολογία,-ικός
θ.	=θέμα
θεοδ.	=θεοδοσιανός
θηλ.	=θηλυκόν
θρησκειολ.	=θρησκειολογία,-ικός
ἰατρ.	=ἰατρική,-ικός,-ῶς
ἰδ.	=ἰδίως
ἱσπ.	=ἱσπανικός,-ή,-όν
ἱστ.	=ἱστορία,-ικός,-ῶς
ἰταλ.	=ἰταλική,-ικός
ἰων.	=ἰωνικός,-όν
κ.	=καὶ
κ.ἄ.	=καὶ ἄλλα
κ.ἀλλαχ.	=καὶ ἀλλαχοῦ
κατ.	=κατηγορούμενον
κατηγ.	=κατηγορηματικός.-ή-,όν
κρητ.	=κρητικός,-όν
κτ.	=κατὰ
κτλ.	=καὶ τὰ λοιπά
κττ.	=καὶ τὰ τοιαῦτα
κύρ.	=κύριος,-ον
κυρ.	=κυρίως
κῶδ.	=κῶδιξ, -ικες
κωμ.	=κωμικός-ῶς,
λ.	=λέξις
λ.τραγ.	=λαϊκὸν τραγούδι
λακων.	=λακωνικός,-ικῶς
λατ.	=λατινική,-ικός
λεγόμ.	=λεγόμενος,-ον
Λειτουργ.	=Λειτουργικὰ βιβλία
λόγ.	=λόγος, λόγιον
λυρ.	=λυρικός,-ή,-όν,-ῶς
μ.	=μόνον
μαγ.	=μαγικός
μαθημ.	=μαθηματικός,-ά
μγθ.	=μεγεθυντικόν
ΜΜ	=Μανιάτικα Μυρολόγια
μεθομ.	=μεθομηρικός,-ή,-όν,-ῶς
μέλλ.	=μέλλων
μέσ.	=μέσος,-ον
μετεωρ.	=μετεωρολογικός-ῶς
μετοχ.	=μετοχικός,-κῶς
μετων.	=μετωνυμία,-ός,-ῶς
μουσ.	=μουσική,-ικός,-ικῶς
μσν.	=μεσαιωνικόν,-ικός
μτ.	=μετά
μτβ.	=μεταβατικός,-ή,όν,-ῶς
μτγν.	=μεταγενέστερον,-ος
μτφ.	=μεταφορικῶς
μτφρ.	=μετάφρασις
μτχ.	=μετοχή
ναυτ.	=ναυτικός,-ή,-όν,-ῶς

νεώτ.	=νεώτερ -ος
νομ.	=νομική,-ικῶς
νομοκ.	=νομοκάνων
ὅθ.	=ὅθεν
οἰκογ.	=οἰκογένεια
ὁμ.	=ὅμοιος,-ὁμοίως
ὁμοιογ.	=ὁμοιογένεια
ὄν.	=ὄνομα
ὀνομαστ.	=ὀνομαστική
ὅρ.	=ὅρος
ὀρθότ.	=ὀρθότερον,-ος
ὁριστ.	=ὁριστική
ὀρυκτολ.	=ὀρυκτολογία,-ικός
οὐδ.	=οὐδέτερον
οὐσ	=οὐσιαστικὸ
π.	=παρά
παθ.	=παθητικός,-ικῶς
Πάπ.	=Πάπυροι
παράγ.	=παράγωγον, -α
παραθ.	=παράθεσις,-ετικός
παρακ.	=παρακείμενος
παράλλ.	=παράλληλος,-ον
παρατ.	=παρατατικός
παρερμ.	=παρερμηνεία
παρισ.	=παρισινός
παροιμ.	=παροιμία
περίφρ.	=περίφρασις,-ικῶς
περσ.	=περσική,-ός
πιθ.	=πιθανός,-ῶς
πλάγ.	=πλάγιος
πληθ.	=πληθυντικός
ποι.	=ποιητικός,-ικῶς
πραγμ.	=πρᾶγμα,-ατα
προβλ.	=παράβαλε
πρόσ.	=πρόσωπον,-α
προσηγ.	=προσηγορικός,-ῶς
προστ.	=προστακτική
πρότασ.	=πρότασις
ρ.	=ρῆμα
ρηματ.	=ρηματικός,-ή,-όν
ρηματ. π.	=ρηματικὰ παράγωγα*
ρητορ.	=ρητορικός,-ικῶς
ρίζ.	=ρίζα
σ.	=σελίς
σανσκρ.	=σανσκριτικός
σατυρ.	=σατυρικός,-ικῶς
σημ.	=σημασία
σημιτ.	=σημιτι ὸς
σκώλ.	=σκώλιον
σλαβ.	=σλαβική,-ικός
σπαν.	=σπάνιος,-ως
στερ.	=στερητικόν
στρ.	=στροφή
στρατ.	=στρατιωτικός,-ῶς
συγγ.	=συγγενικός,-ῶς
συγκ.	=συγκοπή
συγκεκ.	=συγκεκομμένος,-ως
συγκρ.	=συγκριτικός,-ικῶς
συλλ.	=συλλαβή
Συναξ.	=Συναξάριον,-ιστής
σύνδ.	=σύνδεσμος
συνεκδ.	=συνεκδοχική,-ικῶς
συνεκφ.	=συνεκφορά
συνήθ.	=συνήθης,-ως
συνηρ.	=συνηρημένος
συνθ.	=σύνθεσις, συνθετικός
σύντ.	=σύνταξις
συχν.	=συχνάκις
σχόλ.	=σχόλιον,-α
Σχολ.	=Σχολιαστής
τ.	=τύπος
τμ.	=τμῆσις
τελικ.	=τελικός
τοπογρ.	=τοπογραφία,-ικός
τουρκ.	=τουρκική,-ικός
τροπ.	=τρ κός,-ῶς
Τυπικ.	=ΤυπικὸνΜοναστηρίων
ὑπερθ.	=ὑπερθετικόν,-ῶς
ὑπερσ.	=ὑπερσυντέλικος
ὑποθετ.	=ὑποθετικός
ὑποκ.	=ὑποκείμενον
ὑποκειμ.	=ὑποκειμενικός,-ῶς
ὑποκορ.	=ὑποκοριστικόν,-ῶς
ὑποτ.	=ὑποτακτική
φαρμακ.	=φαρμακολογία,-ικός
φαρμακευτ.	=φαρμακευτικός,-όν
φιλοσ.	=φιλοσοφία,-ικός
φρ.	=φράσις
φυσ.	=φυσικός,-ῶς
χειρόγρ.	=χειρόγραφον,-α
χημ.	=χημεία,-ικός
χρ.	=χρῆσις
χρν.	=χρόνος
χρησμ.	=χρησμός
χρον.	=χρονικός,-ῶς
Χρονογρ.	=Χρονογραφία,-φος,-οι
Ψ	=Ψευδο-
ψήφ.	=ψήφισμα
ὡσ.	=ὡσαύτως

* Τὰ ρηματ. π. τίθενται ἐν τέλει τοῦ ἑρμηνεύματος ὑπὸ ἴδιον ἀριθμὸν πρὸς εὐχέρειαν τῆς ἀναζητήσεως.
Αἱ λοιπαὶ ἐν τῷ κειμένῳ συντετμημέναι λέξεις εἶναι εὐδιάγνωστοι.

λασσίων ζώων εὑρισκομένων ἐν ἀπολιθώσει, τῆς οἰκογενείας τῶν **εὐγενιακρινιδῶν.**

ἀσπιδόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπανία παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ μαρμαρυγίου φλογωπίτου, ἐμφανιζομένη ὑπὸ μορφὴν ἀσπιδοειδῶν πετάλων.

ἀσπιδόμορφα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **χρυσομελιδῶν.**

ἀσπιδόν Σουΐδ. « δίκην συνασπισμοῦ ».

ἀσπιδόνωτον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ὀρθοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκριδιδῶν.**

ἀσπιδοπηγεῖον (τὸ) κ. **ἀσπιδοπήγιον** τὸ ἐργαστήριον, ἐν ᾧ πήγνυνται, κατασκευάζονται αἱ ἀσπίδες: Δημ.945 **ἀναγνώσεται τὰς συνθήκας, καθ᾽ ἃς ἐμίσθωσε. . τὸ ἀσπιδοπηγεῖον,** Πολυδ.7,155.

ἀσπιδοπηγός (ὁ) μτγν. ὁ κατασκευαστὴς ἀσπίδων, ἀσπιδοποιός: Πολυδ.1,149.

ἀσπιδοποιΐα (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ κατασκευὴ ἀσπίδων· ‖ ἡ ποιητικὴ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου περιγραφὴ τῆς ἀσπίδος, ἣν ὁ Ἥφαιστος κατεσκεύασε διὰ τὸν Ἀχιλλέα: σχόλ.Εὐστ.Ἰλ.1154,4)· 2) νεώτ. ἡ τέχνη ἢ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀσπιδοποιοῦ.

ἀσπιδοποιός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευάζων ἀσπίδας, ἄ. ἀσπιδοπηγός: Πολυδ.7,155.

ἀσπιδορρυγχίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιολ. οἰκογένεια ἰχθύων τῆς τάξεως τῶν **γανοειδῶν,** ἀπαντῶσα ἐν ἀπολιθώσει.

ἀσπιδόρρυγχος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μεγάλων ἰχθύων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει, τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσπιδορρυγχιδῶν.**

ἀσπιδοσαμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **ἀσπιδοσπερμίνη** κ. **ἀσπιδοσπερματίνη** βλ.λ.

ἀσπιδόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀμφιβίων σπονδυλωτῶν ζώων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει, τῆς ὑποτάξεως τῶν **τεμνοσπονδύλων.**

ἀσπιδοσίφων-ωνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **γεφυριδῶν.**

ἀσπιδόσπερμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀποκυανωδῶν** περιλαμβάνον δένδρα τῶν θερμῶν χωρῶν, ὧν τὸ ξύλον τοῦ κορμοῦ χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν ξυλογραφίαν καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν ἐπίπλων.

ἀσπιδοσπερματίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **ἀσπιδοσπερμίνη** κ. **ἀσπιδοσαμίνη** ἀλκαλοειδὲς ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἀσπιδοσπέρματος βλ.λ.

ἀσπιδοσπερμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **ἀσπιδοσαμίνη** κ. ἀσπιδοσπερματίνη βλ.λ.

ἀσπιδοστήθω (ἡ) δημ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ ἔχουσα στῆθος κυρτοειδῶς ἐξέχον αἱονεὶ ὡς ἡ ἀσπίς.

ἀσπιδόσωμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων ζώων τῆς τάξεως τῶν **αἰλουροειδῶν ἀστεροζώων** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τῆς κατωτέρας δεβονίου ὑποπεριόδου.

ἀσπιδότροφος-ον μτγν. ὁ δι᾽ ὄφεων ἀσπίδων τρεφόμενος, ὁ τρώγων ὄφεις ἀσπίδας: Γαλ.11,143 **τοὺς ἀσπιδοτρόφους Μόρσους.**

ἀσπίδουρα (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς τάξεως τῶν **ὀφιουριδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀσπιδοῦχος-ον ὁ ἔχων, φέρων ἀσπίδα, συνεκδ. ὁ πολεμιστής: Σοφ. ἀπ.427, Εὐρ.Ἱκ.1144 **ἆρ᾽ ἀσπιδοῦχος ἔτι ποτ᾽ ἀντιτίσεται σὸν φόνον.**

ἀσπιδοφέρμων-ονος-ον ποι. (ἀσπὶς - φέρβω) ὁ ἐν ἀσπίδι τρεφόμενος, ὁ πολεμικός: Εὐρ.Φοίν. 796 **ἀσπιδοφέρμονα θίασον εὔοπλον.**

ἀσπιδοφορικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν ἀσπιδοφόρον βλ.λ. **ἢ τὸ ἀσπιδοφορεῖν**: Εὐστράτ. εἰς Ἀριστλ.ΗΝικ.11,27.

ἀσπιδοφόρος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ἀσπίδα ὁπλίτης ἢ πολεμιστής, ἄ. ἀσπιδηφόρος: Θεοδοτίων Βασ.2,11,4· 2) μσν. θεράπων φέρων τὴν ἀσπίδα ἱππότου, ἄ. σκουτάριος: Γεώργ.Πισ. Περσ.3,402· 3) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. **ἀσπιδοφόρος** ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **σιλφιδῶν**· 4) ὁμ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **σκορπιδῶν**· 5) νεώτ. βοταν. τὸ οὐδ. **ἀσπιδοφόρα** γένος φυκῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ρυδυμενιαδιδῶν,** ἰθαγενὲς τῆς Χιλῆς.

ἀσπιδοφορῶ-έω σχόλ. φέρω ἀσπίδα: Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ.984.

ἀσπιδόφραχτος-η-ο δημ. ἐπὶ πολεμιστῶν, ὁ δι᾽ ἀσπίδος πεφραγμένος, ὁ προφυλασσόμενος ἢ ὡπλισμένος δι᾽ ἀσπίδος: Σάρρ. μετάφρ. Εὐρ.ΙΑ 826 **γυναῖκα σὺ μέσ᾽ σ᾽ ἄντρες ἀσπιδόφραχτους.**

ἀσπιδόφυλλον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κοραλλίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυαθοφυλλιδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀσπιδοχειρωτά (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογεν. τῶν **ὁλοθουριδῶν.**

ἀσπιδοχελώνη (ἡ) μσν. μυθολογούμενον θαλάσσιον τέρας, περὶ οὗ ἀνεφέρετο ὅτι ἦτο μεγάλη χελώνη ἔχουσα σχῆμα ἀσπίδος: Εὐστ.ἐν Ἑξαημ.19, Μιχ.Γλυκ.Χρον.36 Β.

ἀσπίζω ἐπιγρ. κ. Ἡσ. ὑπερασπίζω: Ἐπιγρ. ἀσπ- **τόπον**· ‖ Ἡσ. « ἠσπικότες· βοηθήσαντες »· 2) Σουΐδ. « συνελθόντες ».

ἀσπίθα (ἡ) δημ. κ. **σπίθα** ὁ σπινθήρ: **ἀσπίθες πετοῦν τὰ μάτια του.**

ἀσπίθιον (τὸ) Ἡσ. « ἀφίνθιον ».

ἄσπιλος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων σπίλον ἢ κηλῖδα, ἀκηλίδωτος, καθαρός: Ἐπιγρ. **ἄσπιλοι λίθοι,** Ἡρωδιαν.5,6,16 **ἵππων λευκῶν . . καὶ ἀσπίλων,** Παπαδ. Χριστουγεννιάτικα Διηγήματα 3) **τὰ λευκὰ κόκκαλα καὶ τὰ κρανία τὰ τρυφερὰ ἦσαν ἄσπιλα λείψανα παιδίων, - ἀσπίλου λευκότητος χιών**· ‖ μτφ. ἐν ἠθικῇ σημ. ἄψογος, ἄμεμπτος, ἁγνός: ΚΔΠέτρ.1,19 **ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ,** Βασ.3,136 D **τηρῆσαι τὴν παρθενίαν ἄσπιλον,** Ἐκκλ.Ὕμν.Θεοτόκου **ἄσπιλε, ἀμόλυντε, ἄχραντε, ἁγνὴ Παρθένε, Θεόνυμφε Δέσποινα, - ἄσπιλος πολιτικός**· 2) Ἡσ. « ἄσπιλος· χείμαρρος ὑπὸ Μακεδόνων ».

ἀσπίλως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ κηλίδων, καθαρῶς, ἁγνῶς: Ἐφρ.Σύρ.1,73 Α.

ἀσπίλωτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ σπιλωθείς, μὴ ἐσπιλωμένος, ἄσπιλος βλ.λ., ἰδίως ἐν μτφ. σημ.: Σέξτ.Πυθ.449, Διοσκ.2,167 **ἀσπίλωτος γυνή, - ἔχω τὴν ὑπόληψή μου ἀσπίλωτη.**

ἀσπίνθιον (τὸ) Ἡσ. « ἀφίνθιον ».

ἄσπιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπρινιδῶν.**

ἀσπιρίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σκεύασμα ἐξ ἀνυδρίτου τοῦ ὀξικοῦ καὶ σαλικυλικοῦ ὀξέος, ἐν χρ. ὡς φάρμακον ἀντιπυρετικὸν καὶ ἀντινευραλγικόν.

ἀσπιροφαίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἀντιρρευματικὸν φάρμακον.

ἀσπίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. δημ. **ἀσπίδα** κυρτὸν ἀμυντικὸν ὅπλον τῶν ἀρχαίων ὁπλιτῶν σχήματος συνήθως κυκλοτεροῦς κ. ποικίλων μεγεθῶν, ἐκ δέρματος βοὸς ἐπὶ ξυλίνου σκελετοῦ, περιβαλλόμενον ὑπὸ μεταλλίνης ἄντυγος καὶ φέρον ἐν τῷ μέσῳ ἐξοχήν, τὸν ὀμφαλόν, καὶ περὶ αὐτὸν συνήθως πλάκας μεταλλίνας, κρατούμενον δὲ ὑπὸ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος διὰ λωρίου πρὸς προκάλυψιν τοῦ σώματος ἀπὸ τῶν ἐχθρικῶν βλημάτων, παλαιότ. κ. σάκος βλ.λ., μσν. κ. δημ. σκουτάρι(ν): Ἰλ.Ζ 118 **ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης,** αὐτ.Ε 797 **ἀσπίδος εὐκύκλου,** Αἰσχ.Ἑπτ.489 **ἀσπίδος κύκλον,** Ἡρ.1,194 **ἀσπίδος τρόπον κυκλοτερέα,** Ξεν.Ἀν.2,1,6 **τοῖς γέρροις καὶ ταῖς ἀσπίσι ταῖς ξυλίναις**· ‖ ἐν μτφ. ἐκφρ. **ῥῖψαι, ἀποβαλεῖν ἀσπίδα** (ἐπὶ τοῦ ἀπορρίπτοντος τὴν ἀσπίδα φυγάδος καὶ ἐπισύροντος διὰ τοῦτο τὴν ἄκραν περιφρόνησιν· πρβλ. ἀσπιδαποβλής, ῥίψασπις): Ἀνακρ.28, Ἀριστφ.Σφ.19 **κἄπειτα ταύτην** (τὴν ἀσπίδα) **ἀποβαλεῖν Κλεώνυμον**· 2) συν-

εκδ. ὁ βαρέως ὡπλισμένος στρατός : Ἡρ.5,30 **ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα.. καὶ πλοῖα μακρὰ πολλὰ** (ὀκτακισχιλίους ἀσπιδοφόρους), Εὐρ.Φοίν.78 **πολλὴν ἀθροίσας ἀσπίδα,** Ξεν.Ἀν.1,7,10 **ἀσπὶς μυρία καὶ τετρακοσία·** 3) ἐν στρατ. φρ. πρὸς καθορισμὸν τοῦ βάθους εἰς ὃ εἶναι τεταγμένοι οἱ ἄνδρες : Θουκ.4,93 **ἐπ᾽ ἀσπίδας πέντε καὶ εἴκοσι.. ἐτάξαντο** (ἐτάχθησαν οἱ βαρέως ὡπλισμένοι εἰς βάθος εἴκοσι πέντε ἀνδρῶν), Ἰσοκρ.6,99 **ἐπὶ μιᾶς ἀσπίδος παραταξαμένους** (ἐπὶ ἑνὸς στίχου)· ‖ ὁμ. **ἐπ᾽ ἀσπίδα, παρ᾽ ἀσπίδα** κττ. ἐπ᾽ ἀριστερά, ἀντίθ. **ἐπὶ δόρυ** ἤτοι πρὸς τὰ δεξιά : Ξεν.ΚΠ 7 5,6 **στραφέντες.. μετεβάλλοντο ἐπ᾽ ἀσπίδα,** Πολύβ.11,23,5 **ἐξ ἀσπίδος** (ἐξ ἀριστερῶν)· ‖ συνεκδ. ἐπὶ τῆς μάχης : Εὐρ.Μήδ.250 **τρὶς ἂν παρ᾽ ἀσπίδα στῆναι θέλοιμ᾽ ἂν** (θὰ προτιμοῦσα νὰ πολεμήσω, νὰ συμπλακῶ ἐν τῇ μάχῃ)· ‖ φρ. **ἀσπίδα τίθεσθαι** ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατόν : Πλάτ.Νόμ.756 Α· ‖ ὁμ. **θέσθαι τὰς ἀσπίδας** καταθέτειν τὰ ὅπλα : Ξεν.Ἑλλ.2,4,12· ‖ φρ. **ἐπειδὰν ἀσπὶς ψοφῇ** (ὅταν κροτῶσιν αἱ ἀσπίδες κατὰ τὴν μάχην)· ‖ φρ. **ἀσπίδα ἀναδέξαι ἢ ἆραι** ἐπὶ ὑψώσεως τῆς ἀσπίδος ὡς σημείου μάχης : Ἡρ.6,115,Ξεν.Ἑλλ.2,1,27· 4) νεώτ. συνεκδ. κ. μτφ. τὸ χρησιμεῦον ὡς προφυλακτήριον ἀπὸ ἐπιθέσεώς τινος· ‖ εἰδ. στρατ. χαλύβδινος προφυλακτὴρ ἐπὶ τοῦ ὀρθοστάτου τοῦ πυροβόλου πρὸς προάσπισιν τούτου καὶ τῆς ὁμοχειρίας του ἀπὸ τὰς πλησίον ἐκρήξεις τῶν βλημάτων, ὅ. ἀσπίδιον· ‖ νεώτ.εἰδ.μηχαν. φράγμα ἀνθεκτικὸν εἰς πιέσεις χρησιμοποιούμενον εἰς τὰ ὀρυχεῖα ἢ τὰς ὀρύξεις σηράγγων εἰς ὑδροφόρα ἐδάφη· 5) μτφ. βοήθεια, ἐπικουρία, προστασία : Αἰσχ.Ἀγ.1437 **οὗτος γὰρ ἡμῖν ἀσπὶς οὐ σμικρὰ θράσους,** Νικόστρ.Κωμ.29 **τὴν ἀσπίδα ἀποβέβληκεν τοῦ βίου** (ἀπηλπίσθη)· 6) στρογγύλον τι ἀβαθὲς κύπελλον : Ἀριστοφῶν 14· 7) κ. νεώτ. ζωολ. γένος ἰοβόλων ὄφεων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐχιιδῶν** ἰθαγενὲς τῆς Λιβύης, ζῷον ἱερὸν τῶν Αἰγυπτίων, οὗτινος ὁ ἰὸς κατὰ τὸν Γαληνὸν ἐπιφέρει ἀμέσως τὸν θάνατον : Ἡρ.4,191,Αἰλ.Ζ 10,31· 8) ἐπιγρ. κόσμημά τι ἔχον τὴν μορφὴν τοῦ ὄφεως ἀσπίς· πρβλ. ἀσπιδοειδής 2).

ἀσπιστήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ. ἀσπιδοφόρος, ἀσπιστὴς βλ.λ. : Σοφ.Αἶ.565 **ἄνδρες ἀσπιστῆρες.**

ἀσπιστής (ὁ) κ. νεώτ. ὁ δι᾽ ἀσπίδος ὡπλισμένος, ἀσπιδοφόρος κ. γεν.πολεμιστής : Ἰλ.Δ 90 **κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων·** ‖ ἐν ἐπιθ. χρ. ἐν Εὐρ. Ἠλ.444 **μόχθους ἀσπιστὰς.. τευχέων** ὅπλα, ὧν κύριον εἶναι ἡ ἀσπίς (ἀμφ.).

ἀσπιστικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐξ ἀσπιστῶν, πολεμιστῶν, ἀποτελούμενος : Διον.Ἁλ.Ῥωμ.20,3.

ἀσπίστωρ-ορος (ὁ) ἀσπιστὴς βλ.λ. : Αἰσχ.Ἀγ.404 **ἀσπίστορας κλόνους** (θόρυβον ἐξ ἀσπιστῶν).

ἄσπιτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων σπίτι, κατοικίαν, ὁ ἄστεγος, ὁ ἀνέστιος : **στὴ μεγάλη φωτιὰ τῆς Θεσσαλονίκης χιλιάδες ἀπόμειναν ἄσπιτοι.**

ἀσπίτωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ εἰς οἰκίαν ἐγκατασταθείς, ἄστεγος, ποὺ δὲν σπιτώθηκε, πρβλ. σπιτωμένος· 2) εἰδ. ἐπὶ γυναικὸς ἐλευθερίων ἠθῶν, ἡ μεθ᾽ ἧς δὲν συζῇ, δὲν συγκατοικεῖ ὁ ἐρωμένος : **ἀκόμη τὴν ἔχει ἀσπίτωτη·** ‖ γεν. ὡς ἐπίθ. τῆς κοινῆς ἀλλ᾽ οὐχὶ ὑπὸ δημόσιον ἔλεγχον πορνευομένης γυναικός : φρ. **βάρδα ἀπὸ ἀσπίτωτες** (διὰ τὸν κίνδυνον μεταδόσεως νόσου ἀφροδισίου)· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς δεινὴ ὕβρις ἐν αἰσχρᾷ σημ., συνήθως κατὰ πρόσωπον εἰς κλητ. ἐκφερομένη : **βρὲ ἄϊντε νὰ χαθῇς, ἀσπίτωτε.**

ἀσπλαγχνία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀσπλαχνιά** ἡ ἔλλειψις εὐσπλαγχνίας, ἡ σκληροκαρδία : Ἰω.Χρ.6,794 **οὐ δι᾽ ἀσπλαγχνίαν τοῦτο ποιοῦσι.**

ἀσπλαγχνίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια σκωλήκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **τριχοφόρων.**

ἄσπλαγχνος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἄσπλαχνος-η-ο** ὁ ἄνευ σπλάγχνων, ὅθ. εἰδ. ὁ ἄνευ καρδίας, ἄκαρδος, συνεκδ. ὁ δειλός, ὁ ἄνανδρος : Σοφ.Αἶ.472 **μή τοι φύσιν γ᾽ ἄσπλαγχνος ἐκ κείνου γεγώς·** 2) ὁ μὴ φαγὼν σπλάγχνα : Πλάτ. Κωμ.113· 3) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ σκληροκάρδιος, μὴ ἐλεῶν τοὺς πάσχοντας, ἀνοικτίρμων, ἀνηλεής, ὠμός : Χρύσ.Στωικ.2,249· 4) νεώτ. ζωολ. **ἄσπλαγχνον** (τὸ) ὡς οὐσ. γένος σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσπλαγχνιδῶν** βλ. λ.

ἀσπλαγχνῶ-έω μτγν. εἶμαι ἄσπλαγχνος, σκληροκάρδιος, ἀνηλεής, ὠμός : Ἀκύλ.Ἰώβ 4,1,1.

ἀσπλάγχνως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ οἴκτου, χωρὶς εὐσπλαγχνίαν, ἄσπλαχνα· Ἡσ. « ἀνηλεῶς· ἀνοίκτως, ἀσπλάγχνως ».

ἄσπλαχνα ἐπίρρ. δημ. ἀσπλάγχνως βλ. λ. : ἄσπλαχνα **τὸν βασάνισαν.**

ἀσπλαχνιά (ἡ) δημ. ἀσπλαγχνία βλ.λ. : δ.τραγ. **ἡ ἀσπλαχνιά σου 'ναι πολλὴ κι ἡ πίκρια μου μεγάλη,** Σολωμ.Ὕμν.Ἐλευθ.57,4 **καὶ ἄκρα αἰσθάνονται ἀσπλαχνιά.**

ἄσπλαχνος-η-ο δημ. ἄσπλαγχνος, ἀνοικτίρμων, ἀνηλεής, σκληρόκαρδος : Ἐρωτόκρ.Α 1183 **οὐδὲ μπορεῖ μιὰν ἄσπλαχνη ἄνθρωπος ν᾽ ἀγαπήσῃ,** παροιμ. **τὸν ἄσπλαχνο στέρνει ὁ θεὸς στὴν κόλαση κι οἱ κολασμένοι τόνε διώχναυν,** Βαλαωρ. Μνημόσυνα,Σκλάβα 25 **εἶναι τὰ κύματ᾽ ἄσπλαχνα, | πάντα νερὸ διψοῦνε.**

ἀσπλήνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἄσπληνον βλ.λ.· 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **ποωδῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **πτεριδωδῶν.**

ἀσπληνίς Ἡσ. « βοτάνης εἶδος »· πρβλ. **ἄσπληνον** ἐν λ. ἄσπληνος.

ἄσπληνος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος σπληνός : Ἀέτ.15,14· 2) ὁ θεραπεύων τὰς παθήσεις τοῦ σπληνός, ἐπὶ φυτῶν : Διοσκ.π. Εὐπορ.2,4 **ἄσπληνος πόα·** 3) κ. νεώτ. βοταν. ὅθ. **ἄσπληνον** (τὸ) ἢ **ἄσπληνας** (ἡ) ὡς οὐσ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **πτερίδων,** δημ. σκορπίδι, σκορπιδόχορτο, σπληνόχορτο : Διοσκ.3,134· 4) ὁμ. βοταν. **ἄσπληναν** τὸ καλλωπιστικὸν καὶ ἀρωματῶδες φυτὸν ἄκορον : αὐτ.1,2· 5) ὁμ. **ἄσπληνος** (ὁ) ὁ κισσός : ΨΔιοσκ.2,179.

ἀσπόλην Ἡσ. « ἀρίστην ».

ἀσπονδεί μτγν. κ. **-δί** (Ἐπιγρ.) ἄνευ σπονδῶν, ἀδιαλλάκτως : Φίλ.2,195 **ἀσπονδεὶ πολεμεῖ,** αὐτ. 423 **ἀσπονδεὶ φονᾶν·** 2) ἄνευ ἐπισήμου συνθήκης : Ἐπιγρ. **ἀσυλεὶ καὶ ἀσπονδεὶ καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ.**

ἀσπονδεῖ Ἡσ. « οὐκ εἰρηνεύει ».

ἀσπονδί ἐπιγρ. κ. **ἀσπονδεί** βλ.λ.

ἀσπονδία (ἡ) μτγν. ἡ ἀθέτησις τῶν σπονδῶν, παρασπονδία ἢ ἡ ἔλλειψις σπονδῶν : Πολυδ.8,139· 2) ἀδιαλλαξία : Λιβάν.Ψόγ.1,22 (κώδ. **-εία**).

ἄσπονδος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ θεοῦ, ὁ εἰς ὃν δὲν γίνεται σπονδή, ἤτοι οἴνου λοιβὴ ἐπὶ τοῦ πρὸς θυσίαν πυρὸς ἢ κ. ὁ μὴ διὰ σπονδῶν δυσωπούμενος, ὅθ. εἰδ. ὁ θάνατος : Εὐρ.Ἄλκ.424 **ἀντηχήσατε παιᾶνα τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ·** 2) ἐπὶ συνθήκης μεταξὺ πόλεων ἢ συμφωνίας ἢ ἀνακωχῆς ἢ εἰρήνης, ὁ ἄνευ σπονδῶν, ἤτοι ἄνευ πανηγυρικοῦ τύπου διατελῶν ἢ γενόμενος : Θουκ. 5,32 **Κορινθίοις δὲ ἀνακωχὴ ἄσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους,** αὐτ.2,22 **ἀνείλοντο** (τοὺς νεκροὺς) **αὐθημερὸν ἀσπόνδους·** ‖ κ. ἐπὶ πολέμου, ὁ μὴ ἐπισήμως κηρυχθείς, ὁ ἐξαίφνης κινηθείς : Αἰσχ. 38,38 **ἀσπόνδους καὶ ἀκηρύκτους τοὺς πολέμους ποιήσετε·** 3) ὅθ. ἐπὶ πολέμου ἢ πολεμίας, ἐχθρικῆς ἐνεργείας ἢ διαθέσεως, ὁ ἄνευ περιορισμῶν, ἄνευ τῶν ὡσεὶ ἐκ σπονδῶν κ. ἐν σπονδαῖς δηλουμένων σιτίων ἢ ἐπιβαλλομένων ἠθικῶν ὁρίων ὢν ἢ διεξαγόμενος : Ἀρισταίν.Ἐπιστ.2,14

ἄσπονδος μάχη, 'Ιω.Μοναχ.2,9 **ἄσπονδον πρὸς σὲ τὸ μῖσος κτησάμενος·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ἐπὶ καταστάσεως, διαθέσεως, ὁ διαλλαγήν, φιλίωσιν μὴ δεχόμενος, ὁ ἀδιάλλακτος· κατ' ἀκολουθίαν ὁ ἐν ἀσθέστῳ ἔχθρότητι, ὁ ἀδυσώπητος· Ἡσ. «ἄσπονδοι· ἄγριοι ἐχθροὶ καὶ μὴ μνημονεύοντες φιλίας ἢ διαθέσεως» : Αἰσχ.'Αγ. 1235 **ἄσπονδόν τ' Ἄρη φίλαις πνέουσαν**, Πλαύτ. Περ.30 **ἄσπονδον.. καὶ ἀκήρυκτον πρὸς τοὺς θεατὰς ἔχθραν, - ἄσπονδη ἔχθρητα,** Βαλαωρ.Βράχος κ. κῦμα 51 **καταποτήρας εἶμ' ἐγὼ ὁ ἄσπονδος ἐχθρός σου·** || φρ. νεωτ. **ἄσπονδοι φίλοι** (εἴρων. ἐπὶ ἀλληλομισουμένων, προσποιουμένων ἀμοιβαίως φιλίαν)· 5) τὸ ἄσπονδον ὡς οὐσ. ἡ οὐδετερότης βλ. λ. : Θουκ. 1,37 **τοῦτό τὸ εὐπρεπὲς καὶ τὸ ἄσπονδον.**

ἀσπόνδυλος-ον νεώτ. ὁ στερούμενος σπονδύλων, ἰδίᾳ ἐπὶ ζῴων· || εἰδ. ζῳολ. **ἀσπόνδυλα** (τὰ) ὡς οὐσ. παλαιὰ ὑποδιαίρεσις ζῴων χαρακτηριζομένων ἐκ τῆς ἐλλείψεως σπονδυλικῆς στήλης, οἷα τὰ πρωτόζῳα, κοιλεντερωτά, ἔντομα κλπ.

ἀσπόνδως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀδιαλλάκτως : Φϊλ.ἀπ.24 Η **ἀσπόνδως πρὸς αὐτοὺς εἶχον.**

ἄσπορα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σπορᾶς ἢ σπέρματος, ἀσπόρως.

ἀσπόρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σπορᾶς : **ἀσπόρητα εἴχαμε φέτος πολλὴ βρούβα στὸ περιβόλι.**

ἀσπόρητος-η-ο δημ. ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ ἐν ᾧ δὲν ἐγένετο σπορά : **διβόλισα τὸ χωράφι φέτος, μὰ τ' ἄφηκ' ἀσπόρητο νὰ ξανασάνῃ.**

ἀσπορία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις σπόρου ἢ σπορᾶς· || δθ. ἐπὶ προσ. ἡ στειρότης : Μαν.4,585 **νύμφας ἀσπορίῃ.. λέχη λιπόπαιδα φεραύσας·** || τὸ μὴ γεννᾶν τέκνα, ἡ ἀτεκνία : Χρησμ. Σιβ.3,260· 2) ἡ ἄνευ σπόρου, σπέρματος γέννησις : Μάξ.'Ομολ.2,29 D **διὰ τὸν καινοπρεπῆ τῆς γενέσεως τρόπον.. τὴν ἀσπορίαν.**

ἀσποριά (ἡ) δημ. τὸ μὴ ἔχειν σπόρους, ἡ πενιχρότης εἰς ἀπόδοσιν ἐπὶ δημητριακῶν.

ἀσπόριαστος-η-ο δημ. ἐπὶ φυτῶν ἢ καρπῶν, ὁ μὴ σχηματίσας σπόρους, ποὺ δὲν ἐσπόριασε : **εἶν' ἀσπόριαστα ἀκόμα τὰ ραδίκια·** || ὁ μὴ ἔχων ὑπερμεστωμένους σπόρους : **ἀσπόριαστα ἀγγούρια·** ἀντίθ. ξεσποριασμένος.

ἀσπορίζω πάπ. ποιῶ τι ἄσπορον, δθ. ἐρημῶ, ἀφανίζω : Πάπ. **ἐπελθόντων.. πρὸς τὸ ἀσπορίσαι τὰ πεδία ἡμῶν καὶ τὴν πόλιν ἀποθλιβῆναι.**

ἄσπορος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀγρῶν, ὁ μὴ σπαρείς, ὁ ἀπομείνας ἄσπαρτος, ἀσπόρητος βλ.λ. : Δημ.379 **οὔτε γὰρ σῖτος ἦν ἐν τῇ χώρᾳ, ἀσπόρῳ διὰ τὸν πόλεμον γεγονυίᾳ,** Πάπ. **χέρσου ἀσπόρου ἄρουραι·** 2) ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἄνευ σπορᾶς ἀναπτυχθείς, αὐτοφυής : Νίκ.ἀπ.74,58 **ἄσπορα.. ἐθρέψατο λειμὼν κάλλεα·** 3) ὁ γεννηθεὶς ἄνευ σπορᾶς : Νόνν.Δ 9,229 **Ἥφαιστος ἄσπορος ἐκ γενετῆτος, ὃν αὐτογόνος τέκεν Ἥρη·** || εἰδ. ἐκκλ. ἐπὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἄνευ σπέρματος γεννηθείς : Μηναῖ.3,25 Ὄρθρ. **ἄσπορον γονὴν τίς ἑώρακε;** 4) ὁ παράγων ἄνευ σπορᾶς : **αὐτ.40,433 ἄσπ- ιλύς·** 5) ὁ στεῖρος, ἄγονος, ἄτεκνος : Λουκ.Ἐρωτ.28· || ὁ στερούμενος ἀπογόνων : Νόνν.Δ 40,119 **ἐμὸν ἄνδρα καλέσω ἄσπορον·** 6) ἐνεργ. ὁ ἐμποδίζων τὴν σποράν : αὐτ.Δ 39,139 **ἄσπορον.. ἀπήλασας αὐχμὸν ἀρούρης·** 7) δμ. ἐνεργ. δημ. ὁ μὴ σπείρας : γνωμ. **ἕνα χρόνο ἄσπορος πέντε χρόνια ἔρημος.**

ἀσπορῶ-έω πάπ. εἶμαι ἄσπορος, ἄσπαρτος, ἐπὶ καλλιεργουμένου ἐδάφους.

ἀσπόρως ἐπίρρ. ἐκκλ. κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ἄνευ σπορᾶς, ἤτοι οὐχὶ ἐκ σπέρματος ἀνδρός : Μηναῖ.10,15 Θεοτοκί. Λόγον ἀσπόρως **συνέλαβες, ἁγνή, καὶ ἀπεκύησας.**

ἄσπουδα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σπουδῆς, χωρὶς βιάση : **ἀκόμα ἀργεῖ τὸ τραῖνο, ξεκίνα ἄσπουδα.**

ἀσπούδα (ἡ) δημ. σπουδή, βία, ἀνυπομονησία, ζωηρὰ ἐπιθυμία : Σολωμ.'Ελεύθεροι πολιορκημένοι σχεδίασμα 2,6 **ἔφθασε μ' ἀσπούδα.**

ἀσπούδαστα ἐπίρρ δημ. κ. **-δαχτα** ἀπαιδεύτως, ἄνευ μορφώσεως, χωρὶς σπουδές· 2) χωρὶς σπουδήν, χωρὶς μελέτην, ἀπρασέκτως· 3) ἄνευ σπουδῆς, χωρὶς βιασύνη, ἄσπουδα.

ἀσπούδαστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀσπούδαχτος** ὁ μὴ μετὰ ζήλου καὶ σπουδῆς ἐπιζητηθείς : Εὐρ.ἀπ.503 **ἡ δὲ τῷ χρεὼν πόσει μένουσα κἀσπούδαστος ἦλθεν εἰς δόμους·** || **ἀσπούδαστα** (τὰ) ὡς οὐσ. τὰ οὐχὶ σπουδῆς ἄξια, τὰ ἄνευ ἐνδιαφέροντος : Ἱππ.'Επιστ.17· 2) ὃν δὲν πρέπει τις νὰ ἐπιζητῇ, ὁ ἐπιβλαβής : Εὐρ.Βάκχ.913 **σὲ τὸν πρόθυμον ὄνθ' ἃ μὴ χρεὼν ὁρᾶν σπεύδοντά τ' ἀσπούδαστα·** 3) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἔλλειψις σπουδῆς, ἡ ἀδιαφορία πρός τι : Διον.'Αλ. Ρωμ.5,72 **τὸ ἀσπούδαστον αὐτοῦ περὶ τὴν ἀρχήν·** 4) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ σπουδάσας, ἰδίᾳ ὁ μὴ φοιτήσας εἰς ἀνωτέρας σχολὰς κ. γεν. ὁ μείνας ἀπαίδευτος, ἀμόρφωτος : **ἄφησε τὰ παιδιά του ἀσπούδαστα·** 5) νεώτ. καὶ δημ. ὁ μὴ μελετηθεὶς καὶ ὁ μὴ δυνάμενος ἢ ὁ δυσκόλως δυνάμενος νὰ σπουδασθῇ, νὰ μελετηθῇ : **ἡ νεοελληνικὴ λογοτεχνία εἶναι ἀκόμη ἀσπούδαστη, - ἀσπούδαστα εἶναι τὰ κινέζικα γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες.**

ἀσπουδάστως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ σπουδῆς, χωρὶς ζῆλον, ἀφροντίστως, ἀμελῶς : Αἰλ.ΖΙ 10,30 **τοῖς ἀσπουδάστως ἐφθοῖς πάνυ ἄχθεσθαι.**

ἀσπούδαχτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσπούδαστα** βλ.λ.

ἀσπούδαχτος-η-ο κ. ἀσπούδαστος βλ.λ.4).

ἀσπουδεὶ ἢ **-δί** ἐπίρρ. ἄνευ προσπαθείας ἢ ἀγῶνος ἢ ὀχλήσεως· Ἡσ. «χωρὶς σπουδῆς ἢ κακοπαθείας, καὶ ἄνευ πόνου καὶ μόχθου» : Ἰλ.Θ 512 **μὴ μὰν ἀσπουδί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἕκηλοι,** 'Αρρ.'Αν. 6,9,5· 2) ἀσπουδάστως, ἀμελῶς : Δίων Κ 54,18.

ἀσπουδής-οῦς-ές μσν. ὁ μὴ σπεύδων, ὁ ἀμελής : Θεόδ.Στ.40.

ἀσπουδί ἐπίρρ. κ. **ἀσπουδεὶ** βλ.λ. : Ἰλ.Θ 512,Χ 304.

ἄσπουδος-ον ὁ μὴ σπουδαῖος ἢ κατὰ δ. ἑρμ. ὁ μὴ σπουδαρχῶν : Εὐπ.234· 2) ὁ ἀμελής, ὀλίγωρος : Γρηγ.Νύσ.2,272 D **τῶν ἀργῶν τε καὶ ἀσπούδων·** 3) ὃν δὲν πρέπει τις μετὰ σπουδῆς νὰ ἐπιζητῇ, ἀσπούδαστος βλ.λ.2) : Στωϊκ.3,38.

ἀσπούδως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ σπουδῆς, ἀμελῶς : Βασ.1,547 Β **μὴ χαύνως μηδὲ.. ἀσπούδως.**

ἀσπούρδουλας (ὁ) δημ. τὸ παῶδες φυτὸν ἀσφόδελος ὁ μικρόκαρπος, ἄ. ἀσφέρδαυκλας, ἀσφόντυλος, σπερδούκλα, σπούρδαυκλας, καραβούκι, σφερδούκλι, σπερδούκλι.

ἀσπραγανιά (ἡ) δημ. αἶγος ἔχων τὸν ἀθέρα λευκόν, ἀντίθ. μαυραγανιά.

ἀσπραγκαθιά (ἡ) δημ. κ. **ἀσπράγκαθο** (τὸ) τὸ ἀκανθῶδες φυτὸν ἀσπάλαθος ὁ λαχναῖος, ἄ. ἀσφάλαχτος, σπάλαθρας, ἀσπρόραχος.

ἀσπράγκαθο (τὸ) δημ. κ. **ἀσπραγκαθιά** βλ.λ.

ἀσπράδα (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἄσπρου, τοῦ λευκοῦ, λευκότης, ἄ. ἀσπρίλα : 'Αραβ. Μυθ.Χαλ.3,72 **ἡ ἀσπράδα της ὑπερέβαινε τὸ χιόνι·** 2) δημ. τμῆμα λευκόν, ἄσπρον ἐντὸς μὴ λευκῆς ἐπιφανείας, ἄ. ἀσπράδι : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 41 **καὶ τ' οὐρανοῦ οἱ ἀσπράδες στὰ ποτάμια** [**μέσ' σ' ἀσημένια ρέματα κυλοῦσαν·** πρβλ. μαυράδα πρασινάδα, κοκκινάδα κ.τ.τ.

ἀσπράδι (τὸ) δημ. τμῆμα ἢ στίγμα λευκὸν ἐντὸς μὴ λευκῆς ἐπιφανείας· 2) εἰδ. **ἀσπράδι τοῦ αὐγοῦ** τὸ λεύκωμα τοῦ ᾠοῦ· || **ἀσπράδι τοῦ ματιοῦ** ὁ λευκὸς χιτὼν τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ : Βαλαωρ.Φωτεινὸς 1,190 **ὅτι ἕνα δάκρυ ἐνότιζε τ' ἀσπράδι τοῦ ματιοῦ του·** 3) λευκὸν

φιμύθιον, πρβλ. κοκκινάδι· 4) εἰδ. ἐν τῇ ἀμπελουργίᾳ, ποικιλία ἀμπέλου μὲ λευκὰς ρᾶγας.

ἀσπρατούρα (ἡ) ἐπιγρ. νόμισμα μικρᾶς ἀξίας, γλωσσ. «κόλλυβος· aspratura»· πρβλ. ἄσπρον.

ἀσπρειδερός-ή-ό δημ. κ. **ἀσπρουδερός** ὁ ἔχων χρῶμα πρὸς τὸ λευκὸν κλῖνον, λευκάζων : Σάρρ. μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 1055 **καὶ στὴν ἀσπρειδερὴ ἀμμουδιὰ πενήντα νιὲς νεράϊδες**· πρβλ. μαυρειδερός.

ἀσπριά (ἡ) μσν. κ. δημ. λευκότης, ἀσπράδα βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Δ 905 **νά'ρθῃ στὴν πρώτην του ἀσπριά, νά 'ρθῃ στὰ πρῶτα κάλλη.**

ἀσπρίζω δημ., ἀόρ. **ἄσπρισα,** μτχ. παθ. παρακ. **ἀσπρισμένος** καθιστῶ τι λευκόν, ἄσπρον, λευκαίνω : **ἡ στάχτη τοῦ πούρου ἀσπρίζει τὰ δόντια·** || κατ' ἐπέκτ. ἀποχρωματίζω : **ἡ μπουγάδα μαῦ ἄσπρισε τὰ πουκάμισα·** || εἰδ. ἐπιχρίω δι' ἀσβέστου, σοβαντίζω : **κάθε χρόνο ἀσπρίζουμε τὸ σπίτι·** 2) ἐπὶ κόμης ἢ γενείου, περὶ τῶν τριχῶν κ. συνεκδ. περὶ τοῦ προσ. οὗ ἐλευκάνθησαν αἱ τρίχες : **πρόωρα ἄσπρισε, - ἄρχισαν ν' ἀσπρίζαυν τὰ μαλλιά της, - ἄσπρισα ἀπὸ τὰ βάσανα,** παροιμ. **ἀσπρίσαν τὰ βουνά, τὰ δυὸ γενήκαν τρία** (ἐπὶ τῶν γερόντων οἵτινες ἔχουσιν ἀνάγκην βακτηρίας, ὅπως βαδίσωσι)· 3) κατ' ἐπέκτ. ἀποχρωματίζομαι, ξεθωριάζω : **ἡ τέντα μου ἄσπρισε ἀπὸ τὸν ἥλιο·** 4) χάνω τὸ χρῶμά μου ἐκ συγκινήσεως, ὠχριῶ, χλομιάζω : **ἄσπρισε ἀπὸ τὸ φόβο του·** 5) φαίνομαι ἄσπρος, λευκός, λευκάζω : Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας Ι,46 **σὰν χιόνι ἀσπρίζει σὲ βουνοῦ λακκιά.**

ἀσπρίλα (ἡ) δημ. ἡ λευκότης, ἡ ἀσπράδα βλ.λ. **ἡ ἀσπρίλα τοῦ χιονιοῦ μὲ θάμπωσε·** || ἡ πρὸς τὸ λευκὸν τείνουσα ἀλλοίωσις χρωματισμοῦ, τὸ ξάσπρισμα, οἷον ἐκ πολυκαιρίας, τριβῆς, πλύσεως : **τὸ φράκο σου πῆρε ἀσπρίλα·** || ἐπὶ προσ. ἡ ὠχρότης, τὸ κέρωμα βλ.λ. : **ἡ ἀσπρίλα του δὲν εἶναι καλὸ σημάδι·** εἰδ. **ἡ ἀσπρίλα τοῦ νεκροῦ.**

ἄσπρις (ἡ) κ. νεώτ. βοταν. εἶδος δρυός, δρῦς ἡ κηρρίς, δημ. δέντρο, ρουπάκι : Θεόφρ.ΦΙ 3,8,7

ἀσπρισιά (ἡ) δημ. ἡ δι' ἀσβέστου ἐξ ὁλοκλήρου ἐπίχρισις ἐπιφανείας τινός, ἕνα χέρι ἄσπρισμα : **θέλει ἀκόμα μιὰ ἀσπρισιὰ τὸ ταβάνι γιὰ νὰ σκεπαστοῦν τὰ μερεμέτια.**

ἄσπρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀσπρίζω, λεύκανσις· || εἰδ. ἡ δι' ἀσβέστου, συνεκδ. κ. ἡ δι' ἀσβέστου μετὰ χρώματος ἐπίχρισις : **ἄσπρισμα τοίχου - μάντρας, - σπιτιοῦ.**

ἀσπριστής (ὁ) δημ. κ. **ἀσπριτζῆς,** θηλ. **ἀσπριτζοῦ** ὁ δι' ἀσβέστου χρωματίζων τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν, ὑδροχρωματιστής.

ἀσπρο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεων μσν. κ. δημ. παρέχον εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν τὴν ἔννοιαν τῆς λευκότητος, οἷον ἀσπρόσαρκος, ἀσπροφορῶ, ἀσπραμάλλης, ἀσπρολούλουδο κτλ.

ἄσπρο (τὸ) δημ. κ. **ἄσπρον** βλ.λ.

ἀσπροβάλσαμο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες ἀρωματικὸν φυτὸν καλαμίνθη ἡ πολιά, ἄ. ἀγριοβάλσαμο, ἀγριοβασιλικός.

ἀσπροβαριά (ἡ) δημ. ποικιλία ἀμπέλου.

ἀσπροβδόμαδο (τὸ) δημ. ἡ ἑβδομὰς τῆς Διακαινησίμου.

ἀσπροβολῶ-άω δημ. εἶμαι κάτασπρος, κατάλευκος, ἔχω λευκὴν ἀνταύγειαν : Βαλαωρ.Φροσύνη Ι,279 **κοίταξε καὶ τὰ μνήματα ποὺ ἀσπροβολοῦν.**

ἀσπροβοστίτσα (ἡ) δημ. εἶδος ἀμπέλου τῆς νήσου Κερκύρας.

ἀσπρογαλάζιος-ια-ιο δημ. λευκοκύανος, ἄσπρος καὶ γαλάζιος, ἄ. ἀσπραγάλανος : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 29 **ἀσπρογαλάζια ἡ θάλασσα.**

ἀσπρογάλανος-η-ο δημ. κ. **ἀσπρογαλάζιος** βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 28 **οἱ ἀσπρογάλανοι κάμποι.**

ἀσπρογαλιάζω δημ. κ. **-λίζω** ἔχω χρῶμα ὑπόλευκον, κυρ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐχούσης ἀφρόεντα ἐν ἀπόπτῳ κύματα, καὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸ λυκαυγές : Βαλαωρ.Ἀθαν.Διάκ.5,56 **βλέπει π' ἀσπρογαλιάζει | τὸ χάραμα στὸν οὐρανό,** Κρυστ. ΓεφύριΜανόλη 58 **ἀσπρογαλιάζει | ἡ χαραυγούλα·** || κ. ἐπὶ ὀρέων : **ἀσπρογαλιάζουν οἱ κορφὲς καὶ πρασινίζει ὁ κάμπος·** πρβλ. ἀσπρογυαλίζω.

ἀσπρογάλιασμα (τὸ) δημ. κ. **-λισμα** τὸ θαμβόν, ὑπόλευκον χρῶμα τῆς ἀφριζούσης θαλάσσης ἢ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸ λυκαυγές.

ἀσπρογένης (ὁ) δημ. ὁ ἔχων λευκὸν πώγωνα, ἄσπρα γένεια : **γερόντοι ἀσπρογένηδες.**

ἀσπρογῆ (ἡ) δημ. τὸ λευκὸν ἀργιλῶδες χῶμα, τὸ ἀσπρόχωμα.

ἀσπρογυαλίζω δημ. ἐκπέμπω λευκὰς ἀνταυγείας, λευκάζω : Ἀραβαντ.Ἄσμ.470 **ἀσπραγυαλίζ' ἡ θάλασσα·** πρβλ. κ. ἀσπρογαλιάζω.

ἀσπροδαχτυλάτη (ἡ) δημ. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἔχουσα λευκοὺς δακτύλους.

ἀσπροέλατο (τὸ) δημ. τὸ δένδρον ἐλάτη ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος.

ἀσπροεντυμένος-η-ο δημ. ἀσπροντυμένος βλ.λ. : Σολωμ.7 **ποιὰ εἶναι τούτη | ποὺ κατεβαίνει | ἀσπροεντυμένη.**

ἀσπροθαλασσίτης-ισσα δημ. ὁ καταγόμενος ἐκ νήσου τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῶν παραλίων τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Προποντίδος κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὸν μαυροθαλασσίτην, ἤτοι τὸν ἐκ παραλίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

ἀσπροθαλασσίτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Ἄσπρη θάλασσα, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἢ εἰς τὸν ἀσπροθαλασσίτην : **ἀσπροθαλασσίτικο καράβι.**

ἀσπροθύμαρο (τὸ) δημ. τὸ φρυγανῶδες φυτὸν γνάφαλον τὸ ἑλληνικόν.

ἀσπρόθωρος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ὑπόλευκον χροιάν, ξεθωριασμένος.

ἀσπροκάθαρος-η-ο δημ. ὁ λευκὸς ἐκ τῆς καθαριότητος· || ὁ λευκὸς καὶ καθαρός, οὗ ἡ λευκότης δὲν ἠμαυρώθη : **ἀσπροκάθαρα σπιτάκια.**

ἀσπροκαλάμποκο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν σόργον ἡ δούρρα τῆς τάξεως τῶν ἀγρωστωδῶν, οὗτινος ὁ καρπὸς χρησιμοποιεῖται καὶ πρὸς ἀρτοποιίαν, ἄ. ἀσπροσίταρο, νταρί.

ἀσπροκαλιάζω δημ. (ἀσπρίζω καὶ κακκαλιάζω) ὠχριῶ καὶ μένω ἄναυδος.

ἀσπροκάρφι (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν σιληνὴ ἡ φυσκώδης, ἄ.στρουθούλα, καυκκάκι, στρουθί.

ἀσπροκέντι (τὸ) δημ. τὸ διὰ λευκοῦ νήματος ποίκιλμα ὑφάσματος, κέντημα.

ἀσπροκέφαλο (τὸ) δημ. κ. **ἀσπροκέφαλος** (ὁ) τὸ φυτὸν ἄμμι τὸ μεῖζον ἄ. κλινοκέρι, γαρδιανός, γαριζόνι, ἀγριομάραθο, καραγάνι (ammi majus).

ἀσπροκέφαλος-η-ο δημ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἔχων λευκὸν τῆς κεφαλῆς τὸ τρίχωμα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀλλοῖον τοῦ σώματος τρίχωμα· 2) **ἀσπροκέφαλος** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν ἀσπροκέφαλο βλ.λ.

ἀσπροκιτρινίζω δημ. καθιστῶ τὸν χρωματισμόν τινος λευκὸν καὶ κίτρινον ἢ ὑπακίτρινον : **τοῦ ἀσπροκιτρίνισε ὁ ἥλιος τὰ ροῦχα·** 2) ἀμτβ. καθίσταμαι τὴν χροιὰν ἢ τὴν ὄψιν λευκὸς καὶ κίτρινος ἢ ὑποκίτρινος : **ἀσπροκιτρίνισε τοῦ παπᾶ τὸ ράσο, - ἀσπροκιτρίνισε ἀπὸ τὸ φόβο του.**

ἀσπροκίτρινος-η-ο δημ. ὁ ἔχων χροιὰν λευκὴν καὶ κιτρίνην ἢ ὑποκίτρινον : **ἔγιναν ἀπὸ τὸν ἥλιο ἀσπροκίτρινα τὰ ροῦχα του, - ἀσπροκίτρινα τριαντάφυλλα·** || ἐπὶ προσ. ὁ ὑποκίτρινον ὄψιν ἔχων ἐξ ἀσθενείας ἢ φόβου ἢ συγκινήσεως κττ. : **ἔγινε ἀσπροκίτρινος σὰν τὸν ἐδιωξες·** || δθ. ὁ ἀσθενικὸς τὴν ὄψιν, πρβλ. κιτρινιάρης.

ἀσπροκόκκινος-η-ο δημ. ὁ λευκὸς καὶ ἐρυθρὸς ἢ ὑπέρυθρος : **γαρύφαλα ἀσπροκόκκινα.**

ἀσπροκολοτσά (ἡ) δημ. τὸ λαχανικὸν φυτὸν κολοκύνθη ἡ κοινή, ἄ. κολοκυθιά.

ἀσπροκουνουκλιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν κίστος ὁ ἐλελισφακόφυλλος, ἄ. ἀγριοφασκομηλιά.

ἀσπροκουντούρα (ἡ) δημ. ποικιλία οἰναφόρου ἀμπέλου ἔχουσα λευκὰς μικρὰς ρᾶγας, ἄ. κουνταύρα ἄσπρη, σαββατιανό.

ἀσπροκούτελος-η-ο δημ. ὁ ἔχων λευκὸν μέτωπον· || ἐπὶ ζώων κατοικιδίων, ὁ λευκότριχον ἐπὶ τοῦ μετώπου λόφον ἔχων, τὸ ἄ. (ὅταν ὡς δυσοίωναν λογίζηται) μπασούρι: **ἀσπροκούτελο κριάρι, - σκυλί**· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνθρ. ὁ ἀκηλίδωτον τὴν ὑπόληψιν ἔχων, **πού 'ναι ἄσπρο τὸ κούτελό του.**

ἀσπροκρέμμυδο (τό) δημ. ποικιλία κραμμύου τοῦ κοινοῦ, ἄ. κρεμμύδι τοῦ ρένιου.

ἀσπροκώλα (ἡ) δημ. ὡς οὐσ. ἄ. **ἀσπρόκωλος** (ὁ) τὸ μεταναστευτικὸν πτηνὸν οἰνάνθη ἡ πετροδίαιτος.

ἀσπρόκωλος-η-ο δημ., θηλ. κ. **-ώλα** ἐπὶ ζώων κατοικιδίων, ὁ ἔχων λευκὸν κατὰ τὰ ὀπίσθια τὸ τρίχωμα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τοῦ ἄλλου σώματος· πρβλ. ἀσπροκέφαλος, ἀσπροκούτελος· 2) τὸ ἀρσ. **ἀσπρόκωλος** ὡς οὐσ. ὄνομα διαφόρων μικρῶν θηρασίμων πτηνῶν, ἐχόντων λευκὸν τὸ περὶ τὸ ὀρρονύγιον πτέρωμα· || εἰδ. τὸ πτηνὸν οἰνάνθη ἡ πετροδίαιτος, ἄ. συνηθέστ. ἀσπροκώλα βλ.λ.· || ὁμ. **ἀσπρόκωλος** κ. εἶδός τι ἀετοῦ, ὁ πύγαργος· 3) εἶδος ἀγρίου φυτοῦ ἐδωδίμου, ἔχοντος καυλώδη λευκὴν ρίζαν.

ἀσπρόλαιμος-η-ο δημ. θηλ. κ. **-λαίμα** ὁ ἔχων λευκὸν λαιμὸν καὶ τράχηλον.

ἀσπρολίθαρο (τὸ) δημ. λευκάζων βράχος ἐν χρ. πολλαχοῦ κ. ὡς τοπωνυμία· 2) ἀσπρολίθι βλ.λ.

ἀσπρολίθι (τὸ) δημ. λευκὸς λίθος, ἀσβεστόλιθος· || συνεκδ. συνήθ. ἐν τῷ πληθ. **ἀσπρολίθια** λατομεῖον ἢ τόπος ἐν ᾧ πολλοὶ λευκοὶ λίθοι, ἄ. λίσβας, λισβότοπος.

ἀσπρολόγημα (τὸ) δημ. ἐπὶ ἐπιφανείας, τὸ ἔχειν λευκὸν χρῶμα, τὸ λευκάζειν, ἡ ἀσπράδα, πρβλ. ἀσπρολογῶ.

ἀσπρολογιά (ἡ) δημ. ἔκτασις λευκάζουσα, τὸ σύνολον τῶν μακρόθεν φαινομένων λευκῶν πραγμάτων· 2) τὸ ἔχειν λευκὴν χροιάν.

ἀσπρολογῶ-άω δημ. λευκάζω, φαίνομαι λευκός, ἄσπρος: Κρυστ.Κεντημένο Μαντήλι 14 **στοὺς ὄχτους, στὰ ριζά, κοπάδια ἀσπρολογᾶνε**· || ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ὑποφώσκειν: **ἀσπρολογᾷ ἡ ἀνατολὴ καὶ συθαμπώνουν τ' ἄστρα.**

ἀσπρολούλουδο (τὸ) δημ. ἄνθος λευκόν· || ὀνομασία διαφόρων φυτῶν φερόντων λευκὰ ἄνθη οἷα εἶναι διάφορα εἴδη τοῦ λευκανθοῦς, ἡ μαργαρίτα, τὸ χαμαίμηλον κλπ.: Κρυστ.Γκόλφω 2,59 **μάδησα ἑφτὰ ἀσπρολούλουδα πολιώρα στὸ ποτάμι.**

ἀσπρομάλλης-α-ικο δημ., θηλ. κ. **-λούσα** κ. **-λαὺ** ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἔχων λευκὴν τὴν κόμην, ἄσπρα τὰ μαλλιά, ὁ πολιός.

ἀσπρόμαλλος-η-ο δημ. ὁ ἔχων λευκὸν τὸν μαλλόν: **ἀσπρόμαλλα ἀρνάκια**· πρβλ. ἀσπρομάλλης.

ἀσπρομανίταρο (τὸ) δημ. ὁ βρώσιμος μύκης ἀμανίτης ὁ ἀρουραῖος, τὸ μανιτάρι, ἄ. μπουρούδι.

ἀσπρομαντηλαριά (ἡ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου ἔχουσα ρᾶγας λευκάς.

ἀσπρομαντηλούσα (ἡ) δημ. ἐπὶ γυναικός, ἡ φέρουσα λευκὸν μανδήλιον ἢ λευκὴν καλύπτραν εἰς τὴν κεφαλήν.

ἀσπρομάτης-α-ικο δημ., θηλ. κ. **-τού** ὁ ἔχων λευκάζοντας, ἀνοικτοχρώμους ὀφθαλμούς.

ἀσπρομάτιασμα (τὸ) δημ. ἀσθένεια τῶν αἰγῶν καθ' ἣν λευκαίνεται ἡ ἐπιφάνεια τοῦ βολβοῦ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

ἀσπρομαυροβολῶ-άω δημ. παρουσιάζω ὄψιν ἢ χροιὰν μελανόλευκον, φαίνομαι ἀσπρόμαυρος βλ.λ.: Παπαδ.Χριστουγεννιάτικα Διηγήματα 27 **πολλοὶ ἐξέλαβον μακρόθεν** (τὰς ἀσπρομαύρους καλικατζούνας) **ὡς γυναῖκας.. ἀσπρομαυροβολούσας** (ἐκ τῶν μαύρων ἐνδυμασιῶν αὐτῶν καὶ τοῦ λευκοῦ προσώπου ἢ κεφαλοδέσμου).

ἀσπρόμαυρος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ὄψιν ἢ χροιὰν μελανόλευκον, ὁ ἄσπρος καὶ μαῦρος, ἰδίᾳ ἐπὶ ζώων ἐχόντων τρίχωμα μαῦρον μὲ λευκὰς στίξεις ἢ τἀνάπαλιν· ὁμ. ἐπὶ πτηνῶν ἐχόντων πτίλα λευκὰ καὶ μέλανα: Παπαδ.Χριστουγεννιάτικα Διηγήματα 27 **ἔβλεπε τὰς ἀσπραμαύρους καλικατζούνας,** Σάρρ.μετάφρ. Εὐρ.ΙΑ 222 **λευκόστιχτα κι' ἀσπρόμαυρα (ἄτια).**

ἀσπρομηλιγγάτος-η δημ. ὁ ἔχων λευκήν, πολιὰν τὴν παρὰ τοὺς κροτάφους, παρὰ τὰ μηλίγγια, κόμην, χαρακτηριστικῶς ἐπὶ μεσηλίκων.

ἀσπρομολόχη (ἡ) γλωσσ. κ. μσν., δημ. κ. **ἀσπρομολόχα** τὸ κοσμητικὸν κ. φαρμακευτικὸν φυτὸν ἀλθαία.

ἀσπρομόσχαρο (τὸ) δημ. ὁ λευκὸς τὸ τρίχωμα μόσχος: Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 575 **στ' ἀσπρομόσχαρα τῆς Ἴδης.**

ἀσπρομουριά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον μορέα ἡ λευκή.

ἀσπρομουστακιάζω δημ. λευκαίνομαι τοὺς μύστακας, ἔχω ἢ ἀρχίζω νὰ κάνω ἄσπρα μουστάκια.

ἀσπρομούστακος (ὁ) δημ. ὁ ἔχων λευκότριχον μύστακα.

ἀσπρόμυδο (τὸ) δημ. εἶδος ὀστρέου.

ἄσπρο(ν) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ. νόμισμα βυζαντινὸν μικρᾶς ἀξίας· γλωσσ. «τραχέα ἄσπρα νόμισμα»: Ἀστράμψ.ἐν Πυθαγ.Οὐρ. **δηλαῖ δὲ καὶ περὶ ἄσπρων εἶναι ταῦτα ἐν κιβωτῷ ἢ βαλαντίῳ ἢ σάκκῳ**· || εἰδ. νόμισμα τῆς Κύπρου ἐπὶ τῆς κυριαρχίας τῶν γάλλων ἰσότιμον μὲ τὸ βυζαντινόν· καὶ βραδύτερον νόμισμα τουρκικὸν ἐλαχίστης ἀξίας, ἔξω τῆς ὑποδιαιρέσεως τοῦ τουρκικοῦ νομισματικοῦ συστήματος, ἰσούμενον πρὸς τὰ τρία τέταρτα τοῦ παρᾶ: Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.95,5 **χίλια ἄσπρα τὴν ἡμέρα κι ἄλογο καλό**· 2) συνεκδ. **ἄσπρα** (τὰ) τὰ χρήματα, τὸ ἀργύριον, τὰ μετρητά: Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.2,294 **μεγάλην ποσότητα ἀπὸ δῶρα καὶ ἄσπρα ἀμέτρητα,** παροιμ. λόγιον τοῦρκον **εἶδες, ἄσπρα θέλει· κι ἄλλον εἶδες, κι ἄλλα θέλει,** δ.τραγ. **τ' ἄσπρα πουλῆσαν τὸ Χριστό, τ' ἄσπρα πουλοῦν κι ἐσένα,** παροιμ. **τ' ἄσπρα κατεβάζουν τ' ἄστρα** (διὰ τοῦ χρήματος τὰ πάντα κατορθοῦνται)· 3) δθ. κατ' ἐπέκτ. ὁ πλοῦτος, τὸ βιός, ἡ περιουσία: παροιμ. **ἔχεις ἄσπρα καὶ φλουριά, ἔχεις καὶ καλὴ καρδιά, - ἄσπρα καὶ τιμὴ προγόνια** (δὲν διατελοῦσιν εἰς σχέσιν ἀγαθήν, εἶναι ἀσυμβίβαστα)· 4) **ἄσπρο** ἄνευ ἄρθρ. ἐν φρ. πολλάκις εἰς δήλωσιν τοῦ ἐλαχίστου, τοῦ μηδαμινοῦ, οἷον: **δὲν ἀξίζει ἄσπρο ἢ ἕνα ἄσπρο** (εἶναι ἄνευ ἀξίας), **- δὲν ἔχει ἄσπρου ντροπή, - δὲν ἔχει ἄσπρου γνώση** (ὡς τὸ δὲν ἔχει κουκούτσι μυαλό), **- ἕν' ἄσπρο πά' ἡ τιμή του** (ἐπὶ ἀτίμων) κ.ἄ.

ἀσπρό(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ ἄσπρο(ν) βλ. λ.: Κώδ. Choisl. 28 ἐν ἐξωφύλλῳ **δέλτος ἐξωνηθεῖσα εἰς ἀσπρὰ κδ'**· || δημ. μ. ἐν τῇ φρ. **τὸν ἔκανα-ες-ε ἀπ' ἀσπροῦ** (τὸν ἐξηυτέλισα-ες-ε δεινῶς ὑβρίσας ἢ ἐπιτιμήσας).

ἀσπροντυμένος-η-ο δημ. μτχ. παρακ. τοῦ ἀσπροντύνω βλ.λ., ὁ λευχείμων, λευκοφόρος: Κρυστ. Καλόγηρος Κλεισούρας 3,68 **τὴν τρυφερὴ ἀγκαλιά σου | ἀσπροντυμένη.**

ἀσπροντύνω δημ. ἀόρ. **ἀσπρόντυσα,** μτχ. παρακ. **ἀσπροντυμένος** ἐνδύω μὲ λευκὰ ἐνδύματα, ντύνω μὲ ἄσπρα φορέματα.

ἀσπροξάκι (τὸ) δημ. τὸ φαρμακευτικὸν καὶ κοσμητικὸν φυτὸν ἀγριμόνιον τὸ εὐπατόριον, ἄ. φονόχορτο.

ἀσπρόξυλο (τὸ) δημ. τὸ ξύλον τοῦ δένδρου εὐώνυμον τὸ εὐρωπαϊκόν· ἄ. ζουγκρανιά.

ἀσπροπατάτα (ἡ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ λευκὰς ῥάγας.
ἀσπροπηλίζω δημ. ἐπικαλύπτω τοῖχον διὰ λευκοῦ πολτοῦ, λάσπης ἐξ ἄμμου ἢ χώματος καὶ ἀσβέστου, κάνω πεταχτὸ βλ. λ. ἐν εἰδ. σημ.
ἀσπρόπηλος (ὁ) δημ. λευκὸς πηλός.
ἀσπροπικροπάτι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν **βαλλωτὴ** τὸ ψευδοδίκταμνον, ἄ. μαυρόμαργο.
ἀσπροπλένω δημ. πλύνω ἰδίως λευκὰ ἱμάτια, ἐπὶ γυναικῶν ἐκτελουσῶν τοιαύτην ἐργασίαν ἐπὶ μισθῷ· πρβλ. ξενοπλένω.
ἀσπροπόδαρος-η-ο δημ. θηλ. κ. **-ποῦσα** ὁ ἔχων λευκοὺς πόδας : **ἀσπροπόδαρη κατσίκα.**
ἀσπροποταμήσιο (τὸ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ λευκὰς ῥάγας.
ἀσπροπόταμο (τὸ) δημ. ποταμὸς ἢ ῥύαξ ἔχων χαλικώδη λευκάζουσαν κοίτην.
ἀσπροπούλια (τὰ) δημ. διάφορα εἴδη τοῦ ποώδους φυτοῦ ἀνθεμὶς ἢ ἀραυραία.
ἀσπροπρασιὰ (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν πράσιον τὸ κοινόν, ἄ. σκουλόχορτο, καλάνθρωπος, μαρμαράκι.
ἀσπροπροσωπιὰ (ἡ) δημ ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσπροπροσώπου βλ.λ.
ἀσπροπρόσωπος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ ἔχων λευκὸν τὸ πρόσωπον· 2) μτφ. ὁ ἀπολύτου τιμιότητος, ἐνάρετος, ἄσπιλος, ἀκηλίδωτος, ὁ ἀπαλλαγμένος ἐκτιμήσεως : Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.Ἱππ.422 **μόνο ἄμποτε ἀσπροπρόσωπα κι' ἐλεύτερα | νὰ ζοῦν**· || ὁ ἐξελθὼν ἄθικτος ἔκ τινος δοκιμασίας, ἀγῶνος, προσπαθείας, μάχης, ὁ μὴ θιγεὶς ἔκ τινος κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, οὗ ἐδικαιώθη ὁ ἀγών : Βλαχογ.ΠαληκάριαΠαλιὰ 29 **βόηθα μας.. νὰ βγοῦμε ἀσπροπρόσωποι ἐκεῖ ποὺ πᾶμε,** παροιμ. **μὲ γιασούρτι ν' ἀλειφτοῦμε, ἀσπροπρόσωποι νὰ βγοῦμε**· || φρ. **μὲ ἔβγαλε ἀσπροπρόσωπο** ἡ ἐπιτυχία του εἴς ἐπιχειρηθέν τι ἔργον ἐδικαίωσε τὴν ἣν ἔτρεφον διὰ τὴν ἱκανότητά του ἐμπιστοσύνην ἢ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ σύστασίν μου.
ἀσπρόραχος (ὁ) δημ. τὸ ἀκανθῶδες φυτὸν ἀσπάλαθος ὁ λαχναῖος, ἄ. ἀσπαλαθιά.
ἀσπρορομπόλα (ὁ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ λευκὰς καὶ στρογγύλας ῥάγας.
ἀσπρόρουχο (τὸ) δημ. συνήθ. ἐν πληθ. **ἀσπρόρουχα** τὸ λευκὸν ἐσώρουχον· κ. γεν. τὸ ἐσωτερικὸν ἔνδυμα, ὡς καὶ τὰ ἐκ λευκῆς ὀθόνης πρὸς οἰκιακὴν χρῆσιν, οἷον σινδόνια, προσόψια, προσκέφαλα κλπ.
ἀσπρορουχοῦ (ἡ) δημ. ἡ ῥάπτρια ἀσπρορούχων.
ἄσπρος (-α)-η-ο(ν) μτγν., μσν. κ. δημ. (λατ. asper) ὁ τραχύς : Αἰλ.ΖΙ 1,26· 2) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ λευκός : Χρον.'Αλεξ.Θεοδόσ.Ν 12 **ἀσπροτάτην ὡσεὶ χιών,** αὐτ.'Ιουστιν.4 **χλαμύδιν ἄσπρον ὁλοσήρικον,** Διγ.'Ακρ.3736 **ἵππον ἐκαβαλλίκευεν ἄσπρον ὡσὰν χιόνιν,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.σ.279,3 **διατί 'σαι ἄσπρη καὶ ξανθὴ ὁμοιάζεις ὡς φεγγάριν,** γλωσσικὸν παίγνιον **ἄσπρη πέτρα ξέξασπρη κι ἀπ' τὸν ἥλιο ξεξασπρότερη,** παροιμ. **ἄσπρος σκύλος, μαῦρος σκύλος ὅλοι τὸ ἴδιο εἶναι** (τὸ ἀδιακρίτως πρὸς πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον φέρεσθαι)· || τὸ **ἄσπρο** ὡς οὐσ. τὸ λευκὸν χρῶμα, ὁ λευκὸς χρωματισμός : **τὸ ἄσπρο εὔκολα λερώνει**· 3) μτφ. **τὸν ἔβγαλε μὲ ἄσπρο πρόσωπο** τὸν ἐδικαίωσε, πρβλ. ἀσπροπρόσωπος· **κάνει τὸ ἄσπρο μαῦρο** ἐπὶ τῶν ἀναιδῶς καὶ σοφιστικῶς διαστρεφόντων τὰ πράγματα· 4) μτγν. ὁμ. τὸ οὐδ. **ἄσπρον** ὡς οὐσ. τὸ λεύκωμα τοῦ ᾠοῦ, τὸ ἀσπράδι : Γαλ.14,560· || ὁμ. συστατικόν τι τοῦ θυμιάματος : 'Αέτ.16,146· 5) ὁμ. **ἄσκρο** δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ λευκὰς ῥάγας, ἄ. ἀσύρτικο· 6) δημ. εἰς τὸν πληθ. **τὰ ἄσπρα** τὰ λευκὰ ἐνδύματα : **ἐντύθηκε στ' ἄσπρα σὰ νύφη, - θὰ φορέσω τ' ἄσπρα μου**· 7) μτγν. ὁ λευκάζων, ξεθωριασμένος : Κατ.'Αστρ. Κωδ.Ι,108 **ἄσπρα γράμματα**· 8) μτφ. ὁ λαμπρός, εὐτυχής : δ.τραγ. **σήμερα 'ν' ἄσπρος οὐρανός, σήμερα 'ν' ἄσπρη μέρα, | σήμερα στεφανώνεται αἰτὸς τὴν περιστέρα**· || φρ. **δὲν εἶδε μιὰ μέρα ἄσπρη** οὔτε μίαν ἡμέραν καλὴν καὶ εὐτυχῆ δὲν εἶδε· 9) **ἄσπρο(ν)** ὡς οὐσ. τὸ νόμισμα ἄσπρον βλ.λ.
ἄσπρος (ὁ) εἶδος δρυὸς ἐν Μακεδονίᾳ : Θεόφρ. ΦΙ 3,10 (δ.γρ. ἄσπρις).
ἀσπροσάνιδο (τὸ) δημ. λευκὸν ἥμερον ξύλον ἐν χρ. ἐν τῇ δομικῇ, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ ἄγριον καὶ πολυτιμότερον οἷον τὸ τῆς καρύας, ὀξύας κλπ.· || σανὶς ἐκ λευκοῦ ξύλου· 2) εἰδ. παλαιότ. τὸ πρὸ ταμείου ἀβάκιον πρὸς μέτρησιν χρημάτων, ἄσπρων.
ἀσπρόσαρκος-ον μσν. ὁ ἔχων λευκὴν σάρκα : Μαρτ.ΒαρθολἐνΠράξ.'Αποστ.'Αποκρ.245,2 **ἀσπρόσαρκος,** μεγαλόφθαλμος.
ἀσπροσέλινο (τὸ) δημ. τὸ φαρμ. φυτὸν βερονίκη ἢ ἀναγαλλίς, ἄ. δυόσπορο, αὐλακόχορτο.
ἀσπροσίρικο (τὸ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ λευκὰς ῥάγας.
ἀσπροσίταρο (τὸ) δημ. κ. **ἀσπροσίτι** τὸ φυτὸν σόργον ἢ δούρρα, καλλιεργούμενον διὰ τὸν ἀρτοποιήσιμον καρπόν του, οὗ παραλλαγὴ ἡ τῶν ἀρχ. ζειά, ἄ. ἀσπροκαλάμποκο, νταρί, ἀραποσίταρο.
ἀσπροσίτι (τὸ) δημ. τὸ ἀσπροσίταρο βλ.λ.
ἀσπροσίτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἀσπροσίτι βλ.λ. : **ἀσπροσίτικο ψωμὶ** ὁ ἐκ ζειᾶς ἄρτος.
ἀσπροσκούφης (ὁ) δημ.ὁ φέρων λευκὸν σκοῦφον.
ἀσπροστάφυλο (τὸ) δημ. ποικιλία τις οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ λευκὰς ῥάγας.
ἀσπροσυκιὰ (ἡ) δημ. ποικιλία συκῆς τῆς καρικῆς παραγούσης ὑπόλευκα σῦκα.
ἀσπροσυννεφιὰ (ἡ) ἡ λευκονέφεια, τὰ λευκάζοντα ἀραιὰ σύννεφα.
ἀσπρότης-τητος (ἡ) μσν., δημ. **-ότη** ἡ λευκότης, ἀσπράδα : Πάπας Ζαχαρίας Διαλ.3,37 **ἄρτον θαυμαστοῦ μεγέθους καὶ ἀσυνήθους ἀσπρότητος.**
ἀσπροτράχηλος-η-α δημ. ὁ ἔχων λευκὸν τράχηλον· 2) **ἀσπροτράχηλο** (τὸ) ὡς οὐσ. εἰδ. ποικιλία ἀμπέλου μὲ λευκὰς καὶ στρογγύλας ῥάγας.
ἀσπρούδα (ἡ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ ἀρωματικὰς μετρίου μεγέθους ῥάγας χρώματος χρυσοκιτρίνου.
ἀσπρουδέρα (ἡ) δημ. γῆ ὑπόλευκος.
ἀσπρουδερὸς-ή-ὸ δημ. κ. ἀσπρειδερὸς βλ.λ.
ἀσπρούδης-α κ. **-ω** δημ. ὁ κλίνων πρὸς τὸ λευκόν, ὑπόλευκος, λευκοειδής, ἀσπρειδερός· 2) εἰδ. ἐπὶ ἀμπέλου ὡς οὐσ. **ἀσπρούδα** (ἡ) βλ.λ.
ἀσπρούδι (τὸ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου μὲ λευκάς, στρογγύλας ῥάγας, ἄ. σαββατιανό.
ἀσπρουδιάζω δημ. λευκάζω, ἀσπραυδίζω βλ.λ.
ἀσπρουδίζω δημ. λευκάζω, φαίνομαι ἄσπρος βλ.λ. : Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας 1,29 **μέσ' στὰ κλαριά του ἀνάμεσα ἀσπρούδιζε ἡ μορφή του.**
ἀσπρούδικος-η-ο δημ. ὑπόλευκος, ἀσπρειδερός, ἀσπρούδης βλ.λ.
ἀσπρούλης-α-ι δημ. ὑπόλευκος, ὀλίγον ἄσπρος, ἄ. ἀσπρούδης.
ἀσπρούλιακας (ὁ) δημ. ὑγρὸν χρῶμα ἀπακλῖνον πρὸς τὸ λευκόν : Σάρρ.'Αν.ΛΗ ἐν λ.
ἀσπρουλιάρης (ὁ) **-άρα -ικο** δημ. ὁ ὠχρός, καὶ δὴ ἐξ ἀναιμίας : **κόρη ἀσπρουλιάρα καὶ ἄνοστη.**
ἀσπρουλιάρικος-η-ο δημ. ὁ τὸν ἀσπρουλιάρην βλ.λ. χαρακτηρίζων, ὠχρός : **ἀσπρουλιάρικα μοῦτρα**· 2) ἐπὶ ὑγρῶν, ὁ ἀποκεχρωματισμένος, ξεθωριασμένος : **ἀσπρουλιάρικο μελάνι.**
ἀσπρούχι (τὸ) δημ. τὸ κοσμητικὸν καὶ φαρμακευτικὸν φυτὸν πύρεθρον τὸ παρθένιον, ἄ. βασκαντήρα, βάρσαμος, παρθενούδι.

ἀσπρόφακο (τὸ) δημ. μ. είς τὴν παροιμ. **ζῇ μὲ τ' ἀσπρόφακο** ἐπὶ τῶν τρεφομένων μὲ ἐλαχίστην τροφὴν (πιθ. **ζῇ μ' ἕνα σπ(υ)ρόφακο** μὲ ἕνα σπυρὶ φακῆς) : Σάρρ.'Αν.ΛΗ ἐν λ.

ἀσπροφοράω δημ. ἀσπροφορῶ βλ.λ.

ἀσπροφορεμένος-η-ο δημ. μτχ. παρακ. τοῦ ἀσπροφορῶ βλ.λ., λευκοφόρος : Παλαμ.Τριοεύγ.41 **καὶ φάνταζε ἀσπροφορεμένη σὰ στοιχειό.**

ἀσπροφόρος-α δημ. ὁ λευκὰ ἐνδύματα φέρων, λευκοφόρος, **λευχείμων**, ἄ. ἀσπροφορεμένος.

ἀσπροφορῶ-έω μσν., δημ. κ. **-άω** φορῶ λευκὰ ἐνδύματα, λευχειμονῶ : Πασχάλ.Χρον.383 C **ἀσπροφοροῦντες οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων·** || δημ. φορῶ λευκὰ καὶ καθαρὰ ἐνδύματα : Πολίτ.'Εκλ. Τραγ. σ.44,5 **πατέ μας δὲν ἀλλάζουμε καὶ δὲν ἀσπροφόρουμε·** 2) είδ. ἐπὶ πενθούντων, παύω φέρων τὰ μέλαινα δηλωτικὰ ταῦ πένθαυς ἐνδύματα, παύω πενθῶν, βγάνω τὰ μαῦρα : **μόλις ἀσπροφόρεσε ἡ χήρα, παντρεύτηκε κιόλας.**

ἀσπροφρύδης (ὁ) δημ. **-δα** κ. **-δοῦ** ὁ ἔχων λευκὰς ὀφρῦς, ἄσπρα φρύδια.

ἀσπροχαράζω δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸ λυκαυγές, ἔχω ὑπόλευκον χρῶμα, ἀσπρογαλιάζω : **ἀσπραχαράζει ἡ αὐγούλα.**

ἀσπρόχαρος (ὁ) δημ. ὁ θάνατος, ὁ χάρος, ὁ μὴ φέρων μέγα πένθος ἢ ὁ φέρων χαράν.

ἀσπροχινός (ὁ) δημ. εἶδος μεγάλου ἐχίνου.

ἀσπροχιονάτος-η-ο δημ. ὁ οἱονεὶ ὡς ἡ χιὼν λευκός : **λαιμὸς ἀσπραχιονάτος.**

ἀσπροχιώτικο (τὸ) δημ. ποικιλία τις οἰνοφόρου ἀμπέλου ἔχουσα λευκὰς ρᾶγας.

ἀσπρόχορτο (τὸ) δημ. ποῶδες φυτὸν ἀνδροπώγων ὁ λάσιος, ἄ. μαζόχορτο.

ἀσπρόχρους (-οος)-ου-ουν μσν. κ. **νεώτ.** ὁ ἄσπρην χροιὰν ἔχων, ὁ **λευκόχρους.**

ἀσπρόχωμα (τὸ) δημ. λευκή, ἀργιλοῦχος γῆ, λευκάργιλος· || ἀσβεστοῦχος γῆ.

ἀσπρόψαρο (τὸ) **δημ.** ὁ **ἰχθὺς λευκίσκος βλ.λ.**

ἀσπρωχτος-η-α δημ. ὃν δὲν ὤθησεν ἢ ἀπώθησέ τις, ποὺ δὲν τὸν σπρώξονε : **ποιὸς νὰ μείνῃ ἀσπρωχτος σὲ τόση πολυκοσμία;** 2) μτφ. ἐπὶ ἐπιχειρηθείσης πράξεως, ὁ μὴ προωθηθείς, ὁ μὴ ἐπιδιωχθεὶς μετὰ ζήλου : **ἄφησε τὴν ὑπόθεση τόσον καιρὸ ἀσπρωχτη καὶ τὴν ἔχασε·** 3) ὁμ. μτφ. ὁ μὴ ὑπὸ ἄλλου παρακινηθείς, προτραπεὶς πρός τι : **ἄσπρωχτος λὲς νὰ τὸ 'κανε;·** 4) ὁμ. μτφ. ἐπὶ γυναικῶν ἡ μὴ βινηθεῖσα.

ἀσραντίζω δημ. κ. **σαραντίζω** ἀπαλλάσσω ἀπὸ βασκανίαν δ ἀ μαγικῆς ἐπῳδοῦ καὶ ραντισμοῦ δι' ἡγιασμένου ὕδατος.

ἀσράντιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ διὰ ραντισμοῦ ἡγιασμένου ὕδατος ἢ ἄλλου μέσου ἀπαλλαγεὶς ἀπὸ βασκανίας : **ἀσράντιστο μὴν ἀφήνεις πιὰ τὸ παιδί.**

ἀσράφι (τὸ) νεώτ. περσικὸν χρυσοῦν νόμισμα ἴσον σχεδὸν πρὸς τὸ τρίτον τῆς ἀγγλικῆς λίρας.

ἄσσα Ιων., ἀττ. **ἄττα** τινά : 'Οδ.Τ 218 **εἰπέ μοι ὁποῖ' ἄσσα περὶ χροΐ εἵματα ἕστο;** (εἰπέ μου ποῖά τινα, ποίου εἴδους ἐνδύματα ἐφόρει), 'Αριστφ.Βάτρ.173 **πόσ' ἄττα;**, Κρατῖν.6 **οἷ' ἄττα βαΰζει**, Πλάτ.Σοφ.255 C **δύ' ἄττα ὀνόματα.**

ἅσσα Ιων., ἀττ. **ἅττα** ἅτινα : 'Ιλ.Α 554 **τὰ φράζεαι, ἅσσ' ἐθέλῃσθα**, 'Ηρ.1,47 **ἅσσα δ' ἂν ἕκαστα τῶν χρηστηρίων θεσπίσω.**

ἀσσάκι (τὸ) δημ. εἶδος σκληροῦ λίθου, ἄ. ἀτσάκι, μυγδαλόπετρα βλ.λ.

ἄσσαλος-η-ο δημ. ἄτσαλος βλ.λ.

ἀσσαμαία γλῶσσα (ἡ) **νεώτ.** ἡ γλῶσσα τῶν ἰθαγενῶν τοῦ 'Ασσάμ.

ἀσσαμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. σαπωνίνη περιέχουσα γαλακτόζην καὶ ἀραβινόζην, δηλητήριον ἰσχυρότατον διὰ τοὺς ἰχθῦς.

ἀσσάμπασης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (τουρκ.) βαθμὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ γενιτσάρων καὶ ἀστυνομικοῦ ἐπόπτου ἐπὶ τῶν θανατικῶν ἐκτελέσεων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ σουλτάνων.

ἀσσαριαῖος-α-ον ἐπιγρ. ὁ ἐπὶ δώδεκα ἀσσαρίοις βλ.λ. μηνιαίως κατὰ δηνάριον καταβαλλόμενος : 'Επιγρ. **ἀσσαριαῖος τόκος.**

ἀσσάριον (τὸ) μτγν. κ. **νεώτ.** (λατ.) νόμισμα ρωμαϊκὸν χαλκοῦν, μικρᾶς ἀξίας· Διον.'Αλ.Ρωμ.9, 27 « **ἦν** δ' ἀσσάριον χάλκεον νόμισμα, βάρος λιτριαῖον », ΚΔ Ματθ.10,29 οὐχὶ **δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται;**, αὐτ.Λουκ.12,6· 2) εἶδος βαλβῖδος : 'Ηρων Πνευμ.1,10.

ἀσσάρων-ωνος μτγν. κ. **-ὼν-ῶνος** (ἐξ ἀραμαϊκοῦ ἄσσαρα=δέκα) ἑβραϊκὸν μέτρον δεκαδικῆς ὑποδιαιρέσεως ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἑπτὰ ἀττικὰς κοτύλας : 'Ιώσ.ΙΑ 3,6,6.

ἀσσέως 'Ησ. « ἐπὶ σοῦ » « πιθ. ἄος· ἕως, (μ)έ(χρ)ις οὗ ».

ἄσση (ἡ) μτγν. κ. **ἄση** βλ.λ. ὁ ρύπος : 'Αρκάδ.113.

ἀσσιδάριος (ὁ) μτγν. (λατ.) ἁρματομάχος : 'Αρτεμίδ.2,32.

ἀσσιέντο (τὸ) νεώτ. (ἱσπαν.) κ. **ἀσιέντο** συνθήκη μετὰ τῆς 'Ισπανίας δι' ἧς παρείχετο ἄδεια εἰσαγωγῆς δούλων εἰς τὰς ἱσπανικὰς ἀποικίας.

ἀσσίζαι (αἱ) κ. **ἀσίζαι** (γαλλ.) μσν. αἱ κατὰ τὴν φεουδαλικὴν ἐποχὴν συνελεύσεις τῶν ὑποτελῶν αἱ **συγκαλούμεναι** ὑπὸ **τοῦ** ἐπικυριάρχου πρὸς ἀπονομὴν δικαιοσύνης· 2) **συνεκδοχ.** αἱ ἀποφάσεις καὶ οἱ νόμοι τοὺς ὁποίους αἱ συνελεύσεις αὗται ἐψήφιζον· 3) κατ' ἐπέκτ. τὰ νομικὰ κείμενα τοῦ ΙΒ' κ. **ἐφ. αἰώνων** τὰ ἑρμηνεύοντα τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν ἀσσιζῶν : **ἀσσίζαι τῆς Νορμανδίας, - τῆς 'Ιερουσαλήμ, - τοῦ Μορέως, - τὸ δίκαιον τῶν ἀσσιζῶν.**

ἀσσιλίνα (ἡ) **νεώτ. παλαιοζ.** γένος **νουμμουλιτῶν**, ζῴων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

ἀσσινιάτα (τὰ) νεώτ. (γαλλ. **assignats**) γαλλικὰ ἐπ' ἐγγυήσει **τοῦ κράτους** χαρτονομίσματα τοῦ ιη' κ. ιθ' αἰῶνος, ὅθ τὸ δημ. **σιχνάτσα.**

ἄσσιος 'Ησ. « **προκόλπιος** ».

ἄσσιος-α-ον μτγν. ὁ τῆς πόλεως τῆς Τρῳάδος "Ασσου : 'Ορειβ.2,588,12. λίθος **ἄσσιος** λίθος χρήσιμος πρὸς κατασκευὴν σαρκοφάγων, ἔχων κατὰ τὸν Πλίνιον (28,27,4) τὴν ἰδιότητα ν' ἀποσυνθέτῃ τοὺς ἐν αὐταῖς τιθεμένους νεκροὺς ἐντὸς 40 ἡμερῶν, ἐν χρ. καὶ πρὸς θεραπείαν τῆς ἀρθρίτιδος.

ἄσσιστα ἐπίρρ., ἐπιγρ. **ἄσιστα** ὑπερθ. τοῦ ἄσσον, βλ.λ., ἔγγιστα : Αἰσχ.ἀπ.6.

ἆσσον ἐπίρρ., δωρ. **ἄσσιον**, συγκρ. τοῦ ἄγχι βλ.λ. ἐγγύτερον, πλησιέστερον : 'Ιλ.Α 567 **ἆσσον ἰόνθ'**, Σιμων.7 **δίφρον ἆσσον ἕλκεται πυρός**, Σοφ. ΟΚ 312 **γυναῖχ' ὁρῶ στείχουσαν ἡμῶν ἆσσον**, 'Αριστφ.'Ιππ.1306 **ἥτις ἀνδρῶν ἆσσον οὐκ ἐλήλυθει·** || ὑπερθ. **ἄσσιστα** ἐγγύτατα : Αἰσχ.ἀπ.6 (ἐπιγρ. **ἄσιστα**)· πρβλ. κ. ἀσσοτέρω, ἀσσοτάτω, ἀσσότερος -ότατος

ἀσσορτιμέντο (τὸ) δημ.(ἰταλ.) κ. **ἀσορτιμέντο** βλ.λ.

ἄσσος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (ἰταλ.) κ. **ἄσος** ὁ ἀριθμὸς ἓν παριστάμενος δι' **εἰδικῆς** παραστάσεως ἢ σημείου ἐπὶ τῶν παιγνιοχάρτων, τῶν κύβων (ζαριῶν), τοῦ ντόμινου κττ.· || συνεκδ. τὸ παιγνιόχαρτον, ἡ πλευρὰ τοῦ κύβου κ.τ.τ. ἐφ' ὧν σημειοῦται ὁ ἄσσος : **ἔχει ἄσσο σπαθί, - ἔφερε ἄσσους·** || ὁμ. συνεκδ. τὸ χαρτοπαίγνιον, ἡ χαρτοπαιξία : παροιμ. **ὅποιος ἀγαπᾷ τὸν ἄσσο πάει στὸ σπίτι χωρὶς ράσο** (ἡ χαρτοπαιξία ὁδηγεῖ εἰς τὴν πλήρη ἔνδειαν)· || φρ. **τά 'παιξε ὅλα στὸν ἄσσο** (ἐπὶ τῶν ἀφρόνως διακινδυνευόντων τὰ πάντα)· || μτφ. φρ. **ἔχει τὸν ἄσσο του** ἔχει τὸν σκοπόν του, τὴν πρόθεσίν του· 2) μτφ. ὁ ἐγκαταλειφθεὶς μόνος : **ἔμεινε ἄσσος·** 3) ὁμ. μτφ. ὁ πρῶ-

τας εἰς ἐπίδοσίν τινα, ὁ ἀνεγνωρισμένης ὑπεροχῆς : **ἄσσος τοῦ ποδοσφαίρου, - τῆς ἀεροπορίας.**

ἀσσότατος-η-ον (ἀσσοτάτω) μτγν. ἔγγιστος, πλησιαίτατος : Κριναγόρας ἐν ΑΠ 6,345.

ἀσσοτάτω ἐπίρρ. μτγν. ὑπερθ. τοῦ ἄγχι, συνηρ. ἆσσον, ἀσσοτέρω βλ.λ., ἔγγιστα, πλησιαίτατα, ἄ. ἄσσιστα : Κριναγόρας ἐν ΑΠ 9,430.

ἀσσότερος-α-ον μτγν. ἐγγύτερος : Ἄρατ.878.

ἀσσοτέρω ἐπίρρ. συγκρ. τοῦ **ἄγχι** βλ.λ. ἆσσον, ἐγγύτερον : Ὀδ.Τ 506 **ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον,** αὐτ.Ρ 572 **ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί.**

ἀσσυντίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα συνιστάμενον ἐξ αὐγιτικοῦ συηνίτου καὶ σοδαλίθου.

ἀσσυριακός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. κ. -ικός -ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Ἀσσυρίαν ἢ τοὺς ἀσσυρίους : Φώτ.Βιβλ.189,146,12 **τὴν ἀσσυριακὴν ἱστορίαν, - ἀσσυριακὴ τέχνη, - γραφή, - ἰατρική, ἀσσυριακὸς πολιτισμός.**

ἀσσυρικός-ή-όν μτγν. ἀσσυριακός βλ.λ.:Στέφ.Βυζ.

ἀσσυριολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὴν μελέτην τῆς γραφῆς, τῆς γλώσσης, τῆς τέχνης κ. τοῦ πολιτισμοῦ κυρίως τῶν ἀσσυρίων καὶ κατ' ἐπέκτ. τῶν βαβυλωνίων.

ἀσσυριολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἀσσυριολογίαν βλ.λ.·

ἀσσύριος-ία-ιον κ. μσν. ὁ τῆς Ἀσσυρίας ἢ τῶν ἀσσυρίων : Ξεν.ΚΠ 5,4,1 **τὸ ἀσσύριον στράτευμα,** Θεόκρ.2,162 **ἀσσυρίω.. παρὰ ξείναιο μαθοῖσα,** Ἰω.Δαμ.1,677 D **τὴν ἀσσύριον φλόγα·** 2) ὡς κύρ. ὄν. ὁ κάτοικος τῆς Ἀσσυρίας : Ἡροδ.1,192· 3) ἡ Ἀσσυρία (ἐνν. γῆ) χώρα τῆς Ἀσίας.

ἀσσυροβαβυλωνιακός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀσσυρίους καὶ βαβυλωνίους.

ἀσσύτερος μτγν. ἐπασσύτερος βλ.λ. : Ὀππ. Κυν.4,121.

ἀσσυτία Ἡσ. « ἄλλα ἐπ' ἄλλοις ».

ᾆσσω συνηρ. τ. τοῦ **ἀΐσσω** βλ.λ.

ἀσσώδης-ους-ες μτγν. ἀσώδης βλ.λ.

ἄστα (1) δημ. προστ. τοῦ ἵστημι ἐν τῇ φρ. **ἄστ' ἀπάνω** ἀνάστα, σήκω ἐπάνω· πρβλ. ἄστας κ.ἄστηθι.

ἄστα (2) δημ. κ. **ἄσ' τα** (ἄσε τα) ἄφησέ τα, ἄφες ταῦτα : **ἄστα χάμω τὰ ξύλα·** ἰδίᾳ ἐπὶ λόγου : **ἄστ' αὐτὰ καὶ δὲ μὲ γελᾷς·** ‖ πρὸς ἔκφρασιν λύπης, σχετλιασμοῦ ἐν φρ. : **ἄστα, δὲν πάνε καλὰ οἱ δουλιές·** ἢ ἐντονώτερον : **ἄστα, μὴν τὰ ρωτᾷς·** ὁμ. **ἄστα, μπαμπά μου** πρὸς δήλωσιν κακῆς καταστάσεως.

ἀσταγανά Ἡσ. « ἱμάς ».

ἀσταγής-οῦς-ές ὁ μὴ στάζων : Σοφ.ἀπ.149,4 **ἀσταγῆ κρύσταλλον** (κρύσταλλον ἰσχυρῶς κρυσταλλωθέντα, ἀμφ., πιθ. « εὐπαγῆ »)· 2) ὁ μὴ στάζων, ὁ μὴ πίπτων κατὰ σταγόνας, ἀλλὰ ρέων : Ἀπολλ.Ρ 3,805 **τὰ δ' ἔρρεεν** (δάκρυα) **ἀσταγὲς αὔτως,** Νίκ.Θηρ.307 **ἀσταγὲς αἷμα.**

ἄσταθα ἐπίρρ. δημ. ἀσταθῶς βλ.λ., ἀστάτως.

ἀστάθεια (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ κατάστασις τοῦ ἀσταθοῦς βλ.λ., ἔλλειψις εὐσταθείας ἢ σταθερότητος : Ἰω.Χρυσ.3,633 **ἀστάθεια σανίδων, - ἰκριώματος, - πλοίου·** 2) μτφ. νεώτ. ἰδιότης τοῦ ἀσταθοῦς τὸν χαρακτῆρα, ἡ ἔλλειψις σταθερότητος, τὸ εὐμετάβολον : **ἐξέπληξεν ἡ ἀστάθεια τοῦ ἀνδρός, - ἀστάθεια γνώμης, - πεποιθήσεων, - φρονημάτων, - ἠθικὴ ἀστάθεια, - πολιτικῆς καταστάσεως, - ἀγορᾶς, - χρηματιστηρίου.**

ἀστάθερος-ον μσν. ἀσταθής βλ.λ. : Γεώργ.Μοναχ.768,20 **τὴν γνώμην ἀστάθερος.**

ἀσταθής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ σταθερός, ὁ ἄστατος, εὐμετάβολος : Φιλόδ.Ὀργ.26 W **ἀσταθεῖς κινήσεις,** Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 10,74 **ἀσταθέεσι.. αὔραις, - ἀσταθὴς ἰσορροπία·** 2) κ. μτφ. ὁ μὴ σταθερὸς κατὰ τὰς ἀντιλήψεις, τὰς ἀρχάς, τὰς φιλίας κττ., ὁ εὐχερῶς μεταβάλλων πίστεις ἢ φρονήματα : Νόνν.Δ 3,298 **ἀσταθέος βιότοιο,** Εὐάγρ. Ἱστ.Ἐκκλ.298 C **τὸν τρόπον ἀσταθής, - ἀσταθὴς χαρακτήρ, - εἶναι ἀσταθὴς εἰς τὰς πολιτικὰς πεποιθήσεις, - εἰς τοὺς ἔρωτάς του.**

ἀστάθμευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σταθμεύσεως, χωρὶς σταθμόν : **ἐβαδίζαμε ἀστάθμευτα πέντε ὧρες.**

ἀστάθμευτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ.κ.δημ. ὁ μὴ σταθμεύσας, μὴ καταλύσας που, μὴ διακόψας τὴν πορείαν του, οἷον πρὸς ἀνάπαυσιν : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,74.

ἀσταθμεύτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ σταθμεύσεως, χωρὶς διακοπὴν τῆς πορείας, οἷον πρὸς ἀνάπαυσιν ἢ κατασκήνωσιν.

ἀστάθμητα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀστάθμητον βλ.λ., ἀλογάριαστα, χωρὶς ἀκριβῆ ὑπολογισμὸν καὶ ἐκτίμησιν.

ἀστάθμητος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ κινητός, ἄστατος, ἀσταθὴς βλ. λ. : Ξεν.Ἀπομν.4,7,5 **τοὺς πλάνητάς τε καὶ ἀσταθμήτους ἀστέρας** (τοὺς πλανήτας)· ‖ κ. μτφ. ὁ κυμαινόμενος, ὁ μὴ ἀσφαλής, ὁ ἀβέβαιος, ὁ εὐμετάβολος : Εὐρ.Ὀρ. 981 **βροτῶν δ' ὁ πᾶς ἀστάθμητος αἰών,** Δημ. 383,5 **ὁ μὲν δῆμός ἐστιν ἀσταθμητότατον πρᾶγμα τῶν πάντων καὶ ἀσυνθετώτατον,** Φίλ.2,85 **τύχης ἀσταθμητότερον οὐδέν·** ‖ **τὸ ἀστάθμητον** ὡς οὐσ. ἡ ἀβεβαιότης : Θουκ.4,62 **τὸ ἀστάθμητον τοῦ μέλλοντος·** 2) νεώτ. ὁ μὴ σταθμηθείς, ὁ μὴ ζυγισθείς, ἀζύγιστος· 3) ὁ μὴ δεκτικὸς σταθμήσεως ἕνεκα τοῦ ἀνεπαισθήτου βάρους αὐτοῦ, ὁ ἀβαρής· 4) μτφ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπολογισθῇ, νὰ ἐξακριβωθῇ : **ἀστάθμητος παράγων** (ἡ μὴ δυναμένη νὰ καθορισθῇ ἐπιστημονικῶς αἰτία φαινομένου τινός)· 5) ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ μεθ' ὑπολογισμοῦ ἐνεργῶν, ἀσυλλόγιστος.

ἀσταθμήτως μτγν. κ. νεώτ. ἀσταθῶς, ἀβεβαίως : Δίων Χρ.4,180 **ἐπισφαλῶς καὶ ἀσταθμήτως φέρεται·** 2) νεώτ. ἄνευ σταθμήσεως, ἀζύγιστα.

ἀστάθμιστα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀστάθμιστον βλ.λ.

ἀστάθμιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ σταθμισθείς, ὁ ἀζύγιστος· ‖ ὁ μὴ δεκτικὸς σταθμίσεως, ζυγίσματος· ‖ ὁ μὴ διὰ τῆς στάθμης ἐξελεγχθεὶς ἂν εἶναι εὐθύγραμμος ἢ ὄχι, ποὺ δὲν ἀλφαδιάστηκε· 2) μτφ. ὁ μὴ καλῶς σταθμισθείς, ὑπολογισθεὶς ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν : **ἀστάθμιστος ἐνέργεια, - ἀπόφασις.**

ἄσταθμος-ον ἐπιγρ. ἀζύγιστος, ἀστάθμητος, οὗ δὲν μνημονεύεται τὸ βάρος : Ἐπιγρ. **κόρη χρυσῆ ἄσταθμος,** Ἐπιγρ. **ἄσταθμον ὡς εἴη καὶ ἀτείμητον καὶ ἄχραντον·** ‖ ἀνίκανος νὰ σταθμίσῃ, νὰ ἐκτιμήσῃ, νὰ μαντεύσῃ : Ἱππ.683,33.

ἄσταθος-η-ο δημ. ἀσταθὴς βλ.λ., ἄστατος.

ἀσταθῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσταθῆ, ἄνευ εὐσταθείας, χωρὶς σταθερότητα.

ἀσταίνει Ἡσ. « δυσπαθεῖ, ἁμαρτάνει, μοχθεῖ ».

ἀστάκι (τὸ) δημ. τὸ μέγιστον βάθος ποταμοῦ τινος : **ὁ Καλαμᾶς ἔχει τρία μπόγια ἀστάκι·** 2) τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ : Σάρρ.Ἀν.ΛΗ ἐν λ.

ἀστακίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογ. μαλακοστράκων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **δεκαπόδων μακρούρων.**

ἀστακοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων κατὰ τὴν μορφὴν ἢ τὴν χροιὰν πρὸς ἀστακὸν βλ.λ.· 2) εἰδ. ἰατρ. **ἀστακοειδής** (ὁ) ὡς οὐσ. ἐξάνθημα ζωηρῶς ἐρυθρὸν ἀπαντῶν κυρίως εἰς τὴν αἱμορραγικὴν εὐλογίαν.

ἀστακόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ἢ χροιὰν ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ ἀστακοῦ βλ.λ.

ἀστακοουρά (ἡ) δημ. σὰρξ ἀστακοῦ συντηρουμένη ἄνευ τῶν ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς δι' ἀποξηράνσεως εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἀποτελοῦσα γευστικώτατον ἔδεσμα.

ἀστακός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀστακιδῶν** περιλαμβάνον

διάφορα θαλασσόβια εἴδη οἷα εἶναι **ἀστακὸς ὁ θαλάσσιος**, ὁ κυρίως ἀστακός, ἄ. χόμαρος, καὶ **ἀστακὸς ὁ παλίναυρος** κοιν. καραβίδα τῆς θαλάσσης, καθὼς καὶ ἕτερα εἴδη ζῶντα εἰς γλυκέα ὕδατα οἷον εἶναι **ἀστακὸς ὁ ποτάμιος** ἄ. καραβίδα : Ἀριστλ.Ζἱ 530 a,28 **ὁ ἐν ταῖς ποταμοῖς ἀστακός**· 3) δημ. φρ. **ἁρματωμένος σὰν ἀστακός**, ὡπλισμένος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρις ὀνύχων· || ὁμ. **κόκκινος σὰν ἀστακὸς** ὁ ἔχων χροιὰν τοῦ προσώπου χαρακτηριστικῶς ἐρυθράν, ὅπως τοῦ ἐψημένου ἀστακοῦ· 2) τὸ κοῖλον τοῦ ὠτός : Πολυδ.2,85.

ἄστακτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἄσταχτα** χωρὶς νὰ σταλάζῃ, κατὰ τρόπον ἄστακτον βλ.λ.

ἀστακτὶ ἐπίρρ. οὐχὶ στάγδην, οὐχὶ κατὰ σταγόνας, ἀλλ' ἀφθόνως : Σοφ.ΟΚ 1640 **ἀστακτὶ δὲ σὺν ταῖς παρθένοις στένοντες ὡμαρτοῦμεν.**

ἄστακτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. **ἄσταχτος-η-ο** ὁ ἀσταγὴς βλ.λ., ὁ μὴ σταλάζων, ἀστάλαχτος· || νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ διαρρέων, ὁ μὴ στάζων : **ἡ στέγη μας εἶναι ἄσταχτη, - ὅλα μας τὰ βαρέλια ἐφέτος ἦταν ἄσταχτα**· 2) ὁ ῥέων ἀφθόνως : Εὐρ.ΙΤ 242 ἀστάκτων μάτηρ **ὑδάτων.**

ἀστακώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος κατὰ τὴν μορφὴν ἢ τὴν χροιὰν πρὸς ἀστακόν, ἀστακοειδής.

ἀστάλακτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀστάλαχτος** ὁ μὴ σταλάζων, μὴ ῥέων κατὰ σταγόνας, ἄστακτος βλ.λ. : Πλούτ.Κράσσ.4 **ἀστάλακτος ἀὴρ καὶ καθαρὸς** (ὁ μὴ βρέχων)· 2) ὁ δι' οὗ δὲν εἰσρέουσι σταγόνες, σταλαγματιές, ποὺ δὲν ἔχει σταλάγματα, ἐπὶ στέγης κ. ἐπὶ δοχείων, λεβήτων κττ.

ἀστάλαχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σταλαγμοῦ, χωρὶς σταλαγματιὲς ἢ σταλάγματα βλ.λ.

ἀστάλαχτος-η-ο δημ. ἀστάλακτος βλ.λ.

ἀστάλη (ἡ) Ἡσ. « πολύπους ὁ ἐν μυκτῆρι· ἔνιοι σκώληκα οὐρὰν **ἔχοντα** ».

ἀσταλής-οῦς-ές μτγν. (στέλλομαι) ὁ μὴ ἐσταλμένος· Ἡσ. « μὴ περιβεβλημένος » : Καλλ.άπ.266.

ἀσταλίκωτος-η-ο δημ. ὁ ἄνευ στάλικος, ἤτοι ὀρθίου στηρίγματος, δθ. ἀστήρικτος, ἀστερέωτος.

ἀστάλ(λ)ιστος-η-ο δημ. ἐπὶ ποιμνίων κ. δὴ προβάτων ἢ αἰγῶν, ὁ μὴ ἐν θέρει ἀναπαυθεὶς κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὑπὸ σκιάν, ποὺ δὲν ἐστάλισε.

ἄσταλτα δημ. κ. **ἄστελτα** ἄνευ ἀποστολῆς, χωρὶς στάλσιμο.

ἄσταλτος-η-ο δημ. κ. **ἄστελτος** ὁ μὴ ἀποσταλείς, ποὺ δὲν ἐστάλθηκε : **ἄσταλτο γράμμα, - μπαοῦλο.**

ἀσταλύζω κλαίω, σταλύζω βλ.λ. (μετὰ εὐφων. **α**, πρβλ. **ἀνασταλύζω**).

ἀσταλύχειν Ἡσ. « **ἀναβλύζειν, κλαίειν** » (διόρθ. **ἀσταλύζειν**, πρβλ. ἀσταλύζω).

ἀστάλωτος-η-ο δημ. ἐπὶ φυτῶν ὁ μὴ σταλωμένος, ὁ ἄμεστος, ὁ μὴ ἢ μήπω ἀκμαῖος : **τὰ καλαμπόκια εἶναι ἀκόμη ἀστάλωτα**· 2) συνεκδ. κ. π. πρασ. **ἀστάλωτο παιδί.**

ἀσταματησιά (ἡ) δημ. ἡ ἔλλειψις στάσεως, διακοπῆς, ἡ ἀεικινησία : **ἀσταματησιὰ ἔχει τὸ στόμα του καὶ ὅλο λέει.**

ἀσταμάτητα ἐπίρρ. δημ. ἀπαύστως, ἀδιακόπως, ἀκατάπαυτα, χωρὶς σταμάτημα : **ἔβρεχε δυό μέρες ἀσταμάτητα, - λέει τὸ στόμα του ἀπὸ τὸ πρωὶ ἀσταμάτητα, - ἀσταμάτητα ξακολουθήσανε στὸ σπίτι μας οἱ χαμοί, οἱ ἀρρώστιες.**

ἀσταμάτητος-η-ο δημ. ὁ μὴ παύσας νὰ κινῆται, νὰ ἐνεργῇ ἢ νὰ ἐργάζεται, ὁ μὴ ἀνακόψας τὴν πορείαν του, τὴν κίνησίν του, τὴν ἐργασίαν του, ποὺ δὲν σταμάτησε : **ἀσταμάτητο ἦτανε τὸ ἐργοστάσιο, - ἀσταμ- ἐνέργεια, - ἀσταμάτητο ρολόϊ, - δουλιὰ δὲν ἔμεινε ἀσταμάτητη**· || ὁ ἀκατάπαυστος, ἀδιακόπως κινούμενος, ὁ ἀεικίνητος· || ὁ ἐν κινήσει ὤν : **ἀσταμάτητο ἦταν τὸ τραῖνο σὰν κατέβηκε**· 2) ὁ μὴ ἀναγκασθεὶς ὑπὸ ἄλλου νὰ ἀνακόψῃ τὴν προχώρησίν του, ὁ μὴ ἀναχαιτισθείς, ποὺ δὲν τὸν σταμάτησαν : **ἄφησαν ἀσταμάτητο τὸ νερὸ καὶ πλημμύρησε ὁ τόπος**· || ὁ οὗ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διακοπή, ἡ ἀναχαίτισις, τὸ σταμάτημα : **ἀσταμάτητο κακό, - ἀσταμάτητη πλημμύρα**· 3) ὀθ. μτφ. ὁ ἀκράτητος, ὁ ὁρμητικός : **ἐνθουσιασμὸς ἀσταμάτητος.**

ἀστάνδης (ὁ) μτγν. (ἀρχ. περσ.) ταχυδρόμος· Ἡσ. « ἡμεροδρόμος » : Πλούτ.Ἠθ.326 E **ὃν ἐκ δούλου καὶ ἀστάνδου κύριον Περσῶν ἐποίησας.**

ἀστάνι (τὸ) δημ. τὸ στῆθος τῶν πτηνῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς ὄρνιθος : Σάρρ.Ἀν ΛΗ ἐν λ.

ἀστάρι (τὸ) δημ. (τουρκ.) τὸ ὑπερραμμένον ὕφασμα τοῦ ἐνδύματος, ἡ **φόδρα**, ἄ. (ἐ)σωπάνι· 2) ἡ πρώτη δι' ἐλαιοχρώματος ἐπάλειψις ἀχρωματίστου ἐπιφανείας, ἰδίως ξυλίνης, οἷον θύρας, παραθύρου, δαπέδου, τὸ πρῶτον χρωμάτισμα.

ἀσταρτέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος **ἐλασματοβραγχίων ζῴων** τοῦ γένους **ἀστάρτη**, ἁπάντων ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστάρτη (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **ἐλασματοβραγχίων** ζῴων, ἁπάντων ἐν ἀπολιθώσει.

ἀσταρτίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια **ἐλασματοβραγχίων** ζῴων, ἀπαντῶσα ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστάρτιος ζώνη (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἡ ἐξ ἀσβεστολίθων μαργωδῶν διάστρωσις, ἐν ᾗ ἀπαντῶσι τὰ ἀπολιθώματα τῆς ἀστάρτης βλ.λ.

ἀσταρτόπις-ιδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **ἐλασματοβραγχίων** ζῴων, ἐν ἀπολιθ. ἄ.μυοφοριόπις.

ἀστάρωμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀσταρώνω βλ.λ.

ἀσταρώνω δημ. κ. παθ. **-ομαι**, μτχ. παθ. παρακ. **ἀσταρωμένος** ῥάπτω ἢ προσαρμόζω εἰς ἔνδυμά τι ἀστάρι, τὸ φοδράρω· 2) ἐπὶ ξυλίνων ἐπιφανειῶν, ἁπλώνω τὴν πρώτην στρῶσιν ἐλαιοχρώματος, τὸ ἀστάρι βλ.λ.,περνῶ τὸ πρῶτο χρῶμα.

ἀστάρωτος-η-ο δημ. ὁ χωρὶς ἀστάρι βλ.λ., ποὺ δὲν ἀσταρώθηκε : **ἡ πόρτα ἔμεινε ἀστάρωτη.**

ἄστας Ἐπιγρ. ἀναστάς.

ἀστάσας Ἐπιγρ. ἀναστήσας.

ἀστασία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἄστατον, ἔλλειψις σταθερότητος, ἀστάθεια κυριολ. κ. μτφ. : Μαν.Ι,19 **ἀστασίην ἐπὶ λέκτροις,** Γεώργ.Παχ.Μιχ. Παλ.Ι,9 B **τῇ τῆς γνώμης ἀστασίᾳ,** Ἀ.Παράσχ. **ὅλην τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀστασίαν εἰς τὴν καρδίαν κρύπτ' ἡ γυνή,** Σάρρ. μτφρ. Εὐρ.Ἱππ.1110 **δὲ μέν' ἡ ἀνθρώπινη ζωή, πὄχει ἀστασία τόση, - ἡ ἀστασία του τὸν ἔκαμε νὰ μὴν ἔχῃ προκοπή**· 2) νεώτ. εἰδ. ἰατρ. ἡ ἀνικανότης πρὸς ὀρθοστασίαν· 3) νεώτ. ἡ κατάστασις τοῦ ἀστάτου καιροῦ, ποὺ δὲν εἶναι στρωμένος, ἡ μὴ ἀποκατάστασις τοῦ ἀνέμου **πρὸς ὡρισμένην διεύθυνσιν καὶ** ὁμοιόμορφον ἔντασιν· 4) ζῳολ. **ἀστασία** ὡς οὐσ. γένος πρωτοζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **βολβικιδῶν.**

ἀστασιαστικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀστασιάστως βλ.λ.: Ἑρμείας εἰς Πλάτ.Φαῖδρ.186 A.

ἀστασίαστα ἐπίρρ. δημ. **ἄνευ στάσεων, χωρὶς** βιαίαν, ἰδίως ἔνοπλον **ἐξέγερσιν πλήθους ἀνθρώπων** ἐναντίον τῆς κρατικῆς ἐξουσίας.

ἀστασίαστος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χώρας, λαοῦ, στρατοῦ, ὁ μὴ ταρασσόμενος ὑπὸ στάσεων, ἤτοι βιαίων ἐξεγέρσεων μερίδος τοῦ λαοῦ ἐναντίον τῆς καθεστηκυίας ἀρχῆς. ὁ ἐν ἡσυχίᾳ νομιμοφρόνως διάγων : Θουκ.Ι,2 **τὴν Ἀττικὴν ἀστασίαστον οὖσαν ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοί,** Ἀππ.Ἰβηρ.72 **στρατὸς ἀστασίαστος**· || ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς στάσεις, ὁ μὴ προκαλῶν στάσεις : Πλάτ.Πολ.1302 A,9 **ἀστασίαστος μᾶλλον** ἡ **δημοκρατία τῆς ὀλιγαρχίας**· 2) μτγν., μσν. κ. γεν. ὁ ὁμαλός, ὁ γαλήνιος : Ἰω.Δαμ.ἐν Μηναί.Ι,Ι **τὴν τραχεῖαν βαδίσας ὁδόν, ἐπὶ τὴν λείαν ἔφθασας καὶ ἀστασίαστον, τὴν οὐράνιον βάσιν**· || κ. ἐπὶ τοῦ βίου, ὁ ὑπὸ ἐναντιοτήτων ἢ παθῶν ἀσυντάρακτος :

Εὐσέβ.Μύνδιος 26 **βίας ἀστασίαστος·** 3) ὁ μὴ ὑπ' ἄλλου ἀμφισβητούμενος, ὁ ὃν ἄλλος δὲν διεκδικεῖ: Πάπ. **ἀστασίαστος νομὴ καὶ δεσποτία·** ‖ νεώτ. κ. ἐπὶ ἀρχαίου κειμένου ἢ σχετικῆς διορθώσεως ἢ ἑρμηνείας, ὁ μὴ ἀμφισβητούμενος, ὁ ὑπὸ τῶν εἰδημόνων γενικῶς δεκτός : **ἑρμηνεία ἀστασίαστος,- χωρίον ἀστ-, διόρθωσις ἔκτοτε ἀστασίαστος·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στασιάζων, ὁ μὴ εἰς στάσεις ἐπιρρεπής, ὁ νομοταγής, ὁ φιλήσυχος πολίτης : Λυσ.2,56 **ἀστασιάστους παρασχόντες τοὺς συμμάχους,** Πλάτ.Πολ.459 E **εἰ αὖ ἡ ἀγέλη τῶν φυλάκων ὅ τι μάλιστα ἀστασίαστος ἔσται,** Πολύβ.11,19,3 **ἀστασίαστα διετήρησε τοσαῦτα πλήθη, - μόνον ἡ φρουρὰ ἔμεινεν ἀστασίαστος.**

ἀστασιάστως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ στάσεων καὶ ταραχῶν : Διόδ.Σ 17,54 **ἀταράχως καὶ ἀστασιάστως διαμένειν·** κ. παραθ. : Πλάτ.Πολ.520 D **ταύτην ἄριστα καὶ ἀστασιαστότατα ἀνάγκη οἰκεῖσθαι,** Δίων Κ 52,30 **ἵνα σωφρονέστερον καὶ ἀστασιαστότερον διάγωσι.**

ἄστατα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἄστατον βλ.λ.

ἀστατ-ίνω μτγν. ἀστατῶ βλ.λ. : Γαλ.19,493.

ἀστατικός-ή-όν νεώτ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ εὐσταθήσῃ, ὁ εὐμετακίνητος, ὁ ἄστατος, ἀσταθής· ‖ εἰδ. ἀστατικὴ βελόνη ἡ μαγνητικὴ βελόνη, ὅταν καταλλήλως ἀρθῇ ἡ ἐπ' αὐτῆς κατευθυντήριος ἐπίδρασις τοῦ γηίνου μαγνητισμοῦ· ‖ **ἀστατική** (ἡ) ὡς οὐσ. φυσ. ἴδιον κεφάλαιον τῆς μηχανικῆς ἐξετάζον τὴν θεωρίαν περὶ ἰσοδυνάμων συστημάτων δυνάμεων ἐνεργουσῶν ἐπὶ στερεοῦ σώματος.

ἀστατικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀστατικὸν βλ.λ., οὐχὶ εὐσταθῶς.

ἄστατοι (οἱ) ἀντὶ ἀστᾶτοι βλ λ. : Lyddel ἐν λ., Πολύβ.6,23,1 (ἐκ δ.γρ.).

ἀστᾶτοι ἢ ἄστατοι (οἱ) μτγν. (λατ. hastati) οἱ δορυφάροι : Πολύβ.6,23,1, Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,46.

ἄστατος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ μένων ἀκίνητος, ὁ διαρκῶς κινούμενος, ὁ εὐκόλως μετακινούμενος : Ἀριστλ.Μεταφ.1073 a,31 **ἀΐδιον γὰρ καὶ ἄστατον τὸ κύκλῳ σῶμα,** Μεσομήδ.Νέμ.7 **ἄστατος τροχός·** ‖ δημ. μτφ. ὁ μὴ ἱστάμενος ἥσυχος, ὁ ταραχώδης : Κρυστ.Κόλασις 3,122 **στῆς Πλησιβίτσας τὸ χωριὸ τ' ἄστατο νὰ προσέχω·** 2) ὁ ἀσταθής, ὁ κυμαινόμενος, ἀβέβαιος, εὐμετάβολος, ἐν κυριολ. κ. ἐν μτφ. σημ. : Ἐπίκ.Ἐπιστ. 3,65 U **ἄστατος τύχη,** ΠΔ Μακκ.3,5,39 **ἄστατον διάνοιαν αὐταῦ θαυμάζοντες,** Φίλ.Κόσμ.3 **ἐκδόντες ἀστάτοις καὶ τυχηροῖς πράγμασιν ἑαυτούς, - ἄστατος καιρός, ἄνεμος** (ὁ μὴ ἀποκατεστημένος πρὸς ὡρισμένην κατεύθυνσιν), **- ἄστατος ἄνθρωπος, - ἄστατος χαραχτήρας·** 3) ὁ ἀσαφής, ἀόριστος, ἀβέβαιος : Πολύβ.6,57,2 **ἄστατος θεωρία·** 4) ἐνεργ. ὁ ἐμποδίζων τὴν ὀρθὴν στάσιν : Λουκ. Ὠκ.36 **πόθεν δ' ὁ δεινὸς κατὰ ποδῶν οὗτος παρῆν.. ἄβατος, ἄστατος πόνος;·** 5) ὁ ἀζύγιστος, ἄσταθμος, ἀστάθμητος : Νίκ.Θηρ.602 **καρπὸν κεράσαιο κυμίνου στήσας ἠὲ χύδην τε καὶ ἄστατον ἀμφικυκήσας,** Ἐπιγρ. **φιάλη ἀργυρᾶ ἄστατος,** Πάπ. **ἔρια ἄστατα·** 6) **ἄστατοι** (οἱ) ἐκκλ. μερὶς τῶν αἱρετικῶν Παυλικιανῶν ἐν Ἀρμενίᾳ : Πέτρ.Σικ. 1301 A· 7) νεώτ. ζωολ. **ἄστατος** (ὁ) ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν Ἰχνευμονιδῶν.

ἀστατῶ-έω μτγν. εἶμαι ἄστατος, κλονίζομαι, μετακινοῦμαι διαρκῶς : Θέων ἐν ΑΠ Παρ.3,146,4 **πόλοιο φοράν.. ἀστατέουσαν,** Ἱππιατρ.3 **βλέμμα ἀστατοῦν·** 2) δὲν ἔχω διαρκῆ καὶ μόνιμον κατοικίαν, περιπλανῶμαι : ΚΔ Κορ.1,4,11 **γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν·** 3) μτγν. ἔχω ἄστατον χαρακτῆρα, ἔχω ἀστάθειαν εἰς τὰς γνώμας ἢ πράξεις μου : Βέττ.Βάλλ.116,30 **ἀστατῶ περὶ τοὺς γάμους.**

ἀστάτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. **οὐχὶ ἐν στάσει, ἐν στασιμότητι,** δθ. ἐν συνεχεῖ κινήσει : Φίλ.1,181 **ὧδε κἀκεῖσε φορούμενος ἀστάτως·** 2) ἀσταθῶς, κατὰ τρόπον ἄστατον βλ.λ. : Στοβ.Ἐκλ.1,866 **ἀστάτως δὲ ἐν αὐτῇ (τῇ δόξῃ) φέρεται Ἀμέλιος, - ἐπολιτεύθη ἀστάτως.**

ἀσταύρωτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ σταυρωθείς, μὴ καθηλωθεὶς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ : Φώτ.Ἀμφιλ.303· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐσταυρωμένος, μὴ τεθεὶς σταυροειδῶς : **ἀσταύρωτα πάτερα, - εἶχε ἀσταύρωτα τὰ χέρια του·** 3) δημ. ὁ ἐφ' οὗ δὲν ἔγινε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ εἰδ. ὑπὸ ἱερέως πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ νασήματος : **ἀσταύρωτο ψωμὶ δὲν ἔτρωγε ποτέ του, - πῶς ἄφησες ἀσταύρωτο τὸ ματάκι τοῦ παιδιοῦ;·** 4) μτφ. ὁ μὴ φορτικῶς ἐνοχληθείς, βασανισθεὶς ὑπό τινος : **μέρα, νύχτα δὲν τὴν ἀφήνει ἀσταύρωτη.**

ἀσταφίδιαστος-η-ο δημ. ἐπὶ σταφυλῆς, ὁ μήπω ἐσταφιδωμένος, μὴ μεταβληθεὶς εἰς σταφίδα βλ.λ., ποὺ δὲν ἐσταφίδιασε : **ἀσταφίδιαστο τσαμπί·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ ρικνωθεὶς οἱονεὶ ὡς ἡ σταφίς, ποὺ δὲ ζάρωσε σὰν τὴ σταφίδα : **ἀσταφίδιαστο μάγουλο, - γυναίκα.**

ἀσταφιδίτης (ὁ) μσν., θηλ. **-ῖτις -ιδος** ὁ τῆς ἀσταφίδος, τῆς σταφίδας : Ζωναρ.ἐν ΑΠ 9,226 **ἀσταφιδίτιδα ῥάγα** (σταφίδα).

ἀσταφίδωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐσταφιδωμένος, ἀσταφίδιαστος βλ.λ.· 2) ὁ μὴ περιέχων σταφίδας : **πίττα ἀσταφίδωτη·** 3) εἰδ. ἐπὶ οἴνου, ὁ μὴ ἀναμεμιγμένος μὲ οἶνον σταφιδίτην.

ἀσταφίς-ίδος (**α- εὐφων.**) ἡ σταφίς : Ἡρ.2,40 **μέλιτος καὶ ἀσταφίδος καὶ σύκων,** Ἕρμιππ.63,16 **ἡ Ῥόδος ἀσταφίδας παρέχει,** Πλάτ.Νόμ.845 B **ἀσταφίδος οἶνος** ὁ ἐξ ἡλιασμένων ξηρῶν σταφυλῶν παρασκευαζόμενος, **πρβλ.** σταφιδίτης· 2) τὸ φυτὸν σταφὶς ἡ ἀγρία : ΨΔιοσκ.4,152, Γαλ.11,842, πρβλ. κ. **ὀσταφίς.**

ἀστάφνιαστος-η-ο δημ. κ. **ἀστάφνιστος** ἀστάθμητος, μὴ διὰ τῆς τεκτονικῆς στάθμης πρὸς κάθετον ἢ ὁριζόντιον σταθμηθείς, ἀζύγιαστος : **ἀστάφνιαστος τοῖχος·** 2) μτφ. ὁ ἀλογίστως ἀναλίσκων τὰ ἑαυτοῦ, παὺ ξοδιάζει ἀλογάριαστα, ὁ σπάταλος· 3) εἰδ. ἐπὶ νεκρῶν, ὁ μὴ συγκαθαρμοσθείς, μὴ περισταλείς, ἀσαβάνωτος.

ἀστάφνιστος-η-ο δημ. ὁ ἀστάφνιαστος βλ.λ.

ἀσταφυλῖνος (ὁ) (**α- εὐφων.**) ποικιλία τοῦ κηπευτοῦ δαύκου, ἁ. σταφυλῖνος : Διοκλ. ἀπ.123.

ἀστάφυλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων σταφυλάς : Αὐα.Ἐπιστ.12,24 **ἀστάφυλος χῶρος,** Κύριλλ.Ὁμ.Πάσχ.30 **ὄρχοι ἀμπέλων.. ἀστάφυλοι.**

ἀστάχι (τὸ) δημ. κ. **ἀστάχυ** κ. **στάχι** ὁ στάχυς : Σαλωμ.Ὕμν.Ἐλευθ.51,2 **τόσα πέφτουνε τὰ θερισμένα ἀστάχια εἰς τοὺς ἀγρούς,** Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας 6,54 **οἱ κάμποι μένουν ἔρημοι, καίγονται χόρτα, ἀστάχια.**

ἀσταχιάζω δημ. κ. **ἀσταχυάζω** σταχυοῦμαι, ἐκφύω στάχυς, ὡριμάζω, ἐπὶ σταχυηρῶν φυτῶν : **ἀστάχιασαν τ' ἀραποσίτια·** 2) μτφ. μεστοῦμαι, καθίσταμαι ὥριμος, ἐπὶ κόρης ὡρίμου πρὸς γάμον.

ἀστάχιασμα (τὸ) δημ. κ. **-χυασμα** ἡ ἔκφυσις σταχύων, ἡ κατάστασις τοῦ ἀσταχιάζω βλ.λ.

ἀστάχιαστος-η-ο δημ. κ. **-χυαστος** ὁ μήπω ἐσταχυωμένος, ποὺ δὲν ἐστάχιασε ἀκόμα· 2) μτφ. ἐπὶ νέου ἢ νεάνιδος, ὁ μὴ μεστωμένος, μὴ ὥριμος.

ἀσταχοφόρος-α-ο δημ. ὁ κρατῶν στάχυς, ἀστάχια : Σολωμ.ΚαλακαίριΜεταστασίου 3 **καὶ προβαίνει ἀσταχοφόρα τοῦ καλοκαιριοῦ ἡ αὐγή.**

ἀστάχτωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ διὰ τέφρας σκανισθείς, παὺ δὲ λερώθηκε μὲ στάχτη ἢ μὲ στάχτες· 2) ἐπὶ ἀνημμένων ἀνθράκων, ὁ μὴ ἀρξάμενος ν' ἀποτεφραῦται, ποὺ δὲν ἄρχισε νὰ σταχτώνῃ.

ἀστάχυ (τὸ) δημ. κ. **ἀστάχι** βλ.λ.

ἀσταχυάζω δημ. ἀντὶ ἀσταχιάζω βλ.λ.

ἀστάχυασμα (τὸ) δημ. ἀντὶ ἀστάχιασμα βλ.λ.

ἀστάχυαστος-η-ο δημ. ἀντὶ ἀστάχιαστος βλ.λ.

ἀσταχυολόγητος-ον νεώτ. ὁ μὴ σταχυολογηθείς, μὴ συλλεγεὶς κατ' ἐκλογήν, μὴ ἀπανθισθείς: **ἀσταχυολόγητα δημοτικὰ ᾄσματα**· 2) ὁ ἐξ οὗ δὲν ἐγένετο σταχυολόγησις, ἀπάνθισμα: **δὲν ἀφησεν ἀσταχυολόγητον κανένα ποιητήν.**

ἄσταχυς-υος (ὁ) (α- εὐφων.) ὁ στάχυς, τὸ ἀστάχι: Ἰλ Β 148 **ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθὺ λήιον ἐλθών.., ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν,** Πολυδ. 1,53 **ἄνεμος τοὺς ἀστάχυς ἐκένωσεν**· ‖ κ. μτφ.: Φιλόστρ.Εἰκ.1,7 **ὅσος δὲ ὁ τῶν βοστρύχων ἄσταχυς,** Λουκ.Χαρίδ.3 **ἀνταγωνισάμενον αὐτῷ περὶ τῶν ἀσταχύων, μᾶλλον δὲ περὶ τῆς δόξης,** Μηναῖ.5,15 Κάθισμ. **ἐθέρισας ἀρετῶν σου τὸν ἄσταχυν**· 2) ἐπίδεσμός τις: Γαλ.18(1),813.

ἀστάχωτος-η-ο νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ βιβλίων, ὁ μὴ σταχωμένος, μὴ βιβλιοδετημένος, ἄδετος.

ἀστεατωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. εἰδικὴ κατάστασις τοῦ δέρματος χαρακτηριζομένη ὑπὸ ἀνεπαρκείας ἢ παντελοῦς στερήσεως λιπαρῶν ἐκκρίσεων.

ἀστέγαστος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ καλυπτόμενος ὑπὸ στέγης, ἄστεγος: Πάπ. **στάβλον ἀστέγαστον,** Θεόδ.Διάκ.1,242 **ἀστέγαστος οἰκία,- ἀστέγαστος οἰκοδομή,- καταυλισμοὶ ἀστέγαστοι**· ‖ ἐπὶ πλοίου, τὸ ἄνευ καταστρώματος: Ἀντιφ.5,22· ‖ γεν. ὁ ἀκάλυπτος, ἀσκέπαστος: Γαλ.17(2),153 **ἀστέγαστον ἀγγεῖον,** αὐτ.4,342 D **ἀκάλυπτα καὶ ἀστέγαστα.. τὰ κατὰ τὴν γαστέρα μόρια**· ‖ νεώτ. ὁ μὴ ὑπὸ στέγην κατοικῶν, ὁ ἄστεγος: **πολλαὶ πρόσφυγες παραμένουσιν εἰσέτι ἀστέγαστοι**· ‖ τὸ ἀστέγαστον ὡς οὐσ. ἡ ἔλλειψις στέγης: Θουκ.7,87 **οἵ τε ἥλιοι.. καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει διὰ τὸ ἀστέγαστον.**

ἀστεγής-οῦς-ές μτγν.ἐσφ. γρ. ἐν ΑΠ παράρτ. 3,198 **ἀστεγὲς δάκρυ** ἀντὶ ἀσταγὲς βλ.λ.

ἀστεγία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔλλειψις στέγης.

ἀστέγνωτος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἀκάλυπτος, ἀσκέπαστος: Γαλ.11,485 **ἀστέγνωτον ἀγγεῖον καὶ γυμνόν** (ἀμφ., πρβλ. ἀστέγαστος)· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στεγνώσας, ὁ ὑγρός: **ἀστέγνωτα ροῦχα, - ἀστέγνωτη σταφίδα, - ἀστέγνωτο πάτωμα**· 3) νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ μὴ στεγνούμενος, μὴ ξηραινόμενος, μὴ στεγνώσεως δεκτικός: **ἀστέγνωτος βοῦρκος**· ‖ μτφ. ἐπὶ φλυάρου ἐν φρ. **ἀστέγνωτη γλῶσσα,** πρβλ. στεγνώνω ἐν μτφ. σημ.

ἄστεγος (-η)-ο(ν) (στέγη) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ στέγης, ὁ μὴ κατοικῶν ὑπὸ στέγην, ὁ στερούμενος κατοικίας: ψΦωκυλ.24 **ἄστεγον εἰς οἶκον δέξαι,** ΠΔ Ἡσ.58,7 **καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, - ἀπομένουν χιλιάδες πρόσφυγες ἄστεγοι, - ἀπὸ τὸ σεισμὸ ἔμειναν ἄστεγες τριάντα οἰκογένειες**· ‖ εἰδ. ὁ μὴ ἔχων ἰδιόκτηταν κατοικίαν: **σύνδεσμος τῶν ἀστέγων ὑπαλλήλων**· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀπροφύλακτος, ἐκτεθειμένος: Φίλ.1,574· 3) (στέγω) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κρατήσῃ, νὰ φυλάξῃ τι· Σουΐδ. «ὁ φλύαρος καὶ ἀνυπομόνητος»: ΠΔ Παροιμ.10,8 **ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσι σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται.**

ἀστεία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν μυιϊδῶν.

ἀστεῖα ἐπίρρ. δημ. πρὸς ἀστεϊσμόν: **ἀστεῖα τοῦ τὸ εἶπα**· ὁμ. **στ' ἀστεῖα: τὸ ἔκανα στ' ἀστεῖα,** πρβλ. χωρατά.

ἀστειασμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ἀστεϊσμός βλ.λ.: Τίτ.Βοστρ. εἰς Ἀγ.Λουκ.783 E **λόγος ἀστειασμοῦ χάριν ἐξευρημένος.**

ἀστείευμα (τὸ) μσν. ὁ ἀστεϊσμός, τὸ ἀστεῖον: Εὐστ. Πονημ.106,65 **τὸ τοῦ μητροπολίτου ἀστείευμα δοκεῖ ταῖς ἐσφαλμέναις λαλιά τις εἶναι.. παροίνιος.**

ἀστειεύομαι σχόλ., νεώτ. κ. δημ εὐφυολογῶ, ἀστεΐζομαι βλ. λ.: Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.1058 **κράζων καὶ ἀστειευόμενος.. ἐφ' οἷς ἤκουε παρὰ τῆς νυμφευτρίας**· 2) νεώτ. κ. δημ. λέγω ἢ κάμνω ἀστεῖα, χωρατεύω: **ἀστειεύονται νὰ περάσῃ ἡ ὥρα**· ‖ φέρομαι ἐλαφρῶς, οὐχὶ σοβαρῶς, παίζω: **μὴν ἀστειεύεσαι μὲ τὸ σκύλλο καὶ σὲ δαγκάσῃ**· ‖ δὲν ὁμιλῶ σοβαρῶς, ἐμβριθῶς: **τοῦ ἀστειεύτηκα καὶ τὸ πῆρε στὰ σοβαρά, - ἀστειεύεσαι ποὺ θὰ δώσω τὴν κόρη μου σ' αὐτόν.**

ἀστεΐζομαι μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δημ. **ἀστεΐστηκα** γράφω ἢ ὁμιλῶ εὐφυῶς, εὐφυολογῶ, ἀστειεύομαι βλ.λ.· ΑΒ «ἀστεΐζεσθαι τὸ χαριεντίζεσθαι»: Στράβ.13,4,11 **ἀστεϊζόμενοι δέ τινες εἰκότως πυριγενῆ τὸν Διόνυσον λέγεσθαί φασιν,** Πλούτ.Μάρκελλ.21 **περὶ τεχνῶν καὶ τεχνιτῶν ἀστεϊζόμενος, - δὲν ἀστεΐζομαι, - ἀστεΐστηκα, μὴ θυμώνῃς**· 2) ὁμιλῶ προσποιητῶς: Φίλ.2,123· 3) Ἡσ. «ἀστεϊζόμενος· ὡραϊζόμενος», ΒΑ «ἀστεΐζεται, ὡραΐζεται, κομφεύεται»· 4) Ἡσ. «ἀστεΐζεσθαι· πολιτεύειν» (πρβλ. αὐτ. «ἐναστεϊζόμενον· ἐνοικοῦντα»).

ἀστεΐζω μσν. ὁμιλῶ, γράφω, φέρομαι κατὰ τρόπον εὐφυῶς εὐτράπελον: Στεφ.Βυζ.ἐν λ. ἄστυ.

ἀστειολόγημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ ἀστειολογία βλ.λ., ὁ εὐφυὴς ἀλλ' οὐχὶ σοβαρὸς λόγος.

ἀστειολογία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ν' ἀστειολογῇ τις, νὰ ὁμιλῇ εὐφυῶς, εὐφυὴς ὁμιλία, εὐφυολογία, εὐτραπελία, ἀστείευμα: Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλέξ. 1436 A,20, Μ Ἀντών.1,7.

ἀστειολόγος (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὁμιλῶν ἀστείως, λέγων ἀστεῖα, χωρατά, ὁ εὐτράπελος.

ἀστειολογῶ-έω νεώτ. κ. δημ. ἀστειεύομαι λέγω ἀστεῖα, χωρατεύω.

ἀστειομελής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων **χαρίεντα,** κομψὰ μέλη: Ἡφαιστ.Ἀστρολ.1,1.

ἀστειορρημονῶ-έω Ζωναρ. «ἀστεΐζομαι», Κύριλλ. «ἀστειορρημονήσωμεν, εὐμορφολογήσωμεν».

ἀστειορρημοσύνη (ἡ) ἀρχ. Λεξ. ἡ ἀστειολογία.

ἀστεῖος-εία-εῖα(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. (μτγν. θηλ. κ. -εῖος: Δίφιλ.73) (ἄστυ) ὁ τοῦ ἄστεως, ὁ ἐν πόλει τεθραμμένος· ὅθ. ὁ ἔχων λεπτὴν μόρφωσιν, εὐγενικοὺς τρόπους, ὁ κοινωνικός, εὐφυής: Πλάτ. Φαίδ.116 D **ὡς ἀστεῖος, ἔφη, ὁ ἄνθρωπος,** Ἀλκ. Κωμ.26 **γένοιτ' ἀστεῖος οἰκῶν ἐν πόλει,** Πλούτ. Μάρ.3 **ἐν κώμῃ δίαιταν εἶχε, πρὸς μὲν ἀστεῖον καὶ γλαφυρὸν βίον ἀγροικοτέραν**· ‖ γοητευτικός, δημοτικός: Ἰσοκρ.2,34 **ἀστεῖος εἶναι πειρῶ καὶ σεμνός**· 2) ἐπὶ ἐξωτερικοῦ παραστήματος, κομψός, εὔχαρις, χαριτωμένος· Ἡσ. «χαρίεις, ἐπίχαρις»: Ἀριστλ.Η Νικ.1123 b,7 **οἱ μικροὶ ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' οὔ,** ΠΔ Ἔξ.2,2 **καὶ ἔτεκεν ἄρσεν· ἰδόντες δὲ αὐτὸ ἀστεῖον, ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς,** Πολύαιν.8,30,1 **τὰς θεραπαίνας ὅσαι τὴν ὄψιν ἀστεῖαι**· ‖ ὅθ. ὡραῖος, εὐειδής: ΠΔ Κριτ.3,17 **καὶ Ἐγλὼμ ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα**· 3) ἐπὶ λόγου ἢ διανοημάτων, λεπτός, κομψός, εὐφυής: Ἀριστφ.ἀπ.685 **διάλεκτον ἔχοντα μέσην πόλεως, οὔτ' ἀστείαν ὑποθηλυτέραν, οὔτ' ἀνελεύθερον ὑπαγροικοτέραν,** Πλάτ.Φαῖδρ.227 D **ἀστεῖοι καὶ δημωφελεῖς οἱ λόγοι**· 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ εὐφυολόγος, εὔθυμος, φιλοσκώμμων, φιλοπαίγμων: Πλάτ.Πολ.452 D **ἐξῆν ταῖς τότε ἀστείοις πάντα ταῦτα κωμῳδεῖν**· ‖ ἐπὶ λόγων ἢ πράξεων, ὁ προκαλῶν τὴν θυμηδίαν, εὐτράπελος: Πλάτ.Φαῖδρ.242 E **ἡ εὐήθεια αὐτῶν πάνυ ἀστεία, - ἀστεῖον ἀνέκδοτον**· ‖ τὸ οὐδ. ἀστεῖον ὡς οὐσ. εὐφυολογία, λόγος ἢ πρᾶξις προκαλοῦσα θυμηδίαν, εὐτραπελία: Ἀριστ. Ρητ.1411 b,21, Λουκ.Νεκρ.Δ.7,2 **τί τοῦτο γελᾷς.. ἀστεῖα γὰρ πέπονθας, - μᾶς ἔλεγε διάφορα ἀστεῖα, - χοντροκομμένο, - ἄνοστο ἀστεῖο, - ἄφησε τ' ἀστεῖα**· 5) εἰδ. ἐν τῇ αἰσθητικῇ, τὸ ἐκ φράσεως ἢ ἐπεισοδίου ἢ πλοκῆς λόγῳ τοῦ *παραδό*

ξου ἢ τοῦ ἀνακολούθου ἢ τοῦ ἀσυναρμόστου διαθέτου εἰς εὐθυμίαν, μὴ περιέχον σάτιραν ἐν ἀντιδιασταλῇ πρὸς τὸ κωμικόν, ἀπακλεῖον δὲ ἀτεχνίαν ἢ ἀδεξιότητα ἐν ἀντιδιασταλῇ πρὸς τὸ γελοῖον καὶ περιέχον εἰρωνείαν· 6) νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ὁ γελοῖος: **τί ἀστεῖος ποὺ εἶναι μὲ τὶς φαβορίτες**· κ. ἐπιτιμητικῶς: **εἶσαι ἀστεῖος, - καταντᾷς ἀστεῖος**· 7) μτγν., νεώτ. κ.δημ. ἐπὶ πραγμάτων, ὁ ἀσήμαντος, ἀνάξιος προσοχῆς, γελοῖος: **τοῦ προσέφερε ἀστεῖον ποσόν, - ἀστεῖαι ἀξιώσεις, - ἀστεῖα ἐπιχειρήματα**· 8) γεν. πρὸς ἔκφρασιν ἐπαίνου, ἐξαίρετος, θαυμάσιος: Ἀριστφ. Ἀχ.811 **νὴ τὸν Δί' ἀστείω γε τὼ βασκήματε**, Πλάτ.Γοργ.447 Α **καὶ μάλα γε ἀστείας ἑορτῆς**, Μέν.Σαμ.149 **ἀστεῖον πάνυ, εἰ τὰς λοπάδας.. ὄστρακα ποιῆσαι**· ‖ κ. εἰρωνικῶς, νόστιμος, ὡραῖος: Ἀριστφ.Νεφ.1064 **ἀστεῖόν γε κέρδος ἔλαβεν ὁ κακοδαίμων**, Δίφιλ.73 **ἀστεῖος εἶ**· 9) ἐπὶ πραγμάτων, καλός, ἐξαίρετος εἰς τὸ εἶδός του, φίνος: Ἱππ.Τροφ.44 **αἷμα ἀστεῖον**, Στράβ.9,3,3 **καὶ δή φασιν ἐκεῖ τὸν ἐλλέβορον φύεσθαι τὸν ἀστεῖον**, αὐτ.10,5,19 **ἅπαν τὸ νησιωτικὸν μέλι.. ἀστεῖόν ἐστι καὶ ἐνάμιλλον τῷ Ἀττικῷ**, Πλούτ. Ἠθ.620 D **ὥσπερ οἶνον ἀστεῖον**· 10) κ. ἐπὶ προσ., καλός, ὑπέροχος: Φίλ.1,97, Πλούτ.Θεμ.5 **οὔτ' ἐκεῖνος ἂν γένοιτο ποιητὴς ἀγαθός.. οὔτ' αὐτὸς ἀστεῖος ἄρχων παρὰ νόμον χαριζόμενος**.

ἀστειοσύνη (ἡ) μτγν. κ. μαν. ἀστειότης βλ.λ.: Λιβάν.Λόγ.11,154, Μιχ.Νικήτ.Θεσσαλ.375,6 **ὑποσέμνῳ κεκραμένων ἀστειοσύνῃ**.

ἀστειότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεωτ. κομψότης, χάρις, ἁβρότης: Βέττ.Βάλ.161,17, Γεώργ.Σύγκ.120 Β **διὰ πολλὴν ἀστειότητα κατοκνοῦντες θανάτῳ τοιοῦτον κάλλος ἐξαφανίσαι**· 2) κ. νεώτ. εὐφυολογία, εὐτραπελία, πρᾶξις ἀστεία, ἀστεϊσμός: Ἀνδρόν. Ρ 570 Μ **μακαρισμὸς καὶ ἀστειότης**.

ἀστειπτος-ον ἀστιβής, ἀπάτητος: ἐσφ. γρ. ἐν Σοφ.Φιλ.2 ἀντὶ ἄστιπτος βλ.λ.

ἀστείρευτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀστέρευτα** ἄνευ ἐξαντλήσεως, χωρὶς στέρεμό, ἀενάως, ἀνεξάντλητα

ἀστείρευτος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **ἀστέρευτος**, ὁ μὴ στειρεύων, ἀνεξάντλητος, ἀέναος: Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 3,3 **κι ἀπ' τὴν ἀστείρευτη τοῦ ἥλιου κρήνη**, αὐτ.7,27 **ποὺ φέρνεις ἀπὸ ἀστείρευτη πηγή**· ‖ κ. μτφ.: **ἀστείρευτος ἀγαθότης, - καλωσύνη**.

ἀστειρεύτως ἐπίρρ. νεώτ. ἀνεξαντλήτως, ἀενάως.

ἀστεῖσμα-ατος (τὸ) μον. εὐτραπελία, ἀστεϊσμός: Εὐστ.Ἰλ.630,11 **πηγὴ τοῖς ἀρχαίοις ὁ ποιητὴς οὐ σπουδαίων μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐν ἀστεΐσμασι**.

ἀστεϊσμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. χαριεντισμός, εὐφυολογία, εὐτραπελία, λόγος ἢ πρᾶξις προκαλοῦσα θυμηδίαν, ἀστεῖον, χωρατό: Δημήτρ. 128 **ἀστεϊσμοὶ οὐδὲν διαφέρουσι σκωμμάτων**, Σχόλ.Ὀδ.Θ 272 **γελᾷ καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα εἰς ἀστεϊσμὸν ἐλθών, - ἀφήσατε τοὺς ἀστεϊσμοὺς καὶ ὁμιλήσατε σοβαρῶς**· 2) εἰδ. γραμμ. κ. ρητ. εἶδος εἰρωνείας, δι' οὗ κασμεῖται καὶ ἱλαρύνεται ὁ λόγος ἢ εὐστόχως κωπτεται ὁ ἐναντίος· ‖ Φιλόδ. Σχημ.98 S (ἐν Ἀν.Βιλλ.2,94) « ἀστεϊσμός ἐστι προσποίησις πιθανὴ τοῦ μὴ λέγειν ἢ μνημονεύειν ἡμᾶς ἃ λέγομεν, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ εἰσῆκται λέγων ὁ Ὀδυσσεὺς τῷ Διομήδει, ἐγὼ δ' ἐρῶ σοι δεινὸν οὐδὲν αὐθ' ὅπως φυγὰς πατρῴας ἐξελήλασαι χθονός», πρβλ. **παράλειψις**.

ἀστείως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κομψῶς, λεπτῶς, εὐφυῶς, χαριέντως, εὐτραπέλως: Ἰώσ.ΑΙ 12,44 **σφόδρα ἀστείως ἀπεκρίνατο**, Πλούτ.Ἠθ.123 Ε **τὸ παιχθὲν ἀστείως ὑπὸ Φιλίππου, μετὰ σπουδῆς μιμητέον**· 2) εὐπρεπῶς: ΠΔ Μακκ.2,12,43 **πάνυ καλῶς καὶ ἀστείως πράττων**· 3) νεώτ. κατὰ τρόπον οὐχὶ σοβαρόν, γελοῖον: **ἀστείως φέρεται - ὁμιλεῖ, - ἐνεργεῖ, - ἀστείως ἰσχυρίζεται ὅτι..**

ἄστεκτος-ον (στέγω) κ. μον. ἀφόρητος, ἀνυπόφορος· ΑΒ 456 « ἄστεκτα· ἀβάστακτα, ἀνυπομόνητα, οὐ δυνάμενα κατασχεθῆναι »: Αἰσχ.ἀπ.224 (Ἡσ. « ἄστερκτα »), Μηναῖ.3,9 Οἰκ. **τῷ ἐν θρόνῳ ἀστέκτῳ ἐποχουμένῳ**, Κ Μανασσ.5 **ἄστεκτος ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς δόξης σου**.

ἀστέκτως Ἡσ. « ἀνυπομονήτως, ἀνυποστάτως ».

ἀστέλεφος (ὁ) Ἡσ. « τὸ περὶ τὴν κιθάραν δέρμα».

ἀστελέχης-ους-ες ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ ἔχων στέλεχος, κορμόν: Θεόφρ.Φ1 1,3,1 **πόα τὸ ἀπὸ ῥίζης φυλλοφόραν προϊὸν ἀστέλεχες**.

ἀστέλεχος Ἡσ. « ὁ δακτύλιος, ἕδρα ».

ἀστέλεχος-ον μαν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ στελέχους, κορμοῦ, ἀστελέχης: Εὐστ.Πονημ.166,11 **ἀστέλεχα ὡς δένδρα**· ‖ ἐπὶ στρατοῦ, ὁ ἄνευ στελεχῶν, ὁ μηδόλως ἔχων ἢ ὁ μὴ ἐπαρκῆ ἔχων στελέχη, ἤτοι ἀξιωματικούς: **μετὰ τὴν ἧτταν τὸ στράτευμα εὑρέθη σχεδὸν ἀστέλεχον**.

ἀστελία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σχοινιδῶν**.

ἀστελοφοῦν Ἡσ. « δέρμα τὸ εἰς τὰ ἄκρα »· πρβλ. ἀστέλεφος.

ἀστελτος-η-ο δημ. κ. **ἄσταλτος** βλ.λ.

ἀστέμβακτος-ον μτγν. ἀστεμφὴς βλ.λ.: Λυκόφρ. 1117 **ἀστέμβακτα τιμωρεῖσθαι** (σταθερῶς, κατὰ σειράν, δ.ἑρμ.Τζέτζ. « πολυστένακτα »).

ἀστεμβής-οῦς-ές Ἡσ. « ἀθαμβής, ἀτάραχος ».

ἀστεμμον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **λυγινιδῶν**· 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **συνανθήρων**.

ἀστεμφέως ἐπίρρ. ἐπ. στερεῶς, σταθερῶς, ἀκλονήτως, στέρεα: Ὀδ.Δ 419 **ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλόν τε πιέζειν**.

ἀστεμφής-οῦς-ές ἀδιάσειστος, σταθερός, ἀμετακίνητος, ἀκλόνητος: Ἰλ.Β 344 **ἔχων ἀστεμφέα βουλὴν ἄρχευ' Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας**, Ἡσίοδ.Θ 812 **χάλκεος οὐδός, ἀστεμφής**· ‖ τὸ οὐδ. **ἀστεμφὲς** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀκάμπτως, σταθερῶς, ἀδιασείστως: Μόσχ.4,113 **ἀστεμφὲς ἔκειτο**, Ἄρατ.878 **νεφέλαι.. ἀστεμφὲς μελανεῦσαι**· 2) μτφ. ἄκαμπτος, ἀπηνής, ἀδυσώπητος, ἀμείλικτος, ὠμός, τραχύς: Ἀριστφ. ἀπ.579 **ποιηταὶ σκληροὶ καὶ ἀστεμφεῖς**, Θεόκρ.13,37 **ἀστεμφεῖ Τελαμῶνι**, Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 6,296 **ἀστεμφῆ παδάγρην καὶ λίνα**, Δοῦρις αὐτ.9,424 **νὺξ ἀστεμφής**.

ἀστεμφῶς ἐπίρρ. μτγν. στερεῶς, σταθερῶς, ἀκλονήτως: Μαρῖν.Πρόκλ.15 **ἐμβριθῶς καὶ ἀστεμφῶς.. βίον διενήξατο**· πρβλ. κ. ἀστεμφέως.

ἀστένακτα ἐπίρρ. δημ. ἀστέναχτα βλ.λ.

ἀστενακτί ἐπίρρ. ἄνευ στεναγμοῦ, χωρὶς θρήνους, ἀστέναχτα: Ἀριστφ.Ἐκκλ.464 **σὺ δ' ἀστενακτὶ περδόμενος οἴκοι μενεῖς**.

ἀστένακτος-ον κ. νεώτ. δημ. **ἀστέναχτος** ὁ ἄνευ στεναγμοῦ, ὁ χωρὶς θρήνων: Σοφ.Τρ.1200 **ἀλλ' ἀστένακτος κἀδάκρυτος.. ἔρξον**, Εὐρ.Ἑκ. 691 **οὐδέποτ' ἀστένακτος ἁμέρα.. ἐπισχήσει**.

ἀστενάκτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ στεναγμοῦ, χωρὶς θρήνου: Πλούτ. Ἠθ.107 Α **δ (χρέος) δὴ εὐκόλως καταβλητέον καὶ ἀστενάκτως**.

ἀστέναχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στεναγμοῦ, χωρὶς θρήνου: **μιὰ μέρα δὲν πέρασα ἀστέναχτα**.

ἀστέναχτος-η-ο δημ. ἀστένακτος βλ.λ.: Σολωμ. Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι Σχεδίασμ.3,12,4 **ἀκίνητες, ἀστέναχτες, δίχως νὰ ρίξουν δάκρυ**· 2) ὁ δι' ὃν δὲν ἐστέναξέ τις, ὁ ἀθρήνητος.

ἀστένεια (ἡ) μον. κ. δημ. ἀσθένεια, ἀρρώστια: Διγ.Ἀκρ.4085 **ἀστένεια δὲ τοῦ πατρὸς αὐτὸς τότε ἀκούσας**, δ.τραγ. **δίχως ἀστένεια κι ἀρρωστιὰ ἐγὼ ψυχὴ δὲ δίνω**.

ἀστενειάρης-α-ικο δημ. ἀσθενικός, φιλάσθενος, ἀρρωστιάρης.

ἀστένευτα ἐπίρρ. δημ. **ἄνευ στενώσεως, χω-**

ρὶς στένεμα· 2) μτφ. ἄνευ στενοχωρίας, ἰδίως οἰκονομικῆς : **περνᾶνε στὸ σπίτι τους ἀστένευτα, - δανείστηκε μὲ μικρὸ τόκο καὶ κάνει τώρα τὶς πληρωμές του ἀστένευτα.**

ἀστένευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ στενεύσας, μὴ γενόμενος στενὸς ἢ στενώτερος παρ' ὅ,τι ἦτο, ποὺ δὲν ἐστένεψε : **ἀστένευτο φόρεμα, - πεζοδρόμια, - παράθυρο, - μαγαζί·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς στενότητος, ποὺ δὲν μπορεῖ ἢ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ στενώτερος : **ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι ἀστένευτος.**

ἀστενής-ῆ (ὁ) πληθ. **-ῆδες** δημ. ὁ ἀσθενὴς βλ.λ.

ἀστενόδοντα (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας **τῶν ἀνθρακοσιειδῶν**, ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστενοχώρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στενοχωρίας, ἠθικῆς ἢ ὑλικῆς, χωρὶς στενοχώριες.

ἀστενοχώρητος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐν στενῷ, περιωρισμένῳ χώρῳ ὑπάρχων, ὁ μὴ στενόχωρος : Ἐπιφάν.2,293 C **θεὸν χωρητὸν καὶ ἀστενοχώρητον·** || ὁ μὴ δεκτικὸς στενοχωρίας, περιορισμοῦ· 2) νεώτ., δημ. κ. μτφ. ὁ μὴ περιελθὼν εἰς ἀμηχανίαν, εἰς στενόχωρον, δυσχερῆ κατάστασιν, ποὺ δὲ στενοχωρέθηκε· 3) ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ λύπην τινὰ αἰσθανθείς, ὁ μὴ λυπηθείς.

ἀστενοχωρήτως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ στενοχωρίας : Ἀνδρ.Κρήτ.19.

ἀστενῶ-έω δημ. ἀσθενῶ βλ.λ.

ἀστένωτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ὢν στενός, ὁ εὐρύχωρος : Ἀθαν.2,453 B **ἐν τοῖς ἀστενώτοις κόλποις·** 2) νεώτ. ὁ μὴ γενόμενος στενώτερος, μὴ περιορισθείς· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς στενότητος, ἀστένευτος βλ.λ.2).

ᾀστέον ρημ. ἐπίθ. τοῦ ᾄδω βλ.λ. πρέπει τις νὰ ᾄσῃ, νὰ τραγουδήσῃ : Ἀριστφ.Νεφ.1205 **ἐπ' εὐτυχίαισιν ᾀστέον μοὐγκώμιον·** || κ. συνεκδ. ἐντόνως ὑπομνηστέον : Πλάτ.Πολ.390 E **οὐδ' ᾀστέον αὐτοῖς ὅτι δῶρα θεοὺς πείθει.**

ἄστεπτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ στεφθείς : Εὐρ. Ἡρακλ.440 **τίς ἄστεπτος θεῶν ;, - ἄστεπτος βασιλεύς·** || νεώτ. εἰδ. ἐπὶ χριστιανῶν μελλονύμφων, ὁ μήπω τὴν ἐκκλησιαστικὴν τελετὴν τοῦ γάμου τελέσας, πρβλ. δημ. ἀστεφάνωτος.

ἀστέρα (ἡ) δημ. κ. **ἀστέρας** (ὁ) νευραλγία τοῦ κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ γαγγλίου, ἄ. γαστέρα.

ἀστεράκανθα ἡ μακρόφυλλος νεώτ. βοταν. φυτὸν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθῶν.**

ἀστερακάνθιον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστεριδῶν,** ἄ. ἀστερίας, δημ. σταυρὸς τῆς θάλασσας.

ἀστεράκανθος (ὁ) νεώτ. παλαιαζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **καρχαριδῶν,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθ.

ἀστεράκι (τὸ) δημ. μικρὸν ἄστρον, ἀστερίσκος, ἀστραῦλι, ἀστράκι : δ.τραγ. **ὅσ' ἀστεράκια ἔχει ὁ οὐρανός | τόσα παιδιὰ νὰ κάμῃς.**

ἀστερακτινέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σπόγγων τῆς **οἰκογενείας τῶν πυριτιοσπογγιδῶν,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστεράρχης-ου (ὁ) μσν. **ὁ** αἱονεὶ ἀρχηγός, ὁ πρῶτος τῶν ἀστέρων, **ὁ πρῶτος** ἐμφανιζόμενος ἢ ὁ φαεινότερος : Νικήτ.Εὐγεν.1,1 **τοῦ φεραυγοῦς ἀστεράρχου φωσφόρου.**

ἄστερας (ὁ) δημ. ὁ μεγάλου μεγέθους ἀστήρ, τὸ κατ' ἐξοχὴν μέγα ἄστρον ἤτοι ἡ Ἀφροδίτη (αὐγερινὸς - ἕσπερος) : **ἔσκασ' ὁ ἄστερας ἀπ' τὸ** βουνὸ ἀνέτειλεν ἡ Ἀφροδίτη.

ἀστέρας (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ἀστήρ, τὸ ἄστρο : Ἰω.Μάνθος Στιχολ.1,25 **ὡς κι ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ μᾶς ἔδειξ' ὁ ἀστέρας** (**περὶ** τοῦ ἀστέρος τῆς Βηθλεέμ, τῶν τριῶν μάγων.)· 2) δημ. περίαπτον, φυλαχτό, περιέχον ἐν τριγωνικῶς ἐρραμμένῳ ὑφάσματι χειρόγραφον ἐξορκισμόν· 3) δημ. ἡ ἀστέρα βλ.λ. : δ.τραγ. **μάνα μ', ἀστέρας μ' ἔπιασε καὶ θὲ νὰ σκάσω ὡς βράδι·** || μτφ. ἐπὶ διδασκάλων, ἱεροκηρύκων, ῥητόρων κτ. ὁ ἔξοχος, ὁ λίαν διακεκριμένος : **αὐτὸς ὁ νέος ἱεροκήρυκας εἶναι** ἀστέρας, πρβλ. φωστήρας.

ἀστεράτος-η-ο μσν. κ. δημ. ἐπὶ ζῴων, ὁ φέρων ἐπὶ τοῦ μετώπου λευκὸν ἀστεροειδὲς σημεῖον : Διγ.Ἀκρ.338 **φαρὶν ἐκαβαλλίκευεν ἀστεράτον,** Χρηστοβασ.Στάνη 62 γίδα ἀστεράτη.

ἀστεργάνωρ-ορος (ἡ) ἡ ἰδιότης τοῦ μὴ στέργειν ἄνδρας, μὴ δέχεσθαι τὴν μετ' ἀνδρὸς ἔντευξιν καὶ ὁμιλίαν : Αἰσχ.Πρ.898 **ταρβῶ γὰρ ἀστεργάνορα παρθενίαν εἰσορῶσ' Ἰοῦς.**

ἀστεργής-οῦς-ές ὁ ἄνευ στοργῆς, ἀγάπης, ὁ ἐχθρικός, φοβερός, ἀμείλικτος : Σοφ.Αἴ.776 **ἀστεργῆ θεᾶς ἐκτήσατ' ὀργήν** (σχόλ. « ἀμάλακτον, ἀδιάθετον »), Λυκόφρ.311 **βαιὸν ἀστεργῆ χρόνον·** 2) ὁ μὴ στερκτός, μὴ ἀνεκτός : αὐτ.ΟΤ 229 **πείσεται γὰρ ἄλλο μὲν ἀστεργὲς οὐδέν,** Ἀρετ.73,6 **ἀστεργὴς γὰρ τοῖσι νεύροισιν ἡ σκληρὴ κοίτη·** || ὁ ἀποκρουστικός : Ἱππ. Ἀδέν.16· 3) ἐπὶ πραγμ. ὁ ἄκαμπτος, ἀλύγιστος : Ὀρειβ.189,19 **πᾶν γὰρ ξύλον ἀστεργὲς καὶ ἀπηνές.**

ἀστέρεια (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. **ἀστερίνεια** φυλὴ φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **συνθέτων.**

ἀστέρειος Σουΐδ. ὁ τοῦ ἀστέρος.

ἀστερεοποίητος-ον νεώτ. ὁ μὴ στερεοποιηθείς.

ἀστέρευτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀστέρευτον βλ.λ. ἀενάως, ἀνεξαντλήτως : **ἀστέρευτα τρέχει τὸ νερὸ ἀπὸ τὸ ριζοβούνι.**

ἀστέρευτος-η-ο δημ. κ. **ἀστείρευτος** βλ.λ. ἐπὶ ὕδατος κ. γεν. ἐπὶ πράγμ. ἀναλωσίμου, ὑποκειμένου εἰς αὐξομείωσιν, ὁ μὴ ἐκλείψας, μὴ ὅλως ἀφανισθεὶς ἢ ὁ μὴ εἰς ἔκλειψιν, ἀφανισμὸν ὑποκείμενος : **ἀστέρευτα ἀκόμη τὰ πηγάδια, - ἀστέρευτη βρύση** (ἡ ἀείρρους) - **ἀστέρευτο βιὸς** (ὁ μέγας, ὁ ἀνεξάντλητος πλοῦτος) : Βλαχογ.Παληκάρια Παλιά, 98 **ἔχει σύναχτῆ .. τὸ νερό, καὶ μένει ἀστέρευτο·** || κ. μτφ. : **ἀστέρευτη κακομοιριά, - ταλαιπώρια.**

ἀστερέωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στερεώσεως, οὐχὶ ἀκλονήτως, οὐχὶ εὐσταθῶς.

ἀστερέωτος (η)-ο(ν) νεώτ. δημ. κ. **ἀστέριωτος-η-ο** ὁ μὴ στερεωθεὶς ἢ μὴ ἐστερεωμένος, μὴ ἐμπεδωθείς, ὁ ἄνευ ἀσφαλοῦς βάσεως ἢ ὁ μὴ στερεῶς στηριζόμενος : **ἀστερέωτον ἰκρίωμα, - ἀστερέωτο τραπέζι, - μπαλκόνι·** || κ. μτφ. ἐπὶ καταστάσεως, δημ. ἰδίως **ἀστέριωτος,** ὁ οὐχὶ ἑδραῖος, ὁ μὴ εὐσταθῶς ἔχων, ὁ κλονούμενος : **ἀστερέωτος πίστις, - φιλία, - ἀστέριωτος γάμος, - ἀστέριωτο νοικοκυριὸ** (ἐπισφαλές)· 2) κ. **ὁ μὴ δεκτικὸς στερεώσεως ἐν πάσαις ταῖς ἀνωτ. χρ.**

ἀστερήσιος-α-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ **ἀναφερόμενος εἰς** τοὺς ἀστέρας, **ἢ ὁ ἐξ αὐτῶν προερχόμενος,** ἀστέρινος : **ἀστερήσια φεγγοβολιά.**

ἀστέρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στερήσεως.

ἀστέρητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στερηθεὶς ἢ μὴ ἐστερημένος, ὁ ἄνευ στερήσεως ἢ στερήσεων : Ἀθαν.2,256 C, Ἑρμᾶς 97 a **ἀστέρητος ἔσῃ, - ἀστέρητοι διήλθομεν τοὺς μῆνας τοῦ ἀποκλεισμοῦ, - ἀστέρητη ζωή.**

ἀστερήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στερήσεως.

ἀστέρι (τὸ) μσν. κ. δημ. ἀστήρ, ἄστρον βλ.λ. : δ.τραγ. **ἐξ ἀστέρια σέρνει ἡ πούλια,** δ.τραγ. **χαρὰ σὲ κεῖνον ποὺ ἔμαθε τ' ἀστέρια νὰ ρωτάῃ** (ἐπὶ τῶν μαντευομένων τὰ μέλλοντα διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἄστρων) : Σολωμ. Λάμπρος ἀπ.21,2 **τῆς αὐγῆς τὸ δροσᾶτο ὕστερο ἀστέρι·** || **ἀστέρι τῆς αὐγῆς** ἢ **ὄμορφο ἀστέρι** ἢ ἁπλῶς **τὸ ἀστέρι,** ὁ ἀστὴρ Ἀφροδίτη : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 19,4 **στὸ δρόμο θὰ μὲ βρῇ τ' ὄμορφο ἀστέρι·** 2) ὁ πληθ. **ἀστέρια** (τὰ) ὡς οὐσ. ἡ παιδιὰ βάρκα βλ.λ.

ἀστεριάζομαι δημ. ἔχω πάθει νόσον ἀδιάγνωστον ἢ φρενικὴν ἐξ ἐπηρείας τῶν ἀστέρων : **θ' ἀ-**

στεριάστηκε ἡ κοπέλλα καὶ μαραζώνει· 2) παραμένω ἐν ὑπαίθρῳ μετὰ τὴν ἐπιτολὴν τῶν ἀστέρων, ἰδίᾳ ἐπὶ πλυνομένων ἱματίων· 3) ἡ μτχ. **ἀστεριασμένος** κ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἀστερόεις, ὁ ἔναστρος, ξαστερωμένος.

ἀστεριαῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ἀστέρα : Κλεομήδ.Ι,ΙΙ **καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος.. ἀστεριαῖος τὸ μέγεθος φανήσεται**· 2) Πάπ. ὁ δι' ἀστέρων διακόσμητος.

ἀστεριακή (ἡ) δημ. εἶδος ἀλαιφῆς ἐν χρ. ὑπὸ ἐμπειρικῶν πρὸς ἐπούλωσιν τῶν πληγῶν.

ἀστερίας (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἀστερόεις, ποικίλος, ἐπὶ ζῴων, καὶ δὴ ὡς οὐσ. οἷον ὁ ἰχθὺς σκύλιον τὸ ἀστρόστικτον, εἶδος καρχαρίου, ὅ. γαλεὸς (squalus stellaris): Φιλύλλ.Κωμ.Ι,2 **γαλεὸς ἀστερίας**· 2) τὸ πτηνὸν ἐρωδιὸς ὁ ἀστερίας (ardea stellaris): Ἀριστλ.Ζ) 609 b,22 **τῶν δ' ἐρωδιῶν ἐστὶ τρία γένη, ὅ τε πέλλος καὶ ὁ λευκὸς καὶ ὁ ἀστερίας**· 3) εἶδος ἱέρακος· 4) τὸ πτηνὸν χρυσάετος : Αἰλ.Ζ) 2,39· 5) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστεριδῶν** ἔχον σῶμα πεπλατυσμένον, ἀποτελούμενον σχεδὸν ὅλως ἐκ πέντε ἀκτίνων, οἱονεὶ ὡς τὸ ἄστρον, ὅ. ἀστεράκανθας, δημ. σταυρὸς τῆς θάλασσας.

ἀστεριασμένος-η-ο δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἀστερόεις, βλ. ἀστεριάζομαι 3)· 2) ὁ κατὰ κρατοῦσαν πρόληψιν ἐξ ἐπηρείας τῶν ἀστέρων παθὼν νόσον, πρβλ. ἀστεριάζομαι.

ἀστερίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐχινοδέρμων τῆς ὁμοταξίας τῶν **ἀστεροειδῶν**.

ἀστερίδιος-α-ον πάπ. ὁ διακόσμησιν, ποίκιλσιν ἐξ ἀστεροειδῶν σχημάτων ἔχων : Πάπ. **περιτραχήλιον ἀστερίδιον**.

ἀστεριδίσκος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀμμωνιτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **δεσμοκερατιδῶν**, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστερίζω μτγν. μεταβάλλω τι εἰς ἀστέρα : Πλούτ.Ἠθ.888 C **Ἀναξαγόρας τὸν περικείμενον αἰθέρα.. ἀναρπάζοντα πέτρους ἐκ τῆς γῆς καὶ καταφλέξαντα τούτους ἠστερικέναι**· πρβλ. κ. ἀστερῶ· 2) σημειῶ, στίζω δι' ἀστέρων : Πτολ.Γεωγρ. 8,2,3 **ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν ἀστεριζομένης ἡμῖν σφαίρας**.

ἀστεριηρά (τά) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συνανθήρων**.

ἀστερικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀστέρας, ὁ ἀστρικός : Θεολ.Ἀριθμ.37 **ἑπτὰ γὰρ κινημάτων ἀστερικῶν ὑπαρχόντων**· 2) δημ. ὁ ἐξ ἐπηρείας τῶν ἀστέρων προελθών, ἰδίως περὶ κακῶν, οἷον ἀδιαγνώστου ἢ αἴφνης ἐπελθούσης νόσου· 2) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. συνηθέστ. ἀστρικό βλ.λ. : **ἔχει καλὸ ἀστερικό,- εἶναι κακὸ τὸ ἀστερικό του**.

ἀστερίνεια (τά) νεώτ. βοταν. κ. **ἀστέρεια** βλ.λ.

ἀστερίνη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστερινιδῶν**, ὅ. ἀστερίσκος.

ἀστερινίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ζῴων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἐχινοδέρμων**.

ἀστέρινος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ., τὸ θηλ. **-έρινη**, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀστέρας, ἀστερικός, ἀστρικός, ἀστερήσιος· ‖ ὁ ἐξ ἀστέρων προερχόμενος : **ἀστερίνη φωταύγεια**· ‖ ὁ ἐξ ἀστέρων ἀποτελούμενος, ἀστέριος : **ἀστέρινον σύμπλεγμα**.

ἀστεριονέλλα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **διατομιδῶν**.

ἀστέριος-α-ον κ. **-ος-ον** μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ἀστέρων ἀποτελούμενος, ἀστερόεις : Καλλ.ἀπ.146 **ἀστερίαν ὑφ' ἅμαξαν** (περὶ τῆς Ἄρκτου), Βέττ. Βάλ.172,32 **ἀστέριον κύτος**· 2) ὁ τῶν ἀστέρων : Ὀρφ.ἀπ.353 **ἀστέριος ὕλη**· 3) ἀστέριας λίθος εἶδος ὀρυκτοῦ λίθου : Διον.Περ.328 **κατὰ σκοπιὰς Παλλήνης φύεται ἀστέριος καλὸς λίθος, οἷά τις** ἀστὴρ μαρμαίρων· πρβλ. **ἀστερίτης**· 4) **ἀστέριον** (τό) ὡς οὐσ. εἶδος ἀράχνης, τὸ φαλάγγιον : Νίκ.Θηρ.725· 5) εἶδος φυτοῦ, τὸ σφονδύλιον : Ψ Διοσκ.3,76· 6) ὁμ. τὸ φυτὸν κάνναβις ἡ ἥμερος : αὐτ.3,148· 7) τὸ φυτὸν κορωνόπους : αὐτ.2, 130 (πιθ. ἀντὶ ἄστριον)· 8) τὸ φυτὸν ἀστὴρ ὁ ἀττικός : αὐτ.4,119· 9) σαμία γῆ ἐν χρ. ὡς σφραγιδόκηρας, χρήσιμος δὲ καὶ ἐν τῇ ἰατρικῇ : Διοσκ. Εὐπορ.2,30· 10) νεώτ. ἀνατ. **ἀστέριαν** (τό) ὡς οὐσ τὸ ἀκτινοειδοῦς σχήματος, δίκην ἀστέρος, σημεῖον συμβολῆς τῶν τριῶν ραφῶν τοῦ κρανίου.

ἀστερίσιος-α-ο δημ. κ. **ἀστερήσιος** βλ.λ.

ἀστερίσκιον (τό) μικρὸς ἀστήρ, τὸ ἀστεροειδὲς κόσμημα εἰς ὃ ἔληγεν ὁ φάλος περικεφαλαίας κ. συνεκδ. αὐτὸς ὁ φάλος, ὅ. ἀστερίσκος· Ἀπολλ. Σοφ.Λεξ.Ὁμ. « **τοὺς δὲ φάλους οἱ μὲν ἀσπιδίσκια, οἱ δ' ἀστερίσκια ἐκάλουν** ».

ἀστερίσκος (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. μικρὸς ἀστήρ : Καλλ.Ἴαμβ.Ι,120 (π.Διογ.Λ Ι,34) **καὶ τῆς ἀμάξης ἐλέγετο σταθμήσασθαι τοὺς ἀστερίσκους**· 2) σημεῖον τῶν γραμματικῶν ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ κεφαλαίου γράμματος Χ στιζομένου ἐπὶ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ γωνιῶν εἰς σχῆμα ⁜, τιθέμενον δὲ κατὰ τὸν Εὐστ.599,34 « **ἐπὶ τῶν ἄριστα κειμένων ἐπῶν καὶ ἀστεροειδῶς οἱονεὶ λαμπόντων** » κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν ὀβελόν, τιθέμενον ἐπὶ τῶν ἀθετουμένων· ‖ ὁμ. ἐν χρ. κ. **ἐν τῇ μετρικῇ** ὡς σημεῖον ἑτερομετρίας ἢ ποιημάτων μεταβολῆς : Ἡφαιστ. Ποιημ.74 C· ‖ ἐκκλ.Σχόλ.εἰς Γρηγ.Ναζ.Ι,93 Α « **ὁ ἀστερίσκος τέτακται ἐν οἷς χωρίοις ὁ θεολόγος περὶ τῆς ἐνσάρκου τοῦ μεγάλου Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διαλέγεται διὰ τὸν φανέντα τοῖς μάγοις θεῖον ἀστέρα** »· 3) νεώτ. ἀστεροειδὲς σημεῖον (* ἢ *) ἐν χρ. πρὸς παραπομπὴν εἰς ὑποσημείωσιν ἢ σχόλια ἢ πρὸς δήλωσιν ὅτι ἐλλείπει λέξις τις ἢ γράμμα ἐκ τοῦ κειμένου ἕνεκεν φθορᾶς τοῦ χειρογράφου, ἢ τιθέμενον ἐν ἀρχῇ λέξεως καὶ δὴ εἰς τίτλους ἀρχαίων συγγραμμάτων πρὸς δήλωσιν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ λέξις ἢ χωρίον κτλ. δὲν διεσώθη μέχρις ἡμῶν κ. γεν. ἵνα καταστήσῃ προσεκτικὸν τὸν ἀναγνώστην ἐπί τινος χωρίου ἢ λέξεως· ‖ τρεῖς ἀστερίσκοι (⁂) ἐν χρ. πρὸς διαχωρισμὸν τῶν κεφαλαίων κειμένου τινὸς ἢ ἀντὶ ὑπογραφῆς εἰς ἀνώνυμα δημοσιεύματα· 4) εἶδος ἀστεροειδοῦς κοσμήματος τῆς κεφαλῆς : Διόδ.Σ 19,34 **περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν χρυσῶν ἀστερίσκων οὐκ ὀλίγος ἀριθμός** (δ.γρ. ἀστερισμῶν)· ‖ εἰδ. κόσμημα τῆς περικεφαλαίας, ὅ. ἀστερίσκιον βλ.λ. : Εὐστ.Ἰλ.424,5 « **φάλος δὲ κόρυθος ἀσπιδίσκιον ἢ ἀστερίσκος προμετωπίδιος** »· 5) ἐκκλ. σταυροειδὲς λειτουργικὸν σκεῦος ἐκ πολυτίμου μετάλλου φέρον ἄνωθεν ἀστέρα ἢ σταυρὸν καὶ χρησιμεῦον ὅπως ὑπεγεῖρον τὸ κάλυμμα τοῦ δισκαρίου τῆς εὐχαριστίας ἐμποδίζῃ τοῦτο νὰ ἐφάπτηται τοῦ ἁγίου ἄρτου· 6) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστερινιδῶν**, ὅ. ἀστερίνη· 7) βοταν. τὸ φυτὸν ἀστὴρ ὁ ἀττικὸς βλ.λ. : Θεόφρ. ΦΙ 4,12,2, ΨΔιοσκ.4,119· 8) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθιδῶν**· 9) νεώτ. βοταν. γένος **λειχήνων**· 10) τὸ θυλάκιον, ἡ κάψα τοῦ φυτοῦ μήκων : Διοσκ.4,64· 11) γεωμετρικόν τι ἀστεροειδὲς σχῆμα : Ἥρων Στερεομ.Ι,77· 12) μικρὸς ὀδοντωτὸς τροχὸς ἐμπλεκόμενος εἰς ὀδόντας μεγαλυτέρου τροχοῦ καὶ μεταδίδων εἰς τοῦτον τὴν περιστροφικὴν κίνησιν : αὐτ.Αὐτομ.24,5· 13) ὄργανον τι δι' οὗ περιστρέφεται τὸ τρύπανον : Ἀπολλδ.Δαμ.Πολιορκ.18· 14) νεώτ. πυροβολ. μικρομετρικὸν μηχάνημα πρὸς μέτρησιν τῆς διαμέτρου τῆς θαλάμης καὶ τοῦ κοίλου τοῦ σωλῆνος πυροβόλων· 15) νεώτ. εἰδ. μικρὸς αὐλακωτὸς κύλινδρος ἢ τροχίσκος τιθέμενος ἐν τῷ κλείθρῳ χρησιμεύων, ἵνα κινῇ παλινδρομικῶς τὴν βάλανον τούτου.

ἀστερισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ σημείωσις, ἡ ἰχνογράφησις, ἡ κατάταξις ἀστέρων ἐπὶ σφαίρας, ἡ καταστέρισις : Πτολ.Γεωγρ.1,22,4 **ἐκτιθέμενοι τὴν σημείωσιν τῷ τῆς στερεᾶς σφαίρας ἀστερισμῷ·** 2) κ. νεώτ. ὁμὰς ἀπλανῶν ἀστέρων ἐμφανιζομένων ἐπὶ τοῦ οὐρανίου θόλου κατά τινα διάταξιν ἀποτελοῦσαν ὡρισμένον τι σχῆμα, ὀνομαζομένη δὲ πρὸς διάκρισιν ἑτέρας ὁμάδος ἐκ τοῦ ὀνόματος μυθικοῦ τινος ἥρωας, ζῴου. ἢ ἀψύχου ἀντικειμένου ἀναλόγως τοῦ ἐμφανιζομένου σχήματος: Ἵππαρχ.1,8,1 **ἐν τῷ ἀστερισμῷ τῆς Ἀργοῦς,-ὁ ἀστερισμὸς τῆς Μεγάλης Ἄρκτου,-τοῦ Ὠρίωνος·** ‖ συνεκδ. κ. τὸ τμῆμα τοῦ οὐρανίου θόλου τὸ περιλαμβάνον ἀστερισμόν τινα· 3) καταστερισμὸς ἤτοι ἡ μεταξὺ τῶν ἀστέρων κατάταξίς τινος· 4) εἶδος ἀστεροειδοῦς κοσμήματος τῆς κεφαλῆς : Διόδ.Σ 19,34 **περὶ δὲ τὴν κεφαλὴν χρυσῶν ἀστερισμῶν οὐκ ὀλίγος ἀριθμὸς** (διορθ.εἰς **ἀστερίσκων**).

ἀστερίτης (ὁ) μτγν. λίθος τις εὑρισκόμενος ἐντὸς τοῦ πανός, θαλασσίου κητώδους ἰχθύος· Ἡφαιστ.ἐν Φωτ.Βιβλ.153 Β « πᾶνά φασιν ἰχθὺν εἶναι θαλάσσιον κητώδη .. ἐν τούτῳ λίθον εὑρίσκεσθαι τὸν ἀστερίτην ».

ἀστερίων-ωνος (ὁ) μτγν. τὸ φυτὸν ἀστὴρ ὁ ἀττικός, ἁ. ἀστερίσκος : Παυσ.2,17,2 **ἀστερίωνα ὀνομάζουσι καὶ τὴν πόαν.**

ἀστέριωτος-η-ο δημ. ἀστερέωτος βλ.λ.

ἄστερκτος-ον (ἀ ἀρν.-στέργω) ὁ μὴ στερκτός, ὁ ἀφόρητος, ἀνυπόφορος· Ἡσ. « ἄστερκτα, τὰ οὐ δυνάμενα κατασχεθῆναι. Αἰσχύλος Σεμέλη »· δ.γρ. ἄστεκτος βλ.λ.

ἀστέρνατα (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια τῶν **κασσιδουλιδῶν** ἀτελοστομάτων ἐχινοειδῶν ζῴων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστερόβλαστος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων ζῴων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστεροβλής-ῆτος κ. **-βλῆτα** (ὁ) Ἐπιγρ. . ὁ ἐκ τῶν ἀστέρων βαλλόμενος ἢ βληθείς : Ἐπιγρ. **ἀλλά με μοῖρ' ἐδάμασε καὶ ἀστεροβλῆτα κεραυνός.**

ἀστεροβλῆτα (ὁ) ἐπιγρ. ὁ ἀστεροβλής βλ.λ.

ἀστεροβόλιον (τὸ) νεώτ. πυροτέχνημα ἐκπέμπον σπινθῆρας ἐν εἴδει ἀστέρων.

ἀστεροβριθής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, συνεκδ. κ. ἐπὶ τῆς νυκτός, ὁ βρίθων ἀστέρων, γεμάτος ἄστρα, ἀστεροπληθής.

ἀστεροδάκτυλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. εἶδος βατράχου, γένος ἀμφιβίων ἀνούρων τῆς οἰκογενείας τῶν **πιπιδῶν, ἁ.** πίπα.

ἀστερόδερμος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐλασματοβραγχίων ἰχθύων τῆς **οἰκογενείας** τῶν **ῥινοραγιδῶν σελαχίων** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστεροδίκτυον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος χλωροφυκῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑδροδικτυδῶν.**

ἀστεροδίνητος-ον μτγν. ὁ ἐπιφερόμενος διὰ τῆς περιδινήσεως ἢ περιστροφῆς τῶν ἀστέρων : Πρόκλ.Ὕμν.1,49 **εἰ δέ τι μοιριδίοισιν ἑλιξοπόροισιν ἀτράκτοις ἀστεροδινήτοις ὑπὸ νήμασιν οὐλοὸν ἄμμιν ἔρχεται.**

ἀστεροδίσκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστεριδῶν·** 2) βοταν. γένος **φυτῶν** τῆς **οἰκογενείας** τῶν **διατομιδῶν.**

ἀστεροδρόμος-ον νεώτ. ὁ διὰ μέσου τῶν ἀστέρων βαίνων, διερχόμενος.

ἀστεροειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος μὲ ὀστέρα : Πλούτ.Ἠθ.933 C **ἀστεροειδὲς σῶμα·** 2) ὁ πλήρης ἀστέρων, ἀστεροβριθής, ἀστερόεις : Εὐρ. ἀπ.114,π.Ἀριστφ.Θεσμ.1067 **ὦ νὺξ .. ἀστεροειδέα νῶτα διφρεύουσ' αἰθέρος·** 3) μτφ. ὁ οἱονεὶ ὡς ἀστὴρ λάμπων, διαυγής : Ἡσύχ.Ἐκ.1017 D **φεγγοειδῆ καὶ ἀστεροειδῆ νοήματα·** 4) νεώτ. ἄστρον. **ἀστεροειδεῖς** (οἱ) ὡς οὐσ. μικροὶ πλανῆται ἀνήκοντες εἰς τὸ ἡλιακὸν ἡμῶν σύστημα καὶ περιφερόμενοι **εἰς** τὸ μεταξὺ τῶν **τροχιῶν** τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Διὸς διάστημα· 5) νεώτ. ζωολ. **ἀστεροειδῆ** (τὰ) ὡς οὐσ. ὁμοταξία ζῴων ἐχινοδέρμων, δημ. σταυροὶ τῆς θάλασσας· 6) νεώτ. παλαιοζ. κλάσις θαλασσίων ζῴων ἐν ἀπολιθώσει περιλαμβάνουσα τὰ φανεροζώνια καὶ **τὰ** κρυπτοζώνια· 7) βοταν. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **κωδωνιδῶν.**

ἀστεροειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀστέρων, ὡς οἱ ἀστέρες : Διόσκ.1,19 **συστρεφόμενος καὶ διαχεόμενος ἀστεροειδῶς·** ‖ ἐν ἀστεροειδεῖ σχήματι.

ἀστερόεις-εσσα-εν κ. νεώτ. ὁ πλήρης ἀστέρων: Ἰλ.Δ44 **ὑπ' ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι,** Ἀρατ. 357 ὑπὲρ ποταμοῦ .. **ἀστερόεντας,** - **ἀστερόεσσα νύξ,- ἀστερόεσσα σημαία** ἢ ἁπλῶς ἡ **ἀστερόεσσα** ἡ τῶν Ἡν.Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἥτις φέρει 48 ἀστέρας· 2) ὁ ὡς ἀστὴρ λάμπων, ἐξαστράπτων : Ἰλ.Π 134 **θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν ποικίλον ἀστερόεντα·** ‖ Ἐπιγρ. **ἀστερόεντα πέδιλα,** τὰ πέδιλα τῶν ῥωμαίων **συγκλητικῶν** ἅτινα εἶχον ὡς διακριτικὸν ποίκιλμα εἰκονίζον ἡμισέληνον· 3) πάπ. ὁ οἱονεὶ μέχρι τῶν **ἀστέρων ἱκνούμενος,** ὁ ὑπερύψηλος : Πάπ. **οὔρεα ἀστερόεντα.**

ἀστερόζωα (τὰ) νεώτ. ζωολ. περιληπτικὴ ὀνομασία τῶν ἀστεροειδῶν καὶ ὀφιαστέρων ἐχινοδέρμων θαλασσίων ζῴων.

ἀστερόθεν μτγν. ἐκ τῶν ἀστέρων : Ἀρατ.1013 **ἦμος δ' ἀστερόθεν καθαρὸν φάος ἀμβλύνηται** (δ.γρ. οὐρανόθεν).

ἀστεροθέτημα-ματος (τὸ) μσν. ἀστροθέτημα βλ.λ., ἀστερισμός : Εὐδοκία 80 **ἐπεὶ ἄρκτον ὁ μῦθος .. τὸ τῆς Καλλιστοῦς ὠνόμασεν ἀστεροθέτημα** (διόρθ. ἀστροθέτημα).

ἀστεροθήκη (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πτεριδοφύτων,** ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστερόθριξ-τριχος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος κυανοφυκῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **λιγκβυϊδῶν.**

ἀστεροΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ἐδεμβεργίτου **βλ.λ.**

ἀστεροκαλαμίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοφ. γένος πτεριδοφύτων **φυτῶν** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστεροκέφαλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **διψακωτῶν,** οὗ εἶδος **ἀστεροκέφαλος ὁ μελαναπόρφυρος,** δημ. μαυρομάτα.

ἀστερόκοκκος ὁ μυκητοειδής νεώτ. μικροβ. μικρόβιον προκαλοῦν τὴν πνευμονίαν τῶν βοῶν.

ἀστεροκύστις-εως (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας **τῶν χυτριδιιδῶν.**

ἀστεροκωνίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θαλασσίων ζῴων τῆς **οἰκογενείας** τῶν **βελεμνιτιδῶν** ἀπαντῶν **ἐν** ἀπολιθώσει.

ἀστερολάμπω νεώτ. λάμπω οἱονεὶ ὡς ἀστήρ.

ἀστερολέπις-ιδος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστερολεπιδῶν** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστερολέσχης (ὁ) μσν. ὁ περὶ ἀστέρων λεσχηνεύων, ὁ ἀνοήτως φλύαρος : Κ Μανασσ.Χρον.2047.

ἀστερολεσχῶ-έω μσν. φλυαρῶ περὶ ἀστέρων : Κ Μανασσ.Χρον.3935.

ἀστερόλη (ἡ) νεώτ. φαρμ. χημ. λευκὴ ἢ ἀσθενῶς ἐρυθρωπὴ μικροκρυσταλλικὴ κόνις ἐν χρήσει ὡς ἀντισηπτικὸν φάρμακον.

ἀστερόλιθος (ὁ) νεώτ. ἀερόλιθος βλ.λ.

ἀστερόμαντις-εως (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ τῶν ἀστέρων μαντευόμενος : Πολυδ.7,188 πρβλ. ἀστρόμαντις.

ἀστερομαρμαρυγή (ἡ) σχόλ. ἡ μαρμαρυγή, ἡ λάμψις, ἡ φεγγοβολὴ **τῶν** ἀστέρων : Σχόλ Ἀρατ.328 **κατὰ τὰς ἀστερομαρμαρυγὰς τὰς οἷον πορφυριζούσας.**

ἀστερομάτης (ὁ) θηλ. **-άτα** ὁ ἔχων μεγάλους κ. λαμπροὺς ὀφθαλμούς, ἀστερωπὸς βλ.λ.2).

ἀστερόμορφος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ἀστέρος, ἀστεροειδής : Κ Μανασσ.Ἔρωτ.9,67 **ὁ πρῴην ἀστερόμορφος, ὁ κάλλους αὐγὰς λάμπων.**

ἀστερόμφαλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **διατομιδῶν.**

ἀστερόνωτος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἀστερόεντα νῶτα : Νόνν.Δ 2,335 **οὐρανὸν ἀστερόνωτον. .** ἡνιοχεύσω.

ἀστεροξάνθιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος σχιστοφυκῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **δεσμιδῶν** περιλαμβάνον πολλὰ εἴδη ζῶντα ἐντὸς γλυκέων ὑδάτων.

ἀστεροόμματος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἀστέρας ὡς ὀφθαλμούς : Ὀρφ.Ὕμν.33,12 **δι᾽ ἀμολγοῦ νυκτὸς ἐν ἡσυχίαισιν, ὑπ᾽** ἀστεροόμματον **ὄρφνην.**

ἀστεροπαγερέτας (ὁ) μτγν. ποι. ὁ ἐγείρων τὰς ἀστραπάς : Κερκίδας 4,25.

ἀστεροπαῖος-ον μτγν. ὁ τὴν ἀστραπήν, τὸν κεραυνὸν ἐκσφενδονίζων ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός: Κορνοῦτ.Φύσ.θε.9,150· προλ. ἀστεροπητής.

ἀστερόπη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ζωνοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀλκιοπιδῶν·** 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὁμαλινιδῶν.**

ἀστεροπή (ἡ) ἀστραπή, κεραυνός : Ἰλ.Ν 242 **βῆ δ᾽ ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος·** ‖ κ. ἡ ἐξ ἀστραπῆς ἢ κεραυνοῦ λάμψις, ἡ ἀστραφιά : Ἀριστφ. Ὄρν.1746 **τάς τε πυρώδεις Διὸς ἀστεροπάς.**

ἀστεροπής-ῆτος (ὁ) ἐπιγρ. ὁ ἀπαστράπτων : Ἐπιγρ. **ἀστεροπῆς κεραυνός.**

ἀστεροπητής (ὁ) ὁ ρίπτων, ἐκσφενδονίζων τὰς ἀστραπάς, τοὺς κεραυνούς, ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός : Ἰλ.Α 580 **εἴ περ γάρ κ᾽ ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,** Σοφ.Φιλ.1198 **οὐδ᾽ εἰ πυρφόρος ἀστεροπητὴς βροντᾶς αὐγαῖς μ᾽ εἶσι φλογίζων.**

ἀστεροπληθής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης ἀστέρων : Χρησμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπαρ.5,139C **ἠέριον μέγα φέγγος ἀπείριτον ἀστεροπληθές.**

ἀστερόπληκτος-ον μτγν ὁ πληγεὶς ὑπὸ ἀστρικῆς βολίδος : Σενέκας Φυσ.Ζητ.1,15.

ἀστεροποίκιλτος-ον νεώτ. ὁ δι᾽ ἀστέρων πεποικιλμένος, διακεκασμημένος.

ἀστερωπός-όν ἀστερωπός βλ.λ. : Ἀχαιὸς 2,3.

ἀστερόπυρσος (ὁ) μτγν ἀστὴρ φλεγόμενος, λάμπων : Ἰω.Γαζ.Ἔκφρ.203 **ἕβδομος ἀστερόπυρσος Ἄρης δορίτολμος ἐτύχθη.**

ἀστερόρρυσις-εως (ἡ) ἡ ἐκ τῶν ἀστέρων ἀπόρροια, ὡς ἐπιστεύετο ὅτι εἶναι ὁ κομήτης : Τζέτζ. Ἀλλ.Ὁμ. «τὰς ἀστερορρύσεις τοὺς κομήτας».

ἀστεροσερίς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κοραλλίων τῆς οἰκογενείας τῶν **φουγκιδῶν,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστεροσκοπεῖον (τὸ) νεώτ. τόπος ὅθεν γίνεται παρατήρησις τῶν ἀστέρων, ἐπιστημονικὸν ἵδρυμα ἐν ᾧ γίνονται ἀκριβεῖς ἀστρονομικαὶ παρατηρήσεις καὶ μελέται τῇ βοηθείᾳ εἰδικῶν ὀργάνων, ὡς καὶ ἕτεραι συναφῶν ἐπιστημῶν οἷον μετεωρολογικαί, σεισμολογικαί, μαγνητικαὶ κττ.

ἀστεροσκοπία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ παρατηρεῖν τοὺς ἀστέρας, τὸ ἔργον, ἡ ἐνέργεισ τοῦ ἀστεροσκόπου βλ.λ. : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.5,80, Ἀρτεμίδ.209,18 **ἐπὶ τοῦ ἐν ἀστεροσκοπίᾳ λόγου.**

ἀστεροσκοπικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀστεροσκοπίαν ἢ τὸν ἀστεροσκόπον : Ὠριγ.Φιλοκ.77 **ἀστεροσκοπική** (ἐνν. τέχνη), **- ἀστεροσκοπικαὶ μελέται, - παρατηρήσεις.**

ἀστεροσκοπικῶς ἐπίρρ νεώτ. δι᾽ ἀστεροσκοπίας, διὰ ἢ ἐκ παρατηρήσεως **τῶν ἀστέρων** προλ. ἀστεροσκόπος, ἀστεροσκοπεῖον.

ἀστεροσκόπος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ τοὺς ἀστέρας παρατηρῶν, ὁ εἰς τὴν μελέτην τῆς θέσεως, ἀποστάσεως, συστάσεως κλπ. τῶν ἀστέρων διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ ἐπιστημονικῶν ὀργάνων καταγινόμενος, ὁ ἀστρονόμος· 2) ὁ παρατηρῶν τὰς κινήσεις τῶν ἀστέρων, ἰδίως τῶν πλανητῶν, καὶ ταύτας συνδυάζων πρὸς ἀνθρώπινα συμβάντα πρὸς συναγωγὴν δῆθεν συμπερασμάτων, προρρήσεων περὶ τοῦ μέλλοντος : Ἀρτεμ.2,69· προλ. ἀστρολόγος.

ἀστεροσκοπῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. σκοπῶ, παρατηρῶ, ἐξετάζω τοὺς ἀστέρας, εἶμαι ἀστεροσκόπος βλ.λ. : Μεθόδ.Συμπ.Παρθ.209,8 **αἱ μετὰ ἀλαζονείας πολλῆς ἀστεροσκοπήσαντες.**

ἀστεροσπόριον (τὸ) νεώτ. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **οὐρεδινιδῶν.**

ἀστεροστάτης (ὁ) νεώτ. κ. **ἀστροστάτης** βλ.λ.

ἀστεροστατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων εἰς τὸν ἀστεροστάτην ἢ ἀστροστάτην βλ.λ. : **ἀστεροστατικὴ συσκευή.**

ἀστεροστεῖδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἀπολελιθωμένων ἰχθύων συγγενὴς πρὸς τὴν τῶν **κοκκοστεϊδῶν.**

ἀστερόστεμμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γλυπτοδοντιδῶν.**

ἀστερόστεος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστεροστεϊδῶν** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστεροστέφανος-ον νεώτ. ὁ ἔχων στέφανον ἐξ ἀστέρων, ἀστροστεφάνωτος, ὅθ. ὁ ὑπὸ ἀστέρων κοσμούμενος : **ἀστεροστέφανος νύξ.**

ἀστεροστόλιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δι᾽ ἀστέρων ἐστολισμένος : **ἀστεροστόλιστη σημαία.**

ἀστεροτοξία (ἡ) μσν. ἀστροτοξία βλ.λ

ἀστεροτριχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φαιοφυκῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐκτοκαρπιδῶν.**

ἀστεροφανής-οῦς-ές μσν. ὁ φαίνων, ὁ δεικνύων τοὺς ἀστέρας, ὁ ἐν ᾧ φαίνονται οἱ ἀστέρες, περὶ τοῦ οὐρανοῦ : Νικ.Δαβ.παράφρ.Γρηγ.Ναζ.75,20 **ὁ ἀστεροφανὴς οὐρανός.**

ἀστεροφεγγής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ λάμπων ἐκ τῶν ἀστέρων, ὁ ὑπὸ τοῦ φωτὸς τούτων καταυγαζόμενος : Ὀρφ.Ὕμν.2,3 **κλῦθι, μάκαιρα θεά, κυαναυγής, ἀστεροφεγγής** (περὶ τῆς νυκτός).

ἀστεροφεγγῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν καιρῷ λάμψεως τῶν ἀστέρων, μὲ ἀστροφεγγιά.

ἀστερόφοιτος-ον μτγν. ποι. ὁ μεταξὺ πολλῶν ἀστέρων εὑρισκόμενος, ἐπὶ κεχωρισμένως λαμβανομένων ἀστερισμῶν : Νόνν.Δ 23,298 **ἀστερόφοιτον . . Ἠριδανόν·** 2) ὁ οἱονεὶ ὑπὸ ἀστέρων περιατεφόμενος . αὐτ.32,10 **ἀστερόφοιτον ἐδύσατο κύκλον Ὀλύμπου.**

ἀστεροφόρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **βασιδιομυκήτων.**

ἀστεροφυλλίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοφ. κ. **ἀστερόφυλλον** γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **καλαμαριοειδῶν πτεριδοφύτων,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστερόφωτος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ ἀστέρων φωτιζόμενος : Μαυρίκ.Στρατ.σ.207 **ἐν ἀστεροφώτῳ δεῖ τὸν στρατὸν κινεῖν.**

ἀστερόχλαινα (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ζυγοπτεριδαειδῶν πτεριδοφύτων,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστερῶ-όω μτγν. ποι. κ. δημ. **ἀστερώνω** βλ.λ. μεταβάλλω εἰς ἀστέρα, θέτω τι ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ἀστέρων, καταστερίζω : Πλάκιτ.2,13,3 **ἀναρπάσαντα πέτρους ἀπὸ τῆς γῆς καὶ καταφλέξαντα τούτους ἠστερωκέναι** (προλ. ἀστερίζω)· 2) παθ. σημειοῦμαι ἢ καθορίζομαι δι᾽ ἀστέρων : Σχόλ.Ἄρατ.273 (τὸ ἐν Ἀράτ.548 **ἰχθύες ἀστερόωνται** διορθ. ὡς ἐσφ. γρ. εἰς **ἀστερόεντες**).

ἀστερώδης-ους-ες σχόλ. κ. νεώτ. ὁ πολλοὺς ἀστέρας ἔχων, ἐπὶ νυκτὸς ἢ ὁ πολλοὺς ἀστέρας ἀνακλῶν, ἐπὶ ποταμοῦ, λίμνης, θαλάσσης κττ. : Σχόλ.Ἄρατ.355 **ἀστερώδης ποταμός·** 2) κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς ἀστέρα, ἀστεροειδής.

ἀστέρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μικροσκοπικῶν μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **βασιδιομυκήτων.**

ἀστερωμένος-η-ο δημ. μτχ. τοῦ ἀστερώνω βλ.λ. ὁ πλήρης ἀστέρων, ὁ ἔναστρος, ἀστερόεις: Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδου 1,1 **μιὰν ἀπριλιάτικη βραδιά, μιὰ νύχτ' ἀστερωμένη**· 2) ὁ κατὰ μῦθον ἐν τῷ οὐρανῷ εἰς ἀστέρα ἐς ἀεὶ μεταμορφωθείς· 3) ὁ ἀστεριασμένος· βλ. ἀστεριάζομαι 1).

ἀστερώνω δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, πληρῶ δι' ἀστέρων: Βαλαωρ.'Αθ.Διάκ.4,79 **κι ἐπάνωθέ του ἀνοίγουν | βαθύν, ἀπέραντο οὐρανὸ καὶ τοῦ τὸν ἀστερώνουν**· 2) ἀμτβ. ὁμ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, πληροῦμαι ἀστέρων: **δὲν εἶχε ἀκόμα ἀστερώσει καλὰ καλὰ ὁ οὐρανός**· 3) παθ. **-ομαι** κατὰ μῦθον, μεθίσταμαι (στοιχειώνομαι) εἰς τοὺς οὐρανοὺς οἱονεὶ μεταμορφωθεὶς εἰς ἀστέρα, ἰδίως ἐπὶ θανόντος: **ἀστερώθηκε ἡ ψυχούλα της.**

ἀστερωπός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὄψιν ἀστέρος, ὁ οἱονεὶ ὡς ἀστὴρ λάμπων, ὁ λαμπρός: Αἰσχ.ἀπ.170 **ἀστερωπὸν ὄμμα Λητῴας κόρης**· 2) ὁ ἀστρόφθαλμος, ὁ ἔχων ἀστέρας ὡς ὀφθαλμούς, δθ. ὁ ἔναστρος, ἀστερόεις, ὁ λάμπων ἐξ ἀστέρων: Εὐρ.'Ιων.1078 **ὅτε καὶ Διὸς ἀστερωπὸς ἀνεχόρευσεν αἰθήρ,** Κριτίας 25,33 D **ἀστερωπὸν οὐρανοῦ δέμας**· 3) ὁ ἐκ τῶν ἀστέρων τὴν ὠπήν, τὴν ὄψιν, δθ. τὸ φῶς λαμβάνων: Εὐρ. 'Ιππ.851 **νυκτὸς ἀστερωπὸν σέλας** (τὸ ἐκ τῆς φεγγοβολῆς τῶν ἄστρων φῶς τῆς νυκτός).

ἀστερωτά ἐπιρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀστερωτὸν βλ.λ. 2).

ἀστερωτός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀστέρας, ὁ κεκοσμημένος δι' ἀστέρων, ὁ κατάστικτος ἀπὸ ἄστρα ἢ ἀστεροειδῆ ποικίλματα: 'Ιουλιαν.Λόγ.5,165 B **τὸν ἀστερωτὸν πῖλον,** 'Επιγρ. **ἀστερωτὴ φιάλη**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ οἱονεὶ κατὰ σχῆμα ἀκτινοβόλου ἀστέρος ἤτοι τετράκτινον ἢ πεντάκτινον ἢ ἑξάκτινον κατεσκευασμένος ἢ διατεταγμένος: **ἀστερωτὸν κόσμημα,-δαχτυλίδι, - ἀπὸ τ' ἀστερωτὰ βαλμένα δοκάρια στὸ ντουζένι τοῦ τοίχου κρεμόνταν οἱ καντῆλες.**

ἀστερωτῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀστερωτὸν βλ.λ. 2).

ἀστέφανα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀστέφανον βλ.λ. 2) κ. 3).

ἀστέφανος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ στεφάνου, ἀστεφάνωτος: Εὐρ.'Ιππ.1137 **ἀστέφανοι δὲ κόρας ἀνάπαυλαι**· 2) δημ. ἐπὶ νεκροῦ, ὁ ἄνευ κηδευτικῶν στεφάνων προπεμφθείς· 3) εἰδ. ἐπὶ βυτίου, κιβωτίου ἢ ἄ. πράγμ. οὗ τὰ τεμάχια διὰ στεφάνης βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. ἢ στεφανῶν συναπτόμενα ἀπαρτίζουσιν οὕτω ἓν ὅλον: **ἀστέφανη** (χωρὶς τσέρκι) **ἡ κάσσα θὰ σκορπίση στὴ μεταφορά, - ἀστέφανο βαρέλι** (χωρὶς νὰ εἶναι σφιγμένα τὰ στεφάνια του)· 4) νεώτ. βοταν. **ἀστέφανον** (τὸ) ὡς οὐσ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσκληπιαδιδῶν.**

ἀστεφάνωτα ἐπίρρ. δημ., τροπ. ἄνευ γαμηλίου στεφάνου, χωρὶς στέφανα, χωρὶς στέψιν δι' ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς, ἐν παρανόμῳ συζυγίᾳ: **ἀστεφάνωτα ζοῦνε πέντε χρόνια**· 2) χρον. πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ ἐκκλ. μυστηρίου τῆς στέψεως, πρὶν νὰ γίνῃ τὸ στεφάνωμα: **εἴχανε ἀστεφάνωτα ἀκόμα τὴν ὥρα, ποὺ ἔφυγα ἀπὸ τὸ γάμο.**

ἀστεφάνωτος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στεφανωθείς, μὴ ἐστεφανωμένος, ὁ στέφανον μὴ φέρων: Πλάτ.Πολ.613 C **οἱ δραμεῖς.. ἀστεφάνωτοι ἀποτρέχοντες,** Δημ.331 **ἀστεφάνωτας ἐκ τῆς 'Ολυμπίας ἀπῄει,** Λουκ.Θυσ.3 **τὸν νεὼν τέως ἀστεφάνωτον ὄντα ἐστεφάνωσα**· 2) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ μὴ εἰσέτι στεφθεὶς ὑπὸ τοῦ γαμηλίου στεφάνου, ὁ ἀνύμφευτος: 'Επίγραμμ. **λείψας τρεῖς συνομαίμονας ἀστεφανώτους** (ἀγάμους), **- εἶναι ἀκόμα ἀστεφάνωτοι** (ἠρραβωνισμένοι)· 3) μσν. κ. δημ. ὁ μὴ εἰς νόμιμον γάμον στεφθείς, ὁ παρανόμως συζῶν μετά τινος: Νικήτ. Χων.Χρον.291 **ἀστεφάνωτα καὶ ἀνυμέναια νυμφεύματα** (κρύφιος, παράνομος γάμος), **- θέλει νὰ τὴν ἔχῃ ἀστεφάνωτη** (οὐχὶ ὡς νόμιμον σύζυγον).

ἀστεφής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ἀστέφανος, ἀστεφάνωτος βλ.λ.: Μαν.6,517 **ἀστεφέες ψαφαροί τε μάτην σταδίοισι μογεῦντες.**

ἄστεφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἀστέφανος, ἀστεφάνωτος βλ.λ.

ἀστή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. θηλ. τοῦ ἀστὸς βλ. λ.

ἄστηθι ἀνάστηθι βλ. ἀνίστημι: 'Ηρώνδ.Μιμ.8,1

ἀστῆθι (τὸ) δημ. τὸ στῆθος: 'Ερωτόκρ.Δ 1048 **τίνος ἐκόπ' ἡ κεφαλή, τίνος τ' ἀστῆθ' ἐνοίχτη,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.σ.112,5 **ποιὸς ἔχει ἀστῆθι μάρμαρο καὶ χέρια σιδερένια.**

ἀστήθιαστος-η-ο δημ. ἐπὶ κορασίδων, ἡ μήπω ἀποκτήσασα μαστούς.

ἄστηθος-η-ο δημ. ὁ καχεκτικὸς τὸ στῆθος ‖ εἰδ. ἐπὶ γυναικός, ἡ μὴ ἔχουσα ἀνεπτυγμένους μαστούς: **ἄστηθη ἀκόμη κορασίδα.**

ἀστηθοσκόπητος (-η)-ο(ν) νεώτ. ὁ μὴ ὑπὸ ἰατροῦ στηθοσκοπηθείς, μὴ ὑποβληθεὶς εἰς στηθοσκόπησιν βλ.λ.

ἀστηλίτευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στηλιτεύσεως, ἄνευ δεινῆς ἅμα καὶ δικαίας ἐπικρίσεως δημοσίᾳ γινομένης· πρβλ. στηλιτεύω.

ἀστηλίτευτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐν στήλῃ ἀναγραφείς, ἀμνημόνευτος: Παλλάδ. Λαυσ.1035 C **τοσαύτην ἀρετὴν ἀστηλίτευτον καταλεῖψαι**· 2) νεώτ. ἐπὶ κακῆς σημασίας, ὁ μὴ ἀτιμωτικῶς δημοσίᾳ ἐπικριθείς..

ἀστηλιτεύτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στηλιτεύσεως, ἄνευ δημοσίᾳ γινομένης δεινῆς ἅμα καὶ δικαίας ἐπικρίσεως.

ἄστηλος-ον μτγν. ὁ στερούμενος στήλης, ἰδίᾳ ἐπιτυμβίου: Θεοδωρίδ. ἐν ΑΠ 7,479 **ἀγγέλλω δὲ βροτοῖσι καὶ ἄστηλός περ ἐοῦσα.**

ἀστήν-ῆνος (ὁ) ἄστηνος βλ.λ.· 'Ησ. «ἀστῆνες· ταλαίπωροι, δυστυχεῖς».

ἀστηνεῖ 'Ησ. «ἀδυνατεῖ».

ἄστηνος-ον δύστηνος, δυστυχής· Σουΐδ. «ἀστήνους, τοὺς δυστυχεῖς καὶ πένητας παρὰ τὸ στάσιν μὴ ἔχειν, μήτε οἴκησιν», 'Ησ. «ἄστηνον· δύστηνον, χαλεπόν».

ἀστήρ-έρος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶν φωτεινὸν οὐράνιον σῶμα, ἤτοι οἱ ἀπλανεῖς, οἱ πλανῆται, οἱ διάττοντες, οἱ δορυφόροι, τὸ ἄστρο(ν), τὸ ἀστέρι: 'Ιλ.Χ 317 **οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ ἕσπερος,** Εὐρ.'Ελ.343 **κέλευθά τ' ἀστέρων,** Πλάτ.Πολ.621 B **ᾄττοντας ὥσπερ ἀστέρας,** ΠΔ Γέν. 1,16 **καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους.. καὶ τοὺς ἀστέρας,- ἀπλανεῖς, - διάττοντες ἀστέρες**· ‖ εἰδ. φωτεινὸν μετέωρον, διάττων: 'Ιλ.Δ 75 **οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου πάις**· ‖ **ἀστὴρ πέτρινος,** λίθος μετεωρικός, ἀερόλιθος: Πλάκιτ.2,13· 2) κατ' ἐπέκτ. φλόξ, λάμψις, φῶς: Εὐρ.'Ελ.1131 **δόλιον ἀστέρα λάμψας**· 3) μτφ. ἐπὶ προσώπου, ὁ οἱονεὶ ὡς ἀστὴρ λάμπων μεταξὺ τῶν ὁμοίων του, ὁ ὑπερέχων, ἔξοχος: Εὐρ.'Ιππ.1122 **τὸν 'Ελλανίας φανερώτατον ἀστέρ' 'Αθάνας** (περὶ τοῦ 'Ιππολύτου), Σιμίας Θηβ.7,21,3 **τὸν τῆς τραγικῆς Μούσης ἀστέρα Κεκρόπιον** (περὶ τοῦ Σοφοκλέους), Εὐστ.'Οδ.177 **τὸν καλὸν Μένανδρον, ἀστέρα τῆς νέας κωμῳδίας, - νέος κινηματογραφικός, - θεατρικὸς ἀστήρ**· ‖ εἰδ. νεώτ. ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος τῆς στοᾶς τῶν τεκτόνων· 4) ὁ ἀστὴρ ἢ ὁ ἀστερισμὸς καθ' ὃν ἐγεννήθη τις καὶ ἡ πιστευομένη ἐπίδρασις τούτου ἐπὶ τῆς εἱμαρμένης τῶν ἀνθρώπων: **ἐγεννήθη ὑπὸ καλὸν ἀστέρα**· ‖ κ. μτφ. ἐκ τῆς σημ. ταύτης: **ὁ ἀστὴρ τοῦ Ναπολέοντος ἤρχισε νὰ κλίνῃ πρὸς τὴν δύσιν του**· 5) πᾶν πρᾶγμα ἔχον σχῆμα ἀστεροειδὲς οἷον κόσμημα, ἔμβλημα κττ.: 'Ηρ.8,122 **Αἰγινῆται.. ἀνέθεσαν**

ἀστέρας χρυσέους· || εἰδ. ἀρχιτεκτονικόν τι ἀστεροειδὲς κόσμημα : Ἐπιγρ. Ἐπιδαύρου, Δελφῶν· || νεώτ. εἰδ. διακριτικόν τοῦ βαθμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν : **ὁ λοχαγὸς φέρει τρεῖς ἀστέρας·** || παράσημον ἀστεροειδὲς διαφόρων κρατῶν : **τοῦ ἀπενεμήθη ὁ ἀστὴρ τῆς Βικτωρίας·** 6) ἐκκλ. σταυροειδὲς λειτουργικόν σκεῦος χρησιμοποιούμενον κατὰ τὴν ἐπικάλυψιν τῆς θείας εὐχαριστίας, ἄ. **ἀστερίσκος** βλ.λ.· 7) νεώτ. εἰδ. ἐργαλεῖόν τι χρησιμοποιούμενον πρὸς ἔλεγχον κυκλικῶν ἢ κυλινδρικῶν κατασκευῶν· 8) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀστεροειδὴς μορφὴ ἣν παρουσιάζει ἡ συγκολλητικὴ οὐσία τῶν ἰνῶν τοῦ ὀφθαλμίου φακοῦ κατὰ τὸν πρόσθιον καὶ ὀπίσθιον πόλον αὐτοῦ· 9) κ. νεώτ. ζωολ. εἶδος ἐχινοδέρμων, ἄ. ἀστερίας, δημ. σταυρὸς τῆς θάλασσας : Ὀππ.Ἁλ.2,1 **ἀστέρες ἑρπυστῆρες εἰνάλιοι,** Τζέτζ.Λυκόφρ.680 **ἀστὴρ θαλάσσιος·** 10) εἰδ. εἶδος ᾠδικοῦ πτηνοῦ : Ὀππ.Ἰξ.3,2 Ἰξῷ αἱροῦνται .. **καὶ ἀστέρες, οἷς ἐρυθρός τε κύκλος ἐστὶν ὥσπερ ἀστὴρ ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς·** 11) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συνανθήρων·** || εἰδ. τὸ φυτὸν ἀστὴρ ὁ ἄμελλας τοῦ ἀνωτέρω γένους, δημ. ἀστράκι : Διοσκ.4,119· || ὁμ. εἰδ. **ἀστὴρ ὁ ἀττικὸς** τὸ κοσμητικὸν καὶ βαφικὸν φυτὸν νεκράνθεμον τὸ ἀρουραῖον, δημ. νεκραλούλουδα, ἀδράχτι τῆς γριᾶς (**calendula arvensis bicolor**) ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Διοσκ. ἄ. ἀστερίσκος· 12) εἶδος σαμίας γῆς χρησιμεῦον ἐν τῇ ἰατρικῇ καὶ ἐν αἷς χρ. νῦν ὁ σφραγιδόκηρος : Διοσκ.5,171 **ἔστι Σαμίας γῆς δύο εἴδη, τό τε προειρημένον καὶ ὁ καλούμενος ἀστήρ·** 13) εἶδος ἐπιδέσμου : Γαλ.18(1) 823· 14) ὀνομασία διαφόρων φαρμάκων : αὐτ.12,761.

ἀστήρει Ἡσ. « σῖτος ».

ἀστηρίδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ ἀστήρ, **ἀστερίσκος,** ἀστράκι, ἀστεροειδὲς κόσμημα.

ἀστήρικτα ἐπίρρ. δημ. κ. ἀστήριχτα ἄνευ στηρίγματος, χωρὶς ἀσφαλῆ στήριξιν· || κ. μτφ. ἀβασίμως, ἀναιτιολογήτως ἢ δι' ἐλλειποῦς αἰτιολογίας.

ἀστήρικτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. ἀστήριχτος ὁ μὴ στηριζόμενος, ὁ ἄνευ στηρίγματος : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 6,203 **πέμπειν μιν ἀστήρικτον,** Γαλ.11,56 **ἀστηρίκτων τῶν σπλάγχνων, - ἀστήρικτος ἐξέδρα·** 2) μτφρ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ σταθερὰς πίστεις ἔχων, ὁ μὴ ἐπαρκεῖς γνώσεις κεκτημένος, ἀνερμάτιστος : ΚΔΠέτρ.2,3,16 **ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν·** 3) ὁμ. μτφ. ἐπὶ λόγων ἢ διανοημάτων, ὁ μὴ στηριζόμενος ἐπὶ ἀσφαλοῦς ἢ ἀληθοῦς βάσεως, ὁ ἀβάσιμος ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς βασίμου ὑποστηρίξεως : Βέττ.Βάλλ.242,3 **ἀστηρίκτου λογισμοῦ, - προέβαλεν ἀστήρικτα ἐπιχειρήματα, - αἱ ὑπόνοιαί του εἶναι ἐντελῶς ἀστήρικται·** 4) μτγν. ποι. ὁ μὴ παραμένων ἥσυχος : Νόνν.Δ 10,14 **πολλάκι δ' ἀστήρικτος, ἑῶν ἀνεπάλλετο θώκων·** 5) ἐπὶ ῥοῦ, ὁ ἀεὶ κινούμενος, ὁ μή που στηριζόμενος : αὐτ. 31,8 **ῥόον ἀστήρικτον ἀτέρμονος Ὠκεανοῖο.**

ἀστηρίκτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ στηρίγματος, χωρὶς ἀσφαλῆ στήριξιν : Γαλ.4,314,7 **ἀστηρίκτως φέρεσθαι.**

ἀστήριχτα ἐπίρρ. δημ. ἀστήρικτα βλ.λ.

ἀστήριχτος-η-ο δημ. ἀστήρικτος βλ.λ.

ᾄστης (ὁ) ἢ ᾀστής γλωσσ. ὁ ᾄδων, ὁ τραγουδιστής.

ἄστητα ἐπίρρ. δημ. **κατὰ τρόπον ἄστητον** βλ.λ., χωρὶς στήσιμο.

ἄστητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μὴ ἐχόντων ἰδίαν βάσιν πραγμάτων, εὐσταθούντων δὲ μόνον δι' ἐμπήξεως τοῦ ἑτέρου ἄκρου αὐτῶν ἢ καθηλώσεως ἢ ἐξαρτήσεως, ὁ μὴ στηθείς, μὴ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ εὐσταθοῦς ἐπιφανείας στερεωθείς : **ἄστητα παλούκια, - ἄστητος φράχτης·** καὶ ὁ μὴ οὕτω που καθηλωθεὶς ἢ ἐξαρτηθείς : **ἄστητη σκηνή, -σημαία, -κληματαριά·** || ἢ ὁ μὴ ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ βάσεως στηθείς : **ἄστητο ἄγαλμα, - κολώνα·** || ὁ μὴ συναρμοσθεὶς καὶ ἐπὶ ἐδάφους στερεωθείς : **ἄστητον ἰκρίωμα, - ἄστητη παράγκα, - μηχανή, - ἄστητος ἀργαλειός·** 2) ἐπὶ δοκάνων, παγίδων, θηράτρων κττ., ὁ μὴ πρὸς ἐμπλακὴν καὶ ἄγραν τοῦ θηρευομένου συναρμοσθεὶς καὶ στηθείς : **ἄστητα δίχτια·** || ἐν τῇ σημ. ταύτῃ καὶ μτφ. ὁ ἀσκευώρητος : **ἄστητος πλεκτάνη, - δόλος** κττ.

ἀστήτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἄστητον βλ.λ.

ἀστιάγγας ΕΜ 159,38 « τὰς ὑποφυλλίδας (διορθ. ἐπιφυλλίδας) τῶν βοτρύων, οἱ δὲ ἀκτῖνος αὐγάς, ἔνιοι **ἀστριγγας** καὶ **ἀστριγας** ἄλλοι »· πρβλ. κ. Ἡσ.« ἀστιγγας·αἶγας, (διορθ. αὐγάς), ἤἄστριγγας ».

ἀστίαρχος (ὁ) πάπ. ἀστύαρχος βλ.λ.

ἀστιατρικός-ή-όν νεώτ. κ. **ἀστυϊατρικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν δικαιοδοσίαν, τὸν προορισμόν κττ. ἀστιάτρου **βλ.λ. : ἀστιατρικὴ ὑπηρεσία, - ἐπιθεώρησις.**

ἀστίατρος (ὁ) νεώτ. κ. **ἀστυΐατρος** ἰατρὸς διωρισμένος παρὰ τῇ ἀστυνομικῇ ὑπηρεσίᾳ πόλεως καὶ ἐντεταλμένος τὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἔλεγχον τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τῶν δημοσίας χρήσεως χώρων οἷον ἑστιατορίων, ζαχαροπλαστείων, καφενείων κλπ., καθὼς καὶ τὴν ἐφαρμογὴν μέτρων πρὸς προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν.

ἀστιβής-οῦς-ές ὁ ἄνευ στίβου, ἤτοι ὁδοῦ πεπατημένης, στράτας, ὅθ. ὁ ἀπάτητος : Αἰσχ.Ἑπτ.859 **θεωρίδα .. τὰν ἀστιβῆ·** || ἄβατος, ἀδιάβατος, ἐρημικός : Σοφ.Αἶ.657 **μολών τε χῶρον ἔνθ' ἂν ἀστιβῆ κίχω,** Ἀρίων 1,16 **ἀστιβῆ πόρον** (ἐπὶ τῆς θαλάσσης)· 2) ὃν δὲν πρέπει τις νὰ πατήσῃ, ὁ ἱερός : Σοφ.ΟΚ 126 **ἀστιβὲς ἄλσος,** Ξεν.Ἀπομν. 3,8,10 **ναοῖς καὶ βωμοῖς χώραν εἶναι .. ἥτις .. ἀστιβεστάτη εἴη·** 3) ἐνεργ. ὁ μὴ χαράσσων ἐπὶ στίβου ἴχνη, μὴ ἀφήνων ἴχνη τῆς διαβάσεώς του : Μεσομήδ.Νέμ.7 ὑπὰ **σὸν τροχὸν ἄστατον ἀστιβῆ.**

ἀστίβητος-ον μτγν. ἀστιβής βλ.λ.1) : Προκ.Μυστ.14 **ἀστ- ὀδούς·** || Ἡσ. « ἀστίβητοι οἶκοι· ἄδυτα ».

ἄστιβος-ον μτγν. ἀστιβής βλ.λ.1) : **Ἀντίπ.Σιδ.** ἐν ΑΠ 7,745 **ἐρημαίην ἄστιβον ἠιόνα.**

ἀστιγής-οῦς-ές μτγν. ὁ μὴ ἐστιγμένος : **Στέφ.Βυζ.** ἐν λ. Ἀνακτόριον, **Βάβρας ἀστιγὲς βιβλίον.**

ἀστιγματικός-ή-όν νεώτ. ὁ πάσχων ἐξ ἀστιγματισμοῦ : **ἀστιγματικοὶ ὀφθαλμοί·** || ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀστιγματισμοῦ : **ἀστιγματικὴ φωτεινὴ δέσμη** (ὁμὰς φωτεινῶν ἀκτίνων ὧν αἱ διευθύνσεις δὲν διέρχονται δι' ἑνὸς σημείου)· || ὁ διορθῶν τὸν ἀστιγματισμόν : **ἀστιγματικοὶ φακοί.**

ἀστιγματισμός (ὁ) νεώτ. κ. **ἀστιγμία** ἰδιότης διοπτρικοῦ φακοῦ, καθ' ἣν αἱ ἐκ σημείου τινὸς ἐκπεμπόμεναι καὶ διερχόμεναι διὰ τοῦ φακοῦ φωτειναὶ ἀκτῖνες δὲν συμπίπτουσιν εἰς τὴν αὐτὴν ἑστίαν· 2) εἰδ. ἰατρ. ἀνωμαλία τῆς ὁράσεως, καθ' ἣν αἱ παραλλήλως ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ προσπίπτουσαι ἀκτῖνες οὐδαμοῦ ἑνοῦνται εἰς μίαν κοινὴν ἑστίαν, ὅθεν ὁ πάσχων ἔχει τὴν ὅρασιν ἀσαφῆ καὶ βλέπει τὰ ἀντικείμενα ἐπιμήκη ἢ ἐνίοτε (κατ' ἀκολουθίαν νόσου) πολλαπλᾶ.

ἀστιγματιστής (ὁ) νεώτ. ὄργανον πρὸς διόρθωσιν σφάλματος τοῦ διαστημομέτρου, ὀφειλομένου εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ παρατηρητοῦ.

ἀστιγμάτιστος-ον νεώτ. ὁ μὴ ἔχων ἐφ' ἑαυτοῦ στίγματα, ὁ μὴ στιγματισθείς, μὴ ἐστιγματισμένος· 2) μτφ. ὁ μὴ ἠθικῶς σπιλωθείς.

ἀστιγμία (ἡ) νεώτ. ὁ ἀστιγματισμὸς βλ.λ.

ἀστιγμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς ἀναγνώρισιν καὶ μέτρησιν τοῦ ἀστιγματισμοῦ βλ.λ.2).

ἀστιέρια (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος ἀπολελιθωμένων ἀμμωνιτῶν τοῦ γένους ὁλκοστέφανος.

ἀστικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τοὺς ἀστοὺς βλ.λ.

ἀστικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ ὤν, ὁ βιῶν ἐν τῷ ἄστει, ἐν τῇ πόλει, ὁ τοῦ ἄστεως ἐν

διαστολῇ πρὸς τὸν ἀγροτικόν, τὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς βιοῦντα : Αἰσχ.Εὐμ.997 **χαίρετ' ἀστικὸς λεώς,** Διον. Ἀλ.Ρ.4,15 **τὰς ἀστικὰς φυλάς, - ὁ ἀστικὸς πληθυσμός·** ‖ ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεων ἢ ἐνεργειῶν, ὁ ἐν τῷ ἄστει, ὁ ἀνήκων, ὁ ὑπαγόμενος εἰς τὸ ἄστυ, ὁ σχέσιν ἢ ἀναφορὰν ἔχων πρὸς τὸ ἄστυ ἢ τοὺς ἀστούς : Αἰσχ.Ἱκ.501 **βωμοὺς ἀστικούς,** Θουκ.5,20 **διονυσίων τῶν ἀστικῶν** (ἐν διαστολῇ πρὸς τὰ κατ' ἀγροὺς διονύσια), Λυσ.17,3 **ἀστικαὶ δίκαι** (αἱ ἀναγόμεναι εἰς διαφορὰς ἀστῶν ἢ γινόμεναι περὶ ἀστικῶν κτημάτων), Αἰσώπ.Μῦθ. **μῦς ἀρουραῖος ἀστικῷ γίνεται φίλος μυΐ,** Ἐπιγρ. **ἀστικὸν δικαστήριον,** Ἡσ. **ἀστικοὶ νόμοι** « οἱ κατὰ τὴν πόλιν· ἦσαν γὰρ καὶ οἱ ἐμπορικοί », **- ἀστικὰ σχολεῖα, - ἀστικὴ ἀποκατάστασις προσφύγων·** 2) ὁ ἔχων δίαιταν, ἀσχολίας, ἕξεις ἀστοῦ, ἤτοι ἀνθρώπου εἰθισμένου εἰς τὸν ἐν τῇ πόλει βίον, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν ἔχοντα δίαιταν, ἔργα, ἕξεις ἀγρότου : Δημ.1274,24 **ἀνθρώπου δυσχεραίνοντος ὅλως τοῖς τόποις καὶ μᾶλλον ἀστικοῦ·** ‖ ὅθ. νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ἀστοὺς ἁρμόζων, ἰδιάζων : **ἀστικοὶ τρόποι, - ἀστικὲς συνήθειες·** ‖ συνεκδ. κ. νεώτ. ἐπὶ προσ. ἢ ἐνεργείας ἢ ἐκφράσεως, ὁ κομψός, ὁ χαρίεις, ἐν διαστ. πρὸς τὸν ἀγροῖκον, πρβλ.ἀστεῖος: Θεόκρ.20,4 **οὐ μεμάθηκα ἀγροίκους φιλέειν, ἀλλ' ἀστικὰ χείλεα θλίβειν** (γρ. κωδ. ἀστυκά), Λουκ. Θε.Δ 20,7 **τῶν ἀβρῶν μᾶλλον καὶ ἀστικῶν, - ἐξόχως ἀστικοὶ τρόποι·** 3) εἰδ. ἐν Ρώμῃ αἱ ἐν τῇ πόλει κατηρτισμέναι καὶ ἐν αὐτῇ ὑπηρετοῦσαι κοόρτεις (στρατιωτικὰ σώματα, λατ. cohortes **urbanae**)· 4) νεώτ. κοινωνιολ. ὁ τῆς ἀστικῆς τάξεως κατὰ διεθν. ὅρον ὁ μπουρζουά, κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὸν τῆς φεουδαρχικῆς τάξεως καὶ μάλιστα νῦν πρὸς τὸν τῆς προλεταριακῆς, ἤτοι τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν : **ἀστικὸν πολίτευμα, - κράτος - καθεστώς, - ἀστικὴ ἰδεολογία, - προσπάθεια, - ἀστικαὶ ἀντιλήψεις, - ἀρχαί, - πεποιθήσεις, - ἐπιδιώξεις, - ἀστικὰ συμφέροντα·** 5) νεώτ. νομ. **ἀστικὸν δίκαιον** τὸ ἰδιωτικόν, τὸ ρυθμίζον σχέσεις τῶν φυσικῶν καὶ νομικῶν προσώπων, τὰς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ πράγματα (ἐμπράγματον) καὶ τὰς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς συναπτομένας ἢ προκυπτούσας ἐνοχὰς (ἐνοχικὸν) ἢ τὰς ἐκ τοῦ κληρονομικοῦ θεσμοῦ (κληρονομικὸν) ἐπὶ φυσ. προσ. καὶ τὰς ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ (συγγενικοῦ) δεσμοῦ (οἰκογενειακόν)· ‖ **ἀστικὸς κῶδιξ** ὁ περιέχων ἐν συστήματι τοὺς νόμους ἀστικοῦ δικαίου· ‖ **ἀστικὴ κατάστασις** ἡ τοῦ ἀτόμου σχετικῶς πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν κοινωνίαν, ἡ ἀλλοιουμένη ἐκ διαφόρων γεγονότων οἷον γάμου, γεννήσεως τέκνων, φρενικῆς παθήσεως, ἐνηλικιώσεως· 6) ὁμ. νεώτ. **ἀστικὸν κτῆμα** πᾶν ἐν τῇ περιοχῇ πόλεως ἀκίνητον κτῆμα, ἐν ἀντιδιαστ. πρὸς τὸ ἀγροτικόν· ‖ εἰδ. ἐπὶ κτιρίου, τὸ πρὸς οἴκησιν, ἐν διαστολῇ πρὸς ἕτερα, οἷον ἐργοστάσιον, ἀποθήκην, στάβλον.

ἀστικός-ή-όν γλωσσ. ὁ ᾄδων.

ἀστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀστοῦ βλ.λ.

ἄστικτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐστιγματισμένος, ὁ μὴ διὰ ποικίλων στιγμάτων σεσημασμένος : Ἡρ.5,6 **καὶ τὸ μὲν ἐστίχθαι εὐγενὲς κέκριται, τὸ δὲ ἄστικτον ἀγενές·** 2) **ἄστικτον χωρίον** κτῆμα ἀνυποθήκευτον· Ἡσ. « ἄστικτον· τὸ ἀνέπαφον χωρίον· τὸ γὰρ ὑποκείμενον ἐστίχθαι ἐλέγετο », Πολυδ.3,85 « λίθος δ' ἦν ἡ στήλη τις δηλοῦσα ὡς ἐστιν ὑπόχρεών τινι χωρίον· ἐπὶ δὲ τούτου ἐλέγετο ἐστίχθαι τὸ χωρίον, ὡς τὸ ἐναντίον ἄστικτον » : Λυσ.ἀπ.3 S, Μέν.(D· 3) νεώτ. γραμμ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ὁ ἄνευ σημείων στίξεως.

ἀστίκτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στίξεως ἢ στιγμάτων.

ἀστικῶς ἐπίρρ. Σουΐδ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀστικὸν βλ.λ.· 2) Σουΐδ. « εὐσυνέτως, εὐφρόνως ».

ἀστιλάζει Ἡσ. « συμπεριπατεῖ ».

ἀστίλβωτος (-η)-ο(ν) νεώτ.κ.δημ. ὁ μὴ στιλβωθεὶς ἢ μὴ ἐστιλβωμένος,ἀγυάλιστος: **ἀστίλβωτα μέταλλα,- ὑποδήματα,- ξύλα·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς στιλβώσεως.

ἀστιλπνος-ον νεώτ. ὁ μὴ στιλπνός, ὁ θαμβός.

ἀστιξία (ἡ) μσν.ἔλλειψις στίξεως:Τζέτζ.ἐν Ἀ.Κρ.4,51

ἄστιος-α-ον ἐπιγρ. κ. νεώτ. ἀστικὸς βλ.λ. : Ἐπιγρ. **ἄστιος δίκα·** 2) νεώτ. γεωλ. ὑποδιαίρεσις τῆς πλειοκαίνου ὑποπεριόδου τῆς τριτογενοῦς περιόδου τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

ἀστίοχος Ἡσ. « ἄγγος περιφερές, εἰς ὃ ἐγχέοντες πίσσαν καὶ θεῖον καὶ στυπεῖον ἠφίεσαν καὶ ἔνθα ἐφέρετο ἔκαιε τὰ προστυγχάνοντα· ἔστι δὲ καὶ γένος λίθου καὶ ξηροῦ ξύλου καὶ πεπισσωμένου».

ἄστιππος Ἡσ. « ἱππέων ἑβδομήκοντα ».

ἄστιπτος-ον ἄβατος, ἀπάτητος, πρβλ. **ἀστιβής** : Σοφ.Φιλ.2 **ἀκτὴ.. βροτοῖς ἄστιπτος οὐδ' οἰκουμένη.**

ἀστισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἰδεολογία τοῦ ἀστοῦ ἢ τῆς ἀστικῆς τάξεως· ‖ τὸ ἀστικὸν καθεστὼς καὶ ἡ θεωρητικὴ ταύτου ἀπολογία κατ' ἀντιδιαστολὴν πρός τε τὸν φεουδαρχισμὸν καὶ πρὸς τὸν σοσιαλισμὸν ἢ κομμουνισμόν.

ἀστίτης (ὁ) ὁ ἐν ἄστει μένων, ὁ ἀστός, ὁ πολίτης: Σοφ.ἀπ.92 (ἐν Ἐπιγρ. **ἀστείτης**).

ἄστιφος-η-ο δημ. κ. **ἄστυφος** βλ.λ.

ἄστιφτος-η-ο δημ. κ. **ἄστυφτος** βλ.λ.

ἀστλέγγιστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ διὰ τῆς στλεγγίδος, διὰ τῆς ξύστρας, καθαρισθείς : Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 6,298 **κώλπαν ἀστλέγγιστον.**

ἄστλιγξ-γγος (ὁ) μτγν. ὄστλιγξ, ἤτοι πλόκαμος : Φιλήτ.π.Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ.1,297.

ἄστοβον Ἡσ. « ἀλοιδόρητον ».

ἀστοιβάδα (ἡ) δημ. ἄ. **ἀστοιβιά** ἀστοιβὴ βλ.λ.

ἀστοίβακτος-η-ο δημ. κ. **ἀστοίβαχτος** ὁ μὴ ἐστοιβασμένος, μὴ εἰς στιβάδας, εἰς σωροὺς (σὲ στίβες) ἐπισεσωρευμένος : **ἀστοίβαχτα ξύλα, - ἀστοίβαχτη σταφίδα, - ἀστοίβαχτα ροῦχα τῆς μπουγάδας** (τὰ μὴ ἐν καλάθῳ ἐπαλλήλως ἀπλωθέντα ὅπως περιχυθῶσι διὰ θερμοῦ, ἀλισίβας βλ.λ.)· ‖ ὁ μὴ συμπιεσθεὶς ἢ τακτοποιηθεὶς ὅπως καταλάβῃ ὀλιγώτερον χῶρον : **ἀστοίβακτος σανός, -ἀστοίβαχτα τὰ ροῦχα σου δὲν θὰ χωρέσουν στὴ βαλίτσα·** ‖ συνεκδ. ὁ ἐν ᾧ δὲν ἐγένετο στοίβαγμα, συμπίεσις : **ἀστοίβαχτο μπαοῦλο·** ‖ κ. ὁ μὴ δεκτικὸς στοιβάγματος, συμπιέσεως : **ἀστοίβακτα πράγματα** (τὰ εὔθραυστα), **- ἀστοίβαχτα κούτσουρα** (τὰ ἀφ' ὧν δὲν ἀπεκόπησαν αἱ παραφυάδες)· 2) εἰδ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἐφ' οὗ δὲν συνετελέσθη ἡ στοιβασία (ἡ στοίβα), ἡ φόρτωσις· ‖ νεώτ. κ. ἐπὶ πυρομαχικῶν, ἡ μήπω γενομένη ἐναποθήκευσις, ἡ μὴ ἐν στοιβασίᾳ τοποθέτησις.

ἀστοιβή (ἡ) δημ. κ. **ἀστοιβιά** κ. **(ἀ)στουβίδα** κ. **(ἀ)στοιβάδα** τὸ φρυγανῶδες καὶ νομευτικὸν φυτὸν ποτήριον τὸ ἀκανθῶδες (poterium spinosum), ἡ κατὰ Θεόφρ. στοίβη ἢ φέως, χρησιμεῦον ὡς ἔναυσμα ἢ πρὸς κατασκευὴν ἀγροτικῶν σαρώθρων καθὼς καὶ πρὸς ἐπίθεσιν ἐπὶ τῆς ράχεως τῶν ἐξ ὠμοπλίνθων ἀγροτικῶν τοίχων, ἄ. ἀφάνα, ἀχυροσταυβάδα, μαζί, πίσουρο.

ἀστοιβιά (ἡ) δημ. ἀστοιβὴ βλ.λ.

ἀστοιβίδα (ἡ) δημ. ἀστοιβὴ βλ.λ.

ἀστοιχειοῦμαι-όομαι μσν. ἀποβάλλω τὰ στοιχεῖα : Οἰκουμέν.εἰς Ἀποκ.315,29 **τῆς ὅλης κτίσεως ἀποστοιχειωθείσης.**

ἀστοίχειωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ κατοικούμενος ἢ ἐπηρεαζόμενος ὑπὸ ὑπερφυσικῶν ὄντων, δαιμονίων, ποὺ δὲν ἐστοίχειωσε, ποὺ δὲν εἶναι στοιχειωμένος : **ἀστοίχειωτο σπίτι, - γεφύρι, - πηγάδι·** 2) ὁ μὴ διὰ μαγείας στοιχειωθείς, μὴ ἀπὸ ἐνζώου εἰς ἄψυχον, ἀκίνητον μεταβληθείς, ποὺ δὲν μαρμάρωσε· 3) κατ' ἐπέκτ. ὁ μὴ διὰ μαγείας μεταβληθεὶς εἰς δαιμόνιον, ποὺ δὲν ἔγινε στοιχειό.

ἀστοιχείωτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀ-

γνοῶν τὰ πρῶτα στοιχεῖα, ὁ μὴ κατέχων **οὐδὲ τὰς** ἁπλουστάτας ἀρχὰς γνώσεώς τινος ἢ ἐπιστήμης : Φθ.1,337 **οἷα παῖδας.. μὴ ἀστοιχειώτους ἐάσας, ἀστοιχείωτος ἰατρός, - φιλόλογος, - εἶναι ἐντελῶς ἀστοιχείωτος εἰς τὰ μαθηματικά·** 2) μτγν. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἀπροπόνητος, ὁ μὴ ἔτι δαμασθείς : Κύριλλ. Ἀλ.2,33 **τὰ σκληρὰ καὶ ἀστοιχείωτα τῶν ἀλόγων ζῴων χαλινοῖς περιτρέπουσιν.**

ἄστοιχος-ον ὁ μὴ εἰς σειρὰς διατεταγμένος : Θεόφρ.Φ|8,4,2 **ἡ μὲν γὰρ** (κριθὴ) **στοιχειώδης, ὁ δὲ πυρὸς ἄστοιχος.**

ἀστοκρατία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ κυριαρχία ἢ ἐπικράτησις τῆς ἀστικῆς τάξεως κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν φεαυδαρχίαν καὶ τὸν σοσιαλισμὸν ἢ κομμουνισμὸν ἤτοι τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἐργατικῆς τάξεως, τοῦ προλεταριάτου.

ἀστολίδωτος-ον νεώτ. ὁ μὴ ἔχων στολιδώματα βλ.λ., πτυχάς, ὁ μὴ στολιδωτός : Χρ.Τσούντα π.Κουμαν.ΝΛ ἐν λ. : **ἀστολίδωτος χιτών, - ἀστολίδωτα στρώματα τοῦ ἐδάφους.**

ἀστόλιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στολισμαῦ, χωρὶς στόλισμα ἢ στολίσματα· πρβλ. ἀστόλιστος.

ἀστόλιστος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐστολισμένος, ὁ ἄνευ στολισμοῦ, ὁ ἀκόσμητος : Παλαμ.Τάφος **ἄφκιαστο κι ἀστόλιστο τοῦ Χάρου δὲ σὲ δίνω, - ἡ νύφη εἶναι ἀκόμα ἀστόλιστη, - ἀστόλιστος ἐπιτάφιος·** 2) μτφ. ὁ μὴ διὰ λόγων ἐπιτιμηθείς, μὴ ὑβρισθείς : **ἔννοια σου καὶ δὲ σοῦ τὸν ἄφησε ἀστόλιστο.**

ἀστολίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στόλισμοῦ.

ἀστολόγος (ὁ) παπ. τίτλας ἀρχῆς ἐν Αἰγύπτῳ.

ἄστολος-ον ὁ μὴ συνεσταλμένος, ὁ ἀνειμένος, ὁ ἀνοικτός : Σοφ.ἀπ.872 **καὶ τὰν νέορτον ἇς ἔτ' ἄστολος χιτὼν θυραῖον ἀμφὶ μηρὸν** (ἐπὶ χιτῶνος ὃν ἐφόρουν αἱ παρθένοι· πρβλ. φαινομηρίς)· 2) ἐπὶ τῆς λέμβου τοῦ Χάρωνος, ἡ ἐπ' ἀτυχίᾳ ἀποσταλεῖσα, τὸ πλαῖον τῆς δυστυχίας : Αἰσχ.Ἑπτ.857 **τὰν ἄστολον μελάγκροκον θεωρίδα** (πρβλ. νᾶες ἄνᾳες, γάμος ἄγαμος κτλ.), (δ.γρ. **ἄστονος,** διορθ. **ναύστολος**).

ἀστομάχητος-ον μτγν. ὁ μὴ παροργισθεὶς ὑπό τινος, ὁ ἀπείρακτος : Ἀλκίφρ.2,2 **ἐμὲ δὲ ἀφέτω.. ἀστομάχητον καὶ ἀνύβριστον·** || ὁ μὴ χολούμενος, μὴ ὀργιζόμενος, ὁ ἄχολος, ὁ γαλήνιας : Ἐπιγρ. **πρὸς τὸν ἄνδρα ἀστομάχητος βιώσασα.**

ἀστομαχήτως ἐπίρρ. ἐπιγρ. ἄνευ χολῆς, χωρὶς ὀργήν, ἀγανάκτησιν.

ἀστομαχί ἐπίρρ. ἐπιγρ. ἀστομαχήτως βλ.λ.

ἀστομία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἰατρ. τερατογενὴς διάπλασις καθ' ἣν ἐλλείπει ἥ τε σχισμὴ καὶ ἡ κοιλότης τοῦ στόματος.

ἀστόμιος-α-ον μτγν. ἐπὶ ἵππων καὶ ἡμιόνων, ὁ σκληρόστομος, δυσήνιος, ἀχαλίνωτος, ἄστομος βλ.λ. : Νόνν.Δ 7,244 ἀσταμίων **οὐρήων ζυγόδεσμα.**

ἄστομος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων στόμα : Στράβ.2,1,9 **οἱ τοὺς ἐνωτοκοίτας καὶ τοὺς ἀστόμους καὶ ἄρρινας ἱστοροῦντες·** 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἄφωνος, ἄλαλος· Ἡσ. « ὁ μὴ δυνάμενος **λέγειν** » : Σοφ.ἀπ.76· || κ. ὁ ἄναυδος γενόμενος, ὁ εἰς σιγὴν καταστάς, ὁ σιωπῶν : Ἀρρ.Ἐπίκτ. 2,24,26 **αὐτοὺς ἀστόμαυς πεποίηκε,** Ἰω.Χρυσ. 3,475 Α **ὁ ἄστομος φιλοσόφων φιλοσοφώτερος·** 3) ἐπὶ ζῴων, ὁ ἔχων μικρὸν καὶ ἀδύνστον στόμα, ὁ **ἀνίκανος νὰ** κρατήσῃ τι διὰ **τῶν** ὀδόντων : Ξεν. Κυν.3,3 **αἱ δὲ γρυπαὶ** (κύνες) **ἄστομοι καὶ διὰ τοῦτο οὐ κατέχουσι τὸν λαγώ·** 4) ἐπὶ ἵππου, ὁ σκληρόστομος, ὁ μὴ εἰς χαλινὸν ὑπείκων, ἀπειθής, δυσήνιας, τραχύς : Σοφ.Ἠλ.724 **ἄστομοι πῶλοι βίᾳ φέρουσιν·** 5) ἐπὶ φαγητῶν καὶ ποτῶν : ὁ δυσάρεστος εἰς τὸ **στόμα,** εἰς τὴν γεῦσιν, ὁ ἄνοστας : Ἱκέσ.π.Ἀθην.7,323 Α **ἀπειθεῖς δὲ τὴν γεῦσιν καὶ ἀστόμους·** 6) ἐπὶ ξίφους, τὸ μαλακόν, τὸ μὴ ἔχαν σκληρὰν αἰχμήν : Πολυδ.2,101· || κ. γεν. ἐπὶ μετάλλου, τὸ μὴ ἐπιδεχόμενον σκλήρυνσιν, τὸ μὴ δεκτικὸν στομώσεως, ἤτοι ἀπολεπτύνσεως, ὀξύνσεως, τροχίσματος : Πλούτ.Λύσ.17 **νόμισμα σιδηροῦν.. διὰ τὴν βαφὴν ἄστομον καὶ ἀδρανές·** 7) ἐπὶ λιμένος, ὁ μὴ ἔχων καλὸν στόμιον, ἀντίθ. εὔστομος ἢ ἀρτίστομας : Πολυδ.2,101· 8) νεώτ. ζωολ. **ἄστομον** (τὸ) ὡς οὐσ. γένος ἀραχνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **θωμισιδῶν·** 9) νεώτ. βοταν. ὁμ. **ἄστομον** (τὸ) ὡς οὐσ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδανθῶν·** || ὁμ. τάξις βρύων.

ἀστόμφαστος-ον μσν. ὁ ἄνευ στόμφου.

ἀστομωσιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀστομώτου βλ.λ., ἡ ἀχαρτασιά : Βλ.Συνμ.167.

ἀστόμωτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ στομίου, ὀπῆς : Σωρ.93 **ἀστόμωτος ὑμήν,** Ὀρειβ. 45,3,8· 2) ἐπὶ μετάλλου, ὁ μὴ ἐστομωμένος, μὴ βαφεὶς πρὸς σκλήρυνσιν· || εἰδ. ἐπὶ μαχαίρας σπάθης, λόγχης κτλ., ὁ μὴ ἔχων βεβαμμένην καὶ ἐσκληρυμμένην ἀκωκήν, αἰχμήν, ὁ ἀτρόχιστος, ὁ ἀκόνιστος : Ἡσ. ἐν λ. « ἄβαπτος », - **ἀστόμωτος σίδηρος·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἀντίθ. ὁ μὴ ἔχων στομώσει, ὁ ὀξὺς τὴν αἰχμήν, ὁ κοιρτερός : **ἀστόμωτο μαχαίρι·** || δημ. κ. ἐπὶ πυροβόλου ὅπλου, ὁ μὴ παθὼν ἔμφραξιν τοῦ πυροβλητικαῦ σωλῆνος, ποὺ δὲν ἐστόμωσε, δὲν ἔπαθε μπούκωμα· 4) δημ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ κορεννύμενος, ποὺ δὲν χορταίνει ποτέ του, ποὺ δὲν μπουκώνεται, ὁ ἀχόρταστος· 5) δημ. ὁμ. ἐπὶ προσ. μτφ. ὁ ἄπληστος, ὁ χρηματικῶν ὠφελημάτων ἀκόρεστος, ἀχόρταγος.

ἀστονάχητος-ον μτγν. ὁ μὴ στενάζων, ὁ ἄνευ στεναγμῶν : ΑΠ παράρτ.337,3.

ἄστονος-ον ὁ ἀποδιώκων, ὁ ἀποσοβῶν τοὺς στόνους, τοὺς στεναγμούς : Ἀνακρ.50,6 **ἀπαλὸν βροτοῖσι φίλτρον πότον ἄστονον κομίζων·** 2) ὁ πλήρης στεναγμῶν, παλύστονος· Ἡσ. « ἄστονον, ἄλυπον, μεγαλόστονον » Αἰσχ.Ἑπτ.857· **ἄστονον.. θεωρίδα** (διορθ. **ναύστολον**).

ἀστόξενος (ὁ,ἡ) ὁ εἰς ὃν ξενία ὑπὸ ἄστεως ἀνεγνωρίσθη ἢ παρεσχέθη, ὁ τοῦ ἄστεως ξένος, ὁ φίλος πόλεώς τινος : Αἰσχ.Ἱκ.356 **ἄνατον πρᾶγμα τοῦτ' ἀστοξένων·** 2) Αἴλ.Διον.ἐν Εὐστ.Ἰλ.405 « **ἀστόξενοι** οἱ ἐκ προγόνων μὲν ἀστῶν, αὐτοὶ δὲ ξένοι καὶ ἀνανεώσεως δεόμενοι »· || Πολυδ.8,60 « **ἀστόξενος κατὰ μέν τινας ὁ αὐτὸς τῷ ἰδιοξένῳ, κατὰ δέ τινας ὁ γένει μὲν ξένος, τιμῇ δὲ ἀστός·** ἐνίοις δὲ δοκεῖ ὁ φύσει μὲν ἀστός, δόξῃ δὲ ξένος, ὡς Δαναὸς Ἄργει, ἀπὸ Ἰοῦς τῆς ἀργείας ἔχων τὸ γένος ».

ἄστοργα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στοργῆς, μὲ ἀστοργίαν, μὲ σκληρότητα.

ἀστοργής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἄστοργος βλ.λ.

ἀστοργία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀστοργιά** ἡ ἔλλειψις στοργῆς, ἀγάπης, ἡ πρός τινα ἢ πρός τι ἀσυμπάθεια ἢ σκληρότης : Μέν.522 **ἀστοργίαν ἔχει τιν' ὁ σκληρὸς βίος, - ἡ ἀστοργία τῆς κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἀνέργους, - ἡ ἀστοργία διὰ τὰ δάση.**

ἄστοργος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων στοργήν, ἀγάπην, ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἢ καὶ ἀντιστρόφως : Κλύτος π.Ἀθην.14, 655 **ἄστοργαν πρὸς τὰ ἔκγονα τὸ ὄρνεον, - ἄστοργος μήτηρ, - ἄστοργος πρὸς τοὺς γεννήτορας** 2) κατ' ἐπέκτ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀπηνής, σκληρόκαρδος, ἄσπλαγχνος : Αἰσχίν.2,146 θηριώδη **καὶ τὴν ψυχὴν ἄστοργον, - ἄσταργος πρὸς τοὺς πρόσφυγας, - τόσο ἄστοργο ἄνθρωπο δὲν ξέρω ἄλλον·** 3) μτγν. ὁ ἄνευ θελγήτρου : Πλούτ.Ἠθ.926 F.

ἀστόργως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ στοργῆς, χωρὶς ἀγάπην, μὲ ἀστοργίαν βλ.λ. : Ἀθαν.1,129 C **τὴν οἰκείαν ἀστόργως καταλελαιπώς.**

ἀστόρεστος-ον νεώτ. κ. ἀστόρευτας βλ.λ. ὁ

μὴ ἐσταρεσμένος, μὴ ἐπεστρωμένος, μὴ ἐπικεκαλυμμένος δι' ὑφάσματας : **ἀστόρεστα ἔπιπλα.**

ἀστόρευτυς-ον νεώτ. ἀστόρεστος βλλ.

ἀστορής-οῦς-ές μτγν. ἄστρωτος : Νόνν.Δ 16,93 **ἀστορέας.. χαμεύνας.**

ἀστόριον 'Ησ. « μέγα, καὶ διακεχυμένον ».

ἀστός (ὁ), θηλ. **ἀστή** κατὰ Στέφ.Βυζ. κ. οὐδ. **ἀστόν** κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν τῷ ἄστει οἰκῶν, ὁ τῆς πόλεως κάτοικας : 'Ιλ. Λ 242 **κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον.. ἀστοῖσιν ἀρήγων**, Αἰσχ.Εὐμ.1045 **σπονδαὶ δ' ἐς τὸ πᾶν ἔνδαιδες οἴκων Παλλάδος ἀστοῖς·** || ἐν πληθ. **ἀστοί** οἱ συμπολῖται, συμπατριῶται : 'Οδ.192 **μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη ἀστοί τε φίλοι τε**, 'Αριστφ.Λυσ.638 **ἡμεῖς γάρ, ὦ πάντες ἀστοί, λόγων κατάρχομεν·** || νεώτ. ὁ ἐν τῇ πόλει οἰκῶν καὶ εἴς τι τῶν ἐν τῇ πόλει (τῶν ἀστικῶν) ἀσχαλημάτων καταγινόμενας, κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὸν ἀγρότην (χωρικόν, χωριάτη) καὶ εἰς ἀγροτικὰ ἀσχαλούμενον ἔργα· 2) εἰδ. ὁ αὐτόχθων, ὁ γηγενὴς κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὸν ξένον ἢ τὸν μέτοικον ἢ τὸν ἐκ πολιτογραφήσεως πολίτην, συνυπονοουμένων οὕτω καὶ τῶν τοῦ πολίτου δικαιωμάτων, ὑποχρεώσεων καὶ προνομιῶν : 'Ηρ.3,8 **παρεγγυᾷ τὸν ξεῖνον ἢ καὶ τὸν ἀστόν**, Διον.'Αλ.Ρ 3,47 **ἀκαύων περὶ τῆς τῶν 'Ρωμαίων πόλεως ὅτι τοὺς ξένους ἀστοὺς ποιεῖται·** || εἰδ. ἡ σημ. ἐν τῇ τῶν 'Αθηναίων πολιτείᾳ : 'Αριστλ.'Αθ.42,1 **μετέχουσι μὲν τῆς πολιτείας οἱ ἐξ ἀμφοτέρων γεγονότες ἀστῶν·** || κ. ἐπὶ γυναικὸς 'Αθηναίας, ἡ ἐκ γονέων ἀστῶν· Σχόλ.'Αριστφ.'Ορν. 828 « **διὸ καὶ** τὴν πολῖτιν οὐκ 'Αθηναίαν, φεύγοντες τὴν ὁμωνυμίαν, ἀλλ' ἀστήν » : Δημ.1312,9 **μαρτυρεῖ τοῖς ἔργοις ἀστὴν ταύτην καὶ πολῖτιν εἶναι·** || κ. ἐπὶ παιδός, τὸ ἐξ ἀστοῦ (κατ' ἐκδοχὴν Στεφ. Βυζ.) : 'Ισαῖ.47,23 **ἢ τὸ παιδίον ἀστὸν ποιήσοντι** (τῆς ἑρμ. εὐοδουμένης καὶ ἂν τὸ **ἀστόν** ληφθῇ ὡς ἀρσ.)· || πάπ. **ἀστός**, ὁ πολίτης 'Αλεξανδρείας τῆς ἐν Αἰγύπτῳ· || εἰδ. π. κωμικοῖς κ. **ἀστὴ ἐλαία** ἡ ἐν τῇ 'Ακροπόλει ἱερά, ἡ καλουμένη πάγκυφος βλ.λ.· 3) **ἀστοί** περιληπτ. ὁ κοινὸς λαός, κατ' ἀντίθ. πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς κ. ἰδίᾳ τοὺς ἐξ εὐγενοῦς οἴκου : Θουκ.6,54 **'Αριστογείτων ἀνὴρ τῶν ἀστῶν, μέσος πολίτης·** 4) γεν. ὁ γηγενὴς κάτοικος χώρας : Εὐρ.ΙΤ 1422 **ὦ πάντες ἀστοὶ τῆσδε βαρβάρου χθονός·** 5) νεώτ. **ἀστός**, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ παλαιότερα ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ φεουδαρχικὰ καθεστῶτα, ὁ ἐν πόλει ἢ πολίχνῃ μικρὸς ἰδιοκτήτης ἢ ἔμπορος ἢ ἀνεξάρτητος ἐπαγγελματίας, ἤτοι τὸ σύνολον τῶν ἀποτελούντων τὴν λεγαμένην μεσαίαν τάξιν, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τοὺς τιμαριούχους (εὐγενεῖς, τιτλούχαυς), πρὸς τοὺς χειρώνακτας καὶ πρὸς τοὺς δουλαπαραίκους· 6) νεώτ. κ. δημ. κοινωνιολ. **ἀστός** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν νῦν πολιτειακήν, κοινωνικὴν καὶ ἰδίως οἰκονομικὴν σύνθεσιν, ὁ κεφαλαιοῦχος, ἰδιοκτήτης σημαντικῆς προσοδοφόρου περιουσίας ἢ βιομήχανος ἢ ἔμπορος ἢ τραπεζίτης ἢ καὶ μεγάλης ἀντιμισθίας ὑπάλληλος, ὡς κυρίας ἰδιότητος αὐταῦ λογιζομένης τῆς προσπορίσεως κερδῶν ἐκ τῆς ἐργασίας ἄλλων, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν ἐργάτην καὶ τὸν ἀγρότην, τὸν προλετάριον βλ.λ., διεθν. ὅρος **μπουρζουά·** πρβλ. μεγαλοαστὸς κ. μικροαστός· || συνεκδ. καὶ ὁ πρεσβεύων τὰς ἐν τῇ νῦν τοιαύτῃ πολιτικο-οικοναμικῇ συνθέσει κρατούσας ἀρχάς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν πρεσβεύοντα τὰς ἀρχὰς τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ βλ.λ.

ἀστούμπιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ κοπανίσματος, ἄνευ λειοτριβήσεως· πρβλ. ἀστούμπιστας.

ἀστούμπιστος-η-ο ἐπὶ πραγμ. διὰ θλίψεως πολτοποιουμένων, ὁ μὴ δι' ἰγδιοκοπάνου, ἀλετριβάνου, οἷον ἐν ἰγδίῳ, κοπανισθείς, κατατριβείς, ἐκλυθείς : **ἀστούμπιστα σκόρδα, - μύγδαλα·** 2) ἐπὶ μελῶν τοῦ σώματος, ὁ μὴ συμπιεσθείς, συνθλιβείς, ποὺ δὲν ἐστουμπίστηκε βλ.λ. : **ἀστούμπιστο χέρι - πόδι.**

ἀστούπωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ στουπωθείς, μὴ διὰ στυπείου ἐμφραχθείς : **βαρέλι ἀστούπωτο·** || γεν. ὁ ἀπώμαστος, ὁ ἄνευ πώματος· 2) ὁ μὴ δι' ἀπορροφητικοῦ χάρτου ξηρανθείς, στεγνώσας : **ἄφησες ἀστούπωτο τὸ γραφτό σου καὶ μελανώθηκε.**

ἀστουριανός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν 'Αστουρίαν, ἐπαρχίαν τῆς 'Ισπανίας, ἢ τοὺς κατοίκαυς ταύτης : **ἀστουριανὴ διάλεκτος** (ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν ἱσπανικῶν διαλέκτων).

ἀστουρίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἱερακιδῶν.**

ἀστουρινούλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἱερακιδῶν.**

ἀστούριος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἱερακιδῶν**, δημ. γεράκι, κιρκινέζι, ξεφτέρι, τσιχλογέρακας.

ἄστοχα ἐπίρρ. δημ. ἀστόχως βλ.λ.

ἀστοχασιά (ἡ) δημ. κ. **ἀστοχαστιά** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀστοχάστου, ἀκρισία, ἀλογιστία, ἀσυνεσία || ἀπροσεξία, ἐπιπολαιότης, ἀμεριμνησία, ἀφροντιστία· 2) λησμοσύνη, ἀφαίρεσις, ἀφῃρημάδα.

ἀστόχαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στοχασμοῦ, ἀκρίτως, ἀσυνέτως, ἀλογίστως : Λασκαρ.σ.163,7 **καὶ μὴν πετᾷς ἀστόχαστα | παρέκει ὀχ τὴ φωλιά σου**, φρ. **τὸ ἐπῆρα ἀστόχαστα** δὲν ἔδωσα μεγάλην σημασίαν ἢ προσοχήν, ἐδέχθην συμβάν τι ἐπιπολαίως· πρβλ. ἀφήφιστα.

ἀστόχαστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ περὶ οὗ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προεικάσῃ τις, νὰ προΐδῃ τί θὰ πράξῃ : Θεόφρ.π.Σταθ.4,11,16 **χαλεπὸν καταμαντεύεσθαι περὶ τῶν νέων· ἀστόχαστος γὰρ ἡ ἡλικία καὶ πολλὰς ἔχουσα μεταβολάς, ἄλλοτε ἐπ' ἄλλο φερομένη·** 2) ὁ μὴ πρὸς στόχον, ὁ ἀσκόπευτος : Διον.'Αλ.'Επιτ.14,17 **ἐκ τῶν πλαγίων ἀστοχάστους πληγὰς ἐπέφερον** (δ. ἑρμ. ἀπροόπτους)· 3) ὁ μὴ σκοπούμενος, μὴ ἐπακριβῶς ἐξεταζόμενος : Φιλόδ.Θε.γ' ἀπ.89 **πλήθους καὶ ποιότητας ἀστοχάστων·** 4) ἐνεργ. ὁ ἄστοχος, ὁ ἀποτυγχάνων τοῦ σκαποῦ : Φιλόδ.Ρητ.20,21 **τούτους ἐν τοῖς πλαστοῖς καὶ τοῖς γεγραμμένοις ἀστοχάστους θεωροῦμεν·** 5) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στοχαστικός, ὁ ἀπερίσκεπτος, ὁ ἀλόγιστος, ἄκριτος, ἀσύνετας : **ἀστόχαστη γυναίκα·** || ἀφρόντις, ἀμέριμνος, ξένοιαστος : **ζῇ ἀστόχαστος.**

ἀστοχάω δημ. ἀστοχῶ βλ.λ. 5).

ἀστόχευτος-η-ο δημ. ἀλόγιστος, ἀστόχαστος βλ.λ.

ἀστοχεύω δημ. ἀστοχῶ βλ.λ.

ἀστόχημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀστόχισμα** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀστοχῶ βλ.λ. || κ.2), ἡ ἀποτυχία, τὸ σφάλμα : Πλούτ.'Ηθ.520 Β, 'Επιφάν. 1,447 Β **τῷ ἀστοχήματι τῆς ἑαυτοῦ αἱρέσεως περιέπεσε·** || ἀτύχημα : Ψ Χρυσόστ.8,669 C **τὸ συμβὰν τοῖς γυναίοις ἀστόχημα·** 2) δημ. τὸ ἐπιλανθάνεσθαι, ἡ λησμοσύνη.

ἀστοχία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. δημ. **ἀστοχιά** ἀποτυχία τοῦ σκοπαῦ : Λουκ.'Ερωτ.16 **ἑτέρῳ βόλῳ τὴν πρὶν ἀστοχίαν ἐθεράπευεν**, - **ἡ ἀστοχία τοῦ γενομένου διαβήματος·** 2) σφάλμα, πλάνη : Πολύβ.2,33,8 **εἰς τηλικαύτην ἀστοχίαν ἐνέπεσε·** 3) ἀσυνεσία, ἀφροσύνη, ἀστοχασιά : Θεοφύλ. Σιμ.'Ιστ.102,15 **πιθανὸν τῆς ἀστοχίας ἐγκάλυμμα.**

ἀστοχιά (ἡ) δημ. ἡ ἀδεξιότης, ἀνεπιτηδειότης ἐνεργείας, ἰδίως ἡ ἐξ ἀπροσεξίας : **ἀπ' ἀστοχιά σου ὅλο σκοντάφτεις, - μὲ τὴν ἀστοχιά της δὲν μᾶς ἄφησε γυαλικὸ γερό·** 2) ἡ πρὸς τὸ ἐπιλανθάνεσθαι τάσις, τὸ συνήθως ἔχειν λησμοσύνην ὑπεσχημένης ἢ δεούσης ἐνεργείας, συγγ. ξεχασιά, ξέχασμα : **ἀπὸ τὴν ἀστοχιὰ τοῦ δικηγόρου του δικάστηκε ἐρήμην·** 3) ἡ ἀποτυχία τοῦ σκοποῦ,

δθ. κ. ἡ ἀτυχία, τὸ ἀντίξοον τῆς τύχης· φρ. ἀρᾶς: **ἀστοχιά σου!** (νὰ ἔχῃς ἀτυχίαν, ὅλα νὰ σοῦ ἔρχωντ' ἀνάποδα)· 4) εἰδ. ἐπὶ γεωργικῆς παραγωγῆς, ἡ μὴ εὐδοκίμησις, ἡ ἀκαρπία, ἡ ἀφορία : **ἔχουμε δυὸ χρόνια μεγάλη ἀστοχιά.**

ἀστοχιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἐπιλήσμων, ξεχασιάρης.

ἀστοχίζομαι κ. δημ. ἀστοχῶ, ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ : Σοφ.ἀπ.442,4 **οὐδ' ἀστοχίζηι πλεῦρον εἰσέδυ βέλος**· 2) δημ. ἐν μέσ. κ. παθ. σημ., μτχ. παθ. **ἀστοχισμένος,** λησμονοῦμαι : **ἀστοχίστηκα στὸ διάβασμα,** Σολωμ.Κρητικὸς 21,17 **ἦτανε μνήμη (γνώρα) παλαιή, γλυκειὰ κι ἀστοχισμένη**· 3) δημ. ἐπὶ γῆς, ἔχω ἀφορίαν, δὲν καρποφορῶ : **ἀστοχισμένη χρονιὰ** (ἔτος ἀκαρπίας, ἀφορίας)· πρβλ. ἀστοχῶ κ. ἀστοχιά.

ἀστόχισμα (τό) δημ. ἀστόχημα βλ.λ.2).

ἀστοχίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὁ **ριχτερίτης** βλ.λ.

ἄστοχος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀποτυγχάνων τοῦ σκοποῦ, ὁ μὴ ἐπιτυγχάνων : Πλάτ. Τίμ.19 E, 'Ιώσ.ΠΙ 4,9,12 **τὰς βολὰς οὐκ ἀστόχους ἐποιοῦντο, - ἄστοχος τορπιλλισμός, - ἄστοχος ἐπίθεσις, - ἄστοχα ἀπέβησαν τὰ διαβήματά σου,** φρ. δημ. **ἄστοχος ὁ λόγος σου** (ἐπὶ ἀπευχῆς, μὴ γένοιτο τὸ λεγόμενον ὑπὸ σοῦ)· 2) ὁ ἄνευ στοχασμοῦ, ὁ μὴ στοχαστικός, ὁ ἀσυλλόγιστος, ἄκριτος, ἐπιπόλαιος, ἀστόχαστος : 'Αριστλ.Ζ1 587 a,9 **οὐκ ἀστόχου διανοίας,** δημ. παροιμ. **ἄστοχος ὁ νοῦς διπλὸς ὁ κόπος** (ἐπὶ ἀπροσέκτου)· || ὁ ἄνευ στόχου, ἄνευ ὡρισμένου σκοποῦ, ὁ ἄσκοπος· || δθ. ὁ ἀνεπιτυχής, μάταιος, ἀδέξιος : Πολύβ.5,49,4 **ἄστοχος κατηγορία, - ἐνέργεια, - φράσις.**

ἀστοχῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ἀστοχάω** κ. **-χεύω,** ἀόρ. **ἠστόχησα,** δημ. **ἀστόχησα** κ. παθ. μτχ. **ἀστοχημένος** κ. **-ισμένος** ἐκ τοῦ **-ίζομαι** δὲν ἐπιτυγχάνω τοῦ σκοποῦ, τοῦ ποθουμένου, ἀποτυγχάνω : 'Επιγρ. **ἀσ- τοῦ συμφέροντος,** Πλούτ.'Ηθ.414 F **ἀστοχοῦσι τοῦ μετρίου καὶ πρέποντος,** Λουκ.'Ερωτ.22 **ἀστ- ἀμφοῖν, - ἠστόχησεν ἡ σφαῖρα, - ἡ βολή**· 2) δημ. μτφ. δὲν εὐδοκιμῶ : **ἀστόχησε στὴ δουλειά του**· 3) σφάλλω, πλανῶμαι ἐν τῇ κρίσει μου περί τινος, πέφτω ἔξω : Πολύβ.3,21,10 **πρὸς τὸ μεταθεῖναι τοὺς ἠγνοηκότας ὁλοσχερῶς ἀστοχοῦσι,** ΚΔ Τιμ. 1,6,21 **περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν**· 4) ἀφροντιστῶ περί τινος, δὲν τὸ λαμβάνω ὑπ' ὄψιν μου, δὲν τὸ παίρνω στὰ σοβαρά : Πολύβ.29,9, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 107,5 **παντρευορραβωνιάζουν την κι ἐμένα μ' ἀστοχοῦνε**· 5) δθ. δημ. ἐπιλανθάνομαι, λησμονῶ, δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον, ξεχνῶ : **ἀστόχησα νὰ τοῦ τὸ 'πῶ, - μὴν ἀστοχήσῃς νὰ 'ρθῃς,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 152,3 **τὸ καλαμάρι ἀστόχησε, γυρίζει νὰ τὸ πάρῃ,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ σ.35,14 **θὰ λησμονήσῃς τὸν γκρεμό, τὸν κόπο θ' ἀστοχήσῃς,** φρ. **τὸν ἀστόχησε ὁ Θεός, - ὁ Χάρος** (ἐπὶ ὑπεργήρων), ὁμ. **νὰ σ' ἀστοχήσῃ ὁ Χάρος**· 6) ἐπὶ ἀγρῶν ἢ φυτῶν, ἔχω ἀφορίαν, ἀκαρπίαν, δὲν εὐδοκιμῶ : **ποτὲ δὲν ἀστοχάει αὐτὸ τὸ δέντρο** (ἀείποτε καρποφορεῖ), **- ἀπ' ὅσα φύτεψε κανένα δὲν ἀστόχησε**· βλ. κ. ἀστοχίζομαι.

ἀστόχως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀπερισκέπτως, ἀσυνέτως, ἀστόχαστα : Πολύβ.1,74,2 **τοῖς καρποῖς ἀστόχως ἐχρῆτο**· || νεώτ. οὐχὶ ἐπιτυχῶς, ἀδεξίως, ἀσκόπως, ματαίως, ἀνωφελῶς.

ἀστραβαλίζειν ΕΜ159,56 «ὁμαλίζειν, ἀπευθύνειν».

ἄστραβδα ἢ **-βδὰ παίζειν** ἀμφ. σημ. ἐν 'Ηρώνδ. 3,70, πιθ. ἀστρεπτεί, ἀμεταστρεπτὶ (ἐκ τοῦ α- στερ. κ. στρέφω ἢ κατὰ δ.ἑρμ. ἐκ τοῦ ἀστράπτω).

ἀστραβεύω μτγν. ὀχοῦμαι ἐπὶ ὑποζυγίου, ἡμιόνου ἢ ὄνου : Πλάτ.Κωμ.39.

ἀστράβη (ἡ) κ. νεώτ. ὑψηλὸν σάγμα ἐκ ξύλου (σαμάρι) μετὰ μαλακῶν ἐπιστρωμάτων ἐν εἴδει ἀναπαυτικῆς καθέδρας, ἐφ' οὗ ὠχοῦντο συνήθως γυναῖκες ἢ ἀβροδίαιτοι ἄνδρες : Λυσ.24,11 **ἐπ' ἀστράβης ἂν ὠχούμην,** Δημ.558,16 **ἐπ' ἀστράβης ὀχούμενος ἀργυρᾶς,** 'Αριστλ.Χρωμ.798 a,19 (ἐμβόλιμον) **τῶν ὑποζυγίων τὰ τριχώματα γίνεται λευκὰ ἐκ προστρίψεων τῆς ἀστράβης**· 2) συνεκδ. τὸ φέρον τοιοῦτον σάγμα ὑποζύγιον· 'Ησ. «οἱ δὲ κατὰ τὸ πλεῖστον μὲν τὴν σωματηγὸν ἡμίονον οὕτως ἔλεγον, ἐνίοτε δὲ πάντα ἁπλῶς τὰ σωματηγοῦντα καὶ ὑποζυγοῦντα»· πρβλ. κ. ἀστραβηλάτης· 3) Τζέτζ.'Ιστ.9,847 «ἀστράβη ξύλον ὄρθιον τοῖς δίφροις τῶν ἁρμάτων εἰς ὃ ἐπικεκύφασιν οἱ ἡνίοχοι ἐλῶντες»· 4) 'Ηρωδιαν.1,308 «εἶδος ἁμάξης»· 5) **Δημοσθένους ἀστράβη** εἶδος χειρουργικῆς ἐφαρμογῆς: 'Ηλιόδ.π.'Ορειβ.49,4,34· 6) νεώτ. ἐν τῇ στρατ. ὀνοματολ. ὁ ξύλινος σκελετὸς τῆς σέλλας ἢ τοῦ σάγματος· 7) ναυτ. δίσκελος ἐσωτερικὴ ξυλίνη ἢ σιδηρᾶ ἔνδεσις τοῦ πλοίου τοποθετουμένη πρὸς ἐνδυνάμωσιν τῶν νομέων τοῦ σκάφους καὶ πρὸς παρεμπόδισιν τῆς παραμορφώσεως τούτου λόγῳ τῶν πιέσεων τῆς θαλάσσης ἢ τοῦ βάρους τοῦ φορτίου, κοιν. φουρνιστή : **ἀστράβη πρώρας, - κύτους, - πρύμνης.**

ἀστραβηλάτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐλαύνων ἀστράβας, ἡμιόνους, ὁ ἡμιονηγός : Λουκ.Λεξιφ.2 **ὁ γὰρ ἀστραβηλάτης ἐπέσπερχε.**

ἀστράβηλος (ὁ) μτγν. (α- εὐφων. κ. στράβηλος) εἶδος μεγάλης κογχύλης χρησιμεῦον εἰς τὸ σαλπίζειν, κούχαλος ἢ κόχυλας : 'Αθήν.86 F **«'Αγίας καὶ** Δερκύλος ἐν 'Αργολικοῖς τοὺς στραβήλους ἀστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτηδείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν».

ἀστραβής-οῦς-ές ὁ μὴ στραβός, ὁ μὴ λοξός, ὁ εὐθύς, ὁ μὴ καμπτόμενος, δθ. συνεκδ. κ. ὁ ἀκλόνητος, ἀδιάσειστος : Πίνδ.Ο 2,90 **ὃς "Εκτορ' ἔσφαλε Τροίας ἄμαχον ἀστραβῆ κίονα**· || ὁ μὴ παρεστραμμένος, ποὺ δὲν στραβιάζει, εὐθύς, ἴσιος : 'Ιππ.'Αρθρ.31 **γένυες ἀστραβέες,** Πλάτ. Τίμ.73 B **τῶν τριγώνων ὅσα ἀστραβῆ,** Θεόφρ.ΦΙ 3,9,2 **τὰ τῆς θηλείας** (πεύκης ξύλα) **εὐεργὰ καὶ ἀστραβῆ**· || μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ ἄκαμπτος, ὁ ἀνένδοτος : 'Αρέτ.'Οξ.Παθ.1,6 **εὖτε ἀστραβὴς ὤνθρωπος καὶ ἀκαμπὴς ἐντέταται.**

ἀστραβίζω χρησιμεύω ὡς ὑποζύγιον, ἐκτελῶ ἔργα ἡμιόνου ἢ εἶμαι σεσαγμένος ὡς ἡμίονος : Αἰσχ.'Ικ.285 **'Ινδὰς ἀκούω νομάδας ἱπποβάμοσιν τοίας καμήλοις ἀστραβιζούσας**· 2) 'Ησ. «ἀστραβίζειν· ὁμαλίζειν, εὐθύνειν».

ἀστραβιστήρ-ῆρος (ὁ) ἐπιγρ. κ. 'Ησ. ὄργανον πρὸς χωροστάθμησιν, χωραβάτης : 'Επιγρ.'Αττ.· || 'Ησ. «ἀστραβιστήρ· ὀργανόν τι, ὡς δίοπτρον».

ἀστραβόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ὄνομ. τοῦ ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντ. ἰχθύος ψαμμόδοντος βλ.λ.

ἄστραβος (-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ ἀστραβής, ὁ ἀστράβωτος βλ.λ.2), ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ στραβώσῃ : **σκληρὰ καὶ ξηρὰ ξύλα ἄστραβα, - τὸ ἀτσαλωμένο σίδερο εἶναι ἄστραβο.**

ἀστραβῶς ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ κάμψεως, χωρὶς στράβωμα, ἀκλονήτως, ἀκάμπτως : Αἰλ.Ζ1 2,11.

ἀστράβωτα ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ἄνευ διαστροφῆς ἀπὸ τῆς εὐθείας, χωρὶς στράβιασμα· 2) ἐπὶ προσ., οὐχὶ τυφλῶς, οὐχὶ ἀβλέπτως· 3) μτφ. οὐχὶ ἐν ἀμαθείᾳ, ἐν ἀγνοίᾳ, ἐν ἀδαημοσύνῃ ἢ οὐχὶ ἀδιαγνώστως, τυφλοῦ δίκην· πρβλ. ἀστράβωτος.

ἀστράβωτος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ τὸ εὐθὺ αὐτοῦ σχῆμα ἀποβαλών, ὁ εὐθύς, ὁ μὴ ὑποστὰς κάμψιν, κύρτωσιν, στρέβλωσιν, ποὺ δὲ στράβωσε : **κορμὸς ἀστράβωτος, - σανίδα, - σούβλα ἀστράβωτη**· 2) ὁμ. ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς στρέβλωσιν, κύρτωσιν, κάμψιν, ποὺ δὲν στραβιάζει, δὲν σκεβρώνει καθόλου, ἀστραβής, ἄστραβος : **τῆς φτελιᾶς τὸ ξύλο ἀστράβωτο**· 3) ἐπὶ ἀνθρ. ἢ ζῴων, ὁ μὴ τὴν ὅρασιν ἀπολέσας, ὁ ἀτύφλωτος, ποὺ δὲ στραβώθηκε : **ὁ Βουλγαροκτόνος σὲ χίλιους αἰχμαλώτους ἕνα μόνο ἄφηνε ἀστράβωτο γιὰ ὁδη-**

γό, - ἀπὸ τὴν ὀφθαλμία δὲν ἔμεινε κότα ἀστράβωτη· 4) μτφ. ὁ μὴ ἐκ κακῆς διδασκαλίας ἀτελῆ ἢ πλημμελῆ λαβὼν παίδευσιν ἢ είδημοσύνην : **μὲ τέτοιους δασκάλους λίγοι ξέφυγαν ἀπὸ τὰ σκολειά μας ἀστράβωτοι.**

ἀστραγάλειος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μέχρι τῶν ἀστραγάλων φθάνων, ποδήρης : Ἀκύλ.Γέν.37,3 **χιτῶνα ἀστραγάλειον·** 2) ὁ ἀναφορὰν ἢ σχέσιν ἔχων πρὸς ἀστράγαλον, ὁ ἐξ ἀστραγάλων βλ.λ.

ἀστραγαλεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δι' ἐγχειρήσεως ἀφαίρεσις τοῦ ἀστραγάλου.

ἀστραγάλη (ἡ) Ἰων. ἀστράγαλος βλ.λ. : Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 6,309,3· **ἀστραγάλας θ' αἷς πόλλ' ἐπεμήνατο·** 2) Ἡσ. « ἡ τῆς ἴρεως ῥίζα »· 3) αὐτ. « κακοήθης κύων ».

ἀστραγάλια (τὰ) δημ. τὰ στραγάλια βλ.λ.

ἀστραγαλιά (ἡ) νεώτ. κ. δημ. συνήθ. πληθ. **ἀστραγαλιαί,** δημ. **-ιές** αἱ κατώτεραι σειραὶ τῶν χονδρῶν σανίδων αἵτινες ἐπενδύουσιν ἐσωτερικῶς τὸ πλοῖον παρὰ τὸ ἐσωτρόπιον· ‖ ὁμ. τὰ ὑπὸ τὰ πέλματα τῶν ἐρετῶν ἀφαιρετὰ δάπεδα τῶν λέμβων, κοιν. πασαπάγκοι· 2) δημ. εἰς τὸν ἑν. **-ιά** εἶδος τοῦ φυτοῦ ἀστράγαλος, ἄ. ἄγρια γλυκόρριζα.

ἀστραγαλιανός (ὁ) δημ. ἀστραγαλῖνος βλ.λ.

ἀστραγαλίζω κ. νεώτ. παίζω τοὺς ἀστραγάλους, τὰ κότσια : Πλάτ.Λύσ.206 Ε **τοὺς παῖδας.. ἀστραγαλίζοντας,** Ἀθήν.14,639 C **οἱ δοῦλοι μετὰ τῶν πολιτῶν κοινῇ ἀστραγαλίζουσι·** κωμ. : Κρατῖν.165 **τοῖς ἄρτοις ἠστραγάλιζον.**

ἀστραγαλῖνος (ὁ) μτγν., δημ. **ἀστραγαλιανός** τὸ πτηνὸν τραγαλῖνος, ἡ καρδερίνα, ἡ ποικιλίς, ἄ. τραγῳδῖνος : Διονύσ.Πτην.3,2 **καὶ ἰξῷ μὲν αἱροῦνται καρυδαλὸς καὶ οἱ ταχεῖς ἀστραγαλῖνοι.**

ἀστραγάλιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ἀστράγαλος, ἀστραγαλίσκος : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

ἀστραγάλια (τὰ) δημ. **τὰ** στραγάλια βλ.λ., οἱ φρυκτοὶ ἐρέβινθοι.

ἀστραγάλισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ παίζειν ἀστραγάλους (κότσια), ἡ παιδιὰ τῶν ἀστραγάλων βλ.λ. : Ἀριστλ.Ρητ.1371 a, 2 **τὰς ἀστραγαλίσεις καὶ σφαιρίσεις καὶ κυβείας.**

ἀστραγαλίσκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. μικρὸς ἀστράγαλος βλ.λ. : Πολυδ.6,99 **οὐ μὴν ἔχει πυθμένα** (ὁ ψυκτὴρ) **ἀλλ' ἀστραγαλίσκους·** 2) Ἡσ. « φάλαρα, ἀστραγαλίσκος ὁ ἐπὶ τῆς περικεφαλαίας » (πρβλ. ἀστερίσκος)· 3) πάπ. ὀνομασία χειρουργικῆς ἐφαρμογῆς : Πάπ.Ἰατρ.Λονδίν.2,14· 4) νεώτ. εἰδ. πλίνθος **ἐκ πυριμάχου χώματος** τιθεμένη ὑπὸ τὴν χοάνην ὡς ὑπέρεισμα ταύτης ἐν τῇ καμίνῳ.

ἀστραγαλισμός (ὁ) κ. νεώτ. ἡ ἀστραγάλισις βλ.λ. : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

ἀστραγαλιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ παίζων ἀστραγάλους· κατὰ πληθ. **-σταὶ** τίτλος κωμῳδίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Αἰτωλοῦ : Σχόλ.Ἰλ.Ψ 56 (κ. Meineke ἀντὶ ἀστραλογισταί).

ἀστραγαλιστικός-ή-όν Εὐστ. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀστράγαλον ἢ τοὺς ἀστραγάλους : Εὐστ.Ὀδ.1397,47 **καί τις βόλος ἀστραγαλιστικὸς κύων ἐκαλεῖτο.**

ἀστραγαλῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ ὁμοιάζουσα πρὸς ἀστράγαλον βλ.λ. : Γαλ.13,333 **ἴρεως ἀστραγαλίτιδος, οἱ δὲ Ἰλλυρικῆς.**

ἀστραγαλοκνημικὸς σύνδεσμος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. σύνδεσμος συνδέων τὸ ἔσω σφυρὸν πρὸς τὸ ὀστοῦν τοῦ ἀστραγάλου καὶ πρὸς τὸ σκαφοειδές.

ἀστραγαλομαντεία (ἡ) νεώτ. μαντεία γινομένη διὰ ῥίψεως ἀστραγάλων βλ.λ.

ἀστραγαλόμαντις-εως (ὁ) ὁ δι' ἀστραγάλων μαντευόμενος : Ἀρτεμίδ.2,69.

ἀστραγαλοπερονικὸς σύνδεσμος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. σύνδεσμος συνδέων τὸ ἔξω σφυρὸν πρὸς τὸ ὀστοῦν τοῦ ἀστραγάλου.

ἀστραγαλοπτερνικὸς σύνδεσμος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. σύνδεσμος συνδέων τὰ ὀστᾶ τῆς πτέρνης καὶ τοῦ ἀστραγάλου.

ἀστράγαλος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. σπόνδυλος ἰδίᾳ τοῦ τραχήλου : Ἰλ.Ξ 466 **τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῷ, νείατον ἀστράγαλον,** Ὀδ.Κ 560 **ἐκ δέ οἱ αὐχὴν ἀστραγάλων ἐάγη·** 2) εἰδ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἀνατομ. βραχὺ ὀσταῦν τοῦ ἄκρου ποδός, κείμενον μεταξὺ τῶν ὀστῶν τῆς κνήμης καὶ τοῦ ὀστοῦ τῆς πτέρνης, ἔχον ἀνώμαλον κυβοειδὲς σχῆμα· Πολυδ.2,192 « παρὰ δὲ τὴν πέζαν ἑκατέρωθεν προὔχουσιν ἀστράγαλοι εἰς οὓς αἱ περόναι καταλήγουσιν· οἱ δὲ ἀστραγάλους οὐ τὰ προὔχοντα, ἀλλὰ τὰ ἔνδον κρυπτόμενα ὑπὸ σφυρόν » : Ἡρ.3,129 **ὁ γὰρ οἱ ἀστράγαλος ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων,** - **ἡ ἐσθῆς αὐτῆς ἔφθανε μέχρι τῶν ἀστραγάλων,** - **ἡ πετριὰ τὸν βρῆκε στὸν ἀστράγαλο·** ‖ κ. ἐπὶ ζῴων, τὸ ὀστοῦν τῆς ἀρθρώσεως τοῦ γόνατος τῶν ὀπισθίων ποδῶν τῶν διχήλων ζῴων (τὸ κότσι), ἀλλὰ κ. ἐπὶ μὴ ἐχόντων τὸ ὀστοῦν τοῦτο, εἰς δήλωσιν τοῦ ἀντιστοίχου τόπου τοῦ σώματος : Ξεν.Ἱππ.1,15 **τῶν κάτωθεν ἀστραγάλων ἢ κνημῶν καὶ κυνηπόδων** (περὶ ἵππου), Διοσκ.2,62 **ἀστράγαλος ὑός·** 3) μτφ. ἐπὶ κομψῶν ποδῶν : Θεόκρ.10,36 **οἱ μὲν πόδες ἀστράγαλοί τευ,** Σχόλ.αὐτ. « οἷον εὔρυθμοι καὶ ὀρθοὶ ἢ λευκοὶ ὡς οἱ ἀστράγαλοι (τῶν κυβευόντων) »· 4) κατ' ἐπέκτ. ὁ καρπὸς τῆς χειρός : ΠΔ Δαν.5,5 **ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει τοὺς ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης·** 5) οἱ ἀστράγαλοι τῶν ζῴων οἱ προσαρτώμενοι εἰς τὰ ἄκρα βασανιστικῆς μάστιγος : Λουκ.Ὄν.38 **τῇ ἐκ τῶν ἀστραγάλων μάστιγι παίοντες** (μὲ μαστίγιον ἐκ κομβολογίου ἀστραγάλων)· πρβλ. κ. ἀστραγαλωτός· 6) συνήθ. πληθ. **ἀστράγαλοι** συνεκδ. ἡ παιδιὰ ἡ γινομένη δι' ἀστραγάλων ζῴων τινῶν καὶ ἰδίᾳ ἀρνίων, ὡς καὶ οἱ πρὸς τὴν παιδιὰν ταύτην χρησιμεύοντες φυσικοὶ κατ' ἀρχὰς ἀστράγαλοι καὶ βραδύτερον τεχνητοὶ τοιοῦτοι οἷον ἐξ ἐλέφαντος, λίθου, πηλοῦ κττ., τὰ κότσια : Ἰλ.Ψ 87 **ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς,** Αἰσχίν.1,59 **ἀστραγάλους τέ τινας διασείστους καὶ φιμοὺς καὶ κυβευτικὰ ἕτερα ὄργανα,** Ἀριστλ.Πρ.913 a,36 **ἀστράγαλοι μεμολυβδωμένοι** (εἰς οὓς ἠνοίχθη ὀπὴ εἰς τὸ κοῖλον καὶ ἀνελύθη ἐντὸς αὐτῆς μόλυβδος)· ‖ κατ' ἐπέκτ. γεν. ὁ κύβος : Φερεκρ.34 **ἀντ' ἀστραγάλων κονδύλοισι παίζετε·** 7) ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα τοῦ ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ συνιστάμενον ἐξ ἑνὸς ἀτρακτοειδοῦς σώματος καὶ δύο σφαιροειδῶν κατὰ σειρὰν ἐναλλασσομένων, συνοδεῦον δὲ τὸ λέσβιον καὶ ἰωνικὸν κυμάτιον : Ἐπιγρ. **κυματίου καὶ ἀστραγάλου,** Βιτρ. 3,5,7· 8) γυναικεῖον κόσμημα, ἰδίως τὰ ἐνώτια : Ἀνακρ.21,4 **ξύλινοι ἀστράγαλοι ἐν ὠσί·** 9) μέτρον τι ἐν χρ. παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἰατροῖς· 10) τὸ φυτὸν ψευδόροβος ὁ μέλας (orobus niger)· Διοσκ.4,61 « θάμνος ἐστὶ μικρός, ἐπὶ γῆς φυόμενος, φύλλοις καὶ κλωνίοις ὅμοιος ἐρεβίνθῳ· ἄνθη πορφυρᾶ, μικρά· ῥίζα ὕπεστι στρογγύλη, ὥσπερ ῥάφανος εὐμεγέθης.. » : Γαλ.11,841· 11) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλλοβοκάρπων** περιλαμβάνον πολλὰ εἴδη καλλιεργούμενα ὡς κοσμητικά, ὡς κ. ἄ. κηπευόμενα ὡς ἐδώδιμα ἢ κτηνοτροφικῶς ἢ φαρμακευτικῶς ἢ βιομηχανικῶς χρήσιμα, οἷα ἐν Ἑλλάδι ἡ τραγάκανθος, ἐξ ἧς τὸ τραγακάνθινον κόμμι, ἀστρ- ὁ στενόφυλλος, ἀστρ- ὁ δρεπανοειδής, ὁ ἐρέβινθος κ. ἄ., δημ. κωλοστούπια, παλαμονίδια, κεντούκλια, κυρατσόκλημα κ. ἄ.

ἀστραγαλοσκαφοειδὴς σύνδεσμος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. σύνδεσμος συνδέων τὸν ἀστράγαλον πρὸς τὸ σκαφοειδὲς ὀστοῦν.

ἀστραγαλῶ-όω μτγν. μαστιγῶ τινα δι' ἀστραγαλωτῆς μάστιγος.

ἀστραγαλώδης-ους-ες μσν. ὁ ἔχων σχῆμα ἀστραγάλου βλ.λ., ὁ πρὸς ἀστράγαλον παρεμφερής: Τζέτζ.Ἰστ.10,231 **ὀστάριά τινα ἀστραγαλώδη.**

ἀστραγαλωτός-ή-όν κ. νεώτ. ἐπὶ ἱμάντος ἢ μάστιγος, ὁ ἔχων προσηρτημένους εἰς τὰς λωρίδας ἀστραγάλους: Κράτ.35 **ἡ ἀστραγαλωτὴ μάστιξ,** Ποσειδών.9 **ἱμᾶσιν ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦνται·** 2) **ἀστραγαλωτή** (ἡ) ὡς οὐσ. εἶδος φυτοῦ τινος: Φιλούμενος 7,11· 3) ὁμ. θηλ. εἶδος στυπτηρίας: Γαλ.12,237.

ἀστράγγια (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος κοραλλίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστραιϊδῶν** ἑξακοραλλίων.

ἀστράγγιγος-η-ο δημ. κ. **ἀστράγγιστος** βλ.λ.

ἀστραγγίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀνθοζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ζωανθαρίων.**

ἀστράγγιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στραγγίσεως, χωρὶς στράγγισμα.

ἀστράγγιστος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. -γγιγος κ. **-γγιχτος** ὁ μὴ στραγγισθείς, ὁ μὴ δι' ἐκθλίψεως ἢ διηθήσεως ἢ ἀποστάξεως ἀποβαλὼν τὸ ἐν αὐτῷ ὑγρόν, ὁ ἀδιήθητος, ἀσούρωτος: **ἀστράγγιστο γιαούρτι, - ἀστράγγιστη μυτζήθρα, - ἀστράγγιστα μακαρόνια·** ‖ ὁ μὴ τελείως κενωθεὶς ἐκ τοῦ ἐμπεριεχομένου ἐν αὐτῷ ὑγροῦ: **δὲν ἀφήνει τὸ ποτήρι του ἀστράγγιχτο** (ἐπὶ οἰνοποτοῦντος)· ‖ ἐπὶ φαγητῶν, ὁ μὴ διὰ τοῦ βρασμοῦ ἐξατμισθεὶς ὥστε νὰ γίνῃ συμπαγέστερος, ὁ ὑδατώδης, ὁ χυμώδης, ποὺ δὲ μέλωσε: **ἄσ' το ἀκόμα στὴ φωτιὰ τὸ γλυκό, γιατὶ εἶναι ἀστράγγιστο·** ‖ ὁ μὴ στεγνώσας ἐπαρκῶς, μὴ ξηρὸς καταστὰς διὰ τῆς εἰς τὸ ὕπαιθρον καὶ ἰδίως ὑπὸ ἥλιον ἐκθέσεως αὐτοῦ: **ἀστράγγιστη ἀκόμα ἡ σταφίδα.**

ἀστράγγιχτος-η-ο δημ. κ. ἀστράγγιστος βλ.λ.

ἀστράδι (τὸ) δημ. γεν. ὁ παχὺς ἰχθύς· ‖ εἰδ. εἶδος τοῦ ἰχθύος κεφάλου, ταριχευόμενον, οὗ τὸ θῆλυ (ἡ λεγ. μπάφα) παρέχει ἐκλεκτὸν ᾠοτάριχον: φρ. **θὰ σὲ σκίσω σὰν ἀστράδι,** ἤτοι ὡς σχίζουσι τὸν ἰχθὺν τοῦτον πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ ᾠοταρίχου.

ἀστραία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος κοιλεντερωτῶν ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀνθοζῴων.**

ἀστραιΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἑξακοραλλίων κοιλεντερωτῶν ζῴων.

ἀστραιόμορφα (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κοραλλίων τῆς οἰκογενείας τῶν **φουγκιδῶν** ἑξακοραλλίων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστραιόπορα (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑξακοραλλίων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστραῖος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ περιέχων ἀστέρας, ἔναστρος, ἀστερωτός: Χρησμ.π.Πορφ. ἐν Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.4,124 **Ἑρμείας προβέβηκα λιπὼν ἀστραῖον ἄνακτα,** Νόνν.Δ 1,191 **ἀστραίαις ἑλίκεσσιν·** 2) νεώτ. ὁ ἐκ τῶν ἄστρων προερχόμενος: **ἀστραῖον φέγγος·** 3) νεώτ. ζωολ. τὸ θηλ. **ἀστραία** ὡς οὐσ. βλ.λ.

ἀστραιοσπογγία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σπόγγων ἐν ἀπολιθώσει, ἀνῆκον εἰς τοὺς **ἑξακτινελλίδας** πυριτιοσπόγγους.

ἀστρακάν (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀστρακάς, ἀστραχὰν** βλ.λ.

ἀστρακανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **ἀστραχανίτης** ὀρυκτὸν ἐξ ὑδρομιγοῦς θειϊκοῦ νατρίου καὶ θειϊκοῦ μαγνησίου.

ἀστρακάρης (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ κατασκευάζων ἀστρακιὲς ἤτοι ἐπιστεγάσματα θολοειδῆ διὰ μίξεως ἄμμου, ἀσβέστου καὶ τετριμμένων ὀστράκων· 2) ὁ ἐπιχρίων δι' ὀστρακοκονίας τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν· πρβλ. κ. ἀστρακιά, κ. ἀστρακώνω.

ἀστρακάς (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀστραχὰν** βλ.λ.

ἀστράκι (τὸ) δημ. μικρὸν ἄστρον, ἀστερίσκος· 2) εἰδ. εἶδος ζυμαρικοῦ ἔχον σχῆμα μικροῦ ἀστερίσκου, ἅ. ἀστρουλάκι· 3) εἰδ. τὸ κοσμητικὸν φυτὸν ἀστὴρ ὁ σινικός.

ἀστρακιά (ἡ) δημ. ἡ μολυσματικὴ νόσος ὀστρακιὰ βλ.λ.· 2) εἰδ. ὀστρακοκονία, κονίαμα ἐξ ὀστράκων μετ' ἄμμου καὶ ἀσβέστου δι' οὗ ἐγίνετο ἐπίχρισις τῶν στεγῶν τῶν οἰκιῶν· ‖ θολοειδὲς ἐπιστέγασμα ἐκ τοιούτου μείγματος κατασκευαζόμενον (πρβλ. Ἡσ. «θόλος, στρογγυλοειδὴς οἶκος δι' ὀστράκων ἠλειμμένος» πρβλ. κ. ἀστρακάρης)· ‖ γεν. στέγη: δ.διστ. **τὸ 'να μου αὐτὶ κάνω ἀστρακιὰ καὶ τ' ἄλλο μου κανάλι, | νὰ μοῦ τὰ λένε ἀπὸ τὴ μιά, νὰ βγαίνουν ἀπ' τὴν ἄλλη·** 3) τὸ φυτὸν ἀρωνία ἡ κοινὴ ἢ κρητικὴ (amelanchier cretica), ἅ. ἴφος.

ἀστρακλεῖν Ἡσ. «ἀδυνατεῖν».

ἀστρακώνω δημ. κ. **-χώνω** χρίω δι' ἀστρακιᾶς βλ.λ. τὰς στέγας καὶ τοὺς θόλους τῶν οἰκιῶν: δημ. ἔγγρ. ἐν Πασπ.Χιακ.Γλωσσ. ἐν λ. ἀστρακόνω· 2) γεν. ἐπικαλύπτω τοῖχον δι' ἀσβεστοκονιάματος· 3) ἐπιστρώνω ἔδαφος δι' ὀστράκων ἢ κροκαλῶν, μὲ χαλίκια.

ἀστράλιον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων ζῴων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **γαστεροπόδων.**

ἀστραλός Ἡσ. «ὁ ψαρὸς ὑπὸ θετταλῶν».

ἄστραμμα (τὸ) δημ. ἡ ζωηρὰ λάμψις, ἡ ἀστραπὴ βλ.λ., ἡ ἀστραψιὰ βλ.λ.

ἀστραντία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδιανθῶν.**

ἀστραπαία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **στερκουλιοειδῶν** περιλαμβάνον δένδρα τῶν θερμῶν χωρῶν, οἷον τὸ καλλιανθὲς ἀστραπαία ἡ οὐαλλίχειος.

ἀστραπαῖος-α-ον κ. νεώτ. ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ ἀστραπῶν ἢ ὁ ἐπιφέρων ἀστραπάς· Ἡσ. «ἀστραπαῖοι· ἄνεμοι πνέοντες, ἀφ' ὧν ἀστραπαὶ γίγνονται»: Ἀριστλ.Μετ.364 b,30 **ἀστραπαῖοι .. διὰ μὲν γὰρ τὸ ἐγγύθεν πνεῖν ψυχροί** εἰσι, **διὰ δὲ τὸ ψυχρὸν ἀστραπὴ γίνεται,** Θεόφρ.Σημ.37 **τὰ ἀστραπαῖα τῶν ὑδάτων** (βροχὴ μετ' ἀστραπῶν)· ‖ ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ ἀστράπτων: Ἀριστλ.Κόσμ.401 a,16 **ἀστραπαῖός τε καὶ βρονταῖος καὶ αἴθριος·** ‖ ὁ ἀπαστράπτων, ἀστραπηβόλος: Εὐστ.Πονημ. 268,95 **τὸ τῶν ὅπλων ἀστραπαῖον·** 2) νεώτ. ζωολ. **ἀστραπαῖος** (ὁ) ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **σταφυλινιδῶν·** 3) βοταν. τὸ θηλ. **ἀστραπαία** ὡς οὐσ. βλ.λ.

ἀστραπεύς-έως (ὁ) ἐπίθ. τοῦ Διὸς ὁ ἀστεροπητής, ὁ ἀστράπτων: Ὀρφ.Ὕμν.19,5 **Διὸς ἀστραπέως.**

ἀστραπή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἅ. **(ἀ)στεροπή** ἡ ἀναλαμπὴ ἠλεκτρικῆς ἐκκενώσεως μεταξὺ δύο νεφῶν ἢ μεταξὺ νέφους καὶ ἐδάφους: Αἰσχ. Ἑπτ.430 **τὰς ἀστραπάς τε καὶ κεραυνίους βολάς,** Ἡρ.3,86 **ἀστραπὴ ἐξ αἰθρίης καὶ βροντὴ ἐγένετο,** Ἐρωτόκρ.Β 2128 **καὶ μὲ βροντὲς καὶ μ' ἀστραπὲς τὸν κόσμο φαβερίζει,** δημ. παροιμ. **καθαρὸς οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται** (ἐπὶ τῶν ἀθῴων καὶ ἀνεπιλήπτων)· ‖ δημ. συνεκδ. κ. ὁ κεραυνός: **ἀστραπὴ τὸν βάρεσε** (ἐπλήγη ὑπὸ κεραυνοῦ), ἰδίᾳ ἐπὶ κατάρας **ἀστραπὴ νὰ σὲ κάψῃ,** Ι.Τυπάλδ.Ἄπιστη | **ἀστραπή, φωτιὰ νὰ πέσῃ·** 2) λάμψις φωτός: Αἰσχ.ἀπ.386 **λαμπραῖσιν ἀστραπαῖσι λαμπάδων σθένει,** ΚΔ Λουκ.11,36 **ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε·** ‖ ὁμ. κ. μτφ. ζωηρὰ λάμψις, φεγγοβολή: Σοφ.ἀπ.474 **ἀστραπὴν τιν' ὀμμάτων,** Λιβάν.Λόγ.60,13 **λίθων ἀστραπάς,** Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας 2,31 **τὸ μάτι του χύνει ἀστραπές, ἄς εἶναι γερασμένο·** 3) ὁμ. μτφ. δημ. ἐπὶ μεγάλης ταχύτητος: **νὰ πᾷς καὶ νὰ 'ρθῃς ἀστραπή** (ἢ **σὰν ἀστραπή**), Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδου 2,211 **πετάω σὰν τὴν ἀστραπὴ ἀπ' τὰ βουνὰ ἐπάνω·** 4) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει τῆς οἰκογεν. τῶν ῥινοραγιδῶν σελαχίων.

ἀστραπηβόλος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ βάλλων ἀστραπάς, ὁ ἐκπέμπων ζωηρὰν λάμψιν: Εὐστ.Ὀδ.

1682,5 **ἀστραπηβόλους ἀκτῖνας**, 'Αν.Κρ.4,267,13 **ὄφιν ἀστραπηβόλον**, Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδου 2,137 **κοιτάζει ὅλους μιὰ φορὰ μ' ἀστραπηβόλα μάτια**, - ἀστραπηβόλον **ξίφος**, - **βλέμμα**· 2) νεώτ. ἐπὶ δράσεως, ὁ οἱονεὶ ὡς ἀστραπὴ ταχύς: **ἀστραπηβόλος ἐνέργεια**· πρβλ. κεραυνοβόλος.

ἀστραπηβολῶ-έω μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀστραποβολῶ** βάλλω, ρίπτω ἀστραπάς, ἀστράπτω: **Σχόλ.** Εὐστ.'Ιλ.1060 **Ζεὺς ἀστραπηβολῶν.**

ἀστραπηβόλως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀστραπηβόλον βλ.λ.2): **ἐνήργησεν ἀστραπηβόλως.**

ἀστραπηδόν ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. τάχιστα, δίκην ἀστραπῆς, σὰν ἀστραπή.

ἀστραπηλάτης (ὁ) μσν. ὁ ἀπελαύνων, ὁ ἀποτρέπων τὰς ἀστραπάς, τοὺς κεραυνούς: Τζέτζ. 'Ιλ.75,30 **ὁ ἀστραπηλάτης καλούμενος λίθος.**

ἀστραπηλατῶ-έω μσν. ἀστραπηβολῶ, ἐκπέμπω ἀστραπάς, ἀστράπτω: Τζέτζ.ἐν 'Αν.Κρ.4,98,17, **ὁ δ' οὐρανὸς βρονταῖσιν ἔβρόντα μέγα καὶ πῦρ κεραυνῶν δεινὸν ἠστραπηλάτει.**

ἀστραπητόκος-ον μτγν. ὁ τίκτων, παράγων ἀστραπάς: 'Ησύχ.Πρεσβύτ.1013 Β **φωτοτόκος καὶ ἀστραπητόκος.**

ἀστραπηφοβία (ἡ) νεώτ. κ. **ἀστραποφοβία** νοσηρὸς φόβος ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει ἢ τῇ ἀναμονῇ ἐμφανίσεως ἀστραπῶν.

ἀστραπηφόρος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ φέρων ἀστραπάς, ἀστραπηβόλος: Εὐρ.Βάκχ.3 **Σεμέλη λοχευθεῖσ' ἀστραπηφόρῳ πυρί**, 'Ιέρ.Χρον. ἐν Σάθ. 1,249, στ.132 **ἀστραπηφόρας, καυστικός, ἔκδικος ἁμαρτίας** (ἐπὶ προσ.).

ἀστραπηφορῶ-έω φέρω ἀστραπάς: 'Αριστφ. Εἰρ.722 **ὑφ' ἅρματ' ἐλθὼν Ζηνὸς ἀστραπηφορεῖ** (σχόλ. « ταῖς ἀστραπαῖς ὑπηρετεῖ »).

ἀστραπήχροος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων χρῶμα ἀστραπῆς: Θησ. Στεφ. ἐν λ.

ἀστραπία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ὡραιοτάτων ᾠδικῶν πτηνῶν ἐν Νέᾳ Γουϊνέᾳ, τῆς οἰκογενείας τῶν **παραδεισιδῶν**, ἔχον θαυμάσιον χρωματισμόν.

ἀστραπιαῖα ἐπίρρ. δημ. μὲ ταχύτητα ἀστραπῆς.

ἀστραπιαῖος-α-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ οἱονεὶ ὡς ἡ ἀστραπὴ ταχὺς καὶ γοργός: **ἀστραπιαία ταχύτης**· 2) ὁ ὅμοιος πρὸς ἀστραπήν: **ἀστραπιαῖον φῶς** ἐκτυφλωτικὸν καὶ στιγμιαῖον φῶς παραγόμενον ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῶν ἀστραπιαίων κόνεων· ‖ **ἀστραπιαῖαι κόνεις** μίγματα κόνεων ἐξ ἀργιλίου ἢ μαγνησίου μετὰ ὀξιδωτικοῦ σώματος, ἐν χρ. εἰς τὴν φωτογραφικὴν πρὸς παραγωγὴν δι' ἀναφλέξεως αὐτῶν τοῦ **ἀστραπιαίου φωτός.**

ἀστραπιαίως ἐπίρρ. νεώτ. τάχιστα δίκην ἀστραπῆς, ἀστραπηδόν: **διῆλθεν ἀστραπιαίως καὶ ἐξηφανίσθη.**

ἀστράπιος-ον ἀστραπαῖος βλ.λ.: 'Ορφ.Ὕμν. 15,9 **ἀστράπιε, βρονταῖε, κεραύνιε.. Ζεῦ** (διόρθ. ἀντὶ **ἀστραπαῖε**).

ἀστραποβαρεμένος-η-ο δημ. ὁ ὑπὸ ἀστραπῆς, κεραυνοῦ πληγείς, ἀστραπόβλητος, συνήθ. ἐπὶ κατάρας: **ποὺ ἀστραποβαρεμένος νὰ 'ναι.**

ἀστραπόβλητος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ βληθεὶς ὑπὸ ἀστραπῆς, ὁ κεραυνόπληκτος: Γεώρ.Παχ. Προγυμν.31,27 **ὥσπερ ἂν ἀστραπόβλητος ἐγεγόνει.**

ἀστραποβολάω δημ. ἀστραποβολῶ βλ.λ.

ἀστραποβόλημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐκπομπὴ ἀστραπῶν, λάμψεων, ἀναλαμπῶν· 2) ἡ μεγάλη στιλπνότης: **τὸ ἀστραποβόλημα τῶν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου σκευῶν**· 3) μτφ. **τὸ ἀστραποβόλημα τῶν ὀφθαλμῶν.**

ἀστραποβολητό (τὸ) δημ. ἀστραποβόλημα βλ.λ.

ἀστραποβόλι (τὸ) δημ. κ. **ἀστραπόβολο** (τὸ) κ. **-πόβολος** (ὁ) ἡ ἀστραπή, ὁ κεραυνός: Σάρρ. μετάφρ.Εὐρ.'Ιππ.530 **γιατὶ εἶναι ἀνώτερο ἀπ' ἀστραποβόλι | κι ἀπὸ φωτιὰ τῆς Κύπριδας τὸ βόλι**· 2) **-βόλι** συχναὶ καὶ ἀλλεπάλληλοι ἀστραπαί: **τί ἀστραποβόλι καὶ κακὸ ἔκανε χτὲς τὴ νύχτα!**· 3) τὸ φαινόμενον τῆς πτώσεως διαττόντων ἀστέρων· ‖ ὁ ἀερόλιθος βλ.λ.

ἀστραποβολιά (ἡ) δημ. τὸ ἀστραποβόλημα βλ.λ.· 2) ἡ πιστευομένη κακὴ ἐπίδρασις ἢ βλάβη τῆς ἀστραπῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων.

ἀστραπόβολο (τὸ) δημ. κ. **ἀστραπόβολος** (ὁ) κ. **ἀστραποβόλι** (τὸ) βλ.λ.

ἀστραπόβολος (ὁ) δημ. κ. **-πόβολο** (τὸ) κ. **-βόλι** ὁ κεραυνός: Βλαχογ.Παληκάρια Παλιὰ 36 **πέθανε σὰ νὰ τὸν ἐχτύπησε ἀστραπόβολας**· 2) τὸ ἐκ μετάλλου καὶ ἄλλων οὐσιῶν σύμπηγμα, τὸ ἐνίοτε ἐκ κεραυνοῦ πεσόντος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους σχηματιζόμενον.

ἀστραπύβολος-η-ο δημ. ὁ ἀστραποβόλος βλ.λ.

ἀστραποβόλος (-α)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀστραπηβόλος, ὁ ἐκπέμπων οἱονεὶ ἀστραπάς, ὁ ἀστραφτερός: **ἀστραποβόλα ὅπλα - κοσμήματα.**

ἀστραποβολῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-άω** ἀστραπηβολῶ, ρίπτω, ἐκπέμπω ἀστραπὰς ἢ κεραυνούς: Εὐμάθ.'Υσμ.534,32 **ἐκ νεφῶν ἀστραποβολεῖ** (περὶ τοῦ Διός), - **ὅλη νύχτα χτὲς ἀστραποβολοῦσε ὁ οὐρανός**· 2) μτφ., νεώτ. κ. δημ. ἐκπέμπω οἱονεὶ ἀστραπάς, ζωηρὰς λάμψεις, ἀπαστράπτω: **ἀστραποβολοῦσιν οἱ πολύτιμοι λίθοι**, - **ἀστραποβολούσανε τὰ τσαπράζια του**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ προσ. **ἀστραποβολοῦσε ἡ ὀμορφιά της**, - **-βόλησαν τὰ μάτια του ἀπὸ θυμό**, - **ἀπὸ χαρά.**

ἀστραπόβροντο(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. θύελλα συνοδευομένη ὑπὸ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, ἀστραπὴ μετὰ βροντῆς, συνηθ. κατὰ πληθ.: Βέλθανδρ. κ.Χρυσάντζ.1087 **ἀστραπόβροντον πολὺ καὶ ἀνεμαζάλη**, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.56,2 **τό 'να φέρνει ἀστραπόβροντα, τ' ἄλλο χαλαζοβρόχια**, Βαλαωρ.Θαν. Βάγ.1,5 **ἡ νύχτα, τ' ἀστραπόβροντα, τὸ χιόνι δὲν μ' ἀφήνει**· ‖ συνεκδ. ὁ κεραυνός: **ἔπεσε ἕνα ἀστραπόβροντο στὴ γειτονιά μας**· ‖ μτφ. ἡ ζωηρὰ λάμψις: Κρυστ.Χορὸς τῆς Λαμπρῆς 30 **ποὺ περνάει λαμπροντυμένο τ' ἀστραπόβροντο.**

ἀστραποβροντοχαλαζορειθροδάμαστος (ὁ) μτγν. ὁ ὑπὸ ἀστραπῶν, βροντῶν, χαλάζης καὶ ρείθρων δαμασθείς: ΨΒασ.'Επιστ.3,467 Α.

ἀστραποβροντῶ-άω δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἢ τοῦ καιροῦ, ἀστράπτω καὶ βροντῶ, ἰδίᾳ ἐν ὥρᾳ θυέλλης: **ἀστραποβρόνταε ὅλη τὴ νύχτα**· 2) μτφ. ἐπὶ προσ. οἱονεὶ ἀστράπτω καὶ βροντῶ, εἶμαι λαμπρὸς καὶ φοβερὸς οἱονεὶ ὡς ἡ ἀστραπὴ καὶ ἡ βροντή: 'Ερωτόκρ.Β2131 **ἐδέτσι ἀστραποβρόντηξε τσῆ Κρήτης τὸ λιοντάρι.**

ἀστραπόδαρτος-η-ο δημ. ὁ δερόμενος, πληττόμενος ὑπὸ ἀστραπῶν, ἀστραποδαρμένος: Παλαμ.Περάσματα - Χαιρετισμοὶ 175,2 **ἀστέρια**) **θολωμένου ἀστραπόδαρτου οὐρανοῦ.**

ἀστραποδέρνω δημ. κ. συνηθ. παθ. **ἀστραποδέρνομαι**, ἀόρ. **ἀστραποδάρθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ἀστραποδαρμένος** δι' ἀστραπῶν ἢ δι' ἀστραπῆς ἤτοι κεραυνοῦ πλήττω: **τὸν οὐρανὸ ἀστραπόδερνεν ἡ μπόρα, ἀρὰ ὁ θεὸς νὰ σὲ ἀστραποδείρῃ κι ὁ διάολος νὰ σὲ πάρῃ**· ‖ παθ. παρακ. πλήττομαι ὑπὸ ἀστραπῆς, κεραυνοῦμαι: **ἀστραποδαρμένος πλάτανος**· πρβλ. ἀστραπακαίω.

ἀστραποειδής-οῦς-ές γλωσσ. ὁ ὅμοιος πρὸς τὴν ἀστραπήν.

ἀστραποθηριίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια θηλαστικῶν ζῴων τῆς ὑποτάξεως τῶν **ἀστραποθηριοειδῶν**, ἀπαντῶσα ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστραποθηρίκουλος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστραποθηριιδῶν**, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστραποθηριοειδῆ (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόταξις θηλαστικῶν ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων χορ-

τοφάγων ζώων τῆς τάξεως τῶν **νοτουγκουλάτων.**

ἀστραποθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μεγάλων θηλαστικῶν ζώων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει, ὑπαγόμενον εἰς τὴν οἰκογ. τῶν **ἀστραποθηριιδῶν.**

ἀστραποθύελλα (ἡ) νεώτ. τὸ φυσικὸν φαινόμενον συνεχῶν ἐν ξηρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ ἀστραπῶν· **2)** θύελλα μετὰ πολλῶν ἀστραπῶν.

ἀστραποκαίω δημ. ἀόρ. **ἀστραπόκαφα,** παθ. **ἀστραποκάηκα** καίω δι' ἀστραπῆς, διὰ κεραυνοῦ, κατακεραυνῶ : Σάρρ. μετάφρ. Εὐρ. Ἄλκ. 3 **κι αἰτία ὁ Δίας ἦταν, ποὺ ἀστραπόκαφε | κατάστηθα τὸ γυιό μου·** ‖ φρ. **τ' ἀστραπόκαφε τὰ** κατέστρεφεν ἐντελῶς· ‖ παθ. **ἀστραποκαίομαι** καίομαι, πλήτταμαι ὑπὸ κεραυνοῦ· μτχ. παθ. παρακ. ἀστραποκαμένας βλ. λ.

ἀστραποκαμένος-η-ο δημ. μτχ. παρακ. τοῦ ἀστραποκαίομαι ἐν ἐπιθ. σημ. ὁ ὑπὸ κεραυνοῦ καείς, κεραυνόπληκτος : Πολίτ. Ἐκλ. Τραγ. σ. 151,3 **βλέπεις ἐκείνη τὴν ἰτιά, τὴν ἀστραποκαμένη,** Βλαχογ. Παληκάρια Παλιὰ 5 **σὰν ἀστραποκαμένοι** ἀρχαῖοι ναοί· κ. ἐπὶ κατάρας : **μωρὴ σκύλα ἀστραποκαμένη** (ἐνν. νὰ γίνῃς).

ἀστραποκαμός (ὁ) δημ. ἡ ἀπὸ κεραυνοῦ πλῆξις, ἡ κεραύνωσις, ἰδίᾳ ἐπὶ κατάρας : **κακὸς ἀστραποκαμὸς** (ἐνν. νὰ σ' εὕρῃ).

ἀστραποκόπημα (τὸ) δημ. τὸ ἀπαστράπτειν.

ἀστραποκοπῶ-άω δημ. ἀπαστράπτω, λαμποκοπῶ : **ἀστραποκοποῦσαν πάνω της τὰ φλουριά, - ἀστραποκοπάει τὸ σπίτι ἀπὸ τὴν πάστρα.**

ἀστραπόμορφος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὄψιν οἱονεὶ ἀστραπῆς, ὁ ὅμοιος μὲ ἀστραπήν : Ἰω. Μοναχ. ἐν Μηναί. 6,29 **Χριστὸς ἐπιφανεὶς ἐν ὄρει ἀστραπόμαρφος,** Βαλαωρ. Ἀθ. Διάκ. 3,32 **λεβέντης ἀστραπόμορφος ἐπρόβαινε ὁ Ἄϊ Γιώργης.**

ἀστραπομπουμπουνίζει δημ. ἀπρόσ. ἀστράπτει καὶ βροντᾷ συγχρόνως· πρβλ. ἀστραποβροντῶ.

ἀστραπόνοτος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν ζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστραποθηριιδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστραποπελέκημα (τὸ) δημ. ἡ πλῆξις ὑπὸ κεραυνοῦ, ἡ κεραύνωσις, τὸ κεραυνοβόλημα.

ἀστραποπελέκητος-η-ο δημ. κ. **-τός** ὁ κεραυνόπληκτος, ὁ ἀστραποκαμένος.

ἀστραποπελέκι (τὸ) δημ. κ. **ἀστραποπέλεκο** κεραυνὸς σκηπτός, πρηστήρ, τὸ ἀστροπελέκι : Σάρρ. μετάφρ. Εὐρ. Ἄλκ. 127 **πρὶν τὸ πύρινο ἀστραποπελέκι τοῦ Δία | τὸν κερσυνοβολήσῃ.**

ἀστραποπέλεκο (τὸ) δημ. κ. **ἀστραποπελέκι** ὁ σκηπτὸς κεραυνός : Κρυστ. Τραγούδια Χωριοῦ Σταυραΐτὸς 7 **παίζεις | μὲ τ' ἄγρια ἀστραποπέλεκα καὶ βασιλιὰν σὲ κράζουν.**

ἀστραπόπληκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ πληγεὶς ὑπὸ ἀστραπῆς, κεραυνοῦ, ὁ κεραυνόπληκτος.

ἀστραποΰφαντος-ον μσν. ἐπὶ ἱματίου, ὁ ἔχων συνερραμμένους, οἱονεὶ συνυφασμένους πολυτίμους ἀστράπτοντας λίθους : Θησ. Στεφ. ἐν λ.

ἀστραποφεγγιά (ἡ) δημ. φέγγος, ἀναλαμπὴ προερχομένη ἐξ ἀλλεπαλλήλων καὶ συχνῶν ἀστραπῶν.

ἀστραπόφρικτος-ον μσν. ὁ ἐκ τῆς ἀστραπῆς φρίξας, τρομάξας, ἐμβρόντητος γενόμενος : Ψ. Ἰω. Χρυσ. 7,498 **βροντόβραστοι, βριμόβρυχοι, ἀστραπόφρικτοι . . γενήσανται.**

ἀστραπτικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἀστράπτων, ὁ ἀστραφτερός : Σχόλ. Ἰλ. Α 580.

ἀστράπτω κ. νεώτ., δημ. **ἀστράφτω** κ. **στράφτω,** ἐπ. παρατ. **ἀστράπτεσκον,** μέλλ. **ἀστράψω,** ἀόρ. **ἤστραψα,** δημ. κ. **ἄστραψα,** μέσ. ἀόρ. ὑποτ. **ἀστράψηται,** ἐπὶ τοῦ Διὸς ἢ κατόπιν ἐπὶ τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ οὐρανοῦ, ρίπτω, ἐκπέμπω ἀστραπὴν ἢ ἀστραπάς : Ἰλ. Ι 237 **Ζεύς . . ἐνδέξια σήματα φαίνων ἀστράπτει,** Ἐπιγρ. Θήρας **Διὸς βροντῶντος καὶ ἀστράπτοντος,** Πολίτ. Ἐκλ. Τραγ. 113,2 **βροντᾷ κι ἀστράφτει ὁ οὐρανὸς καὶ σειέτ' ὁ ἀπάνω κόσμος·** ‖ μσν. κ. δημ. κ. ἐπὶ σημείου τοῦ ὁρίζοντος, ὅπου ἐμφανίζεται ἀστραπή : Ἐρωτόκρ. Γ 557 **ἤστραψεν ἡ Ἀνατολὴ κι ἐβρόντηξεν ἡ Δύση·** ‖ συνηθέστ. ἀπρόσ. **ἀστράπτει** (**-φτει**) γίνεται ἀστραπή : Σοφ. ἀπ. 578 **οὐρανοῦ δ' ἄπο ἤστραψε βροντή τ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς,** Ἄρατ. 933 **ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτῃσιν,** Σάρρ Τραγ. 37 **ἄστραψε στὸ Ζάλογγο | βάλε μέσα τ' ἄλογο,** δημ. παροιμ. **ἂν δὲν ἀστράψῃ δὲ βροντᾷ κι ἂν δὲ βροντᾷ δὲ βρέχει** (πάντα τὰ συμβαίνοντα ἔχουσιν αἰτίαν)· **2)** μτφ. ἐπὶ προσ. ἰδίᾳ ἰσχυρῶν πολιτικῶν, προσομοιαζομένων πρὸς τὸν ἀστράπτοντα καὶ βροντῶντα οἱονεὶ πρὸς ἐκφοβισμὸν τῶν πάντων Δία : Ἀριστφ. Ἀχ. 531 **ἐντεῦθεν ὀργῇ Περικλέης οὐλύμπιος ἤστραπτεν, ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα,** δθ. κ. φρ. νεώτ. **ἤστραπτε καὶ ἐβρόντα** ἦτο ἐν ἀκμῇ τῆς ἰσχύος του, στὶς δόξες του· **3)** κατ' ἐπέκτ. κ. νεώτ. κ. δημ. λάμπω ἀκτινοβολῶ, φεγγοβολῶ ἰδίᾳ ἐπὶ μετάλλων : Σοφ. ΟΚ 1067 **πᾶς γὰρ ἀστράπτει χαλινός,** Λιβάν. Λόγ. 62,58 **σιδήρου πανταχόθεν ἀστράπτοντος, - ἀστράφτουν τὰ χαλκώματά της, - ἄστραφτε ἀπὸ τὴν πάστρα τὸ σπίτι της·** ‖ κ. ἐπὶ ἀνθέων : Νικ. ἀπ. 74,64 **ἀνεμωνίδες ἀστράπτουσαι·** **4)** μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἢ τοῦ προσώπου : Ξεν. Κυν. 6,15 **ἀστράπτουσαι τοῖς ὄμμασιν** (αἱ κύνες), Νόνν. Δ 38,153 **ἐπ' ἀστράπτοντι προσώπῳ,** Σολωμ. εἰς Μοναχ. 10 **Χριστὸς ἀνέστη, ἐκάνανε, | κι' ἀστράφτανε σὰν ἥλιοι, - ἄστραφταν τὰ μάτια του ἀπὸ θυμό, - ἀπὸ πόθο, - ἀπὸ λαγνεία·** ‖ πολλάκις μετ' αἰτ. δηλούσης τὸ εἶδος τῆς λάμψεως ἢ τὸ ἐξ οὗ αὕτη : Αἰσχ. Πρ. 356 **ἐξ ὀμμάτων δ' ἤστραπτε γοργωπὸν σέλας** (ὁ Τυφών), Ἀσκληπιάδ. ἐν ΑΠ 12,161 **ἵμερον ἀστράπτουσα κατ' ὄμματος,** Μηναῖ. 5,2, Ὠδ. 9 **τῇ οἰκουμένῃ ἀστράπτεις τὰς θείας ἐμφάσεις,** Πολίτ. Ἐκλ. Τραγ. 94,7 **καὶ τοῦ γιαλιοῦ ἡ πόρτα στράφτει μάλαμα·** **5)** ἐπὶ προσ. εἶμαι λαμπρὸς εἴς τι, περιφανής : Ὀππ. Κυν. 1,361· **6)** μτβ. καταφλέγω τι διὰ τῆς ἀστραπῆς : Κρατῖν. 53 (π. Αἰλ. ΖΙ 12,10) **φέρε νυν σοι καταπυγοσύνην μυὸς ἀστράψω Ξενοφῶντος** (ἰάμφ.)· **7)** ὁμ. μτβ. φωτίζω τι : Μουσαῖ. 276· **8)** δημ. μτφ. τὸ γ' προσ. τοῦ ἀόρ. ἐπὶ καταστάσεως ἢ ἰδιότητος μ. ἐπ' ἀγαθῷ, ἔλαμψεν, ἐγένετο καταφανής, περιτράνως ἀπεδείχθη : **ἄστραψε ἡ ἀλήθεια, - ἡ ἀθωότητά του·** **9)** δημ. ὁμ. μτφ. ἀπροσ. ἐν φρ. **ἄστραψε στὸ νοῦ** ἐπῆλθε διαφώτισις, ἀποκάλυψις : Παλαμ. Τρισεύγ. 43 **ἄστραψε στὸ νοῦ τοῦ πατέρα μου·** ‖ ὁμ. ἀπροσ. ἐν φρ. **μοῦ -, σοῦ -, τοῦ ἄστραψε** αἴφνης ἀπεφάσισα, -ες, -έ τι : **ἔτσι τοῦ ἄστραψε νὰ φύγῃ, - νὰ πολιτευθῇ, - στὰ καλὰ καθούμενα τοῦ ἄστραψε νὰ καλογερέψῃ·** πρβλ. καταβαίνω ἐν τῇ ὁμ. μτφ. φρ. **τοῦ κατέβηκε·** ‖ ὁμ. **μοῦ, - σοῦ, - τοῦ ἄστραψε** ἐπῆλθεν ἀπροσδοκήτως, ἐκ τύχης ἀγαθόν τι, ἰδίως κέρδος : **τοῦ ἄστραψε μιὰ μεγάλη κληρονομιά, - τὸ λαχεῖο τοῦ στόλου·** πρβλ. φέγγω ἐν τῇ ὁμ. μτφ. φρ. **τοῦ 'φεξε·** **10)** δημ. μτφ. μετὰ γεν. προσ. **ἀστράφτω ἕνα μπάτσο, - χαστούκι, - σκαμπίλι, - μιὰ χαστουκιὰ** ἢ ἁπλῶς **μιὰ** αἴφνης ραπίζω : **τοῦ ἄστραψε ἕνα χαστούκι ποὺ εἶδε τὸν οὐρανὸ σφοντύλι·** ‖ κ. κατ' ἀντίθ. ἐκφορὰν ἐπὶ ραπίσματος ἐν φρ. **ἄστραψε τὸ φῶς μου -, σου -, του** ἐθαμβώθη πρὸς στιγμὴν ἡ ὅρασίς μου, - σου, - του : **τοῦ 'δωσα μιὰ ποὺ ἄστραψε τὸ φῶς του.**

ἀστραπώδης-ους-ες νεώτ. ὁ πλήρης ἀστραπῶν : **ἀστραπώδης νύξ·** **2)** ὁ ὁμοιάζων πρὸς ἀστραπήν, ἀστραποειδής.

ἀστράραια (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κοραλλίων τῆς οἰκογεν. τῶν **εὐφαμμιδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστράρχη (ἡ) κ. ἀστροάρχη ἡ ἀρχηγὸς τῶν ἄστρων, ἐπὶ τῆς σελήνης ἢ τῆς Ἀφροδίτης.

ἀστρατεία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἀπαλλαγή, ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς θητείας : Ἀριστφ.Εἰρ.526 **οἷον δὲ πνεῖς.. ὥσπερ ἀστρατείας καὶ μύρου·** 2) ἡ ἀποφυγὴ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἡ ἀνυποταξία ἢ λιποταξία καθὼς καὶ ἡ διὰ διαφόρων μέσων προσπάθεια ἀποφυγῆς τῶν κινδύνων τοῦ πολέμου, τοῦθ' ὅπερ ἐν Ἀθήναις ὑπέκειτο εἰς ποινικὴν δίωξιν : Ἀριστφ.Ἱππ.443 **σὺ δ' ἀστρατείας γ' εἴκοσιν** | φεύξει γραφάς |, Δημ.999 **εἰ δὲ δίκην ἀστρατείας φεύγοι·** 3) ἐπίθ. ὡς ἐπώνυμον τῆς Ἀρτέμιδας, ἡ ἐμποδίζουσα, ἀποσοβοῦσα τὴν εἰσβολὴν τῶν ἐχθρῶν : Παυσ.3,25,3 **ἱερά ἐστιν Ἀρτέμιδός τε ἐπίκλησιν ἀστρατείας.**

ἀστρατευσία (ἡ) πάπ. ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τῆς στρατιωτικῆς θητείας, ἡ ἀστρατεία βλ.λ. 1).

ἀστράτευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξαιρεθείς, ἀπαλλαγεὶς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας : Λυσ.9,15 **ὀμόσαντες.. τοὺς ἀστρατεύτους καταλέξειν·** 2) κ. νεώτ. ὁ μὴ ὑπηρετήσας ὡς στρατιώτης : Ἀριστφ.Σφ.1117 **ἣν τις ἀστράτευτος ὢν ἐκροφῇ τὸν μισθὸν ἡμῶν·** ‖ νεώτ. ἐπὶ πληθυσμοῦ ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς στράτευσιν, οἷον αἱ γυναῖκες, οἱ γέροντες, οἱ ἄνηβοι· 3) δημ. (στράτα) ὁ μὴ μαθὼν ἢ μήπω ἱκανὸς **νὰ βαδίζῃ, νὰ κάνῃ στράτα**, ἐπὶ μικρῶν παιδίων· 4) μτφ. ὁ μὴ καθοδηγηθείς, ἀδίδακτος, εἴς τι, συγγ. ἀνορμήνευτος.

ἀστρατεύτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ στρατεύσεως, ἤτοι ὑπηρεσίας ἐν τῷ στρατῷ.

ἀστρατηγησία (ἡ) μτγν. ἡ ἀπειρία τοῦ στρατηγεῖν, ἡ εἰς τὰ τῆς στρατηγικῆς τέχνης ἀδαημοσύνη, ἀνικανότης, ἀνεπάρκεια : Διον.Ἀλ.Ρωμ.9,31 | **ταῦτα ἀστρατηγησίας καὶ ἀφροσύνης ἔργα** ναμ...ετε.

ἀστρατήγητος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ στρατηγήσας, μὴ χρηματίσας στρατηγός : Πλάτ.Ἀλκ.2, 142 Α **ὥστε ἐνίους αὐτῶν εὔχεσθαι ἀστρατηγήτους εἶναι μᾶλλον ἢ ἐστρατηγηκέναι·** 2) ὁ ἄπειρος τοῦ στρατηγεῖν, ὁ ἀνίκανος, κακὸς στρατηγός : Κικ. Ἀττ.7,13,1, Ὀνήσανδρ.33,5· 3) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ στρατηγοῦ, ὁ μὴ ὑπὸ στρατηγοῦ διευθυνόμενος : Ἰώσ.Π Ι 2,12,4, **ἐξώρμησαν ἀστρατήγητοι**, Χρον. Πασχ.695,4 **ἀστρατήγητον τὸν λαὸν εὑρόντες.**

ἀστρατηγήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ἄνευ στρατηγικῆς ἐμπειρίας ἢ ἱκανότητος : Ἀππ.Ἐμφ.Πόλ. 1,47 **ἀκόσμως καὶ ἀστρατηγήτως.**

ἀστρατηγία (ἡ) μτγν. ἡ ἀπειρία, ἀνικανότης τοῦ στρατηγοῦ· ‖ ἡ ἔλλειψις ἀρχηγοῦ· ΑΒ 24,24 « ἀστρατηγία ἀντὶ τοῦ ἀναρχία ».

ἀστρατηγικός (ὁ) μτγν. ὁ ἀνίκανος, ἄπειρος, φαῦλος στρατηγός, ἐξ οὗ ὑπερθ. **ἀστρατηγικώτατος** ἐν Κικ.Ἀττ.8,16 (πιθ. **ἀστρατηγητότατος**).

ἀστρατία (ἡ) μσν. ἔλλειψις στρατοῦ, ὅθ. κ. ἀνεπάρκεια τοῦ ὑπάρχοντος στρατοῦ : Ἀνν.Κομν.204 Β **ἀστρατίαν ἐχούσης τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς διὰ ῥαθυμίαν·** 2) ἡ ἀστρατεία βλ.λ.

ἀστρατολόγητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στρατολογίας.

ἀστρατολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στρατολογηθείς, μὴ προσληφθεὶς εἰς τὸν στρατόν, ὁ ἀστράτευτος· ‖ συνεκδ. ὁ μὴ προσληφθεὶς εἰς ὁμάδα ἐργατῶν, ὑπαλλήλων ἢ ἄλλων κατὰ μέγα πλῆθος ἀπασχολουμένων εἰς ἐργασίαν τινά.

ἀστρατολογήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στρατολογίας βλ.λ.

ἀστρατοπέδευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στρατοπεδεύσεως βλ.λ.

ἀστρατοπέδευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ στρατοῦ, ὁ μὴ στρατοπεδεύσας, ὁ μὴ ἐν στρατοπέδῳ καταυλισθείς.

ἄστρατος-ον νεώτ. ὁ ἄνευ στρατοῦ.

ἀστραφής-οῦς-ές ὁ μὴ δεκτικὸς στρέφεως, ὁ ἄστρεπτος· Ἡσ. « σκληρός » : Σοφ.ἀπ.418· ‖ ἐπιγρ. μτφ. σταθερός, στερεός, ἀκίνητος· 2) ὁ ἀφ' οὗ δὲν ἐπιστρέφει τις, ἀπὸ ὅπου δὲν ξαναγυρίζει κανείς : Ἐπίκ.π.Ἀριστεῖδ.Λόγ.49(25)4 **ἀστραφέεσσι πύλῃσιν.. βεβαῶτας Ἀΐδεω.**

ἀστραφιστήρ-ῆρος (ὁ) ἐπιγρ. ἀμφ. σημ. λ. πρβλ. ἀστραβιστήρ.

ἀστραφτερά ἐπίρρ. δημ. ὡς ἀστραπή, ὡς ἐξ ἀστραπῆς, λαμπρῶς· πρβλ. ἀστραφτερός.

ἀστραφτερός-ή-ό δημ. ὁ ἀπαστράπτων, ὁ στίλβων, λάμπων, λαμπερός, ἀστραποβόλος : Βλαχογ.Παληκάρια Παλιά 94 **ἀστραφτερὰ νερά, ἴδια λιωμένα ἀσήμια·** ‖ ἰδίως ἐπὶ μετάλλων : ὁ ἐκ τῆς στιλπνότητος ζωηρῶς τὸ φῶς ἀντανακλῶν : **ἀστραφτερὰ φλουριά,-χαλκώματα,-ἀστραφτερὸ σπαθί** ‖ κ. ἐκ πολυτίμων λίθων ζωηρὰς ἐχόντων ἀνακλάσεις ἢ μαρμαρυγάς· **φοροῦσε καρφίτσα μ' ἕνα μεγάλο ἀστραφτερὸ διαμάντι·** 2) ἐπὶ ὀφθαλμῶν ἢ βλέμματος, ὁ ζωηρὸς ἅμα καὶ γοργός : **ἀστραφτερὰ εἶναι τὰ μάτια της,- τῆς ἔρριξε μιὰ ἀστραφτερὴ ματιά·** 3) ἐπὶ ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως, ὁ ἔχων πολλὰς ἀστραπάς : **ἀστραφτερὴ νύχτα.**

ἀστραφτοκοπῶ δημ. ἀπαστράπτω, ἀστραποβολῶ, ἀστραποκοπῶ βλ.λ.

ἀστράφτω δημ., ἀόρ. **ἄστραφα** ἀστράπτω βλ.λ.

ἀστράχα (ἡ) δημ. κ. **ἀστρέχα** τὸ μεταξὺ τῆς στέγης καὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τοίχου, ἐφ' οὗ αὕτη στηρίζεται, κενὸν διάστημα· ‖ τὸ ἐξέχον τοῦ τοίχου ἄκρον τῆς στέγης, τὸ γεῖσον.

ἀστραχάν (τὸ) νεώτ. κ. **ἀστραχάς** (ὁ), δημ. κ. **-κάς** (ὁ) σισύρα ἐκ φορᾶς οὐλότριχος ἀμνοῦ τοῦ Ἀστραχάν, ἄ. καρακιούλ· ‖ μάλλινον ὕφασμα μὲ πυκνοὺς οὔλους βοστρυχίσκους κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἐκ δέρματος πραγματικῶν ἀστραχάν.

ἀστραχάς (ὁ) νεώτ. δημ. κ. **-κάς** ἀστραχὰν βλ.λ.

ἀστράχι (τὸ) δημ. εἰδικόν τι ἀσβεστοκονίαμα, πρβλ. ἀστρακιά, ἀστρακώνω.

ἀστραχώνω δημ. ἀστρακώνω βλ.λ.

ἀστραφιά (ἡ) δημ. τὸ ἀστράπτειν, ἡ ἄστραφις, ἀστραπή : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 39,22 **ποὺ μοιάζει σὰ φωσφόρινη ἀστραφιά.**

ἄστραφις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἀστραφιά, ἀστραπή : Σαυΐδ. ἐν λ. μαρμαρυγή.

ἄστρεβλος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

ἀστρέβλωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ ὑποστάς, μὴ παθὼν στρέβλωσιν μέλους τινὸς τοῦ σώματος : **ἀστρέβλωτα λίγα παιδιὰ ἀφήνανε στὰ ζητιανοχώρια·** ‖ ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ διαστραφείς, μὴ στρεβλὸς γενόμενος· συγγ. ἀστράβωτος βλ.λ.· 2) μτφ. ὁ μὴ στρέβλωσιν, διαστροφὴν τῆς ἀληθείας ὑποστάς, ὁ οὐχὶ ἀνακριβῶς διατυπούμενος ἢ ἀνακοινούμενος : ὁ **κομματικὸς τύπος δὲν ἀφήνει καμιὰ εἴδηση ἀστρέβλωτη·** 3) μτφ. ὁ μὴ ὑποστὰς διανοητικὴν ἢ ἠθικὴν διαστροφήν, παρεκτροπὴν ἀπὸ τῆς καθιερωμένης λογικῆς καὶ ἠθικῆς τάξεως, ὁ εὐθύς, ὁ σώφρων, ὁ ὀρθοφρονῶν : **ἀστρέβλωτη διάναια - ψυχὴ - ἦθος.**

ἀστρεγος-η-ο δημ. κ. **ἄστρεχτος** βλ.λ.

ἀστρεκίας Ἡσ. « ἀστροφανίσς ».

ἀστρεπτεὶ ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ στροφῆς πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀνεπιστρεπτεί, ἀγύριστα : Ἡγήμων, ἐν ΑΠ 7,436 **χίλιοι ἄνδρες.. θάνον ἀστρεπτεί.**

ἄστρεπτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ δεκτικὸς στρέφεως, κάμψεως, διαστρεβλώσεως, ὁ ἀλύγιστος· Ἡσ. « ἄστρεπτον· ἄπειστον, ὀρθόν »· 2) μτφ. ὁ ἀμετάστρεπτος, ἀμετάβλητος : ΑΠ 7,103 **ἀστρέπτοις δόγμασι πειθόμενος**, Μάξ.Τύρ.11,3 **ἄστρεπτον τὸ θεῖον·** 3) ὁ μὴ στρεφόμενος ὅπως ἴδῃ ὀπίσω : Θεόκρ.24,96 **ἀψ δὲ νεέσθω ἄστρεπτος**, Τζέτζ.Ἱστ. 6,538 **διωγμὸν τὸν ἄστρεπτον ἐποίουν·** 4) ὁ ἀφ' οὗ τις δὲν ἐπιστρέφει, δὲν ξαναγυρνᾷ, ὁ ἀγύριστος : Λυκόφρ.813 **ἄστρεπτον Ἅδην δύσεται τὸ δεύτερον**

ἀστρέπτως ἐπίρρ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ., ἄνευ στρέφεως, κάμψεως ἢ στροφῆς.

ἀστρεφής-οῦς-ές μσν. ἀστραφὴς βλ.λ. : Ἡσ. ἐν λ. ἄπαλον.

ἀστρέχα (ἡ) δημ. κ. **-χας** (ὁ) ἡ ἀστράχα βλ.λ.

ἄστρεχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στέρξεως, χωρὶς στέρξιμο, ἄνευ συγκαταθέσεως.

ἄστρεχτος-η-ο δημ. κ. **ἄστρεγος** ὁ μὴ στέργων ἢ μὴ στέρξας, μὴ συγκατατιθέμενος, μὴ συμφωνῶν· 2) ὁ ὃν δὲν δύνανται ἄλλοι νὰ στέρξωσι, νὰ παραδεχθῶσιν : **ἄστρεχτος ὁ λόγος σου.**

ἀστρεχωτός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων ἀστρέχαν ἤτοι γεῖσον, θριγγόν : **ἀστρεχωτό σπίτι.**

ἄστρη (τὰ) μσν. κ. δημ. πληθ. τοῦ **ἄστρο(ν)** βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.σ.279,1 **ἀπ' ὅλα τ' ἄστρη τοῦ οὐρανοῦ τό 'ναν ποὺ λάμπει ἐσύ 'σαι.**

ἀστρηνές Ἡσ. « δύσθετον, σκαιόν, ὀξύ ».

ἄστρητα (τὰ) μέρος τι τοῦ ἅρματος : Πολυδ.1,143 « τὰ δ' ἐγγώνια τὰ ἐντὸς τοῦ δίφρου, γωνίαι ἢ ἀγκῶνες ἢ **ἄστρητα** ».

ἄστρι (τὸ) δημ. κ. **ἀστρί** τὸ ἄστρον βλ.λ. : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.σ.71,1 **μὲ γέλασεν ἡ χαραυγή, τ' ἄστρι καὶ τὸ φεγγάρι,** Κρυστ.Γκόλφω 13 **ἄστρι κρυφὸ τῶν μαγισσῶν καὶ ἄστρι τῆς ἀγάπης,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.σ.209,7 **κοιμήσου ἀστρί, κοιμήσου αὐγή, κοιμήσου νιὸ φεγγάρι.**

ἀστρίαι (οἱ) οἱ ἀστράγαλοι· Εὐστ.σ.1289 « καὶ τοὺς τοιούτους ἀστραγάλους ἀστρίας ἢ ἄστριας (ἔλεγον) »· πρβλ. κ. ἄστρις.

ἄστριβα ἐπίρρ. δημ. κ. **-φτα** ἐπὶ νήματος, ἄνευ κλώσεως, χωρὶς στρίψιμο μὲ τὸ ἀδράχτι· || ἐπὶ ἄ. εὐλυγίστων πραγμ., ἄνευ στρέφεως, ἄνευ συστροφῆς.

ἄστριβος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς στρέφεως, συστροφῆς : **ἄστριβο μαλλί·** 2) μτφ. **ἄστριβο κεφάλι** ὁ ἰσχυρογνώμων· πρβλ. ἀγύριστος ἐν φρ. ἀγύριστο **κεφάλι·** 3) ἀντὶ ἄστριφτος βλ.λ.

ἄστριγας ΕΜ ὁ ἄστριγγας βλ.λ.

ἄστριγγας αἰτ. πληθ. τοῦ ἄστριγξ ἀντὶ ἄστλιγξ, ὄστλιγξ βλ.λ.· ΕΜ 159,38 « ἀστιάγγας· τὰς ὑποφυλλίδας (διορθ. ἐπιφυλλίδας) τῶν βοτρύων, οἱ δὲ ἀκτῖνας αὐγάς, ἔνιοι **ἄστριγγας** καὶ ἄστριγας ἄλλοι».

ἄστριγξ βλ. ἄστριγγας.

ἀστρίζω μτγν. ἀστραγαλίζω· Πολυδ.9,99 « τὸ μὲν οὖν ἀστραγάλοις παίζειν ἀστραγαλίζειν καὶ ἀστρίζειν ἂν εἴη ».

ἀστρικό (τὸ) δημ. βλ. ἀστρικὸς 4).

ἀστρικός-ή-όν μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἄστρα ἢ ὁ ἐξ ἄστρων προερχόμενος ἢ ὁ κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὰ ἄστρα τελούμενος : Φιλόστρ.Βί.'Απολλ.3,41 **ἀστρικὴ μαντεία,** Εὐστ.Πονημ.264,4,1 **ἀλλ' εἰς τί μοι τὰ ἀστρικὰ ταῦτα, - ἀστρικὴ ἀκτινοβολία, - ἀστρικαὶ κινήσεις·** || νεώτ. εἰδ. **ἀστρικὴ ἡμέρα** ὁ χρόνος μιᾶς ὅλης περιστροφῆς τῆς γῆς περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς, ὅστις καὶ εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ παρερχόμενον μεταξὺ δύο διαδοχικῶν ἄνω μεσουρανήσεων ἀστέρος τινὸς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἰσούμενος σταθερῶς πρὸς 23 ὥρας 56' κ. 4,091'' ἤτοι βραχύτερος τῆς μέσης ἡλιακῆς ἡμέρας· **ἀστρικὸς χρόνος** ὁ μετρούμενος διὰ τῆς ἀστρικῆς ἡμέρας (ἐν χρ. ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων)· **ἀστρικὸν ἐκκρεμές** τὸ δεικνύον ἀστρικὸν χρόνον· || ἀποκρυφολ. **ἀστρικὸν σῶμα** τὸ ἐξ ὑποτιθεμένου τινὸς ἀοράτου ἀνὰ τὸν κόσμον στοιχείου περίβλημα τῆς ψυχῆς, τὸ διαμορφοῦν τὸ αἰσθητὸν σῶμα· 2) μτγν. **ὁ ἀστρικὸς** ὁ εἰς τὰ τῶν ἄστρων καὶ εἰς τὰ ἐκ τῶν ἄστρων εἰκαζόμενα ἐντριβής, ὁ ἀστρολόγος : 'Αστρ.Κῶδ.8(4)174· 3) μτγν. κ. μσν. **ἡ ἀστρικὴ** ἥ τε ἀστρονομία καὶ ἡ ἀστρολογία : Τζέτζ.'Ιστ.5,270 **ἐκεῖσε.. τὴν ἀστρικὴν ἐγνώκει·** 4) πάπ. μετὰ γεν. προσ. **ἀστρικὴ** (ἐνν. μοῖρα ἢ εἱμαρμένη) τὸ πεπρωμένον τινός, ἡ τύχη του, τὸ ρ(α)ιζικό του : Πάπ. **ἡ ἰδία τινὸς ἀστρική·** || ὁμ. δημ. **τὸ ἀστρικό** ὡς οὐσ. ὁ ἀστερισμός, τὸ ζῴδιον ὑφ' ὅ, ὡς πιστεύεται, γεννᾶται ἕκαστος ἄνθρωπος καὶ οὗ τὴν ἐπίδρασιν διὰ βίου ὑφίσταται· ὅθ. κ. γεν. ἡ καλὴ ἢ κακὴ τύχη τινός, ἡ μοῖρά του : **τὸ ἀστρικό της ἦτανε νὰ πάρῃ πλούσιον ἄντρα, - τὸ ἀστρικό του τό 'χει νὰ μὴ τοῦ λείπουν τὰ βάσανα·** 5) μσν. κ. δημ. **τὰ ἀστρικά** αἱ ἀόρατοι φυσικαὶ δυνάμεις, ἐν ἀντιδιαστ. πρὸς **τὰ στοιχειά,** ἤτοι τὰς ὁρατάς, τὰς αἰσθητὰς φυσ. δυνάμεις τὰς διὰ τοῦ ἀέρος, τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ ὕδατος ἐκδηλουμένας : 'Ερωτόκρ.Δ 1826 **καὶ τὰ στοιχειὰ ἀνακατωθοῦν καὶ τ' ἀστρικὰ μανίσουν.**

ἀστρίμωχτα ἐπίρρ. δημ. ἀστρύμωχτα βλ.λ.

ἀστρίμωχτος-η-ο δημ. ἀστρύμωχτος βλ.λ.

ἄστρινος-η-ο δημ. ὁ ἀστρικὸς ἢ ὁ ὁμοιάζων πρὸς ἄστρον, ἀστερήσιος, ἀστέρινος.

ἄστριξ μόν. εἰς αἰτ. πληθ. ἄστριγας βλ.λ.

ἀστριοειδῆ (τὰ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὰ ἀπαντῶντα ἐντὸς ἐκρηξιγενῶν ἀλκαλιούχων πετρωμάτων.

ἄστριοι (οἱ) νεώτ. ὀρυκτολ. περιληπτ. ὀνομασία τῆς ὁμάδος τῶν ὀρυκτῶν τῶν ἀποτελούντων τὸ κύριον συστατικὸν τῶν ἐκρηξιγενῶν πετρωμάτων.

ἄστριον (τὸ) μτγν. ὁ λίθος ἄστριος βλ.λ. : Πλίν.Φι 37,132· ἑρμ. Lyddel ὁ λίθος ἀστερίτης· 2) τὸ φυτὸν ἀρνόγλωσσον ὁ κορωνόπους : Ψ Διοσκ.2,130 (διάφ. ἀνάγν. ἀστέριον)· 3) ἐπιγρ. ἀρχιτεκτονικόν τι ἀστεροειδὲς κόσμημα.

ἀστρίον (τὸ) μσν. μικρὸς ἀστήρ, ἀστερίσκος, ἀστράκι : Κ Μανασσ.Χρον.3281 **ὑπερεκλάμπει γὰρ φαιδρῶς ὡς ἐν μικροῖς ἀστρίοις,** 'Αν.Κρ.3,165,33 **ἀστρίον ἐστὶ πρὸς ἥλιον.**

ἄστριος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. : Διοσκ.5,159 « λίθος ἴασπις.. διαφύσεις ἔχων διαλεύκους καὶ ἀποστιλβούσας, ἄστριος καλούμενος », ἄ. ἄστριον· 2) νεώτ. ὀρυκτολ. **ἄστριοι** (οἱ) βλ.λ.

ἄστρις-ιος (ἡ) μτγν. κ. **ἄστριχος** ἀστράγαλος· Ἡσ. « ἄστριες· ἀστράγαλοι » : Καλλ.ἀπ.238 (π. Σχολ. Πλάτ.Λύσ.319) **Ζορκός τοι, φίλε κοῦρε, Λιβυστίδος αὐτίκα δώσω .. νεοσμήκτους ἄστριας.**

ἀστρίτης (ὁ) δημ. κ. **-τσης** κ. **ἀστρίτι** (τὸ) κ. **-τσι** ὁ ἰοβόλος ὄφις ἔχις ὁ ἀμμοδύτης ἢ ὁ διάστικτος ἔχις ἢ ἀσπίς : δ.τραγ. **τῆς ὄχεντρας καὶ τ' ἀστριτσιοῦ καὶ τῆς μονομερίδας,** Βαλαωρ. Κατσαντώνης 7 **θηλειὰ κι ἀστρίτης στὸ λαιμὸ τ' ἄγιο του πετραχήλι.**

ἀστρίτσης (ὁ) δημ. ὁ ἀστρίτης βλ.λ.

ἀστρίτσι (τὸ) δημ. τὸ μικρὸν ἄστρον, τὸ ἀστράκι : δ.τραγ. **ἄστρι μου κι ἀστρίτσι μου καὶ αὐγερινέ·** || φρ. **μάτια (σὰν) ἀστρίτσια** ἐπὶ τῶν μικρῶν καὶ σπινθηροβολούντων δίκην ἀστέρων ὀφθαλμῶν τῶν μικρῶν παιδίων· 2) ὁ ὄφις ἀστρίτης βλ.λ.

ἀστριτσοχιά (ἡ) δημ. (ἀστρίτσι-ὀχιά) ὁ ὄφις ἀστρίτης, ἡ ἔχιδνα : παροιμ. **ἂν σὲ φάῃ ἀστριτσοχιά | σύμμασε βοτανικά,** Σαρρ.'Αν.ΛΗ ἐν λ.

ἄστριφτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἄστριφτον βλ.λ.

ἄστριφτος-η-ο δημ. κ. **ἄστριβος** ὁ μὴ συνεστραμμένος, ποὺ δὲν εἶναι στριμμένος, ὁ ἄστροφος, ἄκλωστος : **ἄστριφτο νῆμα** (τὸ ἄ. ἀπαλό), - **ἄστριφτο σκοινί - ἄστριφτες βέργες·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς στρέφεως, συστροφῆς : **ἄστριφτο σίδερο.**

ἀστρίφωτος-η-ο δημ. ἐπὶ ὑφάσματος, ὁ μὴ περιερραμμένος, ποὺ δὲ στριφώθηκε, ὁ μὴ στριφωμένος· πρβλ. στριφώνω.

ἄστριχος (ὁ) ἀστράγαλος, Ἡσ. « ἄστριες· ἀστράγαλοι, ἄστριχοι, τὸ αὐτό » : 'Αντιφάν.92 **ἐπαίζομεν τοῖς ἀστρίχοις.**

ἀστρο- κ. νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων παρέχον εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἔννοιαν σχετικὴν πρὸς τοὺς ἀστέρας κυριολεκτ. ἢ μτφ

ἄστρο (τὸ) δημ. τὸ ἄστρον βλ.λ.

ἀστροάρχη (ἡ) μτγν. κ. **ἀστράρχη** βλ.λ.

ἀστροβλέφαρος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀφθαλμούς οἱονεὶ ὡς ἀστέρας : Ὀρφ.Λιθ.672.

ἀστροβλής-ῆτος (ὁ, ἡ) κ. μσν. κ. **ἀστρόβλητος** βλ.λ. ὁ ὑπὸ τοῦ ἄστραυ, ἤτοι τοῦ ἡλίου βληθείς, ὁ παθὼν ἡλίασιν, ἐπὶ ζῴων, ἢ ὁ ἀποξηρανθείς, καείς, ἐπὶ φυτῶν : Ἀριστλ.ΖΙ 602 b, 22 **γλάνις ὑπὸ κύνα μάλιστα διὰ τὸ μετέωρος νεῖν ἀστροβλὴς τε γίγνεται,** Εὐστ.Ἰλ.700 **ἀστροβλῆτες ἄμπελοι.**

ἀστροβλησία (ἡ) ἡ ὑπὸ τοῦ ἄστρου ἤτοι τοῦ ἡλίου καῦσις, ἰδίᾳ τῶν φυτῶν· πιθ. γρ. ἀντὶ ἀστροβαλησία ἐν Θεοφρ.Φ Αἰτ.5,9,4.

ἀστρόβλητος-ον ὁ ὑπὸ ταῦ ἄστρου ἤτοι τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ κυνὸς βλ.λ. βληθείς, ὁ ἀστραβλὴς βλ.λ.· Ἡσ. « ἀστροβλήτους τοὺς ὑπὸ τοῦ κυνὸς βαλλομένους » : Ἀριστλ.Νεότ.470 a, 32 **ἐκ τοῦ θέρους ἰσχυρὰ συμβαίνει καύματα.. καὶ λέγεται σφακελίζειν καὶ ἀστρόβλητα γίγνεσθαι τὰ δένδρα.**

ἀστροβλον Ἡσ. « τὸν ταχυλόγον· ἔνιαι τὸν αυνεστραμμέναν ἢ δεδονημέναν ».

ἀστροβόας Ἡσ. « ταχύς, συνεστραμμένος, ἐντρεχής » (ἐσφ.γρ. ἀντὶ ἀστρόβολος, πρβλ. κ. ἀστροβόλως).

ἀστροβόλημα (τὸ) δημ. τὸ φῶς, ἡ ἀνταύγεια τῶν ἄστρων, ἡ ἀστροφεγγιά· 2) ἡ κακὴ ἐξ ἄστρων ἐπίδρασις, ἁ. ἀστραβολιά, ἀστροβολία βλ.λ.

ἀστροβολησία (ἡ) ἡ ὑπὸ τοῦ ἄστρου ἤτοι τοῦ ἡλίου καῦσις, ἰδίᾳ τῶν φυτῶν : Θεόφρ.Φ Αἰτ.5,9,4 **κοινότατα.. τῶν νοσημάτων εἶναι τοῦτό τε καὶ ἡ ἀστροβολησία** (πιθ. γρ. ἀστροβλησία· πρβλ. ἀστροβλής, ἀστρόβλητος).

ἀστροβόλητος (ὁ) Ἡσ. « ἀστροβλής », δ. γρ. ἐν Θεοφρ.ΦΙ 4,14,7 ἀντὶ ἀστρόβλητος βλ.λ.

ἀστροβόλια (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σπόγγων τῆς τάξεως τῶν **λιθιστιδῶν** πυριτιοσπόγγων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστροβολία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **-βολιά** ἡ αστροβολησία βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ.5,9,2 **ἡ μὲν οὖν ἀστροβολία διὰ ταῦτα συμβαίνει, - ἡ ἀγουστιάτικη ἀστροβολιά·** 2) δημ. **-ιά** ἡ πιστευομένη κακὴ ἐπίδρασις τῶν ἄστρων, ἰδίᾳ τοῦ Ἰουνίου· 3) δημ. τὸ φῶς τῶν ἄστρων, τὸ ἀστροβόλημα, ἡ ἀστροφεγγιά.

ἀστροβολιά (ἡ) δημ. ἡ ἀστραβολία βλ.λ.

ἀστροβολίδα (ἡ) δημ. ὁ διάττων ἀστήρ.

ἀστροβολίζομαι γλωσσ. ἀστροβολοῦμαι βλ.λ.

ἀστροβολισμός (ὁ) ἡ ἀστροβολία βλ.λ.

ἀστρόβολος-ον Ἡσ. ὁ ταχὺς ὡς ἀστραπή.

ἀστροβόλος (ὁ) μτγν. εἶδος πολυτίμου λίθου : Πλίν.ΦΙ 37,50.

ἀστροβολοῦμαι-έομαι προσβάλλομαι, καίομαι ὑπὸ τοῦ ἄστρου ἢ ἄστρων ἤτοι ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἢ τοῦ ἀστέρος κυνός : Θεόφρ.ΦΙ 4,14,2 **τό τε σκωληκοῦσθαι καὶ τὸ ἀστροβολεῖσθαι καὶ ὁ σφακελισμός·** 2) Ἡσ. « ἀστροβοληθῆναι· νόσῳ τινὶ κατασχεθῆναι, ἐπὶ τῶν παιδίων ».

ἀστροβολῶ-έω μτγν., νεώτ. κ. δημ. **-άω** βάλλω, πλήττω διὰ τῶν ἄστρων, ἐπιδρῶ μαγικῶς τῇ ἐπικουρίᾳ τῶν ἄστρων : Πορφ.Βί.Πλωτ.10 **καὶ ἀστροβολῆσαι αὐτὸν μαγεύσας ἐπεχείρησεν·** 2) δημ. **ἀστροβολάει** ἐπὶ τῆς νυκτός = ἔχει (ἕνεκα τῆς ἀτμοσφαιρικῆς διαυγείας) ζωηρὸν τὸ ἐκ τῶν ἀστέρων φῶς· 3) δημ. ἀκτινοβολῶ, λάμπω ὡς ἄστρον.

ἀστροβόλως ἐπίρρ. Ἡσ. « ἐντρεχῶς, Πλάτων, οἱ δὲ ταχέως ».

ἀστροβρόντης (ὁ) ἐπιγρ. ὁ ἄνωθεν ἐκ τῶν ἀστέρων βραντῶν, ἐπίθ. τοῦ Μίθρα : Ἐπιγρ. **Ἡλίῳ Μίθρᾳ ἀστροβρόντῃ δαίμανι.**

ἀστρογαλιά (ἡ) δημ. εἶδος ἰοβόλου ὄφεως, ἁ. ἀστρίτης, ἔχιδνα· πρβλ. δεντρογαλιά.

ἀστρογγύλευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στρογγυλεύαεως· πρβλ. ἀστρογγύλευτος.

ἀστρογγύλευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στρογγυλευθείς, μὴ στρογγύλος γινόμενος : **ἀστρογγύλευτες καὶ σχεδὸν ὁλότελ᾽ ἀκλάδευτες ἀφήνουν τὶς ἐλιές, - ἀστρογγύλευτη ἀκόμα ἡ μυλόπετρα·** || ὁ μὴ ὅλως ἢ ἐν μέρει καμπυλότητα λαβών : **ἀστρογγύλευτα κάγκελα, - ἀστρογγύλευτη μαγκούρα** (ράβδος ἧς ἡ λαβὴ διὰ πυρώσεως δὲν ἐκυρτώθη)· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς στρογγυλεύματος ἢ ἁ. καμπυλότητας : **ἀστρογγύλευτη εἶναι ἡ στουρναρόπετρα·** 3) μτφ. ἐπὶ ποσῶν ἀριθμητικῶς ἐκφερομένων, ὁ μὴ εἰς στρογγύλον ἀριθμὸν ἤτοι κατὰ προσέγγισιν ἐπὶ πλέον ἢ ἔλαττον δηλούμενος δι᾽ ἀκεραίου ἄνευ κλάσματος ἢ δι᾽ ἀριθμοῦ λήγοντος εἰς δεκάδα· πρβλ. στρογγυλός, στρογγυλεύω ἐν μτφ. σημ.

ἀστρόγγυλος-η-ο δημ. ὁ μὴ κατὰ τὸ σχῆμα στρογγύλος πως, ὁ ἀνώμαλος, ἀπόταμος, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν : **ἀστρόγγυλες ἦταν οἱ πέτρες τοῦ γιαλοῦ καὶ δὲν μποροῦσα νὰ προχωρέσω περπατητά, - ὁλοῦθε ἀστρόγγυλος βράχος.**

ἀστρογγύλωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς στρογγυλεύματος, ποὺ δὲν στρογγυλώνεται· 2) ἀντὶ τοῦ ἀστρογγύλευτος βλ.λ.ΙΙ.

ἀστρογείτων-ονος-ον κ. νεώτ. ὁ γειτανεύων μὲ τὰ ἄστρα : Αἰσχ.Πρ.721 **ἀστρογείτονας.. κορυφάς.**

ἀστρόγληνος (ὁ) μσν. εἶδος πτηνοῦ : Μᾶρκ. Εὐγεν.Εἰκ.168,2.

ἀστρογνωσία (ἡ) νεώτ. ἀστρον. κλάδος τῆς ἀστρονομίας πραγματευόμενος τὰ φαινόμενα, ἅτινα ἀνάγονται εἰς τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας.

ἀστρογοητεία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῶν ἄστρων γοητεία, μαγεία, ἡ ἀστρολογία : Κύριλλ.Ἀλ.Ὁμ.Πάσχ. 14,195 **ἀργυροκάπηλον ἀστρογοητείαν.**

ἀστρογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ περιγραφὴ τῶν ἄστρων, ἢ ἡ ἀπεικόνισις ἀστερισμῶν.

ἀστρογραφικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀστρογραφίαν βλ.λ. : **ἀστρογραφικαὶ μελέται·** || **ἀστρογραφικὸς χάρτης** χάρτης τοῦ οὐρανοῦ, συνήθως **φωτογραφικός,** περιέχων τοὺς διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ ἢ διὰ τηλεσκοπίου ὁρατοὺς ἀστέρας· || κ.ὁ χάρτης καταστερίσεως βλ.λ.

ἀστρόγυνον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **εὐφορβιοειδῶν,** ἰθαγενὲς τοῦ Μεξικοῦ.

ἀστροδάμας-αντος πάπ. ὁ δαμάζων τὰ ἄστρα.

ἀστρόδαφις-εως (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων ἐχίνων **τῆς οἰκογ. τῶν κλυπεαστριδῶν.**

ἀστρόδερμος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **σκομβριδῶν.**

ἀστροδίαιτος-ον κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ τὸ ἄστρα, ὁ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ διαιτώμενος : Ὀρφ.Ὕμν.11,5· 2) νεώτ. συνεκδ. ὁ ἄστεγος ἢ ὁ **νυκτόβιος.**

ἀστροδίφης (ὁ) μτγν. ὁ τὰ ἄστρα διφῶν, ὁ ἀστρονόμος ἢ ὁ ἀστρολόγος : Ἡρώνδ.3,54.

ἀστρόδουλος (ὁ) μσν. ὁ οἱονεὶ δοῦλος τῶν ἄστρων, περὶ τοῦ Πέρσου Χοσρόου ὡς ἀστρολάτρου : Γεώργ.Πισίδ.Ἡρακλ.1,2.

ἀστροδυναμική (ἡ) νεώτ. ἡ τὰ ἄστρα κινοῦσα δύναμις· || ἡ **περὶ τὴν ἔρευναν** τῆς **δυνάμεως ταύτης καὶ τῶν νόμων αὐτῆς** ἀσχολουμένη ἐπιστήμη.

ἀστρόδων-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **μοροσαυριδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει· 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χειλανθῶν.**

ἀστροδώρητος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ τῶν ἄστρων προικισθείς : Βέττ.Βάλ.221,22 **ἀστροδώρητος φύσις.**

ἀστροειδής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων μὲ ἄστρον, ἀστεροειδής : Φίλ.Ι,485,24 **ἀρετῶν ἀστροειδεστάτας καὶ περιλαμπεστάτας αὐγάς,** Στράβ.3,5,8 **φησὶ δὲ τὴν τοῦ ὠκεανοῦ κίνησιν ὑπέχειν ἀστροειδῆ περίοδον** (ὁμοίαν τῇ τῶν ἄστρων)· 2) νεώτ. ζῳολ. **ἀστροειδές** (τὸ) ὡς οὐσ. γένος κοιλεντερωτῶν ἀστεροειδοῦς σχήματος ὑπαγόμενον εἰς τὴν οἰκογέν. τῶν **ἀνθοζῴων.**

ἀστροθεάμων-ονος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὰ ἄστρα

θεώμενος, μελετῶν : Δαμάσκ.'Αρχ.'Ισίδ.145 **ἀστροθεάμων ἐπιστήμη** (ἡ ἀστρονομία).

ἀστροθεσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. σύμπλεγμα ἐξ ἀστέρων, ἀστερισμός : 'Αθήν.11,390 F **ἀστροθεσία τῶν Πλειόδων**· 2) ἡ σχετική θέσις τῶν ἀστέρων: Κλήμ.'Αλεξ.986,31 **ξένος ἀστὴρ καὶ καινὸς καταλύων τὴν παλαιὰν ἀστροθεσίαν.**

ἀστρόθεσις-εως (ἡ) σχόλ. ἡ ἀστροθεσία βλ.λ. : Σχόλ."Αρατ.636,σ.108,17.

ἀστροθέτημα-ατος σχόλ. κ. μσν. ἀστερισμός : Εὐστ.Πονημ.263,85 **τὸν ἐν τοῖς ἀστροθετήμασι Δράκοντα,** Σουΐδ.ἐν λ. ἀστήρ· πρβλ. κ. ἀστεροθέτημα.

ἀστροθέτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἀστροθετῶν, ὁ κατατάσσων τὰ ἄστρα εἰς ἀστερισμούς : 'Ορφ."Υμν. 64,2 **οὐράνιον νόμον ἀστροθέτην,** ΨΚαλλισθ.ἐν Φαβρικ.14,149 **ὀνειροκρίται . . γενεσιλόγοι, ἀστραθέται, ἀστρολόγοι.**

ἀστρόθετος-ον μτγν. ὁ τὴν θέσιν, τὴν διάταξιν τῶν ἄστρων καθορίζων, ὁ ἀστρονομικός : Παλλάδ. ἐνΑΠ7,683,6 **-θέτους κανόνας**· πρβλ. ἀστροθετῶ.

ἀστροθετῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατατάσσω τὰ ἄστρα εἰς ἀστερισμούς· παθ. : Στράβ.1,1,6 **οὐδὲ γὰρ εἰκὸς ἦν πω τὴν ἑτέραν** (ἄρκτον) **ἠστροθετῆσθαι,** Εὐστ.Πονημ.264,8 **τοὺς ἠστροθετημένους Διδύμους**· 2) μσν. καταστερίζω βλ.λ. : Τζέτζ.'Αλληγ. 'Ομ.(π.Θησ.Στεφ.) **ἠστροθέτησαν διὰ τὸ κάλλος.**

ἀστροθηλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **λειχήνων.**

ἀστροθύτης (ὁ) ὁ θύων εἰς τὰ ἄστρα, ὁ τοῖς ἄστροις λατρεύων, ἀστρολάτρης : Διογ.Λ Προοίμ.Β **ὃς** ('Αριστοτέλης) **καὶ μεθερμηνευόμενόν φησι τὸν Ζωροάστρην ἀστροθύτην εἶναι.**

ἀστροΐσκιωτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων φωτεινὴν τὴν σκιὰν ὡς φῶς ἄστρου : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ σ.11,16 **μόνο στοιχειά . .** (**μ' ἀστροΐσκιωτες νεράϊδες κρυφογέρνουν**· 2) ὁ ἐξ ἐπηρείας τῶν ἄστρων νοσήσας· πρβλ. φεγγαροΐσκιωτος, νεραϊδοΐσκιωτος.

ἀστροΐτης (ὁ) μτγν. εἶδος μαγικοῦ πολυτίμου λίθου : Πλίν.Φἱ 37,133 (πιθ. ἀντὶ astrioles).

ἀστροκαινία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κοραλλίων τῆς οἰκογενείας τῶν **στυλοφοριδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστρόκαρπος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **οἰνανθοειδῶν.**

ἀστροκάρυον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **φοινικιδῶν.**

ἀστροκέντητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ πεποικιλμένος δι' ἀστέρων ἢ ἀστεροειδῶν ποικιλμάτων : **ἀστροκέντητος οὐρανός.**

ἀστροκλαδία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων **σπόγγων τῆς τάξεως τῶν λιθιστιδῶν.**

ἀστροκονία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων σπόγγων **τῆς οἰκογενείας τῶν λυσσακινῶν.**

ἀστροκτονία (ἡ) μτγν. τῶν **ἄστρων** ἀφανισμός : Καισάρ.90,5.

ἀστροκυκλόεις-εσσα-εν μτγν. ὁ ἔχων κύκλον ἐξ ἀστέρων : Μαν.4,167 **ἀστροκυκλόεσσα Ζωδιακή.**

ἀστροκύτταρον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. τὸ νευρογλοιακὸν κύτταρον.

ἀστροκυττάρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ἱσταλογικὴ ὑπερπλαστία, ἀναπτυσσομένη ἐκ τῶν ἀστροκυττάρων.

ἀστροκύων-κυνος (ὁ) μτγν. ὁ Σείριος, ἄ. ἀστρῷος κύων.

ἀστρολαβικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς καθορισμὸν τοῦ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ὕψους τῶν ἀστέρων : **ἀστρολαβικὸν ὄργανον,** ὁ ἀστρολάβος βλ.λ.

ἀστρόλαβος (ὁ) νεώτ. τὸ ὄργανον ὁ ἀστρολάβος βλ.λ.

ἀστρολάβος (ὁ) ἢ **-ον** (τὸ) μτγν., νεώτ. κ. **ἀστρολάβιον** (τὸ) ὄργανον ἀστρονομικὸν καὶ γεωδαιτικόν, χρήσιμον **εἰς γωνιομετρήσεις** καὶ ἰδίᾳ π. ἀρχ. πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ὕψους τῶν ἀστέρων, ἄ. ὡροσκόπος : Σιμπλίκ.Οὐρ.462,30 **τηρήσας διὰ τοῦ στερεοῦ ἀστρολάβου τὸν ἀρκτοῦρον**· 2) κ. ἐν ἐπιθ. χρ. ὁ πρὸς παρατήρησιν τῶν ἀστέρων κατάλληλος : Πτολ.Μαθ.5,1 **ἀστρολάβοι κύκλοι,** αὐτ. Γεωγρ.1,2,2 **ἀπὸ τῶν ἀστρολάβων καὶ σκιοθήρων ὀργάνων**· 2) ἐπιπεδοσφαίριον βλ.λ.

ἀστρολατρεία νεώτ. ἡ λατρεία τῶν ἄστρων, θεωρουμένων ὡς **ἐμψύχων** καὶ ὑπερφυσικῶν ὄντων ἢ θεῶν ἐπιδρώντων **ἐπὶ** τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς πορείας **καὶ** τῶν συνόδων αὐτῶν.

ἀστρολατρευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων εἰς τὴν ἀστρολατρείαν βλ.λ.

ἀστρολάτρης-ου (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ λατρεύων τὰ ἄστρα.

ἀστρολεξία (ἡ) μσν. ἡ ἀστρολογία, τὸ ἐκ τῶν ἄστρων μαντεύεσθαι, λέγειν : 'Ιω.Καματηρὸς **τὴν γὰρ διαβόητον ἀστρολεξίαν, ἣν . . ἐξεῦρον οἱ παῖδες πάλαι τῶν ἀστεροσκόπων γε Βαβυλωνίων.**

ἀστρολέσχης (ὁ) μσν. ὁ περὶ ἄστρων ἀδολεσχῶν, φλυαρῶν· πρβλ. ἀστρολόγος.

ἀστρολεσχῶ-έω μσν. φλυαρῶ περὶ **ἄστρων** : Νικήτ.Χων.Χρον.100 D· πρβλ. ἀστρολογῶ.

ἀστρόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, ἀποτελούμενον ἐκ ὑδροπυριτικοῦ ἅλατος, ἀργιλλίου, σιδήραυ, νατρίου καὶ καλίου.

ἀστρολογάω δημ. βλ. ἀστρολογῶ 2).

ἀστρολόγημα-ατος (τὸ) μσν. τὸ ὡς πόρισμα ἐκ παρατηρήσεως τῶν ἄστρων **λεγόμενον, τὸ ἐξ** ἀστρολογίας : Τζέτζ.Λυκόφρ.363.

ἀστρολογία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἀστρονομία : Ξεν. 'Απομν.4,7,4 **ἐκέλευε δὲ καὶ ἀστρολογίας ἐμπείρους γίγνεσθαι,** 'Αριστλ.Μεταφ.989 b,33 **τὰ γὰρ μαθηματικὰ τῶν ὄντων ἄνευ κινήσεώς ἐστιν, ἔξω τῶν περὶ τὴν ἀστρολογίαν**· 2) μτγν. κ· μσν. ἡ περὶ τῶν μελλόντων πρόρρησις ἐκ παρατηρήσεως τῶν ἄστρων : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.5,1 **περὶ ἀστρολογίας . . τῆς παρὰ τοῖς περὶ Εὔδοξον καὶ "Ιππαρχον καὶ τοὺς ὁμοίους προρρητικῆς δυνάμεως**· ‖ νεώτ. **κ. δημ.** εἰδ. σημ. ψευδεπιστήμη τις κατὰ τὸν μσν. ἰδίως ἀκμάσασα καί πως ἔτι νῦν ἀγυρτικῶς ἀσκουμένη, περιλαμβάνουσα αὐθαιρέτους τινὰς κανόνας καὶ ἀφορισμούς, δι' ὧν ἀνθρώπινα συμβάντα συνδυάζονται δῆθεν συγχρονιστικῶς πρὸς τὰς θέσεις καὶ τὰς κινήσεις τῶν ἀστέρων καὶ οὕτως ἐξάγεται συμπέρασμα (πρόρρησις) περὶ τῆς ἐκβάσεως τοῦ μαντικῶς ἐξεταζομένου συμβάντος ἢ τῆς εἱμαρμένης τοῦ ἀστρολογουμένου προσώπου· ἄ. ἀστρομαντεία· πρβλ. ζῴδιον, ὡροσκόπιον.

ἀστρολογικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν περὶ τῶν ἄστρων ἐπιστήμην, τὴν ἀστρονομίαν : 'Αριστλ.Α "Υστ.78 b,39· ‖ **ἀστρολογικὴ ἐπιστήμη, ἡ ἁπλῶς ἀστρολογικὴ** ἡ ἀστρονομία : αὐτ.Οὐρ.291 b,21· ‖ ὁμ. **τὰ ἀστρολογικὰ ὡς οὐσ. ἡ ἀστρονομία**· πρβλ. μαθηματικά· 2) ἐπὶ προσ. ὁ **εἰς τὴν τῶν ἄστρων** ἐπιστήμην, τὴν ἀστρονομίαν, **ἢ εἰς τὸ** διὰ τῶν **ἄστρων** προφητεύειν, τὴν ἀστρολογίαν, **καταγινόμενος** ἤτοι ὅ τε ἀστρονόμος καὶ ὁ ἀστρολόγος : Πλούτ.'Ηθ.417 A **'Αγλαονίκης, ἀστρολογικῆς γυναικός,** ὁμ. αὐτ.744 F **τοὺς ἀστρολογικούς**· 3) νεώτ. ὁ εἰς τὴν ἀστρολογίαν βλ.λ.2) ἀναφερόμενος : **ἀστρολογικοὶ κανόνες.**

ἀστρολογογεωμέτρης (ὁ) μτγν. ἀστρολογικὸς γεωμέτρης : Φιλόδ.'Επίκ.60 V.

ἀστρολόγος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀστρονόμος βλ.λ. : Ξεν.'Απομν.4,2,10 **μὴ ἀστρολόγος, ἔφη, βούλει γενέσθαι ;,** 'Επίγραμμ.π.Διογ.Λ 1,34· 2) ὁ ἑρμηνεύων τὴν εἱμαρμένην τῶν ἀνθρώπων ἢ τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἄστρων, διὰ τῆς ἀστρολογίας βλ.λ.2), ἄ. ἀστρόμαντις : ΠΔ 'Ησ.47,13 **στήτωσαν δή, καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ.**

ἀστρολογοσκοπῶ-έω μτγν. κ. μσν. παρατηρῶ, μελετῶ τὰ ἄστρα, ἀστρολογῶ : Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ.

ἀστρολογῶ-έω κ. νεώτ. δημ. **-άω** παρατηρῶ τὰ ἄστρα, μελετῶ ἢ ἀσκῶ ἀστρονομίαν : Θεόφρ. Σημ.4· 2) νεώτ., δημ. **-άω** εἶμαι ἀστρολόγος, ἀσκῶ τὴν ἀστρολογίαν βλ.λ.2), τὴν ἀστρομαντείαν· 3) μτφ. ἐρευνῶ, ἐξιχνιάζω : δ.δίστ. **ἤθελα ν' ἀστρολόγαγα στὰ μάτια σου, κυρά μου.**

ἀστρόλομον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶυ τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐπακριδιδῶν.**

ἀστρομαντεία (ἡ) κ. **ἀστρομαντική** μτγν. κ. νεώτ. τὸ προλέγειν τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἄστρων, ἡ ἀστρολογία βλ.λ.2) : Διόδ.Σ 36,5.

ἀστρομάντης-η (ὁ) δημ., θηλ. **-μάντισσα** ὁ ἀστρόμαντις βλ.λ.

ἀστρομαντική (ἡ) (**ἐνν. τέχνη**) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀστρομαντεία βλ.λ. : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,132.

ἀστρόμαντις-εως (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μαντευόμενος τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσι διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἄστρων, ὁ ἀστρολόγος βλ.λ. 2) : Παλυδ.7,188.

ἀστρομετεωρολογία (ἡ) φευδεπιστήμη ἔχουσα ὡς σκοπὸν τὴν πρόγνωσιν τοῦ καιροῦ ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἄστρων ἐν τῷ οὐρανῷ· πρβλ. ἀστρολογία.

ἀστρομετρία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἀστρονομίας ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ φαινομένου μεγέθους τῶν ἀστέρων καὶ τῆς ἐντάσεως ταῦ φωτὸς αὐτῶν, ἄ. ἀστροφωτομετρία.

ἀστρομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ἀστρομετρίαν ἀναφερόμενος.

ἀστρομετρικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀστρομετρικόν.

ἀστρόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ φαινομένου μεγέθους καὶ τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτὸς τῶν ἀστέρων, ἄ. ἀστροφωτόμετρον.

ἄστρομμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀκτινοζῴων πρωτοζῴων ταῦ καινοζωικοῦ αἰῶνος, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστρομύελον (τὸ) νεώτ. παλαιοφ. ὀνομασία τῶν ἐν ἀπολιθώσει ριζῶν τῶν φυτῶν **καλαμιτῶν.**

ἄστρο(ν) (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἄστρι** κ. **ἀστρί** κ. **ἀστέρι,** πληθ. **τὰ ἄστρα,** δημ. κ. **τὰ ἄστρη** κ. **ἄστρια,** μσν. κ. δημ. **οἱ ἄστροι** (βλ.λ.), συνήθ. κατὰ πληθ., οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ : Ἰλ.Κ 252 **ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε,** Αἰσχ.Ἀγ.4 **ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν·** || φρ. **ἐπὶ τοῖς ἄστροις** κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιτολῆς καὶ δύσεως τῶν ἀστέρων : Ἀριστλ.ΖΙ 6,14 **ποιεῖται δὲ τὸν τόκον μάλιστα ἐπὶ τοῖς ἄστροις·** || συνήθ. ἐν φρ. οἷον **ἄστροις σημαίνεσθαι, τεκμαίρεσθαι** κττ. ἐν χρ. πρὸς δήλωσιν τῆς διὰ τῶν ἀστέρων καθοδηγήσεως τῶν ναυτιλλομένων ἢ τῶν ὁδοιπορούντων ἰδίᾳ ἐν ἐρήμοις : Σοφ.ΟΤ 795 **ἄστροις τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος χθόνα·** || δθ. μτφ., Ἡσ. «ἄστροις σημειοῦσθαι· μακρὰν ὁδὸν καὶ ἐρήμην βαδίζειν· ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν πλεόντων»· 2) **ἄστρον** ἐνίοτε ὁ ἀστερισμὸς ἢ ὁ κυριώτερος ἀστὴρ ἀστερισμοῦ τινος κ. γεν. ἀστὴρ μεγάλου μεγέθους, σπανίως δὲ μικρὸς καὶ κοινὸς ἀστήρ· Γαλ.17(1)16 «καλοῦσι μὲν οἱ Ἕλληνες ὡς τὰ παλλὰ τὸ συγκείμενον ἐκ πολλῶν ἀστέρων ἄστρον, οἷον τὸν ταῦρον, ὅλον ἤ τι μέρος αὐτῶν, τὰς Ὑάδας ἢ τὰς Πλειάδας· ὅμως μὴν ἔστιν ὅτε καὶ τῶν ἀστέρων ἕκαστον ὀνομάζουσιν ἄστρον, οὐ μὴν τόν γε συγκείμενον ἐκ πολλῶν ἀστέρων καλοῦσιν, ἀλλ' ἄστρον ἀεὶ μόνως οὕτως, ἕνα δὲ ἕκαστον οὐκέτι ἀστέρα μόνον, ὡς εἶπον, ἀλλὰ καὶ ἄστρον, οἷον τὸν ἀρκτοῦρον, τὸν σείριον, τὸν ἑωσφόρον, τὸν ἑσπέριον»· κυρίως ἐπὶ τοῦ σειρίου : Ἀλκ.39,40 **πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλλεται,** Ξεν.Κυν.4,6 **προσηλίοις τοῦ ἄστρου ἐπιόντος·** || κ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Πίνδ.Ο 1,6 **μηκέθ' ἁλίου σκόπει ἄλλο θαλπνότερον ἐν ἁμέρᾳ φαεννὸν ἄστρον,** Πλάτ.Ὁρισμ.411 Α **ἥλιος.. ἄστρον ἡμεροφανές·** **ἐπὶ τῶν** πλανητῶν : Πλάτ.Τίμ.38 C **ἥλιος καὶ σελήνη καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπίκλην ἔχοντα πλανητά·** || ὁμ. δημ. **τὸ ἄστρο τῆς ἡμέρας** ὁ ἥλιος, **τὸ ἄστρο τῆς νύχτας** ἡ σελήνη ἢ ὁ ἕσπερος, **τὸ ἄστρο τῆς αὐγῆς** ὁ ἑωσφόρος, ὁ αὐγερινός, **τὸ ἄστρο τῆς τραμουντάνας** ἢ **τῆς κλαδευτήρας** ὁ πολικὸς ἀστὴρ κττ. : δ.δίστ. **βγῆκε τ' ἄστρο, βγῆκε ἡ πούλια** (αἱ πλειάδες), κάλαντα **ἄστρον λαμπρὸν τοὺς ὁδηγεῖ χωρὶς νὰ λείψῃ ὥρα** (περὶ τοῦ ἀστέρος τῆς Βηθλεέμ)· 3) μτφ. ἐν φρ. πρὸς δήλωσιν ὑπερτάτης ἀξίας, τελειότητας : Διον.Ἁλ.Δημ.34,1061,14 **τελευταῖον τὸ πρέπον, ὃ τῶν ἄστρων φαύει παρὰ Δημοσθένει·** 4) ὁμ.μτφ. πᾶν τὸ οἱονεὶ ὡς ἀστὴρ λάμπον : Σοφ.Ἠλ.66 **δεδορκότ' ἐχθροῖς ἄστρον ὣς λάμψειν ἔτι,** - **μάτια** (σὰν) **ἄστρα** (ζωηρὸν ἔχοντα τὸ βλέμμα)· || κ. ἐν ποιητ. : μτφ.Κρυστ.Χορὸς τῆς Λαμπρῆς 38 **πῆρε πρόσωπο τὸν ἥλιο, τ' ἄστρα μάτια της·** 5) ὁμ.μτφ. ὁ οἱονεὶ λάμπων μεταξὺ τῶν ὁμοίων του, ὁ ὑπέροχος, ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ. : Πολύστρ.ἐν ΑΠ 7,297 **Ἀκροκόρινθον.. Ἑλλάδας ἄστρον,** Ἐπιγρ. **σωκρατικῆς σοφίης ἄστρον ὁρᾷς Σενέκαν,** ΠΔ'Αρ.24,17 **ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ, ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραὴλ** (περὶ τοῦ Μωυσέως), δ.δίστιχ. **ὁ ἥλιας τῆς ἀνατολῆς, τ' ἄστρο τῆς οἰκουμένης** (ἡ Κωνσταντινούπολις), Ζερβ.Τραγ.ΚΚσ.13,23 **ἄστρο στὸ πέλαγο πάνω τοῦ ἀγνώστου** (ἡ ὀμορφιά), - **ἄστρο τῆς καλωσύνης·** πρβλ. κ. ἀστὴρ ἐν τῇ αὐτῇ σημ.· || δημ. παροιμ. **ἐπέσαν τ' ἄστρα καὶ τὰ τρῶνε τὰ γουρούνια** ἐπὶ εὐγενῶν ἢ πλουσίων ἐκπεσόντων καὶ ὑφισταμένων ταπεινώσεις ὑπὸ τῶν χυδαιοτέρων· || ὁμ. δημ. πρὸς δήλωσιν πολυτίμου ἢ ποικίλης ἀμφιέσεω **ἐφόρεσε τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα·** 6) δημ. ὁ ἀστὴρ ἢ ὁ ἀστερισμός, **ὑφ'** ὃν ἐγεννήθη τις καὶ ἡ πιστευομένη ἐπίδρασις τούτου ἐπὶ τῆς εἱμαρμένης τῶν ἀνθρώπων, τὸ **ἀστρικὸ** βλ.λ. : **δὲν ἔσμιξαν τὰ ἄστρα τους** (ἐπὶ μὴ ἁρμονικῶς συμβιούντων συζύγων), Σολωμ.Λόρδος Μπάϋρον 89,4 **καὶ ἐκλαίονταν μὲ τὴν τύχη | καὶ μὲ τ' ἄστρο τὸ κακό·** 7) δημ. φρ. **μιλῶ μὲ τ' ἄστρα** ἀστρολογῶ, κάμνω ἀστρολογικὰς μαγείας ἢ προλέγω τὰ μέλλοντα διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἄστρων· **κουβεντιάζει** (ἢ **ἄ. μιλεῖ**) **μὲ τ' ἄστρα** δὲν ἔχει αἴσθησιν τῆς πραγματικότητος· πρβλ. συγγ. περπατάει στὰ σύγνεφα· **τοῦ** (ἢ **τῆς**) **κατεβάζω ἢ κατέβασα τ' ἄστρα,** δίδω ἢ ἔδωκα μεγάλας ἀνεκπληρώτους ὑποσχέσεις : **τῆς κατέβασε τ' ἄστρα ὡς νὰ τὴν καταφέρῃ νὰ πῇ τὸ ναί·** 8) δημ. **ἄστρο** εἶδος τοῦ φυτοῦ λευκανθὲς (bellis annua), ἄ. ἀσπραλούλουδο, ἄνοιξη, στεκούλι, μπέλλα· 9) ὁμ. δημ. **ἄστρα τὸ φυτὸν κυνόδους ὁ δάκτυλος** (cynodon dactylon), ἡ ἄγρωστις τῶν ἀρχαίων, ἄ. ἀγριά, ἀγριάδα, ἄγλωσσος.

ἀστρόνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **τερεβινθοειδῶν.**

ἀστρονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μελαστοματιδῶν.**

ἀστρονομάω δημ. ἀστρονομῶ βλ.λ.

ἀστρονόμημα-ατος (τό) ἐπὶ προσ. ἐν φρ. μετὰ γεν. πρὸς δήλωσιν ἰδιότητος, τὸ εἶναί τινα ἰδίως ἐξαιρέτως ἐν μέσῳ ἄλλων ἀστρονόμον, τὸ ὑπερέχειν, διακρίνεσθαι ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ· πρβλ. γυναικῶν κλέϊσμα, περίτριμμα ἀγορᾶς κττ. : Τίμων 33 **ἑπτὰ Θάλητα σοφῶν σοφὸν ἀστρονόμημα.**

ἀστρονομία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἐπιστήμη, ἥτις σκοπεῖ τὴν μελέτην καὶ ἔρευναν τοῦ σύμπαντος, ἤτοι τῆς γῆς καὶ τῶν διαφόρων οὐρανίων σωμάτων, σπουδάζουσα τὰς κινήσεις, τὸ σχῆμα, τὰς ἀποστάσεις, τὴν φυσικὴν κατάστασιν, τὴν χημικὴν σύστασιν αὐτῶν κττ. : Πλάτ.Συμπ.188 Β **ὧν ἐπιστήμη**

περὶ ἄστρων τε φορᾶς καὶ ἐνιαυτῶν ὥρας ἀστρονομία καλεῖται.

ἀστρονομίζω μέλλ. -ίσω καταγίνομαι περὶ τὴν ἀστρονομίαν ἢ ἀστραλογίαν, σπουδάζω ἀστρονομίαν : Θεόφρ.Χαρ.18.

ἀστρονομικά ἐπίρρ. δημ. ἀστρονομικῶς βλ.λ.

ἀστρονομικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀστρονομίαν βλ.λ. : Πλάτ. Πρωτ.315 C **περὶ φύσεώς τε καὶ τῶν μετεώρων ἀστρονομικὰ ἄττα διερωτᾶν, - ἀστρονομικαὶ παρατηρήσεις, - μελέται, - ἀστρ. ὄργανα, - ἀστρ- υπολογισμοί, - χάρται, - πίνακες** κτι.· 2) ἐπὶ προσ. συνήθ.ὡς οὐσ. ὁ εἰδήμων τῆς ἀστρονομίας : Πλάτ.Θεαίτ.145 A **ἀστρονομικὸς καὶ λογιστικάς τε καὶ μουσικός·** 3) ὁ σύμφωνος πρὸς τὸς ἀρχὰς τῆς ἀστρονομίας : Στράβ.1,2,24 **εἴρηκε μὲν αὔτως ἀστρονομικώτερον νομίσας.**

ἀστρονομικῶς ἐπίρρ. μτγν.κ.νεώτ. σχετικῶς ἢ ἀναφορικῶς ἢ συμφώνως πρὸς τὴν ἀστρονομίαν βλ.λ.

ἀστρονόμος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κάτοχος τῆς ἐπιστήμης τῶν ἄστρων, ὁ εἰδήμων τῆς ἀστρονομίας, ὁ περὶ ταύτην ἀσχολούμενος : Πλάτ.Πολ.531 A **ἀναμετροῦντες ἀνήνυτα ὥσπερ οἱ ἀστρονόμοι πονοῦσιν·** ‖ μτγν. ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀστρονόμος ἤτοι ὁ Πτολεμαῖος : Ὀλυμπιόδ.Μετ.188,33· 2) μτγν. **ἀντὶ ἀστρολόγος** βλ.λ.2)· 3) δημ. κ. ἐν μτφ. χρ. πρὸς δήλωσιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν σοφοῦ· 4) κ. ἐν ἐπιθετ. χρ. ὁ ἀστρονομικὸς βλ. λ. : Νικόλ.Δαμ.3 D.

ἀστρονομῶ-έω κ. νεώτ., δημ. -**άω** παρατηρῶ καὶ σπουδάζω τὰ ἄστρα, καταγίνομαι μὲ τὴν ἀστρονομίαν : Ἀριστφ.Νεφ.194 **αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται·** ‖ κ. μέσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Ἰάμβλ.Πυθαγ.441,32 **ἐτύγχανε δὲ αὐτὸς ἀστρονομούμενος ἀωρί·** ‖ κ. παθ. : Πλάτ.Πολ.530 C **ὡς νῦν ἀστρονομεῖται** καθὼς ἐξασκεῖται τώρα ἡ ἀστρονομία· 2) δημ. παρατηρῶ τὸν καιρόν, προσπαθῶ νὰ μαντεύσω τὸν καιρόν.

ἀστροπάλατα (τὰ) δημ. κ. **ἀστροπαλάτια** βλ.λ.

ἀστροπαλάτια (τὰ) δημ. ἡ ἐν ἄστροις, ἐν τοῖς οὐρανοῖς μακαρία διαμονή : παροιμ. **τ' ἀστροπάλατα γιὰ τοὺς ἁγιοὺς κι ἡ κόλαση γιὰ τοὺς δαιμόνους** (εἰς ἕκαστον τὸ προσῆκον), Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 61,21 **τῶν Ἑσπερίων θεῶν τ' ἀστροπαλάτια.**

ἀστροπεκτινίδαι (αἱ) νεώτ. ζῳολ. ὁμοιογένεια ἀστεροειδῶν **ἐχιναδέρμων.**

ἀστρόπεκτον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀστεροειδῶν **ἐχινοδέρμων** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστροπελέκι (τὸ) δημ. ὁ κεραυνός, ἄ. ἀστραποπελέκι : δ. δίστ. **ἀπήλογη μοῦ δείχτηκες κι ἀπὸ καημὸ στὸ στέκι | ἀπομανιέμαι σὰ δεντρὶ ποὺ 'καψ' ἀστροπελέκι,** Σολωμ.Ὕμν.Ἐλευθ.35,3 **τώρα τρόμου ἀστροπελέκι] νὰ τῆς ρίξῃς 'πιθυμᾶς.**

ἀστροπελέκυν (τὸ) μσν. πιθ. -ιν ὀνομασία βυζαντινοῦ κοσμήματος, ἴσως πόρπης κληθείσης οὕτως ἐκ τοῦ σχήματος : Ἄννα Κομν.94 D **ἀστροπελέκυν δεδεμένον μετὰ χρυσαφίου.**

ἀστροπίνα (ἡ) δημ., **συνήθ. πληθ. ἀστροπίνες** τὰ ἄκρα τῶν δύο δακῶν τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ, τοῦ ἀργαλιοῦ, ἄ. **ρεντίνες.**

ἀστρόπληγος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑπὸ ἄστρου (ἰδίως τοῦ ἡλίου) πληγείς, ἀστρόπληκτος, ἀστροβλής : Γεωπ.5,36,1 **τὰς ἀστροπλήγους ἀμπέλους,** αὐτ.10,79 **ἀστρόπληγα δένδρα.**

ἀστροπληθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πλήρης ἄστρων, ἀστεροπληθής, ἀστερόεις.

ἀστρόπληκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ ἄστρου (ἰδίως τοῦ ἡλίου) πληγείς· πρβλ. ἀστροβλής.

ἀστροπλήξ-ῆγος (ὁ,ἡ) γλωσσ. ἀστρόπληγος βλ.λ.

ἀστροπληξία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ τῶν ἄστρων πλῆξις, ἡ ἀστροβλησία βλ.λ.

ἀστροπόδια (τὰ) νεώτ. ζῳολ. τὰ διακλαδούμενα ψευδοπόδια τῶν ἡλιοζώων καὶ τῶν ἀκτινοζώων.

ἀστροποίκιλτος-ον νεώτ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ πλήρη τὸν ἐκ τῶν ἄστρων κόσμον ἐμφανίζων· 2) ἐπὶ ζωγραφικῆς ἢ ὑφαντικῆς ἢ ἄ. **εἰκονίσεως,** ὁ διὰ κοσμημάτων ἐν σχήματι ἄστρων πεποικιλμένος.

ἀστροποιῶ-έω μτγν. καθιστῶ τι ἄστρον, ἀστερισμόν : Ἀν.Κρ.3,164,19 **πλοκάμους γυναικῶν ἀνάγουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀστροποιοῦσιν ἀποκειρομένας ἐθείρας.**

ἀστροπολεύω μτγν. παρατηρῶ, ἐξετάζω τὰ ἄστρα, ἀστρονομῶ : Γρηγ.Ναζ.Μυστ.5,59 **χαλδαίων πραμαθόντες ὅσοις βίος ἀστροπολεύειν.**

ἀστροπολῶ-έω Λεξ.Βαρίνου « ἀστροπολοῦντας· περὶ τὰ ἄστρα ἀναφέροντας τὴν διάνοιαν ».

ἀστρορρίζα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀπολελιθωμένων πρωτοζώων τῆς οἰκογ. τῶν **ἀστρορριζιδῶν.**

ἀστρορριζίδαι (οἱ) νεώτ.ζῳολ. οἰκογ. πρωτοζώων τοῦ ἀθροίσματος τῶν τρηματοφόρων, ἀπαντῶσα καὶ εἰς ἀπολιθώματα τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.

ἀστρόρρυσις-εως (ἡ) μσν. ἡ τῶν ἄστρων διαδρομή, φορά : Τζέτζ.Ἀλληγ.Ἰλ.330,169.

ἀστροσκοπία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ παρατήρησις τῶν ἄστρων πρὸς ἀστρονομικὴν μελέτην ἢ πρὸς ἀστρολογίαν βλ.λ. : Ἑρμίας Φαῖδρ.109 A.

ἀστροσκόπιον (τὸ) νεώτ. ἀστροναμικὸν τηλεσκόπιον.

ἀστροσκοπῶ-έω μτγν. μελετῶ τὰ ἄστρα.

ἀστροσοφία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ τὴν ἀστραλογίαν βλ.λ. ψευδοσοφία.

ἀστρόσπαρτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ οἱονεὶ δι' ἄστρων ἐσπαρμένος, ἀστερόεις, ἀστεροπληθής· πρβλ. ἀστροφύτευτος.

ἀστροστάτης (ὁ) νεώτ. ἀστρον. κ. **ἀστεροστάτης** ὄργανον παρέχον τῇ μεσολαβήσει κατόπτρου εὐκρινὲς καὶ σταθερὸν τὸ εἴδωλον ἀστέρος τινὸς πρὸς παρατήρησιν δι' ἀμεταθέτου τηλεσκοπίου.

ἀστροστεφάνωτος-η-ο δημ. ὁ ὑπὸ ἀστέρων στεφόμενος, ὁ πλήρης ἀστέρων, ἀστερόεις, ἐπὶ τῆς νυκτός : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ σ.33,23 **μιὰ νύχτα ἀστροστεφάνωτη πρώτη φορὰ σ' ἐγνώρισα.**

ἀστροστολίζω δημ. στολίζω, κοσμῶ δι' ἄστρων· ‖ ἡ μτχ. **ἀστροστολισμένος-η-ο** ὁ ἀστερόεις, ἀστροστόλιστος, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ.

ἀστροστόλιστος-η-ο δημ. ὁ ὑπὸ ἀστέρων κοσμούμενος, ὁ στολισμένος μὲ ἄστρα.

ἀστροσύνθετος-ον μσν. ὁ ἐξ ἀστέρων συγκείμενος : Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,95 **τὴν ὑπὲρ κεφαλῆς ἀστροσύνθετον ἑλίκην ἄρκτον.**

ἀστροτέκτων-ονος μτγν. ἐπὶ τοῦ θεοῦ, ὁ τοὺς ἀστέρας δημιουργήσας : Καισάρ.977.

ἀστροτέχνημα-ατος (τὸ) μσν. τὸ καλλιτέχνημα τῶν ἄστρων, ὁ οὐράνιος θόλος : Τζέτζ.Ἱστ.5,282 **τὸ ἀστροτέχνημα τοῦ Ἄτλαντος τοῦ πάλαι.**

ἀστροτοξία (ἡ) μσν. ἡ ἐκτόξευσις τῶν ἄστρων, ἡ διαδρομὴ τῶν διαττόντων ἀστέρων : Συλβούργ. Σαρακην.50 **οὐκ ἀστροτοξίαι γὰρ ταῦτα.. ἀλλ' ἀποσπινθηρίσεις τῶν ἀστέρων.**

ἀστροτριχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς **οἰκογεν. τῶν σκιαδιανθῶν.**

ἀστρούθιστος-ον μτγν. ὁ μὴ στρουθισθείς, μὴ πλυθεὶς καὶ καθαρισθεὶς διὰ τοῦ χυμοῦ τῆς βοτάνης στρουθίου, ποὺ δὲν πλύθηκε μὲ σαπουνόχορτο : Διοσκ.2,84 **ἔστι δὲ βελτίων ὁ ἀστρούθιστος καὶ λεῖος** (οἴσυπος).

ἀστρουλάκι (τὸ) δημ. μικρὸς ἀστήρ, ἀστερίσκος· 2) εἰδ. εἶδος ζυμαρικοῦ ἔχον σχῆμα ἀστερίσκου, ἄ. ἀστράκι.

ἀστροῦμαι-όομαι μτγν. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχω ἄστρα, κοσμοῦμαι δι' ἄστρων : Σιμπλίκ.Οὐρ.2 **σφαίρας ἠστρωμένας καὶ ἀνάστρους.**

ἀστρούμπιστος-η-ο δημ. ἀστούμπιστος βλ.λ.

ἀστρούμωχτα ἐπίρρ. δημ. ἀστρύμωχτα βλ.λ.

ἀστρούμωχτος-η-ο δημ. ἀστρύμωχτος βλ.λ.

ἄστροφα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στροφῆς, καμπῆς: **ἄστροφα πάει τὸ μονοπάτι ἴσα ὡς τὴ ρεματιά.**

ἀστροφαής-οῦς-ές ἢ -φανής ὁ φέγγων οἱονεὶ ὡς τὸ ἄστρον, ὁ λαμπρός: Εὐμολπ.π.Διοδ.Σ 1,11 ἀστροφαῆ Διόνυσον (δ.γρ. **ἀστροφανῆ**).

ἀστροφάνεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐμφάνισις τῶν ἀστέρων.

ἀστροφανία Ἡσ. «ἀστρεκίας· ἀστροφανίας» (γρ. ἀστροφανείας).

ἀστροφανόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον ἀστρονομικὸν χρήσιμον εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τῶν ἀστέρων.

ἀστροφάντωρ-ορος (ὁ) μαν. ὁ διὰ τῆς ἀστρολογίας βλ.λ. ἀπατῶν, ὁ ἀστροφέναξ βλ.λ.

ἀστροφεγγής-οῦς-ές πάπ. κ. νεώτ. κ. **ἀστεροφεγγής** κ. δημ. **ἀστρόφεγγος** ὁ ὑπὸ τοῦ φέγγους, τῆς ἀκτινοβολίας τῶν ἀστέρων φωτιζόμενος.

ἀστροφεγγιά (ἡ) δημ.κ. **ἀστρόφεγγο** (τὸ) τὸ φέγγος, ἡ λάμψις, ἀνταύγεια, τῶν ἄστρων, ἰδίᾳ κατ' αἰθρίαν ἀσέληνον νύκτα: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.115,5 **νυχτιὲς χωρὶς ἀστροφεγγιά, νυχτιὲς χωρὶς φεγγάρι,** Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 110 **στὸ γράμμ' αὐτό, ποὺ εἶδες ν' ἀνοιγοκλείνω στὴν ἀστροφεγγιά.**

ἀστρόφεγγος-η-ο δημ. ὁ ἀστροφεγγής, ποὺ ἔχει ἀστροφεγγιά: **ἀστρόφεγγη νυχτιά·** || τὸ οὐδ. ἀστρόφεγγο ὡς οὐσ. ἡ ἀστροφεγγιὰ βλ.λ.

ἀστροφέγγω νεώτ. κ. δημ. φέγγω οἱονεὶ ὡς οἱ ἀστέρες, ἔχω λάμψιν, φέγγος ἄστρου: Ἰω.Καρασούτσα 67 **ἀστροφέγγουσι λυχνίαι·** 2) ἐπὶ τῆς νυκτός, φέγγω διὰ τῶν ἄστρων, ἔχω ἀστροφεγγιά· 3) ἡ μτχ. **ἀστροφεγγοῦσα** (ἡ) ὡς ἐπίθ. ἡ ἀστροφεγγής, ἐπὶ τῆς νυκτός· 4) ὁμ. ἡ **ἀστροφεγγοῦσα** ὡς οὐσ. ἡ ἀστροφεγγιὰ βλ.λ.: δ.τραγ. **τὴν νύχταν ἐκαλίγωνε μὲ τὴν ἀστροφεγγοῦσα.**

ἀστροφέναξ-ακος (ὁ) μσν. ὁ φενακίζων, ἀπατῶν διὰ τῆς ἀστρολογίας βλ. λ.: Νικήτ.Χων.Χρον. 142 D **οἱ παντοδήλητοι ἀστροφένακες.**

ἀστρόφθαλμος-ον νεώτ. ἀστερωπὸς βλ.λ.2).

ἀστροφοβία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ εἴς τινας νευρασθενικοὺς ὀργανισμοὺς παρατηρούμενος νοσηρὸς φόβος τῶν ἀστραπῶν ἢ τοῦ κεραυνοῦ, πρβλ. κ. ἀστραπηφοβία.

ἀστροφόρητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ τῶν ἄστρων ρόμενος: Συνέσ.Ὕμν.2,15 **ἑλίκων ἀστροφορήτων.**

ἀστροφόρος (-α)-ο(ν) ἐπιγρ. νεώτ. κ. δημ. ὁ φέρων ἄστρα, ἀστεροβριθής, ὁ ἀστερόεις: Ὕμν.εἰς Ἶσιν 23 **ἀστροφόροις νυξίν.**

ἀστροφορῶ-έω μτγν. λαμπρῶς, περιφανῶς, οἱονεὶ ὡς ἄστρον ἔχω, φέρω ἐν ἐμοὶ ἀγαθήν τινα ἰδιότητα: Ἀναστ.Σιν.Ζητ.48,9 **ἀρετὰς ἀστροφορῶν.**

ἄστροφος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. ὁ μὴ στρεφόμενος, μὴ γυρίζων ὁλόγυρα, ὁ ἀκίνητος, ἀτενής: Αἰσχ. Χο.99 **ἀστρόφοισιν ὄμμασιν·** || ὁ μὴ στρέφων ὀπίσω, ποὺ δὲ γυρίζει νὰ κοιτάξῃ πίσω: Σοφ.ΟΚ 490 **ἔπειτ' ἀφέρπειν ἄστροφος·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ κυμαινόμενος, ὁ σταθερός: Γρηγ.Ναζ.1,470 C **ἐν στρεφομένοις ἄστροφος·** 3) ὁ μὴ συνεστραμμένος, μὴ κεκλωσμένος, ὁ ἄκλωστος, ἄστριφτος: Πλάτ.Πολιτ.882 D **ἡ γένεσιν ἄστροφόν τινα αὐτῆς** (τῆς κρόκης) **εὑρήσομεν·** 4) δημ. ὁ μὴ ἔχων στροφήν, καμπήν, λόξευμα, ἰδίως ἐπὶ ὁδοῦ: **ἄστροφος ὁ δρόμος ἀπὸ τὸ χωριὸ ὡς τὴ χώρα·** 5) εἰδ. ἐν τῇ μετρικῇ, ὁ ἄνευ στροφῆς ἢ στροφῶν: Ἡφαιστ.Ποιήμ.5.

ἀστροφυλλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀπαντῶν εἰς κρυστάλλους ρομβικοὺς χρώματος κιτριναφαίου μέχρι χρυσοκιτρίνου.

ἀστροφυσική (ἡ) νεώτ. ἀστρον. κλάδος τῆς ἀστρονομίας ἐξετάζων τὴν χημικὴν σύστασιν καὶ τὴν φυσικὴν κατάστασιν τῶν ἄστρων, τὴν ἔντασιν καὶ ἰδιότητα τοῦ φωτὸς αὐτῶν, τὰ φάσματα κττ.

ἀστροφυσικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀστροφυσικὴν βλ.λ.: **ἀστροφυσικὸν ἀστεροσκοπεῖον, - ἀστροφυσικὴ ἔρευνα τοῦ ἡλίου·** || ὡς οὐσ. **ἀστροφυσικός** ὁ ἐπιστήμων, ὁ εἰδικὸς περὶ τὴν ἀστροφυσικήν.

ἀστροφύτευτος-ον μσν. ὁ δι' ἄστρων οἱονεὶ πεφυτευμένος, ὁ ἀστερόεις: Κ.Μανασσ.Χρον.132 **καὶ κῆπον ἀστροφύτευτον τὸν οὐρανὸν ἐποίει.**

ἀστροφυτίδαι (αἱ) νεώτ. ζωολ. γένος πλοκαμωτῶν ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐχινιδῶν.**

ἀστρόφυτον (τὸ) νεώτ. ζωολ. εἶδος ἐχινοδέρμων τοῦ γένους τῶν **ἀστροφυτιδῶν** ἁ. γοργονοκέφαλος· 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κακτοειδῶν.**

ἀστρόφως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στροφῆς ἢ στροφῶν· πρβλ. ἄστροφος.

ἀστροφώτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἢ τῆς νυκτός, ὁ ὑπὸ τῶν ἄστρων φωτιζόμενος, ὁ ἀστροφεγγής.

ἀστροφωτομετρία (ἡ) νεώτ. ἀστρον. κλάδος τῆς ἀστρονομίας ἀσχολούμενος μὲ τὸν διὰ φωτομετρικῶν παρατηρήσεων προσδιορισμὸν τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτὸς τῶν ἀστέρων, ἤτοι τοῦ φαινομένου μεγέθους αὐτῶν, ἁ. ἀστρομετρία.

ἀστροφωτόμετρον (τὸ) νεώτ. ἀστρον. ὄργανον ἀστρονομικόν, δι' οὗ προσδιορίζεται τὸ φαινόμενον μέγεθος τῶν ἀστέρων, ἁ. ἀστρόμετρον.

ἀστρόφωτος-η-ο δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ ἢ τῆς νυκτός, ὁ διὰ τῶν ἄστρων φωτίζων, ὁ ἀστροφεγγὴς ἢ ὁ ὑπὸ τῶν ἄστρων φωτιζόμενος, ἀστροφώτιστος· 2) τὸ οὐδ. **ἀστρόφωτο** ὡς οὐσ. ἡ ἀστροφεγγιὰ βλ.λ.

ἀστροχέλια (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κοραλλίων τῆς οἰκογεν. **ὀκουλινιδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστροχία (ἡ) πάπ. ἐπιθετικῶς περὶ τῆς σελήνης ὡς ἄστρου: Ὕμν.Σελήν. ἐν παπ. **ἀστροχία καὶ οὐρανία δᾳδοῦχε πυρίπνου.**

ἀστροχίτων-ονος-ον ποι. ὁ τὰ ἄστρα περιβεβλημένος οἱονεὶ ὡς χιτῶνα: Ὀρφ.Ἀργ.1028 **νὺξ ἀστροχίτων,** Ἀν.Κρ.1,435,13 **πόλῳ ἀστροχίτωνι,** Νόνν.Δ 40,367 **ἀστροχίτων Ἡρακλες, ἄναξ πυρός, ὄρχαμε κόσμου, Ἥλιε.**

ἀστρύμωκτος-ον (στρύμοξ) μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ στρυμωκτός, μὴ διὰ συμπιέσεως ἐκθλιβείς· 2) ὁθ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ μετ' ἄλλων συμπιεσθείς· || κ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ μετ' ἄλλων συνωστισθείς (δ.γρ. ἀστρίμωκτος)· πρβλ. Δουκάγγ.ἐν λ. στριμώνω, Κορ. Ἄτακτα 1,165 κ. δημ. ἀστρύμωχτος.

ἀστρύμωτα ἐπίρρ. δημ., δ.γρ. **ἀστρίμωτα** ἀστρύμωχτα βλ.λ.

ἀστρύμωτος-η-ο δημ., δ.γρ. **ἀστρίμωτος** ἀστρύμωχτος βλ.λ.

ἀστρύμωχτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσ(ν)τρούμωχτα,** οὐχὶ διὰ συμπιέσεως ἢ ἐν συμπιέσει, οὐχὶ συμπιεστικῶς, ὄχι στρυμωχτά, ἐπὶ πραγμ.: **ἀστρύμωχτα χώρεσε καὶ τὸ παλτὸ στὴ βαλίτζα, - ἀστρ- βάνε τὶς γλάστρες στὸ κάρρο** (οὐχὶ ἐν συνωστισμῷ, ἀνέτως, ὄχι μὲ στρύμωμα)· κ. ἐπὶ προσ.: **ἀστρύμωχτα μπήκαμε στὴν ἐκκλησιά, - βγήκαμε ἀπὸ τὸ θέατρο** (ὄχι μὲ στρυμωξιές)· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., οὐχὶ δι' ἠθικῆς πιέσεως, ἀγούσης τὸν πιεζόμενον εἰς στενοχωρίαν, εἰς ἀμηχανίαν, εἰς ἐξαναγκασμὸν κττ.: **ἀστρύμωχτα ποτὲ δὲ μολογάει ὁ κλέφτης, - δὲ θὰ σοῦ δώσῃ τὴν προῖκα ὁ πεθερός·** πρβλ. κ. ἀστρύμωχτος.

ἀστρύμωχτος-η-ο (στρύμοξ) δημ. κ. **ἀσ(ν)τρούμωχτος** ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ μετ' ἄλλων ἐν συμπιεσμῷ τεθεὶς ἢ ἀποκείμενος, ποὺ δὲν τὸν ἔβαλαν ἢ ποὺ δὲ βρίσκεται βαλμένος στρυμωχτά: **ἀστρύμωχτα ροῦχα, - ἀστρύμωχτο φορτίο·** || ἐν πληθ. κ. οἱ μὴ ἐν στενῷ χώρῳ ἐγγὺς ἀλλήλων τοποθετημένοι: **ἀστρύμωχτες εἰκόνες στὸν τοῖχο, - ἀστρύ-**

μωχτα ἔπιπλα - σερβίτσια στὸ τραπέζι· 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ μετ' ἄλλων συνωστισθείς, μὴ ἐν συνωστισμῷ ὤν : **ἀστρύμωχτοι ἀκούσαμε τὸ λόγο - ταξιδέψαμε μὲ τὸ τραῖνο·** 3) ἐπὶ προσ., μτφ. ὁ μὴ δι' ἠθικῆς πιέσεως, οἷον ἄγαν παρακλητικῶς ἢ παρακελευστικῶς ἢ παραπειστικῶς ἢ ἀπειλητικῶς ἢ ἐκβιαστικῶς κττ. στενοχωρηθείς, παρασυρθείς, ἐξαναγκασθεὶς πρός τι, ὁ μὴ οἱονεὶ εἰς ἀδιέξοδον ὠθηθείς : **ὅσο τὸν ἀφήνεις ἀστρύμωχτο δὲ θὰ σὲ πληρώσῃ - δὲ θὰ σὲ διορίσῃ - δὲ θὰ κάνῃ τὸ γάμο, - εἶν' ἀκόμ' ἀστρύμωχτος ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ γι' αὐτὸ δὲν πιάνει δουλιά·** || κ. ἐν διφορουμένῃ χρ. : **τὴν ἄφησες ἀστρύμωχτη καὶ σοῦ ξέφυγε·** πρβλ. κ. ἀστρύμωκτας κ. στρυμώνω.

ἀστρώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος ἄστρῳ ἢ τοῖς ἄστροις, ἀστεροειδής : Ἰω.Λυδ.Μην.4,73 **αἱ κομῆται.. ἀστρώδη τινὰ φύσιν ἐπιδεικνύμεναι·** 2) νεώτ. ὁ πλήρης ἀστέρων, ὁ ἔναστρος, ἀστερόεις.

ἀστρῷος-ον, θηλ. κ. -α κ. -η, μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀστέρας, ὁ ἐκ τῶν ἄστρων προερχόμενος ἢ ὁ ἐν ταῖς ἄστροις, ὁ ἀστρικός : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,116 **ἀστρῷα σώματα,** ἐπίγραμμ.ἐν ΑΠ 9,505 **ἀστρῴην ἀνάγκην** (τὸν νόμον τῶν ἀστέρων), Πρόκλ.Κρατ.49 Ρ **ἀστρῷοι θεοί.**

ἀστρωπός-όν ὁ οἱονεὶ ὡς ἄστρον λάμπων, ὁ ἀστερωπός : Εὐρ.Ἡρ.407 **ἀστρωπούς τε κατέσχεν οἴκους.**

ἀστρωσιά (ἡ) δημ. τὸ μὴ εἶναι ἐστρωμένον, οἷον διὰ στρώματος ἐπὶ κλίνης ἢ διὰ τάπητος ἐπὶ δαπέδου.

ἀστρωσία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις στρώματος, τὸ κατακλίνεσθαι ἄνευ στρώματος καὶ σκεπάσματας : Πλάτ.Νόμ.633 C **ἀστρωσίαι καὶ ἀνυποδησίαι.**

ἄστρωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στρώσεως, χωρὶς στρώσιμο, ἰδίᾳ τοῦ δαπέδου τῶν οἰκιῶν διὰ ταπήτων ἢ ἄλλων στρωμάτων : **χειμώνιασε κι ἔχομε ἀκόμα ἄστρωτα·** || ἄνευ στρώσεως, τακτοποιήσεως καὶ εὐτρεπισμοῦ τῆς κλίνης.

ἄστρωτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων στρῶμα καὶ ἐφάπλωμα, ὁ στρωμνῆς ἢ κλίνης στερούμενος, ποὺ δὲν ἔχει κρεβάτι καὶ στρωσίδια : Ἐπίχ.35,14 **ἄστρωτος εὕδω,** Πλάτ. Συμπ.203 D **ἄοικος, χαμαιπετὴς ἀεὶ ἐὼν καὶ ἄστρωτος·** || εἰδ. ὁ μὴ ἐφ' ἑαυτοῦ στρῶμα, ἤτοι κάλυμμα τοῦ σώματος ἔχων, ἀκάλυπτος, ἀσκέπαστος : αὐτ.Πρωτ.321 C **τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστρωτον** (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰ ζῷα ἔχοντα τρίχωμα ἐπικαλυπτικόν)· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ δαπέδου κ. γεν. ἐπιφανείας, ὁ μὴ διὰ τάπητος ἢ ἄλλου τινὸς φορητοῦ ἐπιστρώματος οἷον σανίδων, κλάδων, χόρτου κττ. κεκαλυμμένος ποὺ δὲν ἔχει στρωσίδι, στρώση ἢ στρωσιά : Εὐρ.Ἡρ.52 **ἀστρώτῳ πέδῳ πλευρὰς τιθέντες, - ἄστρωτο δωμάτιο - σπίτι, - ἄστρωτη φωλιά, - ἄστρωτος καναπές** (τὸ ἄνευ ἐπικαλύμματος ἀνάκλιντρον), **- ἄστρωται τοῖχοι** (μὴ δι' ἐπικεκαλλημένου κοσμητικοῦ χάρτου κεκαλυμμένοι, μὴ ταπετσαρισμένοι)· || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ ὁδοῦ ἢ πλατείας, ὁ μὴ ἰσοπεδωθείς, ὁμαλυνθεὶς καὶ δι' ἐπιστρώσεώς τινος, οἷον ἐκ χαλίκων, λίθων, πλακῶν, ἀσφάλτου κττ. ἐπικαλυφθείς· || ὁμ. ἐπὶ διαμερίσματος κτιρίου, ὁ μὴ ἐπιστρωθεὶς διὰ συνηρμοσμένων σανίδων ἢ συμπεπηγμένων τῷ ἐδάφει πλακῶν ἢ διὰ τεχνητῆς ὑδραυλικῆς ἀσβέστου (τσιμέντου) : **ἄστρωτα μένουν δύο δωμάτια, - ἄστρωτο εἶναι ὅλο τὸ ὑπόγειο·** || δημ. εἰδ. φρ. **τὸ 'χει ἄστρωτο** (ἐνν. τὸ χιόνι) = δὲν ἐκαλύφθη τὸ ἔδαφος ὑπὸ τῆς χιόνος : **ἄστρωτο τὸ 'χει ἀκόμα στὰ βουνά·** 3) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ κλίνης, κραβάτου, φορείου κττ., ὁ ἄνευ στρωμνῆς, χωρὶς στρῶμα ἢ ὁ ἀνεπαρκῶς ἢ κακῶς ἐστρωμένος, ἀσυγύριστος : Ἀρετ.57,40 **μαλθακὴ εὐνὴ ἄστρωτος χαμαί,** Λουκ.Τραγῳδ.65 **εὐναῖς ἐν ἀστρώτοισι τείρομαι δέμας, - ἄστρωτα ἄφησες τὰ κρεβάτια, - ἄστρωτο ντιβάνι·** 4) μτγν. ἐπὶ ἵππου, ὁ ἄνευ σάγματος : Ἀρρ.Τακτ.2,3, Σουΐδ. « **ἐξωκέλης,** τὸ λῃστρικὸν πλοῖον ἢ ἄστρωτος ἵππος »· 5) δημ. εἰδ. **ἄστρωτο τραπέζι** ἡ τράπεζα ἐφ' ἧς δὲν ἐτέθησαν τὰ κατὰ τὸ εἰωθὸς χρειώδη πρὸς ἑστίασιν σκεύη· || κ. γεν. συνεκδ. ἡ μὴ πρὸς ἑστίασιν ἑτοιμασία, παρασκευή : παροιμ. **κάλεσμα πολὺ καὶ τραπέζι ἄστρωτο** (ἐπὶ ἀπρονοήτως, ἀκηδῶς γενομένης ἐνεργείας)· || κ. μτφ. **ἄστρωτα τραπέζι** ἐπὶ καταστάσεως, ἐπιχειρήσεως κττ., τὸ μὴ ἐξ ἐνεργείας ἢ κληρονομίας ἄλλου ἔχειν εἴς τι ἐπαρκῆ μέσα, ἐφόδια : **δὲ βρῆκε ἄστρωτο τὸ τραπέζι ἀπὸ τὸν πατέρα του·** πρβλ. στρώνω ἐν φρ. « τραπέζι, στρωμένο »· 6) ὁμ. γεν. **ἄστρωτος** ἐπὶ ἐπιχειρήσεως, ἐργασίας βιοποριστικῆς, ἐμπορίου κττ., ὁ μὴ ἐξ ἐπαρκοῦς προπαρασκευῆς, τακτοποιήσεως, ὀργανώσεως ὢν ἐν ὁμαλῇ, εὐρύθμῳ, εὐοδουμένῃ καταστάσει, ποὺ δὲν εἶναι, δὲν πάει στρωτά : **βρῆκε τὴ δουλιὰ ἄστρωτη κι ἀγωνίστηκε ὡς νὰ τὴν πάῃ μπρός·** 7) ὁμ. κ. ὁ μήπω προσαρμοσθεὶς πρός τινα κατάστασιν προσήκουσαν, ὁ δυσχερείας ἔχων ἢ παρέχων, ὁ ἐμφανίζων ἐλλείψεις : **ἄστρωτος εἶναι ὁ καινούργιος ἐργάτης, - ἄστρωτη ὡς τώρα ἡ ὑπηρεσία μας·** 8) δημ. ὁμ. μτφ. ὁ μὴ κατὰ τὸ προσῆκον εὐπειθής, ὁ ἀπείθαρχος : **ἄστρωτο εἶναι αὐτὸ τὸ παιδί·** 9) ὁμ. δημ. μτφ. ὁ μὴ ἐμμένων εἰς ἐπάγγελμά τι, ὁ ἐν ταῖς ἀσχολίαις αὐτοῦ ἄστατος ἢ ἀμελής, ποὺ δὲ στρώνει ἢ δὲ στρώνεται στὴ δουλιά : **ξέρει τὴν τέχνη μὰ εἶναι ἄστρωτος στὴ δουλιά·** 10) δημ. ἐπὶ καλύμματος, ἐφαπλώματος κττ., ὁ μὴ εἰς στρῶσιν χρησιμεύσας : **ἔχουμε δυὸ μουσαμάδες ἄστρωτους·** 11) νεώτ. γεωλ. **ἄστρωτα πετρώματα** πετρώματα ἔκχυτα ἢ ἐκρηξιγενῆ ἔχοντα τὰ διάφορα αὐτῶν συστατικὰ ἀκανονίστως διανενεμημένα ἐν χώρῳ, οἷα εἶναι ὁ γρανίτης, ὁ ὀρείτης κλπ., κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐστρωμένα ἢ ἰζηματογενῆ, εἰς ἃ εἶναι σαφὴς ἡ κατ' ἐπάλληλα στρώματα διάταξις αὐτῶν, οἷον εἶναι ὁ ψαμμίτης.

ἀστρώτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στρώσεως ἢ στρώματος, χωρὶς στρώσιμο.

ἀστυ- πρῶτον συνθετικὸν λ. ἀρχαίων καὶ νεωτ. συντεθειμένων μετὰ τῆς λ. ἄστυ, πρὸς δήλωσιν τοῦ ὅτι ἡ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἐκφραζομένη ἔννοια ἔχει σχέσιν, ἀναφορὰν πρὸς ἄστυ βλ.λ.

ἄστυ (τό) κ. νεώτ., ἐπ. κ. ἰων. γεν. **ἄστεος,** ἀττ., τραγ. κ. νεώτ. **ἄστεως,** πληθ. **ἄστεα,** συνῃρ. **ἄστη** ἡ κατοικία, ὁ τόπος ἔνθα τις κατοικεῖ, τὸ κατοικητήριον : Ὀδ.Α 3 **πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω·** || τὰ κτίσματα τῆς πόλεως, τὰ κτίρια κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τοὺς πολίτας· Στέφ. Βυζ. « ἄστυ ἡ κοινῶς πόλις· διαφέρει δέ, ὅτι τὸ μὲν κτίσμα δηλοῖ, ἡ δὲ πόλις καὶ τοὺς πολίτας » : Ἰλ.Ρ 144 **φράζεο νῦν, ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσεις,** Χρησμ.π.Διοδ.Π 4 **ἄστυ κτίζε πόληας·** || ὁμ. αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως, τὰ κεντρικὰ σημεῖα ταύτης : Σιμων.74 **τοιαύτη γυνὴ εἶσιν δι' ἄστεος πᾶσιν ἀνθρώποις γέλως,** Ἀριστλ.Πολιτ.1319 a,29 **διὰ τὸ περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ τὸ ἄστυ κυλίεσθαι πᾶν τὸ τοιοῦτον γένος·** || εἰδ. ἡ κάτω περιοχὴ πόλεως κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὴν ἀκρόπολιν : Ἡρ. 1,176 **ἐσσωθέντες δὲ καὶ κατειληθέντες εἰς τὸ ἄστυ συνήλισαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν τάς τε γυναῖκας..·** 2) γεν. ἡ πόλις : Ἰλ.Δ 103 **ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης,** Αἰσχ.Πέρσ.535 **ἄστυ τὸ Σούσων·** 3) εἰδ. κατ' ἐξοχὴν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, συνήθ. ἄνευ ἄρθρου κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὴν ὕπαιθρον χώραν ἢ καὶ τὸν Πειραιᾶ ἢ τὸ Φάληρον : Ἀριστοφ.ἀπ.107 **ἐξ ἄστεως νῦν εἰς ἀγρὸν χωρῶμεν,** αὐτ.Νεφ.47 **ἔγημα.. ἄγροικος ὢν ἐξ ἄστεως,** Ἀριστλ.Πολιτ. 1303 b,12 **μᾶλλον δημοτικοὶ οἱ τὸν Πειραιᾶ οἰ-**

κοῦντες τῶν τὸ ἄστυ, Ἐπιγρ. ἐπὶ Ἐργακλέους **ἄρχοντος ἐν ἄστει, ἐν Σαλαμῖνι δὲ Ἄνδρωνος**· 4) μτγν., πάπ. ἄστυ κ. ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια ἡ ἐν Αἰγύπτῳ· Στέφ.Βυζ.ἐν λ. **ἄστυ** « ὅτι δὲ καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια ἄστυ ἐκλήθη εἴρηται »· 5) ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς Ῥώμης, ὡς τὸ λατ. urbs : Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,15 **τῶν ἐν ἄστει διατριβόντων**· 6) κατ' ἐπέκτ. κ. ἐπὶ χώρας πόλεις ἐχούσης : Διον.Περ.509 **Κύπρος.. ἐπήρατον ἄστυ Διωναίης Ἀφροδίτης.**

ἀστυανάκτειος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἕκτορος Ἀστυάνακτα : Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 9,351 **ἀστυανακτείη δυσμορφίη.**

ἀστυάναξ-κτος (ὁ) ὁ ἄναξ τοῦ ἄστεως, τῆς πόλεως, ὡς ἐπίθ. θεῶν τινων : Αἰσχ.Ἱκ.1018 **ἴτε μὰν ἀστυάνακτας μάκαρας θεούς**· 2) λογοπαικτικῶς, ὁ ἄστυτος βλ.λ. : Εὐστ.849,54 **ἄστυτον γέροντα καὶ ἀστυάνακτα**· 3) Ἡσ. εἶδος ἰχθύος.

ἀστύαρχος (ὁ) πάπ. τίτλος ἄρχοντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (δ.γρ. ἀστίαρχος).

ἀστυβοώτης (ὁ) ὁ ἀνὰ τὸ ἄστυ βοῶν : Ἰλ.Ω 701 **κήρυκά τε ἀστυβοώτην.**

ἀστυγειτνιῶ-άω ἐπιγρ. γειτνιάζω, γειτονεύω : Ἐπιγρ. **τὰς ἀστυγειτνιώσας πόλεις.**

ἀστυγειτονικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀστυγείτονας βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ. 87 E **ἀστυγειτονικοὶ πόλεμοι** (οἱ μεταξὺ γειτόνων).

ἀστυγειτονοῦμαι-έομαι κατοικῶ πλησίον τῆς πόλεως, γειτνιάζω, γειτονεύω, εἶμαι κοντά : Αἰσχ.Ἱκ. 286 **Ἰνδὰς τ' ἀκούω νομάδας.. χθόνα παρ' Αἰθίοψιν ἀστυγειτονουμένας** (κατοικούσας χώραν γειτνιάζουσαν πρὸς τοὺς Αἰθίοπας).

ἀστυγείτων-ονος (ὁ) ὁ γειτνιῶν μετὰ τοῦ ἄστεως, ὁ γειτονεύων μὲ τὴν πόλιν, ὁ γειτονικός, πλησιόχωρος : Αἰσχ.Ἀγ.309 **ἀστυγείτονας σκοπάς**, Ἀριστλ. Πολιτ.1330 a,18 **ἀστυγείτονας πολέμους** (τοὺς μεταξὺ γειτόνων) Πάπ. **ἐνθάδε ἢ καὶ ἐν τῷ ἀστυγείτονι νομῷ**· 2) ὡς οὐσ. ὁ γείτων, ὁ ὅμορος : Ἡρ.5,66 **ἀστυγείτονα καὶ σύμμαχον**, Θουκ.1,15 **κατ' ἀλλήλους δὲ μᾶλλον ὡς ἕκαστοι οἱ ἀστυγείτονες ἐπολέμουν.**

ἀστυδαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδιανθῶν.**

ἄστυδε ἐπίρρ. πρὸς τὴν πόλιν, εἰς τὴν πόλιν : Ἰλ.Σ 255 **ἄστυδε νῦν ἰέναι**, Ὀδ.Ρ 5 **ἄστυδε ἱέμενος.**

ἀστυδίκης (ὁ) μτγν. ἐν Ρώμῃ, ὁ κατὰ πόλιν δικαστής (λατ. praetor urbanus) : Ἰω.Λυδ.Μην.1,19 **ἀστυδίκην, ὃν πάλαι πραίτωρα οὐρβανὸν ἔλεγον.**

ἀστυδρόμια (τὰ) Σουΐδ. « παρὰ Λίβυσιν οἱονεὶ τῆς πόλεως γενέθλια ».

ἀστυδρομοῦμαι-έομαι περὶ πόλεως, ὑφίσταμαι διαρπαγάς, λεηλασίαν : Αἰσχ.Ἑπτ.221 **μηδ' ἐπίδοιμι τάνδ' ἀστυδρομουμέναν πόλιν** (διαρπαζομένην καὶ λεηλατουμένην ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν).

ἀστύθεμις-ιδος (ὁ) ὁ θεμίζων τὴν πόλιν, ὁ δίκαιος κυβερνήτης τῆς πόλεως : Βακχ.4,3 **ἀστύθεμίν θ' Ἱέρωνα γεραίρει.**

ἀστυϊατρικός-ή-όν νεώτ. κ. **ἀστιατρικός** βλ.λ.

ἀστυΐατρος (ὁ) νεώτ. κ. **ἀστίατρος** βλ.λ.

ἀστυκλινική (ἡ) νεώτ. κλινικὴ τοῦ ἄστεως, κλινικὴ τῆς πόλεως· πρβλ. πολικλινική.

ἀστύκλυτος-ον ἐπιγρ. ὁ κλυτός, ἔνδοξος διὰ τὸ ἄστυ : Ἐπιγρ. **ἀστύκλυτον γαίην ἤλθον εἰς Αὐσονίων.**

ἀστυκός-ή-όν ἀστικὸς βλ.λ.

ἀστυκτηνιατρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀστυκτηνίατρον βλ.λ ἢ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ : **ἀστ- καθήκοντα, - ἀστ- ἐπιθεώρησις** (ἡ ὑπὸ τοῦ ἀστυκτηνιάτρου ἐκτελουμένη), **- ἀστυκτηνιατρικὴ ὑπηρεσία.**

ἀστυκτηνίατρος (ὁ) νεώτ. δημόσιος κτηνίατρος, ἔχων ὡς ἔργον τὴν μέριμναν ἐπὶ παντὸς ζητήματος σχετιζομένου πρὸς τὴν ὑγείαν τῶν κατοικιδίων καὶ εἰδ. τῶν πρὸς διατροφὴν τοῦ πληθυσμοῦ σφαζομένων ζῴων.

ἀστυλάζει Ἡσ. « λυπεῖ μετὰ κλαυθμοῦ ».

ἀστυλίς Ἡσ. « φυτόν, ὅθεν ὁ ἰξός »

ἄστυλον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μαλακοδερμιδῶν.**

ἀστυλόν Ἡσ. « τὸ τραχὺ ἱμάτιον καὶ φαῦλον μηλίτιον καὶ ἀναιδές ».

ἄστυλος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων στῦλον ἢ στύλους, ὁ ἄνευ κιόνων : Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 7,648 **κακὸς δ' ἄστυλος ἰδέσθαι οἶκος**· 2) νεώτ. βοταν. **ἄστυλα φυτὰ** ἐκεῖνα ὧν τὰ ἄνθη στεροῦνται στύλου ἢ στυλίσκου.

ἀστυλοσπόγγια (τὰ) ἢ **-σπογγία** (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σπόγγων τῆς τάξεως τῶν **λιθιστιδῶν**, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀστύλωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ στηρίξεως διὰ στύλου ἢ στύλων, χωρὶς στύλωμα.

ἀστύλωτος (-η)-ο(ν) σχόλ., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στυλωθείς, μὴ διὰ στύλου ἢ στύλων στηριχθείς, ἢ στηριζόμενος : **ἤτανε ἀστύλωτη ἡ σκεπὴ τῆς καλύβας κι ἔπεσε, - ἀστύλωτη κληματαριά**· 2) μσν. ὁ μὴ ἔχων ἕρμα ὡς στήριγμα, ἐπὶ πλοίου : Σχόλ.Αἰλ. ΖΙ 1,11 « ἕρμα, ἔρεισμα, ἀφ' οὗ ἀνερμάτιστος ναῦς, ἣν οἱ κοινοὶ λέγουσιν ἀστύλωτον »· 3) δημ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ διὰ τροφῆς ἢ τονωτικοῦ ποτοῦ ἐνισχυθείς, οἱονεὶ στυλωθείς, ὑποστηριχθείς, ἐνδυναμωθείς : **νηστεύοντας κι ἀστύλωτοι δὲ μποροῦ νὰ δουλέψουν.**

ἀστυλώτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ στηρίξεως διὰ στύλου ἢ στύλων, χωρὶς στύλωμα.

ἀστυμέριμνος-ον μτγν. ὁ μεριμνῶν διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς πόλεως : Συνέσ.Ὕμν.3,59 **ἴχνος ἀνθρώπων ἀστυμερίμνων.**

ἀστυμηχανικός (ὁ) νεώτ. δημόσιος μηχανικὸς ἐντεταλμένος τὴν ἐπίβλεψιν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν οἰκοδομικῶν κανονισμῶν κ. εἰδ. τῶν πρὸς δημοσίας συγκεντρώσεις προοριζομένων κ. ἄ. δημοσίων κτιρίων.

ἀστύνικος πόλις (ἡ) ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἡ νικηφόρος πόλις : Αἰσχ.Εὐμ.915 **οὐκ ἀνέξομαι τὸ μὴ οὐ τήνδ' ἀστύνικον ἐν βροτοῖς τιμᾶν πόλιν.**

ἀστυνομεύω νεώτ.κ. δημ. ἐκτελῶ χρέη ἀστυνόμου.

ἀστυνομία (ἡ) κ. νεώτ.κ. δημ. τὸ ἀξίωμα τοῦ προϊσταμένου τῆς κυβερνήσεως ἢ τῆς φυλάξεως, προστασίας τοῦ ἄστεως, τῆς πόλεως : Ἀριστλ.Πολιτ. 1321 b,23 **καλοῦσι δ' ἀστυνομίαν οἱ πλεῖστοι τὴν τοιαύτην ἀρχήν**· 2) εἰδ. ἐν Ῥώμῃ, τὸ ἀξίωμα τοῦ πραίτωρος : Δίων Κ 42,22· 3) νεώτ. κ. δημ. κρατικὴ ὑπηρεσία ἐντεταλμένη τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους, τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν, τὴν ἐξασφάλισιν τῶν προσώπων, τὴν προστασίαν τῆς ἰδιοκτησίας, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπ' ἀρχῶν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων, τὴν ἐποπτείαν τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς· ‖ **ἀστ- πόλεων** ὑπηρεσία ἀστυνομικὴ διὰ τὰς μεγάλας πόλεις, μεριμνῶσα ἰδίᾳ διὰ τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν καθαριότητα, τὴν ὑγείαν, τὴν ἀγορανομίαν, τροχαίαν κίνησιν, ἐφαρμογὴν τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας κττ. : **ἀστυνομία ἀγορανομικὴ - λιμένας** κλπ.· 4) νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. οἱ ἀπαρτίζοντες τὸ ἀστυνομικὸν σῶμα ἄνδρες, τὰ ὄργανα τῆς ἀστυνομίας : **συνελήφθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, - συμπλοκὴ μεταξὺ ἀστυνομίας καὶ διαδηλωτῶν**· 5) νεώτ. κ. δημ. κ. τὸ κτίριον ἔνθα ἑδρεύει ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ καὶ ἔνθα διεξάγεται ἡ ἀστυνομικὴ ὑπηρεσία : **ἐκρατήθη εἰς τὴν ἀστυνομίαν, - κατοικεῖ ἀπέναντι τῆς ἀστυνομίας.**

ἀστυνομικά ἐπίρρ. δημ. ἀπὸ ἀπόψεως ἀστυνομικῆς βλ.λ.2), κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς ἀστυνομικούς.

ἀστυνομικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἀστυνόμον βλ.λ.1) ἢ εἰς τὴν ἀστυνομίαν : Πλάτ.Πολ.425 D **ἀγορανομικὰ ἄττα**

ἢ ἀστυνομικά **ἢ ἐλλιμενικά,** Ἀριστλ.Πολιτ. 1264 a,31 νομίμων.. **οἷον ἀστυνομικῶν καὶ ἀγορανομικῶν,** Πάπ. **ἀστυνομικὸς νόμος·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀστυνόμον βλ.λ.51 ἢ εἰς τὴν ἀστυνομίαν (ἐν τῇ νεωτ. σημ.) : **ἀστυνομικὴ ἐνέργεια, - ἀστ- μέτρα, - ἀστ- διατάξεις, - ἀστ- κατάστημα, - ἀστ- ὄργανα, - ἀστ- σχολή·** 3) ὡς οὐσ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀστυνομίας, ὁ ἀστυνόμος ἢ ὁ ἐν ἀστυνομίᾳ κρατικὸς ὑπάλληλος : **τὸν συνέλαβον τρεῖς ἀστυνομικοί, - πέρασε ἕνας ἀστυνομικός.**

ἀστυνομικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τὰ τῆς ἀστυνομίας ἢ τοὺς ἀστυνομικοὺς βλ.λ.3).

ἀστυνόμιον (τὸ) τὸ ἀρχεῖον τῶν ἀστυνόμων, ὁ τόπος ἔνθα συνεδρίαζον ἢ ἐδίκαζον οἱ ἀστυνόμοι βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.918 A **γράφαντες τὸ δοκοῦν ἐλλιπεῖν εἰς ἀστυνόμιον.**

ἀστυνόμισσα (ἡ) δημ. ἡ σύζυγος τοῦ ἀστυνόμου.

ἀστυνόμος-ον (ἄστυ - νέμω) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ τὴν πόλιν κυβερνῶν, προστατεύων, φυλάττων : Αἰσχ.Ἀγ.88 **πάντων δὲ θεῶν τῶν ἀστυνόμων,** Σοφ.Ἀντ.355 ἀστυνόμους **ἀγορὰς ἐδιδάξατο** (δ. γρ. ἀστυνόμους ὀργὰς ἤτοι πολιτικὴν σύνεσιν)· || ὁ ἀφορῶν ἅπασαν τὴν πόλιν : Πίνδ.Ν 9,31 **ἀστυνόμοι ἀγλαΐαι** (ἑορταὶ ἅπαν τὸ ἄστυ ἐνδιαφέρουσαι ἢ λαμπρύνουσαι)· 2) μαν. ὁ ἐν τῷ ἄστει κατοικῶν : Νικήτ.Χων.Χρον.18 C **παρὰ τοῦ πλήθους παντὸς τῶν ἀστυνόμων προσδέχεται·** 3) ἀστυνόμος (ὁ) ὡς οὐσ. ἄρχων ἐν Ἀθήναις, φροντίζων διὰ τὴν εὐκοσμίαν καὶ καθαριότητα τῶν ὁδῶν καὶ τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν : Ἰσαῖ.1,15 **ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν ἀστυνόμον,** Ἀριστλ.Ἀθ.50,1 **κληροῦνται.. ἀστυνόμοι δέκα· τούτων δὲ ε΄ μὲν ἄρχουσιν ἐν Πειραιεῖ, πέντε δ' ἐν ἄστει·** || ὁμ. κ. εἰς ἄλλας πόλεις κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἐπιγραφῶν· 4) μτγν. ἐν Ῥώμῃ, κατὰ μετάφρ. τοῦ λατ. praetor urbanus : Δίων K 53,2· 5) νεώτ. κ. δημ. γεν. ὁ δημόσιος στρατιωτικὸς ἢ πολιτικὸς ὑπάλληλος ὁ προϊστάμενος τῆς ἐντεταλμένης τὴν τήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας ὑπηρεσίας ἔν τινι περιφερείᾳ· || εἰδ. ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς ἀστυνομίας πόλεων· 6) νεώτ. ζωολ. ἀστυνόμος (ὁ) γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **κεραμβυκιδῶν.**

ἀστυνομῶ-έω κ. νεώτ. διατελῶ ἀστυνόμος βλ.λ.1) : Δημ.1461 **ἄν τις ἀστυνομήσῃ δίς·** 2) μτγν. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν Ῥώμην, εἶμαι ἀστυνόμος βλ.λ.4) : Δίων K 42,22 **ὀργισθεὶς ὅτι μὴ ἠστυνόμησε.**

ἀστύξενοι Ἡσ. « οἱ μὴ ἔχοντες ἐν τῇ πόλει τὴν οἰκίαν, Ταραντῖνοι ».

ἀστύοχος-ον ἢ -όχος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τὸ ἄστυ προστατεύων, φυλάττων : Παῦλ.Σιλ. ἐν AΠ 9,764 **ἀστυόχου τείχεος,** Ἀγαθ.ἐν A Πλ.4,36 **ἀστυόχου μερίμνης·** 2) μσν. **ἀστύοχος,** (ὁ) ὡς οὐσ. εἶδος βλήματος πλῆρες ἐμπρηστικῶν ὑλῶν, χρησιμοποιούμενον κατὰ τὰς πολιορκίας καὶ τὰς μάχας μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ὑγροῦ πυρός.

ἀστυπολία (ἡ) μτγν. ἡ ἐν τῇ πόλει διατριβή : Ἱεροκλ.62 A | π.Στοβ.85,21 | **τῷ μὲν ἀνδρὶ τὰ περὶ τὴν ἀστυπολίαν ἀνακεῖσθαι.**

ἀστυπολίτης (ὁ) μσν. ὁ ἐν τῇ πόλει διαμένων, ὁ πολίτης : Νικήτ.Χων.Χρον.205 C.

ἀστυπόλος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐν τῇ πόλει διαμένων καὶ ἀναστρεφόμενος : Συνέσ.27 B **τοῖς ἀστυπόλοις τε καὶ ἀγροδιαίτοις.**

ἀστυπολῶ-έω μτγν. διατρίβω, περιφέρομαι ἐν τῷ ἄστει : Θεόπομπ.Ἱστ.114 A **χιλίους ἄνδρας ἀστυπολεῖν·** 2) Ἡσ. « ἀστυπολεῖ· ἀγελοφορεῖ, ἰχθυοφορεῖ ».

ἀστυπορεῖ EM « σιλλοφωνεῖ, τυροπωλεῖ ».

ἀστύρακας (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν στύραξ ὁ φαρμακευτικὸς (styrax officinale), ἄ. στουράκι, στουρέκι, στουρσκιά, ἀγριοκυδωνιά, λαγαμηλιά.

ἄστυρον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τῆς λ. **ἄστυ** : Καλλ. ἀπ.19, Νίκ.Ἀλεξ.131 **ἂν' ἄστυρον Ἱπποθόωντος·** || Ἡσ. « ἄστυρον· πόλισμα ἢ ἀκρόπολις ».

ἀστυσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρὸς στῦσιν βλ.λ. ἀδυναμία, ἐπὶ τοῦ ἀνδρικοῦ μορίου, ἡ ἀνικανότης συνουσίας : Δίων K 79,16 **ἀστυσίᾳ περὶ πᾶσαν τὴν νύκτα συσχεθείς·** πρβλ. φοφιά.

ἄστυτις-ιδος (ἡ) κ. **ἀστυτίς** βλ.λ.· 2) ἐν ἐπιθ. χρ. ἡ μὴ ἐπάγουσα στῦσιν : Εὐστ.1283,28 **δοκεῖ δὲ καὶ ἡ τρίγλη ἄστυτις εἶναι,** Γεωπ.12,13,2.

ἀστυτίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. **ἄστυτις** εἶδος θρίδακος (μαρουλιοῦ) πλατυφύλλου ἐν χρ. ὡς διουρητικοῦ καὶ ἀντιαφροδισιακοῦ· Ἀθήν.2,69 E « Λύκος δ' ὁ Πυθαγόρειος τὴν ἐκ γενέσεώς φησι θρίδακα πλατύφυλλον τετανὴν ἄκαυλον ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν ἀστυτίδα· διουρητικοὺς γὰρ παρασκευάζει καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια ».

ἄστυτος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δυνάμενος στύειν, ὁ μὴ ἔχων στῦσιν, ὁ περὶ τὰ γενετήσια ἀνίκανος ἀνήρ· ὅθ. συνεκδ. ἐπὶ οἰκογενείας, ἡ ἄνευ ἀνδρός· σχόλ.Εὐστ.Ἰλ.862,43 « νώθουρος, ἤγουν ὁ νωθὴν ἔχων τὴν οὐρὰν ἐν τῷ συγγίγνεσθαι, οὕτω γὰρ ἔλεγον τὸ κατ' ἄνδρας αἰδοῖον· ὁ δὲ τοιοῦτος ἀνὴρ καὶ ἄστυτος ἐλέγετο, καθὰ καὶ οἶκος ἄστυτος ὁ μὴ ἔχων ἄνδρα » : Ξέναρχ.1 (π.Ἀθην. 2,63 F) **Πελοπιδῶν ἄστυτος οἶκος** (λογοπαικτικῶς ἀντὶ **ἄστυλος**)· || **Ἄστυτοι** (οἱ) κωμῳδία τοῦ Εὐβούλου : Ἀθήν.2,69 C.

ἀστύτριψ-βας (ὁ,ἡ) ὁ ἐν ἄστει διατρίβων : Φιλόστρ.Εἰκ.2,26 **ὡς κατὰ τῶν ἀστυτρίβων ἐρεύγοιτο.**

ἀστυφέλικτος-ον ὁ ἀδιάσειστος, ὁ ἀκλόνητος, ὁ σταθερῶς ἔχων· Σουΐδ. « ἀτίνακτος », Ἡσ. « ἀσειστος » : Ξεν.Λακ.15,7 **ἀστυφέλικτον τὴν βασιλείαν παρέξειν,** Καλλ.Δῆλ.26 **θεὸς δ' ἀεὶ ἀστυφέλικτος·** || ὁ συμπαγής, ὁ στερεός : Ἀντίπ.Σιδ.ἐν AΠ 7,748,5 **χῶμα.. ἀκλινές, ἀστυφέλικτον.**

ἀστύφελος-ον, θηλ. κ. **-η,** ὁ μὴ τραχύς, ὁ ὁμαλός : Θέογν.1044 **ἀστυφέλης ἐρατῆς πατρίδος.**

ἀστυφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. ἀστυφιά τὸ μὴ εἶναί τι στυφόν, τὸ ἄστυφον βλ.λ. : **ἡ ξινίλα σκεπάζει τὴν ἀστυφιὰ τοῦ κρασιοῦ·** 2) ἀστυσία βλ.λ. : Ἀνών.ἐν EM 197,53 **ὑπὸ δὲ ἀστυφίας καὶ πλήθους ἐτῶν βινεῖν εἰργόμενον.**

ἀστυφιλία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τὸ ἄστυ ἕλξις, ἡ τάσις πρὸς συρροὴν καὶ μετοίκησιν ἐκ τῆς ὑπαίθρου πρὸς τὰς μεγάλας πόλεις, κατὰ διεθν. ὅρ. οὐρμπανισμὸς (urbanisme)· συγγ. ἀγροφυγία.

ἄστυφος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στύφων, ὁ μὴ στυφός, ὁ μὴ ἔχων γεῦσιν στυπτικήν : **ἀφράτα καὶ ἄστυφα κυδώνια, - ἄστυφο κρασί·** 2) ὁ μὴ ἐσκληρυμμένος, μὴ κατεξηραμμένος : Ἀέτ.7,102· 3) πάπ. μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ δηκτικός· || δημ. ὁμ. ὁ μὴ στρυφνός· 4) δημ. ὁ μὴ στυφθείς, ὁ ἄστυφτος βλ.λ.

ἄστυφτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ πιέσεως πρὸς ἔκθλιψιν, ἐξαγωγὴν τοῦ ἐμπεριεχομένου χυμοῦ ἢ τοῦ ἀπερροφημένου ὕδατος· πρβλ. ἄστυφτος.

ἄστυφτος-η-ο δημ. κ. **ἄστιφτος** ὁ μὴ διὰ πιέσεως ἐκθλιβεὶς πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ χυμοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀπορροφηθέντος ὕδατος, ποὺ δὲν ἐστύφτηκε : **ἄστυφτα σταφύλια - ροῦχα, - ἄστυφτο λεμόνι - σφουγγάρι.**

ἀστυφύλακας (ὁ) δημ. ὁ ἀστυφύλαξ βλ.λ.

ἀστυφυλακή (ἡ) νεώτ. τὸ σῶμα καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν ἀστυφυλάκων βλ.λ.

ἀστυφύλαξ-ακας (ὁ) νεώτ., δημ. **ἀστυφύλακας** ὁ κατώτερος ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ πόλεων ὑπάλληλος, κατὰ διεθν. ὅρ. πόλισμαν, δημ. πολιτσμάνος.

ἀστυχημικός (ὁ) νεώτ. χημικὸς ὑπηρετῶν παρὰ τῇ

ἀστυνομία· 2) κ. ὡς ἐπίθ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀστυχημικὸν ἢ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ: **ἀστυχημικὴ ὑπηρεσία, - ἀστυχημικοὶ κανονισμοί.**

ἀστυφία (ἡ) ἡ ἀστυφία βλ.λ.: Θησ.Στεφ.ἐν λ.

ἀστυφιά (ἡ) δημ. τὸ εἶναί τι ἄστυφτον βλ.λ. ἢ μὴ δεκτικὸν στυφίματος.

ἀσυγγένεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἔλλειψις συγγενείας.

ἀσυγγενής-οῦς-ές ὁ μὴ συγγενής· Ἡσ. «ἀξυγγενές· ἀλλότριον κατὰ γένος».

ἀσυγγνωμόνητος-ον ὁ μὴ δίδων συγγνώμην: Φίντυς π.Στοβ.4,23,61 A **ἐπὶ γὰρ ταύτᾳ τᾷ ἀδικίᾳ μάλιστα καὶ τὸ δαιμόνιον ἀσυγγνωμόνητον γίνεται.**

ἀσυγγνώμων-ονος-ον ὁ μὴ παρέχων συγγνώμην, ὁ ἀδυσώπητος: Δημ.547 **οὐδεὶς γάρ ἐστι δίκαιος τυγχάνειν ἐλέου τῶν μηδέν᾽ ἐλεούντων, οὐδὲ συγγνώμης τῶν ἀσυγγνωμόνων·** ‖ ὑπερθ. ἀσυγγνωμονέστατος: Φίντυς π.Στοβ.4,23,61.

ἀσύγγνωστος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συγγνώμης ἄξιος, ἀσυγχώρητος· ἐν χρ. κ. παραθ.: Γαλ.1,13 **ἀσυγγνωστότερον ἑαυτῷ τὸ κακὸν ἀποφαίνει,** Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,91 **τοῦ πατραλοίου ἀσυγγνωστότερος, - ἀσύγγνωστος ἀμέλεια - πλάνη, - ἀσύγγνωστον σφάλμα·** 2) μτγν. ὁ μὴ παρέχων συγγνώμην, ὁ ἀδυσώπητος: Ἰουλ.Ἐπιστ.184.

ἀσυγγνώστως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον μὴ δεκτικὸν συγγνώμης, ἀσυγχωρήτως: **ἀσυγγνώστως ἐπεχείρησε νὰ δραπετεύσῃ.**

ἀσύγγραφος-ον μτγν. ὁ ἄνευ συγγραφῆς ἤτοι γραπτῆς ὁμολογίας ἢ συμφωνίας, ὁ ἄνευ συμβολαίου: Διόδ.Σ 1,79 **ἀσύγγραφα δανεισαμένους.**

ἀσυγγύμναστος-ον μτγν. ὁ μὴ γυμνασθείς, ὁ μὴ ὅπου ἢ ὅπως γίνεται ἡ γύμνασις ἀσκηθείς: Λουκ. Παράσ.6 **αἱ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τεχνῶν καταλήψεις καὶ ἡμέρας καὶ νύκτας.. πολλάκις ἀσυγγύμναστοι μένουσιν καὶ ὅμως οὐκ ἀπόλλυνται.**

ἀσυγκάλεστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγκληθείς, ὁ ἀσύγκλητος, ἰδίως ἐπὶ τῶν πρὸς σύσκεψιν μετ᾽ ἄλλων καὶ ἀπόφασιν ἢ ἐνέργειαν δικαιουμένων ἢ ὑποχρεουμένων, ἐπὶ προσ. καὶ ἐπὶ ὁμάδων προσ. ἀποτελούντων νομικόν τινα ὀργανισμόν, ἤτοι σῶμα ἢ σωματεῖον: **ἀσυγκάλεστος ἀκόμη ἡ βουλή, - ἀσυγκάλεστοι κοινοτικοὶ σύμβουλοι.**

ἀσυγκάλυπτα ἐπίρρ. δημ. κ. **-φτα** ἄνευ συγκαλύψεως, χωρὶς προσπάθειαν ἀποκρύψεως ἢ ἀποσιωπήσεως, ἄνευ προσχήματος, ἄνευ ὑπεκφυγῆς, φανερά, ξέσκεπα· πρβλ. ἀσυγκάλυπτος.

ἀσυγκάλυπτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ., δημ. κ. **-φτος** ἐπὶ ἐνεργείας ἢ καταστάσεως ἢ ἰδιότητος, ὁ μὴ συγκεκαλυμμένος, ὁ μὴ διὰ συγκαλύψεως ἤτοι ἀποσιωπήσεως ἢ ὑπεκφυγῆς ἢ προσχήματος κττ. ἀποκρυπτόμενος, ὁ φανερὸς ὢν ἢ γινόμενος, συνήθ. ἐν ἐπιψόγῳ χαρακτηρισμῷ: Προδρ.174, **- ἀσυγκάλυπτος δωροδοκία - κακοήθεια - ἐκμετάλλευσις - χρηματισμός·** 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συγκαλυφθῇ, νὰ ἀποσιωπηθῇ, νὰ σκεπασθῇ, ὁ κατάδηλος, ὁλοφάνερος: **ἀσυγκάλυπτος ἡ γενομένη παρανομία, - ἀσυγκάλυπτα αἴσχη, - ἀσυγκάλυφτες εἶναι.**

ἀσυγκαλύπτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συγκαλύψεως, ὁλοφάνερα, κατὰ τρόπον ἀσυγκάλυπτον βλ.λ.

ἀσυγκατάβατα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συγκαταβάσεως, ὑποχωρήσεως εἴς τι, ἄνευ συνδιαλλακτικότητος, ἄνευ ἐπιεικείας· πρβλ. ἀσυγκατάβατος.

ἀσυγκατάβατος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ποιῶν συγκατάβασιν βλ.λ., ὁ μὴ ὑποχωρῶν, ὁ μὴ συγκαταβατικός, ὁ ἀνένδοτος, ὁ ἄτεγκτος, ὁ ἀνεπιεικής: Γεώργ.Παχ.Ἀνδρόν.5,259 B **τὸ ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν ἀσυγκατάβατον.**

ἀσυγκαταβάτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συγκαταβάσεως, κατὰ τρόπον ἀσυγκατάβατον βλ.λ.

ἀσυγκατάθετος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συγκατατιθέμενος, μὴ συναινῶν, μὴ τὴν συγκατάθεσιν, τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ παρέχων, ὁ μὴ ἐπιδοκιμάζων ἢ ὁ μὴ στέργων τι: Φίλ.1,287,36 **τοὺς ἄλλο τι τῶν δεόντων ἀσυγκαταθέτῳ γνώμῃ πράττοντας.**

ἀσυγκαταθετῶ-έω μτγν. δὲν συγκατατίθεμαι, δὲν συναινῶ: Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.7,157 **τὸ ἀσυγκαταθετεῖν οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ τὸ ἐπέχειν.**

ἀσυγκαταθέτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συγκαταθέσεως, ἄνευ συναινέσεως: Χρύσ.Στωϊκ. 3,42 (π.Πλουτ.Ἠθ.1057 A) **μήτε πράττειν μήτε ὁρμᾶν ἀσυγκαταθέτως·** πρβλ. ἀσυγκατάθετος.

ἀσυγκάταινος-ον μσν. ὁ μὴ συναινῶν, ὁ ἀσυγκατάθετος βλ.λ.: Γεώργ.Παχ.Ἀνδρόν.4,202 C **εἰ ἔν τισιν ἀσυγκάταινος εἴη ὁ βασιλεύς.**

ἀσυγκατάνευτος-ον νεώτ. ὁ μὴ συγκατανεύων, ὁ ἀσυγκατάθετος βλ.λ.

ἀσυγκέντρωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συγκεντρώσεως, ἄνευ συναθροίσεως ἐπὶ τὸ αὐτό· 2) μτφ. ἄνευ συγκεντρώσεως τοῦ νοῦ, χωρὶς ἔντασιν τῆς προσοχῆς· πρβλ. ἀσυγκέντρωτος.

ἀσυγκέντρωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων, ὁ μὴ συγκεντρωθείς, μὴ ἐκ διαφόρων σημείων συναθροισθείς, μὴ συνελθὼν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πρὸς ὡρισμένον τινὰ σκοπόν, ὁ ἀσύνακτος: **ἦτο ἀκόμη ἀσυγκέντρωτον τὸ στράτευμα - τὸ πλῆθος τῶν διαδηλωτῶν - τὸ ἀκροατήριον·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ ἐκ διαφόρων μερῶν συναχθείς, συσσωρευθείς, ὁ ἀμάζευτος: **ἡ Ἀγροτικὴ τράπεζα ἔχει ἀσυγκέντρωτον τὸν σῖτον·** ‖ ἐπὶ κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ὁ μὴ ἐκ τοῦ κέντρου ἐξαρτώμενος, ὁ διατελῶν ἐν ἀποκεντρώσει βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.: **ἀσυγκέντρωτοι κρατικαὶ λειτουργίαι·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ἢ ἐπὶ διανοητικῶν λειτουργιῶν, ὁ ἄνευ συγκεντρώσεως τοῦ νοῦ, ἄνευ ἀπερισπάστου καὶ ἐντεταμένης προσοχῆς πρὸς ἀντίληψιν ἢ πρὸς σκέψιν: **ἤμουν ἀσυγκέντρωτος καὶ δὲν κατάλαβα τὸ μάθημα - δὲν μπόρεσα νὰ γράψω·** 3) ὁμ. μτφ. κ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχήν, τὴν σκέψιν αὐτοῦ.

ἀσυγκέραστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συγκεκραμένος, ὁ ἄκρατος, ἄμικτος: **ἀσυγκέραστος οἶνος·** ‖ κ. μτφ. ὁ ἀκρασίαν ἔχων, ὁ μὴ μετριοπαθής: Παλλάδ.ἐν ΑΠ 9,180,2 **Τύχη.. ἀσυγκέραστον τὴν φύσιν κεκτημένη,** Ἡσ. ἐν λ. ἄκρατος.

ἀσυγκινησία (ἡ) νεώτ., δημ. **-νησιά** τὸ μὴ συγκινεῖσθαι, μὴ παθαίνεσθαι, ἡ ἀταραξία, ἡ ἀπάθεια· ‖ συνεκδ. ἡ σκληρότης, ἡ ἀπονιά.

ἀσυγκίνητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συγκινήσεως, ἀταράχως, ἀπαθῶς· πρβλ. ἀσυγκίνητος.

ἀσυγκίνητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ προξενῶν συγκίνησιν, ταραχήν: Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ. 6,21,16 **οἱ δὲ ἐν λειμῶνι** (περίπατοι) **προσηνέσταται καὶ ἀσυγκινητότατοι** [κώδ. ἀσυγκινώτατοι]· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὑπὸ συγκινήσεως καταληφθείς: **εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς ἀπωλείας παρέμεινεν ἀσυγκίνητος·** ‖ κ. ὁ συνήθως μὴ συγκινούμενος, ὁ μένων ἀτάραχος, ἀπαθής: **ἀσυγκίνητος πρὸ τοῦ κινδύνου, - ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὴν ὀμορφιά, - ἀσυγκίνητη γυναίκα·** 3) συνεκδ. κ. ὁ μὴ συμπάσχων τοῖς ἄλλοις, ὁ ἀσυμπόνετος, ὁ σκληρόκαρδος, ποὺ ἔχει ἀπονιά: **ἀσυγκίνητοι πρὸ τῆς δυστυχίας οἱ ἐγωϊσταί.**

ἀσυγκινήτως ἐπίρρ. νεωτ. ἄνευ συγκινήσεως, ἀταράχως, ἀπαθῶς· πρβλ. ἀσυγκίνητος.

ἀσύγκλαστος-ον μτγν. ὁ ἀνένδοτος, ὁ ἄκαμπτος, ὁ σκληρός: Φιλόδ.Ἡρακλ.1251,20 **ἀσύγκλαστοι καὶ ἀσυμπαθεῖς πρὸς τοὺς ὁμοφύλους.**

ἀσύγκλειστος-ον ὁ μὴ συγκεκλεισμένος: Ἀριστλ.ΖΜ 688 b,35 **ὁ περὶ τὴν κοιλίαν ἐστὶ τόπος, ἀσύγκλειστος ταῖς πλευραῖς.**

ἀσύγκλητος-ον νεώτ. ὁ μὴ συγκληθεὶς οἷον εἰς σύνοδον, συνεδρίαν σύσκεψιν, ὁ ἀσυγκάλεστος βλ. λ.: **ἡ Βουλὴ παραμένει ἀσύγκλητος.**

ἀσυγκλιτισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἔλλειψις συναρ-

μογῆς μεταξὺ τοῦ πυελικοῦ ἄξονος καὶ τοῦ ἄξονος τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὴν κάθοδον τοῦ τικτομένου ἐμβρύου διὰ τῆς πυέλου.

ἀσύγκλωστος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγκεκλωσμένος, ἐπὶ νήματος· 2) μτφ. ὁ μὴ συναπτόμενος, μὴ συναρμοζόμενος ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς συνδέσεως, συνάφεως, ὁθ. ἀσυμβίβαστος, ἀσυνταίριαστος : Κικ.'Ατт.6,1,7 **ὦ πραγμάτων ἀσυγκλώστων,** Συνέσ.'Επιστ.57,198 C **πολιτικὴν δύναμιν ἱερωσύνῃ συνάπτειν, τὸ κλώθειν ἐστὶ τὰ ἀσύγκλωστα, - ἀσύγκλωστα μυθεύματα - ψεύδη.**

ἀσυγκοινώνητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συγκοινωνῶν, μὴ ἐπικοινωνῶν μετ' ἄλλου : 'Επιφάν.1,1028 B **διὰ τὴν αὐτοῦ ἀσυγκοινώνητον οὐσίαν·** ‖ ὁ μὴ ἔχων συγκοινωνίαν : **ἡ 'Ελλὰς εἶναί εἰσέτι ἀσυγκοινώνητος ἀεροπορικῶς μετὰ τῆς 'Αλβανίας.**

ἀσυγκόλλευτος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ. ἀκοινώνητος, ὁ ταῖς ἄλλοις ἀπρόσιτας.

ἀσυγκόλλητα ἐπίρρ.δημ.ἄνευ συγκολλήσεως βλ.λ.

ἀσυγκόλλητος (-η)-ο(ν) σχόλ. κ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ συγκεκολλημένος μετ' ἄλλου : Σχόλ.'Ιλ.Ξ 200, **- ἀσυγκόλλητος ἔτι ἡ λαβή, - ἀσυγκόλλητοι ψηφῖδες·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συγκολλήσεως πρὸς τμήματα ἑαυτοῦ ἢ πρὸς ἕτερον : **τὰ λίαν ἐλαστικὰ ἀντικείμενα εἶναι ἀσυγκόλλητα πρὸς λίαν σκληρά, - τόσο μικρὰ ποὺ 'ναι τὰ κομμάτια τοῦ βάζου εἶναι ἀσυγκόλλητα.**

ἀσυγκόμιστος-ον κ. νεώτ. ἰδίως ἐπὶ καρπῶν, ὁ μὴ συγκομισθείς, ὁ ἀσύνακτος, ἀμάζευτος : Ξεν. ΚΠ 1,5,10 **καρπὸν ἀσυγκόμιστον, - αἱ ἐλαῖαι παραμένουσιν εἰσέτι ἀσυγκόμιστοι·** κ. περιληπτ. ἀσυγκόμιστος **ἐσοδεία·** ‖ συνεκδ. κ. μτφ. ἀσυγκόμιστος **πλοῦτος, - ἀσυγκόμιστοι γνώσεις.**

ἀσύγκοπος-ον νεώτ. ἐπὶ λέξεων, ὁ μὴ πάσχων συγκοπήν, ὁ μὴ συγκοπτόμενος.

ἀσυγκρατησία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυγκρατήτου, τὸ μὴ δύνασθαι ἐπέχειν, συγκρατεῖν ἑαυτόν.

ἀσυγκράτητα ἐπίρρ.δημ. ἀκρατήτως, ἀκατασχέτως, ἀνεπισχέτως, ἀκαθέκτως· πρβλ. ἀσυγκράτητος.

ἀσυγκράτητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγκρατούμενος ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ ὑπὸ ἄλλου, ὁ ἀκράτητος, ἀκατάσχετος, ἀκάθεκτος, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ βασταχθῇ, ποὺ δὲ βαστιέται : **ἀσυγκράτητος στρατός - χαρὰ - ὁρμὴ - θυμός, - ἀσυγκράτητο γέλιο - κλάμα.**

ἀσυγκρατήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἀκρατήτως, ἀκατασχέτως· πρβλ. ἀσυγκράτητος.

ἀσύγκρατος-ον μτγν. ὁ ἀσυγκέραστος, ἀσυνάρμοστος, ἀσυμβίβαστος, ἀσύμφωνος : Πλούτ.'Ηθ. 418 D **οὐδεὶς μὲν τῶν βεβήλων καὶ ἀμυήτων καὶ θεῶν δόξας ἀσυγκράτους ἡμῖν ἐχόντων πάρεστιν,** Νικόμ.'Αρμ.25 C **διάφωνοι** (φθόγγοι) **ὅταν. . ἀσύγκρατος ἡ ἐξ ἀμφοτέρων φωνὴ ἀκούηται.**

ἀσύγκριτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συγκρίσεως πρὸς ἕτερον, χωρὶς νὰ γίνεται ἢ χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ σύγκρισις· πρβλ. ἀσύγκριτος.

ἀσύγκριτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγκρινόμενος πρὸς ἕτερον, ὁ μὴ δεκτικὸς συγκρίσεως, ὁθ. ὁ ἀνόμοιος : ΑΠ 5,64 **ἀετὸς ὁ Ζεὺς ἦλθεν ἐπ' ἀντίθεον Γανυμήδην· κύκνος ἐπὶ ξανθὴν μητέρα τὴν 'Ελένης. οὕτως ἀμφότερ' ἐστὶν ἀσύγκριτα,** Φιλόδ.Θε.α',1) **ἀσύγκριτος ἄνθρωπος ἀλόγῳ ζῴῳ·** 2) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἕνεκα τῆς ὑπεροχῆς, τῆς ἐξαιρετικότητος αὐτοῦ μὴ δυνάμενος νὰ συγκριθῇ πρὸς ἕτερον, ἀπαράμιλλος, ἀπαράβλητος, ἔξοχος : Φίλ.1,578 **ἀσύγκριτος θεός,** Πλούτ.Δίων 47 **τὴν ἄλλην ἅπασαν ἀρετὴν ἀσύγκριτον ἔχοντι,** Μηναῖ.5,14 Θεοτοκί. **τὸν πάντων βασιλέα, τὸν ἀγαθότητι ἀσύγκριτον·** 3) ὁ ἐναντίος : Πλούτ.'Ηθ.134 D **σκαμμωνίαν καὶ δυνάμεις ἄλλας ἀσυγκρίτους.**

ἀσυγκρίτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἄνευ συγκρίσεως, χωρὶς νὰ γίνεται σύγκρισις : 'Απολλ.'Επίρρ. 635,16 **ὑποκοριστικὸν δέ ἐστι τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου δηλοῦν ἀσυγκρίτως·** 2) χωρὶς νὰ δύναται νὰ γίνῃ σύγκρισις, ὑπερτέρως, ἀπαραβλήτως : 'Επιγρ. **κοσμήσαντα τὴν πατρίδα ἀσυγκρίτως,** Τζέτζ.'Επιστ.38,32,15 **οἰκτιρμονέστερος ἀσυγκρίτως, - ἀσυγκρίτως πολυαριθμότεροι.**

ἀσυγκρότητα ἐπίρρ. ἄνευ συγκροτήσεως, ἀσυγκροτήτως βλ.λ.

ἀσυγκρότητος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξυγκρότητος** ὁ μὴ συγκεκροτημένος, μὴ κατηρτισμένος, μὴ ἠσκημένος, ἀγύμναστος : Θουκ.8,95 **ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι,** Τζέτζ.'Αλλ.'Ομ.16,391 **ἀσυγκρότητοι πρὸς μάχην ἦσαν·** 2) ἐπὶ ὕφους, τὸ μὴ συναφὲς καὶ πυκνόν, ἀλλὰ χαλαρὸν καὶ ἀσυνάρτητον· 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ὀργανώσεως ἢ ὁμάδος, ὁ μὴ συγκεκροτημένος εἰς κεκανονισμένον τι σύνολον, ὁ ἀκατάρτιστος, ἀσυνάρμοστος, ἀσυνάρτητος : **ἀσυγκρότητος διοίκησις - ὑπηρεσία - στόλος, - ἀσυγκρότητη συμμορία - ἐπιχείρηση·** 4) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων πλήρη καὶ ἀρτίαν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν, ὁ ἀνεπαρκῆ, ἀτελῆ μόρφωσιν ἔχων.

ἀσυγκροτήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ τῆς δεούσης συγκροτήσεως· πρβλ. ἀσυγκρότητος· 2) ἀμελῶς : Πολυδ.1,159.

ἀσύγκρουστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συγκρούσεως.

ἀσύγκρουστος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγκρουόμενος : Μιχ.Ψελλ.Σύν.Ρητ.1182 **συνθήκη ἡ ἀσύγκρουστος·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγκρουσθείς, μὴ ἐλθὼν εἰς σύγκρουσιν μετ' ἄλλου τινός : **οἱ ἀντίπαλοι στρατοὶ ἔμειναν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀσύγκρουσται·** 3) κ. μτφ. ὁ μὴ εὑρισκόμενος εἰς σύγκρουσιν, ῥῆξιν ἢ ἀντίθεσιν πρὸς ἕτερόν τινα : **ἀσύγκρουστα συμφέροντα, - ἀσύγκρουστοι ἐπιδιώξεις.**

ἀσύγκτητος-ον μτγν. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κτηθῇ, ὁ μὴ εὔκτητος, ὁ ἀναπόκτητος : Σεκοῦνδ.Γνῶμ.14 **κάλλος ἀσύγκτητον πρᾶγμα.**

ἀσυγνέφιαστα ἐπίρρ. δημ.κ.**ἀσυννέφιαστα** βλ.λ.

ἀσυγνέφιαστος-η-ο δημ. κ. **ἀσυννέφιαστος** βλ.λ. : Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας 11,17 **λάμπουνε τ' ἀσυγνέφιαστα τὰ οὐράνια σὰν ζαφείρια.**

ἀσυγυρισιά (ἡ) δημ. κ. **-ριστιά** ἡ ἔλλειψις τοῦ πρέποντος ἢ συνήθους εὐτρεπισμοῦ, τακτοποιήσεως, ἀτημελησία, ἀκαταστασία.

ἀσυγύριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τοῦ πρέποντος ἢ τοῦ συνήθους εὐτρεπισμοῦ, ἀτακτοποίητα, ἀκατάστατα : **ἦρθανε νωρὶς κι εἴχαμε ἀσυγύριστα.**

ἀσυγύριστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἀνακεκινημένος, ὁ ἀνάδευτος, ἀνακάτευτος : **τὸ ἀραποσίτι ἄμα τὸ ἀφήσῃς ἀσυγύριστο μουχλιάζει·** 2) ὁ μὴ τακτοποιημένος, μὴ εὐτρεπισμένος, ἀτημέλητος, ἀσυσκεύαστος, ἀκατάστατος, ἀσυμμάζευτος, ποὺ δὲν εἶναι συγυρισμένος βλ.λ. : **ἀσυγύριστο σπίτι - μαγαζί - δωμάτιο - περιβόλι, - ἀσυγύριστα κρεβάτια - κουζινικά·** ‖ κ. ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ ἢ πρὸς τὸν τοῦ οἴκου εὐτρεπισμόν : **ὅ τι μετακομίσαμε καὶ μᾶς βρίσκεις ἀσυγύριστους, - βγαίνει στὸ δρόμο καὶ φωνίζει ἀσυγύριστη, - στέρνει στὸ σχολειὸ τὰ παιδιά της ἀσυγύριστα·** 3) μτφ. ὁ μὴ δριμέως ἐπιπληχθεὶς ἢ ὑβρισθείς, ποὺ δὲν τὸν συγύρισαν βλ.λ. ἐν τῇ αὐτῇ μτφ. σημ. : **ἔννοιά σου καὶ δὲν σοῦ τὸν ἀφησ' ἀσυγύριστο·** 4) ὁμ. μτφ. ὁ μὴ συγχρωτισθεὶς πρὸς τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, ὁ μὴ γνωρίζων ἐξ ἀνατροφῆς ἢ πείρας τὰς κοινωνικὰς συνηθείας καὶ τὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τρόπον τοῦ φέρεσθαι· συγγ. ἀνέβγαλτος, ἄμαθος, ἀξεσκόλιστος.

ἀσύγχριστος-ον μτγν. ὁ μὴ πρός τινα πρᾶξιν, ἐνέργειαν ἐπιχρισθεὶς δι' ἀλοιφῆς : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ. 10,13,20 **ἐνίους δὲ ἀσυγχρίστους λούομεν.**

ἀσύγχρονα ἐπίρρ. δημ. οὐχὶ συγχρόνως.

ἀσυγχρονισμός (ὁ) νεώτ. τὸ μὴ ἐν συνδυασμῷ, συναπτῶς ἐπισκοπεῖν, ἐξετάζειν, ἀναφέρειν δύο ἢ πλείονα πρόσ. ἢ γεγονότα συγχρόνως ὑπάρξαντα ἢ γενόμενα : **ὁ ἀσυγχρονισμὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐθνῶν παρέχει σαφήνειαν τῶν καθ' ἕκαστα, ἀλλὰ δὲν δίδει ὁλοκληρωτικὴν ἀντίληψιν τοῦ πολιτισμοῦ ἑκάστης ἐποχῆς**· 2) ὡς ἰδιότης προσ. ἡ ἔλλειψις συγχρονισμοῦ, ἤτοι προσαρμογῆς πρὸς τὰς ἰδέας, τὰς ἠθικὰς ἀντιλήψεις, τὰς κοινωνικὰς συνθήκας τῶν συγχρόνων, ἡ πνευματικὴ ἢ ἠθικὴ ἀσυμφωνία πρὸς τὰ τοῦ παρόντος καιροῦ, τὸ ἀσυνάρμοστον τοῦ ἀτόμου πρὸς τὸ λεγόμενον πνεῦμα τῆς ἐποχῆς· 3) ἐπιρρ. σημ. ἐν φρ. **κατ' ἀσυγχρονισμὸν ἢ δι' ἀσυγχρονισμοῦ** ἐν τῷ περιγράφειν, χαρακτηρίζειν, κρίνειν πρόσωπον ἢ συμβὰν ἀσχέτως πρὸς τὰς συνθήκας, πίστεις, περιστάσεις, δοξασίας τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὑπῆρξεν ἢ ἐγένετο : **ὁ Μᾶρκος Αὐρήλιος κατ' ἀσυγχρονισμὸν κρινόμενος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐγκληματίας ὡς διώκτης τοῦ χριστιανισμοῦ**· 4) **ἀσυγχρονισμὸς ἐνεργείας ἢ ἐνεργειῶν** ἢ κ. ἁπλῶς **ἀσυγχρονισμός** ἡ ἀδυναμία ἢ ἀποτυχία τῆς ταυτοχρόνου ἐκδηλώσεως ἢ τοῦ ταυτοχρόνου ἀποτελέσματος δύο ἢ πλειόνων συναπτῶς καὶ ἐν συσχετίσει γενομένων ἐνεργειῶν : **ἀσυγχρονισμὸς στρατιωτικῶν προελάσεων, - ἀσυγχρονισμὸς ἐνεργείας δύο πειραμάτων φυσικῆς.**

ἀσυγχρόνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συγχρονισμοῦ, ἄνευ ταυτοχρόνου ἐκδηλώσεως ἐνεργειῶν ἢ φαινομένων : **ἀσυγχρόνιστα πυροβολοῦν οἱ στρατιῶτες**· 2) κατ' ἀσυγχρονισμὸν βλ.λ.|| ἤτοι ἄνευ συσχετίσεως, συναφείας, συνδυασμοῦ τῶν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ὑπαρξάντων ἢ γενομένων : **ἂς πάρουμε τὸ Ρήγα καὶ τὸν Καποδίστρια ξέχωρα κι ἀσυγχρόνιστα**· 3) ὁμ. ἐπὶ προσ. ἢ γεγονότος, ἄνευ συσχετίσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ὑπαρξάντων ἢ γενομένων· 4) ἄνευ συγχρονισμοῦ, ἤτοι ἄνευ προσαρμογῆς πρὸς τὰς ἰδέας, τὰς ἀντιλήψεις, τὰ ἤθη κττ. τῆς συγχρόνου ἐποχῆς : **ἀσυγχρόνιστη εἶναι ἡ καλογερικὴ ζωή, - σκέφτεσαι ἀσυγχρόνιστα.**

ἀσυγχρόνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐνεργείας, ὁ μὴ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, μὴ συγχρόνως γινόμενος ἢ γενόμενος, ὁ μὴ συγχρονισθεὶς ἢ μὴ συγχρονιζόμενος : **ἀσυγχρόνιστοι κινήσεις γυμναζομένων, - ἀσυγχρόνιστος βηματισμός**· 2) ἐπὶ γεγονότων ἢ ἐνεργειῶν, αἱ μὴ γενόμεναι κατὰ τὸ ἐνιαίως λαμβανόμενον χρονικὸν διάστημα ἐν ᾧ ἔδει νὰ γίνωσιν ἐν συνδυασμῷ ἢ ἀλληλουχίᾳ : **αἱ ἀσυγχρόνιστοι κατὰ τόπους στάσεις εὐχερῶς κατεστάλησαν, - ἀσυγχρόνιστος ὑπῆρξεν ἡ δρᾶσις τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου**· 3) ἐπὶ ἱστορικῶς περιγραφομένων γεγονότων, ἐθνικῶν περιπετειῶν ἢ ἐκδηλώσεων κττ., ὁ μὴ ἐκτιθέμενος συναπτῶς καὶ ἐν συσχετίσει μετ' ἄλλων συμβάντων ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ : **ἡ στενὴ ἐπικοινωνία καὶ ἀλληλεπίδρασις τῶν λαῶν τῆς Δύσεως ἀποκλείει τὴν μονομερῆ καὶ ἀσυγχρόνιστον ἱστορίαν ἑνὸς νεωτέρου ἔθνους**· 4) μτφ. ὁ μὴ προσαρμοσθεὶς ἢ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὴν σύγχρονον κατάστασιν τοῦ πολιτισμοῦ, πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰ ἤθη τῆς ἐποχῆς του, ὅθ. κ. ὁ καθυστερημένος, ὁ ὀπισθοδρομικός, ὁ ἀντιδραστικός : **ἀσυγχρόνιστος λαός - νομοθεσία - κλῆρος - ἐκπαίδευσις, - ἀσυγχρόνιστος ἄνθρωπος, - ἀσυγχρόνιστα ἔθιμα, - ἀσυγχρόνιστοι ἀντιλήψεις - ἰδέαι**· πρβλ. ἀσυγχρονισμὸς καὶ ἀσύγχρονος 2).

ἀσυγχρονίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συγχρονισμοῦ, κατὰ τρόπον ἀσυγχρόνιστον βλ.λ.1, 2) κ.3)· || κ. μτφ. ἄνευ προσαρμογῆς πρὸς τὴν σύγχρονον κατάστασιν, τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις ἢ τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, κατὰ τρόπον ἀσυγχρόνιστον βλ.λ.4).

ἀσύγχρονος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ σύγχρονος, ὁ μὴ συμβαίνων ἢ ὑπάρχων ἢ ὁ μὴ συμβὰς ἢ ὑπάρξας καθ' ὃν χρόνον ἕτερός τις, ὁ μὴ συμπίπτων χρονικῶς πρὸς ἕτερον : **ἀσύγχρονοι κινήσεις, - ἀσύγχρονος πρὸς τὴν ἐν Ἰταλίᾳ ἀκμὴν τῆς ζωγραφικῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐν Γαλλίᾳ, - γεγονότα λίαν ἀσύγχρονα**· 2) ἐπὶ προσ. ἢ ἰδεῶν, ὁ ἕνεκα ἀνωτερότητος ἐμφανιζόμενος ὡς προηγμένος πέρα τῆς συγχρόνου αὐτῷ πνευματικῆς καὶ γεν. κοινωνικῆς καταστάσεως, ὁ ἀνώτερος τῆς ἐποχῆς του : **ἀσύγχρονος ποιητής - φιλόσοφος, - ἡ Πολιτεία τοῦ Πλάτωνος συνολικῶς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀσύγχρονος, - ὁ Κοπέρνικος ὑπῆρξεν ἀσύγχρονος**· πρβλ. ἀσυγχρόνιστος 4) κ. σύγχρονος· 3) εἰδ. μηχανολ. **ἀσύγχρονος μηχανὴ** εἶδος ἠλεκτρικῶν μηχανῶν ἐναλλασσομένου ρεύματος δυναμένων νὰ λειτουργῶσιν ὡς γεννητριῶν ἢ ὡς κινητήρων.

ἀσυγχρόνως ἐπίρρ. νεώτ. οὐχὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὄχι σύγκαιρα.

ἀσυγχρώτιστος-ον νεώτ. ὁ μὴ συγχρωτιζόμενος, μὴ ἐρχόμενος εἰς ἐπαφὴν πρὸς ἄλλους, ὁ μὴ συνάπτων σχέσεις, ὁ ἀκοινώνητος, μονόχνοτος.

ἀσύγχυμος-ον μτγν. ὁ μὴ μετὰ χυμοῦ ἑνωθείς, ποὺ δὲν ἐμέλωσε, δὲν ἐψήθηκε καλά· Ὠρίων ἐν λ. χυλὸς « **τὸ μὲν γὰρ καλῶς ἑφθὸν σύγχυμον καλεῖται, τὸ δὲ ἀνέψητον ἀσύγχυμον** ».

ἀσυγχυσία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ μὴ συγχέειν τι ἢ τὸ μὴ συγχέεσθαί τι πρὸς ἕτερον, τὸ σαφῶς ἀπὸ ἄλλου χωρίζεσθαι· πρβλ. ἀσύγχυτος || κ. 2).

ἀσύγχυστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσύχιστα** κ. **-χυστα** βλ.λ. ἄνευ ταραχῆς ἢ ἐρεθισμοῦ ἐξ ὀργῆς ἢ ἐκ δυσαρεσκείας, χωρὶς σύγχυση βλ.λ.· 2) ἀσυγχύτως βλ.λ.||.

ἀσύγχυστος-η-ο |συγχύζομαι| κ. **ἀσύχιστος** κ. **-χυστος** ὁ μὴ ἐν ψυχικῇ ταραχῇ ἢ ἐν ἐρεθισμῷ διατελῶν ἐξ ὀργῆς ἢ δυσαρεσκείας, ποὺ δὲν συγχύστηκε : **προσπάθησα νὰ φανῶ ἀσύγχυστος, - μέρα δὲν τὸν ἀφήνουν ἀσύγχιστο**· 2) ὁ μὴ ἐπιρρεπὴς εἰς ταραχὴν ἐξ ὀργῆς ἢ δυσαρεσκείας ἢ θλίψεως, ὁ ἀποφεύγων τὸ ὀργίζεσθαι, τὸ ψυχικῶς ταράττεσθαι, ὁ ἀπαθὴς ἢ ὁ πρᾶος, ὁ φιλειρηνικός, ποὺ δὲ συγχύζεται ἢ ποὺ ἀποφεύγει τὴ σύγχυση : **εἶναι ἀσύγχυστος ἄνθρωπος, - καὶ ἡ μεγαλύτερη κακοτυχιὰ τὸν ἀφήνει ἀσύγχυστο**· 3) ἀσύγχυτος βλ.λ.||,2).

ἀσυγχύστως ἐπίρρ. νεώτ. χωρὶς σύγχυσιν, ἄνευ ταραχῆς, ψυχικοῦ ἐρεθισμοῦ· 2) ἀσυγχύτως βλ.λ.||.

ἀσύγχυτος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγκεχυμένος, ὁ σαφής, ὁ ἀπὸ ἄλλων εὐδιάκριτος : Δημόκρ.π.Πλούτ.Ἠθ.735 Β **ὅταν ἐνάρθρους καὶ ἀσυγχύτους φυλάττοντα προσμίξῃ τὰς εἰκόνας**, Φίλ.1,6,434 **ἀσύγχυτος ἐπίνοια, - ἀσύγχυτοι γνώσεις**· || κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς συγχύσεως, ἐσφαλμένης ταυτίσεως ἢ συσχετίσεως πρὸς ἕτερον : Μηναῖ.6,4,ᾠδ.5 **μονάδα ἄκτιστον ἐθεολόγησας ἐν τρισὶ χαρακτῆρσι, διαιρετήν, ἄτμητον, ἀσύγχυτον, - ἀσύγχυτοι θεωρίαι, - ἀσύγχυτα πράματα εἶναι τὸ μυαλό, ἡ μόρφωση καὶ οἱ ἀδυναμίες τοῦ κάθε μεγάλου ἀνθρώπου**· 2) κ. μσν. ὁ μὴ συναναμιχθείς, ἄμικτος, ἀμιγής : Ἀρρ. Ἐπίκτ.4,11,8 **μόνη γὰρ** (ἡ καθαρὰ ψυχή) **ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῖς ἀσύγχυτος καὶ ἀμόλυντος**· 3) νεώτ ὁ μὴ ὑποστὰς ψυχικὴν ταραχὴν ἐκ θυμοῦ, δυσαρεσκείας, θλίψεως, ὁ ἀσύγχυστος βλ.λ.

ἀσυγχύτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συγχύσεως, οὐχὶ συγκεχυμένως, διακεκριμένως : Ἀρρ. Ἐπίκτ.4,8,20 **πῶς τηρῶ τὰς σχέσεις τὰς φυσικὰς ἢ ἐπιθέτους, ὡς ἀσυγχύτως καὶ ἀπαραποδίστως**· 2) νεώτ. ἄνευ ψυχικῆς ταραχῆς, ἀσύχυστα βλ.λ.

ἀσυγχώνευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων συγχωνευθῆ μετ' ἄλλου τινός, ὁ μὴ ἀπαρτίσας μετ' αὐτοῦ ἀδιαίρετόν τι ὅλον : **τὰ ἐργατικὰ κόμματα παραμένουσιν ἀσυγχώνευτα.**

ἀσυγχωρησία (ἡ) νεώτ., δημ. **ἀσυχωρεσιά** τὸ μὴ

παρέχειν συγχώρησιν, συγγνώμην, ἄφεσιν, ἡ ἀνεπιείκεια, τὸ ἀδυσώπητον, ἡ ἀδιαλλαξία : ἡ ἀσυγχωρησία φανερώνει ἀδυναμίαν μᾶλλον ἢ δύναμιν χαρακτῆρος· 2) ἐπὶ πράξεως, τὸ ἀποκλείειν οἱανδήποτε συγχώρησιν ἢ ἐπιείκειαν, οἷον διὰ τὴν ἄκραν ἀνοσιότητα, στυγερότητα, ἀπανθρωπίαν κττ.: ἡ ἀσυγχωρησία τοῦ διὰ βασάνων φόνου.

ἀσυγχώρητα ἐπίρρ. μτγν. κ. δημ. κ. ἀσυχώρητα ἢ -ετα ἄνευ συγχωρήσεως, ἄνευ συγγνώμης : ἀσυγχώρητα δὲν μεταλαβαίνουν οἱ χριστιανοὶ (χωρὶς νὰ ζητήσωσι καὶ νὰ λάβωσι συγγνώμην παρ' ἀδικηθέντων)· 2) κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα συγχώρησιν, ἐπιείκειαν, ἀσυγγνώστως : Γρηγ.Ναζ. καὶ μὴ βουληθῶμεν ἰδεῖν ὀργιζόμενον ἀσυγχώρητα, - ἔφταιξε ἀσυγχώρητα· πρβλ. ἀσυχώρετα.

ἀσυγχώρητος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. κ. ἀσυχώρητος κ. -ετος-η-ο ὁ μὴ συγχωρούμενος, μὴ ἐπιτρεπόμενος, ὁ ἀπηγορευμένος: Διόδ.Σ1,78 ἀσυγχώρητον ἀκρασίαν, - ἀσυγχώρητος ἰσχυρισμός - παράβασις, - ἀσυγχώρητη ἐνέργεια· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συγχωρηθεὶς ἢ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ συγχωρήσῃ, ὁ ἀσύγγνωστος : Βασ.3,613 B ἀσυγχώρητος ἁμαρτία, - ἀσυγχώρητος ἀμέλεια - ἐπιείκεια, - ἀσυγχώρητη προσβολή - προδοσιά· 3) ἐνεργ. ὁ μὴ συγχωρῶν, ὁ σκληρός, ἀνελεήμων : Ἐφρ.Σύρ. 3,227 εἰσὶν ὑπουργοὶ ἀσυγχώρητοι.

ἀσυγχωρήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συγχωρήσεως, ἄνευ συγγνώμης· ‖ κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα τὴν συγχώρησιν, ἀσυγγνώστως· πρβλ. ἀσυγχώρητος, ἀσυγχώρητα.

ἀσυδοσία (ἡ) νεώτ., δημ. κ. -δοσιά ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς συνεισφορᾶς, ἡ ἀτέλεια, τὸ ἀφορολόγητον : οἱ ἐπιτήδειοι ἔχουν ἀσυδοσίαν φορολογικήν· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ ἀπεριόριστος καὶ ἀνεξέλεγκτος ἐλευθερία εἰς τὸ πράττειν ἢ λέγειν : ἔχει ἀσυδοσίαν γλώσσης.

ἀσύδοτα ἐπίρρ. δημ. μετ' ἀσυδοσίας, ἄνευ περιορισμοῦ ἢ ἐλέγχου· πρβλ ἀσυδοσία, ἀσύδοτος.

ἀσύδοτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀσυδοσίαν, ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς συνεισφορᾶς, τῆς ἐκπληρώσεως τῶν φορολογικῶν του ὑποχρεώσεων, ὁ ἀφορολόγητος· 2) μτφ. ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς εὐθύνας, ὁ ἔχων ἀπεριόριστον καὶ ἀνεξέλεγκτον ἐλευθερίαν εἰς τὸ πράττειν ἢ λέγειν, οἷον ἕνεκα τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἰσχύος ἢ κοινωνικῆς πλημμελείας ἢ ἕνεκα πνευματικῆς αὐτοῦ ἀδυναμίας : οἱ κακοῦργοι ἤδη εἶναι ἀσύδοτοι, - ἡ ληστεία κατάντησε νὰ εἶναι ἀσύδοτη.

ἀσυδότως ἐπίρρ. νεώτ. μετ' ἀσυδοσίας, ἄνευ περιορισμοῦ ἢ ἐλέγχου : παρανομοῦσιν ἀσυδότως· πρβλ. ἀσύδοτος.

ἀσύζευκτος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συνεζευγμένος, ἀσύνδετος, ἀσυνδύαστος, ἀσυνάρμοστος· Σουΐδ. ἐν λ. ἀσυνδύαστος : ἀσύζευκτοι ἀντιλήψεις - ἐνέργειαι - προτάσεις· πρβλ. ἀσύζυγος· 2) νεώτ. ὁ μὴ ἀποτελῶν μετ' ἄλλου ζεῦγος, ὁ ἀταίριαστος, ἀζευγάρωτος· 3) νεώτ. κ. ὁ μὴ διὰ γάμου συνδεθεὶς πρός τινα, ὁ ἄγαμος.

ἀσυζεύκτως ἐπίρρ. ἄνευ συζεύξεως, ἀσυνδέτως, ἀζευγάριαστα· πρβλ. ἀσύζευκτος.

ἀσυζητησία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυζητήτου βλ. λ.

ἀσυζήτητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συζητήσεως, χωρὶς ἀντιλογίαν, ἀσυζητητὶ βλ.λ.

ἀσυζητητί ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συζητήσεως, λεπτομεροῦς διερευνήσεως· 2) ἄνευ ἀντιρρήσεως ἢ ἀμφιβολίας : ἐδέχθη ἀσυζητητὶ τοὺς ὅρους.

ἀσυζήτητος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων συζητηθῆ, περὶ οὗ δὲν ἐγένετο λεπτομερὴς ὑπὸ πολλῶν ἐξέτασις ἢ ἀπὸ κοινοῦ διερεύνησις, ἐφ' οὗ δὲν διετυπώθησαν ἀντιρρητικῶς, διὰ συζητήσεως, αἱ σκέψεις καὶ αἱ γνῶμαι πολλῶν : ἀσυζήτητος ἀκόμη εἶναι ἡ πρότασίς σου, - τὰ νομοσχέδια ψηφίζονται ὁλοένα ἀσυζήτητα· 2) εἰδ. νομ. τὸ θηλ. ἀσυζήτητος ἐπὶ διαφορᾶς ἀστικῆς φύσεως, ἡ εἰς τὸ ἐπὶ ταύτῳ πινάκιον ἐγγεγραμμένη καὶ μήπω εἰς τὴν προφορικὴν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διαδικασίαν ἀχθεῖσα ἢ ἐκφωνηθεῖσα : ἔμειναν πολλαὶ ὑποθέσεις ἀσυζήτητοι· 3) ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος συζήτησιν, περὶ οὗ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησίς τις ἢ ἀμφιβολία, ὁ ἀναντίρρητος : Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ. 1,60 ἄμαχον ἔχειν αὐτὸν τὴν ἔννομον δεσποτείαν καὶ ἀσυζήτητον· 4) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συζητηθῇ, ὁ κατ' ἀρχὴν ἀπορριπτέος : αἱ προτάσεις τῶν ἀντιπάλων μας ἦσαν ἀσυζήτητοι.

ἀσυζητήτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσυζήτητον, ἀσυζητητὶ βλ.λ..

ἀσυζυγής-οῦς-ές μτγν. ἀσύζευκτος, ἀσύνδετος, ἀνεξάρτητος : Γρηγ.Νύσσ.2,452 D ἀπόλυτόν τε καὶ ἀσυζυγῆ τὴν φωνὴν παρατίθεται.

ἀσύζυγος-ον μτγν. κ. μσν. ἀσύζευκτος, ἀσύνδετος, ἀνεξάρτητος : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.100,27 αἱ πλεῖους (τῶν ἀντωνυμιῶν) ἀσύζυγοι· 2) ὁ μοναδικός, ὁ μὴ μετ' ἄλλου συναπτὸς ἢ συναρμοστός : ἀσύζυγος αἰτία.

ἀσυζύγως ἐπίρρ. μτγν. ἀσυζεύκτως, ἀσυνάπτως, ἀσυνδέτως : Ἀρχιγέν.π.Γαλ.8,625,8 ἀσυζύγως κατ' εἶδος τάξεως ἐμνήσθη.

ἀσύζωος-ον μτγν. ὁ μὴ συζῶν μετ' ἄλλου ἢ μετ' ἄλλων : Διον.Ἀρεοπ.104.

ἄσυκος-ον μσν. ὁ μὴ ἔχων σῦκα : Τζέτζ.Ἐπιστ. 57,50,27 μὴ ἀποθάνοιμεν ἄμηλοί τε καὶ ἄσυκοι.

ἀσυκοφάντητα ἐπίρρ.δημ. ἀσυκοφαντήτως βλ.λ.

ἀσυκοφάντητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ καθ' οὗ δὲν ἐγένετο, δὲν ἐξηνέχθη συκοφαντία, ἤτοι ψευδὴς κατηγορία ἢ διαβολὴ ἢ δυσφήμησις : Αἰσχίν.3,216 ἵνα μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκοφάντητος παραλείπηται, Ἰώσ.Α1 1,26,2 ὥστε μηδὲ λαλιᾶς τινα τρόπον ἀσυκοφάντητον καταλελεῖφθαι, - κανένα δὲν ἄφησε ἀσυκοφάντητο(ν)· ‖ ὁ συκοφαντίας ἤτοι κακοπίστου ἐπικρίσεως ἢ διαβολῆς ἀπηλλαγμένος : Ὀνήσανδρ.Προοιμ.10 τὸν ἔπαινον ἀνεπίφθονον ἕξειν καὶ τὴν πίστιν ἀσυκοφάντητον· ‖ ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς συκοφαντίαν, ὁ ὑπὸ συκοφαντιῶν ἀπρόσβλητος : Σεκοῦνδ.Γνῶμ.10 πενία ἀσυκοφάντητον κτῆμα· ‖ δθ. ὁ ἄμεμπτος, ὁ ἄψογος : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.59 ἔπαινοι ἢ λόγοι περιεσκεμμένοι καὶ ἀσυκοφάντητοι· 2) δημ. κ. ἐνεργ. ὁ μὴ συκοφαντῶν, μὴ διαβάλλων : ὁλότελ' ἀσυκοφάντητος ἄνθρωπος.

ἀσυκοφαντήτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ συκοφαντίας, διαβολῆς, δυσφημήσεως : Πλούτ.Ἠθ.529 D ἡμῖν χρῆσθαι τοῖς ὀνόμασιν ἀσυκοφαντήτως.

ἀσυλαγώγητος-ον μσν. ὁ μὴ συλαγωγηθείς, μὴ λαφυραγωγηθείς, μὴ διαρπαγείς.

ἀσυλαῖος-α-ον μτγν. ἐπὶ θεοῦ, ὁ τὸ ἄσυλον προστατεύων : Πλούτ.Ρωμ.9 ἱερόν τι φύξιμον.. κατασκευάσαντες, ὃ θεοῦ ἀσυλαίου προσηγόρευον.

ἀσυλάρχης (ὁ) μτγν. ὁ ἄσυλος ἄρχων, ὁ ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος, οἷοι ἦσαν οἱ δήμαρχοι ἐν Ῥώμῃ : Διον.Ἁλ.7,45 (διόρθ. ἀντὶ ἀσύλου ἀρχῆς).

ἀσυλεί ἐπίρρ. ἐπιγρ. κ. μσν. κ. -λί κατ' ἀσυλίαν βλ.λ., ἀσφαλῶς, ἀπαραβιάστως : Ἐπιγρ. ἀσυλεὶ καὶ ἀσπονδεί, Θεόγνωστ.Καν.165,10.

ἀσύλητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄσυλος, ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος : Εὐρ.Ἑλ.449 ναυαγὸς ἥκω ξένος, ἀσύλητον γένος· 2) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συληθείς, μὴ διαρπαγείς, μὴ λεηλατηθείς, ὁ ἀδιάρπαστος : Δίων Κ 75,14 οὔτε ἔθνος, οὔτε πόλιν ἀσύλητον εἴασεν, - ἐλάχιστοι ἀρχαῖοι τάφοι διεσώθησαν ἀσύλητοι, - οἱ κλέφτες δὲν ἄφησαν ἐκκλησιὰ ἀσύλητη.

ἀσυλί ἐπίρρ. ἐπιγρ. κ. ἀσυλεὶ βλ. λ.

ἀσυλία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσύλου, τὸ νὰ εἶναί τις ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος, ἰδίᾳ τὸ ἀπαραβίαστον τοῦ ζητοῦντος ἀσφάλειαν καὶ προστασίαν ἱκέτου: Αἰσχ.'Ικ.610 **ἡμᾶς μετοικεῖν τῆσδε γῆς ἐλευθέρους κἀρρυσιάστους ξὺν τ' ἀσυλίᾳ βροτῶν·** || εἰδ. κ. νεώτ. ἡ παρεχομένη ἀσφάλεια εἰς ἐπισήμους ξένους οἷον εἰς πρέσβεις ἢ εἰς συμμετέχοντας εἰς ἀγῶνας : Διόδ.Σ'Εκλ.2, 631,28 **διὰ τὴν τῶν πρεσβευτῶν ἀσυλίαν,** Πλούτ. 'Αρατ.28 **τὴν ἀσυλίαν τῶν ἀγωνιστῶν·** 2) ἡ ἱερότης, ὁ ἱερὸς χαρακτήρ: Διον.'Αλ.Ρωμ.11,25 **ἀσυλία ἱερέως·** || ἡ ὡς προνόμιον παρεχομένη ἀσφάλεια ὑπό τινος πόλεως εἰς τοὺς εὐεργετήσαντας ταύτην: 'Επιγρ.Μεγάρων **εἶμεν δὲ αὐτῷ ἀτέλειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ κατὰ γᾶν καὶ κατὰ θάλασσαν·** || ἐπὶ τόπου, τὸ ἀσύλητον, τὸ ἀπαραβίαστον αὐτοῦ : Πλούτ.'Ηθ.828 D **ἀσυλίαν παρέχειν καὶ ἄδειαν ἀπὸ τῶν δανείων** (περὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς 'Αρτέμιδος), 'Επιγρ. **ἀσυλία πόλεως καὶ χώρας·** 3) μτγν. ἀπαλλαγὴ ἀπὸ φορολογίας· 4) νεώτ. γεν. ἡ ὑπὸ τῆς πολιτείας ὡς δικαίωμα παραχωρουμένη ἀσφάλεια προσώπου τινὸς ἢ τόπου· || εἰδ. **ἀσυλία τῆς κατοικίας** τὸ συνταγματικῶς ἠσφαλισμένον ἀπαραβίαστον τῆς κατοικίας τοῦ πολίτου· || **βουλευτικὴ ἀσυλία** τὸ δικαίωμα τῶν βουλευτῶν ἢ τῶν γερουσιαστῶν νὰ μὴ καταδιώκωνται ὑπὸ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἄνευ ἀδείας τῆς βουλῆς ἢ τῆς γερουσίας εἰ μὴ μόνον ἐπὶ αὐτοφώρων ἐγκλημάτων· || **διπλωματικὴ ἀσυλία** τὸ διοικητικῶς καὶ ἐν μέρει καὶ ποινικῶς ἀπρόσβλητον τῶν ξένων ἡγεμόνων καὶ διπλωματῶν ὡς καὶ τὸ ἀπαραβίαστον τῆς κατοικίας αὐτῶν· 5) εἰδ. διεθν. δίκ. ἡ ὑπό τινος κράτους παρεχομένη ἀσφάλεια ἢ ὑποστήριξις εἰς ξένους πολιτικοὺς φυγάδας ἢ καὶ κοινοὺς ἐγκληματίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται μετὰ τοῦ διώκοντος αὐτοὺς κράτους σύμβασις ἐκδόσεως βλ.λ.

ἀσυλλάβιστα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς νὰ συλλαβίζῃ τις : **τὸ παιδὶ διαβάζει πιὰ ἀσυλλάβιστα.**

ἀσυλλάβιστος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ κατὰ συλλαβὰς ἀναγινωσκόμενος ἢ ἀναγνωσθείς, ἐπὶ λέξεων ἢ φράσεων· || ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἀναγνωσθῇ κατὰ συλλαβάς.

ἀσυλλάλητος-ον ἐκκλ. ὁ μεθ' οὗ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συλλαλῇ, νὰ συνομιλῇ τις.

ἀσύλλεκτος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συλλεχθείς, ἀσυνάθροιστος : **πολλοὶ καρποὶ ἔμειναν ἀσύλλεκτοι·** || ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συλλεχθῇ.

ἀσύλληπτα ἐπίρρ. δημ. ἀσυλλήπτως βλ.λ.

ἀσύλληπτος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. -φτος ἐπὶ γυναικός, ἡ μὴ συλλαμβάνουσα ἐν γαστρί: 'Ησ. ἐν λ. **«ἄφορος»·** 2) ὁ ἐμποδίζων τὴν σύλληψιν, τὴν ἐγκυμοσύνην : 'Αέτ.16,17 **ἀσύλληπτον φάρμακον·** 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ συλλαμβανόμενος ἢ μὴ συλληφθείς: **οἱ καταχρασταὶ ἔμειναν ἀσύλληπτοι·** || νεώτ. κ. δημ. οὗ ἡ σύλληψις δὲν εἶναι δυνατή, ὁ ἄπιαστος : **αἱ λῃσταὶ ἤδη εἶναι ἀσύλληπτοι·** 4) νεώτ. μτφ. ὁ μὴ διὰ τῶν αἰσθήσεων ἢ τῆς διανοίας συλλαμβανόμενος, ἀκατάληπτος, ἀκατανόητος : **ἄγαλμα ἀσυλλήπτου κάλλους, - ἀσύλληπτος θεωρία.**

ἀσυλλήπτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀκαταλήπτως, ἀκατανοήτως· 2) νεώτ. ἐπὶ προσ. διωκομένου, κατὰ τρόπον ἀσύλληπτον βλ.λ.3).

ἀσυλληψία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ γυναικός, τὸ μὴ συλλαμβάνειν ἐν γαστρί, ἡ στείρωσις· 2) νεώτ. κ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυλλήπτου βλ.λ.3).

ἀσυλλογισιά (ἡ) δημ. ἡ ἀσυλλογιστία βλ.λ.

ἀσυλλόγιστα ἐπίρρ. δημ. ἀσυλλογίστως βλ.λ.

ἀσυλλογιστία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-σιά** κ. **-στιά** τὸ ἀσυλλόγιστον, ἡ ἀπερισκεψία : Ψ'Αλέξ. 'Αφρ.Σοφ.'Ελεγ.135,31.

ἀσυλλόγιστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐξαγόμενος δι' ὀρθοῦ συλλογισμοῦ, ὁ παράλογος : 'Αριστλ.Α 'Υστ.91 b,23 **ἀσυλλόγιστος χρῆσις,** Συνέσ.'Επιστ.154 **περὶ τῶν ἀσυλλογίστων συλλογισμῶν (τῶν ψευδῶν)·** 2) ὁ μὴ διὰ τοῦ λογισμοῦ εὑρισκόμενος, ὁ ἀλόγιστος, ἀνυπολόγιστος : 'Ιώσ.ΑΙ 4,7,1 **πλῆθος ἀσυλλόγιστον καὶ ἀριθμοῦ κρεῖττον·** 3) κ. νεώτ. ἐνεργ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συλλογίζεται ὀρθῶς, ὁ μὴ ὀρθῶς λογιζόμενος, ὁ παραλογιζόμενος: Μέν.768 **ἀσυλλόγιστόν ἐστιν ἡ πονηρία,** Πολύβ.12,3,2 **εἴποι τις ἄν.. γεγονέναι παιδαριώδη καὶ τελείως ἀσυλλόγιστον, - ἀσυλλόγιστος ἐπιχειρηματίας·** || ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπολογίσῃ τι, ὁ μὴ ὑπολογιστικός, ὁ ἀλογάριαστος : 'Ιώσ.ΑΙ 9,12,3 **ἀνόητος καὶ τοῦ συμφέροντος ἀσυλλόγιστος,** Πορφ.'Αποχ.1,7 **ἀσυλλόγιστος τοῦ χρησίμου·** 4) νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐνεργ. κ. ὁ ἄκριτος, ἀπερίσκεπτος, ἀστόχαστος : **νέος ἀσυλλόγιστος ὅπως εἶναι, τὰ 'παιξε ὅσα δανείστηκε·** || κ. ἐπὶ πράξεως, ἡ ἄνευ περισκέψεως, ἡ ἐπιπολαίως γενομένη : **ἀσυλλόγιστη ἐνέργεια.**

ἀσυλλογίστως κ. νεώτ. ἀπερισκέπτως, ἀσυνέτως, ἀκρίτως, ἐπιπολαίως : 'Αριστλ.Α'Υστ.77 b,40 **ἀσ- λέγειν, - ἐνήργησεν ἀσυλλογίστως·** 2) μτγν. περίφρ. **ἀσυλλογίστως ἔχω** δὲν δύναμαι νὰ ὑπολογίσω : Πλούτ.Κάτσ.59 **οἱ μὲν ἄλλοι παντάπασι ταύτων ἀσυλλογίστως εἶχον.**

ἄσυλο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. τὸ οὐδ. τοῦ ἄσυλος βλ.λ.3),4) κ.5).

ἄσυλος-ον κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συληθείς, μὴ διαρπαγείς, ὁ ἀσύλητος, ἀβλαβής : Παρμ. 107 **ἐπεὶ πᾶν ἐστιν ἄσυλον·** 2) ὁ ὃν ἀπαγορεύεται νὰ συλήσῃ τις, νὰ διαρπάσῃ, ὅθ. ὁ ἀσφαλής, ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος, ἰδίᾳ ἐπὶ προσώπων ζητούντων προστασίαν καὶ ἀσφάλειαν : Εὐρ. Μήδ.728 **ἐάνπερ εἰς ἐμοὺς ἔλθῃς δόμους, μενεῖς ἄσυλος,** Πλάτ.Νόμ.866 D **εἰς τὴν ὑπερορίαν ἐκπεμπέτω ἄσυλον·** || ὁμ. ἐπὶ ἀρχῶν, ἰδίως τῶν δημάρχων ἐν Ρώμῃ : Διον.'Αλ.Ρωμ.7,45 **ὄνομα εὐπρεπὲς ἀσύλου ἀρχῆς,** Πλούτ.Τ Γράκχ.15 **ἔφη γὰρ ἱερὸν τὸν δήμαρχον εἶναι καὶ ἄσυλον·** || κ. μετὰ γεν. : Εὐρ.'Ελ.61 **ἄσυλος ἢ γάμων** (ἀπέλαυον ἀσυλίας, ἤμην ἀσφαλής, ἀνενόχλητος ἐν σχέσει πρὸς τὸν γάμον)· || κ. ἐπὶ τόπου, θεωρουμένου ἱεροῦ καὶ ἀπαραβιάστου, πρὸς καταφύγιον τῶν ζητούντων προστασίαν καὶ ἀσφάλειαν: Εὐρ.Μήδ.387 **τίς γῆν ἄσυλον καὶ δόμους ἐχεγγύους ξένος παρασχὼν ῥύσεται τοὐμὸν δέμας;,** Διόδ.Σ 4,62 **τέμενος ἄσυλον ἐποίησαν·** || γεν. ἰδίᾳ μτφ. ὁ ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος, σεβαστός : 'Επιγρ. **ἐν στήλαις ἀσύλοις ἐχάραξα ἱερὸν νόμον, - ἀσύλοις γράμμασιν, - νόμον τηρεῖν ἄσυλον,** Φιλόστρ.Βί.'Απολλ.4,16 **κόμην ἄσυλον φυλάξαι,** Πάπ. **τὴν προσευχὴν ἄσυλον,** Μιχ.'Ατταλ. ἐν Σάθ.1,61 **ἐν ἀσύλοις ταμείοις·** 3) ἐπιγρ. κ. νεώτ. **τὸ ἄσυλον** ὡς οὐσ. ἡ ἀσυλία, τὸ δικαίωμα τοῦ ἱεροῦ καὶ ἀπαραβιάστου τόπου τινὸς ἢ προσώπου : 'Επιγρ.Κρήτ. **οὓς ἀπεστείλατε πρεσβεύσοντας περὶ τὠσύλω·** 4) ὁμ. τὸ **ἄσυλο(ν)** ἐπιγρ., νεώτ. κ. δημ. ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος τόπος εἰς ὃν καταφεύγουσιν οἱ καταδιωκόμενοι πρὸς ἀσφάλειαν καὶ προστασίαν· || νεώτ. κ.δημ. γεν. τὸ καταφύγιον : Σύνταγμ. 'Ελλ.Δημοκρ.ἄρθρ.15 **τὸ ἄσυλον τῆς κατοικίας εἶναι ἀπαραβίαστον, - ἡ ἀστυνομία παρεβίασε τὸ οἰκογενειακόν του ἄσυλον·** || ὁμ. μτφ. προστασία, ὑποστήριξις, περίθαλψις : **εὗρηκε ἄσυλον εἰς τοὺς συγγενεῖς του·** 5) εἰδ. **ἄσυλον** (τὸ) φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα πρὸς παροχὴν προστασίας καὶ περιθάλψεως εἰς πρόσωπα ἔχοντα ἀνάγκην εἰδικῆς βοηθείας οἷον εἰς ἀνικάνους πρὸς ἐργασίαν, ἀναπήρους, ἀσθενεῖς, γέροντας κττ. : **ἄσυλον ἀνιάτων - γερόντων - ἀστέγων.**

ἀσύλωτος-ον ἐπιγρ. κ. μτγν. ὁ ἀσύλητος, ἄσυλος βλ.λ., ἱερός, ἀπαραβίαστος : Ἐπίγρ. **ἀσύλωτος πύργος,** Ψ Ἰω.Χρυσ.10,891 Ε **πίστιν ἀσύλωταν·** 2) μτγν. ὁ γεγυμνωμένος : Καλλ.Ἄρτ.213 **ἀσύλωτοι δέ φιν ὦμοι δεξιτεροί.**

ἀσύμβαμα-ατος (τό) μτγν. ὡς ὅρος παρὰ στωϊκοῖς τὸ ἀ. παρασύμβαμα, ἤτοι τὸ οὐχὶ ἐκ τῶν κεφαλαιωδῶν, ἀλλὰ τὸ δευτερευούσης σημασίας συμβάν, ἀντίθ. σύμβαμα βλ.λ. : Πρισκιαν.18,1,4.

ἀσυμβασία (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυμβιβάστου βλ.λ., ἡ ἀνακολουθία, ἡ ἀτοπία : Ἰω.Χρυσ.5,740 **ἀναρμαστίαν καὶ ἀσυμβασίαν τῶν γεγραμμένων.**

ἀσύμβατος-ον κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **ἀξύμβατος,** ὁ μὴ συμβιβαζόμενος, ὁ ἀσυμβίβαστος, ἀδιάλλακτος, ὅθ. τὸ οὐδ. **ἀσύμβατον** ὡς οὐσ. τὸ μὴ συμβιβάζεσθαι : Θουκ.3,46 **ἡμῖν τε πῶς οὐ βλάβη δαπανᾶν καθημένοις διὰ τὸ ἀξύμβατον;,** Φίλ.1,223 **ἀσύμβατος ἐχθρός,** Τζέτζ.Ἐπιστ.17,19 **Κυκλώπων μισαλληλίαν καὶ τὸ ἀσύμβατον·** ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **ἀσύμβατα** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀδιαλλάκτως, ἀσυμβιβάστως, ἀσυμβάτως βλ.λ. : Φίλ.2,250 **ἀσύμβατα μνησικακοῦντες·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τραύματος, τὸ μὴ εὐκόλως ἐπουλούμενον, τὸ δυσκόλως θεραπευόμενον : Ἀρετ.97,36 **τὸ τρῶμα ἀξύμβατον ἐκ τῆς θλίψιος ἐόν·** 3) ὁ ἀπαράβλητος, ἀνόμοιος, ἀσύμφωνος, ἀνάρμοστος, ἀταίριαστος : Γαλ.5,540 **εἰς ἕτερα ἀσύμβατος·** ‖ νεώτ. φαρμ. **ἀσύμβατα φάρμακα** δύο ἢ πλείονα φάρμακα ὧν αἱ ἰδιότητης καὶ αἱ ἐνέργειαι δὲν συμβιβάζονται, εἶναι ἀντίθετοι· 4) νεώτ. μαθ. **ἀσύμβατοι εὐθεῖαι** αἱ μὴ κείμεναι ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου· 5) ἐνεργ. ὁ μὴ παρέχων σμμβιβαστικὸν ἀποτέλεσμα, ὁ μὴ καταλήγων εἰς συμφωνίαν : Πολύβ.15,9,1 **ἐχωρίσθησαν ἀξύμβατον ποιησάμενοι τὴν κοινολογίαν** (χωρὶς νὰ συμφωνήσουν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις)· 6) νεώτ. ὁ ἄνευ συμβάσεως ἢ ὁριστικῆς συμφωνίας, ὁ μὴ ἢ μήπω κυρωθεὶς διὰ συμβάσεως : **ἀσύμβατος διαπραγμάτευσις.**

ἀσυμβάτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀσυμβιβάστως, ἀδισλλάκτως· ‖ περίφρ. **ἀσυμβάτως ἔχω** δὲν δύναμαι νὰ συμβιβασθῶ : Πλούτ.Κικ.46 **Ἀντωνίου μὲν ἀσυμβάτως ἔχοντος,** Μάξ.Ὁμολ.2,65 B **πρὸς ἑαυτὸν ἀσυμβάτως ἔχειν·** 2) νεώτ. ἄνευ συμβάσεως ἢ συμφωνίας· πρβλ. ἀσύμβατος.

ἀσυμβιβασία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυμβιβάστου βλ.λ., τὸ εἶναί τι ἢ τινα ἀσυμβίβαστον.

ἀσυμβίβαστα ἐπίρρ. δημ. ἀσυμβιβάστως, ἄνευ συμφωνίας ἢ διαλλαγῆς δι' ἀμοιβαίων ὑποχωρήσεων, χωρὶς συμβιβασμό· ‖ οὐχὶ διὰ προσαρμογῆς τῆς ἑκατέρωθεν ἐνεργείας ἢ τῶν ἑκατέρωθεν ἀπόψεων, συμφερόντων κττ.

ἀσυμβίβαστος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμβιβαζόμενος, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ φέρῃ εἰς συμβιβασμόν, εἰς ἁρμονίαν, ὁ ἀσύμφωνος, ἀταίριαστος : Τζέτζ.Ἐξήγ.Ἰλ.3,19 **κἄνπερ ἀλληγορῇ ἀσυμβίβαστα, - ἀσυμβίβαστα συμφέροντα·** ‖ τὸ **ἀσυμβίβαστον** ὡς οὐσ. ἡ ἀσυμφωνία : **τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ χαρακτῆρος προσετέθη ὡς λόγος διαζυγίου·** ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ μὴ συνδιαλλασσόμενος, ὁ ἀδιάλλακτος, δύστροπος : **ἀσυμβίβαστος ἄνθρωπος·** 2) νεώτ. καὶ δημ. ὁ μὴ συμβιβασθείς : **στὸ ζήτημα μονάχα τοῦ σπιτιοῦ εἴμαστε ἀκόμα ἀσυμβίβαστοι.**

ἀσυμβιβάστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συμβιβασμοῦ, διαλλαγῆς δι' ἑκατέρωθεν ὑποχωρήσεως· ‖ οὐχὶ διὰ προσαρμογῆς τῆς ἑκατέρωθεν ἐνεργείας ἢ τῶν ἑκατέρωθεν ἀπόψεων, συμφερόντων κττ.

ἀσυμβίωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμβιῶν ἢ μὴ δυνάμενος νὰ συμβιώσῃ μετ' ἄλλου ἢ μετ' ἄλλων : **τὰ μονήρη ζῷα εἶναι ἀσυμβίωτα, - ἕνεκα τῆς ἰδιοτροπίας του ἔγινε ἀσυμβίωτος.**

ἀσύμβλητος-ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. **ἀξύμβλητος** ὁ μὴ δεκτικὸς συμβολῆς, παραβολῆς, συγκρίσεως, ὁ ἀπαράβλητος, ἀσύγκριτος, ἀνόμοιος, ἄνισος : Ἀριστλ.Μεταφ.1080 b, 9 **πλὴν τοῦ πάσας τὰς μονάδας εἶναι ἀσυμβλήτους·** ‖ — τινὶ ἢ **πρός τι** ἀσυγκρίτως ὑπέρτερος : Ἐπικ.Ἐπιστ.1,31 U· 2) ἄμετρος, ἀμέτρητος : Θέων Σμ.73 H· ‖ ἀπροσδιόριστος : Γαλ.18(1)773 **ἀσύμβλητον μῆκος·** 3) ἐπὶ μέτρων κ. σταθμῶν, ὁ μὴ παραβληθεὶς πρὸς τὸ ἐπίσημον, τὸ πρότυπον βάρος ἢ μέτρον, ὁ ἀσύμφωνος πρὸς τοῦτο, ὁ λιποβαρής : Ἐπιγρ. **ὅπως μηδεὶς τῶν πωλούντων τι ἢ ὠνουμένων ἀσυμβλήτῳ μέτρῳ ἢ σταθμῷ χρῆται, ἀλλὰ δικαίοις·** 4) ὃν δὲν δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ, νὰ ἐννοήσῃ, ὁ ἀκατάληπτος, ἀκατανόητος : Σοφ.Τρ.694 **δέρκομαι φάτιν ἄφραστον, ἀξύμβλητον ἀνθρώπῳ μαθεῖν·** 5) ἀκοινώνητος· Εὐστ.Ὀδ.1405 « ᾧ οὐκ ἔστιν ἀπαντῆσαι » : Σοφ.άπ.387 **ἄπλατον ἀξύμβλητον·** 6) νεώτ. ὁ μὴ συμβληθεὶς πρός τινα, ὁ μὴ συνάψας συμβόλαιον ἢ σύμβασιν.

ἀσύμβολος-ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ συμβολῆς, ἄνευ συνεισφορᾶς γινόμενος, ἐπὶ δείπνου, τὸ εἰς ὃ οὐδεὶς τῶν δειπνούντων προσφέρει ἔρανον, χωρὶς ρεφενέ : Ἄλεξ.257,2 **δεῖπνον ἀσύμβολον,** Τιμοκλ.8.10 **χαίρουσι δείπνων ἡδοναῖς ἀσυμβόλοις·** 2) ἐπὶ προσ. ὁ μὴ συμβάλλων, μὴ συνεισφέρων εἰς τὸ δεῖπνον τὸ ποσόν, τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτόν, ποὺ δὲ δίνει τὸ ρεφενέ του : Αἰσχίν.1,75 **ὅταν μειράκιον.. πολυτελῆ δεῖπνα δειπνῇ ἀσύμβολον,** Δρόμων 1,2 **ὑπερησχυνόμην μέλλων ἀσύμβολος πάλιν δειπνεῖν·** ‖ ὅθ. ὁ παράσιτος : Δίφιλ. π.Ἀθην.1,B **ἀνήρ, ὅστις εὖ βίον κεκτημένος μὴ τοὐλάχιστον τρεῖς ἀσυμβόλους τρέφῃ, ὄλοιτο·** ‖ ὁ κατὰ προνόμιον σιτούμενος δωρεάν : Ἐπιγρ. **ἔστω δὲ ἀσύνβολος καὶ ἀλειτούργητος ἐν ταῖς γινομέναις συνόδοις πάσαις·** 3) γεν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συμβάλλων, ὁ μὴ συντελῶν εἴς τι, ἄχρηστος, ἀνωφελής· Εὐστ.Ὀδ.Σ 1405 « ὁ ἀσυντελὴς ἐκ τοῦ συμβάλλεσθαι τὰ εἰς ὠφέλειαν » : Λουκ.Ρητ.Διδ.26 **παύσομαι τῇ ῥητορικῇ ἐπιπολάζων, ἀσύμβολος ὢν πρὸς αὐτὴν τὰ ὑμέτερα, - ἡ δρᾶσίς του δὲν ὑπῆρξεν ἀσύμβολος εἰς τὴν νίκην·** 4) ἀκοινώνητος, μονήρης : Πλούτ.Ἠθ.957 A **ἀσύμβολος βίος·** 5) Εὐστ.Ὀδ.Σ 1405 « ἀνὴρ ἀξύμβολος παρὰ τῷ Ἀφροδισιεῖ Ἀλεξάνδρῳ, οἱονεὶ ὁ δυσοιώνιστος καὶ ἀπαίσιος »· 6) δυσνόητος, ἀκατανόητος : Πολυδ.5,150· 7) ἐπὶ ἐπιστήμης ἢ λόγου, ὁ ἐν ᾧ δὲν γίνεται χρῆσις παραστάσεων, ἐκφράσεων ἐκφερομένων διὰ συμβόλων βλ.λ. : **οὐδεμία ἀφῃρημένη ἐπιστήμη εἶναι ἀσύμβολος.**

ἀσυμβολῶ-έω μτγν. εἶμαι ἀσύμβολος βλ.λ., δὲν παρέχω συμβολήν, οὐδὲν συνεισφέρω : Ἀχιλλ.Τάτ.8,17 **ἵνα μὴ ἀσυμβολήσω μυθολογίας παντάπασι·** (διορθ. ἀσύμβολος ὦ).

ἀσυμβόλως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ συμβολῆς, χωρὶς εἰσφοράν : Ἀθην.4,12 F **ἀσυμβόλως δειπνεῖν.**

ἀσυμβούλευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συμβουλῆς, χωρὶς νὰ ζητηθῇ ἢ χωρὶς νὰ δοθῇ συμβουλή : **ἀσυμβούλευτα μπαίνει σὲ δουλιὲς ποὺ δὲν ξέρει.**

ἀσυμβούλευτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμβουλευόμενος, ὁ ἐνεργῶν ἄνευ συμβουλῆς : Βασ.1,452B **ἀσυμβούλευτος ἄνθρωπος πλοῖόν ἐστιν ἀκυβέρνητον·** 2) δημ. κ. ὁ μὴ συμβουλὰς δεχόμενος : **ξεροκέφαλος καὶ ἀσυμβούλευτος ἄνθρωπος·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πράξεων, ὁ ἄνευ συμβουλῆς γινόμενος : **ἀσυμβούλευτη ἐνέργεια.**

ἀσυμβουλεύτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συμβουλῶν ἢ συμβούλου : **ἀσυμβουλεύτως κυβερνᾷ.**

ἀσύμβουλος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ μὴ λαβὼν συμβουλήν, ὁ ἐνεργῶν ἢ ἐνεργήσας ἄνευ συμβουλῆς ἄλλων, αὐτογνωμόνως, ἐπιπολαίως, ὅθ. κ. ὁ ἀπερίσκεπτος : Πολυδ.1,151, Walz.Ρητ.1,576,5 **ὡς ἀγριός τις ὠνειδιζόμην καὶ ἀσύμβουλος ἄνθρωπος.**

ἀσυμβούλως ἐπίρρ. μσν. ἄνευ συμβουλῆς, ὀπερισκέπτως : Μιχ.᾿Ατταλ.8,3 **ἀσυμβούλως καὶ δυσκλεῶς πεπραγμένα.**

ἀσυμμάζευτα ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ἄνευ συναγωγῆς, συναθροίσεως, συγκομίσεως ἐπὶ τὸ αὐτό, χωρὶς συμμάζεμα ἢ συμμάζω(γ)μα, ἄ. κ. ἀσυμμάζω(χ)τα βλ.λ.· || εἰδ. ἐπὶ καρπῶν, φυτῶν καὶ ἰδίως δένδρων, ἄνευ περισυλλογῆς, συγκομιδῆς· 2) ἐπὶ πραγμ., οἷον ἐπίπλων, σκευῶν, βιβλίων, ἄνευ τακτοποιήσεως, διευθετήσεως, εὐτρεπισμοῦ, ἀσυγύριστα· || συνεκδ. κ. ἐπὶ ἐνεργειῶν κ. ἰδίως ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν συναφῶν πρὸς ταύτας μέσων, ἄνευ συγκεντρώσεως, τακτοποιήσεως· 3) μτφ. ἐπὶ προσ. ἄνευ συγκρατήσεως, ἄνευ ἐγκρατείας, ἄνευ προσήκοντος περιορισμοῦ, ἀχαλινώτως· || ὁμ. κ. ἐπὶ πράξεων, ἀκαταστάτως ἢ ἀκρατῶς, ἀχαλινώτως· πρβλ. ἀσυμμάζευτος, ἀσυμμάζωχτος.

ἀσυμμάζευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ συναχθείς, μὴ συναθροισθείς, μὴ συγκομισθεὶς ἐπὶ τὸ αὐτό, ποὺ δὲν ἔχει συμμαζευθῆ ἢ συμμαζωχθῆ, ἄ. κ. ἀσυμμάζω(χ)τος βλ.λ. : **ἀσυμμάζευτα ὅπλα - ἐργαλεῖα, - ἀσυμμάζευτες κουβέρτες, - στέγνωσαν πολληώρα τὰ ροῦχα καὶ τὰ παράτησες ἀσυμμάζευτα·** || εἰδ. ἐπὶ καρπῶν, φυτῶν κ. ἰδίως δένδρων, ὁ μὴ συλλεχθείς, μὴ συγκομισθείς : **ἐλιὲς ἀσυμμάζευτες ἢ ἀσυμμάζωχτες, - ἔχω τὰ κεράσια ἀκόμη ἀσυμμάζευτα, - χαμομήλι ἀσυμμάζευτο·** πρβλ. ἀμάζωχτος· || εἰδ. ἐπὶ νήματος, σχοινίου, σύρματος κττ., ὁ μὴ συνειληθείς, ἀναπηνισθείς, τολυπευθείς, ποὺ δὲ μαζεύτηκε, δὲ γένηκε κουβάρι ἢ κούκλα : **μὴν ἀφήνῃς τὴν κλωστὴ ἀσυμμάζευτη, - σπάγ(γ)ος ἀσυμμάζευτος·** 2) ἐπὶ πραγμ. τακτοποιησίμων, οἷον ἐπίπλων, σκευῶν, βιβλίων, ἐγγράφων, ὁ μὴ τακτοποιηθείς, μὴ προσηκόντως διευθετηθείς, μὴ ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει κείμενος : **βιβλία - ἔπιπλα - κουζινικὰ - ροῦχα ἀσυμμάζευτα·** || κατ᾿ ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τοῦ περιέχοντος τὰ τοιαῦτα ταξιθετήσεως δεόμενα πράγματα, ὁ ἀκατάστατος, ὁ ἀνευπρέπιστος, ὁ ἀσυγύριστας βλ. λ. : **σπίτι - δωμάτια - κρεβάτι - γραφεῖο ἀσυμμάζευτο, - ἀποθήκη - κουζίνα ἀσυμμάζευτη, - ἀσυμμάζευτο νοικοκυριό·** || ὁμ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ εὐπαρουσίαστος, μὴ κατὰ τὴν περιβολήν, κατὰ τὴν ὅλην ἀμφίεσιν εὐπρεπής : **βγαίνει ἔξω ἀσυμμάζευτος·** 3) συνεκδ. ἐπὶ ἐνεργειῶν κ. ἰδίως ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν συναφῶν πρὸς ταύτας μέσων, ὁ ἀτακτοποίητος, ὁ ἀσυγκέντρωτος, ὅθ. κ. ὁ ἀδιοργάνωτος, ὁ ἀκατάστατος, ποὺ δὲν εἶναι συμμαζεμένος ἢ συμμαζωμένος, ἄ. ἀσυμμάζωτος : **ἀσυμμάζευτη κουβέντα** (ἡ ἄνευ εἱρμοῦ), - **ἀσυμμάζευτο γράφιμο** (ἡ ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ ἀκαταστασία, ἀρρυθμία λογικὴ ἢ φραστική), - **ἀσυμμάζευτα ἐμπόριο, - ἔχει τὶς δουλιές του ἀσυμμάζευτες·** 4) μτφ. ἐπὶ ζῴων, ὁ μὴ ἐγκλεισθείς, περιορισθεὶς εἰς τὸ προσῆκον μέρος : **κατσίκες - κόττες ἀσυμμάζευτες, - σκυλὶ ἀσυμμάζευτο·** 5) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐν ἐπιψόγοις ἀσυγκράτητος, ὁ μὴ ἰδίᾳ βουλήσει ἢ ἐξ ἀλλοτρίας ἐπιβολῆς περιοριζόμενος, ὁ ἀχαλίνωτος, ὅθ. κ. ὁ παράφορος, ὁ βίαιος, ὁ ἀσύνετος, ὁ ἀπερίσκεπτος, ὁ ἔκδοτος, ὁ ἔκλυτον βίον ζῶν, ποὺ δὲν εἶναι συμμαζε(υ)μένος : **ἀσυμμάζευτος γλεντζές, - ἀσυμμάζευτα ἀφήνει τὰ παιδιά του, - ἀσυμμάζευτος βλάστημος - βριστής,** φρ. **ἀσυμμάζευτη γλῶσσα** (ἡ τοῦ ἀμετροεποῦς, φέγοντος ἢ ὑβρίζοντος), - **ἀσυμμάζευτη γυναίκα·** || συναφῶς κ. ἐπὶ πράξεων ἐν ὁμ. σημ. : **ἀσυμμάζευτη σπατάλη, - ἀσυμμάζευτοι θυμοί·** || εἰδ. ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἠθικὴν τάξιν ἢ τὴν κοσμιότητα, ὁ μὴ συγκρατῶν ἑαυτὸν ἢ μὴ ὑπ᾿ ἄλλων συγκρατούμενος, ὁ ἀκρατής, ὁ εἰς πάθος τι ἢ εἰς ἀπρέπειάν τινα ἔκδοτος : **ἀσυμμάζευτος γυναικάς - μεθύστακας - χαρτοπαίχτης, - ἀσυμμάζευτες ἔχει τὶς κόρες της·** 6) ἐπὶ πλήθους προσ. ὁ μὴ συνελθών, συρρεύσας ἐπὶ τὸ αὐτό, μὴ συναθροισθείς : **ἀσυμμάζευτος ἀκόμα ὁ κόσμος γιὰ τὴ διαδήλωση, - ἀσυμμάζευτοι οἱ καλεσμένοι·** 7) ὁ ἀνεπίδεκτος συμμαζε(υ)μοῦ ἢ συμμαζωγμοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἀνωτ. σημ., ποὺ δὲν εἶναι μπορετὸ νὰ συμμαζευτῇ ἢ νὰ συμμαζωχτῇ· πρβλ. ἀσυμμάζωχτος, μαζεύω, συμμαζεύω, συμμαζώνω, συμμαζώχνω.

ἀσυμμάζωτα ἐπίρρ. δημ. ἀσυμμάζευτα βλ.λ.1) κ. ἀσυμμάζωχτα βλ.λ.

ἀσυμμάζωτος-η-ο δημ. ὁ ἀσυμμάζευτος βλ.λ. 1) κ. 5), ὁ ἀσυμμάζωχτος βλ.λ.1),2) κ. 3)· πρβλ. Καρ. "Ατακτ.Σημ. εἰς Πτωχοπρόδρ.Ι,172 σελ.175 κ. Κοντ. Φιλολ.Ποικ.ἐν ᾿Αθηνᾷ Ι,158.

ἀσυμμάζωχτος-η-ο δημ. ὁ ἀσυμμάζευτος βλ.λ.1), ὁ μὴ συναθροισθείς : **ἀσυμμάζωχτα ξύλα - βερεσέδια·** || ἰδίως ἐπὶ καρπῶν, ὁ μὴ συγκομισθεὶς ἐπὶ τὸ αὐτό : **ἔχω τὴ σταφίδα ἀσυμμάζωχτη, - τὶς ἐλιὲς ὅσες ἀπόμειναν ἀσυμμάζωχτες τὶς πῆρε ἡ νεραποντή·** 2) συνεκδ. ἐπὶ ἡμέρων ζῴων, ὁ μὴ ὁμαδὸν μετ᾿ ἄλλων συναγόμενος ἢ ἐν χώρῳ τινὶ συναθροιζόμενος, συγκλειόμενος : **μὴν πᾶς τὸ κατσάδι στὴ βοσκὴ ἀσυμμάζωχτο, γιατὶ θὰ σοῦ σκορπίσῃ στὸ δρόμο, - ἄφησα τὶς κάτες ἀποβραδὶς ἀσυμμάζωχτες καὶ μοῦ τὶς ἔκλεψαν·** 3) ὁ μὴ δεκτικὸς συναθροίσεως, συναγωγῆς, συγκομιδῆς, συσσωρεύσεως, συγκλεισμοῦ ἐν ἑνὶ χώρῳ· πρβλ. Κορ."Ατακτ.Σημ.εἰς Πτωχοπρόδρ.Ι,172 σελ.175.

ἀσύμμαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ συλλεχθείς, μὴ συγκομισθείς, ὁ μὴ συνηγμένος, ὁ ἀσυμμάζωχτος βλ. λ.1) : **ἔχομε ἀκόμα ἀσύμμαστο τὸ στάρι·** 2) ἐπὶ ἡμέρων ζῴων, ὁ μὴ μετ᾿ ἄλλων ὁμοῦ περιορισθεὶς ἔν τινι κλειστῷ χώρῳ, ἀσυμμάζωχτος βλ.λ.2) : **μὴν ἀφήνῃς τὴ νύχτα ἀσύμμαστα τὰ ζωντανά·** 3) ὁ μὴ δεκτικὸς συμμαζωγμοῦ ἐν ἀμφ. ταῖς ἀνωτ. σημ.· 4) κατ᾿ ἐπέκτ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ εἰς προσήκοντα περιορισμὸν ὑπείκων ἢ ὁ μὴ εἰς κανονικὸν βίον συμμορφούμενος : **ἀσύμμαστα παιδιά, - ἀσύμμαστοι εἶναι οἱ ἄντρες τους.**

ἀσύμμαχος-ον κ. νεώτ. ὁ ἄνευ συμμάχου ἢ συμμάχων : Εὐρ.᾿Αντιόπη ἀπ.16 **αἰμοῖ θανοῦμαι πρὸς δυοῖν ἀσύμμαχος, - κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1897 ἡ ῾Ελλὰς ἐπολέμησεν ἐντελῶς ἀσύμμαχος.**

ἀσυμμελής-οῦς-ές μσν. ὁ μὴ ἔχων τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀκέραια, ἄρτια : Τζέτζ.ἐξήγ.᾿Ιλ.113,8 **νῦν καὶ ἱεροποιοῦσι κολοβοὺς καὶ ἀσυμμελεῖς.**

ἀσύμμετρα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀσύμμετρον βλ.λ. 5).

ἀσυμμετρία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις συμμετρίας βλ.λ. : ᾿Αριστλ.Μεταφ.1061 b,1 **τὰς συμμετρίας καὶ ἀσυμμετρίας·** 2) ἡ ἔλλειψις ἀναλογίας, ἁρμονίας, ἡ δυσαναλογία : Πλάτ.Γοργ.525 A **ἀσυμμετρίας τε καὶ αἰσχρότητος γέμουσαν ψυχήν,** Θεόφρ.Φ.Αἰτ.Ι,Ι,3 **ἀσ- τοῦ θερμοῦ καὶ ὑγροῦ.**

ἀσυμμετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀσύμμετρος βλ.λ.

ἀσύμμετρος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξύμμετρος** ὁ μὴ ἔχων συμμετρίαν, ὁ μὴ διὰ κοινοῦ τινος μέτρου δυνάμενος νὰ μετρηθῇ : Πλάτ. Τίμ.87 D **ἀξύμμετρον ταῖς μεγίσταις συμμετρίαις,** ᾿Αριστλ.ΗΝ.1112 a, 23 **ἀσύμμετρος ἡ διάμετρος καὶ ἡ πλευρά·** 2) κ. νεώτ. ὁ δυσανάλογος : Ξεν. Κυν.2,7 **ἀσύμμετραι τὰ πάχη πρὸς τὰ μήκη·** || νεώτ. κ. μτφ. **ἀσύμμετροι δαπάναι·** || εἰδ. ὁ δυσαναλόγως μικρός : Δημήτρ.Λάκ.᾿Ηρακλ.1014, 67 F **ἀσύμμετρον ὑπόμνημα·** 3) ὁ ὑπέρμετρος, ὁ διὰ τὸ πλῆθος ἀμέτρητος : Πλάτ.Νόμ.918 B **οὐσίαν χρημάτων ἀσύμμετρον·** 4) μτφ. ἀνάρμοστος, ἀκατάλληλος : Πλούτ.Περ.19 **ἀσυμμέτρου πρὸς δημοκρατίαν·** 5) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ παρουσιάζων ἁρμονικὸν σύνολον, μὴ ἔχων συμμετρίαν βλ.λ. : **ἀσύμμετρον οἰκοδόμημα·** 6) νεώτ.

βοταν. **ἀσύμμετρα ἄνθη** τὰ μὴ παρουσιάζοντα συμμετρικὰ ἡμίση· 7) νεώτ. μαθ. ἀσύμμετρον **μέγεθος** τὸ μὴ ἔχον μέτρον κοινὸν πρὸς τὴν μονάδα ἢ τὰ κλάσματα ταύτης· **ἀσύμμετρος** ἀριθμός ὁ ἔχων ἄπειρα δεκαδικὰ ψηφία.

ἀσυμμέτρως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συμμετρίας, κατὰ τρόπον ἀσύμμετρον βλ.λ. : Συνέσ.166 Β **ἀσυμμέτρως ἔχουσι τῶν στέρνων.**

ἀσυμμιγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἀσύμμικτος : Κύριλλ. Ἀλ.5,525 Β **ἄκρατον καὶ ἀσυμμιγὲς τοῦ χείρονος.**

ἀσύμμικτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συμμιγνυόμενος, ὁ μὴ δεκτικὸς συμμίξεως : Διον.Ἀλ.Συνθ.22 **ἀσύμμικτα δὲ τῇ φύσει ταῦτα τὰ στοιχεῖα.**

ἀσυμμίκτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συμμίξεως.

ἀσυμμιξία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυμμίκτου βλ.λ. : Διον.Ἀρεοπ.Θε.Ὀνομ.4,7.

ἀσυμμνημόνευτος-ον μτγν. ὁ μὴ μετ' ἄλλων ὁμοῦ ὀναμνηστὸς ἢ ἀναμνηστέος : Διοσκ.1 Προοίμ.3.

ἀσύμμορφος-ον νεώτ. ὁ μὴ συμμορφούμενος· ‖ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συμμορφωθῇ.

ἀσυμμόρφωτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀσυμμόρφωτον.

ἀσυμμόρφωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμμορφωθεὶς ἢ μὴ συμμορφούμενος, ὁ μὴ προσαρμαζόμενος πρός τι τὸ σύνηθες ἢ κανονικὸν ἢ τὸ κοινῶς δεκτὸν ἢ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου τεθειμένον : **ἀσυμμόρφωτος πρὸς τὴν ἀστυναμικὴν διαταγὴν - πρὸς τὰς νέας κοινωνικὰς συνθήκας, - ἀσυμμόρφωτος μὲ τὴ νέα του κατάσταση - μὲ τὴ στρατιωτικὴ πειθαρχία**· 2) εἰδ. ὁ μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὰς συμβουλὰς εὐπρεπείας καὶ τάξεως κυρίως, ὁ μὴ ἀποβάλλων τὰ ἐλαττώματά του, ἀδιόρθωτος· 3) ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ δεκτικὸς συμμορφώσεως ἤτοι εὐπρεπείας, τακτοποιήσεως, ρυθμίσεως, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ συμμορφωθῇ βλ.λ. : ἀσυμμόρφωτος **στὸ ντύσιμό του, - ἀσυμμόρφωτο μαγαζί - σπίτι.**

ἀσυμμορφώτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσυμμόρφωτον βλ.λ.

ἀσυμπαγής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συμπεπηγώς, ὁ μὴ συμπαγής, ὁ μὴ σκληρός, ὁ χαλαρός : Λουκ.Ἀνάχ.24 **τὰ δὲ δὴ σώματα . τέλεαν** ἀσυμπαγῆ **ὄντα, - ἀσυμπαγεῖς ὗλαι.**

ἀσυμπάθεια (ἡ) μτγν. κ.νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις συμπαθείας : Ἰω.Χρυσ.1,308 Β **τὸ κατηγόρημα τὸ τῆς ἀσυμπαθείας**· ‖ νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυμπαθοῦς βλ.λ.1 κ.2), τοῦ ἀσύμπαθου.

ἀσυμπαθής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συμπαθῶν, ὁ μὴ ἔχων συμπάθειαν, ὁ μὴ συμπαθῶς πρός τινα ἢ πρός τι διακείμενος : Πλούτ.Κορ.21 **ἀσυμπαθὴς ἑαυτῷ μόνος,** Ἀρρ.Ἐπίκτ.2,9,21 **ἀσυμπαθεῖς πρὸς τὸν λόγον, - ἀσυμπαθὴς πρὸς τὰς δημοκρατικὰς ἀντιλήψεις**· 2) νεώτ. ὁ μὴ συμπαθούμενος, μὴ συμπαθητικός, ὁ ἀντιπαθητικός, ἀποκρουστικός : **ἀσυμπαθὴς φυσιογνωμία, - μοὶ εἶναι ἀσυμπαθής**· 3) μτγν. ἰατρ. ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς ἐγχείρησιν : Σωρ.2,60· 4) μτγν. ἀστρολ. ὡς ἐπίθετον ζῳδίων τινῶν, ὁ δυσμενής, ὁ ἐχθρικός : Κατάλ. Ἀστρ.Κωδ.1,135,13.

ἀσυμπάθητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συμπαθείας, ἄνευ οἴκτου, χωρὶς συμπόνια.

ἀσυμπάθητος (-η)-ο(ν) μτγν., μαν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμπαθῶν, ὁ μὴ αἰσθανόμενος συμπάθειαν, συμπόνια, ὁ ἀσυμπαθὴς βλ.λ.1) : Ἀν.Κρ.2,340· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμπαθούμενος, ὁ μὴ ἀγαπώμενος, ὁ ἀντιπαθητικός, ἀποκρουστικός, ποὺ δὲν ἔχει ἀπὸ ἄλλους συμπάθεια ἢ συμπάθειες : ἀσυμπάθητη **γυναίκα**· 3) ὁ μὴ συμπαθείας ἄξιος : **τέτοιοι τεμπέληδες εἶναι ἀσυμπάθητοι**· 4) δημ. ὁ μὴ συγχωρηθείς, ποὺ δὲν τὸν συμπαθήσανε, ὁ ἀσυγχώρητος, ἀσύγγνωστος· ‖ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συγχωρηθῇ : **ἀσυμπάθητο ἔγκλημα.**

ἀσυμπάθιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συγχωρήσεως, χωρὶς νὰ δοθῇ συγγνώμη, συμπάθειο : **δὲν τὴν ἔδιωξε, ἀλλὰ στερεμένα κι ἀσυμπάθιστα τὴν ἄφησε νὰ ζῇ στὸ σπίτι.**

ἀσυμπάθιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ τυχὼν συγγνώμης, ὁ μὴ συγχωρηθείς, ποὺ δὲν τοῦ δόθηκε συμπάθειο : **κλέφτης ἀσυμπάθιστος θὰ πάῃ νὰ ξανακλέψῃ**· 2) ὁ μὴ συγγνώμης, συγχωρήσεως ἄξιος : **φονιᾶς παιδιοῦ πάντ' ἀσυμπάθιστος**· πρβλ. συμπάθειο, συμπαθάω.

ἀσύμπαθος-η-ο δημ. ὁ μὴ συμπαθῶν, ἀσυμπόνετος, ἄστοργος : **ἀσύμπαθος στὶς δυστυχίες τοῦ κόσμου**· 2) ὁ μὴ συμπαθητικός, ὁ ἀποκρουστικός, ἀσυμπάθητος βλ.λ. : **ἀσύμπαθη γυναίκα.**

ἀσυμπαθῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συμπαθείας, ἀσυμπόνετα : Διαδ.Σ 13,111 **ἀλλ' ἀσυμπαθῶς τῶν ἠτυχηκότων,** Ἀθαν.2,452 Ε **ἀσυμπαθῶς καὶ ἀνελεημόνως**· 2) νεώτ. δυσμενῶς : **διάκειμαι ἀσυμπαθῶς πρὸς τοιαύτας πράξεις.**

ἀσυμπεθέρευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἀπωτέρου συγγενικοῦ ἐξ ἐπιγαμίας δεσμοῦ, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ συμπεθεριό· 2) ἀντὶ ἀσυμπεθέριαστα βλ.λ.

ἀσυμπεθέρευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ μετ' ἄλλου συγγενικῶς πως συνδεόμενος δι' ἐπιγαμίας, ποὺ δὲν ἔχει συμπεθεριὸ μὲ ἄλλον ἢ ἄλλους· 2) μτφ. ὁ δι' ὃν δὲν ἔγινεν εἴς τινα ὑπὸ τρίτου ἢ τρίτων πρότασις συνεργασίας αὐτοῦ, ὁ οὗ δὲν ἐπετεύχθη ἡ εἰς συνεργασίαν μετ' ἄλλου πρόσληψις τῇ μεσολαβήσει τρίτων· 3) ἀντὶ ἀσυμπεθέριαστος βλ.λ.· πρβλ. συμπεθεριό, συμπεθερεύω.

ἀσυμπεθέριαστα ἐπίρρ. δημ. κ. **-ρευτα** ἄνευ ἀπωτέρας συγγενείας, ἄνευ συνδέσεως δι' ἐπιγαμίας, χωρὶς συμπεθέριασμα· 2) μτφ. ἄνευ συνδυασμοῦ, ἄνευ συμπράξεως δύο ἢ πλειόνων πρὸς κοινὴν ἐνέργειαν τῇ μεσολαβήσει ἄλλων : **ἀσυμπεθέριαστα συνεννοήθηκαν μόνοι τους οἱ ὑποψήφιοι.**

ἀσυμπεθέριαστος-η-ο δημ. κ. **-ρευτος** ὁ μὴ δι' ἐπιγαμίας συνδεθείς, συγγενεύσας πρός τινα, ποὺ δὲν ἔχει συμπεθεριάσει· 2) μτφ. ὁ μὴ τῇ μεσολαβήσει τρίτων συμφωνήσας μετ' ἄλλου σύμπραξιν, συνεργασίαν πρὸς κοινήν τινα ἐπιδίωξιν· πρβλ. συμπεθεριό, συμπεθεριάζω, συμπεθέριασμα.

ἀσυμπέραντος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ συμπεραινόμενος, ὁ μὴ λογικῶς ἐξαγόμενος, ὁ ἄνευ λογικῆς ἀκολουθίας : Ἀριστλ.Φυσ.186 a, 25.

ἀσυμπέραστος (-η)-ο(ν) σχόλ., μσν., νεώτ., δημ. ὁ μὴ πέρας λαβών, μὴ εἰς πέρας ἀχθείς, ἀτελής, ἀτελείωτος : Σχόλ.Πινδ.1 1 (ὑπόθ.) **ἐάσας ἀσυμπέραστον τὸ εἰς Δῆλον ποίημα**· 2) μσν. ὁ μὴ ἔχων πέρας, ἀπέραντος : Μαν.Φιλῆς1,100 **ἀσυμπέραστος εὐελπιστία**· 3) νεώτ. ὁ ἀσυμπέραντος βλ.λ. : **ἀσυμπέραστος λόγος**· 4) δημ. ὃν δὲν δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, νὰ εἰκάσῃ, ὁ ἀνείκαστος, ἀδόκητος, ἀδιανόητος.

ἀσυμπερίφορος-ον μτγν. ὁ ἀσυμβίβαστος, ἀκατάλληλος, ἀνεξοικείωτος, ἀκοινώνητος : Φιλοδ. Ὀργ.54 W **ἀσυμπερίφορος πρὸς συνουσίας.**

ἀσύμπηκτος-ον νεώτ. ὁ μὴ συμπηχθείς : **ἀσύμπηκτα ὑγρά, - ἀσύμπηκτοι μάργαι**· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ ὁμάδος προσ., ἡ μὴ εἰς ὁμόνοιαν πρὸς σύμπραξιν προελθοῦσα, ἡ μὴ ὀργανωθεῖσα : **ἀσύμπηκτον κόμμα**· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συμπήξεως : **ἀσύμπηκτοι οὐσίαι, - ἀσύμπηκτα πολιτικὰ προγράμματα.**

ἀσυμπίεστα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς συμπίεσιν βλ.λ.

ἀσυμπίεστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμπιεσθείς, ὁ μὴ συνθλιβείς· πρβλ. ἀστούμπιστος.

ἀσυμπιέστως ἐπίρρ. νεώτ. χωρὶς συμπίεσιν.

ἀσύμπιστα ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ πυρᾶς, ἄνευ ὑποδαυλίσεως· 2) ἐπὶ προσ. ἐριζόντων, ἄνευ παρακινήσεως, ἐρεθίσεως ὑπὸ ἄλλων· πρβλ. ἀσύμπιστος.

ἀσύμπιστος-η-ο δημ. **ἐπὶ** πυρᾶς, ὁ μὴ ὑπο-

δαυλιζόμενος, μὴ ζωπυρούμενος : **ἄφησε ἀσύμπιστη τὴ φωτιὰ κι ἔσβησε·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὑπ' ἄλλου ἐπὶ πλέον παρακινηθείς, ἐρεθισθεὶς εἰς συνέχειαν ἔριδος, διαπληκτισμοῦ, ἐχθρότητος : **ἂν τοὺς ἀφήσῃς ἀσύμπιστους, γρήγορα θὰ φιλιώσουν·** πρβλ. συμπάω.

ἀσύμπλεκτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **-χτος** ὁ μὴ συμπλεκόμενος, μὴ συμπεπλεγμένος : **ἀσύμπλεκτοι προτάσεις, - ἀσύμπλεχτες βέργες·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συμπλέξεως, συνδέσεως : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 6,10,3 **ἀσύμπλεκτα δὲ καὶ ἄκολλα, - ἀσύμπλεχτα εἶναι τὰ ξερὰ καλάμια.**

ἀσυμπλέκτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συμπλέξεως, χωρὶς σύνθεσιν, συναρμογὴν διὰ συνδέσεως.

ἀσύμπλεχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συμπλέξεως, συνθέσεως, συναρμογῆς διὰ συνδέσεως.

ἀσύμπλεχτος-η-ο δημ. ὁ ἀσύμπλεκτος βλ. λ.

ἀσυμπλήρωτα ἐπίρρ. δημ. ἀσυμπληρώτως βλ.λ.

ἀσυμπλήρωτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμπληρωθείς, ὁ ἐμφανίζων κενά, ὁ μὴ τελειωθεὶς ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς συμπληρώσεως : Διοσκ.I,89 **τὰ ἀσυμπλήρωτα πληραῖ, - τὸ ἔργον του ἔμεινεν** ἀσυμπλήρωτον, **- τὰ κενὰ τῶν ἀρχαίων** κειμένων **εἶναι ἀσυμπλήρωτα, - ὁ θάνατός του ἄφησε κενὸν ἀσυμπλήρωτον·** πρβλ. συμπληρῶ, συμπλήρωσις.

ἀσύμπλοκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀσύμπλεκτος βλ.λ., μὴ συμπεπλεγμένος, μὴ συνδεδεμένος : Φίλ. 2,19 ἀπόλυτος, **ἀσύμπλοκος καὶ ἀμιγὴς ἰδέα.**

ἀσυμπλόκως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συμπλέξεως, ἀσυνδέτως : Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.97 Α **ἀσυμπλόκως τὰ πάντα ἐπιπαρευομένην.**

ἀσύμπονα ἐπίρρ. δημ. ἀσυμπόνετα βλ.λ.

ἀσυμπόνεστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἄξιος συμπαθείας, συμπόνιας.

ἀσυμπόνατα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ οἴκτου, χωρὶς εὐσπλαγχνίαν, δίχως συμπόνια.

ἀσυμπόνετος-η-ο δημ. ὁ μὴ συμπονῶν, ὁ ἀνοικτίρμων, ἄσπλαγχνος, σκληρόκαρδος : **ἀσυμπόνετος πλαύσιας·** || ὁ πρὸς ὃν δὲν ἐξεδηλώθη συμπόνια: **ἔζησε μονάχη κι ἀπ' ὅλους ἀσυμπόνετη.**

ἀσυμπονιά (ἡ) δημ. κ. **ἀσυμπόνια** ἡ ἔλλειψις οἴκτου, συμπόνιας, ἡ ἀπονιὰ βλ.λ.

ἀσύμπονος-η-ο δημ. ὁ μὴ συμπονῶν, ὁ ἀσυμπόνετος βλ.λ., ὁ ἄσπλαγχνος.

ἀσύμποτος-ον μτγν. ὁ ἐκ μὴ ἀπορροφητικῆς ὕλης κατεσκευασμένος : Ἀφρικανὸς π. Ὀλυμπιοδ. Ἀλχ.75 Β **ἀσύμποτον κυθρίδιον.**

ἀσύμπτυκτος-ον νεώτ. ὁ μὴ συμπτυχθείς, ὁ μὴ διπλωθεὶς καὶ σχηματίσας πτυχάς, ὁ μὴ συμπιεσθείς· || ὁ μὴ συγκεντρωθείς, ὁ μὴ εἰς τὰς ὀρχικὰς αὐτοῦ γραμμὰς ὑποχωρήσας, ὁ μὴ ὑποχωρήσας : **ὁ μαχόμενος στρατὸς παρέμεινε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἀσύμπτυκτος·** || ἐπὶ λόγου, ὁ μὴ συντομευθείς· 2) ὁ μὴ **δυνάμενος νὰ** συμπτυχθῇ, νὰ συμπιεσθῇ, νὰ συντομευθῇ : **ἀσύμπτυκτος λακωνισμός.**

ἀσυμπτωτικός-ή-όν νεώτ. μαθηματ. ὁ ἀνήκων εἰς ἀσύμπτωτον βλ.λ. (γραμμήν, ἐπιφάνειαν)· || εἰδ. **ἀσυμπτωτικὴ γραμμὴ ἐπιφανείας, - ἀσυμπτωτικὴ διεύθυνσις ἐπιφανείας - τιμὴ συναρτήσεως, - ἀσυμπτωτικὸν σημεῖον καμπύλης.**

ἀσύμπτωτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ συμπεπτωκώς, ὁ μὴ καταβεβλημένος ἐξ ἀσθενείας, ὁ μὴ ἰσχνός, ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ἢ τοῦ προσώπου : Ἱππ. Χυμ.4, Γαλ.II,25· 2) ἐπὶ πηγῆς, ὁ μὴ ἐπουλούμενος, ὁ μὴ κλείων : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.7,II,10 **καμφθέντος γὰρ τοῦ ἀγκῶνος ἐπὶ πλεῖστον ἀσύμπτωτα μένει τὰ χείλη·** 3) ὁ μὴ ἁπτόμενος : Πλούτ.Ἐπιθυμ. κ. Ἀθυμ.7· 4) κ. νεώτ. μαθ. ἐπὶ γραμμῶν κ. ἐπιφανειῶν, ὁ μὴ συμπίπτων ἢ μὴ συναντώμενος μετ' ἄλλου : Ἥρων Ὅρ.70 **ἐπὶ γραμμῶν**, ὁ μὴ τέμνων καμπύλην : Ἀπολλ.Περγ.Κωνικὰ 2,I **ἀσύμπτωται τῇ τομῇ αἱ - ΓΔ, ΓΕ, -**, **ἀσύμπτωτος γραμμή, - ἀσύμπτωτος ἐπιφάνεια·** 5) νεώτ. μτφ. ἐπὶ ἰδεῶν, τάσεων ἢ ἀντιλήψεων, ὁ μὴ συμπίπτων, μὴ συμφωνῶν : **αἱ ἰδέαι μας εἶναι ἀσύμπτωτοι.**

ἀσυμπώρωτος-ον μτγν. ὁ μὴ συμπωρωθείς, μὴ στερεωθείς, μὴ διὰ πώρου συγκολληθείς, ἐπὶ ὀστῶν: Διοσκ. I,112 **ἀσυμπώρωτα κατεαγότα.**

ἀσυμφανής-οῦς-ές ὁ μὴ καταφανής, ἄδηλος, ἀπόκρυφος : Ἀριστλ.Θαυμ.836 b,19 **διὰ δὲ ταύτου τοῦ χάσματος ἀσυμφανὴς ἐστιν ὑπόνομος·** 2) ὀθ. σκοτεινός : Πορφ. εἰς Πτολ.181· 3) μτφ. ὕπουλος : Ἀφρικανὸς Κεστοὶ 2,279 **ἀσυμφανεῖ μάχῃ χρῶμαι.**

ἀσυμφανῶς ἐπίρρ. Ἡσ. « ἀδήλως, αἰνιγματωδῶς, ἐπικεκαλυμμένως » : Ὑπόθεσις 4, Ἀριστφ. Βάτρ. **τὸ δρᾶμα . . ἀσυμφανῶς ξυνετάξατο.**

ἀσυμφερόντως ἐπίρρ. μον. ἄνευ συμφέροντος, ἀνωφελῶς : Νικηφ.Χοῦμν.Ἐπιστ.65.

ἀσυμφερώτερος-η-ο δημ. συγκρ. τοῦ ἀσύμφορος βλ.λ.

ἀσύμφηλος γλωσσ. ἀσύμφιλος, ἀσύφηλος βλ.λ.: Κύριλλ.κ.Ζωναρ.ἐν λ.

ἀσύμφθαρτος-ον μτγν. ὁ μὴ συνεφθαρμένος, ὁ μὴ συγκεκραμένος, μὴ συμμεμιγμένος : Πορφ. Πῶς Ἐμψυχ.Ἐμβρ.10,6 **ἀσύμφθαρτος κρᾶσις.**

ἀσύμφθαστος-ον μον. ὁ μὴ συμφθάνων, ὁ ἀνάρμοστος, ἀνεπαρκής : Κων.Καιριμ.446,15 **πρὸς πόλεμον ἀσύμφθαστοι.**

ἀσυμφιλία (ἡ) μον. ἡ ἔλλειψις ἀμοιβαίας φιλίας, ἡ ἄνισος φιλία : Θεόδ.Στ.925.

ἀσυμφιλίωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συμφιλιώσεως.

ἀσυμφιλίωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ συμφιλιωθείς, μὴ συνδιαλλαγείς· 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ δεχόμενος νὰ συμφιλιωθῇ, ὁ ἀδιάλλακτος· 3) ἐπὶ ἰδιοτήτων προσ. ἢ καταστάσεων, ὁ μὴ δεκτικὸς συμφιλιώσεως, συμπράξεως, συμφωνίας : **κεφαλαιοκρατία καὶ σοσιαλισμὸς εἶναι καταστάσεις ἀσυμφιλίωτοι.**

ἀσυμφιλιώτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συμφιλιώσεως.

ἀσύμφιλος Ἡσ. « ἀνόητος, ἄτιμος »· **πρβλ.** ἀσύφηλος (Κύριλλ.Ζωναρ. ἀσύμφηλος).

ἀσύμφορα ἐπίρρ. δημ. ἐπιζημίως, ἐνάντια στὸ συμφέρον βλ.λ., χωρὶς νὰ συμφέρῃ.

ἀσυμφορία (ἡ) μον. τὸ ἀσύμφορον, ἀνωφελές : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ἀσύμφορος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξύμφορος** ὁ μὴ συμφέρων, μὴ ὠφελῶν, ὁ ἀπρόσφορος, ὁ ἀνωφελής, ὁ μὴ ἱκανοποιητικός, ὁ ἐπιζήμιος, ἐπὶ πραγμ., ἐνεργειῶν, καταστάσεων : Πλάτ. Κρατ.417 D **ἀξύμφορον καὶ ἀνωφελὲς καὶ ἀλυσιτελές, - οἱ ὅροι των ἐκρίθησαν ἀσύμφοροι, - ἀσύμφορος ἀμοιβή - δουλιά·** ||— **ἔς τι ἢ πρός τι,** δημ. **σὲ ἢ γιά** : Θουκ.I,32 **ἐς τὰ ἡμέτερα ἀξύμφορον, - ἀσύμφορη γιὰ μένα** (**ἢ σὲ μένα**) **εἶναι ἡ ρυμοτομία·** || κ. ὑπερθ. **ἀσυμφορώτατος,** δημ. συγκρ. **ἀσυμφερώτερος** : Θουκ.3,40 **τρισὶ τοῖς ἀξυμφορωτάτοις τῇ ἀρχῇ, - ἀσυμφερώτερη μοῦ εἶναι ἡ δουλιὰ ποὺ κάνω τώρα παρὰ ἡ πρωτυτερινή.**

ἀσυμφόρως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ συμφέροντος, ἀνωφελῶς : Ἀριστλ.Πολιτ.1308 b,21 **τοὺς ζῶντας ἀσυμφόρως πρὸς τὴν πολιτείαν·** || νεώτ. ἐπιζημίως.

ἀσυμφυής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συμφυής, ὁ μὴ συμπεφυκώς, μὴ ἐν συναφείᾳ ὢν : Πλόκιτ.5, 19,5 **ἀσυμφυῆ μόρια·** || ὁ μὴ ἁρμονικός, ἀσύμφωνος, ἀταίριαστος· Σουΐδ. « ἀνοίκειος, ἀνόμοιος » : Κύριλλ.Ἀλ.Παιδ.2,223,4 τὰς **ἀσυμφυεῖς ἀνδρογύνους κοινωνίας.**

ἀσύμφυλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ σύμφυλος, μὴ συγγενικός, ξένος, ἀνόμοιος, ἀσύμφωνος : Λουκ.Ἰατ.Συγγρ.II **τὸ ἀσύμφυλον καὶ ἀνάρμοστον καὶ δυσκόλλητον τοῦ πράγματος·** || ἀσυμβίβαστος, ἀπᾴδων : Πλούτ.Ἠθ.709 Β.

ἀσυμφύλως ἐπίρρ. σχόλ. ἀσυμφώνως, ἀνομοίως, ἀναρμόστως : Σχόλ.Ἰλ.I 643.

ἀσύμφυρτος-ον μτγν., μαν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συμπεφυρμένος, ἄμικτος : Διον.'Αρεοπ.74 Α.

ἀσυμφύρτως ἐπίρρ. μσν. ἄνευ συμφυρμοῦ : Γεωργ.Παχ.εἰς Διον.'Αρεοπ.122.

ἀσύμφυτος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀσυμφυής, μὴ διὰ συμφύσεως ἡνωμένος, ἀσύνδετος : 'Ιππ.Τέχν.10· 2) μτγν. ὁ μὴ δεκτικὸς συμφύσεως, ἐνώσεως, συγκολλήσεως : 'Αρετ.'Οξ.Νούσ.1,7, Γαλ. 10,336· 3) πάπ. γεν. ὁ ἀπεσπασμένος, ἀποκεχωρισμένος : Πάπ. **ἀπέδοτο.. ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἐδάφους ἀμπελῶνος** ἀσύμφυτον.

ἀσυμφώνητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συμφωνίας, ὁμοφωνίας πρός τι, ἄνευ προσυνεννοήσεως, ἄνευ προσυμφωνίας, τυχαίως· πρβλ. ἀσυμφώνητος.

ἀσυμφώνητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ πράττων τι ἄνευ συμφωνίας, ἄνευ προσυνεννοήσεως ἀποληξάσης εἰς ὁμόφωνον γνώμην, ποὺ δὲν ἔχει συμφωνήσει μὲ ἄλλον ἢ μὲ ἄλλους νὰ κάμῃ κάτι ἢ νὰ κάμουν μαζὶ κάτι : **ὡς πρὸς τὴν ὥραν τῆς ἐκκινήσεως οἱ ἐκδρομεῖς ἀπεχωρίσθησαν ἀσυμφώνητοι**· ‖ ὁ μὴ καταλήξας εἰς συμφωνίαν, μὴ ὁμοφωνήσας πρὸς κοινόν τινα σκοπὸν ἢ ἐνέργειαν : **εἰς τὰ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων εἶναι ἀκόμη** ἀσυμφώνητοι, - **στὶς λεπτομέρειες εἴμαστε ἀσυμφώνητοι**· 2) ἐπὶ προσ. ἐν ἀναφορᾷ ἀναθέσεως ἢ ἐκτελέσεως ἐργασίας ἢ ἔργου, ὁ μὴ προσυνομαλογήσας συμφωνίαν, οἷον ὅρων ἐκτελέσεως, ποσοῦ ἀμοιβῆς, προθεσμιῶν κττ. : **τὸν προσέλαβον εἰς τὴν ἐργασίαν ἀσυμφώνητον**, - ἀσυμφώνητος **ἄρχισα τὴ μετακόμιση**, παροιμ. **τσιγκούνης ἀσυμφώνητος θεοῦ κατάρα**, - **ποὺ μπαίνει ἀσυμφώνητος, φεύγει ἀπλήρωτος**· 3) ἐπὶ ἀγοραπωλησίας πραγμ., ὁ οὗ τὸ τίμημα δὲν ἐσυμφωνήθη, δημ. κ. ἀσυμφώνιστος βλ. λ. : παροιμ. **ἀσυμφώνητα πουλάει τὰ σάπια ὁ κατεργάρης καὶ τ' ἀγοράζει ὁ καλπουζάνος**· 4) δημ. ἐπὶ προσ. ἢ γεγονότων κ. ὁ ἄνευ προσυνεννοήσεως, ὁ ἐκ τύχης : **ἀσυμφώνητοι βρεθήκαμε στὸ ἴδιο βαπόρι**, - ἀσυμφώνητος **ἦρθε κι ἐδείπνησε** μαζί μας, παροιμ. **τ' ἀσυμφώνητο γλέντι καὶ τὸ καλύτερο.**

ἀσυμφωνήτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσυμφώνηταν βλ.λ., ἀσυμφώνητα.

ἀσυμφωνία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξυμφωνία** τὸ μὴ εἶναί τινα ἢ τι σύμφωνον πρὸς ἕτερον, τὸ μὴ ὁμοφωνεῖν, ἡ διαφωνία : Πλάτ.Νόμ.861 Α **περὶ τὰ δίκαια εἴη παμπόλλη τις ἡμῶν ταραχή τε καὶ ἀσυμφωνία**, - ἀσυμφωνία **ἀντιλήψεων**, - **βρίσκονται σὲ ἀσυμφωνία γιὰ τὸ πῶς ν' ἀρχίσῃ ἡ ἐνέργεια**· ‖ νεώτ. ἐπὶ πραγμ. ἢ ἐνεργειῶν ἢ καταστάσεων, κ. διαφορά, ἀντίθεσις, ἀναμοιότης, δυσαρμονία : **ἀσυμφωνία λογαριασμῶν - ἀθροισμάτων**, - **ἀσυμφωνία τῶν λόγων πρὸς τὰς πράξεις του**, - **ἀσυμφωνία τοῦ διακόσμου πρὸς τὸν χῶρον**, - **ἀσυμφωνία δαπανῶν πρὸς τὰ ἔσοδα**· ‖ νεώτ κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ προσ., τὸ ἀπροσοικείωτον ἀλλήλοις, τὸ ἀσυμβίβαστον, ἡ ἀταιρισξιά : **ἡ ἀσυμφωνία χαρακτήρων ὡς λόγος διαζυγίου**· 2) εἰδ. ἐπὶ ἐκφρ., τὸ μὴ εἶναι εὔηχον, ἡ κακοηχία· 3) κ. νεώτ. εἰδ. ἐπὶ μουσ., ἡ ἔλλειψις ὁμοηχίας ἢ συνηχήσεως κ. γεν. ἁρμονίας· πρβλ. Πλάτ.Πολ.402 D· 4) κ. νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ἐπὶ λόγου, ἡ ἀνακολουθία, ἡ ἀσυνέπεια, ἡ ἀσυναρτησία : Καρνεῖσκος 'Ηρακλ.1027 **πολλῆς ἀσυμφωνίας ἔγεμεν ὁ λόγος**, - **ἀσυμφωνία τοῦ προοιμίου πρὸς τὸν ἐπίλογον**, - **ἀσυμφωνία τῶν προβαλλομένων ἐπιχειρημάτων.**

ἀσυμφώνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ προηγουμένης διαπραγματεύσεως καὶ συμφωνίας περὶ τοῦ τιμήματος ἢ τοῦ μισθοῦ· πρβλ. ἀσυμφώνιστος.

ἀσυμφώνιστος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ προσυμφωνήσας μισθόν, ἀμοιβὴν ἐργασίας ἀνατεθείσης ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἄλλον ἢ ἀναληφθείσης ὑπ' αὐτοῦ, ἄ. ἀσυμφώνητος : παροιμ. **ὁ τεμπέλης κι ὁ ἀτζαμῆς κάλλιο ἀσυμφώνιστοι** (συμφερώτερον ν' ἀμείβωνται ἐξ ἐκτιμήσεως τῆς ἐκτελεσθείσης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας ἢ κατὰ συμφωνίαν ἐκ τῶν προτέρων)· ‖ ἐπὶ πραγμ. ὠνουμένων, ὁ δι' ὃν δὲν ἐγένετο διαπραγμάτευσις καὶ συμφωνία ἐπὶ τοῦ τιμήματος· συγγ. ἀπαζάρευτος.

ἀσύμφωνος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξύμφωνος** ὁ μὴ συμφωνῶν κατὰ τὸν ἦχον, ὁ μὴ ἁρμονικός, ὁ παράφωνος : Διον.'Αλ.Συνθ.11 **μίαν χορδὴν ἀσύμφωνον ἔκρουε**· 2) γεν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συμφωνῶν πρός τινα, ὁ ἀσυμβίβαστος, ὁ ἀταίριαστος : Πλάτ.Γοργ.482 C **ἐμαυτῷ ἀσύμφωνον εἶναι καὶ ἐναντία λέγειν**, "Οκελλ.4,13 **ἀσύμφωνοι ἕξεις**, ΚΔ Πράξ.28,25 **ἀσύμφωνοι ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο**, - **ἀσύμφωνοι χαρακτῆρες**· ‖ ὁ μὴ ὁμογνωμονῶν γεν. ἢ εἰδ., ὁ ἐν διαφωνίᾳ περί τινος : **ἀσύμφωνοι εἰς τὰς ἀντιλήψεις των**, - **ἀσύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν διατύπωσιν τῶν ὅρων**· 3) ὁ μὴ λαλῶν τὴν αὐτὴν πρός τινα γλῶσσαν : Πλάτ. Πολιτ.262 D **γένεσιν.. ἀμίκτοις καὶ ἀσυμφώνοις πρὸς ἄλληλα**, Διόδ.Σ 17,53 **ἀσυμφώνων ἐθνῶν ἠθροισμένων ταῖς διαλέκτοις.**

ἀσυμφωνῶ-έω μτγν. δὲν συμφωνῶ, διαφωνῶ : Πλωτῖν.1,1,12 **ἀσυμφωνεῖν παντὶ λόγῳ.**

ἀσυμφώνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ συμφωνίας, κατὰ τρόπον ἀσύμφωνον βλ.λ., ἀναρμόστως : Πλάτ. Νόμ.860 C **ἀσυμφώνως τὰ καλὰ καὶ τὰ δίκαια διερραμμένα προσαγορεύεται**, - **ἀσυμφώνως διάκεινται οἱ συνεταῖροι.**

ἀσυμφήφιστα ἐπίρρ.δημ. ἄνευ συμψηφισμοῦ βλ.λ.

ἀσυμψήφιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χρεῶν, δικαιωμάτων, ὑποχρεώσεων κττ., ὁ μὴ συμψηφισθείς, οὗτινος δὲν ἐγένετο συμψηφισμός.

ἀσυμψηφίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συμψηφισμοῦ.

ἀσυνάγωγος-ον ἐκκλ. ὁ μὴ μετέχων τῆς συναγωγῆς, ὁ ἀποκλεισθεὶς ἐκ τῆς συναγωγῆς κ. κατ' ἐπέκτ. τῆς ἐκκλησίας, ὁ ἀποσυνάγωγος.

ἀσυναγώνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συναγωνισμοῦ βλ.λ.· ‖ ἄνευ δυνατότητος συναγωνισμοῦ, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ γίνῃ συναγωνισμός.

ἀσυναγώνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὃν δὲν συναγωνίζεταί τις, ἐναντίον τοῦ ὁποίου δὲν ἀσκεῖ τις συναγωνισμὸν βλ.λ. : **μὴ ὑπάρχοντος ἀντιπάλου, εἶναι ἀσυναγώνιστος**· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συναγωνισμοῦ, ὁ ἐκτὸς συναγωνισμοῦ, ἀκαταγώνιστος, ἀκαταμάχητος· ‖ κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ ἐμπορευμάτων κττ., ὁ εὐθηνότατος : **ἔχει τιμὰς ἀσυναγωνίστους.**

ἀσυναγωνίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συναγωνισμοῦ βλ.λ., ἄνευ δυνατότητος συναγωνισμοῦ.

ἀσυνάθροιστα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀσυνάθροιστον βλ.λ.

ἀσυνάθροιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συναθροισθείς, μὴ συγκεντρωθεὶς ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐπὶ προσ. : **ἀσυνάθροιστοι στρατιῶται**, - **ἀσυνάθροιστα ἀκόμη τὰ παιδιὰ τοῦ σχολειοῦ**· ‖ ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ συναχθείς, μὴ συσσωρευθεὶς ὅπου δεῖ, ὁ μὴ ἀποθηκευθείς : **ἀσυνάθροιστα σιτηρά**· ‖ ἐπὶ ἀριθμῶν κ. ποσοτήτων ἐπὶ μέρη ἠθροισμένων, ὁ οὗ δὲν ἐγένετο ἡ μετ' ἄλλων ἀθροισμάτων συνάθροισις· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συγκεντρώσεως, συσσωρεύσεως, συναθροίσεως· πρβλ. ἀσυμμάζευτος.

ἀσυναθροίστως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσυνάθροιστον βλ.λ.

ἀσυναίνετος-ον νεώτ. ὁ μὴ συναινέσας ἢ ὁ ἀρνούμενος νὰ συναινέσῃ, νὰ παραδεχθῇ τι.

ἀσυναίρετα ἐπίρρ. δημ. γραμμ. ἄνευ συναιρέσεως βλ.λ.

ἀσυναίρετος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἰατρ. ὁ μὴ συσταλείς, μὴ βραχυνθείς : Παῦλ.Αἰγ.6,107· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. γραμμ. ὁ μὴ συναιρούμενος : Εὐστ.'Ιλ.50,36, - **ἀσυναίρετα ῥήματα - ὀνόματα.**

ἀσυναιρέτως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. γραμμ. ἄνευ συναιρέσεως βλ.λ. : Εὐστ.'Ἰλ.16,32.

ἀσυναισθησία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔλλειψις συναισθήσεως, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυναισθήτου βλ.λ.

ἀσυναίσθητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συναισθήσεως, οὐχὶ συνειδητῶς, ἀνεπιγνώστως : **τὸ εἶπα ἔτσι ἀσυναίσθητα·** || ἄνευ συστολῆς, ἐντροπῆς, τύψεως.

ἀσυναίσθητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ αἰσθητός, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ αἰσθανθῇ, ἀνεπαίσθητος : Σιμπλίκ.Φυσ.707,4· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συναισθανόμενος, μὴ ἔχων συναίσθησιν, ἐπίγνωσιν : Ὠριγ.4,185 A **οὐκ ἀσυναίσθητοι οἱ ἀπόστολοι τυγχάνοντες τῶν ἐν οἷς προσκόπτουσιν, - ἀσυναίσθητος ἥρως·** || δημ. ἰδίως ἐν ἐπικρ. σημ. ὁ μὴ ἔχων συναίσθησιν, καὶ δὴ δισταγμόν, τύψιν ὡς πρὸς τὸ κακὸν ὅπερ πράττει : **ἀσυναίσθητη κακούργα - πόρνη·** 3) νεώτ., δημ. κ. ἐπὶ πράξεων, ὁ γινόμενος ἄνευ συναισθήσεως : **ἀσυναίσθητος παρεκτροπή, - ἀσυναίσθητη ἀτιμία.**

ἀσυναισθήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συναισθήσεως, ἀνεπιγνώστως· πρβλ. ἀσυναίσθητος βλ.λ.

ἀσυνακόλουθος-ον κ. νεώτ., ἀττ. **ἀξυνακόλουθος** ὁ μὴ ἔχων ἀκόλουθον ἢ ἀκολούθους· Ἀντιφάν.16· 2) νεώτ. μτφ. ἀνακόλουθος.

ἀσύνακτος-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀσύναχτος** ὁ μὴ ἔχων συνάφειαν, ἀκολουθίαν, ἀσυνάρτητος, ἄλογος : Ἀρρ.'Ἐπικτ.2,1,3 **ᾐτιῶντο ἡμᾶς ὡς τὰ ἀσύνακτα συνάγοντας,** Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.2,137 **τῶν μὲν λόγων οἱ μὲν εἰσὶ συνακτικοί, οἱ δὲ ἀσύνακτοι· συνακτικοὶ μὲν ὅταν τὸ συνημμένον .. ὑγιὲς ᾖ .. ἀσύνακτοι δὲ οἱ μὴ οὕτως ἔχοντες·** 2) ἐκκλ. ὁ ἀποκεκλεισμένος ἀπὸ τῆς ἱερᾶς Συνάξεως· Ἡσ. « ἐξώβλητος » : Βίος Ἐπιφαν.371 C **ἐποίησε ταύτους ἀσυνάκτους καὶ ἀκαινωνήτους τριετῆ χρόνον·** 3) νεώτ. κ.δημ. ἐπὶ ὁμάδας προσ., οἱ μὴ εἰς σύναξιν, συνάθροισιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καταστάντες, μὴ συγκεντρωθέντες : **ἀσύνακτοι στρατιῶται - διαδηλωταί - ἐκδρομεῖς·** || κ. ὧν ἡ σύναξις, ἡ συγκέντρωσις δὲν εἶναι ἐπιτευκτή, κατορθωτή : **ἀσύνακτοι ἕνεκα τοῦ πανικοῦ ἦσαν οἱ φυγάδες·** 4) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προγμ. κ. ἰδίως ἐπὶ γεωργικῶν προϊόντων, ὁ μὴ συλλεγείς ἢ περισυλλεγείς, ὁ ἀσυγκόμιστος, ὁ ἀμάζωχτος : **ἀσύνακτα ξύλα, - ἀσύνακτοι καρποί·** κ. περιληπτ. **ἀσύνακτος ἐσοδεία, - ἀσύναχτα χαρτιά - γεννήματα, - ἔχουμε ἀκόμα τὴ σταφίδα ἀσύναχτη,** παροιμ. **ἀπ' ἄλλο ἀσύναχτο τρώει ὁ φτωχὸς κι ἀπ' ἄλλο παίρνει ὁ κλέφτης·** 5) δημ. εἰδ. ἐπὶ χρηματικῶν ἀπαιτήσεων, ὁ μὴ εἰσπραχθείς : **ἔχουμε πολλοὺς λογαριασμοὺς ἀσύναχτους·** || κ. ὁ μὴ δεκτικὸς εἰσπράξεως : παροιμ. **μάγερα, φωμά καὶ μουφλούζη τὰ βερεσέδια ὅλα ἀσύναχτα.**

ἀσυναλγής-οῦς-ές μτγν. ὁ μὴ αἰσθανόμενος οἶκτον, ἀνοικτίρμων, ἀσυμπόνετος.

ἀσυνάλειπτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ λέξεων, ὁ μὴ πάσχων, ἢ μὴ παθὼν συναλοιφήν, ἤτοι συνένωσιν δύο συλλαβῶν εἰς μίαν : Ἡρωδιαν.2,912.

ἀσυναλείπτως ἐπίρρ. μσν. γραμμ. ἄνευ συναλοιφῆς ἤτοι ἐνώσεως δύο συλλαβῶν εἰς μίαν διὰ συναιρέσεως ἢ κράσεως ἢ ἐκθλίψεως : Εὐστ.'Ἰλ. 19,39· 2) ἐκκλ. ἀσυγχύτως : Καισάρ.857 **ἀεὶ ἐν τῷ πατρὶ .. ἀσυναλείπτως.**

ἀσυνάλλακτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συναλλασσόμενος ὁ μὴ ἐπικοινωνῶν, ὁ μὴ δεκτικὸς συναλλαγῆς, σχέσεων, ἐπικοινωνίας : Πλούτ.'Ηθ. 416 F **ἀνεπίμικτα τὰ τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων ποιοῦσι καὶ ἀσυνάλλακτα·** || ὅθ. ἀκοινώνητος, ἀδιάλλακτος : Διον.'Αλ.Ρωμ.1,41· 2) νεώτ. ὁ ἐφ' οὗ δὲν γίνονται πράξεις χρηματικῆς συναλλαγῆς, ἀγοραπωλησίας κ. ὁ μὴ χρήσιμος πρὸς συναλλαγήν· || νεώτ. κ. μτφ. ἐπὶ ἠθικῆς καὶ πολιτ. σημ. ὁ μὴ συναλλασσόμενος, ὁ μὴ ρουσφετολογῶν.

ἀσυναλλάκτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συναλλαγῆς.

ἀσυναλλαξία (ἡ) ἐπιγρ. ἡ ἔλλειψις ἐπικοινωνίας, ἀδιαλλαξία· || ἡ ἔλλειψις συναλλαγῆς, δοσοληψίας : Ἐπιγρ. **ἀσυναλλαξία πρὸς ἀλλήλους.**

ἀσυνάνθηρος-ον νεώτ. βοτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ συνανθηρωτὸς βλ.λ.

ἀσυναντησία (ἡ) νεώτ. τὸ μὴ συναντᾶσθαί τινα πρὸς ἄλλον, τὸ μὴ ἐντυγχάνειν, τὸ νὰ μὴ γίνεται συνάντησις, συναπάντεμα· 2) μτφ. ἐπὶ δοξασιῶν, ἰδεῶν, προθέσεων κττ., ἡ μὴ συνάντησις, ἡ μὴ συμφωνία, ἡ μὴ ἐναρμόνισις.

ἀσυνάντητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συναντήσεως.

ἀσυνάντητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μεθ' οὗ δὲν δύναταί τις νὰ συναντηθῇ, ἀκοινώνητος : Ἡσ. ἐν λ. **ἀσύμβλητον·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων μετ' ἄλλου συναντηθῆ : **εἴμαστε πολὺν καιρὸ ἀσυνάντητοι·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ συναπαντήσῃ, νὰ συντύχῃ· 4) μτφ. ἐπὶ ἰδεῶν, δοξασιῶν, προθέσεων κττ., ὁ μὴ μετ' ἄλλου ἐν ταῖς αὐταῖς ἢ προσομοίαις ἀντιλήψεσιν ἢ ἐπιδιώξεσι συναντώμενος, μὴ ἐν συμπνοίᾳ, συμφωνίᾳ, προσαρμογῇ ὤν, ὅθ. ὁ ἀσυμβίβαστος, ὁ ὅλως ἐναντίος : **αἱ ἀρχαὶ τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τοῦ φασισμοῦ εἶναι ἀσυνάντητοι.**

ἀσυναπάντητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συναντήσεως, ἀσυνάντητα· πρβλ. ἀσυναπάντητος.

ἀσυναπάντητος-η-ο δημ. ὁ μὴ συναντώμενος, ἢ μὴ συναντηθείς, ὁ ἀσυνάντητος· 2) ὃν δὲν ἐπιθυμεῖ τις νὰ συναντήσῃ : **ἀσυναπάντητο νά 'ναι τέτοιο κακό,** ἐπὶ ἀπευχῆς.

ἀσύναπτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐρχόμενος εἰς συναφήν, ἀσύνδετος : Ἀριστλ.Ζ1 516 a, 30 **αὗται μὲν συνάπτουσιν, αἱ δὲ ἄλλαι ἀσύναπται,** αὐτ. ΑΠρ.42 a, 21 **συλλογισμοὶ ἀσύναπτοι πρὸς ἀλλήλους·** 2) νεώτ. ἐπὶ συμβάσεων, συμφωνιῶν κττ., ὁ μὴ συνομολογηθείς : **κατηγορεῖται ἡ κυβέρνησις δι' ἀσύναπτον σύμβασιν·** 3) νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. ἀσύναπτον ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **κηκιδομυιϊδῶν.**

ἀσύναρθρος-ον μτγν. γραμμ. ὁ μὴ δι' ἄρθρου συνδεόμενος, ὁ ἄνευ ἄρθρου ἐκφερόμενος : Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.101,5 **ἀσυνάρθρους ἀντωνυμίας·** 2) ὁ ἄναρθρος, ἀσαφής : Σῶμ.'Ερμ.1,4 ἀσύναρθρος βοή (πιθ., κῶδ. -ρως).

ἀσυνάρθρως ἐπίρρ. σχόλ. ἄνευ ἄρθρου, ἀνάρθρως : Σχόλ.'Ἰλ.Β 1.

ἀσυναρίθμητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συναριθμούμενος μετ' ἄλλου : Κύριλλ.'Αλ. κατ' Ἰουλ.10, 344 D **ἀσυναρίθμητος ἑτέρῳ θεῷ.**

ἀσυναρμολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων συναρμολόγησιν ἤτοι διὰ συνδέσεως ἢ προσαρμογῆς σύνθεσιν εἴτε τῶν τμημάτων αὐτοῦ πρὸς ἄλληλα εἴτε τοῦ ὅλου οὕτω πρὸς ἕτερον : **ἀσυναρμολόγητο(ν) μηχάνημα - ρολόϊ·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς τοιαύτης συναρμολογήσεως : **εἶναι φθαρμένα κάποια κομμάτια τῆς μηχανῆς καὶ εἶναι ἀσυναρμολόγητα·** συγγ. ξεχαρβάλωτος· 3) μτφ. ἐπὶ ἰδεῶν, ἐκφράσεων, ἐπιχειρημάτων κττ., ὁ μὴ ἐν συναρμογῇ, ἐν λογικῇ ἐπακολουθίᾳ ἢ συμφωνίᾳ ἢ ὁ ἐξ οὗ δὲν ἐξάγεται κατὰ λογικὸν εἱρμὸν σαφές τι κατηγόρημα ἢ συμπέρασμα : **θεωρίαι - ἰσχυρισμοὶ ἀσυναρμολόγηται.**

ἀσυναρμολογήτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσυναρμολόγητον βλ. λ.

ἀσυνάρμοστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συναρμογῆς, ἀπροσάρμαστα, ἀταίριαστα· πρβλ. ἀσυνάρμοστος.

ἀσυνάρμοστος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συναρμοζόμενος, ἀπροσάρμοστος, ἀσυμβίβαστος, ἀταίριαστος, ἀσυνταίριαχτος : Πλούτ.'Ηθ. 709 B· 2) ΑΒ « ἀλλόκοτος »· 3) τὸ **ἀσυνάρμοστον** ὡς οὐσ. ἡ ἔλλειψις λογικοῦ εἱρμοῦ, ἀλογία : Σέξτ.'Εμπ.Πυρρ.1,43.

ἀσυναρμόστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συναρμαγῆς, ἀπροσαρμόστως, ἀταίριαστα, ἀσυνταίριαχτα· πρβλ. ἀσυνάρμοστος.

ἀσυναρτησία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυναρτήτου βλ.λ., ἡ ἔλλειψις συναρτήσεως, συνδέσμου, συναφείας, εἱρμοῦ ἐν λόγοις ἢ ἐν ἔργοις : Ἐπιφάν.1,661 C **πολλή σου ἡ ἀσυναρτησία τῶν λόγων, - μίλησε μὲ πολλὴ ἀσυναρτησία**· ‖ κ. ὡς οὐσ. ἀσυνάρτητος λόγος, σκέψις : **λέγει - γράφει ἀσυναρτησίες.**

ἀσυνάρτητος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνηρτημένος, μὴ ἔχων συνάφειαν, ὁ ἀσύναπτος, ἀσύνδετος, ἀνακόλουθος : Διον.Ἀλ.Θουκ. 6 **εἰς πολλὰ μεμερισμένην καὶ ἀσυνάρτητα κεφάλαια, - ὅλα μοῦ ἐφαίνοντο ἀσυνάρτητα, ἀκατάληπτα**· 2) μετρ. **ἀσυνάρτητοι στίχοι** οἱ ἀποτελούμενοι ἐκ διαφόρων ρυθμῶν χαλαρῶς ἢ οὐδόλως συνδεομένων· Ἡφαιστ.15 «γίνεται δὲ καὶ ἀσυνάρτητα, ὁπόταν δύο κῶλα μὴ δυνάμενα ἀλλήλοις συναρτηθῆναι μηδὲ ἕνωσιν ἔχειν ἀντὶ ἑνὸς μόνου παραλαμβάνηται στίχου»· 3) μαθ. ὁ μὴ κατὰ συνάρτησιν βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.

ἀσυναρτήτως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ συναρτήσεως, συναφείας καὶ εἱρμοῦ, ἀσυνδέτως : Γρηγ.Νύσσ. 1,494 C· πρβλ. ἀσυνάρτητος.

ἀσυνάρτιστος-ον μτγν. ἀσυνάρτητος βλ.λ.

ἀσυνάστρεγος-η-ο δημ. ὁ μὴ στέργων, ὁ μὴ συναινῶν εἰς τὰ ὑπὸ ἄλλων συμφωνηθέντα, ποὺ δὲ στρέγει, δὲ δέχεται ἐκεῖνα ποὺ συμφωνήθηκαν ἀπὸ ἄλλους, ἀσυναίνετος· 2) ὁ ἀπὸ χαρακτῆρος ἀσύμφωνος πρὸς ἄλλους, ὅθ. κ. ὁ ἀκοινώνητος, ὁ μονόχνοτος.

ἀσυνάφεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις συναφείας, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυναφοῦς βλ.λ.

ἀσυναφής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων συνάφειαν, μὴ συνημμένος, ὁ ἀσύνακτος, ἀσύνδετος : Κύριλλ.Ἀλ. κατ' Ἰουλ.3,122, - **ἀσυναφεῖς ἐνέργειαι, - ἀσυναφῆ ἐπιχειρήματα.**

ἀσυναφῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συναφείας.

ἀσύναχτος-η-ο δημ. κ. **ἀσύνακτος** βλ. λ.

ἀσυνάχωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ προσβληθεὶς ἢ ὁ μὴ προσβαλλόμενος ὑπὸ κυνάγχης, ποὺ δὲν ἔχει ἢ ποὺ δὲν παθαίνει συνάχι.

ἀσυ(ν)δαύλιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνδαυλισμοῦ, ἄνευ ἀνακινήσεως τῆς πυρᾶς πρὸς ἀναζωπύρησιν· 2) μτφ. ἄνευ ἐπίτηδες ἐξερεθισμοῦ πρὸς ἀνακίνησιν ἢ ἐπίτασιν πάθους ψυχικοῦ, οἷον ἔχθρας, ὀργῆς, μίσους, ἔρωτος, θλίψεως κττ.

ἀσυ(ν)δαύλιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πυρᾶς, ἡ μὴ ἀνακινηθεῖσα πρὸς ἀναζωπύρησιν, ποὺ δὲν τὴν ἀνασκάλεψαν : **ἄφησες τὴ φωτιὰ ἀσυδαύλιστη καὶ πάει νὰ σβήσῃ**· 2) μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν, ὁ μὴ ἐπίτηδες ἀνακινηθείς, παροτρυνθείς, αὖθις ἐξερεθισθείς : **ἀφήσατε τὰ πολιτικὰ πάθη ἀσυνδαύλιστα, - ἔχθρα ἀσυνδ., - ἂν θὲς νὰ σὲ πάρῃ, μὴν τ' ἀφήνῃς ἀσυνδαύλιστο τὸν πόθο του.**

ἀσυνδεξίαστος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀναλαμβάνων ὑποχρεώσεις : Πτολ.Τετράβ.166.

ἀσύνδετα ἐπίρρ. δημ. ἀσυνδέτως βλ.λ.

ἀσύνδετος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνδεδεμένος, μὴ συνημμένος, ὁ χαλαρός : Ξεν.Κυν.5,30 **ὠμοπλάτας ὀρθὰς ἀσυνδέτους ἄνωθεν, - ἀσύνδετα σύρματα - κάγκελα - σανίδια**· 2) συνεκδ. ἀνεξάρτητος, αὐτοτελής : Πλούτ.Ἠθ.386 A **κίνησιν αὐτοτελῆ καὶ ἀσύνδετον**· ‖ ἐπὶ ἀστέρων, ἀσύναπτος : Πλούτ.Ἠθ.908 B **ἀσύνδετα δέ ἐστι ζῴδια ὀκτώ**· 3) γραμμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ λόγου, ὁ μὴ διὰ συνδέσμων συνδεδεμένος : Ἀριστλ.Ἑρμ. 17 a, 17· ‖ ὁμ. ὁ ἀσύναπτος, χαλαρός : Ἀριστλ. Ρητ.1407 b, 38 **ἄνευ μὲν συνδέσμου, μὴ ἀσύνδετα δέ, οἷον πορευθεὶς καὶ διαλεχθείς, πορευθεὶς διελέχθην, - ἀσύνδετοι -προτάσεις**· ‖ ὁμ. ἐπὶ ὕφους, τὸ χαλαρόν : Ἀριστλ.Ρητ.1413 b, 29· ‖ ρητ. **ἀσύνδετον σχῆμα** σχῆμα λόγου καθ' ὃ γίνεται παράταξις ἐννοιῶν ἄνευ συνδετικῶν μορίων· ‖ κ. ἁπλῶς τὸ **ἀσύνδετον** ἐν τῇ αὐτ. σημ.· 4) νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ μὴ δεκτικὸς συνδέσεως, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ συνδεθῇ : **ἐκεῖ ποὺ κόπηκε ἡ ἁλυσίδα εἶναι φαγωμένος ὁ κρίκος κι εἶναι ἀσύνδετη**· 5) δημ. μτφ. ὁ μὴ μετ' ἄλλου ἔχων σύνδεσμον, μὴ συνδεόμενος, οἷον διὰ φιλίας, συνεννοήσεως κττ. : **ἀσύνδετος μ' ὅλους τοὺς γείτονές του**· ‖ ὁ μὴ ἔχων ἐπικοινωνίαν, σύνδεσμον, συνεννόησιν, ὁ οὗ διεκόπη ἡ ἐπαφὴ πρὸς ἄλλους : **ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὁ λόχος ἔμεινεν ἀσύνδετος μὲ τὸ σύνταγμα.**

ἀσυνδέτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συνδέσεως ἢ συνδέσμου· πρβλ. ἀσύνδετος.

ἀσύνδηλος-ον μτγν. ὁ ἄδηλος, ἄγνωστος, ἀφανής : Πλούτ.Λυκ.28 **εἰς ἀσυνδήλους διασπειρόμενοι τόπους ἀπέκρυπτον ἑαυτούς.**

ἀσυνδιάλλακτος-ον νεώτ. ὁ μὴ δεχόμενος συνδιαλλαγήν, συμφιλίωσιν· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συνδιαλλαγῆς, συμφιλιώσεως, ὁ ἀσυμβίβαστος· 3) κ. μτφ. : **θεωρίαι ἀσυνδιάλλακτοι.**

ἀσύνδιος-ον μτγν. ὁ ἀσυνδύαστος βλ.λ. : Ἀναστ. Σιν. 1053 C (δ.γρ. **ἀσύνδοιος** ἢ **ἀσύνδυος**).

ἀσυνδρομία (ἡ) μσν. τὸ μὴ συντρέχειν ἤτοι βοηθεῖν τινι, ἡ ἔλλειψις προθυμίας ἢ ἱκανότητος πρὸς παροχὴν συνδρομῆς : Στ.434 D.

ἀσυνδύαστα ἐπίρρ. δημ. ἀσυνδυάστως βλ.λ.

ἀσυνδύαστος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνδυαζόμενος, μὴ συζευγνύμενος ἢ ὁ μὴ συζευχθείς, ὁ ἀσύζευκτος, ἀζευγάρωτος : Γρηγ.Νύσσ.1, 507 B **τοῦτο τὸ ὄρνεον μένειν, εἰ διαζευχθείη τῆς συζυγίας, εἰς τὸ ἐφεξῆς ἀσυνδύαστον**· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς συνδυασμοῦ, ἁρμονικῆς ἢ λογικῆς συνδέσεως, ἀσυμβίβαστος : **οἱ χρωματισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἀσυνδύαστοι, - συνδυάζει τὰ ἀσυνδύαστα**· 3) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ μὴ μετέχων πολιτικοῦ συνδυασμοῦ βλ.λ. ὑποψηφίων, ὁ ἐκτὸς συνδυασμοῦ· συγγ. ἀνεξάρτητος.

ἀσυνδυάστως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἄνευ συνδυασμοῦ, χωρὶς σύζευξιν, ἀζευγάρωτα : Ρήτ.3, 731,10 **οἱ γῦπες ἀσυνδυάστως τίκτουσιν**· 2) νεώτ. μτφ. ἐπὶ πραγμ., ἄνευ συνδέσεως, χωρὶς αἰσθητικὴν ἢ λογικὴν συνάφειαν· 3) νεώτ. εἰδ. οὐχὶ ἐν πολιτικῷ συνδυασμῷ ὑποψηφίων· πρβλ. ἀσυνδύαστος.

ἀσυνέγκλιτος-ον μτγν. γραμμ. ὁ μὴ συνεγκλινόμενος, μὴ συγχρόνως ἐγκλινόμενος.

ἀσυνέθιστος-ον μσν. ὁ ἀσυνήθιστος βλ.λ.

ἀσυνειδησία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυνειδήτου βλ.λ.1) κ. 2), ἔλλειψις συνειδήσεως, συναισθήσεως : Ἰω.Χρυσ.9,272 B **ἀσυνειδησίας ἀπίστου δόξαν λαβών**· 2) κ. νεώτ. κατ' ἐπέκτ. ἡ ἐκ ψυχικῆς πωρώσεως ἀδιαφορία πρὸς τὰς ἠθικὰς ὑποχρεώσεις, ἡ ἔλλειψις εὐσυνειδησίας, ἤτοι τιμιότητος, χρηστότητος, χρηστοηθείας· 3) νεώτ. ἡ προσωρινὴ ἢ διαρκὴς ἀπώλεια τῆς συνειδήσεως, τοῦ συνειδητοῦ ψυχικοῦ βίου : **περιέπεσεν εἰς στιγμιαίαν ἀσυνειδησίαν.**

ἀσυνείδητα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀσυνείδητον βλ.λ.3), ἄνευ τιμιότητος, ἀνηθίκως, χωρὶς συνείδηση βλ.λ. : **φέρθηκε ὅλως διόλου ἀσυνείδητα, - κάνει τὴ δουλειά του ἀσυνείδητα**· ‖ ἄνευ ἐπιγνώσεως, ἄνευ συνειδητότητος.

ἀσυνείδητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων συνείδησιν, ἐπίγνωσίν τινος : Ὀνήσανδρ.4,2 **ψυχαὶ ἀσυνείδητοι κακῶν**· 2) ὁ μὴ φροντίζων περὶ τῆς συνειδήσεώς του, ὁ ἀσύνετος· Σουΐδ. «ἀσυνέτους τοὺς ἀσυνειδήτους, ὧν οὐδὲν ἀφρονέστερον» : Ἰω.Χρυσ.3.191 **καὶ τὸ ἀσυνείδητον δὲ αὐτῶν δείκνυται, καὶ τὸ σφόδρα ἀνόητον**· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων ἠθικὴν συνείδησιν, ὁ παραβαίνων ἀνεπιγνώστως ἢ ἐν ἐπιγνώσει τὸν ἠθι-

κὸν νόμον, ὁ ἀδιαφορῶν διὰ τὴν ἠθικὴν ἀξίαν ἢ ἀπαξίαν τῶν πράξεών του, ὁ πεπωρωμένος, φαῦλος, ἀντίθ. εὐσυνείδητος : **ἀσυνείδητος πολιτικός,- ἔμπορος - ἐκμεταλλευτής - κακοῦργος·** 4) ἐπὶ πράξεων, ὁ μὴ σύμφωνος πρὸς τὴν ἠθικήν, ὁ ἀνήθικος, ἄδικος, κακοήθης : **ἀσυνείδητος ἐκμετάλλευσις τῶν ἐργατῶν·** 5) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ψυχικῶν φαινομένων, ὁ μὴ συνειδητός, ὁ ἐκτὸς τῆς συνειδήσεως ὤν, ὁ ἐν τῷ ὑποσυνειδήτῳ ἢ τῷ ἀσυνειδήτῳ ὑπάρχων ἢ τελούμενος : **ἀσυνείδητος ψυχικὴ ἐνέργεια, - ἀσυνείδητη κίνηση - χειρονομία·** 6) τὸ οὐδ. **ἀσυνείδητον** ὡς οὐσ. ἡ ἐκτὸς τῆς συνειδήσεως περιοχὴ τοῦ ἐγὼ κ. εἰδικώτερον τὸ σύνολον τῶν ἰχνῶν, ἅτινα καταλείπουσιν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ συνειδήσει καὶ κατόπιν ἐξαφανιζόμενα **ψυχικὰ φαινόμενα·** ‖ φιλοσ. ἡ ἀσυνείδητος μέν, ἀλλὰ τοῖς συνειδηταῖς φαινομένοις προσομοίως, ἤτοι κατὰ βούλησιν καὶ παράστασιν ἐνεργοῦσα ἀρχὴ τοῦ κόσμου.

ἀσυνειδήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συνειδήσεως, χωρὶς ἐπίγνωσιν : Πλούτ.'Ηθ.214 Ε **ἀσυνειδήτως ταῖς ἄλλαις** (χωρὶς οἱ ἄλλοι νὰ γνωρίζωσι), - **ἀσυνειδήτως ἐκίνησε τὴν κεφαλήν του·** 2) ἀσυνέτως, ἀπερισκέπτως : 'Αθανάσ.1,258 Α· 3) νεώτ. ἄνευ εὐσυνειδησίας, μετ' ἀσυνειδησίας βλ.λ.2) : **ἀσυνειδήτως κατεχράσθη τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν προϊσταμένων του.**

ἀσύνειδος-η-ο δημ. ὁ ἀσυνείδητος βλ.λ.3).

ἀσυνειδότως ἐπίρρ. ἀσυνειδήτως βλ.λ. : 'Ιω. Χρυσ.2,581 (ἐσφ. γρ. ἀντὶ **ἀσυνειδήτως**).

ἀσυνείκαστος-ον μτγν., σχόλ. ὃν δὲν δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ὁμοῦ μετ' ἄλλων ἢ ἐξ ἄλλων, δθ. ὁ σκοτεινός : Σχόλ.Σοφ.Τρ.694· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς παραβολῆς πρὸς ἕτερον : 'Επιφ.1,477 **ἀσυνείκαστον φόρτον ἐμβαλλομένη ναῦς.**

ἀσυνείσφορος-ον μτγν. ὁ μηδὲν συνεισφέρων : Walz.Ῥήτ.3,573,5 **εἰς οὐδὲν εἶδος τῆς ῥητορικῆς οὐδὲ εἰς ἰδέαν τινὰ ἀσυνείσφορος εὑρεθήσεται.**

ἀσυνέλευστος-ον μτγν. ὁ μὴ ἐν συνελεύσει μετ' ἄλλων, ὁ μὴ δεκτικὸς συνενώσεως μετ' ἄλλου : Διογ.Οἰν.20 **ἀσυνέλευστα ἄτομα·** 2) μτγν.γραμμ. ὁ μὴ σχηματίζων σύνθετα: 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων.45,24.

ἀσυνέμπτωτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ μὴ μετ' ἄλλου συμπίπτων· ‖ ὁ διάφορος ἐν τῇ γραμμ. πτώσει : Εὐστ.'Ιλ.879,30 **ἵνα πάντη ἀσυνέμπτωτα εἶεν ἡ τοῦ Νηλέως γενικὴ καὶ ὁ Νείλεως.**

ἀσυνέξωστος-ον ἐπιγρ., πάπ. ἐπὶ ἀθλητοῦ, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐξωσθῇ ἐκ τῆς θέσεώς του, ἀδιάσειστος, ἀκλόνητος, δθ. ὁ ἀνίκητος : 'Επιγρ. **ἀσυνέξωστος περιοδονίκης.**

ἀσυνέπεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ ἔχειν συνέπειαν, λογικὸν εἱρμὸν σκέψεως ἢ ἐκφράσεως, ἡ ἀνακολουθία· ‖ ἡ ἀσυμφωνία, ἀντίθεσις, δυσαρμονία τῶν λόγων, τῶν γνωμῶν, ἀρχῶν, βεβαιώσεων ἀτόμου τινὸς πρὸς ἀλλήλας ἢ πρὸς τὰς πράξεις του ἢ τῶν πράξεων αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλας· πρβλ. ἀσυνεπής.

ἀσυνεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μὴ συνεπής, ὁ ἀνακόλουθος, ὁ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ μὴ ἔχων σύμφωνον, ἁρμόζουσαν πρὸς τὰς ἐκπεφρασμένας γνώμας αὐτοῦ ἢ ὑποσχέσεις, ὁ διαφόρως πρὸς τὰς βεβαιώσεις αὐτοῦ πράττων, ποὺ ἄλλα λέει κι ἄλλα κάνει : **εἶναι ἀσυνεπὴς εἰς τὰς ὑποσχέσεις του - εἰς τὰς ἰδέας του, - ἔχει ἀσυνεπῆ χαρακτῆρα·** 2) ὁ ἄνευ λογικοῦ εἱρμοῦ λεγόμενος ἢ πραττόμενος, ὁ ἀνακόλουθος : **ἀσυνεπὴς λόγος - φιλοσοφία, - ἀσυνεπῆ ἐπιχειρήματα.**

ἀσυνέπιαστος-η-ο δημ. ὁ στερούμενος τροφῆς, ὁ νῆστις, ποὺ δὲ συνεπιάστηκε· 2) ὁ ἀόριστα, ἀσαφῆ ἀνακοινῶν ἢ ἀφηγούμενος ἢ μαρτυρῶν, οἷον ἐκ πονηρίας, ἀγροικίας, ἀγνοίας· **ἀσυνέπιαστος μάρτυρας·** κ. ἐπὶ λόγου : **ἀσυνέπιαστες οἱ κουβέντες του·** ‖ ὁ ἀναξιόπιστος· ‖ ὁ ἄπιαστος : βλ.Συνμ.3)· 3) ὁ μήπω σχηματίσας ἐπαρκές τι κεφάλαιον, ποὺ ἀκόμα δὲν ἐπιάστηκε βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : **εἶναι ἀσυνέπιαστος ἀκόμα καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μεγαλώσῃ τὴ δουλιά του.**

ἀσυνεπῶς ἐπίρρ.νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσυνεπῆ βλ.λ.

ἀσυνέργητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνεργίας, ἄνευ βοηθείας ἄλλου πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεως.

ἀσυνεργητικός-ή-όν μτγν. ὁ μὴ συνεργῶν, ὁ ἀσυνέργητος βλ.λ. : Φιλόδ.Κακ.23,9.

ἀσυνέργητος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. δημ. ὁ μὴ συνεργῶν, ὁ μὴ παρέχων συνεργίαν, βοήθειαν : Φιλόδ. Οἰκ.67· 2) κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων ἢ σχὼν συνεργόν, βοηθὸν εἰς ἐργασίαν τινὰ ἢ πρᾶξιν, ὁ ἀβοήθητος : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.10,30,8, - **ἀσυνέργητος πρόκοψε, - ἀσυνέργητος ἔβαλε τὴ φωτιά.**

ἀσυνεργία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔλλειψις συνεργίας, συμπράξεως· 2) εἰδ. ἰατρ. ἡ ἔλλειψις συνεργίας μεταξὺ τῶν διαφόρων μυῶν πρὸς ἐπιτέλεσιν βεβουλευμένης τινὸς κινήσεως, ἀπαντῶσα εἰς τὰς παθήσεις τῆς παρεγκεφαλίδος.

ἀσύνεργος-ον μτγν. ὁ μὴ συνεργῶν, μὴ συντελῶν, μὴ χρησιμεύων εἴς τι : Αἰλ.Ζ.11,40 **μόσχος . . καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου πόδα ἀνηρτημένον εἶχεν ἀσύνεργον** (διορθ. περίεργον).

ἀσυνερισιά (ἡ) δημ. τὸ μὴ ἐρεθίζεσθαι, ὀργίζεσθαι ἐκ τῶν ὀχλήσεων ἄλλου, τὸ μὴ φιλονικεῖν, ἡ ἀνεκτικότης· 2) τὸ ἕνεκα τῆς ἰδίας καταστάσεως οἷον γήρατος, ἀνοίας, ἀσθενείας μὴ προκαλεῖν τὴν ὀργήν, τὴν φιλονικίαν, τὴν ἐπιτίμησιν, τὴ συνερισιά· πρβλ. ἀσυνέριστος.

ἀσυνέριστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσυνόριστα** κατὰ τρόπον ἀσυνέριστον βλ.λ., ἄνευ φιλονικίας, ἄνευ ἐριστικοῦ ἀνταγωνισμοῦ, χωρὶς συνερισιά βλ.λ.

ἀσυνέριστος-η-ο δημ. κ. **ἀσυνόριστος** ὃν δὲν συνερίζεταί τις, πρὸς ὃν προκαλούμενος δὲν ἐρίζει, δὲν φιλονικεῖ, πρὸς ὃν καὶ ὑβριστικῶς φερόμενον ἀπαθῶς φέρεται, δὲν τὸν συνερίζεται βλ.λ. ἢ ξεσυνερίζεται· ‖ ὁ πρὸς ὃν καὶ προκαλούμενος δὲν συναγωνίζεταί τις, ἢ δὲν εἶναι πρέπον νὰ ἀνταγωνίζεται ἐριστικῶς : **ὁ γέρος εἶναι ἀσυνέριστος·** 2) ὁ μὴ συνερίζων, ποὺ ἔχει ἀσυνερισιὰ βλ.λ.1), ὁ ἀνεκτικός, ὁ πρᾶος.

ἀσυνεσία (ἡ) κ. νεώτ., ἀττ. **ἀξυνεσία** τὸ μὴ ἔχειν τινὰ σύνεσιν, περίσκεψιν, φρονιμάδα, ἡ ἀπερισκεψία : Εὐρ.Φοίν.1727 **οὐδ' ἀμείβεται βροτῶν ἀσυνεσίας** : Θουκ.1,122 **ἀπήλλακται ἀξυνεσίας.**

ἀσύνετα ἐπίρρ. δημ. **ἄνευ συνέσεως,** ἀπερισκέπτως, ἀκρίτως, ἀλογάριαστα, ἀστόχαστα.

ἀσυνέτημι αἰολ. ἀσυνετῶ βλ.λ. : 'Αλκ.'Απ.38 (18) **ἀσυνέτημι τὰν ἀνέμων στάσιν.**

ἀσυνετίζομαι μτγν. ἀσυνετῶ βλ.λ. : 'Ακύλ.'Ιερ.10,8.

ἀσυνετοποιός-όν σχόλ. ὁ ποιῶν, πράττων ἀσύνετα, ὁ μωρός : Σχόλ.'Αριστφ.Βάτρ.1286.

ἀσύνετος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξύνετος** ὁ μὴ ἔχων σύνεσιν, φρόνησιν, περίσκεψιν, ὁ ἀνόητος, ὁ ἀλογάριαστος, ὁ ἀστόχαστος : 'Αριστφ. 'Ορν.457 **ἢ δύναμίν τινα μείζω παραλειπομένην ὑπ' ἐμῆς φρενὸς ἀξυνέτου,** Εὐρ.'Ελ.352 **τί τάδ' ἀσύνετα ;** (τί εἶν' αὐτὲς οἱ ἀνοησίες), - **ἀσύνετος ἄνθρωπος, - ἀσύνετος ἐνέργεια·** ‖ συγκρ. **-ώτερος** : 'Ηρ.3,81 **ὁμίλου γὰρ ἀχρηίου οὐδέν ἐστι ἀσυνετώτερον·** ‖ κ. ὑπερθ., **-ώτατος** : Θουκ.6,40 **ὦ πάντων ἀξυνετώτατοι·** 2) μετὰ γεν. ὁ ἀνίκανος ν' ἀντιληφθῇ, **νὰ κατανοήσῃ τι** : 'Ιωσ.Αἰ 1,4,3 **ὑπὸ πολυφωνίας ποιήσας ἑαυτῶν ἀσυνέτους εἶναι·** 3) ἐπὶ πραγμ. ὃν δὲν δύναταί τις νὰ κατανοήσῃ, ὁ ἀκατάληπτος, ἀκατανόητος : Εὐρ. Φοίν. 1731 **παρθένου κόρας αἴνιγμ' ἀσύνετον εὑρών.**

ἀσυνετῶ-έω κ. νεώτ. εἶμαι ἀσύνετος βλ.λ.2), δὲν ἐννοῶ καλῶς : ΠΔ Ψαλμ.118 (119), 158 **εἶδον ἀσυνετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην·** 2) νεώτ. εἶμαι ἀσύνετος βλ.λ.1), **ἄφρων, ἀπερίσκεπτος.**

ἀσυνέτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ συνέσεως, ἀφρόνως, ἀνοήτως : **ἀσυνέτως ἐνήργησεν·** 2) ἄνευ κατανοήσεως, ἀκατανοήτως : Ἱππαρχ.1,8,11.

ἀσυνέχεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις συνεχείας, τὸ μὴ γίνεσθαί τι ἢ μὴ ὑπάρχειν ἐν συνεχείᾳ χρόνου ἢ τὸ μὴ εἶναι, μὴ κεῖσθαι ἐν συνεχείᾳ τόπου, τὸ μὴ ἔχειν συνέχειαν ἤτοι παράτασιν ἢ πρὸς ἕτερον ἐπιὸν συνάρτησιν, ὑφ' ἑτέρου ἐπακολουθίαν· 2) νεώτ. εἰδ. μαθ. **ἀσυνέχεια** (discontinuité) ἡ ἰδιότης τῆς συναρτήσεως βλ.λ. f (P), καθ' ἣν ἡ κύμανσις αὐτῆς εἰς τὸ σημεῖον Po εἶναι διάφορος τοῦ μηδενός· || φιλοσ. ἡ κατὰ νεωτ. φιλοσοφικὴν δοξασίαν ἀντίληψις ὅτι τινὰ τῶν φυσικῶν φαινομένων δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν ὑπὸ τῶν καθωρισμένων φυσικῶν νόμων ἐπακολουθίαν.

ἀσυνεχής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συνεχής, ὁ οὗ ἡ ἐνέργεια δὲν εἶναι κατὰ συνέχειαν ἤτοι ὑφίσταται διακοπὰς ἢ αὐξομειώσεις· || νεώτ. κ. φιλοσ. ἐπὶ τῶν φυσικῶν κ. γεν. κοσμολογικῶν φαινομένων, ὁ μὴ προκύπτων ἐκ τῆς συνεχείας τῶν φαινομένων, ὡς καθορίζουσι ταῦτα οἱ ἐξηκριβωμένοι φυσικοὶ νόμοι, ὁ οὐχὶ κατ' ἐπακολουθίαν τούτων· || νεώτ. εἰδ. μαθ. ὁ ἔχων ἀσυνέχειαν βλ.λ.2)· 2) μτγν. εἰδ. ἐπὶ ἀνέμων, ὁ εὐμετάβολος.

ἀσυνέχιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνεχιζόμενος, οὗ διεκόπη ἡ συνέχεια : **ἀσυνέχιστος ἐνέργεια, - ἀσυνέχιστη ἐπιφυλλίδα·** || ὁ οὗ δὲν ἐγένετο, δὲν ἐδόθη ἀκόμη συνέχισις : **ἡ δίκη πρὸς τὸ παρὸν ἔμεινεν ἀσυνέχιστος·** 2) ὁ οὗ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ συνέχισις, ἡ ἐξακολούθησις.

ἀσυνεχῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συνεχείας, μὲ ἀσυνέχειαν βλ.λ.

ἀσυνηγόρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνηγόρου ἢ συνηγορίας, χωρὶς ὑπεράσπισιν.

ἀσυνηγόρητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων συνήγορον ἢ ὁ ὑπὲρ οὗ δὲν ἐγένετο συνηγορία.

ἀσυνήγορος-ον μτγν. ὁ μὴ ἔχων συνήγορον, ὁ μὴ ἔχων ἀνάγκην συνηγόρου βλ.λ. : Βασ.1,515 C.

ἀσυνήθεια (ἡ) ἡ ἔλλειψις συνηθείας : Ἀριστλ. Μεταφ.995 a,2 **τὰ παρὰ ταῦτα οὐχ ὅμοια φαίνεται ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσυνήθειαν ἀγνωστότερα καὶ ξενικώτερα·** 2) ἡ ἔλλειψις πείρας, τὸ μὴ γνωρίζειν τι δι' ἔλλειψιν ἀσκήσεως, διατριβῆς περί τι : Ἀριστλ.Ρητ.1368 a 21 **ἀσυνήθεια τοῦ δικολογεῖν,** Πολύβ.15,32,7 **ἀσυνήθεια τῶν παρεστώτων.**

ἀσυνήθης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ μὴ συνήθης, ὁ μὴ ὢν ἐν τῇ συνηθείᾳ, τῇ συνεχεῖ ἢ κατ' ἐπανάληψιν ἀντιλήψει ἢ ἀσκήσει : Ἐμπ.118 **ἰδὼν ἀσυνήθεα χῶρον,** Ἱππ.Ἀφορ.2,50 **σιτίων ἀσυνήθων,** Ἀριστλ.ΖΙ 606 b 26 **ἀσύνηθες αὐτοῖς** (τοῖς ζῴοις) **τὸ πίνειν ἐστίν·** || νεώτ. ὁ μὴ σύμφωνος, ὁ διάφορος πρὸς τὰ συνήθως κείμενα ἢ γινόμενα, ἤτοι **τὰ κοινῆς μορφῆς ἢ ἐνεργείας,** ὁ μὴ κατὰ τὰ εἰθισμένα : **ἀσύνηθες θέαμα, - ἀσυνήθης ἑορτή - ἐμφάνισις - κλοπή·** || δθ. κ. ὁ σπάνιος, ὁ ἐξαιρετικός : **ἀσυνήθης εὐγλωττία - ἀνδρεία, - ἀσύνηθες κάλλος - ἔγκλημα·** || κ. ὁ παράδοξος, ὁ ἰδιόρρυθμος, ὁ ἀλλόκοτος : ἀσυνήθης **περιβολή - ἀρχιτεκτονική - φρασεολογία·** || τὸ οὐδ. κ. ὡς οὐσ. : **τὸ ἀσύνηθες τοῦ πράγματος - τοῦ ὕφους·** 2) ὁ μὴ συνηθισμένος, ἀσυνήθιστος, ὁ μὴ ἐν εἰδημοσύνῃ, μὴ ἐν ἕξει τινός, ὁ ἄπειρος, ἐπὶ προσώπων : Ἱππ.Ἀφορ.2,49 **οἱ εἰθισμένοι .. τοὺς πόνους φέρειν .. τῶν ἀσυνήθων ῥᾷον φέρουσιν,** Πολύβ.10,47,7 **ἀσυνήθης γραμματικῆς** (ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀναγινώσκῃ)· 3) ὁ μὴ γνώριμος, μὴ σχετικός, ἐπὶ προσώπων : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1126 b, 26, Διον.Ἀλ.8,44 **ἀσυνήθης ἐν ἀνδράσιν.**

ἀσυνηθησιά (ἡ) δημ. τὸ μὴ ἔχειν συνήθισῃ εἴς τι : ἀσυνηθησιὰ **στὴ δουλειά - στὴ νηστεία.**

ἀσυνήθιστα ἐπίρρ. δημ. οὐχὶ ὡς συνήθως, οὐχὶ κατὰ τὰ εἰθισμένα, κατὰ τρόπον ἀσυνήθιστο βλ.λ.

ἀσυνήθιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀσυνήθης βλ.λ.1), ὁ μὴ συνηθιζόμενος : Λασκαρ.Πνίχτης 53 **ἀκούει χαρὰ ἀσυνήθιστη καὶ ἀθωότη, - ἀσυνήθιστο φέραιμο - καπέλλο - ροῦχο·** 2) ὁ μὴ συνηθισμένος, μὴ ἐξῳκειωμένος, ποὺ ἔχει ἀσυνηθησιά : **ἀσυνήθιστος εἰς τὴν μελέτην - στὴ δουλιά.**

ἀσυνήθως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συνηθείας, χωρὶς πεῖραν, ἀπείρως : Πλούτ.Ἠθ.678 Α· 2) νεώτ. οὐχὶ κατὰ τὸ εἰθισμένον, τὸ σύνηθες· || δθ. ἐξαιρετικῶς, ἐκτάκτως, λίαν : **ἀσυνήθως ἰσχυρὸς σεισμός, - ἀσυνήθως πολλαὶ διαδηλωταί·** 3) ἐν χρον. σημ. οὐχὶ συνήθως, ὄχι συχνά.

ἀσυνημονῶ μσν. δὲν ἐννοῶ : Τζέτζ.Ἐπιστ.79,74,6.

ἀσυνήμων-ονος-ον ἀττ. ἀξυνήμων, ὁ μὴ νοήμων, ὁ μὴ ἐννοῶν : Αἰσχ.Ἀγ.1060 **εἰ δ' ἀσυνήμων οὖσα δέχει λόγον.**

ἀσυνθεσία (ἡ) μτγν. ἡ τῶν συνθηκῶν παράβασις, ἀνομία : ΠΔ Ἔσδρ.2,9,4 **καὶ συνήχθησαν .. ἐπὶ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας·** 2) ἡ ἔλλειψις συνθέσεως, τὸ ἀσύνθετον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.32,10.

ἀσύνθετα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνθέσεως, ἤτοι ἑνώσεως ἢ συμμίξεως ἢ συναρμογῆς, κατὰ τρόπον ἀσύνθετον βλ.λ. 1),2),3),5).

ἀσύνθετος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξύνθετος** ὁ μὴ σύνθετος, ὁ μὴ μετ' ἄλλου ἡνωμένος, συμμεμιγμένος, ὁ μὴ ἐκ δύο ἢ πλειόνων ἁπλῶν στοιχείων συνιστάμενος, ὁ ἁπλοῦς· Σουΐδ. «ἀσύνθετος, ἄμικτος» : Πλάτ.Φαίδ.78 C **εἰ δέ τι τυγχάνει ὂν ἀξύνθετον,** Ἀριστλ.Πολιτ.1252 a, 19 **τὸ σύνθετον μέχρι τῶν ἀσυνθέτων ἀνάγκη διαιρεῖν, - ἀσύνθετον σῶμα·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς συνθέσεως μετ' ἄλλου, συνενώσεως, συμμείξεως ἢ καὶ συναρμογῆς : Πρόδρ. ἐν Α Κρ.3,219,8 **ἁπλοῦν σῶμα ὂν ὁ οὐρανὸς καὶ ἀσυνθετώτατον, - ἀσύνθετα πρὸς ἄλληλα στοιχεῖα, - ὁ ὑλισμὸς καὶ ὁ ψυχισμὸς εἶναι ἀσύνθετες ἔννοιες·** 3) κ. γραμμ. ὡς ὅρος δηλωτικὸς τῶν μὴ συνθέτων ἢ μὴ δεκτικῶν συνθέσεως λέξεων : Λογγῖν.Ρητ.10,6 **τὰς προθέσεις ἀσυνθέτους οὔσας,** Ἀπολλών.Ἀντων.56 Α **τὰς ἀσυνθέτους** (ἀντωνυμίας)· 4) ὁ ὑπὸ οὐδεμιᾶς συνθήκης περιοριζόμενος ἢ ὁ παραβαίνων τὴν συνθήκην, ὁ μὴ εἰς τὰ τεθειμένα συμμορφούμενος· Ἡσ. « ἀσυνθέτους, μὴ ἐμμένοντας ταῖς συνθήκαις » : ΚΔ Ρωμ. 1,31 **ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους·** || δθ. ὁ ἀσταθής, ὁ ἀβέβαιος, ὁ ἄτακτος : Δημ.383 **ὡς ὁ μὲν δῆμος .. πρᾶγμα τῶν πάντων ἀσυνθετώτατον, ὥσπερ ἐν θαλάττῃ πνεῦμα ἀκατάστατον·** || κ. ὁ τοῦ καθήκοντος ἐπιλήσμων, παραβάτης : Πάπ. **ἀσύνθετος παῖς·** 5) νεώτ. δημ. κ. ὁ μὴ συντεθείς, μὴ ἐκ τῶν μερῶν αὐτοῦ εἰς ἓν ὅλον ἀπαρτισθείς : **ἀσύνθετος μηχανή, - ἀσύνθετα κομμάτια ρολογιῶν·** 6) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. μουσ. ὁ μὴ ἢ μήπω εἰς ἑνιαίαν μουσικὴν ἔκφρασιν συντεθείς, μὴ μουσουργηθείς : **δυὸ πράξεις τοῦ μελοδράματος εἶναι ἀκόμη ἀσύνθετες·** 7) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς χειρόγραφον, ὁ μήπω εἰς τύπον διὰ συνθέσεως τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων ἀποδοθείς, μήπω στοιχειοθετηθείς : **ἀπομένουν κάμποσες σελίδες ἀσύνθετες.**

ἀσυνθετῶ-έω μτγν. παραβαίνω τὴν συνθήκην, τὸν νόμον, ἀθετῶ τὸν λόγον μου : ΠΔ Ψαλμ.72(73),15 **ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν μου ἠσυνθέτηκα.**

ἀσυνθέτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἄνευ συνθέσεως, κατὰ τρόπον ἀσύνθετον βλ.λ.

ἀσυνθηκεὶ πάπ. κατὰ παράβασιν τῆς συνθήκης ἢ τῶν συνθηκῶν.

ἀσυνθηκολόγητα ἐπίρρ. δημ. ἀσυνθηκολογήτως βλ.λ.

ἀσυνθηκολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων συνθηκολογήσει : **ἐπὶ μακρὰ ἔτη οἱ πολέμιοι παρέμειναν ἀσυνθηκολόγητοι·** || ὁ ἄνευ συν-

θηκολογίας βλ. λ. γιγνόμενος : **ἀσυνθηκολόγητος εἰρήνη - ἀνακωχή.**

ἀσυνθηκολογήτως ἐπίρρ. ἄνευ συνάφεως συνθήκης, συμφωνίας, ἄνευ συνθηκολογήσεως βλ.λ.

ἀσύνθηκος-ον μτγν. ὁ παραβαίνων τὴν συνθήκην, ὁ παρασπονδῶν : Ὀνήσανδρ.37,2.

ἀσυνθηκῶ-έω μτγν. παραβαίνω τὴν συνθήκην.

ἀσυνίζητος-ον νεώτ. γραμμ. ὁ μὴ δεκτικὸς συνιζήσεως ἢ ὁ μὴ ὑποστὰς συνίζησιν βλ.λ.

ἀσυνίστωρ-ορος (ὁ) γλωσσ. ὁ μὴ συνειδώς.

ἀσύννευστος-ον μτγν. ὁ μὴ συννεύων, συγκλίνων, μὴ συμπίπτων : Πρόκλ. εἰς Εὐκλ.177 F **ἀσύννευστος σύννευσις.**

ἀσυννεφής-οῦς-ές ὁ μὴ συννεφής, ὁ ἀσυννέφιαστος βλ.λ.1) : Σχόλ.Πίνδ.Ο 1,16· 2) ἐπὶ ἀνέμου, ὁ μὴ φέρων νέφη:Θεόφρ.᾿Αν.11 **ἀσυννεφεῖς ἄνεμοι.**

ἀσυν(ν)έφιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ νεφῶν, χωρὶς συννεφιά· 2) μτφ. ἐν γαλήνῃ καὶ οἱονεὶ αἰθρίᾳ βίου ἢ καταστάσεως, χωρὶς συννέφιασμα· πρβλ. ἀσυν(ν)έφιαστος.

ἀσυν(ν)έφιαστος-η-ο δημ. ἐπὶ οὐρανοῦ, ὁ μὴ ὑπὸ νεφῶν κεκαλυμμένος, ἀνέφελος, αἴθριος, καθαρός· ‖ συνεκδ. κ. ἐπὶ ἡμέρας ἢ νυκτός : **φωτεινότερες ἀπὸ τὶς καλοκαιριανὲς εἶναι οἱ ἀσυν(ν)έφιαστες νύχτες τοῦ χειμώνα·** 2) μτφ. ἐπὶ τοῦ βίου, ὁ ἐν γαλήνῃ, ὁ μὴ ὑπὸ ἀνησυχίας τινὸς ἢ γεν. ὑπὸ ἀνησυχιῶν καὶ μεριμνῶν ταραττόμενος, οὗ οἱονεὶ δὲν ἐπισκοτίζουσι τὴν αἰθρίαν νέφη, οἷον δεινά, θλίψεις, κίνδυνοι : **ἀσυν(ν)έφιαστη ζωή** (νεώτ. βίος ἀνέφελος)· ‖ κ. γεν. ἐπὶ καταστάσεως προσ. ἢ συνόλου προσ. οἷον οἰκογενείας, κοινότητος, κοινωνίας : **ἀσυν(ν)έφιαστη οἰκογενειακὴ εὐτυχία, - ἀσυν(ν)έφιαστος γιὰ τὴν ὥρα ὁ πολιτικός, - ὁ εὐρωπαϊκὸς ὁρίζοντας·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ σκυθρωπάσας ἢ ὁ μὴ κατηφὴς ἢ ὁ μὴ ἐν δυσθυμίᾳ δεικνύμενος οἷον ἐξ ἀνησυχίας, θλίψεως, ὀργῆς, ὁ τὴν ἔκφρασιν γαλήνιος ἢ φαιδρός : **ἀσυν(ν)έφιαστος μοῦ φαίνεται σήμερα ὁ ἄντρας σου - ὁ προϊστάμενος.**

ἀσύννεφος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ νεφῶν, ὁ ἀσυννέφιαστος βλ.λ.

ἀσυννόμως ἐπίρρ. μτγν. οὐχὶ συμφώνως πρὸς τὸν νόμον, παρὰ τὸν νόμον, δθ. ἐριστικῶς, ἐν διαφωνίᾳ :Βέττ.Βάλ.119,4 **ἀσυννόμως ἐπιπλέκεσθαι.**

ἀσύννους (-οος)-ουν ὁ μὴ σὺν νῷ, ὁ ἄλογος : Πλάτ.Σοφ.267 D **παλαιά τις.. αἰτία τοῖς ἔμπροσθεν καὶ ἀσύννους παρῆν.**

ἀσυνόδευτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνοδόν, συνοδίτην, σύντροφον ἐν πορείᾳ ἔχων, ὁ ἀσυντρόφευτος, δθ. μτφ. ὁ μόνος ἐγκαταλειφθείς, ὁ ἀνεπικούρητος, ὁ ἀπόμονος, ὁ ἔρμος : Ἐφρ. Σύρ.3,262 E **γυμνός, ἀβοήθητος, ἀπροστάτευτος, ἀσυνόδευτος, - μεσάνυχτα πηγαίνει στὸ σπίτι της ἀσυνόδευτη, - μὴν ἀφήνῃς τὰ παιδιὰ ἀσυνόδευτα·** 2) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ νεκρῶν, ὁ μὴ εἰς τὴν ταφὴν ὑπὸ οἰκείων καὶ φίλων προπεμφθείς, οὗ δὲν συνώδευσαν τὴν κηδειαν· 3) μτγν. κ. ἐνεργ. ὁ μὴ συνοδεύων, μὴ συνεπόμενος : Κλήμ.᾿Αλ.ἐν᾿Ιώβ 1,59 **ταύτην ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἐξελθοῦσιν ὁ τῶν κτηθέντων ἀσυνόδευτος πλοῦτος.**

ἀσυνοίκιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνοικισμοῦ, οὐχὶ ἐν συνοικισμῷ βλ.λ.

ἀσυνοίκιστος (-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ μὴ συνῳκισμένος, ὁ ἐφ᾿ οὗ δὲν εὑρίσκεται ἢ δὲν ἐγένετο συνοικισμὸς βλ.λ. : Νικήτ.Χων. Χρον.97 D **αἱ περιοικίδες χῶραι ἀσυνοίκιστοί τε ἦσαν πρώην, - ὀλίγα περίχωρα τῶν Ἀθηνῶν εἶναι ἀσυνοίκιστα·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ μετ᾿ ἄλλων συνοικισθείς που, ὁ μὴ ἐγκατασταθείς, ὁ ἀναποκατάστατος : **ἀσυνοίκιστοι πρόσφυγες.**

ἀσυνομολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἢ μήπω συνομολογηθείς, μὴ δι᾿ ἀμοιβαίας ῥητῆς ἢ γραπτῆς βεβαιώσεως συμφωνηθείς : **ἀσυνομολόγητος εἰρήνη, - σύμβασις - ἀγοραπωλησία.**

ἀσύνοπτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ εὐκόλως διακρινόμενος, δυσδιάγνωστος, σκοτεινός : Αἰσχίν.2,146 **ἃ δ᾿ ἐστὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ἀσύνοπτα·** ‖ μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐν συνόλῳ ἐποπτευόμενος, θεωρούμενος, ὁ μὴ δυνάμενος ἐν συνόλῳ ἢ μετ᾿ ἄλλου νὰ θεωρηθῇ, νὰ ἐποπτευθῇ, νὰ τεθῇ ἐν ὄψει : **ἀσύνοπτος φιλοσοφία, - ἀσύνοπτον σύγγραμμα.**

ἀσυνόρευτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀσυνόρευτον βλ.λ., χωρὶς κοινὰ σύνορα.

ἀσυνόρευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνορεύων, μὴ ἔχων κοινὰ σύνορα, ὅρια πρὸς ἄλλον, ἐπὶ χωρῶν, κτημάτων κττ.· 2) δημ. ἐν πληθ. μτφ. ἐπὶ δοξασιῶν, πίστεων, ἀρχῶν, συστημάτων, ἀντιλήψεων κττ. αἱ λίαν διάφοροι, ἀσύμφυλοι, ἀσυμβίβαστοι : **ὁ φασισμὸς καὶ ὁ κομμουνισμὸς εἶναι συστήματα ἀσυνόρευτα.**

ἀσυνόριστος-η-ο δημ. κ. **ἀσυνέριστος βλ.λ.**

ἀσύνορον Ἡσ. « ἀσύμφωνον ».

ἀσυνουσία (ἡ) μσν. ἡ ἔλλειψις συνουσίας, συναναστροφῆς, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσυνουσιάστου βλ.λ.1) : Βίος Ἰω.Κλίμ.600 A.

ἀσυνουσίαστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ μετέχων συνουσίας, συναναστροφῆς : Ἰω.Χρυσ.6,51· 2) νεώτ. ὁ μὴ συνουσιασθείς, μὴ εἰς σαρκικὴν μῖξιν μετὰ προσώπου τοῦ ἑτέρου φύλου ἐλθών.

ἀσύνοφρυς-υος-υ μσν. ὁ μὴ σύνοφρυς βλ.λ. ἀσυνοφρύωτος : Μιχ.᾿Ακομ.2,387.

ἀσυνοφρύωτος-ον νεώτ. ὁ μὴ συνωφρυωμένος, μὴ σύνοφρυς βλ.λ.

ἀσυνόψιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνοψισθείς, μὴ συντόμως ἐν περιλήψει διατυπωθείς· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συνοψισμοῦ, περιληπτικῆς ἐν συντομίᾳ διατυπώσεως.

ἀσυνοψίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συνοψίσεως, περιλήψεως, συντόμου ἀνακεφαλαιώσεως.

ἀσυνταιριασιά (ἡ) δημ. τὸ ἀπροσάρμοστον, ἡ ἀσυμφωνία, τὸ νὰ εἶναι ἕνας ἀσυνταίριαστος βλ.λ. μὲ ἄλλους ἢ ἕνα πρᾶγμα ἀσυνταίριαστο μὲ ἄλλα.

ἀσυνταίριαστα ἐπίρρ. δημ. ἀπροσαρμόστως, χωρὶς συνταίριαγμα, χωρὶς συνταιριασιὰ βλ.λ.

ἀσυνταίριαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ πρὸς ἄλλον ἢ ἄλλο προσαρμαζόμενος, ὁ ἀσύμφωνος, ποὺ δὲν εἶναι μὲ ἄλλον ἢ ἄλλα ταιριαστός, ταιριασμένος : **ἀσυνταίριαστο ζευγάρι, - ἀντρόγυνο, - ἀσυνταίριαστη ζωή, - ἀσυνταίριαστα ἔπιπλα.**

ἀσύντακτα ἐπίρρ. δημ. κ. -χτα ἀσυντάκτως βλ.λ.

ἀσυντακτικός-ή-όν σχόλ. γραμμ. ὁ στερούμενος συντάξεως, ὁ ἀσύντακτος βλ.λ.B): Σχόλ.Εὐρ.᾿Εκ.949.

ἀσύντακτος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **-χτος,** ἀττ. ἀξύντακτος ὁ μὴ τεταγμένος εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, ὁ μὴ ὢν εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν : Ξεν. ΚΠ 8,1,45 **ἀσυντάκτους ὄντας ἑώρα·** ‖ ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεως, ὁ ἄτακτος, ὁ ἀνοργάνωτος : αὐτ. 4,5,37 **καινὰ γὰρ ἡμῖν ὄντα τὰ παρόντα πολλὰ αὐτῶν ἐστιν ἀσύντακτα, - ἀσύντακτον κόμμα, - ἀσύνταχτα μπουλούκια·** 2) εἰδ. ἐπὶ στρατεύματος, ὁ μὴ ὢν εἰς τάξιν μάχης, μὴ πρὸς πολεμικὴν συμπλοκὴν παρεσκευασμένος, τακτοποιημένος· ἀντίθ. συντεταγμένος : Ξεν.᾿Ελλ.7,1,16 **ἔπαιον παρεσκευασμένοι ἀπαρασκεύους καὶ συντεταγμένοι ἀσυντάκτους, - ἀσύντακτος ἔτι ἡ μεραρχία ὑπέστη τὴν ἐπίθεσιν·** 3) κ. νεώτ. ὁ ἐν ἀταξίᾳ, ἀρρυθμίᾳ διατελῶν, ὁ ἀκατάστατος, ὁ ἀδιάτακτος : Θουκ.6,72 **τῶν τε πολλῶν τὴν ἀξύντακτον ἀναρχίαν,** Αἰν.Τακτ.3,1 **ἀσύντακτος πόλις, - ἀσύντακτος ὄχλος·** ‖ ὁ μὴ εἰς τάξιν ὑποβαλλόμενος, ὁ ἀπείθαρχος, ὁ ἀνυπότακτος : Ξεν.ΚΠ 7,5,21 **πολλοὶ δὲ μεθύουσι, πάντες δ᾿ ἀσύντακτοί εἰσιν·** 4) ὁ ἔξω τοῦ τεταγμένου, τοῦ κανονικοῦ, δθ. ὁ ἀσύμμετρος, ὁ δυσανάλογος : αὐτ.Κυν.3,3 **αἱ μὲν ὑψηλαὶ καὶ**

ἀσύμμετροι ἀσύντακτα **ἔχουσαι τὰ σώματα** (περὶ κυνῶν)· || κ. ἐπὶ ἤχου, ὁ μὴ ἐμμελής, ὁ παράφωνος : Λουκ.'Αnαίδ.9 **ἀνακρούεται ἀνάρμοστόν τι καὶ ἀσύμμετρον**· 5) μτγν. ὁ μὴ ὢν ἐν ᾗ τάξει ἄλλος τις, ὁ μὴ ὅμοιος, ἰσάξιος, ἰσότιμος, ἰσόβαθμος : Γρηγ.Νύσσ.2,324 C **περὶ δὲ τοῦ ἁγίου πνεύματος φανερᾷ χρῆται τῇ βλασφημίᾳ λέγων ἀσύντακτον εἶναι πατρὶ καὶ υἱῷ**· 6) μτγν. ἐπὶ συγγραφῶν, ὁ μὴ ἐν τάξει καταγραφῆς, ἐν καταλόγῳ περιλαμβανόμενος: Διογ.Λ 9,47· 7) ὁ μὴ ἐν καταλόγῳ φορολογίας κατατεταγμένος, καταγεγραμμένος, ὁ εἰσφορᾶς πρὸς δημόσιόν τι ἐξοδον ἀπηλλαγμένος : Συνέσ.'Επιστ.90,231 B· 8) γραμμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προφ. ἢ γραπτοῦ λόγου, ὁ παρὰ τοὺς συντακτικοὺς κανόνας συντεθειμένος, ὁ περιέχων ἀσυνταξίας : Χοιροβ.σχόλ. εἰς Θεοδοσ.Καν.2,18 H **ἠμελλε γὰρ εἶναι ἡ εὐθεῖα ὁ Μόφοψ, ὅπερ ἐστὶν ἀσύντακτον, - τὰ γραφόμενά του εἶναι πολλάκις ἀσύντακτα, - ἡ ἀναφορά τους ἦταν ἀνορθόγραφη καὶ ἀσύνταχτη**· 9) τὸ ἀσύντακτον εἶδος ρητορικοῦ σχήματος· ΨΠλούτ.Βί.'Ομ.41 « **ἔστιν ἐν τοῖς σχήμασι καὶ τὸ καλούμενον ἀσύντακτον, ὃ καὶ ἀλλοίωσις καλεῖται, ἐπειδὰν ἡ συνήθης τάξις ἀλλοία γένηται** »· 10) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ γραπτοῦ λόγου, οἷον ὑπομνήματος, διαλέξεως, διατριβῆς, ἀνακοινώσεως κττ., ὁ μήπω συνταχθείς, γραπτῶς συντεθείς, δισtυπωθείς : **ἔχω ἀκόμη ἀσύντακτο(ν) τὸ ἄρθρο(ν) μου - τὸ συμβόλαιο(ν)**· 11) μτγν. ἐνεργ. ὁ μὴ ἔχων συντάξει λόγον, ὁ ἀπροετοίμαστος, ἀπαράσκευος εἰς τὸ ἀγορεῦσαι : Πλούτ.'Ηθ.6 D **ὁ Περικλῆς καλούμενος ὑπὸ τοῦ δήμου, πολλάκις οὐχ ὑπήκουσε, λέγων ἀσύντακτος εἶναι.**

ἀσυντάκτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἄνευ τάξεως καὶ σειρᾶς, ἀτάκτως : Πλούτ.Νικ.3, Νικήτ. Χων. ἐν Σάθ.1,82 **ἐπιτιθεμένη ἀπροόπτως τοῖς.. ἀσυντάκτως ἐπιδιώκουσιν, - τὰ στρατεύματα προήλασαν ἀσυντάκτως**· 2) μσν. ἄνευ τοῦ ὡς ἡ τάξις ἀπαιτεῖ ἀποχαιρετισμοῦ ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει : Γεώργ.'Αλ.Βl.Χρυσοστ.8,230,20 **ἀσυντάκτως καταλιπὼν τοὺς πάντας**· 3) νεώτ. γραμμ. οὐχὶ κατὰ τοὺς συντακτικοὺς τῆς γλώσσης κανόνας.

ἀσυνταξία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀταξία, ἀναρχία, ἀπείθεια : 'Απп.'Εμφ.Πολ.2,20· 2) γραμμ. τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι σύνταξιν : 'Απολλ.Δύσκ.'Αντων. 14,3· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀσύντακτον, ἡ ἀνωμαλία, τὸ λάθος ἐν τῇ συντάξει, ἡ παράβασις τῶν συντακτικῶν κανόνων : Χοιροβοσκ.εἰς Θεόδ.2,18.

ἀσυντάρακτα ἐπίρρ., δημ. κ. **-χτα** ἄνευ συνταράξεως· || ἄνευ ἐξερεθισμοῦ, ἥρεμα.

ἀσυντάρακτος(-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. **-χτος** ὁ μὴ συνταρασσόμενος ἢ μὴ συνταραχθείς : **ὕδωρ ἀσυντάρακτον**· || μτφ. ὁ μὴ ἐξερεθισθείς, ὁ μὴ εἰς ταραχὴν περιπεσών, ὁ μὴ σφόδρα συγκινηθείς· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συνταράξεως, ὁ ἀδιατάρακτος, ἤρεμος, γαλήνιος, ψύχραιμος.

ἀσυνταράκτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συνταράξεως ἄνευ σφοδρᾶς συγκινήσεως, ἠρέμως.

ἀσύντατος-ον (τείνω) ὁ μὴ σύντονος, ὁ ἄνευ σπουδῆς : 'Αντυλλ.π.'Ορειβ.6,21,8 ἀσύντατος **περίπατος**· 2) ἄστυτος βλ.λ. : Ξέναρχ.1 (δ.γρ.).

ἀσυνταύτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ πρὸς ἄλλον συνταυτισθείς· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συνταυτισμοῦ, ὁ ἀπροσάρμοστος, ὁ ἀσυνταίριαστος.

ἀσυνταυτίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συνταυτισμοῦ βλ.λ.

ἀσύντελα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀσύντελον, ἀσυντέλεστα βλ.λ.

ἀσυντελείωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συντελέσεως, ἄνευ ἀποπερατώσεως.

ἀσυντέλειωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ πλήρως, ὁλοσχερῶς τελειωθείς, συντελεσθείς, τερματισθείς, ποὺ κάτι τοῦ λείπει γιὰ νὰ τελειώσῃ : **ἀσυντέλειωτος ἀκόμα ὁ συμβιβασμὸς μὲ τοὺς δανειστές του**· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς ὁριστικοῦ τερματισμοῦ, ἀποπερατώσεως, ποὺ δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ τελειώσῃ ὁριστικά, ποὺ δὲν παίρνει τέλος : **ἀσυντέλειωτοι καυγάδες,-ἀσυντέλειωτες διαφορές,- περιπέτειες.**

ἀσυντέλεστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ πλήρους τελειώσεως, ἄνευ συμπληρώσεως, ἡμιτελῶς.

ἀσυντέλεστος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μήπω συντελεσθείς, ὁ μὴ εἰς πέρας ἀχθείς, ἀσυμπλήρωτος, ἀσυντέλειωτος βλ.λ.1)· || Διόδ.Σ 4,12 **τὸν ἆθλον ὑπάρχειν ἀσυντέλεστον**· 2) ὁ τέλος, πέρας μὴ ἔχων, ἀτελεύτητος : Βασ.1,349 A **ἀΐδιον, ἀσυντέλεστον τὴν ἀπόλαυσιν.**

ἀσυντελής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ μὴ συντελῶν εἴς τι, ὅθ. ὁ ἀνωφελής, ὁ ἄχρηστος : Θεμίστ. Λόγ.31,352 C ἀσυντελῆ τοῖς κοινοῖς **ἐπεδείξαντο φιλοσοφίαν**· 2) ἀσυντέλεστος βλ.λ. : Μ 'Αντων.3,8 ἀσυντελῆ τὸν βίον αὐτοῦ.

ἀσύντελος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμ. ἢ ἐνεργειῶν, ὁ μὴ συντελεσθείς, μὴ εἰς πέρας ἀχθείς, μὴ πραγματοποιηθείς : παροιμ. **πολλὰ τὰ προξενήματα κι ἀσύντελος ὁ γάμος**· 2) ἐπὶ προσ. ἢ ἐνεργείας, ὁ μὴ συντελῶν εἰς ἐπιτυχίαν, ὁ μὴ πρὸς τὸ συντελεσθῆναί τι χρήσιμος ὤν : **ἀσύντελος εἶναι ὁ μεσίτης, - ἀσύντελο τὸ τάξιμό σου.**

ἀσυντελῶ-έω μσν. εἰς οὐδὲν συντελῶ, δὲν εἶμαι χρήσιμος : Μαξ.'Ομολ.2,71 D.

ἀσυντελῶς ἐπίρρ. σχόλ. ἀχρήστως, ἀνωφελῶς : Σχόλ.Πίνδ.Ο 3,81.

ἀσυντηρησία (ἡ) νεώτ., δημ. **-σιά** ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ ἀσυντηρήτου βλ.λ.

ἀσυντήρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συντηρήσεως, κατὰ τρόπον ἀσυντήρητον βλ.λ. 2) κ. 3).

ἀσυντήρητος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ συντήρησιν, συγκράτησιν ἑαυτοῦ, περίσκεψιν μὴ ἔχων, ὁ ἄκριτος, ἀστόχαστος : Εὐστ.'Ιλ.300,43· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μηδόλως ἢ κακῶς συντηρούμενος, ὁ παρημελημένος : **ἀσυντήρητο σπίτι**· || ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συντηρηθῇ : **μὲ τόσο λίγο μισθὸ εἶναι ἀσυντήρητη μιὰ οἰκογένεια**· 3) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ προσώπ., ὁ μὴ ὑπὸ τῶν οἰκείων του διατρεφόμενος, ὁ μηδεμίαν παρὰ τῶν ἐχόντων ἠθικὴν ὑποχρέωσιν λαμβάνων χρηματικὴν βοήθειαν : **ἄφησε τοὺς γονεῖς του ἀσυντηρήτους, - παράτησε τὰ παιδιά του ἀσυντήρητα**· 4) εἰδ. δημ. **ἀσυντήρητη** ὡς οὐσ. ἐπὶ γυναικὸς ἀνηθίκου, ἡ μὴ παλλακίς, μὴ ὑφ' ἑνὸς ἐρωμένου συντηρουμένη ἀλλὰ κοινῶς πορνευομένη.

ἀσυντηρήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συντηρήσεως· πρβλ. ἀσυντήρητος 2) κ. 3).

ἀσύντμητος-ον νεώτ. ὁ μὴ δεκτικὸς συντμήσεως· || ἐπὶ λ. ὁ ἄνευ συντμήσεως τιθέμενος.

ἀσυντόμευτα ἐπίρρ. δημ. ἀσυντομεύτως βλ.λ.

ἀσυντόμευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. κ. ἐνεργειῶν ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἔκτασιν ἢ τὸν χρόνον, ὁ μὴ γενόμενος σύντομος βλ.λ., ὁ μὴ περιορισθείς, περικοπείς, συντμηθείς, βραχυνθείς : **ἀσυντόμευτος ὁδὸς - ἔκθεσις - λόγος, - ἀσυντόμευτο(ν) βιβλίο(ν) - ταξίδι**· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς περιορισμοῦ, περικοπῆς : **ἀσυντόμευτος τελετὴ - πορεία, - ἀσυντόμευτο τηλεγράφημα - χτίσιμο.**

ἀσυντομεύτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συντομῆς, ἤτοι περικοπῆς, σμικρύνσεως ἢ βραχύνσεως.

ἀσυντόνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συντονισμοῦ.

ἀσυντόνιστος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ εἰς τὸν αὐτὸν τόνον πρὸς ἄλλον τονισθείς, ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων· 2) μτφ. κ. δημ. ὁ μὴ συγχρόνως ἢ μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν πρὸς ἄλλον γινόμενος, ὁ μὴ ἐνηρμονισμένος πρὸς ἄλλον : **ἀσυντόνιστοι προσπάθειαι - ἐνέργειαι.**

ἀσυντονίστως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀσυντόνιστον βλ.λ.

ἀσύντονος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ σύντονος, μὴ ἐντεταμένος, ὁ χαλαρός.

ἀσυντόνως ἐπίρρ. οὐχὶ συντόνως, χαλαρῶς, ἄνευ σπουδῆς· κ. ὑπερθ. **-ώτατα** : Ξεν.ΚΠ 4,2,31 **ἀσυντονώτατα πρὸς τὴν πορείαν εἶχον.**

ἀσύντρεχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνδρομῆς, χωρὶς βοήθειαν, ἀνεπικουρήτως, ἀβοήθητα.

ἀσύντρεχτος-η-ο δημ. ὁ μὴ τυχὼν τῆς βοηθείας, τῆς ἐπικουρίας ἢ τῆς ἀρωγῆς ἄλλου, ποὺ δὲν τὸν ἐσύντρεξαν, ὁ ἀβοήθητος, ἀνυποστήρικτος· 2) ὁ μὴ συντρέχων, μὴ βοηθῶν : **ὁ ἄπονος ἄνθρωπος εἶναι καὶ ἀσύντρεχτος.**

ἀσύντρητος-ον μτγν. ὁ μὴ συνδιατρηθείς, ὁ ἀδιατρύπητος : Γαλ.19,438.

ἀσύντριπτος(-η)-ο(ν) μτγν. κ.νεώτ. δημ. κ. **-φτος** ὁ μὴ συντετριμμένος ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς συντριβῆς : Φίλ. Βελοπ.60,47 **καταζυγίδας ἀσυντρίπτους,** Ὠριγ.3, 414 C **ὑγιὴς καὶ ἀσύντριπτος ἄρτος, - ἀσύντριφτα μάρμαρα·** 2) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὑλικὴν ἐνέργειαν, ὁ μὴ συντριβήν, φθορὰν ὑποστὰς ἢ ὁ μὴ εἰς φθορὰν ὑποκείμενος : Γρηγ. Νύσσ.Ι,234 C **ἀσύντριπτος ἦν τὸ κατ᾽ ἀρχὰς καὶ ἀθάνατος ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, - ἀσύντριπτος στρατιά·** || νεώτ. κ. δημ. κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἠθικὸν πλῆγμα, οἷον θλῖψιν, ἀπώλειαν, ἀτυχίαν, κατηγορίαν κττ., ὁ ὑποκειμενικῶς ἤτοι ψυχικῶς ἢ ὁ ἀντικειμενικῶς ἤτοι κοινωνικῶς μὴ συντριβείς, μὴ καταπονηθείς, μὴ ἐκπεσών, μὴ ἐξουθενωθεὶς ἢ ὁ μὴ συντριβῆς, ἐξουθενώσεως δεκτικός : **ἀσύντριπτος ἐξῆλθεν ἐκ τῆς δοκιμασίας, - ἀσύντριφτος ἀπὸ τὶς συκοφαντίες, - ἀσύντριφτο κόμμα.**

ἀσύντριφτος-η-ο δημ. ὁ ἀσύντριπτος βλ.λ.

ἀσυντρόφευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συντροφίας, ἤτοι ἄνευ συνοδίας, χωρὶς σύντροφο ἢ χωρὶς συντρόφε(υ)μα· 2) κ. ἀσυντρόφιαστα βλ.λ.

ἀσυντρόφευτος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συντροφευόμενος ὑπὸ ἄλλου, ὁ μὴ ἔχων ἢ μὴ σχὼν συνοδόν, συνοδίτην, συνοδοιπόρον : **ἀσυντρόφευτος μὴν περπατᾷς τὴ νύχτα, - ἀσυντρόφευτη πάει στὶς ταβέρνες·** || κ. μτφ. : **ἀσυντρόφευτο(ν) δὲν ἔρχεται τὸ κακό(ν)·** 2) νεώτ., δημ. κ. **ἀσυντρόφιαστος** ὁ μὴ ἐν συντροφίᾳ μετ᾽ ἄλλου, ὁ μὴ συντροφεύσας, ποὺ δὲν ἔχει ἢ δὲν εἶχε, δὲν πῆρε σύντροφο : **ἀσυντρόφευτος διῆλθε τὸν βίον** (ἄγαμος), - **ἀσυντρόφευτος κατώρθωσε νὰ κατισχύσῃ ἐν τῇ βιομηχανίᾳ.**

ἀσυντρόφιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συντροφίας, συμπράξεως, συνεταιρισμοῦ, χωρὶς συντρόφιασμα.

ἀσυντρόφιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐν συντροφίᾳ μετ᾽ ἄλλου, ὁ μὴ σύντροφον ἔχων, ποὺ δὲ συντρόφιασε μὲ ἄλλον : **κάλλιο ἀσυντρόφιαστος σὲ μικρὴ δουλιά, παρὰ συντροφιασμένος σὲ μεγάλη,** Σολωμ.Μπάιρον 21,3 **καὶ νὰ σὲ ρίξῃ στῶν Τουρκῶν τὲς τουφεκιὲς ἀσυντρόφιαστη** (ἄνευ συντρόφου, συνεπικούρου)· 2) ὁ μὴ συντροφίαν, συνάφειαν ἢ σύμπραξιν στέργων, ὁ μὴ συντροφίας δεκτικός, ἀκοινώνητος, ποὺ δὲ θέλει ἢ δὲν μπορεῖ νὰ συντροφιάσῃ, νὰ μοναιάσῃ μὲ ἄλλους.

ἀσύντροφον (τὸ) μτγν. τὸ θαμνῶδες, κληματῶδες καὶ ἀκανθῶδες φυτὸν ἢ βάτος βλ.λ. : Ψ Διοσκ.4,37.

ἀσυντρόχαστος-ον μτγν. ὁ ἀσυμβίβαστος : Σιμπλίκ.Κατ.380,25 **μαχίμων καὶ ἀσυντροχάστων.**

ἀσύντροχος-ον μσν. ὁ μὴ συντρέχων, μὴ ἐν συμφωνίᾳ ὤν : Εὐστ.Πονημ.122,23.

ἀσυντυχία (ἡ) σχόλ. τὸ ἀποφεύγειν τὴν συνομιλίαν : Σχόλ.᾽Ιω.Κλίμ.358,29.

ἀσυντυχιά (ἡ) δημ. τὸ κατὰ τύχην μὴ συναντῆσαί τινα ἢ μὴ συναντᾶσθαι μετά τινος : **ἀπ᾽ ἀσυντυχιὰ δὲν τοὺς βλέπεις ἢ τοὺς ἀποφεύγεις;** 2) τὸ κατὰ κακὴν τύχην, κατὰ σύμπτωσιν μὴ συμβῆναί τι ἢ μὴ ἐνεργῆσαί τι, ἀτυχία : **ἀσυντυχιὰ νὰ λείπῃ ὁ γιατρὸς ἐκεῖνο τὸ βράδι.**

ἀσυνύπαρκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συνυπάρχων : Σέξτ.᾽Εμπ.Πυρρ.2,202· 2) νεώτ. καὶ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συνυπάρχῃ.

ἀσυρής-οῦς-ές μτγν. ὁ ρυπαρὸς κ. ἐν ἠθικῇ συνεκδ. ὁ αἰσχρὸς κ. ὁ ἀναιδὴς κ. ὁ αὐθάδης· ᾽Ησ. «ἀσυρές, ἀκάθαρτον, βδελυρόν, προπετές, βλασυρόν, θρασύ» : Πολύβ.4,4,5 **ἦν δέ τις .. ἄνθρωπος ἀσυρής,** αὐτ.18,55,7 **ὁλοσχερῶς εἰς ἀσέλγειαν ἐξώκειλε καὶ βίαν ἀσυρῆ.**

ἀσύρικτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσούριχτα** κ. **ἀσφ(ο)ύριχτα** ἄνευ συρίγματος διὰ τῶν χειλέων, χωρὶς σφύριγμα· 2) ἄνευ ἀποδοκιμασίας διὰ συριγμῶν=σφυριγμάτων, ἰδίᾳ ἐν θεάτρῳ.

ἀσύρικτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. **ἀσύριχτος, ἀσούριχτος, ἀσφ(ο)ύριχτος** μὴ ἐκσυριχθείς : Θησ. Στεφ.ἐν λ.· || νεώτ. δημ. κ. ὁ μὴ ἀποδοκιμασθεὶς διὰ συριγμῶν, σφυριγμάτων· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μέλους, ὁ μὴ ἀποδοτὸς διὰ συριγμοῦ, σφυρίγματος.

ἀσυρματιστής (ὁ) νεώτ. ὁ τηλεγραφητὴς βλ.λ. ἀσυρμάτου τηλεγράφου· πρβλ. ἀσύρματος-ον 2).

ἀσύρματος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ σύρματος, ὁ μὴ ἔχων σύρμα ἢ ὁ δι᾽ ὃν δὲν ἀπαιτεῖται χρῆσις σύρματος· 2) εἰδ. ἐπικρατοῦσα χρ., ὁ λειτουργῶν ἄνευ χρησιμοποιήσεως ἠλεκτρικοῦ ἀγωγοῦ : **ἀσύρματος τηλεγραφία, - τηλεφωνία·** ὁμ. **ἀσύρματος** (ὁ) ὡς οὐσ. κατὰ παράλειψιν τῆς λ. τηλέγραφος : **ἡ εἴδησις μετεδόθη διὰ τοῦ ἀσυρμάτου,** πρβλ. ραδιοτηλέγραφος, ραδιοτηλέφωνον.

ἀσυρόλη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις διδομένη ὡς φάρμακον κατὰ τῆς συφίλιδος.

ἀσύρραπτος-ον νεώτ. ὁ μὴ συνερραμμένος ἢ ὁ μὴ συρράψεως δεκτικός· 2) μτφ. ἐπὶ γραπτοῦ λόγου, ὁ μὴ κατὰ λογικὸν εἱρμόν, κατὰ λογικὴν συνάφειαν καὶ ἀλληλουχίαν συντεταγμένος.

ἀσύρρηκτος-ον μτγν. ὁ μὴ διαρραγείς, ὁ ἀδιάρρηκτος : Γαλ.10,817.

ἄσυρτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἄσυρτον βλ.λ.

ἀσύρτικο (τὸ) δημ. ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου, ἄ. ἄσπρο.

ἄσυρτος (-η)-ο(ν) νεώτ. δημ. κ. **ἄσαυρτος** ὁ μὴ συρθεὶς ἢ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συρθῇ· 2) μτφ. ὁ μὴ διασυρθείς, κακολογηθείς, ὁ ἀδυσφήμητος.

ἀσυσκεύαστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συσκευασθείς, ὁ μὴ ὁμοῦ μετ᾽ ἄλλων ἐν συσκευασίᾳ βλ.λ. ὤν, οὗ δὲν ἐγένετο σκεύασις, ἀπροετοίμαστος : Ξεν.Οἰκ.8,13 **οὔτε ἀσυσκεύαστά ἐστιν οὔτε δυσλύτως ἔχει·** || νεώτ. δημ. εἰδ. ὁ μὴ συσκευασθεὶς πρὸς μεταφοράν, οἷον εἰς δέμα ἢ ἐν κιβωτίῳ : **ἀσυσκεύαστα ἐμπορεύματα.**

ἀσυσκίαστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συνεσκιασμένος, ὁ μὴ συσκιάσεως δεκτικός, ὁ μὴ εἰς συσκίασιν, ἐπισκότισιν, ἀπόκρυψιν ὑποκείμενος· κ. ἐν μτφ. σημ. : ᾽Ιω.Χρυσ.5,460,12 **τὰ ἀσυσκίαστα συσκιάζειν ἐπιχειρῶν, - ἀσυσκίαστοι ἀλήθειαι.**

ἀσυσσώρευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συσσωρευθείς, μὴ τοποθετηθεὶς ἐν σωρῷ.

ἀσύσταγα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνοχῆς· 2) ἀνακολούθως, ἀσυνεπῶς, ἀλλοπροσάλλως· πρβλ. ἀσύσταγος κ. ἀσύστατος.

ἀσυσταγιά (ἡ) δημ. κ. **ἀσυστασιά** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσύσταγου βλ.λ. : **ἀπὸ τὴν ἀσυσταγιά του πάει ὁλότελα χαμένος.**

ἀσύσταγος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ σταθερός, μὴ μονίμως που ἐγκαθιστάμενος : **τό ᾽χουν οἱ τσιγγάνοι νὰ ᾽ναι ἀσύσταγοι·** || ὁ μὴ μονίμως, σταθερῶς εἴς τι ἐπάγγελμα ἐπιδοθείς, ποὺ δὲν ἔχει συστασιά : **ἄξιος στὴν τέχνη του μὰ ἀσύσταγος·** 2) ὁ εἰς τὰ φρονήματα ἢ τὰς φιλίας αὐτοῦ ἀσταθής, ὁ τὴν γνώμην εὐμετάβολος, ἄστατος, ποὺ δὲν ἔχει συσταγή : **ἀσύσταγος εἶναι καὶ μὴ βασίζεσαι στὴν ὑπόσχεσή του·** 3) ὁμ. ἐπὶ προσ. ὁ φύσει ἀνήσυχος : παροιμ. **ὁ ἀσύσταγος**

δὲ χαίρεται οὔτε καλὰ οὔτε πλούτια· || εἰδ. ἐπὶ παίδων, ὁ ἄτακτος, ὁ ἀνησύχαστος, ὁ δυσπειθής : **δυό, τρία ἀσύσταγα παιδιὰ χαλᾶν ὅλη τὴν τάξη·** 4) ἐπὶ ἐργασίας, ἐπιχειρήσεως κττ., ἡ μὴ ἢ μήπω καλῶς, δεόντως, ἐπαρκῶς συνεστημένη ἢ ἡ μήπω καλῶς λειτουργοῦσα : **ἀσύσταγη ἀκόμα ἡ δουλιά τους·** πρβλ. ἀσύστατος 1), 6), 7), 13).

ἀσυστασία (ἡ) (1) μτγν. τὸ ἀσύστατον εἶναι, ἡ ἔλλειψις συστάσεως, ἑνότητος : Ἀρχιγ.π.Γαλ.8,626.

ἀσυστασία (ἡ) (2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀκανθιδῶν.**

ἀσυστασιά (ἡ) δημ. κ. ἀσυσταγιά βλ.λ. : **ὅσο ἔχεις ἀσυστασιά, τεχνίτης δὲ θὰ γίνῃς.**

ἀσύστατα ἐπίρρ. δημ. ἀσυστάτως βλ.λ.

ἀσυστατόγνωμον (τὸ) μσν. τὸ ἀσύστατον τὸ ἀνερμάτιστον κ.ἄστατον τῆς γνώμης : Λυδ.κ.Ροδ.2534.

ἀσύστατος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἀξύστατος** (συνίσταμαι) ὁ μὴ συνεχόμενος, μὴ συνημμένος, ὁ μὴ ἔχων συνοχήν, συνεκτικότητα, πυκνότητα, ὁ χαλαρός : Πλάτ.Τίμ.61 Α **γῆν μὲν γὰρ ἀξύστατον ὑπὸ βίας οὕτως ὕδωρ μόνον λύει, ξυνεστηκυῖαν δὲ πλὴν πυρὸς οὐδέν,** Πλούτ.Ἠθ.949 Β **ὕδωρ εὐδιάχυτον καὶ ἀπαγὲς καὶ ἀσύστατον·** || **τὸ ἀσύστατον** ὡς οὐσ. ἡ ἔλλειψις συνοχῆς : Πλούτ.Ἠθ.897Α **τοῦ ὑγροῦ τὸ ἀσύστατον καὶ ὑδατῶδες·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς πήξεως, ὁ μὴ πηγνύμενος : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,13 **γάλα εἰς τυρὸν ἀσύστατον·** 3) ὁ μὴ λαβὼν σύστασιν, ὁ ἀσχημάτιστος : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.6,31,5 **ἔμβρυα ἀσύστατα·** 4) ὁ μὴ δεκτικὸς συστάσεως, ὑπάρξεως : Πλούτ. Ἠθ.963 F **ἀνυπάρκτου καὶ ἀσυστάτου γενομένης·** 5) μτφ. ὁ μή ποτε ἄλλοτε συνεστώς, ὁ ἀφόρητος, κ. ὁ ἀσύγκριτος : Αἰσχ.Ἀγ.1467 **ἀσύστατον ἄλγος ἔπραξεν·** 6) κ. δημ. (ἀ. ἀσύσταγος βλ.λ. 2) ὁ ἀσυνάρτητος, ἀσυνεπής, ἀκατάστατος, ἀνακόλουθος : Ἀριστφ.Νεφ.1367 **Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ποιηταῖς ψόφου πλέων, ἀξύστατον, στόμφακα, κρημνοποιόν·** || ἀσταθής, εὐμετάβολος : Ξέναρχ.π.Ἀθην.2,63 F **φθίνει δόμος ἀσυστάτοισι δεσποτῶν κεχρημένος τύχαισι,** Τζέτζ.Ἱστ.3,90 **τῆς τύχης τὸ ἀσύστατον·** 7) μσν. κ. δημ. κ. ἀσύσταγος ἄστατος, ἀνερμάτιστος, ἄτακτος : Καισάρ.Δαπόντε ἐν Σάθ.3,8 **ἄνθρωπον ἀσύστατον καὶ μέθυσον,-ἀσύστατο** (ἢ ἀσύσταγο) **παιδί·** 8) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ στηριζόμενος ἐπὶ ἀληθοῦς βάσεως, ὁ ἀνακριβής, ἀστήρικτος, ἀνυπόστατος : **ἀσύστατος κατηγορία,-πάντα τὰ περὶ κινήματος κρίνονται ὡς ἀσύστατα, - ἀσύστατες φῆμες·** 9) γραμμ. ἀνώμαλος, ἀκανόνιστος : Σχόλ.Ἀριστείδ.3,151,2 **ἵνα μὴ τὴν ποίησιν ἀσύστατον ἐργάσηται·** 10) συγκεχυμένος : Πλούτ.Ἠθ.1025 Α· 11) ὁ μὴ προσδιωρισμένος : Πάπ. **βλέπων εἰς τὸ ἀσύστατον σῆμα·** 12) δημ. ὁ μὴ συστηθείς, μὴ γενόμενος γνωστὸς διὸ φιλικῆς συστάσεως ἐκ μέρους φίλου ἢ γνωρίμου : **ἄν πᾶς ἀσύστατος δὲν θὰ σὲ δεχθῇ·** 13) δημ. κ. ἀσύστητας, ἐπὶ ἐπιστολῆς κττ., ὁ μὴ συστημένος, μὴ ἐπὶ συστάσει σταλείς : **ἔστειλε ἀσύστατο τὸ γράμμα καὶ χάθηκε·** 14) δημ. κ. ἀσύσταγος ὁ μὴ ἡσυχάζων, μὴ καθήμενος ἥσυχος, ἀλλὰ διαρκῶς κινούμενος, ὁ ἀεικίνητος.

ἀσυστατῶ-έω μτγν. κ. μσν. εἶμαι ἀσύστατος, ἀνεπιτήδειος, ἀνάρμοστος, ἀκανόνιστος, ἀσυνάρτητος : Ἀπολλ.Δύσκ.Συνδ.228,14· 2) μσν. ἐμβάλλω εἰς σύγχυσιν, ταράσσω : Κ Μανασσ.Σύν.Ἱστ.5,7 **οὗτος ὁ χρυσὸς τὸ πᾶν ἀσυστατεῖ.**

ἀσυστατῶ-όω σχόλ. θεωρῶ τι ὡς στερούμενον ὑποστάσεως : Σχόλ.Πτολ.Τετράβ.1 τοὺς τὴν ἀστρονομίαν μὴ οἰομένους **εἶναι τέχνην ἀλλ' ἐθέλοντας αὐτὴν ἀσυστατοῦν·** πρβλ. νεώτ.ἀσύστατος 8).

ἀσυστάτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ συστάσεως, συγκεχυμένως : Ἐπιφάν.1,400 C· 2) νεώτ. **ἄνευ φιλικῆς συστάσεως·** πρβλ. δημ.ἀσύστατος 12).

ἀσυστηματοποίητος-ον νεώτ. ὁ μὴ συστηματοποιηθείς, ὁ ἄνευ συστηματοποιήσεως βλ.λ.

ἀσυστηματοποιήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ συστηματοποιήσεως βλ.λ.

ἀσυστολή (ἡ) νεώτ. κ. **ἀσυστολία** βλ.λ.

ἀσυστολία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ἀσυστολή** ἡ ἀδυναμία συστολῆς· || εἰδ. ἰατρ. ἡ τελείως ἀνεπαρκὴς συστολὴ τῆς καρδίας.

ἀσύστολος-ον νεώτ. ὁ μὴ συστελλόμενος ἐξ αἰδοῦς, μὴ αἰδούμενος, ὁ ἀναίσχυντος, ἀδιάντροπος, ξετσίπωτος : **ἀσύστολος ἐπέμβασις, - ἀσύστολον ψεῦδος, - ἀσύστολος διαγωγή.**

ἀσυστόλως ἐπίρρ. γραμμ. κ. νεώτ. ἄνευ συστολῆς· 2) νεώτ. μτφ. ἀναισχύντως, ἀδιάντροπα : **ψεύδεται ἀσυστόλως.**

ἀσυστροφία (ἡ) μσν. ἡ ἀμέλεια, ὀλιγωρία : Δωρόθ.Διδασκ.849.

ἀσύστροφος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ συνεστραμμένος, ὁ ἄνευ συστροφῶν : Ἱππ. Ἀδέν.13, **- ἀσύστροφο(ν) σχοινί(ον)·** 2) μτγν. ἐπὶ ὕφους, ὁ μὴ συμπεπυκνωμένος, μὴ πυκνός : Διον. Ἀλ.Δείν.8· 3) μτγν. ἄτονος, ἀμελής, χαλαρός, ἀντίθ. **εὐσύστροφος** : Ὀλυμπ.Γοργ.258 **ἀσύστροφος ἕξις·** 4) μτγν. ἐπὶ σφυγμοῦ, ὁ μὴ κανονικός : Ἀρχιγ.π.Γαλ.8,650· 5) μσν. ὁ ἠμελημένος, ἀτημέλητος, ἀσυγύριστος : Δωρόθ.Διδασκ.845 Ε **κελλίον ἀσύστροφον, ἀφιλοκάλητον.**

ἀσυστροφῶ-έω μσν. ἀπείρως ἢ ὀλιγώρως πράττω : Δωρόθ.Διδασκ.787 Β.

ἀσυστύλωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης διὰ στύλων ὑποστηρίξεως.

ἀσυστύλωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ διὰ πολλαχόθεν στυλώσεως, ὑποστηρίξεως, στερεωθείς.

ἀσύσφιγκτος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **ἀσύσφιχτος** ὁ μὴ κατὰ τὰ μέρη αὐτοῦ ἢ ὁ μὴ μετ' ἄλλων συνεσφιγμένος ἢ συσφιγχθείς· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συσφίγξεως : **τὰ εὔθραυστα εἶναι ἀσύσφιγκτα, - κατάξερα κλαράκια ἀσύσφιχτα.**

ἀσυσχέτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ πρὸς ἄλλον συσχέτισιν βλ. λ. **ἔχων,** ὁ μὴ συσχετισμένος ἢ μὴ συσχετισθείς· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συσχετίσεως.

ἀσύφη (ἡ) μτγν. εἶδος τοῦ φυτοῦ κασία : Ἀρρ. Περίπλ.Ἐρυθ.12,Διοσκ.1,13 (δ.γρ. **ἀσυφήμων**).

ἀσύφηλος-ον ποταπός, ἀπρεπής, προσβλητικός, ὀνειδιστικός, χλευαστικός· Ἡσ. « ἀσύφηλον· ἀπαίδευτον, κακόν, ἁμαρτωλόν, ἀδόκιμον, μηδενὸς ἄξιον » : Ἰλ.Ω 767 **οὐ πω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος οὐδ' ἀσύφηλον·** 2) μτγν. ὁ καταφρονητής, ὁ ὑβριστής : Κόιντ.9,521.

ἀσυφήλως ἐπίρρ. μτγν. χαμερπῶς, εὐτελῶς : Δῖος π. Στοβ.4,21,16.

ἀσυφήμων μτγν. εἶδος τοῦ φυτοῦ κασία βλ. λ. : Διοσκ.1,13 (δ.γρ. **ἀσύφη**).

ἀσύφταγα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς σύφτα(ί)γμα ἢ συφτα(ι)γμό, ἀπροφθασία.

ἀσύφταγος-η-ο δημ. ὁ ἀπρόφθαστος, ποὺ συφτα(ι)γμὸ δὲν ἔχει, ποὺ δὲ συφτάνεται : **ἔτσι ποὺ περπατᾶς ἐσύ, ἀσύφταγος εἶσαι, - τρώει πολὺ γρήγορα κι εἶναι ἀσύφταγος·** 2) μτφ. ὁ δι' ὃν πᾶσα δυνατὴ παροχὴ δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς πλήρωσιν τῆς χρείας ἢ τῆς φθορᾶς αὐτοῦ ἢ τῆς ἀναλώσεως : **ἀσύφταγα τὰ παιδιά μας σὲ παπούτσια, - ἀσύφταγη ἡ γυναίκα του στὰ λοῦσα·** || κ. ἐπὶ πραγμ. : **ἀσύφταγη εἶναι τούτη ἡ σόμπα** (καταναλίσκει πολλὴν καύσιμον ὕλην)· || εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀκόρεστος, ὁ λίαν φάγας ἢ πότης : **ποῦ τόνε βρῆκες τέτοιο μουσαφίρη ἀσύφταγο;** 3) ὁ ἐξαιρέτως ἀνυπόμονος, ἰδίως ἐν ἀναφορᾷ πρός τι προσδοκώμενον : **ὡς ποὺ νὰ προβάλῃ ἡ κοπελιὰ ἦταν τοῦ λόγου του ἀσύφταγος.**

ἀσυφωνία (ἡ) δημ. ἀσυμφωνία βλ. λ.

ἀσύφωνος-η-ο δημ. ἀσύμφωνος βλ. λ.

ἄσυχα δωρ. οὐδ. πληθ. τοῦ ἥσυχος ἐν ἐπιρρ. χρ. ἡσύχως· βλ. ἐν λ. ἥσυχος : Θεόκρ.2,11 **τὶν γὰρ ποταείσομαι ἄσυχα, δαῖμον.**

ἀσυχαῖος-α-ον δωρ. ἡσυχαῖος βλ. λ. : Σοφ. ΟΚ 197 **ἀσυχαίᾳ βάσει.**

ἀσυχασιά (ἡ) δημ. (ἡσυχάζω) τὸ μὴ ἡσυχάζειν, ἡ ἀκαθισιά, ἀσταματησιά, ἀνησυχία· συγγ. ἀδαρεσιά· 2) τὸ μὴ ἔχειν ἄνεσιν, ἀνάπαυλαν, ἀνάπαυσιν, ἐξ ἐργασίας ἢ ἐκ δεινῶν.

ἀσύχαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἡσυχίας, ἄνευ ἀναπαύσεως, ἄνευ ἀναπαύλας ἀπὸ κόπων ἢ ἀπὸ κινήσεως ἢ ἀπὸ ψυχικῆς ταραχῆς· 2) ἄνευ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ ἀνησυχιῶν οἷον ἐκ φόβου, ὑποψίας, περιπετειῶν, κινδύνων κττ.· πρβλ. ἀσύχαστος.

ἀσύχαστος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἡσυχάζων, ὁ πάντοτε ἐν κινήσει ἢ ἐν δράσει ἢ ἐν ἐργασίᾳ : **ἀπὸ τὰ ξημερώματα ὣς τὰ μεσάνυχτα εἶναι ἀσύχαστος, - ἀσύχαστη νοικοκυρά, - ἀσύχαστοι εἴμαστε ἀκόμη ἀπὸ τὸ πανηγύρι·** || ὁ μὴ ἐπ' ὀλίγον μετὰ μεσημβρίαν ἀναπαυθεὶς δι' ὕπνου ἢ κατακλίσεως, ποὺ δὲν τὸν πῆρε λίγη ὥρα ἢ ποὺ δὲν ξαπλώθηκε λιγάκι τ' ἀπομεσήμερο : **ἔφαγα βιαστικὰ κι ἀσύχαστος ξεκίνησα ἀμέσως γιὰ τὸ χωριό·** 2) μτφ. ὁ μήπω τὴν ψυχικὴν ἡσυχίαν ἀνακτήσας, ὁ ἕνεκα συνεχείας δεινῶν ἢ ὀδυνηρῶν ἢ ἕνεκα κινδύνου ἢ φόβου ἐν ἀνησυχίᾳ διατελῶν, ὁ ἀγαλήνευτος, ὁ ἀπράϋντος : **ἀσύχαστος ἀπὸ τοὺς πόνους, - ἀπὸ τὸ φόβο, - ἀπὸ τὴ φοβέρα ποὺ τοῦ 'καναν, - ἀπὸ τὶς ἀρρώστιες, - ἀπὸ τὸν κατατρεγμό·** || εἰδ. ὁ μὴ ἐξ ὀργῆς ἠρεμήσας, ἡσυχάσας, ὁ μὴ πραϋνθείς : **ἄφησε νὰ περάσουνε λίγες μέρες, γιατί 'ναι ἀκόμη ἀσύχαστος·** || ὁ οὗ αἱ ὑπόνοιαι δὲν ἐξέλιπον, ποὺ δὲν ἡσύχασε ἀπὸ τὶς ὑποψίες : **μὴν ἔρχεσαι νὰ μᾶς βλέπῃς ὅσο εἶναι ἀκόμη ἀσύχαστος·** 3) ἐπὶ καταστάσεως ἢ ἐνεργείας, ὁ μὴ παύων, ὁ μὴ ἐκλείπων ἢ μὴ διακοπτόμενος ἢ μὴ ἐλαττούμενος, ὅθ. κ. ὁ μὴ ἐπιτρέπων ἡσυχίαν, ἀνάπαυσιν ἢ ἀνακούφισιν : **ἀσύχαστοι πόνοι, - ἀσύχαστη δουλιά·** || ὁ ἐν ἐξεγέρσει, ὁ μήπω ὡς πρὶν ὁμαλός, κανονικός, ἥσυχος : **ἀσύχαστος ὁ κόσμος ὣς ποὺ νὰ μάθῃ τὸ ἀποτέλεσμα, - ἀσύχαστη ἐπαρχία, - ἀσύχαστα ἀκόμη τὰ πράματα·** 4) εἰδ. ἐπὶ θαλάσσης, ἡ ἀγαλήνευτος, ἡ εἰσέτι ἐν τρικυμίᾳ, κ. ἐπὶ ἀνέμου, ὁ μὴ καταπαύσας, μὴ κοπάσας : **ἀσύχαστο εἶναι τὸ Αἰγαῖο, - ἀσύχαστη ἀκόμη ἡ φουρτούνα, - ὅσο εἶναι ἀσύχαστος ὁ πονέντες δὲν ξεμυτίζει καράβι·** 5) ὁ μὴ δεκτικὸς ἡσυχίας ἤτοι ἀναπαύσεως, ἀνακουφίσεως, πραΰνσεως, καθησυχάσεως ἐξ ὀργῆς ἢ ὑπονοιῶν : **ἀσύχαστος ἄνθρωπος - λαός - θυμός, - ἀσύχαστη ζωή - θλίψη - ἔγνοια - ὑποψία.**

ἀσυχία (ἡ) δωρ. ἡ ἡσυχία : Πίνδ.Ν 9,48.

ἀσύχιμος-ον δωρ. ἡσύχιμος βλ.λ. : Πίνδ.Ο 2,32 **ἀσύχιμος ἀμέρα.**

ἀσύχιος-ον δωρ. ἡσύχιος βλ. λ. : Πίνδ.Π 9,22 **ἀσύχιος εἰρήνα.**

ἀσύχιστα ἐπίρρ. δημ. ἀσύχυστα βλ.λ.

ἀσύχιστος-η-ο δημ. ἀσύχυστος βλ.λ.

ἀσύχναστα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀσύχναστον βλ.λ.

ἀσύχναστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ὑπ' ἀνθρώπων συχναζόμενος, ἐπὶ τόπων, οἷον πλατειῶν, κέντρων ψυχαγωγίας, ὁδῶν κττ. : **ἀσύχναστον θέατρον, - ἀσύχναστο καφενεῖο·** || ὁ ἀπόκεντρος, ἐρημικός : **συνοικία ἀσύχναστος.**

ἀσυχνοδιάβατος-ον νεώτ. ἐπὶ ὁδῶν, ὁ μὴ συχνάκις διαβαινόμενος.

ἄσυχος-ον δωρ. ἥσυχος βλ.λ.· ἐν ἐπιρρ. χρ. τὸ οὐδ. **ἄσυχον** : Θεόκρ.14,27· πρβλ. κ. **ἄσυχα.**

ἀσυχυσιά (ἡ) δημ. ἔλλειψις ψυχικῆς ταραχῆς, συγχύσεως, στενοχωρίας· πρβλ. ἀσύχυστος.

ἀσύχυστα ἐπίρρ. δημ. ἀσυγχύστως, ἄνευ ψυχικῆς ταραχῆς ἢ ὀργῆς, χωρὶς σύ(γ)χυση, χωρὶς θυμὸ ἢ χωρὶς στενοχώρια : **δὲ μπορῶ μιὰ μέρα νὰ φάω ἀσύχυστα.**

ἀσύχυστος-η-ο δημ. ὁ ἀσύγχυστος, μὴ ταρασσόμενος ψυχικῶς, μὴ ὀργιζόμενος, μὴ ἀγανακτῶν, ποὺ δὲ συ(γ)χύζεται, δὲ στενοχωριέται : **δὲν τὸν ἀφήνει μέρα ἀσύχυστο ὁ γυιός του.**

ἀσυχώρετος-η-ο δημ. ὁ μὴ συγχωρηθείς, ὁ ἀσυγχώρητος βλ.λ.· || **εἰδ.** ὁ μὴ λαβὼν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν, ποὺ δὲν πῆρε συχώρεση : **ἀσυχώρετος πῆγε καὶ μετάλαβε·** || ἐπὶ νεκροῦ, ὁ ὑπὲρ οὗ δὲν ἐζητήθη παρὰ τοῦ θεοῦ συγχώρησις, συχώρεση, ὁ ὑπὲρ οὗ δὲν ἔγινε τελετή τις συγχωρητική, δὲν τοῦ 'γινε συχώριο : κατάρα ποὺ **ἀσυχώρετος νὰ 'ναι κι ἄλιωτος νὰ μείνῃ·** || εἰδ. ἐπὶ νεκροῦ, ἐν ἀφηγήσει καὶ εἰς δήλωσιν ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῶν ἀφηγουμένων ἦτο εἰσέτι ἐν ζωῇ : **στὸν ἀποκλεισμὸ ἀσυχώρετη, θαρρῶ, ἦταν ἡ γιαγιά σου.**

ἀσφαγής-οῦς-ές μτγν. ὅστις δὲν πρέπει νὰ σφαγῇ ὡς ἱερεῖον : Φίλ.2,323.

ἀσφαγίαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σφαγιασμοῦ.

ἀσφαγίαστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ σφαγιασθείς, μὴ θυσιασθείς, κ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ σφαγιασθῇ· κ. μτφ. : **ἀσφαγίαστον δίκαιον, - ἀσφαγίαστα ἐθνικὰ ἰδανικά.**

ἀσφαγιάστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ σφαγιασμοῦ, χωρὶς βαρεῖαν θυσίαν.

ἄσφαγος-η-ο δημ. ὁ ἄσφαχτος βλ. λ.

ἀσφάδαστος-ον κ. νεώτ. ὁ ἄνευ σφαδασμῶν, σπασμῶν, ἰδίως ἐπὶ ἀποθνῄσκοντος : Σοφ.Αἴ.833 **σὺν ἀσφαδάστῳ καὶ ταχεῖ πηδήματι.**

ἀσφαδάστως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ **σφαδασμοῦ** βλ. λ.

ἀσφάζει Ἡσ. « ἀντέχεται ».

ἄσφαιρα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σφαιρῶν, ἐπὶ ὅπλου.

ἄσφαιρος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ σφαιρῶν, βλημάτων : **ἄσφαιρος βολή, - ἄσφαιρα πυρά, - ἄσφαιρον ὅπλον.**

ἀσφαίρως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ σφαιρῶν.

ἀσφάκα (ἡ) δημ. εἶδος τοῦ φυτοῦ ἐλελίσφακος βλ.λ. 2), τὸ φυτὸν φλομὶς ἡ θαμνώδης, ἄ. γαϊδουρόσφακα, σφάκα, ἀλίσφακος, ἀλισφακιά, παπουδιά, φλομό : Κρυστ.Τραγούδια Στάνης, ὁ Γένος 17 **τετραδιπλῶσαν τὴ φωτιὰ μ' ἀσφάκες.**

ἀσφακέλιστος-ον Ἡσ. « ἀσφακέλιστον· ἀπερίστατον, οὐ μελανθέν ».

ἄσφακτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. **ἄσφαχτος** κ. **ἄσφαγος** ὁ μὴ σφαγεὶς ἢ μὴ ἐσφαγμένος : Εὐρ. Ἴων 228 **ἐπὶ δ' ἀσφάκτοις μήλοισι δόμων μὴ πάριτ' εἰς μυχόν, - ἄσφαχτα ἀρνιά.**

ἄσφαλα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ λάθους, χωρὶς σφάλμα· 2) βεβαίως, ἀσφαλῶς, τὸ δίχως ἄλλο : **ἄσφαλα θὰ 'ρθω αὔριο·** πρβλ. ἀσφαλτα.

ἀσφάλα (ἡ) δημ. θάμνος τις ἐντὸς τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων, ἴσως ὁ ἀσφάλαθος βλ.λ. : Σάρρ. Ἀν ΛΗ ἐν λ.

ἀσφάλαγγας (ὁ) δημ. τὸ ἄνοιγμα τῆς λαιμητόμου, καρμανιόλας : Βλ.Συνμ.115 ἐν λ. **κρεμάλα.**

ἀσφάλαθος (ὁ) κ. δημ. ὁ ἀσπάλαθος βλ. λ.

ἀσφαλακτός (ὁ) δημ. τὸ θαμνῶδες φυτὸν ἀσπάλαθος ὁ λαχναῖος, ἄ. ἀσπάλαθος, ἀσπάλαθρος, ἀσπάλαχτρο, ξυλάγκαθο, μαυραγκάθα.

ἀσφάλαξ-ακος (ὁ) μτγν. ὁ ἀσπάλαξ βλ. λ. : Στράβ.15,1,44.

ἀσφάλεια (ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. γεν. -ης τὸ μὴ σφάλλεσθαι, μὴ προσκόπτειν ἢ ὀλισθαίνειν : Θουκ.3,22 **τὸν ἀριστερὸν πόδα μόνον ὑποδεδεμένοι ἀσφαλείας ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν πηλόν·** || κ. μτφ. **ἀσφάλεια ὑπολογισμῶν, - κρίσεως·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἑδραιότης, στα-

θερότης, ἡ σιγουριά : Σοφ.ΟΤ 51 **ἀλλ' ἀσφαλείᾳ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν** (ὥστε νὰ εἶναι ἑδραία), 'Αριστλ.Πολιτ.1319b,39 **κατασκευάζειν τὴν** (τῆς πολιτείας) **ἀσφάλειαν, - περίοδος ἀσφαλείας·** 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀνυπαρξία κινδύνου ἢ ἡ προστασία, ἡ προφύλαξις ἀπὸ κινδύνου : Αἰσχ.'Ικ.495 **ἀσφάλεια δ' ἢ δι' ἄστεως στείχουσι,** Θουκ.8,4 **ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια ταῖς σιταγωγοῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου,** Πάπ. **ποιήσατε αὐτοὺς ἐπ' ἀσφάλειαν εἶναι, - οὐδεμία ὑπάρχει ἀσφάλεια κατὰ τὰς ἐπαναστάσεις·** || κ. νεώτ. συχνάκις μετὰ προθέσ.: Ἡρ.4,33 **ἀσφαλείης εἵνεκεν,** 'Αριστφ.'Ορν. 293 **ἐπὶ λόφων οἰκοῦσιν.. ἀσφαλείας οὕνεκα,** Θουκ.1,17 **δι' ἀσφαλείας.. τὰς πόλεις ᾤκουν, - εὑρισκόμεθα ἐν ἀσφαλείᾳ·** 4) κατὰ πληθ. ἡ περίοδος, ἡ διάρκεια τῆς εἰρήνης : 'Ισοκρ.8,21 **ἐν ταῖς μὲν ἀσφαλείαις διὰ τὴν δύναμιν ἡμᾶς ὑποδεχομένους, ἐν δὲ τοῖς κινδύνοις ἀποστησαμένους·** 5) προφύλαξις : 'Αλκίφρ.1,10 **σῴζονται ὑπ' ἀσφαλείας·** 6) βεβαιότης : Θουκ.2,11 **ἀσφάλεια πολλὴ εἶναι μὴ ἂν ἐλθεῖν τοὺς ἐναντίους διὰ μάχης·** 7) **δημοσία ἀσφάλεια** (ἡ) νεώτ. νομ. ἡ ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀναγνώρισις καὶ ἐξασφάλισις τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων τῆς ζωῆς, ἐλευθερίας καὶ ἰδιοκτησίας, πραγματοποιουμένη διὰ τῆς διοικητικῆς, ἀστυνομικῆς καὶ τῆς δικαστικῆς ὀργανώσεως αὐτῆς : **ἐμπέδωσις τῆς δημοσίας ἀσφαλείας·** 8) νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ἡ ὑπηρεσία (χωροφυλακή, ἀστυνομία πόλεων), ἡ ἔργον ἔχουσα τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας : **γενικὴ - εἰδικὴ ἀσφάλεια, - ὑπηρετεῖ εἰς τὴν ἀσφάλειαν, - τὸν φώναξαν στὴν ἀσφάλεια·** || ὁμ. τὸ ὄργανον ἢ τὰ ὄργανα εἰς ἃ ἡ πολιτεία ἀνατίθησι τὴν ἀσφάλειαν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐν αὐτῇ βιούντων ἀνθρώπων : **κατέφθασεν ἐπὶ τόπου ἡ ἀσφάλεια·** πρβλ. ἀστυνομία· || ὁμ. συνεκδ. τὸ κτίριον ἢ κατάστημα, ἐν ᾧ ἑδρεύουσι τὰ ὄργανα τῆς ἀσφαλείας : **κάθομαι δίπλ' ἀπ' τὴν ἀσφάλεια·** 9) πάπ. κ. νεώτ. κ. δημ. σύμβασις, καθ' ἣν ὁ εἷς τῶν συμβαλλομένων (ἀσφαλιστὴς) ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως, ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις, ἀποζημιώσῃ τὸν ἕτερον (ἀσφαλιζόμενον) δι' ὡρισμένην ζημίαν του ἔναντι τῆς ὑποχρεώσεως τούτου πρὸς καταβολὴν ἑκάστοτε ὡρισμένου ποσοῦ ὡς ἀσφαλίστρου βλ.λ. : **ἀσφάλεια ζωῆς, - πυρός, - θαλάσσης** κττ.· || πάπ. κ. δημ. τὸ συμβόλαιον ἢ ἔγγραφον τῆς συμβάσεως τῆς ἀσφαλείας : Πάπ. **ἡ ἀσφάλεια αὕτη ἐγράφη ἐν Φιλαδελφείᾳ, - δὲ θυμᾶμαι ποῦ φύλαξα τὴν ἀσφάλεια·** || νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ἡ ἑταιρεία ἡ τὰς ἀσφαλιστικὰς συμβάσεις ἀναλαμβάνουσα : **πῆρε ἀποζημίωση ἀπ' τὴν ἀσφάλεια, - ἔχει τὸ μαγαζὶ στὴν ἀσφάλεια·** || κατ' ἐπέκτ. τὸ ποσὸν δι' ὃ ἀσφαλίζεταί τις : **πῆρε ἀσφάλεια ἑκατὸ χιλιάδες·** 10) νεώτ. κ. δημ. συσκευὴ δι' ἧς αὐτομάτως διακόπτεται τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, ὅταν ἡ ἔντασις αὐτοῦ εἶναι ὑπερβάλλουσα διὰ τοὺς ἀγωγοὺς τοῦ κυκλώματος, καὶ προλαμβάνεται οὕτω ὁ κίνδυνος : **κάηκε ἡ ἀσφάλεια·** 11) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐν τοῖς φορητοῖς πυροβόλοις ὅπλοις ἐγκοπὴ ἐν ᾗ τιθέμενον ἐλατηριωτὸν μοχλίδιον ἐμποδίζει τὴν τυχαίαν ἐκπυρσοκρότησιν : **βάλε τὸ πιστόλι στὴν ἀσφάλεια·** 12) δημ. θύλακος ἐκ λεπτοτάτου ἐλαστικοῦ χρησιμοποιούμενος κατὰ τὴν συνουσίαν πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῶν ἀφροδισίων νόσων, ἃ. καπότα· 13) **ἀσφάλεια λόγου,** ἡ ἀναντίρρητος ἀλήθεια, ἡ ἀποδεικτικὴ ἰσχὺς ἐπιχειρήματός τινος : Ξεν.'Απομν. 4,6,15 **διὰ τῶν μάλιστα ὁμολογουμένων ἐπορεύετο, νομίζων ταύτην τὴν ἀσφάλειαν εἶναι λόγου,** ΚΔ Λουκ.1,4 **ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν·** 14) μτγν. κ. νεώτ. νομ. ἐγγύησις : 'Αρρ.'Επικτ.2,13,7 **ἀσφάλεια δανείου -** προικός· 15) παρὰ πυθαγορείοις, ὀνομασία τοῦ ἀριθμοῦ ὀκτώ : Θεολ.'Αριθμ.56.

ἀσφάλειος-ον κ. **ἀσφάλιος** ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος, ὁ ἐξασφαλίζων, ὁ συγκρατῶν, ὁ προφυλάττων, ὁ ἐν ἀσφαλείᾳ φυλάττων τινά : 'Αριστφ. 'Αχ.682 **οἷς Ποσειδῶν ἀσφάλειός ἐστιν ἡ βακτηρία,** Πλούτ.Θησ.36 **Ποσειδῶνα.. ὃν ἀσφάλειον καὶ γαιήοχον προσαναμάζομεν.**

ἀσφαλέως ἐπίρρ. ἐπ. ἀσφαλῶς βλ.λ. : 'Αρχίλ. 58,4 **ἀσφαλέως βεβηκὼς ποσσίν.**

ἀσφαλής-οῦς-ές κ. νεώτ., π. 'Ομ. ἅπαξ μόνον, ὁ μὴ κλονιζόμενος, ὁ στερεῶς ἑστώς, ὁ ἑδραῖος, ὁ ἀσάλευτος, ὁ ἀκλόνητος (κυριολ. κ. μτφ.) : 'Οδ.Ζ 42 **θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί,** Σοφ.'Αντ.454 **ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν νόμιμα - ἀσφαλὴς γέφυρα, - ἀσφαλὲς βάδισμα, - ἀσφαλῆ θεμέλια·** || νεώτ. μτφ. ὁ ἀκριβής, ὀρθός, βέβαιος, σίγουρος : **ἀσφαλὴς πηγὴ πληροφοριῶν, - ἀσφαλὴς κρίσις, - ἀσφαλὲς κέρδος·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ παρέχων ἀσφάλειαν, ὁ πιστός, ἀκλόνητος, ἐπίμονος εἴς τι : Σοφ.Αἴ.1251 **οὐ γὰρ οἱ πλατεῖς οὐδ' εὐρύνωτοι φῶτες ἀσφαλέστατοι·** || κ. μετ' ἀπαρφ. : Σοφ. ΟΤ 617 **φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς·** || ἐπὶ πραγμ., ὁ βέβαιος, ὁ ἀναμφίβολος : Θουκ. 4,108 **βουλήσει κρίνοντες ἀσαφεῖ ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ,** Θεοφαν.Κοντάκ. **καὶ τὸ πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές·** 3) κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐκτεθειμένος εἰς κίνδυνον, ὁ ἐξησφαλισμένος ἀπὸ τοῦ κινδύνου, ὁ σῶος ἀπομένων : Πίνδ.Π 3,86 **ἀσφαλὴς αἰών,** Πλάτ.Νόμ.892Ε **καταλιπόντα ὑμᾶς ἐν ἀσφαλεῖ,** Ξεν.'Αν.1,8,22 **νομίζοντες οὕτω καὶ ἐν ἀσφαλεστάτῳ εἶναι, ἢν ᾖ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ἑκατέρωθεν, - ἀσφαλὴς λιμήν, - ἀσφαλὲς καταφύγιον·** || τὸ οὐδ. -ές ὡς οὐσ. ἡ ἀσφάλεια βλ.λ. : Θουκ.6,55 **πολλῷ τῷ περιόντι τοῦ ἀσφαλοῦς κατεκράτησε·** || ὁμ. **ἀσφαλές** (ἐστι) **ποιεῖν τι** εἶναι ἀκίνδυνον, ἀβλαβὲς τὸ ποιεῖν τι : Εὐρ. Φοίν.891 **ἀλλ' οὐ γὰρ εἰπεῖν οὔτ' ἐμοὶ τόδ' ἀσφαλὲς πικρόν τε τοῖσι τὴν τύχην κεκτημένοις πόλει παρασχεῖν φάρμακον σωτηρίας,** Ξεν.'Αν.3,2,19 **φεύγειν αὐτοῖς ἀσφαλέστερόν ἐστιν ἢ ἡμῖν·** 4) **ἀσφαλὴς ρήτωρ** ὁ πειστικός, ὁ ἱκανός : αὐτ.'Απομν.4, 6,15 **ἔφη δὲ καὶ 'Όμηρον τῷ 'Οδυσσεῖ ἀναθεῖναι τὸ ἀσφαλῆ ρήτορα εἶναι·** 5) γραμμ. ἐπὶ λόγου ἢ ρυθμοῦ, ὁ ἀκέραιος, ἄρτιος, ὁ μὴ παρακεκινδυνευμένος, ὁ στρωτός : Δημήτρ.19,41· 6) τὸ οὐδ. **-ές** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀσφαλῶς βλ.λ.,π. 'Ομ. μετ' ἐπιτάσ. : 'Ιλ.Ο 683 **ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ θρώσκων,** Πίνδ.Π 2,20 **δρακεῖσ' ἀσφαλές.**

ἀσφαλίζω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., κυρ. κατὰ μέσ. τύπον -ίζομαι, μέλλ. -ίσομαι, κ. -ιοῦμαι, παθ. παρακ. ἠσφάλισμαι, ἀόρ. μέσ. **ἠσφαλισάμην,** παθ. **ἠσφαλίσθην,** ἀόρ. δημ. **ἀσφάλισα** κ. παθ. **ἀσφαλίστηκα,** μτχ. παθ. παρακ. δημ. **ἀσφαλισμένος** καθιστῶ τι ἀσφαλές, προφυλάττω ἀπὸ ἐνδεχομένου κινδύνου, ὀχυρῶ, κατοχυρῶ, σιγουρεύω· ΒΑ 456,27 « **ἀσφάλεια μὲν καὶ ἀσφαλὲς 'Ελληνικά· τὸ δὲ ἀσφαλίζεσθαι βάρβαρον** » : Πολύβ.18,13,3 **χάριν τοῦ τὸν κατὰ κορυφὴν τόπον ἀσφαλίζειν τῆς ἐκτάξεως, - ἀσφάλισε τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν του·** || συνηθέστ. ὡς μέσ. ἐξασφαλίζω : Πολύβ.4,60,5 **ἀσφαλίζεσθαι τὴν χώραν διὰ τῶν μισθοφόρων,** Βασ.1,571 Β **ἔστω τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ἀσφαλιζόμενα τοὺς πόδας·** || κλείω ἀσφαλῶς, στερεῶς, καλῶς : ΠΔ Νε.3,15 **τὴν δὲ πύλην τῆς πηγῆς ἠσφαλίσατο,** ΚΔ Πράξ.16,24 **τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον·** κατ' ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, κλείω : Πολέμ.Φυσιογν.55 **ὀφθαλμοὶ ἠσφαλισμέναι** (ἀντίθ. **ἀνεῳγμέναι**)· πρβλ. δημ. σφαλίζω, σφαλνῶ· 2) μσν. κατ' ἐπέκτ. ἐγκλείω ἐν φυλακῇ, φυλακίζω : 'Ιω.Μαλ.447,18 **διαδεξάμενος τὸν αὐτὸν**

δαῦκα ἀσχήμως ἐκέλευσεν αὐτὸν **ἀσφαλισθέντα φυλάττεσθαι**˙ ‖ πάπ. ποιοῦμαι κατάσχεσιν : Πάπ. **ἀσφαλ- τὰ γεννήματα**˙ 3) μέσ. προφυλάττομαι ἀπό τινος, ἀποκρούω, ἐμποδίζω τι : Πολύβ.6, 23,4 **ἔχει δὲ σιδηροῦν** (θυρεός) **σιάλωμα, δι᾽ οὗ τάς καταφοράς τῶν μαχαιρῶν ἀσφαλίζεται**, Γρηγ.Νύσσ.Ι,46Ι D **ταῖς θυρεοῖς τὰς βολὰς ἀσφαλίζεσθαι**˙ 4) παθ. καθίσταμαι ἀσφαλής, ὀχυροῦμαι, προφυλάττομαι : ΚΔ Ματθ.27,64 **κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας**, Βασ.Ι,577 Β **οὗτος θώρακι δικαιοσύνης ἠσφάλισται**, Γεωπ.Ι,2,6 **ἀσφαλίζεσθαι δὲ δὴ τὸν σῖτον ἐν ταῖς ἅλωσι διὰ τοὺς ὄμβρους**˙ 5) μτφ. ἐν τῇ ρητορ. προφυλάσσομαι ἀπὸ τολμηρὰς μεταφορικὰς ἐκφράσεις : Δημήτρ.85 **ἀσφαλίζεσθαι τὰς μεταφοράς**˙ 6) νεώτ. κ.δημ. ἐνεργ. **-ίζω** συνάπτω σύμβασιν ἀσφαλείας βλ.λ. ὑπέρ τινος ὡς ἀσφαλιστής : **ἔλα νὰ σὲ ἀσφαλίσω στὴ δική μας ἑταιρεία**˙ ‖ ἐπαγγέλλομαι τὸν ἀσφαλιστήν, τὸν πράκτορα ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας˙ ‖ ὁμ. **-ίζω** ἐν μέσ. σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πράγμ. συνάπτω σύμβασιν ἀσφαλείας ἐπὶ πραγμ. πρὸς ἰδίαν ἐμοῦ ἐξασφάλισιν ἀπὸ ζημίας : **ἀσφάλισα τὰ ἔπιπλά μου - τὸ σπίτι - τὸ καράβι μου**, συνεκδ. κ. ἀσφαλίζω **τὴ ζωή μου**˙ ‖ -ίζομαι συνάπτω ὑπὲρ ἐμοῦ ἢ τῶν κληρονόμων μου σύμβασιν ἀσφαλείας βλ.λ.9) : **ἠσφαλίσθη εἰς τέσσαρας ἑταιρείας χωριστὰ δι᾽ ἕκαστον κλάδον τοῦ ἐμπορίου του**, - **εἶμαι ἀσφαλισμένος σὲ ξένη ἑταιρεία**.

ἀσφαλίνη (ἡ) νεώτ. ἐκρηκτικὴ οὐσία συνισταμένη ἐκ μερῶν χλωρικοῦ καλίου, πιτύρων, νίτρου καὶ θειικοῦ καλίου.

ἀσφάλιον (τὸ) νεώτ. εἰδικὴ ἄδεια μεταβάσεως εἰς ἐπικίνδυνον ἢ ἀπηγορευμένον μέρος.

ἀσφάλιος (ὁ) μτγν. κ. ἀσφάλειας βλ.λ.

ἀσφαλίσιμος-ον νεώτ. ὁ δεκτικὸς ἀσφαλίσεως, ὁ ἔχων τὰς ἀπαιτουμένας ἰδιότητας ὅπως συνομολογήσῃ σύμβασιν ἀσφαλείας, ἀσφαλισθῇ παρά τινι ἀσφαλιστικῇ ἑταιρείᾳ : **οἱ κατάκοιτοι γέροντες δὲν εἶναι ἀσφαλίσιμοι**.

ἀσφάλισις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἀσφαλίζω, ἡ ἀσφάλεια, ἡ ἐξασφάλισις, ἡ βεβαιότης : Νικήτ.Χων.π.Φαβρίκ.6,408,10.

ἀσφάλισμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. δημ. τὸ ἐνέχυρον, ἡ ἀσφάλεια : Ἰω.Χρυσ.2,372 Β˙ 2) δημ. τὸ καθιστάναι τι ἢ τὸ εἶναί τι ἀσφαλές, ἀπρόσβλητον ἀπὸ ἐνδεχομένης φθορᾶς ἢ βλάβης ἢ ἀπωλείας οἷον ἐκ πυρκαϊᾶς, ὑγρασίας, κλοπῆς κτπ., σιγούρεμα : **θὰ λείψουμε καιρὸ καὶ χρειάζεται καλὸ ἀσφάλισμα ὅλου τοῦ σπιτιοῦ**, - **ἔκανα στὰ ροῦχα - στὴ σταφίδα καλὸ ἀσφάλισμα**.

ἀσφάλιστα ἐπίρρ. δημ. οὐχὶ κλειστῶς, ὄχι σφαλιστά, ἄκλειστα, ἀνοικτά˙ 2) ἀνασφαλίστως βλ.λ.

ἀσφαλιστήριος-ον νεώτ. ὁ χρησιμεύων πρὸς ἀσφάλισιν βλ.λ., ὁ δι᾽ οὗ γίνεται ἢ συνάπτεται ἡ ἀσφάλεια βλ.λ., ὁ ἀσφαλιστικός : **ἀσφαλιστήριος προμήθεια**, ἡ ἔκτακτος προμήθεια ἣν λαμβάνει ὁ παραγγελιοδόχος διὰ τὴν ὑπὸ ἰδίαν ἐγγύησιν πώλησιν εἰς τρίτον ἐμπορευμάτων ἐπὶ πιστώσει˙ ‖ τὸ οὐδ. **-ον** (ἐνν. **συμβόλαιον**) ἔγγραφον δι᾽ οὗ ἐμφαίνεται ἡ σύμβασις τῆς ἀσφαλίσεως εἰς ἀσφαλιστικὴν ἑταιρείαν, **ἀ.** ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον.

ἀσφαλιστής (ὁ) νεώτ. δημ. ὁ ἀσφαλίζων, ὁ ἔναντι συμπεφωνημένου ἀσφαλίστρου βλ.λ. ἀναλαμβάνων, κατ᾽ ἐπάγγελμα συνήθως, ν᾽ ἀποζημιώσῃ τινὰ διὰ πᾶσαν τυχὸν βλάβην ἢ ζημίαν τοῦ δι᾽ ὃ ἡ ἀσφάλεια ἀγαθοῦ, οἷον ἀκινήτου, ζωῆς κτπ.˙ ‖ πράκτωρ ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας.

ἀσφαλιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀσφαλίζων, ὁ δυνάμενος ν᾽ ἀσφαλίσῃ ἤτοι νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ κινδύνους ἢ ζημίας : **ἀσφαλιστικὰ μέτρα**˙ ‖ εἰδ. ὁ πρὸς πρόληψιν βλάβης, ἀτυχήματος, κινδύνου χρησιμοποιούμενος κατὰ τὴν λειτουργίαν μηχανισμοῦ τινος : **ἀσφαλιστικὴ δικλίς**, - **πλάξ**, - **κλείς**, - **περόνη**, - **λυχνία**, - **ἀσφαλιστικὸς σωλήν**, - **ἀτμολέβης**, - **μοχλός** κτπ.˙ ‖ συνεκδ. ὁ συντελῶν εἰς καταπράϋνσιν ἐπικινδύνως ἐντεταμένης καταστάσεως ἢ κ. ὁ ἐκ τῶν προτέρων τεθειμένος πρὸς πρόληψιν, ἀποσόβησιν ἢ ἐπανόρθωσιν ὑπερβασιῶν ἐνεργείας ἢ παρανομίας ἢ ἀδικίας : **ἀσφαλιστικαὶ διατάξεις**˙ 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀσφάλειαν ζωῆς ἢ περιουσιακοῦ τινος στοιχείου : **ἀσφαλιστικὸς ὑπάλληλος**, - **ἀσφαλιστικὸν ἔγγραφον**, - **ἀσφαλιστικὸν δίκαιον** (τὸ σύνολον τῶν νομικῶν κανόνων τῶν διεπόντων τὴν σχέσιν ἀσφαλίσεως).

ἀσφαλιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. δι᾽ ἀσφαλίσεως βλ.λ.

ἀσφαλιστός-όν μτγν. ὁ ἐν ἀσφαλείᾳ, ὁ καλῶς κεκλεισμένος, δημ. **σφαλιχτός** : Ἡρωδιαν. Ἐπιμερ.178.

ἀσφάλιστος-η-ο δημ. κ. **ἀσφάλιχτος** ὁ μὴ κεκλεισμένος, μὴ σφαλισμένος, ὃν δὲν ἔχει τις σφαλίσει, ὁ ἄκλειστος, ὁ ἀνοικτός : **ἄφησες τὸ σπίτι ἀσφάλιστο**˙ 2) ὁ μὴ ἠσφαλισμένος, ἀνασφάλιστος.

ἀσφάλιστρον (τὸ) νεώτ. κ. δημ. πᾶν τὸ πρὸς ἀσφάλισιν χρησιμεῦον, πᾶν ὅ,τι προλαμβάνει κίνδυνον, ζημίαν ἢ βλάβην : **ἀσφάλιστρον ὅπλου** (βλ. ἀσφάλεια), - **ἀσφάλιστρον ἀργοφλογιστιῶν**˙ 2) κ. δημ. πληθ. -α ἡ ἀμοιβή, ἡ διὰ χρονικήν τινα περίοδον ἢ ἐφ᾽ ἅπαξ καταβαλλομένη, ἀνθ᾽ ἧς ὁ ἀσφαλιστὴς ἀναλαμβάνει ν᾽ ἀποζημιώσῃ τὸν ἀσφαλιζόμενον εἰς περίπτωσιν καταστροφῆς ἢ βλάβης τοῦ δι᾽ ὃ ἡ ἀσφάλεια ἀγαθοῦ : **πληρώνει βαριὰ ἀσφάλιστρα γιὰ τὰ καράβια του**.

ἀσφαλῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ περιέχουσα ἄσφαλτον, ἡ ἀσφαλτῖτις, ἐπὶ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης : Ἰώσ. ΠΙ 4,475 **ἀσφαλῖτις λίμνη**˙ πρβλ. αὐτ. ΙΑ 17,171 **ἡ ἀσφαλτοφόρος λίμνη**.

ἀσφαλίων (ὁ) πάπ. κυτίον πρὸς ἀσφάλισιν, φύλαξιν πραγμάτων : Πάπ. **ἀσφαλίωνες β Ἀττικοί, ἐν ᾧ ζμύρνα**.

ἀσφαλοπράτης (ὁ) πάπ. πιθ. ἀσφαλτοπράτης πωλητὴς ἀσφάλτου˙ πρβλ. **ἀσφαλῖτις=ἀσφαλτῖτις**.

ἄσφαλος-η-ο δημ. ὁ μὴ σφαλλόμενος, ποὺ δὲν λαθεύει, δὲν κάνει σφάλματα˙ 2) ὁ μὴ ὑποπέσας εἰς σφάλματα, παρεκτροπάς, ἀτοπήματα, πλάνας, ποὺ δὲν ἔσφαλε : **στὰ νιάτα του κανένας δὲν εἶναι ἄσφαλτας**˙ πρβλ. ἄσφαλτος.

ἀσφαλός (ὁ) Ἡσ. «ἐνθύσκος˙ ὁ ἀσφαλός, τὸ ὄρνεον».

ἄσφαλτα ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἄνευ σφάλματος, ἀλανθάστως : Ἐρωτόκρ.Δ 980 **ἄσφαλτα κείνη τὴ φορὰ τὸ νῖκος ἀνιμένει**˙ ‖ ἀσφαλῶς, βεβαίως : αὐτ.1476 **ἄσφαλτα τὸ κατέχω**˙ πρβλ. ἄσφαλα.

ἀσφαλτίας-ου (ὁ) μτγν. ὁ μὴ σφαλλόμενος, ὁ μὴ ὑποχωρῶν, ὁ στερεός : Πολυδ.2,179 **σφόνδυλος ἀσφαλτίας** (ὁ τελευταῖος τῆς ὀσφύος σπόνδυλος, ἀγρ. ἀσφαλτίτης).

ἀσφαλτίζω μτγν. ὁμοιάζω πρὸς ἄσφαλτον : Διοσκ.5,128 **ἀσφαλτίζει τῇ ὀσμῇ** (ἔχει ὀσμὴν ὁμοίαν πρὸς τὴν τῆς ἀσφάλτου).

ἀσφαλτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἄσφαλτον βλ.λ.˙ ‖ ὁ ἐξ ἀσφάλτου συνιστάμενος ἢ ὁ δι᾽ ἀσφάλτου κατασκευαζόμενος : **ἀσφαλτικὰ ὁδοστρώματα**.

ἀσφάλτιον (τὸ) μτγν. εἶδος τριφύλλου ἀσφαλτώδους ὀσμῆς, δημ. βρωμόχορτο (psoralea bituminosa) : Διοσκ.3,109˙ 2) τὸ φυτὸν πολύγονον τὸ ἄρρεν, δημ. πολυγόνατο : ψ Διοσκ.4,4˙ 3) τὸ φυτ. πεντάφυλλον τὸ ἕρπον, δημ. πενταδάχτυλο : αὐτ.4,42.

ἀσφαλτίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. **ἀσφαλτῖτις -ιδος**, ὁ περιέχων ἄσφαλτον βλ.λ., ὁ ἀσφαλτώδης : Στράβ.7,5,8 **καιομένης.. τῆς βώλου τῆς ἀσφαλτίτιδος**, Διόδ.Σ 19,98 **λίμνη ἀσφαλτῖτις** (ἡ Νεκρὰ θάλασσα)˙ πρβλ ἀσφαλῖτις˙ 2) ὁ ἔχων ὀσμὴν

ἀσφάλτου : Φιλούμ.π.'Ορειβ.45,29,27 **ἀσφαλτῖτις πόα** | τὸ ἀσφάλτιον βλ.λ.)· 3) ὁ ἀσφαλτίας βλ.λ. ὡς δ.γρ. ἐν Πολυδ.2,179· 4) νεώτ. ὀρυκτολ. συσσώρευμα ἀσφάλτου ἐν εἴδει φλεβῶν.

ἀσφαλτῖτις (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ἀσφαλτίτης βλ.λ.

ἀσφαλτοβερνίκιον (τὸ) νεώτ. χημ. διάλυμα ἀσφάλτου εἰς τερεβινθέλαιον, βενζίνην καὶ πετρέλαιον, προφυλάσσον ἀπὸ τῆς σκωρίας.

ἀσφαλτογρανίτης (ὁ) νεώτ. ὁδόστρωμα κατασκευαζόμενον ἐκ μίξεως θραυσμάτων γρανίτου καὶ χυτασφάλτου.

ἀσφαλτοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς τὴν ἄσφαλτον βλ.λ.

ἀσφαλτόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἀσβεστόλιθος διαπεποτισμένος ἀπὸ ἄσφαλτον, ἐξαγομένην ἐξ αὐτοῦ δι' ἀποστάξεως.

ἀσφαλτομαστίχη (ἡ) νεώτ. χημ. (βιομ.) ἀσφαλτοῦχος ὕλη παρασκευαζομένη δι' ἀναμίξεως ἀλεσθέντος ἀσφαλτολίθου καὶ πίσσης, χρησιμοποιουμένη εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς χυτῆς ἀσφάλτου.

ἄσφαλτο(ν) (τὸ) κ. δημ. ἡ ἄσφαλτος βλ.λ. : 'Ιππ.'Αέρ.7,Τίμ.Λοκρ.99 C.

ἀσφαλτόπισσα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πισσάσφαλτος, ἤτοι κρᾶμα πίσσης καὶ ἀσφάλτου : ΠΔ'Εξ. 2,3 **κατέχρισεν αὐτὴν ἀσφαλτοπίσσῃ**· 2) νεώτ. βιομ. χημ. ἀσφαλτοῦχος οὐσία, ἐξ ἧς, συντηκομένης μετὰ κονιοποιημένου ἀσφαλτολίθου, παράγεται ἡ ἀσφαλτομαστίχη βλ.λ.

ἄσφαλτο(ς) (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. (μτγν. κ. ἀρσ. : Γαλ.13,784) ῥευστὸς ἐκ κοιτασμάτων προερχόμενος ὑδρογονάνθραξ φαιομέλας, ἐπιπλέων εἰς θρόμβους ἐπὶ ὑδάτων ποταμῶν τινων ἢ θαλασσῶν ἢ φρεάτων : 'Ηρ.1,179 **οὗτος ὤν ὁ Ἶς ποταμὸς ἅμα τῷ ὕδατι θρόμβους ἀσφάλτου ἀναδιδοῖ πολλούς**, αὐτ.6,119 **καὶ γὰρ ἄσφαλτον καὶ ἅλας καὶ ἔλαιον ἀρύσσονται** (τοῦ φρέατος), 'Αριστλ.Θαυμ. 842b, 15 **ἄσφαλτος ὀρυκτή**, Θεόκρ.16,100 **ὅθι πλατὺ τεῖχος ἀσφάλτῳ δήσασα Σεμίραμις ἐμβασίλευεν**, Διοσκ.1,73· 2) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρισμός, ῥητίνη ὀρυκτὴ συνισταμένη ἐξ ἀνθρακικοῦ στοιχείου, ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου, γεννωμένη δ' ἐν τῇ φύσει δι' ὀξιδώσεως καὶ ἀπορρητινώσεως τοῦ ὀρυκτοῦ **πετρελαίου**, τὸ κατράμι· 3) ἡ πίσσα : ΠΔ Γέν.6,14 **καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ**· 4) εἶδος πετρελαίου : Διοσκ. 1,99· 5) νεώτ. δημ. κ. **ἄσφαλτο** (τὸ) κατ' ἐπέκτ. τὸ δι' ἀσφάλτου ἐστρωμένον μέρος ὁδοῦ ἢ πλατείας κλπ., τὸ ἀσφαλτόστρωμα : **πᾶμε ἀπ' τὸν ἄσφαλτο, - βούλιαξε τὸ ἄσφαλτο.**

ἄσφαλτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ., δημ. κ. **ἄσφαλος** ἐπὶ προσ., ὁ μὴ σφαλλόμενος, ὁ ἀλάνθαστος, ἀναμάρτητος· || ἐπὶ πραγμ., ὁ ἄνευ σφαλμάτων, ἄνευ λαθῶν : Εὐστ.'Οδ.1945,60 **αἴτιον τῆς τοιαύτης ἀσφάλτου ἐναλλαγῆς, - ἄσφαλτο γράφιμο.**

ἀσφαλτόστρωμα-ατος (τό) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐξ ἀσφάλτου ἐπίστρωμα ὁδοῦ, πλατείας κλπ. : **ἐφθάρη τὸ ἀσφαλτόστρωμα τῆς πλατείας**· || κατ' ἐπέκτ. τὸ δι' ἀσφάλτου ἐστρωμένον μέρος ὁδοῦ ἢ πλατείας : **ἔπεσε στὸ ἀσφαλτόστρωμα.**

ἀσφαλτοστρώνω νεώτ. κ. δημ. μτβ. ἐπιστρώνω, καλύπτω δι' ἐπιστρώματος ἀσφάλτου δάπεδον, οἷον ὁδοῦ, πλατείας, αὐλῆς κττ. : **ὁ δῆμος ἀσφαλτοστρώνει τὰς κεντρικὰς ὁδούς**· || κ. παθ.ἀσφαλτοστρώνομαι : **ἡ πλατεῖά μας ἀσφαλτοστρώνεται**· μτχ. παθ. παρακ. **ἀσφαλτοστρωμένος : ὅλοι οἱ κεντρικοὶ δρόμοι τῶν 'Αθηνῶν εἶναι ἀσφαλτοστρωμένοι.**

ἀσφαλτόστρωσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. **-ση** ἡ δι' ἀσφάλτου βλ.λ.)) ἡ ἀσφαλτούχων μιγμάτων ἐπίστρωσις : **ἀσφαλτόστρωσις πλατείας, - ὁδοῦ.**

ἀσφαλτόστρωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἐπίστρωσιν δι' ἀσφάλτου ἤτοι ἀσφαλτομαστίχης, ὁ ἀσφαλτοστρωμένος : **ἀσφαλτόστρωτος αὐλή, - ἀσφαλτόστρωτος δρόμος.**

ἀσφαλτοτυπία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. φωτολιθογραφία ἐπιτυγχανομένη διὰ χρησιμοποιήσεως φωτοπαθοῦς ἀσφαλτοδιαλύματος.

ἀσφαλτοῦχος-ον νεώτ. **ὁ περιέχων ἄσφαλτον** βλ. λ. : **ἀσφαλτοῦχα πετρώματα.**

ἀσφαλτοφόρος (-α)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ φέρων, ὁ παράγων, ὁ περιέχων ἄσφαλτον βλ.λ.: 'Ιώσ.ΑΙ 17,6.5 **ἀσφαλτοφόρος λίμνη.**

ἀσφαλτοφωτολιθογραφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀσφαλτοτυπία βλ.λ.

ἀσφαλτόχαρτο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. φύλλον χαρτονίου διαπεποτισμένον δι' ἀνύδρου πίσσης λιθανθράκων καὶ ἀσφάλτου· πρβλ. πισσόχαρτον.

ἀσφαλτῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-ώνω** ἐπαλείφω τι δι' ἀσφάλτου, ἀσφαλτομαστίχης ἢ πίσσης, ἀσφαλτώνω, κατραμώνω, πισσώνω : ΠΔ Γέν. 6,14 **καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν**· 2) νεώτ. ἀσφαλτοστρώνω βλ.λ.

ἀσφαλτωδεύομαι μτγν., ἐαφ. γρ. ἀντὶ **ἀσφάλτῳ δεύομαι**, διαποτίζομαι : 'Αέτ.2,73.

ἀσφαλτώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ἄσφαλτον ἢ ὁ πλήρης ἀσφάλτου, ὁ περιέχων ἄσφαλτον : 'Αριστλ.Αἰσθ.444 a, 33 **ὑπὸ τῆς τοῦ θείου δυνάμεως καὶ τῶν ἀσφαλτωδῶν φθείρεται τἄλλα ζῷα**, Δίων Κ 76,6 **ἀσφαλτῶδες δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο,-ἀσφαλτῶδες ἔδαφος, - ἀσφαλτώδεις οὐσίαι**· 2) νεώτ. ὁ τῆς ἀσφάλτου, ἀσφαλτικός : **ἀσφαλτώδης ὀσμή.**

ἀσφαλτωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ἀσφαλτώδη βλ.λ., δι' ἀσφάλτου ἐν τῷ συγκρ. **ἀσφαλτωδεστέρως** : 'Ωριγ.π.Κέλσ.4,191.

ἀσφάλτωμα-ατος (τὸ) **νεώτ. κ.** δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα **τοῦ** ἀσφαλτώνω **βλ.λ.**· || τὸ ἐξ ἀσφάλτου ἐπίχρισμα, τὸ ἀσφαλτόστρωμα βλ.λ.

ἀσφαλτώνω **νεώτ.** κ. δημ. ἀσφαλτῶ, ἐπαλείφω, ἐπικαλύπτω τι δι' ἀσφάλτου, ἀσφαλτομαστίχης, ἀσφαλτοστρώνω· πρβλ. πισσώνω, κατραμώνω.

ἀσφάλτως ἐπίρρ. μσν. ἄνευ σφάλματος ἢ σφαλμάτων, ἀλανθάστως, ἀναμαρτήτως : Εὐστ.'Ιλ.715,39 **ἄλλως γὰρ εἶχεν ἀσφάλτως εἰπεῖν, χαμαὶ θόρεν.**

ἀσφάλτωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-ση** ἡ πίσσωσις ἢ ἡ δι' ἀσφάλτου, ἀσφαλτομαστίχης, ἐπάλειψις, τὸ κατράμωμα : Κύριλλ.'Αλ.1,1,30 E.

ἀσφαλών-ῶνος (ὁ) πάπ. μέρος πρὸς ἀσφαλῆ φύλαξιν πραγμάτων, ταμεῖον.

ἀσφαλῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. δημ., **ἐπ. ἀσφαλέως** ἄνευ προσκομμάτων, σταθερῶς, ἄνευ ἐμποδίων καὶ κλονισμῶν : 'Ιλ.Ν 141 **ὁ δ' ἀσφαλέως θέει ἔμπεδον**, 'Αρχίλ.58,4 **ἀσφαλέως βεβηκὼς ποσσί**· 2) ἄνευ διακοπῆς, συνεχῶς καὶ ἀπροσκόπτως : 'Οδ.Θ 171 **ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει αἰδοῖ μειλιχίῃ**· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀσφαλείᾳ, ἄνευ κινδύνου, μετὰ βεβαιότητος, σίγουρα : Σοφ.ΟΤ 613 **ἀλλ' ἐν χρόνῳ γνώσει τάδ' ἀσφαλῶς, - ἡ ἐγχείρησις ἀσφαλῶς ἐπιτυγχάνει, - ἀσφαλῶς θά 'ρθω**· || κ. παραθ. : 'Ηρ.2,161 **αὐτὸς δὲ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων ἀσφαλέστεραν ἀρχῇ**, Θουκ.4,71 **καὶ οὕτω σφίσιν ἀσφαλεστέρως ἔχειν**· 4) γραμμ. ἐπὶ λόγου ἢ ῥυθμοῦ, ἀρτίως, οὐχὶ παρακεκινδυνευμένως, στρωτά : Δημήτρ.19,78 **ἀσφαλῶς ἐρεῖ.**

ἀσφαραγία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ῥίζωμα τοῦ φυτοῦ ἀσπάραγος βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 6,4,2.

ἀσφάραγος (ὁ) (1) ὁ φάρυγξ, ὁ λαιμός : 'Ιλ.Χ 328 **οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια**, Νόνν.Δ 37,767 **ὃς δὲ κατ' ἀσφαράγοιο σιδήρεον ἔγχος ἀείρων Αἰακός.**

ἀσφάραγος (ὁ) (2) ἀττ. κ. νεώτ. ὁ ἀσπάραγος βλ.λ.· || κατ' ἐπέκτ. ὁ τρυφερὸς βλαστὸς ἄλλων φυτῶν ἐδωδίμων ὡς ὁ ἀσπάραγος : Δίφιλ.Σ π 'Αθην.2,62 F **ἀσφάραγος κράμβης.**

ἀσφαραγῶ-έω [ἀ- εὐφων. - σφαραγέω] ἀμφ. κροτῶ, θορυβῶ, ἀντηχῶ : Θεόκρ.17,94 **πολλοὶ δὲ οἱ ἀσπιδιῶται χαλκῷ μαρμαίροντι σεσαγμένοι** ἀσφαραγεῦντι [διόρθ.τοῦ Meineke ἀμφαγέρονται].

ἀσφαραγώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ἀσφάραγον βλ. λ.2).

ἀσφαραγωνία (ἡ) μτγν. πλέγμα ἢ στέφανος κατεσκευασμένος ἐξ ἀσφαράγου βλ.λ. : Πλούτ. Ἠθ.138 D **ἀσφαραγωνίᾳ ἐν Βοιωτίᾳ τὴν νύμφην κατακαλύφαντες στεφανοῦσιν.**

ἄσφε αἰολ.τ. τοῦ **σφέ,** βλ. **σφεῖς·** πρβλ. κ. ἄσφι.

ἀσφέδολος (ὁ) δημ. ἀσφόδελος βλ.λ.

ἀσφελεχτός (ὁ) δημ. κ. **ἀσφελαχτός** κ. ἀσφαλαχτός τὸ φυτὸν ἀσπάλαθος βλ.λ.

ἀσφενδόνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. **ἀσφεντόνιστος** ὁ μὴ ριφθεὶς διὰ σφενδόνης· ‖ κατ' ἐπέκτ. ὁ μὴ ἐξ ἀποστάσεως **ριφθείς**, ὁ μὴ ἐκσφενδονισθείς.

ἀσφεντάμι (τό) δημ. ὁ ἀσφένταμ(ν)ος βλ.λ.

ἀσφένταμ(ν)ος (ὁ) δημ. τὸ δενδρῶδες φυτὸν σφένδαμνος βλ.λ. ἡ **κρητική.**

ἀσφεντελιά (ἡ) δημ. τὸ παῶδες φυτὸν ἀσφόδελος βλ.λ. ὁ **μικρόκαρπος** ἢ κλαδώδης.

ἀσφέρδουγκλας (ὁ) δημ. ὁ ἀσφόδελος βλ.λ.

ἀσφέρδουγλας (ὁ) δημ. ὁ ἀσφόδελος βλ.λ.

ἀσφέρδουκλας (ὁ) **δημ.κ. ἀσπ-** ἀσφόδελος βλ.λ.

ἀσφερρύλη (ἡ) νεώτ. **φαρμακολ.** ἐνσίδηρον ἅλας τοῦ ἀρσενικοτρυγικοῦ ὀξέος.

ἀσφετέριστος-ον νεώτ. ὁ μὴ σφετερισθείς, ὁ μὴ παρανόμως ὑπό τινος οἰκειοποιηθείς· ‖ ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς σφετερισμόν.

ἀσφετερίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ προσπαθείας ἢ ἐπιθυμίας παρανόμου οἰκειοποιήσεώς τινος, χωρὶς σφετερισμόν.

ἄσφηλος-ον Ἡσ. « ἄσφηλον· τὸ ἀκίνητον »· 2) Ἡσ. « ἄσφηλαι· ἀσθενεῖς, **σφηλὰν γὰρ τὸ** ἰσχυρόν ».

ἀσφήνωτος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ σφηνωμένος ἢ ὁ μὴ σφηνωθείς· ‖ κ. μτφ. ὁ μὴ ἐπιτηδείως παρεμβληθεὶς οἷον εἰς ἐπιχείρησιν, διαπραγμάτευσιν· 2) ὁ μὴ ἐστερεωμένος διὰ σφηνός.

ἄσφι αἰολ. τ. τοῦ σφὶ βλ.λ. ἐν λ. σφεῖς : Ἀπολλ. Ἀντων.99,17 « καὶ σὺν τῷ ἃ λέγεται παρ' αἰολεῦσιν », Σαπφ.ἀπ.42 **ὄτα πάννυχος ἄσφι κατάγρη.**

ἀσφίγγωτος-ον μτγν. ὁ ἄσφιγκτος βλ.λ.: Ἑρμητ.Κείμενα.13,6.

ἄσφιγκτος-ον μτγν., νεώτ. κ. **ἄσφικτος-ον,** δημ. **ἄσφιχτος-η-ο** ὁ μὴ ἐσφιγμένος ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς σφίγξεως, ὁ χαλαρός, ξέσφιχτος, μπόσικος : Γαλ.12,373 **ἀδιάλυτόν τε καὶ ἄσφιγκτον τὴν οὐσίαν, - ἄσφιχτα δέμα, - ἄσφιχτα χάμουρα.**

ἄσφιχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σφίγξεως, χωρὶς σφίξιμο, ἀπολυτά, ξέσφιχτα.

ἄσφιχτος-η-ο δημ. ὁ ἄσφιγκτος βλ.λ.· 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ **πιεσθείς,** μὴ στενοχωρηθεὶς ὑπ' ἄλλου οἷον διὰ συνεχοῦς ὀχλήσεως, ἀπειλῆς, δικαστικῆς **διώξεως** κττ. πρὸς τὸ ἐκτελέσαι τι ἢ πρὸς τὸ συμμορφωθῆναι πρός τι : **ὅσο τὸν ἀφήνεις ἄσφιχτο δὲ θὰ σὲ πληρώσῃ·** ‖ ὁ μὴ ὑπὸ ἀναγκῶν ἢ ἐπειγουσῶν ὑποχρεώσεων χρηματικῶς στενοχωρούμενος· ἀντίθ. σφιγμένος.

ἀσφόγγιγα ἐπίρρ. δημ. ἀσφούγγιστα βλ.λ.

ἀσφόγγιστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσφούγγιστα** ἄνευ ἀπομάξεως διὰ σπόγγου, μάκτρου ἢ ἄ.

ἀσφόγγιστος-η-ο δημ. κ. **ἀσφούγγιστος** κ. ἀσφούγγιγος ὁ ἀσπόγγιστος, ὁ μὴ ἀπομαχθείς, ποὺ δὲ σφουγγίστηκε : **βιαζόμουνα κι ἔφυγα ἀσφούγγιστος, - ἀσφόγγιστα πιάτα - μαχαιροπίρουνα, - ἀσφούγγιστη ταράτσα·** πρβλ. ἀσφούγγιστος.

ἀσφοδείλι (τὸ) δημ. κ. **ἀσφοδίλι** κ. **ἀσφοδέλι** τὸ φυτὸν ἀσφόδελος βλ.λ. : Μαβίλ.Λήθη 9 **διαβαίνοντας λιβάδι ἀπ' ἀσφοδείλι.**

ἀσφοδέλι (τό) δημ. κ. **ἀσφοδείλι** βλ.λ.

ἀσφοδέλινος-η-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ στελεχῶν ἀσφοδέλου βλ.λ. κατεσκευασμένος : Λουκ. Ἀλ.Ἱστ.2,26 ναῦν **μονόξυλον ἀσφοδελίνην.**

ἀσφοδέλιον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐκ τῶν ριζῶν τοῦ φυτοῦ ἀσφοδέλου βλ.λ. **παραγόμενον κολλητικὸν** ἄλευρον, δημ. **τσιρίσι.**

ἀσφόδελος (ὁ) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀσφοδελός** κ. **ἀσφοδέ**(ί)λι τὸ ποῶδες φυτὸν ἀσφόδελος ὁ μικρόκαρπος ἢ κλαδώδης (asphodelus ramosus). οὗ αἱ κονδυλώδεις ρίζαι ἑφθαὶ ἦσαν παρ' ἀρχ. εὐτελὴς τροφή· Πρόκλ.σχόλ. εἰς Ἡσίοδ.Ἔργ.41 « τὰ εὐτελέστατα τῶν βρωμάτων, ἀφ' ὧν τρέφεσθαι δυνατὸν τὴν μαλάχην καὶ τὸν ἀσφόδελον· καὶ γὰρ ἐκ τούτων χυλὸν ἐσκεύαζον πρὸς βρῶσιν ». σφέρδουκλας σφερδουκλιά : Ἡσίοδ.Ἔργ.41 **οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ,** Θεόκρ.7,68 **ἀσφοδέλῳ τε πολυγνάμπτῳ τε σελίνῳ,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ Ἀττική 41 **κι ἡ χάρη τοῦ ἀσφοδελοῦ κερένια·** ‖ νεώτ. βοταν. ὁρισμός, γένος ποωδῶν, κονδυλορριζων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **λειριοειδῶν,** περιλαμβάνον ἑπτὰ εἴδη ἰθαγενῆ τῶν παρὰ τὴν Μεσόγειον χωρῶν, ὧν γνωστότερον ἀσφόδελος ὁ μικρόκαρπος ἢ κλαδώδης.

ἀσφοδελός (ὁ) ὁ ἐξ ἀσφοδέλων, ὁ πλήρης ἀσφοδέλων βλ.λ. ἐν τῇ φρ. **ἀσφοδελὸς λειμὼν** χῶρος ἐν τῷ Ἅδῃ **ἐν** ᾧ μονίμως περιεφέροντο ἢ ἡσύχαζον αἱ σκιαὶ τῶν ἡρώων : Ὀδ.Λ 359 **ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο φοίτα μακρὰ βιβᾶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα·** 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ πλήρης ἀνθέων λειμών : Ὑμν.Ἑρμ.221 **ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα·** 3) τὸ φυτὸν ἀσφόδελος, ἄ. δημ. σφέρδουκλας, σφερδουκλιά.

ἀσφοδελώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ἀσφόδελον βλ.λ. : Θεόφρ.Φἱ 6,6,9 **τὸ φύλλον ἀσφοδελῶδες ἔχει.**

ἀσφοδίλι (τὸ) δημ. δ.γρ. τὸ ἀσφοδείλι βλ.λ.

ἀσφόδριον (τὸ) μτγν. βοτάνη, ἧς ἄγνωστος ἡ ταυτότης· Στέφ.Μαγν.Ἐμπειρ. « χείμετλα θεραπεύει καὶ ραγάδας ποδῶν ἰᾶται ἀσφοδρίου ρίζα σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα ».

ἀσφόντιλος (ὁ) δημ. ὁ ἀσφόδελος βλ.λ.

ἀσφουγγάριγα ἐπίρρ. δημ. ἀσφουγγάριστα βλ.λ.

ἀσφουγγάριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ πλύσεως δι' ὕδατος, τριβῆς διὰ φήκτρας καὶ ἀπομάξεως, χωρὶς πλύσιμο μὲ βούρτσα ἢ μὲ σφουγγαρόπανο, ἰδίως ἐπὶ δαπέδου, συγγ. ἄπλυτα, ἀκάθαρτα : **ἀφήνεις ἀσφουγγάριστα καὶ βρωμήσαμε.**

ἀσφουγγάριστος-η-ο δημ. ὁ μὴ καθαρισθείς, μὴ πλυθεὶς καὶ ἀπομαχθεὶς διὰ σπόγγου ἢ ἄ.· ‖ εἰδ. ἐπὶ **δαπέδων, ὁ μὴ καθαρισθείς,** μὴ **πλυθεὶς** δι' ὕδατος καὶ φήκτρας ἢ βεβρεγμένου **ὑφάσματος,** σφουγγαρόπανου, πατσαβούρας, ποὺ δὲ σφουγγαρίστηκε : **ἀσφουγγάριστο σπίτι - μάρμαρο, - ἀσφουγγάριστη σκάλα, - αὐλή.**

ἀσφούγγιστα ἐπίρρ. δημ. ἀσφόγγιστα βλ.λ.

ἀσφούγγιστος-η-ο δημ. ἀσφόγγιστος βλ.λ. **ἀσφούγγιστα δάκρυα,- μὴν ἀφήνῃς ἀσφούγγιστη τὴ μύτη τοῦ παιδιοῦ·** 2) συνεκδ. ἐπὶ ἐπίπλων, **σκευῶν κττ.,** ὁ μὴ δι' ὀθόνης, διὰ πανίου **καθαρισθεὶς** ἀπὸ τοῦ ἐπικαθημένου κονιορτοῦ : **ἄφησες τὸ γραφεῖο μου ἀσφούγγιστο.**

ἀσφούρι (τὸ) δημ. (τουρκ.) τὸ φυτὸν ἀτρακτυλὶς ἡ βαφική, ἡ **κνῆκος τῶν** ἀρχαίων, ἀγριοζαφαράνα, σαφράνι, σαφλόρι.

ἀσφράγιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐπιθέσεως σφραγῖδος· ‖ ἄνευ σφραγίσματος βλ.λ.

ἀσφράγιστος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐσφραγισμένος, ὁ μὴ **φέρων** σφραγῖδα, **βοῦλλαν,** ὁ μὴ ἐπισεσημασμένος **διὰ** σφραγῖδος ἢ **σφραγίδων,** ποὺ δὲν ἔχει βοῦλλα ἢ βοῦλλες, **ἐπὶ πραγμ.** κ. ἰδίως ἐγγράφων : Ἁρποκρ. ἐν λ.ἀσήμαντα, - **ἀσφράγιστο(ν) ἔγγραφο(ν) - χαρτόσημο(ν)·** 2) κ.

νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ζῴων κ. ἰδίως σφαγίων, ὁ μὴ ἐπὶ τοῦ δέρματος ἔχων σφράγισιν πιστοποιοῦσαν τὴν ὑγείαν κ. ἐνίοτε τὴν προέλευσιν ἢ ἐπὶ θυμάτων τὴν ἀρτιμέλειαν : Πάπ. **ἀσφραγίστους μόσχους οὐκ ἐξὸν θύειν, - ἀπαγορεύεται ἡ ἐν κρεοπωλείοις πώλησις ἀσφραγίστων σφαγίων·** 3) πάπ. ἐπὶ ἀγρῶν, ὁ μὴ δι' ὁροσήμων χωριζόμενος ἀπὸ ἄλλων ὁμόρων ἀγρῶν, ἀσύνορος : Πάπ. **ἀσφράγιστος γῆ·** 4) εἰδ. ἐκκλ., μτγν. κ. μσν. ὁ μὴ σφραγισθεὶς σφραγῖδι δωρεᾶς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἤτοι διὰ τοῦ ἁγίου μύρου, δθ. ὁ ἀβάφτιστος· πρβλ. δημ. ἀλάδωτος : Γρηγ.Ναζ.653· 5) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ φακέλων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐπιστολῶν, ἐπὶ δεμάτων ἐν περιβλήματι, χρηματοδεμάτων, φαρμακευτικῶν σκευασιῶν κττ., ὁ μὴ ἐπὶ τοῦ σημείου ἑνώσεως τῶν ἄκρων τοῦ περιβλήματος κλεισθεὶς δι' ἐπιθέσεως κηροῦ σημαντῆρος (βούλλας κεριοῦ) ἢ διὰ ζύμης (μπολέτου) ἢ κόλλας, ὁ μὴ κλεισθείς, ὁ ἀνοιχτός, ἀβούλλωτος, ἀντίθ. σφραγισμένος, κλειστός, βουλλωμένος : **ἀσφράγιστο(ν) γράμμα - δέμα·** 6) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ φιαλῶν ἢ δοχείων ὑγροῦ ἢ ἄ. περιεχομένου, ἑρμητικῶς κλεισμένων πρὸς διατήρησιν τῆς νωπότητος ἢ διαπίστωσιν τῆς προελεύσεως, ὁ μὴ ἐπιμελῶς κεκλεισμένος οἷαν διὰ φελλοῦ ἢ ἐπικαλύμματος ἁπλῶς ἢ μετ' ἐπικεκολλημένου ἐνσήμου περιβλήματος, ὁ ἀτάπωτος, ἀβούλλωτος ἢ ὁ ἀσκέπαστος ἢ ἄ. κ. ὁ μὴ ἐνσήμως κεκλεισμένος, ἀντίθ.(ἐ)σφραγισμένος, σφραγιστός, βουλλωμένος : **ἀσφράγιστος φιάλη - ἀσφράγιστη δαμιτζάνα, - ἀσφράγιστο κουτὶ λουκούμια·** || συνεκδ. κ. ἐπὶ τοῦ περιεχομένου : **ἀσφράγιστο κρασὶ** (τὸ εἰς χῦμα πωλούμενον)· 7) εἰδ. ἐπὶ σιγαροχάρτου, τὸ μὴ ὑπὸ τοῦ δημοσίου παρεχόμενον τῇ βιομηχανίᾳ καὶ φέρον ἀπὸ κατασκευῆς ὑδατίνην σφραγῖδα τοῦ κράτους, τὸ λαθρεμπορικόν· || κ. ἐπὶ σιγαρέττων, τὰ μὴ δι' οὕτως ἐνσφραγίστου σιγαροχάρτου κατεσκευασμένα· 8) εἰδ. ἐπὶ ὀδόντων τερηδονισμένων, ὁ μὴ μετὰ εἰδικὴν θεραπείαν ἐμφραχθεὶς ὑπὸ ὀδοντιάτρου διὰ στερεοῦ τινος μίγματος κατὰ τὸ κοιλανθὲν μέρος αὐτοῦ, ἀβούλλωτος : **ἔχω δύο δόντια ἀσφράγιστα.**

ἀσφυγμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐλάττωσις τοῦ σφυγμοῦ, κατὰ διαστολὴν πρὸς τὴν ἀσφυξίαν βλ.λ. : ΚαίλιοςΑὐρηλιανόςΤαχ.Παθ.1,2· || εἰδ.νεώτ. ἰατρ. ὁρισμός, κατάστασις ἀπαντῶσα ἐπὶ καταπληξίας, ἀγγειακῆς παραλύσεως ἐκ μολύνσεων ἢ δηλητηριάσεων, καὶ ἐπὶ βαρείας ἐξασθενήσεως τοῦ μυοκαρδίου, ἐκδηλουμένη δι' ἐλλείψεως ἢ ἐλαττώσεως τῶν σφυγμῶν.

ἀσφυκτικά ἐπίρρ δημ ἀσφυκτικῶς βλ.λ.

ἀσφυκτικός-ή-όν νεώτ., δημ. **ἀσφυχτικός-ή-ό** ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν ἀσφυξίαν βλ.λ.· 2) ὁ προκαλῶν ἀσφυξίαν, ὁ ἀποπνικτικός, πνιγηρός : **ἀσφυκτικὸς συνωστισμός, - ἀσφυκτικὴ ἀτμοσφαῖρα·** 3) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἀσφυκτικότης βλ.λ.

ἀσφυκτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ ἀσφυκτικοῦ βλ.λ., τὸ ἀποπνίγειν, τὸ δυσχεραίνειν τὴν ἀναπνοήν . **ἡ ἀσφυκτικότης τῆς μικρᾶς αἰθούσης.**

ἀσφυκτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον προκαλοῦντα ἀσφυξίαν, πνῖγος, ὥστε νὰ δυσχεραίνηται ἡ ἀναπνοή, ἰδίως ἐκ συνωστισμοῦ πλήθους : **ἐκκλησία ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένη·** || κατ' ἐπέκτ. εἰς δήλωσιν μεγάλης συρροῆς κόσμου : **τὸ θέατρον ἦτο ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένον.**

ἀσφυκτιῶ-άω νεώτ. ἀσφυκτῶ βλ.λ.· || αἰσθάνομαι πνῖγος, δυσχεραίνομαι εἰς τὴν ἀναπνοήν.

ἄσφυκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. (σφύζω) ὁ μὴ ἔχων σφυγμόν, οὗ ἡ καρδία ἐπαύσατο λειτουργοῦσα : Γαλ.2,647 **ἄσφυκτον γιγνόμενον τὸ κατώτερον·** 2) μτφ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ὁ ἄνευ σφοδρᾶς συγκινήσεως, ἄνευ βρασμοῦ, ὁ ἤρεμος : Πλούτ. Ἠθ. 446 D **τῆς δὲ σώφρονος ψυχῆς τὸ πανταχόθεν ὁμαλὲς καὶ ἄσφυκτον·** || ὁ μέτριος, χαλαρός, νωθρός : αὐτ.500 C **ἂν ἰάσιμον ᾖ τὸ χεῖρον καὶ ἄσφυκτον·** 3) ἐνεργ. ὁ μὴ ἐπιταχύνων τὸν σφυγμόν, ὁ μὴ προκαλῶν βίαιον σφυγμόν : αὐτ.132 E **ἤπιος γὰρ ἡ τοῦ ὕδατος ὑγρότης καὶ ἄσφυκτος.**

ἀσφυκτῶ-έω μτγν. δὲν ἔχω σφυγμόν : Διοσκ. Ἀλεξιφ.Προοίμ. **ἀσφυκτεῖν καὶ δυσπνοεῖν.**

ἀσφυξία (ἡ) μτγν. κ νεώτ. κ. δημ. ἡ παῦσις τοῦ σφυγμοῦ, ἡ ἀποπληξία : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,11· || εἰδ. νεώτ. ἰατρ. ὁρισμός, τὸ σύνολον τῶν φαινομένων ἅτινα παρατηροῦνται μετὰ τὴν ἐπὶ παρατεταμένον πως χρονικὸν διάστημα παῦσιν τῆς λειτουργίας τῆς ἀναπνοῆς, ὀφειλομένην εἰς τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος ἢ εἰς τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ αἵματος καὶ τῆς κυκλοφορίας αὐτοῦ, τὸ πνῖγος.

ἀσφυξιογόνος-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ προκαλῶν ἀσφυξίαν βλ.λ.· || εἰδ. **ἀσφυξιογόνα ἀέρια** χημικὰ πολεμικὰ ἀέρια ἐκτοξευόμενα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πρὸς πρόκλησιν ἀσφυξίας, πνίγους, ἄ. ἀσφυκτικὰ ἀέρια· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. συνήθ. ἐν πληθ. **ἀσφυξιογόνα** (ἐνν. ἀέρια).

ἀσφυρηλάτητος-ον νεώτ. ὁ μὴ σφυρηλατηθεὶς ἢ σφυρηλατημένος, ὁ μὴ διὰ τῆς σφύρας κατειργασμένος ἢ ἀπειργασμένος : **ἀσφυρηλάτητος χάλυψ·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ διὰ τῆς ἀσκήσεως ἐπιδεκτικὸς διαμορφώσεως ἢ ὁ μὴ διαμορφωθείς : **ἀσφυρηλάτητος χαρακτήρ.**

ἀσφυρήλατος-ον νεώτ. ὁ ἀσφυρηλάτητος βλ.λ.

ἀσφύριχτος-η-ο δημ., νεώτ. κ. **ἀσφύρικτος,** ὁ ἀσύρικτος βλ.λ.

ἀσφώ (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν κυκλάμινον βλ.λ. : Διοσκ. 2,193 « ἀσφὼ καὶ ἄχρα τὸ κυκλάμινον ».

ἀσχαδής-οῦς-ές (σχάζω) ὁ ἀκατάσχετος, ἀκράτητος, ἀνεμπόδιστος : Αἰσχ.ἀπ.418· 2) Ἡσ. « ἀσχαδές, ἀμετάσχετον ».

ἀσχαλιάζω Ἡσ. « ἀσκωλιάζω ».

ἀσχάλλω κ. νεώτ., π. Ὁμ. ἅπαξ μόνον, συνηθέστ. π. τραγ. κ. σπαν. π. ἀττ., παρατ. **ἤσχαλλον,** προστ. **ἄσχαλλε,** γ' ἐν. μέλλ. **ἀσχαλεῖ,** ἀσχαλῶ βλ.λ.|| κ. 2), λυποῦμαι, ἀδημονῶ, στενοχωριέμαι : Ὀδ.Β 193 **θωὴν ἐπιθήσομεν ἥν κ' ἐνὶ θυμῷ τίνων ἀσχάλλῃς,** Ἡρ.9,117 **ἤσχαλλον οἱ Ἀθηναῖοι ἀπό τε τῆς ἑωυτῶν ἀποδημέοντες,** Ξεν.Ἱππ.10,6 **ἀσχάλλων τῇ τραχύτητι·** 2) μετ' αἰτ. θρηνῶ διά τι : Εὐρ. Ὀρ.785 **θάνατον ἀσχάλλων πατρῷον.**

ἀσχαλῶ-άω εὐχρ. π. Ὁμ. μόνον κατ' ἐνεστ. κ. εἰς ἀνωμάλους τ., γ' ἐν. **ἀσχαλάᾳ,** γ' πληθ. **ἀσχαλόωσι,** ἀπαρφ. **ἀσχαλάαν,** μτχ. **ἀσχαλόων,** προστ. **ἀσχάλα** λυποῦμαι, θλίβομαι : Ἰλ.Β 293 **καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο ἀσχαλάᾳ,** Αἰσχ.Πρ.764 **γάμον τοιοῦτον ᾧ ποτ' ἀσχαλᾷ,** Εὐρ.ΙΑ 920 **ἐπίσταται δὲ τοῖς κακοῖσί τ' ἀσχαλᾶν·** 2) ἀδημονῶ, στενοχωροῦμαι : Ἰλ.Χ 412 **γέροντα .. ἀσχαλόωντα ἐξελθεῖν,** Ἰλ.Ω 403 **ἀσχαλόωσι γὰρ οἵδε καθήμενοι·** 3) ὀργίζομαι, θυμώνω, μοῦ κακοφαίνεται : Ὀδ.Α 304 **οἵ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες.**

ἀσχαρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἔνυδρον βορικὸν μαγνήσιον.

ἄσχαστος-ον ἐπιγρ. κ. **ἄσκαστος** ὁ μὴ ἐσχασμένος, ὁ ἄσκαστος, ποὺ δὲν ἐσκίστηκε, δὲν ἔσκασε : Ἐπιγρ. **ἐν ταῖς ἰδίαις χώραις βεβηκότας ὅλους (λίθους) ἀσχάστους, ἀνεγκλήτους·** 2) μτγν. ὁ ἄνευ χάσματος : Εὐτόκ. εἰς Ἀρχιμ.3,94 Ж

ἀσχαφφίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. παραλλαγή τις τοῦ πετρώματος κερσανίτου βλ. λ.

ἀσχεδίαστα ἐπίρρ. δημ. ἀσχεδιάστως βλ. λ. : **καμιὰ δουλιὰ δὲν πετυχαίνει ἀσχεδίαστα, - ζωγραφίζει ἀσχεδίαστα·** πρβλ. ἀσχεδίαστος.

ἀσχεδίαστος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. ἀσκεδ-; ὁ στερούμενος σχεδίου, οὗ δὲν ἐγένετο ἢ δὲν ἐμε-

λετήθη τὸ σχέδιον βλ. λ.: **ἀσχεδίαστη δουλιά·** || ὁ μὴ σχεδιασθείς, ὁ δι' ὃν δὲν ἐγένετο σχέδιον, οὗ δὲν ἐγένετο σχεδιασμός, διάγραμμα, σκίτσο μὲ μολύβι, ἀχνάρι, ἐπὶ εἰκαστικῶν τεχνῶν, οἷον περὶ ζωγραφικῶν πινάκων, ξυλογλυπτικῆς, ποικίλσεως κττ.: **ἀσχεδίαστος εἰκών, - ἀσχεδίαστο(ν) ἐργόχειρο(ν)·** || κατ' ἐπέκτ., ὁ κακῶς σχεδιασθείς: **ἀσχεδίαστος διακόσμησις, - ἀσχεδίαστο πορτραῖτα·** 2) μτφ. ὁ μὴ προμελετηθείς, ὁ ἄνευ προμελέτης, ὁ ἀπροβλέπτως γινόμενος: **ἀσχεδίαστη ἐκδρομή, - ἀσχεδίαστο ταξίδι.**

ἀσχεδιάστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ σχεδίου ἢ ἄνευ καλοῦ σχεδίου· 2) ἀπρομελετήτως, ἀπροβλέπτως· πρβλ. ἀσχεδίαστος.

ἀσχέδωρος (ὁ) ὀνομασία τοῦ κάπρου ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι· ΑΒ 457,22 «παρ' Αἰσχύλῳ ὁ ἐκ τῆς ἰδίας ἀλκῆς ἄσχετα δωρούμενος, οἷον βίαιος. Ἰταλιῶται τὸν σύαγρον ἀσχέδωρον καλοῦσιν».

ἀσχέλιον Ἡσ. «τραχύ· Κρῆτες».

ἄσχετα ἐπίρρ. δημ. ἀσχέτως βλ.λ.2).

ἀσχέτιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συσχετίσεως ἢ συναφείας πρός τινα ἢ πρός τι, χωρὶς συσχετισμόν.

ἀσχέτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐν σχέσει πρὸς ἕτερον ὤν: **ἀσχέτιστος ἡ μία ἐργασία πρὸς τὴν ἄλλην·** 2) δημ. ὁ μὴ ἐλθὼν εἰς σχέσιν ἢ συνάφειαν πρός τινα ἢ πρός τι, ὁ μὴ συσχετισθείς, μὴ συνάψας σχέσεις: **εἴμαστε ἀσχέτιστοι μὲ τὸ γείτονα, - ἀσχέτιστος ἄνθρωπος** (ἀκοινώνητος)· 3) ὁ μὴ δεκτικὸς συσχετίσεως, ὁ μὴ σχετιζόμενος: **ἀσχέτιστο ἔγγραφο, - ἀσχέτιστα ἐπιχειρήματα.**

ἄσχετος (-η)-ο(ν) κ. μσν. νεώτ., κ. δημ., ἐπ. κ. **ἀάσχετος** ἀκατάσχετος, ἀκράτητος, ἀκαταμάχητος, ἀσυγκράτητος: Ἰλ.Ε Β92 **μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον,** αὐτ.Π 549 **πένθος ἄσχετον,** Λουκ. Δ φάδ.9 **ἄσχετον δίψος,** Ὀππ.Ἁλ.Ι,776 **ἄσχετον ὄμβρον,** Βασ.3,7 D **ἄσχετος πόθος·** || πάπ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀχάλινωτος, ἀδάμαστος: Πάπ. **ἄσχετος γυνή·** || τὸ οὐδ. **ἄσχετον** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀκατασχέτως, ἀκρατήτως, ἀσχέτως βλ. λ.1): Ἀπολλ.Ρ 4, 1738 **ἄσχετον ἱμερθείς·** ὁμ. κατὰ πληθ. **ἄσχετα**: Ὀππ.Κυν.2,135 **ἄσχετα κυμαίνοντα καὶ ἄγρια μορμύροντα·** 2) μτγν. κ. μσν. ὁ ἀποκεχωρισμένος: Ἰω.Φιλόπ.Φυσ.533,4· 3) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων σχέσιν ἢ συνάφειαν πρός τι, ὁ οὐχὶ σχετικός, ὁ διάφορος, ὁ ἀνεξαρτήτως πρὸς ἄλλον ὤν: Σχόλ.Διον.Ἀρεοπ.72 D **ἄσχετον δὲ συνοχὴν λέγει τὴν ἐξῃρημένην καὶ ἀσυναφῆ πρὸς τὰ συνεχόμενα περικράτησιν,** Ψ'Αλέξ.Ἀφρ. ΣΕ 152,24 **ἄσχετος σχέσις, - ἄσχετο τὸ ἕνα ζήτημα πρὸς τὸ ἄλλο·** || εἰδ. νεώτ. ναυτ. **ἄσχετος κίνησις** ἡ κίνησις ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐλισσομένων πλοίων ἄνευ τῆς ὑποχρεώσεως ν' ἀκολουθῶσι τὰς κινήσεις τοῦ ἀρχηγικοῦ πλοίου, ἀ. ἀνεξάρτητος ἢ ἐλευθέρα κίνησις· || δημ. ὁ μὴ εὑρισκόμενος εἰς κοινωνικὰς σχέσεις ἢ ὁ μὴ ἔχων καὶ ἁπλῆν γνωριμίαν πρός τινα: **εἴμαστε ἄσχετοι μὲ τοὺς γείτονες·** πρβλ. ἀσχέτιστος.

ἀσχέτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἀκατασχέτως, ἀκαθέκτως, ἀσυγκρατήτως: Πλάτ.Κρατ.415 D **ὥστε εἰ τὸ ἀσχέτως καὶ τὸ ἀκωλύτως ἀεὶ ῥέον ἐπωνυμίαν εἴληφεν·** 2) μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ σχέσεως ἢ ἀναφορᾶς, ἀνεξαρτήτως: Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.122.

ἄσχημα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἄσκημα** βλ.λ.

ἀσχημάδα (ἡ) δημ. κ. **ἀσκημάδα** ἡ ἀσχημία βλ.λ.

ἀσχημάδι (τό) δημ. κ. ἀσκημάδι βλ. λ.: **ἄδικα μοῦ ρίχνει ἀσχημάδια, - τὸ ἀσχημάδι τῆς ζωῆς του** (ἡ ἀμαυροῦσα τὸν βίον του πρᾶξις)· 2) ἡ ἀπρέπεια, ἡ ἀκοσμία, ἡ ἀγένεια: **ἔχει πολλὰ ἀσχημάδια στὴν ψυχή του.**

ἀσχημαίνω δημ. κ. **ἀσκημαίνω** βλ.λ., ἀόρ. ἀσχήμυνα κ. **ἀσκήμυνα,** μτχ. παθ. παρακ. ἀσχημημένος, ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ.: **ὅσο μεγαλώνει τόσο κι ἀσχημαίνει·** || κ. μτφ. ἐπὶ πνευματικῶν ἢ ψυχικῶν ἐκδηλώσεων: **ὅσο πάει ἀσχημαίνει τὸ μυαλό του, - τὸ γράψιμό του,** δ.δίστ. **ἀγάπη πού 'ναι ἀπὸ καιρὸ γεράζει κι ἀσκημαίνει** | **κι ὅποιος τὴ διώξῃ τὸ πιὸ πρὶν πιὸ κερδεμένος βγαίνει·** || **ἀσκημημένος** ὁ καταστὰς ἄσχημος, ἐπὶ προσ. ἢ πραγμ.: **ἀσκημημένη γυναίκα, - πλατεῖα·** 2) μτβ. ἀσχημίζω βλ.λ., καθιστῶ τινα δυσειδῆ, τὸν κάνω ἄσχημο: **τὴν ἀσκήμυνε ἡ κακοπέραση, - ὁ καημός.**

ἀσχημάνθρωπος (ὁ) δημ. κ. **ἀσκημάνθρωπος** εἰδ. ἐπὶ ἀνδρῶν, ὁ δυσειδής, ὁ δύσμορφος, ὁ ἄσχημος ἀνήρ, ἀ. ἀσκημάντρας, συγγ. ἀσκημαμούρης· ἀντίθ. ὀμορφάνθρωπος.

ἀσχηματία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νευρικὴ διαταραχὴ καθ' ἣν ἔνια τμήματα τῆς ἀτομικῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑποστάσεως παύονται ὑφιστάμενα ἐν τῇ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ σώματος ἀντιλήψει τοῦ πάσχοντος· συνών. κιναισθησιοπάθεια.

ἀσχημάτιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σχήματος ἢ ἄνευ σχηματισμοῦ.

ἀσχημάτιστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐσχηματισμένος, ὁ μὴ ἔχων σχῆμα, ὁ ἄμορφος: Πλάτ.Φαῖδρ.247 C ***ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ*** ἀσχη**μάτιστος καὶ ἀναφὴς οὐσία·** || νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ μήπω λαβὼν τὸ κανονικόν, πλῆρες σχῆμα, ὁ ἄπλερος, ὁ ἀμέστωτος: **ἀσχημάτιστος ἀνήρ, - ἀσχημάτιστον στῆθος·** || κ. ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεων, ὁ μήπω συγκεκροτημένος, μήπω ἀποτελεσθείς: **ἀσχημάτιστο(ν) κόμμα, - ἐμπόριον·** 2) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ παρασταθῇ διὰ σχήματος, ὁ μὴ σχηματιζόμενος: Θεολ. Ἀριθμ.11· 3) μτγν. ἐπὶ ῥητορικῶν λόγων, ὁ ἄνευ σχημάτων ῥητορικῶν, ὁ εὐθύς, ὁ ἀπέριττος: Πλούτ.Ἠθ.835 Β **ἀσχημάτιστος λόγος,** Διον.Ἁλ. Πομπ.5 **ἀσχημάτιστος φράσις·** 4) μτγν. ἀστρολ. ὁ μὴ ὢν ἐν ὄψει ἀπέναντι ἄλλου πλανήτου: Βέττ.Βάλ.102, Ἀνών. εἰς Πτολ.Τετράβ.104.

ἀσχηματίστως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ σχήματος ἢ σχηματισμοῦ, ἀμόρφως· 2) ἄνευ ῥητορικῶν σχημάτων: Διον.Ἁλ.Ῥητ.10,11.

ἀσχήματος-ον ἀρχ. Λεξ. ὁ μὴ ἔχων σχήματα· || τὸ οὐδ. **-ον** ὡς οὐσ. ἡ κακὴ χρῆσις τῶν σχημάτων λέξεως καὶ ἐννοίας ἐν τῇ ῥητορικῇ.

ἀσχήμημα (τό) δημ. ἡ εἰς ἀσχημίαν κατάπτωσις: **τέτοιο ἀσχήμημά της ἀπὸ τὴ βλογιὰ δὲν τὸ φανταζόμουν,** πρβλ. ἀσχήμισμα.

ἀσχημία (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **ἀσχημιά** κ. **ἀσκήμια,** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσχήμου, ἡ δυσμορφία: Βαλαωρ. Ἀθ.Διάκος 1,80 **χάνει μὲ μιᾶς τὴν ἀσχημιὰ καὶ τὴν ταπεινοσύνη,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ Χαιρετισμοί 6,2 **πῶς εἶχες δίπλα σου ἀσχημιὰ καὶ φέμα κι ἀνημπόρια·** 2) μτφ. πρᾶξις ἢ συμπεριφορὰ ἀπρεπής, ἀνάρμοστος, ἡ ἀσχημοσύνη, ἡ ἀκοσμία: **αἱ ἀσχημίαι τῶν ὀργάνων τῆς τάξεως, - αἱ ἐν τῇ βουλῇ ἀσχημίαι, - ἀσχημιὲς γένηκαν στὸν ἐπιτάφιο.**

ἀσχημίζω μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. ἀσκημίζω, μτχ. παθ. παρακ. **ἀσκημισμένος,** καθιστῶ τινα ἢ τι ἄσχημον, δύσμορφον: Δουκάγκ., **τὸν ἀσχημίζει τὸ πάχος, - τὴν ἀσκήμισε ἡ ἀρρώστια, - τὰ μικρὰ παράθυρα ἀσκημίζουν τὸ μεγάλο σπίτι·** 2) ἀμτβ. ἀντὶ ἀσχημαίνω βλ.λ.: **ἀσχήμισε μὲ τὴν ἡλικία, - τώρα ὕστερα ἀσκήμισε ἡ ζωή.**

ἀσχήμισμα-ατος (τό) νεώτ., δημ. κ. **ἀσκήμισμα** ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀσχημίζω βλ.λ., ἡ ἐπὶ τὸ ἄσχημον μεταβολή τινος, ἡ ἀσκήμια.

ἀσχημισμός (ὁ) δημ., κ. **ἀσκημισμός** τὸ ἀσχήμισμα βλ.λ.· 2) τὸ ἀσχήμως, ἀκόσμως φέρεσθαι, ἡ ἀπρέπεια, ὁ κακὸς τρόπος: Κρυστ. Σκιαὶ Ἅδου 2,119 **μὲ δέρνουν, ἄλλοι μὲ χτυποῦν, ἀσχημισμοὺς μοῦ κάνουν.**

ἀσχημ(ο)- δημ. κ. **ἀσκημ(ο)-** ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἐπιθετικῶς προσδιορίζον τὸ δεύτερον συνθετικόν, ὅταν ἡ ὅλη λ. εἶναι οὐσ., οἷον **ἀσχημάνθρωπας** (ἄσχημος ἄνθρωπος - ἄντρας), **ἀσχημόσπιτο,** (ἄσχημο σπίτι), **ἀσχημόλογα** (ἄσχημοι λόγοι), ἐπιρρηματικῶς δὲ προσδιορίζον τὸ δεύτερον συνθετικόν, ὅταν ἡ ὅλη λ. εἶναι ρ. ἢ ἔχῃ τ. παθ. μτχ. οἷον **ἀσχημαμιλάω, ἀσκημοφέρνομαι** (ἀσχήμως ὁμιλῶ - φέρομαι), **ἀσχημοφκιαγμένος, - ἀσχημοκομμένος** κλπ. (ἀσχήμως κατεσκευασμένος, κεκομμένος), **- ἀσκημοειπωμένος.**

ἀσχημογυναίκα (ἡ) δημ. κ. **ἀσκημογυναίκα** κ. **ἀσκημογύναικα** κ. **ἀσκημογύναικο** (τὸ) ἡ δύσμορφος γυνή, δυσειδής, ἄσχημη.

ἀσχημογύναικο (τὸ) δημ. ἡ ἀσχημογυναίκα βλ.λ.

ἀσχημόλογο (τὸ) δημ. κ. **ἀσκημόλογα** ὁ ἄσχημος λόγος, ὁ ἀπρεπής, ὁ αἰσχρός, ἡ βωμολοχία, ἡ αἰσχρολογία: **λέει ἀσκημόλογα.**

ἀσχημολογῶ-έω νεώτ., δημ. **-άω** ἐκφέρω ἀσχήμους, ἀπρεπεῖς, λόγους, βωμολοχῶ, αἰσχρολογῶ.

ἀσχημομούρης-α-ικο δημ. κ. **ἀσκημομούρης** ὁ ἔχων δυσειδὲς πρόσωπον, ἄσχημη μούρη, ὁ δύσμορφος, ὁ ἄσχημος. ἄ. ἀσχημομούτσουνος.

ἄσχημο(ν) (τὸ) νεώτ. δημ. κ. **ἄσκ-** τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἀσχήμων ὡς οὐσ. ἡ δυσμορφία· ‖ ἡ ἀπρέπεια· ‖ τὸ δυσάρεστον: **τὸ ἄσκημο εἶναι ποὺ ξανακύλισε·** ‖ τὸ κακόν, τὸ δεινόν: **τὸ ἄσχημον ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει.**

ἀσχημόνημα-ατος (τὸ) μσν. ἔργον ἄσχημον, ἄσεμνον, ἀπρεπές: Νικήτ.Χων.Χρον.94 B **τὸ βασιλικὸν ἀδίκημά τε καὶ ἀσχημόνημα.**

ἀσχημόνησις-εως (ἡ) μτγν., τὸ ἀσχημονεῖν, ἡ ἀσχημοσύνη βλ.λ., ἡ ἀκοσμία.

ἀσχημονῶ-έω, κ. νεώτ., φέρομαι ἀσχημόνως, ἀπρεπῶς, ἀσέμνως, πράττω τι ἄξιον αἰσχύνης: Πλάτ.Πολ.506 D **προθυμούμενος δὲ ἀσχημονεῖν γέλωτα ὀφλήσω, - συνελήφθησαν ἀσχημονοῦντες ἐν ὑπαίθρῳ·** ‖ μετ' αἰτ.: Δημ.1396 **κἂν τὰ δεινότατα ἀσχημονήσῃ,** Ἀριστλ.Πολιτ.1273 a,34 **ὅπως οἱ βέλτιστοι δύνωνται σχολάζειν καὶ μηδὲν ἀσχημονεῖν·** μετὰ μετοχ.: Πλούτ.Ἠθ.178 D· ‖ μτγν. παθ.: Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,26 **πολλὰ ἀσχημονεῖται,** (πράττονται πολλαὶ ἀπρέπειαι)· 2) μτγν. κ. πάπ., αἰσχύνω τινὰ ἤ τι, καταισχύνω, ὀνειδίζω, ὑβρίζω: Λουκ.Νιγρ.8 **ἡ δὲ ὑπόθεσις οὐ μετρίως με λυπήσειν ἔοικε συνεκπίπτουσα καὶ τὸ ἐμὸν μέρος ἀσχημονοῦσα,** Πάπ., **ἐλοιδόρησέν με καὶ ἀσχημονεῖ·** 3) πάπ., ὑποφέρω ἐκ στερήσεως, ἐξ ἐνδείας: **μετὰ δὲ ταῦτα αὐτό γε τὸ ἀναγκαῖον περὶ σιταρίου φροντίσας, ἵνα παυσώμεθα ἀσχημονοῦντες.**

ἀσχημόνως ἐπίρρ. κ. νεώτ., μετ' ἀσχημοσύνης, ἀπρεπῶς, αἰσχρῶς: **ἀσχημόνως ἐχειρονόμει·** ὑπερθ. **-έστατα**: Πλάτ.Νόμ.959 D **τὸ δὲ μέτριον νομοθέτης ἂν μαντεύσαιτο οὐκ ἀσχημονέστατα.**

ἀσχημόπλαστος (-η)-ο(ν) νεώτ., κ. δημ. ὁ ἀσχήμως πεπλασμένος, ἀσκημοκαμωμένος.

ἄσχημος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἄσκημος** ὁ ἄνευ κανονικοῦ ἢ ὡραίου σχήματος ἢ μορφῆς, ἄμορφος, δύσμορφος, δυσειδής: Πολ.Φυσιογν.1,6,210 **ἄσχημα φθεγγόμενον,** Ἐφρ.Σύρ.3,259 D **ἐν τῷ ἀσχήμῳ τῆς λέπρας, - ἄσχημον παρουσιαστικόν, ἄσχημη φάτσα, - μύτη, - φωνή·** ‖ ἰδίᾳ ἐπὶ προσ.: Αἰσώπ.Μῦθ.354 **οὐ μόνον ὀρχουμένη εἰμὶ ἄσχημος, - ἄσχημος νεᾶνις, - ἄσχημο παιδί·** 2) πάπ., ὁ στερούμενος τῶν μέσων τοῦ ζῆν εὐσχήμως καὶ εὐπρεπῶς, **ἐνδεής,** ἄπορος: Πάπ. **καὶ νῦν ἀντιλαβόμενος τοῦ μὴ ἄσχημον γενέσθαι·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πράξεων, συμπεριφορᾶς, λόγων κττ., ὁ ἀπρεπής, ἄσεμνος, ἀναιδής, ἀχρεῖος, αἰσχρός: **ἡ ἄσχημος διαγωγή, - ἄσκημος τρόπος, - ἄσκημο φέρσιμο, - ἄσχημα λόγια, - ἄσχημη κουβέντα, - ἄσκημα πράματα·** 4) νεώτ. κ. δημ., ἐπὶ ἐπικινδύνων ἢ ἀσυμφόρων καταστάσεων καὶ πραγμάτων, ὁ περιέχων κίνδυνον ἢ βλάβην, ὁ ἐπικίνδυνος, οὐχὶ εὐνοϊκός, ὁ δυσάρεστος, ἀσύμφορος, κακός: **ἄσχημος ἡ κατάστασις τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, - ἄσκημη ἀρρώστια πλάκωσε ἐφέτος στὰ ζᾶ, - ἄσκημη μέρα, - ἄσκημα χρόνια, - ἄσκημη ἰδέα.**

ἀσχημοσύνη (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., ἡ ἔλλειψις σχήματος ἢ μορφῆς, ἡ ἀμορφία, ἡ ἀσχημία, ἀντίθ. εὐσχημοσύνη: Ἀριστλ.Φυσ.190 b,15 **ἀσχημοσύνη καὶ ἀμορφία·** ‖ ἡ ἕνεκα μορφασμοῦ παραμόρφωσις τῆς συμμετρίας τοῦ προσώπου, οἷον κατὰ τὴν αὔλησιν: Ἀριστλ.Πολιτ.1341 b, 5 **φασὶ γὰρ δὴ τὴν Ἀθηνᾶν εὑροῦσαν ἀποβαλεῖν τοὺς αὐλούς. οὐ κακῶς μὲν οὖν ἔχει φάναι καὶ διὰ τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ προσώπου ταῦτο ποιῆσαι δυσχεράνασαν τὴν θεόν·** 2) μσν., τὸ δυσειδές, ἀποκρουστικὸν καὶ ἀποτρόπαιον τῆς ὄψεως, ἡ ἀσχημία: Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.3,218 **ἕνα θηρίον, τοῦ ὁποίου δὲν ἠξεύρω εἰς τί τρόπον νὰ περιγράφω τὴν ἀσχημοσύνην του·** 3) συνεκδ. ἡ ἔλλειψις χάριτος, ἑλκυστικότητος: Πλάτ.Συμπ.196 A **ἀσχημοσύνῃ γὰρ καὶ Ἔρωτι πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ πόλεμος·** ‖ σκαιότης, ἀδεξιότης: Πλάτ.Θεαίτ.174 C **ἡ ἀσχημοσύνη δεινή, δόξαν ἀβελτερίας παρεχομένη·** 4) κ. νεώτ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, ἡ ἀπρεπὴς διαγωγή, ἡ ἀνάρμοστος καὶ κακὴ πρᾶξις ἢ ἄκοσμος συμπεριφορά: Πλάτ.Πολ.401 A **καὶ ἡ μὲν ἀσχημοσύνη καὶ ἀρρυθμία καὶ ἀναρμοστία κακολογίας καὶ κακοηθείας ἀδελφά, - αἱ ἀσχημοσύναι τῶν λουομένων·** ‖ μτγν., ἡ αἰσχρά, ἡ ἀσελγὴς καὶ ἀναιδὴς πρᾶξις: ΚΔ Ῥωμ.1,27 **ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι·** 5) ἔθ. καταισχύνη, δυσφημισμός, δημοσία ὀνείδισις: Ἀριστλ. Ἠθ.Νικ.1126 b,33 **ἀσχημοσύνην φέρει·** 6) μτγν. κατ' εὐφημισμὸν τὸ αἰδοῖον βλ.λ.: ΠΔ Λευϊτ.18,7 **ἀσχημοσύνην πατρός σου, καὶ ἀσχημοσύνην μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις·** 7) μτγν. ὁμ. τὸ ἀπαπάτημα, ἡ κόπρος: ΠΔ Δευτ.23,13 **καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην σου.**

ἀσχημότης-ητος (ἡ) νεώτ., ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσχήμου, τοῦ δυσειδοῦς βλ.λ., ἡ ἀσκήμια.

ἀσχημούλης-α-ι, κ. -ικο δημ., κ. **ἀσκημούλης,** ὑποκορ. τοῦ **ἄσχημος** βλ.λ., ὁ ὀλίγον τι ἄσχημος, ὁ κάπως ἢ ἔν τινι μέτρῳ ἢ σχεδὸν ἄσχημος, ἄ. ἀσκημούτσικος: **εἶναι ἀσχημούλα ἡ κακομοίρα.**

ἀσχημοφορῶ-άω δημ., ἀόρ. **ἀσχημοφόρεσα,** μτχ. παθ. παρακ. **ἀσχημοφορεμένος** φορῶ εὐτελῆ ἢ πεπαλαιωμένην ἢ οὐχὶ καλαίσθητον περιβολήν, ντύνομαι ἄσχημα ἢ εἶμαι ντυμένος ἄσχημα: **ὄμορφη κοπέλλα μὰ πάντα ἀσχημοφοράει, - ἦρθε στὴν ἐκκλησιὰ ἀσχημοφορεμένος.**

ἀσχήμων-ονος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ σχήματος, ἄνευ καλοῦ ἤτοι ὡραίου σχήματος ἢ μορφῆς, ὁ παραμεμορφωμένος, ἄμορφος, δυσειδής, ἀηδής, ἄσχημος βλ. λ.· ἀντίθ. εὐσχήμων: Ἱππ.Ἄρθρ.27· 2) κ. μσν. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ ὢν οἷος ἔπρεπεν, ὁ ἀπρεπής, αἰσχρός, ἐπονείδιστος: Εὐρ.Ἑλ.299 **ἀσχήμονες μὲν ἀγχόναι μετάρσιοι,** Ἀριστλ.Πολιτ.1336 b,14 **γραφὰς ἢ λόγους ἀσχήμονας,** Μηναῖ.1,27, Σοφ.Σολ. **θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν·** 3) ἐπὶ προσ., μτφ. ἀπρεπής, αἰσχρός, ἄσεμνος: Ἡρ.7,160 **οὐ μὲ πείσεις ἀσχήμονα ἐν τῇ ἀμοιβῇ γενέσθαι·** συγκρ. **ἀσχημονέστερος,** Ἀριστλ.ΗΝικ.1127 b, 13.

ἀσχήμως ἐπίρρ. σχόλ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἢ νὰ γίνεται ἢ νὰ μένῃ τις ἤ τι ἄσχημον βλ.λ.: Σχόλ.Σοφ.Αἴ.916· πρβλ. δημ. ἄσχημα.

ἀσχιδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐσχισμένος, ὁ ἄσχιστος, ἀδίχαστος: Ἀριστλ.Πρ.930 b 33 **ἀσχιδεῖς ἰσχάδες,** Θεόφρ.Φ(3,10,) **ἀσχιδῆ φύλλα·** ‖ κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, τὰ μὴ δίχηλα: Ἀριστλ.ΖΙ 499 b, 11 **ἀσχιδῆ οἷον τὰ μώνυχα.**

ἀσχιδῶς ἐπίρρ. μον. ἄνευ σχίσεως, χωρὶς σχίσιμο, ἀσχίστως : Εὐστ.Πονημ.49,14.

ἀσχίον (τὸ) κ. νεώτ. τὸ μυκητοειδὲς φυτὸν ὕδνον βλ.λ. : Θεόφρ.Φ1 1,6,9.

ἄσχιστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἄσκιστα** ἄνευ σχίσεως, χωρὶς σχίσιμο, ἀσχίστως.

ἀσχιστόπους-οδος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ μὴ ἔχων ὁπλὴν ἐσχισμένην, ὁ μώνυχος : Ἀλέξ. Ἀφρ.Μεταφ.521,24.

ἄσχιστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἄσκιστος** βλ.λ., ὁ μὴ σχισθεὶς ἢ ὁ μὴ ἐσχισμένος, ὁ μὴ διὰ σχίσεως διαιρεθείς, ὁ μὴ διῃρημένος ἢ διακεκλαδισμένος, ὁ ἀδιαίρετος : Πλάτ.Τίμ.36 D **μίαν γὰρ αὐτὴν ἄσχιστον εἴασε, τὴν δ᾽ ἐντὸς σχίσας ἑξαχῇ . . ,** Ἀριστλ.ΖΙ 519 a, 28 **πτερὸν ἄσχιστον,** αὐτ.517 a, 32 **ἄσχιστοι δάκτυλοι,** αὐτ.513 b, 13 **ἄσχιστος φλέψ·** || ἐπὶ λογικῆς διαιρέσεως : Πλάτ. Σοφ.221 E **τὸ δὲ πεζὸν εἰάσαμεν ἄσχιστον, εἰπόντες ὅτι πολυειδὲς εἴη·** || νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐσχισμένος, ὁ μὴ διὰ σχίσεως τεμαχισθεὶς ἢ μὴ τεμαχισμοῦ δεκτικός· πρβλ. ἄσκιστος (1 κ.2)· || ὁμ. ὁ μὴ κοπείς, ὁ μὴ εἰς τὰ ἐπὶ μέρη τμηθεὶς πρὸς τὴν συνήθη χρῆσιν : **ἄσχιστα φύλλα βιβλίου, - ἄσχιστες σανίδες·** πρβλ. ἄκοπος· || ἐπὶ ὑφασμάτων καὶ εἰδῶν ἀμφιέσεως, ἱματισμοῦ, ὁ μὴ σχισμὴν παθών, **ποὺ δὲ σκίστηκε κάπου·** πρβλ. ἄσκιστος 3)· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς σχίσεως ἢ **κατατμήσεως, ποὺ δὲν** μπορεῖ **νὰ σχιστῇ ἢ νὰ κοπῇ σὲ κομμάτια** : Ἀριστλ.Μετ.385 a, 16, Θεόφρ.Πυρ.72· || δημ. κ. ὁ δυσχερῶς σχιζόμενος : **ἄσχιστο καραβόπανο·** βλ.ἄσκιστος 1)· 3) ἐπὶ ζῴων, ὁ μὴ σχιζόπους, ὁ μώνυχος, ἀσχιδής : Ἀριστλ.Μεταφ.1038 a, 14 **ἀλλ᾽ ἢ τὸ μὲν σχιζόπουν, τὸ δὲ ἄσχιστον·** 4) **μτγν.** ἐπὶ τοῦ γάλακτος, τὸ μὴ σχιστόν, τὸ μὴ θρομβωθέν, τὸ μὴ μεταβληθὲν εἰς τυρὸν δι᾽ ἀποχωρισμοῦ τοῦ ὀροῦ, τὸ ἄπηκτον : Φιλούμ.π.Ὀρειβ.45,29,12.

ἀσχίστως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ σχίσεως, χωρὶς σχίσιμο, ἀδιαιρέτως : Θεόδ.Στ.604.

ἀσχόλαστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσκόλαστα** ἄνευ σχολῆς, ἄνευ διακοπῆς τῆς ἐργασίας, ἄνευ ἐνδιαμέσου ἀναπαύσεως : **δουλεύαμε ἕξι ὧρες ἀσχόλαστα·** 2) ἐπὶ λειτουργίας ἐν ἐκκλησίᾳ, πρὸ τοῦ πέρατος, πρὸ τοῦ τέλους : **ἀσχόλαστα ἡ ἐκκλησιά, ἦρθ᾽ ὁ ταχυδρόμος·** || ἐπὶ σχολείου, πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἡμερησίων μαθημάτων : **ἦταν ἀκόμη ἀσχόλαστα, σὰν ἔστειλαν καὶ πῆραν τὸ παιδί·** πρβλ. ἀσκόλαστος, ἀσχόλαστος.

ἀσχόλαστος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **ἀσκόλαστος** βλ.λ 3)· εἰδ. ἐπὶ μαθητῶν, ὁ μὴ μετὰ τὸ πέρας τῶν ἡμερησίων μαθημάτων ἀπελθὼν τοῦ σχολείου, ποὺ δὲν ἐσχόλασε βλ. λ.· || κ. ἐπὶ σχολείου, τὸ ἐν ᾧ δὲν ἐπερατώθη ἀκόμη ἡ τῆς ἡμέρας διδασκαλία· 2) **εἰδ.** ἐπὶ ἐκκλησίας, ἡ ἐν ᾗ δὲν ἐπερατώθη ἡ τελουμένη λειτουργία ἢ **ἄλλη** ἱερὰ ἀκολουθία : **κοντεύει ἕντεκα κι ἡ ἐκκλησιὰ εἶναι ἀκόμη ἀσχόλαστη·** πρβλ. ἀσκόλαστος.

ἀσχόλημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἀσχολία, ἔργον, ἐπιτήδευμα, διατριβή : Στράβ.10,3,9 **ἥ τε γὰρ ἄνεσις τὸν νοῦν ἀπάγει ἀπὸ τῶν ἀνθρωπικῶν ἀσχολημάτων·** 2) πάπ. **ἐπιτηρητὴς ἀσχολήματος χειρωναξίου** (ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος τῶν χειρωνακτῶν)· 3) πάπ. ἀνάληψις ἢ ἐκτέλεσις δημοσίου ἔργου ἢ εἴσπραξις δημοσίου ἐσόδου : Πάπ. **μισθωτὴς ἀσχολήματος στυπτηρίας.**

ἀσχοληματικός-ή-όν μτγν. ὁ καταγινόμενος, ὁ κοπιάζων εἴς τι : Βέττ.Βάλ.233,18.

ἀσχόλησις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀσχολία, βλ.λ.2), τὸ ἀσχόλημα, ἡ ἀπασχόλησις.

ἀσχολία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις σχολῆς, χρόνου διαθεσίμου πρὸς ἕτερόν τι ἢ πρὸς ἀνάπαυσιν, τὸ νὰ μὴ εἶναί τις εὔκαιρος : Πλάτ.Φαίδ 66 D **ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας πέρι,** αὐτ. Ἀπ.39 E **αἱ ἄρχοντες ἀσχολίαν ἄγουσι·** || κ. νεώτ. κ. δημ. ἔλλειψις σχολῆς ἀναγκάζουσά τινα ν᾽ ἀπέχῃ τινός, ἀπασχόλησίς τινος εἴς τι μὴ καταλείπουσα καιρὸν διαθέσιμον ἄλλως : Θουκ.1,90 **ἀσχολίας δέ τινος οὔσης αὐτοὺς ὑπολειφθῆναι,** Πλάτ.Πρωτ.335 C **καὶ ἐμοί τις ἀσχολία ἐστὶν καὶ οὐκ ἂν οἷός τ᾽ εἴην σοι παραμεῖναι ἀποτείνοντι μακροὺς λόγους·** || νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ συνήθως εἰς πληθ. : **αἱ ἀσχολίαι μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἔρχωμαι εἰς τὸν σύλλογον, - μὲ τόσες ἀσχολίες ποὺ ἔχω, ποῦ ὥρα γιὰ καφενεῖο·** 2) κ. νεώτ. ἐργασία, **εἰς ἣν καθ᾽** ἡμέραν καὶ συνεχῶς ἐπιδίδεταί τις, ἐπάγγελμα : Ξεν.ΚΠ 4, 3,12 **ὥσπερ τοῖς ἄλλοις ἀνδράσι τοῖς μὲν γεωργίαι ἀσχολίαν παρέχουσι, τοῖς δὲ τέχναι, τοῖς δὲ ἄλλα οἰκεῖα, - τίνα ἀσχολίαν ἔχει ;** 3) εἰδ. μετ᾽ ἀπαρφ., συνηθέστ. ἐνάρθρου, δηλοῦντος τὴν κωλυομένην πρᾶξιν, χρόνου ἔλλειψις, ἰδίως ἐξ οὐχὶ προσηκούσης τούτου χρήσεως : Ξεν.Ἑλλ.6,1,16 **ὥστε οὐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχολίαν** ἔχει τὸ μὴ **πράττειν ἀεὶ τὸ δεόμενον·** 4) τὸ ἀπασχολεῖσθαι, ἡ ἀπασχόλησις, μέριμνα, φροντίς : Θουκ.1,70 **ξυμφοράν τε οὐχ ἧσσον ἡσυχίαν ἀπράγμονα ἢ ἀσχολίαν ἐπίπονον,** Πλάτ.Φαίδ.66 B **μυρίας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα διὰ τὴν** ἀναγκαίαν τροφήν, - **ἔγινε ὑπουργὸς καὶ ἔχει** πολλὰς **ἀσχολίες·** 5) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. γεν. τὸ ἐνασχολεῖσθαι, ἡ ἐνασχόλησις : Πίνδ.Ι 1,2 **πρᾶγμα** ἀσχολίας **ὑπέρτερον, - ἡ ἀσχολία του εἰς μελέτας - εἰς τὴν πολιτικὴν - εἰς φιλανθρωπικὰς ἑορτάς - στὸ παιγνίδι - μὲ τὰ γλέντια·** || πάπ. ἔργον, ὑπούργημα : Πάπ. **ἐν ᾗ ἐσμεν ἀσχολίᾳ·** 7) πάπ. ζῆλος, σπουδή : Πάπ. **τῇ γὰρ ἀσχολίᾳ μου ἔδοξας ἐπεγγελᾶν.**

ἀσχολίαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σχολίων, **χωρὶς** σχολιασμούς, ἀσχολιάστως.

ἀσχολίαστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ συγγραφῶν ἢ χωρίων συγγραφῶν, ὁ περὶ οὗ δὲν ἔχουσι γραφῆ σχόλια, ὑπομνήματα, ὁ μὴ ἔχων ὑπομνηματισθῆ : **ἀσχολίαστα κείμενα·** || ὁ ἄνευ σχολίων, ὁ μὴ συνοδευόμενος ὑπὸ σχολίων : **ἔκδοσις τοῦ Σοφοκλέους ἀσχολίαστος·** 2) ὁ περὶ οὗ **δὲν ἐ**λέχθησαν ἢ ἐγράφησαν σχόλια, ὁ δι᾽ ὃν **δὲν ἐγέ**νοντο ὑπὸ πολλῶν ἢ δημοσίᾳ συζητήσεις, χαρακτηρισμοί, κρίσεις : **τὸ γεγονός - τὸ σκάνδαλον παρῆλθεν ἀσχολίαστον, - οἱ γείτονες δὲν ἀφήνουν ἀσχολίαστα τὰ ταξίδια της·** || ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ γεγονότων, ὁ μὴ σχολιασθείς, μὴ συζητηθεὶς μετὰ διαθέσεως πρὸς ἐπίκρισιν, πρὸς ψόγον, συγγ. δημ. ἀκουτσομπόλευτος : **τίποτε δὲν ἀφήνει ἀσχολίαστον, - οἱ ἄσκημες ποῦ ν᾽ ἀφήσουν ἀσχολίαστες τὶς ὄμορφες.**

ἀσχολιάστως ἐπίρρ. νεώτ., δημ. ἀσχολίαστα, ἄνευ σχολίων, **χωρὶς νὰ** ἔχῃ τι σχολιασθῆ, κατὰ τρόπον ἀσχολίαστον βλ.λ.

ἄσχολος-ον ὁ ἄνευ σχολῆς, ὁ ἐνησχολημένος, ὁ **ἀσχολούμενος, καταγινόμενος** εἴς τι, ὁ ἐργαζόμενος : Πλάτ.Νόμ.832 A **μία διὰ βίου ἄπληστος ζήτησις, παρέχουσα ἄσχολον ἕκαστον, ἐμπόδιος γίγνεται,** Πλούτ.Τίμ.12 **καὶ περὶ σκηνὰς καὶ δεῖπνον ἀσχόλους ὄντας·** || ὁ μὴ ἔχων σχολὴν ἤτοι καιρὸν διά τι, ὁ μὴ εὐκαιρῶν διά τι : Ἀριστλ.Πολιτ. 1318 b, 12 **διὰ μὲν γὰρ τὸ μὴ πολλὴν οὐσίαν ἔχειν ἄσχολος, ὥστε μὴ πολλάκις ἐκκλησιάζειν·** || μετ᾽ ἀπαρφ., ὁ μὴ εὐκαιρῶν διά τι, ὁ ἕνεκα ἀσχολίας τινὸς κωλυόμενος ἀπό τινος : Πλάτ.Φαίδ.831 C **ὑπ᾽ ἔρωτος πλούτου πάντα χρόνον ἄσχολον ποιοῦντος τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι πλὴν τῶν ἰδίων κτημάτων·** || γέν. ὁ κωλυόμενος λόγῳ ἀσχολίας ἀπό τινος, ὅθ. κ. ἀντιθέτως, ὁ μὴ καταγινόμενος, μὴ ἀσχολούμενος εἴς τι : Ἡρ.4,77 **φαίη πρὸς τὸν**

ἀπαπέμφαντα **Ἕλληνας πάντας ἀσχόλους εἶναι ἐς πᾶσαν σοφίην πλὴν Λακεδαιμονίων** (αἱ Ἕλληνες πλὴν τῶν Λακεδαιμονίων διὰ τὰς περὶ τὸν βίον ἀσχολίας ἐκωλύοντο τοῦ ν' ἀσχολῶνται περὶ τὴν σοφίαν), Εὐρ.'Ορ.93 **ὡς ἄσχολός γε συγγόνου προσεδρίᾳ·** 2) ὁ χωρὶς νὰ σχολάσῃ, ὁ ἄνευ διακοπῆς, ὁ συνεχής, ἄπαυστος, ἀδιάκοπος· πρβλ. ἀσχόλαστος : 'Αριστλ.Η Νικ.1177 b, 8 **ἄσχολοι πράξεις,** αὐτ. Οὐρ.284 a 31 **κίνησις ἄσχολος.**

ἀσχολοῦμαι-έομαι κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ παθ.τ. τοῦ ἀσχολῶ βλ.λ. ἐν μέσ. σημ., παρατ. **ἠσχολούμην** (ἀρχ. ἀπαντᾷ μ. **ἠσχολεῖτο**), δημ. **ἀσχολούμουν** κ. **-ιούμουν,** μέλλ. **ἀσχολήσομαι** κ. **ἀσχοληθήσομαι,** ἀόρ. **ἠσχολησάμην** κ. **ἠσχολήθην,** δημ. **ἀσχολήθηκα,** παρακ. **ἠσχόλημαι,** δημ. μτχ. παθ. παρακ. **ἀσχολημένος** ἔχω ἀσχολίαν εἴς τι, καταγίνομαι, ἐνασχολοῦμαι, ἐργάζομαι εἴς τι ἢ πρός τι : 'Αριστλ.Η Νικ.1117 b, 4 **ἀσχολούμεθα, ἵνα σχολάζωμεν, - ἀσχολοῦμαι νὰ ἐξιχνιάσω - νὰ ἐπιτύχω τὴν ἔγκρισιν, - ἀσχολοῦμαι νὰ βρῶ κεφάλαια·** 2) μτγν. νεώτ. κ.δημ. συνηθέστ. μετ'ἐμπραθ. προσδιορ. ἔχω τι ὡς ἐνασχόλησιν, διαθέτω εἴς τι τὸν καιρόν μου, τὴν προσοχήν μου, τὴν ἐνέργειάν μου κττ.: Διόδ.Σ 2,40 **περὶ τὰς γεωργίας ἀσχολοῦνται,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.39,1 **ἐν προφητείαις ἀσχοληθήσεται,** Λουκ.Μακροβ.8 **ἀσχοληθεὶς περὶ θεραπείαν τῶν θεῶν,** Γρηγ.Νύσσ.1,381 B **πρός τι τῶν περὶ τὸν βίον ἀσχολούμεναι, - ἀσχολεῖται εἰς τὴν ποίησιν - εἰς τὸ ἐμπόριον, - ἀσχολήθηκα στὴ μουσική, - ἀσχολεῖται μὲ τὰ γράμματα·** || μτγν. μετὰ συστοίχου αἰτ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. κατ' ἔμφασιν : Δίων Χρ.47,23 **ἀσχολεῖσθαι ἐργασίας ἀνωφελεῖς·** || ὁμ. μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. μετὰ μετοχ. διαθέτω τὸν χρόνον μου εἰς τὴν διὰ τῆς μτχ. δηλουμένην ἐνασχόλησιν : Ἀλεξ.261,12 **λαλῶν.. ἠσχολεῖτο, - ἠσχολούμην ζωγραφίζων, - ἀσχολοῦμαι γράφοντας·** 3) μτγν. μετὰ τῆς προθ. **διὰ** ἀπασχολοῦμαι, δὲν ἔχω καιρὸν ἕνεκά τινος : Διοδ.Σ 4,32 **καὶ τότε μὲν διὰ τὴν μετ' Ἰάσονος στρατείαν ἀσχοληθείς, ὕστερον δὲ λαβὼν καιρόν·** 4) πάπ. ἐκτελῶ ὑπηρεσίαν τινά, ἔχω ὑπούργημά τι· 5) δημ. ἡ μτχ. **ἀσχολημένος** ἐπὶ τόπου, ὁ κατειλημμένος ἢ ὁ ἤδη πρός τινα χρῆσιν προαρισθείς : **αὐτὴ τὴ γωνιὰ τοῦ περιβολιοῦ τὴν ἔχουμε ἀσχολημένη γιὰ τὴν κοπριά.**

ἀσχολοφανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ φαινόμενος πολυάσχολος· || ὁ θέλων νὰ φαίνεται πολυάσχολος, ὁ προσποιούμενος τὸν πολυάσχολον.

ἀσχολῶ-έω κ. μτγν. κ. μσν. ἐν ἀμτβ. χρ. ἔχω ἀσχολίαν εἴς τι, εἶμαι ἐνησχολημένος ἢ ἀπησχολημένος, ἐργάζομαι : 'Αριστλ.Πολιτ.1333 a,41 **δεῖ μὲν γὰρ ἀσχολεῖν δύνασθαι καὶ πολεμεῖν,** αὐτ.1338 a,4 **τοῦτο δ' αὖ τοῖς ἀσχολοῦσιν ὑπάρχει, ἀλλὰ τοῖς σχολάζουσι,** 'Ιωσ.ΑΙ 7,14,2 **περὶ τὴν τοῦ Θεοῦ θρησκείαν ἀσχολεῖν·** πρβλ. ἀσχολοῦμαι· || καταγίνομαι εἰς τὰ ἴδια ἐμαυτοῦ, ἔχω ἀσχολίαν, φροντίδα περὶ τῶν ἐμαυτοῦ : 'Αριστλ.Πολιτ.1299 b,33 **δεῖ μὲν γὰρ εἶναί τι τοιοῦτον ᾧ ἐπιμελὲς ἔσται τοῦ δήμου προβουλεύειν, ὅπως ἀσχολῶν ἔσται·** || ἐν παρεμφερεῖ σημ. κ. ἐν φρ. **ἀσχολῶ τὸν νοῦν** (ἐνν. ἐμαυτοῦ) **- τὴν ζωὴν - τὴν δύναμιν - τὴν ἐπιθυμίαν, - τὴν φύσιν, - τὴν γλῶσσαν, - τὸν ὀφθαλμὸν** κττ · Γρηγ.Ναζ.1,394 B **τὸ ἐπὶ μηδενὶ ματαίῳ τὴν ζωὴν ἀσχολήσεις,** Νικηφ Γρηγορᾶ'Ιστ.Βυζ.8,203 D **ἀσχολοῦντός μου τὸν νοῦν τοῦ αὐτῶν θαύματος·** πρβλ. ἀπασχολῶ· 2) ἐν μτβ. σημ. ἐνασχολῶ, ἐπάγω ἢ παρέχω ἀσχολίαν εἴς τινα : Λουκ.Ζεῦξ.7 **συνεὶς ὅτι αὐτοὺς ἀσχολεῖ ὑπόθεσις καινὴ οὖσα,** Θεμίστ.Λόγ.1,2 C **προπύλαια ἀσχολοῦντα τοὺς θεατάς·** 3) μέσ. ἀσχολοῦμαι βλ.λ.

ἀσχόλως ἐπίρρ. ἄνευ σχολῆς, χωρὶς εὐκαιρίαν : Δημ.900 **τότε δ' ἀσχόλως εἶχε περὶ ἀναγωγήν·**

ἄσχυ (τὸ) παχύς, μέλας καὶ εὔοσμος ὀπὸς ἀπορρέων ἐκ τῶν καρπῶν τοῦ δένδρου ποντικοῦ : 'Ηρ. 4,23 **ἀπορρέει δ' ἀπ' αὐτοῦ παχὺ καὶ μέλαν, οὔνομα δὲ τῷ ἀπορρέοντί ἐστι ἄσχυ.**

ἄσω ΕΜ 39,42 « βλάπτω ».

ἀσῶ-άω (μόνον π. Θεόγν.593), συνήθ. μέσ. **ἀσῶμαι -άομαι,** ὑποτ. **ἀσῶ,** μετοχ. **ἀσώμενος,** αἰολ. **ἀσάμενοι** ('Αλκ.35), παθ. ἀόρ. **ἠσήθην** (ἄση) αἰσθάνομαι κόρον, ἀηδίαν, ἀποστροφήν, δὲν ἔχω ὄρεξιν : 'Ιππ.'Ιερ.Νούσ.25 **ἀσᾶται** (Γαλ. « πυροῦται, προσκόρως καὶ ἐπαχθῶς διατίθεται »)· || ὁμ. ἐπὶ ἐγκύου γυναικός : 'Αριστλ.ΖΙ 584 a, 22· 2) μτφ. θλίβομαι, εἶμαι δυσηρεστημένος, λυπημένος, παρωργισμένος : Θέογν.657 **μηδὲν ἄγαν χαλεποῖσιν ἀσῶ φρένα μηδ' ἀγαθοῖσιν χαῖρε,** 'Ηρ.3,41 **ἐδίζητο ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείη ἀπολομένῳ·** || κ. ἐνεργ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Θέογν.593 **μήτε κακοῖσιν ἀσῶντα λίην φρένα, μήτ' ἀγαθοῖσιν τερφθέντ' ἐξαπίνης.**

ᾀσῶ δωρ. μέλλ. τοῦ ρ. ᾄδω βλ.λ. : Θεόκρ.1,145 **ἐγὼ δ' ὔμμιν καὶ ἐς ὕστερον ἅδιον ᾀσῶ.**

ἀσώδης-ους-ες (ἄσις) πηλώδης, ἰλυώδης, βορβορώδης· 'Ησ. « ἀμμώδης » : Αἰσχ.'Ικ.32 **πρὶν πόδα χέρσῳ τῇδ' ἐν ἀσώδει θεῖναι·** 2) (ἄση) ὁ μετὰ ἄσης, ὁ διεγείρων σικχασίαν, ἀηδίαν, ναυτίαν : 'Ιππ. Ἄρθρ.19 **ἀσώδης ὀδύνη·** 3) ὁ κατεχόμενος, πάσχων ὑπὸ ναυτιάσεως : Διοσκ.1,17 **ἀσώδεις στόμαχοι·** 4) μτγν. ὁ κεκορεσμένος : Πλούτ.'Ηθ.947 B.

ἀσωδῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀηδῶς, ὀχληρῶς : Γαλ.10,437.

ἀσωμασία (ἡ) μτγν. ἡ ἀσωματία, ἡ ἀσωματότης βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ.κ.'Αστρον.40.

ἀσώματα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σωματικῆς, ὑλικῆς ὑποστάσεως, ἀλλὰ μόνον ἐν μορφῇ ἐν περιγράμματι, φασματωδῶς : **ἀσώματα μᾶς φανερώνονται οἱ ἅγιοι στὸν ὕπνο καὶ στὸν ξύπνο.**

ἀσωματία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀσωματότης βλ.λ.: Διον.'Αρεοπ.25 **ἐν ἀσωματίᾳ τυγχάνοντες.**

ἀσωματοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὁμοιάζων πρὸς ἀσώματον βλ.λ. : Κύριλλ.'Αλ. κατὰ 'Ιουλ.1,19.

ἀσωματοποιῶ-έω μσν. καθιστῶ τι ἀσώματον.

ἀσώματος(-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ σώματος, ὁ μὴ σωματικὴν ὑπόστασιν ἔχων, ὁ ἄϋλος : Πλάτ.Φαίδ.85 E **ἁρμονία ἀόρατόν τι καὶ ἀσώματον καὶ πάγκαλόν τι·** || κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ καθ' ὕλην ὤν, ἀλλὰ κατ' ἰδέαν, ὁ πνευματικῶς ὑπαρκτός : Πλάτ.Φίλ.64 B **κόσμος τις ἀσώματος ἄρξων καλῶς ἐμψύχου σώματος,** 'Αριστλ.Ψυχ.409 b,21 **σῶμα ἀσωματότατον, - ἡ ψυχὴ εἶναι ἀσώματος·** || ἐκκλ. εἰδ. ἐν φρ. **αἱ ἀσώματοι δυνάμεις,** οἱ ἄγγελοι βλ.λ. : Λειτουργία Βασιλ.'Απόλυσις **προστασίας τῶν τιμίων ἐπουρανίων δυνάμεων ἀσωμάτων·** || δημ. **οἱ Ἅγιοι Ἀσώματοι** οἱ τρεῖς ἀρχάγγελοι· 2) νεώτ. ἐπὶ κεφαλῆς, ἡ εὑρεθεῖσα ἀποκεχωρισμένη τοῦ σώματος εἰς ὃ ἀνῆκεν, ἡ ἄνευ κορμοῦ ἢ κορμίου : **εὑρέθη ἀσώματος κεφαλὴ ἐφήβου,** πρβλ. ἀκέφαλον σῶμα· 3) μτγν. ἀλχημ., ὁ μὴ μεταλλικός : Ζώσ.'Αλχ.196 B· 4) πάπ. νομ. ὁ ἄνευ ἐγγράφου τίτλου : Πάπ. **ἐξεῖναι τῷ σχολαστικῷ διεκδικεῖν πᾶν δίκαιον εἴτε σωματικὸν εἴτε ἀσώματον·** 5) μσν. κ. νεώτ. νομ. ὁ μὴ ἐνσώματος, ὁ μὴ διὰ τῆς ἀφῆς ἢ διὰ τῆς θέας γινόμενος αἰσθητός, οἷον ἡ κληρονομία, ἡ ἐπικαρπία : Θεόφιλ. Εἰσηγήσ.2,14,328,330 **τὸ ἀσώματον τῆς κληρονομίας,** αὐτ. ὁρισμὸς **ἀσώματόν ἐστιν ὃ νῷ μόνῳ γνωρίζεται οὔτε δὲ ἀφῇ ἢ θέᾳ ὑποπίπτει.**

ἀσωματότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσωμάτου, τὸ νὰ εἶναί τις ἀσώματος, τὸ μὴ ἔχειν σῶμα, ἡ ἀσωματία : Φίλ.1,44,76.

ἀσωματῶ-όω μτγν. καθιστῶ τι ἀσώματον βλ.λ.· 2) ἀλχημ. καθιστῶ τι ἀμέταλλον : Ζώσ.'Αλχ.196 B.

ἀσωμάτως ἐπίρρ. μτγν. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ

σώματος : Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.142· || ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ σώματος : Μηναῖ.5,1, Θεοτοκί. **Λόγος ὁ ἐκ Πατρός, πρὸ αἰώνων γεννηθεὶς ἀσωμάτως, ἐκ σοῦ.. ἀποτίκτεται.**

ἀσωμάτωσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ καθιστάναι τι ἀσώματον.

ἄσωμος-ον ΕΜ 161,40 « ἀσώματος ».

ἀσωπασιά (ἡ) δημ. τὸ μηδέποτε σιωπᾶν, ἡ ἀδιάκοπος φλυαρία, τὸ συνεχῶς λαλεῖν.

ἀσώπαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ σιωπῆς, χωρὶς σώπασμα· πρβλ. ἀσώπαστος.

ἀσώπαστος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ σιωπήσας, ὁ ἐπὶ μακρὸν μὴ παύσας νὰ λέγῃ, ὁ μὴ τὸν λόγον αὐτοῦ διακόψας οἷον ἐκ καμάτου ἢ ἐξ ἐπεμβάσεως ἄλλου : **τρεῖς ὧρες τὸν ἄφηκαν ἀσώπαστο νὰ ρητορεύῃ·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ὁ συνεχὴς καὶ παρατεταμένος : **ἀσώπαστη ρητορεία, - κουβέντα, - πολυλογία·** || κ. γεν. ἐπὶ ἤχου, ἰδίως δυσαρέστου, ὀχληροῦ : **ἀσώπαστος ἄνεμος, - ἀσώπαστη βουὴ τοῦ κυμάτου, - ἀσώπαστο ὅλη νύχτα τὸ γραμμόφωνο δὲ μ' ἄφησε νὰ κλείσω μάτι·** 2) ὁ λόγου ἀκράτειαν ἔχων, ποὺ ἀπὸ φυσικοῦ του δὲν μπορεῖ νὰ σωπαίνῃ, ὁ πολὺ φλύαρος, ποὺ ἔχει λογοδιάρροια : **ὅπου σταθῇ κι ὅπου βρεθῇ εἶναι ἀσώπαστη·** 3) ὁ εἰς ὃν προφορικῶς ἢ γραπτῶς ὑβρίζοντα ἢ κατηγοροῦντα ἢ συκοφαντοῦντα κττ. δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῇ σιωπή, οἷον διὰ παρακλήσεων, ἀπειλῶν, παροχῶν : **ὅ,τι καὶ νὰ τοὺς κάνῃς, ὅσα καὶ νὰ τοὺς δώσῃς, ἀσώπαστοι εἶναι οἱ τέτοιοι δημοσιογράφοι, - ἀσώπαστη κουτσομπόλα ἡ γειτόνισσα, - ἀσώπαστη κακαγλωσσιά·** || εἰδ. ἐπὶ νηπίου, τὸ λίαν κλαυθμηρίζον, τὸ μὴ παυόμενον τοῦ κλαίειν οἷον διὰ θωπειῶν, βαυκαλισμάτων, τροφῆς : **βγάνει τὰ δόντια κι εἶναι ἀσώπαστο·** 4) μτφ. ἐπὶ ψυχικοῦ πάθους, ὁ μηδέποτε ἢ μήπω παύων νὰ ἐκδηλοῦται ἢ καὶ νὰ ὑφίσταται, ἀκοίμητος, ἄσβεστος, ἀκατάσχετος : Παλαμ.Τρισεύγενη16 **ἔχτρα ἀσώπαστη τοὺς χώρισε τὸ Δεντραγαλὴ ἀπὸ τὸν πατέρα του, - ἀσώπαστος καημός, - ἀσώπαστος πόνος.**

ἀσωπία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **πυραλιδῶν.**

ἄσωπος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **πεντατομιδῶν.**

ἀσώρευτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσώριαστα** ἄνευ συσσωρεύσεως, πρβλ. ἀσώρευτος.

ἀσώρευτος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **ἀσώριαστος** ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ σωρευθείς, μὴ συσσωρευθείς, μὴ εἰς σωρὸν ἢ σωροὺς συναθροισθεὶς ἢ ἀποκείμενος, ὁ ἀσυσσώρευτος, ὁ σκόρπιος : **ἔχομε τὸ βελανίδι ἀσώρευτο, - ἀσώρευτο ἁλῶνι** (τὸ ἐν ᾧ δὲν ἐσωρεύθη ἀκόμη ὁ σῖτος), - **ἀσώρευτη σταφίδα** (μήπω εἰς σωροὺς ἀποθηκευθεῖσα)· 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ σωρευθῇ, ὁ μὴ δεκτικὸς συσσωρεύσεως, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ σωρός : **ἀσώρευτα εἶναι τὰ παλιόκλαρα·** πρβλ. σωρεύω.

ἀσώριαστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσώριαχτα** ἄνευ πτώσεως ἐν σωρῷ, ἄνευ καταρρεύσεως ἐν κυριολ. κ. μτφ. σημ., χωρὶς σώριασμα· πρβλ. σωριάζω, σωριάζομαι· 2) κ. **-χτα,** ἄνευ συσσωρεύσεως, χωρὶς σώρε(υ)μα, ἀσώρευτα βλ.λ.

ἀσώριαστος-η-ο δημ. κ. **ἀσώριαχτος** ὁ μὴ εἰς σωρὸν **καταπεσών,** μὴ καταρρεύσας, ποὺ δὲ σωριάστηκε : **ἀσώριαστος μένει ἀκόμα ἕνας τοῖχος τοῦ παλιοῦ κάστρου, - τίποτε δὲν ἄφησε ἀσώριαστο ὁ σεισμός·** || κ. μτφ. ὁ μὴ ὅλως ἐκπεσών : **ποιὰ μεγαλεῖα τοῦ παλιοῦ κόσμου ἀπόμειναν ἀσώριαστα ;·** 2) ἐν συνήθ. χρ. ὁ μὴ δεκτικὸς σωρεύσεως, σωρε(υ)μοῦ, συναγωγῆς ἐπὶ τὸ αὐτό : **ἀσώριαστος εἶναι τόσο μεγάλος πλοῦτος·** 3) ἀντὶ ἀσώρευτος βλ.λ.)· πρβλ. σωριάζω κ. σωρεύω.

ἀσωροβόλιαστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀσαραβάλιαστα** ἄνευ καταρρεύσεως, κατ' ἀκολουθίαν ἐξασθενήσεως, οἷον ἐξ ἐρειπώσεως, ἐλλείψεως συνοχῆς ἢ ἀντοχῆς κττ.· πρβλ. ἀσωροβόλιαστος.

ἀσωροβόλιαστος-η-ο δημ. κ. **ἀσαραβάλιαστος** ὁ μὴ γενόμενος σωρός, ὁ μὴ σωρηδὸν καταπεσών, **ὁ μὴ καταρρεύσας,** ὁ μὴ κατερειπωθείς, ἐπὶ πραγμ. κτιστῶν ἢ ξυλίνων, οἷον τοίχων, παραπηγμάτων, γεφυρῶν, πλοίων, ἐπίπλων· || συνεκδ. ὁ μήπω ἀπολέσας τὴν συνοχήν, τὴν στερεότητα αὐτοῦ, ὁ μὴ ἕνεκα παλαιότητος ἢ κακῆς χρήσεως φθαρείς, ποὺ δὲν ἔγινε σαράβαλο· 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ἰδίως γερόντων, ὁ μήπω ὁλοσχερῆ κατάπτωσιν τῶν δυνάμεών του ὑποστάς· πρβλ. σαράβαλο, σαραβαλιασμένος.

ἄσωστα ἐπίρρ. δημ. οὐχὶ ὀρθῶς ὄχι σωστά : **μήπως τὰ λέω ἄσωστα ;·** 2) ἄνευ καταναλώσεως ἢ ἐξαντλήσεως, χωρὶς σωσμό· **πρβλ.** ἄσωστος.

ἄσωστος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **ἄσωτος** βλ.λ., ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τύχῃ σωτηρίας, διασώσεως, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ σώσῃ : Πλαύτ.'Αλκ.3 **εἰ δὲ σῶς ἐστιν, ἄσωστον αὐτῷ τὸν λοιπὸν βίον ἔσεσθαι, - ἄσωστον πλέον τὸ πλήρωμα τοῦ βυθισθέντος ὑποβρυχίου, - ἄσωστοι ὅσοι πέσαυνε στοῦ ποταμοῦ τὸ ρέμα·** || νεώτ., δημ. κ. ἐπὶ πραγμ. : **ἄσωστον τὸ προσαράξαν πλοῖον, - μὲ τὸν ἄνεμο ποὺ θεριεύει τὴ φωτιὰ ἄσωστες εἶναι πιὰ ὅλες οἱ παράγγες·** || εἰδ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ψυχήν, ὁ δι' ὃν δὲν προσδοκᾶται σωτηρία ἀπὸ τῆς μετὰ θάνατον κολάσεως, ὁ εἰς αἰωνίαν κόλασιν καταδεδικασμένος : **ἄσωστοι οἱ τέτοιοι ἁμαρτωλοί·** 2) κ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς νοσοῦντα, ὁ μὴ ἰάσεως δεκτικός, ὁ μὴ θεραπευτός, ὁ ἀνίατος, ὁ δι' ὃν ἀπώλετο ἡ ἐλπὶς ἰάσεως, συνεκδ. ὁ μὴ τὸν ἐκ τοῦ νοσήματος οὐ τοῦ θάνατον δυνάμενος νὰ διαφύγῃ : Αἰλ.ΖΙ 13,7 **εἰ δὲ μὴ γένοιτο ἐξάντης τοῦ κακοῦ τῷ φαρμάκῳ τῷδε, ἄσωστα οἵ ἐστιν, - τοῦ 'ρθε κι ἄλλη συμφόρηση κι εἶναι ἄσωστος πιά·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μήπω σωθείς, οὗ ἀκόμη δὲν ἐπετεύχθη ἡ σωτηρία, ἡ διάσωσις ἀπὸ τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτὸν ὀλέθρου : **τρεῖς μόνον ἀπὰ τοὺς ναυαγοὺς ἀπομένουν ἄσωστοι·** 4) δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ὃν δὲν σώνει τις ἤτοι δὲν φθάνει νὰ συλλάβῃ ἢ νὰ ἐγγίσῃ, οἷον διὰ τῆς χειρός, δι' ἀγκίστρου, διὰ κοντοῦ, ὁ χειρὶ ἢ ἄλλως ἄφθαστος, ἀπρόσιτος, ἀπλησίαστος, ἀπέλαστος ἢ ὁ ὃν ἀκόμη δὲν ἔφθασέ τις οὕτω : **ἄσωστα τὰ σταφύλια τῆς κληματαριᾶς, - στὸν ὄχτο ἄσωστες ἀπὸ κάθε χέρι τράνευαν οἱ κάπαρες·** 5) δημ. ἐπὶ πραγμ. διὰ χρήσεως ἀναλισκομένων, ὁ μήπω ἐξαντληθείς, μήπω καταναλωθείς, ποὺ δὲν ἔσωσε ἢ δὲ σώθηκε : **ἄσωστο εἶναι ἀκόμα τὸ λάδι μας - τὸ κρασί - τ' ἀλεύρι - τὸ βούτυρο, - ἄσωστα τὰ κάρβουνα - τὰ ξύλα - τὰ τοῦβλα·** πρβλ. (ἐπὶ οἴνου) σῶσμα· 6) ὁμ. κ. ὁ μὴ εἰς τὴν διὰ χρήσεως ἀνάλωσιν ἐξαντλητός, ποὺ δὲ σώνεται : **ἄσωστο τὸ νερὸ τῆς πηγάδας του,** παροιμ. **ἄσωστη ἡ πέτρα στὰ νταμάρια καὶ τὰ κλαριὰ στὸ λόγγο** (λεγ. πρὸς φυγοπόνους)· || ὁμ. ἐπὶ μήκους, ἐπιφανείας, ὁ λίαν μακρὺς ἢ λίαν ἐκτεταμένος, ὁ οἱονεὶ μὴ πέρας ἔχων, ποὺ δὲν ἔχει σωσμό : **ἄσωστος δρόμος, - ἄσωστη θάλασσα·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ποσοῦ πραγμ., ἀμέτρητος, ἀπειράριθμος : **ἄσωστα τὰ χαλίκια τοῦ γιαλοῦ·** || ὁμ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν χρόνον, ἀθ. κ. τὴν ἐνέργειαν, ὁ οἱονεὶ τέρμα μὴ ἔχων, ὁ λίαν παρατεταμένος, συνεχής, μακροχρόνιος, ποὺ δὲν ἔχει σωσμό, **τελειωμό : ἄσωστες οἱ κλεφτιὲς στὸν τόπο τοῦτο, - ἄσωστα, βρὲ παιδί μου, τὰ γλέντια σας·** || ὁμ. κ. μτφ. ἐπὶ καταστάσεων, ὁ οἱονεὶ ἀτελεύτητος : **ἄσωστα τὰ βάσανά μου, - ἄσωστα τὰ κέρδη τά του·**

7) δημ. ὁ οὗ δὲν ἐγένετο τελείωσις, ἀποσωσμός, ὁ ἀκόμη ἀσυμπλήρωτος, ἀσυντέλεστος: **ἄσωστος τοῖχος, - ἄσωστο σπίτι, - ἔχω ἄσωστο ἀκόμα τὸ συγύριο**· ‖ δθ. κ. ὁ ἐλλιπὴς ἢ ὁ ἐλλιπῶς, ἐλαττωματικῶς γινόμενος, ὁ ὄχι σωστός: **ἄσωστο ἔφτασε ὣς ἐμᾶς τὸ παραμύθι - τὸ τραγούδι, - κάνει δουλιὰ ἄσωστη**· ‖ εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ γεννηθεὶς πρὸ τοῦ κανονικοῦ τῆς κυοφορίας χρόνου, δθ. κ. **ὁ κατὰ** τὴν σωματικὴν ἢ κατὰ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν ὑπολειπόμενος, ὁ μικρόσωμος, ὁ καχεκτικός, λειφάρης, λειφερὸς ἢ τὸν νοῦν ἀσθενῆ ἔχων, ποὺ δὲν τά 'χει σωστά: **λέει πὼς ἄσωστο τό 'καμε τὸ παιδί, - τοσαύτσικη δὰ μιὰ ἄσωστη γυναικούλα, - μὴ τὸν ξεσυνορίζεσαι, γιατ' εἶν' ἄσωστος ὁ κακομοίρης**· 8) δημ. μτφ. ὁ ἐσφαλμένος, ὁ μὴ ὀρθός, μὴ ἀκριβής, ποὺ δὲν εἶναι σωστὰ λογαριασμένος ἢ εἰπωμένος: **μὴ λὲς τέτοιες ἄσωστες κουβέντες**· ‖ συνεκδ. ἐπὶ προσ. ἐν σπαν. χρ., ὁ μὴ δίκαιος, μὴ εὐθύς, ποὺ δὲν εἶναι σωστὸς βλ. λ.· παροιμ. **ὁ ἄσωστος κι ἂν πλερώθηκε ἀκόμα ἔχει νὰ λάβῃ, - ταμαχιάρης κι ἄσωστος ἄνθρωπος.**

ἀσώστως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ σωτηρίας, ἄνευ διασώσεως, χωρὶς γλυτωμό: Διασκ.2,14) **ἀσώστως διατίθεσθαι**· ‖ ἀθεραπεύτως, ἀνιάτως: Γαλ.15, 753 ἀσώστως **ἔχειν**· πρβλ. ἄσωστος 1).

ἄσωτα ἐπίρρ. δημ. σπατάλως, καθ' ὑπέρμετρον καὶ ἀλόγιστον ἀνάλωσιν τῆς ἰδίας οὐσίας ἢ τῶν ἄλλοθεν πόρων, οἷον ἐξ οἰκείων, ἐκ δανείων κτт.· 2) καθ' ὑπέρμετρον ἀνάλωσιν, σπατάλην, κατάχρησιν τῶν σωματικῶν καὶ τῶν πνευματικῶν δυνάμεων· ‖ δθ. συνεκδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἠθικὰς καὶ ἰδίως ἀφροδισιακὰς παρεκτροπάς, ἀκρατῶς, ἀχαλινώτως· πρβλ. ἀσωτία, ἄσωτος.

ἀσωτεία (ἡ) μτγν. κ. δημ. ἡ ἀσωτία βλ.λ.

ἀσωτεῖον (τὸ) μτγν. ὁ τόπος, τὸ κέντρον ἔνθα διατρίβουσι συνήθως, συχνάζουσιν οἱ ἄσωτοι βλ.λ., ἐνδιαίτημα τῶν ἀσώτων, δθ. κ. κακόφημος, ἄτιμος συνοικία τῆς πόλεως: Πολυδ.6,188 **ἐν ἀσωτείοις** ζῶν, Λογγ.4,7 (κ. διόρθ. τοῦ ἀσώτιον).

ἀσώτεμα (τὸ) δημ. πρᾶξις ἀσωτίας βλ.λ., ἐνέργεια, ἀνάλωσις, δαπάνη ἄσωτος, σπατάλημα, σπαταλεμός: **νοικοκύρης ἄνθρωπος παρασύρθηκε σ' ἀσωτέματα**· 2) ἄσεμνός τις ἀπὸ τῆς εὐπρεπείας, ἀπὸ τῆς σεμνότητος καὶ ἰδίως ἀπὸ τῆς ἠθικῆς παρεκτροπή: **κι ἕν' ἀσώτεμα μπορεῖ νὰ χαλάσῃ τὴν ὑπόληψη τ' ἀνθρώπου**· 3) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περιουσίαν, ἡ κατασπατάλησις, ἡ ἀσώτευσις, ὁ ἀσωτεμός: **τὸ ἀσώτεμα τῆς κληρονομιᾶς ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸν πατέρα του γίνηκε σὲ λίγους μῆνες**· πρβλ. ἀσωτία, ἄσωτος.

ἀσωτεμός (ὁ) ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀσωτεύειν, τὸ ἀσώτεμα βλ.λ.3): **μὲ τὸν ἀσωτεμό του γλήγορα θὰ φτωχύνῃ, - ὁ ἀσωτεμός τὸν ἐγέρασε**· 2) ἡ ἰδιότης, τὸ πάθος τοῦ ἀσώτου βλ.λ., τὸ διάγειν τινὰ ἐν ἀσωτίᾳ: **ὁ ἀσωτεμὸς ἀποχτηνώνει τὸν ἄνθρωπο.**

ἀσώτευμα-ατος (τὸ) νεώτ. πρᾶξις ἀσωτίας, σπατάλης: **ἡ πολυτέλεια ἐπιπλώσεως δημοσίων γραφείων εἶναι ἀσυγχώρητον ἀσώτευμα.**

ἀσωτεύομαι κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν μέσ. σημ. ἀσωτεύω βλ.λ.· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐν παθ. σημ. βλ. ἀσωτεύω.

ἀσώτευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀσωτεύειν, τὸ σπαταλᾶν ἢ ἡ κατασπατάλησις: **εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ δημοσίου πλούτου δὲν ἐπιτρέπεται ἀσώτευσις, - ἡ ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἀσώτευσις τῆς περιουσίας** του.

ἀσωτεύω πάπ., μον., νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. **ἠσώτευσα,** δημ. **ἀσώτεψα, ἀσωτεύομαι** ἀρχ. μ. ὡς μέσ., μον., νεώτ. κ. δημ. ἐν παθ. σημ. ἐπὶ πραγμ., παρακ. **ἠσώτευμαι,** ἀόρ. μον., νεώτ. **ἠσωτεύθην,** δημ. **ἀσωτεύθηκα** κ. μτχ. παθ. παρακ. **ἀσωτεμένος** διάγω βίον ἄσωτον, ζῶ ἐν ἀσωτίᾳ, πολυτελῶς, λίαν δαπανηρῶς καὶ ἀνηθίκως, εἶμαι ἄσωτος, σπαταλιστὴς καὶ εἰς τὰς ἡδονὰς ἔκδοτος, ἀκόλαστος: 'Αριστλ.Πολιτ.5 **ὅτι ἀσωτευόμενοι κατατοκιζόμενοι γίνονται πένητες,** Πάπ. **ἀσωτευσάμενος ἐσπάνισε τὰ ἑαυτοῦ πάντα,** Πάπ. (κ. ἐνεργ.) **χρησάμενος ταύτοις κακῶς καὶ ἀσωτεύων καὶ πράττων,** Τζέτζ. ἐν Walz.Ῥήτ.3,677,13 **τὸν υἱὸν.. ἀσωτεύοντα πρὸς Φίλιππον ἐκπέμπων, - διάγει ἀσωτεύων,** παροιμ. **ἀπὸ μικρὸς ἀσώτευε καὶ γέρος παρασώτευε**· 2) μτγν. τὸ μέσ. κ. ἐν μτβ. σημ. σπαταλῶ τι ἴδιον ἐμοῦ, ὑπερμέτρως ἀναλίσκω τι ἰδικόν μου, τὸ καταδαπανῶ: Αἰλ.ΠΙ 5,9 **ἀσωτευσάμενος τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς χρήματα**· 3) νεώτ. κ. δημ. **ἀσωτεύω κ.** μτβ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὑλικὸν ἢ ἠθικὸν ἢ πνευματικὸν ἀγαθὸν (κεφάλαιον) οἷον περιουσίαν, χρόνον τοῦ βίου, ὑγείαν, ὑπόληψιν, τιμήν, πνευματικὴν ἱκανότητα κτт., ἀναλίσκω τι ὑπερμέτρως καὶ ἀλογίστως, καταδαπανῶ τι, τῆς ἐννοίας συνήθ. συμπιπτούσης οὕτω πρὸς τὴν τοῦ μέσ. ἀσωτεύομαι: **ἀσωτεύει τὴν πατρικὴν περιουσίαν, - ἠσώτευσε τὴν ὑγείαν αὐτοῦ - τὰς δυνάμεις του - τὰ πνευματικά του προσόντα εἰς ἐξυπηρέτησιν ἀνηθίκων ἐπιδιώξεων, - ἀσώτεψε τὴν προῖκά του - τὴν ὀμορφιά της - τὴν ὑπόληψή της - τὸ μυαλό του - τοὺς κόπους του,** Λασκαρ.Μῦθοι 7,5 **ποὺ ἀσωτεύεις ἕνα πολύτιμο καιρό**· 4) νεώτ. κ. δημ. **-ομαι** ἐν παθ. σημ. συνήθ. μετ' ἐμπροθ. προσδ. διὰ τῶν **εἰς** (σέ), **διά** (γιά): **ἡ περιουσία τοῦ φιλαργύρου ἀσωτεύεται συνήθως ὑπὸ τῶν κληρονόμων, - ἡ ὑγεία του ἠσωτεύθη εἰς ὄργια, - ὅλα ὅσα εἶχε ἠσωτεύθησαν διὰ τὴν πολιτικήν, - ἡ προῖκα της ἀσωτεύθηκε σὲ γλέντια, - ὅσα κέρδησε ἀσωτευθήκανε γλήγορα γιὰ λοῦσα τῆς γυναίκας του**· ‖ δημ. ἀσωτεμένος ὁ κατασπαταληθείς: **ἀσωτεμένη κληρονομιά**· ‖ εἰδ. ἐπὶ προσ. **ἀσωτεμένος,** ὁ ἐν ἀσωτίᾳ βιώσας, δθ. κ. ὁ ἐκ κραιπάλης ἢ ἀφροδισιασμοῦ ἢ ἄ. καταχρήσεως ἐξηντλημένος σωματικῶς: **ἀσωτεμένος ἄνθρωπος, ποὺ νά 'χῃ κουράγια γιὰ δουλιά.**

ἀσωτία (ἡ) κ. μον. κ. νεώτ. κ. δημ., δ.γρ. μτγν. κ. δημ. **ἀσωτεία** τὸ ὑπερμέτρως καὶ ἀλογίστως δαπανᾶν καὶ περὶ τὰ ἴδια ἑαυτοῦ ἀφρόνως, ἀκηδῶς ἔχειν, ἡ ἀκρασία καὶ ἡ σπατάλη, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀσώτου, τὸ ἀσωτεύειν βλ. λ.· 'Αριστλ.ὁρισμ. «ἡ μὲν οὖν ἀσωτία τῷ διδόναι καὶ μὴ λαμβάνειν ὑπερβάλλει, τῷ δὲ λαμβάνειν ἐλλείπει»: Πλάτ.Πολ. 560 E **ὕβριν.. καὶ ἀσωτίαν.. κατάγουσιν ἐστεφανωμένας.. ὕβριν μὲν εὐπαιδευσίαν καλοῦντες.. ἀσωτίαν δὲ μεγαλοπρέπειαν, - ἡ μωρὰ πρὸς ἐπίδειξιν ἀσωτία**· ‖ νομ. μον. κ. νεώτ. ἡ δι' ἐπανειλημμένων πράξεων σπατάλης διαπιστουμένη ἔμμονος τάσις τινὸς πρὸς διασπάθισιν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ, ἀλλ' οὐχὶ ὑπ' αὐτοῦ κτηθείσης περιουσίας, ἐπάγουσα δικαστικῶς περιορισμὸν εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διάθεσιν τῆς περιουσίας: Νομ. 'Επιτροπείας ἄρθρ. 136, πρβλ. Βασιλ. 38,10· 2) γεν. μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐν ἀκρασίᾳ, ἀκολασίᾳ διάγειν, ὁ ἔκλυτος βίος, δημ. παραλυσία, εὔχρ. κ. ἐν πληθ.: ΚΔ 'Εφεσ.5,18 **καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία,** 'Ηρωδιαν.2,5,1 **ἐν ἀσωτίαις μεθύσκεσθε, - διήγαγε τὸν βίον ἐν** ἀσωτίαις, **- ἡ ἀσωτία** του **θὰ τὸν φάῃ,** παροιμ. **ἡ μιὰ ἀσωτία φέρνει τὴν ἄλλη.**

ἀσωτιά (ἡ) δημ. ἐπὶ πραγμ. ἀναλισκομένων, τὸ μὴ ὑπόκεισθαι εἰς ἐξάντλησιν, τὸ νὰ μὴ σώνεται τὸ πρᾶμα, νὰ μὴν ἔχῃ σωσμό: **ἡ ἀσωτιά τοῦ πηγαδιοῦ**· πρβλ. ἄσωστος 1).

ἀσώτιον (ὁ) ἀσωτεῖον βλ. λ.

ἀσωτοδιδάσκαλος (ὁ) μτγν. ὁ διδάσκαλος τῆς ἀσωτίας, τίτλος κωμῳδίας τοῦ 'Αλέξιδος.

ἀσωτοποσία (ἡ) μτγν. ἡ κατὰ τὸν πότον ὀσωτία, ἄκρατος, ὑπερβολικὴ πόσις : Κύριλλ.'Αλ.1073 D.

ἄσωτος (-η)-ο(ν) (1) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ σωθῇ, ὁ περὶ οὗ δὲν ὑπάρχει ἐλπὶς σωτηρίας, ὁ ἐν ἀπεγνωσμένῃ καταστάσει ὤν : 'Αριστλ.Πρ.962 b,5 **διὸ καὶ τοὺς ἐκθνήσκοντας κινοῦσι πταρμικῷ, ὡς ἐὰν μὴ ταῦτο δύνωνται πάσχειν, ἀσώτους ὄντας·** 2) ἐνεργ. ὁ μὴ συντελῶν εἰς σωτηρίαν τινός, ὁ μὴ σωστικός, ὅθ. κ. ὁ ἐπιφέρων ὄλεθρον : Αἰσχ.'Αγ.1597 **ὁ δ' αὐτὸν αὐτίκ' ἀγνοίᾳ λαβὼν ἔσθει βορὰν ἄσωτον, ὡς ὁρᾷς, γένει·** 3) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ὁ σπάταλος, ὁ εἰς χυδαίας ἡδονὰς ἀναλίσκων τὰ ἑαυτοῦ, ὁ βίον ἔκλυτον διάγων, ὁ παραλυμένος· Πολυδ.3,117 **ἄσωτος . .** « οὐ περιακοπῶν τὸ μέλλον, ὅλος τῆς σήμερον ἡμέρας, ῥίπτων τὰ χρήματα, κατεδηδοκὼς τὰ πατρῷα . ., κατακυβεύων, πορνοκοπῶν, ἐφήμερος τῷ βίῳ », Κλημ.'Αλ.Παιδ.168,6 « ἀσώτους . . καλέσαντες πρῶτον εὖ μοι δοκοῦσιν αἰνίττεσθαι τὸ τέλος αὐτῶν, ἀσώστους αὐτοὺς κατὰ ἔκθλιψιν τοῦ **σ** στοιχείου νενοηκότες » : Πλάτ. Νόμ.743 B **ὁ δὲ πάγκακος ὡς τὰ πολλὰ ὢν ἄσωτος μάλα πένης,** ἐκκλ. **ὁ ἄσωτος υἱός·** κ. ἐπιθετικῶς περὶ τοῦ βίου : Πολύβ.14,12,3 **ἐτράπη πρὸς βίον ἄσωτον·** || γεν. ὁ ἀκόλαστος, ὁ ἀνήθικος, ὁ ἀσελγής, ὁ ψυχικῶς διεφθαρμένος : Σοφ.Αἴ.189 **τᾶς ἀσώτου Σισυφιδᾶν γενεᾶς, - ὁ ἄσωτος μοιραίως ῥέπει εἰς κακουργίαν, - ἄσωτος ἦταν ἀπὸ μικρός·** κ. ὑπερθ. : 'Αξιόνικος κωμ. π. 'Αθην.4,166 C **ἐπικαλούμενος ἀσωτότατος,** Δίων Κ 67,6 **ἀσωτότατος καὶ ἀσελγέστατος·** 2) μτγν. κ. νεώτ., μτφ. ὁ ἀφειδώς, ἄνευ μέτρου ποιῶν τι ἢ παρέχων ἢ λέγων, ὁ ἀλογίστως ἀφειδὴς εἴς τι : Εὐνάπ.65 **τοὺς εὐκόλως περὶ τῶν δογμάτων προϊεμένους φωνὴν ἀσώτους ἔφασκεν, - ἄσωτος εἰς ὑποσχέσεις - εἰς ποιητικὰς μεταφοράς·** 3) μτγν. κ. νεώτ. κ. ἐπὶ ἐνεργειῶν ἢ πραγμ. ὁ ὑπὲρ τὸ μέτρον δαψιλής, ἄφθονος : Βιβλ.Καῖσ.π.Λάμπεκ 4,233 B **ἦν δὲ Μελχὶ βασιλεὺς 'Ελλήνων ἀσώτους θυσίας ἐπιτελῶν, - ἄσωτος ἐπίδειξις - βλάστησις·** 4) μσν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἀσωτία, ἡ σπατάλη : Νικήτ. Χων.Χρον.31 D **τὸ ἐν ἱματισμοῖς καὶ διαίταις ἄσωτον·** 5) μσν. κ. νεώτ. νομ. ὁ ἐκ πνευματικοῦ ἢ ἠθικοῦ ἐλαττώματος ἐπιρρεπὴς εἰς διασπάθισιν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ, ἀλλ' οὐχὶ ὑπ' αὐτοῦ κτηθείσης περιουσίας· πρβλ. ἀσωτία.

ἄσωτος-η-ο (2) δημ. ὁ ἄσωστος βλ. λ.4),5),6) : **ἄσωτα εἶναι τὰ ῥόδια ἐκεῖ ποὺ τὰ κρέμασες, - ἄσωτο τὸ σιτάρι του - τὸ βούτυρό μας - τὸ κρασί τους - τὰ κάρβουνα, - ἄσωτο τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ μας, - ἄσωτα τὰ γρόσα του, - ἄσωτη μοῦ φάνηκε ἡ νύχτα, - ἄσωτος, ἀδερφέ, τοῦτος ὁ δρόμος, - ἄσωτα τὰ βάσανά μου.**

ἀσώτως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ νοσούντων, ἄνευ ἐλπίδος σωτηρίας : Πλούτ.'Ηθ.918 D **τῶν νοσούντων ταῖς ὀρέξεσιν οἱ χαρίεντες ἰατροὶ προΐσασι τοὺς ἀσώτως ἢ σωτηρίως ἔχοντας·** 2) κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον ἀνθρώπου ἀσώτου βλ.λ.2) κ.3), μετ' ἀσωτίας, ἐν ἀσωτίᾳ βλ. λ. : Δημ.1025 **οὕτω πολυτελῶς καὶ ἀσώτως** (ζῇ), **ὥστε πρὸς τοῖς ἑαυτοῦ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀναλίσκειν,** ΚΔ Λουκ.15,13 **διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως,** κ. συγκρ. : Δίων Κ 62,27 **ἐπειδὴ ἀσωτότερον τῇ οὐσίᾳ κατεχρήσατο.**

ἀσωφρόνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐπανόδου εἰς σώφρονα βίον· 2) ἄνευ σωφρονισμοῦ βλ.λ. ὑπὸ τρίτου ἢ ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἐπαχθέντος· πρβλ. ἀσωφρόνιστος : **ἀσωφρόνιστα δὲν μπορεῖ νὰ στρώσῃ τὰ παιδί σου.**

ἀσωφρόνιστος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ συμβεβηκότων ἢ καταστάσεων, ὁ μὴ σωφρονίζων τινά, ὁ μὴ καθιστῶν τινα σώφρονα, φρόνιμον : Γρηγ.Ναζ. **ὁμοίως γάρ ἐστι κακὸν καὶ ἄνεσις ἀσωφρόνιστος καὶ κατάγνωσις ἀσυγχώρητος·** 2) μσν. νεώτ. κ. δημ. παθ. ὁ μὴ σωφρονισθείς, μὴ διὰ τιμωρίας ἢ κατ' ἀκολουθίαν παθήματος εἰς σωφρονισμὸν ἀχθείς, ποὺ δὲ σωφρονίστηκε, δὲ διορθώθηκε· || ὅθ. νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ μὴ διὰ παράπτωμα τιμωρηθείς· πρβλ. σωφρονισμός· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς σωφρονισμοῦ, ὁ ἀνίκανος νὰ σωφρονισθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ διὰ παραινέσεως ἢ τιμωρίας, ὁ ἀδιόρθωτος.

ἀσωφρονίστως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ σωφρονισμοῦ βλ.λ.· || οὐχὶ σωφρόνως : Οἰκουμέν.197 **ἀσωφρονίστως ζῆν·** πρβλ. ἀσωφρόνιστα.

ἀσωφρόνως ἐπίρρ. σχόλ. οὐχὶ σωφρόνως, ἀσελγῶς : Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.560.

ἄτα (ἡ) δωρ. ἄτη βλ.λ. : 'Επίχ.ἀπ.56,2 **οὐδεὶς ἑκὼν πονηρὸς οὐδ' ἄταν ἔχων.**

ἄτα 'Ησ. « ὦτα, Ταραντῖνοι ».

ἀταβάνωτα ἐπίρρ. δημ. (τουρκ.) κ. **ἀνταβάνωτα** ἐπὶ ἐσωτερικῶν διαμερισμάτων δομῆς, ἄνευ ὀροφῆς διὰ σανιδώματος ἢ ἀσβεστοκονίας κ. ἄνευ φατνώματος βλ.λ.· πρβλ. ἀταβάνωτος.

ἀταβάνωτος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐσωτερικῶν διαμερισμάτων δομῆς, ὁ ἐστερημένος ὀροφῆς διὰ σανιδώματος ἢ ἀσβεστοκονίας, ὁ ἄνευ φατνώματος, ποὺ δὲν ταβανώθηκε, ποὺ εἶναι χωρὶς ταβάνι βλ.λ. : **ἀταβάνωτη ἀποθήκη, - μένει ἀκόμα ἀταβάνωτος ὁ διάδρομος, - ἀταβάνωτο ὑπόγεια.**

ἀταβέες 'Ησ. « ἄφοβοι » (διόρθ. ἀταρβέες).

ἀταβισμός (ὁ) νεώτ. βιολ. (λατ. **atavus** πρόγονος) εἰδικὴ περίπτωσις τῆς κληρονομικότητος, καθ' ἣν ἀναφαίνονται εἴς τινα ἢ πολλοὺς ἀπογόνους χαρακτηριστικαί τινες σωματικαὶ ἢ ψυχικαὶ ἢ πνευματικαὶ ἰδιότητες ἑνὸς προγόνου, ἀφ' οὗ παρέμειναν λανθάνουσαι ἐπὶ μίαν ἢ περισσοτέρας γενεάς, ἁ. προγονισμός· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ ῥοπὴ εἰς μίμησιν ἰδιοτήτων ἢ τρόπου ζωῆς τῶν προγόνων, ἰδίᾳ ἐπὶ κακῷ, ἡ παρὰ τοῖς ἀπογόνοις ἀναβίωσις προγονικῶν ἀνωμαλιῶν τῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν ἢ ἠθικῶν ἐλαττωμάτων.

ἀταβιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀταβισμὸν βλ.λ., ὁ ἐκ τούτου προερχόμενος ἢ εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενος : **ἀταβιστικαὶ ἐκδηλώσεις, - ἀταβιστικὰ στίγματα·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ μίσους, ἔχθρας, ὁ ἐν παρῳχημέναις γενεαῖς ὑπάρξας καὶ ἤδη ἀναζωπυρηθείς : **ἀταβιστικὰ πάθη ἐκδικήσεως.**

ἀτάβουλος (ὁ) μτγν. (λατ. **atavulus**) τοπικὸς ἄνεμος ἐν 'Απουλίᾳ, ὁ λίψ : Γαλ.8,568 **ὥσπερ ἐν τῇ 'Απολίᾳ (sic) ὁ ἀτάβουλος καλούμενος** (ἄνεμος).

ἀταβυριασταί (οἱ) ἐπιγρ. οἱ θιασῶται τοῦ παρὰ Ῥοδίοις Διὸς 'Αταβυρίου : 'Επιγρ. **Διὸς ἀταβυριασταί.**

ἀταβυρίτης ἄρτος (ὁ) μτγν. εἶδος ἄρτου : Σώπατρ.Κωμ.9 (π.'Αθην.3,109) **ἀταβυρίτης δ' ἄρτος ἦν πλησίγναθος.**

ἀταγία (ἡ) ἐπιγρ. ἡ ἀπουσία ταγοῦ, ἡ ἔλλειψις ἀρχηγοῦ : 'Επιγρ.Θεσσαλίας **κ' ἐν ταγᾷ κ' ἐν ἀταγίᾳ** (δ.ἑρμ. ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ).

ἀτάγιστος-η-ο δημ. κ. **ἀτάϊστος** κυρίως ἐπὶ κατοικιδίων ζώων, ὁ μὴ ταγισμένος, ὁ μὴ λαβὼν ταγήν, ταγίνι, εἰς ὃν δὲν ἔρριψαν, δὲν παρέθεσαν τὴν συνήθη πρὸς συντήρησιν τροφήν : **ἄφησες τὶς κότες ἀτάγιστες·** || ὁμ. κ. ἐπὶ βρεφῶν : **εἶναι ἀτάϊστο τὸ μωρὸ καὶ κλαίει·** || γεν. ἐπὶ προσ. ἰδίως ἐνδεῶν ἢ ἀγροίκων, ὁ εἰς ὃν δὲν ἐγένετο ἑστίασις, ποὺ δὲν τοῦ ἔδωσαν νὰ φάῃ : **ὅποιος φτωχὸς πάει σπίτι του, δὲν τὸν ἀφήνει ἀτάγιστο·** 2) μτφ. ὁ μὴ δωροδοκηθείς, οὗ δὲν ἐγένετο ἐξαγορασμὸς τῆς συνειδήσεως διὰ χρημάτων ἢ δώρων : παροιμ. **ἀτάγιστος κατής, κακὸς κριτής.**

ἀταής 'Ησ. « ἀγύμναστον ».

ἀταθήνιον 'Ησ. « χαλκός, ἔλυτρον ».

ἄται Ἡσ. « πληροῦται ».
ἄταιθα Ἡσ. « λαμυρά ».
ἀταῖος (ὁ) μτγν. τὸ ποῶδες φυτὸν τῆς οἰκογενείας τῶν σολανοειδῶν ὑοσκύαμος : ΨΔιοσκ.4,68.
ἀταίριαγα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀταίριαστα** βλ.λ.
ἀταίριαγος-η-ο δημ. ὁ **ἀταίριαχτος** βλ.λ.
ἀταιριασιά (ἡ) δημ. τὸ νὰ μὴ ταιριάζῃ τις ἤ τι, τὸ νὰ εἶναί τις ἀταίριαστος βλ.λ.
ἀταίριαστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀταίριαγα** χωρὶς ταίριασμα βλ.λ., ἀπροσαρμόστως, ἀσυμβιβάστως· 2) ἀναρμόστως, ἀπρεπῶς· πρβλ. ἀταίριαστος.
ἀταίριαστος-η-ο δημ. ἐπὶ ζώων ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ μιογεσθαι, ὁ μὴ ἐν συμβιώσει, συζεύξει συνουσιαστικῇ, ἀσύζευκτος, ποὺ εἶναι χωρὶς ταίρι : **ἀταίριαστη τρυγόνα - κανάρα - φοράδα,** Βαλαωρ. Κλέφτης 5,7 μὴ **νὰ 'μεινεν ἀταίριαστος καὶ κλαίει καὶ χτυπιέται ;** (περὶ ἀετοῦ)· 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ εὐάρμοστος πρὸς ἄλλον, κ. ἐν πληθ. οἱ μὴ πρὸς ἀλλήλαυς εὐάρμοσται, οἷον ἕνεκα ἀντιθέσεως ἢ μεγάλης διαφορᾶς εἰς τὴν ἐμφάνισιν, τὴν ἡλικίαν, τὴν κατάστασιν, τὸν χαρακτῆρα, τὴν μόρφωσιν, τὰς ἀρχάς, τὰς ἕξεις κττ. : **ἀταίριαστοι συμπέθεροι, - ἀταίριαστοι στὶς ἰδέες, - ἀταίριαστοι γιὰ σύντροφοι**· ‖ εἰδ. ἐπὶ συζύγων ἢ ἐπὶ συζεύξεως, ὁ μὴ ἁρμονικός, ὁ ἀσυμβίβαστος, οἷον ἀπὸ ἀπόψεως σωματικῆς διαπλάσεως, ἡλικίας, χαρακτῆρος, κοινωνικῆς θέσεως κττ. : **ἀταίριαστο ἀντρόγυνο, - ἀταίριαστος γάμος**· 3) ἐπὶ ἐνεργειῶν ἢ καταστάσεων ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πρόσ., ὁ ἀνάρμοστος, ὁ ἀπᾴδων, ὁ ἀνοίκειος : **ἀταίριαστος ὁ ἔρωτας στοὺς γέρους, - ἀταίριαστος ὁ χορὸς στοὺς ρασοφόρους, - ἀταίριαστα στὶς γριὲς τὰ νάζια, - ἀταίριαστο στὴ θέση του νὰ ξενυχτάῃ στὶς ταβέρνες,** παροιμ. **ἀταίριαστο τὸ μπεηλίκι στὸν κατσίβελο** (δὲν ἁρμόζουσιν εἰς τοὺς οὐτιδανοὺς τὰ ἀξιώματα)· ‖ κ. ἀπολ. ἤτοι ἄνευ ἀναφορᾶς πρὸς πρόσ., ἀπρεπής, ἄκοσμος, ἄσχημος : **ἀταίριαστα φερσίματα - λόγια, - ἀταίριαστες κουβέντες - βρισιές**· 4) κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πρόσ., ὁ μὴ αἰσθητικῶς προσφυής, ὁ μὴ καλῶς, εὐαρέστως ἁρμοζόμενος, ποὺ δὲν ταιριάζει, δὲν εἶναι ὁ πρεπούμενος : **ἀταίριαστο τὸ καπέλο στὸ πρόσωπό της, - τὰ πλατιὰ ροῦχα στὸ μπόϊ σου, - οἱ ντaντέλες στὶς γριές**· ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμ. πρὸς ἄλληλα : ἀταίριαστος **ὁ λαιμοδέτης μὲ τὰ ροῦχα σου**· 5) ἐπὶ δύο ὁμοειδῶν πραγμ. τὰ μὴ ἀποτελοῦντα ζεῦγος, ποὺ τὸ ἕνα δὲν εἶναι ταίρι τοῦ ἄλλου, τὰ παράταιρα : **ἀταίριαστα γάντια - παπούτσια**· ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμ. ἀποτελούντων συγκρότημα, μηχανισμόν, συσκευήν, ὁ μὴ ἐφαρμόζων ἐπὶ τοῦ εἰς ὃν ἔδει νὰ ἀντιστοιχῇ, νὰ συνδυασθῇ, νὰ ταιριάζῃ πρὸς ἀποτέλεσιν τοῦ ὅλου : **τὸ καπάκι εἶναι ἀταίριαστο στὴν κατσαρόλα, - ὅλα τὰ κλειδιὰ ποὺ δοκίμασα ἦταν ἀταίριαστα στὴν κλειδαριά, - τὸ** λάστιχο εἶναι **ἀταίριαστο στὴ ρόδα**· 6) μτφ. ὁ μὴ δεκτικὸς συγκρίσεως, παραβολῆς πρὸς ἄλλους, ποὺ δὲν ἔχει τὸν ὅμοιο του, τὸ ταίρι του, εὔχρ. ἐν ἐπαινετικῇ σημ. ὁ ἀπαράμιλλος, ὁ ἄφθαστος : Παλαμ. Τρισεύγενη ἡ **νεράϊδα εἶσαι στὸ κορμὶ κι ἀταίριαστη στὰ κάλλη**· 7) ἀντὶ ἀταίριαχτος βλ.λ.
ἀταίριαχτα ἐπίρρ. δημ. ἀπροσαρμόστως, ἀσυνδυάστως· 2) ἀπρεπῶς, ἀναιδείως, ἀναρμόστως : **ἀταίριαχτα φέρνεσαι, - ζῇς**· πρβλ. ἀταίριαχτος.
ἀταίριαχτος-η-ο δημ. κ. **ἀταίριαγος** ἐπὶ προσ., ὁ φύσει ἢ ἕξει πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπροσάρμοστος, ἀσύμφωνος, ἀσυμβίβαστος, ὅθ. δύστροπος, ἀκοινώνητος : **ἀταίριαχτος μ' ὅλο τὸν κόσμο**· ‖ κ. γεν. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἰδέας ἢ κοινωνικὰς καταστάσεις, ὁ φύσει ἀπροσοικείωτος : **ἀταίριαχτος μὲ τὶς τωρινὲς συνήθειες**· 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ δεκτικὸς προσαρμογῆς πρὸς ἕτερον, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ταιριάζῃ : **ὅσο καὶ νὰ λιμάρῃς τὸ κλειδὶ εἶναι ἀταίριαγο**· 3) ἀντὶ ἀταίριαστος βλ.λ.
ἄταιρας-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμάτων ἀποτελούντων ζεῦγος, ὁ ἄνευ τοῦ ἀντιστοίχου πρὸς αὐτόν, ὁ χωρὶς τσίρι βλ.λ., ὁ μονός· 2) ἐπὶ ἐμψύχων, ὁ ἄνευ συντρόφου ἐν τῷ βίῳ, ποὺ δὲν ἔχει ταίρι.
ἀταισόν Ἡσ. « ἀναδενδράς· Τυρρηνοί ».
ἀτάϊστος-η-ο δημ. ὁ ἀτάγιστος βλ.λ.
ἀταίω ΕΜ « θαυμάζω καὶ ἐκπλήττομαι ».
ἀτακαμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπάνιον ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐκ μείγματος χλωριούχου χαλκοῦ μεθ' ὑποξιδίου τοῦ χαλκοῦ.
ἀτάκκα νεώτ. μουσ. κ. **ἀττάκκα** βλ.λ.
ἀτακκία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀτακκιδῶν.**
ἄτακτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἄταχτα** χωρὶς τάξιν, ἐν ἀταξίᾳ, ἀκαταστασίᾳ· ‖ οὐχὶ εὐπρεπῶς, ἀκόσμως, ἀτάκτως βλ.λ.
ἀτάκτημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ παρὰ τὴν τάξιν γιγνόμενον, ἡ ἀταξία, ἡ παρεκτροπή : Βέττ. Βάλ.116,13, **- τὰ ἀτακτήματα τῶν μαθητῶν.**
ἀτακτί ΑΒ ἀτάκτως : ΑΒ 1345 Α.
ἀτακτίζω νεώτ. σπάν. ποιῶ τινα ἄτακτον.
ἀτακτικός-ή-όν νεώτ. ὁ οὐχὶ τακτικός, ὁ ἀνώμαλος : **ἀτακτικὸς τυφοειδὴς πυρετός.**
ἀτακτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἀτάκτως, ἀνωμάλως : ἀτακτικῶς **καὶ σπασμωδικῶς.**
ἀτακτομόρφωσις-εως (ἡ) νεώτ. ζωολ. τρόπος ἀναπτύξεως τῶν νυμφῶν ὡρισμένων ἐντόμων.
ἀτακτοποίητα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀταχτοποίητα** ἄνευ τακτοποιήσεως, πρβλ. ἀτακτοποίητος.
ἀτακτοποίητος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **ἀταχτοποίητος,** ὁ μὴ τακτοποιηθείς, ὁ μὴ τεθεὶς εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν, ὁ ἐν ἀταξίᾳ εὑρισκόμενος : ἀτακτοποίητα **βιβλία**· ‖ ὁ μὴ διευθετηθείς, μὴ εὐτρεπισθείς, ὁ ἀκατάστατος, ἀσυγύριστος : **τὸ γραφεῖο μας εἶναι ἀτακτοποίητο**· 2) μτφ. ὁ μὴ ἐν τάξει ὤν, ὁ μὴ κανονισθείς, μὴ ἐκκαθαρισθείς, ὁ ἀνεκκαθάριστος, ἐκκρεμής : **ἀτακτοποίητος διαχείρισις, - ὑποθέσεις -** λογαριασμοὶ ἀτακτοποίητοι (ἀνεξόφλητοι)· 3) ἐπὶ προσώπων, ὁ μὴ ἔχων τακτοποιήσει τὰ καθ' ἑαυτόν, ὁ μὴ ὢν ἐν τάξει : **εἶμαι ἀτακτοποίητος ἀκόμη**· 4) γεν. ἐπὶ προσ., πραγματικῶν καταστάσεων, ὁ μὴ δεκτικὸς τακτοποιήσεως.
ἀτακτοποιήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ τακτοποιήσεως, χωρὶς διευθέτησιν, πρβλ. ἀτακτοποίητος.
ἀτακτοπορέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος τρεπτοσωμάτων βρυοζῴων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.
ἄτακτος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἄταχτος** ὁ μὴ ὢν ἐν τάξει, ἰδίᾳ ἐπὶ στρατοῦ, ὁ μὴ ἱστάμενος ἐν τάξει μάχης, ὁ μὴ παρατεταγμένος· ΑΒ 216.13 « ἄτακτοι, αἱ ἐν πολέμῳ συμβολῆς ἀγομένης πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τάξιν παρὰ τῶν στρατηγῶν μὴ λαβόντες » : Ἡρ.6,93 **Αἰγινῆται δὲ ἐοῦσι ἀτάκτοισι Ἀθηναίοισι συμβαλόντες τῇσι νηυσὶ ἐνίκησαν,** Ξεν. Ἀπομν.3,1,7 **πολὺ διαφέρει στράτευμα τεταγμένον ἀτάκτου**· 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ κατατασσόμενος εἰς τὸν στρατόν, ὁ ἀποφεύγων τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν : Λυκοῦργ.39 **τίς δ' ἦν οὕτως ἢ μισόδημος τότε, ἢ μισαθήναιος, ὅστις ἂν ἄτακτον αὐτὸν ὑπέμεινεν ἰδεῖν ;**· 3) κ. νεώτ. γεν. ὁ ἄνευ τάξεως, ὁ μὴ κατὰ τὴν προσήκουσαν τάξιν διατελῶν ἢ γινόμενος, ὁ ἄνευ πειθαρχίας, ὁ ἀκατάστατος, ἄκοσμος : Θουκ.8,10 **καὶ προσβαλόντων θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς καὶ ἄτακτος,** Ἰσοκρ.4,150 **ὄχλος ἄτακτος,** Ἀριστλ.Πολιτ. 1391 b,15 **ἀτακτοτέραν ποιοῦσι τὴν πολιτείαν,** φρ. νεωτ. **- ἐτράπη εἰς ἄτακτον φυγὴν** (ἐπὶ στρατοῦ μετὰ μάχην)· κ. μτφ. εἰς δήλωσιν ἀποτόμου ἢ ἐσπευσμένης ἀποχῆς, οἷον ἀπὸ συζητήσεως, διαπραγματεύσεως, συνεννοήσεως : **ἅμα εἶδε τὴν**

προτεινομένην ὡς νύμφην ἐτράπη εἰς ἄτακτον φυγήν· 4) ὁ ἄνευ τοῦ προσήκοντος μέτρου ἢ κανόνος : Πλάτ.Νόμ.806 C **διαίταις ἀτάκτοις χρώμενον** (δ.γρ. ἀτάκτως)· ‖ εἰδ. ἐπὶ σαρκικῶν ἀπολαύσεων, ὁ ἄμετρος, ἄκρατος : Πλάτ.Νόμ.660 B **ὑπό τινων ἀτάκτων ἡδονῶν·** ‖ ἐπὶ σαρκικῆς μείξεως, ἡ μετὰ πορνευομένων γυναικῶν : αὐτ.840 E **τὴν λεγομένην ἄτακτον Ἀφροδίτην·** ‖ δθ. ὁ ἀκόλαστος : Πλούτ.Ἠθ.5 A **ἐπὶ τὰς ἀτάκτους καὶ ἀνδραποδώδεις ἡδονὰς ἑαυτοὺς κρημνίσωσι·** 5) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ τηρῶν τὴν πρέπουσαν καὶ ὠφέλιμον ἐν τῷ βίῳ τάξιν, μέτρον ἢ κανόνα : ΚΔ Θεσσ.1,5,14 **νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, - ἄτακτος εἰς τὸν τρόπον τοῦ βίου του·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ζῴων: Πλούτ.Ἠθ.420 E **τῶν ζῴων . . πολλὰ δὲ ἀκόλαστα καὶ ἄτακτα τῶν συνετῶν καὶ πανούργων χρόνους ζῇ μακροτέρους·** 6) ἀνώμαλος, ἀκανόνιστος : Ἱππ.Κωακ. 26 **ἄτακτος πυρετός,** Γαλ.8, 45 **ἄτακτος σφυγμός·** ‖ ἐν τῇ μουσ. ὁ ἄρρυθμος : Ἀριστείδ.Κ 1,13 **ἄτακτοι μελῳδίαι·** 7) ὁ μὴ τακτικός, ὁ ἔκτακτος, ὁ τυχαῖος : Ἀριστλ.ΖΙ 556 a,12 **ἄτακτος δὲ δοκεῖ εἶναι ἡ φθορὰ αὐτῶν, καὶ γίνεσθαι ὅπως ἂν τύχῃ·** ‖ νεώτ. ὁ πλήρης ἀνωμαλιῶν, ὁ ἀκατάστατος : Παπαδ.Χριστουγενν.Διηγήμ. 78 **οἱ δρομίσκοι τῆς ἐξοχῆς εἶναι σκολιοὶ καὶ ἄτακτοι·** 8) νεώτ. κ. δημ ἐπὶ προσ., ὁ μὴ συγκρατούμενος ἐντὸς τῆς τάξεως, ὁ παραβαίνων τὴν τάξιν, τὴν συνήθειαν, τὸν νόμον, ὁ διαπράττων ἀταξίας, ὁ παρεκτρεπόμενος : **ἄτακτοι μαθηταί, - ἄταχτα γειτονόπουλα·** 9) ὁμ. μτγν. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ λόγων ἢ πράξεων, ἀπρεπής, ἀνοίκειος, ἄκοσμος : Βίος Ἐπιφανίου 330 B **μάθε μὴ λαλεῖν ἀτάκτους λόγους·** 10) μτγν. κ. δημ. ὁ μὴ ὑποτακτικός, δυσπειθής, ἀνυπάκουος : Πάπ. **τὸν ἄτακτον Δισκᾶν, - εἶναι ἀπὸ φυσικοῦ τους ἄταχτα τὰ παιδιά του καὶ δὲν συμμορφώνονται·** ‖ ὁμ. κ.ἐπὶ ζῴων : Βίος Ἐπιφανίου 318 D **ὑποζύγιον ἄτακτον πρὸς ὑπηρεσίαν·** ‖ εἰδ. πάπ. ὁ μὴ εἰς τὴν ἔννομον τάξιν ὑπείκων : Πάπ. **ἡ τῶν ἀτάκτων σύνοδος·** 11) ὁ ἄνευ νόμων, ὁ ἀγροῖκος, ἀπολίτιστος: Κριτί.ἀπ.25,1 D **ἦν χρόνος ὅτ' ἦν ἄτακτος ἀνθρώπων βίος καὶ θηριώδης·** 12) μτγν. εἰδ. μαθημ. ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς ὁριστικῆς λύσεως : Πρόκλ. Εὐκλ.220 F **ἄτακτα προβλήματα·** 13) μον. κ. νεώτ. τὸ **ἄτακτον** ὡς οὐσ. ἡ ἀταξία βλ.λ. : Διγ.Ἀκρ. Ἀνδρ.4334 **εἰ γάρ ποτέ τις ἄτακτον ποιῆσαι ἠβουλήθην, | αὐτὸς οὐχ ὑπελείπετο ἐν τῇ μερίδι ζώντων·** 14) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. **ἄτακτοι** κ. **ἄτακτα σώματα,** στρατὸς ἐξ ἐθελοντῶν ὑπὸ ἰδίους ἀρχηγούς, ἄνευ τῆς ἐν τῷ στρατῷ κεκανονισμένης πειθαρχίας καὶ χωρὶς ἐφαρμογὴν τῆς στρατιωτικῆς τέχνης, πρβλ. ἀντάρται· 15) νεώτ. **Ἄτακτα** (τὰ) ὡς οὐσ. τίτλος ἔργου τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ.

ἀτακτῶ-έω κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀταχτῶ** ἰδίᾳ ἐπὶ στρατιωτῶν, ἐγκαταλείπω τὴν τάξιν καὶ τὴν σειράν μου, δθ. δὲν τηρῶ τὴν πειθαρχίαν, ἀντίθ. εὐτακτῶ: Ξεν.ΚΠ 7,2,6 **οὐ γὰρ ἂν ἀνασχοίμην πλεονεκτοῦντας ὁρῶν τοὺς ἀτακτοῦντας,** Ἐπιγρ. **τοὺς ἀτακτοῦντας τῶν τριηράρχων·** κ. παθ. : Ἰώσ.ΑΙ 17,10, 10 **πολλὰ γὰρ ἠτάκτητο αὐταῖς·** 2) δὲν πείθομαι εἰς τοὺς νόμους : Ξεν.ΚΠ 8,1,22 **ὁρᾶν τὸν ἀτακτοῦντα καὶ κολάζειν·** 3) ἐπιγρ. καταστρέφω ἢ ἀποσκοπῶ εἰς τὸ νὰ καταστρέφω τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν, δθ. διεγείρω στάσιν ἢ ἀνταρσίαν· 4) μτγν. παρὰ τὴν συνθήκην πράττω, παρασπόνδως ἐνεργῶ : Φιλόστρ.816,2 **Πέρσαι νικῶσιν Ἀρμενίους ἐν σπονδαῖς ἀτακτήσαντας·** 5) μτγν. ραθυμῶ, δὲν ἐκτελῶ τὸ καθῆκόν μου, ἀθετῶ τὰς ὑποχρεώσεις μου : Πάπ., ΚΔ Θεσσ.2,3,7, **οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν·** 6) εἶμαι ἄτακτος, διάγω βίον ἀνάγωγον, ἀκατάστατον : Ξεν.Οἰκ.7,31 **ἴσως τι καὶ ἀτακτῶν τοὺς θεοὺς οὐ λήθει·** 7) μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. παραβαίνω τὴν τάξιν, διαπράττω ἀταξίας, παρεκτρέπομαι : σχόλ. Εὐρ.Ἑκ.1054 **μεθύουσαι αἱ Βάκχαι ἠτάκτουν,** Γρηγ.Νύσσ.3,433 **τάχα πρῶτον ἀτακτοῦν ἐν τοῖς ἐγκλήμασιν εὑρήσεις τὸ σῶμα,** Δουκάγκ. **μὴ ἀτάκτει παιδίον, - ἀταχτοῦσε καὶ τὸν τιμώρησε ὁ δάσκαλος·** 8) γεν. δὲν τηρῶ ὡρισμένην τάξιν ἢ ρυθμόν, παρεκκλίνω τοῦ κανονικοῦ : Πλούτ.Ἠθ.411 B **ἀτακτεῖν ταῖς κινήσεσιν τὸν ἥλιον·** 9) μετὰ γεν. ἀφίσταμαί τινος : Πλούτ.Ἠθ.235 B **ἀτακτήσας τῆς πατρίου ἀγωγῆς.**

ἀτάκτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ τάξεως, ἐν ἀταξίᾳ, ἐπὶ στρατοῦ : Θουκ.3,108 **ἀτάκτως καὶ οὐδενὶ κόσμῳ προσπίπτοντες,** Ξεν.ΚΠ 1,4,22 **εἰς παρεσκευασμένους ἀτάκτως ἐμπεσόντες, - ὁ στρατὸς ὑπεχώρησεν ἀτάκτως·** κ. συγκρ. : Θουκ.6,97 **προσπεσόντες ἀτακτότερον·** 2) γεν. κ. νεώτ. ἄνευ ὀρθῆς διατάξεως ἢ σειρᾶς, οὐχὶ κατὰ τὴν προσήκουσαν ἢ τὴν παραδεδεγμένην τάξιν, ἐν ἀκαταστασίᾳ, ἀκανόνιστα, ἀνάκατα : Ξεν.Ἀπομν.3,1,7 **λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν, - ἀτάκτως τοποθετημένα ἔπιπλα - βιβλία, - ἀτάκτως γενόμεναι ἐγγραφαὶ κονδυλίων** (ἐν ἐμπορικοῖς καταστίχοις)· 3) ἐπὶ τῆς διατάξεως τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἄνευ εὐρύθμου τάξεως, χωρὶς ἁρμονικὴν καὶ ὀρθὴν διάταξιν : Ἐπίκ.Ἐπιστ.3,65 **τι οὐθὲν ἀτάκτως θεῷ πράττεται·** 4) κ. νεώτ. ἐπὶ πυρετοῦ, ἀρρύθμως, ἀνωμάλως : Ἱππ.Ἐπιδ.1,7 **ῥίγεα δὲ πᾶσι μὲν ἀτάκτως καὶ πεπλανημένως ἐγίνετο·** ‖ νεώτ. κ. ἐπὶ νόσων : **ἀτάκτως συμβαίνουσαι προσβολαὶ ἐπιληψίας·** 5) οὐχὶ εὐπρεπῶς, ἀκόσμως : Ἰσοκρ.2,31 **τοὺς μὲν ἄλλους κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ βασιλέας ἀτάκτως·** 6) ἄνευ μέτρου, ἀκράτως : Ἀθην.2,36 A **οἶνον.. τοῖς μὲν ὀρθῶς χρωμένοις ἀγαθὸν μέγιστον, τοῖς δ' ἀτάκτως τοὔμπαλιν·** 7) μτγν. συγκρ. **ἀτακτοτέρως** περισσότερον ἀμελῶς, χαλαρῶς : Δημήτρ.53 **χρὴ δὲ τοὺς συνδέσμους μὴ μάλα ἀνταποδίδεσθαι ἀκριβῶς, ἀλλὰ καὶ ἀτακτοτέρως πως χρῆσθαι.**

ἀταλαιπώρητα ἐπίρρ. δημ. ἀταλαιπωρήτως βλλ.

ἀταλαιπώρητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ ταλαιπωρίας, ὁ μὴ συνοδευόμενος ὑπὸ μόχθων καὶ προσπαθειῶν : Πολυβ.4,28 **πρεσβείαν οὐκ ἀταλαιπώρητον·** ‖ ῥάθυμος : Σωρ.2,11· πρβλ. ἀταλαίπωρος· 2) νεώτ. ὁ μὴ διὰ τῆς καταβολῆς τῆς προσηκούσης προσπαθείας καὶ βασάνου ἀπηκριβωμένος καὶ ἀσφαλής, ὁ ἀβασάνιστος : **ἀταλαιπώρητος γνώμη·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ δοκιμάσας στενοχωρίας, ὁ ἀστενοχώρητος : **πέρασε τὴ ζωή του ἀταλαιπώρητος·** ‖ κ. ὁ μὴ ὑποστὰς κακοπάθειαν, οἷον ὑπερβολικοὺς κόπους, στερήσεις : **στὸν πόλεμο κανένας στρατιώτης δὲν μένει ἀταλαιπώρητος.**

ἀταλαιπωρήτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ ταλαιπωριῶν, χωρὶς στενοχωρίας· Ἡσ. « ἀνοίκτως » : σχόλ.Εὐρ.Ἑκ.204 **κἀκεῖ μετὰ νεκρῶν ἀταλαιπωρήτως κατοικήσομαι·** 2) νεώτ. μτφ. μετ' ἀμελείας, χωρὶς ἀκρίβειαν, ἀβασανίστως, ὅπως ὅπως : **ἀταλαιπωρήτως ἀποφαίνεσαι·** 3) νεώτ. ἄνευ κακοπαθειῶν· πρβλ. ἀταλαιπώρητος.

ἀταλαιπωρία (ἡ) νεώτ. ἡ μὴ καταβολὴ μόχθου ἢ προσπαθείας, τὸ ἄνευ τοῦ προσήκοντος κόπου, ἢ ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς πρὸς ἐξακρίβωσιν, πράττειν ἢ λέγειν τι : Κουμαν.Νέαι Λ ἐν λ. **ἀταλαιπωρίαν καταγινώσκειν τινός.**

ἀταλαίπωρος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ταλαίπωρος, ὁ ἀποφεύγων τοὺς μόχθους, τὴν ἐργασίαν, ὀκνηρός, ἀμελής : Ἱππ.Ἀέρ.1 **πότερον φιλοπόται καὶ ἀρισταὶ καὶ ἀταλαίπωροι ἢ φιλογυμνασταί τε καὶ φιλόπονοι,** Ἀρρ. Ἐπικτ.2,16,18 **οὐδενὸς ἄξιοι, δειλοὶ ἀταλαίπωροι·** 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ ταλαιπωρίας, ὁ

μὴ καρτερικός, μὴ ἀνθεκτικός: Ἱππ.Ἀέρ.21 **αὗταί τε** (αἱ γυναῖκες) **ἀταλαίπωροι καὶ πίεραι καὶ αἱ κοιλίαι ψυχραὶ καὶ μαλθακαί·** 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀπηλλαγμένος ταλαιπωριῶν, ὁ εὔκολος, ἄνετος: **ἀταλαίπωρος βίος, - ἀταλαίπωρος ἄνθρωπος, - ἀταλαίπωρη δουλιά·** πρβλ. ἀταλαιπώρητος 3)· 4) μτφ. ἐπὶ διανοημάτων κττ., ὁ γινόμενος ἄνευ κόπου καὶ ἐπιμελείας, ὁ μὴ μετὰ τῆς προσηκούσης ἀκριβείας καὶ βασάνου ἐξακριβούμενος, ἀνεξέλεγκτος, ἀβασάνιστος: Θουκ.1,20 **οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας καὶ ἐπὶ τὰ ἑτοῖμα μᾶλλον τρέπονται·** || δθ. νεώτ. κ. ἐπὶ προσώπων, ὁ προχείρως καὶ ἀβασανίστως ἀποφαινόμενος: **ἀταλαίπωρος κριτικός·** 5) μτφ. ἐπὶ στασίμων ὑδάτων, ὁ ἤρεμος, ἀτάραχος: Ροῦφ.π.Ὀρειβ.5,3,1.

ἀταλαιπώρως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ κόπου, χωρὶς ὑποβολὴν εἰς ταλαιπωρίας: Ἱππ.Διαίτ.33 **συμφέρει ταύτην τὴν ἡμέραν ἀντισηκῶσαι ὧδε· ἀρριγέως καὶ ἀθαλπέως καὶ ἀταλαιπώρως·** 2) ἀμελῶς· Ἡσ. « ῥᾳθύμως, ὀλιγώρως· ἄνευ κόπου, ἀκοπιάστως »: Ἀριστφ.ἀπ.254 **οὕτως αὐτοῖς ἀταλαιπώρως ἡ ποίησις διέκειτο,** Φίλ.1,18 **ἀταλαιπώρως διάγειν·** || μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως, προχείρως, ἀβασανίστως: Γαλ.2, 296 **οὕτως ἀταλαιπώρως ἔχουσιν πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ζήτησιν, - κατέκριναν τὸ ἔργον ἀταλαιπώρως·** πρβλ. ἀταλαίπωρος.

ἄταλα μπάταλα ἐπιρρ. φρ. (ἀραβ.) κ. **σάταλα μπάταλα** μσν. κ. δημ. ἐπὶ λόγου, κοῦφος, ἀσυνάρτητος μωρολογία: Πωρικολόγου Διήγησις (12 αἰ.) **νὰ πιοῦν οἱ ἄντρες νὰ μεθοῦν καὶ νὰ λέγουν λόγια κλωθαγύριστα, σάταλα μπάταλα, - ἔβγαλε λόγο καὶ μᾶς τά 'πε ἄταλα μπάταλα.**

ἀταλάντευτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀταλάντευτον βλ.λ. 2) κ. 3).

ἀταλάντευτος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀταλάντωτος** ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος ζύγισιν, δθ. ὁ ὑπερβολικός: Ἐφρ.Σύρ.3,405 F **τὸ τῆς γλώσσης ἀταλάντευτον·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ταλαντευόμενος, ὁ μὴ κλονούμενος πρὸς τὰ ἐδῶ καὶ πρὸς τὰ ἐκεῖ· 3) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ μὴ ταλαντευόμενος εἰς τὰς ἀρχάς του ἢ εἰς τὰς ἀποφάσεις του, ὁ ἀδιάσειστος, σταθερός, ὁ εὐθέως χωρῶν εἰς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ.

ἀταλαντεύτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ ταλαντεύσεως βλ.λ.· πρβλ. ἀταλάντευτος 2) κ. 3).

ἀταλάντη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων· 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ῥυτωδῶν.**

ἀτάλαντος-ον ποι. (ἀ- ἀθροιστ.) κυρίως ἴσος κατὰ τὸ βάρος, δθ. ἰσοδύναμος, ἴσος, ὅμοιος· Ἰλ.8 169 **Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,** Ὀδ.Γ 110 **θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·** || γεν. ὅμοιος: Ἀπολλ. Ρ 2,40 **οὐρανίῳ ἀτάλαντος ἀστέρι·** 2) ἐν ἰσορροπίᾳ αἰωρούμενος, ἰσόρροπος: Ἀρατ.22 **ἔχει δὲ ἀτάλαντον ἁπάντη μεσσηγὺς γαῖαν.**

ἀτάλαφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **νυκτεριδιδῶν.**

ἀταλάφρων-ονος-ον ποι. (ἐκ τῆς ἐκφορᾶς « ἀταλὰ φρονέων ») ὁ ἀπαλόφρων, ἀθῷος, ἄκακος: Ὁμ.Ἰλ.Ζ 400 **παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσ' ἀταλάφρονα** (δ.γρ. ἀταλόφρονα)· πρβλ. ἀταλός, ἀταλόφρων.

ἀτάλικος-η-ο δημ. ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, ἀδύνατος· πρβλ. ἄταλος.

ἀτάλλω ποι. μ. κατ' ἐνεστ. κ. παρατ. τρέφω, ἀνατρέφω, ἐκτρέφω, περιποιοῦμαι, μεγαλώνω· Ἡσ. « ἀτάλλει· τρέφει, τιθηνεῖ, σκιρτᾷ· χαίρει, φιλεῖ, ἀγαπᾷ »: Ὁμ.Ἐπιγράμμ.4,2 **νήπιαν αἰδοίης ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀτάλλων·** || κ. μτφ.: Σοφ.Αἴ.559 **κούφοις πνεύμασιν βόσκου, νέαν ψυχὴν ἀτάλλων·** || μτφ. ἀναπαύω: Πίνδ.ἀπ.214 **γλυκεῖά οἱ καρδίαν ἀτάλλοισα γηροτρόφος συναορεῖ ἐλπίς·** 2) παθ. αὐξάνομαι, μεγαλώνω: Ὑμν.Ὁμ.Ἑρμ.400 **τὰ χρήματ' ἀτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ·** || κ. ἐνεργ. ἀμτβ. ἐν τῇ αὐτ. σημ.: Ἡσίοδ.Ἔργ.131 **ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ ἐτρέφετ' ἀτάλλων·** 3) πηδῶ ζωηρῶς, χοροπηδῶ, σκιρτῶ: Ἰλ.Ν 27 **ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ,** Φιλόστρ.Νεώτ.Εἰκ.2,3 **ἀτάλλει ὑπὸ ταῖς μητράσι.**

ἀτάλματα (τὰ) Ἡσ. « ἀντὶ τοῦ ἅλματα, παίγνια ».

ἄταλος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἢ μήπω τὴν συνήθη ἢ τὴν προσήκουσαν σωματικὴν ἀνάπτυξιν ἔχων, δθ. ἀδύνατος ἐπὶ προσ.: **ἄταλο ἀκόμα τὸ μωρό μας·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ζῴων: **τ' ἄταλα τοῦ κοπαδιοῦ τ' ἀφήκανε στὴ στάνη μὲ τὶς μανάδες τους, - εἶναι ἄταλο τὸ πουλάρι καὶ μὴν τὸ φορτώνῃς·** || κ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ μήπω ἀναπτυχθείς, δθ. ὁ τρυφερὸς κ. ὁ ἄμεστος: **ἄταλ' ἀκόμα τὰ σπαρτά·** πρβλ. ἀταλός.

ἀταλός-ή-όν ποι. ὁ διὰ τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας ἁπαλός: Ἰλ.Υ 222 **ἵπποι.. θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσιν,** Μόσχ. 2,78 **ἀταλὸν νόον ἐξαπατῆσαι,** Εὐστ.Ἰλ.672,47 **ἀταλῇ ἡλικίᾳ·** || τὸ οὐδ. πληθ. ἐν φρ. **ἀταλὰ φρονέων** ὁ παιδικόν, νεανικὸν φρόνημα ἔχων, ὁ φαιδρός, εὔθυμος: Ἰλ.Σ 569 **ἠΐθεοι ἀταλὰ φρονέοντες,** Ἡσίοδ.Θ 989 **παῖδ' ἀταλὰ φρονέοντα·** 2) μτφ. τρυφερός, στοργικός: Εὐρ.Ἠλ.699 **ἀταλᾶς ὑπὸ ματρὸς** (δ. ἑρμ. θηλαζούσης τὸν αὐτῆς ἀμνόν)· 3) ἐπὶ γερόντων, τρομώδης, ὑποτρέμων, ἀδύνατος: Αἰσχ. Πέρσ.537 **πολλαὶ δ' ἀταλαῖς** (δ. γρ. ἁμαλαῖς) **χερσὶ καλύπτρας κατερεικόμεναι·** || μετὰ δοτ. εὐπειθής, ὑπείκων: Πινδ.Ν 7,91 **πατρί.. ἀταλὸν ἀμφέπων θυμόν·** πρβλ. δημ. ἄταλος.

ἀταλόφρων-ονος-ον ἐπ. κ. ἐπιγρ. ἀταλάφρων βλ.λ.

ἀταλόψυχος-ον μτγν. ποι. ὁ τρυφεράν, μαλακὴν ψυχὴν ἔχων, ὁ ἁπαλόψυχος: Ἀγαθ.ἐν ΑΠ 5,296 ἠιθέοις **οὐκ ἔστι τόσος πόνος, ὁππόσος ἡμῖν ταῖς** ἀταλοψύχοις **ἔχραε θηλυτέραις.**

ἀτάλυμνος (ὁ) μτγν. τὸ δένδρον κοκκυμηλέα: Νίκ.Ἀλεξ.108 **καρύης.. ἢ ἀταλύμνου ἢ πτελέης.**

ἀταλῶς ἐπίρρ. ἐπιγρ. κ. σχόλ. τρυφερῶς, δθ. παιδικῶς: Σχόλ.Ἰλ.Ε 271· ὑπερθ. **ἀταλώτατα**: Ἐπιγρ. **ὃς νῦν ὀρχεστῶν ἀταλώτατα παίζει.**

ἀταμάν (ὁ) νεώτ. κ. **ἀταμάνος** τίτλος ἀρχηγοῦ παρὰ τοῖς Κοζάκοις.

ἀταμίευτος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ταμιευθεὶς ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς ταμιεύσεως: Φίλ.2,113 **ἦν δ' ἄρα ἀταμίευτα καὶ ἀθησαύριστα·** || ἐπὶ τῆς φωνῆς, ὁ μὴ ρυθμιστός, μὴ δεκτικὸς διευθετήσεως, ἀδιοίκητος, δθ. ὁ δύσκαμπτος: Ἀριστλ.ΖΓ 788 a, 34 **ἡ δὲ σκληρότης ἀταμίευτον·** 2) μτφ. ὁ μὴ περιοριζόμενος, ὁ ἀκατάσχετος, ἀχαλίνωτος: Ἰώσ. ΠΙ 4,1,6 **τῆς ὁρμῆς τὸ ἀταμίευτον,** Λουκ.Ἐρωτ.54 **ἀταμιεύτῳ πάθει,** Νικηφ.Γρηγ.1,5 **ἀταμίευτος γλῶσσα·** || κ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀσυγκράτητος: Γρηγ.Νύσσ. 2,564 **ὁ θυμώδης τε καὶ τὴν ὀργὴν ἀταμίευτος·** 3) ἐνεργ. ὁ μὴ ταμιεύων, μὴ φειδόμενος, μὴ οἰκονομῶν, ἀφειδής, σπάταλος, μετὰ γεν.: Πλούτ. Ἠθ.12 C **ἀταμίευτον γὰρ τῶν ἡδονῶν ἡ ἀκμή·** 4) γεν. ὁ ἀφειδής, δαψιλής, ἄφθονος: Φίλ.1,5 **ἀταμιεύτοις καὶ πλουσίαις χάρισι.**

ἀταμιεύτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἀσυγκρατήτως, ἀκατασχέτως: Πλάτ.Νόμ.867 A **ὁ δὲ ἀταμιεύτως ταῖς ὀργαῖς καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα εὐθὺς χρώμενος,** Πλούτ.Ἄρατ.37 **ἀταμιεύτως ὑπὸ θυμοῦ ἐπισπασθείς·** 2) ἀφειδῶς, δαψιλῶς, ἀφθόνως: Φίλ.2 274 **ἀταμιεύτως πάντα χαρίζεσθαι·** πρβλ. ἀταμίευτος· 3) νεώτ. ἄνευ ταμιεύσεως.

ἀτάνυγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τανυσθῇ, νὰ τεντωθῇ: **ἀτάνυγες ὅπως ἦταν ἀκόμα οἱ φτεροῦγες τους, δὲν μπόρεσαν νὰ γλυτώσουν τὰ πουλάκια·** 3) ὁ ἀτάνυστος βλ.λ.

ἀτάνυστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀτάνυγος**

ὁ μὴ τανύσας τὸ σῶμά του, ἢ μέλος τι τοῦ σώματος, ὁ μὴ τανυσθεὶς ἀφ' ἑαυτοῦ, ποὺ δὲν ξεντολο(γ)ήθηκε : **ἔτρεχε τὸ πουλάκι μ' ἀτάνυστες τὶς φτεροῦγες του**· 2) κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ τανυσθείς, μὴ ἐνταθεὶς ὑπὸ ἄλλου, ὁ χαλαρός : **ἀτάνυστοι χορδαί**· 3) ὁ ἀτάνυγος βλ.λ.

ἄταξ-ακος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ζῴων ἀραχνοειδῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀκάρεων**.

ἀταξία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις τάξεως, εὐταξίας, πειθαρχίας, ἰδίᾳ ἐπὶ στρατοῦ : Ἡρ.6,11 **εἰ δὲ μαλακίῃ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσεσθε**, Θουκ. 7,43 **προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον**· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. γεν. ἀκαταστασία, ἀνωμαλία, σύγχυσις : Πλάτ.Κρίτ.53 D **πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία**, Αἰσχίν.3,38 **εἰς τοιαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων**, Ἀριστλ.Πολιτ.1302 b, 28 **καταφρονήσαντες τῆς ἀταξίας καὶ ἀναρχίας**, **- ἡ ἐπικρατοῦσα κοινωνικὴ ἀταξία**, **- εἶναι παροιμιώδης ἡ ἀταξία του**, **- τὸ γραφεῖο του εἶναι πάντα σὲ ἀταξία**· 3) εἰδ. ἐπὶ τῆς διατάξεως τῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἔλλειψις ὀρθῆς καὶ ἁρμονικῆς διατάξεως : Πλάτ.Τίμ.30 A **ὁ θεὸς .. κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἤγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας**· 4) ἐπὶ τοῦ λόγου, ἡ ἔλλειψις εὐρυθμίας, ἡ περὶ τὰς ἐννοίας ἢ τὴν φράσιν ἀκαταστασία, ἀνωμαλία : Πλούτ.Ἠθ.45 A **Πλάτων τὸν Λυσίου λόγον τῆς ἀταξίας αἰτιώμενος**, Λογγῖν.Ὕψ.20,2 **ἐν τάξει γὰρ τὸ ἠρεμοῦν, ἐν ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος**· 5) νεώτ. κ. δημ. ἄτακτος πρᾶξις ἢ κατάστασις, ἀπρέπεια, ἀκοσμία, παρεκτροπή· συνηθέστ. εἰς πληθ.: **κάθε ἀταξία μαθητοῦ τιμωρεῖται**, **- μὴν κάνετε ἀταξίες**· 6) κ. νεώτ. ἀπόκλισις ἀπὸ τοῦ κανονικοῦ, ἀνωμαλία, διατάραξις, ἀρρυθμία : Ἱππ. Κῳακ.211 **ἀταξία διαίτης**, Πλάτ.Νόμ.653 E **οὐκ ἔχειν αἴσθησιν τῶν ἐν ταῖς κινήσεσι τάξεων οὐδὲ ἀταξιῶν**, Ἀρετ.23,39 **σφυγμοὶ ἀταξίῃ πυκνοί**· || ἡ μὴ τήρησις τάξεως, μέτρου ἢ κανόνος ἐν τῷ τρόπῳ τοῦ ζῆν : Ὠριγ.1,111 C **πολλάκις ἀρχομένης τῆς ἀκολασίας μεσαούσης τῆς ἡλικίας καὶ ἐμπίπτοντας εἰς ἀταξίαν**· || νεώτ. ἡ μὴ τήρησις τῶν ὑποχρεώσεων, ἡ περὶ τὰς κοινωνικάς, ἐμπορικὰς ἢ ὑπηρεσιακὰς σχέσεις καὶ ὑποχρεώσεις ἀνωμαλία : **εὑρίσκεται ἐν ἀταξίᾳ εἰς τὰς πληρωμάς του - ἀπέναντι τῶν προϊσταμένων του - ἀπέναντι τῶν φίλων του**· 7) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἕνεκα κακῆς συνεργίας τῶν διαφόρων μυῶν πλημμελὴς προσαρμογὴ τῶν ἐθελουσίων κινήσεων πρὸς τὸν δι' αὐτῶν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν : **κινητικὴ ἀταξία** | **ataxie locomatrice** |.

ἀταξιγαλακτία (ἡ) νεώτ. κτηνιατρ. κατάστασις ἐμφανιζομένη εἰς τὰς μὴ συνουσιασθείσας ἢ μὴ συλλαβούσας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐρώτων των κύνας, καθ' ἣν οἱ μαστοὶ αὐτῶν ἐξογκούμενοι ἀποδίδουσι γάλα μὲ ὅλας τὰς φυσικὰς ἰδιότητας.

ἀταξίδευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ταξιδίου, χωρὶς ταξίδεμα ἢ ταξιδεμό· πρβλ. ἀταξίδευτος.

ἀταξίδευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. παλαιοτ. γρ. κ. ἀταξείδ- ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων ἀποδημήσει, ποὺ δὲν ἐταξίδευσε : **ἀταξίδευτοι ἀπομείναμε τοῦτο τὸ καλοκαίρι**· ἰδίως ὁ μὴ διὰ πλοίου ταξιδεύσας : Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 88 **στὴν Αὐλίδα στέκουμε ἀταξίδευτοι**· || ὁ οὐδέποτε ταξιδεύσας : παροιμ. **ἀταξίδευτος μισόστραβος κι ἀγράμματος ὁλόστραβος**, **- ἀταξίδευτος ὡς τότε, φοβόταν νὰ μπῇ στὸ βαπόρι**· 2) ἐπὶ πλοίου, τὸ μήπω εἰς πλόας ἀναχθέν, τὸ νεότευκτον, πρβλ. πρωτοτάξιδο : **ἀταξίδευτη σκούνα**· || ὁ μὴ κατὰ χρονικήν τινα περίοδον ἐκπλεύσας, ὁ ἐπί τινα χρόνον ἐλλιμενισμένος, πρβλ. δεμένος, ἐπὶ πλοίων : **τὰ μισὰ καράβια τοῦ νησιοῦ ἀπομείνανε φέτος ἀταξίδευτα**· 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πλοίων, ὁ μὴ πρὸς πλοῦν ἱκανός : **σαπιοκάραβο ἀταξίδευτο**.

ἀταξικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἐνέχων ἀταξίαν βλ.λ.7) ἢ ὁ εἰς ταύτην ὀφειλόμενος : **ἀταξικὰ φαινόμενα**, **- ἀταξικαὶ κινήσεις**· 2) εἰδ. ἐν τῇ κοινωνιολ. ὁ στερούμενος κοινωνικῶν τάξεων· πρβλ. ταξικός : **ἀταξικὴ κοινωνία**.

ἀταξινόμητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ ταξινομηθείς, μὴ κατασταχθεὶς καθ' ὡρισμένην τινὰ καὶ προδιαγεγραμμένην τάξιν ἢ σύστημα : ἀταξινόμηται **ἐπιστολαὶ - βιβλία**, **- ἀταξινόμητον ἀρχεῖον**· || εἰδ. κ. ὁ μὴ ὑπαχθεὶς εἴς τινα καθωρισμένην τάξιν, οἷον τῆς ζῳολογίας, φυτολογίας κττ.

ἀταξῖται (οἱ) νεώτ. μεταλλουργ. ὁμὰς μετεωρικῶν σιδήρων στιφρᾶς συστάσεως.

ἀταξοαδυναμικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ παρουσιάζων συνδυασμὸν ἀδυναμίας καὶ ἀταξίας βλ.λ.7) : ἀταξοαδυναμικὴ **μορφὴ νόσου**.

ἀταξόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ἀνωμαλόκρινος βλ.λ.

ἀταπείνωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ταπεινώσεως, χωρὶς ταπείνωση ἢ ταπεινωμὸ ἢ ταπείνωμα· πρβλ. ἀταπείνωτος κ. ἀταπεινώτως.

ἀταπείνωτος (-η)-ο(ν) μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τεταπεινωμένος, μὴ καταβεβλημένος κατὰ τὸ φρόνημα : Πλαύτ.Κοριολ.21 **ἀνέκπληκτος καὶ ἀταπείνωτος**· || μον. κ. νεώτ. ἐπὶ προσ. κ. καταστάσεων, ὁ μὴ ἔχων ὑποστῆ ἠθικὴν μείωσιν ἢ ταπείνωσιν, ὁ μὴ ἐξευτελισθείς : Εὐσ.Πονημ.357,50 **ἀταπείνωτον τετηρηκὼς τὸ ἀξίωμα**· || μον. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ὁ μὴ δεκτικὸς ταπεινώσεως ἠθικῆς, ἐξευτελισμοῦ, προσβολῆς : Νικήτ.Χων.Χρον.26 B **τὸ τοῦ φρονήματος ἀταπείνωτον**, **- ἀταπείνωτος ὑπερηφάνεια - ἀξιοπρέπεια**, **- ἀταπείνωτον ἔθνος**· 2) μον. ὁ ἀκατάβλητος, ἀκαταπόνητος : Κ Μανασσ. Χρον.5745 **καμάτοις ἀταπείνωτος**· 3) δημ. ὁ μὴ ἐλαττωθείς, ὁ ἀμείωτος κατὰ τὸ μέγεθος, ὁ ἀχαμήλωτος· πρβλ. ταπεινώνω : **ἀταπείνωτη φωτιά**· || κ. ὁ μὴ δεκτικὸς ἐλαττώσεως.

ἀταπεινώτως ἐπίρρ. μτγν., μον. κ. νεώτ. ἄνευ ταπεινώσεως, χωρὶς μείωσιν τοῦ φρονήματος, ὑπερηφάνως : Βασ.1,575 C **φέρειν πενίαν εὐγενῶς καὶ ἀταπεινώτως**· 2) ἄνευ ἠθικῆς μειώσεως, χωρὶς κατάπτωσιν ἠθικήν, χωρὶς ἐξευτελισμούς.

ἀταποῦ Ἡσ. « χαλεπῆς ».

ἀτάρ σύνδεσμος ποι., ἔν τισι χρ. κ. **αὐτάρ** βλ.λ., ἐναντιωματικῶς ἐκφερόμενος πρὸς ἔντονον δήλωσιν ἀντιθέσεως, ἐνστάσεως ἢ ἐπανορθώσεως = ἀλλά, ὅμως, ἀλλ' ὅμως, ἐν τούτοις, καὶ ὅμως : Ἰλ.Α 506 **τίμησόν μοι υἱόν .. ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων ἠτίμησεν**, Ὀδ.Δ 32 **οὐ μὲν νήπιος ἦσθα .. τὸ πρίν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε παῖς ὣς νήπια βάζεις**· 2) ἐν ἀρχῇ λόγου, διηγηματικῶς = λοιπόν, ὅμως : Ἰλ.Ζ 429 **Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ**· || ὁμ. ἐν ἐρωτήσει : Εὐρ.Ἑκ.258 **ἀτὰρ τί δὴ σόφισμα τοῦθ' ἡγούμενοι εἰς τήνδε παῖδα ψῆφον ὥρισαν φόνον;**· 3) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ μὲν = ὅμως, δέ, ἀλλά : Ἰλ.Φ 41 **καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐυκτιμένην ἐπέρασσεν νηυσὶν ἄγων, ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκεν**, Σοφ.Τρ.54 **πῶς παισὶ μὲν πληθύεις, ἀτὰρ .. οὐν καὶ τότε**· 4) κ. μετὰ τοῦ γε = ὅμως, ἐν τούτοις, οὐχ ἧττον : Ἰλ.Π 573 **ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίξας**, Εὐρ. Μήδ.84 **ἀτὰρ κακός γ' ὢν εἰς φίλους ἁλίσκεται**· 5) ἐν ἁπλῇ συνδέσει πρὸς ἔξαρσιν τοῦ ἑπομένου ὡς σπουδαιοτέρου : Πλάτ.Φαίδ.60 D **καὶ ἄλλοι τινές με ἤδη ἤροντο, ἀτὰρ καὶ Εὔηνος πρώην**· 6) πρὸς δήλωσιν ταχείας μεταβάσεως ἀπὸ ἐννοίας εἰς ἄλλην ἢ πρὸς διακοπὴν τοῦ λόγου : Αἰσχ.Πρ.341 **προθυμίας γὰρ οὐδὲν ἐλλείπεις, ἀτὰρ μηδὲν πόνει**· || ὁμ. πρὸς δήλωσιν ταχείας διαδοχῆς λεπτομερειῶν διηγηματικῶς ἤτοι ἄνευ πραγματικῆς ἀντιθέσεως : Ἰλ.Γ 268 **ἀτὰρ κή-**

ρυκες ἀγαυοὶ ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, **κρητῆρι δὲ οἶνον μίσγον, ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν·** 7) μετὰ τὸ ἐπειδή, εἰς ἔκφρ. ἀποδόσεως ἐν τῷ λόγῳ, ἰδίως ἐν διηγήσει χρονικῆς διαδοχῆς = τότε : Ἰλ.Μ 144 **αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε.**

ἀτάραγα ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ ὑγρῶν χωρὶς ἀναταραγμόν, χωρὶς **χτύπημα**, δάρσιμα· πρβλ. ἀτάραγος· 2) ἀντὶ ἀτάραχα, ἀταράχως βλ.λ.2).

ἀτάραγος-η-ο δημ. ἐπὶ ὑγρῶν ὑποκειμένων εἰς θόλωσιν, σύμπηξιν, ἀνάμειξιν ἢ εἰς διαχωρισμὸν τῶν συστατικῶν αὐτῶν δι' ἀναταράξεως, μὲ δάρσιμο, μὲ χτύπημα, ὁ μὴ ἀναταραχθείς, συνών. ἄδαρτος : ἀτάραγο γάλα, **- τρεῖς μέρες ἂν μείνῃ ἀτάραγο τὸ κρασὶ καθαρίζει, - ἀτάραγο τὸ λαδολέμονο δὲν πάει στὸν ἀστακό·** πρβλ. ἀτάρακτος· 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ταρασσόμενος, μὴ ὑπὸ ταραχῆς ψυχικῆς κυριευόμενος, παρασυρόμενος, ὁ ἀπαθής· πρβλ. ἀτάραχος.

ἀταρακτοποιησία (ἡ) ἰων. -ίη τὸ ἀταράχως, ἄνευ πάθους πράττειν : Ἱππ.Εὐσχ.12 **τῆς ἀταρακτοποιησίης μεμνῆσθαι** (διορθ. ἀταρακτοποιίης).

ἀταρακτοποιία (ἡ) ἰων. -ίη· βλ. ἀταρακτοποιησία

ἀτάρακτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. ἔν τισι χρ. κ. ἀτάραχος βλ.λ., δημ. κ. **ἀτάραχτος -γος** ὁ μὴ τεταραγμένος, ἀκλόνητος, ὁ μὴ ἀποκλίνων ἀπὸ τὴν φυσικὴν διάταξιν, ἀμετάβλητος, ἀμετασάλευτος : Πλάτ.Τίμ.47 C **ἐπὶ τὰς περιφορὰς τὰς τῆς παρ' ἡμῖν διανοήσεως, ξυγγενεῖς ἐκείναις οὔσας, ἀταράκτοις τεταραγμένας·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ὑδάτων, ὁ ἀκινητῶν, ὁ ἐν γαλήνῃ, ὁ ἠρεμῶν : Ἀριστλ.Πρ.944 b, 23 (περὶ θαλάσσης), **- ἀτάρακτα ὕδατα τῆς λίμνης, - ἀτάραχτα . . τὰ μελαφὰ νερὰ μοιάζανε γυαλισμένο ἀτσάλι·** 3) νεώτ. ὁ μὴ ἀναταραχθείς, μὴ ἀναμιγείς, μὴ θολωθείς, ὁ ἀτάραγος βλ. λ. : **ἀτάρακτος οἶνος·** || εἰδ. κ. δημ. ἐπὶ γάλακτος, τὸ μὴ δι' ἀναταράξεως ἀποβουτυρωθέν, τὸ ἄδαρτο : **ἀτάρακτο(ν) γάλα**, ἀ. δημ. **ἀτάραγο·** 4) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ πάσχων σύγχυσιν, μὴ ὑπὸ ταραχῆς κυριευόμενος, μὴ θορυβούμενος, ἀτάραχος, δθ. ὁ ψύχραιμος, ὁ ἀπαθής : Ξεν.ΚΠ 2,1,31 **ἡγεῖτο δεῖν εἶναι τούτους** (τοὺς ἀμφὶ τὰ στρατιωτικὰ ὑπηρέτας) . . **σφοδροὺς καὶ ταχεῖς καὶ ἀόκνους καὶ ἀταράκτους·** || ὁ μὴ ὑπὸ ψυχικῶν παθῶν ταρασσόμενος, μὴ εἰς παθῶν τάραχον ὑποκείμενος· 5) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὑποστὰς ψυχικὴν σύγχυσιν ἢ ἐνόχλησιν, ὁ μὴ στενοχωρηθείς, μὴ ἀγανακτήσας, ὁ ἀσύγχυστος : **ἤκουε τὰς ὕβρεις ἀτάρακτος, - οὔτε μιὰ μέρα δὲν τὴν ἀφήνουν τὰ παιδιά της ἀτάραχτη·** 6) ὁ μὴ ἐπιφέρων ταραχήν : Ξεν.Ἱππ.7,10 **βάδην μὲν ἀρχέσθω· τοῦτο γὰρ ἀταρακτότατον·** 7) δημ. εἰδ. ἐν φρ. ὁ θάνατος : **κοιμήθηκε τὸν ἀτάραχτο·** πρβλ. ἀτάραχος κ. ἀτάραγος.

ἀταρακτῶ-έω μτγν. εἶμαι, παραμένω ἀτάρακτος, ἀτάραχος, ἀπαθής, ἤρεμος : Ἐπίκ.π.Διογ.Λ 10,80 **ἐν ποίοις οὐκ ἔστιν ἀταρακτῆσαι**, Ἰώσ.Αἰ 15,10,3 **ὁ μὲν Ἡρώδης ἀταρακτήσας ἕτοιμος ἦν εἰς τὴν ἀπολογίαν.**

ἀταράκτως κ. νεώτ. κ. **ἀταράχως** ἄνευ ταραχῆς, χωρὶς διατάραξιν, ἡσύχως . Ξεν.Ἱππαρχ.4,9 **τὸ μέτωπον οὕτω μηκύνοιεν ἂν τῆς τάξεως ἀταράκτως παράγοντες·** κ. ὑπερθ. αὐτ.2,1 **ῥᾷστα καὶ ἀταρακτότατα ὁδοὺς πορεύσονται·** 2) ἐν ψυχικῇ γαλήνῃ, μὲ ἀταραξίαν, ἠρέμως : **ἀταράκτως ἤκουσε τὴν κατηγορίαν·** κ. συγκρ. : Πλούτ.Ἠθ. 1104 B **ἥδιον βιώσοντα ἀταρακτότερον.**

ἀταραξία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. -ίη ἡ ἀπουσία ταραχῆς, ἀνωμαλίας : Ἱππ.28,45 **νόσου ἀταραξίη μῆκος σημαίνει·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις πάθους καὶ ἰδίως ἰσχυρᾶς συγκινήσεως ἢ παραφορᾶς, ἡ ψυχικὴ γαλήνη, ἡ τοῦ πνεύματος ἠρεμία : Στοβ.2,7,3 **Δημόκριτος τὴν εὐθυμίαν . . καὶ ἁρμονίαν συμμετρίαν τε καὶ ἀταραξίαν καλεῖ**, Μηναῖ.3,21, Ἑσπερ. **κόσμου τοὺς θορύβους ἐκφυγών, ἐν ἀταραξίᾳ . . τὸν νοῦν ἐφύλαξας, - ἡ ἀταραξία προφυλάσσει ἀπὸ ἀτοπημάτων, - ὅλες του τὶς συφορὲς τὶς ἀντίκρυσε μὲ ἀταραξία·** || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ψυχραιμία, ἡ εὐψυχία : **παροιμιώδης ἡ ἀταραξία του ἐν ταῖς μάχαις, - ἀταραξία μπρὸς στὸν κίντυνο.**

ἀταραξιά (ἡ) δημ. ἡ εὐψυχία, τὸ ἀπτόητον : Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας 4,5 (τὸ Μεσολόγγι) **ἂν δείχνῃ ἀκόμα ἀταραξιά, περφάνεια στὸν ὀχτρό του·** πρβλ. ἀταραξία 2).

ἀτάραχα δημ. ἀταράκτως βλ.λ., μὲ γαλήνην, μὲ ἠρεμίαν ψυχῆς, ἐν ψυχραιμίᾳ, ἀπαθῶς : Παλαμ. Τρισεύγενη38 **ἐσὺ θὰ τόνε μαστόρευες τέτοιον καημὸ ἔτσι ἀτάραχα·** πρβλ. ἀτάραχος.

ἀτάραχος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ταρασσόμενος, ὁ ψύχραιμος, ἀτάρακτος βλ.λ. : Ἀριστλ.Ἠ Νικ.1117 a,31 **ἀτάραχος ἐν τοῖς φοβεροῖς**, Ὀνήσανδρ.22 **ὁ στρατηγὸς ἔστω ἀτάραχος·** || νεώτ., δημ. κ. ὁ ἀπαθής, ὁ ἀσυγκίνητος : **ἀτάραχος στὶς συφορές, - ἀτάραχη ἀπὸ τὸ χαμὸ τοῦ γυιοῦ της·** || δθ.κ. ὁ μὴ ὑπὸ ἀλλοτρίας δυστυχίας παθαινόμενος, ὁ σκληρόκαρδος, ὁ ἀναίσθητος : **παρηκολούθει ἀτάραχος τὴν σφαγὴν τῶν αἰχμαλώτων·** 2) ὁ ἄνευ διαταραχῶν, ὁ ἥσυχος : Ἀθήν. 1,26 A **ἀταράχους ὕπνους, - ἀτάραχη ζωή·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ὑδάτων, ὁ ἀκινητῶν, ἤρεμος, γαλήνιος, ἀτάρακτος : **ἀτάραχη ἁπλωνόταν ὡς πέρα καὶ πέρα ἡ θάλασσα·** 4) δημ. ὁ ἀμετακίνητος, ὁ ἀδιάσειστος, ὁ ἀσάλευτος ἢ κ. ὁ μὴ εὐκόλως διὰ τὸ βάρος ἢ τὴν εὐστάθειάν του μετακινούμενος, σαλευόμενος, κυλινδούμενος, ὁ εὐσταθής : Κρυστ. Καλόγηρος Κλεισούρας 3,17 **ὁ βράχος μένει ἀτάραχος, ὀρθός, ξεσκεπασμένος, - ἀτάραχο ἔσκιζε τὰ κύματα τὸ ὑπερωκεάνιο·** 5) μτγν. τὸ οὐδ. **ἀτάραχον** ὡς οὐσ. εἶδος κολλυρίου : Γαλ.12,786.

ἀτάραχτος-η-ο δημ. ὁ ἀτάρακτος βλ.λ.

ἀταραχώδης-ους-ες ὁ μὴ διαταρασσόμενος, ὁ χωρὶς διατάραξιν, ὁ ἥσυχος· ἐν τῷ συγκρ. : Ἀριστλ. Μαντ.464 a,14 **ἀταραχωδέστερος ὁ ἀὴρ τῆς νυκτὸς διὰ τὸ νηνεμωτέρας εἶναι τὰς νύκτας.**

ἀταράχως μτγν. κ. νεώτ. ἀταράκτως, ἄνευ διαταραχῆς, ἡσύχως : Διόδ.Σ 17,54 **οὔθ' ὁ κόσμος δυοῖν ἡλίων ὄντων ἀταράχως καὶ ἀστασιάστως διαμένειν ἂν δύναιτο, - ἀταράχως ὕπνωττε·** κ. συγκρ. **- ώτερον** : Ἀρρ.Ἐπίκτ.4,1,47 **ἀταραχώτερον ἐκάθευδες·** 2) μτφ. ἄνευ ψυχικῆς ταραχῆς, μὲ ψυχικὴν γαλήνην, μὲ ἀταραξίαν βλ.λ. : Ἐπικ.Ἐπιστ. 1,14 V **ἀταράχως ἤκουσε τὴν καταδίκην του.**

ἀτάρβακτος-ον ποι. ἀπτόητος, ἀτρόμητος, ἄφοβος : Πίνδ.Π 4,84 **γνώμας ἀταρβάκτοιο** (διόρθ. ἀταρμύκτοιο), Βακχ.5,139 **ἀτάρβακτος γυνά·** πρβλ. ἀταρβής, ἀτάρβητος.

ἀταρβής-οῦς-ές ποι. (τάρβος) ὁ μὴ φοβούμενος, ὁ ἀπτόητος, ἀτρόμητος : Ἰλ.Ν 299 **ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς ἕσπετο**, Πίνδ.Π 5,51 **ἀταρβεῖ φρενί·** 2) ὁ μὴ ἐπιφέρων φόβον : Αἰσχ.Πρ.849 **ἐπαφῶν ἀταρβεῖ χειρὶ καὶ θιγὼν μόνον.**

ἀτάρβητος-ον ποι. (ταρβέω) ὁ μὴ φοβούμενος, ὁ ἀπτόητος, ἀτρόμητος, ἀταρβὴς βλ.λ.1) : Ἰλ.Γ 63 **ὡς σοὶ ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστίν·** 2) ὁ μὴ ὢν αἴτιος φόβου, ὃν δὲν πτοεῖταί τις, ἀταρβὴς βλ.λ.2) : Ἐπιγρ. **ἀτάρβητοι κάματοι·** 3) τὸ οὐδ. πληθ. **ἀτάρβητα** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἄνευ τρόμου, ἀφόβως : Σοφ.Αἴ.196 **ἐχθρῶν δ' ὕβρις ὧδ' ἀτάρβητα ὁρμᾶται·** πρβλ. ἀταρβήτως.

ἀταρβήτως Σουίδ. « ἀντὶ τοῦ ἀνειμένως παρὰ Σοφοκλεῖ ».

ἀταρβίζεται Ἡσ. « ἀτηρὸς φαίνεται ».

ἀταρβομάχας (ὁ) ὁ ἀτρόμητος εἰς τὰς μάχας : Βακχ.15,28 **Διὸς υἱὸς ἀταρβομάχας.**

ἀταρίχευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τεταριχευμένος, μὴ ἀπεξηρομμένος, ὁ νωπός, πρόσφατος : Ἀριστλ.Πρ.926 a,35 **μυρρινῶν.. ἀταριχεύτων·** 2) ὁ μὴ δι᾿ ἅλατος ἐπιπασθείς, ὁ ἀπάστωτος : Γαλ.12,321, - **ἀταρίχευτοι ἰχθύες·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ νεκροῦ, ὁ μὴ ταριχευθείς, ὁ ἀβαλσάμωτος.

ἀτάρμυκτος-ον ὁ σταθερός : Εὐφ.124 **ἀτάρμυκτον τρέπων ὄμμα** (ἀτενές)· ‖ ἀτρόμητος, ἄφοβος : Νίκ.Ἀλεξ.161 **ὀξὺ μέλος βοόωσιν ἀταρμύκτῳ φρένας οἴστρῳ·** πρβλ. ΕΜ 162,5.

ἀτάρνη Ἡσ. « βρόχας » (ἀναγν. **ἀρτάνη**).

ἄταρος-η-ο δημ. ἐπὶ νεογεννήτων, ὁ ἔχων ἐλαττωματικὴν ἀνάπτυξιν : **γεννήθηκε ἄταρο τὸ φτωχό,** - **ἄταρο πουλί·** ‖ γεν. ὁ λίαν ἀσθενής, ἀδύνατος, μαλθακός : **ἄταρος ἄνθρωπος,** - **ἄταρη ράτσα·** 2) εἰδ. ἐν φρ. ἐμβρόντητος : **ἔμεινε ἄταρος** (τοῦ κόπηκε ἡ μιλιὰ ἢ ἐξέπνευσε)· ‖ ὁμ. ἐν φρ. : **κοιμᾶται ἄταρος** (βαθέως, οἱονεὶ ἐν πλήρει ἀναισθησίᾳ).

ἀταρπιτός (ἡ) ἰων. ἀτραπιτός βλ.λ. : Ἰλ.Σ 565 **μία δ᾿ οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ᾿ αὐτήν.**

ἀταρπός (ἡ) ἰων. ἀτραπός βλ.λ. : Ἰλ.Ρ 743 **ὡς θ᾿ ἡμίονοι.. ἕλκωσι ἐξ ὄρεος κατὰ ἀταρπόν.**

ἀταρτᾶται Ἡσ. « βλάπτει, πονεῖ, λυπεῖ ».

ἀταρτηρός-όν παι. ὀλέθριος, καταστρεπτικός, βλαβερός, ἐχθρικός : Ἰλ.Α 223 **ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν.. προσέειπε,** Ὀδ.3,243 **Μέντορ ἀταρτηρὲ** (σχόλ. « ὑβριστικέ, χαλεπέ »), Θεόκρ.22,28 **ἀταρτηρὸν στόμα Πόντου** (δ.ἑρμ. φοβερός, σκληρὸς ἢ ὑβριστικός, δηκτικός).

ἀτάρχευτος-ον ἀτάρχυτος βλ.λ.

ἄταρχον Ἡσ. « ἀχείμαστον ».

ἀτάρχυτος-ον ἄταφος : ΨΦωκυλ.99 **γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι** (δ.γρ. ἀταρχεύτοις), Λυκόφρ.1326 **τὰς ἀταρχύτους ῥαφάς.**

ἀτασθάλεος-ον ἀτάσθαλος βλ.λ. : ΕΜ 261,56.

ἀτασθαλέω μτγν. ἀτασθάλλω βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ. ᾠδ.2,125 D **πληγῇσιν ἀτασθαλέοντα δαμάζων.**

ἀτασθαλία (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. -ίη ἀτάσθαλος, κακοῦργος, ἀνοσία, ἀσεβὴς πρᾶξις ἢ συμπεριφορὰ ἐξ ἄφρονος ἀλαζονείας προερχομένη (παρ᾿ Ὁμήρῳ πάντοτε εἰς τὸν πληθ.) : Ἰλ.Δ 409 **κεῖνοι δὲ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,** Ἡσίοδ.Θ 516 **εἵνεκ᾿ ἀτασθαλίης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου,** Ἡρ.2,111 **τὸν δὲ βασιλέα λέγουσι τοῦτον ἀτασθαλίῃ χρησάμενον,** Ἀρρ.Ἀν.7,14,5 **τῇ Ξέρξου.. ἀτασθαλίᾳ τῇ εἰς τὸ θεῖον·** ‖ νεώτ. ἀπρέπεια, ἀκοσμία, ὑπερβασία : **αἱ ἀτασθαλίαι τῆς κυβερνήσεως·** πρβλ. δημ. ἀτσαλιά.

ἀτασθάλλω ποι. εἶμαι ἀτάσθαλος, φέρομαι ἀλαζονικῶς, ἀδικῶ : Ὀδ.Σ 57 **μή τις ἐπ᾿ Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ βαρείῃ πλήξῃ ἀτασθάλλων.**

ἀτάσθαλος-ον κ. νεώτ. κακός, ἀλαζονικός, ὑβριστικός, θρασύς, αὐθάδης, ἀνόσιος, ἀκόλαστος, διεφθαρμένος, ἐπὶ προσώπων : Ἰλ.Χ 418 **λίσσωμ᾿ ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον ὀβριμοεργόν, ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται,** Ἡρ.9,116 **δεινὸς δὲ καὶ ἀτάσθαλος, ὃς καὶ βασιλέα.. ἐξηπάτησε·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, λόγων ἢ διανοημάτων : Ὀδ.Π 86 **λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσιν,** Ἡρ. 3,49 **ἐς αὐτὸν πρῆγμα ἀτάσθαλον ποιήσαντες,** Ἀρρ.Ἀν.6,27,4 **ἄδικα ἔργα ἐς τοὺς ὑπηκόους τετολμημένα καὶ ἀτάσθαλα·** ‖ ὅθ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ κακὴ πρᾶξις, ἀτασθαλία βλ.λ. : Ὀδ.Γ 207 **ἀτάσθαλα μηχανόωνται,** Θεόκρ.22,131 **ἀτάσθαλον οὐδὲν ἔρεξας·** 2) νεώτ. ἄκοσμος, ἀκατάστατος, ἀσύνετος, ἀσυνείδητος : **ἀτάσθαλος διαχείρισις τῶν δημοσίων χρημάτων·** πρβλ. δημ. ἄτσαλος.

ἀτασθάλως ἐπίρρ. νεώτ. μὲ ἀτασθαλίας, κατὰ τρόπον ἀτάσθαλον βλ.λ.2).

ἀτατσίτης (ὁ) νεώτ. πετραγρ. πέτρωμα ἐκρηξιγενὲς ἀπαντῶν εἰς τὰ νότια Οὐράλια.

ἄταυρος (ἡ) ἐπὶ ἀγελάδος, ἡ ἀνόχευτος, ἡ ἀπόταυρος βλ.λ. : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ἀταύρωτος (ἡ) κ. **ἀταυρώτη** ποι. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἀνύπανδρος, ἀνύμφευτος, ἄγαμος, παρθένος· Σουΐδ. « ἁγνή, ἄμικτος, ἄζευκτος γάμου, ταῦρος γὰρ τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός », Ἡσ. « ἄζυγος καὶ παρθένος, παρ᾿ ὅσον ἐζεῦχθαι γάμοις αἱ γημάμεναι λέγονται » : Αἰσχ.Ἀγ.245 **ἁγνᾷ δ᾿ ἀταύρωτος αὐδᾷ** (δ.ἑρμ. ἡ μὴ ἐξαγριωθεῖσα, ἡ πραεία, ἥμερος)· ‖ κ. ἐπὶ ἐγγάμων γυναικῶν, ἡ ἐν σωφροσύνῃ διάγουσα : Ἀριστφ.Λυσ.217 **οἴκοι δ᾿ ἀταυρώτη διάξω.**

ἀταύτιστος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ταυτισθεὶς ἢ μὴ ταυτιζόμενος : Θεόδ.Λάσκ.767· ‖ νεώτ. ὁ μὴ δεκτικὸς ταυτισμοῦ, ὁ ἀσυνταύτιστος : **μικροψυχία καὶ αὐτοθυσία εἶναι ἔννοιαι ὅλως ἀταύτισται·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἑτέρῳ προσαρμοζόμενος, ὁ ἐν ἀντιθέσει : **ἀταύτιστα εἶναι τὰ συμφέροντά τους·** ‖ εἰδ. δημ. ἐπὶ χαρακτήρων ἢ πίστεων, δοξασιῶν, ἀρχῶν κττ. : **ἀταύτιστα εἶναι τὰ φυσικά τους,** - **ἀταύτιστες οἱ ἰδέες τους.**

ἀταφία (ἡ) μτγν. τὸ νὰ μὴ εἶναί τις τεθαμμένος, ἡ ἔλλειψις ταφῆς : Πλούτ.Μάρκελλ.30 **τῆς τελευτῆς καὶ τῆς ἀταφίας παραλόγως οὕτω τῷ Μαρκέλλῳ γενομένης.**

ἄταφος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. ὁ μὴ τυχὼν ταφῆς, ὁ ἄθαπτος : Ἡρ.9,27 **τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα καὶ ἀτάφους κειμένους,** Σοφ.Ἀντ.29 **ἐᾶν δ᾿ ἄκλαυτον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκύν,** - **ἄφησαν ἀτάφους τοὺς σκοτωμένους·** 2) ὁ μὴ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ταφήν, ἄσχετος πρὸς τὴν ταφήν : Πλάτ.Νόμ. 960 Β **ὅσαι δ᾿ ἄλλαι γίγνονται περὶ τελευτήσαντας ταφαί, εἴτε καὶ ἄταφοι πράξεις.**

ἄταχτα ἐπίρρ. δημ. ἄτακτα βλ.λ.

ἄταχτος-η-ο δημ. ἄτακτος βλ.λ.

ἀταχτῶ δημ. ἀτακτῶ βλ.λ.

ἀταχυδρόμητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐγγράφων, ἐπιστολῶν, δεμάτων κττ., ὁ μὴ ταχυδρομηθείς, ὁ μὴ παραδοθεὶς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον πρὸς ἀποστολήν, ὁ μὴ δοθεὶς εἰς ταχυδρόμον βλ.λ., ὅπως φέρῃ αὐτὸν εἰς τὸν πρὸς ὃν ἀποστέλλεται.

ἀταχυδρόμιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἀταχυδρόμητος βλ.λ.

ἀτάω ἐπιγρ. βλάπτω, ζημιῶ· Ἡσ. « ἦτας, ἤλγυνας », (τὸ γ´ ἑν. πρόσ. ὑποτακτ. ἀορ. **ἀτάσῃ** ἀμφ. ἐν Ἐπιγρ.Γόρτυνος Κρήτης)· βλ. ἀτῶμαι.

ἅτε κ. νεώτ. σύνδεσμος ὁμοιωματικὸς πληθ οὐδ. τοῦ **ὅστε** βλ.λ. ὡς, καθώς, καθ᾿ ἅ, καθάπερ : Πίνδ.Ο 1,2 **ὁ δὲ χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ, ἅτε διαπρέπει νυκτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου,** Σοφ. Αἴ.168 **παταγοῦσιν ἅτε πτηνῶν ἀγέλαι,** Ἰουλ.Λόγ. 7,221 C **τιμᾶν τινα ἅτε ἱεροφάντην·** 2) κ. νεώτ. σύνδ. αἰτιολ. ὡς, καθό, καθάπερ, καθόσον, ἐπειδή, ἀφοῦ, λόγῳ τοῦ, μετὰ μτχ. : Ἡρ.1,154 **ἅτε τὸν χρυσὸν ἔχων..,** Ἀριστφ.Εἰρ.623 **οἱ δ᾿ ἅτ᾿ ὄντες αἰσχροκερδεῖς.. τήνδ᾿ ἀπορρίψαντες τὸν πόλεμον ἀνήρπασαν,** Πλάτ.Πρωτ.321 Β **ἅτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ Ἐπιμηθεύς,** - **τὸ ἔλαιον ἐπιπλέει ἅτε ἐλαφρότερον τοῦ ὕδατος (ὄν)·** ‖ ὁμ. κ. νεώτ. ἐπὶ γεν. ἀπολ. : Ἡρ.1,123 **ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχε, ἅτε τῶν ὁδῶν φυλασσομένων,** Πλάτ.Συμπ.223 Β **ἅτε μακρῶν τῶν νυκτῶν οὐσῶν,** - **ἡ δίκη ἀνεβλήθη ἅτε μὴ προσελθόντων τῶν μαρτύρων.**

ἅτε ἐπιγρ. Λακων. ὡς, ὅπως : Ἐπιγρ. **ἅτ᾿ οὐδὴς πήποκε τῶν νῦν.**

ἀτεγγής-οῦς-ές ἐπιγρ. ἄτεγκτος βλ.λ.

ἀτέγεια (ἡ) μσν. (λατ.) εἶδος προχείρου σκηνῆς ἢ καλύβης· πρβλ. ἀντίσκηνον : Λέων ἐν Τακτ.5,9 **φροντίσεις καὶ ἑτοιμάσεις καὶ τὰς λεγομένας τένδας καὶ ἀτεγείας μετὰ τῆς αὐτῶν ἐξοπλίσεως, αἵτινες καὶ βροχὰς καὶ καύματα ἀπαντήσουσι.**

ἄτεγκτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ τεγκτός, ὁ μὴ δι' ὑγράνσεως μαλασσόμενος, ἀδιάβροχος, ἀμάλακτος : Ἀριστλ.Μετ.385 b, 13 **χαλκὸς ἄτεγκτον, τηκτὸν ὄν, ἔριον δὲ καὶ γῆ τεγκτόν, βρέχεται γάρ,** Πλούτ.Ἠθ.15 D **σκληρῷ τινι.. καὶ ἀτέγκτῳ κηρῷ·** 2) μτφ. κ. νεώτ. ὃν δὲν δύναταί τις διά τινος μέσου νὰ μαλάξῃ, νὰ κάμψῃ : Αἰσχ.άπ.348 **ἄτεγκτος ἄνθρωπος παρηγορήμασι·** || ἀπολ. ἀμάλακτος, ἄκαμπτος, σκληρόκαρδος, ἀνοικτίρμων : Σοφ.ΟΤ 336 **ὦ κακῶν κάκιστε,.. ὧδ' ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανεῖ,** Πλούτ.Τ.Γράκχ.12 **τῶν δεήσεων οὐ παντελῶς ἄτεγκτον οὐδ' ἀτενῆ λέγουσιν ἀκροᾶσθαι·** πρβλ. Ἡσ. « ἄβρεκτος, σκληρός, ἀσυμπαθής, ὁ μήτε δακρύων, μήτε ἱδρῶν, ἀνένδοτος, καὶ γὰρ ὁ ἐλεῶν δακρύει ».

ἀτέγκτως μτγν. ἀκάμπτως, σκληρῶς : Φιλόστρ. Ἐπιστ.5 **δθ' οὕτως ἀτέγκτως ἔχεις πρὸς τὸν ἔρωτα,** πρβλ. ἄτεγκτος 2).

ἀτεζάριστας-η-ο δημ. ὁ μὴ τεζαρισμένος, ὁ μὴ τεταμένος δι' ἕλξεως, ὁ ἀτέντωτας : **ἀτεζάριστο πανί - σκοινί·** πρβλ. τέζα, τεζάρω.

ἀτειρήεις-εντος-εσσα-εν μον. ποι. ἀτειρὴς βλ.λ.: Μάξ. Πλαν. μετάφρ. Βοηθίου Παρηγορ. Φιλοσ.87.

ἀτειρής-οῦς-ές κ. μσν. (α- στερ. κ. τείρομαι) ἀδάμαστος, ἀκαταδάμαστος, ἀκατάβλητος, ἀκαταπόνητος, σταθερὸς (κατὰ δ. ἑρμ. νωπός, δροσερὸς ἐκ τοῦ τέρσομαι)· ἐπὶ προσώπων : Ὀδ.Λ 270 **τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρής,** Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,121 **δεινός ἐστι τὰς χεῖρας ὁ βασιλεύς, ἀνένδοτος τοῖς πόνοις, ἀτειρὴς ἐν τῷ μάχεσθαι·** || ἐπὶ τῆς φωνῆς, ἡ μὴ ἀποκάμνουσα, ἰσχυρά : Ἰλ.Ν 45 **εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·** || ἐπὶ πραγμάτων καὶ ἰδίως ἐπὶ μετάλλων, σκληρός, ἀκατάλυτος : Ἰλ.Ε 292 **τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής·** 2) μτφ. ἄστοργος, σκληρός, ἄκαμπτος : Ἰλ.Γ 60 **αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής·** 3) ὁμ. μτφ. ὁ μὴ καταβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὁ διαρκής : Πίνδ.Ο 2,36 **ἀτειρεῖ σὺν ἀγαθῷ.**

ἀτειρός-ά-όν μτγν. ἀτειρὴς βλ.λ. : Ἀρχιγέν.π.Γαλ. 8,87 **τὸν αὐστηρόν.. ἢ ἀτειρὸν ἢ τὸν στύφοντα.**

ἀτειρῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀκαταβλήτως· ἐν τῷ συγκρ. **ἀτειρότερον** : Γαλ.8,110.

ἀτείχιστος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. ὁ ἄνευ τείχους, ὁ μὴ περιβεβλημένος διὰ τείχους, ὁ ἀνοχύρωτος : Θουκ.8,62 **καὶ αὐτοβοεὶ τὴν Λάμψακον ἀτείχιστον οὖσαν ἑλών, - ἀτείχιστος πόλις, - ἀτείχιστη πλευρὰ τοῦ φρουρίου·** 2) ἐκεῖνος οὗ ἡ πόλις στερεῖται τείχους : Θουκ.1,2 **καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων·** 3) μτφ. ὁ ἀπροστάτευτος ἀπὸ δεινοῦ τινος, ὁ ἀπροφύλακτος : Ἐπίκ.Γνωμολόγ.Βατικ.31 **χάριν θανάτου πάντες ἄνθρωποι πόλιν ἀτείχιστον οἰκοῦμεν·** 4) ὁ μὴ διὰ χαρακωμάτων ἀποτειχισθείς, ὁ μὴ ἀποκεκλεισμένος : Θουκ.1,64 **καὶ πυνθανόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Παλλήνην ἀτείχιστον οὖσαν** (μὴ διὰ τειχίσματος ἀποκεκλεισμένην).

ἀτειχίστως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ τειχισμοῦ, ἄνευ περιφράξεως : Σύμμ.Ζαχ.2,4 **ἀτειχίστως κατοικηθήσεται Ἱερουσαλὴμ** (διόρθ. ἀτείχιστος), Φιλόστρ. Βί.Ἀπολλ.3,15 ἀτειχίστως **τετειχισμένοι** (περὶ τῶν ἐν ὑπαίθρῳ βιούντων Βραχμάνων).

ἀτέκμαρτος-ον κ. νεώτ. ὁ περὶ οὗ δὲν δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, νὰ εἰκάσῃ, ὁ σκοτεινός, ἄδηλος, ἀσαφής : Ἡρ.5,92,γ' **τοῦτο μὲν δὴ** (τὸ χρηστήριον).. **πρότερον γενόμενον ἦν ἀτέκμαρτον·** || γεν. ὁ περὶ οὗ δὲν δύναταί τις νὰ κρίνῃ : Πλάτ. Νόμ.638 A **πολλαὶ γὰρ δὴ φυγαὶ καὶ διώξεις ἀτέκμαρτοι γεγόνασί τε καὶ ἔσονται·** || ὁ δι' οὐδενὸς τεκμηρίου προαγγελλόμενος, ὑποδηλούμενος, προγνωριζόμενος : Πίνδ.Π 10,63 **τὰ δ' εἰς ἐνιαυτὸν ἀτέκμαρτον προνοῆσαι, - ἀτέκμαρτος ἡ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως·** || ἀπροσδιόριστος, ἀνυπολόγιστος : Θουκ.4,63 **καὶ νῦν τοῦ ἀφανοῦς τε τούτου διὰ τὸ ἀτέκμαρτον δέος·** || τὸ οὐδ. πληθ. ἀτέκμαρτα ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀσαφῶς, ἀπατηλῶς : Πίνδ.Ο 7,45 **ἐπὶ μὰν βαίνει τι καὶ λάθας ἀτέκμαρτα νέφος,** πρβλ. ἀτεκμάρτως· 2) ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ περὶ οὗ δὲν δύναταί τις νὰ εἶναι βέβαιος, ὁ ἄστατος, ὁ ἀσταθής : Ἀριστφ. Ὄρν.170 **ἀτέκμαρτος, οὐδὲν οὐδέποτ' ἐν ταὐτῷ μένων·** 3) μτγν. ἀπεριόριστος, ἀτελεύτητος : Ὀρφ.Ἀργ.1150 **ἀτέκμαρτον ὕδωρ Ὠκεανοῦ,** Ὀππ.Ἁλ.1,35 **ἀτέκμαρτοι ἄεθλοι·** || κ. ἐν μτφ. χρ. : αὐτ.2,206 **γαστρὸς ἀτεκμάρτοιο.**

ἀτεκμάρτως ἐπίρρ. ἀσαφῶς, ἀδήλως, ἀνυπολογίστως, σκοτεινῶς : Ξεν.Ἀπομν.1,4,4 **τῶν δὲ ἀτεκμάρτως ἐχόντων ὅτου ἕνεκά ἐστι.**

ἀτέκμων-ονος(ἡ) μτγν. (τίκτω) ἐπὶ γυναικός, ἡ μὴ τίκτουσα, ἡ ἄτεκνος, ἡ ἄγονος : Μαν.4,584 **στείρας τοι δείξει καὶ ἀτέκμονας ἀνδράσι νύμφας.**

ἀτεκνία(ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ κατὰ φύσιν ἀδυναμία πρὸς τεκνογονίαν : Ἀριστλ.ΖΓ 3,1 **περὶ τῆς τῶν ἡμιόνων ἀτεκνίας·** 2) τὸ μὴ ἔχειν τέκνα, ἡ ἀπαιδία, ἡ ἀκληριά : Ἀριστλ.Πολιτ.1265 b,10 **πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀτεκνίαν,** Πλούτ.Θησ.12 **Μήδεια γὰρ φαρμάκοις ὑποσχομένη τῆς ἀτεκνίας ἀπαλλάξειν Αἰγέα,** Διγ.Ἀκρ.(Ἄνδρ.) 4163 **ἡ ἀτεκνία ἡ ἄπευκτος, ἡ λίαν δεινοτάτη.**

ἀτέκνιστος-η-ο δημ. ὁ μήπω σχὼν τέκνα, ποὺ ἀκόμα δὲν ἔκανε παιδιά : **δυὸ χρόνια παντρεμένοι κι εἶναι ἀτέκνιστοι.**

ἄτεκνος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων τέκνα, ὁ ἄπαις : Ἡσίοδ.Ἔργ.602 **θῆτα τ' ἄοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔριθον δίζεσθαι κέλομαι, - φορολογία τῶν ἀτέκνων, - ἄτεκνη καὶ στὸ πρῶτο καὶ στὸ δεύτερο γάμο της·** || ὁ μὴ ἀποκτήσας ποτὲ τέκνα : Αἰσχ.Ἑπτ.828 **ἢ τοὺς μογεροὺς καὶ δυσδαίμονας ἀτέκνους κλαύσω πολεμάρχους·** || ὁμ. μετὰ γεν. : Εὐρ.Βάκχ.1306 **ὅστις ἄτεκνος ἀρσένων παίδων γεγώς·** || κ. ἐπὶ ζῴων, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τεκνογονήσῃ· 2) ἐνεργ. ὁ ἐμφαίνων δθ. ὁ ἐπιφέρων ἀκαρπίαν : Αἰσχ.Εὐμ.785 **λειχὴν ἄφυλλος ἄτεκνος,** Ἐπιφάν.238 **ὕδατα ἄτεκνα καὶ ἁλμυρά·** 3) δημ. κ. ὁ ἄκληρος.

ἀτεκνόχορτο(τὸ) δημ. τὸ φυτὸν δίαρον βλ.λ.

ἀτεκνῶ-έω ἐπὶ γυναικός, εἶμαι ἄτεκνος, δὲν ἔχω ἢ δὲν δύναμαι νὰ κάμω τέκνα, εἶμαι στεῖρα, ἰδίᾳ κατὰ μτχ. **ἀτεκνοῦσα** : Ἱππ.Ἀφ.217 **ἐοῦσα ἀτεκνοῦσα,** ΠΔ Ἆσμ.4,2 **αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι, καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς** (περὶ αἰγῶν)· || κατ' ἐπέκτ.κ.ἐπὶ τῆς μήτρας : ΠΔ Ὡσ.9,14 **μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηρούς,** πρβλ. ἀτεκνῶ-όω κ. **ἀτέκμων.**

ἀτεκνῶ-όω μτγν. κ. μσν. καθιστῶ τινα ἄτεκνον : Εὐστ.Πονημ.306,55 **μάχαιραν κατηκόνησεν ἀτεκνοῦσαν τοὺς τοῦ τοιούτου τόκου πατέρας·** 2) παθ. στεροῦμαι τῶν τέκνων μου : ΠΔ Ὡσ.9,12 **καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσι τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων·** 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τῆς γῆς, εἶμαι ἄγονος : ΠΔ.Βασ.4,2,19 **καὶ τὰ ὕδατα πονηρά, καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη,** πρβλ. ἀτεκνῶ-έω.

ἀτέκνωσις-εως(ἡ) μτγν. ἡ ἀτεκνία : Βασ.2,121 A.

ἄτελα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τέλους, ἀτελειώτως, ἀτελευτήτως αἰωνίως : **ἄτελα βασανίζονται στὴν κόλαση·** 2) ἄνευ τελειώσεως, ἀποπερατώσεως, χωρὶς τελεμό : μὴν **κάνῃς** τὶς **δουλιὲς ἄτελα.**

ἀτέλανδρον(τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χειλανθῶν.**

ἀτέλεα(ἡ) δωρ. ἀτέλεια βλ.λ. : Ἐπιγρ.Κρήτης.

ἀτελκασπίς-ίδος(ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ὀστεοστράκων πλακοδέρμων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **κεφαλασπιδῶν,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτελεγκεφαλία(ἡ) νεώτ. βιολ. ἀτελὴς ἐκ τερατογενείας ἀνάπτυξις τοῦ ἐγκεφάλου.

ἀτελεί ἐπίρρ. ἐπιγρ. ἀτελῶς.

ἀτέλεια (ἡ) κ. μαν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. **ἀτελείη** κ. **ἀτεληίη,** δωρ. **ἀτέλεα** τὸ νὰ εἶναί τις ἀτελής, ἡ ἔλλειψις τελειότητος : Ἀριστλ.Μετ.380 a, 31 **ἀπεψία δὲ ἀτέλεια δι' ἔνδειαν τῆς οἰκείας θερμότητος,** Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,13,1 **ἀτέλεια τῶν σπερμάτων, - ἀτέλεια τῆς λειτουργίας τῆς θρέψεως·** ‖ νεώτ. ἡ ἔλλειψις ἀρτιότητος, ἀκεραιότητος, ἐντελοῦς συμπληρώσεως : **ἡ ἀτέλεια τῆς τοιχοποιΐας δὲν ἐπιτρέπει τὴν στέγασιν, - ἡ ἀτέλεια τῶν ἀποξηραντικῶν ἔργων·** 2) νεώτ. κ. δημ. κατὰ πληθ. αἱ ἐλλείψεις, ἃς ἔχει πρᾶγμά τι, αἱ πλημμέλειαι, τὰ μειονεκτήματα : **αἱ ἀτέλειαι τῆς συγγραφῆς - τῆς διακοσμήσεως - τῆς παραστάσεως, - οἱ ἀτέλειες τοῦ χτιρίου·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. : ἡ σωματικὴ ἢ ψυχικὴ ἢ πνευματικὴ ἢ ἠθικὴ ἔλλειψις ἀρτιότητος, ἤτοι ἡ κατὰ τὴν σωματικὴν διάπλασιν διαμαρτία, ἡ ἀνεπάρκεια ἢ ἀνωμαλία τῆς διανοίας καὶ ἰδίως ἡ ἠθικὴ ἐλαττωματικότης, ἐν συνηθεστ. χρ. κατὰ πληθ. : **ἔχει κάποια ἀτέλεια στὴν κορμοστασιά της, - ἡ σκέψη του - ὁ χαραχτήρας του ἔχει πολλὲς ἀτέλειες·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν τελῶν, τῶν φόρων ἢ τῶν δασμῶν : Ἡρ.1,54 **Δελφοὶ δὲ ἀντὶ τούτων ἔδοσαν Κροίσῳ καὶ Λυδοῖσι προμαντηίην καὶ ἀτελείην καὶ προεδρίην,** Ἐπιγρ. **ἀτέλεια μετοικίου,** ὁμ.Ἐπιγρ. **ἀτέλειαν ὧν ἂν εἰσάγῃ ἢ ἐξάγῃ·** ‖ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν λειτουργιῶν, ἀπὸ ὡρισμένων πρὸς τὴν πολιτείαν ὑπηρεσιῶν : Δημ.457 **εὑρομένους ἀτέλειαν ἐκδεδυκέναι τὰς λῃτουργίας·** ‖ γεν. πᾶσα ἀπαλλαγή, ἐξαίρεσις ἀπό τινος : Αἰσχ.Εὐμ.363 **θεῶν δ' ἀτέλειαν ἐμαῖς δίκαις ἐπικραίνειν,** Ἐπιγρ. **ἀτέλεια στρατείας·** ‖ φρ. **ἐξ ἀτελείας,** δωρεάν, χωρὶς πληρωμήν : Δημ.1358 **ὡς ἐξ ἀτελείας τε ἕξων καλὴν ἑταίραν·** ‖ νεώτ. οἰκονομ. ἡ μὴ εἰς δασμὸν ἤτοι τελωνειακὸν φόρον ὑπαγωγὴ τῆς εἰσαγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς εἴδους τινός· ‖ νεώτ. εἰδ. **ἀτέλεια ταχυδρομική** τὸ προνόμιον τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν : **τὰ ὑπηρεσιακὰ ἔγγραφα ἔχουσι ταχυδρομικὴν ἀτέλειαν.**

ἀτελειοποίητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τελειοποιηθείς, μὴ τελείως συμπληρωθείς, μὴ ὢν τέλειος : **τὸ μηχάνημα εἶναι ἀκόμη ἀτελειοποίητο(ν), - ἀτελειοποίητη ἐφεύρεση.**

ἀτέλειος-α-ον μτγν. ὁ μὴ τέλειος, ὁ ἀτελής : Φιλόδ.Ῥητ.5,35 **τὸν ἀτέλειον τεχνίτην.**

ἀτελειότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἔλλειψις τελειότητος : Ζώσ.Ἀλχ.245 B.

ἀτέλειωτα ἐπίρρ. δημ. ἀτελευτήτως, ἀενάως, αἰωνίως, διαρκῶς, χωρὶς τέλος : **θὰ ζοῦμε ἀτέλειωτα στὸν ἄλλον κόσμο, - ἔβρεχε ἀτέλειωτα·** πρβλ. ἀτέλειωτος· ‖ συνεκδ. ἐπὶ μακρότατον χρόνον, χωρὶς τελεμό : **περπατούσαμε ἀτέλειωτα κι' ἀκόμα νὰ φτάσουμε στὸ χωριό, - ρητορεύει ἀτέλειωτα·** πρβλ. ἀτέλειωτος· 2) ἀτελῶς, ἀτέλευτα, ἀτελείωτα βλ. λ.

ἀτελείωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τελειώσεως, ἀτελῶς, ἡμιτελῶς, ἀσυμπλήρωτα, ἀτέλευτα· πρβλ. ἀτελείωτος.

ἀτέλειωτος-η-ο δημ. ἐπὶ χρόνου, ὁ μὴ ἔχων τέλος, ὁ ἀτελεύτητος, ἀένοος, αἰώνιος : Κρυστ. Ἥλιος κ. Νύχτα 33 **λὲς κι' ἔτσι ἀτέλειωτο ὄνειρο τήνε κρατεῖ δεμένη·** ‖ συνεκδ. μακροχρόνιος, μακρᾶς διαρκείας : Νιρβ.Παγὰ Λαλέουσα 37 **τώρα ἡ νύχτα ἀτέλειωτη, - ἄρχισαν ἀτέλειωτη κουβέντα, - ἀτέλειωτα βάσανα** (συνεχῆ)· 2) ἐπὶ τόπου, ὁ μὴ ἔχων πέρας, τέρμα, ὅρια, ὁ ἀτέρμων, ἀπεριόριστος : **ἀτέλειωτα πλάτια τ' οὐρανοῦ·** ‖ συνεκδ. ὁ λίαν μακρός, λίαν ἐκτενής : **ἀτέλειωτος αὐτὸς ὁ ἀνήφορος, - περιπλανηθήκαμε σ' ἀτέλειωτο ἕνα λόγγο, - ἀτέλειωτη σειρὰ ἀπ' ἁμάξια,** Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας 3,10 **ὅθε περνάει ἀτέλειωτο λάκκον ἀνοίγει, μνῆμα·** 3) ἐπὶ ποσότητος, ἄπειρος, ἀνεξάντλητος, πολύς : **ἀτέλειωτα τοῦ θεοῦ τὰ καλά, - ἀτέλειωτο εἶναι τὸ βιός του·** 4) ὁ ἀτελείωτος, ἀτελής, ἀσυμπλήρωτος, ἀτερμάτιστος, ἀτέλευτος : **ἔμεινε ἀτέλειωτο τὸ ἐργόχειρο, - ἄφησε ἀτέλειωτο τὸ σπίτι του·** ‖ οὗ ἡ τελείωσις διεκόπη, ὁ ἡμιτελής : **ἀτέλειωτη ἔμεινε ἡ κουβέντα μας, - ἄφησε ἀτέλειωτα πολλὰ τραγούδια του ὁ Σολομός·** 5) ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀχθῇ εἰς πέρας, ὁ ἀκατόρθωτος : **ἀτέλειωτο εἶναι ἕνα τόσο μεγάλο ἔργο.**

ἀτελείωτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μήπω τελειωθείς, ὁ ἐλλιπής, ἀτελής, ἀτέλειωτος βλ.λ.4) : Διογ.Λ 8,57 **τὰ Περσικὰ κατέκαυσε διὰ τὸ ἀτελείωτα εἶναι, - ἀτελείωτον σύγγραμμα, - ἔχω τὸ σπίτι ἀτελείωτο·** ‖ νεώτ. οὗ ἡ τελείωσις διεκόπη, ὁ ἡμιτελής : **ἀφῆκεν ἀτελείωτον τὸ ἔργον του·** 2) νεώτ. ὁ μὴ ἔχων τέλος, ὁ ἀτέρμων, ἢ ὁ μακρᾶς διαρκείας ἢ ἐκτάσεως, ὁ ἀτέλειωτος βλ. λ.2) : **μοῦ ἐφάνη ἀτελείωτος ὁ δρόμος, - ἡ χθεσινὴ νύξ·** 3) σχόλ. τὸ οὐδ. πληθ. **ἀτελείωτα** ἐν ἐπιρρ. χρ. : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.456 (δ.γρ. ἀτελειώτως).

ἀτελειώτως ἐπίρρ. σχόλ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτελῆ, ἀσυμπληρώτως, ἀτελείωτα, ἀτέλειωτα βλ.λ.2) : Σχόλ.Νίκ.Θηρ.456 (δ.γρ. **ἀτελείωτα**)· 2) νεώτ. ἐπὶ μακρότατον χρόνον, διαρκῶς : **αἱ γυναῖκες ἀντέχουν ἀτελειώτως εἰς τὰς φλυαρίας.**

ἀτελέκρινος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **κρινοειδῶν** ἁπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτελεκτασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ πάθησις τῶν πνευμόνων, καθ' ἣν αἱ κυψελιδικαὶ κοιλότητες ἐλαττοῦνται ἢ καὶ ἐκλείπουν ἐντελῶς.

ἀτελέκυκλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **κορυστιδῶν.**

ἀτελένευρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων βραχυκέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κεφαλοφιδῶν.**

ἀτελεοκυστίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀνωμαλοκυστιδῶν καρποειδῶν κυστοειδῶν.**

ἀτελέποδα (τὰ) νεώτ. ζωολ. περιληπτ. ὀνομασία τῶν ζῴων, ὧν οἱ πόδες δὲν φέρουσι πάντας τοὺς δακτύλους· 2) γένος νηκτικῶν πτηνῶν στερουμένων μεγάλου δακτύλου.

ἀτελεσιαύργητος-ον μτγν. ὁ μὴ τελεσιουργηθείς, ὁ μὴ εἰς τέλος ἀχθείς, ὁ ἀτελεσφόρητος, ὅθ. ἐπὶ κυοφορίας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν χρόνον, ὁ καθ' ὃν δὲν περατοῦται, δὲν συντελεῖται ἡ κύησις : Θεολ.Ἀριθμ.55,28 **ἀτελεσιούργητοι αἱ κατὰ τὸν ὄγδοον μῆνα ὠδῖνες.**

ἀτελεστίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν εὑρισκόμενον ὑπὸ μορφὴν θειοκιτρίνων καὶ ἀδαμαντοειδῶν κρυσταλλιδίων.

ἀτελεστόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυαθοκρινιδῶν φιστουλάτων κρινοειδῶν,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτέλεστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ πραγματοποιηθείς, ὁ ἀνεκπλήρωτος, ἀνεκτέλεστος : Ἰλ.Δ 168 **τὰ μὲν ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα, - ἀτέλεστη 'πόμεινε ἡ δουλιά·** 2) ὁ μὴ ἐκτελεστός, ὁ μὴ μέλλων νὰ ἐκτελεσθῇ, ποὺ δὲ γίνεται, δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ, ὁ ἀκατόρθωτος : Καλλ.Δῆλ.87 **φθέγξατο δ' οὐκ ἀτέλεστον ἀπειλήσας ἐπὶ Θήβῃ·** ‖ κ. ὁ μὴ ἐκτελέσιμος, ποὺ δὲν πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ : Ἀντιφ.113,39 **δεήσεται ἀθέμιτα καὶ ἀτέλεστα καὶ ἀνήκουστα·** 3) ὁ ἄνευ ἀποτελέσματος, μάταιος, ἄσκοπος, ἀνώφελος : Ἰλ.Δ 26 **πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον ἠδ' ἀτέλεστον ;,** Ὀδ.Β 273 **οὔ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται οὐδ' ἀτέλεστος·** 4) ὁ εἰς ὃν δὲν ἐδόθη τὸ σκοπούμενον τέλος, ὁ ἡμιτελής : Δίων Κ 41,32 **τά τε τῶν Κελτῶν καὶ τῶν Βρεττανῶν ἀτέλεστα κατελίπομεν·** 5) κ. δημ. ὁ ἀτελής, ὁ μὴ ὢν τέλειος, ὁ ἔχων ἀτελείας, ἐλλείψεις : Γεωπ.14,7,15 **ἄγονα τε**

καὶ ἀτέλεστα γίνεται (τὸ φά). - ἀπὸ τὴ βιασύνη του πῆγε καὶ κάθισε σ' ἀτέλεστο σπίτι· || εἰδ. ὁ πληρότητα ἰδιότητός τινος μὴ ἔχων : ΠΔ Σοφ. Σαλ.3,16 **τέκνα μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται**· ||κ. μαθ. **ἀτέλεστος κῶνος** κόλουρας κῶνος : Ἥρων Στερεομ.1,16· 6) ὁ μὴ εἰσαχθεὶς εἰς τὰ μυστήρια, τὰς τελετὰς κττ., ὁ μὴ μυσταγωγηθείς, ὁ ἀμύητος, μετὰ γεν. : Εὐρ.Βάκχ.40 **πόλιν τήνδ' ἐκμαθεῖν,.. ἀτέλεστον οὖσαν τῶν ἐμῶν βακχευμάτων,** Πλούτ. Φλαμ.2 **τῶν ἱερῶν καὶ μυστηρίων ἀτέλεστος,** Λουκ.Συμπ.3 **ἀτέλεστος ὀργίων**· || κ. ἀπολ. : Πλάτ. Φαίδ.69 C **ὃς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς Ἅιδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται**· 7) μτγν. ἐκκλ. ὁ ἀβάπτιστος : Γρηγ.Ναζ.40,658 **ἀσφράγιστα καὶ ἀτέλεστα τὰ νήπια**· 8) ἐπιγρ. κ. ὁ ἄγαμος (πιθαν.)· 9) ἀπηλλαγμένος τελῶν, φόρων : Δημ. Προοίμ.55 **χώραν δ' ἀτέλεστον ἔχουσιν αὐτοὶ τετελεσμένοι**· 10) ἀτελείωτος, ἀτελεύτητος, αἰώνιος : Παρμ.8,4 **οὖλον μουνογενές τε καὶ ἀτρεμὲς ἠδ' ἀτέλεστον**· 11) τὸ οὐδ. **ἀτέλεστον** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀπαύστως, ἀδιάκοπα : Ὀδ.Π 111 **σῖτον ἔδοντες μάψ αὔτως ἀτέλεστον**· 12) ὁμ. τὸ οὐδ. κ. πληθ. **ἀτέλεστα** ἐν ἐπιρρ. χρ. μάτην, ματαίως : Στράτων ἐν ΑΠ 12,21 **ἀτέλεστα λαλεῖ.**

ἀτέλεστος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων μαλακοδέρμων τῆς οἰκογ. τῶν **μαλαχιδῶν.**

ἀτελεσφόρητος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ σχὼν τελείαν, πλήρη ἀνάπτυξιν, ὁ μὴ ὡριμάσας: Σύμμαχ.Σχόλ.Ἰὼβ 31,40 **ἀτελεσφόρητος βάτος**· || γεν. ὁ μὴ εὐδοκιμήσας, ὁ ἀτελής, ἐλαττωματικός : Γρηγ.Νύσσ.3,259 A **ἀτελεσφόρητον τὸ γνήσιον ἔμεινε σπέρμα,** Τζέτζ.Ἐπιστ.74,67,1 **ἀτελεσφόρητα καὶ ἀμβλωθρίδια τίκτειν κυήματα**· 2) νεώτ. ὁ μὴ τελεσφορῶν, ὁ μὴ ἐπιτυγχάνων ἢ μὴ ἐπιτυχὼν τοῦ σκοπουμένου, ὁ μένων ἢ μείνας ἄνευ ἀποτελέσματος, μάταιος : **παρακλήσεις ἀτελεσφόρητοι, - μέσα ἀτελεσφόρητα**· 3) τὸ οὐδ. πληθ. **ἀτελεσφόρητα** ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ τρόπον ἀτελεσφόρητον, ματαίως : Εὐστ. Πονημ.291,56 **τὴν γλῶτταν ὧδε σαλεύσας ἀτελεσφόρητα.**

ἀτελεσφορήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ ἐπιτυχίας τοῦ σκοπουμένου, ματαίως : **ἐπιμόνως ἀλλ' ἀτελεσφορήτως εἰργάσθησαν.**

ἀτελέσφορος-ον νεώτ. ὁ ἀτελεσφόρητος βλ.λ., ὁ μὴ τελεσφόρος, ὁ μὴ ἐπιφέρων τὸ ἐπιδιωκόμενον τέλος, μάταιος : **ἀτελέσφορα μέτρα.**

ἀτελεσφόρως ἐπίρρ. νεώτ. ἀτελεσφορήτως, χωρὶς ἀποτέλεσμα, ματαίως, ἀνωφελῶς.

ἀτέλευτα ἐπίρρ. ἄνευ τελειώσεως, ἀποπερατώσεως, χωρὶς τελεμό, ξετελεμό.

ἀτελευτησία (ἡ) μσν. ἡ ἔλλειψις τέλους, πέρατος, τὸ ἀτελεύτητον, ἀπέραντον : Ψελλ.ἐν Σάθ.4,460 ἀτελευτησία οὐρανοῦ.

ἀτελεύτητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ κ. δημ. ὁ μὴ τελειωθείς, ὁ μὴ εἰς τέλος ἀχθείς, ὁ ἀτελείωτας : Ἰλ.Δ 175 **σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα κειμένου ἐν Τροίῃ ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ**· || ὁ μὴ ἐκπληρωθείς, ὁ ἀνεκπλήρωτος, ὁ ἀνεκτέλεστος : Ἰλ.Α 527 **οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον οὐδ' ἀπατηλὸν οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅτι κεν κεφαλῇ κατανεύσω**· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων πέρας ἐν χώρῳ ἢ ἐν χρόνῳ, ὁ ἀπέραντος, ἀτέρμων, ἄπειρος : Ἀριστλ.Μεταφ.1066 a, 37 **ἢ τὸ διέξοδον ἔχον ἀτελεύτητον,** Ὄκελλ.1,2 **ἀτελεύτητον τὸ πᾶν,** Νεκρώσιμος Ἀκολουθία Εὐχή : **ἔνθα οὐ πόνος, οὐ λύπη, οὐ στεναγμός, ἀλλὰ ζωὴ ἀτελεύτητος, - ἀτελεύτητοι ἐκτάσεις τοῦ οὐρανοῦ, - ὁ χρόνος ὁ ἀτελεύτητος**· || συνεκδ. ἐπὶ καταστάσεων, ὁ ἐς ἀεὶ ἢ αἱονεὶ ἐς ἀεί, δημ. παντοτινός : Πλούτ.Ἠθ.114 F **ἀτελεύτητον νομίζειν τὸ πένθος, - ἀτελεύτητοι θλίψεις**· 3) νεώτ. μτφ. ἐκτεταμένος, μέγας, πολύς : **ἀτελεύτητα μίση, - παθήματα, - ἀτελεύτητες φλυαρίες**· 4) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ εἰς τέλος, εἰς συμφωνίαν καταλήγων, ὁ ἐξ ἰσχυρογνωμοσύνης ἀσυμβίβαστος, ἀνοικονόμητος : Σοφ.ΟΤ 336 **ἀλλ' ὧδ' ἄτεγκτος κἀτελεύτητος φανεῖ;**· 5) μτγν. κ. δημ. τὸ οὐδ. πληθ. **ἀτελεύτητα** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀτελευτήτως, διηνεκῶς : Φίλ.5 A **ἀτελεύτητα μηνιῶν.**

ἀτελευτήτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. διηνεκῶς, χωρὶς τέλος, ἄνευ τελευτῆς, ἀθανάτως : Γρηγ. Νύσσ.28,37 D· πρβλ. ἀτελεύτητος.

ἀτέλευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων τέλος, τελευτήν, ὁ ἀτελεύτητος, αἰώνιος : Αἰσχ. Ἀγ. 1451 **ἀτέλευτον ὕπνον** (θάνατον), Γρηγ.Νύσσ.2, 692 B **παρατεινομένης αὐτῷ τῆς ζωῆς εἰς ἀτέλευτον** (διόρθ. ἀτελεύτητον)· 2) δημ. ὁ μὴ ἀχθεὶς εἰς τέλος, ὁ ἀτελείωτος, ἀσυμπλήρωτος, ἡμιτελής, ἀτέλεστος βλ.λ.: **ἄφησα ἀτέλευτη τὴ δουλειά μου.**

ἀτεληίη (ἡ) κ. **ἀτελείη** ἰων. ἀτέλεια βλ.λ.

ἀτελής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ εἰς τέλος ἀχθείς, ὁ μὴ πραγματοποιηθείς, ὁ ἀνεκτέλεστος, ἀνεκπλήρωτος, ἀτέλευτος : Ὀδ.Ρ 546 **τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο,** Σοφ.Ἠλ. 1012 **καὶ τὰ μὲν λελεγμένα ἄρρητ' ἐγώ σοι κἀτελῆ φυλάξομαι** (ἀνεκτέλεστα, ἀζήμια), Ξεν.Ἑλλ. 4,8,15 **αὕτη μὲν ἡ εἰρήνη οὕτως ἐγένετο ἀτελής,** Ἡρωδιαν.1,9,22 **ἀτελῆ κατέλιπε τὰ βεβουλευμένα**· 2) κ. νεώτ. ὁ μὴ τελειωθείς, μὴ ὁλοκληρωθείς, ὁ ἀσυμπλήρωτος, ἡμιτελής : Πίνδ.ἀπ.209 **ἀτελῆ σοφίας καρπὸν δρέπειν,** Θουκ.8,27 **ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν, - τὰ ἔργα τῆς ὁδοποιίας ἀπέμειναν ἀτελῆ, - ἀτελεῖς σπουδαί** (αἱ μὴ συντελεσθεῖσαι)· || νεώτ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐκτελεσθῇ ἐντελῶς : **ἀτελὴς διαίρεσις** (ἡ ἀφήνουσα ὑπόλοιπον)· 3) κ. νεώτ. ὁ μήπω συμπληρώσας τοὺς ὅρους τελείας τινὸς καταστάσεως, ὁ μὴ ἀναχθεὶς εἰς τελειότητα : Ἀριστλ.ΖΓ 733 a, 2 **ᾠὰ ἀτελῆ,** αὐτ. Πολιτ. 1275 a, 17 **πολῖται ἀτελεῖς** (οἱ ἀνήλικοι), Μηναῖ.4,14 συναξ. **ἐν πάνυ μικρᾷ τῇ ἡλικίᾳ καὶ ἀτελεῖ**· 4) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ στερούμενος τελειότητος, πληρότητος, ὁ ἐλαττωματικός, ἐλλιπής, ἀνεπαρκής : Ἀριστλ.ΑΠρ.24 a, 13 **ἀτελὴς συλλογισμός,** Γεωπ.1.19,4 **ἄφορα καὶ ἀτελῆ σπέρματα, - ἀτελὴς ὁρισμός, - ἀτελὴς διάπλασις βρέφους**· 5) ὁ ἠλαττωμένος, ἠκρωτηριασμένος, κολοβός : Λουκ.Συρ.20 **ἀτελέα ἑαυτὸν ἐποίεε** (ἀποκοπέντων τῶν αἰδοίων)· 6) ὁ μηδέποτε παυόμενος, ὁ διαρκής, ἀέναος, ἀτέλειωτος : Πλάτ.Ἀξ.371 E **Δαναΐδων ὑδρεῖαι ἀτελεῖς**· 7) ὁ μὴ ἔχων τέλος, ὅρια, ὁ ἀτελείωτος, ἀπεριόριστος, ἀτέρμων : Ἀριστλ.ΖΓ 715 b, 14 **τὸ μὲν ἄπειρον ἀτελές, ἡ δὲ φύσις ἀεὶ ζητεῖ τέλος**· 8) ὁ μὴ κατορθῶν τι, μὴ ἐπιτυγχάνων τι, μὴ εἰς τέλος φέρων, κυρ. ἐπὶ προσ. : Πίνδ.Ν 3,42 **ἀτελεῖ νόῳ,** Πλάτ.Συμπ.179 D **Ὀρφέα δὲ τὸν τοῦ Οἰάγρου ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ Ἅιδου** (ἄπρακτον)· 9) ὅθ. ὁ ἀνεπαρκής, ὁ ἀκατάλληλος, ἀνίκανος, ἀνάξιος, ὁ ἀνωφελής : Ἀριστλ.Πολιτ. 1281 b. 38 **ἀτελὴς περὶ τὰ κρίνειν,** Ὀνήσανδρ. Στρατ.9 **ἄφρων δὲ καὶ ἀτελής, ὅστις ἂν πρὸ τοῦ δέοντος ἀνακοινώσηται τὴν πρᾶξιν**· || ἐπιγρ. **ἀτελὴς δίκα** ἄκυρος· 10) κ. γεν. ὁ ἄνευ τέλους, ἄνευ σκοποῦ ἐνεργῶν, ὁ ἄσκοπος, μάταιος : Ἀριστλ.Πολιτ.1256 b, 21 **ἡ φύσις οὐδὲν ἀτελὲς ποιεῖ**· 11) ὁ μὴ ἐπιφέρων τὴν ἐκπλήρωσιν, τὴν πραγματοποίησίν τινος : Πίνδ.Π 5,62 **ὄφρα μὴ ταμίᾳ Κυράνας ἀτελὴς γένοιτο μαντεύμασιν**· 12) ἐπὶ προσ., ἐπὶ χωρῶν κ. ἐπὶ ἀγρῶν, ὁ μὴ ὑποβαλλόμενος εἰς πληρωμὴν τελῶν, ὁ ἀπηλλαγμένος φόρων ἢ εἰσφορῶν : Ἡρ.2,168 **ἄρουραι ἐξαίρετοι δυώδεκα ἑκάστῳ ἀτελέες,** Λυσ.32,24 **οὓς ἡ πόλις.. παῖδας ὄντας ἀτελεῖς ἐποίησεν**· ὁμ. μετὰ γεν. : Ἡρ.1,192 **τέσσερες τῶν ἐν τῷ πεδίῳ κῶμαι μεγάλαι τῶν ἄλλων ἐοῦσαι ἀτελέες**· || κατ' ἐπέκτ. ὁ ἀπηλλαγμένος δημοσίας τινὸς ὑποχρεώσεως : Δημ.565

καὶ τῶν ἄλλων λητουργιῶν ἀτελεῖς, αὐτ.568 **αὐτὸν ἀτελῆ ποιῆσαι στρατείας,** Ἐπιγρ. **ἀτελὴς μετοικίου·** 13) κ. νεώτ. ἐπὶ πραγμάτων, ὁ δι' ὃν δὲν καταβάλλει τις τέλας, φόρον, δασμόν, ὁ ἀφορολόγητος : Δημ.917 **ἀτελῆ τὸν σῖτον ἐξάγειν, - ἀτελὴς εἰσαγωγὴ πρώτων ὑλῶν·** 14) ἐπὶ ποσοῦ χρημάτων, ὁ ἀφ' οὗ δὲν ἀφαιρεῖταί τι, ὁ ἄνευ κρατήσεως, ὁ σωστός, ἀκέραιος : Δημ.816 **ἀφ' ὧν τριάκοντα μνᾶς ἀτελεῖς ἐλάμβανε·** 15) ὁ ἀδάπανος, ὁ μὴ δαπανηρός : Σοφ.ἀπ.268 "Αμφις 29 **ἀτελὲς δεῖπναν,** Παυσ.Λεξ.ἀπ.305· ‖ νεώτ. ὁ δωρεὰν παρεχόμενος : **ἀτελὴς ἐγγραφὴ τῶν προσφύγων μαθητῶν·** 16) ὁ μὴ τυχὼν τῆς τελετῆς, τῆς μυήσεως, ὁ ἀμύητος : Ὕμν.Ὁμ.Δήμ.481 **ἀτελὴς ἱερῶν,** Πλάτ.Φαῖδρ.248 B **ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θέας ἀπέρχονται·** 17) ἐπιγρ. ὁ μὴ τυχὼν τῆς τελετῆς τοῦ γάμου, ἄγαμος (πιθ.)· 18) κ. μτφ. ὁ ὀλιγωρηθείς, παραμεληθείς : Πλάτ.Πολιτ.495 C **ἔρημον καὶ ἀτελῆ φιλοσοφίαν λείποντες·** 19) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἀτέλεια, ἡ ἔλλειψις, ἐκεῖνο καθ' ὃ τις ὑστερεῖ : Λουκ.Εὐνοῦχ.7 **τῷ ἀτελεῖ τοῦ σώματος·** 20) τὸ συγκρ. **-έστερος** ἧττον ἀνεπτυγμένος : Ἰω.Φιλόπ.Φυσ.898,29.

ἀτελής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πιθήκων τῆς οἰκογεν. τῶν **κηβιδῶν·** 2) γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **συλφιδῶν.**

ἀτελιὲ (τὸ) δημ. (γαλλ.) ἐργαστήριον γλύπτου ἢ ζωγράφου κ. κατ' ἐπέκτ. παντὸς καλήν τινα τέχνην ἀσκοῦντος : **ἀτελιὲ φωτογράφου.**

ἀτελίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πράσινον ὀρυκτόν, προερχόμενον ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ τενορίτου.

ἀτελλανός-ή-όν νεώτ. (λατ.) ὁ ἐκ τῆς ὀσκικῆς πόλεως Ἀτέλλας· ‖ **ἀτελλανὸν δρᾶμα** εἶδος ρωμαϊκῆς κωμῳδίας, πλήρους βωμολοχιῶν.

ἀτελόδεσμα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **κανθαριδιδῶν.**

ἀτελόδους-οντος (ὁ) νεώτ.παλαιοζ.ὁ δίκερως βλ.λ.

ἀτελόκερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **τενθρηδανιδῶν.**

ἀτελόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ἀτελῆ μορφήν.

ἀτελοπροσωπία (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ ἀτελὴς ἀνάπτυξις τοῦ προσώπου.

ἄτελος-η-ο δημ. ἐπὶ τόπου ἢ χρόνου, ὁ μὴ ἔχων τέλος, ἀτέρμων, ἀτελείωτος, ἀτελεύτητος : **τῶν ἀστεριῶν ὁ ἄτελος ὁ δρόμος, - ἄτελη ἡ ζωὴ στὴ γῆν ἀπάνω·** 2) συνεκδ. ἐπὶ ἐκτάσεως ἢ χρονικῆς περιόδου ἢ ἐπὶ ποσοῦ ἢ ἐπὶ καταστάσεως ἢ ἐνεργείας, ὁ λίαν μακρὸς ἢ ὁ πολύς, ὁ ὑπερβολικός, ὁ τοῦ ἀτελευτήτου τὴν ἐντύπωσιν προξενῶν : **ἄτελη τούτη ἡ ἀνεβασιὰ τοῦ βουνοῦ, - ἄτελη μοῦ φάνηκε ἡ νύχτα, - ἄτελα τὰ βάσανά μου, - ἄτελη σὰν ἀρχίσῃ εἶναι ἡ φλυαρία του, - ἄτελοι οἱ καυγάδες τους·** ‖ ἐπὶ προσ., ὁ ἀδέξιος, ὁ ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, πρβλ. λειψὸς ἐν ὁμ. σημ. : **ἄτελος ἐργάτης καὶ ζημιάρης·** 3) ἐπὶ πραγμ. δεκτικῶν φθορᾶς ἰδίως ἐκ τῶν οἰκιακῆς χρήσεως, ὁ δύσφθαρτος, ἀκατάλυτος, γερός : **ἄτελα ροῦχα, - παπούτσια, - ἄτελη τούτ' ἡ σκούπα·** 4) ἐπὶ προσ., ὁ ἀτελής, ὁ ἔχων σωματικὰς ἢ ψυχικὰς ἢ πνευματικὰς ἀτελείας βλ.λ.3), ὁ ἐλαττωματικὸς ἢ ὁ ἐλλιπὴς εἴς τι : **ἄτελο αὐτὸ τὸ παιδί,** πρβλ. ἐφταμηνίτικος, **- εἶναι σπουδασμένος ἀκατάστατα καὶ σὲ πολλὰ εἶναι ἄτελος, - ἄτελος ὁ χαραχτήρας του, - ἄτελη σκέψη·** 5) ἐπὶ πραγμ. ἢ ἐργασίας, ὁ μὴ συντελεσθείς, μὴ ἀποπερατωθείς : **παράτησε τὸ πορτραῖτο ἄτελο, - πέθανε κι ἄφησε ἄτελο τὰ ἔργα του, - ἄτελη δουλιὰ - ἐνέργεια.**

ἀτελοστόματα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ζῴων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἐχινιδῶν.**

ἀτελώνητος-ον μτγν. κ. μον. οὗ δὲν πληρώνεται τέλας, ὁ ἀφορολόγητος : Ζηνόβ.1,74, Ἰουστιν. Νεαρ.106· πρβλ. ἀτελώνιστος.

ἀτελώνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τελωνισμοῦ, ἄνευ καταβολῆς δασμοῦ ἐν τῷ τελωνείῳ : **πέρασε ἀτελώνιστα τὶς βαλίτζες του.**

ἀτελώνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς τελωνιακὸν δασμόν, εἰς καταβαλὴν φόρου ἐν τῷ τελωνείῳ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἢ τὴν ἐξαγωγήν : **ἡ διὰ προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς ξυλεία εἰσάγεται ἀτελώνιστος·** πρβλ. ἀτελής· ‖ ὁ δι' ὃν δὲν κατεβλήθη ἀκόμη ἢ δι' ὃν οὐδόλως κατεβλήθη τελωνιακὸς δασμός : **ἔχω τέσσαρες κάσσες ἐμπορεύματα ἀτελώνιστες, - κατώρθωσε νὰ εἰσαγάγῃ ἀτελώνιστα ὑφάσματα·** 2) δημ. μτφ. φρ. : **ἔφαγε τὸ κουτόχορτο ἀτελώνιστο** (εἶναι ἠλίθιος).

ἀτελωνίστως νεώτ. χωρὶς τελωνισμόν, χωρὶς καταβολὴν δασμοῦ ἐν τῷ τελωνείῳ.

ἀτελῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον οὐχὶ τέλειον, ἐλλιπῶς, μὲ ἐλλείψεις, μὲ ἀτελείας : Ἀριστλ. Πολιτ.1275 a, 13, **ὥστε ἀτελῶς πως μετέχουσι τῆς τοιαύτης καινωνίας, - τὰ τῆς Φραγκοκρατίας ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀτελῶς γνωστά·** 2) νεώτ. ἄνευ πληρωμῆς τέλους, φόρου, τελωνιακοῦ δασμοῦ : **ἀτελῶς ἐγγράφονται οἱ ἀριστεύσαντες, - τὰ σχολικὰ ὄργανα εἰσάγονται ἀτελῶς.**

ἀτεμάχιστος (-η) -ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τεμαχισθείς, ὁ μὴ κοπεὶς εἰς τεμάχια, ἀκομμάτιαστος, ἀκέραιος : **κρέας ἀτεμάχιστο(ν).**

ἀτέμβιος ΕΜ 163,32 « μεμφίμοιρος ».

ἀτέμβω ποι., μόν. κατ' ἐνεστ., στερῶ, ὅθ. βλάπτω, κακομεταχειρίζομαι, στενοχωρῶ, λυπῶ, πικραίνω : Ὀδ.Υ 294 **οὐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον ξείνους·** 2) παθ. μετὰ γεν. ἀποστεροῦμαι, εἶμαι ἐστερημένος : Ἰλ.Ψ 445 **ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος,** Ὀδ.Ι 42 **ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης·** 3) μτγν. μέσ. ὡς τὸ ἐνεργ. ψέγω, μέμφομαι, ὀνειδίζω : Κόϊντ.5,147· κ. μ. δοτ. ἢ ἀπαρφ. : Ἀπολλ.Ρ 2,56, αὐτ.2,1199 **ἀτεμβόμενος τοῖον στόλον ἀμφιπένεσθαι.**

ἀτέμπο κ. **ἀ-τέμπο** νεώτ. (Ἰταλ.) μουσ. ὅρος πρὸς δήλωσιν τῆς ἐπανόδου εἰς τὸν ἀρχικὸν κανονικὸν χρόνον.

ἀτενέως ἐπίρρ. Ἰων. ἀτενῶς βλ.λ. : Ἱππ.Προρρ.1,24.

ἀτενής-οῦς-ές (ἀ- ἐπιτ. κ. τείνω) κ. μον. κ. νεώτ. ὁ ἐντεταμένος, ὁ ἰσχυρῶς προσκεκολλημένος : Σοφ.Ἀντ.826 **τὰν κισσὸς ὡς ἀτενὴς πετραία βλάστα δάμασεν·** 2) κ. νεώτ. συχν. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς ὁράσεως, ὁ ἐπιμόνως, ὁ ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπων, ὁ σταθερῶς τὸ βλέμμα ἔχων προσηλωμένον που : Διον.Ἀλ.3,21 **ἀτενέσι τοῖς ὀφθαλμοῖς ὡς τὸν ἀδελφὸν ὁρᾷ·** ‖ μον. κ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀτενεῖς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ ἀσκαρδαμυκτῶν : Μηναῖ.4,9 συναξ. **ἵστατο οὖν ἀτενὴς ὁρῶσα σχήματί τε καὶ βλέμματι ὅπως εἶχεν·** 3) τὸ οὐδ. **ἀτενές** ὡς οὐσ. ἡ κατάστασις ἐντάσεως, προσήλωσις : Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,8 **τὸ ἀτενὲς τῆς ὄψεως καὶ ἄτεγκτον,** Λουκ.Ἰκαρ.12 **τὴν ὄψιν εἰς τὸ ἀτενὲς ἀπερείσασθαι·** ‖ ὁμ. κ. ὡς ἐπίρρ. ἀτενῶς, ἀσκαρδαμυκτί : Πολύβ.18,53,9 **ἀτενὲς βλέπειν εἴς τινα·** 4) κ. γεν. τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. ἰσχυρῶς, λίαν, καθόλου : Πίνδ.Π 2,77 **ἀτενὲς ἴκελοι** (ὅλως διόλου ὅμοιοι)· 5) ὁ ἔντονος, ὁ σφοδρός, ὁ δεινός, ὁ βίαιος : Αἰσχ.Ἀγ.71 **ὀργὰς ἀτενεῖς παραθέλξει,** Καλλ.ἀπ.1,7 **ἀτενεῖς ὀδυρμοί·** 6) ὁ εὐθὺς βαίνων, ὁ κατ' εὐθεῖαν διευθυνόμενος : Εὐρ.ἀπ.66 **ἥκω δ' ἀτενὴς** (δ. ἀνάγν. **ἀτενὲς**) **ἀπ' οἴκων·** 7) τὸ οὐδ. **ἀτενὲς** ὡς ἐπίρρ. εὐθύς, ἀμέσως : Ἐπίχ.π.Ἀθην.7,277 **ἀτενὲς ἀπ' ἀοῦς·** 8) εἰδ. ἐπὶ νόσων, ἐπίμονος : Ἀρχιγέν.π. Ἀετ.12,1 **ατενὴς ἰσχιάς** (πιθ. ἀντὶ **ἀγεννής**)· 9) ἐπὶ τῶν διαθέσεων τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς, ἐντεταμένος, ἔνθερμος, πλήρης ζήλου, πρόθυμος : Ἡσ.Θ 661 **τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι**

βουλῇ, Εὐρ.ἀπ.737 καλὸν γ' ἀληθὴς κἀτενὴς παρρησία, Λουκ.Νιγρ.4 ἅπερ ἐγὼ ἀτενεῖ καὶ ἀναπεπταμένῃ τῇ ψυχῇ δεξάμενος· ‖ κ. ἐπὶ προσ. ἐν παρεμφερεῖ σημ.: Πλάτ.Πολ.547 Ε ἅτε οὐκέτι κεκτημένην ἁπλοῦς τε καὶ ἀτενεῖς τοὺς τοιούτους ἄνδρας ἀλλὰ μικτούς· (Ο) ὁ ἰσχυρογνώμων, ὁ ἐπίμονος, ἄκαμπτος, ἀδυσώπητος, σκληρός: Ἀριστφ.Σφ.730 μηδ' ἄφρων γένῃ μηδ' ἀτενὴς ἄγαν ἀτεράμνων τ' ἀνήρ, Διον.Ἁλ.5,8 ἀστέρακτος καὶ ἀτενής· ‖ συγκρ.: Φιλοδ.Παρρ.44 Ο.

ἀτενίζω μέλλ. -ίσω, κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. βλέπω ἀτενῶς, παρατηρῶ ἀσκαρδαμυκτί: Ἱππ. Ἐπιδ.7,10 ἀτενίσας τοῖς ὄμμασιν, Ἀριστλ. Περ.959 a,24 ἀτενίζω πρός τι, - μὲ ἠτένισε πρὸς στιγμὴν σιωπηλός, - ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ δὲν τολμάει νά μ' ἀτενίσῃ· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν: ΚΔ Λουκ.4,20 καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ· ‖ κ. παθ. -ίζομαι ὁρῶμαι, παρατηροῦμαι ἀτενῶς: ΑΠ 4,204· 2) ἐπὶ τῆς διανοίας, στρέφω, προσηλῶ: Ἀριστλ. Φυσ.192 a,15 ἀτενίζω τὴν διάνοιαν πρός τι· 3) ἐξιχνιάζω, ἀνακαλύπτω, διακρίνω: Πολύβ.24, 5,8 περὶ δὲ κοινῶν ἢ πολιτικῶν πραγμάτων ἀτενίσαι καὶ προϊδέσθαι τὸ μέλλον ἀσφαλῶς εἰς τέλος ἀδύνατος, Πλωτῖν.866,17 πρὸς τὸ θεῖον ἀναβὰς καὶ τὴν πρὸς αὐτὸ ὁμοιότητα ἀτενίσας· 4) κ. νεώτ. -εἴς τι, στρέφω τὴν προσοχήν, προσεκτικῶς ἀποβλέπω εἴς τι: Πολύβ.6,11,5 ὅτε μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν ὑπάτων ἀτενίσαιμεν ἐξουσίαν· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἔχω ἐστραμμένην εἴς τι τὴν προσοχήν μου, τὰς προσπαθείας μου, τὸ ἐνδιαφέρον μου, ἀποβλέπω εἴς τι ὡς εἰς ὠφέλιμον ἢ ἐπιδιώκω τὴν ἐπίτευξίν τινος πρὸς κοινὴν ἢ ἰδίαν ἐμοῦ ὠφέλειαν: οἱ ἀτενίζοντες εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ μοναρχικοῦ πολιτεύματος, - ἀτενίζει εἰς τὸν θρόνον - εἰς τὴν δικτατωρίαν - εἰς τὴν σύμπηξιν ἰδίου κόμματος· 5) εἶμαι ἰσχυρογνώμων, ἐπίμονος: Λυγκεὺς π.Ἀθην.7,313 F.

ἀτένισις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ προσήλωσις τοῦ βλέμματος, ἡ ἐνατένισις: Παῦλ.Αἰγ.6,21.

ἀτένισμα-ατος (τό) νεώτ. τὸ ἀτενίζειν, τὸ ἀτενῶς βλέπειν, ὁ ἀτενισμὸς βλ.λ.

ἀτενισμός (ὁ) μτγν. τὸ ἀτενίζειν, τὸ ἀτενῶς, ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπειν: Θεόφρ.ἀπ.8,9· ‖ εἰδ. ἡ προσήλωσις ἀπλανῶν τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ στύλωμα τοῦ βλέμματος: Ἡρ.Ἰατρ.ἀπ. ἐν Μουσ.Ρην.58.80 ἀτενισμὸς τῶν ὀμμάτων.

ἀτενιστός-ή-όν σχολ. ὃν εἶναι δυνατὸν ν' ἀτενίσῃ τις: Σχόλ.Ἰλ.Α 98 τὴν οὐκ ἀτενιστὴν τῇ θέᾳ.

ἀτενῶς κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. ἀτενέως μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς σταθερῶς προσηλωμένους, ἀτενεῖς βλ.λ., ἀσκαρδαμυκτί: Ἀγαθαρχ.ἀπ.41 ἀτενῶς ἐμβλέπειν, - τί μὲ κοιτάζεις ἀτενῶς; 2) μτγν. ἰσχυρογνωμόνως, ἐπιμόνως: Πλούτ.Γάλβ.25 δυσπειθῶς καὶ ἀτενῶς ἔχειν πρός τι· 3) νεώτ. στρατ. κ. γυμναστ. «ἀτενῶς!», ὡς παράγγελμα πρὸς ἐπάνοδον τῶν ἀσκουμένων εἰς τὴν στάσιν ἀκινησίας καὶ προσοχῆς.

ἀτεξ·κος (ἡ) ἐπίθ. μτγν. ἄτοκος βλ.λ.: Κύριλλ.700.

ἄτερ πρόθ. ποι. κ. μτγν. κ. μσν. προτασσομένη ἢ ἐπιτασσομένη, μετὰ γεν. κεχωρισμένως, χωριστά, μακράν: Ἰλ.Α 498 εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων, Ἡσίοδ.Ἔργ.91 νόσφιν ἄτερ κακῶν καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο· 2) ὁμ. μετὰ γεν. ἄνευ, χωρίς, δίχως: Ἰλ.Ο 292 ἄτερ Ζηνός (χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ Διός), Αἰσχ.Ἱκ.377 ὑμῖν δ' ἀρήγειν οὐκ ἔχω βλάβης ἄτερ, ΚΔ Λουκ.22,6 καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐταῖς ἄτερ τοῦ ὄχλου· ‖ ἐκτός, πλήν, ἐξόν: Σοφ. Ἀντ.4 ἄτης ἄτερ (ἐκτὸς τῆς ἄτης, πιθ., δ.γρ. ἀτήσιμον ἢ ἀτήρ' ἅπερ)· 3) μτγν. κ. μετὰ δοτ. ἄνευ, χωρίς, δίχως: Ἀνούβ.87 ἄτερ ἀστράσιν.

ἀτεραμνία (ἡ) κ. ἰων. -ίη ἡ σκληρότης, τραχύτης: Ἱππ.Ἀέρ.282,40 τῶν ὑδάτων τῆς σκληρότητος καὶ ἀτεραμνίης· πρβλ. ἀτέραμνος.

ἀτέραμνος-ον κ. μτγν. κ. μσν. (ἀ- στερ. -τέρην) τραχύς, σκληρός, κ. μτφ. ἀνηλεής, ἀνοικτίρμων: Ὀδ.Ψ 167 κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν, Αἰσχ.Πρ.192 τὴν δ' ἀτέραμνον στορέσας ὀργήν, Πολύβ.4,21,4 τὸ τῆς ψυχῆς ἀτέραμνον, Εὐστ.Πονημ.114,39 πρὸς ἦθος.. σκληρὸν καὶ ἀτέραμνον· ‖ ἐπὶ τῆς κοιλίας, ἡ μὴ ἐλαστική, μὴ μαλακή, μὴ ἐνδίδουσα τῇ πιέσει, οἷον ἐκ δυσκοιλιότητος: Ἱππ.Ἀέρ.282, 36 κοιλίας ἀτεράμνους καὶ σκληράς· 2) ἐπὶ ὀσπρίων, ὁ μὴ εὐχερῶς ἑψόμενος, κακόψητος: Θεόφρ.ΦΙ 2,9 πρὸς τὸ τὰ ὄσπρια μὴ γίνεσθαι ἀτέραμνα· πρβλ. ἀτέρεμνος κ. ἀτεράμων· 3) ἀτέραμνον ὕδωρ - τὸ σκληρόν, τὸ μὴ εὔπεπτον καὶ μὴ πρόσφορον διὰ τὴν ἕψησιν φαγητῶν: Ἱππ. 280,51 ὕδασιν ἁλυκοῖσι καὶ ἀτεράμνοισιν, Ἀριστλ. ΖΓ 767 a, 37 ἀτέραμνα ὕδατα καὶ ψυχρά.

ἀτεραμνότης-ητος (ἡ) μτγν. σκληρότης, δυσκαμψία: Θεόφρ.Φ Αἰτ.4,3,2 ἀτεραμνότητά τινα πρὸς τὴν βλάστησιν· πρβλ. ἀτέραμνος.

ἀτεραμνώδης-ους-ες μτγν. ἀτέραμνος βλ.λ., σκληρός: Γαλ.17(2),187 ὕδατα γίγνεται τὰ καλούμενα πρὸς τῶν ἀρχαίων ἀτεραμνώδη.

ἀτεράμων-ονος-ον ἐπὶ ὀσπρίων, ἀτέραμνος βλ.λ., δυσέψανος, κακόβραστος· Πολυδ.1,223 «ἀτεράμονα, τουτέστιν οὐ ῥᾳδίως ἑψόμενα»: Θεόφρ.ΦΙ 8,8,6 τόποι τινὲς.. ἀεὶ φέρουσι τεράμονα (ὄσπρια) καὶ ἄλλοι πάλιν ἀτεράμονα· 2) μτφ. Ἡσ. «σκληρός, ἄκαμπής, ἀκαταπόνητος, ἀνελεήμων»: Ἀριστφ.Σφ.730 μηδ' ἄφρων γένῃ,.. -άμων τ' ἀνήρ.

ἀτεράτευτος-ον μσν. ὁ μὴ τερατώδης, ὁ μὴ ἐκπληκτικὸς οἷον διὰ τὸ καινοφανές, τὸ παράδοξον, τὸ μέγα κττ.: Εὐστ.918,5.

ἀτέργατις-ιδος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος καρκίνων δεκαπόδων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτερέα Ἡσ. «ὄρος, γοργόν· Κρῆτες».

ἀτέρεμνος-ον ἀτέραμνος βλ. λ.· Ἡσ. «ἀτέρεμνα· τὰ μὴ ἑψόμενα ὄσπρια».

ἀτερέφατο Ἡσ. «ἠθέτησεν».

ἀτερηδόνιστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ τερηδονισθεὶς ἢ μὴ δεκτικὸς τερηδονισμοῦ, ὁ μὴ καταφαγωθεὶς ὑπὸ τερηδόνας, σαρακίου, ὁ μὴ σαρακοφαγωμένος: Διοσκ.1,16· 2) νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ὀδόντων, ὁ μὴ παθὼν τερηδόνα βλ.λ.

ἀτερήσιον (δ.γρ. ἀρετήσιον)· Ἡσ. «ἀπρόμηθες».

ἄτερθα πρόθ. αἰολ. ἄτερθε βλ.λ.

ἄτερθε κ. πρὸ φων. ἄτερθεν, αἰολ. ἄτερθα (Ἡρωδιαν.2,192) ἄτερ βλ. λ., κεχωρισμένως, χωριστά, μακράν: Πίνδ.Π 96 ἄτερθε δὲ πρὸ δωμάτων ἕτεροι λαχόντες· 2) ἄνευ, χωρίς: Αἰσχ. Ἱκ.1011 τὴν δὲ καὶ πόλις διδοῖ, οἰκεῖν λάτρων ἄτερθεν, Σοφ.Αἶ.645 ἂν οὔπω τις ἔθρεψεν δίων Αἰακιδᾶν ἄτερθε τοῦδε.

ἀτέριγε Ἡσ. «χωρίς».

ἀτέρικος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν νυμφαλιδῶν.

ἀτέρμαντος-ον μτγν. ἀπέραντος, ἄνευ τέρματος: Ἀπολιν.Ψαλμ.20,11 ἀιέρμαντον ὄλβον.

ἀτερμάτιστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων τέρμα, ἀτέρμων, ἀπέραντος, ἄπειρος, ἀτελεύτητος: Βασ.1,550 D ἡ δὲ παρὰ τοῦ κυρίου εἰρήνη.. ἀπεριόριστος οὖσα καὶ ἀτερμάτιστος· 2) μτφ. ὑπερβολικός, ἀπεριόριστος, ὑπερβαίνων πᾶν ὅριον: Διόδ.Σ 19,1 ἐπιθυμίας ἔχουσιν ἀτερματίστους· 3) Ἡσ. «ἀβέβαιος, ἀθεμελίωτος» 4) νεώτ. ὁ μὴ τερματισθείς, ὁ μὴ λαβὼν πέρας, ἀτελείωτος, ἀτελής, ἡμιτελής: ἀτερμάτιστος ἀγών, - ἀποθανὼν προώρως ἀφῆκε τὸ ἔργον του ἀτερμάτιστον· 5) εἰδ. ἐπὶ γυμναστικῶν τινων ἀσκήσεων ἢ παιδιῶν, ἡ διεξαγομένη ἄνευ τερμάτων βλ.λ.

ἀτερματίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ τέρματος, ἄνευ τέλους· || ἄνευ περατώσεως ἢ τελειώσεως.

ἀτέρμονας (ὁ) δημ. ὁ ἀτέρμων βλ.λ.4) κοχλίας.

ἀτέρμων-ονος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ τόπου κ. ἐπὶ χρόνου, ὁ ἄνευ τέρματος, ἄνευ τέλους, ἄνευ ὁρίου, ἀτελεύτητος, ἀπέραντος, ἀπεριόριστος, ἄπειρος : Ἀριστλ.Κασ.401 a,16 διήκων ἐξ αἰῶνος ἀτέρμονας εἰς ἕτερον αἰῶνα· || ἀναρίθμητος : Εὐρ.Ἑκ. 926 χρυσέων ἐνόπτρων λεύσσουσ᾽ ἀτέρμονας εἰς αὐγάς (δ.ἑρμ. ἐκτάκτως λαμπράς, ἐκτυφλωτικάς)· 2) ὁ ἄνευ ἄκρου ἄγοντος πρὸς ἕτερόν τι, ἤτοι ἄνευ διεξόδου, ὁ ἀδιέξοδος : Αἰσχ.Εὐμ.634 ἐν δ᾽ ἀτέρμονι κόπτει πεδήσασ᾽ ἄνδρα δαιδάλῳ πέπλῳ· 3) κ. νεώτ. συνεκδ. ὁ λίαν μακρὸς ἢ λίαν μέγας ἢ λίαν ἐκτενής, ὁ ὑπερβαίνων τὸ ὅριον: Μοσχ.3,106 εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον, Ὀππ.Κυν.2,278 ῥέει δ᾽ ἐπὶ γαῖαν ἀτέρμων ἰχώρ, - ἀτέρμων πεδιάς, - ἀτέρμονες διαπραγματεύσεις· 4) νεώτ. ὁ ἄνευ τερμάτων, ἄνευ περάτων, ἀρχῆς καὶ τέλους, ἑπομένως κυκλοτερὴς ἢ κυκλοτερῶς κινούμενος : ἀτέρμων ἱμάς, ἀτέρμων ἄλυσις μηχαν. ἱμάς, ἄλυσις ἥτις ἔχουσα συνδεδεμένα τὰ ἄκρα περιστρέφεται συνεχῶς μεταδίδουσα τὴν κίνησιν ἀπὸ ἄξονος εἰς ἕτερον· ἀτέρμων κοχλίας ἑλικότμητος χαλυβδίνη ῥάβδος μεταδίδουσα τὴν περιστροφικὴν κίνησίν της εἰς ἐφαπτόμενον ὀδοντωτὸν τροχόν, δημ. ἀτέρμονας· ἀτέρμων πρίων ὁ ταινιωτὸς πρίων, δημ. πριονοκορδέλλα.

ἀτεροῖον Ἡσ. « τὸ ἑτέρωθεν καὶ χωρίς ».

ἀτερόπλευρος-ον δωρ. ἑτερόπλευρος βλ.λ.

ἀτερόπτιλλος-ον κ. -ιλος δωρ. ἐπιγρ. (ἅτερος κ. ὄπτιλλος ἢ ὀπτίλος, ὀφθαλμός) ἑτερόφθαλμος.

ἀτερόπτιλος-ον δωρ. κ. ἀτερόπτιλλος βλ.λ.

ἅτερος δωρ., αἰολ. ἄτερος ἕτερος βλ.λ. : Ἀριστφ.Ἀχ.813 τὸ μὲν ἅτερον τούτων σκορόδων τροπαλίδος, Ἐπιγρ. παρ᾽ ἅτερον ἐνιαυτόν (παρ᾽ ἐνιαυτόν)· 2) ἅτερος ἀττ. ὁ ἕτερος (κατὰ κρᾶσιν), οὐδ. θἄτερον, γεν. θατέρου, δοτ. θατέρῳ, πληθ. θἄτερα, θηλ. δοτ. θατέρᾳ, ἡ θἀτέρου κτλ., ἐξ οὗ κ. ὀνομαστ. θάτερος (Μέν.846, Πολ.Σοφιστ. Κυν.4): Λουκ.Νεκρ.Δ26,1 ὥσπερ ἀκολουθοῦντα θάτερον θατέρῳ· || π. μτγν. ἐσφαλμένως ἡ κρᾶσις καὶ εἰς πτώσεις ὧν τὸ ἄρθρον καταλήγει εἰς σύμφωνον : Στράβ.2,1,20 θάτερον τὸν τόπον, Λουκ. Ψευδολ.29 ἀπέκτεινεν, ἔφης, θάτερον τῶν πενήτων· 3) ἐπιγρ. ἅτεροι πότεροι = ὁποτεροιοῦν.

ἀτέρπεια (ἡ) κ. δ.γρ. ἀτερπία, ἰων. -είη, -ίη ἀτερφία βλ.λ. : Δημόκρ.4,174.

ἀτερπής-ές κ. νεώτ. ὁ μὴ παρέχων τέρψιν, ὁ ἐπιφέρων δυσαρέσκειαν, δυσάρεστος, λυπηρός : Ἰλ.Τ 354 ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ᾽ ἵκηται, Αἰσχ.Πρ.31 ἀνθ᾽ ὧν ἀτερπῆ τήνδε φρουρήσεις πέτραν ὀρθοστάδην ἄϋπνος, - ἀτερπὴς διάλεξις· || κ. συγκρ.: Θουκ.1,22 καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον φανεῖται· || κ. ὑπερθ.: Δημόκρ.233 εἴ τις ὑπερβάλλοι τὸ μέτριον τὰ ἐπιτερπέστατα ἀτερπέστατα ἂν γίγνοιντο· || ὁμ. ἐπὶ προσ. : Πλούτ.Κοριολ.25 ἀτερπὴς καὶ κακὸς ὀρχηστής· 2) μετὰ γεν. ὁ μὴ τερπόμενος, μὴ χαίρων διά τι : Αἰσχ.Ἱκ.685 νούσων δ᾽ ἑσμὸς ἀπ᾽ ἀστῶν ἵζοι κρᾶτος (δ.γρ. κρατὸς) ἀτερπής.

ἀτερπία (ἡ) κ. ἀτερπίη κ. ἀτέρπεια βλ.λ.

ἄτερπνος-ον (1) ΕΜ « ὁ ἄγρυπνος παρὰ Ῥηγίνοις. παρὰ τὸ ἄτερ καὶ τὸ ὕπνος γίνεται ἀτέρυπνος ὁ χωρὶς ὕπνου ὤν, καὶ συγκοπῇ τοῦ υ ἄτερπνος » : Στησίχ.78, Ἴβυκ.52.

ἄτερπνος (ὁ) (2) (ἀ- στερ. κ. τερπνὸς) νεώτ. ἀτερπής βλ.λ., ὁ μὴ τέρπων, ὁ δυσάρεστος, ἀνιαρός : ἄτερπνος τόπος - ἐξοχή, - ἄτερπνον θέαμα.

ἄτερπος-ον ἀτερπής : Ἰλ.Ζ 285 φαίην κε φρέν᾽ ἀτέρπου οἰζύος ἐκλελαθέσθαι (διορθ. φρέν᾽ ἄτερ που ἢ ἄτερ τοῦ οἰζύος ἢ φίλον ἦτορ οἰζύος).

ἄτερπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν ξυλοφάγων.

ἀτερφία (ἡ) μτγν., ἰων. -ίη τὸ μὴ τέρπεσθαι, ἡ ἔλλειψις τέρψεως : Λουκ.Β Πρ.14.

ἀτεσίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἀλκαλοειδὲς λαμβανόμενον ἐκ τοῦ φυτοῦ ἀκονίτου τοῦ πετσοφύλλου.

ἀτετόν Ἡσ. « λευκόν ».

ἀτετραγώνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τετραγωνισθείς, ὁ εἰς ὃν δὲν ἐδόθη σχῆμα τετράγωνον : ἀτετραγώνιστοι λίθοι· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς τετραγωνισμοῦ, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ δοθῇ τετράγωνο σχῆμα : τὸ οἰκόπεδο(ν) εἶναι ἀτετραγώνιστο(ν)· || νεώτ. τὸ οὐδ. κ. ὡς οὐσ. δηλοῦν τὴν ἰδιότητα : τὸ ἀτετραγώνιστον τοῦ κύκλου - τῶν κεντρικῶν τμημάτων τῆς πόλεως.

ἀτετῶς Ἡσ. « ἀφροντίστως ».

ἀτευκτος-ον μτγν. ὁ μὴ ἐπιτυγχάνων τινός : Μάξ.Τύρ.11,8, Ἡσ.ἐν λ.

ἀτευκτῶ-έω μτγν. δὲν ἐπιτυγχάνω τινός, ἀποτυγχάνω, ἀστοχῶ : Βάβρ.123,6 ᾤμωξε πολλῶν ἐλπίδων ἀτευκτήσας, Πλούτ.Ἠθ.235 Β τῆς πατρίου ἀγωγῆς ἀτευκτήσαντες (δ.γρ. ἀτακτήσαντες)· 2) ἐν παθ. σημ. ἐπὶ πράξεων, ἐγχειρήσεων κτλ., εἶμαι ἀνεπιτυχής, ἀνωφελής : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.45, 25,6 ὥστε μὴ ἀτευκτηθῆναι τὴν παρακόλλησιν.

ἀτευξία (ἡ) μτγν. τὸ μὴ τυχεῖν τινος, ἡ ἀποτυχία : Ἀπολλ.Δύσκ.Σύντ.56,26 καὶ γὰρ τὰ ἐν στερήσει λεγόμενα ἐν ἐπιβάλλοντος ἀτευξίᾳ νοεῖται.

ἀτευχής-ές (α- στερ. κ. τεῦχος) ὁ μὴ ὡπλισμένος, ἄοπλος : Εὐρ.Ἀνδρ.1119 οἱ δ᾽ ὀξυθήκτοις φασγάνοις κεντοῦσ᾽ ἀτευχῆ παῖδ᾽ Ἀχιλλέως λάθρᾳ.

ἀτευχής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν σκαραβιδῶν, οὗ εἴδη ἀτευχὴς ὁ ἱερός, ἢ σκαραβαῖος ὁ ἱερός, δημ. βάβουλας, μπούρμπουλας, πάπουτσας, καὶ ἀτευχὴς ὁ αἰγυπτιακός, ἀναπαριστάμενοι ἀμφότεροι πλειστάκις ἐν μνημείοις τῶν ἀρχ. Αἰγυπτίων.

ἀτεύχητος-ον μτγν. ἀτευχὴς βλ.λ., ἄοπλος : ΑΠ 9,543 χερσὶν ἀτευχήτοις θηρσὶν ὁπλιζομένοις.

ἄτεφρος πάπ. ἐπίθ. τῆς δάφνης.

ἄτεχνα ἐπίρρ. δημ. οὐχὶ ἐντέχνως, ἄνευ τεχνικῆς δεξιότητος ἢ ἄνευ ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων τῆς τέχνης, ἀδαῶς, ἀδεξίως ἢ ἀπροσέκτως.

ἀτέχναστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ τέχνης, ἄνευ τεχνικῆς ἐπεξεργασίας, ὁ ὡς φύσει εἶναι ἢ γίνεται : Θεμιστ.Λόγ.2,39 D οὐδὲ γὰρ ὅσα αὐτὴ ἡ ὥρα φύει πρὸς ἑαυτὴν ἀτέχναστα καὶ ἕτοιμα παραμύθια· 2) νεώτ. μτφ. ὁ ἄνευ τεχνασμάτων, ἀνεπιτήδευτος, ἀπονήρευτος, ἀφελής : τὸ ἀτέχναστον δέλεαρ τῆς παρθενικῆς αἰδοῦς.

ἀτέχνευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τεχνικῆς ἐπεξεργασίας, ἀδεξίως ἢ ἀμελῶς· 2) μτφ. ἄνευ τεχνασμάτων, οἷον προσποιήσεων, δολιοτήτων, ῥᾳδιουργιῶν κτλ., χωρὶς τερτίπια· πρβλ. ἀτέχνευτος.

ἀτέχνευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ ἐπιμελοῦς τεχνικῆς ἐπεξεργασίας, ἄτεχνος, κακοκαμωμένος, χονδροκαμωμένος : ἀτέχνευτα ἔπιπλα· || δημ. κ. μτφ. (τεχνεύομαι = τεχνάζομαι) ὁ ἄνευ τεχνασμάτων λόγῳ ἢ ἔργῳ, οἷον ἐπιτηδεύσεως, ψευδοῦς βεβαιώσεως ἢ ὑποσχέσεως, ῥᾳδιουργίας κτλ., ποὺ δὲν γίνεται μὲ τερτίπια ἢ ποὺ δὲν κάνει τερτίπια· 2) νεώτ. ὁ ἄνευ τέχνης καὶ ἐπιτηδεύσεως, μὴ περίτεχνος, φυσικός, ἀτέχναστος : ἀτέχνευτος ὡραιότης, ἐπὶ γυναικός, ἡ φυσική, ἡ ἄνευ καλλωπιστικῆς ἐπιτηδεύσεως καὶ προσπαθείας.

ἀτεχνεύτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτέχνευτον βλ.λ.

ἀτεχνής-οῦς-ές κ. νεώτ., συγκρ. : Ἱππ.Ἀγμ.16 ἀτεχνέστεροι, ὁ ἄνευ τέχνης, ὁ μὴ κατέχων τέχνην, ὁ ἄτεχνος : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.7,395 μὴ ὄντος ἀτεχνοῦς, συναναιρεῖται καὶ ὁ τεχνίτης· || μτγν. κατ᾽ ἐπέκτ. ὁ μὴ κατέχων δεξιότητα, μάθησιν, ὁ ἀδέξιος,

δθ. ὁ ἀμαθής : Ἐφρ.Σύρ.3,249 B **αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἀγαθὸς καὶ ἅγιος χαρίσεται ἀτεχνεῖ σοφίαν·** || νεώτ. ὁ μὴ τεχνάσμασι χρώμενος, ἀτέχνευτος βλ.λ., ἀπανούργευτος, ἀπονήρευτος, ἀνεπιτήδευτος, ἄ. κ. ἀτέχναστος· 2) νεώτ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἄνευ τέχνης εἰργασμένος, ὁ μὴ τεχνικός, ἄτεχνος.

ἀτεχνία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις τέχνης: Ἀριστλ. Ἠ Νικ.1140 a,21 **ἡ μὲν αὖν τέχνη ἕξις τις μετὰ λόγου ἀληθοῦς ποιητική ἐστιν· ἡ δ' ἀτεχνία τοὐναντίον·** || ἡ ἀνεπάρκεια τέχνης ἢ ἐπιτηδειότητος, ἀνεπιτηδειότης, ἀδεξιότης : Ἱππ.2,33 **θρασύτης ἀτεχνίην (σημαίνει),** Πλάτ.Φαῖδ.90 D **μὴ ἑαυτόν τις αἰτιῷτο μηδὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτεχνίαν.**

ἀτεχνιτεύομαι Ἡσ. « τινὲς ῥωπίζειν ἀπέδοσαν τὸ ἀτεχνιτεύεσθαι καὶ ἀμαθεύεσθαι ».

ἀτεχνίτευτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ τεχνήεις, ὁ ἄτεχνος· 2) μτφ. ὁ ἀπροσποίητος, ὁ ἁπλοῦς, ἀφελής : Διον.Ἁλ.Λυσ.8 **ἀτεχνίτευτος χαρακτήρ.**

ἀτεχνιτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀντικείμενος πρὸς τὴν τέχνην, ἑπομένως ἄκομψος (κατὰ διόρθ. πιθ.) : Φιλόδ.Μουσ.40,5 **ἐπειδὴ τοῦτο γελαῖον κἀτεχνιτικὸν (κῶδ. καὶ τεχνιτικόν) ποτε ἦν.**

ἀτεχνολόγητος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τεχνητός, δθ. ὁ ἀπέριττος, ὁ ἀνεπιτήδευτος κ. ὁ ἀπερίφραστος : Βασ.3,5 D **τὴν ἁπλῆν καὶ ἀτεχνολόγητον τοῦ πνεύματος διδασκαλίαν,- ἐγὼ θὰ σ' τὰ πῶ ἀτεχνολόγητα·** || ὁ μὴ δυνάμενος νὰ μελετηθῇ, νὰ ἐξιχνιασθῇ, ἀνεξιχνίαστος : Γρηγ.Νύσσ.3, 711 C **πανταχοῦ ἡ τοῦ θεοῦ δύναμις καὶ ἐνέργεια ἀκατάληπτός ἐστι καὶ ἀτεχνολόγητος·** 2) νεώτ. κ. δημ. γραμμ. ὁ μὴ τεχνολογηθείς, αὐ δὲν ἔχει γίνει τεχνολογία, ἤτοι ἡ κατὰ τοὺς γραμμ.κανόνας ἀνάλυσις.

ἄτεχνος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐν ἀνυπαρξίᾳ τέχνης βιῶν, ὁ στερούμενος τέχνης, δθ. κ. ὁ ἀνεπιτήδευτος, ὁ ἀδέξιος : Πλάτ.Πολιτ.274 C **καὶ ἔτ' ἀμήχανοι καὶ ἄτεχνοι κατὰ τοὺς πρώτους ἦσαν χρόνους·** κ. συγκρ. : αὐτ. Νόμ.3,679 D **ἀτεχνότεροι.. καὶ ἀμαθέστεροι·** || ὁ ἀγνοῶν τοὺς κανόνας, τὰς ἀρχὰς τέχνης τινός, ὁ μὴ ἔχων τεχνικὴν μόρφωσιν, ἀντιθ. ἔντεχνος ἢ τεχνίτης : Πλάτ. Σοφ.219 A **πότερον ὡς τεχνίτην αὐτὸν ἤ τινα ἄτεχνον, ἄλλην δὲ δύναμιν ἔχοντα θήσομεν; Ἥκιστά γε ἄτεχνον·** || νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ γνωρίζων καλῶς τὴν τέχνην, ὁ ἀνεπαρκὴς εἰς τὴν τέχνην αὐτοῦ, ὁ ἄπειρος εἰς τὸ ἔργον του, ὁ ἀτζαμής : **ἄτεχνος γλύπτης - ξυλουργός, - ἄτεχνος εἶσαι μάστορη·** 2) πάπ. ὁ μὴ ἀσκῶν τέχνην ἢ ἐπάγγελμα· 3) ἐπὶ πραγμάτων, πράξεων κττ., ὁ μὴ διὰ τῆς τέχνης λαμβάνων ὕπαρξιν, ὁ μὴ ἐκ τῆς τέχνης προερχόμενος : Ἀριστλ.Ρητ.1,2,2 **πίστεις ἄτεχνοι** (ἀποδεικτικὰ μέσα μὴ ὑπὸ τοῦ ῥήτορος ἐπινοούμενα ἀλλὰ προϋπάρχοντα, οἷον αἱ μαρτυρίαι κττ.), Φίλ.1,355 **ἄτεχνοι ἀποδείξεις·** || ὁ μὴ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν τέχνην : Πλάτ.Φαῖδρ.260 E **ἄτεχνος τριβή·** || ὁ γινόμενος ἄνευ συστήματος, ἄνευ μεθόδου, ἀμέθοδος : Ἀνών.ἐν Σοφιστ.Ἐλέγχ. 67,31 **ἄτεχνος διδασκαλία·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐντέχνου, ὁ παρὰ τοὺς τεχνικοὺς κανόνας γενόμενος, ἀσύμμετρος, δυσανάλογος, ἄσχημος, ἄκομψος, χοντροφτιασμένος, ἀτζαμίστικος : Ἱππ.Ἀγμ.30 **αἰσχρὸν καὶ ἄτεχνον, - ἄτεχνος οἰκοδομή, - ἄτεχνον ὕφος λόγου, - ἄτεχνο ἔπιπλο·** || κ. ἐπὶ ἐνεργείας ἢ πράξεως, ὁ οὐχὶ τεχνήεις, ὁ ἠμελημένος ἢ ὁ ἀδέξιος : **ἄτεχνος ἦτο ὁ λόγος του, - ἄτεχνος σκευωρία, - ἄτεχνη ρητορεία, - ἄτεχνο τερτίπι.**

ἄτεχνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **χρυσομελιδῶν.**

ἀτεχνούργητος-ον νεώτ. ὁ μὴ τεχνουργηθείς, ὁ μὴ ἐντέχνως κατεσκευασμένος.

ἀτεχνουργήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ τεχνικῆς ἐργασίας, χωρὶς τεχνικὴν ἐπεξεργασίαν.

ἀτεχνῶ-έω σχόλ. εἶμαι ἄτεχνος, ἀνεπιτήδειος : Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.296.

ἀτέχνως ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. **ἄτεχνα** βλ.λ. ἄνευ τέχνης, ἢ ἄνευ ἐφαρμογῆς τῶν κανόνων τῆς τέχνης, δθ. κ. ἀμελετήτως, ἠμελημένως, προχείρως : Ξεν.Ἀπομν.3,11,7 **οὐ γὰρ δὴ οὕτω γε ἀτέχνως οἴεσθαι χρὴ τὸ πλείστου ἄξιον ἄγρευμα, φίλους θηράσειν·** || νεώτ. κατὰ τρόπον ἄτεχνον, χανδραειδῆ, ἀσύμμετρον, ἀκαλαίσθητον : **ἀτέχνως συντεθειμένον ἔργον, - ἀτέχνως κατεσκευασμέναν ἔπιπλον - ἐργαλεῖον·** || νεώτ. χωρὶς τάξιν, κατὰ τρόπον ἀπρόσφορον, οὐχὶ τὸν προσήκοντα : **ἄτεχνος διεξαγωγὴ ἑορτῆς - συζητήσεως·** 2) νεώτ. κ. δημ. μτφ. χωρὶς δεξιότητα, ἀνεπιτηδείως, ἀτζαμίδικα : **προσπάθειαι ἀτέχνως γενόμεναι.**

ἀτεχνῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἀτεχνῆ, δθ. ἁπλῶς, ἀληθῶς, ἀπολύτως : Ἀριστφ.Ὄρν.820 **ἰαῦ· καλὸν γὰρ ἀτεχνῶς καὶ μέγ' εὗρες τοὔνομα** (ἁπλῶς ὡραῖον)· 2) ἄνευ τεχνικῆς προσπαθείας, ὡς ἀπὸ φύσεως : Πλάτ.Συμπ.198 C **ἀτεχνῶς τὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπεπόνθη·** || δθ. κ. ἀνεπιτηδεύτως, χωρὶς μαστοριά : Ἀριστφ.Νεφ.425 **οὐδ' ἂν διαλεχθείην γ' ἀτεχνῶς·** 3) μετὰ τοῦ **ὥσπερ** ἢ οἷον = ἀκριβῶς ὡς, ἀπαράλλαχτα ὅπως, τὸ ἴδιο σάν : Πλάτ. Φαῖδ.90 C **πάντα τὰ ὄντα ἀτεχνῶς ὥσπερ ἐν Εὐρίπῳ ἄνω καὶ κάτω στρέφεται καὶ χρόνον οὐδένα ἐν οὐδενὶ μένει·** 4) μτγν. εἰλικρινῶς : Φιλόστρ.Βίος Ἀπολλ.6,20 **εἰ τὸν θάνατον ἀτεχνῶς ἀλλὰ μὴ κόμπου ἕνεκα, ἐπαινοῦσι.**

ἀτέω μόνον κατὰ μτχ. **ἀτέων,** παρὰ μτγν. κ. κατὰ ὁριστ., ὑπὸ τῆς ἄτης (μανίας) κατέχομαι, μαίνομαι, εἶμαι ἔκφρων, παράφορος, ἀδιάφορος πρὸς τὸν κίνδυνον : Ἰλ.Υ 332 **Αἰνεία, τίς σ' ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι..;** Ἡρ.7,223 **ἀπεδείκνυντο ῥώμης ὅσον εἶχον μέγιστον ἐς τοὺς βαρβάρους, παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες·** 2) μτγν. μετὰ γεν. περιφρονῶ τινα, ἁμαρτάνω πρός τινα : Καλλ.ἀπ.537 **Μουσέων κεῖνος ἀνὴρ ἀτέει.**

ἄτζαλα ἐπίρρ. δημ. ἄτσαλα βλ.λ.

ἀτζάλιν (τό) μσν. (Ἰταλ.) τὸ ἀτσάλι, ὁ χάλυψ, δθ. κ. τὸ ἐκ χάλυβος ὅπλον, οἷον ἀκόντιον, σπάθη, μάχαιρα : Ἐρωτόκρ.4,1877 (παραλλαγή) **περνᾷ τ' ἀτζάλιν ἀπομπρὸς τὸ σιδηρὸ ντζινόνι** (τὸ ἐκ σιδήρου ζῶσμα).

ἄτζαλος-η-ο δημ. ὁ ἄτσαλος βλ.λ.

ἀτζαμής-ίδισσα-ίδικο δημ. (τουρκ.). ὁ μὴ εἰδήμων τῆς τέχνης ἣν ἀσκεῖ ἢ τοῦ ἐπαγγέλματος εἰς ὃ ἀσχολεῖται, ὁ εἰς τὴν τέχνην ἢ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ ἀδαής, ἄπειρος, ἀδέξιος· συγγ. σκιτζής βλ.λ. : **ἀτζαμὴς παπουτσῆς - χτίστης - μαραγκός, - ἀτζαμίδισσα ράφτρα - μαγέρισσα - σιδερώστρα·** || κ. ἐπὶ ἐλευθερίων ἐπαγγελμάτων, ὡς καὶ ἐπὶ ἄ. ἀσχολιῶν : **γιατρός - ρήταρας - δάσκαλος ἀτζαμής, - ἀτζαμὴς τραγουδιατής, - δὲν εἶμαι ντίπ ἀτζαμὴς στὸ σκάκι - στὴν πρέφα·** || ὁ πρωτόπειρος, ὁ ἀνεξάσκητος, ὁ ἀγύμναστος : παροιμ. **ἀτζαμὴς παπάς, μακρὺ τὸ χερουβικὸ** (τὸ ἐν τῇ ἀσκήσει πρωτόπειρον ἐπάγεται χρονοτριβὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν), - **θέ μου σχώρεσέ με κι ἀτζαμὴ μαθαίνω** (ἐν αἰσχρᾷ σημ., ἐπὶ τῶν γελοίως δικαιολογούντων ἀνηθίκους πράξεις αὐτῶν)· 2) συνεκδ. ὁ φύσει ἀδέξιος, ἀνεπιτήδειος : **ἀτζαμὴς στὴν καυθέντα του - στὰ καμώματά του.**

ἀτζαμίδικα ἐπίρρ. δημ. ἀτέχνως, ἀδεξίως, κακοτέχνως, μὲ ἀτζαμοσύνη βλ.λ. : **ἀτζαμίδικα εἶναι φτιαγμένη ἡ πόρτα·** πρβλ. ἀτζαμίστικος.

ἀτζαμίδικος-η-ο ἐπὶ πραγμ. ὁ ἀτέχνως, ἀδαῶς, ἀδεξίως κατεσκευασμένος, συντεθειμένος, γενόμενος, ποὺ ἡ φτιάση του ἔχει ἀτζαμοσύνη : **ἀτζαμίδικα παράθυρα - κάγγελα - ἐργόχειρα, - ἀτζαμίδικη ζωγραφιά·** || ὁ ἐκ τοῦ συνόλου του,

ἐκ τῆς κατασκευῆς του, ἀπὸ τὸ σουλούπι του προδίδων ἀτεχνίαν, ἀτζαμοσύνη : **ἀτζαμίδικο τὸ κτίριο -τὸ δέσιμο τοῦ βιβλίου -τὸ κόψιμο τῆς φορεσιᾶς·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ἐνεργείας : **ἀτζαμίδικο ράψιμο - χτίσιμο - γράψιμο, - ἀτζαμίδικη βελονιά.**

ἀτζαμιλίκι (τὸ) δημ. μ. κατ' ὀνομ. καὶ αἰτ. (τουρκ.) ἡ ἀτεχνία, ἡ ἀδαημοσύνη ἢ ἡ ἀπειρία κ. γεν. ἡ ἀδεξιότης περὶ τὴν τέχνην ἢ τὸ ἐπάγγελμα : παροιμ. τ' ἀτζαμιλίκι **ὁ μάστορης φορτώνει στοὺς καλφάδες** (ἐπὶ αἰτιωμένων ἄλλους διὰ τὰ ἴδια ἑαυτῶν λάθη)· || ἀδεξία τις ἢ ἀπερίσκεπτος ἐνέργεια : **ἀτζαμιλίκι σου ἤτανε νά τῆς τὸ μολογήσῃς, - τέτοιο ἀτζαμιλίκι δὲν ξανάκανα στὴ ζωή μου.**

ἀτζαμίστικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀνθρώπου ἀτέχνου ἢ ἀδεξίου, ἀτζαμῆ βλ.λ.: **ἀτζαμίστικα φέρθηκες, - ἀτζαμίστικα κόλλησες τὰ γύψα, - ἀτζαμίστικα παίζεις·** πρβλ. ἀτζαμίστικος.

ἀτζαμίστικος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐνεργείας ἢ πράξεως, ὁ τελεσθεὶς κατὰ τρόπον ἀτέχνου ἢ ἀπείρου ἢ ἀδεξίου, ὁ γενάμενος ἀπὸ ἀτζαμῆ ἢ σὰν ἀπὸ ἀτζαμῆ : **ἀτζαμίστικη δουλιά, - ἀτζαμίστικα φυτέματα - σκαλίσματα, - ἀτζαμίστικο κόλλημα - ἄσπρισμα - γράψιμο - παίξιμο·** || ὁμ. ἐπὶ πραγμ. ἰδίως ἀπαιτούντων εἰδημοσύνην, εἰδικὴν ἄσκησιν καὶ ἱκανότητα : **ἀτζαμίστικος εἶναι ὁ τοῖχος, - ἀτζαμίστικες οἱ χάραξες τοῦ ταβανιοῦ.**

ἀτζαμοσύνη (ἡ) κ. **-ωσύνη** δημ. (τουρκ.) ἡ ἀτεχνία, ἡ μὴ ἐπαρκὴς εἰδημοσύνη ἢ ἡ ἀπειρία τινὸς εἰς τὴν ἀσκουμένην ὑπ' αὐτοῦ τέχνην, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτζαμῆ βλ.λ.: **ἀτζαμοσύνη τοῦ μαραγκοῦ - τοῦ χρυσοχοῦ - τοῦ χτίστη·** || ὁμ. ἐπὶ ἐπαγγέλματος, ἡ ἀδαημοσύνη, ἡ ἀνεπάρκεια μαθήσεως, ἡ ἀπειρία : **ἡ ἀτζαμοσύνη τοῦ γιατροῦ - τοῦ δικηγόρου - τοῦ φάλτη·** || κ. γεν. ἡ ἀδεξιότης : **ἡ ἀτζαμοσύνη του στὶς γυναῖκες - στὰ παζαρέματα.**

ἀτζάνευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ διατεθρυμμένος θωπείαις, ἀκανάκευτος.

ἀτζὲμ-πιλάφι (τὸ) δημ. (τουρκ.) πιλάφι βλ.λ. μαγειρευμένον κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀτζέμηδων (τῶν περσῶν)· || συνηθέστ. πιλάφι παρεσκευασμένον μετὰ τεμαχίων κρέατος.

ἀτζίγγανος-άνα δημ. ἀτσίγγανος βλ.λ.

ἀτζιμπᾶς (ὁ) μσν. (ἀραβ.) κ. **ἀτζιπᾶς**, ἀτζουμπᾶς βλ.λ.

ἄτζιο (τὸ) δημ. (ἰταλ.) ἡ ἐπικαταλλαγὴ βλ.λ., τὸ μσν. ἀλλάγιον· 2) τὸ ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς νομισμάτων κέρδος τοῦ ἀργυραμοιβοῦ, ἐπικαταλλαγή, κόλλυβος : **ζητάει μεγάλο ἄτζιο.**

ἀτζιπᾶς (ὁ) μσν. (ἀραβ.) κ. **ἀτζιμπᾶς** ἀτζουμπᾶς βλ.λ.

ἀτζίπωτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀτσίπωτα** βλ.λ.

ἀτζόγερας (ὁ) δημ. κ. **ἀτσόγερας** (ὁ), **ἀζόγερας** (ὁ), **ἀτζόγερο** (τό), κ.ἄ. ὁ ἀνάγυρος βλ.λ.

ἀτζόγερο (τὸ) δημ. βοταν. κ. **ἀτζόγερας** (ὁ) βλ.λ.

ἀτζουμπᾶς (ὁ), πληθ. **-άδες** μσν. κ. δημ. (ἀραβ.) κ. **ἀτζουπᾶς, ἀτσουπᾶς, ἀτζιμπᾶς** κ. **ἀτζιπᾶς** θυρωρὸς ἅμα καὶ σωματοφύλαξ : Διγ. Ἀκρίτ.90 **τριακασίους Σαρακηνούς, γέροντας ἀτζουπάδας, ἔδωκε νὰ φυλάττωσι τριγύρωθεν τὲς πόρτες·** 2) δημ. εἶδος στοιχειοῦ, δαιμονίου : Σολωμονικὴ 57 β. **ὁρκίζω πᾶν στοιχεῖον ὀνομαζόμενον ἀτζουπάδες καὶ βαριχνᾶν καὶ γιλλοῦδες·** || ἐν Κρήτῃ, τὸ δαιμόνιον ἀνασκελᾶς βλ.λ.· 3) δθ. κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐπικίνδυνος ταραξίας, ὁ εἰς τοὺς ἄλλους φόβον ἐμπνέων ἢ προσπαθῶν νὰ ἐμπνεύσῃ : **ἀπ' ὅταν βγήκανε στὸ χωριό μας πέντ' ἕξ ἀτζουμπάδες χάσαμε τὴν ἡσυχία μας·** 4) δημ. εἶδος δηλητηριώδους ἀράχνης.

ἄτη (ἡ), δωρ. **ἄτα**, αἰολ. **αὐάτα** (ἡ λ. δὲν ἀπαντᾷ εἰς τὸν ἀττ. πεζὸν λόγον οὐδὲ εἰς τὴν κωμῳδίαν), ἡ ὑπὸ τοῦ θείου ἐμβληθεῖσα μανία, διασάλευσις τῶν φρενῶν, παραφροσύνη, ἰδίως ἡ πρὸς ὄλεθρον τοῦ ἐκμανέντος ἄγουσα : Ἰλ.Θ 237 **Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμενέων βασιλήων τῇ δ' ἄτῃ ἄασας·** || εἰδ. ἡ ἐκ ψυχικοῦ πάθους θόλωσις τοῦ νοῦ. δθ. κ. ἡ ἀφροσύνη, ἡ ἀπερισκεψία : Ἰλ.Α 412 **γνῷ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης.. ἣν ἄτην, ὅ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν·** || ὁμ. εἰδ. ἡ σκοτοδινία, τὸ θάμπωμα, ἡ ζαλάδα : Ἰλ.Π 805 **τὸν δ' ἄτη φρένας εἷλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα·** 2) ἡ Ἄτη κατὰ προσωποποιΐαν ὡς θεὰ ὀλεθρίαν μανίαν ἐμπνέουσα, εἰς σάλον τὰς φρένας ἐμβάλλουσα, εἰς ἄφρονας καὶ ὀλεθρίας πράξεις παρασύρουσα : Ἰλ.Τ 91 **Ἄτη ἣ πάντας ἀᾶται,** Ἡσίοδ.Θ 230 **Ἔρις στυγερὰ.. τέκε Δυσνομίην Ἄτην τε·** 3) δθ. συμφορά, ὄλεθρος, καταστροφή, μέγα δυστύχημα : Ἡρ.1,32 **ὁ μὲν ἐπιθυμίαν ἐκτελέσαι καὶ ἄτην μεγάλην προσπεσοῦσαν ἐνεῖκαι δυνατώτερος,** παροιμ.Θαλ. π.Στοβ.3,1,172 **ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα** (τὸ ἐγγυᾶσθαι ἐπάγεται καταστροφήν)· || κ. κατὰ πληθ. : Αἰσχ. Πέρσ.652 **οὔτι γὰρ ἄνδρας ἀπώλλυ πολεμοφθόροισιν ἄταις·** 4) ὀλέθριόν τι, λοίμη ἢ λύμη : αὐτ. Ἀγ.1230 **δίκην ἄτης λαθραίου·** 5) ἐπιθετικῶς, ὁ κακὴν ἔχων μοῖραν, κακότυχος : Αἰσχ.Ἀγ.1268 **ἄλλην τιν' ἄτης ἀντ' ἐμοῦ πλουτίζετε·** 6) ἐν πληθ. μυσαρότητες, βδελυγμίαι, αἰχαριές : Διον.Ἀλ.8,61 **τοιαύτας κακὰς ἄτας·** 7) ἐπιγρ. πρόστιμον ὡς ποινὴ ἢ ποσὸν ἀπολεσθὲν ἐν δίκῃ : Γορτυν.νόμ.11,34.

ἀτηγάνητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἑψήσεως ἐν τηγάνῳ, ἄνευ τηγανισμοῦ, οὐχὶ τηγανητά.

ἀτηγάνητος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἢ μήπω ἐν τηγάνῳ ὀπτηθείς, ποὺ δὲν εἶναι τηγανισμένος ἢ ποὺ δὲν εἶναι νὰ τηγανισθῇ : παροιμ. **ὁ σκύλος τηγανητά, ὁ γάτος κι ἀτηγάνητα** (ἐνν. τὰ ψάρια, - ἐπὶ τῶν εὐχερῶς συμβιβαζομένων μὲ τὰς ἑκάστοτε περιστάσεις), - **λησμόνησες ἀτηγάνητο ἀπὸ χθὲς τὸ κρέας καὶ βρώμησε·** || ὁ ἀτελῶς, οὐχὶ ἐπαρκῶς τηγανισθείς : **ἀτηγάνητα ἄφησες τὰ ψάρια.**

ἀτηγάνιγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς ὀπτήσεως ἐν τηγάνῳ, ποὺ δὲν τηγανίζεται· 2) ἀντὶ ἀτηγάνητος βλ.λ. κ. **ἀτηγάνιστος.**

ἀτηγάνιστα ἐπίρρ. ἄνευ τηγανισμοῦ, χωρὶς νὰ γίνῃ τηγάνισμα, ἤτοι ἐν τηγάνῳ ὄπτησις.

ἀτηγάνιστος-η-ο δημ. ἐπὶ ὀπτωμένων τροφῶν, ὁ μὴ τηγανισθείς, ὁ μὴ τηγανισμένος, ἀτηγάνητος βλ.λ : **ἀτηγάνιστα ψάρια, - ἀτηγάνιστο τὸ κρέας στὸ πιλάφι εἶναι ἐλαφρότερο·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς τηγανισμοῦ, ἀτηγάνιγος βλ.λ. : **τέτοιο χοντρὸ κρέας εἶναι ἀτηγάνιστο·** πρβλ. τηγανίζω, τηγάνισμα.

ἄτηκτος-ον κ. νεώτ. ὁ μήπω τακείς, ὁ μὴ ἢ μήπω διὰ τοῦ πυρὸς ἢ διὰ τῆς θερμότητος ἐν γένει ἀχθεὶς ἀπὸ τῆς τοῦ στερεοῦ εἰς τὴν τοῦ ὑγροῦ κατάστασιν : Πλάτ.Φαίδ.106 Α **ὑπεξῄει ἂν ἡ χιὼν οὖσα σῶς καὶ ἄτηκτος, - ἄτηκτος κηρός, - ἄτηκτος μόλυβδος·** || ὁ μὴ τηκόμενος, ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς τήξεως : Ἀριστλ.Μετ.48 **ἔστι δὲ καὶ τῶν ἀτήκτων τὰ μὲν τεγκτά, τὰ δὲ ἄτεγκτα·** 2) μτγν. ὁ μὴ διαλυόμενος ὅταν ῥιφθῇ ἢ εὑρεθῇ ἐντὸς ὑγροῦ τινος, ἀδιάλυτος, ἄλιωτος : Διοκ.5,180 **τὴν λεπτὴν καὶ ἄτηκτον (ἀμπελῖτιδα γῆν)·** 3) μτφ. ὅστις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μαλαχθῇ, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ μαλάξῃ ἢ ὑποτάξῃ : Πλάτ.Νόμ.9,853 D **νόμοις οὗτοι.. ἄτηκτοι γίγνωνται·** 4) νεώτ. **τὸ ἄτηκτον** ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ μὴ ὑποκειμένου εἰς τῆξιν, εἰδ. ἡ διὰ τῶν συνήθων μέσων ἀδυναμία τήξεως λίθων τινῶν καὶ μετάλλων.

ἀτηλεγράφητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ εἰδοποιήσεως, ἀνακοινώσεως διὰ τηλεγραφήματος.

ἀτηλεγράφητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ εἰδήσεως, ἀναγγελίας, ἐντολῆς κττ., ὁ μὴ τηλεγραφηθείς, ὁ μὴ διὰ τοῦ τηλεγράφου ἀνακοινωθείς, περὶ οὗ δὲν ἐστάλη τηλεγράφημα : **ἀτηλεγράφητα νέα·** 2) οὗ ἡ διὰ τηλεγραφήματος ἀνακοίνωσις ἀπαγορεύεται ἢ δὲν εἶναι πρέπουσα.

ἄϝτημα-ατος (τὸ) ἐπιγρ. Κρήτ. ἀνάθημα : Ἐπιγρ. **αϝτημ..** (πιθ. **ἀντήμ[ατα]**).

ἀτημέλεια (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., ποι. μτγν. κ. **ἀτημελίη**, ἰων. -ίη ἡ ἀμέλεια, ἡ παραμέλησις, ἡ ὀλιγωρία, ἀφροντισία, ἀκηδία: Ἀγαθ.5,13 **τὰ γὰρ μακρὰ τείχη πολλαχοῦ ὑπὸ χρόνου καὶ ἀτημελείας ἐπεπτώκει**· ‖ νεώτ. ἰδίως ἡ ἀμέλεια ὡς πρὸς τὴν περιβολήν, τὸ ἀπεριποίητον τῆς ἐμφανίσεώς τινος: **ἡ ἀτημέλεια εἴς τινας γυναῖκας δὲν προέρχεται ἐξ ἀφελείας, ἀλλ' ἐκ φιλαρεσκείας.**

ἀτημελέως ἐπίρρ. ποι. μτγν. ἀτημελῶς βλ.λ.: Ἀπολλ.Ρ 1,812 **μητέρες ἀμ πταλίεθραν ἀτημελέως** (δ.γρ. **ἀτημελέες**) **ἀλάληντο.**

ἀτημελής-οῦς-ές κ. νεώτ. μετὰ γεν. ἀμελής, ὀλίγωρος, ἄφροντις, ἀκηδής, μὴ φροντίζων διά τι: Εὐρ.ἀπ.184 **χρημάτων ἀτημελής**, Ἀπολλ.Ρ1,812 **μητέρες.. ἀτημελέες** (δ.γρ. **ἀτημελέως**)· ‖ νεώτ. ὁ παραμελῶν τὴν ἐμφάνισίν του, τὸ παρουσιαστικόν του, ὁ ἀπεριποίητος, ὁ ἀτημέλητος βλ.λ.· 2) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ., ἠμελημένος, παρημελημένος, ἀπεριποίητος: Πλουτ.Ἀντ.18 **ἀτημελὴς κόμη, - ἀτημελὴς περιβολή**· πρβλ. ἀτημέλητος.

ἀτημελής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **σταφυλινιδῶν.**

ἀτημελησία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἀτημέλεια βλ.λ., ὀλιγωρία, ἀκηδία: Γεώργ.Παχ.2,100 D **διὰ τὴν τῶν πνευματικῶν, ὡς ἔοικε, ἀτημελησίαν**· ‖ νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτημελήτου, ἡ ἔλλειψις φροντίδος διὰ τὴν περιβολήν, τὸ ἀπεριποίητον τῆς ἐμφανίσεως.

ἀτημέλητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἠμελημένος, περὶ οὗ δὲν φροντίζει τις: Αἰσχ.Ἀγ.891 **ἐν ὀψικοίτοις δ' ὄμμασιν βλάβας ἔχω τὰς ἀμφί σοι κλάουσα λαμπτηρουχίας ἀτημελήτους αἰὲν** (ὁ ἑρμ. ἀπατυχούσας), Ξεν.ΚΠ 5,4,18 **Κῦρος ἔτι σὺν τοῖς ὑπηρέταις καὶ τοῖς ἰατροῖς οὐδένα ἑκὼν ἀτημέλητον παρέλειπεν**· 2) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φροντίζων διά τι, ὁ παραμελῶν, ἀμελής, ἀτημελὴς βλ.λ.: Ἀλκίφρ.3,55 **οὐκ ἀτημέλητος τοὺς κικίννους**· ‖ μτγν. **τὸ ἀτημέλητον** ὡς οὐσ. ἡ ἀτημέλεια, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτημελοῦς, ἡ ἔλλειψις περιποιήσεως, ἀκαταστασία: Ἰουλ.Μισοπ.305 D **τὸ ἀτημέλητον τῶν τριχῶν**· 3) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ μὴ φροντίζων διὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ, ἰδίως διὰ τὴν περιβολήν, διὰ τὸ παρουσιαστικόν του, ὁ ἀμελῶς ἐνδεδυμένος: **βγαίνει πάντα ἀτημέλητος.**

ἀτημελήτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτημέλητον, ἀτημελῶς, ἀκηδῶς, ἀφροντίστως, ἀπροσέκτως, μὲ ἀδιαφορίαν: Ξεν.ΚΠ 8,1,15 **ὥστε καὶ τῷ Κύρῳ ἐγένετο.. μηδὲν τῶν οἰκείων ἀτημελήτως ἔχειν** (παραμελεῖν, μὴ φροντίζειν, ἀδιαφορεῖν περὶ τῶν οἰκείων)· 2) νεώτ. μὲ ἀδιαφορίαν ὡς πρὸς τὴν περιβολήν, μὲ ἀτημελησίαν βλ.λ.

ἀτημελίη μτγν. ποι., ἰων. -ίη ἀτημέλεια βλ.λ.: Ἀπολλ.Ρ 3,830 **ἔθειρας, αἳ οἱ ἀτημελίῃ καταειμέναι ἠερέθοντο.**

ἀτημελῶ-έω μτγν. ἀμελῶ, παραμελῶ, ὀλιγωρῶ, ἀδιαφορῶ: Σχόλ.Ἀπολλ.Ρ 1,609 **διὰ τὸ ἀτημελῆσαι σφᾶς τῶν πρὸς αὐτὴν τιμῶν**, Προκ.Βάνδ.226 Β **ἦν γὰρ ὁ Καρχηδόνιας περίβολος οὕτω δὴ ἀτημελημένος** (διορθ. **ἀπημελημένος**).

ἀτημελῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., ποι. κ. **ἀτημελέως** μὲ ἀτημέλειαν, ἀμέλειαν, ἀμελῶς: Κύριλλ. π. Ζαχαρ.14,804 **ἵνα μή.. συῶν ποσὶν ἀτημελῶς ἐρριμμένας ὁ πολύτιμος ἀληθῶς περιυβρίζετο μαργαρίτης**· 2) μτγν. κ. νεώτ. ἀτημελήτως, μὲ ἀτημελησίαν ἐν τῇ περιβολῇ: Πλούτ.Ἀγ.17 **ἀφαμένη τῶν πέπλων καὶ τῆς κόμης ἀτημελῶς ἐχόντων, - ἀτημελῶς ἐνδεδυμένος.**

ἀτηνεῖν Ἡσ. «μοχθεῖν» (διόρθ. ἀστηνεῖν).

ἀτήραγος-η-ο δημ. ὃν δὲν ἐπιτηρεῖ τις, δὲν ἐπιβλέπει, ἀφύλακτος: **ἄφησες τὸ παιδὶ ἀτήραγο κι ἔπεσε**· 2) ὁ μὴ τυγχάνων ἢ μὴ τυχὼν τῶν προσηκουσῶν περιποιήσεων, φροντίδων: **τὸν ἄφησαν στὴν ἀρρώστια του ἀτήραγο καὶ πέθανε**· ‖ ὁ εἰς ὃν δὲν παρέχεται ἡ κατὰ ἠθικὸν χρέος συντήρησις ἢ περίθαλψις: **ἀφήνει τὴν οἰκογένειά του ἀτήραγη, - παράτησε τὸ γέρο πατέρα του ἀτήραγο.**

ἀτήραχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐπιβλέψεως, ἐποπτείας, ἐπιμελείας· 2) ἄνευ προστασίας, περιποιήσεως, περιθάλψεως· πρβλ. ἀτήραχτος.

ἀτήραχτος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ. κ. πραγμ. ὁ μὴ ἐπιτηρούμενος, ἐπιβλεπόμενος, ὁ ἀφεθεὶς ἀνεπίβλεπτος, ὁθ. κ. ὁ ἀμεληθείς: **ἀτήραχτοι ἐργάτες δὲ δουλεύουν, - ἀτήραχτο ἔμεινε τὸ σπίτι καὶ ρήμαξε**· 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ τυχὼν τῆς προσηκούσης προστασίας, περιθάλψεως, ὀφειλομένης ἐξ ἠθικοῦ χρέους συντηρήσεως: **ὀρφανὰ κι ἀτήραχτα ἀπὸ τοὺς δικούς της, - ἀτήραχτη παράτησαν τὴ μάνα τους**· 3) ὁ μὴ ἐπισύρας ἢ ἐπισύρων τὴν προσοχήν, τὸ ἐνδιαφέρον, ποὺ δὲν γυρίζουν νὰ τὸν τηράξουν: **ἀτήραχτη εἶναι ἡ κακομοίρα**· 4) ὁ μὴ ἢ μήπω προσηκόντως θεωρηθείς, ἐλεγχθείς: **βιβλίο ἀτήραχτο γεμάτο λάθη,- ἔχω τοὺς λογαριασμούς σου ἀτήραχτους.**

ἀτηρεύομαι Φώτ. «σικελίζεις (sic) τὸ ἀτηρεύεσθαι παρὰ Ἐπιχάρμῳ· οἱ δὲ πονηρεύεσθαι»· (κ. γρ. αὐστηρεύεσθαι).

ἀτηρής-οῦς-ές Ἡσ. «ἀκαταπόνητος» (διόρθ. ἀτειρής)· 2) ἀτηρὸς βλ. λ., ὁ ἐπιφέρων ἄτην βλ.λ., βλάβην: Ἱππ.Ἀέρ 24.

ἀτηρησία (ἡ) νεώτ. τὸ μὴ τηρεῖν, ἡ παραμέλησις τῆς τηρήσεως· ‖ τὸ μὴ ἐπιτηρεῖν.

ἀτήρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τηρήσεως, ἄνευ ἐκτελέσεως· πρβλ. ἀτήρητος 2).

ἀτήρητος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ τηρούμενος, μὴ παρατηρούμενος, ἀπαρατήρητος: Θεμίστ.Λόγ.23,294 C· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τηρηθείς, μὴ ἐκτελεσθείς, μὴ ἐφαρμοσθείς: **ἀτήρητοι γραμματικοὶ κανόνες - κανονισμοί - ὁδηγίαι, - ἀτήρητος λόγος τιμῆς, - ἀτήρητη νηστεία - ὑπόσχεση**· ‖ κ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τηρηθῇ, ὁ ἀνεφάρμοστος: **ἀτήρητοι αἱ τοιαῦται ἀστυνομικαὶ διατάξεις.**

ἀτηρήτως ἐπίρρ. νεώτ. χωρὶς τήρησιν, χωρὶς ἐκτέλεσιν, ἐφαρμογήν: **ὑποσχέσεις ἀτηρήτως διδόμεναι εἶναι ἀνάξιαι σοβαροῦ ἀνδρός.**

ἀτηρία (ἡ) βλάβη, κακόν, συμφορά: Ξεν.Ἀπομν. 3,5,17 **ἐξ ὧν πολλὴ μὲν ἀτηρία καὶ κακία τῇ πόλει ἐμφύεται** (δ. ἀνάγν. **ἀπειρία**).

ἀτηρόγνωμος-ον γλωσσ. σκληρός.

ἀτηρός-ά-όν ποι. κ. μτγν. ὁ τετυφλωμένος ὑπὸ τῆς ἄτης, ὁ φερόμενος εἰς καταστροφήν: Θέογν. 433 **ἰᾶσθαι κακότητα καὶ ἀτηρὰς φρένας ἀνδρῶν**, Σοφ.Τρ.264 **πολλὰ μὲν λόγοις ἐπερρόθησε, πολλὰ δ' ἀτηρᾷ φρενί**· 2) ὁ ἄτην ἐπάγων, βλαβερός, καταστρεπτικός, ὀλέθριος: Αἰσχ.Πρ.746 **δυσχείμερόν γε πέλαγος ἀτηρᾶς δύης**· ‖ κ. ὑπερθ.: Ἀριστφ. Σφ.1299 **οὐ γὰρ ὁ γέρων ἀτηρότατον ἄρ' ἦν κακόν;**· 3) τὸ οὐδ. **ἀτηρόν** ὡς οὐσ. ἡ βλάβη, ὁ ὄλεθρος, τὸ κακόν: Δημόκρ.279 **μή τι ἀτηρὸν ποιέωσι.**

ἀτηρῶ-άω δημ. τηρῶ, παρατηρῶ, θεωρῶ: δ. τραγ. **σήκωσε τὰ δυό της μάτια καὶ μ' ἀτήραξε, - τί μὲ κοιτᾶς, τί μ' ἀτηρᾶς σὰν τὴν ὀχιὰ στὸ βάτο;**

ἀτηρῶς ἐπίρρ. μτγν. ὀλεθρίως: Φιλόδ.Μουσ. 105,1 **ἐφενάκιζεν ἀτηρῶς.**

-άτης θηλ. -ᾶτις-ιδος κ. νεώτ., δημ. θηλ. -ισσα κ. -τρια, πληθ. ἀρσ. -**ᾶτες**, ἰων. -ήτης, θηλ. -**ῆτις -ιδος**, δωρ. -**άτας** κ. -**ήτας** κατάληξις ὀνομάτων· ἐθνικῶν: **Τεγεάτης-ᾶτις**, Λεπρεάτης-ᾶτις, **Πισάτης-ᾶτις**, Μανιάτης-ισσα, Μενιδιάτης-ισσα· (τὸ α τῆς παραληγούσης μακρόν, βραχὺ δὲ μόνον εἰς τὰ ξενικὰ ὀνόματα: **Γαλάτης-ᾶται, Δαλμάτης-ᾶται** κλπ.)· ‖ κυρίων ὀνομάτων, ἑλληνικῶν καὶ ξενικῶν: **Σωκράτης, Μιθραδάτης** κ. θηλ. **Μιθραδᾶτις** (= ἡ κόρη τοῦ Μιθρ.)· ‖ ἄλλων οὐσιαστικῶν, κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., θηλ. κ. -**ισσα: μεγαλοϊδεάτης, γενειάτης**, ἀγωγιάτης, **βεργάτης.**

ἀτήσιμος-ον ἀτηρὸς βλ. λ., ὀλέθριος, κατὰ διόρθ. : Σοφ.'Αντ.4 οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινὸν οὔτ' ἀτήσιμον (κῶδ. ἄτης ἄτερ).

ἀτθίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀττική, ἡ τῆς ἀττικῆς, ἀθηναία, ἀθηναϊκή : 'Επίνικ.1,6 γῆς ἀπ' 'Ατθίδας, Νόνν.Δ 37,16 'Ατθίδα νύμφην, ΑΠ 9,122 'Ατθὶ κόρα, μελίθρεπτε· 2) ὡς οὐσ. ἡ 'Αττική : Εὐρ. ΙΑ 247 'Ατθίδος δ' ἄγων ἑξήκοντα ναῦς ὁ Θησέως παῖς· ‖ ἡ ἀττικὴ διάλεκτος : Στράβ.8,1,3 τὴν μὲν Ἰάδα τῇ παλαιᾷ 'Ατθίδι τὴν αὐτὴν φαμέν· ‖ Ἱσταρία τῶν 'Αθηνῶν : Στραβ.9,1,6 οἵ τε δὴ οἱ τὴν 'Ατθίδα συγγράψαντες· πληθ. 'Ατθίδες πραγματεῖαι ἀναφερόμεναι εἰς τὴν τοπογραφίαν, τὴν μυθολογίαν, τὰ γράμματα καὶ τὴν ἱστορίαν ἐν γένει τῶν 'Αθηνῶν ἢ καὶ ὅλης τῆς 'Αττικῆς· ‖ κ. νεώτ ἡ κάτοικος τῶν 'Αθηνῶν, ἡ 'Αθηναία : Σαπφ. π.'Ηφαιστ.46,1,9 'Ατθὶ (κλητ., κατὰ διόρθ. 'Ατθι), -τί θὰ φορέσουν αἱ 'Ατθίδες· ‖ μτγν. (ὑπὸ τὸν τύπ. 'Αθθίς) αἱ 'Αθῆναι : Παιὰν Δελφ.8,14.

ἄτι (τό) δημ. (τουρκ.) ἵππος ἀνευνούχιστος, βαρβάτο ἄλογο, καὶ δὴ ὁ χρησιμεύων ὡς ἐπιβήτωρ, τὸ ὀχεῖον· 2) ὁ κέλης ἵππος ἢ ἀναβάτης, ὁ πολεμικός : Βαλαωρ.Φυγή,35 ἄτι ἀξετίμωτο, φλόγα, φωτιά· ‖ γεν. ὁ εὔρωστος, ὁ ἀκμαῖος ἵππος.

ἄτιε (δ.γρ. ἄτιες κ. ἄτυες) κλητ. ἐπιφών. μσν. δημ., σεβαστή, ἀγαπητή : 'Ερωτόκρ.1,1021 καὶ τὸ ταχὺ πρὶ σηκωθῶ.. ἄτιε Νένα, αὐτ.5,831 πικραίνεις κι' ἀναγκάζεις με, ἄτιε κι ἐσὺ Φροσύνη.

ἀτίετος-ον (τίω), ὁ μὴ τιμώμενος, ὁ μὴ τιμηθείς : Αἰσχ.Εὐμ.839 ἐμὲ παλαιόφρονα κατά τε γᾶς οἰκεῖν, ἀτίετον, φεῦ, μύσος· 2) μετὰ γεν. ἐνεργ. ὁ μὴ τιμῶν, ὁ μὴ προσέχων τινά, ὁ περιφρονῶν : Εὐρ.'Ιων 701 πόσις δ' ἀτίετος φίλων.

ἀτίζω ποι., μέλλ. ἀτίσω (Αἰσχ.ἀπ.103 ἀτίσεις), ἐπ. ἀόρ. ἄτισσα, ἀπολ. δὲν ἀποδίδω τιμὴν ἢ ἀξίαν ἢ προσοχὴν εἰς τίποτε, περιφρονῶ τὰ πάντα, ἀδιαφορῶ, ἀφροντιστῶ : 'Ιλ.Υ,166 ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀτίζων ἔρχεται· ‖ μετ' αἰτ. ἀτιμῶ, ἀτιμάζω βλ.λ., δὲν ἀποδίδω τὴν δέουσαν τιμὴν καὶ προσοχὴν εἴς τι, τὸ περιφρονῶ : Αἰσχ.'Επτ.441 θεοὺς ἀτίζων, Εὐρ.Ῥῆσ.252 ὃς ἐμᾶν συμμαχίαν ἀτίζει· ‖ μτγν. κ. μετὰ γεν., ἀποστερῶ τινα ὀφειλομένης τιμῆς : 'Απολλ.Ρ 1,615 γεράων μιν ἄτισσαν.

ἀτιθάσ(σ)ευτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τιθασευθείς, μὴ ἡμερωθεὶς καὶ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τιθασευθῇ, νὰ ἡμερωθῇ, ἀνημέρωτος, ἀνήμερος, ἄγριος : Πλούτ.'Αρτ.25,2 728 Α τῶν θηρίων τὰ ἀτιθάσευτα καὶ δυσεξημέρωτα· ‖ κ. νεώτ. μτφ : 'Απ.'Εμφ.Πόλ.4,8 ἀτιθάσευτος κακία, - ἀτιθάσευτοι μαθηταί, - ἀτιθάσευτο κορίτσι· 2) τὸ οὐδ. τὸ ἀτιθάσευτον ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτιθασεύτου, τὸ ἀδύνατον τιθασεύσεως, ὑποχωρητικότητος, ἐνδοτικότητος : 'Αγαθ.4,21,130 Β τοῦ νόμου τὸ λίαν ἀκριβὲς καὶ ἀτιθάσευτον.

ἀτίθασος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τιθασός, μὴ κατοικίδιος, ὁ μὴ ἐξημερωμένος, ἄγριος, ἀντίθ. ἥμερος : Φίλ.20,19 ἀτιθάσους λύττας· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ζῴων κ. ἀνθρ., ὁ ἀδάμαστος, ὁ μὴ ὑπακούων ἢ μὴ ὑποτασσόμενος εἰς ἀνώτερόν του, ὁ ἀπειθάρχητος, ὁ δυσήνιος : ἀτίθασος ἵππος - χαρακτήρ, - ἀτίθασα παιδιά.

ἀτίθηνος-ον μτγν. ὁ μὴ ἔχων τιθήνην, ὁ στερούμενος τραφοῦ : Μαν.4,368 πρὸς ἔκθεσιν ἢ ἀτίθηνον βρεφέων βίον ἕλκει.

ἀτικοκόνια (τὰ) νεώτ. παλαιαζ. γένος κοραλλίων τῆς τάξεως τῶν ἀρχαιακυαθινῶν, ἀπαντῶν ἐν ἀπαλιθώσει.

ἄτικτος-ον μσν. ὁ μήπω γεννηθείς, ὁ ἀγέννητος : Θεόδ.Στ.757 ἄτικτον βρέφος.

ἀτίλας (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν κεφαλωτὴ ἢ συρικὴ βλ.λ.

ἄτιμα ἐπίρρ. δημ. ἀτίμως βλ.λ.

ἀτιμαγέλης-ου, δωρ. -ας -α ὁ μὴ τιμῶν, ὁ περιφρονῶν τὴν ἀγέλην, ὁ μονήρης, ὁ μακρὰν τῆς ἀγέλης διαιτώμενος ταῦρος : ΑΒ 459,31 « ἀτιμαγέλης· ὁ ἀποστάτης τῆς ἀγέλης ταῦρος· οὕτω Σοφοκλῆς » : Θεόκρ.25,132 αἵ καὶ ἀτιμαγέλαι βόσκοντ' ἐριθηλέα ποίην ἐν νομῷ· ‖ κ. ὡς ἐπίθ.: Σουΐδ. « ἀτιμαγέλου, μὴ συναγελαζομένου » : 'Ερύκ.ἐν ΑΠ 6,255,2 κέρας ταύρου.. κλάσεν ἀτιμαγέλου.

ἀτιμαγελῶ-έω ἐπὶ ταύρου, ἐγκαταλείπω τὴν ἀγέλην, διαιτῶμαι μονήρης, μακρὰν τῆς ἀγέλης : 'Αριστλ.ΖΙ 572 b, 19 ὁ δὲ ταῦρος, ὅταν ὥρα τῆς ὀχείας ᾖ, τότε γίνεται σύννομος καὶ μάχεται τοῖς ἄλλοις, τὸν δὲ πρότερον χρόνον μετ' ἀλλήλων εἰσίν, ὃ καλεῖται ἀτιμαγελεῖν· 2) μτφ. προσπαθῶ νὰ ἐκφύγω (δ. ἑρμ. ἀλαζονεύομαι, ὑπερηφανεύομαι) : Λουκ.Λεξιφ.10 ὁ στρατηγὸς καίτοι ἀτιμαγελοῦντι κομπόδεσμα περιθείς.

ἀτιμάζω κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. -άσω, ἀόρ. ἠτίμασα κ. δημ. ἀτίμασα, παρακ. ἠτίμακα, παθ. μέλλ. ἀτιμασθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἠτιμάσθην κ. δημ. ἀτιμάστηκα, παθ. παρακ. ἠτίμασμαι, μτχ. παθ. παρακ. δημ. ἀτιμασμένος δὲν τιμῶ, δὲν ἀποδίδω εἴς τινα τιμήν, περιφρονητικῶς, ὑβριστικῶς φέρομαι πρός τινα, καταφρονῶ τινα, δὲν τὸν ἔχω σὲ ὑπόληψη, συνήθ. μετ' αἰτ. : Θέογν.821 οἳ δ' ἀπογηράσκοντας ἀτιμάζουσι τοκῆας, Αἰσχ.'Επτ.1018 οὓς ἀτιμάσας ὅδε στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβαλὼν ᾕρει πόλιν, Πλάτ.Φαίδ.107 Α τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀτιμάζων, Δίων.Χρ.Λόγ.1,1,70 οὐ προσέβλεπε τοὺς προσιόντας, ἀλλ' ὑπερεώρα καὶ ἠτίμαζεν· 2) μετὰ συστοίχ. αἰτ. ἐπάγω ἀτιμίαν, αἶσχος : Σοφ.ΟΤ 340 ἔπη κλύων, ἃ νῦν σὺ τήνδ' ἀτιμάζεις πόλιν (διὰ τῶν ὁποίων διασύρεις τὴν πόλιν)· 3) κ. μσν. κ. νεώτ. παθ. ὑφίσταμαι, ὑποφέρω ἀτιμίαν, ὄνειδος, προσβολὴν προσαπτομένην μοι ἢ προσαφθεῖσαν ὑπό τινος, προσβάλλομαι ὑπό τινος : 'Ηρ.1,61 τὸν δὲ δεινόν τι ἔσχε ἀτιμάζεσθαι πρὸς Πεισιστράτου, Σοφ.Αἴ.1342 ὥστ' οὐκ ἂν ἐνδίκως γ' ἀτιμάζοιτό σοι, Δημ.21,74 εἴ τις αὐτῷ βεβοήθηκεν ἀτιμαζόμενος, Διγ.'Ακρίτ.827 ὁ ἔρως γὰρ ἀτιμασθεὶς κακολογίαν φέρει· 4) ἐνεργ. μετὰ γεν. πράγμ., θεωρῶ, μεταχειρίζομαί τινα ὡς ἀνάξιόν τινος : Αἰσχ.Πρ.783 μή μ' ἀτιμάσῃς λόγου, Σοφ.ΟΚ 49 μή μ' ἀτιμάσῃς, τοιόνδ' ἀλήτην, ὧν σε προστρέπω φράσαι· ‖ ὁμ. σημ. κ. μετ' ἀπαρφ. : Αἰσχ.ἀπ.255 ὦ θάνατε παιάν, μή μ' ἀτιμάσῃς μολεῖν (μὴ μὲ κρίνῃς ἀνάξιον νὰ μ' ἐπισκεφθῇς), Πλάτ.Λάχ.182 C μὴ ἀτιμάσωμεν δὲ εἰπεῖν· 5) καθιστῶ πολίτην τινὰ ἄτιμον, στερῶ τινα τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων : Ξεν.ΚΠ 1,6,20 τὸν δὲ ἀπειθοῦντα ἀτιμάζειν τε καὶ κολάζειν, Δίων Κ 38,13 τοῖς δὲ τιμηταῖς ἀπηγόρευσε μήτ' ἀπαλείφειν ἔκ τινος τέλους μήτ' ἀτιμάζειν μηδένα· 6) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πράξεων ἢ παραλείψεως ἀποτελῶ ὄνειδος, καταισχύνην, ντροπιάζω· πρβλ. ἀνωτ. σημ. 2) : ἡ ἔλλειψις δημοσίας ἀσφαλείας ἀτιμάζει τὸ κράτος κ. παθ. -ομαι ὁμ. ὑφίσταμαι, πάσχω ὄνειδος, καταισχύνην : ἡ ὑπόληψις τοῦ ἔθνους ἠτιμάσθη ἐκ τῶν ἐπαλλήλων ληστειῶν· ‖ κ. ἐπὶ προσ., διὰ τῆς ἀτίμου διαγωγῆς μου ἐπάγω ἀτιμίαν, αἶσχος, ἀνυποληψίαν εἰς τὴν εἰς ἣν ἀνήκω ὁμάδα, οἷαν οἰκογένειαν, πόλιν, πατρίδα, ἔθνος κττ. : ἠτίμασε τὴν οἰκογένειάν του - τὸ γένος του - τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα, - ἀτιμάζεις τὸ σόϊ σου· ‖ εἰδ. ἐπάγω ἀτιμίαν εἰς τοὺς οἰκείους ἐμοὶ διὰ τῆς περὶ τὰ ἐρωτικὰ ἀνηθικότητός μου, ἰδίως ἡ ἐν τῇ σημ. ταύτῃ χρ. περὶ γυναικός : ἡ κόρη τους ἀτίμασε τὸ σπίτι, - ἀτιμάζει τὰ παιδιά της· ὀθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν σύζυγον ἐν τῇ φρ. ἀτιμάζει τὸν ἄνδρα της = μοιχεύεται, ἢ ἀπατᾷ βλ.λ. τὸν ἄνδρα της· 7) νεώτ. κ. δημ. ἀποπλανῶν ἢ βιάζων διακορεύω ἢ βίᾳ μίσγομαι : ὁ γιὸς ἀτίμασε τὴν ψυχοκόρη τους, - βρῆκε τὴ γυναίκα στὴν ἐρη-

μιὰ καὶ τὴν ἀτίμασε· ὁμ. παθ. μ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς διακορευθεῖσαν: ἀτιμάστηκε ἀπὸ **τὸ νοικάρη τους.**

ἀτιμαλφῶ-έω Ἡσ. «ἀτιμαλφεῖν· τιμὴν οὐχ εὑρίσκειν».

ἀτιμάρευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ τυχὼν ἢ μὴ τυγχάνων περιποιήσεως, περιθάλψεως, θωπειῶν: **ἀτιμάρευτο ἄλογο** (τὸ μὴ στλεγγισθὲν καὶ διὰ φήκτρας τριφθὲν), **- τ' ἀρφανὰ μένουν ἀτιμάρευτα·** 2) ἰδίως ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀπεριποίητος, ὁ ἔχων ἠμελημένην περιβολήν, ὁ παρημελημένος: **ἄνιφτη κι ἀτιμάρευτη πάει στὴν ἐκκλησιά.**

ἀτίμασις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **ἀτίμωσις** βλ.λ.

ἀτίμασμα (τὸ) δημ. κ. **ἀτιμασμός,** ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀτιμάζω βλ.λ.5),6),7).

ἀτιμασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. ἀτιμάζω βλ.λ.5),6),7).

ἀτιμασμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀτιμάζειν βλ.λ. ἢ ἀτιμάζεσθαι, ἡ ἀτίμωσις, ἡ περιφρόνησις: Ἀριστέ.Ἰ 269.

ἀτιμαστήρ-ῆρος (ὁ) ὁ ἀτιμάζων, ὁ περιφρονῶν, ὁ ἀτιμαστής: Αἰσχ.Ἑπτ.637 **ἢ ζῶντ' ἀτιμαστῆρα.**

ἀτιμαστήριος-ον μτγν. ὑβριστικός, προπηλακιστικός: Θησ.Στεφ.ἐν λ.

ἀτιμαστής (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀτιμάζων, ὁ ἀτιμίαν, ὄνειδος, **αἰσχύνην** προσάπτων.

ἀτιμαστικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀτιμάζων, ὁ ἐπάγων ἀτιμίαν, ὕβριν, ὄνειδος: **ἀτιμαστικοὶ λόγοι,- ἀτιμαστικὴ διαγωγή.**

ἀτιμαστός-όν (δ. γρ. **ἀτίμαστος**) ὁ περιφρονούμενος, ὁ μὴ τιμώμενος, ὁ μὴ θεωρούμενος ἄξιος τιμῆς: Μίμν. 1,9 **ἀτιμαστὸς δὲ γυναιξίν.**

ἀτιμητεὶ ἐπίρρ. ἐπιγρ. ἄνευ ἐκτιμήσεως, χωρὶς ξετίμωμα ἢ ξετιμωμό.

ἀτιμητικός-ή-όν μτγν. ὁ μὴ τὰς τιμὰς φιλῶν: Ἐφρ.Σύρ.Ι,204 **τὸ ἀφίλαρχον καὶ ἀτιμητικὸν** (ἐσφ. χρ. ἀντὶ τοῦ **ἀφιλότιμος**).

ἀτίμητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τιμηθεὶς ἢ μὴ τιμώμενος, μὴ τυχὼν ἢ μὴ τυγχάνων τιμῆς, ὁ περιφρονημένος ἢ περιφρονούμενος: Ἰλ.Ι 648 **ὡς εἴ τιν' ἀτίμητον μετανάστην·** 2) ὁ μένων ἄνευ ἀμοιβῆς, ἀνταμοιβῆς, ὁ μὴ ἀνταμειφθεὶς: Ξεν.Ἱέρ. 9,10 **ὁ ἀγαθόν τι εἰσηγούμενος οὐκ ἀτίμητος ἔσται·** 3) κ. ἐπιγρ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐκτιμηθείς, μὴ διατιμηθείς, οὗτινος ἡ τιμὴ ἢ ἡ ἀξία δὲν ὡρίσθη ἐκ τῶν **προτέρων, ἀδιατίμητος** ἢ ἀξετίμητος: Ἰσ.3,35 **ἐάν τίς τι ἀτίμητον δῷ·** ‖ δικαν. **ἀτίμητος δίκη** ἢ **-ἀγών,** δίκη καθ' ἣν ἡ τιμωρία εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένη: Δημ.21,90 **ἵνα μὴ Μειδίας ἀτίμητον ἀγωνίσηται δέκα μνῶν δίκην·** 4) ἐπιγρ. οὗ ἡ ἀξία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθῇ, **νὰ καθορισθῇ,** ὁ ἀκαθορίστου ἀξίας: Ἐπιγρ. **ἀτίμητον ἄγαλμα·** 5) μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνυπολόγιστον τιμήν, ἀξίαν ἔχων, ὁ ἀνεκτίμητος, δθ. κ. ὁ κατ' ἐξοχὴν πολύτιμος· Εὐστ.781,19 « **σημείωσαι δὲ** ὅτι ἡμῖν ἐναντίως Ὅμηρος λέγει ἀτίμητος· οὐ **γὰρ** τὸν πολλῆς τιμῆς **ἄξιον** κατὰ τοὺς ὕστερον, **οὕτω καὶ αὐτὸς** νοεῖ, **ἀλλὰ** τὸν οὐδεμιᾶς»: ΠΔ Σοφ.Σαλ.7,9 **οὐδὲ ὡμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον,** Διγ.Ἀκρίτ.2267 **εἶχον λιθάρια ἀτίμητα, καντῆλας ὑακίνθους,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 35,9,4 **καὶ θησαυρὸ πιὸ ἀτίμητα δὲν κλειοῦν τῆς γῆς τὰ βύθη, - ἀτίμητο διαμάντι·** ‖ πάν. κ. ἐπὶ προσ., ὑπέρτιμος, ἀνεκτίμητος: Πάπ. **ἀτίμητε πρύτανι.**

ἀτιμία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **-ίη** ἡ ἔλλειψις ἢ ἀπώλεια τῆς τιμῆς, τῆς ἐκτιμήσεως, δθ. ἡ ὑπὸ τῶν ἄλλων περιφρόνησις, καταισχύνη, ὀνειδισμός: Ὀδ. Ν 142 **ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν,** Πίνδ.Ο 4,33 **ἅπερ Κλυμένοιο παῖδα Λαμνιάδων γυναικῶν ἔλυσεν ἐξ ἀτιμίας,** Σοφ.Ἠλ.1035 **ἀλλ' οὖν ἐπίστω γ' οἷ μ' ἀτιμίας ἄγεις,** Δημ.18,205 **φοβερωτέρας ἡγήσεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀτιμίας·** 2) δημοσία καταισχύνη ἐν Ἀθήναις, μετὰ δίκην ἐπαγομένη, καταδίκη εἰς ὁλικὴν ἢ μερικὴν στέρησιν τῶν δικαιωμάτων Ἀθηναίου πολίτου: Αἰσχ.Εὐμ.394 **οὐδ' ἀτιμίας κύρω,** κ. ἐν δικον. φρ. γραφὴ ἀτιμίας· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. αἰσχρά, ἀνήθικος, ἐπαίσχυντος, ποταπὴ ἐνέργεια ἢ πρᾶξις ἢ κατάστασις, νεώτ. κ. δημ. συνηθέστ. κ. πληθ.: Γρηγ.Νύσσ.3,540 C **γύναιον ἑταιρικὸν ἐπ' ἀτιμίᾳ κατεγνωσμένον, - ἀπορῶ πῶς ἀνέχεσαι τοιαύτην ἀτιμίαν, - δὲν ὑπάρχει ὅριον εἰς τὰς ἀτιμίας των·** 4) δημ. κ. ἡ ἔλλειψις **εὐθύτητος,** ἡ καταδολίευσις, ἡ ἐξαπάτησις ἢ κ. ἁπλῶς ἐπίψογός τις πρᾶξις: **μοῦ 'κανε μιὰ ἀτιμία, - δὲν τὸν παίζουμε χαρτιά, γιατὶ μᾶς κάνει ἀτιμίες, - κάποια ἀτιμία θὰ 'κανες κατεργαράκο σήμερα·** 5) ἐπὶ πραγμ., ἡ ἀθλία κατάστασις, τὸ ἠμελημένον, τὸ ἀπεριποίητον, ἡ ἀτημελησία: Αἰσχ.Πέρσ.847 **ἀτιμίαν γε παιδὸς ἀμφὶ σώματι ἐσθημάτων κλύουσαν.**

ἀτίμιος (ὁ) πάπ. ὁ ἔχων μικράν, εὐτελῆ τιμὴν ἢ ἀξίαν: Πάπ. **σκεύη ἀπὸ τιμίου ἕως ἀτιμίου.**

ἀτιμοπενθής-οῦς-ές ὁ πενθῶν διὰ προσγενομένην αὐτῷ ἀτιμίαν, ὄνειδος, καταισχύνην: Αἰσχ.Εὐμ. 792 **κόραι δυστυχεῖς Νυκτὸς ἀτιμοπενθεῖς.**

ἀτιμοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ποιεῖν, καθιστάναι τινὰ ἄτιμον βλ.λ.

ἀτιμοποιός-όν μτγν. ἐπὶ πράξεως ἢ καταστάσεως, ὁ ἄτιμον ποιῶν, ὁ ἐπάγων ἀτιμίαν, καταισχύνην: Κύριλλ.336 **ἀτιμοποιὸν σφόδρα καταφιλοῦσθαι τὴν κεφαλήν.**

ἄτιμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., συγκρ. **ἀτιμότερος,** ὑπερθ. **ἀτιμότατος,** ὁ στερούμενος τιμῆς, ὁ μὴ τιμώμενος, ὁ περιφρονούμενος ὑπὸ τῶν ἄλλων: Ἰλ.Α 516 **ὄφρ' εὖ εἰδῶ, ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι,** Μίμν.π.Στοβ.Ἀνθ.116,34,7 **γῆρας, ἐχθρὸν ὁμῶς καὶ ἄτιμον,** Σοφ.ΑΪ.440 **ἄτιμος Ἀργείοισιν ὧδ' ἀπόλλυμαι·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων τιμήν, ὁ διαπράττων αἰσχρὰς καὶ ἐπονειδίστους πράξεις, ὁ ἀνήθικος: **ἄτιμος φίλος, - ἄτιμη γυναίκα** (ἐκπεπορνευμένη)· 2) ὁ θεωρούμενος ἀνάξιός τινος, ταύτου συνήθ. δηλουμένου διὰ γεν.: Αἰσχ.Ἑπτ.1027 **ἄτιμον εἶναι δ' ἐκφορᾶς φίλων ὕπο,** Πλάτ.Νόμ.774 Β **τιμῆς δὲ παρὰ τῶν νεωτέρων ἄτιμος πάσης ἔστω·** 3) ὁ ἐστερημένος πολιτικῶν δικαιωμάτων, ὁ ἀγεννής, ἀντίθ. **γενναῖος**: Ἡρ.Ι,173 **ἄτιμα τὰ τέκνα γίνεται·** ‖ εἰδ. ἰδίως ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ πολίτου κηρυχθέντος ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὅλως ἢ ἐν μέρει ἐκπτώτου τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἀντίθ. **ἐπίτιμος**: Ἀριστφ.Ὄρν.766 **εἰ δ' ὁ Πεισίου προδοῦναι τοῖς ἀτίμοις τὰς πύλας βούλεται,** Ξεν.Ἑλλ.2,2,11 **τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιήσαντες,** Δημ.21,32 **ἄτιμος ἔσται καθάπαξ,** Πλούτ.Ἀποφθέγμ.191 C **πάντας τοὺς τρέσαντας ἀτίμους εἶναι τοῦ νόμου κελεύοντος·** ‖ ὁμ. σημ. κ. μετὰ γεν. τοῦ ὅπερ ἐστερήθησαν δικαιώματος: Θουκ.3,58 **ἀτίμους γερῶν... καταλείψετε,** Δημ.15,33 **τοὺς πολιτευομένους ὀλιγαρχικῶς ἀτίμους τοῦ συμβουλεύειν ὑμῖν αὐτοῖς ποιεῖσθαι·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. καὶ δὴ ἐπὶ καταστάσεων, ἐπονείδιστος, αἰσχρός, ἀχρεῖος, ἀτιμωτικός: Αἰσχ.Ἑπτ.589 **οὐκ ἄτιμον ἐλπίζω μόρον,** Ἀριστφ.Ὄρν.166 **ὡς τοῦτ' ἄτιμον τοὔργον ἐστίν,** Πλάτ.Γοργ.527 D **πατάξαι τὴν ἄτιμον ταύτην πληγήν,** Συνέσ.ἐπ.78 **μὴ περιιδῇς τοὺς στρατιώτας εἰς ἀτιμοτέραν τάξιν χωροῦντας, - τὸ ἄτιμον τῆς προαγωγοῦ ἐπάγγελμα, - ἔδειξεν ἄτιμον συμπεριφοράν,** Κρυστ.Παράδεισος 377 **ἡ ἄτιμη** ἡ προδοσιὰ τοῦ Γώγου τοῦ Μπακόλα **μᾶς ἔφαγε·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄξιος ἀναθέματος, κατηραμένος, μισητός, ἐλεεινός: **ἡ ἄτιμη ἡ περίσταση τὰ 'καμε ὅλα, - ἡ ἄτιμη ἀρρώστια - σκλαβιά, - τί ἄτιμος καιρός·** 5) ὁ μὴ ἐκτιμηθεὶς κατὰ τὴν ἀγοραστικήν του ἀξίαν, δθ. ὁ μὴ κατόπιν ἐκτιμήσεως ἀποζημιωθείς: Ὀδ.Π 431

τοῦ νῦν αἶκον **ἄτιμον ἔδεις** (ἐνθ. πιθ. **ἄτιμον** ἐν ἐπιρρ. γρ.· πρβλ. Εὐστ. αὐτ. «ἐκ τοῦ περιέχοντος τὸ περιεχόμενον· ἄτιμον δὲ τὸν ἀτιμώρητον· ἢ καὶ ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ ἀτίμως, προῖκα, δωρεάν, μὴ καταβαλὼν τιμήν, ὅ ἐστι τίμημα τῶν ἐσθιομένων)· 6) ὁ μικρᾶς ἀξίας, εὔωνος, εὐθηνός : Ξεν. Προσ.4,10 **χρυσίον ὅταν πολὺ παραφανῇ,... ἀτιμότερον γίγνεται,** Βασ.3,36 C **τίς γὰρ ἂν καὶ γένοιτο πρὸς τὰ πολύτιμα τῶν ἀτιμοτέρων ἡ ὑπαρίθμησις·** 7) ὁ ἀνεκδίκητος : Αἰσχ.Ἀγ.1279 **οὐ μὴν ἄτιμοί γ᾿ ἐκ θεῶν τεθνήξομεν·** 8) ὁ ἀτιμώρητος : Πλάτ.Νόμ.855 C **ἄτιμον παντάπασι μηδένα εἶναι μηδέποτε μηδ᾿ ἐφ᾿ ἑνὶ τῶν ἁμαρτημάτων·** 9) δημ. πανοῦργος, πονηρός, διαβολεμένος, τετραπέρατος, ἰδίως ἐπὶ παιδίων : **ξέρεις τί ἄτιμος εἶναι ὁ γιόκας μου·** || συνήθ. ἐν θαυμαστ. ἀναφωνήσει : **βρὲ τὸν ἄτιμο, τί μοῦ σκάρωσε.**

ἀτιμουργός-όν μσν. ὁ ἀτιμίαν ἐπάγων : Ψελλ. Σύνοφ.Νόμ.871 **ἀτιμουργοὶ τυγχάνουσιν ἀγωγαὶ ἡ ὕβρις, ἡ περὶ κλοπῆς, ἐπιτροπῆς καὶ δόλου.**

ἀτιμῶ-άω κ. μτγν., ἐπ. παρατ. **ἀτίμων,** μέλλ. **ἀτιμήσω,** ἀόρ. **ἠτίμησα,** παρακ. **ἠτίμηκα,** παθ. ἀόρ. **ἠτιμήθην,** π. Ὁμ. εὐχρ. ἀντὶ τοῦ **ἀτιμάζω,** ἅπαξ δὲ μόνον π. Πινδ. κ. Σοφ., δὲν ἀποδίδω τιμὴν εἴς τινα, ἀτιμάζω, ὀνειδίζω, περιφρονῶ, προσβάλλω : Ἡσίοδ.Ἔργ.185 **αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας,** Σοφ.Αἴ.1129 **μή νυν ἄτιμα θεούς, θεοῖς σεσωσμένος,** Μόσχ.4,6 **τί νυ δή με θεαὶ τόσον ἠτίμησαν,** Γαλ.2,6 **μήποτε αὐτοὺς μόνους ἠτιμήκασιν,** Πλούτ.Ἠθ.1104 E **πρὸς τὰ σύμπαντα ἀτιμήσαντες ἀναπόλαυστα προΐενται.**

ἀτιμῶ-όω μέλλ. **-ώσω,** ἀόρ. **ἠτίμωσα,** παρακ. **ἠτίμωκα,** παθ. μέλ. **ἀτιμωθήσομαι,** παθ. ἀόρ. **ἠτιμώθην,** παρακ. **ἠτίμωμαι,** ὑπερσ. γ´ ἑν. **ἠτίμωτο** ἀτιμάζω, ὀνειδίζω, περιφρονῶ : Αἰσχ.Ἱκ.645 **ἀτιμώσαντες ἔριν γυναικῶν·** || ὁμ. κ. παθ. ἀτιμάζομαι, ὀνειδίζομαι, καταφρονοῦμαι, καταισχύνομαι : Ἡρ. 7,231 **πάσχων δὲ τοιάδε ἠτίμωτο,** Αἰσχ.Χο.636 **θεοστυγήτῳ δ᾿ ἄγει βροτῶν ἀτιμωθὲν οἴχεται γένος·** 2) ἰδίως ἐν Ἀθήναις τιμωρῶ τινα δι᾿ ἀτιμίας βλ.λ.2): Ἀριστφ.Εἰρ.742 **τοὺς πεινῶντας ἐκείνους ἐξήλασ᾿ ἀτιμώσας πρῶτος·** || ὁμ. σημ. κ. ὡς παθ. : Πλάτ. Πολ.553 B **ἢ ἐκπεσόντα ἢ ἀτιμωθέντα καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀποβαλόντα.**

ἀτιμώνω δημ. ἀτιμάζω βλ.λ., ντροπιάζω.

ἀτιμωρησία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ τιμωρεῖσθαι, ἡ ἔλλειψις, ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τιμωρίας, τὸ νὰ μὴ ὑπόκειταί τις εἰς ἀνάλογον πρὸς τὰς πράξεις του τιμωρίαν : Ἰω.Χρυσ.Λόγ.16,3,341,18 **πολλοὶ ῥᾳθυμότεροι ἐκ τῆς ἀτιμωρησίας γίνονται, - ἡ ἀτιμωρησία του τὸν ἀπεθράσυνε.**

ἀτιμωρητί ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., δ.γρ. ἀτιμωρητεί ἄνευ τιμωρίας : Εὐσέβ.Ἐγκώμ.Κωνστ.734,37 **ἀτιμωρητὶ τοῖς ἐχθροῖς παραχωρῆσαι, - οὐδεὶς περιφρονεῖ τοὺς φυσικοὺς νόμους ἀτιμωρητί.**

ἀτιμώρητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τιμωρηθείς, ὁ διαφυγὼν τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν, ὁ μὴ ὑποστὰς τιμωρίαν δι᾿ ἀδίκημα γενόμενον ὑπ᾿ αὐτοῦ : Πλάτ.Νόμ.959 C **ἀτιμώρητος ἂν κακῶν ἁμαρτημάτων ἐγίγνετο,** Θουκ.6,6 **εἰ Συρακόσιοι Λεοντίους τε ἀναστήσαντες ἀτιμώρητοι γενήσονται, - ἀτιμώρητος φονεύς - κλέφτης·** || τὸ οὐδ. **-ον** ὡς οὐσ. ἡ ἀτιμωρησία βλ. λ.· || νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ πράξεων, ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς τιμωρίαν, ὁ μὴ κολάσιμος : **ἀτιμώρητος πρᾶξις, - ἀτιμώρητη ἐνέργεια·** || νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὃν δὲν πρέπει, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τιμωρήσῃ τις : **οἱ γονεῖς εἶναι ἀτιμώρητοι διὰ βραχεῖαν στέρησιν τῆς ἐλευθερίας ἀνηλίκων αὐτῶν τέκνων·** 2) ὁ ἄνευ ἀντεκδικήσεως, ὁ μὴ ἀνταποδοὺς τὸ εἰς αὐτὸν ἢ συγγενῆ ἢ φίλον του γενόμενον κακὸν δι᾿ ἑτέρου κακοῦ : Ἀντιφ.3,3,7 **ὁ διαφθαρεὶς ἀδικοῖτ᾿ ἂν ἀτιμώρητος γενόμενος,** Αἰσχίν.1,145 **ἐάσας ἀτιμώρητον τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον·** 3) ὁ ἄνευ βοηθείας, ἀβοήθητος, ἀνυπεράσπιστος : Θουκ.3,57 **ἐρῆμοι καὶ ἀτιμώρητοι.**

ἀτιμωρήτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κ. ἀτιμωρητί ἄνευ τιμωρίας : Πλάτ.Νόμ.762 D **κολάζειν ἀτιμωρήτως,** Γρηγ.Νύσσ.3,337 C **τῶν ἐν κακίᾳ ἀτιμωρήτως βεβιωκότων·** πρβλ. ἀτιμώρητος.

ἀτίμως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἄτιμα** ἄνευ τιμῆς, κατὰ τρόπον ἄτιμον, αἰσχρῶς, ἐπονειδίστως, μετὰ δυσκλείας καὶ καταισχύνης : Αἰσχ.Πρ.195 **Ζεὺς.. ἀτίμως καὶ πικρῶς αἰκίζεται,** Πλάτ.Ἐπιστ. 7,328 E **ἀτίμως φέρεσθαι ὑπ᾿ ἀνθρώπων** (καταφρονεῖσθαι), Διγ.Ἀκρίτ.462 **παρὰ ἀτίμως ζῆσαι, ἐτίμησε τὸν θάνατον ζωὴν τὴν ὀλεθρίαν·** || συγκριτ. **-ότερον** κ. ὑπερθ. **-ότατα** : Πλάτ. Νόμ.728 B **ψυχὴν θειότατον ὂν ἀτιμότατα καὶ κακοσχημονέστατα διατιθείς.**

ἀτίμωση (ἡ) δημ. ἡ ἀτίμωσις βλ. λ.

ἀτίμωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **-η** τὸ ἀτιμοῦν, τὸ ἐπάγειν ἢ πάσχειν ἀτιμίαν βλ.λ., ὄνειδος, καταισχύνην : Αἰσχ.Χο.435 **πατρὸς δ᾿ ἀτίμωσιν ἄρα τείσει ἕκατι μὲν δαιμόνων·** || νεώτ. κ. δημ. κ. ἡ τὴν ἀτίμωσιν ἐπάγουσα πρᾶξις· 2) μτγν. ἐπὶ προσ., ἡ πλήρης ἢ ἡ μερικὴ ἀπώλεια τῶν δικαιωμάτων ἐλευθέρου πολίτου : Ἰωσ.ΑΙ 19,1,1.

ἀτιμωτικά ἐπίρρ. δημ. ἀτιμωτικῶς βλ.λ.

ἀτιμωτικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀτιμῶν, ὁ ἐπάγων ἀτίμωσιν βλ. λ., καταισχύνην : **ἀτιμωτικὴ καταδίκη·** 2) ὁ ἐξυβριστικός : **τοῦ ἀπηύθυνεν ἀτιμωτικοὺς λόγους.**

ἀτιμωτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτιμωτικὸν βλ.λ., ἐπονειδίστως, ἐξυβριστικῶς.

ἀτίνακτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀτίναχτος** ὁ μὴ τινασσόμενος, μὴ σειόμενος, ἄσειστος, ἀκλόνητος, ἀκίνητος, ἀτράνταχτος, ἀσάλευτος : Ὀππ.Ἁλ.4,415 **νῆες δὲ διὰ πλατὺ κῦμα θέοιεν αὔραις εὐκήλοισιν ἀπήμονες ἠδ᾿ ἀτίνακτοι·** 2) ὁμ. ὁ μὴ ἀνασεισθείς, ῥιπισθείς, ἀνεμισθείς, τιναχθείς, οἷον διὰ τῶν χειρῶν, διὰ ραβδίου πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ κονιορτοῦ ἢ τῶν ἐπ᾿ αὐτοῦ ψιχίων κττ. : **ἀτίναχτο χαλί - τραπεζομάντηλο, - ἀτίναχτη φορεσιά - κουβέρτα·** || ὁμ. κ. ἐπὶ δένδρων ὧν αἱ ὀπῶραι συλλέγονται διὰ τιναγμοῦ : **ἀτίναχτες καρυδιές - ἀμυγδαλιές·** κ. ἐπὶ τῶν ὀπωρῶν : **ἀτίναχτα μοῦρα, - ἀτίναχτες ἐλιές·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀνατιναχθεὶς δι᾿ ἐκρηκτικῆς ἀναφλέξεως, ποὺ δὲν τινάχτηκε στὸν ἀέρα : **οὐδὲν ὀχύρωμα τοῦ παραδοθέντος φρουρίου ἀπέμεινεν ἀτίνακτον·** || νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐκσφενδονισθείς, ὁ μὴ μεθ᾿ ὁρμῆς ῥιφθείς : **δὲν ἄφησε καμιὰ καρέκλα ἀτίναχτη στὰ κεφάλια τῶν ἐχθρῶν του, - ἀτίναχτη πέτρα.**

ἀτισανδρῶ-έω Ἡσ. «ἀτισανδρεῖν· ἀτιμάζειν ἄνδρα, καὶ ὑπερηφανεῖν».

ἀτίσαρος (ὁ) δημ. τὸ **φυτὸν κίστις ὁ ἐλελισφακόφυλλος** βλ.λ.

ἀτισία (ἡ) μτγν. ἡ ἀδυναμία ἀποτίσεως τῶν ὀφειλομένων, χρεοκοπία : Κικ.Ἀττ.14,19.

ἀτῖται Ἡσ. «ἄδικοι».

ἀτιτάλλας-α (ὁ) ἐπιγρ. θετὸς πατήρ.

ἀτιτάλλω ἀόρ. ἰων. **ἀτίτηλα** κ. μέσ. ἀόρ. α´ **ἀτιτήλατο,** ποι. κατ᾿ ἀναδιπλ. τοῦ ἀτάλλω τρέφω, ἀνατρέφω τινά, τὸν ἀνασταίνω, τὸν μεγαλώνω : Ἰλ.Ξ 202 **οἵ με σφοῖσι δόμοισιν εὖ τρέφον ἠδ᾿ ἀτίταλλον,** Πίνδ.Ν 3,56 **γόνον οἱ ἀτίταλλεν,** Μόσχ.2,12 **ὥς μιν ἔτικτε καὶ ὡς ἀτίτηλέ μιν αὐτή·** || ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ ζῴων : Ἰλ.Ε 271 **τοὺς μὲν τέσσαρας (ἵππους) αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ᾿ ἐπὶ φάτνῃ·** || ὁμ. σημ. κ. ὡς μέσ. κ. παθ. : Ὀδ.Ο 174 **χῆν᾿ ἥρπαξ᾿ ἀτιταλλομένην ἐν οἴκῳ,** Ὀππ.Κυν.1,271 **ἵππων δ᾿ ὅσσα γένεθλ᾿ ἀτιτήλατο μυρίας αἶα·**

2) κατ' ἐπέκτ. ἐπιμελοῦμαί τινος, περιποιοῦμαι, περιθάλπω, δεξιοῦμαι : Θεόκρ.15,111 **Ἀρσινόα πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἄδωνιν·** 3) ἐπὶ αἰσχρᾶς σημ., ἐξαπατῶ, ἀποπλανῶ, εἰς διαφθορὰν παρασύρω : Ἱππῶν.86 **τί με σκιράφοις ἀτιτάλλεις.**

ἀτίταν-ανος (ὁ) πτωχός, πένης, ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀποτίσῃ· Ἡσ. ἐν λ. Τιτᾶνες «τιτᾶνες, τιμωροί, ἀπὸ τοῦ τιταίνειν· ἄλλοι δὲ οἱ μὴ ἔχοντες ἀποτῖσαι ἀτίτανες (κῶδ. ἀτιτᾶνες) ὠνομάζοντο, οἱ δὲ ἔχοντες τιτᾶνες»· πρβλ. ἀτίτης 3).

ἀτίτης (ὁ) ἀτιμώρητος βλ. λ. : Αἰσχ.Εὐμ.256 **μὴ λάθῃ φύγδα βὰς ματροφόνος ἀτίτας·** 2) ὁ μὴ τιμώμενος, περιφρονούμενος : αὐτ.Ἀγ.72 **ἡμεῖς δ' ἀτίται σαρκὶ παλαιᾷ τῆς τότ' ἀρωγῆς μίμνομεν·** 3) Ἡσ. «ἀτίτην·.. ἄπορον, ἄτιμον, τὸν μὴ ἔχοντα ἀποτῖσαι».

ἀτίτηστον Ἡσ. «ἀπρόμηθες».

ἄτιτλος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος τίτλου, ὁ μὴ φέρων τίτλον, ἐπικεφαλίδα, ἐπιγραφήν, ἐπὶ συγγραφῶν κυρίως, οἷον συγγράμματος ἢ κεφαλαίου αὐτοῦ, θεατρικοῦ ἔργου, ἄρθρου ἐφημερίδος κττ.· 2) νεώτ. ἐπὶ κυριότητος ἢ νομῆς ἀκινήτου, ὁ ἄνευ τίτλου ἰδιοκτησίας, οἷον συμβολαίου ἀγοραπωλησίας, προικός, δωρεᾶς κττ. : **ἄτιτλος τριακονταετὴς ἀδιατάρακτος νομὴ καθίστησι κυριότητα.**

ἄτῑτος-ον (τίνω), θηλ. κ. -η ἀνεκδίκητος : Ἰλ. Ν 414 **οὐ μὰν αὖτ' ἄτιτος κεῖτ' Ἄσιος·** 2) **ἄτιτος ποινὴ** ἣν τις δὲν ἀπέτισε, δὲν ὑπέστη : αὐτ.Ξ 484 **ἵνα μή τοι κασιγνήτοιό γε ποινὴ δηρὸν ἄτιτος ἔῃ·** 3) ἐπιγρ. ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς ποινήν· 4) ὁ μὴ τιμώμενος : Μενετρ.Ξάνθ.π.Ἀπολλ.Ρ 1,48 **Αἰνείης ἄτιτος ἐὼν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.**

ἀτιτῶ-έω ἀτίω βλ. λ. : Διον.Περ.1158 **θεοῦ ἀτίτησαν ἑορτήν·** 2) Ἡσ. «ἀτιτεῖν· ἀδικεῖν»· πρβλ. ἀτῖται.

ἀτίω περιφρονῶ, καταφρονῶ, δὲν ἐκτιμῶ : Θέογν. 621 **πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν.**

ἀτλαγενής-οῦς-ές ὁ ἐκ τοῦ Ἄτλαντος γεννηθεὶς ἢ προερχόμενος, ὡς ἐπίθ. τῶν Πλειάδων : Ἡσίοδ. Ἔργ.383 **Πλειάδων ἀτλαγενέων.**

ἀτλαζένιος-ια-ιο δημ. ὁ κατεσκευασμένος ἀπὸ ἀτλάζι βλ. λ., ἄ. **ἀτλαζωτός** : **ἀτλαζένιο πάπλωμα - μαξιλαροθῆκες.**

ἀτλάζι (τὸ) δημ. εἶδος λίαν στιλπνοῦ καί πως σκληροῦ τὴν ἀφὴν ὑφάσματος ἐκ μετάξης καθαρᾶς ἢ συνυφασμένης μετὰ λίνου, ἐρίου ἢ βάμβακος, τὸ π. βυζαντινοῖς ὁλοσηρικὸν ἢ σηρικόν.

ἀτλαζωτός-ή-ό δημ. κ. ὁ κατεσκευασμένος ἀπὸ ἀτλάζι βλ.λ. : **ἀτλαζωτὴ μπλούζα - φούστα.**

ἀτλάντειος-α-ον ὁ τοῦ Ἄτλαντος, ἀτλαντικός : Κριτίας 18,5 D.

ἀτλάντη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀτλαντιδῶν.**

ἀτλαντίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια μαλακίων, ὑπαγομένη εἰς τὸ ἄθροισμα τῶν **ἑτεροπόδων.**

ἀτλαντικός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἄτλαντα, ὁ τοῦ Ἄτλαντος : Εὐρ Ἱππ.3 **ὅτι τε πόντου τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν ναίουσιν εἴσω** (ἐντεῦθεν τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους), Εὐστ.Πονημ.190,4 **λῆρον ἀφιέντες τὸν εἰς οὐρανὸν ἀνιόντα χάλκεον κίονα καὶ** τοὺς ἀτλαντικούς· || **Ἀτλαντικὸν πέλαγος ἢ Ἀτλαντικὴ θάλασσα ἢ—ἅλς** ἡ ἀπὸ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς, Ἱσπανίας, Γαλλίας κ. Ἀγγλίας θάλασσα ἐκτεινομένη μέχρι τῶν παραλίων τῆς Ἀμερικῆς, ὁ νῦν **Ἀτλαντικὸς ὠκεανός** : Πλάτ. Τίμ.24 E **ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους,** Ἀριστλ. Κόσ.392 b,22 **Ἀτλαντικὴ θάλασσα,** Πλούτ.Ἠθ.22 E **κῆτος θοάζον ἐξ Ἀτλαντικῆς ἁλός·** || μετωνυμ. **ἀτλαντικὸν πέλαγος** πᾶν μὴ πλόϊμον πέλαγος· Σουΐδ. «ἀτλαντικὰ πελάγη πάντα τὰ ἄπλωτα πελάγη»· || τὸ οὐδ. **Ἀτλαντικὸν** ὡς οὐσ. ἡ Ἀτλαντικὴ θάλασσα : Στέφ.Βυζ.· 2) νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν : **ἀτλαντικοὶ ἰχθύες, - ἀτλαντικὸς τύπος ἀκτῶν** ὁ ὅμοιος πρὸς τὸν τῶν ἀκτῶν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ· 3) νεώτ. τυπογρ. **ἀτλαντικὸν σχῆμα** ἐκαλεῖτο ἄλλοτε τὸ τοῦ ἀδιπλώτου, ἐκ δύο σελίδων, τυπογραφικοῦ φύλλου.

ἀτλαντίς-ίδος κ. νεώτ. ἡ τοῦ Ἄτλαντος, ἀτλαντική, ἀτλάντειος : Ἡρ.1,202 **ἡ ἔξω στηλέων θάλασσα ἡ Ἀτλαντίς·** || **Ἀτλαντὶς νῆσος** ἢ ἁπλῶς **Ἀτλαντίς** ἐκ μυθικῆς παραδόσεως ἀναφερομένη ὡς καταποντισθεῖσα μεγάλη τις νῆσος τῆς ἄπω Δύσεως : Πλάτ.Τίμ. **ἐν δὲ δὴ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ ταύτῃ μεγάλη συνέστη.. δύναμις βασιλέως,** Στράβ.2,3,6 **ἐνδέχεται καὶ μὴ πλάσμα εἶναι τὸ περὶ τῆς νήσου τῆς Ἀτλαντίδος.**

ἀτλαντοσαυρίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἑρπετῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν ὑποτάξιν τῶν **σαυροπόδων δεινοσαυρίων** ἀπαντῶσα ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτλαντόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σαυροειδῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀτλαντοσαυριδῶν** ἑρπετῶν, εὑρισκομένων μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτλαντόχελυς (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντωσῶν θαλασσίων χελωνῶν, ἀνῆκον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν **δεσματοχελυδῶν.**

ἄτλας-ντος (ὁ) κ. νεώτ., αἰτ. κ. **ἄτλαν** (Αἰσχ. Προμ.428), κ. δημ. **Ἄτλ(αντ)ας γεν. -α** μυθολογούμενος γίγας βαστάζων ἐπὶ τῶν ὤμων του τοὺς δύο κίονας τοὺς κρατοῦντας εἰς τὴν ἀνέκαθεν ἀπόστασιν τὸν οὐρανὸν ἀπὸ τῆς γῆς : Ὀδ.Α 52 **Ἄτλαντος θυγάτηρ.. ὅστε.. ἔχει.. κίονας αὐτὸς μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν·** κατὰ τὸν Ἡσίοδον τιτὰν ἀνέχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν χειρῶν τὸν οὐρανὸν ἐν τοῖς πέρασι τῆς γῆς : Ἡσίοδ.Θ 517 **Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει.. πείρασιν ἐν γαίης πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων, ἑστηώς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσι·** || νεώτ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπου ἀγογγύστως ἐγκαρτεροῦντος εἰς ἀφόρητόν τινα κατάστασιν : εἶναι **ἄτλας ὑπομονῆς·** 2) ὄρος ἐν τῇ δυτικῇ Ἀφρικῇ, ἐφ' οὗ ἐπιστεύετο ὅτι ἐστηρίζετο ὁ οὐρανός : Ἡρ.4,184 **ἔχεται δὲ τοῦ ἁλὸς τούτου οὔρας τῷ οὔνομά ἐστι Ἄτλας·** 3) ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός : αὐτ.30· 4) μτγν. ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἀνδριὰς ρωμαλέου ἀνδρὸς χρησιμεύων ὡς κίων πρὸς ὑποστήριξιν θριγκοῦ ἢ ἄλλων ἀρχιτεκτονικῶν διακοσμήσεων, ἄ. τελαμών : Μοσχίων π. Ἀθην.5,208 ιι, Βιτρ.6,7,6· 5) μτγν. ἀνατομ. ὁ ἕβδαμος αὐχενικὸς σπόνδυλος ὁ ὑποβαστάζων τὴν κεφαλήν : Πολυδ.2,132 **ὡς ἀχθοφορῶν ἄτλας ὀνομάζεται·** 6) παρὰ πυθαγ. ὀνομασία τοῦ ἀριθμοῦ δέκα : Θεολ.Ἀριθμ.59· 7) Ἡσ. «ἄτολμος, ἀπαθής»· 8) ὁ ἄξων τῆς γῆς· Ἡσ. «ἡ διϊοῦσα εὐθεῖα ἕως τῶν πόλων»· 9) νεώτ. συλλογὴ γεωγραφικῶν ἢ ὑδρογραφικῶν χαρτῶν δεδεμένων εἰς τόμον : **ἄτλας τῆς Εὐρώπης, - ἱστορικὸς ἄτλας·** || κατ' ἐπέκτ. πᾶσα συλλογὴ πινάκων, σχεδίων ἢ εἰκόνων προσηρτημένη εἰς ἐπιστημονικὸν σύγγραμμα ἢ ἀνεξάρτητος : **ἀνατομικὸς ἄτλας.**

ἀτλησία (ἡ) Ἡσ. «ἀμηχανία, ἀνυποστασία».

ἀτλησίφρων-ονος (ὁ) Ἡσ. «οὐδεμιᾶς τόλμης ἔννοιαν ἔχων» (δ.γρ.ἀτμησίφρων).

ἄτλητος-ον κ. δωρ. **ἄτλατος** ἀφόρητος, ἀνυπόφορος : Ἰλ.I 3 **πένθει δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι,** Ἡρ.5,56 **τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ,** Σοφ.ΟΤ 792 **γένος δ' ἄτλητον ἀνθρώποισι·** 2) ὅ,τι δὲν πρέπει, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τολμηθῇ ὑπό τινος : Αἰσχ.Ἀγ.408 **βέβακεν ρίμφα διὰ πυλᾶν ἄτλατα τλᾶσα·** 3) ἐνεργ. μετὰ γεν. ὁ ἀνυπόμονος, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ ἢ νὰ ὑπομένῃ τι : ΑΠ 9,321 **μόθων ἄτλητος.**

ἀτλητῶ-έω δωρ. **ἀτλᾱτέω,** εἶμαι ἀνυπόμονος, δὲν ἔχω ὑπομονήν : Σοφ.ΟΤ 515 **πάρειμ' ἀτλητῶν.**

ἀτλήτως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ἄτλητον βλ.λ., ἀφορήτως : Αἰλ.Ζ116,28 **ἀτλήτως φέρειν.**

ἀτμαγωγός-όν νεώτ. ὁ ἄγων, διοχετεύων ἀτμόν: **ἀτμαγωγὸς σωλὴν** ὁ ἀτμασωλὴν βλ.λ.

ἀτμάκατος (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἄκατος ἢ λέμβος κινουμένη δι' ἀτμομηχανῆς.

ἀτμάμαξα (ἡ) νεώτ. ἅμαξα κινουμένη δι' ἀτμοῦ· ‖ εἰδ. ἡ ἕλκουσα τὸν συρμὸν τῶν σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων, ἄ. ἀτμομηχανὴ κ. μηχανή.

ἀτμαναδευτῆρες (οἱ) νεώτ. μηχανολ. συσκευαὶ χρησιμεύουσαι διὰ τὴν ἀνάμειξιν ὑγρῶν μετ' ἀλλήλων ἢ μετὰ στερεῶν, τῇ βοηθείᾳ ἀτμοῦ.

ἀτμαντλία (ἡ) νεώτ. ἀτμοκίνητος ἀντλία βλ.λ.

ἀτμαπαγωγὸς (ὁ) νεώτ. ὀχετὸς χρησιμοποιούμενος ὑπὸ τῶν χημικῶν πρὸς ἀπαγωγὴν τῶν ἀτμῶν.

ἀτμάροτρον (τὸ) νεώτ. ἄροτρον κινούμενον διὰ μικρᾶς ἀτμαμάξης.

ἄτματα Ἡσ. « καθάρματα ».

ἀτμενία (ἡ) μτγν. δουλεία, σκλαβιά, δυστυχία : Μαν.6,59 **ἀτμενίης δούλιον ὑπὸ ζυγόν,** Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 9,764 **ἀλλά καὶ αὐτοὺς δμῶας μυιοσόβου ῥύομαι ἀτμενίης.**

ἀτμένιος-ον μτγν. ἐπιπόνως, μετὰ μόχθου κατεργασθείς, πολυδουλεμένος : Νίκ.'Αλεξ.178,426 **ἀτμένιον λίπος** Σχολ.αὐτ. « τὸ μετὰ πολλοῦ καμάτου γενόμενον διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου σκευασίαν· ἢ ὃ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ γεωργοὶ κατεσκεύασαν ».

ἀτμενίς-ίδος (ἡ) ἀρχ.Λεξ. θηλ. τοῦ ἀτμὴν βλ.λ.

ἄτμενος (ὁ) μτγν. ἀτμὴν βλ.λ., δοῦλος : Καλλ.ἀπ., Ἡσ.· ‖ ἐν ἐπιθετ. χρ. ὁ εἰς δοῦλον ἀνήκων, ἐμπρέπων, δουλικός : Ἡσ. **ἄτμενον οἶταν.**

ἀτμεύω μτγν. ἀντὶ **ἀτμενεύω** δουλεύω, εἶμαι δοῦλος, ὑποτεταγμένος εἰς τὴν ἀπόλυτον θέλησίν τινος : Νίκ.'Αλεξ.172 **θάλασσαν ἀτμεύειν ἀνέμοις.**

ἀτμή (ἡ) ποι. ὁ ἀτμὸς βλ.λ. : Ἡσίοδ.Θ 862 **πολλὴ δὲ πελώρη καίετο γαῖα ἀτμῇ θεσπεσίῃ καὶ ἐτήκετο.**

ἀτμήλατος-ον νεώτ. ἐπὶ μεταγωγικῶν, ἁμαξῶν καὶ ἐπὶ πλοίων, ὁ δι' ἀτμοῦ ἐλαυνόμενος, ἀτμοκίνητος.

ἀτμήν-ένος (ὁ) μτγν., θηλ. **ἀτμενίς** δοῦλος, ὑπηρέτης : Καλλ.'Αέτ.1,1,19.

ἀτμήρης-ους-ες νεώτ. εἰδ. περὶ πλοίων, ἀτμήλατος, ἀτμοκίνητος : **σκάφος τῆς ἀτμήρους ναυτιλίας,** ἀντίθ. **ἱστιοφόρος.**

ἀτμησίφρων-ονος (ὁ) δ.γρ. ἀτλησίφρων βλ.λ.

ἄτμητος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ τετμημένος ἢ μὴ τμηθείς, ὁ ἄκοπος, ποὺ δὲν κόπηκε· Ἀριστλ.Μεταφ. 4,114,16 « τὸ ἄτμητον (λέγεται) οὐ μόνον τῷ μὴ τέμνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ μὴ ῥᾳδίως ἢ μὴ καλῶς », Ἀπολλ.Ρ 2,708 **ἄτμητοι ἔθειραι,** Πλούτ.Νόμ.14 **μὴ σπένδειν θεοῖς ἐξ ἀμπέλων ἀτμήτων** (ἀκλαδεύτων)· 2) ἐπὶ πολεμίας χώρας, ὁ μὴ ἐρημωθεὶς δι' ἀποκοπῆς τῶν δένδρων, ὀδῄωτος, ἀκούρσευτος : Θουκ.1,82 **γῆν ἔτι ἄτμητον·** ‖ μτφ. ἐπὶ ὑγιείας, ὁ μὴ ὑποστὰς σοβαρὰν βλάβην, ὁ μὴ ὑποσκαφθείς, μὴ ὑπονομευθεὶς : Γαλ.6,18 **ἄτμητος ὑγίεια·** 3) ἐπὶ μεταλλείων, ὁ μήπω ἀνασκαφείς, ὁ ἄσκαπτος, ἐξ οὗ δὲν ἐξήχθη εἰσέτι τὸ μετάλλευμα : Ξεν.Πρόσ.4,27 **ἐν τοῖς κατατετμημένοις πλείων ἀργυρῖτις ἢ ἐν τοῖς ἀτμήτοις ἐστί·** 4) ἐπὶ ζῴων, ὁ μὴ εὐνουχισθείς, ποὺ δὲν μουνουχίστηκε : Ἀριστλ. ΖΙ 632 a,9· 5) ὁ μὴ διαιρεθείς, κατατμηθεὶς εἰς μέρη : Σοφ.ἀπ.126· 6) ὁ μὴ διαιρετός, ὁ ἀδιαίρετος, μὴ δεκτικὸς διαιρέσεως : Πλάτ.Φαῖδρ.277 Β **μέχρι τοῦ ἀτμήτου τέμνειν,** Φίλ.1,266,22 **τὸ πνεῦμα τὸ θεῖον, τὸ ἄτμητον.**

ἀτμητώνυχος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν κανθαριδῶν.

ἀτμήτως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ τομῆς : Ἥρων Γεωμ.85 Η.

ἀτμιδαλβουμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν μετατροπῆς τῶν λευκωμάτων θερμαινομένων μεθ' ὕδατος.

ἀτμιδαλβουμόζη (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν σχηματιζόμενον μετὰ τῆς ἀτμιδαλβουμίνης βλ.λ.

ἀτμιδοκερατίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. χημ. προϊὸν λαμβανόμενον διὰ μετατροπῆς τῆς κερατίνης.

ἀτμιδοκερατόζη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. χημ. προϊὸν σχηματιζόμενον μετὰ τῆς ἀτμιδοκερατίνης βλ.λ.

ἀτμιδομετρία (ἡ) νεώτ. ἀτμομετρία βλ.λ.

ἀτμιδομετρογράφος (ὁ) νεώτ. ἀτμομετρογράφος βλ.λ.

ἀτμιδόμετρον (τὸ) νεώτ. ἀτμόμετρον βλ.λ.

ἀτμιδοῦμαι-όομαι μεταβάλλομαι εἰς ἀτμίδας, ἀτμόν, ἐξατμίζομαι : Ἀριστλ.Μετ.346 b,25 **τὸ ὑγρὸν ἀτμιδούμενον φέρεται ἄνω.**

ἀτμιδοῦχος-ον Ἡσ. κ. νεώτ. « ὁ ἀτμίδα ἔχων », ὁ ἀτμιδώδης, πλήρης ἀναθυμιάσεων, ὑγρός.

ἀτμιδώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἐν καταστάσει ἀτμοῦ ὤν, ὁ ἀτμώδης : Ἀριστλ.Μετ.341 b,8 **τὴν ἀναθυμίασιν ἀναγκαῖον γίγνεσθαι .. τὴν μὲν ἀτμιδωδεστέραν, τὴν δὲ πνευματωδεστέραν·** ‖ ὁ πλήρης ἀτμῶν, ἀναθυμιάσεων, ὁ ὑγρός : Θεόφρ. Φ Αἰτ.3,23,2 **τὴν γῆν ἀτμιδώδη γίγνεσθαι.**

ἀτμίδωσις-εως (ἡ) μον. ἡ ἀνάδοσις ἀτμῶν βλ.λ., ἡ ἄχνα : Εὐστ.Πονημ.309,29 **ὠχριῶσα κατὰ χρυσὸν ταῖς ἐκ καπνῶν ἀτμιδώσεσι.**

ἀτμίζω κ. νεώτ., μέλλ. -ίσω, παρακ. **ἤτμικα,** ἀναπέμπω, ἀναδίδω καπνόν, ἀτμόν, καπνίζω, ἀχνίζω : Σοφ.ἀπ.370 **λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμὸς ἀτμίζων πυρὶ σμύρνης σταλαγμούς·** ‖ ὁμ. σημ. κ. περὶ θερμῆς πηγῆς : Ξεν.'Αν.4,5,15 **ἐτετήκει (ἡ χιὼν) διὰ κρήνην τινά, ἣ πλησίον ἦν ἀτμίζουσα ἐν νάπῃ·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἐφημάτων ἄρτι παρασκευασθέντων, ἀναπέμπω εὐώδεις ἀτμούς, ἀχνίζω : Φερεκρ.π. Ἀθην.6,269 Α **ἀκροκώλια ἥδιστον ἀτμίζοντα·** 2) μεταβάλλομαι εἰς ἀτμόν, εὑρίσκομαι ἐν ἀτμώδει καταστάσει, ἐξατμίζομαι : Ἀριστλ.Μετ.2,3,28 **γίγνεται ἀτμίζουσα πότιμος** (ἡ θάλασσα)· ‖ μετὰ αἰτ. ἀναπέμπω ὡς ἀτμόν : Εὐστ.Πανημ.297,67 **μὴ ἀποφορᾶς νοσηρᾶς ἀτμίσωσιν.**

ἀτμιόμετρον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀτμιστὴρ βλ.λ.

ἀτμίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ἀτμός, ἀναθυμίασις θερμοῦ ἀερίου, ἀχνός : Ἡρ.4,75 **τὸ δὲ θυμιᾶται ἐπιβαλλόμενον καὶ ἀτμίδα παρέχεται,** Διοσκ.2,47 **κἂν τὴν ἀτμίδα δέ τις ἐφομένου αὐτοῦ δέξηται,** - **ἀτμίδες ἡφαιστείων·** 2) πάπ. ἐξάτμισμα, ὑποστάθμη ἐγχρώμου οὐσίας· 3) κατάπλασμα : Κρίτων π.Γαλ.13,879· 4) Ἡσ. σπινθήρ, ἀπαύγασμα.

ἀτμισίμετρον (τὸ) νεώτ. μετεωρ. ὄργανον ἐν τοῖς μετεωρολογικοῖς σταθμοῖς πρὸς ἐκτέλεσιν παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς ἐξατμίσεως, ἄ. **ἀτμισμόμετρον** κ. **ἐξατμισίμετρον.**

ἀτμισμός (ὁ) νεώτ. ἐξάτμισις βλ.λ.

ἀτμιστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. μικρὰ συσκευὴ ῥυθμίζουσα τὴν εἰσπνοὴν ἰαματικῶν ἀτμῶν εἰς τινας παθήσεις τῶν ἀναπνευστικῶν ὁδῶν.

ἀτμιστός-ή-όν ὁ δυνάμενος νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀτμούς, ὁ δυνάμενος νὰ ἐξατμισθῇ : Ἀριστλ.Μετ. 387 b,8 **θυμιατόν ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἀτμιστόν.**

ἀτμιῶ-άω ἀναδίδω ἀτμούς, ἀτμίζω : Ἱππ.Νούσ. 4,49 **οὐ δύναται .. ἀτμιᾶν ὁμοίως τῷ ὕδατι.**

ἀτμ(ο)- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν α΄) οὐσιαστικῶν δηλοῦν ὅτι τὸ δεύτερον συνθετικὸν (οὐσιαστικὸν) παράγει ἢ περιέχει ἀτμόν, οἷον **ἀτμοθάλαμος,** ἢ ὅτι λειτουργεῖ ἢ κινεῖται δι' ἀτμοῦ, οἷον **ἀτμόλουτρον,** ἀτμοκλίβανος , **ἀτμόμυλος, ἀτμόπλοιον** κλπ.· β΄) ἐπιθέτων, εἰς ἃ χρησιμεύει ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς μέσον ἐνεργείας τοῦ β΄ συνθετικοῦ ὄντος ῥηματικοῦ : **ἀτμογόνος, ἀτμοβριθής, ἀτμαπαγωγός, ἀτμήρης, ἀτμήλατος·** γ΄) ῥημάτων, εἰς ἃ δηλοῖ τὸ ὄργανον : **ἀτμοδρομῶ.**

ἀτμόβαρις-ιδος (ἡ) νεώτ. ναυτ. κ. **ἀτμοβάρις** ἀτμῆρες πλατὺ καὶ ἀβαθὲς πλοῖον, μικροῦ ἐκτοπίσματος, ὡπλισμένον διὰ μεγάλου πυροβόλου.

ἀτμοβαροῦλκον (τὸ) νεώτ. ἀτμοκίνητον βαροῦλκον βλ.λ.

ἀτμοθραστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. μηχανολ. συσκευὴ χρήσιμος πρὸς βρασμὸν τροφίμων δι᾽ ἀτμοῦ.

ἀτμοθριθής οῦς-ές νεώτ. ὁ πλήρης ἀτμῶν.

ἀτμογέρανος (ὁ) νεώτ. μηχανολ. γέρανος βλ.λ. κινούμενος δι᾽ ἀτμομηχανῆς.

ἀτμογνώμων-ονος (ὁ) νεώτ. μηχανολ. ὄργανον δι᾽ οὗ μετρεῖται ἀκριβῶς ἡ ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ ρέουσα ποσότης ἀτμοῦ διά τινος σωλῆνος.

ἀτμογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων ἀτμόν: **ἀτμ-συσκευή**, ὁ ἀτμολέβης μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων του.

ἀτμογραφία (ἡ) νεώτ. γραφ. τέχν. μέθοδας μεταφορᾶς σχεδίου δι᾽ ἀτμῶν ὑδροφθορίου, χρησιμοποιουμένη εἰς τὴν κεραμουργικήν.

ἀτμογράφος (ὁ) νεώτ. ἀτμομετρογράφος βλ.λ.

ἀτμοδιανομεύς-έως (ὁ) νεώτ. (ἀχρ.) ὁ ἀτμοσύρτης βλ.λ.

ἀτμοδιανομή (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ μέσου ἀτμοσύρτου βλ.λ. ἀπὸ τοῦ λέβητος εἰς ταὺς κυλίνδρους τῆς ἀτμαμηχανῆς ρυθμικὴ διοχέτευσις ἀτμαῦ.

ἀτμοδίκροτον (τὸ) νεώτ. ναυτ. τὸ ἀτμοκατάφρακτον βλ.λ.

ἀτμοδόκη (ἡ) νεώτ. μηχανολ. ὁ χῶρος μηχανῆς πολλαπλῆς ἀποτονώσεως, εἰς ὃν ἐκρέων ὁ ἀτμὸς ἐκ τοῦ κυλίνδρου τῆς ὑφηλῆς πιέσεως μένει ἕως νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τοῦ κυλίνδρου τῆς χαμηλῆς πιέσεως.

ἀτμοδόχος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀτμοσυλλέκτης βλ.λ.

ἀτμοδρομία (ἡ) νεώτ. ναυτ. ὁ δι᾽ ἀτμοῦ πλοῦς· ‖ εἰδ. ἐπὶ σκαφῶν ἐχόντων καὶ πλήρη ἐξαρτισμὸν ἱστιοφόρου, ὁ διὰ μόνης τῆς ἀτμομηχανῆς πλοῦς· 2) ἡ ταχύτης ἡ ἐπιτυγχανομένη κατὰ τὸν δι᾽ ἀτμομηχανῆς ἀμφικινήτου σκάφους πλοῦν.

ἀτμοδρομῶ-έω νεώτ. πλέω διὰ πλοίου κινουμένου δι᾽ ἀτμομηχανῆς.

ἀτμοδρόμων-ωνος (ὁ) νεώτ. ναυτ. ἱστιαφόρος δρόμων, ἐφωδιασμένος καὶ δι᾽ ἀτμομηχανῆς.

ἀτμοδυναμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν ἀτμοδύναμιν βλ.λ.

ἀτμοδύναμις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ δύναμις τοῦ ἀτμοῦ ἡ χρησιμοποιαυμένη πρὸς παραγωγὴν ἔργου.

ἀτμοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ἀτμόν, ὁ ἔχων τὴν σύτὴν σύστασιν πρὸς τὸν ἀτμόν: Σέξτ. Ἐμπ. 7,119 ἡ ὄσφρησις ἀτμοὺς γνωρίζουσα πάντως ἐστὶν ἀτμοειδής.

ἀτμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. ἐν εἴδει ἀτμοῦ, σὰν ἀτμός: Γαλ. 5,33 (2,77) εἰ φήσαιμεν ἀτμαειδῶς εἰς τὴν κύστιν ἰέναι τὸ οὖρον.

ἀτμοημιολία (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἱστιοφόρον πλοῖον τύπου ἡμιολίας, φέρον ὡς βοηθητικὸν προωστῆρα ἀτμαμηχανήν, γολέττα μὲ ἀτμόν.

ἀτμοθάλαμος (ὁ) νεώτ. μηχανολ. ὁ ἄνωθεν τοῦ ζέοντος ὕδατος χῶρος τοῦ ἀτμολέβητος ὁ καταλαμβανόμενος ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ, ἄ. ἀτμόχωρος.

ἀτμοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. θεραπευτικὴ μέθοδος, καθ᾽ ἣν ὡρισμένον μέρος τοῦ σώματος ἐκτίθεται εἰς ἀτμοὺς ὕδατος, περιέχοντος καταλλήλους φαρμακευτικὰς οὐσίας, ἄ. ὑποθυμίασις.

ἀτμοθέρμανσις-εως (ἡ) νεώτ. θέρμανσις κλειστῶν χώρων δι᾽ ἀτμοῦ διοχετευομένου διὰ σωληνώσεων εἰς θερμοπομπούς, ἐγκαθισταμένους εἰς τὸν πρὸς θέρμανσιν χῶρον· πρβλ. καλοριφέρ.

ἀτμοθερμιδόμετρον (τὸ) νεώτ. συσκευὴ πρὸς εὕρεσιν τῆς εἰδικῆς θερμότητος σώμστός τινος ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ συμπυκνουμένου εἰς ὕδωρ ἀτμοῦ κατὰ τὴν δίοδον αὐτοῦ διὰ τοῦ ὑπ᾽ ὄφιν σώματος.

ἀτμόθλιψις-εως (ἡ) νεώτ. μηχανολ. ἡ πίεσις τοῦ ἀτμοῦ ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τοῦ εἰς ὃ εἶναι ἐγκεκλεισμένος δοχείου, μετρουμένη εἰς ἀτμοσφαίρας.

ἀτμόϊππος (ὁ) νεώτ. μηχανολ. ἡ μονὰς μετρήσεως τῆς ἰσχύος τῶν ἀτμομηχανῶν, ἴση πρὸς 75 χιλιογραμμόμετρα κατὰ δευτερόλεπτον, ἤτοι πρὸς τὴν δύναμιν ἥτις ἀπαιτεῖται ὅπως εἰς διάστημα 1″ ὑψωθῇ κατὰ 1 μ. βάρος 75 χιλιογράμμων, ἄ. ἵππος.

ἀτμοκατάφρακτον (τὸ) νεώτ. ναυτ. κατάφρακτον ἱστιοφόρον πλοῖον τῆς γραμμῆς, φέραν βοηθητικὴν ἀτμομηχανήν.

ἀτμόκαυσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **ἀτμοκαυσία** καυτηρίασις δι᾽ ὑπερθερμανθέντας ἀτμοῦ, ἐφαρμοζομένη ἐπί τινων νόσων τῆς μήτρας.

ἀτμοκιβώτιον (τὸ) νεώτ. μηχανολ. τμῆμα τῆς ἀτμομηχανῆς, εἰς ὃ καταλήγουσιν αἱ ἀτμαγωγοὶ θυρίδες ταῦ κυλίνδραυ.

ἀτμοκίνησις-εως (ἡ) νεώτ. κίνησις δι᾽ ἀτμοῦ.

ἀτμοκινητήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἡ ἀτμομηχανὴ βλ.λ.

ἀτμοκίνητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δι᾽ ἀτμοῦ κινούμενας, ὁ ἔχων κίνησιν δι᾽ ἀτμοῦ: **ἀτμοκίνητος ἄκατος**, - **ἀτμοκίνητο(ν) ἐργοστάσιο(ν)**, - **ἀτμοκίνητη μηχανή**· ‖ δημ. τὸ οὐδ. **ἀτμοκίνητο** ἐν χρ. ἀντὶ ἀτμόπλοιον, βαπόρι: **ταξίδεψε μὲ ἀτμοκίνητο**.

ἀτμοκινοῦμαι-έομαι νεώτ. κινοῦμαι δι᾽ ἀτμοῦ: **τὰ πλεῖστα τῶν πλοίων ἀτμακινοῦνται**.

ἀτμοκλίβανος (ὁ) νεώτ. συσκευὴ χρησιμοποιουμένη πρὸς ἀποστείρωσιν δι᾽ ἀτμαῦ.

ἀτμοκύλινδρος (ὁ) νεώτ. κύλινδρος ἀτμαστεγῶς κλειστός, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἐκτονώσεως τοῦ ἀτμαῦ τελεῖται ἡ παλινδρομικὴ κίνησις τοῦ ἐμβόλου.

ἀτμολέβης-ητος (ὁ) νεώτ. μηχανολ. λέβης παράγων ἀτμὸν πρὸς κίνησιν μηχανῶν, θέρμανσιν κτπ.

ἀτμόληψις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ λῆψις ἀτμοῦ· 2) τεχν. δικλὶς ἢ στρόφιγξ, ἐπιτρέπουσα ἢ κωλύουσα τὴν κυκλαφορίαν τοῦ ἀτμοῦ εἰς τοὺς ἀτμοσωλῆνας βλ.λ.

ἀτμολόγος (ὁ) νεώτ. ὄργανον χρησιμοποιούμενον πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς θερμοκρασίας ἐξατμίσεως καὶ ἀναφλέξεως τοῦ εἰδικαῦ πρὸς φωτισμὸν τῶν φάρων πετρελαίου.

ἀτμολουτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἀτμόλουτρον βλ.λ.2).

ἀτμόλουτρον (τὸ) νεώτ. λουτρὸν δι᾽ ἀτμοῦ· 2) χύτρα χρησιμεύουσα εἰς ἔμμεσον θέρμανσιν δοχείων διὰ τῶν ἀτμῶν τοῦ ἐντὸς αὐτῆς ζέοντος ὕδατος, ἄ. ἀτμολουτήρ.

ἀτμομανδύας (ὁ) νεώτ. λεπτὸς μετάλλινος χιτὼν περιβάλλων ἀντικείμενον, ὅπερ διατηρεῖται θερμὸν διοχετευομένου ἀτμοῦ διὰ τοῦ μεταξὺ διακένου.

ἀτμομετρία (ἡ) νεώτ. μετεωρ. ἡ μέτρησις τῆς ποσότητος τῶν ἐξ ὑγροῦ τινος ἀναδιδαμένων ἀτμῶν ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ, ἄ. ἀτμιδαμετρία.

ἀτμομετρογράφος (ὁ) νεώτ. αὐτογραφικὸν ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῶν ἀναδιδομένων ἀτμῶν ὑγροῦ, ἄ. ἀτμιδομετρογράφος ἢ ἀτμογράφος.

ἀτμόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον μετρήσεως τῆς πασότητος ταῦ ἀναδιδαμένου ἀτμοῦ εἰς ὡρισμέναν χρονικὸν διάστημα.

ἀτμομηχανή (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μηχανὴ λειτουργοῦσα δι᾽ ἀτμοῦ, ἄ. ἀτμοκινητήρ· πρβλ. ἀτμάμοξα.

ἀτμομηχανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὰς ἀτμομηχανάς, ὁ σχετικὸς μὲ τὰς ἀτμομηχανάς: **ἀτμομηχανικαὶ μελέται**· 2) **ἀτμομηχανική** (ἡ) ὡς οὐσ. κλάδος τῆς μηχανολογίας πραγματευόμενος περὶ τῶν ἀτμομηχανῶν.

ἀτμόμυλος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. μύλος κινούμενος δι᾽ ἀτμοῦ, κυρίως πρὸς ἄλεσιν σίτου· πρβλ. ἀνεμόμυλος, ὑδρόμυλος, νερόμυλος.

ἀτμομυοδρόμων (ὁ) νεώτ. ναυτ. μυοδρόμων βλ.λ. φέρων βοηθητικὴν ἀτμομηχανήν.

ἀτμονομεύς-έως (ὁ) νεώτ. ὁ ἀτμοσύρτης βλ.λ.

ἀτμονομή (ἡ) νεώτ. ἡ ἀτμοδιανομὴ βλ.λ.

ἀτμονόμος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀτμοσύρτης βλ.λ.

ἀτμονομῶ-έω νεώτ. ἐνεργῶ τὴν διανομὴν ἀτμοῦ εἰς ταὺς κυλίνδρους ἀτμομηχσνῆς.

ἀτμοπάρων (ὁ) νεώτ. ναυτ. πάρων βλ.λ. φέρων βοηθητικὴν ἀτμομηχανήν.

ἀτμοπλοΐα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ πλέειν δι᾽ ἀτμοῦ, ἡ ἀτμοδρομία· 2) κ. δημ. ἡ δι᾽ ἀτμοπλοίων ναυτιλία, ἡ μέσῳ ἀτμοπλοίων ἐξυπηρέτησις τῶν διὰ τοῦ ὕδατος συγκοινωνιῶν: **ἑλληνικὴ ἀτμο-**

πλοΐα· 3) κ. δημ. ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρεία, ἤτοι ἐπιχείρησις σκοποῦσα εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς συγκοινωνίας δι' ἀτμοπλοίων: **ἐθνικὴ ἀτμοπλοΐα, - τὰ βαπόρια τῆς ἀτμοπλοΐας αὐτῆς εἶναι ὅλα παλιά.**

ἀτμοπλοϊκά ἐπίρρ. δημ. δι' ἀτμοπλοίου.

ἀτμοπλοϊκός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφορῶν ἢ ἀναγόμενος εἰς τὴν ἀτμοπλοΐαν, ὁ τῆς ἀτμοπλοΐας: **ἀτμοπλοϊκὴ ἑταιρεία - γραμμή·** 2) ὁ δι' ἀτμοπλοίων ἐνεργούμενος: **ἀτμοπλοϊκαὶ συγκοινωνίαι·** πρβλ. ἀεροπορικός, σιδηροδρομικός.

ἀτμοπλοϊκῶς ἐπίρρ. νεώτ. δι' ἀτμοπλοίου: **μετέβην ἀεροπορικῶς ἀλλ' ἦλθον ἀτμοπλοϊκῶς.**

ἀτμόπλοιο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ δι' ἀτμοῦ κινούμενον πλοῖον, ἄ. **ἀτμήρες, ἀτμήλατον, ἀτμοκίνητον,** δημ. εὔχρ. **βαπόρι.**

ἀτμοπλυντήριον (τὸ) νεώτ. πλυντήριον λειτουργοῦν δι' ἀτμοῦ.

ἀτμοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **ἀτμοποιῶ,** ἡ μεταβολὴ ὑγροῦ εἰς ἀτμὸν εἴτε δι' ἐξατμίσεως εἴτε διὰ βρασμοῦ· πρβλ. ἐξάτμησις.

ἀτμοποιΐα (ἡ) νεώτ. ἡ παραγωγὴ ἀτμῶν.

ἀτμοποιῶ-έω νεώτ. μεταβάλλω ὑγρόν τι καὶ δὴ τὸ ὕδωρ εἰς ἀτμόν, ἄ. **ἐξατμίζω.**

ἀτμοπυράκτωσις-εως (ἡ) σύστημα ἐντατικοῦ φωτισμοῦ τῶν φάρων συνιστάμενον εἰς ὑπερλευκοπύρωσιν εἰδικοῦ μεταξωτοῦ κατασκευάσματος μετ' ἀμιάντου διὰ φλεγόντων ἀτμῶν πετρελαίου.

ἀτμορρυθμιστής (ὁ) νεώτ. μηχανολ. ὁ ἀτμοφράκτης βλ.λ.

ἀτμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀέριον παραγόμενον διὰ θερμάνσεως οὐσίας, ἥτις ὑπὸ συνήθη θερμοκρασίαν καὶ ἀτμοσφαιρικὴν πίεσιν εἶναι ὑγρά, δημ. **ἀχνός, ἄχνα** 1 Ἀριστλ.Πρ.862 a,4 **ὅταν ἐκ γῆς ἀτμὸς ἀνίῃ .. ὑπὸ τοῦ ἡλίου,** Γρηγ.Ναζ.2,483 **ξηρὸς ἀερσινότητος ἀνέδραμεν ἀτμὸς ἀρούρης, - τὸ φθινόπωρον ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι πλήρης ἀτμῶν·** ‖ βαρεῖα καὶ δυσώδης ἀναθυμίασις, δυσάρεστος ὀσμή: Αἰσχ.Ἀγ.1311 **ὅμοιος ἀτμὸς ὥσπερ ἐκ τάφου πρέπει,** Ἀντίφ. ἐν ΑΠ.6,250,8 **ὁ δ' εὐώδης ἀτμὸς ἔχει πλοκάμους,** Πλούτ.Ἠθ.129 C **ἀτμοὶ πονηροὶ καὶ ἀναθυμιάσεις πικραί,** Λουκ. Σκύθ.2 **ἀτμούς τινας πονηρούς ὁ οἶνος σβέσας τῇ ὀδμῇ·** 2) νεώτ. κ. δημ. εἶδ. ἀέριον ὅπερ παραγόμενον ἐκ βράζοντος ὕδατος (ὑδρατμός) χρησιμοποιεῖται πρὸς κίνησιν μηχανῶν: φρ. **τὸ πλοῖον εἶναι ὑπ' ἀτμὸν** (ἕτοιμον πρὸς ἀπόπλουν), δημ. **ἔβαλε ἀτμό·** ‖ μτφ. ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων: φρ. **εἴμεθα, εὑρισκόμεθα ὑπ' ἀτμὸν** (εἴμεθα ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν ἢ ἄλλο τι ἔργον)· 3) νεώτ. μτφ. εἰς πληθ. βλαβερὰ ἐπενέργεια προερχομένη οἱονεὶ ἐκ μεθυστικῆς, δηλητηριώδους ἀναθυμιάσεως: **ἀτμοὶ τῆς μέθης, - παρεσύρθη ὑπὸ τῶν ἀτμῶν τῆς ἀλαζονείας.**

ἀτμοσειρήν-ῆνος (ἡ) νεώτ. ἰσχυρὰ ἠχητικὴ συσκευὴ ἐκπέμπουσα σήματα τῇ ἐπενεργείᾳ τοῦ δι' αὐτῆς διερχομένου ἀτμοῦ, ἐν χρ. εἰς τὰ ἀτμόπλοια, ἐργοστάσια κλπ., ἄ. ἀτμοσ(φ)υρίκτρα.

ἀτμοσιδηρόδρομος (ὁ) νεώτ. σιδηρόδρομος κινούμενος δι' ἀτμοῦ, συνηθέστ. **ἁπλῶς σιδηρόδρομος·** πρβλ. ἠλεκτροσιδηρόδρομος.

ἀτμοσίφων-ωνος (ὁ) νεώτ. ὄργανον χρησιμεῦον εἰς τὴν τροφοδότησιν καὶ τὴν προθέρμανσιν τῶν ἀτμολεβήτων.

ἀτμοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ἀτμόμετρον βλ. λ.

ἀτμοστρόβιλος (ὁ) νεώτ. στρόβιλος, δίνη γεννωμένη ἐξ ἀτμοῦ ὁρμητικῶς ἐκρέοντος· 2) εἶδος ἀτμοκινητῆρος, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ ἀτμὸς ἐπενεργεῖ ἀπ' **εὐθείας** ἐπὶ τῶν περιβαλλόντων τὸν τροχὸν τοῦ κινητῆρος πτερυγίων, δημ. **τουρμπίνα.**

ἀτμοσυλλέκτης (ὁ) νεώτ. μηχανολ. κώδων καθηλούμενος ἐπὶ τοῦ ἀτμολέβητος ἄνωθεν τοῦ ἀτμοθαλάμου καὶ συντελῶν εἰς τὸν καλύτερον διαχωρισμὸν τοῦ ἀτμοῦ ἀπὸ τῶν ὑπὸ τούτου συμπαρασυρομένων μορίων ὕδατος· ἄ. ἀτμοδόχος.

ἀτμοσῦριγξ-γγος (ἡ) νεώτ. σῦριγξ λειτουργοῦσα δι' ἀτμοῦ.

ἀτμοσυρίκτρα (ἡ) νεώτ. ἡ ἀτμοσειρὴν βλ. λ.

ἀτμοσύρτης (ὁ) νεώτ. μηχανολ. κ. **ἀτμονομεύς** κ. **ἀτμονόμος** ὄργανον ἀτμομηχανῆς ρυθμίζον τὴν ἐντὸς τοῦ κυλίνδρου εἰσροὴν τοῦ ἀτμοῦ, ὡς καὶ τὴν ἐκ τούτου ἐκροήν.

ἀτμοσυσσωρευτής (ὁ) νεώτ. μηχανολ. μηχανικὴ συσκευὴ χρησιμεύουσα εἰς τὴν συσσώρευσιν καὶ ἀποθήκευσιν τοῦ ἐκ τῶν ἐμβολοφόρων ἀτμομηχανῶν ἐκρέοντος ἀτμοῦ, πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐν ταύτῳ περιεχομένης θερμότητος.

ἀτμόσφαιρα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀτμοσφαῖρα** στιβὰς ἀεριώδους ρευστοῦ ἢ ἀτμῶν περιβάλλουσα τὴν γῆν ἢ καὶ ἄλλα οὐράνια σώματα: **ἡ διαύγεια τῆς ἀττικῆς ἀτμοσφαίρας, - ἡ ἀτμοσφαῖρα τοῦ ἡλίου διαφέρει τῆς γῆς, - ἡ σελήνη στερεῖται ἀτμοσφαίρας, - σήμερα εἶναι ὑγρὴ ἡ ἀτμόσφαιρα·** 2) κατ' ἐπέκτ. πᾶν ἀστάθμητον ρευστὸν περιβάλλον σῶμά τι: **ἀτμόσφαιρα ἠλεκτρισμοῦ·** 3) κατ' ἐπέκτ. τὸ κλῖμα ἤτοι τὸ σύνολον τῶν ἐπικρατουσῶν συνήθως ἔν τινι τόπῳ μετεωρολογικῶν συνθηκῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν μέσην τοῦ τόπου ἀτμοσφαιρικὴν κατάστασιν, ὁ ἀὴρ ὃν τις ἀναπνέει ἢ τὸ φυσικὸν περιβάλλον ἐν ᾧ τις ζῇ ἢ δρᾷ: **ὑγιεινὴ ἀτμόσφαιρα, - ἑλώδης ἀτμόσφαιρα·** 4) κ. δημ. μτφ. τὸ ἠθικὸν περιβάλλον, ἡ κρατοῦσα ψυχολογικὴ κατάστασις ἔν τινι κοινωνίᾳ ἢ κοινωνικῇ ὁμάδι: **φιλική - ἀποπνικτική - ἐπαναστατικὴ ἀτμόσφαιρα, - ζοῦμε σὲ κακὴ κοινωνικὴ ἀτμόσφαιρα·** 5) μονὰς μετρήσεως τῆς πιέσεως ἀτμοῦ ἢ ἀερίων, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς γηΐνης ἀτμοσφαίρας ἀσκουμένην πίεσιν (1033 γραμμάρια κατὰ τετραγωνικὸν ὑφεκατόμετρον ἐπιφανείας): **πίεσις 15 ἀτμοσφαιρῶν.**

ἀτμοσφαιρικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν βλ.λ., ὁ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ὑπάρχων, ὁ τῆς ἀτμοσφαίρας: **ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ, - ἀτμοσφαιρικαὶ μεταβολαί - διαταραχαί·** 2) ὁ ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας προερχόμενος ἢ ὑπὸ ταύτης προκαλούμενος ἢ ἐξασκούμενος: **ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις, - ἀτμοσφαιρικὸς κατοπτρισμὸς** (διεθν. ὅρος **fata morgana**)· ‖ τὸ οὐδ. ἐν πληθ. **ἀτμοσφαιρικά** (τὰ) ἐνν. παράσιτα, διαταράξεις ἐξ ἠλεκτρικῶν φαινομένων τῆς ἀτμοσφαίρας δυσχεραίνουσαι τὴν λῆψιν σημάτων τῆς ἀσυρμάτου τηλεγραφίας κ. ραδιοφωνίας.

ἀτμοσφαιρογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ περιγραφὴ τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῶν φαινομένων αὐτῆς.

ἀτμοσφαιρογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν ἀτμοσφαιρογραφίαν, ὁ σχετικὸς μὲ τὴν ἀτμοσφαιρογραφίαν.

ἀτμοσφαιρολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἐξέτασιν τῶν κατὰ τὴν ἀτμοσφαῖραν βλ.λ.

ἀτμοσφαιρολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ σχετικὸς ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν ἀτμοσφαιρολογίαν βλ.λ.

ἀτμόσφυρα (ἡ) νεώτ. σφῦρα κινουμένη δι' ἀτμοῦ.

ἀτμοσφυρίκτρα (ἡ) νεώτ. ἡ ἀτμοσειρὴν βλ.λ.

ἀτμοσωλήν-ῆνος (ὁ) νεώτ. μηχαν. σωλὴν διοχετεύων τὸν ἀτμὸν ἐκ τοῦ ἀτμολέβητος εἰς τὰς θέσεις χρησιμοποιήσεως αὐτοῦ, ἄ. ἀτμαγωγὸς σωλήν.

ἀτμοτελωνίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἀτμάκατος βλ. λ., τῆς τελωνιακῆς ὑπηρεσίας καὶ δὴ ἐξωπλισμένη δι' ἑνὸς ἢ πλειόνων μικρῶν τηλεβόλων, προωρισμένη εἰς περιπολίαν τῶν ἀκτῶν καὶ καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου.

ἀτμοτουρμπίνα (ἡ) δημ. ἀτμοστρόβιλος βλ.λ.

ἀτμοτροχιόδρομος (ὁ) νεώτ. τροχιόδρομος κινούμενος δι' ἀτμοῦ· πρβλ. ἱπποτροχιόδρομος.
ἀτμοϋδραντλία (ἡ) νεώτ. ὑδραντλία λειτουργοῦσα δι' ἀτμοῦ.
ἀτμοϋδρόμυλος (ὁ) νεώτ. ὑδρόμυλος μετὰ ἐπικουρικῆς κινητηρίου ἀτμομηχανῆς.
ἀτμοφορτηγίς-ίδος (ἡ) νεώτ. φορτηγὶς κινουμένη δι' ἀτμοῦ, μαοῦνα μὲ ἀτμομηχανή.
ἀτμοφράκτης (ὁ) νεώτ. μηχανολ. ὄργανον, κρουνὸς δι' οὗ διακόπτεται ἢ ἀφίεται ἐλευθέρα ἡ διοχέτευσις τοῦ ἀτμοῦ ἀπὸ τοῦ ἀτμολέβητος εἰς τὰς διαφόρους χώρας τοῦ ἀτμοκινητῆρος.
ἀτμοφρεγάτα (ἡ) νεώτ. ναυτ. φρεγάτα βλ. λ. φέρουσα ἐπικουρικὴν κινητήριον ἀτμομηχανήν.
ἀτμόχωρος (ὁ) νεώτ. ἀτμοθάλαμος βλ. λ.
ἀτμώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ περιέχων ἀτμὸν ἢ ὁ ὅμοιος πρὸς ἀτμόν : Ἀριστλ.Κόσ.394 a, 14, - **ἀτμώδης ἀπόπνοια**· 2) ὁ περιέχων ὑγρασίαν, ὑγρός : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,16,4 **ἀτμώδη περιττώματα.**
ἀτμωδῶς ἐπίρρ. μτγν. ὡς ἀτμός, σὰν ἀχνός : Γαλ.Φυσ.Δυνάμ.3,7.
ἀτό ἐπίγρ. ἑαυτό,αὐτό:Ἐπιγρ.Ὀλυμπίας·πρβλ.ἐατόν.
ἀτοίμαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἑτοιμασίας.
ἀτοίμαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ὢν ἕτοιμος, μὴ ἔχων τὴν πρασήκουσαν ἑτοιμασίαν· 2) ἀντὶ ἀνετοίμαστος βλ.λ.1).
ἀτοιχοκόλλητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τοιχοκολλήσεως βλ.λ.
ἀτοιχοκόλλητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τοιχοκολληθείς, μὴ κολληθεὶς ἐπὶ τοίχου πολυσυχνάστου μέρους πρὸς δημοσιότητα· ‖ εἰδ. δικον. ὁ μὴ κολληθεὶς ἐπὶ θύρας, οἷον ἐπὶ κοινοποιήσεως δικογράφων.
ἀτοιχοκολλήτως ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τοιχοκολλήσεως βλ.λ.
ἄτοιχος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων τοίχους, στερούμενος τοίχων : Εὐρ.Ἴων 1133 **ἀτοίχους περιβολὰς σκηνωμάτων**, Δίων Κ 74,4 **ἄτοιχον οἴκημα, - ἔχω ἄτοιχο ἀκόμα τὸ περιβόλι καὶ μπαίνουν τὰ ζᾶ.**
ἀτοιχώρυκτος-ον μτγν. οὗ δὲν διωρύχθησαν οἱ τοῖχοι ἢ οὗ οἱ τοῖχοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διορυχθῶσιν,εἰδ.πρὸς κλοπήν : Χρυσ.ὁμιλ. εἰς Χρ.Γένν.116.
ἄτοκα ἐπίρρ δημ. ἄνευ τόκου : **τοῦ ἄφησα τὸ κεφάλαια νὰ τὸ 'χῃ ἄτοκα γιὰ ἕνα χρόνο.**
ἀτοκεῖον (τὸ) ἐπιγρ. ἐπὶ φαρμάκου, τὸ συντελοῦν εἰς τὴν μὴ σύλληψιν, τὴν μὴ κύησιν· πρβλ. ἀτόκιον.
ἀτοκί ἐπίρρ. μτγν. κ. **ἀτοκεί** ἀτόκως, ἄτοκα : Δίων Κ 58,21 **ἀτοκὶ ἐκδανεισθῆναι.**
ἀτοκία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ γυναικός, τὸ μὴ τίκτειν· ‖ **εἰδ.** ἡ πρὸς τὸ τεκνοποιεῖν ἀνικανότης, στείρωσις, ἀγονία, ἀκαρπία : Μουσῶν.π.Στοβ.Ἀνθολ.75,15,τ.3,97 **ἀτοκίᾳ προστίθεσθαι τὴν κύησιν.**
ἀτοκινόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀντιαρθριτικὸν φάρμακον ὑπὸ μορφὴν ὠχροκιτρίνων κρυστάλλων.
ἀτόκιος-ον κ. νεώτ. ὁ προξενῶν ἀτοκίαν, στείρωσιν : Διοσκ.2,21 **ἡ δὲ πιτύα ἀτόκιος εἶναι ἱσταρεῖται**· 2) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. **ἀτόκιον** (τὸ) ὡς οὐσ. φάρμακον ἐπάγον ἀτοκίαν βλ. λ. : Σχόλ. Ἑρμογ. Walz.Ῥητ.1,587,30 **ἰατρὸς ἀτόκια διδοὺς κρίνεται**· ‖ νεώτ. φάρμακον ἢ πεσσὸς (κόνις, ἀλοιφή) ὅστις εἰσαγόμενος καὶ παραμένων ἐν τῷ κολεῷ τῆς γυναικὸς δὲν ἐπιτρέπει τὴν κύησιν· 3) μτγν. τὸ φυτὸν λυχνὶς ἡ ἀγρία βλ. λ. : ΨΔιοσκ.3,101.
ἄτοκος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τίκτων διὰ στειρότητα ἢ ἄλλως : Ἡρ.5,41 **τὸν πρότεραν χρόναν ἄτακας ἐοῦσα**, Ἱππ.Ἀέρ.281,44 **πολλὰς ἀτόκους ὑπὸ νόσου καὶ οὐ φύσει**, Ἀριστλ.ΑΠρ. 67 a,35 **πᾶσα ἡμίονος ἄτοκος**· 2) ὁ μήπω τεκών, ποὺ δὲν ἐγέννησεν ἀκόμη : Ἀνδροτ.41 **μὴ σφάττειν πρόβατον ἄπεκτον καὶ ἄτοκον**· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀποφέρων τόκον, διάφορο : Πλάτ.Νόμ.921 C **τῶν ἄλλων ἀτόκων ὄντων χρημάτων**, Δημ.1250 **ἐνιαυτὸν ἀτόκῳ χρῆσθαι τῷ ἀργυρίῳ, - ἄτοκοι καταθέσεις, - ἄτοκον δάνειον.**
ἀτοκῶ-έω μτγν. ἐπὶ γυναικός, δὲν τίκτω, εἶμαι ἄτοκος 1) : Φίλ.1,478,16 **τὸ μηδέποτε στειρωθῆναι καὶ ἀτοκῆσαι.**
ἀτόκως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ τόκου : Ἀριστλ. Οἰκ.1350 a, 11, - **συνῆψα δάνειον ἀτόκως.**
ἀτολλίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μεδουσῶν ἀπαντωσῶν ἐν ἀπολιθώσει.
ἄτολμα ἐπίρρ. δημ. ἀτόλμως βλ.λ.
ἀτόλμηρος (ὁ) μτγν. ὁ μὴ τολμηρός, ἄτολμος βλ λ., ἐν χρ. συγκρ. : Γαλ.8,830 (14.603) **εἰ μὲν ἀτολμηρότερας εἴη.**
ἀτόλμητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. ἀτόλματος, ἀφόρητος, ἀνυπομόνητος, δεινός, φοβερός : Πίνδ.Ι 7,11 **ἀτόλματον Ἑλλάδι μόχθον**· 2) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὃν δὲν δύναταί τις μετὰ τόλμης, μετὰ θάρρους ν' ἀναλάβῃ ἢ ὃν δὲν πρέπει ἢ δὲν πρέπει ἀκόμη νὰ τολμήσῃ : Δίων Κ 37,11 **οὐδὲν οὔτε ἀτόλμητον οὔτε ἀνέλπιστόν οἱ εἶναι ἐνόμιζεν**,Ἰω. Χρυσ.Ὁμιλ.92,6 **νῦν οὐδέν ἐστιν εἶδος κακίας, ὅπερ ἐστὶν ἀτόλμητον, - ἀτόλμητον ἔτι τὸ κίνημα,- ἀπὸ τέτοιους τίποτε δὲν εἶναι ἀτόλμητο.**
ἀτολμήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀτόλμως βλ.λ. : Ἐπιφάν.1,1026 Α **οὐκ ἀτολμήτως κηρύττουσιν.**
ἀτολμία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ κατάστασις τοῦ ἀτόλμου, τὸ νὰ εἶναί τις ἄτολμος, ἡ ἔλλειψις τόλμης, ὅθ. ἡ ἀνανδρία, ἡ δειλία : Εὐρ.ἀπ.364 **ὁ δὲ ἡδὺς αἰὼν ἡ κακὴ τ' ἀτολμία αὔτ' οἶκον οὔτε βίοτον οὐδὲν ὠφελεῖ, - ὁ ἐχθρὸς ὑπεχώρησεν ἐξ ἀτολμίας**· 2) τὸ ἀτολμεῖν, φοβεῖσθαι, δειλιᾶν, ὑποχωρεῖν ἐκ φόβου : Δημ.1407 **τοῖς δ' ἀποθρασύνεσθαι βουλομένοις ἀτολμίαν ἢ σὴ σωφροσύνη παρεσκεύακεν, - ἡ ἀτολμία ἐπήγαγε τὴν ἧτταν**· ‖ δημ. εἰδ. ἡ ἐν ταῖς κοινωνικαῖς ἀναστροφαῖς ἔλλειψις θάρρους : **στὶς γυναῖκες ἔχει ἀτολμία.**
ἄτολμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος τόλμης, ὁ δειλός, φοβιτσιάρης : Πίνδ.Ν 11,32 **θυμὸς ἄτολμος**, Αἰσχ.Χο.630 **γυναικεῖαν ἄτολμον αἰχμάν**, Θουκ.2,39 **μὴ ἀτολμοτέρους τῶν αἰεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι,- ἄτολμος μαχητής, - ἄτολμος ἐπίθεσις, - ἄτολμη ἀπάντηση**· ‖ ὁ μηδὲν τολμῶν, ὁ μὴ ἀποπειρώμενος νὰ πράξῃ τι μετὰ θάρρους, ὁ λιπόψυχος, ἀντίθ. **ἐπιχειρητής** : Θουκ. 8,96 **οἱ μὲν ἐπιχειρηταί, οἱ δὲ ἄτολμοι**· ‖ ὅμ. σημ. κ. μετ' ἀπαρφ. δὲν ἔχω τὴν τόλμην, τὴν ἀποφασιστικότητα νὰ πράξω τι, δὲν ἔχω καρδιά : Αἰσχ Πρ.14 **ἐγὼ δ' ἄτολμός εἰμι συγγενῆ θεὸν δῆσαι.**
ἀτολμῶ-έω κ. νεώτ. κ. **-άω** : Θουκ.1,124, κ. **-όω** : AB 407,10, στεροῦμαι τόλμης, δὲν τολμῶ, δὲν ἔχω θάρρος, καρδιά, κουράγιο : Ἱππ.Ἐπιδ.6,7,3 **τοὺς ἀτολμέοντας δέον μεταβολῇ ἀνεγείρειν**· ‖ κ. μετ' ἀπαρφ., δὲν ἔχω τὸ θάρρος νὰ πράξω τι : Θουκ.1,124 **ἀμύνεσθαι δὲ ἀτολμῶντες.**
ἀτόλμως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ τόλμης ἄνευ θάρρους, ὅθ. μετὰ δειλίας, μετὰ φόβου : Πολύβ. 3,103,3 **ἀτόλμως χρώμενον τοῖς καιροῖς**, Πλούτ. Ἠθ.47C,- **ἡ ἐξόρμησις ἐγένετο ἀτόλμως**· ‖ συγκριτ. -ότερον μετὰ μικροτέρας τόλμης : Γαλ.6,37.
ἄτομα (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος ἀπολιθ. μαλακίων ἀνῆκον εἰς τὰ **μαγγίλια** βλ.λ.
ἀτομαρία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων βλαβερῶν εἰς τὴν γεωργίαν ἐντόμων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ροπαλοκέρων τῆς οἰκογεν. τῶν κρυπτοφαγιδῶν.
ἀτομικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὸν τρόπον, τὰς ἀντιλήψεις, τὰ συμφέροντα τῆς ἰδίας ἀτομικότητος, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ ἴδιον ἄτομον, ἤτοι τὸ ἴδιον ἐγώ : **ἡ δουλιὰ αὐτὴ τὸν ἐνδιαφέρει ἀτομικά,- ἀτομικὰ ἐγὼ ἔτσι σκέφτομαι - τέτοια γνώμη ἔχω.**
ἀτομικεύομαι νεώτ. κ. δημ. κτῶμαι ἢ ὑφίσταμαι ἀτομίκευσιν βλ.λ.

ἀτομίκευση (ἡ) δημ. ἡ ἀτομίκευσις βλ.λ.

ἀτομίκευσις-εως (ἡ) ἡ πρόσκτησις ἰδιοτήτων προσδιδουσῶν εἴς τι ἔμβιον ἀτομικὴν ἤτοι ἰδίαν ὑπόστασιν, χωριστήν, εὐδιάκριτον ἐν τῷ πλήθει τῆς ὁμάδος εἰς ἣν ἀνήκει· ἡ ἐκ τῆς ἰδίας ζωϊκῆς ὁρμήσεως καὶ ἐκ τῶν συνθηκῶν τοῦ περιβάλλοντος ἐκδήλωσις, ἔκφανσις ἰδιοτύπου μορφῆς καὶ ἰδίως δεκτικῆς ἀναπαραγωγῆς· || κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ προσ., ἡ θεληματικὴ πρόσκτησις πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἰδιοτήτων προσδιδουσῶν ἀτομικότητα διάφορον τῆς κοινῆς καὶ συνήθους.

ἀτομικεύω νεώτ. κ. δημ. προσδίδω εἴς τι ἔμβιον ἰδίαν, χωριστὴν καὶ εὐδιάκριτον ἀπὸ τῶν ὁμοειδῶν αὐτῷ ἀτομικότητα, ἐνεργῶ ἢ κατορθῶ ἀτομίκευσιν βλ.λ.: **ἐπίμοναι προσπάθειαι βιολόγων ἠτομίκευσαν παραλλαγάς τινας φυτῶν**· || ἀποχωρίζων τι ἀπὸ ὁμάδος ἐμφανίζω τοῦτο κεχωρισμένως ὡς ἄτομον, οἷον διὰ διακρίσεως καὶ καθορισμοῦ τῶν ὅλως ἰδίων αὐτοῦ γνωρισμάτων.

ἀτομικισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτομικιστοῦ, ἤτοι τοῦ ἐγωϊστικῶς περὶ ἑαυτοῦ μεριμνῶντος, τοῦ ἐγωϊστοῦ βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.· 2) τὸ εἰς τὸ ἴδιον ἄτομον βασίζεσθαι, τὸ ἀποφεύγειν τὴν μετ' ἄλλων ὁμαδικὴν συνεργασίαν, κοινωνικὴν σύμπραξιν: **ὁ ἀτομικισμὸς εἶναι ὑπόλειμμα βαρβάρου κοινωνικῆς καταστάσεως, - ὁ πολὺς ἀτομικισμὸς ἔβλαψε τὸ ρωμαίϊκο**· 3) νεώτ. φιλοσ. ἅ. ἀτομοκρατία βλ.λ.: **ὁ νιτσεϊκὸς ἀτομικισμός.**

ἀτομικιστής-ίστρια νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀτομικισμὸν βλ.λ.1) κ. 2)· συγγ. **ἐγωϊστής, ἐγωπαθής**· 2) φιλοσ. κοινωνιολ. ὁ ὀπαδὸς τῆς ἀτομοκρατίας, τοῦ ἐγωτισμοῦ· πρβλ. ἀναρχία 4).

ἀτομικιστικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀτομικιστοῦ βλ.λ., ἀπὸ ἀπόψεως ἀτομικιστικῆς βλ.λ.

ἀτομικιστικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν ἀτομικισμὸν βλ.λ. ἢ εἰς ἀτομικιστὴν βλ.λ.: **αἱ ἀτομικιστικαὶ θεωρίαι, - ἀτομικιστικὲς ἐνέργειες, - τὰ ἀτομικιστικὰ ἐλαττώματα.**

ἀτομικιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἀπὸ ἀπόψεως ἀτομικιστικῆς βλ.λ., κατὰ τρόπον ἀτομικιστοῦ.

ἀτομικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἄτομα βλ.λ.1) τῆς ὕλης: **ἀτομικὴ θεωρία, - ἀτομικὸν βάρος**· 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸ ἄτομον, ἤτοι εἰς τὸν ἄνθρωπον ὡς μονάδα θεωρούμενον, εἰς τὸν ἕνα καὶ μόνον, ὁ προσωπικός, ἀντίθ. γενικός, ὁμαδικός, κοινωνικός· || λογικ. **ἀτομικαὶ ἔννοιαι** ἐν τῇ κατὰ πλάτος ἐξετάσει τῶν ἐννοιῶν αἱ ἀναφερόμεναι εἰς ἓν καὶ μόνον ἀντικείμενον· **ἀτομικαὶ κρίσεις** ἐν τῇ καθ' ἑαυτὰς κατὰ ποσὸν ἐξετάσει των, αἱ ἐν αἷς τὸ κατηγορούμενον ἀναφέρεται εἰς ἓν μόνον ὑποκείμενον ἢ ὧν τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἀτομικὴ ἔννοια· || **ἀτομικὴ ψυχολογία** ἡ ἐρευνῶσα τὰ κύρια φαινόμενα τῆς ἀτομικῆς τοῦ ἀνθρώπου συνειδήσεως, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν ψυχολογίαν τῶν κοινωνικῶν ὁμάδων καὶ τῶν λαῶν· || γεν. ἐπὶ προσ., ὁ εἰς τὸ ἄτομον ἤτοι εἰς ἕκαστον πρόσωπον ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων: **ἡ ἄφεσις τῶν στρατιωτῶν γίνεται μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀτομικῆς ἐκπαιδεύσεως, - ἀτομικὰ δικαιώματα - συμφέροντα, - ἀτομικὸς λογαριασμός, - ἀτομικὸν βιβλιάριον.**

ἀτομικότης-ητος (ἡ) νεώτ., δημ. **ἀτομικότητα-ας** κ. **ἀτομικότη-ης** φυσ. ἡ ἱκανότης τῶν ἀτόμων στοιχείου τινὸς νὰ ἑνῶνται μεθ' ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἑτερογενῶν ἀτόμων· 2) ὁ ἰδιάζων χαρακτήρ, τὸ ἰδιάζον γνώρισμα τοῦ ἀτόμου, τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἔχοντος ἰδίαν ὑπόστασιν, ἡ προσωπικότης· 3) μτφ. κ. δημ. ἀνεξαρτησία χαρακτῆρος, αὐτοτέλεια: **κάνει ὅ,τι τοῦ πῇ ἡ γυναίκα του· δὲν ἔχει ἀτομικότητα.**

ἀτομικότητα (ἡ) δημ. ἀτομικότης βλ.λ.

ἀτομικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτομικόν, κατ' ἄτομον ἤτοι ἄτομον πρὸς ἄτομον: **τὰ ἁπλᾶ σώματα ἑνούμενα ἀτομικῶς πρὸς ἄλληλα ἀποτελοῦσι τὰ σύνθετα σώματα**· || κατ' ἄνθρωπον ἤτοι ἀνὰ ἕνα, ἕνας ἕνας χωριστά, οὐχὶ ὁμαδικῶς: **στὶς λαϊκὲς μάζες καθένας δὲν κρίνει ἀτομικῶς**· 2) προσωπικῶς: **σᾶς καθιστῶ ἀτομικῶς ὑπεύθυνον, - ἐμὲ ἀτομικῶς δὲν μὲ μέλει, ἀλλ' ἐνδιαφέρομαι διὰ τοὺς συναδέλφους μου.**

ἀτομισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ περὶ κόσμου θεωρία, καθ' ἣν ὁ ὑλικὸς κόσμος συνίσταται ἐξ ὑλικῶν ἀτόμων βλ.λ.1) κινουμένων αὐτομάτως, ἅ. **ἀτομικὴ θεωρία**· 2) ἡ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ (ἀτόμῳ) ἐνυπάρχουσα συνείδησις τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀνεξαρτήτου καὶ αὐτοτελοῦς ὑποστάσεως, ἡ ἀτομικότης, ἡ ἐλευθερία βουλήσεως καὶ ἐνεργείας: **καθένας ἔχει τὸν ἀτομισμό του**· 3) ἡ ἀτομοκρατία βλ.λ.· 4) ὁ ἐγωϊσμός, ἡ ἐγωπάθεια.

ἀτομιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. **ἀτομικιστὴς** βλ.λ.· 2) ὀπαδὸς τῆς θεωρίας τοῦ ἀτομισμοῦ βλ.λ. 1).

ἀτομιστικά ἐπίρρ. δημ. ἀτομιστικῶς βλ.λ.: **τὸ παιδὶ σκέφτεται πάντα ἀτομιστικά.**

ἀτομιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῶν ἀτόμων, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἄτομα βλ.λ.1): **ἀτομιστικὴ θεωρία** ἡ ἀτομικὴ θεωρία, ὁ ἀτομισμὸς βλ.λ.· 2) ὁ τοῦ ἀτομισμοῦ, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀτομισμὸν ἢ ἀτομικισμὸν βλ.λ.: **ἀτομιστικὴ φιλοσοφία** (ἡ) κ. **ἀτομιστικὸς ἀναρχισμός** (ὁ) ἡ θεωρία καθ' ἣν χάριν τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας καὶ εὐτυχίας τοῦ ἀτόμου ἐπιβάλλεται ἡ κατάργησις πάσης κρατικῆς ἐξουσίας· || ὁ ἴδιος εἰς ἀτομιστήν, ἐγωϊστικός: **ἀτομιστικὸς τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι.**

ἀτομιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **ἀτομιστικὰ** κατὰ τρόπον ἀτομιστικόν, ἐγωϊστικῶς.

ἀτομόγραμμα-ατος (τὸ) νεώτ. φυσ. κ. **ἀτομόγραμμον** (τὸ) κ. **γραμμοάτομον** (τὸ) τὸ εἰς γραμμάρια ἀτομικὸν βάρος τῶν χημικῶν στοιχείων.

ἀτομόγραμμον (τὸ) τὸ ἀτομόγραμμα βλ.λ.

ἀτομόδεσμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θαλασ. διθύρων ζῴων τῆς οἰκογ. τῶν **μυαλινιδῶν ἐλασματοβραγχίων μαλακίων**, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτομοκρατία (ἡ) νεώτ. ἡ φιλοσοφικὴ καὶ κοινωνιολογικὴ θεωρία καθ' ἣν ἡ τάσις ἑκάστου ὑγιοῦς ἀτόμου εἰς ἐπιδίωξιν τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ συμφέροντος εἶναι ὁ κεφαλαιώδης παράγων τῆς συνολικῆς προόδου καὶ εὐημερίας· δθ. οἱ κανόνες: α') ὅτι τὸ κοινωνικὸν συμφέρον εἶναι ἡ συνισταμένη τῶν καθ' ἕκαστα ἀτομικῶν συμφερόντων συνδυαζομένων καὶ συναρμοζομένων εἰς ὁμαδικὴν ἑνότητα καὶ β') ὅτι σκοπὸς τῆς ὅλης κοινωνικῆς δράσεως εἶναι ἡ εὐημερία τοῦ ἀτόμου· || ἐν τῇ ἐποπτείᾳ καὶ ἐκτιμήσει τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν ἡ ἐκ τῆς ὡς ἄνω δοξασίας ὁρμωμένη ἀτομοκρατία ἐξετάζει τὰς ἠθικὰς ἐνεργείας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ ἄτομα ἤτοι πρὸς ἕκαστον πρόσωπον καὶ καθορίζει ὅτι, ἂν μὲν ἡ ἐπιδίωξις, τὸ τέλος τῆς βουλήσεως τοῦ ἀτόμου εἶναι ἡ ἱκανοποίησις τοῦ ἐγώ, ἡ ἠθικὴ τοῦ ἀτόμου ἐκδήλωσις ἀποτελεῖ τὴν φιλαυτίαν (ἐγωϊσμόν), ἂν δὲ ἡ ἐπιδίωξις τῆς βουλήσεως αὐτοῦ σκοπῇ εἰς ὠφέλειαν ὁμάδος προσώπων καὶ γεν. τῆς κοινωνίας, ἡ ἠθική του ἐκδήλωσις ἀποτελεῖ τὸν ἀλτρουϊσμὸν (φιλαλληλίαν)· || ἐν τῇ σφαίρᾳ τῶν οἰκονομικῶν θεωριῶν ἡ ἀτομοκρατία, ἅ. ἀτομισμός, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς, ὅτι τὸ ἄτομον ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ ἰδίου συμφέροντος θὰ ἐπιτελέσῃ τὸ καὶ ὁμαδικῶς προσφορώτερον, ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἐλευθέρας (ἄνευ κρατικῶν περιορισμῶν) ἐνεργείας τοῦ ἀτόμου εἰς ὅσας περιστάσεις δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ἐπιδίωξιν τῆς ἀτομικῆς εὐημερίας, συμπιπτούσης αὐτῷ πρὸς τὴν συνολικὴν εὐημερίαν· 2) ἐν τῇ μεταφυσικῇ **ἀτομοκρατία** ἡ δοξασία ὅτι πᾶν τὸ ὂν ὑπάρχει μόνον ἀτομικῶς, ὥστε μόνον τὰ ἐπὶ μέρους, τὰ καθ' ἕκαστα ἔχουσι πραγματικὴν ὑπόστασιν.

ἀτομολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνασχόλησις περὶ τὴν σπουδὴν τῶν ἀτόμων τῆς ὕλης· 2) ἡ ἀτομικὴ θεωρία, ὁ ἀτομισμὸς βλ.λ.

ἀτομολογικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς ἀτομολογίας, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀτομολογίαν βλ.λ.

ἀτομολογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτομολογικόν, κατὰ τὴν ἀτομολογίαν βλ.λ.

ἀτομολογιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. φυσ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἀτομολογίαν βλ.λ.

ἀτομολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. φυσ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν μελέτην τῶν ἀτόμων, τὴν ἀτομολογίαν βλ.λ., ὁ ἀτομολογιστής.

ἄτομο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ., τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἄτομος βλ.λ. ὡς οὐσ. κατὰ παράλειψιν τῆς λ. **σῶμα**, συνηθέστ. κατὰ πληθ. **ἄτομα** (τὰ), π. ἀρχ. καὶ κατὰ θηλ. γένος **ἄτομος** (ἡ), τὰ ἐλάχιστα μέρη τῆς ὕλης, τὰ ἀνεπίδεκτα περαιτέρω διαιρέσεως καὶ διὰ τὴν σμικρότητα αὐτῶν ἄληπτα τῇ ἡμετέρᾳ αἰσθήσει, τὰ συνιστῶντα μετὰ τοῦ κενοῦ χώρου τὸ σύμπαν: Δημόκρ.9,125 **ἐτεῇ ἄτομα καὶ κενόν**, 'Επίκ.Φυσ.192,24 U **ἄτομόν ἐστι σῶμα στερεόν..**· 2) νεώτ. φυσ. κ. χημ. **χημικὰ ἄτομα** (τὰ) ἢ ἁπλῶς **ἄτομα** (τὸ) τὰ κατὰ τὴν νεωτέραν φυσικὴν καὶ χημείαν ἐλάχιστα τμήματα ὕλης τῶν χημικῶν στοιχείων ἢ ἁπλῶν σωμάτων, ἅτινα, ὅμοια πρὸς ἄλληλα καὶ ἰσομεγέθη ἐν ἑκάστῳ στοιχείῳ, διάφορα δὲ κατὰ τὰ διάφορα στοιχεῖα, εἶναι ἀνεπίδεκτα περαιτέρω διαιρέσεως διὰ μηχανικῶν μέσων, ἀποτελούμενα ἐκ πυρῆνος περὶ ὃν περιστρέφονται τὰ ἠλεκτρόνια βλ.λ.· 3) κ. νεώτ. φιλοσ. τὸ μὴ ἐπιδεκτικὸν περαιτέρω λογικῆς διαιρέσεως, νοούμενον καθ' ἑαυτό, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ εἰς ὃ ὑπάγεται εἶδος : 'Αριστλ.Κατ.3 a,38 **τῶν δὲ δευτέρων οὐσιῶν τὸ μὲν εἶδος κατὰ τοῦ ἀτόμου κατηγορεῖται τὸ δὲ γένος κατὰ τοῦ εἴδους καὶ κατὰ τοῦ ἀτόμου**· ‖ ἐπὶ ὅλου τοῦ γένους νοουμένου κατ' ἄτομα : 'Αριστλ.Μεταφ.994 b,21 **ἔτι τὸ ἐπίστασθαι ἀναιροῦσιν οἱ οὕτω λέγοντες· οὐ γὰρ οἷόν τ' εἰδέναι πρὶν ἢ εἰς τὰ ἄτομα ἐλθεῖν**· 4) νεώτ. βιολ., πᾶν ἔμβιον ὂν δυνάμενον νὰ ζήσῃ αὐτοτελῶς καὶ ἔχον εἰδικοὺς μορφολογικοὺς χαρακτῆρας κληρονομικῶς μεταβιβασίμους· 5) ὁ ἄνθρωπος καθ' ἑαυτόν, ὡς μονάς, ὡς αὐθυπόστατον πρόσωπον νοούμενος : **αἱ ἐλευθερίαι - τὰ δικαιώματα - τὰ καθήκοντα τοῦ ἀτόμου**· ‖ εἰδ. ἡ ἠθικὴ ὑπόστασις καὶ συνεκδ. ἡ κοινωνικὴ θέσις ἑνὸς ἑκάστου ἀνθρώπου : **τὸ ἄτομόν του ἐνέπνεεν ἐμπιστοσύνην, - ἐθυσίασε τὸ ἄτομό του γιὰ μιὰ παλιογυναίκα, - κάθε γερὸ ψυχικὰ ἄτομο ὅσο χαμηλὰ κι ἂν βρίσκεται ἔχει ἀξιοπρέπεια**·. 6) γεν. ὁ εἷς ἄνθρωπος ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πλείονας ἢ πρὸς ὁμάδα, ὁ καθένας ξεχωριστά, τὸ κάθε κεφάλι : **αἱ προσκλήσεις εἶναι κατ' ἄτομον, - ἕκαστον ἄτομον πληρώνει δεκάδραχμον εἴσοδον, - ἔχουμε θέσεις γιὰ δέκα ἄτομα**· 7) μτγν. (ἀμφ.) ὁ ὑοσκύαμος βλ.λ. : ΨΔιασκ.4,68.

ἄτομος-ον κ. μσν. ὁ μὴ τμηθείς, ἄτμητος, ἄκοπος· ἐπὶ λειμῶνος, ὁ μὴ θερισθείς, ὁ ἀθέριστος : Σοφ.Τρ.200 **ὦ Ζεῦ, τὸν Οἴτης ἄτομον ὃς λειμῶν' ἔχεις**· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ πώγωνος, ὁ ἄτμητος, ὁ μὴ καρείς : 'Εφιππ.14,7 **ὑποκαθιεὶς ἄτομα πώγωνος βάθη**· 2) μτγν., ὁ συνήθως μὴ τεμνόμενος εἰς σύμμετρα τεμάχια ἀλλ' ἐν μορφῇ θρόμβων, βώλων ὑπάρχων, ποὺ δὲν κόβεται κανονικά : Διοσκ.1,82 **ἔστι δὲ ὁ τοιοῦτος** (λιβανωτὸς) **ἄτομος λευκός τε, καὶ θλασθεὶς ἔνδοθεν λιπαρός**· 3) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τμηθῇ, νὰ διαιρεθῇ, ἄτμητος, ἀδιαίρετος, ἀχώριστος : 'Αριστλ.Φυσ.206 a,17 **ἄτομοι γραμμαί**, αὐτ.Φυσ.187 a,3 **ἄτομα μεγέθη**· 4) εἰδ. ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων μορίων τῆς ὕλης, ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς περαιτέρω ὑποδιαιρέσεως : Δημόκρ.π.Διογ.Οἰν.5 **ἄτομοι φύσεις**, 'Αριστλ.Οὐρ.303 a,21 **ἄτομα σώματα**· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ὁμ. σημ. τὸ οὐδ. **ἄτομον** ὡς οὐσ. βλ.λ.· ‖ ἐν ὁμ. χρήσει καὶ τὸ θηλ. **ἄτομος** ὡς οὐσ. (κατὰ παράλ. τῆς λ. **οὐσία**) τὸ ἄτομον βλ.λ. : Δημόκρ. π.Διογ.Λ 9,7,12 **ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων ἀτόμους**· 5) κ. ἐπὶ χρόνου, ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς περαιτέρω ὑποδιαίρεσιν : 'Αριστλ.Φυσ.263 b,27 **οὐχ οἷόν τε εἰς ἀτόμους χρόνους διαιρεῖσθαι τὸν χρόνον**, αὐτ.Αἰσθ.445 b,18 **κατ' ἄτομον χρόνον**· ‖ ἐν ἐπιρρ. χρ. **ἐν ἀτόμῳ** ἐν μιᾷ στιγμῇ χρόνου, διὰ μιᾶς, αἴφνης : ΚΔ Κορινθ.Ι,15,52 **ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι**· 6) ἐπὶ λογικῆς διαιρέσεως, ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς περαιτέρω λογικὴν διαίρεσιν, ἀδιαίρετος : Πλάτ.Σοφ.229 D **ἀλλὰ γὰρ ἡμῖν ἔτι καὶ τοῦτο σκεπτέον, εἰ ἄτομον ἤδη ἐστὶ πᾶν, ἤ τινα ἔχον διαίρεσιν ἀξίαν ἐπωνυμίας**· ‖ ἐν ὁμ. χρήσει καὶ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. κατὰ παράλειψιν τῆς λ. **ὄν, ἄτομον** (τὸ) βλ.λ.2)· 7) μτφ. μτγν. ὁ ἀπείρως μικρός, ὁ ἀπειροελάχιστος : Πλούτ.Φωκ.3 **μέχρι τῶν τελευταίων καὶ ἀτόμων διαφορῶν**· 8) μτγν. γραμμ. ἐπὶ λέξεων, ὁ μὴ σύνθετος, ὁ ἁπλοῦς : Διον.'Αλ.Θαυκ.22· 9) νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **ἄτομον** ὡς οὐσ. βλ.λ.3).

ἀτομοσία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **ζαφριδῶν**.

ἀτομότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἀτομικότης βλ.λ., ἡ προσωπικότης, τὸ νὰ εἶναί τις ἄτομον βλ.λ. 3).

ἀτομῶ-όω μτγν. κ. νεώτ. ἀφήνω τι ἀδιαίρετον : 'Ολυμπ.'Αλκ.181 C **ἀτομῶ τὸν λόγον**· 2) μτγν. προσδίδω ἀτομικὸν χαρακτῆρα κ. παθ. **ἀτομοῦμαι** λαμβάνω ἢ κέκτημαι ἀτομικὸν χαρακτῆρα· πρβλ. ἀτομικεύω : Σιμπλίκ.Φυσ.255,28· 3) μτγν. παθ. **ἀτομοῦμαι** ἑνοποιοῦμαι, ἄτομον ὢν συντίθεμαι εἰς ἓν μετ' ἄλλων ἀτόμων : Σιμπλίκ.Ψυχ.217,36.

ἀτόμως ἐπίρρ. ἀμέσως, ἄνευ μεσολαβήσεως μέσου ὅρου : 'Αριστλ.Α'Υστ.79 a, 33.

-άτο(ν) κ. πληθ. **-ατα**, δ.γρ. **-άτων** κ. πληθ. **-άτα**, μσν. κ.δημ., κατάληξις τοπικῶν ὀνομάτων· βλ. **-άτος**.

ἀτονα ἐπίρρ. δημ. ἀτόνως βλ.λ.

ἀτονάω δημ. ἀτονῶ βλ.λ.

ἀτόνησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ἀτονεῖν, τὸ νὰ γίνῃ τι ἄτονον, ἡ ἐξασθένησις· ‖ νομ. ἀτόνησις βλ.λ.7).

ἀτονία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις τόνου ἤτοι δυνάμεως, ἡ χαύνωσις, χαυνότης, χαλαρότης, ἔκλυσις, ἀδυναμία κυρίως σωματική : 'Ιππ.'Αέρ.20 **οὐ γὰρ δύνανται.. τῷ ἀκοντίῳ ἐμπίπτειν τῷ ὤμῳ ὑπὸ ὑγρότητος καὶ ἀτονίης**, Λουκ.Νιγρ.36 **ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τε καὶ ἀτονίας οὐδὲ ἐφικνεῖται τὰ βέλη αὐτοῖς ἄχρι πρὸς τὸν σκοπόν**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἰατρ. ἡ γενικὴ ἢ μερικὴ χαλάρωσις καὶ μαλθακότης, ἐλάττωσις τῆς λειτουργικῆς ἱκανότητος ὀργανισμοῦ ἢ ὀργάνου τινός : **ἀτονία τῆς μήτρας, - ἀτονία τῆς καρδίας**· 3) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐκ τῆς σωματικῆς ἐξασθενήσεως ἢ χαυνώσεως προερχομένη ἔλλειψις διαθέσεως πρὸς ἐργασίαν καὶ δρᾶσιν, καθόλου ἡ νωθρότης, ἡ ὀκνηρία : Πλούτ.'Ηθ.535 D **ἀτονία ψυχῆς**· ‖ ὡς εἰδ. ὅρος ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τῶν στωϊκῶν, ἡ ἔλλειψις τόνου βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Χρύσ.Στωϊκ.3,120,123, 'Αρρ.'Επικτ.2,15,4· 4) μτγν. ἐπὶ τῶν ῥητόρων, ἀδυναμία, ἐλάττωμα, σφάλμα ῥητορικόν : 'Ερμογ.Εὑρ.4,3 **ἀτονία δὲ ῥήτορος τὴν ἀπόδοσιν τῆς περιόδου μακροτέραν ποιεῖσθαι τῆς προτάσεως**· 5) νεώτ. μετεωρ. ἡ ἕνεκεν διαστολῆς τοῦ ἀέρος ἐλάττωσις τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως· 6) νεώτ. γρσμμ. ἔλλειψις τόνου ὡς σημείου στίξεως· 7) νεώτ. νομ. ἃ. **ἀτόνησις** ἡ παῦσις τῆς ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἐκ συμφωνίας ἰσχύος δικαιωμάτων ἢ ὑποχρεώσεων : **ἀτονία συμβάσεως - ὅρου.**

ἀτονιάρω μσν. εἶμαι ἢ μένω ἀδρανής, ἀδρανῶ : 'Ερωτόκρ.2,1019 **δὲν εἶν' πρεπὸ τοῦ Ρώκριτου νὰ στέκῃ ν' ἀτονιάρῃ.**

ἀτονίζω μσν. ὡς ἀμτβ. πάσχω ἀτονίαν, ἐξασθενίζω, ἀποβάλλω τὰς δυνάμεις μου, περιέρχομαι εἰς κατάστασιν ἀδυναμίας : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3, 33 **βλέποντας ὁ βεζιραζέμης πῶς ἀτόνισε καὶ ἦλθεν εἰς ἀχαμνὴν κατάστασιν.**

ἀτονικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ πάσχων ἐξ ἀτονίας· || ὁ ἐπιφέρων ἀτονίαν ἢ ὁ προερχόμενος ἐξ ἀτονίας : **ἀτονικὴ κατάστασις**· 2) γραμμ. ὁ κατὰ τὸ σύστημα τ μὴ τονισμοῦ τῶν λέξεων : ἀτονικὴ **γραφή, - ἀτονικὸν σύστημα.**

ἀτονικότης-ητος (ἡ)-νεώτ. μουσ. ἔλλειψις τονικῆς ἑνότητος, συνεπαγομένη ἁρμονικὴν ἀσυναρτησίαν.

ἀτόνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. μουσ. ἐπὶ ἐμμέτρου λόγου, ὁ μὴ τονισθεὶς ἤτοι ὁ μὴ προσαρμοσθεὶς εἰς μουσικὸν μέλος · **ἀτόνιστοι** στίχοι· 2) γραμμ. ἐπὶ λ. ἢ συλλ. ὁ εἰς ὃν δὲν ἐτέθη τόνος.

ἀτονιῶ-άω μτγν. ἔχω ἀτονίαν : Ψ'Ιω.Χρυσ.7,297,34.

ἄτονος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. γενικῶς ὁ ἄνευ τόνου ἤτοι ἐντάσεως, δυνάμεως, ὁ μὴ ἔντονος, ὁ χαλαρός, χαῦνος, πλαδαρός : Ἱππ.'Αέρ.3 **τά τε εἴδεα ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἀτονώτερα εἶναι**· || μτγν. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ ἔχων ἔντασιν, σφοδρότητα κινήσεως ἢ ἐνεργείας, ὁ ἀδύνατος : 'Αθήν.3,79 F **καυσώδη καὶ ἀτονώτεραν τὸν στόμαχον ποιοῦντα**, 'Αρετ.Χρον.Παθ.136,1 **σφυγμοὶ μικροί, ἄτονοι**· || ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πράξεων ἢ ἐνεργειῶν, ὁ ἄνευ ὁρμῆς, ἄνευ ζήλου, ἄνευ ζωηρότητος ὢν ἢ γινόμενος, ὁ μὴ ἔντονος : **ἄτονος ζήτησις - προσπάθεια - ἀντίστασις, - ἄτονο(ν) διάβημα**· || ὁμ. ἐπὶ καταστάσεων, ὁ ἐν ὑφέσει ἐκδηλώσεως τελῶν, ὁ χαλαρός : **ἡ ἀγορὰ συναλλάγματος χθὲς ἦτο λίαν ἄτονος**· 2) κ. νεώτ. ἐπὶ φωνῆς κ. γεν. ἐπὶ λόγου προφορικοῦ ἢ γραπτοῦ, ὁ τὴν ὑφήν, τὴν διατύπωσιν χαλαρός, ὁ τὴν ἔκφρασιν ἀνεπαρκής, τοῦ οὐδ. ἐν χρ. κ. ἐπιρρ. : 'Αριστλ. Φυσιογν.813 b, 3 **φωνεῖν ἄτονον**, Διον.'Αλ.Δημ.20 **ἄτονον καὶ λαβὰς οὐ κραταιὰς ἔχουσαν** (τὴν ἔκφρασιν), Γρηγ.Νύσσ.2,449 B (ἐν ἐπιρρ. χρ.) **ἀτονώτερον κατὰ τὴν λέξιν ἐκτίθεται ὁ Εὐνόμιος, - ἄτονοι καὶ χλιαραὶ δηλώσεις, - ἄτονη κατηγορία - φωνή**· 3) μτγν. ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἔκφρασιν κ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων ἐν τῷ λόγῳ ἔντασιν, ζωηρότητα, ὁρμὴν καὶ πάθος, ὁ μὴ ἔχων ῥητορικὸν ὕφος ἔντονον· ἐν χρ. κ. κατὰ συγκρ. : Walz. Ῥητ.7, 108,9 **περὶ δὲ τὸ πανηγυρικὸν ἄτονος ἐδόκει καὶ ἀνίσχυρος**· 4) μτγν. κ. μσν. ἐπὶ προσ., ὁ ἐξ ἀδυναμίας, ἐξασθενήσεως στερούμενος διαθέσεως πρὸς δρᾶσιν, νωθρός, ῥάθυμος : Λουκ.Δημ.'Εγκώμ. 43 **ἄτονος καὶ νωθρός**· || ὅθ. κ. ὁ διὰ ῥαθυμίαν ἀνίκανος ἢ ἀκατάλληλος πρός τι, ἐν χρ. κ. κατὰ συγκρ. μετὰ γεν. : 'Ιώσ.Π1 1,10,4 **ὁρῶν τὸν Ὑρκανὸν νωθῆ τε καὶ βασιλείας ἀτονώτερον**· || μετ' ἀπαρφ. ὁ ἀσθενής, μὴ δυνάμενος νὰ . . : Διογ.Λ 7,35· || μσν. ὁ μὴ δρῶν, ὁ ἐν ἀπραξίᾳ : Μηναῖ.10,26 Συναξ. **καὶ προηγησαμένῳ λοιμώδει νοσήματι . . ἄτονον πάντη καὶ ἐν ἀμηχάνῳ καθήμενον**· || νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐπὶ προσ. ὁ κατὰ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν αἰσθημάτων, τῶν διαθέσεων κτλ. χαλαρός, ὁ ἐν ταῖς ἐνεργείαις αὐτοῦ νωθρός, ὀκνός : **ἄτονος ἄνθρωπος - κυβερνήτης - ἀρχηγός**· 5) μτγν. ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς, ἀδύνατος, μὴ γόνιμος, λυπρός : Γεωπ.2, 39,6 **πᾶσαν γὰρ ἄτονον γῆν κοπρίζουσιν**· 6) μτγν. κ. ἐπὶ καρπῶν, ὁ μὴ γευστικός, ἀναύσιος, ἄνοστος ἐν χρ. κ. συγκρ. : Διοσκ.1,112 **τὸν μέντοι καρπὸν ἀτονώτερον ἔχει**· τὸ οὐδ. ἐν ὁμ. σημ. ὡς οὐσ. ἡ ἔλλειψις ἐξαιρέτου γεύσεως, ἡ ἀνοστιά : αὐτ.1,181 **καλεῖται δὲ καὶ ὁ ἀπ' αὐτῆς καρπὸς συκόμορος διὰ τὸ ἄτονον τῆς γεύσεως**· 7) ἐπὶ βοτάνης, ὁ μὴ ἔχων δύναμιν ἐπενεργείας, μὴ δραστικός : 'Ιππ. 1278,44 **βοτάνας ἀσθενέας** καὶ ἀτόνους· 8) ἐπὶ ὕλης, ὀργάνων, μηχανημάτων κτλ., ὁ μὴ ἐλαστικός, ὁ χαλαρὸς τὴν σύστασιν ἢ τὴν ἐνέργειαν : Φίλ.Μηχ. 58,18· 9) μτγν. ὡς ὅρος τῶν Στωϊκῶν, ὁ στερούμενος τόνου βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. : Σφαῖρ.Στωϊκ.1,141 **ἄτονον σπέρμα**· 10) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ὅρασιν, ὁ ἄνευ ἐντάσεως, ὁ οὐχὶ ζωηρός, οὐχὶ ἐκφραστικός, σβησμένος : **ἄτονον βλέμμα**· 11) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. γραμμ., ὁ ἄνευ τόνου, ὁ μὴ φέρων τόνον, μὴ τονιζόμενος, ἐπὶ λέξεων ἢ συλλαβῶν : **ἄτονος συλλαβή, - ἄτονοι λέξεις**· 12) νεώτ. ἰατρ. **ἄτονον ἕλκος** ἕλκος ἐμφωλεῦον... νιζόμενον συνήθως ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ κάτω ἡμιμορίου τῶν κνημῶν.

ἀτονῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. -**άω** εἶμαι ἢ γίνομαι ἄτονος βλ.λ.1) : 'Αριστλ.Πρ.945 a, 17 εἶτα **ἡ δύναμις ἀτονεῖ**, Πλούτ.'Ηθ.625 B **ἠτόνει δὲ ἡ χεὶρ καὶ βάρος εἶχε ναρκῶδες**, Διγ.'Ακρίτ.Ι'Ανδρ.1 4400 **καὶ ἀτόνησεν ἡ δύναμις ἐκείνη ἡ μεγάλη, - ἠτόνησεν ἡ πρώτη ἐνεργητικότης τῆς κυβερνήσεως**· || μτγν. κ. ἐπιγρ., μετὰ δοτ. : 'Επιγρ. **ὁδοιπορίαις ἀτονήσας**, Διοσκ.2 12,4 **ἀτονοῦσι τόποις**· μσν. μετ' ἐμπροθ.διορισμ. : Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,121 **τῆς ὄψεως ἀτονούσης πρὸς τὸ τοῦ ὕφους αἰθέριον**· || μτγν. μετ' αἰτ. : 'Επιφάν.1,222 C **ταῦτά σοι, δι' ὀλίγων εἰρημένα, οὐκ ἠτόνησα**· 2) μτγν. μετ' ἀπαρφ. δὲν ἔχω τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν, διατελῶ ἐν ἀδυναμίᾳ, ἀδυνατῶ : Διογ.Λ 4,14 **τὸ μετοίκιον ἀτονοῦντα θεῖναι**· 3) μσν. κ. νεώτ. νομ. ἀποβάλλω τὸ κῦρος, τὴν ἰσχύν μου, περιπίπτω εἰς ἀχρηστίαν, δὲν ἐφαρμόζομαι πλέον : Θεοφίλ.Εἰσηγ.2,16,358 **ἐὰν ἀτονήσῃ ἡ αἵρεσις**, αὐτ.2,20,460 **ἐὰν ὁ ἕτερος ἀτονήσῃ ἢ γνώμῃ ἢ τύχῃ, - ἡ διάταξις αὕτη ἠτόνησεν ἀπὸ πολλοῦ**· 4) δημ. ἐξαντλοῦμαι ἐν μακρᾷ ἀναμονῇ, ἰδίᾳ προσφιλοῦς τινος, κάνω μαῦρα μάτια : **ἀτόνησα νὰ σὲ ἰδῶ νὰ 'ρθῇς, γιέ μου.**

ἀτονῶ-όω μτγν. καθιστῶ, κάμνω τι ἄτονον, προστ. ἀόρ. ἀτόνωσον : 'Ακύλ.Ψαλμ.68,24.

ἀτονώδης-ους-ες μτγν. (ἀμφ.) ὁ εἰς τὴν ἀτονίαν ἀναφερόμενος : Λεων. ἐν ΑΠ 9,350.

ἀτόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ἄτονα**, μτγν. συγκρ. **ἀτονωτέρως** ἄνευ ἐντάσεως, χαλαρῶς : Πλούτ.Λυκ.18 **εἰ τραχύτερον τοῦ δέοντος ἐπετίμησεν ἢ τοὐναντίον ἐκλελυμένως καὶ ἀτόνως.**

ἀτόνωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ καταστήσῃ τίς τι ἄτονον, ἡ χαλάρωσις, χαύνωσις, ἐξασθένησις.

ἀτόξευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τοξεύσεως, χωρὶς σαΐτεμα· πρβλ. ἀτόξευτος.

ἀτόξευτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὃν δὲν δύναταί τις νὰ φθάσῃ διὰ τοῦ τόξου, ὁ ἐκτὸς βολῆς τόξου : Πλούτ.'Ηθ.326 E **καὶ πέτρας ἀτοξεύτους**· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ διὰ τόξου βληθείς.

ἀτοξεύτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ τοξεύσεως, ἄνευ βολῆς τόξου· πρβλ. ἀτόξευτος.

ἀτοξικός-ή-όν νεώτ. ὁ μὴ τοξικός, μὴ περιέχων τοξίνας βλ.λ., ὁ μὴ δηλητηριώδης.

ἀτοξίνη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τοξίνη ἥτις δι' εἰδικῆς ἐπεξεργασίας ἀποβάλλουσα τὰς βλαπτικὰς ἰδιότητας, χρησιμεύει ὡς φάρμακον ἐναντίον πολλῶν νόσων.

ἄτοξος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ τόξου, ὁ στερούμενος τόξου ἢ βέλους : Λουκ.Θε.Δ.19,1 **σὺ δὲ ἄτοξος εἶ καὶ ἄσταχος.**

ἀτοξύλη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. φαρμακ. ἓν ἐκ τῶν ἁλάτων τοῦ ἀρσανιλικοῦ ὀξέος ἐν χρ. ὡς φάρμακον κατὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ ὕπνου.

ἄτουα ἐπίρρ. δημ. ἀτόπως βλ.λ.

ἀτόπαστος-ον ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δὲν δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ, ἀνείκαστος : Αἰσχ.ἀπ.119.

ἀτόπημα-ατος (τό) μτγν. κ. νεώτ. ἄτοπος λόγος ἢ πρᾶξις, ἀνοησία, παραλογισμός : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ. 1.80· || νεώτ. ἄτοπος, ἄκοσμος πρᾶξις, ἀπρέπεια, ἀταξία· 2) πάπ., παράδοξον θέαμα ἢ περιστατικόν· 3) μτγν. κ. πάπ. ἀδίκημα : Walz.Ῥητ.1,618,5 **ὅσων γὰρ ἀτοπημάτων ἔνοχος φαίνεται, τοσαύτας καὶ ποινὰς ἀποδοῦναι καταδεδίκασται.**

ἀτοπηματοποιὸς-όν γλωσσ. ὁ ποιῶν ἀτοπήματα, ἀτόπους πράξεις, ἀδικήματα.

ἀτοπία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ εἶναί τι ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, δθ. τὸ ἄτοπον, τὸ ἀλλόκοτον, τὸ παράλογαν : Ἀριστφ.Βάτρ.1372 τόδε γὰρ ἕτερον αὖ τέρας νεοχμόν, ἀτοπίας πλέων· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πρόσ., παραλογισμός, ἀνοησία : Ἀριστφ.Ἀχ.349 διὰ τὴν ἀτοπίαν τῶν δημοτῶν, - ἐξένισεν ὅλους ἡ ἀτοπία τῶν λεγομένων του· 2) παράδοξος, ἀλλόκοτος, σπανία ἰδιότης ἢ συμπεριφορά, ἰδιοτροπία : Πλάτ.Συμπ.215 A οὐ γάρ τι ῥᾴδιον τὴν σὴν ἀτοπίαν ὧδ' ἔχοντι εὐπόρως καὶ ἐφεξῆς καταριθμῆσαι· 3) μτγν. ἐπὶ ἤχων ἢ λέξεων, ἀκαταλληλότης : Διον.Ἀλ.Συνθ.12· 4) τὸ παράδοξον τῆς φύσεως, τὸ ἔκτακτον, τὸ ἀλλόκοτον, τὸ ἀσύνηθες : Θουκ.2,51 τὸ μὲν οὖν νόσημα, πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀτοπίας· 5) μτγν. ἐν τῇ σκεπτικῇ (πυρρωνείῳ) φιλοσοφίᾳ, λογικὴ ἀτοπία, ἀντίφασις : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.3,240 (3, 20) ὅθεν οὐδὲν ἧττον ἀτοπίαι παρακολουθήσουσιν· 6) μτγν. κακὴ πρᾶξις, ἁμαρτία, ἀτόπημα : ΠΔ Ἰουδ ΙΙ,ΙΙ ἐν ᾧ παροργιοῦσι τὸν θεὸν αὐτῶν, ὁπηνίκα ἂν ποιήσωσιν ἀτοπίαν.

ἀτόπιστος-ον νεώτ. ἀκατατόπιστος βλ. λ.

ἀτοπίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. · σπάνιον ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐξ ἀντιμανιακοῦ ἀσβεστίου, σιδήρου, μαγγανίου καὶ νατρίου.

ἀτοπογνωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ συμφυρμὸς τῆς μνήμης τῶν κινήσεων.

ἀτοπογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ γραπτὸς λόγος περιέχων ἀτοπίας βλ.λ., ἄτοπος ἔκφρασις, σύνθεσις γραπτοῦ λόγου.

ἀτοποθέτητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τοποθετηθείς, ὁ μὴ τεθεὶς εἰς θέσιν τινὰ καὶ δὴ εἰς τὴν προσήκουσαν θέσιν : εἶναι ἀκόμη πολλὰ ἔπιπλα - βιβλία ἀτοποθέτητα· 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τοποθετηθῇ εἴς τι μέρος : τόσο μεγάλο ντουλάπι εἶναι ἀτοποθέτητο· 3) μτφ. εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ διωρισμένος μὲν εἰς ὑπηρεσίαν τινά, ἀλλ' ἄνευ προσδιορισμοῦ τῆς πόλεως, ὅπου θ' ἀσκῇ τὴν ὑπηρεσίαν : διωρίσθη πρὸ διμήνου, ἀλλ' εἶναι ἀκόμη ἀτοποθέτητος.

ἀτοπολογία (ἡ) μσν. ἄτοπος λόγος : Ψελλ. (δ.γρ.).

ἄτοπος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., συγκρ. -ώτερος, ὑπερθ. -ώτατος ὁ ὢν ἐκτὸς τοῦ οἰκείου τόπου· ‖ δθ. ὁ ἔκτακτος, ὁ ἀσυνήθης : Ἀριστφ.Ἐκκλ.956 ἄτοπος δ' ἔγκειταί μοί τις πόθος· 2) ὁ ξένος ἢ παράξενος, παράδοξος, περίεργος, καιναφανής : Θουκ.3,38 καὶ μετὰ καινότητος μὲν λόγου ἀπατᾶσθαι ἄριστοι . . δοῦλοι ὄντες τῶν αἰεὶ ἀτόπων, Πλάτ.Γοργ.521 D καὶ οὐδέν γε ἄτοπον εἰ ἀποθάνοιμι· ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. ὁ ἐρχόμενος εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὴν λογικήν, ὁ παράλογος : ἄτοπον συμπέρασμα· 3) ἐπὶ προσ., ὁ οὗ αἱ πράξεις, οἱ λόγοι ἐξέρχονται τοῦ συνήθους καὶ κανονικοῦ, ὁ παραλογιζόμενος, ὁ παράδοξος, παράξενος, ἰδιότροπος : Πλάτ.Πολ.493 C τοιοῦτος δὴ ὢν πρὸς Διὸς οὐκ ἄτοπος ἂν σοι δοκεῖ εἶναι παιδευτής;· 4) ὁ κακὸς ἢ κακῆς ποιότητος· δθ. ἐπὶ πνοῆς, ἀηδής, δυσώδης : Θουκ.2,49 καὶ πνεῦμα ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει· 5) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πράξεων ἢ λόγων, ὁ λίαν ἀπρεπής, ἀνάρμοστος, ἐπίψογος, τερατώδης : Λυσ.3,7 ἀτοπώτατον πρᾶγμα καὶ ἀπιστότατον ἐποίησεν, ΠΔ Ἰὼβ 27,6 οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πράξας, Μηναῖ.2,13 Ἑσπερ. πυρὶ γὰρ φλεγόμενος, ἡδονῆς ἀτόπου,-ἄτοποι λόγοι-ἀστειότητες, Σάρρ.μετάφρ. Εὐρ.Αl 734 δὲν εἶν' αὐτὸς ὁ νόμος, μὴ λὲς ἄτοπα· 6) μτγν. ἐπὶ προσ., κακός, φαῦλος : Φιλόδ.Σημ.1· 7) μτγν. ἐπὶ πραγμ., ἀπευκταῖος, δυσάρεστος : ΚΔ Πράξ.28,6 θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον· 8) μτγν. φιλοσ. ὁ ἔξω τόπου καὶ χρόνου, ὁ ὑπερβατικός· πρβλ. ἄχρονος : Πλωτῖν. 6,5,8 τῆς ἰδέας μενούσης ἐν ἀτόπῳ αὐτὸ τόπους γεννῆσαν· 9) νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ἄτοπο(ν) ὡς οὐσ. ἡ ἀτοπία : θελήσας ν' ἀποφύγῃ τὸ ἓν ἄτοπον ἐνέπεσεν εἰς ἄλλο· ‖ ὁμ. κ. ἄτοπος πρᾶξις, ἀτόπημα : ἔγιναν πολλὰ ἄτοπα κατὰ τὴν ἀπουσίαν σας· 10) νεώτ. λογ. κ. εἰδ. μαθ. ἐν φρ. εἰς ἄτοπον ἀπαγωγὴ ἢ—ἀγωγὴ εἶδος ἀποδείξεως καθ' ἣν ἐκ τοῦ ψεύδους μιᾶς προτάσεως συνάγεται ἡ ἀλήθεια τῆς ἀντιφασκούσης πρὸς ταύτην.

ἄτοπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν μαλαχιδῶν μαλακοδέρμων.

ἀτοποσαυρίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ζώων τῆς τάξεως τῶν κροκοδειλιδῶν ἑρπετῶν, ἀπαντῶσα ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτοπόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθ. τῆς οἰκογ. τῶν ἀτοποσαυριδῶν.

ἀτοπῶ-έω μσν. ἀτόπως πράττω τι· ‖ ἀτοπούμενον (τὸ) τὸ ἀτόπημα : Νικήτ.Χων.Χρον.296 A εἰδέναι τὰ ἀτοπούμενα παρὰ πᾶσιν ἐκρίνετο.

ἀτόπως ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. ἄτοπα θαυμαστῶς, παραδόξως : Θουκ.7,30 ἐπεὶ ἔν γε τῇ ἄλλῃ ἀναχωρήσει οὐκ ἀτόπως οἱ Θρᾷκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἱππικόν.. τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο, Πλάτ.Πολιτ.277 D μάλ' ἀτόπως ἔοικά γε κινῆσαι τὸ περὶ τῆς ἐπιστήμης πάθος ἐν ἡμῖν· 2) ἀνυπόπτως : Εὐπ.180 ἀτόπως καθίζων· 3) μτγν. φιλοσ. ἐκτὸς τόπου ἢ ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου : Πορφ.Γνωμ.33· 4) νεώτ. κ. δημ. ἔξω τοῦ προσήκοντος, ἀπρεπῶς, ἀναρμόστως : ὡμίλησες ἀτόπως πρὸς τὸν διευθυντήν, - ἀτόπως ἐφέρθης· 5) νεώτ. ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν λογικήν, παραλόγως, ἀδικαιολογήτως : συνήγαγεν ἀτόπως τὸ συμπέρασμα ὅτι ἤμην ἐγὼ ὁ ὑπαίτιος.

ἀτόρευτος-ον μτγν. ὁ ἄνευ ἀναγλύφων.

ἀτόρητος-ον μτγν. ποι. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τρυπηθῇ, νὰ διατρυπηθῇ, δθ. ὁ ἄτρωτος : Νόνν.Δ 14, 380 ταυρείην ἀτόρητον ἀπεφλοίωσε καλύπτρην.

ἀτόρνευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τορνεύσεως, ἄνευ κατεργασίας διὰ τόρνου.

ἀτόρνευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. γλωσσ. ὁ μὴ τορνευθείς, ὁ μὴ διὰ τοῦ τόρνου βλ.λ. στρογγυλευθείς, διαμορφωθείς· 2) μτφ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἄνευ καλλιεπείας, ἄνευ ἐξιδιασμένης ἐπιμελείας εἰς καλλιτεχνίαν τῆς ὑφῆς τοῦ λόγου.

ἀτορύνητος-ον κατὰ διόρθ. τοῦ ἀτόρυτος, μτγν. ὁ μὴ διὰ τορύνης ἀναμιχθείς, ἀναταραχθείς, ποὺ δὲν ἀνακατώθηκε μὲ χουλιάρα : Ὀρειβ.4,9,1.

ἀτόρυτος-ον μτγν. ἀντὶ ἀτορύνητος βλ.λ.

-άτος (-η)-ο(ν) μσν. νεώτ. κ. δημ. βλ. -ᾶτος.

-ᾶτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. κατάληξις ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν ὀνομάτων· εἰς ὀνοματικὰ θέματα σημαίνει τὸν ἔχοντα τὸ ὑπὸ τοῦ θέματος δηλούμενον : βαρβᾶτος, γαρᾶτος, γενᾶτος, σκαλτσουνᾶτος, σκουφᾶτος, σπαθᾶτος· ‖ τὸν ἔχοντα ἐν πλησμονῇ ἢ ὡς ἴδιον χαρακτηριστικὸν τὸ ὑπὸ τοῦ θέματος δηλούμενον, ἀντίστοιχος πρὸς τὴν κατάληξιν -ώδης : ἀφρᾶτος, δροσᾶτος, μυρωδᾶτος· ‖ τὸν ἔχοντα σύστασιν ἢ οὐσίαν ἢ χρῶμα οἷον τὸ τοῦ ὑπὸ τοῦ θέματος δηλουμένου ἢ τὸν ἐν τούτῳ παρεσκευασμένον : μελᾶτος, κρασᾶτος, ξιδᾶτος : χταπόδι κρασᾶτο· 2) τεθειμένη ὡς κατάληξις ῥηματικῶν θεμάτων δηλοῖ ἢ τρόπον ἢ ἐνέργειαν τετελεσμένην, ἰσοδύναμος μὲ μτχ. ἐνεστ. τοῦ ῥήματος ἢ μὲ μτχ. παθ. παρακ. τρεχᾶτος (τρέχων, τρέχοντας), - γεμᾶτος (γεμισμένος), - φευγᾶτος (ἔχων φύγει), χορτᾶτος (χορτασμένος)· 3) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ κατάλ. οὐδ. -ᾶτον τιθεμένη εἰς οὐσ. δηλοῦντα ἡγεμόνα χώρας σχηματίζει ὁμ. οὐσ. δηλοῦν τὴν ἐφ' ἧς ἡ ἐξουσία χώραν καὶ τῆς ἐξουσίας τὸ εἶδος : δουκᾶτον, - πριγκιπᾶτον, - τὸ δεσποτᾶτον τῆς Ἠπείρου - τοῦ

Μορέως· 4) δθ. ἐνίοτε κ. νόμισμα **εἴτε** ἐκ τοῦ **εἴδους** ἡγεμονίας εἴτε ἐκ τοῦ ὀνόμ. τοῦ ἡγεμόνος: **δουκάτο, κωνσταντινάτο, ἁγιοκωνσταντινάτο·** κ. ἐκ τῆς χαράξεως τοῦ νομίσμ. : **κολωνάτο·** 5) νεώτ. κ. δημ. ἐν Κεφαλληνίᾳ κ. ἀλλαχοῦ, ὡς κατάληξις πατρωνυμικῶν καὶ ἐπωνύμων, ὅτε τὸ θηλ. **-άτη** ἢ **-άταινα, -άτισσα** : Ἀλεξάτος (ὁ υἱὸς κατ' ἀρχάς, εἶτα δὲ καὶ ὁ ἀπόγονος τοῦ Ἀλέξη), - **Ἰακωβάτος, - Παναγιωτάτος, - Λορεντζάτος, - Λιβιεράτος·** || δημ. περιληπτικῶς ἐν Ἰκαρίᾳ κ. ἀλλαχοῦ κατὰ πληθ. **-άται**, ὡς δηλωτικὸν τοῦ συνόλου ἢ μέρους τῶν μελῶν οἰκογενείας τινός: **Καροῦσος**, πληθ. **Καρουσάται·** || δθ. ἐν Κεφαλληνίᾳ κατὰ πληθ. οὐδ. **-άτα** δηλοῖ τὰ κτήματα τοῦ εἰς οὗ τὸ ὄνομα προστίθεται, κ. συνεκδ. τὸ χωρίον ἢ τὴν περιοχήν, ἐξ οὗ καὶ τοπωνύμια : **Βλαχάτα** (τά), **Διληνάτα** (τά), **Δεμαυτσαντάτα.**

ἄτος (τό) ἐπιγρ. δωρ. ἀφθονία, πλησμονή, κόρος: Ἐπιγρ.Δελφ. τηνεῖ **δ' ἐν ἄτος ἔστω** (κ. διόρθ. **ἄγος**)· 2) ΕΜ 674,35 « πλάτος.. παρὰ τὸ πολὺς καὶ ἄτος, ὃ σημαίνει τὸ εὖρος »· 3) μτγν. τὸ φυτὸν βούνιον βλ.λ. : Διοσκ.471 (4,122).

ἄτος-ον συνηρ. τ. τοῦ **ἄατος** βλ.λ., ἄπληστος, ἀκόρεστος : Ἰλ.Ε 388 **Ἄρης ἄτος πολέμοιο.**

ἀτός-ή-ό μσν. κ. δημ. κ. δ. γρ. **ἀτός** ὀνομ. προελθ. ἐκ τῆς αὐτοπαθ. ἀντ. **ἑαυτοῦ, ἑατοῦ** βλ.λ. κ.λ. **ἀτό**, ἐν χρ. μετὰ τῶν γεν. **μου, του, σου**, καθ' ἐν. ἢ τῶν **μας, σας, τους**, κατὰ πληθ. ἀριθμόν, αὐτός, ὁ ἴδιος, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἤτοι αὐτοπροσώπως, οὐχὶ δι' ἄλλων, μόνος του : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,7 **καὶ ἦλθεν ἀτός του καὶ τὸν ἔπιασε**, δ. τραγ. **κάθομαι διαλογίζομαι καὶ ἀτός μου τὸ θαμάζω**, Σάρρ. μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 1619 **μὰ νὰ κι ἀτός του ὁ βασιλιάς μας.πὄρχεται γιὰ νὰ σοῦ πῇ·** || εἰδ. ἐν φρ. **ἀτός μου κι ἀπατός μου** ἐντελῶς μόνος μου, ὁλομόναχος : δημ. τραγ. **μὰ πάντα συλλογίστηκα ἀτή μου κι ἀπατή μου, γιὰ μιὰν ἀγάπη δίγνωμη θὰ χάσω τὴ ζωή μου·** 2) δημ. μετὰ παθ. ρημ. ἐπὶ αὐτοπαθείας : **ἀτή της ἐγκρεμίστηκε, - θὰ φουρκιστῶ ἀτός μου**, δ. δίστ. **καρδιά μου ἀπαρηγόρητη, παρηγορήσου ἀτή σου, κι' ἄλλες πολλὲς τὰ πάθανε, δὲν εἶσαι μαναχή σου·** 3) δημ. κατὰ πληθ. ἐπὶ ἀλληλοπαθείας : **σκοτωθήκανε ἀτοί τους δυὸ ἀδερφοί, - θὰ φαγωθοῦν ἀτοί τους.**

ἀτός κ. ἀϝτός ἐπιγρ. αὐτὸς βλ.λ.

ἀτός-ή-ό δημ. δ. γρ. τοῦ ἀτός βλ.λ.

ἀτοῦ (τό) νεώτ. κ. δημ. ἄκλιτον (γαλλ.) πᾶν παιγνιόχαρτον τῆς σειρᾶς ἥτις ἑκάστοτε ἔχει ὁρισθῆ ὡς ὑπερνικῶσα τὰς τρεῖς ἄλλας κατὰ τὸ παιγνίδιον τῆς πρέφας κ. ἄ. : **τὰ ἀτοῦ εἶναι σπαθιά·** 2) μτφ. συντελεστής, μέσον ἐπιτυχίας : **δὲν ἔχεις ἀρκετὰ ἀτοῦ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃς τὴ θέση·** || εἰδ. ἐν φρ. **τὸ τελευταῖον ἀτοῦ**, ἡ μόνη ἀπομένουσα διαθέσιμος δύναμις, τὸ τελευταῖον μέσον.

ἀτουρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ναυτιλιδῶν** κεφαλοπόδων μαλακίων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτούριος μτγν. ἄσπληνον βλ.λ. : Διοσκ.Νόθ.3,(4).

ἀτούρκευτα ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ χριστιανοῦ, ἄνευ ἀλλαξοπιστίας καὶ ἀποδοχῆς τῆς μωαμεθανικῆς θρησκείας, χωρὶς τούρκεμα.

ἀτούρκευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ γενόμενος τοῦρκος, ἤτοι ὁ μὴ ἀσπασθεὶς τὸν μωαμεθανισμόν· || ὁ μὴ δυνάμενος νὰ γίνῃ τοῦρκος.

ἀτουφέκιγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τυφεκισθῇ, μὴ δυνάμενος νὰ βληθῇ διὰ τυφεκίου καὶ νὰ φονευθῇ, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὸν σκοτώσουν μὲ τουφέκι : **ἀτουφέκιγες εἶναι οἱ πέρδικες - οἱ μπεκάτσες·** 2) ὁ ἀτουφέκιστος βλ.λ.

ἀτουφέκιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ πυροβολισμοῦ διὰ τουφεκίου βλ.λ.

ἀτουφέκιστος-η-ο δημ. κ. **ἀντουφέκιστος** ὁ μὴ τ(ο)υφεκισθεὶς ἤτοι μὴ διὰ τ(ο)υφεκίου βληθείς, ὁ καθ' οὗ δὲν ἐρρίφθη τυφεκισμός : **κανένα πετούμενο δὲν ἀφήνει ἀτουφέκιστο, μὰ κανένα δὲν σκοτώνει·** 2) ὁ μὴ τ(ο)υφεκισθείς, μὴ διὰ τυφεκίου θανατωθείς : **ἀφήνουν τοὺς λῃστάδες ἀτουφέκιστους·** 3) ὁ ἀτουφέκιγος βλ.λ.

ἀτούφεκος-η-ο δημ. ὁ ἄνευ τ(ο)υφεκίου, ἄοπλος : **τί νὰ σὲ κάμω ἀτούφεκο;**

ἀτοφάνη (ἡ) νεώτ. φαρμακευτ. χημικὴ ἕνωσις ὑπὸ μορφὴν κρυσταλλικῆς κόνεως χρησιμεύουσα ὡς φάρμακον κατὰ τῆς ἀρθρίτιδος κυρίως· || χημ. **αἰθυλεστὴρ τῆς ἀτοφάνης** (ὁ) ἡ ἀκιτρίνη βλ.λ.

ἀτόφια ἐπίρρ. δημ., δ.γρ. **ἀτόφυα**, ἀκεραίως, ὁλοκλήρως, χωρὶς νὰ εἶναί τι τεμαχισμένον ἢ χωρὶς νὰ λείπῃ τι, μονοκόμματα : **εἶδα τὸ γκρεμισμένο σπίτι μας ἀτόφια ξανακαμωμένο·** 2) κατὰ τρόπον ἄκαμπτον ἢ δύσκαμπτον, ποὺ νὰ φαίνεται ἀλύγιστος, ἀλύγιστα, μονοκόμματα : **περπατάει ἀτόφια·** 3) ἐντελῶς ὁμοίως, ἀπαράλλακτα : **τηράει ἀτόφια σὰν τὸν πατέρα του·** 4) γνησίως, πραγματικῶς : **ἀπὸ μάλαμα ἀτόφια καμωμένος·** 5) μτφ. ἀπεριφράστως, δθ. εἰλικρινῶς, συγγ. ντόμπρα βλ.λ. : **σοῦ μιλάει πάντα ἀτόφια.**

ἀτόφιος-ια-ιο δημ., δ.γρ. **ἀτόφυος**, κυρίως ἐπὶ στερεῶν σωμάτων, ὁ αὐτοφυής, συμφυής, ὁλοφυής, ὁ μὴ τεμαχισμένος καὶ ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δὲν λείπει τμῆμα, ἀτεμάχιστος, ἀκέραιος, ἀλάκερος, μονοκόμματος : **μιὰ κολώνα ἀτόφια** (μονόλιθος στήλη)· || ἐπὶ νεκρῶν, ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου αἱ σάρκες δὲν διελύθησαν, ὁ ἄλιωτος : **πῆγαν νὰν τὸν ξεθάψουν καὶ τὸν βρῆκαν ἀτόφιο·** 2) γενικῶς ὁ ὅλος ὡς ἔχει, ὁλόκληρος, σύμπας : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 79,7 **κι ὅλη σου τὴ ζωὴ κι ὅλη τὴ σκέψη, τὴ νιότη καὶ τὴν ὀμορφιά σου, ἀτόφια θὰν τά 'χῃ ὁ νοῦς σιγὰ σιγὰ σκυλέψει·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ.,δύσκαμπτος, ἀλύγιστος : **περπατάει ἀτόφιος·** 4) ὁ ἐντελῶς ὅμοιος, ὁ ἀπαράλλακτος : **εἶναι ἀτόφια ἡ μάνα της·** 5) εἰδ. ἐπὶ ἄρτι νεκρῶν, ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου τὰ χαρακτηριστικὰ δὲν ἠλλοιώθησαν ἐκ τοῦ θανάτου· 6) ἐπὶ πραγμ., γνήσιος, ἁγνός, καθαρός, πραγματικός : **ἀτόφιο μάλαμα·** 7) μτφ. ἐπὶ προσ., εἰλικρινής, ἀληθής : **εἶναι ἀτόφιος ἄνθρωπος, δὲ λέει ποτὲ ψέματα.**

ἀτόφυα ἐπίρρ. δημ. κ. δ.γρ. ἀτόφια βλ.λ.

ἀτόφυος-υα-υο δημ. κ. δ. γρ. ἀτόφιος βλ.λ.

ἀτόχρυσος-η-ο δημ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ χρυσοῦ, ὁλόχρυσος.

ἀτοχυλαλκοόλη (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδος ἀλκοόλης.

ἀτραβατ(τ)ική (ἡ) μσν. (λατ.) μόνον κατὰ πληθ. ἀτραβα(τ)τικαί (αἱ) εἶδος χλαμύδων φαιοῦ ἢ μέλανος χρώματος ἃς ἔφερον παρὰ βυζαντινοῖς αἱ μεγιστᾶνες, οἱ συγκλητικοὶ καὶ οἱ αὐλικοὶ εἰς τὰς μὴ ἐπισήμους συνελεύσεις : Λαυρέντ.Ἀρχ.Ρωμ.Ι, 17,36 « τὰς δὲ χλαμύδας ἀτραβαττικὰς (ὠνόμαζον) ἐκ τοῦ χρώματος, ὅτι τὸ φαιὸν κατ' αὐτοὺς ἄτρον προσαγορεύεται ».

ἀτραβετζάριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ μεταγγίσεως, ἐπὶ οἴνου, ἐλαίου κ. ἄ. ὑγρῶν.

ἀτραβετζάριστος-η-ο(ν) δημ. (ἰταλ.) ἐπὶ ὑγρῶν καὶ δὴ οἴνου καὶ ἐλαίου, ὁ μὴ μεταγγισθεὶς ἐκ τοῦ ἑνὸς δοχείου εἰς τὸ ἄλλο· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ μεθυσθείς· πρβλ. ἀτράβηχτος 5).

ἀτράβηκτα ἐπίρρ. δημ. κ. ἀτράβηχτα βλ.λ.

ἀτράβηκτος-η-ο δημ. κ. **ἀτράβηχτος** βλ.λ.

ἀτράβηχτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀτράβηκτα**, δ. γρ. ἀτραύ- χωρὶς νὰ τραβηχθῇ ἤτοι νὰ ἑλκυσθῇ ἢ νὰ συρθῇ τι, χωρὶς τράβηγμα.

ἀτράβηχτος-η-ο δημ. κ. **ἀτράβηκτος**, δ. γρ. **ἀτραύηκτος** ὁ μὴ ἑλκυσθείς, μὴ συρθείς, μὴ δι' ἑλκύσεως μετατοπισθείς, μετὰ ἢ ἄνευ ἐμπροθ. διορισμ. : **ἄφησαν τὸν ξέρακα ἀτράβηχτο ἀπ' τὸ ποτάμι, - καΐκι ἀτράβηχτο** (τὸ μὴ καθελκυσθὲν ἢ ἀνελ-

κυσθέν)· 2) όθ. μετ' ἐμπροθ. διορισμ., ὁ μὴ δι' ἑλκύσεως ληφθείς: **ἔχω ἀτράβηχτα τὰ καρβέλια ἀπὸ τὸ φοῦρνο·** || ὁμ. ἐπὶ κεφαλαίων, ὁ μὴ ἀποσυρθείς, ποὺ δὲν τὸν ἀπέσυραν: **ἔχω ἀκόμη τὰ λεφτά μου ἀτράβηχτα ἀπὸ τὴν τράπεζα·** || εἰδ. ἐπὶ τῆς πλημμυρίδος, ὁ μὴ ἀποσυρθείς: **τὰ νερὰ εἶναι ἀτράβηχτα·** || ὑφαντουργ. **ἀτράβηχτο διασίδι** τὸ μὴ ἐκ τοῦ ἀντίου ἐκτυλιχθέν, τὸ μήπω ὑφανθέν· 3) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἑλκυσθῇ, νὰ συρθῇ: **αὐτὸ τὸ κάρρο εἶναι ἀτράβηχτο κι ἀπὸ τέσσαρα ἄλογα·** 4) ἐπὶ ὑγρῶν καὶ δὴ τοῦ οἴνου μετ' ἐμπροθ. διορισμ., ὁ μὴ ἀντληθείς: **ἔχω ἀτράβηχτο ἀπ' τὸν κάδο τὸ κρασί·** || όθ. γεν. ὁ μὴ δι' ἀντλήσεως καταναλωθείς, καὶ ἐκεῖνος οὗ τὸ περιεχόμενον ὑγρὸν δὲν κατηναλώθη, δὲν ἐπόθη: **ἔχουμε ἀκόμα ἕνα βαρέλι ἀτράβηχτο·** 5) συνεκδ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὑπερμέτρως οἰνοποτήσας, ποὺ δὲν τὰ ἐτράβηξε, δὲν ἔπιε, ἀμέθυστος: **ἀπόψε εἶναι ἡ μόνη φορὰ ποὺ εἶσαι ἀτράβηχτος**, ἀ. **τὰ ἔχεις ἀτράβηχτα** (ἐνν. **τὰ ποτήρια**)· 6) εἰδ. ἐπὶ φαγητῶν, ὁ μὴ παραμείνας ἀρκούντως ἐπὶ τῆς πυρᾶς ὥστε ν' ἀπορροφηθοῦν τὰ ὑγρά του, ὁ ὑδαρός, νερουλός: **τὸ φαΐ εἶναι ἀκόμη ἀτράβηχτο, ἄσ' το στὴ φωτιὰ νὰ τραβήξῃ·** 7) ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δὲν ἐδοκίμασέ τις, δὲν ὑπέμεινε, δὲν ὑπέφερε: ἀτράβηχτα **βάσανα.**

ἀτραβιλίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. φάρμακον κατὰ τῆς κερατίτιδος, τῶν τραχωμάτων κ. ἄ. παθήσεων.

ἀτραγάνες (οἱ, θηλ.) δημ. ὀγκόλιθοι ἢ βράχοι καταπεσόντες ἐξ ὀρέων εἰς ἐγγὺς παραλίαν.

ἀτραγένη (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ ἀθραγένη βλ.λ., φυτὸν τῆς οἰκογενείας τῶν **βατραχιωδῶν** (atragene).

ἀτράγιος λίθος (ὁ) μον. εἶδος πολυχρώμου, σκληροῦ καὶ ὡραίου μαρμάρου ὀρυσσομένου παρὰ τὴν θεσσαλικὴν Λάρισαν.

ἀτραγούδητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ᾄσματος, χωρὶς τραγούδι ἢ χωρὶς τραγούδημα· πρβλ. ἀτραγούδητος: παροιμ. **ἀτραγούδητα σ' ἀνηφόρι, τραγουδητὰ σὲ σάδι, πιλαλώντας σὲ κατήφορο.**

ἀτραγούδητος-η-ο ὁ μὴ ψαλείς, μὴ ᾠδικῶς ἐκφωνηθείς, ποὺ δὲν τραγουδήθηκε: **ἀτραγούδητος δὲν ἔμεινε κανένας ἁρματολός·** 2) ἐπὶ ἑορτῆς, διασκεδάσεως κττ., ὁ καθ' ὃν δὲν ἐψάλησαν ᾄσματα: φρ. **γλέντι ἀτραγούδητο δὲ λογιέται γλέντι·** 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ ποιητ. λόγου, ὁ μὴ ἐν στιχουργίᾳ συντεθειμένος· 4) ἀντὶ ἀτραγούδιστος βλ.λ.

ἀτραγούδιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνθέσεως ᾄσματος, ὄχι τραγουδιστά· πρβλ. ἀτραγούδιστος.

ἀτραγούδιστος-η-ο ὁ μὴ συντεθείς, μὴ ποιηθεὶς εἰς ᾠδήν, ποὺ δὲν γίνηκε τραγούδι· || εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ δι' ὃν δὲν ἐγένετο ᾆσμα, ὁ μὴ δι' ᾠδῆς ὑμνηθείς, ποὺ δὲν γίνηκε γι' αὐτὸν τραγούδι: **ἀτραγούδιστη ἀπόμεινε ἡ παλληκαριά του·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς ἐξυμνήσεως ἢ περιγραφῆς δι' ᾠδῆς, ποὺ δὲν πάει, δὲν ταιριάζει νὰ τοῦ γίνῃ τραγούδι: **ἀτραγούδιστοι εἶναι οἱ φονιάδες, - τέτοιας λογῆς αἱμοβορίες στὸν καιρό μας εἶναι πιὰ ἀτραγούδιστες·** || εἰδ. ἐπὶ στίχων, οἱ μὴ δεκτικοὶ ᾠδικῆς ἀπαγγελίας, μελοποιήσεως, ποὺ δὲν τραγουδιοῦνται, δὲν μπορεῖ νὰ τραγουδηθοῦν, οἷον διὰ τὸ δυσπρόφερτον, τὸ πολυσύλλαβον, τὸ ἀνώμαλον τοῦ ρυθμοῦ κττ.· 3) ἀντὶ ἀτραγούδητος βλ.λ.

ἀτραγῴδητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δὲν ἐτραγῴδησέ τις, δὲν ἐπραγματεύθη τραγικῶς, όθ. ὁ μὴ ὑπερβολικός, μὴ πομπώδης, ἁπλοῦς: Λουκ.Μισθ.Συν.19 **ἀτραγῴδητα δὲ πάντα, καὶ πεζὰ καὶ δηματικά·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ἀτραγῴδητον** (τὸ) ἡ ἔλλειψις ἐπιδείξεως, πομπῆς: Φίλ.2,76· 2) νεώτ. ὁ ἀτραγούδητος κ. ὁ ἀτραγούδιστος β.λ.

ἀτράγῳδος-ον ὁ μὴ τραγικός, ὁ ἀνάρμοστος πρὸς τὴν τραγῳδίαν, ὑπερθ. -ότατος: Ἀριστλ. Ποιητ.1452b,37 **ἀτραγῳδότατον δὲ τοῦτ' ἐστί.**

ἀτραγῴδως μτγν. ἄνευ θορύβου, ταραχῆς: Μ.Ἀντων.1,16,3.

ἀτρακίς-ίδος (ἡ) μτγν. ὄνομα ἀκανθῶδους φυτοῦ: Γαλ.6,623.

ἀτρακλίδα (ἡ) δημ. κ. **ἀτρακτυλῖνος** (ὁ) κ. ἀτραξύλι (τὸ) τὸ φυτὸν καρλινία ἡ κορυμβανθής· 2) τὸ φυτὸν καρλινία ἡ κομμιοφόρος.

ἀτράκτεια (τὰ) πάπ. ὡς πληθ. τῆς λ. **ἀτράκτιον** βλ.λ.

ἀτρακτία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος διπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσυλιδῶν.**

ἀτρακτιλλίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **κεφαλοπόδων** ζῴων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτράκτιον (τὸ) (1) πάπ., μσν. κ. νεώτ. ἐν τοῖς παπ. πληθ. **ἀτράκτεια** (τὰ) (ἴσως ἐσφ.γρ.), ἡ μικρὰ ἄτρακτος, ἀδράχτι, ἀράχτι· Νικήτ.Χων.Χρον.101,26 **ταλασιουργοῦ ἀναλυούσης ἀτράκτια.**

ἀτράκτιον (τὸ) (2) νεώτ. βοταν. γένος **μυκήτων** τῆς οἰκογεν. τῶν **βασιδιομυκήτων.**

ἀτρακτίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **βελεμνιτιδῶν** κεφαλοπόδων μαλακίων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτρακτόβολος (ὁ) νεώτ. βοταν. **γένος μυκήτων** τῆς οἰκογεν. τῶν **βασιδιομυκήτων.**

ἀτρακτοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων εἶδος, σχῆμα ἀτράκτου, ὁ ὅμοιος πρὸς ἄτρακτον, μὲ ἀδράχτι: Διοσκ.4,36 **ἀτρακτοειδῆ ῥαβδία.**

ἀτρακτοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν σχήματι ἀτράκτου.

ἀτρακτόκερως (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἰχνευμονιδῶν.**

ἀτρακτόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἀτρακτοειδής.

ἄτρακτος (ὁ) κ. νεώτ. (κ. κατὰ θηλ. γένος ἐν Πλουτ.Ἠθ.271 F κ. νεώτ.) κλωστικὸν ὄργανον ἐκ μικρᾶς ἐκ ξύλου ἢ ἐκ καλάμου ῥάβδου φερούσης εἰς μὲν τὸ κάτω ἄκρον σφόνδυλον, εἰς δὲ τὸ ἄνω ἄγκιστρον ἢ ἐγκοπήν, εἰς ὅ, περιστρεφόμενον διὰ τῆς χειρός, συλλέγεται ὡς νῆμα τὸ ἐν τῇ ἠλακάτῃ ἔριον ἢ ἄλλη κλώσιμος ὕλη, τὸ ἀδράχτι ἢ ἀράχτι: Ἡρ.4,162 **ἄτρακτον χρύσεον καὶ ἠλακάτην**, Ἀριστφ.Βάτρ.1348 **λίνου μεστὸν ἄτρακτον·** || νεώτ. εἰδ. μετάλλινον ἐξάρτημα τῶν κλωστικῶν μηχανῶν, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν χειροκίνητον ἄτρακτον· 2) τὸ βέλος: Σοφ.Φιλ.290 **πρὸς δὲ τοῦθ', ὅ μοι βάλοι νευροσπαθὴς ἄτρακτος·** 3) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ ἱστοῦ τοῦ πλοίου: Πολύβ. 1,91 **τὸ δὲ ὑπὲρ τὴν κεραίαν ἄτρακτος, οὗ καὶ αὐτὸν τὸν ἐπισείοντα ἀναρτῶσι·** || νεώτ. τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ μικροῦ ἐπιστηλίου τοῦ ἱστοῦ τοῦ πλοίου· 4) ἰατρ. ἀτρακτοειδὲς καυτήριον: Ἱππ.Ἐντ.Παθ.28· 5) νεώτ. μηχανολ. ἐπιμήκης μεταλλικὸς ἄξων περιστροφῆς τῶν μηχανημάτων ἐν γένει, οἷον τῶν ἀτμομηχανῶν, τῆς ἕλικος τῶν πλοίων κ. ἄ.· || **ἄτρακτας τῆς ἀγκύρας** ἡ ἀποτελοῦσα τὸν κορμὸν τῆς ἀγκύρας σιδηρᾶ ῥάβδος· 6) νεώτ. μαθημ. μέρος τῆς ἐπιφανείας σφαίρας περιεχόμενον μεταξὺ δύο μεγίστων ἡμικυκλίων αὐτῆς ἐχόντων κοινὴν διάμετρον· || ἄστρον. **ὡρικὴ ἄτρακτος** (ἡ), ἢ **ὡριαῖος ἄτρακτος** (ὁ), νοητὴ ὑποδιαίρεσις τῆς γηΐνης σφαίρας, περιεχομένη μεταξὺ δύο μεγίστων αὐτῆς ἡμικυκλίων ἐχόντων κοινὴν διάμετρον καὶ χρησιμεύουσα πρὸς καθορισμὸν συμβατικῶς τῆς ὥρας τῶν ἐν ἑκάστῃ τοιαύτῃ ὑποδιαιρέσει εὑρισκομένων τόπων· 7) νεώτ. ἀνατομ. ἄξων περὶ ὃν διατρέχουσιν αἱ ἕλικες καὶ ὁ ἑλικοειδὴς σωλὴν τοῦ κοχλίου ἐν τῷ λαβυρίνθῳ τοῦ ὠτός· 8) νεώτ. ἕκαστον τῶν μεταλλίνων ἐξ ἐρυθροῦ χαλκοῦ φύλλων, τῶν ἀποτελούντων τὸν ἡμισφαιρικὸν τροῦλλον τοῦ κλωβοῦ τοῦ φάρου.

ἀτρακτύαλος Ἡσ. «φυτὸν ἀκανθῶδες· οἱ δὲ τὴν ἀγρίαν κνῆκον», διορθ. **ἀτράκτυλλος.**

ἀτρακτυλένιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὑδρογονάνθραξ λαμβανόμενος ἐκ θερμάνσεως ἀτρακτυλόλης μετ' ὀξίνου θειικοῦ καλίου.

ἀτράκτυλι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἀτρακτυλὶς ἡ λευκόκαυλος (**carthamus leucocaulos**).

ἀτρακτυλικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. συστατικὸν τῆς ρίζης τοῦ φυτοῦ ἀτρακτυλὶς ἡ κομμιοφόρος, ἀπαντῶν ὑπὸ μορφὴν ἅλατος τοῦ καλίου.

ἀτρακτυλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ ἀτρακτυλικὸν ὀξὺ βλ.λ.

ἀτρακτυλῖνος (ὁ) δημ. ἡ ἀτρακλίδα βλ. λ.

ἀτρακτυλὶς-ίδος (ἡ) ἢ **ἀτρακτυλλίς** κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἀτρακτυλὶς ἡ μαλλωτή (**carthamus lanatus**), βλ. κατωτ.· 2) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **συνανθήρων** περιλαμβάνον πολλὰ εἴδη οἷα **ἀτρακτυλὶς ἡ μαλλωτή**, εἰς ἣν ἀναφέρεται ἡ **ἀτρακτυλὶς** τῶν ἀρχ., ἁ. φόνος διὰ τὸ αἱματῶδες χρῶμα τοῦ χυμοῦ αὐτῆς, δημ. ἀτρακτύλι, ἀτραξύλι, ἀτράξυλο, τῆς γυναίκας τ' ἀτράχτι· **ἀτρακτυλὶς ἡ λευκόκαυλος**, δημ. ἀτρακτύλι, σταυράγγαθο· **ἀτρακτυλὶς ἡ βαφική** ὁ κνῆκος, δημ. ἀγριοζαφαράνα, σαφλόρι, σαφράνι, ἀσφούρι κλπ.· 3) νεώτ. χημ. **ἀτρακτυλίδος ἔλαιον** ὑγρὸν κιτρινωπὸν λαμβανόμενον ἐκ τοῦ ἰαπωνικοῦ φυτοῦ **ἀτρακτυλὶς ἡ ᾠοειδής** (**atractylis ovata**).

ἀτρακτυλόλη (ἡ) νεώτ. χημ. συστατικὸν περιεχόμενον εἰς τὸ ἔλαιον τῆς ἀτρακτυλίδος βλ. λ.

ἀτρακτώδης-ους-ες μσν. ὁ ὁμοιάζων πρὸς ἄτρακτον, ἀτρακτοειδής : Εὐστ.'Ιλ.1328,46 **ἐργαλεῖον ἀτρακτῶδες εἴτε ἠλακατῶδες**.

ἀτραμεντάριον (τὸ) μσν. (λατ.) τὸ μελανοδοχεῖον.

ἀτράμεντον (τὸ) πάπ. (λατ. **atramentum**) τὸ μέλαν, ἡ μελάνη.

ἀτραμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀνομασία διαφόρων ξηρῶν μιγμάτων χρησίμων πρὸς κατασκευὴν μελάνης.

ἀτράνευτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀτράνευτον βλ.λ.

ἀτράνευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ γενόμενος τρανός, ἤτοι μέγας τὸ σῶμα, τὸν ὄγκον, ὁθ. κ. ὁ μὴ εὐρωστίαν κτησάμενος, ποὺ δὲν ἐτράνεψε, γεν. ἐπὶ ἐμβίων : **ἀτράνευτο μοσκάρι - δέντρο - σπαρτό**· ‖ συνεκδ. κ. ἐπὶ καταστάσεων ἢ γεγονότων, ὁ μὴ μεγεθυνθείς, ἐνταθείς, ἐπιταθείς : **ἀτράνευτη ἀρρώστια, - ἀτράνευτος καυγάς, - ἀτράνευτο ἐμπόριο - βιός - γλέντι**· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ εἰς ἰσχὺν ἢ εἰς πλοῦτον καταστὰς μέγας : **ἀτράνευτοι πολιτικοί**· 3) ὁμ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ καταστὰς λίαν ἐμφανὴς ἢ ἐπιφανής· 4) ὁ μὴ δεκτικὸς αὐξήσεως, ἰσχύος, εὐρωστίας κλπ., ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τρανέψῃ, κατὰ πάσας τὰς ἀνωτ. σημ.

ἀτρανής-οῦς-ές μσν. ὁ μὴ τρανὸς ἤτοι μὴ σαφής, ὁ σκοτεινός, ἀτράνωτος βλ. λ. : Τζέτζ. 'Επιστ.15 **ἀτρανῆ καὶ ἄκομψον περὶ τὸ γράφειν τὴν γλῶτταν ἐσχήκαμεν**.

ἀτρανορικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. συστατικὸν τῶν λειχήνων διαφόρων φυτῶν· ἁ. ἀτρανορίνη.

ἀτρανορίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ ἀτρανορικὸν ὀξὺ βλ.λ.

ἀτράνταγα ἐπίρρ. δημ. ἑδραίως, ἀσαλεύτως, ἀδιασείστως, στέρεα, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ διάσεισις, τὸ τράνταγμα : ὁ **βράχος στέκει ἀτράνταγα**· πρβλ. ἀτράνταγος.

ἀτράνταγος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος διάσεισιν, συγκλονισμόν, σάλεμα, τράνταγμα, ἀσάλευτος, ἀκούνητος : **ἀτράνταγη σὰ νά 'ταν ριζιμιὰ εἶναι ταύτη ἡ πέτρα**· 2) ἀντὶ ἀτράνταχτος βλ.λ.

ἀτράνταχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ διασείσεως, συγκλονισμοῦ, χωρὶς τράνταγμα ἢ τραντάγματα : **μὲ τὸ ἀεροπλάνο ταξιδεύεις ἀτράνταχτα**· 2) ἀντὶ ἀτράνταγα, ἑδραίως, ἀκλονήτως, στέρεα : **στέκεται ἀτράνταχτα στὸν τόπο του**· 3) μτφ. ἐπὶ καταστάσεων, διαθέσεων, ἀποφάσεων κττ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πρόσ., ἀκλονήτως, σταθερῶς : **ἀτράνταχτα θὰ ἐπιμείνω στὴ γνώμη μου**.

ἀτράνταχτος-η-ο δημ. ὁ μὴ διασεισθείς, μὴ κραδανθείς, μὴ συγκλονισθείς, ἀκούνητος, ποὺ δὲν τραντάχτηκε : **τὸ σπίτι μας ἔμεινε ἀτράνταχτο ἀπὸ τὸ σεισμό**· ‖ κ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ σαλευόμενος : **παλεύανε ὥρα πολλὴ καὶ στέκαν ἀτράνταχτοι κι οἱ δυό τους**· 2) ἀντὶ ἀτράνταγος βλ.λ. : **ἀτράνταχτο σπίτι - κάστρο - γεφύρι**· 3) μτφ. ἀκλόνητος, ἀκράδαντος, ἀδιάσειστος : **ἀτράνταχτα ἐπιχειρήματα, - ἀτράνταχτη φιλία - ἀγάπη - ἐπιχείρηση**· 4) μτφ. ἐπὶ πραγμ. ὁ διὰ τὸν ὄγκον, τὸ μέγεθος, τὴν ποσότητα ἢ τὴν ἀντοχὴν οἱονεὶ ἀσάλευτος, ἀκλόνητος, ὁθ. ὁ ἐξαιρέτως μέγας : **ἀτράνταχτο βιός, - ἀτράνταχτη περιουσία - προίκα, - ἀτράνταχτο κόμμα**· ‖ εἰδ. ἐπὶ διενέξεων, συζητήσεων κττ., ὁ λίαν ἔντονος, συγγ. τρικούβερτος : **ἀτράνταχτος καβγάς**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ ἑορτῶν, τελετῶν, διασκεδάσεων κττ. : **ἀτράνταχτος γάμος, - ἀτράνταχτο πανηγύρι - γλέντι**.

ἀτρανῶς 'Ησ. ἀσαφῶς, σκοτεινῶς, ἀτρανώτως : 'Ησ. ἐν λ. ἀσήμως.

ἀτράνωτος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τρανωθεὶς ἤτοι μὴ καταστὰς σαφής, ὁ σκοτεινός, ἀκαθόριστος : 'Αρεοπ.Θ'Ονομ.4,11 **ὡς ὅταν ἀτράνωτα ᾖ τὰ παρακείμενα ταῖς αἰσθήσεσιν**, Γεώργ.Σύγκελλος 4 Β **τὴν ποσότητα τοῦ χρόνου ἀτράνωτον ἡμῖν καταλέλοιπε**· 2) δημ. ὁ μὴ ἐκδηλωθείς, ὁ περὶ οὗ δὲν ἐγένετο ἐκμυστήρευσις ἢ ἀνακοίνωσις ἢ ἐκδήλωσις : **ἀτράνωτη ἀγάπη - ἔχθρητα**· 3) δημ. ἐπὶ φυτῶν κ. ὁ μὴ μεγεθυνθεὶς ἢ μὴ εὔρωστος· ‖ κ. ἐπὶ καταστάσεων, ὁ μὴ ἰσχυρός, μὴ ἀξιόλογος γενόμενος, ποὺ δὲν ἔγινε τρανός, δὲν ἐτράνεψε· 4) ἀντὶ ἀτράνευτος, ὁ μὴ δεκτικὸς μεγεθύνσεως ἢ εὐρωστίας.

ἀτρανώτως ἐπίρρ. μτγν. ἀσαφῶς, σκοτεινῶς, ἀκαθορίστως : 'Ωριγ.Κέλσ.3,808 Α **ἀτρανώτως διαλαμβάνουσι περὶ τῶν κατὰ τὸν τόπον**.

ἀτραξύλι (τὸ) δημ. κ. ἀτράξυλο τὸ ἀτρακτύλι βλ.λ.

ἀτράπεζος-ον μτγν. ὁ μὴ ἔχων τράπεζαν, ὁθ. κ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ παραθέσῃ ἑαυτῷ τράπεζαν, ἑστίασιν, ὁ ὅλως ἄπορος : Γρηγ.Νύσσ.1,419 D **ἄστεγος ἦν καὶ ἀτράπεζος, πένης**· 2) ὁ ἀποφεύγων τὰς τραπέζας, τὰ συμπόσια, ὁ ἀκοινώνητος : Μαν.4,563 **ἀλλόφρων, δύσμικτος, ἀτράπεζος**.

ἀτράπελος-ον σχόλ. δυστράπελος : Σχόλ. εἰς Σοφ.Αἴ.913 « **δυστράπελόν φασιν 'Αττικοὶ τὸν ἀμετακίνητον ἐν ὀργῇ ἢ διαθέσει ἢ φιλαργυρίᾳ· τὸν αὐτὸν δὲ καὶ** ἀτράπελον ».

ἀτραπητός ΑΒ 460,17 ἀτραπιτὸς βλ. λ.

ἀτραπίζω κάμνω τι νὰ διέλθῃ δι' ἀτραποῦ ἢ ἐν ἀτραπῷ χωρῶ : ΑΒ 460,17 « **ἀτραπίζειν**· βαδίζειν ἢ ὁδοιπορεῖν· οὕτω Φερεκράτης Αὐτομόλοις· **ἀτραπίζοντες τὰς ἁρμονίας διὰ πασῶν** ».

ἀτραπιτὸς (ἡ) ἐπ. κ. **ἀταρπιτός** ἀτραπός, μονοπάτι : 'Οδ.Ν 195 **ἀτραπιτοί τε διηνεκέες**, 'Απολλ. Ρ 4,123 **δι' ἀτραπιτοῖο μεθ' ἱερὸν ἄλσος ἵκοντο**· 2) μτφ. πορεία, κατεύθυνσις διὰ μέσου δυσχερῶν ἐννοιῶν ἢ δυσεπιλύτων ζητημάτων : 'Επιγρ. **Πλατώνειοι ἀτραπιτοί**· πρβλ. ἀτραπός.

ἀτραπὸς (ἡ) κ. νεώτ., ἐπ. **ἀταρπός** ὁδὸς στενή, φυσική, ἀγροτικὴ ἢ ὀρεινή, μονοπάτι· 'Ησ. «ὁδὸς τετριμμένη, μὴ ἔχουσα ἐκτροπάς, ἀλλ' εὐθεῖα », Εὐστ. « στενή, καθ' ἣν οὐκ ἔστιν ἐκτραπῆναι » : 'Ηρ.7,213 **ἔφρασέ τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ ὄρεος φέρουσαν ἐς Θερμοπύλας**, 'Ηρωδιαν.8,5,12 **αἵ τε λεωφόροι ὁδοὶ καὶ ἀτραποὶ πᾶσαι ἐφυλάττοντο, ὡς μηδένα διαβαίνειν**· ‖ γεν. ὁδός, διεύθυνσις, πορεία : 'Αριστφ.Ζ1 622 b,25 **ἀεὶ μίαν ἀτραπὸν πάντες βαδίζουσι** (περὶ μυρμήκων)· 2) μτφ. ἐπίνοια, ἐφεύρημα πρὸς διέξοδον, οἷον ἀπὸ δυσχερείας : 'Αριστφ.Νεφ.76 **ὅλην τὴν νύκτα φροντίζων ὁδοῦ, μίαν ηὗρον ἀτραπὸν δαιμονίως ὑπερφυᾶ**· 3) ὁμ. μτφ. ἡ ἐν τῷ βίῳ πορεία, κατεύθυνσις · Πλάτ.Πολ.258 C **τὴν οὖν πολιτικὴν ἀτραπὸν πῇ τις ἀνευρήσει ;** 'Επιγρ. **ἀτραπὸς ἱστορίης**·

4) εἰδ. ἡ φρ. μύρμηκος ἀτραπός ἐν χρ. πρὸς εἰρωνείαν καὶ χλευασμὸν μουσικῆς χρωματικῆς εἰς ἣν ἀναμειγνύονται οἱ φθόγγοι κατὰ πάντα τρόπον : Ἀριστφ.Θεσμ.100 **μύρμηκος ἀτραποὺς ἢ τί διαμινύρεται;** (σχολ. « λεπτὰ καὶ ἀγκύλα μέλη ἀνακρούεται· τοιαῦται γὰρ αἱ τῶν μυρμήκων ὁδοί »)· πρβλ.κ. μυρμηκιά· 5) ΕΜ « τὸ πρὸ τοῦ πατηθῆναι γινόμενον ἀπόσταγμα τῆς σταφυλῆς, ἀτραπὸς οἶνος καὶ ἀπότροπος λέγεται ».

ἀτρατάριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ προσφορᾶς γλυκίσματος, ποτοῦ ἢ ἀναψυκτικοῦ χάριν φιλοφρονήσεως, χωρὶς τρατάρισμα, χωρὶς τραταμέντο, ἀφίλευτα : **πῶς, ἔτσι ἀτρατάριστα θὰ φύγετε;**

ἀτρατάριστος-η-ο δημ. (Ἰταλ.) εἰς ὃν δὲν προσεφέρθησαν γλυκίσματα, ποτὸν ἢ ἀναψυκτικὰ χάριν φιλοφρονήσεως. ποὺ δὲν τοῦ ἔκαναν τραταμέντο, δὲν τὸν ἐτράταραν, δὲν τὸν ἐφίλεψαν, ὁ ἀκέραστος : **ἄφησαν τὸν κουμπάρο ἀτρατάριστο, - ἔφυγε ἀτρατάριστος·** || κ. ὁ μὴ διὰ πληρωμῆς ἐξ ἰδίων λαβὼν ἀναψυκτικὸν ἢ ποτὸν ἢ γλύκισμα οἷον ἐν καφενείῳ, οἰνοπωλείῳ κττ. : **πιάνει ἕνα τραπέζι καὶ κάθεται ὡς τὸ βράδι ἀτρατάριστος.**

ἀτραύλως ἐπίρρ. μον. ἄνευ τραυλισμοῦ.

ἀτραυμάτιστος(-η)-ο(ν) μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τραυματισθείς, ὁ ἄτρωτος, ἀπλήγωτος, ἀλάβωτος· 2) ὁ μὴ ἐκ τραύματος προερχόμενος, ὁ ἄνευ τραύματος γενόμενος : Λουκ.Ὠκ.36 **πόθεν ὁ δεινὸς.. οὗτος παρῆν ἀτραυμάτιστος.. πόνος;**

ἀτραυματίστως ἐπίρρ. μον. κ. νεώτ. ἄνευ τραυματισμοῦ : Νικήτ.Εὐγ.7,53.

ἀτράφαξις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀτράφαξυς βλ.λ.· Διοσκ.2,145 « ἀτράφαξις, οἱ δὲ χρυσολάχανον, λάχανον γνώριμον, διττόν, τὸ μὲν ἄγριον, τὸ δὲ κηπευτόν»: Γαλ.11,143 **ἀτραφάξει καὶ βλίτῳ·** 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χηνοποδιδῶν** περιλαμβάνον θάμνους ἢ πόας ἐτησίας ἢ πολυετεῖς οἷα τὰ εἴδη **ἀτράφαξις ἡ κηπαία, εἶδος** λαχανευτικὸν καὶ φαρμακευτικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ τῶν ἀρχαίων **ἀτράφαξυς ἢ -ξις,** δημ. χρυσολάχανο, λεβουδιά· **ἀτράφαξυς ἡ ἅλιμος** θάμνος ἀπαντῶν εἰς παραλίους τόπους, τὸ παρ' ἀρχ. **ἅλιμον,** δημ. **ἁλιμιά, ἁλιματιά,** ράμος κ.ἄ.

ἀτράφαξυς-υος (ἡ) τὸ λαχανευτικὸν καὶ φαρμακευτικὸν φυτὸν ἀτράφαξις ἡ κηπαία (atriplex hortensis) ἢ ἡ ποικιλία ἀτράφαξις ἡ ροδόχρους (atriplex rosea), ἀ. ἀδράφαξυς ἀνδράφαξις κ. κατὰ δ.γρ. ἀτράφαξις βλ.λ. : Ἱππ.Διαίτ.2,54, Θεόφρ.ΦΙ 7,1,2, Διοσκ.2,119, ΕΜ 565,17 « τὰ εἰς υς.. οἷον ἀτράφαξυς· ἔστι δὲ εἶδος βοτάνης χρυσολαχάνου ».

ἀτραφής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ μὴ τρεφόμενος, ὁ ἀτροφικός : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,6,4 **διὰ τὸ μὴ δύνασθαι κρατεῖν, ἀτραφῆ καὶ χείρω γίνεται** (διόρθ. ἀντὶ ἀτροφῆ, δ.γρ. ἀτρεφῆ).

ἀτραχηλία (ἡ) νεώτ. βιολ. τερατομορφία χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς μεγάλης βραχύτητος τοῦ τραχήλου· 2) ὁλικὴ ἔλλειψις τοῦ τραχήλου τῆς μήτρας συνεπαγομένη πολλάκις στείρωσιν.

ἀτράχηλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ στερούμενος τραχήλου : Στατύλλιος Φλάκκος ἐν ΑΠ 6, 196 **ὀπισθοβάμον' ἀτράχηλον, ὀκτάπουν** (περὶ καρκίνου)· 2) ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἔχων βραχὺν τράχηλον : Τέλης 55 Η **ἀτράχηλοι.. ἄνθρωποι.**

ἀτραχής Ἡσ. « οὐκ ἀτραχής, τραχύς », διόρθ. ἄτραχυς βλ.λ.

ἀτράχτι (τὸ) δημ. ἄτρακτος, ἀδράχτι βλ.λ.· 2) τὸ φυτὸν ἀτρακτυλὶς βλ.λ.· || εἰδ. **τῆς γυναίκας τ' ἀτράχτι** τὸ φυτὸν ἀτρακτυλὶς βλ.λ. ἡ μαλλωτή· 3) **ἀτράχτι τῆς γριᾶς** τὸ κοσμητικὸν καὶ φαρμακευτικὸν φυτὸν νεκράνθεμον βλ.λ. τὸ ἀρουραῖον.

ἀτράχυντος-ον μτγν., μον. κ. νεώτ., ἰων. **ἀτρήχυντος** ὁ μὴ τραχυνόμενος, ὁ ἄνευ τραχύτητος, ὁ ἀσκλήρυντος : Ἀρετ.σ.65,43 **τὸ πυκινὸν ἀτρήχυντον·** || ὁ μὴ τραχύς : Εὐστ.Πανηγ.310,77 **ὅτε καὶ τὴν ἀτράχυντον ταύτην παρέλθοιμεν ἀτραπόν.**

ἄτραχυς-εος-υ κ. νεώτ. ὁ μὴ τραχύς, ὁ ἀτράχυντος βλ.λ. : Εὐστ.Ἰλ.340,21 « δριμὺς ἄδριμυς, τραχὺς ἄτραχυς »· πρβλ. Ἡσ. ἀτραχής· 2) νεώτ. ζῳολ. **ἄτραχυς** (ὁ) ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **χρυσομελιδῶν.**

ἀτρεής-οῦς-ές αἰτ. ἀτρέα, πληθ. ἀτρεῖες ἄφοβος, ἄτρεστος βλ.λ.· Ἀν.Κρ.Ὀξ.4,130,20 « ἀτρέα δῆμον ἄτρεστον, ὡς Εὐφορίων » (Εὐφ.125)· 2) ὁ ἄνευ τρόμου, ὁ μὴ ἐπιφέρων φόβον : Ἐπιγρ. **ἐπεὶ αὖ Μοιρῶν ἀτρεῖες ἀνάγκαι** (οἱ ἀμετάτρεπτοι νόμοι τῆς ἀνάγκης τῶν Μοιρῶν δὲν εἶναι ἄνευ τρόμου, ἤτοι ἐμπαιοῦσι φόβον, ἢ κατὰ δ.ἑρμ. δὲν εἶναι ἄφυκται, ἀναπόφευκτοι).

ἀτρέκεια (ἡ) ἰων. -είη κ. -ίη κ. -ηΐη (ἀτρεκής) ἀκριβὴς ἀλήθεια, πραγματικὴ κατάστασις : Ἡρ.6,82 **μαθεῖν δὲ καὶ αὐτὸς τὴν ἀτρεκείην, ὅτι οὐκ αἱρέει τὸ Ἄργος,** Ἀρρ.Ἀν.6,25,1 **ὁ τὴν ἀτρέκειαν τοῦ ἔργου ἐξελέγχων.. οὐδεὶς ἦν·** 2) κατὰ προσωποποίησιν, ἡ δικαιοσύνη : Πίνδ.Ο 10(11)13 **νέμει γὰρ Ἀτρέκεια πόλιν Λοκρῶν Ζεφυρίων.**

ἀτρεκέω βεβαιοῦμαι· Ἡσ. « ἀτρεκήσασα· ἀκριβωσαμένη, Εὐριπίδης Βουσίριδι » (Εὐρ.ἀπ.315).

ἀτρεκέως ἐπίρρ. ἰων., μτγν. κ. συνηρ. **ἀτρεκῶς** ἀληθῶς, ἀκριβῶς, πραγματικῶς· Ἰλ.Β 10 **πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν,** Ἡρ.1,209 **ὡς δὲ ταῦτα ἀτρεκέως οἶδα, ἐγὼ σημανέω,** Πλούτ. Ρωμ.13 **ὁ σενάτος ἀτρεκῶς γερουσίαν σημαίνει·** κ. παρσθ : Ἡρ.3,4 **ἐπιστάμενον τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον** ἀτρεκέστατα, πρβλ. ἀτρεκής.

ἀτρεκής-οῦς-ές πραγματικός, ἀληθής, ἀκριβής, σωστός : Πίνδ.Ν 5,17 **ἀλάθει' ἀτρεκές,** Ἡρ.7, 187 **ἀτρεκέα ἀριθμόν,** Πολύβ.1,4,9 **ἐπιστήμη καὶ γνώμη ἀτρεκής,** Τίμ.Λοκρ.97 Β **ἀτρεκέας ἀνατολὰς καὶ δύσιας** (ὡρισμένας)· 2) τὸ οὐδ. ἀτρεκὲς ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀληθῶς, ἀσφαλῶς, βεβαίως : Ἰλ.Ε 208 **ἀτρεκὲς αἷμ' ἔσσευα βαλών,** Θέογν.167 **τὸ δ' ἀτρεκὲς ὄλβος οὐδεὶς** (εἰς τὴν πραγματικότητα)· 3) **τὸ ἀτρεκὲς** ὡς οὐσ. τὸ ἀληθές, τὸ βέβαιον, τὸ πραγματικόν, ἡ ἀτρέκεια βλ.λ. : Ἡρ.5,9 **τὸ δὲ πρὸς βορέω ἔτι τῆς χώρης ταύτης οὐδεὶς ἔχει φράσαι τὸ ἀτρεκές·** 4) ἐπὶ προσ., ὁ ἀκριβής, αὐστηρός, δίκαιος . Πίνδ.Ο 3,12 ἀτρεκὴς **Ἑλλανοδίκας·** πρβλ. ἀτρέκεια 2)· 5) ἀσφαλής : Πίνδ. Ν 3,42 **οὔ ποτ' ἀτρεκεῖ κατέβα ποδί.**

ἀτρεκότης-ητος (ἡ) σχολ. ἡ ἀτρέκεια βλ.λ.) : Σχόλ. εἰς Εὐρ.Ἱππ.1114 **παρὰ τὸ σημεῖον καὶ τὸ** σύμβολον τῆς ἀτρεκότητος.

ἀτρεκῶς ἐπίρρ. μτγν. βλ.λ. ἀτρεκέως.

ἀτρέμα ἐπίρρ. πρὸ φωνήεντος συνήθ. **ἀτρέμας** βλ.λ. ἄνευ τρόμου, χωρὶς νὰ τρέμῃ τις ἢ τι, ἡσύχως, ἠρέμα : Ἰλ.Ο 318 **ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα φοῖβος Ἀπόλλων,** Εὐρ.Ὀρ.258 **μέν', ὦ ταλαίπωρ', ἀτρέμα σοῖς ἐν δεμνίοις,** Ξεν. Κυν.5,31 **ὅταν ἀτρέμα πορεύηται** (περὶ τοῦ λαγωοῦ), Μόσχ.5,1 **τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν ὅταν ὤνεμος** ἀτρέμα βάλλῃ, Ὀρειβ.30,17 τὸ περὶ τούτοις **μετέωρον καὶ ἀτρέμα ὑπέρυθρον.**

ἀτρεμαῖος-α-ον (παρ' Εὐρ. θηλ. κ. -ος) ὁ ἀτρεμὴς βλ.λ., ἥσυχος, ἤρεμος : Ἱππ.Ἱερ.Νούσ.15 **κεκράκται καὶ κακοῦργοι καὶ οὐκ ἀτρεμαῖοι,** Πλούτ. Ἠθ.722 F **τὸ γὰρ ἐν ᾧ μάλιστα καιρῷ πεφύκαμεν ἡσυχίαν ἄγειν, οὐ μικρὸν οὐδὲ ἀτρεμαῖόν ἐστιν·** 2) ἐπὶ φωνῆς, ἐλαφρός, ψιθυριστός : Εὐρ. Ὀρ.147 **ἰδ' ἀτρεμαῖαν ὡς ὑπόροφον φέρω βοάν·** 3) τὸ οὐδ. πληθ. ἀτρεμαῖα ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀτρεμαίως, ἠρέμα : Εὐρ.Ἡρ.1054 **οὐκ ἀτρεμαῖα θρῆνον αἰάξετ', ὦ γέροντες;**

ἀτρεμαιότης-ητος (ἡ) ἡσυχία, ἠρεμία ἀθ. κ. ἀφροντιστία : Ἱππ.Παραγγ.13 (δ. γρ. ἀτρεμεότης).

ἀτρεμαίως ἐπίρρ. ἡσύχως, ἤρεμα : Καλλ.Ἴαμβ.1,241.

ἀτρέμας ἐπίρρ. κ. μσν., δ. τ. τοῦ ἀτρέμα βλ.λ., τιθέμενον πρὸ τῶν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένων λ.: Ἰλ.Β 200 δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε, Ἡρ.8,16 οἱ Ἕλληνες ἀτρέμας εἶχον πρὸς τῷ Ἀρτεμισίῳ, Θεόκρ.7,19 καί μ' ἀτρέμας εἶπε σεσαρὼς ὄμματι μειδιόωντι, Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.Ι,98 οὐδ' αὐτὸς ἀτρέμας ἵσταται.

ἀτρεμεί ἐπίρρ. κ. ἀτρεμί ἀτρέμα βλ.λ.: Ἀριστφ. Νεφ.261 ἀλλ' ἔχ' ἀτρεμεί, Ἀλεξ.π.Ἀθην.9,383 D ἔγχυλα δ' ἀτρεμεὶ καὶ δροσώδη τὴν σχέσιν.

ἀτρεμεότης-ητος (ἡ) ἀτρεμαιότης βλ.λ.

ἀτρεμέως ἐπίρρ. ἄνευ τρόμου: Θέογν.978 ὄφρ' ἔτ' ἐλαφρὰ γούνατα καὶ κεφαλὴν ἀτρεμέως προφέρω, Ἱππ.Ἐπιδ.3,17, ε' πυρετὸς ὀξύς, καυσώδης, ἀτρεμέως εἶχεν· 2) μτγν. ἡσύχως, ἀταράχως, ἠρέμα: Κόϊντ.13,36 οἱ δέ σφεας ὠτρύνεσκον ἦκα καὶ ἀτρεμέως ἐκβάμεναι.

ἀτρεμής-οῦς-ές κ. νεώτ. (τρέμω) ὁ μὴ τρέμων, μὴ ὑπὸ τρόμου κατεχόμενος, ὁ ἀτάραχος, ἥσυχος, γαλήνιος: Σιμων.Ἀμ.7,37 ὥσπερ θάλασσα πολλάκις μὲν ἀτρεμὴς ἕστηκ' ἀπήμων, Πλάτ.Φαῖδρ.250 C ἁπλᾶ καὶ ἀτρεμῆ καὶ εὐδαίμονα φάσματα· 2) τὸ οὐδ. ἀτρεμές ὡς οὐσ. ἡσυχία, ἀταραξία, ἠρεμία: Ξεν.Ἀγησ.6,7 νομίζων ἐν τῷ τοιούτῳ τό τε ἀτρεμὲς καὶ ἀνεκπληκτότατον.. εἶναι· 3) μτγν. σταθερός, εὐσταθής, ἀσφαλής, εὐθύς, ἄνευ ἐκτροπῶν: Πολύβ.6,25,9 διὰ τὴν κατασκευὴν ἀτρεμοῦς .. τοῦ δόρατος ὑπάρχοντος, Πλούτ.Γ Γράκχ.7 εὐθεῖαι γὰρ ἤγοντο διὰ τῶν χωρίων ἀτρεμεῖς.

ἀτρεμησία (ἡ) μτγν. ἀτρεμία βλ.λ.: Κύριλλ.6,97 E ἐν ἀτρεμησίᾳ καὶ ἀκινησίᾳ τιθείς.

ἀτρέμητον Ἡσ. «ἀσάλευτον».

ἀτρεμί ἐπίρρ κ. ἀτρεμεί βλ.λ.

ἀτρεμία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ μὴ ἔχειν τρόμον, ἐν τῇ κυριολ. κ. τῇ μτφ. σημ. τῆς λ.· ὅθ. ἡ ἡσυχία, ἀταραξία: Ἱππ.σ.525,6 ἀτρεμίην δεῖ τῷ αἵματι παρέχειν τὰ φάρμακον, Ξεν.ΚΠ 6 3,13 ἐκέλευσεν.. ἐλάσαντας ὑπὸ τὴν σκοπὴν ἀδήλους τοῖς πολεμίοις ἀτρεμίαν ἔχειν, Γρηγ.Ναζ.2,85 D,26 τέρφομαι ἀτρεμίῃ· ‖ ἀφοβία: Πίνδ.Ν 11,12 ἀτρεμίαν σύγγονον· 2) νεώτ. ἰατρ. κληρονομικὴ μορφὴ νευρασθενείας, χαρακτηριζομένη ὑπὸ βαθείας ἐξασθενήσεως τῆς ἠθικῆς ἐνεργείας, ἄνευ πραγματικῆς μυϊκῆς ἀδυναμίας, ἐξικνουμένη ἐνίοτε μέχρι τῆς τελείας ἀκινησίας τῶν κάτω ἄκρων.

ἀτρεμίζω μέλλ. ἀττ. -ιῶ, ἰων. ἀπαρφ. -ιέειν, ἀόρ. ἠτρέμησα ἀτρεμῶ, διάκειμαι ἐν ἀτρεμίᾳ βλ.λ, ἐν ἡσυχίᾳ ἡσυχάζω: Θέογν.303 οὐ χρὴ κιγκλίζειν ἀγαθὸν βίον, ἀλλ' ἀτρεμίζειν, τὸν δὲ κακὸν κινεῖν, συνήθ. μετ' ἀρνήσεως: Ἡρ.9,74 ὡς ἐπ' ἀσπίδας ἀεὶ περιθεούσης καὶ οὐδαμὰ ἀτρεμιζούσης· ‖ κ. ἀπολ. ἐν τῇ αὐτ. σημ.: Ἀντιφ.2,4,9 συμφέρει ἀτρεμίζειν καὶ φυλάττειν τὴν παροῦσαν εὐπραγίαν, Δίων Κ 43,35 ἐκείνης τῆς πόλεως ἁλούσης, οὐκέτ' οὐδὲν αἱ ἄλλοι ἠτρέμιζον.

ἀτρεμούλιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τρόμου, χωρὶς τρεμούλιασμα· πρβλ. ἀτρεμούλιστος.

ἀτρεμούλιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ τρέμων ἢ ὑποτρέμων, οἷον ἐκ ψύχους, νόσου, φόβου, συγκινήσεως κτλ., ποὺ δὲν τρεμουλιάζει· ‖ ἐν ὁμ. σημ. κ.ἐπὶ ἤχου ἢ ἐπὶ φωτός: ἀτρεμούλιαστη φωνὴ (ἡ ἄνευ τρομωδῶν, παλμικῶν κινήσεων),-ἀτρεμούλιαστο τοῦ φεγγαριοῦ τὸ φῶς.

ἀτρεμῶ-έω μέλλ. -ήσω, ἀόρ. ἠτρέμησα δὲν τρέμω, εἶμαι ἥσυχος, μένω ἀτάραχος, ἀκίνητος: Ἡσίοδ.Ἔργ.539 ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι, Ἡρ. 7,8,α' οὐδαμά κω ἠτρεμήσαμεν, Πλούτ.Ρωμ.16 τῶν στρατευμάτων ἐν ὅπλοις ἀτρεμούντων· 2) εἰδ. ἰατρ. ἐπὶ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τῶν ἀνθρώπων, παραμένω στάσιμος: Ἱππ.σ.235,30 ἅτε τῆς γυναικὸς οὐκ ἀτρεμεούσης.

ἄτρεον (τό) ἐπιγρ. (λατ. atrium) τὸ ἄτριον βλ.λ.): Ἐπιγρ. ὥστε καὶ τῆς καθ' ἡμέραν μετέχοντες ἐφοδείας ἐπὶ τῶν ἀτρέων ἐφιλοπο(ν)οῦντο.

ἀτρεπί ἐπίρρ. μτγν. κ. ἀτρεπτί ἀτρέπτως βλ.λ.

ἀτρεπτί ἐπίρρ. μτγν. ἀτρεπί, ἀτρέπτως βλ.λ.

ἄτρεπτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ τρεπόμενος, μὴ μετατρεπόμενος, μὴ μεταβαλλόμενος, ὁ ἀμετάβλητος, ἄκαμπτος, σταθερός, ἀγύριστος: Ἀριστλ.Κόσ. 401 b,19 τὴν αἰθέριον καὶ θείαν φύσιν.. ἔτι δὲ ἄτρεπτόν τε καὶ ἀνετεροίωτον, Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.2,23 τὰ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.10,334, 688 ἀτρέπτου καὶ ἀμεταβλήτου, Μηναῖ.Ι,1 Συναξάρ. τῷ σταθερῷ τοῦ φρονήματος καὶ ἀτρέπτῳ τὸν ἔπαρχον καταπλήξας· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀνεπανόρθωτος: Ἀπολλ.Ρ 4,704 πρῶτα μὲν ἀτρέπτοιο λυτήριον ἢ γε φόνοιο τειναμένη· 3) ἀναλλοίωτος κατὰ τὴν διάθεσιν, ἀδιάφορος, ἀμέριμνος, μὴ ἐνδιαφερόμενος: Πλούτ.Ἀλκ.13 ἄτρεπτος πρὸς τὸ κακῶς ἀκούειν καὶ ἀπαθὴς ὤν· 4) ἄτρεπτον φωνῆεν νεώτ. γραμμ. τὸ μὴ τρεπόμενον, μὴ μεταβαλλόμενον, οἷον ἀπὸ ε εἰς ο ἢ ἀπὸ ο εἰς ω· 5) μτγν. ἐπὶ τῆς τροφῆς, ἄπεπτος, ἀχώνευτος: Ἀρετ.Χρον.Παθ.Ι,16, Γαλ.16,800.

ἀτρεπτότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. μον. τὸ μὴ μετατρέπεσθαι, μὴ μεταβάλλεσθαι, τὸ ἄτρεπτον, ἀμετάβλητον: Πασχάλ.Χρον.449,10 ἀφθαρσίαν καὶ ζωὴν καὶ ἀτρεπτότητα.

ἀτρέπτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀμεταβλήτως, σταθερῶς, ἀκινήτως: Διόδ.Σ π Φωτ.526,27 τοῦ δὲ ἀτρέπτως πάντα διηγουμένου· 2) ἄνευ δισταγμοῦ, χωρὶς ἐνδοιασμόν, ἀδιστάκτως, προθύμως: Λειτουρ.Χρυσοστόμου Εὐχὴ Χερουβ.ὕμνου ᾀδομένου ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γέγονας ἄνθρωπος· 3) σκληρῶς, αὐστηρῶς: Φίλ.2,87,51 ἔλεεῖ πρὸς οὓς ἀτρέπτως καὶ ἀπαραιτήτως ἔχει, Ἰώσ. ΠΙ 7,9,1 ἀτρέπτως πάντας φονεύσαντες.

ἄτρεστος-ον (τρέω) ὁ ἀτρόμητος, ὁ μὴ φοβούμενος, ὁ ἄφοβος: Αἰσχ.Ἀγ.1402 ἐγὼ δ' ἀτρέστῳ καρδίᾳ πρὸς εἰδότας λέγω, Πλάτ.Κρατ.395 C κατὰ τὸ ἄτρεστον καὶ κατὰ τὸ ἀτηρὸν πανταχῇ ὀρθῶς αὐτῷ τὸ ὄνομα κεῖται, Λυκόφρ.1066 ἀτρέστου κάπρου· 2) τὸ οὐδ. ἔν τε τῷ ἑν. κ. πληθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀφόβως, ἀσφαλῶς: Σοφ.ΟΤ 586 ξὺν φόβοισι μᾶλλον ἢ ἄτρεστον εὕδοντα.

ἀτρέστως ἐπίρρ. ἀφόβως, ἀταράχως: Αἰσχ.Ἱκ. 240 μολεῖν ἔτλητ' ἀτρέστως.

ἀτρεφής-οῦς-ές ἀτραφής βλ.λ.: Θεόγνωστ.Καν. 93,15 τρέφω ἀτρεφής.

ἀτρεχής-οῦς-ές δωρ. τ. τοῦ ἀτρεκής βλ.λ.: Ε Γουδ.91,56 «ἀτρεκές, τὸ ἀληθές, ὃ μηδεὶς παρατρέχει εὖ φρονῶν, ὅθεν Δωριεῖς ἀτρεχὲς λέγουσι».

ἀτρεφία (ἡ) μτγν. τὸ μὴ μεταβάλλεσθαι, τὸ ἀμετάβλητον: Ἀθανάσ.Ι,162,365,416, Βασσ. Ἀπαμν. ἐν Βιβλ.Πατρ.3,704 ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐπιφανεὶς ἡμῖν τὴν ἀτρεφίαν χαρίσεται.

ἀτρής-έως (ὁ, ἡ) ὁ ἀτρεής βλ.λ.

ἀτρησία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔλλειψις τρήματος, ὀπῆς ‖ εἰδ. ἰατρ. ἡ ἀπόφραξις τοῦ γεννητικοῦ σωλῆνος τῆς γυναικὸς εἰς μοῖράν τινα τῆς διαδρομῆς αὐτοῦ· ‖ ὁμ. ἀτρησία δακτυλίου ἀνωμαλία περὶ τὴν διάπλασιν καθ' ἣν ἐπὶ παιδίου ἐλλείπει ὁ πρωκτός.

ἄτρητος-ον κ. νεώτ. ὁ ἄνευ τρήματος ἤτοι ὀπῆς, ὁ μὴ ἔχων ὀπήν, ὁ ἀτρύπητος: Ἀριστλ.Ζ1 3,7 ὀστοῦν τῇ μὲν ἄτρητον, τῇ δὲ τρητόν· ‖ ὁ μὴ ἔχων ὀπὴν εἴτε κατὰ τὰ γενετήσια ὄργανα ἢ τὸν πρωκτόν: Πτολ.Τετράβ.150 εὐνοῦχοι ἢ ἑρμαφρόδιτοι ἢ ἄτρητοι γίνονται· ‖ εἰδ. π. ἰατροῖς ὁ πάσχων ἀτρησίαν βλ.λ.: Γαλ.14,787 «οἱ δὲ λεγόμενοι ἄτρητοι, εἴτε τρῆμα ἔχοιεν λεπτὸν εἴτε μηδ' ὅλως, οὕτω συγχειρίζονται»· 2) ἐνεργ. ἐπὶ ζῴων, ο μὴ ἀνορύσσων ὀπήν, ὁ μὴ ἐν ὀπαῖς διαιτώμενος: Ἀριστλ.Ζ1 488 a,25 ἄτρητα ζῷα (ἀντίθ.τρηματώδη).

ἀτρήχυντος-ον ἰων. τ. τοῦ ἀτράχυντος βλ.λ.

ἀτριάκαστοι Ἡσ. « οἱ μὴ μετέχοντες τριακάδος Ἀθηναῖοι ».

ἀτρίακτος-ον ἀκατανίκητος, ἀήττητος, ἀνίκητος: Αἰσχ.Χο.339 **τί δ' ἄτερ κακῶν; οὐκ ἀτρίακτας ἄτα;**

ἀτρίαστος-ον μτγν. ὁ μὴ τριπλασιασθείς : Δαμάσκ.Ἀρχ.117.

ἀτρίβαστος-ον ἄτριβής βλ.λ.· || εἰδ. ἐπὶ ἵππων, οὗ αἱ ὁπλαὶ δὲν ἐτρίβησαν ἐπὶ τραχέος ἐδάφους, δθ. ὁ μὴ εἰθισμένος νὰ βαδίζῃ ἐπὶ τραχειῶν ὁδῶν: Ξεν.Ἱππαρχ.8,3 **οἱ δέ γε αὖ τοὺς πόδας ἐκπεπονημένοι τοσαῦτο διαφέροιεν ἂν τῶν ἀτριβάστων πρὸς τραχέα, ὅσον περ ὑγιεῖς χωλῶν.**

ἀτριβής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ τριβείς, δθ. ἐπὶ τόπων, ὁ ἄβατος, ὁ ἄνοδος, δν δὲν διῆλθέ τις, ὁ μὴ τετριμμένος, ὁ ἀπάτητος : Θουκ.4,8 **ὑλώδης τε καὶ ἀτριβὴς πᾶσα ὑπ' ἐρημίας ἦν** (περὶ τῆς νήσου Σφακτηρίας), Διον.Ἀλ.Ῥωμ.6,4 **δι' ὕλης ἀτριβοῦς**· || ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ ὁδῶν, ὁ μὴ πεπατημένος, ἀντίθ. **φανερὰ ὁδός** : Ξεν.Ἀν.4,2,8 **κατὰ ἀτριβεῖς ὁδοὺς ἐπορεύοντο ᾗ ἔτυχον ἕκαστοι ὄντες**· || γεν. ἀμεταχείριστος, πρόσφατος, ἄτριφτος : Ξεν.Ἀπομν.4,3,13 **ὁ τὸν ὅλον κόσμον συντάττων.. καὶ ἀεὶ μὲν χρωμένοις ἀτριβῆ τε καὶ ὑγιᾶ.. παρέχων**· 2) μσν. ὁ μὴ παραδεδαμένος τῇ κοινῇ χρήσει, ὁ σπάνιος, ἐκλεκτός : Χοιροβοσκ. Καν.791,18 **ἡ ἐπιζευκτικὴ φωνὴ ἀτριβὴς μᾶλλόν ἐστι καὶ ἀσυνήθης**· 3) ὁ μὴ δι' ἀσκήσεως τριβείς, ὁ ἀγύμναστος : Πλάτ.Ἀντ.134 Β **ἀτριβῆ τὸν τράχηλον ἔχοντα καὶ λεπτὸν ὑπὸ τῶν μεριμνῶν**, Κοσμ.Τοπογρ.Χρ.275 Α **ἀτριβὴς ὁδοιπόρος**· 4) κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἐντριβὴς ἔν τινι πράγματι, ὁ ἄπειρος, ὁ ἀτζαμής : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.3,52 **οὔτε πολεμικῶν ἀγώνων ἀτριβεῖς**, Προκ.Χρησταμ.1 **ἀτριβεῖς ὄντες ποιήσεως**,- **ἀτριβὴς περὶ τὴν μουσικήν-τὴν ζωγραφικήν**· ἀντίθ. ἐντριβής.

ἀτριβί ἐπίρρ.μτγν.ἀτριβῶς β.λ.: Πολυβ.5,145 (δ.γρ.).

ἀτρίβολος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν μηδικὴ ἡ δρεπανοειδὴς βλ.λ.

ἄτριβος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. δημ. ἀτριβής, ἄπειρος : Φίλ.1,325 (ἀμφ.)· 2) εἰδ. ἐπὶ γυναικὸς ἐν αἰσχρ. σημ., ἡ μὴ ὑπ' ἀνδρὸς θωπευθεῖσα· || δημ. συνεκδ. κ. ὁ νεαρός, ὁ νέος· πρβλ. μισότριβος -η· 3) δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς τριβῆς ἢ ὁ κακῶς ἢ ἀτελῶς τετριμμένος· 4) γεν. ἄτριφτος, βλ. ἄτριπτος.

ἀτρίβων-ωνος (ὁ,ἡ) ποι. τ. τοῦ ἀτριβὴς βλ.λ., ὁ μὴ ἐντριβής, ὁ ἄνευ πείρας ἔν τινι, ὁ ἀσυνήθιστος : Εὐρ.ἀπ.473 **λέσχης ἀτρίβωνα.**

ἀτριβῶς ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ χρονοτριβῆς, ἀχασομέρευτα : Πολυβ.5,145.

ἀτριγύριγος-η-ο ἐπὶ ἐκτάσεως, εἰς ἔκφρ. σταθερᾶς καταστάσεως, ὁ οὗ ἡ περίβασις δὲν εἶναι δυνατή, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κάνουμε τὸν τριγυρεμό του, οἷον λόγῳ τοῦ λίαν δυσβάτου ἢ τοῦ λίαν ἐκτεταμένου : **ἀτριγύριγος κάμπος, - ἀτριγύριγα βουνά**· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἀτρίγυρος βλ.λ.2) : ἀτριγύριγη **χώρα - πόλη.**

ἀτριγύριστα ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ἄνευ περιφορᾶς, περιαγωγῆς, περιστροφῆς, χωρὶς τριγύριο, χωρὶς τριγύρισμα· 2) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἔκτασιν, ἄνευ περιφράξεως γύρω ἢ περιχαράξεως ὁρίων, χωρὶς τριγυριά· 3) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πρόσ., ἄνευ περιβάσεως, ἄνευ διανύσεως ὅλου τοῦ γύρου, χωρὶς τριγυρεμό· || κατ' ἐπέκτ. ἄνευ διαβάσεως, ἐπισκέψεως πάντων τῶν μερῶν, χωρὶς τριγυρισιά· 4) συνεκδ. ἐπὶ ἐνεργείας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν χρόνον ἢ τὸν τρόπον, ἄνευ περιστροφῶν, χωρὶς τριγυρίσματα, χωρὶς χασομέρειες.

ἀτριγύριστος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐκτάσεως εἰς ἔκφρ. καταστάσεως ἢ ἐνεργείας καὶ δυνατότητος καταστάσεως ἢ ἐνεργείας, ὁ οὗ ἡ περίβασις, ἡ περὶ τὰ ὅρια αὐτοῦ πορεία δὲν εἶναι διόλου ἢ δὲν εἶναι ἔν τινι χρόνῳ δυνατή, ποὺ δὲν μπορεῖ ὁλότελα ἢ ποὺ δὲ βολεῖ τώρα νὰ κάνουμε τὸν τριγυρεμό του : **βραχερὸ ὡς τὰ ριζά του, εἶναι ἀτριγύριστο τὸ βουνό, - σὲ φουρτούνα εἶναι ἀτριγύριστο μὲ βάρκα τὸ νησί**· 2) ὁμ. ὁ οὗ δὲν ἐγένετο ἡ περίβασις, **ποὺ** δὲν κάναμε τὴν ὁλογυριά του· || συνεκδ. κ. ὁ οὗ δὲν ἐγένετο ἐπίσκεψις εἰς τὰ ἐπὶ μέρη, (νεώτ.) ὃν δὲν περιήλθομεν, ποὺ δὲν τὸν ἐγυρίσαμε, δὲν τὸν ἐτριγυρίσαμε : **ἕνα μῆνα εἴμαστ' ἐδῶ κι ἔχουμε** ἀτριγύριστο τὸ νησί· 3) ὁμ. (ἀμτβ.) ὁ μὴ τριγυρισμένος, μὴ γύρωθεν πεφραγμένος, διὰ τοίχου ἢ ἄ. περικυκλωμένος, ὁ ἄφρακτος, ὁ ἀμάνδρωτος : **τ' ἀτριγύριστο περβόλι αἱ κατσίκες τὸ χαίρονται**· 4) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὑπὸ ἄλλων πρὸς φιλίαν, περιποίησιν κττ. περιστοιχούμενος : **ἀτριγύριστος ἀπὸ κόλακες, - τὴν πήρανε τὰ χρόνια κι ἀπόμεινε** ἀτριγύριστη.

ἀτρίγυρος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐκτάσεων, εἰς ἔκφρ. ἰδιότητος, ὁ οὗ ἡ περίβασις, ἡ πεζῇ διάνυσις τῶν κυκλικῶς ἐκτεινομένων ὁρίων του δὲν εἶναι δυνατὴ ἢ ἄ. δὲν εἶναι ἐπιτευκτὴ ἐν τῷ συνεκφερομένῳ χρονικῷ διαστήματι, ὁ ὁλότελα ἢ ὁ σχετικὰ ἀτριγύριστος βλ.λ. : **τὸ νησάκι ἔχει βραχωτὲς ἀκρογιαλιὲς κι εἶναι ἀτρίγυρο, - τὸ τσιφλίκι του εἶναι ἀτρίγυρο σὲ μιὰ μέρα**· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ ἐπισκεφθῇ, νὰ διερευνήσῃ, νὰ τριγυρίσῃ, οἷον διὰ τὴν μεγάλην ἔκτασιν ἢ τὸ δύσβατον : ἀτρίγυρο **βουνό - λόγγος.**

ἀτρίζεται Ἡσ. « πένεται ».

ἀτρικλίνης (ὁ) μσν. (λατ.) ἀξιωματοῦχος τῆς βυζαντινῆς αὐλῆς, ἐπιστατῶν τῆς τραπέζης.

ἀτρικύμιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τρικυμίας, μετὰ γαλήνης, ἀταράχως, ἡσύχως : **πέρασα τὸν ὠκεανὸ ἀτρικύμιστα**· 2) μτφ. ἄνευ ἀντιξόων περιστάσεων κατὰ τὸν βίον, χωρὶς προσκόμματα, δίχως ἀναποδιές : **ἔζησε πλούσια κι ἀτρικύμιστα.**

ἀτρικύμιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τρικυμίζων, ποὺ δὲν ἔχει ἢ δὲν κάμνει φαυρτούνα, ὁ γαλήνιος, ἀτάραχος, ἥσυχος : **ἀτρικύμιστος πόντος**, - ἀτρικύμιστη **τὸ καλοκαίρι ἡ θάλασσα**· 2) μτφ. ὁ μὴ προσκόπτων εἰς ἀντιξόους περιστάσεις, ποὺ δὲν συναντᾷ δυσκολίας, περιπετείας, ὁ χωρὶς ἀναποδιές : **ἀτρικύμιστη ζωή.**

ἀτρινάλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἐστὴρ τοῦ ἀτροπιναθειικοῦ ὀξέος, χρησιμεύων ὡς φάρμακον.

ἄτριον (τὸ) (1) μτγν., δωρ. τ. τοῦ ἤτριον βλ.λ.· Ἡσ. « ὕφος λεπτόν » : Θεόκρ.18,33 **ἐνὶ δαιδαλέῳ πυκινώτερον ἄτριον ἱστῷ κερκίδι συμπλέξασα.**

ἄτριον (τὸ) (2) μτγν., μσν. κ. νεώτ. (λατ.) τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον ἐστεγασμένον χώρισμα τῆς ἀρχαίας ρωμαϊκῆς οἰκίας, ὁ πρόδομος : Ἐπιγρ., Πάπ., πρβλ. κ. ἄτρεον· || ἡ περίστυλος αὐλὴ τῶν ἐκκλησιῶν, ἄ. αἴθριον : **τὸ ἄτριον τῆς Ἁγίας Σοφίας**· 2) νεώτ. εἰδ. κοίλωμα τοῦ ἐδάφους μεταξὺ τοῦ κεντρικοῦ κώνου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ δακτυλιοειδοῦς περιτειχίσματος τῶν συνθέτων ἡφαιστείων.

ἀτρίπληξ (ὁ) νεώτ. βοταν. ἡ ἀτράφαξις βλ. λ.

ἄτριπτος-ον κ. νεώτ., δημ. **ἄτριφτος** ἀτριβής, ἀσυνήθιστος, μὴ ἀπεσκληρυμμένος ἢ μὴ ἀποσκληρυνθεὶς διὰ τῆς ἐργασίας, ὁ μαλακός : Ὀδ.Φ 151 **πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων ἀτρίπτους ἁπαλάς**· || κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τετριμμένος ἢ μὴ τριφθείς, συντριφθείς : **ἄτριπτος λίβανος, - ἄτριφτη ζάχαρη - κανέλα, - πιπέρι ἄτριφτο**· || εἰδ. περὶ τοῦ σίτου, ὁ μὴ ἐν ἀλωνίῳ τριφθείς, ὁ ἀλώνιστος : Ξεν.Οἰκ.18,5 **ὑπὸ τοὺς πόδας ὑποβάλλοντες τὰ ἄτριπτα**, Διοσκ.Νόθ.2,108 **ἔμπαττε δὲ καὶ ἀλῶν ἀτρίπτων**· 2) ἐπὶ τοῦ ἄρτου, ἀζύμωτος : Ἀριστλ.Πρ.21,16 **διὰ τί οἱ ἄτριπτοι ἄρτοι καὶ οἱ σφόδρα τετριμμένοι ῥήγνυνται**· 3) ἐπὶ ἀκανθῶν, ἀπάτητος, ἐφ' οὗ δὲν δύναταί τις νὰ πατήσῃ, ἄβατος : Θεόκρ.13,64 **Ἡρακλέης τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις παῖδα ποθῶν δε-**

δόνητο· 4) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὁ μὴ διὰ βαδίσεως τριβείς, ἐφ' οὗ δὲν ἔχει πατήσει τις, ὁ ἀπάτητος, δθ. ὁ ἄγνωστος : Ὀππ.Ἁλ.4,68 **ἀτρίπτοισι κελεύθοις πλαζόμενοι·** 5) μτφ. ἄγνωστος, ἀσυνήθιστος, παράδοξος : Ἀρτεμίδ.4,63 **ἱστορίαι ξέναι καὶ ἄτριπτοι·** 6) κ. δημ. ἀγύμναστος, ἄπειρος, ἀσυνήθιστος, κυρίως ἐπὶ προσ. : Γαλ.4,179 (2,685) **τοῖς ἀτρίπταις περὶ τὰ τοιαῦτα, - ἄτριφτος στὴ δημοσιογραφία, - ἄτριφτος δάσκαλος·** 7) δημ. ὁ μὴ διὰ τριβῆς ἤτοι διὰ συχνῆς χρήσεως φθαρείς : **ἄτριφτα ροῦχα·** 8) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ δεκτικὸς τριβῆς ἢ φθορᾶς, ἄτριβος βλ.λ. : **ἄτριφτη εἶναι ἡ μυγδαλόπετρα.**

ἄτριστος-ον μτγν. ὁ δύσκαμπτος, σκληρός, περὶ τοῦ κασσιτέρου : Ζώσ.Ἀλχ.161 Β.

ἀτριστῶ-όω μτγν. καθιστῶ τι δύσκαμπτον, σκληρόν : Ζώσ.Ἀλχ.162 Β.

ἄτριφτος-η-ο δημ. ἄτριπτος βλ.λ.

ἀτριχία (ἡ) (1) νεώτ. ἡ ἔλλειψις τριχῶν, τὸ μὴ ἔχειν τρίχας : **ἀτριχία τοῦ στήθους.**

ἀτριχία (ἡ) (2) νεώτ. βοταν. γένος βρύων τῆς οἰκογενείας τῶν **πολυτριχιδῶν.**

ἀτριχιά (ἡ) δημ. ἡ ἀτριχία βλ.λ.(1).

ἀτριχοκούρευτος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ μὴ κουρευθεὶς τὰς τρίχας τῆς **κεφαλῆς** : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

ἄτριχος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄθριξ, ὁ μὴ ἔχων τρίχας, ὁ στερούμενος τριχῶν, ὁ ἀμάλλιαστος: Καλλ.Ἄρτ.77 **τὸ δ' ἄτριχον εἰσέτι καὶ νῦν μεσσάτιον στέρνοιο μένει μέρος,** Γαλ.3,64 (1,611) **ἐσχάτως μὲν ἄτριχος,** Νόνν.Δ 3,392 **ἄτριχον εἰσέτι δειρήν,- ἄτριχο μπράτσο,- ἄτριχο πρόσωπο·** 2) **ἄτριχος** (ὁ) ὡς οὐσ. ἑρπετόν, ὄφις : Ἡσίοδ. ἀπ.96,91· 3) μτγν. ὁ ἐμποδίζων τὴν αὔξησιν τῶν τριχῶν: Ἀέτ.1,19.

ἀτριχόσαρκος-ον μτγν. ὁ ἄτριχον σάρκα ἔχων : Πρόκλ.Παράφρ.Πτολ.202 **ἀτριχοσάρκους.**

ἀτριχῶ-έω μτγν. στεροῦμαι τριχῶν, δὲν ἔχω τρίχας : Ὀρειβ.10,15,2 **ἡ τῶν ἀτριχούντων ξύρησις.**

ἀτρίχωτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τριχωτός, ὁ ἄτριχος βλ.λ. : Θεόφιλ.Πρωτοσπ.180,4.

ἄτριψ-ιβος (ὁ) μτγν. ἀτριβής, μὴ τετριμμένος, ἀπάτητος : Ἀππ.Ἰσπ.6,62 **δι' ὁδῶν ἀτρίβων** (διόρθ. ἀτριβῶν)· 2) ἄπειρος, ἀσυνήθιστος εἴς τι : Φρύν. ἐν ΑΒ 11,31 « ἄτριψ, ὁ οὐκ ἐντριβής τινι πράγματι ».

ἀτριψία (ἡ) μτγν. ἡ ἔλλειψις τριβῆς, ἀσκήσεως εἴς τι, ἀπειρία : Κικ.Ἀττ.13,16.

ἀτρολακτινικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξὺ προερχόμενον ἐξ ὀξιδώσεως τοῦ ὑδροτροπικοῦ ὀξέος δι' ὑπερμαγγανικοῦ καλίου.

ἄτρομα ἐπίρρ. δημ. ἀτρόμως βλ.λ.

ἀτρόμακτος (-η)-ο(ν) νεώτ. δημ. κ. **ἀτρόμαχτος** ὁ μὴ τρομάζων, ἤτοι ὁ μὴ αἰφνιδίως ὑπὸ φόβου καταλαμβανόμενος, δθ. ὁ ἀπτόητος, ἄφοβος.

ἀτρομάκτως ἐπίρρ. ἄνευ τρόμου, καταπλήξεως, φόβου, χωρὶς τρομάρα.

ἀτρομαξιά (ἡ) δημ. τὸ μὴ τρομάζειν, μὴ ἐκπλήττεσθαι· || ἡ ἀφοβία.

ἀτρομάρευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ εἰς φόβον, τρομάρα ὑποκείμενος, ὁ ἀτρόμητος βλ.λ.

ἀτρόμαχτα ἐπίρρ. δημ. ἀτρομάκτως βλ.λ.

ἀτρόμαχτος-η-ο δημ. ὁ ἀτρόμακτος βλ.λ.

ἀτρόμητα ἐπίρρ. δημ. ἀτρομήτως βλ.λ.

ἀτρόμητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀπτόητος, ἄφοβος βλ.λ. : Βακχ.12,123, Ἀντίπ.Σιδ. ἐν ΑΠ 6,256,5 **οὐδ' Ὀλύμπιος Ζεὺς ἀτρόμητος εἶδεν·** || νεώτ. κ. δημ. γενναῖος, τολμηρός, ἀφόβητος : **ἀτρόμητοι ἐφώρμησαν οἱ στρατιῶται, - ἀτρόμητος σὲ ὅλους τοὺς κινδύνους.**

ἀτρομήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἀτρόμως, ἄνευ τρόμου, εὐτόλμως, ἀφόβως.

ἀτρομοκράτητα ἐπίρρ.δημ. ἄνευ τρομοκρατίας, χωρὶς χρησιμοποίησιν τρομοκρατικῶν μεθόδων.

ἀτρομοκράτητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τρομοκρατηθεὶς ἤτοι ὁ μὴ διὰ τρομοκρατικῶν μέσων πτοηθεὶς ἢ πτοούμενος, ὁ μὴ κυριευθεὶς ὑπὸ φόβου ἢ ὁ μὴ φοβούμενος, ἄφοβος.

ἄτρομος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τρέμων, ὁ ἀνέκπληκτος, ἄφοβος : Ἰλ.Π 163 **ἐν δέ τε θυμὸς στήθεσιν ἄτρομός ἐστι,** Λυκόφρ.1003 **φθέρσαντες ἄτρομον κόρην,** δ.τραγ. **καὶ στοῦ σεβντᾶ τὰ βάσανα ἄτρομοι νὰ φανοῦμε·** || ἀτάραχος, ἥσυχος : Μακεδόν. ἐν ΑΠ 6,69,4 **ἄτρομον ὕπνον ἔχει.**

ἀτρομπάριστα ἐπίρρ. κ. **ἀτρουμπάριστα** ἄνευ ἀντλήσεως ἰδίᾳ ὕδατος ἐκ τοῦ φρέατος δι' ἀναρροφητικῆς ἀντλίας, χωρὶς τρομπάρισμα : **ἔχομε ἀπὸ χτὲς ἀτρομπάριστα καὶ μυρίζει τὸ νερὸ σιδερίλα.**

ἀτρομπάριστος-η-ο δημ. κ. **ἀτρουμπάριστος** ὁ μὴ ἀντληθεὶς δι' ἀναρροφητικῆς ἀντλίας, ποὺ δὲν τρομπαρίστηκε, κυρίως ἐπὶ ὕδατος φρεατίου κ. κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ παντὸς ὑγροῦ : **ἀτρομπάριστο νερό,- ἀτρομπάριστη βενζίνα.**

ἀτρομῶ-έω μτγν. ἀτρεμῶ βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.3,355 **ἤδη δ' ἀτρομέοντες ἀολλέες ἔνδοθι κύρτου.**

ἀτρόμως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀφόβως, ἀταράχως : Πλούτ.Ἠθ.474 D, Βίος Ἐπιφαν.361 Α **ὁ Ἐπιφάνιος ἀτρόμως εἰσῄει ἐν τῷ ταμιείῳ τῷ βασιλικῷ.**

ἄτρον (τὸ) μσν. (λατ.) τὸ μέλαν, ἡ μελάνη : Γλωσσ. ἐν Κωδιν.· || τὸ φαιόν : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,17,36 **τὸ φαιὸν κατ' αὐτοὺς** (τοὺς Ρωμαίους) **ἄτρον προσαγορεύεται.**

ἀτροπαμίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. ἡ ἀποατροπίνη βλ.λ.

ἀτροπία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ μὴ τρέπεσθαι, μὴ μεταβάλλειν τρόπον, ἦθος, ἡ δυστροπία, ἀβουλία : Θέογν.218 **κρείσσων τοι σοφίη γίγνεται ἀτροπίης·** 2) σκληρότης, τραχύτης, ἀκαμψία, μωρία : Ἀπολλ. Ρ 4,387 **οἷα καὶ αὐτὴ σῇ πάθον ἀτροπίῃ·** 3) Ἡσ. « ἀτροπίη· ἀωρία, μεσονύκτιον ».

ἀτροπικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξὺ ληφθὲν διὰ σχάσεως τῆς ἀτροπίνης.

ἀτροπίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. ἀλκαλοειδὲς περιεχόμενον εἰς τὰ φυτὰ τῆς οἰκογεν. τῶν **σολανιδῶν,** ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰς ρίζας τοῦ φυτοῦ ἀτρόπου τῆς εὐθαλείας, ἐν χρ. ὡς καταπραϋντικὸν τῶν νεύρων.

ἀτροποιός-όν μσν. ὁ κατασκευάζων μελάνην : Τζέτζ.Ἐπιστ.96,94,9 **διακονάριόν τι ἀτροποιόν.**

ἀτροπολόγητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τροπολογίας.

ἀτροπολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τροπολογηθείς, μὴ μεταβληθείς πως εἰς τὴν ἔννοιαν ἢ εἰς τὴν λεκτικὴν διατύπωσιν ἰδίως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς λεπτομερείας τοῦ ὅλου, ὁ ἀμετάβλητος : **ἡ ἐπιτροπὴ ἐψήφισεν ἀτροπολόγητον τὸ νομοσχέδιον·** 2) ὁ μὴ δεκτικὸς τροπολογίας.

ἀτροπολογήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ τροπολογίας, ἀμεταβλήτως.

ἀτροποποίητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τροποποιήσεως, μεταβολῆς, ἀλλοιώσεως εἰς λεπτομερείας.

ἀτροποποίητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ τροποποιηθείς, μὴ ὑποστὰς μεταβολάς, ὁ παραμείνας ὡς ἀρχικῶς εἶχεν, ὁ ἀμετάβλητος : **ἀτροποποίητον σχέδιον - πρόγραμμα·** || εἰδ. ἐπὶ νομοσχεδίων, κανονισμῶν κττ., ὁ μὴ ἔν τισι λεπτομερείαις τροποποιηθείς, ἀλλοιωθεὶς τὴν ἔννοιαν ἢ τὴν μορφήν· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς τροποποιήσεως.

ἀτροποποιήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ τροποποιήσεως, ἀμεταβλήτως· πρβλ. ἀτροποποίητος.

ἄτροπος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ δεκτικὸς τροπῆς, μεταβολῆς, ὁ ἀμετάτρεπτος, ἀμετάβλητος, αἰώνιος : Θεόκρ.3,49 **ζαλωτὸς μὲν ἐμὶν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων,** Γρηγ.Ναζ.114 Β, 125 **ἀγήραον, ἄτροπον, ἐσθλόν, - ἄτροπος νόμος·** 2) σκληρός, ἄκαμπτος, ἀδυσώπητος : Ἀνών. ἐν ΑΠ 4,483,1 **Ἀΐδη ἀλλιτάνευτε καὶ ἄτροπε·** 3) δθ. **Ἄτροπος** (ἡ) ὄνομα μιᾶς τῶν τριῶν Μοιρῶν : Ἡσίοδ.Θ 905 **Κλωθώ τε Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵτε διδοῦσι θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε·**

4) όμ. ἐπὶ τῶν γεγραμμένων τῆς μοίρας, τοῦ πεπρωμένου: Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.153,4 **ἄτροπα γραφάμεναι**, αὐτ.288 **ἀτρόπας νόμας**· 5) ἐπὶ γῆς, ὁ μὴ στρεφόμενος ἢ μὴ στραφεὶς διὰ τοῦ ἀρότρου, ὁ ἀγεώργητος : Καλλ.Δῆλ.11· 6) ὁ μὴ ἔχων καλὸν τρόπον, κακότροπος, ἀπρεπής: Πίνδ.Ν 7,103 **ἀτρόποισι.. ἑλκύσαι ἔπεσι**· 7) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτερυγίων τῆς οἰκογενείας τῶν **σκομβριδῶν**· 8) όμ. εἶδος τοῦ ἐντόμου ἀχεροντίας βλ.λ. (ἀχεροντία ἡ ἄτροπος)· 9) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν προσωπανθῶν τῆς οἰκογεν. τῶν σολανιδῶν, οὗ κυριώτερον εἶδος : **ἄτροπος ἡ εὐθάλεια ἢ δελεαστική**, δημ. μπελλαντόνα.

ἀτρόπωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τραπωμένος, μὴ δεδεμένος διὰ τροποῦ, ὁ στερούμενος τροποῦ βλ.λ.: **ἀτρόπωτος κώπη**· 2) δημ. ὁ εἰς ὃν δὲν ἐγένετο τρύπωμα ἢ τρόπωμα βλ.λ.

ἀτροσίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. χρωστικὴ ἐρυθρὰ ἀπαντῶσα εἰς τὴν ῥίζαν ἀτρόπου τῆς εὐθαλείας.

ἀτροσκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. (φαρμ.) σκοπολαμίνη βλ.λ.

ἀτρούχητος-η-ο δημ. ἀτρόχιστος βλ.λ.

ἀτρούχιστος-η-ο δημ. ἀτρόχιστος βλ.λ.: **ἀτρούχιστη κλαδευτήρα**· 2) μτφ. συνηθέστ. ἀήθης, ἄπειρος, φύσει ἀγροῖκος : ἀτρούχιστο κεφάλι.

ἀτροφής-οῦς-ές ἀτραφής βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,6,4 **ἀτροφῆ καὶ χείρω γίνεται** (δ.γρ. ἀτραφῆ).

ἀτροφία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἔλλειψις τροφῆς, ἡ ἐκ ταύτης ἐπίσχεσις τῆς θρέψεως, ἐπὶ ζώων ἢ φυτῶν : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,9,9 **τότε γὰρ διὰ τὴν ἀτροφίαν ἐκλευκαίνεται καὶ ἀπόλλυται τὰ δένδρα**, Ἀνών.ἐν Walz.Ῥήτ.1,645,16 **ἐξ ἀτροφίας ἀσθένεια καὶ νέκρωσις ταῖς σώμασι περιγίγνεται**, - ἐξησθένησεν ἐξ ἀτροφίας· || εἰδ. ἔλλειψις καυσίμου ὕλης: Πλούτ.Ἠθ.949 A **φθινούσης ἀτροφίᾳ φλογός**· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. μαρασμός, παθολογικὴ ἀπίσχνανσις τοῦ σώματος: Ἀριστλ. Πρ.8,9 **διὰ τὴν τοῦ σώματος** ἀτροφίαν καὶ σύντηξιν, - ἀτροφία χειρός - **μαστοῦ**, - **ἠσθένησεν ἐξ ἀτροφίας**.

ἀτροφικός-ή-ό(ν) νεώτ. καὶ δημ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν ἀτροφίαν, ὁ συναφής, σχετικὸς μὲ τὴν ἀτροφίαν βλ.λ. : ἀτροφικὰ **φαινόμενα**, - ἀτροφικὴ **ἐκφύλισις κυττάρων**· 2) ὁ πάσχων ἀτροφίαν, ὁ ἔχων ἀτελῆ θρέψιν, ἰσχνός: **ἀτροφικὸς μῦς - παιδί**.

ἀτροφοδότητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τροφοδοτήσεως, ἄνευ παροχῆς τῶν πρὸς τροφὴν ἀναγκαίων.

ἀτροφοδότητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τροφοδοτηθεὶς ἢ μὴ τροφοδοτούμενος: **ἀτροφοδότητοι** ὑπηρέται, - ἀτροφοδότητον στράτευμα· 2) συνεκδ. ἐπὶ πραγμ. κ. μάλιστα μηχανῶν, εἰς ἃς δὲν ἐνεβλήθησαν αἱ πρὸς λειτουργίαν ἢ συντήρησίν του ἀναγκαῖαι ὗλαι, οἷον ἄνθρακες, πετρέλαιον, ἀτμὸς κτλ. : ἀτροφοδότητος ἀτμομηχανή.

ἄτροφος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ καλῶς τρεφόμενος, μὴ λαμβάνων ἐπαρκῆ τροφὴν ὥστε ν' αὐξάνῃ καὶ νὰ καθίσταται ἰσχυρός, ὅθ. ὁ ἰσχνός, ἀδύναμος, ἀτροφικός : Ξεν.Ἀπομν.3,3,4 **ἐὰν παρέχωνταί σοι τοὺς ἵππους οὕτως ἀτρόφους ὥστε μὴ δύνασθαι ἀκολουθεῖν**, Γεωπ.15,4,9 **ἄτροφοι καὶ ἀσθενεῖς ἔσονται** (οἱ ἑσμοί), - **ἄτροφον βρέφος**· 2) ὁ μὴ θρεπτικός, μὴ συντελῶν εἰς τὴν θρέψιν, οὐδεμίαν θρεπτικὴν δύναμιν παρέχων : Ἱππ.596,56 **ἐπειδὰν σκιδναὶ αἱ μῆτραι ἐοῦσαι ἄτροφοι γίνωνται**, Διοσκ.2,108 κριθὴ ἀτροφωτέρα πυροῦ· 3) Ἡσ. « ἄτροφος· τυρὸς ὁ πησσόμενος, ὑπὸ Λακώνων ».

ἀτροφῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ. (μ. συνηρ.), ἀόρ. δημ. **ἀτρόφησα**, μτχ. παθ. παρακ. **ἀτροφημένος** ἀμτβ. δὲν λαμβάνω τροφήν, μένω ἄνευ τροφῆς: Αἰλ.ΖΙ 10,21 **τὸ ζῷον ἑξήκοντα ἡμερῶν ἀτρεμεῖ τε καὶ ἀτροφεῖ**· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. καθίσταμαι ἀτροφικός, φθίνω, μαραίνομαι: Ἀριστλ.Κόσ.395 b 28 **ἀτροφεῖν ποιεῖ**, Πλούτ.Ἄρατ.25 **τὰ μέρη τοῦ σώματος ἀτροφεῖ καὶ σήπεται**, - **ἀτροφοῦσιν ἐκ τῆς ἀνομβρίας τὰ σπαρτά**, - **ἀτροφημένο παιδί**· || εἰδ. ἐπὶ τοῦ πυρός, στεροῦμαι καυσίμου ὕλης: Φίλ.2,620 **ἀτροφῆσαν γὰρ τὸ πῦρ, αὐτίκα σβέννυται**.

ἀτρόχιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἀκονήσεως διὰ τροχοῦ, χωρὶς τρόχισμα.

ἀτρόχιστος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **ἀτρούχιστος** μὴ ἠκονημένος διὰ τροχοῦ, μὴ τροχισμένος: **ἀτρόχιστος μάχαιρα**, - **ἀτρόχιστο φαλίδι**· 2) μτφ. ὁ μὴ δι' ἀσκήσεως ἀποκτήσας ἐπιδεξιότητά τινα, ὁ ἄπειρος: **ἀτρόχιστος νοῦς**.

ἀτρύγετος-ον, π. μτγν. κ. **-η-ον, κατὰ** παλαιοτ. ἑρμ. ὁ μὴ τρυγούμενος, ὁ οὐδὲν παρέχων εἰς τρυγητόν, ὁ ἄκαρπος, ἄγονος, **ἔρημος**, κ. **κατὰ** νεώτ. ἑρμ. ὁ τεταραγμένος, ἀνήσυχος, ἀκαταπόνητος, ἄτρυτος, κ. ἄ.. ὁ ἄνευ τρυγός, πυθμένος, ἀπύθμενος, ἄβυθος, ὅθ. ἀπέραντος, συνήθ. π. Ὁμ. κ. ποι. ὡς ἐπίθ. τῆς θαλάσσης: Ἰλ.Α 316 **παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο**, Ἡσίοδ.Θ 131 **ἣ δὲ καὶ ἀτρύγετον πέλαγος τέκεν**· || ἐπὶ τοῦ αἰθέρος, λάμπων, λαμπρός (ἢ κατὰ τὴν ἀνωτ. **ἑρμ.** ἀπέραντος ἀχανής): Ἰλ.Ρ 425 **χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο**· || μτγν.κ. **περὶ τῆς γῆς** : Ἐπίγραμμ. ἐν ΑΠ παράρτ.234,9 **τὸν χθονὸς εὐρυχόρου δὲ καὶ ἀτρυγέτης μεδέοντα**, Νόνν.Δ 6,101 **ὅτι χθονὶ καρπὸν ὀπάσσεις ἀτρυγέτῳ**· || όμ. μτγν. **μτφ.** ἀτρύγετος νὺξ ἐπὶ τοῦ θανάτου: Δαμάγετος ἐν ΑΠ 7,735,2 **Θεανὼ.. ἐς ἀτρύγετον νύκτα κατερχομένη**.

ἀτρυγής-οῦς-ές ἀτρύγητος, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τρυγηθῇ: Ἀντίφιλ. ἐν ΑΠ 7,622,5 **ἀτρυγὲς μέλι**.

ἀτρύγητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τρυγητοῦ, χωρὶς τρύγημα, χωρὶς νὰ γίνῃ τρύγος.

ἀτρύγητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀτρύγιστος** ἐπὶ σταφυλῶν ἢ μέλιτος, μὴ τρυγηθείς, μὴ συγκομισθείς: Ἀριστλ.Πρ.925 b,15 **αἱ ῥᾶγες τετρυγημέναι τῶν βοτρύων γλυκύτεραί εἰσι τῶν ἀτρυγήτων**, Πάπ. **ἀτρύγητα γεννήματα**, - **ἀτρύγητα σταφύλια**, - ἀτρύγητο μέλι· 2) μτγν., νεώτ. κ. δημ., συνεκδ. ἐπὶ ἀμπελῶνος, λειμῶνος, κυψέλης κτλ., ἐξ οὗ δὲν ἀπεκόπησαν, δὲν συνεκομίσθησαν οἱ καρποί, τὸ χόρτον ἢ τὸ μέλι: Εὐμάθ.10,12,6,466 **ἐν** ἀτρυγήτῳ **λειμῶνι**, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.197,12 **γυρεύει ἀμπέλια ἀτρύγητα, χωράφια μὲ τὰ στάχια**, - **ἔχομε ἀτρύγητο τὸ ἀμπέλι**, - **ἀτρύγητο κρηνί**.

ἀτρυγηφάγου Ἡσ. « πολυφάγου ».

ἀτρύγιγα ἐπίρρ. δημ. πρὸ τοῦ τρυγῆσαι, πρὶν νὰ γίνῃ ἢ χωρὶς νὰ ἔχῃ γίνει τρύγος· πρβλ. ἀτρύγητα: ἀτρύγιγα **ἦταν σὰν ἔπεσε τὸ χαλάζι**.

ἀτρύγιγος-η-ο δημ. ὁ μήπω τρυγηθείς, ποὺ ἀκόμα δὲ γίνηκε ὁ τρύγος του, ἐπὶ ἀμπέλων ἢ ἐπὶ σταφυλῶν: ὡς **τὸ χινόπωρα μένουν ἀτρύγιγα τὰ βουνήσια ἀμπέλια**, - **ἔχω ἀκόμη τὰ κουδούνια** ἀτρύγιγα· 2) ὁ ἀτρύγιστος βλ.λ.

ἀτρύγιστα ἐπίρρ. δημ. ἀτρύγιγα βλ.λ.

ἀτρύγιστος-η-ο δημ. κ. ἀτρύγιγας ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τρυγηθῇ, οἷον ἕνεκα τῆς μεγάλης ἐκτάσεώς του ἢ τῆς πληθύος τῶν καρπῶν του, ποὺ δὲν ἔχει τρυγημό· || ὅθ. μτφ. ὁ λίαν ἐκτεταμένος ἢ ὁ ἄφθονον καρπὸν φέρων· πρβλ. ἀμάζευτος.

ἄτρυγος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων τρύγα ἤτοι καθίζημα, κατακάθι, ὁ διηθημένος, λαγαρισμένος, καθαρός: Χρησμὸς π. Ἀθην.1,31 C **ὅθι γ' ἄτρυγον οἶνον ἔπινες**· 2) δημ. ἀτρύγητος βλ.λ.: **ἄτρυγη κληματαριά**, - **ἄτρυγο ἀμπέλι**.

ἀτρύμων-ονας-ον μὴ κατατρυχόμενος, μὴ καταπονούμενος, συνήθ. μετὰ γεν. δηλούσης τὸ ὑφ' οὗ τις καταπονεῖται : Αἰσχ.Ἑπτ.876 **φίλων ἄπιστοι καὶ κακῶν ἀτρύμονες**.

ἀτρύνων Ἡσ. « ἐγείρων ». (ἀναγν. ὀτρύνων).

ἄτρυπα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ὀπῆς, χωρὶς τρύπα.

ἄτρυπα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων βραγχιοπόδων τῆς ὑπεροικογενείας τῶν **σπειριφερακιοειδῶν**, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτρυπάνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ διατρήσεως διὰ τρυπάνου, χωρὶς τρυπανισμόν.
ἀτρυπάνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ διατρηθείς, μὴ διατρυπηθεὶς διὰ τρυπάνου βλ.λ.
ἀτρυπησιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτρυπήτου, τὸ νὰ μὴ δύναται νὰ διατρηθῇ τι.
ἀτρύπητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ διατρήσεως.
ἀτρύπητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἄτρητος, μὴ τρυπημένος, μὴ φέρων ὀπήν: Πλούτ.Κικ.26 **καὶ μὴν οὐκ ἔχεις, εἶπε, τὸ οὖς ἀτρύπητον**, Πολυδ.8,123 **ψήφους δ' εἶχον χαλκᾶς δύο, τετρυπημένην καὶ ἀτρύπητον**, - **ἀτρύπητη λαμαρίνα**· 2) δημ. κ. ὁ μὴ δεκτικὸς διατρήσεως, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τρυπηθῇ ὑπό τινος: **ἀτρύπητο σίδερο**, - **ἀτρύπητη τσιμενταριά**· 3) δημ.ἐπὶ γυναικ.ἡ μὴ διακορευθεῖσα.
ἀτρυπίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζῳολ. οἰκογένεια ζῴων βραγχιοπόδων τῆς ὑπεροικογενείας τῶν **σπειριφερακιοειδῶν**, ἀπαντῶσα ἐν ἀπολιθώσει.
ἀτρυπίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζῳολ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀτρυπιδῶν**, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.
ἄτρυπος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ ἔχων ὀπήν, τρῦπαν: φρ. **σ' ἄτρυπο κολακύθι νὰ μπῇς θὰ σ' εὕρω** (ἐντὸς ἀσφαλοῦς κρύπτης), παροιμ. (ἐν αἰσχρᾷ σημ.) **ἄτρυπη γλάστρα δὲ φελᾷ**.
ἀτρύπωτα ἐπίρρ. δημ. κ. ἀτρόπωτα ἄνευ προσκαίρου ἀραιᾶς ῥαφῆς πρὸς διευκόλυνσιν τῆς τελειωτικῆς τοιαύτης, χωρὶς τρύπωμα : **ἐγάζωσε ἀτρύπωτα καὶ τὸ πῆρε στραβὰ τὸ γαζί**.
ἀτρύπωτος-η-ο δημ. κ. **ἀτραύπωτος** κ. **ἀτρόπωτος** μὴ ἐρραμμένος δι' ἀραιᾶς ῥαφῆς πρὸς πρόσκαιρον συγκράτησιν, μὴ παρερραμμένος, ποὺ δὲν τρυπώθηκε : **ἀτρύπωτο φουστάνι**· 2) κ. **ἀτρούπωτος** ὁ μὴ εἰσδύσας εἰς ὀπήν, μὴ κρυφθείς, ποὺ δὲν ἐτρύπωσε, κυρίως ἐπὶ τρωγλοδιαίτων ζῴων: **τὰ βρῆκε ἀτρύπωτα τὰ μυρμήγκια καὶ τὰ συνεπῆρε τὰ νερό**, - **ἀτρύπωτο ποντίκι**.
ἄτρυτος-ον κ. νεώτ. ἀκαταπόνητος, ἀκούραστος, ἀκατάβλητος : Αἰσχ.Εὐμ.403 **ἔνθεν διώκουσ' ἦλθον ἄτρυτον πόδα**, 'Αλέξ.Αἰτ.π.'Αθην.7,296 **B ἵνα δρόμον ἐκτελέσωσιν ἄτρυτοι**· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ ἄτρυτον** ὡς οὐσ. τὸ ὑπ' οὐδενὸς κόπου, μόχθου δαμάζεσθαι, οὐδόλως καταπονεῖσθαι, ἡ ἄνευ καταπονήσεως ζωή : 'Αριστλ.ΗΝικ.1177 b,22 **τὸ αὔταρκες δὴ καὶ σχολαστικὸν καὶ ἄτρυτον**· 2) κ. νεώτ. ἐπὶ πραγμ. ἰδ. περὶ κακῶν, κ. ἐπὶ ἐνεργειῶν, ὁ μὴ κοπάζων, μὴ ἐλαττούμενος, μὴ λήγων, ὁ ἀδιάπτωτος, ἀδιάκοπος : Πίνδ.Π 4,178 **ἐπ' ἄτρυτον πόνον**, Σοφ.Αἶ.788 **ἀρτίως πεπαυμένην κακῶν ἀτρύτων**, Πόσχ.4,69 **ὁρόω σε.. ἀτρύτοισιν ἄλγεσι μοχθίζουσαν**, - **ἐπέτυχε καταβαλὼν ἀτρύτους κόπους**· 3) κ. ἐπὶ ὁδοῦ, ὁ ὃν μόλις δύναταί τις νὰ διανύσῃ, ὁ οἱονεὶ ἀτελεύτητος, ὁ ἐπίπονος, κουραστικός : Θεόκρ.15,7 **ἁ δ' ὁδὸς ἄτρυτος**, Πλούτ. Καῖσ.17 **ἄτρυτοι ὁδοιπορίαι**· 4) ὁ ἀτρύγετος βλ.λ.: ΚορνοῦτοςΦύσ.Θεῶν 20 **ἄτρυτος αἰθήρ**.
ἀτρυτώνη (ἡ) ἐπίθ. τῆς Παλλάδος 'Αθηνᾶς, ἀκαταμάχητος, ἀδάμαστος, ἀκατάβλητος : 'Ιλ.Β 157 **αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἀτρυτώνη**.
ἀτρύτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀκαταπονήτως, ἀκαταβλήτως, ἀκούραστα : Φίλ.1,19,19 **τὸν γεωπόνον κάματον μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ ἀτρύτως ἐκδεχόμενοι**, 'Ιώσ.Αἰ 11,5,8 **ἀτρύτως ὑπέμενεν**.
ἀτρύφερος (-η)-ο(ν) κ. δημ. ὁ μὴ τρυφερὸς ἢ μαλθακός, μὴ ἁπαλός : Εὔπ.69 **ὅτι οὐκ ἀτρύφερος αὔτ' ἄωρος ἔστ' ἀνήρ**, - **ἀτρύφερα βλαστάρια**· 2) ἁπλοῦς, ἀπέριττος : Κέβης20 **ἀτρύφερος στολή**.
ἀτρύφητος-ον μτγν. μὴ τροφῶν, μὴ ἔκδοτος εἰς τὴν τρυφήν, τὴν μαλθακότητα : Πλούτ.'Ηθ.10 B **τὸν βίον ἀτρύφητον ἀσκεῖν**.
ἄτρυφος-ον κ. μτγν. κ. μαν. ἄθρυπτος βλ.λ.: 'Αλκμ.34 **χερσὶ λεόντειον γάλα θεῖσα τυρὸν ἐτύρησας μέγαν ἄτρυφον**· 2) **ἀτρύφερος** βλ.λ. : Σωκρ.'Εκκλ.'Ιστ.7,37, σ.387,17 **τοσοῦτον δὲ ἄτρυφα ἦν, ὡς.. ἀπὸ χαρτίνων σανδαλίων προέρχεσθαι**.
ἀτρώς-ῶτος (ὁ,ἡ) μον. ἄτρωτος βλ.λ. : Χοιροβοσκ. ἐν Θεοδ.Καν.159 **H**.
ἀτρωσία (ἡ) σχολ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτρώτου βλ.λ., τὸ μὴ τιτρώσκεσθαι : Σχόλ.'Απολλ.Ρ 1,57.
ἄτρωτος (-η)-ο(ν) κ. μον. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τρωθείς, μὴ τραυματισθείς, ὁ ἀλάβωτος κυριολ. κ. μτφ. : Πίνδ.Ν 11,10 **σὺν ἀτρώτῳ καρδίᾳ**, Αἰσχ. Χο.532 **ἄτρωτον οὔθαρ ἦν ὑπὸ στύγους**, Γρηγ. Ναζ.2,134 C,11 **σὺ μὴ πάμπαν ἄτρωτος**, Διγ.'Ακρίτ. ('Ανδρ.) 2731 **καὶ ἀπὸ ὅλους ἄτρωτος πεφύλαγμαι 'ς τὴν μάχην**, - **ἐξῆλθον ἄτρωτοι ἐκ τῆς πάλης**, - **ἔμεινε ἄτρωτος ἀπὸ τὴν ἀμορφιά της**, - **ἡ ὑπόληψή του δὲν ἔμεινε ἄτρωτη ἀπὸ τὸ σκάνδαλο**· 2) κ. νεώτ. ὁ μὴ τιτρωσκόμενος, δὴ δυνάμενος νὰ τρωθῇ : Εὐρ.Φοίν.594 **τίς ὧδ' ἄτρωτος ὅστις εἰς ἡμᾶς ξίφος φόνιον ἐμβαλὼν τὸν αὐτὸν οὐκ ἀποίσεται μόρον;**, Νόνν.Δ 2,452 **στέρνα Διὸς μενέαινε βαλεῖν ἄτρωτα σιδήρῳ**· 3) μτφ. ἀνεπηρέαστος, ἀπρόσβλητος : Πλάτ.Συμπ.319 **E χρήμασί γε πολὺ μᾶλλον ἄτρωτος ἦν πανταχοῦ ἢ σιδήρῳ ὁ Αἴας**, - **ἡ φιλοτιμία του παρέμεινε ἄτρωτος**· 4) ἀκατάβλητος, ἀδάμαστος, ἀκαταμάχητος, σκληρός, ἄκαμπτος : Διον.'Αλ.Ρωμ.8,39 **οὕτω στερρὰν καὶ ἄτρωτον ἔχει καρδίαν**· ‖ νεώτ. μτφ. κ. ὁ στερούμενος εὐαισθησίας, εὐθιξίας, ἄκαμπτος, σκληρός, ἄπονος : **ἄτρωτος καρδία**· 5) νεώτ. τὸ οὐδ. **τὸ ἄτρωτον** ὡς οὐσ. ἡ ἀτρωσία βλ.λ., καθ' ἁπάσας τὰς ἀνωτέρω σημασίας.
ἀτσαγκρούνιστος-η-ο δημ. κ. **ἀτσουγκράνιστος** βλ.λ.
ἀτσάκιγας-η-ο δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ θραυσθῇ· 2) ἀντὶ ἀτσάκιστος βλ.λ.
ἀτσάκιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ θραύσεως, χωρὶς σπάσιμο, δίχως τσάκισμα· 2) ἐπὶ προσ., ἄνευ ἀκκισμῶν, θρύψεων, χωρὶς τσακίσματα, ἀκάμπτως, ἀλύγιστα : **περπατάει ἀτσάκιστα**· 3) ἄνευ πτυχῆς, χωρὶς δίπλα, τσάκιση· 4) μτφ. ἐπὶ προσ., ἄνευ ἐξαντλήσεως ἐκ τῶν ἐτῶν, νόσων κττ.
ἀτσάκιστος-η-ο μαν. δημ. ὁ μὴ θραυσθείς, ποὺ δὲν τσακίστηκε, δὲν ἔγινε κομμάτια : 'Ερωτόκρ.Β 1793 **ἀτσάκιστα πομείνασι τὰ δυνατὰ κοντάρια**, - **ἀτσάκιστο μάρμαρο**, - **ἀτσάκιστες πέτρες**, - **ἀτσάκιστα πιάτα**· 2) ἀντὶ ἀτσάκιγος βλ.λ., ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος θραῦσιν, μὴ θραυόμενος, ποὺ δὲν τσακίζεται ἢ ὁ δυσκόλως θραυόμενος : **ἀτσάκιστο σίδερο**· ‖ ἐπὶ ξυλωδοὺς φλοιοῦ ὀπωρῶν, ὁ λίαν σκληρός : **ἀτσάκιστα ἀμύγδαλα - καρύδια**· 3) ὁ μὴ φέρων πτυχήν, ποὺ δὲν ἔχει τσάκιση : **ἀτσάκιστο παντελόνι - χαρτί**· 4) ὁμ. ὁ μὴ διπλωνόμενος, ὁ δυσκόλως ἢ οὐδόλως πτυσσόμενος, ποὺ δὲν τσακίζεται : **ἀτσάκιστο κολλάρο**· 5) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὑπὸ τῆς ἡλικίας, νόσων κττ. καμφθείς, μὴ καταπονηθείς, μὴ ἐξαντληθείς, ὁ ἀκατάβλητος : **ἀτσάκιστη γριά**· 6) ὁμ. μτφ. ὁ ἄκαμπτος, ἄτεγκτος, σκληρός, ὠμός : **ἀτσάκιστη καρδιά**.
ἀτσάκωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ παγιδεύσεως, χωρὶς πιάσιμο στὴν τσάκα, ἄπιαστα· 2) ἄνευ διαπληκτισμῶν καὶ φιλονικίας, χωρὶς τσακώματα : **δὲν μποροῦν τὰ παιδιὰ νὰ παίζουν ἀτσάκωτα**.
ἀτσάκωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ παγιδευθείς, μὴ συλληφθείς, ποὺ δὲν τσακώθηκε, δὲν πιάστηκε στὴν τσάκα, ὁ ἄπιαστος : **ἀτσάκωτα πουλιά**, παροιμ. **ἀτσάκωτος ὁ κλέφτης ξέρει καὶ φωνάζει**· 2) ὁ μὴ παγιδευόμενος, μὴ συλλαμβανόμενος, ἢ ὁ δυσκόλως συλλαμβανόμενος, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τσακωθῇ, ὁ ἄπιαστος : **ἀτσάκωτη ἀλεπού**· 3) ὁ μὴ φιλονικήσας, μὴ διαπληκτισθεὶς ἢ ὁ μὴ διαπληκτιζόμενος πρός τινα, ποὺ δὲν τσακώθηκε, δὲν ἔκαμε καυγά : **ἔκαμαν τὴ μοιρασιὰ ἀτσάκωτοι** ‖ συνεκδ. ὁ μὴ περιερχόμενος ἢ μὴ περιελθὼν

εἰς ἐχθρότητα, διάστασιν, δυσαρέσκειαν: **ἀτσάκωτοι φίλοι, - ἀτσάκωτα ἀδέρφια.**

ἄτσαλα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τάξεως, ἀτακτοποίητα, ἀκατάστατα: **εἶναι ἄτσαλα βαλμένα τὰ ἔπιπλα - τὰ βιβλία, - τὸ σπίτι εἶναι ἄτσαλα στρωμένο·** || συνεκδ. μετὰ ρύπων, ἀκάθαρτα, μὲ βρῶμες, μὲ ἀτσαλιές· 2) ἐπὶ προσ., ἀκόσμως, ἀπρεπῶς, ἀτημελήτως, πλημμελῶς: ντύνεται ἄτσαλα, - **βγαίνει ἄτσαλα βαμμένη,-φέρθηκε ἄτσαλα·** 3)όμ. ἐπὶ προσ., ὑβριστικῶς, ἀναιδῶς, ἀνηθίκως: **τῆς μίλησε ἄτσαλα·** πρβλ. ἀτασθάλως.

ἀτσαλάκωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ρυτιδώσεως, ἄνευ ρικνώσεως, χωρὶς τσαλάκωμα.

ἀτσαλάκωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ρικνωθείς, ὁ μὴ κακῶς πτυχθεὶς ἢ διπλωθείς, ποὺ δὲν τσαλακώθηκε, δὲν ἔκανε ἢ δὲν ἔχει ζάρες, ὁ ἀζάρωτος, ἀσούφρωτος: **ἀτσαλάκωτο παντελόνι - φουστάνι - βιβλίο - χαρτί·** || ὁ δυσκόλως πτυσσόμενος, ποὺ δὲν τσαλακώνεται: **ὕφασμα ἀτσαλάκωτο·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ φέρων ἐρρικνωμένα ἐνδύματα, τσαλακωμένα ροῦχα, ὁ φρεσκοσιδερωμένος: **εἶναι πάντα τῆς ὥρας ντυμένος καὶ ἀτσαλάκωτος·** 3) μτφ. ὁ μὴ ὑποστὰς ἠθικὴν μείωσιν, ὁ μὴ ἠθικῶς ταπεινωθείς, ὁ μὴ θιχθείς, ὁ μὴ προσβληθείς: **κανένας παλαιὸς πολιτικὸς δὲν ἔμεινε ἀτσαλάκωτος μέσα στὴν ἐθνοσυνέλευση.**

ἀτσαλαπάτητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ καταπατήσεως, χωρὶς τσαλαπάτημα· πρβλ. ἀτσαλαπάτητος.

ἀτσαλαπάτητος-η-ο δημ. ὁ μὴ καταπατηθεὶς διὰ τῶν ποδῶν, ποὺ δὲν τσαλαπατήθηκε, δὲν ποδοπατήθηκε: **ἀτσαλαπάτητος μαϊντανός·** || κ. μτφ. ὁ μὴ κακοποιηθείς, ἀπαραβίαστος, ἄθικτος, ἀπείραχτος: **στὴν ἐποχή μας τίποτα δὲν ἔμεινε ἀτσαλαπάτητο.**

ἀτσαλένιος-α-ο δημ. ὁ ἐκ χάλυβος πεποιημένος, ποὺ εἶναι φτιαγμένος ἀπὸ ἀτσάλι: Πολίτ.'Εκλ. Τραγ.94,6 **μὲ πόρτες ἀτσαλένιες κι ἀργυρὰ κλειδιά,- ἀτσαλένια λάμα·** || συνεκδ. ὁ μεγάλης ἀντοχῆς, ὁ ἀδιάρρηκτος: **ἀτσαλένια φτιάξη, - ἀτσαλένια δόντια·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἰσχυρός, ὁ ἀνθεκτικός, ὁ ἄκαμπτος: **ἀτσαλένιος ἄνθρωπος - κυβερνήτης - χαρακτήρας, - ἀτσαλένια νεῦρα·** || ὁ σκληρός: **ἀτσαλένια καρδιά.**

ἀτσαλεύω δημ. μτβ. καθιστῶ τι ἄτσαλον βλ.λ.: **ἀτσάλεψαν τὸ σπίτι τὰ παιδιά, - ἀτσαλεύουν οἱ κότες τὴν αὐλή.**

ἀτσάλι (τὸ) δημ. (ἐνετ.) χάλυψ βλ.λ.: **κοπίδι ἀπὸ ἀτσάλι·** 2) συνεκδ. κατ' ἐπέκτ. πᾶν τὸ ἀνθεκτικόν, ἰσχυρόν, σκληρόν, ἄκαμπτον: **ἡ καρδιά της εἶναι ἀτσάλι, - ἡ ματιά του εἶναι ἀτσάλι.**

ἀτσαλιά (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. ἀτζαλιά ἀκαθαρσία, ρύπος, κόπρος, βρῶμα: 'Ερωτόκρ.Ε 868 **βρίσκει τη βρώμους κι ἀτσαλιὲς κι ὅλο πηλὸ γεμάτη, - τὸ σοκάκι εἶνε γεμάτο ἀτσαλιές·** 2) ἡ κατάστασις τοῦ ἀτσάλου, ἡ ἀφιλοκαλία, ἀκαταστασία: **σιχάθηκα τὴν ἀτσαλιὰ τοῦ σπιτιοῦ τους·** 3) ἀχρειότης, αὐθάδης, ὑβριστικὸς λόγος, βρώμικη, ἀδιάντροπη κουβέντα: **μὴ λὲς ἀτσαλιές.**

ἀτσάλινος-η-ο δημ. κ. ἀτσαλένιος βλ.λ.: Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.142,10 **ἔχω κι ἀντένες προύτζινες κι ἀτσάλινα κατάρτια.**

ἀτσαλόγλωσσος-η-ο ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὸ νὰ λέγῃ ἀνὰ δεῖς λόγους, ποὺ λέει ἀτσαλιές, ὁ ὑβριστής, αἰσχρολόγος, χυδαῖος.

ἀτσαλόδετος-η-ον δημ. ὁ διὰ χάλυβος ἢ ὁ οἱονεὶ διὰ χάλυβος δεδεμένος, ποὺ ἡ δέση του ἢ οἱ δέσεις του **εἶναι ἀτσαλένιες,** δθ. μτφ. **ὁ ἰσχυρός, ὁ δυνατός·** πρβλ. ἀτσαλένιος.

ἀτσαλόκορμος-η-ο δημ. οὗ ὁ κορμός, τὸ σῶμα εἶναι κατεσκευασμένον οἱονεὶ ἐκ χάλυβος, ἀπὸ ἀτσάλι, ὁ λίαν ἰσχυρός, δυνατός, στιβαρός: **ἀτσαλόκορμοι λεβέντες.**

ἀτσαλολαμαρίνα (ἡ) δημ. λαμαρίνα ἀπὸ ἀτσάλι, χαλύβδινον ἔλασμα.

ἄτσαλος-η-ο μσν. κ. δημ. κ. ἄτζ- κ. ἄσσ- (ἀτάσθαλος) ἄτακτος, ἀφροντιστῶν περὶ τὴν ἀμφίεσιν, ὁ μὴ περιποιούμενος ἑαυτόν, ἀτημέλητος, δθ. ἀκάθαρτος, ρυπαρός, βρωμιάρης: 'Ερωτόκρ. 5,236 **ἀσούσσουμη κι ἀνέγνωρη, ἄτσαλη, βρωμισμένη·** || κατ' ἐπέκτ. ὁ ἄτακτος ὡς πρὸς τὸ λέγειν, ὁ ἀμετροεπής, ὑβριστής, ἀχρειολόγος· || κ. ὁ μὴ ἔχων τάξιν εἰς τὰ ἔργα του, ἀκατάστατος: **ἔξυπνος, μὰ ἄτσαλος στὶς δουλιές του·** || ὁ μὴ διάγων κανονικὸν βίον: **λεύτερος ἦταν ἄτσαλος, μὰ τώρα συμμαζεύτηκε·** 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀκάθαρτος, ρυπαρός, λερός, βρώμικος: δ.τραγ. **τὰ ροῦχα του ἐν' ἄτζαλα καὶ γέμουσιν τὴν φεῖραν·** || μτφ. ὁ ὑβριστικός, ἀχρεῖος, ἄσεμνος, ἀπρεπής: **ἔχει πολὺ ἄτσαλο στόμα** εἶναι ἀτσαλόστομος βλ.λ., - **ἄτσαλες κουβέντες·** || ὁ ἀνάμικτος μετ' ἀποβλήτων στοιχείων: **τὰ φασόλια - τὰ ραβίθια ποὺ φώνισες εἶναι ἄτσαλα** (περιέχουν χῶμα καὶ λιθάρια)· **ἄτσαλο σπαρτὸ** ἀγρὸς ἐσπαρμένος, εἰς ὃν ἀνεφύησαν ζιζάνια· || ὁ ἐν ἀταξίᾳ εὑρισκόμενος, ἀτακτοποίητος, ἀσυγύριστος: **ἦρθε καὶ βρῆκε τὸ σπίτι ἄτσαλο·** 3) ἀμέστωτος, τρυφερός, ἄπλερος: **φέτος τ' ἀστάχια εἶναι ἄτσαλα·** 4) θηλ. **ἄτσαλη** κ.ἡ ἐν ἐμμηναρρυσίᾳ τελοῦσα γυνή.

ἀτσαλόστομος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἄτσαλο στόμα, ὁ ὑβριστὴς ἢ ὁ ἀχρειολόγος βωμολόχος.

ἀτσαλοσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀτσάλου βλ.λ., τὸ νὰ εἶναί τις **ἄτσαλος, ἀκατάστατος,** ἡ ἀκαταστασία, ἀκοσμία, ρυπαρότης.

ἀτσάλωμα (τὸ) δημ. ἡ χαλυβοποίησις, ἡ χαλύβωσις, ἡ μεταβολὴ τοῦ σιδήρου εἰς χάλυβα· 2) ἡ ἐπιχαλύβωσις, ἡ προσαρμογὴ τεμαχίων ἐκ χάλυβος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἢ τοῦ ἄκρου σιδηρῶν ὀργάνων: **τ' ἀτσάλωμα τοῦ ἀμονιοῦ·** 3) μτφ. ἡ ἰσχυροποίησις, ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ ψυχολογικὴ ἐνίσχυσις ἰδίως: **τὸ ἀτσάλωμα τῆς ψυχῆς τοῦ στρατιώτη.**

ἀτσαλώνω δημ., ἀόρ. **ἀτσάλωσα,** παθ. **ἀτσαλώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ἀτσαλωμένος** χαλυβῶ, μετατρέπω, μεταβάλλω τὸν σίδηρον εἰς χάλυβα: φρ. **θ' ἀτσαλώσω τὸν κολοκοτρώνη μου** (εἶδος μικρᾶς μαχαίρας)· 2) ἐπιχαλυβῶ, ὁπλίζω μὲ χάλυβα, προσαρμόζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἢ τοῦ ἄκρου διαφόρων ἐργαλείων τεμάχια χάλυβος: **ἀτσάλωσέ μου τὸ τσεκούρι μου·** 3) μτφ. ἰσχυροποιῶ, καθιστῶ τινα ἰσχυρόν, ἐνισχύω τινὰ καὶ μάλιστα ψυχικῶς καὶ ἠθικῶς: **ἀτσάλωσέ του τὴν ψυχή·** || **ἀτσαλωμένος,** γερός, ἐρρωμένος, εἰθισμένος εἰς κακουχίας ἢ ψυχικὰς ταλαιπωρίας, ἀνθεκτικός.

ἀτσάπιστα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς τσάπισμα, χωρὶς βωλοκόπημα: ἀτσάπιστα **φύτεψες καὶ δὲν θὰ πιάσουνε οἱ φύτρες.**

ἀτσάπιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ σκαφεὶς διὰ τῆς σκαπάνης, ποὺ δὲ σκάφτηκε μὲ τὴν τσάπα βλ.λ. ἢ καὶ μὲ ἄλλο γεωργικὸν ὄργανον, ἄσκαφτος: **ἔχαμε τὸν μισὸν κῆπο ἀτσάπιστο·** 2) ἐπὶ βώλων χώματος, ὁ μὴ διὰ κτυπημάτων τῆς τσάπας ἀποτριβείς, διαλυθείς: **ἀφήσαμε τὶς μπλάνες ἀτσάπιστες·** || συνεκδ. κ. ἐπὶ καλλιεργημένου ἀγροῦ, ὁ εἰς ὃν αἱ βῶλαι ἔμειναν ἀτσάπιστοι.

ἀτσάραντος (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν φλῶρος βλ.λ.

ἀτσεκούρωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ πλήγματος διὰ πελέκεως, χωρὶς τσεκούρωμα· || κ. ἐν μτφ. σημ.

ἀτσεκούρωτος-η-ο(ν) δημ. ὁ μὴ τσεκουρωμένος, μὴ πληγεὶς διὰ τσεκουρίου, διὰ πελέκεως, ὁ μὴ κοπεὶς διὰ πελέκεως· 2) μτφ. ὁ μὴ ὑποστὰς μεγάλην ποινήν, αὐστηρὰν τιμωρίαν: **δὲν τὸ 'λπιζα νὰ μείνω ἀτσεκούρωτος γιὰ τὴ ζημιὰ ποὺ 'κανα.**

ἀτσαλεράντο νεώτ. μουσ. (ἰταλ.) ὅρος πρὸς δήλωσιν τῆς βαθμιαίως ἐπιταχυνομένης **ἐκτελέσεως μουσικοῦ τεμαχίου.**

ἀτσετόζα (ἡ) δημ. κ. **ἀτζετόζα** τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ βουκεφαλοφόραν.

ἀτσιακατούρα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μουσ. (Ἰταλ.) δευτερεύων καλλωπιστικὸς φθόγγος ἀφαιρῶν μέρος τῆς ἀξίας προηγουμένου κυρίου φθόγγου, μεθ' οὗ ἐκφωνεῖται σχεδὸν ταυτοχρόνως· 2) δημ. κ. **τσιακαταύρα** (ἡ) βλ.λ. φόβητρον χρησιμεῦον πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν καρποφάγων πτηνῶν 3) μτφ. δημ. ἡ φλύαρος, ἡ λίαν ὀχληρὰ γυνή.

ἀτσιγαρία (ἡ) δημ. κ. συνήθ. εἰς πληθ. **ἀτσιγαρίες** τὸ νὰ μὴ ἔχῃ τις πρὸς χρῆσιν σιγαρέττα, ἡ στέρησις σιγαρέττων : **ἔχουμε φοβερές ἀτσιγαρίες δυὸ μέρες τώρα**· 2) συνεκδ. ἐσχάτη ἀχρηματία, ἀδεκαρία, ἀπενταρία.

ἀτσιγάριστα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς τσιγάρισμα βλ.λ.

ἀτσιγάριστος-η-ο(ν) δημ. ὁ μὴ ἐν τηγάνῳ ἑψηθεὶς τόσον, ὥστε μόνον νὰ περικαῇ, νὰ κοκκινίσῃ, ποὺ δὲν τσιγαρίστηκε, ἰδίως ἐπὶ κρεάτων· 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τσιγαρισθῇ· 3) μτφ. ὁ μὴ ὑπὸ ἄλλου ἢ ὑπὸ δεινῶν περιστάσεων ταλαιπωρηθείς, τυραννηθείς· πρβλ. τσιγαρίζω -ομαι ἐν εἰδ. σημ.

ἀτσίγαρος-η-ο δημ. ὁ ἄνευ τσιγάρων, ὁ μὴ ἔχων σιγαρέττα : **κλειστά τὰ καπνοπωλεῖα καὶ γὼ νὰ εἶμαι ἀτσίγαρος**· ‖ ὁ δι' ἔλλειψιν σιγαρέττων μὴ ἔχων καπνίσει, ὅθ. ὄχι εὐδιάθετος : **ἄσε τ' ἀστεῖα κι εἶμαι ἀτσίγαρος**· 2) συνεκδ. ὁ στερούμενος παντελῶς χρημάτων, ἀπένταρος.

ἀτσιγγαναρεῖον (τὸ) μσν. ἀτσιγγαναριὸ βλ.λ.

ἀτσιγγαναριό (τὸ) δημ.κ. **ἀτσιγγαναρειό** κ. **τσιγγαναριό**, μσν. **ἀτσιγγαναρεῖον** ἡ κατασκήνωσις ἀτσιγγάνων : παροιμ. **ὅποιος δὲ θέλει ν' ἀκούσῃ τὸ τούμπου - τούμπου, στ' ἀτσιγγαναριὰ δὲν πάει** (ἵνα μὴ ἐνοχλῆται τις πρέπει ν' ἀποφεύγῃ τοὺς ὀχληρούς)· 2) μτφ. ἡ ἀκαταστασία, ἡ ἔλλειψις τάξεως καὶ καθαριότητος, ὡς ἐν ταῖς κατασκηνώσεσι τῶν ἀτσιγγάνων : φρ. **ἀτσιγγαναριὸ τὸ κάνατε**· 3) τὸ ἐργαστήριον τσιγγάνου, γύφτου, σιδηρουργοῦ, γύφτικο, σιδηρουργεῖον.

ἀτσιγγάνικος-η-ο δημ. κ. **τσιγγάνικος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀτσιγγάνους ἢ εἰς τοὺς τρόπους, τὰς ἕξεις τῶν ἀτσιγγάνων βλ.λ. : Παλαμ. Περάσματα κ. Χαιρετισμοὶ 91,2 **μουσικὴ τῶν ἀτσιγγάνικων βιολιῶν, - ἀτσιγγάνικη κατάντια - βρωμιά - κλεφιά, - ἀτσιγγάνικη μουσική.**

ἀτσιγγανόπουλο (τὸ) δημ. τὸ μικρὸν τέκνον ἀτσιγγάνου βλ.λ.· ‖ γεν. παιδίον τοῦ λαοῦ τῶν ἀτσιγγάνων (ἀθιγγάνων)· 2) κατ' ἐπέκτ. μελαψὸς τὴν χροιὰν ἢ ἄ. ῥυπαρὸς παῖς : **μᾶς κουβάλησε ἐδῶ κι ὅλα τ' ἀτσιγγανόπουλά της.**

ἀτσίγγανος-άνα δημ. κ. **ἀτζίγκανος** κ. **-γκάνος**, θηλ. ὡς ἐθν., ὁ ἀνήκων εἰς τὸν μελαψὸν τὴν χροιάν, Ἰνδικῆς πιθανῶς προελεύσεως λαόν, τὸν νομαδικῶς ζῶντα ἐν τῇ κεντρῴᾳ κ. μεσημβρ. Εὐρώπῃ καὶ ἐν Μικρασίᾳ, ταυτιζόμενον ἄ. ὑπό τινων πρὸς τοὺς ἀπὸ μσν. ἀθιγγάνους βλ.λ., ἄ. κ. γύφτας κ. κατσίβελος βλ.λ.· 2) συνεκδ. ὁ μεταλλάσσων συχνὰ διαμονὴν δίκην ἀτσιγγάνου· 3) ὁμ. ὁ ἀκάθαρτος, ὁ ῥυπαρός, ὁ ἀκατάστατος, ὁ εὐτελῶς ζῶν : **ἀτσιγγάνα στὸ νοικοκυριό της**, παροιμ. (εἰρων. ἐκφερ.) **βαρυφορτωμένο σπίτι σὰν τ' ἀτσιγγάνου τὸ καλύβι**· 4) ὁμ. ὁ ἀδηφάγος, ὁ ἀκόρεστος, ὁ μετὰ λαιμαργίας τρώγων, ὁ οἱονεὶ πειναλέος, λιμασμένος : **ἀτσίγγανος εἶναι καὶ χορτασμὸ δὲν ἔχει**· 5) ὁ περὶ τὰς χρηματικὰς συναλλαγὰς εὐτέλειαν ἔχων, ὁ φιλαργυρευόμενος, ὁ γλίσχρος, ὁ τσιγκενές, πρβλ. τσιγκούνης· 6) ὁ σιδηρουργός, ὁ γύφτας, ὁ χαλκιάς : Πασπάτη Χιακ. Γλωσσ. 100 **καὶ Νικολὶς ἀτζιγκάνος**· 7) εἰδ. τὸ θηλ. **ἀτσιγγάνα** ἡ χειρομάντις κ. γεν. ἡ τὴν μαντικὴν ἀσκοῦσα· ‖ παροιμ. ἐπὶ σπατάλης ἢ ἀκρασίας : **ὁ ἀτσιγγάνος ὡς ποὺ ἔχει μέλι δὲν κάνει ῥαχάτι.**

ἀτσίδα (ἡ) δημ. κ. **ἀτσίδι** (τὸ) ἰκτὶς ἡ δενδρόβιος βλ.λ., ἄ. κουνάβι, κουνάδι, μουστέλλα· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ πανοῦργος, ὁ πονηρός : **σοῦ εἶναι αὐτὸς ἕνα ἀτσίδι !**· 3) ὡς δ. προφορὰ τοῦ ἀκίδα κ. ἀκίδι, ἡ ἀκίς, ἀκωκή, ἄκρον βελόνης, ἀγκίστρου.

ἀτσίδι (τὸ) δημ. ἡ ἀτσίδα βλ.λ.

ἀτσικνίδα (ἡ) δημ. κ. **τσικνίδα** κ. **(ἀ)τσουκνίδα** τὸ φυτὸν κνίδη βλ.λ., ἰδίως κνίδη ἡ δίοικος (urtica dioeca) καὶ κνίδη ἡ σφαιριδιόκαρπος (urtica pilulifera) : **ὁ κῆπος εἶναι γεμάτος ἀτσικνίδες**· ‖ **ἀτσικνίδα τοῦ ἀμπελιοῦ**, τὸ φυτὸν χόνδρυλλα ἡ βρουλοειδὴς (chondrylla juncea), ἡ κολλιὰ ἢ κολλητσίδα· 2) μτφ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ καυστικούς, πειρακτικοὺς λόγους λέγουσα, ἡ πειρακτική : **σοῦ εἶναι μιὰ ἀτσικνίδα ἡ κόρη σου !**

ἀτσίκνιστος-η-ο δημ. κ. **ἀτσίκνωτος**-η-ο ἐπὶ μαγειρευμάτων, ὁ μὴ τσικνισμένος, ποὺ δὲν ἔχει τσικνίσει βλ.λ., ποὺ δὲν ἔπιασε, ὁ μὴ ἀποδίδων τὴν ὀσμὴν τῆς τσίκνας βλ.λ.

ἀτσίκνωτος-η-ο δημ. ἀτσίκνιστος βλ.λ.

ἀτσίμπητα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀτσούμπητα** χωρὶς τσίμπημα βλ.λ.· πρβλ. ἀτσίμπητος ἐν πάσαις ταῖς σημ.

ἀτσίμπητος-η-ο δημ., δ.γρ. **ἀτσίμπιτος**, ὁ μὴ ὑποστὰς σύνθλιψιν τοῦ δέρματος διὰ τῶν δακτύλων, ποὺ δὲν τσιμπήθηκε βλ.λ.· 2) ὁ μὴ ῥαμφισθεὶς ὑπὸ πτηνοῦ : **οἱ κότες μπῆκαν στὸν κῆπο καὶ δὲν ἄφησαν τίποτε ἀτσίμπητο**· 3) ὁ μὴ νυχθείς, μὴ κεντηθείς, οἷον δι' ἀκάνθης, ὀξέος ὀργάνου κ. ἰδίως βελόνης· ‖ ὁ μὴ ὑπὸ ἐντόμου νυχθείς : **ἀτσίμπητος ἀπὸ τὶς μέλισσες - ἀπὸ τὶς μύγες - ἀπὸ τοὺς ψύλλους**· 4) μτφ. ὁ μὴ διὰ λόγου πειρακτικοῦ ἐνοχληθεὶς ἢ ἐνοχλούμενος, ἀνενόχλητος, ἀπείρακτος· 5) ὁμ. ὁ μὴ τρωθεὶς τὴν καρδίαν οἱονεὶ ὑπὸ νυγμοῦ ἐρωτικοῦ.

ἀτσίνορος-η-ο δημ. ὁ ἀτσίνουρος βλ.λ.

ἀτσίνουρος-η-ο δημ. κ. **ἀτσίνορος** ὁ μὴ ἔχων τσίνουρα, ὁ ἄνευ βλεφάρων.

ἀτσιπᾶς (ὁ) δημ. ἀτζουμπᾶς βλ.λ.

ἀτσιποσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἀναίδεια, ἡ ἔλλειψις αἰδοῦς, ἐντροπῆς, τσίπας, ἀδιαντροπιά, ξετσιπωσιά.

ἀτσίπωτα ἐπίρρ., δημ. κ. **ἀτζίπωτα** ἀναιδῶς, χωρὶς ἐντροπήν, χωρὶς τσίπα, ξετσίπωτα βλ.λ.

ἀτσίπωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων αἰδῶ, ἐντροπήν, τσίπαν βλ.λ., ἀναιδής, ἀδιάντροπος, ξετσίπωτος : **τί κουβέντες ἔχεις μ' αὐτὸν τὸν ἀτσίπωτο ;**

ἀτσόγερο (ὁ) δημ. κ. **ἀτζόγερο** ἡ ἀνάγυρις βλ.λ.

ἀτσοκάνιγος-η-ο δημ. ἀτσουκάνιστος βλ.λ.

ἀτσοκάνιστος-η-ο δημ. ἀτσουκάνιστος βλ.λ.

ἀτσούγκριστα ἐπίρρ. δημ. ἀσυγκρούστως βλ.λ.

ἀτσούγκριστος-η-ο δημ. κ. **ἀτσύγκριστος** ὁ μὴ συγκρουσθεὶς πρὸς ἄλλον, ποὺ δὲν τσουγκρίστηκε, ἀσύγκρουστος : **ἀτσούγκριστα ποτήρια - αὐγά**· 2) μτφ. κ. **ἀτσύγκριστος** ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὑπ' ἄλλου δι' ὑπαινιγμῶν ὀχληθείς, ἐρεθισθεὶς ἢ προσβληθείς : **ἔννοια σου καὶ δὲν τὸν ἄφησα ἀτσύγκριστο**· ‖ ἐν πληθ. **ἀτσύγγριστοι**, θηλ. **-ες**, οὐδ. **-α** οἱ μὴ ἐκ συζητήσεως, δι' ἑκατέρωθεν ἀντιλογίας ἀμοιβαίως πειραχθέντες, εἰς ψυχρότητα ἢ διάστασιν καταστάντες· πρβλ. τὰ τσουγκρίζω.

ἀτσουκάνιγος-η-ο δημ. ἀτσουκάνιστος βλ.λ.

ἀτσουκάνιστος-η-ο δημ. κ. **ἀτσοκάνιστος** κ. **ἀτσο(υ)κάνιγος** ὁ μὴ τσουκανισμένος, μὴ ὀρχεοτομηθείς, μὴ εὐνουχισθείς, ἀμουνούχιστος.

ἀτσουκνίδα (ἡ) δημ. ἡ ἀτσικνίδα βλ.λ.

ἀτσούκνιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ νυχθεὶς ὑπὸ κνίδης, ἀπὸ ἀτσουκνίδαν.

ἀτσουπᾶς (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ ἀτζουμπᾶς βλ.λ.

ἄτσουχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ αἰφνιδίας ὀξείας ὀδύνης ἐκ νυγμοῦ, χωρὶς τσούξιμο· 2) μτφ. ἄνευ ἀχθηδόνος ἐξ ἀλλοτρίας ἐνεργείας· 3) ἄνευ ὑπερμέτρου πως οἰνοποσίας· πρβλ. ἄτσουχτος.

ἄτσουχτος-η-ο δημ. ὁ μὴ αἴφνης πονέσας ἐκ νυγμοῦ, οἷον βελόνης, ἀκάνθης ἢ ἄ. αἰχμηροῦ

πράγμ., ποὺ δὲν ἔπαθε, δὲν αἰσθάνθηκε τσούξιμο· ‖ ὁ μὴ ἐξ αἰφνιδίου ἐγκαύματος, οἷον ὑπὸ ζέαντος ὕδατος, ἐλαίου κττ. αἰσθανθεὶς παροδικῶς ὀξεῖαν ὀδύνην, ποὺ δὲν ἔπαθε τσούξιμο ἀπὸ ζεμάτισμα· 2) ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ μὴ ὑπερμέτρως ἁλισθείς, ποὺ δὲν τσούζει στ' ἁλάτι: φρ. **τὰ παστὸ τσοῦξέ το, τὸ τυρὶ ἄσ' το ἄτσαυχτο·** ‖ εἰδ. ἐπὶ ὀπτηθέντος κρέατος ἢ ἐπὶ ροφήματος, ὁ μὴ δριμὺς πως τὴν γεῦσιν ἐκ κνίσσης, ποὺ δὲν τσικνίζει· ‖ ὁμ. ἐπὶ οἴνου κ. ἰδίως ἐπὶ ὄξους, ὁ μὴ δριμύς· 3) μτφ. ὁ μὴ νυχθείς, μὴ πειραχθείς, μὴ στενοχωρηθεὶς ὑπό τινος διὰ ψόγου, ἐπιτιμήσεως, ὑπαινιγμοῦ κττ. ἢ ἐξ ἐνεργείας ἢ πράξεως ἤτοι δι' οἱονεὶ καυστικῶν λόγων ἢ συμβάντων: **ἔννοια σου καὶ δὲν τὸν ἄφησα ἄτσουχτο,- ὁ ἀρραβώνας του δὲν τὴν ἄφησε ἄτσουχτη·** ‖ εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πληρωθέντα ὑπέρογκον λογαριασμὸν καταναλώσεως, οἷον ἐν ἑστιατορίῳ, καφφδείῳ κττ.· πρβλ. τσουχτερός: **κανένας δὲν ξεφεύγει ἄτσαυχτος ἀπὸ τὰ τέτοια κέντρα·** 4) ὁ μὴ ὑπερμέτρως πως οἰνοποτήσας, ποὺ δὲν εἶναι πιωμένος, ποὺ δὲν τὸ ἔτσουξε βλ.λ.: **ποτὲ δὲν φεύγουν ἄτσουχτοι ἀπὸ τὴν ταβέρνα·** κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ποθέντα οἶνον ἐν φρ.: **τά'χαμε ἀκόμη ἄτσουχτα,- τά'χει ἄτσουχτα** κττ.

ἄτσοχας (ὁ) δημ. βοταν. εἶδος τοῦ φυτοῦ σόγχος βλ.λ.

ἀτσούμπητος-η-ο δημ. δ.γρ. τοῦ ἀτσίμπητος βλ.λ.

ἄττα (1) προσφώνημα πρὸς πρεσβυτέρους, παππούλη, πατεράκη: Ἰλ.Ι 607 **Φοῖνιξ, ἄττα γεραιέ,** Ὀδ.Π 31 **ἔσσεται οὕτως, ἄττα·** πρβλ. ἄππα.

ἄττα (2) ἀττ., ἰων. **ἄσσα** βλ.λ., ἀντὶ τινά, οὐδ. πληθ. τῆς ἀορίστου ἀντωνυμίας τίς, κ. μσν.: Πλάτ. Φαίδ.112 Ξ **τυγχάνει δ' ἄρα ὄντα.. τέτταρ' ἄττα ρεύματα,** Ἀριστφ.Βάτρ.925 **δεῖν' ἄττα.**

ἄττα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μυρμήκων ὑμενοπτέρων μεγαλοσώμων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **μυρμηκιδῶν.**

ἅττα ἀττ., ἰων. ἅσσα βλ.λ., ἀντὶ ἅτινα, οὐδ. πληθ. τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ὅστις: Πλάτ.Κωμ.49.

ἀτταβυγᾶς Ἡσ. πτηνόν τι, πιθ. ἀτταγᾶς βλ.λ.

ἀτταγᾶς-ᾶ κ. νεώτ. εἶδος πέρδικος, πέρδιξ ἡ φαιὰ βλ.λ., δημ. ἀτταγανάρι, ταγηνάρι, πέρδικα τοῦ κάμπου, λιβαδοπέρδικα· Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ. 257 « ἀτταγᾶς ὀρνεόν ἐστι τερπόμενον ἐν ἕλεσι καὶ πηλώδεσι τόποις καὶ τέλμασιν, ὃν ἡμεῖς φαμὲν ἀτταγῆνα»: Ἀριστφ.Ὄρν.248 **ὄρνις τε πτεροποίκιλος ἀτταγᾶς,** αὐτ.Σφ.257 **τὸν πηλὸν ὥσπερ ἀτταγᾶς τυρβάσεις βαδίζων·** 2) θεσσαλός τις διαβόητος ἐπὶ φαυλότητι: Διογ.Λ 9,12,6 παροιμ. **Ἀτταγᾶς Νουμηνίῳ συνῆλθε** (λογοπαικτ., ὁ νουμήνιος εἶναι πτηνὸν ὥσπερ ὁ ἀτταγᾶς· πρβλ. τὴν δημ. παροιμ. **ἐκύλισε ὁ τέντζερης καὶ βρῆκε τὸ καπάκι**).

ἀτταγεινός (ὁ) ἰχθύς τις, ὁ ἄ. σκεπινός: Δωρίων παρ' Ἀθην.7,322 C.

ἀτταγήν-ῆνος (ὁ) ὁ ἀτταγᾶς βλ.λ. ἢ ἕτερον πτηνὸν πιθανῶς εἶδος μελεαγρίδος (λατ. attagen ionicus), ἀναφερόμενον ὡς περιζήτητον λίχνευμα παρὰ Ρωμαίοις: Ἀριστλ.Ζ19,50 **τῶν ὀρνίθων.. ὅσοι μὲν μὴ πτητικοὶ ἀλλ' ἐπίγειοι, κονιστικοὶ οἷον ἀλεκτορίς, πέρδιξ, ἀτταγήν,.. φασιανός.**

ἀτταγηνάριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ **ἀτταγήν** βλ.λ., δημ. ταγηνάρι: Χοιροβοσκ.1,43.

ἀτταγῆνος (ὁ) κ. -ῖνος, νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν **δερμοφαγιδῶν.**

ἀτταγῆς-έος (ὁ) μτγν. ὁ ἀτταγὴν βλ.λ.

ἀτταγῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ κ. **ἀτταγῆνος** βλ.λ.

ἀτταγών-όνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀλεκτοροειδῶν.**

ἀττακαῖος (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ. **ἀττακεύς** γένος ἰχθύων, ὁ σολωμὸς βλ.λ.

ἀττακεόλιθος (ὁ) νεώτ. πετραγρ. πέτρωμα συγγενὲς πρὸς τὸν ὀρείτην τῆς οἰκογεν. τῶν **γάββρων.**

ἀττακεόφις-εως (ἡ) νεώτ. παλαιαζ. γένος ἰχθύων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει, ἄ. οἰνοσκόπος.

ἀττακεύς-έως (ὁ) γλωσσ., νεώτ. κ. **ἀττακαῖος** βλ.λ.

ἀττάκης-ου (ὁ) μτγν. κ. **ἄττακος** βλ.λ.‖ εἶδος ἀκρίδος συχναζούσης εἰς πετρώδη μέρη (πιθ. λ. χαλδαϊκὴ σημαίνουσα τὸν καταβιβρώσκοντα): ΠΔ Λευϊτ.11,23 **καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν.. καὶ τὸν ἀττάκην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.**

ἀττάκκα νεώτ. (ἰταλ. attacca) ὅρος μουσικὸς τιθέμενος εἰς τὸ τέλος μέρους μείζονός πως συνθέσεως καὶ σημαίνων τὴν ἄνευ διακοπῆς ἐξακολούθησιν τοῦ ἀμέσως ἑπομένου τεμαχίου.

ἀττάκο νεώτ., δημ. ἄκλ. (ἰταλ. attacco) μουσ. ἡ τέχνη τοῦ σχηματίζειν τὸν ἦχον ἐπὶ τοῦ ὀργάνου.

ἀττακόλιθος (ὁ) νεώτ.ὀρυκτολ.ἀττακεόλιθος βλ.λ.

ἄττακος (ὁ) μτγν., νεώτ. ὁ ἀττάκης βλ.λ.· 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **βομβυκιδῶν.**

ἀτταλαγώσεται Ἡσ. « μαλυνθήσεται ».

ἀτταλασίξαι Ἡσ. « ὀμόσαι ».

ἀττάλεια (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν φοινίκων ξηροξυλομόρφων.

ἀττάλεια (τὰ) μτγν. ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀττάλου Α΄ βασιλέως τῆς Περγάμου.

ἀττάλη Ἡσ. « φάρυξις· Φρύγες ».

ἀττάλια (τὰ) μτγν. ἐπιγρ. ἀγῶνες ἐν Ἀφροδισίᾳ.

ἀτταλιανόν (τὸ) πάπ. εἶδος ἐνδύματος· πρβλ. ἀτταλική 2).

ἀτταλίζομαι Ἡσ. « πλανῶμαι· Σικελοί ».

ἀτταλικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν Ἄτταλον· ‖ **Ἀτταλικοὶ βασιλεῖς** ἢ ἁπλῶς **Ἀτταλικοὶ** οἱ βασιλεῖς τῆς Περγάμου: Στράβ.12,4,3· 2) **ἀτταλική** (ἡ) ὡς οὐσ. πολύτιμος τάπης ἐξ ἐρίων ἢ μετάξης συνυφασμένης χρυσῷ.

ἀτταλίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἐπιγρ. μία τῶν ἐν Ἀττικῇ φυλῶν ὀνομασθεῖσα οὕτω τῷ 200 π.Χ. πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλέως τῆς Περγάμου Ἀττάλου Α΄.

ἀτταλισταί (αἱ) μτγν. ἐπιγρ. σύλλογος τῶν περὶ τὸν Διόνυσον ἐν Περγάμῳ καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰωνίας τεχνιτῶν, οἵτινες ὠνομάσθησαν οὕτω ἐκ τοῦ προστάτου αὐτῶν Ἀττάλου, οἰκοδομήσαντος χάριν αὐτῶν καὶ οἴκημα συναθροίσεως, τὸ **Ἀτταλεῖον**: Ἐπιγρ. **κοινὸν τῶν ἀτταλιστῶν.**

ἀττάλλω κ. **ἀττάλω** βλ.λ.

ἄτταλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **μαλαχιδῶν.**

ἀττάμιος-ον Ἐπιγρ.Ἠλείας ὁ ἀζήμιος.

ἀττᾶν ἐπιγρ. ἀπὸ **τᾶν**: Ἐπιγρ.Θεσσαλίας **ἀττᾶν καινᾶν ποθόδαυν.**

ἀττανίδες (αἱ) Ἡσ. « **πλακοῦντες,** εὔθρυπτοι »· πρβλ. ἄττανον.

ἀττανίτης-ου (ὁ) εἶδος πλακοῦντος: Ἱππῶν.36,3· πρβλ. ἄττανον κ. τηγανίτης.

ἄττανον (τὸ) ἰων. ἀντὶ **τήγανον** Ἡσ.« ἄττανα· τήγανα· καὶ πλακοῦς ὁ ἐπ' αὐτῶν σκευαζόμενος ».

ἀττάραγος (ὁ) μτγν. κ. **-χος** ψιχίον ἢ τεμάχιον ἄρτου: Ἀθήν.646 C· 2) μτφ. τὸ ἐλάχιστόν τι: Καλλ.Ἐπιγρ.47,9 **οὐδ' ὅσον ἀττάραγόν τι δεδαίκαμες·** πρβλ. Ἡσ. « τὸ ἐλάχιστον, οἱ δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ ἄρτου φλυκταίνας, οἱ δὲ τὰς καλουμένας ψίχας ».

ἀττάρυμα Ἡσ. « πόμα, σόφισμα Κρητικόν ».

ἀττᾶς ἐπιγρ. ἀπὸ τᾶς.

ἄττασι Ἡσ. « ἀνάστηθι· Λάκωνες ».

ἀτταταῖ ἐπιφών. σχετλιαστικὸν συνήθ. π. τραγικοῖς ἀνάλογον τοῖς **βαβαί, φεῦ,** ἐκφερόμενον κ. διπλοῦν ἐπιτατικῶς: Σοφ.Φοίν.790, Ἀριστφ.Ἀχ.1190 **ἀτταταῖ, ἀτταταῖ, στυγερὰ τάδε κρυερὰ πάθεα.**

ἀτταφούλιττορ Ἡσ. « σταφυλῖνος, Λάκωνες » πρβλ. ἀπαφαύλισταρ.

ἀττελάβη Ἡσ. « ἀκρίδας »· πρβλ. ἀττέλαβος.

ἀττελαβίτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **κουρκουλιονιδῶν·**

ἀττέλαβος (ὁ) ἰων. **-εβος,** κ. νεώτ. ζῷον ἀγρι-

μαῖον· Ἡσ. « εἶδος κνωδάλου ζώου μικροῦ καὶ λεπτοῦ » : Ἡρ.4,172 **τοὺς δὲ ἀττελέβους ἐπεὰν θηρεύσωσι**, Ἀριστλ.Ζΐ 5,29· 2) Ἡσ. « ὀττέλαβος· ἀκρὶς μικρά »· 3) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **κουρκουλιονιδῶν**.

ἀττέλεβος (ὁ) ἰων. ὁ ἀττέλαβος, λ.λ.

ἀττελεβόφθαλμος-ον ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς ἀκρίδος δηλ. προεξέχοντας καὶ ἀτενεῖς, περὶ τοῦ ἰχνεύμονος : **Εὔβουλ.107,10.**

ἀττερία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ρυγχοκεφαλιδῶν**.

ἀττηγός (ὁ) ἰων. ὁ τράγος καθ' ὡρισμένην τινὰ ἡλικίαν· Εὐστ.1625 « τῶν αἰγῶν αἱ μὲν τέλειοι, τράγοι καὶ ἴξαλοι . . Ἰωνικοὶ δέ τινες καὶ ἀττηγοὺς καλοῦσιν ἡλικίαν τινὰ τῶν ἀρρένων » : Ἐπιγρ. **τῶι μὲν Διὶ κριόν.. τῶι δὲ Ἀπόλλωνι ἀττηγόν.**

ἄττης ὕης μυστικὸς τύπος ἐξορκισμοῦ ἢ ἐπικλήσεως, ὃν μετεχειρίζοντο οἱ ἱερεῖς τῆς Κυβέλης : Δημ.313,26 **τοὺς ὄφεις τοὺς παρείας θλίβων καὶ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς αἰωρῶν καὶ βοῶν εὐοῖ σαβοῖ καὶ ἐπορχαύμενος ὕης ἄττης, ἄττης ὕης.**

ἀττίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. ὁμοιογένεια ἀραχνοειδῶν.

ἀττίδεια (τά) ἐπιγρ. ἑορτὴ τοῦ Ἄττιος ἐν Ἀττικῇ.

ἀττικάρχης-ου (ὁ) νεώτ. προσωνυμία δοθεῖσα εἰς τοὺς κομματάρχας καὶ δημοφιλεῖς πολιτευτὰς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐν γένει.

ἀττικεύομαι μσν. ἀποθ. ἀττικίζω, μιμοῦμαι τὴν ἀττικὴν διάλεκτον : Εὐστ.ἐν Ὑσμ.438 **τὴν γλῶσσαν ἀττικευομένην ἔχων.**

ἀττικηρῶς ἐπίρρ. κατὰ τὸν ἀττικὸν τρόπον : Ἄλεξ.213,4, Ἀθήν.4,137 **ἀττικηρῶς δειπνίζειν** (λιτῶς).

ἀττικιανός-ή-όν μτγν. ὁ τοῦ Ἀττικοῦ : Γαλ. εἰς Πλάτ.Τίμ.3 **ἀττικιανὰ ἀντίγραφα.**

ἀττικίζω κ. νεώτ., μέλλ. ἀττ. -ιῶ ἀμτβ. φέρομαι ὡς ἀττικός, μιμοῦμαι τοὺς ἀθηναίους· 2) φρονῶ τὰ τῶν ἀθηναίων : Θουκ.3,62 μόνος βοιωτῶν ἀττικίσαι· 3) ὁμιλῶ ἢ γράφω τὴν ἀττικὴν διάλεκτον : Πλάτ.Κωμ.168,1· λέγ. κ. ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ **ἑλληνίζω** : Ποσειδ.28· 4) νεώτ. γράφω ἢ ὁμιλῶ τὴν νεωτ. ἑλληνικὴν προσπαθῶν νὰ μιμηθῶ τὸ δόκιμον ἀττικὸν ὕφος ἢ παρεισάγων ἀττικισμοὺς βλ.λ.

ἀττίκισις-εως (ἡ) μτγν. τὸ ἀττικὸν ὕφος, ὁ ἀττικισμὸς βλ.λ.· Λουκ.Λεξιφ.14.

ἀττικισμός (ὁ) κ. νεώτ. τὸ ἀττικίζειν, τὸ μιμεῖσθαι τοὺς ἀθηναίους· 2) τὸ λαμβάνειν τὸ μέρος τῶν ἀθηναίων : Θουκ.3,64 **τὸν ἡμέτερόν τε ἀκούσιον μηδισμὸν καὶ τὸν ὑμέτερον ἑκούσιον ἀττικισμόν**· 3) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατὰ μίμησιν τῆς δοκίμου ἀττικῆς διαλέκτου γραπτὸς ἢ προφορικὸς λόγος : Ἀλκίφρ.2,4· 4) γραμμ. γραμματικὸς ἢ φραστικὸς τρόπος ἰδιάζων εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, οἷον **ἀμαθία, - τὰ παιδία παίζει**· 5) κατ' ἐπέκτ. ἐν τῇ λογοτεχνίᾳ κομψότης ἅμα καὶ καθαρολογία καὶ σαφήνεια ὕφους.

ἀττικιστής-οῦ (ὁ) κ. νεώτ. γραμμ. συγγραφεὺς μιμούμενος τὴν ἀττικὴν διάλεκτον ἢ συλλογεὺς ἀττικῶν λέξεων κ. φράσεων : Ἰάμβλ.Πυθ.18,80, ΕΜ 527,54· ‖ ὁ θιασώτης τοῦ ἀττικισμοῦ βλ.λ.3),4) κ.5).

ἀττικιστί ἐπίρρ. κατὰ τὴν ἀττικὴν διάλεκτον : Ἀντιφάν.97 **ἀττικιστὶ λέγειν**, Ἄλεξ.195 **ἀττικιστὶ λαλεῖν**· 2) κατὰ τὸ ἀττικὸν ἔθος.

ἀττικίων-ονος κωμ. ὑποκορ. τοῦ ἀττικός : Ἀριστφ.Εἰρ.214.

ἀττικομαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ γνώστης τῆς ἀττικῆς γλώσσης, ὁ καλῶς γινώσκων τὴν ἀττικήν.

ἀττικομακαρονισταί (οἱ) νεώτ. οἱ κακοζήλως μιμούμενοι τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ ὕφος τῶν ἀττικῶν συγγραφέων, οἱ μετ' ἀφιλοκαλίας ἀρχαΐζοντες ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ, πρβλ. μακαρονίζω μακαρονιστής.

ἀττικομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ σφόδρα θαυμάζων τοὺς ἀττικοὺς συγγραφεῖς· ‖ ὁ ἀλογίστως ἐπιχειρῶν νὰ μιμηθῇ αὐτοὺς συγγραφεύς.

ἀττικομανία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀττικομανοῦς.

ἀττικοπέρδιξ-ικος (ὁ) μτγν. ὁ ἀττικὸς πέρδιξ, προσωνυμία ὑποκριτοῦ : Ἀθήν.3,115 B « ὑποκριτὴς δ' ἦν ἀρχαίας κωμῳδίας, ἀπελεύθερος τοῦ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ καλούμενος ὑπ' αὐτοῦ **ἀττικοπέρδιξ** ».

ἀττικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Ἀττικὴν γεν. κ. εἰδ. εἰς τὰς Ἀθήνας : Ἡρ.5,76 **ἀττικὴ γῆ**, Δημ.1370 **γράμμασιν ἀττικοῖς** (διὰ τοῦ ἀττ. ἀλφαβήτου), - **ἀττικὴ τέχνη - χάρις, ἀττ- μέλι, ἀττ- ἰσχάδες, ἀττ- οὐρανός,** - ἀττικὲς νύχτες· ‖ ὁ ἐν τῇ ὑπαίθρῳ τῆς Ἀττικῆς οἰκῶν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἀστὸν Ἀθηναῖον· ‖ παλαιότ. κ. αὐτὸς ὁ τῶν Ἀθηνῶν κάτοικος : Αἰσχ.Εὐμ.681· 2) κ. νεώτ γραμμ. ὁ ἰδιάζων εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον (τύπος, σχῆμα κατάληξις κττ.)· ‖ μτγν. τὸ ἀρσ. **ἀττικός** ὡς οὐσ. ὁ κατὰ τὸν ἀττικὸν τρόπον γράφων συγγραφεύς : **Φρύν.302**· κ. συγκριτ. **-ώτερος** : Κικ.Ἀττ.1,13,5 (λογοπαικτ. ἐπὶ τοῦ ὀνομ. Ἀττικός)· 3) ὁ ἔχων προτερήματα ἢ ἐλαττώματα τοῖς Ἀθηναίοις ἰδιάζοντα, οἷον ὁ κομψός, ὁ χαρίεις ἢ ὁ φιλοσκώμμων, ὁ φιλόνικος : παροιμ. **ἀττικὰ δεῖπνα** τὰ λιτά, - **ἀττ- μυκτὴρ** ἡ ἀττικὸν **ἅλας** ἡ λεπτὴ εἰρωνεία, - **ἀττικὴ πίστις** ἡ βεβαία ἡ ἀσφαλής, - **ἀττικὸς μάρτυς** ὁ φιλαλήθης, - **ἀττ- πάροικος** ὁ φιλοτάραχος γείτων, **ἀττικὸς ἐν τοῖς ἔργοις** ὁ ὕστερον, οὐχὶ ἐγκαίρως πράττων τι· 4) τὸ θηλ. **Ἀττικὴ ὡς οὐσ.** (ἐνν. **γῆ**) ἡ περὶ τὰς Ἀθήνας χώρα ἡ νοτιανατολικῶς τῆς Βοιωτίας Ἡρ.5,76 5) μτγν. **τὸ ἀττικὸν** ὡς οὐσ. τὸ ἀττικὸν ὕφος ἢ κομψότης : Πλούτ.Ἠθ.79 D· 6) **ἀττικὸν** (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὡς οὐσ. στηθαῖον ἱκανοῦ ὕψους μετ' ἀναγλύφων διακοσμήσεων περιστέφον τὸ ὑπὲρ τὸ γεῖσον τμῆμα τοῦ οἰκοδομήματος, συνήθως ἐπὶ θριαμβευτικῶν ἁψίδων κ. γεν. ἐπὶ μνημειωδῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἰδιωτικῶν οἰκιῶν· 7) **ἀττικόν** (τὸ) ὁμ. ὡς οὐσ. εἶδος φαρμάκου : Ἱππ.Ἐπιδ.4,47.

ἀττικούργημα (τὸ) νεώτ. τὸ ἔργον τέχνης, οἷον ἀρχιτεκτονικῆς ἢ κεραμευτικῆς φέρον τὸν ἰδιάζοντα ἀττικὸν τύπον, πρβλ. ἀττικουργὴς 2) κ.3).

ἀττικουργής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐν Ἀττικῇ κατασκευασθείς· 2) ὁ κατὰ τὸν ἀττικὸν τρόπον εἰργασμένος, ὁ κομψός, ὁ καλλιτεχνικός· AB 641 « ἀττικουργὲς τὸ εἰργασμένον τὸν ἀττικὸν τρόπον, οὐ μόνον ὑποδήματα καὶ σκεῦος, ἀλλὰ καὶ ῥήματα καὶ εἴ τι ἄλλο » : Μέν.1000 **ἀττικουργῆ** ῥήματα· 3) τὸ οὐδ. **ἀττικουργὲς** ὡς οὐσ. ἔργον τέχνης οἷον γλυπτικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς, κεραμευτικῆς, ἔχον τὸν ἰδιάζοντα ἀττικὸν τύπον, ἤτοι τῆς λεπτῆς, ἐπιμεμελημένης καὶ κομψῆς ἐργασίας· ‖ εἰδ. ὁ γλυπτὸς διάκοσμος εἰς τὰς βάσεις τῶν κιόνων τοῦ ἰωνικοῦ ρυθμοῦ, ἀ. ἀττικούργημα.

ἀττικωνικός-ή-όν ὁ ἀττικὸς κατὰ κωμικῆς ἐκφρ. μετστροπὴν πρὸς τὸν τ. λακωνικός : Ἀριστφ.Εἰρ.215 **εἶδ' αὖ τι πράξαιτ' ἀγαθὸν ἀττικωνικοί.**

ἀττικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀττικὸν βλ.λ. : Δημ.202 **τὸ τῇ φωνῇ λέγειν ἀττικῶς**· ‖ νεώτ. μ. κατὰ τὸ ὕφος λόγου ἢ κατὰ τοὺς γραμμ. κανόνας τῆς ἀττικῆς διαλέκτου.

ἀττίλας-α (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν ὑπαγόμενον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν **τυραννιδῶν**.

ἄττομαι ἀποθ. AB « ἄττεσθαι ὃ ἡμεῖς διάζεσθαι, Ἕρμιππος Ἀθηνᾶς γοναῖς ».

ἄττος (ὁ) νεώτ. ζωολ. ἔντομον ἀραχνοειδὲς τοῦ γένους τῶν ἀττιδῶν.

ᾄττω ἀττ., μτγν. κ. **ἄττω** ᾄσσω, ἀίσσω βλ.λ.· ‖ ἡ μετ. **ᾄττοντες ἀστέρες** οἱ διᾄττοντες βλ.λ.

ἀτυζηλός-ή-όν μτγν. ποι. ἐκπληκτικός, φοβερός : Ἀπολλ.Ρ 2,1057 **ἀτυζηλὸν δεῖμα.**

ἀτύζομαι ποι. ἐν χρ. κατ' ἐνεστ. κ. μτχ. ἀορ. ταράσσομαι, ἐκπλήσσομαι, θορυβοῦμαι, πτοοῦμαι, παθαίνω τρόμον : Ἰλ.Θ 183 **ἀτυζομένους ὑπὸ**

καπνοῦ· ‖ κ. ἀπολ. : Πινδ.Π 1,13 **ὅσσα δὲ μὴ πεφίληκε Ζεὺς ἀτύζονται·** 2) εἶμαι τεταραγμένος ἐκ λύπης : Σοφ.Ἠλ.149 **ὄρνις ἀτυζομένη·** ‖ **μετ' αἰτ.** πτοοῦμαι, περιέρχομαι εἰς σύγχυσιν διά τι, ἕνεκά τινος : Ἰλ.Ζ 468 **ὄφιν ἀτυχθείς·** ‖ μετ' ἀπαρφ. : Ἰλ.Χ 474 **ἀτυζομένην ἀπολέσθαι** (ἐκ τρόμου ἀποθανεῖν).

ἀτύζω μτγν. ποι., μέλλ. -ύξω, εὐκτ. ἀορ. ἀτύξαι ἐκπλήττω τινά, τρόμον ἐμποιῶ τινι, καταφοβίζω, τὸν σαστίζω, τὸν τρομάζω : Θεόκρ.1,56 **τέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι,** Νίκ.Ἀλεξ.193 **ἠέρα παῦρον** ἀτύζει (δ.γρ. ὀτίζει, ἀλύξει).

ἀτύη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων δεκαπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **παλαιμονιδῶν.**

ἄτυκτος-ον ὁ μὴ τετυγμένος, ὁ ἀποίητος : Ψ Φωκυλ.56 **οὐκέτι γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον·** Ἡσ. « ἄτυκτον· ἄκοσμον· σκληρόν· ἀκατασκεύαστον ».

ἀτυλιγάδιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ περιειλήσεως τοῦ νήματος, χωρὶς τυλιγάδιασμα βλ.λ.

ἀτυλιγάδιαστος-η-ο δημ. κ. **ἀτυλιγάδιστος** ἐπὶ νημάτων, ὁ μὴ περιειλημένος, ποὺ δὲν τυλιγαδιάστηκε βλ.λ. : **γνέμα ἀτυλιγάδιαστο.**

ἀτυλιγάδιστος δημ. κ. ἀτυλιγάδιαστος βλ. λ.

ἀτύλιγος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ μὴ δεκτικὸς περιτυλίξεως ἢ περιειλήσεως ἢ διπλώσεως : **τόσο χοντρὸ στρῶμα εἶναι ἀτύλιγο, - βρεγμένα τὰ καραβόπανα εἶναι ἀτύλιγα·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἐπὶ βλάβῃ αὐτοῦ παρασυρόμενος διὰ δόλου, ἐπιτηδειότητος, ἀπάτης κττ., ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸν τυλίξουν, ποὺ δὲν μπλέκεται : **ἀτύλιγος στὰ χαρτιὰ - στὸ χρηματιστήριο - ἀπὸ γυναῖκες·** ‖ εἰδ. ὁ μὴ πρὸς γάμον τρόπῳ τινὶ παγιδευόμενος, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸν μπλέξουν, νὰ τὸν μπερδέψουν, νὰ τὸν τυλίξουνε σὲ παντρειά : **ὅσα καὶ νὰ τοῦ κάνουν καὶ νὰ τοῦ τάζουν εἶναι** ἀτύλιγος· 3) ἀντὶ ἀτύλικτος βλ.λ.

ἀτυλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια μαλακοστράκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἀστακιδῶν.**

ἀτύλιετα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀτύλιχτα** βλ.λ.

ἀτύλικτος-η-ο νεώτ., δημ.κ. **ἀτύλιχτος,** ἐπὶ πραγμ., ὁ μὴ ἔχων περιτύλιγμα, ἤτοι διπλωτὸν περίβλημα οἷον ἐκ πανίου ἢ χάρτου ἢ ἐλαστικοῦ κττ. : **ἀτύλικτον δέμα - σύρμα, - ἀτύλιχτα πακέτα - βιβλία·** ‖ ὁ μὴ διὰ περιειλήσεως ἢ διπλώσεως συσκευασθεὶς εἰς δέμα, ἰδίως ἐπὶ ὑφασμάτων, σχοινίων κττ. : **ἀτύλιχτα σεντόνια - χαλιὰ - δίχτυα, - ἀτύλιχτη κλωστὴ** ἡ μὴ κουβαριασμένη· ‖ κ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ δι' ἐπενδύματος προφυλαγμένος : **βγῆκες ἀτύλιχτος νύχτα καὶ κρύωσες, - μὴ βγάνῃς τὸ μωρὸ ἀτύλιχτο·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἐπιδεξίως καὶ ἰδίᾳ διὰ δόλου περιπλακείς, παρασυρθείς, ἐμπλακεὶς εἰς ἐπιζήμιον δι' αὐτὸν ὑπόθεσιν, ἐπιχείρησιν, ἔργον : **κανένας ἀνήξερος δὲ μένει στὸ χρηματιστήριο ἀτύλιχτος·** ‖ εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς γυναῖκας **ἐλαφρῶν** ἠθῶν, ὁ μὴ ὑπὸ τοιαύτης γυναικὸς εἰς μεγάλας χρηματικὰς δαπάνας παρασυρόμενος· 3) ἀντὶ ἀτύλιγος βλ.λ.

ἀτύλιχτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀτύλικτον βλ.λ.

ἀτύλιχτος-η-ο δημ. ὁ ἀτύλικτος βλ.λ.

ἄτυλλα Ἡσ. « ἀγκύλη ».

ἀτυλόν (τό) Ἡσ. « μικρόν, ἀγενές ».

ἄτυλος-ον νεώτ. ὁ μὴ ἔχων τύλους, κάλους, ποὺ δὲν ἔχει ρόζους : **χεῖρες ἄτυλοι καὶ μαλακαί.**

ἄτυλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀτυλιδῶν.**

ἀτυλοσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μηκωνιδῶν.**

ἀτύλωτος-ον μτγν. (α στερ.) ὁ μὴ ἔχων τύλους, κάλους· ‖ ὁ μὴ ἀπεσκληρυμμένος· ‖ ὁ μὴ δεκτικὸς ἐπουλώσεως : Ἀρχιγέν.π.Γαλ.13,730· 2) (α εὐφων.) ὁ ἀποσκληρυνθεὶς ἐκ τῆς ἐργασίας : Καλλ.Ἄρτ.213 **ἀτύλωται ὦμοι** (ἐκ διορθ. ἀντὶ τοῦ ἐφθαρμένου ἀσύλωτοι).

ἀτύμβευτος-ον μτγν. ὁ οὐχὶ ἐν τύμβῳ ταφείς, ὁ ἄνευ τύμβου ὤν : Κριναγόρ. ἐν ΑΠ 9,439 **θανάτου ἀτυμβεύτου λείψανον.**

ἄτυμβος-ον μτγν. ὁ ἄνευ τύμβου, ὁ ἄταφος : Λουκ.Χάρ.22 **κάτθαν' ὁμῶς ὅ τ' ἄτυμβος ἀνὴρ ὅς τ' ἔλαχε τύμβου.**

ἀτύμβως ἐπιγρ. ἄνευ τύμβου, χωρὶς ταφήν.

ἀτυπῆδες Ἡσ. « κριθαὶ ἀπίτυροι, λεγόμεναι ἀλέπυροι ».

ἀτυπίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἀραχνῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἀραχνοειδῶν.**

ἀτυπόδετα ἐπίρρ.δημ. ἀτημελήτως, ἀκατάστατα.

ἀτυπόδετος-η-ο κ. **-δευτος-η-ο** δημ. ἀτημέλητος, ὁ μὴ τυποδεμένος, ἀκατάστατος, κακοντυμένος· συγγ. ἀσουλούπιαστος.

ἄτυπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ λαλῇ σαφῶς, ὁ τραυλίζων, ὁ μογιλάλος : Γέλλιος 4,2,5· 2) ὁ μὴ λαμβάνων ὡρισμένον καὶ **εὐκρινῆ τύπον,** ἐπὶ ἀσθενείας : Γαλην.7,471· ‖ ὁ μὴ ὑπαγόμενος εἰς ὡρισμένην κατηγορίαν, ὁ μὴ **ἐμφανίζων** γνωρίσματα ὡρισμένου **τύπου·** 3) νεώτ. νομ. ὁ μὴ κατὰ τύπους ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένους διατετυπωμένος : **ἄτυπος δικαιοπραξία, - ἄτυπος σύμβασις·** 4) **ἄτυπος** (ὁ) ὡς οὐσ., νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν . **ἀτυπιδῶν.**

ἀτύπτητος-ον ἀρχ. Λεξ. ὁ μὴ **τυφθείς.**

ἀτύπωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ **τυπώσεως,** χωρὶς ἔκδοσιν καὶ δημοσίευσιν διὰ τοῦ **τύπου.**

ἀτύπωτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀσχημάτιστος : Πλούτ.Ἠθ.636 C **αἱ τέχναι πρῶτον ἀτύπωτα καὶ ἄμορφα πλάττουσιν·** 2) Ἡσ. « ἄσκαλτος »· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τυπωθείς, ὁ μὴ διὰ τύπου, διὰ τῆς τυπογραφίας ἐκδοθείς, δημοσιευθείς, ἀνέκδοτος : **βιβλία(ν) ἀτύπωτο(ν).**

ἀτυράγνητα ἐπίρρ. δημ. ἀτυράννιστα βλ.λ.

ἀτυράγνητος-η-ο δημ. ὁ ἀτυράννιστος βλ.λ.

ἀτυράλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. κ. **ἄτυρον** (τό) φυσιολογικὸν προϊὸν ἐξαγόμενον ἔκ τινων ὀργάνων τοῦ νεαροῦ μόσχου καὶ ἐνέχον ἐνεργὰ στοιχεῖα ἐπιδρῶντα εὐεργετικῶς ἐπὶ τῆς πέψεως τοῦ γάλακτος.

ἀτυράννευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **-άννητος -άννιγος-άννιστος** ἐπὶ πόλεως, χώρας, λαοῦ, ὁ μὴ ὑπὸ τυράννου βλ.λ. κυβερνώμενος ἢ κυβερνηθείς : Θουκ.1,18 **ἀεὶ ἀτυράννευτος ἦν** (ἡ πόλις), **- ἡ δημοκρατικὴ πολιτεία προϋπόθεσιν ἔχει τὸ ἀτυράννευτον·** ‖ νεώτ. ὁμ. ἐπὶ λαοῦ, ἔθνους, ὁ μὴ ὑπὸ τυράννων ἀρχόμενος, ἐξουσιαζόμενος· ‖ δημ. ὁ ἀτυράννευτος βλ.λ.

ἀτυραννεύτως ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτυράννευτον βλ.λ.

ἀτυράννητα ἐπίρρ. δημ. ἀτυράννιστα βλ.λ.

ἀτυράννητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ., δημ. κ. **-άννιγος-άννιστος** ὁ ἀτυράννιστος βλ.λ. : Κλήμ.Ἀλ. 1,1381· 2) ἀτυράννιστος βλ. λ.

ἀτυραννήτως νεώτ. κατὰ τρόπον ἀτυράννευτον βλ.λ.· 2) τὸ δημ. ἀτυράννιστα βλ.λ.

ἀτυράννιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τυραννίας ἤτοι ταλαιπωρίας, δεινοπαθείας, χωρὶς τυρά(γ)νισμα, χωρὶς βάσανα.

ἀτυράννιστος-η-ο δημ. κ. **ἀτυράγνιστος** κ. **ἀτυράννιγος** ἐπὶ προσ., ὁ μὴ σωματικῶς ἢ ψυχικῶς δεινοπαθήσας, ὁ ἀταλαιπώρητος, ποὺ δὲν ἔπαθε, δὲν εἶχε **τυρα(γ)νισμοὺς** ἤτοι στερήσεις, καταπονήσεις ἢ δεινὰς ψυχικὰς θλίψεις καὶ ταλαιπωρίας, βάσανα : **ἀτυράννιστος ἀπὸ τὰ παιδιάτικα ὥς τὰ γεροντικά του χρόνια·** ‖ κ. ἐπὶ προσ. καταστάσεως, ἡ μὴ ταλαιπωρίας, τυρα(γ)νισμοὺς ἐπάγουσα ἢ ἐπαγαγοῦσα : **ἀτυράννιστη ἀρρώστια - δουλιά,- ἀτυράννιστο ταξίδι·** ‖ κ. ἐπὶ ζώων, ὁ μὴ ὑποστὰς ὑπὸ ἀνθρώπου αἰκίας, κα-

κώσεις, τυράlγlνημα : τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς σκύλο, γάτο δὲν ἀφήνουν ἀτυράννιστο.

ἀτύραννος-ον ὁ μὴ ἔχων τύραννον, ὁ ἀτυράννευτος : Φρύν. ἐν ΑΒ 19,3 ἀτύραννος πόλις.

ἀτύρβαστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ τύρβης βλ.λ., ὁ ἥσυχος : Walz.Ρήτ.3,602.

ἄτυρον (τὸ) νεώτ. φαρμακ. ἡ ἀτυράλη βλ.λ.

ἀτύρωτος-ον μτγν. ἐπὶ γάλακτος, τὸ μὴ πηγνύμενον εἰς τυρόν, ποὺ δὲν τυριάζει, δὲν κόβει : Διοσκ.3,4 ὁ ἡδύοσμος καὶ γάλα ἀτύρωτον φυλάσσει, ἐναποκλυσθέντων αὐτῷ τῶν φύλλων.

ἄτυς-υος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν βυκανιδῶν, ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

ἀτυφί ἐπίρρ. ἐπιγρ. ἀτύφως βλ.λ.

ἀτυφία (ἡ) μτγν. ἡ ἔλλειψις τύφου, ὑπερφροσύνης, ἀλαζονείας, ἡ ταπεινοφροσύνη : Πλούτ.Λυκ.31 αἰσχυνομένη ἀτυφία.

ἀτύφλωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ὑπὸ ἄλλου ὑποστὰς τύφλωσιν : ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ἐπὶ χιλίων αἰχμαλώτων ἕνα μόνον ἄφηνεν ἀτύφλωτον ὡς ὁδηγόν· || γεν. ὁ μὴ ἀπολέσας τὴν ὅρασιν· || κ. μτφ. ὁ μὴ τυφλωθεὶς τὴν διάνοιαν, οἷον ὑπὸ πάθους ἢ προκαταλήψεως : οὐδεὶς ἔμεινεν ἀτύφλωτος ἀπὸ τὰ πολιτικὰ πάθη.

ἄτυφος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ τετυφωμένος, ὁ μὴ ἀλαζών, ὁ ταπεινόφρων : Πλάτ.Φαῖδρ.230 Α θείας τινὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον· συγκρ. ἀτυφότερος : Πλούτ.Ἀλέξ.45 ἀτυφοτέραν μὲν ἐκείνης· ὑπερθ. ἀτυφότατος : Διογ.Λ 4,37.

ἀτύφως μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ τύφου, χωρὶς ἀλαζονείαν, μὲ ταπεινοφροσύνην, ταπεινά : Πλούτ.Ἠθ. 32 D τὸ πρὸς δόξαν ἔχειν ἀτύφως καὶ μὴ διασοβεῖσθαι μηδ᾽ ἐπαίρεσθαι· συγκρ. ἀτυφότερον, ὑπερθ. ἀτυφότατα : Αἰλ.ἀπ.137.

ἀτύφωτος-ον μτγν. ἄτυφος βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ. 10 Β τὸν βίον ἀτύφωτον ἀσκεῖν.

ἄτυχα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἄτυχον βλ.λ.

ἀτυχαίνω δημ. κ. ἀτυχεύω, ἀόρ. ἀτύχησα κ. ἀτύχεψα, μτχ. παθ. παρακ. ἀτυχημένος κ. ἀτυχεμένος ἀτυχῶ βλ.λ.· || ἔχω ἢ εἶχα ἀπατυχίαν : ἀτυχεμένο σπίτι οὐχὶ ἐπιτυχῶς κατεσκευασμένον.

ἀτυχεύω δημ. κ. ἀτυχαίνω βλ.λ.

ἀτύχημα-τος (τὸ) κ. μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀτυχεῖν, δυστύχημα, ἀποτυχία πράγματός τινος, σφάλμα, δυσάρεστον συμβάν : Δημ. 643 οὐκ ἐπέθεντο τοῖς ἀτυχήμασι, - ὑπέστη πολλὰ ἀτυχήματα, - εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ χάσῃ τὸν πατέρα του· 2) σφάλμα ἐξ ἀγνοίας, λάθος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀδίκημα κ. ἁμάρτημα : Ἀριστλ. Η Νικ.5,8 « ὅταν μὲν παραλόγως ἡ βλάβη γένηται, ἀτύχημα· ὅταν δὲ μὴ παραλόγως ἄνευ δὲ κακίας, ἁμάρτημα· ἁμαρτάνει μὲν γάρ, ὅταν ἐν αὐτῷ ἡ ἀρχὴ ᾖ τῆς αἰτίας, ἀτυχεῖ δέ, ὅταν ἔξωθεν »· || κατ᾽ εὐφημισμὸν τὸ ἔγκλημα : Ἰσαῖ.10,20 ἀτύχημα πρὸς τὸ δημόσιον· 3) κατ᾽ ἐπέκτ. μτγν. ἐπὶ τοῦ ἀνθρ. σώματος, τὸ περὶ τὴν διάπλασιν ἐλάττωμα, σωματικὴ διαμαρτία : Γρηγ.Νύσσ.2,862 C τὰ γὰρ τοιαῦτα φύσεώς ἐστιν ἀτυχήματα, τὴν παρὰ τῶν νοῦν ἐχόντων μέμψιν ἐκφεύγοντα· || συνεκδ. κ. ἐπὶ τοῦ ἀνθρ. ὡς ὅλου · Ἀρρ.Ἐπικτ.2,16,18 οὐδενὸς ἄξιοι, δειλοὶ ἀταλαίπωροι, ὅλοι ἀτυχήματα· 4) νεώτ. νομ. ἀτυχήματα τυχαῖα ἐργασίας αἱ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας τινὸς ἢ ἐξ αἰτίας ταύτης ἐκ βιαίου τινὸς συμβάντος γινόμεναι σωματικαὶ βλάβαι, οἷον τραυματισμοί, ὀργανικαὶ βλάβαι κττ

ἀτυχής-οῦς-ές κ. νεώτ., συγκρ. -έστερος, ὑπερθ. -έστατος ὁ μὴ ἔχων τύχην ἀγαθήν, ὁ εἰς ὃν ἡ τύχη δυσμενής, μὴ τυχερός, κακότυχας, κακόμοιρος, δημ. ἄτυχος : Δημ.34 οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων οὐδ᾽ ἀτυχής εἰμι, - ἀτυχὴς ἄνθρωπος, - ἀτυχὴς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του - εἰς τὸν ἔρωτα, - ἀτυχὲς πλάσμα (συνήθ. ἐπὶ γυναικὸς ἢ παιδός)· 2) κ. νεώτ. συνεκδ. ἐπὶ γεγονότων ἢ καταστάσεων, ὁ ἐξ οὗ δυσμενὴς ἡ τύχη γίνεται, ὁ κακοτυχίαν ἐπάγων, ὅθ. κ. ὁ ἀποτυγχάνων ἢ ἀποτυχών : Πλάτ.Νόμ.905 Α ἀτυχὴς γενόμενος, - ἀτυχὴς πόλεμος - γάμος - ἐπιχείρησις - προσπάθεια· || ὅθ. νεώτ. ἐπὶ γεγονότων, ὁ θλιβερός, ὁ δυσάρεστος : ἀτυχὴς συγκυρία - σύμπτωσις, - ἡ κατὰ τὴν συζήτησιν ἀνταλλαγὴ ὕβρεων καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα ἄλλα ἀτυχῆ συμβάντα, - ἀτυχὲς ἐπεισόδιον· || ὁμ. κ. ὁ ἄστοχος, ὁ ἀνάρμοστος, ὁ ἀπρεπής : ἀτυχὴς ἐπέμβασις - φράσις - ἐνέργεια· 3) μτγν. μετὰ γεν. ἀτυχής τινος ἀμέτοχος, ἄμοιρός τινος : Αἰλ. Ζ 11,31 ἀλλὰ γοῦν συνέσεως καὶ τῆς καθ᾽ ἑαυτὰ σοφίας οὐκ ἀτυχῆ (δ.γρ.ἀτυχεῖ), Μάξ.Τύρ.20,5

ἀτύχησις-εως (ἡ) ἀρχ. Λεξ. τὸ ἀτύχημα βλ.λ.

ἀτυχία (ἡ) (1) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. ἀτυχιά τὸ μὴ ἐπιτυγχάνειν, ἡ κατάστασις τοῦ ἀτυχοῦς, κακή, δυσμενὴς τύχη, δυστυχία : Πλάτ.Κρατ. 420, C ἡ ἀβουλία ἀτυχία δοκεῖ εἶναι, Ἄμφις π. Στοβ.601,1 οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἀτυχίας ἀνθρωπίνης παραμύθιον γλυκύτερον ἐν βίῳ τέχνης, - ἡ ἀτυχία τὸν ἐταλαιπώρησε καθ᾽ ὅλον τὸν βίον, - ἔχει ἀτυχία σ᾽ ὅ,τι ἐπιχειρήσῃ· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀτύχημα : Ἱππ.Ἀγμ.25 οὐ γὰρ οἴονται τὴν ἀνάφυξιν τοῦ ἕλκεος αἰτίην, ἀλλ᾽ ἄλλην τινὰ ἀτυχίην, Ξεν.Ἀπομν.3,9,8 λύπην τὴν ἐπὶ φίλων ἀτυχίαις . . γιγνομένην, - τὴν εὐχάριστον ζωὴν αὐτῶν ἐτάραξεν ἀτυχία τις, - εἶχε τὴν ἀτυχία νὰ χάσῃ τὴ μητέρα του· 3) εἰδ. συνεκδ. ἧττα : Αἰσχίν.3,55 μέχρι τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ· 4) κατ᾽ εὐφημισμὸν ἀντὶ ἀτιμία : Δημ.533 τοῦτον μετὰ τὴν ἀτυχίαν ταύτην ἐμισθώσατό τις· 5) ὁμ. ἔγκλημα : Δείν.1,77, Πολύβ.12,13,5· 6) μτγν. μετὰ γεν. στέρησις : Ἰώσ.ΑΙ 19,2,4 ἐν ἀτυχίᾳ, ὧν χαρίζοιτο ἂν ὁ νόμος ταῖς μεταστάσιν.

ἀτυχία (ἡ) (2) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν ἀτυχιδῶν.

ἀτυχιά (ἡ) δημ. ἀτυχία βλ.λ.

ἀτυχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων λεπιδοπτέρων τοῦ ἀθροίσματος τῶν νυκτίων.

ἄτυχος (-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ἀτυχὴς βλ.λ.1) : σ᾽ ὅλη του τὴ ζωὴ ἦταν ἄτυχος, - ἄτυχη μάνα· || ὁ δυστυχής, ὁ ἐκπεσὼν εἰς δυστυχίαν καὶ ταλαιπωρίαν : κατάντησε ὁλότελα ἄτυχος· 2) ἐπὶ γεγονότων ἢ καταστάσεων, ἀτυχὴς βλ.λ. 2) : ἄτυχη ἐπιχείρηση - περίσταση, - ἄτυχος γάμος, - ἄτυχη μέρα ἡ Τρίτη, - ἄτυχο συναπάντεμα, - ἄτυχος λόγος· 3) ὅθ. εἰδ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ἐν ἀρνητικῇ ἐκφορᾷ μετὰ τοῦ δὲν ἢ τοῦ ὄχι, ὁ ἀσήμαντος, ὁ οὐχὶ λόγου ἄξιος : δὲν εἶναι ἄτυχα τὰ μῆλα - τὰ ἔπιπλά τους· 4) κ. ἐπὶ προσ. ὁμ. ἐν ἀρνητικῇ ἐκφορᾷ, ὁ ἐστερημένος μεγάλων προσόντων, πλεονεκτημάτων, ἰδίως τῶν ἐκ γενετῆς οἷον νοημοσύνης, ὡραιότητος, ἀντίθ. τυχαῖος : δὲν εἶναι ἄτυχο τὸ μυαλό του· 5) μσν. ἀσθενής, ἀδύνατος, δειλός : Χρον.Μορ.3889, Ἐρωτόκρ.Β 985 μὲ τὰ πολλὰ ἄρματα ἄτυχος τὸν ἀντρειωμένο κάνει.

ἀτυχῶ-έω κ. νεώτ. δημ. ἀτυχεύω κ. ἀτυχαίνω βλ.λ., μέλλ. -ήσω, ἀόρ. ἠτύχησα, δημ. ἀτύχησα, παρακ. ἠτύχηκα, σπαν. ἐν τῷ παθ., εἶμαι ἀτυχής, δὲν ἔχω καλὴν τύχην, ἀποτυγχάνω, δὲν κατορθώνω τι : Θουκ.1,32 μὴ ὀργίζεσθαι ἢν ἀτυχῶσιν, Ἀριστ.Πολιτ.1303 a,8 καὶ ἐν Ἀθήναις ἀτυχούντων πεζῇ οἱ γνώριμοι ἐλάττους ἐγένοντο, - ἠτύχησεν ὁ φίλος σας, - ἀτυχῶ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, - ἐὰν ἀτυχήσῃς εἰς τὸ ἐμπόριον· || ἡ μτχ. ἀτυχοῦντες (οἱ) = οἱ ἀτυχεῖς : Ἀντιφ.2,4,9· 2) κατ᾽ εὐφημ. τὸ ἀτυχεῖν ἀντὶ τοῦ ἀτιμοῦσθαι : Δημ.533 ἠτυχηκώς τι καὶ οὗτος τοιοῦτον· 3) μετὰ γεν. δὲν δύναμαι νὰ ἐπιτύχω τι, ἀποτυγχάνω τινὸς ἢ ἔν τινι : Πλάτ. Θεαίτ.186 C τῆς ἀληθείας τις ἀτυχήσει· ὁμ. μετὰ μτχ. : Θουκ.2,62 αἴσχιον δὲ ἔχοντες ἀφαιρεθῆναι

ἢ κτωμένους ἀτυχῆσαι· ὁμ. μετ' αἰτ.: Εὐνάπ.Βί.Σαφ. 469 Β ἀτυχεῖν τὸ ἀγαθόν· 4) ἀποτυγχάνω οἰτῶν τι: Ξεν.ΚΠ 1,6,6 τοὺς δὲ ἀθέμιστα εὐχομένους.., εἰκὸς εἶναι παρὰ θεῶν ἀτυχεῖν· 5) παθ. μτχ. τὰ ἀτυχηθέντα αἱ ἀποτυχίαι, τὰ ἀτυχήματα: Δημ.298 τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις.. ἀτυχηθέντων· ὁμ. τὰ ἠτυχημένα αἱ ἀτυχίαι: Ἰώσ. ΑΙ 16,8,6· || γεν. παθ. ἀποτυγχάνω: Διον.'Αλ.'Ισοκρ.9 ἠτύχητο ἡ μάχη.

ἀτυχῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. οὐχὶ κατ' ἀγαθὴν τύχην, μετ' ἀτυχίας, κατὰ τρόπον ἀτυχῆ βλ.λ.: 'Ισοκρ. 12,15 οὕτως ἀτυχῶς φέρομαι παρ' αὐτοῖς, Διον. 'Αλ.Ρωμ.9,26 ἀτυχῶς οἱ πλείους κατεκόπησαν, - ἀτυχῶς δὲν δύναμαι νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος.

ἀτῶμαι-άομαι (ἄτη) πάσχω βλάβην, εὑρίσκομαι ἐν συμφορᾷ, εἶμαι δυστυχής, ὑποφέρω, συνήθως κατὰ μτχ.: Σοφ.Αἴ.384 ἴδοιμι μήν νιν, καίπερ ὧδ' ἀτώμενος, Εὐρ.'Ικ.182 οὐ τοι δύναιτ' ἂν οἴκοθεν γ' ἀτώμενος τέρπειν ἂν ἄλλους· 2) ἐπιγρ. ὡς νομ. ὅρος, ἀποτίνω ζημίαν, νικῶμαι ἐν δικαστηρίῳ: 'Επιγρ.Γόρτυνος Κρήτης: αἱ δέ τις ἀταθείη, ἀποδάτταθθαι τῶι ἀταμένωι ἃι ἔγραττται.

ἄτωρ 'Ησ. «ἡ μελία ὑπὸ Αἰγυπτίων».

-αυ 'Επιγρ. κατάληξις ὀνομάτων ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν τῆς α' κλίσεως, ἀριθμ. ἑν., πτώσ. γεν. ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς 'Αρκαδίας, Κύπρου καὶ Παμφυλίας, οἷον 'Απολλωνίδαυ, 'Αρχίαυ, Καλλίαυ, 'Ονασαγόραυ, Ζαμίαυ, ἐργωνίαυ, οἰκίαυ.

αυ- κρητικόν, ἐν ἐπιγρ. ἀντὶ α οἷον ἐν τοῖς Ϝά(υ)ξιοι· 2) ἀντὶ ω οἷον Ραύκιοι, Ρώκιοι· 2) ἀντὶ αλ οἷον αὐκάν, αὐκυόνα, αὖμα, αὐγεῖν, αὖσος.

αὖ ἐπίρρ. τοπικῶς, ὀπίσω, πρὸς τὰ ὀπίσω: αὖ ἐρύω ὅπερ κ. αὐερύω βλ.λ.· 2) χρονικῶς ἐπὶ πάσης ἐπαναλήψεως πράξεώς τινος, πάλιν, ἐκ νέου, αὖθις: 'Οδ.88 τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἴκελος αὐτῷ· ἀπὸ 'Ομ. κ. ἐφεξῆς πολλάκις μετὰ προτασσομένων νῦν, πρῶτον, δεύτερον κλπ. ὡς καὶ τοῦ συμπλεκτικοῦ καί: 'Ιλ.Φ 82 νῦν αὖ με τεῇς ἐν χερσὶν ἔθηκε μοῖρ' ὀλοή, Αἰσχ.'Επτ.526 τὸν δὲ πέμπτον αὖ λέγω, Ξεν.'Αν.1,1,7 καὶ αὕτη αὖ ἄλλη πρόφασις ἦν· 3) κατ' ἐρώτησιν ἢ ἐπιφωνητικῶς: 'Ιλ.Α 540 τίς δὴ αὖ τοι, δολομῆτα, θεῶν συμφράσσατο βουλάς; Σοφ.'Αντ.7 καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασι; 4) ἐπὶ ἀντιθέσεως, τιθέμενον μετὰ τὸν δὲ τοὐναντίον, ἀφ' ἑτέρου: 'Ιλ.Δ 417 τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται.. τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος· || ὁμ. ἐπὶ ἀντιθέσεως ἐν ἐρωτήσει, τοὐναντίον: Πλάτ.Πολ.468 Α ἆρ' ὀρθῶς μοι καταφαίνεσαι ἢ αὖ; (ἢ οὔ;)· 5) γεν. πάλιν, προσέτι, ἀκόμη, πλὴν τούτου: 'Οδ.Δ 211 υἱέας δ' αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους, Πλάτ.Θεαίτ.192 Β καὶ ἔτι γε αὖ οἶδε καὶ αἰσθάνεται· 6) ἐπίσης ἢ κατ' ἀμοιβαιότητα ἢ κατά τι μέρος ἀντίστοιχον ἑτέρῳ (ἐν τῷ μέρει): Αἰσχ.'Αγ.1280 ἥξει γὰρ ἄλλος αὖ τιμάορος· || ὅθ. κ. τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐναντιωματικοῦ δέ, ἀκόμη κ. ὅταν προηγῆται ὁ μέν: 'Ιλ. Λ 109 'Αντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει· ἢ καὶ μετὰ τοῦ δέ: 'Ιλ.Β 198 ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, Αἰσχ.'Αγ.1295 ὦ πολλὰ μὲν τάλαινα, πολλὰ δ' αὖ σοφή, Ξεν.ΚΠ 4,6,4 ὁ μὲν ἥμαρτε.. ὁ δ' αὖ κατειργάσατο· 7) ἐπὶ ἀκολουθίας ἢ μεταβάσεως, ἔπειτα δέ, περαιτέρω λοιπὸν ἢ ἁπλῶς λοιπὸν (=δή): 'Ιλ.Γ 323 ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ γενέσθαι, 'Ιλ.Β 618 τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν· || παρ' ἀττ. καὶ δὴ τραγ. συνήθεις οἱ πλεονασμοί: πάλιν αὖ, μάλ' αὖ, αὖθις αὖ, αὖθις αὖ πάλιν: Αἰσχ.Εὐμ.254 ὅρα ὅρα μάλ' αὖ λεῦσσέ τε πάντα· πρβλ. αὖθις, αὖτε· || ἐν ἐπιγρ. (μεγαρικαῖς) τὸ αὖ δεύτερον ἐν τῷ λόγῳ ὡς μόριον ἀφηγηματικόν.

αὖ αὖ ἐπὶ ὑλακτοῦντος κυνὸς γαῦ γαῦ: 'Αριστφ. Σφ.903 ΚΥ. αὖ αὖ.

αὔα (ἡ) αἰολ. ἡ ἠὼς βλ.λ. ΕΜ.174 «τὴν γὰρ ἠῶ οἱ Αἰολεῖς αὔαν φασί»: Σαπφ.ἀπ.152.

αὐαίνω, ἀττ. αὑαίνω (ἀφαυαίνω), παρατ. (καθ-) αὔαινον, μέλλ. αὐανῶ, ἀόρ. ηὔηνα ἢ αὔηνα (τὸ διττὸν ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν ἐκ δ. γρ. χειρογρ. κ. ἐκδοτῶν), παθ. ηὐάνθην ἢ (ἐξ-) αὐάνθην, μέλλ. (ἀφ-) αὐανθήσομαι κ. μέσ. ἐν παθ. σημ. αὐανοῦμαι (ὁ ἐνεργητ. τ. σπαν. π. τοῖς δοκίμοις ἀττ.) ξηραίνω, ἀποξηραίνω, στεγνώνω: 'Οδ.Ι 321 τὸ μὲν ἔκταμεν (ρόπαλον) ὄφρα φοροίη αὐανθέν, 'Ηρ.1,200 τοὺς (ἰχθῦς) ἐπεί τε ἂν θηρεύσαντες αὐήνωσι πρὸς ἥλιον· 2) καταξηραίνω, μαραίνω: Σόλ.15,35 εὐνομίη αὐαίνει δ' ἄτης ἄνθεα φυόμενα, Αἰσχ.Χο.260 πᾶς ὅδ' αὐανθεὶς πυθμὴν (ξηρανθείς)· || μτφ. ἐπὶ τῆς ζωῆς: Σοφ.'Ηλ.819 βίον αὐανῶ (θὰ φθείρω τὴν ζωήν μου ἐν πένθει, θὰ μαραθῶ): 'Αριστφ.ἀπ.613 ηὐαινόμην θεώμενος· 3) κ. ἀμτβ. ἐν παθ. σημ. ξηραίνομαι: 'Ιππ.Γυν.1,17 τὰς δὲ ὑστέρας ὧδε μελεδαίνειν, ὅπως μήτε ὑγραὶ ἔωσι μήτε λίαν αὐαίνουσαι.

αὐαλέος-α-ον ποι. (αὖος) (Καλλ. αὐ-) ξηρός, στεγνός, μεμαραμμένος: 'Ησίοδ.'Εργ.588 αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος (ἡλιοκαμένος), Σιμων.50,9 αὐαλέαν ὕπερθε) τεὰν κόμαν (αὐχμηράν), Καλλ. Δήμ.6 αὐαλέον στόμα (κατάξερο)· || κ. ἐν συνεκδ. σημ.: 'Αγαθ. ἐν ΑΠ 5,279 αὐαλέοις ὄμμασι τηκομένη (ἀΰπνοις).

αὔανος (ὁ) Πολυδ.6,73 «αὔανος δὲ ἄρτος, ἐγγυτέρω πλακοῦντος».

αὔανσις-εως (ἡ) ἀποξήρανσις, μαρασμός: 'Αριστλ.Μετ.4,1,5 πᾶσα γὰρ ἡ κατὰ φύσιν φθορὰ εἰς ταῦθ' ὁδός ἐστιν οἷον γῆρας καὶ αὔανσις.

αὐαντή (ἡ) (ἐνν. νόσος) νόσος ἐπάγουσα ἀποξήρανσιν τοῦ σώματος, μαρασμόν: 'Ιππ.Νούσ.2,66.

αὐαντικός-ή-όν ἐπὶ νόσου, ὁ ἀποξηραίνων.

αὐαρά (τὰ) 'Ησ. «τὰ ποντικὰ κάρυα».

αὔασις-εως (ἡ) μτγν. ὄασις βλ.λ.: Στράβ.2,5,33 καλοῦσι δὲ τὰς τοιαύτας οἰκήσεις αὐάσεις.

αὐασμός (ὁ) ἀποξήρανσις: 'Ιππ.Χυμ.4, ΑΒ 462.

αὐάτα (ἡ) αἰολ. (ἀϜάτα) ἡ ἄτη βλ.λ.: Πίνδ.Π 2,28 ἀλλά νιν ὕβρις εἰς αὐάταν ὑπεράφανον ὦρσεν.

αὐβριετία (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. ὠβριετία βλ.λ.

αὐγάζω, μέλλ. -άσω, ἀόρ. ηὔγασα (αὐγή) κ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου διαχέω αὐγήν, λάμψιν, φωτίζω, καταλάμπω: Εὐρ.'Εκ.637 τὰν καλλίσταν ὁ χρυσοφαὴς ἅλιος αὐγάζει (περὶ τῆς 'Ελένης)· 2) ὁρῶ, παρατηρῶ, ἀτενίζω: Σοφ.Φιλ.217 ἢ ναὸς ἄξενον αὐγάζων ὅρμον· 3) μτγν. παθ. μτφ. φωτίζομαι: Μηναῖ.2,4'Ωδ.5 τῷ φέγγει σου, ἀγαθέ, νῦν ὁ θεοφόρος αὐγασθείς, στῦλος ὁλόφωτος γέγονε· || συχνότερον ἐν τῇ σημ. ταύτῃ τὸ μέσ. ἐναργῶς ὁρῶ, ἀντιλαμβάνομαι: 'Ιλ.Ψ 458 οἶος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι ἠὲ καὶ ὑμεῖς· 4) παθ. φωτίζομαι, ἐν φωτεινῷ χώρῳ φαίνομαι: Σοφ.ἀπ.598,6 αὐγασθεῖσα (κατοπτρισθεῖσα ἐν τῷ ἡσύχῳ ὕδατι)· 5) μτγν. ἀμτβ. στίλβω, λάμπω: ΠΔ Λευϊτ.13,25 καὶ ἰδοὺ μετέβαλε θρὶξ εἰς τὸ αὐγάζον· || κ.μτφ.: ΚΔ Κορινθ. 2,4,4 ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου.

αὐγαριά (ἡ) δημ. βοταν. τὸ εἰς ὀρεινοὺς τόπους ἀπαντῶν δένδρον ὅα ἡ ἥμερος, ἄ. σουρβιά, σουρδουλιά, σκαρούπα, οὔβα (sorbus domestica)· || εἰς τὸν πληθ. αὐγαριές κ. ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου τούτου, ἄ. σοῦρβα, οὔβα.

αὔγαρος (ὁ) 'Ησ. «ἄσωτος ὑπὸ Κυπρίων».

αὔγασμα-ατος (τὸ) μτγν. λάμψις, στιλπνότης: ΠΔ Σοφ.Σειρ.43,11 ἴδε τόξον, καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτὸ σφόδρα ὡραῖον ἐν τῷ αὐγάσματι αὐτοῦ· 2) ἐξάνθημα λευκόν, λεῖον: ΠΔ Λευϊτ.13,38 ἐὰν γένηται ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα, λευκανθίζοντα.

αὐγασμός (ὁ) μτγν. ἀκτινοβολία, λάμψις, λαμπρότης, στιλπνότης: Πλούτ.'Ηθ.894 ἶριν γίνεσθαι κατ' αὐγασμὸν ἡλίου πρὸς νέφει πυκνῷ.

αὐγάστειρα (ἡ) ἡ αὐγήτειρα βλ.λ. : Ὀρφ. Ὕμν.9,5 (δ. γρ.).

αὐγαστικός-ή-όν μτγν. ὁ αὐγάζων, λάμπων.

αὐγαταίνω δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγαταίνω βλ. λ.

αὐγατιά (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγατιά βλ. λ.

αὐγατίζω μσν. κ. δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγατίζω βλ.λ.

αὐγάτιση (ἡ) δ.γρ. τοῦ ἀβγάτιση βλ.λ.

αὐγάτισμα (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγάτισμα βλ. λ.

αὐγατιστής (ὁ) δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγατιστὴς βλ.λ.

αὐγατιστός-ή-ό δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγατιστὸς βλ.λ.

αὐγᾶτος-η-ο δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγᾶτος βλ.λ.

αὐγατῶ-άω δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγατῶ· βλ.ἀβγατίζω.

αὐγεῖν Ἡσ. « ἀλγεῖν ».

αὔγειον (τὸ) μτγν. τὸ ποῶδες φυτὸν ὠκιμοειδὲς βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,28.

αὐγερινός (ὁ) δημ. ὁ ἑωσφόρος, τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς, ἡ Ἀφροδίτη· πρβλ. ἕσπερος : δ.τραγ. **ἡ πούλια κι ὁ αὐγερινὸς ἀντάμα περπατοῦνε,** Κρυστ.Τρύγος 47 **ὡς ποὺ νὰ σκάσῃ ὁ αὐγερινός, ποὺ θὰ ξυπνήσουν πάλι.**

αὐγερινός-ή-ό δημ. ὁ τῆς αὐγῆς, ὁ αὐγινὸς βλ.λ. : Σολωμ.Λάμπρος 19,31,6 **καὶ φιθυρίζοντας μοσχοβαλάει ἀπὸ τὰ ἀρώματα | τὰ αὐγερινά,** Κρυστ.Ἁρπαγὴ 85 **τὸ λεπτὸ αὐγερινὸ ἀγεράκι.**

αὐγή (ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ φῶς τοῦ ἡλίου· κατὰ πληθ. αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ : Ἰλ.Ρ 371 **πέπτατο δ᾽αὐγὴ ἠελίου,** Αἰσχ.Ἀγ.1182 **ὥστε κύματος δίκην κλύζειν πρὸς αὐγὰς τοῦδε πήματος πολὺ μεῖζον** (ὥστε νὰ ἐγείρεται, νὰ ἀνυψοῦται πρὸς τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου)· ‖ κ. ἐν συνεκδ. σημ. : Ἰλ.Π 188 **ἠελίου ἴδεν αὐγὰς** (ἐγεννήθη, εἶδε τὸ φῶς), Θέογν.426 **ἐσιδεῖν αὐγὰς ὀξέος ἠελίου** (ζῆν), Αἰσχ.Πέρσ.710 **ἕως τ᾽ ἔλευσσες αὐγὰς ἡλίου** (ἕως ὅτου ἔζης)· ‖ ἐν φρ. **ὑπ᾽ αὐγὰς λεύσσειν - ἰδεῖν - δεικνύναι τι** πλησιάζειν τι πρὸς τὸ φῶς καὶ βλέπειν μετὰ προσοχῆς, ἐπιδεικνύειν αὐτό : Εὐρ.Ἑκ.1154 **ᾔνουν θ᾽ ὑπ᾽ αὐγὰς τούσδε λεύσσουσαι πέπλους· πρὸς**—ἢ **ὑπ᾽** αὐγὴν ἐν πλήρει φωτὶ ἢ ἐν πλαγίῳ φωτί : Ἱππ.Ἰατρ.470· 2) ἡ ἀνατολὴ ἢ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου : Πίνδ.Ι 3(4),83 **ἐν δυθμαῖσιν αὐγᾶν** (κατὰ τὴν δύσιν τοῦ λάμποντος ἡλίου), Αἰσχ. Ἀγ.254 **τορὸν γὰρ ἥξει ξύνορθρον αὐγαῖς** (ἀνατέλλον μετὰ τοῦ ἡλίου)· ‖ κατ᾽ ἐπέκτ. κ. ἡ ὅλη ἡμέρα : Ἱππ.Ἀγμ.752 **λαμπροτάτη τῶν παρουσέων αὐγέων** (ἡμερῶν)· ‖ μτφ. κ. ἐπὶ τοῦ βίου : Αἰσχ.Ἀγ.1123 **ξυνανύτει βίου δύντος αὐγαῖς·** 3) μτγν. αὐγαὶ ἠελίοιο ἡ ἀνατολή : Διον.Περ. 84,231, κ. νεώτ. κ. δημ. **αὐγὴ** τὰ χαράματα, ἡ χαραυγή, τὰ ξημερώματα : ΚΔ Πράξ.20,11 **ἐφ᾽ ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς,** Ἰω.Μάνθου Χρον. Μορ.Προοίμ.75 **καὶ τὴν αὐγὴ κινήσαμεν ὡς ὀρφανὰ πουλία,** Ἐρωτόκρ.Ε 673 **καὶ τὴν αὐγὴ μ᾽ ἀνίμενε, πρὶν καλοξημερώσῃ,** Βαλαωρ.Νεκρικὴ Ὠδὴ 31, **- τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσούλα ἐξεφύτρωσε ἕνα ράδο, - σηκώθηκα τὴν αὐγή, - μ᾽ ἐξύπνησε - μὲ ξεκίνησε ἀπὸ τὶς αὐγές·** ‖ δημ. κ. ἐπιρρ. **σηκώνομαι αὐγή·** ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ : **ἦρθε αὐγὴ αὐγή** (παραπολὺ πρωΐ)· ‖ δημ. ὑποκοριστ. αὐγούλα βλ.λ.· 4) γεν. λάμψις, λαμπρὸν φῶς : Ὀδ. Ζ 305 **ἡ δ᾽ ἧσται ἐπ᾽ ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ,** Διογ.Λ 7,163 **τίς δὲ σ᾽ ἐτύφλωσεν, τίς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς;·** 5) ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν : Σοφ. Αἴ.70 **ὀμμάτων ἀποστρόφους αὐγὰς ἀπείργω σὴν πρόσοψιν εἰσιδεῖν·** ‖ ὁμ. κ. μόνον αὐγαί, οἱ ὀφθαλμοί· πρβλ. δημ. **τὸ φῶς μου, - του,** Εὐρ. Ἀνδρ.1180 **εἰς τίνα δὴ φίλον αὐγὰς βαλὼν τέρψομαι;·** ‖ κ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ μτφ. : Πλάτ.Πολ. 540 Α **ἀνακλίναντες τὴν τῆς ψυχῆς αὐγὴν** (ὀφθαλμὸν τῆς ψυχῆς)· 6) μτφ. κατ᾽ ἐπέκτ. πᾶσα αἴγλη, λαμπηδὼν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας στιλπνῶν πραγμάτων, συνήθ. π. πσι. : Ἰλ.Ν 341 **αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἄπο λαμπομενάων,** Πίνδ.Ν 4,83 **ὁ χρυσὸς ἑψόμενος αὐγὰς ἔδειξεν ἁπάσας,** Φιλόστρ. Νεώτ.Εἰκ.2,8 **ὅρμοι καὶ αὐγαὶ λίθων.**

αὐγήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. λαμπρός· ‖ μτφ. ὀξυδερκής : Νίκ.Θηρ.34 **ὠκύν τε καὶ αὐγήεντα τίθησι** (Σχόλ. « ὀξυδέρκειαν παρέχει »).

αὐγής-οῦς-ές μτγν. διαυγής : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,116 (δ.γρ. διαυγής).

αὐγήτειρα (ἡ) ἐπίθ. τῆς Σελήνης, ἡ αὐγὸς πέμπουσα, ἡ φωτίζουσα, ἡ φεγγοβόλος : Ὀρφ.Ὕμν.9,5 (δ.γρ. αὐγάστειρα).

αὐγίζω μσν. κ. δημ. λαμπρύνω, δθ. κ. καθαρὸν καθιστῶ, ἐν τῷ παθ. : Κίνναμος Ἱστ.5,119 D **ηὐγίζετο δὲ μαρμάροις·** 2) κ. δημ. ὀρθρίζω, ξυπνῶ αὐγή· 3) δημ. ἀπροσώπως κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἡμέραν, ἀρχίζει νὰ προβάλῃ τὸ φῶς, νὰ φωτίζῃ, νὰ χαράζῃ : **ἄρχισε** πιὰ ν᾽ αὐγίζῃ· ‖ κατ᾽ ἐπέκτ. ἐκπέμπω ἀόριστόν τι φῶς, ἀμυδρῶς στίλβω : **κάτι ἐκεῖ μέσ᾽ στὰ βάτα αὐγίζει, - φεγγοβολοῦσα ἡ νύχτα καὶ τὰ νερὰ στὶς αὐλακιὲς αὐγίζουν.**

αὐγίλα δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγίλα βλ.λ.

αὐγινά ἐπίρρ. δημ. τὴν ὥραν τῆς αὐγῆς.

αὐγινός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς αὐγῆς, ὀρθινός, πρωϊνός : αὐγινὴ **δροσούλα.**

αὐγίτης (ὁ) μτγν. κ νεώτ. εἶδος ἡμιπολυτίμου λίθου : Πλίν.ΦΙ 37,147· ‖ νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν τῆς** τάξεως τῶν πυροξένων· ‖ **αὐγίτου σειρὰ** ὀρυκτολ. ὁμὰς **πυριτικῶν** ὀρυκτῶν· 2) μτγν. τὸ θηλ. αὐγῖτις βλ.λ.

αὐγιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ περιέχων αὐγίτην βλ.λ.· ‖ εἰδ. ὀρυκτολ. **αὐγιτικὸς ἀνδεσίτης** πέτρωμα ἀνδεσίτου ἐνέχον σημαντικὴν ποσότητα αὐγίτου· ‖ ὁμ. **αὐγιτικὸς σχιστόλιθος** πέτρωμα τῆς τάξεως τῶν **κρυσταλλοσχιστωδῶν.**

αὐγῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ ποῶδες φυτὸν ἀναγαλλὶς ἡ φοινικῆ : Ψ Διοσκ.2,178.

αὐγίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τῆς λ. αὐγή.

αὐγνάθιος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τερατογενὴς **διάπλασις** λίαν παραπλησία τοῦ ὑπογναθίου βλ.λ. **εἴδους τῶν τεράτων.**

αὐγό (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγὸ βλ.λ.

αὐγοβολῶ-άω δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγοβολῶ βλ.λ.

αὐγογεννῶ δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγογεννῶ βλ.λ.

αὐγοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. αὐγάζων, λαμπρός, φωτεινός : Πλούτ.Ἠθ.922 D **φέγγος ἴσχει καὶ** χρόαν **αὐγοειδῆ,** Γαλ.Χρείας Μορίων 8,6 **αὐγοειδὲς αἰσθητήριον** (ὁ ὀφθαλμός)· κ. συγκρ. : Φίλ. 1,91 **αὐγοειδέστερον τοῦ πυρός·** κ. ὑπερθ. αὐτ.), 653 **αὐγοειδεστάτου φέγγους·** ‖ κ. ἐν μτφ. χρ. : Πλούτ.Ἠθ.565 D **αὐγοειδὴς ψυχή·** 2) **νεώτ. αὐ**γοειδής-ές, δημ. **αὐγόειδος** κ. ἀβ- ὁ ᾠοειδής.

αὐγοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. λαμπρῶς, ἐκπάγλως : Φίλ.2,487· 2) νεώτ. ἐκ **τῆς** γρ. αὐγὸ **ἀντὶ** ἀβγό, ᾠοειδῶς, ἐλλειψοειδῶς.

αὐγοθήκη (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ **ἀβγοθήκη βλ.λ.**

αὐγοκαλάμαρα (τὰ) δημ. ἀβγοκαλάμαρα βλ.λ.

αὐγοκόβω δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγοκόβω βλ.λ.

αὐγολέμονο (τὸ) δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγολέμονο βλ.λ.

αὐγολόγος (ὁ) δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγαλόγος βλ.λ.

αὐγολογῶ-άω δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγολαγάω βλ.λ.

αὐγομαζεύω δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγομαζεύω βλ.λ.

αὐγομάνα (ἡ) δημ. **δ.γρ.** τοῦ **ἀβγομάνα** βλ.λ.

αὐγομαντεία (ἡ) δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγομαντεία βλ.λ.

αὐγοπόλεμος (ὁ) δημ. κ. **ἀβγοπόλεμος** ὁ κατὰ τὰς ἀπόκρεω διεξαγόμενος ἀγὼν δι᾽ **ἐκσφενδονήσεως** τεχνητῶν **ἐκ** λεπτῆς παραφίνης ᾠῶν πεπληρωμένων διὰ χαρτοβολίδων (χαρτοπολέμου βλ.λ.).

αὐγοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα **ἔνθα** πωλοῦνται ᾠά.

αὐγοπώλης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ πωλῶν ᾠά.

αὖγος-εος (τὸ) Ἡσ. κ. μσν. τὸ πρῶτον φῶς τῆς ἡμέρας, ἡ αὐγή : Ἡσ.ἐν λ. **ἠώς,** Ἰω.Μαλάλ.477,11 **ἀπὸ ἑσπέρας ἕως αὔγους.**

αὐγόσυκα (τὰ) δημ. εἶδος σύκων ἐν Πάρῳ, ποικιλίας τινὸς τῆς **συκῆς τῆς καινῆς ἢ καρικῆς.**
αὐγοσυκιά (ἡ) δημ. ποικιλία τῆς συκῆς βλ.λ.
αὐγοτάραχο (τὸ) δημ.δ.γρ. τοῦ ἀβγοτάραχο βλ.λ.
αὐγότσουφλο (τὸ) δημ. αὐγότσωφλο βλ.λ.
αὐγότσωφλο (τὸ) δημ.δ.γρ. τοῦ ἀβγότσωφλο βλ.λ.
αὐγούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τῆς λ. αὐγὴ ἐν θωπευτικῇ σημ. ἡ ὡραία, γλυκεῖα αὐγή : Σολωμ. 'Αγνώριστη στρ.6 **ὅταν χαράζῃ | καὶ ἡ αὐγαύλα | λεπτὴ βροχοῦλα) στέρνῃ δροσιᾶς.**
αὐγοῦλι (τὸ) δημ. κ. αὐγουλάκι, ἆ. ἀβγοῦλι κ. ἀβγουλάκι μικρὸν ᾠόν.
αὐγουλιέρα (ἡ) δημ.κ.**ἀβγουλιέρα** ἡ ᾠοθήκη βλ.λ.
αὐγουλᾶς (ὁ) δημ. δ. γρ. τοῦ ἀβγουλᾶς βλ.λ.
αὐγουλάτος-η-ο δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγουλάτος βλ.λ.
αὐγουλωτὸς-ή-ό δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγουλωτὸς βλ.λ.
αὐγωμένος-η-ο δημ. δ.γρ. τοῦ ἀβγωμένος βλ.λ.
αὔγουρ-ος (ὁ) μτγν. (λατ. augur) ὁ οἰωνοσκόπος, οἰωνόμαντις : Πλούτ.'Αντών.5, 'Επιγρ.
αὐγούστα (ἡ) (λατ. augusta) μτγν. κ. μσν. ἡ σεβαστή, ἐν χρήσει ὡς τίτλος τῆς συζύγου τοῦ Ρωμαίου αὐτοκράτορος (αὐγούστου) καὶ εἶτα τῆς αὐτοκρατείρας τοῦ Βυζαντίου· βλ. κ. αὔγουστος.
αὐγουσταῖος-α-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ αὐγούστου, τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ αὐγούστειος βλ.λ.· || εἰδ. **τὸ** ἀρσ. **αὐγουσταῖος ὡς** οὐσ. **ὁ** μέγας βασιλικὸς θάλαμος τῆς ὑποδοχῆς εἰς τὸ Μέγα Παλάτιον τοῦ Βυζαντίου· || τὸ οὐδ. Αὐγουσταῖον ὡς κύρ. μεγάλη πλατεῖα καὶ ἀγορὰ εὑρισκομένη εἰς τὸ κέντρον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἆ. Αὐγουστεών· ὁμ. **Αὐγουσταῖον** ὀνομ. τῆς ἀρχ. κ. νέας Ρώμης· 2) ὁ τῆς πόλεως τῆς Βαυαρίας Αὐγούστης, ὁ ἐν ταύτῃ γενόμενος· || εἰδ. αὐγουσταία **ὁμολογία** τὸ κυριώτατον συμβολικὸν βιβλίον τῶν Λουθηρανῶν ἐκδοθὲν τῷ 1530 κατὰ τὸ ἐν Αὐγούστῃ συνέδριον (confessio augustana).
αὐγουστάλια (τὰ) μτγν. ἑορτὴ τελουμένη κατ' ἔτος ἐν Ρώμῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου : ΔίωνΚ54,34.
αὐγουσταλιανοὶ (οἱ) μτγν. οἱ αὐγουστάλιοι βλ.λ.2) : 'Ιουστιν.'Έδικτ.13,2 **μηδένα τῶν Αὐγουσταλιανῶν γίνεσθαι χωρὶς τῶν προβατορίων.**
αὐγουστάλιοι (οἱ) μτγν. οἱ ἱερεῖς τῶν Λαρήτων· 2) θρησκευτικὰ σωματεῖα ἐν Ρώμῃ· 3) κατώτεροί τινες ἀξιωματικοὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ λεγεῶνος (augustales)· βλ. κ. αὐγουστάλιος 2).
αὐγουστάλιον (τὸ) μσν. (augustale) νόμισμα χρυσοῦν κοπὲν ὑπὸ τῶν λαβόντων τὸν τίτλον αὔγουστος βασιλέων τῶν Ἰταλικῶν πόλεων, καθὼς καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Φρειδερίκου Β', κατ' ἀπομίμησιν τῶν ρωμαϊκῶν.
αὐγουστάλιος (ὁ) μτγν. κ. μσν. τίτλος τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ἀντιβασιλέως κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τοῦ Γ' μ.Χ. αἰῶνος· 2) τίτλος στρατιωτικῶν ἀξιωματούχων τῆς ρωμ. ἐν Βυζαντίῳ αὐτοκρατορίας : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ 3,10 **τὴν ἐπαρχότητα συστησάμενος τῶν πραιτωρίων τοὺς ὑπ' αὐτῇ τελοῦντας αὐγουσταλίους ἐκ τῆς οἰκείας προσωνυμίας καλεῖσθαι διώρισεν.**
αὐγούστειος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ τοῦ αὐγούστου βλ.λ.1) : Δίων Κ 55,23 **αὐγούστειον στράτευμα,** αὐτ.61,20 **αὐγούστειοί τε ὠνομάζοντο.**
αὐγουστέλλα (ἡ) δημ κ. **-έλλι** τὸ σῦκον τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ὅ. αὐγουστιάτικο.
αὐγουστιακὸς-ή-όν μσν. αὐγούστειος βλ.λ. : Κ Πορφ.Βασίλ.29 **τὰς βασιλικὰς τε καὶ αὐγουστιατικὰς στολάς.**
αὐγουστιανὸς-ή-ό δημ. ὁ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ὁ κατὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον ὡριμάζων : **αὐγουστιανὰ σταφύλια·** πρβλ. αὐγουστιάτικος.
αὐγουστιάσματα (τὰ) δημ. τὰ ἐκ τοῦ ἡλίου ἐξανθήματα, ἐπὶ λουομένων ἐν θαλάσσῃ κατὰ τὰς ἓξ πρώτας ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου.

αὐγουστιάτης (ὁ) δημ. αὐγουστιάτικος βλ.λ.2).
αὐγουστιάτικος-η-ο δημ. ὁ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου : **αὐγουστιάτικο φεγγάρι, - αὐγουστιάτικος καλιός·** 2) τὸ οὐδ. **αὐγουστιάτικο** ὡς οὐσ. κ. **αὐγουστιάτης,** ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου παράγουσα μαύρας στρογγύλας σταφυλάς, ὡριμάζουσα δὲ τὸν μῆνα Αὔγουστον.
αὐγουστινιανοὶ (οἱ) ἐπαιτικὸν τάγμα μοναχῶν τοῦ δυτικοῦ δόγματος.
αὐγουστολίδι (τὸ) δημ. κ. **γουστολίδι** κ. **βαστιλίδι** ἢ θιακὸ ποικιλία οἰναφόρου ἀμπέλου.
αὔγουστος (ὁ) μτγν. μσν. (λατ. augustus, ὁ σεβαστός), ὡς τίτλος τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ρώμης, εἶτα τοῦ Βυζαντίου καὶ ἄλλων κρατῶν· 2) ὁ ὄγδοος μὴν τοῦ ἔτους, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ρωμ. αὐτοκράτορος · Αὐγούσταυ 'Οκταβίου : Πλούτ.Νομ.19· 3) αὔγουστοι ὡς ὀνομασία νόμων : Δίων Κ 54,10 **τοὺς νόμους τοὺς γραφησομένους ὑπ' αὐτοῦ αὐγούστους.. προσηγόρευον.**
αὐγουστάχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν δορύκνιον τὸ πεντάφυλλον βλ.λ.
αὐγοφαγία (ἡ) δημ. κ. **ἀβγοφαγία** τὸ τρώγειν ᾠά.
αὐγοφάγος-α κ. -ισσα δημ. κ. **ἀβγοφάγος ὁ** τρώγων πολλὰ ᾠά.
αὐγόφλουδα (ἡ) δημ. ἀβγόφλουδα ὁ φλοιὸς τοῦ ᾠοῦ.
αὐγόφυλλο (τὸ) δημ. κ. **ἀβγόφυλλο,** ὁ φλοιὸς τοῦ ᾠοῦ· πρβλ. ἀβγότσωφλο.
αὐγ-έω μτγν. ἐκπέμπω αὐγήν, λάμφιν, ἀκτινοβολῶ, φωτίζω : ΠΔ 'Ιὼβ 29,3 **ὡς ὅτε ηὔγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς** μου· 2) 'Ησ.βλ. αὐγεῖν.
αὐγωμένος-η-ο δημ. κ. **ἀβγωμένος** ἐπὶ ἰχθύων, ὁ πλήρης ᾠῶν : **ρέγκες αὐγωμένες.**
αὐγώνω δημ. δ. γρ. τοῦ ἀβγώνω βλ.λ.
αὐγωπὸς-όν ἐπιγρ. ὁ ἀκτινοβολῶν, ἀκτινοβόλος.
αὐγωτὸς-ή-ό δημ. δ.γρ. ἀβγωτὸς βλ.λ.
αὔδα (ἡ) αἰολ. αὐδὴ βλ.λ. : Σαπφ.1,6 **τᾶς ἔμας αὔδως ἀΐοισα.**
αὐδά (ἡ) δωρ. αὐδὴ βλ.λ.
αὐδάεις-εντας-εσσα-εν δωρ. αὐδήεις βλ.λ.
αὐδάζομαι μέσ. ἀποθ. μέλλ. μτγν. αὐδάξω, ἀόρ. **ηὐδαξα,** μέσ. ἀόρ. **ηὐδασάμην** κ. **ηὐδαξάμην,** παθ. ἀόρ. **ηὐδάχθην** λαλῶ, λέγω ὁμιλῶ : 'Ηρ.5,51 **καὶ τὸ παιδίον ηὐδάξατο· πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος·** 2) μτγν. καλῶ, ἀποκαλῶ, ὀνομάζω : 'Οππ. 'Αλ.1,127 αὐσθ' ἀλιῆες **ἀνδρὸς ἐπωνυμίην θηλύφρονας ηὐδάξαντο·** 3) μτγν. κ. ἐνεργ. **αὐδάζω** ἐπικαλοῦμαι : Λυκόφρ.360· || κ. παθ. ὀνομάζομαι : 'Ορφ.'Ύμν.27,9 **'Ιστίη αὐδάχθης·** πρβλ. αὐδῶ.
αὐδαῖος-α-ον μτγν. φωνητικός.
αὐδαναίη (ἡ) ἐπίθ. τῆς 'Εκάτης· πρβλ. αὐδηναῖος ἢ αὐδυναῖος.
αὐδή (ἡ) αἰολ. **αὔδα,** δωρ. **αὐδά** φωνὴ ἀνθρώπου, φθόγγος, λαλιά, ὁμιλία : 'Ιλ.Α 249 τοῦ **καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή,** 'Επίγραμμ. π.Στράβ.14,1,41 **θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδή·** 2) γεν. φωνή, ἦχος, τριγμός, κλαγγή : 'Οδ.Φ 411 **ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν·** || ὁμ. **ἐπὶ** τοῦ ᾄσματος τοῦ τέττιγος : 'Ησίοδ.'Ασπ.396 **ἠχέτα τέττιξ ..καί τε πανημέριός τε καὶ ἠῷος χέει αὐδήν·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἤχου τῆς σάλπιγγος : Εὐρ.Ρῆσ. 989 Τυρσηνικῆς σάλπιγγος αὐδήν· || ὁμ. κ. ἐπὶ μετάλλων : Εὐρ.'Ελ.1346 **χαλκοῦ δ' αὐδὰν χθονίαν·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἤχου ὃν ἐξέπεμπε τὸ ἄγαλμα τοῦ Μέμνονος : 'Ελλ.'Επιγράμμ.990,7· 3) συνεκδ. φήμη, λόγος, διάδοσις : Σοφ.ΟΚ 240 **ἔργων ἀκόντων ἀΐοντες αὐδάν·** 4) ὁμ. ὕμνος, ᾠδὴ πρὸς τιμήν τινος : Πίνδ.Ν 9,4 **αὐδὰν μανύει Πυθῶνας·** 5) χρησμός : Εὐρ.ΙΤ 976 **ἐντεῦθεν αὐδὴν τρίποδος ἐκ** χρυσοῦ λακὼν Φοῖβος.
αὐδήεις-εντας-εσσα-εν ποι., δωρ. **αὐδάεις ὁ ἔ**χων λαλιὰν ἀνθρωπίνην, ὁ διὰ λόγου πεπροικισμέ-

νος: Ἰλ.Τ 407 **αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη** (δ.γρ. οὐδήεσσα=οἰκοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς), Ἡσίοδ.Θ 143 **οἳδ' ἐξ ἀθανάτων θνητοὶ τράφεν αὐδήεντες·** 2) ἐπὶ θεῶν, ὁ παισύμενος χρῆσιν ἀνθρωπίνης γλώσσης: Ὀδ.Κ 136 **Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα** (δ.γρ. **αὐλήεσσα**=κατοικοῦσα ἐν αὐλαῖς), Αἰσχ.ἀπ.20 **Ἀργοῦς.. αὐδῆεν ξύλαν** (διόρθ. ἀντὶ αὔδασον)· 3) ἐπὶ ἤχου ἢ φωνῆς, ὁ λόγον, λαλιὰν ἀνθρώπου ἐκφέρων, ἔχων: Βακχ.14,44 **πάντα δὲ διέδραμεν αὐδάεις λόγος·** || ὁμ. ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος ταῦ Μέμνονος : Ἑλλ. Ἐπιγράμμ.1000· 4) ἐπὶ προσ. κατ' ἐπέκτ., ὁ ὢν ἐν ζωῇ κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν ἄναυδον, τὸν τεθνεῶτα: Ἐπίγραμμ.π.Παυσ.10,12,6 **παρθένος αὐδάεσσα τὸ πρίν, νῦν δ' αἰὲν ἄναυδος·** 5) μτγν. ὁ μελῳδικός : Νίκ.Ἀλεξ.560 **χελύνης, ἥν τ' ἀκάκητα αὐδήεσσαν ἔθηκεν ἀναύδητόν περ ἐοῦσαν Ἑρμείης.**

αὐδηναῖος (ὁ) μτγν. αὐδυναῖος βλ.λ.

αὐδήσασκε γ' ἑν. προσ. θαμιστ. ἀορ. τοῦ ρ. αὐδῶ -άω βλ.λ., λαλῶ κομπαστικῶς : Ἰλ.Ε 786 **ὃς τόσον αὐδήσασχ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα.**

αὐδναῖος (ὁ) ἐπιγρ. αὐδυναῖος βλ.λ. : Ἐπιγρ. **μηνὸς αὐδναίου.**

αὐδο(υ)ναῖος (ὁ) ἐπιγρ. αὐδυναῖος βλ.λ.: Ἐπιγρ. **αὐδουναίω ἰκάδι.**

αὐδρία (ἡ) ἀνυδρία βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.844 A **αὐδρία δὲ εἴ τισι τόποις ξύμφυτος,** Θεόφρ.ΦΙ 8,6,6.

αὔδρος-ον ἄνυδρος βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ.2,4,10.

αὐδυναῖος (ὁ) μτγν. κ. **αὐδηναῖος,** ἐπιγρ. **αὐδουναῖος,** πάπ. **αὐδναῖος** κ. **αὐτναῖος**: ὄνομα μηνὸς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν δωρικαῖς χώραις ὡς ἐν Κρήτῃ κ. ἄ. ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν Ἰανουάριον.

αὐδῶ-άω, παρατ. **ηὔδων,** μέλλ. **αὐδήσω,** δωρ. **-άσω,** μτχ. δοτ. ἑν. **αὐδασοῦντι** (ΑΠλ.4,120), ἀόρ. **ηὔδησα,** δωρ. **αὔδασα,** θαμιστ. ἀόρ. γ' ἑν. **αὐδήσασκε,** παρακ. **ηὔδηκα,** μέσ. κ. παθ. **αὐδῶμαι,** ἐπ. γ' πληθ. **αὐδόωνται** (Ὀππ.Ἁλ.1,776), παρατ. **ηὐδώμην,** μέσ μέλλ. **αὐδήσομαι,** δωρ. **αὐδάσομαι,** παθ. μέλλ. **αὐδηθήσομαι,** παθ. ἀόρ. **ηὐδήθην,** δωρ. μετοχ. **αὐδαθείς,** παρακ. **ηὔδημαι** φωνάζω, κραυγάζω, βοῶ: Ἰλ.Ε 786 **ὃς τόσον αὐδήσασχ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα·** || **αὐδάω κραυγὴν** ἐκβάλλω κραυγήν: Εὐρ.Ἴων 893· 2) φθέγγομαι, λέγω, λαλῶ, ὁμιλῶ: Ἰλ.Α 92 **καὶ τότε δὴ θάρσησε καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων·** || ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Μέμνονος : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.989· 3) λέγω, λαλῶ κομπαστικῶς: Ὀδ.Δ 505 **τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος·** 4) μετ' αἰτ. λέγω τι, ἐκφράζομαι, ἀποφαίνομαι : αὐτ. Ἰλ.Ζ 54 **ὁμοκλήσας ἔπος ηὔδα,** Σοφ.ΟΤ 1409 **ἀλλ' οὐ γὰρ αὐδᾶν ἔσθ' ἃ μηδὲ δρᾶν καλόν·** || παθ. λέγομαι, προφέρομαι: Σοφ.ΟΤ 731· 5) μετὰ διπλῆς αἰτ. λέγω τι πρός τινα, ὁμιλῶ πρός τινα : Ἰλ.Ε 170 **στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα·** || προσαγορεύω, προσφωνῶ τινα : Ἰλ.Γ 203 **τὴν δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·** 6) ὁμ. ἐπικαλοῦμαι: Εὐρ.Ἡρ.499 **ἐγὼ δέ σ', ὦ Ζεῦ, χεῖρ' ἐς οὐρανὸν δικὼν αὐδῶ·** 7) μετ' αἰτ. κ. ἀπαρφ. λέγω πρός τινα, παραγγέλλω: Σοφ.ΟΚ 1630 **αὐδᾷ μολεῖν οἱ γῆς ἄνακτα Θησέα·** κ. μέσ. : αὐτ.Αἰ.772· 8) προτρέπω, διατάσσω: Σοφ.ΟΚ 864 **αὐδῶ σιωπᾶν·** || μετὰ τοῦ μή, ἀπαγορεύω : Αἰσχ.Ἑπτ.1043 **αὐδῶ σε μὴ περισσὰ κηρύσσειν ἐμοί·** 9) ἀποκαλῶ, ὀνομάζω : Εὐρ.Ἀνδρ.20 **Θεσσαλὸς δέ νιν λεὼς Θετίδειον αὐδᾷ·** κ. μέσ.: Νίκ.Θηρ.464 **ὅν τε λέοντα αὐδάξαντο·** || παθ. ἀποκαλοῦμαι, λέγομαι, ὀνομάζομαι : Σοφ.Φιλ.240 **αὐδῶμαι δὲ παῖς Ἀχιλλέως, Νεοπτόλεμος·** || ὁμ. παθ. λέγεται περὶ ἐμοῦ φήμη τις : Αἰσχ.Ἑπτ.678 **ὀργὴν ὁμοίας τῷ κάκιστ' αὐδωμένῳ·** 10) ὑμνῶ : Πίνδ.Ο 1,7 **μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα φέρτερον αὐδάσομεν·** 11) θέλω νὰ εἴπω, ἐννοῶ: Εὐρ.Ἱππ.352 **Ἱππόλυτον αὐδᾷς;**

αὐεθύελλαι κατὰ διόρθ. τοῦ αὐεσῦλλαι βλ.λ.

αὐειρόμεναι αἰολ. μετ. τοῦ ρ. ἀείρω βλ.λ.

αὐεκίζει Ἡσ. «σφακελίζει· Κύπριοι» (διόρθ. αὐελκίζει).

αὔελλαι (αἱ) αἰολ. βλ. αὐεσῦλλαι.

αὐεσῦλλαι (κατὰ διόρθ. αὐεθύελλαι ἢ αὔελλαι ἢ αὔολλαι)· Ἡσ. «ἄελλαι παρὰ Ἀλκαίῳ» (κατὰ διόρθ. ἀντὶ **παρὰ ἄκλῳ,** ἑτέρα διόρθ. **παρὰ Εὔκλῳ** βλ. Herwerden Συμπληρ.Λεξ. ἐν λ. αὐεθύελλαι).

αὔερος Ἡσ. «σκιά».

αὐερύω (αF-Fερύω ἀντὶ ἀν-Fερύω) ποι., ἀττ. ἀναρρύω βλ.λ., ἀόρ. **αὐέρυσα** ἀνασύρω, σύρω πρὸς τὰ ὀπίσω, τραβῶ ἔξω : Ἰλ.Μ 261 (**στήλας**) **τὰς οἵ γ' ἀνέρυον·** 2) εἰδ. ἐπὶ τόξου, ἕλκω τὴν νευράν, τὴν χορδὴν **αὐταῦ** πρὸς ἐμαυτὸν ὅπως τοξεύσω : Ἰλ.Θ 325 **αὐερύοντα παρ' ὦμον·** 3) ἐπὶ σφαγίων, σύρω πρὸς τὰ ἄνω, ἕλκω πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν **κεφαλήν** : Ἰλ.Α 459 **αὐέρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν·** 4) μτγν. ἐπὶ βδελλῶν, μυζῶ, βυζαίνω, ρουφάω : Ὀππ.Ἁλ.2,603 **αἱμοβαρῆ ζωρὸν ποτὸν αὐερύσαντα ἐκ χροός.**

αὐετής-οῦς-ές (α-F-ετής)· Ἡσ. «εὐετῆ· τὸν αὐτοετῆ», πρβλ. αὐτ. «ἀετέα· τὰ τῷ αὐτῷ ἔτει γεννώμενα».

αὔετος-ον μτγν. ὁ μὴ ὑετῷ βραχείς, ὁ ἄβρεκτος : Ἰώσ.Ὑπόμν.137 **ᾔτει τὸ μὲν περὶ τὸν πόκον ἔδαφος ὑγραίνεσθαι, τὸν δὲ πόκον αὔετον μένειν.**

αὐζιά (ἡ) δημ. κ. ἀβζιά τὸ φυτὸν ἀκτῆ ἢ ἕλειος βλ.λ.

αὐῆλαι Ἡσ. «αἶσαι».

αὐηλός-ή-όν μτγν. αὐαλέος βλ. λ. : Ριανὸς ἐν ΑΠ 12,121 (δ.γρ. αὐηρός).

αὐήρ (ὁ) αἰολ. ὁ ἀὴρ βλ.λ.: Γρηγ.Κορίνθιος 612 S.

αὐηρός-ά-όν μτγν. αὐαλέος βλ.λ., ξηρός: Ριανὸς ἐν ΑΠ 12,21 (δ.γρ. αὐηλός).

αὐήτει Ἡσ. «ἔπνεον».

αὔθ' αὖθι βλ.λ.· 2) αὖτε βλ.λ.

αὐθάγιος-α-ον πάπ. ὁ ὅλως, ἀπολύτως ἅγιος : Πάπ. **αὐθάγιος θεός.**

αὐθαγιότης-ητος (ἡ) μσν. αὐτὴ ἡ ἁγιότης, ἡ ἀληθὴς ἁγιότης : Πρόδρ.ἐν Ἀν.Βοασσ.4,440,11.

αὐθάδεια (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. ποι. **αὐθαδίη** ὑπερφροσύνη, αὐθαιρεσία, ἰταμότης, ἀπότομος τρόπος, ἔκδηλος διὰ λόγου ἢ πράξεως ἀπειθαρχία, ἄκοσμος ἀλαζονεία· Ἀριστλ.Η Εὐδ.1221 a,8 «σεμνότης δὲ μεσότης αὐθαδείας καὶ ἀρεσκείας», Θεόφρ.Χαρ.15,1 «ἡ δὲ αὐθάδειά ἐστιν ἀπήνεια ὁμιλίας ἐν λόγοις»: Σοφ.ΟΤ549 **εἴ τοι νομίζεις κτῆμα τὴν αὐθαδίαν εἶναί τι τοῦ νοῦ,** Σολωμ.Μπάϋρον 150 **ὠλιγόστευαν στὸ θρόνο τὴν αὐθάδεια οἱ βασιλεῖς** || θρασυστομία, προπέτεια : Ἀριστφ. Θεσμ.704 **οἷον ὑμῶν ἐξαράξει τὴν ἄγαν αὐθαδίαν, - δὲν ἔχει ὅρια ἡ αὐθάδειά του·** 2) ἡ ἐξ ἰδιογνωμοσύνης ἀσυνεσία, ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη, τὸ πεῖσμα : Αἰσχ.Πρ.1034 **μηδ' αὐθαδίαν εὐβουλίας ἄμεινον ἡγήσῃ ποτέ·** 3) ὅθ. κ. ἡ σκληρότης, ἡ τραχύτης χαρακτῆρος : Αἰσχ.Πρ.79 **σὺ μαλθακίζου, τὴν δ' ἐμὴν αὐθαδίαν ὀργῆς τε τραχύτητα μὴ 'πίπλησσέ μου·** 4) εἰδ. μτγν. ἐπὶ ἔργων τέχνης ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἔκφρασιν αὐτῶν, τὸ δυσαρέστως προκλητικόν, ἡ περὶ τὴν ἔκφρασιν ἀκαμψία, τραχύτης: Διογ.Λ 4,18 **φησὶ δεῖν αὐθάδειάν τινα καὶ σκληρότητα τοῖς ἔργοις ἐπιτρέχειν·** πρβλ. τὸ αὐθαδες· 5) μτγν. κ. ἡ αὐθαιρεσία, ἡ αὐθαίρετος διαγωγή: Διον.Ἁλ.Ρωμ.9,19 **ἡ αὐθάδεια τῶν συνθηκῶν·** || πάπ. βαναυσότης, ὠμότης, βαρβαρότης, ἀπότομος τρόπος : Πάπ. **κωμητικῇ αὐθαδίᾳ χρησάμενος** (μεταχειρισθεὶς βαναυσότητα χωρικοῦ).

αὐθάδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. θηλ. **αὐθάδισσα,** οὐδ. **-άδικο,** ἐπὶ προσ. ὁ ἀρεσκόμενος εἰς ἑαυτόν, ὁ ὑπερφροσύνην ἔχων, ὁ ἐκ φιλαυτίας ὑπεροπτικός, ὁ ἀλαζών, ὅθ. καὶ ὁ τραχὺς τοὺς τρόπους καὶ ὁ θρασύστομος : Ἀριστλ.Η Εὐδ.

1221 a, 9 « ὁ μὲν γὰρ μηδὲν πρὸς ἕτερον ζῶν, ἀλλὰ καταφρονητικὸς αὐθάδης», Ἡσ. « αὐθ- ὑπερήφανος, θυμώδης, παράνομος, αὐτάρεσκος », Πλούτ. Ἠθ.823 A **οὐ γὰρ αὐθάδης οὐδὲ ἐπαχθὴς ὁ χρηστός** || νεώτ. κ. δημ. ἰδίως ὁ θρασέως πρὸς ἀνωτέρους αὐτοῦ φερόμενος, ὁ προπετῶς ὁμιλῶν ἢ ἀπαντῶν : **αὐθάδης μαθητής - ὑπάλληλος - ὑπηρέτρια, - αὐθάδικο παιδί** 2) ὁμ. κ. νεώτ. ἐπὶ ψυχικῶν ἰδιοτήτων, ἐπὶ ἐκδηλώσεων κ. ἐπὶ πράξεων, ὁ εἰς αὐθάδη ἰδιάζων, ὁ ἀπὸ ὑπεροψίαν, ὁ ἀλαζονευομένην τραχύτητα, ἀποτομότητα ἐνέχων ἢ ἐκφαίνων : Αἰσχ.Πρ.907 **αὐθάδη φρονῶν** (κατὰ διόρθ. τοῦ σύθάδης φρενῶν), Πλάτ.Νόμ. 952 B **τρόποις αὐθάδεσι καὶ χαλεποῖς, - αὐθάδης χαρακτὴρ - συμπεριφορὰ - ἀπάντησις** κ. συγκρ. : Ἀθήν.12,538 **τῆς περσικῆς ὑπεροψίας αὐθαδέστερα** || θθ. συνεκδ. ὁμ. ὁ ἀπηνής, ἀδυσώπητος, ἀνάλγητος : Αἰσχ.Πρ.64 **ἀδαμαντίνου νῦν σφηνὸς αὐθάδη γνάθον** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. ἡ αὐθάδεια βλ. : **τὸ αὐθαδες τῆς διακοινώσεως** πρβλ. δημ. αὐθάδικος. 3) ἐπὶ προσ., ὁ ἐξ ὑπερηφανείας πεισμων, ἐπίμονος, ἄκαμπτος, ἀνένδοτος, ἰσχυρογνώμων : Ἡρ. 6,92 **Αἰγινῆται δὲ οὔτε συνεγινώσκοντο, ἦσαν τε αὐθαδέστεροι** || κ. ἐπὶ ζώων, ὁ παράφορος, βίαιος, ἐπιθετικός, θρασύς : Ξεν.Κυν.6,25 **τὰς κύνας.. ἐγκελεύοντα, τὴν φιλάνθρωπον πολλά, τὴν αὐθάδη ὀλίγα** || μσν., δημ. κ. ὁ ἀναιδῶς παράτολμος : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.2,291 **εἶσαι πολλὰ ἀπόκοτος καὶ αὐθάδης διὰ νὰ τολμήσῃς νὰ πατήσῃς τὴν τιμήν μου, - ὅπως εἶναι αὐθάδισσα τὸν ἐμπάτσισε στὴ μέση τοῦ δρόμου** 4) μτγν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἐπὶ διανοημάτων, ἐπὶ ἐκφράσεως, ἐπὶ ὕφους λόγου κττ., κ. ἐν ἀγαθῇ σημ. τὸ τολμηρόν, τὸ ἀγέρωχον : Δίων Χρ.2,267 **ἡ τοῦ Αἰσχύλου μεγαλοφροσύνη καὶ τὸ ἀρχαῖον, ἔτι δὲ τὸ αὔθαδες τῆς διανοίας** πρβλ. αὐθαδόστομος.

αὐθαδία (ἡ) Ἰων. κ. μτγν. ἡ αὐθάδεια βλ.

αὐθαδιάζομαι μτγν. κ. μσν. κ. **αὐθαδειάζομαι** ἀποθ. (μσν. κ. ἐν ἐνεργ. τ. βλ. αὐθαδιάζω) λέγω ἢ διαπράττω αὐθάδειαν βλ., κατὰ παραλλ. σημ. αὐθαδίζομαι βλ.: Ἰωσ.ΠΙ 5,3,4, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,237 **αὕτη γὰρ μόνη τῶν κατὰ ἰατρικὴν αἱρέσεων.. δοκεῖ μὴ.. λέγειν αὐθαδειαζομένη** || ἐπὶ πραγμ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἐνέργειαν οἱονεὶ ἐξ αὐτοῦ προερχομένην, παρατόλμως κινοῦμαι, ἐν λίαν τολμηρᾷ θέσει ἢ κινήσει εὑρίσκομαι : Εὐστ.Πον.25,47 **πότε φιλακινδύνως αὐθαδειάζεται ναῦς τοιαύτη;**

αὐθαδιάζω μσν. κ. νεώτ. κ. **αὐθαδειάζω**, δημ. κ. **αὐταδιάζω** ὁμιλῶ ἢ φέρομαι μὲ αὐθάδειαν βλ.: **αὐθαδιάζει πρὸς τοὺς γονεῖς του, - ὁ αὐθαδιάσας πρὸς ἀνώτερον στρατιώτης τιμωρεῖται διὰ φυλακίσεως, - μὴν αὐθαδιάζῃς**, Λασκαρ.Καυγὰς 102 **νὰ φέρνῃς σέβας στοὺς καλύτερούς σου** (**καὶ νὰ μὴν αὐθαδειάζῃ καὶ κάθ' ἄλλος** 2) μσν. προσκτῶμαι αὐθάδειαν, ἀποτομότητα, τραχύτητα: Θεοδ.Στ.197 A **εἰ δέ τι.. σκληρυνθῇς καὶ αὐθαδιάσεις, γίνωσκε ἀκοινώνητόν σε εἶναι.**

αὐθαδίας (ὁ) μσν. αὐθαδιαζόμενος, αὐθάδης βλ. : Θεόγνωστ.Καν.ἐν ΑΚρ.2,1.

αὐθαδιασμός (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ αὐθαδιάζειν, τὸ αὐθαδῶς, ἀγερώχως, θρασέως φέρεσθαι, ἡ ἐπίδειξις αὐθαδείας βλ. : Ἰω.Χρυσ. 2,110,25, Θεόδ.Στ.573, - **ὁ αὐθαδιασμὸς** τοῦ **ἀγορεύοντος προεκάλεσε ζωηρὸν ἐπεισόδιον.**

αὐθαδίζομαι ἀποθ. πράττω τι αὔθαδες, ἐπιδεικνύω αὐθάδειαν βλ., θρασύτητα, ὑπεροψίαν, ὑβριστικῶς πρὸς ἄλλον φέρομαι, ἐν παραλλ. σημ. τῷ αὐθαδιάζομαι βλ. : Πλάτ.Ἀπ.34 D **τί δὴ οὖν οὐδὲν τούτων ποιήσω; οὐκ αὐθαδιζόμενος, ὦ Ἀθηναῖοι, οὐδ ὑμᾶς ἀτιμάζων** || μτγν. ὑπερηφανεύομαι, ἀλαζονεύομαι : Θεμίστ.Λόγ.29,346 B.

αὐθάδικα ἐπίρρ. δημ. αὐθαδῶς βλ.

αὐθάδικος-η-ο(ν) δημ. ἐπὶ πράξεως ἢ ἐνεργείας ὁ κατὰ τρόπον αὐθάδη βλ.1) κ. 2), ὁ ἐνέχων αὐθάδειαν, θρασύτητα λόγῳ ἢ ἔργῳ : **αὐθάδικος τρόπος - λόγος, - αὐθάδικο φέρσιμο** 2) ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων συνήθως αὐθάδειαν, ἐν παραλλ. σημ. τῷ νεωτ. κ. δημ. **αὐθάδης.**

αὐθαδικός-ή-όν ὁ αὐθάδη ἢ ἀγέρωχον τρόπον ἔχων ἢ ὑποσημαίνων, ὁ ὑπερήφανος : Ἀριστφ. Λυσ.1116 **καὶ μὴ χαλεπῇ τῇ χειρὶ μηδ' αὐθαδικῇ.**

αὐθάδισμα-ατος (τὸ) αὔθαδες ἔργον ἢ τρόπος ἢ λόγος : Αἰσχ.Πρ.964 **τοιοῖσδε μέντοι καὶ πρὶν αὐθαδίσμασιν ἐς τάσδε σαυτὸν πημονὰς καθώρμισας.**

αὐθαδολογία (ἡ) νεώτ. τὸ λέγειν αὐθάδεις βλ.1) λόγους || συνεκδ. διατριβὴ γεγραμμένη εἰς ὕφος αὔθαδες, θρασύ.

αὐθαδόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων αὐθάδη συμπεριφοράν, αὐθαδόμουτρο βλ.

αὐθαδόμουτρο δημ. κ. **αὐταδόμουτρο** (τὸ) ὁ ἔχων αὐθάδη **συμπεριφοράν, ὁ αὐθάδης** || ὁ ἔχων **ἐμφάνισιν, παράστασιν, ἔκφρασιν αὐθάδη** βλ.1).

αὐθαδόστομος-ον ὁ ἐκστομίζων **αὐθάδεις**, ἀγερώχους **λόγους**, ὁ ὑπερηφάνως **ὁμιλῶν**, ὁ ἐπαιρόμενος : Ἀριστφ.Βάτρ.837 **ἄνθρωπον ἀγριοποιόν, αὐθαδόστομον, ἔχοντ' ἀχάλινον ἀκρατὲς ἀπύλωτον στόμα** (περὶ τοῦ Αἰσχύλου).

αὐθάδως ἐπίρρ. αὐθαδῶς βλ. : ΕΜ 171,4 D.

αὐθαδῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., ΕΜ 171,4 D **αὐθάδως**, μετ' αὐθαδείας βλ. ἀγερώχως, ὑπερηφάνως, περιφρονητικῶς : Ἀριστφ.Βάτρ.1020 **Αἰσχύλε, λέξον, μηδ' αὐθαδῶς σεμνυνόμενος χαλέπαινε**, Πλούτ.Θησ.1 **ὅπου δ' ἂν αὐθαδῶς τοῦ πιθανοῦ περιφρονῇ** κ. συγκρ. : Πλάτ.Ἀπ.34 C **τάχ' οὖν τις ταῦτα ἐννοήσας αὐθαδέστερον ἂν πρός με σχοίη** || νεώτ. ἀνευλαβῶς, μὲ θρασύτητα λόγου ἢ ἐνεργείας : **ἀπήντησεν αὐθαδῶς εἰς τοὺς δικαστάς, - ἐφέρθη αὐθαδῶς πρὸς τὸν πατέρα του.**

αὐθαιμοθεραπεία νεώτ. ἰατρ. κ. **αὐτοαιμοθεραπεία** μέθοδος θεραπείας δι' ἐνέσεως αἵματος ληφθέντος ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἀσθενοῦς.

αὔθαιμος-ον ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος ὤν, ὁ ἀδελφός, ὁ ὅμαιμος συγγενής : Σοφ.ΟΚ 1078 **δεινὰ δ' εὑρουσᾶν πρὸς αὐθαίμων πάθη.**

αὐθαίμων-ονος-ον αὔθαιμος βλ. : Σοφ.Τρ.1041 **ὦ γλυκὺς Ἅιδας, ὦ Διὸς αὐθαίμων.**

αὐθαιρεσία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐθαιρέτου βλ., διάθεσις τείνουσα **εἰς τὸ ἐνεργεῖν κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ οὐχὶ κατὰ προϋπάρχοντας κανόνας ἢ νόμους ἢ περιορισμούς : ἡ αὐθαιρεσία σου δὲν ἔχει ὅρια** 2) κ. δημ. ἡ ἐξ αὐθαιρεσίας γινομένη ἐνέργεια, ἡ αὐθαίρετος πρᾶξις, συνήθ. κ. ἐν πληθ. **ἡ ἄνευ ἐξετάσεως βαθμολογία ἀποτελεῖ αὐθαιρεσίαν, - ἔκανε μιὰ πρωτάκουστη αὐθαιρεσία** || εἰδ. κατάχρησις ἐξουσίας : **αἱ αὐθαιρεσίαι τῆς κυβερνήσεως.**

αὐθαίρετα ἐπίρρ. δημ. αὐθαιρέτως, κατὰ τρόπον αὐθαίρετον βλ.4) κ.5).

αὐθαιρετενεργῶ-έω νεώτ. ἐνεργῶ αὐθαιρέτως : Κουμαν.ἐν λ.

αὐθαιρετικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τάσιν πρὸς αὐθαιρεσίας, αὐθαίρετος βλ. || ὁ κατ' αὐθαιρεσίαν βλ.1) γινόμενος ἢ ὁ εἰς αὐτὴν ἰδιάζων.

αὐθαιρετικῶς ἐπίρρ. μτγν. αὐθαιρέτως βλ.

αὐθαίρετος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν αἱρούμενος, ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐκλεχθείς, ὁ αὐτοδιορισθείς : Ξεν.Ἀν.5,7,29 **οἵα δὲ ὑμῖν καὶ διαπεπράχασιν οἱ αὐθαίρετοι οὗτοι στρατηγοὶ σκέψασθε**, Ἐπιγρ. **αὐθαίρετος γυμνασιάρχης**, Πάπ. **αὐθαίρετος συνήγορος** 2) ἐπὶ πραγμάτων, ὃν τις αἱρεῖται ἐξ ἰδίας βουλήσεως, ὁ ὀφειλόμενος εἰς ἰδίαν προαίρεσιν ἢ ἐκλογήν : Βακχ.ἀπ.20 αὐ-

θαίρετος **ὄλβος**· ‖ ὃν τις αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ ἐπισπᾶται, οὗ ἐγένετό τις ὁ ἴδιος αἴτιος, ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς ἰδίας βουλήσεως, ὁ ἑκούσιος: Σοφ.ΟΤ 1231 **τῶν δὲ πημονῶν μάλιστα λυποῦσ' αἳ φανῶσ' αὐθαίρετοι**, Θουκ.1,144 **κινδύνους αὐθαιρέτους μὴ προστίθεσθαι**, Ξεν.'Ελλ.6,2,36 ὑπὸ λύπης **αὐθαιρέτῳ θανάτῳ ἀποθνήσκει** (αὐτοκτονεῖ)· ‖ ἀπολ. ἑκούσιος, θεληματικός: Εὐρ. ἀπ.399 **καὶ γὰρ οὐκ αὐθαίρετοι βροτοῖς ἔρωτες**· **3)** ἐπὶ προσώπων, ὁ ἐνεργῶν κατ' ἰδίαν προαίρεσιν, ἐκλογήν, ἀφ' ἑαυτοῦ, ἑκουσίως: Εὐρ.'Ικ.931 **ξένος γὰρ ἦν μοι πρὶν λιπὼν Κάδμου πάλιν φυγῇ πρὸς Ἄργος διαβαλεῖν αὐθαίρετος**, ΚΔ Κορ.2,8,17 **αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς**· ‖ γεν. ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς ἰδίας προαιρέσεώς τινος, ὁ ἐλευθέρως, ἀνεξαρτήτως ὤν: Θουκ.1,78 **ἕως ἔτι αὐθαίρετος ἀμφοτέραις ἡ εὐβουλία**· **4)** νεώτ. ὁ κατὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν **πράττων**, ὁ κατὰ τὸ δοκοῦν ἀποφασίζων καὶ ἐνεργῶν, ὁ προβαίνων εἰς ἐνεργείας ἐξερχομένας τῶν συμπεφωνημένων, τῶν εἰθισμένων, τοῦ νόμου, τοῦ δικαίου: **αὐθαίρετος ἄνθρωπος**· ‖ εἰδ. ὁ παρὰ τοὺς νόμους ἐνεργῶν, ὁ καταχρώμενος τῆς ἰδίας δυνάμεως ἢ ἐξουσίας: **αὐθαίρετος ἀστυνόμος, - αὐθαίρετη κυβέρνηση**· **5)** ἐπὶ πράξεων κτλ., ὁ ἰδιάζων εἰς αὐθαίρετον, ὁ προερχόμενος ἐξ αὐθαιρεσίας: **ἡ αὐθαίρετος ἀπόφασις τοῦ ὑπουργοῦ, - αὐθαίρετη ἐνέργεια**· **6)** νεώτ. **τὸ αὐθαίρετον, ὡς** οὐσ. ἡ αὐθαιρεσία βλ.λ.

αὐθαιρετῶ-έω νεώτ. εἶμαι αὐθαίρετος, διαπράττω αὐθαιρεσίας βλ.λ.: **ὁ ἀστυνόμος αὐθαιρετεῖ**· πρβλ. αὐθαίρετος.

αὐθαιρέτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. αὐταχειροτονήτως: Ἐπιγρ. Μαγνησίας· **2)** κατ' ἐλευθέραν ἐκλογήν, ἐλευθέρως, αὐτοπροαιρέτως: ΠΔ Μακκ.2,6,19 **αὐθαιρέτως ἐπὶ τὸ τύμπανον προσῆγε**, Πλούτ.Πελ.24 **αὐθαιρέτως πειθόμενοι**, Μηναῖ.1,3 Ἑσπερ. **μὴ ἀναμείνας φύσεως νέκρωσιν, ἀλλ' αὐθαιρέτως θανεῖν ἑλόμενος**, Πάπ. **ὀμνύω ἑκουσίως καὶ αὐθαιρέτως ἐγγυᾶσθαι**· ‖ κατὰ τὴν οἰκείαν θέλησιν, ἀνεξαρτήτως: Λουκ.'Ανάχ.34 **αὐθαιρέτως καὶ μὴ νόμῳ ξυμπολιτευομένων**· **2)** νεώτ. κατ' ἰδίαν μόναν προαίρεσιν, παρὰ τὴν θέλησιν ἢ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων: **ἐνεργεῖ πάντοτε αὐθαιρέτως**· ‖ παρὰ τοὺς νόμους ἢ τοὺς κανόνας: **ὁ πρόεδρος διέλυσεν αὐθαιρέτως τὴν βουλήν**· πρβλ. αὐθαίρετος 4) κ. 5).

αὐθαμέραν ἐπίρρ. ἀρκαδ. αὐθημερὸν βλ.λ.: Ἐπιγρ.Μεγαλοπόλεως.

αὐθε ἐπίρρ. ἐπιγρ. αὖθι βλ.λ.: Ἐπιγρ.Θεσσαλίας **αὐθέ περ.**

αὐθέδραστος-ον μσν. ὁ ἐφ' ἑαυτοῦ ἑδράζων, αὐτοστήρικτος: Εὐστράτ.σχόλ.εἰς Ἀριστλ.ΗΝικ.347,13.

αὐθέκαστος-ον ὁ λέγων ἕκαστον καθ' ἑαυτό, ἄνευ περιστροφῶν καὶ ὑποκρισίας, ποὺ τὰ λέει ὀρθὰ κοφτά, ὁ εἰλικρινής, ἀληθής, φυσικός, ἁπλοῦς: Ἀριστλ.Η Νικ.1127 Α 23 **ὁ δὲ μέσος αὐθέκαστός τις ὢν ἀληθευτικὸς καὶ τῷ βίῳ καὶ τῷ λόγῳ**, Φιλήμ.89,7 **οὐκ ἔστ' ἀλώπηξ ἡ μὲν εἴρων τῇ φύσει, ἡ δ' αὐθέκαστος**, Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.6 **ὄρθιος καὶ αὐθέκαστος**· **2)** μτγν. ἐπὶ τοῦ λόγου, ὁ μὴ περιέχων ἐπιτήδευσιν, ὁ ἀκόμψευτος, ὁ ἀπερίφραστος, ὁ σαφής: Διον.'Αλ.Συνθ.22· **3)** μτγν. ἐπὶ προσώπων, ἰδιογνώμων, ἰδιότροπος, ἰσχυρογνώμων, δύστροπος: Μέν.Σαμ.205 **τραχὺς ἄνθρωπος, σκατοφάγος, αὐθέκαστος τῷ τρόπῳ**, Πλούτ. Ἠθ.823 Α **οὐ γὰρ αὐθάδης οὐδὲ αὐθέκαστος ὁ σώφρων ἀνήρ**· **4)** ὁ ἀκοινώνητος, μὴ ἐπιδεκτικὸς συμβιώσεως, συναναστροφῆς μετ' ἄλλων: Θεμίστ.Λόγ.34,446 D **ζῷον οὐ μονήρες καὶ αὐθέκαστον ἀλλὰ κοινωνικὸν καὶ πολιτικόν.**

αὐθεκαστότης-ητος (ἡ) μτγν. αὐστηρότης· Φρύν.'Επιτ.349 « αὐθεκαστότης ἀλλόκοτον. Τὸ μὲν οὖν αὐθέκαστον κάλλιστον ὄνομα· τὸ **δὲ παρὰ** τοῦτο πεποιημένον αὐθεκαστότης κίβδηλον ».

αὐθεκάστως ἐπίρρ. μτγν. ἀπεριφράστως, εἰλικρινῶς, ὀρθὰ κοφτά, ἀποτόμως: Φιλόδ.Σημ.32· **2)** αὐστηρῶς: Πλούτ.Λύσ.21 **ἀνδρὸς.. πρὸς τὸ τῇ Σπάρτῃ συμφέρον αὐθεκάστως στρατηγοῦντος.**

αὐθεκούσιος-ον μτγν. αὐτεξούσιος βλ.λ.: Εὐσ. Εὐαγγ.Προπ.6,247C (δ.γρ.).

αὐθεντεία (ἡ) μσν. αὐθεντία βλ.λ.4).5),6).

αὐθεντεύω μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀφεντεύω** βλ.λ., εἶμαι αὐθέντης, ἡγεμών, ἄρχων, ἐξουσιάζω.

αὐθέντημα-ατος (τὸ) γλωσσ. τὸ ὑπὸ τοῦ αὐθέντου διδόμενον, ἀμοιβή, μισθοδοσία.

αὐθέντης (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., ποι. κ. **αὐτοέντης** βλ.λ., δημ. **ἀφέντης** βλ.λ. κυρίως ὁ ἐκτελῶν τι ἰδίαις χερσί, εἰδ. ὁ φονεύων ἰδίᾳ χειρί, ὁ φονεύς: Εὐρ. Ῥῆσ.873 **καὶ πῶς με κηδεύσουσιν αὐθεντῶν χέρες;** ‖ ὁ φονεύσας τὸν συγγενῆ τινος: Ἡρ.1,117 **μήτε θυγατρὶ τῇ σῇ μήτε αὐτῷ σοὶ εἴην αὐθέντης**· ‖ κατ' ἐπέκτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς συγγενῆ τοῦ φονεύσαντός τινα: Εὐρ.'Ανδρ.172 **παισὶ πατρός, ὃς σὸν ὤλεσεν πόσιν, τολμᾷς ξυνεύδειν καὶ τέκν' αὐθέντου πάρα τίκτειν**· **2)** ὁ ἰδίᾳ χειρὶ ἀποθνήσκων, ὁ αὐτοκτονῶν, αὐτόχειρ: Ἀντιφ. 3,3,4, Δίων Κ 37,13· **3)** ἐπίθετ. ἐπὶ φόνου ἢ θανάτου, ὁ ἐκτελεσθεὶς ὑπό τινος ἰδίαις χερσί: Εὐρ. Ἡρ.839 **τὸν καλλίπαιδα στέφανον αὐθέντῃ φόνῳ**· ‖ ὁμ. ὁ ἐκτελεσθεὶς ὑπό τινος συγγενοῦς. Αἰσχ. Ἀγ.1573 **ἄλλην γενεὰν τρίβειν θανάτοις αὐθένταισι**· **4)** μτγν. γεν. ὁ αἴτιός τινος, ὁ πρωτουργὸς οἱασδήποτε πράξεως: Πολύβ.22,14,2 **τὸν αὐθέντην γεγονότα τῆς πράξεως**, Διόδ.Σ 16,61 **τοῖς αὐθένταις τῆς ἱεροσυλίας**· **5)** πάπ. ὁ αὐτοτελής, ὁ τέλειος εἰς τὸ εἶδός του: Πάπ. **αὐθέντης σιτιπουργός**· **6)** πάπ. κ. δημ. ὁ αὐτεξούσιος, ὁ οἰκονομικῶς ἀνεξάρτητος: Πάπ. **οἱ δεῖνα αὐθένται ὄντες**· **7)** κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἀπόλυτος κύριος, ἄρχων, ἀπεριόριστος δυνάστης: Εὐρ.'Ικ.442 **καὶ μὴν ὅπου γε δῆμος αὐθέντης χθονός**, Χρησμ. Σιβ.7,69, Πάπ. **αὐθέντα ἥλιε**· πρβλ. ἀφέντης· ‖ μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν, ὁ κύριος, **δεσπότης, εὐγενής**, ἡγεμών, ἄρχων: Ἰω.ΜόσχοςΛειμών79 **δέδωκε δὲ τὸ κλειδίον τοῦ ἀρμαρίου τῷ αὐθέντῃ**, Μακάρ.'Ομιλ.1 **αὐθέντης καὶ ἐξουσιαστὴς τυγχάνων**, Θαύματα Ἁγ.Γεωργ.ἐν Ἀμβρασ.Βιβλ.9 **καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες εἶπον, Καλῶς ἦλθεν ὁ αὐθέντης ἡμῶν ὁ κύριος Κόμης**· ‖ γεν. κύριος: Κατακουζηνὸς 756 **αὐθέντης τῶν θαλασσῶν**· ‖ εἰδ. μσν. διοικητὴς ἐπαρχίας, ἡγεμών, δεσπότης: **αὐθέντης τοῦ Μορέως - τῶν Πατρῶν - τῆς Βλαχίας**· ‖ μσν. **Μέγας Αὐθέντης** προσωνυμία τοῦ Σουλτάνου· ‖ ἡ κλητ. **αὐθέντα** ἢ **αὐθέντα μου ἐν** χρ. ὡς τιμητικὴ προσφώνησις: Εὐστ.Πονημ.333,84, Τζέτζ.'Επιστ.43,1 (**ἐν** Εὐστ.Πονημ.313,9 **κ.** ὁ τ. **αὐθέντη**).

αὐθεντία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., μσν. κ. **αὐθεντεία**, δημ. **ἀφεντιά** βλ.λ., κατὰ δοτ. **αὐθεντίᾳ** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἰδιοχείρως, ἰδίᾳ χειρί: Δίων Κ ἀπ.102,12 **ὁ υἱὸς Μαρίου δήμαρχόν τινα αὐθεντίᾳ ἀποκτείνας**· **2)** ἡ δύναμις ἣν κέκτηταί τις ἐξ ἑαυτοῦ, ἰδίως **ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ ἄρχειν ἄλλων**, ἡ ἐξουσιαστικὴ ἰδιότης: Γρηγ.Νύσσ.2,169 C **ἀπέλαβε τῆς βασιλικῆς αὐθεντίας τὴν ἐξουσίαν**, αὐτ.1,618 D **αὐτοκρατορικὴ αὐθεντία**, Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,4,16 **αὐθεντίας τοῦ διοικεῖν**, Ἰω.Μαλ.215,9 **Ἰούλιος Καῖσαρ κατὰ αὐθεντίαν ἐγκρατὴς γενόμενος τῆς Ῥώμης**· ‖ ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ κράτους ἀσκουμένη ὑπό τινος ἀρχή: Πάπ. **ἐξ αὐθεντίας τοῦ δικαστηρίου παραγγελεῖς**· **3)** διαταγή, προσταγή, ἰδίως ἡ περιοριςμοὺς ἐπιβάλλουσα: ΠΔ Μακκ.3, **2,29 οὓς καὶ καταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐθεντίαν**· **4)** μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ

αὐθέντου, τοῦ ἄρχοντος, τοῦ εὐγενοῦς, τοῦ κυρίου, ἰδίᾳ ἐν χρήσει μετὰ τῆς γεν. τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν β΄ κ. γ΄ προσ. οἷον **ἡ αὐθεντία σου, -του** κττ. ὡς τιμητικὴ προσφώνησις, πρβλ. τὸ δημ. **ἡ ἀφεντιά σου, -του** : Εὐστ.Πονημ.333,78 **ἡ αὐθεντία σου, - ἡ αὐθεντία σας·** 5) εἰδ. τὸ ἀξίωμα τοῦ αὐθέντου, τοῦ ἡγεμόνος, τοῦ ἄρχοντος ἐπαρχίας· || συνεκδ. μαν. κ. νεώτ. τὸ διάστημα καθ' ὃ ἐχρημάτισέ τις αὐθέντης ἤτοι ἡγεμών, ἄρχων ἐπαρχίας, ἰδίᾳ ἐπὶ τουρκοκρατίας : **ἡ αὐθεντία του διήρκεσεν ἑπτὰ ἔτη·** 6) ἡ ὑπὸ αὐθέντου διοικουμένη χώρα, ἡγεμονία : Καισάριος Δαπόντες ἐν Σάθ.3,5 **καὶ θέλουν γυρίσει πάλιν εἰς τὰς αὐθεντίας των, - ἡ αὐθεντία τῆς Βλαχίας·** 7) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. τὸ κεκτῆσθαί τινα ἀπόλυτον ἱκανότητα καὶ ἀναμφισβήτητον κῦρος ἐν ἐπιστήμῃ τινὶ : **εἶναι αὐθεντία εἰς τὰ ποινικά·** ὁμ. ἐν φρ. **ἐπιστημονική, οἰκονομολογικὴ αὐθεντία·** || γεν. τὸ ἀπόλυτον κῦρος, ἡ ἀξία ἣν δύναται νὰ ἔχῃ βεβαίωσίς τις ἢ πληροφορία κττ. : **ἡ γνώμη του δὲν ἔχει πολλὴν αὐθεντίαν·** || τὸ πραγματικῶς ἔκ τινος προέρχεσθαι, ἡ γνησιότης : **τὸ δημοσίευμα στερεῖται αὐθεντίας, - αὐθεντία κειμένων·** πρβλ. αὐθεντικότης· || ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐπιρροὴ ἣν ἀσκεῖ διὰ τοῦ κύρους ἢ τῆς ἀξίας του πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα ἐπὶ τῆς κοινωνίας : **ἡ αὐθεντία τοῦ Ἀριστοτέλους κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας ἦτο ἀπόλυτος.**

αὐθεντίζω πάπ. γίνομαι αὐθέντης, κύριος πράγματος· || δ. ἑρμ. Ἐρβέρντεν ἐν λ. αὐθεντίζειν = αὐθέντην ποιεῖν.

αὐθεντικά ἐπίρρ. δημ. μετ' αὐθεντίας βλ.λ.7).

αὐθεντικός-ή-ό(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς τὸν σκοπόν του ἀνταποκρινόμενος, ὁ κατάλληλος : Πάπ. **ἐν τῇ αὐθεντικῇ διώρυγι·** || ἐπὶ θυρῶν, ὁ κοινῶς κυρίως ἐν χρήσει : Πάπ. **εἴσοδος καὶ ἔξοδος διὰ τῆς αὐθεντικῆς θύρας,** Σχόλ.Εὐρ.Μήδ.134 **δύο πύλας καὶ εἰσόδους, μίαν μὲν τὴν αὐθεντικήν, ἑτέραν δὲ ἣν Ὅμηρος λέγει ὀρσοθύρην·** 2) ὁ κατ' ἐξοχήν, ὁ κύριος : Γεωπ.1,2,1 **ἀπὸ τῶν τεσσάρων κλιμάτων τέσσαρες αὐθεντικοὶ πνέουσιν ἄνεμοι·** 3) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς αὐθέντην, ἄρχοντα, ἡγεμόνα : Γρηγ.Νύσσ.2,470 D **τὴν αὐθεντικὴν αὐτῷ καὶ αὐτοκρατορικὴν προσμαρτυρεῖ ἐξουσίαν,** δθ. κ. ὁ αὐθαίρετος : Τζέτζ.Λυκόφρ. 44 **οἱ δὲ ἡμᾶς τοὺς Γραικοὺς Ἕλληνας Αὔσονας λέγοντες αὐθεντικῇ ἀδείᾳ καὶ ποιητικῇ τοῦτο ποιοῦσι·** 4) πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀρχικός, ὁ πρωτότυπος, ὁ ἐν πρωτοτύπῳ, ὁ μὴ ἐξ ἀντιγραφῆς : Πάπ. **αὐθεντικὴ διαθήκη,** ὁμ. Πάπ. **αὐθεντικὴ χειρογραφία,** ὁμ. Πάπ. **αὐθεντικὴ ἐποχή,** ὁμ. Πάπ. **αὐθεντικαὶ ἐπιστολαί, - αὐθεντικὸν χειρόγραφον·** || πάπ. τὸ οὐδ. **αὐθεντικόν** ὡς οὐσ. ἐπίσημον ἔγγραφον ἐν πρωτοτύπῳ· **αὐθεντικά** (τὰ) τὸ αὐτόλεκτον περιεχόμενον πρωτογράφων· || νεώτ. εἰδ. παλαιογρ. ἐπὶ χειρογράφων, ὁ γνωστῆς προελεύσεως, ὁ ὡς ἐν πρωτοτύπῳ· || νεώτ. κ. δημ. ὁ μετ' αὐθεντίας ἔγκυρος, ἀναμφισβήτητος, ἰσχυρός : **αὐθεντικὴ πληροφορία·** 5) νεώτ. νομ. **αὐθεντικὴ ἑρμηνεία** ἡ ἐπίσημος ἑρμηνεία νόμου γινομένη διὰ νέου νόμου· 6) νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ αὐθεντία, ἡ ἰδιότης τοῦ αὐθεντικοῦ : **ἐξηκριβώθη τὸ αὐθεντικὸν τοῦ κειμένου·** 7) νεώτ. μουσ. αὐθεντικὴ πτῶσις ἡ ἀπὸ τῆς δεσποζούσης εἰς τὴν τονικὴν μετάθασις, ἄ. τελεία πτῶσις· || **αὐθεντικοὶ τρόποι ἢ ἦχοι** οἱ τέσσαρες κύριοι ἦχοι τῆς ἐκκλ. μουσικῆς τῶν Λατίνων.

αὐθεντικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐθεντικοῦ βλ.λ.4),5) κ.6).

αὐθεντικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μετ' αὐθεντίας, μετὰ κύρους, κατὰ τρόπον αὐθεντικὸν βλ.λ. : Κικ.Ἀττ.9,14,2, Ἰουστ.3,180 **ὁ θεὸς .. αὐθεντικῶς δὲ ποιῶν ὅσα βούλεται ..·** || κατηγορηματικῶς : Κλήμ. Ἀλ.Στρωμ.6,804,39 **αὐθεντικῶς καὶ αὐτολεξεὶ τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν ὀνομαζόντων, - κορυφαῖοι ἐπιστήμονες αὐθεντικῶς ἐγνωμάτευσαν ὅτι ..**

αὐθεντίς-ίδος (ἡ) μτγν., θηλ. τοῦ αὐθέντης αὐθέντρια βλ.λ., ἀφέντρα· Ἡρωδιαν.Θεοδ.Γραμμ.179, 4,22 « τὰ εἴς τις πολυσύλλαβα ν πρὸ τοῦ τ ἔχοντα μὴ παρακείμενα τοῖς εἰς της ὀξύνεται· Προποντίς, Ἑλλησποντίς, αὐθεντίς ».

αὐθεντόπαις-δος (ὁ) νεώτ. τὸ αὐθεντόπουλον.

αὐθεντοπουλεύω μσν. εἶμαι αὐθεντόπουλον, ἔχω πατέρα αὐθέντην, καὶ γενικώτερον ἀνήκω εἰς τὴν τάξιν τῶν αὐθεντοπούλων, ἤτοι εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν, τὴν τῶν εὐγενῶν.

αὐθεντόπουλον (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ τέκνον αὐθέντου, ἤτοι ἄρχοντος, ἡγεμόνος· || εἰδ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν βυζαντινὴν καὶ μεταβυζαντινὴν ἀριστοκρατίαν· πρβλ. ἀρχοντόπουλον.

αὐθέντρα (ἡ) μσν., δημ. **ἀφέντρα** αὐθέντρια βλ.λ. : Διγ.Ἀκρίτ.807 **αἰχμάλωτόν σ' ἐκράτησα καὶ αὐθέντρα ἐγεγόνεις.**

αὐθέντρια (ἡ) ἐπιγρ., μσν. κ. **αὐθέντρα** βλ. λ., θηλ. τοῦ αὐθέντης κυρία, δέσποινα : Ἐπιγρ. **εἴτε δούλη τὴν αὐθέντριαν,** Θεοφύλακτ.ἀρχ.Βουλγαρ. Ἐπιστ.29 **πρὸς τὴν ἡγιασμένην αὐθέντριαν.**

αὐθεντῶ-έω μτγν. κ. μσν. εἶμαι αὐθέντης τινός, ἔχω ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπί τινος, ἐξουσιάζω : ΚΔ Τιμ.1,2,12 **γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ·** κ. μετ' αἰτ. : Ἰω.Μαλ.291,12 **ὅντινα ὁ στρατὸς ἀνηγόρευσε βασιλέα αὐθεντήσας τὴν σύγκλητον·** κ. ἀπολ. : Ἐπιφάν.1,801 A **ὡς τοῦ υἱοῦ τὰ πάντα ποιοῦντος καὶ αὐθεντοῦντος·** 2) παθ. **-οῦμαι** ἔχω αὐθεντίαν, κῦρος νόμου, ἰσχύω, δύναμαι : Ἰουστιν. 619,9 **ὁ .. κῶδιξ ἀπεπληρώθη, καὶ ἐκέλευεν αὐθεντεῖσθαι ἀπὸ τῶν πρὸ ις΄ καλανδῶν·** 3) ἐκτελῶ φόνον . σχόλ.Αἰσχ.Εὐμ.42 **στάζοντα χεῖρας .. τοῦτο νεωστὶ αὐθεντηκότα παρίστησι·** || μσν. ἀντὶ τοῦ αὐτοδικῶ : Θωμ.Μ 128 « αὐτοδικεῖν λέγε καὶ οὐκ αὐθεντεῖν ».

αὐθεντῶς ἐπίρρ. μσν. αὐθεντικῶς βλ.λ. : Εὐστ. Πονημ.40,51 **αὐθεντῶς ἐπιδράττεσθαί τινος.**

αὐθέπερ ἐπίρρ. ἐπιγρ. Θεσσαλ. αὐτόθεν, ἐνταῦθα : Ἐρβέρντεν ἐν λ.

αὐθεπόμενον (τὸ) νεώτ. τὸ ἔχον ἐν ἑαυτῷ τοὺς λόγους ἐκ τῶν ὁποίων συνάγεται, τὸ ἐξ ἑαυτοῦ πηγάζον, αὐτονόητον, φυσικόν.

αὐθερμήνευτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν ἑρμηνεύων : Ἰω.Χρυσ.1,927 **τί δὲ οὕτως αὐθερμήνευτον τῶν νῦν καταλελεγμένων;** || ὁ καταφανὲς ἔχων νόημα.

αὐθεσπερεὶ ἐπίρρ. νεώτ. τὴν ἰδίαν ἑσπέραν.

αὐθέτοιμος-ον μτγν. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ ἕτοιμος, ὁ ὅλως πρόθυμος.

αὐθεύρετος-ον μτγν. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀνακαλύπτων, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ εὑρισκόμενος, καταφανής, ἔκδηλος : Σιμπλίκ.Φυσ.1250,14.

αὐθέψη (ἡ) νεώτ. μηχ. τὸ αὐτόκαυστον βλ. λ.

αὐθέψης (ὁ) μτγν. μαγειρικὸν σκεῦος μὲ δύο πυθμένας, ὧν ὁ μὲν κάτω περιεῖχε τὸ πῦρ, ὁ δὲ ἄνω τὸ πρὸς βράσιν ὑγρὸν ἢ φαγητόν, πρβλ. σαμοβάρι : Κικ.Ρόσκ.Ἀμερ.46,133.

αὐθεψία (ἡ) νεώτ. φαρμακ. βράσις φαρμάκου ἄνευ ἄλλου ὑγροῦ πλὴν τῶν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ χυμῶν.

αὐθήμερα ἐπίρρ. αὐθημερὸν βλ. λ., μονημερίς : Ἱππ.Ἀγμ.24, αὐτ.Μοχλ.42.

αὐθημεραῖος-α-ον αὐθήμερος βλ.λ. : Ἱππ.868 D.

αὐθημερεὶ κ. **αὐθημερὶ** ἐπιγρ. κ. σχόλ. αὐθημερὸν βλ.λ., τὴν αὐτὴν ἡμέραν : Ἐπιγρ. Σχόλ.Αἰσχίν.1,128 **νικήσαντες ναυμαχίαν καὶ πεζομαχίαν αὐθημερεί.**

αὐθημερῆ ἐπίρρ. πάπ. αὐθημερεὶ βλ.λ.

αὐθημερὶ ἐπίρρ. ἐπιγρ. κ. **αὐθημερεὶ** βλ.λ.

αὐθημερίζω Πολυβ.1,64 « τὸ τὴν αὐτὴν ὁδὸν διὰ μιᾶς ἡμέρας ἐπανελθεῖν αὐθημερίσαι ».

αὐθημερινός(-ή)-όν κ. μσν. ὁ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὁ αὐθήμερος βλ.λ. : Πολύαιν.4,3,2 **γάλακτος αὐθημερινοῦ·** 2) ὁ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ταχέως παρερχόμενος, ὁ ἐφήμερος : Κρατῖν.306 **ἀπὸ μὲν βλεφάρων αὐθημερινῶν ποιητῶν λῆρον ἀφέντα·** 3) μσν. πρόχειρος, αὐτοσχέδιος : Εὐστ. Ἰλ.44,14 **σοφὸς αὐθημερινὸς ὁ ὡς εἰπεῖν αὐτοσχέδιος·** 4) μτγν. ὡς οὐσ. ὁ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ ἐργαζόμενος, μὲ μεροδούλι, ὁ ἡμερομίσθιος, μεροκαματιάρης : ΠΔ Ἰώβ 7,1 **καὶ ὥσπερ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ.**

αὐθημερόν ἐπίρρ. κ. νεώτ., Ἰων. **αὐτημερόν,** Λακρ. **αὐταμαρόν,** δωρ. **αὐθαμέραν,** κρητ. **αὐταμερίν** κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας, τὴν ἴδια μέρα, μονημερίς, δθ. ἀμέσως : Αἰσχ.Πέρσ. 456 **αὐθημερὸν φάρξαντες εὐχάλκοις δέμας ὅπλοισι ναῶν ἐξέθρωσκον,** Δημ.543 **ἀλλ' αὐθημερὸν μὲν ᾔσθετο·** || ἐντὸς μιᾶς μόνης ἡμέρας : Ἡρ.6,139 **ἐπεὰν βορέῃ ἀνέμῳ αὐτημερὸν ἐξανύσῃ νηῦς,** - **μετάβασις καὶ ἐπιστροφὴ αὐθημερόν.**

αὐθήμερος-ον ὁ ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας συμβαίνων : Ἱππ.Ἄρθρ.37 **ἡ ῥὶς καταγεῖσα ἀναπλάσσεται μάλιστα μὲν αὐθήμερος·** 2) ἀπρομελέτητος, αὐτοσχέδιος, ἐκ τοῦ προχείρου : Αἰσχίν.3,208 **καὶ μᾶλλόν σοι μέλει τῶν αὐθημέρων λόγων** (διόρθ. τῶν αὐθημερὸν λόγων)· 3) ἐπὶ φαρμάκων, ὁ ἀποτελεσματικός, ὁ θεραπεύων ἐντὸς μιᾶς μόνον ἡμέρας : Γαλ.12,755 **φάρμακον αὐθήμερον·** || ἐπιγρ. τὸ οὐδ. **αὐθήμερον** ὡς οὐσ. ὀνομασία κολλυρίου θεραπεύοντος αὐθημερὸν τοὺς ὀφθαλμούς : Κουμαν.Ἀθηα. ἐν λ.

αὖθι ἐπίρρ. ποι. αὐτόθι, αὐτοῦ, ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἐνταῦθα, ἐδῶ : Ἰλ.Η 100 **ἥμενοι αὖθι ἕκαστοι ἀκήριοι·** || ἐκεῖ : Ἰλ.Α 492 **ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ αὖθι μένων·** 2) ἐπὶ χρόνου, εὐθύς, πάραυτα : Ἰλ.Ε 296 **τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε·** 3) μτγν. αὖθις βλ. λ. : Λυκόφρ.732, Καλλ.Δία 94 **χαῖρε, πάτερ, χαῖρ' αὖθι.**

αὐθιγενής-οῦς-ές, Ἰων. **αὐτιγενής** ἐπὶ προσ., ὁ ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ τόπῳ γεννηθείς, ὁ ἰθαγενής, αὐτόχθων : Βακχ.2,11 **αὐθιγενὴς Μοῦσα,** Ἡρ.4,180 **τῇ αὐτιγενέϊ θεῷ λέγουσαι τὰ πάτρια,** Διον.Ἀλ. Ρωμ.1,2 **Σικελοί, ἔθνος αὐθιγενές·** || κ. ἐπὶ καταστάσεων : Ἐπιγρ. **αὐθιγενὴς καὶ αὐτόχθων ἐλευθερία·** 2) ἐπὶ ὑδάτων, ὁ αὐτόθι πηγάζων, ὁ μὴ ἐρχόμενος ἄλλοθεν : Ἡρ.2,149 **τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ λίμνῃ αὐτιγενὲς μὲν οὐκ ἔστι·** 3) ἐπὶ προϊόντων, ὁ ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ παραγόμενος, ὁ ἐγχώριος, ντόπιος : Ἀναξανδρ.41,71 **οἶνος.. γλυκὺς αὐθιγενής·** 4) συνεκδ. ὁ διαβιῶν κατὰ τοὺς ἐν τῷ περιβάλλοντι ὅρους, ὁ κατὰ τὰς ἐγχωρίους συνηθείας : Πλούτ.Ἠθ.976 Α **αὐθιγενὴς καὶ ἄκρατος ἀλλοτρίοις ἤθεσι βίος τῶν ἐνύδρων,** Εὐρ.Ῥῆσ. 895 **ἰαλέμῳ αὐθιγενεῖ τέκνον σ' ὀλοφύρομαι.**

αὖθιν ἐπίρρ. αὖθι βλ.λ.· Θεόγνωστ.Καν.161,33 « τὰ εἰς ι ἐπιρρήματα ἐκ πλεονασμοῦ ἔχοντα τὸ ν διὰ τοῦ ι γράφονται, οἷον αὖθι αὖθιν ».

αὐθίξας Ἡσ. « κινήσας ».

αὖθις, Ἰων. **αὖτις** ἐπίρρ. πρὸς τὰ ὀπίσω, ὀπίσω, πάλιν ὀπίσω : Ἰλ.Α 425 **δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε,** Ἀριστφ.Βάτρ.1076 **πλεῖ δευρὶ καὖθις ἐκεῖσε·** 2) κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ χρόνου, ἐκ νέου, ἐκ δευτέρου, ξανὰ πάλιν : Ἰλ.Β 208 **οἱ δ' ἀγορήνδε αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο,** Ξεν.Ἀν.3,2,11 **ἐλθόντων Περσῶν.. ὡς ἀφανιούντων αὖθις τὰς Ἀθήνας·** συνήθ. κατὰ πλεονασμὸν μετὰ λ. συγγενοῦς σημ. : Ἰλ.Α 513 **εἴρετο δεύτερον αὖτις,** Σοφ.ΟΚ 364 **λέγουσ' αὖθις πάλιν,** Μηναῖ.1,2 Συναξ. **αὖθις καὶ ἄρτι ξέεται·** || ὁμ. κ. μετὰ οὐσιαστ. : Πλάτ.Τίμ.48 Ε **ἡ αὖθις ἀρχή·** || κ. νεώτ. ἐπὶ αἰτήσεως πρὸς ἐπανάληψίν τινος, πάλιν, ἐξ ἀρχῆς : Ξεν.Συμπ.9,4 **οἱ δὲ συμπόται ὁρῶντες ἅμα μὲν ἐκρότουν, ἅμα δὲ ἐβόων αὖθις·** πρβλ. μπίς· 3) ἐπὶ μέλλοντος χρόνου, ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ, ἐν τῷ μέλλοντι, ἀκολούθως, τοῦ λοιποῦ, μετὰ ταῦτα, κατόπιν, ξανά : Ἰλ.Α 140 **ἀλλ' ἤ τοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις,** Πλάτ.Ἀπ.24 Β **καὶ ἐάν τε νῦν ἐάν τε αὖθις ζητήσητε ταῦτα,** Ἰώσ.ΑΙ 9,13,2 **περὶ μὲν τούτων αὖθις δηλώσομεν·** || ὁμ. κ. μετὰ οὐσιαστ. : Πλάτ.Νόμ.934 Α **εἰς τὸν αὖθις χρόνον** (εἰς τὸ μέλλον)· || **οἱ αὖθις** οἱ ἀπόγονοι, οἱ μεταγενέστεροι, οἱ κατοπινοί : Ἰωσ.ΑΙ 4,34 **ὡς ἂν ὑπόμνησις εἴη τοῖς αὖθις·** 4) ἐπὶ ἀκολουθίας, ἐπίσης, προσέτι, πρὸς τούτοις, ἐκτὸς τούτου, ἐξ ἄλλου, τοὐναντίον : Αἰσχ.Ἑπτ.576 **καὶ τὸν σὸν αὖθις προσθροῶν ὁμόσπορον,** Πλάτ.Χαρμ. 153 D **αὖθις ἐγὼ αὐτοὺς ἀνηρώτων τὰ τῇδε·** 5) ἐν ἀποδόσει ἀντὶ τοῦ δέ : Ἡρ.7,102 **πρῶτα μὲν.. αὖτις δὲ ὡς ἀντιώσονταί τοι,** Σοφ.Ἀντ.167 **τοῦτο μὲν τὰ Λαΐου σέβοντας εἰδὼς εὖ χρόνων ἀεὶ κράτη, τοῦτ' αὖθις, ἡνίκ'·** πρβλ. κ. αὖ.

αὐθιτελής-οῦς-ές ἐπιγρ., ὡρισμένος κατὰ τόπον : Ἐπιγρ. **αὐθιτελεῖς δίκαι** (ἀμφ.).

αὐθομαιμονέω-ῶ μσν. εἶμαι αὐθόμαιμος, ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἵματος, συγγενής : Κ Μανασσ.Χρον.3938 **μαθὼν οὖν ὡς ἡρμόσατο τὴν αὐθομαιμονοῦσαν.**

αὐθόμαιμος-ον κ. μσν. αὔθαιμος, ὅμαιμος, τοῦ αὐτοῦ αἵματος, συγγενής : Σοφ.ΟΚ 335 **οἱ δ' αὐθόμαιμοι ποῦ νεανίαι πονεῖν;**

αὐθόμοιος-ον μσν. πανόμοιος : Θεόδ.Στ.126 C (διόρθ. ἀντὶ αὐτόμοιος).

αὐθομολογία (ἡ) νεώτ. τὸ ὁμολογεῖν τινα περὶ αὐτοῦ, ὅ τι ὁμολογεῖ τις καθ' ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑαυτοῦ.

αὐθομολογοῦμαι-έομαι μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀπ' ἐμαυτοῦ ὁμολογοῦμαι, εἶμαι αὐτόδηλος : Λουκ. Ἑρμότ.59 **αὐθομολογούμενον πρᾶγμα καὶ γνώριμον ἅπασι** (διόρθ. αὖθις ὁμολογούμενον).

αὐθοπτικός-ή-όν πάπ. αὐτοπτικὸς βλ.λ.

αὐθόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. ὀπτικὴ ἀπάτη καθ' ἣν βλέπων τις ἐξ ἀποστάσεως πρᾶγμά τι ἐν εἰκόνι ὑπολαμβάνει ὅτι βλέπει αὐτὸ τοῦτο τὸ πρᾶγμα.

αὐθόρης Ἡσ. « αὐτὸς βλέπων ».

αὐθορίτους Ἡσ. « συντόμους ».

αὐθορμησία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. τὸ αὐθόρμητον, ἡ ἰδιότης τῶν ἐμψύχων ὄντων νὰ ἐνεργῶσιν ἄνευ ἐπιδράσεως ἐξωτερικῆς τινος αἰτίας ἀλλ' ἐξ ἑαυτῶν, ἐξ ἰδίας ἐλευθερίας.

αὐθόρμητα ἐπίρρ. δημ. αὐθορμήτως βλ.λ.

αὐθορμητικῶς ἐπίρρ. σχόλ. αὐθορμήτως βλ.λ. : Σχόλ.Εὐρ.Ἑκ.1227 **οἴκοθεν καὶ αὐθορμητικῶς.**

αὐθόρμητος(-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὁρμώμενος, ὁ μὴ παρακινούμενος ὑπὸ ἄλλου εἴς τινα ἐνέργειαν, ὁ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ἑκουσίως πράττων ἢ ἐνεργῶν : Λέων Δ'Ἱστ.1,7,7 Ε **τὸ στράτευμα αὐθόρμητον ἦν ἕπεσθαι τούτῳ,** Εὐστ.Πονημ.359,64 **αὐθόρμητοί ἐσμεν εἰς τοὺς περὶ σοῦ ἐπαίνους,** - **αὐθόρμητος προσφορά,** - **αὐθόρμητοι ἐκδηλώσεις,** - **αὐθόρμητη διαδήλωση** - **ἐνέργεια,** - **αὐθόρμητο(ν) αἴσθημα·** 2) νεώτ. τὸ οὐδ. **τὸ αὐθόρμητον** ὡς οὐσ. ἡ αὐθορμησία βλ.λ.

αὐθορμήτως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἐξ ἰδίας ὁρμῆς, ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ἑκουσίως : Γεώργ. Παχ.Ἀνδρ.Παλ.4,207 Ε **αὐθορμήτως ἔγνω πρὸς βασιλέα παραγίνεσθαι,** - **ἐνήργησεν αὐθορμήτως.**

αὐθορόν Ἡσ. « σύντομον »· πρβλ. αὐθωρός.

αὐθοφία (ἡ) πάπ. αὐτοφία βλ.λ.

αὐθρίζειν Ἡσ. « ριγοῦν, Κύπριοι ».

αὐθύβριστος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑβριζόμενος, ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν ὑβρίζων· || ὁ διὰ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ πράξεων προσάπτων εἰς ἑαυτὸν ὕβριν, προσβολὴν τῆς προσωπικότητός του.

αὐθύμνητος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑμνούμενος, ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν ὑμνῶν.

αὐθυπακούομαι νεώτ. πάντοτε κατὰ γ' ἐν.

αὐθυπακούεται ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπακούεται, μόνον του γίνεται ἀντιληπτόν, ἐξυπακούεται.

αὐθύπαρκτος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπάρχων, ὁ μὴ ποιηθεὶς ὑπὸ ἄλλου· Ἡσ. «αὐθύπαρκτον· αὐθυπόστατον»: Ἀναστάσιος καὶ Κύριλλ. περὶ πίστεως 426 **οὐσία ἐστὶ πρᾶγμα αὐθύπαρκτον, μὴ δεόμενον ἑτέρου πρὸς τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν·** ‖ νεώτ. ὁ ἔχων ὑπόστασιν ἰδίαν, αὐτοτελῆ, ὁ μὴ ἐξαρτώμενος ἀπὸ ἄλλον: **αὐθύπαρκτος οἰκονομικὸς ὀργανισμός - ἐπιχείρησις·** 2) τὸ οὐδ. **τὸ αὐθύπαρκτον** ὡς οὐσ. ἡ αὐθυπαρξία βλ.λ.: **τὸ αὐθύπαρκτον τοῦ Θεοῦ.**

αὐθυπάρκτως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ὑπάρξεως, τῆς ὑποστάσεως: Ζωναρ. ἐν λ. ἕνωσις **αὐθυπάρκτως συντρέχει ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα·** ‖ κατὰ τρόπον αὐθύπαρκτον βλ.λ.

αὐθυπαρξία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐθυπάρκτου βλ.λ., τὸ νὰ ὑπάρχῃ τις ἤ τι ἀφ' ἑαυτοῦ, ἤτοι χωρὶς νὰ ὀφείλῃ τὴν ὕπαρξίν του εἰς ἕτερον: **ἡ αὐθυπαρξία τοῦ Θεοῦ·** ‖ ὅθ. κ. ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ αὐτοτέλεια: **ἡ αὐθυπαρξία τῆς ἐπιχειρήσεως.**

αὐθύπαρξις-εως (ἡ) νεώτ. αὐθυπαρξία βλ.λ.

αὐθυπάρχω νεώτ. ὑπάρχω ἀπ' ἐμαυτοῦ, δὲν προέρχομαι ἐξ ἄλλου, εἶμαι αὐθυπόστατος βλ.λ.

αὐθυπεραγαθότης-ητος (ἡ) μτγν. ἐκκλ. αὐτὴ ἡ ὑπερτάτη ἀγαθότης: Διον. Ἀρεοπ. 225.

αὐθυπεράσπισις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ ὑπερασπίζῃ τις αὐτὸς ἑαυτόν.

αὐθυπηρεσία (ἡ) νεώτ. ὑπηρεσία προσφερομένη ὑπό τινος πρὸς ἑαυτόν, τὸ νὰ ὑπηρετῆταί τις ὑφ' ἑαυτοῦ, νὰ ὑπηρετῇ αὐτὸς ἑαυτόν.

αὐθυπηρετοῦμαι-έομαι νεώτ. ὑπηρετῶ αὐτὸς ἐμαυτόν, ὑπηρετοῦμαι μόνος μου.

αὐθυπνωτίζομαι νεώτ. ὑπνωτίζομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, περιέρχομαι εἰς κατάστασιν αὐθυπνωτισμοῦ βλ.λ.

αὐθυπνωτισμός (ὁ) νεώτ. τὸ νὰ ὑπνωτίζεταί τις ἰδίᾳ θελήσει καὶ ἐνεργείᾳ, περίπτωσις ὑπνωτισμοῦ, καθ' ἣν προκαλεῖ τις ὕπνωσιν εἰς ἑαυτὸν ἄνευ ἐπεμβάσεως ἄλλου· 2) γεν. πᾶσα ἀφαίρεσις πνευματική, καθ' ἣν παρατηρεῖται ἀδράνεια ἢ ἐλάττωσις τῆς αἰσθητικότητος ἐξ αἰτίας τῆς συγκεντρώσεως τοῦ νοῦ εἴς τι ὡρισμένον πρᾶγμα.

αὐθυπνωτιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν αὐθυπνωτισμόν, ὁ εἰς τοῦτον ὀφειλόμενος ἢ προερχόμενος ἐξ αὐτοῦ: **αὐθυπνωτιστικὴ ἔκστασις, - αὐθυπνωτιστικὸν φαινόμενον.**

αὐθυποβάλλομαι νεώτ. ἐνεργῶ αὐτὸς εἰς ἐμαυτὸν ὑποβολὴν βλ.λ., ὑφίσταμαι αὐθυποβολήν.

αὐθυποβολή (ἡ) νεώτ. ὑποβολὴ βλ.λ. γιγνομένη πρὸς ἑαυτόν, ψυχικὸν φαινόμενον, καθ' ὃ γεννῶνται ἐν τῇ ψυχῇ ἀντιλήψεις, ἰδέαι καὶ κρίσεις ἄνευ ἀντιστοίχων ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν.

αὐθυπόδειξις-εως (ἡ) νεώτ. ὑπόδειξις γενομένη ὑπό τινος πρὸς ἑαυτόν.

αὐθυποδούλωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὑποδούλωσίς τινος εἰς τὰ ἴδια πάθη.

αὐθυπόληψις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ τρέφειν ὑπόληψιν πρὸς ἑαυτόν, ἡ πρὸς ἑαυτὸν ὑπόληψις, ἡ αὐτοεκτίμησις, ἰδίᾳ ἡ καθ' ὑπερβολήν· πρβλ. αὐτοσεβασμός.

αὐθυπόστασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀφ' ἑαυτῆς καὶ καθ' ἑαυτὴν ὀντότης, ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις τοῦ αὐθυποστάτου βλ.λ. I), τὸ αὐθυπόστατον: **ἀναγκαστικὸν τῆς νοήσεως ὅριον ἡ αὐθυπόστασις τῆς δημιουργίας·** 2) ἡ ὑπόστασις, τὸ εἶναί τι οὐχὶ κατὰ σχετικότητα, ἀλλ' ἀπολύτως: **ἡ αὐθυπόστασις τῆς ἐννοίας τοῦ ἀπείρου - τοῦ ἀξιώματος ὅτι τὸ ὅλον μεγαλύτερον τοῦ μέρους.**

αὐθυπόστατα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον αὐθυπόστατον βλ.λ.

αὐθυπόστατος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ καθ' ἑαυτὸν γεγονὼς καὶ ὤν: Ἰάμβλ. π. Στοβ. 2,8,45 **λόγον καθαρὸν καὶ αὐθυπόστατον,** Καισάριος Διάλ. 3,153 **ὁ ἅγιος καὶ αὐθυπόστατος θεός, - τὸ ἄπειρον εἶναι αὐθυπόστατον·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ οὐχὶ κατὰ σχετικότητα, ἤτοι ὡς ἐμφανίζουσιν αὐτὸν αἱ αἰσθήσεις ἢ αἱ κατ' ἐμπειρίαν γνώσεις, ἀλλ' ἀπολύτως διὰ τὴν νόησιν ὑπάρχων, ὁ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὑφιστάμενος, ὅθ. ἐν τῇ νοήσει ἀναλλοίωτος, ἀμετάβλητος, αὐθύπαρκτος: **αὐθυπόστατος ἀλήθεια, - ἡ ἐνέργεια δείκνυται παγκόσμιον αὐθυπόστατον φαινόμενον·** 3) τὸ οὐδ. **τὸ αὐθυπόστατον** ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐθυποστάτου, ἡ αὐθυπόστασις βλ.λ. I) κ. 2)· 4) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καταστάσεων κ. ἐνεργειῶν, ὁ μὴ ἐξαρτώμενος, ὁ οὗ ἡ ὑπόστασις, ἡ δρᾶσις, ἡ λειτουργία εἶναι αὐτοτελής: **αὐθυπόστατος ὀργάνωσις - ἐπιχείρησις, - αὐθυπόστατες βιομηχανίες.**

αὐθυποστάτως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατ' ἰδίαν ὑπόστασιν, αὐθυπάρκτως, κατὰ τρόπον αὐθυπόστατον βλ.λ. I), 2), 3): Ἰω. Φιλοπ. Ψυχ. 52,19.

αὐθυπότακτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἀορ. β', σπανιώτερον καὶ τῆς τοῦ ἀορ. α'· Ἡρωδιαν. Ἐπιμερ. 278 «**αὐθυπότακτα δέ εἰσιν ἤγουν αὐτὰ καθ' αὐτὰ ὑποτάσσονται χωρὶς ὑποτακτικοῦ μορίου, ὧν τὸ ῥῆμα βαρύνεται,** λάβω, **ἡ μετοχὴ ὀξύνεται,** ὁ λαβών, **καὶ τὸ ἀπαρέμφατον περισπᾶται,** λαβεῖν..»· 2) νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, οἰκειοθελῶς ὑποτασσόμενος εἴς τινα: **αὐθυπότακτος λαός.**

αὐθυποτάκτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς μτχ. ἀορ. β' ἢ ἀορ. α' ἄνευ ὑποτακτ. μορίου: Ἡρωδιαν. Ἐπιμερ. 278, AB 1086· 2) νεώτ. δι' ἑκουσίας ὑποταγῆς, οἰκειοθελῶς.

αὐθύψωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὕψωσίς τινος ὑφ' ἑαυτοῦ, τὸ νὰ ἀνυψώνῃ τις αὐτὸς ἑαυτόν· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ ἀπόδοσις ὑπό τινος εἰς ἑαυτὸν τιμῆς ἢ ἀξίας ἀνωτέρας τῆς πραγματικῆς.

αὐθωραιότης-τος (ἡ) μσν. αὐτὴ αὕτη ἡ ὡραιότης: Γρηγ. Κύπρ. ἐν Ἀν. Μποασσον. I, 389.

αὐθωρεί κ. αὐθωρί ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. τὴν αὐτὴν ὥραν ἢ στιγμήν, αὐτοστιγμεί, εὐθὺς ἀμέσως: ΠΔ Μακκ. 3,3,25 **προστετάχαμεν ἅμα τῷ προσπεσεῖν τὴν ἐπιστολὴν τήνδε, αὐθωρὶ τοὺς ἐννεμομένους.. ἀποστεῖλαι,** Πλούτ. Ἠθ. 512 E **ἡ Πυθία καὶ πρὸ ἐρωτήσεως αὐθωρὶ χρησμοὺς εἴωθέ τινας ἐκφέρειν, - νὰ ἐπιστρέψῃς αὐθωρεί.**

αὐθωρί ἐπίρρ. δ.γρ. αὐθωρεὶ βλ.λ.

αὐθωρήτους Σουΐδ. «συντόμους».

αὐθωρόν οὐδ. τοῦ ἐπιθ. αὐθωρὸς βλ.λ. ὡς ἐπίρρ., αὐθωρεὶ βλ.λ., ἀμέσως: Ἱππ. Μοχλ. 2 **ῥὶς καταγεῖσα οἵη τε αὐθωρόν,** Στράβ. 3,5,7 **ὑδρευομένων συνεχῶς αὐθωρὸν καὶ ἐκλείπειν καὶ.. πληροῦσθαι.**

αὐθωρός-όν πάπ. ὁ κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὥραν συμβαίνων ἢ γινόμενος, ὅθ. ὁ φέρων ἄμεσον ἀποτέλεσμα: Πάπ. **ἀγώγιμον αὐθωρόν·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς ἐπίρρ. **αὐθωρόν** βλ.λ.

αὐΐαχος-ον (ἀ- ἀθρ. κ. ἰαχή), ὁ ἀθρόως, ὁμοῦ φωνάζων, βοῶν: Ἰλ. Ν 41 **Τρῶες δὲ.. Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἅμοτον μεμαῶτες ἕποντο, ἄβρομοι, αὐΐαχοι** (δ. ἑρμ. ἀθόρυβοι)· 2) μτγν. (ἀ- στερ. κ. ἰαχή) ἄφωνος, ἀθόρυβος: Κόϊντ. 13,70 (διόρθ. ἀντὶ ἀνίαχοι)· Ἡσ. «αὐΐαχοι· ἄνευ βοῆς· μετὰ μεγάλης ἰαχῆς, ἢ ἄΐαχοι.. ἄφοβοι καὶ αὖοι ἠχοῦντες».

αὐΐδετος-ον αἰολ. (ἀϜίδετος) Ἡσ. «ἀφανής, ἀόρατος».

αὐκάν Ἡσ. «ἀλκάν· Κρῆτες».

αὐκήλως Ἡσ. «ἕως ὑπὸ Τυρρηνῶν».

αὐκηρεσίη Ἡσ. «ἀφθάρτη».

αὐκίζω Ἡσ. «αὐκίζει· σφακελίζει, Κύπριοι».

αὔκος (ὁ) μσν., δημ. κ. ἄφκας τὸ ὀσπριῶδες φυτὸν πίσον τὸ ἥμερον, μπίζι, μπιζέλι: Δουκάγκ. ἐν λ.· 2) δημ. **αὔκος ἄγριος** τὸ κτηνοτροφικὸν φυτὸν λάθυρος ὁ ὠχρὸς βλ.λ., ἄ. καμπυλιά, καμπούλι.

αὔκουβα (ἡ) ἡ αὐκοῦβα νεώτ. βοταν. ἡ ἀφυκούβη βλ.λ.

αὔκρασις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἀκρόασις: Ἑρμονιακὸς 2155 **τῆς αὐκράσεως τῶν λόγων**· πρβλ. δημ. ἀφικράζομαι.

αὐκτώριτας (ἡ) μτγν. (λατ.) Δίων Κ 55,33,4 « ἡ τῆς βουλῆς αὐθεντία ».

αὐκυόνα Ἡσ. « ἀλκυόνα· Κρῆτες ».

ἄυλα ἐπίρρ. δημ. ἀύλως βλ.λ.

αὐλά Ἡσ. « πανδέκτης ».

αὐλαϝυδός (ὁ) ἐπιγρ. βοιωτ. αὐλῳδὸς βλ.λ.

αὐλαία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., τὸ θηλ. τοῦ ἐπιθ. αὐλαῖος ὡς οὐσ., ἡ αὐλεία, τὸ παραπέτασμα, ὁ μπερντές, κο(υ)ρτίνα· Κοσμ.Ἰνδικοπλεύστης 10,5 « ἔτι αὐλαίας καλεῖ τὰς κορτίνας. Οὕτω καλοῦσιν αὐτὰς καὶ οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί, λέγοντες αὐλαίαν τὸ μέγα καὶ ποικίλον παραπέτασμα »: Ὑπερείδ.ἀπ.139 **οἱ δὲ ἐννέα ἄρχοντες εἱστιῶντο ἐν τῇ στοᾷ περιφραξάμενοι μέρος αὐτῆς αὐλαίᾳ**, Θεόφρ.Χαρ.5,9 **καὶ αὐλαίαν Πέρσας ἐνυφασμένην**, Πλούτ.Ἀλέξ.49 **κατακούοντος ἔξωθεν αὐλαίας παρατεταμένης**· || **εἰδ. κ. νεώτ κ. δημ.** τὸ μεταξὺ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ ἄλλου θεάτρου ἀνοιγοκλειόμενον παραπέτασμα, τὸ σιπάριο ἢ σεπάριο, τὸ ριντὼ τοῦ θεάτρου: Μέν.834, - φρ. **αἴρεται ἡ αὐλαία** (ἀρχίζει ἡ παράστασις) κ. **πίπτει ἡ αὐλαία** (τελειώνει τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ θεατρικοῦ ἔργου), - **χάλασε ἡ αὐλαία**· νεώτ. ἐν χρ. κ. μτφ.: **ἂς ἄρωμεν ἤδη τὴν αὐλαίαν, διὰ νὰ ἴδωμεν τὰ αἴτια τῆς συνωμοσίας**· 2) μτγν. θηρευτικὸν δίκτυον ἐν εἴδει παραπετάσματος ἐκτεινόμενον πρὸς ἄγραν πτηνῶν, ἰδίως ἀποδημητικῶν: Πλούτ.Ἀλέξ. 40 **Φιλώτα δὲ πρὸς θήρας σταδίους ἑκατὸν αὐλαίας γεγονέναι**· 3) μτγν. κ. ὁ τάπης: Διόδ.Σ 19,22 **κλισίας κεκαλυμμένας αὐλαίαις καὶ περιστρώμασι**· 4) μσν. συνεκδ. ἡ σκηνή, τὸ τσαντήρι: Κ Μανασσ.Χρον.2153 **καὶ τὰς αὐλαίας ἔπηξαν ἕως Εὐφράτου ῥεέθρων**· 5) μσν. κ. σπαν. δημ. ἡ αὐλή, ὁ πρὸ κτιρίου συνημμένος περίφρακτος χῶρος: Εὐστ.Πανημ.251,45 **τῆς ἔσω αὐλαίας ἀποστενουμένης**· || Ἡσ. « αὐλαία· ἐν αὐλῇ διατρίβουσα ἢ τὸ τῆς σκηνῆς παραπέτασμα ».

αὐλαίμονας (ὁ) δημ., δ.γρ. **αὐλέμονας, ἀβλέμονας**, ἀβλέμονας βλ.λ.

αὐλαιμόνι (τό), δ.γρ. **ἀβλεμόνι**, ὁ ἀβλέμονας βλ.λ.

αὐλαῖος-α-ον μτγν. ὁ αὔλειος βλ.λ., ὁ τῆς αὐλῆς: ΠΔ Μακκ.2,14,41 **καὶ τὴν αὐλαίαν θύραν βιαζομένων**· 2) ἐπιγρ. τὸ ἀρσ. **αὐλαῖος** ὡς οὐσ. πιθ. ὁ θυρωρός· 3) θηλ. **αὐλαία** (ἡ) Ἡσ. « ἐν αὐλῇ διατρίβουσα ».

αὐλαΐτης (ὁ) ἐπιγρ. ὡς ἐπώνυμον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ διατρίβων ἐν αὐλαῖς (βλ. Ἐρθερντεν ἐν λ.).

αὐλάκα (ἡ) δημ. μεγεθυντ. τοῦ αὐλάκι βλ.λ., ἡ μεγάλη, βαθεῖα ἢ πλατεῖα αὖλαξ, μεγάλο αὐλάκι.

αὐλάκανθα (ἡ) νεώτ. ζῳολ., γένος πρωτοζῴων τῆς ὁμοταξίας τῶν **ἀκτινοζῴων**.

αὐλακάρης (ὁ) δημ., θηλ. **αὐλακάρισσα** ὁ ἐπιμελούμενος τῆς αὔλακος, ὁ φύλαξ τοῦ ὕδατος τοῦ ἀρδεύοντος τὰ χωράφια, ὁ ὑδρονόμος, νεροκράτης τῶν περιβολιῶν.

αὐλακάρισσα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ **αὐλακάρης** βλ.λ.

αὐλακεργάτης (ὁ) μτγν. ὁ ἀνοίγων αὔλακας, ὁ τέμνων αὔλακας: ΑΠ 9,742 **αὐλακεργάτης σίδηρος**.

αὐλάκι (τό) δημ. αὐλάκιον βλ.λ.

αὐλακιά (ἡ) δημ. ἡ δι᾽ ἀρότρου ἢ ἄλλου ἐργαλείου διόρυξις τῆς γῆς κατὰ μῆκος ἐν ἀγρῷ ἢ ἐν κήπῳ, ἡ διάνοιξις αὔλακος· 2) ἡ διανοιγομένη αὖλαξ ἐν τῷ ἀγρῷ ἢ κήπῳ, τὸ αὐλάκι, πρβλ. ἀλετριά· 3) ἡ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ἀροτριωμένου τμήματος κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀροτριάσεως περιαγωγὴ τοῦ ἀρότρου καὶ ὁ χρόνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου συντελεῖται αὕτη: **εἶχα κάμει δέκα αὐλακιές, - εἴκοσι αὐλακιῶ(ν) χωράφι**· 4) εἰδ. ἐν φρ., σπιθαμὴ γῆς, ἀγροῦ: **δὲν ἔχει αὐλακιὰ χωράφι**, στερεῖται παντελῶς ἀγροῦ, ἐπὶ τῶν ἀπόρων· 5) γεν. ἡ αὐλάκωσις, ἡ ράβδωσις: **τοῖχοι - κολῶνες μὲ αὐλακιές**· 6) τὸ ρυάκιον, τὸ νεραύλακο: **πάει στὴν αὐλακιὰ τὰ ζᾶ νὰ τὰ ποτίσῃ**.

αὐλακιάζω δημ. κ. παθ. μτχ. αὐλακι(α)**σμένος** αὐλακίζω βλ.λ., ἰδίως διανοίγω αὔλακα ἢ αὔλακας ἐν ἀγρῷ ἢ κήπῳ, κάμνω αὐλακιὲς βλ.λ.1) κ. 2).

αὐλάκιασμα (τὸ) δημ. κ. **αὐλάκισμα** βλ.λ.

αὐλακιαστά ἐπίρρ. δημ. δι᾽ αὐλακίσεως.

αὐλακιαστός-ή-ό δημ. αὐλακιστός, αὐλακωτὸς βλ.λ.: **αὐλακιαστὸ χωράφι**.

αὐλακίζω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **αὐλακιάζω** μέλλ. **-ίσω**, μέσ. μέλλ. **-ίσομαι** (πάπ.) δημ. μτχ. παθ.παρακ. **αὐλακι(α)σμένος** ἀναίγω αὔλακας, ἰδίᾳ εἰς ἀγρὸν ἢ κῆπον πρὸς σποράν, ἀροτριῶ, αὐλακιάζω βλ.λ.: Πάπ. **ἐδάφη αὐλακίσομαι, - αὐλακίσαμε τὸ περιβόλι, - ν᾽ αὐλακίσῃς τοὺς ὄχτους τοῦ δρόμου**· || δημ. ἐπὶ ὀχημάτων, διὰ τῶν τροχῶν χαράσσω βαθέα ὀρύγματα: **περνῶντας κάρρα βαρυφορτωμένα αὐλάκισαν τὸ δρόμο**· 2) παθ. ἀρατριοῦμαι, γεωργοῦμαι: Πρατ.ἀπ.Λυρ.3 **οὐ γᾶν αὐλακισμέναν ἀροῦν** (παροιμ. ἐπὶ τῶν μὴ ἐπαναλαμβανόντων τὰ αὐτά, τὰ συνήθη καὶ πεπατημένα), - **αὐλακισμένος δρόμος**· 3) μτφ. ἐπὶ τῶν ὀδυρομένων καὶ σχιζόντων τὸ πρόσωπον αὐτῶν: Εὐ. Μακρεμβ.Ὑσμ.313 **τὴν παρειὰν αὐλακίζουσα**· || ὁμ. δημ. κ. αὐλακώνω βλ.λ. εἰδ. ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἔχω βαθείας ρυτίδας: **τὰ γηρατειὰ - οἱ λύπες αὐλάκωσαν τὴν ὄψη του**.

αὐλάκι(ον) (τὸ) σχόλ. νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ **αὖλαξ** ἡ μικρὰ αὖλαξ: Σχόλ.εἰς Διον.Θρ.196 Η· 2) νεώτ. δημ. **αὐλάκι** συνήθ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. ἡ δι᾽ ἀρότρου ἢ ἄλλως διανοιγομένη αὖλαξ, ἡ αὐλακιὰ βλ.λ.: παροιμ. φρ. **βαθιὰ τ᾽ αὐλάκια νὰ φουντώνουν καὶ τὰ στάχια**· || φυσική, ἰδίᾳ δὲ τεχνητὴ κοίτη πρὸς διοχέτευσιν ὑδάτων διὰ τὴν ἄρδευσιν κήπων ἢ ἀγρῶν ἢ κίνησιν ὑδρομύλων, ὀχετός, ρεῖθρον, χαντάκι, νεραύλακο, νεραγώγι: δ.τραγ. **ἂς ἦταν νὰ γενότανε ἡ Ρόδος περβολάκι | κι ἡ ροδοποῦλες λεμονιὲς κ᾽ ἐγὼ νερὸ στ᾽ αὐλάκι**· || φρ. **βάζω τὸ νερὸ στ᾽ αὐλάκι** διοχετεύω ὕδωρ πρὸς ἄρδευσιν· || δθ. κ. μτφ. **ἔβαλε τὸ νερὸ στ᾽ αὐλάκι** (ἐπιτυχῶς καὶ ὁμαλῶς ἐξησφάλισε τὰ τοῦ βίου του)· ὁμ. μτφ. **μπῆκε τὸ νερὸ στ᾽ αὐλάκι** (ἐπὶ καταστάσεως τακτοποιηθείσης καὶ ὁμαλῶς ἐξελισσομένης)· 3) κοιλότης ἢ ἐκσκαφὴ ἐδάφους, ἰδίᾳ πλήρης ὀμβρίων ὑδάτων: **ἔπεσα τὴ νύχτα σ᾽ ἕνα αὐλάκι καὶ μούσκεψα**· 4) συνεκδ. ποσότης ρέοντας ὕδατος, ἰδίᾳ ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ μεγάλην ποσότητα, πρβλ. ποταμηδόν, ποτάμι, βρύση: **ἔτρεχε αὐλάκι τὸ νερό**, κ. μτφ. οἷον ἐπὶ ἀφθόνου ροῆς αἵματος ἢ δακρύων: **αὐλάκι ἔτρεχαν τὰ δάκρυά της**· 5) εἰδ. νεώτ. ναυτ. **αὐλάκιον** ἡ κατὰ τὴν περίμετρον τοῦ καρύου τῶν τροχίλων γλυφή, ἡ ὑποδεχομένη τὸ διὰ τούτου διερχόμενον σχοινίον, δημ. **αὐλάκι τοῦ ραγούλου**· 6) εἰδ. νεώτ. στρατ. **αὐλάκια** ἑλικοειδεῖς ἐντομαὶ τοῦ κοίλου τοῦ πυροβόλου ἢ ἄλλων ὅπλων προωρισμέναι νὰ ὁδηγῶσι τὸ βλῆμα περιστροφικῶς.

αὐλάκισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ αὐλακίζω βλ.λ.

αὐλακίσκος (ὁ) νεώτ. ἡ μικρὰ αὖλαξ βλ.λ.

αὐλάκισμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **αὐλάκιασμα** τὸ ποιεῖν αὔλακας, τὸ αὐλακίζειν: Κ Μανασσ.Χρον.2549 **καὶ γῆς τοῖς αὐλακίσμασι τρύχεσθαι κατεκρίθη**· || δημ. κ. ὁ δι᾽ αὐλάκων χωρισμὸς καλλιεργησίμου τόπου.

αὐλακισμός (ὁ) πάπ., μσν. κ. νεώτ. τὸ αὐλάκισμα βλ.λ.: Κ Μανασσ.Χρον.347 **καὶ Κάϊν μὲν αὐλακισμοὺς προσεῖχε πεδιάδων**.

αὐλακιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ χρήσιμος ἢ κατάλληλος εἰς τὸ αὐλακίζειν βλ.λ.: **αὐλακιστικὴ μηχανή**.

αὐλακιστός-ή-ό(ν) νεώτ., δημ. κ. **αὐλακιαστός** ὁ ηὐλακιαμένος, αὐλακιασμένος, αὐλακωτός βλ.λ.

αὐλακίστρα (ἡ) δημ. αὐλακίστρια βλ.λ.

αὐλακίστρια (ἡ) νεώτ. ἐργαλεῖον ξυλουργῶν, εἶδος πλάνης πρὸς χάραξιν αὐλακιδίων εἰς ξύλα.

αὐλακόγαστρον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀθερικηριδῶν**.

αὐλακόδους (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μυϊδῶν**· 2) γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κανθαριδιδῶν**.

αὐλακοειδής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μορφὴν ἢ σχῆμα αὔλακος: Εὐστ.598,34 **αὐλακοειδὴς γραμμή**, - **αὐλακοειδὴς σκαφὴ τοῦ κοίλου ὅπλου**.

αὐλακοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐλακοειδῆ βλ.λ.: **ῥεῖθρον αὐλακοειδῶς ἐσκαμμένον**.

αὐλακόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἔχων αὔλακας: Μάξ.Τύρ.Καταρχ.506 **αὐλακόεσσα ἄρουρα**.

αὐλακόθηλον (τὸ) νεώτ.ζωολ. γένος κολεοπτέρων.

αὐλακολογέω δημ. καταγίνομαι εἰς ἐπιδιόρθωσιν ἢ εἰς ἐπιχωμάτωσιν αὐλάκων ἢ λάκκων, οἷον ἐν ὁδῷ ἢ ἀγρῷ ἢ κήπῳ κττ.

αὐλακολόγος (ὁ) δημ. ὁ ἐργάτης ὁ ἐπιδιορθῶν ἢ ἐπιχωματίζων αὔλακας ἢ λάκκους.

αὐλακομήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐργαλεῖον συγκείμενον ἐκ μακροῦ στελέχους φέροντος αὔλακα, ἐν ᾗ ὁ χειρουργὸς κινεῖ τὴν αἰχμὴν τοῦ μαχαιρίου.

αὐλακόμηρον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰχνευμονιδῶν**.

αὐλακόμνιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **βρυοφύτων**.

αὐλακονάρθηξ-ηκος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. αὐλακωτὸς νάρθηξ, χρησιμεύων πρὸς τοποθέτησιν κατεαγότων μελῶν πρὸ τῆς ἐπιδέσεως.

αὐλακόπους-οδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **συλφιδῶν**.

αὐλακοπροσακτρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν **κανθαριδιδῶν**.

αὐλακόρραμφα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **αὐλακορρυγχιδῶν**.

αὐλακορρυγχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια πτηνῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **πλατυρραμφιδῶν**· 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **καπεριδῶν**.

αὔλακος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐβανιιδῶν**.

αὐλακόσκελον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **χρυσομελιδῶν**.

αὐλακόστομον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ζωνοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **γναθοβδελλιδῶν**.

αὐλακοτόμησις-εως (ἡ) νεώτ. αὐλακοτομία βλ.λ.

αὐλακοτομία (ἡ) νεώτ. ἡ διάνοιξις αὐλάκων δι' ἀρότρων κττ., τὸ ὄργωμα, τὸ αὐλάκιασμα.

αὐλακοτόμος-ον νεώτ. ὁ διανοίγων αὔλακας, ὁ αὐλακίζων: **αὐλακοτόμος πρῷρα**.

αὐλακοτομῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. τέμνω αὔλακας, αὐλακίζω βλ.λ.: Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.9,40 **τὴν γῆν θεὸν νομίζειν, οὐ τὴν αὐλακοτομουμένην ἢ ἀνασκαπτομένην οὐσίαν**.

αὐλακοφόρον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **χρυσομελιδῶν**.

αὐλακοχαράκτης (ὁ) νεώτ. γεωργικὸν μηχάνημα διὰ τὴν χάραξιν αὐλάκων.

αὐλακόχειλον (τὸ) νεώτ.ζωολ. αὐλοκοφόρον βλ.λ.

αὐλακόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν βερονίκη βλ.λ.

αὐλακῶ-όω νεώτ. αὐλακίζω, αὐλακώνω βλ.λ.

αὐλακώδης-ους-ες μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς αὔλακα, ὁ ἔχων αὔλακας, ὁ αὐλακωτός: Εὐστ.Ἰλ. 831,59 **ὄγκος σημαίνει.. καὶ αὐλακώδη φυτείαν**.

αὐλάκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ αὐλακώνω βλ.λ.: **τὸ χωράφι θέλει αὐλάκωμα γιὰ νὰ μὴν κρατάῃ νερά**· 2) ἡ μεταξὺ παραλλήλων ἢ γειτονικῶν φυτειῶν αὖλαξ: **στ' αὐλακώματα φύτεψε σκόρδα**.

αὐλακώνω νεώτ. κ. δημ. ἀνοίγω αὔλακα, αὐλακίζω βλ.λ.: **μᾶς βρῆκε ποὺ αὐλακώναμε τὶς σποριές**· 2) μτφ. διατρέχω τι οἱονεὶ σχηματίζων αὔλακα: Κρυστ.Πεντάμορφη 42 **δάκρυο γιομᾶτο ἀπάτη | τὰ μαραμένα μάγουλα τῆς σκύλλας αὐλακώνει**· || ὁμ. κ. ἐπὶ πλοίων διασχίζω τὴν θάλασσαν, ταξιδεύω: **συχνὰ αὐλακώνει τὶς θάλασσες**, - **αὐλακώνω τὸν πυθμένα** ἐγγίζω αὐτὸν διὰ τῆς τρόπιδος ὅπου τὰ ὕδατα εἶναι ἄβαθῆ· πρβλ. αὐλακιάζω κ. αὐλακίζω.

αὐλακωσιά (ἡ) δημ. ἡ αὐλάκωσις βλ.λ.

αὐλάκωσις-εως (ἡ) νεώτ. δημ. **αὐλακωσιά** ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ αὐλακώνω, τὸ αὐλάκωμα βλ.λ.: **αὐλάκωσις καλλιεργησίμων γαιῶν**· || ἡ αὖλαξ, ἡ ράβδωσις: **αἱ αὐλακώσεις φύλλου ψευδαργύρου**· || εἰδ. ἐν τῇ μεταλλουργίᾳ, ἑκάστη τῶν ἐγγλυφῶν ἃς φέρουσιν οἱ κύλινδροι τῶν ἐλάστρων δι' ὧν διερχόμενα καὶ συμπιεζόμενα διαδοχικῶς τὰ πρὸς ἔλασιν τεμάχια μετάλλου λαμβάνουσιν ἀντίστοιχον ἀνάγλυφον σχῆμα.

αὐλακωτά ἐπίρρ. δημ. αὐλακωτῶς βλ.λ.

αὐλακωτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ., δημ. **αὐλακώτρα** (ἡ) γεωργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς διάνοιξιν αὐλάκων.

αὐλακωτός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ φέρων αὔλακας, ὁ ηὐλακωμένος: **αὐλακωτὸς λίθος**.

αὐλακώτρα (ἡ) δημ. ὁ αὐλακωτὴρ βλ.λ.

αὐλακωτῶς ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ ἢ δι' αὐλάκων· || μετὰ ἢ διὰ ραβδώσεων.

αὖλαξ-ακος (ἡ) (ἰ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. (μτγν. κ. ὁ), ποι. κ. **ἄλοξ** βλ.λ. κ. **ὦλξ** ἀπαντῶν μόνον κατ' αἰτ. **ὦλκα**, - **ὤλκας**, δωρ. **ὦλαξ** βλ.λ. ἡ κατὰ τὴν ἄροσιν σχηματιζομένη ἐπιμήκης κοιλότης, τὸ αὐλάκι, ἡ αὐλακιά: Ἡσίοδ.Ἔργ.443 **αἰζηὸς ἕποιτο.. ὅς ἔργου μελετῶν ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνοι**, Πίνδ.Π 4,227 **ὀρθὰς αὔλακας.. ἤλαυνε**, Ἡρ.2,14 **ἀρότρῳ ἀναρρωγνύντες αὔλακας**· 2) μτφ. **αὔλακα τέμνειν** ἐπὶ τῶν οἱονεὶ αὐλακούντων τὴν θάλασσαν πλοίων· πρβλ. ἄλοξ, ὁμ. μτφ. ἐπὶ πτηνῶν: Ἀριστφ. Ὄρν.1400 **ἁλίμενον αἰθέρος αὔλακα τέμνων**· 3) κ. νεώτ. φυσική, ἰδίᾳ δὲ τεχνητὴ κοίτη πρὸς διοχέτευσιν ὕδατος διὰ τὴν ἄρδευσιν ἀγρῶν, κήπων κττ., δι' ἀποστράγγισιν ἐδαφῶν καὶ δι' ἄ. χρ., δημ. αὐλάκι: Ἐπιγρ. **αὖλαξ ὑδροφόρος** (ὑδραγωγεῖον), Ἡλιόδ.Αἰθ.1,29 **οἱ γὰρ ἐπὶ τοὺς μυχοὺς πόροι καὶ αὔλακες.. πρὸς μίαν εὐρυχωρίαν τὴν ἐπὶ τὸν πυθμένα συρρέοντες ἀνεστομοῦντο**· 4) γεν. πᾶσα ἐπιμήκης κοιλότης· Ἡσ. « αὔλακας, κοίλους τόπους »: Ἀρετ.σ.70,42 **ἀτὰρ καὶ ἔντομαι βαθεῖαι ὁποῖον αὔλακες μέλανες, τῶν ῥινῶν**· || ἡ γλυφή, ἡ γραμμὴ τῶν διὰ σμίλης ἢ γραφίδος χαρασσομένων γραμμάτων: Ἀριστφ.Θεσμ.782 **ποίαν αὔλακα**, Ἰουλιαν.Αἰγύπτ.ἐν ΑΠ 6,68 **αὔλακας ἰθυπόρων γραφίδων κύκλοισι χαράσσων**· 5) ἐπὶ τοῦ δέρματος, τραῦμα, διάξυσμα, σχισμή, δρυφάς, τσαγγρούνισμα· πρβλ. ἄλαξ· 6) ὄγκος, ἡ εὐθεῖα γραμμὴ ἡ σχηματιζομένη κατὰ τὸν θερισμόν: Θεόκρ.10,6 **ποῖός τις δειλαῖε τὸ γ' ἐκ μέσου ἄματος ἐσσῇ, ὃς νῦν ἀρχόμενος τὰς αὔλακας οὐκ ἀποτρώγεις**· 7) μτγν. παρύφασμα ἢ θύσανος ἱματίου: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.2,9,98 **ἐχρῶντο δὲ ἀμφιβλήματι ὁμοίως πορφυρῷ εἰς χρυσοῦς αὔλακας τελευτῶντι**· 8) νεώτ. φυσικὸν ἢ τεχνητὸν ἄνοιγμα ὅρμου ἢ λιμένος διὰ τὴν διέλευσιν πλοίων· 9) νεώτ. ναυτ. ἡ ὑπὸ τοῦ ἐν κινήσει πλοίου σχηματιζομένη ὄπισθεν τῆς πρύμνης αὐτοῦ ἀφρίζουσα ὑδατίνη ταινία ἐκ τῶν περιδινουμένων ὑδάτων, ὅ ἴχνη τοῦ πλοίου, δημ. νερά, ἀπόνερα· 10) νεώτ. εἰδ. ἀνατομ. πᾶν ὄργανον ἢ μέρος αὐτοῦ ἔχον σχῆμα ὀχετοῦ ἢ αὐλοῦ· || **ἀρχικὴ αὖλαξ** ἡ σχηματιζομένη ἀπὸ τοῦ μέσου βλαστικοῦ δέρματος κατὰ τὴν ἀρχέγονον διάπλασιν τοῦ ἐμβρύου· || **ἀθέρσειοι αὔλακες** αἱ διαμορφούμεναι ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ

ὀστοῦ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκ τοῦ περιοστέου ὀστεώσεως· || ὁμ. ἑκάστη τῶν σχισμῶν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐγκεφάλου, αἵτινες χωρίζουσιν αὐτὸν εἰς λαβούς· || κτηνιατρ. ὁ μεταξὺ τῶν βραχιόνων τῆς κάτω σιαγόνος χῶρος.

αυλαξ (ἡ) (2) κ. νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **σκιπιδῶν**· 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν πρωτοειδῶν.

αὐλαρός Ἡσ. « αὐλωρός, οἰκοφύλαξ » (δωρ.).

αὐλαρχεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ γραφεῖον καὶ ἡ κατοικία τοῦ αὐλάρχου βλ.λ.

αὐλαρχεύω νεώτ. ἐκτελῶ χρέη αὐλάρχου βλ.λ.

αὐλάρχης (ὁ) μτγν. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄρχων τῆς αὐλῆς, ὁ προϊστάμενος τῆς βασιλικῆς αὐλῆς : ΠΔ Βασ.2,Β,18 **καὶ οἱ υἱοὶ Δαυῒδ αὐλάρχαι ἦσαν**· || ἀνώτατος ἀξιωματοῦχος τῆς αὐλῆς, π. Βυζαντινοῖς ὁ κουροπαλάτης ἢ μάγιστρος βλ.λ.

αὐλαρχία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀξίωμα, ἡ θέσις, ὁ βαθμὸς τοῦ αὐλάρχου βλ.λ. : ΠΔ Βασ.3,3,1 **Βαναίας υἱὸς Ἰωδάε ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας**· || ὁ χρόνος, καθ' ὃν διετέλεσέ τις αὐλάρχης.

αὐλαρχικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν αὐλάρχην ἢ εἰς τὴν αὐλαρχίαν βλ.λ.

αὐλεία (ἡ) τὸ θηλ. τοῦ αὔλειος, ὡς οὐσ. ἐπιγρ. παραπέτασμα, αὐλαία βλ.λ. : Ἐπιγρ. **μηδὲ περιτιθέμεν ταῖς σκαναῖς μήτε δέρρεις, μήτε αὐλείας.**

αὔλειος-ον κ.-α-ον κ.νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐλήν, ὁ τῆς αὐλῆς : Ὀδ.Α 104 **οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου,** Σοφ. Ἀντ.18 **ἐκτὸς αὐλείων πυλῶν**· || ἰδίᾳ ἡ **αὔλειος θύρα,** ἡ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν αὐλὴν ἄγουσα, ἡ αὐλόθυρα, αὐλόπορτα, ἐξώθυρα, ἐξώπορτα : Πλάτ. Συμπ.212 C **τὴν αὔλειον θύραν κρουομένην**· || ὁμ. καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. θύρα:Πλούτ.Πομπ.46 **ἀποκλείσας τὴν αὔλειον.**

αὐλειτάς (ὁ) ἐπιγρ. βοιωτ. αὐλητής βλ.λ.· Ἡσ. « αὐλειταί· ἀκροαταὶ αὐλοῦντες », διόρθ. « αὐλεῖται· ἀκροᾶται αὐλοῦντος ».

αὐλή (ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. πᾶς ἀνοικτὸς ὕπαιθρος καὶ εὐάερος τόπος· Ἀθήν.5, 189 B « ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλὴ λέγεται »· || π. Ὁμ. ὁ πρὸ τῆς οἰκίας ὕπαιθρος περιτετειχισμένος τόπος, ἔχων εἰς τὸ μέσον τὸν βωμὸν τοῦ Ἑρκείου Διός, πέριξ δὲ τὰς αἰθούσας καὶ διάφορα ἄλλα οἰκήματα, πρὸς δὲ καὶ τοὺς στάβλους τῶν οἰκοσίτων ζῴων : Ἰλ.Ι 472 **ὑπὸ αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς**· || συνεκδ. ὁ περίβολος τῆς αὐλῆς, τὸ περιμάνδρωμα : Ὀδ.Ι 184 **περὶ δ' αὐλὴ ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισιν**· || ὁμ. κ. π. τοῦ **περιβόλου** τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀχιλλέως : Ἰλ.Ω 452 **ἀμφὶ δὲ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι σταυροῖσιν πυκινοῖσι**· 2) μεθ' Ὅμ. τὸ τετράγωνον περὶ ὃ ᾠκοδομεῖτο ἡ οἰκία, καὶ ἐξ οὗ αἱ θύραι ἦγον εἰς τὰ οἰκήματα τῶν ἀνδρῶν, ἀπέναντι δὲ τῆς αὐλείου θύρας ἦτο ἡ μέταυλος ἢ μέσαυλος θύρα ἡ ἄγουσα εἰς τὸν γυναικῶνα : Ἀριστφ. Σφ.131 **ἡμεῖς δὲ τὴν αὐλὴν ἅπασαν δικτύοις καταπετάσαντες ἐν κύκλῳ φυλάττομεν**· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸ ἢ ὄπισθεν ἢ καὶ πέριξ τῆς οἰκίας ὕπαιθρος καὶ περιτετειχισμένος τόπος : δ.τραγ. **καὶ παίρνουνε στὰ νύχια τους τὸ χῶμα ἀπ' τὴν αὐλή μου,** γνωμ. **ὄντας διψάῃ ἡ αὐλή σου γιὰ νερὸ παρέξω μὴν τὸ χύνῃς** (μὴ δίδε εἰς ἄλλους ἐπὶ κινδύνῳ στερήσεώς σου ἢ τῶν οἰκείων σου), **- νοικοκυρὰ καλή, πάστραν ἔχει κι ἡ αὐλή**· 4) συνεκδ. κατοικία, ἐνδιαίτημα, οἴκημα : Ὀδ.Δ 74 **Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή,** Σοφ. Ἀντ.786 **φοιτᾷς δ' ὑπερπόντιος ἔν τ' ἀγρονόμοις αὐλαῖς** (εἰς τὰς ἀγροτικὰς καλύβας)· || ὁμ. ἐπὶ τῆς κατοικίας τῶν νεκρῶν : Εὐρ. Ἄλκ 260 **νεκύων ἐς αὐλάν**· || ὁμ. μτγν. ἐπὶ τῆς κατοικίας τοῦ θεοῦ : ΠΔ Ψαλμ.83,3 **ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου**· || ἀγροτικὴ οἰκία, ἔπαυλις : Διαν. Ἀλ.6,50 **- διαρπαζομένας ὁρῶντες**· 5) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ κατοικία τοῦ μονάρχου, τοῦ βασιλέως : Μέν.897 **αὐλὰς θεραπεύειν καὶ σατράπας,** Πολύβ.5,36,1 **οἱ περὶ τὴν αὐλὴν** (οἱ αὐλικοί), Ἐρωτόκρ.3,1033 **ποῦρ' εἶπά του μέσ' τὴν αὐλὴ μπλιόν του νὰ μὴν πατήσῃ**· || κ. κατ' ἐπέκτ. τὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως ἀνήκοντα πρόσωπα καὶ ἀμέσως ἐκ τούτου ἐξαρτώμενα, ἡ ἰδιαιτέρα τοῦ μονάρχου ὑπηρεσία : **ἀντέδρασεν ἡ αὐλὴ εἰς τὰς διαπραγματεύσεις**· 6) μτγν. εἰδ. ὁ τόπος, εἰς ὃν ἀπήγοντο οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι : Ζηνόβ.3,100 « τὸ δὲ νῦν ἀρχεῖον λεγόμενον αὐλὴ ἐκαλεῖτο, ὅπου ἀπήγαντο, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ διαιτωμένους αὐλικοὺς ὠνόμαζον », Σουΐδ. ἐν λ. αὐλικοὶ « καὶ παροιμία· **εἴποις τὰ τρία τὰ παρὰ τῇ αὐλῇ** » (Ζηνόβ.3,100 « τοῖς ἐπὶ θάνατον ἀπαγομένοις τὴν παρρησίαν ταύτην ἐδίδουν, ὥστε τροφῆς καὶ οἴνου πληρωθεῖσι τρία λέγειν ἃ βούλονται »).

αὐλήεις-εσσα-εν· ὁ μετ' αὐλοῦ ᾀδόμενος.

αὔλημα-ατος κ. νεώτ. ᾆσμα πρὸς αὐλὸν ᾀδόμενον : Ἀριστφ.Βάτρ.1302 **καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιαῦτα πεπόνθασιν**· || ὁ αὐλούμενος ρυθμός.

αὔληρα (τὰ) δωρ. εὔληρα βλ. λ.· Ἡσ. « αὔληραν· χαλινόν, σχοινίον· οἱ δὲ σπεῖραι », ΕΜ 393,5 « τὰ ἡνία, τοὺς ἱμάντας . . παρὰ δὲ Ἐπιχάρμῳ αὔληρα εἴρηται » : Ἐπίχ.178.

αὔλησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ αὐλεῖν βλ. λ. : Πλάτ.Πρωτ.327 C **μηδὲν αὐλήσεως ἐπαΐοντας.**

αὐλησμός (ὁ) μτγν. ἡ αὔλησις βλ.λ. : Ἡρωδιαν. Ἐπιμερ.180.

αὐλητήρ-ῆρος (ὁ) ὁ αὐλητὴς βλ. λ. : Ἡσίοδ.Α 283 **γελόωντες ὑπ' αὐλητῆρι . . πρόσθ' ἔκιον.**

αὐλητηρία (ἡ) Ἡσ. « αὐλῶν θήκη ».

αὐλητήριον (τό) μτγν. τὸ ἐν βρασμῷ διατελοῦν : Πλούτ. Ἠθ.1109 E **σύμμικτον, ὥστε γλεῦκος αὐλητήριον** (ἀμφ.)· 2) Ἡσ. « αὐλητήριον· τόπος παρὰ Ταραντίνοις ».

αὐλήτης (ὁ) μτγν. αὐλίτης βλ.λ.

αὐλητής (ὁ) θηλ. **αὐλητρίς** βλ.λ. κ. **-τρια,** βοιωτ. **αὐλειτάς** κ. νεώτ. ὁ παίζων τὸν αὐλὸν βλ.λ., ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὴν τέχνην τοῦ αὐλεῖν : Θουκ. 5,70 **χωρούντων Λακεδαιμονίων βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν,** ΚΔ Ματθ.9,23 **ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον, λέγει αὐτοῖς**· 2) Ἡσ. « εἶδος σφηκός »· 3) μτγν. **αὐλητὴς ὑπονόμων** ὑγειονομικὸς μηχανικός : Πρόκλ. Παράφρ.Πτολ.Τετράβ.250· 4) **αὐλητής** (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **κουρκουλιανιδῶν.**

αὐλητικός-ή-όν ὁ εἰς τὸ αὐλεῖν, εἰς τὴν αὔλησιν ἀφορῶν, ὁ εἰς τὸν αὐλὸν ἀνήκων, ὁ κατάλληλος ἢ ἁρμόδιος δι' αὐλόν : Πλάτ. Ἀπ.27 B **ἢ αὐλητὰς μὲν οὐ νομίζει, αὐλητικὰ δὲ πράγματα,** Πλάτ.Κωμ. ἐν Ἀδήλ.211 **ἡ συβώτρια . . ἔχει δὲ μόνον δακτύλους αὐλητικούς**· || τὸ θηλ. **-ή** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ αὐλεῖν, τοῦ αὐλητοῦ : Πλάτ. Γοργ.501 D **πρῶτον δὲ σκεψώμεθα τὴν αὐλητικήν.**

αὐλητικῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον αὐλητικὸν βλ.λ., κατὰ τρόπον αὐλητοῦ : Ἀντιφάν.55,15 **αὐλητικῶς δεῖ καρκινοῦν τοὺς δακτύλους.**

αὐλήτρια (ἡ) ἡ αὐλητρὶς βλ.λ. : Διογ.Λ 7,62.

αὐλητρίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ αὐλητρὶς βλ.λ. : Θεόπομπ. : Ἱστ.205.

αὐλητρίς-ίδος (ἡ) κ. **-ήτρια** ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπὶ μισθῷ αὐλοῦσα καὶ δὴ ἐν συμποσίῳ : Πλάτ.Πρωτ.347 D **τιμίας ποιοῦσι τὰς αὐλητρίδας,** Ξεν. Ἑλλ.2,2,23 **τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ.**

ἀϋλία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ απουσια ὕλης, τὸ ἄϋλον, τὸ μὴ ἐξ ὕλης συνίστασθαι : **Νικόμ.** Ἀριθμ

1,3· ‖ νεώτ. φιλοσοφ. θεωρία καθ' ἣν ὕλη πράγματι δὲν ὑπάρχει.

αὐλία (ἡ) ΑΒ 463 « ἔπαυλις ἢ ἡ μικρὰ αὐλή ».

αὐλιάδες νύμφαι (αἱ) αἱ ἐφορεύουσαι, προστατεύουσαι τὰς αὐλὰς (μάνδρας) κτηνῶν (δ.ἑρμ. αἱ ἐν ταῖς αὐλαῖς κατοικοῦσαι) : ΑΠλ.4,291.

αὐλίδιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ αὐλή, μικρὰ αὐλή· ‖ τόπος ἀθλητικῶν ἀσκήσεων : Θεόφρ. Χαρ.5,9 αὐλίδιον, **παλαιστρικὴν κόνιν ἔχον καὶ σφαιριστήριον**· 2) μσν. ὑποκορ. τοῦ αὐλὸς βλ.λ., μικρὰ σῦριγξ, μικρὸς σωλήν : Ἀλέξ.Τραλλ.3,3 **καὶ αὐλίδιόν τινες ἐμβαλόντες τῇ ἀκοῇ.**

αὐλίειον (τὸ) ἐπιγρ., δ.γ. **αὐλιεῖον** σπήλαιον, θάλαμος· πρβλ. αὔλιον.

αὐλίζομαι μτγν., μέλλ. **αὐλισθήσομαι**, ἀόρ. **ηὐλισάμην** (πάντοτε π. Θουκ.) κ. **ηὐλίσθην** (πάντοτε π. Ξεν.), παρακ. **ηὔλισμαι**, δημ. μτχ. παθ. παρακ. αὐλισμένος, κ. νεώτ. κ. δημ. εἶμαι ἐν τῇ αὐλῇ ἐγκεκλεισμένος : Ὀδ.Μ 265 **μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων**· ‖ διαμένω ἔν τινι τόπῳ : Ἡρ.9,93 **ἐν δὲ ἄντρῳ αὐλίζονται** (τὰ πρόβατα) **ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκάς**· 2) διέρχομαι τὴν νύκτα : Εὐπ.322 **ἄδειπνος . . ηὐλιζόμην**, ΚΔ Ματθ.21,17 **ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως . . καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ**· 3) στρατ.ὅρος, στρατοπεδεύω, καταλύω : Ἡρ.θ,9 **τὴν ἡμέραν ἐκείνην αὐτοῦ μείναντάς τε καὶ αὐλισθέντας**· 4) ἰατρ. ἐπὶ τοῦ αἵματος, συσσωρεύομαι ἔν τινι χώρῳ : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,2 **ἢν δὲ πολλὸν αἷμα αὐλισθὲν ἐν κοίλῃ χώρῃ αὖθις ἀνάγηται**· 5) μτγν. μτφ. συμβαίνω εἰς τόπους κατῳκημένους : ΠΔ Ψαλμ.29,6 **τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμός**· 6) νεώτ. κ. δημ. ἔχω εἴσοδον : **αὐλιζόμαστε ἀπ' τὸν ἴδιο δρόμο**· ‖ ἔχω δικαίωμα εἰσόδου διὰ ξένου κτήματος· ‖ δημ. **αὐλισμένος** (ὁ) ἐπὶ κατοικιδίων ζῴων, ὁ ἐν αὐλῇ, ἐν περιφράκτῳ χώρῳ ἐγκεκλεισμένος· συγγ. μαντρισμένος.

αὐλίζω μτγν. κ. δημ. εἰσάγω εἰς τὴν αὐλήν, εἰς τὴν μάνδραν : ΠΔ Ἱερ.38,9 **αὐλίζων ἐπὶ διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ**, - **αὐλίζω τὶς κότες - τὶς κατσίκες**· ‖ τὸ μέσ. αὐλίζομαι βλ.λ.

αὐλικά ἐπίρρ. δημ. αὐλικῶς βλ.λ.

αὐλικοθεράπων-οντος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐξυπηρετικός, ὁ πρόθυμος εἰς ἐξυπηρέτησιν τῆς αὐλῆς· πρβλ. αὐλοκόλαξ.

αὐλικός-ή-ό(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως, εἰς τὸ παλάτιον : Πολύβ.23,5,4 **κατὰ τὴν τριβὴν . . αὐλικὸς καὶ στρατιωτικὸς ἄνθρωπος**, - **αὐλικοὶ σύμβουλοι**· ‖ νεώτ. ὁ φιλικῶς προσκείμενος πρὸς τὴν βασιλικὴν αὐλήν : **αὐλικὴ κυβέρνησις**, - **αὐλικὸν κόμμα**· ‖ κ. νεώτ. τὸ ἀρσ. αὐλικός ὡς οὐσ. ὁ ἄνθρωπος τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἡγεμόνος : Πλούτ.Ἠθ.778 Β· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ὁ ἁρμόζων εἰς ἄνθρωπον τῆς αὐλῆς, εἰς αὐλικόν : Πολύβ.15,34,4 **αὐλικὴ ἀγχίνοια**, - **αὐλικὲς συνήθειες**· 3) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν αὐλὸν βλ.λ., ὁ τοῦ αὐλοῦ· Σουΐδ. « αὐλικούς, κιθαρῳδούς ».

αὐλίκουροι Ἡσ. « φύλακες ».

αὐλικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς τὸν αὐλικὸν βλ.λ. : **καίτοι ἄνθρωπος τῆς αὐλῆς, δὲν φέρεται αὐλικῶς.**

αὐλιξ Ἡσ. « φλέψ ».

αὐλίξαι Ἡσ. « στασιάσας (δ.ἀνάγν. σταδ-), δραμεῖν ».

αὔλιον (τὸ) ἀγροτικὴ οἰκία, οἰκίσκος ἐν τοῖς ἀγροῖς : Ὑμν.Ἑρμ.103 **ἀκμῆτες δ' ἵκανον ἐπ' αὔλιον ὑψιμέλαθρον**· 2) μάνδρα, στάβλος : Ξεν.Ἑλλ. 3,2,4 **τέλος δ' ὥσπερ ἐν αὐλίῳ σηκασθέντες κατηκοντίσθησαν**· ‖ παροιμ. **βοῦς ἐν αὐλίῳ** (**γέρων**) ἐπὶ τῶν δι' ἀσθένειαν ἡσυχαζόντων : Κρατῖν.32· 3) σπήλαιον : Σοφ.Φιλ.19 **δι' ἀμφιτρῆτος αὐλίου.**

αὔλιος-α-ον ὁ εἰς τὰς αὐλάς, τοὺς στάβλους, τὰς μάνδρας ἀναφερόμενος, ἀνήκων : Ἀπολλ.Ρ 4,1630 **αὔλιος ἀστήρ** ὁ ἕσπερος, οὗ ἐπιτέλλοντος τὰ ποίμνια αὐλίζονται **εἰς τὰς μάνδρας**· ‖ ὁ ἀγροτικός : ἀμφ. ἐν Εὐρ.Ἴων.50 **ὅταν αὔλιος συρίζῃς, ὦ Πάν, τοῖς ἐν ἄντροις**· 2) ὁ τῆς αὐλῆς οἰκίας, ὁ αὔλειος βλ.λ. : Μέν.546 **αὔλιος θύρα** (ἀμφ.), Ἡσ. **αὐλία θύρα πυλών.**

αὖλις-ιδος (ἡ) τόπος διαμονῆς, κατασκήνωσις ἰδίᾳ πρὸς διανυκτέρευσιν : Ἰλ.Ι 232 **ἐγγὺς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὖλιν ἔθεντο** (κατεσκήνωσαν)· ‖ ἐπὶ πτηνῶν, κοίτη, φωλεά : Ὀδ.Χ 470 **αὖλιν εἰσιέμεναι.**

αὔλισις-εως (ἡ) μτγν. ὁ αὐλισμὸς βλ.λ. : Αἰλ.Ἐ 4,59 **μισῶ τὰς ἀστικὰς διατριβὰς καὶ τὰς . . αὐλίσεις.**

αὐλίσκος (ὁ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ αὐλὸς βλ.λ., ὁ μικρὸς αὐλός, ἡ μικρὰ σῦριγξ : Θέογν.241 **λιγύφθογγος αὐλίσκος**, παροιμ. **φυσᾷ οὐ σμικροῖσιν αὐλίσκοις** (ἐπὶ τῶν μεγάλως θορυβούντων)· 2) κ. νεώτ. γεν. μικρὸς σωλήν, ὁ καλαμίσκος τοῦ κλυστῆρος, καθετήρ : Ἱππ.Νούσ.1,6· 3) ἡ δικαστικὴ ψῆφος παρ' ἀρχαίοις ἔχουσα σχῆμα σωληναρίου 4) μτγν. τὸ αἰδοῖον : Πτολ.Τετράβ.187· 5) Ἡσ. εἶδος ἐνωτίου παρὰ πέρσαις.

αὔλισμα-ατος (τὸ) σχόλ. ὁ αὐλισμὸς βλ.λ.

αὐλισμός (ὁ) τὸ αὐλίζεσθαι, τὸ διανυκτερεύειν, ὁ καταυλισμός : Ἡσ. « διανυκτέρευσις ».

αὐλιστήριον (τὸ) μτγν. (αὐλίζω) στάβλος, μάνδρα, κατάλυμα : Στοβ.ἐκλ.Φ.1,52 **λαγωοὶ δὲ δρυμούς, καὶ βόες αὐλιστήρια καὶ πεδία.**

αὐλιστρίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ συγκάτοικος, ἡ ἐν τῇ αὐτῇ αὐλῇ διαμένουσα : Ἑρμ. ἐν Θεοκρ.2,146 **μάτηρ τᾶς ἁμᾶς αὐλιστρίδος** (δ. γρ. αὐλητρίδος).

αὐλίτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐργάτης, ὑπηρέτης ἐν ἀγροτικῇ οἰκίᾳ : Ἀπόλλ.Ρ 4,1487 **εἵπετο δ' ἀνὴρ αὐλίτης.**

αὐλοβόας (ὁ) ἐπιγρ. ὁ διὰ τοῦ αὐλοῦ βοῶν, ὁ αὐλῶν.

αὐλόγητος-η-ο δημ. ὁ ἀ. ἀβλόγητος βλ.λ.

αὐλογύρι (τὸ) δημ. ὁ αὐλόγυρος : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 42 **καὶ στοῦ ναοῦ ἀποπάνω τ' αὐλογύρι | κληματαριὰ ἁπλωνότανε γριά.**

αὐλόγυρος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τὸ περίφραγμα, ὁ περίβολος, ὁ τοῖχος ὁ περικλείων τὴν αὐλήν, ὁ αὐλότοιχος : **ὁ αὐλόγυρος τῆς οἰκίας**· ‖ γεν. ὁ περίβολος, τὸ περίφραγμα, ἡ μάνδρα : **ὁ αὐλόγυρος τῆς ἐκκλησίας.**

αὐλόδεντρα (τὰ) δημ. τὰ ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας εὑρισκόμενα δένδρα, οἷον μορέα, κυδωνέα κ.τ.τ.

αὐλοδόκη (ἡ) ἡ αὐλοθήκη βλ.λ. : Λεων.Ταρ.ἐν ΑΠ 5,205 **πύξινον αὐλοδόκην.**

αὐλόδουλος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ δουλικῶς ὑποτεταγμένος εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλήν, αὐλοθεράπων.

αὐλοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα αὐλοῦ βλ.λ., ὁ σωληνοειδής : Γρηγ.Νύσσ.1,63 C **τὸν αὐλοειδῆ πόρον**, - **αὐλοειδῆ ὀστᾶ.**

αὐλοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐλοειδῆ βλ.λ. : Γρηγ.Νύσσ.1,134 C **ἐπὶ τὸ βάθος αὐλοειδῶς διήκων.**

αὐλοθεράπων-οντος (ὁ) νεώτ. ὁ ὑπηρέτης τῆς βασιλικῆς αὐλῆς· 2) σκωπτ. ὁ δουλικῶς ὑπείκων εἰς τὴν βασιλικὴν θέλησιν, ὅ. αὐλόδουλος.

αὐλοθετῶ-έω συνθέτω, κατασκευάζω αὐλούς : Λεων.Ταρ.ἐν ΑΠ 6,120,8 **ἡ γὰρ παρθένος αὐλοθετεῖ.**

αὐλοθήκη (ἡ) ἡ θήκη ἐν ᾗ ἐφυλάσσετο ὁ αὐλός : Ἡσ. ἐν λ. **συρβηνεύς.**

αὐλόθυρα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν αὐλὴν ἄγουσα θύρα, ἡ αὐλόπορτα : Σόρρ.Εὐρ. Ἀλκ.549 **κλεῖστε τὶς αὐλόθυρες.**

αὐλοκολακεία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐλοκόλακος βλ.λ.

αὐλοκόλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. ὁ κολακεύων τὴν βασιλικὴν αὐλήν, τὸν βασιλέα· ‖ γεν. ὁ κόλαξ ἰσχυροῦ τινος προσώπου : **ὁ Βίσμαρκ εἶχε πολλοὺς αὐλοκόλακας.**

αὐλομανής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐμμανῶς τὸν αὐλὸν ἀγαπῶν, ὁ ἰδιάζουσαν μανίαν ἔχων καὶ ἄγαν τερπόμενος εἰς τὸ αὐλεῖν (δ. ἑρμ. ὁ ἐκ τῶν αὐλημάτων ἐμπνευσμένος) : Νόνν.Δ 8,29 **αὐλομανὲς μίμημα καὶ αὐτοδίδακτον ἀοιδήν**· 2) νεώτ. ὁ μανιακῶς ἐπιθυμῶν νὰ εἶναι αὐλικὸς βλ.λ.

αὐλομανῶ-έω μτγν. αὐλῶ ἐν μυστικοῖς ὀργίοις (δ. ἑρμ. αὐλῶ ἐμμανῶς) : Διόδ.Σ 36,4 **γυναικείαις θέαις αὐλομανοῦντα.**

αὐλομελῳδία (ἡ) μτγν. ἡ μελῳδία τοῦ αὐλοῦ: Ψ Καλλισθ.1,46 **Ἰσμηνίαν τῆς αὐλομελῳδίας ἔμπειρον ἄνθρωπον.**

αὐλοποιητικός-ή-όν μτγν. αὐλοποιϊκός βλ.λ.· ‖ τὸ θηλ. **-ή** ὡς οὐσ. ἡ αὐλοποιΐα βλ.λ.: Ἀσπάσ. Η Νικ.15,24.

αὐλοποιητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον αὐλοποιητικόν : Πολυδ.7,153.

αὐλοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ κατασκευάζειν αὐλοὺς βλ.λ., ἡ κατασκευὴ αὐλῶν : Πολυδ.7,153· ‖ ἡ τέχνη τοῦ αὐλοποιοῦ.

αὐλοποιϊκός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν αὐλοποιΐαν βλ.λ.· ‖ τὸ θηλ. **-ή** ὡς οὐσιασ. ἡ τέχνη τοῦ ποιεῖν, κατασκευάζειν αὐλούς, αὐλοποιΐα : Πλάτ.Εὐθ.289 C **οὐδὲ μὴν αὐλοποιϊκῆς γε δῆλον ὅτι δεόμεθα.**

αὐλοποιϊκῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον αὐλοποιϊκὸν βλ.λ.

αὐλοποιός (ὁ) ὁ τεχνίτης ὁ κατασκευάζων τοὺς αὐλοὺς βλ.λ. : Πλάτ.Πολ.399 D **αὐλοποιοὺς ἢ αὐλητὰς παραδέξει εἰς τὴν πόλιν.**

ἀϋλοποιῶ-έω νεώτ. καθιστῶ τι ἄϋλον, ἐξαϋλώνω· 2) θεωρῶ τὰ πάντα ὡς ἄϋλα· πρβλ. ἀϋλοφρονῶ.

αὐλόπορτα (ἡ) δημ. ἡ αὐλόθυρα βλ.λ.: Βλαχογ. Παληκάρια Παλιὰ 70 **πετύχανε τὸ γέρο-πραεστό.. τὴ στιγμὴ ποὺ 'βγαινε ἀπ' τὴν αὐλόπορτα.**

αὐλοπρεπής-οῦς-ές ἀρχ.Λεξ. ὁ ἁρμόζων τῇ αὐλῇ.

ἀϋλοπρωτόκτιστος-ον μτγν. ὁ ἄϋλος καὶ πρῶτος κτισθείς, δημιουργηθείς : Λέων Σικ. γραμμ. παρ' Ἀλλατ.σ. 174 **τί δ' οὗ φημι τὴν ἀϋλοπρωτόκτιστον τῶν νοουμένων φύσιν.**

αὐλοπύγη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων φυσοστόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπρινιδῶν.**

αὐλόπωμα (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυκλοστοματιδῶν.**

ἄϋλος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ ὕλης, ὁ μὴ ὢν ὕλη, μὴ συνιστάμενος ἐξ ὕλης: Πλούτ.Ἠθ.440 E **ἄϋλος ἀρετή,** αὐτ. 1085 C **ἄϋλος θεός,** Κλήμ.Στρωμ.8,928,27 **τὰ δὲ ἄϋλα νῷ μόνῳ ληπτά ἐστι,** Μηναῖ.2,8 Θεοτοκ. **χαῖρε πύλη ἀΰλου φρυκτωρίας**· ‖ νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ οἱονεὶ στερούμενος ὑλικῆς ὑποστάσεως, ἀβαρής, λεπτεπίλεπτος, ἄληπτος· 2) τὸ οὐδ. **ἄϋλον** ὡς οὐσ. ἡ ἄϋλος κατάστασις, ἡ ἀϋλία : Ἱεροκλ.Πλ.ἐν Χρυσ. Ἐπ.26 σ.481 M· ‖ τὸ συγκριτ. **-ότερος** : Φίλ.1,61· 3) ὁ στερούμενος ὕλης, δένδρων, ἀδενδρας: Θεοφρ.Φ Αἰτ.1,5,2 **ἄϋλοι τόποι** (δ.γρ. **ἄνυλοι**).

αὐλός (ὁ) κ. νεώτ. ἐμπνευστὸν μουσικὸν ὄργανον ἐξ ἑνὸς σωλῆνος (μόναυλος) ἢ καὶ πλειόνων κατὰ σειρὰν συνημμένων, καλάμινον ἢ ξύλινον ἢ ὀστέϊνον ἢ μετάλλινον μετὰ ἢ ἄνευ γλωττίδος, δημ. **φλογέρα,** σουραύλι, μαντοῦρα, ντουντούκι : Ἰλ.Σ 495 **ἐν δ' ἄρα τοῖσιν αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον,** Ἡρ.1,17 **αὐλοῦ γυναικηίου τε καὶ ἀνδρηίου,** Διοδ.Σ 3,59 **τὸν Μαρσύαν τὸ παραπλήσιον αὐτῷ (τῷ Ἀπόλλωνι) ποιεῖν εἰς τοὺς αὐλοὺς ἐμφυσῶντα**· ‖ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ἀποδιδόμενον ὑπὸ τοῦ αὐλοῦ ἦχον, πρὸς τὸν τρόπον αὐλήσεως καὶ πρὸς τὰ διάφορα εἴδη αὐλοῦ : Ἀριστλ.Ζ 581 b, 11 **ὁ παρθένιος αὐλὸς τοῦ παιδικοῦ ὀξύτερος,** Ἀθην.4,176 F **αὐλοὶ ἀνδρεῖοι, παιδικοί, παρθένιοι· δίδυμοι αὐλοὶ** δύο συγχρόνως παιζόμενοι ὑπὸ τοῦ αὐλητοῦ : Θεοκρ.Ἐπιγρ.5,1 **λῇς ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν διδύμοις αὐλοῖσιν ἀεῖσαι ἁδύ τι μοι;** - **φρύγιος αὐλός,** καθ' Ἡσ. ἡ φῶτιγξ βλ.λ. ὁ κ. **πλάγιος αὐλὸς** πλαγίαυλος βλ.λ. κατὰ διαστολὴν πρὸς τὸν εὐθύαυλον· **λύδιος αὐλός,** ὁ ὑπὸ τοῦ Ἡρ. ἀναφερόμενος βλ. ἀνωτ.· **αὐλὸς Ἐνυαλίου** ἡ σάλπιγξ : ΑΠ 6,151 κ. ἀ.· ‖ φρ. **ὑπ' αὐλοῦ ἢ ὑπὸ τὸν αὐλὸν ἢ πρὸς αὐλὸν** ὑπὸ τοὺς ἤχους ἢ πρὸς τὸν ἦχον αὐλοῦ : Ἡρ.1,17 **ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων καὶ αὐλοῦ**· 2) γεν. πᾶς σωλήν, πᾶν ἔγκοιλον, οἷον ὀπὴ εἰσδεχομένη τὸ ἔμβολον ἢ τὰ ἄγκιστρα πόρπης : Ὀδ.Τ 227 **αὐτὰρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο αὐλοῖσι διδύμοισι,** δμ. ἡ κοιλότης τῆς αἰχμῆς τοῦ δόρατος εἰς ἣν ἐνεπηγνύετο τὸ ξύλον· Πολυδ.5,20 « **τῆς δὲ λόγχης τὸ μὲν περὶ τῷ ξύλῳ** καλεῖται αὐλός, τὸ δὲ μετὰ τὸν αὐλὸν κοῖλον ὀβελίσκος » : Ἰλ.Ρ 297 **ἐγκέφαλος παρ' αὐλὸν ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς αἱματόεις**· ‖ ὁ φυσητὴρ τοῦ χαλκέως : Ἱππ.Ἀρθ.47,77 **αὐλὸς ἐκ χαλκείου**· ‖ ὁ σωλὴν τῆς κλεψύδρας : Ἀριστλ.Πρ.914 b, 14· 3) ῥεῦμα, ἐξακόντισμα ἐκ τῶν μυκτήρων αἵματος σχηματίζον οἱονεὶ σωλῆνα, κρουνόν, πίδακα : Ὀδ. Χ 18 **αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν αἵματος ἀνδρομέοιο**· 4) ἐπὶ τῶν κητωδῶν ἰχθύων, ἡ ὀπὴ δι' ἧς οὗτοι ἐκφυσῶσι τὸ ὕδωρ : Ἀριστλ Ζ 588 b, 19 **τῶν σελαχῶν τὰ μὲν αὐλὸν ἔχει, οἷον δελφὶν καὶ φάλαινα**· 5) εἶδ. ἀγγεῖον συνδέον τὴν καρδίαν μετὰ τῆς ἀορτῆς : Ἀριστλ.Ἀναπν.478 b, 8· 5) τὸ στάδιον, πρβλ. δίαυλος : Λυκόφρ.40· 6) ΕΜ 170,28 « **εἶδος** ἀκολάστου σχήματος »· 7) εἶδος ὀστρακοδέρμου, ὁ σωλὴν βλ.λ., ἡ σουλῆνα : Πλίν. Φ Ι 32,103· 8) στρατ. πολιορκητικὴ μηχανὴ χρησιμεύουσα διὰ τὴν ἀνάβασιν πολιορκητῶν ἐπὶ ἐχθρικῶν τειχῶν· 9) νεώτ. πυροβ. **αὐλὸς βλητικός,** χαλύβδινος σωλὴν ὅστις τιθέμενος εἰς τὸν σωλῆνα τοῦ τηλεβόλου χρησιμοποιεῖ φυσίγγια πολυβόλου πρὸς ὀλιγοδάπανον ἐκπαίδευσιν τῶν πυροβολητῶν εἰς τὴν βολήν· 10) νεώτ. **αὐλὸς ἀτμομηχανῆς - καμινευτὴρ - σημάνσεων** (ναυτ.), **- μήτρας** (ἀνατομ.).

αὐλόσκαλα (ἡ) δημ. ἡ λιθίνη κλῖμαξ τῆς οἰκίας ἡ πρὸς τὴν αὐλὴν ἄγουσα.

αὐλοστάτης (ὁ) νεώτ. ναυτ. ξύλινας ὀκρίβας ὑποβαστάζων τὸν αὐλὸν σημάνσεων.

αὐλοστατῶ-έω ἐπιγρ. ἱδρύω αὐλήν, **ἔπαυλιν.**

αὐλοστήριγμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ στήριγμα αὐλοῦ, σωλῆνος ἀτμολέβητος.

αὐλοστόματα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκτινοζῴων.

αὐλοστομίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. ἰχθύων ἀκανθοπτερυγίων.

αὐλόστομον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτερυγίων τῆς οἰκογεν. τῶν **αὐλοστομιδῶν.**

αὐλοσύμβουλος (ὁ) σύμβουλος τοῦ βασιλέως ἢ ἡγεμόνος, αὐλικὸν ἀξίωμα ἀπονεμόμενον τιμῆς ἕνεκεν, πρβλ. μυστικοσύμβουλος.

αὐλοσυνδετήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. τεμάχιον σωλῆνος, δι' οὗ συνδέονται πρὸς **ἀλλήλους αὐλοί.**

αὐλόσφαιρα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκτινοζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **φαιοσφαιριδῶν.**

ἀϋλότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις τοῦ ἀΰλου βλ.λ. : Πλωτῖν.1,2,7.

αὐλοτρύπης (ὁ) ὁ τρυπῶν, ὁ διασκευάζων αὐλούς : Στράττις 3, Ἀριστολ.Πρ.919 b, 17.

αὐλοτρυπητικῶς ἐπίρρ. μτγν. καθ' ὃν τρόπον τρυπᾶται ὁ αὐλός : Πολυδ.7,153.

αὐλοτυπική (ἡ) νεώτ. τὸ τυπικόν, ἡ ἐθιμοτυπία τῆς βασιλικῆς αὐλῆς.

αὐλουρός (ὁ) ὁ φύλαξ τῆς αὐλῆς ἢ μάνδρας : Ἡσ. « αὐλουρὸς οἰκοφύλαξ ».

αὐλοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων αὐλούς, σωλῆνας : **αὐλοφόρος λέβης, - αὐλοφόροι πλάκες**· ‖ ὁ φέρων αὔλακας, αὐλακαφόρος.

ἀϋλοφρονῶ-έω νεώτ. θεωρῶ τὰ πάντα ὡς ἄϋλα· πρβλ. **ἀϋλοποιῶ.**

αὐλοφροσύνη (ἡ) νεώτ. φιλοσοφ. ἡ θεωρία περὶ μὴ ὑπάρξεως ὕλης.

αὐλόφρων-ονος-ον νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν αὐλοφροσύνην βλ.λ. : αὐλόφρων δοξασία· || ὡς οὐσ. ὁ ὀπαδὸς τῆς αὐλοφροσύνης.

αὐλύδριον (τὸ) μτγν. κ. μον. ὑποκορ. τοῦ αὐλὴ βλ.λ. ἡ μικρὰ αὐλή, ἡ μικρὰ καλύβη.

αὐλέ-έω κ. νεώτ., μτχ. ἐνεστ. ἐν βοιωτ. 'Επιγρ. αὐλίων παίζω τὸν αὐλὸν βλ.λ. : 'Αλκμ.82 φρύγιον αὔλησεν μέλος, 'Ηρ.2,60 οἱ δὲ αὐλέουσι κατὰ πάντα τὸν πλόον· || αὐλεῖν ἔξοδον παίζειν τὸ τελευταῖον αὔλημα, τὸν τελευταῖον αὐλούμενον ρυθμὸν πρὸς ἀποχώρησιν : 'Αριστφ.Σφ.582 ἔξοδον ηὔλησ' ἀπιοῦσιν· || παροιμ. π. Σαυίδ. « αὐτὸς αὑτὸν αὐλεῖ, ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς δεικνύντων ἐν τοῖς πράγμασιν ὁποῖοί εἰσιν »· || παθ. ἐπὶ ρυθμῶν, ᾄδομαι συνοδείᾳ αὐλοῦ : Ξεν.Συμπ.9,3 οὔπω δὲ φαινομένου τοῦ Διονύσου ηὐλεῖτο ὁ βακχεῖος ρυθμός· || ἐπὶ οἰκημάτων, ἀπηχῶ, πληροῦμαι ἐξ αὐλημάτων : Εὐρ.ΙΤ 367 αὐλεῖται δὲ πᾶν μέλαθρον· 2) μέσ. τέρπομαι ἀκούων ἢ παίζων τὸν αὐλὸν βλ.λ. : Ξεν.'Αν.6,1,11 ᾖσάν τε ἐν ρυθμῷ, πρὸς τὸν ἐνόπλιον ρυθμὸν αὐλούμενοι, καὶ ἐπαιάνισαν.

αὐλῳδία (ἡ) κ. νεώτ. ᾠδὴ πρὸς αὐλὸν ᾀδομένη, τὸ ὑπ' αὐλοῦ συνοδευόμενον ᾆσμα : Πλάτ.Νόμ. 700 D αὐλῳδίας.. ταῖς κιθαρῳδίαις μιμούμενοι.

αὐλῳδικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ εἰς τὴν αὐλῳδίαν ἀφορῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν αὐλῳδίαν : Πλαύτ.'Ηθ. 1132 C αὐλῳδικοὶ νόμοι· || τὸ θηλ. -ή ὡς οὐσιαστ. ἡ τέχνη τοῦ αὐλῳδοῦ βλ.λ.

αὐλῳδικῶς ἐπίρρ. νεώτ. μετ' αὐλῳδίας βλ.λ.

αὐλῳδός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς αὐλὸν βλ.λ. ᾄδων, ὁ συνοδείᾳ αὐλοῦ ᾄδων : Πλούτ.'Ηθ.150 Α αὐλῳδὸς καὶ ἱερεύς, 'Αθήν.14,621 Β δίδοται δὲ ὁ στέφανος τῷ ἱλαρῳδῷ καὶ τῷ αὐλῳδῷ.

αὐλῳδέ-έω σχόλ. κ. νεώτ. ᾄδω πρὸς αὐλὸν βλ.λ.: Σχόλ.'Αριστφ.Νεφ.971.

αὐλωλάζειν 'Ησ. « τὸ συρί(ττ)ειν διὰ τῶν δακτύλων ».

αὐλών-ῶνος (ὁ, κ. ποι. ἡ) κ. νεώτ. πᾶς στενὸς ἐπιμήκης καὶ βαθὺς τόπος μεταξὺ βουνῶν ἢ ὑψωμάτων εὑρισκόμενος, ἡ φάραγξ, ἡ χαράδρα, ἡ κοιλάς, τὸ κανάλι : 'Ηρ.7,128 διὰ μέσου τε αὐτῶν αὐλῶνα στεινὸν ἐπιτανόμενος εἶναι· 2) πορθμός, στενόν· Πολυβ.9,18 « ἵνα δ' ἡ θάλαττα ἑκατέρωθεν οὖσαν τὴν γῆν διαιρεῖ, τοῦτο θαλάττης αὐλῶνα δεῖ καλεῖν » : Αἰσχ.Πρ.731 αὐλῶν' ἐκπερᾶν, Μαιωτικόν· 3) τάφρος, διῶρυξ, ὀχετὸς ὕδατος· 'Ησ. « αὐλῶνα· Αἰσχύλος καὶ τὴν τάφρον » : Ξεν. 'Αν.2,3,10 καὶ ἐνετύγχανον τάφροις καὶ αὐλῶσιν ὕδατος πλήρεσιν· 4) ὑδραγωγὸς αὐλός, σωλήν : Πλάτ.Τίμ.79 Α ρεῖν ὥσπερ αὐλῶνος διὰ τοῦ σώματος τὰ τῶν φλεβῶν ποιεῖ ρεύματα· || ὁ αὐλοειδὴς πόρος, ὁ ἀγωγὸς τοῦ λάρυγγος : 'Αριστλ. 'Αναπν.664a,27 οὐ γάρ ἐστιν ἀναπνοὴ μυκτήρων ἴδιος, ἀλλὰ παρὰ τὸν αὐλῶνα τὸν περὶ τὸν γαργαρεῶνα, ᾗ τὸ ἔσχατον τοῦ ἐν τῷ στόματι οὐρανοῦ· 5) εἶδ. βαθεῖα ρυτὶς εἰς τὸ δέρμα ἐλέφαντος : 'Αρετ.Χρον.Νούσ.2,13· 6) ὀροπέδιον· 'Ησ. « τόποι πλατεῖς ἐπὶ τὰ ὄρη ».

αὐλωνιάς-άδος (ἡ) ἡ ἐν αὐλῶνι βλ.λ. διατρίβουσα νύμφη, ἡ νύμφη τῶν κοιλάδων ἢ φαράγγων.

αὐλωνίζω διάγω ἐν αὐλῶνι· 'Ησ. « αὐλωνίζουσα. ἐν αὐλῶσι διάγουσα ».

αὐλώνιον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν κολυδιιδῶν.

αὐλωνίσκος (ὁ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ αὐλών, ὁ λίαν μικρὸς αὐλὼν βλ.λ. : Θεόφρ.Φ1 9,7,1.

αὐλωνοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅμοιος αὐλῶνι, ὁ ἔχων σχῆμα αὐλῶνος βλ.λ., κοῖλος, βαθύς : Διόδ. Σ 19,17 τῆς Περσίδος οὔσης αὐλωνοειδοῦς (δ.ἑρμ. πλήρους κοιλάδων), αὐτ.3,68 αὐλ. εἰσβολὴ νήσου.

αὐλωνίας-ίου (ὁ) ὁ ἰχθὺς ἀνθίας βλ.λ. : 'Αριστλ. ΖΙ 570 b 19 τίκτει δὲ καὶ αὐλωνίας, ὃν καλοῦσιν ἀνθίαν, τοῦ θέρους· 2) 'Ησ. « κοιλόφθαλμος ».

αὐλῶπις-ιδος (ἡ) ἐπίθ. τῆς τρυφαλείας βλ.λ. αὐλῶπις τρυφάλεια κράνος ἔχον ὡς ὀφθαλμοὺς αὐλούς, αωλῆνας (φάλους βλ.λ.) δίκην κεράτων ἐξέχοντας· 'Ησ. « εἶδος περικεφαλαίας, παραμήκεις ἐχούσης τὰς τῶν ὀφθαλμῶν (ὀπὰς) καὶ εἰς ὀξὺ ληγούσης· οἱ δὲ ἐκτεταμένον ἔχουσα τὸν λόφον » : 'Ιλ.Ν 530 ἐκ δ' ἄρα χειρὸς αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα· 2) ὁμ. ἐπὶ λόγχης, ἡ αὔλακα κατὰ τὴν μίαν ἢ καὶ κατὰ τὰς δύο πλευρὰς ἔχουσα· 'Ησ. « αὐλῶπιν σύλους ἔχουσαν· Σοφοκλῆς δὲ τὴν λόγχην τὴν μακρὰν αὐλῶπιν εἶπεν ».

αὐλωπός (ὁ) μτγν. ὁ ἰχθὺς αὐλωπίας βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.1,256 ἄλλους δ' εὐπούς τε καὶ αὐλωπούς καλέουσιν.

ἀύλως ἐπίρρ. μτγν., μαν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἄυλον : Πλωτῖν.1,3,6, 'Ιαμβλ.Μυστ.5,15.

αὔλωσις-εως (ἡ) μτγν. ὀχύρωσις, χαράκωμα εἰς στενοπορίας, εἰς κλεισωρείας : Πολύβ.7,15,3 διότι συμβαίνει τὰς αὐλώσεις γίγνεσθαι κατὰ τοὺς ὀχυρωτάτους τόπους (ἀμφ.).

αὐλωτός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ κατεσκευασμένος ἐν σχήματι αὐλοῦ ἢ ὁ ἔχων αὐλούς· 'Ησ. « αὐλωτοὶ φιμοί », Πολυδ.1,56 « ἐκαλοῦντο δέ τινες καὶ αὐλωτοὶ φιμοὶ διὰ τὸ κώδωνας ἔχειν προσηρτημένους, οἷς ἐγχρεμετίζοντες οἱ ἵπποι ἦχον ἐποίουν προσόμοιον αὐλῷ » : Αἰσχ.ἀπ.326 ὃς εἶχε πώλους τέσσαρας ζυγηφόρους φιμοῖσιν αὐλωτοῖσιν ἐστομωμένας, - αὐλωτὸς ἀτμολέβης ὁ φέρων αὐλούς.

αὖμα-ατος (τὸ) 'Ησ. « ἅλμα ὑπὸ Κρητῶν ».

αὐνανίζομαι νεώτ. ἀμτβ. ἱκανοποιῶ τὸν ἀφροδίσιον ὀργασμὸν μαλάσσων τὸ αἰδοῖον, δέφομαι βλ.λ., μαλακίζομαι.

αὐνανίζω νεώτ. μτβ. ἐνεργῶ αὐνανισμὸν βλ.λ. ἐπί τινος, τὸν μαλακίζω.

αὐνανισμός (ὁ) νεώτ. τὸ αὐνανίζεσθαι.

αὐνανιστής-ίστρια (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἐνεργῶν αὐνανισμὸν βλ.λ., ὁ μαλακιζόμενος.

αὐξαίνω δημ. αὐξάνω βλ.λ.

αὐξανόμετρον (τὸ) νεώτ. τὸ αὐξησίμετρον βλ.λ.

αὐξάνω κ. νεώτ., δημ. αὐξαίνω, ἀξαίνω κ. ἀξύνω, μέλλ. αὐξήσω κ. παρὰ τοῖς Ο' αὐξανῶ, ἀόρ. ηὔξησα, παθ. μέλλ. αὐξηθήσομαι κ. αὐξήσομαι, παθ. ἀόρ. ηὐξήθην, δημ. αὐξήθηκα, πρβλ. κ. αὔξω κ. αὐξύνω, μτβ. καθιστῶ τι μεγαλύτερον, περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι εἶναι, μεγαλώνω, πληθαίνω, ἀβγατίζω : Αἰσχ.Πέρσ.756 πατρῷον δ' ὄλβον ἔσχατον αὐξάνειν, - ηὔξησα τὸ εἰσόδημά μου, - ἡ κυβέρνησις ηὔξησε τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων, - ἄξυνε τὴ δουλειά του· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. αὐξάνομαι ἐγὼ ὁ ἴδιος, καθίσταμαι μεγαλύτερος, μεγαλώνω, πολλαπλασιάζομαι:'Αριστλ.Μεταφ.78b,6 εἰ γὰρ τὸ αὐξανόμενον οὕτω σφαιροειδές, αὐξάνει δ' ἡ σελήνη, φανερὸν ὅτι σφαιροειδής, - ηὔξησαν αἱ ἀπαιτήσεις του - αἱ τιμαὶ τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, - αὐξάνει ὁ τιμάριθμος, παροιμ. ὅσο μένει τὸ δενδρὶ τόσο ἀξαίνει ὁ ἴσκιος του (ὅσον ἐμμένει τις εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ, τόσον εὐδαιμεῖ)· 3) μτγν. κ. νεώτ. παθ. -ομαι καθίσταμαι μεγαλύτερος, περισσότερος, ἰσχυρότερος, πολλαπλασιάζομαι, ἐνδυναμοῦμαι : ΠΔ Γεν.9,1 αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν· || κ. ἐπὶ παίδων, μεγαλώνω, ἐνηλικιοῦμαι : 'Ηρ.5,92,ε' Ἠετίωνι δὲ μετὰ ταῦτα ὁ παῖς ηὐξάνετο· 4) ὁμ. παθ. ἀλαζονεύομαι, ὑπερηφανεύομαι, κορδώνομαι, καμαρώνω : 'Αριστφ.Σφ.638 ηὐξανόμην ἀκούων· 5) ὁμ. παθ. γραμμ. ἐπὶ ρημ., λαμβάνω αὔξησιν βλ.λ. : ΕΜ 399,437 ἔσωθεν δὲ αὐξάνεται.

αὔξη (ἡ) κ. μον. ἡ αὔξησις βλ.λ. (συνηθέστ.π. Πλάτ.) : 'Ιππ.238,4 ὅταν ἡ αὔξη ἐγγένηται, Πλάτ·

Πολ.521 Ε σώματος γὰρ αὔξης καὶ φθίσεως ἐπιστατεῖ, ΚΜανασσ.Χρον.435 **καὶ πάλιν ἅπασα ψυχὴ πρὸς αὔξην ἐπεδίδου·** 2) διάστασις : Πλάτ. Πολ.528 Β **ἔστι δέ που τοῦτο περὶ τὴν τῶν κύβων αὔξην καὶ τὸ βάθους μετέχον.**

αὔξημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ δι' αὐξήσεως προστεθέν, μεγάλωμα, ἀβγάτισμα : Ἱππ.259,2 **οὐκ αὐξήματος, ἀλλ' οἰδήματος γενομένου·** ‖ ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ αὐξάνω.

αὐξηρός-ά-όν ἀμφ. ὁ τελείως ηὐξημένος, ὁ μέγας : Νίκ.Ἀλ.588 **καί τε καὶ αὐξηρῶν** (πιθ. **αὖ ξηρῶν**) **δονάκων ἀπὸ ῥίζεα κόψας.**

αὐξησία (ἡ) ἰων. -ίη ἐπωνυμία τῆς Δήμητρος ὡς θεᾶς τῆς αὐξήσεως, τῆς εὐδοκιμήσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων : Ἡρ.5,82.

αὐξησιμετρία (ἡ) νεώτ. ἡ μέτρησις τῆς αὐξήσεως τῶν διαστάσεων ζῶντός τινος ὀργανισμοῦ.

αὐξησίμετρον (τὸ) νεώτ. κ. **αὐξόμετρον** ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῆς προϊούσης αὐξήσεως τῶν διαστάσεων ζῶντος ὀργανισμοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ, ἢ τῆς ἐντάσεως δυνάμεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τῶν μυῶν καταβαλλομένης προσπαθείας.

αὐξήσιμος-ον νεώτ. ὁ δυνάμενος ν' αὐξηθῇ, ὁ ἐπιδεκτικὸς αὐξήσεως : **πλοῦτος αὐξήσιμος·** ‖ τὸ οὐδ. **-ον** ὡς οὐσ. ἡ ἰδιότης, ὁ χαρακτὴρ αὐξησίμου πράγματος : **τὸ αὐξήσιμον τῶν ἐμβίων.**

αὐξησιολογία (ἡ) νεώτ. φυσιολ. κ. **αὐξολογία** ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ παιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

αὐξησιολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν ἢ ἀνήκων εἰς τὴν αὐξησιολογίαν βλ.λ.

αὔξησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἀφηρ. ἐνν. τοῦ **αὐξάνειν** κ. **-εσθαι** βλ.λ. ἡ ἀνάπτυξις, τὸ μεγάλωμα, ὁ πολλαπλασιασμός, τὸ ἄξαιμα, ὁ ἀξαιμός, τὸ ἀβγάτισμα : Θουκ.1,69 **μόνοι οὐκ ἀρχομένην τὴν αὔξησιν τῶν ἐχθρῶν καταλύοντες,** Ἀριστλ.Μεταφ. 1069 b, 11 **αὔξησις δὲ καὶ φθίσις ἡ κατὰ τὸ ποσόν,** Ἀθήν.7 **ταχεῖαν λέγων γίνεσθαι τῶν ἰχθύων τὴν αὔξησιν, - ὁ προϋπολογισμὸς παρουσίασεν αὔξησιν ἐξόδων, - οἱ ἐργάται ἀπεργήσαντες ἐζήτησαν αὔξησιν ἡμερομισθίων·** ‖ κ. ἀπολ. ἡ αὔξησις τοῦ μισθοῦ : **οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ζητοῦν αὐξήσεις·** 2) ἐπὶ γεννημάτων, πολλαπλασιασμός, πλουσία παραγωγή : Ἡρ.2,13 **ἢν οὕτω ἡ χώρη αὕτη . . κατὰ τὸ ὅμοιον ἀποδιδῷ εἰς αὔξησιν·** 3) ἐπὶ ῥητορικοῦ λόγου, μεγέθυνσις, ἔκτασις : Πολύβ.10,27,8 **μετ' αὐξήσεως ἐξαγγέλλειν·** 4) νεώτ. γραμμ. ἡ ἐν ἀρχῇ τῶν ἱστορικῶν χρόνων τῶν ῥημ. γινομένη ἐπέκτασις εἴτε κατὰ συλλαβὴν (**συλλαβικὴ αὔξησις**) εἴτε κατὰ χρόνον (**χρονικὴ αὔξησις**)· 5) νεώτ. βιολογ. τὸ φαινόμενον τῆς ζώσης ὕλης, καθ' ἣν αὕτη διὰ τῆς ἀφομοιώσεως καὶ ὠσμώσεως κτᾶται μεγαλύτερον βάρος καὶ ὄγκον καὶ διαμορφοῦται τελείως· 6) νεώτ. μουσ. ἀντιστικτικὸν τέχνασμα, δι' οὗ μουσικὸν θέμα ἐπαναλαμβάνεται μὲ ηὐξημένην κατά τινα λόγον τὴν ἀξίαν τῶν φθογγοσήμων.

αὐξησίφως πάπ. ὁ αὐξάνων τὸ φῶς (ἐπίθετον ἡλιακῆς τινος θεότητος).

αὐξητήριος-ον νεώτ. ὁ ἐπιφέρων αὔξησιν, ὁ συντελεστικὸς εἰς αὔξησιν.

αὐξητής (ὁ) ὁ αὐξάνων, ὁ προξενῶν αὔξησιν : Ὀρφ.Ὕμν.11,11 **κοσμοκράτωρ, αὐξητά, φαεσφόρε, κάρπιμε Παιάν.**

αὐξητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα ν' αὐξάνῃ, νὰ μεγαλώνῃ, ὁ τῆς αὐξήσεως : Ἀριστλ. ΗΝικ.1098 a, 1 **ἀφοριστέον ἄρα τήν τε θρεπτικὴν καὶ τὴν αὐξητικὴν ζωήν·** 2) ἐνεργ. ὁ συντελῶν εἰς τὴν αὔξησιν : Ἱππ.Διαίτ.62 **αὐξητικὸν σπληνός,** Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.3,24 **αὐξητικὸς μεγέθους·** κ. ἀπολ. : Ἀριστλ.ΖΓ 745 a,3 **αὐξητικὴ τροφή·** ‖ μτφ. ῥητορ. ὁ μεγεθύνων, ὁ μεγαλύνων : Ἀριστλ.Ρητ.1368 a, 10 **χρηστέον δὲ καὶ τῶν αὐξητικῶν πολλοῖς·** 3) ὁ παραγωγικός : Ἀκύλ.σχόλ.εἰς ΠΔ Ἡσ.3212· 4) νεώτ. ἰατρ. **αὐξητικὸς δείκτης, - αὐξητικὸς κῶνος.**

αὐξητικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον αὐξητικὸν βλ.λ., κατ' αὔξησιν, δι' αὐξήσεως : Φίλ.1,492 **τῶν ἀψύχων τὰ μὲν ἐν ταὐτῷ μένοντα, τὰ δ' οὐ μεταβατικῶς, ἀλλ' αὐξητικῶς κινούμενα·** 2) ἐνεργ. κατὰ τρόπον ἐξογκωτικόν, ὑπερβολικόν, μεγεθυντικῶς : Λογγῖν.38,2 **ὁ γοῦν Ἰσοκράτης οὐκ οἶδ' ὅπως παιδὸς πρᾶγμα ἔπαθεν διὰ τὴν τοῦ πάντα αὐξητικῶς ἐθέλειν λέγειν φιλοτιμίαν.**

αὐξητός (-ή)-ό(ν) κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος ν' αὐξηθῇ, ὁ δεκτικὸς αὐξήσεως : Ἀριστλ.21,10,5 **τῶν αὐξανομένων τοῦτ' ἐστι ταχὺ καὶ τῶν αὐξητῶν·** 2) ηὐξημένος : Ἀντίοχ.Ἀστρον. ἐν Καταλ.Ἀστρον. Κωδ.1,112,34 **αὐξητὸς ἀριθμός.**

αὔξι ἐπιγρ. εὐτύχει.

αὐξίβιος (τὸ) μτγν. ὁ τὸν βίον αὐξάνων, ὁ ἐπιμηκύνων τὴν ζωήν : Ἰω.Γαζ.Ἐκφρ.96 **αὐξιβίους σπινθῆρας ἀερτάζων ἐπὶ κόρσῃ.**

αὐξιθαλής-οῦς-ές ὁ προάγων τὴν αὔξησιν, ὁ συντελῶν εἰς τὴν ἀκμήν, τὴν ἄνθησιν : Ὀρφ.Ὕμν.26,3 **αὐξιθαλής, φερέκαρπε, καλαῖς ὥρῃσι βρύουσα.**

αὐξίκερως-ω (ὁ, ἡ) ὁ οὗ αὐξάνουσι τὰ κέρατα, ὁ ἔχων ηὐξημένα, μεγάλα κέρατα : Ἄρχιππ.π.Ἀθην. 14,656 Β **ταύρου τ' αὐξίκερω φλογίδες.**

αὐξίλυπος-ον ὁ τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν λύπην αὐξάνων· ἀντίθ. παυσίλυπος βλ.λ.

αὔξιμος-ον ὁ δυνάμενος νὰ αὐξάνῃ, ὁ προάγων τὴν αὔξησιν : Ξεν.Κυν.7,3 **αἱ γὰρ θεραπεῖαι αἱ ἀλλότριαι οὐκ εἰσὶν αὔξιμοι·** 2) ἀμτβ. ὁ αὐξανόμενος, ὁ μὴ μένων ἀναύξητος : Ἱππ.Ἄρθρ.58 **οὕτω μὲν ὑγιεινὰ καὶ αὔξιμα καὶ εὔγηρα γίνεται.**

αὔξις-εως (ἡ) ἡ αὔξησις βλ. λ. : Πλάτ.Φίλ.42 C **αὔξεσι καὶ φθίσεσι.**

αὐξίς-ίδος (ἡ) εἶδος μικροῦ θύννου, ἄ. κορδύλη βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 571 a, 17 **ὅταν γὰρ τέκωσιν οἱ ἰχθύες ἐν τῷ πόντῳ, γίγνονται ἐκ τοῦ ᾠοῦ ἃς καλοῦσιν οἱ μὲν σκορδύλας, βυζάντιοι δ' αὐξίδας διὰ τὸ ἐν ὀλίγαις αὐξάνεσθαι ἡμέραις·** ‖ νεώτ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **σκομβριδῶν** ἀκανθοπτερυγίων, ὅμοιον θύννῳ.

αὐξίτροφος-ον ὁ βοηθῶν, ὁ προάγων τὴν αὔξησιν : Ὀρφ.Ὕμν.10,17

αὐξιφαής-οῦς-ές μτγν. ὁ συντελῶν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ φωτός : Μαν.5,174 **αὐξιφαὴς μήνη.**

αὐξίφυτος-ον μσν. ὁ τὰ φυτὰ αὐξάνων, ὁ τὴν αὔξησιν τῶν φυτῶν ἐπιφέρων : ΚΜανασσ.Χρον. 5715 **θεοῦ φυτηκομούμενος παλάμαις αὐξιφύτοις.**

αὐξίφωνος-ον μσν. ὁ τὴν φωνὴν αὐξάνων, ἐνισχύων : Φιλήμ.Λεξικ. ἐν λ. ἀλεξίκακος.

αὐξίφως-ωτος (ὁ, ἡ) ὁ αὐξίφωτος, ὁ αὐξιφαής : Κουμαν.Ἀθηα. ἐν λ.

αὐξιφωτία (ἡ) κ. **αὐξιφώτια** (τὰ) μτγν. ἡ αὔξησις τοῦ φωτός, ὡς ὀνομ. εἰδ. ἑορτῆς : Ἰω.Λυδ.Μην. 4,71 **ἕπεται δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ ἦρος ὁ ἕκτος ἀπὸ δὲ τῆς λεγομένης αὐξιφωτίας ἑορτῆς ὁ ὄγδοος.**

αὐξίφωτος-ον ὁ αὐξιφαής, ὁ τὸ ἴδιον φῶς αὐξάνων, ὁ ἐκπέμπων πλειότερον φῶς : ΕΜ 59,40.

αὐξιφωτῶ-έω μσν. ἐπὶ τῆς σελήνης, αὐξάνω κατὰ τὸ φῶς· ἀντίθ. **λειψιφωτῶ** : Μιχ.Γλυκᾶς Χρον. 46 **ἡ γαλῆ λειψιφωτούσης τῆς σελήνης ἧπατος λείπεται, αὐξιφωτούσης δὲ πάλιν αὐτῆς τὸ τοιοῦτον αὐτῆς προσεπαύξεται μόριον.**

αὐξόβιος-ον ὁ αὐξάνων τὴν ὑγίειαν : Κατάλ. Ἀστρον.Κωδ.8(4),119.

αὐξομειόμετρον (τὸ) νεώτ. ναυτ. ὄργανον διὰ τὴν καταμέτρησιν τῆς παλιρροίας.

αὐξομειῶ-όω μτγν. κ. νεώτ. αὐξάνω καὶ ἐλαττώνω ἐναλλάξ : Πτολ.Μαθ.6,7 **τοῖς τοιούτοις αὐξομειώσομεν τὰ προκείμενα δύο σελίδια·** ‖ κ.

νεώτ. μέσ. αὐξομειοῦμαι συνηθέστ. αὐξάνομαι καὶ μειοῦμαι, μεταβάλλομαι, ποικίλλω : Βεττ.Βαλ. 331,28 **αὐξομειουμένη σελήνη, - αὐξομειοῦται ἡ ταχύτης τοῦ σκάφους.**

αὐξομείωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ αὔξησις καὶ μείωσις : Φώτ.Βιβλ.166,220,16 **τὴν τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν αὐξομείωσιν, - αὐξομείωσις πυρετοῦ ἀσθενοῦς** (ἀνεβοκατέβασμα)· 2) ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἡ πλήμμυρα καὶ ἡ ἄμπωτις τῆς παλιρροίας : Στράβ.Χρηστ.3,26· 3) ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ κατ' ἀρχὰς αὔξησις καὶ εἶτα ἐλάττωσις τοῦ φωτεινοῦ τμήματος τοῦ δίσκου τῆς σελήνης, ἡ χάση καὶ ἡ γιόμιση τοῦ φεγγαριοῦ.

αὐξομειωτικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιφέρων αὔξησιν καὶ μείωσιν, αὐξομείωσιν : Κουμαν. Ἀθησ. **αὐξομειωτικὰ τὰ ζῴδια** Κριὸς καὶ Ζυγός.

αὐξομερής-οῦς-ές νεώτ. οὗ τὰ μέρη αὐξάνουσι, βαίνουσιν αὐξανόμενα : **αὐξομερὲς πλάτος** ἡ κατ' αὔξουσαν κλίμακα ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς πόλους παράστασις τῶν μερῶν τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους εἰς τοὺς μερκατωρικοὺς χάρτας.

αὐξόμετρον (τὸ) νεώτ. τὸ αὐξησίμετρον βλ. λ.

αὐξοσέληνον (τὸ) ἡ αὔξησις τῆς σελήνης, ἡ νέα σελήνη, ἡ φέξη καὶ τὸ γιόμισμα τοῦ φεγγαριοῦ : Μακηδ.ἐνΑΠ 5,271,5 **τὸ αὐξοσέληνον ἐκεῖνο ἐξέλιπε συνόδου μηκέτι γινομένης.**

αὐξύνω μτγν. τ. τοῦ αὐξάνω βλ.λ., παθ. ἀόρ. **ηὐξύνθην** : Αἶσ.51 **ἐπεὶ δ' ηὐξύνθη.**

αὔξω κ. αὐξέω κ. νεώτ. αὐξάνω, μεγαλώνω, γίνομαι μεγάλος (τοῦ ρ. εὔχρ. μόνον ὁ ἐνεστ. κ. παρατ., ἰδίᾳ δὲ ὁ ἐνεστ. ἐν τῇ μτχ.) : Ἀθηνίων 1,16 **ἐπὶ πλεῖον ηὖξον τὴν μαγειρικὴν τέχνην, - ἡ οἰκονομικὴ κρίσις βαίνει αὔξουσα**· 2) προάγω εἰς δύναμιν, ἐνισχύω, ἐνδυναμώνω : Σοφ.Ἀντ.191 **τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν**· 3) τιμῶ, δοξάζω διὰ τῶν ἰδίων ἐμοῦ πράξεων : Πίνδ.Ο 5,8 **τὰν σὰν πόλιν αὔξων**· 4) ἐξαίρω, ἐγκωμιάζω, ἐκθειάζω : Πλάτ.Λῦσ.206 A **ἐπειδάν τις αὐτοὺς ἐπαινῇ καὶ αὔξῃ, φρονήματος ἐμπίπλανται**· 5) ἐπὶ ρητόρων, μεγαλοποιῶ, ἐξογκώνω : Ἀριστείδ.ΤΡ 1403 ε, 17 **αὔξειν καὶ μειοῦν**· 6) μετ' ἐπιθέτ. καθιστῶ τινα μὲ τὸν καιρὸν ὅ,τι δηλοῦται ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου : Πλάτ.Πολ.591 D **τὸν ὄγκον τοῦ πλήθους . . ἄπειρον αὐξήσει,** αὐτ.565 C **ταῦτον τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν**· 7) **αὔξειν ἔμπυρα** προσάγειν εἰς τὸν βωμὸν τὸ θῦμα, θυσιάζειν : Πίνδ.Ι 4,3,62· 8) κ. νεώτ. παθ. -ομαι καθίσταμαι μεγαλύτερος ἢ περισσότερος ἢ ἰσχυρότερος, μεγαλώνω κατὰ τὰς διαστάσεις ἢ τὸ πλῆθος ἢ τὴν ἰσχύν : Ἡρ.1,58 **ἀπὸ μικροῦ τεο τὴν ἀρχὴν ὁρμώμενον αὔξηται ἐς πλῆθος τῶν ἐθνέων**· ‖ προβαίνω εἰς ἡλικίαν : Εὐρ.Ἰκ.323 **ἐν γὰρ τοῖς πόνοισιν αὔξεται** (ὁ Θησεύς)· ‖ ἐπὶ ἀνέμου, ἐγείρομαι : Ἡρ.7,188 **ὅσοι αὐξόμενον ἔμαθον τὸν ἄνεμον**· 9) **αὔξων ἀριθμός** ὁ χρησιμεύων πρὸς ἔνδειξιν τῆς θέσεως, ἣν κατέχει τι ἔν τινι ἀριθμητικῇ κατατάξει· 10) νεώτ. μαθ. **αὔξουσα σειρά, - αὔξουσα ἀριθμητική, - γεωμετρικὴ πρόοδος.**

αὔξων-οντος-ουσα-ον μτχ. ἐνεστ. τοῦ ρ. αὔξω βλ.λ.

αὐόκωλος-ον ὁ ἔχων τὰ κῶλα ξηρά : Σιμων. Ἀμ.7,76 (πιθ. **αὐτόκωλος**).

αὐονή (ἡ) (αὖος) ἀττ. τ. **αὐονή** ξηρότης, ξηρασία, στέγνια, ξεραΐλα : Αἰσχ.Εὐμ.332 **ὕμνος ἐξ Ἐρινύων, δέσμιος φρενῶν, ἀφόρμικτος, αὐονὰ βροτοῖς**· 2) (αὔω=κράζω) κραυγή, βοή : Σιμων.Ἀμ.7,20.

αὔονον (τὸ) Ἡσ. « ξύλον ξηρόν ».

αὖος-η-ον, ἀττ. τ. αὖος-ον θηλ. κ. -α ξηρός, στεγνός : Ὀδ.Ε 240 **δένδρεα μακρά . . αὖα πάλαι, περίκηλα,** Ἡσίοδ.Ἔργ.460 **αὔην καὶ διερὴν ἀρόων,** Πλάτ.Νόμ.761 C **ὕλη αὔη καὶ ξηρά**· 2) ἐπὶ φύλλων δένδρων ἢ φυτῶν, ὁ μεμαραμμένος, ὁ ἐξηραμμένος : Ἀριστοφ.Ἱππ.534 **στέφανον μὲν ἔχων αὖον**· ‖ μτφ. ἐπὶ γερόντων, ὁ ἔχων τὴν εὐπάθειαν, τὸ εὔθραυσταν τοῦ ξηροῦ φύλλου : Ἀριστοφ.Λυσ. 385 **ἀλλ' αὖός εἰμ' ἤδη τρέμων** (τρέμω ὡς τὸ ξηρὸν φύλλον)· 3) ἐπὶ ἤχου : Ἰλ.Μ 160 **κόρυθες δ' ἀμφ' αὖον ἀΰτευν** (ξηρὸν ἦχον ἠφίεσαν) : 4) **αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν** κόπτω τοὺς ὄνυχας : Ἡσίοδ.Ἔργ.743· 5) κατεσκληκώς, ἐξηντλημένος, σκελετώδης : Θεόκρ.8,48 **χὼ τὰς βῶς βόσκων χαἰ βόες αὐότεραι**· 6) ἐμβρόντητος, κατάπληκτος, ξερὸς ἀπὸ τὸ φόβο, τὴν κατάπληξιν κλπ. : Μεν.Ἐπιτρ.480 **αὖός εἰμι τῷ δέει,** Ἡλιόδ. Αἰθ.1,12,19 **ἐγὼ δ' ὥσπερ τυφῶνι βληθεὶς αὖος ἀπόπληκτος εἱστήκειν**· 7) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων τὸ στόμα ξηρόν, στεγνό : Ἐπιγρ. **δίψῃ αὔη**· 8) μτγν. μτφ. οὗ οἱ χρηματικοὶ πόροι ἐξέλιπον, ὁ ἀπένταρος, ποὺ εἶναι πανὶ μὲ πανί : Λουκ.Ἑταιρ. Δ 14,1 **ἐγὼ μὲν αὖος ἤδη ἀκριβῶς**· 9) μτγν. ἐπὶ ὕφους, ἄχαρις, ξηρός : Φιλόστρ.Βί.Σοφιστ.1,20,2 **αὔη ἰδέα λόγων.**

αὐότης-ητος (ἡ), ἀττ. **αὐότης** ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ αὔου, βλ.λ. ἡ ξηρότης, ἡ ξηρασία : Ἀριστλ.Ζ13,11 **δῆλον ὅτι αὐότης ἐστὶν ἡ πολιότης, οὐδὲν γὰρ φύεται εὐθὺς αὖον.**

ἀΰπνα ἐπίρρ. δημ. ἀΰπνως βλ.λ.

ἀϋπνία (ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **κ. ἀϋπνιά** τὸ νὰ εἶναί τις ἄϋπνος, ἄγρυπνος, ἡ ἔλλειψις ὕπνου ἢ ἀδυναμία πρὸς ὕπνον, ἀγρυπνία : Πλάτ.Νόμ. 807 E **ὅσα νύκτωρ ἀϋπνίας πέρι πρέπει τοῖς μέλλουσι . . φυλάξειν,** Παυσ.4,21,6 **ἡ ἀϋπνία ἐπίεζέ σφας,** Γρηγ.Ναζ.112,61 **ἀϋπνίη τε, πόνοι τε, - τὸν ἐξήντλησεν ἡ ἀϋπνία, - ὑποφέρω ἀπὸ ἀϋπνίαν.**

ἄϋπνος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀνύπνωτος** κ. **ἀΰπνωτος** ὁ ἄνευ ὕπνου, ὁ μὴ κοιμηθεὶς ἢ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κοιμηθῇ, ὁ ἄγρυπνος βλ.λ.· 2) ὁ ἐγρηγορώς : Ὀδ.Τ 591 **ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ ἀνθρώπους,** Αἰσχ.Πρ.32 **ὀρθοστάδην ἄϋπνος, οὐ κάμπτων γόνυ,** Πλάτ.Τίμ.52 B **περὶ τὴν ἄϋπνον καὶ ἀληθῶς φύσιν ὑπάρχουσαν, - ἔμεινα ὅλην τὴν νύκτα ἄϋπνος**· 2) ἐπὶ νυκτῶν, ἃς διέρχεταί τις ἄϋπνος : Ἰλ.Ι 325 **πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον**· 3) ἐπὶ τοῦ ὕπνου, ὁ μὴ ὢν ὕπνος, ὁ μὴ ἀναπαύων, ἀνήσυχος, τεταραγμένος : Σοφ.Φιλ.848 **ὕπνος ἄϋπνος,** πρβλ. δῶρον ἄδωρον, νύμφη ἄνυμφος κτλ.· 4) ὁ μὴ ἠρεμῶν, μὴ ἡσυχάζων : Σοφ.ΟΚ 685 **οὐδ' ἄϋπνοι κρῆναι μινύθουσιν,** Εὐρ.ΙΤ 423 **πῶς Φινεΐδας ἀΰπνους ἀκτὰς ἐπέρασαν** (ἀκτὰς ἀεὶ τρικυμιώδεις).

ἀϋπνοσύνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ἀνυπνοσύνη** ἡ ἀϋπνία : Κόϊντ.2,155 **χαλεπὸς γὰρ ἐπειγομένοισι μάχεσθαι οἶνος ἀπειρέσιος καὶ ἀϋπνοσύνη ἀλεγεινή.**

ἀϋπνώ-έω μτγν. κ. νεώτ. μένω ἄϋπνος, δὲν ἔχω ὕπνον : Φιλόστρ.Γυμναστ.53· 2) μέσ. ἐπὶ ὁμ. σημ. ΑΒ 7 « ἀϋπνεῖσθαι τὸ ἄϋπνον εἶναι ».

ἀΰπνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ ὕπνου, ἀγρύπνως.

ἀϋπνωσιά (ἡ) δημ. κ. **ἀνυπνωσιά** ἡ ἀϋπνία : **ἔλιωσα ἀπ' τὴν ἀϋπνωσιὰ τόσες μέρες.**

ἀΰπνωτος-η-ο δημ. κ. **ἀνύπνωτος** ὁ ἄϋπνος βλ.λ. : **δυὸ μέρες ἤμουν ἀνύπνωτος.**

αὔρα (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. **αὔρη** (ἄημι) σπαν. ἐν τῷ δοκίμῳ πεζῷ λόγῳ, ἅπαξ δὲ μόνον π. Ὁμ., ἡ λεπτοτάτη, ἡ μόλις αἰσθητὴ πνοὴ τοῦ ἀνέμου ἐκ θαλάσσης ἢ ποταμοῦ ἐρχομένη ἢ ἡ δροσερὰ πρωϊνὴ πνοὴ ἀνέμου : Ὀδ.Ε 469 **αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει,** Ὕμν.Ἑρμ.147 **αὔρη ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος,** Πλάτ.Πολ.401 C **αὔρα φέρουσα ἀπὸ χρηστῶν τόπων ὑγίειαν,** Μηναῖ.2,24 Ὠδ.5 **αὔραις ἀεὶ ῥιπιζόμενος**· νεώτ., δημ. κ. κατὰ πληθ. : **ἐαριναὶ αὖραι,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 29,45 **καὶ χαϊδεύουνε οἱ αὔρες ἐλαφρὲς σὰ χνούδι**· 2) γεν. ἄνεμος, ἰδίως ὁ ἐν τῷ πλῷ εὐνοϊκός : Εὐρ.Ἑκ.444 **ποντιὰς αὔρα,** Ξεν.Ἑλλ.6,2,29 **καὶ εἰ μὲν αὔρα φέροι, θέοντες ἅμα ἀνεπαύοντο**· ‖ νεώτ. **ἀπόγειος αὔρα** ἡ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς πρὸς τὴν θάλασσαν πνέουσα· θαλασ-

σία **αὖρα** ἡ ἀπὸ τῆς θαλάσσης πρὸς τὴν ξηράν· 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ θυμιάματος, ἡ εὐώδης πνοή: 'Αριστφ.'Όρν.1717 **θυμιαμάτων δ' αὖραι διαφαίρουσι πλεκτάνην καπνοῦ·** ‖ κ. ἐπὶ τοῦ ἀχνοῦ τῶν τηγανιζομένων ἰχθύων: 'Αντιφάν.217,22 **ξανθαῖσιν αὔραις σῶμα πᾶν ἀγάλλεται·** 4) μτφ. **μετάτροπος αὖρα** ἡ εὐμετάβλητος πορεία τῶν γεγονότων, τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων: Εὐρ.'Ηλ.1148 **μετάτροποι πνέουσιν αὖραι δόμων,** 'Αριστφ.Εὐρ. 945 **πολέμου μετάτροπος αὖρα·** 5) ὁμ. μτφ. ἐπὶ φρικιάσεως τοῦ σώματος: Εὐρ.'Ιππ.165 **δι' ἐμᾶς ᾖξέν ποτε νηδύος ἅδ' αὖρα·** 6) ὁμ. μτφ. ἐπὶ τῆς ἑλκυστικῆς ἐπιδράσεως τοῦ θήλεος: 'Οππ.'Αλ.4,114 **αὔρῃ φιλοτησίῃ·** 7) κ. νεώτ. ἡ αἴσθησις ψυχρᾶς ἢ θερμῆς πνοῆς ἥτις προηγεῖται τοῦ ἐπιληπτικοῦ παροξυσμοῦ: Γαλ.8,94· ‖ νεώτ. κ. ἡ πνιγμονή, ἥτις προηγεῖται τοῦ ὑστερικοῦ παροξυσμοῦ.

αὐραντοειδῆ (τὰ) νεώτ. τὰ ἑσπεριδοειδῆ βλ.λ.

αὐρελατῶ-έω μτγν. ἐπὶ πτηνῶν, ἐκτείνω τὰς πτέρυγας, πέτομαι: Δημήτρ.'Ιερακοσ.Ι,155,133 **τίλλειν.. χρή.. καὶ οὐδέποτε αὐρελατήσῃ.**

αὔρη (ἡ) ἰων. τ. ἡ αὖρα βλ.λ.

αὔρηκτος-ον (ἄϜρηκτος) αἰολ. τ. τοῦ ἄρρηκτος βλ.λ.: Εὐστ.548,31 «πλεονασμῷ αἰολικῷ τοῦ υ ταλαύρινος, ὡς ἄρηκτος αὔρηκτος».

αὐρηλία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος κοιλεντερωτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φανεροκαρπιδῶν.**

αὔρ(ι) ἀργά ἐπίρρ. δημ. αὔριο τὸ βράδι ἀργά: 'Ερωτόκρ.Δ 1305 **καὶ δίχως ἄλλ' ὡς αὔρ' ἀργὰ ἀπιλογιὰ νὰ δώσω.**

αὖρι ἐπίρρ. ταχέως: ΑΒ 464,9 «τὸ αὖρι τιθέασι ἐπὶ τοῦ ταχέως καὶ τάχα οὐκ ἀπὸ τῆς αὔρας.. τάχα δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ αὔριον»· 'Ησ. «αὔριον».

αὐριάζω νεώτ. αὐρίζω βλ.λ.

αὐριανός-ή-ό(ν) κ. **αὐρινός** νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς αὔριον βλ.λ., ὁ εἰς τὴν αὔριον ἀνήκων: **στὶς αὐριανὲς ἐφημερίδες θὰ δημοσιευθοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν·** ‖ **ἡ αὐριανὴ ἡμέρα** κ. κατὰ παράλειψιν τῆς λ. ἡμέρα ἁπλῶς **ἡ αὐριανή,** ἡ αὔριον ἡμέρα: **ἄς ξημερώσῃ καὶ ἡ αὐριανὴ καὶ βλέπομε·** 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ τοῦ μέλλοντος, ὁ μελλαντικός, ὁ τῷ μέλλοντι ἀνήκων: **τὰ σημερινὰ ναιάζομαι· τ' αὐριανὰ ποιὸς ζῆ ποιὸς πεθαίνει,** - **ἐγώ, παιδιά μου, σημερινὸς εἶμαι, αὐριανὸς δὲν εἶμαι,** - **εἶναι ὁ αὐριανὸς κυβερνήτης·** παροιμ. **κάλλιο τὸ σημερινὸ αὐγὸ παρὰ** τὴν αὐριανὴ **ὄρνιθα,** - **τὰ σημερινὰ ξέρω τα, τ' αὐριανὰ πές μου τα** (ἐπὶ τετριμμένων συμβουλῶν).

αὐριβάτης (ὁ) ὁ ταχέως βαδίζων· 'Ησ. «αὐριβάτας· Αἰσχύλος τὸ αὔριον ἐπὶ τοῦ ταχέως τίθησι».

αὐρίγαμμος-ον μτγν. (αὖρον βλ.λ. κ. γάμμα) ὁ διακεκοσμημένος διὰ χρυσῶν γραμμάτων γάμμα (Γ): 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.2,4 **αὐρίγαμμοι παραγῶδαι.**

αὐρίζω, μέλλ. -ίσω ἀναβάλλω εἰς τὴν αὔριον· 'Ησ. «αὐρίζειν· ριγοῦν κύπριοι καὶ εἰς τὸ αὔριον ὑπερτίθεσθαι».

αὐρικός-ή-όν γλωσσ. ὁ ἀφορῶν ἢ ἀνήκων εἰς τὴν αὔριον, ὁ τῆς αὔριον, ὁ **αὐριανός.**

αὐρινία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος μαλακίων τοῦ γένους βολοῦτα βλ.λ. **ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.**

αὐρινός-ή-ό(ν) γλωσσ. νεώτ. κ. **δημ.** αὐριανὸς βλ.λ.

αὔριο(ν) ἐπίρρ. χρον. κ. νεώτ. κ. δημ. τὴν ἀμέσως ἑπομένην ἀπὸ σήμερον ἡμέραν, ἀντίθ. χθές: 'Οδ.Α 272 **αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας 'Αχαιούς,** Ξεν.ΚΠ 4,6,10 **ἦν αὔριον ἴῃς πρῴ,** ΚΔ Λουκ.13,33 **δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐρχομένῃ πορεύεσθαι,** Σολωμ.Τρελλὴ μάννα 28 **αὔριο θὰ κόφουμε κάτι λουλούδια, | αὔριο θὰ ψάλλουμε κάτι τραγούδια·** ‖ δημ. ἐν χρ. κ. μετ' ἄρθρ. οὐδ. (τὸ): **ὁ δικηγόρος μὲ τὸ σήμερα καὶ μὲ τὸ αὔριο μᾶς χρόνισε τὴν ὑπόθεση·** ‖ δημ. παροιμ.φρ. **κι αὔριο μέρα εἶναι** (δικαιολογία δι' ἀναβολὴν ἐκτελέσεως ἢ ἀποπερατώσεως ἔργου) ὁμ. **γιὰ αὔριο ἔχει ὁ θεός·** ‖ συνήθ. ἐμπροθέτως: 'Ησιόδ.'Εργ.410 **μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἐς αὔριον,** Πλούτ.Πελοπ.10 **εἰς αὔριον, ἔφη, τὰ σπουδαῖα,** ὅθ. κ. νεώτ. ὡς παροιμ. φρ. **εἰς** (ἢ **ἐς**) **αὔριον τὰ σπουδαῖα,** ὡς παρακέλευσις εἰς ἀμεριμνησίαν· ‖ ὁμ. κ. ἐνάρθρως μετὰ τῆς λ. **ἡμέρα** ἢ κ. κατὰ παράλειψιν ταύτης: Σοφ.ΟΚ 567 **τῆς εἰς αὔριον.. ἡμέρας,** ΚΔ Πράξ.4,3, **ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τοῦ προσεχοῦς μέλλοντος, ἐντὸς ὀλίγου, συντόμως: ΚΔ Κορ.Ι,15,32 **φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν·** ‖ δημ. ἐν φρ. **σήμερ(α) αὔριο** ἐν τῇ αὐτῇ σημ., ὅσον οὔπω, λίαν προσεχῶς: **σήμερ' αὔριο ἔρχεται·** ‖ ὁμ. δημ φρ. αὔρια **κλαῖνε** πρὸς ὑπαινιγμὸν προσεχοῦς τιμωρίας· ὁμ. **αὔριο τὰ λέμε** πρὸς ὑπαινιγμὸν προσεχοῦς ἀλλαγῆς τῶν πραγμάτων καὶ ἀντιστροφῆς τῶν ὅρων τῆς παρούσης καταστάσεως· 3) γεν. ἐπὶ τοῦ μέλλοντος: 'Οδ.Σ 23 **ἡσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη αὔριον,** Σοφ.ἀπ.593,5 **τὸ δ' ἐς αὔριον ἀεὶ τυφλὸν ἕρπει,** Θεόκρ.4,41 **θαρσεῖν χρή, φίλε Βάττε· τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον,** - ΚΔ Ματθ.6,24 **μὴ οὖν μεριμνήσετε εἰς τὴν αὔριαν,** - **πρέπει νὰ ἀπαταμιεύῃς καὶ διὰ τὴν αὔριον,** - **τὸ αὔριο κανεὶς δὲν τὸ ξέρει·** ‖ κ. κατὰ προσωποποίησιν τοῦ μέλλοντος χρόνου: Σιμων.210 Β **τὴν Αὔριον δαίμονα κέκληκε,** Καλλ.'Επιγρ.16 **δαίμονα τίς δ' οἶδε τὸν Αὔριον.**

αὐρίπτυγμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

αὖροι (οἱ) 'Ησ. «λαγοί, ἢ σαῦροι», 'Αν.Κρ.Παρ 4,180,8 «αὖροι, λαγωοὶ γλωττῶν 'Ιταλικῶν», **προβλ.** Κορ. εἰς 'Ηλιοδ.Αἰθ.2,345.

αὖρον (τὸ) μτγν. ἀλχημ. (λατ. aurum) τὸ χρυσίον, ὁ χρυσὸς βλ.λ.: Ζώσ.'Αλχ.4,28 (διόρθ).

αὐροσάλευτος-ον νεώτ. ἐλαφρῶς κινούμενος σαλευόμενος ὑπὸ τῆς αὔρας.

αὐροσχάς-άδος (ἡ) μτγν. εἶδος ἀμπέλου: Παρθένιος ἀπ.17 **'Ικαριωνείης αὐροσχάδος·** ‖ 'Ερατοσθέν.Σχολαστ.37 «τὸ κατὰ βότρυν κλῆμα».

αὐρότερον 'Ησ. «ἀσθενέστερον».

αὐροφίλητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ οἱονεὶ δεχόμενος τὰ φιλήματα τῆς αὔρας, ὁ ὑπὸ τῆς μόλις αἰσθητῆς πνοῆς ἀνέμου φαυόμενος.

αὐροφόρητος-ον σχολ. ὁ ὑπὸ τῆς αὔρας τῆς ἐλαφρᾶς πνοῆς τοῦ ἀνέμου φερόμενος: Σχόλ. εἰς 'Αριστφ.Βατρ.1485.

αὐς δωρ. αὐτὸς βλ.λ.· 'Ησ. «αὐς, αὐτός· Κρῆτες καὶ Λάκωνες»: 'Επιγρ. **εὐξαμένα ὑπὲρ αὐς αὐτᾶς** (ὑπὲρ ἑαυτῆς), **προβλ.** Κορ. εἰς 'Ηλιοδ.Αἰθ.2,345 ἔνθα τὸ «αὐς αὐτὸς» ἐκλαμβάνεται ὡς «οὐς ὠτός» ὁπόθεν τὸ δημ. αὐτί.

αὔσαις 'Ησ. «πνοαῖς, κραυγαῖς».

αὐσαυτοῦ-τᾶς-τοῦ δωρ. τ. τῆς ἀντων. **ἑαυτοῦ -ῆς -οῦ** βλ.λ. αὐς, **προβλ.** κ. **αὐσωτῶν, αὐταυτοῦ.**

αὐσέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐλασματοβραγχίων μαλακίων ἀπαντῶν ἐν **ἀπολιθώσει.**

αὐσελλῖνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐλασματοβραγχίων μαλακίων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

αὐσιά (ἡ) δημ.κ. **αὐζιά** τὸ φυτὸν ἀκτῆ ἢ ἔλειος βλ.λ.

αὔσιος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ τηΰσιος βλ.λ.

αὖσις-εως (ἡ) μσν. ἡ καῦσις βλ.λ.: ΕΜ 170,44 «αὖος ὁ ξηρός, ὁ μὴ ὑγρός, ἀλλ' εἰς αὖσιν καὶ καῦσιν ἐπιτήδειος».

αὐσόν 'Ησ. «ξηρόν».

αὐσονάναξ-ακτος (ὁ) μσν. ὁ βασιλεὺς τῶν αὐσόνων ἰταλῶν, ὅθ. τῶν ρωμαίων **βυζαντινῶν**: Κ Μανασσ.Χρον.2550.

αὐσονάρχης (ὁ) μσν. ὁ ἄρχων τῶν αὐσόνων (ἰταλῶν) ὅθ. τῶν ἐν τῇ ρωμαϊκῇ αὐτοκρατορίᾳ· Κ Μανασσ.Χρον.3212.

αὐσοναρχία (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ αὐτοκρατορία τῶν αὐσόνων (Ἰταλῶν), ὅθ. ἡ ρωμαϊκὴ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία : Ἐφρ.Καισ.13.

αὐσονικός-ή-όν μτγν. μσν. ὁ τῶν αὐσόνων ἢ τῆς Αὐσονίας, ὁ ἰταλικός : Μόσχ.3,94 αὐσονικᾶς ὀδύνας μέλπω μέλος, Κ Μανασσ.Χρον.5977 στρατὸς αὐσονικός.

αὐσόνιος-α-ον μτγν., μσν. ὁ τῶν αὐσόνων ἢ τῆς Αὐσονίας, ὁ αὐσονικός, Ἰταλικός : Ἀπολλ.Ρ 4,553 γαῖαν αὐσονίην, Χρησμὸς π. Δίωνι Κ 77,23 ὁ αὐσόνιος θὴρ (περὶ τοῦ Καρακάλα), Ὀρφ.Ἀργ.390 αὐσόνιος Ζεύς, Στράβ.2,5,20 Αὐσόνιον πέλαγος (τὸ Σικελικὸν ἢ Τυρρηνικόν).

αὐσονίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ὡς ἐπίθ. ἡ τῶν αὐσόνων, ἡ αὐσονία, αὐσονικὴ βλ.λ. : Κωνσταντ. Θεμ.29 Α αὐσονὶς αἰχμή.

αὐσονῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ αὐσονία, αὐσονικὴ βλ.λ. : Λυκόφρ.44 ὁ τῆς θαλάσσης Αὐσονίτιδος μυχός.

αὐσονοκοσμοκράτωρ-ορος (ὁ) μσν. προσωνυμία τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἰσαάκ : Θεόδ.Βαλσαμὼν 10,8.

αὐσονοκράτωρ-ορος μσν. ὁ αὐτοκράτωρ τῶν αὐσόνων, τῶν ρωμαίων, αὐτοκράτωρ τοῦ ρωμαϊκοῦ βυζαντιακοῦ κράτους : Κ Μανασσ.Χρον.3189.

αὖσος Ἡσ. « ἄλσος, Κρῆτες ».

αὐσταλέος-α-ον ἐπ. κ. ἀϋσταλέος ὁ ἐξ αὐχμοῦ κεκαυμένος, ξηρός, στεγνός, ἡλιοκαμένος, ὅθ. κ. ὁ ἀτημελής, ὁ ρύπον ἔχων· Ἡσ. « αὐσταλέας, κατάξηρος, αὐστηρός, αὐχμηρός, ἀστόλιστος » : Ὀδ.Τ 327 εἴ κεν αὐσταλέος, κακὰ εἱμένος ἐν μεγάροισιν δαινύῃ, Θεόκρ.14,4 ἀϋσταλέοι δὲ κίκιννοι· 2) διφαλέος, διψασμένος : Καλλ.Δήμ.17 αὐσταλέα ἄποτός τε· 3) νεναρκωμένος, παγωμένος, ξεραμένος ἀπὸ φόβον : Ὀππ.Ἁλ.2,78· 4) ἐπὶ ξύλων, ξηρός, ἀπεξηραμμένος : Ὀππ.Κυν.4,129 φρυκτοὺς αὐσταλέους πυριλαμπέας ἀμφὶς ἔχοντες.

αὐστενίτης (ὁ) νεώτ. μεταλλ. κ. ὠστενίτης ἓν τῶν μεταλλογραφικῶν συστατικῶν τοῦ συστήματος σιδήρου καὶ ἄνθρακος.

αὐστήρ Ἡσ. « μέτρου ὄνομα » (πιθ. ἀρυστήρ).

αὐστηρὰ ἐπίρρ. δημ. αὐστηρῶς βλ.λ.

αὐστηρία (ἡ) δριμύτης βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ.6,12,6 στρυφνότης καὶ αὐστηρία, Κλήμ.Προτρ.85,18 τοὺς ἀσθενεῖς τὸν στόμαχον ρώννυσιν ἡ τῶν φαρμάκων αὐστηρία· ‖ μτφ. ἐπὶ προσ. ἢ ἐπὶ ἐκδηλώσεων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, αὐστηρότης, σκληρότης, τραχύτης : Πολύβ.4,21,1 θεωροῦντες τὴν τῶν ἠθῶν αὐστηρίαν, Δίων Κ 75,8 τὴν Σύλλου καὶ Μαρίου αὐστηρίαν καὶ ὠμότητα, Ἀθήν.14,633 Α τῆς τοῦ βίου σωφροσύνης καὶ αὐστηρίας.

αὐστηρίζω μτγν. κ. μον. εἶμαι αὐστηρός, δριμύς : Ἀνών. π.Θησ.Στεφ. ἐν.λ. οἶνος αὐστηρίζων.

αὐστήριος (ὁ) μτγν. αὐστηρὸς βλ.λ. : Ἐφρ.Σύρ.3, 312 Α αὐστήριον κριτήν.

αὐστηρόπρακτος-ον μτγν. ὁ ἐν τῷ πράττειν αὐστηρὸς βλ.λ. : Πτολ.Τετράβ.3,159,2.

αὐστηρός-ά-ό(ν) (αὖος) κ. νεώτ., δημ., θηλ. -ή ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν γεῦσιν, ὁ ξηραίνων, τραχύνων τὴν γλῶσσαν, δριμύς, πικρός : Ἱππ.360,3. στρυφνὰ καὶ αὐστηρὰ λάχανα, Πλάτ.Τιμ.65 D τραχύτερα μὲν ὄντα στρυφνά, ἧττον δὲ τραχύνοντα αὐστηρὰ φαίνεται· ὅθ. ἐπὶ οἴνου, στυφός, ἀδρύς· ἀντίθ. γλυκύς : Ἱππ.Δίαιτ.52· 2) ἐπὶ ἐδάφους, τραχύς, ἀνώμαλος, δύσβατος : Ἐπιγρ. αὐστηροὶ τόποι· 3) μτφ. ἐπὶ προσ. στρυφνός, δύστροπος, σκυθρωπός : Πλάτ. Πολ.398 Α αὐτοὶ δ' ἂν τῷ αὐστηροτέρῳ.. ποιητῇ χρώμεθα· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνεπιεικής, ὁ ἀσυγκατάβατος, ὁ τραχύς : Διον.Ἁλ.Ρωμ.6,27 αὐστηρὸς καὶ αὐθάδης, ΚΔ Λουκ.19,21 ἐφοβούμην γάρ σε ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, - αὐστηρὸς δικαστής - προϊστάμενος, - αὐστηρὴ δασκάλα· 4) ὁμ. μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., καταστάσεων, ἐνεργειῶν, ὁ τραχύτητα ἔχων, ὅθ. ὁ ἄνευ καλλωπισμάτων, ὁ ἐν ἀκριβείᾳ τραχύς, σοβαρός : Πολυβ.9,1,2 αὐστηρόν τι ἔχει ἡ πραγματεία, Διον. Ἁλ.Δημ.47,1100,12 τῆς μὲν αὐστηρᾶς ἁρμονίας τὸ καλὸν ὑπολαβὼν εἶναι τέλος, - ξηρὰ καὶ αὐστηρὰ ἀναγραφὴ τῶν γεγονότων, - ἡ αὐστηρὰ ἑρμηνεία τοῦ νόμου, - τοῦ ἔβανε ξεκάθαρους κι αὐστηροὺς ὅρους γιὰ συνεργασία· ‖ ὅθ. νεώτ. κ. δημ. ὁ οὐχὶ κατὰ μέτρον ἐπιεικείας, ὁ ἄκρας ἀξιώσεις ἐνέχων, ὅθ. κ. ὁ σκληρός, ὁ πιεστικός, ὁ ἐπαχθής : αὐστηρὸς νόμος - περιορισμός, - αὐστηρὰ διαταγή - φυλάκισις - δίαιτα - ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου, - αὐστηρὴ νηστεία - ἀπόφαση· ‖ συνεκδ. νεώτ. ἐπὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, ὁ τραχέως ἐγκρατής, λιτός, χρηστός : αὐστηρὸς οἰκογενειακὸς βίος, - αὐστηρα ἤθη.

αὐστηρότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ., δημ. αὐστηρότητα (ἡ) ἡ ἰδιότης τοῦ αὐστηροῦ βλ.λ.1), ἡ δριμύτης, ἡ στρυφνότης : Ξεν.Ἀν.5,4,29 οἶνος, ὃς ἄκρατος μὲν ὀξὺς ἐφαίνετο εἶναι ὑπὸ τῆς αὐστηρότητος· 2) μτφ. ἡ χαλεπότης, ἡ σκυθρωπότης, τὸ ἐπαχθές : Πλάτ.Νόμ.666 Β παιδιάν, .. ἐπίκουρον τῆς τοῦ γήρως αὐστηρότητος· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐστηροῦ βλ.λ.3) κ.4).

αὐστηρῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐστηρὸν βλ.λ.2) κ. 3), σκληρῶς, ἀνεπιεικῶς, τραχέως : Διον.Ἁλ.Δημ.43,1088,12 ὅσα σεμνῶς κατεσκεύασται τῷ ἀνδρὶ καὶ αὐστηρῶς, - φέρεται αὐστηρῶς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους, - ἐτιμωρήθη αὐστηρῶς· ‖ συγκρ. μτγν. αὐστηροτέρως κ. αὐστηρότερον κ. νεώτ. μᾶλλον αὐστηρῶς.

αὐστινέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος τοῦ γένους πλεκτορθίς τῶν βραγχιοπόδων μαλακιοειδῶν ζῴων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

αὐστραλιακός-ή-όν νεώτ. ὁ αὐστραλιανὸς βλ.λ.

αὐστραλιανός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ Αὐστραλίας καταγόμενος ἢ προερχόμενος : αὐστραλιανὰ προϊόντα· ‖ ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν Αὐστραλίαν : αὐστραλιαναὶ ἄλπεις.

αὐστραλῖται (οἱ) νεώτ. πετρολ. εἶδος μετεωριτῶν λίθων τῆς ὁμάδος τῶν τηκτιτῶν ἢ ὑελομετεωριτῶν.

αὐστριακός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κάτοικος ἢ ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς Αὐστρίας· ‖ ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Αὐστρίαν : αὐστριακὸς στρατός, -ὴ βιομηχανία· 2) δημ. σκωπτικὸν παρωνύμιον τῶν κατοίκων τῆς πόλεως Βόλου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ συμφεροντολόγου.

αὐστριέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν ρυγχονελλιδῶν ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

αὐσωτὸν ἐπιγρ. Δελφ. ἑαυτόν· πρβλ. αὐσαυτοῦ

αὐσωτῶν ἐπιγρ. Δελφ. ἑαυτῶν· πρβλ. αὐσαυτοῦ

αὑτὰ (ἡ) πάπ. δωρ. τ. τοῦ αὑτὴ βλ. λ. : Τιμόθ Πέρσ.110 αὐτᾷ τε καὶ δακρυσταγεῖ [γ]όῳ.

αὐτῷ ἐπίρρ. δωρ. αὐτοῦ βλ.λ. : Θεόκρ.15,2 ὅρη, δίφραν, Εὐνόα, αὐτῷ.

αὐτάγαθος-ον μσν. ὁ ἐν ἑαυτῷ ἔχων τὴν ἀγαθότητα, ὁ φύσει ἀγαθός : Εὐστ.Πονημ.70,20 ὁ θεὸς οὐκ ἀρκεῖται .. στενοχωρῶν τὸ αὐτάγαθον, Διάτ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,8 εἰ γὰρ καὶ ἀπροσδεὴς καὶ αὐτάγαθος φύσις ἡ δημιουργός.

αὐταγαθότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐταγάθου βλ.λ., αὐτὴ ἡ ἀγαθότης, ἡ ἰδεώδης ἀγαθότης : Γρηγ.Ναζ.179,10 ἄνθρωπον ὄντα πῶς οἷόν τε τῇ αὐταγαθότητι ἐξομοιοῦσθαι.

αὐτάγγελος (ὁ) κ. μτγν. κ. μσν. ὁ αὐτὸς ὢν ἄγγελος, ὁ αὐτοπροσώπως ἀναγγέλλων τι περὶ ἑαυτοῦ : Σοφ.Φιλ.568 πῶς οὐν Ὀδυσσεὺς πρὸς τάδ' οὐκ αὐτάγγελος πλεῖν ἦν ἕτοιμος ; · ‖ ὁ κομίζων ἀγγελίαν περὶ ὅσων ὁ ἴδιος ἀντελήφθη : Θουκ. 3,33 αὐτάγγελοι δ' αὐτὸν ἰδοῦσαι ἐν τῇ Κλάρῳ

ἢ τε Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία **ἔφθασαν** ‖ μετὰ γεν. πράγμ. : Σοφ.ΟΚ 333 **καὶ λόγων γ' αὐτάγγελος** (ἦλθον), Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,120 **καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτάγγελοι γενησόμενοι τῆς σῆς περαιώσεως.**

αὐτάγγελτος-ον μτγν. αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ ἀγγελλόμενος : Βασ.2,956 D **αὐτάγγελτος ἡ συμφορά.**

αὐτάγητος-ον 'Ησ. « αὐτάγητοι.. ἔνιοι δ' αὐθάδεις· καὶ 'Ανακρέων οὕτω κέχρηται » : 'Ανακρ.142· 2) ὁ ἐπηρμένος, ὁ φαντασμένος· 'Ησ. « αὐτάγητοι· ἀγάμεναι ἑαυτὰς καὶ θαυμαστικῶς ἔχουσαι ἑαυτῶν, "Ιων 'Αλκμήνῃ » : "Ιων Τραγ.8.

αὐταγρεσία (ἡ) ἡ ἐλευθέρα, ἡ κατ' ἰδίαν προαίρεσιν ἐκλογή : Καλλ.ἀπ.120,2 **ἐξ αὐταγρεσίης.**

αὐτάγρετος-ον (ἀγρέω) ποιητ. ὁ εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐκλογήν τινος ὑποκείμενος : 'Οδ.Π 148 **εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσιν,** 'Υμν.'Ερμ.474 **σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι·** πρβλ. **αὐθαίρετος·** 2) ὁ διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν τινος ἀγρευθείς, συλληφθείς : 'Απολλ.Ρ 4,231 **εἰ μὴ κούρην αὐτάγρετον ἄξουσιν·** 3) ἐνεργ. ὁ αἰκειοθελῶς ἀγρευόμενος ἢ ἀγρευθείς : 'Οππ.'Αλ.5,587 **ὡς ἄρα καὶ δελφῖνι νέῳ συναπέφθιτο μήτηρ, χεῖρας ἐς ἰχθυβόλων αὐτάγρετος ἀντήσασα.**

αὐτάγρευτος-ον σχόλ. ὁ αὐτόβλεπτος βλ.λ.

αὐταγωγή (ἡ) νεώτ. παιδαγ. κ. **αὐτοαγωγή** ἡ ὑφ' ἑαυτοῦ διαπαιδαγώγησις ἀτόμου τινός.

αὐταγωγιμότης-ητος (ἡ) νεώτ. κ. **αὐταγωγή** ἡ ἰδιότυπος ἱκανότης τῶν ζώντων ὀργανισμῶν νὰ ἄγωσιν ἀκινδύνως ἰσχυρὰ ἐπαγωγικὰ ρεύματα μεγίστης συχνότητος.

αὐτάδελφος-ον (κ. **-η -ον** σχόλ.Εὐρ.'Εκ.944) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ ἀδελφοῦ ἢ τῆς ἀδελφῆς, ὁ ἀδελφικός : Αἰσχ.'Επτ.718 **ἀλλ' αὐτάδελφον αἷμα δρέψασθαι θέλεις,** Σοφ.'Αντ.1 **ὦ κοινὸν αὐτάδελφον 'Ισμήνης κάρα·** 2) κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ὁ ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων ἀδελφὸς ἢ ἀδελφή (δ.ἑρμ. ὁ ἑαυτοῦ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἑαυτοῦ ἀδελφή) : Σοφ.'Αντ.503 **τὸν αὐτάδελφον ἐν τάφῳ τιθεῖσα,** Καισ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,65 **μὲ τὸ νὰ εἶναι καὶ οἱ δύο αὐτάδελφοι** (τὸ θηλ. **αὐταδέλφη** ἐν σχόλ.Εὐρ.Φοίν.135).

αὐταδελφότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐταδέλφου, τὸ ἀμφιθαλὲς δύο ἀδελφῶν.

αὐτάδης (ὁ) ἰων. κ. δημ. ἀντὶ αὐθάδης βλ.λ.· 'Ησ. « αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ».

αὐταδικοῦμαι νεώτ. ἀδικοῦμαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, αὐτὸς ἀδικῶ ἐμαυτόν.

αὐταεριογόνον (τὸ) νεώτ. τὸ αὐτοαεριογόνον βλ.λ.

αὐταίσθημα-ατος (τὸ) νεώτ αὐτὸ τὸ αἴσθημα βλ.λ.

αὐταίτιος-α-ον μτγν. ὁ αὐτὸς ἑαυτοῦ ὢν αἰτία, ὁ ἑαυτοῦ αἴτιος βλ.λ. : 'Αποστολ.Διατάξ.6,11 **τοῦ Χριστοῦ πατέρα, οὐκ αὐταίτιον καὶ αὐτογένεθλον.**

αὐταιώρητος-ον 'Ησ. « ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ μετεωριζόμενος ».

αὐτάκι (τὸ) δημ. τὸ ὠτίον, τὸ μικρὸ αὐτί.

αὐτακοειδής-οῦς (ἡ) νεώτ. βιολ. εἰδικὴ οὐσία σχηματιζομένη ἐκ τῶν κυττάρων ζῶντος ὀργανισμοῦ.

αὐτάλεν 'Ησ. « ἐσκίρτα ».

αὐτάλκης 'Ησ. « ζωμός· καὶ ὁ αὐτάρκης ».

αὐτάμαρον ἐπίρρ. ἐπιγρ. αὐθημερὸν βλ.λ.

αὐταμέρω ἐπίρρ. ἐπιγρ. αὐθημερὸν βλ.λ.

αὐτάναξ-ακτος (ὁ) μσν. ὁ αὐτοκράτωρ : Κ.Μανασσ.Χρον.2343.

αὐτανάπτυξις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ἰδίων δυνάμεων καὶ μέσων ἀνάπτυξίς τινος.

αὐτανάφλεκτος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐτομάτως ἀναφλεγείς ἢ ἀναφλεγόμενος.

αὐτανάφλεξις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ αὐτομάτου ἀνυψώσεως τῆς θερμοκρασίας εὐφλέκτου τινὸς σώματος ἀνάφλεξις αὐτοῦ καὶ καῦσις.

αὐτανδρὶ ἐπίρρ. μτγν. μεθ' ὅλων τῶν ἀνδρῶν τοῦ πληρώματος : Πολύβ.3,81,11 **τὸ ὅλον αὐτανδρὶ σκάφος ὑποχείριον γίνεται τοῖς ἐχθροῖς.**

αὔτανδρος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ πλοίων, μετ' αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν, μεθ' ὅλου τοῦ πληρώματος καὶ τῶν ἐπιβατῶν· 'Ησ. « σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν » : Πολύβ.16,5,2 **συνέβη τὴν μὲν πληγεῖσαν αὔτανδρον καταδῦναι,** - **τὸ πλοῖον κατεποντίσθη αὔτανδρον·** ‖ ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ, ὁλόκληρος : 'Ιώσ.Π 3,7,31 **τὸν τῆς πόλεως λαὸν αὔτανδρον.**

αὐτανέψιος-(α (ὁ,ἡ) ὁ ἐξάδελφος· Πολυδ.3,28 « οἱ μέντοι αὐτανέψιοι οὐδὲν πλέον τῶν ἀνεψιῶν, ἀλλ' ἄντικρυς ταὐτόν » : Αἰσχ.'Ικ.984 **τὰ μὲν πραχθέντα πικρῶς ἤκουσαν αὐτανεψίοις,** Λυκόφρ.811 **ἀδελφῆς Γλαύκωνος 'Αφύρτοιό τ' αὐτανεψίας·** 2) κ. κατ' ἐπιθ. χρῆσιν : Αἰσχ.'Ικ.933 **πῶς φῶ.. ἥκειν γυναικῶν αὐτανέψιον στόλον.**

αὐτάνια (τὰ) νεώτ. χημ. κ. **παραυτάνια** μίγματα ἐκ παραφορμαλδεΰδης καὶ ὑπεροξιδίων ἀλκαλικῶν μετάλλων ἢ ἁλάτων ὑπεροξέων.

αὐτάντης (ὁ) 'Ησ. « ὁ προεστὼς τινος πράγματος καὶ αὐθεντῶν ».

αὐταντιγραφεύς-έως (ὁ) νεώτ. ὁ πολυγράφος ἤτοι ἡ συσκευὴ δι' ἧς λαμβάνονται πολλὰ ἀντίγραφα ἐξ ἑνὸς πρωτοτύπου.

αὐταπαρνησία (ἡ) νεώτ. ἡ αὐταπάρνησις βλ.λ.

αὐταπάρνησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἄρνησις τῶν προσωπικῶν πόθων καὶ φιλοδοξιῶν, ἡ παραίτησις ἀπὸ τοῦ ἰδίου συμφέροντος χάριν ὑψηλοτέρου τινὸς σκοποῦ, αὐτοθυσία πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων, ἀντίθ. ἐγωϊσμός· ‖ ἐν στενωτέρᾳ ἐννοίᾳ, πιστὴ καὶ τιμία ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος.

αὐταπαρνητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν αὐταπάρνησιν βλ.λ.

αὐταπαρνοῦμαι-έομαι νεώτ. ἐνεργῶ ἐπ' ἀγαθῷ ἢ ὠφελείᾳ ἢ σωτηρίᾳ ἄλλων παραβλέπων τὰ προσωπικά μου συμφέροντα, φέρομαι μετ' αὐταπαρνήσεως βλ.λ.

αὐταπάτη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ τῆς ἑαυτοῦ φαντασίας ἀπάτη τινός, τὸ ἀπατᾶν ἑαυτόν· ‖ **εἰδ.** ἡ σφαλερὰ περὶ ἑαυτοῦ κρίσις.

αὐταπατῶμαι-άομαι νεώτ., ἀόρ. **αὐτηπατήθην** ἀπατῶ ἐμαυτόν, πλανῶμαι ἑκουσίως, κρίνω ἐσφαλμένως τὰ κατ' ἐμαυτόν, γελιέμαι, γελῶ τὸν ἑαυτό μου.

αὐταπειρία (ἡ) μσν. αὐτὴ ἡ ἀπειρία, τὸ ἐξ ἰδίας φύσεως ὂν ἄπειρον : 'Ιωσ.Ρακένδ.ἐν Walz.Ρήτ.3, 476,23 **ἀπειρίαν, ἄπειρον, αὐταπειρίαν.**

αὐταπόδεικτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ ἀποδεδειγμένος ἢ ἀποδεικνύμενος, ἐξ ἑαυτοῦ παρέχων τὴν ἀπόδειξιν, μὴ χρῄζων ἄλλης ἔξωθεν ἀποδείξεως, αὐτονόητος.

αὐτάρ (αὖτε - ἄρ) αἰολ. τ. τοῦ **ἀτάρ** βλ.λ., κυρίως ἐπὶ ἀντιθέσεως κ. ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως, ἀλλά, ὅμως, ἀλλ' ὅμως : 'Οδ.Ν 286 **αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ·** ‖ πρὸς δήλωσιν ταχείας διαδοχῆς πολλῶν ἐπὶ μέρει ἐνεργειῶν ἢ γεγονότων : 'Ιλ.Β 405 **αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύο καὶ Τυδέος υἱόν·** 2) κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ μέν : 'Ιλ.Β 102 **"Ηφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι, αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ ἀργεϊφόντῃ·** 3) 'Ησ. « αὐτάρ· αὐτομάτη, ἑκουσία ».

αὐταρέσκεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **αὐταρεσκία** τὸ ἑαυτῷ ἀρέσκειν, τὸ νὰ εἶναί τις εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰ καθ' ἑαυτόν : Γρηγ.Ναζ. 2,199,85 **τὴν δ' αὐθάδειαν αὐταρέσκειαν λέγω.**

αὐταρεσκία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. αὐταρέσκεια βλ.λ.

αὐτάρεσκος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἑαυτῷ ἀρέσκων, ὁ αὐτερωτικός, αὐτοθαυμαζόμενος, ναρκισσευτὴς βλ.λ. : 'Ιγνάτ.'Εφεσ.47,19 **τὸ πλάνον πνεῦμα ἑαυτὸ κηρύττει, τὰ ἴδια λαλεῖ, αὐτάρεσκον γνώμης,-αὐτάρεσκος δεσποινὶς-λόγιος.**

αὐταρεσκῶ-έω μσν. εἶμαι αὐτάρεσκος : Γεώρ. Παχ.5,263 D **τῷ οἰκείῳ στοιχείτω θελήματι αὐταρεσκῶν,** 'Ιέρακος Χρον.ἐν Σάθ.1,255 (στίχ.309) **οὐ μαλακοὺς καὶ φθονεροὺς τῶν αὐταρεσκούντων.**

αὐταρέσκως ἐπίρρ. νεώτ. μετ' αὐταρεσκείας βλ.λ.

αὐτάρεστος-ον 'Ησ. «ὁ ἐφ' ἑαυτῷ ἀγαλλόμενος».

αὐτάρκεια (ἡ) νεώτ. τὸ ἐπαρκεῖν εἰς τὰς ἰδίας ἀνάγκας, ἰδίως τὰ τῆς συντηρήσεως, ὅθ. κ. τὸ εὐχαριστεῖσθαι ἐκ τῆς ἰδίας καταστάσεως· Πλάτ. 'Ορισμ.412 Β « αὐτάρκεια τελειότης κτήσεως ἀγαθῶν· ἕξις, καθ' ἣν οἱ ἔχοντες αὐτοὶ αὐτῶν ἄρχουσιν », Στοβ.2,320 « αὐτάρκειαν δ' ἕξιν ἀρκουμένην τοῖς τυχοῦσι μετὰ ἐλευθεριότητος μεταξὺ πτωχείας οὖσαν καὶ πολυτελείας» : Πλάτ.Φίλ.67 Α **στερόμενος αὐταρκείας**, 'Αριστλ.Η Νικ.1097 b,7 **φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τῆς αὐταρκείας τὸ αὐτὸ συμβαίνειν**· || νεώτ. εἰδ. φιλοσοφ. ἡ παντελὴς ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἀνεξαρτησία· || γεν. οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία, ἐπάρκεια : 'Αριστλ.Πολιτ.1256 b,32 **ἡ τῆς τοιαύτης κτίσεως αὐτάρκεια**, .αὐτ.ΖΓ 776 b,8 **ἡ τῆς τροφῆς αὐτάρκεια, - ἡ 'Ελλὰς δὲν ἔχει αὐτάρκειαν σίτου**· || κατ' ἐπέκτ. ὀλιγάρκεια.

αὐτάρκης-ους-**αὔταρκες** κ. νεώτ. ὁ ἑαυτῷ ἀρκῶν, μὴ ἔχων ἀνάγκην ἄλλου : Αἰσχ.Χο.757 **νέα δὲ νηδὺς αὐτάρκης τέκνων**, 'Αριστλ.'Ηθ.Νικ.1097 b,8 **τὸ τέλειον ἀγαθὸν αὔταρκες εἶναι δοκεῖ**· || ὁ παρέχων ἢ παράγων τὰ ἀναγκαῖα : 'Ισοκρ.4,42 **τὴν χώραν οὐκ αὐτάρκη κεκτημένων ἑκάστων**, Πολύβ. 5,55 **χώρα αὐτάρκης ταῖς πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευαῖς, - ἡ 'Ελλὰς δὲν εἶναι αὐτάρκης χώρα**· 2) ἱκανός, ἐπαρκής, ἀρκετός : Δημ.32 **εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν**, Διοσκ.4,162 **ἰσχάδες δύο ἢ τρεῖς λαμβανόμεναι αὐτάρκεις εἰσὶ πρὸς κάθαρσιν**· 3) νεώτ. συνεκδ. ὁ εἰς τὰ ἑαυτοῦ ἀρκούμενος, ὁ μὴ ἄπληστος, ὁ ὀλιγαρκής : **συνήθισα νὰ εἶμαι ὁλωσδιόλου αὐτάρκης**.

αὐταρκῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἐπαρκῶ ἐμαυτῷ, παρέχω ἐμαυτῷ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα : Φρύν. Τραγ.12,3 **αὐταρκεῖν οὐδὲν πλέον δηλοῖ τοῦ ἐξαρκεῖν**, Θεόδ.Στ.292 Ε **ὑπομένων αὐταρκοῦ**.

αὐτάρκως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτάρκη, μετ' αὐταρκείας βλ.λ., χωρὶς νὰ ἔχῃ τις χρείαν ἄλλου : 'Αριστλ.Ρητ.1362 a, 27 **αὐτάρκως ἔχειν**, 'Ηρωδιαν.'Ιστ.3,14,17 **ὡς δὲ αὐτάρκως ὤφθη αὐτῷ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον εὐτρεπίσθαι**· || μετ' εὐχαριστήσεως, ἱκανοποιήσεως διὰ τὰ ὑπάρχοντα : Ξεν.'Απομν.1,2,14 **ᾔδεσαν δὲ Σωκράτη ἐπ' ἐλαχίστων μὲν χρημάτων αὐταρκέστατα ζῶντα**.

αὐταρχή (ἡ) μτγν. ἡ πρώτη ἀρχή, ἔναρξις, αἰτία· ἡ καθ' ἑαυτὴν ἀρχή, ἡ ἀρχὴ τῶν ἀρχῶν : Σιμπλίκ. 'Επίκτ.9· πρβλ. αὐτοαρχή.

αὐτάρχης-ου (ὁ) νεώτ. ὁ ἀπόλυτος κύριος, ὁ δεσποτικῶς ἄρχων, ἀπόλυτος μονάρχης.

αὐταρχία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἀπόλυτος καὶ ἀνεξέλεγκτος ἐξουσία, μοναρχία, αὐτοκρατορία : Δίων Κ 45,1 **Νιγίδιος Φίλουλος αὐτῷ τὴν αὐταρχίαν ἐμαντεύσατο**· || νεώτ. ἀπολυταρχία, δεσποτισμός, αὐταρχικότης : **ἡ αὐταρχία ἀντίκειται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς δημοκρατίας**.

αὐταρχικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν αὐταρχίαν βλ.λ. : **αὐταρχικὸν πολίτευμα**· || συνεκδ. ὁ βουλόμενος αὐτὸς νὰ ἄρχῃ ἐπιβάλλων τὰς θελήσεις του καὶ μὴ δεχόμενος ἀντιρρήσεις, ἀπολυταρχικός, δεσποτικός: **αὐταρχικὸς χαρακτὴρ**· || τὸ οὐδ. τὸ **αὐταρχικόν** ὡς οὐσ. ἡ αὐταρχία βλ.λ

αὐταρχικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐταρχικοῦ βλ.λ.

αὐταρχικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐταρχικὸν βλ.λ., δεσποτικῶς, ἀπολυταρχικῶς : **φέρεται αὐταρχικώτατα, - διοικεῖ αὐταρχικῶς**.

αὔταρχος-ον μτγν. κ. μσν. δεσποτικός, ἀπολυταρχικός : Δίων Κ 61,7 **οὐ γὰρ ἠπίστατο ὅτι πᾶσα ἰσχὺς αὔταρχος**· 2) μσν. τὸ ἀρσ. αὔταρχος ὡς οὐσιασ. ὁ αὐτοκράτωρ βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.3867.

αὐταρχοῦμαι-έομαι νεώτ. διοικοῦμαι, κυβερνῶμαι ἀπολυταρχικῶς.

αὐταρχῶ-έω κ. μσν. εἶμαι ἀπόλυτος μονάρχης, μοναρχῶ· || μτγν. κ. μσν. εἶμαι ἢ γίνομαι αὐτοκράτωρ : Δίων Κ 44,2 **εἰ δ' οὖν καὶ φαῦλός τις αὐταρχήσειεν**, Κ Μανασσ.Χρον.2978 **'Ρωμαίων αὐταρχήσαντος παιδὸς τοῦ Κωνσταντίνου**.

αὐτασφάλεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ ἰδίων ἐξασφάλισις, ἡ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀσφαλιζομένου ἀνάληψις μέρους ἢ ὁλοκλήρου τοῦ κινδύνου καταστροφῆς ἢ βλάβης τῶν ἀσφαλιζομένων πραγμάτων.

αὐταύλης (ὁ) μτγν. ὁ παίζων αὐλὸν μόνος του, ὁ μονῳδὸς εἰς τὴν αὔλησιν : Φρύν. 253 « αὐταύλης μὴ λέγε, ἀλλὰ ψιλὸς αὐλητής, ἐπεὶ καὶ ἕτερος κύκλιος αὐλητής ».

αὐταυτόθεν ἐπίρρ. ἐξ ἑαυτοῦ, μόνο(ς) του : **Εὔρυτος** π.Στοβ.1,6,19 **αὐταυτόθεν φανερόν**.

αὔταυτος-α-ον δωρ. ἐντελῶς, ὅλως διόλου ὁ αὐτός : 'Απολλ.'Αντων.79 Β « μόνη διπλασιάζεται παρὰ Δωριεῦσιν ἡ αὐτὸς ἐν τῷ αὔτατος »· || κατὰ γεν. **αὐταυτοῦ ἢ -ῶ-ῆς ἢ -ᾶς** ὡς ἀντων. αὐτοπαθὴς ἑαυτοῦ, -τῆς : 'Επίχ.172,7 **πεπαίδευται γὰρ αὐταυτᾶς ὕπο**, Σώφρων ἀπ.65 **ταῖς αὐταυτᾶς χερσίν**.

αὐταχάτης-ου (ὁ) μτγν. κ. **αὐθαχάτης** λίθος τις ἐκ τῶν πολυτίμων (ἀμφ.).

αὖτε ἐπίρρ. (αὖ τε) π.'Ομ. ἐν χρ. ὡς τὸ αὖ βλ.λ., ἐπὶ χρόνου, πρὸς δήλωσιν ἐπαναλήψεως, πάλιν, ἐκ νέου : 'Ιλ.Σ 243 **Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης χωρήσαντες**· 2) πρὸς δήλωσιν ἀκολουθίας, πάλιν, περαιτέρω, πρὸς τούτοις, προσέτι : 'Ιλ.Β 407 **ἕκτον δ' αὖτ' 'Οδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον**· || συχν. ἐπὶ ἀγορεύσεων : αὐτ.Γ 58 **τοῖς δ' αὖτε προσέειπεν 'Αλέξανδρος θεοειδής**· 3) κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ μέν, ἐξ ἄλλου μέρους, ἐκ τοῦ ἐναντίου : 'Οδ.Χ 6 **οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται· νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον . . εἴσομαι**, Αἰσχ.Πέρσ.183 **ἡ μὲν πέπλοισι περσικοῖς ἠσκημένη, ἡ δ' αὖτε δωρικοῖσιν**.

αὐτέγγυος-ον πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἀσφάλειαν παρέχων, ἀποτελῶν· || κ. νεώτ. ὁ παρασχὼν αὐτὸς δι' ἑαυτὸν ἐγγύησιν, ἀσφάλειαν : **αὐτέγγυος ταμίας - διαχειριστής**.

αὐτεθελεί ἐπίρρ. ἐπιγρ. ἐθελουσίως.

αὐτεῖ ἐπίρρ. δωρ. τ. ἀντὶ αὐτοῦ βλ.λ. : 'Απολλ. Συντ.335,20 « τοῖς γὰρ κοινοῖς συμπερισπᾶται καὶ τὰ εἰς ει λήγοντα ἐπιρρήματα, τῷ ποῦ τὸ πεῖ, τῷ αὐτοῦ αὐτεῖ, ὅπερ οὐ παρείπετο τῷ ἐπεί ».

αὐτείκελος-ον μσν. ὁ κατ' εἰκόνα ὅμοιος : Εὐστ.Πονημ.73,38 **διαβόλῳ αὐτείκελον**.

αὐτεῖνος-η-ο(ν) μσν., δημ. κ. **αὐτῆνος** αὐτὸς-ή-ὁ βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Β 177 **εἶχεν κι αὐτεῖνος γράμματα**· || ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ αὐτοῦ εἰς ἔκφρ. ἐπιτατικήν : **αὐτείνη αὐτοῦ τὸ 'καμε**.

αὐτειρήνη (ἡ) ἡ αὐτοειρήνη βλ.λ.

αὐτεκδίκητος-ον μσν. κ. νεώτ. αὐτὸς ἑαυτὸν ἐκδικῶν, ὁ αὐτεκδικούμενος : Θεόδ.Στ.229 Ε **ἢ οὐκ οἶδέ σου ἡ φιλία, ὅτι αὐτὸ τὸ θεῖον αὐτεκδίκητον γέγονεν;**

αὐτέκμαγμα-ατος (τὸ) ἀπαράλλακτον ἔκμαγμα, ἀποτύπωμα, καθομοίωμα : 'Αριστφ.Θεσμ.514 **λέων λέων σοι γέγονεν αὐτέκμαγμα σόν**.

αὐτεκτίμησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ πρὸς ἑαυτὸν τρέφειν ἐκτίμησιν, ὑπόληψιν οἵαν διὰ τὰς γνώσεις, τὴν ἠθικὴν ὑπεροχήν, τὰς ἱκανότητας, τὰ προσόντα.

αὐτέλεγκτος-ον μτγν. αὐτὸς ἑαυτὸν ἐλέγχων, ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐλεγχόμενος : 'Αθαν.1,924 C **ἐντεῦθεν ὑμῶν δειχθήσεται ἡ πλάνη αὐτέλεκτος**.

αὐτελεύθερος (-α)-ον μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ παντελῶς ἐλεύθερος, ὁ φύσει ἐλεύθερος ὤν.

αὐτελευθέρως ἐπίρρ. νεώτ. ὅλως ἐλευθέρως.

αὐτεμβόλιον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ἐμβόλιον παρασκευαζόμενον διὰ καλλιεργείας τοῦ τὴν νόσον προκαλέσαντος μικροβίου, λαμβανομένου ἐξ αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος· πρβλ. **ἐμβόλιον**.

αὐτεμπρησμός (ὁ) νεώτ. ἡ αὐτόματος ἀνάφλεξις καὶ κατάκαυσις.

αὐτεναντίος-ον μσν. αὐτὸς ἑαυτῷ ἐναντίος, ἀντιφάσκων πρὸς ἑαυτόν : Ἰω.Κλίμ.259,31 **αὐτεναντίος φιλόλογος.**

αὐτενεργά ἐπίρρ. δημ. αὐτενεργῶς βλ.λ.

αὐτενέργεια (ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνεργεῖν, ἡ ἑκουσία, ἡ ἐξ οἰκείας βουλήσεως ἐνέργεια : Εὐστράτιος εἰς Ἀριστλ.Η Νικ.330,27· ‖ γεν. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐτενεργοῦ βλ.λ.

αὐτενέργητος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **αὐτοενέργητος** ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνεργῶν, ὁ οὗ ἡ ἐνέργεια, ἡ δρᾶσις ἐξ ἑαυτοῦ προέρχεται : Πρόκλ.Παρμ.61I5 **αὐτενέργητος ζωή, - τὸ αὐτενέργητον τοῦ φαινομένου τῆς νοήσεως·** ‖ ὁ οἰκείᾳ βουλήσει ἢ πρωτοβουλίᾳ ἐνεργῶν : Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,122 **αὐτενέργητός τε καὶ** αὐτεπάγγελτος **τοῖς** ὁπωσδήποτε **δρωμένοις ἐφιστάμενος.**

αὐτενεργός (-ή)-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα ἢ τὴν ἱκανότητα νὰ ἐνεργῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, ὁ ἐξ αὐθορμήτου ἐν ἑαυτῷ δυνάμεως εἰς ἐνέργειαν προερχόμενος, ἐκδηλούμενος : **ἡ θερμικὴ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολία εἶναι αὐτενεργὸν φαινόμενον, - ἡ ζωὴ ἐπὶ τῆς γῆς ἐμφανίζεται αὐτενεργός.**

αὐτενεργῶ-έω νεώτ. ἐνεργῶ ἐξ οἰκείας βουλήσεως, μὴ κινούμενος ὑπ' ἄλλου, αὐθορμήτως.

αὐτενεργῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτενεργὸν βλ.λ.· ‖ δι' ἐνεργείας ἀφ' ἑαυτοῦ, οἰκείᾳ βουλήσει γινομένης.

αὐτενιαυτος-ον μτγν. κ. μσν. ἢ **αὐτενιαυτός,** ὁ τοῦ αὐτοῦ ἐνιαυτοῦ, τοῦ νῦν ἔτους, ὁ φετεινός : Ὀρειβ.ἀπ.142 **αὐτενιαυτὸς οἶνος,** Γεωπ.2,21,10 **ὅπως μὴ αὐτενιαύτῳ κόπρῳ χρήσωνται οἱ γεωργοί,** Πάπ. **αὐτενιαυτὸς προθεσμία.**

αὐτεξήγητος-ον νεώτ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν ἐξηγῶν· ‖ ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ δυνάμενος νὰ ἐξηγηθῇ.

αὐτεξουσία (ἡ) μτγν. **ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία** : Ἀρρ. Ἐπικτ.4,1,59.

αὐτεξουσιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν αὐτεξουσίαν βλ.λ.

αὐτεξούσιος (-α)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐξουσίαν ὑπαγόμενος, ὁ τὰ ἑαυτοῦ κατ' ἰδίαν ἑαυτοῦ καὶ μόνον ἐξουσίαν δυνάμενος νὰ ρυθμίσῃ, νὰ διαθέσῃ, δθ. ὁ ἐλεύθερος : Ἀρρ. Ἐπίκτ.4,1,62 **τί οὖν ἐστι τὸ ποιοῦν ἀκώλυτον τὸν ἄνθρωπον καὶ αὐτεξούσιον; - εἶμαι αὐτεξούσιος κι ὅ,τι μ' ἀρέσει θὰ κάνω·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. **τὸ αὐτεξούσιο(ν)** ὡς οὐσ. ἡ αὐτεξουσιότης, ἡ ἰδιότης τοῦ εἶναί τινα αὐτεξούσιον, ἡ ἐλευθέρα βούλησις, ἀντίθ. νεώτ. κ. δημ. **τὸ ὑπεξούσιο(ν)** : Μηναῖ.1,11 Ὠδ.9 **δύο τὰς θελήσεις εἰδότες τὰς φυσικὰς καὶ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰ αὐτεξούσια,** Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,62 **τούτου δὲ παρερχομένου τὸ αὐτεξούσιον καὶ αὐτοδέσποτον προσεῖναι τῇ μονῇ καὶ τῷ πτωχοτροφείῳ·** ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δυνάμενος ν' ἀσκήσῃ αὐτὸς δι' ἑαυτὸν ἅπαντα τὰ δικαιώματα, ἰδίως τὰ δημοσίου (πολιτικὰ) καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἀστικοῦ (οἰκογενειακὰ καὶ περιουσιακὰ) δικαίου, οἷος ὁ μὴ ὑπὸ πατρικὴν ἐξουσίαν ἢ ὑπὸ ἀπαγόρευσιν διατελῶν· 2) ἐπὶ αἰχμαλώτων, ὁ ἄνευ ὅρων ἀπολυθείς : Διόδ.Σ 14,105 **τούς τε γὰρ αἰχμαλώτους ἀφῆκεν αὐτεξουσίους χωρὶς λύτρων·** 3) ὁ ἀπόλυτος, ἀπεριόριστος : Ἰώσ.ΑΙ 15,7,10 **αὐτεξούσιος βασιλεία.** Πλωτ.6,8,20 **- δύναμις.**

αὐτεξουσιότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἱκανότης ἢ τὸ δικαίωμα νὰ εἶναί τις αὐτεξούσιος, ἐλεύθερος, ἡ ἀνεξάρτητος ἐξουσία : ΠΔ Μακκ.3.

αὐτεξουσίως ἐπίρρ. μτγν. οἰκείᾳ βουλήσει, ἐλευθέρως, ἀβιάστως : Μηναῖ.3,5 Ὠδ.6 **σαυτὸν ὑποτάξαντι θεῷ τῷ ποιήσαντι αὐτεξουσίως.**

αὐτεπάγγελτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐθορμήτως, ἄνευ προκλήσεως ὑπ' ἄλλου ἢ παρακινήσεως ποιῶν τι : Εὐρ.Ἡρ.706 **ἐφ' οἷς ὑπέστητ' αὐτεπάγγελτοι θανεῖν,** Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,122 **ἀλλ' αὐτενέργητός τε καὶ αὐτεπάγγελτος τοῖς ὁπουδήποτε δρωμένοις ἐφιστάμενος, - ἦλθεν αὐτεπάγγελτος βοηθός·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος ἤτοι ἐκ διαταγῆς, ἐντολῆς, ἀδείας τοῦ νόμου καὶ ἄνευ ἐνεργείας ἄλλου προερχόμενος ἢ καθιστάμενος ἢ ἐνεργούμενος : **αὐτεπάγγελτος (-η) δίωξις,** στρατ. **αὐτεπάγγελτος (-η) διαθεσιμότης, - αὐτεπάγγελτος ἀποστρατεία.**

αὐτεπαγγέλτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. αὐθορμήτως, ἐξ ἰδίας προαιρέσεως : Ἀγαθ.4,5,112 D **τἀναντία τῶν εὖ διατεταγμένων αὐτεπαγγέλτως ἐξειργασμένοι·** 2) νεώτ. κ. δημ. **κατὰ τρόπον** αὐτεπάγγελτον βλ.λ.2).

αὐτεπαγωγή (ἡ) νεώτ. ἠλεκτρ. ἡ γέννησις μαγνητικῶν δυναμικῶν γραμμῶν περὶ ἀγωγὸν διαρρεόμενον ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

αὐτεπαίνετος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπαινῶν, ὁ καυχησιάρης : Κλήμ.Ῥώμ.Κορινθ.30,165 C **αὐτεπαινέτους μισεῖ ὁ θεός.**

αὐτεπαινοῦμαι-έομαι νεώτ. κ. δημ. κ. **αὐτοεπαινοῦμαι** κ. **αὐτοπαινιέμαι** ἐπαινῶ ὁ ἴδιος **ἐμαυτόν.**

αὐτεπάρκεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ ἰδίων πόρων ἐπάρκεια πρὸς συντήρησιν, ἡ αὐτάρκεια.

αὐτεπιβούλευτος-ον νεώτ. ὁ αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ ἐπιβουλὴν ἐπάγων, **οἷον διὰ τῶν λόγων ἢ διὰ τῶν πράξεων αὐτοῦ.**

αὐτεπίβουλος-ον ὁ δι' ἰδίας ἐπιβουλῆς συλληφθείς, ὁ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐπιβουλεύων· Ἡσ. « αὐτοφονεύς » : Αἰσώπ.Μ.2,699 **θύσαντες τὴν ἀθλίαν αὐτεπίβουλον αἶγα τὸν ὄνον ἰάτρευον.**

αὐτεπίγνωση (ἡ) δημ. κ. **αὐτοε-** αὐτεπίγνωσις βλ.λ.

αὐτεπίγνωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ γνῶθι σαυτόν, ἡ ἀκριβὴς γνῶσις ὑφ' ἡμῶν τῶν προτερημάτων καὶ μειονεκτημάτων ἡμῶν, ἡ αὐτογνωσία.

αὐτεπικονίασις-εως (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ ἀπὸ τῶν ἰδίων στημόνων ἐπικονίασις βλ.λ. τοῦ ἄνθους, ἤτοι μεταφορὰ τῆς γύρεως ἐν αὐτῷ τῷ ἄνθει πρὸς γονιμοποίησιν αὐτοῦ. ἀ. **αὐτογαμία.**

αὐτεπίσκοπος-ον μτγν. ὁ αὐτόπτης βλ.λ. : Κυρίλλ.Ἰωάνν.2,165 **αὐτήκοοί τε καὶ αὐτεπίσκοποι γεγενημένοι τινῶν.**

αὐτεπίσπαστος-ον ὃν τις αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ ἐπισπᾶται· Ἡσ. « αὐθεπισπάστῳ· αὐθαιρέτῳ ».

αὐτεπιστασία (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. ἡ αὐτοπρόσωπος ἐπιστασία, τὸ νὰ ἐπιστατῇ τις ὁ ἴδιος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων δι' αὐτὸν ἐκτελουμένων ἢ ὑπ' αὐτοῦ ἀνειλημμένων πρὸς ἐκτέλεσιν.

αὐτεπιστατῶ-έω σχόλ. κ. νεώτ. ἐπιστατῶ ἐγὼ αὐτὸς αὐτοπροσώπως· Σχόλ.Θεόκρ.7,6 « ὁ βασιλεὺς αὐτεπιστατήσας τῷ τόπῳ ηὐτούργησεν ὅσα συνέτεινεν πρὸς τὴν τοῦ ὕδατος ἔκρηξιν ».

αὐτεπίστεφις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐπίστεψις βλ.λ. τινος.

αὐτεπιστήμη (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἀπόλυτος ἐπιστήμη : Πρόκλ.Πλάτ.Θεολ.4,14.

αὐτεπίστροφα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον αὐτεπίστροφον βλ.λ.

αὐτεπίστροφος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ἑαυτὸν ἑκουσίως ἐπιστρέφων : Ὀλυμπ.Ἀλκ.209,1 **οὐ γὰρ δυνατὸν σῶμα σώματος ἄρξαι, ἐπεὶ καὶ** αὐτεπίστροφον **ἔσται·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς κίνησιν **ἢ ἐνέργειαν, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ** ἐπιστρέφων εἰς τὸ σημεῖον τῆς **ἐκκινήσεως** αὐτοῦ : **αὐτεπίστροφο(ν) ἔμβολο(ν) - μηχάνημα, - αὐτεπίστροφος ἐνέργεια.**

αὐτεπιτάκτης (ὁ) ὁ ἔχων τὴν ἐξουσίαν αὐτὸς νὰ ἐπιτάσσῃ : Πλάτ.Πολιτ.260 B **ἀνώνυμον ὂν τυγχάνει τὸ τῶν αὐτεπιτακτῶν γένος.**

αὐτεπιτακτικός-ή-όν ὁ τῷ αὐτεπιτάκτῃ βλ.λ. ἀνήκων : Πλάτ.Πολιτ.267 A **τὸ μόριον αὐτεπιτακτι-**

κόν· 2) τό θηλ. -ή ὡς οὐσιαστ., ἡ τέχνη τοῦ ἐπιτάσσειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐξ οἰκείας δυνάμεως, ἡ τέχνη τοῦ μοναρχικῶς διοικεῖν : Πλάτ.Πολιτ.275ι: **ἣν.. ἔφαμεν αὐτεπιτακτικὴν.. εἶναι τέχνην ἐπὶ ζώοις.**

αὐτεπίτακτος-ον μτγν. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ ἐπιτασσόμενος· || ὁ ἑαυτὸν ἐπιτάσσων : Πολυβ.1,156.

αὐτεπώνυμος-ον ὁμώνυμος, ὁ τῷ αὐτῷ ὀνόματι καλούμενος : Εὐρ.Φοίν.769 **ἐγὼ δὲ παῖδα σὸν Μενοικέα σοῦ πατρὸς αὐτεπώνυμον.**

αὐτερέτης (ὁ) ὁ ἐν ταὐτῷ στρατιώτης καὶ ἐρέτης· Πολυβ.1,95 « Θουκυδίδης ὠνόμασε τοὺς καὶ ἐρέττοντας καὶ ἀπομαχομένους » : Θουκ.1,10 **αὐτερέται δὲ ὅτι ἦσαν καὶ μάχιμοι πάντες.**

αὐτέρως-ωτος (ὁ) μαν. αὐτὸς ὁ ἔρως βλ.λ. : Πρόδρ.ἐπ.98 **Θεὸς αὐτέρως,** αὐταγάπη.

αὐτερωτισμός (ὁ) νεώτ. παθολογικὴ μορφὴ τοῦ γενετησίου ἐνστίκτου καθ' ἣν ὁ πάσχων ἐρᾶται ἑαυτοῦ· || συνεκδ. αὐτοθαυμασμός, αὐτολατρεία.

αὐτέτης (ὁ,ἡ) ὁ ἐφετεινός.

ἀϋτή (ἡ) κραυγή, βοή, φωνὴ μάχης, ἀλαλητός, θόρυβος : Ἰλ.Β 153 **ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν οἴκαδε ἱεμένων,** Πίνδ.Ν9,83 **κίνδυνος ὀξείας ἀϋτᾶς·** κ.γεν.: Αἰσχ.Χο.564 **γλώσσης ἀϋτὴν Φωκίδος·** || 2) ἐπὶ τοῦ ἤχου τῆς σάλπιγγος : Αἰσχ.Πέρσ.395 **σάλπιγξ δ' ἀϋτῇ πάντ' ἐκεῖνα ἐπέφλεγεν.**

αὐτηκοΐα (ἡ) νεώτ. τὸ ἀκούειν τι διὰ τῶν ἰδίων ὤτων· || εἰδ. βαθμὸς μειώσεως τῶν αἰσθήσεων, καθ' ἣν τῇ ἐπιδράσει ὑποβολῆς ἢ αὐθυποβολῆς τὸ ἄτομον νομίζει ὅτι ἀκούει διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὤτων **φωνὴν** ὁμιλοῦσαν πρὸς αὐτό.

αὐτήκοος-ον κ. νεώτ. ὁ διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὤτων ἀκούων τινός, διὰ τῶν ἰδίων αἰσθήσεων ἀντιλαμβανόμενος ἢ ἀντιληφθείς : Θουκ.1,33 **αὐτήκοοι δὲ βουληθέντες ἔτι γενέσθαι** αὐταῦ Παυσανίου **τι λέγοντος,** Φώτ.Βιβλ.72,36,3 **αὐτήκοον καταστάντα, - παρέστην αὐτήκοος μάρτυς τῆς λογομαχίας·** 2) ὁ ἑαυτοῦ μόνον ἀκούων, ὁ ἀνεξάρτητος· Σουΐδ. « αὐτήκοοι, οἱ μὴ ἐπιτασσόμενοι, αὐτοὶ δέ ἑαυτῶν ἀκούοντες ».

αὐτῆμαρ ἐπίρρ. αὐθημερὸν βλ.λ. : Ἰλ.Α 81 **εἴ περ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ.**

αὐτημερόν ἐπίρρ. ἰων. αὐθημερὸν βλ.λ. : Ἡρ. 2,122 **φᾶρος δὲ αὐτημερὸν ἐξυφήναντες οἱ ἱρέες.**

αὖτι ἰων. τ. τοῦ αὖθι βλ.λ.

αὐτί (τὸ) δημ., δ.γρ. **ἀφτί** τὸ οὖς βλ.λ., τὸ ὠτίον, συνηθέστ. ἐν μτφ. ἐκφρ. κ. παροιμ., οἷον ἐπὶ τυχαίου ἀκούσματος, **κάτι πῆρε τ' αὐτί μου, -** ἐπὶ μελλούσης ἀπροσδοκήτου εἰδήσεως, **βουΐζουν τ' αὐτιά μου, -** ἐπὶ λαθραίας ὑποδείξεως ἢ ἀνακοινώσεως, **τοῦ τὸ σφύριξαν στ' αὐτί, -** ἐπὶ ταπεινωθέντος ὑβριστοῦ, **κατέβασε τ' αὐτιά, -** ἐπὶ τῶν δι' ἐκιμόνων παρακλήσεων ὑπερβολικῶν ὀχλήσεων, **μοῦ 'φαγε τ' αὐτιὰ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος·** || ἐπὶ τῶν ἀδιαφόρων, ἀσυγκινήτων καὶ ἀπτοήτων, **δὲν ἱδρώνει τ' αὐτί του, -** ἐπὶ τοῦ ἐν ὑπονοίᾳ γενομένου ἢ τοῦ ἀνησυχήσαντος διά τι, **μπῆκαν ψύλλοι στ' αὐτιά του, -** εὐχὴ πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ συζητουμένου, **ἀπ' τὸ στόμα σου καὶ στοῦ Θεοῦ τ' αὐτί, -** ἐπὶ προτροπῆς ὅπως τὰ μυστικὰ μὴ λέγωνται μεγαλοφώνως, **ἔχουν κι οἱ τοῖχοι αὐτιά, -** ἐπὶ ἀμέσου ἐνεργείας καὶ εἰδ. ἐπὶ ἀμέσου κολασμοῦ, **ἀπ' τ' αὐτὶ καὶ στὸ δάσκαλο·** 2) ἐπὶ μουσικῆς αἰσθήσεως ἢ ἀντιλήψεως, **δὲν ἔχει αὐτί·** 3) λαβὴ δοχείου, σάκκου ἢ δέρματος· 4) στενὴ λωρὶς ὑφάσματος φέρουσα πόρπην ἢ κομβίον ἢ κομβιοδόχην καὶ παρπουμένη μετ' ἄλλης λωρίδος πρὸς σύσφιγξιν ἢ συγκράτησιν φορέματος.

αὐτιάζομαι δημ. τείνω τὸ οὖς καὶ προσέχω ἵνα ἀκούσω τι λεγόμενον ἢ γιγνόμενον : Κρυστ.Πεντάμορφη 146 **αὐτιάζεται, χτυπάει τὴ γῆ καὶ χλιμιντράει ἐκεῖνο,** Λασκαρ.Λάζαρος 143 **καὶ ὁ Λάζαρος αὐτιάζεται | καὶ ἀνασηκώνεται οὖλος·** 2) συνεκδ. ἀνησυχῶ, εὑρίσκομαι ἐν ἐμφόβῳ διεγέρσει.

αὐτιγενής-οῦς-ές ἰων. αὐθιγενὴς βλ.λ.

αὐτίκα κ. μτγν. κ. μσν. τὴν αὐτὴν στιγμήν, εὐθύς, ἀμέσως, πάραυτα, στὴ στιγμή : Ὀδ 324 **αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπῴχετο ἰσόθεος φώς,** Μηναῖ.1,8 Συναξ. **αὐτίκα διὰ προσευχῆς αὐτῶν τὰ ἐν τῷ ναῷ εἴδωλα συνετρίβησαν·** || κ. μετὰ μετοχ. εὐθὺς ὡς, μόλις : Ὀδ.Β 367 **οἱ δὲ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται,** Ἡρ.2,146 **αὐτίκα γενόμενος** (εὐθὺς ὡς ἐγεννήθη)· || συνήθ. κ. ὡς ἐπιτατικὸν ἄλλων ἐν συναφείᾳ χρον. ἐπιρρ. οἷον **αὐτίκα νῦν, αὐτίκα ἔπειτα, μάλ' αὐτίκα,** κ. **αὐτίκα μάλα** π. πεζοῖς, δθ.· 2) πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀμέσως παρόντος, αὐτὴν τὴν στιγμήν, τώρα ἀμέσως, τώρα : Ὀδ.Ξ 403 **ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετόπισθεν,** ἀντίθ. **μετόπισθεν, εἰσαῦτις, ὕστερον, τὸ μέλλον·** || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. ἐπιθετικῶς : Σοφ.ΟΚ 433 **τὴν μὲν αὐτίχ' ἡμέραν·** || τὸ στιγμιαῖον, ταχέως παρερχόμενον : Θουκ.1,41 **καὶ τὰ οἰκεῖα χεῖρον τίθενται φιλονικίας ἕνεκα τῆς αὐτίκα·** 3) πρὸς δήλωσιν τοῦ προσεχοῦς μέλλοντος, μετ' οὐ πολύ, ἐντὸς ὀλίγου, σὲ λίγο : Σοφ.Φιλ.14 **τῷ νιν αὐτίχ' αἱρήσειν δοκῶ,** ἀντίθ. νῦν : Πλάτ.Γοργ.459 C **αὐτίκα ἐπισκεψώμεθα, νῦν δὲ τόδε πρότερον σκεψώμεθα·** 4) παρ' ἀττ. κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ παραδείγματος χάριν, ὡς ἐνίοτε ἐν τῇ νεωτ. τὸ αἴφνης : Ἀριστφ. Ὄρν.166 **αὐτίκα ἐκεῖ παρ' ἡμῖν τοὺς πετομένους ἢν ἔρῃ, τίς ὄρνις οὗτος·** || ὁπωσδήποτε, πάντως : Πλούτ.Ἠθ.1137 D· 5) μτγν. κ. αὖθις : Ἄρατ.880.

αὖτιν ἐπιγρ. αὖθις βλ.λ. : Ἐπιγρ.Κρήτ.

αὖτις ἰων. κ. δωρ. ἀντὶ αὖθις βλ.λ. ἐπὶ τόπου : Ἰλ.Ζ 391 **ὁ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις ἐυκτιμένας κατ' ἀγυιάς·** 2) ἐπὶ χρόνου : Ἰλ.Α 425 **δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε,** Ἰλ.Α 140 **ἀλλ' ἤ τοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεθα καὶ αὖτις.**

αὐτισότης (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἰσότης : Διον.Ἀρεοπ.253.

αὐτιστικός-ή-όν νεώτ. ψυχολ. ἐπὶ ὀνείρων καὶ ὀνειροπολημάτων, ὁ ἔχων χαρακτῆρα ὅλως ἢ λίαν ἀποκλειστικῶς περιστρεφόμενον περὶ τὸ ἴδιον ἐγὼ τοῦ ὀνειρευομένου ἢ ὀνειροπολοῦντος.

αὐτίτης-ου (ὁ) ὁ καθ' ἑαυτόν, ὁ μονήρης : Ἀριστλ. παρὰ Δημ.Φαλ.144· 2) ὡς οὐσ. (ἐνν. οἶνος) ὁ ἐπιχώριος οἶνος, ἐντόπιος· Σουΐδ. « αὐτίτην τὸν αὐθιγενῆ οἶνον » : Ἱππ.Νούσ.3,14· || ὁ ἀμιγής, ὁ ἁγνός· Κωμ.ἀπ.2,477 « αὐτίτην τὸν ἀπαράχυτον ».

ἀϋτμή (ἡ) ποι. πνοή, φύσημα : Ὀδ.Λ 400 **ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων, ἀμέγαρτον ἀϋτμήν·** 2) ἡ ἀναπνοή : Ἰλ.Ι 609 **εἰς ὅ κ' ἀϋτμὴ ἐν στήθεσσι μένῃ·** 3) ἡ ὀσμή, ἡ μυρουδιά : Ὀδ.Μ 369 **καὶ τότε με κνίσης ἀμφήλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή·** 4) ἡ θερμὴ πνοή, καυτὸς ἀτμός : Ὀδ.Ι 389 **πάντα δὲ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ γλήνης καιομένης·** 5) ὁ καπνός : Ὀδ.Π 290 **ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.**

ἀϋτμήν-ένος (ὁ) ποι. ἀ. ἀϋτμὴ βλ.λ. πνοή, ἀναπνοή : Ἰλ.Ψ 765 **κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα δῖος Ὀδυσσεύς·** 2) ἡ πνοή, φύσημα : Ὀδ. Γ 289 **λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦεν,** Ἀπολλ.Ρ 2,87 **καματηρὸν ἀϋτμένα δεινὸν ἐφίει.**

αὐτο- κ. νεώτ. α' συνθετ. λέξεων, εἰς ἃς προσδίδει τὴν σημ. τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ, οἴκοθεν, αὐτομάτως : **αὐτόγονος, αὐτόμορφος, αὐταφυής·** || τοῦ διὰ τῆς ἑαυτοῦ προσπαθείας : **αὐτοδίδακτος, αὐτομαθής·** 2) εἰς δήλωσιν τοῦ ἐκ φύσεως ἢ **κατὰ** φύσιν ὑπάρχοντος, τοῦ φυσικῶς ὑφισταμένου : **αὐτόκτιτος, αὐτόροφος·** 3) εἰς δήλωσιν **τοῦ ἐξ ὁλοκλήρου,** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς **τὴν** ὕλην **τὴν** διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἐκφραζομένην : **αὐτόξυλος, αὐτοσίδηρος·** 4) εἰς δήλωσιν τοῦ **ἄνευ ἐξαρτήσεως,** τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μόνον ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν τὴν

διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἐκφραζομένην : **αὐτοκράτωρ, αὐτόνομος, αὐτεξούσιος**· 5) εἰς δήλωσιν τοῦ ὁμοῦ, μαζί, συνάμα μετὰ τοῦ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλουμένου : **αὐτόπρεμνος, αὐτόρριζος, αὔτανδρος**· 6) εἰς δήλωσιν τοῦ γνησίου, τοῦ ἐξ ὁλοκλήρου, τοῦ σωστοῦ : **αὐτοβορέας**· 7) μετ' ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν τῆς ἀπολύτου, τῆς καθαρᾶς ἐννοίας τούτων : **αὐτοηδύ, αὐτοαγαθόν**· δθ.· || ἐπὶ ποσοῦ, ἀκριβῶς, αὐτὸ τοῦτο, σωστά· αὐτοδέκα· 8) κ. νεώτ. πρὸς δήλωσιν αὐτοπαθείας ἢ αὐτενεργείας : **αὐθέντης, αὐτοκτονῶ, αὐτοσχεδιάζω, αὐτοεπαινοῦμαι, αὐτοκατηγοροῦμαι.**

αὐτοαγαθός-ή-όν κ. **αὐτοάγαθος** ὁ καθ' ἑαυτόν, ὁ ὄντως, ὁ ἀπολύτως ἀγαθός, ἰδίως εἰς τὸ οὐδ. : 'Αριστλ.Μεταφ.996 α,28 **αὐδ' εἶναί τι αὐτοαγαθόν,** Πλωτῖν.1,8,13.

αὐτοαγαθότης-τητος (ἡ) μτγν. ἡ ἀπόλυτος ἀγαθότης : Διον.'Αρεοπ.'Ονομ.2,414 **ἡ αὐτοαγαθότης.. ἐκφαίνουσα πρὸς τῶν λογίων ὕμνηται.**

αὐτοαγαλλίασις-εως (ἡ) μσν. ἡ πραγματικὴ ἀγαλλίασις : Τζέτζ.'Επιστ.72,65 **ὁ τῆς εἰρήνης θεὸς ἡ αὐτοαγαλλίασις καὶ χαρὰ γένοιτό σοι.**

αὐτοαγάπη (ἡ) μσν. αὐτὴ ἡ ἀγάπη, ἡ ἀληθὴς ἀγάπη : Εὐστ.Πονημ.86,36 **τὸν θεόν, τὴν -αγάπην.**

αὐτοαγγελικός-ή-όν μτγν. ὁ πραγματικῶς, ὁ αὐτόχρημα ἀγγελικός : Μάξ.Τύρ.233 **οὐχ ὡς αὐτοαγγελικὴν ἀλλὰ παρεμφερῆ.**

αὐτοάγγελτος-ον μτγν. κ. **αὐτάγγελτος** ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ ἀγγελθεὶς ἢ ἀγγελλόμενος : 'Ιω.Χρυσ.1,694 C.

αὐτοαγιασμός (ὁ) μτγν. ὁ καθ' ἑαυτό, ὁ πραγματικὸς ἁγιασμός . 'Αθανάσ.1,46 C.

αὐτοάγιος-ον μτγν. ὁ φύσει ἅγιος : Βασ.1,290 E **οὐδὲ γὰρ ὁ κατὰ χάριν ἅγιος αὐτοάγιος.**

αὐτοαγιότης-τητος (ἡ) μτγν. ἡ ἁγιότης καθ' ἑαυτήν, ἡ πραγματικὴ ἁγιότης : Διον.'Αρεοπ.1,682.

αὐτοαδάμας-αντος (ὁ) μτγν. πραγματικὸς ἀδάμας· || κ. μτφ. ἄκαμπτος : 'Ιω.Χρυσ.5,564 **βούλει μαθεῖν πῶς ἦν .. ἀνένδοτος καὶ αὐτοαδάμας.**

αὐτοάδης-ους-ες ἔτυμον τῆς λ. αὐθάδης βλ.λ. : 'Αριστλ.ΗΜ 1192 b 33.

αὐτοαδικία (ἡ) μσν. αὐτὴ αὐτη ἡ ἀδικία, πραγματικὴ ἀδικία : Θεοφύλ.Βουλγ.4,46.

αὐτοαήρ-έρος (ὁ) μτγν. αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀήρ, ἀὴρ μόνον καὶ οὐδὲν ἄλλο : 'Ερμ.Τρισμ.π. Στοβ.3,11,31 **ἀὴρ αὐτοαήρ.**

αὐτοαθανασία (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἀθανασία, ἡ πραγματικὴ ἀθανασία : 'Ιω.Χρυσ.17,6.

αὐτοαΐδιος-ον μτγν. ὁ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ ὁ καθ' ἑαυτὸν ἀΐδιος : 'Επιφάν.1,939 D **αὐτόθεος καὶ αὐτοαΐδιος.**

αὐτοαιματοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **αὐτοαιμαθεραπεία** κ. **αὐθαιματοθεραπεία** ἡ δι' ἐνέσεως ἰδίου αἵματος τοῦ πάσχοντος θεραπεία.

αὐτοαιμοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ αὐτοαιματοθεραπεία βλ.λ.

αὐτοαίσθησις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ αἴσθησις, ἡ πραγματικὴ αἴσθησις : 'Επιφάν.1,963 C.

αὐτοαίτιος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὢν αἴτιος.

αὐτοαιών-ῶνος (ὁ) μτγν. αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ αἰών, ὁ ὅλος χρόνος : Διον.'Αρεοπ.230.

αὐτοακρωτηριάζομαι νεώτ. ὑπ' ἐμαυτοῦ ἀκρωτηριάζομαι : **αὐτοακρωτηριασθεὶς διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν στράτευσιν.**

αὐτοαλήθεια (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια, ὁ πρωταρχικὸς τύπος τῆς ἀληθείας : 'Ωριγ.3,622 D **οὗτος ὁ αὐτολόγος ἐστὶ καὶ ἡ αὐτοαλήθεια** (περὶ τοῦ Θεοῦ).

αὐτοαληθής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὅλως ἀληθής : 'Αθανάσ.1,708· || τὸ οὐδ. τὸ **αὐτοαληθὲς** ὡς οὐσ. ἡ αὐτοαλήθεια βλ.λ. : 'Αλέξ.'Αφρ.Μεταφ.301,6.

αὐτοαληθῶς κατ' ἀλήθειαν, ὄντως, ὅλως ἀληθῶς· Σουΐδ. ἐν λ. αὐτό.

αὐτοάλφα (τὸ) αὐτὸ τὸ ἄλφα, ἡ ἔννοια, ἡ ἰδέα τοῦ ἄλφα : 'Αριστλ.Μεταφ.1087 a,9, **πολλὰ εἶναι τὰ ἄλφα καὶ τὰ βῆτα καὶ μηδὲν εἶναι παρὰ τὰ πολλὰ αὐτοάλφα καὶ αὐτοβῆτα** (κ. διῃρημένως **αὐτὸ ἄλφα καὶ αὐτὸ βῆτα**).

αὐτοαμαρτία (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἁμαρτία, ἡ πραγματικὴ ἁμαρτία : Γρηγ.Ναζ.188.

αὐτοαναίρεσις-εως νεώτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς λόγον ἢ ἐνέργειαν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ προσ., τὸ αὐτοαναιρεῖσθαι, αὐτοδιαψεύδεσθαι.

αὐτοαναιροῦμαι-έομαι νεώτ. ἀναιρῶ αὐτὸς ἐμαυτόν : **αἱ γνῶμαί του αὐτοαναιροῦνται.**

αὐτοανακηρύσσομαι νεώτ. αὐτὸς ἐμαυτὸν ἀνακηρύσσω : **αὐτοανεκηρύχθη πατριάρχης.**

αὐτοανάλυση (ἡ) δημ. αὐτοανάλυσις βλ.λ.

αὐτοανάλυσις-εως (ἡ) νεώτ. ψυχολ. τὸ δι' ἐποπτείας τοῦ ἰδίου ἐγὼ ποιεῖν ἀνάλυσιν τῶν πνευματικῶν ἢ ψυχικῶν καταστάσεων καὶ ἐνεργειῶν.

αὐτοαναμάρτητος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἀναμάρτητος, ὁ καθ' ἑαυτὸν ἀναμάρτητος : Δίδ.'Αλ.593.

αὐτοανάπτυξις-εως (ἡ) νεώτ. **ἡ ἀφ' ἑαυτῆς** γινομένη ἀνάπτυξις βλ.λ.2).

αὐτοάνθρωπος (ὁ) κ. μτγν. ὁ ἄνθρωπος καθ' ἑαυτόν, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα, ἔννοια τοῦ ἀνθρώπου : 'Αριστλ.ΗΝικ.1096 a, 35 **ἐπεὶ αὐτοανθρώπῳ οὐχ ὑπάρχει τὸ ἠρεμεῖν ἢ ἄνθρωπός ἐστιν**· 2) ἐπὶ ἀνδριάντος, ὁ ὡς ἀληθὴς ἄνθρωπος, ἀπαράλλακτος ἄνθρωπος : Λουκ.Φιλοφ.18 **αὐτοανθρώπῳ ὅμοιον.**

αὐτοάνισος-ον μτγν. ὁ ἐντελῶς ἄνισος, ὁ τὴν ἀνισότητα ἐν ἑαυτῷ ἔχων· || τὸ **αὐτοάνισον** ὡς οὐσ. ἡ ἀπόλυτος ἀνισότης, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς ἀνισότητος : 'Αλέξ.'Αφρ.Μεταφ.809,14.

αὐτοανόσιος-ον μτγν. ὁ ὅλως ἀνόσιος, τὸ οὐδ. τὸ **αὐτοανόσιον** ὡς οὐσ. ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς ἀνοσιότητος : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.7735.

αὐτοαπειρία (ἡ) μτγν. ἡ **αὐταπειρία** τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ ἄπειρον : Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.136 **ἡ οὖν αὐτοαπειρία πρὸ πασῶν ἔσται δυνάμεων, δι' ἣν καὶ τὸ ὂν ἀπειροδύναμον.**

αὐτοάπειρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἄπειρος, ὅλως ἄπειρος : Γεωργ.Παχ.εἰς Διον.'Αρεοπ. 395 **λέγεται ὁ θεὸς αὐτοάγαθος καὶ αὐτοάπειρος.**

αὐτοαπλότης-τητος (ἡ) αὐτὴ ἡ ἁπλότης, ἡ ὁλοτελὴς ἁπλότης : 'Ανών. π. Σουΐδ. ἐν λ. **ὁ δὲ βασιλεὺς ἦν αὐτοαπλότης καὶ σιωπῶσα ἐπιείκεια.**

αὐτοαποδεικνύεται νεώτ. ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποδεικνύεται, εἶναι αὐταπόδεικτον.

αὐτοαποκάλυψις-εως (ἡ) νεώτ. **ἡ ἀφ' ἑαυτῆς** γινομένη ἀποκάλυψις, τὸ ἀποκαλύπτειν ἑαυτόν : ἡ αὐτοαποκάλυψις **τῶν καταχραστῶν.**

αὐτοαπολύτρωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η αὐτὴ ἡ ἀπολύτρωσις, ἡ πραγματικὴ ἀπολύτρωσις : 'Ωριγ. εἰς 'Ιωάνν.11· 2) νεώτ. κ. δημ. **ἡ ἐξ ἐνεργείας** τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ λύτρωσίς τινος.

αὐτοαπροσδεής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τέλειος, ὁ ὅλως αὐτάρκης· τὸ **οὐδ. αὐτοαπροσδεὲς** ὡς οὐσ. ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς αὐταρκείας, τῆς τελειότητος : Δίδ.'Αλ.529.

αὐτοαρετή (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἀρετή, τὸ νὰ εἶναί τι ἀφ' ἑαυτοῦ, καθ' ἑαυτὸ ἀρετή : 'Επιφάν.1,959 D **οὐ γάρ ποτε ἐνδεῖται τὸ θεῖον προσθήκης δόξης, ἀλλ' αὐτοδόξα καὶ αὐτοαρετή.**

αὐτοαριθμός (ὁ) μτγν. αὐτὸς ὁ ἀριθμός, ὁ ἀπόλυτος ἀριθμός, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα, ἡ ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ : 'Αλέξ.'Αφρ.Μεταφ.109,17

αὐτοαρχή (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἀρχή, **τὸ νὰ εἶναί** τι ἀφ' ἑαυτοῦ ἀρχή : 'Ιουλ.'Επιστ.455 B **οὐκ ἐκ δασμοῦ καὶ κλήρου, καθάπερ οἱ Κρόνου παῖδες, ἀλλ' αὐτοαρχὴ ὂν καὶ κρατοῦν ἁπάντων.**

αὐτοασέβεια (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἀσέβεια, ἡ ὅλως ἀσέβεια : Θεοφύλ.Βουλγ.4,257.

αὐτοβαθμολογοῦμαι νεώτ. αὐτὸς ἐμαυτὸν βαθμολογῶ.
αὐτοβαπτίζομαι νεώτ. κ. δημ. αὐτὸς ἐμαυτὸν βαπτίζω, ὀνομάζω, χρίω, ἐκλέγω· , ρβλ. αὐτοανακηρύσσομαι, αὐτοαποκαλοῦμαι.
αὐτόβαπτος-ον μσν. κ. νεώτ. αὐτοβαφής βλ.λ., ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ βαφείς, ὁ ἔχων φυσικὴν βαφήν, φυσικὸν χρῶμα : ΚΜανασσ.Χρον.1163 **κάλλος ἀνεπιτήδευτον, αὐτόβαπτον, αὐτόχρουν.**
αὐτοβασιλεία (ἡ) μτγν. αὐτὴ αὕτη ἡ βασιλεία : Ὠριγ.3,622.
αὐτοβασιλεύς-έως (ὁ) μτγν. αὐτὸς ὁ βασιλεύς, ὁ καθεαυτὸ βασιλεύς : Ἰω.Χρυσ.3,30 **κἂν εὔπορός τις ᾖ, κἂν αὐτοβασιλεύς, οὐδένα ὁ τῆς κρίσεως δυσωπεῖται λόγος.**
αὐτοβαφή (ἡ) νεώτ. Ἰδιότης χαλύβων τινῶν νὰ ὑφίστανται μετὰ βραδεῖαν ἀπόψυξιν τὰς ἀλλαιώσεις τῶν μηχανικῶν ἰδιοτήτων αὐτῶν, ἃς οἱ συνήθεις χάλυβες ὑφίστανται μετὰ ταχεῖαν ἀπόψυξιν.
αὐτοβαφής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. αὐτόβαπτος, ἀφ' ἑαυτοῦ βαφείς, φυσικὴν ἔχων βαφήν, ὁ ἔχων τὸ φυσικόν του χρῶμα : Νόνν.Δ 30,123 **αὐτοβαφῆ μηθέπων κεκανιμένα κύκλα προσώπου·** 2) νεώτ. τὰ αὐτοβαφῆ ἢ **αὐτόβαπτα** ὡς οὐσ. εἰδικοὶ χάλυβες ἔχοντες τὴν ἰδιότητα τῆς αὐτοβαφῆς βλ.λ.
αὐτοβδελυγμία (ἡ) νεώτ. τὸ βδελύττεσθαί τινα ἑαυτόν, ἡ αὐτοσιχασιά, αὐτοσιχαμάρα.
αὐτοβῆτα (τὸ) αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ βῆτα : Ἀριστλ.Μεταφ.1087 a, 9, βλ. αὐτοάλφα.
αὐτοβιογραφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. βιογραφία, ἐν ᾗ ὁ συγγραφεὺς ἐξιστορεῖ, περιγράφει αὐτὸς ἑαυτόν, ἤτοι τὰ τοῦ βίου αὐτοῦ : **ἡ αὐτοβιογραφία εἶναι ταυτοχρόνως ἡ ὑψηλοτέρα καὶ ἡ ταπεινοτέρα τῶν ἐκδηλώσεων τῆς κριτικῆς.**
αὐτοβιογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς αὐτοβιογραφίαν βλ.λ.
αὐτοβιογράφος (ὁ) νεώτ συγγραφεὺς αὐτοβιογραφίας βλ.λ.
αὐτοβιογραφοῦμαι-έομαι νεώτ. γράφω αὐτοβιογραφίαν βλ.λ., συντάσσω τὴν βιογραφίαν μου.
αὐτοβλάβη (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ βλάβη, ἡ ἐξ ὁλοκλήρου βλάβη : Σχόλ.Σοφ.Ἠλ.301 **ὁ πανταχόθεν βλαβερὸς ἡ αὐτοβλάβη.**
αὐτοβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ βλαβείς : Σχολ.Αἰσχ.Ἑπτ.917 **αὐτοπήμων, αὐτοβλαβής.**
αὐτοβοεὶ ἐπίρρ. ἀμέσως, παραχρῆμα· AB 214, 32 « παραχρῆμα συντελεσθῆναι ἐν πολεμικοῖς ἔργοις, οἷον ταχέως καὶ ἅμα τῷ πολεμικῷ ἀλαλαγμῷ, οὕτω Θουκυδίδης παρὰ Θεοπόμπῳ **δὲ** ἀντὶ τοῦ ἀνὰ κράτος » : Θουκ.2,81 **ἐνόμισαν αὐτοβοεὶ ἂν τὴν πόλιν ἑλεῖν·** || AB 465 « αὐτοβοεὶ λαβεῖν κλέπτοντα ἐπ' αὐτοφώρῳ ».
αὐτοβοήθεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ νὰ βοηθῇ τις αὐτὸς ἑαυτόν· 2) εἰδ. ἐν τῷ διεθνεῖ δικαίῳ ἡ αὐτοάμυνα, αὐτοδικία, τὸ δικαίωμα κράτους νὰ ἀμύνεται ὑπὲρ τῶν ἰδίων του συμφερόντων.
αὐτοβοήθητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ βοηθούμενος, στηριζόμενος : Σιμπλίκ.Φυσ.354,29.
αὐτοβοηθός-όν μτγν. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν βοηθῶν, ὄθ. ὁ αὐτάρκης : Φαβωρ.137.
αὐτοβοηθῶ-έω μτγν βοηθῶ ἐμαυτῷ : Μᾶρκος Ἐρημίτης Βαπτ.939 A.
αὐτοβόητος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ βοών, ἠχῶν : Νόνν.Δ 1,432 **αὐτοβόητον ὄργανον**, αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω. 5,143 **φθέγγεται αὐτοβόητα λάλῳ σάλπιγγι σιωπῆς.**
αὐτοβορέας (ὁ) μτγν. αὐτόχρημα βορέας, ὁ σωστὸς βοριάς, ἀπαράλλακτος ὡς βορέας : Λουκ. Τιμ.54 **ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμην, Αὐτοβορέας τις ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραφεν.**
αὐτοβουλεύτως ἐπίρρ. νεώτ. δι' ἰδίας σκέψεως, κατ' αὐτοβουλίαν.
αὐτοβουλή (ἡ) μτγν. αὐτὴ αὕτη ἡ βουλή, ἡ πραγματικὴ θέλησις : Ἐπιφάν.1,838 C **εἰ βουλῆς ἐστιν εἰκών, οὐκέτι αὐτοβουλὴ εἶναι δύναται.**
αὐτοβούλησις-εως (ἡ) αὐτὴ ἡ βούλησις, ἡ πραγματικὴ θέλησις : Ἀριστλ.Τοπ.147 a, B (δ.γρ.).
αὐτοβούλητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ βουλόμενος, ὁ αὐτόβουλος, αὐτοβούλως πράττων τι : Εἰρην.72, Ἐπιφάν.1,240 D **τῆς αὐτοβουλήτου βουλῆς·** || οἰκειοθελής, θεληματικός, ἑκούσιος : **αὐτοβούλητος ἐνέργεια.**
αὐτοβουλήτως αὐτοβούλως· Ἡσ. ἐν λ. ἐθελοντής.
αὐτοβουλία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐτοβούλου, τὸ αὐτοβούλως ἐνεργεῖν, βούλησις ἐξ ἑαυτῆς ὁρμωμένη, συγγ. πρωτοβουλία : Αἴσωπ. 340 **τῇ αὐτοβουλίᾳ φερόμενοι.**
αὐτόβουλος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ οἰκείας, ἰδίας βουλήσεως ἐνεργῶν καὶ μὴ ἔξωθεν ἐπηρεαζόμενος, ὁ αὐθόρμητος, ὁ ἔχων αὐτοβουλίαν βλ.λ. : Αἰσχ.Ἑπτ.1053 **ἀλλ' αὐτόβουλος ἴσθ' ἀπεννέπω δ' ἐγώ**, Τζέτζ.Ἱστ.9,279 **μὴ αὐτοβούλους γίνεσθαι·** || ὁ γινόμενος κατ' αὐτοβουλίαν βλ.λ. : **αὐτόβουλος προσφορὰ - ἐνέργεια.**
αὐτοβούλως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τὴν ἰδίαν βούλησιν, κατ' αὐτοβουλίαν βλ.λ. : **ἐνεργεῖ αὐτοβούλως.**
αὐτοβοῦς-οός (ὁ) μτγν. κ. μσν. ἡ ἰδέα, ἡ ἔννοια τοῦ βοός : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.758,31· 2) μσν. πραγματικὸς βοῦς : Μιχ.Ἀκομιν.2,343,6.
αὐτοβοῶ-άω ὁ ἴδιος βοῶ· κ. μτφ. αὐτὸς ἐμαυτῷ μαρτυρῶ : AB 465,8· Σουίδ. « αὐτοβοᾶς αὐτὸς ἑαυτῷ μαρτυρεῖς ».
αὐτοβραβεύομαι νεώτ. αὐτὸς ἐμαυτὸν βραβεύω.
αὐτοβραδύτης-τητος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ βραδύτης, ἡ ἀπόλυτος βραδύτης : Πρόκλ.Ὑποτυπ.65,4 **τὴν αὐτοβραδύτητα καὶ τὸ αὐτόταχος.**
αὐτογαμία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἐπὶ ἑρμαφροδίτων ὄντων, ἡ ἕνωσις θήλεος καὶ ἄρρενος γεννητικοῦ κυττάρου τοῦ αὐτοῦ ὀργανισμοῦ πρὸς γένεσιν νέου ὀργανισμοῦ, ὅ. αὐτογονιμοποίησις· πρβλ. ἑτερογαμία.
αὐτόγαμος-ον μτγν. ὁ αὐτογόνος βλ.λ. : Νόνν. Δ 40,405 **γλωχῖνι μαχαίρης αὐτογάμῳ.**
αὐτογέεννα (ἡ) μτγν. τοῦτ' αὐτὸ ἡ γέεννα βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ.2,457 **υἱὸν δὲ γεέννης φησί, τουτέστιν αὐτογέενναν.**
αὐτογεμής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ τῶν πυροβόλων ὅπλων, ὁ αὐτομάτως γεμιζόμενος : **αὐτογεμὲς ὅπλον - πυροβόλον** κττ.
αὐτογεμίζομαι νεώτ. αὐτομάτως γεμίζομαι, ἰδίᾳ ἐπὶ πυροβόλου ὅπλου, εἶμαι αὐτογεμὴς βλ. λ.
αὐτογέμιστος-ον νεώτ. ὁ αὐτογεμὴς βλ. λ.
αὐτογενέθλιος-ον μτγν. αὐτογένεθλος βλ.λ.
αὐτογένεθλος-ον μτγν. αὐτογενής, αὐτογέννητος, ἐξ ἑαυτοῦ γεννηθείς : Ὕμν.Μαγ.4,24 **αὐτογένεθλος ἥλιος**, Ὀρφ.ἀπ.48 **πατρικὸς νόος αὐτογένεθλος·** 2) ὁ ἑαυτὸν γεννῶν, προάγων : Νόνν.Δ 41,52 **αὐτογένεθλος φύσις.**
αὐτογένεια (ἡ) νεώτ. αὐτογένεσις ἢ αὐτογονία βλ.λ.
αὐτογένεσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. αὐτὴ ἡ γένεσις, ἡ ὄντως γένεσις : Πορφύρ.22,3 **εἰς αὐτογένεσιν ἀπερχόμενοι·** 2) νεώτ. βιολ. αὐτογονία βλ.λ.
αὐτογενέτωρ-αρος (ὁ) πάπ. ὁ ἑαυτὸν γεννῶν.
αὐτογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ γεννηθείς, αὐτογέννητος : Ψ'Ἰουστ.525 D **οὐδὲν διαφέρει τὸ αὐτοπάρακτον τοῦ αὐτογενοῦς**, Ἰάμβλ. Νικ.Ἀριθμ.11 C **αὐτογενῆ συνοχήν·** 2) φυσικός, ἔμφυτος : Χριστόδ.Ἔκφρ.339 **αὐτογενὴς αἰδώς·** 3) κ. νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους καταγόμενος, ὁ συγγενής : Αἰσχ.Ἱκ.9 **αὐτογενεῖ φυξανορίᾳ·** 4) νεώτ. κ. εἰδ. **αὐτογενὴς συγκόλλησις** ὁμοιομερὴς σύνδεσις δύο μεταλλικῶν τεμαχίων τοῦ αὐτοῦ μετάλλου ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως ξένου σώματος, διὰ συντήξεως τῶν ἄκρων των· || **αὐτογενὴς τομὴ** τομὴ μεταλλικῶν τεμαχίων ἐπιτυγχανομένη διὰ καύσεως ἐν ρεύματι ὀξυγόνου.

αὐτογένητος-ον μτγν. αὐτογενής, αὐτογέννητος βλ.λ. : Σιμπλίκ.Φυσ.824,16.
αὐτογενικός-ή-όν μτγν. ὁ τοῦ ἑαυτοῦ γένους.
αὐτογέννησις-εως νεώτ. βιολ. αὐτογονία βλ.λ.
αὐτογεννητικός-ή-όν μτγν. ὁ ἱκανὸς ἢ κατάλληλος πρὸς γέννησιν, προαγωγὴν ἑαυτοῦ : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.821 S.
αὐτογέννητος-ον κ. νεώτ. αὐτογενής, ἐξ ἑαυτοῦ γεννηθείς : Σοφ.'Αντ.864 **καιμήματά τ' αὐτογέννητά τ' ἐμῷ πατρὶ δυσμόρου ματρός** (ἡ συνουσία μετὰ τοῦ υἱοῦ, ὃν αὐτὴ αὕτη ἔτεκεν).
αὐτογεννήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. αὐτὸς ὁ γεννήτωρ : 'Επιφάν.I,239 A **τὸν αὐτογεννήτορα καὶ πατροδότορα λόγον ἀπὸ στομάτων 'Αληθείας ἄκουε.**
αὐτογεννῶμαι-άομαι νεώτ. προέρχομαι ἐξ αὐτομάτου γεννήσεως, κατ' αὐτογονίαν βλ.λ.
αὐτογεωργός (ὁ) μτγν. ὁ αὐτὸς ὁ ἴδιος γεωργῶν : Φίλ.I,685 (ἐσφ. γρ. αὐτουργός).
αὐτογῆ (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ γῆ, ἡ ἰδέα, τὸ ἀρχέτυπον τῆς γῆς : 'Ερμ.Τρισμ.π.Στοβ.137,36 **γῆ αὐτογῆ καὶ οὐδὲν ἄλλο,** Πλωτῖν.6,7,11.
αὐτόγλυφος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ γεγλυμμένος, ἐκ φύσεως λελαξευμένος : Ψ Πλούτ.'Ηθ.1156 B λίθος **αὐτόγλυφος καλούμενος.**
αὐτογλώχιν-ινος ἢ -χις -ινος (ὁ,ἡ) μτγν. ἐπὶ βέλους, ὁ ἔχων ἰδίαν αἰχμήν : 'Ηλιόδ.Αἰθ.9,19 **αὐτογλώχινα τὸν οἰστὸν ἀπεργάζεται.**
αὐτογνωμία (ἡ) νεώτ. τὸ ἔχειν ἰδίαν γνώμην, ἡ ἀνεξαρτησία γνώμης, ἄ. αὐτογνωμοσύνη.
αὐτογνωμικός-ή-όν νεώτ. ὁ τοῦ αὐτογνώμου, ὁ πρασιδιάζων εἰς τὸν αὐτόγνωμον βλ.λ.
αὐτογνωμονικός-ή-όν νεώτ. ὁ τοῦ αὐτογνώμονος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν αὐτογνώμονα βλ.λ.
αὐτογνωμονῶ-έω αὐτογνωμόνως ἐνεργῶ, πράττω κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην : Ξεν.'Ελλ.7,3,6 **αὐτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα.**
αὐτογνωμόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τὴν ἰδίαν γνώμην : Πλουτ.Δημήτρ.6 **οὐ μὴν αὐτογνωμόνως ταῦτα ἔπραξεν**· ‖ νεώτ. ἰδίως ποιν. νομ. αὐθαιρέτως καὶ παρανόμως.
αὐτόγνωμος-ον μσν. αὐτογνώμων βλ.λ.
αὐτογνωμοσύνη (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ νὰ ἀκολουθῇ τις τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ γνώμην, ὅθ. κ. ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη : Ζωναρ.Λεξ.1371 **μονοτονίας, ἀναισχυντίας ἢ αὐτογνωμοσύνης** ‖ κ.νεώτ.ἡαὐτογνωμία βλ.λ.
αὐτογνώμων-ονος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἰδίαν γνώμην καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἐνεργῶν, αὐτόβουλος : 'Αριστλ.Πολιτ.1270 b,29 **διόπερ οὐκ αὐτογνώμονας βέλτιον κρίνειν, ἀλλὰ κατὰ τὰ γράμματα καὶ τοὺς νόμους**· 2) νεώτ. κ. ὁ ἰσχυρογνώμων.
αὐτογνώμως ἐπίρρ. μσν. κατ' ἰδίαν γνώμην, αὐτογνωμόνως βλ.λ. : Θεοφύλ.Βουλγ.2,626.
αὐτογνωσία (ἡ) κ. νεώτ. αὐτὴ αὕτη ἡ γνῶσις, ἡ πραγματικὴ γνῶσις : Walz.Ρητορ.3,476 **σοφίαν ἀνείκαστον, αὐτογνωσίαν**· 2) νεώτ. ἡ αὐτεπίγνωσις, τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν, τὸ γνῶθι σαυτόν.
αὐτόγνωσις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ γνῶσις, ἡ πραγματικὴ γνῶσις : Πρόκλ.'Αλκ.88,8 **ποῦ δὴ οὖν ἡ αὐτόγνωσις τοῦ μέλλοντος.**
αὐτογνωστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς αὐτογνωσίαν· ‖ ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα ἢ ἱκανότητα τῆς αὐτογνωσίας βλ.λ.
αὐτόγνωστος-ον μτγν. αὐτόγνωτος βλ.λ. : Δαμάσκ.'Αρχ.80,Σχόλ.Πλατ.'Αλκ.I,351.
αὐτόγνωτος-ον ἰδιόγνωμος, αὐθαίρετος : Σοφ. 'Αντ.875 **σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά.**
αὐτογονία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἡ **αὐτογένεσις, αὐτογένεια, ἄ. μονογονία** ἡ ἐξ ἀνοργάνου ὕλης αὐτόματος γένεσις ἐνοργάνου ὄντος· ‖ ἡ ἐκ μονοκυττάρου (ζωϊκοῦ ἢ φυτικοῦ) ὀργανισμοῦ διὰ τῆς αὐτομάτου αὐτοῦ διαιρέσεως γένεσις δύο νέων μονοκυττάρων ὄντων, ἀντίθ. **ἀμφιγονία.**
αὐτογονιμοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἐπὶ φυτῶν καὶ ἐπί τινων ἰχθύων ἑρμαφροδίτων, ἡ δι' αὐτογαμίας βλ.λ. γένεσις νέου ὀργανισμοῦ.
αὐτόγονος-ον μτγν. ὁ αὐτογενής, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ γεννηθείς : Νόνν.Δ 2,494 **λάϊνον ἠκόντιζε πολυθλιβὲς αὐτόγονον πῦρ.**
αὐτογόνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ θήλεος, ἐξ ἑαυτοῦ γεννῶν, ἄνευ συνεργίας τοῦ ἄρρενος : Νόνν.Δ 9,229 **"Ηφαιστος, ὃν αὐτογόνος τέκεν "Ηρη.**
αὐτογόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτόγονον.
αὐτογραμμή (ἡ) αὐτὴ ἡ γραμμή, ἡ ἔννοια τῆς γραμμῆς : 'Αριστλ.Μεταφ.1036 b,14 **καὶ τῶν τὰς ἰδέας λεγόντων οἱ μὲν αὐτογραμμὴν τὴν δυάδα, οἱ δὲ τὸ εἶδος τῆς γραμμῆς.**
αὐτογραφεμπορία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐμπορία αὐτογράφων βλ.λ.
αὐτογραφέμπορος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔμπορος αὐτογράφων βλ.λ.
αὐτογραφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μέθοδος, καθ' ἣν χειρόγραφα ἢ σχέδια γεγραμμένα δι' εἰδικῆς μελάνης ἐπὶ χάρτου κομμιωμένου ἀποτυποῦνται ἐπὶ λιθογραφικῆς ἢ μεταλλίνης πλακὸς καὶ εἶτα ἐκτυποῦνται διὰ τοῦ πιεστηρίου ἐπὶ κοινοῦ χάρτου· ‖ μέθοδος αὐτομάτου καταγραφῆς τῶν ἐνδείξεων ὀργάνων ἐπιστημονικῶν, πρβλ. αὐτογραφική.
αὐτογραφική (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μέθοδος παρατηρήσεως δι' ὀργάνων φυσικῆς, ἐν οἷς αἱ ἐνδείξεις ἐγγράφονται αὐτομάτως, χωρὶς τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν τοῦ παρατηρητοῦ.
αὐτογραφικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ δι' **αὐτογραφίας** βλ.λ. γινόμενος· ‖ ὁ χρήσιμος πρὸς αὐτογραφίαν βλ.λ. : **αὐτογραφικὴ μελάνη**· 2) ὁ χρήσιμος δι' αὐτογραφικὴν βλ.λ. : **αὐτογραφικὸν βαρόμετρον - θερμόμετρον** κττ.
αὐτογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. δι' αὐτογραφίας βλ.λ. ἢ δι' αὐτογραφικῆς βλ.λ.
αὐτογραφισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. **τεχνητὴ κνίδωσις** βλ.λ.
αὐτογραφόμετρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. **ὄργανον** γεωδαιτικὸν χρησιμεῦον διὰ τὴν **αὐτόματον** ἐπὶ χάρτου χάραξιν τοπογραφικῶν ἐνδείξεων.
αὐτόγραφος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἰδιοχείρως γεγραμμένος : Διον.'Αρ.5,7 **τὰ δόξαντα εἰς ἐπιστολὰς κατεχώριζον αὐτογράφους, - αὐτόγραφος ἐπιστολή, - αὐτόγραφη διαθήκη**· ‖ οὐδ. **αὐτόγραφον** ὡς οὐσ. πᾶν τὸ ἰδιοχείρως γεγραμμένον ὑπό τινος καὶ δὴ ὑπὸ ἐπιφανοῦς προσώπου, ἀντίθ. **ἀντίγραφον** : **πωλοῦνται αὐτόγραφα τοῦ Βύρωνος**· 2) νεώτ. εἰδ. ἐπὶ μηχανημάτων, ὁ αὐτογραφικὸς βλ.λ.
αὐτογράφος (ὁ) νεώτ. συσκευὴ τηλεγραφικὴ πρὸς αὐτόματον καταγραφὴν τῶν τηλεγραφημάτων.
αὐτογραφοτυπία (ἡ) νεώτ. ἡ πανομοιότυπος ἀνατύπωσις αὐτογράφων, οἷον διὰ λιθογραφίας, ξυλοχαρακτικῆς, φωτογραφίας.
αὐτογραφῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. **ἐγὼ αὐτὸς γράφω** : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.3,42,224 **νόμον αὐτογραφεῖν** (ἐσφ. γρ. ἀντὶ ἀντιγράφειν).
αὐτογύμναστος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν γυμνάσας : Μιχ.Μοναχ.ἐν Βίῳ Θεοδ.Στ.240.
αὐτόγυος-ον κ. ποι. ἐπὶ τοῦ ἀρότρου οὗτινος ὁ γύης, τὸ ἔλυμα καὶ ὁ ἱστοβοεὺς ἀποτελοῦνται ἐξ ἑνὸς τεμαχίου, τὸ ἐξ ἑνὸς ξύλου ἀποτελούμενον ἄροτρον, τὸ μονοκόμματο· 'Ησ. «μονόβολον» : 'Ησίοδ."Εργ.433 **δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα.. αὐτόγυον καὶ πηκτόν,** 'Απολλ.Ρ 3,232 σχόλ. **« εἰ μὲν οὖν ἐν ξύλον ᾖ τὸ ὅλον ὁ γύης μέχρι τοῦ ζυγοῦ ἀπὸ τοῦ ἐλύματος καλεῖται τὸ ἄροτρον αὐτόγυον ».**
αὐτόγυρον (τὸ) νεώτ. εἶδος ἀεροπλάνου, μὲ πτέρυγας περιστρεφομένας κατὰ τὴν πτῆσιν ἐν εἴδει ἀνεμομύλου περὶ κατακόρυφον ἄξονα, δυνάμενον οὕτω νὰ προσγειωθῇ σχεδὸν καθέτως.

αὐτοδαής-οῦς-ές ποι. αὐτοδίδακτος : Διαγόρας Ι **αὐτοδαὴς δ' ἀρετὰ βραχὺν οἶμον ἕρπει.**

αὐτοδάϊκτος-ον ποι. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ σπαραχθείς, αὐτοφόνευτος : Αἰσχ.Ἑπτ.735 **ἐπειδὰν αὐτοκτόνως αὐτοδάϊκτοι θάνωσι.**

αὐτοδαίμων-ονος (ὁ) μτγν. αὐτὸς ὁ δαίμων, ὁ πραγματικὸς δαίμων : Πλωτῖν.3,5,6 **καὶ εἰ αὐτοδαίμων θεὸν καὶ τοῦτον εἶναι.**

αὐτόδαιτος (ὁ) μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ παρασκευάζων τὸ δεῖπνόν του, αὐτόσιτος : Λυκόφρ.480.

αὐτοδακής μῆνις Ἡσ. «μικρὰ» πρβλ. αὐτοδάξ.

αὐτοδάξ ἐπίρρ. ὁ ἑαυτὸν δάκνων, ποὺ δαγκώνεται ὁ ἴδιος, οἷον ἐξ ὀργῆς, πείσματος, ἀπελπισίας : Ἀριστφ.Λυσ.687 **ὡς ἂν ὄζωμεν γυναικῶν** αὐτοδὰξ **ὠργισμένων.**

αὐτοδεής-οῦς-ές μτγν. ὁ οἴκοθεν ἐνδεής : Ἑρμ. Τρισμ.74.

αὐτόδειπνος-ον Ἡσ. «ὅταν τις κεκλημένος ἑαυτῷ φέρῃ τὰ ἐπὶ δεῖπνον», πρβλ. αὐτόδαιτος.

αὐτόδεκα ἀκριβῶς δέκα, ἴσα ἴσα δέκα : Θουκ. 5,20 **αὐτόδεκα ἐτῶν διελθόντων.**

αὐτοδεκάς-άδος (ἡ) μτγν. αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ δεκάς, ἡ πραγματικὴ δεκάς : Πλωτῖν.6,6,14 **αὐτοὺς ἀφ' ἑαυτῶν ὄντας τοὺς ἀληθεστάτους ἀριθμοὺς εἶναι, αὐτοδεκάδα οὐ δεκάδα τινῶν νοητῶν.**

αὐτοδερμοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μέθοδος θεραπευτικὴ δερματικῶν παθήσεων.

αὐτόδερμος-ον Ἡσ. « αὐτόφλοιον, αὐτόδερμον».

αὐτοδέσμητος-ον σχόλ. ἀφ' ἑαυτοῦ δεσμευθείς, ὁ αὐτόγρευτος βλ.λ. : Σχόλ. Ὀππ.Ἁλ.4,449.

αὐτοδεσποτεία (ἡ) μτγν. ἀπόλυτος δεσποτεία, κυριαρχία : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.736 S.

αὐτοδεσπότης (ὁ) μσν. ἀπόλυτος κύριος, δεσπότης : Νικήτ.Εὐγ.2,226.

αὐτοδέσποτος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἐκκλ. ὁ ἑαυτοῦ δεσπόζων, ὁ αὐτεξούσιος, ὁ ἀνεξάρτητος: Ἰώσ.Μακκ.2,13 **αὐτοδέσποτος τῶν παθῶν ὁ εὐσεβὴς λογισμός,** Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,18 **τὸ πτωχοτροφεῖον καὶ τὸ ὑπ' αὐτὸ μοναστήριον αὐτοδέσποτα καὶ αὐτεξούσια·** ‖ τὸ οὐδ. **αὐτοδέσποτον** ὡς οὐσ. αὐτεξουσιότης, ἀνεξαρτησία, αὐτονομία : Ἱεροκλ.242 **τὸ ἐφ' ἡμῖν καὶ αὐτοδέσποτον, - τὸ αὐτοδέσποτον τῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους μονῶν.**

αὐτοδεσπότως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. αὐτεξουσίως : Λέων Φιλόσ. ἐν Λάμπεκ 5,126 D **αὐτοδεσπότως παρέσχε τὴν υἱοθεσίαν ἀνθρώποις θεῖον πνεῦμα,** ΜεθόδιοςΣυμπ.Παρθ.208,15 **αὐτοδεσπότως αἱρεῖν τὰ ἀρέσκοντα.**

αὐτοδετικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ μηχανῶν, ὁ αὐτομάτως δένων τι : **αὐτοδετικὴ μηχανὴ** (ἡ αὐτομάτως δεματίζουσα τὸ θεριζόμενον χόρτον).

αὐτόδετος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ δεθεὶς ἢ δεδεμένος, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ δεσμευθείς : Ὀππ. Κυν.2,376 **αὐτόδεται βαίνουσι καὶ αὐτόμολοι πεñόωσι·** 2) νεώτ. ὁ **αὐτόδετος** ὡς οὐσ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφόντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων γαστεροπόδων μαλακίων.

αὐτοδέτως ἐπίρρ. νεώτ. δι' ἰδίας δέσεως ἢ δεσμεύσεως.

αὐτοδηλητηριάζομαι νεώτ. κ. δημ. δηλητηριάζομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ.

αὐτοδηλητηρίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ ἑαυτοῦ δηλητηρίασις, τὸ νὰ δηλητηριάζῃ τις ἑαυτόν· 2) ἰατρ. ἡ δηλητηρίασις τοῦ ὀργανισμοῦ ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν αὐτοῦ ἐκκρίσεων, ἁ. αὐτοταξίνωσις.

αὐτόδηλος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ φανερός, ὁ λίαν φανερός, ὁλοφάνερος : Αἰσχ.Ἑπτ.848 **τάδ' αὐτόδηλα, προῦπτος ἀγγέλου λόγος·** ‖ κ. νεώτ. αὐταπόδεικτος, μὴ ἔχων ἀνάγκην ἀποδείξεως : **τὰ αὐτόδηλα δὲν ἀποδεικνύονται·** ‖ κατ' ἐπέκτ. αὐτονόητος.

αὐτοδήλως ἐπίρρ. νεώτ. καταδήλως, ὁλοφάνερα, κατὰ τρόπον αὐτόδηλον βλ.λ.

αὐτοδημιούργημα-ματος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ λαβὸν ὕπαρξιν δημιούργημα· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ διὰ τῶν ἰδίων προσόντων, προσπαθειῶν ὑψωθεὶς εἰς μόρφωσιν, κοινωνικὴν δρᾶσιν ἢ πλοῦτον· ‖ κ. ἐπὶ πραγμ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ποιήσαντα, ὅ,τι ἐδημιούργησέ τις αὐτὸς καὶ μόνος : **ὁ κῆπος μου εἶναι αὐτοδημιούργημά μου.**

αὐτοδημιούργητος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ δημιουργηθείς, Ἡσ. « αὐτόξυλον, αὐτοδημιούργητον ξύλον »· 2) νεώτ. μτφ. ὁ διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων προκόψας καὶ ἀναδειχθεὶς ἢ **πλουτήσας : αὐτοδημιούργητος ἐπιστήμων.**

αὐτοδημιουργία (ἡ) νεώτ. τὸ αὐτοδημιουργεῖσθαι βλ.λ.

αὐτοδημιουργός (ὁ) νεώτ. ἐπὶ πραγμ., ὁ δημιουργήσας τι ἢ τινα αὐτὸς καὶ μόνος· ‖ ὁ δημιουργήσας ἑαυτὸν διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων καὶ ἐνεργειῶν.

αὐτοδημιουργοῦμαι-έομαι νεώτ. δημιουργῶ ἐμαυτὸν κ. μτφ. προκόπτω, προάγομαι διὰ τῶν ἰδίων μόνον δυνάμεων καὶ μέσων.

αὐτοδιάθεσις-εως νεώτ. ἡ κατὰ βούλησιν διάθεσις ἑαυτοῦ· 2) διεθν. δίκ. **αὐτοδιαθέσεως δικαίωμα** δόγμα καθ' ὃ ἕκαστος λαὸς δικαιοῦται νὰ ρυθμίζῃ τὰ ἑαυτοῦ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ : **τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν.**

αὐτοδιακονία (ἡ) μτγν. τὸ νὰ ὑπηρετῇ ἢ περιποιῆται τις ἑαυτόν : Χρυσ.Στωϊκ.3,177 **ἐπετήδευον γὰρ τὴν αὐτοδιακονίαν καὶ ἐκαλλωπίζοντο.**

αὐτοδιάκονος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἑαυτῷ διακονῶν, ὑπηρετῶν : Στράβ.16,4,26 **ὑπὸ τῶν συγγενῶν διακονοῦνται τὸ πλέον ἢ ὑπ' ἀλλήλων ἢ αὐτοδιάκονοι.**

αὐτοδιακονῶ-έω μσν. διακονῶ ἐμαυτῷ, ὑπηρετοῦμαι μόνος μου : Εὐστ.Ἰλ.732,65.

αὐτοδιαλύομαι νεώτ. ἐπὶ ἀποτελούντων οἱονεὶ ἑνιαῖον σύνολον ἢ συγκρότημα προσώπων ἢ συμφερόντων, διαλύω ἐμαυτόν, διαλύομαι μόνος μου : **ἡ βουλὴ - ἡ συγκέντρωσις αὐτοδιελύθη.**

αὐτοδιάλυσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ αὐτοδιαλύεσθαι βλ.λ. : **ἡ αὐτοδιάλυσις τῆς βουλῆς.**

αὐτοδιαφημίζομαι νεώτ. κ. δημ. διαφημίζω βλ.λ. αὐτὸς ἐμαυτόν, αὐτορεκλαμάρομαι.

αὐτοδιαφήμιση (ἡ) δημ. αὐτοδιαφήμισις βλ.λ

αὐτοδιαφήμισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ αὐτοδιαφημίζομαι βλ.λ.

αὐτοδιάψευση (ἡ) δημ. αὐτοδιάψευσις βλ.λ.

αὐτοδιάψευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ αὐτοδιαψεύδομαι βλ.λ.

αὐτοδίδακτος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **αὐτοδίδαχτος** ἐπὶ προσ., ὁ ἄνευ διδασκάλου μαθών τι, ὁ δι' ἰδίας μελέτης καὶ ἐργασίας διδαχθεὶς ὅσα γνωρίζει, ὁ αὐτομαθής : Ὀδ.Χ 347 **αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας παντοίας ἐνέφυσεν,** Νόνν.Δ 7,110 **σοφὸς αὐτοδίδακτος, - αὐτοδίδακτος ζωγράφος - γλύπτης - μουσικός·** ‖ ὁμ. κωμικῶς ἐπὶ φιάλης : Ἀργεντάριος ἐν ΑΠ 6,248,5 **λάγυνε μεθυσφαλὲς.. θνητοῖς αὐτοδίδακτε διάκονε·** 2) ἐπὶ ἐκδηλώσεων τῆς διανοίας, τῆς ψυχῆς, τῆς φύσεως ἢ τῆς τέχνης, ὁ ἄνευ διδασκάλου μανθανόμενος, ὁ οἱονεὶ ἔμφυτος : Αἰσχ. Ἀγ.991 **αὐτοδίδακτος ἔσωθεν θυμός,** Διον.Ἁλ. Ρωμ.5,12 **φιλοσοφία αὐτοδίδακτος,** Διόδ.Σ 3,18 **τῆς κατὰ φύσιν χρείας αὐτοδίδακτον τέχνην ὑφηγουμένης,** Εὐσ. κατὰ Ἱεροκλ.9,15,13 **αὐτοφυοῦς καὶ αὐτοδιδάκτου ξυνέσεως, - ὁ ἠθικὸς νόμος εἶναι αὐτοδίδακτος·** ‖ τὸ οὐδ. **τὸ αὐτοδίδακτον** ὡς οὐσ. τὸ ἐκ τῆς φυσικῆς ἰδιοσυστασίας προερχόμενον, τὸ ἔμφυτον : Γαλ.8,445 **τὸ τῶν ὀργάνων αὐτοδίδακτον.**

αὐτοδιδάκτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτοδίδακτον, ἄνευ διδασκάλου, ἐμφύτως: Γαλ.19,175 **ἔστω πάντα πράττουσαν αὐτὴν** (τὴν φύσιν) **αὐτοδιδάκτως καὶ αὐτομαθῶς.**

αὐτοδιδασκαλία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ γιγνομένη διδασκαλία, τὸ αὐτοδιδάσκεσθαι, τὸ νὰ εἶναί τις αὐτοδίδακτος, αὐτομαθής· ‖ εἰδ. ἡ προαγωγὴ εἰς ἐπιστήμην ἢ εἰς κύκλον γνώσεως διὰ τῆς ἐν τῷ χρόνῳ ἀσκήσεως καὶ πείρας.

αὐτοδιδάσκομαι μτγν. κ. νεώτ. διδάσκομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, μόνος μου, ἄνευ τῆς βοηθείας ἑτέρου προσώπου: Συνέσ.126 C **ἐκεῖνοι τοίνυν ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτοδιδαχθέντες.**

αὐτοδιδαχή (ἡ) νεώτ. αὐτοδιδασκαλία, τὸ αὐτοδιδάσκεσθαι βλ.λ.

αὐτοδίδαχτος-η-ο δημ. αὐτοδίδακτος βλ.λ.

αὐτοδιέγερσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ διεγείρῃ τις αὐτὸς ἑαυτόν· 2) εἰδ. φυσ. ἡ μαγνήτισις τοῦ ἠλεκτρομαγνητικοῦ ἐπαγωγέως δυναμοηλεκτρικῆς μηχανῆς συνεχοῦς ρεύματος διὰ τοῦ ἰδίου ρεύματος τῆς μηχανῆς· ‖ εἰδ. ἐν τῇ ἀσυρμάτῳ τηλεγραφίᾳ, εἰδικὴ διάταξις καθ' ἣν πομποὶ δι' ἠλεκτρονικῶν σωλήνων διεγείρονται δι' **ἐνεργείας** παρεχομένης ἐξ αὐτῶν τῶν ἰδίων.

αὐτοδιήγητος-ον μτγν. ὁ ἐξιστορούμενος ἀπ' εὐθείας, πρωτοπροσώπως, ἐν καθαρῶς διηγηματικῇ μορφῇ καὶ οὐχὶ ἐν σχήματι διαλόγου ἢ εἰς τρίτον πρόσωπον: Διογ.Λ 9,111 **πρῶτον δὲ τῶν βιβλίων αὐτοδιήγητον ἔχειν τὴν ἑρμηνείαν· τὸ δὲ** δεύτερον καὶ τρίτον **ἐν διαλόγου σχήματι.**

αὐτοδιηγούμενος-η-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ** εἰς πρῶτον πρόσωπον διηγούμενος: Διογ.Λ 9,111.

αὐτοδίκαιον (τὸ) μτγν. τὸ δίκαιον αὐτὸ καθ' ἑαυτό, τὸ ἀπόλυτον, τὸ πραγματικόν: 'Αριστείδ. 2,182 **διαλέγεσθαι καὶ διδάσκειν τί αὐτοδίκαιον.**

αὐτοδικαιοσύνη (ἡ) μτγν. αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀπόλυτος καὶ πραγματικὴ δικαιοσύνη: Πλωτῖν.1,2,6, 'Ιω.Χρυσ.3,611 **θεωροῦσαι τὴν αὐτοδικαιοσύνην, αὐτοσωφροσύνην καὶ τὰ ἐφεξῆς.**

αὐτοδικαιωματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ δικαιωματικὸς βλ.λ.

αὐτοδικαίως ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ δικαίου, δικαιωματικῶς, ἄνευ ἄλλης **ἐνεργείας ἢ** διατυπώσεως· ‖ νομ. (λατ. **ipso jure**) ἡ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις δυνάμει νόμου **ἢ** δικαιοπραξίας ἐπέλευσις ἐννόμων ἀποτελεσμάτων ἄνευ διατυπώσεως ἢ δηλώσεως βουλήσεως τοῦ προσώπου πρὸς κτῆσιν ἢ ἀπώλειαν δικαιωμάτων του: **αὐτοδικαίως ὑπήκοοι,- ὁ θάνατος ἐπάγεται αὐτοδικαίως τὴν λύσιν τῆς ἑταιρείας.**

αὐτοδικάζομαι νεώτ. κ. δημ. δικάζω αὐτὸς ἐμαυτόν, γίνομαι ἐλεγκτὴς ἢ κατήγορος τοῦ ἑαυτοῦ μου· ‖ δημ. ἀντὶ αὐτοκαταδικάζομαι.

αὐτοδίκη (ἡ) Σουΐδ. « ὅταν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ τις δικάζηται καὶ αὐταμαχῇ ».

αὐτοδικία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ αὐτοδυνάμως καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς νομίμου δικαστικῆς ὁδοῦ ἐπιδίωξις ἱκανοποιήσεως ἀξιώσεως ἢ δικαιώματος, ὅπερ ὁ οὕτως ἐνεργῶν ἔχει ἢ ἀξιοῖ ὅτι ἔχει· ‖ ποιν. δίκ. ἡ αὐτογνωμόνως ἐπιχειρουμένη ὑπό τινος ἱκανοποίησις αὐτοῦ διὰ προσβολήν, ἣν πράγματι ὑπέστη ἢ ἐνόμισεν ὅτι ὑπέστη.

αὐτόδικος-ον κ. νεώτ. ὁ δι' ἰδίων δικαστῶν καὶ κατ' ἰδίους νόμους δικάζων· 'Ησ. « αὐτόδικοι· οἱ ἑαυτοῖς δικασταῖς χρώμενοι καὶ οὐκ ἀλλαχόθεν παραγενομένοις », Σχόλ. « οἱ ἐν αὐτοῖς διαφορὰν δίκῃ λύοντες καὶ μὴ μετάγοντες εἰς ὑπερορίους ἀνθρώπους »: Θουκ.5,18 **καὶ Δελφοὺς αὐτονόμους εἶναι καὶ αὐτοτελεῖς καὶ αὐτοδίκους, καὶ αὐτῶν καὶ τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν, κατὰ τὰ** πάτρια, 'Επιγρ. **αὐτόνομοι καὐτόδικοι·** 2) μτγν. κ. νεώτ. ὁ διαπράττων αὐτοδικίαν βλ.λ.

αὐτοδικῶ-έω κ. νεώτ. εἶμαι αὐτόδικος βλ.λ.: Δεῖν.ἀπ.60,4, Πολυδ.8,24· 2) νεώτ. δι' ἰδίας ἀμέσου ἐνεργείας μου καὶ οὐχὶ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ ἐπιχειρῶ νὰ λάβω τὸ πραγματικὸν ἢ νομιζόμενον δίκαιόν μου ἢ νὰ τύχω ἱκανοποιήσεως διὰ γενομένην μοι προσβολήν, διαπράττω αὐτοδικίαν βλ.λ.

αὐτοδίκως ἐπίρρ. νεώτ. δι' αὐτοδικίας βλ.λ.

αὐτόδινον (τὸ) νεώτ. κ. κατ' ἐσφ. γρ. **αὐτόδυνον** ἐν τῇ ἀσυρμάτῳ τηλεγραφίᾳ **καὶ** ραδιοφωνίᾳ, διάταξις ἠλεκτρονικοῦ σωλῆνος μετὰ τριῶν ἠλεκτροδίων διὰ τὴν λῆψιν διατηρουμένων κυμάτων, χρησιμοποιουμένης τῆς λυχνίας **καὶ ὡς** φωρατοῦ **καὶ διὰ** τὴν παραγωγὴν τῶν τοπικῶν ταλαντώσεων· **πρβλ.** ἑτερόδινον καὶ ὑπερετερόδινον.

αὐτοδιοίκηση (ἡ) δημ. ἡ αὐτοδιοίκησις βλ.λ.

αὐτοδιοίκησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **αὐτοδιοικησία** δημ. -η ἐπὶ κρατῶν ἢ χωρῶν ἐλευθέρων, τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ διοικεῖσθαι, διοικητικὴ ἀνεξαρτησία, δηλ. ἡ διοίκησις χώρας ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτῆς κατοίκων ἀποτελούντων πολιτικὸν σῶμα **ἄνευ ἐξαρτήσεως ἐξ ἄλλης ξένης κυριάρχου ἐξουσίας·** 2) κ. δημ. ἡ ἀποκεντρωτικὴ διοίκησις κρατικοῦ τμήματος ἢ καὶ κρατικοῦ τινος ὀργανισμοῦ· **πρβλ. ἀποκέντρωσις** ἐν εἰδ. σημ.· 3) κατ' ἐπέκτ. παιδαγ. ἡ ὑπὸ τῶν ἰδίων μαθητῶν ὠργανωμένων εἰς κοινότητα τήρησις τῆς εὐκοσμίας καὶ τῆς τάξεως, ὀργάνωσις ἐκδρομῶν, ἑορτῶν κτλ. ἄνευ αἰσθητῆς ἐπεμβάσεως τῶν διδασκόντων.

αὐτοδιοικητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὑπαγόμενος εἰς τὴν αὐτοδιοίκησιν βλ.λ., ὁ τῆς αὐτοδιοικήσεως: **αὐτοδιοικητικὴ νομοθεσία.**

αὐτοδιοίκητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ διοικούμενος, ὁ διοικητικῶς ἀνεξάρτητος: **αὐτοδιοίκητοι χῶραι, - οἱ κοινότητες πρέπει νὰ εἶναι αὐτοδιοίκητες.**

αὐτοδιοικοῦμαι-έομαι νεώτ. διοικοῦμαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, ἔχω αὐτοδιοίκησιν βλ.λ., εἶμαι αὐτοδιοίκητος.

αὐτόδιον ἐπίρρ. εὐθύς, ἀμέσως: 'Οδ.Θ 449 **αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν·** ‖ 'Ησ. « ἐξ αὐτῆς τῆς ὁδοῦ ἐληλυθότα ».

αὐτοδιορίζομαι νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. δημ. **αὐτοδιωρίστηκε,** μτχ. παθ. παρακ. **αὐτοδιωρισμένος** διορίζομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, αὐτοβούλως διορίζω τὸν ἑαυτό μου: **αὐτοδιωρίστηκα πρόεδρος.**

αὐτοδιορισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τὸ αὐτοδιορίζεσθαι βλ.λ.

αὐτοδιόριστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν διορίζων, ποὺ αὐτοδιωρίστηκε ἢ αὐτοδιορίζεται βλ. λ.

αὐτοδιπλάσιος-ον ἡ ἀπόλυτος ἰδέα τοῦ διπλασίου: 'Αριστλ.Μεταφ.990 b,32 **εἴ τι αὐτοδιπλασίου μετέχει, τοῦτο καὶ ἀϊδίου μετέχει.**

αὐτοδίπουν-οδος (τὸ) μτγν. ἡ ἀπόλυτος ἰδέα τοῦ δίποδος ζῴου: 'Αλέξ.'Αφρ.Μεταφ.105,5.

αὐτοδοκιμασία (ἡ) νεώτ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ δοκιμάζεσθαι, τὸ ὑποβάλλειν ἑαυτὸν εἰς δοκιμασίαν βλ.λ.

αὐτοδόξα (ἡ) κ. **αὐτόδοξα** ἡ δοξασία αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ἡ ἀπόλυτος ἰδέα τῆς γνώμης: 'Αριστλ. Τοπ.162 a,30 **εἶναι αὐτοδόξαν ἀληθῆ, ἢ ἔσται μᾶλλον ἀκριβὴς τῶν τινῶν·** 2) μτγν. κ. μον. αὐτὴ ἡ δόξα, ἡ ἀπόλυτος, ἡ πραγματικὴ δόξα: 'Αρέθ.964 **αὐτοδύναμις καὶ αὐτοδόξα ὁ υἱός.**

αὐτοδοξάζομαι μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. ἀποθ. ἀπ' ἐμαυτοῦ τὴν δόξαν, εὔκλειαν καὶ τιμὴν ἔχω, ἀρύομαι: 'Επιφάν.1,799 **οὐκ ἐκτὸς τῆς τελείας θεότητος.. ἐχούσης τὸ αὐτοδεδοξασμένον καὶ αὐτοτέλειον·** 2) μτγν. κ. μον. εἰμὶ ὁ κατ' ἐξοχήν, ὁ κυρίως **δεδοξασμένος, αὐτὸς εἰμὶ δόξα, εἶμαι αὐτοδόξαστος** βλ. λ.2)· 3) νεώτ. κ. δημ. διὰ τῶν ἰδίων ἐμοῦ ἔργων περιποιῶ **ἐμαυτῷ δόξαν, κλεΐζομαι,** γίνομαι δοξασμένος: **ὁ Κανάρης αὐτοδοξάστηκε,- μεγάλοι αὐτοδοξασμένοι ἐπιστήμονες.**

αὐτοδόξαστος (-η)-ο(ν) μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ δοξασίας φιλοσ. ἡ ἁ., ὁ κυρίως ἀποδεκτός, ὁ μᾶλλον ἐπικρατῶν· Σουΐδ. « αὐτοδόξαστον λέγοντες τὸ κυρίως καὶ μᾶλλον δοξαστόν »· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ, ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἔργων δοξαστὸς ἢ δοξασθείς : **αὐτοδόξαστοι ἥρωες - σοφοί.**

αὐτόδορος-ον μτγν. ὁ σὺν τῇ ἑαυτοῦ δορᾷ, μὲ τὸ πετσί του, ἐπὶ ζῴων : Πλούτ.Ἠθ.694 B **ταῦρον μέλανα κατακόψαντες αὐτόδορον ὁλοκαυτοῦσιν.**

αὐτοδουλεία (ἡ) ἡ ἀπόλυτος ἰδέα τῆς δουλείας : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.736 S.

αὐτόδουλος (ὁ) νεώτ. ὁ ταῦτ' αὐτό δοῦλας, ὁ κατ' ἐξοχήν, καθ' ὁλοκληρίαν δουλικός.

αὐτοδρόμιον (τὸ) νεώτ. (συγκεκομμένας τ. τοῦ αὐτο(κινητο)δρόμιον· διεθν. ὁρ. autodrome) στίβος ἢ λεωφόρος προωρισμένη διὰ δοκιμὰς καὶ ἀγῶνας ταχύτητος αὐτοκινήτων.

αὐτόδρομος-ον ἀφ' ἑαυτοῦ τρέχων ἢ κινούμενος : Ἱππ.Ἑβδ.2.

αὐτοδρομῶ-έω μτγν. ἀπ' ἐμαυτοῦ τρέχω, αὐτομάτως ἢ αὐθορμήτως τρέχω : Διαν.Βυζάντ.53.

αὐτοδυάς-άδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ δυὰς αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ὁ ἀριθμὸς δύο ἀπολύτως λαμβανόμενος : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.87,9, Ἰω.Διάκ.Ἀλληγ. εἰς Ἡσίοδ.Θ 452 **τὸ γὰρ αὐτοὲν καὶ ἡ αὐτοδυὰς ἁπλᾶ πάντῃ, αὐκ ἔκ τινων.**

αὐτοδύναμα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον αὐταδύναμον βλλ.

αὐτοδύναμις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ δύναμις, ἡ ἀφῃρημένη, ἀπόλυτος ἰδέα τῆς δυνάμεως : Ἐπιφάν. I,841 A **δυνάμεως αὐτοδύναμιν εἰκόνα λέγει,** Βασ.2,69 B **ἐκ τῆς αὐταδυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ δύναμις ἐξεφάνη.**

αὐτοδύναμος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ δυνάμενος, ὁ ἐξ ἑαυτοῦ ἔχων τὴν δύναμιν, ὁ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἰσχυρός, ὁ τὴν δύναμιν ἔμφυτον ἔχων : Γρηγ.Ναζ.I,711 D **τὸ πνεῦμα τὰ ἅγιον αὐτοδύναμον, παντοδύναμον.**

αὐτοδυνάμως ἐπίρρ. κ. νεώτ. δι' ἰδίας καὶ μόνον δυνάμεως, κατὰ τρόπον αὐτοδύναμον βλ.λ.· ‖ αὐθαιρέτως, αὐτογνωμόνως.

αὐτοδύνατος-ον μσν. αὐτοδύναμος βλ.λ. : Θεοφύλ.Σ Ἱστ.93,15 **αὐτοδύνατόν τι χρῆμα ἀξιοπιστία.**

αὐτοδυσφημισμός (ὁ) νεώτ. τὸ νὰ δυσφημίζῃ τις ἑαυτόν, οἷον δι' ἀτοπημάτων, ἀσέμνου διαγωγῆς κττ.

αὐτοεγκατάλειψις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ἐγκαταλείπειν ἑαυτὸν εἰς ταλαιπωρίαν, στέρησιν, ἀτημελησίαν.

αὐτοεγκωμιάζομαι νεώτ ἐγκωμιάζω, ἐξυμνῶ, ἐπαινῶ αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτοεγκωμιασμός (ὁ) νεώτ. ἡ πρᾶξις ταῦ αὐτοεγκωμιάζομαι βλ.λ.

αὐτοεγκώμιον (τὸ) νεώτ. τὸ αὐτοεγκωμιάζεσθαι, αὐτοεπαινεῖσθαι αὐτοεξυμνεῖσθαι.

αὐτοε[εἴ]ρας Ἡσ. « κόμας ἢ καὶ κόσμαυς ».

αὐτοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων τὸ αὐτὸ εἶδος, τὴν αὐτὴν μορφήν, ὁ ὁμοιόμορφος : Μ'Αντών.11,12 **σφαῖρα ψυχῆς αὐταειδὴς ἐὰν μήτε ἐκτείνηται ἐπί τι μήτε ἔσω συντρέχῃ, ἀλλὰ φωτὶ λάμπηται.**

αὐτοεῖδος-ους (τό) αὐτὸ τὸ εἶδος, τὸ ἀφῃρημένον, ἀπόλυτον εἶδος : Ἀριστλ.Μεταφ.1087 a, 6 **ὅταν ἐκ στοιχείων τε ποιῶσι τὰς ἰδέας καὶ παρὰ τὰς τὸ αὐτοεῖδος ἐχούσας οὐσίας** (ἀνάγν. Ἀλεξ. Ἀφρ., δ.γρ. αὐτὸ εἶδος).

αὐτοεῖναι (τὸ) μτγν. αὐτὸ τὸ εἶναι καθ' ἑαυτό, τὸ αὐθύπαρκτον, περὶ ταῦ Θεοῦ : Διον.Ἀρεοπ.513A· ἁ. αὐτοόν.

αὐτοειρήνη (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ εἰρήνη, ἡ ἀπόλυτος ἰδέα τῆς εἰρήνης . Διον.Ἀρεοπ.514 A **τῆς αὐτοειρήνης καὶ τῆς ὅλης καὶ τῆς καθ' ἕκαστόν ἐστιν ὑποστάτις.**

αὐτοέκαστος-η-ον ὁ αὐθέκαστος βλλ. : Ἀριστλ.Τοπ.162 a, 27· ‖ τὸ οὐδ. τὸ αὐτοέκασταν ὡς αὐσ. ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα ἑνὸς ἑκάστου πράγματος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1096 a, 35 **ἀπορήσειε δ' ἄν τις τί ποτε καὶ βούλονται λέγειν αὐταέκαστον.**

αὐτοεκλέγομαι νεώτ. κ. δημ. ἐκλέγομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, ἐκλέγω τὸν ἑαυτόν μου.

αὐτοεκουσίως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ἐντελῶς ἑκαυσίως, ἐθελουσίως, αὐθορμήτως· Ἡσύχ.Κεντ. 990 B **μὴ κοπτόμενον αὐτοεκουσίως.**

αὐτοέκτατος-ον μσν. ἐπὶ τῆς ποσότητος τῶν συλλαβῶν, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκτεταμένος, ὁ φύσει μακρός : Εὐστ.Ἰλ.943,59 **τὴν μὲν ἀρχομένην θέσει μακράν, τὴν δὲ μετ' αὐτὴν αὐτοέκτατον.**

αὐτοελέγχομαι νεώτ. ἐλέγχομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, ἐλέγχω τὸν ἑαυτόν μου, κάμνω αὐτοκριτικήν.

αὐτοέλεγχος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔλεγχος ἡμῶν αὐτῶν, τὸ νὰ ἐλέγχῃ τις ἑαυτόν, ἡ αὐτοκριτική.

αὐτοελέφας-αντος (ὁ) μτγν. ἡ ἰδέα, ἡ ἔννοια τοῦ ἐλέφαντος : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.761,30.

αὐτοέλικτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐκ φύσεως ἑλισσόμενος : Νόνν.Δ 8,10 **ἐπ' ἀνθοκόμῳ δὲ καρήνῳ αὐτοέλικτον ἀνέπλεκε κισσόν·** ‖ ἐπὶ τῆς κόμης, ὁ σγουρός : Χριστόδ.Ἔκφρ.269 **αὐτοέλικτον βόστρυχον·** 2) ὁ εἰς ἑαυτὸν ὑποστρέφων : Νόνν.Δ 33,272 **αὐτοέλικτος κύκλος.**

αὐτοέν-ενός (τό) μτγν. ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια, ἡ ἰδέα τοῦ ἑνός : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.87,9, Προκλ. Στοιχ.Θεολ.4 **πᾶν τὸ μετέχον τοῦ ἑνὸς καὶ ἕν ἐστι καὶ οὐχ ἕν, εἰ γὰρ μή ἐστιν αὐτοέν, μετέχει γὰρ τοῦ ἑνὸς ἄλλο τι παρὰ τὸ ἕν.**

αὐτοενάς-άδος (ἡ) μτγν. αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἑνάς, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς μονάδος : Προκλ. Στοιχ.Θεολ.190 **τῆς αὐτοενάδος μεταξὺ καὶ τοῦ διῃρημένου πλήθους ἐστὶ τὸ ἡνωμένον πλῆθος.**

αὐτοένει ἐπίρρ. βλ. αὐτοετεί.

αὐτοενέργεια (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἐνέργεια· ‖ νεώτ. ἡ αὐτενέργεια.

αὐτοενεργητικός-όν γραμμ. ἐπὶ ῥήμ. τὸ ἔχον παθητικὴν φωνὴν καὶ σημ. ἐνεργητικὴν οἷον μάχομαι.

αὐτοενέργητος-ον μτγν. κ. νεώτ. αὐτενέργητος βλ.λ. : Πρόκλ.Ἀλκ.18 C.

αὐτοεννεάς-άδος (ἡ) μτγν. ἡ ἐννεὰς αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια τοῦ ἀριθμαῦ ἐννέα : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.836,25.

αὐτοεντεί ἐπίρρ. μτγν. ἰδίαις χερσί, αὐτοχειρί, αὐτοκτόνως : Δίων Κ 58,24 **ἀνάγκην οἱ προσήγαγεν αὐτοεντεὶ ἀπολέσθαι** (δ.γρ. αὐτοεντίᾳ).

αὐτοέντης (ὁ) ποι τ. τοῦ αὐθέντης βλ.λ., αὐτόχειρ φονεύς : Σοφ.ΟΤ 107 **ἐπιστέλλει σαφῶς τοὺς αὐτοέντας χειρὶ τιμωρεῖν τινα·** Ἡσ. « αὐτόχειρ ».

αὐτοεντία (ἡ) μτγν. ἡ αὐτοχειρία, αὐθεντία βλ. λ. : Δίων Κ 141 **ὅτι Οὐαλέριον.. αὐτοεντίᾳ μικροῦ ὁ ὅμιλος κατεχρήσατο.**

αὐτοένωσις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἕνωσις : Διον. Ἀρεοπ.224.

αὐτοεξάς-άδος (ἡ) σχόλ. αὐτὴ ἡ ἑξάς, ἡ ἀπόλυτος πραγματικὴ ἑξάς : Σχόλ.Ἀριστλ.833 a, 2 **ἡ γὰρ αὐτοτριὰς οὐκ ἔστιν ἥμισυ τῆς αὐτοεξάδος.**

αὐτοεξέτασις (ἡ) νεώτ. ἡ ὑφ' ἑαυτοῦ γινομένη ἐξέτασις, ὁ αὐτοέλεγχος.

αὐτοεξευτελισμός (ὁ) νεώτ. τὸ ἐξευτελίζειν ἑαυτὸν οἷαν διὰ ταπεινῶν ἔργων, ποταπῆς συμπεριφορᾶς, ἀσχημοσύνης κττ.

αὐτοεξορίζομαι νεώτ. ἐξορίζω αὐτὸς ἐμαυτόν, εἶμαι ἐξόριστος ἐξ ἰδίας προαιρέσεως.

αὐτοεξόριστος-ον νεώτ. ὁ αὐτοεξοριζόμενας ἢ αὐτοεξορισθεὶς βλ.λ.

αὐτοεξουσία (ἡ) μσν. ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία : Εὐστ.Ἰλ.441,18 **ἄλλως δὲ ἡ βασιλικὴ αὐτοεξαυσία ἐνεργοῦσα ἦν πρεσβευτικῶς.**

αὐτοεξούσιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ αὐτεξούσιος βλ.λ. : Ἀνών. εἰς Ἀριστλ.Η Νικ.139,17.

αὐτοεξουσιότης-ητος μτγν. κ. μσν. ἡ αὐτεξουσιότης βλ.λ.

αὐτοέπαινος-ον σχόλ. κ. νεώτ. κ. δημ. : Εὐστράτ.εἰς Ἀριστλ.Η Νικ.390,11 ὁ αὐτοεπαινούμενος· || οὐδ. **τὸ αὐτοέπαινον** ὡς οὐσ. τὸ νὰ ἐπαινῇ τις ἑαυτόν: Σχόλ.·εἰς Ἰλ.Π 70 **οὐκ ἐξέκλινον δὲ οἱ παλαιοὶ τὸ αὐτοέπαινον**· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπό τινος **εἰς** ἑαυτὸν ἀπονεμόμενος ἔπαινος.

αὐτοέπαρσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ νὰ ἐπαίρηταί τις ἐξ ἑαυτοῦ : Σάθ.5,567.

αὐτοεπιβολή (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ ἐπιβάλλεταί τις ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ εἰς ἑαυτόν.

αὐτοεπίδειξις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπίδειξις ἑαυτοῦ, τὸ ἐπιδεικνύειν τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀρετὰς ἢ ἱκανότητας ἢ τὰ ἴδια ἑαυτοῦ πλούτη πρὸς φήμην, δόξαν, ἔπαινον κττ.

αὐτοεπιθυμία (ἡ) αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς ἐπιθυμίας : Ἀριστλ.Τοπ.147 a,8 (δ.γρ.).

αὐτοεπίπεδον (τὸ) μτγν. τὸ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐπίπεδον, ἡ ἰδέα τοῦ ἐπιπέδου : Ἀλεξ.Ἀφρ.Μεταφ.128,3.

αὐτοεπιστήμη (ἡ) μτγν. αὐτεπιστήμη βλ.λ. : Πρόκλ.εἰς Πλάτ.Πάρμ.738 S.

αὐτοεπιτήρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιτήρησις ἑαυτοῦ, τὸ ἐπιβλέπειν καὶ συγκρατεῖν ἑαυτὸν ἀπὸ παρεκτροπῶν, παθῶν, ἐλαττωμάτων κττ.

αὐτοερυθρός-ά-όν μτγν. ὁ αὐτὸ τοῦτο ἐρυθρός: Ἀν.Κρ.Παρ.4,386 οἷον δ' **οἱ δροσόεντες ὑποιδαίνουσιν ἀκμαίως -ερυθρὰ φαιδρὰ σαλευόμενον.**

αὐτοερῶμαι-άομαι νεώτ. ἐρῶμαι ἐμαυτοῦ, πάσχω αὐτερωτισμὸν βλ.λ., συγγ. ναρκισσεύομαι βλ.λ.

αὐτοερωτεύομαι νεώτ. αὐτοερῶμαι βλ.λ.

αὐτοερωτισμός (ὁ) νεώτ. αὐτερωτισμὸς βλ.λ.

αὐτοετεί κατὰ τὸ αὐτὰ ἔτος : Θεόκρ.28,13 **δὶς γὰρ ματέρες ἄρνων μαλάκοις ἐν βοτάνᾳ πόκοις πέξαιντ' αὐτοετεί** (διόρθ. αὐτοένει, πρβλ. ἔνος).

αὐτοετερότης-τητος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἑτερότης : Πλωτῖν.176.

αὐτόετες ἐπίρρ. κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος : Ὀδ.Γ 322 **ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ αὐτόετες οἰχνεῦσιν.**

αὐτοετής-οῦς-ές ὁ τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ὁ ἐτήσιος, ἐφετινός : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,7,1 **αὐτοετεῖς αὐαίνονται** (περὶ δένδρων), Ἰώσ.ΑΙ 3,10,1 **ἄρνα σφάττεσθαι τῶν αὐτοετῶν**· || τὸ οὐδ. **αὐτοετές** ἐν ἐπιρρ.χρ. ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, στὸ χρόνο μέσα, μονόχρονος : Ἀριστλ.Ἰλ.Ζ 562 b,12 **τῶν δὲ πλείστων ὀρνέων οὐδὲν αὐτοετὲς γεννᾷ**, βλ. κ. αὐτόετες.

αὐτοετίτης (ὁ) μτγν. ἐσφ. γρ. ἀντὶ αὐτοετής : Γαλ.19,87.

αὐτοζήμιος-ον ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ ζημιωθείς, τιμωρηθείς, Ἡσ. ἐν λ. αὐτόκαρνος.

αὐτοζήτητος-ον ΕΜ 173,13 « ὁ μὴ παρ' ἑτέρου ζητηθείς, ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπαγαγών ».

αὐτόζυμος-ον μτγν. ὁ ἄνευ ὀξίνου ζύμης (προζυμιοῦ) ἀλλὰ δι' αὐτομάτως ἀναπτυσσομένης ζυμώσεως παρασκευαζόμενος ἄρτος, ἐφτάζυμος : Ἑρμερ.Ἰατρ.Ἀνέκδ.275 **σῖτος ἑφθὸς καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ ἄρτοι ἤτοι αὐτόζυμοι.**

αὐτοζυμοῦμαι-όομαι νεώτ. ἐπὶ ἄρτου, παρασκευάζομαι δι' αὐτομάτως ἀναπτυσσομένης ζυμώσεως· || κ. γεν. ἐπὶ πάσης ὕλης ὑπακειμένης εἰς ζύμωσιν, οἷον ἀμυλώδαυς ἢ σακχαρώδους.

αὐτοζωγραφίζομαι νεώτ. ζωγραφῶ, εἰκονίζω αὐτὸς ἐμαυτόν· 2) μτφ. περιγράφω διὰ λόγου ἐμαυτόν, οἷον τὰ τῆς μορφῆς, τὰ τῶν ψυχικῶν διαθέσεων, τὰ τῶν βιοτικῶν ἀσχολιῶν κττ.

αὐτοζωή (ἡ) μτγν. κ. μαν. αὐτὴ ἡ ζωή, ἡ ζωὴ καθ' ἑαυτήν, ἡ ἐξ ἑαυτῆς οὖσα : Ἰω.Χρυσ.8,41 Β **οὐ γὰρ αὐταζωὴ ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ ζωῆς δεκτικός**, Γεώργ.Παχ.596 **αὐταζωὴν νοητέον τὸν ἐν τῷ θεῷ παραδειγματικὸν λόγον ζωῆς.**

αὐτοζωΐα (ἡ) νεώτ. τὸ ἔχειν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ζωήν, τὸ αὐτοτελῶς ὑπάρχειν.

αὐτόζῳον (τὸ) ἡ αὐτοζῷον τὸ ζῷον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐν τῇ ἀφῃρημένῃ αὐτοῦ ἐννοίᾳ : Ἀριστλ. Τοπ.137 b,11 **ἐπεὶ ὑπάρχει τῷ αὐτοζῴῳ τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συγκεῖσθαι.**

αὐτόζωος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ζῶν, αὐτοτελῶς ὑπάρχων : Ἑρμείας εἰς Πλάτ.Φαῖδρ. 118 Α **αὐτόζωος ψυχή.**

αὐτόζως-ων μτγν. ὁ ἐν ἑαυτῷ ἔχων τὴν ζωήν : Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.189 **πᾶσα ψυχὴ αὐτόζως ἐστί.**

αὐτοζώωσις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ αὕτη ἡ ζώωσις, ἡ ζωοποίησις : Διον.Ἀρεοπ.262 **τὰς ἐκδιδομένας ἐκ θεοῦ τοῦ ἀμεθέκτου προνοητικὰς δυνάμεις, τὴν αὐτουσίωσιν, αὐτοζώωσιν, αὐτοθέωσιν.**

αὐτόηδυ (τὸ) ἡ -δύ τὸ ἡδὺ ἀπολύτως καθ' ἑαυτὸ θεωρούμενον : Ἀριστλ.Τοπ.147 a,8 (δ. γρ. ἀντὶ αὐτοῦ ἡδέος).

αὐτοήλιος (ὁ) μτγν. ὁ ἥλιος αὐτὸς **καθ'** ἑαυτόν, ἀπολύτως θεωρούμενος : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.198,15.

αὐτοθαΐς-ΐδος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ Θαΐς ἀπαράλλακτος : Λουκ.Ῥητορ.Διδ.12.

αὐτοθάνατος-ον μτγν. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ θανατούμενος, ὁ ἐθελουσίως εἰς θάνατον ὑποβαλλόμενος : Πλαύτ.Ἠθ.293 Ε **ἀνεῖλεν ἡ Πυθία τῷ βασιλεῖ Χαρίλαν ἱλάσκεσθαι παρθένον αὐτοθάνατον.**

αὐτοθαῦμα-ματος (τὸ) μτγν. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ θαῦμα : Ἐπιφάν.1,959 **τὸ θεῖον.. αὐτοδόξα καὶ αὐταρετὴ καὶ αὐτοθαῦμα.**

αὐτοθαυμάζομαι νεώτ.θαυμάζω αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτοθαυμασμός (ὁ) νεώτ. τὸ θαυμάζειν ἑαυτόν, τὸ αὐταθαυμάζεσθαι βλ.λ.

αὐτοθαυμαστής (ὁ) νεώτ. ὁ θαυμαστὴς ἑαυτοῦ.

αὐτοθαυμαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς αὐτοθαυμασμὸν ἢ αὐτοθαυμαστὴν ἀναφερόμενος.

αὐτόθε ἐπίρρ. κ. νεώτ. αὐτόθεν βλ.λ.

αὐτόθελα ἐπίρρ. δημ. αὐτοθελήτως, ἐξ ἰδίας θελήσεως, ὁλωσδιόλου θεληματικά.

αὐτοθελεί ἐπίρρ. ἐξ οἰκείας θελήσεως : ΑΠ 7,470 **ἤλυθον ᾧδαν αὐτοθελεί.**

αὐτοθέλημα-ματος μτγν. τὸ θέλημα αὐτὸ καθ' ἑαυτό : Ἐπιφάν.1,963.

αὐτοθελής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὃν ἀφ' ἑαυτοῦ θέλει τις, ὁ αὐτοθελῶς γινόμενος, ὁ ἑκούσιος : Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 9,79 **αὐτοθελὴς ἥδιστος πότος αἰεί.**

αὐτοθέλητα ἐπίρρ. δημ. οἰκειοθελῶς, ἐξ ἰδίας βουλήσεως, αὐτοπροαιρέτως.

αὐτοθέλητος (-η)-ο(ν) μαν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ἰδίας θελήσεως πράττων τι ἢ γινόμενος, ὁ αὐτοπροαίρετος, οἰκειοθελής, αὐτόβουλος : Ἰω.Γεωμ. Ὕμν.3,54, - **αὐτοθέλητη πῆρε τὸ γέρο.**

αὐτοθελήτως ἐπίρρ. ἐπιγρ. κ. νεώτ. οἰκειοθελῶς, ἑκουσίως : Ἐπιγρ. **αἵδε τῶν πόλεων αὐτοθελήτως τὴν ἀπαρχὴν ἀπήγαγον.**

αὐτόθελος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. αὐτοθέλητος βλ.λ. : **αὐτόθελος ἔδωκε ὅλα τὰ μετρητὰ τῆς κληρονομιᾶς στὴν ἀδελφή του.**

αὐτοθελῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. αὐτοθελήτως, οἰκειοθελῶς : Γρηγ.Φραντζ.Χρον.48 Β **αὐτοθελῶς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐλθόντος.**

αὐτοθέμεθλος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ θεμελιωθείς : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.14,23 **μολόντες ἔνδιον αὐτοθέμεθλον ἀναστήσοιμεν ἐν αὐτῷ.**

αὐτόθεν κ. νεώτ. ἐνίοτε πρὸ συμφώνου **αὐτόθε** ἐξ αὐτοῦ τοῦ τόπου, τοῦ μέρους, ἀπ' αὐτοῦ : Ἰλ. Τ 77 **αὐτόθεν ἐξ ἕδρης**, Ὀδ.Φ 420 **αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος**, Ἡρ.9,64 **αὐτόθεν ἐκ Σαλαμῖνος**, Θεόκρ.25,170 **Ἄργεος ἐξ ἱεροῖο αὐτόθεν**· || οἱ **αὐτόθεν** οἱ ἐπιχώριοι : Θουκ.2,25 **τῶν αὐτόθεν ἐκ τῆς περιοικίδος Ἠλείων μάχῃ ἐκράτησαν**· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀφ' ἑαυτοῦ, οἰκειοθελῶς : Δημ.1215 **οὔτε αὐτόθεν διενοεῖτο παραλαμβάνειν παρ' ἐμοῦ τὴν ναῦν**· 3) χρον. εὐθύς, ἀμέσως, στὴ στιγμή : Ξεν.Ἀπομν.2,8 3 **κρεῖττόν ἐστιν αὐτόθεν**

τοῖς τοιούτοις τῶν **ἔργων ἐπιτίθεσθαι**· || ὁριστικῶς ἀπὸ τοῦδε, ἅπαξ διὰ παντός : Θουκ.1,141 **αὐτόθεν δὴ διανοήσητε.. εἰ πολεμήσομεν**· 4) τροπ. ἁπλῶς, μόνον, ἀφ' ἑαυτοῦ : Πλάτ.Σοφ.220 Β **τὸ μὲν ἕρκεσιν αὐτόθεν ποιεῖται τὴν θήραν, τὸ δὲ πληγῇ**· || ἐναργῶς, σαφῶς : Κλεομήδ.1,8 **αὐτόθεν ἐκφανής**, Μουσών.ἀπ.1,21l **αὐτόθεν γνώριμος**.

αὐτοθεοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ἀναγορεύειν ἑαυτὸν εἰς θεοῦ τάξιν : **ἡ αὐτοθεοποίησις ρωμαίων τινῶν αὐτοκρατόρων**.

αὐτόθεος (ὁ) μτγν. κ. μσν. αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Θεός : Εὐσ.'Εκκλ.'Ιστ.10,4,109 Α **ἀλλ' οἷα τοῦ καθόλου θεοῦ παῖδα αὐτόθεον προσκυνεῖσθαι**.

αὐτοθεότης-τητος (ἡ) μτγν. κ. μσν. αὐτὴ ἡ θεότης : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.866δ.

αὐτοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. θεραπεία δι' ἐνέσεως ὀροῦ λαμβανομένου ἐκ τοῦ πάσχοντος, πρβλ. κ. αὐτοαιματοθεραπεία· || τὸ ἰᾶσθαι ἑαυτόν.

αὐτοθεραπεύομαι νεώτ. θεραπεύομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, ἐπιχειρῶ ἢ κατορθώνω μόνος μου τὴν θεραπείαν μου.

αὐτοθεραπευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν αὐτοθεραπείαν βλ.λ.

αὐτοθερμαίνομαι νεώτ. ἀπ' ἐμαυτοῦ θερμαίνομαι, ὑφίσταμαι αὐτοθέρμανσιν βλ.λ.

αὐτοθέρμανσις-εως (ἡ) νεώτ. θέρμανσις ἣν ἀφ' ἑαυτῶν ἀναπτύσσουσι μεγάλοι σωροὶ οὐσιῶν τινων οἷον κόπρου, χόρτου, καπνοῦ, βάμβακος κτλ.

αὐτόθερμος-ον μτγν. κ. νεώτ. αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ θερμός : 'Ολυμπ.Φαίδ.226 Ν.

αὐτοθερμότης-τητος (ἡ) μτγν. θερμότης ἀφ' ἑαυτῆς ἀναπτυχθεῖσα : Βασ.3,83 **ὡς οὐδὲ τὸ ὑφ' ἑτέρου θερμανθὲν αὐτοθερμότης εἶναι**.

αὐτοθεσία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐτοθέτου βλ.λ.

αὐτόθετος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἀφ' ἑαυτοῦ τεθειμένος : Σχόλ.Διον.Θρ. ἐν ΑΒ 848,16 **τὰ γὰρ πρωτότυπα αὐτόθετά ἐστι, - αὐτόθετοι γνώσεις** (αἱ ἐπὶ τῶν δεδομένων τῆς πείρας βασιζόμεναι).

αὐτοθεώρητος-ον νεώτ. ὁ δι' αὐτοθεωρίας βλ.λ.

αὐτοθεωρία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀπόλυτος, ἡ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀσκουμένη θεώρησις, αὐτὴ ἡ θεωρία.

αὐτοθέωσις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ θέωσις, ἡ θεότης καθ' ἑαυτήν : Διον.'Αρεοπ.262 **τὴν αὐτουσίωσιν, αὐτοζώωσιν, αὐτοθέωσιν**.

αὐτόθηκτος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τεθηγμένος, λίαν ἠκονημένος : Αἰσχ.'Απ.356 **λαβὼν αὐτόθηκτον Εὐβοϊκὸν ξίφος** (Πλούτ.434 Α « κατασκευασθὲν ἐκ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ χαλκίτιδος ἐξ ἧς ἐδημιουργεῖτο τὰ ψυχρήλατα τῶν ξιφῶν »).

αὐτοθηλύνομαι μτγν. κ. μσν. αὐτὸς ἐμαυτὸν ἐκθηλύνω, ἐξ ἰδίας ἐνεργείας ἐκθηλύνομαι.

αὐτοθήρευτος-ον σχόλ. ἀφ' ἑαυτοῦ θηρευθείς, **αὐτάγρετος** βλ.λ. : Σχόλ. εἰς 'Οππ.'Αλ.5,588.

αὐτοθήριον (τό) μτγν. ἡ **αὐτοθηρίον** ὁ τοῦτ' αὐτὸ θηρίον, ὁ ὅλως θηριώδης : 'Ιω.Χρυσ.3,16 **βαρβάροις.. ἑτερογλώσσοις καὶ ἤθεσιν ἀλλοκότοις καὶ αὐτοθηρίοις μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις**.

αὐτόθι ἐπίρρ. κ. νεώτ. αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἐν τῷ αὐτῷ προμνημανευθέντι τόπῳ : 'Ιλ.Κ 443 **ἠέ με δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέϊ δεσμῷ**, Πλάτ. Πρωτ.314 Β **οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστίν**· 2) κ. νεώτ. κ. μτφ. ἐπὶ παραπομπῶν εἰς τὸ ἴδιον τὸ προμνημονευθὲν βιβλίον ἢ χωρίον συγγραφέως· 3) μτγν. εὐθύς, ἀμέσως : Λουκ.Μὴ Ῥᾳδ.Πιστ.Διαβ.24 **ἄπιστος γὰρ αὐτόθι ἡ κατηγορία**.

αὐτοθιγενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ παραχθεὶς ἢ σχηματισθεὶς ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐν ᾧ εὑρίσκεται· || εἰδ. **αὐτοθιγενὴς σεισμός** ὁ ἐκδηλούμενος ἐν τόπῳ αὐτοσεῖστῳ ἤτοι ἐν ᾧ κεῖται τὸ σεισμικὸν ἐπίκεντρον· || **αὐτοθιγενῆ συστατικὰ πετρώματος** συστατικὰ ἐκρηξιγενοῦς πετρώματος σχηματισθέντα ἐντὸς τῆς ἑαυτῶν μάζης.

αὐτόθρους (-οος)-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ θροῶν· 2) μτφ. ὁ ἐξ αὐτῆς τῆς φωνῆς τοῦ λέγοντος προερχόμενος : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.5,124 **αὐτόθροος μαρτυρίη**· 3) ὁμ. μτφ. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ προκύπτων, αὐτογέννητος : **αὐτόθροοι αἱρέσεις**.

αὐτοθυσία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ αὐτοθέλητος, οἰκείᾳ βουλήσει θυσία τοῦ ἑαυτοῦ μας ἢ τοῦ συμφέροντος ἡμῶν πρὸς ὄφελος ἄλλου, συγγ. ἀλτρουϊσμός, αὐταπάρνησις : **ἡ αὐτοθυσία τοῦ ἥρωος - τῶν ὁμολογητῶν τῆς πίστεως**.

αὐτοθυσιάζομαι νεώτ. κ. δημ. θυσιάζω ἐμαυτόν : **αὐτοθυσιασθέντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους**, · **αὐτοθυσιάστηκε γιὰ τὴν οἰκογένειά του**.

αὐτοθυσιαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς αὐτοθυσίαν βλ.λ.

αὐτοθωπεία (ἡ) νεώτ. τὸ αὐτοδιαθρύπτεσθαι, αὐτοθωπεύεσθαι βλ.λ.

αὐτοθωπεύομαι νεώτ. θωπεύω αὐτὸς ἐμαυτόν, διαθρύπτομαι (μεθερμήνευμα τῶν δημ. χαϊδεύομαι, αὐτοκαμαρώνομαι βλ.λ.).

αὐτοΐασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ διὰ τῆς αὐτοθεραπείας ἴασις.

αὐτοϊατρός (ὁ) νεώτ. ὁ ἐφ' ἑαυτοῦ ἀσκῶν ἰατρικὴν θεραπείαν, ποὺ κάνει τὸ γιατρὸ στὸν ἑαυτό του.

αὔτοικος ἐπιγρ. ὁ λαὸς μετὰ τῶν οἰκιῶν αὐτοῦ: 'Επιγρ. **αὔτοικος λεώς**.

αὐτόϊππος (ὁ) αὐτὸς ὁ ἵππος ἐν τῇ ἀφῃρημένῃ αὐτοῦ ἐννοίᾳ, ἡ ἰδέα τοῦ ἵππου : 'Αριστλ.Μεταφ. 1040 b, 33 **ποιοῦσιν οὖν αὐτάς** (τὰς ἀφθάρτους οὐσίας) **τῷ εἴδει τοῖς φθαρτοῖς.. αὐτοάνθρωπον καὶ αὐτόϊππον**.

αὐτόϊσος-ον μτγν. ὁ ἀπολύτως ἴσος· || τὸ οὐδ. τὸ **αὐτόϊσον** ὡς οὐσ. ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς ἰσότητος, ἡ ἰδεώδης ἰσότης : 'Αλέξ.'Αφρ.Μεταφ.79,14.

αὐτοϊσότης-ητος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἰσότης, ἡ ἀπόλυτος ἐν τῇ ἀφῃρημένῃ αὐτῆς ἐννοίᾳ ἰσότης : Διον.'Αρεοπ.493 Α **τῆς αὐτοϊσότητος ὑποστάτην**.

αὐτοϊσχύς-ύος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ἰσχύς, ἡ ἀπόλυτος ἰσχύς : 'Ωριγ.Ψαλμ.1,326,26 **ἡ αὐτοϊσχὺς τῶν ἁγίων ὁ Κύριός ἐστιν**.

αὐτοκάβδαλος-ον ὁ μὴ ἐπιμελῶς ἀλλ' εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν εἰργασμένος ἢ γενόμενος : 'Αριστλ.Ρητ. 1415 b,38 **αὐτοκάβδαλα φαίνεται ἐὰν μὴ ἔχῃ προοίμιον**, Λυκοφρ.745 **ἀναυλόχητον αὐτοκάβδαλον σκάφος** (τὸ προχείρως ναυπηγηθέν, σχόλ. κ. « αὐτοκατασκεύαστον »)· 2) **αὐτοκάβδαλοι** (οἱ) ὡς οὐσ. βωμολόχοι λαϊκοὶ μῖμοι τοῦ ἀρχαίου θεάτρου αὐτοσχεδιάζοντες τὰ παριστανόμενα ἢ ἀπαγγέλλοντες αὐτοσχεδίους καὶ ἀτέχνους ἰάμβους· 'Αθήν. 14,622 Β « Σῆμος ὁ Δήλιος ἐν τῷ περὶ παιάνων οἱ αὐτοκάβδαλοι, φησί, καλούμενοι ἐστεφανωμένοι κιττῷ σχέδην ἐπέραινον ῥήσεις. Ὕστερον δὲ ἴαμβοι ὠνομάσθησαν αὐτοί τε καὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν».

αὐτοκαβδάλως ἐπίρρ. ἐκ τοῦ προχείρου, εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε, ὅπως ὅπως : 'Αριστλ.Ρητ.1408 a,12 **τὸ δὲ ἀνάλογόν ἐστιν ἐὰν μὴ περὶ εὐόγκων αὐτοκαβδάλως λέγηται μήτε περὶ εὐτελῶν σεμνῶς**.

αὐτοκαθαίρετος-ον νεώτ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ καθαιρεθείς.

αὐτοκαθαιροῦμαι-έομαι νεώτ.καθαιρῶ ἐμαυτόν.

αὐτοκάθαρσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. αὐτὴ ἡ κάθαρσις, ἡ ἀπόλυτος καὶ πραγματική : Γρηγ.Ναζ. 2,400 C **Χριστὸς μὲν γὰρ αὐτοκάθαρσις ἦν**· 2) νεώτ. κάθαρσις ἀφ' ἑαυτῆς συντελουμένη· || εἰδ. **αὐτοκάθαρσις ὑδάτων** ἡ διὰ τῆς ἰδίας ἐνεργείας κάθαρσις ὑδάτων ἰδίᾳ ποταμίων ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς βλαβερῶν οὐσιῶν.

αὐτοκαθόλου ἐπίρρ. μσν. αὐτὸ τὸ καθόλου : Γεώργ.Παχ. εἰς Διον.'Αρεοπ.481.

αὐτοκακία (ἡ) μσν. αὐτὴ ἡ κακία, ἡ κατ' ἐξοχὴν κακία : Εὐστ.Πονημ.123,31 **καὶ ἐκεῖνο μὲν αὐτοάγαθόν τι, τοῦτο δὲ αὐτοκακίας ἔργον**.

αὐτοκακοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ κακοποιεῖσθαι.

αὐτόκακος-ον ὁ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν κακός, ὁ πλήρης κακίας : Εὐστ.Πονημ.133,11 **ἀληθεύει ὁ αὐτάγαθος, φαντάζει ὁ αὐτόκακος**· 2) ὁ ἑαυτῷ κακός, ἑαυτὸν κολάζων : Θεόπομπ.Κωμ.20· 3) τὸ οὐδ. **αὐτόκακον** τὸ καθ' ἑαυτὸ κακόν : Πλωτῖν.1,8,8.

αὐτοκαλές Ἡσ. « τὸ ἐπιτυχόν, συμβεβηκός ».

αὐτοκάλεστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτόκλητος βλ.λ. : **αὐτοκάλεστος μᾶς ἦρθε ὁ συμπέθερος**.

αὐτοκαλλιέργεια (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ τῇ ἀμέσῳ αὐτοῦ ἐποπτείᾳ καὶ ἐπιμελείᾳ καλλιέργεια γεωργικοῦ κτήματος.

αὐτοκαλλιεργοῦμαι-έομαι νεώτ. ἐπὶ γεωργικῶν κτημάτων, καλλιεργοῦμαι ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου μὲ αὐτοκαλλιέργειαν βλ.λ.

αὐτοκαλλονή (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ καλλονὴ ἐν τῇ ἀφῃρημένῃ αὐτῆς ἐννοίᾳ, τὸ ἀπόλυτον κάλλος : Πρόκλ.Θεολ.Πλατ.1,24.

αὐτοκαλλοποιός-όν μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κάλλος ποιῶν βλ.λ. : Διον.Ἀρεοπ.11,6,517 C **λέγουσιν αὐτόκαλλος τὴν αὐτοκαλλοποιὸν χύσιν**.

αὐτόκαλλος-ους (τὸ) αὐτὸ τὸ κάλλος, τὸ ἀπόλυτον κάλλος : Πρόκλ.Θεολ.Πλάτ.5,14.

αὐτόκαλος-ον μτγν. αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν καλός, ὁ ἀπολύτως ὡραῖος : Πλωτῖν.1,8,13 **ἔφαμεν τὴν ἀρετὴν οὐκ αὐτόκαλον**· ‖ οὐδ. αὐτόκαλον ὡς οὐσ. αὐτὸ τὸ καλὸν ἐν τῇ ἀφῃρημένῃ αὐτοῦ ἐννοίᾳ, τὸ ἀπολύτως καλόν : Ἀριστείδ.2,182 J **διαλέγεσθαι καὶ διδάσκειν τί αὐτοδίκαιον, τί αὐτόκαλον**, Πλωτῖν.1,8,13.

αὐτοκαλοῦμαι-έομαι νεώτ. καλῶ αὐτὸς ἐμαυτόν· ‖ ἰσχυρίζομαι ὅτι εἶμαι, ἀπονέμω εἰς τὸν ἑαυτόν μου τιμητικὸν ὄνομα ἢ τίτλον : **αὐτοκαλεῖται εὐεργέτης - ἀρχηγὸς κόμματος**.

αὐτοκαμάρι (τὸ) δημ. ὁ αὐτοκαμαρωμὸς βλ.λ.

αὐτοκαμάρωμα (τὸ) δημ. αὐτοκαμαρωμὸς βλ.λ.

αὐτοκαμαρωμός (ὁ) δημ. τὸ διαθρύπτεσθαι, τὸ νὰ καμαρώνεται ἕνας μονοχός του, πρβλ. αὐτοθαυμασμός.

αὐτοκαμαρώνομαι δημ. μτχ. παθ. παρακ. αὐτοκαμαρωμένος διαθρύπτομαι, καμαρώνω ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό μου, ναρκισσεύομαι, αὐτοθαυμάζομαι.

αὐτοκάμωτος-η-ο δημ. ὁ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ πεποιημένος, ὁ ἐξ ἰδίας δυνάμεως προελθών, εὐδοκιμήσας, προαχθείς, ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ. : **αὐτοκάμωτο τὸ περιβόλι μου**· πρβλ. αὐτοδημιούργητος.

αὐτόκαρνος-ον Ἡσ. « αὐτοζήμιος· κάρνη γὰρ ἡ ζημία ».

αὐτόκαρπος-ον ΑΒ,464 « αὐτόκαρπον, τὸ ἐξ ἑαυτοῦ κάρπιμον », πρβλ. αὐτοκάμωτος.

αὐτοκασιγνήτη (ἡ) αὐταδέλφη βλ.λ. : Ὀδ.Κ 137 **ἔνθα ἔναιεν Κίρκη εὐπλόκαμος.. αὐτοκασιγνήτη** ὀλοόφρονος Αἰήταο, Εὐρ.Φοίν.136.

αὐτοκασίγνητος (ὁ) αὐτάδελφος βλ.λ. : Ἰλ.Β 706 **ἀλλὰ σφέας κόσμησε Ποδάρκης.. αὐτοκασίγνητος** μεγαθύμου **Πρωτεσιλάου**.

αὐτοκαταγγελία (ἡ) νεώτ. **τὸ νὰ καταγγέλλῃ** τις αὐτὸς ἑαυτόν.

αὐτοκαταγγέλλομαι νεώτ καταγγέλλω αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτοκαταδικάζομαι νεώτ. κ. δημ. καταδικάζω αὐτὸς ἐμαυτόν· ‖ διὰ τῶν ἰδίων ἐμοῦ λόγων ἢ πράξεων ἐπάγω τὴν καταδίκην μου.

αὐτοκαταδίκη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ νὰ καταδικάζῃ τις ἑαυτὸν ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος ἐπαγόμενος ὄλεθρον : **μὲ τὰ λόγια ποὺ εἶπε ὑπέγραφε τὴν** αὐτοκαταδίκην **του**· 2) μτφ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑποβάλλεσθαι εἰς στερήσεις, βασάνους κτΤ. : **ἡ αὐτοκαταδίκη τοῦ φιλαργύρου**.

αὐτοκατάδικος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ καταδικασθείς, ὁ ὑποβληθεὶς εἰς αὐτοκαταδίκην βλ.λ.

αὐτοκατάθετος-ον μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ καταθέτων, ποιούμενος ὁμολογίαν, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὁμολογῶν : Θεοφύλ.Σ Ἱστ.158.

αὐτοκατακρίνομαι νεώτ. κ. δημ. κατακρίνω, ψέγω αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτοκατάκριση (ἡ) δημ. ἡ αὐτοκατάκρισις βλ.λ.

αὐτοκατάκρισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ αὐτοκατακρίνεσθαι βλ.λ.

αὐτοκατάκριτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτὸ τοῦτο, ὁ πασιδήλως ἄξιος κατακρίσεως ὤν : ΚΔ Τίτ.3,11 εἰδὼς **ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος**, Φίλ.2,652· 2) νεώτ. δημ. κ. ὁ ἐκ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ λόγων ἢ πράξεων προκαλῶν ἀμέσως, φανερῶς κατάκρισιν.

αὐτοκατάληπτος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ καταληπτός, αὐτόδηλος, ὁλοφάνερος.

αὐτοκαταλύομαι νεώτ. καταλύομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, ὑφίσταμαι αὐτοκατάλυσιν βλ.λ.

αὐτοκατάλυσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ **νὰ** καταλύῃ ἢ νὰ καταστρέφῃ τις ἑαυτόν· 2) χημ. ἡ καταλυτικὴ ἐπιτάχυνσις ἀντιδράσεως ὑπὸ σωμάτων παραγομένων κατ' αὐτὴν ταύτην **τὴν ἀντίδρασιν**.

αὐτοκαταλυτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐπιφέρων αὐτοκατάλυσιν : **αὐτοκαταλυτικὴ κριτική**· 2) ὁ ἀναφερόμενος εἰς αὐτοκατάλυσιν βλ.λ.

αὐτοκατάρα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. αὐτὴ ἡ κατάρα, ἡ κατάρα καθ' ἑαυτήν : Γρηγ.Ναζ.1,496· 2) νεώτ. κ. δημ. ἡ κατὰ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ κατάρα οἷον **ἀνάθεμά με, ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ**· 3) νεώτ. κ. δημ. ἀρὰ ὑπὸ τοῦ ὀμνύοντος ἐκφερομένη καθ' ἑαυτοῦ πρὸς διαπίστωσιν **τῆς ἀληθείας ἰσχυρισμῶν** του ἢ πρὸς διαβεβαίωσιν τηρήσεως ὑποσχέσεών του, οἷον **νὰ μὴ σώσω, νὰ μὴ χαρῶ τὰ μάτια μου - τὰ παιδιά μου, νὰ μὲ κάψῃ ὁ Θεὸς ἂν σοῦ λέω ψέματα, - νὰ στραβωθῶ ἂν τό 'καμα** κτΤ.

αὐτοκατασκεύαστος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ἀφ' ἑαυτοῦ κατασκευασθείς : Σχόλ.εἰς Αἰσχ.Πρ.298,301· ‖ νεώτ. ὁ ὑπό τινος ἰδίαις χερσὶ κατασκευασθείς : αὐτοκατασκεύαστον **ραδιόφωνον**.

αὐτοκαταστροφή (ἡ) νεώτ. **τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ** ἐξ ἑαυτοῦ, ἰδίᾳ ὑπαιτιότητι ὑφίστασθαι καταστροφήν, ὄλεθρον : **μὲ τὰ ἀσυγκράτητα πάθη του ἐπέφερε τὴν αὐτοκαταστροφήν του**.

αὐτοκαταφρόνησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ καταφρονεῖν ἑαυτόν, τὸ ἔχειν ἀνυποληψίαν εἰς ἑαυτόν.

αὐτοκατηγορία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ αὐτοκατηγορεῖσθαι βλ.λ.· 2) εἰδ. ἡ ἔμμονος ἰδέα ψυχοπαθῶν τινων περὶ τῆς ἐνοχῆς αὐτῶν **εἰς** ἁμαρτήματα ἢ ἐγκλήματα.

αὐτοκατήγορος-ον μτγν., μσν. κ. **νεώτ.** ὁ κατήγορος ἑαυτοῦ, ὁ ἑαυτὸν κατηγορῶν : Θεόδ. Ὑρτακ.Ἐπ.29· ‖ νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ψυχοπαθῶν, ὁ κατεχόμενος ὑπὸ παραληρητικῶν ἰδεῶν ἐνοχῆς, ὁ πάσχων αὐτοκατηγορίαν βλ.λ.

αὐτοκατηγοροῦμαι νεώτ. κατηγοροῦμαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, κατηγορῶ αὐτὸς ἐμαυτὸν δι' ἀξιόποινον πρᾶξιν καὶ ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν ἢ γεν. δι' ἐπιλήψιμον διαγωγήν μου.

αὐτοκατοπτρίζομαι νεώτ. μτφ. ἐν τοῖς λεγομένοις μου ἢ τοῖς γραφομένοις μου ἢ ταῖς πράξεσί μου ἐμφανίζω, οἱονεὶ κατοπτρίζω ἐμαυτόν.

αὐτοκατοπτρισμός (ὁ) νεώτ. ἡ πρᾶξις **καὶ** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ αὐτοκατοπτρίζεσθαι βλ.λ.

αὐτόκαυστον (τὸ) νεώτ. εἶδος ἀτμοκλιβάνου χρησιμοποιουμένου πρὸς ἀποστείρωσιν διὰ τῆς χρήσεως ὑγρᾶς θερμότητος καὶ δὴ τοῦ μετὰ πιέσεως ἀτμοῦ, ἄ. αὐτόκλειστον.

αὐτόκαυστος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ καεὶς ἢ καιόμενος : Θεοδ.Προδ.Ροδ.1,6· 2) τὸ οὐδ. **αὐτόκαυστον** ὡς οὐσ. βλ.λ.

αὐτοκέλευθος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ προβαίνων, ὁ αὐθόρμητος, ὁ ἰδίαν πορευόμενος ὁδόν :

Τρυφιόδ.314 **οἵη καὶ Τρώεσσι τότε φθισίμβροτος ἄτη ἐς πόλιν αὐτοκέλευθος ἐκώμασεν**, Νόνν.Δ 6, 369 **καὶ στόλος αὐτοκέλευθος, ἄτερ ποδός, ἄμμορος ὅρμου**· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **αὐτοκέλευθα** ἐν ἐπιρρ.χρ. δι' ἰδίας ὁδοῦ, αὐθορμήτως : Νόνν.Δ 21,167.

αὐτοκελευστὶ ἐπίρρ. μτγν. ἐξ οἰκείας θελήσεως, ἐξ ἰδίου κελεύσματος : Φίλ.19.

αὐτοκέλευστος-ον ὁ ἐξ ἰδίου κελεύσματος, ἐξ οἰκείας θελήσεως, ὁ αὐθόρμητος : Ξεν.'Αν.3,4,5 **ταὺς δὲ ἀποθανόντας αὐτοκέλευστοι οἱ ἕλληνες ᾠκίσαντο**, Φίλ.2,90 **αὐτοκέλευστος προθυμία**.

αὐτοκελεύστως ἐπίρρ. μτγν. ἐξ ἰδίου κελεύσματος, αὐθορμήτως : 'Αριστέας 92,Ψ Χρυσ.8,621 Α **αὐτοκελεύστως τῶν ἰχθύων εἰσπηδώντων**.

αὐτοκελής-οῦς-ές αὐτοκέλευστος βλ.λ. : 'Ηρ.9,5.

αὐτόκεραςως ἢ **-οτος** κ. **αὐτοκέρας** (κεράννυμι)· ΑΘ 3,10 « σημαίνει τὸ αὐτοκέρασταν καὶ συμμέτρως κεκερασμένον, ἤγουν πεφυκὸς κεραννύσθαι· εἴρηται δὲ ἐπιρρηματικῶς », 'Ησ. « αὐτοκέρας ὥρας μέτρον οὐ(κ) δεόμενον (ψυχροῦ) ἢ θερμοῦ, τουτέστιν τὸ τοῦ ἀέρος εὐκραές ».

αὐτοκέραστος-ον ἐπὶ ἐλαφροῦ οἴνου, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ συμμέτρως κεκραμένος, ὥστε νὰ μὴν ἐπιδέχεται συγκερασμὸν μεθ' ὕδατος : ΑΒ 3,10· 2) τὸ οὐδ. πληθ. **αὐτοκέραστα** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀνεξαρτήτως, μετ' ἀπολύτου ἐξουσίας : Χρησμ.Σιβυλλ.8,135 **ἄρξει δ' αὐτοκέραστα θεοῦ βουλαῖσι μεγίσταυ**.

αὐτοκερκίς-ίδος (ἡ) ἡ κερκὶς καθ' ἑαυτήν, ἡ ἀπόλυτος ἰδέα τῆς κερκίδος: Πρόκλ.εἰςΠλάτ.Παρμ.773S.

αὐτοκέφαλος-ον μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀποτελῶν ὁ ἴδιος κεφαλήν, ἐξουσίαν, ὁ αὐτεξούσιος, αὐτοδιοίκητος, ἀνεξάρτητος : 'Αλέξ.Κομν.π.Μουσικ.Βιβλ.103,47 **τοῦ αὐτοκεφάλου ἀρχιεπισκόπου τῆς Κυπρίων νήσου, - αὐτοκέφαλος ἐκκλησία**· ‖ τὸ οὐδ. **αὐτοκέφαλον** ἡ ἀνεξαρτησία : **τὸ αὐτοκέφαλον τῆς ἐκκλησίας τῆς 'Ελλάδος**.

αὐτοκήρυξ-κας (ὁ) ΑΒ 5,14 « ὁ μὴ δι' ἑτέρων ἀλλὰ δι' ἑαυτοῦ κηρυκεύων ».

αὐτοκηρύσσομαι νεώτ. κηρύσσω αὐτὸς ἐμαυτόν, αὐτονομάζομαι βλ.λ. : **αὐτοκηρύσσεται εὐεργέτης τῆς πατρίδος του**.

αὐτοκινησία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι, ἡ δύναμις τοῦ ἑαυτὸν κινεῖν, ἡ αὐτόματος κίνησις: Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.20, Δαμάσκ.16.

αὐτοκίνησις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κίνησις ἀφ' ἑαυτῆς παραγομένη, αὐτοκινησία βλ.λ. : Πλωτῖν.2, 1121,4 **ἔστι δὲ καὶ ἡ ἐπιστήμη αὐτοκίνησις**· ‖ νεώτ. βιολ. ἡ ἀφ' ἑαυτῆς κίνησις τῆς ζώσης ὕλης.

αὐτοκινητάδα (ἡ) δημ. ἡ δι' αὐτοκινήτου διαδρομή, περίπατος· ‖ ἐν ἐπιρρ. χρ.: **πήγαμε χτὲς αὐτοκινητάδα στὴν Κηφισιά**.

αὐτοκινητήριος-α-ον νεώτ. ἐπὶ μηχανῶν, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος ἢ παράγων κίνησιν· 2) ὁ εἰς τὴν αὐτοκίνησιν βλ.λ. ἀναγόμενος ἢ ὁ δι' αὐτοκινήτου μηχανήματος λειτουργῶν.

αὐτοκινητίζω μτγν. κινῶ αὐτὸς ἐμαυτόν : ΑΒ 1348· ‖ μέσ. **αὐτοκινητίζομαι** κινοῦμαι ἀπ' ἐμαυτοῦ, μόνος μου : Δαμάσκ.'Αρχ.18· ‖ **νεώτ.** ἐποχοῦμαι αὐτοκινήτου.

αὐτοκινητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἑαυτὸν κινῶν : Διον.'Αρεοπ.202· 2) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναγόμενος εἰς τὸ αὐτοκίνητον βλ.λ. : **αὐτοκινητικὸν μηχάνημα**· ‖ ὁ δι' αὐτοκινήτου λειτουργῶν : **αὐτοκινητικὴ συγκοινωνία**· ‖ ὁ ἐξ αὐτοκινήτου προερχόμενος : **αὐτοκινητικὸν δυστύχημα**.

αὐτοκινητισμός (ὁ) νεώτ.κ. δημ. τὸ ἀσχολεῖσθαι περὶ τὰ αὐτοκινητικά, ὡς οἱ αὐτοκινητικοὶ ἀγῶνες, αἱ δι' αὐτοκινήτων περιηγήσεις κττ.· ‖ τὸ σύνολον τῆς δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνίας : **ὁ ἑλληνικὸς αὐτοκινητισμὸς εἶναι μετρίως ἀνεπτυγμένος**· 2) ἰατρ. σύνολον κινήσεων διὰ μακρᾶς ἕξεως ἀποκτηθεισῶν, παρομοίων πρὸς ἀνακλαστικάς.

αὐτοκινητιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὁδηγῶν αὐτοκίνητον βλ.λ. κ. γεν. ὁ ἔχων ἐπάγγελμα σχετιζόμενον πρὸς τὰ αὐτοκίνητα : **οἱ αὐτοκινητισταὶ κινοῦνται πρὸς ἀπεργίαν**.

αὐτοκινητοδρόμιον (τὸ) στίβος χρησιμεύων δι' ἀγῶνας ταχύτητος αὐτακινήτων.

αὐτοκίνητον (τὸ) νεώτ. βλ. αὐτοκίνητος 2).

αὐτοκινητοποδήλατον (τὸ) νεώτ. **ἄ. μοτοσυκλέττα** βλ.λ.

αὐτοκινητοπολυβόλον (τὸ) νεώτ. πολυβόλον φερόμενον ἐπ' αὐτοκινήτου.

αὐτοκινητοπυροβόλον (τὸ) νεώτ. ἐλαφρὸν πυροβόλον ἀποτελοῦν ἓν σῶμα μετὰ τοῦ μεταφέροντος αὐτὸ αὐτοκινητικοῦ μηχανήματος.

αὐτοκίνητος-α(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος : 'Αριστλ.Φυσ.258 a, 2, Πλούτ.'Ηθ. 952 E **ὡς ἀκίνητος ἐξ ἑαυτῆς πρὸς αὐτοκίνητον ἀντίκειται, - αὐτακίνητον μηχάνημα - ὄχημα**, Σολωμ.Λάμπρος 25,47 **αὐτοκίνητες . . ἀνοιγοκλειοῦνε οἱ τρ'ῶς θύρες**· 2) πάπ. τὸ οὐδ. **αὐτοκίνητον** ὡς οὐσ. κτῆνος, ζῷον, ζωντανό : Πάπ. **πράγματα κινητά τε καὶ ἀκίνητα καὶ αὐτοκίνητα**· ‖ νεώτ. (ἐνν. ὄχημα) τὸ δι' ἰδίου μηχανήματος, ἄνευ ἐξωτερικῆς ἕλξεως καὶ οὐχὶ ἐπὶ τροχιῶν κινούμενον ὄχημα.

αὐτοκινήτως μτγν. κ. νεώτ. αὐτομάτως: Πρόκλ. Στοιχ.Θεαλ.195· ‖ κατὰ τρόπον αὐτοκίνητον βλ.λ.

αὐτοκινῶ-έω μτγν. ἔχω ἐν ἐμαυτῷ τὴν κίνησιν· ‖ παθ. **-οῦμαι-έομαι** κινοῦμαι ὑπ' ἐμαυτοῦ : Πρόκλ.Στοιχ.Θεολ.30,17 **εἰ δὲ ἐν καὶ αὐτοκινεῖται** (δ. γρ. **αὐτὸ κινεῖ καὶ**) **τὴν τοῦ κινεῖν ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἕξει**.

αὐτόκλαδος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ δένδρων, μετὰ τῶν κλάδων ὁμοῦ, μαζὶ μὲ τὰ κλαριά : Λουκ.'Αλ. 'Ιστ.Α 40 **ἐκωπηλάτουν κυπαρίττοις μεγάλοις αὐτοκλάδοις καὶ αὐτοκόμαις ὡσπερεὶ ἐρετμοῖς**.

αὐτόκλαστος ἱστός νεώτ. ὀρυκτολ. ἱστὸς πετρωμάτων εἰς ἡφαιστειαγενῆ πετρώματα, ἐν ᾧ οἱ κρύσταλλοι τοῦ χαλαζίου εἶναι θρυμματισμένοι.

αὐτόκλειστος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κλειόμενος· ‖ εἰδ. ἐπὶ χυτρῶν, λεβήτων κτλ. ὧν τὸ πῶμα ἢ ἡ θυρὶς τηροῦνται ἑρμητικῶς κεκλεισμένα διὰ τῆς ἐσωτερικῆς πιέσεως τοῦ ἀτμοῦ· ‖ τὸ οὐδ. **αὐτόκλειστον** ὡς οὐσ. τὸ σῶμα αὐτοκλείστων δοχείων ἢ συσκευὴ αὐτόκλειστος χρησιμοποιουμένη πρὸς ἀποστείρωσιν τροφῶν ἢ μικροβιολογικῶν παρασκευασμάτων, πρβλ. **αὐτόκαυστον**.

αὐτόκλητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀφ' ἑαυτοῦ κληθείς, ἄρα ἄκλητος, ἀπρόσκλητος, αὐθόρμητος, ἀκάλεστος : Σοφ.Τρ.392 **ἀλλ' αὐτόκλητας ἐκ δόμων πορεύεται**, Πλούτ.'Ηθ.709 E **τὸ αὐτόκλητον ἐπὶ δεῖπνον ἐλθεῖν,- αὐτόκλητας μάρτυς - συνδαιτυμών, - εἴχαμε κι ἕνα κουμπάρο χωριάτη, αὐτόκλητο ἐννοεῖται, στὸ τραπέζι**.

αὐτοκλήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτόκλητον, δίχως πρόσκληση : Κύριλλ.3,413 **σφᾶς αὐτοὺς αὐτοκλήτως ἐνιέντας κακοῖς**.

αὐτοκμής-ῆτος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιηθείς, φυσικός, αὐτοπόνητος βλ. λ. : 'Οππ.'Αλ.1,718 **ἐρχθέντας θήρειαν ὑπ' αὐτακμῆτα καλιήν**.

αὐτόκμητος-ον ἀρχ. Λεξ. αὐτοκμής βλ.λ.

αὐτοκολακεύομαι νεώτ. κολακευτικῶς πιστεύω ἢ ἀποδίδω ἐμαυτῷ προσόντα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχω : **αὐτοκολακεύεται ὅτι εἶναι καλλονή**.

αὐτοκολασμός (ὁ) νεώτ. τὸ νὰ τιμωρῆταί τις ὑφ' ἑαυτοῦ, αὐτοτιμωρία.

αὐτοκόλλησις-εως (ἡ) νεώτ. συγκόλλησις μεταλλικῶν τεμαχίων χωρὶς τὴν μεσολάβησιν ξένου σώματος, ἀλλὰ διὰ συντήξεως τῶν ἄκρων αὐτῶν, ἃ. αὐτογενὴς συγκόλλησις.

αὐτοκόμματος-ον μσν. μονοκόμματος, ἀτόφυος : Λυβ.κ.Ροδ.στ.2527 ('Αθησ.Κουμαν.ἐν λ.αὐτακόμματον) **αὐτοκόμματον λιθάριαν καὶ αὐτόφυον**.

αὐτόκομος-ον κ. μτγν. ὁ φέρων φυσικὴν κόμην, δθ. κ. ὁ δασύμαλλος : 'Αριστφ.Βατρ.822 **φρίξας αὐτοκόμου λοφιᾶς λασιαύχενα χαίταν·** 2) μτγν. ἐπὶ δένδρων, σὺν αὐτῇ τῇ κόμῃ, ὁμοῦ μὲ τὸ φύλλωμα : Λουκ.'Αλ.'Ιστ.1,40 **κυπαρίττοις μεγάλαις αὐτοκλάδοις καὶ αὐτοκόμοις.**

αὐτοκοπτικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ἐπὶ παθολογικῆς καταστάσεως τροφονευρώσεως, ὁ καθ' ὃν ἐπέρχεται αὐτόματος ἀκρωτηριασμὸς τῶν ἄκρων.

αὐτόκρανος-ον AB 467,10 « αὐτόκρανον λόγον τὸν ἐξ ἑαυτοῦ τὸ τέλος ἐπιφέροντα »· 2) 'Ησ. « αὐτόκρανα· αὐτόδηλα, ἑαυτὰ δηλοῦντα ἢ κίονα μονόλιθον ».

αὐτόκρας (ὁ) μτγν. ἐπὶ οἴνου, ὁ αὐτόκρατος βλ.λ., ὁ μὴ ἔχων ἀνάγκην ὕδατος, ὁ ἐλαφρός : Πολυδ.6,24 « ὁ μηδεμιᾶς προσθήκης δεόμενος καὶ αὐτακέρας καὶ αὐτοκέραστον ».

αὐτοκρασία (ἡ) πάπ. ἡ **αὐτοκράτεια** βλ.λ.

αὐτοκράτεια (ἡ) κ. νεώτ. τὸ νὰ κρατῇ τις, νὰ εἶναι κύριος ἑαυτοῦ, ἡ ἐφ' ἑαυτοῦ ἐξουσία, αὐτοκυριαρχία : Πλάτ.'Ορισμ.412 C **αὐτοκράτεια ἐπὶ παντί·** 2) νεώτ. πλήρης ἐλευθερία τῆς βουλήσεως· 3) ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία, ἡ σύταρχία.

αὐτοκράτειρα (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἔχουσα ἀπόλυτον ἐξουσίαν, αὐτοκρατόρισσα : 'Ορφ. 'Υμν.69,8· 2) νεώτ. ἡ ἀσκοῦσα τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν· ‖ ἡ σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος.

αὐτοκρατής-οῦς-ές κ. μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀρυόμενος τὸ κράτος, ὁ κύριος ἑαυτοῦ, ἀνεξάρτητος, αὐτοκυρίαρχος, αὐτεξούσιος : Εὐρ.'Ανδρ.482 **σοφῶν τε πλῆθος ἀθρόον ἀσθενέστερον φαυλοτέρας φρενὸς αὐτοκρατοῦς·** ‖ τὸ οὐδ. **αὐτοκρατές** τὸ αὐτεξούσιον : Πλούτ.'Ηθ.1026 C, Γρηγ. Νυσσ.1,707 B **τὸ ἀδέσποτον καὶ αὐτοκρατὲς τοῦ ἐλευθέρου φρονήματος.**

αὐτοκράτησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ αὐτοκράτεια βλ.λ.

αὐτοκρατητικός-ή-όν μτγν. αὐτοκρατὴς βλ.λ. : Διον.'Αρεοπ.Οὐρ.'Ιερ.15,2,57.

αὐτοκράτητος-ον σχόλ. ὁ αὐτάγρευτος, αὐτόπλεκτος βλ.λ. : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.4,449.

αὐτοκρατία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία καθ' ἣν μόνον τὸ γινῶσκον ὑποκείμενον ὑπάρχει πράγματι, ὁ δὲ ἐκτὸς αὐτοῦ κόσμος μηδὲ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἐξαιρουμένων ἀποτελεῖ μέρος τοῦ περιεχομένου τῆς συνειδήσεως τοῦ γινώσκοντος ὑποκειμένου, διεθν. ὅρος **σολιψισμός·** 2) νεώτ. ἀπολυταρχικὴ διακυβέρνησις, ἀπόλυτος καὶ δεσποτικὴ ἐξουσία· πρβλ. αὐτοκρατεία 3).

αὐτοκρατικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς αὐτοκρατίας βλ.λ.

αὐτοκρατικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτοκρατικόν, κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς αὐτοκρατίας βλ.λ.· 2) κατὰ τρόπον ἀπολυταρχικόν, δεσποτικῶς.

αὐτοκρατισμός (ὁ) νεώτ. **αὐτοκράτυνσις** βλ.λ.

αὐτοκράτορας (ὁ) δημ. αὐτοκράτωρ βλ.λ.

αὐτοκρατορεία (ἡ) πάπ. ἡ ὑπὸ αὐτοκράτορος κυβερνωμένη χώρα, ἡ αὐτοκρατορία βλ.λ.2).

αὐτοκρατορεύω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι αὐτοκράτωρ, ἀσκῶ αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν : Δίων Κ 69,4.

αὐτοκρατόρια (τὰ) ἐπιγρ. ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ρώμῃ.

αὐτοκρατορία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐξουσία καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ αὐτοκράτορος : Δίων Κ 67,12 **τῷ Τραϊανῷ ἡ τῆς αὐτοκρατορίας ἀρχὴ προσερρήθη·** 2) κ. **-εία** ἡ ὑπὸ αὐτοκράτορος κυβερνωμένη χώρα : **αὐτοκρατορία τῆς Νικαίας, - γερμανικὴ αὐτοκρατορία** κτλ.· 3) μσν. τύπος προσφωνήσεως τοῦ αὐτοκράτορος, μεγαλειότης : Κωνστ.Κ 162 D **τὴν αὐτοκρατορίαν σου αἰτούμεθα ἑορτάσαι·** 4) νεώτ. καλλιτεχν. **ρυθμὸς** αὐτοκρατορίας ὁ αὐτοκρατορικὸς βλ.λ. ρυθμός.

αὐτοκρατορικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον αὐτοκρατορικὸν βλ.λ.

αὐτοκρατορικός-ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ἐλευθέρας βουλήσεως προερχόμενος, αὐτεξούσιος : Κλήμ.'Αλ.434 **αἵρεσιν καὶ φυγὴν δεδόσθαι τοῖς ἀνθρώποις αὐτοκρατορικὴν παρὰ τοῦ κυρίου.. παρειληφότες·** 2) κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν αὐτοκράτορα : Διον. 'Αλ.8,59 **τὴν αὐτοκρατορικὴν ἔχοντα ἐσθῆτα,** - αὐτοκρατορικὴ **φρουρά** κτλ.· 3) ὁ προσκείμενος ἢ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὁ ὀπαδὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ πολιτικοῦ συστήματος : αὐτοκρατορικὸν **κόμμα·** 4) συνεκδ. ἰμπεριαλιστικὸς βλ.λ. 5) καλλιτ. **αὐτοκρατορικὸς ρυθμὸς** ὁ ἐπὶ Ναπολέοντος κρατήσας **ἐν Γαλλίᾳ,** ἰδίως ἐπὶ τῶν εἰδῶν ἐπιπλώσεως καὶ **ἀμφιέσεως.**

αὐτοκρατορικότης-τητος (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τι, νὰ ἔχῃ χαρακτῆρα αὐτοκρατορικόν.

αὐτοκρατορικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. δεσποτικῶς : Πλούτ.'Αντ.15· 2) ἐλευθέρᾳ βουλήσει : Γρηγ.Νύσσ.1,52 **ἰδίοις θελήμασιν αὐτοκρατορικῶς διοικουμένην·** 3) νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτοκρατορικὸν βλ.λ.

αὐτοκρατάριος-ον ἐπιγρ. αὐτοκρατορικὸς βλ.λ.

αὐτοκρατορίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ ἕδρα αὐτοκράτορος : 'Ιωσ.'Αρχ.18,2,1.

αὐτοκρατορίσκος (ὁ) νεώτ. αὐτοκράτωρ μικρᾶς χώρας, πρβλ. βασιλίσκος, τσαρίσκος· 2) σκωπτ. ὁ μικρὸς τὸ ἀνάστημα ἢ τὴν ἀξίαν αὐτοκράτωρ.

αὐτοκρατορισμός (ὁ) νεώτ. ὁ **ἰμπεριαλισμὸς** βλ.λ.

αὐτοκρατόρισσα (ἡ) μσν. κ. δημ. αὐτοκράτειρα : 'Ανν,Κομν.463.

αὐτοκρατορόθεν ἐπίρρ. μσν. **ἐκ τοῦ αὐτοκράτορος** : 'Ανν,Κομν.463.

αὐτοκρατορομήτωρ-ορος (ἡ) νεώτ. μήτηρ αὐτοκράτορος.

αὐτοκρατορῶ-έω μσν. εἶμαι αὐτοκράτωρ, ἀσκῶ ἐξουσίαν αὐτοκράτορος : Γεώργ.'Ακροπ.163,14.

αὐτόκρατος-ον μτγν. ἃ. αὐτόκρας, αὐτοκέραστος, ἐπὶ τοῦ οἴνου, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐκ φύσεως κεκερασμένος, ὁ ἀμιγής, ἐλαφρός, μὴ δεόμενος ὕδατος· AB 18 « ἐπὶ τοῦ ἀμιγοῦς καὶ ἀκεράστου καὶ ἀκράτου οἴνου παρὰ γὰρ τοῖς πολλοῖς καθωμίληται τὸ αὐτόκρατον ἐπὶ τοῦ συμμέτρως κεκραμένου », 'Αθήν.1,32 **ὁ μὲν γὰρ αὐστηρός ἐστιν, ὁ δὲ γλυκάζων, ὁ δὲ μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται.**

αὐτοκράτυνσις-εως νεώτ. μέθοδος κατασκευῆς σωλήνων πυροβόλων ὅπλων δι' ἧς ἐπιτυγχάνεται αὔξησις τοῦ ὁρίου **τῆς ἐλαστικότητος** αὐτῶν, ἃ. αὐτοκρατισμός.

αὐτοκρατῶ-έω μσν. εἶμαι κυρίαρχος, αὐτοκρατὴς βλ.λ. : Εὐστ.Πονημ.202,48 **νόμος, ὃν οἱ αὐτοκρατοῦντες μετριάσαντες μὲν ἐπαινοῖντο ἄν·** ‖ ἐνεργ. εἶμαι ἀπόλυτος κύριός τινος : αὐτ.167,71 **οἱ νοῦν αὐτοκρατοῦντα παθῶν ἐνεδείξαντο.**

αὐτοκράτωρ-ορος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ., δημ. **-ορας** ὁ ἑαυτοῦ κρατῶν, ὁ κύριος ἑαυτοῦ, δθ.· ‖ ἐπὶ προσώπων καὶ πόλεων, **ἐλεύθερος, ἀνεξάρτητος** : Θουκ.4,63 **πόλιν ἕξοντες ἕκαστος ἐλευθέραν, ἀφ' ἧς αὐτοκράτορες ὄντες τὸν εὖ καὶ κακῶς δρῶντα ἐξ ἴσου ἀρετῇ ἀμυνούμεθα·** ‖ ἐπὶ τῶν ἐφήβων, αὐτεξούσιος : Ξεν.'Απομν.2,1,21 **ἐν ᾗ οἱ νέοι αὐτοκράτορες γιγνόμενοι·** ‖ μετὰ γεν. ἢ ἀπαρφ. ὁ ἀποφαινόμενος ἐπί τινος κατ' ἀνεξέλεγκτον κρίσιν, ὁ ἐπιβάλλων τι κατ' ἀπόλυτον δικαίωμα, ἀπόλυτος κύριος : Δημ.1372,80 **οὐ γὰρ αὐτοκράτορές εἰσιν 'Αθηναίων τινὰ κολάσαι·** ‖ μτφ. ὁ ὑπέρτατος ρυθμιστής, ὁ κατηγορηματικῶς ἀποφαινόμενος, ὁ μὴ δεχόμενος ἀντιλογίας : Πλάτ.Κρατ.413 C **αὐτοκράτορα γὰρ ὄντα** (τὸν νοῦν), Θουκ.4,108 **δὲ μὴ προσίενται λογισμῷ αὐτοκράτορι διωθεῖσθαι·** 2) ἐπὶ πρέσβεων, ὁ ἔχων ἀπεριόριστον πληρεξουσιότητα : 'Αριστφ.Εἰρ.359 **σὲ γὰρ αὐτο-**

κράτορ' **εἶλετ' ἀγαθῇ τις ἡμῖν τύχη,** 'Ανδοκ.3,6 **αὐτοκράτορας πρέσβεις περὶ εἰρήνης·** 3) ἐπὶ ἀρχόντων, στρατηγῶν κλπ., ὁ περιβεβλημένος μὲ ἀπόλυτον ἐξουσίαν, ὁ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην καὶ θέλησιν ἄρχων ἢ διευθετῶν τι ἀνευθύνως : Θουκ. 5,27 **ἀποδεῖξαι ἄνδρας ἀρχὴν αὐτοκράτορας,** Πλάτ.Νόμ.875 Β **ἀνυπεύθυνος καὶ αὐτοκράτωρ τῆς πόλεως ἄρχειν·** 4) μτγν. κ. μσν. τίτλος ὑπερτάτου ἄρχοντος τῶν Ρωμαίων, ὡς ἀπόδοσις τοῦ ρωμ. dictator : Πολύβ.3,86,7· καὶ τοῦ imperator : Πλούτ.Πομπ.8· || μσν. κ. ὁ βασιλεὺς τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους· || νεώτ. κ. θηλ. **-ειρα** ὡς τίτλος ἡγεμόνων κρατῶν τινων ἀπολυταρχικῶς κυβερνωμένων : **ἡ βασίλισσα τῆς 'Αγγλίας εἶναι καὶ αὐτοκράτειρα τῆς Ἰνδικῆς.**

αὐτοκρατῶς ἐπίρρ. μτγν. αὐτεξουσίως, ἀνεξαρτήτως : 'Ιω.Λυδ.Ρωμ.1,33.

αὐτοκρεμῶμαι-άομαι νεώτ. ἀπάγχομαι, αὐτοκτονῶ δι' ἀπαγχονισμοῦ.

αὐτοκρηής-αῦς-ές μτγν. αὐτοκέραστος βλ.λ. : Νικ.'Αλεξ.163.

αὐτοκρισία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ κρίνῃ τις τι κατὰ τὴν ἄμεσον αὐτοῦ ἀντίληψιν καὶ γνῶσιν· 2) τὸ κρίνειν ἑαυτόν, ἡ αὐτοκριτική.

αὐτοκριτική (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ κρίνειν ἑαυτόν, τὸ ἐλέγχειν τὰς ἰδίας πράξεις, λόγους, ἔργα : **ἡ αὐτοκριτικὴ εἶναι ἰσχυρὸς μοχλὸς προόδου.**

αὐτόκριτος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κρινόμενος, ἐξηγούμενος, ὁ ἐν ἑαυτῷ ἔχων τὴν κρίσιν, τὴν ἑρμηνείαν : 'Αρτεμίδ.4,72 **αὕτως οὖν καὶ τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις γενομένας κρίσεις τῶν ὀνείρων, ἐὰν μὲν ἁπλαῖ ὦσι,.. αὐτοκρίτους εἶναι νόμιζε καὶ ἔχειν αὐτὰς ἐν ἑαυταῖς τὰς κρίσεις.**

αὐτόκτητος-ον ἐπιγρ. ὅν τις αὐτὸς ἐκτήσατο, ἰδιόκτητος : 'Επιγρ. **ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσί μου αὐτοκτήτοις χωρίοις.**

αὐτοκτίστης (ὁ) μτγν. ὁ αὐτὸς ἑαυτοῦ κτίστης ἢ ὁ κατ' ἐξοχὴν κτίστης βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.σ.223.

αὐτόκτιστος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ φύσεως ἐκτισμένος· 'Ησ. « αὐτοκτίστους δόμους· οὐ κατεσκευασμένους ἀλλ' ἐκ ταὐτομάτου γεγενημένους ἢ τοὺς οἰκουμένους ».

αὐτόκτιτος-ον αὐτόκτιστος βλ.λ., ὁ αὐτομάτως, οἱονεὶ ἀφ' ἑαυτοῦ κτισθείς, σχηματισθείς : Αἰσχ.Πρ.301 **πετρηρεφῆ αὐτόκτιτ' ἄντρα,** Σοφ.άπ. 332 **αὐτοκτίτους δόμους.**

αὐτοκτονία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ κτείνειν, τὸ φονεύειν ἑαυτόν, αὐτοχειρία βλ.λ. : Κλήμ.'Αλ.'Ομ. 8,12,14 **αἱ τῶν οὕτως θνησκόντων ψυχαὶ περὶ τῆς αὐτοκτονίας κολάζονται·** 2) νεώτ., δημ. κ. μτφ. ἡ ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος οἱονεὶ ἑκουσίως στέρησις ὑλικοῦ ἢ ἠθικοῦ ἀγαθοῦ, ἡ παραίτησις ἀπὸ δικαιώματος ἢ ἐπιδιώξεως ζωτικὴν διὰ τὸν οὕτως ἐνεργοῦντα ἐχούσης σημασίαν : **οἰκονομικὴ αὐτοκτονία, - ἠθικὴ - ἐπιστημονικὴ - πολιτικὴ αὐτοκτονία.**

αὐτόκτονος-ον νεώτ. ὁ αὐτοκτόνος βλ.λ.

αὐτοκτόνος-(ον) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἰδίᾳ χειρὶ κτείνων, ὁ φονεύων τοὺς ἑαυτοῦ συγγενεῖς : Εὐρ. Μήδ.1254 **πρὶν φοινίαν τέκνοις προσβαλεῖν χέρ' αὐτοκτόνον·** 2) ἐπὶ συγγενῶν, ὁ ἀμοιβαίως φονεύων, ἀλληλοκτόνος : Αἰσχ.'Επτ.681 **ἀνδροῖν δ' ὁμαίμοιν θάνατος ὧδ' αὐτοκτόνος·** || **δῶρα αὐτοκτόνα** τὰ προξενοῦντα θάνατον εἰς τὸν λαμβάνοντα : ΑΠ 7,152· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἑαυτὸν κτείνας, αὐτόχειρ, ἀ. αὐτόκτονος.

αὐτοκτονῶ-έω κ. νεώτ., δημ. **αὐτοχτονῶ,** ἀλληλοκτονῶ : Σοφ.'Αντ.56 **αὐτοκτονοῦντε τὼ ταλαιπώρω μόρον κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν·** 2) νεώτ. φονεύω ἐμαυτόν : **ἀπεπειράθη ν' αὐτοκτονήσῃ·** || μτφ. χάνω σπουδαῖόν τι ἀγαθὸν ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητος : **ηὐτοκτόνησεν ἠθικῶς.**

αὐτοκτόνως ἐπίρρ. διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρός, ἰδιοχείρως : Αἰσχ.'Αγ.1635 **δρᾶσαι τόδ' ἔργον οὐκ ἔτλης αὐτοκτόνως·** 2) ἀλληλοκτόνως, δι' ἀμοιβαίου φόνου : Αἰσχ.'Επτ.735 **ἐπειδὰν αὐτοκτόνως αὐτοδάϊκτοι θάνωσι.**

αὐτοκυβερνησία (ἡ) νεώτ. τὸ αὐτοκυβερνᾶσθαι, αὐτοδιοίκησις, ἀ. αὐτοκυβέρνησις βλ.λ.1).

αὐτοκυβέρνησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ κυβερνᾷ τις ἑαυτόν, αὐτοδιοίκησις· || μτφ. ἡ δύναμις τοῦ νὰ ἐξουσιάζῃ τις τὰ πάθη του καὶ τὰς ροπάς του, ἡ αὐτοκράτεια βλ.λ.

αὐτοκυβερνήτης (ὁ) ὁ αὐτὸς ὢν κυβερνήτης : ΑΠ 9,438 **αὐτοκυβερνῆται πρὸς κύτος ἐτρόχασαν.**

αὐτοκυβέρνητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χωρῶν, ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ κυβερνώμενος, ὁ ἰδίαν ἑαυτοῦ ἔχων κυβέρνησιν, αὐτοδιοίκητος : **αἱ αὐτοκυβέρνηται πόλεις τῆς Γερμανίας·** || κ. ἐπὶ προσ., ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν κυβερνῶν.

αὐτόκυκλος (ὁ) μτγν. ὁ κύκλος ἀπολύτως ἐν τῇ ἀφῃρημένῃ ἐννοίᾳ : Θεμίστ.Λόγ.13,165 Α **ἑλεῖν δὲ αἰσθήσει ἀμήχανον, οἷον αὐτόκυκλον καὶ αὐτοτρίγωνον.**

αὐτοκύλιστα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον αὐτοκύλιστον βλ.λ. : **αὐτοκύλιστα κατεβαίνει τὸ μετάλλευμα στὴν παραλία.**

αὐτοκύλιστος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ οἱονεὶ ἀφ' ἑαυτοῦ κυλιόμενος : 'Οππ.'Αλ. 2,604 **εἰσόκεν.. αὐτοκύλιστα πέσῃ μεθύουσιν ὁμαῖα, - αὐτοκύλιστοι ἀπὸ τοῦ βουνοῦ εἰς τὴν παραλίαν λίθοι·** || κατ' ἐπέκτ. αὐτοκίνητος : Νόνν. Εὐαγγ.'Ιω.121,31 **πόντιον αὐτοκύλιστον ἀνείρυαν ἄσπετον ἑσμόν.**

αὐτοκυριαρχία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ κυριαρχῇ τις ἑαυτοῦ, ἡ αὐτοκράτεια βλ.λ.

αὐτοκυρίαρχος-ον νεώτ. ὁ ἑαυτοῦ κυριαρχῶν, ὁ αὐτοκρατὴς βλ.λ.

αὐτοκυριαρχῶ-έω νεώτ. κυριαρχῶ ἐμαυτοῦ, εἶμαι αὐτοκυρίαρχος.

αὐτοκύριος-ον μτγν. ὁ ὄντως κύριος : Γρηγ.Ναζ. 610 Β **πνεῦμα κυρίου, αὐτοκύριος.**

αὐτόκωλος-ον, δ.γρ. **αὐόκωλος** βλ.λ. ὁ ἔχων ἰσχνὰ κῶλα, σκέλη, δθ. ὁ σκελετώδης, ἐκεῖνος ποὺ εἶναι πετσὶ καὶ κόκκαλο : Σιμων.'Αμ.76 **ἄπυγος, αὐτόκωλος** (γυνή).

αὐτόκωπος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κώπην, λαβὴν ἔχων (δ.ἑρμ. ὁ ἔχων καὶ λαβὴν μετὰ τῆς λεπίδος) : Αἰσχ. Χο.163 **σχέδια τ' αὐτόκωπα νωμῶν ξίφη,** Σχόλ. « τὰ ἀφ' ἑαυτῶν ἔχοντα λαβήν ».

αὐτόλαβον 'Ησ. « ἑαυτοῦ λαβὴν ἔχον »· πρβλ. αὐτόκωπος.

αὐτολαλητής (ὁ) μτγν. ὁ ἑαυτῷ διαλεγόμενος, ὁ πρὸς ἑαυτὸν ὁμιλῶν, ποὺ μιλᾷ μὲ τὸν ἑαυτό του, παραμιλάει, παραλογιέται : Διογ.9,69 **ὁ δὲ Φίλων τὰ πλεῖστα ἑαυτῷ διελέγετο, ὅθεν καὶ περὶ τούτου φησίν .. τὸν αὐτολαλητὴν .. Φίλωνα.**

αὐτολαμπής-αῦς-ές μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκπέμπων λάμψιν, αὐτόφωτος : Walz.Ρήτ.3,476 **ἓν αὐτολαμπὲς παράγωγον τῶν ὅλων.**

αὐτολατρεία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ λατρεύειν, ἐκθειάζειν, θαυμάζειν ἑαυτόν· 2) τὸ ἀποβλέπειν μόνον εἰς τὸ ἴδιον ἐγὼ καὶ τοῦτο ἐξυπηρετεῖν.

αὐτολατρεύομαι νεώτ. κ. δημ. λατρεύομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, λατρεύω ἐμαυτόν, εἶμαι αὐτολάτρης.

αὐτολάτρης θηλ. **-ις,** νεώτ. κ. δημ. **-ισσα** ὁ ἑαυτὸν λατρεύων, ἐγωλάτρης.

αὐτόλειον 'Ησ. « λειτόν ».

αὐτόλεκτος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου λεχθείς : Θησ.Στεφ. ἐν λ. **ἵνα καὶ τῆς αὐτολέκτου αὐτοῦ λέξεως** μνημονεύσω.

αὐτολέκτως ἐπίρρ. μσν. μὲ τὰς λέξεις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, αὐτολεξεί : Δαμασκην.2,856 D.

αὐτολεξεί ἐπίρρ. μτγν., νεώτ. κ. δημ. μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἢ μὲ τὴν ἰδίαν λέξιν, κατὰ λέξιν, λέ-

ξιν πρὸς λέξιν : Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.804,19 **ἃ μὲν διὰ παραβολῶν . . ἃ δὲ αὐθεντικῶς καὶ αὐτολεξεὶ τὸν Χριστὸν 'Ιησοῦν ὀνομαζόντων,** - **ἐπανέλαβε τὴν διαταγήν του αὐτολεξεί.**

αὐτολήκυθος-ον ὁ κομίζων ὁ ἴδιος καὶ οὐχὶ διὰ δούλου τὴν λήκυθον τοῦ ἐλαίου εἰς τὴν παλαίστραν· || ὅθ. ὁ πολὺ πτωχός· 'Ησ. « οἱ πένητες οἱ μόνην λήκυθον ἔχοντες » ἢ δι' ἑαυτῶν βαστάζοντες τὴν λήκυθον, οὐ δι' ἱκετῶν : 'Αντιφάν.16· 2) ΑΒ 204 « ἄσωτος, παρὰ τὸ τὰς συμβολὰς ἐν ταῖς ληκύθοις ἔχειν καὶ φέρειν εἰς τὰ συμπόσια »· 3) 'Αρποκρ. « ἀντὶ τοῦ εὐζώνους τινὰς καὶ ἑτοίμους πᾶν ὁτιοῦν ποιεῖν καὶ ὑπομένειν ἢ αὐτουργοὺς ἢ ἀντὶ τοῦ εἰς πληγὰς ἑτοίμους καὶ οἷον τύπτοντας καὶ μαστιγοῦντας καὶ ὑβρίζοντας κλπ. »· 4) κόλαξ, παράσιτος : Λουκ.Λεξιφ.10 **ἔστιν ἐν τοῖς σκιραφείοις ἐγκαφικίδαλος ἄνθρωπος τῶν αὐτοληκύθων καὶ αὐτοκαβδάλων,** Πλούτ.'Ηθ.50 C **ἀλλὰ μὴ . . τοὺς αὐτοληκύθους τούτους καὶ τραπεζέας . . κόλακας νομίζομεν.**

αὐτόληπτος-ον μτγν. ὁ λαμβανόμενος κατ' ἐλευθέραν ἐκλογήν, ἑρμ. τοῦ αὐτάγρετος : 'Απολλ. Σοφ.Λεξ.'Ομ.

αὐτολίθινος-ον μτγν. ὁ ὅλως λίθινος· 2) μτφ. ὁ σκληρὸς ὡς ὁ λίθος : 'Ιω.Χρυσ.1,30 **αὐτολίθινος τὴν ψυχήν.**

αὐτόλιθος-ον ὁ ἐξ ἑνὸς μόνου λίθου πεποιημένος, ὁ μονόλιθος, μονόπετρος : Σοφ.ἀπ.133 **αὐτολίθοισι ληκύθοις** (εἰκασ. ἀντὶ αὐτοχείλεσι)· 2) αὐτόλιθος (ὁ) ὡς οὐσ. αὐτὸς ὁ λίθος, ὁ ἐντελῶς λίθος : 'Ιω.Χρυσ.10,287 **κἂν γὰρ αὐτόλιθος ᾖ τις.**

αὐτολίπανσις-εως (ἡ) νεώτ. αὐτόματος λίπανσις βλ.λ., ἰδίᾳ ἐπὶ μηχανῶν.

αὐτολίπαντος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λιπαινόμενος· || ἐπὶ μηχανῶν, ὁ ἐφωδιασμένος δι' αὐτομάτως λειτουργούντων λιπαντηρίων : **αὐτολίπαντος μηχανή.**

αὐτολογιότης-τητος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ λογιότης, ἡ ἀπόλυτος λογιότης, τὸ νὰ εἶναί τις ἐξ ἑαυτοῦ, ἐκ φύσεως λόγιος : Διον.'Αρεοπ.22 D **τὴν αὐτοσοφίαν καὶ οὐχ ἁπλῶς λογιότητα, ἀλλ' αὐτολογιότητα ὑμνοῦσι.**

αὐτολόγος (ὁ) μτγν. αὐτὸς ὁ λόγος, ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος : 'Ωριγ.Κελσ.2,79 **τὸν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ θεοῦ τῶν ὅλων ζῶντα καὶ ἐνεργῆ θεὸν αὐτολόγον λέγω.**

αὐτολοίμωξις-εως (ἡ) νεώτ. αὐτομόλυνσις βλ.λ.

αὐτολόχευτος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ γεννηθείς : Νόνν.Δ 8,87 **ὅτι χθονίης ἀπὸ φύτλης ἔσσεται αὐτολόχευτος 'Ολύμπιος.**

αὐτολύκιον (τὸ) μτγν. ἐλλέβορος λευκός: 'Ιππιατρ.26.

αὐτολυρίζων-οντος μτγν. αὐτόχρημα λυρίζων· || μτφ. σκωπτικῶς ἐπὶ ὄνου : Λουκ.'Εταιρ.Δ 14,4 **καὶ μάλιστα ὁπόταν ᾄδῃ καὶ ἁβρὸς εἶναι θέλῃ, ὄνος αὐτολυρίζων.**

αὐτολυσία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸ τῆς σήψεως χημικὴ μεταβολὴ νεκρωθέντων ἱστῶν, συντελουμένη ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἐνδοκυτταρικῶν ἐνζύμων.

αὐτόλυσις-εως (ἡ) σχοινίον ἢ λωρίον διὰ κύνας θηρευτικούς· 'Ησ. « δέμα, ἐφ' ᾧ ἀγκύλη ἐφῆπται καὶ οὐχ ἅμμα γέγονεν ».

αὐτόλυτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ κυνῶν, ὁ συνεζευγμένος, εἰς ζεῦγος δεδεμένος : 'Οππ.Κ 4,357 **αὐτολύτοις σὺν ἐϋρρίνεσσι κύνεσσιν** (διόρθ. ἀντὶ αὐτολύγοις)· 2) νεώτ. ζῳολ. **αὐτόλυτος** (ὁ) γένος ὑδροβίων ζωοσκωλήκων πολυχαιτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συλλιδῶν.**

αὐτολυχνία (ἡ) μον. ἡ ἀφ' ἑαυτῆς λάμπουσα λυχνία, ὅθ. μτφ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ εἶναί τινα φωτεινόν : Θεόδ.Βαλσαμὼν 29,37.

αὐτομαγνήτισις-εως (ἡ) νεώτ. αὐτομαγνητισμὸς βλ.λ.

αὐτομαγνητισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἰδιότης σώματος νὰ μαγνητίζεται ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐξ ἐπιδράσεως, καὶ νὰ μαγνητίζῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἄλλα σώματα.

αὐτομαγνητιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ αὐτομαγνητισμοῦ βλ. λ. ἢ ὁ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενος.

αὐτομάθεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. κ. αὐτομαθία τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἄνευ διδασκάλου μανθάνειν : Πλούτ.'Ηθ.973 E **τῆς εὐμαθείας λογικωτέραν εἶναι τὴν αὐτομάθειαν.**

αὐτομαθής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἄνευ διδασκάλου μαθών, αὐτοδίδακτος : Πλούτ.'Ηθ 992 A **φρόνησις οὐκ ἀμαθής . ., αὐτομαθὴς δέ,** 'Αλκ. ἐν ΑΠ 6,218 **τὸν ὀρχησμῶν αὐτομαθῆ.**

αὐτομαθία (ἡ) μτγν. αὐτομάθεια βλ.λ.

αὐτομαθῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτομαθῆ, αὐτοδιδάκτως : Φιλόστρ.498 **γενέσθαι αὐτομαθῶς σοφόν.**

αὐτομακαριότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἀπόλυτος μακαριότης, ἡ ὄντως μακαριότης : 'Ιω.Χρυσ.4,325.

αὐτομανής-οῦς-ές μτγν. αὐτόχρημα μαινόμενος : Μαν.5,184.

αὐτομανία (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ μανία, πραγματικὴ μανία : 'Ιω.Χρυσ.1,61.

αὐτομαρτυρῶ-έω μτγν. αὐτὸς περὶ ἐμαυτοῦ μαρτυρῶ : Διογ.Λ 9,12 **ὡς αὐτὸς αὐτομαρτυρεῖ.**

αὐτόμαρτυς-ρος (ὁ,ἡ) αὐτόπτης μάρτυς : Αἰσχ. 'Αγ.989 **ἀπ' ὀμμάτων . . αὐτόμαρτυς ὤν.**

αὐτόματα ἐπίρρ. δημ. αὐτομάτως βλ.λ.

αὐτοματεί ἐπίρρ. μτγν. **ἢ αὐτοματί** αὐτομάτως : 'Ιω.Χρυσ.5,846 **αὐτοματὶ ῥεῖθρα φέρεσθαι παιῶν.**

αὐτομάτην ἐπίρρ. μτγν. αὐτοματὶ βλ.λ. : Διόδ. Σ 2,25 **ἂν πένθ' ἡμέρας ἀναμείνωσιν, αὐτομάτην ἥξειν βοήθειαν.**

αὐτοματί ἐπίρρ. αὐτοματεί βλ.λ.

αὐτοματία (ἡ) μτγν. ἐπώνυμον τῆς θεᾶς τῆς τύχης : Πλουτ.'Ηθ.816 D.

αὐτοματίζω μέλλ. -ίσω ἐπὶ ἐνεργειῶν τῆς φύσεως, αὐτομάτως ἐνεργῶ ἢ πράττω τι : 'Αριστλ. ΖΓ 715 a,27 **ὥσπερ αὐτοματιζούσης τῆς φύσεως, οὐ φύσεώς ἐστιν αὐτοματιζούσης ἔργα·** 2) ἐπὶ πραγμάτων, αὐτομάτως, τυχαίως συμβαίνω, ὑπάρχω : 'Ιππ.Διαίτ.33 **ὅ,τι δ' ἂν τούτων αὐτοματίσῃ, λύσει τὸ νούσημα·** κ. παθ. : Πλούτ.'Αγησ.23 **τὰ συμφέροντα . . καλῶς ἔχειν αὐτοματίζεσθαι, κἂν μηδεὶς κελεύῃ·** 3) ἐπὶ προσώπων, προχείρως, ἀλογίστως ἢ ἀπερισκέπτως ἐνεργῶ ἢ πράττω τι : Ξεν.ΚΠ 4,5,21 **καὶ οὐδὲ ταῦτα αὐτοματίσαντες.**

αὐτοματικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτομάτως γινόμενος· || ἄνευ ἐπεμβάσεως τῆς βουλήσεως ἢ ἀμέσου ἐξωτερικῆς αἰτίας τελούμενος : **αὐτοματικὴ κίνησις τῆς καρδίας,** - **αὐτοματικὴ λειτουργία πυροβόλου** κτλ.· || οὐδ. ὡς οὐσ. -**όν** (τὸ) ἐν. μηχάνημα, ἐν ᾧ ἡ ἀρχικὴ κίνησις προκαλεῖ ἄλλας κινήσεις ἄνευ ἐπιδράσεως ἐξωτερικῆς αἰτίας.

αὐτοματισμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐτομάτως συμβαῖνον, ἡ τύχη : 'Ιππ.406,25 **ὑπὸ αὐτοματισμοῦ λύεται,** Διον.'Αλ.Ρωμ.1,4 **δι' αὐτοματισμόν τινα καὶ τύχην ἄδικον·** 2) αὐτοσχεδιασμός : 'Αλκιδαμ.87,3 **αἱ γὰρ ἀκρίβειαι τῆς τῶν ὀνομάτων ἐξεργασίας οὐ παραδέχονται τοὺς αὐτοματισμούς·** 3) νεώτ. κ. δημ. τὸ εἶναι ἢ γίνεσθαί τι ἐξ αὐτομάτου βλ.λ., μηχανικῶς· 4) ψυχολ. ἡ ἄνευ βουλητικῆς καὶ γεν. ἐνσυνειδήτου ἐπενεργείας αὐθόρμητος καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἐκδήλωσις κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν παντὸς ἐμβίου, εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲ ἰδίως καὶ ἡ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκτέλεσις πράξεων τῆς συνήθους ζωῆς καὶ ἐξωτερίκευσις προϋπαρχουσῶν ἐντυπώσεων καὶ σκέψεών του· || κατ' ἐπέκτ. ἡ μείωσις ἢ ἡ ἔλλειψις τοῦ ἐνσυνειδήτου καὶ τῆς βουλήσεως· **5) ἠθικὸς αὐτοματισμός** ὁ ἠθικὸς κανών, καθ' ὃν αἱ

αὐτόματοι πράξεις δὲν ὑπόκεινται εἰς καταλογισμὸν καὶ ἑπομένως ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὑπεύθυνος δι' αὐτάς· 6) φιλοσ. ἡ θεωρία καθ' ἣν ἡ ψυχὴ εἶναι πνευματικὸν αὐτόματον.

αὐτοματιστής (ὁ) μτγν., μον. κ. νεώτ. ὁ τὰ πάντα ἀποδίδων εἰς τὸ αὐτόματον, εἰς τὴν τύχην : Ἰω. Μαλ.251,1 **τῶν λεγομένων Ἐπικουρείων, ὅ ἐστι τῶν αὐτοματιστῶν, τῶν λεγόντων ἀπρονόητα εἶναι τὰ πάντα·** ‖ κ. νεώτ. γεν. ὁ πιστεύων ὅτι ὁ κόσμος καὶ δὴ ὁ ἔμβιος προῆλθεν ἐξ αὐτομάτου γενέσεως· ‖ ὁ ὀπαδὸς τοῦ αὐτοματισμοῦ βλ.λ.6).

αὐτοματοηλεκτρικός-ή-όν νεώτ. ὁ οὕτω μεμηχανημένος, ὥστε νὰ προκαλῆται ἐξ αὐτοῦ οἱονεὶ αὐτομάτως ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια : **αὐτοματοηλεκτρικὸν ναύκλαστρον, - αὐτοματοηλ- σταθμός.**

αὐτοματομηχανικός-ή-όν νεώτ. ὁ οἱονεὶ αὐτομάτως ἐπάγων τὴν ἐν αὐτῷ μηχανικὴν ἐνέργειαν· ‖ ναυτ. **αὐτοματομηχανικὸν ναύκλαστρον.**

αὐτόματο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. βλ. αὐτόματος 5).

αὐτοματοποιητικός-ή-όν μτγν. ὁ σχέσιν ἔχων ἢ ἀσχολούμενος μὲ τὴν κατασκευὴν αὐτομάτων βλ.λ.· ‖ τὸ θηλ. **αὐτοματοποιητική** (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ ποιοῦντος αὐτόματα, τοῦ αὐτοματοποιοῦ· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **αὐτοματοποιητικά** ἡ περὶ τῆς αὐτοματοποιητικῆς τέχνης πραγματεία Ἥρωνος τοῦ μηχανικοῦ.

αὐτοματοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ κατασκευάζων αὐτόματα βλ.λ.

αὐτόματος-ο(ν) κ. -η -ον κ. νεώτ., δημ. θηλ. **αὐτόματη** ἐπὶ προσ., ὁ ἐξ οἰκείας βουλήσεως κινούμενος ἢ πράττων τι, ὁ οὐχὶ ἐκ κελεύσεως ἄλλου δρῶν, ὁ αὐτενεργός, αὐτοπροαίρετος, αὐθόρμητος : Ἰλ.Β 408 **αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,** Ἀριστφ.Πλ.1190 **αὐτόματος ἐλθών.** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως ἢ αἰτίας κινούμενος, λειτουργῶν ἢ συμβαίνων : Ἰλ.Ε 749 **αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ,** Εὐρ.Βάκχ.447 **αὐτόματα δ' αὐταῖς δεσμὰ διελύθη πεδῶν, - αὐτόματος γένεσις - ἀνάφλεξις, - αὐτόματη κίνηση·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ λειτουργιῶν καὶ κινήσεων τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, ὁ ἄνευ τῆς βουλήσεως γινόμενος ἢ λειτουργῶν : **ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος καὶ ἡ ἀναπνοὴ εἶναι λειτουργίαι αὐτόματοι·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μηχανημάτων, ὁ ἄνευ ἀνθρωπίνης ἐπεμβάσεως κινούμενος καὶ λειτουργῶν : Πολύβ.12,13,11 **αὐτόματος κοχλίας, - αὐτόματο(ν) μηχάνημα - τηλέφωνον - ὅπλον·** ‖ **αὐτόματος πυρσός,** φάρος αὐτομάτως ἀναπτόμενος ἅμα τῇ ἐκλείψει τοῦ ἡλιακοῦ φωτός· 5) εἰδ. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. αὐτόματα ὡς οὐσ. μηχανήματα ἀφ' ἑαυτῶν κινούμενα : Ἀριστλ.ΖΓ 734 b 10 **ὥσπερ οὖν ἐν τοῖς αὐτομάτοις, τρόπον μέν τινα ἐκεῖνο κινεῖ οὐχ ἁπτόμενον νῦν οὐδενός·** ‖ νεώτ. κ. δημ. κατὰ ἑν. ὡς οὐσ. **αὐτόματον** (τὸ) συσκευὴ μορφὴν ἐμβίου ὄντος ἔχουσα, δι' ἐσωτερικοῦ μηχανισμοῦ λειτουργοῦσα καὶ ἐκτελοῦσα ποικίλας κινήσεις ἀκριβῶς κεκανονισμένας κατ' ἀπομίμησιν ζωϊκῶν ἐκδηλώσεων· πρβλ. νευρόσπαστον, ρομπότ 6) ἐπὶ φυσικῶν ἐνεργειῶν, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος, ἐνεργῶν : Ἡρ.2,14 **ἐπεάν σφι ὁ ποταμὸς αὐτόματος ἐπελθὼν ἄρσῃ τὰς ἀρούρας,** ΚΔ Μᾶρκ. 4,28 **αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ·** ‖ ἐπὶ φυτῶν, αὐτοφυής : Ἡρ.8,138 **οἴκησαν πέλας τῶν κήπων .. ἐν τοῖσι φύεται αὐτόματα ρόδα·** 7) μτφ. σκωπτικῶς περὶ φιλοσόφων ἢ ποιητῶν : Πλάτ.Θεαίτ.180 C **ἀλλ' αὐτόματοι ἀναφύονται** (πρβλ. δημ. ξεφυτρώνουν σὰν μανιτάρια)· 8) ἐπὶ γεγονότων, ὁ ἄνευ ἐξωτερικῆς ἐπενεργείας, ἄνευ αἰτίας γινόμενος, συμβαίνων, τυχαῖος : Ἡρ.7,9,3 **αὐτόματον γὰρ οὐδέν ἀλλ' ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι,** Διόδ.Σ 2,25 **αὐτομάτην ἥξειν βοήθειαν·** ‖ ἐπὶ τοῦ θανάτου, ὁ φυσικός : Δημ.296 **αὐτόματος θάνατος·** 9) ἐπὶ τοῦ βίου, ὁ μὴ χρῄζων ἐξωτερικῆς ὑποστηρίξεως, ὁ αὐτάρκης : Πλάτ. Πολιτ.271 D **αὐτόματος βίος·** 10) εἰδ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. -ον (τὸ) κ. **ταὐτόματον** ἡ τύχη : Λυσ.6,25 **τοὺς θεοὺς χρὴ ἢ τὸ αὐτόματον αἰτιᾶσθαι·** 11) κατὰ δοτ. **τῷ αὐτομάτῳ** ἐν ἐπιρρ. σημ. ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐτομάτως βλ. λ. : Ἀριστλ.Μεταφ.1070 a,7 **τέχνῃ ἢ φύσει γίγνεται ἢ τύχῃ ἢ τῷ αὐτομάτῳ·** ‖ ὁμ. ἐμπροθέτως ἀπό, **ἐκ τοῦ αὐτομάτου** ἢ ἀπό, ἐκ ταὐτομάτου, αὐτομάτως βλ.λ. : Ἡρ.2,66 **ἂν αἰέλουρος ἀποθάνῃ ἐκ τοῦ αὐτομάτου,** Θουκ.2,77 **ἀπὸ ταὐτομάτου πῦρ καὶ φλόγα ἀπ' αὐτοῦ ἀνῆκεν.**

αὐτοματουργός-όν μτγν., μσν. ὁ κατασκευαστὴς αὐτομάτων βλ.λ.

αὐτομάττιτα Ἡσ. « σπέρμα ἀνδρός ».

αὐτομάτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτόματον, βλ.λ. ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐθορμήτως, ἄνευ αἰτίας, ἐκ τύχης, εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε : Θεόκρ.21,27 **οὐ γὰρ ὁ καιρὸς αὐτομάτως παρέβα τὸν δρόμον,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,59 **πυρὸς αὐτομάτως ἀναφυέντος, - ἡ θύρα ἔκλεισεν αὐτομάτως.**

αὐτομαχῶ-έω μάχομαι ὑπὲρ ἐμαυτοῦ· ‖ εἰδ. ὑπερασπίζω μόνος ὑπόθεσίν μου ἐν δικαστηρίῳ· Ἡσ. « αὐτομαχεῖν· αὐτοδικεῖν », Σουΐδ. « δι' ἑαυτοῦ δικάζεσθαι ἀλλὰ μὴ δι' ἑτέρου » : Λυσ.ἀπ.102 S.

αὐτομέγεθος (τὸ) μτγν. τὸ ἀπόλυτον, ἀφῃρημένον μέγεθος : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.663,676 S.

αὐτομέλαθρος-ον μτγν. ὁ τοῦ αὐτοῦ μελάθρου, τῆς αὐτῆς οἰκίας : Νόνν.Δ 48,519 **αὐτομελάθρας Ἀμαδρυὰς ἔννεπε Νύμφη.**

αὐτομέλιννα (ἡ) μσν. πραγματική, ἀπαράλλακτος ἡ Μέλιννα : ΑΠ 6,353 **αὐταμέλιννα τέτυκται**

αὐτόμελος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἴδιον μέλος, ἰδίαν μελῳδίαν, ἰδιόμελος βλ.λ. : **ἐξαποστειλάριον αὐτόμελον.**

αὐτομεμφής-οῦς-ές μσν ὁ ἑαυτὸν μεμφόμενος.

αὐτομεμφία (ἡ) μσν. τὸ ἑαυτὸν μέμφεσθαι : Ἰω.Κλίμ.294, Ἡσύχ.Κεντ.991 A **κινεῖν τὸ θυμικὸν πρὸς αὐτομεμφίαν,** πρβλ. αὐτοέλεγχος, αὐτοκριτική.

αὐτομέριμνος-ον μσν. ὁ περὶ ἑαυτοῦ μεριμνῶν.

αὐτομετάβλητος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ μεταβαλλόμενος : Δαμάσκ.Ἀρχ.405.

αὐτομετατροπεύς-έως (ὁ) νεώτ. αὐτόματος μετατροπεὺς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

αὐτομετοχή (ἡ) μτγν. ἡ μετοχὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν : Διον.Ἀρεοπ.5,5.

αὐτόμετρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ μετρούμενος : Σιμπλίκ.Φυσ.762,2· 2) νεώτ. τὸ οὐδ. αὐτόμετρον ὡς οὐσ. γεωδαιτικὸν ὄργανον μετ' ἀβακίου καὶ πυξίδος, χρήσιμον εἰς χωροσταθμήσεις.

αὐτομήκης-ους-ες μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκτεταμένος, ἀντίθ. ἑτερομήκης : Ἰάμβλ.Νικ.Ἀριθμ.74 P.

αὐτόμηκος-ους (τὸ) μτγν. ἢ **αὐτομῆκος** αὐτὸ τὸ μῆκος ἀφῃρημένως, ἀπολύτως θεωρούμενον : Ἀριστλ.Τοπ.134 a,24 (πιθ.), πρβλ. κ. αὐτομήκης.

αὐτομηνί ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα : Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.15,796 D **οὐδ' αὐτομηνί, ἀλλ' αὐτῆς ἡμέρας .. καὶ γίνεται καὶ ἀπόλλυται.**

αὐτομήνυτος-ον ΑΒ 29,6 « αὐτὸς ἑαυτὸν καταμηνύων »· πρβλ. αὐτοκατήγορος.

αὐτομήτωρ-τορος (ἡ) αὐτὴ ἡ μήτηρ, ἀπαράλλακτος, ὅλως ὁμοία πρὸς τὴν μητέρα : Σιμων.Ἀμ.7,12 **τὴν δ' ἐκ κυνὸς λιταργὸν αὐτομήτορα.**

αὐτομιξία (ἡ) νεώτ. βιολ. γονιμοποίησις διὰ τῆς ἑνώσεως δύο κυττάρων ἢ δύο κεχωρισμένων πυρήνων τοῦ αὐτοῦ κυττάρου.

αὐτομίσητος-ον νεώτ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ μισούμενος.

αὐτομισοῦμαι-έομαι νεώτ. μισῶ αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτομνησία (ἡ) νεώτ. ψυχολ. αὐτόματος ἀνάπλασις παραστάσεων ἄνευ ἐμφανοῦς συνειρμοῦ αὐτῶν πρὸς τὰς τουτοχρόνους ψυχικὰς συνθήκας.

αὐτόμοιρος-ον Ἡσ. « μονόμοιρος. Σοφοκλῆς Θυέστῃ Σικυωνίῳ » (Σοφ.άπ.250).
αὐτομολεὶ ἐπίρρ. μσν. αὐτομόλως βλ.λ.
αὐτομόλησις-εως (ἡ) μτγν. αὐτομολία βλ.λ. : Φίλ.Ι,272,8 **ἑρμηνεύεται δὲ Νεβρὼδ αὐτομόλησις** | ἀπορρίπτεται ὑπὸ Θωμ.Μαγ.128 R |.
αὐτομολία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ αὐτομολεῖν, ἡ οἰκειοθελὴς μετάβασις εἴς τι μέρος· || εἰδ. ἐπὶ στρατιωτικῶν, ἡ ἀπὸ τῆς οἰκείας τάξεως ἀπόδρασις εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἐχθροῦ : Θουκ.7,13 **οἱ μὲν ἐπ᾽ αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, - αὐτομολίας γραφή, - ἡ αὐτομολία εἶναι ἔγκλημα ἐσχάτης προδοσίας·** || νεώτ. κ. μτφ. ἡ ἐγκατάλειψις μιᾶς ἰδεολογίας καὶ προσχώρησις εἰς τὴν ἀντίπαλον.
αὐτομόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἢ **αὐτομολίτης** τὸ ὀρυκτὸν γάνιον ἢ γανίτης βλ.λ.
αὐτομολίμιον (τό) μσν. αὐτομολία : Θεοφύλ.Σ 74,9 **αὐτομολίμιον ἐγκελεύεται.**
αὐτομολίτης (ὁ) νεώτ.ὀρυκτολ.ἢ**αὐτομόλιθος** βλ.λ.
αὐτόμολος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἄκλητος ἐρχόμενος : Ὀππ.Ἀλ.3,360 **ἄλλοι κλητοί τ᾽ αὐτόμολοί τε πανήμεροι ἠγερέθονται,** Ρουφῖνος ἐν ΑΠ 5,21 **πόθον αὐτόμολον, αὐτοθελῆ,** Μηναῖ,Ι,3 Ἑσπερ. **κῆρυξ αὐτόμολος·** 2) κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ἰδίᾳ ἐπὶ στρατιωτικῶν, ὁ οἰκείᾳ βουλήσει ἐγκαταλείπων τὴν ἰδίαν του τάξιν καὶ μεταβαίνων εἰς τοὺς ἀντιπάλους· Ἡσ. « ὁ πρὸς τοὺς πολεμίους ἀπελθὼν προδότης » : Ἡρ.9,76 **ἐπῆλθε γυνὴ αὐτόμολος,** Θουκ.4,118 **τοὺς αὐτομόλους μὴ δέχεσθαι·** 3) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **δενδροκολαπτιδῶν.**
αὐτόμολπα ἐπίρρ. κ. **αὐτομόλπως** Ἡσ. « αὐτόμολπα· ὁμοίως ἐκείνοις ».
αὐτομόλπως ἐπίρρ. αὐτόμολπα βλ.λ.
αὐτομόλυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **αὐτολοίμωξις** ἡ ἐξ ἑαυτοῦ μόλυνσις.
αὐτομολυσμός (ὁ) νεώτ. ἡ αὐτομόλυνσις βλ.λ.
αὐτομολῶ-έω κ. νεώτ. ἐπὶ στρατιωτῶν, ἐγκαταλιπὼν καὶ προδοὺς τὴν τάξιν μου καταφεύγω εἰς τὸν ἐχθρόν : Ἡρ.1,127 **οἱ δὲ αὐτομόλεον πρὸς τοὺς πέρσας·** 2) μτφ. κ. νεώτ. μεθίσταμαι ἐκ μιᾶς πολιτικῆς μερίδος ἢ ἰδεολογικῆς παρατάξεως εἰς τὴν ἀντίπαλον : Αἰσχίν.3,75 **καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ·** 3) πορεύομαί που αὐθορμήτως, ἑκουσίως : Διόδ.Σ 2,26 **ἑκάστου πρὸς τὴν ἐλευθερίαν αὐτομολοῦντος.**
αὐτομόλως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτόμολον βλ.λ.|| κ. 2)· Ἡσ. « προδοτικῶς ».
αὐτομορφισμός (ὁ) νεώτ. βιολ. ἡ θεωρία καθ᾽ ἣν τὰ ὄργανα καὶ οἱ ἱστοὶ τῶν ὀργανισμῶν—καθὼς καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ὀργανισμοὶ—**τείνουσιν ἔσωθεν** νὰ αὐτοδιαμορφωθῶσιν, ἤτοι νὰ ἀναπτυχθῶσιν ἐν ἰδίᾳ μορφῇ καὶ ἐπικρατήσωσιν ἀνταγωνιζόμενοι πρὸς ἑτέρους ὁμοειδεῖς.
αὐτόμορφος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ διαμορφωθείς, λαβὼν μορφήν, αὐτοσχημάτιστος : Εὐρ ἀπ. 124 **παρθένου τ᾽ εἰκώ τινα ἐξ αὐτομόρφων λαΐνων τυκισμάτων·** || νεώτ. ὁ ἰδίαν σταθερὰν ἔχων μορφήν, ἰδιόμορφος, ἰδιότυπος : **αὐτόμορφα συστατικὰ πετρωμάτων·** || μαθημ. **αὐτόμορφος συνάρτησις** ἡ ἰδιότυπος· πρβλ. συνάρτησις ἐν μαθ. σημ.
αὐτομορφοῦμαι-όομαι νεώτ., δημ. **αὐτομορφώνομαι** λαμβάνω μορφήν, διαμόρφωσιν ἐξ ἐμαυτοῦ· || διαπλάττω ἐμαυτὸν ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς ἰδίᾳ προαιρέσει καὶ ἐνεργείᾳ.
αὐτομορφώνομαι δημ. αὐτομορφοῦμαι βλ.λ.
αὐτομόρφωση δημ. αὐτομόρφωσις βλ.λ.2) κ.3).
αὐτομόρφωσις-εως (ἡ) νεώτ. αὐτὴ αὐτη ἡ μόρφωσις· 2) τὸ μορφώνειν ἑαυτόν, ἡ αὐτοαγωγή, ἡ αὐτοαναπτυξις· 3) εἰδ. βιολ. **θεωρία καθ᾽ ἣν τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτὰ αὐξάνονται, ἀναπτύσσονται** καὶ διαμορφοῦνται κυρίως **ἐκ προϋπαρχούσης** ἐν αὐτοῖς δυναμικότητας, ἤτοι ἐξ ἐσωτερικῶν αἰτίων εἰδικῶν, κληρονομικῶν, καὶ οὐχὶ ἐξ ἐξωτερικῶν αἰτίων τοῦ περιβάλλοντος, ὅ. **αὐτομορφισμός** βλ.λ.
αὐτομόρφωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ προσκτησάμενος μόρφωσιν ἤτοι παιδείαν, γενικὰς ἢ εἰδικὰς γνώσεις καὶ ἠθικὸν χαρακτῆρα.
αὐτομωλωπίζομαι νεώτ. μωλωπίζομαι ὑπ᾽ ἐμαυτοῦ· πρβλ. αὐτοτραυματίζομαι.
αὐτονάρκη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀναισθησία ἐπιτυγχανομένη διὰ τῆς εἰσπνοῆς ἀσθενοῦς ποσότητος ναρκωτικοῦ συνεργούσης καὶ τῆς αὐθυποβολῆς.
αὐτόνεκρος-ον μτγν. αὐτόχρημα, ἐντελῶς νεκρός : Ἀλκίφρ.3,7 **εἰ μὴ Ἀρκεσίλαος ὁ ἰατρὸς ἡμιθνῆτα, μᾶλλον δὲ αὐτόνεκρον θεασάμενος.**
αὐτόνεως-ων μον. ὁ σὺν αὐτῇ τῇ νηΐ, μαζὶ μὲ τὸ πλοῖο : Γεωργ.Παχ.Μιχ.Παλ.5,269 D **αὐτόνεῳ καταδύονται,** πρβλ. ἀντίθ. ἔκφρ. αὔτανδρος.
αὐτονοερὸς-ά-όν μτγν. ἐντελῶς νοερός : Εὐσ. 10,4 **ἄφθαρτον ,φύσιν, αὐτονοερὰν οὖσαν.**
αὐτονόητα ἐπίρρ. δημ. κατ᾽ ἄμεσον ἀντίληψιν, καταφανῶς, αὐτοδήλως.
αὐτονόητος (-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτὸν νοητός, ἀντιληπτός, ὁ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐννοούμενος, ὅθ. ὁ ἐκ τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως καταφανής, διακριτὸς ἐν τῇ ἐννοίᾳ αὐτοῦ ἢ τῇ ἐπακολουθίᾳ ταύτης : Τζέτζ.4,52,23 **πάντα τὰ τῆδε γὰρ σαφῆ καὶ τῶν αὐτονοήτων, - αὐτονόητοι κανόνες, - αὐτονόητες συνέπειες.**
αὐτονομάζομαι νεώτ. κ. δημ. ἀποθ., δημ. ἀόρ. αὐτονομάσθηκα δίδω, ἀπονέμω αὐθαιρέτως εἰς ἐμαυτὸν ἐπίθετον ἰδίᾳ τιμητικὸν οἷον ἀξιώματος, διπλώματος, τίτλου κττ. : **αὐτονομάζεται διδάκτωρ - ἀρχηγὸς κόμματος - δημοσιογράφος, - αὐτονομάστηκε ποιητὴς - τραπεζίτης - κόντες.**
αὐτονόμηση (ἡ) δημ. ἡ αὐτονόμησις βλ.λ.
αὐτονόμησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ καθίστασθαι χώραν τινὰ αὐτόνομον βλ.λ., ἡ ἀνακήρυξις καὶ ἀναγνώρισις δικαιώματος αὐτονομίας βλ.λ. 3) λαοῦ τινος ἐν τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ : **ἡ αὐτονόμησις τῆς Κρήτης - τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας.**
αὐτονομία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ διάγειν τινὰ κατὰ τοὺς ἰδίους ἑαυτοῦ νόμους· εἰδ. ἐπὶ πολιτειῶν, τὸ κυβερνᾶσθαι οὐχὶ καθ᾽ ὑποταγὴν ἢ ἐξάρτησιν ἀπὸ ἄλλης πολιτείας, ἀλλ᾽ ἐλευθέρως καὶ κατὰ ἰδίους νόμους : Θουκ.3,46 **ἤν τινα ἐλεύθερον καὶ βίᾳ ἀρχόμενον εἰκότως πρὸς αὐτονομίαν ἀποστάντα χειρωσώμεθα·** || μτγν. εἰδ. ἐπὶ χωρῶν τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, τὸ εἴς τινας πόλεις **παρασχεθὲν** δικαίωμα **τοῦ ψηφίζειν καὶ ἐφαρμόζειν τοὺς ἰδίους νόμους καὶ ἐκλέγειν τοὺς ἑαυτῶν τοπικοὺς ἄρχοντας·** || νεώτ. κ. δημ. τὸ εἰς ὑποτελῆ **εἴς τι** κράτος χώραν παρεχόμενον δικαίωμα **νὰ ἔχῃ γενικὴν ἢ μερικὴν αὐτοδιοίκησιν·** || ὁμ. νεώτ. κ. **δημ. ὁμοσπονδιακὴ αὐτονομία** τὸ δικαίωμα ἑνὸς **ἑκάστου τῶν ὁμοσπόνδων ἡνωμένων κρατῶν τοῦ ἔχειν ἰδίους νόμους καὶ ἰδίαν κυβέρνησιν, ἐξάρτησιν δὲ μόνον ἀπὸ κεντρικῆς τινος κοινῇ βουλήσει ὁριζομένης ἀρχῆς ἐκπροσωπούσης τοὺς ὁμοσπόνδους εἰς τὰς σχέσεις πρὸς ἄλλα κράτη καὶ ρυθμιζούσης ταύτας·** 2) νεώτ. **φιλοσ.** ἡ δύναμις ἢ ἰδιότης τινὸς νὰ καθορίζῃ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἐλευθέρως καὶ ἀνεξαρτήτως ξένων ἐπιδράσεων τὰς ἑαυτοῦ πράξεις, ἀντίθ. **ἑτερονομία : ἡ ἠθικὴ - πνευματικὴ - οἰκονομικὴ αὐτονομία·** 3) ὁμ. εἰδ. ναυτ. ἡ κίνησις καὶ καθόλου δρᾶσις πλοίου ἢ στόλου ἄνευ ἐνδιαμέσου ἀνεφοδιασμοῦ· 4) ὁμ. ζῳολ. κατάστασις καθ᾽ ἣν τὰ ζῷα ἀποικίας τινὸς μεμονωμένα ἢ καθ᾽ ὁμάδας ζῶσιν ἐν ἀπολύτῳ ἀνεξαρτησίᾳ.
αὐτονομικὸς-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς αὐτονομίας, ὁ εἰς τὴν αὐτονομίαν ἀναγόμενος : **αὐτονομικὸν σύστημα, - ἡ ἰδεολογία** κτλ.
αὐτονομιστὴς (ὁ) νεώτ. κ. δημ. θηλ. **-στρια** ὁ

ὑπέρμαχος ἢ θιασώτης τῆς αὐτονομήσεως χώρας τινός: **οἱ αὐτονομισταὶ τῆς Μακεδονίας.**
αὐτονομιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ τοῦ αὐτονομιστοῦ, ὁ ἀναγόμενος εἰς τὸν αὐτονομιστήν.
αὐτόνομος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτονομούμενος, κατ' ἰδίους νόμους διοικούμενος, ἀνεξαρτήτως καὶ ἐλευθέρως ζῶν: Ἡρ.I,96 **ἐόντων δὲ αὐτονόμων πάντων τῶν ἀνὰ τὴν ἤπειρον ὧδε αὖτις ἐς τυραννίδας περιῆλθον, - αὐτόνομος χώρα, - αὐτόνομος ὀργανισμὸς** κτλ.· 2) ὁ κατ' ἐλευθέραν βούλησιν ζῶν ἢ ἐνεργῶν: Σοφ.'Αντ.821 **ἀλλ' αὐτόνομος ζῶσα μόνη δὴ θνητῶν Ἀίδην καταβήσει** 3) ἐπὶ θηρίων, ὁ ἐλευθέρως ἐν τοῖς δρυμοῖς καὶ ὄρεσι ζῶν καὶ περιφερόμενος: ΑΠ 7,8 **αὐτόνομοι ἀγέλαι θηρῶν**· 4) μτγν. εἰδ. **αὐτόνομα νομίσματα** τὰ κατὰ τοὺς ρωμαϊκοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους προνομιακῶς κοπτόμενα ὑπὸ τῶν νομοθετικῶς καὶ διοικητικῶς αὐτονόμων ἑλληνικῶν πόλεων, πρβλ. αὐτονομία.
αὐτονομῶ-έω κ. νεώτ. συνήθ. μέσ. **-οῦμαι -έομαι** εἶμαι αὐτόνομος, δι' ἰδίων νόμων κυβερνῶμαι, ζῶ ἐλευθέρως καὶ ἀνεξαρτήτως· ‖ κ. παθ.: Θουκ.I,144 μὴ σφίσιν ἐπιτηδείως **αὐτονομεῖσθαι, - χώρα αὐτονομουμένη**· 2) οὕτος ἐγὼ ἴδιόν τινα ποιοῦμαι νόμον ἢ ὅρον ἢ ὁρισμόν: Walz Ρητ.I,587 **εἶποι τις τούτους χερσαῖα κύματα, αὐτονομῶν ἐκ τῆς τέχνης περὶ τὰ συμβαίνοντα.**
αὐτονόμως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἰδίοις νόμοις, ἀνεξαρτήτως, ἐλευθέρως: Φωτ.Βιβλ.205,31.
αὐτόνους-οος-ουν κ. μσν. ὁ ἰδίαν καὶ ἀμετάτρεπτον θέλησιν ἔχων, αὐτόβουλος, ποὺ κάνει τοῦ κεφαλιοῦ του: Αἰσχ.Πρ.543 **Ζῆνα γὰρ οὐ τρομέων** αὐτόνῳ γνώμᾳ **σέβει θνητοὺς ἄγαν**· 2) μσν. μτφ. ἐπὶ πλοίων, ὁ οἱονεὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχων νοῦν: Εὐστ. 1153,32 **καὶ τὰς νῆας τῶν Φαιάκων ὡς οἷα καὶ αὐτόνοός τινας.. ἐψύχωσε καὶ ἐνόωσεν**· 3) μτγν. οὗτος ὁ νοῦς: Πλωτῖν.3,2,16.
αὐτονοῶ-έω ἀπ' ἐμαυτοῦ **νοῶ, ἐξ ἀμέσου ἰδίας** ἐμοῦ ἀντιλήψεως κατανοῶ.
αὐτονυκτί ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὴν ἰδίαν νύκτα.
αὐτόνυκτος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ **κατ'** αὐτὴν τὴν ἰδίαν νύκτα γενόμενος.
αὐτονυχεὶ ἢ -χί τὴν αὐτὴν νύκτα: Ἰλ.Θ 197 **ἐελποίμην κεν Ἀχαιοὺς αὐτονυχὶ νηῶν ἐπιβησέμεν ὠκειάων**· 2) ΕΜ 173,57 « αὐταῖς ὄνυξι ».
αὐτονυχηδίς ἐπίρρ. κ. αὐτονυχίς αὐτονυχὶ βλ.λ.: ΑΒ 1319 « αὐτονυχίς, **λέγεται δὲ καὶ αὐτονυχηδίς** ».
αὐτονύχιος-ον νυκτερινός· Ἡσ. « **ἔννυχος** ».
αὐτοξείδωσις (ἡ) νεώτ. αὐτοξίδωσις βλ.λ.
αὐτοξενεῖν Ἡσ. « ἐν ἴσῳ τῷ προξενεῖν ».
αὐτόξεστος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ξεσθεὶς ἢ ξεόμενος, ἀποτριβόμενος: Ἰσιδ.'Επιστ.3,48.
αὐτοξίδωσις-εως (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **αὐτοξείδωσις** ἡ ὑπὸ τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρας ἐν συνήθει θερμοκρασίᾳ προκαλουμένη ὀξείδωσις.
αὐτόξυλος-ον κ. μτγν. ὁ ἐξ ἁπλοῦ ἀκατεργάστου ξύλου: Σοφ.Φιλ.35 **αὐτόξυλον γ' ἔκπωμα** 2) μονόξυλος: Στράβ.II,502 **οὐ σιδήρῳ τμηθεῖσαν, ἀλλ' αὐτοξύλῳ ἀρότρῳ.**
αὐτοολότης-τητος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ὁλότης, ἡ ἀπόλυτος ὁλότης, τὸ νὰ εἶναί τι ἐξ ἑαυτοῦ ὁλότης: Προκλ.Στοιχ.Θεολ.106 **ἔστιν ἄρα τι εἶδος ὁλότητος πρὸ τοῦ ἐκ τῶν μερῶν ὅλου, ὃ οὐ πεπονθός ἐστι τὸ ὅλον, ἀλλ' αὐτοολότης.**
αὐτοόμοιον (τό) νεώτ. τὸ ἐντελῶς ὅμοιον, τὸ ἀπαράλλακτον.
αὐτοομοιότης-τητος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ὁμοιότης, ἀπόλυτος, πλήρης, τελεία ὁμοιότης: Διον.'Αρεοπ.224.
αὐτοομολογία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ ὁμολογῇ τις **ἀφ' ἑαυτοῦ τι, ἰδίως** ἀξιόποινον **ἢ ἐπίψογον** πρᾶξιν.
αὐτοόν (τὸ) νεώτ. φιλοσ. αὐτὸ τοῦτο **τὸ ὄν**, τὸ καθεαυτὸ ὑπάρχον, **τὸ** ὂν καθ' ἑαυτό.

αὐτοουδέτερον (τό) μτγν. ἡ ἰδέα τοῦ οὐδετέρου.
αὐτοουσία (ἡ) μτγν. οὐσία ἀφ' ἑαυτῆς ὑπάρχουσα: Ἐπιφάν.I,976 C **αὐτοουσία ἐστὶν ὁ θεὸς πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ.. οὐχ ἑτερουσία.**
αὐτοούσιος-ον μτγν. ὁ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν οὐσία ὤν: Ἐπιφάν.I,840 **οὐσία οὐ τὸ ὁμοούσιον γεννᾷ, ἀλλὰ αὐτοούσιον.**
αὐτοουσίωσις (ἡ) μτγν. τὸ νὰ γίνεταί τι οὐσία ἀφ' ἑαυτοῦ, τὸ νὰ καθίσταταί τι εἰς ὕπαρξιν ἀφ' ἑαυτοῦ: Διον.'Αρεοπ.516 **τὰς ἐκδιδομένας ἐκ θεοῦ τοῦ ἀμεθέκτου προνοητικὰς δυνάμεις τὴν αὐτοουσίωσιν, αὐτοζώωσιν.**
αὐτοπαγής-οῦς-ές αὐτοποίητος, αὐτόκτιστος: ΑΠ 9,404 **αὐτοπαγεῖς θαλάμαι**· 2) μτφ. **ὕδωρ αὐτοπαγές**: Φωτ.Λεξ.Συναγ.615,15 « τὸ συνεστηκὸς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἢ τὸ αὐτομάτας πηγὰς ἔχον ».
αὐτοπάγητος-ον αὐτοπαγὴς βλ.λ.
αὐτοπάθεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἐξ ἑαυτοῦ παθεῖν, δθ. κ. ἡ **ἐξ ἰδίας** πείρας γνῶσις, **πεποίθησις**: Πολύβ.3,108,2 **ἐξ αὐτοπαθείας.. διατιθεμένου τοὺς λόγους** (ἐξ ἰδίας πείρας)· 2) τὸ αἰσθάνεσθαι τὸ ἴδιον πάθος: Πλούτ.ἀπ.I,I,σ.693 **καὶ γὰρ εἰ τὴν αὐτοπάθειαν ἀπολύσεται τὸ σῶμα τούτων, οὐ διαφεύξεται τὴν αἰτίαν**· 3) εἰδ. γραμμ. διάθεσις ρημάτων, καθ' ἣν τὸ ὑποκείμενον ἐνεργοῦν ὑφίσταται αὐτὸ ταῦτο τῆς ἐνεργείας του τὸ ἀποτέλεσμα: 'Απολλ.Δυσκ.Σύντ.147.
αὐτοπαθής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ παθὼν ἢ πάσχων, δθ. κ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαβὼν πεῖράν τινος: Νονν.Δ 8,37 **φθόνας αὐτοπαθὴς ἄσταργος ἑῷ βεβαλημένος ἰῷ**· 2) εἰδ. γραμμ. ὁ ἐνεργῶν καὶ πάσχων, ὁ ἀντανακλῶν τὴν ἐνέργειαν εἰς ἑαυτόν, ἀμετάβατος· ἀντίθ. **ἀλληλοπαθής, μεταβατικός: αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι, - αὐτοπαθῆ ρήματα.**
αὐτοπαθητικός-ή-όν νεώτ. αὐτοπαθὴς βλ.λ.
αὐτοπαθητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. αὐτοπαθῶς βλ.λ.
αὐτοπαθῶς μτγν. ἐπίρρ. ἐξ αὐτοπαθείας, ἐξ ἰδίας πείρας καὶ πεπαιθήσεως: Πλούτ.Κάτ.Νεώτ. 54 **καὶ δόξης διελθόντος αὐτοπαθῶς.**
αὐτοπαίδευσις-εως (ἡ) νεώτ. αὐτομόρφωσις βλ.λ. 2).
αὐτοπαιδευτής (ὁ) νεώτ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν παιδεύων, αὐτομόρφωτος βλ.λ.
αὐτοπαιδευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν αὐτοπαίδευσιν· ‖ ὁ συντελῶν εἰς τὴν αὐτοεκπαίδευσιν.
αὐτόπαις-δος (ὁ,ἡ) γνήσιος παῖς: Σοφ.Τραχ.826 **ἀναπνοὰν τελεῖν πόνων τῷ Διὸς αὐτόπαιδι**· ‖ Ἡσ. « αὐτόπαιδα· αὐτῷ τρόπῳ τινὶ παῖδα ὄντα ».
αὐτοπάμων-μονος-ον ὁ μόνος κληρονόμος.
αὐτοπαντελῶς ἐπίρρ. μσν. ὅλως παντελῶς: Γεώργ.Παχ.Διον.'Αρεοπ.431.
αὐτοπαραδίδομαι νεώτ. παραδίδομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, παραδίδω ἐγὼ τὸν ἑαυτόν μου.
αὐτοπαράδοσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ αὐτοπαραδίδομαι βλ.λ.
αὐτοπαράδοτος (-η)-ον νεώτ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ παραδοθείς, ποὺ παραδόθηκε μοναχός του.
αὐτοπαράκλητος-ον μτγν. κ. μσν. ἀφ' ἑαυτοῦ παρακληθείς, αὐθόρμητος, ἄνευ παρακλήσεως ἀλλ' αὐθορμήτως φερόμενος εἴς τι ἢ ποιῶν τι: Ἰω.Χρυσ.151 **αὐτοπαράκλητοι τοσαύτην παρασχόντες σπουδήν.**
αὐτοπάρακτος-ον μτγν. ἀφ' ἑαυτοῦ παραχθείς: Ψ Ἰουστ.3,524 Ε **εἰ αὐτοπάρακτός ἐστιν ὁ κόσμος.. ἀνάγκη ἄρα καὶ τὸν θεὸν αὐτοπάρακτον.**
αὐτοπαραξία (ἡ) μτγν. τὸ ἑαυτὸν παράγειν: Ψ Ἰουστ.3,525 Ε **εἰ αὐτοπάρακτος ὁ θεὸς καὶ** αὐτοπάρακτος ὁ κόσμος, **ἡ αὐτοπαραξία ἑκατέρ-**υ, **ἑκατέρου ἔσται ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως.**
αὐτοπαραμυθοῦμαι-έομαι νεώτ. αὐτὸς ἐμαυτὸν παραμυθοῦμαι, παρηγοριέμαι μοναχός μου.
αὐτοπαρατηρησία (ἡ) νεώτ. παρατήρησις προ-

σεκτική, ἐποπτικὴ ἐξέτασις ἑαυτοῦ· || ψυχολ. ἡ ὑπό τινος παρατήρησις, ἔρευνα καὶ διευκρίνησις τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ ψυχικῶν φαινομένων.

αὐτοπαρατήρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ αὐτοπαρατηρησία βλ.λ.

αὐτοπαρατηρητής (ὁ) νεώτ. ὁ παρατηρητὴς ἑαυτοῦ, ὁ ἀσκῶν αὐτοπαρατηρησίαν βλ.λ.

αὐτοπαρατηροῦμαι-έομαι νεώτ. παρατηρῶ αὐτὸς ἐμαυτόν, ἀσκῶ αὐτοπαρατηρησίαν βλ.λ.

αὐτοπαράχρη(σ)τος-ον μσν. αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἄχρηστος, τοῦτ' αὐτὸ ἄχρηστος: Φώτ.Βιβλ.18,9 **τοὺς κληρικοὺς ἀτίμους καὶ .. αὐτοπαραχρήτους.**

αὐτοπαρηγοριά (ἡ) δημ. κ. **αὐτοπαρηγορία** βλ.λ.

αὐτοπαρηγορία (ἡ) νεώτ., δημ. **αὐτοπαρηγοριά** ἡ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ παρηγορία.

αὐτοπαρηγοριέμαι δημ. αὐτοπαρηγοροῦμαι βλ.λ.

αὐτοπαρηγοροῦμαι-έομαι νεώτ. ἀποθ. παρηγοροῦμαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, παρηγορῶ αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτοπάρθενος (ἡ) μτγν. ἡ ἀληθῶς, ἡ καθαυτὸ παρθένος (παρθένος τῷ θεῷ ἀφιερωμένη): Εὐσέβ. 8,5,416 **γυναῖκας σωφροσύνης τῆς ἀνωτάτω καὶ αὐτοπαρθένους ἀσκητρίας.**

αὐτοπαρουσιάζομαι νεώτ. παρουσιάζω ἐμαυτόν, συνιστῶ ἐμαυτὸν εἰς ἄλλον.

αὐτοπαρουσίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ αὐτοπαρουσιάζομαι βλ.λ.

αὐτοπαροχή (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς ἑαυτὸν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ παροχή τινος.

αὐτόπαστοι πύλαι Ἡσ. «πύλαι παστάδα· ἔχουσαι, ποικίλαι».

αὐτοπατήρ-τρός (ὁ) μτγν. ἀληθής, τοῦτ' αὐτὸ πατήρ: Γρηγ.Νυσσ.3,316 C.

αὐτοπάτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ ἑαυτοῦ πατὴρ ὤν: Ἀριστείδ.1,3 **ἀλλ' ἦν τε ἄρα ἐξ ἀρχῆς καὶ ἔσται εἰσαεὶ** αὐτοπάτωρ **τε.**

αὐτοπέδη (ἡ) μτγν. τοῦτ' αὐτὸ πράγματι πέδη: Νόνν.Δ 21,50 **δέξο πετήλων αὐτοπέδην ἀσίδηρον ἐρισταφύλοιο κυδοιμοῦ.**

αὐτόπεδον ἐπίρρ. αὐτοποδητὶ βλ.λ.

αὐτοπειθαρχία (ἡ) νεώτ. τὸ ὑποβάλλειν ἑαυτὸν εἰς πειθαρχίαν οἷον ἐγκρατείας, ἐργασίας, διαίτης ἐξ ἰδίας καὶ μόνον βουλήσεως καὶ ἐπιταγῆς.

αὐτοπειθαρχοῦμαι-έομαι νεώτ. ἔχω, ἀσκῶ αὐτοπειθαρχίαν βλ.λ.

αὐτόπειρος-ον μσν. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ λαβὼν πεῖράν τινος, ἐξ ἰδίας πείρας μαθών τι: Φώτ.Βιβλ. 344,20 **κατέλαβεν ἰατροὺς οὐδὲν ἄρα τῆς τέχνης ἐπισταμένους ἀκριβὲς οὐδὲ αὐτόπειρον.**

αὐτοπείρως ἐπίρρ. μσν. ἐξ ἰδίας πείρας, δι' αὐτοψίας: Νικήτ.Χων.Χρον.117 A **καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοπείρως πιστουμένους τὰ ἀκουόμενα.**

αὐτοπέλιξ-κος (ἡ) ἢ αὐτοπέλις Ἡσ. «κλῖμαξ».

αὐτοπεποίθηση (ἡ) δημ. ἡ αὐτοπεποίθησις βλ.λ.

αὐτοπεποίθησις-εως νεώτ. ἡ εἰς ἑαυτόν, εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις ἢ ἱκανότητας πεποίθησις.

αὐτοπερίγραφος-ον μσν. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ περιγραφόμενος ἤτοι περιοριζόμενος, καθοριζόμενος: Δαμασκ.Πρωτ.'Αρχ.247.

αὐτοπεριορισμός (ὁ) νεώτ. τὸ νὰ περιορίζῃ τις αὐτὸς ἑαυτόν.

αὐτοπεριφρόνησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ περιφρονεῖν ἑαυτόν, οἷον ἐν ἐπιγνώσει τῆς ὅλης ἰδίας ποταπότητος ἢ κατ' ἀκολουθίαν ποταπῆς πράξεως.

αὐτοπεριφρονοῦμαι-έομαι νεώτ. αἰσθάνομαι, ἔχω αὐτοπεριφρόνησιν βλ.λ.

αὐτοπεψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὸν φαινόμενον τοῦ στομάχου, καθ' ὃ διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκκρινομένων γαστρικῶν ὀξέων διαβιβρώσκεται αὐτὸς ὁ στόμαχος.

αὐτοπηγή (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ πηγή, ἡ πραγματικὴ πηγή: Ἰω.Χρυσ.2,608 **αὐτοπηγὴ καὶ αὐτορρίζα ἐστὶ πάντων τῶν καλῶν.**

αὐτόπηκτος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ πηγνύμενος ἢ πηχθείς: **αὐτόπηκτον ἅλας, - ἁλυκαί.**

αὐτοπήμων-ονος-ον ὁ ἑαυτοῦ πήματα ἐπάγων, ὁ ἑαυτὸν βλάπτων: Αἰσχ.'Επτ.916 **δαϊκτὴς γόος αὐτόστονος, αὐτοπήμων.**

αὐτοπηρήτης (ὁ) μτγν. αὐτοπηρίτης ὁ οὐδὲν ἄλλο ἔχων εἰμὴ πήραν, ὁ μόνον μετὰ τῆς ἑαυτοῦ πήρας: Μένιππος αὐτοπηρήτης.

αὐτοπικρία (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ πικρία· 2) μτφ. τὸ νὰ εἶναί τις λίαν πικρός, βλαβερὸς τοῖς ἄλλοις: Ἰω.Χρυσ.3,840 **μὴ γὰρ μοι τὸν βαρύμηνιν εἴπῃς καὶ μνησίκακον καὶ αὐτοπικρίαν καὶ αὐτοχολήν.**

αὐτόπιπτον μτγν. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ πῖπτον: Βασ. 1,29 A **τὸ δὲ βαρὺ καὶ εὐσταθὲς καὶ αὐτόπιπτον·**

αὐτοπίπτω νεώτ. ἐξ ἐμαυτοῦ πίπτω, ὁ ἴδιος γίνομαι αἴτιος τῆς πτώσεώς μου.

αὐτοπιστία (ἡ) μτγν. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀξιόπιστον: Λιβαν.II,363 D **τὴν αὐτοπιστίαν τῶν ὁρωμένων εἰς παράκλησιν λαβόντες.**

αὐτόπιστος-ον μτγν. αὐτὸς ἐξ ἑαυτοῦ καθ' ἑαυτὸν πιστευτός, ὅλως ἀξιόπιστος: 'Ολυμπ.Φιλ. 129 **δεύτερον ἐν ᾧ τὸν ἁπλούστεραν τρόπον καὶ οἷον αὐτόπιστον δείκνυσι τὸν προκείμενον.**

αὐτοπλασία (ἡ) νεώτ. ἡ αὐτοπλαστική, τὸ ἀναπλάσσεσθαι ἐκ τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας· 2) ἰατρ. ἡ ἀντικατάστασις βλαβέντος τμήματος τοῦ σώματος δι' ἱστοῦ λαμβανομένου ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀτόμου.

αὐτόπλασμα-ματος (τό) νεώτ. τὸ ἐξ αὐτοπλασίας βλ.λ. ἢ κατ' αὐτοπλασίαν ὂν ἢ γινόμενον.

αὐτοπλασμοθεραπεία (ἡ) νεώτ. θεραπεία ἀσθενοῦς δι' αὐτοπλάσματος.

αὐτοπλάστης (ὁ) μτγν. ἄ. **αὐτόπλαστος-ον** ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ πλασθείς, ὁ ἑαυτὸν πλάσας: Γρηγ. Ναζ.2,294 C 2402 **τὸν αὐτόρριζον αὐτοπλάστην** (ἢ αὐτόπλαστον) **δεσπότην.**

αὐτοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἱκανὸς νὰ ἀναπλάττῃ ἑαυτόν· 2) ὁ ἀναγόμενος ἢ χρησιμεύων εἰς τὴν αὐτοπλασίαν· || τὸ θηλ. **αὐτοπλαστική** ὡς οὐσ. ἡ αὐτοπλασία βλ.λ.

αὐτοπλαστογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ πλαστογραφῇ τις τὴν ἰδίαν ὑπογραφήν.

αὐτοπλαστογραφοῦμαι-έομαι νεώτ. πλαστογραφῶ ὁ ἴδιος ἢ δι' ἄλλου τὴν ἐμαυτοῦ ὑπογραφήν.

αὐτόπλαστος-ον μτγν. ὁ αὐτοπλάστης βλ. λ.

αὐτόπλεκτος-ον μτγν. αὐτοσύστροφος, αὐτοσυστρεφόμενος· πρβλ. αὐτάγρετος: 'Οππ.'Αλ.4,449 **αὐτόπλεκτον ἑὸν δέμας ἀμφιβαλοῦσα.**

αὐτόπληθος-ους (τό) μτγν. ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια, ἡ ἰδέα τοῦ πλήθους: Πρόκλ.Πλάτ.Θεολ.3,21.

αὐτοπλήρης-ους-ες μσν. ὁ ἐντελῶς πλήρης: Θεοφύλ.Βουλγ.4,159.

αὐτοποδητί ἐπίρρ. μτγν. κ. **αὐτοποδί** δι' αὐτῶν τῶν ποδῶν, πεζῇ· Ἡσ. «αὐτόπεδον καὶ αὐτοποδητί· τὸ ἐκ ποδὸς βαδίζειν»: Λουκ.Λεξιφ.2 **αὐτοποδητὶ βαδίζειν.**

αὐτοποδί ἐπίρρ. μτγν. αὐτοποδητὶ βλ.λ.: Δίων Κ 505 **ὁ δὲ Ἀντώνιος αὐτοποδὶ αὐτῇ μετὰ τῶν εὐνούχων ἠκολούθει.**

αὐτοποδία (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ διὰ τῶν ἰδίων ποδῶν πορεύεσθαι, πεζοπορία: Δίων Κ 44,8 **αὐτοποδίᾳ κομισθῆναι.**

αὐτόποδον ἐπίρρ.κ.**αὐτόπεδον** κ.**αὐτοποδητὶ** βλ.λ.

αὐτόποδον (τό) νεώτ. εἶδος τροχοπεδίλου ἐφ' οὗ πατῶντες οἱ παῖδες διὰ τοῦ ἑνὸς ποδὸς καὶ ὠθοῦντες ἑκάστοτε διὰ τοῦ ἑτέρου τρέχουν ἐπὶ λείων ἐπιφανειῶν, πατίνι.

αὐτοπόεια (ἡ) ἐπιγρ. ἰδίᾳ χειρὶ ποιηθέντα· πρβλ. αὐτόποιος: 'Επιγρ. **ἀνέθηκε Ποτειδᾶνι αὐτοπόεια.**

αὐτοποιητικός-ή-όν ὁ ποιῶν (ἢ παριστῶν) αὐτὸ τοῦτο τὸ πρᾶγμα καὶ οὐχὶ εἴδωλον, εἰκόνα αὐτοῦ· ἀντίθ. **εἰδωλοποιητικός**: Πλάτ.Σοφ.266 A **μέρος .. ἓν αὐτοποιητικόν.**

αὐτοποίητος-ον μτγν. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ ποιηθείς, ὁ αὐτοπαγής : Ἰουστ.526 A **τοῦ αὐτοπαράκτου τὸ αὐτογέννητον καὶ αὐτοποίητον οὐδὲν διαφέρει**· 2) Ἡσ. « αὐτοποίητον· εὐτελές ».

αὐτόποιος-ον κ. **αὐτοποιός** αὐτὸς ἑαυτὸν ποιῶν, αὐτοφυής, αὐτοποίητος βλ. λ.· 2) εἰδ. περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἱερᾶς ἐλαίας : Σοφ.ΟΚ 698 **φύτευμ' ἀγήρατον αὐτόποιον**· 3) ἐπιγρ. ἐπὶ ἀναθημάτων, ὁ ἰδίᾳ χειρὶ ποιηθείς : Ἐπιγρ. Κορινθίας.

αὐτοπόκιστον Ἡσ « μὴ κεκορμένον αἱ δὲ εὐτελὲς ἱμάτιον »

αὐτόποκος-ον ἐπὶ ἱματίου, ὁ ἐξ ἁπλοῦ ἐρίου κατεσκευασμένος· Πολυδ.7,61 « ἣν συρίαν οἱ πολλοὶ ταύτην αὐτόποκον ἱμάτιον οἱ κωμικοὶ » : Κωμ. Ἀδέσπ.854· 2) ΑΒ 467 « τὸ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πόκου εἰς κρόκην βληθέν, ὃ καὶ αὐτοπυρίτην καλοῦσιν ».

αὐτοπολέμιος-ον μσν. ὁ ἑαυτῷ πολέμιος ὤν : Θεοφύλ.Σ. Ἱστ.2,4,13.

αὐτόπολις-εως (ἡ) ἐλευθέρα, ἀνεξάρτητος πόλις : Θουκ.5,79 **ταὶ δὲ ἄλλαι πόλιες . . αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλιες.**

αὐτοπολίτης (ὁ) ὁ πολίτης αὐτοπόλεως βλ. λ. : Ξεν. Ἑλλ.5,2,14 **βουλόμεθα τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι καὶ αὐτοπολῖται εἶναι.**

αὐτοπόνητος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ πεπονημένος, ὁ δι' ἰδίου κόπου παρασκευασθείς : ΑΠ 9,404 **αὐτοπόνητον . . ῥεῦμα μελισσῶν.**

αὐτόπονος (ὁ) δημ. κ. **ἀφτόπονος** ὠταλγία βλ.λ.

αὐτόπονος-ον μτγν. ὁ αὐτοπόνητος βλ.λ.

αὐτόπορος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ πορευόμενος, κινούμενος : Νόνν.Δ 1,308 **κεραυνοί, πυκνὸν ὀλισθήσαντες . . ἅλμασιν αὐτοπόροισιν.**

αὐτοπόρφυρος-ον μτγν. ὁ γνήσιος πορφυροῦς, ὁ ὁλοπόρφυρος : Φιλῆς Φυσ.136 **βασιλικὸν αὐτοπόρφυρον ῥόδον.**

αὐτοποσόν (τὸ) μτγν. τὸ ποσὸν καθ' ἑαυτό, ἡ ἀφῃρημένη ἔννοια, ἡ ἰδέα τοῦ ποσοῦ : Πλωτῖν. 2,690 **οὐ τὸ αὐτοποσὸν ὄντα.**

αὐτόπους-οδος-ουν (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ διὰ τῶν ἰδίων ποδῶν : Λουκ.Τιμ.24 **ὁπόταν αὖν αὐτόπους βαδίζῃς.**

αὐτοπραγία (ἡ) τὸ ἐλευθέρως πράττειν, ἐνεργεῖν, ἐλευθέρα, ἀνεξάρτητος ἐνέργεια : Πλάτ.Ὁρισμ. 411 E **αὐτοπραγία κατὰ φύσιν,** Διογ.Λ 7,121 **ἐλευθέρα ἐστὶν ἐξουσία αὐτοπραγίας· δουλεία στέρησις αὐτοπραγίας·** 2) πάπ. τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ εἶναί τις αὐτόπρακτος βλ.λ.2).

αὐτοπραγματεύτως ἐπίρρ. μτγν. ἁπλῶς, ἀτέχνως : Διον.Ἀλ.Ρωμ.174,41 **αὐταφυῶς καὶ αὐτοπραγματεύτως λέγεσθαι** (δ.γρ. **ἀπραγματεύτως**).

αὐτοπραγῶ-έω μτγν. πράττω κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ θέλησιν, αὐτογνωμόνως, ἀνεξαρτήτως διάγω:Στράβ. 8,3,30 **ὅσας θ' ἑώρων αὐτοπραγεῖν ἐθελούσας·** 2) ἐκτελῶ τὸ ἴδιον ἐμαυτοῦ ἔργον: Πρόκλ.Πολ.1,23Κ.

αὐτόπρακτος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἑκουσίως πραττόμενος : Μελέτ.ἐν Ἀνέκδ.Ὀξ.3,156 **βούλησις δέ ἐστι ζήτησις περὶ αὐτοπράκτων·** 2) πάπ. ὁ ἔχων τὸ προνόμιον νὰ εἰσπράττῃ τοὺς ἰδίους φόρους : Πάπ. **τὸ αὐτόπρακτον σχῆμα τῆς κώμης.**

αὐτοπράκτως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτόπρακτον, δι' ἰδίας ἑκουσίας πράξεως.

αὐτοπραότης-ητος (ἡ) μσν. αὐτὴ ἡ πραότης, ἡ ἀληθής, ἡ ἰδεώδης πραότης : Εὐστ.Πονημ.320,72 **προσενεχθῆς αὐτῷ πράως διὰ τὴν αὐτοπραότητα.**

αὐτόπρεμνος-ον ἐπὶ δένδρων, ὁ μετ' αὐτοῦ τοῦ πρέμνου, αὐτόρριζος : Σοφ.Ἀντ.714 **τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται·** 2) μτφ. ὁ ἔχων πληρότητα, ὁλόκληρος, μακρός, μέγας : Ἀριστφ. Βάτρ.903 **τὸν δ' ἀνασπῶντ' αὐτοπρέμνοις τοῖς λόγοισιν·** 3) ὁμ. μτφ. ὁ κατὰ πλήρη κυριότητα παρεχόμενος: Αἰσχ.Εὐμ.401 **γῆν . . ἣν . . ἔνειμαν αὐτόπρεμνον εἰς τὸ πᾶν ἐμοί.**

αὐτοπρέμνως μτγν. ἐξ ὁλοκλήρου : Θησ. Στεφ. (ἐν λ. αὐτόπρεμνος) **ὅπως ἡ ἁμαρτία πᾶσα αὐτοπρέμνως διαφθαρῇ.**

αὐτοπρεπής-οῦς-ές ὁ μόνῳ ἑαυτῷ ὅμοιος, ὁθ. ὁ μοναδικός : Ὑμν.Ἑρμ.86· βλ. αὐτατροπήσας.

αὐτοπρεπῶς ἐπίρρ. μτγν. δι' ἰδίας λάμψεως : Ἐπιφάν.2,254

αὐτοπροαίρεσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἐλευθέρως γενομένη προαίρεσις, θέλησις : Ἐπιφάν.1678.

αὐτοπροαίρετα ἐπίρρ. δημ. ἐξ ἰδίας βουλήσεως, ἐξ οἰκείας προαιρέσεως.

αὐτοπροαίρετος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ ὁ μὴ ὑπ' ἄλλου ἐπιβληθείς, ἀλλ' ὑπὸ **τοῦ ἰδίου** ἐλευθέρως προαιρεθείς, προκριθείς : Ἱεροκλ.Πλ. ἐν Χρυσ.Ἔπ.24,473 Μ **αὐτοπροαίρετος κακία, - ὁ αὐτοπροαίρετος ἔρανος, - αὐτοπροαίρετη βοήθεια** 2) ἐνεργ. ὁ κατ' ἐλευθέραν βούλησιν ἐνεργῶν, ὁ ἐλευθέρως προκρίνων:Προλεγόμ.Ἑρμογ. ἐν Ρ 4,27W· 3) μτγν. μσν. τὸ οὐδ. αὐτοπροαίρετον ὡς οὐσ. ἡ ἐλευθέρα βούλησις : Ὀλυμπ.Γοργ.264 J **τὸ αὐτοπροαίρετόν τε καὶ αὐτεξούσιον·** || νεώτ. ἡ αὐτοπροαίρεσις : **τὸ αὐτοπροαίρετον ἐν πάσῃ ἐνεργείᾳ βαρύνει ἰδιαιτέρως.**

αὐτοπροαιρέτως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατ' ἰδίαν προαίρεσιν : Σιμπλίκ.Ἐπίκτ.σ.108D **αὐτοπροαιρέτως κολάζεσθαι, - πάσχει αὐτοπροαιρέτως.**

αὐτοπροαιροῦμαι-έομαι νεώτ. προκρίνω ἐλευθέρως, ἄνευ ξένης ἐπιβολῆς.

αὐτοπρόβλητος-ον μσν. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ προβληθείς, ὑφ' ἑαυτοῦ ἐκλεγείς : Εὐστ.Πονημ.127,93 **κυβερνήτης αὐτοπρόβλητος.**

αὐτοπροθύμως ἐπίρρ. ἐξ οἰκείας προθυμίας, λίαν προθύμως : ΕΜ 173,8.

αὐτοπρόνοια (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ πρόνοια, ἡ ἀπόλυτος πρόνοια : Νεμέσ.Φυσ.Ἀνθρ.350 **ἔστι γὰρ μέρος προνοίας ἡ φύσις, οὐκ αὐτοπρόνοια.**

αὐτοπρόσκλητος-ον νεώτ. ἀφ' ἑαυτοῦ προσκαλούμενος, ὁ ἄνευ προσκλήσεως, αὐτόκλητος.

αὐτοπροσκόπται (οἱ) μσν. ὀνομ. αἱρετικῶν τινων : Ἰω.Δαμ.Αἱρ.100.

αὐτοπροστασία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ νὰ προστατεύῃ τις ἑαυτόν· 2) εἰδ. στρατ. ἐπὶ τῶν μαχομένων μονάδων, ἡ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιθετικῶν ἢ ἀμυντικῶν μέσων ἐπερχομένη προστασία.

αὐτοπροσωπογραφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. προσωπογραφία ζωγραφηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ εἰκονιζομένου.

αὐτοπρόσωπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ἠθοποιοῦ, ὁ ἄνευ προσωπείου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἰδίου προσώπου ἐπὶ σκηνῆς ἐμφανιζόμενος καὶ παριστάνων : Ἀθήν.10,452 F **ὅσπερ καὶ τῶν ἰταλικῶν μίμων ἄριστος γέγονεν αὐτοπρόσωπος ὑποκριτής·** 2) κ. νεώτ. ὁ ἴδιος προσωπικῶς : Λουκ.Ζ Τραγ.29 **καὶ τὸν μὲν Δᾶμιν αὐτοπρόσωπον καὶ δι' αὐτοῦ λέγειν,** αὐτ. Τίμ. 27 **αἱ δὲ αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾶν τὸ κάλλος·** 3) ὁ ἀπ' εὐθείας, εἰς α' πρόσωπον διηγούμενος· || οὐδ. **αὐτοπρόσωπα** ὡς οὐσ. (ἐνν. συγγράμματα) συγγράμματα, ἐν οἷς ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς διηγεῖται πρωτοπροσώπως : Ἀμμών.Φιλ.εἰς Ἀριστλ.Κατ.4,16· πρβλ. αὐτοδιήγητος.

αὐτοπροσωπῶ-έω μτγν. αὐτοπροσώπως ἐνεργῶ : Κλήμ.Ἀλ.152 **αὐτοπροσωπεῖ ὁ κύριος.**

αὐτοπροσώπως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. δι' αὐτοῦ τοῦ προσώπου, προσωπικῶς : Κλήμ.Ἀλ.543 **αὐτοπροσώπως λέγειν, - παρουσιάσθην αὐτοπροσώπως·** || ἄνευ προσωπείου : Ἑρμογ.Στάσ.11 **αὐτοπροσώπως εἰσάγων τοὺς κωμῳδουμένους,** Ἱμέρ. Ἐκλ.2,21 αὐτοπροσώπως ὑποκρινόμενος.

αὐτόπρυμνος-ον μτγν. ἐσφ. γρ. ἀντὶ αὐτόπρεμνος βλ.λ. ἐξ αὐτῶν τῶν θεμελίων: Χρησμ.Σιβ.1,186

αὐτόπτερος-ον μτγν. ὁμοῦ μὲ τὰς ἰδίας ἑαυτοῦ πτέρυγας: Ἀριστείδ.1,15 **Περσέα δὲ αὐτόπτερον εἰς Γοργόνων χώραν κομισθῆναι.**

αὐτόπτης κ. νεώτ. θηλ. -τις κ. -τρια ὁ διὰ τῶν ἰδίων του ὀφθαλμῶν ἰδών : Ἡρ.2.29 **μέχρι μὲν Ἐλεφαντίνης πόλιος αὐτόπτης ἐλθών,** Μηναῖ.6,19, Ὀδ.9 **αὐτόπται καὶ θεωροὶ τοῦ μονογενοῦς, - αὐτόπτης μάρτυς.**

αὐτόπτησις-εως (ἡ) μσν. αὐτοψία : Μιχ.Ἀκομ.2, 10,15 (ἐν Κουμαν. Ἀθησ. ἐν λ.).

αὐτοπτία (ἡ) μσν. αὐτοψία : Πρόδρ.6,555,5 **τὴν ἑαυτῶν αὐτοπτίαν τοῖς ἐπιτηδείοις παρέχεσθαι.**

αὐτοπτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ αὐτόπτου βλ.λ. : Σκύμνος 128 **πίστις αὐτοπτική** (ἡ τοῦ αὐτόπτου ἀξιοπιστία)· 2) ὁ τῆς αὐτοψίας, ὁ δι' αὐτοψίας γινόμενος ἢ μαρτυρούμενος : Ἰάμβλ.Μυστ. 2,6 **αὐτοπτικὴ δεῖξις,** Πάπ. **αὐτοπτικὸς λόγος·** 3) νεώτ. θηλ. **αὐτοπτική** ὡς οὐσ. τὸ σύνολον τῶν ἐμπειρικῶν ἐκείνων δεδομένων ἢ σχέσεων, αἵτινες ὑποπίπτουσιν εἰς τὴν ἄμεσον ἀντίληψιν ἡμῶν ἐπισκοπούντων ἀντικείμενόν τι· || εἰδ. κατὰ τὸν Ἀμπὲρ μία τῶν τεσσάρων ἀρχῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς κατ' αὐτὸν κατατάξεως τῶν ἐπιστημῶν.

αὐτοπτικῶς ἐπίρρ. μτγν. δι' αὐτοψίας, μὲ τὰ ἴδια τὰ μάτια : Γαλ.13,350.

αὐτοπτος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὀφθείς, ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποκαλυπτόμενος, φανερὸς γενόμενος· Σουΐδ. « ἐπ' αὐτοφώρῳ· ἐπ' αὐτόπτῳ », Ἡσ. « ἐπ' αὐτόπτῳ· ἐπ' ὄψει αὐτοφανεῖ » : Ἰουλ.Λόγ.7,221 B **ἐξ Ἰνδῶν ὁ Διόνυσος αὔταπτος ἐφαίνετο δαίμων.**

αὐτόπτυκτος-ον γλωσσ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ πτυχθείς, διπλωθείς, ποὺ μόνος του διπλώνεται : γλωσσ. **αὐτόπτυκτα φύλλα.**

αὐτοπτῶ-έω μτγν. ὁρῶ διὰ τῶν ἰδίων μου ὀφθαλμῶν, βλέπω μὲ τὰ μάτια μου : Παυσ.4,31,5 **οὔτε εἶδον οὔτε ἄλλων περὶ αὐτῶν ἤκουσα αὐταπτούντων,** Ἡλιόδ.Αἰθ.3,1 **αὐτοπτῆσαι σπεύδοντα** τὴν πανήγυριν· κ. παθ. : Μαρῖνος Βί.Πρόκλ.28 **φάσματα αὐτοπτούμενα.**

αὐτόπτως ἐπίρρ., μτγν. κ. μσν. δι' αὐτοψίας, μὲ τὰ ἴδια τὰ μάτια.

αὐτοπύθιος-ον μσν. αὐτὸς ὁ πύθιος : Μιχ.Ψελλ. 144 **μᾶλλον δὲ τρίπους δελφικὸς αὐτοπύθιος** (ὁ ἴδιος ὁ τρίπους τῆς Πυθίας).

αὐτοπυοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μέθοδος θεραπευτικὴ φλεγμονωδῶν καὶ πυωδῶν ἑστιῶν δι' ὑποδορίου ἐνέσεως πύου λαμβανομένου ἐκ τῆς ἰδίας πυογόνου ἑστίας τοῦ πάσχοντος.

αὐτοπῦρ-πυρος ἢ -ρός (τό) μτγν. αὐτὸ τὸ πῦρ : Ἑρμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,23,1,307 **πῦρ αὐτοπῦρ μόνον καὶ οὐδὲν ἄλλο.**

αὐτοπυρίτης ἄρτος (ὁ) ὁ οὐχὶ ἐν κλιβάνῳ ὠπτημένος, ὁ αὐτόπυρος βλ.λ. ἄρτος· Σουΐδ. « ὁ λιτὸς καὶ σχεδίως ὠπτημένος ἢ πρὸς ἥλιον ἢ πρὸς τῇ σποδιᾷ, ὃν καὶ ἐγκρυφίαν φαμέν » : Ἱππ.Ἐντ.Παθ. 20,22, Λουκ.Ἀλ.44.

αὐτόπυρος ἄρτος ὁ πεποιημένος ἐξ ἀκοσκινίστου σιτίνου ἀλεύρου : Γαλ.Γλαῦκ.2 **ὁ μέσος τοῦ τε καθαροῦ καὶ πιτυρίτου καλουμένου, ὃν ἔνιοι αὐτόπυρον ὀνομάζουσι,** (ἀντίθ. σητάνειος).

αὐτοπύρσευτος-ον μτγν. λαμπρὸς ἢ φλογερὸς ὡς ἀληθὴς πυρσός : Μαν.Φιλῆς 1,110 **καὶ ῥητορικῆς αὐτοπύρσευτον στόμα.**

αὐτοπώλης (ὁ) ὁ πωλῶν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὰ ἑαυτοῦ προϊόντα, ὁ παραγωγὸς ἅμα καὶ πωλητής· σχόλ.εἰς Ἀριστφ.Πλ.1115 « ὁ ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ πωλῶν τὴν ἑαυτοῦ πρόσοδον » : Πλάτ.Πολιτ.260 C **καθάπερ ἡ τῶν καπήλων τέχνη τῆς τῶν αὐτοπωλῶν διώρισται τέχνης,** αὐτ.Σοφ.231 D **αὐτοπώλης περὶ τὰ μαθήματα.**

αὐτοπωλικός-ή-όν ὁ τοῦ αὐτοπώλου βλ.λ.· || θηλ. **αὐτοπωλική** (ἐνν. τέχνη) τὸ ἐπάγγελμα τοῦ αὐτοπώλου : Πλάτ.Σοφ.223 D **τὴν τῶν αὐτουργῶν αὐτοπωλικὴν διαιρούμεναι.**

αὐτόρ Ἐπιγρ. = αὐτός· ὁμ. **αὐτάρ** = **αὐτάς.**

αὐτορέγμων-ονος ὅστις αὐτὸς ἑαυτῷ παρεσκεύασεν· Ἡσ. « ἑαυτὸν ἐργαζόμενος » : Αἰσχ.ἀπ. 117 **αὐτορέγμονος πότμου,** (Ἡσ. « ὅσον ἑαυτὸν ἔρρεξε καὶ κατέθυσε ».

αὐτόρειθρος-ον μσν. ἀφ' ἑαυτοῦ ῥέων : Συμεὼν Μεταφρ.ἐν Ἀν.Βοασσ.5,484,5 **τὴν αὐτόρειθρον χύσιν τῶν θερμῶν ναμάτων εἰργάσατο.**

αὐτόρεκτος-ον ΑΒ 467,24 « αὐτόρεκτον, οἷον τὸν ἑαυτὸν ἀποκτείναντα ».

αὐτορήτωρ-ορος (ὁ) μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ γενόμενος ῥήτωρ, ὁ προβάλλων ἑαυτὸν ὡς ῥήτορα : Εὐστ.Ἰλ.1301,32 **μόνον γὰρ Ὅμηρος αὐτὸν ὡς οἷον αὐτορήτορα εἰδοποιεῖ.**

αὐτόριζος-ον μτγν. ποι. αὐτόρριζος βλ.λ.2) : Βαβρ.36,1.

αὐτόροφος (ὁ) μτγν. ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχων ὀροφήν, ἀφ' ἑαυτοῦ ἐστεγασμένος : Διον.Ἁλ.Ῥωμ.1,79 **αὐτόροφοι καλάμων σκηναί,** Αἰλ.ΖΙ 16,17 **αὐτόροφος στέγη** (φυσική), οἷαν σπηλαίου κ.τ.τ.

αὐτόρρεκτος-ον μτγν. ἀφ' ἑαυτοῦ ποιηθείς, ἀφ' ἑαυτοῦ γενόμενος : Ὀππ.Κυν.2,567 **αὐτόρρεκτα φύσει καὶ ἀμήτορα φῦλα.**

αὐτόρριζος-ον μτγν. ποι. **αὐτόριζος** (Βαβρ.36,1) ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχων ῥίζαν, ἐκ φύσεως ῥιζωθείς, θεμελιωθείς : Εὐρ.Ῥησ.287 **οἰκοῦμεν αὐτόρριζον ἑστίαν χθονός·** 2) ὁ σὺν αὐτῇ τῇ ῥίζῃ : Διόδ.Σ 4,12 **πεύκας αὐτορρίζους ἔχοντες,** Σχόλ.Πλάτ.Νόμ. 287 **αὐταρρίζοις δένδρεσι συνεχώθη.**

αὐτορριφής-οῦς-ές σχόλ. ἀφ' ἑαυτοῦ ῥιφθείς, πεσών : Σχόλ.εἰς Εὐρ.Φοιν.640 **τὸ μὴ ὑπό τινος ἠναγκασμένον πτῶμα ἀλλ' αὐτορριφές.**

αὐτορρυθμίζομαι νεώτ. ῥυθμίζομαι ἀπ' ἐμαυτοῦ.

αὐτορρύθμισις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ ῥυθμίζεταί τις ἢ τι ἀφ' ἑαυτοῦ· 2) εἰδ. βιολ. ἀδιευκρίνιστός τις ἐνέργεια ὀργανισμῶν τινων ῥυθμιζόντων οὐσιώδεις ζωϊκὰς λειτουργίας τοῦ εἴδους των.

αὐτορρυθμιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ῥυθμίζων τι· 2) ὁ ἐναλλακτὴρ βλ.λ.

αὐτορρυθμιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ τὴν αὐτορρύθμισιν συντελῶν, ὁ εἰς τὴν αὐτορρύθμισιν ἀναφερόμενος : **αὐτορρυθμιστικὴ βαλβίς.**

αὐτόρρυτος-ον ποι. κ. **αὐτόρυτος** ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ῥέων : Πίνδ.Π 12,30 **τὸ ἀπὸ χρυσοῦ φαμὲν αὐταρύτου ἔμμεναι,** ΑΠ 9,669 **αὐτόρρυτον ὕδωρ.**

αὐτόρυτος-ον ποι. αὐτόρρυτος βλ.λ.

αὐτός-ή-ό κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἀντωνυμία, ἧς κυρ. σημ. εἶναι ὅτι πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα νοεῖται ὅπως εἶναι καὶ εὑρίσκεται ἐν τῇ οὐσίᾳ του, ἔχουσα ὡς κυριωτέρας ἐννοίας τὴν τῆς ταυτότητος, τῆς ἐμφάσεως, τῆς διαστολῆς καὶ τῆς ἀντιθέσεως, χαρακτηριζομένη δὲ συνήθως ὡς ὁριστική, διασταλτικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία· αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐν ἀντιθέσει ἢ διαστολῇ πρὸς ἄλλον, καὶ δή· || τὸ σῶμα πρὸς τὴν ψυχὴν καὶ τἀνάπαλιν : Ἰλ.Α 4 ψυχὰς **Ἄϊδι προΐαψεν ἡρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν·** || ἡ μήτηρ πρὸς τὰ τέκνα : Ἰλ.Β 317 **ἐπεὶ κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν·** || ὁ πατὴρ πρὸς τὴν οἰκογένειαν : Ὀδ.Ξ 265 **ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα, αὐτούς τε κτεῖνον·** || ὁ ἄρχων πρὸς τοὺς ὑπηκόους· || ὁ εὐγενὴς πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ ἀκολούθους καὶ γεν. ὁ πρωτεύων ἢ διακρινόμενος μεταξὺ τῶν ὁμοίων του : Ἰλ.Θ 4 **αὐτὸς δὲ** (Ζεὺς) **σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ὑπὸ πάντες ἄκουον·** || ὁ ποιμὴν πρὸς τὸ ποίμνιον : Ὀδ.Ι 167 **καπνόν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν ὀΐων τε καὶ αἰγῶν·** || οἱ πολεμισταὶ πρὸς τοὺς ἵππους : Ἰλ.Β 466 **ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων·** || οἱ ναῦται πρὸς τὰ πλοῖα : αὐτ.Η 338 **εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·** || ὁ λαὸς πρὸς τοὺς συμμάχους : αὐτ.Λ 220 **ἢ αὐτῶν Τρώων ἠὲ κλειτῶν ἐπικούρων·** || οἱ κάτοικοι πρὸς τὴν πόλιν : Ὀδ.Ι 40 **πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς·**

ἡ ἀντίθεσις ἐκφράζεται καὶ διὰ μετοχῆς εἰς τὸ αὐτός ἀναφερομένης : Ξεν.ΚΠ 1,3,1 **αὐτή τε.. καὶ τὸν.. υἱὸν ἔχουσα·** 2) ἐκ τῆς ἀντιθέσεως καὶ μάλιστα ἐκ τῆς ὑπεροχῆς ἑνὸς πρὸς πολλὰ ὅμοια προκύπτει ἡ ἔννοια τῆς ἐμφάσεως καὶ τίθεται κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὁ πᾶσι γνωστός, ὁ διδάσκαλος, ὁ κύριος, ὁ δεσπότης : λόγιον Πυθαγορείων **αὐτὸς ἔφα** (κ. νεώτ. λεγόμενον ἐπὶ προσ. ἀποφαινομένου μετ' ἀπολύτου κύρους καὶ τοῦ ὁποίου αἱ γνῶμαι οὐδεμίαν ἐπιδέχονται ἀντίρρησιν), Ἀριστφ.Νεφ.219 **τίς γὰρ αὐτὸς οὑπὶ κρεμάθρας ἀνήρ; - αὐτός** (ὁ Σωκράτης)· || ὁμ. τὸ οὐδ. μετ' ἐμφάσεως : Ἀριστφ.Λυσ.375 **τοὔργον τάχ' αὐτὸ δείξει** (τὸ ἀποτέλεσμα)· 3) κ. δημ. ἀναφερομένη εἰς οὐσ. μετ' ἄρθρου ἢ μὴ καὶ προηγουμένη ἢ ἑπομένη σημαίνει ὁ ἴδιος ἀκριβῶς, ὄχι ἄλλος : Ἰλ.Ν 615 **ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν,** Θουκ. 2,3 **αὐτὸ τὸ περίορθρον** (ἀκριβῶς μόλις ἐχάραξε), - **νὰ τοῦ 'πῇς νὰ 'ρθῇ αὐτὸς ἐδῶ·** || ὁμ. κ. ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ, ὅτε τὸν ἐμφαντικώτερον τόνον προσλαμβάνει ἡ δευτέρα θέσις : Αἰσχ.Εὐμ.798 **αὐτὸς θ' ὁ χρήσας αὐτὸς ἦν ὁ μαρτυρῶν,** Λυσ.12,68 **αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος σώσειν τὴν πόλιν αὐτὸς ἀπώλεσεν·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. μετ' ἀρνητικοῦ μορίου, ἐκτὸς τῶν ἄλλων οὔτε καὶ ὁ ἴδιος : Ἰλ.Ζ 451 **οὔ μοι.. μέλει.. ἄλγος οὔτ' αὐτῆς Ἑκάβης, - οὔτε αὐτὸν τὸν πατέρα του δὲν σέβεται, - οὔτ' αὐτὸς ὁ Χριστὸς δὲν σὲ γλυτώνει·** || νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ καί : **καὶ αὐτὴ ἡ τιμή σοῦ ἐπιβάλλει ν' ἀμυνθῇς, - καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι του τὸν ἐγκατέλειψαν, - καὶ αὐτὸς ὁ πατέρας του τὸν ἀποκήρυξε·** 5) κ. δημ. ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐξ ἰδίας θελήσεως, αὐθόρμητος, χωρὶς νὰ παρακινηθῇ ἀπὸ ἄλλον, μόνος του : Ἰλ.Ρ 254 **ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, - αὐτὸς τὸ θέλησε νὰ πάῃ στὴν ἀεροπορία·** 6) καθ' ἑαυτόν, ἄνευ ἄλλου, μόνος : Ἰλ.Θ 99 **αὐτός περ ἐών,** Ἀριστφ.Ἀχ. 504 **αὐτοὶ γάρ ἐσμεν** (μόνοι μεταξύ μας, ἐμεῖς κι ἐμεῖς), Θεοφρ.Χαρ.22,13 **τὸν τρίβωνα, ὃν αὐτὸν φορεῖ·** || ἀναφερομένη εἰς λέξεις ταυτοσήμους ὡς τὸ **οἶος, μόνος** ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, ἐντελῶς μόνος : Ὀδ.Ξ 450 **αὐτὸς κτήσατο οἶος,** Πλάτ.Λύσ.211 C **αὐτῷ μόνῳ,** φρ. **αὐτὸ μόνον** ἢ κατ' ἔμφασιν : **αὐτὸ καὶ μόνον·** 7) μτγν. κ. ἐπιρρηματικῶς : Λουκ. Ἐνύπν.9 **αὐτὸ μόνον ἐργάτης·** 8) εἰδ. παρὰ Πλάτ. κ. γεν. ἐν τῇ φιλοσοφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἀναφερομένη εἰς οὐσ. μετ' ἄρθρου ἢ μή, κ. συνήθ. κατ' αὐθ. γένος, μετὰ τῆς αὐτοπ.ἀντων. καὶ τῆς προθ. **κατὰ (αὐτός -ή -ό, καθ' ἑαυτόν -ήν -ό),** σημαίνει τὴν ἀπόλυτον, τὴν ἀφῃρημένην ἰδέαν τοῦ εἰς ὃ ἀναφέρεται οὐσιαστικοῦ, τὴν τελείαν καὶ πρότυπον κατὰ τὸ βάθος τῶν γνωρισμάτων της, κατὰ τὸν Πλάτωνα δὲ καὶ τὴν μόνην πραγματικῶς ὑπάρχουσαν : Πλάτ.Πολ.612 C **ἵνα αὐτὴ δικαιοσύνη πρὸς ἀδικίαν αὐτὴν κριθείη,** αὐτ.582 Α **μανθάνων αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν οἷόν ἐστιν,** αὐτ. Πρωτ.360 Ε **τί ποτ' ἐστὶν αὐτό, ἡ ἀρετή, - ἡ ἔννοια αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, - τὸ πρᾶγμα αὐτὸ καθ' ἑαυτό·** || δθ. μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐσχηματίσθησαν πλεῖστα σύνθετα ἔχοντα πρῶτον συνθ. τὸ αὐτο- βλ.λ. προκειμένου νὰ δηλωθῇ ἡ ἀπόλυτος, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τοῦ β' συνθ.. **αὐταγαθόν, αὐτοάνθρωπος·** 9) μετὰ οὐσ. κατὰ δοτ. μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ, προτασσομένη, μτγν. δὲ κ. ἐπιτασσομένη, ὁμοῦ, μετά, μαζὶ μέ : Ἰλ.Θ 24 **αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ',** Αἰσχ.Πρ.221 **αὐτοῖς συμμάχοισι,** Λογγ.2,31 **κέρασιν αὐτοῖς·** ὁμ. κ. μετὰ τῆς προθ **σὺν** κατὰ δοτ. : Ἰλ.Ι 194 **ἀνόρουσεν αὐτῇ σὺν φόρμιγγι,** Εὐρ.Ἴων 32 **αὐτῷ ξὺν ἄγγει·** 10) κ. νεώτ. ἀμέσως ἐπομ. εἰς τακτικὰ ἀριθμητικὰ σημαίνει συνύπαρξιν, τὸ ὁμοῦ σὺν τοῖς ἄλλοις : Θουκ.1,46 **πέμπτος αὐτός** (αὐτὸς ὡς πέμπτος, μετ' ἄλλων τεσσάρων), - **ἐξελέγη βουλευτὴς δέκατος αὐτός** (τελευταῖος μετὰ ἄλλους ἐννέα)· 11) μετὰ προσωπ. ἀντων. ἀκριβῶς ὁ ἴδιος (ἐγώ, σὺ κτλ.), προτασσομένη δὲ προσδίδει μείζονα ἔμφασιν : Ὀδ.Β 194 **ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτός,** Ἰλ.Ψ 312 **σέθεν αὐτοῦ·** || κ. ἐν προτάξει πρὸς μείζονα ἔμφασιν : Ὀδ.Δ 244 **αὐτόν μιν,** Αἰσχ.Πρ.86 **αὐτὸν γάρ σε δεῖ προμηθέως,** Πλάτ.Φαίδ.59Β **αὐτὸς ἔγωγε·** 12) ἐν τοῖς μετὰ τὸν Ὅμ. συνενουμένη μετὰ τῆς προσωπ. ἀντων. σχηματίζει ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι τὰς ἀντανακλώμενα : **ἐμαυτοῦ -ῆς, σεαυτοῦ -ῆς, ἑαυτοῦ -ῆς** κ.τ.λ., διὰ **δὲ** τὸ ἐμφαντικώτερον καὶ ἐν χωριστῇ ἐκφορᾷ, οἷον **ἐμὲ αὐτόν, σὲ αὐτόν,** ἀντὶ **ἐμαυτόν, σεαυτόν·** πρβλ. κ. δημ. **ἀτός** κ. **ἀπατός** κ. πληθ. κ. **ἀτοὶ** κ. **συνατοὶ** ἀείποτε μετὰ τῶν προσωπ. ἀντων.· 13) ἀντὶ τῆς προσ. ἀντων., ἧς τὸ πρόσωπον εὐνόητον ἐκ τῶν συμφραζομένων : Ἰλ.Ν 252 **οὐδέ τοι αὐτὸς ἧσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι** (ἐγώ), Ὀδ.Ξ 389 **αὐτόν τ' ἐλεαίρων** (σέ), Πάπ. (φρ. ἐν ἐπιστολαῖς) **ἔρρωμαι δὲ καὶ αὐτός·** 14) κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς γ' προσ. τῆς προσωπ. ἀντων. μετ' ἐμφάσεως ἢ μή : Ἰλ.Γ 282 **αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω.. ἡμεῖς δὲ..,** αὐτ.Ξ 457 **καί μιν ὀΐω αὐτῷ σκηπτόμενον, - εἶπεν αὐταῖς, - εἶδεν αὐτούς, - θὰ πᾶμε σ' αὐτούς·** 15) ἐν τῇ αὐτῇ σημ. μετὰ κτητικῆς ἀντων. ἢ καὶ ἀντὶ κτητικῆς ἀντων. πρὸς δήλωσιν ἀντιθέσεως ἢ ἐμφάσεως : Ἰλ.Ζ 446 **πατρός.. κλέος ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ,** Ὀδ.Α 7 **αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,** Πάπ. **οἱ Ἀντινοεῖς καὶ οἱ αὐτῶν·** 16) κ. νεώτ. μετὰ δεικτικῆς ἀντων. πρὸς ἐπίτασιν, ἔμφασιν τῆς ἐννοίας : Πλάτ.Φαῖδρ.243 Β **σοφώτερος ἐκείνων γενήσομαι κατ' αὐτό γε τοῦτο** (εἰς αὐτὸ ἴσα ἴσα), - **αὐτὸς οὗτος ὁ κατηγορούμενος ὁμολογεῖ τὴν ἐνοχήν του, - αὐτὸς ἐκεῖνος μετεμελήθη·** 17) τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. σημ. ἀκριβῶς διά.., ἴσα ἴσα γιά..: Πλάτ.Πρωτ.310 Ε **ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα καὶ νῦν ἥκω παρὰ σέ** (ἴσα ἴσα γι' αὐτό)· 18) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀντὶ τῆς δεικτ. ἀντων. πρὸς ἔμφασιν ἢ μή, συνήθ. ἀκολουθούσης ἀναφορικῆς ἀντων. ἢ προηγουμένης, ὁπότε τίθεται ὡς δεικτικὴ ἐπαναληπτική : Εὐρ.Τρῳ.667 **ἀπέπτυσ' αὐτήν, ἥτις.. ἄλλον (ἄνδρα) φιλεῖ,** Θουκ.7,34 **νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἡσσᾶσθαι, δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾶν,** Πλάτ.Γοργ.452 D **ὃ φῂς σὺ μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις καὶ σὲ δημιουργὸν εἶναι αὐτοῦ** (ἀντὶ **καὶ οὗ σὺ δημιουργὸς εἶ**)· || ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἀντὶ δεικτικῆς ἀντων. ὡς ὁριστική, ἀντιδιασταλτικὴ ἢ ἐπαναληπτική (δημ. κατὰ διάφ. τ. κ. **αὐτεῖνος** κ. **αὐτοῦνος** βλ.λ.) : **αὐτὸ τὸ σπίτι θὰ νοικιάσω, - αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια, - αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω θὰ κάμῃς, - αὐτὸς θὰ φύγῃ μιὰ φορά, - ἢ ἐγὼ ἢ αὐτός,** παροιμ. **ἀπ' αὐτά σου κι ἀπ' αὐτά σου ἐμακρύνανε τ' αὐτιά σου** (ἐκ τῶν ἀνοησιῶν σου ἔπαθες ὅ,τι ἔπαθες), - **μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ πῆρε ὁ νοῦς του ἀέρα, - αὐτὰ τὰ χέρια κάμανε τὸ βιός,** φρ. **αὐτὰ νὰ τὰ πῇς στὸν κλήδωνα·** || ὡς ἐπαναληπτικὴ τίθεται, ὅταν ἀναφέρεται εἰς οὐσ. ἀπομεμακρυσμένον ἐν τῇ προτάσει ἢ μετὰ παρενθετικὴν πρότασιν χάριν σαφηνείας : Σοφ.Φιλ.316 **οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ δοῖέν ποτ' αὐτοῖς,** Ξεν.ΚΠ 1,3,15 **πειράσομαι τῷ πάππῳ ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεὺς συμμαχεῖν αὐτῷ·** 19) μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντων. πρὸς ἔμφασιν : Ὀδ.Α 33 **οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν.. ἄλγε' ἔχουσιν,** Σοφ.Ἀντ.1177 **αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ (ὤλωλεν),** Αἰσχ.Ἀγ.836 **ταῖς τ' αὐτὸς αὐτοῦ πήμασιν βαρύνεται·** 20) κ. νεώτ. ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι καὶ δὴ ἐν τῇ γεν. ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς γ' προσώπου, ὁπότε παρατηρεῖται συχνοτάτη ἐναλλαγὴ τοῦ **αὐτοῦ** καὶ τοῦ **αὐτοῦ** : **μετὰ τῶν παίδων αὐτοῦ** (ἀντὶ αὐτοῦ)· || μετὰ ἐπιθέτου συγκριτικοῦ ἢ ὑπερθ. βαθμοῦ, ἐξ οὗ ἐξαρ-

τότα, γενικῇ αὐτοπαθοῦς ἀντων. : Ἡρ.2,25 **αὐτὸς ἑωυτοῦ ῥέει πολλῷ ὑποδεέστερος**· ‖ κ. μετ' ἄλλων ἀντων. πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν : Ἡρ.8,123 **αὐτὸς ἕκαστος δοκέων ἄριστος γενέσθαι**· ‖ ἀντὶ τοῦ ὁ **αὐτός** : Ἰλ.Μ 225 **αὐτὰ κέλευθα**, Ὀδ.Κ 263 **αὐτὴν ὁδόν** (τὴν αὐτήν)· 21) ἐν φρ. **οἱ σὺν αὐτῷ** οἱ ἔχοντες τὸ αὐτὸ ὑπούργημα, ἐπάγγελμα ἢ ἀξίωμα, οἱ ἐν τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ ἢ καταστάσει : Πάπ. **τῷ δεῖνα καὶ ταῖς σὺν αὐτῷ δημοσίοις τραπεζίταις**, Ἐκκλ.Μνημόνευσ.Μηναῖ. 12,17 (κ.ἀ.) **τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ**· 22) π. κωμικοῖς συγκρ. βαθμὸς **αὐτότερος**, ὑπερθ. **αὐτότατος** : Ἀριστφ.Πλ.83 **ἐκεῖνος αὐτός; - αὐτότατος** (ἐντελῶς ὁ ἴδιος)· 23) κ. νεώτ. κ. δημ. μετὰ τοῦ ἄρθρ. **ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό**, κατὰ κρᾶσιν ἀττ. **αὑτός-ή, ταὐτὸ** κ. **ταὐτὸν** κ. ἰων. **ὡὐτός-ή, τὠὐτό**, ὁ ἴδιος : Ἰλ.Ζ 391 **ὁ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ τὴν αὐτὴν ὁδόν**, Εὐρ.Τρῳ.1206 **οὐδεὶς αὐτὸς εὐτυχεῖ ποτε**, **- τὸ αὐτὸ ἔνδυμα** (τὸ ἴδιον), **- ἡ κατάστασις παραμένει ἡ αὐτή** (ἡ ἰδία, ἀμετάβλητος), φρ. παράγγελμα γυμναστ. **τὸ αὐτό !** (ἡ αὐτὴ ἄσκησις νὰ ἐπαναληφθῇ), φρ. ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς **τὸ αὐτὸ ἐπιθυμῶ καὶ δι' ὑμᾶς**, φρ. ἐπὶ ἀνιαρᾶς ταυτολογίας **τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς** (= τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια)· 24) μετὰ δοτ. ὅμοιος, ἀπαράλλακτος, παραπλήσιος : Ἡρ.4,119 **τὠὐτὸ ἂν ὑμῖν ἐπρήσσομεν**, Πλάτ. Εὐθ.298 Α **ὁ αὐτὸς τῷ λίθῳ**· ‖ ὡς ἐν ταῖς ἀνωτ. σημ. προστιθεμένου τοῦ **καὶ** ἢ τοῦ **ὥσπερ** : Ἡρ.5,69 **ἵνα μὴ σφίσι αἱ αὐταὶ ἔωσι φυλαὶ καὶ Ἴωσι**, Πλάτ. Φαίδ.86 Α **εἴ τις διισχυρίζοιτο τῷ αὐτῷ λόγῳ ὥσπερ σύ**· 25) ἐπίρρ. : Πάπ. **ἀσχολῶ ἐλθεῖν πρὸς σὲ αὐταὶ ἡμέραι** (κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας)· ‖ ἐπιγρ. τὸ οὐδ. **τὸ αὐτὸ** ἐν ἐπιρρ. σημ. ὡσαύτως : Ἐπιγρ. **ὃ τὸ αὐτὸ ἡ σύγκλητος ἐπεκύρωσεν**· ‖ ἐπιγρ. κ. ἐν χρον. σημ. ἄρτι· 26) φρ. κατὰ παράλειψιν τῆς λ. τόπος **ἐν ταὐτῷ, εἰς ταὐτόν, ἐκ ταῦ αὐτοῦ** : Πάπ. (**εἶναι ἡμᾶς**) **κατὰ ταὐτό**· ‖ κατ' ἐπέκτ. **ἐπὶ τὸ αὐτό, εἰς τὸ αὐτό, τὸ ἐπὶ τὸ αὐτὸ** (ἀθρόως, μαζί) : Πάπ. **τὸ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κάμηλοι**· ‖ μτφ. : Πολύβ. 1,18 **ἐπὶ τῶν αὐτῶν διέμενον** (ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει)· 27) φρ. κατὰ παράλειψιν τῆς λ. χρόνος : **κατὰ τὸ αὐτὸ** (ταὐτοχρόνως, ἐν τῷ ἅμα), **ὑπὸ τὸ αὐτὸ** (περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον)· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. μετὰ προθ. ἐν διαφόροις σημ. ἀναλόγως τῆς χρήσεως οἷον **κατ' αὐτὸ** (ἄρτι, τώρα), **κατ' αὐτὰς** (ἐνν. ἡμέρας = πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἢ μετ' ὀλίγας ἡμέρας) : **κατ' αὐτὰς ἐδόθη ἢ πρόκειται νὰ δοθῇ παράστασις**, **- γι' αὐτὸ** (διὰ τοῦτον τὸν λόγον), **ἐπὶ ταὐτοῦ** (ἐπίτηδες)· 28) δημ. ἐπὶ ἐξάρσεως πρὸς ἀνάδειξιν, πρὸς οἶκτον, ἢ πρὸς φόγον, περιφρονητικῶς ἢ εἰρωνικῶς : **αὐτὸς ὁ ἄγγελος - ὁ μάρτυρας !**, **- αὐτὸς ὁ κακοῦργας - ὁ πρόστυχος, - τί σαῦ εἶν' αὐτός !** (πόσον ἀξιοπρόσεκτος), **- αὐτὸς δὰ εἶναι κι' ἂν εἶναι !**, **- αὐτὸν θὰ λαγαριάσω ἐγὼ !**, **- κάτι μᾶς εἶπε κι' αὐτός !**· ‖ ἐν εὐτελιστικῇ σημ. : **αὐτὸς ἔκαμε τέτοιο ἀντραγάθημα;** (ὁ δειλός;)· 29) πρὸς ἀναπλήρωσιν λέξεως ἣν δὲν ἐνθυμούμεθα ἢ δὲν θέλομεν νὰ ὀνομάσωμεν, ἀ. ἀπαυτός : **ἦρθε ὁ.. αὐτός, - ἔδειξε τ' ἀπαυτά του** κτλ.· 30) δημ. κατὰ σύντμησιν ἄνευ τῆς συλλαβῆς αὐ, ἤτοι -τός -τή -τό : **νά τος !, νὰ τοῦ τὰ πῇς, - μάθε το, - τοῦ μίλησε ἄσχημα, - τῆς φέρθηκε μὲ εὐγένεια**· ‖ φρ. **τὸ καὶ τὸ** (= τὰ ἑξῆς)· **εἶναι τος** (ὑπάρχει, - εὑρίσκεται ἐν τῇ ζωῇ).

αὐτός-ή-ό βλ. αὐτὸς 23).

αὖτος δημ. ἐπίρρ. ἐν συνεκφ. μ. τοῦ γιὰ = οὕτως : Ἐρωτόκρ.Α 1623 **γι' αὖτος τυχαίνει στὴν ἀρχὴ ἐκεῖνοι ποὺ 'χου γνώση**.

αὐτοσανδαράκη (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ σανδαράκη, ἀπαράλλακτος σανδαράκη βλ.λ. : Ἀλκίφρ.ἀπ.4 **οἷον τὰ χρῶμα γυναικός, αὐτοσανδαράκη**.

αὐτοσαπρία (ἡ) μσν. αὐτὴ ἡ σαπρία, τοῦτ' αὐτὸ σαπρία : Φώτ.Ἐπιστ.169,41 **αὐτοσαπρίας ἀγγεῖον**.

αὐτόσαρξ-αρκος (ὁ, ἡ) μτγν. ὅλως σάρξ, ὅλως σαρκικός, ὁ εἰς τὴν σάρκα καὶ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς ψυχῇ τε καὶ σώματι παραδεδομένος : Ἰω.Χρυσ. πρὸς τοὺς σκανδαλισθέντας 1,22 **μὴ γάρ μοι τὰ καθάρματα τῶν ἀνοήτων εἴπῃς, τοὺς βλᾶκας καὶ αὐτόσαρκας ὄντας καὶ φύλλων κουφοτέρους**.

αὐτοσαυτός ἐπίγρ. πάπ. ὅλως διόλου αὐτός· 2) αὐτοσαυτοῦ-ῆς ἑαυτοῦ -ῆς, πρβλ. αὔταυτος.

αὐτόσε ἐπίρρ. ἐπὶ τῆς εἰς τόπον κινήσεως, εἰς αὐτὸ τὸ μέρος : Ἀριστφ.Λυσ.873 **κατάβηθι δεῦρο— μὰ Δί' ἐγὼ μὲν αὐτόσ' οὔ**, Θουκ.7,26 **ἵνα δὴ οἵ τε εἵλωτες αὐτόσε αὐτομολῶσι**, Ἀντιφάν.55,20 **σφενδόνῃ οὐκ ἂν ἐφικοίμην αὐτόσε**.

αὐτοσεβασμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. σεβασμὸς πρὸς ἑαυτόν.

αὐτόσειστος-ον νεώτ. ἐπὶ σεισμοπαθοῦς τόπου, ὁ αὐτὸς ἐξ ἑαυτοῦ σειόμενος, ὁ ἔχων ὑφ' ἑαυτὸν τὴν σεισμογόνον αἰτίαν : **ἡ νῆσος Θήρα, ὡς καὶ ἡ Κόρινθος, εἶναι αὐτόσειστος**.

αὐτοσεμνότης-ητος (ἡ) μσν. αὐτὴ αὕτη ἡ σεμνότης : Μιχ.Ἀκομ.1,299.

αὐτοσθενής-οῦς-ές μτγν. ἀφ' ἑαυτοῦ σθένων, ἰσχύων : Ἱππόλυτ.226 D **τὸ θεῖον αὐτοσθενές**.

αὐτοσί ἐπίγρ. ἐμφαντικὸς τύπος τοῦ αὐτὸς βλ.λ. αὐτὸς ἐδῶ : Ἐπιγρ. **τὰν εὔναιαν.. δι' ἃς οἴετο δεῖν τιμαθῆμεν αὐτοσί**.

αὐτοσίβυλλα (ἡ) ἐπίγρ. ἀπαράλλακτος Σίβυλλα.

αὐτοσίδηρος-ον δωρ. **αὐτοσίδαρος** ὁ ὅλως σιδηροῦς : Εὐρ.Ἑλ.356 **αὐτοσίδαρον ἔσω πελάσω διὰ σαρκὸς ἅμιλλαν**.

αὐτοσιτία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἰδιότης ζῴων τερατογενῶν, καθ' ἣν ταῦτα ἅμα τῇ γεννήσει των τρέφονται διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἰδίων αὐτῶν ὀργάνων ὡς τροφῆς, ἀ. αὐτοφαγία.

αὐτόσιτος-ον κ. νεώτ. ὁ μεθ' ἑαυτοῦ φέρων τὴν τροφήν του· Ἡσ. « τὸν ἑαυτὸν τρέφοντα ἢ τὸν σὺν ἑτέρῳ δειπνοῦντα καὶ ἑαυτῷ φέροντα τὰ ἐπιτήδεια πρὸς τὸ δεῖπνον »· ‖ κωμικῶς ἐπὶ παρασίτου : Ἀθήν.1,47 Ε « αὐτόσιτον δὲ εἴρηκε Κρωβύλος παράσιτον αὐτόσιτον »· 2) ὁ ἐξ ἑαυτοῦ τρεφόμενος· ‖ νεώτ. εἰδ. **αὐτόσιτον τέρας** τέρας συντηρούμενον κατ' αὐτοσιτίαν βλ.λ.

αὐτόσκαιος-ον γλωσσ. ὁ ὅλως σκαιός.

αὐτοσκαπανεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ καθ' αὐτὸ σκαπανεύς, ὁ αὐτὸ ταῦτο σκαπανεύς : Ἀλκίφρ.3,70 **καὶ σμινύην λαβὼν αὐτοσκαπανεὺς ἐδόκουν**.

αὐτόσκαφον (τό) νεώτ. αὐτοκίνητος λέμβος.

αὐτοσκεύαστος-ον σχόλ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ παρασκευασθείς, ὁ φυσικός : Σχόλ.εἰς Ὀππ.Ἁλ.1,22, Ἡσ.ἐν λ.αὐτόστυλον.

αὐτόσκευος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, προχείρως, ἀτέχνως κατεσκευασμένος, ἀπαράσκευος, ἁπλοῦς, φυσικός : Συνέσ.Ἐπιστ.147,227 Α **λύριόν τι ποιμενικόν, λιτὸν καὶ αὐτόσκευον**, Νικήτ.Χων.Χρον.170 Α **ἐπὶ κλινιδίου αὐτοσκεύου**.

αὐτοσκευῶς ἐπίρρ. μτγν. προχείρως, ἄνευ ἐπιτηδεύσεως : Συνέσ.Βασ.160 **μέλανες ὑφ' ἡλίου καὶ τὰ ἄλλα ἀφελῶς καὶ αὐτοσκευῶς ἔχοντες**.

αὐτοσκοπία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. παρατήρησις τῶν ἰδίων ψυχικῶν φαινομένων ὑπὸ τοῦ παρατηρητοῦ, ἀ. αὐτοπαρατηρησία, ἐνδοσκόπησις· ‖ παραψυχολ. σπανία μορφὴ διοράσεως, καθ' ἣν ἄτομα ἐν ὑπνώσει διατελοῦντα βλέπουν τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν.

αὐτόσκωμμα-ματος (τό) μτγν. τὸ καθ' αὐτὸ σκῶμμα, τὸ γνήσιον σκῶμμα : Ἀλκίφρ.3,43 **καὶ ἀνάπαιστα εὔκροτα.. αὐτοσκωμμάτων γέμοντα**.

αὐτόσμικρον (τό) μτγν. ἡ αὐτοσμικρότης βλ.λ. : Πρόκλ.εἰς Πλάτ.Παρμ.676 S.

αὐτοσμικρότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ σμικρότης καθ'

ἑαυτήν,ἡ ἀπολύτως θεωρουμένη σμικρότης : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.677 S.

αὐτοσοφία (ἡ) μτγν. κ. μσν. αὐτὴ ἡ σοφία, ἡ ἀπόλυτος, ἀληθὴς σοφία : Ἰω.Χρυσ.6,97 **τὸν δὲ Θεὸν.. τὸν αὐτοσοφίαν ὄντα**, Ἰω.Δαμ.2,887,13 **τὴν ὄντως αὐτοσοφίαν τοῦ Χριστοῦ.**

αὐτόσοφος-ον μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀληθῶς σοφός : Τζέτζ.Ἱστ.8,438 **συγκρινομένους παλαιοῖς ἀνδράσιν αὐτοσόφοις.**

αὐτοσπαράσσομαι νεώτ. σπαράσσω ἐμαυτόν.

αὐτόσπορος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ σπαρείς, ἀφ' ἑαυτοῦ γόνιμος : Αἰσχ.ἀπ.196 **ἀλλ' αὐτόσποροι γύαι φέρουσι βίοτον ἄφθονον βροτοῖς**· ‖ ἀφ' ἑαυτοῦ γεννηθείς : Νόνν.Δ 7,73 **ἀενάων ἐτέων αὐτόσπορε ποιμήν.**

αὐτόσσυτος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος, ἐρχόμενος, Ἡσ. « αὐτόσουτον· αὐτοκέλευστον » : Αἰσχ. Εὐμ.170 **μυχὸν ἐχράνατ' αὐτόσσυτος.**

αὐτοσταδίη (ἡ) κατὰ παρόλειψιν τῆς λ. **μάχη** ἐπ. ἡ ἐκ τοῦ συστάδην μάχη, καθ' ἣν μάχεταί τις διατηρῶν τὴν θέσιν του : Ἰλ.Ν 325 **οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆι ῥηξήνορι χωρήσειεν ἔν γ' αὐτοσταδίῃ.**

αὐτόστασις-εως (ἡ) **ἡ αὐτοστάσις** ἡ πραγματικὴ στάσις : Πλωτῖν.3,7,2,Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.793 S.

αὐτόστατος-ον ἐπιγρ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ἱστάμενος : Ἐπιγρ. **αὐτόστατον κανοῦν.**

αὐτοστατῶ-έω μτγν. ἵσταμαι ἀπ' ἐμαυτοῦ· 2) μτφ.εἶμαι ἀνεξάρτητος,ἐπαρκῶ ἐμαυτῷ:Φίλ.1,688.

αὐτοστεγάζομαι νεώτ. στεγάζομαι διὰ τῶν ἰδίων μου μέσων : **τὰ ὀστρακόδερμα ζῷα αὐτοστεγάζονται.**

αὐτόστεγος-ον ἐκ φύσεως ἐστεγασμένος, αὐτόροφος βλ.λ. : Διον.Τρογ.1 (π.Ἀθην.9,401 F) **Νυμφῶν ὑπὸ σπήλυγγα τὴν αὐτόστεγον.**

αὐτόστεπτος-ον νεώτ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ στεφθείς.

αὐτοστερεοτυπία (ἡ) νεώτ.μέθοδος στερεοτυπίας.

αὐτοστέριφον Ἡσ. « ἰσχυρόν, αὐτοφυές ».

αὐτοστεφάνωμα-ματος (τὸ) νεώτ. τὸ ἑαυτοῦ στεφάνωμα.

αὐτοστηθοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. στηθοσκόπιον, δι' οὗ δύναταί τις νὰ στηθοσκοπήσῃ ἑαυτόν.

αὐτοστιγματισμός (ὁ) νεώτ. τὸ ἐνεργεῖν ἐφ' ἑαυτοῦ στιγματισμὸν βλ.λ.· ‖ κ. μτφ. τὸ στιγματίζειν ἑαυτὸν ἐν ἠθικῇ ἐννοίᾳ.

αὐτοστιγμεί ἐπίρρ. νεώτ. κ. δημ. κατὰ τὴν ἰδίαν στιγμήν, ἀμέσως, παραχρῆμα : **αὐτοστιγμεὶ μοῦ παρουσιάστηκε ὁ φίλος, - μοῦ ἦρθε αὐτοστιγμεὶ ἡ ἰδέα νὰ σώσω τὸν πνιγόμενον.**

αὐτοστιγμιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ αὐτοστιγμεὶ γενόμενος ἢ τελούμενος.

αὐτόστοιχος-ον ὁ ἑαυτῷ στοιχῶν, ὁ συνακόλουθος πρὸς ἑαυτόν· Σουΐδ. « αὐτὸς ἑαυτῷ προσέχων » : Ἀνών. αὐτ. **ὁ βουλόμενος.. ἀβέβηλον βίον πολιτεύεσθαι, αὐτόστοιχος ἐθέλει εἶναι.**

αὐτόστολος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ σταλείς, ἀφ' ἑαυτοῦ διὰ πλοίου ἐρχόμενος : Σοφ.Φιλ.496 **αὐτόστολον πέμψαντά μ' ἐκσῶσαι δόμους**· ‖ μτφ. εἶμαι αὐτὸς εἰς ἐμαυτὸν πλοῖον : Μουσαῖος 254 **αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόστολος, αὐτόματος νηῦς** (περὶ τοῦ νηχομένου Λεάνδρου), Ἰουλιαν. ἐν ΑΠ 585 **αὐτόστολος ἤλθεν εἰς Ἀΐδην** πρβλ. ἄναυλος· ‖ **αὐτόστολον ναυλῶ** ναυλώνω πλοῖον δι' ἰδιωτικοῦ συμβολαίου : Ἐπιγρ. **ἐὰν δέ τις αὐτόστολον ναυλώσῃ.. διδότω παντὸς τοῦ ναύλου.**

αὐτοστοματί ἐπίρρ. μτγν. διὰ τοῦ ἰδίου στόματος : Walz.Ῥήτ.7,736 **δι' ἐμαυτοῦ αὐτοστοματί.**

αὐτοστόματος-ον μσν. ὁ διὰ τοῦ ἰδίου στόματος ἤτοι ἀπ' εὐθείας λεγόμενος : Τζέτζ.Ἐπιστ.22, 24,16 **καθάπερ πρώην προεδηλώθη σοι αὐτοστομάτῳ καὶ ζώσῃ φωνῇ.**

αὐτόστονος-ον ὁ διὰ τὰ ἑαυτοῦ δεινὰ στενάζων : Αἰσχ.Ἑπτ.916 **δαΐκτὴρ γόος αὐτόστονος.**

αὐτοστράτηγος (ὁ) μτγν. ἀνεξάρτητος στρατηγός : Δίων Κ 44,4.

αὐτόστροφος-ον ἐπιγρ. ὁ καθ' ἑαυτὸν στρεφόμενος : Ἐπιγρ. **αὐτόστροφος ἐσχάρα μεγάλη.**

αὐτόστυλον Ἡσ. « αὐτοκατασκεύαστον ».

αὐτοσυγκράτητος-η-ο δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ συγκρατούμενος, ἐγκρατής, αὐτοκρατής : Βλ.Συνμ. 45 ἐν λ. **αὐταθέλητος.**

αὐτοσυκοφάντης (ὁ) νεώτ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν συκοφαντήσας.

αὐτοσυκοφαντοῦμαι-έομαι νεώτ. συκοφαντῶ αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτοσύμμετρος-ον μτγν. ὁ ἀπολύτως σύμμετρος, συμμετρικός : Ἀλέξ.Ἀφρ.Μεταφ.79,15.

αὐτοσυμφυής-οῦς-ές μτγν. **ἑαυτῷ συμφυὴς ὤν:** Πορφ.Ἄντρ.Νυμφ.5 (ἔσφ.γρ. ἀντὶ συμφυής).

αὐτοσυναίσθημα-ματος (τὸ) νεώτ. τὸ εὐάρεστον ἢ δυσάρεστον συναίσθημα τὸ προερχόμενον ἐκ τῆς γνώμης, ἣν ἔχομεν ἐν ἑκάστῃ στιγμῇ περὶ τῆς ἀξίας ἢ ἀπαξίας ἡμῶν αὐτῶν.

αὐτοσυνειδησία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ ἑαυτοῦ συνείδησις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ αὐτεπίγνωσις· ‖ εἰδ. ἡ ἐξ αὐτοεποπτείας ἐπίγνωσις τοῦ ἀνθρώπου περὶ τῶν ἐν ἑαυτῷ συντελουμένων ψυχικῶν γεγονότων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἔξω αὐτοῦ συμβαίνοντα.

αὐτοσυνείδησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ αὐτοσυνειδησία βλ.λ.

αὐτοσυνείδητος-ον νεώτ. ὁ ἔχων αὐτεπίγνωσιν, ὁ ἔχων αὐτοσυνειδησίαν βλ.λ.

αὐτοσυνειδός-δότος (τὸ) νεώτ. ἡ αὐτοσυνειδησία βλ.λ.

αὐτοσύνεσις-εως (ἡ) μτγν. περὶ τοῦ Χριστοῦ, αὐτὴ αὕτη ἡ ἀληθὴς σύνεσις : Ἐπιφάν.1,1024 B.

αὐτοσυνηγορία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀπ' εὐθείας, ἤτοι ἄνευ ἄλλου συνηγόρου, ὑπεράσπισις, ἀπολογία, συνηγορία ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

αὐτοσυντηρησία (ἡ) νεώτ. κ. **αὐτοσυντήρησις** τὸ νὰ συντηρῇ τις ἑαυτόν, τὸ νὰ ἐξαρκῇ ὁ ἴδιος εἰς τὰς ἀνάγκας του· ‖ εἰδ. βιολ. « θεμελιώδης ὁρμή, ἐνατικτον παντὸς ζωϊκοῦ ὄντος πρὸς ἰδίαν ἑαυτοῦ συντήρησιν· ‖ διεθν. δίκ. **αὐτοσυντηρησίας δικαίωμα** τὸ δικαίωμα ἑκάστου κράτους νὰ λαμβάνῃ τὰ ἀπαιτούμενα ἀμυντικὰ μέτρα ἐναντίον ἐνδεχομένου κινδύνου ἀπειλοῦντος τὴν ἀνεξάρτητον καὶ αὐτοτελῆ ὑπόστασίν του· ‖ κ. γεν. τὸ δικαίωμα ἑκάστης πολιτείας νὰ λαμβάνῃ τὰ ἐνδεικνυόμενα ἀσφαλιστικὰ μέτρα καθ' οἱουδήποτε κινδύνου, ἐξωτερικοῦ ἢ ἐσωτερικοῦ ἀπειλοῦντος τὴν πολιτειακὴν καὶ κοινωνικὴν σύνθεσίν της.

αὐτοσυντήρησις (ἡ) νεώτ. ἡ αὐτοσυντηρησία βλ.λ.

αὐτοσυντηρητικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος διὰ τὴν αὐτοσυντήρησιν ἢ ὁ εἰς ταύτην ἀναγόμενος : **αὐτοσυντηρητικὴ ὁρμή.**

αὐτοσυντήρητος-ον νεώτ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ συντηρούμενος, ὁ διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων ἐξαρκῶν εἰς τὰς ἀνάγκας του, ὁ διὰ τῶν ἰδίων πόρων ζῶν, οἷον ἄνευ συνδρομῆς, ἐπιχορηγήσεως, ἐπιδόματος, ἅ. ἰδιοσυντήρητος, ἰδίως ἐπὶ ἱδρυμάτων κοινῆς ὠφελείας κ. ἐπὶ προσ.

αὐτοσυντηροῦμαι-έομαι νεώτ. ὑπ' ἐμαυτοῦ συντηροῦμαι, ἐξ ἰδίων πόρων, εἶμαι αὐτοσυντήρητος βλ.λ.· ‖ ἐπὶ προσ., ἀποκερδαίνω, ἔχω, ἐξοικονομῶ μόνος μου τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

αὐτοσύστατα ἐπίρρ. δημ. δι' ἰδίας ἑαυτοῦ συστάσεως, χωρὶς σύστασιν ὑπὸ ἄλλου.

αὐτοσύστατος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ συσταθείς, εἰς ὕπαρξιν ἐλθών : Ἐπιφάν.2,40 D **τῆς ἀληθείας αὐτοσυστάτου οὔσης ἐκ πολλῶν τεκμηρίων,** Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,24 **ὁρίζω ταῦτα εἶναι ἐλεύθερα καὶ ἡνωμένα καὶ αὐτοσύστατα**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἀφ' ἑαυτοῦ συνιστώμενος, παρουσιαζόμενος κατὰ τὴν

σύνοψιν γνωριμιῶν, σχέσεων· || μτφ. ὁ μὴ ἔχων ἀνάγκην ξένης συστάσεως, ἀλλὰ διὰ τῆς ὀξείας του, ἐπιβολῆς του, διαγωγῆς του κττ. γνωριζόμενος.

αὐτοσυστήνομαι δημ. κ. **αὐτοσυσταίνομαι** κάμνω ὁ ἴδιος σύστασιν, γνωριμίαν ἐμαυτοῦ πρὸς ἕτερον πρόσωπον· || ἀνακοινῶ ἐγὼ αὐτὸς εἰς ἄλλον τὰς ἰδιότητας ἢ τὰ προσόντα μου : **δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μὲ συστήσῃς, αὐτοσυστήθηκα.**

αὐτοσφαγή (ἡ) μσν. σφαγὴ ἑαυτοῦ διὰ τῆς ἰδίας χειρός· πρβλ. αὐτοσφαγής.

αὐτοσφαγής-οῦς-ές ποι. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ, διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς σφαγείς : Σοφ.Αἶ.841 **ὥσπερ εἰσορῶσ' ἐμὲ αὐτοσφαγῆ πίπτοντα.**

αὐτοσχεδά ἐπίρρ. κ. αὐτοσχεδὸν βλ.λ. : Ἰλ.Π 319 **Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε.**

αὐτοσχεδής-οῦς-ές ὁ ἁπλῶς εἰργασμένος, ὁ ἄτεχνος : Ἑρμιπ.π.Πολυδ.7,89 **αὐτοσχεδὲς ὑπόδημα**· || Ἡσ. «αὐτοσχεδές· ὑποδήματος εἶδος γυναικείου», πρβλ. αὐτοσχιδής κ. αὐτοσχέδιος 3).

αὐτοσχέδια ἐπίρρ. δημ. αὐτοσχεδίως βλ.λ.

αὐτοσχεδιάζω κ. νεώτ. κ. δημ. ἄνευ σχεδίου, ἐκ τοῦ προχείρου, ἄνευ προπαρασκευῆς ἐνεργῶ : Ξεν.Ἀπομν.3,5,21 **τῶν δὲ στρατηγῶν οἱ πλεῖστοι αὐτοσχεδιάζουσιν**· || ἰδίᾳ ὁμιλῶ ἐξ ὑπογυίου, ἐκ τοῦ προχείρου : Πλάτ.Μενέξ.235 C **ἀναγκασθήσεται ὁ λέγων ὥσπερ αὐτοσχεδιάζειν,** αὐτ. Εὐθύφρ. 5 A **αὐτοσχεδιάζειν καὶ καινοτομεῖν περὶ τῶν θείων**· 2) ταχέως συλλαμβάνω ἐν τῷ νῷ καὶ ἐνεργῶ : Θουκ.1,138 **κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο** (περὶ τοῦ Θεμιστοκλέους)· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. πρὸς δήλωσιν μομφῆς, προχείρως, ἀπερισκέπτως, ἀπρομελετήτως, ἐπιπολαίως πράττω, ἐνεργῶ ἢ ἐπιχειρῶ τι : Πλάτ.Ἀπ.20 **ἵνα μὴ ἡμεῖς περὶ σοῦ αὐτοσχεδιάζωμεν,** Αἰσχίν. 3,158 **ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν ἑλλήνων σώματα,** Δημ.1414 **οὐ γὰρ αὐτοσχεδιάζειν, ἀλλ' ἐπίστασθαί σε δεῖ περὶ τῶν μεγίστων, - δὲν αὐτοσχεδιάζονται σήμερον οἱ πόλεμοι**· || εἰδ. νεώτ. κ. δημ. προχειρολογῶ, προχειρογράφω, προχείρως συνθέτω, κατασκευάζω, ἐκτελῶ κττ. : **αὐτοσχεδιάζω λόγον - ποίημα - μουσικὸν ἔργον - εἰκόνα - μηχάνημα.**

αὐτοσχεδίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ αὐτοσχεδιάζειν, ὁ αὐτοσχεδιασμὸς βλ.λ.

αὐτοσχεδίασμα-ματος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ αὐτοσχεδίως, ἐκ τοῦ προχείρου, ἄνευ σκέψεως ἢ προπαρασκευῆς ποιηθέν : Ἀριστλ.Ποιητ.1448 b,23 **ἐγέννησαν τὴν ποίησιν ἐκ τῶν αὐτοσχεδιασμάτων,** Πλάτ.Κωμ.87· || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ καλλιτεχνικῶν ἔργων, τὸ προχείρως συντεθὲν ἢ ἐκτελεσθέν· || ὁμ. ἐπὶ ἀγορεύσεως· 2) εἰδ. νεώτ. μουσ. σύντομον μουσικὸν σύνθεμα μορφῆς ἐλευθέρας.

αὐτοσχεδιασμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ αὐτοσχεδίως, ἐκ τοῦ προχείρου πράττειν ἢ ὁμιλεῖν : Ἀλκιδάμ.85,5 **περὶ μὲν οὖν τοὺς αὐτοσχεδιασμοὺς ἐπὶ τῶν ἐνθυμημάτων δεῖ μόνον τὴν γνώμην ἔχειν**· 2) νεώτ. κ. δημ. γεν. τὸ ἐκ τοῦ προχείρου, ἄνευ προηγουμένης μελέτης καὶ προπαρασκευῆς ἐκτελεῖν τι, γράφειν, ὁμιλεῖν, συνθέτειν κτλ.· 3) εἰδ. νεώτ. μουσ. αὐτοσχεδίασμα βλ.λ. 2).

αὐτοσχεδίαστα ἐπίρρ. δημ. κατ' ἐνέργειαν αὐτοσχεδίως γιγνομένην.

αὐτοσχεδιαστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. **αὐτοσχεδιάστρια** ὁ ἐκ τοῦ προχείρου, ἄνευ προπαρασκευῆς καὶ σκέψεως ἢ γνώσεως πράττων ἢ ἐπιχειρῶν, ὅθ. κ. ὁ ἀνεπιτήδειος, ἀρχάριος, ἀντίθ. τεχνίτης : Ξεν.Λακ.13,5 **ἡγήσαιο ἂν τοὺς μὲν ἄλλους αὐτοσχεδιαστὰς εἶναι τῶν στρατιωτικῶν, Λακεδαιμονίους δὲ μόνους τῷ ὄντι τεχνίτας τῶν πολεμικῶν**· || νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτοσχεδιάζων, ὁ ἐκ τοῦ προχείρου συνθέτων ἔργον τι, λόγον, ᾆσμα, μουσικὸν τεμάχιον κτλ.

αὐτοσχεδιαστί αὐτοσχεδίως, ἐκ τοῦ προχείρου.

αὐτοσχεδίαστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. κ. -ός-ή-ό(ν) ὁ αὐτοσχεδίως ποιηθείς, ὁ αὐτοσχέδιος βλ.λ. : Ἀλκιδάμ.84,2,16 **αὐτοσχεδίαστος λόγος.**

αὐτοσχεδιαστός-ή-όν κ. νεώτ. αὐτοσχέδιος, ὁ ἄνευ προπαρασκευῆς σχεδίου λεγόμενος ἢ γινόμενος : Ἀριστλ.Ποιητ.1449 a,9 **γενομένη ἀπ' ἀρχῆς αὐτοσχεδιαστικὴ καὶ αὐτὴ καὶ ἡ κωμῳδία**· || ὁ ἀναγόμενος εἰς τὸν αὐτοσχεδιασμόν.

αὐτοσχεδιάστρια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. θηλ. τοῦ αὐτοσχεδιαστής βλ.λ.

αὐτοσχεδιάστως ἐπίρρ. νεώτ. κατ' ἐνέργειαν αὐτοσχεδίως βλ.λ. γινομένην.

αὐτοσχεδίη (ἡ) ἐπ. βλ. αὐτοσχέδιος.

αὐτοσχέδιος (-α, Ἰων.-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., τὸ θηλ. **αὐτοσχεδίη** (ἐνν. μάχη) ἡ ἐκ τοῦ συστάδην μάχη : Τυρτ.11,12 **ἔς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχους ἰέναι**· || ὁμ. θηλ. δοτ. **αὐτοσχεδίῃ** (ἐνν. μάχῃ) ἐν ἐπιρρ. χρ. εἰς μάχην ἐκ τοῦ συστάδην : Ἰλ.Ο 510 **αὐτοσχεδίῃ μεῖξαι χεῖράς τε μένος τε**· || ὁμ. θηλ. αἰτ. **αὐτοσχεδίην** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἐκ τοῦ πλησίον, αὐτοσχεδὸν βλ.λ. : Ἰλ.Μ 192 **Ἀντιφάτην δὲ πλῆξ' αὐτοσχεδίην**· 2) φρ. **ἐξ αὐτοσχεδίης** αὐτοσχεδίως, ἐκ τοῦ προχείρου, ἄνευ προπαρασκευῆς : Ὕμν.Ὁμ.Ἑρμ.55 **ἐξ αὐτοσχεδίης πειρώμενος**· 3) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ τοῦ προχείρου γινόμενος : Ἀριστλ.ἀπ.600 **τετρήρην ναυπηγεῖν αὐτοσχέδιον,** Ἡρωδιαν.7,4,8 **αὐτοσχέδιος πόλεμος,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,40 **βωμὸν αὐτοσχέδιον ὑπὸ σπουδῆς ἱδρύεται,** Παπαδ.Πασχαλινὰ Διηγήματα 27 **κατεσκεύασεν αὐτοσχέδιον σήμαντρον, - αὐτοσχέδιος λόγος, - αὐτοσχέδιο(ν) ποίημα**· || ἐπὶ προσ. : Πλούτ.Ἠθ.642 A **αὐτοσχέδιος ὢν περὶ τῆς ἰσηγορίας,** Ἀχιλλ.Τάτ.5,27 **αὐτοσχέδιος σοφιστής**· || φρ. **ἐκ τοῦ αὐτοσχεδίου** ἐν ἐπιρρ. σημ. ἐξ ὑπογυίου, ἐκ τοῦ προχείρου : Δίων Κ 73,1 **ἐκ τοῦ αὐτοσχεδίου εἰπεῖν**· 4) μτγν. πρόχειρος : Παυσ.10,32,15 **σκηνὰς.. ποιοῦνται καλάμου τε καὶ ἄλλης ὕλης αὐτοσχεδίου**· 5) ἐπὶ φυτῶν αὐτοφυής, ἄγριος . Λιβάν.Γυμν.13,50 **αὐτοσχέδια ἄνθη**· 6) μσν. σῶος, ὁλάκαιρος : Μηναῖ.1,5 Συναξ. **οἱ ἄρτοι ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ αὐτοσχέδιοι εὑρίσκοντο.**

αὐτοσχεδίως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀτελῶς, ἐκ τοῦ προχείρου : ΠΔ Σοφ.Σαλ.2,2 **αὐτοσχεδίως ἐγεννήθημεν,** Παυσ.6,34,3 **ἅτε αὐτοσχεδίως οἰκοδομούμενοι, - μὴ ὁμιλῇς αὐτ- εἰς ἐπισήμους τελετάς.**

αὐτοσχεδόν ἐπίρρ. κ. αὐτοσχεδά ἅπαξ μόνον παρ' Ὁμ. ἐκ τοῦ συστάδην, ἐκ τοῦ πλησίον : Ἰλ. Ο 386 **μάχοντο ἔγχεσιν ἀμφιγύοις αὐτοσχεδόν**· || μετὰ γεν. πλησίον : Ἀρατ.901 **τοὶ δὲ ἀμφοτέρωθεν ἰόντες ἀστέρες ἀλλήλων αὐτοσχεδὸν ἰνδάλλονται**· 2) ἐπὶ χρόνου, εὐθὺς ἀμέσως, ἐν τῷ ἅμα : Ἀπολλ.Ρ 1,35 **ἤλυθε δ' Ἀστερίων αὐτοσχεδόν.**

αὐτοσχημάτιστος (-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ἀσχημάτιστος, ἁπλοῦς τὸ σχῆμα ἢ τὸ ὕφος : Φωτ.Βιβλ.73,25 **ἄριστα δὲ αὐτοῦ καὶ τὸ πολυσχημάτιστον ἔχει, οὐκ ἀθρόον μεταβαλλόμενον ἀπὸ τῆς αὐτοσχηματίστου χρήσεως**· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ σχηματιζόμενος ἢ σχηματισθείς : **αὐτοσχημάτιστοι ρύακες τῶν ὁδῶν.**

αὐτόσχημος-ον νεώτ. ὁ ἐξ ἑαυτοῦ τὸ σχῆμα λαμβάνων· || εἰδ. αὐτόσχημος **φωτοβολίς** φωτοβολὶς φάρων, λαμβάνουσα τὸ ὁριστικὸν αὐτῆς σχῆμα μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λειτουργίας τοῦ φάρου, ἀ. αὐτόφορμον.

αὐτοσχιδής-οῦς-ές μτγν. ἁπλῶς, ἀτέχνως εἰργασμένος : Ἕρμιππος 18 **αὐτοσχιδὲς ὑπόδημα,** πρβλ. κ. αὐτοσχεδής κ. αὐτοσχέδιος 3).

αὐτοσχολίαστος-ον νεώτ. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν σχολιάζων, ὁ ἐξ ἑαυτοῦ σχολιαζόμενος.

αὐτόσχολος-ον μτγν. ὁ ἑαυτῷ σχολάζων : Τίμων 50, πρβλ. ἀπόσχολος.

αὐτοσωκράτης-ους (ὁ) μτγν. ἀπαράλλακτος ὁ Σωκράτης (ἀναφορικῶς μὲ τὴν μορφὴν τοῦ Σ): Πλωτῖν.5,7,1.

αὐτόσωμα-ματος (τὸ) ἢ -σῶμα μτγν. αὐτὸ τὸ σῶμα, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τοῦ σώματος: Ἑρμείας εἰς Πλάτ.Φαῖδρ.151 Α.

αὐτοσῶμα-ατος (τὸ) μτγν. αὐτόσωμα βλ.λ.

αὐτοσωφροσύνη (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ σωφροσύνη, ἡ ἀληθὴς σωφροσύνη, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τῆς σωφροσύνης: Ἑρμείας εἰς Πλάτ.Φαιδρ.61,19 **θεωροῦσαι τὴν αὐτοδικαιοσύνην, αὐτοσωφροσύνην.**

αὐτόταγος-ον Ἡσ. «αὐτόταγος μύλη· ἀδέσποτος, παρ' ὅσον οὐδεὶς ἤλαυνεν αὐτήν. ταγοὺς γὰρ τοὺς ἡγουμένους ἔλεγον· ἔνιοι δὲ αὐτάγγελον».

αὐτοταλανίζομαι νεώτ. ταλανίζομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ, οἰκτίρω αὐτὸς **ἐμαυτόν.**

αὐτόταξις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ τάξις: Διον. Ἀρεοπ.225.

αὐτοταπεινοῦμαι-όομαι νεώτ. ταπεινῶ ἐμαυτόν.

αὐτοταπεινώνομαι δημ. ταπεινῶ αὐτὸς ἐμαυτόν.

αὐτοταπείνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ταπείνωσις τινὸς ὑφ' ἑαυτοῦ.

αὐτότατος-η-ο(ν) νεώτ. αὐτὸς ἀκριβῶς, αὐτὸς ὁ ἴδιος.

αὐτόταχος-ους (τὸ) μτγν. αὐτὴ ἡ ταχύτης, αὐτὴ ἡ ἰδέα τῆς ταχύτητος: Πρόκλ.Ὑποτύπ.1,1.

αὐτότεγον Ἡσ. «ἀπηρτισμένον, πλῆρες, ὅσον δεῖ».

αὐτοτεθείς-εῖσα-έν νεώτ. φιλοσ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ τεθείς: **αὐτοτεθὲν ὄν.**

αὐτοτείχης μσν. ὁ ἔχων ἰδιαίτερον τεῖχος.

αὐτότελα ἐπίρρ. δημ. ἀνεξαρτήτως, ἀσχέτως ἀπὸ ἄλλου, κατὰ τρόπον αὐτοτελῆ βλ.λ.(1,2),4),5).

αὐτοτέλεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐτοτελοῦς βλ.λ., αὐτὴ ἡ τελειότης, ὁλοκληρία, ἀκεραιότης: Ὀκελλ.Λευκ.510 **οὕτως οὖν καὶ τὸ τοῖς ἄλλοις αἴτιον γινόμενον τῆς αὐτοτελείας αὐτὸ ἐξ ἑαυτοῦ αὐτοτελές ἐστι,** ΑΒ 595 **διὸ καὶ στιγμῆς αἴτιός ἐστι.. καὶ αὐτοτελείας παραστατικός,** Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.5,20 **ἡ αὐτοτέλεια τοῦ λόγου·** ‖ εἰδ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ ἔχειν ἐξάρτησιν, ὑποτέλειαν, ἀνεξαρτησία: **αὐτοτέλειαν τοῦ φαινομένου τῆς ἐνεργείας·** ‖ ἡ αὐθυπαρξία, τὸ ἀσχέτως πρὸς ἕτερον εἶναι: **αὐτοτέλεια κράτους - ἐπιχειρήσεως, - ἐὰν ἔχῃς δική σου δουλιὰ ἔχεις αὐτοτέλεια.**

αὐτοτελειακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν αὐτοτέλειαν βλ.λ.: **αὐτοτελειακαὶ βλέψεις τῶν ὑποτελῶν ἡγεμονιῶν.**

αὐτοτέλειος-ον μτγν. αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν τέλειος: Ἐπιφαν.1,1029 Β **ὁ θεὸς αὐτοτέλειος ὤν·** ‖ οὐδ. ὡς οὐσ. **-ον** (τὸ) **αὐτοτελειότης** βλ.λ.: Ἐπιφαν.1,799,13 **θεότητος, τὸ αὐτοτέλειον.**

αὐτοτελειοῦμαι-όομαι νεώτ. δι' ἰδίας καὶ μόνον ἐμοῦ ἐνεργείας τελειοῦμαι, συμπληροῦμαι, τελειοποιοῦμαι.

αὐτοτελειότης-τητος (ἡ) μτγν. τὸ νὰ εἶναί τις **αὐτοτέλειος** βλ.λ.: Ἰαμβλ.Μυστ.26,24.

αὐτοτέλεστος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ συντελεσθείς, πραγματοποιηθείς: Νόνν.1,39 **καὶ λόγος αὐτοτέλεστος ἐσαρκώθη θεὸς ἀνήρ·** 2) αὐτογενής, αὐτοφυής: Ὀππ.Ἁλ.1,763 **ἔστι δ' ὅσ' οὔτε γάμοισι φυτεύεται οὔτε γονῇσι τίκτεται, αὐτοτέλεστα καὶ αὐτόρρεκτα γένεθλα·** ‖ εἰδ. ἐπὶ λίθων, ὁ ἐξ ὑπογείου πετρώματος προκύπτων (φυόμενος) ὑπὲρ τὸ ἔδαφος, τὸ ριζιμιὸ λιθάρι: Διον.Ἀλ.25,84 **εἰς λίθον αὐτοτέλεστον ἐμορφώθη Πολυδέκτης.**

αὐτοτελεταρχία (ἡ) μτγν., μσν. αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ τελεταρχία, ἡ πρώτη, ἡ κυρία τελεταρχία, περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος: Διον.Ἀρεοπ.Οὐρ.Ἱερ. 3,2,29 C **προτέλειος αὐτοτελεταρχία.**

αὐτοτελής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἑαυτῷ τελῶν φόρους, αὐτοφορολογούμενος, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, μόνος του καθορίζων τὰ πρὸς ἰδίαν χρείαν καταβλητέα ὑπ' αὐτοῦ τέλη, ἤτοι τὰς ὑποχρεώσεις του: Θουκ.5,18 **καὶ Δελφοὺς αὐτονόμους εἶναι καὶ αὐτοτελεῖς καὶ αὐτοδίκους·** ‖ μτγν. κ. νεώτ. γεν. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν κυβερνῶν, ὁ ἀνεξάρτητος, ἀντίθ. ὑποτελής: Δίων Κ 42,20 **πολῖταί τε καὶ αὐτοτελεῖς ἔτι δοκεῖν εἶναι ἤθελον, - αὐτοτελὴς ἡγεμονία·** 2) κ. νεώτ. ὁ ἐν ἑαυτῷ ἔχων τὸ τέλος, ὁ καθ' ἑαυτὸν τέλειος, πλήρης: Ἀριστλ.Τόπ. 102 b,13 **ὁ δὲ δεύτερος τοῦ συμβεβηκότος ὁρισμὸς αὐτοτελής ἐστι πρὸς τὸ γνωρίζειν τί ποτέ ἐστι τὸ λεγόμενον αὐτὸ καθ' ἑαυτό, - αὐτοτελὴς κανὼν - ἔννοια·** ‖ ὁ ἐν ἑαυτῷ περιέχων τὸ τέλος αὐτοῦ, ἤτοι τὴν αἰτίαν ἢ τὸν σκοπόν: Ἀριστλ. Πολιτ.1325 b,20 **θεωρίαι αὐτοτελεῖς καὶ αὑτῶν ἕνεκα, - τὸ φαινόμενον τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ὕλης θεωρητέον ὡς αὐτοτελές·** ‖ μτγν. κ. νεώτ. ὁ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπαρκὴς εἰς τὸ οὗ δεῖται τέλος ἤτοι σκοπιμότητα ἢ χρείαν: Πλούτ.Ἠθ.122 Ε **αὐτοτελῆ καὶ ἀπροσδεᾶ φιλοσοφίας, - αὐτοτελὴς ἐξήγησις - ἐνέργεια - λύσις·** 3) μτγν. κ. ἐπὶ προσ. ὁ αὐτὸς ἐξ ἑαυτοῦ πρὸς τὸ τέλος ἤτοι τὸ τελεῖν ἢ τελέσαι ἔχων ἱκανότητα, δύναμιν, ἰσχύν: Δίων Κ 52,22 **ὑφ' ἑνὸς ἀνδρὸς αὐτοτελοῦς ἄρχεσθαι·** ‖ δθ. κ. ὁ πᾶν τὸ τέλος, πᾶσαν τὴν πρὸς τέλος ἐνέργειαν αὐτὸς πράττων ἢ ἱκανὸς νὰ πράττῃ: Γαλ.13,636 D **εἷς δ' ἔστ' αὐτοτελής, αὐτοῦ δ' ὑπὸ πάντα τελεῖται·** 4) κ. νεώτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν χαρακτῆρα προσ., ὁ ἰδίαν ἑαυτοῦ ἔχων ἐκδήλωσιν, ὁ ἀνεξάρτητος: Φιλόδ.1457,5 **προχείρου αὐτοτελοῦς, εὐβούλου·** 5) μτγν. ὁ αὐτὸς ἐξ ἑαυτοῦ ἢ καθ' ἑαυτὸν ὤν, δθ. ἄσχετος ἄλλῳ, ἀπόλυτος: Διόδ.Σ 12,1 **οὔτε τῶν κακῶν αὐτοτελὲς (ἐστί τι) ἄνευ τινὸς εὐχρηστίας·** ‖ δθ. κ. νεώτ. ἐπὶ γεγονότων ἢ καταστάσεων, ὁ ἐξ ὁλοκλήρου, ὁ ἐντελής: Πολύβ.5,12,4 **ἐν οἷς δ' αὐτοτελὴς ἡ νίκη γίνεται, - αὐτοτελὲς κατόρθωμα·** 6) κ. νεώτ. ὁ αὐθύπαρκτος: Θεόφρ.Φ Αἴτ.6,10,2 **οὔτε φύεται οὐδὲν ἐξ ἑαυτοῦ, οὔτε αὐτοτελὲς οὐδέν, - οὐδὲν τῶν οὐρανίων σωμάτων δυνάμεθα νὰ νοήσωμεν ὡς αὐτοτελές·** 7) μτγν. ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν συντηρῶν, ὁ ἰδίοις ἀναλώμασι ἢ ὁ ἐξ ἰδίων αὐτοῦ πόρων: Λουκ.Τόξ.54 **ἐπιδοὺς ἐν τῇ βύρσει τότε ἱππέας αὐτοτελεῖς ἑκατόν·** 8) εἰδ. ἐπὶ δικῶν, ψηφισμάτων, ἀποφάσεων κττ., ὁ τελεσίδικος, ὁ ἀνέκκλητος: Ἀριστλ.Ἀθ.3,5 **κύριοι δ' ἦσαν καὶ τὰς δίκας αὐτοτελεῖς κρίνειν·** 9) γραμμ. πλήρης, τέλειος: Ἀπολλ.Δύσκ.Συστ.3,5 **αὐτοτελὴς λόγος·** ‖ κ. νεώτ. γραμμ. **αὐτοτελῆ ρήματα** τὰ λεκτικὰ (λέει, εἶπε), δοξαστικὰ (νομίζω, θαρρῶ) καὶ αἰσθήσεως σημαντικὰ (αἰσθάνομαι, διαισθάνομαι, φοβοῦμαι) κλπ. ἀποτελοῦντα ἐν τῷ λόγῳ ἀνεξάρτητον παρενθετικὴν πρότασιν: **εἶναι, νομίζω, καιρὸς νὰ φεύγωμεν.**

αὐτότελος-η-ο δημ. ὁ αὐτοτελὴς βλ.λ.(1,2),4),5), ὁ ἀνεξάρτητος, ὁ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὢν ἢ γενόμενος, ὁ πρὸς ἄλλους ἄσχετος: **αὐτότελη ἐπικράτεια, - αὐτότελα φαινόμενα, - αὐτότελη ἐνέργεια - νίκη - γνώμη.**

αὐτοτελῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτοτελῆ βλ.λ., ἀνεξαρτήτως, τελείως, ἐντελῶς, κεχωρισμένως ἀπὸ ἄλλων· ‖ μτγν. κ. ἐξ ἰδίας ἐξουσίας, ἐξ ἰδίας γνώμης, αὐθαιρέτως.

αὐτοτετράγωνον (τὸ) μτγν. αὐτὸ τὸ τετράγωνον.

αὐτοτετράς-άδος (ἡ) μτγν., μσν. αὐτὴ αὐτὴ ἡ τετράς, ἡ ἰδέα τῆς τετράδος.

αὐτότεχνος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ διδαχθεὶς τὴν τέχνην, ὁ αὐτοδίδακτος: Πλούτ.Ἠθ.991 Ε **τῶν ζῴων ἕκαστον οὐ μόνον πρὸς ἴασιν αὐτότεχνόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς διατροφήν.**

αὐτότης-τητος (ἡ) μτγν. ταυτότης: Σέξτ.Ἐμπ. Μαθ.10,261 **ἔνθεν κινηθεὶς ὁ Πυθαγόρας ἀρχὴν**

ἔφησεν εἶναι τῶν ὄντων τὴν μονάδα.. καὶ ταύτην κατ' αὐτότητα μὲν ἑαυτῆς νοουμένην μονάδα νοεῖσθαι, ἀντίθ. ἑτερότης βλ.λ.

αὐτότιγρις-ιδος (ὁ,ἡ) μσν. αὐτόχρημα τίγρις : Μανασσ.Χρον.2234 ἀεὶ.. τίκτει τίγρις αὐτότιγριν.

αὐτοτιμή (ἡ) μτγν. αὐτὴ αὕτη ἡ τιμή, αὐτόχρημα ἡ τιμή.

αὐτοτιμωρία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐξ ἑαυτοῦ ἤτοι οἰκείᾳ βουλήσει ἐφ' ἑαυτοῦ τιμωρία.

αὐτοτιμωριέμαι δημ. αὐτοτιμωροῦμαι βλ.λ.

αὐτοτιμωροῦμαι-έομαι νεώτ. αὐτὸς ἐμαυτὸν τιμωροῦμαι, τιμωρῶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό μου.

αὐτοτιτλοφοροῦμαι-έομαι νεώτ. ἐγὼ αὐτὸς ἀπονέμω τίτλον εἰς ἐμαυτόν, συνήθως οὐχὶ εὐλόγως : αὐτοτιτλοφορεῖται ποιητής - δημοσιογράφος - πρόεδρος - τραπεζίτης.

αὐτότμησις-εως (ἡ) ἡ αὐτοτομία νεώτ. βιολ. ἡ ὑπὸ ἀτελεστέρων ἐμβίων ἀποκοπὴ μέλους τοῦ σώματός των ὁρμεμφύτως ἐκτελουμένη.

αὐτότμητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τμηθείς, χωρισθείς : Σχόλ.εἰς 'Οππ.'Αλ.2,349.

αὐτότοκος-ον ποι. ὁμοῦ μετὰ τοῦ τόκου, ἤτοι μετὰ τῶν ἐν γαστρὶ ἐμβρύων : Αἰσχ.'Αγ.137 πτανοῖσιν κυσὶ πατρὸς αὐτότοκον πρὸ λόχου μογερὰν πτάκα θυομένοισιν.

αὐτοτόκος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τίκτων : Νόνν.Δ 1,81 υἷα νόθης ἀλόχοιο λοχεύσεται αὐτοτόκος Ζεύς· || ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ παράγων : Νόνν.Δ 26,188 αὐτοτόκων πετάλων χλοερὸν ποτόν.

αὐτοτόμησις-εως νεώτ. αὐτότμησις βλ.λ

αὐτοτομία (ἡ) νεώτ. αὐτότμησις βλ.λ.

αὐτοτομοῦμαι-έομαι νεώτ. βιολ. ἐνεργῶ αὐτότμησιν βλ.λ.

αὐτοτοξίνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκ τοξινῶν μικροβιακοῦ παράγοντος αὐτομόλυνσις βλ.λ., ἄ. αὐτοδηλητηρίασις βλ.λ.

αὐτότοπος (ὁ) μσν. αὐτὸς οὗτος ὁ τόπος, δθ. ὁ ὅλος τόπος : 'Ιω.Γεωμ.'Υμν.3,48 σοὶ θρόνος ἐστὶ πόλις, σὺ δρόνος θρόνος αὐτοτόπου.

αὐτοτραγικός-ή-όν ὁ αὐτόχρημα τραγικός, ἐντελῶς τραγικός : Δημ.307,25 αὐτοτραγικὸς πίθηκος.

αὐτοτράπεζος-ον ὁ τρώγων μετά τινος ἤ τινων εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν, ὁμοτράπεζος : 'Εμπ. 147,1 αὐτοτράπεζος ἀθανάτοις.

αὐτοτραυματίας (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τραυματίας, ὁ αὐτὸς ἑαυτὸν τραυματίζων· || ἰατροδ. ὁ ἐνεργῶν αὐτοτραυματισμὸν βλ.λ.

αὐτοτραυματίζομαι νεώτ. τραυματίζομαι ὑπ' ἐμαυτοῦ· || ἰατροδ. ἐνεργῶ αὐτοτραυματισμόν.

αὐτοτραυματισμός (ὁ) νεώτ. ὁ ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ διαπραττόμενος τραυματισμός· || ἰατροδ. τραῦμα, ὅπερ ἐπιφέρει τις καθ' ἑαυτοῦ οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοκτονίας ἀλλὰ πρὸς ἐπιτυχίαν ἄλλου τινὸς σκοποῦ οἷον ἐπὶ στρατιωτῶν πρὸς ἀπομάκρυνσιν ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἢ καὶ πρὸς ἐξαίρεσιν ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

αὐτοτριάς-άδος (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ τριάς, ἡ ἀφῃρημένη ἰδέα τοῦ ἀριθμοῦ τρία : 'Αλέξ.'Αφρ. Μεταφ.836,24.

αὐτοτρίγωνον (τὸ) τὸ τρίγωνον καθ' ἑαυτό, ἡ ἰδέα, ὁ τύπος τοῦ τριγώνου : 'Αριστλ.Γεν.Φθορ. 316 a, 12, Θεμίστ.Λογ.13,165 Λ τῷ νῷ μὲν οἷον τε ξυνεῖναι, ἑλεῖν δὲ αἰσθήσει ἀμήχανον, οἷον αὐτόκυκλον καὶ αὐτοτρίγωνον.

αὐτοτρικυμία (ἡ) αὐτὴ ἡ τρικυμία:Θησ.Στεφ.ἐν λ.

αὐτοτροπήσας μτχ. οἱονεὶ ἐκ ρ. αὐτοτροπέω στρέφω κατ' εὐθεῖαν (ἀμφ., δ.γρ. αὐτοπρεπὴς ὥς ἢ αὐτοτροπὴς ὥς) ἐν 'Υμν.'Ερμ.86 ὁδὸν αὐτοτροπήσας.

αὐτοτροπισμός (ὁ) νεώτ. ἡ τάσις, ἣν ἔχουσι τὰ φυτικὰ μόρια νὰ αὐξάνωσιν εὐθυγράμμως, ὅταν δὲν ὑφίστανται ἐξωτερικὸν ἐρεθισμόν.

αὐτότροφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ὁ ἐξ ἰδίων τρεφόμενος, ὁ αὐτόσιτος, οἰκόσιτος : Φρύν.179 αὐτότροφος μὴ λέγε, ἀλλ' οἰκόσιτος· 2) νεώτ. ὁ δυνάμενος ἐξ ἑαυτοῦ νὰ τραφῇ· || εἰδ. βοταν. αὐτότροφα φυτὰ τὰ ἐκ τῶν ἀνοργάνων οὐσιῶν τοῦ ἐδάφους τρεφόμενα, ἄ. χλωροφυλλικά, ἀντίθ. ἀλλότροφα ἢ ἑτερότροφα.

αὐτοτυπία (ἡ) νεώτ. φωτομηχανικὴ μέθοδος εἰκονογραφήσεως, δι' ἧς αἱ λαμβανόμεναι εἰκόνες παρουσιάζουν πάντας τοὺς διαμέσους βαθμοὺς τῆς φωτοσκιάσεως βλ.λ.

αὐτότυπος-ον μτγν. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ πληγείς : 'Οππ. 'Αλ.2,358 αὐτοτύποισιν ὑπ' ὠτειλῇσι δαμεῖσαν.

αὐτότυφλος-ον μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τυφλός, ὁ μὴ βλέπων ὡς ἔχων κεκαλυμμένους τοὺς ὀφθαλμούς : Πρόδρ.8,135 ἵν' ἐκτὸς τῆς καλύπτρας ἀλήθῃς αὐτότυφλος ὤν.

αὐτοτύφλωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπό τινος τύφλωσις τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ· 2) μτφ. τὸ ἐξ ἰδίου πάθους, οἷον ἀλαζονείας, φιλαρχίας, ποταπότητος, εὐτελείας, τυφλώττειν ἤτοι μὴ διακρίνειν ὑφιστάμενα ἢ ἐπικείμενα δεινὰ ἢ ὀνείδη.

αὐτοῦ ἐπίρρ. κ. νεώτ κ. δημ., δωρ. αὐτῷ κ. αὐτεῖ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, εἰς αὐτὸ τὸ μέρος, ἐκεῖ, ἐδῶ ἀκριβῶς : 'Ιλ. Α 428 τὸν δὲ λίπ' αὐτοῦ χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικός, Σοφ.ΟΚ 192 αὐτοῦ μηκέτι τοῦδ' ἀντιπέτρου βήματος ἔξω πόδα κλίνῃς, Βιζυην.Νοσταλγία 26 κι ἂν δῇς μιὰ μάνα αὐτοῦ ποὺ πᾶς βαμμένη μέσ' στὰ μαῦρα, - μεῖνε αὐτοῦ, - κάτσε αὐτοῦ χάμω· || εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον : Κρατῖν.Εὐνείδ.6 ἐπίσχες αὐτοῦ μὴ πέρα προβῇς λόγου, - αὐτοῦ σταθήκαμε στὴν ἀνάγνωση, φρ. ὡς αὐτοῦ καὶ μὴ παρέκει· || συνήθ. ἐπακολουθεῖ λέξις ἢ φράσις ἀκριβέστερον προσδιορίζουσα τὸν τόπον : 'Ιλ.Β 237 τόνδε δ' ἐῶμεν αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, - αὐτοῦ στὴ γωνία κρέμασέ τα· || ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἀκριβῶς εἰς τὸ ἴδιον μέρος : 'Ηρ.1,30 ἔθαψαν αὐτοῦ τῇπερ ἔπεσε, - αὐτοῦ ποὺ τὸν συναντήσαμε τὸν ἤβρα καὶ τὴν ἄλλη μέρα· 2) μτγν. ἀντὶ τοῦ αὐτόσε εἰς αὐτὸ τὸ μέρος : 'Αγαθ.'Ιστ.1,21,33 D οὐ σφόδρα πολλῶν αὐτοῦ ἀφιγμένων· 3) ἐπιγρ. αὐτοῦ= αὐτῷ : 'Επιγρ.Θεσσαλίας· 4) δημ. αὐτοῦ ποὺ καθ' ἣν στιγμήν, ἐνῷ : αὐτοῦ ποὺ ἔλεγα νὰ πάω, - αὐτοῦ ποὺ νόμιζα πὼς κέρδισα, - αὐτοῦ ποὺ μίλαγε ταῦ'ρχεται μιὰ λεμονόκουπα· 5) ναυτ. κέλευμ. κατ' εὐθεῖαν ἄ. γραμμὴ κέλευμα διδόμενον εἰς τὸν πηδαλιοῦχον, ὅπως τηρήσῃ τὸ πλοῖον εἰς ἣν γραμμὴν πλεύσεως εὑρίσκεται.

αὑτοῦ ἀττ. συνῃρ. τ. τοῦ ἑαυτοῦ βλ.λ.

αὐτοϋγίεια (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ὑγεία ἐν τῇ ἀφῃρημένῃ ἐννοίᾳ : 'Ερμίας Πλάτ.Φαῖδρ.151 A.

αὐτουδά δημ. αὐτοῦ ἀκριβῶς, εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν : κάτσε αὐτουδὰ καὶ περίμενέ με.

αὐτουδέτερος-ον ἀπολύτως οὐδέτερος : Βάχμ. 'Αν.2,302,11.

αὐτουδετερότης-τητος (ἡ) ἀπόλυτος οὐδετερότης : Βάχμ.'Αν.2,302,11 τὰ δὲ αὐτουδέτερα καλοῦνται, ἅπερ πρὸ ἑαυτῶν ὀνομαστικὴν αὐτουδετερότητος ἀπαιτοῦσι.

αὐτοῦδωρ-δατος (τὸ) μτγν. τὸ ἀληθῶς ὕδωρ 'Ερμ.π. Στοβ.3,11,31.

αὐτοῦθε δημ. αὐτόθεν, ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος : αὐτοῦθε πὄρχομαι τί νὰ σᾶς φέρω ;· 2) δι' αὐτοῦ τοῦ μέρους : αὐτοῦθε ποὺ διαβαίνεις, νὰ διάβαινα κ' ἐγώ.

αὐτοϋμνηγορία (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ὑμνηγορία, ἡ ἀπόλυτος ὑμνηγορία : 'Επιφάν.1,959 D οὐ γάρ ποτε ἐνδεῖται τὸ θεῖον προσθήκης δόξης, ἀλλὰ αὐτοδόξα καὶ αὐτοαρετὴ καὶ αὐτοϋμνηγορία.

αὐτούνια (ἡ) νεώτ. βοταν. λείψανον ἐν ἀπολιθώσει εὑρεθὲν θήλεος κώνου γυμνοσπέρμου φυτοῦ.

αὐτοῦνος-η-ο δημ. αὐτός βλ.λ.

αὐτοϋπαρκτος-ον Ἡσ. « αὐθύπαρκτος ».

αὐτοϋπαρξις-εως (ἡ) μτγν. περὶ τοῦ Θεοῦ, ὕπαρξις ἀφ' ἑαυτῆς ὑπάρχουσα : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

αὐτοϋπεράσπιση (ἡ) δημ. ἡ αὐτοϋπεράσπισις βλ.λ.

αὐτοϋπεράσπισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπεράσπισις ἑαυτοῦ, ἡ ἐξ ἑαυτοῦ καὶ οὐχὶ ἐξ ἄλλου προερχομένη ὑπεράσπισις.

αὐτοϋπεράσπιστος-ον νεώτ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ ὑπερασπιζόμενος.

αὐτοϋπερούσιος-ον μτγν. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, καθ' ἑαυτὸν ὑπερούσιος : Διον.'Αρεοπ.5,2,562 **αὐτοϋπερούσιον ἀγαθότητα καὶ αὐτοϋπερ- θεότητα.**

αὐτοϋπνωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ διατελεῖν ἐν αὐθυπνωτισμῷ βλ.λ.

αὐτοϋπνωτισμός (ὁ) νεώτ. ὁ αὐθυπνωτισμός βλ.λ.

αὐτοϋποβάλλομαι νεώτ. αὐθυποβάλλομαι βλ.λ.

αὐτοϋποβολή (ἡ) νεώτ. ἡ αὐθυποβολὴ βλ.λ.

αὐτοϋπόστατος-ον μσν. αὐθυπόστατος βλ.λ : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

αὐτοϋποστήριξις-εως (ἡ) νεώτ ἡ διὰ τῶν ἰδίων μέσων ὑποστήριξις ἑαυτοῦ.

αὐτούργημα-ματος (τὸ) μτγν. κ. μσν. ἔργον τῶν ἰδίων χειρῶν : ΔίωνΧρ.1,403 **τῶν ἡμετέρων αὐτουργημάτων,** Πάπ. **ἰδίοις ἀναλώμασι καὶ αὐτουργήμασι·** 2) μσν. ἀγρόκτημα : Δουκάγκ.βίος Θεοδ. Στουδ. **δοὺς δὲ ὁ ὅσιος Θεόδωρος τὰ γονικὰ αὐτουργήματα ᾠκοδόμησε ναὸν μέγαν.**

αὐτούργησις-εως (ἡ) μσν. ἡ διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν ἐκτέλεσις : Νικήτ.Χων.ἐνΣάθ.1,109 **καὶ παράθηξις πρὸς ἄλλων ἀριστευμάτων αὐτούργησιν.**

αὐτούργητος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ εἰργασμένος, ὁ ἄνευ τεχνικῆς ἐπεξεργασίας, αὐτοσχέδιος : ΑΠ 6,33,5 αὐτούργητον **ἐρείκης βάθρον.**

αὐτουργία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ φονεύειν ἑαυτόν, αὐτοχειρία, αὐτοκτονία, ἢ τοὺς συγγενεῖς : Αἰσχ.Εὐμ.336 **τοῖ νιν αὐτουργίαις ξυμπατῶσιν μάταιοι·** 2) μτγν. τὸ προσωπικῶς καὶ ἰδιοχείρως ἐργάζεσθαι, πράττειν τι : Κύριλλ.2,44 **τετίμηκεν ὁ τῶν ὅλων Θεὸς** αὐτουργίᾳ **τὸν ἄνθρωπον,** Κλήμ.'Αλ.Παιδ.228 **φεύγοντες** αὐτουργίαν **καὶ αὐτοδιακονίαν ἐπὶ τοὺς θεράποντας καταφεύγουσιν·** || πάπ. ἡ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου καλλιέργεια τῶν κτημάτων, αὐτοκαλλιέργεια· 3) συνεκδ. ἡ ἐκ τῆς ἰδίας ἐργασίας, ἀσκήσεως κτηθεῖσα προσωπικὴ πεῖρα : Πολύβ.9,14,4 **τὴν ἐξ αὐτουργίας καὶ τὴν ἐξ αὐτοπαθείας ἀπόφασιν·** 4) νεώτ. κ. δημ. νομ. ἐπὶ ἀξιοποίνου πράξεως, ἡ ἰδιότης ἢ ἡ ἐνέργεια, ἡ δρᾶσις τοῦ κυρίως διαπράξαντος τὸ ἀδίκημα αὐτουργοῦ ἤτοι δράστου ὡς καὶ ἡ κυρία ὑπό τινος παρότρυνσις, παρακέλευσις κττ. ἡ οὑτωσεὶ ὠθήσασα τὸν δράστην εἰς διάπραξιν τοῦ ἀδικήματος, ἡ λεγομένη **ἠθικὴ αὐτουργία·** πρβλ. αὐτουργός.

αὐτουργικός-ή-όν μτγν. πρόθυμος ἢ ἐπιτήδειος εἰς τὸ πράττειν ἢ ἐργάζεσθαι ἰδίαις χερσίν, ἐπιμελής : Μουσών.π.Στοβ.2,409 **αὐτουργικοὶ καὶ φιλόπονοι ὄντες·** || τὸ οὐδ. **τὸ αὐτουργικὸν** ὡς οὐσ. : Μ'Αντών.1,5 **παρὰ τοῦ τροφέως τὸ φερέπονον καὶ ὀλιγοδεὲς καὶ** αὐτουργικόν· || τὸ θηλ. **αὐτουργική** ὡς οὐσ. (ἐνν. **τέχνη**) ἡ τέχνη τοῦ ποιεῖν αὐτὰ ταῦτα τὰ πράγματα καὶ οὐχὶ εἴδωλα αὐτῶν : Πλάτ.Σοφ.266 D **τὸ μὲν αὐτό, φαμέν, αὐτουργική, τὸ δὲ εἰδωλοποιϊκή** (ἀμφ. 1.

αὐτουργικῶς ἐπίρρ. μτγν. ἰδίαις χερσὶ : Κλήμ. 'Αλ.283 **ἔτι δὲ αὐτουργικῶς προσκομίζειν χρὴ ἐκ τοῦ ταμιείου τὰς γυναῖκας, ὧν δεόμεθα.**

αὐτούργιον (τὸ) μσν. κτῆμα καλλιεργούμενον ὑπ' αὐτουργῶν βλ.λ.2)· 2) κτῆμα παραγωγικόν, προσοδοφόρον· Βαλσαμ.εἰς καν.12 τῆς 8ης Συνόδ. « *αὐτούργιά εἰσι τὰ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων καὶ* οἷον οἴκοθεν δίδοντα τοὺς καρπούς, ὡς αἱ ἀλυκαί, οἱ ἐλαιῶνες, οἱ ἀμπελῶνες κτλ. » : Συνόδ.8ης Καν.12 **εἴ τις ἐπίσκοπος εὑρεθείη ἢ ἡγούμενος ἐκ τῶν αὐτουργίων τοῦ ἐπισκοπείου ἢ μοναστηρίου ἐκποιούμενος.**

αὐτουργός (-ή)-ό(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐργαζόμενος ἢ πράττων τι ὁ ἴδιος· Ἡσ. « ὁ δι' ἑαυτοῦ ἐργαζόμενος » : Σοφ.'Αντ.52 **διπλᾶς ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί·** 2) εἰδ. καὶ δὴ ὡς οὐσ. ὁ καλλιεργῶν τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ μόνος, οὐχὶ διὰ δούλων : Εὐρ.'Ορ.920 **αὐτουργός, οἵπερ καὶ μόνοι σῴζουσι γῆν,** Ξεν.Οἰκ.5,4 **τοὺς μὲν αὐτουργοὺς διὰ τῶν χειρῶν γυμνάζουσα** (ἡ γεωργία)· || γεν. ὁ διὰ τῶν χειρῶν ἐργαζόμενος, ὁ χειρῶναξ : Πλάτ.Πολ.565 A **δῆμος δ' ἂν εἴη τρίτον γένος, ὅσοι αὐτουργοί τε καὶ ἀπράγμονες, οὐ πάνυ πολλὰ κεκτημένοι,** αὐτ.Σοφ.223 D **τὴν τῶν αὐτουργῶν αὐτοπωλικήν·** || εἰδ. ὁ αὐτοπροσώπως μοχόμενος : Ἡρωδιαν.7,2· 3) μτφ. ὁ δι' ἰδίας ἐργασίας μαθών τι, ὁ αὐτομαθής, αὐτοδίδακτος : Ξεν.Συμπ.1,5 **ἡμᾶς δ' ὁρᾷς αὐτουργούς τινας τῆς φιλοσοφίας ὄντας·** 4) μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑποβαλλόμενος εἴς τι : Πολύβ.3,17,8 **γινόμενος αὐτουργὸς τῆς ἐν τοῖς ἔργοις ταλαιπωρίας·** 5) ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ παρασκευάζων, πορίζων τι : Διον.'Αλ. Ρωμ.10,19 **αὐτουργὸς βίος·** 6) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ αὐτοπροσώπως καὶ ἰδιοχείρως πράττων ἢ ἐνεργῶν τι : 'Εκκλ.Μηναῖ.1,2 Συναξ. **πολλῶν οὖν θαυμάτων γενόμενος αὐτουργός,** 'Αραβ.Μυθ.Χσλ.3,182 **παῖος ἦτον ὁ αὐτουργὸς αὐτῆς τῆς μαγείας, - αὐτουργὸς τοῦ σκανδάλου·** || νεώτ. κ. δημ ποιν. νομ. **φυσικὸς ἢ ἄμεσος αὐτουργὸς** ὁ δι' ἀμέσου ἐνεργείας, αὐτοπροσώπως ἐκτελέσας ἀξιόποινον πρᾶξιν, ὁ ἄμεσος, ὁ αὐτοπροσώπως γενόμενος δράστης ἀξιοποίνου πράξεως : **ὁ αὐτουργὸς τῆς δολοφονίας - τῆς πλαστογραφίας·** || **ἠθικὸς ἢ ἔμμεσος αὐτουργὸς** ὁ ἐκ προθέσεως παρακινήσας καὶ κατορθώσας νὰ παρασύρῃ ἕτερον (ἤτοι τὸν ἄμεσον αὐτουργὸν) εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, πρβλ. αὐτουργία· 7) ἐν παθ. σημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιηθείς, πρωτογόνως, ἀτέχνως κατασκευασθείς, αὐτοσχέδιος βλ.λ. : Διον.'Αλ.Δημ.39 **αὐτουργὸς καὶ ἀφελὴς περίοδος,** αὐτ.Σύνθ.19 **ὅταν τῶν κώλων ᾖ .. τὸ μὲν αὐτουργότερον, τὸ δὲ ἀκριβέστερον·** || δθ. ὁ πρωτόγονος, φυσικός, ἁπλοῦς : 'Απολλωνίδ. ἐν ΑΠ 9,264 **αὐτουργὸν μέλος τέττιγος.**

αὐτουργότευκτος-ον μτγν. ὁ προχείρως, ἀτέχνως κατεσκευασμένος : Λυκόφρ.747 **αὐτουργότευκτος βᾶρις.**

αὐτουργῶ-έω κ. νεώτ. ἐργάζομαι ἰδίαις χερσί : Λουκ.'Ενάλ.Δ 6,1 **σκληραγωγεῖ τὰς θυγατέρας καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει·** || εἰδ. ἐπὶ γεωργῶν, ἐργάζομαι μόνος μου τὴν γῆν : Αἰλ.ΠΙ 7,5, Πάπ. κ. παθ. ἐπὶ αὐτοκαλλιεργουμένων γεωργικῶν κτημάτων : Πάπ. **καὶ ἀμπελικῶν εἶναι ἐν τάξει αὐτουργουμένων·** 2) μετ' αἰτ. ἐγὼ αὐτὸς ἐκτελῶ τι, δθ. ἐπιτελῶ ὅ,τι θέλω : 'Αριστλ.Κοσμ.398 a,5 **μηδὲ εὔσχημον αὐτουργεῖν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς** (περὶ θεοῦ), Λουκ.Συρ.36 **καὶ τὴν μαντηίην εἰς τέλος αὐτουργέει** (ὁ ἴδιος ἄγει εἰς πέρας), Φιλόστρ.Βί.Σοφ.1,21 **αὐτουργῶν τὴν ἐπιβολήν·** 3) νεώτ. εἶμαι αὐτουργὸς βλ.λ.6) ἐν σημ. ποιν. δικ.

αὐτουργῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. δι' ἰδίας ἐργασίας, ἰδίαις χερσίν : 'Ιγνάτ.Βί.Νικηφ.Κπόλεως 206.

αὐτούσια ἐπίρρ. δημ. αὐτουσίως βλ.λ.

αὐτουσία (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ οὐσία : Πλωτῖν.746.

αὐτούσιος (-α)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ διατηρούμενος εἰς ἣν οὐσιώδη κατάστασιν πρότερον εὑρίσκετο, ὁ ἀμετάβλητος, ἀδιάφθορος : **τὸ ἐνέχυρον ἐπεστράφη αὐτούσιον·** || ὁ μείνας ἀκέραιος, ἀνέπαφος, ὁλάκερος : **ὁ κλέφτης, στερνὰ ἀπὸ τὴ φοβέρα ξανάβαλε** αὐτούσια **ὅλα τὰ κλεμμένα στὴ θέση τους.**

αὐτουσίως ἐπίρρ. νεώτ. ἐν αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ, ἀμεταβλήτως, ἀδιαφθόρως.
αὐτούτα δωρ. τ. τῆς ἀντων. **ἑαυτοῦ** : Ἐπιγρ. **τὸν αὔταυτα ματέρα.**
αὐτόφαγα (τὸ) νεώτ. ζωολ. πτηνά, ὧν τὰ νεογνὰ ἅμα ἐκκολαπτόμενα ἐκ τοῦ ᾠοῦ ἀναζητοῦν μόνα των τὴν τροφήν των.
αὐτοφαγία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἡ κατὰ τὴν ἀσιτίαν διατήρησις τοῦ ὀργανισμοῦ ἐν τῇ ζωῇ διὰ καταναλώσεως μέρους τῶν ἱστῶν αὐτοῦ πρὸς συντήρησιν τῶν λοιπῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.
αὐτοφάγος-ον Ἡσ. κ. νεώτ ὁ ἑαυτὸν κατατρώγων· Ἡσ. « αὐτόφορβος· αὐτοφάγος »· ‖ κ. νεώτ. ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ διὰ τῆς καταναλώσεως τῶν ἱστῶν αὐτοῦ συντηρούμενος ἐν περιπτώσει ἀσιτίας.
αὐτοφαείνω ἐπίγρ. μέσ. -αμαι εἶμαι ἀπ' ἐμαυτοῦ φαεινός, λαμπρός : Ἐπιγρ. **δαίμων γὰρ ἀπηνὴς αὐτοφαεινομένην ἔσβεσε δᾷδα γάμων.**
αὐτοφαής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. αὐτοφανὴς βλ.λ. : Πρόκλ.Φιλ.Χαλ.δ,Ι J· 2) νεώτ. ὁ αὐτόφωτος.
αὐτοφάνεια (ἡ) μσν. αὐτὴ αὕτη ἡ ἐμφάνισις, παρουσία : Ψελλ.Δαιμόν.42,45
αὐτοφάνερος-η-ο δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ φανερός, ὁ κατάδηλος, ὁ ὁλοφάνερος.
αὐτοφανέρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀφ' ἑαυτῆς γενομένη φανέρωσις.
αὐτοφανής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. αὐτοπροσώπως φαινόμενος : Ἰάμβλ.Μυστ.2,4· 2) κ. νεώτ. ὁ καθ' ἑαυτὸν φανερός, αὐτόδηλος, ὁλοφάνερος : Πρόκλ.Ἀλ.9 C **αὐτοφανὴς τῆς οὐσίας θεωρία.**
αὐτοφανῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. καθ' αὐτὸ φανερῶς, ὁλοφάνερα : ΝεαρὰἈλέξ.Κομν.π. Ζαχαρ.Ἱστ.127,28 **τῆς αὐτοφανῶς ἑρμηνείας τῶν βασιλικῶν ῥημάτων.**
αὐτοφαρίζειν Ἡσ. « αὐτοματεῖν ».
αὐτοφενακίζομαι νεώτ. αὐταπατῶμαι.
αὐτοφενακισμός (ὁ) νεώτ. ἡ αὐταπάτη.
αὐτοφερώνυμος-ον μτγν. αὐτὸς τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα φέρων : Εὐθάλιος εἰς Ἐπιστ. Παύλου 529.
αὐτοφθαλμοσκόπιον (τὸ) νεώτ. εἶδος ὀφθαλμοσκοπίου, δι οὗ δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ τὸν βυθὸν τοῦ ἰδίου του ὀφθαλμοῦ.
αὐτόφθονος-ον μσν. ὁ αὐτὸ τοῦτο ὢν φθόνος, ὅθ. ὁ λίαν φθονερός : Εὐστ.Πονημ.205,4 **ὁ αὐτόφθονος δαίμων βασκήνας.**
αὐτοφθορά (ἡ) μτγν. κ. μσν. αὐτὴ ἡ φθορά, ἡ πραγματικὴ καταστροφή : Διον.Ἀρεοπ.205.
αὐτοφθόρος-ον μτγν. ὁ **ἑαυτὸν φθείρων** βλ.λ.
αὐτόφι(ν) ἐπ γεν. κ. δοτ. ἑν. κ. πληθ. ἀρσ. κ. θηλ. τοῦ αὐτὸς βλ.λ. πάντοτε μετὰ προθέσεως ἐν ἐπιρρ. χρ. τοπικῶς, αὐτοῦ : Ἰλ.Λ 44 **τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἴσω λάμπε·** ‖ χρον. κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἐν τῷ ἅμα ἀμέσως : Ἰλ.Τ 255 **τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν ἥατο σιγῇ.**
αὐτοφιλανθρωπία (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ φιλανθρωπία, ἡ ἀληθὴς φιλανθρωπία : Γρηγ.Ναζ.Λόγ.13.
αὐτοφιλαυτία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τις αὐτοφίλαυτος βλ.λ.
αὐτοφίλαυτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅλως κυριευόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς φιλαυτίας, ὁ λίαν ἐγωϊστής : Ἰώσ.Αἱ 5,6,3.
αὐτοφιλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθ. ἡ περὶ ἑαυτῶν φίλαυτος γνώμη τῶν φρενοβλαβῶν, ἰδίᾳ τῶν κατεχομένων ὑπὸ μανίας καταδιώξεως.
αὐτόφλοιος-ον μτγν. ἐπὶ ξύλων, ὁ μετὰ τοῦ φλοιοῦ αὐτοῦ ὤν : Θεοκρ.25,208 **ἑτέρηφι δὲ βάκτρον εὐπαγὲς αὐτόφλοιον.**
αὐτοφονεύς-έως (ὁ) ὁ φονεὺς ἑαυτοῦ· Ἡσ.«αὐτεπίβουλος, αὐτοφονεύς ».
αὐτοφονευτής (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ αὐτοφόνος βλ.λ. : Ἱππόλυτ.Ι,248,5 **αὐτοφονευτὴς ἑαυτοῦ.**
αὐτοφόνευτος-ον σχόλ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ φονευθείς Σχόλ.Αἰσχ.Ἐπτ.735 « αὐτοδάϊκτοι, αὐτοφόνευτοι ».
αὐτοφονία (ἡ) σχόλ. φόνος ἑαυτοῦ : Σχόλ.Αἰσχ. Εὐμ.336.
αὐτοφόνος-ον ὁ ἑαυτὸν ἰδίᾳ χειρὶ φονεύων **καὶ** ὁ φονεύων τοὺς ἑαυτοῦ συγγενεῖς : Αἰσχ.Ἐπτ.850 **δίδυμ' ἀγανόρεα κακά, αὐτοφόνα,** ΑΠ 7,149 **παλάμῃ θῆκεν ὑπ' αὐταφόνῳ** (περὶ τοῦ Αἴαντος).
αὐταφόντης (ὁ) ὁ φονεύς : Εὐρ.Μηδ.1269 **χαλεπὰ γὰρ βροτοῖς ὁμογενῆ μιάσματ' ἐπὶ γαῖαν αὐτοφόνταις,** Λυκόφρ 438 **αὐτοφόντης στρηνος.**
αὐτοφόνως ἐπίρρ. διὰ τοῦ ἑαυτοῦ φόνου : Αἰσχ.Ἱκ.65 **ὡς αὐτοφόνως ὤλετο πρὸς χειρὸς ἔθεν δυσμάτορος κότου τυχών.**
αὐτόφορβος-ον ὁ ἑαυτὸν τρώγων : Αἰσχ.ἀπ.114.
αὐτοφόρητος-ον μτγν. ὁ ὑφ' **ἑαυτοῦ φερόμενος** : Νόνν.Δ 10,150
αὐτόφορμον (τὸ) νεώτ. ναυτ. ἡ αὐτόσχημος **βλ.λ.** φωτοβολίς.
αὐτόφορτος-ον ὁ τὸ φορτίον αὐτὸς φέρων ἢ ὁ τὸ ἑαυτοῦ φορτίον φέρων· Ἡσ. « αὐτόφορτοι αὐτοδιάκονοι, κυρίως δὲ οἱ ἐν τοῖς ἰδίοις πλοίοις, Σοφοκλῆς . . ὁ δὲ Κρατῖνος τοὺς τὰ καινὰ φορτιζομένους ἔφη » . Αἰσχ.Χο.675 **στείχοντα δ' αὐτόφορτον οἰκείᾳ σαγῇ εἰς Ἄργος·** ‖ ὁ σὺν αὐτῷ τῷ φορτίῳ : Πλούτ.Αἰμ.9 **εἴκοσι μὲν αὐτοφόρτους ὁλκάδας ἐχειρώσατο.**
αὐτοφρόνησις-εως (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ φρόνησις, ἡ ὄντως, ἡ ἀληθὴς φρόνησις : Ἱμέρ.Ἐκλ.32,12.
αὐτοφρούρητος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ φρουρούμενος.
αὐτόφρων-ονος-ον ὁμόφρων βλ.λ. : Λεξ.Σαββ. « Ἴων (τραγικός) εἴρηκεν **αὐτοφρόνων καὶ ὁμοσπόνδων** ».
αὐτοφυής-οῦς-ές κ νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ φυόμενος, ὁ ἐκ φύσεως ὑπάρχων, ὁ φυσικός, ἀντίθ. τεχνητός . Θουκ.1,93 **νομίζων τό τε χωρίον καλὸν εἶναι λιμένας ἔχον τρεῖς αὐτοφυεῖς,** Πλάτ.Πρωτ. 321 A **στρωμνὴ οἰκεία καὶ αὐτοφυὴς ἑκάστῳ** (ζῴῳ), Βασ.3,169 **αὐτοφυὲς βάραθρον·** 2) ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπάρχων, αὐθύπαρκτος : Εὐρ.ἀπ.596 **σὲ τὸν αὐτοφυῆ τὸν ἐν αἰθερίῳ ῥύμβῳ πάντων φύσιν ἐμπλέξαντα·** 3) ὁ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ φυόμενος : Ξεν.Προσ.2,1 **εἰ δὲ πρὸς τοῖς αὐτοφυέσιν ἀγαθοῖς πρῶτον μὲν τῶν μετοίκων ἐπιμέλεια γένοιτο·** ‖ μτφ. ἐπὶ χώρας, ἡ ἐξ αὐτοφυῶν, αὐτοχθόνων, γηγενῶν κατῳκημένας : Ἀριστφ.Ἀπ.110 **ὦ πόλι φίλη Κέκροπος, αὐτοφυὲς Ἀττική·** 4) ὁ ἐν τῇ φυσικῇ του καταστάσει ὤν, εὑρισκόμενος κ. εἰδ. ἐπὶ λόφων μὴ λατομούμενος, μὴ ὀρυσσόμενος πρὸς εὕρεσιν μετάλλων : Ξεν.Προσ.4,2 **οἱ ἐκβεβλημένοι σωροὶ τῶν αὐτοφυῶν τε καὶ ὑπαργύρων λόφων·** 5) ἐπὶ μετάλλων, καθαρός, ἀμιγής : Θεόφρ.Λίθ.39 **κύανος αὐτοφυής,** Διόδ.Σ 3,45 **χρυσὸν.. αὐτοφυῆ·** ‖ νεώτ. εἰδ. ὀρυκτολ. **αὐτοφυῆ στοιχεῖα** τὰ ἀπαντῶντα ἐν τῇ φύσει μέταλλα καὶ ἀμέταλλα ὑπὸ στοιχειακὴν κατάστασιν ὡς ὀρυκτά· 6) γεν. ἐπὶ πραγμ. ὁ ἀκατέργαστος, ὁ ὡς ἐκ φύσεως ὤν : Θεόκρ.9,24 **δῶρον ἔδωκα Δάφνιδι μὲν κορύναν.. αὐτοφυῆ** (**ὡς** ἀπὸ τοῦ δένδρου ἐκόπη)· 7) κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ μόνος ἤτοι ἄνευ σπορᾶς ἢ φυτείας φυόμενος, ἄγριος, ἀκαλλιέργητος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,1) **μεταβαίνουσιν ἐκ τῶν αὐτοφυῶν εἰς τὰ διὰ τέχνης,- αὐτοφυὴς βλάστησις·** 8) ἐπὶ ζῴων, φυσικός, ἄγριος : Πλούτ.Ἠθ.973 A **αὐτοφυῆ γηρύματα** (ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν ἔναρθρον φωνὴν τῶν ἀνθρώπων), ΑΠ 7,195 (ἀκρίς) **αὐτοφυὲς μίμημα λύρης·** 9) **ὁ ἐν** τῇ φυσικῇ αὐτοῦ ἰδιότητι ὤν, ὁ μένων **ὡς φύσει ἐγένετο** : Ξεν.Ἱππ.7,11 **μετὰ δὲ ταῦτα** (**ὁ ἵππος**) **τὸν αὐτοφυῆ** (ἐνν. δρόμον) **διατροχιάζων** (**τὸ** φυσικὸ τρέξιμο) · 10) τὸ οὐδ. **αὐτοφυὲς ὡς οὐσ. αἱ**

φυσικαὶ ἰδιότητες ἑκάστου ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν, τὸ φυσικὸν ἑκάστου : Πλάτ.Πολ.486 Ε **διάνοιαν.. ἣν ἐπὶ τὴν τοῦ ὄντος ἰδέαν ἑκάστου τὸ αὐτοφυὲς εὐάγωγον παρέξει·** (1) ἐπὶ ὕφους, φυσικός, ἁπλοῦς, ἀπέριττος, μὴ ἐπιτετηδευμένος : Διον.Ἁλ.Δειν.7 **πᾶσι μὲν τοῖς ἀρχετύποις αὐτοφυής τις ἐπιπρέπει χάρις καὶ ὥρα,** Φώτ.Βιβλ.61 **ἐστὶ δὲ ὁ λόγος αὐτῷ ὥσπερ αὐτοφυὴς καὶ αὐτοσχέδιος** (περὶ τοῦ Αἰσχίνου)· (2) γεν. ἐπὶ πνευματικῶν ἢ ψυχικῶν ἰδιοτήτων, ὁ ἐκ φύσεως : Φιλόδ.Μουσ.II Κ **αὐτοφυὴς αἴσθησις** (ἀντίθ. ἐπιστημονική)· (3) ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, αὐτομάτως φύων : Φιλόστρ.Εἰκ.2,18 **τὴν γῆν.. αὐτοφυᾶ εἶναι ὧν φέρει.**

αὐτοφυΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ φύεσθαι· 2) ἐπὶ πηγαίου ὕδατος, αὐτόματος ἀνάβλυσις.

αὐτοφυλλίτης (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει, τῆς οἰκογενείας τῶν **πρωτοκαλαμαριακειοειδῶν πτεριδοφύτων.**

αὐτοφυλλογένεια (ἡ) νεώτ. βοταν. Ἰδιότης φυτῶν τινων νὰ ἀναπτύσσωσι φύλλα ἐπὶ ἄλλων **φύλλων.**

αὐτόφυλος-ον μτγν. ὁ τῆς αὐτῆς φυλῆς.

αὐτοφύομαι νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, **φύομαι ἐξ ἐμαυτοῦ,** εἶμαι αὐτοφυὴς βλ.λ.

αὐτόφυσις-εως (ἡ) μτγν., μσν. αὐτὴ **αὐτη ἡ φύσις,** ἡ φύσις ἀπολύτως θεωρουμένη : Φιλοπον.99

αὐτόφυτος-ον κ. μτγν. **ἀφ'** ἑαυτοῦ φύς, γεννηθείς : Πινδ.Π 3,83 - **ἕλκεα·** || ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπάρχων· 2) ἔμφυτος, σύμφυτος : Δίων Κ 44,37 **ἀνάγκη καὶ αὐτόφυτον καὶ διαρκῆ τὴν ἀρετὴν ἔχειν·** || αὐθόρμητος· 3) ὁ ἰδιάζων εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἀμέσως γίνεσθαι : Ἀριστλ.Πολιτ.1256 a 40 **ὅσοι.. αὐτόφυτον ἔχουσι τὴν ἐργασίαν** (σχόλ. « μὴ δι' ἀλλαγῆς καὶ καπηλείας πορίζονται τὴν τροφήν »).

αὐτοφύτως μσν. Κῶδ.Βεν.φ.93 αὐθορμήτως, ἐκ φύσεως : Νικ.Χων. **αὐτοφύτως θυμασοφεῖν.**

αὐτοφυ-έω μτγν., μσν. εἶμαι αὐτοφυής· || οἱονεὶ σὺν ἑτέρῳ **φύομαι** : Μελητινιώτου 941 ἐν Κῶδ. Παρισ.1447 **δοκεῖν αὐτοφυεῖν τῷ λίθῳ τὸ χρυσίον.**

αὐτοφυῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐτοφυᾶ βλ.λ., ἐξ αὐτοφυΐας

αὐτοφωνία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. αὐτὴ ἡ φωνή : Ἰουλ. 207 Β· 2) νεώτ. ἰατρ. ἀπήχησις τῆς ἰδίας φωνῆς ἀπαντῶσα ἰδίως εἰς τοὺς πάσχοντας ἐκ κατάρρου τοῦ ὠτός.

αὐτοφωνικός-ή-όν νεώτ. ὁ σχέσιν ἔχων μὲ τὴν αὐτοφωνίαν βλ.λ.2), ὁ προερχόμενος ἐξ αὐτοφωνίας : ἀντήχησις **αὐτοφωνική.**

αὐτόφωνον (τὸ) νεώτ. εἶδος πνευστοῦ μουσικοῦ ὀργάνου λειτουργοῦντος διὰ στροφάλου.

αὐτόφωνος-ον μτγν. ἐπὶ χρησμῶν, ὁ διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ φωνῆς (ἤχου) ἀπαγγελλόμενος, ὁ οἱονεὶ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἱερέως ῥηθείς : Λουκ.Ἀλεξ.26 **αὐτόφωνοι χρησμοί.**

αὐτοφώνως ἐπίρρ. μτγν. διὰ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ φωνῆς.

αὐτοφώρατος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ φανερούμενος, ὁ ἀμέσως εἰς τὴν ἀντίληψιν ὑποπίπτων : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.8,173 **τὸ μὲν γὰρ ἐναργές καὶ αὐτοφώρατον ἦν.**

αὐτοφωρία (ἡ) Ἡσ. « τὸ ἐπὶ αὐτῇ τῇ φωρᾷ ».

αὐτόφωρος-ο(ν) κ. νεώτ. κ δημ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ φωραθείς, ἀνακαλυφθείς : Σοφ.Ἀντ.51 **πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῷ χερί·** || εἰδ. ὁ ἐν τῇ κλοπῇ κ. γεν. τῇ ἐκτελέσει ἀξιοποίνου πράξεως καταληφθείς : Θουκ.6,38 **τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζειν, μὴ μόνον αὐτοφώρους, - αὐτόφωρος κλέπτης·** || νεώτ. κ. δημ. ποιν. δικ. **αὐτόφωρο(ν) κακούργημα - ἀδίκημα** ὅταν τοῦτο εἶναι ἐν τῷ πράττεσθαι, ἢ ὅταν ὁ τοῦ ἀδικήματος ἔνοχος εὑρέθη ἐγγὺς τοῦ τόπου τῆς κολασίμου πράξεως, καθ' ὃν χρόνον αὕτη ἐτελεῖτο, μὲ ἀντικείμενα, δηλ. ὅπλα, ἐργαλεῖα κττ., τεκμηριοῦντα τὴν ἐνοχήν του, κ. τέλος ὅταν ὁ κατηγορούμενος κατεδιώχθη διὰ δημοσίας (κατα)κραυγῆς, ὑποδεικνυόμενος οὕτως ἀναφανδὸν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ὡς ἔνοχος· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ αὐτόφωρο(ν)** δικαστήριον, ἐν ᾧ δικάζονται τὰ αὐτόφωρα πλημμελήματα καὶ πταίσματα· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. φρ. **ἐπ' αὐτοφώρῳ** ἐν ἐπιρρ. σημ. κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, στὰ πράσα : Εὐρ.Ἴων 1214 **ἐπ' αὐτοφώρῳ πρέσβυν ὡς ἁλόντ' ἔχει,** κ. μετὰ παθ. ῥ. : Ἡρ.6,72 **ἐπ' αὐτοφώρῳ δὲ ἁλοὺς.. χειρίδι πλέῃ ἀργυρίου,** ΚΔ Ἰωάν.8,4 **αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένη·** 3) πασιφανῶς, ὁλοφάνερα : Ἡρ.6,137 **ἀλλὰ τέλος καὶ ἐπιβουλεύοντας ἐπιχείρησιν φανῆναι ἐπ' αὐτοφώρῳ,** Ξεν.Συμπ.3,13 **ἐπ' αὐτοφώρῳ εἴλημμαι πλουσιώτατος ὤν.**

αὐτόφως-ωτος (τὸ) κ. **αὐτοφῶς-ῶτος** μτγν. αὐτὸ τὸ φῶς : Ἑρμίας εἰς Πλάτ.Φαῖδρ.118 Α **ὁ ἥλιος αὐτόφως ἐστὶ καὶ πηγὴ φωτός·** 2) ἐπὶ τοῦ Θεοῦ, αὐτὸ τοῦτο τὸ φῶς, τὸ ἀπόλυτον φῶς : Ἐπιφάν. 1,1029 Β **ὁ θεὸς ὤν.. αὐτονοῦς, αὐτοφῶς.**

αὐτοφῶς-ῶτος (τὸ) μτγν. αὐτόφως βλ.λ.

αὐτοφωσφορισμός (ὁ) νεώτ. τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ φωσφορίζειν βλ.λ.

αὐτοφώσφορος-ον νεώτ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ φωσφορίζων· || ὡς οὐσ. παλαιὰ ὀνομ. τοῦ φωσφόρου· βλ.λ

αὐτοφωτογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **αὐτοφωτογραφία** ἡ φωτογράφησίς τινος γινομένη διὰ χειρισμοῦ τῆς φωτογραφ. μηχανῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ φωτογραφουμένου· 2) μτφ. ἡ ὑπό τινος ἀκριβὴς καὶ πιστὴ διὰ λόγου περιγραφὴ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ.

αὐτοφωτογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ αὐτοφωτογράφησις βλ.λ.

αὐτόφωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἴδιον φῶς, ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκπέμπων φῶς, ἀντίθ. **ἑτερόφωτος : ὁ ἥλιος εἶναι σῶμα αὐτόφωτον.**

αὐτοχάλκευτος-ον μσν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ χαλκευθείς : Ἀνδρ.Κρήτ.103 **αὐτοχάλκευτον ξίφος.**

αὐτοχαρακτηρισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ χαρακτηρίζεσθαι, ὁ χαρακτηρισμὸς ἑαυτοῦ, τὸ ν' ἀποδίδῃ τις εἰς ἑαυτὸν ἰδιότητά τινα.

αὐτοχάρακτος-ον μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ χαραχθεὶς ἢ ἀπεικονισθείς : Νόνν.Δ 5,599 **Περσεφόνη δὲ** αὐτοχάρακτον **ἄγαλμα διοπτεύουσα προσώπου.**

αὐτοχάραξις-εως (ἡ) νεώτ. μέθοδος ἀναπαραγωγῆς ἐγχρώμων **εἰκόνων.**

αὐτόχαρις-ιτος (ἡ) μτγν. αὐτὸ τοῦτο χάρις, φυσικὴ χάρις : Ἀλκίφρ.3,43 **ἀνάπαιστα.. αὐτοχαρίτων ἀττικῶν αἱμυλίας γέμοντα.**

αὐτοχαρτογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον χαρτογραφίας βλ.λ. χρησιμοποιούμενον εἰς ἐκτύπωσιν χαραχθέντος χάρτου.

αὐτοχειλής-οῦς-ές μτγν. ὁ μονοκόμματος· Πολυδ.10,120 « Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἀνδρομέδᾳ αὐτοχείλεσι ληκύθοις ἔφη, δηλῶν ἀλαβάστους μονολίθους » (διορθ. **αὐτολίθοισι**) : Σοφ.ἀπ.138.

αὐτόχειρ-ος (ὁ, ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς ἐκτελῶν, αὐτουργὸς βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ. 592 **αὐτὸς ὁ πατὴρ φυτουργὸς αὐτόχειρ ἄναξ,** Μηναῖ.3,8 Συναξάρ. **τοὺς ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τὰ μέλη λελωβημένους αὐτόχειρ ὁ μακάριος ἔσμηχε καὶ ἀπέρριπτε·** || μετὰ γεν. ὁ ἐκτελεστής, ὁ δράστης : Σοφ.Ἀντ.306 **εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου εὑρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,** Δημ.534 **ὤκνει τῆς ἀσελγείας ταύτης αὐτόχειρ ὀφθῆναι γιγνόμενος·** 2) εἰδ. ὁ ἑαυτὸν ἤ τινα τῶν ἰδίων συγγενῶν φονεύων, αὐθέντης βλ.λ., αὐτουργός, αὐτοκτόνος : Σοφ.Ἀντ.1175 **Αἵμων ὄλωλεν· αὐτόχειρ δ' αἱμάσσεται,** Ἀριστφ.ἀπ.502 **αὐτόχειρες ἑαυτῶν·** || νεώτ. μόνον ὁ φονεύων ἑαυτόν, ὁ αὐτοκτόνος· 3) κατ' ἐπέκτ. ὁ φονεύς : Σοφ.ΟΤ 231 **εἰ δ' αὖτις ἄλλον οἶδεν ἐξ ἄλλης χθο-**

νὸς τὸν αὐτόχειρα, μὴ σιωπάτω' || κ. μετὰ γεν.: Ἰσοκρ.4,111 **αὐτόχειρες καὶ φονεῖς τῶν πολιτῶν'** 4) ὡς ἐπίθ. φονικός, ἰδίᾳ ἐπὶ φόνου ἰδιοχείρως ἢ ὑπὸ συγγενοῦς τελεσθέντος: Σοφ.'Αντ.172 **πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,** Εὐρ.'Ορ.947 **αὐτόχειρι δὲ σφαγῇ ὑπέσχετ' ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ λείψειν τὸν βίαν σὺν σοί'** 5) παθ. ὁ διὰ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ χειρὸς ἐκτελεσθείς: Εὐρ.Φοιν.880 **ἐγγὺς δὲ θάνατος αὐτόχειρ αὐτοῖς,** Δίων Κ 59,4 **αὐτόχειρα γράμματα** (ἰδιοχείρως γραφέντα).

αὐτοχειραφετοῦμαι-έομαι νεώτ. κ. δημ. χειραφετοῦμαι ἰδίᾳ βουλήσει, γίνομαι μόνος μου χειράφετος βλ.λ.' || συνεκδ. γεν. αὐτογνωμόνως ἀποβάλλω τὴν ἀπὸ ἄλλου ἐξάρτησίν μου' πρβλ. αὐτενεργῶ.

αὐτοχειρί ἐπίρρ. μτγν. ἰδίαις χερσί, ἰδιοχείρως: Παυσαν.7,16,6 **ἀπακτείνας.. αὐταχειρί.**

αὐτοχειρία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἰδίαις χερσὶ πράττειν τι, ἡ διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν ἐκτέλεσις κ. δὴ φόνου: Ξεν.'Ελλ.6,4,35 **τοιοῦτος δὲ ὢν καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει, αὐτοχειρίᾳ μὲν ὑπὸ τῶν τῆς γυναικὸς ἀδελφῶν, βουλῇ δὲ ὑπ'αὐτῆς ἐκείνης'** || κ. νεώτ. τὸ φονεύειν ἑαυτόν, ἡ αὐτοκτονία' 2) κατὰ δοτ. -ᾳ, ἰων. -ῃ ὡς ἐπίρρ. αὐτοχειρί, ἰδιοχείρως: Ἡρ.1,123 **διδόντα τὸν λαγὸν Κύρῳ ἐπειπεῖν αὐτοχειρίῃ μιν διελεῖν,** Δημ.787 **λαβὼν αὐτὸς αὐταχειρίᾳ πρὸς τοὺς πωλητὰς ἀπήγαγε'** || ὁμ. κ. ἐπὶ φόνου: Ἡρ.1,140 **αἱ δὲ δὴ μάγοι αὐταχειρίῃ πάντα πλὴν κυνὸς καὶ ἀνθρώπου κτείνουσι.**

αὐτοχειριάζομαι νεώτ., δημ. ἀόρ. **-στηκα** γίνομαι αὐτόχειρ, φονεύω ἐμαυτόν, αὐτοκτονῶ.

αὐτοχειρίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ αὐτοκτονία.

αὐτοχειριασμός (ὁ) νεώτ. ἡ αὐτοκτονία.

αὐτοχειρίζω μτγν. ἰδίαις χερσὶ ποιῶ τι.

αὐτοχείριος-α-ον μτγν. ὁ ἰδίαις χερσὶ πραχθείς, ὁ αὐτόχειρ βλ.λ. 5): Ἀπολλ.Δύσκ.'Αντων.89 A **ἀλλὰ καὶ αὐτοχειρία δρᾶσις.**

αὐτόχειρος Ἡσ. « ὁ ἑαυτὸν ἐγχειρίσας ».

αὐτοχειροτόνητα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον αὐτοχειροτόνητον βλ.λ. 2).

αὐτοχειροτόνητος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ χειροτονηθείς, ἐκλεχθείς, ἀναγορευθείς: Δημ.338 **Αἰσχίνης αὐτοχειροτόνητος πρεσβευτὴς ἀπῆλθε πρὸς Φίλιππον'** 2) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ ἀποδίδων εἰς ἑαυτὸν τίτλον ἢ ἀξίωμα, ὅπερ δὲν τοῦ ἐδόθη νομίμως: **αὐτοχειροτόνητος ἀρχηγὸς - κριτὴς - διδάσκαλας τῆς ἠθικῆς.**

αὐτοχειροτονήτως ἐπίρρ. νεώτ. κατ' αὐθαίρετον ἄσκησιν ἀξιώματός τινος.

αὐτοχειροτονοῦμαι-έομαι νεώτ. χειρατονοῦμαι, ἀνακηρύσσομαι μόνος μου' || μτφ. ἀποδίδω εἰς ἐμαυτὸν αὐθαιρέτως τίτλον τινὰ ἢ ἀξίωμα.

αὐτοχειροφονευτής (ὁ) γλωσσ. ὁ διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς φονεύων ἑαυτὸν ἢ ἄλλον' Γλωσσ. « αὐθέντης' αὐτοφόντας, αὐτοχειροφονευτής ».

αὐτοχείρως ἐπίρρ. μσν. ἰδιοχείρως: Κωδινὸς 'Οφφ.7,30 **καὶ πᾶσι μὲν οὕτως διαδίδωσι τοὺς μίνσους, τούτῳ δὲ βασιλεὺς αὐτοχείρως.**

αὐτοχερί ἐπίρρ. ποι. μτγν. κ. αὐτοχειρί βλ.λ. ἰδίαις χερσίν, ἰδιοχείρως: Μαν.3,200 **αὐτοχερὶ ποσίων ἐδάμησαν.**

αὐτοχθηδόν Ἡσ. « αὐτοποίητον ».

αὐτοχθονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐτόχθονος βλ.λ.' || κατ' ἐπέκτ. τὸ δικαίωμα νὰ εἶναί τις πολίτης **ἐπικρατείας τινός,** ἡ ἰθαγένεια βλ.λ.

αὐτοχθονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς αὐτόχθανα ἢ εἰς τὴν αὐτοχθονίαν βλ.λ.**

αὐτοχθονισμός (ὁ) νεώτ. **ἡ πολιτικὴ ἰδεολογία** τῶν αὐτοχθονιστῶν βλ.λ.

αὐτοχθονιστής (ὁ) νεώτ. **ὁ συνηγορῶν ὑπὲρ** τῶν αὐτοχθόνων, ὁ ἀποδίδων **εἰς αὐτοὺς** δικαιώματα μεγαλύτερα ἢ εἰς τοὺς **ἐπήλυδας** ἔστω καὶ ὁμαγενεῖς: **οἱ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους αὐτοχθονισταὶ προῆλθον ἰδίως ἐξ ἔχθρας κατὰ τοῦ φαναριωτισμοῦ.**

αὐτόχθονος-ον κ. νεώτ. ὁ σὺν αὐτῇ τῇ χθονί, μαζὶ μὲ τὴν γῆν: Αἰσχ.'Αγ.536 **καὶ πανώλεθρον αὐτόχθονον πατρῷαν ἔθρισεν δόμον'** 2) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. τὸ **αὐτόχθονον** ὡς οὐσ. τὸ εἶναί τινα αὐτόχθονα, γηγενῆ, ἡ ἰθαγένεια.

αὐτοχθόνως ἐπίρρ. νεώτ. γηγενῶς, ἐπιτοπίως: Κουμαν.ΝΛ **αὐτοχθόνως γεννᾶται ἡ νόσος.**

αὐτόχθων-ονος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐξ αὐτῆς τῆς γῆς ἀναφυείς, ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας ὤν, γηγενής, ἰθαγενής, ἐντόπιος, ἀντίθ. ἑτερόχθων, ἔπηλυς, ἔποικας, πρόσφυξ: Εὐρ.'Ιων 29 **ἐλθὼν λαὸν εἰς αὐτόχθονα κλεινῶν 'Αθηνῶν'** || συνήθ. κατὰ πληθ. -ες (οἱ) οἱ ἀνέκαθεν ἐντόπιοι, οἱ μὴ ἐπήλυδες, μὴ ἔποικοι, μὴ ἐξ ἀλλοδαπῆς ἐλθόντες, ἰδ. ἐπὶ τῶν ἀρχαίων 'Αθηναίων: 'Αριστφ.Σφ.1076 **ἀττικοὶ μόνοι δικαίως εὐγενεῖς αὐτόχθονες'** || κ.μετὰ γεν.: Διον. 'Αλ.Ρωμ.1,10 **αὐτόχθονες 'Ιταλίας'** 2) μτφ. αὐθιγενής, ἐντελῶς ἴδιος, ἀμιγής: Λυσ.2,43 **γνησίαν δὲ καὶ αὐτόχθονα τοῖς ἐκ τῆς 'Ασίας βαρβάροις τὴν αὐτῶν ἀρετὴν ἐπεδείξαντο.**

αὐτόχλιο (τὸ) δημ. ἐπὶ ὕδατος, τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ χλιαρόν.

αὐτοχολή (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ χολή: 'Ιω.Χρυσ.3,840 **μὴ γάρ μοι τὸν βαρύμηνιν εἴπῃς καὶ μνησίκακον καὶ αὐτοπικρίαν καὶ αὐτοχολήν.**

αὐτοχόλωτος-ον ὁ καθ' ἑαυτοῦ ὠργισμένος, ὁ ἐχθρὸς ἑαυτοῦ: ΑΠ 7,688 **αὐτοχόλωτον γένος ἀνθρώπων.**

αὐτοχόρδη (ἡ) μτγν. ἡ ἀφ' ἑαυτῆς ἠχοῦσα χορδή: 'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.169 B **ἐν τοσαύτῃ γὰρ αἱ περιέχουσαι αὐτοχόρδαι ἀποστάσει εἰσίν.**

αὐτοχορήγητος-ον ὁ αὐτοπαρασκευαζόμενος καὶ αὐτοπροσφερόμενος: Πλάτ.'Αξ.371 D **εἰλαπίναι αὐτοχορήγητοι.**

αὐτοχόωνος-ον ἐπ. ἀντὶ **αὐτοχόανος - αὐτόχωνος** ὁλασίδηρος, ἐξ ὁλακλήρου σιδηροῦς, ἄνευ ἄλλου τινὸς μετάλλου: 'Ιλ.Ψ 826 **αὐτὰρ Πηλεΐδης θῆκεν σόλον αὐτοχόωνον'** 2) Ἡσ. « αὐτοχόωνον' αὐτοχώνευτον ἀπ' αὐτῆς τῆς χωνείας τὸ τέλειον ἔχοντα.. αὐτόχυτον ».

αὐτόχρημα ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἀληθῶς, πραγματικῶς, τῷ ὄντι: 'Αριστφ.'Ιππ.78 **τοσόνδε δ' αὐτοῦ βῆμα διαβεβηκότος ὁ πρωκτός ἐστιν αὐτόχρημ' ἐν Χάοσιν,** Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,117 **καὶ χάρις αὐτόχρημα θεοδώρητος'** || ἀκριβῶς, ἐντελῶς, καθ' ὁλοκληρίαν: Λουκ.Δημ.'Εγκωμ.13 **κλύδωνα.. αὐτόχρημα θαλάττιον, - αὐτόχρημα ψεύστης - συκοφάντης - ἠλίθιας - κακοήθεια - ψευδολογία'** 3) κατ' εὐθεῖαν, ἀμέσως: 'Ιουλ.Λόγ.6,181 B.

αὐτοχροιηδόν δ.γρ. αὐτοχροΐνδον, Ἡσ. « πρὸς τὸν χρῶτα ».

αὐτοχροΐνδον δ.γρ. αὐτοχροιηδόν βλ.λ.

αὐτόχροιος-ον αὐτόχρους βλ.λ.

αὐτόχρονος-ον μτγν. **ὁ ὢν αὐτὸς χρόνος, ὁ ἐν** ἑαυτῷ ἔχων τὸν χρόνον: Σιμπλ.Φυσ.785,2 **οὔτε ἡ ψυχὴ ἔγχρονος, ἀλλ' αὐτόχρονος.**

αὐτόχρους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ ἴδιον, τὸ φυσικὸν αὐτοῦ χρῶμα: Πλούτ.'Ηθ.270 E' 2) ὁ ταῦ αὐταῦ χρώματος, ὁμοιόχρωμος: αὐτ. 330 A' || κ. νεώτ. ὀρυκτ. **αὐτόχροα ἢ ἰδιόχροα** τὰ ὀρυκτὰ ὧν τὸ χρῶμα εἶναι ἰδιότης ἀναφαίρετος τῆς ὕλης αὐτῶν (χρυσός, ἄργυρος).

αὐτόχρυσος-ον ὁ ἐξ ἀληθαῦς χρυσοῦ, ὁλόχρυσος, πολύτιμος' Ἡσ. « αὐτόχρυσα' τὰ τίμια ».

αὐτοχρωμία (ἡ) νεώτ. **ἔγχρωμος φωτογραφία δι' εἰδικῶν πλακῶν, τῶν λεγ. αὐτοχρωμικῶν.**

αὐτοχρωμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ χρησιμεύων εἰς τὴν αὐταχρωμίαν βλ.λ.: **αὐτοχρωμικαὶ πλάκες** αἱ δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἡ φωτογράφησις τῶν χρωμάτων.

αὐτόχρωμος-ον νεώτ. αὐτόχραυς, ὁ ἔχων τὸ φυσικὸν αὐτοῦ χρῶμα· ‖ ὁ αὐτὰ τὰ χρώματα τῶν πραγμάτων ἀμέσως, ἀπευθείας ἀποδίδων: αὐτόχρωμος **φωτογραφία.**
αὐτοχτονῶ δημ. αὐτοκτονῶ βλ.λ.
αὐτόχυμος-ον μτγν. ὁ ἔχων ἴδιον ἑαυτοῦ φυσικὸν χυμόν: Ἀριστεἰδ.1,255 (διόρθ. αὐτόχυτος βλ.λ.).
αὐτόχυτος-ον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐκ φύσεως χυνόμενος, ῥέων: Ἀριστεἰδ.1,255 **ὥσπερ Πίνδαρος τὸ νέκταρ ἐποίησεν αὐτόχυτον,** Νόνν.Δ 24,443 **αὐτοχύτου δὲ γάλακτος ἀνέβλυον ἰκμάδα μαζοί·** ‖ κ. ἐπὶ κεράτων, αὐτοφυής: Φωκυλ.119 **ταύροις δ' αὐτοχύτοις κεράεσσιν** (διόρθ. **αὐτοφύτοις**).
αὐτοχώνευτος-ον παρ' Ἡσ. ἐν λέξ. **αὐτοχόωνος** βλ. λ.
αὐτόχωνον Ἡσ. « αὐτοχώνευτον ».
αὐτοχωρῶ σχόλ. ἀπορροφῶ ἐν ἐμαυτῷ, μετέχω, μεταλαμβάνω τινός (ἀμφ.).
αὐτοψεὶ ἢ -ψί ἐπίρρ. μτγν. διὰ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν: Ἰουλ.Ἐπιστ.204.
αὐτοψεῦδος-ους (τὸ) μτγν. αὐτὸ τὸ ψεῦδος.
αὐτοψηφίζομαι νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἐκλογὰς ἢ ἀρχαιρεσίας, αὐτὸς ἐμαυτὸν ψηφίζω, δίνω ψῆφο στὸν ἑαυτό μου.
αὐτοψήφιστος-ον νεώτ. ὁ ψηφίσας αὐτὸς ἑαυτόν.
αὐτοψία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ διὰ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν βλέπειν: Λουκ.Συρ.1 **τὰ μὲν αὐτοψίῃ ἔμαθον,** Φωτ.Βιβλ.145,23 **πολλὰ δὲ καὶ εἰς αὐτοψίαν ἕλκει, - τὸ γνωρίζω ἐξ αὐτοψίας·** 2) νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. αὐτοπρόσωπος, δι' ἀμέσου ἀντιλήψεως ἐξέτασις, ἐπισταμένη ἐπιθεώρησις· ‖ εἰδ. νομ. ἡ ὑπὸ δικαστικοῦ ἢ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ αἰσθήσεων ἀντίληψις, διερεύνησις, ἐξέτασις καὶ βεβαίωσις πραγματικῶν γεγονότων σχετικῶν πρὸς ποινικῶς ἢ ἀστικῶς δικαζομένην ὑπόθεσιν: **ὁ ἀνακριτὴς** ἐνήργησεν **αὐτοψίαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἐγκλήματος, - τὸ δικαστήριον πρὸς καθορισμὸν τῶν ὁρίων διέταξεν αὐτοψίαν·** 3) ἰατροδικαστ. ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ ἐπισκόπησις πτώματος πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ διαπίστωσιν τῶν αἰτίων τοῦ θανάτου, ἄ. νεκροψία, νεκροσκοπία, νεκροτομία: **ὁ ἐνεργήσας** αὐτο**ψίαν ἰατροδικαστὴς ἀπεφάνθη ὅτι** πρόκειται **περὶ ἐγκλήματος·** 4) θεολ. ὁ ἐν ἐκστάσει ὁραματισμὸς τοῦ Θεοῦ.
αὐτοψυχανάλυσις-εως (ἡ) νεώτ. ἐφαρμογὴ τῆς ψυχαναλυτικῆς βλ. λ. μεθόδου ὑπό τινος ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ.
αὐτοψυχή (ἡ) μτγν. αὐτὴ ἡ ψυχή, ἡ ἀπόλυτος ἰδέα τῆς ψυχῆς: Ἑρμείας εἰς Πλάτ.Φαῖδρ.79 Α **αὐτοψυχὴ καθαρά.**
αὐτῦ ἐπιγρ. βοιωτ. **αὐτῷ.**
αὐτῦς ἐπιγρ. βοιωτ. αὐτοῖς.
αὔτω ἐπιγρ. ἀρκαδ. αὔτως, ὡσαύτως.
αὐτῶ δωρ. αὐτόθεν βλ.λ.: Σώφρων ἀπ.45· 2) αὐτοῦ, αὐτόθι: Θεόκρ.11,14 **αὐτῶ ἐπ' ἀϊόνος κατετάκετο . . ἐξ ἀοῦς** (διόρθ. αὐτόθ').
αὐτώδης-ους-ες Ἰων.τ.τοῦ αὐθάδης· Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντ.74,9 « Ἰωνικῷ ἔθει καθάπερ καὶ τὸ αὐθάδης **αὐτώδης»,** πρβλ. Ἡσ. « ὑπέρφρων, ἰδιογνώμων ».
αὐτώλης-ους-ες Ἡσ. « ὑβριστής, αὐτόχειρ ».
αὐτωνητής (ὁ) ὁ αὐτὸς δι' ἑαυτὸν ἀγοράζων: Δείναρχ.ἀπ.89,11.
αὐτώνητος-ον ἐπιγρ. ὁ διὰ τῶν ἰδίων τινὸς μέσων ἀγορασθείς.
αὐτῶντα ἐπιγρ. ἑαυτῶν: Ἐπιγρ. **αὐτῶντα τοὺς γονέας καὶ τὸν εὐεργέταν** πρβλ. αὐταῦτα.
αὐτώνω δημ. κ. **ἀπαυτώνω** βλ.λ.
αὐτώρης-ους-ες μτγν. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιῶν τι ἢ λέγων, ὁ αὐτὸς φροντίζων περί τινος· Σχόλ.Πινδ. Π 4,104 « οὐ γὰρ κατὰ ἐπίταγμα τῶν χρησμῳδουμένων ἡ προφήτις τοὺς χρησμοὺς ἐκφέρει, ἀλλ' ἐπιπνοίᾳ . . ἔνθεν καὶ αὐτώρης ὁ τρίπους, ὡς Καλλίμαχος (ἀπ.264) **αὐτώρης ὅ τε τοῖσιν ἐπέφραδε** Καὶ τότε αὐτώρης ὁ μάντις λέγεται, ὅταν μὴ βουλευομένου τινός, περὶ ὅτου ἥκει μαντευόμενος, ἀπαυτοματήσῃ ».
αὐτώροφος-ον μτγν. αὐτόροφος βλ.λ.: Γρηγ. Ναζ.2,184 Α,9 **οἶκός σε αὐτώροφος** καλύπτη.
αὔτως ἐπίρρ. οὕτως, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἔτσι: Ἰλ.Ε 225 **ἀλλὰ καὶ αὔτως ἀντίος εἶμ' αὐτῶν·** ‖ καθ' ὅμοιον τρόπον, ἔτσι: Ἰλ.Χ 125 **κτενέει δέ με γυμνὸν ἐόντα, αὔτως ὥς τε γυναῖκα·** ‖ οὕτως ἀκριβῶς: Σοφ.Τρ.1040 **τὰν ὧδ' ἐπίδοιμι πεσοῦσαν αὔτως, ὧδ' αὔτως ὥς μ' ἀπώλεσεν·** 2) ἐν περιφρονητικῇ σημ. κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ἔτσι: Ἰλ.Α 133 **αὐτὰρ ἔμ' αὔτως ἧσθαι δευόμεναν·** ‖ συνήθ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ λέξεων περιφρόνησιν δηλουσῶν: Ἰλ.Υ 348 **μὰψ αὔτως,** αὐτ.Φ 474 **ἀνεμώλιον αὔτως,** Ὀδ. Υ 379 **αὔτως ἄχθος ἀρούρης·** 3) μόνον, ἄνευ ἑτέρου: Ἰλ.Ψ 621 **δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον αὔτως·** 4) ἁπλῶς, εἰκῇ: Ὀδ.Ξ 151 **ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ·** 5) ἀπερισκέπτως, κούφως: Ἰλ. Β 342 **αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν·** 6) ματαίως, εἰς μάτην: Ἰλ.Ο 128 **ἦ νύ τοι αὔτως οὔατ' ἀκουέμεν ἔστι·** 7) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ παρελθόν, πρὸς προηγουμένην κατάστασιν, οὕτως, ἔτσι: Ἰλ.Σ 338 **τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεαι αὔτως·** ‖ συνήθ. μετὰ τοῦ χρον. ἐπιρρ. **ἔτι,** οὕτως ἀκόμη (ὡς καὶ πρότερον), τόσον ἀκόμη: Ἰλ.Ω 413 **ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηὶ αὔτως ἐν κλισίῃσι·** ‖ τοσοῦτον: Ἰλ. Ζ 400 **παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσα νήπιον αὔτως.**
ἀϋφαντάκος (ὁ) δημ. μικρὸς ἀϋφαντής βλ.λ.
ἀϋφαντής (ὁ) δημ. ἡ ἀράχνη ἀνυφαντής βλ.λ.
ἀϋφαντοπάνι (τὸ) δημ. ὁ ἱστὸς τῆς ἀράχνης, τοῦ ἀνυφαντῆ βλ. λ.
αὔφην (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ αὐχὴν βλ.λ.: Ἰω.Γραμμ.344.
αὐφθεντεύω ἐπιγρ. μσν. αὐθεντεύω βλ.λ.
αὐφθέντης (ὁ) ἐπιγρ. μσν. αὐθέντης βλ. λ.
αὔφιτα ἐπιγρ. ἄλφιτα βλ.λ.
αὐχαλέος-α-ον ποι. κ. Ἡσ. κομπορρήμων, μεγάλαυχος, ἀλαζών: Ξενοφάν.3,5 **αὐχαλέοι χαίτῃσιν** ἀγαλλόμεν' **εὐπρεπέεσιν.**
αὐχάττειν Ἡσ. « ἀναχωρεῖν ».
αὐχενάσπις-ιδος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. θυέστης βλ.λ.
αὐχενία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν μηρυκαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καμηλιδῶν,** ἄ. λάμα, προβατοκάμηλος· 2) γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **χρυσομελιδῶν.**
αὐχενίας (ὁ) γλωσσ. ὁ ἔχων μέγαν αὐχένα.
αὐχενίζω κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. **-ιῶ** ἀποκόπτω τὸν αὐχένα, κουτσοκεφαλιάζω: Σοφ.Αἶ.298 **καὶ τοὺς μὲν ηὐχένιζε·** 2) μτφ. ἄγχω, ἀποπνίγω, στραγγαλίζω: Φίλ.1,654 **κῆρες αὐχενίζουσι ψυχήν·** κ.παθ.: αὐτ.2,372,2 **διότι αὐχενίζεται τρόπον τινὰ καὶ ἄγχεται πνεῦμα ζωοφυτοῦν ἐν ἀρετώσῃ γῇ·** 3) νεώτ. περισφίγγω τι οὕτως, ὥστε νὰ σχηματισθῇ αὐχήν· 4) ἐπιδένω, περιτυλίσσω τὸν αὐχένα δι' ἐπιδέσμου: Ἱππιατρ.10.
αὐχενικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν αὐχένα ἢ ἀποτελῶν μέρος αὐτοῦ, αὐχένιος, τραχηλικός: **αὐχενικὸς σπόνδυλος, - αὐχενικοὶ τένοντες.**
αὐχένιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ αὐχὴν βλ.λ.
αὐχένιος-ία-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν αὐχένα, ὁ τοῦ αὐχένος: Ὀδ.Γ 450 **πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας αὐχενίους·** 2) ὁ **αὐχένιος** ὡς οὐσ. εἶδος χιτῶνος· Ἡσ. « αὐχένιοι· χιτῶνος εἶδος ὑπὸ Ἀντιφάνους » (ἀπ.315).
αὐχενιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. σχοινίον πρὸς ἀπαγχόνισιν: Λυκόφρ.1100 **τὰς δυσεξόδους ζητῶν κελεύθους αὐχενιστῆρας βρόχους·** 2) ἐπίδεσμος τοῦ αὐχένος: Ἱππιατρ.10.

αὐχενογλανίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος φυσοστόμων ἰχθύων τῆς οἰκογεν. **τῶν σιλουριδῶν.**

αὐχενόπτερος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος φυσοστόμων ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **αὐχενοπτερυγίων.**

αὐχενοπτερύγιοι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἰχθύων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **φυσοστόμων.**

αὐχενόρρυγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **τεττιγιδῶν.**

αὐχεσία (ἡ) μσν. αὐχή, καύχησις, ὑπερηφανία: Νικήτ.Χων.ἐν Σαθ.Ι,98 **καὶ τοῖς ἐπ' αὐχεσίας κόσμοις ἐναγλαΐζεται.**

αὐχέω αὐχῶ βλ.λ.

αὐχή (ἡ) κ. αὔχη, δωρ. **αὐχά** καύχησις, ἀλαζονεία· Ἡσ. «αὐχάν· καύχησιν»: Πίνδ.Ν 11,29 **ἀλλὰ βροτῶν τὸν μὲν κενεόφρονες αὖχαι ἐξ ἀγαθῶν ἔβαλον.**

αὐχήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. κομπαστής, ἀλαζών, ὑπερήφανος καυχησιάρης: Ὀππ.Ἁλ.2,677 **αὐχήεντας Ἰβηρούς,** Σιμμίας ἐν ΑΠ 6,114,3 **τὸν (βοῦν) αὐχήεντα Φιλίππῳ ἀντόμενον κατὰ γᾶς ἤλασε.**

αὔχημα-ματος (τὸ) κ. μτγν. τὸ καύχημα, τὸ δι' ὃ καυχᾶταί τις καὶ ὑπερηφανεύεται: Σοφ.ΟΚ 710 **χθονὸς αὔχημα μέγιστον·** 2) αἰτία πρὸς καύχησιν, δόξα: αὐτ.713 **σὺ γάρ νιν εἰς τόδ' εἷσας αὔχημα·** 3) ἀντὶ αὔχη, ἔπαρσις, ὑπερηφάνεια, ἀλαζονεία: Πίνδ.Π 1,92 **ὀπισθόμβροτον αὔχημα δόξας** (ἡ μετὰ θάνατον δόξα), Πλάτ.Ἀξ.365 Α **ποῦ τὰ πρόσθεν αὐχήματα·** ‖ καύχησις, ἐπίδειξις δυνάμεως, ὁθ. κ. αὐτοπεποίθησις: Θουκ.2,62 αὔχημα **μὲν γὰρ καὶ ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς καὶ δειλῷ τινι προσγίγνεται.**

αὐχηματίας (ὁ) μτγν., μσν. **καυχηματίας,** καυχησιάρης: Εὐστ.537,42 **λέγεται γὰρ σκωπτικῶς Λαπίθης αὐχηματίας.**

αὐχηματικός-ή-όν μσν. ὁ εἰς αὐχηματίαν ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος, καυχησιάρικος: Εὐστ.1967,9 **τὸ δὲ «Μέδων πεπνυμένα εἰδὼς» αὐχηματικὴ σύστασίς ἐστιν.**

αὐχήν-ένος (ὁ) κ. νεώτ. (δημ. αὐχένας ἐν εἰδ. σημ.) τὸ μεταξὺ κεφαλῆς καὶ ὤμων μέρος τοῦ σώματος κ. ἰδίως κατὰ τὴν ἀπὸ νώτων ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, ἤτοι εἰδ. ὁ τράχηλος, ὁ σβέρκος: Ἰλ.Ε 147 **ἀπὸ δ' αὐχένας ὦμον ἐέργαθεν·** ‖ γεν. ὅ τε τράχηλος καὶ τὸ πρὸς τὸ στῆθος ἀντίστοιχον μέρος, τὸ ἐμπρόσθιον, ἤτοι ὁ ὅλος λαιμός: Ἀριστλ. ΖΙ 493 a, 5 **μετὰ δὲ τὴν κεφαλήν ἐστιν ὁ αὐχήν, εἶτα τὸ στῆθος καὶ νῶτον·** ‖ κ. μόνον τὸ ἐμπρόσθιον μέρος, τὸ συνήθ. λεγόμενον λαιμός: Ἡσίοδ.Α 418 **αὐχένα γυμνωθέντα θοῶς ὑπείνερθε γενείου·** ‖ ἐνίοτε κ. ὁ **φάρυγξ**: Νικ.Θηρ. 350· ‖ κ. κατὰ πληθ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἐνικ. ὡς δημ. τὰ λαιμά, τὰ σβερκιά: Σοφ.ἀπ.487,4 **πώλου ἥτις θέρος θερισθῇ ξανθῶν αὐχένων ἄπο·** 2) μτφ. πᾶν στενὸν ἐπίμηκες μέρος συνδέον δύο ἄλλα πλατύτερα μέρη, οἱονεὶ ὡς λαιμός, ἰδίως ἐπὶ γῆς ἢ θαλάσσης, ἤτοι ὁ ἰσθμὸς καὶ ὁ πορθμός: Ἡρ. **6,37 ἀποτειχίσας ὧν τὸν αὐχένα τῆς χερσονήσου ὁ Μιλτιάδης,** Αἰσχ.Πέρσ.72 **ζυγὸν ἀμφιβαλὼν αὐχένι πόντου·** ‖ κ. ἐπὶ ποταμοῦ, τὸ μέρος ὅπου χωρίζεται εἰς βραχίονας: Ἡρ.7,89 **τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα, ἐκ τοῦ σχίζεται τὰ στόματα τοῦ Ἴστρου·** 3) ὁμ. κ. νεώτ. πᾶσα στενὴ ὀρεινὴ δίοδος, στενοπορία **προέχουσα ἢ** χαραδρώδης, ἰδίως ἡ ἐν κορυφογραμμῇ, συνενοῦσα δύο ῥάχεις καὶ διαχωρίζουσα δύο αὐλῶνας ἢ καὶ ἁπλῶς διήκουσα ὡς βατὸς πόρος ἀπὸ ἑνὸς τόπου τοῦ ὄρους εἰς ἕτερον, δερβένι, βουνοπάτι, διάσελο: Ἡρ.7,223 **ἤδη πολλῷ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς ἐπεξῄισαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος, - διέβησαν πρὸς τὴν ἑτέραν πλευρὰν τῆς ὀροσειρᾶς δι' ἑνὸς τῶν αὐχένων αὐτῆς·** 4) **εἰδ. κ. νεώτ., δημ. αὐχένας** ὁ τράχηλος **τῆς μήτρας:** Πολυδ.2,222 τῆς **μήτρας τὸ ἄκρον αὐχὴν ἢ τράχηλος·** 5) εἰδ. τὸ ἔξω μέρος τῆς κοτύλης τοῦ ἄρθρου τοῦ μηριαίου ὀστοῦ: Ἱππ.Ἄρθρ.55· **6) κ. νεώτ. ὁ** βραχίων τοῦ πηδαλίου, τὸ μπράτσο τοῦ τιμονιοῦ: Πολύαιν.3,11,4 **τὰ πηδάλια τοὺς αὐχένας ἔχοντα καὶ τοὺς οἴακας ὑπὲρ τοῦ καταστρώματος, - ἀκουμβῶν ἐπὶ τοῦ αὐχένος τοῦ πηδαλίου·** 7) νεώτ. πᾶν χεῖλος ἢ δακτύλιος σχηματιζόμενος ἐκ τῆς ἐξοχῆς μετάλλου πέριξ ἀντικειμένου τινός, χρησιμεύων δὲ πρὸς σύνδεσιν τοῦ ἐφ' οὗ εὑρίσκεται ἀντικειμένου μετ' ἄλλου τινός, δημ. φλάντζα· 8) μτφ. ὑψηλὸν φρόνημα ἢ ὑπερηφανία: Φιλόστρ.Ἀπολλ.7,23 **τὸν αὐχένα ἱστάναι,** Βέττ.Βάλ.261,16 **αὐχένα ὑψηλὸν ἀποθέσθαι·** πρβλ. ὑψαύχην· ὅθ. κ. νεώτ. ἐν τῇ φρ. **κύπτω τὸν αὐχένα** = ὑποτάσσομαι, ταπεινοῦμαι, **δέχομαι τὴν** ἐπιβολὴν ξένης βουλήσεως.

αὔχησις-εως (ἡ) καύχησις, ἀφορμὴ εἰς τὸ κομπάζειν καὶ ἐπαίρεσθαι: Θουκ.6,16 **καὶ ἧς ἂν ὦσι πατρίδος, ταύτῃ αὔχησιν.**

αὐχητής (ὁ) μτγν. κομπαστής, καυχηματίας: Πολυβ.9,146 **ὁ γὰρ αὐχητής βίαιον.**

αὐχητικός-ή-όν μτγν. **ὁ καυχώμενος, ὁ κομπαστής**: Σχόλ.Πινδ.Ο 1,4.

αὐχητικῶς ἐπίρρ. μσν. κατὰ **καύχησιν, κομπαστικῶς**: Εὐστ.σχόλ.Ἰλ.750,23.

αὐχῆτις (ἡ) Ἡσ. «σεμνότης».

αὐχμαλέος-α-ον **κ. μτγν.** ὁ αὐχμηρὸς **βλ.λ.**: Χοιρίλ.Τραγ.130 **αὐχμαλέοι κορυφάς.**

αὐχμή (ἡ) μτγν. ὁ αὐχμὸς βλ.λ., ἡ ξηρασία, ἡ ξεραΐλα: Κόϊντ.9 3,72 **ὀλοὴ δὲ παρηΐδας ἀμφέχυτ' αὐχμὴ λευγαλέον ῥυπόωντος.**

αὐχμήεις-εντος-εσσα-εν ὁ αὐχμηρὸς βλ.λ., ποὺ ἔχει ἢ ποὺ δίνει ξεραΐλα: Ὕμν.Ὁμ.19,6 **Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεόν, ἀγλαέθειρον, αὐχμήεντα.**

αὐχμηρία (ἡ) μτγν. ἡ ξηρασία, ἡ ξεραΐλα.

αὐχμηρόβιος-ον ὁ ἐν αὐχμῇ βλ.λ. βιῶν: Πλάτ. Κωμ. ἐν Σαββαϊτικῷ Λεξ.2,3· **πρβλ.** αὐχμηροκόμης.

αὐχμηροκόμης (ὁ) μτγν. ἔχων αὐχμηράν, ξηράν, κόμην: Ἀναξανδρ.Πρωτεσίλ.1,9 **δειπνεῖν δ' ἄνδρας βουτυροφάγους αὐχμηροκόμας.**

αὐχμηρός-ά-όν κ. νεώτ. πλήρης αὐχμοῦ βλ.λ., ξηρός, κατάστεγνος· ‖ κ. νεώτ. ἐπὶ τόπων, ξηρός, στεγνός, ἄνυδρος: Πλάτ.Νόμ.761 Β **ὅπως ἂν.. τοὺς αὐχμηροτάτους τόπους πολυΰδρους τε καὶ εὐΰδρους ἀπεργάζωνται,** μσν. Μηναῖ. 10,3 Συναξ. **κατακλεισθεὶς οὖν ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, - αὐχμηρὰ ἔκτασις·** ‖ κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους, ἄνομβρος: Ἱππ.Ἀφ.1247 **ἢν ὁ χειμὼν αὐχμηρὸς καὶ βόρειος γένηται, - αὐχμηρὸν ἦρ - θέρος, - αὐχμηρὴ ὥρη·** ‖ ἐπὶ καρπῶν, ἄνευ χυμοῦ, ἄνευ ἰκμάδος: Διόδ.Σ 2,53 **κατὰ μὲν τὴν Λιβύην αὐχμηροὺς καὶ μικροὺς ἐκφέρουσι καρπούς·** 2) εἰδ. ἐπὶ νόσων, ὁ αὐχμὸν ἔχων, ὁ αὐχμὸν ἐπάγων· 3) μτφ. σκληρός, τραχύς, ὅθ. κ. κατηραμένος: Εὐρ.Ἀλκ.947 **καὶ κατὰ στέγας αὐχμηρὸν οὖδας·** 4) συνεκδ. ἐπὶ προσ., ῥυπαρός: Πλάτ.Συμπ. 203 C **καὶ πολλοῦ δεῖ ἁπαλός τε καὶ καλός, οἷον οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλὰ σκληρὸς καὶ αὐχμηρὸς** (δ.ἑρμ. κακότροπος)· 5) εἰδ. ἐπὶ κόμης, ἐξηγριωμένος, ἀγριωπός: Εὐρ.Ὀρ.387 **ὡς ἠγρίωσαι πλόκαμον αὐχμηρόν,** Λουκ.Ἐνύπν.6 **αὐχμηρὰ τὴν κόμην·** 6) μτφ. ἐπὶ τῆς τοῦ βίου καταστάσεως, ὁ ἐξ ἰδίας αὐστηρότητος ἀτερπής, ἐν στερήσει: Λουκ.Ὀρχ.1 **αὐχμηρὸς βίος·** ‖ ἐπὶ προσ., πτωχός, ἐνδεής: Μαν.2,454· 7) ὁμ. νεώτ. κ. μτφ. ξηρός, ἀκαλαίσθητος: αὐχμηρὸν **ὕφος.**

αὐχμηρότης-τητος (ὁ) κ. νεώτ. ἡ ξηρότης, ἡ ξεραΐλα· 2) ῥυπαρότης.

αὐχμηρώδης-ους-ες σχόλ. πλήρης αὐχμηρότητος, ξηρότητας, αὐχμώδης.

αὐχμηρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον αὐχμηρὸν βλ.λ.

αὐχμολύτης (ὁ) μον. ὁ τὸν αὐχμὸν βλ.λ., τὴν ξηρασίαν λύων : Ποδρ.7,257,5 **οὐδ' ὁ νεκυολόγος Αἰακὸς αὐχμολύτης.**

αὐχμός (ὁ) ξηρασία, ἀνομβρία, ξεραΐλα, ατέγνη· Ἀριστλ.Μετεωρ.2,8 « **τοῦτα γὰρ αὐτό ἐστιν ὁ αὐχμός,** ὅταν πλείων ἡ ἀναθυμίασις ἡ ξηρὰ γίγνηται τῆς ὑγρᾶς » : Ἡρ.2,13 **εἰ μὴ ἐθελήσει σφι ὕειν ὁ θεός, ἀλλ αὐχμῷ διαχρᾶσθαι·** ‖ κ. μαν. : Μηναῖ.2,7 **Ὠδὴ καὶ ἡ γῆ ἡ τῷ αὐχμῷ ξηρανθεῖσα·** ‖ κατὰ πληθ. -οἱ (οἱ) : Θουκ.1,23 **αὐχμοί τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι καὶ ἀπ' αὐτῶν λιμοί·** ‖ δθ. κ. τὰ ἀποτελέσματα τῆς ξηρασίας, ἡ ἀκαρπία : Πολυδ.1,53 **αὐχμὸς ἐνέσκηφεν·** 2) συνεκδ. ἡ δίψα : Δίων Χρ.12,152· 3) μτφ. τραχύτης, ρύπος, ἐξηγριωμένη ὄψις : Πλάτ.Πολ.614 D **κατὰ δὲ τῷ ἑτέρῳ ἐκ μὲν τοῦ ἀνιέναι ἐκ τῆς γῆς (τὰς ψυχάς) μεστὰς αὐχμοῦ τε καὶ κόνεως·** 4) ὁμ. μτφ. πενία, ρακώδης κατάστασις : Ἀριστφ.Πλ.839 **αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶν σκευαρίων μ' ἀπώλεσεν·** 5) ὁμ. ἔλλειψις, σπάνις : Πλάτ.Μέν.71 A **ὥσπερ αὐχμός τις τῆς σοφίας·** 6) ὁμ. μτφ. ἐπὶ ὕφους, ξηρότης, ἰσχνότης : Διον.'Αλ.Δημ.44· 7) νεώτ.εἰδ. θερμὴ καὶ πνιγηρὰ καιρικὴ κατάστασις, δημ. **μουγκάδα, σκουράδα** ἡ ἐν εἴδει βαθυτεφρόχρου καπνοῦ πύκνωσις τῆς ἀτμοσφαίρας παρατηρουμένη εἰς τὸν ὁρίζοντα, κατὰ τὰς ἡμέρας ὑπερβολικοῦ καὶ ξηροῦ καύσωνος.

αὐχμότης-τητος (ἡ) μτγν. αὐχμὸς βλ.λ., ξηρασία : Κλήμ.'Αλ.179.

αὐχμῶ-έω σπαν. **-άω** συνήθ. ἐν τῇ μτχ. κ. μτγν. γίνομαι, εἶμαι αὐχμηρός, ξηρός, στεγνός, ἔχω αὐχμὸν βλ.λ. : Πλάτ.Φαῖδρ.251 D **ὅταν δὲ χωρὶς γένηται καὶ αὐχμήσῃ·** 2) μτφ. εἶμαι ρυπαρός : Ὀδ. 250 **λυγρὸν ἔχεις αὐχμεῖς τε κακῶς καὶ ἀεικέα ἕσσαι,** Ἀριστφ.Νεφ.920 **αὐχμεῖς αἰσχρῶς** ἐν ἀντιθέσει πρὸς **τὸ εὖ πράττεις.**

αὐχμώδης-ους-ες κ. μτγν. αὐχμηρός, ξηρός, στεγνός, ὁ ἔχων αὐχμὸν βλ.λ. : Ἀριστλ.Ζ18,16 **τὰ αὐχμώδη τῶν ἐτῶν,** Θεόφρ.Φ13,10,1 **αὐχμώδης καὶ ἄνυδρος γῆ·** 2) ἐπὶ κόμης, ἀγριωπός : Εὐρ. Ὀρ.223 **καὐχμώδη κόμην ἄφελε προσώπου·** ‖ κ. συγκρ. : αὐτ. Φ18,1,6 **χώρα αὐχμωδεστέρα·** 3) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. -ες (τὸ) ξηρασία : Ἡρ.1,142 **τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τε καὶ αὐχμώδεος.**

αὖχος (ὁ) μτγν. εἶδος ὀσπρίου : Ἡρόφ.193,19 **ἐκ δὲ τῶν ὀσπρίων λαθύριον αὖχον ἀλεστά.**

αὖχος-ους (τὸ) αὔχημα βλ.λ. : Σχόλ.Αἰσχ.Περσ.ϐ/1.

αὐχῶ-έω, παρατ. **ηὔχουν,** μέλλ. **αὐχήσω,** ἀόρ. α΄ **ηὔχησα** καυχῶμαι, κομπάζω, ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι· μετὰ προθ. κ. δοτ. : Βατραχομ.57 **ξεῖνε, λίαν αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι,** ΑΠ 6,283 **αὐχήσασα πολυχρύσοις ἐπ' ἐρασταῖς·** ‖ κ. μετὰ δοτ. : Εὐρ.ΙΑ 412 **σκήπτρῳ νυν αὔχει·** ‖ κ. μετ' αἰτ. : αὐτ.'Ανδρ.463 **εἰ δ' ἐγὼ πράσσω κακῶς, μηδὲν τόδ' αὔχει,** ΑΠ 7,373 **τοίους ἀστέρας αὐχήσεις·** ‖ κ. μετ' ἀπαρφ.ἐνεστ. ἢ παρακ. : Ἡρ.2,160 **αὐχέοντες δικαιότατα καὶ κάλλιστα τιθέναι τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα·** ‖ μετ' αἰτ. κατὰ παράλειψιν τοῦ ἀπαρφ. : Ἐπιγράμμ.'Ελλ.567,3 **αὐχῶ Σεβῆραν·** 2) μετ' ἀπαρφ. μέλλ. μετὰ πεποιθήσεως λέγω, διακηρύττω : Αἰσχ.Πρ.337 **αὐχῶ γάρ, αὐχῶ τήνδε δωρειὰν ἐμοὶ δώσειν·** 3) μετ' ἀπαρφ. ἀορ. κ. συν. μετ' ἀρνήσεως, ἁπλῶς λέγω, νομίζω, ὑποθέτω, στοχάζομαι ὅτι, φαντάζομαι : Αἰσχ.Πρ. 689 **οὐπώποτ' ηὔχουν ξένους μολεῖσθαι λόγους εἰς ἀκοὰν ἐμάν·** 4) μέσ. -οῦμαι **-έομαι** ὡς ἐν τῇ ἐνεργ. σημ.· Ἡσ. « αὐχήσασθαι· καυχήσασθαι » : Ἐπιγράμμ.'Ελλ.192,1 **ηὐχούμην.. ἐκ βασιλείων.**

αὕω (1) λαμβάνω πῦρ, ἀνάπτω : Ὀδ.Ε 490 **ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὔοι·** ‖ μέσ. ἀναφλέγομαι, παίρνω φωτιά : Ἄρατ.1035 **ὅτε πῦρ αὔηται σπουδῇ.**

αὔω (2) κ. **ἀΰω,** μέλλ. **ἀΰσω,** ἀόρ. **ἤΰσα** κ. **ἄΰσα** ποι. βοῶ, φωνάζω, ἰσχυρῶς κραυγάζω, χουγιάζω : Ἰλ.Δ 508 **Τρώεσσι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·** ‖ ἰδίᾳ μετ' οὐδ. αἰτ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Ἰλ.Π 566 **δεινὸν ἀΰσαντες,** Σοφ.'Ηλ.830 **μηδὲν μέγ' ἀΰσῃς·** 2) μετὰ συστοίχου αἰτ. ἐκβάλλω, ἐκπέμπω, ἀφήνω τι οἷον κραυγήν, στεναγμὸν κττ. : Εὐρ.'Ιων 1446 **τίν' αὐδὰν ἀΰσω·** 3) μετ' αἰτ. προσώπ. καλῶ μεγαλοφώνως : Ἰλ.Λ 461 **αὖε δ' ἑταίρους·** 4) ἐπὶ ἀψύχων, ἠχῶ, βροντῶ : Ἰλ.Ν 409 **καρφαλέον δέ οἱ ἀσπὶς ἐπιδρέξαντος ἄΰσεν,** Καλλ.'Αρτ.56 **αὖε γὰρ Αἴτνη, αὖε δὲ Τρικανίη·** ‖ ἐπὶ θαλάσσης, βρέμω, ροχθῶ, παταγῶ : Ἀπολλ.Ρ Β 566 **αὖε δὲ πόντος σμερδαλέον.**

αὔω (3) μτγν., καθεύδω, διέρχομαι τὴν νύκτα, ξαπλώνω : Νίκ.Θηρ.263, **κατὰ στίβον ἐνδυκὲς αὔει,** πρβλ. ἄω, ἰαύω.

αὔω μτγν. ξηραίνω : Ἡρωδιαν.2,132.

αὐωίλιον πάπ. ἀωίλιον βλ.λ.

αὔως (ἡ) αἰολ. τ. τοῦ **ἀώς,** ἠὼς βλ.λ. : Σαπφ. ἀπ. ἐν παπ.

ἀφάβρωμα-ατος (τὸ) μτγν. γυναικεῖον ἔνδυμα μεγαρικόν : Πλούτ.'Ηθ.295 B **καὶ τὴν στολὴν ἀφάβρωμα δι' ἐκείνην ἐκάλεσεν.**

ἀφάγανος-η-ο δημ. ὁ ὀλίγην τροφὴν λαμβάνων, ποὺ εἶναι πολὺ λίγο τὸ φαΐ του, συγγ. (ὀ)λιγόφα(γ)ος.

ἀφαγία (ἡ) μσν. κ. **νεώτ.,** δημ. **-ιά** τὸ λαμβάνειν ὀλίγην τροφήν, ὀλιγοφαγία : Διγ.'Ακρ.1798 (Ἄνδρ.) **ἀπὸ τὴν ἀφαγίαν .. ἡ ὄψις του ἠλλοίωται.**

ἀφαγιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφαγία βλ.λ.

ἀφαγκράζομαι δημ. κ. **ἀφουγκράζομαι** κ. **ἀφικράζομαι** κ. **ἀφοκράζομαι** βλ.λ.

ἀφαγνεύω μτγν. ἀφαγνίζω βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ. 943 C **ὅσον ἀφαγνεῦσαι καὶ ἀποπνεῦσαι.**

ἀφαγνίζω κ. μον., μτγν. κ. **-εύω,** μέλλ. **-ιῶ,** ἀόρ. **-ήγνισα,** μέσ. **-ιοῦμαι, -ηγνισάμην,** παθ. **-ισθήσομαι, -ηγνίσθην** τελῶν ἐξαγνισμόν τινος ποιοῦμαι ἀφιέρωσιν αὐτοῦ, εἰδ. δι' ἐξαγνισμοῦ ἀποσοβῶ κακόν τι, γεν. ἐξαγνίζω, δι' ἐξαγνισμοῦ καθαίρω· ΑΒ « ἀφαγνίσαι ἀντὶ τοῦ **ἀνιερῶσαι** καὶ ἀναθεῖναι ἁγίῳ » : Παυσ.2,31,8 **ἐκάθαιρον καὶ εἱστίων εἰς ὃ ἀφήγνισαν·** ‖ μέσ. καθαίρομαι, εἰδ. προσφέρω ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξιλαστήριον θυσίαν : Εὐρ.'Αλκ.1146 **πρὶν ἂν θεαῖσι τοῖσι νερτέροις ἀφαγνίσητε,** Γρηγ.Νύσσ. 1,17B D· ‖ παθ. ὑφίσταμαι ἀφαγνισμόν, διὰ τελετῆς καθαρμόν : ΠΔ 'Αρ.19,13 **ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, τὴν σκηνὴν Κυρίου ἐμίανεν·** 2) Ἡσ. « ἀφαγνίσας· ἀποδύσας, συλήσας ».

ἀφαγνισμός (ὁ) σχόλ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφαγνίζω βλ.λ. : Σχόλ.Εὐρ.'Αλκ.98 **τοῖς εἰσιοῦσιν ἀφαγνισμὸν εὔλογον πορίζουσαν.**

ἀφαγοκτονία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἰατρ. ἡ βακτηριοκτόνος ἐνέργεια τῶν ζώντων λευκοκυττάρων, ἡ ἀσκουμένη ἐκτὸς ἑαυτῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐν τῷ ὀρῷ ἐξόδου τῆς ἐνεργοῦ αὐτῶν οὐσίας.

ἄφαγος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀφαγίαν, ἀφάγανος βλ.λ. : **αἱ λυπομανεῖς εἶναι συνήθως ἄφαγοι, - δὲν εἶδα ἄλλο παιδὶ τόσο ἄφαγο·** 2) δημ. ὁ ἀφάγωτος βλ.λ.

ἀφάγωτα ἐπίρρ δημ. χωρὶς νὰ φάγῃ τις, πρὶν νὰ φάγῃ τις : **ἀφάγωτα σὰν πιῇ κανεὶς κρασὶ ζαλίζεται,** συγγ. νηστικάτα.

ἀφαγωτιά (ἡ) δημ. ἡ ἀναγκαστική, οἷαν ἐκ νόσου ἢ παθολογικῆς ἀνορεξίας ἀποχὴ ἀπὸ τοῦ τρώγειν, ἀφαγία· 2) μτφ. ἡ στέρησις ἀπολαύσεως κεκτημένων ἀγαθῶν, τῆς λ. ἐκφερομένης συνήθως ἐν ἀραῖς ἐναντίον ἀδικητῶν κ. γεν. ἐναντίον κακοποιῶν ἢ ἐχθρῶν : **πλούτισε κλέβοντας χῆρες καὶ ὀρφανά, ποὺ κακὴ ἀφαγωτιὰ νὰ τὸν εὕρῃ.**

ἀφάγωτος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ φαγών, ὁ νῆστις· ἀντίθ. φαγωμένος, χορτάτος : **εἴμαστε ἀφάγωτοι σὰν ἄρχισε τὸ ντουφεκίδι, - ἀφάγωτοι οἱ καλοὶ χριστιανοὶ πᾶνε στὴ λειτουργιά,** παροιμ. **ἀφάγωτος χορευτὴς γλήγορ' ἀποσταίνει·**

2) ἐπὶ ἐδωδίμων, ὁ μὴ βρωθείς, μὴ φαγωθείς : **ἔχουμ' ἀκόμη τὸ μισὸ ἀρνὶ ἀφάγωτο,** παροιμ. **θέλει καὶ τὴν πίττα ἀφάγωτη** (ἀ. **ὁλάκαιρη**) **καὶ τὸ σκυλὶ χορτάτο** (ἐπὶ τῶν ἄγαν ἀπαιτητικῶν)· 3) ὁ μὴ πρόσφορος, μὴ κατάλληλος ἢ ὁ μὴ εὐχάριστος πρὸς βρῶσιν, ποὺ δὲν τρώγεται : **αἱ ἄγαυρες ἐλιὲς εἶναι ἀφάγωτες, - ἀφάγωτη παλιόγιδα·** 4) μτφ. ἐπὶ περιουσίας, ἐπὶ πλούτου, ὁ μὴ καταναλωθείς : **ἀφάγωτη κληρονομιά** (ἣ ἣν προσδοκᾷ τις), φρ. **ἔχει τὴν προῖκα ἀφάγωτη** (ἐπὶ ἀγάμων νέων)· || ὁμ. καὶ ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς πλήρη ἀνάλωσιν : **ἀφάγωτο εἶναι τόσο βιός.** .

ἀφάδειος-ον ἀφάδιος βλ.λ.

ἀφαδία (ἡ) ἐχθρότης, ἔχθρα, μῖσος : Εὐρ.ἀπ.34 δοκῶ μοι **νῦν ὁρᾶν ἀφαδίαν·** 2) 'Ησ. « ἀφαδία· ἡ πολεμικὴ ναῦς διὰ τὸ ἀφανδάνειν ».

ἀφάδιος-ον κ. **-ειος** ὁ ἐχθρός, ὁ μισητός· 'Ησ. « ἀφάδιος· ἐχθρὸς ἀπὸ τοῦ ἀφανδάνειν ».

ἀφαδός-όν κ. **ἄφαδος** ΕΜ « ἐχθρὸς παρὰ τὸ ἀφανδάνειν ».

ἀφαδρύνομαι γίνομαι ἀδρός, εὔρωστος, γεμάτος : Θεόφρ.Φ Αἰτ.4,6,8 **ἔστι δὲ καὶ τὸ τοῦ λωτοῦ σπέρμα τοιοῦτον . . μηδ' ὁμοίως ἀφαδρύνεται.**

ἀφάζει 'Ησ. « ἀναδέχεται ».

ἀφαιάσαι 'Ησ. « ἀπαλγῆσαι, ἀπολειτουργῆσαι καὶ ἀπολέσαι ».

ἀφαιλῆσθαι κρητ. ἀντὶ ἀφαιρεῖσθαι βλ.λ.

ἀφαιλῶ-έω κρητ. ἀντὶ ἀφαιρῶ βλ.λ.

ἀφαιμακτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς ἀφαίμαξιν βλ.λ., ὁ δι' ἀφαιμάξεως γινόμενος : **ἀφαιμακτικὴ θεραπεία·** || κ. μτφ. **αἱ ἀφαιμακτικαὶ μέθοδοι τῶν χρηματιστῶν, - ἐξαντλητικῶς ἀφαιμακτικοὶ φόροι.**

ἀφαίμαξις-εως μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀφαίμαξη** ἡ πρὸς θεραπευτικὸν σκοπὸν ἀφαίρεσις ποσότητός τινος αἵματος ἀπὸ ζῶντος ὀργανισμοῦ : 'Ιππιατρ.ἀπ.42,Θεόδ.Στ.517 Α **δίχα τῆς ἀφαιμάξεως, - πρὸς ἀποσόβησιν συμφορήσεως ἐπιβάλλεται ἀφαίμαξις, - ἡ ἀφαίμαξη τὸν ἀδυνάτισε πολύ·** 2) **νεώτ. κ.** δημ. **μτφ.** ἡ σημαντική, αἰσθητὴ μείωσις τῆς **περιουσίας τινὸς** καὶ ἰδίως ἡ δι' ἀφαιρέσεως χρημάτων : **διὰ νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν κόρην του ὑπέστη σημαντικὴν ἀφαίμαξιν·** || εἰδ. ἡ δι' ἐπιληψίμων μέσων, οἷον ἀπάτης, δόλου, ἐκβιασμοῦ κττ. ἀφαίρεσις χρημάτων ἀπό τινος : **ἀπειλοῦντες ἀποκαλύψεις διάφοροι ἐκβιασταὶ τοῦ ἔκαμαν μεγάλην ἀφαίμαξιν.**

ἀφαιμάσσω ἀττ. -άττω μτγν. κ. νεώτ. ἀφαιρῶ αἷμα ἀπὸ ζῶντος, κάμνω ἀφαίμαξιν βλ.λ. : 'Ιππιατρ. 69 **ἀφαιμάξαι τὸ ζῷον·** || κ. παθ. ὑφίσταμαι ἀφαίμαξιν : αὐτ.251,30 **χρὴ αὐτὸ ἀφαιμαχθῆναι·** 2) νεώτ. μτφ. ποιοῦμαι ἀφαίμαξιν βλ.λ. 2).

ἀφαιματῶ-όω κ. μσν. ἀφαιρῶ ἀπό τινος αἷμα, κάμνω νὰ ἐξαχθῇ αἷμα : Αἰσωπ.100 **εἰς ἐμὲ τοῦτον ἀφαιματοῦσι,** Νικήτ.Χων.Χρον.167 Β **τὰ χείλη ἀφαιματῶν.**

ἄφαιμοι 'Ησ. « ἀπόγονοι, εὐγενεῖς ».

ἀφαινογαστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρμηκιδῶν.**

ἀφαίνω 'Ησ. « ἀφῆναι· τὸ τὰς ἐπτισμένας κριθὰς ταῖς χερσὶ τρῖψαι », πρβλ. κ. **ἀφανῶ.**

ἀφαίνωψ-οπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κανθαριδῶν.**

ἀφαιρείμενος ἐπιγρ. μτχ. παθ. ἐνεστ. ἀντὶ ἀφαιρούμενος.

ἀφαίρεμα-ατος μτγν., μσν., **νεώτ.** κ. δημ. τὸ ἀφαιρεθὲν ἢ ἀφαιρούμενον **ἐξ ὅλου τινὸς** ἰδίως ὡς τὸ ἐκλεκτότερον, ὅθ. κ. τὸ ἀφιερούμενον, τὸ ἀνάθημα, τὸ πρὸς θυσίαν προσφερθὲν : ΠΔ"Εξοδ. 35,21 **ἤνεγκαν ἀφαίρεμα Κυρίῳ,** Εὐστ.Πονημ.95.15 **ἐπανασώζει ἅπαν ἀφαίρεμα·** 2) μτγν. τὸ ἐκ συγκομιδῆς προϊόντων φορολογικὸν ποσοστόν, οἷον ἡ δεκάτη κ. γεν. ὁ φόρος : ΠΔΜακκ.1,15,5 **νῦν δ' ἵστημί σοι πάντα τὰ ἀφαιρέματα·** 3) μτγν. εἰδ. χανδρὸν ἄλευρον κατασκευαζόμενον ἐκ τῆς ζέας : Πλίν.ΦΙ 18,112· || γλωσσ. τὸ ἐκ τοῦ σίτου πίτυρον· 4) πάπ. τὸ ποιεῖν ἀφαίρεσιν, λῆψιν ἀπό τινος ἤτοι διὰ μειώσεως τούτου· 5) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀφαιρεῖν, ἀποσπᾶν τι ἀπό τινος, ἀ. (ἐν συνηθ. χρ.) ἀφαίρεσις (-η) : **τὸ ἀφαίρεμα τῶν κεράμων ἀπὸ τοῦ γείσου, - μὲ τὸ ἀφαίρεμα τοῦ στύλου ράϊσε ἡ σκαλωσιά·** 6) δημ. τὸ ἔχειν διαρκῆ ἢ προσωρινὴν ἔλλειψιν ἢ ἀμβλύτητα ἀντιλήψεως τῶν τοῦ περιβάλλοντος φαινομένων ἢ συμβαινόντων, τὸ διατελεῖν ἐν λησμοσύνῃ τῶν περιστάσεων τοῦ παρόντος, τῆς λ. συνήθως ἐν χρ. ἐπὶ τοιαύτης ἐκδηλώσεως ψυχοπαθῶν : **ἀπὸ τὸν τύφο ἔπαθε ἀφαίρεμα, - σὰν τοῦ περάσῃ τὸ γλυκὺ** (ἐπιληψία) **ἔχει γιὰ δυὸ τρεῖς μέρες ἀφαίρεμα,** συγγ. ἀφαιρεμός, ἀφαιρεμάρα, ἀφηρημάδα.

ἀφαιρεματικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. κ. **ἀφαιρηματικός** ὁ παρ' **ἄλλου** ἀφαιρῶν· || ὁ χρήσιμος ἢ κατάλληλος πρὸς ἐνέργειαν ἢ ἐπίτευξιν ἀφαιρέσεως πράγματός τινος ἢ ποσοῦ τινος ἀπὸ ἄλλου : **ἀφαιρεματικαὶ πράξεις·** 2) νεώτ. φιλοσ. ὁ διὰ τοῦ συλλογιστικοῦ τρόπου τῆς ἀφαιρέσεως.

ἀφαιρεματικῶς ἐπίρρ.μτγν. ἀφαιρηματικῶς βλ.λ.

ἀφαιρέοικος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ οὗ ἀφῃρέθη ὁ ἑαυτοῦ οἶκος, ὁ στερηθεὶς ἢ στερούμενος οἴκου: 'Ανδρ.Κρήτ.27Β **περίβλεπτος, ἄπαις, ἀφαιρέοικος.**

ἀφαίρεση (ἡ) δημ. ἀφαίρεσις βλ.λ.

ἀφαιρέσης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. λιβεθινίτης βλ.λ.

ἀφαιρέσιμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὃν δύναταί τις νὰ ἀφαιρέσῃ, **ἐπὶ** πραγμάτων ἢ ποσοτήτων: ἀφαιρέσιμα **κονδύλια τοῦ προϋπολογισμοῦ δαπανῶν·** || ὅστις δέον ν' ἀφαιρεθῇ : **ἀφαιρέσιμοι διακοσμήσεις τῆς προσόψεως.**

ἀφαίρεσις-εως κ. νεώτ., δημ. **-η** ἡ πρᾶξις τοῦ ἀφαιρεῖν, τοῦ λαμβάνειν τι ἀπό τινος, τοῦ ἀποστερεῖν τινά τι, τοῦ ἀποχωρίζειν : Πλάτ.Κρίτ.46 C **καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις,** Πλούτ.Λυκ.13 **τῶν πολλῶν ἀφαιρέσει καὶ προσθέσει τὰς γνώμας διαφερόντων, - ἀφαίρεσις ἀξιώματος - στρατιωτικοῦ βαθμοῦ - διαχειρίσεως - ὑποστηριγμάτων,- ἀφαίρεση τῆς ἐξουσίας - τῆς περιουσίας του·** 2) εἰδ. τὸ παρανόμως ἀποστερεῖν τινὰ πράγματός τινος ἀνήκοντος αὐτῷ, συγγ. ὑπεξαίρεσις : **ἀφαίρεσις ἑταιρικῶν χρημάτων·** ἀττ. δίκ. **ἀφαιρέσεως δίκη** ἡ διεξαγομένη κατὰ τοῦ ἀφαιρέσαντος (ἀπαγαγόντος) δοῦλον ἢ δούλην **καὶ** ἰσχυριζομένου ὅτι ὁ ἀπαχθεὶς ἦτο **ἐλεύθερος·** || ὁμ. ἀττ. δίκ. καὶ ἡ ὑπό τινος λογιζομένου δούλου δι' ἀγωγῆς προκαλουμένη δίκη πρὸς δικαστικὴν βεβαίωσιν (ἀναγνώρισιν) τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ : 'Υπερείδ.ἀπ.23 **ἀφαίρεσις ἰδίως λέγεται ἡ εἰς ἐλευθερίαν·** 3) ἐν τῇ ἀριθμ. ἡ μείωσις ἀριθμοῦ τινος (λεγ. μειωτέου) κατὰ τοσοῦτον, ὅσας εἶναι ἕτερός τις μικρότερος ἀριθμὸς (λεγ. ἀφαιρετέας), ἤτοι ἀ. καθ' ὁρισμὸν μαθημ. ἡ πρᾶξις καθ' ἣν διδομένων δύο ἀριθμῶν **α** καὶ **β** ζητεῖται τρίτος τις **γ**, ὅστις προστιθέμενος εἰς τὸν **β** δίδει ὡς ἄθροισμα τὸν **α·** 4) **φιλοσ.** παρ' ἀρχ. μόνον κατὰ φρ. **ἐξ ἀφαιρέσεως** ὁ ἀποχωρισμὸς τῶν ὅλως ἰδίων γνωρισμάτων ἀντικειμένου τινός, ὁ συνειδητῶς ἢ ὑποσυνειδήτως γινόμενος πρὸς ἀναγωγὴν ἤτοι κατάταξιν **τοῦ** ἀντικειμένου αὐτοῦ εἰς κατηγορίαν συγγενῶν ἀντικειμένων πρὸς μόρφωσιν αὕτω γενικωτέρας **ἐννοίας·** || εἰδ. **ἐξ ἀφαιρέσεως** ἢ **κατ' ἀφαίρεσιν** ὁ ἀποχωρισμός, ἡ ἀπομόνωσις ἰδίου τινὸς γνωρίσματος ἐκ τοῦ συνόλου τῶν γνωρισμάτων ἀντικειμένου τινὸς πρὸς λεπτομερεστέραν ἐξέτασιν αὐτοῦ καὶ μόρφωσιν οὕτω εὐκρινεστέρας περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐννοίας· || κ. γενικώτ. ἡ πνευματικὴ λειτουργία καθ' ἣν ἀφαιροῦνται ἤτοι παραλείπονται ἢ ἀπομακρύνονται

ἔκ τινος συνθέτου παραστάσεως ἢ ὁμάδος παραστάσεων γνωρίσματά τινα, ὅπως διὰ τῶν ὑπολειπομένων αὐτῇ γνωρισμάτων, ὄντων κοινῶν καὶ εἰς ἄλλας παραστάσεις ἢ ὁμάδας παραστάσεων, ὑπαχθῇ αὕτη εἰς ἄλλην γενικωτέραν παράστασιν· πρβλ. ἀνάλυσις κ. ἀντίθ. νεώτ. ἐπιδιορισμός, σύνθεσις : Ἀριστλ.Οὐρ.299 a,16 **τὰ μὲν γὰρ ἐξ ἀφαιρέσεως λέγεται, - ἐν τῇ ζωολογίᾳ ἡ κατάταξις εἰς εἴδη, γένη, οἰκογενείας ἐγένετο δι᾽ ἀφαιρέσεως, - εἰς τὰς γενικεύσεις προβαίνομεν διὰ τῆς συλλογιστικῆς μεθόδου τῆς ἀφαιρέσεως·** || εἰδ. **ἐξ ἀφαιρέσεως** (εἰλημμένον) λέγ. τὸ μόνον διὰ τοῦ νοῦ ἤτοι ἀφῃρημένως καὶ οὐχὶ διὰ τῶν αἰσθήσεων (συγκεκριμένως) ἀντιληπτόν, οἷαι αἱ ἀριθμοὶ καὶ αἱ μαθηματικοὶ παραστάσεις : Ἀριστλ.Μεταφ.1061 a, 29 **ὁ μαθηματικὸς περὶ τὰ ἐξ ἀφαιρέσεως τὴν θεωρίαν ποιεῖται·** || νεώτ. ἀφαίρεσις ἀντὶ ἐξαίρεσις ἢ παράλειψις : **ἀφαιρέσει τῆς ἐκ τῶν προτέρων ἀποδοχῆς τοῦ ἑνὸς θεοῦ ὁ Καρτέσιος εἶναι θεωρητικὸς τῆς ὑλιστικῆς θεωρίας·** 5) ἰατρ. ἡ ἐξαγωγὴ τῶν περιττῶν ἢ ἐπιβλαβῶν χυμῶν, ἡ ἀφαίμαξις· || κ. μτφ. ἐν σκωπτικῇ σημ. ὡς ἐν τῇ νεωτ. ἡ ἀφαίμαξις βλ.λ. : Κικ.Ἀττ.6,1,2 Cato ἐξ ἀφαιρέσεως **provinciam curavit** (ἡ χρ. τῆς λ. ἐν διφορουμένῃ σημ.)· 6) νεώτ. ἡ ἐπί τινα χρόνον, συνήθ. ἐπὶ βραχύ, ἔλλειψις πνευματικῆς συγκεντρώσεως πρὸς ἀντίληψιν, κρίσιν ἢ ἐνέργειαν, ἡ ἀφηρημάδα : **συχνάκις πάσχει ἀφαίρεσιν, - αἱ μεγάλαι συγκινήσεις ἐπιφέρουσιν εἰς νευροπαθεῖς τινας ἐπανειλημμένας ἀφαιρέσεις·** πρβλ. ἀφαίρεμα· 7) νεώτ. γραμμ. ἡ ἔκπτωσις τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος λέξεως κατόπιν τοῦ τελικοῦ φωνήεντος τῆς προηγουμένης : **μὴ ᾽πίδηλον τὴν τύχην πολλοῖς παιδῆς, - ἔλα νὰ σὲ ᾽δῶ, - σῦρε ᾽πές του·** 8) νεώτ. ἐμπορ. ἡ ἔκπτωσις ποσότητός τινος ἐκ τοῦ βάρους ἢ τῆς τιμῆς ἐμπορεύματος : **ἀφαίρεσις ἀποβάρου - ἐξόδων - ζυγιστικῶν.**

ἀφαιρετέος-α-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ρημ. ἐπιθ. παράγωγον τοῦ ἀφαιρῶ, ὃ δὲον ν᾽ ἀφαιρέσωμεν· || κ. νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐν τῇ ἀριθμ. **ἀφαιρετέος** (ὁ) ὡς οὐσ. ὁ ἀριθμὸς ὃν πρόκειται ν᾽ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τοῦ μειωτέου βλ.λ.

ἀφαιρέτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφαιρῶν, ὁ ἐλαττῶν : Βέττ.Βάλ.55,18, Σχόλ.Ὀδ.Ν 224.

ἀφαιρετικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς ἀφαίρεσιν ἱκανὸς ἢ ἐπιτήδειος, ὁ ἐπάγων ἀφαίρεσιν : Ἀπολλ.Δύσκ.165,12, Κλήμ.Ἀλ.286,30 **ἡ δὲ ἀφέλεια ἕξις ἀφαιρετικὴ τῶν περιττῶν**, Βέττ.Βάλ.281,4 **χρόνος ἐλπίδος ἀφαιρετικός·** 2) ἀστρολ. ὁ ἔχων ἐπίδρασιν μειωτικὴν ἢ τροποποιητικὴν ἄλλης τινὸς ἀστρολ. ἐνδείξεως : Πτολ.Τετράβ.52· || νεώτ. λογ. **ἀφαιρετικὴ μέθοδος** ἡ λογικὴ μέθοδος τῆς ἀφαιρέσεως βλ.λ. 2)· 3) γραμμ. **ἀφαιρετική** (ἡ) ὡς οὐσ. πτῶσις βλ.λ. τῆς λατινικῆς (ἡ ablativus) κ. ἄ. ἰαπετικῶν γλωσσῶν σημαίνουσα κυρίως ἀπομάκρυνσιν, ἔχουσα δὲ κατ᾽ ἐπέκτ. καὶ εὐρυτέραν σημ.

ἀφαιρετικῶς ἐπίρρ. μον. κ. νεώτ. δι᾽ ἀφαιρέσεως, διὰ μειώσεως, ἐλαττώσεως, κατὰ τρόπον ἀφαιρετικόν βλ.λ.1).

ἀφαιρέτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ ἀφαιρέτης βλ.λ., ἡ ἀφαιροῦσα, ἡ ἀπό τινος ἀπαλλάσσουσα : Ὀρφ. Ὕμν.59,18 **Μοῖραι παντοδότειραι ἀφαιρέτιδες θνητοῖσιν ἀνάγκαις.**

ἀφαίρετος-ον μτγν. ὁ δεκτικὸς ἀφαιρέσεως, οὗ ἡ ἀφαίρεσις ἀπό τινος ἐγένετο ἢ ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ : Ἀρ.Ἐπίκτ.3,24,3 **ἀφαίρετα οὐκ ἴδια** (δ. γρ. ἀφαιρετά).

ἀφαιρετός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ρημ. ἐπίθ. παράγωγον τοῦ ἀφαιρῶ βλ.λ. ὁ δυνάμενος νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ ἄλλου : Πλάτ.Πολιτ.303 E **πυρὶ μόνον ἀφαιρετά, - κηλῖδες διὰ πλύσεως ἀφαιρεταί·** || πάπ. ὁ δυνάμενος νὰ ἐκπεσθῇ· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ὃ δὲν δυνάμεθα ν᾽ ἀποσπῶμεν, ν᾽ ἀφαιρῶμεν ἀφ᾽ ὅπου εἶναι ἡρμοσμένας, μετακινητός : **ὀδόντες διὰ στεφάνης ἡρμοσμένοι ἀφαιρεταί, - ἐξαρτήματα μηχανῆς ἀφαιρετά·** || εἰδ. νεώτ. ναυτ. ὁ μὴ μονίμως ἐντεθειμένος ἢ προσηρμοσμένος που, ὁ κατὰ βούλησιν συναρτώμενος ἢ ἐξαρμοζόμενος : **ἀφαιρετὸν ἀκάτιον** τὸ ἀκάτιον ἱστίον τῶν ἐπιδρομίδων ἡμιολιῶν, δημ. ἐγρετίδικος τρίγκας.

ἀφαιρετῶ-έω δρέπω, ἐκκόπτω, ἀποσπῶ : Ἴων Χ᾽Ἱσταρ.1,1 **ἀπὸ τῆς κύλικος κάρφος τῷ μικρῷ δακτύλῳ ἀφαιρετέοντα.**

ἀφαίρημα-τος (τὸ) Ἡσ. « ἀνάθημα, δῶρον ».

ἀφαιρηματικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μον. ἀφαιρεματικῶς βλ.λ. : Ἰω.Φιλόπ.Ἀ Ὕστ.242,24.

ἀφαιρητικός-ή-όν ἀρχ. λεξ. ἀφαιρετικός βλ.λ.

ἀφαιρῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. ἀπαιρέω, μέλλ. -ήσω, ἀόρ. ἀφεῖλον κ. **ἀφῄρεσα**, δημ. **ἀφαίρεσα**, παρακ. **ἀφῄρηκα** κ. ἰων. **ἀπαραίρηκα**, μέσ. κ. παθ. **ἀφαιροῦμαι**, μέσ. ἀόρ. **ἀφειλόμην**, μτχ. παθ. παρακ. κ. μὲ μέσ. σημ. **ἀφῃρημένος** λαμβάνω τι ἀπό τινος, παίρνω ἀπὸ κάποιον, ἀποσπῶ· μετ᾽ αἰτ. πράγμ. κ. δοτ. προσ. : Ὀδ.Ξ 455 **σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος·** 2) ἀπαλλάσσω τινὰ ἀπό τινος : Ξεν.ΚΠ 7,1,44 **ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Αἰγύπτιοι τὸ μὲν ἐπὶ Κροῖσον συστρατεύειν ἀφελεῖν σφίσιν ἐδεήθησαν·** || κ.νεώτ. κ.δημ. κ. μετ᾽ αἰτιατ. πράγμ. κ. γενικῆς προσ. : Αἰσχ.Ἑπτ.777 **τὰν ἁρπαξάνδρα κῆρ᾽ ἀφελόντα χώρας**, Ἀριστφ.Εἰρ. 561 **ἥπερ ἡμῶν τοὺς λόφους ἀφεῖλε καὶ τὰς Γοργόνας, - τοῦ ἀφῄρεσε μέγα μέρος τῆς εὐθύνης·** || ὁμ.ἀποστερῶ : Ξεν.Λακ.4,7 **ἀφελόντες αὐτῶν τὸ ἰσχύος ἔτι ἐπιμελεῖσθαι, - τοῦ ἀφῄρεσαν τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του·** 3) μετ᾽ αἰτ. πραγμ. κ. αἰτ. προσ. ἀπαλλάσσω ἢ ἀποστερῶ : Αἰσχ.Εὐμ. 360 **σπευδόμεναι δ᾽ ἀφελεῖν τινὰ τάσδε μερίμνας·** || κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. σύνταξις μόνον ἐπὶ προσ. ἀντων. : **σᾶς ἀφῄρεσαν πολλὰ πράγματα, - τοὺς ἀφῄρεσε τὰ μέσα συντηρήσεως, - κάθε στιγμὴ ποὺ περνᾷ μᾶς ἀφαιρεῖ ζωή·** 4) μ. μετὰ γεν. πράγμ. ἀποσπῶ, ἀποχωρίζω μέρος ἀπὸ τοῦ πράγματος, ὅθ. κ. μειῶ, ἐλαττῶ τοῦτο : Ξεν.Προσ.4,4· 5) κ. νεώτ. κ.δημ. μόνον μετ᾽αἰτ. πράγμ. ἀποσπῶ τι ἀπὸ τοῦ ὅλου πράγματος, τὸ βγάνω, τὸ σηκώνω, ἐν χρ. κ. μτφ. : Ἡρ.1,80 **ἀπελὼν τὰ ἄχθεα**, Εὐρ. Μηδ.455 **βασιλέων.. ὀργὰς ἀφῄρουν, - ἀφῄρεσε τὸν μεσότοιχον - τὸν ἐπίδεσμον, - εἶναι βαριοφορτωμένη ἡ φάτσα τοῦ σπιτιοῦ καὶ κάλλιο ν᾽ ἀφαιρέσῃς κάμποσα στολίδια·** 6) ἀποκλείω, θέτω χωρίς, κατὰ μέρος, ξεχωρίζω, ἀποξεχωρίζω : Πλάτ. Πολιτ.262 D **τὸ ἑλληνικὸν ὡς ἓν ἀπὸ πάντων ἀφαιροῦντες χωρίς·** 7) νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ἀποσπῶ τι ἀπό τινος, ἀποβάλλω τι ἀπὸ ἄλλου : **ἀφῄρεσε τὰς κεράμους τοῦ γείσου, - ἀραιώνουν τὰ φρύδια ἀφαιρώντας τὶς τρίχες μὲ τὸ τσιμπίδι·** 8) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀριθμῶν κ. γεν. ποσῶν ἢ μεγεθῶν, ποιοῦμαι ἀφαίρεσιν βλ.λ.3) ἤτοι μείωσιν ἑνὸς ἀριθμοῦ καθ᾽ ὃ ποσὸν ἐμφαίνει ἕτερος· 9) νεώτ. κ. δημ. λάθρα ἀποφέρω πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς ἄλλον, ὑπεξαιρῶ, κλέπτω : **ἄγνωστοι ἀφῄρεσαν τοὺς λαμπτῆρας τοῦ κήπου, - ἡ ὑπηρέτρια μᾶς ἀφαίρεσε πολλὰ χρυσαφικά·** 10) ἀφαιροῦμαι ἐν μέσ. σημ., μέλλ. **ἀφαιρήσομαι** κ. **ἀφελοῦμαι**, ἀόρ. **ἀφειλόμην** κ. **ἀφειλάμην**, παρακ. **ἀφῄρημαι**, μετ᾽ αἰτ. πραγμ. κ. δοτ. προσ. ἀποσπῶν, ἀποχωρίζων τι λαμβάνω τοῦτο δι᾽ ἐμαυτόν, τὸ παίρνω γιὰ μένα : Ὀδ.Α 9 **αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ·** || μετ᾽ αἰτ. πράγμ. κ. γεν. προσ. λαμβάνω ἀπό τινος, ἀποχωρίζω, ἐκβάλλω ἀπό τινος, τῆς κατὰ τὴν σύνταξιν ταύτην σημ. εὐχρηστούσης κ. ἐν συνεκδ. κ. μτφ. ἐκφράσεσιν : Ἰλ.Ν 510 **τεύχεα.. ὤμοιιν ἀφελέσθαι**, Αἰσχ.Πέρσ.428 **ἕως κελαινῆς νυκτὸς ὄμμ᾽ ἀφείλετο**, Ἀριστφ.Ἐκκλ.563 **μαδαμῶς.. ἀ-**

φέλῃ μου τὸν βίον, Λυσ.24,13 καὶ ὑμᾶς ἐμοῦ μὲν ἀφελέσθαι τὸν ἄβολὸν ὡς ὑγιαίνοντας· || ὁμ. κ. ἀφαιροῦμαί τι ἀπό τινος : Ἀριστφ.Σφ.883 ἀπὸ τῆς ὀργῆς τὴν ἀκαλήφην ἀφελέσθαι· ὁμ. κ. - τι ἔκ τινος : Ξεν.Κυν.12,9 οἱ πόνοι τὰ μὲ αἰσχρὰ καὶ ὑβριστικὰ ἐκ τῆς ψυχῆς ἀφαιροῦνται· 11) μετὰ διπλῆς αἰτ. ἀποστερῶ τινά τινός : Ἰλ.Α 275 μήτε σὺ τόνδ᾽.. ἀποαίρεο κούρην, Ἡρ.7,104 αἵ με τιμὴν καὶ γέρεα ἀπελόμενοι, Ξεν.ΚΠ 4,6,4 τὸν μόνον μοι καὶ φίλον παῖδα ἀφείλετο τὴν ψυχήν· || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. ἐνίοτε κ. μετὰ αἰτ. προσ. κ. γεν. πράγμ. : Ξεν.Κυν.6,4 ἀφαιροῦνται τὰς μὲν κύνας τοῦ εὑρεῖν τὸν λαγῶ, Πλούτ.Ἀντ.60 ἀφελέσθαι τῆς ἀρχῆς Ἀντώνιον· 12) μετ᾽ αἰτ. πράγμ. ἐξαλείφω, ἀφανίζω, ἐξουδετερῶ, ἀκυρῶ : Ἀνδοκ. 22,37 ἀφαιρεῖσθαι.. ψήφισμα, Θουκ.4,134 καὶ ἀφελομένης νυκτὸς τὸ ἔργον· 13) ἑπομένου τοῦ μή μετ᾽ ἀπαρεμφάτου, κωλύω, ἐμποδίζω τινὰ ἀπὸ τοῦ νὰ πράξῃ τι : Σοφ.Φιλ.1303 τί μ᾽ ἄνδρα πολέμιον ἐχθρόν τ᾽ ἀφεῖλον μὴ κτανεῖν τόξοις ἐμοῖς· 14) ἐν φρ. ἀφαιροῦμαί τινα εἴς τι καθιστῶ, προάγω τινὰ εἴς τι, ὅθ. εἰδ. ἀφαιρεῖσθαί τινα εἰς ἐλευθερίαν = ἀπελευθεροῦν (ἐπὶ δούλου) : Δημ.1327,19 ἀφελόμενος τὴν Κηφισοδώρου θεράπαιναν εἰς ἐλευθερίαν· 15) ἀφαιροῦμαι ἐν παθ. σημ. κ. νεώτ. κ. δημ. μέλλ. ἀφαιρεθήσομαι, παρακ. ἀφῄρημαι, Ἰων. ἀπαραίρημαι, ἀόρ. δημ. ἀφαιρέθηκα κ. μτχ. παθ. παρακ. ἀφαιρεμένος πάσχω ὑπὸ ἄλλου ἀπόσπασιν, στέρησίν τινος ὅπερ μοὶ ἀνῆκεν ἢ εἶχον, στεροῦμαί τινος ὑπό τινος : Ἡρ.3,65 δείσας μὴ ἀπαιρεθέω τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ· 16) μετ᾽ ἀπαρφ. κωλύομαι ὑπό τινος εἴς τι, ἐμποδίζομαι : Εὐρ.Ἱππ.1207 ἀφῃρέθη Σκείρωνος ἀκτάς ὄμμα τοὐμὸν εἰσορᾶν· 17) δικαν. ὁ ἀφαιρεθείς ὁ παρ᾽ οὗ ἀφῃρέθη τὸ ἐπίδικον πρᾶγμα, ὁ διώκων, ὁ ἐνάγων : Πλάτ.Νόμ.915 Α τὴν διπλασίαν τοῦ ἐπιγραφέντος βλάβους τῷ ἀφαιρεθέντι τινέτω (ὁ ἁλούς)· 18) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀριθμοῦ κ. γεν. ποσοῦ ἢ μεγέθους, ὑφίσταμαι ἀφαίρεσιν (βλ.λ.3) : ἀπὸ τοῦ μισθοῦ ἀφαιροῦνται αἱ κρατήσεις διὰ τὴν σύνταξιν, συνήθ. φρ. ἐν λογαριασμοῖς ἀφαιρουμένου τοῦ ποσοστοῦ % ἐκπτώσεως, ἢ προμηθείας ἢ μεσιτείας κτλ.· 19) νεώτ. κ. δημ. μτφ. διατελῶ ἢ ὑπόκειμαι εἰς ἀφαίρεσιν (βλ.λ.6) ἤτοι εἰς προσωρινὴν γενικὴν ἢ μερικὴν ἔλλειψιν ἢ μείωσιν πνευματικῆς συγκεντρώσεως πρὸς ἀντίληψιν, κρίσιν ἢ ἐνέργειαν, παθαίνω ἀφηρημάδα : ἀφαιρεῖται τόσον, ὥστε λησμονεῖ πολλάκις νὰ δειπνήσῃ, - ἀφαιρέθηκα στὴ μελέτη· || ἡ μτχ. παρακ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ὡς ἐπιθ. κ. ὡς οὐσ. : οἱ μαθηματικοὶ εἶναι ἀφῃρημένοι, - ὁ ἀφαιρεμένος συχνὰ κάνει γκάφες· 20) φιλοσ. νεώτ. κ. δημ. ἀφῃρημένος-η-ο(ν) ὁ μὴ κατ᾽ αἴσθησιν, μὴ ἐξ ἀμέσου ἐποπτείας ἀντιληπτός, ὁ ἰδεατῶς μόνον νοούμενος· || ἐν τῇ λογ. ἀφῃρημέναι ἔννοιαι αἱ μὴ συγκεκριμένον τι ὄν, πραγματικὸν ἀντικείμενον ἐκφράζουσαι· || μαθημ. ἀφῃρημέναι ἀριθμοί οἱ μὴ συναφῆ κατὰ τὴν ἐκφορὰν αὐτῶν ἔχουσαι τὴν ποιοτικὴν ὀνομασίαν τῆς φύσεως τῶν μονάδων αὐτῶν· || γραμμ. ἀφῃρημένα οὐσιαστικὰ τὰ δηλοῦντα ἰδιότητας μόνον τῶν πραγμάτων· ἀντίθ. συγκεκριμένα.

ἀφάκα (ἡ) δημ. τὸ ἄγριον φυτὸν φλομὶς ἡ ἰξώδης, ἄ. ἀγριοφασκομηλιά, γαϊδουροσφάκα, φλομό (τό)· 2) τὸ φυτὸν λάθυρος ὁ ἐρέβινθος, ἄ. ἀράκη, λαθ(ο)ύρι.

ἀφακέλ(λ)ωτος-η-ο(ν) νεώτ.κ.δημ. ὁ οὐχὶ ἐν φακέλλῳ, χαρτίνῳ κλειστῷ περιβλήματι τεθειμένος : τὰ τηλεγραφήματα διανέμονται ἀφακέλλωτα, - τὸ γράμμα σου ἔλαβα ἀφακέλλωτο· 2) ἐπὶ ἐγγράφων ἢ συγγραφῶν, ὁ μὴ κατὰ φακέλλους (ἤτοι δι᾽ ἐξωφύλλων περιβλημάτων) εὐθετηθεὶς κατὰ μέρη, οἷον ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου, τῆς χρονολογικῆς σειρᾶς κτλ., ὁ μὴ ἐν φακέλλοις ταξινομηθείς, πρβλ. φακελ(λ)ῶ.

ἄφακες-άκους (τό) Ἡσ. « εὔηθες ».

ἀφάκη (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν βίκος ὁ ἥμερος, εἶδος ὀσπρίου προσομοίου φακῇ : Φερεκρ.188 κυάμους, ἀφάκην (διορθ.), αἴρας, Ἀριστλ.ΖΙ 596 a,25 πιαίνει δὲ τὰ πρόβατα θαλλός, κότινος, ἀφάκη· 2) ἀγρία τις βοτάνη ἢ πόα, πιθ. τὸ ἔντοδον ἢ ἡδυπνοΐς, λιβανόχορτα : Γεωπ.12,1,7.

ἀφάκ(κ)ητος-η-ο δημ. (λατ.) ὁ μὴ ἐκ παθημάτων κτησάμενος πεῖραν : παροιμ. ὁ ξένος κι ὁ ἀφάκητος μοιάζουνε τοῦ στραβοῦ.

ἀφακία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἔλλειψις τοῦ φακοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ· || εἰδ. νόσος τῶν ὀφθαλμῶν συγγενὴς ἢ ἐπίκτητος ἐπερχομένη ἕνεκεν ἀπορροφήσεως τοῦ ὀφθαλμικοῦ φακοῦ κατόπιν τραύματος ἢ μετ᾽ ἐγχείρησιν καταρράκτου.

ἀφακράζομαι δημ. κ. ἀφουκράζομαι κ. ἀφαγκ- κ. ἀφουγκ- ἀφοκράζομαι βλ.λ.

ἀφάλα (ἡ) δημ. παιδιά τις διὰ σφαίρας ἐλαστικῆς ὑπὸ πολλῶν ὁμοῦ παίδων παιζομένη.

ἀφαλγησία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ αἴσθησις ἄλγους ἐκδηλουμένη ἄνευ λόγου κατὰ τὴν ἐπαφὴν οἱουδήποτε ἀντικειμένου.

ἀφάλι (τό) δημ. κ. ἀφαλός (ὁ) ὁ ὀμφαλός : τοῦ πόνεσε τὸ ἀφάλι.

ἀφάλισις-εως (ἡ) νεώτ. κ. ἀφαλισμός (ὁ) ἀφαίρεσις τοῦ ἅλατος· || εἰδ. μέθοδος δι᾽ ἧς γίνεται ἡ ἀπὸ ἁλμυρῶν γαιῶν, οἷον παραθαλασσίων ἢ ἀμμωδῶν, ἀφαίρεσις τοῦ ἅλατος, ὅπως αὗται καταστῶσι καλλιεργήσιμοι, δημ. ξαρμυρισιὰ ἢ ξαρμισιά : ἡ ἀφάλισις τῶν χαμηλῶν παραλίων ἀγρῶν διὰ βαθέων περιαυλισμάτων, ὀρυζοσπορᾶς καὶ ἀφθόνου ἀρδεύσεως· || κ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης μεθόδου, ἤτοι ἡ ἀπὸ ἁλμυρῶν γαιῶν ἀφαίρεσις τοῦ ἅλατος, τὸ ξαρμύρισμα.

ἀφαλισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἀφάλισις βλ.λ.

ἀφάλλομαι, μελλ. -αλοῦμαι, μτχ. ἐπ. ἀορ. ἀπάλμενος (Βίων ἀπ. 10,15) πηδῶ ἀπό τινος τόπου : Αἰσχ.Πέρσ.305 πήδημα κοῦφον ἐκ νεὼς ἀφήλατο (μὲ ἐλαφρὸν πήδημα ἐπήδησεν ἀπὸ τοῦ πλοίου)· || μτγν. κ. ἐπὶ ποταμοῦ ἐκχειλίζοντος, καλύπτοντος ἔκτασιν ἔξω τῆς κοίτης : Πολυβ.10,48,5 τῆς πέτρας πλεῖον ἢ στάδιον ἀφάλλεσθαι τὴν καταφοράν· 2) ἀναπηδῶ, ἀναπάλλω, ἐπὶ ταχέος σφυγμοῦ : Ῥοῦφ.Σύνοψ.Σφυγμ.7,5, Ἀριστλ.Ψυχ. 420 a,22 τὰ ἀφαλλόμενα ἀπὸ τῶν λείων· 3) ἀνακλῶμαι, ἀντανακλῶμαι : Πλούτ.Ἠθ.931 Β πῦρ ἀπὸ πυρὸς ἀφαλλόμενον.

ἀφαλμός (ὁ) μτγν. ἡ ἄφαλσις βλ.λ. : Ἄντυλλ. π.Ὀρειβ.6,31 περὶ ἀφαλμοῦ καὶ ἐξαλμοῦ.

ἀφαλοδένω δημ. δένω τὸν ὀμφαλὸν νεογνοῦ· || δένω ἐκ νέου, διευθετῶ τὸν λυθέντα ὀμφαλὸν βλ.λ.

ἀφαλοκόβω δημ. κόπτω τὸν ὀμφάλιον λῶρον νεογεννήτου, τὸν συνδέοντα τὸ ἔμβρυον πρὸς τὸν πλακοῦντα· 2) παθ. ἀφαλοκόβομαι πάσχω πόνον ἐκ προπτώσεως, κομμάρα εἰς τὴν κοιλίαν ἐκ βαρέος φορτίου, ἐπὶ ἀνθρώπων ἢ ζῴων, μοῦ λύνεται ὁ ἀφαλός : ἀφαλοκόφτηκα ἀπὸ τὸ σήκωμα τοῦ σακκιοῦ· κ. τὸ ἐνεργ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : παραφορτώνεις τὸ μουλάρι καὶ θὰ τ᾽ ἀφαλοκόψῃς· 3) μτφ. ἐνεργ. ἐμποιῶ ψυχικὴν ἀνησυχίαν ἢ φόβον, οἱονεὶ ὀδυνηρὸν νυγμὸν διὰ τῶν λόγων μου ἢ τῶν ἐνεργειῶν μου : τοῦ 'δωκες νὰ καταλάβῃ πὼς ξέρεις τὶς ντροπές του καὶ τὸν ἀφαλόκοψες· κ. μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. βγῆκε λόγος πὼς θ᾽ ἀπολυθοῦν οἱ μισοὶ ἐργάτες κι ἀφαλοκόφτηκαν ὅλοι τους· ὁμ.κ. παθ. ἀπὸ τὶς φωνάρες σου ἀφαλοκόφτηκε τὸ παιδί· 4) διὰ μαχαίρας πλήττω τινὰ εἰς τὴν κοιλίαν : τὸν ἀφαλόκοψε μὲ φαλτσέτα· || ὅθ. συνεκδ. κ. φονεύω.

ἀφαλόκομμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκ προπτώσεως τοῦ ὀμφαλοῦ ἢ ἐξ ὀμφαλοκήλης πάθησις· || οἱ περὶ τὴν κοιλίαν καὶ τὴν ὀσφὺν πόνοι ἐξ ἄρσεως ὑπερβολικοῦ βάρους· πρβλ. ἀφαλοκόβω 2).

ἄφαλος-ον ὁ μὴ ἔχων φάλον βλ.λ.· Ἡσ. « ἄφαλος· περικεφαλαία μὴ ἔχουσα φάλους· φάλοι δὲ εἰσὶν οἱ λαμπροὶ ἧλοι ἢ τὰ ποικίλματα » : Ἰλ.Κ 258 **κυνέην ἄφαλόν τε καὶ ἄλλοφον.**

ἀφαλός (ὁ) δημ. ὁ ὀμφαλός, τὸ ἀφάλι βλ.λ. : **τοῦ πονάει ὁ ἀφαλός,** φρ. **τοῦ ἔλυσε τὸν ἀφαλό** (τὸν ἔδειρε πολύ· πρβλ. ἀφαλοκόβω 2)· κ. φρ. συνών. τὸν ἐτσάκισε ἀπὸ ξύλο)· κ. ἀπειλητικῶς : **θὰ σοῦ λύσω τὸν ἀφαλό.**

ἄφαλσις-εως μτγν. ἡ ἐξ ἰσοπέδου διὰ κάμψεως τῶν γονάτων ἀποπήδησις : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.6,31,1 « τοῦτο δέ ἐστιν ἄφαλσις καμπτομένων τῶν σκελῶν, ὥστε τὰς πτέρνας τῶν πυγῶν προσάπτεσθαι, ποτὲ μὲν ἐναλλὰξ τῶν σκελῶν ἀναλακτιζόντων, ποτὲ δὲ ἀμφοτέρων ἅμα » : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,3 **ἄριστον ἀφάλσεις καὶ δρόμοι.**

ἄφαλτος-ον Ἡσ. « ἄφσλται· οἱ ἀναπηδῶντες ».

ἀφάλω πάπ. κάμνω ἄφαλσιν βλ.λ., πηδῶ.

ἀφαλώνω δημ. δένω τὸν ὀμφαλὸν νεογνοῦ, ἐπὶ μαίας : **δὲν ἀφάλωσε καλὰ τὸ μωρό, καὶ θὰ τοῦ λυθῇ ὁ ἀφαλός,** πρβλ. ἀφαλοκόβω.

ἀφαμαρτάνω μέλλ. -ήσομαι, μτχ. ἀορ. -ήσαντος, ἐπ. εἰς ἔκφρ. τῆς αὐτῆς σημ. ἐν τῷ ἀορ. **ἀπήμβροτεν** ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ, δὲν ἐπιτυγχάνω μὲ τὸ τόξευμα ἢ μὲ τὸ δόρυ : Ἰλ.Π 466 **Σαρπηδὼν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ·** 2) μτφ. δὲν κατορθώνω τὸν σκοπόν μου : Ξεν. Ἑλλ.6,1,15 **οὐ μάλα ἀφαμαρτάνει,** Δημ.181,19 **κἂν [μὴ] τύχητε ἀφαμαρτεῖν·** 3) ἀποβάλλω τὸ ἐμόν, ἀποστεροῦμαι, χάνω : Ἰλ.Ζ 411 **σεῦ ἀφαμαρτούσῃ χθόνα δύμεναι·** κ. ἐν τμήσει : αὐτ.Χ 505 **φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτών.**

ἀφαμαρτοεπής-οῦς-ές ὁ σφαλερὰ καὶ ἄσκοπα ἢ ἄτοπα λέγων, ὁ ἀνοήτως, ἀσκέπτως ὁμιλῶν : Ἰλ.Γ 215 **ἐπεὶ οὐ πολύμυθος οὐδ' ἀφαμαρτοεπής.**

ἀφαμιῶται (οἱ) μτγν. οἱ δοῦλοι γεωργοὶ ἐν Κρήτῃ, προσόμοιοι μὲ τοὺς εἵλωτας τῶν λακεδαιμονίων : Στράβ.15,1,34· || Ἡσ. « ἀφαμιῶται· οἰκέται, ἀγροῖκοι, περίοικοι ».

ἀφαμματίζω μτγν. λύω, ἀφαιρῶ τὸ ἅμμα βλ.λ., ξεδένω : Σωρ.80 **ἀφαμματιστέον.**

ἀφάνα (ἡ) Ἡσ. νεώτ. κ. δημ.· Ἡσ. « σκινδαφός » ὅστις κατὰ σχόλ. « δένδρον ὅμοιον τῷ κισσῷ »· 2) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **φαναφοριδῶν**· 3) δημ. **τὸ ἄγριον φυτὸν εὐφόρβιον** ἢ ἀκανθόθαμνος, ἄ. κουκουλαφάνα, γαλατοφόνος, γαλαταιβίδα· || ὁμ. κ. τὸ ἄγριον φυτὸν ποτήριον τὸ ἀκανθῶδες, ἄ. κατσαφάνα, μαῦρο, ἀνωνίδα βλ.λ.· || ὁμ. κ. τὸ φυτὸν ἐχινόπους ὁ ἀκανθόκλαδος, ἄ. ἀχινοπόδα, ξυλαφάνα, μαυραφάνα, σκινοπόδι, **φρύγανο·** || ὁμ. **ἀφάνα τοῦ γιαλοῦ** τὸ φυτὸν κιχώριον τὸ ἀκανθῶδες, ἄ. ραδίκι τῆς θάλασσας, **σταμνάγκαθο,** ραδικοστιβάδα· 4) δθ. περιληπτ. εἰς πληθ. **ἀφάνες** ἄγρια, ἀκανθώδη φυτά, ξηρά ἰδίως : **γέμισε ὁ τόπος ἀφάνες, - μαζέψαμε ἀφάνες κι ἀνάψαμε φωτιά.**

ἀφαναία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **μυαλινιδῶν ἀνισομυαρίων διθύρων,** ἁπαντῶν πολλαχοῦ ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφανάμιξις-εως (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ὑπαγόμενον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν **μελισσιδῶν.**

ἀφανάνθεμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἡλιανθεμιδῶν.**

ἀφανάνθη (ἡ) νεώτ. παλαιοφ.· γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **οὐλμιδῶν,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφάνανθον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πτελοειδῶν.**

ἀφανάση (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κανθαριδῶν.**

ἀφανάτιστα ἐπίρρ. δημ. ἀφανατίστως βλ.λ.

ἀφανάτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων φανατισμὸν ἤτοι ἐμπαθῆ, παράφορον ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ ἰδίας ἑαυτοῦ πίστεως, δοξασίας, συμπαθείας ἄγοντα εἰς ἀδιαλλαξίαν πρὸς ἀντιφρονοῦντας· || ἐπὶ ἐνεργείας ἢ πράξεως, ἡ μὴ γινομένη μὲ φανατισμόν· 2) ἐπὶ προσώπ., ὁ μὴ διὰ προσπαθείας, κατηχήσεως ἑτέρου παρασυρθεὶς εἰς φανατισμόν· || κ. ὁ μὴ δεκτικὸς φανατισμοῦ.

ἀφανατίστως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀφανάτιστον βλ.λ.

ἀφανδάνω ποι. κ. Ἰων., μέλλ. **ἀφαδήσω,** Ἰων. ἀπαρφ. **ἀπαδεῖν** ἀπαρέσκω, δυσαρεστῶ τινα, δὲν ἐπιδοκιμάζομαι : Ὀδ.Π 387 **εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει,** Σοφ.Ἀντ.501 **οὕτω δὲ καὶ σοὶ τἄμ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ,** Ἡρ.2,129 **τῷ τὰ μὲν τοῦ πατρὸς ἔργα ἀπαδεῖν.**

ἀφανεί ἐπίρρ. μτγν. ἀφανῶς : Ἡρωδιαν.Ἐπίμ.255.

ἀφάνεια (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., κ. **ἀφανία** τὸ μὴ φαίνεσθαι, τὸ εἶναί τι ἀβέβαιον, ἀσαφές : Πίνδ.Ι 4,(3)69 **ἔστιν δ' ἀφάνεια τύχας καὶ μαρναμένων·** 2) ἐξαφάνισις, ἀπώλεια, ὄλεθρος : Αἰσχ.Ἀγ.384 **λακτίσαντι μέγαν Δίκας βωμὸν εἰς ἀφάνειαν·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ., ἡ ἀσημότης, ἡ μὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ διάκρισις, τὸ μὴ ἔχειν τινὰ ἐξαίρετόν τινα ὑπόληψιν : Θουκ.2,37 **ἀξιώματος ἀφανείᾳ κεκώλυται, - διεβίωσεν ἐν ἀφανείᾳ·** || νεώτ. κ. ἡ ἀπὸ τῆς ἐπισημοτέρας πως ἐνεργοῦ ζωῆς ἀποχή, ἡ εἰς λήθην τοῦ ἀπέχοντος ἄγουσα : **ἀποσυρθεὶς τῆς πολιτικῆς περιῆλθεν εἰς ἀφάνειαν·** || ὁμ. κ. ἐπὶ ἔργων φιλολογικῶν, ποιητικῶν, ἐπιστημονικῶν, ἡ ἀπὸ τῆς πρότερον ὑπολήψεως καὶ φήμης ἔκπτωσις καὶ ἡ ἐπακόλουθος λήθη τούτων ἢ καὶ τῶν ποιητῶν ἢ συγγραφέων αὐτῶν : **οἱ παλαιότεροι στιχουργοὶ ἢ τὰ ἔργα τῶν παλαιοτέρων στιχουργῶν περιέπεσαν εἰς ἀφάνειαν·** 4) νεώτ. νομ. ἡ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀπουσία προσώπου τινὸς ἄνευ εἰδήσεων περὶ τῆς ζωῆς του καὶ ὑπὸ συνθήκας καθιστώσας πιθανὸν τὸν θάνατον, ἡ ἐπάγουσα κατ' ἀκολουθίαν δικαστικῶν διαβημάτων νομικὰς συνεπείας ἐπὶ τῆς περιουσιακῆς καὶ ἐν μέρει τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τοῦ κηρυχθέντος εἰς ἀφάνειαν.

ἀφανεροπήγματα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. παλαιοτέρα ὀνομασία τῆς τάξεως τῶν **στροφομενακιοειδῶν ἀρθρωτῶν** ζῴων.

ἀφάνερα ἐπίρρ. δημ. οὐχὶ φανερῶς, οὐχὶ ἐκδήλως, κρυφά, μυστικά.

ἀφάνερος (-η)-ο(ν) γλωσσ. κ. δημ. ὁ μὴ φανερός, μὴ ἔκδηλος.

ἀφανέρως ἐπίρρ. μσν. οὐχὶ ἐκδήλως, οὐχὶ φανερῶς· Σουΐδ. «ἀφανέρως καὶ ἀφελῶς χαρίζεσθαι».

ἀφανέρωτα ἐπίρρ. δημ. οὐχὶ κατὰ τρόπον φανερόν, χωρὶς νὰ γίνῃ φανέρωσις, ἐκδήλωσις : **ὑπόφερε τὴ φτώχεια του ἀφανέρωτα.**

ἀφανέρωτος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φανερωθείς, μὴ ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ ὑπὸ ἄλλου γενόμενος φανερός : **ἀφανέρωτος ἐνέργεια, - ἀφανέρωτα μυστικά·** 2) ὁ οὗ ἡ φανέρωσις, ἢ ἡ σαφὴς ἀντίληψις δὲν εἶναι δυνατή, ὁ ἀκατάληπτος : Γρηγόρ.Πατριάρχ.ἐν Μι.142,2 **τῆς ἀσπόρου συλλήψεως τὸ ἀφανέρωτον, - ὁ σκοπὸς τῆς ὅλης δημιουργίας ἀφανέρωτος.**

ἀφανήπυγος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφανήραμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς ὑποτάξεως τῶν **στερεοσπονδύλων στενοκεφάλων ἀμφιβίων** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφανής-οῦς-ές κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φαινόμενος, μὴ ὁρώμενος, ὁ ἀόρατος : Ἀριστλ. Οὐρ.285 b, 21 **ὁ ἀφανὴς πόλος** (περὶ τοῦ Νοτίου

Πόλου)· ‖ δθ. ὁ ἕνεκα τοῦ σκότους μὴ φαινόμενος, ὁ σκοτεινός, καταχθόνιος, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἅδου : Σαπφ.68 ἀφανεῖ κἀν Ἀΐδα δόμῳ φοιτάσῃς, Πίνδ.ἀπ.207 ἀφανὴς Ταρτάρου πυθμήν· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν θεοτήτων τοῦ Ἅδου : Σοφ.ΟΚ 1556 τὰν ἀφανῆ θεόν (περὶ τῆς Περσεφόνης)· 2) ἐν φρ. ἀφανὴς γίγνομαι ἐξαφανίζομαι, γίνομαι ἄφαντος : Ἡρ.3,104 ὑπὸ γὰρ τοῦ καύματος οἱ μύρμηκες ἀφανέες γίνονται, Πλούτ.Ἠθ.772 D παραχρῆμα ἀφανὴς ἐγένετο, εἴτε διαχρησάμενος ἑαυτόν, εἴτε φυγὰς ἀπελθών· ‖ ἀπόλλυμαι, χάνομαι : Εὐρ.ΙΤ 757 ἢν τι ναῦς πάθῃ, χἡ δέλτος ἐν κλύδωνι χρημάτων μέτα ἀφανὴς γένηται· ‖ ὁμ. δὲν φαίνομαι, εἶμαι ἀόρατος : Πλάτ.Πολ. 360 A ἀφανῆ αὐτὸν γενέσθαι τοῖς παρακαθημένοις· ‖ ἐν φρ. ἀφανὲς ποιῶ τι ἐξαφανίζω, καταστρέφω τι : Ἐπιγρ. ὃς ἂν τὰς στήλας ἀφανέας ποιήσῃ· 3) ἐπὶ στρατιωτῶν ἐν πολέμῳ, ὁ ἀπολωλώς, ὁ ἐξαφανισθείς, ὁ μὴ ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀναληφθεὶς νεκρός : Θουκ.2,34 μία δὲ κλίνη κενὴ φέρεται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν, οἳ ἂν μὴ εὑρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν· 4) πάπ. ἐπὶ στρατιωτῶν, ὁ φυγάς, δραπέτης, λιποτάκτης· 5) ὁ μὴ καταφανής, ὁ κεκρυμμένος, κρυπτός, κρύφιος, μυστικός : Θουκ.8,69 μετὰ ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, αὐτ.1,134 ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου· ‖ ἐπὶ ἐπιστολῶν, γραμμάτων κτλ., ὁ μυστικός, κρυπτογραφικός : Φίλ.Μηχ Βελοπ.102,29 δι' ἐπιστολῶν ἀφανῶν· 6) δθ. μτφ. ὁ ἀκατάληπτος, ἀνεξιχνίαστος : Σόλ.17 ἀφανὴς νόος ἀνθρώπων· 7) ὁ μὴ ἀντιληπτὸς γινόμενος, ὁ ἀπαρατήρητος, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ ἴδῃ : Θουκ.1,68 ἀφανεῖς που ὄντες ἠδίκουν τὴν Ἑλλάδα, Ξεν.Ἀν.4,2,4 ἐπεὶ δὲ ᾤοντο ἀφανεῖς εἶναι ἀπιόντες· ‖ ὁ μὴ φανερούμενος : Ξεν.Ἀπομν.1,1,2 καὶ μαντικῇ χρώμενος οὐκ ἀφανὴς ἦν (δὲν ἐκρυβόταν)· 8) τὸ οὐδ. μετὰ προθ. οἷον ἐξ ἀφανοῦς, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, ἐν ἀφανεῖ κτλ. ἐν ἐπιρρ. σημ. κρυφίως, μυστικῶς, ἀφανῶς : Θουκ. 1,51 ἐπέπλεον.. ἐκ τοῦ ἀφανοῦς (χωρὶς νὰ φαίνωνται)· 9) τὸ οὐδ. πληθ. ἀφανῆ ἐν ἐπιρρ. χρ. οὐχὶ φανερῶς, ἀφανῶς, κρυφίως, μυστικά : Εὐρ. Ἱππ.1289 ψευδέσι μύθοις ἀλόχου πεισθεὶς ἀφανῆ· 10) ἄγνωστος, ἀβέβαιος, ἄδηλος, ἀσαφής, ἀμφίβολος : Σοφ.ΟΚ 1682 ἐν ἀφανεῖ τινι μόρῳ φερόμενον, Θουκ.5,103 ἐπειδὰν.. αὐτοὺς ἐπιλίπωσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καθίστανται· 11) ὁ ἄγνωστον ἔχων τὴν προέλευσιν : Δημ. 416 τὴν ἀφανῆ καὶ ἄδηλον χάριν τούτοις καταθέσθαι· 12) τὸ οὐδ. ἀφανές συνήθ. ἐνάρθρως ὡς οὐσ. ἡ ἀβεβαιότης, ἀμφιβολία, ἀσάφεια, ἀοριστία : Ἡρ.2,23 ὁ δὲ περὶ τοῦ Ὠκεανοῦ λέξας ἐς ἀφανὲς τὸν μῦθον ἀνενείκας οὐκ ἔχει ἔλεγχον· ‖ ἰδίᾳ ἐπὶ μελλόντων πραγμάτων : Εὐρ.Ἀλκ. 785 τὸ τῆς τύχης ἀφανὲς οἷ προβήσεται, Θουκ. 2,42 ἐλπίδι τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσειν ἐπιτρέψαντες· ‖ ὁμ. κατὰ πληθ. τὰ ἀφανῆ τὰ ἄδηλα, τὰ ἀόριστα πράγματα : Σοφ.ἀπ.737 μισῶ μὲν ὅστις τἀφανῆ περισκοπῶν, Εὐρ.Ἱππ.346 οὐ μάντις εἰμὶ τἀφανῆ γνῶναι σαφῶς, Ἀριστλ.ΗΝικ.1104 a, 13 δεῖ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἀφανῶν φανεροῖς μαρτυρίοις χρῆσθαι· 13) κ. νεώτ. ἄγνωστος, ἄσημος, ταπεινός· Πολυβ.5,159 «ἀκλεής, ἀνώνυμος, ἀφανής, ἀγνώριστος, ἄγνωστος» : Εὐρ.Τρῳ.1244 ἀφανεῖς ἂν ὄντες οὐκ ἂν ὑμνηθεῖμεν, Δημ.1411 τοῖς μὲν ἀφανῆ καὶ ταπεινὴν τὴν φύσιν ἔχουσιν, - τὸ μνημεῖον τοῦ ἀφανοῦς ναύτου· πρβλ. ἄγνωστος στρατιώτης· 14) ἐπὶ περιουσίας, ἡ δυναμένη ν' ἀποκρυβῇ, ἡ κινητὴ κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν φανεράν, τὴν ἀκίνητον· AB 468 «ἡ ἐν χρήμασι καὶ σώμασι καὶ σκεύεσι» : Λυσ.32,4 τὴν μὲν ἀφανῆ οὐσίαν ἐνείμαντο, αὐτ.20,23 τὴν οὐσίαν ἀφανῆ καταστήσαντι (μετατρέψαντι τὴν περιουσίαν εἰς χρήματα).

ἀφανησίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἀρσενικὸς χαλκός, ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς κρυστάλλους τοῦ μονοκλινοῦς κρυσταλλικοῦ συστήματος.

ἀφανία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀφάνεια βλ.λ. : Ἀπολλ. Δύσκ.Συντ.341,8 παρὰ δὴ τὸ ἀφανὲς.. ἀφανία καὶ ἀφάνεια· 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἐλατιδῶν.

ἀφανίζω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. ἀφανιῶ, παρακ. ἠφάνικα, δημ. παθ. ἀόρ. ἀφανίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. ἀφανισμένος ποιῶ τι ἀφανές, ἀόρατον, κρύπτω ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν : Ξεν.Ἀν.3,4,8 ἥλιον δὲ νεφέλη προκαλύψασα ἠφάνισε (πιθ.γρ. ἀντὶ ἥλιος νεφέλην προκαλύψας)· ‖ κ. μτφ. ἀποκρύπτω : Πλατ.Κρατ.418 B ἡ νέα φωνὴ.. ἀφανίζουσα ὅ,τι νοεῖ· ‖ ὁμ. μτφ. ἀποσιωπῶ, παρασιωπῶ : Πλάτ.Συμπ.217 E ἔπειτα ἀφανίσαι Σωκράτους ἔργον.. ἄδικόν μοι φαίνεται· 2) ἀφαιρῶ, ὑποκλέπτω : Ξεν.Οἰκ.14,2 εἰ γὰρ ὁ τοὺς καρποὺς μεταχειριζόμενος τολμῴη ἀφανίζειν· 3) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. καταστρέφω, ὀλοθρεύω, φθείρω, ἐπιφέρω μεγάλην βλάβην ἢ ζημίαν : Πλάτ.Συμπ.190 C ὅπως.. τὸ γένος ἀφανίσαιεν, Λυσ.7,2 τὸ μὲν πρῶτον ἐλάαν ἐκ τῆς γῆς ἀφανίζειν, - οἱ ἐπιδραμόντες Ἀλβανοὶ ἠφάνισαν χωριὰ ὁλόκληρα, - οἱ πολλὲς βροχὲς ἀφάνισαν τὰ σπαρτά· ‖ μτγν. διαφθείρω, ἀλλοιῶ ἐπὶ τὰ χείρω : ΚΔΜατθ.6,16 ἀφανίζουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν (διαφθείρουσι)· ‖ ἐπὶ περιουσίας, κατασωτεύω, καταδαπανῶ : Αἰσχίν.1,101 ἐκέκτητο ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀργύριον οὐκ ὀλίγον ὃ οὗτος ἠφάνικε, - ἀφάνισε τὸ βιὸς τοῦ πατέρα του· ‖ ὁμ. ἀφανίζω τὸ ἐργαστήριον - τὴν οὐσίαν μετατρέπω τὴν περιουσίαν εἰς χρήματα, ἵνα τὴν ἀποκρύψω, τὴν καταστήσω ἀφανῆ βλ.λ.14) : Δημ.821 ὅλον τὸν ἐργαστήριον ἀφανίζουσιν· 4) ἐπὶ ἀνθρώπων, ἐξαφανίζω φονεύων : Θουκ.4,80 ἠφάνισάν τε αὐτοὺς καὶ οὐδεὶς ᾔσθετο ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστος διεφθάρη· 5) δθ.μσν. κ. δημ. ἐπὶ ἀνθρ. ἢ ζῴων, ἐπάγω θάνατον : Ἀθανάσ. Κρητ.Ἱστ.34 τὸ θανατικὸν ἠφάνισε τὸν χρόνον ἐκεῖνον μυριάδας τρεῖς καὶ ἐπέκεινα, - ὁ δάγκειος ἀφάνισε πολλοὺς γέρους· 6) συνεκδ. δημ. καταστρέφω τινὰ οἰκονομικῶς, εἶμαι αἴτιος μεγάλης δαπάνης : μὲ - σὲ - τὸν - μᾶς ἀφάνισε στὰ ἔξοδα - στὰ δανεικὰ κτλ., ἡ γυναίκα του τὸν ἀφάνισε στὰ λοῦσα· ‖ κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ. : ἀφανίστηκε γιὰ νὰ σπουδάσῃ τὰ παιδιά του, φρ. ἀφανίστηκα στὰ ἔξοδα· ἡ φρ. κ. εἰρων. ἐπὶ μηδὲν ἢ ἐλάχιστα δαπανήσαντος : τί λόγος! ἀφανίστηκε στὰ ἔξοδα· 7) ἀπαλείφω, ἐξαλείφω : Θουκ.6,54 ὁ δῆμος Ἀθηναίων.. ἠφάνισε τὸ ἐπίγραμμα, Ξεν.Κυν.5,3 ἀφανίζει δὲ (τὰ ἴχνη) καὶ ἡ πολλὴ δρόσος· 8) μτφ. ἀμαυρῶ, κατασπιλῶ τὴν ὑπόληψίν τινος κτλ. : Θουκ. 7,69 τὰς πατρικὰς ἀρετὰς.. μὴ ἀφανίζειν· ‖ κ. ἐπὶ καλῆς σημ. ἐπισκιάζω, ἐξαλείφω, ἐκμηδενίζω, σβήνω : Θουκ.2,42 ἀγαθῷ γὰρ κακὸν ἀφανίσαντες· ‖ μτγν. κ. βλάπτω ποιοτικῶς : Σωρ.1,90 ἀφανίσαι οἶνον· 9) μτγν. ἀποστραγγίζω : Εὐβ.82· 10) Ἡσ. «ἀφανίσαι· σκεπάσαι, προνομεῦσαι»· 11) παθ. -ομαι συνηθέστ. ἐν τῇ ἀρχ. γίνομαι ἀφανής, ἄφαντος· ‖ δθ. συνεκδ. ἐκτοπίζομαι, φθείρομαι, ἀπόλλυμαι· εἰδ. ἐπὶ νήσων, ὑφίσταμαι καταβύθισιν, βουλιάζω ὁλότελα : Ἡρ.7,167 κατακαυθεὶς ἠφανίσθη, αὐτ.7,6 νῆσοι κατὰ τῆς θαλάσσης ἀφανίζονται, Πλάτ.Νόμ.9,855 A ὑπὲρ τοὺς τῆς χώρας ὅρους ἀφανισθεὶς (πέραν τῶν ὁρίων ἐκτοπισθείς), Φιλόστρ.Εἰκ.1,26 οὐχ ὡς ἀπόλοιντο, ἀλλ' ὡς ἀφανισθεῖεν μίαν ἡμέραν (κατ' ἔκφρασιν ἐπιτατικήν), - ἠφανίσθη τὸ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς, - ἀφανίστηκε στῆς θάλασσας τὰ βύθια· ‖ δημ. παθ. κ. ἐν αἷς ἀνωτ. σημ.· 12) ὁμ. παθ. διάγω ἀφανῆ βίον, ἰδιωτεύω : Ξεν.Ἀγησ.9,1 νομίζων αἰσχρουργία μὲν τὸ ἀφανίζεσθαι πρέπειν.

ἀφάνιση (ἡ) δημ. ἐπὶ προσ. τὸ εἶναι ἢ γίνεσθαι ἄφαντον : ἀπὸ τὴν ἀφάνισή του πέρασαν πέντε χρόνια· 2) ἡ μεγάλη σωματικὴ κατάπτωσις.

ἀφάνισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἀφανίζειν, ποιεῖν τινα ἢ τι ἀφανές, δθ. πλήρης κατάλυσις, ἐξαφάνισις, ἐκμηδένισις, ἀπάλειψις, κατάργησις, ἀποτελειωμός : Ἀριστφ.Νεφ.764 εὕρηκ' ἀφάνισιν τῆς δίκης σοφωτάτην, Δημ.899,17 περὶ τὴν ἀφάνισιν τῶν συνθηκῶν· || ἡ ἐξάλειψις : Πλάτ. Σοφ.259 Ε τελεωτάτη πάντων λόγων ἐστὶν ἀφάνισις τὸ διαλύειν ἕκαστον ἀπὸ πάντων· 2) τὸ γίνεσθαι ἄφαντον, ἐξαφάνισις : Ἡρ.4,15 συγκυρήσαντα μετὰ τὴν ἀφάνισιν τὴν δευτέρην Ἀριστέω.

ἀφάνισμα (τὸ) δημ. ὁ ἀφανισμός, ἡ ἀφάνισις βλ.λ.

ἀφανισμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀφανίζειν, ἡ ἐξόντωσις, καταστροφή, ξολοθρεμός : Διόδ.Σ 15,48 ἀφανισμὸς πόλεων, Πλούτ.Ἠθ.107 D ἀφανισμῷ τοῦ τε σώματος καὶ τῆς ψυχῆς (διορθ. διαχωρισμῷ), ΠΔ Δευτ.7,2 ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτούς, Σολωμ. Ὕμνος Ἐλευθερίας 106,4 ἐκεῖ εὑρήκατε τὸ μνῆμα, πρὶν νὰ εὑρῆτε ἀφανισμό· 2) ἀστρον. ἀπόκρυψις ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἔκλειψις : Θεόφρ.Ἀν.2 ἀφανισμὸς ἄστρων, Πλούτ.Ἠθ.670 C ἀφανισμὸς τῆς σελήνης· περὶ ἀφανισμῶν ἡλιακῶν, τίτλος ἔργου τοῦ Εὐδόξου περὶ ἀποκρύψεων τῶν ἀστέρων ὑπὸ τοῦ ἡλίου· 3) δημ. ἡ μεγάλη βλάβη, ἡ πολλὴ ζημία, τῆς λ. ἐνίοτε ἐν χρ. καὶ ἀντὶ ἐπιθ. : τὰ γεννήματα πάθανε φέτος ἀφανισμὸ ἀπὸ τοὺς ἀρουραίους, - μὲ τὴ μετακόμιση τὰ ἔπιπλα πάθανε ἀφανισμούς, - αὐτὸ τὸ παιδὶ εἶναι ἀφανισμός· 4) ἐπὶ προσ., μεγάλη ἐξάντλησις τῶν δυνάμεων ἐκ καταπονήσεως ἢ ἀσθενείας, ὁμ. κ. ἐν ἐπιθ. χρ. : ἔπαθε ἀφανισμὸ ἀπὸ τὶς θέρμες (ἄ. τὸν ἀφάνισαν οἱ θέρμες), - τὸ ξενύχτι εἶναι ἀφανισμός.

ἀφανιστήριος-ον μσν. ὁ ἀφανίζων, ὁ καταστρέφων, καταστρεπτικός : Κ Μανασσ.Χρον.3099 ἐξονασπάσσς καὶ πυρὶ δοὺς ἀφανιστηρίῳ.

ἀφανιστής (ὁ) μτγν., νεώτ., δημ. θηλ. -ίστρα ὁ ἀφανίζων, ὁ καταστρέφων : Πλούτ.Ἠθ.828 F δουλεύουσι γὰρ τοῖς ἀφανισταῖς (δ.γρ. δανεισταῖς), Παλαμ. Τρισεύγ.46 τῆς γέννας τοῦ Δεντρογαλῆ νὰ γίνω ὀρέγομουν ἀφανιστής· || δημ. συνεκδ. ὁ λίαν σπάταλος, ὁ τὸν ὄλεθρον τῆς ἰδίας ἢ τῆς τῶν οἰκείων οὐσίας ἐπάγων· 2) πάπ. ὀδοκαθαριστής.

ἀφανιστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ.κ. δημ. ὁ ἔχων τὴν δύναμιν ἢ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀφανίζειν, τοῦ καθιστᾶν τι ἄφαντον : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.33,15· 2) ἐπιτήδειος πρὸς ἀφανισμόν, καταστρεπτικός, ἐξοντωτικός, ὀλέθριος : Συνέσ.98 Β τῶν δαιμόνων ἀφανιστικὴν οὐσίαν λαχόντων, - ἀφανιστικὴ τῶν ἐντόμων σκευασία, - ἀφανιστικὸς τρόπος.

ἀφανιστικός (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν βουπριστιδῶν.

ἀφανιστικῶς ἐπίρρ. σχόλ. κατὰ τρόπον ἀφανιστικὸν βλ.λ., ἐξοντωτικόν : Σχόλ.Ἰλ.Φ 220.

ἀφανιστός-ή-όν γλωσσ. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος ν' ἀφανισθῇ, νὰ ἐξοντωθῇ, νὰ ἐκλείψῃ, φθαρτός.

ἀφανίστρα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ ἀφανιστής, ἡ ὀλεθρίως ἀσωτεύουσα τὴν ἰδίαν ἑαυτῆς ἢ τὴν τῶν οἰκείων ἢ κ. ἄλλων οὐσίαν· || εἰδ. ἐπὶ γυναικῶν ἐλευθερίων ἠθῶν, ἡ εἰς βάρος τῶν ἐραστῶν λίαν χρηματιζομένη ἢ ἡ παρασύρουσα τούτους εἰς μεγάλας σπατάλας.

ἀφανίστρια (ἡ) σχόλ. ἡ ἀφανίζουσα, ἡ καταστρέφουσα : Σχόλ.Ὀππ.Ἀλ.2,487.

ἀφανίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. παραλλαγὴ τοῦ σπιλίτου βλ.λ.

ἀφανόβιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν ἐλατηριδῶν.

ἀφανόζῳον (τὸ) νεώτ. ἐν τῇ μικροβ. μικροοργανισμὸς ἀόρατος καὶ διὰ τοῦ μικροσκοπίου, μεταδίδων εἰδικὴν νόσον, ἄ. διηθητὸς ἰός.

ἀφανόκαψα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος κυανοφυκῶν τῆς οἰκογεν. τῶν χροοκοκκιδῶν.

ἀφανολεμούριος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν ἀδαπιδῶν λεμουρίων προπιθήκων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφανομύκης (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν σαπροληγνιδῶν.

ἀφανοπέταλον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν σαξιφραγιδῶν.

ἀφανόπους-ποδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν σκομβριδῶν.

ἀφανόπτερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἔντομα τοῦ ἀθροίσματος τῶν διπτέρων.

ἄφανος (-η)-ο(ν) πάπ. κ. δημ. ὁ μὴ διαφανής, ὁ ἀδιαφανής : Πάπ. ἄφανος λίθος· 2) δημ. ὁ μὴ φαινόμενος, ὁ ἐξαφανισθείς, ὁ ἄφαντος : ἔγιναν ἄφανα τὰ σῦκα ἀπ' τὸ ντουλάπι, - ἄφανος ἦταν γιὰ πολὺν καιρὸ καὶ τώρα πάλι βγῆκε στὴ μέση.

ἀφανοστέφανον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἀστεροειδῶν.

ἀφανόστομα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν κονβολαυτιδῶν.

ἀφανοταινία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν νερινεϊδῶν κτενοβραγχίων γαστεροπόδων μαλακίων, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἄφαντα ἐπίρρ. δημ. ἀφανῶς, ἀοράτως.

ἀφαντασίαστος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. δημ. ἀπηλλαγμένος ὁραμάτων, τρομακτικῶν ὀνείρων : Ἰω. Χρυσ.3,533,37 ἀφαντασίαστος ἔσται ἡ νύξ· 2) ὁ μὴ φανταστικός, ὁ πράγματι ὑφιστάμενος, ὁ ἔχων πραγματικὴν ὕπαρξιν· 3) ὁ μὴ ἐκδηλωθείς, ὁ μὴ δῆλος, μὴ φανερός : Ὀλυμπ.Φαίδ.σ.35 Ν· 4) δημ. ὁ μὴ ἔχων ἔπαρσιν, ἀλαζονείαν, ὁ μὴ λίαν ἐπιδεικτικός, ποὺ δὲν ἔχει ἢ δὲν κάνει φαντασίες.

ἀφαντασιάστως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ἀφαντασίαστον βλ.λ. : Ἀσκληπ.Μεταφ.151,6.

ἀφαντασίωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ στερούμενος φαντασίας, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ φαντασθῇ : Πλούτ.Ἠθ.960 D τὸ μὲν φανταστικόν, τὸ δὲ ἀφαντασίωτον· 2) νεώτ. ὁ μὴ ἔχων φαντασιώσεις, ὁ μὴ ὑπὸ τῶν ἰνδαλμάτων τῆς φαντασίας του παρασυρόμενος δθ. κ.ὁ θετικὸς βλ.λ., ὁ πραγματολόγος.

ἀφάνταστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φαντασίας, ἀφαντάστως βλ.λ.· 2) εἰς βαθμὸν ὑπερβαίνοντα πᾶσαν φαντασίαν, ἐξαιρετικῶς, ὑπερβολικῶς : εἶναι ἀφάνταστα τσιγκούνης - σπάταλος

ἀφάνταστος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος φαντασίας, ὁ ἄνευ φαντασίας : Στωϊκ. ἀπ.2,304 ἀφάνταστος φύσις, - ἀφάνταστος ποιητής (ἄνευ φαντασίας)· || μετὰ γεν. ὁ μὴ φανταζόμενος, μὴ ἀντιλαμβανόμενος : Φίλ.1,130 ψυχὴ ἀφάνταστος τοῦ ὄντος· 2) ὁ ἄνευ ὀνείρων, ὁ ἀφαντασίαστος : Γαλ.16,221· 3) ὁ μὴ ὑποπίπτων εἰς τὰς αἰσθήσεις, ὁ ἰδεώδης : Συριαν.Μεταφ.92,5 ἀφάνταστον εἶδος· 4) νεώτ. κ. δημ. ὃν δὲν δύναταί τις νὰ φαντασθῇ, ὁ ὑπερβαίνων τὰ ὅρια τῆς φαντασίας, ὁ ὅλως ἐξαιρετικός : Βλαχογ.Παληκάρια Πσλιὸ 64 καὶ τότε ἄρχισε ἀνεμοζάλη νὰ τοὺς δέρνῃ ἀφάνταστη, - τὸ τί ἔπαθε εἶναι ἀφάνταστο· 5) δημ. ὁ ἀπηλλαγμένος ἐπάρσεως, ὁ σεμνός, ὁ μετριόφρων, ποὺ δὲν εἶναι φαντασμένος βλ.λ., ἄ. ἀφάνταχτος, ἀφαντασίαστος βλ.λ.4) : μόλα ποὺ 'χει τόσα πλούτη, εἶναι ἁπλὸς κι ἀφάνταστος.

ἀφαντάστως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ φαντασίας : Φίλ.1,641 ἀφαντάστως κινεῖσθαι· 2) νεώτ. ἐξαιρετικῶς, ὑπερβολικῶς, ἀφάνταστα βλ.λ.

ἀφάνταχτα ἐπίρρ. δημ. ἀφάνταστα βλ.λ.

ἀφανταχτιά (ἡ) δημ. ἡ ταπεινοφροσύνη.

ἀφάνταχτος-η-ο δημ. ὁ μὴ προξενῶν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν, ποὺ δὲν φαντάζει ἢ σφαντάζει : ἀφάνταχτο φόρεμα· 2) ὁ μὴ ἔχων ἔπαρσιν, ποὺ δὲν εἶναι φαντασμένος, ἄ. ἀφάνταστος βλ.λ.

ἀφαντιάζω δημ. καθιστῶ τι ἄφαντον, ἐξαφανίζω· κ. μέσ. κατὰ τὴν αὐτὴν σημ.: Σάρρ.'Αν.ΛΗ ἐν λ.

ἀφαντικά (τὰ) μτγν. κ. μσν. αἱ ἐγκαταλελειμμέναι γαῖαι : Κῶδ.Θεοδοσ.13,11,3.

ἄφαντος (-η)-ο(ν) (φαίνομαι) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φαινόμενος, ἀφανής, ἀόρατος, ὅθ. κ. ὁ ἐξαφανισθείς : Ἰλ.Ζ 60 **ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι,** Αἰσχ. 'Αγ.624 **ᾤχοντο ἄφαντοι,** Σολωμ.Μπάϊρον 37,1 **καὶ ὄντας ἄφαντη στοὺς ἄλλους τοῦ 'Αλκαίου ἡ σκιά·** ‖ ὁ κεκρυμμένος : Αἰσχ.'Αγ.1007 **ἄφαντον ἕρμα,** Σοφ.Φιλ.297 **ἔφην' ἄφαντον φῶς·** 2) ὁ ἐν κρυπτῷ ὑπάρχων : Πίνδ.Π 11,30 **ὁ δὲ χαμηλὰ πνέων ἄφαντον βρέμει·** 3) μτφ. ὁ μὴ σπουδαῖος, ὁ ἄσημος, ὁ ἀφανής : Πίνδ.Ν 8,34 **ἃ τὸ μὲν λαμπρὸν βιᾶται, τῶν δ' ἀφάντων κῦδος ἀντείνει σαθρόν,** Κρυστ.Τραγουδιστὴς Χωριοῦ Σταυραῖτός 1 **ἀπὸ μικρὸ κι ἀπ' ἄφαντο πουλάκι·** 4) δημ. ἀταίριαστος, μωρός, ἀνόητος : 'Ερωτόκρ.Α 1612 **κ' εἰς λογισμὸ πολλ' ἄφαντο ἐμπῆκες, κάτεχέ το·** 5) δημ. ὁ μὴ φαντασμένος, ὁ ταπεινός : **ἄφαντη γυναίκα** (ἡ ἀνεπιδείκτως ζῶσα γυνή)· 6) δημ. (ὑφαίνω) ὁ μὴ ὑφανθείς : **ἄφαντο στημόνι.**

ἀφαντόχροα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν **τῆς** οἰκογενείας τῶν **τραχιλιδῶν.**

ἀφαντῶ-όω μσν. καθιστῶ, ποιῶ ἄφαντον, ἀφανίζω, κρύπτω : Εὐστ.Πονημ.2,78 **βάραθρον, ἐν ᾧ ἀφαντώσει τὸ μισούμενον·** 2) παθ. **-οῦμαι** γίνομαι ἄφαντος, **ἐξαφανίζομαι** : Κ.Μανασσ.Χρον.2130 **ἠφαντώθη,** Εὐστ.Πονημ.200,85 ἀφαντωθῆναι ἐκ **γῆς·** ‖ ἐξατμίζομαι : Συνέσ.'Αλχ.σ.67 Β.

ἀφάντωσις-εως (ἡ) μσν. ἐξαφάνισις, καταστροφή, ὄλεθρος, χαμός · Νικήτ.Χων.Χρον.215 D **ἡ τῶν ὅλων ἀφάντωσις·**

ἀφανῶ-έω κ. πάπ. ἀλωνίζω, τρίβω : 'Αριστφ. 'Ιππ.394 **τοὺς στάχυς.. ἐν ξύλῳ δήσας ἀφανεῖ** (δ.γρ. **ἀφαύει**), πρβλ. ἄφηνα **κ. ἀφῆναι·** 2) πάπ. εἶμαι ἀφανής, δὲν φαίνομαι : Πάπ. **παραχρῆμα ἀπελύθημεν διὰ τὸ ἀντίους ἀφανῆσαι.**

ἀφανῶς ἐπίρρ. νεώτ. οὐχὶ ἐμφανῶς βλ.λ., ἀδήλως, ἀοράτως.

ἀφάπαξ πάπ. ἅπαξ διὰ παντός, μιὰ γιὰ πάντα.

ἀφάπτω κ. μτγν. κ. νεώτ., μέλλ. **ἀφάψω,** ἀόρ. **ἀφῆφα,** ἀόρ. Ἰων. μετοχ. **ἀπάφας,** παθ.παρακ.μετοχ. **ἀφημμένος,** Ἰων. **ἀπαμμένος** δένω, δένω ὁμοῦ : 'Ηρ.4,98 **ἀπάφας ἅμματα ἑξήκοντα ἐν ἱμάντι·** ‖ δένω πέριξ, περιελίσσω : 'Ιππ.Συρίγγ.4 **τοῦ ὠμολίνου τὰς ἀρχὰς ἀφάψαι δὶς ἢ τρίς·** ‖ μέσ. κρεμῶ : ΠΔ Παροιμ.3,3 **ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ τῷ τραχήλῳ·** ‖ παθ. κρέμαμαι, ἐξαρτῶμαι : 'Ηρ.2,121,δ' **δύο ἢ τρεῖς ποδεῶνας αὐτὸν λύειν ἀπαμμένους,** Θεόκρ.22,52 **ἄκρων δέρμα λέοντος ἀφημμένων ἐκ ποδεώνων·** 2) μτγν. μτφ. ἔχω συνάφειαν, συσχέτισιν : Γαλ.16,82 **ἡ δὲ ἑτέρα τῶν ἀποκρίσεων οὐδενὸς τούτων τῆς φύσεως ἀφαψαμένη καταφεύγει πρὸς τὴν πεῖραν·** 3) νεώτ. ναυτ. ἐλευθερῶ ἀπ' ἀγκίστρου ἢ κόρακος τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἠγκυρισμένον σχοινίον ἢ φέλιον ἢ σκεῦος, δημ. ξεκοτσάρω, ξεγαντζώνω.

ἄφαρ ἐπίρρ. ποι. δηλοῦν ἄμεσον ἀκολουθίαν, εὐθὺς κατόπιν, πάραυτα, ἀμέσως : 'Ιλ.Α 594 **ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα·** 2) ταχέως, ἐξαίφνης : 'Οδ.Δ 85 **ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσιν·** σπαν. παρὰ τραγ. : Σοφ.ΙΤ 1274 **ὅτι τέκος ἄφαρ ἔβα·** 3) ἄνευ τῆς ἐννοίας τῆς ταχείας ἀκολουθίας, κατόπιν, ἔπειτα : 'Οδ.Β 95 **ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν·** 4) ἐπὶ ἐπιτάσεως, πολύ : 'Ιλ.Ρ 417 **τό κεν ἡμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη·** 5) ὡς ἐπίθ. ὠκύς, ταχύς : Θέογν.716 **παῖδες Βορέω τῶν ἄφαρ εἰσὶ πόδες,** πρβλ. **ἀφάρτερος.**

ἄφαρθαν 'Ησ. « ἐλεύθερον ».

ἀφάρδευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ εὐρύνσεως, χωρὶς διαπλάτυνσιν, δίχως φάρδεμα.

ἀφάρδευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ πλατυνθείς, μὴ διανοιγείς, ποὺ δὲ φάρδυνε, ὁ ἀδιάνοικτος· 2) ὁ ἀφάρδυτος βλ.λ.

ἀφάρδυντος νεώτ. ἀφάρδευτος, ἀφάρδυτος βλ.λ.

ἀφάρδυτος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς εὐρύνσεως, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ φαρδύνῃ.

ἀφαρεῖν (ἄφαρ) : ΕΤ 175,14 « **ἐξ οὗ καὶ οἱ Ἴωνες** καὶ οἱ ἐφέσιοι ἀφαρεῖν λέγουσι τὸ ταχέως **καὶ** ἀσκόπως ποιεῖν τι ἢ φθέγγεσθαι ».

ἀφαρεύς-έως (ὁ) 'Ησ. « τοῦ θήλεος θύννου **τὸ** ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον, ὃ καλεῖσθαι ἀφαρέα » : 'Αριστλ.ΖΙ 543 a,13 **ὁ δ' οὐκ ἔχει ὑπὸ τῇ γαστρὶ πτερύγιον, ὃ καλοῦσιν ἀφαρέα** (ἀμφ.).

ἀφαρής-οῦς-ές (φάρος) ὁ ἄνευ φάρους, ὁ χωρὶς ἔνδυμα, ὁ γυμνός : Εὐφ.87 **'Ορχομενὸν Χαρίτεσσιν ἀφαρέσιν ὀρχηθέντα·** πρβλ. ἄφαρος.

ἀφάρκη (ἡ) δένδρον ἀειθαλές, εἶδος τοῦ φυτοῦ κουμαρουβλ.λ. : Θεόφρ.Φ 1,9,3 **ὀξυάκανθος ἀφάρκη.**

ἀφαρκίδευτον 'Ησ. « ἄγραυτον, ἀθυσίαστος »

ἄφαρκτος-ον ἀρχ. ἀττ.τ. τοῦ ἄφρακτος βλ.λ.

ἀφαρμάκευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων φάρμακον, ἤτοι ἰατρικόν : 'Ιππ.Διαίτ.27 **ἐὰν ἀφαρμάκευτον εἶναι·** ‖ μτγν. ὁ ἄνευ **καλλωπιστικοῦ** φαρμάκου, ἄνευ βαφῆς : 'Αλκίφρ.ἀπ.5,4 **τρίχες ξανθίζουσαι ἀφαρμάκευτοι·** 2) δημ. ὁ μὴ πιὼν φάρμακον δηλητήριον, ὁ μὴ δηλητηριασθείς, ὁ ἀφαρμάκωτος· 3) δημ. μτφ. ὁ μὴ λίαν πικρανθείς, ποὺ δὲν ἐφαρμακώθηκε, δὲν ἤπιε φαρμάκια.

ἀφάρμακος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων φαρμακευτικὰς ἰδιότητας : Γαλ.6,650 **ὅταν ὦσιν αἱ ῥίζαι .. ἀφάρμακοι·** 2) ὁ ἄνευ φαρμάκου, ἤτοι ἄνθους· 'Ησ. « ἀφάρμακον χρῶμα Οἰδίποδας, τὸ ἄνευ ἄνθους· ἄνθη γὰρ τὰ φάρμακα, καὶ τὰ βαφεῖα φαρμακῶνας Σοφοκλῆς ἔφη »· 3) νεώτ. ὁ ἄνευ φαρμάκων : **ἀφάρμακος θεραπεία.**

ἀφάρμακτος-ον μτγν. ὁ μὴ χρισθεὶς διὰ φαρμάκου, διὰ μύρου, ὁ ἀμύρωτος : Νίκ.Θηρ.115 **εἰ δέ που ἐν δακέεσσιν ἀφαρμάκτῳ χροῒ κύρσῃς ἄκμηνος σίτων·** 2) ὁ μὴ περιέχων δηλητήριον : Λουκ.Νεκρ.Δ 7,2 **κύλικας ἑτοίμους ἔχων .. σφαλεὶς οὐκ οἶδ' ὅπως ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακτον ἔδωκεν.**

ἀφαρμάκωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δηλητηριασθείς, ὁ ἀφαρμάκευτος· 2) ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς δηλητηρίασιν, ποὺ δὲ φαρμακώνεται εὔκολα, ποὺ δὲν ἔχει φαρμακεμό, ἰδίως ἐπὶ ἐντόμων ἢ τρωκτικῶν ζῴων ἐπιβλαβῶν : **σὰν πέσῃ πολὺ ἀκρίδα εἶναι ἀφαρμάκωτη, - σὰ μεγαλώσουν τὰ τσιμπούρια εἶναι ἀφαρμάκωτα·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ σχὼν βαρείας πικρίας, ποὺ δὲν εἶχε φαρμάκια : **ἀφαρμάκωτος ἀπὰ τὸ Χάρο κανένας δὲν εἶναι·** ‖ ἐπὶ καταστάσεων κ. ὁ μὴ παρέχων ἢ παρασχὼν πικρίας : **ἀφαρμάκωτη τοῦ ἦταν ἡ ζωή.**

ἀφαρμόζω μτγν. ἢ **-ττω** δὲν ἁρμόζω : Βασ. 'Ομιλ.10 **ἔκβαλε ἀπὸ σου διάνοιαν ἀφαρμόζουσαν τῷ μεγέθει τοῦ Θεοῦ.**

ἀφαρόζωμος-ον μσν. Εὐστ.1191,13 « ὥστε τινὲς τῶν πολλῶν τὸν αὐτοσχέδιον ζωμόν, ἀφαρόζωμόν φασιν. ὡς εἴ τις εἴποι ταχύζωμον, εὐθύζωμον ».

ἄφᾰρος-ον (1) μτγν. ὁ ἀφάρωτος βλ. λ. : Καλλ. ἀπ.183 ἢ **ἄφαρον φαρόωσι.**

ἄφᾰρος (2) 'Ησ. « ἄφαρος· ἀφαρής ».

ἀφαρπαγή (ἡ) γλωσσ. τὸ ἀφαρπάζειν βλ. λ.

ἀφαρπάζω κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. ἐπ. **-άξω,** ἀττ. **-άσομαι,** παθ. παρακ. **-ήρπασμαι,** ἀόρ. **-ηρπάσθην** κ. (ἐπιγρ. νεώτ.) -ηρπάγην, δημ. **ἀφαρπάστηκα** βιαίως ἁρπάζω τι ἀπό τινος, ἀποσπῶ τι : 'Ιλ.Ν 189 **Ἕκτωρ δ' ὡρμήθη κόρυθα κροτάφους ἀραρυῖαν κρατὸς ἀφαρπάξαι, - ὁ ἄνεμος ἀφήρπασε τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν·** κ. παθ. : Λυσ.19,31 **ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀπὸ τῶν οἰκημάτων ἀφηρπάσθησαν,**

Μηναῖ,3,19 Συναξάρ. **πᾶς δὲ ὁ Χριστὸν ὁμολογῶν,.. ἀφηρπάζετο πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν** (ἀπεστερεῖτο τῆς περιουσίας του)· ‖ Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ἐπὶ θανάτου, οἱονεὶ ἁρπάζω τινὰ ἀπὸ τοὺς οἰκείους αὐτοῦ : Ἐπιγρ. **ἀφήρπασεν αὐτὸν ὠκύμορον**· κ. παθ. ἐπὶ νεκροῦ : Ἐπιγρ. **φωτὸς ἀφαρπασθεὶς** πρόμοιρον **βρέφος ἐνθάδε κεῖται**, ὁμ. Ἐπιγρ. **ἀφαρπασθῆναι ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης**· ‖ μετὰ ζήλου, προθύμως ἁρπάζω τι : Σοφ.Τραχ.548 **ὧν ἀφαρπάζειν φιλεῖ ὀφθαλμὸς ἄνθος**· 2) ἁρπάζω, κλέπτω τι ἀπό τινος : Ἀριστφ.Ἱππ.1062 **αὐτὸς γὰρ ἡμῶν τὰς πυέλους ἀφήρπασεν**, - **ὁ λωποδύτης** ἀφήρπασε **τὸ περιδέραιον τῆς κυρίας**· 3) δημ. **ἀφαρπάζομαι** μέσ. εὐκόλως ἐξάπτομαι, ὀργίζομαι, θυμώνω : **ἀφαρπάζεται μὲ τὸ τίποτε.**

ἀφάρπαξ-αγος (ὁ,ἡ) γλωσσ. ὁ ἀφαρπάζων βλ.λ., ἅρπαξ, κλέπτης.

ἀφαρπαστικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς τὸ ἀφαρπάζειν ἱκανὸς ἢ ἐπιτήδειος· 2) ὁ πρόσφορος εἰς τὸ ἀφαρπάζεσθαι, ἐξάπτεσθαι.

ἀφάρτερος-η(-α)-ον ἐπιθ. συγκρ. ἐκ τοῦ ἄφαρ βλ.λ., ταχύτερος, ταχύς : Ἰλ.Ψ 311 **τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι.**

ἄφαρτος-ον Ἡσ. « πολύς, ἄριστος ».

ἀφάρυμος-ον Ἡσ. « ἄτολμος ».

ἀφαρῶ-όω Σουΐδ. «ἀφαρόω· ἀρόω».

ἀφάρωτος-ον μτγν. ὁ ἀναροτρίαστος, ἀκαλλιέργητος· ‖ ὁ ἄγονος : Καλλ.ἀπ.82 C **ἀφάρωτος, οἷον γῆ, γυνή.**

ἀφασία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ δύνασθαι λαλεῖν, ἡ ἀπώλεια, ἐλάττωσις ἢ διαστροφὴ τῆς ἱκανότητος τοῦ ἐκφράζειν τὰ νοήματα διὰ τοῦ λόγου οἷον συνεπείᾳ φόβου ἢ ἐκπλήξεως κλπ. : Εὐρ.Ἑλ. 549 **ἔκπληξιν ἡμῖν ἀφασίαν τε προστιθείς**, Ἀριστφ.Θεσμ.904 **τίς ἀφασία μ' ἔχει**, Πλάτ.Νόμ. 636 E **ἀφασία ἡμᾶς λαμβάνει τί ποτε χρὴ λέγειν**, Πολύβ.8,22 εἰς **ἀφασίαν** ἦλθε **διὰ τὸ παράδοξον**· ‖ εἰδ. ἡ περὶ τὴν ἔκφρασιν πράγματός τινος ἀπορία : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.2,211 **εἰς ἀφασίαν ἐμβάλλειν πράγματος**· ‖ νεώτ. εἰδ. ἰατρ. ἡ ἀπώλεια τῆς ἱκανότητος τοῦ ὁμιλεῖν, χωρὶς νὰ ἔχωσιν ὑποστῆ βλάβην τὰ **φωνητικὰ** ὄργανα : **ὁ ἀσθενὴς διατελεῖ ἐν ἀφασίᾳ ἀπὸ δύο ὡρῶν.**

ἀφάσκιωτα ἐπίρρ. δημ. **κατὰ** τρόπον **ἀφάσκιωτον** βλ. λ.

ἀφάσκιωτος-η-ο δημ. ἐπὶ **βρεφῶν, ὁ μὴ διὰ** περιζώστρας, **φασκιᾶς** βλ. λ. ἐν σπαργάνοις περιτετυλιγμένος· ‖ ἐπὶ **μέλους** τοῦ **σώματος, ὁ μὴ** δι' ἐπιδέσμου ταινίας πρὸς ἀκινησίαν περιεζωσμένος : μόλις **σήμερα ὁ γιατρὸς** τ' **ἄφησε ἀφάσκιωτο τὸ πόδι**· ‖ **κ.** ἐπὶ νεκρῶν, ὁ μὴ διὰ κειρίας βλ.λ. τὰς χεῖρας ἐνίοτε καὶ ταὺς πόδας δεδεμένος· πρβλ. **φασκιώνω.**

ἀφάσσω ἰων. ἀφάω, φηλαφῶ, φαύω : Ἡρ.3,69 **ἄφασον αὐτοῦ τὰ ὦτα**, Δαμάσκ.Πρ.42 **ὥσπερ ἐν σκότει ἀφάσσων**· κ. μέσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Ἀπολλ. Ρ 4,181 **ἄλλοτε δ' αὖτε εἴλει ἀφασσόμενος**· κ. παθ. : Ἱππ.Νούσ.2,30 **ἔξωθεν ἀφασσόμενός ἐστι βληχρὸς πυρετός.**

ἀφατῆλες Ἡσ. « μαστοί, θηλαί ».

ἄφατος κ. νεώτ. ὁ μὴ ἄξιος λόγου, ὁ ἄσημος, ἄδοξος : Ἡσίοδ.Ἔργ.3 **ἄφατοί τε φατοί τε**· 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ρηθῇ, ὁ ἄρρητος, ἀνέκφραστος, ἀπερίγραπτος· Ἡσ. « ἄφατον, ἀμήχανον, πολύ, ἄρρητον, ἀμέτρητον, δεινόν » : Πίνδ.Ν 1,47 **μελέων ἀφάτων**, Ἡρ.7,190 **ἄφατα χρήματα περιεβάλετο** (ἀνυπολόγιστα), Εὐρ.Ἴων 782 **ἄφατον ἄφατον ἀναύδητον λόγον ἐμοὶ θροεῖς**, Ἀναξανδρ.41,63 **ὀρνιθαρίων ἄφατον** (δ.γ. **ἀφάτων**) **πλῆθος**, - **ἄφατον πένθος ἐκάλυψε τὴν πόλιν.**

ἀφατρίαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φατριασμοῦ βλ.λ.

ἀφατρίαστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φατριάζων, μὴ ἀνήκων εἰς φατρίαν, εἰς κόμμα, μὴ ἐξυπηρετῶν κομματικὰ συμφέροντα : **ἀφατρίαστος δημόσιος ὑπάλληλος.**

ἀφατριάστως ἐπίρρ.νεώτ. ἄνευ φατριασμοῦ βλ.λ.

ἀφάτως ἐπίρρ. μτγν. ἀδιηγήτως βλ.λ. : Διοσκ.1,13 **ἀφάτως ἐμφερής**, σχόλ.Σοφ.ΟΤ 1339.

ἀφαυαίνω ἀόρ. μτχ. **-ήνας** ἀποξηραίνω : Θεόφρ. Φ1 3,18,9 **ἀφαυαίνει παραιρούμενος τὴν τροφήν**· κ. παθ. : Ἀριστφ.Ἐκκλ.146 **δίψῃ γάρ, ὡς ἔοικε, ἀφαυανθήσομαι** (θὰ σκάσω ἀπὸ τὴν δίψαν), Ἀθήν.940 E **ἵνα μὴ ζητῶν τὸν σύαγρον ἀφαυανθῇς**· 2) μτγν. φήνω : Ἡλιόδ.Αἰθ.2,19 **ἐπί τε τοῦ πυρός, ὃ προητοίμαστο, τοῖς νομεῦσι ἀφαυήναντες**, πρβλ. κ. **ἀπαυαίνω.**

ἄφαυλος-ον μτγν., μσν. ὁ μὴ φαῦλος βλ. λ.

ἀφαυρός-ά-όν ἀνίσχυρος, ἀσθενής, ἀδύνατος : Ἰλ.Η 235 **μή τί μευ ἠΰτε παιδὸς ἀφαυροῦ πειρήτιζε ἠὲ γυναικός**, Ἀριστλ.ΗΝικ.1101 b, 2 **ἔοικε γὰρ ἀφαυρόν τι καὶ μικρὸν ἢ ἁπλῶς ἢ ἐκείνοις εἶναι**· συνήθ. ἐν τῷ συγκρ. **-ότερος** : Ἰλ.Η 457 **σέο πολλὸν ἀφαυρότερος**, Πίνδ.Π 4,272 **ῥᾴδιον μὲν γὰρ πόλιν σεῖσαι καὶ ἀφαυροτέροις**, Ἱππ.Γυν.1,67 **σιτία ἀφαυρότερα** (ὀλιγώτερον θρεπτικά)· κ. ὑπερθ. **-ότατος** : Ἰλ.Ο 11 **ἐπεὶ οὔ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν**, Ξεν.Ἱππ.12,8 **καιριώτατον γὰρ οὗ καὶ ἀφαυρότατόν ἐστι.**

ἀφαυρότης-ητος (ἡ) ἡ ἀδυναμία, ἀσθένεια : Ἀναξ.ἀπ.21 **ὑπὸ ἀφαυρότητος τῶν αἰσθήσεων οὐ δυνατοί ἐσμεν κρίνειν τἀληθές.**

ἀφαυρῶ-όω μτγν. κ. μσν. καθιστῶ τι ἀσθενές, ἐξασθενίζω, ἀδυνατίζω : Ἐρωτιαν. ἐν λ. ἀμαλδύνεται, Ν κ.ἡτ.Χων.Χραν.17,4,355 C.

ἀφαυρῶς ἐπίρρ. μτγν. ἀσθενῶς, ἄνευ ἰσχύος : Διότιμος ἐν ΑΠ 6,267 **οὐ γὰρ ἀφαυρῶς ἐκ Διὸς ἰθείης εἶδε τάλαντα δίκης**· κ. συγκρ. **-ότερον** : Ἄρατ.227 **οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει Κυνοσούριδος ἄρκτου.**

ἀφαύω ξηραίνω : Ἀριστφ.Ἱππ.394 **ἐν ξύλῳ δήσας ἀφαύει κἀποδόσθαι βούλεται**, πρβλ. ἀφεύω.

ἀφαψιδῶ-όω νεώτ. ἀφαιρῶ τοὺς τύπους, ἤτοι τὰ καλούπια τὰ χρησιμοποιηθέντα διὰ τὴν κατασκευὴν ἀψῖδος οἰκοδομῆς τινος.

ἀφαψίδωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἀφαψιδοῦν βλ.λ.

ἀφαψίδωτρον (τό) νεώτ. σφυρίον διπλοῦν τῶν οἰκοδόμων.

ἄφαψις-εως (ἡ) μτγν. ἀμφ. σημ. : Γαλ.19,368.

ἀφάω φηλαφῶ, περιεργάζομαι : Ἰλ.Ζ 322 **θώρηκα καὶ ἀγκύλα τόξ' ἀφόωντα** (σχόλ. « φηλαφῶντα ἢ λαμπρύνοντα », Εὐστ. « χειριζόμενον, φιλοκαλοῦντα »), Ὀππ.Ἁλ.5,329 **ὠτειλὰς.. ἀφόωσιν**, ΑΠ 11,366 **ἀφόων θησαυρὸν** κ. μέσ. ἐν ὁμ. σημ. : Πολυδ.2,155 **τὸ γὰρ ἀφᾶσθαι ποιηταῖς δεδόσθω**, πρβλ. ἀφάσσω.

ἀφέγγαρος-η-ο δημ. ἐπὶ τῆς νυκτός, ὁ ἀσέληνος, ὁ χωρὶς φεγγάρι : **ἀφέγγαρο βράδι.**

ἀφέγγεια (ἡ) μτγν. ἡ ἔλλειψις φέγγους, φωτός, τὸ σκότος· μτφ. : Μάξ.Τύρ.40,4 **ἀφέγγεια κακῶν.**

ἀφεγγής-οῦς-ές (φέγγος) κ. νεώτ. δημ. **ἄφεγγος** ὁ ἄνευ φέγγους, φωτός, ὁ σκοτεινός : Σοφ.ΟΚ 1549 **ὦ φῶς ἀφεγγὲς** (φῶς μὴ φέγγον δηλ. τοῖς τυφλοῖς), Εὐρ.Φοίν.543 **νυκτός τ' ἀφεγγὲς βλέφαρον ἡλίου τε φῶς**, Διον.Ἁλ.Ῥωμ.8,52 **ὁ καταχθόνιος καὶ ἀφεγγὴς ὑποδέξεται** (τύπος)· 2) ὁ ἀφανής, ἀόρατος : Αἰσχ.Πρ.115 **τίς ὀδμὰ προσέπτα μ' ἀφεγγής**· 3) μτφ. ὁ ἀτυχής, δυστυχής : Σοφ. ΟΚ,1481 **εἴ τι γᾷ ματέρι τυγχάνεις ἀφεγγὲς φέρων.**

ἀφεγγία (ἡ) δημ. ἡ ἀφέγγεια βλ.λ.

ἀφέγγιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φέγγους, χωρὶς φέγγισμα· ‖ πρὶν ἢ ἐξημερώσῃ, πρὶν φέξῃ.

ἀφέγγιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ φωτιζόμενος, ποὺ δὲ φέγγεται, ὁ ἀφεγγής, σκοτεινός· 2) ὁ μὴ διαφανής, ποὺ δὲν φεγγίζει.

ἄφεγγος-η-ο δημ. ὁ ἀφεγγὴς βλ.λ.

ἀφέδιτος Ἡσ. « ἡμέρα παρὰ λάκωσιν ἐν ᾗ θύουσιν », [πιθ. ἀφείδιτος ἢ ἀφίδιτας· πρβλ. φειδίτια].

ἀφεδνήν Ἡσ. « ἀναιδῆ ».

ἀφεδράζω μσν. μετατοπίζω.

ἀφέδραστος-ον μτγν. ἐκτοπισθείς: Εἰρην.80.

ἀφεδρεία (ἡ) μτγν. ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ γυναικὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμμήνου ρύσεως: Δαμάσκ.π.Σουΐδ. ἐν λ. διαγνώμων.

ἀφεδρεύω Ἡσ.« ἀφεδρεῦσαι· ἐπὶ δίφρῳ καθίσαι»

ἀφεδρῆ Ἡσ. « ἀπονίγῃ ».

ἀφεδριατεύοντες (οἱ) ἐπιγρ. ἀρχή τις παρὰ βοιωτοῖς διάφορος τῶν βοιωταρχῶν.

ἀφεδρότερα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων ἀκανθοπτερυγίων τῆς οἰκογενείας τῶν **περκιδῶν.**

ἄφεδρος (ἡ) ἡ ἔμμηνος κάθαρσις, τὰ καταμήνια τῶν γυναικῶν, ὧν διαρκούντων αὗται παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐκάθηντο χωριστά: ΠΔ Λευΐτ.15,19 **ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς,** Διασκ.2,75 **μετὰ δὲ τὴν ἄφεδρον ἀτόκιός ἐστι·** 2) Εἰλειθυίας **ἄφεδρος** ρητινώδης οὐσία ἐκρέουσα ἐκ τῆς ἐλάτης, ἐλατόπισσα: Θεόφρ.Φl 5,9,8.

ἀφεδρών-ῶνας (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀφοδευτήριον, ἀποχωρητήριον, ὁ ἀπόπατος, τὸ ἀναγκαῖο: ΚΔ Ματθ.15,17 **εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται·** 2) ὁ πρωκτός· Σουΐδ. « τὸ μέρος τοῦ σώματος τὸ περὶ τὴν ἔξοδον »· 3) ΑΒ 469,23 « ἀφεδρών, αἱ σέλλαι, σελλάρια ».

ἀφείδεια (ἡ) μτγν. ἀφειδία βλ.λ.

ἀφειδείως ἐπίρρ. ἐπ. μτγν. ἀφειδῶς βλ.λ.: Ἀπολλ. Ρ 3,896 **μαλῃ θυμὸν ἀφειδείως καρέσωμεν.**

ἀφειδέως ἐπίρρ. αἰολ. κ. ἰων. ἀφειδῶς βλ.λ.

ἀφειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ μὴ φειδόμενός τινος, ὁ ἀφθόνως παρέχων τι: Αἰσχ.Ἀγ.195 **νεῶν ⟨τε⟩ καὶ πεισμάτων ἀφειδεῖς,** Καλλ.Ἐπιγράμμ.47,7 **ἀφειδέα πρὸς τὸν ἔρωτα·** κ. ἐπὶ πραγμ.: Θουκ.4,26 **τοῖς δὲ ἀφειδὴς ὁ κατάπλους καθειστήκει** (κατέπλεαν χωρὶς νὰ φείδωνται ἑαυτῶν)· κ. ὑπερθ. **-έστατος**: Δίων Χρ.1,24 **ἀφειδέστατοι τῶν ἀγαθῶν·** 2) μτγν. ὁ μὴ προσέχων εἴς τι, ὁ καταφρονῶν: Ἀπολλ.Ρ 1252 **ἀφειδέες οὐλομένοιο δείματος·** 3) μτγν. κ. νεώτ. οὗ δὲν φείδεταί τις, ὁ ἀφθόνως χορηγούμενος, ὁ ἄφθονος, δαψιλής: Καλλ.Δημ.128 **τὸν χρυσὸν ἀφειδέα πασεύμεθα,** Ἡρωδιαν.2,7,3 **ἀφειδῆ καὶ ἄκριτα ἀναλώματα,** ΑΠ 11,59 **ἀφειδέα δῶρα,** - ἀφειδεῖς ὑποσχέσεις - δαπάναι.

ἀφειδία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις φειδοῦς, ἡ ἐλευθεριότης, ἀφθονία: Πλάτ.Ὅρ.412 D **ἀφειδία ἐν χρήσει καὶ ἐν κτήσει οὐσίας·** || νεώτ. εἰδ. ἡ διὰ πλήθους ρητορικῶν καὶ γλωσσικῶν μέσων ἔκφρασις γνώμης τινός, ἀντίθ. βραχυλογία· 2) μτγν. ἡ σκληραγωγία: ΚΔ Κολ.2,23 **καὶ ἀφειδία σώματος.**

ἀφείδιτος βλ. ἀφέδιτος.

ἀφειδῶ-έω κ. νεώτ., μέλλ. **-ήσω** εἶμαι ἀφειδής, δὲν φείδομαι, ἀψηφῶ: Σοφ.Ἠλ.980 **ψυχῆς ἀφειδήσαντε προυστήτην φόνου,** Θουκ.2,43 **ἀφειδοῖεν ἂν τοῦ βίου,** Λυσ.2,25 **καὶ τῶν μὲν σωμάτων ἀφειδήσαντες·** || ἀπολ. γίναμαι παράτολμος: Εὐρ. ΙΤ 1354 **ἡμεῖς δ' ἀφειδήσαντες·** 2) δὲν λαμβάνω τίποτε ὑπ' ὄψιν, παραμελῶ: Σοφ.Ἀντ.414 **εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου** (ἀμφ.)· || περιφρονῶ: Μουσαῖ.303 **μαινομένης ἀφειδήσαντα θαλάσσης.**

ἀφειδῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., αἰολ. κ. ἰων. **-δέως,** ἐπ. μτγν. **-δείως** βλ.λ. ἄνευ φειδοῦς, ἀφθόνως: Δημ. 255,6 **καὶ ἁπλῶς ἑαυτὸν εἰς τὰ πράγματα ἀφειδῶς διδούς·** κ. συγκρ.: Ἑρμογ.Ἰδ.2,11 **ἀφειδέστερον ταῖς λέξεσι χρῆσθαι·** || **ἀφειδῶς ἔχω** ἀφειδῶ: Ἀριστλ.Πολιτ.1315 a,29 **ἀφειδῶς γὰρ ἑαυτῶν ἔχουσιν·** || ἄνευ φειδοῦς, προθύμως: Δημ.152,11 **ἀφειδῶς ὁρμῆσαι πρὸς πόλεμον·** 2) ἄνευ οἴκτου, ἀνηλεῶς: Ἡρ.1,207 **τῶν προβάτων ἀφειδέως πολλὰ κατακόψαντας·** συγκρ.: Ξεν.ΚΠ 4,2,47 **κολαζόντων ἀφειδέστερον ἢ ὡς δεσπόται·** κ. ὑπερθ.: αὐτ.Ἀν. 1,9,13 **ἀφειδέστατα πάντων ἐτιμωρεῖτο.**

ἀφείην εὐκτ. ἀορ. τοῦ ρ. ἀφίημι βλ.λ.

ἀφείληφα ἐπιγρ. ἀπείληφα, βλ. ἀπολαμβάνω.

ἀφείργνυμι μτγν. ἢ ἀφείργω, μτχ. παθ. παρακ. ἀφειργμένος ἀπείργω βλ.λ.: Αἰλ.ΖΙ 12,21.

ἀφεκάς ἐπίρρ. μτγν. πόρρω, μακράν: Νίκ.Θηρ.674.

ἀφεκτέον ρημ. ἐπίθ. τοῦ ἀπέχομαι βλ.λ. ὀφείλει τις νὰ ἀπέχηταί τινος: Ἀριστφ.Λυσ.124 **ἀφεκτέα τοίνυν ἡμῖν ἐστι τοῦ πέους,** Ξεν.Ἀπομν.1,2,34 **δῆλον ὅτι ἀφεκτέον εἴη τοῦ ὀρθῶς λέγειν·** || ὀφείλει τις ν' ἀφήσῃ, νὰ ἐγκαταλίπῃ τι: Γαλ.17(2),359 **ἀφεκτέον μὲν τοῦ φλέγματος.**

ἀφεκτικός-ή-όν (ἀπέχομαι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀπεχόμενος, ἐγκρατής: Ἀρρ.Ἐπίκτ.2,22,20.

ἄφεκτος Βαρῖν. « ἱερός· ταῖς ἀνέμοις ἀκατάστρεπτας »..

ἄφελα ἐπίρρ. δημ. ἀνωφελῶς, ἀνωφέλευτα βλ.λ.· || ἄνευ ὠφελήματος· πρβλ. ἄφελος.

ἀφέλαι ἐπιγρ. ἀπαρφ. ἀορ. β´ τοῦ ρ. ἀφαιρῶ βλ.λ., ἀφελεῖν.

ἀφέλανδρος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθιδῶν.**

ἀφελγύνω Ἡσ. « ἀφελγύνουσα· κακοῦσα ».

ἀφέλεια (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. -είη ἁπλότης: Ἱππ.Εὔσχημ.3 **εὐσχημοσύνης καὶ ἀφελείης,** Ἀντιφάν.163,8 **τῆς ἀφελείας οὕνεκα,** - παρθενικὴ ἀφέλεια, - **παιδιάτικη ἀφέλεια·** || ἐπὶ ὕφους, ἡ φυσικότης: Ἀθήν.15,693 F **διά τε τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν ἀφέλειαν τῶν ποιησάντων·** || νεώτ. εἰδ. **ἀφέλεια ἢ ἀφελὴς λόγος** ὁ ἀποτελούμενος ἐξ ἁπλῶν καὶ κοινῶν νοημάτων, ὁποῖα εἶναι τὰ τῶν ἀνεπιτηδεύτων ἀνθρώπων, ὡς γεωργῶν, ποιμένων, παίδων κτλ., ἀντίθ. ρητορικὸς ἢ πολιτικὸς λόγος· || δημ. πληθ. **ἀφέλειες** (οἱ) εἶδος κτενίσματος, καθ' ὃ αἱ τρίχες τοῦ προσθίου μέρους τῆς κεφαλῆς πίπτουσιν οἱονεὶ ἀφελῶς ἐπὶ τοῦ μετώπου.

ἀφέλεξις-εως (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἑλιχρυσιδῶν.**

ἀφελέον Ἡσ. « συνηγμένον, κοινόν ».

ἀφέλεος ὁμαλός· Ζωναρ.352 « ἀφέλεος τόπος ὁ ὁμαλός ».

ἀφελής-οῦς-ές (φελλεύς) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων λίθους, ὁ ὁμαλός, ἐπίπεδος: Ἀριστφ.Ἱππ.527 **διὰ τῶν ἀφελῶν πεδίων ἔρρει·** 2) μτφ. ὁ ἄμεμπτος ἢ ὁ ἐξ ἁγνότητος, ἁπλότητος: Ἀνακρ.16,36 **ἀφελὴς αἰδώς·** 3) κ. νεώτ. ἁπλοῦς, λιτός, ἀπέριττος, φυσικός: Δημ.1489,9 **ὡς ἀφελὴς καὶ παρρησίας μεστός,** Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.6 **οὕτως εὔκολος καὶ ἀφελὴς τοῖς ὑπὸ χεῖρα φαινόμενος,** Λουκ.Θε.Δ 4,3 **ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς ἐστι καὶ ἁπλοϊκός,** Πολύβ.18,49,4 **αἱ κατ' ἰδίαν ἐντεύξεις τοῦ τε βασιλέως καὶ τῶν Ῥωμαίων τελείως ἦσαν ἀφελεῖς καὶ φιλάνθρωποι,** αὐτ.11,10,3 **ἀφελὴς κατὰ τὴν ἐσθῆτα,** Ἐπιγρ. **ἀφεγὴς ψυχή,** - **ἀφελὴς χωρικός,** - **οἱ ἀφελεῖς τρόποι του κατέθελξαν τοὺς προσκεκλημένους·** || ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ.: Πλούτ.Λυκ.13 **εἰς οἰκίαν ἀφελῆ καὶ δημοτικήν,** αὐτ. Κάτ.Πρεσβ.4 **δεῖπνον ἀφελές·** 4) εἰδ. **ἐν τῇ** ρητορ. ὁ ἁπλοῦς, ὁ μὴ περίπλοκος ἢ πολύπλοκας: Ἀριστλ.Ρητ.1409 b,16 **περίοδος δὲ ἡ μὲν ἐν κώλοις, ἡ δ' ἀφελής·** || γεν. ἐπὶ ὕφους, λιτός, ἀπέριττας, ἀπροσποίητος: Πλούτ.Λυκ.21 **λέξιν ἀφελῆ καὶ ἄθρυπτον,** Διον.Ἀλ.Πομπ.2 **φράσις ἰσχνὴ καὶ ἀφελής·** || τὸ οὐδ. **τὸ ἀφελὲς** ὡς οὐσ. ἡ φυσικότης, ἡ ἁπλότης, ἡ ἀφέλεια βλ.λ.: Πλούτ.Πομπ.73 **τὸ ἀφελὲς καὶ ἄπλαστον,** αὐτ.Ἀθ.854 D **τὸ ἄγροικον οὐκ ἀφελὲς ἀλλ' ἠλίθιον·** 5) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. ἁπλοϊκός, εὐήθης, κοῦφος, εὔπιστος: Σωκρ.Ἐκκλ.Ἱστ.1,8 **ἰδιώτας αὐτοὺς καὶ ἀφελεῖς καλοῦντι,** Νικήτ.Χων.Χρον.361 C **οἱ λαοὶ χρῆμά τι ὄντες ἀφελὲς καὶ εὐρίπιστον,** Σέργ.Μακραῖ.ἐν

Σάθ.3,205 καὶ τῶν ἀφελεστέρων διήνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, - ἐξαπατᾷ τοὺς ἀφελεῖς, - θά ἤμουν πολὺ ἀφελής ἂν τόν πίστευα, - εἶναι πολὺ ἀφελὴς ὁ καημένος· 6) μτγν. ἐν κακῇ σημ. ὁ ἀναιδής, ὑβριστικός, ἀναίσχυντος, ξετσίπωτος : Ρουφῖν. ἐν ΑΠ 5,41 μισῶ τὴν ἀφελῆ.

ἀφελία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν κεντρολεπιδῶν.

ἀφελίζω μσν. ἡ ἀφελίσσω ἐκτυλίσσω : Τζέτζ. Ἱστ.9,144 ἀφείλιζε τὸ δέρμα.

ἀφελίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν χαλκιδῶν.

ἀφελκία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐν τῇ ψυχοπαθ. ἀφαιρεαις, περισπασμός, ὀνειροπολίσ.

ἀφέλκυσις-εως (ἡ) γλωσσ κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἀφελκύειν βλ.λ.

ἀφελκυσμός (ὁ) νεώτ ἡ ἀφέλκυσις βλ. λ.

ἀφελκυστήρ (ὁ) νεώτ. ὄργανον δι' οὗ ἀποσύρεται, ἀποσπᾶται ἡ σκωρία, ἅ. ὑποσκωριατήρ.

ἀφελκύω νεώτ. ἀντὶ ἀφέλκω βλ.λ. ἐξ οὗ ὁ ἀόρ. ἀφείλκῦσα ἕλκω ἔξω, τραβῶ, σέρνω ἔξω : ἀφελκύσαντες τάς λέμβους εἰς τὴν παραλίαν· 2) ἀπαρροφῶ : ἡ συνεχὴς θέρμανσις ἀφελκύει τὴν ὑγρασίαν τοῦ ὑπογείου· πρβλ. ἀφέλκω.

ἀφέλκω κ. νεώτ., ἰων. ἀπέλκω, μέλλ. ἀπέλξω, ἀόρ. ἀφείλκῦσα, παρακ. ἀφείλκῦκα ἀπάγω, σύρω μακρόν, τραβῶ : Ἡρ.3,48 ἀπέλκειν τοὺς ἱκέτας ἐκ τοῦ ἱροῦ, Εὐρ.Ἑκ.142 πῶλον ἀφέλξων σῶν ἀπὸ μαστῶν, Ξεν.ΚΠ 1,4,24 καὶ μόλις αὐτόν ἀφελκύσαντες οἱ ἐπὶ τοῦτο ταχθέντες· κ. παθ. : Σοφ. ΟΚ 844 ἀφέλκομαι δύστηνος· 2) εἰδ. ἐπὶ δημοσίων ὑπηρετῶν, ἀπομακρύνω ῥήτορα ἀπὸ τοῦ βήματος : Πλάτ.Πρωτ.319 C ἢ οἱ τοξόται αὐτὸν ἀφελκύσωσιν· 3) γεν. ἀποσπῶ, ἀφαιρῶ : Ἱππ.Ἄρθρ.11 τὸ δέρμα ἀφελκύσαι· 4) κ. νεώτ. ἐπὶ πλοίων, σύρω, ῥυμουλκῶ : Θουκ.2,93 τάς τριήρεις ἀφείλκυσαν κενάς· 5) σύρω, ἵνα ἀποσπάσω : Ἡρ.6,91 ἐπεί τέ μιν ἀποσπάσαι οὐκ οἷοί τε ἀπέλκοντες ἐγένοντο· 6) μτφ. κ. νεώτ. ἀποσπῶ τὴν προσοχήν, ἵνα κατευθύνω ταύτην ἀλλαχοῦ : Ξεν.Ἀπ.4,5,6 ἀφέλκουσα ἐπὶ (δ.γρ. πρὸς) τὰ ἡδέα· 7) κ. νεώτ. ἐπὶ ὑγρῶν, ἀπορροφῶ : Αἰσχ.Εὐμ.184 ἐμοῦσα θρόμβους, οὓς ἀφείλκυσας φόνου· 8) μέσ. ἀποσύρω : Ἀριστφ.Ἀχ.1120 τοῦ δόρατος ἀφελκύσωμαι τοὔλυτρον· || ὁμ. μέσ. ἀποσπῶ : Θεοφύλ.Ἐπιστ.56 καὶ τὸ σὸν ἀφελκόμεναι δίκαιον· 9) παθ. ἀποσύρομαι, ἀπομακρύνομαι : Σωκράτ.Ἐκκλ.Ἱστ.322,7 μή τις τῶν ἁπλουστέρων ὑπὸ τῶν τοιούτων ᾠδῶν ἀφελκυσθῇ τῆς ἐκκλησίας· 10) ἐπὶ χρόνου, παρατείνομαι, παρελκύομαι : Διον.Ἁλ.Ρητ.3,6 ὁ χρόνος ἐν ᾧ παρεσκευάζοντο πολὺς ἀφελκυσθείς.

ἀφελκόω-όω χαράσσω τὸν φλοιὸν δένδρου, ἵνα ἐκρεύσῃ ὁ ὀπός : Θεόφρ.ΦΙ 9,1,5 δι' ὃ κοὐκ ἀφελκοῦσι· 2) πάπ. καθίσταμαι ἑλκώδης, ἑλκοῦμαι : Ἱππ.Ἐπιδ.4,41 ὦμος καὶ ἕδρη ἀφηλκώθη· 3) ὁμ. παθ. ἐπὶ ἕλκους, ἀποξέομαι : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,5,2 ἀφελκούμενα πόνον παρέχει.

ἀφέλκωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἀπόσπασις τοῦ φλοιοῦ τῶν δένδρων (δ.ἑρμ. ὁ σχηματισμὸς ἕλκους) : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,5,3 διὰ τὴν ἀφέλκωσιν συνδήσαντες ἐφύτευσαν.

ἀφελληνίζω μτγν. ἐξελληνίζω, δθ. ἐξημερῶ, ἐκπολιτίζω : Φίλ.2,567 τὴν βάρβαρον . . ἀφελληνίσας· κ. παθ. ἀόρ. : ΔίωνΧρ.37,26 ἀφηλληνίσθη· 2) ἐκκλ. παύω τινά τοῦ νὰ εἶναι Ἕλλην, ἤτοι ἐθνικός, εἰδωλολάτρης : Κλήμ.Ἀλ.Ὁμ.13,9 (720) πολλῶν ἡμερῶν αὐτὴν ἀφελληνισθῆναι ἔδει.

ἀφελλίαι Ἡσ. « μέλανος ἀλφός ».

ἄφελμα Ἡσ. « τὸ κάλλυντρον »· πρβλ. ὄφελμα.

ἀφελόζωος-ον πάπ. ὁ ἀφελῶς, ἁπλῶς, λιτῶς ζῶν.

ἀφελοθήριον (τὸ) παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογ. τῶν λεμουριοειδῶν ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφελοκόμη (ἡ) ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν κορακιδῶν.

ἀφελόπους-οδος (ὁ) ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν πρωκτοτρυπιδῶν.

ἄφελος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων ἀξίαν, ὁ μὴ ὄφελος ἐνέχων, ποὺ δὲν φελᾷ βλ.λ. : παροιμ. τηγάνι τρύπιο εἶν' ἄφελο, - ἄφελος ἄνθρωπος (ὅλως ἀνίκανος, ἀνάξιος, ἀνωφελής).

ἀφελότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἀφέλεια βλ. λ. : ΚΔ Πράξ.2,46 ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας.

ἀφελόχειρος (ὁ) ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν ὑδροκοριδῶν.

ἀφελπίζω ἐπιγρ. ἀπελπίζω βλ.λ.

ἀφελῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. λιτῶς, μετ' ἀφελείας, ἀνεπιτηδεύτως, ἁπλῶς : Θέογν.1211 ἀφελῶς παίζουσα, Πλούτ.Πομπ.40 μετρίως καὶ ἀφελῶς ᾤκισεν· || μτγν. ἐπὶ ὕφους, ἀπερίττως, ἀπροσποιήτως : Διον.Ἁλ. Συνθ.3,1 τὸ ἀφελῶς λέγειν, ἀντίθ. τὸ γλαφυρῶς λέγειν· 2) ἀπονήρως, μὲ ἁπλότητα καρδίας : Βέττ.Βάλ.168,23 πολλὰ ἀφελῶς πιστεύσας ἀπώλεσεν.

ἀφέλωψ-ωπος (ὁ) παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν ῥινοκεροειδῶν, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει

ἄφεμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ ἀφιέμενον, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ φόρου : ΠΔ Μακκ.1,13,37 καὶ γράφειν τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν τοῦ ἀφιέναι ὑμῖν ἀφέματα· 2) ΕΜ 176,4 « ἄφεμα τὸ ἀπόσταγμα »· 3) μσν. βλῆμα : Νικήτ.Χων.Χρον.109 Α τὰ ἐκ παντοίων ὀργάνων ἀφέματα· 4) πάπ. ἀπαπαμηή.

ἀφέμενος Φώτ. Λεξ. « τὸν ἐν μάχαις καὶ λοιδωρίαις πρῶτον ἀποστάντα κατὰ μεγαλοψυχίαν . . οὕτως ἐκάλουν λακεδαιμόνιοι » (δ.γρ. ἀφφέμενον).

ἀφενάκιστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐξαπατώμενος· 2) τὸ οὐδ. τὸ ἀφενάκιστον ὡς οὐσ. τὸ μὴ ἐξαπατᾶσθαι : Φίλ.1,564,36 ἀγχίνοιάν τε καὶ σύνεσιν, δι' ὧν τὸ ἀφενάκιστον περιγίνεται.

ἄφενος-ους (τὸ) ἄφθονον ἀποταμίευμα, πλοῦτος, περιουσία, βιός : Ἰλ.Α 171 ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν· || περὶ τοῦ πλούτου τῶν θεῶν : Ἡσίοδ.Θ 112 ὡς τ' ἄφενον δάσσοντο καὶ ὡς τιμὰς διέλοντο· || ἀρσ. αἰτ. ἄφενον ἐν Ἡσίοδ.Ἔργ.24 εἰς ἄφενον σπεύδοντα· γεν. ἀφένοιο : Καλλ.Δία 96 οὔτ' ἀρετῆ ἀφένοιο.

ἀφεντάδικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς αὐθέντην, εἰς ἄρχοντα, ἀφεντικά, ἀρχοντικά : ζῇ - περνᾷ ἀφεντάδικα.

ἀφεντάδικος-η-ο ὁ ἁρμόζων εἰς αὐθέντην, εἰς ἄρχοντα, ἀρχοντικός· ἀφεντάδικο φέρσιμο.

ἀφεντάκης-η (ὁ) κ. μσν. κ. δημ. θωπευτ. ὁ πατήρ, πατεράκης, παπάκης, μπαμπάκας : Ἐρωτόκρ. Α 724 σκλάβοι 'ναι τ' ἀφεντάκη σου, κι ἐσὲ, κερά μου, δοῦλοι· 2) εἰδ. ὁ ἱερεύς, οὕτως ἀποκαλούμενος ὑπὸ τῶν τέκνων του.

ἀφενταναθρέφω δημ., μτχ. παθ. παρακ. ἀφενταναθρεμμένος ἀνατρέφω τινὰ ὡς αὐθέντην, ἤτοι ἐν εὐμαρείᾳ καὶ εὐγενείᾳ.

ἀφεντάνθρωπος (ὁ) δημ., θηλ. ἀφεντογυναίκα κ. ἀφενταγύναικο (τὸ) ὁ ἔχων παρουσιαστικὸν καὶ τρόπους αὐθέντου, ἀρχοντάνθρωπος· 2) συνεκδ ὁ γενναιόδωρος, ὁ ἐλευθέριος.

ἀφεντάτο (τὸ) δημ. τὸ ἀξίωμα τοῦ αὐθέντου, τοῦ ἄρχοντος, τοῦ δεσπότου, ἅ. ἀφεντιά· 2) συνεκδ. ὁ ἀφέντης : παροιμ. ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ ἀπὸ νέο ἀφεντάτο κι ἀπὸ πρόστυχο κουράτο (= αὐλικόν).

ἀφέντεμα (τὸ) δημ. τὸ νὰ εἶναί τις αὐθέντης, τὸ ν' ἀφεντεύῃ κανείς, ἀφεντιά, ἐξουσία, δεσποτεία· 2) σπαν. ὁ πλοῦτος.

ἀφεντεύω δημ.· κ. -εύγω, ἅ. ἀφεντιάζω βλ.λ. ἐξουσιάζω, δεσπόζω, εἶμαι κύριος : Ἐρωτόκρ.Β 489 στὴν Πάτρα ἐγεννήθηκε, καὶ ἐκείνην ἀφεντεύγει, αὐτ.Δ 1299 κι ὅ,τι κι ἂν ἀφεντεύγωμε χῶρες, χωριὰ καὶ πλοῦτη· 2) ἀπολ. εἶμαι ἢ γίνομαι ἀφέν-

της : ὁποῦ 'χει χρήματα σήμερα **ἀφεντεύει**, δ. τραγ. **ἐννιὰ φορὲς ἀφέντεφες** (δ.ἐκφορ. **ἀφέντιασες**) **καὶ πάλι ἀφέντης εἶσαι** 3) συνεκδ. γίνομαι πλούσιος, πλουτῶ : παροιμ. **μάθε (ἢ κάνε) τέχνη νὰ πορέφῃς καὶ πραμάτεια ν' ἀφεντέφῃς.**

ἀφέντης (ὁ) δημ. γεν. **-ντη** κ **-ντός**, πληθ. **-ντάδες** κ. **-ντες** κ. σπαν. **-ντηδες**, θηλ. **-ντισσα** κ. **-ντρα** κ. είρων. **-ντω** ὡς ἀξίωμα, αὐθέντης, ἡγεμών, ἄρχων, δεσπότης, κύριος : Ἐρωτόκρ.Β 1288 **κι ἀφέντης τοῦ Βυζάντιου τ' ὄμορφο παλληκάρι** ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ Χριστοῦ, ὁ τῶν ὅλων κύριος : φρ. μάρτυς μου ὁ ἀφέντης ὁ Χριστός ‖ παλαιότ. ὁ μέγας ἀφέντης ὁ σουλτάνος 2) ὁ κύριος ὡς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, ἄ. ἀφεντικὸς ἢ τὸ ἀφεντικό : παροιμ. **ἔχει ὁ ἀφέντης μας ἀφέντη κι ἡ κυρά μας παραφέντη, - ἔχει ὁ ἀφέντης παραφέντρα κι ἡ κυρά μας ἄλλον ἄντρα** (ἐπὶ ἀνταποδόσεως τῶν ἴσων), **- ἔχει καλὸν ἀφέντη αὐτὸ τὸ μπακαλόπουλο** 3) ὁ ἰδιοκτήτης : **φώναξε τὸν ἀφέντη τ' ἀμπελιοῦ νὰ μᾶς δώσῃ σταφύλια, - κουτσαίνει αὐτὸ τὸ μουλάρι σὰν τὸν ἀφέντη του** ‖ φρ. **χάνει ὁ σκύλος τὸν ἀφέντη του** ἐπὶ μεγάλης κοσμοσυρροῆς, **- δὲν ξέρει τὸ σκυλὶ τὸν ἀφέντη του** ἐπὶ μεγάλης ἀταξίας καὶ συγχύσεως ἐξουσιῶν 4) ὁ πατήρ : Ἐρωτόκρ.Δ 397 **ἀφέντη μου, δὲν ἤβαλα στὸ νοῦ πρᾶμα κιανένα,** δ.τραγ. **ἡ μάνα σου κι ὁ ἀφέντης σου δὲ θέλουν οἱ δαιμόνοι,** όμ. **ἀφέντης μ' εἶχε τὸ κλειδί, κι ἡ μάνα τὴν κασούλα** 5) ὁ σύζυγος : δ.τραγ. **μὴ μὲ πουλᾷς, ἀφέντη μου, κι ἐγὼ σὲ ξεχρεώνω,** μοιρολ. χήρας **ποῦ πᾷς, ποῦ πᾷς, ἀφέντη μου, καὶ μένα ποῦ μ' ἀφήνεις ;** 6) ὁ πενθερὸς ὡς πρὸς τὴν νύμφην 7) ὡς προσφώνησις τῶν γυναικῶν πρὸς πάντα πρεσβύτερον ἢ ξένον, ἐνιαχοῦ εἰδ. τῆς νύμφης πρὸς τοὺς ἄρρενας συγγενεῖς τοῦ συζύγου 8) ἐνιαχοῦ κ. ὁ ἱερεύς, ἄ. ἀφεντάκης 9) ὁ πλούσιος, ὁ κτηματίας : Μάνθου Ἱστ.Μωρ.24,45 **ἀφεντάδες νὰ περιπατοῦν γυμνοὶ καὶ πεινασμένοι** 10) ἐν χρ. ὡς προσφώνησις χαιρετισμοῦ ὡς τὸ κύριος, ἐνίοτε κ. είρωνικῶς : **καλὸ σ' τον τὸν ἀφέντη !, καλημέρ' ἀφέντη, - ὁρίστ' ἀφέντη, - καλῶς σᾶς βρήκαμε, ἀφεντάδες.**

ἀφεντ(ε)ία (ἡ) δημ. ἡ διοικοῦσα ἀρχή, οἱ κρατοῦντες : Πασπάτ.Χιακ.Γλωσσ. (ἐν λ.) **νὰ πληρώνῃ δυὸ λίτρες κεφαλισιμιὸν εἰς τὴν ἀφεντίαν.**

ἀφεντιά (ἡ) κ. **-ειά** δημ. τὸ νὰ εἶναί τις αὐθέντης, τὸ νὰ ἐξουσιάζῃ ἄλλους, αὐθεντία 2) ἡ κρατοῦσα ἀρχή, ἡ ἐξουσία ἐν φρ. **ὄξου ἀπὸ Θεὸ κι ἀπ' ἀφεντιὰ** ἐκτὸς ἀνωτέρας βίας : **ὄξου ἀπὸ Θεὸ κι ἀπ' ἀφεντιὰ θὰ ταξιδέψω αὔριο** πρβλ. ἀφεντεία 3) μετὰ τῶν προσωπ. ἀντων. **σου, του, σας, τους** (**ἡ ἀφεντιά σου, - του** κλπ.) πρὸς ἐκδήλωσιν σεβασμοῦ ἀντὶ τῶν **σύ, αὐτός, σεῖς, αὐτοί**, μόν. ἐπὶ τῶν παρόντων : **ἀρχὴ παραμυθιοῦ καλησπέρα τῆς ἀφεντιᾶς σας, - ἡ ἀφεντιά του μ' ἔβαλε νὰ σᾶς φωνάξω** ‖ κ. περιφρον. : **ἡ ἀφεντιά του μᾶς τὴ σκάρωσε** 4) σπαν. ὁ πλοῦτος.

ἀφεντιάζω δημ. γίνομαι ἀφέντης, ἄ. ἀφεντεύω βλ.λ. : δ.τραγ. **χίλιες φορὲς ἀφέντιασες** (δ. ἐκφρ. **ἀφέντεφες**) **καὶ πάλι ἀφέντης εἶσαι.**

ἀφεντικά ἐπίρρ. δημ. ὡς αὐθέντης : παροιμ. **ὅποιος δὲ ντρέπεται ἀφεντικὰ πορεύεται.**

ἀφεντικό (τὸ) δημ. ὁ ἀφέντης, ὁ κύριος ὡς πρὸς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικόν του, ἄ. ἀφεντικὸς βλ.λ. : **ποῦ εἶναι τ' ἀφεντικό σου ;** ‖ εἰς πληθ. ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία : **λείπουν τ' ἀφεντικά** 2) ὡς προσφώνησις σεβασμοῦ ἐκ μέρους ἐργατικοῦ, ἰδίως πρὸς προσφέροντα ἐργασίαν : **ἀφεντικό, δῶσ' μου νὰ σοῦ πάω τὰ φώνια, - καλημέρ' ἀφεντικό.**

ἀφεντικός-κιά-κό δημ. ὁ ἀνήκων εἰς αὐθέντην, ποὺ εἶναι τοῦ ἀφέντη : **ἀφεντικὰ χτήματα** 2) τὸ ἀρσ. **ἀφεντικὸς** ὡς τὸ οὐδ. **ἀφεντικὸ** βλ.λ. ὡς οὐσ. ὁ κύριος ὡς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ.

ἀφεντογυναῖκα (ἡ) κ. **ἀφεντογύναικο** (τὸ) δημ. τὸ θηλ. τοῦ ἀφεντάνθρωπος, γυνὴ ἔχουσα ἐπιβλητικὸν παρουσιαστικὸν καὶ τρόπους ἀρχοντίσσης, ἰδίως ἡ καταδεκτικὴ καὶ φιλελεήμων πρβλ. ἀρχονταγυναίκα.

ἀφεντογυρεμένος-η-ο δημ. οὗ ἡ ἀναστροφὴ ἐπιζητεῖται ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, ὁ χαίρων ὑπόληψιν παρὰ τοῖς ἄρχουσιν, ἰδ. διὰ τὴν σύνεσίν του : δ. τραγ. **μηδὲ κεφάλια γνωστικὰ κι ἀφεντογυρεμένα.**

ἀφεντοκουναρεύω δημ. ἐμπαικτ. ἀφενταναθρέφω βλ.λ.

ἀφεντομουτσουνάρα (ἡ) δημ. πάντοτε μετὰ τῶν προσωπ. ἀντων. **μου, σου, του** (**ἡ ἀφεντομουτσουνάρα μου, - σου, - του**) ἐμπαικτικῶς, δῆθεν σπουδαία προσωπικότης.

ἀφεντοξυλιά (ἡ) δημ. ἐμπαικτικῶς ἢ πρὸς ἀστεϊσμόν, πάντοτε μετὰ τῶν προσωπ. ἀντων. : **ἡ ἀφενταξυλιά μου, - σου - του, - μας, - σας, - τους** (ἀντὶ ἡ ἀφεντιά μου,-σου,-του κλπ.), πρβλ. ἀφεντόξυλο.

ἀφεντόξυλο (τὸ) δημ. ἐμπαικτ. ἀντὶ ἀφεντόπουλο βλ.λ. 2) ὁ πολύς, ὁ ἀνηλεὴς δαρμός, **τὸ** γερὸ ξύλισμα, ἄ. ἀρχοντόξυλο βλ.λ.

ἀφεντόπαιδο (τὸ) δημ. τέκνον αὐθέντου, παιδὶ ἀφέντη, ἄ. ἀφεντόπουλο βλ.λ. 2) νέος **εὐγενοῦς** καταγωγῆς 3) μτφ. νέος ἔχων τρόπους καὶ ἐλευθεριότητα αὐθέντου, λεβεντόπαιδο, ἀσίκης.

ἀφεντοπούλα (ἡ) δημ. τὸ θηλ τοῦ **ἀφεντόπουλος** βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Γ 856 μὲ τὴν **ἀφεντοπούλα μας νὰ δῇς νὰ μὲ παντρέφῃς.**

ἀφεντόπουλο (τὸ) δημ. κ. **ἀφεντόπουλος** βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Β 144 **ἤτονε τ' ἀφεντόπουλο ἀπὸ τὴ Μυτιλήνη** ‖ εἰς τὸν πληθ. τὰ τέκνα τοῦ αὐθέντου ἀδιακρίτως γένους.

ἀφεντόπουλος (ὁ) δημ κ. συνηθ. **-πουλο** (τὸ) βλ.λ., θηλ. **-πούλα** βλ.λ. ὁ υἱὸς αὐθέντου, ἄρχοντος, τὸ ἀρχοντόπουλο · Ἐρωτόκρ.Β 981 **νά 'χου κι οἱ ἀφεντόπουλοι καιρὸ νὰ ξεφαντώσουν.**

ἀφεντος-η-ο δημ. ὁ στερούμενος αὐθέντου, **ποὺ** δὲν ἔχει ἀφέντη, ἀδέσποτος.

ἀφεντοσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ αὐθέντου, ἄ. ἀφεντιὰ βλ.λ. ἡ ἀρχοντιὰ βλ.λ.

ἀφεντότοπος (ὁ) δημ. τόπος ὑπὸ αὐθεντῶν, ἀρχόντων, πλουσίων οἰκούμενος : **ἡ Κέρκυρα εἶναι ἀφεντότοπος** ‖ τόπος πρόσφορος, κατάλληλος νὰ κατοικῆται ὑπὸ αὐθεντῶν, ὑπὸ πλουσίων.

ἀφεντούλης (ὁ) δημ. ὁ ἀφεντόπουλος βλ.λ.

ἀφεντοχωριάτης (ὁ) δημ., θηλ. **-ισσα** πλούσιος χωρικός 2) ὁ εὐγενὴς τὸ ἦθος χωρικός.

ἀφέντρα (ἡ) δημ. τὸ θηλ. τοῦ ἀφέντης βλ.λ., κυρία, δέσποινα, ἀρχόντισσα, κυρα : Ἐρωτόκρ.Α 963 **ἀφέντρα, τέκν' ἐτοιου ρηγὸς καὶ μιὰ κερὰ ρεγάλη** 2) ἡ οἰκοδέσποινα 3) ποιητ. ἡ ἐρωμένη 4) μτφ. ἡ πρὸς ἣν εἶναί τις ἀφωσιωμένος : Βαλαωρ.Φωτεινὸς 130 **μόνη κυρὰ του ἀφέντρα στὰ χέρια του ἡ βουκέντρα.**

ἄφεξις-εως μτγν (ἀπέχομαι) ἀποχή : Ἀρετ. 117,21 **δριμέων ἄφεξις.**

ἀφέορτος-ον μτγν. ὁ μὴ ἑορταστικός Θησ. Στεφ. (ἐν λ.) **ὡς οὖν μὴ γένοιτο ἀφέορτα, δεῖ δὴ θᾶσσον τὸ βηλάριον ἧξειν.**

ἄφεος Ἡσ. « **ἄφωνος** ».

ἀφέργω ἐπιγρ. ἀπείργω βλ.λ. ἐμποδίζω : Ἡράκλειοι Πίν.Ι,131.

ἀφερέγγυος (-α)-ο(ν) νεώτ κ. δημ. ὁ μὴ φέρων ἐγγύην, ὁ μὴ φερέγγυος, ὀθ. ἀναξιόχρεος : **ἐγγυητὴς ἀφερέγγυος** ‖ τὸ οὐδ. **τὸ ἀφερέγγυον** ὡς οὐσ. ἡ ἀφερεγγυότης.

ἀφερεγγυότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ μὴ εἶναί τις φερέγγυος, ἡ ἔλλειψις φερεγγυότητος.

ἀφερεγγύως ἐπίρρ. νεώτ κατὰ τρόπον ἀφερέγγυον, ἄνευ τῆς προσαγωγῆς ἐγγύης **οὐδεὶς παρέχει σήμερον δάνεια ἀφερεγγύως.**

ἀφερενονία (ἡ) μσν. τὸ μὴ φέρειν τοὺς πό-

νους, μὴ ὑποφέρειν τοὺς κόπους, μαλθακότης: Εὐστ.222,28 **εἰς ἀφερεπονίαν καὶ μαλακότητα.**

ἀφερέπονος-ον σχόλ. κ. μον. ὁ μὴ φέρων τοὺς πόνους, ὁ μὴ θέλων ἢ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τοὺς κόπους, νωθρός : Δωρόθ.Διδ.12 **οὐχ ἁμαρτάνομεν ἐν ταῖς ἐπιφοραῖς, εἰ μὴ ἐκ τοῦ εἶναι ἡμᾶς ἀφερεπόνους,** Σχόλ.'Απολλ.Ρ I,269.

ἀφερεπόνως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ἀφερέπονον βλ.λ., μαλθακῶς, νωθρῶς, ὀκνηρῶς : 'Επιφάν.I,639 D **ἀφερεπόνως ἄγεται.**

ἄφεριμ ἐπιφ. δημ. (τουρκ.) εἰρων. **εὖγε, μπράβο.**

ἀφέριστος-ον 'Ησ. « ἀφέριστα· ἄχρηστα »· 2) βαρῖν. «ἀφέριστος τόπος, ὁ ἀκαλλώπιστος ».

ἄφερκτος-ον (ἀφείργω) ἀποκεκλεισμένος: Αἰσχ. Χο.447 **μυχοῦ δ' ἄφερκτος πολυσινοῦς κυνὸς δίκαν.**

ἀφερματίζω νεώτ. ἐξάγω τὸ ἕρμα ἀπὸ τοῦ πλοίου, ξεσαβουρώνω.

ἀφερμάτισις-εως (ἡ) κ. **ἀφερματισμός** (ὁ) νεώτ. ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ ἕρματος ἀπὸ τοῦ πλοίου.

ἀφερματιυμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἀφερμάτισις βλ. λ.

ἀφερματιστής (ὁ) νεώτ. ὁ ἐργαζόμενος εἰς τὴν ἀφερμάτισιν πλοίου.

ἀφερματιστικόν (τὸ) νεώτ. πλοιάριον μεταφέρον ἀλλαχοῦ τὸ ἕρμα ἀφερματιζομένου πλοίου.

ἀφερμηνεύω ἑρμηνεύω, ἀναπτύσσω διεξοδικῶς, ἐκτενῶς : Πλάτ.Σοφ.246 Ε **τὸ λεχθὲν παρ' αὐτῶν ἀφερμήνευε·** || ἀπολ. : αὐτ.Νόμ.660 C **ὡς σὺ κατ' Αἴγυπτον ἀφερμηνεύεις·** 2) μεταφράζω : Πλούτ.Ρωμ.21 **τὴν δὲ Καρμέταν ἔνιοι πιθανώτερον ἀφερμηνεύουσιν οἷον ἐστερημένην νοῦ.**

ἄφερνος-ον ἄνευ φερνῆς, προικός, ὁ ἀπροίκιστος· 'Ησ.ἐν λ. **ἄεδνον.**

ἀφερούμου δημ. ἕτερος τ. τοῦ ἄφεριμ : 'Αθ. 'Αρχ.244 **ὁ 'Ιμβραΐμης ἐφέρθη σὰν Τοῦρκος εἰς τοὺς προσκυνημένους. 'Αφερούμου του!**

ἀφερπετοῦμαι-όομαι μτγν. γίνομαι ἑρπετὸν (πιθαν.) : ἐν 'Ερμ.π.Στοβ.1,49,69 ('Εκλ.I,1098).

ἀφερπύζω ἀποσύρομαι, ἀπέρχομαι : 'Αριστφ. ἐν Σουΐδ. **ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἀφερπύσαι** (δ. γ. **ἐφερπύσαι**).

ἀφερπυλλοῦμαι-όομαι μεταβάλλομαι εἰς ἕρπυλλον βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΑἰτ.5,7,2 **τὸ ὤκιμον . . πολλάκις ἀφερπυλλοῦται.**

ἀφέρπω ἀποχωρῶ ἕρπων, δθ. ἀποσύρομαι κρυφίως, χωρὶς νὰ γίνω ἀντιληπτός : Σοφ.Τρ.813 **τί σῖγ' ἀφέρπεις;** || γεν. ἀπομακρύνομαι, ἀποχωρῶ : αὐτ.Αἰ.1161 **ἀφερπέ νυν·** 2) ἀποθνήσκω : Στοβ.4,25,52 **καὶ ἀφέρποντες αἰζηοῖς ποθεινοί.**

ἀφέρτεροι 'Ησ. « ἥσσονες »· 2) αὐτ. «ἀφερτέρους· πολὺ φερτέρους, ταχυτέρους »· πρβλ. ἀφάρτερος βλ.λ.

ἄφερτος (-η)-ο(ν) (φέρω) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀφόρητος, ἀνυπόφορος : Αἰσχ.'Αγ.386 **παῖς ἄφερτος ἄτας·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. μὴ κομισθείς: **ἄφερτο πράγμα·** 3) κ. ὁ μὴ κομίσας : **τὸν ἔστειλαν νὰ πάρῃ τὰ προικιὰ μὰ γύρισε ἄφερτος·** 4) ὁ μὴ ἐλθών: **ἦταν ἄφερτος ὁ γιός μου ἀπ' τὴν πατρίδα.**

ἀφές (ὁ) δημ. ἕτερ. τ. τοῦ ἀφέντης βλ.λ.

ἄφεση (ἡ) δημ. ἐπὶ στρατ. ἡ ἀπόλυσις ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἡ ἄφεσις· εὐχὴ **νὰ 'χῃς καλὴ ἄφεση·** 2) συγχώρησις ἁμαρτιῶν, ἄφεσις βλ.λ.

ἀφέσιμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὃν δύναταί τις ν' ἀφήσῃ, ὁ ἐλεύθερος, δθ. ἐπὶ ἡμέρας, ὁ ἑορτάσιμος· 'Αρποκρ. « ἀφέσιμος ἡμέρα, καθ' ἣν σχολάζουσιν ἀπὸ τῶν ἐργασιῶν » : 'Αριστλ.'Αθ.43,3 **πλὴν ἐάν τις ἀφέσιμος ᾖ·** 2) πάπ. ὁ ἀπηλλαγμένος καταβολῆς τινος· 3) ἐκκλ. ἐπὶ ἁμαρτ. ὁ δυνάμενος νὰ συγχωρηθῇ, ὁ συγχωρητός : **ἀφέσιμοι ἁμαρτίαι·** 4) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀρσ. **ἀφέσιμος** ἐπὶ στρατευομένων, ὡς οὐσ. (ἐνν. ὁπλίτης) ὁ ἐντὸς ὀλίγου μέλλων ν' ἀπολυθῇ λῃγούσης τῆς θητείας του.

ἀφέσιος (ὁ) μτγν. ὁ ἀπελευθερῶν, ὁ ἐλευθερωτής, ἐπίθ. τοῦ Διὸς ἐν Μεγάροις καὶ 'Αργει : Παυσ. 1,44,9 **ἐπὶ δὲ τοῦ ὄρους τῇ ἄκρᾳ Διός ἐστιν 'Αφεσίου καλουμένου ναός.**

ἄφεσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἀφιέναι τι ἐλεύθερον, τὸ ἀπολύειν, ἀπόλυσις : Φίλιππ.π.Δημ.251 **διελέγετο περὶ τῆς τῶν πλοίων ἀφέσεως·** || ἐπὶ προσ. : Πολύβ.1,79, ΚΔ Λουκ.4,19 **κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν·** 2) μετὰ γεν. ἀθῴωσις : Πλάτ. Νομ.869 D **περὶ τῆς ἀφέσεως εἴρηται φόνου πατρί·** || ἀπαλλαγὴ ἀπὸ ὑποχρεώσεως : Δημ.893 **πάντων ἀπαλλαγῆς καὶ ἀφέσεως γενομένης,** Πλούτ.'Αγησ.24 **ἄφεσις τῆς στρατείας,** 'Επιγρ. **ἀφ- ταλάντου - χρημάτων - καταδίκης·** κ. νεώτ. νομ. **ἄφεσις χρέους** κατάργησις ἐνοχικοῦ δικαιώματος ἀμοιβαίᾳ συναινέσει πιστωτοῦ καὶ ὀφειλέτου· || νεώτ. στρατ. ἀπόλυσις ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ὑποχρεώσεων· 3) μτγν. κ. συγχώρησις: ΚΔΜᾶρκ.3,29 **ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ 'Αγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα,** ὁμ. Ματθ.26,28 **εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν·** || **ἐνιαυτὸς ἀφέσεως** τὸ Ἰωβιλαῖον βλ.λ. : ΠΔ 25,10 **καὶ ἁγιάσετε . . τὸν πεντηκοστὸν ἐνιαυτόν . . ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία αὕτη ἔσται ὑμῖν·** 4) σωματικὴ ἐξάντλησις : 'Ιππ.'Επιδ.3,6· 5) διαζύγιον : Πλούτ.Πομπ.42 **ἄφεσιν τινὶ πέμπειν·** 6) ἐκκίνησις ἵππων ἐν ἱπποδρομίᾳ : Διόδ.Σ 4,73 **τὴν ἄφεσιν τῶν ἵππων ἐποίησε τοιαύτην·** || κ. νεώτ. συνεκδ. ἡ βαλβίς : Σοφ.'Ηλ.686 **δρόμον δ' ἰσώσας τἀφέσει** (διόρθ. ἀντὶ **τῇ φύσει**) **τὰ τέρματα** (συμπληρώσας τὸν δίαυλον καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν βαλβῖδα)· || μτφ. ἡ ἀφετηρία, ἡ ἔναρξις : Μαν.3,405, Βέττ.Βάλ.31,8 **ἀπὸ Λέοντος τὴν ἄφεσιν ποιούμενοι·** 7) κ. νεώτ. ἡ ἐκροή, ἐκπομπή, ἐκτίναξις : 'Αριστλ. ΖΜ 697 a, 24 **ἄφεσις βέλους·** || κ. ἐπὶ τῆς κυήσεως : 'Αριστλ.ΖΙ 8,30 **μετὰ τὴν ἄφεσιν τοῦ κυήματος·** 8) σμῆνος μελισσῶν, ἀ. ἀφεσμός : 'Αριστλ.ΖΙ 625 a, 20 **κτείνουσι δὲ μάλιστα ὅταν . . μηδὲ ἀφέσεις μέλλωσι γίγνεσθαι·** 9) πάπ. ἐπὶ τοῦ ὕδατ. ῥεῖθρον· || δθ. πάπ. συνεκδ. ὑδραγωγεῖον· || κ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, αὖλαξ, διῶρυξ : ΠΔΒασ.2,22,16 **καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης·** 10) ἀστρολ. προσδιορισμὸς τοῦ οἴκου τῆς ζωῆς : Πτολ.Τετραβ.127· 11) πάπ. **γῆ ἐν ἀφέσει** κτήματα ἰδιωτικά, ἀντίθ. γῆ βασιλική.

ἀφεσμός (ὁ) ἑσμὸς βλ.λ., νεαρὸν σμῆνος μελισσῶν, δημ. σμάρι : 'Αριστλ.ΖΙ 629 a, 9 **ἐὰν ἀποπλανηθῇ ὁ ἀφεσμός.**

ἀφεσοφυλακία (ἡ) πάπ. ἡ φύλαξις, ἡ ἐποπτεία ῥεόντων ἀρδευτικῶν ὑδάτων ἢ ὑδραγωγείων.

ἀφεσταίη γ' ἑν. εὐκτ. τοῦ **ἀφίστημι** βλ.λ.

ἀφεστάλκαμεν μτγν. **ἀπ-·** 'Ερβέρντεν ἐν λ.

ἀφεστήξω ἀττ. ἀμτβ. μέλλ. ἐκ τοῦ **ἀφέστηκα** θὰ λείπω, θὰ εἶμαι μακράν : Πλάτ.Πολ.587 Β **ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ οἰκείας ὁ τύραννος ἀφεστήξει.**

ἀφεστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ πρόεδρος τῆς βουλῆς ἐν Κνίδῳ « ὁ τὰς γνώμας ἐρωτῶν » τ.ἔ. τὰς ψήφους συναθροίζων καὶ ἀριθμῶν : Πλούτ.'Ηθ.292 Α **τίς ὁ ἀφεστήρ;**

ἀφεστής (ὁ) 'Ησ. « ἀγαθός ».

ἀφεστίασις-εως (ὁ) σχόλ. συμπόσιον : Σχόλ.Πλάτ. Τίμ.17 Β « ἡ γὰρ ἀφεστίασις τὴν ὁλ τελῆ τῆς ἑστιάσεως ἀπαπλήρωσιν συνείληφεν ».

ἀφέστιος-ον μτγν. μακρὰν τῆς ἑστίας, τοῦ οἴκου : ΠΔ Σοφ.Σειρ.37,11 **καὶ μετὰ μισθίου ἀφεστίου** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ **ἐφεστίου**).

ἀφεταιρισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἀφετεροίωσις βλ.λ.

ἀφέταιρος-ον ὁ μὴ ἔχων ἑταίρους, φίλους· πρβλ. ἀπέταιρος : Θεόπομπ.'Ιστ.308 **ἀπολῖται, ἀφέταιροι, ἀπαθήναιοι·** ἔνθα φέγει τὴν λ.

ἀφετεὶ ἐπίρρ. μτγν. 'Ηρωδιαν.'Επίμ.256 « ἀφετεὶ δὲ καὶ ἀνατεὶ ἀντὶ τοῦ ἄνευ βλάβης, δίφθογγα ».

ἀφετεροίωσις-εως (ἡ) νεώτ. φυσιολ. ἡ κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ὕλης ἀπόδοσις νέων ὀργανικῶν συνθέσεων ὑπὸ τῶν εἰς οὐσίας τῶν κυττάρων τελικῶς μετουσιωθεισῶν θρεπτικῶν ὑλῶν· 2) χημ. ἡ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς θερμότητος ἢ τῆς πιέσεως κτλ. διάσπασις τῆς διατάξεως τῶν μορίων σώματός τινος.

ἀφετεύω μτγν. ἀστρολ. ἐπὶ ἀστέρων, εἶμαι ἀφέτης βλ.λ.3) : Πτολ.Τετράβ.109,26 ὁ μέλλων ἀφετεύειν ἀστήρ.

ἀφετήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀφετήριον βλ.λ., ἡ βαλβίς : Ἰάμβλ.Προτρ.21,λη΄ ὥσπερ ἀπὸ ῥίζης καὶ ἀφετῆρος τῆς μολόχης ὡρμημένος· 2) νεώτ. σύστημα ἀντιστάσεων παρεμβαλλομένων εἰς τὰ κυκλώματα τῶν ἠλεκτροκινητήρων κατὰ τὴν ἐκκίνησιν, ἵνα μὴ αἱ ἐντάσεις τῶν διαρρεόντων ταῦτα ρευμάτων ὑπερβοῦν ὡρισμένα ὅρια.

ἀφετηρία (ἡ) (ἐνν. γραμμή) σχόλ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ γραμμὴ ἐξ ἧς ἐκκινοῦσιν οἱ δρομεῖς, βαλβίς, ὕσπληγξ, ἄφεσις : Σχόλ.Ἀριστφ.Ἱππ.1156 ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας μέχρι τοῦ καμπτῆρος· 2) Ἡσ. « ἀφετηρία· ἀρχή, ἡγεμονία »· 3) νεώτ. κ. δημ. μτφ. πρῶτον γεγονὸς καθορίζον τὴν ἔναρξιν δράσεώς τινος ἢ τὴν βάσιν περαιτέρω συλλογισμῶν : ἡ ἀφετηρία τῶν σκέψεών σας εἶναι ἐσφαλμένη, - τὸ πολιτικό του στάδιο εἶχε τέτοια ἀφετηρία· 4) νεώτ. ναυτ. ἡ γραμμὴ τοῦ μηδενὸς εἰς τὸν κανόνα τῶν δικατόπτρων ναυτικῶν ὀργάνων.

ἀφετήριος-α-ον (ἀφίημι) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς τὸ ἀφιέναι, τὸ τοξεύειν, τὸ ἐκρίπτειν : Ἰώσ.ΠΙ 3,5,2 ἀφετήρια ὄργανα μηχαναὶ σφενδονιστικαί· 2) τὸ θηλ. ἀφετηρία ὡς οὐσ. βλ.λ.· 3) ὁ τῆς ἀφετηρίας, ὁ ἐν τῇ ἀφετηρίᾳ κείμενος : Παυσ.3,14,7 πρὸς δὲ τοῦ δρόμου τῇ ἀρχῇ Διόσκουροί τέ εἰσιν ἀφετήριοι (ὧν τὰ ἀγάλματα ἔκειντο ἐν τῇ ἀφετηρίᾳ κοσμοῦντα τὸ στάδιον), ΑΠ 9,319 ἀφετήριον ἅρμα· κ. μτφ. : Σέξ.Ἐμπ. Μαθ.1,41 ἀφετήριον πρὸς μάθησιν· 4) τὸ οὐδ. ἀφετήριον ὡς οὐσ. ἔξοδος λιμένος, ὡς τόπος ἀναχωρήσεως τῶν πλοίων : Στράβ.11,2,4 ἐπὶ τὴν κώμην.., ἥτις ἐστὶν ἀφετήριον τοῖς τὴν λίμνην πλέουσιν· πρβλ. ὁρμητήριον· ‖ κ. μτφ. ὁ τρόπος ἐκκινήσεως πρός τι : Φιλόδ.Ρητ.1 223 S ἀφετήριον τὴν ῥητορικήν· 5) πάπ. ἡ θύρα ὑδροφράκτου.

ἀφέτης (ὁ) (ἀφίημι) ὁ ἀφήνων, ρίπτων, ἐκσφενδονῶν : Πολύβ.4,56,3 ἔτι δὲ λιθοφόρους τέτταρας καὶ τοὺς ἀφέτας τούτοις (τοὺς καταλλήλους ἀνθρώπους πρὸς τὸ ἐκσφενδονᾶν διὰ τῶν μηχανῶν τὰς πέτρας)· 2) ἐπιγρ. διδάσκαλος ἐπὶ τῆς τέχνης τοῦ βάλλειν βλ.λ.· ‖ πάπ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπὶ τῆς ἐκκινήσεως τῶν δρομέων ἐκ τῆς ἀφέσεως : ὡρίσθη ἀφέτης κατὰ τοὺς πανελληνίους ἀγῶνας· 3) ἀστρολ. οὐράνιον σῶμα προσδιορίζον τὸν οἶκον τῆς ζωῆς : Πτολ.Τετράβ.131 εἰπὼν γὰρ ἕνα καθ᾽ ἕκαστον ἀφέτην· 4) παθ. δοῦλος ἀπελεύθερος ἐν Σπάρτῃ : Μύρων 2 « πολλάκις, φησίν, ἠλευθέρωσαν Λακεδαιμόνιοι δούλους· καὶ οὓς μὲν ἀφέτας ἐκάλεσεν, οὓς δὲ ἀδεσπότους ».

ἀφετής (ὁ) ἐπιγρ. διδάσκαλος τῶν ἐφήβων ἐν Ἀθήναις· πρβλ. ἀφέτης 2).

ἀφετικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ἀστρολ. ὁ τῆς ἀφέσεως βλ.λ.9) : Πτολ.Τετράβ.127 ἐπεὶ οὖν ἡγοῦνται τῶν ἄλλων οἱ ἀφετικοὶ τόποι· 2) κ. νεώτ. ὁ παρέχων ἄφεσιν, συγχώρησιν, ὁ συγχωρῶν : Κλήμ. Ἀλ.Στρωμ.464 θεὸν ἀγαθὸν καὶ ἀφετικὸν ἁμαρτημάτων· 3) ὁ τῆς ἀφέσεως, τῆς ἐκκινήσεως, τῆς ἐκτοξεύσεως.

ἀφέτις-ιδος μτγν. θηλ. τοῦ ἀφέτης βλ.λ.1),2),3) : Πτολ.Τετράβ.133.

ἀφετοθυρανοίκτης μσν. ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας εἰς τὰ μέλλοντα νὰ ἀγωνισθῶσιν ἅρματα : Κ Πορφ.Ἔκθεσ.Βασ.Τάξ.σ.169 Β.

ἀφετόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν.τῶν ναυτιλιδῶν ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἄφετος-ον (ἀφίημι) ὁ ἀφειμένος, ἀφεθεὶς ἐλεύθερος, ὁ ἐλεύθερος, ἰδ. ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἀγελῶν : Αἰσχ.Πρ.666 ἄφετον ἀλᾶσθαι γῆς ἐπ᾽ ἐσχάτοις ὅροις, Πλάτ.Κριτί.119 D ἀφέτων ὄντων ταύρων ἐν τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ· 2) ἐπὶ προσ. ἀφιερωμένος εἴς τινα θεόν, ἀπηλλαγμένος πάσης βιοτικῆς μερίμνης : Εὐρ.Ἴων 822 ἐν θεοῦ δόμοισιν ἄφετος, ὡς λάθοι, παιδεύεται· 3) ἐπὶ πραγμ. ἄφετοι ἡμέραι ἡμέραι ἀργίας, αἱ ἀφέσιμοι βλ.λ., ἡμέραι ἐν αἷς σχολὴ ἄγεται : Πολυδ.1,36· ἄφετος νομὴ ἡ ἐλευθέρα : Πλούτ.Λύσ.20 ὥσπερ ἵππος ἐκ νομῆς ἀφέτου· 4) μτγν. ὁ λελυμένος, ὁ διεσπαρμένος : Λουκ.Οἶκ.7 ταινία τὸ ἄφετον τῆς κόμης συνδέουσα· 5) ἐπὶ ὕφους, ὁ χαλαρός, διεξοδικός : Λουκ. Τόξ.7 μὴ οὕτως ἀφέ τοις χρώμενος τοῖς λόγοις.

ἀφετουόζο ἐπίρρ. δημ. κ. ἀφφετουόζο βλ.λ.

ἀφέτως ἐπίρρ. μτγν. ἐλευθέρως : Φιλ.1,135,42 ἵνα διὰ τούτων πρὸς τελείαν ἀρετὴν ἀφέτως ὁρμήσῃ.

ἀφεύγατος-η-ο δημ. ὃν δὲν δύναταί τις ν᾽ ἀποφύγῃ, ἄφυκτος, ἀναπόφευκτος : Σολωμ.Λάμπρος 9,13 τότε προβαίνει ἀφεύγατος ὁ Χάρος.

ἄφευκτα ἐπίρρ. δημ. ἀφεύκτως βλ.λ.

ἄφευκτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὃν δὲν δύναταί τις ν᾽ ἀποφύγῃ, ἄφυκτος βλ.λ., ἀναπόφευκτος : Πλούτ. Λύσ.29 ὡς ἄφευκτόν ἐστιν ἀνθρώπῳ τὸ πεπρωμένον, - βαίνει εἰς ἄφευκτον καταστροφήν· 2) εἰδ. ὁ μὴ φεύγων, ὁ στερεῶς προσκείμενος, ἐπὶ χρυσώσεως ἢ ἐπαργυρώσεως : Ζώσ.Ἀλχ.157 Β.

ἀφευκτότης-ητος (ἡ) μτγν. τὸ ἀδύνατον τῆς ἐξατμίσεως : Ὀλυμπ.Ἀλχ.77 Β, πρβλ. ἀφευξία.

ἀφευξία (ἡ) μτγν. τὸ ἀδύνατον τῆς διαφυγῆς, ἐξόδου : Ὀλυμπ.Ἀλχ.77 Β.

ἀφεύρεμα-ατος (τὸ) πάπ. τὸ ἔλλειμμα· 2) ἀπώλεια κατὰ τὴν μεταπώλησιν.

ἀφευρίσκω πάπ., παρακ. ἀφεύρηκα παρουσιάζω ἔλλειμμα, εἶμαι ἐλλειμματίας.

ἀφεύς Ἡσ. « ἀδύνατος ».

ἀφεύω, ἀόρ. ἄφευσα, παθ. ἀόρ. μτχ. ἀφευθείς, παρακ. μτχ. ἠφευμένος ἀποκαίω, περιφλέγω, καψαλίζω· ΑΒ 470 « ἀφεῦσαι, ἀποκαῦσαι, περιφλέξαι » : Ἀριστφ.Ἐκκλ.13 ἀφεύων τὴν ἐπανθοῦσαν τρίχα· ‖ κ. ἀπολ. καίω ἐντελῶς τρίχας μέχρις ἐξαλείψεως αὐτῶν, μέχρι ρίζης : Ἀριστφ.Θεσμ.216 τὰ κάτω δ᾽ ἀφεύειν· παθ. : Αἰσχ.Ἀπ.310 καλῶς ἠφευμένος ὁ χοῖρος (καλὰ καψαλισμένος)· 2) φρύγω διὰ πυρός, φήνω : Σιμων.Ἀμ.24 χὼς ἄφευσα χὼς ἐμίστυλα κρέα, Ἀριστφ.Εἰρ.1144 ἀλλ᾽ ἄφευε τῶν φασήλων, ὦ γύναι, τρεῖς χοίνικας.

ἀφέψαλος-ον Ἡσ. « ἀφεψάλου· ἄνευ σπινθῆρος λαμπροῦ ».

ἀφεψεῖν Ἡσ. « βάπτειν τρίχα ».

ἀφέψημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀπόβρασμα, ὁ ζωμὸς ἀφεψηθέντος, βρασθέντος πράγματος, τὸ ζεστό : Διοσκ.2,107 λυτικὸν γὰρ κοιλίας τὸ πρῶτον ἀφέψημα αὐτοῦ· 2) νεώτ. εἰδ. τὸ διὰ βρασμοῦ ἐν ὕδατι κατέργασμα φυτικῶν μερῶν οἷον φλοιῶν, ριζῶν, ἀνθέων κτλ., ντεκότο, ζεστό : ἀφέψημα χαμαιμήλων - κανέλλας - τσαγιοῦ κλπ.

ἀφεψηματέγχυμα (τὸ) νεώτ. φαρμακ. μεῖγμα ἀφεψήματος βλ.λ. καὶ ἐγχύματος βλ.λ. ἰδιαιτέρως παρασκευασθέντων.

ἀφέψησις-εως (ἡ) σχόλ. μσν. κ. νεώτ. βράσις : Σχόλ.Λυκόφρ.156, Εὐστ.Πονημ.311,82 μετὰ σφαγὴν καὶ ἀφέψησιν· 2) νεώτ. εἰδ. φαρμακολ. φαρμακοτεχνικὸς τρόπος ἐκχυλίσεως δρόγης διὰ βρασμοῦ, συνήθως μὲν μεθ᾽ ὕδατος, σπανιώτερον δὲ μετ᾽ ἄλλων διαλυτικῶν ὑγρῶν, αἰθέρος ἢ ἀλκοόλης, ὧν οἱ ἀτμοὶ συλλέγονται δι᾽ εἰδικῶν συσκευῶν.

ἄφεψις-εως (ἡ) κ.νεώτ. βράσις, ἀφέψησις : Θεόφρ. Φ 19,2,5 ὥστε καὶ τὴν ἄφεψιν ἐλάττω γίνεσθαι.

ἀφεψιῶμαι-άομαι ὁφομιλῶ βλ.λ., ἀπομακρύνομαι ἀπὸ τῆς ὁμιλίας ἢ συναναστροφῆς· Ἡσ. « ἀφεψιασάμην· ἀφωμίλησα » : Σοφ.ἀπ.138 **ἀφεψιασάμην**, βλ.κ.λ. ἐψία.

ἀφέψω κ. **ἀφεψῶ-άω** μτγν. **ἀπέψω,** μέλλ. **ἀφεψήσω** καθαρίζω, λαγαρίζω βλ.λ. διά βρασμοῦ : Ἡρ.2,94 **οἱ δὲ καὶ φρύξαντες ἀπέψουσι καὶ τὸ ἀπορρέον ἀπ' αὐτοῦ συγκομίζονται·** ‖ εἰδ. βράζω τι μέχρις ἀπαλλαγής αὐτοῦ ἀπὸ σκωρίας καὶ ἀκαθαρσίας, καθαρίζω, λαγαρίζω βλ.λ. : Ἡρ. 4,166 **χρυσίον καθαρώτατον ἀπεψήσας ἐς τὸ δυνατώτατον νόμισμα ἐκόψατο·** ‖ κ. μτφ. : Ἀριστφ. Ἱππ.1321 **τὸν Δῆμον ἀφεψήσας ὑμῖν καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκα·** ‖ κ. παθ. : Ἡρ.1,188 **τοῦ ὕδατος ἀπεψημένου·** 2) καταναλίσκω ἢ ἐλαττῶ διὰ βρασμοῦ, ἀφήνω νὰ ἐξατμισθῇ διὰ βρασμοῦ τὸ ἐν διαλύματι περιεχόμενον ὕδωρ : Ἀριστλ.Μετ.359 a,30 **τούτου γὰρ τοῦ ὕδατος ἀφέψοντές τι μέρος τιθέασι·** κ.παθ. : Ἀριστλ.Πρ.933 b,15 **ἀφέψεται τὸ ἁλμυρόν,** Πολύβ. 34,10,12 **τοῦ ὀγδόου ἀφεψηθέντος·** πρβλ.ἄπεφθος.

ἀφεψῶ-άω μτγν. ἀφέψω βλ.λ. : Ὀλυμπ.Μετ. 164,35 **ἀφεψῶντες.**

ἀφέωνται γ' πληθ. παθ. παρακ. τοῦ **ἀφίημι** βλ.λ.

ἀφή (ἡ) (1) [ἅπτειν] κ. νεώτ. τὸ ἀνάπτειν, τὸ ἄναμμα φωτός· συνηθ. κ. νεώτ. φρ. **περὶ λύχνων ἀφάς,** κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑσπέρας, τὸ κοντόβραδο, στὴν ὥρα ποὺ βραδιάζει : Ἡρ.7,215 **ὁρμέατο δὲ περὶ λύχνων ἀφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου,** Ἀθήν.12,526 C **μέχρι λύχνων ἀφῶν.**

ἀφή (ἡ) (2) [ἅπτεσθαι] κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐπαφή, ἡ ψαῦσις, ἡ ψηλάφησις, τὸ ἄγγιγμα : Αἰσχ.Πρ.850 **ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γέννημ' ἀφῶν τέξεις κελαινὸν Ἔπαφον·** 2) συνεκδ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ τῶν ζώων καὶ ἰδίως ἡ τοῦ ἀνθρώπου αἴσθησις ἡ καθιστῶσα συνειδητὸν καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα διακριτὸν τὸ ἅπτεσθαι, τ.ἔ. τὴν ψαῦσιν, τὴν ψηλάφησιν : Πλάτ.Πολ.523 E **πάχος καὶ λεπτότητα ἢ μαλακότητα καὶ σκληρότητα ἡ ἀφὴ** (δηλοῖ), Ἀριστλ.ΖΙ 494 b,16 **ἔχει δὲ ἀκριβεστάτην ἄνθρωπος τῶν αἰσθήσεων τὴν ἀφήν, δευτέραν δὲ τὴν γεῦσιν,** Τιμ.Λοκρ.100 D **βαρὺ καὶ κοῦφον ἀφὰ προκρίνει·** ‖ νεώτ κ. δημ. φυσιολ. ὁρισμός, ἀφὴ μία τῶν αἰσθήσεων ἔχουσα ὡς αἰσθητήριον τὸ δέρμα, ἀποτελοῦσα μετὰ τῆς ὅλης ὀργανικῆς αἰσθήσεως τὴν γενικὴν αἴσθησιν καὶ περιλαμβάνουσα ἰδίως τὰ αἰσθήματα τῆς θερμότητος, τοῦ ψύχους, τῆς πιέσεως, τῆς ἀλγηδόνος καὶ ἐν μέρει τῆς τέρψεως· 3) μουσ. ὁ τρόπος τῆς ψαύσεως ἢ τῆς κρούσεως τῶν χορδῶν μουσ. ὀργάνου : Δαμόξ. Κωμ.2,42 **οὐχὶ συμφώνους ἀφάς,** Πλούτ.Περ.15 **ὥσπερ τινὰς τόνους καὶ φθόγγους ψυχῆς μετ' ἐμμελοῦς ἀφῆς καὶ κρούσεως δεομένους·** 4) ἐπὶ παλαιστῶν, ἡ λῆψις, ἡ λαβή, τὸ πιάσιμο : Πλούτ. Ἠθ.86 F **ἀμωσγέπως ἀφὴν ἐνδίδωσιν αὐτοῦ·** 5) μτφ. ἐν ὁμ. σημ. ἐπὶ τοῦ λόγου, οἷον τὸ νεώτ. ἐν φρ. δίδειν λαβήν : Διον.Ἁλ.Λυσ.13 **ἀφὰς ἔχει καὶ τόνους ἰσχυρούς·** 6) ὁμ. μτφ. ψυχικὴ συνάφεια, σύνδεσμος : αὐτ.Ἀντών.27 **ἀφὴν εἶχεν ἡ συνδιαίτησις ἄφυκτον·** 7) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς παλαιστὰς συνεκδ. ἡ ἄμμος, δι' ἧς ἐπαιπαλοῦντα οὗτοι μετὰ τὴν δι' ἐλαίου ἄλειψιν τοῦ σώματος, ὅπως οὕτω παρέχωσιν ἀλλήλοις ἀφήν, λαβήν : Ἀρρ.Ἐπίκτ.3, 15,4 **ἐν τῷ ἀγῶνι σφυρὸν στρέψαι, πολλὴν ἀφὴν καταπιεῖν,** Ἐπιγρ. **ἀφῇ πηλώσασθαι·** 8) μαθ. κ. φυσ. ἡ ἄμεσος μέχρι παροδικῆς ἑνώσεως προσέγγισις, ἡ ἐπαφὴ δύο πραγμάτων κατὰ πᾶσαν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν ἢ κατά τι μέρος αὐτῆς : Ἀριστλ. Μεταφ.1014 b,22 **διαφέρει δὲ σύμφυσις ἀφῆς· ἔνθα μὲν γὰρ οὐδὲν παρὰ τὴν ἀφὴν ἕτερον ἀνάγκη εἶναι, ἐν δὲ τοῖς συμπεφυκόσιν ἔστιν τι τὸ αὐτὸν ἀμφοῖν·** ‖ μαθ. κ. τὸ σημεῖον τῆς ἐπαφῆς : Εὐκλ. Φαιν.16 M· 9) μτγν. ἐπὶ προσ., πληγή, κτύπημα, πλῆγμα κατὰ τοῦ σώματος : ΠΔ Βασ.2,7,14 **ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν καὶ ἐν ἀφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων·** 10) εἰδ. ἐπὶ λεπρῶν, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ λεπριῶντος δέρματος· Ἡσ. « χροιὰ λέπρας » : ΠΔ Λευ.13,3 **ἐὰν.. καὶ ἡ θρὶξ ἐν τῇ ἀφῇ μεταβάλῃ λευκή.. ἀφὴ λέπρας ἐστί·** 11) ἄρθρωσις, ἁρμός, σύνδεσμος : Ἀριστλ.Γεν.Φθορ.326 b 12, ΚΔ Κολ.2,19 **πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὔξει.**

ἄφηβος-ον μτγν. ὁ ὑπερβὰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν : Κύριλλ.Ἀλεξ.Διάλ.2,435 **τελοῦντας εἰς ἄνδρας οὐκ ἀφήβους ἔτι καὶ ὀλιγογνώμονας.**

ἀφηβῶ-άω μτγν. ἐξέρχομαι τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, παύω νὰ εἶμαι ἔφηβος· Σουΐδ « ἀφηβηκώς· τὴν ἥβην ὑπερβεβηκώς, γηράσας » : Λιβάν.4,909,3 **ἀφηβηκὼς καὶ μεμαραμμένος.**

ἀφήγημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ., Ἰων. **ἀπήγημα** ὅ,τι ἀφηγεῖταί τις, διήγημα, ἱστορία : Ἡρ.2,3 **τὰ μὲν οὖν νῦν θεῖα τῶν ἀπηγημάτων οἷα ἤκουον·** 2) μτγν. τὸ ὁδηγεῖν, ἄγειν, ἡ ὁδηγία : ΠΔ Μακκ. 4,14,6 **καθάπερ γὰρ αἱ χεῖρες καὶ πόδες συμφώνως ταῖς τῆς ψυχῆς ἀφηγήμασιν κινοῦνται.**

ἀφηγηματικά ἐπίρρ. δημ. ἀφηγηματικῶς βλ.λ.

ἀφηγηματικός-ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ὁ ἐν εἴδει ἀφηγήσεως ἐκφερόμενος ἢ γινόμενος, ὁ διηγηματικός : Ἑρμογ.Ἰδ.1,10 **ἀφηγηματικὸς λόγος,** Ἀριστείδ.Ρητ.1,500 S **ἀφηγηματικὰ σχήματα, - ἀφηγηματικὴ ἔκθεσις τῶν πραγμάτων·** 2) νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ ἱκανὸς ἢ ὁ ἔχων τάσιν εἰς τὸ ἀφηγεῖσθαι, εἰς τὸ διηγεῖσθαι ἱστορίας, ἀνέκδοτα κττ. : **ἦτο χθὲς ἀφηγηματικώτατος·** 3) τὸ οὐδ. **τὸ ἀφηγηματικὸν** ὡς οὐσ. ἡ ἀφηγηματικότης βλ.λ.· ‖ εἰδ. ἐν τῇ μουσ. μουσικὴ ἀπαγγελία, χρησιμεύουσα πρὸς σύνδεσιν τῶν διαφόρων τεμαχίων μελοδράματος, ὀρατορίου κττ.

ἀφηγηματικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ὁ τρόπος ἢ ἡ ἱκανότης τοῦ ἀφηγεῖσθαι, τὸ σύνολον τῶν προτερημάτων τῆς ἀφηγήσεως : **ἡ ἀφηγηματικότης εἶναι ἡ πρώτη ἀρετὴ τοῦ μυθιστοριογράφου.**

ἀφηγηματικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν εἴδει ἀφηγήσεως, διηγηματικῶς : Σχόλ.Λουκ.Δημ.Ἐγκώμ.2 **ποτὲ μὲν ὡς ἀπὸ πρώτου προσώπου δραματικῶς, ποτὲ δὲ ἀπὸ τρίτου ἀφηγηματικῶς, - τὰ γεγονότα ἐκτίθενται ἀφηγηματικῶς.**

ἀφηγήμων-ονος (ὁ) ἀφηγητὴς βλ.λ.· Ἡσ. « ἀφηγούμενος ὁδοῦ, ὁδηγός ».

ἀφήγηση (ἡ) δημ. ἡ ἀφήγησις βλ.λ.

ἀφήγησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. **ἀπήγησις-ιος,** δημ. **ἀφήγηση** τὸ ἀφηγεῖσθαι, ἡ διήγησις : Ἡρ.2,70 **ἡ δ' ὦν ἔμοιγε δοκέει ἀξιωτάτη ἀπηγήσιος εἶναι,** Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.30 **νῦν.. πραχθέντων ἀφήγησις.**

ἀφηγητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁδηγός : ΑΠ,14,114 **ἀφηγητῆρα κελεύθου** (χειρόγρ. -ήτορα).

ἀφηγητής (ὁ) Ἡσ. κ. νεώτ.· Ἡσ. « ὁδηγός »· 2) νεώτ., μετὰ θηλ. **ἀφηγήτρια,** ὁ ἀφηγούμενος, διηγούμενος, ἐξιστορῶν τι.

ἀφηγήτρια (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ ἀφηγητὴς βλ.λ.2).

ἀφηγιοῦμαι δημ. ἀφηγοῦμαι βλ.λ. 2).

ἀφηγκράζομαι δημ. ἀφοκράζομαι βλ.λ.

ἀφηγοῦμαι-έομαι κ. νεώτ., Ἰων. **ἀπηγέομαι,** δημ. ἀφηγιοῦμαι κ. **ἀφηγιέμαι** προηγοῦμαι, προπορεύομαι, ὁδηγῶ : Πλάτ.Νόμ.760 D **οἱ τότε ἡγούμενοι πάλιν ἀφηγείσθωσαν,** Ξεν.ΚΠ 2,3,10 **ἵνα ἐθίζωνται καὶ ἕπεσθαι καὶ ἀφηγεῖσθαι·** ‖ εἶμαι ὁ πρῶτος, ὁ ἀρχηγός : Ἀριστλ.ἀπ.514 **ἀφηγεῖσθαι τῆς ἀποικίας,** Στράβ.1,3,1 **πρεσβείας Ἀθηναίων ἀφηγούμενον,** ΠΔ Ἰεζ.12,10 **ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν Ἱερουσαλήμ,** Διαγ.Λ 14,14 **ἀφηγεῖσθαι τῆς σχολῆς·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. λέγω, διηγοῦμαι, ἐξηγῶ, ἐξιστορῶ : Ἡρ.1,24 **καὶ ἀπικόμενον ἀπηγέεσθαι πᾶν τὸ γεγονός,** Ἰώσ.ΠΙ 2,17,4 **παρῆγον τοὺς**

ἱερεῖς **ἀφηγουμένους ὅτι..**, - μᾶς **ἀφηγήθη μίαν ὡραίαν ἱστορίαν**, δ. τραγ. **τί νά σᾶς πῶ, μαῦρα παιδιά, τί νά σᾶς ἀφηγιαθμαι**· ‖ κ. παθ. : Ἡρ. 5,62 **ἀπήγηταί μοι**, αὐτ.1,207 **χωρίς τε τοῦ ἀπηγημένου** (τοῦ ἐκτεθέντος, τοῦ λεχθέντος).

ἀφηγοῦσα Ἡσ. « μετατρέφουσα ».

ἀφηδύνω μτγν., μέλλ. -ὐνῶ καθιστῶ τι ἡδύ : Λουκ.Ἐρωτ.3 **τὴν φωνὴν.. λεπτὸν ἀφηδύνω**, Φίλ. 1,353 **ἀφηδύνειν τὰς ἀκοάς**· ‖ κ. παθ. μτφ.: Πλούτ.Δίων 17 **ἀφηδύνεσθαι τοῦ Δίωνος τό ἦθος**· (διόρθ.Βερναρδ. ἐφηδύνεσθαι).

ἀφηθῶ-έω ἀπηθῶ βλ.λ. : Θεοφρ.Λίθ.56 **τρίβουσι καὶ ἀφηθοῦσιν ἀεὶ** (δ.γ. ἀφιθοῦσιν).

ἄφηκες Ἡσ. « εὔηθες ».

ἀφήκω ἀφικνοῦμαι, φθάνω : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.9 **ἐς πρῖσιν ἀφήκειν**, Πλάτ.Πολ.530 Ε **καὶ οὐκ ἐξῆκον ἐκεῖσε ἀεί, οἷ πάντα δεῖ ἀφήκειν**· 2) ἀναχωρῶ, ἀπέρχομαι, ἀπομακρύνομαι : Δίων Κ 41,8 **πολύ τε ἀπὸ σφῶν ἀφήξειν.**

ἀφηλικία (ἡ) μτγν. · ἡ ἀνηλικότης, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀνηλίκου βλ.λ. : Βασ.3,502 C **εἶτα τὸν σὸν παῖδα ἐν ἀφηλικίᾳ καταλείψεις.**

ἀφηλικιότης-ητος (ἡ) μσν. ἀνηλικότης, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀνηλίκου βλ.λ., ἀνηβότης : Εὐστ.Ἰλ.1282,24 **οἷα τῇ ἀφηλικιότητι προστεθέντων καὶ τῶν τῆς ὀρφανίας κακῶν.**

ἀφηλικίωσις-εως (ἡ) μσν. ἡ ἀφηλικιότης βλ.λ : Γεώργ.Παχ.Ἀνδρον.Παλ.4,192 **ἀφηλικίωσις τῆς νεάνιδος.**

ἀφήλικος-ον πάπ. ἀφῆλιξ βλ.λ.3) : Πάπ. **ἀφηλίκους υἱούς.**

ἀφηλικότης-ητος (ἡ) πάπ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀνηλίκου βλ.λ. : Πάπ. **ἐν ἀφηλικότητι πρὸ τῆς μεθέξεως ἐκ νόμου ἡλικίας τῶν εἴκοσι πέντε ἐτῶν.**

ἀφῆλιξ-ικος (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. ἀπῆλιξ ὁ ὑπερβὰς τὴν μέσην ἡλικίαν, ὁ κλίνων πρὸς τὸ γῆρας, ὁ παρῆλιξ : Ὑμν.Δημ.140 **οἷα γυναικὸς ἀφήλικος ἔργα τέτυκται**, Κρατῖν.369 **ἀφήλικα γέροντα**, Φρύν.Κωμ.67 **ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀφήλικες**· συγκρ. : Ἡρ.3,14 **ἄνδρα ἀπηλικέστερον**· κ. ὑπερθ. : Φερεκρ.206 **ὡς ἀφηλικεστάτην**· 2) Ἡσ. « ἀφηλικεστέραν· νεωτέραν », Μοῖρ.82 « ἀφηλικεστέραν τὴν πρεσβυτέραν Ἀττικοί, τὴν νεωτέραν Ἕλληνες », πρβλ. AB 1,1 « ἀφηλικέστεροι, ὡς ἀπὸ τῆς ἡλικίας ὄντες, ἡλικίαν γὰρ ἔλεγον καὶ τὴν νεότητα οἱ ἀρχαῖοι, οἱ μέντοι νέοι καὶ ἐπὶ τῶν νεωτέρων τάττουσι »· 3) εἰδ. πάπ. ὡς νομ. ὅρος ὁ ἀνῆλιξ : Πάπ. **ὁ τῆς πόλεως γραμματεὺς.. ἐπέδωκέ με εἰς ἐπιτροπὴν ἀφηλίκων υἱῶν.. ὄντας ὡς ἐτῶν εἴκοσι πέντε.**

ἀφήλιον (τὸ) νεώτ. ἀστρον. τὸ σημεῖον τῆς τροχιᾶς πλανήτου ἢ κομήτου ὅπερ ἔχει τὴν μεγαλυτέραν ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπόστασιν.

ἀφηλιώτης (ὁ) μτγν. ὁ ἀπηλιώτης βλ.λ. : Ἀπίων π.Ἰωσ.Ἀπ.2,2, Ἐπιγρ.

ἀφηλιωτικός-ή-όν μτγν. ἀπηλιωτικὸς βλ.λ. : Πτολ. Γεωγρ.1,1).

ἀφηλπισμένῳ Ἐπιγρ. ἀπηλπισμένῳ.

ἀφηλῶ-όω (ἧλος) μτγν. ἀφαιρῶ, ἀποσπῶ τοὺς ἥλους, ξεκαρφώνω, ἀντίθ. προσηλῶ : Πορφ.Ἀποχ. 1,57 **ἀφηλουμένου τοῦ σώματος**, Πάπ.

ἀφήλωσις-εως (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἥλων, τὸ ξεκάρφωμα, ἀντίθ. καθήλωσις : γλωσσ. π.Θεαφυλ.Σ 6,10,5 **τὸ σχῆμα τῆς ἀφηλώσεως.**

ἄφημαι κάθημαι μακράν, χωριστά· Ἡσ. « ἀφήμενος· ἄπωθεν καθήμενος » : Ἰλ.Ο 106 **ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει.**

ἀφημαισθησία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἰδιάζουσά τις ἀνικανότης, ἀδυναμία ψυχοπαθῶν τινων ὅπως κατανοήσωσι τὸν λαλούμενον λόγον.

ἀφημένος-η-ο δημ. κ. ἀφεμένος κ. -ησμένος, μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. ἀφήνω βλ.λ.

ἀφημερεύω ἀπουσιάζω ἐπὶ μίαν ἡμέραν : Ψήφισμα π.Δημ.238,7 **μήτε ἀφημερεύσαντας μήτε ἀποκαιταῦντας**, Πάπ. **μήτε ἀποκοιτεῖν μήτε ἀφημερεύειν.**

ἀφημερινός-ή-όν μτγν. ἡμερήσιος, ὁ καθ' ἡμέραν : Πάπ. **ἀφημερινὸς πυρετός.**

ἀφήμερος-ον πάπ. ὁ ἀφημερεύων βλ.λ. : Πάπ. **μήτε ἀπόκοιτος μηδὲ ἀφήμερος γενέσθω**, ὁμ. Πάπ. **μήτε ἀφήμερον γίνεσθαι ἀπὸ τῆς.. οἰκίας μήτε ἄλλῳ ἀνδρὶ συνεῖναι.**

ἀφημία (ἡ) νεώτ. παλ. ἰατρ. ὅρος ἀντὶ ἀφασία βλ.λ.

ἀφημιάστους Ἡσ. « ἀγροικίας ».

ἀφημίζεσθαι Ἡσ. « ἀθερίζεσθαι ».

ἀφήμιστος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄφημος βλ.λ., ὁ μὴ φημισθείς, ὁ μὴ κτησάμενος μεγάλην φήμην : Βέττ.Βάλ.104,22.

ἄφημος -ον (φήμη) κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων φήμην, ἄγνωστος, ἄδοξος· Ἡσ.« ἄφημοι· ἀνώνυμοι, ἀκλεεῖς».

ἀφημοῦντας Ἡσ.«ἀγροίκους»,πρβλ.ἀφημιάστους.

ἀφήμων-ονος-ον ὁ ἄφημος-ον βλ.λ.· Ἡσ. «ἀφήμονες· ἄρρητοι, οὐκ ὀνομαζόμενοι ».

ἀφήμως ἐπίρρ. Ἡσ. κ. νεώτ. ἄνευ φήμης· Ἡσ. «ἐν κόσμῳ ἡσυχῇ» : **ἀφήμως διέρρευσεν ἡ ζωή του.**

ἄφηνα Ἡσ. κ. δημ. Ἡσ. « ἄφηνα· ἔκοψα »· πρβλ. ἀφανῶ· 2) δημ. παρατ. τοῦ ἀφήνω βλ.λ.

ἀφῆναι Ἡσ. « τὸ τὰς ἐπτισμένας κριθὰς ταῖς χερσὶ τρῖψαι »· πρβλ. ἀφανῶ.

ἀφηνιάζω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἵππων, ἀπορρίπτω, ἀποβάλλω τὰς ἡνίας, δὲν ὑπακούω εἰς τὸν χαλινόν, στὰ γκέμια : Λουκ.Δὶς Κατ.1 **ἀφηνιάσαντες οἱ ἵπποι καὶ τῆς ὁδοῦ παρεκτρεπόμενοι**· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ἐναντιοῦμαι στασιαστικῶς κατὰ τῆς ὀφειλομένης ὑπ' ἐμοῦ ὑποταγῆς, ἀπειθῶ, ἐπανίσταμαι : Φίλ.1,125 **οἵ με πρὸς βίαν εἷλκον ἀφηνιάζοντα**, Συνέσ.Ἐνύπν.142 Α **κατὰ τῶν ἀφηνιασάντων πρὸς τοὺς νόμους αὐτῆς**· ‖ μετὰ γεν. ἐξεγείρομαι παρανόμως κατά τινος, στασιαστικῶς ἀφίσταμαί τινος : Ἰώσ.Π 4,7,1 **ἀφηνίαζε τοῦ συντάγματος**, ΚΜανασσ.Συν.Ἱστ.4045 **ἀφηνιάσαντες αὐτοῦ καὶ βλέψαντες εἰς στάσιν**· ‖ ὁμ. μετὰ γεν. ἀπομακρύνομαι ἀλόγως ἀπό τινος, ἀποσκιρτῶ : Ἡρωδιαν.1,3,3 **μὴ νεότης.. μαθημάτων μὲν καλῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων ἀφηνιάσῃ**· ‖ Ἡσ. «ἀφηνιάζετο, ἐχωρίζετο»· 3) γεν. ἀφηνιάζω πρός τι, ἀποδοκιμάζω τι, εἶμαι ἐναντίος τινός : Βασ.1,587 **δι' ὑπερβολὴν φιλ ρωπίας πρὸς τὴν δουλείαν ἀφηνιάζομεν**· 4) μτγν., νεώτ. κ. δημ. μτφ. παρεκτρέπομαι τῆς ἠθικῆς ἢ τῆς κοσμιότητος, ἐκφεύγω τῶν ὁρίων τοῦ ὀρθοῦ, τοῦ λογικοῦ, τοῦ κοσμίου, τοῦ κοινωνικῶς ἁρμόζοντος, ἀποβάλλω τὸν οἱονεὶ ὑπὸ τῆς εὐπρεπείας τεθειμένον χαλινόν : Πλούτ. Ἠθ.486 F **οἱ νεώτεροι ἀφηνιάζοντες καὶ θρασυνόμενοι**, - **ἀφηνίασεν ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος**· ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. εἰς ἀνηθικότητα ἀσυστόλως ρέπω ἢ ἐκτρέπομαι, ἰδίως ἐπὶ γυναικῶν : **ἀφηνιασμένα παλιοκόριτσα.**

ἀφηνίασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφηνιασμός, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφηνιάζω βλ.λ. ἐν κυριολ. κ. μτφ. σημ. : Ἱεροκλ.Πλ. ἐν Χρυσ.Ἐπ.16,456 **πρὸς τὴν ἀφηνίασιν τοῦ ἡγεμονοῦντος λόγου.**

ἀφηνιασμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφηνιάζω βλ.λ. ἐν κυριολ. κ. μτφ. σημ. : Πλούτ.Ἠθ.451 D **τὰ πηδήματα καὶ τοὺς ἀφηνιασμούς**· 2) εἰδ. μτγν. ἐξέγερσις κατὰ τοῦ κράτους, ἐπανάστασις : Φίλ.1,171.

ἀφηνιαστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφηνιάζων, ὁ ἐξ ἀγριότητος μὴ δεχόμενος τὰς ἡνίας : Φίλ.1,114 **ἀφηνιαστὴς ἵππος**· 2) μτφ. ἐπὶ πάθους ἢ ἐλαττώματος, ὁ εἰς ἀφηνιασμὸν παρασύρων : αὐτ.1,337 **ταῖς τοῦ.. ἀφηνιαστοῦ πάθους ἀλόγοις ὁρμαῖς.**

ἀφηνιῶ-άω νεώτ. ἀφηνιάζω βλ.λ.

ἀφήνομαι νεώτ. κ. δημ. μέσ. κ. παθ. τοῦ **ἀφήνω** βλ.λ., ἀόρ. **ἀφέθην** κ. δημ. **ἀφέθηκα**, μετ. παθ.

παρακ. **ἀφημένος**, δημ. κ. **ἀφεμένος** κ. **ἀφισμένος** ἀφήνω ἐμαυτόν, δέχομαι νά παρασυρθῶ : **ἀφέθη ἕρμαιον τῶν κυμάτων**· 2) μτφ. κ. δημ. ἐπαφίεμαι, ἐμπιστεύομαι ἐμαυτόν : **ἀφέθηκα στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ**· 3) ὡς παθ. ἀπολύομαι, ἐλευθεροῦμαι : **ἀφέθη ἐλεύθερος ὑπό τοῦ ἀνακριτοῦ**· ‖ δημ. ἀπολύομαι τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ : **ὁ γιός μου δέν ἀφέθηκε ἀκόμα**· ‖ ἀθῳώνομαι : **οἱ δύο καταδικάστηκαν κι ὁ ἄλλος ἀφέθηκε**· ‖ ἡ μτχ. ἀφεμένος ὁ ἐγκαταλελειμμένος, παρατημένος : **τόν ἔχουν ἀφεμένον τὰ παιδιά του καί δυστυχεῖ**· ‖ κ. ἐπί πραγμ. : **ἔχω ὅλες τίς δουλιές μου ἀφεμένες γιὰ νά τρέχω γιὰ σένα.**

ἀφήνω νεώτ. κ. δημ κ. **-ίνω**, μέλλ. **θ' ἀφήσω**, δημ. κ. **θ' ἀφήκω**, ἀόρ. **ἀφῆκα**, δημ. **ἄφηκα** κ. **ἄφησα**, προστ. **ἄφησε**, δημ. κ. **ἄφσε**, κ. συνήθ. **ἄσε**, κ. πληθ. **ἄστε**, μέσ. **ἀφήνομαι** βλ.λ. παύω κρατῶν : **ἄσε τό παιδί νὰ τρέξη λίγο**, δ.τραγ. **ἄστε λεβέντες τ' ἄρματα**, παροιμ. **ἄφησέ με νὰ σ' ἀφήσω** (ἐπὶ ἴσοις ὅροις ἐπέρχεται ἡ συνθηκολόγησις)· 2) ὅθ. τοποθετῶ : **ἄφησε χάμου τὸ ταγάρι, - τό λεξικό τ' ἄφησα στό γραφεῖο σας**· ‖ κ. μτφ. φρ. ἀφήνω **ἕνα στό πόδι μου** τόν ὁρίζω ἀντικαταστάτην, ἀναπληρωτήν μου· 3) ἐγκαταλείπω, παρατάω : δ.τραγ. **ἐμίσεφες καί μ' ἄφησες μὰ θὰν τό μετανοιώσης, - ἄφησε τὸ μαγαζί - τὴν τέχνη, - ἀφήνει τὴ δουλιά του καί τρέχει στὰ γλέντια**, παροιμ. ἀφήνει **τό γάμο καί πάει γιὰ παλιούρια** (ἢ **πουρνάρια**) (ἐπὶ ἀκρίτων προκρινόντων τὰ εὐτελῆ τῶν τιμίων), **-δὲν τ' ἀφήνουμε τά χρόνια, μᾶς ἀφήνουν**· ‖ φρ. νεώτ. **ἀφήνω τά κῶλα** ἀποθνήσκω ἐγκαταλελειμμένος· φρ. **ἀφήνω στό δρόμο** (ἢ **στούς πέντε δρόμους**) ἐγκαταλείπω τελείως ἀπροστάτευτον : **ἄφησε τά παιδιά του - τὴ γυναῖκα του στούς πέντε δρόμους**· ‖ φρ. **τὸν ἄφησε πίσω** προηγήθη αὐτοῦ ὡς ταχύτερος κ. μτφ. παρηυδοκίμησεν αὐτόν· ‖ ὁμ. φρ. **ἀφήνω στά κρύα τοῦ λουτροῦ** ἐγκαταλείπω **τινὰ** εἰς τὴν κρίσιμον ὥραν· ‖ ὁμ. φρ. **τὸν ἄφησε στὸν τόπο** τὸν ἐφόνευσεν ἐπὶ τόπου· ‖ κατάρ. **νά σ' ἀφήση ἡ γειά σου** εἴθε ν' ἀρρωστήσης (ὡς ἀπάντησις εἰς ἀρνούμενον νὰ προσέλθη λέγων **ἄφησέ με ἥσυχον**)· ‖ παροιμ. **ἀφήσανε τὰ ἥμερα καί κυνηγάνε τ' ἄγρια** (ἐπὶ ἀσυνέτων προκρινόντων τὰ δυσκολώτερα τῶν εὐχερεστέρων)· 4) ἀποχωρίζομαί τινος : **θὰ σᾶς ἀφήσω ἐνωρίς ἀπόψε**· φρ. **ἄφησε τὸ παιδί του στὴν κούνια δυό χρονῶν** (ὅταν ἀνεχώρησεν, ὁ υἱός του ἦτο βρέφος ἡλικίας δύο ἐτῶν)· ‖ φρ. **δὲ μ' ἀφήνει ἀπ' τὸ κοντό** μὲ παρακολουθεῖ ἐκ τοῦ σύνεγγυς· 5) παύω, θέτω τέρμα, σταματῶ : **ἄσε τ' ἀστεῖα, - δὲν ἄφησες ἀκόμα τὰ παιδιάστικα, - ἀφήνω τὴ μιὰ κουβέντα καί πιάνω τὴν ἄλλη**· ‖ φρ. **ἄσ' τα νά πᾶν ἢ ἄσ' τα ὁλότελα** ἄλλαξε ὁμιλίαν· ‖ ὁμ. **ἄστα μπαμπᾶ μου** ἐπιφώνησις ἀηδίας ἐπὶ θορυβώδους ἀποτυχίας· ‖ μτφ. **ἀφήνω στὴ μέση** ἐγκαταλείπω ἡμιτελῆ· 6) ἀθορύβως, κρυφίως, ὀφοφητὶ ἀποβάλλω, ἐκτινάσσω, ἀπολάω : **φεύγοντας ἡ γριά τὸν ἄφησε** (βωμολοχικῶς περὶ βδόλου)· 7) κ. μτφ. ἀπαρνοῦμαι, ἀποβάλλω, ἰδίως κακὸς ἕξεις : **ἄφησε τὸ κρασί - τά πιοτά - τά χαρτιά, - δὲν τ' ἄφησ' ἀκόμα τά δικά του**, δ.τραγ. **ἄσ' τ' αὐτεῖνα τά γινάτια κι ἔλα φίλιε με στά μάτια**, παροιμ. **ἄφησε κεῖνα πού 'ξερες καί πιάσε αὐτά πού βρῆκες** (πρέπει νὰ συμμορφώμεθα πρὸς τὸς ἑκάστοτε περιστάσεις)· 8) ἀπολύω, ἐλευθερώνω : **ἄφησ' ἀπόψε τό νερό νά τρέξη στό περιβόλι μου, - τόν ἄφησαν κι ἔφυγε τόν κλέφτη**· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν συναισθημάτων, παύω νὰ συγκρατῶ : **ἄφησε πιὰ τὸν καημό του νά ξεσπάση**· 9) ἀπέρχομαι ἀπό τινος τόπου : **τά χαράματα ἀφήσαμε τό χωριό**· ‖ φρ. **ἀφήνω δεξιά - ἀριστερά** ἀπομακρυνόμενος ἔχω πρός τὰ δεξιὰ - πρός τ' ἀριστερὰ γεωγραφικόν τινα τόπον : **δεξιά ἀφήσαμε τό ποτάμι**· 10) παραλείπω, παραβλέπω, παρατρέχω : μοιρολ. **ὁ Χάρος . . δὲν ἄφησε καρδιὰ χωρίς νά τὴν πληγώση, - ὅπως διαβάζει ἀφήνει τά μισά**· ‖ φρ. **ἀφήνω τόπο** ἐν σειρᾷ τινι συμπαγεῖ δημιουργῶ κενόν : (πρὸς γράφοντα) **μετὰ τὸ ὄνομα ἄφησε τόπο γιά τὴ διεύθυνση**, - (πρὸς στρατ. παράταξιν) **ἀφῆστε λίγαν τόπο νά περνάη ὁ κόσμος**· ‖ ὁμ. φρ. μτφ. **δὲν ἀφήνει λόγο νά πέση κάτω** ἔχει ἑτοίμην εἰς ὅλα τὴν ἀπάντησιν, εἶναι εὔθικτος· ‖ ὁμ. φρ. **ἄς ἀφήσουμε πού . . ἢ ἄφησε πού . . ἢ ἀφήνω πού** ἐκτὸς τοῦ ὅτι, χώρια πού : **ἄς ἀφήσουμε πού εἶναι καί σακάτης**· ‖ ὁμ. **ἄφησε τί . .** εἶναι ἀφάνταστον, μὴν τὰ ρωτᾷς : **ἄφησε τί ἔπαθα μέσα σὲ κείνη** τὴν **κοσμοσυρροή**· ‖ ὁμ. φρ. **ἀφήνω στὴ μπάντα** (ἢ **κατά μέρος**) παραλείπω, παραμερίζω, ἐγκαταλείπω ὡς περιττὸν καί ἀτελεσφόρητον : **ἄσε στὴ μπάντα τίς φοβέρες**· ‖ φρ. **δὲν ἀφήσαν τίποτα στόν τόπο του** κατέστρεψαν τὸ πᾶν· ‖ δὲν προσέχω εἴς τι, ἀδιαφορῶ περί τινος : παροιμ. **ἀπὸ τὴν πίττα πού δὲν τρώς ἄσ' τηνε κι ἄς καίεται, - ὅσα γυρίζει τό φτερό, ἄσ' τὴ μυλωνοῦ νά κλάνη**· 11) δὲν ἐμποδίζω, ἐπιτρέπω : δ.τραγ. **παίρνει ν' ἀνθίση τὸ κλαδί κι ἡ πάχνη δὲν τ' ἀφήνει**· ‖ φρ. **ἄσ' τον νὰ κουρεύεται** μὴ ἐνδιαφέρεσαι δι' αὐτόν καὶ διὰ τὰ ἔργα του· ‖ ὁμ. **δὲν τὸν ἀφήνεις νὰ βγάλη τά μάτια του** (μὴ σὲ μέλη ἄν θὰ ζημιωθῆ)· ‖ παροιμ. **θέλω ν' ἁγιάσω, μὰ δὲ μ' ἀφήνουν οἱ διαβόλοι** (ἐπὶ ἀμετανοήτως ἀρεσκομένου εἰς ἄτακτον βίον)· ‖ φρ. **ἀφήνω γένεια - μουστάκι - μαλλιά** παύω νὰ τὰ κόπτω, ἵν' αὐξηθοῦν ἐλευθέρως· 12) παρέχω ἄδειαν : **δὲν μ' ἀφήνει ὁ ἀστυφύλακας νά μπῶ**· ‖ μτφ. φρ. **δὲ μ' ἀφήνει νὰ σταθῶ σὲ χλωρὸ κλαδί** μὲ καταδιώκει ἀμειλίκτως (κατὰ παροιμιασμόν ἀπὸ τῶν πτηνῶν)· 13) παρέχω συγγνώμην, συγχωρῶ : **ἄφησέ τον, παιδί μου, θὰ τά 'βρη ἀπ' ἄλλον**· 14) παύω νὰ ἐνοχλῶ : **ἄφησέ με, σὲ παρακαλῶ**, - (κ. παράλειψιν τοῦ **ἥσυχον** = **παῦσε νὰ μ' ἐνοχλῇς**), - **δὲν τόν ἀφήνουν οἱ θέρμες**· ‖ κ. μτφ. **δὲ μ' ἀφήνει ἡ στενοχώρια - ὁ πόνος γιὰ τό παιδί μου**· ‖ ὁμ. σημ. ἐν φρ. **ἄφησέ με ἥσυχον**· 15) εὔχομαι ἀποχαιρετῶν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν : δ.τραγ. **σ' ἀφήνω τὴν καλὴ νυχτιά, πέσε γλυκὰ κοιμήσου**, ὁμ. **ἀφήνω γειά στίς ὄμορφες καί γειά στίς μαυραμάτες**· ‖ ὅθ. ἡ φρ. **ἀφήνω γειά** ἀποχαιρετῶ, ἐγκαταλείπω· ‖ κ. μτφ. : **ἀφήνω γειά τῆς φτώχειας** (παύω νὰ εἶμαι πτωχός)· ὁμ. μτφ. **μ' ἀφήνει γειά τὸ πανταλόνι - τὸ σακκάκι - τὸ καπέλο** κλπ. ἐπαλαιώθη εἰς σημεῖον, ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ φορεθῆ· ‖ ὁμ. μτφ. φρ. **ἄφησε χρόνους** (ἐπὶ συγγενοῦς) ἀπέθανε : **ὁ παππούς μᾶς ἄφησε χρόνους**· 16) ἀναθέτω, ἐμπιστεύομαι : Κρυστ. Σκιὰ Ἅδου I,428 **τὴ ζωή μας εἰς τοῦ Θεοῦ ἀφήκαμε τὸ 'σπλαχνο τὸ χέρι, - ἀφήνω τὴ δουλειά ἀπάνω σου**· ‖ ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν κρίσιν τινός, ἐγκαλῶ τινα ἐνώπιόν τινος : δ. τραγ. **δὲν εἶχες κρίση νὰ μὲ πᾷς . ., μόν' ἄφησές με στὸ Θεὸ πού κάνει δίκια κρίση**· 17) κληροδοτῶ : **ὁ μακαρίτης δὲν ἄφησε τίποτα στ' ἀνίψια του**· ‖ φρ. **θ' ἀφήσω ἄρα κατάρα στά παιδιά μου νά . .** θὰ τὰ ὑποχρεώσω μεθ' ὅρκου· 18) ἀποφέρω : **δὲν ἀφήνει μεγάλα κέρδη αὐτό τό ἐμπόριο**· 19) χαρίζω : **μοῦ ἄφησε τούς μισούς τόκους**· 20) ἐπὶ ἐμπόρων, παρέχω ἐμπόρευμα εἰς τιμὴν κατωτέραν τῆς ἀρχικῶς ζητουμένης : **μοῦ ἄφησε αὐτό τό κοστούμι γιά δυό χιλιάδες**· 21) παρέχω προθεσμίαν : **ἄφησέ με νὰ σκεφθῶ καί θὰ σοῦ ἀπαντήσω**· ‖ κ. μετὰ ἀντικειμ. τοῦ χρόνου : **τοῦ ἄφησα δυὸ ὧρες καιρό ν' ἀποφασίση**· 22) ἀνα-

μένω : παροιμ. **ἄσε νὰ σὲ δείρουν κι ἀπὲ νὰ κλάφῃς** μὴ διαμαρτύρεσαι πρὶν ἴδῃς ἂν θὰ σὲ ἀδικήσουν˙ 23) ἀναβάλλω : **ἄφησε τὸ γράφιμο γι' ἀργότερα.**

ἀφηράαν Ἡσ. μακράν.

ἀφηρημάδα (ἡ) δημ. ἡ ἀφαίρεσις βλ.λ.6).

ἀφηρημένος-η-ον νεώτ. κ. δημ. ὡς ἐπίθ. κ. ὡς οὐσ. ὁ ἔχων ἢ πάσχων ἀφαίρεσιν βλ.λ.6) : πρβλ. ἀφοιρῶ ἐν εἰδ. σημ.

ἀφηρημένως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀφῃρημένον, κατ' ἀφαίρεσιν, δι' ἀφαιρέσεως βλ.λ.4) κ.6)˙ || νεώτ. κ. ἐξ ἀφαιρέσεως βλ.λ.6).

ἀφηρωΐζω (ἥρως) ἐπιγρ., ἀόρ. **-ηρώιξα,** δωρ. **ἀφηροΐζω** ποιῶ τινα ἥρωα, ἀνακηρύττω, καθιερῶ τινα ὡς ἥρωα : Ἐπιγρ. **ὁ δᾶμος Εὐάνασσαν Κρινοτέλους.. διὰ τὰς εἰς αὐτὸν εὐεργεσίας ἀφηρώιξε.**

ἀφῆς Ἡσ. « ἀδύνατος, ἄλαλος »˙ πρβλ. **ἀφεύς.**

ἀφ' ης (ἐνν. στιγμῆς, ὥρας, ἐποχῆς) νεώτ. ὡς χρον. μόριον, ἀφ' ὅτου, ἀπὸ τὸν καιρὸν πού, ἀφ' ὄντας.

ἀφήσασθαι Ἡσ. « ἄφασθαι ».

ἀφησυχάζω γίνομαι ἥσυχος, ἡσυχάζω : Ἱππ.Ἐπιδ. 12 (Ἐπιστ.1275,43) **πτοηθέντες ἀφησυχάζουσι,** Πολύβ.2,64,5 **ἐμμείνας τοῖς λογισμοῖς ἀφησυχάζοι˙** 2) μετ' αἰτ. παρέρχομαι ἐν σιγῇ, ἀποσιωπῶ.

ἀφητορεία Ἡσ. « μαντεία ».

ἀφητόριος ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀφήτορος βλ.λ.

ἀφήτωρ-ορος (ὁ) (ἀφίημι) ὁ τὸ βέλος ἀφιείς, ρίπτων, ὁ τοξότης, ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ἰλ.Ι,404 **οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει,** σχόλ. « ὁ τοξικὸς ἀπὸ τῆς τῶν βελῶν ἀφέσεως »˙ 2) ὁ προφήτης, ὁ μάντις (**φημί**), πρβλ. **ὁμοφήτωρ.**

ἄφθα (ἡ) (1) (ἅπτω) κ. **ἄφθη,** κ. νεώτ. δημ. **ἄφτρα** κ. **ἄφτρας** βλ.λ. ἐξάνθημα ἢ ἕλκος ἐν τῷ στόματι, μάλιστα παιδίων, συνήθ. πληθ. **ἄφθαι˙** Λέων Φιλ.Ἑρμερ. Ἀν.Ἰατρ.153 « **ἕλκωσις** ἐπιπόλαιος **περὶ** τὴν γλῶσσαν **καὶ** ὅλον **τὸ** στόμα, μάλιστα ἐπὶ παιδίων γινομένη, ὅταν δριμύτερον ᾖ τὸ γάλα » : Ἱππ.Ἀφορ.3,24 (Νοῦσ.2,641,21) **ἐν τῷ στόματι ἄφθαι˙** || νεώτ. ἰατρ. ὑποστρόγγυλοι λευκόφαιοι ἢ λευκοκίτριναι κηλῖδες ἐπὶ τοῦ βλενογόνου τοῦ στόματος, περιβαλλόμεναι συνήθως ὑπὸ στενῆς ἐρυθρᾶς ἅλω˙ || **ἄφθα ἐπιζωοτική** (νόσος μεταδοτική, ὀξεῖα, πυρετική, προσβάλλουσα κυρίως τοὺς βλενογόνους καὶ τὸ δέρμα τῶν ζώων).

ἄφθα (ἡ) (2) μτγν. κ. **ἄφθα** ἡ νάφθα βλ.λ.˙ Ἐπιτομὴ Στράβ. « λέγεται ὁ ἄφθας καὶ ἡ ἄφθα καὶ ἡ νάφθα καὶ τὸ νάφθα » : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.94,9(4).

ἄφθαλας (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ., ἀ. **ἀφθαλόσης** ἄλλη ὀνομ. τοῦ ὀρυκτοῦ γλασερίτου ἢ ἀρκανίτου.

ἀφθάρμιστα ἐπίρρ. δημ. πάντοτε μετὰ προσ. ἀντων. κατὰ γεν. (μου, σου, **του**) κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ὑλικὰ ἀγαθά, ἀβασκάντως, ἀμάτιαστα βλ.λ. : **ἀφθάρμιστά του, ὅπως πάει σὲ λίγα χρόνια θά 'ναι πλούσιας˙** πρβλ. Κοραῆ Ἀτ.4,377 ἐν λ. ὀφθαλμίζω (φταρμίζω)˙ πρβλ. ἀφτάρμιστα.

ἀφθαρσία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ ὑπόκεισθαι εἰς φθοράν, εἰς ἀφανισμόν, τὸ μὴ φθείρεσθαι, ὅθ. τὸ εἶναι αἰώνιον, ἀθάνατον, ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ. : Ἐπίκτ.Ἐπιστ.Ι,28, Πλούτ.Ἠθ.425 D **τὸν κόσμον.. συνείργεσθαι πρὸς τὴν διαμονὴν καὶ** οἱονεὶ ἀφθαρσίαν, ΠΔ Σοφ.Σαλ.2,23 **ὅτι ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ,** Μηναῖ.4,28 **ὁ Λόγος** Θεοῦ.. **ἀνθρώπους ἀφθαρσίαν ἐνέδυσεν,** - ἀφθαρσία ψυχῆς - ὕλης - **ἐνεργείας.**

ἄφθαρτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φθορᾶς βλ.λ., κατὰ τρόπον ἄφθαρτον, ἐν ἀφθαρσίᾳ ἢ κατ' ἀφθαρσίαν βλ.λ., πρβλ. ἀκατάλυτος 1), ἀχάλαγος.

ἀφθαρτίζω μτγν. κ. μσν. παιῶ τινα ἢ τι ἄφθαρτον, παρέχω ἀφθαρσίαν βλ.λ., ἀθανασίαν, αἰωνιότητα : Γρηγ.Ναζ.2,253 B, 22 **ἀφθαρτίσοντα τὸ φθαρὲν φιλαγάθως˙** || κ. -ίζομαι ἐν μέσ. κ. παθ.σημ. : Θεοδ.Στ.303 1) **ἀφθαρτισθεῖσαν.**

ἀφθαρτισταί (οἱ) μσν. ὀνομ. αἱρετικῶν πιστευόντων ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ παρέμεινεν ἄφθαρτον.

ἀφθαρτοδοκῆται (οἱ) μσν. κ. νεώτ. κ. **ἀφθαρτοδοκηταί** οἱ ἀφθαρτισταί βλ.λ.

ἀφθαρτοδοκητισμός (ὁ) νεώτ. ἡ αἱρετικὴ δοξασία περὶ ἀφθάρτου τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

ἀφθαρτοποιοῦμαι-έομαι μσν. γίνομαι ἄφθαρτος, ἀφθαρτίζομαι : Ἰω.Κλίμ.1157 B.

ἄφθαρτος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φθορὰν ὑποστάς, ὁ ἄφθορος βλ.λ.1), ὁ μὴ φθαρεὶς ἢ μὴ ἐφθαρμένος˙ Ἀριστλ.Τοπ.145,24 « καὶ γὰρ τὸ νῦν ἄφθαρτον εἶναι˙ ἢ γὰρ ὅτι οὐκ ἔφθαρται νῦν σημαίνει », Φίλ.Μηχ.Βελοπ.67,37 **τὰ τῶν τόνων μηρύματα περιπλεῖν, ὄντα ἄφθαρτα καὶ ἀσινῆ,** - **ἄφθαρτος διεσώθη ἡ ὅλη ἔγχρωμας παράστασις,** - **παλιὸ τὸ σπίτι, μὰ εἶναι ἄφθαρτα ἀκόμη τὰ καυφώματά του˙** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ τό γε νῦν, ἐν τῷ παρόντι μὴ φθορεύς, ὁ ἤδη μὴ ἐπιδεκτικὸς φθορᾶς˙ Ἀριστλ. ὡς ἀνωτ. ἐν συνεχείᾳ « ἢ ὅτι οὐ δύναται φθαρῆναι νῦν » : Πλούτ.Νομ.9 **καθαρὰν καὶ ἄφθαρτον τὴν τοῦ πυρὸς οὐσίαν,** - **ἔβανε σιδερένιες γωνιὲς στὰ σκαλοπάτια ἔτσι ποὺ νά 'ναι ἄφθαρτα˙** κ. μτφ. Βαλαωρ.Φωτεινὸς 1,44 **τὴν ἔχτρα.. πατροπαράδοτη, ἄφθαρτη˙** 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ εἰς φθορὰν ὑποκείμενος, ὁ μηδέποτε φθειρόμενος, ὁ ἔχων ἀφθαρσίαν βλ.λ.˙ Ἀριστλ. ὡς ἀνωτ. ἐν συνεχείᾳ « ἢ ὅτι τοιοῦτόν ἐστι νῦν οἷον μηδέποτε φθαρῆναι » : αὐτ.Α Ὑστ.85 b,18 (38) **ὅσῳ τὰ ἄφθαρτα ἐν ἐκείνοις (τοῖς καθόλου) ἐστί˙ τὰ δὲ κατὰ μέρος φθαρτὰ μᾶλλον,** Ἐπιγρ. **σκῆνος νῦν κεῖμαι** Πλαυτέος ἐν μελάθροις **ἀφθάρτοις,** - **ἡ ὕλη εἶναι ἄφθαρτος,** Σολωμ.Μπαϊρον 60,4 **κύματα ἄφθαρτα φωτός˙** || ὅθ. μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀθάνατος, ὁ αἰώνιος : ΚΔ Ρωμ. 1,23 **καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ,** Λουκ.Ζ Τραγ.20 **μακάριοι καὶ ἄφθαρτοι** (περὶ τῶν θεῶν), - **ἡ ψυχὴ εἶναι ἄφθαρτος˙** || συνεκδ. ὁ ἐπὶ χρόνον μήκιστον μὴ φθορὰν ὑφιστάμενος, ὁ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ἀνθρώπινον βίον οἱονεὶ ἀθάνατος : Ἐπιγρ. **ἄφθαρτοι Μοῦσαι,** - **ἄφθαρτος ἡ δύναμις τῆς ἰδέας,** - **ἄφθαρτη θά 'ναι ἡ δόξα σας˙** πρβλ. ἀθάνατος κ. ἄφθιτος.

ἀφθάρτως ἐπίρρ. ἐπιγρ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ φθορᾶς, κατὰ τρόπον ἄφθαρτον βλ.λ.: Τζέτζ.Ἱστ.7,805.

ἄφθας-α (ὁ) μτγν. ἡ ἄφθα (2) βλ.λ.

ἄφθαστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἄφταστα** ἀφθάστως βλ.λ.

ἄφθαστος (-η)-ο(ν) μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἄφταστος** κ. **ἄφταχτος** ὁ μὴ προσιτός, ὁ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ φθάσῃ, νὰ πλησιάσῃ, νὰ προφθάσῃ : Θεόδ.Στ.608,62 **ἀφθάστων λόγων,** Εὐχὴ παρακλ. **ὁ διὰ τῆς σῆς ἀφθάστου σοφίας,** - **εἶναι ἄφθαστος εἰς τὸ ἅλμα** - **στὸ τρέξιμο˙** || ὅθ. ὁ ἀσυναγώνιστος, ὁ ἀπαράμιλλος : **ἄφθαστος δρομεύς - ρήτωρ,** - **ἄφθαστος εἰς ἐπινοήσεις,** - **ἄφθαστον κάλλος,** - **ἄφθαστος χορευτής** - τραγουδιστής˙ 2) δημ. ἐπὶ πραγμ. ὑψηλὰ ἢ μακρὰν κειμένων, ὁ ἀαύλληπτος διὰ τῆς χειρὸς ἢ κ. ἄλλως, ποὺ δὲν εἶναι βολετό, δὲν μπορεῖ νὰ τὸν φθάσωμε, νὰ τὸν πιάσουμε : **ἐκεῖ ποὺ κρέμασες τὰ ρόδια εἶναι ἄφταστα,** - **ἄφταστες ἀπ' ἀνθρώπους κι ἀπὸ κατσίκια τράνευαν οἱ κάππαρες στὴ ράχη τοῦ γκρεμοῦ,** παροιμ. (Αἰσωπείου μύθου) **ἄφταστα ἦταν τὰ σταφύλια κι ἄγουρα τά 'λεγ' ἡ ἀλεπού˙** 3) εἰδ. δημ. **ἐπὶ** καρπῶν δένδρων, ὁ ἀσύλλεκτος, ἀσυγκόμιστος, ἀμάζευτος βλ.λ. : **ἔχει ἀκόμα ἄφταστα τὰ μύγδαλά του** - **τὰ σῦκα˙** 4) δημ. κ. ἀμτβ. ὁ μὴ ἔχων φθάσει που, ὁ μὴ εἰς τέρμα ἀφικόμενος : **ὡς τὴν ὥρα ποὺ 'φυγα ἦταν ἄφταστο τὸ βαπόρι,** - **ἄφταστο** γράμμα, - **ἄφταστη ἦταν ἀκόμη ἡ εἴδηση στὸ χωριό˙** πρβλ. **φθάνω.**

ἀφθάστως ἐπίρρ. γλωσσ., μσν. κ. νεώτ. ἀνεφίκτως, ἀκαταρθώτως˙ σχόλ.Ἰλ.Ρ 75 « ἀκιχήτως, ἀκα-

ταλήπτως, ἀφθάστως »· ‖ νεώτ. γεν. κατὰ τρόπον ἄφθαστον βλ.λ.

ἀφθεγγής-οῦς-ές ὁ μὴ φθεγγόμενας, ἄφωνος· ΑΒ 473,14 « ὀχανεῖς, ἀφθεγγεῖς ».

ἀφθεγκτί ἐπίρρ. μτγν. ἀφώνως : Πολυδ.5,147 **εαὶ σιωπηλῶς . . ἀφθεγκτί.**

ἀφθεγκτος-ον ἄφθογγος βλ. λ., ἄνευ φωνῆς, ἄφωνος, ἄλαλος : Αἰσχ.Εὐμ.245 **ἔπου δὲ μηνυτῆρος ἀφθέγκτου φραδαῖς,** ΑΠ 9,162 **πᾶν ἔπος ἀφθέγκτῳ τῷδε λαλῶ στόματι·** 2) ἐπὶ τόπου, ὁ ἔνθα δὲν ἐπιτρέπεται τὸ φθέγγεσθαι, ὅπου πρέπει τις νὰ τηρῇ σιγήν : Σοφ.ΟΚ 156 **τῷδ' ἐν ἀφθέγκτῳ νάπει·** 3) ὁ ἀνέκφραστος, ἄρρητος, ἀνεκλάλητος : Βακχ.Απ.2,2 **μεῖζον ἢ πενθεῖν ἐφάνη κακόν, ἀφθέγκτοισιν ἴσον,** Πλάτ.Σοφ.238 C **ἄφθεγκτον καὶ ἄλογον.**

ἀφθεγκτῶ-έω μτγν. δὲν φθέγγομαι, δὲν λαλῶ : Πολυδ.5,146 **σιωπᾶν ἀπόρρητα, σιγᾶν. .ἀφθεγκτεῖν.**

ἀφθέγκτως ἐπίρρ.μτγν.ἀρρήτως : Ἰάμβλ.Μυστ.7,4.

ἀφθέγμων-ονος-ον μτγν. ἄφατος βλ.λ., ἀνέκφραστος : Διον.Ἀρεοπ.63.

ἀφθεγξία (ἡ) μον. κ. νεώτ. τὸ μὴ φθέγγεσθαι, σιωπή : Γεώργ.Πισ.Δημ.1063· ‖ νεώτ. ἰατρ. κ. ἀφθογγία ἀδυναμία πρὸς ἔκφρασιν τῶν διανοημάτων συμπτωματικὴ ἔν τισι νόσοις ἢ καθ' ἑαυτὴν ἐξ ἐγκεφαλικῆς παθήσεως προερχομένη· συγγ.**ἀφασία.**

ἄφθη (ἡ) ἡ ἄφθα (1) βλ.λ.

ἄφθησις-εως (ἡ) μτγν. τὸ ἔχειν ἄφθαν (1) **βλ.λ.** : Ἱππιατρ.61 (175,2).

ἀφθιβόρος Ἡσ. « ὁ βορῶς ἐσθίων ».

ἀφθισίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σκευασία **ἐν κόνει** ἢ ἐν ὑγρῷ κατὰ τῆς φυματιώσεως.

ἀφθιτόμητις-ιος κ. **-ιδος** (ὁ, ἡ) οὗ ἡ γνώμη εἶναι ἀμετάτρεπτος, ἀνόλεθρος, αἰωνία : Γρηγ.Ναζ.2,147 **δεῦτε δὲ πᾶσι θεοῖο βοᾷ λόγος ἀφθιτόμητις.**

ἀφθιτόμισος-ον μτγν. ὁ ἄφθιτον, αἰώνιαν μῖσος ἔχων:Μαν.4,234**ἀφθιτομίσους καὶ κατονειδιστῆρας.**

ἄφθιτος-ον (φθίνω) κ. νεώτ. ὁ μὴ **φθίνων** βλ.λ., ἄφθαρτος, ἀκατάστρεπτος, ἀνώλεθρος· ‖ κ. νεώτ. **μτφ. αἰώνιος, παντοτινός** : Σιμων.184 **Ἀνακρείοντα, τὸν ἄφθιτον. . ὑμνοπόλον,** Πλαύτ.Ἠθ.723 Ε **τὴν τῶν νικηφόρων δόξαν ἄφθιτον, - ἄφθιτος δόξα - μνήμη ἀγαθή·** 2) ἐπὶ πραγμ. στερεός, διαρκής : Ἰλ.Β 46 **εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώιον, ἄφθιταν αἰεί·** 3) ἐπὶ προσ., ἀθάνατος : Ὑμν.Ὁμ.Ἑρμ.326 **ἄφθιτοι ἠγερέθοντο,** Ἡσίοδ.Θ 389,397 **Στὺξ ἄφθιτος ὠκεανίνη,** Αἰσχ.Εὐμ.724 **Μοίρας ἔπεισας ἀφθίτους θεῖναι βροτούς·** 4) ἐπὶ διανοημάτων, σκέψεων, ἀποφάνσεων, ἀκαταγώνιστος, ἐπικρατής : Ἰλ. Ω 88 **καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς·** ‖ κ. διηνεκής : Πίνδ.Π 8,72 **ἄφθιτον ὄπιν θεῶν** (ἀκατάπαυστον φροντίδα)· ‖ κ. ἀμετάτρεπτας : Σαφ. Απ.414 **ἄφθιτοι.. γνῶμαι** (ἀμετάβλητοι).

ἀφθίτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. αἰωνίως, ἀφθάρτως, ἀνωλέθρως : Χρησμ.Σιβ.5,502 **κείνοισιν δώσει θεὸς ἀφθίτως βιοτεύειν** (ἔνθα τὸ ι μακρόν).

ἀφθογγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρὸς ἄρθρωσιν φθόγγων ἀνικανότης, ἡ ἀναρθρία, ἀφωνία, ἀφασία.

ἄφθογγος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐκφέρων φθόγγους, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὁμιλήσῃ : Ὑμν.Δήμ.198 **δηρὸν δ' ἄφθογγος τετιημένη ἧστ' ἐπὶ δίφρου,** Αἰσχ.Πέρσ. 206 **φόβῳ δ' ἄφθογγος ἐστάθην·** κ. περὶ ζῴων : Εὐρ.Τρῳ.671 **καίτοι τὸ θηριῶδες ἄφθογγόν τ' ἔφυ·** 2) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. πληθ. **ἄφθογγα** ἄφωνα, δηλ. γράμματα, τὰ σύμφωνα : Πλάτ.Κρατ.424 C **τά τε ἄφωνα καὶ ἄφθογγα . . καὶ τὰ αὖ φωνήεντα μὲν οὔ, οὐ μέντοι γε ἄφθογγα·** 3) παθ. ἄφατος βλ.λ.2) : Σοφ.Απ.618 **ἔγημεν ὡς ἔγημεν ἀφθόγγους γάμους.**

ἄφθονα ἐπίρρ. δημ. ἐν ἀφθονίᾳ, μετὰ περισσείας, δαψιλῶς, πλουσιοπάροχα.

ἀφθόνητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φθόνου, κατὰ τρόπον ἀφθόνητον βλ.λ.1).

ἀφθόνητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φθονούμενος, ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς φθόνον : Πίνδ.Ο 10(11) 7 **ἀφθόνητος αἶνος,** Αἰσχ.Ἀγ.939 **ὁ δ' ἀφθόνητός γ' οὐκ ἐπίζηλος πέλει, - ὁ καλὸς πλούσιος εἶναι ἀφθόνητος·** 2) μετὰ δοτ. ὁ μὴ ἔχων φθόνον, μὴ φθονῶν : Πίνδ.Ο 13,25 **ἀφθόνητος ἔπεσιν γένοιο·** 3) Πάπ. ὁ ἐλευθέριος.

ἀφθονήτως ἐπίρρ. μον. κ. νεώτ. ἄνευ φθόνου, κατὰ τρόπον ἀφθόνητον βλ.λ.1) : Εὐστ.Ἰλ.Β 37 **ἀφθονήτως τὸ πᾶν περιελθών.**

ἀφθονία (ἡ) (1) τὸ μὴ ἔχειν φθόνον, ἤτοι λύπην, ἔχθραν, ζήλεια δι' ἀλλότριον ἀγαθόν : Πλάτ.Πρωτ. 327 **πᾶσαν προθυμίαν καὶ ἀφθονίαν εἴχομεν ἀλλήλους διδάσκειν·** 2) Ἡσ. « ἀφθονία· κακία ».

ἀφθονία (ἡ) (2) κ. νεώτ. περίσσεια, δαψίλεια, πλῆθος, πλησμονή : Πίνδ.Ν 3,9 **τὰν ἀφθονίαν ὄπαζε·** Πλάτ.Ἀπ.24 Ε **καὶ ἀφθονίαν τῶν ὠφελούντων,** Ξεν. Ἀν.7,1,33 **εἰς ἀφθονίαν** (ἀφθόνως, δαψιλῶς, πλουσιοπαρόχως)· ‖ **ἀφθονίαν ἔχειν** ἀντίθ. **σπανίζειν** βλ.λ. : αὐτ.ΚΠ 8,6,23 **λαμβάνων παρ' ἑκάστων ὧν ἀφθονίαν εἶχον οἱ διδόντες ἀντεδίδου ὧν σπανίζοντας αὐταὺς αἰσθάνοιτο, - ἀφθονία ἀγαθῶν - χρήματας - φαγητῶν·** ‖ ἐπὶ προϊόντων, ἡ ἄφθονας παραγωγή, ἐν χρ. κ. μτφ., ἀντίθ. ἀφορία βλ.λ. : αὐτ.Συμπ.4,55 **καρποῦ μὲν ἀφθονίαν, φρενῶν δ' ἀφορίαν, - φέτος εἴχομεν ἀφθονίαν δημητριακῶν.**

ἀφθονίτης (ὁ) ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ τετραεδρίτου ἢ πολυμεταλλίτου βλ.λ.

ἄφθονος-ον (1) ὁ μὴ ἔχων φθόνον, ὁ μὴ φθονῶν, μὴ φθονερός : Φωκυλ.67 **ἄφθοναι οὐρανίδαι,** Πίνδ. Ο 6,7 **ἀφθόνων ἀστῶν,** Πλάτ.Πολ.500 Α **ἀφθονόν τε καὶ πρᾶον ὄντα·** 2) ὁ μὴ φθονούμενος, μὴ προκαλῶν φθόνον, ἀνεπίφθονος, ἀφθόνητος : Αἰσχ. Ἀγ.471 **κρίνω δ' ἄφθονον ὄλβαν.**

ἄφθονος (-η)-ο(ν) (2) κ. νεώτ. κ. δημ., παραθ. -ώτερος -ώτατος κ. ἀνωμ. **-έστερος -έστατος** ὁ μὴ γλίσχρος, ἐλευθέριος, ἀφειδής : Ὑμν.Ὁμ.30,16 **θεά ἄφθονε δαῖμον,** Αἰσχ.Ἀγ.305 **ἀφθόνῳ μένει·** ‖ κ. νεώτ. περὶ τῆς γῆς, εὔφορος, γόνιμος : Πλάτ. Σαφ.222 Α **λειμῶνας ἀφθόνους·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ πλουσιοπαρόχως, ἄνευ φειδοῦς διδόμενος, ὁ ἐν ἀφθονίᾳ, ὁ ἐν περισσείᾳ ὑπάρχων, δαψιλής : Ὑμν.Ἀπολλ.536 **ἄφθονα πάντα παρέσται,** Ἡσίοδ. Ἔργ.118 **καρπὸν . . πολλόν τε καὶ ἄφθονον,** Εὐπ. 307 **πόλιν . . ἀφθανεστάτην τε χρήμασιν·** συνήθ. ἐν πεζῷ ἰδίᾳ περὶ καρπῶν : Πλάτ.Πολιτ.272 Α **καρπούς δὲ ἀφθόνους εἶχον·** ‖ κ. περιφρ. : Ξεν.Ἀν. 3,2,25 **ἐν ἀφθόνοις βιοτεύειν** (ἐν ἀφθονίᾳ ζῆν).

ἀφθονῶ-έω νεώτ. κ. δημ., παρατ. **ἀφθονοῦσα** εὔχρ. μ. κατ' ἐνεστ., παρατ. κ. ἀόρ. ἐπὶ πραγμ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ποσότητα, εἶμαι ἄφθονος βλ.λ., περισσός, δαψιλής : **ἀφθονοῦσιν εἰς τὴν ἀγοράν οἱ ἀμνοί, - ἀφθονοῦσαν τὰ θαλασσινά·** ‖ **ἐνίοτε** κ. μτφ. : **στὸν τόπο μας ἀφθονοῦν οἱ φευτιές.**

ἀφθόνως (1) ἐπίρρ. ἄνευ φθόνου : Πλάτ.Νόμ. 731 Α **φιλονικείτω πᾶς πρὸς ἀρετὴν ἀφθόνως.**

ἀφθόνως (2) ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. **ἄφθονα** κατὰ τρόπον ἄφθονον βλ.λ.(2), ἀφειδῶς, δαψιλῶς : Σόλ. 38 **πάντα δ' ἀφθόνως πάρα,** Πλάτ.Γοργ.494 C **ἀφθόνως ἔχοντα τοῦ κινεῖσθαι,** Πολύβ.1,4 **χρῆσθαι τοῖς βέλεσιν ἀφθόνως.**

ἀφθορία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις φθορᾶς, τὸ εἶναί τι ἄφθοραν : **ἡ ἀφθορία τῆς ὕλης·** 2) τὸ εἶναί τινα ἀδιάφθορον βλ.λ., ἡ ἀδιαφθορία· ‖ συνεκδ. ἀθῳότης : Ψ Βασ. **περὶ τῆς ἐν παρθενίᾳ ἀληθοῦς ἀφθορίας,** ΚΔ Τίτ.2,7 **ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀφθορίαν, σεμνότητα.**

ἀφθορονύμφη (ἡ) ἐκκλ. ἄφθαρας νύμφη, ἡ Παναγία : Ἀνών.Ὑμν. εἰς Παρθ.π.Φαβρ.ΕΒ 8,626 **μέλπωμεν θεόπαιδα, θεείκελον, ἀφθορονύμφην.**

ἄφθορος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φθαρείς, ὁ ἀδιάφθαρος, ἀγνός, ἀθῷος, ἰδίᾳ ἐπὶ νεα-

-νιῶν καὶ νεανίδων ἀπείρων ἔτι καὶ ἀγεύστων τῶν ἀφροδισίων: ΠΔ Ἐσθ.2,2 **κοράσια ἄφθορα καὶ καλὰ τῷ εἴδει,** Σωρ.1,81 **ἄφθαρος παῖς,** Μηναί. 2,2 ᾠδ.3 **κόρης ἀφθόρου·** ‖ μτφ.: Διόδ.Σ 4,7 **τὰς κατὰ τὴν παιδείαν ἀρετὰς ἀφθόρους δοκεῖν εἶναι·** 2) πάπ. κ. ἐπὶ πραγμάτων, καθαρός, ἄκρατος, ἀγνός, ἀνόθευτος: Πάπ. **θηλάζειν γάλακτι καθαρῷ καὶ ἀφθάρῳ.**

ἀφθόρως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ φθορᾶς· κ. μτφ. ἀγνῶς, πρβλ. ἄφθορας: Γρηγ.Νύσ.2,27.

ἀφθῶ-άω πάσχω ἐξ ἄφθας βλ.λ.(Ι): Ἱππ.Γυν.Φύσ. 60 **ἢν παιδίου ἀφθᾷ τὰ αἰδοῖα,** Γαλ.13,624(317) **διδύμους ἀφθῶντας.**

ἀφθώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πάσχων ἐξ ἀφθῶν βλ.λ.(Ι): Ἱππ.Ἐπιδ.3,3 **στόματα πολλοῖσιν ἀφθώδεα·** ‖ εἰδ. νεώτ. ἰατρ. **ἀφθώδης σταματῖτις,** - ἀφθώδης **πυρετός.**

-άφι ὑποκορ. κατάληξις τῆς δημ. (μσν. **-άφιον**) δηλοῦσα ὕλην ἢ ὄργανον ἢ εἶδος κτπ.: **χρυσάφι(ον), θειάφι(ον), ξυράφι(ον), χωράφι(ον).**

ἀφί ἐπιγρ. ἀμφί, ἰδίᾳ ἐν συνθέσει, οἷον Ἀφιάρεως, Ἀφιτρίτα κτπ.

ἀφία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἀφία ἡ μεγανθὴς (**ficaria grandiflora** ἢ **tanunculus ficaria**) βλ. κατ.: Θεόφρ.Φ(,7,7,3 **ἀφία εὐθὺς ἅμα τῇ βλαστήσει τὸ ἄνθος ἀφίησι·** ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βατραχιοειδῶν** οἷα εἶναι τὰ εἴδη **ἀφία ἡ πελοποννησιακή** κ. **ἀφία ἡ μεγανθής,** ζιζάνιον κ. **φαρμακευτικόν,** δημ. ζωχαδόχορτο, σφουρδάκλα, εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ ἀφία τοῦ Θεοφρ. καὶ τὸ μικρὸν χελιδόνιον τοῦ Διοσκ. (**ficaria**), ὅ. συκόρριζα.

ἀφίας Ἡσ. «**βωμός**».

ἀφιδῖδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. ἐντόμων ἡμιπτέρων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **φυταφθειρῶν.**

ἀφιδῖναι (οἱ) νεώτ. ζωολ. ὑποοικογένεια ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀφιδιδῶν** βλ.λ.

ἀφίδιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων, ἐντομοφάγων τῆς οἰκογ. τῶν ἰχνευμονιδῶν.

ἀφίδιτος βλ. ἀφέδιτος.

ἀφίδρυμα-ατος (τὸ) μτγν. ἱερὸν πρᾶγμα, ἀφιέρωμα, εἰκών, ἄγαλμα θεοῦ· Σουΐδ. «ἀφιδρύματα τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα· εὐθὺς οὖν ἱκετηρίαν ἐκόμιζον οἱ πρεσβύτατοι τὰ παλαιότατα τῶν κατὰ πόλιν ἀφιδρυμάτων»: Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,22,2 **τὰ τῆς ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ἀφιδρύματα,** Φίλ.1,256 **χρυσοῦς μόσχος τὸ Αἰγυπτίων ἀφίδρυμα·** 2) ἱερόν, ναός: Κικ.Ἀττ.13,29,1, Στράβ.6,2,5 **ἀφίδρυμα δ' ἐστὶ καὶ ἐν Ῥώμῃ τῆς θεοῦ ταύτης·** 3) ἄγαλμα ἢ ἱερόν, ἀντίγραφον ἢ πανομοιότυπον ἑτέρου τοιούτου: Διόδ.Σ 15,49, Στράβ.8,4,4 **ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, ἀφίδρυμα τοῦ ἐν τῇ Θετταλικῇ Τρίκκῃ.**

ἀφίδρυσις-εως (ἡ) μτγν. καθιέρωσις ἀνδριάντος ἢ ἱεροῦ πεποιημένου κατά τι πρότυπον: Στράβ. 8,7,2 **τοῦ γε ἱεροῦ τὴν ἀφίδρυσιν,** Πλαύτ.Ἠθ.1136 A **καὶ ἡ τοῦ ἀγάλματος αὐτοῦ ἀφίδρυσις.**

ἀφίδρυσμα Ἡσ. «**ἱερόν**».

ἀφιδρύω ἀπάγω καὶ μεταφέρω τι ἀπό τινος τόπου εἰς ἄλλον, ἐντ. μέσ. τ.: Εὐρ.Ἑλ.273 **ἔπειτα πατρίδος θεοί μ' ἀφιδρύσαντο γῆς εἰς βάρβαρ' ἤθη·** 2) παθ. μεταφέρομαι ἔκ τινος τόπου εἰς ἄλλον: Διόδ.Σ 4,79 **ταύτας** (τὰς θεὰς) **ἀφιδρυθῆναί φασιν ἐκ τῆς Κρήτης·** 3) ὁμ. παθ. ἐπὶ ἀγαλμάτων ἢ ἱερῶν, ἱδρύομαι, καθιεροῦμαι κατά τι ὅμοιον πρότυπον: Στράβ.9,2,7 **Δήλιον τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ Δήλου ἀφιδρυμένον·** 4) μτγν. (παθ. ἀόρ. -ύνθην) ἁπλῶς ἱδρύομαι, καθίσταμαι: ΑΠ 260,4 **ἀφιδρύνθην δ' ἴσθ' ὅτι τοῦδε χάριν.**

ἀφιδρῶ-όω κ. νεώτ. ἐκβάλλω ἱδρῶτα, ἱδρώνω: Ἱππ.Ἐπιδ.7,58 **ἢ κεφαλὴν ἀφιδρόωντες παύονται,** Ἀριστλ.Πρ.868 a,37 **ἐὰν μὴ ἀφιδρώσῃ·** ‖ παθ. ἐξέρχομαι, ἐκπέμπομαι, ἀποστάζω ὡς ἱδρώς: Διοσκ.5,1 **ὁ ἀπὸ τοῦ χλωροῦ κλήματος καιομένου ἀφιδρούμενος ἰχώρ.**

ἀφίδρωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἐκπέμπειν, προκαλεῖν ἱδρῶτα διὰ σωματικῶν ἀσκήσεων ἵδρωμα: Ἀριστλ.Πρ.867 a,13 **χρῶνται ταῖς ἀφιδρώσεσι,** Θεόφρ.Ἱδρ.22 **οἱ μὴ χρονίως ποιούμενοι τὰς ἀφιδρώσεις εὐΐδρωτες.**

ἀφιδρωτήριος-α-ον μτγν. ὁ προκαλῶν ἱδρῶτα: Ἡρ.Ἰατρ.π.Ὀρειβ.10,40,1 **φάρμακα ἀφιδρωτήρια.**

ἀφιδρωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφιδρωτήριος, ὁ προκαλῶν ἱδρῶτα.

ἀφίεμαι κ. νεώτ., μέσ. κ. παθ. τοῦ ἀφίημι βλ.λ.

ἀφιερίζω Ἡσ. «ἀφιερισμένα· περικεκαθαρμένα».

ἀφιερῶ-όω κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀφιερώνω** βλ.λ. ποιῶ τι ἱερόν, καθιερῶ, ἀφιερῶ, καθοσιῶ, ἀνατίθημι: Ἱππ.Ἱερ.Νούσ.301,36 **τοῦτο τὸ νόσημα ἀφιερώσαντες,** Ἀθήν.3,110 B **ὃν Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιεροῦντες προτιθέασιν,** - **ἀφιέρωσε τὴν εἰκόνα·** 2) κ. νεώτ. -οῦμαι μέσ. ἀφιερῶ ἐμαυτόν: **ἀφιεροῦμαι εἰς τὸν Θεόν·** 3) νεώτ. μέσ. κ. μτφ. προσηλῶ ἐμαυτὸν εἴς τι, συγκεντρώνομαι εἴς τι: **ἀφιεροῦμαι εἰς τὴν ἐργασίαν μου καὶ μόνον,** - **ἀφιερώθη εἰς τὴν ἐπιστήμην·** 4) μέσ. -οῦμαι καθαίρω, ἁγνίζω: Αἰσχ.Εὐμ.451 **ταῦτ' ἀφιερώμεθα** (ταύτας τὰς καθαρτηρίους τελετὰς ἐξετελέσαμεν εἰς ἡμᾶς αὐτούς)· 5) πάπ. κ. νεώτ. -οῦμαι παθ. γίνομαι ὑπὸ ἄλλου, καθίσταμαι ἀφιέρωμα βλ.λ.

ἀφιέρωμα-ατος (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ εἰς θεὸν ἀφιερωθέν, τὸ ἀνάθημα: Εὐσ.Εὐαγγ. Προπ.4,134 D **αὐτοῖς ἀφιερώμασι καὶ ξοάνοις·** δημ. κ. τάμα· ‖ συνεκδ. τὸ εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης, σεβασμοῦ ἢ ἀγάπης προσφερόμενον εἴς πρόσωπόν τι, ἰδίᾳ σύγγραμμα, ποίημα κτπ.

ἀφιερωματικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς τὴν ἀφιέρωσιν ἔχων σχέσιν, ὁ τῆς ἀφιερώσεως ἢ τοῦ ἀφιερώματος: **ἀφιερωματικὴ ἐπιγραφή.**

ἀφιερωμένος-η-ον νεώτ. παθ. μτχ. τοῦ ἀφιερῶ βλ.λ.· 2) εἰδ. βαθμὸς στρατ. ἀρχηγοῦ ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, ἀνώτερος τοῦ πριμένος.

ἀφιερώνω δημ., ἀόρ. **ἀφιέρωσα,** μέσ. κ. παθ. **ἀφιερώνομαι,** ἀόρ. **ἀφιερώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **ἀφιερωμένος** ἀφιερῶ βλ.λ.(1),2),3) κ.5): **καθεχρονίς ἀφιερώνει μιὰ εἰκόνα ἀσημένια στὴ Χάρη της,** Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.Ἱππ.620 **ἀλλὰ μέσ' στοὺς ναοὺς σου ἀφιερώνοντας | οἱ ἄνθρωποι χρυσάφι ἢ σίδερο ἢ χαλκό,** Κρυστ.Καλόγηρος Κλεισούρας 12,24 **ὦ, πόσο ἡ πονεμένη | ψυχὴ βρίσκει ἀνάπαυση σὲ σένα ἀφιερωμένη·** ‖ ἡ παθ. μτχ. τοῦ οὐδ. πληθ. **τὰ ἀφιερωμένα** τὰ ἀφιερώματα βλ.λ.

ἀφιέρωση-ης (ἡ) δημ. ἡ ἀφιέρωσις βλ.λ.: **ἀφιέρωση ἀσημένιας καντήλας,** - **ἔκανε ἀφιέρωση τοῦ βιβλίου του σὲ μένα,** - **ἡ ἀφιέρωσή του στὸν ἀγώνα.**

ἀφιέρωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -ση τὸ ἀφιεροῦν βλ.λ., ἡ καθιέρωσις, ἀνάθεσις ἀφιερώματος: Διόδ.Σ 1,90 **τῆς τῶν ζῴων ἀφιερώσεως,** Πλούτ. Ποπλ.15 **τῆς ἀφιερώσεως τοῦ ἔργου·** 2) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. τιμητικὴ προσφορὰ βιβλίου ἐκ μέρους τοῦ συγγραφέως πρός τι πρόσωπον καὶ ἡ ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος τοῦ βιβλίου ἀναγραφὴ ταύτης: **τοῦ ἔστειλε τὸ ἔργο του μὲ μιὰ θερμὴ ἀφιέρωση·** 3) μτφ. ἡ ἀφοσίωσις πρός τινα σκοπόν, ἀποκλειστικὴ ἀπασχόλησις περί τι: **εἶναι ἄξιος θαυμασμοῦ διὰ τὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην ἀφιέρωσίν του.**

ἀφιερωτής (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφιερῶν ἢ ἀφιερώσας τι: Διον.Ἀρεοπ.68.

ἀφιερωτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀφιέρωσιν βλ.λ.: Διον.Ἀρεοπ. 134, - **ἀφιερωτικὴ στήλη** - **ἐπιγραφή.**

ἀφιερωτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. δι' ἀφιερώσεως βλ.λ.

ἀφιζάνω Σουΐδ. «ἀφιζάνω· ἀπανίσταμαι τῆς καθέδρας».

ἀφίζω ἀνίσταμαι ἐκ τῆς ἕδρας· Ἡσ. «ἀφίζω· ἀποκαθίζω»·

ἀφίημι κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. ἀφήνω βλ.λ., β΄ ἑν. πρόσ. ἐνεστ. ἀφίης, γ΄ ἀφίησι κ. ἀφίει, ἰων. ἀπίει, α΄ πληθ. ἀφίεμεν, προστ. ἀφίει· ‖ παρατ. ἀφίειν κ. ἠφίειν, γ΄ ἑν. ἀφίει κ. ἠφίει, ἰων. ἀπίει μτγν. ἤφιε, β΄ πληθ. ἀφίετε, γ΄ πληθ. ἀφίεσαν κ. ἠφίεσαν κ. ἠφίουν· ‖ μέλλ. ἀφήσω, ἰων. ἀπήσω· ‖ παρακ. ἀφεῖκα· ‖ ἀόρ. α΄ ἀφῆκα, ἰων. ἀπῆκα, ἐπ. ἀφέηκα· ‖ ἀόρ. β΄ μόν. δυϊ. κ. πληθ. ἀφέτην, ἀφεῖμεν, ἀφεῖτε ἢ ἄφετε, ἀφεῖσαν ἢ ἄφεσαν, προστ. ἄφες, ὑποτακτ. ἀφῶ, εὐκτ. ἀφείην, β΄ πληθ. ἀφεῖτε (Θουκ.) ἀπαρφ. ἀφεῖναι, μτχ. ἀφείς· ‖ μέσ. ἀφίεμαι, ἰων. ἀπίεμαι, παρατ. γ΄ ἑν. ἀφίετο· ‖ μέλλ. ἀφήσομαι· ‖ ἀόρ. β΄ ἀφείμην, προστ. ἀφοῦ, ἄφεσθε, ἀπαρφ. ἀφέσθαι, μτχ. ἀφέμενος, ἀρκαδ. ἀπαρφ. ἀφεῶσθαι· ‖ παθ. μέλλ. ἀφεθήσομαι, ἀόρ. ἀφείθην κ. ἀφέθην, ἰων. ἀπείθην, ἐπιγρ. (αἰολ.) κ. νεώτ. ἀφέθην, παρακ. ἀφεῖμαι, μτγν. γ΄ πληθ. ἀφέωνται, ἀπαρφ. ἀφεῖσθαι, ἐπιγρ. προστ. ἀφεώσθω, ὑπερσ. β΄ ἑν. ἀφεῖσο (τὸ -ι- ἐπ. ῐ, ἀττ. ῑ) ἐπὶ παντὸς πράγματος ριπτομένου μεθ' ὁρμῆς, ρίπτω, βάλλω, πέμπω, ἐξακοντίζω : Ἰλ.Κ 372 ἔγχος ἀφῆκεν, Ἰλ.Θ 133 ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνόν, Ἡρ.9,18 διετείνοντο τὰ βέλεα ὡς ἀπήσοντες· 2) ὁθ. ἀφίημι ἐμαυτὸν παρέχω, παραδίδω ἐμαυτόν, ἐπιδίδομαι μετὰ ζήλου ἢ μεθ' ὁρμῆς, ρίχνομαι : Πλάτ.Πολ.373 D ἐὰν.. ἀφῶσιν αὐτοὺς ἐπὶ χρημάτων κτῆσιν ἄπειρον, Πλούτ.Ἀλκ.13 ἀφῆκεν αὑτὸν εἰς τὴν πολιτείαν ἔτι μειράκιον ὤν· ‖ ἐν φρ. ἀφίημι γλῶσσαν, λέγω, ὁμιλῶ ἐλευθέρως, ἐκστομίζω, ὡς τὸ δημ. ἀφήνω, ξαπολύω τὴ γλῶσσα μου : Εὐρ.Ἱππ.991 ὅμως δ' ἀνάγκη, συμφορᾶς ἀφιγμένης, γλῶσσάν μ' ἀφεῖναι· ‖ ὁθ. ἀφήνω νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, ἐκφωνῶ, ἐκπέμπω, οἷον φωνήν, στεναγμόν, ἀναφώνησιν, φράσιν, λόγον : Σοφ.ΟΚ731 μήτ' ἀφῆτ' ἔπος κακόν, Εὐρ.Ἱππ.418 μή ποτε φθογγὴν ἀφῇ, Δημ.301 οἵας τότ' ἠφίει φωνάς, Νικήτ.Χων.Χρον. 197 B ᾄσματα ἠφίεσαν πορνικά, - ἀφῆκε κραυγὴν πόνου· ‖ ὁμ. κ. μτφ. ὡς ἐν τῇ παροιμ. φρ. : Δημ.9 ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς.. μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεὶς (ξεφωνίζει)· 3) συνεκδ. ἐπὶ ψυχικῆς παραφορᾶς, ἀφήνω νὰ ἐκδηλωθῇ ἐλευθέρως, νὰ ξεσπάσῃ, οἷον ἡ ὀργή, ὁ θυμός μου κατά τινος : Σοφ.Ἀντ.1088 ἵνα τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῇ, Δημ.611 ὧν προσῆκέ σοι τὴν ὀργὴν οὐκ εἰς τῶν πολιτῶν τὸν τυχόντα ἀφιέναι· 4) ὁμ. ἐπὶ δακρύων, δὲν συγκρατῶ τὰ δάκρυα, τὰ ἀφήνω νὰ τρέξουν : Αἰσχίν.3,153 τοὺς οἰκείους τῶν τελευτησάντων πλείω δάκρυα ἀφήσειν, Βασ.2,41 C τοῖς ἐκ μετανοίας ἀφιεῖσι δάκρυον· 5) συνεκδ. ἐπὶ ἐμβίων, ἐκβάλλω, ἀποβάλλω, ἐκχέω, ἀφήνω τι νὰ ρεύσῃ, νὰ χυθῇ, νὰ ἐξέλθῃ, νὰ πέσῃ ἀπ' ἐμοῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 487 a,18 καὶ δέχεται τὸ ὑγρὸν καὶ ἀφίησι, αὐτ.489 a,9 τὸ σπέρμα ἀφίησι, αὐτ.568 b,30 τῆς θηλείας ἀφιείσης τὸ ᾠόν, Πλούτ.Μάρ.26 ἱδρῶτα.. ἐκ τῶν σωμάτων ἀφιέντες, Ἀχιλλ.Τάτ.4,7 ἡ γὰρ αὐτὴ χθὲς ἀφῆκε τὰ ἔμμηνα· ‖ ἐπὶ φυτῶν, ρίπτω, ἀποβάλλω : Ὀδ.Η 126 ὄμφακές εἰσιν ἄνθος ἀφιεῖσαι· 6) εἰδ. συνεκδ. ἐπὶ φυτῶν, ἐκφύω, παράγω, βγάνω, βγάζω : Θεόφρ.ΦΙ 6,4,10 ἀφίησι γὰρ εὐθὺς ἀπὸ τῆς ρίζης τοὺς καυλοὺς ἐπιγείους, Διοσκ.3,62 ἐξ ἑκατέρου δ' ἄνθους ἀφίησι κεράτια μετέωρα· 7) γεν. ἐκπέμπω : Πλάτ.Λύσ.222 B ὁ δὲ Ἱπποθάλης ὑπὸ τῆς ἡδονῆς παντοδαπὰ ἠφίει χρώματα· ‖ παθ. ἐκπέμπομαι : Ἰλ.Δ 77 τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται (ἐν τμήσ.)· 8) ρίπτω μακράν, ἀπορρίπτω, πετῶ κάτι ἀπὸ τὰ χέρια μου : Ἰλ.Μ 221 δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι.. ἄφαρ δ' ἀφέηκε, Εὐρ.Ἑκ.797 τύμβου δ'.. οὐκ ἠξίωσεν, ἀλλ' ἀφῆκε πόντιον (τὸν πέταξε στὴ θάλασσα)· 9) παραδίδω, παραχωρῶ, ἀφήνω τι εἰς τὴν διάθεσίν τινος, παρατάω : Ἡρ.9,106 τὴν δὲ Ἰωνίην ἀπεῖναι τοῖσι βαρβάροισι, Θουκ.2,13 ἀφίησιν αὐτὰ δημόσια εἶναι· κ. παθ. : Ἡρ.8,49 ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀπεῖτο ἤδη· ‖ ὁθ. κ. ἀποπέμπω, διώχνω : Ἰλ.Β 263 αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω· 10) ἀπολύω, ἐλευθερῶ : Ἰλ.Υ 464 εἴ πως εὖ πεφίδοιτο λαβὼν καὶ ζωὸν ἀφείη, Ἡρ.4,69 ἀπιεῖσι.. τοὺς βοῦς, Σοφ.Αἴ.754 εἶρξαι.. Αἴανθ' ὑπὸ σκηναῖσι μηδ' ἀφέντ' ἐᾶν, Πλάτ.Πολ.591 A καὶ τότε δὴ ἐλεύθερον ἀφίεμεν (περὶ δούλου, ἀπελευθεροῦμεν), Ἀλεξ.62,3 περιστερὰς ἀφῆκε· ‖ νεώτ. παθ. ἀπολύομαι : οἱ αἰχμάλωτοι - οἱ κατηγορούμενοι ἀφέθησαν ἐλεύθεροι· ‖ εἰδ. νεώτ. ἐπὶ στρατιωτῶν, ἀπολύομαι ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ : ἀφέθησαν οἱ κληρωτοὶ τοῦ 1932, δημ. ἀφέθηκαν· 11) καθιστῶ, ἀφήνω νὰ εἶναι : Θουκ.1,139 Αἴγιναν αὐτόνομον ἀφιέναι, Πλάτ.Νόμ.765 C τὸ σμικρότατον δὲ ἀζήμιον ἀφείσθω· 12) μετ' αἰτ. προσ. κ. γεν. πραγμ. ἀπαλλάττω, λύω τινὰ ἀπό τινος ὑποχρεώσεως : Ἡρ.4,157 οὐ γάρ δή σφεας ἀπίει ὁ θεὸς τῆς ἀποικίης πρίν..· ‖ ὁμ. ἐπὶ ὅρκου : Ἀνδοκ.1,98 ὁπόσοι ὅρκοι ὀμώμονται, λύω καὶ ἀφίημι· ‖ εἰδ. ἐπὶ δικαν. ἐννοίας, ἀπαλλάττω τινὰ ἀπό τινος εὐθύνης, κατηγορίας κττ. : Δημ.983 ἂν ὁ παθὼν αὐτὸς ἀφῇ τοῦ φόνου, αὐτ.896 καὶ τῶν συναλλαγμάτων ἀφεῖμεν καὶ ἀπηλλάξαμεν ἀλλήλους· κ. παθ. : Θουκ.4,106 κινδύνου παρὰ δόξαν ἀφιέμενοι, Ἀριστλ.Πολ.1275 a,15 τοὺς γέροντας τοὺς ἀφειμένους φατέον εἶναι μέν πως πολίτας· 13) μετ' αἰτ. ἁπλῆς, ἀθῳῶ : Ἀντιφ.2,1,2· 14) ὁμ. μετὰ δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ. ἀπαλλάττω τινὰ ἀπό τινος βάρους, ὀχλήσεως ἢ τιμωρίας, τοῦ χαρίζω τὴν ποινήν, παραιτοῦμαι τῆς διώξεως αὐτοῦ, τῆς εἰσπράξεως ὀφειλομένου ὑπ' αὐτοῦ κττ. : Ἡρ.6,30 ἀπῆκέ τ' ἂν αὐτῷ τὴν αἰτίην (τὸν ἠθῴωσε), Ἀριστφ.Νεφ.1426 ὅσας δὲ πληγὰς εἴχομεν πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι ἀφίεμεν.. αὐτοῖς, Πολύβ.21,24,8 ἀφεῖναι φόρον, ΚΔ Ματθ.18,27 τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ· παθ. : Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,69 ἀφεῖσθαι τῶν χρεῶν τοὺς μηδὲν κεκτημένους· 15) ὁθ. κ. συγχωρῶ τι εἴς τινα : Ἡρ.8,140 β΄ εἰ βασιλεύς γε ὁ μέγας μούνοισι ἡμῖν Ἑλλήνων τὰς ἁμαρτάδας ἀπιεὶς ἐθέλει φίλος γενέσθαι, ΚΔ Ματθ.αὐτ.6,12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν, αὐτ.Λουκ.23,34 πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι· κ. παθ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : ΚΔ Ἰω.20,23 ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, αὐτ.Ματθ.9,5 ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι· 16) διαλύω ὅμιλον, συγκρότημά τι, οἷον στρατόν, δικαστήριον, βουλήν, συνέλευσιν : Ἡρ.1,77 τὸν δὲ παρεόντα.. στρατὸν.. ὃς ἦν αὐτοῦ ξεινικὸς πάντα ἀπεὶς διεσκέδασε, Ἀριστφ.Σφ.595 τὰ δικαστήρια ἀφεῖναι· πρβλ. λύω· κ. παθ. : Δημ.708 ὄντων Κρονίων καὶ διὰ ταῦτ' ἀφειμένης τῆς βουλῆς· 17) ἐπὶ συζύγων, ἀποπέμπω, διαζεύγνυμι, χωρίζω, ἀφήνω : Ἡρ.5,39 ταύτην (τὴν γυναῖκα) ἀπέντα ἄλλην ἐσαγαγέσθαι, Ἀριστφ.Λυσ.157 τί δ' ἢν ἀφίωσ' ἄνδρες ἡμᾶς, ὦ μέλε;· 18) ἐπὶ τέκνου, ἀποκληρῶ ἢ ἀποκηρύττω : Ἀριστλ.ΗΝικ.1163 b,22· 19) καθιερῶ : Πλάτ.Κριτί.116 C ἱερὸν ἅγιον αὐτόθι.. ἄβατον ἀφεῖτο, Ξεν.Κυν.5,14 τὰ μὲν οὖν λίαν νεογνὰ οἱ φιλοκυνηγέται ἀφιᾶσι τῷ θεῷ· 20) ἐπὶ πραγμ., ἀποβάλλω τι, ἀπαλλάσσομαί τινος, ἀπομακρύνω, ἀποδιώκω τι ἀπ' ἐμαυτοῦ : Ἰλ.Λ 642 τὼ δ' ἐπεὶ οὖν πίνοντ' ἀφέτην πολυκαγκέα δίψαν· 21) καταπαύω : Ἰλ.Ν 444 ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης, Αἰσχ.Πρ.315 ἃς ἔχεις ὀργὰς ἄφες· ‖ ὁμ. κ. τὸ μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Διόδ.Σ 19,1 ἀφέμενοι τὸ περὶ αὐτῆς προλέγειν· ‖ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀττ. παραδίδω τὸ πνεῦμα, τὴν ψυχήν : Εὐρ.Ἑκ.571 ἀφῆκε πνεῦμα θανασίμῳ σφαγῇ, αὐτ.Ὀρ.

1171 ἐλευθέρως ψυχὴν ἀφήσω, - ἀφῆκε τὴν τελευταίαν πνοὴν· || γεν. παραιτοῦμαι, ἀφήνω : Ἡρ. 1,206 μόχθον μὲν τὸν ἔχεις ζευγνὺς τὸν ποταμὸν ἄπες, Θουκ.5,78 ξυμμαχίαν ἀφέντες· 22) ἐπὶ πλοίων, ἀφήνω αὐτὰ ν' ἀποπλεύσωσι πρός τι μέρος : Ἡρ.5,42 ἀπίει ἐς τὴν Λιβύην τὰ πλοῖα· 23) παρέρχομαι δὲν δίδω προσοχὴν : Ἡρ.3,96 τὸ δ' ἔτι τούτων ἔλασσον ἀπιεὶς οὐ λέγω· || παραμελῶ, ἀφήνω : Σοφ.ΟΚ 1537 ὅταν τὰ θεῖ' ἀφείς τις εἰς τὸ μαίνεσθαι τραπῇ, Δημ.11 οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον.. παραπεπτωκότα καιρὸν ἀφεῖναι· 24) παθ. παραμελοῦμαι, ἀφήνομαι χαλαρός, ἀνειμένος : Διον.Ἀλ.Ρωμ.6,12 εἰσελαύνει τὸν ἵππον ἀφειμένῳ τῷ χαλινῷ· 25) ἐῶ, ἐγκαταλείπω, παραιτῶ : Ἡρ.8,70 ἀπέντες τὴν ἑωυτῶν ἀφύλακτον, ΚΔ Ἰω. 14,18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, αὐτ.Ματθ.4,20 οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ, Διγ.Ἀκρίτ.2981 ἄφες τὴν κόρην λέγοντες, τὸν ἑαυτόν σου σῶσον· || παραλείπω, ἀφήνω κατὰ μέρος : Σοφ.Ἠλ.1288 τὰ μὲν περισσεύματα τῶν λόγων ἄφες· || ὁμ. κ. παθ. ἐγκαταλείπομαι, παρατιέμαι : Ἀριστλ.ΗΝικ.1166 a, 34 ἀφείσθω ἐπὶ τοῦ παρόντος· 26) γεν. καταλείπω, ἀφήνω : ΚΔ Μᾶρκ.12,18 ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ.. καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ· 27) μετ' αἰτ. προσ. κ. ἀπαρφ. ἀνέχομαι, ἐπιτρέπω εἴς τινα νὰ πράξῃ τι, τὸν ἀφήνω νὰ.. : Ἡρ.3,25 τοὺς Ἕλληνας ἀπῆκε ἀποπλέειν, ΚΔ Ματθ.19,14 ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· ὁμ. κ. μετὰ τελικῆς προτάσεως : αὐτ.Μᾶρκ.11,16 οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ· || ὁμ. κ. μεθ' ἁπλῆς ὑποτακτικῆς, ἐπιτρέπω, ἀφήνω : ΚΔ Ματθ.7,4 ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, Πάπ. ἄφες ἐγὼ θρηνήσω· || δθ. ἡ προστ. ἄφες ἐν χρ. ὡς ἁπλοῦν παρακελευστικὸν μόριον, πρβλ. δημ. ἄς : ΚΔ Ματθ.27,49 οἱ δὲ ἔλεγον· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν· || παθ. μοὶ ἐπιτρέπεται, μοὶ δίδεται ἄδεια νὰ : Ἀριστλ.Μεταφ.981 b, 24 ἐκεῖ γὰρ ἀφείθη σχολάζειν τὸ τῶν ἱερέων ἔθνος· 28) ἐν ἀμτβ. σημ. ἐκπλέω, ἀνάγομαι : Ἡρ. 7,193 ἐνθεῦτεν γὰρ ἔμελλον ὑδρευσάμενοι ἐς τὸ πέλαγος ἀφήσειν (ἐνν. τὰς ναῦς), Θουκ.7,19 αὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρῶτοι ὁρμήσαντες.. ἐς τὸ πέλαγος ἀφεῖσαν· 29) μετ' ἀπαρφ. παύομαι ἀσχολούμενος περί τι, ποιῶν τι τὸ ἀφήνω : Ἀριστλ. Μεταφ.987 b,14 ἀφεῖσαν ἐν κοινῷ ζητεῖν, Δίφιλ.94 ἀφεὶς σκοπεῖν τὰ δίκαια· || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. κ. ἄνευ ἀπαρφ. : Ἀριστλ.Μεταφ.985 b,20 περὶ δὲ κινήσεως.. καὶ οὗτοι παραπλησίως τοῖς ἄλλοις ῥαθύμως ἀφεῖσαν· 30) μέσ. ἀφίεμαι ἐν ὁμ. χρ. ὡς τὸ ἐνεργ. ἀποβάλλω, ἀφήνω τι ἀπ' ἐμαυτοῦ : Ἡρ.3,101 τοιαύτην δὲ καὶ Αἰθίοπες ἀπίενται θορήν· 31) ὁμ. μέσ. μετ' αἰτ. κ. γεν. ἀπομακρύνω, ἀποσπῶ τι ἀπό τινος, τὸ ξεκολλῶ : Ὀδ.Ψ 240 ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώσῃ, δειρῆς δ' οὔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ· 32) παρ' ἀττ. μετὰ γεν. ἀπομακρύνομαι, ἀποχωρίζομαι, ἀποσπῶμαι ἀπό τινος, ξεκολλῶ : Σοφ.ΟΤ 1521 στεῖχέ νυν, τέκνων δ' ἀφοῦ· || ἀφίσταμαι ἀπό τινος, ἐγκαταλείπω τι, ἀποτραβιέμαι ἀπὸ κάτι, τὸ παρατάω : Θουκ.2,60 τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀφίεσθαι, Πλάτ.Θεαίτ.146 B μὴ ἀφίεσο τοῦ Θεαιτήτου, ἀλλ' ἐρώτα, Δημ.966 οὐκ οἰόμενος δεῖν ἀφεῖσθαι τοῦ δικαίου τούτου, Ἀριστλ.Ποι. 1449 b,8 ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας, Βασ.2,40 E οὐ γὰρ ἀφίεμαι τῆς φωνῆς τοῦ προφήτου.

ἀφικάνω ἐπ. ἀφικνοῦμαι βλ.λ., φθάνω, καταφθάνω που : Ἰλ.Ζ 388 ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει· || μετ' αἰτ. τοῦ τέρματος : Ὀδ. Ξ 159 ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω.

ἀφικλῶντο (πιθ. ἀφικμῶντο) Ἡσ. « ἀπεσείοντο ἢ ἀποελῶντο » (πιθ. ἀπηλαῶντο).

ἀφικνοῦμαι-έομαι κ. νεώτ., ἰων. ἀπικνέομαι, μέλλ. ἀφίξομαι, ἀόρ. ἀφικόμην (νεώτ. ἐσφ. ἀόρ. ἀφίχθην), δωρ. μτχ. ἀορ. α' ἀφιξάμενος, παρακ. ἀφῖγμαι, μτχ. παθ. παρακ. ἀφιγμένος ἔρχομαι, φθάνω εἴς τινα τόπον, κυρ. μετ' αἰτ. τόπου, ἀντίθ. ἀναχωρῶ : Ἰλ.Ν 645 οὐδ' αὖτις ἀφίκετο πατρίδα γαῖαν, Ἡσιόδ. Α 38 ἐκτελέσας μέγα ἔργον ἀφίκετο ὅνδε δόμονδε, Πλάτ.Κρίτ.43 A τί τηνικάδε ἀφῖξαι, ὦ Κρίτων; || ὁμ. ἐμπροθ. μετὰ τῆς ἐς : Ἰλ.Ω 431 ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληιάδεω ἀφίκωμαι· κ. σπανιώτ. τῆς ἐπί : Ἰλ.Κ 281 δὸς δὲ πάλιν ἐπὶ νῆας ἐυκλείας ἀφικέσθαι· ὁμ. σπανιώτ. μετὰ τῆς κατά : Ἰλ.Ν 329 ὄφρ' ἀφίκοντο κατὰ στρατόν· κ. τῆς πρός, ποτί : Ὀδ.Ζ 297 αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι· || ὁμ. μετὰ γεν. τόπου ἢ προσ. ἀπὸ τοῦ ὁποίου τις ἔρχεται : Σοφ.ΟΤ 935 παρὰ τίνος δ' ἀφιγμένος· || ὁμ. π. Ὁμ. μετ' αἰτ. προσ. πρὸς ὃ ἀφίκετό τις : Ὀδ Α 332 ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν· || π. πεζαῖς ἀφικνεῖσθαι ἐπί τινος εἴς τόπον τινά : Ξεν.Ἑλλ.5,1,2 τυχὼν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφιγμένος· || κ. ἀπολ. : Ὀδ.Α 171 ὁπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; - ἀφίκοντο τὰ μέλη τῆς Βαλκανικῆς διασκέψεως· 2) ἀφικνεῖσθαι ἐπὶ ἢ εἰς πάντα πειρῶμαι, δοκιμάζω πᾶν μέσον : Σοφ.ΟΤ 265 ὑπερμαχοῦμαι κἀπὶ πᾶν ἀφίξομαι, Εὐρ.Ἱππ.284 εἰς πᾶν ἀφῖγμαι κοὐδὲν εἴργασμαι πλέον· 3) καταντῶ εἴς τινα κατάστασιν : Ἡρ.7,118 ἐς πᾶν κακοῦ ἀπίκατο, Θουκ.7,86 ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι (εἰς τοιαύτην δυστυχίαν), αὐτ.4,129 ἐς ὀλίγον ἀφίκετο πᾶν τὸ στράτευμα.. νικηθῆναι (ὀλίγον ἔλειψε νὰ νικηθῇ), Ξεν. ΚΠ 1,4,5 εἰς τὸ ἴσον ἀφίκετο τῇ ἱππικῇ τοῖς ἥλιξι· || εἰς ἄνδρ' ἀφικνεῖσθαι φθάνειν εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν, ἀνδροῦσθαι : Εὐρ.Ἴων 322 εἰς ἄνδρ' ἀφίκου τίνα τροφὴν κεκτημένος· 4) ἐπὶ σχέσεως μετ' ἄλλων : Εὐρ.ΙΑ 319 οὐ δὲ τί τῷδ' ἐς ἔριν ἀφίξαι· || ὁμ. διὰ μάχης, δι' ἔχθρας ἀφικνεῖσθαί τινι ἔρχεσθαι εἰς μάχην ἢ εἰς ἔχθραν πρός τινα : Εὐρ.Ἱππ. 1161 δι' ἔχθρας μῶν τις ἦν ἀφιγμένος, Ἡρ.1,169 διὰ μάχης μὲν ἀπίκοντο Ἁρπάγῳ κατά περ οἱ ἐκλιπόντες· || σπαν. ἀφικνεῖσθαί τινι ἔρχεσθαι πρός τινα : Ἡρ.5,24 ἀπίκεό μοι πάντως· 5) ἀφικνεῖσθαι εἰς τόξευμα φθάνειν εἰς ἀπόστασιν τοξεύματος : Ξεν.ΚΠ 1,4,23 ἐπειδὴ εἰς τόξευμα ἀφίκοντο· 6) ὑποστρέφω, ἐπανέρχομαι : Ὀδ.Κ 420 ὡς εἴτ' ἐς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν· 7) κ. νεώτ. ἐπὶ ἐμπορευμάτων, εἰσάγομαι, κομίζομαι : Δημ.466 ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον (σῖτον), - ἀφίχθη (ὀρθ. ἀφίκετο) νέον σιτοφορτίον ἐκ Καναδᾶ.

ἀφικράζομαι δημ. κ. ἀφοκράζομαι βλ.λ. ἀκροῶμαι : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.Β,73 αὐτὴ ἐφαίνονταν πὼς ἔστεκε μὲ προσοχὴν εἰς τὸ νὰ ἀφικράζεται πενῆντα νέες κόρες.

ἀφικτόν Ἡσ. « ἀκάθαρτον, μισητόν ».

ἀφικτρός Ἡσ. « ἀκάθαρτος, μιαρός ».

ἀφίκτωρ-ορος (ὁ) ὁ ἱκέτης : Αἰσχ.Ἱκ.241 κλάδοι γε μὲν δὴ κατὰ νόμους ἀφικτόρων κεῖνται παρ' ὑμῖν πρὸς θεοῖς ἀγωνίοις· 2) ἐπίθετον τοῦ Διός, προστάτης τῶν ἱκετῶν, ἱκέσιος : αὐτ. Ἱκ.1 Ζεὺς μὲν ἀφίκτωρ ἐπίδοι προφρόνως στόλον ἡμέτερον.

ἀφίκω ἀφικνοῦμαι βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιδ.5,26.

ἀφιλάγαθος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸ ἀγαθόν ὁ μὴ φιλάγαθος βλ.λ. : ΚΔ Τιμ.2,3,3 ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι.

ἀφιλάδελφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφόν : Βασ.2,587.

ἀφιλάλληλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ στερούμενος φιλαλληλίας, ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν πλησίον : Κύριλλ. εἰς ΠΔ Ὠσ.3,64 ἦσαν (οἱ Ἰουδαῖοι) ἀφιλάλληλοι.

ἀφιλάνθρωπα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φιλανθρωπίας σκληρῶς, ἀνοικτιρμόνως.

ἀφιλανθρώπευτος-ον μσν. ὁ ἀφιλάνθρωπος βλ.λ. : Ἐφρ.Σύρ.3,388.
ἀφιλανθρωπία (ἡ) κ. νεώτ.κ. δημ. ἡ ἔλλειψις φιλανθρωπίας βλ.λ. : Ἀριστλ.Ἀρετ.1251 b,3.
ἀφιλάνθρωπος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τοὺς ἀνθρώπους, ὁ ἀπάνθρωπος, ἀνελεήμων, σκληρός.
ἀφιλανθρώπως ἐπίρρ.μσν.κ.νεώτ. ἄνευ φιλανθρωπίας, σκληρῶς, ἀνοικτιρμόνως : Φώτ.Βιβλ.96,80,38 **ἐδόκει ἀφιλανθρώπως ἐπιπλήττειν τὸν δυστυχοῦντα, - ἀφιλανθρώπως ἐξετόπισαν ἀστέγους.**
ἀφιλαπεχθημόνως ἐπίρρ. μσν. ἄνευ φιλαπεχθημοσύνης βλ.λ. : Κουμαν.Ἀθηα. ἐν λ.
ἀφιλαργυρία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ μὴ φιλεῖν τὸ ἀργύριον, ἡ ἔλλειψις φιλαργυρίας βλ.λ.
ἀφιλάργυρος-ον μτγν. ὁ μὴ φιλάργυρος βλ.λ. : ΚΔ Τιμ.1,3,3 **ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον.**
ἀφιλαργύρως ἐπίρρ.ἐπιγρ. ἄνευ φιλαργυρίας βλ.λ.
ἀφιλαργυρῶ-έω μσν. εἶμαι ἀφιλάργυρος βλ.λ.
ἀφιλαρύνω μτγν. καθιστῶ τινα ἱλαρόν, φαιδρόν, εὔθυμον, εὐδιάθετον, καλοκαρδίζω : Διογ.Λ7,86.
ἀφιλαρχία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφιλάρχου βλ.λ., τὸ μὴ ἔχειν φιλαρχίαν βλ.λ.
ἀφίλαρχος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλῶν, ποθῶν, ἐπιδιώκων νὰ καταλάβῃ ἀρχήν : Ἐφρ. Σύρ.204 C **τὸ ἀφίλαρχον καὶ ἀτιμητικόν.**
ἀφιλαρῶ-όω μτγν. καθιστῶ τινα ἱλαρόν, ἀφιλαρύνω βλ.λ. : Φιλόδ.Μουσ.84 Κ.
ἀφιλάσκομαι ἐξιλεώνω, καταπραΰνω : Πλάτ. Νόμ.873 Α **τὸν θυμὸν ἀφιλασαμένη.**
ἀφιλαυτία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔλλειψις φιλαυτίας βλ.λ.
ἀφίλαυτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φίλαυτος βλ.λ., ὁ στερούμενος φιλαυτίας : Πλούτ.Ἠθ.542 Β **τὸν.. λόγον ἀνεπίφθονον ἐποίει καὶ ἀφίλαυτον.**
ἀφιλαύτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ φιλαυτίας : Κλήμ.Στρωμ.8,914,28 **τὸν ἀληθείας ἐραστὴν.. ἀφιλαύτως εἰς γνῶσιν προϊόντα καταληπτικήν.**
ἀφιλένδεικτος-ον μσν. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὰς ἐπιδείξεις : Εὐστ.Πονημ.191,10 **διὰ τὸ θεατριστικὸν καὶ οὐ πάνυ τι ἀφιλένδεικτον.**
ἀφιλεργής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φίλεργος, ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν ἐργασίαν.
ἀφιλεργία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις ἀγάπης, ἡ ἀποστροφὴ πρὸς τὴν ἐργασίαν, ἡ ὀκνηρία, ἡ τεμπελιά : Κύριλλ.εἰς Ἠσ.27,374 **ἀφιλεργία πνευματική.**
ἀφιλεργῶ-έω δὲν ἀγαπῶ τὴν ἐργασίαν : Κύριλλ.ἐν Ἀγγ.2,648 **ἀφιλεργεῖν ἠρημένοις περὶ τὸν ναόν.**
ἀφιλέταιρος-ον μτγν. ὁ μὴ φιλέταιρος, ὁ μὴ ἀγαπῶν τοὺς ἑταίρους, ὁ μὴ θέλων νὰ ἔχῃ φίλους : Βασ.3,71 Ε **γενέσθαι ἄπολιν, ἄοικον, ἀφιλέταιρον.**
ἀφίλευτα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς φίλευμα, κέρασμα, χωρὶς τρατάρισμα : **τὸ 'χω σὲ κακὸ νὰ φύγῃς ἀφίλευτα ἀπὸ τὸ σπίτι μου.**
ἀφίλευτος-η-ο δημ. ἐπὶ φίλου ἐπισκέπτου ἢ ξενιζομένου, ὁ εἰς ὃν δὲν ἐδόθη ὑπὸ τοῦ ξενίζοντος δῶρόν τι, κ. δὴ ἐκ τῶν ἐδωδίμων, εἰς ἔνδειξιν φιλίας ἢ περιποιήσεως, ποὺ δὲν τοῦ δόθηκε φιλιὰ βλ.λ.: **μιὰ ποὺ 'ρθες στὸ περιβόλι μου δὲ θὰ μοῦ φύγῃς ἀφίλευτος· θὰ πάρῃς ἕνα καλαθάκι φροῦτα, - νοιάζεται νὰ 'χῃ πάντα παιγνιδάκια κι' ὅποια ἐγγονάκι της πάει δὲν τ' ἀφήνει ἀφίλευτο·** ‖ ὁ εἰς ὅν, ἐπισκέπτην ἢ ξένον, δὲν παρετέθη ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου πρόχειρον γεῦμα: **ὅποιος φτωχὸς γέρος ἐρθῇ μεσημέρι σπίτι μου, δὲν τὸν ἀφήνω ἀφίλευτο,** Σάρρ.μετὰ φρ.Εὐρ.Ἀλκ.810 **γιὰ νεκρὸ ξένο ἐγὼ νὰ μείνω ἀφίλευτος·** ‖ ὁ εἰς ὃν ἐπισκέπτην ἐν ὥρᾳ ἑστιάσεως δὲν προσεφέρθη ἀκράτισμά τι ἢ τράγημα ἢ κέρασμα φιλοφρονήσεως χάριν, ποὺ δὲν τοῦ πρόσφεραν μεζὲ ἢ δὲν τὸν ἐτράταραν : **ἂς εἶσαι καὶ φαγωμένος, δὲ θὰ φύγῃς ἀφίλευτος.**
ἀφιλέχθρως ἐπίρρ. σχόλ. ἄνευ διαθέσεως πρὸς ἔχθραν : Σχόλ.Ὀδ.8,77.

ἀφίληγα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φιλήματος, ἀφίλητα βλ.λ.
ἀφίληγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεχόμενος ἀσπασμόν, φίλημα· ‖ ὁ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ φιλήσῃ, οἷον ἕνεκα τῆς ρυπαρότητος αὐτοῦ ἢ τῆς ἀσχημίας : **ἀφίληγη εἶναι ἡ μπαμπόγρια, - τοῦ γέρου τὸ χέρι μοῦ 'ναι ἀφίληγα·** 2) ἀντὶ ἀφίλητος βλ.λ.
ἀφιλήδονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φιλῶν τὰς ἡδονάς, ὁ ἐγκρατής : Φίλ.2,458.
ἀφιλήκοος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀγαπῶν ν' ἀκούῃ, ὁ μὴ φιλήκοος : Ἰουλ.Μισοπ.358 d **φιλεῖ γὰρ τὸ γῆρας ἐπανάγειν αὖθις εἰς τὴν τῶν νέων φιληκοΐαν τοὺς ἀφιληκοεστέρους.**
ἀφίλης Ἡσ. « καθαρός, ὑγιής, ὁλόκληρος ».
ἀφίλητα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς φιλήματα, χωρὶς νὰ φιλήσῃ τις ἢ νὰ φιληθῇ ὑπό τινος.
ἀφίλητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλούμενος, ὁ μὴ ἀγαπώμενος : Σοφ.ΟΚ 1702 **οὐδὲ γὰρ ὢν ἀφίλητος ἐμοί ποτε καὶ τᾷδε μὴ κυρήσῃς·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ λαβὼν **φίλημα**, μὴ φιληθεὶς ὑπό τινος· ‖ συνεκδ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ ἁγνή, ἡ παρθένος : **ἀφίλητη τὴν πῆρε ὁ χάρος.**
ἀφιλία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις φίλων, τὸ μὴ ἔχειν φίλους : Ἀριστλ.ΗΝικ.1115 a,11 **φοβούμεθα μὲν οὖν πάντα τὰ κακά, οἷον ἀδοξίαν.. ἀφιλίαν.**
ἀφιλίωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συμφιλιώσεως, ἄνευ συνδιαλλαγῆς, χωρὶς φίλιωμα.
ἀφιλίωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ συμφιλιωθείς : **ἀφίλιωτοι γείτονες, - ἀφίλιωτα ἀντρόγυνο.**
ἀφιλίωτος-ον Ἡσ. κ. νεώτ., δημ. **ἀφίλιωτος** ὁ μεθ' οὗ δὲν δύναταί τις νὰ φιλιωθῇ, ὁ ἀδιάλλακτος, ὁ ἄσπονδος· Ἡσ.ἐν λ. ἀσύμβατον.
ἀφιλογή (ἡ) δημ. ἡ ἀμφιλογία, ἀμφισβήτησις.
ἀφιλογιά (ἡ) δημ. ἡ ἀμφιβολία· πρβλ. ἀθιβολή.
ἀφιλόδοξα ἐπίρρ. δημ. ἀφιλοδόξως βλ.λ.
ἀφιλοδοξία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις φιλοδοξίας βλ.λ. : Κύριλλ.3 Ἰω.4,286 **ὑπογραμμὸς ὑμῖν ἀφιλοδοξίας εὑρίσκεται Χριστός.**
ἀφιλόδοξος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλόδοξος, ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν δόξαν : Δραγαύμη Ὅσοι Ζωντανοὶ 123 **σὰν ἀφιλόδοξα βουβὰ πρόσωπα·** ‖ τὸ οὐδ. **τὸ ἀφιλόδοξον** ὡς οὐσ. ἡ ἀφιλοδοξία : Κικ.Ἀττ.2,17,2.
ἀφιλοδόξως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ φιλοδοξίας βλ.λ. : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.8,914,28 **εὐγνωμόνως ζητεῖ, ἀφιλονίκως, ἀφιλοδόξως.**
ἀφιλοδώρητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλοδωρηθείς, μὴ τυχὼν φιλοδωρήματος βλ.λ.
ἀφιλοδωρία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφιλοδώρου, ἡ ἀποφυγὴ τοῦ διδόναι ἢ λαμβάνειν δῶρα : Θησ. Στεφ.ἐν λ.
ἀφιλόδωρος-ον νεώτ. ὁ μὴ φιλόδωρος βλ.λ.
ἀφιλοεργῶ-έω μτγν. ἕτερ. τ. τοῦ ἀφιλεργῶ βλ.λ.
ἀφιλοθεάμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸ θεᾶσθαι : Κύριλλ.Ἄνθρωπ.3,369 **πεπλάνηνται καὶ τῆς ἀληθείας ἀφιλοθεάμονα τὴν διάνοιαν ἔχουσιν·** 2) νεώτ. ὁ μὴ φιλοθεάμων, ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸ θεάματα, τὰ θέατρα.
ἀφιλοθεΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀσέβεια, τὸ μὴ ἀγαπᾶν τὸν Θεόν, ἡ ἀθρησκεία : Κύριλλ.Ἠσ.56,800 **ἀφιλοθεΐας ἀπόδειξις ἐναργής.**
ἀφιλόθεος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀσεβής, ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν Θεόν : Κύριλλ.Ἠσ.19,290 **ἀφιλόθεος παντελῶς καὶ τῶν εἰς εὐσέβειαν αὐχημάτων ἔσται γυμνὸς ὁ μαντείας προσέχων.**
ἀφιλόθριξ-τριχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **σκνιπιδῶν.**
ἀφιλοικτιρμόνως ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ἀφιλοικτίρμονα : Θησ. Στεφ. ἐν λ.
ἀφιλοικτίρμων-ονος-ον μτγν. ὁ μὴ φιλοικτίρμων βλ.λ., ὁ ἀνελεήμων· Ἡσ. « ἀφιλοικτίρμονες, ἀνελεήμονες » : Κύριλλ.Ὠσ.4,64 **ἦσαν ἀφιλάλληλοί τε καὶ ἀφιλοικτίρμονες** (περὶ τῶν Ἰουδαίων).

ἀφιλοικτος-ον μσν. ὁ ἀφιλοικτίρμων βλ.λ. : Θησ. Στεφ. ἐν λ.
ἀφιλόκαλα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φιλοκαλίας, χωρὶς γοῦστο βλ.λ., ἀκαλαισθήτως.
ἀφιλοκάλητος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ στερούμενος καλλωπισμοῦ, ἀκόσμητος : Πρόκλ.'Ησιοδ.745 **ἀφιλοκάλητον δόμον**, Εὐστ.'Ιλ.669,41 **ὅθεν καὶ βίον ἀκόρητον λέγουσι τὸν ἀφιλοκάλητον.**
ἀφιλοκαλία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφιλοκάλου, τὸ μὴ ἔχειν συναίσθησιν τοῦ καλοῦ, τοῦ ὡραίου, ἡ ἀκαλαισθησία : 'Αθήν.1,3 Λ.
ἀφιλόκαλος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλόκαλος, ὁ μὴ αἰσθανόμενος ἢ ἀρεσκόμενος εἰς τὸ ὡραῖον, ὁ ἀκαλαίσθητος, ποὺ δὲν ἔχει γοῦστο βλ.λ. : Γαλ.6,531 **παιδία ἦται φιλότιμα καὶ φιλόκαλα ἢ ἀφιλόκαλα, - ἀφιλόκαλος διακοσμητής, - ἀφιλόκαλη γυναίκα·** ‖ κ. ἐπὶ καταστάσεως : **ἀφιλόκαλος στολισμός - διακόσμησις·** ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ ἀφιλοκαλία : Πλαύτ.'Ηθ. 672 Ε **τὸ ἀφιλόκαλον τοῦ δόγματος.**
ἀφιλοκάλως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φιλοκαλίας, ἄνευ καλαισθησίας, χωρὶς γοῦστο.
ἀφιλόκερδα ἐπίρρ. δημ. ἀφιλοκερδῶς βλ.λ.
ἀφιλοκέρδεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ ἀγαπᾶν, μὴ ἐπιδιώκειν παντὶ τρόπῳ τὸ κέρδος· ‖ ἡ πρὸς τὸ ἀθέμιτον κέρδος ἀποστροφή.
ἀφιλοκερδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μὴ φιλοκερδής, ὁ μὴ ἐπιδιώκων παντὶ τρόπῳ τὸ κέρδος· ‖ ὁ παρέχων βοήθειαν, ὑπηρεσίαν οὐχὶ κυρίως πρὸς ἐπιδίωξιν κέρδους· ‖ ὁ ἀρκούμενος εἰς μικρὸν κέρδος : **ἀφιλοκερδὴς ἐπιστήμων - πολιτικὸς - ἔμπορος,** πρβλ. ἀνιδιοτελής· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἐνεργείας : ἀφιλοκερδὴς **βοήθεια - ἀρωγή - προσπάθεια.**
ἀφιλόκερδος-η-ο δημ. ὁ ἀφιλοκερδὴς βλ.λ.
ἀφιλοκερδῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φιλοκερδείας, κατὰ τρόπον ἀφιλοκερδῆ βλ.λ. : **μοὶ παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας του ἀφιλοκερδῶς.**
ἀφιλοκίνδυνος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τοὺς κινδύνους : Θησ. Στεφ. ἐν λ.
ἀφιλοκομπία (ἡ) μτγν. τὸ μὴ ἀγαπᾶν, τὸ ἀποφεύγειν τὸν κόμπον, τὴν καύχησιν, τὴν ἐπίδειξιν, τὴν ἀλαζονείαν, ἡ ταπεινοφροσύνη : Κύριλλ.'Ησ.41,536 **ἐπεδήμησεν .. ἐν ὑφέσει πολλῇ καὶ ἀφιλοκομπίᾳ.**
ἀφιλόκομπος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀγαπῶν, ὁ ἀποστρεφόμενος τὸν κόμπον, τὴν ἀλαζονείαν : Κύριλλ. Λευΐτ.375 **ἀφιλόκομπον τὸ θεῖον ἀεί.**
ἀφιλοκομπῶ-έω μτγν. εἶμαι ἀφιλόκομπος βλ.λ.
ἀφιλοκτήμων-ονος-ον νεώτ. ὁ μὴ φιλοκτήμων, ὁ μὴ πρὸς τὸ κτήσασθαι παντὶ τρόπῳ ἀγωνιζόμενος, δθ. ὁ μὴ ἄπληστος.
ἀφιλολόγητα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀφιλολόγητον βλ.λ.
ἀφιλολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλολογικῶς κατηρτισμένος, ὁ μὴ τυχὼν φιλολογικῆς μορφώσεως· 2) ἐπὶ λογοτεχνημάτων, ὁ μὴ κατὰ τοὺς φιλολογικοὺς κανόνας, ὅρους, ἀξιώσεις, ὑποδείξεις συντεταγμένος : **ἀφιλολόγητον ἔργον.**
ἀφιλολογήτως ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀφιλολόγητον βλ.λ.
ἀφιλόλογος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν φιλολογίαν, τὰ γράμματα, γεν. ὁ ἀμόρφωτος : Πλούτ. 'Ηθ.673 Α **οἱ φορτικοὶ καὶ ἀφιλόλογοι μετὰ τὸ δεῖπνον ἐφ' ἡδονὰς ἑτέρας τοῦ σώματος ἀνωτάτω τὴν διάνοιαν ἀπαίρουσιν.**
ἀφιλομάθεια (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀφιλομαθία βλ.λ.
ἀφιλομαθής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν μάθησιν : Κύριλλ.2.'Ιω.3,11,149 **ἀφιλομαθῆ καὶ λίαν ἀποίδευτον εὑρίσκει τὸν ἄνθρωπον.**
ἀφιλομαθία (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφιλομαθοῦς, ἡ ἔλλειψις ἀγάπης πρὸς μάθησιν : Κύριλλ. εἰς Ζαχ.14,815 **ἀρκέσειν οἶμαι ταῦτα πρὸς ἔλεγχον τῆς ἐνούσης αὐτοῖς ἀφιλομαθίας.**

ἀφιλόμαχος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὰς μάχας, μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τὸ μάχεσθαι : Κύριλλ.10 'Ιω.840 **ἀφιλόμαχος καὶ ἀφιλοπόλεμος ἕξις.**
ἀφιλόμουσα ἐπίρρ. δημ. μὲ ἀφιλομουσίαν βλ.λ.
ἀφιλομουσία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ φιλεῖν, μὴ ἀγαπᾶν τὰ τῶν μουσῶν, ἤτοι τὸ ἀδιαφορεῖν διὰ τὴν ποίησιν, τὴν λογοτεχνίαν, τὰς καλὰς τέχνας· ‖ εἰδ. τὸ μὴ ἀγαπᾶν, μὴ αἰσθάνεσθαι τὴν μουσικὴν ἢ καὶ τὸ ἀνέχεσθαι τὴν κακὴν μουσικήν.
ἀφιλόμουσος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλόμουσος, ὁ ἔχων ἀφιλομουσίαν βλ.λ.
ἀφιλομούσως ἐπίρρ. νεώτ. μετ' ἀφιλομουσίας ἢ κατ' ἀφιλομουσίαν.
ἀφιλόνικα ἐπίρρ.δημ.κατὰ τρόπον ἀφιλόνικον βλ.λ.
ἀφιλονίκητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φιλονικίας, ἄνευ ἔριδος : **μοίρασαν τὴν κληρονομιὰ ἀφιλονίκητα.**
ἀφιλονίκητος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., δ. γρ. **ἀφιλονείκητος** ὁ ἀφιλόνικος βλ.λ. : 'Ηρωδιαν. 'Επιμερ.177, Γεώρ.Παχυμ. Μιχ.Παλ.1,59 Α **πρὸς τὸ τοῦ ἑνὸς ἀφιλονείκητόν τε καὶ ἀνερίθευτον, - ἀφιλονίκητοι ἀδερφοί, - ἀφιλονίκητο ἀνδρόγυνο·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ περὶ οὗ δὲν ἐγείρεται φιλονικία, δὲν ὑπάρχει ἀμφισβήτησις, ἀδιαφιλονίκητος : **ἀφιλονίκητο(ν) δικαίωμα, - ἀφιλονίκητο(ν) κτῆμα.**
ἀφιλονικήτως ἐπίρρ. δημ., δ. γ. **ἀφιλονεικήτως** ἄνευ φιλονικίας, ἀναμφηρίστως βλ.λ.
ἀφιλόνικος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀφιλόνεικος** ὁ μὴ ἀγαπῶν τὰς ἔριδας, τὰς φιλονικίας, ἐπὶ προσ. ἢ καταστάσεως : 'Αριστλ.'Αρετ. 1250 a,43,Φιλ.555 **ἀφιλόνεικος ἡγεμονία, - ἀφιλόνικος γείτονας·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ δύο ἢ πλειόνων προσ. οἱ μὴ εἰς φιλονικίαν, ἔριδα, διάστασιν πρὸς ἀλλήλους γενόμενοι : **ἀφιλόνικοι σύντροφοι, - ἀφιλόνικο ἔζησε τ' ἀντρόγυνο ὥς τὰ γεράματα.**
ἀφιλονίκως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν., δ. γ. **ἀφιλονείκως** ἄνευ ἐρίδων, φιλονικιῶν, προθύμως : Πολύβ. 21,20,1 **παντὸς ἂν παραχωρήσαιμι τοῖς πέλας ἀφιλονίκως,** Λουκ.Συμπ.37 **ἀφιλονίκως ἐρεῖτε καὶ ἀκούσεσθε,** 'Επιφάν.2,71 Α **ἀπεριέργως, ἀφιλονείκως,** 'Ιω.Μαλ.477,22 **ἵνα εἴ τις δεηθῇ αὐτῶν ἢ χρημάτων ἢ.. ἀφιλονίκως παράσχωσι.**
ἀφιλόνομος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τοὺς νόμους· ‖ εἰδ. ὁ φιλάδικος.
ἀφιλόξενα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀφιλόξενον βλ.λ.
ἀφιλοξένητα ἐπίρρ. δημ. ἀφιλοξενήτως βλ.λ.
ἀφιλοξένητος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλοξενηθείς, ποὺ δὲν φιλοξενήθηκε, ποὺ δὲν τὸν πῆραν μουσαφίρη : **στὸ χωριό μου δὲ μένει κανένας ἀφιλοξένητος.**
ἀφιλοξενήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φιλοξενίας βλ.λ.
ἀφιλοξενία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ ἔχειν τὴν ἀρετὴν τῆς φιλοξενίας βλ.λ., τὸ νὰ **εἶναί** τις ἀφιλόξενος βλ.λ. : Χρησμ.Σιβ.8,304 **τῆς ἀφιλοξενίης ταύτην τίσουσι τράπεζαν.**
ἀφιλόξενος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλόξενος, ὁ μὴ ἀγαπῶν ἢ μὴ περιποιούμενος τοὺς ξένους : Εὐστ.1733,20 **ἀγνώμων καὶ ἀφιλόξενος, - οἱ φιλάργυροι κατὰ κανόνα εἶναι ἀφιλόξενοι·** ‖ συνεκδ. : **ἀφιλόξενος τόπος - ἀκτή.**
ἀφιλοξενῶ-έω μτγν. εἶμαι ἀφιλόξενος βλ.λ. : Κύριλλ.3'Ιω.4,284 **τὴν ἀφιλοξενεῖν ἀναπείθουσαν.**
ἀφιλοξένως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀφιλόξενον βλ.λ.
ἀφιλοπατρία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ ἀγαπᾶν τὴν πατρίδα, τὸ μὴ εἶναί τινα φιλόπατριν βλ.λ.
ἀφιλόπατρις-ιδος-ι νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν πατρίδα, ὁ μὴ ἔχων φιλοπατρίαν βλ.λ.· τὸ οὐδ. τὸ ἀφιλόπατρι ὡς οὐσ. ἡ ἀφιλοπατρία.
ἀφιλοπερίεργος-ον νεώτ. ὁ μὴ φιλοπερίεργος βλ. ποὺ δὲν εἶναι περίεργος.

ἀφιλοπλουτία (ἡ) μτγν. τὸ μὴ ἀγαπᾶν μὴ ἐπιδιώκειν τὸν πλοῦτον, συγγ. ἀφιλοχρηματία : Πλαύτ. Σύγκρ.Λυσ.κ.Σύλλ.3.

ἀφιλόπλουτος-ον νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν πλοῦτον· συγγ. ἀφιλοχρήματος.

ἀφιλοπόλεμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν πόλεμον : Κύριλλ. εἰς Ἰωήλ 3,239 **πρᾶος καὶ ἀφιλοπόλεμος.**

ἀφιλοπονία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀκνηρία βλ.λ.

ἀφιλόπονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τοὺς πόνους, ἤτοι τοὺς κόπους, δθ. ὁ ἀποστρεφόμενος τὴν ἐργασίαν, ὁ ὀκνηρός, ὁ τεμπέλης.

ἀφιλοπόνως ἐπίρρ. νεώτ. φυγοπόνως, ὀκνηρῶς, μετ' ἀποστροφῆς πρὸς τὴν ἐργασίαν.

ἀφιλοπράγμων-ονος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φιλοπράγμων βλ.λ. : Θεόδ.Στ.828.

ἀφιλοπρόοδος-ον νεώτ. ὁ μὴ φιλοπρόοδος, ὁ ὀπισθοδρομικός, ὁ εἰς τὸ ἔπακρον συντηρητικός.

ἀφιλοπροσωπία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἀμεροληψία.

ἀφιλοπρόσωπος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλοπρόσωπος, ὁ ἀμερόληπτος.

ἀφιλοπροσώπως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ φιλοπροσωπίας, ἀμεροληπτως: ἔγγραφον τοῦ 1764 ἐν Πασπάτ.Χιακ.Γλωσσ. **διὰ νὰ θεωρήσω τὰ ἄνωθεν γραμμένα ἀφιλοπροσώπως ἐν φόβῳ Θεοῦ.**

ἀφιλοπρωτία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **ἀφιλοπρωτεία** ἡ ἔλλειψις φιλοπρωτίας, τὸ μὴ ἀγαπᾶν τὰ πρωτεῖα : Μέν.Πρ.90 D.

ἄφιλος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ ἔχων φίλους: Αἰσχ.Χο.295 **πάντων δ' ἄτιμον κἄφιλον θνῄσκειν,** Σοφ.Φιλ.1018 **ἄφιλον ἔρημον ἄπολιν,** - Κλέων Ραγκαβῆς **ἀνέραστος καὶ ἄφιλος, ὡς ρύαξ παραρρέων·** 2) ὁ οὐχὶ φιλικός, μισητός, ἀπεχθής, ἐχθρικός : Σοφ.ΟΚ 186 **ὅ,τι καὶ πόλις τέτροφεν ἄφιλον ἀποστυγεῖν τὸ φίλον σέβεσθαι,** Πλάτ.Πολ.580 A **ἀπίστῳ, ἀδίκῳ, ἀφίλῳ, ἀνοσίῳ,** Φιλόδ.Παρρ.200 **τὸ λαθραιοπραγεῖν ἀφιλώτατον·** ‖ ἀμφότεραι αἱ σημασίαι π.Σοφ.Αἴ.620 **ἄφιλα παρ' ἀφίλοις ἔπεσε.. Ἀτρείδαις·** ‖ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, ὁ μὴ κοινωνικός, ὁ ἀκοινώνητος : Σοφ.ΟΚ 1237 **γῆρας ἄφιλον.**

ἀφιλοσόφητα ἐπίρρ. δημ. ἀφιλοσοφήτως βλ.λ.

ἀφιλοσόφητος (η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ πεπαιδευμένος ἢ ἠσκημένος ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, δθ. κ. γεν. ἐν ταῖς ἐπιστήμαις : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,20 **ὁ πολὺς καὶ ἀφιλοσόφητος ὄχλος·** 2) ὁ ἄνευ φιλοσοφικῶν ἐννοιῶν : Ὑπόθ.Σχολ.εἰς Ὀδ.Ι **οὐδὲ γὰρ αὕτη** (ἡ Ὀδύσσεια) **τελείως ἀφιλοσόφητος·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος φιλοσοφικοῦ βάθους ἢ ὁ ἄνευ φιλοσοφικῆς διαθέσεως, ὁ ἐπιπόλαιος, ρηχός : **ἀφιλοσόφητος συγγραφεύς, - ἀφιλοσόφητο σύγγραμμα·** ‖ ὁμ. ὁ μὴ κατὰ τοὺς κανόνας ἢ τὰ δεδομένα τῆς φιλοσοφίας πεποιημένος ἢ γινόμενος ἢ ἐκ τούτων ἀπορρέων : **ἀφιλοσόφητη θεωρία.**

ἀφιλοσοφήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φιλοσοφίας, χωρὶς φιλοσοφικὴν ἐμβάθυνσιν ἢ διάθεσιν.

ἀφιλοσοφία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ καταφρόνησις τῆς φιλοσοφίας, ἡ πρὸς ταύτην ἀποστροφή : Πλάτ.Ὁρισμ.415E «ἀφιλοσοφία ἕξις, καθ' ἣν ὁ ἔχων μισολόγος ἐστίν».

ἀφιλόσοφος-ος κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων ἢ αἰσθανόμενος ἀγάπην πρὸς τὴν φιλοσοφίαν : Πλάτ.Σοφ.259 E **παντάπασιν ἀμούσου τινὸς καὶ ἀφιλοσόφου·** ‖ ὁ μὴ φιλοσοφῶν, ὁ ἀφιλοσόφητος : Πολύβ.12,25,6 **ἀφιλόσοφος συγγραφεύς·** 2) ἐπὶ πραγμάτων, ὁ ἀκατάλληλος πρὸς τὴν φιλοσοφίαν : Πλάτ.Φαῖδρ.256 C **διαίτῃ φορτικωτέρᾳ καὶ ἀφιλοσόφῳ,** Σέξτ.Ἐμπειρ.Μαθ. 11,165 **κατὰ τὴν ἀφιλόσοφον τήρησιν,** Θεόδ.Μετοχ. 170,15 **γνώμης οὐ χρηστῆς καὶ ἀφιλοσόφου.**

ἀφιλοσόφως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ἄνευ ἀγάπης πρὸς τὴν φιλοσοφίαν : Μάξ.Ὁμολ.1,443 C **καὶ λυπούμεθα καὶ ὀργιζόμεθα ἀφιλοσόφως διακείμενοι.**

ἀφιλοστάχυος-ον μτγν. ὁ μὴ φιλῶν τοὺς στάχυς, ὁ στερούμενος σταχύων ἤτοι ἄρτου : Μακεδόν. ἐν ΑΠ 6,40,8 **τῆς ἀφιλοσταχύου.**

ἀφιλόστοργα ἐπίρρ. δημ. ἀφιλοστόργως βλ.λ.

ἀφιλοστοργία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις φιλοστοργίας βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.634 F **ἡ πρὸς τὰ ἔκγον' ἀφιλοστοργία** (λογοπαικτικῶς ἀντὶ ἔκγονα φιλοστοργία).

ἀφιλόστοργος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλόστοργος, μὴ ἔχων στοργήν, ἀγάπην πρός τι : Πλούτ.Ἠθ.140 D **ὑπερήφανον καὶ ἀφιλόστοργον, - ἀφιλόστοργος μήτηρ.**

ἀφιλοστοργῶ-έω μτγν. εἶμαι ἀφιλόστοργος βλ.λ. : Κύριλλ. εἰς Ἡσ.21,314 **ἀνέξεται δὲ οὐδαμῶς ἀφιλοστοργούντων ἄγαν.**

ἀφιλοστόργως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φιλοστοργίας, χωρὶς στοργήν, ἀγάπην.

ἀφιλοτεκνία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις φιλοτεκνίας, τὸ μὴ ἀγαπᾶν τὰ τέκνα : Θεόδ.Στ.443· 2) νεώτ. κ. τὸ ἀποφεύγειν τὴν τεκνοποιίαν, ἐπὶ γυναικὸς ὑπάνδρου ἢ ἐπὶ συζύγων.

ἀφιλότεχνος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλότεχνος, ὁ μὴ ἀγαπῶν τὰς καλὰς τέχνας.

ἀφιλότιμα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς φιλοτιμίαν, δίχως φιλότιμο, ἀναισχύντως : **φέρθηκε πολὺ ἀφιλότιμα·** πρβλ. ἀφιλότιμος.

ἀφιλοτίμητα ἐπίρρ. δημ. ἀφιλοτιμήτως βλ.λ.

ἀφιλοτίμητος (-η)-ο(ν) γλωσσ., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φιλοτιμούμενος ἢ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ ἐμβάλῃ εἰς φιλοτιμίαν, ὁ ἀφιλότιμος βλ.λ.

ἀφιλοτιμήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φιλοτιμήσεως, χωρὶς φιλοτιμίαν, δίχως φιλότιμο, ἀφιλότιμα βλ.λ.

ἀφιλοτιμία (ἡ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις φιλοτιμίας, ἀγάπης πρὸς τὰς τιμάς : Ἀριστλ.ΗΝικ. 1125 b, 22, Διον.Ἀλ.Ρωμ.5,40 **τῆς εἰς τὰ κοινὰ ἀφιλοτιμίας εἰς δίκην αὐτὸν ὑπῆγον·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἔλλειψις συναισθήματος τῆς τιμῆς, τὸ νὰ μὴν ἔχῃ κανεὶς φιλότιμο βλ.λ., ἡ ἀναισχυντία, ἀδιαντροπιά, ξετσιπωσιά : **ἀφιλοτιμία ποὺ τὴν ἔχει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, - ἡ ἀφιλοτιμία του δὲν ἔχει ὅρια.**

ἀφιλότιμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὰς τιμάς, ὁ μὴ ἐπιδιώκων ἀξιώματα, ὁ ἀφιλόδοξος· Ἡσ. « ἀφιλότιμος· ταπεινός, παρὰ τὸ μὴ φιλεῖν τιμὴν (ἢ) ἡττᾶσθαι » : Λυκοῦργ.69 **τίς δ' οὕτως ἢ φθονερός ἐστιν, ἢ παντάπασιν ἀφιλότιμος, ὅσ(τις) οὐκ ἂν εὔξαιτο τῶν ἐκείναις πεπραγμένων μετασχεῖν·** ‖ γεν. ὁ μὴ ἔχων διαφέρον πρός τι, ὁ ἀδιάφορος : Ἰώσ.Αἰ 2,9,6 **ἀφιλότιμος πρὸς κάλλος·** 2) ἐπὶ πραγμάτων, ἀνάξιος τιμῆς, φαῦλος, πρόστυχος, οὐτιδανός : Πλούτ.Ἠθ.35 A **ἡ ἀπὸ μικρῶν δόξα ἀφιλότιμος·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ θιγόμενος διὰ πράγματα ἀφορῶντα εἰς τὴν τιμὴν ἢ τὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ, ποὺ δὲν ἔχει φιλότιμο : **πιὸ ἀφιλότιμη γυναίκα δὲν εἶδαν τὰ μάτια μου·** ‖ ἐν στεν. χρ. ὁ μὴ φιλοτίμως καὶ εὐσυνειδήτως ἐργαζόμενος ἢ ἐκτελῶν τὸ καθῆκον αὐτοῦ : **πολὺ ἀφιλότιμος ὑπάλληλος·** ‖ κ. ἐπὶ ἐλαφροτέρας μομφῆς : **βρὲ ἀφιλότιμε, γιατί δὲν ἔρχεσαι νὰ μᾶς βλέπῃς;·** ‖ συνήθ. ἄνευ οὐδεμιᾶς μομφῆς, ἐν θαυμαστικῇ ἀναφωνήσει : **βρὲ τὴν ἀφιλότιμη, ὀμορφιὲς ποὺ τὶς ἔχει.**

ἀφιλοτίμως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ ἁμίλλης, ἄνευ φιλοτιμίας, φιλοδοξίας : Πλούτ.Ἠθ.525 D **ἀφιλοτίμως πρὸς πολίτας ζῆν·** 2) ἄνευ σπουδῆς, ἀδιαφόρως: Ἐπιγρ.· 3) νεώτ. ἀφιλότιμα βλ.λ.

ἀφιλοφρόνητος-ον νεώτ. ὁ μὴ φιλοφρονηθείς, ὁ μὴ φιλοφρόνως γενόμενος δεκτός, ὁ μὴ τυχὼν περιποιήσεων, φιλοφρονήσεων.

ἀφιλοχρηματία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις φιλοχρηματίας, ἡ πρὸς τὰ χρήματα, τὰ πλούτη περιφρόνησις : Πλούτ.Σύγκρ.Ἀγ.κ.Γράκχ.1.

ἀφιλοχρήματος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ.

ὁ μὴ ἀγαπῶν τὰ χρήματα, τὰ πλούτη : Κύριλλ.6,5, 276 **τὸ ἀφιλοχρήματον καὶ τὴν ἑκούσιον διὰ θεὸν πτωχείαν,** ΚΜανασσ.Χρον.3426.

ἀφιλόψυχος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν ζωήν του, ὁ μὴ δειλός, ὁ γενναῖος: Πλούτ.'Ηθ.761 Ε (πιθ.).

ἀφίλως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἄφιλον, δυσμενῆ, ἐχθρικόν: Αἰσχ.'Αγ.805 **ἀφίλως εὔφρων.**

ἀφιματῶ-όω ἀφαιρῶ τὰ ἱμάτια, ξεγδύνω· Σουΐδ. «ἀφιματῶσαι· ἀποδῦσαι».

ἄφιμος-ον μτγν. ὁ ἄνευ φιμοῦ, χαλινοῦ, μτφ. ὁ αὐθάδης, ὑβριστής: Χρῆσμ.Σιβ.5,438.

ἀφίμωσις-εως (ἡ) πάπ. ἐργασία πρὸς παρασκευὴν φυτικοῦ ἐλαίου : Πάπ. **ἀφέψησις καὶ ἀφίμωσις.**

ἀφίμωτος-ον νεώτ. ἐπὶ κυνῶν, βοσκημάτων κττ., ὁ μὴ φιμωθείς, οὗ τὸ στόμα δὲν ἐκλείσθη διὰ φιμώτρου βλ.λ.· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀκατασχέτως ὑβρίζων ἢ φλυαρῶν, ὁ οἱονεὶ ἀχαλίνωτος τὴν γλῶσσαν: **ἀφίμωτος ὑβριστής,** πρβλ. ἀπύλωτος.

ἀφινοκαλιά (ἡ) δημ. τὸ φρυγανῶδες φυτὸν θυμέλαια ἡ δασεῖα.

ἀφίνω μσν., νεώτ. κ. δημ., δ.γρ. τοῦ ἀφήνω βλ.λ.

ἄφιξις-εως (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. ἄπιξις-ιος ἡ πρᾶξις τοῦ ἀφικνεῖσθαι, ἡ ἔλευσις, ὁ ἐρχομός, τὸ φτάσιμο: 'Ηρ.1,69 **ἥσθησάν τε τῇ ἀπίξι τῶν Λυδῶν,** - **ἡ ἄφιξις τῆς ἁμαξοστοιχίας,** - **ἅμα τῇ ἀφίξει του ἐδέχθη τοὺς δημοσιογράφους·** || νεώτ. κ. ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ἀφικνεῖταί τις ἤ τι εἰς μέρος τι : **κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ πλοίου·** || κ. ἐπὶ ἐμπορευμάτων : **αἱ ἀφίξεις σιτηρῶν κατὰ ταύτην τὴν ἑβδομάδα ὑπῆρξαν ὀλίγαι·** 2) ἡ ἐπάνοδος, ἡ ἔκ τινος ἀπομεμακρυσμένου μέρους ἐπιστροφή : Δημ.'Επιστ.1,2 **ἡ ἄφιξις οἴκαδε,** Πλάτ.Νόμ.868 Α **κατελθὼν δὲ κατὰ τὴν τοῦ ξένου ἄφιξιν·** 3) μτγν. ἐπὶ προσωρινῆς ἐπισκέψεως τόπου, ἐν ἐξυπονοήσει τῆς ἀναχωρήσεως, ὡς κ. τὸ δημ. ἐρχαμός : ΚΔ Πράξ.20,29 **εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου·** 4) ἱκεσία βλ.λ. : Αἰσχ.'Ικ.483 **ὡς ἴδωσι τῆσδ' ἀφίξεως τέκμαρ πάντες πολῖται.**

ἀφιόνι (τὸ) μσν. κ. δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν μήκων ἡ ὑπνοφόρος βλ.λ.· 2) ὁ γαλακτώδης χυμὸς ὁ λαμβανόμενος ἐκ τῶν ἄκρων κωδυῶν μήκωνος τῆς ὑπνοφόρου, τὸ ναρκωτικὸν ὄπιον· 3) μτφ. πᾶν τὸ ἐπιφέρον εἴς τι ἄτομον, λαὸν ἢ κοινωνίαν πνευματικὴν νάρκην ἢ τὸ καθιστῶν τινα φανατικόν: **ἡ δημαγωγία εἶναι ἀφιόνι γιὰ τὸ λαό,** πρβλ. ὄπιον.

ἀφιονίζω δημ. μτβ. ἐμβάλλω τινὰ εἰς ὕπνον δι' ὀπίου, τὸν ναρκώνω μὲ ἀφιόνι· 2) μτφ. δηλητηριάζω, ἐμποτίζω τινὰ μὲ ὡρισμένας ἰδέας καὶ καθιστῶ τοῦτον φανατικὸν εἰς ταύτας : **τοὺς ἔχουν ἀφιονισμένους οἱ κομματικὲς ἐφημερίδες·** || ὅθ. ἡ μτχ. ἀφιονισμένος γεν. ὁ ἐν μανίᾳ ὤν, ὁ μαινόμενος, μανιασμένος, λυσσασμένος : **ἔκανε σὰν ἀφιονισμένη·** || ὁμ. μτφ. ἐπιφέρω εἴς τινα πνευματικὴν νάρκην, τὸν ἀποκοιμίζω πνευματικῶς, τὸν καθιστῶ ἄβουλον, τοῦ ἐμβάλλω ἰδέας καθυστερημένας: **μὲ αὐτὰ τὰ μέσα ἀφιονίζουν τὸ λαό.**

ἀφιονόσπορος (ὁ) δημ. ὁ σπόρος μήκωνος τῆς ὑπνοφόρου βλ.λ.

ἀφιππάζομαι μτγν., ἀόρ. **ἀφιππασάμην** ἀπέρχομαι ἔφιππος, φεύγω ἐφ' ἵππου : Στράβ.7,2,1 **φησὶ γὰρ τοὺς ἱππέας ἰδόντας τὴν ἔφοδον ἀφιππάσασθαι,** Πλούτ.Αἰμ.19 **ὁ δὲ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς.. ἀποδειλιάσας εἰς πόλιν ἀφιππάσατο.**

ἀφίππευσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐφ' ἵππου ἀναχώρησις, τὸ ἀπέρχεσθαί τινα ἔφιππον· 2) νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ ἵππου κάθοδος, τὸ ξεκαβαλλίκευμα.

ἀφιππεύω κ. νεώτ. ἀπέρχομαι, φεύγω, ξεκινῶ νὰ μεταβῶ που ἔφιππος : Ξεν.'Αν.1,5,12 **κατασκεψάμενος τὴν ἀγορὰν ἀφιππεύει ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ σκηνὴν διὰ τοῦ Μένωνος στρατεύματος,** Διόδ.Σ 2,19 **ταχέως ἀφίππευσε·** ὁμ. κ. τὸ μέσ. : 'Ηλιόδ.4,18 **ἐπὶ τὰ Λοκρῶν ὄρη.. ἀφιππεύσαντο·** 2) νεώτ. κατέρχομαι ἀπὸ τοῦ ἵππου, ξεκαβαλλικεύω, πεζεύω.

ἀφιππία (ἡ) κ. **ἀφιππεία** ἡ ἀπειρία, ἀνεπιτηδειότης, ἀδεξιότης περὶ τὸ ἱππεύειν : Ξεν.'Ιππαρχ.8,13 **τοὺς δὲ καὶ δι' ἀφιππείαν πίπτειν.**

ἀφιπποδρομία (ἡ) ἐπιγρ. ἀγώνισμα τῶν ἀρχαίων Θεσσαλῶν, καθ' ὃ οἱ μετέχοντες ἔτρεχον ἔφιπποι, εἶτα δ' ἀφίππευον ἐν δρόμῳ καὶ ἔτρεχον ἐπί τι διάστημα πεζῇ ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ κρατοῦντες τοὺς ἵππους, εἶτα δὲ πάλιν ἐφίππευον· πρβλ. γυμνιππευτής.

ἀφιππολαμπάς-άδος (ἡ) ἐπιγρ. ἀρχαῖον ἀγώνισμα ἐφίππων, κρατούντων ἀνημμένας δᾷδας.

ἄφιππος-ον ἐπὶ τόπου, ὁ ἀνεπιτήδειος πρὸς ἔφιππον διαδρομήν : Ξεν.'Ελλην.3,4,12 **ἡ δὲ Καρία ἄφιππος ἦν·** 2) ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀπείρως ἔχων τῆς ἱππικῆς, ὁ ἀγνοῶν τὴν ἱππικήν, τὴν τέχνην τοῦ ἱππεύειν : Πλάτ.Πρωτ.350 Α **πότερον οἱ ἱππικοὶ ἢ οἱ ἄφιπποι·** 3) μτγν. ἐπὶ στρατοῦ, ὁ στερούμενος ἱππικῆς δυνάμεως, ὁ ἄνιππος : Πολύαιν.4,6,6.

ἀφιπποτοξότης (ὁ) ἀρχαῖον ἀγώνισμα, ἰδίᾳ ἐν Κρήτῃ, ἐφίππων τοξοτῶν, πρβλ. ἀμφιπποτοξότης.

ἀφίπταμαι κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., ἀόρ. **ἀπέπτην** ἀπέρχομαι ἱπτάμενος, φεύγω μακριὰ πετώντας: Εὐρ.ΙΑ 1608 **ἡ παῖς σαφῶς σοι πρὸς θεοὺς ἀφίπτατο·** κ. μτφ. : ΑΒ 2,758 **τὸ καλὸν ταχέως ἀφίπταται τῆς τῶν ἀνθρώπων πολιτείας,** Νικήτ.Χων. Χρον.358 Α **τὴν οἰκείαν ἰσχὺν κατὰ βραχὺ ἀφιπταμένην,** - **ἀπέπτη πᾶσα ἐλπίς·** πρβλ. ἀποπέτομαι.

ἀφίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀφιδιδῶν·** δημ. μελίγκρα.

ἀφισιά (ἡ) δημ. κ. ἀφησιὰ τὸ ὑπόλοιπον, τὸ ἄφισμα.

ἄφισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀφεθέν, τὸ ὑπολειφθέν.

ἀφισμένος-η-ο δημ. ἀφημένος, μτχ. παρακ. τοῦ ρ. ἀφήνω βλ.λ. : **εἶχα τὴν καυβέρτα ἀφισμένη στὸ παράθυρο καὶ μοῦ τὴν ἔκλεψαν·** || εἰδ.χρ. ἐν τῇ σημ. ἐγκαταλελειμμένος, παραιτημένος: **εἶναι ὁ ἄτυχος ἀφισμένος ἀπ' ὅλους τοὺς δικούς του·** || ὁμ. εἰδ.χρ. **ἀφισμένα** (τὰ) τὰ καταλειφθέντα εἰς κληρονόμον: **ἔφαγε ὅλα τ' ἀφισμένα ἀπὸ τὴ θεία του.**

ἀφιστάνω μτγν. τ. τοῦ ἀφίστημι βλ.λ. : Λουκ. Σολοικ.7, Διασκ.3,87, Πάπ., πρβλ. ἀφιστῶ.

ἀφίστημι κ. μσν. κ. νεώτ. μτβ., μέλλ. **ἀποστήσω,** ἀόρ. α' **ἀπέστησα,** ἀμτβ. **ἀφίσταμαι,** μέσ. μέλλ. **ἀποστήσομαι** (κ. ἐν μτβ. σημ.), ἀόρ. β' **ἀπέστην,** προστ. **ἀπόστηθι,** μτγν. κ. **ἀπόστα,** παρακ. ἐν σημ. ἐνεστ. **ἀφέστηκα,** πληθ. **ἀφέσταμεν-στατε-στᾶσι,** ἀπαρφ. **ἀφεστάναι,** μτχ. **ἀφεστώς-ῶσα-ός** ἢ **-ὼς,** ὑπερσ. **ἀφεστήκειν** κ. ἀττ. **-κη·** ἐν τῇ μτβ. σημ. μόνον ἐνεστ., παρατ., μέλλ., ἀόρ. α' κ. μέσ. ἀόρ. α' ἀπομακρύνω, θέτω εἰς ἀπόστασιν, θέτω κατὰ μέρος, παραμερίζω, ὅθ. κ. ἀποκλείω ἀπ' ἐμοῦ ἢ ἀπὸ ἄλλου : Αἰσχ.Χο.416 **ἀπέστασεν ἄχος,** Πλάτ.Πολιτ. 282 Β **τὰ συγκείμενα ἀφίστασθαι ἀπ' ἀλλήλων,** Ξεν.'Ελλην.7,5,23 **τὸ δὲ ἀσθενέστατον πόρρω ἀπέστησεν,** 'Απολλών.Δύσκ.Συνθ.253,23 **ἀφίστησι τὴν ἀμφιβολίαν·** || ἀποκολλῶ, ἀποχωρίζω, ξεκολλῶ : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,3,2 **τῆς μὲν ἐλαίας ἀφιστὰς τὸν φλοιόν·** 2) μετὰ γεν. ἀποχωρίζω τινὰ ἀπό τινος : Γρηγ.Νύσσ.3,243 D **ἀφιστᾶν τῆς ζωῆς,** Νικήτ.Χων.Χρον.62 Β **τοῦτον.. τὸ ξίφος διελᾷ καὶ ἀφίστησι τῆς ζωῆς·** 3) ὁμ. μετὰ γεν. ἀπείργω, κωλύω, ἐμποδίζω : Εὐρ.ΙΤ 912 **οὐδέν μ' ἐπίσχει γ' οὐδ' ἀποστήσει λόγου,** Πλάτ.'Επιν.975 Α **ἡ τῆς ἀλληλοφαγίας τῶν ζῴων ἡμᾶς τὸ παράπαν ἀποστήσασα·** 4) ἀποτρέπω, ἀποκρούω, ματαιώνω : Θουκ.1,93 **ἐβούλετο γὰρ τῷ μεγέθει καὶ τῷ πάχει ἀφιστάναι τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβουλάς·** 5) ἀπομακρύνω τινὰ ἀπό τινος ἀξιώματος, καθαιρῶ τινά, τὸν παύω : Ξεν.'Ελλην.7,1,45 **τὸν πρόσθεν ἄρχοντα ἀποστήσας,** Διόδ.Σ 11,27 **ἀπέστησαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας·** 6) ἐνεργῶ ὥστε ν' ἀποχωρισθῇ τις, ὅθ. διεγείρω, παρακινῶ τινα εἰς

ἀποστασίαν : Ἡρ.8,19 **τῶν βασιλέος συμμάχων ἀποστήσειν τοὺς ἀρίστους,** Θουκ.1,81 **εἰ δ' αὖ τοὺς ξυμμάχους ἀφιστάναι πειρασόμεθα·** 7) ἀποχωρίζω τι πρὸς ἐξακρίβωσιν, οἷον ζύγισιν, μέτρησιν κττ. καὶ πρὸς ἀπόληψιν αὐτοῦ· Ἡσ. «ἀφίστησιν· σταθμῷ παραδίδωσιν· ἀποστήσας· πωλήσας σταθμῷ» : Ξεν.Συμπ.2,20 **κἂν εἰ τοῖς ἀγορανόμοις ἀφιστῴης ὥσπερ ἄρτους,** Ἐπίγρ. **ἀποστησάτωσαν τὰ χρυσία·** ὁμ. κ. ἐν μέσ. ἀορ.α΄ ζυγίζω διὰ λογαριασμόν μου καὶ λαμβάνω· Ἡσ. «ἀποστήσασθαι· ἀποδοῦναι χρέος· ἀποστήσωνται· ἀποκομίσωνται, σταθμῷ γὰρ ἀπεδίδοσαν» : Ἰλ.Ν 745 **ἢ γὰρ ἐγώ γε δείδω, μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται χρέος,** Δημ.1199 **τὸν ὑποδεξάμενον καὶ ἀποστησάμενον τὸν χαλκόν·** 8) κ. νεώτ. **ἀφίσταμαι** ἀμτβ. (ἐν τῇ νεωτ. εὔχρ. μ. ἐνεστ., παρατ. κ ἀόρ. β΄) ἵσταμαι, εἶμαι μακρὰν ἀπό τινος, ἀπέχω : Ἰλ.Ψ 517 **ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται,** Διόδ. Σ 13,22 **τί λέγω τὰ μακρὰν καὶ τόποις καὶ χρόνοις ἀφεστηκότα,** Ἰω.Μαλ.154,2 **τοσαύτην γῆν ἀφεστηκὼς ἀπ' ἐμοῦ·** || ὁμ. κ. ἐπὶ διαφόρων σχέσεων ἢ καταστάσεων, ἀπομακρύνομαι, ἀποχωρίζομαί τινος, εἶμαι ἐκτός, ἀποτραβιέμαι : Σοφ. Φιλ.865 **σιγᾶν κελεύω μηδ' ἀφεστάναι φρενῶν** (μηδὲ νὰ γίνεσαι ἐκτὸς ἑαυτοῦ, νὰ χάνῃς τὸ μυαλό σου), Εὐρ.Ὀρ.1544 **οὐδ' ἀφίστανται φόνου,** Ἀριστφ.Σφ.1457 **τὸ γὰρ ἀποστῆναι χαλεπὸν φύσεος, ἣν ἔχοι τις ἀεί,** Πλάτ.Νόμ.928 D **τῆς ἀρχῆς τῶν νομοφυλάκων ἀφιστάσθω,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.6,68 **οὐκ ἀποστήσομαι τῶν ἐξ ἀρχῆς ἐγνωσμένων·** 9) νεώτ. εἶμαι μακρόν, δὲν ταυτίζομαι, κ. συνεκδ. διαφέρω : **αἱ ἀπόψεις μου ἀφίστανται κατὰ πολὺ τῶν ἰδικῶν σας, - ἀφίστανται πολιτικῶς·** 10) εἰδ. ἀποστατῶ, ἀποχωρίζομαι ἀπό τινος δι' ἐπαναστάσεως : Ἡρ.1,95 **πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἤρξαντο ἀπίστασθαι,** Ἐπιγρ. **οὐκ ἀποστήσομαι ἀπὸ τοῦ δήμου Ἀθηναίων·** || ὁμ. μετὰ τῆς προθ. εἰς κ. αἰτ. ἀποστατῶ ἀπό τινος καὶ μεταβαίνω εἰς ἄλλον, αὐτομολῶ : Ἡρ.2,30 **ἀπέστησαν δὲ αὗται τέσσαρες καὶ εἴκοσι μυριάδες Αἰγυπτίων τῶν μαχίμων εἰς τοὺς Αἰθίοπας·** || ἀποστατῶ ἑκουσίως ἢ τῇ παρακινήσει ἄλλου : Θουκ. 8,35 **ἡ δ' ἀφειστήκει ἤδη ὑπὸ Τισσαφέρνους·** 11) ἐπὶ πραγμ. ἐγκαταλείπω τι, παραιτοῦμαι ἀπό τινος, τὸ παρατάω : Δημ.573 **ὧν εἷλεν ἀποστάς,** Λουκ.Νεκρ.Δ 12,3 **ἀποστὰς τῶν πατρίων·** 12) ἀπομακρύνομαι καὶ ἐγκαταλείπω πρᾶγμά τι εἰς ἕτερον : Δημ.99 **ἀλλ' εἰάκατε καὶ ἀφέστατε δῆλον ὅτι αὐτῷ·** 13) ἀποφεύγω τινά : Εὐρ.Ἑκ.1054 **ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπειμι κἀποστήσομαι·** || σπαν. μετ' αἰτ. ὁμ. ἀποφεύγω τινὰ ἢ τι : Εὐρ.Ἀπ.994 **τούτους ἀφεστήκαμεν ἡμέραν τρίτην,** Ξεν.Κυν.3,3 **ἀφίστανται τὸν ἥλιον ὑπὸ τὰς σκιάς·** 14) μετ' ἀπαρφ. ἀποφεύγω νὰ πράξω τι : Εὐρ.Ἑλ.536 **ἐγὼ δ' ἀπέστην ταῦτ' ἐρωτῆσαι σαφῶς·** 15) νεώτ. μετὰ γεν. δὲν ἀναμιγνύομαι, ἀπέχω, ἀποτραβιέμαι : **οἱ μετριοπαθέστεροι ἀπέστησαν τοῦ κινήματος·** 16) ἀπολ. ἵσταμαι μακρὰν ἐκ φόβου, ὑποχωρῶ τεταραγμένος, πεφοβισμένος : Ἰλ.Δ 340 **τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε,** Πίνδ.Ο 1,52 **παλίνορσος ἀπέστη,** Πλάτ.Θεαίτ.169 B **ἐγὼ οὐδέν τι μᾶλλον ἀφίσταμαι,** Ἡρωδιαν.1,19,11 **ἡ μὲν δακρύσασα ἀπέστη·** 17) ἰατρ. ὅρος **ἀφίσταται** ἀπόστασις γίγνεται : Ἱππ.Ἀφ.4,74 **ἀφίσταται εἰς ἄρθρα,** αὐτ. 6,45 **ἀνάγκη ὀστέον ἀφίστασθαι** (ἀπολεπιδοῦσθαι), Πλάτ.Τίμ.84 A **ἀφιστάμενον ἀπὸ τῶν ὀστῶν.**

ἀφιστορῶ-έω μτγν. παρατηρῶ ἀπό τινος μέρους, τόπου : Φιλόστρ.Εἰκ.2,18 **ὁρᾷ γὰρ τῆς Γαλατίας . . ἀφιστορῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους·** || διερευνῶ, φοιτῶ εἴς τι μέρος πρὸς ἐξέτασιν αὐτοῦ : Αὐτ.Βί.Ἀπολλ.1,27

ἀφιστῶ-άω μτγν. τ. τοῦ ἀφίστημι βλ.λ. : Ἀθην. 1,9 B, Λιβαν.Γυμν.51,14· πρβλ. κ. ἀφιστάνω.

ἀφιστῶ-όω νεώτ. ναυτ. ἀφαιρῶ, ἐξάγω τοὺς ἱστοὺς πλοίου ἢ λέμβου, δημ. ξαρμπορίζω, ξαρμπουράρω· 2) παλαιότ. ναυτ. ἐπιτυγχάνω διὰ «βολῆς πρὸς ἀφίστωσιν» τὴν κατάρριψιν τῶν ἱστῶν, καὶ τὸ ἀκυβέρνητον τοῦ πλοίου.

ἀφίστωσις-εως (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφιστῶ βλ. λ., τὸ ξαρμπόρισμα, τὸ ξαρμπουράρισμα.

ἀφιτοξίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἐντομοκτόνον ὑγρὸν ἰσχυρᾶς ἀλκαλικῆς ἀντιδράσεως, ὀσμῆς καφουρᾶς.

ἀφίω πάπ. ἀφίημι, ἀφήνω, ἐπιτρέπω : **Πάπ. καὶ μὴ ἄφιε ἐποικοδομήσας.**

ἄφκιαγος-η-ο δημ. κ. **ἄφτιαγος** βλ.λ. : παροιμ. **ὅλα φκιάνει τὸ λῃνὰ κι ὅλο ἄφκιαγος ἀπομένει** (ἐπὶ ἀγόνων προσπαθειῶν).

ἀφκιασίδωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ καλλωπίσεως, εὐτρεπισμοῦ τοῦ προσώπου διὰ φύκους, φιμυθίου ἢ ἄ., χωρὶς φκιασίδωμα.

ἀφκιασίδωτος-η-ο δημ. κ. **ἀφτιασίδωτος** ὁ μὴ διὰ φύκους, μὲ φκιασίδι, ἢ φιμμυθίου, ἀλοιφῆς καλλωπιστικῆς κττ. τὸ πρόσωπον ἐπιτρίψας ἢ ἐπιχρίσας, ποὺ δὲν ἔχει βάνει ἢ ποὺ δὲ συνηθίζει νὰ βάνῃ φκιασίδι : **ἀφκιασίδωτη κοπέλλα.**

ἄφκιαστα ἐπίρρ. δημ. αφτιαστα βλ.λ.

ἄφκιαστος-η-ο δημ.ὁ ἄφτιαστος βλ.λ. : **ἄφκιαστο φαΐ, - ἄφκιαστα ροῦχα,** Παλαμ.Τάφος **ἄφκιαστο κι ἀστόλιστο τοῦ Χάρου δὲ σὲ δίνω.**

ἀφλάσαι Ἡσ. «ἀπολέσαι».

ἄφλαστον (τὸ) ἡ καμπύλη πρύμνη πλοίου μετὰ τῶν ἑαυτῆς κοσμημάτων· Ἡσ. «τὸ ἀκροστόλιον, τὸ ἄκρον τῆς πρύμνης ἀποτεταμένον εἰς ὕψος», Εὐστ.6,1039 «τὸ ἐπὶ πρύμνης ἀνατεταμένον εἰς ὕψος . . ὄπισθεν τοῦ κυβερνήτου» : Ἰλ.Ο 717 **οὐχὶ μεθίει ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων·** || κατὰ πληθ. ἐπὶ ἑνὸς πλοίου : Ἡρ.6,114 **ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεός.**

ἀφλεβής-οῦς-ές λ. πεπλασμένη ὑπ' Εὐστ.54,16 «ἀβλεμὲς ὡς οἷον ἀφλεβές τι ὄν», ἄ. ἄφλεβος βλ.λ.

ἀφλέβι(α)στος-η-ο δημ. ὁ ἄφλεβος (βλ.λ.1).

ἀφλεβίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ζωνοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **τερεβιιδῶν.**

ἀφλεβιόκαρπος (ὁ) νεώτ. παλαιοφυτ. γένος φυτῶν τῆς ὑποδιαιρέσεως τῶν **πτεριδοφύτων,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἄφλεβος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος φλεβῶν, ὁ μὴ ἔχων φλέβας βλ. λ. : Θεόφρ.Φ 1,5,3 **τὰ μὲν** (τῶν ξύλων) **φλεβώδη, τὰ δ' ἄφλεβα, - ἄφλεβο(ν) μάρμαρο(ν)** (ἄ. ἀφλέβι(α)στο)· ἀντίθ. δημ. φλεβάτο· 2) ἄνευ ἐμφανῶν φλεβῶν : Γαλ.2,204 **αἱ τοιαῦται κράσεις ἄφλεβοι.**

ἀφλεγέως ἐπίρρ. μσν. ἄνευ φλογῶν, χωρὶς φλόγες : Τζέτζ.Ὁμ.50 **οὐ τοῖον Διομήδεος ἔφλεγε πῦρ ἀπὸ ὅπλων, ἀφλεγέως δ' ἀμάρυσσεν.**

ἀφλεγής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φλεγεὶς ἢ ὁ μὴ φλεγόμενος, ὁ ἄφλεκτος : Νόνν.Δ 40,475 **σέλας ἀφλεγέος περιβόσκεται ἔρνος ἐλαίης.**

ἀφλέγμαντος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ φλεγμαίνων : Ἱππ.Διαίτ.46 **ταῦτα ἐν τεσσαράκονθ' ἡμέραις ἀφλέγμαντα καθίστανται·** || ὁ ἐλάχιστα φλογιστικός : Γαλ.10,451 **ἐπίδεσιν ὡς ἀφλεγμαντοτάτην ἐξεῦρεν·** 2) ὁ προφυλάττων ἐκ τῆς φλεγμονῆς, φλογώσεως : Θεόφρ.Ὀσμ.35· || ἐπὶ τῶν τροφῶν, ὁ μὴ θερμαίνων, ὁ μὴ ἐξάπτων : Πλούτ.Ἠθ.662 B **Τιμόθεον ὁ Πλάτων ἐδείπνισεν ἐν ἀκαδημίᾳ μουσικῶς καὶ ἀφελῶς ταῖς ἀφλεγμάντοις . . τραπέζαις·** 3) ὁ μὴ ἔχων φλέγμα ἢ χυμοὺς διεφθαρμένους καὶ νοσηρούς : Ἱππ.Κωακ.396 **ἀφλέγμαντον πύον.**

ἀφλεγμάντως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ τῆς προξενήσεως φλεγμονῆς, φλογώσεως : Ἀέτ.15,14.

ἄφλεκτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. δημ. κ. **ἄφλεχτος** ὁ μὴ φλεχθείς, μὴ καεὶς ἢ ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς ἀναφλέξεως ἢ καύσεως : Εὐρ.Ἑλλ.1334 **βωμοῖς τ' ἀφλε-**

κτοι πέλανοι, Μηναῖ.2,27 ᾠδ.3 **χαῖρε ἄφλεκτε βάτε, - οἱ πυρασθέσται φέρουσιν ἄφλεκτον ἐνδυμασίαν,-ἄφλεκτα βρεμμένα κούτσουρα·** 2) μτγν. ὁ μὴ ἐν πυρὶ παρασκευασθείς, ὁ μὴ ἑψηθείς, ἀμαγείρευτος: Ἀπολλ.Ρ I,1074 **ἄφλεκτα ἔδοντες.**

ἀφλέκτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ ἀναφλέξεως, χωρὶς νὰ καῇ : Μηναῖ.I,I,Θεοτοκ. **ἀφλέκτως προσομιλοῦσα τῷ πυρὶ προγράφει μητέρα τὴν ἀειπάρθενον.**

ἀφλεξία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ ἀφλέκτου βλ.λ., τὸ μὴ καταφλέγεσθαι : **ἡ ἀφλεξία μέρους τῆς πυρίτιδος.**

ἀφλετῆρες Ἡσ. «μαστοί, θηλαί».

ἄφλεψ-βος (ὁ,ἡ) ὁ ἄφλεβος βλ.λ. : Ἀν.Κρ.Ὀξ.3, 52,23 **ἔστι δὲ ἄναιμος παντελῶς καὶ ἄφλεψ.**

ἄφλογα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φλογός.

ἀφλογισιά (ἡ) δημ. ἡ ἔλλειψις φλογός, τὸ μὴ φλογίζειν : **τὰ χλωρόκλαδα ἔχουν ἀφλογισιά.**

ἀφλόγιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἀναδόσεως φλογός· 2) ἄνευ πυρέξεως.

ἀφλογιστία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφλογίστου, ἡ παρὰ τὴν πρὸς μετάδοσιν τοῦ πυρὸς χειρισμὸν μὴ ἀνάφλεξις τοῦ ἐμπυρεύματος ἢ τοῦ γεμίσματος ἐν ἑτοίμῳ πρὸς πυροβόλησιν πυροβόλῳ ἢ ἐν ὑπονόμῳ: **τὸ περίστροφόντου ἔπαθεν ἀφλογιστίαν.**

ἀφλόγιστος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐκπέμπων φλόγα : Ἀριστλ.Μετ.387 b,18 **τῶν καυστῶν τὰ μὲν φλογιστά ἐστι τὰ δ' ἀφλόγιστα·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ δέρματος, ὁ μὴ ἔχων φλόγωσιν βλ.λ.· 3) δημ. κ. ὁ ἀπύρετος βλ.λ.

ἀφλογιστότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφλογίστου βλ.λ., ἡ ἀφλογιστία.

ἀφλογιστῶ-έω νεώτ. ἐπὶ ὅπλων κττ. δὲν ἐκπυρσοκροτῶ, παθαίνω ἀφλογιστίαν, δὲν παίρνω φωτιά.

ἀφλογίστως ἐπίρρ. ἄνευ φλογῶν, χωρὶς ν' ἀναδίδωνται φλόγες.

ἄφλογος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ φλογός, ὁ μὴ ἔχων, μὴ ἐκπέμπων φλόγα : Λυκόφρ.36 **ἄφλογοι ἐσχάραι, - ἄφλογοι ἄνθρακες, - ἄφλογη στιά.**

ἀφλόγως ἐπίρρ. μσν. κατὰ τρόπον ἄφλογον βλ.λ.

ἀφλόγωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φλογώματος.

ἀφλόγωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ παθὼν φλόγωμα, ὁ μὴ φλογωθείς, ἀφλόγιστος βλ.λ.· 2) ἰδίως ἐπὶ πληγῶν.

ἄφλοιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων φλοιόν, οὗ ἀφῃρέθη ὁ φλοιός, ὁ ξεφλουδισμένος: Θεόφρ.Φl 7,9,4 **μαλακαὶ δι' ὅλου καὶ ἄφλοιοι,** Ἐπιγρ.ἐν Πλουτ.Φλαμ.9 **ἄφλοιος καὶ ἄφυλλος σταυράς.**

ἄφλοισβος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ φλοίσβου, ὁ στερούμενος φλοίσβου: Νόνν.Δ 10,125 **Ἰνὼ Νηρεῒς ἀφλοίσβοιο κυβερνήτειρα γαλήνης, - ἄφλοισβος ρύαξ, - ἄφλοισβο ρηχὸ λιμάνι.**

ἀφλοισμός (ὁ) τὸ ἐκβάλλειν ἀφροὺς ἐκ τοῦ στόματος, ὁ ἀφρὸς τοῦ στόματος· Ἡσ. «ἀφλοισμός· ἀφρός», ΕΜ 177,48 «ἢ παρὰ τὸ φλέω, φλοισμὸς καὶ ἀφλοισμός, ἔτι δὲ φόφος ποιός, ἢ ἀφρός» : Ἰλ.Ο 607 **ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίγνετο** (ἐπὶ ἀνδρὸς ὠργισμένου).

ἀφλόμωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ναρκώσεως ἢ ἀποπνιγμοῦ διὰ φλόμου βλ.λ., ἐπὶ ἰχθύων· 2) μτφ. ἄνευ πνευματικῆς ταραχῆς, ζάλης, οἵαν ἐξ ἀγανακτήσεως, ὀργῆς ἢ ἄ. πάθους· πρβλ. **ἀφλόμωτος.**

ἀφλόμωτος-η-ο δημ. ἐπὶ ἰχθύων, ὁ μὴ διὰ ριφθέντος ἐν τῇ θαλάσσῃ φλόμου βλ.λ. ὑποστὰς νάρκωσιν ἢ ἀποπνιγμόν, **ποὺ δὲν τὸν ἔπιασε ὁ φλόμος, ποὺ δὲν φλαμώθηκε·** || ὁμ. ὁ μὴ διὰ τοῦ φλόμου ἀγρευόμενος : **τὰ μεγάλα ψάρια εἶναι ἀφλόμωτα·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἐκ παραφορᾶς πάθους οἷον ὀργῆς, μίσους, ἐντόνου φιληδονίας κττ. διατελῶν ἐν πνευματικῇ παραζάλῃ ἢ ἐν ψυχικῇ ταραχῇ· πρβλ. φλομωμένος ἐν εἰδ. σημ.

ἀφλούδιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φλοιώσεως, ἄνευ φλοιοῦ.

ἀφλούδιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ σχηματίσας φλοιόν, ποὺ δὲν ἔκανε φλαύδα, πέτσα.

ἀφλοῦς Ἡσ. «ἀφλοῖο» (πιθ. ἄφλους· ἄφλοιος).

ἀφλύαρος-ον μτγν. ὁ μὴ φλύαρος βλ.λ., ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν φλυαρίαν.

ἀφλύκταινος-ον νεώτ. ὁ ἀφλυκταίνωτος βλ.λ.

ἀφλυκταίνωτος-ον μτγν. ὁ μὴ ἔχων φλυκταίνας βλ.λ. : Διοσκ.5,156.

ἀφνειός-όν κ. -ή-όν κ. **ἀφνεός-ά-όν** εὔπορος, εὐκατάστατος, πλούσιος: Ἰλ.Β 570 **ἀφνειόν τε Κόρινθον,** Αἰσχ.Πέρσ.3 **τῶν ἀφνεῶν καὶ πολυχρύσων ἑδράνων φύλακες,** Θεόκρ.24,108 **ἐκ πατέρων μεγάλαις ἀφνειὸς ἀρούραις·** 2) μτγν. ἄφθονος : Ὀππ.Ἁλ.3,648 **ἀφνειὸς ἄγρη,** Νόνν.Δ 2,156 **ἀφνειὰ δάκρυα·** 3) ἀνώμ. ὑπερθ. **-έστατος** ἐν Ἀντίμ.73.

ἀφνελέπις-ιδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **στυλοδοντιδῶν** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφνεός-ά-όν ἑτερ. τ. τοῦ ἀφνειὸς βλ.λ., παρὰ τραγ. κ. λυρ. πλούσιος : Θέογν.188 **ἀλλ' ἀφνεὸν βούλεται ἀντ' ἀγαθοῦ.**

ἀφνήμων-ονος-ον ἀφ εἰὸς βλ.λ. : Ἀντίμ.67.

ἀφνίδια ἐπίρρ. μσν. αἰφνιδίως βλ.λ.

ἀφνίδιος-α-ον μσν. ἀντὶ αἰφνίδιος βλ.λ.

ἄφνος-εος (τὸ) συγκ.τ.τοῦ ἄφενος βλ.λ.: Πίνδ.ἀπ.219.

ἀφνύνω καθιστῶ τινα ἀφνειόν, πλούσιον· Ἡσ. «ἀφνύει, ἀφνύνει, ὀλβίζει».

ἄφνω ἐπίρρ. κ. ἐν ἐπιγρ. κ. μσν. **ἄφνως** αἰφνιδίως, ἔξαφνα, ξάφνου, ξαφνικά : Εὐρ.Μήδ.1205 **πατὴρ δ' ὁ τλήμων συμφορᾶς ἀγνωσίᾳ ἄφνω παρελθὼν δῶμα προσπίτνει νεκρῷ,** Μηναῖ.3,24 Συναξ. **ἄφνω δὴ οὐρανόθεν κατελθόντες δύο ἄγγελοι.**

ἀφνύω Ἡσ. ἀφνύνω βλ.λ.

ἄφοβα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φόβου, ἀφόβως, δθ. εὐθαρσῶς, θαρραλέως : Λασκαρ.Ληξοῦρι 3,293 **κι ἐπάτηα ἄφοβα ἀπάνου στὰ κουφάρια.**

ἀφοβέριγα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐκφοβισμοῦ, χωρὶς φοβέρες, χωρὶς φοβέρισμα : παροιμ. **τὴν πρώτη** (ἐνν.φορὰ) **χαϊδευτά, τὴ δεύτερη ἀφοβέριγα, τὴν τρίτη μὲ τὴ βίτσα** (ἐπὶ ἀπειθῶν ἀνθρώπων ἢ δυσηνίων ὑποζυγίων).

ἀφοβέριγος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐξ ἀπειλῶν πτοούμενος, ποὺ δὲν τὸν πιάνουν οἱ φοβέρες, ποὺ δὲ σηκώνει φοβέρισμα: **ἀφοβέριγο παιδί·** || ὁ καθ' οὗ δὲν προσήκουσιν ἀπειλαί, **ποὺ δὲν πρέπει νὰ τοῦ κάνουν φοβερίσματα** : **κάλλιο τὰ παιδιὰ νὰ μεγαλώνουν ἀφοβέριγα·** 2) ὁ μήπω φοβερισθείς, ὁ ἀφοβέριστος βλ.λ.

ἀφοβέριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἀπειλῆς ἢ οὐχὶ δι' ἀπειλῆς, χωρὶς φοβέρα, χωρὶς φοβέρισμα.

ἀφοβέριστος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀπειληθείς, ὁ καθ' οὗ πρὸς ἐκφόβισιν δὲν ἐγένετο ἀπειλή, φοβέρισμα, φοβέρα : **ἀφοβέριστα τὰ παιδιὰ δὲν ἡσυχάζουν, - δοῦλος ἀφοβέριστος δουλιὰ δὲν κάνει·** 2) ἀντὶ ἀφοβέριγος, ὁ μὴ δι' ἀπειλῶν ἐκφοβιζόμενος, ὁ ἀπτόητος, ποὺ δὲν ἀκούει ἀπὸ φοβέρες.

ἀφοβησιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφοβία βλ.λ.

ἀφόβητα ἐπίρρ. δημ. ἀπτοήτως, ἀφόβως βλ.λ.

ἀφόβητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φοβούμενος, ὁ ἀπτόητος, ἀτρόμητος : Σοφ.ΟΤ 885 **δίκας ἀφόβητος οὐδὲ δαιμόνων ἕδη σέβων·** || ὁ μὴ φοβηθείς: **δὲν ἔμεινε κανένας ἀφόβητος.**

ἀφοβία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **ἀφοβιά** τὸ μὴ φοβεῖσθαι, τὸ νὰ εἶναί τις ἄφοβος, ἡ γενναιότης: Ἀριστλ. ΗΝικ.1107 b,1 **τῶν δ' ὑπερβαλλόντων ὁ μὲν τῇ ἀφοβίᾳ ἀνώνυμος,** Πλούτ.Κλεομ.9 **καὶ τὴν ἀνδρείαν δὲ μοι δοκοῦσιν οὐκ ἀφοβίαν, ἀλλὰ φόβου φόγον.. οἱ παλαιοὶ νομίζειν,** Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.3, 190 **θεωρῶντας τὴν ἑτοιμασίαν τῆς θυσίας της μὲ πολλὴν ἀφοβίαν.**

ἀφοβιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφοβία βλ.λ.

ἀφοβισιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφοβία βλ.λ.

ἀφόβιστος (-η)-ο(ν) νεώτ κ. δημ. ὁ μὴ ἐκφοβηθείς, ποὺ δὲν τὸν φόβισαν· ‖ ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς ἐκφοβισμόν, ὁ ἄφοβος, ἀπτόητος, ὁ γενναῖος: **ἀφόβιστος ἄνδρας - παλληκάρι.**

ἀφοβόκαρδος-η ο δημ. ὁ ἔχων καρδίαν ἄφοβον, ὁ ἀπτόητος, γενναῖος, πρβλ. ἀφοβόσπλαγχνος.

ἀφοβοποιός-όν σχόλ. ὁ ἄφοβον καθιστῶν τινα, ὁ ἀπομακρύνων τὸν φόβον, ὁ μὴ ποιῶν φόβον, ὁ πραϋντικὸς τοῦ φόβου : Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.849.

ἄφοβος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ φόβου, ὁ μὴ φοβούμενος, ὁ ἀπτόητος, ὁ ἀτρόμητος: Πίνδ.Ι 5(4) 40 **στράταρχον αἰθιόπων ἄφοβον,** Πλούτ.Λυκ.16 **τὰ βρέφη** ποιεῖν **ἀθαμβῆ σκότου καὶ πρὸς ἐρημίαν ἄφοβα,** Ἐρωτόκρ.Α 558 **κάνει καὶ τὸν ἀνήμπορο ἄντρα καὶ παλληκάρι** | **τὸν φαβιτσιάριν ἄφοβο·** ‖ μετὰ γεν. ὁ μὴ φαβούμενός τινα ἤ τι : ΔίωνΧρ.2,52 **ἄφοβος τῶν σφετέρων ἀρχόντων,** Φιλόστρ.Βί.Ἀπόλλ.5,9 **οὐκ ἄφοβοι ἦσαν τοῦ σχήματος·** ‖ τὸ οὐδ. ἄφοβαν ὡς οὐσ., ἡ ἀφοβία βλ.λ. : Πλάτ.Λάχ.197 Β **τὸ ἄφοβον καὶ τὸ ἀνδρεῖον οὐ ταὐτόν·** 2) ὁ μὴ ἐμποιῶν φόβον, ὁ μὴ φοβερός : Πλάτ.Νόμ.797 Α **ἐρῶ .. λόγον οὐκ ἄφοβον εἰπεῖν·** 3) ὁ ἥμερος, ὁ οὐδένα φοβούμενος ἢ ὃν οὐδεὶς φοβεῖται : Σοφ.Αἶ.366 **ἐν ἀφόβοις με θηρσὶ δεινὸν χέρας ;** (ὀξύμωρον)· 4) νεώτ. ζωολ. **ἄφοβος** (ὁ) ὡς οὐσ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰκτεριδῶν.**

ἀφοβόσπλαγχνος-ον ὁ ἔχων ἄφοβα σπλάγχνα, ὁ ἀπτόητος τὴν καρδίαν, ὁ ἀφοβόκαρδος : Ἀριστφ. Βάτρ.496 **εἴ περ ἀφοβόσπλαγχνος εἶ.**

ἀφοβῶ-έω σχόλ. εἶμαι ἄφοβος βλ.λ.

ἀφόβως ἐπίρρ. κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ φόβου, ἀπτοήτως, ἀδεῶς, ἀτρομήτως, χωρὶς νὰ φοβῆταί τις : Πλάτ.Νόμ.682 C **ἀφόβως ἤδη πάντων χρωμένων τῇ θαλάττῃ,** Ξεν.Ἱέρ.7,10 **ἀφόβως .. τὸν βίον διάγοντα,** Τζέτζ.Ἱστ.7,320 **ἀφοβώτατα ζῆν ἔκτοσθεν σπηλαίων.**

ἀφογκράζομαι δημ. κ. **ἀφουγκράζομαι** ἀφοκράζομαι βλ.λ. : Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος 389 **αὐτὸς λέγει ἀφαγκρασθῆτε.**

ἀφόδευμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφοδεύω, περίττωμα, ἀποπάτημα, ἡ κόπρος, τὸ χέσμα, χέσιμο : Γεωπ.12,11 **ἀφόδευμα χηνῶν,** Ἱππιατρ.42,11 **ἀφόδευμα αὐτοῦ τοῦ ἵππου·** 2) πάπ. **ἀφόδευμα κροκοδείλου,** τὸ φυτὸν αἰθιοπὶς βλ.λ.

ἀφόδευσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἀφοδεύειν, ἡ κένωσις τῶν περιττωμάτων, τὸ χέσιμο καὶ ἡ χεσιά : Ἐρωτιαν. ἐν λ. ἀπόπατος.

ἀφοδευτήριον (τὸ) σχολ. κ. νεώτ. τόπος ἀφοδεύσεως, ἀποχωρητήριον, ἀπόπατος, ἀναγκαῖο : Σχόλ.Ἀριστφ.Πλοῦτ.1184.

ἀφοδευτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸ ἀφοδεύειν βλ.λ. κατάλληλος ἢ ἐπιτήδειος ἢ προωρισμένος : Γαλ.19,104 **ἀφοδευτικὸς δίφρος.**

ἀφοδεύω κ.νεώτ. ἀμτβ. παραμερίζω ἀπὸ τὴν ὁδὸν πρὸς ἐπιτέλεσιν φυσικῆς ἀνάγκης, ἀποπατῶ, χέζω.

ἀφόδημα-στος (τὸ) σχόλ. ἀφόδευμα βλ.λ. : Σχόλ. Ἀριστφ.Πλ.1184.

ἀφοδία (ἡ) μτγν. τὸ ἀφόδευμα βλ.λ. : Καισάρ.916.

ἀφοδιῖναι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια καλεοπτέρων ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **λεπιδοκέρων.**

ἀφόδιοι Ἡσ. « ἐχθροί ».

ἀφόδιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν **ἀφοδιινῶν.**

ἄφοδος (ἡ σπαν.ὁ) Ἰων. **ἄποδος** τὸ ἀπέρχεσθαι, ἡ ἀναχώρησις διά τι μέρος ἢ ἔκ τινος μέρους : Ξεν.Ἀν.6,4,13 θυομένοις **δὲ ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά·** 2) ἀποδημία ἀπὸ τοῦ βίου, θάνατος : Ἱεροκλ.58 Α **τοῖς γονεῦσιν νενευκόσιν ἤδη πρὸς τὴν ἄφοδον·** 3) ἐπάνοδος : Ἡρ.4,97 **ἤ γε ἄποδος ἡμῖν ἀσφαλής·** 4) ὑποχώρησις : Ξεν.Ἀν. 5,2,21 **ἐνταῦθα παρεσκευάζοντο τὴν ἄφοδον·** 5) μέρος ἀνοικτόν, ἐλεύθεραν πρὸς ὑποχώρησιν : Ξεν.4,2,11 **οὐ κύκλῳ ἀλλὰ καταλιπόντες ἄφοδον τοῖς πολεμίοις, εἰ βούλοιντο φεύγειν·** 6) ἀπόπατος· Ἡσ. « ἀποχώρησις ἐπὶ τὸ ἀφοδεῦσαι » : Ἀριστφ.Ἐκκλ.1059 **ἴθι νυν ἔασον εἰς ἄφοδον πρώτιστά με ἐλθόντα θαρρῆσαι·** 7) περίττωμα, κόπρος : Ἱππ.Διαίτ.30, Ἀριστλ.Θαυμ.830a,22 **τεταραγμένον μὲν οὖν, τοῦτον παιεῖν φασι τὸν ἄφοδον,** Διοσκ.2,98 **ἡ τῶν προβάτων ἄφοδος·** 8) ὁ σπερματικὸς ἀγωγός, σωλήν : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.62,5.

ἀφοδράριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ὑπορράμματος, χωρὶς φόδρα.

ἀφοδράριστος (-η)-ο(ν) νεώτ.κ.δημ. κ. **ἀφοντράριστος,** ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ μὴ φέρων φόδραν, ἤτοι ἐσωτερικὸν ὑπόρραμμα : **ἀφοδράριστο σακκάκι.**

ἀφοίβαντος-ον ὁ μὴ καθαρθείς, ὁ ῥυπαρός, ἀκάθαρτος : Αἰσχ.Εὐμ.237 **οὐ προστρόπαιον οὐδ' ἀφοίβαντον χέρα.**

ἀφοιδεῖν Ἡσ. «μὴ φροντίζειν» (ἀναγν. ἀφειδεῖν).

ἀφοίνικτος-ον μτγν. ὁ μὴ φοινιχθείς, μὴ ἐρυθριάσας, μὴ κοκκινίσας : Ἀχιλλ.Τάτ.3,7.

ἀφοίνους Ἡσ. « ἀφόνους, ὑγιεῖς ».

ἀφοίτητος-ον μτγν. ὁ ἀπροσπέλαστος, ὁ ἀπρόσιτος : Ὀππ.Ἀλ.2,527 **ἀφοίτητος πέτρη.**

ἀφοκράζομαι δημ. ἀκούω μετὰ προσοχῆς : δ.τραγ. **ἀφοκραστῆτε νὰ σᾶς πῶ τὸ τί μοῦ λέει μιὰ χήρα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 5 **στὸν κάμπο ὁ δουλευτής ποὺ σκάφτει | θ' ἀφοκραστῇ τὸ μυστικό μας.**

ἀφολίδωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φολιδωτός, μὴ ἔχων κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ φολίδας, λέπια : Πορφ.Ἀποχ.4,14.

ἀφολκή (ἡ) μτγν. τὸ ἀφέλκειν, ἡ ἀπομάκρυνσις, ἀπόσπασις ἀπό τινος : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.503,5 **ἀφολκὰς ἀπὸ τῶν ἀναγκαιοτέρων·** ‖ εἰδ. ἐπὶ ἐμετοῦ, ἡ κένωσις τοῦ στομάχου : Ἀρχιγὲν.π.Ὀρειβ.8,1,38 **εἰ δὲ μὴ ἀργοτέρα ἡ ἀφολκὴ γίνεται.**

ἄφολκος-ον μτγν. ὁ λιποβαρής, ὁ ἔχων ὀλιγώτερον βάρος : Στράβ.15,3,22 **δραχμῇ ἀφολκότερον** (κατὰ μίαν δραχμὴν ἐλαφρότεραν).

ἀφομιλῶ-έω μτγν. ἀποχωρῶ, ἀπομακρύνομαι ἀπὸ ὁμιλίας, συναναστραφῆς : Κικ.Οἰκ.16,7,2.

ἀφόμοιος-αν μτγν. κ. μσν. ὁ ἀνόμοιος : Διοσκ. 5,102 **ἴδιον γάρ ἐστι γένος, οὐκ ἀφόμοιον·** 2) ἀφομοιωθείς, παρόμοιας γενόμενας· ‖ τὸ οὐδ. **-ον** ὡς οὐσ. τὸ ὅμοιον ἀντίτυπον, τὸ ἀντίγραφον : ΠΔ Σαφ.Σειρ.Πρόλ.21 **παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον καὶ συγχρανίσας, εὗρον οὐ μικρᾶς παιδείας ἀφόμοιον.**

ἀφομοιότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ὁμοιότης.

ἀφομοιῶ-όω κ. νεώτ., δημ. **ἀφομοιώνω** καθιστῶ τι ὅμοιον πρὸς ἄλλο : Πλάτ.Πολ.396 Α **οἶμαι δὲ οὐδὲ μαινομέναις ἐθιστέον ἀφομαιοῦν αὐτοὺς ἐν λόγοις οὐδ' ἐν ἔργοις,** Ἀριστλ.Πολιτ.1252 b, 27 **ὥσπερ δὲ καὶ τὰ εἴδη ἑαυτοῖς ἀφομαιοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ τοὺς βίους τῶν θεῶν·** 2) νεώτ. ἀπολ. δημ. **-ώνω** καθιστῶ τι ὅμοιον πρὸς ἐμαυτόν, μεταβάλλω τι ἀφομοιωτικῶς, κάμνω ἀφομοίωσιν, ἐξομοιώνω : **ὁ ὀργανισμὸς ἀφομαιοῖ τὴν λαμβανομένην τροφήν·** 3) κ. νεώτ., μέσ. κ. παθ. **-οῦμαι** γίνομαι ὅμοιος πρός τινα, ἐξαμαιαῦμαι πρὸς αὐτόν : Πλάτ.Πολ.396 Β **μήτε μαίνεσθαι μήτε μαινομέναις ἀφομοιοῦσθαι, - οἱ πρόσφυγες ἀφομοιώθησαν πρὸς τοὺς γηγενεῖς·** ‖ εἰδ. ὑφίσταμαι ἀφομοίωσιν βλ.λ. : **αἱ εὔπεπτοι τροφαὶ ἀφομοιοῦνται ταχέως·** 4) συγκρίνω, παραβάλλω : Πλάτ.Πολ. 564 Β **οὓς δὴ ἀφωμοιοῦμεν κηφῆσι·** 5) μετ' αἰτ. πράγμ. ἐπὶ ζωγράφων, ἀπομιμοῦμαι, ἀντιγράφω : Ξεν.Ἀπομν.3,10,2 **καὶ μὴν τά γε καλὰ εἴδη ἀφομοιοῦντες·** κ. γεν. ἀπεικονίζω, ζωγραφίζω : Πλάτ. Κρατ.424 D **οἱ ζωγράφοι βουλόμενοι ἀφομοιοῦν.**

ἀφομοίωμα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ καθ' ὁμοίωσιν ἄλλου γιγνόμενον, τὸ ἀπομίμημα, ἀποτύ-

πωμα : Πλάτ.Παλ.395 b **ὧν δὴ καὶ τὰ μιμήματά ἐστιν ἀφομοιώματα,** Εὐστ.Πονημ.212,44 **διὰ τὸ πάνυ μέγα τοῦ τῆς εἰκόνος ἀφομοιώματος.**

ἀφομοιωματικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφομοιῶν τι πρὸς ἑαυτόν : Πρόκλ.Πλάτ.Θεολ.6,3 **ἀφομοιωματικοὶ θεοί·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα, τὴν ἱκανότητα ἀφομοιώσεως βλ.λ.

ἀφομοιωματικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον ἀφομοιωματικὸν βλ.λ. : Πρόκλ.ʼΑλκ.52 C.

ἀφομοίωση (ἡ) δημ. ἀφομοίωσις βλ.λ.

ἀφομοιώσιμος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκτικὸς ἀφομοιώσεως βλ.λ.

ἀφομοίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφομοιοῦν βλ.λ., ἡ ἐξομοίωσις, παραβολή : Πλούτ.ʼΗθ.988 D **πρὸς τὰ κρείττονα ποιοῦνται τὰς ἀφομοιώσεις·** 2) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. βιολογ. **ἀφομοίωσις τῶν τροφῶν** ἡ μετατροπὴ τῶν τροφῶν εἰς στοιχεῖα τοῦ ὀργανισμοῦ· 3) νεώτ. κ. δημ. ψυχολ. **ἀφομοίωσις παραστάσεων** ὁ σύγχρονος συνειρμός, καθʼ ὃν στοιχεῖα νέων παραστάσεων, ἀνακαλουσῶν παλαιὰς παραστάσεις ἐν τῇ συνειδήσει, συγχωνεύονται πρὸς ὁμοειδῆ στοιχεῖα τούτων, πρβλ. πρόσληψις· 4) νεώτ. κ. δημ. γλωσσολ. **ἀφομοίωσις φθόγγων** γλωσσικὸς νόμος, καθʼ ὃν διάφοροι φθόγγοι εὑρισκόμενοι ἢ παρʼ ἀλλήλους ἢ εἰς δύο συνακολούθους συλλαβὰς ἀφομοιοῦνται τρεπομένου τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν ἕτερον ἢ παραπλήσιον τούτου· 5) νεώτ. δημόσ. δίκ. **ἀφομοίωσις χώρας** ἡ μετὰ προσάρτησιν χώρας τινὸς γινομένη ἐν ταύτῃ ἐπέκτασις τῆς νομοθεσίας τῆς προσαρτώσης χώρας.

ἀφομοιωτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κατάλληλος ἢ ἐπιτήδειος πρὸς ἀφομοίωσιν βλ.λ. : Πρόκλ. εἰς Πλάτ.Παρμ.565 **ἀφομοιωτικὴ δύναμις,** Δαμάσκ.ʼΑρχ.338 **ἀφομοιωτικὴ διακόσμησις,** - **ἀφομοιωτικὴ λειτουργία τοῦ ὀργανισμοῦ.**

ἀφομοιωτικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἱκανότης τοῦ ἀφομοιοῦν ἢ ἀφομοιοῦσθαι.

ἀφομοιωτικῶς ἐπίρρ. μτγν. διʼ ἀφομοιώσεως βλ.λ.

ἀφόνευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ θανατώσεως, ἐπὶ προσ.

ἀφόνευτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ θανατωθείς, ποὺ δὲν τὸν ἐσκότωσαν.

ἀφόντας δημ. σύνδ. χρον. κ. **ἀφόντες** κ. -τις ἀφʼ ὅτου, ἐξ οὗ χρόνου, ἀπὸ τὴν ὥρα ἢ ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού : δ. δίστ. **ἀφόντας σʼ εἶδα στὸ γιαλὸ νὰ κολυμπᾷς κυρά μου, | νεράϊδα, καλονέραϊδα σὲ βλέπω στὰ ὄνειρά μου.**

ἀφόντες δημ. ἀφόντας βλ.λ.

ἀφόντις μσν. κ. δημ. ἀφόντας βλ.λ. : Διγ.ʼΑκρ.1829 **ἀφόντις ἀπεδείπνησεν, βαίνει εἰς τὸ κουβούκλιν.**

ἀφοντότε(ς) ἐπίρρ. δημ. ἀφʼ ἧς, ἀπὸ τότε, ἔκτοτε βλ.λ. : **ἀφοντότε ποὺ μαλώσαμε δὲν τὸν ξανάειδα.**

ἀφοπλίζω κ. νεώτ. κ. δημ. ἀφαιρῶ τὰ ὅπλα τινός, τοῦ παίρνω τὰ ὅπλα, τὸν ξαρματώνω : Διόδ. Σ 11,35, - **προσδραμὼν ἀστυφύλαξ ἀφώπλισε τὸν φονέα,** - **ριχτήκαμε πάνω τους καὶ τοὺς ἀφωπλίσαμε·** ‖ νεώτ. ἐπὶ πλοίου, ἀφαιρῶ τὸν ὁπλισμὸν αὐτοῦ καὶ τὰ ἀφαιρετὰ πρὸς πλοῦν χρειώδη, ἀ. **ἀποσκευάζω, παροπλίζω·** 2) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐκμηδενίζω τὰ ἐπιχειρήματα ἢ καταπραΰνω τὴν ὀργήν τινος : **ἦρθε νὰ μὲ βρίσῃ, ἀλλὰ μὲ δυὸ λόγια μου τὸν ἀφώπλισα·** 3) μέσ. -ομαι καταθέτω τὰ ὅπλα μου, ἐκβάλλω τὸν ὁπλισμόν μου : ʼΙλ.Ψ 26 **οἱ δʼ ἔντεʼ ἀφωπλίζοντο ἕκαστος χάλκεα μαρμαίροντα·** ‖ νεώτ. ἀποθέτω τὸν ὁπλισμόν μου· ‖ ὁμ. προβαίνω εἰς ἀφοπλισμὸν βλ.λ.3), ἐλαττῶ τὰς στρατιωτικάς μου παρασκευάς : **οὐδὲν κράτος ἀφοπλίζεται σήμερον·** 4) παθ. (λακων. τ. **ἀφοπλίττονται**) ἀπαλλάσσομαι τῆς στρατ. ὑπηρεσίας : ʼΗσ.· 5) νεώτ. παθ. ἀφαιροῦνται τὰ ὅπλα μου ὑπʼ ἄλλου : **ὁ φονεὺς ἀφωπλίσθη,** - **τὰ ἡττημένα κράτη ἀφωπλίσθησαν ὑπὸ τῶν νικητῶν.**

ἀφόπλισις-εως (ἡ) ὁ ἀφοπλισμὸς βλ.λ.

ἀφοπλισμός (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀφαίρεσις τῶν ὅπλων, τὸ ξαρμάτωμα : ʼΙουστ.Κώδ. 12,40,12· 2) μτφ. τὸ ἀφοπλίζειν βλ.λ.2) τινά· 3) νεώτ. **διεθνὴς ἀφοπλισμὸς** ὁ εἰς τὸ ἐλάχιστον περιορισμὸς τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δυνάμεων τῶν κρατῶν πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης.

ἀφοπλιστής (ὁ) μτγν. ὁ ἀφαιρῶν τὸν ὁπλισμόν τινος πρὸς πρόληψιν φόνων ἢ ἁρπαγῶν : ʼΙουστ Νεαρ.8,12 **ἢ ἀφοπλιστὰς.. ἐκπέμπειν.**

ἀφοπλιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἀφοπλισμὸν βλ.λ. : **οἱ λαοὶ βαυκαλίζονται μὲ τὰς ἀφοπλιστικὰς συζητήσεις.**

ἄφυρα ἐπίρρ. ἄνευ τῆς συνήθους γεωργικῆς παραγωγῆς, ἐν ἀκαρπίᾳ : **ἄφαρα περνάει κουτσὰ στραβὰ ὁ ἕνας χρόνος, μὰ ὁ δεύτερος ὅμοιος φέρνει ξοπίσω του τὴν πεῖνα.**

ἀφόρασις-εως (ἡ) μτγν. τὸ στρέφειν τὸ βλέμμα : Πρόκλ.ʼΑλκ.251 C **ἡ εἰς τὸ πλῆθος ἀφόρασις.**

ἀφόρδιον (τό) μτγν. τὸ ἀφόδευμα βλ.λ. : Νίκ. Θηρ.692 **ἀφόρδιον γαστρός.**

ἀφόρεση (ἡ) μσν. ἡ ὑποψία, ἡ ὑπόνοια βλ.λ. : ʼΕρωτόκρ.Δ 575 **μόνο γιὰ κάποιʼ ἀφόρεση, ποὺ βαλʼ ὁ λογισμός της.**

ἀφορεσμός (ὁ) δημ. ὁ ἀφορισμὸς βλ.λ. : Λασκαρ.Ληξούρι 4,128 **βάλʼ τους στὸ νοῦ, γιὰ νὰ τοὺς ἀφανίσῃς, | ἕνα δεσποτικὸνε ἀφορεσμό.**

ἀφόρετα ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ ἱματίων, χωρὶς φορεμό(ν) βλ.λ. : **ἀφόρετα πάλιωσε τὸ φράκο του.**

ἀφόρετος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὑποδημάτων κττ., ὁ μὴ φορεθείς, ὁ ἄβαλτος, ὁ καινουργής, ὁ ἀμεταχείριστος : **φυλάω τὴ φορεσιά μου ἀφόρετη·** ‖ ὁ μήπω φορεθείς : **τὴ βρῆκα μὲ τὶς κάλτσες ἀφόρετες·** 2) ἀντὶ ἀφόρηγος, ὁ μὴ κατάλληλος ἵνα φορεθῇ, ποὺ δὲ φοριέται : **τὸ παντελόνι ἔχει τριφτῆ στὸ γόνα κι εἶναι ἀφόρετο.**

ἀφόρηγος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ μὴ κατάλληλος ἵνα φορεθῇ, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ περιβληθῇ οἷον διὰ τὴν παλαιότητα ἢ τὴν στενότητα ἢ τὸ ἀκατάλληλον τῆς ἐποχῆς κττ. : **ἦρθε καλοκαίρι καὶ τὰ μάλλινα εἶναι ἀφόρηγα·** 2) ἀντὶ ἀφόρετος, ὁ μὴ φορεθείς· **ἔχω δυὸ ζευγάρια παπούτσια ἀφόρηγα·** 3) εἰδ. **κερὶ ἀφόρηγο** κηρὸς γνήσιος ἐκ κηρήθρας : **γιὰ κεραλοιφὴ χρειάζεται κερὶ ἀφόρηγο.**

ἀφόρητα ἐπίρρ. δημ. ἀφορήτως βλ.λ.

ἀφόρητος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀνεκτός, ὁ ἀνυπόφορος, ὁ ἀβάστακτος : ʼΗρ.7,188 **ἦν δὲ τοῦ χειμῶνος χρῆμα ἀφόρητον,** Δημ.529 **οὐκ ἔστιν.. οὐδὲν ὕβρεως ἀφορητότερον,** ʼΑριστλ.Η Νικ.1126 a,13 **ἀφόρητον κακόν,** Μηναῖ.10,10 Συναξ. **τὸ τῆς θλίψεως ὑπερβολικὸν καὶ ἀφόρητον,** - **ἀφόρητον ψῦχος,** - **παράγινε τοῦ κοσμάκη ἡ φτώχεια κι εἶναι ἀφόρητη·** 2) κ. νεώτ. ὃν τις δὲν ἐφόρεσε, ὁ ἀφόρετος : Λουκ.Λεξ.9· 3) μτγν. ἀκαταμάχητος : ʼΙουλ.Λόγ.1,28 D· 4) νεώτ τὸ οὐδ. **τὸ ἀφόρητον** ὡς οὐσ. ἡ κατάστασις τοῦ ἀφορήτου, τὸ ἀνυπόφορον.

ἀφορητότης-ητος (ἡ) γλωσσ. τὸ ἀνυπόφορον.

ἀφορήτως ἐπίρρ. μτγν. ἀνυποφόρως, ἀβάστακτα : Πολυδ.3,130.

ἀφορία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ φέρειν, μὴ παράγειν, ἡ ἔλλειψις τῆς παραγωγῆς, ἔνδεια, σπάνις, ἀκαρπία, ἀντίθ. εὐφορία : Πλάτ.Νόμ.740 C **ἀφορία παίδων,** Ξεν.Προσ.4,9 **ὅταν τε αὖ νοσήσωσι πόλεις ἢ ἀφορίαις καρπῶν ἢ πολέμῳ,** - **ἡ ἀνομβρία συνεπάγεται ἀφορίαν γενικήν,** - **δυὸ χρόνια τώρα ἔχουμε ἀφορία·** 2) μτφ. ἔλλειψις γονιμότητος, στειρότης : Ξεν.Συμπ.4,55 **ἐγώ σου ἤκουον εὐχομένου πρὸς τοὺς θεοὺς ὅπου ἂν ᾖς διδόναι καρποῦ μὲν ἀφθονίαν, φρενῶν δὲ ἀφορίαν,** Χρύσ.Στωϊκ.2,337 **ψυχῶν κρειττόνων εὐφορίαι ἢ ἀφορίαι.**

ἀφορίζω κ. μτγν. κ. μον. κ. δημ., μέλλ. ἀττ. -ἰῶ, ἀόρ. δημ. ἐν εἰδ. σημ. **ἀφώρεσα**, ὁμ. κ. παθ. ἀόρ. ἀφωρίστηκα κ. **ἀφωρέστηκα**, μτχ. παθ. παρακ. δημ. **ἀφωρεσμένος** τίθημι ὅρους, ὁρίζω, διαγράφω τὰ ὅρια μέρους τινός, ὁροθετῶ : Ὑπερεὶδ. Εὐξ.16 **ἐξελόντας [τὸ ὄρος] τῷ θεῷ καὶ ἀφορίσαντας**· || εἶμαι τὸ ὅριον : Πλάτ.Κριτ.110 Ε **ὅρους.. ἐν ἀριστερᾷ πρὸς θαλάττης ἀφορίζοντας τὸν Ἀσωπόν**· || εἰδ. διαγράφω τὰ ὅρια ὑποθηκευθέντος κτήματος : Δημ.1202 **ὅσοις ἡ οὐσία ἀφωρισμένη ἦν** (δ. γρ. **ὡρισμένη**)· 2) συνεκδ. θέτω τέρμα, περατώνω, τελειώνω · Πολύβ.2,71,10 **ἀφορίζειν βίβλους**, Ἰσοκρ.15,58 **ἀφορίζειν λόγον**· || μτφ. ἐνεργ. κ. μέσ. ὁρίζω ἔννοιάν τινα, δίδω τὸν ὁρισμὸν αὐτῆς : Πλάτ.Χαρμ.173 Ε **σὺ δοκεῖς μοι ἀφορίζεσθαι τὸν εὐδαίμονα**· 3) μέσ. ἀποχωρίζω δι' ἐμαυτόν, ἀποσπῶ, κτῶμαι : Ἰσοκρ.5,120 **χώραν ὅτι πλείστην ἀφορίσασθαι**· κ. ἐν τῷ παθ. : Ἰσοκρ. 4,36 **ἡ ὑπό τινος ἀφορισθεῖσα χώρα**· 4) ἀποσπῶν, λαμβάνων δι' ἐμαυτόν περιορίζω, ὅθ. ἐλαττώνω τι ὑπ' ἄλλου κατεχόμενον : Εὐρ.Ἄλκ.31 **τιμὰς νερτέρων ἀφοριζόμενος**· 5) ἀπομακρύνω, ἐξορίζω, ἀπελαύνω ἔκ τινος τόπου : Εὐρ.Ἑκ.940 **καί μ' ἀπὸ γᾶς ὤρισε**· 6) ἀποκόπτω, ἀποχωρίζω διακρίνω : Πλάτ.Ἱππ.Μ298 D **ἀφωρίσατε τοῦ ἡδέος τὸ ταύτῃ ἡδύ**, Δίων Κ 36,42 **ἱππέων ἕδρας ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀφώρισαν**· || ὁμ. ἐν τῷ παθ. διακρίναμαι, καθορίζομαι : Πλάτ.Συμπ.205 C **ἀπὸ πάσης τῆς ποιήσεως ἓν μόριον ἀφορισθέν**, αὐτ.Νόμ. 785 Β **χρόνος ἀφωρισμένος**, Ἀριστλ.Ρητορ.1354 a,3 **ἐπιστήμη ἀφωρισμένη**· 7) ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ προσ. ἐν τῷ ἐνεργ. κ. παθ. : Πλάτ.Τίμ.24 Α **ἱερέων γένος ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀφωρισμένον**, ΚΔ Πράξ.19,9 **ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισε τοὺς μαθητάς**· 8) ἀποχωρίζω, ἀποδιώκω, ἀποβάλλω ἐκ τῆς κοινωνίας : ΚΔ Λουκ.6,22 **μακάριοί ἐστε .. ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσι**· 9) ὅθ. νεώτ. κ. δημ. ἐνεργ. κ. μέσ. ἀποχωρίζω τινὰ ἢ ἀποχωρίζομαι, ἀποδιώκομαι ἐκ τῆς ἐκκλησίας δι' ἐπιτιμίου βλ.λ. : **ἡ ἐκκλησία ἀφώρισε τὸν Ροΐδην καὶ τὸν Λασκαράτον, - εἶναι ἀφωρεσμένος καὶ δὲ θὰ λιώσῃ**· || συνεκδ. δημ. **ἀφωρεσμένος ἄνθρωπος** ὁ κακός, ὁ σκληρόψυχος, ὁ ἐκ δυστροπίας ἀκαινώνητος· || ὁμ. **ἀφωρεσμένο βιός** ὁ κακῶς, ἀδίκως κτηθεὶς πλοῦτος· || **ἀφωρεσμένος** (ὁ) κ. ὡς οὐσ. : φρ. **ἀπ' ἀφωρεσμένο οὔτε νερό** (ἐνν. μὴ ζητᾷς)· 10) ἀποχωρίζω, ξεχωρίζω, διαλέγω διά τι ἀξίωμα ἢ ὑπούργημα : Ἀριστλ.Πολιτ 1322 b, 26 **ἀρχὴ ἀφωρισμένη πρὸς τὰς θυσίας**, ΚΔ Πράξ. 13,2 **ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρνάβαν**, αὐτ.Ρωμ.1,1 **Παῦλος .. κλητὸς ἀπόστολος, ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ**· 11) ἐπιγρ. ἀπονέμω, παρέχω ὡς δῶρον : Ἐπιγρ. **τῷ κάλλος ἀφώρισε Κύπρις**.

ἀφόριος Ἡσ. « θρασύς, ἄπιστος ».

ἀφόρισις-εως (ἡ) γλωσσ. τὸ ἀφορίζειν, διορίζειν, προσδιορίζειν, ὁ ὁρισμός.

ἀφόρισμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. δημ. τὸ δι' ὁρίων ἀποχωριζόμενον ἢ ἀποκεχωρισμένον, τὸ χωριστὰ τιθέμενον : ΠΔ Ἔξ.29,24 **ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου**· 2) δημ. ὁ ἀφορισμός βλ.λ.8).

ἀφορισμός (ὁ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ τοποθέτησις ὁρίων, ἡ ὁροθέτησις : Ἐπιγρ , Πάπ. **ἀφορισμὸς γῆς**, Σιμπλίκ.Φυσ.626,20 **ἀφορισμὸς θέσεως**· 2) ὁ χωρισμός, ἡ διάκρισις : Θεόφρ Φ Αἰτ.3,14,2, Θεοδοτ. Ἡσ.56,3 **ἀφορισμὸς ἀπὸ τοῦ λαοῦ**· || ὅθ. ἡ εἰς ἐξορίαν καταδίκη, ἡ ὑπερορία βλ. λ. : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,17· 3) προσδιορισμός, ὁρισμός : Ἀριστλ.Κατ.3 b, 22· 4) ἐπίτευξις ὁριστικότητος, ὁριστικοποίησις : Θεόφρ.Μεταφ 28· 5) διακριτικόν, χαρακτηριστικόν : Ἀλέξ.Ἀφρ.Τοπ. 74,14· 6) σύντομος πρότασις τὴν θεμελιώδη ἔννοιαν πράγματός τινος περιέχουσα, ὁρισμός : Κριτίας 39 D· 7) πάγιος, ὁριστικὸς κανών : Θεόφρ. Φ 19,2,1· 8) νεώτ. κ. δημ. θρησκευτικὴ ποινὴ ὑπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐπιβαλλομένη καὶ διὰ τυπικοῦ ἐπιτιμίου ἀπαγγελλομένη κατὰ τοῦ θεωρηθέντος ὡς ἀρνητοῦ ἢ παραβάτου τῆς πίστεως, καταχρηστικῶς δ' ἐνίοτε καὶ κατ' ἀγνώστου δράστου κακουργίας, ἀποκλειομένου οὕτω τοῦ ὑποστάντος τὸν ἀφορισμὸν ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν καὶ ὑπὸ ἀρὰν τῆς ἐκκλησίας διατελοῦντος· πρβλ. ἀποσυνάγωγος.

ἀφορισμοφοβία (ἡ) νεώτ. ὁ φόβος τοῦ ἀφορισμοῦ βλ.λ. ἢ ὁ ἐκ τοῦ ἀφορισμοῦ φόβος.

ἀφοριστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ **ἀφορίζων**, ὁ καταρώμενος : παροιμ. **ἀφοριστὴς στὴν κόλαση κι ἀφωρεσμένος στὸν παράδεισο** (ἐπὶ συκοφάντου).

ἀφοριστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸ ἀφορίζειν ἀνήκων, ὁ κατάλληλος πρὸς ἀφορισμὸν (προσδιορισμόν, διάκρισιν) : Σιμπλίκ.Φυσ.541,4· 2) ὁ δι' ἀφορισμῶν ἐκφραζόμενος, ἀποφθεγματικός : Γαλ.11,801 **ἀφοριστικὴ διδασκαλία**· 3) νεώτ. ἰατρ. **ἀφοριστικὴ γραμμὴ** ἐπὶ δερματοπαθειῶν, ὅριον μεταξὺ νοσούντων καὶ ὑγιῶν ἱστῶν τοῦ δέρματος· 4) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἐκκλησ. ἀφορισμὸν βλ.λ. : **ἀφοριστικὸ ἐπιτίμιο**.

ἀφοριστικῶς ἐπίρρ. μτγν. εὐκρινῶς καὶ συντόμως, ἀποφθεγματικῶς : Διον.Ἀλ.Ἰσαῖ.7.

ἀφορκίζω μτγν. κ. διόρθ. ἀντὶ ἐξορκίζω βλ. λ. ἐν Κυρίλλ.496 C.

ἀφορκισμός (ὁ) μσν. ὁ ἐξορκισμὸς βλ.λ. : Ψελλ. Δαιμόν.21 **ἀφορκισμῶν .. τῶν γοήτων**.

ἀφορμάγρα (ἡ) μσν. ἡ πνευματικὴ ἀνισορροπία, ἡ τρέλλα βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Ε 692 **κι εἰς ἀφορμάγρ' οἱ λογισμοὶ κι οἱ πόνοι τὴν ἐρρίχταν**.

ἀφορμάζω πάπ. κ δημ. ποιοῦμαι ὑπεκφυγάς, προβάλλω προφάσεις, βρίσκω ἀφορμές : Πάπ. **οὐκ εὑρίσκει ἀποπληρῶσαι, ἀλλ' ἀφορμάζεται**.

ἀφορμάρης (ὁ) μσν. κ. δημ., δ. γρ. **ἀφορμάρις**, θηλ. **ἀφορμαριά** κ. **ἀφορμαρά** ὁ ἔχων ἀφορμήν, ἀφορμάγραν ἤτοι διανοίας πάθησιν, πετριά, λόξα, τρέλλα : Ἐρωτόκρ.Α 824 **μὰ παραμιλεῖ μοναχός, κι ὡς ἀφορμάρις μοιάζει**, αὐτ.Δ 400 **καλὰ καὶ νά 'μουν κοπελλιά, ἀφορμαρὰ δὲν ἤμουν**.

ἀφορμή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ τόπος, τὸ σημεῖον ἀφ' οὗ τις ὁρμᾶται, ξεκινᾷ, ἡ ἀφετηρία· εἰδ. ἐν πολέμῳ, βάσις ἐπιχειρήσεων : Θουκ.1,90 **ἀναχώρησίς τε καὶ ἀφορμή**· || ὁμ. τόπος ἀσφαλείας : Εὐρ.Μήδ.342 **παισίν τ' ἀφορμὴν τοῖς ἐμοῖς**· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. αἰτία, αἴτιον, λόγος, ἀφετηρία, εὐκαιρία : Εὐρ.Ἑκ.1239 **ἀφορμαὶ λόγων**, Ἰσοκρ.4,61 **λαβεῖν ἀφορμήν**, Δημ.48 **εἰ δέ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν εἶναι σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις ὑπάρχειν**, Πολύβ.2,52,3 **ἀφορμὴ καὶ πρόφασις**, Μηναῖ.3,14 ᾠδ.Β **τὰς πρὸς τὸ ζῆν ἀφορμάς**, ἀρχ. γνωμ. **δὸς σοφῷ ἀφορμὴν καὶ σοφώτερος ἔσει, - αὐτὸς ἔδωκεν ἀφορμὴν τῆς συμπλοκῆς, - πολλάκις ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ τὸν ἐπιπλήξω**· || δημ. κ. δικαιολογία, πρόφασις, λαβὴ αἰτιολογίας : **ἀφορμὴ γύρευε νὰ μᾶς φάῃ τὰ χρωστιμιά**, δ. τραγ. **πύρ' ἀφορμὴ τῆς μάνας της κι ἐπῆγε καὶ τὸν βρῆκε**, παροιμ. **ἀφορμὴ δὲν εἴχαμε καὶ τὴ διακονέψαμε** (ἐπὶ τῶν διὰ μηδαμινὰ ἐριζόντων)· 3) κ. δημ. προέλευσις ἀσθενείας : Ἱππ.Ἐπιδ.2,1,11· || δημ. εἰδ. ἐπὶ πληγῆς ἢ δοθιῆνος, φλόγωσις τείνουσα εἰς ἐμπύησιν· πρβλ. **ἀφορμίζω**· 4) τὰ οἰκονομικὰ ἢ ἄλλα μέσα δι' ὧν ἀρχίζει τις ἐπιχείρησιν ἢ ἔργον, οἱ πόροι, τὸ κεφάλαιον, καὶ τὰ πρὸς τὸ ζῆν χρήσιμα : Λυσ.24,24 **ἀφορμὴ τοῦ βίου**, Ξεν.Ἀπομν.3,12,4 **ἀφορμὴ εἰς τὸν βίον**, Δημ.305 **τίνας εἶχεν ἀφορμὰς ἡ πόλις**· || γεν. μέσα πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος : Ξεν.Ἑλλην.4,8,33 **ἀφορμὴ εἰς ξένους χιλίους** (μέσα πρὸς στρατολογίαν χιλίων μισθοφόρων), Ἀριστλ.

Πολιτ.1320 a,39 πρὸς ἀφορμὴν ἐμπορίας ἢ γεωργίας· 5) τὸ κεφάλαιον τραπεζίτου, ἐνθήκη: Δημ. 947 καί τοι εἰ ἦν ἰδία τις ἀφορμὴ τουτῳὶ πρὸς τῇ τραπέζῃ, Λυκοῦργ.26 οἷς παρ' ἡμῶν ἐξεκομίσατο χρήμασιν ἀφορμῇ χρώμενος· || ἀττ.δίκ.ἀφορμῆς δίκη ἀγωγὴ πρὸς ἀπόδοσιν κεφαλαίου: Δημ. 943 εἴληχε δίκην Φορμίωνι ἀφορμῆς· ἀφορμὴν δ' οἱ Ἀττικοὶ καλοῦσιν ὅπερ ἡμεῖς ἐνθήκην· 6) ρητορ. ὕλη, ὑλικὸν λόγων: Λουκ.Ρητοροδ.18 ὑποθέσεις καὶ ἀφορμὰς λόγων· 7) τάσις, κλίσις, ροπή: Φιλόδ.Ὀργ.53W ἀφορμὴ εἰς φιλανθρωπίαν· 8) π. Στωϊκοῖς ἀντίθ. τῇ ὁρμῇ ἔλλειψις κλίσεως, ὁρμῆς πρός τι, ἀποστροφή: Πλούτ.Ἠθ.1037 F ἡ ἀφορμὴ λόγος ἀπαγορευτικός· 9) πάπ. ἄφεσις ὕδατος ἐξ ὑδατοφράκτου· 10) μσν. κ. δημ. ἡ νοσηρὰ ψυχικὴ κατάστασις καὶ εἰδ. παραφορά, παράκρουσις, μανία: Ἐρωτ.Β 657 κι εἰς ἀφορμὴν τὴν ἤριχνε ἐκεῖνο τὸ λογιάζει· 11) δημ. μομφή, κατηγορία, ἰδίως ἄδικος: δ. τραγ. βαριὰ ἀφορμὴ μοῦ ρίξανε πὼς φίλησα κορίτσι.

ἀφορμῆς πού δημ. δ.γρ. ἀφορμίς, ἐπειδή, διότι: ἀφορμὶς πού δὲν τὴ φωνάξανε πρώτη, δὲ μπῆκε καθόλου στὸ χορό.

ἀφορμητικός-ή-όν μτγν. ὁ μὴ ὁρμητικός, ὁ ἐπιφέρων ἀποτροπήν, ὁ ἐκκλίνων: Ἀρρ.Ἐπίκτητ. 1,1,12 τὴν δύναμιν ταύτην τὴν.. ἀφορμητικήν.

ἀφορμίζομαι μέσ. ἀφήνω τὰ πλοῖα νὰ ἐκπλεύσουν: Εὐρ.ΙΤ 18 ὦ.. Ἀγάμεμνον, οὐ μὴ ναῦς ἀφορμίσῃ χθονὸς πρὶν ἂν.. (διόρθ. ἀφορμήσῃ).

ἀφορμίζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. ἀφωρμισμένος ἐρεθίζω, μολύνω τραῦμα, δοθιῆνα κττ. ὥστε νὰ σχηματισθῇ πυορροοῦσα πληγή: μὴ πιάνῃς μὲ τὰ χέρια σου τὸ σπειρί, γιατὶ θὰ τὸ ἀφορμήσῃς· 2) συνηθέστ. ἀμτβ. κ. ἐν μέσ. κ. παθ. σημασ. ίζομαι, ἐπὶ τραύματος, δοθιῆνος κττ., ἐρεθίζομαι, φλεγμαίνω, σχηματίζω πληγὴν μετὰ πύου: μὴ βρέχῃς τὸ κομμένο δάχτυλο, γιατὶ θ' ἀφορμίσῃ, -ἀφώρμησε τὸ σπειρί, πρβλ. κακοφαρμίζω· 3) μαίνομαι, διατελῶ ἔξαλλος, εὑρίσκομαι ἐν ψυχικῇ ταραχῇ: Ἐρωτόκρ.Α 148 γιατί 'βαλα ἕνα λογισμό, καὶ στέκω ν' ἀφορμίσω.

ἀφόρμικτος-ον ὁ μὴ ἐν φόρμιγγι ᾀδόμενος, πρβλ. ἄλυρος: Αἰσχ.Εὐμ.332 ὕμνος ἐξ Ἐρινύων, δέσμιος φρενῶν, ἀφόρμικτος, αὑονὰ βροτοῖς.

ἀφόρμιση (ἡ) δημ., δ.γρ. -ισι ἡ πρᾶξις ἢ ἡ κατάστασις τοῦ ἀφορμίζω βλ.λ.1,2), τὸ ἀφόρμισμα βλ.λ., παραφορά, ψυχικὴ ταραχή, ἀφορμὴ βλ.λ.11): Ἐρωτόκρ.Α 1848 ὡς ἤνοιξε, καὶ δὲ θωρεῖ τὴ στόρησιν ἐκείνη, | σ' ἀφόρμιση τὸν ἔρριξε.

ἀφόρμισμα (τό) δημ. φλεγμονή, πληγὴ μετὰ πύου.

ἄφορμος-ον ἀφορμηθείς, ἐκκινήσας: Σοφ.ΟΚ 234 σὺ δὲ τῶνδ' ἑδράνων πάλιν ἔκτοπος αὖθις ἄφορμος ἐμᾶς χθονὸς ἔκθορε.

ἀφορμοχόρτι (τό) δημ. εἶδος τοῦ φυτοῦ πενταφύλλου, ἀ. κολλητσίδα.

ἀφορμῶ-άω κ. νεώτ., δωρ. μτχ. δατ. ἀφορμίοντι (κώδ. -μιῶντι) ὁρμῶ ἀπό τινος τόπου, ἐκκινῶ, ἀπέρχομαι μεθ' ὁρμῆς, ἐξορμῶ, ἀναχωρῶ: Εὐρ. Ρῆσ.98 τῆσδ' ἀφορμήσειν χθονός, Ξεν.Ἑλλην. 7,5,7, οὕτω δὴ ἀφορμήσας ἐκ τῆς Νεμέας ἀφικνεῖται εἰς τὴν Τεγέαν· 2) κ. νεώτ. μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ.: Ἰλ.Β 794 δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν, Εὐρ.Ὀρ.844 ἢ που τῶνδ' ἀφόρμηται δόμων τλήμων Ὀρέστης, Ἀριστφ.Νεφ.607 ἡνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶσθαι παρεσκευάσμεθα, Θουκ. 8,10 ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι· || ἀναχωρῶ, ἀπέρχομαι, φεύγω: Ὀδ.Β 375 ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι· 3) ἐνεργ. ἐπὶ τῆς ἀστραπῆς, ἐκρήγνυμαι: Σοφ.ΟΚ 1466 οὐρανία γὰρ ἀστραπὴ φλέγει πάλιν.. οὐ γὰρ ἅλιον ἀφορμᾷ ποτ'· 4) μετ' αἰτ. ὁρμῶ, κινοῦμαι μεθ' ὁρμῆς πρός τι: Σοφ.Αἴ.290 τί τήνδ' ἄκλητος οὔθ' ὑπ' ἀγγέλων κληθεὶς ἀφορμᾷς πεῖραν (τί ὁρμᾷς πρὸς ταύτην τὴν πεῖραν, τὴν ἐπιχείρησιν)· 5) μτγν. αἰσθάνομαι ἀποστροφήν: Ἀρρ.Ἐπικτ.1,4,14 (ἀντίθ. ὁρμῶ).

ἀφορολογησία (ἡ) ἐπίγρ. ἡ ἀπὸ τοῦ φόρου ἐξαίρεσις, τὸ ἀφορολόγητον.

ἀφορολόγητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φορολογήσεως, ἄνευ ἐπιβολῆς φόρου: ἀφορολόγητα πέρασε ἀπὸ τὸ τελωνεῖο ὅλες τὶς τουαλέττες της.

ἀφορολόγητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς φορολογίαν, ὁ μὴ φορολογούμενος: ΠΔ Ἔσδρ.1,4,50 καὶ πᾶσαν τὴν χώραν, ἣν κρατοῦσιν, ἀφορολόγητον αὐτοῖς ὑπάρχειν· || νεώτ. συνεκδ. ὁ μὴ διὰ φορτικότητος ἐξαναγκασθεὶς εἰς παροχήν τινα, ὁ μὴ φορολογηθείς: αἱ ἐρανίστριαι δὲν ἄφησαν κανένα ἀφορολόγητον· || ὁ ἀτελής, ὁ μὴ πληρώνων φόρον: αἱ προσφυγικαὶ οἰκίαι εἶναι ἀφορολόγητοι, -ἀφορολόγητον εἰσόδημα.

ἀφορολογήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φορολογήσεως ἢ φορολογίας, χωρὶς νὰ ἐπιβληθῇ ἢ χωρὶς νὰ καταβληθῇ φόρος ἢ δασμός.

ἄφορος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἐκτάσεως γῆς κ. γεν. ἐπὶ χώρας, ὁ μὴ παράγων ἐπαρκῶς, ὁ πενιχρὰ γεωργικὰ προϊόντα παρέχων, ὁ σχεδὸν ἄγονος: Ξεν.Οἰκ.20,3 ἀμπέλους ἐν ἀφόρῳ (γῇ) ἐφύτευσεν, -ἄφορος χώρα, -ἄφορα χωράφια· ἀντίθ. εὔφορος κ. ἐπίφορος· || ἐπὶ δένδρων ἢ φυτῶν, ὁ ἄκαρπος: Ἡρ.2,156 φοίνικές τε συχνοὶ καὶ ἄλλα δένδρεα καὶ καρποφόρα καὶ ἄφορα πολλά, ἀντίθ. καρποφόρος κ. δημ. καρπερός· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ χρόνου, ἰδίως τοῦ ἔτους, ὁ καθ' ὃν ἐπῆλθεν ἀφορία ἤτοι ἔλλειψις ἢ μεγάλη μείωσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς: τρία συνεχῆ ἄφορα ἔτη, -βροχὲς δὲν εἴχαμε φέτος κι ἄφορος θά 'ναι ὁ χρόνος· 3) ἐπὶ τῶν θηλέων, ὁ στεῖρος, ὁ μὴ γεννῶν: Ἱππ. περὶ ἀφόρων (τίτλος ἔργου)· || ἐν τῇ αὐτ. σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς χρονικὴν περίοδον: αὐτ.Γυν.1,6 ὁ δὲ πλέων χρόνος ἢ ἐλάσσων ἐπίνουσος καὶ ἄφορός ἐστιν· 4) ὁ ἀφορίαν, ἀκαρπίαν ἐπιφέρων, ὁ καθιστῶν τι ἄφορον: Αἰσχ.Εὐμ.784 σταλαγμὸν χθονὶ ἄφορον· 5) μτγν. ὁ μὴ συνεισφέρων φόραν, ὁ ἀπηλλαγμένος ἐκ τῆς φορολογίας, ἀφορολόγητος, ἀτελής: Στράβ.15,1,39 τὸν δὲ κατορθώσαντα ἄφορον καὶ ἀτελῆ κρίνουσι· 6) παθ. ὁ ἀφόρητος, ὁ μὴ ἀνεκτός, ὁ ἀνυπόφορος: Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.8 ἄφορον νόσημα.

ἀφοροῦμαι μσν. ἀόρ. ἐφορέθηκα ὑποπτεύω, ὑποψιάζομαι: Ἐρωτόκρ.Γ 1550 τίβοτσ' ἂν ἀφορέθηκε, κακὸ θεμέλιον ἔχει.

ἀφοροχάρτι (τό) δημ. ἄδεια ἐπισκόπου πρὸς τέλεσιν ἐπιτιμίου, ἀφορισμοῦ βλ.λ.: Λασκαρ.Ληξούρι 4,170 νὰ πᾶμε στοῦ δεσπότη | νὰ τοῦ γυρέψωμε ἕνα ἀφοροχάρτι.

ἀφόρτιον Ἡσ. «ἄχρηστον, ἀκάθαρτον».

ἀφόρτιστος-ον νεώτ. ἄφορτος βλ.λ.

ἄφορτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ φορτικός, μὴ ὀχληρός: Ἀντίπ.3,254 ἐπεὶ πολιτικὸς καὶ ἄφορτος καὶ εὐγνώμων· 2) νεώτ. ὁ μὴ φέρων φόρτον, φορτίον, ὁ ἀφόρτωτος: ἄφορτον πλοῖον, -ἄφορτος μηχανὴ ἡ λειτουργοῦσα χωρὶς νὰ παράγῃ ἔργον.

ἀφόρτως ἐπίρρ. μτγν. οὐχὶ ὀχληρῶς, εὐκόλως, εὐχαρίστως: Τέλης σ.15 H ἀφόρτως φέρειν.

ἀφόρτωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φορτώσεως.

ἀφόρτωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φορτωθείς, ὁ μὴ ἀράμενος εἰσέτι τὸ φορτίον, ὁ ἄφορτος: ἀφόρτωτη μαούνα· 2) ὁ μὴ ἐπιβιβασθείς, μὴ ἐντεθεὶς ὡς φορτίον πρὸς μεταφοράν: βιάζομαι γιατὶ ἔχω ἀφόρτωτα τὰ καρπούζια· 3) δημ. μτφ. ὁ ἀπαλλαγεὶς οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων: ὅσο ἔχει ἀδερφὲς ἀνύπαντρες δὲν εἶναι ἀφόρτωτος.

ἀφόρυκτος-ον ὁ ἀμόλυντος, ὁ καθαρός, ὁ ἀκηλίδωτος: ΑΠ 9,323 ἀφόρυκτα δούρατα.

ἀφορῶ-άω κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. -**έω**, ἰων. παρατ. **ἀπώρεον**, μέλλ. **ἀπόφομαι**, ἀόρ. **ἀπεῖδον**, παρακ. ἀφεόρακα ἢ **ἀφεώρακα** βλέπω τι ἀπὸ μακράν, καὶ δὴ ἀφ' ὑψηλοῦ, διακρίνω καλῶς, ἀγναντεύω : Ἡρ.8,37 **ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἦσαν οἱ βάρβαροι καὶ ἀπώρων τὸ ἱερόν**, Δημ.1472 **καὶ τὴν πατρίδ' ἐντεῦθεν.. ἀφορῶ**, Τιμοκλ.21,6 πόρρωθεν ἀπιδών' ‖ κ. μέσ. ἐν ὁμ. σημ. : Ἀριστφ. Νεφ.281 **ἵνα τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφορώμεθα**' 2) κ. νεώτ. παρατηρῶ, στρέφω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὴν προσοχὴν εἴς τι, δθ. ἀποβλέπω, ἀπασκοπῶ : Πλάτ.Παλ.584 D **ἀφορῶντα ὅθεν ἐνήνεκται**, ΚΔ Ἑβρ.12,2 **ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, - ἡ ἐπίσκεψίς μας ἀφορᾷ εἰς τὴν λῆψιν ὡρισμένων πληροφοριῶν**' ‖ νεώτ. κ. δημ. φρ. **μὲ-σὲ-τὸν ἀφορᾷ** μέ-σέ-τὸν ἐνδιαφέρει, εἶναι δικός μου λογαριασμός : **δὲν σ' ἀφορᾷ τὸ τί λέμε, οὔτε ἂν θὰ τιμωρηθῶ ἐγώ** (νεώτ. ὄρθοτ ἀφορᾷ εἰς..)' ‖ ὁμ. φρ. (**καθ'**) **ὅσον ἀφορᾷ** ὡς πρός, ὅσο : **ὅσον ἀφορᾷ τὸν κόπον σας, θὰ σᾶς ἀμείψω**' 3) σπαν. ἀποστρέφω τὸ βλέμμα ἀπό τινος, στρέφω πρὸς αὐτὸ τὰ νῶτα : Ξεν.ΚΠ 7,1,36 **ἀφορῶντας παίειν**.

ἀφορῶ-έω μτγν. εἶμαι ἄφορος, ἄγονος, δὲν καρποφορῶ : Ξεναγ.π.Μακροβ.Κρόν.5,19,30' 2) ἐπὶ ποταμοῦ, ξηραίνομαι : Φῖλ.1,690.

ἄφος Ἡσ. «τραγάκανθα».

ἀφόσιος-α-ον ἐπιγρ. βέβηλος, ἀνίερος, ἀνόσιος : Ἐπιγρ. **ἀφόσια ἀσεβήματα**.

ἀφοσιῶ-όω, ἰων. **ἀποσιόω**, μέσ. **ἀφοσιοῦμαι**, κ. νεώτ. (δημ. **ἀφοσιώνομαι**), μέσ. ἀόρ. **ἀφωσιώθην**, μτχ. παθ. παρακ. **ἀφωσιωμένος** ἐξαγνίζω ἁμάρτημά τι διὰ καθαρμῶν καθαίρω ἐκ μιάσματος ἢ ἄγους : Πλάτ.Νόμ.873 B **ἀφοσιούτω τὴν πόλιν ὅλην**, αὐτ.Εὐθφρ.4 C **εἰ μὴ ἀφοσιώσεις σεαυτόν τε καὶ ἐκεῖνον**' 2) ἐπὶ προσ. καθιερῶ, ἀφιερώνω : Κλέαρχ.6 **ἀφοσιοῦν κόρας ἐξαιρισμῷ**' 3) ἐπιγρ. ἐγκαινίζω, καθιδρύω : Ἐπιγρ. '**ἀφοσιοῦν θυσίας**' 4) μέσ. ἐξαγνίζω ἐμαυτόν, ἐξιλεοῦμαι δι' ἀμέλειαν τῶν πρὸς τὸ θεῖον καθηκόντων μου : Πλάτ. Φαίδ.60 E **ἀφοσιούμενος εἰ ἄρα πολλάκις ταύτην τὴν μουσικήν μοι ἐπιτάττει ποιεῖν**' 5) προσφέρω ἐξιλαστηρίους θυσίας, θυσιάζω πρὸς ἐξαγνισμόν, καθαρισμόν : Ἡρ.1,199 **ἐπεὰν δὲ μειχθῇ, ἀποσιωσαμένη τῇ θεῷ ἀπαλλάσσεται ἐς τὰ οἰκία**' 6) μετ' αἰτ. πράγμ. ἐκπληρῶ ἀνειλημμένην ὑποχρέωσιν, θείαν ἐντολήν : Ἡρ.4,154 **ἀποσιεύμενος τὴν ἐξόρκωσιν**' 7) ἀποτρέπω κατάραν ἢ κακὸν οἰωνὸν ἢ τὰ ἐπακόλουθα ἐγκλήματος : Πλούτ.Κάμ.18 **κελεύοντες τῶν πεπραγμένων ἄγος τὴν σύγκλητον εἰς ἕνα τὸν αἴτιον τρέψασαν, ὑπὲρ ἄλλων ἀφοσιώσασθαι**' 8) πράττω τι μόνον ἐκ θρησκευτικῆς συνηθείας, κατὰ τύπον μόνον, γιὰ τὰ μάτια : Ἰσαῖ. 7,38 **οὐδ' ἀφοσιούμενος, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' ἄριστα παρασκευαζόμενος**' 9) προβάλλω ὡς πρόφασιν, προφασίζομαι · Πλούτ.Θεμ.24 **ἀφοσιοῦσθαι τὴν ἀνάγκην**' 10) ἀποτροπιάζομαι, αποφεύγω ἐκ θρησκευτικῶν λόγων : Πλούτ.Ἠθ.353 F' 11) μτχ. παθ. παρακ. **ἀφωσιωμέναι** Ἡσ. «ἀνόσιαι, ἀπόθεν τοῦ ὁσίου γεγενημέναι»' 12) νεώτ. δημ. **ἀφοσιώνομαι**, μέσ. ἐπὶ προσ., διαθέτω ἐμαυτὸν εἴς τι μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ πίστεως, ἀπασχολοῦμαι ἐνθέρμως, ἐκθύμως περί τι, καταγίνομαι μετὰ ζήλου, ἐγκύπτω εἴς τι : **ἀφωσιώθη εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων της - εἰς τὰ γράμματα - εἰς τὴν ἐπιστήμην,- ἀφωσιωμένος εἰς τὰ καθήκοντά του**' ‖ νεώτ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. **ἀφωσιωμένος** ἔνθερμος φίλος, θιασώτης, πιστὸς ὁμόφρων : **ἔχει ἀφωσιωμένους ὀπαδούς**' κ. ὡς κατακλεὶς ἐν ἐπιστολαῖς : **ὅλως πρὸς ὑμᾶς ἀφωσιωμένος**.

ἀφοσίωμα-ατος (τό) ἡ πρᾶξις τοῦ ἀφοσιοῦν, ἐξαγνισμός' ‖ Ἡσ. «-ατα' καθάρματα, καθάρσια».

ἀφοσιώνομαι δημ., μέσ. ἀόρ. **ἀφωσιώθηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **ἀφωσιωμένος**, ἀφοσιοῦμαι βλ. ἀφοσιῶ 12) : **ἀφωσιώθηκε στὴ δουλειά του, - εἶναι ἀφωσιωμένος στὴν οἰκογένειά του**, φρ. **τοῦ εἶναι πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος**.

ἀφοσίωση (ἡ) δημ. ἀφοσίωσις βλ.λ.

ἀφοσίωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -η ὁ καθαρμός, ὁ ἁγνισμός : Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,52' 2) πρᾶξις διὰ τὸν τύπον μόνον γιγνομένη, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς συνειδήσεως ἡμῶν : Πλούτ.Εὐμ.12 **ἀφοσιώσεως ἕνεκεν**' ‖ ἐξωτερικὴ ψυχρὰ ἔνδειξις τιμῆς, τυπικὸς σεβασμός : αὐτ.Τιμ.39 **τιμῆς ἀφοσίωσις**, Δαμάσκ. Ἀρχ.171 **κατὰ ἀφοσίωσιν**' 3) νεώτ. κ. δημ ἡ ἀποκλειστικὴ προσήλωσις, ἔνθερμος ζῆλος καὶ ἀγάπη εἴς τι : **τὸν διακρίνει ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὰ γράμματα**.

ἀφότε μσν. ἀφότου βλ.λ.

ἀφότου κ. νεώτ. κ. δημ., δ.γρ. **ἀφ' ὅτου** σύνδ. χρον. ἀφ' οὗ χρόνου, ἀπὸ τὸν χρόνον καθ' ὅν, ἀπὸ τότε πού, ἀπ' τὸν καιρό, ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού : **ἀφότου ἀρρώστησε, ἔκοψε τὸ πιοτὸ καὶ τὸν καπνό**.

ἀφ' οὗ κ. νεώτ. κ. δημ. σύνδ. χρον., δ.γρ. συνηθέστ. **ἀφοῦ** ἀπὸ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐγένετο ἢ θὰ γίνῃ τι, ὕστερ' ἀπ' τὴν ὥρα, τὴ στιγμὴ πού : ἀφοῦ **ἐτελείωσε τὴν ἐργασίαν του ἐξῆλθεν εἰς περίπατον,· ἀφοῦ φᾷς, ἔλα νὰ κουβεντιάσουμε**' ‖ ἐφ' ὅσον, μιὰ φορὰ πού, μιὰ πού : ἀφοῦ **δὲν πρόκειται νὰ φωνίσῃς, τί ρωτᾷς;, - ἀφοῦ ἦρθα μέσ' στὴν ὥρα, θὰ βοηθήσω κι ἐγώ**' 2) σύνδ. αἰτιολ. ἐπειδή : ἀφοῦ **τὸ θέλεις, ἂς γίνῃ ἔτσι**.

ἀφουγκράζομαι δημ. κ. **ἀφογκράζομαι** κ. **ἀφοκράζομαι** βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.26,2 **ἀφουγκρασθῆτε νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὴ μαύρη Κρήτη**.

ἀφουγκραστής-**ἀστρα** (ὁ,ἡ) δημ. ὁ προσπαθῶν κρύφα ν' ἀκούσῃ, ὁ ὠτακουστὴς βλ.λ.

ἀφοκκροῦμαι μσν. ἀκροῶμαι βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 730 **καὶ τοῦ κακοῦ λογιοῦνται | καὶ πελελὲς τσὶ κράζουσι, ὅσες τῶς ἀφουκροῦνται**.

ἀφουλτάκιαστος-η-ο(ν) δημ. ὁ ἄνευ φλυκταίνης, ὁ μὴ ἔχων φλύκταιναν, φούλτακα, ἀφούσκωτος

ἀφουλωτικός-ή-όν μσν. ὁ ἐπιφέρων τελείαν ἐπούλωσιν βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.6,5.

ἀφούντωτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ κατάστασιν ἢ τρόπον ἀφούντωτον βλ.λ.

ἀφούντωτος-η-ο δημ. ἐπὶ δένδρων, ὁ μὴ φαυντωμένος, ὁ μὴ ἔχων πυκνὸν φύλλωμα : **εἶν' ἀφούντωτες ἀκόμα οἱ λεμονιές**' ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ φυτοῦ ἀραβοσίτου, ὁ μὴ ἐκφύσας θύσανον, φούνταν : **τὰ πῆρε ἀφούντωτα τὸ ἀλιόκαμα τὰ καλαμπόκια**' 2) ἐπὶ ἑστίας πυρός, ὁ μὴ ἀναδοὺς εἰσέτι ζωηρὰς καὶ μεγάλας φλόγας' 3) μτφ. ὁ μήπω ἐνταθείς, μήπω γενόμενος λίαν ζωηρός : **τὴν ὥρα ποὺ 'φυγες ἦτανε ἀκόμα ἀφούντωτο τὸ γλέντι**.

ἀφούρκιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ πνιγεὶς μὲ φούρκαν βλ.λ., ὁ μὴ ἀπαγχονισθείς' 2) μτφ. ὁ μὴ ἐξαργισθείς, ποὺ δὲν φουρκίστηκε, ποὺ δὲν θύμωσε' ‖ ποὺ δὲν θυμώνει ποτέ, ἄχολος.

ἀφούρνιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐγκλιβανώσεως χωρὶς φούρνισμα βλ.λ.

ἀφούρνιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐν κλιβάνῳ ἐντεθείς, ποὺ δὲν βάλθηκε στὸ φοῦρνο γιὰ ψήσιμο : **βράδιασε κι εἶναι ἀκόμα τὰ ψωμιὰ ἀφούρνιστα**.

ἀφουρτούνιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ τρικυμίας, χωρὶς φουρτούνα' 2) μτφ. ἄνευ περιπετειῶν, ἄνευ βιοτικοῦ σάλου καὶ ταλαιπωρίας.

ἀφουρτούνιαστος-η-ο δημ. ἐπὶ θαλάσσης, ἡ μὴ τρικυμιώδης, ποὺ δὲν εἶναι φουρτουνιασμένη' ‖ ἐπὶ καιρικῆς καταστάσεως, ὁ μὴ συνεπάγων θύελλαν καὶ ἰδίως θαλασσοταραχήν : **ὁ σιρόκος στὰ μέρη μας εἶναι ἀφουρτούνιαστος**' κ. ὁ μὴ θυελλώδης, ἡ καλοκαιρία : **ἀφουρτούνιαστοι φέτος οἱ καιροί**' 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ὁ μὴ ἐκ παθημάτων, δεινῶν περιπετειῶν, ταλαιπωριῶν, δυστυχίας

χειμαζόμενος ἢ χειμασθείς : **ἀφουρτούνιαστοι περάσαμε τὰ πρῶτα μας χρόνια**˙ || ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ βίου : **πέρασε ἀφουρταύνιαστη ζωή**˙ πρβλ. φουρτουνιασμένος κ. κακοφούρτουνος.

ἀφοῦσα (ἡ) μσν. ἔκκαυσις, ἐκπύρωσις, θέρμανσις, πύρη : Ἐρωτόκρ.Α 746 **πᾶσα φωτιὰ θέλει νερὸ νὰ πάφῃ τὴν ἀφοῦσα.**

ἀφούσκωτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἢ κατάστασιν ἀφούσκωτον βλ.λ.

ἀφούσκωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ πεφυσημένος, μὴ δι' ἐμφυσήσεως ἀέρος διογκωθείς, ποὺ δὲν φουσκώθηκε : **ἀφούσκωτο ἀσκί, - ἀφούσκωτο πλεμόνι**˙ 2) ἐπὶ τοῦ πρὸς ὄπτησιν ἄρτου, ὁ μὴ ἐξογκωθεὶς τῇ ἐπιδράσει τοῦ ζυμεγέρτου, τοῦ προζυμιοῦ, τῆς μαγιᾶς, ποὺ δὲν φούσκωσε, ὁ ἀγίνωτος : **εἶναι ἀφούσκωτο τὸ ψωμί**˙ 3) ἐπὶ ἱστίων, ὁ μὴ κολπωθεὶς ὑπὸ τῆς πνοῆς τοῦ ἀέρος : **ἀπὸ τὴν πολλὴ μπουνάτσα ἤτανε ἀφούσκωτα τὰ πανιά**˙ 4) ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ ἔχων εἰσέτι διωγκωμένους ὀφθαλμούς, ἑτοίμους πρὸς ἄνοιξιν : **τὰ δέντρα εἶναι ἀκόμα ἀφούσκωτα**˙ 5) σκωπτ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ μὴ ἐγκυμονοῦσα, μὴ κυοφοροῦσα, ποὺ δὲν γκαστρώθηκε, ποὺ δὲ φούσκωσε˙ 6) γεν. ὁ μὴ ἐξογκωθείς, διογκωθείς, διευρυνθείς˙ πρβλ. φουσκώνω.

ἀφούχτιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ δραγμοῦ ἢ λήψεως ἐν τῷ κοίλῳ τῆς παλάμης, χωρὶς φούχτιασμα, πρβλ. ἀφούχτιαστος.

ἀφούχτιαστος-η-ο (φουχτιάζω) δημ. ὃν δὲν ἔδραξέ τις, δὲν περιέδραξε διὰ τῶν δακτύλων ἐν τῇ παλάμῃ, στὴ φούχτα του, ποὺ δὲ φουχτιάστηκε˙ 2) ὁ μὴ δεκτικὸς δραγμοῦ ἐν τῇ παλάμῃ διὰ τῶν δακτύλων, ποὺ δὲν φουχτιάζεται βλ.λ.

ἀφούχτωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ λήψεως ἐν τῷ κοίλῳ τῆς παλάμης, χωρὶς νὰ πάῃ ἢ χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ πάῃ (νὰ χωράῃ) στὴ φούχτα, πρβλ. ἀφούχτωτος.

ἀφούχτωτος-η-ο (φουχτώνω) δημ. ὁ μὴ τεθεὶς ἐν τῷ κοίλῳ τῆς παλάμης, μέσα στὴ χούφτα βλ.λ.˙ || ὁ μὴ χωρῶν ἐν τῷ κοίλῳ τῆς παλάμης, ποὺ δὲ φουχτώνεται, οἷον λόγῳ τοῦ ὄγκου, ἢ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ τεθῇ ἐν τῷ κοίλῳ τῆς παλάμης, οἷον τὸ διολισθαῖνον λιπαρὸν ὑγρόν˙ 2) μτφ. ἐπὶ χρημάτων ἢ ἄ. πραγμ. ἀξίας, ὁ μὴ δι' ὑπεξαιρέσεως ἢ καταχρήσεως ἢ ἄ. ἐπιψόγου τρόπου ληφθείς : **ἀπ' ὅσα τοῦ λάχαιναν ὅταν εἶχε διαχείρηση, τίποτε δὲν ἄφησε ἀφούχτωτο**˙ πρβλ. χαυφτώνω.

ἄφρα (ἡ) μτγν. εἶδος ἐμπλάστρου : Ἀέτ.15,14.

ἄφραγα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φραγμοῦ, χωρὶς φράξιμο.

ἀφραγμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθωδῶν.**

ἀφραγμίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ἀσκόκερας βλ.λ.

ἄφραγμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σταυρανθῶν.**

ἄφραγος-η-ον δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς φραγμοῦ ἢ ὁ μὴ κατάλληλος πρὸς φραγμὸν ἢ περίφραξιν, ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὸν φράξῃς, ποὺ δὲν παίρνει φράξιμο : **ἄφραγο χωράφι, - ἄφραγη τρῦπα, - ἄφραγο στόμα**˙ 2) γεν. ἀντὶ ἄφρακτος βλ.λ.

ἀφραδέως ἐπίρρ. ἐπ. ἀφρόνως, ἀσυνέτως, ἀπερισκέπτως : Ἰλ.Μ 62 **ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκέας ἵππους.**

ἀφραδής-οῦς-ές ἐπ. ἐπὶ νεκρῶν, ὁ ἀναίσθητος, ὁ μὴ ἔχων συνείδησιν ἑαυτοῦ : Ὀδ.Λ 476 **ἔνθα τε νεκροὶ ἀφραδέες ναίουσι**˙ 2) ἄφρων, ἀνόητος, ἀπερίσκεπτος, ἀστόχαστος : Ὀδ.Β 282 **τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε ἀφραδέων.**

ἀφραδία (ἡ), ἰων. -ίη, ποιητ. λ. π. Ὁμ. συνηθέστ. κατὰ δοτ. πληθ. ἀφρασύνη, μωρία, ἀνοησία, ἀπερισκεψία : Ἰλ.Ε 649 **ἤ τοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,** Ἀριστφ.Εἰρ.1064 **οἵτινες ἀφραδίῃσι θεῶν νόον οὐκ ἀΐοντες**˙ 2) ἡ ἄγνοια, ἡ ἀπειρία : Ἰλ.Β 368 **ἀνδρῶν κακότητι καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.**

ἀφράδμων-ονος-ον ἐπ., π. τραγ. **ἀφράσμων** ὁ ἀφραδὴς βλ.λ.2) : Ὑμν.Δήμ.256 **ἀφράδμονες προγνώμεναι** (μὴ ἔχοντες νοῦν διὰ νὰ προβλέπωσι), Αἰσχ.Ἀγ.1401 **γυναικὸς ὡς ἀφράσμονος.**

ἀφραδῶ-έω ἐπ. εὔχρησ. μόνον κατ' ἐνεστ. πράττω ἢ φέρομαι ἀπερισκέπτως, ἀνοηταίνω : Ἰλ.Ι 32 **Ἀτρεΐδη, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφραδέοντι,** Ὀδ.Η 294 **αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσι.**

ἀφράζω ἀφραίνω βλ.λ.˙ Ἡσ.«ἀφράσει˙ ἀσυνετεῖ».

ἀφραίνω ποι. εἶμαι ἄφρων, ἀνόητος, ἀπερίσκεπτος, τρελλός : Ἰλ.Η 109 **ἀφραίνεις, Μενέλαε διοτρεφές, οὐδέ τί σε χρὴ ταύτης ἀφροσύνης**˙ || πράττω ὡς ἄφρων, ἐνεργῶ σὰν τρελλός : Ἰλ.Β 258 **εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι.**

ἄφρακτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἄφραχτα** ἄνευ φράκτου ἢ φραγμοῦ, ἀφράκτως, ἀμάνδρωτα.

ἄφρακτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἄφραχτος,** ἀρχ. ἀττ. τ. **ἄφαρκτος** ὁ μὴ πεφραγμένος, μὴ διὰ φράκτου προφυλασσόμενος, ὁ ἀφύλακτος, ἀφρούρητος, ἀνοχύρωτος : Θουκ.1,6 **πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει διὰ τὰς ἀφάρκτους τε οἰκήσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλους ἐφόδους,** Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,54 **πόλιν ἄφρακτον**˙ || νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ περιβεβλημένος διὰ φράκτου, μάνδρας, ὁ ἀμάνδρωτος, ξέφραγος : **ἄφρακτος κῆπος, - ἄφραχτη αὐλή, - ἄφραχτο ἀμπέλι**˙ 2) εἰδ. ἐπὶ πλοίων, ἐν. χρ. κ. ὡς οὐσ. εἶδος πολεμικῶν πλοίων ἅτινα ἐστεροῦντο καταστρώματος ἢ δρυφράκτων, ὥστε οἱ ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα κωπηλάται ἔμενον ἐκτεθειμένοι εἰς τὰ ἐχθρικὰ βλήματα προφυλασσόμενοι διὰ ταῦτο ἐν καιρῷ ναυμαχίας διὰ τῶν ἁπλουμένων τριχίνων παραρρυμάτων βλ.λ., πρβλ. κ. κατάφρακτος : Πολύβ.4,53,1 **τρία τῶν ἀφράκτων,** Διόδ.Σ 19,62 **ἄφρακτοι δὲ** (νῆες) **τριάκοντα,** Ἐπιγρ. **ἔν τε ταῖς ἀφράκτοις καὶ ταῖς καταφράκτοις ναυσί**˙ || νεώτ. ναυτ. ὁμ. ἐπὶ πλοίων, τὸ μὴ φέρον δρύφρακτα (παραπέτα), ἀλλὰ παραρρύματα ἐξ ὀθόνης (μουσαμάδες τῆς μπάντας) οἷα εἶναι αἱ μικραὶ βρατσέραι, τὰ τροχαντήρια, τὰ τσερνίκια κλπ.˙ 3) εἰδ. ἐπὶ ἱππέων κ. ἵππων, ὁ μὴ πεφραγμένος, μὴ τεθωρακισμένος, πρβλ. κατάφρακτος : Ἀρρ.Τακτ.2,5˙ 4) ἐπὶ ὀργάνων τοῦ σώματος, ὁ μὴ ἀποπεφραγμένος : Γαλ.8,298 **ὅτ' ἄφρακτος ὁ πνεύμων ὑπῆρχε**˙ 5) ὁ μὴ δεκτικὸς φραγμοῦ, ἀναχαιτίσεως, συγκρατήσεως, ὁ ἀκατάσχετος, ἀκράτητος, ἀβάσταγος : Αἰσχ.Χο.186 **ὀμμάτων δὲ δίψιοι πίπτουσί μοι σταγόνες ἄφαρκτοι** (δ.γρ. ἄφραστοι)˙ 6) ἐπὶ προσ. μετὰ γεν. ὁ μὴ προφυλασσόμενος, μὴ φυλασσόμενος ὑπό **τινος** : Σοφ. Αἶ.908 **ὤ μοι ἐμᾶς ἄτας, οἷος ἄρ' αἱμάχθης, ἄφρακτος φίλων** (χωρὶς οἱ φίλοι νὰ σὲ προφυλάξουν)˙ 7) ὁμ. ἐπὶ προσ. ὁ ἀπροφύλακτος, ὁ μὴ προσδοκῶν κακόν τι καὶ μὴ λαβὼν μέτρα προνοίας ἵνα ἀποφύγῃ αὐτό : Ἀριστφ.Θεσμ.581 **ἵνα σκοπῆτε καὶ τηρῆτε μὴ καὶ προσπέσῃ ὑμῖν ἀφράκτοις πρᾶγμα δεινὸν καὶ μέγα,** Θουκ.6,33 **μήτε καταφρονήσαντες ἄφαρκτοι ληφθήσεσθε μήτε ἀπιστήσαντες τοῦ ξύμπαντος ἀμελήσητε.**

ἀφράκτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φράκτου, ἄνευ οὐδεμιᾶς προφυλάξεως, ξέφραγα, ἐλεύθερα.

ἀφράλα (ἡ) δημ. λεπτὸν αὐτόπηκτον ἅλας σχηματιζόμενον ἐπὶ κοιλοτήτων τῶν βραχωδῶν ἀκτῶν ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῶν θραυομένων κυμάτων, ἅ. ἀφρίνα.

ἀφράλατο (τὸ) δημ. ἡ ἀφράλα βλ.λ.

ἀφρασμόνως ἐπίρρ. παι. ἀφρόνως, ἀσυνέτως, ἀπερισκέπτως : Αἰσχ.Πέρσ.417 **Ἑλληνικαί τε νῆες οὐκ ἀφρασμόνως κύκλῳ πέριξ ἔθεινον.**

ἀφράσμων-ονος-ον ὁ ἀφράδμων βλ.λ.

ἄφραστος (-η)-ο(ν) κ. μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ λεχθῇ, ὁ ἄρρητος, ὁ ἀνέκφραστος, ὁ ἀνεκλάλητος : Αἰσχ.Πέρσ.165 **ταῦτά μοι μέριμν' ἄφραστός ἐστιν ἐν φρεσὶν διπλῆ,** Μηναῖ.

3,12 ἑσπερ. **ἀξιώσας σε τῆς ἀφράστου χαρᾶς,** Σολωμ.ᾠδὴ στὴ Σελήνη 2 **σὲ τούτη τὴν ἄφραστη ἁρμονία τῆς καρδιᾶς μου, - μετ' ἀφράστου χαρᾶς ἔμαθον τὴν ἐπιτυχίαν σας, - τὸ κορμί της ἔχει ἄφραστη χάρη·** 2) ἀπαρατήρητος, ἄγνωστος, παράδοξος : Ὑμν.Ἑρμ.80 **ἄφραστα ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυμαστὰ ἔργα,** Ὁμ.ἐπιγραμμ.5,2 **οὐδὲν ἀφραστότερον πέλεται νόου ἀνθρώποισιν·** || ὁ περὶ οὗ δὲν δύναταί τις νὰ ἐκφέρῃ κρίσιν : Σοφ.Τρ.694 **ἄφραστος φάτις,** Μηναῖ.1,5, ᾠδὴ 7 **ἄφραστον θαῦμα!·** 3) ὁ μὴ διακρινόμενος, ὁ ἀόρατος, ἄγνωστος, ἀτέκμαρτος : Ἡρ.5,92 δ' **καταχρύπτει ἐς τὸ ἀφραστότατόν οἱ ἐφαίνετο εἶναι** (χωρίον), Αἰσχ.Ἱκ.94 **πόροι κατιδεῖν ἄφραστοι·** 4) ὃν τις δὲν προορᾷ, ὁ ἀπρόβλεπτος, ἀπροσδόκητος : Ἀπολλ.Ρ 2,824 **ἔκποθεν ἀφράστοιο καταΐσσουσαι ὀλέθρου·** 5) ἐπὶ προσ. ἀλόγιστος, μωρός, ἀνόητος : Νίκ.Θηρ.776 **ἄφραστοι γελόωσι·** 5) ὁ μὴ φραζόμενος, μὴ παρέχων σημεῖον, αἰωνόν : Νόνν.Δ 9,134 **μύστιδος ἀφράστοιο μυχῷ πεφυλαγμένου οἴκου.**

ἀφραστότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφράστου, τὸ ἀνέκφραστον, τὸ ἀνεξήγητον : Ἀθανάσ.1,506.

ἀφραστύς-ύος (ἡ) ἰων. ἡ ἀφραδία βλ.λ. : Καλλ. ἀπ.ἀνών.9.

ἀφράστως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἀπροσδοκήτως : Σοφ.Ἠλ.1263 **ἦν ἀφράστως ἀέλπτως τ' ἐσεῖδον**

ἀφρατίας Ἡσ. « Ἰσχυρός· Κρῆτες ».

ἀφρατοζύμωτος-η-ο δημ. ὁ ἀφρατοζυμωμένος, ὁ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐζυμωμένος, ὥστε ν' ἀποβῇ ἀφράτος βλ.λ.· 2) μτφ. ἐπὶ κορασίδων ἰδίᾳ, ὁ ἔχων τὴν λευκότητα καὶ ἐλαφρότητα τοῦ ἀφροῦ, ὁ εὔσαρκος καὶ δροσερός : δ. τραγ. **κόρη μου ἀφρατοζύμωτη καὶ κοσμοζηλεμένη.**

ἀφράτος-η-ο(ν) μτγν., μσν., δημ. κ. **-άτος** ὁ οἱονεὶ ὡς ἀφρὸς κοῦφος, μαλακός, ἁπαλὸς καὶ εὐδιάλυτος, ὃθ. κ. ὁ εὔθρυπτος : δ. τραγ. **μέλι καὶ μοσκοκάρυδο κι ἀφράτο παξιμάδι, - ἀφράτοι λουκουμάδες, - ἀφράτα ἀμύγδαλα·** || ὁ ἀφρόεις, ὁ τοῦ ἀφροῦ τὴν ἐλαφρότητα καὶ λευκότητα ἔχων : Κρυστ.Νησιωτοπούλα 17 **κι ὅταν τὰ νέφια ἀστράφτουνε, δείχνουν κορφὲς ἀφράτες·** || μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ὡς ἀφρὸς λευκός, ὁ εὔσαρκας καὶ δροσερός : **ἀφράτη ὀμορφιά, - ἀφράτο χέρι.**

ἄφραχτα ἐπίρρ. δημ. ἄφρακτα βλ.λ.

ἄφραχτος-η-ο(ν) δημ. ὁ ἄφρακτος βλ.λ., πρβλ. κ. ἄφραγος.

ἀφρεδοδερίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ἰχθύων, τῆς φυλῆς τῶν **βερυκιμόρφων** ἀκανθοπτερυγίων.

ἀφρένιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ὑπὸ μανίας κατεχόμενος, ὁ μὴ ἐξωργισμένος, ποὺ δὲν εἶναι φρενιασμένος : **δὲν τὸν βρίσκεις ποτὲ ἀφρένιαστο.**

ἄφρενος-ον μτγν. κ. μον. ἄφρων βλ.λ. : Βηρωσσὸς 1,3 **φανῆναι ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ζῷον ἄφρενον** (ἀμφ.).

ἀφρεσκάριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἀνανεώσεως τῆς δροσερότητος ἢ τῆς εὐπρεπίσεως, χωρὶς φρεσκάρισμα βλ.λ.

ἀφρεσκάριστος-η-ο δημ. ὁ μὴ διὰ ραντισμοῦ καταστὰς δροσερός, νωπός, φρέσκος : **ἀφρεσκάριστα λουλούδια·** 2) ὁ μὴ προσφάτως εὐπρεπισθείς, ὥστε νὰ φαίνεται περισσότερον εὐπαρουσίαστος, ποὺ δὲ φρεσκαρίστηκε : **ἀφρεσκάριστος ἀπόψε ὁ ἀρραβωνιαστικός·** 3) ἐπὶ ἔργων τέχνης, ὁ μὴ διὰ καταλλήλου ἀναχρωματίσεως, ἐπισκευῆς κτλ. κατασταθεὶς οὕτως, ὥστε νὰ φαίνεται καινουργὴς (φρέσκος) ἢ νὰ παρουσιάζῃ ζωηροτέραν ὄψιν : **ἀφρεσκάριστα ἔπιπλα, - ἀφρεσκάριστη εἰκόνα - πρόσοψη σπιτιοῦ.**

ἀφρέω ἀφρίζω, ἐκβάλλω ἀφρούς : Ἱππ.Ἱερ. Νούσ.7· || μετ' αἰτιατ. καλύπτω δι' ἀφρῶν ἢ πληροῦμαι ἀφροῦ : Ἰλ.Λ 282 **ἴπποι ἄφρεον στήθεα.**

ἄφρη (ἡ) δημ. ὁ ἀφρὸς βλ.λ : **δὲν ἔβγαλες τὴν ἄφρη καὶ ξίνισε τὸ γλυκό σου.**

ἀφρηλόγος-ον μτγν. ποι. (ἀφρολόγος) ὁ συνάγων, ὁ ἀφαιρῶν τὸν ἀφρόν : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 6,101 **ζωμήρυσίν τε τὴν λίπους ἀφρηλόγον** (κοχλιάριον ἀφαιροῦν τὸν ἀφρόν).

ἀφρηστής (ὁ) μτγν. ἐπὶ δελφῖνος, ὁ ἀφρίζων, ἐξάγων ἀφρόν : Ἀρχίας ἐν ΑΠ 7,214.

ἀφρήτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ἰων. ὁ στερούμενος φρατρίας βλ.λ., ἤτοι ὁ μὴ ἔχων συγγενεῖς : Ἰλ.Ι 63 **ἀφρήτωρ ἀθέμιστος ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος.**

ἀφριά (ἡ) δημ. ὁ ἀφρός, ἰδίᾳ ὁ παραγόμενος κατὰ τὸν βρασμὸν τοῦ κρέατος, πρβλ. ξαφρίζω.

ἀφρίζα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρωδιιδῶν.**

ἀφριζίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ τουρμαλίνου βλ.λ.

ἀφρίζω ποι. κ. νεώτ. κ. δημ., δημ. μτχ. παθ. παρακ. **ἀφρισμένος** παράγω, σχηματίζω, κάμνω ἀφρούς : Σοφ.Ἠλ.719 **ὁμοῦ γὰρ ἀμφὶ νῶτα καὶ τροχῶν βάσεις ἤφριζον,** Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος 413 **τὴν αἰσθάνονται καὶ ἀφρίζουν τὰ νερά, - ὁ ζῦθος ἀφρίζει, - ἀφρίζει ἡ θάλασσα·** || ἐπὶ ποτοῦ ἐν κυπέλλῳ, ἔχω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἀφρούς : Ἀντιφάν.174,6 **θηρίκλειον πλῆρες ἀφρίζον·** 2) ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζῴων, ἐκβάλλω ἐκ τοῦ στόματος ἀφρούς : Διόδ.Σ 3,9 **ἕως ἂν ἀφρίσαντα τὰ θηρία πέσῃ,** Κρυστ.Πεντάμαρφη.89 **τὸ πρόσωπό του ἐμαύρισε, ἄφρισε τ' ἄλογό του, - ἔπεσε κάτω κι ἄφριζε τὸ στόμα του·** 3) μτφ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ μανιώδους ὀργῆς, θυμώνω ὑπερβαλικά : **ἄφρισε ἀπὸ τὸ κακό του.**

ἀφρικανικός-ή-όν νεώτ., δημ. **ἀφρικάνικος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἢ τοὺς ἀφρικανούς : **ἀφρικανικαὶ γλῶσσαι, - ἀφρικανικὰ ἔθιμα, - ἀφρικανικὸς πόλεμος.**

ἀφρικάνο (τὸ) νεώτ. πετρογρ. εἶδος λειαντοῦ ἀσβεστολίθου (μαρμάρου), ἔχοντος πορφυρέρυθρον χρῶμα μετὰ λευκῶν καὶ μελανῶν κηλίδων καὶ φλεβῶν.

ἀφρικανολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ τὰ ἀφρικανικὰ πράγματα ἀσχολούμενος.

ἀφρικανός-ή κ. -ίς -όν νεώτ., δημ. **ἀφρικάνος-άνα-ικο** ὁ ἀφρικανικὸς βλ.λ. : **ἀφρικανὸν πέλαγος·** 2) ὁ κάτοικος τῆς Ἀφρικῆς ἢ ὁ ἐκ ταύτης προερχόμενος· 3) ὁ νικήσας ἐν Ἀφρικῇ, ἐπώνυμον τῆς ρωμαϊκῆς οἰκογεν. τῶν Σκιπιώνων.

ἀφρικτί ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ φρίκης : Καλλ.Ἄρτ.64 **κείνους δὲ οὐδέποτ' ἀφρικτὶ μακάρων ὁρόωσι θύγατρες.**

ἀφριλόγος (ὁ) μτγν. ἀφρηλόγος βλ.λ. (δ. γρ.).

ἀφρίνα (ἡ) δημ. ἅλας αὐτόπηκτον ἐξ ἀφροῦ, ἀ. ἀφράλα βλ.λ.· 2) ὁ μικρὸς ἰχθὺς ἀθερίνη βλ.λ.

ἀφρῖνον (τὸ) Ἡσ. « τάλαρον τῶν ἑλκυσμάτων τῶν ἐρίων ».

ἀφριόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἀφρώδης βλ.λ. : Ἀντίπ.Θεσ. ἐν ΑΠ 7,531 **ἀφριόεν γένειον,** Νίκ. Ἀλεξ.206 **ἐν δὲ γάλακτος ἀφριόεν νέμε τεῦχος.**

ἀφρίους Ἡσ. « ἀθέρας ».

ἀφρίς Ἡσ. « μύρτον ».

ἄφρισμα (τὸ) δημ. γεν. ὁ ἀφρισμὸς βλ.λ.· 2) εἰδ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸ λίαν κυματῶδες· 3) μτφ. ἡ μανιώδης ὀργή : **φοβερὸ ἦταν τὸ ἄφρισμά του.**

ἀφρισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἀφρίζειν, ἡ παραγωγὴ ἀφρῶν : Ἐπιφάν.1,806 B **ἄγρια τε κυμάτων κυρτώματα ἀφρισμούς τε καὶ σάλους δεινούς, - ὁ ἀφρισμὸς τῆς θάλασσας, - τῆς μπίρας.**

ἄφρισσα (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ἀσκληπιὸς βλ.λ.

ἀφριστής (ὁ) σχόλ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφρίζων, ὁ παράγων ἀφρόν.

ἀφριστός-ή-ό δημ. ὁ ἀφρώδης, ὁ πλήρης ἀφραῦ: πίνω τὸ γάλα ἀφριστό.

ἀφρίτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν περκιδῶν· 2) γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκαγενείας τῶν συλφιδῶν· 3) ὀρυκτολ. φευδοκρύσταλλοι τοῦ ὀρυκτοῦ ἀραγονίτου.

ἀφρῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος μικραῦ ἰχθύος, ἀφρόφαρο, ἡ ἀφρύη βλ.λ. : Ὀππ.Ἀλ.1,776.

ἀφριῶ-άω ποι. τ. τοῦ ἀφρέω ἢ ἀφρίζω βλ.λ.: Ὀππ.Ἀλ.1,770 θάλασσα σίζει τ' ἀφριάᾳ τε.

ἀφρο- νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν λ. προσδίδον εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀφρώδους ἢ ταῦ ἐξ ἀφραῦ συνισταμένου.

ἀφροβολῶ νεώτ. κ. δημ. ἀφρίζω, ἐκβάλλω, κάνω ἀφραύς: ἀφροβολοῦν τὰ κύματα στὰ βράχια· 2) μτφ. παραφόρως ἐκδηλῶ τὴν ὀργήν μου: ἔβριζε κι ἀφροβολοῦσε ὥρα πολλή.

ἀφρόγαλα-ακτος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. ἀφρόγαλο πολτώδης μᾶζα ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ γάλακτος λαμβαναμένη καὶ περιέχαυσα ἐν ἀφθονίᾳ λῖπος, ἡ κρέμα, τὸ καϊμάκι, ἄ. ἀνθόγαλα: Γαλ. 7,10,158 ἡ μέλκα, τῶν ἐν Ῥώμῃ καὶ ταῦτο ἐν εὐδοκιμούντων ἐδεσμάτων, ὥσπερ καὶ τὸ ἀφρόγαλα· || δημ. τὸ ἀφρῶδες γάλα, ὁ ἀφρὸς τοῦ γάλακτος : Κρυστ.Κοῦρος 66 καὶ παίρνουν πάλι ἀφρόγαλα καὶ πίνουν καὶ ραντίζουν.

ἀφρογαλιάζω δημ. ἐπὶ προβάτων, παράγω γάλα μὲ πολὺν ἀφρόν· ἀφρογαλιάζει ἡ προβατίνα μας καὶ δὲν κάνει πολὺ γάλα.

ἀφρογένεια (ἡ) μτγν. ἡ ἐκ τοῦ ἀφροῦ γεννηθεῖσα, ἐπίθ. τῆς Ἀφραδίτης: Μόσχ.2,71.

ἀφρογενής-οῦς-ές κ. νεώτ. ἐπίθ. τῆς Ἀφροδίτης, ἡ ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῶν κυμάτων γεννηθεῖσα: Ἡσίοδ.Θ 196 ἀφρογενέα τε θεάν· || ὁ ἐξ ἀφρῶν παραχθείς, προελθών.

ἀφρογέννητος-η-ο δημ. ὁ ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης γεννηθείς : ἀφρογέννητη θεά.

ἀφρογεννιέμαι δημ., μτχ. παθ. παρακ. ἀφρογεννημένος γεννῶμαι ἐκ ταῦ ἀφροῦ ἢ ἐν τῷ ἀφρῷ.

ἀφροδαισκίνη (ὁ) νεώτ. φαρμακολ. γλυκογονοειδὲς σῶμα οὗ τὸ ὑδατικὸν διάλυμα ἀναταρασσόμενον παράγει ἀφρούς.

ἀφροδίαιτος-ον νεώτ. ὁ ἐν τῷ ἀφρῷ διαιτώμενος.

ἀφροδίσια (τὰ) ὡς οὐσ. ὁ πληθ. οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἀφροδίσιος βλ.λ.

ἀφροδισία (ἡ) νεώτ. τὸ ἔνστικτον τῆς ἀμοιβαίας μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἕλξεως πρὸς σαρκικὴν μεῖξιν, τὸ γενετήσιον ἔνστικτον, διεθν. ὁρ. σεξουαλισμός (sexualisme)· 2) εἰδ. ἰατρ. παθολ. κατάστασις χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς ὑπερμέτρου καὶ ἀνωμάλου ἀναπτύξεως τῶν φιληδόνων αἰσθήσεων ἰδίως εἰς γυναῖκας ὑστερικὰς ἢ νευρασθενεῖς.

ἀφροδισιάζω κ. νεώτ. ἀμτβ. ἐπὶ ἀνδρός, ἀπολαύω τῶν ἀφροδισίων ἡδονῶν : Πλάτ.Πολ.426 A πρὶν ἂν μεθύων καὶ ἐμπιπλάμενος καὶ ἀφροδισιάζων· 2) κ. νεώτ. μέσ. -ομαι ἐπὶ γυναικός, συνουσιάζομαι μετ' ἄρρενος : Ξεν.Ἱέρ.3,4 ὅταν γε ἀφροδισιασθῇ κατὰ συμφοράν τινα γυνή.

ἀφροδισιακός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ εἰς τὰς ἀφροδισίους, σαρκικὰς ἡδονὰς ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος : Διόδ.Σ 2,23 ἀφροδισιακαὶ τέρψεις· 2) ὁ προκαλῶν ἀφροδισίαν, ὁ διεγείρων τὴν γενετήσιον ὁρμήν : Πλίν.Φἱ 37,148 ἀφροδισιακὸς λίθος (εἶδος πολυτίμου λίθου δι' ὃν ἐπιστεύετο ὅτι εἶχε διεγερτικὰς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ἰδιότητας), Πάπ. ἀφροδισιακὸν ἔλαιον, ἀφροδισιακὰ φάρμακα, τὰ διεγείροντα τὴν γενετήσιον ὁρμήν.

ἀφροδισιάς-άδος (ἡ) μτγν. νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν ἄκαρος βλ.λ. : Ἀπουλ.Βοταν.6.

ἀφροδισιασμός (ὁ) κ. νεώτ. ἡ τῶν ἀφροδισίων ἡδονῶν ἀπόλαυσις, ἡ σαρκικὴ μεῖξις : Ἱππ.Ἀφορ. 6,30 παῖς οὐ ποδαγρᾷ πρὸ τοῦ ἀφροδισιασμοῦ.

ἀφροδισιαστής (ὁ) πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἔκδοτος, ὁ λίαν ἐπίφορος εἰς τὰς ἀφροδισίους ἡδονάς, ὁ λάγνος : Παλ.Φυσιογν.14· 2) ἐπιγρ. ἀφροδισιασταί (οἱ) μέλη θρησκευτικῶν συλλόγων ἀφωσιωμένων εἰδικῶς εἰς τὴν λατρείαν τῆς Ἀφροδίτης ὡς προστάτιδος θεᾶς αὐτῶν· 3) πάπ. μισθωτὴς δημοσίου πορνείου : Πάπ. Ἁρμεῦσις Διδύμῳ Σαρακίωνος δημοσίῳ ἀφρο(δισιαστῇ ;) χαίρειν.

ἀφροδισιαστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀφροδισιακὸς βλ.λ. : Ἀριστλ.Πολιτ.1311 b,16 ἀφροδισιαστικὴ χάρις· 2) κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ πρὸς τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς λίαν ἐπιρρεπής, λάγνος, ἀσελγής : αὐτ.Ζ1 488 b,4 γηράσκει θᾶττον τὰ σώματα τῶν ἀφροδισιαστικῶν ἀρρένων· 3) ὁ ἱκανὸς ἢ κατάλληλος εἰς διέγερσιν τῆς ἀφροδισίου ἡδονῆς : αὐτ.Προβλ.954 a,3 ἀφροδισιαστικὰ ἐδέσματα, Γαλ. 2,207 τῆς δὲ τῶν ὄρχεων κράσεως ἡ θερμὴ μὲν ἀφροδισιαστική ἐστι.

ἀφροδισιαστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐπιρρεπῶς, ἐπιφόρως πρὸς τὰς ἀφροδισίους ἡδονάς.

ἀφροδισιήα (τὰ) ἐπιγρ. τὰ ἀφροδίσια βλ.λ.

ἀφροδισιολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς ἰστρικῆς ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀφροδισίων.

ἀφροδισιολόγος (ὁ) νεώτ. εἰδικὸς ἰατρὸς περὶ τὰς ἀφροδισίους νόσους ἀσχολούμενος.

ἀφροδίσιος-ον κ. -α -ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναγόμενος εἰς τὴν Ἀφροδίτην, ἢ εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς γενετησίου ὁρμῆς : Κράτ.2 D ἀφροδίσια ἀθύρματα, Πλάτ.Συμπ. 183 B ἀφροδίσιον γὰρ ὅρκον οὔ φασιν εἶναι, Αἰλ.Ζ 1,2 ὁρμῆς ἀφροδισίου, Ἀχιλλ.Τάτ.5,13,114,15 ἐμάρμαιρεν αὐτῆς τὸ βλέμμα μαρμαρυγὴν ἀφροδίσιον, Θεοφύλ.Ἐπ.66 φιλοσοφοῦντος γὰρ λογισμοῦ βέλος ἀφροδίσιον οὐχ ἅπτεται, - ἀφροδίσιος σπασμός· || νεώτ. πληθ. ἀφροδίσια ὡς οὐσ. (ἐνν. νοσήματα) τὰ ἐκ τῆς συνουσίας προερχόμενα· 2) τὸ οὐδ. ἀφροδίσιον ὡς οὐσ. τὸ ἱερόν, ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης : Ξεν.Ἑλλ.5,4,58 ἐν τοῖς Μεγάροις ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ἀφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον· || τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης : Πλούτ.Θησ.21 ἀναθεὶς τὸ ἀφροδίσιον, ὃ παρὰ τῆς Ἀριάδνης ἔλαβε· 3) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. ἐν πληθ. ἀφροδίσια αἱ σαρκικαὶ ἡδοναί, ἡ ἐρωτικὴ ἀπόλαυσις : Πίνδ.Ν 7,53 τέρπν' ἄνθε' ἀφροδίσια, Ξεν. Ἀπομν.2,6,22 τοῖς τῶν ὡραίων ἀφροδισίοις ἡδόμενοι καρτερεῖν· 4) ὁμ. ὡς συγκεκριμένον, ὁ ἐρώμενος, τὰ παιδικά : Ξεν.Ἀπομν.1,3,8 ἀφροδισίων δὲ παρήνει τῶν καλῶν ἰσχυρῶς ἀπέχεσθαι· 5) εἰδ. τὸ οὐδ. ἐν πληθ. ἀφροδίσια ἑορτὴ ἀγομένη πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης : Ξεν. Ἑλλην.5,4,4 ὡς ἀφροδίσια ἄγουσιν ἐπ' ἐξόδῳ τῆς ἀρχῆς, Ἀθήν.3,101 F Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως δεῖπνον ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήνησι· 6) ὁμ. ἀφροδίσια τὰ αἰδοῖα : Λουκ.Νιγρ.16· 7) ὁμ. πάπ. ἀφροδίσια τὰ πορνεῖα· 8) τὸ ἀρσ. Ἀφροδίσιος ὡς οὐσ. ὀνομασία μηνὸς ἐν Κύπρῳ.

ἀφροδιτάριον (τὸ) μτγν. ὄνομα καλλυρίου βλ.λ τινός : Γαλ.12,752 Φιλώτου ἀφροδιτάριον· 2) ὄνομα φαρμάκου τινὸς τῶν ἵππων : Ἱππιατρ.129 τὸ ἀφροδιτάριον, στέατος ταυρείου λίτραν μίαν.

Ἀφροδίτη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀρχικῶς θεὰ τῆς θαλάσσης μυθολογουμένη ὡς ἐκ τοῦ ἀφραῦ γεννηθεῖσα : Πλάτ.Κρατ.406 C διὰ τὴν τοῦ ἀφροῦ γένεσιν Ἀφροδίτη ἐκλήθη, εἶτα δὲ θεὰ τῆς καλλονῆς καὶ τοῦ ἔρωτος· 2) ὡς προσηγορ. ἡ σαρκικὴ ἀπόλαυσις, ἡ ἡδονή : Ὀδ.Χ 444 εἰσόκε πασέων ψυχὰς ἐξαφέλησθε καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης, Ἀριστφ.Λυσ.208 μὰ τὴν Ἀφροδίτην (γυναικεῖος ὅρκος)· 3) γεν. πᾶσα σφοδρὰ ἐπιθυμία, διακαὴς πόθος : Εὐρ.ΙΑ 1264 μέμηνε δ' ἀφροδίτη τις Ἑλλήνων στρατῷ πλεῖν ὡς τάχιστα βαρβάρων ἐπὶ χθόνα· 4) ἀπόλαυσις, μεγάλη εὐχαρίστησις

χαρά : αὐτ.Φοίν.399 **ἔχουσιν ἀφροδίτην' τιν' ἡδεῖαν κακῶν·** 5) ἑλκυστικὴ καλλονή, θέλγητρον, ἐροσμιότης, χάρις : Αἰσχ.'Αγ.419 **ὀμμάτων δ' ἐν ἀχηνίαις ἔρρει πᾶσ' Ἀφροδίτα**, Διον.Συνθ.3 **πολλὴν Ἀφροδίτην τῷ λόγῳ περιτιθέναι**, Λουκ.Σκύθ.11 **τοιαύτην Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλώττῃ .. ἔχει·** ‖ φρ. **ἀκούσης τῆς Ἀφροδίτης** ἀχαρίτως, ἀπειροκάλως, ἀκαλαισθήτως : Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.6· 6) ἄστρον. κ. νεώτ. ὁ δεύτερος ἀπὸ τοῦ Ἡλίου πλανήτης, ὁ ἀποσπερίτης, ὁ αὐγερινός : Τίμ.Λοκρ.97 Α **ὁ τᾶς Ἀφροδίτας** (**ἀστήρ**), Ἀριστλ.Μεταφ.1073 b,31 **ταὺς δὲ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ τοὺς αὐτούς·** 7) πυθαγόρ. ὀνομασία τοῦ πέντε : Θεολ.Ἀριθμ.31· 8) ἡ ἐποχὴ τῆς σπορᾶς : Ὀρφ.ἀπ.33· 9) ὀνομασία διαφόρων ἐμπλάστρων : Ἀέτ.12,48· 10) νεώτ. κ. δημ. ὡς προσηγορικ. γυνὴ ὡραιοτάτη : **εἶναι ἀλήθεια ἀφροδίτη·** 11) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἐλασματοβραγχίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βενεριδῶν·** 12) ὁμ. γένος σκωλήκων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ζωνοσκωλήκων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀφροδιτιδῶν·** 13) νεώτ. ἀνατομ. **ὄρος τῆς Ἀφροδίτης** τὸ ἐφήβαιον τῆς γυναικός· 14) νεώτ. **Ἀφροδίτης μαστοί** εἶδος ροδακίνων, περσέμηλα βλ.λ.

ἀφροδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτ. σήπιον βλ.λ.

ἀφροδιτίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ζωνοσκωλήκων περιλαμβάνουσα θαλασσίους σκώληκας.

ἀφρόδιχτα (τά) δημ. κ. **ἀφρόδιχτια** δίκτυα τοῦ ἀφροῦ, δίκτυα προωρισμένα εἰς ἄγραν τῶν εἰς μικρὸν βάθος πλεόντων ἰχθύων.

ἀφρόδους-οντος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἡμιπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν **τεττιγιδῶν.**

ἀφρόεις-εντος-εσσα-εν νεώτ. ὁ σχηματίζων ἀφρούς, ὁ ἀφρώδης, ὁ ἐπαφρίζων : **ἀφρόεσσα θάλασσα·** ‖ ὁ πλήρης ἀφρῶν, ὁ ἀφρισμένος : **ἀφρόεντα κύματα, - ζῦθος ἀφρόεις.**

ἀφρόζυθος (ὁ) νεώτ. (σπαν. χρ.) ὁ ἀφρὸς τοῦ βράζοντος ζύθου χρησιμοποιούμενος παρὰ τῶν ἀρτοποιῶν ὡς ζυμεγέρτης, ἡ μαγιὰ τῆς μπύρας.

ἀφροζύμη (ἡ) νεώτ. ἡ ζύμη βλ.λ. ἡ οἱονεὶ ὡς ἀφρὸς ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ζυμουμένου ὑγροῦ παραμένουσα· ἀντίθ. βυθοζύμη.

ἀφροζυμωμένος-η-ο νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀφροζύμωτος-η-ο** ὁ κατὰ τὴν ζύμωσιν ἢ διὰ τῆς ζυμώσεως βλ.λ. ἀποβὰς ἀφράτας : **ἀφροζυμωμένη κουλούρα, - ἀφροζύμωτο φωμί·** ‖ μτφ. ἐπὶ γυναικὸς ἰδίᾳ ξανθῆς καὶ λευκόχρου, ἡ εὐειδὴς καὶ εὔσαρκος.

ἀφροκάλιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ καθαρισθεὶς διὰ σαρώθρου, φρακαλιᾶς βλ.λ., σκαύπας, ὁ ἀσκούπιστος, ὁ ἀσάρωτος.

ἀφροκαλλίστη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος σπόγγων τῆς οἰκογεν. τῶν **εὐπλεκτιδῶν.**

ἀφροκάμακο (τό) δημ. μικρὸν ἁλιευτικὸν ἐργαλεῖον (καμάκι) πρὸς ἄγραν ἰχθύων πλεόντων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

ἀφρόκομος-ον μτγν. ὁ ἔχων κόμην ὁμοιάζουσαν πρὸς ἀφρόν, πάντοτε μτφ., ὁ λευκὴν ὡς ἀφρὸν ἔχων τὴν κορυφήν, τὴν ἀνωτάτην ἐπιφάνειαν : Μουσαῖ.262 **ἀφρόκομος ῥαθάμιγξ.**

ἀφροκοπῶ-άω δημ. ἀφρίζω συνεχῶς : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 23 **κύματα πελαγήσια ἀφροκοποῦσαν στὰ βράχια·** 2) ἐπὶ στόματος ἀνθρώπου, ἐξάγω ἀφροὺς μανίας : Ἐρωτόκρ.Δ 1031 **ἀφροκοπᾷ τὸ στόμα του, τὸ κοῦφος του μουγκρίζει.**

ἀφροκύματος-η-ο δημ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὁ ἔχων ἀφρώδη κύματα : **ἀφροκύματη θάλασσα.**

ἀφρόλευκος-ον νεώτ. ὁ τὴν λευκότητα τοῦ ἀφροῦ ἔχων, ὁ λευκὸς ὡς ὁ ἀφρός.

ἀφρόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ἀραγονίτου.

ἀφρόλιτρον (τό) ἀττ. τὸ ἀφρόνιτρον βλ.λ.

ἀφρολό(γ)ημα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφρολογῶ βλ.λ., ξαφρίζω.

ἀφρολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξαφριστήρ· πρβλ. ἀφρηλόγος.

ἀφρολογῶ-έω νεώτ., δημ. -άω συλλέγω καὶ ἀφαιρῶ τὸν ἀφρὸν διὰ τοῦ ἀφρολόγου· 2) δημ. κ. μτφ. ἀφαιρῶ περιοδικῶς κλέπτων μικρὰ ποσὰ ἐκ τῶν ἀποτεθειμένων οἴκοι χρημάτων τινός : **ἡ ὑπηρέτρια ταχτικὰ ἀφρολογοῦσε ἀπὸ τὴν τσάντα τῆς κυρᾶς·** πρβλ. ξαφρίζω· ‖ ὁμ. σαγηνευτικῶς ἢ ἐπιτηδείως παρασύρω τινὰ εἰς τὸ νά μοι παρέχῃ ὑπερόγκους ἀμοιβὰς ἢ δῶρα κττ. : **δικηγόρος ποὺ ξέρει ν' ἀφρολογάῃ γιὰ καλὰ τοὺς πελάτες του, - οἱ κοκόττες σιγὰ σιγὰ τ' ἀφρολογοῦν τὸ βιός του·** πρβλ. ἐκμεταλλεύομαι ἐν εἰδ.σημ.

ἀφρομανῶ-άω δημ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἢ τῶν κυμάτων, οἱονεὶ μανιωδῶς ἀφρίζω, ἀφροκοπῶ βλ. λ. : Βαλαωρ.Ξερριζωμένο Δέντρο 25 **τὸ κῦμα ἀναστηλώθηκε, ἀφρομανάει, θεριεύει.**

ἀφρόμετρον (τό) νεώτ. ὄργανον χρησιμεῦον εἰς τὴν μέτρησιν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος καὶ τῆς ὑπὸ τούτου ἀσκουμένης πιέσεως εἰς τοὺς ἀφρώδεις οἴνους.

ἀφρονεύομαι μτγν. ἀφρονῶ βλ.λ. : ΠΔ Ἰερ.10, 21 **ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο, καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐζήτησαν.**

ἀφρόνευσις-εως (ἡ) μτγν. **τὸ ἀφρόνως πράττειν** : Στωϊκ.ἀπ.3,25 (ἀντίθ. φρονίμευσις).

ἀφρόνη (ἡ) ἡ ἀφροσύνη βλ.λ. : ΑΒ 472.

ἀφρονημάτιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φρονηματισμοῦ βλ. λ.· 2) ἀντὶ ἀφρονίμευτα βλ.λ.

ἀφρονημάτιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλου φρονηματισθεὶς ἤτοι δι' εὐγενοῦς ἐνθουσιασμοῦ γενόμενος θαρραλέος, μεγαλόψυχος, εὔτολμος πρὸς ἐπιδίωξιν ἰδεώδους τινός· ‖ κ. ὁ μὴ δεκτικὸς εὐθαρσοῦς, ὑψηλοῦ φρονηματισμοῦ βλ. λ. οἷον ἕνεκα δειλίας, εὐτελείας· 2) δημ. ἀντὶ ἀφρονίμευτος βλ. λ.

ἀφρονηματίστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φρονηματισμοῦ βλ.λ.

ἀφρόνησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ ἀφροσύνη βλ. λ. : Ἰώσ.ΑΙ 19,1,14 (ἀμφ.).

ἀφρονικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἄφρων βλ. λ. : Σχόλ. Λουκ.Δὶς Κατ.22.

ἀφρονίμευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ συνετισμοῦ βλ.λ.

ἀφρονίμευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ καταστὰς φρόνιμος, ὁ μὴ συνετισθείς, ποὺ δὲ φρανίμεψε, δὲν ἔβαλε γνώση, μυαλό· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς συνετισμοῦ, ποὺ δὲ φρονιμεύει, δὲ βάζει γνώση.

ἀφρόνιτρον (τό), ἀττ. **ἀφρόλιτρον**, κ. νεώτ., ἄ. **ἀφρὸς νίτρου** ἀκάθαρτον νιτρικὸν νάτριον ἢ νιτρικὸν κάλιον, διαφέρον τοῦ καθαροῦ ὀναμαζομένου **ἄνθος νίτρου·** Κορ. ἐν Ξενοκρ.199 « νίτρον μὲν ἢ λίτρον ἐκάλουν (οἱ ἀρχαῖοι) τοὺς στερροτέρους καὶ λιθώδεις τῶν βώλων, ἀφρόνιτρον δὲ ἢ ἀφρόλιτρον τοὺς χαυνοτέρους τε καὶ μαλακωτέρους, ἀφρὸν δὲ λίτρου ἢ νίτρου τὰ ἐξανθοῦν ἐπιπολῆς τοῦ νίτρου καὶ ῥᾳδίως ἀποξυόμενον ἀλευρῶδες» : Γαλ.12,212.

ἄφροντις-ιδος-ι κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων φροντίδα βλ.λ., ὁ μὴ φροντίζων, ὁ ἀδιάφορος : Εὐρ.ἀπ.958 **ἄφροντις τοῦ θανεῖν**, Πλούτ.Ἠθ.45 D **ἄφροντις τῶν καθηκόντων,**

ἀφροντισία (ἡ) νεώτ., δημ. -ιά ἡ ἀφροντιστία βλ.λ.

ἀφροντισιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφροντιστία βλ.λ., ἀμεριμνησία, ἀμέλεια, ἀηδία : **ἔχει ἀφροντισιὰ γιὰ τὴν οἰκογένειά του·** 2) ἡ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἑαυτὸν ἀμεριμνησία, ἔλλειψις φροντίδων ἢ ἀνησυχιῶν, ἡ ξεγνοιασιά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 39,42 **μ' ἀφροντισιὰ ροδόχρωμη τῆς νιότης.**

ἀφρόντιστα ἐπίρρ. δημ. ἀφροντίστως βλ.λ.

ἀφροντιστί ἐπίρρ. μτγν. ἀπερισκέπτως, ἀμελῶς, ἀπροσέκτως : Ἀθήν.14,632 D **ἀφροντιστὶ τοὺς πολλοὺς ἀκεφάλους ποιεῖ στίχους.**

ἀφροντιστία (ἡ) μτγν. ἡ ἔλλειψις φροντίδων,

ἡ ἀμεριμνησία, ἡ ἀμέλεια, ἀκηδία, ἀδιαφορία : Πορφ.Πλωτ.7 **ἀφροντιστία τοῦ βίου,** Θεμίστ.Λόγ. 15,186 C **τοῦ συμμέτρου ἡ ἀφροντιστία.**

ἀφρόντιστος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φροντίζων, ὁ ἀμέριμνος, ὁ ἀδιάφορος : Ξεν.Συμπ.6,6 **οὐκοῦν κάλλιον, ἔφη, ἢ εἰ ἀφρόντιστος ἐκαλούμην,** Δίων Κ 47,11 **εἰς τὸ ἀφρόντιστον ἐπαίρεσθαι,** Διγ.'Ακρ.1825 **χαίρω δὲ τοῦτον βλέπουσα εἰς ἔτη τῆς ζωῆς μου νὰ περπατῇ ἀφρόντιστος·** ‖ ἀμέριμνος, ἀπερίσκεπτος : Θεόκρ.10,20 **ἀφρόντιστος ἔρως·** 2) δημ. ὁ μὴ τυχὼν ἢ ὁ μὴ τυγχάνων φροντίδων, ἐνδιαφέροντος, περιποιήσεων : **ἀφρόντιστο σπίτι - νοικοκυριό, - ἄφησες τὴ δουλιὰ ἀφρόντιστη·** 3) ὁ περὶ οὗ δὲν ἐσκέφθη τις, ὃν τις δὲν προεῖδεν, ὁ ἀπρόβλεπτος, ὁ ἀπροσδόκητος : Αἰσχ.'Αγ.1377 **ἐμοὶ δ' ἀγὼν ὅδ' οὐκ ἀφρόντιστος ἦλθε.**

ἀφροντιστῶ-έω κ. νεώτ. εἶμαι ἄφροντις βλ.λ.: Πλάτ.Νόμ.917 C· ‖ οὐδεμίαν φροντίδα λαμβάνω περί τινος, δὲν δίδω προσοχὴν εἴς τι : Πλάτ.Νόμ. 885 Α **ἀφροντιστῶν τῶν ἀρχόντων,** Ξεν.Συμπ.8,33 **ψόγου τε ἀφροντιστεῖν ἐθιζόμενοι,** Φιλόστρ. 'Απολλ.1,38 **ἀφροντιστεῖν ὑπὲρ τῆς βασιλείας.**

ἀφροντίστως ἐπίρρ. ἀπερισκέπτως, ἀκρίτως, ἀβούλως : Σοφ.Τρ.366 **ἥκει δόμους ὡς τούσδε πέμπων οὐκ ἀφροντίστως·** ‖ **ἀφροντίστως ἔχειν** τὸ εἶναί τινα ἄφροντιν βλ. λ. : Ξεν.ΚΠ 1,6,42 **μηδέποτ' οὖν ἀφροντίστως ἔχε,** Πολύβ.3,79,2 **ἀφροντίστως πρὸς τὸ μέλλον ἔχειν·** ‖ κατ' εὐφημισμὸν ἀντὶ τοῦ **ἄφρονα εἶναι :** Σοφ.Αἶ.355 **δηλοῖ δὲ τοὔργον ὡς ἀφροντίστως ἔχει.**

ἀφρονῶ-έω κ. νεώτ. συνήθ. κατὰ μτχ. ἐνεστ. εἶμαι ἄφρων, ἢ πράττω ἀφρόνως, ἀνόητα : 'Ιλ.Ο 104 **νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες,** 'Αγαθ. ἐν ΑΠ 10,66,3 **ἀφρονέων δὲ τέρψιν ὀλισθηρῶς οὐ δεδάηκε τύχης·** 2) μτβ. καθιστῶ τι ἀνόητον ἢ μάταιον : 'Ακύλας εἰς ΠΔ Βασιλ.2,15,31.

ἀφρόνως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ φρονήσεως, ἀνοήτως, ἀπερισκέπτως : Σοφ.Αἶ.766 **ὁ δ' ὑψικόμπως κἀφρόνως ἠμείψατο,** Ξεν.'Ελλ.5,1,19 **ὡς ἀφρόνως ἔπλει, - ἀφρόνως ἐνήργησεν.**

ἀφρόξανθος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ξανθὸς τὸ χρῶμα καὶ τὴν ὑφὴν ἢ τὴν ἐμφάνισιν ἀφρόεις, ὁ ξανθὸς ἅμα καὶ ἀφρώδης βλ.λ. : **ἀφρόξανθα μαλλιά, - ἀφρόξανθη μπίρα.**

ἀφροξυλάνθι (τὸ) δημ. κ. **ἀφροξυλιά** (ἡ) τὸ φυτὸν **ἀκτῆ ἡ μέλαινα** βλ.λ.

ἀφροπαράγαδο (τὸ) δημ. ἁλιευτικὸν πολυάγκιστρον (παραγάδι) ὑπὸ λέμβου παρακολουθούμενον καὶ πρὸς τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου ἐπιπλέον πρὸς ἄγραν ἰχθύων ἐκ τῶν συνήθως ἐν μικρῷ βάθει νηχομένων, ποὺ εἶναι γιὰ νὰ πιάνῃ φάρια τοῦ ἀφροῦ (ἀφρόφαρα).

ἀφρόπλακα (ἡ) δημ. πλὰξ λεία ἐκ λευκοῦ μαρμάρου.

ἀφροπλασμένος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀφρόπλαστος** ὁ οὕτω πεπλασμένος, ὥστε νὰ εἶναι ἢ νὰ φαίνηται ἀφρώδης βλ.λ.· ‖ ὁ ἐξ ἀφροῦ πεπλασμένος· πρβλ. ἀφροζύμωτος : **ἀφροπλασμένο γλύκισμα·** ‖ κ. μτφ. **ἀφροπλασμένη κόρη** λίαν τρυφερά, λευκόσαρκος καὶ εὐειδής.

ἀφρόπλαστος-η-ο δημ. ἀφροπλασμένος βλ.λ.

ἀφρορροδόπλαστος-ον νεώτ. ὁ οὕτω πλασθεὶς ὥστε νὰ εἶναι ἢ νὰ φαίνηται ἀφρώδης καὶ ῥοδόχρους, ὁ οἱονεὶ ἐξ ἀφροῦ κ. ῥόδων πεπλασμένος· ‖ μτφ. ἐπὶ γυναικῶν.

ἀφρορροῶ-έω νεώτ. ἐκβάλλω ἀφροὺς βλ.λ. : **ὁ ζῦθος ἀφρορροεῖ.**

ἀφρορρυὴς οῦς-ές νεώτ. ὁ ἐξ ἀφρῶν περίρρυτος : **ἀφρορρυὲς ποτήριον καμπανίτου.**

ἀφρός (ὁ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἄθροισμα λεπτοτάτων φυσαλλίδων σχηματιζομένων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὑγροῦ ἀναταρασσομένου ἢ ζέοντος ἢ ἐν ζυμώσει εὑρισκομένου, τὸ ἀφρί, ἰδίως ἐπὶ τῆς θαλάσσης : 'Ιλ.Σ 403 **ῥόος 'Ωκεανοῖο ἀφρῷ μορμύρων,** 'Ησίοδ.Θ 197 **οὕνεκ' ἐν ἀφρῷ θρέφθη** (περὶ τῆς 'Αφροδίτης), Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.99,48 **κι εἰς τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας νὰ κάμουμε τ' ἁλώνι,** δ.τραγ. **μέσ' στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας ἡ ἀγάπη μου κοιμᾶται, - ἀφρὸς τοῦ κρασιοῦ - τῆς μπίρας - τοῦ γαλάτου·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀνθρ. κ. ζῴων, ἔκκρισις σιέλου εἰς φυσαλλίδας ἐν τῷ στόματι ἀφθονοῦσα καὶ ἐκεῖθεν μέχρι τῶν χειλέων ἢ ἀπὸ τῶν χειλέων ἐκρέουσα, σύνηθες σύμπτωμα λύσσης ἢ ἐπιληψίας ἢ κ. ἄ. νόσου ἢ ὀδύνης, ἐνίοτε δὲ καὶ ὀργῆς : 'Ιλ.Υ 168 **περὶ τ' ἀφρὸς ὀδόντας γίγνεται,** 'Ιππ.'Αφορ.2,43 **ἀφρὸς περὶ στόμα,** ΚΔ Λουκ.9,39 **ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, - βγάζει ἀφροὺς ἀπ' τὸ θυμό του, - τὸ στόμα του ἔβγαζε ἀφρούς·** 3) ἀφρῶδες αἷμα, ἀφρὸς ἀναμεμιγμένος μεθ' αἵματος : Αἰσχ.Εὐμ.183 **μέλαν' ἀπ' ἀνθρώπων ἀφρόν** Σοφ.Τρ.702 **θρομβώδεις ἀφροί·** 4) μτγν. ὁ ἰχθὺς ἀφύη ἢ ἀφρύη βλ. λ.· 5) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ ἐπιφάνεια παντὸς ὑγροῦ : **φάρια τοῦ ἀφροῦ** τὰ διαιτώμενα ἐν μικρῷ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης βάθει· 6) δημ. μτφ. τὸ ἐκλεκτόν, τὸ ἐξέχον, τὸ ἐξαίρετον παντὸς πράγματος : **διάλεξε καὶ πῆρε τὸν ἀφρό·** 7) νεώτ. γεν. πᾶν τὸ λεπτοφυὲς καὶ εὔθρυπτον ἢ ἐλαφρόν· 8) νεώτ. **ἀφρὸς τῆς θαλάσσης** ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν σήπιον βλ.λ.· 9) νεώτ. ναυτ. ἡ ἐπὶ τῆς στάθμης τῶν ἀτμολεβήτων ἐπιπαλάζουσα ἀκαθαρσία.

ἀφροσαλιάζω δημ. ἀμτβ. ἐκβάλλω ἀπὸ τοῦ στόματος ἀφροσίαλον, ἀφρίζω βλ.λ.

ἀφροσεληνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν ἀφροσέληνον βλ.λ.

ἀφροσέληνος (ὁ) μτγν. ὁ λίθος σεληνίτης βλ.λ. : Διοσκ.5,141.

ἀφροσίαλος (ὁ) νεώτ. σίαλος ἀναμεμιγμένος μετ' ἀφρῶν.

ἀφροσιβόμβαξ-ακος (ὁ) μτγν., δ.γ. **ἀφροσιβόμβυξ** ὁ κομπορρήμων, ὁ μέγα τι ἑαυτὸν φανταζόμενος, ὁ ἄφρων καὶ μάταιος : Διαγ.Λ 2,126 **λῆρον ἀναστήσας ὠφρυωμένος ἀφροσιβόμβυξ.**

ἀφροσιδηρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπανία παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ χλωρίτου βλ.λ.

ἀφροσκέπαστος-η-ο δημ. ὁ ἀφροσκεπὴς βλ.λ.

ἀφροσκεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ οἱονεὶ ἐστεγασμένος δι' ἀφρῶν : **ἀφροσκεπὲς ποτήριον ζύθου·** πρβλ. ἀφροστεφής.

ἀφροσκόροδον (τὸ) μτγν., δ.γρ. **ἀφροσκορδον** τὸ ἀφρικανικὸν σκόροδον.

ἀφροστέφανος-η-ο δημ. ὁ ἀφροστεφὴς βλ.λ.: Βαλαωρ.Λίμνη 54 **ὦ λίμνη μου ἀφροστέφανη.**

ἀφροστεφανωμένος-η-ο δημ. ὁ ἀφραστεφὴς βλ.λ. : **ἀφροστεφανωμένο κῦμα.**

ἀφροστεφάνωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφροστεφὴς βλ.λ. : **ἀφροστεφάνωτη ξέρα.**

ἀφροστεφής-οῦς-ές νεώτ. ὁ οἱονεὶ δι' ἀφρῶν ἐστεμμένος, ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ φέρων ἀφροὺς δίκην στέμματος, ἀφροστέφανος βλ. λ.

ἀφροστρόβιλος (ὁ) νεώτ. στρόβιλος, δίνη ἀφροῦ· πρβλ. ἀνεμοστρόβιλος.

ἀφρόστρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **σπογγιοστρομιδῶν,** ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

ἀφροσύνη (ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἄφρονος, ἡ ἔλλειψις φρονήσεως, ἡ ἀπερισκεψία, ἡ μωρία, ἡ ἀμυαλιά, ἡ παλαβομάρα : 'Ιλ.Η 110 **ἀφραίνεις . . οὐδέ τί σε χρὴ ταύτης ἀφροσύνης,** 'Ηρ.3,146 **ἐς τοῦτο ἀφροσύνης ἀπικόμενος,** Ξεν.'Απομν.1,4,8 **δι' ἀφροσύνην τινὰ οὕτως οἴει εὐτάκτως ἔχειν,** 'Οππ.'Αλ.3,568 **ἀφρο-**

σύνησιν ὄλλυται, ΚΔ Μᾶρκ.7,22 **βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη, - ἡ ἀφροσύνη τοῦ ἀρχηγοῦ ὡδήγησε εἰς τὴν καταστροφήν, - φέρθηκες μὲ μεγάλη ἀφροσύνη στὴν πιὸ δύσκολη στιγμή.**

ἀφροτόκος-ον μτγν. ὁ ἀφρὸν τίκτων, ὁ παράγων ἀφρόν, ὁ ἀφρίζων : Νόνν.Δ 45,156 **ἀφροτόκοι κενεῶνες ἐφοινίσσαντο θαλάσσης.**

ἀφροῦμαι-όομαι μτγν. γίνομαι ἀφρώδης, πλήρης ἀφροῦ : Θεολ.Ἀριθμ.40 **τῶν ἓξ ἡμερῶν,ἐν αἷς ἀφροῦται . . τὸ σπέρμα.**

ἀφρούρητα δημ. ἐπίρρ. ἀφρουρήτως βλ.λ.

ἀφρούρητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φρουρούμενος, μὴ διὰ φρουρῶν ἐπιτηρούμενος ἢ φυλασσόμενος ἢ προστατευόμενος, ὁ στερούμενος φρουρᾶς :Πλάτ.Νόμ.760 A **ἀφρούρητον μηδὲν εἰς δύναμιν ἔστω,** Πλούτ.Ἠθ.340 F **ποίαν πόλιν ἀφραύρητον αὐτῷ παρέδωκας, - ἀφρούρητα σύνορα, - ἀφρούρητη στρατώνα.**

ἀφρουρήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φρουρᾶς, χωρὶς νὰ εἶναι ἢ νὰ γίνεται φρούρησις, ἀφύλαχτα.

ἄφρουρος-ον ὁ μὴ φρουρούμενος, μὴ ἔχων φρουρὰν ἢ φρουρούς, ἀφρούρητος βλ. λ. : Πλάτ. Φαῖδρ.256 C **λαβόντε τὰς ψυχὰς ἀφρούρους,** Πλούτ.Δημήτρ.32 **ἦσαν δὲ καὶ σχολαὶ καὶ κοιναλογίαι καὶ συνδιημερεύσεις ἀφρούρων καὶ ἀόπλων·** 2) ὁ ἀπηλλαγμένος στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας : Ἀριστλ.Πολιτ.1270 b,4 **ἔστι γὰρ αὐτοῖς νόμος τὸν μὲν γεννήσαντα τρεῖς υἱοὺς ἄφρουρον εἶναι.**

ἀφρουρῶ-έω μτγν. καταλείπω ἄνευ φρουρῶν, ἀφύλακτον : Στράβ.15,1,53 **καὶ τὰ οἴκοι δὲ τὸ πλέον ἀφρουρεῖν.**

ἀφροφέγγω δημ. ἐκπέμπω λευκὴν ἀνταύγειαν ἀφροῦ : **ἀφροφέγγουν τὰ κύματα μέσα στὸ σκοτάδι·** πρβλ. ἀσπρογαλιάζω.

ἀφροφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁ παράγων ἀφρόν, ὁ ἀφρίζων : Ἰω.Χρυσ.6,558 **τὰ ἀφροφόρα τῶν ἡδονῶν κύματα.**

ἀφροφυής-οῦς-ές μτγν. ὁ οἱονεὶ ἐξ ἀφροῦ πεποιημένος, ἐπὶ τῶν θριδάκων, ἕνεκα τοῦ γαλακτώδους αὐτῶν χυμοῦ : Φιλόδ.ἐν ΑΠ 9,412 **ἀφροφυῆ πέταλα θριδάκων.**

ἀφροχαλκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ τὸ ὀρυκτὸν τυρόλιθος βλ.λ.

ἀφροχουχλάζω δημ. κοχλάζω, ἀφρίζω, ἐκβάλλω ἀφρούς : Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.Ἱππ.1212 **σὰ φούσκωσε κι ὁλόγυρα ἀφροχούχλαζε.**

ἀφρόψαρα (τὰ) δημ. ἰχθύες ἐν μικρῷ β ει ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης νηχόμενοι, ψάρια τοῦ ἀφροῦ.

ἀφρύγανα (τὸ) δημ. φρύγανο βλ.λ.

ἀφρυγάνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φρυχθεὶς διὰ τῆς πυρᾶς, ποὺ δὲν φρυγανίστηκε, κυρίως ἐπὶ ἄρτου.

ἀφρύδι (τὸ) δημ. ἡ ὀφρὺς βλ.λ., τὸ φρύδι : δ.τραγ. **νά 'χῃ τὸ μάτι σὰν ἐλιά, τ' ἀφρύδι σὰ γαϊτάνι.**

ἀφρύδος-η-ο δημ. ὁ στερούμενος ὀφρύων, ὁ χωρὶς φρύδια.

ἀφρύη (ἡ) μτγν. κ. **ἀφύη** ἄ. **ἀφρῖτις** μικρὸν ἀφρόψαρον, πιθ. ἡ σαρδέλλα ἢ ἡ ἀθερίνα : Ἀθήν. 7,325 B **καὶ τὸν θαλάττιον γόνον, ὃν ἡμεῖς μὲν ἀφύην, ἄλλοι δὲ ἀφρύην ὀνομάζουσιν,οἱ δὲ ἀφρόν.**

ἄφρυκτος-ον κ. νεώτ. ἰδίως ἐπὶ σπόρων, ὁ μὴ πεφρυγμένος, μὴ ἐξηραμμένος ἐν τῷ ἡλίῳ ἢ τῷ πυρί, ὁ ἀκαφάλιστος, ὁ ἀκαβούρδιστας : Πολυδ. 6,77 **τὰ ἐξ ἀφρύκτων κριθῶν ἄλευρα.**

ἀφρώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ἔχων ἀφρούς, ὁ πλήρης ἀφρῶν : Εὐρ.Ὀρ.220 **στόματος ἀφρώδης πέλανος,** Τιμόθ.Περσ.73 **τᾶιδ' ἐπεισέπιπτεν ἀφρώδης ἀβακχίωτος** (ἀμφ.), **- ἀφρώδεις οἶνοι·** 2) μήκων ἀφρώδης ὁμ. ἡ σιληνή βλ.λ. ἡ φυσκώδης : Διοσκ.4,66 || τὸ φυτὸν πέπλος βλ.λ. : αὐτ.167· || ὁμ. ἡ χαμαισύκη βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,169.

ἄφρων-ονος-ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων φρένας, ὁ μωρός, ὁ ἀνόητος, ὁ ἀπερίσκεπτος, ὁ κουτός : Ἰλ.Γ 220 **φαίης κε ζάκοτόν τέ τιν' ἔμμεναι ἄφρονά τ' αὔτως,** ΚΔ Λουκ.11,40 **ἄφρονες! οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν;**, Μηναῖ.2,11, Σοφ.Σαλ.3,1 **ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι·** || τὸ οὐδ. τὸ ἄφρον ὡς οὐσ. ἡ ἀφροσύνη βλ.λ. : Θουκ.5,105 **μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειρόκακον οὐ ζηλοῦμεν τὸ ἄφρον,** Ξεν.Ἀπομν.1,2,55 **τὸ ἄφρον ἄτιμόν ἐστι·** 2) ὁ μὴ ἔχων σῶας τὰς φρένας, παράφρων, παλαβός : Ἰλ.Ε 875 **σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κούρην,** Σοφ.Ἠλ.941 **οὐ γὰρ ὧδ' ἄφρων ἔφυν·** 3) ἐπὶ ἀγαλμάτων, ὁ φρενὸς δθ. αἰσθήσεως ἐστερημένος : Ξεν.Ἀπομν.1,4,4 **εἴδωλα ἄφρονα·** 4) **ἄφρον** τὸ κώνειον βλ.λ. : Ψ Διοσκ.4,78.

ἀφρωρεῖος-α-ον πάπ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ ἀφρώδης βλ.λ.

ἀφταιχτος-η-ο(ν) δημ. ὁ ἄπταιστος βλ.λ.

ἄφταστος-η-ο δημ. ὁ ἄφθαστος βλ.λ.

ἄφτειαστα ἐπίρρ. δημ. ἀντὶ ἄφτιαστα βλ.λ.

ἄφτειαστος-η-ο(ν) δημ. ἀντὶ ἄφτιαστος βλ.λ.

ἀφτί (τὸ) δημ. δ. γρ. τοῦ αὐτὶ βλ.λ.

ἄφτιαγος-η-ο δημ. κ. **ἄφκιαγος** ὁ μὴ δεκτικὸς κατασκευῆς, συντελέσεως, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ φτιασθῇ ἢ φκιαχθῇ : **ἄφτιαγο ἦταν τὸ γεφύρι τῆς Ἄρτας·** || ὁ μὴ δεκτικὸς ἐπισκευῆς, ποὺ δὲ φτιάνεται πιά : **ἔχουν τριφτῇ τοῦ ραλογιοῦ αἱ ρόδες καὶ εἶναι ἄφτιαγο·** 2) ὁ μὴ ἢ μήπω κατασκευασθείς,συντελεσθείς,ἢ ἐπισκευασθείς,ἄφτιαστος βλ.λ.

ἄφτιαστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἄφκιαστα** ἄνευ κατασκευῆς, ἄνευ συντελέσεως, ἄνευ ἐπισκευῆς, πρβλ. ἄφτιαγος κ. ἄφτιαστος.

ἄφτιαστος-η-ο δημ. κ. ἄφκιαστας, κ. **ἄφτιαχτος,** δ.γρ. **ἄφτει-** ὁ μὴ κατασκευασθείς, μὴ συντελεσθείς, μὴ εἰς πέρας ἀχθείς : **ἄφτιαστο σπίτι - φαΐ,- ἄφτιαχτα ἔχει ἀκόμη τὰ προικιά της·** || ὁ ἀσχημάτιστος ἔτι, ὁ ἀδιαμόρφωτος, ἀσυγκρότητος : **ἄφτιαστο κόμμα, - ἄφτιαστες ἔχω στὸ νοῦ μου τὶς λεπτομέρειες τοῦ βιβλίου ποὺ λέω νὰ γράφω·** || ὁ μὴ εὐπρεπισθείς, τακτοποιηθείς, συγυρισθείς : **ἄφτιαστο εἶναι ἀκόμη τὸ δωμάτιο, - ὅλη μέρα τὸ κρεβάτι εἶναι ἄφτιαστο·** || ὁ μὴ ἐπισκευασθείς : **ὁ μάστορης ἔχει ἀκόμη τὸ ποδήλατό μου ἄφτιαστο·** 2) εἰδ. ἐπὶ προσ. κ. ἰδίως γυναικῶν, ὁ μὴ τὴν ὄψιν καλλωπίσας, οἷον διὰ φύκους ἢ ἄ. ψιμυθίου ἢ διὰ κομμώσεως κττ., ὁ μὴ ἐν γένει εὐπρεπισθείς ὁ ἀτημέλητος : **βγαίνει ἄφτιαστος σὰν τὸν ἅϊ Γιάννη τὸν Πρόδρομο, - ἄφτιαχτη νὰ τὴν ἰδῇς καὶ θὰ τρομάξῃς·** || εἰδ. ἐπὶ νεκρῶν, ὁ ἀσαβάνωτος, ἄ. ἄφκιαστος βλ.λ.· 3) ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ μὴ βινηθεῖσα, ποὺ δὲν ἐφτιάστηκε ἢ ἐφκιάστηκε.

ἀφτόνιος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπαλιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **κοιλοκέρων μηρυκαστικῶν θηλαστικῶν**

ἄφτρα (ἡ) δημ. κ. **ἄφτρος** (ὁ) ἡ ἄφθα βλ.λ.

ἄφτω μσν. κ. δημ. μτβ. κ. ἀμτβ., μέλλ. θά ἄφω ἀόρ. **ἧφα,** ἅπτω βλ.λ.ἰ κ. ἀνάπτω : Ἐρωτόκρ.Α 180 **ὡσὰν τὴ φλόγα τσῆ φωτιᾶς, σὰν τὸ καμίνι ἄφτει,** αὐτ.Γ 455 **κ' εἶντα φωτιὰ ἧφε στὴν καρδιά μι' ἀγάπη κομπωμένη,** δ. τραγ. **φωτιὰ ἄφτει τὸ κορμάκι μου καὶ τί φωτιὰ 'ναι κείνη.**

ἀφύα Ἡσ. ἡ ἀφύη βλ.λ.

ἀφυάλωσις-εως (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ διὰ βραδείας ψύξεως μετατροπὴ τοῦ διαφανοῦς τήγματος τῆς ὑάλου εἰς ἀδιαφανῆ καὶ θολερὰν μᾶζαν.

ἀφυβρίζω, μέλλ. ἀττ. -ιῶ παύομαι ὑβρίζων ἐκ κόρου· Αθ « ἀφυβρίσαι μάλιστα τὸ ἀκολάστως ὑβρίσαι δηλοῖ εἰς κόρον καὶ ὥστε ἀποπληρωθῆναι » : Μέν.377 **νῦν πῖθι, νῦν ἀφύβρισον,** Μαν.Φιλῆς Φυτ. 221 **ἕως πεπανθεὶς ὁ θρασὺ̃ ἀφυβρίσει·** || ἐπὶ

οἴνου, παύω πλέον νὰ ὑφίσταμαι ζύμωσιν, νὰ βράζω: Ἀλεξ.45,4 **τὸν γὰρ οἶνον τὸν νέον πολλή γ' ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποζέσαι πρῶτον ἀφυβρίσαι τε·** 2) ὑβριστικῶς, καταχρηστικῶς παρεκτρέπομαι, ὁθ. ἀφήνω ἐμαυτόν ἐλεύθερον εἰς ἡδυπαθείας, εἰς ἡδονάς: Πλούτ.Δημήτρ.19 **εἰρήνης οὔσης ἀφύβριζεν εἰς ταῦτα·** || ἐκσπῶ εἰς ὕβρεις: Ἀγαθ. Ἱστ.4,19 **δυσμενῶς εἰς αὐτοὺς ἀφυβρίζων.**

ἀφυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ φύγῃ τι: Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.11,164,720 **οὕτω τε οὐκ ἀφυγὴς γῆς καὶ ἀναίρετος ἔσται κατὰ τὸν Τίμωνα.**

ἀφυγιάζω μτγν. καθιστῶ τινα ὑγιῆ, θεραπεύω: Ἰάμβλ.Πυθ.25,114 **πάθη καὶ νοσήματά τινα ἀφυγίαζον ἐπᾴδοντες.**

ἀφυγιασμός (ὁ) μτγν. τὸ ἀφυγιάζειν, ἰατρεύειν, ἡ θεραπεία: Ἰάμβλ.Πυθ.15,64 **σωματικῶν τε καὶ ψυχικῶν ἀφυγιασμοί.**

ἀφυγραίνω καθιστῶ τι ὑγρόν: Ἀριστλ.ΖΙ 637 b,29 **ὁ τόπος ἀφυγραίνεται.**

ἀφυδατῶ-όω νεώτ. χημ. ἀφαιρῶ τὸ ὕδωρ ἔκ τινος σώματος, ἀποστεγνώνω.

ἀφυδάτωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀφαίρεσις τοῦ ὕδατος, ἡ ἀποξήρανσις, ἡ ἀποστέγνωσις, ὅ. ἀφύδρανσις: **ἀφυδάτωσις καλλιεργησίμων γαιῶν·** || χημ. ἡ ἀφαίρεσις τῶν στοιχείων τοῦ ὕδατος ἔκ τινος χημικῆς ἑνώσεως.

ἀφύδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ ἀφύη βλ.λ.: Ἀριστφ.ἀπ.507.

ἀφυδραίνω ἀποπλύνω, ξεπλένω· || μέσ. πλύνομαι· Ἡσ. «περιρραίνεσθαι, ἀπολαύεσθαι»: Εὐρ. Ἰων.97 **καθαραῖς δὲ δρόσοις ἀφυδρανάμενοι στείχετε ναούς** (διόρθ. φαιδρυνάμενοι).

ἀφύδρανσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀφυδάτωσις βλ.λ.

ἀφυδρογόνωσις-εως (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ἔκ τινος χημικῆς ἑνώσεως ἀφαίρεσις τοῦ ὑδρογόνου.

ἄφυδρος-ον ὁ ἔχων ἔλλειψιν ὕδατος, ὁ ἄνυδρος, ὁ ξηρικός: Ἱππ.Ἀέρ.13 **εἰσὶ γὰρ φύσιες αἱ μὲν ὄρεσιν ἐοικυῖαι δενδρώδεσί τε καὶ ἀφύδροισιν, αἱ δὲ λεπτοῖσί τε καὶ ἀνύδροις** (διόρθ. ἐφύδροισιν), Ἀφρικαν.Κεστοὶ 279 D **ἄφυδρα χωρία.**

ἀφυδρῶ-όω νεώτ. ἀφυδατῶ βλ.λ.

ἀφύδρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀφυδάτωσις βλ.λ.

ἄφυζα ἐπὶ τοῦ λέοντος, ὁ μὴ φεύγων, μὴ εἰς φυγὴν τρεπόμενος: Σχόλ.Ἰλ.Φ 528 «πεφυζότες, ὅθεν ἄφυζαν τὸν λέοντα Ἡσίοδός φησιν».

ἀφύζω Ἡσ. «ἄφυζε, ἀπόλαβε».

ἀφύη (ἡ), γεν. πληθ. ἀφύων εἶδος μικροῦ ἰχθύος, σαρδέλλα: Ἀριστφ.Ἀχ.640 **ἀφύων τιμὴν περιάψας,** Λουκ.Ἰχθ.48 **κοῦφοί εἰσι καὶ τῶν ἀφύων ἐλαφρότεροι·** κ. παροιμ.: ΑΒ 472,23 «**ἀφύα ἐς πῦρ·** ἐπὶ τῶν τέλος ὀξὺ λαμβανόντων ἡ παροιμία, παρόσον καὶ τὴν ἀφύαν τάχιστα ἕψεσθαι συμβαίνει» || Ἡσ. «ἀφύα· μεμβράς».

ἀφυής-οῦς-ές κ. νεώτ., αἰτ. ἐν. ἀφυῆ ὁ μὴ εὖ πεφυκώς, ὁ στερούμενος εὐφυΐας, φυσικῆς ἱκανότητος ἢ διανοητικῆς ὑπεροχῆς, ὁ μὴ ἔξυπνος, ὁ ἀδέξιος: Πλάτ.Πολ.455 Β **τὸν μὲν εὐφυῆ πρός τι εἶναι, τὸν δὲ ἀφυῆ·** || ἀνίκανος: αὐτ.Φαίδ.96 C **ἀφυὴς πρὸς ταύτην τὴν σκέψιν·** 2) ἐπὶ καλῆς σημασίας, ὁ ἁπλοῦς, ὁ ἀπονήρευτος, ὁ ἄδολος: Σοφ.Φιλ.1014 **ἀλλ' ἡ κακὴ σὴ.. ψυχὴ νιν ἀφυῆ τ' ὄντα κοὐ θέλονθ' ὅμως εὖ προυδίδαξεν ἐν κακοῖς εἶναι σοφόν·** 3) ὁ φύσει ἀνεπιτήδειος, ἀκατάλληλος πρὸς τὸ ποιεῖν τι: Ξεν.ΚΠ 1,6,32 **πρὸς τὸ φιλοκερδεῖν οὐκ ἀφυεῖς ὄντες,** Γαλ.5,377 **πῶς ἀφυέστερον εἰς κίνησιν ὄργανον ἄν τις κατεσκεύασεν·** 4) ἐπὶ τῆς σωματικῆς διαπλάσεως, ὁ μὴ ἀρτίως διαπεπλασμένος: Ξεν.ΚΠ 2,3,7 **καὶ τὸ σῶμα οὐκ ἀφυὴς καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀγεννεῖ ἀνδρὶ ἐοικώς·** 5) ὁ μὴ αὐξανόμενος, ὁ δυσφυής: Ἀθήν.7,324 D.

ἀφυΐα (ἡ) κ. νεώτ. ἡ κακὴ φυσικὴ διάπλασις, ἡ ἔλλειψις φυσικῆς ἀρετῆς, εὐφυΐας βλ.λ., ἡ ἀδεξιότης: Ἀριστλ.ΖΜ 659 a,29 **ἀφυΐα τῆς κάμψεως,** Στράβ.14,2,28 **κατὰ παχυστομίαν καὶ ἀφυΐαν τινὰ τῶν φωνητηρίων ὀργάνων,** Πλούτ.Ἠθ.104 C **ἀφυΐα ψυχῆς·** || φυσικὴ ἀνεπιτηδειότης ἢ ἀνικανότης πρὸς ἐπιτέλεσιν ἔργου τινός: Πλούτ.Ἠθ.1088 B **τῆς τοῦ σώματος φαυλότητος καὶ ἀφυΐας πρὸς τὸ ἡδέως ζῆν.**

ἀφυΐδιον (τὸ) ἀφύδιον βλ.λ.

ἄφυκος-ον Ἡσ. «ἄφυκα· ἀκαλλώπιστα, παρὰ τὸ μὴ ἔχειν φυκάριον, ὃ βάλλουσιν αἱ γυναῖκες πρὸς φιλοκαλίαν».

ἄφυκτος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὃν δὲν δύναταί τις ν' ἀποφύγῃ, ἀναπόφευκτος: Σιμων.39,3 **ἄφυκτος θάνατος,** Πίνδ.Ι 8,65 **ἄνδρας ἀφύκτῳ χερὶ κλονέων,** Αἰσχ.Πρ.903 **θεῶν.. ἄφυκτον ὄμμα,** Μιχ. Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,6 **τὸ τῆς δίκης ἄφυκτον διηνεκῶς λογιζόμενος·** || ἐπὶ τῶν βελῶν: Σοφ.Φιλ.105 **ἰούς γ' ἀφύκτους καὶ προπέμποντας φόνον·** || ἐπὶ ἐρωτήσεως, ὁ ἀνεπίδεκτος ὑπεκφυγῆς, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ ὑπεκφύγῃ: Πλάτ.Εὐθ.276 Ε **τοιαῦτα ἡμεῖς ἐρωτῶμεν ἄφυκτα·** 2) ἐνεργ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ διαφύγῃ, ὁ ἀνίκανος νὰ ἐκφύγῃ: Αἰσχ. Ἱκ.784 **ἄφυκτον δ' οὐκέτ' ἂν πέλοι κέαρ,** Ἀριστφ. Νεφ.1047 **εὐθὺς γάρ σ' ἔχω μέσον λαβὼν ἄφυκτον.**

ἀφύκτως ἐπίρρ. μτγν. ἀσφαλῶς, ἐπιτυχῶς, ἄνευ διαφυγῆς: Λυκόφρ.493 **ἀφύκτως πλήξας.**

ἀφύλαγα ἐπίρρ. δημ. ἀφυλάκτως βλ.λ.

ἀφύλαγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς φυλάξεως ἢ προφυλάξεως ἢ περιφρουρήσεως, ποὺ δὲν ἔχει φύλαγμα ἢ φύλαξη: **ἀφύλαγο εἶναι τόσο μεγάλο περιβόλι·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ προφυλασσόμενος, ποὺ δὲ φυλάγει τὸν ἑαυτό του· || κ. ὁ μὴ ἐξ ἰδίας ἑαυτοῦ προνοίας ὑπὸ ἄλλων φρουρούμενος, φυλασσόμενος: **βγαίνει ἀφύλαγος τὴ νύκτα καὶ κάποτε θὰ τὴν πάθῃ·** 3) κ. ἐπὶ πραγμ. ἀντὶ ἀφύλακτος βλ.λ.1.

ἀφυλάκιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐγκλείσεως εἰς τὰς φυλακάς, χωρὶς φυλάκισμα.

ἀφυλάκιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ φυλακισθείς, μὴ ἐγκλεισθεὶς ἐν φυλακαῖς, ὁ ἐλεύθερος.

ἀφύλακτα ἐπίρρ. δημ. κ. -χτα ἀφυλάκτως βλ.λ.

ἀφυλακτηρίαστος-ον πάπ. ὁ μὴ ὑπὸ φυλακτηρίου βλ.λ. προστατευόμενος.

ἀφυλακτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἀφυλαξίαν βλ.λ.2) ἢ ὁ εἰς ταύτην ἀφειλόμενος: **ἀφυλακτικὰ φαινόμενα.**

ἀφύλακτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀφύλαχτος** ὁ μὴ φυλαττόμενος, ὁ μὴ φρουρούμενος, ὁ ἀφρούρητος: Ἡρ.8,70 **ἀφέντες τὴν ἑαυτῶν ἀφύλακτον,** Θουκ.2,13 **ἔστι δὲ αὐτοῦ ὃ καὶ ἀφύλακτον ἦν,** - **ἀφύλακτος ἔπαυλις,** - **ἀφήσαμε τὰ καλαμπόκια ἀφύλαχτα καὶ θὰ τὰ φὰν οἱ ἀλουπές·** 2) κ. νεώτ. ὁ μὴ προφυλασσόμενος, μὴ προσέχων, ὁ ἄφροντις, ὁ ἀμέριμνος, ὁ ἀφύλαγος βλ.λ.2): Ἡρ.9, 116 **ἀφυλάκτῳ δέ κως αὐτῷ ἐπέπεσον,** Αἰσχ.Ἀγ. 337 **ἀφύλακτον εὑδήσουσι πᾶσαν εὐφρόνην,** Θουκ.7,32 **ἐνέδραν τινὰ ποιησάμενοι ἀφυλάκτοις.. διέφθειραν·** || τὸ οὐδ. **τὸ -ον** ὡς οὐσ. ἡ ἀφυλαξία βλ.λ.: Θουκ.3,30 **κατὰ γὰρ τὸ εἰκὸς ἀνδρῶν νεωστὶ πόλιν ἐχόντων πολὺ τὸ ἀφύλακτον εὑρήσομεν·** 3) ἐπὶ πραγμ., ἐξ ὧν δὲν δύναταί τις νὰ προφυλαχθῇ: Διον. Ἀλ.9,25 **ἀφύλ-. τύχη,** Πλαύτ. Καῖσ.63 **τὸ πεπρωμένον ἀφύλακτον,** ἐπιγρ. **ἀφύλακτος Ἐρινύς·** 4) νεώτ. κ. δημ. ἀντὶ ἀφύλαγος βλ.λ.1).

ἀφυλακτῶ-έω (I) εἶμαι ἀφύλακτος, δὲν φυλάττομαι, δὲν προφυλάττομαι: Ξεν.Ἀν.7,8,20 **εἰς τὸ μὴ διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι φοβεῖσθαι, ἀλλ' ἀφυλακτεῖν·** || μετὰ γεν. ἀμελῶ, παραμελῶ, δὲν φροντίζω περί τινος: Ξεν.ΚΠ 1,6,5 **ἐπιμελομένους ἀσφαλέστερον (ἂν) διάγειν ἢ ἀφυλακτοῦντας τούτων·** || παθ. **-οῦμαι** κακῶς, πλημμελῶς φυλάττομαι: Πολύβ.7,15 **τὸ τεῖχος ἀφυλακτεῖται.**

ἀφυλακτῶ-έω (2) μτγν. οἱονεὶ ὑλακτῶν βλ.λ. ἐκπέμπω φωνάς, ὑλακτῶ, γαυγίζω, ἀλυχτῶ : Λουκ. Ἐρωτ.17 **πολλῶν ἀκρίτων λόγων ἀφυλακτουμένων.**

ἀφυλάκτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ οὐδεμιᾶς προφυλάξεως, ἀπροφύλαχτα : Ξεν. Ἑλλην.4,1,17 **καταφρονητικῶς δέ ποτε καὶ ἀφυλάκτως λαμβανόντων τῶν στρατιωτῶν τὰ ἐπιτήδεια.**

ἀφυλάκωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φυλακίσεως.

ἀφυλάκωτος-η-ο(ν) δημ. **ἀφυλάκιστος** βλ.λ.

ἀφυλαξία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **ἀφυλαξιά** ἡ ἀμέλεια περὶ τὸ φυλάττειν, ἡ ἀδιαφορία περὶ τὴν φύλαξιν : Ξεν. Οἰκ.4,10 **ὅτι οὐ δύνανται ἐργάζεσθαι διὰ τὴν ἀφυλαξίαν·** 2) ἡ ἀμέλεια περὶ τὸ φυλάττεσθαι, ἀπροσεξία, ἀπρονοησία, ἀστοχασιά : Ἀντιφ.3,4,7· 3) ἀπουσία, ἔλλειψις φυλάκων : Ξεν. Ἱέρ.6,4 **τὸ φοβεῖσθαι δὲ ἀφυλαξίαν.. πῶς οὐκ ἀργαλέον ἐστὶ πρᾶγμα·** 4) νεώτ. ἰατρ. νοσηρὰ ὑπερευπάθεια τοῦ ὀργανισμοῦ ὀφειλομένη εἰς τὴν ἐν τῷ αἵματι παραγωγὴν οὐσιῶν μὴ προφυλαττουσῶν αὐτὸν ἀπὸ ὡρισμένου ἀντιγόνου.

ἀφυλαξιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφυλαξία βλ.λ. 1) κ. 2).

ἀφυλάξιμος (-η)-ο(ν) νεώτ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ φυλαχθῇ, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ φρουρηθῇ : **τὸ ὀχυρὸν κατέστη ἀφυλάξιμον,** πρβλ. ἀφύλαγος 1).

ἀφυλαξίνη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀντίσωμα τοῦ ἀφυλαξιογόνου βλ.λ., ἁ. ἀφυλαξιοτοξίνη, ἀποτοξίνη.

ἀφυλαξιογόνον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ἀντίγονον ἀπαιτούμενον πρὸς γένεσιν τῆς ἀφυλαξίας βλ.λ.2).

ἀφυλαξιοτοξίνη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀφυλαξίνη βλ.λ.

ἀφύλαχτα ἐπίρρ. δημ. ἀφυλάκτως βλ.λ.

ἀφυλαχτιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφυλαξία βλ.λ. 1) κ. 2).

ἀφύλαχτος-η-ο(ν) δημ. ὁ ἀφύλακτος βλ.λ., πρβλ. κ. ἀφύλαγος.

ἀφυλίζω μτγν. μέλλ. **-ίσω** διϋλίζω, διηθῶ, λαγαρίζω : Κορνήλ.Λόγγ.ἐν ΑΠ 6,191,5 **σπονδὴν θ' ἣν ἀσάλευτον ἀφύλισα·** 2) νεώτ. καθαρίζω διὰ λευκώματος ᾠοῦ ἢ κόλλας.

ἀφύλισμα-ατος (τὸ) Ἡσ. τὸ καθίζημα, τὸ ἀποστράγγισμα, τὸ κατακάθι· Ἡσ.ἐν λ. ὀρρὸς γάλακτος.

ἀφυλισμός (ὁ) πάπ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀφυλίζω, διήθησις, διϋλισις, λαγάρισμα : Πάπ. **ἀφυλισμὸς χρωμάτων·** || νεώτ. ὁ καθαρισμὸς ὑγροῦ διὰ τοῦ λευκώματος ᾠοῦ ἢ κόλλας.

ἀφυλλάκανθος-ον ὁ μὴ ἔχων ἀκανθώδη φύλλα, οὗ τὰ φύλλα δὲν φέρουσιν ἀκάνθας : Θεόφρ.Φl 6,4,8 **ὁ μὲν γὰρ ἀφυλλάκανθος ὢν ἀκανίζει.**

ἀφυλλάνθης-ους-ες νεώτ. κ. **ἀφυλλανθής-οῦς-ές** ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ ἔχων φυλλῶδες ἄνθος : Θεόφρ.Φl 7,8,3 **ἄνθεμον τὸ ἀφύλλανθες,** τὸ φυτὸν χαμαίμηλον τὸ κοινὸν βλ.λ.· 2) νεώτ. βοταν. τὸ θηλ. **-ής** ὡς σύσ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀφυλλανθοειδῶν.**

ἀφυλλανθοειδῆ κ. ἀφυλλανθώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **μονοκοτυληδόνων,** παλαιστ. ὀνομ. τῶν λειριοειδῶν βλ.λ.

ἀφυλλανθώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. **ἀφυλλανθοειδῆ** βλ.λ.

ἀφυλλιτῖναι (αἱ) νεώτ. παλαιοζ. ὑποοικογένεια ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογ. τῶν γωνιατιτιδῶν **ἐξωσιφωνωτῶν** ἀμμωνοειδῶν.

ἀφυλλόρρους-ουν μτγν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ φυλλορροῶν, ὁ ἀειθαλής.

ἀφυλλορρόως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ ροῆς τῶν φύλλων, ἀειθαλῶς : Ἐπιφάν.Λόγ. εἰς Βαΐοφ.252 **ἐλαία.. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἀφυλλορρόως πυκάζουσα.**

ἄφυλλος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐστερημένος φύλλων, ὁ μὴ ἔχων φύλλα : Ἰλ.Β 425 **καὶ τὰ μὲν ἄρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον,** Θεόφρ.Φl 1,14,3 **τὰ μὲν φυλλοβόλα, τὰ δ' ὅλως ἄφυλλα,** Πλούτ. Ἠθ.648 F **ἄμπελον γυμνὴν καὶ ἄφυλλον·** || ἐπὶ στεφάνου, οὗ τὰ φύλλα ἀφῃρέθησαν, ὁ ἀπογυμνωθεὶς ἐκ τῶν φύλλων, ὁ μαδημένος : Ξέναρχ.13 **φιλύρας ἄφυλλον στέφανον·** || εἰδ. ὁ μὴ φέρων, ὁ στερούμενος κλάδου ἐλαίας, ὃν κατὰ τὸ εἰωθὸς οἱ ἱκέται ἔφερον· Ἡσ. « ἄνευ ἱκετηρίας » : Εὐρ. Ὀρ. 383 **ἀφύλλους στόματος ἐξάπτων λιτάς·** 2) ἐνεργ. ὁ πρόξενος τῆς φυλλοροοίας, τῆς πτώσεως τῶν φύλλων, ὅθ. κ. γεν. ὁ ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ φύλλα : Αἰσχ.Εὐμ.785 **ἄφυλλος λειχήν.**

ἀφύλλωτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ φυλλώματος, ὅθ. κ. ὁ οὐδεμίαν βλάστησιν παρουσιάζων, ὁ ξηρός, ὁ ἄγονος : Σοφ.ἀπ.299 **ἀφύλλωτος πέτρα·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ δένδρων, ὁ μήπω ἔχων φύλλωμα : **ἀφύλλωτο ἀκόμη τὸ δάσος.**

ἄφυλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ φυλῆς, ὁ στερούμενος φυλῆς, ὁ ἀφρήτωρ βλ.λ. : Μάξ.Τύρ.21,4· 2) νεώτ. εἰδ. φυσιολ. **ἄφυλος ἀναπαραγωγὴ** πολλαπλασιασμὸς τῶν φυτῶν ἄνευ τῆς ἐπεμβάσεως ἢ συνενώσεως κυττάρων ἢ πυρήνων ἑτεροφύλων.

ἀφυμενίωσις-εως (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ μεταβολὴ τοῦ ἐξωτερικοῦ στρώματος τῆς μεμβράνης τῶν ἐπιδερμικῶν κυττάρων δι' ἐναποθέσεως ἐπ' αὐτοῦ οὐσιῶν λιπαρῶν.

ἀφύξιμος-ον (ἀφύσσω) μτγν. ὁ ἀφθόνως ἀντλούμενος, ὁ ἄφθονος, δαψιλής : Νίκ.Θηρ.603 **κυάθῳ τρὶς ἀφύξιμον οἴνην.**

ἄφυξις (ἀφύσσω) Ἡσ. « ἄφυξιν· ἀπάντησιν » (ἀνάγν. ἀπάντλησιν).

ἀφυπεραίμωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἄρσις τῆς ὑπεραιμώσεως βλ.λ. ἔκ τινος χώρας τοῦ σώματος διὰ μαλάξεως, ἀντιπερισπαστικῆς θερμάνσεως κττ.

ἀφυπηρέτηση (ἡ) δημ. ἀφυπηρέτησις βλ.λ.

ἀφυπηρέτησις-εως (ἡ) ἡ ἀπὸ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσις μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς θητείας βλ.λ.

ἀφυπηρετικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ἀφυπηρέτησιν βλ.λ. ἀνήκων ἢ ἀφορῶν.

ἀφυπηρετῶ-έω νεώτ., δημ. κ. **ἀφυπερετῶ** συμπληρώσας τὴν στρατιωτικήν μου θητείαν βλ.λ. παύω ὑπηρετῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, ἀπολύομαι ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

ἀφυπνίζω κ. νεώτ., μέλλ. ἀττ. **-ιῶ** μτβ. ἐξεγείρω τινὰ ἐκ τοῦ ὕπνου, κάμνω τινὰ νὰ ξυπνήσῃ, τὸν ξυπνῶ : Πλούτ.Νικ.9 **τοὺς καθεύδοντας ἀλεκτρυόνες ἀφυπνίζουσι·** 2) ἀμτβ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἀφυπνίζομαι βλ.λ. : Πολύαιν.4,6,8 **οἱ μὲν ἔτι καθεύδοντες, οἱ δὲ ἄρτι ἀφυπνίζοντες·** 3) νεώτ. μτφ. δίδω ζωήν, ἀναζωογονῶ ἀπονεκρωθὲν ἢ ληθαργοῦν αἴσθημα ἢ πάθος : **αἱ κατακτητικαὶ βλέψεις τῶν γειτόνων ἀφύπνισαν τὸ αἴσθημα τῆς φιλοπατρίας, - ἡ συνάντησις ἀφύπνισε τὴν παλαιὰν μεταξύ των ἔχθραν·** 4) ὁμ. διαφωτίζων τινὰ διὰ τῆς γνώσεως ἢ ἄλλως ἐξεγείρω τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ, τὸν κάμνω ν' ἀφήσῃ τὴν ἀδιαφορίαν του : **ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας ἀφυπνίζει τὸν λαόν·** 5) κ. νεώτ. παθ. **-ομαι** κ. ἐν μεσ. σημ. ἐγείρομαι ἐκ τοῦ ὕπνου, ξυπνῶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἢ τῇ ἐνεργείᾳ ἄλλου : Κρατῖν.306, - **ἀφυπνίσθην ἔντρομος·** || ὁμ. μτφ. ἐν ταῖς ἀνωτ.3) κ.4) σημ.

ἀφύπνιση (ἡ) δημ. ἡ ἀφύπνισις βλ.λ.2).

ἀφύπνισις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ ἐνέργεια τοῦ ἀφυπνίζω βλ.λ., ἡ ἐκ τοῦ ὕπνου ἔγερσις, τὸ ξύπνημα : Νικηφ.Βρυένν.Σχόλ.2,54 B **ἐπισπεύδειν τὴν τοῦ ἑτέρου ἀφύπνισίν τε καὶ ἔξοδον·** 2) νεώτ. μτφ. ἀναζωπύρησις ληθαργοῦντος αἰσθήματος ἢ πάθους : **ἡ ἀφύπνισις παλαιᾶς ἔχθρας·** 3) ὁμ. ἡ κατόπιν διαφωτίσεως ἐκδήλωσις ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος : **ἡ ἀφύπνισις τοῦ λαοῦ.**

ἀφυπνισμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀφύπνισις βλ.λ. : Εὐστ. Ἰλ.1297,31.

ἀφυπνιστής (ὁ) μσν. ὁ ἐν μοναῖς ἔργον ἔχων νὰ ἐξεγείρῃ τοῦ ὕπνου τοὺς μοναχούς : Θεόδ.Στ.601 A.

ἄφυπνος-ον μτγν. ὁ ἐγερθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου κ. κατ' ἐπέκτ. ἀπὸ τοῦ θανάτου, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν : Κύριλλ. Ἰω.11 **ἄφυπνον ποιῆσαι Λάζαρον.**

ἀφυπνῶ-άω μτγν. κ. μσν. ἐγείρομαι ἐκ τοῦ ὕπνου, σηκώνομαι, ξυπνῶ : Ἀντίπ.Θεσ.ἐν ΑΠ 9,517,5 ἀφυπνῶσαι κεν ἀκούων αὐτὸς Πασιθέης, Θεόδ. Πρόδρ.66 στρωμνὴν μετῆλθον ὡς ἀφυπνώσσων τάχα· 2) ἀποκοιμῶμαι, μὲ παίρνει ὁ ὕπνος : ΚΔ Λουκ.8,23 πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε· ‖ ὁμ. ἐν τῷ μέσ. κ. ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ : Ἡλιόδ.Αἰθ. 9,12 πρὸ τῆς εὐωχίας ἀφυπνωμένους.

ἀφύπνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀφύπνισις βλ.λ.

ἀφυπνώττω σχόλ. κ. μσν. ἀποκοιμῶμαι βλ.λ.: Σχόλ.Πίνδ.Ι 17(6),23, Θεόδ.Πρόδρ.177 καὶ μακρὸν ἀφύπνωττεν ὡς θανὼν ὕπνον.

ἀφύραγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς μειώσεως, ἐλαττώσεως κατ' ὄγκον ἢ βάρος, ποὺ δὲν παθαίνει φύρα : πάντα ἀφύραγο εἶναι τὸ νερὸ στὴν πηγή· ‖ ὁ μὴ αὐτομάτως ἢ τῇ ἐπενεργείᾳ ἄλλου ὑφιστάμενος ἢ ὑποστὰς ἐλάττωσιν κατ' ὄγκον ἢ βάρος : ἀφύραγες εἶν' οἱ πέτρες· 2) ὁ μὴ κατ' ὄγκον ἢ βάρος ἐλαττωθείς : θάμα πῶς μᾶς ἔστειλε τ' ἄλεσμα ἀφύραγο κι ἀξάϊστο· 3) συνεκδ. ἐπὶ δημητριακῶν καρπῶν, ὁ ἀπηλλαγμένος περιττῶν σπόρων, ὁ ἀσκυβάλιστος : ἀφύραγα ἦταν τὰ σιτάρια φέτος.

ἀφύρατος-ον, Ἰων. ἀφύρητος ὁ μὴ πεφυρμένος, μὴ ἐζυμωμένος, ὁ ἄζύμωτος : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.14.

ἀφυρεῖν Ἡσ. « ἀκαθαρσία ».

ἄφυρτος-ον μσν. ὁ μὴ πεφυρμένος, ὁ μὴ μεμιγμένος, ὁ ἀσύγχυτος : Μάξ.Ὁμολ.2,79 C ἄφυρτος ὁμοῦ καὶ ἀσύγχυτος διαμένει.

ἀφύρτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἀμίκτως, οὐχὶ συγκεχυμένως, καθαρῶς : Νικόλ.Δαμ.144 D.

ἀφυσγετός (ὁ) ἰλὺς καὶ ἄλλαι ἀκαθαρσίαι ὑπὸ χειμάρρου παρασυρόμεναι, ὁ βόρβορος, ἡ λάσπη, ἡ λασπουριά : Ἰλ.Λ 495 πολλὸν δὲ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει, Ὀππ.Ἁλ.1,779 πάμφυρτος ἀφυσγετός· 2) μτγν. ὡς ἐπίθ. ὁ ρυπαρός, ὁ ἀκάθαρτος, ὁ βρώμικος : Ὀππ.Ἁλ.342 ἀφυσγετὸς ὕδρωψ· 3) (ἀφύσσω) ὁμ. ὡς ἐπίθ. ὁ ἄφθονος, ὁ πολύς : αὐτ. 584 ἀφυσγετὸν νέκταρ.

ἀφύσητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ πνοῆς, φυσήσεως ἢ ἐμφυσήσεως· πρβλ. ἀφύσητος.

ἀφύσητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ πεφυσημένος βλ.λ., ὁ μὴ δι' ἐμφυσήσεως ἐξωγκωμένος, ὁ ἀφούσκωτος : Ἱππ.Ἀρθρ.47,77 ἀφύσητος ἀσκός, -ἀφύσητο πλεμόνι· 2) ὁ μὴ φυσηθείς, ὁ μὴ ἀναρριπισθείς : ἄφησες τὴ φωτιὰ ἀφύσητη κι ἔσβησε.

ἀφύσικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀφύσικον βλ.λ.

ἀφυσικιά (ἡ) δημ. ἡ περὶ τὸ σῶμα ἀφυΐα βλ.λ., τὸ αἰσχρὸν τῆς μορφῆς, τὸ παρὰ φύσιν ἀηδές : τί ἀφυσικιὰ εἶν' αὐτός; 2) συνηθέστ. ἐν πληθ. οἱ αἰσχροὶ λόγοι, ἡ αἰσχρορρημοσύνη : δὲν τὸν κάνω παρέα, γιατὶ λέει ἀφυσικιές· 3) αἰσχραὶ παρὰ φύσιν πράξεις, ἡ παρὰ φύσιν ἀσέλγεια : τὸν πιάσανε ποὺ ἔκανε ἀφυσικιές· 4) ἐν τῷ πληθ. τὰ αἰδοῖα : φάνηκαν οἱ ἀφυσικιές του.

ἀφύσικος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀποδεχόμενος τὰ πορίσματα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν : Ἀριστλ.π.Σέξτ.Μαθ.10,46,641 οἱ περὶ Παρμενίδην καὶ Μέλητον οὓς ὁ Ἀριστοτέλης, στασιώτας καὶ ἀφυσίκους κέκληκεν· 2) ὁ ἀντιστρατευόμενος πρὸς τοὺς φυσικοὺς νόμους, ὁ τῇ φύσει ἐναντίος, ὁ μὴ φυσικός : Θεοδώρητ. Ἐκκλ.Ἱστ.1,4,13,14 ἀφύσικον εἶναι λέγων.. τὴν τοῦ θειοτάτου τούτου μυστηρίου κατάληψιν· 3) δημ. ὁ κατὰ τὸ σῶμα ἀφυής, ὁ παρὰ φύσιν πεπλασμένος, ὁ δύσμορφος, ὁ κακοφτιαγμένος : ἀφύσικος ἄνθρωπος· 4) ὁ παρὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν γενόμενος, ὁ ἀταίριαστος : ἀφύσικη παντριά· 5) ὁ ἐπιτετηδευμένος, ὁ προσποιητός, ὁ μὴ ἀφελής, μὴ φυσικός : ἀφύσικη συμπεριφορά· 6) ὁ αἰσχρολόγος, ὁ βωμολόχος, ὁ ἀναιδής, ποὺ λέγει ἀφυσικιές· 7) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἀγεννής, ὁ εὐτελοῦς καταγωγῆς, ὁ ἀσόϊστος : παροιμ. ὁ ἀφύσικος φυσικὸς δὲν γίνεται (πρβλ. ὁ ἀσόϊστος σόϊλης δὲν γίνεται).

ἀφυσίκως ἐπίρρ. νεώτ. μὴ φυσικῶς, κατὰ τρόπον ἀφύσικον βλ.λ.

ἀφύσιμος-ον σχόλ. ἀρύσιμος βλ.λ. : Σχόλ.Νίκ. Ἀλεξ.584.

ἀφυσιολόγητος-ον μτγν. ὁ μὴ φυσιολογηθείς, ὁ μὴ ἐξηγηθεὶς ἢ μὴ δυνάμενος νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τῆς φυσιολογίας : Ἐπίκ.π.Πλουτ.Ἠθ. 1117 B ἀφυσιολόγητον ἐπιθύμημα, Γρηγ.Νύσσ.1,19 A ἀφυσιολόγητον εἴασε τὸ.. ὁμόφυλον ἡμῖν στοιχεῖον.

ἀφυσιολογήτως ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἄνευ γνώσεως τῶν φυσικῶν νόμων.

ἀφυσιολόγος (ὁ) μτγν. ὁ μὴ ἔμπειρος τῆς φυσικῆς φιλοσοφίας : Μ.Ἀντων.9,41 (πιθ.).

ἀφυσμός Σουΐδ. « ἡ ἀπάντλησις ».

ἄφυσος-ον κ. νεώτ. ὁ ἄνευ φύσης βλ.λ. : Ἱππ. Χυμ.3 ὁ μὴ πραξενῶν φῦσαν βλ.λ., ὁ μὴ φυσώδης : Ἀθήν.2,46 d τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι καὶ ἄφυσον· 2) εἰδ. νεώτ. ἰατρ. ἄφυσα φάρμακα διδόμενα κυρίως εἰς βρέφη κατὰ τῶν ἐντερικῶν ζυμώσεων.

ἄφυσσα (ἡ) Ἡσ. « ἄφυσσαν· τὴν κοτύλην, Ταραντῖνοι ».

ἀφύσσω, ἐπ. παρατ. ἄφυσσον, μέλλ. ἀφύξω κ. δωρ. ἀφυξῶ, ἀόρ. ἤφυσα κ. ἐπ. ἄφυσσα, προστ. ἄφυσσον, μέσ. ἀόρ. ἠφυσάμην κ. ἐπ. ἀφύσσατο, ἐπὶ ὑγρῶν, ἀπαρύομαι, ἀντλῶ ἐκ μεγαλυτέρου ἀγγείου εἰς μικρότερον : Ἰλ.Α 598 νέκταρ ἀπὸ κρατῆρος ἀφύσσων· Ἡσίοδ.Ἔργ.613 εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι δῶρα Διωνύσου· ‖ παθ. ἀντλοῦμαι : Ὀδ. ψ 305 πίθων ἠφύσσετο οἶνος· 2) συνεκδ. ροφῶ, ὅθ. κ. ἀπομυζῶ : Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 5,225 ἀφύσσετε νέκταρ ἐρώτων· 3) μτφ. ἐπισωρεύω, συσσωρεύω : Ἰλ.Α 171 ἄφενος καὶ πλοῦτο[ν] ἀφύξειν· 4) ἀνοίγω : Ὀππ.Ἁλ.2,597 ἰητὴρ ἕλκος ἀφύσσει· 5) μέσ. ἀπαντλῶ δι' ἐμαυτόν : Ἰλ.Ψ 220 οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, Εὐρ.Μήδ.836 ἀπὸ Κηφισοῦ ῥοάς.. ἀφυσσαμέναν· 6) μτφ. συσσωρεύω χάριν ἐμαυτοῦ, μαζεύω γιὰ τὸν ἑαυτό μου : Ὀδ.Η 286 ἀμφὶ δὲ φύλλα ἠφυσάμην· κ. μτφ. ΑΠ παράρτ. 3,186 αἰῶνος σπειρήματ' ἀφυσσάμενος.

ἀφύστα (ἡ) Ἡσ. « κοτύλη, στάμνος »· πρβλ. ἄφυσσα.

ἀφυστερίζω μτγν., μσν. ἀφυστερῶ βλ.λ.

ἀφυστερῶ-έω μτγν. ἔρχομαι ὕστερον, ἔρχομαι ἀργά, καθυστερῶ, μένω πίσω : Πολύβ.1,52 ἀφυστερεῖν κατὰ πλοῦν, Πάπ. ἐὰν ἀφυστερῇ τὸ βαλανεῖον καύμασι· 2) ἀποστερῶ, ἐμποδίζω : ΠΔ Νε. 9,20 καὶ τὸ μάννα σου οὐκ ἀφυστέρησας ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτῶν.

ἀφυταῖος (ἡ) εἶδος ἀμπέλου : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,15,5 ἔνια γὰρ (κλήματα).. εἰς τὴν βλάστησιν τρέπονται καθάπερ ἡ ἀφυταῖος καλουμένη.

ἀφύτευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φυτεύσεως, χωρὶς φύτεμα : ἔχομε ἀκόμα ἀφύτευτα.

ἀφύτευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ πεφυτευμένος : Ξεν.Οἰκ.20,22 χῶρος.. ἀργὸς καὶ ἀφύτευτος, - ἀφύτευτος κῆπος· ‖ δημ. ὁ μὴ ἐμφυτευθείς, ποὺ δὲν φυτεύτηκε : ἀφύτευτος καπνός· ‖ μτφ. δημ. ἐπὶ τέκνου μήπω συλληφθέντος ἐν τῇ γαστρὶ τῆς μητρός : ἐσὺ ἦσουν ἀφύτευτος ἀκόμη, ὅταν ἐμεῖς πολεμούσαμε γιὰ τὴ λευτεριά.

ἄφυτος-ον νεώτ. ἐπὶ τόπου, ὁ εἰς ὃν δὲν ὑπάρχει ἢ δὲν ἐγένετο φυτεία.

ἀφύτρις Ἡσ. « ἀρύταινα » (ἀνάγν. ἀρυστρίς).

ἀφύτρωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἀναφυείς, ποὺ δὲ φύτρωσε : ἀφύτρωτο ἀκόμα τὸ σιτάρι ἀπ' τὴν παγωνιά, - τὸ μουστάκι τοῦ γιοῦ μου ἦταν ἀφύτρωτο, ὅταν πῆγε στὸν πόλεμο.

ἀφύω ἀπολευκαίνομαι· Ἡσ. « ἀφύει· ἀπολευκαίνεται, καὶ ὥσπερ ἀφύης χρῶμα ἴσχει » : Ἱππ.Ἐντ. Παθ.40 τὸ πρόσωπον ἀφύει, καὶ εἰς τοὺς πόδας οἴδημα κατέρχεται.

ἀφυώδης-ους-ες ὁ προσομοιάζων πρὸς τὴν ἀφύην βλ.λ., ὁ κοινὸν μὲ τὴν ἀφύην ἔχων γνώρισμά τι : Ἱππ.Γυν.2,110 **ἀφυῶδες χρῶμα.**

ἀφυῶς ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. ἀδεξίως, ἀνεπιτηδείως, ἀκαταλλήλως : Ἀριστλ.ΖΙ 710 a,5 **ἀφυῶς ἔχειν πρός τι,** Πολύβ.1,88,11 **ἀφυῶς διακείμενος,** Αἰσώπ.Μῦθ.168 **πρόβατον ἀφυῶς κειρόμενον·** || ἄνευ εὐφυΐας, χωρὶς πνεῦμα : Εὐστ. Πονημ.264,42 **οὐκ ἀπροσφυῶς οὐδὲ μὴν ἀφυῶς ἐμπλατύνασθαι εἰς πλέον,** Κ Μανασσ.Χρον.5532 **εἴποι τις ἂν οὐκ ἀφυῶς, - ἀπελογήθη οὐχὶ ἀφυῶς.**

ἀφφετουόζο νεώτ. (ἰταλ.) μουσ. ῥυθμικὴ ἀγωγὴ ἢ λέξις ἐπεξηγηματικὴ μουσικοῦ χρωματισμοῦ σημαίνουσα μετὰ φίλτρου, τρυφερῶς.

ἄφωκτος-ον μτγν. ὁ μὴ πεφρυγμένος, ὁ ἄφρυκτος, ἀκαβούρδιστος : Δίευχος π.Ὀρε.8,4,7,21 **τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ φακοῦ ῥόφημα ποιεῖν ἄφωκτον, περιπτύσσοντα τέφρας ὡς λεπτοτάτας,** Γαλ.12,619.

ἀφώλιος (ὁ) ἀποφώλιος βλ.λ. : Θεόγνωστ.Καν.57.

ἀφώναχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φωνήσεως, χωρὶς φώναγμα : **ἀφώναχτα εἶχαν ἀκόμα οἱ κοκόροι·** || ἄνευ ἐντόνων διαμαρτυριῶν ἢ ἀπειλῶν, χωρὶς φωνητά : **ἀφώναχτα δὲ βρίσκεις τὸ δίκιο σου.**

ἀφώναχτος-η-ο δημ. ὁ μὴ φωνήσας, μὴ ἐκβαλὼν φωνήν, ποὺ δὲν ἐφώναξε· 2) ὁ μὴ κληθείς, ποὺ δὲν τὸν ἐφώναξαν : **ἀφώναχτο ἔχετε ἀκόμα τὸ γιατρό·** || ὁ ἀπρόσκλητος, ὁ ἀκάλεστος : **οἱ φίλοι πᾶνε ἀφώναχτοι στῶν φίλων τὰ τραπέζια.**

ἀφωνητ(ε)ί ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φωνῆς, ἀφώνως βλ.λ.

ἀφώνητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ φωνήσῃ, νὰ ἐκπέμψῃ φωνήν, ὁ ἄφωνος, ὁ ἄλαλος : Σοφ.ΟΚ 1283 **παρέσχε φωνὴν τοῖς ἀφωνήτοις·** 2) δημ. ὁ ἀφώναχτος βλ.λ.|| : **ἀφώνητοι ἀκόμα οἱ πετεινοί·** 3) δημ. ὁ ἀπομείνας ἄναυδος : **σὰν ἄκουσε τὸ χαμὸ ἔμεινε κάμποση ὥρα ἀφώνητος·** 4) ὁ μὴ ἐκφωνηθείς, ἢ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ ἐκφωνήσῃ, ὁ ἀνεκφώνητος : Πίνδ.Π 4,237 **ἴυξεν δ' ἀφωνήτῳ περ ἔμπας ἄχει.**

ἀφωνητῶ-έω σχόλ. ἀφωνῶ βλ.λ.:Σχόλ. Αἰσχ.Ἀγ.241.

ἀφωνία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις φωνῆς, ἡ σιγή, βουβαμάρα : Ἱππ.Ἐπιδ.3,17 γ' **ταχὺ δὲ ψύξις, ἀφωνίη, λεπτὸν πνεῦμα καὶ μινυθῶδες,** Πλάτ.Συμπ. 198 C **μὴ αὐτόν με λίθον τῇ ἀφωνίᾳ ποιήσειε,** Ἀθήν.8,348 A **ἰχθὺς διὰ τὴν ἀφωνίαν·** 2) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐξ ἐντόνων συγκινήσεων ἢ παθήσεως τῶν φωνητικῶν ὀργάνων στέρησις τῆς φωνῆς· 3) μτγν. κακὴ προφορά : Φιλόστρ.Βί.Ἀπολλ.6,36.

ἀφωνικός-ή-όν νεώτ. ὁ εἰς τὴν ἀφωνίαν ἀφορῶν, ὁ τῆς ἀφωνίας.

ἀφωνόληκτος-ον νεώτ. γραμμ. ἐπὶ τῶν τριτοκλίτων ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων ὧν τὸ ἀρχικὸν θέμα λήγει εἰς ἕνα τῶν ἀφώνων βλ.λ. φθόγγων, ὁ εἰς ἄφωνον καταλήγων.

ἄφωνος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων φωνήν, ὁ στερούμενος φωνῆς, ὁ ἄλαλος, ὁ βωβός : Ἡρ.1,85 ἦν ὁ παῖς.. **τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικής, ἄφωνος δέ,** Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.Ἱππ.1076 **σ' ἀφώνους τρέχεις μάρτυρες·** 2) ὁ μὴ ἐκβάλλων φωνήν, ὁ σιωπῶν : Σοφ.Αἴ.171 **τάχ' ἂν ἐξαίφνης, σιγῇ πτήξειαν ἄφωνοι,** Μηναῖ.10,20 Συναξ. **ἐπεὶ ἄφωνος καὶ σχεδὸν ἄπνους ἦν, - ἔμεινε ἄφωνος ἀπὸ τὸ φόβο του·** || φρ. **ἰχθύος ἀφωνότερος** ἐπὶ ἐπιμόνως σιωπῶντος· || μετὰ γεν. ὁ ἀνίκανος, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ προφέρῃ τὸ ὑπὸ τῆς γεν. δηλούμενον : Σοφ. ΟΚ 865 **μὴ γὰρ αἵδε δαίμονες θεῖέν μ' ἄφωνον τῆσδε τῆς ἀρᾶς ἔτι·** 3) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ λεχθῇ, ὁ ἀφώνητος : Κωμ.Ἀδέσπ.8 D **ἄφωνον κακόν·** 4) ἐπὶ τῶν τραγῳδῶν, ὁ μὴ ἔχων δυνατὴν φωνήν : Διον.Θρ.631,21 **ἄφωνος τραγῳδός·** || τὸ οὐδ. ἐν τῷ πληθ. ὡς ἐπίρρ. ἀφώνως βλ.λ. : Αἰσχ.Πέρσ.819 **ἄφωνα σημανοῦσιν·** 5) γραμμ. κ. νεώτ. κ. δημ. **ἄφωνα** (ἐνν. γράμματα) ἢ **ἄφωνοι φθόγγοι** ἐννέα ἐκ τῶν συμφώνων τοῦ ἑλλην. ἀλφαβήτου (π, β, φ - τ, δ, θ - κ, γ, χ), ἀντίθ. **φωνοῦντα** ἢ **φωνήεντα** βλ.λ.· Σέξτ.Γραμμ.102,238 « **ἄφωνα δέ ἐστι τὰ μήτε συλλαβὰς καθ' ἑαυτὰ ποιεῖν δυνάμενα μήτε ἤχων ἰδιότητας** » : Εὐρ.ἀπ.578,2 **ἄφωνα καὶ φωνοῦντα,** Πλάτ. Κρατ.393 E **τοῖς ἄλλοις φωνήεσί τε καὶ ἀφώνοις·** || κατ' Ἀριστλ. τὰ γράμματα διαιροῦνται εἰς **φωνήεντα, ἡμίφωνα καὶ ἄφωνα·** Ἀριστλ.Ποιητ.1456 b, 28 « **ἔστι δὲ ἄφωνον τὸ καθ' αὑτὸ μὲν οὐδεμίαν ἔχον φωνήν, μετὰ δὲ τῶν ἐχόντων τινὰ φωνὴν γενόμενον ἀκουστόν** »· 6) ὁ ἀδιάθετος, ὁ ἄνευ διαθήκης : Ἡρακλ.Πίν.1,103 **αἱ δέ τίς κα τῶν καρπιζομένων ἄτεκνος, ἄφωνος ἀποθάνῃ, τᾶς πόλιος πᾶσαν τὴν ἐπικαρπίαν ἦμεν.**

ἀφωνῶ-έω εἶμαι ἄφωνος βλ.λ. : Ἱππ.Ἐπιδ.1,26 ιγ' **διὰ ταχέων γλῶσσα ἠφώνει.**

ἀφώρατος-ον μτγν. ὁ μὴ φωραθείς, ὁ μὴ συλληφθεὶς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος, ἰδίως κακῆς, ἀντίθ. αὐτόφωρος : Οἰνόμ.π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ. 5,20 **ἵνα.. ᾖς ἀφώρατος κακουργῶν.**

ἀφωράτως ἐπίρρ. μτγν. ἀσυλλήπτως, ἄπιαστα : Φίλ.2,521.

ἀφωρεσμένος-η-ο(ν) δημ. ὁ ἀφωρισμένος βλ.λ.· 2) μτφ. ὁ ἀποφευκτέος, ὁ μυσαρός : **τί κουβέντες ἔχεις μ' αὐτὸν τὸν ἀφωρεσμένο ;**

ἀφωρισμένος-η-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **ἀφωρεσμένος,** μτχ. παθ. παρακ. τοῦ **ἀφορίζω** βλ.λ., ὁ καθ' οὗ ἐτελέσθη ἐκκλησιαστικὸν ἐπιτίμιον : **ὁ Λασκαράτος γιὰ κάμποσο καιρὸ ἦταν ἀφωρεσμένος·** 2) ὁ ἄξιος ἀφορισμοῦ δι' ὅσα ἔπραξε κακά : Κρυστ. Καλόγηρος Κλεισούρας 20 **παιδὸς ξέρει ποιὸς τὸ χάλασε, ποιὸ χέρι ἀφωρισμένο.**

ἀφωρισμένως ἐπίρρ. (ἐκ τῆς μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ἀφορίζω βλ.λ.) ὁριστικῶς, θετικῶς : Πλούτ. Ἠθ.423 B **τὸ ἀφωρισμένως ποιῆσαι τοσούτους καὶ μήτε πλείους τῶν πέντε μήτ' ἐλάττους·** 2) κεχωρισμένως, κατ' ἰδίαν, χωριστά : Πλούτ.Ἠθ.466 A.

ἄφως-ωτος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ μὴ ἔχων φῶς, ὁ στερούμενος φωτός : Εὐστ.968,48.

ἀφωσιωμένα ἐπίρρ. δημ. μετ' ἀφοσιώσεως, μετὰ πολλοῦ ζήλου : **τοῦ δουλεύει ἀφωσιωμένα.**

ἀφωσιωμένως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. διὰ τὸν τύπον, πρὸς τὸ θεαθῆναι, γιὰ τὰ μάτια : Γεώργ. Παχ.Μιχ.Παλ.5,254 B **ἀφωσιωμένως καὶ ἐπιπολαίως·** 2) νεώτ. μετ' ἀφοσιώσεως βλ.λ.

ἄφωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φωτός, στὰ σκοτεινά, πρὶν χαράξῃ ἡ αὐγή : **ἄφωτα ξεκινήσαμε.**

ἀφωταγώγητα ἐπίρρ. δημ. ἀφωταγωγήτως βλ.λ.

ἀφωταγώγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φωταγωγηθείς, ὁ μὴ ἀφθόνως φωτισθεὶς διὰ λαμπτήρων : **ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἄφησεν ἀφωταγώγητον τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἑσπέραν τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς.**

ἀφωταγωγήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ φωταγωγήσεως βλ.λ.

ἀφώτεινος-ον νεώτ. ὁ μὴ φωτεινὸς βλ.λ., ὁ σκοτεινός· || ὁ μὴ φωτίζων : **ἀφώτεινος φεγγίτης.**

ἀφώτιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φωτός, ἄνευ φωτισμοῦ· 2) εἰδ. πρὶν φωτίσῃ, πρὶν ἀνατείλῃ ἡ ἡμέρα· πρβλ. ἄφωτα.

ἀφώτιστος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φωτισθείς, ὁ σκοτεινός : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.19,4 **ἀφωτίστοιο προσώπου ἔχων ἀχάρακτον ὀπωπήν,** Κρυστ.Γεφύρι Μανόλη 35 χωρὶς **ἐλπίδα, ἀφώτιστοι, θολοί, σκοτεινιασμένοι | πέρασαν χρόνοι ὀλόβολοι·** || τὸ οὐδ. **τὸ ἀφώτιστον** ὡς οὐσ. ἡ ἔλλειψις φωτός : Εὐστ.Πονημ.240,74 **διὰ τὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος ἀφώτιστον·** 2) ἐκκλ. κ. δημ. ὁ μὴ λαβὼν τὸ φώτισμα, ὁ ἀβάπτιστος : Γρηγ.Ναζ.Λόγ.24,429 **οὐ φέρω ἀφώτιστος εἶναι μετὰ τὸ φώτισμα·** 3) νεώτ. δημ. κ. μτφ. ὁ μὴ διαφωτισθεὶς ἐπί τινος ζητήματος, ὁ ἀπληροφόρητος κ. κατ' ἐπέκτ. ὁ ἀμόρφωτος : **ὁ λαὸς ἔμεινεν ἀφώτιστος ἐπὶ τοῦ**

πολιτειακοῦ ζητήματος· 4) δημ. ὁ μὴ ῥανθεὶς δι' ἁγιασμοῦ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων.

ἀφωτογράφητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φωτογραφήσεως, χωρὶς νὰ ληφθῇ φωτογραφία βλ.λ.

ἀφωτογράφητος-ον νεώτ. ὁ μὴ φωτογραφηθείς, οὗ δὲν ἐλήφθη φωτογραφία βλ.λ.

ἀφωτολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ κλειστοῦ χώρου, ὁ μὴ ἀμέσως διὰ φωταγωγοῦ | φωτολόγου | φωτιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός: **τὸ ὑπόγειο(ν) εἶναι ἀφωτολόγητο(ν).**

ἀφωτολόγιστος-η-ο δημ. ἀφωτολόγητος βλ.λ.

ἄφωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος φωτὸς ἢ φώτων, ὁ σκοτεινός: Βλαχογ.Παληκάρια Παλιὰ 63 **σὲ λίγο τοὺς δέχεται τὸ καράβι ἄφωτο, ἄλαλο, - ἄφωτα σώματα.**

ἀφωτοσκίαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φωτοσκιάσεως βλ.λ.

ἀφωτοσκίαστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων φωτοσκίασιν βλ.λ.

ἄχ νεώτ. κ. δημ. ἐπιφ. εἰς δήλωσιν ζωηρᾶς εὐαρεσκείας, **εὐχαριστήσεως,** ἱκανοποιήσεως, ἀπολαύσεως: **ἄχ! πόσο εὐχαριστήθηκα γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου!·** || κ. εἰς δήλωσιν πόθου: **ἄχ! νὰ 'παιρνα ἄριστα!·** 2) κ. **ἄχι, ἄχου, ἀχοῦ** εἰς δήλωσιν δυσαρέστων συναισθημάτων, μάλιστα διὰ προσωπικήν τινα τοῦ λαλοῦντος δεινοπάθειαν: **ἄχ! τί ἔπαθα, - ἄχ! τί πόνος εἶν' αὐτός·** || εἰς δήλωσιν παραπόνου, σχετλιασμοῦ: **ἄχ! θέ μου, τί μοῦ 'καμες!·** || γεν. εἰς δήλωσιν θλίψεως διά τι εἴτε ἴδιον εἴτε ἀλλότριον: Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.6,3 **ἄχ, Φροσύνη παινεμένη, τί κακὸ 'παθες, καημένη·** || εἰς δήλωσιν ὀδύνης σωματικῆς ἣν αἰσθάνεται κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ προφέρων, κ. **ἄχι! κ. ἄχου κ. ὤχου!** **ἄχ!.., τ' αὐτί μου·** || φρ. **ἄχ ἀδερφέ!** εἰς δήλωσιν δυσανασχετήσεως, ἀνυπομονησίας, ἄ. **ὤχ ἀδερφέ·** πρβλ. ὤχ: **ἄχ ἀδερφέ, τί μοῦ τσαμπουνᾶς!·** 3) εἰς δήλωσιν μίσους, πάθους, πόθου ἐκδικήσεως: **ἄχ! ποῦ θὰ μοῦ πᾶς!·** 4) ὡς οὐσ. **ἄχ** (τὸ) κ. **ἄχι** (τὸ) ἡ ἀδυνηρὰ τῆς ψυχῆς κατάστασις, ἡ ὀδύνη, ὁ πόνος, τὸ ἀναστενάζειν: δ.τραγ. **ἐγὼ τὸ ἄχ δὲν τὸ 'ξερα ποτὲ νὰ τὸ φωνάξω,** ὁμ. δ.τραγ. **τ' ἄχι καὶ τ' ἄχι μ' ἔφαγε καὶ τ' ἄχι θὰ μὲ φάῃ·** || κ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **βάχ, ἄχ βάχ** βλ.λ.

ἀχ κ. συνηθέστ. **ἀφ** κ. **ἀχ** δημ. πρόθ. κατὰ συγκοπὴν ἐκ τῆς ἀπό, πάντοτε μετὰ ἐνάρθρου αἰτ., ἀπὸ βλ.λ.: δ.τραγ. **νά 'χα νερὸ ἀχ τὸν τόπο μου καὶ μῆλ' ἀχ τὴ μηλιά μου**

ἀχά (ἡ) δωρ. ἠχὴ βλ.λ.

ἀχά δημ. ἰδού.

ἀχαδελφατζῆς (ὁ) δημ., πληθ. **-ῆδες** κατ' ὀνοματοποίησιν τῆς φρ. **« ἄχ ἀδελφέ »,** ὁ ὀκνηρός, ὁ ἀδιαφορῶν· || ὁ ἀκηδής, ὁ ἀναβλητικός.

ἀχάδευτα ἐπίρρ. δημ. ἀχάϊδευτα βλ.λ.

ἀχάδευτος-η-ο δημ. ἀχάϊδευτος βλ.λ.

ἀχαία (ἡ), δ.γρ. **ἀχαιά,** ἰων. **ἀχαιή** κ. **ἀχαιίη** ἡ ἄχος ἔχουσα, ἐπώνυμον τῆς Δήμητρος θλιβείσης διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς Κόρης· 'Ησ. « 'Αχαία· ἐπίθετον Δήμητρος ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν Κόρην ἄχους, ὅπερ ἐποιεῖτο ἀναζητοῦσα αὐτήν »: 'Ηρ.5,61 **καὶ δὴ καὶ 'Αχαίης Δήμητρος ἱρόν τε καὶ ὄργια.**

ἀχαιά (ἡ) μτγν. ἡ ἔριθος βλ.λ.: Φιλέταιρ.185 S· 2) ἐπώνυμον τῆς Δήμητρος· **πρβλ.** ἀχαία.

ἀχαίας 'Ησ. « λύπας ».

ἀχάϊδευτα ἐπίρρ. δημ. ἀθωπεύτως βλ.λ.· || οὐχὶ ἠπίως· 2) μτφ. ἀκολακεύτως, χωρὶς καλοπιάσματα· πρβλ. ἀχάϊδευτος.

ἀχάϊδευτος-η-ο δημ. κ. **ἀχάδευτος** ὁ μὴ θωπευθείς, μὴ τυχὼν θωπευμάτων, ποὺ δὲν τὸν ἐχά(ι)δεψαν: φρ. **ὀρφανὸ κι ἀχά(ι)δευτο·** || ἰδ. κ. ὁ μὴ τυχὼν περιποιήσεων στοργικῶν, ὁ παρημελημένος, ὁ ἀκανάκευτος: Παλαμ.Τάφος 19,11 **μήπως καὶ τοῦ Χάροντα, καθὼς θὰ σὲ κοιτάξῃ, τοῦ φανῇς ἀχάϊδευτο καὶ σὲ παραπετάξῃ·** 2) εἰδ. ἐπὶ γυναικῶν ἢ ἀνδρῶν, ὁ μὴ ἐρωτικῶς ψαυσθείς, ἐπιμαχθείς: **γυναίκα δὲν ἀφήνει ἀχάϊδευτη·** 3) μτφ. ὁ μὴ τυχὼν περιποιήσεων, φιλοφρονήσεων, θωπευτικῶν ἐπαίνων πρὸς κολακείαν: **γιὰ νὰ πετύχῃ καμιὰ θέση δὲν ἄφησε ὑπουργὸ ἀχάϊδευτο·** 4) ὁμ. ὁ μὴ ἐπιρρεπὴς εἰς τὸ εὐμενῶς δέχεσθαι κολακευτικὰς φιλοφρονήσεις, μὴ ἐπιδεκτικὸς κολακευμάτων

ἀχαΐζειν 'Ησ. « ἑλληνίζειν ».

ἀχαιίη (ἡ) ἢ **ἀχαιίη** ἰων. ἀχαία βλ.λ.

ἀχαιϊκός-ή-όν ἀχαϊκὸς βλ.λ., ὁ τῶν ἀχαιῶν, ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς ἀχαιούς: 'Ιλ.Ν 349 **ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι ἀχαιϊκὸν 'Ιλιόθι πρό,** Αἰσχ.'Αγ.624 **ἀνὴρ ἄφαντος ἐξ ἀχαιϊκοῦ στρατοῦ·** 2) ὁ τῆς Πελοποννήσου, πελοποννησιακός: 'Ιλ.Ι 141 **εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' ἀχαιικόν.**

ἀχαιινέη (ἡ) μτγν. ποι. τ. τοῦ **ἀχαίνη,** θηλ. τοῦ **ἀχαίνης** βλ.λ.: 'Απολλ.Ρ 4,175.

ἀχαιίνη (ἡ) μτγν. ποι. τ. τοῦ **ἀχαίνη,** θηλ. τοῦ ἀχαίνης βλ.λ.: **Βάβρ.95,87·** 2) **δ.** γρ. τοῦ ἀχαίνη βλ.λ.

ἀχαιίνης (ὁ) μτγν. ποι. τ. τοῦ **ἀχαίνης** βλ.λ.: **ΑΠ.**

ἀχαϊκός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀχαιικὸς** βλ.λ. ὁ τῶν ἀχαιῶν, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἀχαιοὺς ἢ τὴν χώραν αὐτῶν 'Αχαΐαν: Θουκ.2,86 **τῷ 'Ρίῳ τῷ ἀχαϊκῷ, - ἀχαϊκὴ διάλεκτος·** 2) ὁ εἰς ἀχαιοὺς κατάλληλος ἢ ἁρμόζων, συγκρ.: Πολύβ.26,2,4 **ἀχαϊκωτέραν εἶναι παρὰ πολὺ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν·** 3) γεν. ἑλληνικός: Εὐρ.Τρ.236 **ἐξ ἀχαϊκοῦ στρατοῦ.**

ἀχαιμένης-ους (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **γεσνεριδιδῶν.**

ἀχαιμενίδης-ου κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς **τὸ** γένος τοῦ 'Αχαιμένους τοῦ μυθολογουμένου γενάρχου τῆς ἀρχαιοτάτης περσικῆς δυναστείας.

ἀχαιμένιος-α-ον ποι. ὀνομασία τῶν ἀρχαίων περσῶν.

ἀχαιμενίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν πόλιον βλ.λ.: Ψ Διοσκ.3,110· 2) **τὸ φυτὸν εὐφόρβιον** βλ.λ.: **Πλίν.ΦΙ 24,161·** 3) **νεώτ. βοταν.** τὸ φυτὸν ἀχειμενὲς βλ.λ.

ἀχαίνη (ἡ) μτγν. εἶδος μεγάλων ἄρτων παρασκευαζομένων οἴκοι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεσμοφορίων: Σῆμος 13.

ἀχαίνη (ἡ) θηλ. τοῦ ἀχαίνης βλ.λ.: 'Αριστλ.ΖΙ 156a,24.

ἀχαίνης (ὁ) κ. μτγν., ποι. **ἀχαιίνης, γεν. ἀχαιίνεω,** θηλ. **ἀχαίνη,** μτγν. ποι. **ἀχαιίνη κ. ἀχαιινέη** βλ.λ. τὸ διετὲς ἐλάφιον, ἡ μικρὰ ἔλαφος: 'Αριστλ.ΖΙ 611 b,18 **ἀχαίνης ἔλαφος ἐπὶ τῶν κεράτων ἔχων κιττὸν πολύν,** Φάλαικ. ἐν ΑΠ 6,165,2 **καὶ σκύλος ἀμφιδόρου στικτὸν ἀχαιίνεω.**

ἀχαίνιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ὁ ξηρὸς καὶ ἀρραγὴς καρπὸς διαφόρων φυτῶν οἷον **τῆς λεπτοκαρύας** | τὰ φουντούκια |, τοῦ βατραχίου τοῦ χνοώδους, τῆς βαλεριάνας, τοῦ διψάκου κ. ἄ.

ἀχαινόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλοθηριοειδῶν βουνοδόντων ἀρτιοδακτύλων** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀχαίνω 'Ησ. « ἀχαίνει· σαίνει, παίζει, κολακεύει ».

ἀχαιομάντις-εως 'Ησ. « ἀχαιομάντεις· οἱ τὴν τῶν θεῶν ἔχοντες ἱερωσύνην ἐν Κύπρῳ ».

ἄχαιος-ον ἐπιγρ. ἀχὴν βλ.λ., πτωχός, ἐνδεής: 'Επιγρ. **ἄχαια νήπια τέκνα** (πιθ.).

ἀχαιρέτητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χαιρετισμοῦ, χωρὶς χαιρέτημα.

ἀχαιρέτητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἀχαιρέτιστος βλ.λ.

ἀχαιρέτιγος-η-ο δημ. ὁ ὃν δὲν δύναταί τις νὰ χαιρετίσῃ, ποὺ δὲν σηκώνει χαιρετισμό: **ὁ γείτονας εἶναι ἀχαιρέτιγος·** 2) ἀντὶ ἀχαιρέτιστος βλ.λ.

ἀχαιρέτιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χαιρετισμοῦ, χωρὶς χαιρέτισμα.

ἀχαιρέτιστος-η-ο δημ. κ. **ἀχαιρέτητος** ὁ μὴ χαιρετισθείς, ὁ εἰς ὃν δὲν ἀπενεμήθη χαιρετισμός,

δν δέν ἐχαιρέτισέ τις καθ' ὁδόν: **ἔφαγε τρεῖς μέρες κράτηση, γιατί ἄφησε τὸν ἀξιωματικό του ἀχαιρέτιστο**· 2) ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον δέν ἐχαιρέτισέ τις, δέν ἐπεσκέφθη κατ' οἶκον ἵνα τὸν συγχαρῇ, τὸν εὐχηθῇ κττ.: **ἦταν ἡ γιορτή του καὶ τὸν ἐλησμονήσαμε ἀχαιρέτιστο**· 3) ἐνεργ., ὁ μὴ χαιρετίσας τινά, μὴ ἀπονείμας χαιρετισμόν.

ἀχαίρευτα ἐπίρρ. δημ. (τουρκ.) ἄνευ προκοπῆς ἢ προόδου, χωρὶς χαΐρι, ἀνεπρόκοπα: **ἀχαίρευτα ἔζησε ὅλα του τὰ καλὰ χρόνια**· 2) ἀδεξίως, ἀνεπιτυχῶς, ἀνευδοκίμως: **κακὰ καὶ ἀχαίρευτα τὰ καταφέραμε**, πρβλ. ἀχαίρευτος.

ἀχαίρευτος-η-ο δημ. (τουρκ.) ὁ ἄνευ προκοπῆς ἢ προόδου, ποὺ δὲν ἔχει χαΐρι βλ.λ., ὁ ἀπρόκοπος: **ἔμεινε ἀχαίρευτος**· 2) συνεκδ. ἀτυχής, δύστυχος, κακότυχος· 3) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ προοδεύσῃ, νὰ προκόψῃ, μὴ ἔχων τὰ ἀπαραίτητα ἐν ἑαυτῷ στοιχεῖα πρὸς πρόοδον ἢ ἐπιτυχίαν, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ χαΐρι: **αὐτὸς ὁ ἀχαίρευτος νὰ πάῃ μπρός;**, Παπαδιαμάντη Πασχαλινὰ διηγήματα 4,3: **ἔχω καὶ κεῖνον τὸν ἀχαίρευταν..., ὅπου δὲ φελᾷ τίποτα**· 4) γεν. ἐπὶ ἐμβίων, ὁ ἐξ ὀργανικῆς ἑαυτοῦ ἀδυναμίας ἢ ἀτελείας μὴ τὴν συνήθη, τὴν κανονικὴν ἀνάπτυξιν λαβὼν ἢ μὴ δυνάμενος ταύτην νὰ λάβῃ: **φυτιά ἀχαίρευτη, - γατί - κατσίκι - κοπάδι - χτῆμα ἀχαίρευτο.**

ἀχαϊστί ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ἀχαιῶν, τῶν ἑλλήνων, ἑλληνιστί.

ἄχαιτα (τά) νεώτ. ζωολ. οἱ ἄχαιτοι βλ.λ.

ἀχαίτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **γρυλλιδῶν**.

ἄχαιτοι (οἱ) νεώτ. ζωολ. κ. **ἄχαιτα** (τὰ) γένος ζωνοσκωλήκων τῆς τάξεως τῶν **γεφυρίων**.

ἀχάλαγα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χαλασμοῦ, ἤτοι καταστροφῆς, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ χαλασθῇ.

ἀχάλαγος-η-ο δημ. ὁ ἄφθαρτος, ἀνώλεθρος, ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς χαλασμὸν ἤτοι ἐξαφανισμὸν ἢ καταστροφὴν ἢ φθοράν, ποὺ δὲ χαλάει: **ἀχάλαγες εἶναι οἱ πυραμίδες στὴν Αἴγυπτο**· κ. μτφ. **ἀχάλαγη φυλή**· || ἐπὶ πραγμ. κ. ἰδίως ὑγρῶν, ὁ μὴ εἰς ἀλλοίωσιν, ἰδίως ἐπιβλαβῆ, ὑποκείμενος: **τὰ καλὰ χρώματα εἶναι ἀχάλαγα, - τὸ λαμκικαρισμένο λάδι σὲ μποτίλιες εἶναι ἀχάλαγο**· 2) ἐπὶ προσ. μτφ. ἐν ἠθικῇ σημ. ὁ μὴ δεκτικὸς διαφθορᾶς: **τέτοιοι δυνατοὶ χαρακτῆρες εἶναι ἀχάλαγοι**· 3) ὁ μὴ εὐχερῶς ἢ ἐν βραχεῖ χρόνῳ φθειρόμενος, ὁ ἀνθεκτικός, ὁ στερεός, ὁ γερός, ποὺ δὲ χαλάει εὔκολα: **ἀχάλαγα ἦταν αὐτὰ τὰ ροῦχα - τὰ παπούτσια**· 4) ἀντὶ ἀχάλαστος βλ.λ.

ἀχάλαζος-ον μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ χαλάζης: Χρησμ.Σιβ.3,369

ἀχαλάζωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ὑπὸ χαλάζης προσβληθείς, ὁ μὴ ὑποστὰς ζημίαν ἐκ χαλάζης.

ἀχαλάρωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χαλαρώσεως βλ.λ., οὐχὶ χαλαρῶς.

ἀχαλάρωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων χαλαρωθῇ, ὁ μὴ καταστὰς χαλαρός· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς χαλαρώσεως, ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς χαλάρωσιν.

ἀχάλαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ καταστροφῆς ἢ ἄνευ φθορᾶς ἢ ἀλλοιώσεως, χωρὶς χαλασμό.

ἀχάλαστος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χαλαρούμενος ἢ μὴ κεχαλαρωμένος, ὁ ἀχαλάρωτος, εὐσταθής: Γρηγ.Νύσσ.1,288 D **τὸ ἐν ἑκάστῃ ἀρετῇ πρὸς κακίαν ἀνένδοτόν τε καὶ ἀχάλαστον**· || νεώτ. ναυτ. ἐπὶ τῶν ἱστίων, ὁ μὴ ἔχων ὑποσταλῇ, καταβιβασθῇ, ὁ ἀμαΐνάριστος· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων χαλάσει, ὁ μὴ κατεστραμμένος: **τίποτε δὲν ἔμεινε ἀχάλαστο**· || ὁ μὴ κατερειπωθείς, μὴ εἰς ἐρείπια καταπεσών, ποὺ δὲν ἔγινε χάλασμα: **ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια στέκει ἀκόμα ἀχάλαστος ὁ πύργος**· || ὁ μὴ ὑποστὰς ἐπιβλαβῆ ἀλλοίωσιν: **παγώσαμε τὸ γάλα κι ἔμεινε τρεῖς μέρες ἀχάλαστο**· 3) μσν. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ θανατωθεὶς ἰδίᾳ διὰ σφαγῆς: **τὸν ἄφησαν ἀχάλαστο**· πρβλ. χαλῶ, ἰδίως εἰς τὸν ἀόρ.· 4) δημ. ἐπὶ γυναικός, ἡ μὴ διακορευθεῖσα, ποὺ δὲν τὴν χάλασαν, ἡ ἀδιακόρευτος: **τὴν κλέφανε, ἀλλὰ τοὺς τὴν ξαναπῆραν ἀχάλαστη**· πρβλ. χαλῶ, ἰδίως παθ. χαλιέμαι· 5) δημ. ἐπὶ χρημάτων, ὁ μὴ ἔχων δαπανηθῇ, ὁ ἀδαπάνητος: **μοῦ μένουν ἀκόμη καμιὰ πενηνταριὰ δραχμὲς ἀχάλαστες**· 6) δημ. εἰδ. ἐπὶ νομισμάτων, ὁ μὴ ἀνταλλαγεὶς διὰ νομισμάτων μικροτέρων ἢ διὰ νομισμάτων ἄλλου κράτους: **μισὴ ὥρα γύριζε ν' ἀλλάξῃ τὸ χιλιάρικο καὶ μοῦ τὸ ξανάφερε ἀχάλαστο, - ἔχω τὶς λίρες ἀχάλαστες**· 7) ἀντὶ ἀχάλαγος βλ.λ.

ἀχαλέπως ἐπίρρ. μτγν. οὐχὶ χαλεπῶς, ἄνευ δυσκολίας: Φιλ.Μηχ.92,15.

ἀχάλευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ αἰτήσεως ἢ ζητήσεως· || ἄνευ ἐρεύνης, ἄνευ ἀναζητήσεως: **ἀχάλευτα ὁ καλὸς γαμπρὸς δὲ βρίσκεται.**

ἀχάλευτος-η-ο δημ. κ. **ἀχάλεφτος** ὁ ἀζήτητος, ἐκεῖνος ὃν δὲν ἐζήτησέ τις: **τὰ δανεικὰ μὴν τ' ἀφήνῃς ἀχάλευτα**· || ἐπὶ πραγμ., ὁ δι' ὃν δὲν ἐγένετο ἔρευνα πρὸς ἀνεύρεσιν: **στὸ περιβόλι κάπου μοῦ ἔπεσε τὸ δαχτυλίδι, μ' ἀκόμα τὸ 'χω ἀχάλευτο**· || ὁμ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἀναζητηθεὶς ἢ ὁ οὗ ματαία ἡ ἀναζήτησις: παροιμ. **σὲ πανηγύρι (ἢ νταβατούρι) σ' ἔκλεψαν, ἀχάλευτος ὁ κλέφτης**· || εἰδ. ὁ ὃν εἴθε νὰ μὴ εὑρεθῇ τις εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καλέσῃ πρὸς βοήθειαν· πρβλ. ἀγύρευτος: φρ. **ὁ γιατρός, ποὺ ἀχάλευτος νὰ 'ναι**· || ὁ ἀχάλευτος ὡς οὐσ. ὁ διάβολος, ὁ ὄξ' ἀπὸ 'δῶ.

ἀχάλινα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χαλινοῦ.

ἀχαλιναγωγησία (ἡ) νεώτ. τὸ ἀχαλιναγώγητον, ἡ ἀχαλινωσία βλ.λ.

ἀχαλιναγώγητα ἐπίρρ.δημ.ἀχαλιναγωγήτως βλ.λ.

ἀχαλιναγώγητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἀγόμενος διὰ χαλινοῦ, ἀχάλινος, ἀχαλινάρωτος βλ.λ.· 2) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ μὴ καθοδηγούμενος ὑπὸ ἄλλου, ὁ ἀκαθοδήγητος, ἀχειραγώγητος· 3) ὁ μὴ χαλιναγωγῶν ἑαυτόν, μὴ συγκρατῶν, ἀναχαιτίζων τὰς ὁρμάς του· || ἐπὶ ὁρμῶν, ἐνστίκτων κττ., ὁ μὴ χαλιναγωγούμενος, ὁ ἀσυγκράτητος: **ἀχαλιναγώγητα πάθη, -ητη ἐπιθυμία - ὁρμή - ἔχθρα**· 4) ὁ μὴ δεκτικὸς χαλιναγωγήσεως, ἀναχαιτίσεως, ὁ ἀπεριόριστος, ἀτίθασος, δυσήνιος, ἀνυπότακτος: **ἀχαλιναγώγητος χαρακτήρ.**

ἀχαλιναγωγήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ χαλιναγωγήσεως, ἀχειραγωγήτως· 2) ἄνευ ἀναχαιτίσεως, χωρὶς περιορισμούς, ἀσυγκράτητα.

ἀχαλιναγωγία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχαλιναγωγήτου, ἡ ἀχαλινωσία βλ.λ.

ἀχαλιναρωσιά (ἡ) δημ. ἀχαλινωσία, ἔλλειψις χαλινοῦ, τὸ νὰ εἶναί τις ἀχαλινάρωτος βλ.λ.

ἀχαλινάρωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χαλινοῦ, χωρὶς χαλινάρι, πρβλ. ἀχαλινάρωτος.

ἀχαλινάρωτος-η-ο δημ. ὁ ἀχαλίνωτος, ὁ μὴ φέρων χαλινόν, ὁ δίχως χαλινάρι· 2) μτφ. ὁ μὴ δεκτικὸς χαλινοῦ, ὁ ἀτίθασος, δυσήνιος, ἀπειθής, ἀχαλιναγώγητος, θρασύς: **ἀχαλινάρωτο στόμα.**

ἀχαλινόπτερα (τά) νεώτ. ζωολ. κατηγορία λεπιδοπτέρων ἐντόμων, ὧν τὰ πρόσθια πτερὰ δὲν φέρουσι τὴν συγκρατοῦσαν ἄκαμπτον σμήριγγα.

ἀχάλινος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. δημ. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ χαλινοῦ, ὁ ἀχαλίνωτος, ἀχαλινάρωτος: Πλούτ. Αἰμ.18 **ἀχάλινον ἵππον ἐξελάσαντες**· || τὸ οὐδ. πληθ. ἀχάλινα ἐν ἐπιρρ. χρ. ἄνευ χαλινοῦ, ἀχαλινάρωτα: Εὐρ.Ἡρ.383 **ἐδάμασε πώλους Διομήδεος, αἳ φονίαισι φάτναις ἀχάλιν' ἐθόαζον**· 2) Ἐπιγρ. ὁ μὴ ὑπὸ ἄλλου ἀχθεὶς διὰ δωροδοκίας νὰ πράξῃ τι, ὁ μὴ διαφθαρείς, ὁ ἀδωροδόκητος ὑπό τινος: Ἐπιγρ. **ἀχάλινος ὑπ' ἀργύρου**· 3) μτφ. κ. νεώτ. ἀτίθασος, αὐθάδης, προπετής,

θρασύς : Εὐρ.Βάκχ.386 **ἀχαλίνων στομάτων ἀνόμου τ' ἀφροσύνας,** Ἀριστφ.Βάτρ.838 **ἔχοντ' ἀχάλινον ἀκρατὲς ἀπύλωταν στόμα,** Τζέτζ.Ἐπιστ. 1,1,2 **γλῶτταν ἀχάλινον**· ‖ ἐπὶ λόγων, ὁ αὐθάδης, ἀναιδής : ΑΠλ.4,223 **μήτ' ἄμετρόν τι ποιεῖν, μήτ' ἀχάλινα λέγειν**· 4) ὁ μὴ δεχόμενος χαλινόν, ὁ ἀχαλιναγώγητος, ἀσυγκράτητος : Νόνν.Διον.42,34 **ἀχάλινον ἥβην,** Θεόδ.Στ.13 D **ὁρμαῖς ἀχάλινος, - ἔχει ἀχαλίνους ὁρμάς.**

ἀχαλίνως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ χαλινοῦ, ἀχαλινάρωτα.

ἀχαλινωσία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχαλινώτου, τὸ νὰ εἶναί τις ἄνευ χαλινοῦ, ἀχαλιναγώγητος βλ.λ.· 2) μτφ. ἡ μὴ ἐπιδεκτικότης χαλινοῦ, τὸ ἀτιθάσευτον, δυσήνιον, ἡ ἀπειθαρχία : **ἡ ἀχαλινωσία τῶν πολιτικῶν**· 3) τὸ νὰ μὴ ἔχῃ τις ἐν τῇ γλώσσῃ χαλινόν, ἡ θρασύτης, αὐθάδεια, ἀμετροέπεια, ἀθυροστομία : **ἡ ἀχαλινωσία τοῦ τύπου - τῶν γυναικῶν**· 4) τὸ νὰ εἶναί τις ἀσυγκράτητος, τὸ ὑπὸ τῶν χαλινῶν τῆς ἠθικῆς μὴ συγκρατεῖσθαι, ἡ ἀκολασία.

ἀχαλίνωτος (-η)-ο(ν) κ. μτγν κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ κεχαλινωμένος, ὁ μὴ ἔχων χαλινόν : Ξεν. Ἱππ.5,3 **καὶ ἀεὶ δὲ ὅποι ἂν ἀχαλίνωτον ἄγῃ κημοῦν δεῖ,** Διον.Ἁλ.Ῥωμ.9,65 **ἀχαλίνωτοι ἵπποι**· 2) μτφ. ὁ μὴ δεκτικὸς χαλιναγωγήσεως, ὁ ἀδάμαστος, ἀκατανίκητος : Ὀρφ.Ὕμν.55,13 **ἀχαλινώτοισιν ἀνάγκαις,** Νικήτ.Χων.Χρον.72 D **ἡ τῶν στρατιωτῶν ἀχαλίνωτος ἄπαρσις**· 3) μτφ. ὁ ἄνευ χαλινοῦ ὁμιλῶν, ὁ προπετής, θρασύς, αὐθάδης, ἀθυρόστομος, ἀμετροεπής : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 11,177,5 **ἀχαλινώτων σταμάτων,** Νικήτ.Χων.Χρον.220 D **ἀχαλίνωτος γλῶσσα,** δημ. παροιμ. **ἀχαλίνωτη κυρὰ μὲ τὰ ρoῦχα της τὰ βάζει**· 4) γεν. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χαλιναγωγῶν ἑαυτόν, ὁ ἀσυγκράτητος, ἀκράτητος εἴς τι καὶ ἰδίως εἰς τὰ πάθη, ὁ ἀκόλαστος : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,169 **ἔχοντας κάθε ἐλευθερίαν καὶ ὄντας ἀχαλίνωτος εἰς τὰ πάθη τῆς ἡδονῆς**· ‖ κ. δημ. ὁμ. ἐπὶ ἀνθρωπίνων πράξεων ἢ καταστάσεων, ὁ στερούμενος τοῦ ἀναγκαίου χαλινοῦ, ὁ ὑπερβαίνων τὸ προσῆκον μέτρον : Ἀραβ.Μυθ. Χαλ.3,219 **μὲ μίαν ἀχαλίνωτον ἐλευθερίαν, - ἀχαλίνωτη ὁρμὴ - φιλοδοξία.**

ἀχάλιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν σιδηρῖτις βλ.λ. : Ἱππιατρ.11· 2) τὸ φυτὸν ἀλθαία βλ.λ. : Ἱππιατρ.11.

ἀχάλκεος-ον μτγν. ὁ μὴ χαλκοῦς ἢ ὁ ἄνευ χαλκῶν ἤτοι χρημάτων, ὁ ἀπένταρος : Λουκίλλιος ἐν ΑΠ 11,403 **τοὔνεκα νῦν φεύγεις πενίης τὸν ἀχάλκεον οὐδὸν** (λογοπαίγνιον).

ἀχάλκευτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ κατασκευασθεὶς ἐκ χαλκοῦ, κ. γενικώτερον ἐκ μετάλλου : Αἰσχ.Χο.493 **πέδαις ἀχαλκεύταις δ' ἠρέθης, πάτερ,** Σοφ.άπ.708 **ἀχάλκευτα τρύπανα**· 2) νεώτ. ἐπὶ χαλκοῦ καὶ ἐπὶ μετάλλων ἐν γένει, ὁ μὴ χαλκευθείς, ὁ μὴ ἔχων σφυρηλατηθῆ, ὁ μὴ κατειργασμένος, ὁ ἀκατέργαστος· 3) μτφ. νεώτ. ἐπὶ σκευωρίας, ὁ μὴ καταστρωθείς, μὴ ἐπινοηθεὶς ἐναντίον τινός, μὴ βυσσοδομηθείς, μὴ μετὰ δόλου τεχνηέντως ἐξυφανθείς.

ἀχαλκής-οῦς-ές μτγν. ἄνευ χαλκοῦ : Τρυφιόδωρ.87 **ἀχαλκεῖς ὁπλαί.**

ἄχαλκος-ον κ. νεώτ. ὁ ἄνευ χαλκοῦ : Σοφ.ΟΤ 191 **ἄχαλκος ἀσπίδων** (ἄνευ χαλκῆς ἀσπίδος).

ἀχαλκῶ-έω μτγν. ποι. εἶμαι ἄνευ χαλκοῦ, ἤτοι ἄνευ χρημάτων : Λουκίλλιος ἐν ΑΠ 11,154.

ἀχάλκωτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ περιβεβλημένος διὰ χαλκοῦ, ὁ ἄνευ χαλκοῦ, ὅθ. ὁ ἀχρήματος : ΑΠ 6,298 **ἀχάλκωτος κυνοῦχος** (πουγγὶ ἄδειο)· ‖ νεώτ. ὁ μὴ ἐπενδεδυμένος διὰ χαλκοῦ, ὁ μὴ ἐπιχαλκωθείς.

ἀχαλύβωτος-ον νεώτ. ὁ μὴ ὑποστὰς ἐπιχαλύβωσιν, ὁ μὴ ἐπενδεδυμένος διὰ χάλυβος.

ἀχαμήλωτα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀχαμπήλωτα** χωρὶς [illegible]ωμα· πρβλ. ἀχαμήλωτος.

ἀχαμήλωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ γενόμενος χαμηλὸς ἢ χαμηλότερος, ὁ μὴ ἔχων χαμηλωθῆ, ὁ μὴ ἐλαττωθεὶς κατὰ τὸ ὕφος : **κράτα τὸ κερὶ ἀχαμήλωτο**· ‖ ἐπὶ ἱστίων, ὁ μὴ καταβιβασθείς, μὴ ὑποσταλείς, ὁ ἀχάλαστος βλ.λ. : **εἶχε τὰ πανιὰ ἀχαμήλωτα**· ‖ ἐπὶ παραπετασμάτων, ὁ μὴ καταβιβασθείς : **εἶχε τὶς κουρτίνες ἀχαμήλωτες**· ‖ ἐπὶ φωτὸς ἢ φλογός, ὁ μὴ ἐλαττωθεὶς τὴν ἔντασιν : **ἄφησες ἀχαμήλωτο τὸ φῶς τῆς λάμπας**· κ. συνεκδ. **ἄφησες ἀχαμήλωτη τὴ λάμπα**· 2) ἐπὶ τῆς φωνῆς, ὁ μὴ ἔχων χαμηλωθῆ, ὁ μὴ παύσας νὰ εἶναι ἔντονος, ὁ μὴ χαμηλός, ὁ ἰσχυρός, δυνατός : **φιλονικοῦσαν ὅλη νύχτα μ' ἀχαμήλωτη φωνή**· 3) ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὁ μὴ βλέπων πρὸς τὰ κάτω, ὁ βλέπων ἀσκαρδαμυκτί, ὅθ. κ. ὁ ἐστερημένος συσταλῆς, ἀνοιδής : **τὰ κορίτσια σήμερα ἔχουν ἀχαμήλωτο τὸ βλέμμα**· 4) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χαμηλωθῆ, ὁ μὴ ἐπιδεκτικὸς καταβιβασμοῦ, ἐλαττώσεως, ὑποστολῆς κττ. : **προσπαθῶ νὰ χαμηλώσω τὸ κλαδὶ μὰ εἶναι ἀχαμήλωτο**· 5) μτφ. ὁ ἀταπείνωτος : **ἀχαμήλωτος ἄνθρωπος.**

ἄχαμνα ἐπίρρ. δημ. (κατ' ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου ἐν στίχῳ) ἀχαμνὰ βλ.λ. : δ.τραγ. **ἕνα τὸ κάνεις ἄχαμνα ποὺ δὲν μοῦ κουβεντιάζεις, - ἄχαμνα 'ναι τὰ λόγια σου, λειψὸ τὸ τάξιμό σου.**

ἀχαμνά (τὰ) δημ. οὐδ. πληθ. τοῦ ἀχαμνὰς βλ.λ. ὡς οὐσ. οἱ ὄρχεις καὶ τὸ περὶ τὰ ἀνδρικὰ αἰδοῖα εὐαίσθητον μέρος τοῦ σώματος : **τοῦ 'δωκε μιὰ κλωτσιὰ στ' ἀχαμνά, - τοῦ 'σφιξε τ' ἀχαμνὰ καὶ τὸν παράλυσε.**

ἀχαμνά ἐπίρρ. μσν. κ. δημ. ἀδύνατα, ὀλίγον, κατὰ τρόπον ἀνάξιον λόγου, οὐχὶ καλῶς : Ἀραβ. Μυθ.Χαλ.2,289 **ἐσὺ ἀχαμνὰ γνωρίζεις τὲς γυναῖκες**· 2) δημ. οὐχὶ καλῶς, ἐν κακῇ καταστάσει : **ἀχαμνὰ εἶναι ὁ ἄρρωστος**· 3) φρ. **ἀχαμνὰ μὄρχεται** λιποθυμῶ, λιγοθυμῶ, λιποψυχῶ· ‖ λυποῦμαι, βαρυθυμῶ : **ὁ βασιλιὰς σὰν τό 'μαθε πολλ' ἀχαμνὰ τοῦ φάνη**· 4) φρ. **καλὰ κι ἀχαμνὰ** = ἀδιάφοραν καλῶς ἢ κακῶς, καλὰ κακὰ ἀνακατωμένα.

ἀχαμνάδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχαμνοῦ, ἡ λιποσαρκία, ἡ ἰσχνότης, ἡ ἀχάμνια βλ.λ.· 2) ἡ ἔλλειψις δυνάμεως, ἱκανότητος, ἀτονία, ἀδυναμία· ‖ κ. μτφ. **ἀχαμνάδα τοῦ μυαλοῦ.**

ἀχαμναίνω δημ. κ. **-ένω** κ. ἀχαμνεύω, ἀόρ. **ἀχάμνυνα** γίνομαι λιγνός, ἀχαμνός, ἀπαχής, ἄσαρκος, ἰσχναίνομαι, λιγνεύω, ἀδυνατίζω : **ἀχάμνυνε ἀπὸ τὴ νηστεία - ἀπ' τὴν ἀρρώστια**· 2) ἰδίως **ἀχαμνεύω** μτβ. ἀντὶ ἀχαμνίζω βλ.λ. : **μὲ τὸν ἀσβέστη ποὺ 'βανες ἀχάμνεψες τὸ κλῆμα.**

ἀχαμνεύω δημ. ἀχαμναίνω βλ.λ.

ἀχάμνια (ἡ) δημ. κ. **ἀχαμνιά** ἡ ἰσχνότης, ἡ λιποσαρκία, τὸ λίγνευμα, τὸ ἀχάμνισμα : **εἶχε τόση ἀχάμνια ποὺ 'μοιαζε σὰ σκελετός,** γνωμ. **ἡ ἀρρώστια φέρνει τὴν ἀχαμνιὰ καὶ ἡ ἀχαμνιὰ τὴν ἀρρώστια,** Βαλαωρ.Θανάσης Βάγιας 6,12 **τραβήξου, κρύψε τα, κεῖνα τὰ χέρια· | ἀπ' τὴν ἀχάμνια τους λὲς κι εἶν' μαχαίρια**· ‖ συνεκδ. ἡ ἀτονία, ἔκλυσις, ἀδυναμία : **ἀπὸ τὴν ἀχάμνια του δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ στὰ πόδια του.**

ἀχαμνιά (ἡ) δημ. ἀχάμνια βλ.λ.

ἀχαμνίζω δημ., ἀόρ. ἀχάμνισα, μτχ. παθ. παρακ. **ἀχαμνισμένος** μτβ. καθιστῶ τινα ἀχαμνόν, τὸν κάνω νὰ ἀχαμνύνῃ, νὰ λιγνέψῃ : **τὸν ἀχάμνισε ἡ ἀρρώστια, - μὲ τοὺς πολλοὺς δρόμους ἀχαμνίζεις τὸ παιδί**· ‖ συνεκδ. καθιστῶ τινα ἀσθενῆ, ἄτονον, ἀδύνατον· 2) ἐν χρ. κ. ἀμτβ. ἀντὶ ἀχαμναίνω βλ.λ.· ‖ ἡ μτχ. **ἀχαμνισμένος** ὁ ἐξησθενημένος, ὁ ἀδυνατισμένος, ὁ ἀδύνατος τὸ σῶμα : Λασκαρ.Γέννηση 88 **βρίσκει πὼς εἶμαι πάρα ἀχαμνισμένος.**

ἀχαμνίλα (ἡ) δημ. ἀχάμνια βλ.λ.

ἀχάμνιση (ἡ) δημ. ἡ ἀδυναμία, ἡ ἀχάμνια βλ.λ.· 2) εἰδ. ἡ ἀδυναμίαν ἐπιφέρουσα διάρροια.

ἀχάμνισμα (τὸ) δημ. τὸ νὰ ἀχαμνύνῃ ἢ ἀχαμνίσῃ τις, τὸ νὰ γίνῃ ἀχαμνός, ἰσχνός, ἡ λέπτυνσις, τὸ λίγνεμο.
ἀχαμνόεις-εσσα-εν νεώτ. λίαν ἰσχνός, ἀδύνατος, κάτισχνος : **ἀχαμνόεντες ὦμοι**· 2) μτφ. ἰσχνός, ἀνάξιος λόγου, εὐτελής : **ἀχαμνόεν μέρισμα.**
ἀχαμνόμερος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων εἰς μικράν, ἄσημον οἰκογένειαν, ὁ κατάγόμενος ἐξ ἀσήμων, οὐχὶ εὐγενῶν προγόνων, ἀντίθ. νικλιάνος· πρβλ. σοῖλής.
ἀχαμνοπιάνω δημ. πιάνω τι μὲ ἀδυναμίαν, ἀσθενῶς, ἐλαφρῶς, ὀλαφροπιάνω· 2) μέσ. **ἀχαμνοπιάνομαι** στηρίζομαι εἰς τινα μὴ ἰσχυρόν, στεροῦμαι ἰσχυροῦ προστάτου ἢ προϊσταμένου· 3) ὁμ. μέσ. λαμβάνω σύζυγον ἐξ ἀσήμου, εὐτελοῦς οἰκογενείας : **ὁ γιός του ἀχαμνοπιάστηκε.**
ἀχαμνός-ή-ό δημ. ἐπὶ προσ., ὁ λιπόσαρκος, ὁ κατεσκληκώς, ἰσχνός, λιγνός· συγγ. ξεραγκιανός, ἀδύνατος, στεγνός, ἀντίθ. γεμάτος, παχύς : **ἀχαμνὸς ἀπὸ φυσικοῦ του - ἀπὸ ἀρρώστια**· κ. ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος : **ἀχαμνὰ μπράτσα - στήθια - πόδια,** Σολωμ.'Ωδὴ Πετράρχη 32 **γιὰ νὰ γδυθῇ τὰ κόκκαλα, | τὰ μέλη τ' ἀχαμνά**· || ἐπὶ ζῴων, ὁ λιπόκρεως, ὁ ἄπαχος : παροιμ. **πάει κι ἔλα μὲ τ' ἀλέτρι ἀχαμνὸ 'γινε τὸ βόδι** (ἡ καταπόνησις ἀφεύκτως ἐξαντλεῖ), - **ἀχαμνὸ γαϊδούρι δυὸ σακκιά ἡ ταγή του** (ὁ ἀνίκανος ἐργάτης καὶ δαπανηρότερος)· || κ. ἐπὶ φυτῶν, ἰδίως τῶν σπορίμων, ὁ μὴ εὐδοκιμήσας, μὴ ἐπαρκῶς ἀναπτυχθείς, ἀδύναμος, ποὺ δὲν ἐτράνεψε, δὲν ἐμέστωσε : **ἀχαμνὰ εἶναι φέτος τὰ σπαρτά**· 2) ὁ ἄτονος, ὁ ἀσθενικός, ὁ εὐπαθής : **ἀχαμνὸ τὸ κορίτσι καὶ δὲν ἀντέχει σὲ βαριὲς δουλιές**· 3) ὅθ. εἰδ. ὡς οὐσ. **τὸ ἀχαμνὸ μέρος,** τὰ λαγαρά, ὁ κενεών, ὁ ὑπὸ τὰς πλευρὰς εὐπαθὴς τόπος τοῦ σώματος· 4) ὁμ. κ. πληθ. ὡς οὐσ. **τὰ ἀχαμνά** βλ.λ.· 5) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐν ὑποδεεῖ κοινωνικῇ καταστάσει ἢ ὁ ἐκ ταπεινοῦ γένους, ὁ φτωχὸς ἢ ποὺ εἶναι ἀπὸ φτωχὸ σπίτι, πρβλ. ἀχαμνόμερος· || ὁμ. κ. ἐπὶ οἰκογενείας ἢ πατριᾶς ἢ κοινωνικοῦ τινος συνόλου : **ἀχαμνὴ φαμίλια - γειτονιά, - ἀχαμνὸ χωριό**· || εἰδ. ἐπὶ γυναικὸς τὸ οὐδ. ὡς ἐπίθ. δηλοῦν τὴν ἐξάρτησιν, τὴν ἀνάγκην προστασίας : **τὸ ἀχαμνὸ μέρος,** ἄ. **τὸ ἀδύνατο μέρος** (ἡ σύζυγος ἢ ἡ ἀνύπανδρος θυγάτηρ), πρβλ. νεώτ. τὸ ἀσθενὲς φῦλον· 6) μτφ. ἐν ἠθικῇ σημ. ὁ κακός, ὁ αὐτιδανός, ὁ ἀνυπόληπτος : **μ' ἀχαμναὺς ἀνθρώπους μὴν ἔχῃς νταραβέρια**· 7) ἐπὶ πράξεων, ἡ εὐτελὴς τὴν ἐνέργειαν ἢ τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ μὴ τιμὴν ἐπάγουσα ἢ ἡ μὴ κέρδος ἐπαρκὲς ἀποφέρουσα : **ἐζήτησε μιὰ θέση ἀχαμνή, ἂς εἶναι καὶ βαρδιάνου, - μ' ἀχαμνὴ δουλιὰ καταπιάστηκες καὶ δὲ θὰ βγάνῃς τὸ φωμί σου**· 8) μτφ. ἐπὶ λόγου, ὁ χαλεπός, ὁ ὑβριστικός, ὁ προσβλητικός διὰ τὸν καθ' οὗ λέγεται : **δίκιο εἶχε ποὺ σ' ἔδειρε, γιατὶ τοῦ 'πες καὶ σὺ τέτοιο ἀχαμνὸ λόγο**· || ἐπὶ ὀνείρου, τὸ δυσοίωνον, τὸ κακό, τὸ ἄσχημο· || ἐπὶ καιροῦ, ὁ θυελλώδης, ὁ χειμέριος, ὁ φουρτουνιασμένος : **μ' ἀχαμνὸ καιρὸ ξεκίνησε τὸ καράβι - ἡ συντροφιά μας**· || ὅθ. κ. ἐπὶ περιστάσεως ἢ ἐπὶ χρονικῆς περιόδου, ἡ ἄγαν δυσχερής, ἰδίως ἡ οἰκονομικῶς ἀντίξοος : **ἀχαμνὴ χρονιὰ ἡ φετεινή, - ἀχαμνὰ χρόνια** (ἄ. δίσεχτα βλ.λ.)· **ἀχαμνὴ ὥρα** ἀποφράς : **ἡ Τρίτη ἔχει μιὰν ἀχαμνὴ ὥρα,** φρ. **ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ ἀπὸ τὴν ὥρα τὴν ἀχαμνή** (ἢ **ἀπὸ τὸ ἀχαμνὸ συναπάντεμα**).
ἀχαμνοσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἀχαμνιὰ βλ.λ.
ἀχαμνοτηρῶ-άω δημ. θεωρῶ, τηράω, κοιτάζω μόλις ἢ μὲ φόβο : Βλ.Συνμ.50.
ἀχαμνούλης θηλ. -ούλα-ούλι δημ. ἐπὶ προσ. ὑποκορ. τοῦ ἀχαμνός, ὁ ὀλίγον, ὁ μᾶλλον ἀχαμνός : **ἦταν ἕνας κοντὸς κι ἀχαμνούλης, - ἡ νύφη εἶναι ἀχαμνούλα μὰ νόστιμη, - ἀχαμνούλι εἶναι τὸ μωρό**· πρβλ. συγγ. ἀχαμνούλικος, ἀχαμνούτσικος.

ἀχαμνούλικος-η-ο δημ. ἐπὶ ζῴων ὑποκορ. τοῦ ἀχαμνός, ὁ ὁπωσδήποτε ἀχαμνός, ὁ μᾶλλον μεταξὺ τῶν ἀχαμνῶν καταλεκτέος : **ἀχαμνούλικα φέτος τ' ἀρνιά, - ἀχαμνούλικη ἡ δαμάλα.**
ἀχαμνούτσικα ἐπίρρ. δημ. ὑποκορ. τοῦ ἐπιρρ. ἀχαμνά, μᾶλλον κακῶς : **ἀχαμνούτσικα εἶν' ὁ ἄρρωστος**· || οὐχὶ ἐπιτυχῶς, οὐχὶ κατ' εὐχήν : **ἀχαμνούτσικα πᾶν οἱ δουλιές μας.**
ἀχαμνούτσικος-η-ο δημ. ὑποκορ. τοῦ ἀχαμνός, ἐπὶ ζῴων, ὁ ἰσχνός πως, ὁ κάπως ἢ ὁ ἀρκετὰ ἀχαμνός· || κ. ἐπὶ καταστάσεων, ὁ οὐχὶ καλῶς ἔχων, ὁ ἐν ἀσθενείᾳ : **ἀχαμνούτσικο μοῦ φαίνεται τὸ ἐμποριό του.**
ἀχαμνόων-οντος νεώτ. κάτισχνος, κατεσκληκώς : **ἀχαμνόων ἵππος** φωράλογο· || ὡς κύρ. ὄν. ὀνομασία δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ εἰς τὸν ἵππον τοῦ Δὸν Κιχώτου.
ἀχαμπήλωτα ἐπίρρ. δημ. ἀχαμήλωτα βλ.λ.
ἀχαμπήλωτος-η-ο δημ. ἀχαμήλωτος βλ.λ.
ἀχανά Ἡσ. « κλήματα ».
ἀχανάω ἀχρ. ἐν. ὁριστ. τοῦ ἀχανόωσαν βλ.λ.
ἀχανδής-ές ἀμφ. σημ. : Ἀνακρέοντ.56,35.
ἀχάνεια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχανοῦς, τοῦ ἀπεράντως ἐκτεταμένου, ἡ ἀτελεύτητος ἔκτασις τοῦ χρόνου ἢ τοῦ χώρου : Μ'Αντών.12,7 **τὴν ἀχάνειαν τοῦ ὀπίσω καὶ πρόσω αἰῶνος,** Δαμάσκ. Ἀρχ.53 **ἡ τοῦ ἀπείρου ἀστάθμητος ἀχάνεια**· || ἀπέραντον χάσμα ἢ κενόν, χάος : Συριαν. ἐν Μεταφ. 60,5, Ὀλυμπ.Μετ.82,22 **εἰς ἀχάνειαν λήγειν**· 2) μτγν. ἰατρ. εὐρὺ χασματῶδες ἄνοιγμα ἢ λίαν ἐκτεταμένη κοιλότης : Ὀρειβ.46,19,12 **τῷ μηνιγγοφύλακι σκεπᾶσαι τὴν ἀχάνειαν.**
ἀχανές (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. οὐδ. τοῦ ἀχανής ὡς οὐσ. ἡ ἀχάνεια βλ.λ., τὸ ἄπειρον διάστημα, τὸ ἀπέραντον κενόν, ἄβυσσος : Ἀριστλ.Μετ.1,3 **διὰ τὸ σχίζεσθαι εἰς ἀχανὲς αἱ ἀκτῖνες,** Δ.Παπαρρ. Ὀρφεὺς I **ἀχανὲς καὶ ἐρημία περιβάλλουν τὸν Ὀρφέα**· 2) μτγν. ἐπὶ χρόνου, τὸ ἄναρχον καὶ τὸ ἀτελεύτητον τοῦ χρόνου : Μ'Αντών.5,50 **τὸ ἀχανὲς τοῦ αἰῶνος,** αὐτ.5,23 **τὸ τοῦ μέλλοντος ἀχανές**· 3) ΑΒ 28,28 « ἀχανές· τὸ μὴ ἔχον στέγην ἢ ὄροφον, ἐπὶ τοῦ λαβυρίνθου »· 4) δημ. κ. μτφ. ἀκλ. ἡ ἀπελπιστικὴ θέσις : **μοῦ πῆρε τὰ λεφτὰ κι ἔμεινα στὸ ἀχανές.**
ἀχάνη (ἡ) περσικὸν καὶ βοιωτικὸν μέτρον ἰσοδύναμον πρὸς τεσσαράκοντα πέντε μεδίμνους ἀττικούς : Ἀριστφ.'Αχ.108 **οὐκ, ἀλλ' ἀχάνας ἄδε γε χρυσίου λέγει**· 2) μτγν. ἡ κίστη, τὸ κιβώτιον : Πλούτ.'Αρατ.6 **τὰς δὲ κλίμακας διαλυτὰς οὔσας ἐμβαλόντες εἰς ἀχάνας . . προαπέστειλαν.**
ἀχανής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ. (α στερ. κ. χαίνω) ὁ μὴ χάσκων, ὁ μὴ ἀνοίγων τὸ στόμα, ὁ ἄφωνος, ἄφθογγος· Ἡσ. « ἄφθογγος, μὴ ἀνοίγων στόμα » : Ἡγήσιππ.1,25 **ὁ δὲ παριὼν πᾶς, εὐθέως πρὸς τὴν θύραν ἐστήξετ' ἀχανής,** Πολύβ.7,17,5 **ἀχανεῖς ἔστασαν**· || ὁ ατενὸν ἄνοιγμα ἔχων, ἐπὶ χασματώδους τόπου : Θεόφρ.'Αν.29 **καθάπερ ἐὰν διὰ στενοῦ καὶ ἀχανοῦς πνέῃ**· 2) μτγν. (α ἐπιτατ. κ. χαίνω) ὁ ἔχων μέγα χάσμα, ὁ χάσκων, ὁ χαίνων : Τίμ.'Ιστορ.28 **ἀχανὴς κρημνός,** ΑΠ 9,423 **ἀχανὲς χάσμα**· 3) ὁ ἄνευ ἐπικαλύψεως, ἄνευ ἐπιθήματος, ἄνευ πώματος, ἄνευ στέγης : Ἥρων Αὐτομ.28,4, Δίων Κ 37,17 **νεὼν ἀχανῆ καὶ ἀνώροφον**· 4) ὁ εὐρύστομος : Διοκλ.π.'Ορειβ.5,4,2· || πάπ. ἐπὶ οἰκοπέδων, ὁ μὴ κατειλημμένος ὑπὸ οἰκοδομῆς· 5) κ. μσν. κ. νεώτ. εὐρύτατος, λίαν ἐκτεταμένος : Φίλ.1,7 **ἡ ἀχανὴς χώρα,** Πλούτ.Κικ.6 **ἀχανὲς πέλαγος,** Παπαδ.Χριστουγεννιάτικα Διηγήματα 26 **ἁπλαῦται ἀτελείωτον τὸ πέλαγος** ἀνὰ τὴν **ἀχανῆ ἔκτασιν ἀπὸ ἀκτῆς ἕως ἀκτῆς** || νεώτ. ἄνευ ὁρίων, ἄνευ περάτων, ἀπέραντος, ἄπειρος : **τῶν ἄστρων ἡ ἀπειρία ἀνὰ τὰς ἀχανεῖς ἐκτά-**

σεις τοῦ σύμπαντος· 6) μτγν. ἐπὶ τοῦ σκότους, πυκνός, βαθύς, ἀπόλυτος : ΠΔ Σοφ.Σαλ.19,16 **ὅτε ἀχανεῖ περιβληθέντες σκότει·** 7) μτγν. πολυπληθής, πολυάριθμος, ἀναρίθμητος, ἀμέτρητος : Πλούτ. Ἠθ.866 Β **ἀχανὲς στράτευμα·** 8) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. ὡς ούσ. **ἀχανὲς** βλ. λ.

ἀχανία (ἡ) (1) μτγν. ἀντὶ ἀχάνεια βλ.λ.: Παῦλ.Αἰγ.6,107.

ἀχανία (ἡ) (2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μαλαχοειδῶν.**

ἀχανόωσαν Ἡσ. «ἐπιθυμοῦσαν».

ἀχάντι (τὸ) δημ. τὸ ἀκάνθιον, ἡ ἄκανθα.

ἀχαντιάζω δημ. πλήττω, νύσσω μὲ ἄκανθαν, τρυπάω τὸ πετσὶ μὲ ἀγκάθι : **ἀχάντιασα τὰ χέρια μου στὰ φράχτη.**

ἀχάντιον (τὸ) ἰων. ἀντὶ **ἀκάνθιον** κατὰ Γρηγ. Κορ.414, Εὐστ.Ἰλ.Σ 468 «**τὰ** ἀχάντια τινές φασι τῶν ἑώων ἀνδρῶν».

ἄχαντος (τὸ) ἰων. ἀντὶ ἄκανθος κατὰ Γρηγ.Κορ.414.

ἄχαρα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χάριτος, χωρὶς χάρη : **περπατᾷ - μιλάει ἄχαρα·** 2) ἄνευ χαρᾶς : **ἄχαρα περάσαμε τὶς γιορτές.**

ἀχάραγα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἢ νὰ μείνῃ τι ἀχάρακτον, ἄνευ χαραγῆς, δίχως χάραγμα, ἀχάρακτα βλ.λ.· 2) ἐπὶ χρόνου, πρὶν φωτίσῃ, πρὶν χαράξῃ ἡ ἡμέρα, πρὶν ξημερώσῃ : **ἀχάραγα βγήκαμε γιὰ κυνήγι.**

ἀχάραγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χαραχθῇ, ὁ ἀνεπίδεκτος χαράξεως : **τὸ σίδερο εἶναι ἀχάραγο·** 2) ἀντὶ ἀχάρακτος βλ.λ.· 3) ὁ μὴ φέρων χαράγματα, χαράκια, ἀχαράκωτος : **ἀχάραγες πλάκες·** 4) μτφ. ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὑδάτων, ὁ μὴ ἔχων ρυτιδώσεις, ἀρρυτίδωτος, λεῖος : **ἦταν ἡ θάλασσα ἀχάραγη·** 5) ἐπὶ τῆς ἡμέρας, ἡ μήπω ὑπὸ τοῦ λυκαυγοῦς φωτισθεῖσα, ποὺ δὲν ἐχάραξε ἀκόμη : **φτάσαμε στὴν κορφὴ κι ἦταν ἀχάραγη ἡ ἡμέρα** (δὲν εἶχε ξημερώσει).

ἀχαρακτήριστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀχαραχτήριστα** ἀχαρακτηρίστως βλ.λ. : **φέρθηκε ἀχαρακτήριστα στὸν εὐεργέτη του.**

ἀχαρακτήριστος-ον νεώτ., δημ. **ἀχαραχτήριστος-η-ο** ὁ στερούμενος σαφοῦς, ὡρισμένου τινὸς χαρακτῆρος, ἀσχημάτιστος, ἀδιαμόρφωτος· 2) ὃν δὲν δύναταί τις νὰ χαρακτηρίσῃ, νὰ καθορίσῃ διὰ τοῦ λόγου, δι' ὃν δὲν ὑπάρχουν ἐκφράσεις, λέξεις κατάλληλοι· ‖ δθ. ὁ ὑπὲρ πᾶσαν ἔκφρασιν κακοήθης, ἀπρεπής : **ἀχαρακτήριστος διαγωγή·** ‖ συνεκδ. ὁ μὴ ἔχων ἠθικὸν χαρακτῆρα : **ἄνθρωποι οὐτιδανοὶ καὶ ἀχαρακτήριστοι.**

ἀχαρακτηρίστως ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **-αχτήριστα** κατὰ τρόπον ἀχαρακτήριστον βλ.λ.(1)· 2) ἀπρεπῶς, κακοήθως, κατὰ παράβασιν τῶν ἠθικῶν κανόνων : **ἀχαρακτηρίστως ἐνήργησε κατὰ τῶν φίλων του.**

ἀχάρακτος-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ἀχάραχτος** ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χαραχθῇ ὑπό τινος ἢ διά τινος, ὁ ἀνεπίδεκτος χαράξεως, ὁ σκληρός, ὁ ἀχάραγος : Νόνν.16,158 **σιδήρῳ γυῖα ἀχάρακτα, - ὁ ἀδάμας εἶναι ἀχάρακτος** (δημ. ἀχάραγος)· 2) ὁ μὴ κεχαραγμένος, ὁ μὴ χαραχθείς, δθ. ὁ μὴ τετμημένος, ὁ μὴ ἀποτετμημένος : Νόνν.Δ 13,84 **ἀχάρακτος ὑπήνη·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ διὰ τομῆς χαραχθείς, μὴ χαραγμένος : **ἀχάραχτο καρπούζι - πεπόνι** (τὸ εἰς ὃ δὲν ἔγινε ρωγμὴ διὰ μαχαίρας, ἵνα ἐξελεγχθῇ ἡ ποιότης του ἐσωτερικῶς)· ‖ δημ. ὁ μὴ φέρων **κεχαραγμένας** γραμμάς, ποὺ δὲν ἔχει χαράκια, ἀχαράκωτος : **ἡ πλάκα τοῦ παιδιοῦ εἶναι ἀχάρακτη·** ‖ δημ. ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὑδάτων, ἀρρυτίδωτος, λεῖος· 3) πάπ. ὁ μὴ διὰ πυρακτώσεως σεσημασμένος : Πάπ. **ἀχάρακτος κάμηλος, - ἀχάρακτος ὄνος·** 4) πάπ. ἐπὶ πλοίων, ὁ ἄνευ **ἐμβλήματος,** ἄνευ ἀκροπρώρου ξοάνου, χωρὶς φιγαύρα : Πάπ. **ναύκληρος κερκουροσκάφης** ἀχαράκτου βασιλίσσης· 5) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ μήπω καθορισθείς, ὁ μὴ προδιαγραφείς : **ἀχάρακτον πρόγραμμα ἐνεργείας.**

ἀχαράκτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ χαράξεως, χωρὶς χάραγμα.

ἀχαράκωτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χαρακώματος, ἀχαρακώτως βλ.λ.· 2) ἄνευ χαραγῆς, χωρὶς χαράκι· ‖ εἰδ. ἄνευ χαράξεως γραμμῶν ἐπὶ τοῦ χάρτου πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ γράφοντος, χωρὶς χαράκια : **γράφει ἀχαράκωτα.**

ἀχαράκωτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ κεχαρακωμένος, μὴ διὰ χαρακωμάτων ὠχυρωμένος, ὁ ἄφρακτος, ἀνοχύρωτος : Πολύβ.10,11,2, Πλούτ. Μαρ.20 **ἦν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἀχαράκωτον τὸ στρατόπεδον καὶ ἀτείχιστον, - ἀφέθη ἀχαράκωτος εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἡ γραμμὴ τοῦ μετώπου·** 2) μτφ. ὁ μὴ ἠσφαλισμένος, ὁ στερούμενος προστατῶν, ὁ ἄνευ φίλων, ὁ ἀπροστάτευτος : Φιλόστρ. Βί.'Απολλ.5,35 **οὐ γὰρ ἀχαρακώτους γε, οὐδὲ ἀφράκτους χρὴ ταῦτα πράττειν·** 3) δημ. ὁ μὴ χαρακωθείς, ὁ μὴ διὰ χάρακος χαραχθείς, ὁ μὴ φέρων γραμμὰς παραλλήλως ἠγμένας, ὁ χωρὶς χαράκια : **πλάκα ἀχαράκωτη, - τετράδιο - χαρτὶ ἀχαράκωτο·** πρβλ. ἀχάραγος· 4) δημ. ὁ μὴ χαραχθείς, ὁ μὴ διὰ χαραγμάτων ἐντμηθείς, ὁ ἄνευ χαραγμάτων· ‖ εἰδ. ἐπὶ κλημάτων σταφιδαμπέλου, ὁ μὴ χαραχθεὶς περὶ τὸν φλοιὸν καὶ κατὰ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ αὐτοῦ διὰ δακτυλιοειδοῦς χαραγῆς πρὸς καλυτέραν εὐδοκίμησιν : **ἔμεινε πολλὴ σταφίδα ἀχαράκωτη·** ‖ ὁμ. εἰδ. ἐπὶ πεύκης, ἡ μὴ κατά τι μέρος τοῦ φλοιοῦ χαραχθεῖσα ὅπως ἐκρεύσῃ ἡ ρητίνη.

ἀχαρακώτως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ χαρακώματος ἢ χαρακωμάτων, ἀναχυρώτως, ἀφράκτως : Ἀππ. Ἐμφ.Πολ.,3,70 **ηὐλίσατο ἐν κώμῃ παρὰ τὸ πεδίον** ἀχαρακώτως, πρβλ. κ. ἀχαράκωτα.

ἀχαράμιστα ἐπίρρ. δημ. (ἀραβ.) ἄνευ ἀσκόπου καταναλώσεως ἢ σπατάλης, χωρὶς χαράμισμα, οὐχὶ ματαίως : **ἂς πᾶνε τοὐλάχιστον ἀχαράμιστα ὅλα τὰ ἔξοδα ποὺ ἔκανα γιὰ νὰ σπουδάσω τὸν ἀδερφό μου,** πρβλ. ἀχαράμιστος.

ἀχαράμιστος-η-ο δημ. (ἀραβ.) ὁ μὴ ἀναλωθεὶς ματαίως ἢ ἀσκόπως, ποὺ δὲ χαραμίστηκε, δὲν πῆγε χαράμι βλ.λ. : **τὰ λεφτὰ ποὺ ξόδεψα γιὰ τὸ σπίτι πῆγαν ἀχαράμιστα, ἔγινε καλὸ καὶ γερό·** 2) εἰδ. ὁ ἀπηλλαγμένος τῆς κατάρας «**χαράμι νὰ σοῦ γίνῃ**» : **τίποτε δὲ δίνει ἀχαράμιστο.**

ἀχαράτσωτα ἐπίρρ. δημ. (τουρκ.) ἄνευ ἀναγκαστικῆς καὶ ἐπαχθοῦς φορολογίας, χωρὶς χαράτσωμα, δίχως χαράτσι βλ.λ.· ‖ γεν. ἄνευ χρηματικῆς ἀφαιμάξεως, πρβλ. κ. ἀχαράτσωτος.

ἀχαράτσωτος (-η)-ο(ν) δημ. (τουρκ.) ὁ μὴ πληρώνων ἢ μὴ πληρώσας κεφαλικὸν φόρον, χαράτσι βλ.λ.· ‖ γεν. ὁ μὴ ἐπαχθῶς φορολογούμενος, μὴ ὑποκείμενος εἰς ἀναγκαστικὴν καὶ δὴ βαρεῖαν φορολογίαν· 2) μτφ. ὁ μὴ ὑφιστάμενος χρηματικὴν ἀφαίμαξιν, ὁ μὴ παρὰ τὴν θέλησίν του πληρώνων χρήματα μὴ ὀφειλόμενα, ὁ μὴ ὑποστὰς ἀργυραλογίαν : **κανένα φίλο του δὲν ἄφησε ἀχαράτσωτο,** πρβλ. χαρατσώνω.

ἀχάραχτα ἐπίρρ. δημ. ἀχαράκτως **βλ.λ.2),** ἀχάραγα βλ.λ.

ἀχαραχτήριστα ἐπίρρ. δημ. ἀχαρακτηρίστως βλ.λ.

ἀχαραχτήριστος-η-ο δημ. ἀχαρακτήριστος βλ.λ.

ἀχάραχτος-η-ο δημ. ἀχάρακτος βλ.λ.

ἀχαρβάλιαστα ἐπίρρ. δημ. ἀχαρβάλωτα βλ.λ.

ἀχαρβάλιαστος-η-ο δημ. κ. **ἀχαρβάλωτος-η-ο** βλ.λ. ὁ μὴ ἐξηρθρωμένος, μὴ κατηρειπωμένος, ποὺ δὲ χαρβαλιάστηκε, δὲν ἔγινε ἐρείπια, χάρβαλα : **ἀχαρβάλιαστο σπίτι - ἔπιπλο·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ καταπεπτωκὼς σωματικῶς ἢ ἠθικῶς οἷον ἕνεκα τοῦ γήρατος ἢ στερήσεων ἢ συμφορῶν κτπ.· 3) ἐπὶ γυναικῶν, ἀχαρβάλιαστη ἡ μὴ διαφθαρεῖσα.

ἀχαρβάλωτα ἐπίρρ. δημ. ἀχαρβάλιαστα.

ἀχαρβάλωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐξαρθρούμενος, μὴ ἐρειπούμενος, ποὺ δὲ γίνεται χάρβαλο, ὁ ἀνθεκτικός· 2) ἀντὶ ἀχαρβάλιαστος βλ.λ.

ἀχαρής-οῦς-ές μτγν. ὁ μὴ χαίρων, λυπηρός· Ἡσ. «ἀχαρές, λυπηρόν» : Χρησμ.Σεβ.5,99 **ἀπὸ σεῖο στρεφαμένη κεφαλὴν ἀχαρῆ.**

ἀχάρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἀπολαύσεως τῶν τοῦ βίου ἀγαθῶν, δίχως τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς.

ἀχάρητος-η-ο δημ. ὁ μήπω ἢ ὁ μὴ χαρεὶς τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς : δημ. μοιρολ. **Χάρε, τὴ νιὰ τὴ σημερνὴ νὰ μὴν τηνε πικράνῃς | γιατὶ εἶναι νιὰ περήφανη κι᾽ ἀχάρητη εἶν᾽ ἀκόμα.**

ἀχαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πασιφλοριδῶν.**

ἀχαριά (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **πασιφλοριδῶν.**

ἀχαριαίνω δημ., ἀόρ. **ἀχάριανα** γίνομαι ἄχαρος βλ.λ., δὲν παρέχω εἰς ἄλλους χαράν, εἶμαι ὁ ἴδιος δυστυχής : Πολίτ.᾽Εκλ.Τραγ.σ.199,8 **ἀχάριανε τὸ σπίτι μου, ἀνόστησε ἡ αὐλή μου.**

ἀχαριότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἔλλειψις χάριτος, ἡ ἀδεξιότης, μωρία, εὐήθεια : Πολύβ.18,55,2 **λαβὼν συνεργὸν τὴν ἀχαριότητα τοῦ Χαριμόρτου καὶ τὴν μέθην** (λογοπαικτικῶς).

ἄχαρις-ιτος-ι κ. νεώτ. (δοτ. **ἀχάρι** ἐν Ἡρ.1,41) ὁ ἄνευ χάριτος, ὁ μὴ ἔχων θέλγητρον, συμμετρίαν, κατ᾽ ἐπέκτ. καὶ ὁ μὴ μετὰ θελγούσης εὐρυθμίας γινόμενος, ὅθ. ὁ μὴ τερπνός, ἀνούσιος, ἄνοστος : Θέογν.496 **συμπόσιον γίνεται οὐκ ἄχαρι·** ‖ εἰδ. ὁ στερούμενος τῆς ἐφηβικῆς χάριτος : Σαπφ.34 **ὅτι σμικρά μοι, παῖ, ἔμμεναι φαίνεται κἄχαρις·** 2) μτγν. κ. νεώτ. ρητορ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ὁ στερούμενος ἀρετῶν, οἷαι ὁ πλοῦτος λέξεων, ἡ ζωηρότης, ἡ φυσικότης, ἡ εὐρυθμία, ἡ εὐστροφία, ὁ μὴ γλαφυρός, ὁ μονότονος, ὁ δυσάρεστος : Δημήτρ. Ἑρμ.302 **λόγου χαρακτὴρ ἄχαρις, - τὸ ἄχαρι ὕφος τοῦ διδασκάλου τῆς παιδαγωγικῆς·** ‖ νεώτ. καθόλου, ὁ ἔχων ἔλλειψιν χάριτος, ἁρμονίας, ἄκομψος : **ἄχαρι παρουσιαστικόν - βάδισμα - ὕφος·** 3) ὁ μὴ εὐάρεστος, ὁ δυσάρεστος, λυπηρός : Ἡρ.2,141 **ὡς οὐδὲν πείσεται ἄχαρι ἀντιάζων τὸν Ἀραβίων στρατόν·** 4) κατ᾽ ἐπέκτ. ὁ βλαβερός, μειωτικός : Ἡρ.1,38 **ὦ παῖ, οὔτε δειλίην οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδών τοι ποιέω ταῦτα·** ‖ ἐπὶ συμφορῶν κατ᾽ εὐφημισμόν, κακός, ὀδυνηρός, δεινός : Ἡρ.8,13 **καὶ τὸ τέλος σφι ἐγένετο ἄχαρι·** 5) κ. νεώτ. ὁ χυδαῖος, ὁ πρόστυχος : Ἀριστφ. Ὄρν.156 **τίς ἔσθ᾽ ὁ μετ᾽ ὀρνίθων βίος ; οὐκ ἄχαρις ἐς τὴν τριβήν, - ἡ ἄχαρις ἐργασία τοῦ νεκροθάπτου·** 6) κ. νεώτ. ὁ μὴ συνεπιφέρων χάριν, ὁ δι᾽ ὃν δὲν ὁμολογεῖται ἡ ὀφειλομένη χάρις, δὲν ἀπονέμεται εὐγνωμοσύνη, ὅθ. ὁ ἀνιαρός, βαρετός : Ἡρ.7,36 **τοῖσι προσεκέετο αὕτη ἡ ἄχαρις τιμή, - τὸ ἄχαρι ἔργον τοῦ δημοδιδασκάλου·** 7) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὁμολογῶν ἢ μὴ ἀνταποδίδων ὀφειλομένην χάριν, ἀγνώμων κ. συνεκδ. ἐπὶ τῆς πράξεως, ὁ ἐξ ἀχαριστίας, ἀγνωμοσύνης πραττόμενος : Εὐρ.᾽Ανδρ.491 **ἄθεος, ἄνομος, ἄχαρις ὁ φόνος·** 8) **ἄχαρις χάρις** ἡ μὴ ἔχουσα κἂν τὰ ἑαυτῆς χαρακτηριστικά, ἡ μὴ οὖσα πράγματι χάρις : Αἰσχ. Πρ.545 **φέρ᾽ ὅπως ἄχαρις χάρις, ὦ φίλος,** Εὐρ.ΙΤ 566 **κακῆς γυναικὸς χάριν ἄχαριν ἀπώλετο** (ἀπώλετο χάριν κακῆς γυναικός, ἀλλὰ τοῦτο τὸ πρὸς χάριν ἀπαλεσθῆναι δὲν ἐπέφερεν αὐτῷ χάριν).

ἀχάριστα ἐπίρρ. δημ. ἀχαρίστως βλ.λ., μετ᾽ ἀχαριστίας, ἀγνωμοσύνης : **μοῦ φέρθηκες ἀχάριστα.**

ἀχαριστία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχαρίστου βλ.λ.(1), ἡ ἔλλειψις χάριτος, ἑλκυστικότητος, τραχύτης, ἀγροικία, χωριατιά, προστυχιά : Πλάτ.Πολ.411 Ε **ὁ τοιοῦτος γίγνεται καὶ ἄμουσος .. καὶ ἐν ἀμαθίᾳ καὶ σκαιότητι μετὰ ἀρρυθμίας τε καὶ ἀχαριστίας ζῇ·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ μὴ χάριτας φέρειν τῷ εὐεργέτῃ, τὸ νὰ εἶναί τις ἀγνώμων, ἡ ἀγνωμοσύνη : Ξεν.᾽Απομν.2,2,3 **εἰλικρινής τις ἂν εἴη ἀδικία ἡ ἀχαριστία ; - τῇ ἀχαριστίᾳ ἕπεται ἡ ἀναισχυντία, - ἡ ἀχαριστία του πρὸς τοὺς εὐεργέτας·** ‖ νομ. **ἀχαριστίας δίκη** παρ᾽ ἀθηναίοις καὶ παρὰ πέρσαις ἡ διεξαγαμένη κατὰ εὐεργετηθέντων διὰ τὴν ἀχάριστον συμπεριφορὰν αὐτῶν πρὸς τοὺς εὐεργέτας αὐτῶν καὶ δὴ τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς των : Ξεν.᾽Απομν.2,2,13 **οὐκ οἶσθ᾽ ὅτι καὶ ἡ πόλις ἄλλως μὲν ἀχαριστίας οὐδεμιᾶς ἐπιμελεῖται,.. ἐὰν δέ τις γονέας μὴ θεραπεύῃ, τούτῳ δίκην τε ἐπιτίθησι·** ‖ κ. νεώτ. νομ. ἡ δίκη κατ᾽ ἀχαρίστου δωρεοδόχου πρὸς ἀνάκλησιν τῆς γενομένης δωρεᾶς· 3) πάπ., νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀχάριστος πρᾶξις : Πάπ. **ἀχαριστίαι πρὸς ἀνθρώπους, - διέπραξεν ἀνήκουστον ἀχαριστίαν, - δὲν περίμενα ἀπὸ σένα τόση ἀχαριστία.**

ἀχάριστος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ λόγων, ὁ μὴ εὐχάριστος, ὁ δυσάρεστος : Ὀδ.Θ 236 **ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ᾽ ἡμῖν ταῦτ᾽ ἀγορεύεις·** ‖ εἰδ. ἐπὶ λόγων, ὁ στερούμενος χάριτος, ὁ μὴ ἔχων θέλγητρον, γλαφυρότητα, ὁ μὴ χαρίεις, ὁ ἄτερπνος : Ξεν.᾽Αν.2,1,13 **φιλοσόφῳ μὲν ἔοικας καὶ λέγεις οὐκ ἀχάριστα·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ βίου, ἐπαγγελμάτων, καθηκόντων κττ., ὁ μὴ ἱκανοποιῶν, ὁ μὴ πρὸς ἱκανοποίησιν παρέχων ἀνάλογον ἀνταμοιβήν, ὁ ἐπαχθής, ἀνιαρός, βαρετός : Ξεν.Οἰκ.7,37 **ἓν μέντοι τῶν σοὶ προσηκόντων ἐπιμελημάτων ἴσως ἀχαριστότερον δόξει εἶναι, - τὸ ἀχάριστον ἔργον τοῦ ἰατροῦ ἐν ἐπιδημίαις, - μοῦ ᾽τυχε ὁ ἀχάριστος ρόλος νὰ συλλάβω ἐγὼ τοὺς φίλους μου·** 3) κ. μσν. κ. νεώτ κ. δημ. ὁ μὴ ἀνταποδίδων ἢ μὴ ἀνταποδοὺς χάριν, εὐγνωμοσύνην, ἀγνώμων : Ἡρ.5,91 **δήμῳ ἀχαρίστῳ παρεδώκαμεν τὴν πόλιν,** Ξεν.᾽Απομν.2,2,14 **εἰ γάρ σε ὑπολάβοιεν πρὸς τοὺς γονεῖς ἀχάριστον εἶναι, οὐδεὶς ἂν νομίσειεν εὖ σε ποιήσας χάριν ἀπολήψεσθαι,** ΚΔ Λουκ.6,35 **ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς, - ὁ ἀχάριστος εἶναι ἀντικοινωνικὸν στοιχεῖον·** ‖ κατ᾽ ἐπέκτ. καὶ ἐπὶ πράξεων, ὁ ἀχαριστίαν ἐμφαίνων, ὁ ἐξ ἀχαριστίας προελθών : Αἰσχίν.2,29 **εἶπον περὶ Πτολεμαίου, ὡς ἀχάριστον καὶ δεινὸν ἔργον διεπράξατο, - ἀχάριστος πρᾶξις, - ἀχάριστος συμπεριφορά·** ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀποφεύγων νὰ δωρῆται, νὰ χαρίζῃ, ὁ μὴ γενναιόδωρος, ὁ μὴ φιλότιμος : παροιμ. **ἀχάριστος, οὔτε στάχτη δὲ σοῦ δίνει·** 4) ὁ μὴ ὡς χάρις ἀνταποδοθείς, ὁ δι᾽ ὃν δὲν ἀνταποδίδεται εὐγνωμοσύνη, δὲν παρέχεται ἀνταμοιβή, ἀβράβευτος : Λυσ. 21,12 **ἐμοὶ μὲν ἀχάριστα εἶναι τὰ εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένα·** ‖ ἐπιγρ. ἐπὶ ἐδάφους, ἄγονος : **σπείρων εἰς ἀχάριστα·** 5) ὁ οὐχὶ εὐμενής, ὁ δυσμενής : Θέογν.841 **οἶνος ἐμοὶ τὰ μὲν ἄλλα χαρίζεται, ἓν δ᾽ ἀχάριστος·** 6) πάπ. κ. μτγν. φαρμακ., τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **τὸ ἀχάριστον** τὸ ἀντίδοτον, τὸ ἀντιφάρμακον : Μάρκελλ.᾽Εμπειρ.20· ‖ μτγν., ὁμ. σημ. κ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ., **ἡ ἀχάριστος** : Ἀλέξ.Τράλλ.Πυρ.7: ‖ μτγν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ., **τὸ ἀχάριστον** κ. εἶδος κολλυρίου : Γαλ.12,749· 7) δημ. ὁ μὴ δωρηθείς, ποὺ δὲν τὸν ἔχουν χαρίσει : **γιὰ δῶρα ἀγόρασα τὰ βιβλία, μὰ τά ᾽χω ἀκόμα ἀχάριστα.**

ἀχαριστῶ-έω, παθ. **-έομαι -οῦμαι** μετ᾽ ἐμπροθέτου διορισμοῦ ἢ δοτικῆς, εἶμαι ἀχάριστος, ἀγνώμων : Ξεν.᾽Απομν.2,2,2 **οὕτω καὶ τὸ ἀχαριστεῖν πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἄδικόν ἐστι, πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους δίκαιον;·** 2) οὐ χαρίζομαι βλ.λ., δὲν εὐχαριστῶ τινα; δὲν πράττω οὕτως, ὥστε νὰ γίνω ἀρεστός, δυσαρεστῶ : Πλάτ.Συμπ.186 C **τοῖς δὲ κακοῖς καὶ νοσώδεσιν αἰσχρόν τε** (χαρίζεσθαι) **καὶ δεῖ ἀχαριστεῖν,** Πλούτ.Φωκ.36 **οὐδὲν**

ἀχαριστεῖν τινι· 3) μτγν. παθ. **ἀχαριστοῦμαι παρά τινος ἢ ὑπό τινος,** δέχομαι ἀχαριστίαν παρά τινος, δὲν λαμβάνω ἀνταπόδοσιν παρασχεθείσης χάριτος : Πολύβ.22,11,8 **ἐπὶ τοσοῦτον ἀχαριστεῖσθαι παρ' αὐτῶν.**

ἀχαρίστως ἐπίρρ. κ. νεώτ. οὐχὶ μετὰ χάριτος, κατὰ τρόπον ἄχαριν : Ἰσοκρ.1,31 **μηδὲ τὰς χάριτας ἀχαρίστως χαριζόμενος·** 2) δυσαρέστως, δυστρόπως, οὐχὶ μὲ εὐχαρίστησιν, ἀκουσίως : Ξεν. ΚΠ 7,4,14 **οὓς δὲ ἑώρα ἀχαρίστως** (κ. δ.γρ. **ἀχαρίτως**) **ἑπομένους·** 3) κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀχάριστον, ἀγνώμονα, μετ' ἀχαριστίας : Ξεν.'Αν.7,7,23 **μὴ δοκεῖν ἀχαρίστως ἀποπέμψασθαι ἄνδρας εὐεργέτας, - ἐφέρθη ἀχαρίστως·** 4) δυσμενῶς : Θέογν.841 **οἶνος ἐμοὶ τὰ μὲν ἄλλα χαρίζεται, ἓν δ' ἀχαρίστως** (κατὰ διόρθ. τοῦ **ἀχάριστος**).

ἀχαριτόγλωσσος-ον μσν. οὗ ἡ γλῶσσα δὲν ἔχει χάριν, ὁ στερούμενος χάριτος ἐν τῷ λέγειν, ὁ μὴ εὐφραδὴς ἢ ὁ μὴ γλαφυρός : Τζέτζ.1,3,358.

ἀχάριτος-ον ὁ μὴ παρέχων χάριν, μὴ εὐχάριστος, δυσάρεστος, κατ' εὐφημ. ἐπὶ συμφορῶν, θλιβερός, φρικτός, δεινός : Ἡρ.1,207 **τὰ δέ μοι παθήματα ἐόντα ἀχάριτα μαθήματα γέγονε·** || μτγν. ἄχαρις βλ.λ., ὁ μὴ ἔχων χάριν, ἄσχημος· || ὁμ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, αἰσχρός, ἀνοίκειος, ἄτοπος, ἀπρεπής : Πλούτ.Σόλ.20 **οὐδὲ περιοπτέον ἀώρους καὶ ἀχαρίτους ἐπιπλοκάς·** 2) ὁ μὴ ὁμολογῶν χάριν, ὁ ἀχάριστος, ὁ ἀγνώμων : Ἡρ.7,156 **ἐποίεε δὲ ταῦτα.. νομίσας δῆμον εἶναι συνοίκημα ἀχαριτώτατον·** 3) φρ. **χάρις ἀχάριτος** ἡ στερουμένη τῶν γνωρισμάτων τῆς χάριτος, ἡ μὴ οὖσα χάρις, ἄ. **ἄχαρις χάρις** βλ.λ. : Εὐρ.Φοιν.1757 **Σεμέλας θίασον ἱερὸν ὄρεσιν ἀνεχόρευσα, χάριν ἀχάριτον εἰς θεοὺς διδοῦσα.**

ἀχαρίτως ἐπίρρ. οὐχὶ εὐχαρίστως, ἀπροθύμως, ἀκουσίως : Ξεν.ΚΠ 7,4,14 **οὓς δὲ ἑώρα ἀχαρίτως** (δ.γρ. **ἀχαρίστως**) **ἑπομένους·** 2) ἄνευ χάριτος, χωρὶς χάριν, κατὰ τρόπον ἄχαριν : Ἀθήν.7,281 C **οὐκ ἀχαρίτως ἔφη.**

ἀχαρμάνιαστα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς νὰ γίνῃ ἢ χωρὶς νὰ ἔχῃ γίνει χαρμάνι βλ.λ. : **εἴχαμε ἀχαρμάνιαστα, ὅταν ἔπιασε τὸ ἐργοστάσιο φωτιά.**

ἀχαρμάνιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ εἰς χαρμάνι βλ.λ. ἀναμιχθείς : **ἀχαρμάνιαστα καπνά.**

ἀχάρνα (ἡ) κ. **ἄχερλα** (ἡ) ὀνόματα ἰχθύος π. Ἡσ.· πρβλ. ἀχάρνας.

ἀχάρνας-ου (ὁ) ὁ ἀχαρνὼς βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 591 b,1 **κατεσθίονται ὑπό τε τῶν ἄλλων ἰχθύων καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀχάρνου.**

ἀχαρνῆθεν ἐπίρρ. ἐξ Ἀχαρνῶν, ἀπὸ τὰς Ἀχαρνάς : Ἀναξανδρ.41,18.

ἀχαρνῆσι ἐπίρρ. μτγν. ἐν Ἀχαρναῖς, ἐν τῷ δήμῳ Ἀχαρνῶν : Λουκ.Ἰκαρ.18.

ἀχαρνικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς Ἀχαρνὰς ἢ τοὺς ἀχαρνεῖς, ὁ προερχόμενος ἐξ Ἀχαρνῶν, ὡς ἐθνικὸν δὲ ὁ κάτοικος τῶν Ἀχαρνῶν, ὁ ἀχαρνεύς : Ἀριστ.Ἀχ.180 **οἱ δ' ὠσφροντο πρεσβῦταί τινες ἀχαρνικοί, στιπτοὶ γέροντες, πρίνινοι·** 2) **ἀχαρνικὸς κισσὸς** (ὁ) ὁ κορυμβίας κισσὸς βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 3,18,6 **ὃν δὴ (κιττὸν) καλοῦσί τινες κορυμβίαν, οἱ δ' Ἀθήνησιν ἀχαρνικόν.**

ἀχαρνίτης (ὁ) μτγν. ὁ ἀχαρνικὸς κισσός : ΑΠ 7,21.

ἄχαρνος (ὁ) μτγν. ὁ ἀχαρνὼς βλ.λ. : Ἀθήν.3,286 B.

ἀχαρνώς-ῶ (ὁ) κ. **ἀχάρνας-ου** (ὁ) βλ.λ., μτγν. κ. **ἄχαρνος** (ὁ) βλ.λ. εἶδος ἰχθύος θαλασσίου, ὁ ὀρφὼς ἢ ὀρφός, ὁ ροφός· ΑΒ 474 « ἀχαρνὼς καὶ ὀρφὼς ὁ αὐτός· Καλλίας Κύκλωψιν » : Καλλ.Κωμ.3.

ἄχαρος-η-ο δημ. ὁ ἐστερημένος χάριτος ἤτοι θελγήτρου, ὁ ἄχαρις, ἄνοστος, ἄκομψος, ἀντίθ. χαριτωμένος : **ἄχαρο παιδὶ - κορίτσι - ντύσιμο - φέρσιμο - στολίδι·** || δθ. συνεκδ. ὁ μὴ συμπαθής, ὁ σχληρός, ὁ δυσάρεστος, ὁ ἀνιαρός, βαρετός, ἀντίθ. εὐχάριστος : **ἄχαρη κουβέντα - ρητορεία - δουλιά,** Παλαμ.Τρισεύγενη 13 **θὰ δείξῃ.. τὴ χάρη τῆς Τρισεύγενης κι ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν ἄχαρο κόσμο γύρο της·** 2) ὁ μὴ ἔχων ἐν τῷ βίῳ χαράς, ὁ ἀτερπῆ, τεθλιμμένην ζωὴν διάγων, δθ. ὁ ἀξιολύπητος, οἴκτου ἄξιος, ἀντίθ. χαρούμεμενος, χαιράμενος : **τ' ἄχαρα ὀρφανὰ ποιὸς νὰ τὰ κοιτάξῃ,** φρ. δεητικὴ **ἐλεήσετε, χριστιανοί, τὸν ἄχαρο, τὸ σακάτη·** || συνεκδ. ὁ συμπαθής : Βαλαωρ.Σκλάβα 37 **τὰ χελιδόνια τ' ἄχαρα ἂν τύχῃ κι ἀπαντήσῃς | νὰ μοῦ τὰ χαιρετήσῃς,** πρβλ. ἐν ὁμ. σημ. καημένος· 3) ὁ ὑποστὰς δεινὸν ἀτύχημα, ὁ δύσμοιρος, ποὺ τοῦ 'ρθε μεγάλη κακοτυχιά : **ἔχασε καὶ τὰ δυό της παιδιὰ σὲ μιὰ μέρα ἡ ἄχαρη,** Κρυστ.Ὄνειρον 26 **ἄχαρη! πέθανεν αὐτός, | ὁ φίλος σου ὁ λατρευτός·** 4) εἰδ. ὡς ἐπίθετον ἀποβιώσαντος, ἰδίᾳ νέου, ὡς στερηθέντος τῆς χαρᾶς τοῦ ζῆν ἢ ἀντικειμενικῶς, ὡς στερήσαντος οὕτω τοὺς οἰκείους τῆς ἐκ τοῦ βίου αὐτοῦ χαρᾶς : **πάει χρόνος ποὺ πέθανε ἡ ἄχαρη ἡ παιδούλα, - ζοῦσαν ἀκόμα οἱ ἄχαροι οἱ γονιοί μου·** πρβλ. δημ. ἄμοιρος· 5) ὁ ἐστερημένος χαρισμάτων, ποὺ δὲν ἔχει χάρες, δὲν εἶναι προκομμένος, ὁ ἀνεπρόκοπος : **ὁλότελ' ἄχαρη, οὔτε νὰ ράψῃ δὲν ξέρει·** || δθ. κ. ὁ νωθρός, ὁ ἀπρόθυμος, ὁ ὠμὸς ἄνθρωπος : **ποῦ τὸν βρῆκες αὐτὸ τὸν ἄχαρο· κι ἕνα ποτήρι νερὸ βαριέται νὰ σοῦ τὸ φέρῃ·** 6) ἐπὶ ἀρᾶς, ὁ ἄξιος νὰ στερηθῇ πάσης χαρᾶς, ποὺ εἴθε νὰ δυστυχήσῃ : **ἄχ μωρὲ ἄχαρε, μοῦ βούλιαξες τὸ σπίτι·** 7) ἐπὶ προσ., ὁ ἀδύνατος, ὁ ἰσχνός, ὁ ἀχαμνός : **εἶναι ἄχαρο τὸ κορίτσι, δὲν κάνει γιὰ δουλιά·** || κ. ἐπὶ ζῴων ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : **δὲν εἶν' ἄχαρο τ' ἀρνί μας.**

ἀχαρτοσήμαντος-ον νεώτ. δημ. κ. **ἀχαρτοσήμαστος-η-ο** ὁ μὴ φέρων ἐπικεκολλημένον κινητὸν χαρτόσημον βλ.λ., ἢ ὁ μὴ ἐγγεγραμμένος ἐπὶ ἐνσήμου χάρτου : **ἀχαρτοσήμαντον συμβόλαιον δὲν εἶναι ἔγκυρον.**

ἀχαρτοσήμαστος-η-ο δημ. ὁ ἀχαρτοσήμαντος βλ.λ.

ἀχαρωσύνη (ἡ) δημ. κ. **ἀχαροσύνη** ἡ ἰδιότης τοῦ ἄχαρου, τὸ νὰ εἶναι τις ἄχαρος βλ.λ.

ἀχάσμητος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ χάσματος, χασμωδίας, ὁ ἀχασμώδητος βλ.λ. : Εὐστ.Ἰλ.919,35· 2) νεώτ. ὁ μὴ χασμηθείς, ὁ ἀχασμούρητος.

ἀχασμούρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χασμήματος, χωρὶς χασμούρημα ἢ χασμουρήματα.

ἀχασμούρητος-η-ο δημ. ὁ μὴ χασμηθείς.

ἀχασμώδητος-ον μτγν. κ. μσν. βλ.λ. ἐπὶ ρητορικῶν λόγων, ὁ ἄνευ χασμωδίας : Ἰώσ.Ρακένδ.ἐν Ρήτ.Βάλτζ.3,544,1 **σύνθεσις τῶν ἐν αὐτῷ λέξεων ἡ μὲν ἐστι χασμωδιώδης, ἡ δὲ ἀχασμώδητος.**

ἀχασομέρητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χρονοτριβῆς, ἄνευ ἀσκόπου ἀπωλείας χρόνου.

ἀχασομέρητος-η-ο δημ. ὁ ἄνευ σπατάλης χρόνου, ὁ ἄνευ χρονοτριβῆς γινόμενος : **σήμερα ἡ δουλιά μας προχώρησε ἀχασομέρητη.**

ἀχάτης (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. εἶδος πολυτίμου λίθου : Θεόφρ.Λίθ.31 **καλὸς δὲ λίθος καὶ ὁ ἀχάτης ὁ ἀπὸ τοῦ Ἀχάτου ποταμοῦ τοῦ ἐν Σικελίᾳ,** Ἀθήν.5,207 F **δάπεδον ἐκ λίθων ἀχατῶν·** || εἰδ. νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἡμιπολύτιμον πολύχρωμον.

ἀχατίασπις-ιδος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγή τις τοῦ ὀρυκτοῦ ἰάσπιδος βλ.λ.

ἀχατίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἑτεροκαρδιδῶν.**

ἀχατοειδής-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων μὲ ἀχάτην βλ.λ.

ἀχατοποιῶ-έω νεώτ. μεταβάλλω εἰς ἀχάτην· μέσ. **-οῦμαι** μεταβάλλομαι εἰς ἀχάτην βλ.λ.

ἀχατοφόρος-ον νεώτ. ὁ περιέχων ἢ παράγων ἀχάτην βλ.λ. : **ἔδαφος ἀχατοφόρον.**

ἀχατόχρους-οος-ουν νεώτ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ἀχάτου : ἀχατόχρους **λίθος**.

ἀχαύνωτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χαυνωθείς, μὴ ἐν χαυνώσει διατελῶν, ὁ μὴ ἀποναρκωμένος : Ἀθανάσ.2,548· ‖ νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ ἔντονον, ζωηρὸν φρόνημα ἔχων.

ἄχ βάχ δημ. ἐπιφ. δηλωτικὸν σχετλιασμοῦ αἰαῖ, φεῦ, ἀλίμονον, πρβλ. ἄχ : **ἄχ βάχ ! τί ἔπαθα !** ‖ φρ. **ἄχ βάχ καὶ μὲ τὸν κλώστη**, δι' ἐπιπόνου καὶ μακροχρονίου προσπαθείας· 2) ὡς οὐσ.οὐδ. γένους **τὸ ἄχ βὰχ** ἢ ἀναλελυμένως **τὸ ἄχ καὶ τὸ βὰχ** ὁ στεναγμός, ἡ τὸν στεναγμὸν γεννῶσα ὀδύνη, ἡ θλῖψις, ἰδ. ἡ ἐρωτική, τὸ μεράκι : δ.τραγ. τ' **ἄχ βάχ μ' ἐκάναν ν' ἀρνηθῶ μητέρα καὶ πατέρα**, - **ἀπὸ τὸ ἄχ κι ἀπὸ τὸ βάχ ἔπεσε νὰ πεθάνῃ**.

ἀχβάχ (ὁ) κ. **ἀχβάχης** δημ. κατὰ λαϊκὴν παράδοσιν προσωποποίησις τῆς οἰμωγῆς καὶ τοῦ στεναγμοῦ, φανταστικὸς αἰθίοψ ὅστις ἐμφανιζόμενος πρὸ τοῦ φωνοῦντος ἄχ βάχ, οἱονεὶ καλοῦντος αὐτὸν ὀνομαστί, ἐρωτᾷ τοῦτον τί ἐπιθυμεῖ.

ἀχβάχης (ὁ) δημ. ὁ ἀχβὰχ βλ.λ.

ἀχέα (ἡ) ἐπιγρ. κ. **ἀχαία** (ἡ) βλ.λ. ἐπίθ. τῆς Δήμητρος διὰ τὸ περὶ τὴν Κόρην ἄχος, ὅτε ἀνεζήτει αὐτήν : Ἐπιγρ.Θεσπιῶν.

ἀχεδών μτγν. δωρ. τ. τοῦ **ἠχεδών** βλ.λ. : Μόσχ.3, 54 (ἐσ ρ. γρ).

ἄχει (τὸ) ἢ **ἄχι** μτγν. (λ. αἰγυπτ.) ἡ χλόη, ὁ χόρτος τοῦ λειμῶνος : ΠΔΓέν.41,2 **καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες.. καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχει**· 2) πάπ. ἡ θρυαλλίς, τὸ φιτίλι τοῦ λύχνου.

ἀχείλι-ιοῦ (τὸ) δημ. κ. χείλι κ. χεῖλο τὸ ἄνω καὶ κάτω τῆς σχισμῆς τοῦ στόματος ἐξέχον ταξοειδῶς σαρκῶδες μέρος, τὸ χεῖλος κ. συνηθέστ. ἐν πληθ. τὰ χείλη : **σουφρώνει - κρεμάει τ' ἀχείλι του, - ἔχει μικρά - μεγάλα - πλατιὰ χείλια, - εἶναι στεγνὰ τὰ χείλια μου, - γραμμένα εἶναι τ' ἀχείλια της** (εὔγραμμα), Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.78,18 **τὸ στόμα του αἷμα γέμισε, τ' ἀχείλι του φαρμάκι**, δ. τραγ. **νὰ φίλαγα τ' ἀχείλια σου τὰ κοκκινομελάτα, - κι ἐκεῖνος 'πηλαγήθηκε μὲ μαραμένο ἀχείλι**· ‖ ἡ λ. ἐν ἐκφράσεσι κατὰ διαφόρους συνεκδ. ἢ μτφ. σημ. οἷον **τὰ χείλια του στάζουν φαρμάκι** (=εἶναι ἔκδηλος ἡ ψυχικὴ αὐτοῦ πικρία, ἰδίως ἡ ἐκ μίσους ἢ φθόνου)· **στάζουν αἷμα τ' ἀχείλια της** ὡς χαρακτηρισμὸς τῆς ἐρυθρότητος ἅμα καὶ δρασερότητας τῶν χειλέων, συνεφῶς δὲ καὶ τῆς πλήρους ὑγείας· **χείλια πικραμένα** ἐπὶ ἄγαν τεθλιμμένου· **εἶναι φαρμακωμένο τ' ἀχείλι του** αἱ ἐκφράσεις αὐτοῦ εἶναι πάντοτε πικρόχολοι, σκωπτικαί· **βουλλώνω τ' ἀχείλι** μου = τηρῶ σιωπήν, ἀποφεύγω νὰ ἐκφρασθῶ· **ἀπὸ χείλι σὲ χείλι** = ἐξ ἀνακοινώσεως κατ' ἰδίαν ἑνὸς πρὸς ἄλλον ἢ ἄλλους (ἐπὶ ἀπορρήτων)· **ἄνοιξε τ' ἀχείλι σου** = εἰπὲ ἀνεπιφυλάκτως, ἀπεριφράστως· **στάζει μέλι τ' ἀχείλι του** = εἶναι γλυκὺς τὴν ἔκφρασιν, εὐπροσήγορος (ὡς τὸ π. Ὁμ. « τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή »)· **ὅσοι τὸν ἀκοῦν κρεμιένται ἀπὸ τ' ἀχείλι του** = ἔχει γοητείαν ὁ λόγος του· **μοῦ 'φησε τὸ φάρι στ' ἀχείλι** μ' ἐστενοχώρησε πολύ, μ' ἐτυράννησε, μὲ κατεπίεσε, ὁμ. καὶ **θὰ τοῦ ψήσω τὸ φάρι στ' ἀχείλι**· 2) μτφ. ἐπὶ σκευῶν, ἀγγείων ἢ ἄ. πραγμ. ἀνοικτῶν εἰς τὸ ἄνω μέρος, τὸ στόμιον, τὸ κατὰ μῆκος ἄκρον τοῦ ἄνω μέρους, ἡ παρυφή, συνηθέστ. εἰς πληθ. : **τ' ἀχείλια τοῦ ποτηριοῦ - τῆς κανάτας - τῆς κατσαρόλας - τοῦ καζανιοῦ - τοῦ κασσονιοῦ - τοῦ βαρελιοῦ**· ‖ γεν. τὸ ἐπίμηκες ἄκρον ἐπιφανείας τὸ ὁρίζον ἄνοιγμά τι ἀποτόμως χαῖνον, συνηθέστ. **τὸ χεῖλο : τ' ἀχείλια τοῦ πηγαδιοῦ - τοῦ χαντακιοῦ, - τὸ χεῖλο τοῦ ὄχτου - τοῦ γκρεμοῦ**.

ἀχειλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τερατογενὴς διάπλασις ἐμφανίζουσα ἐκ γενετῆς ὁλικὴν ἢ μερικὴν ἔλλειψιν χειλέων.

ἄχειλος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. δημ. ὁ στερούμενος χειλέων· 2) νεώτ. μτφ. **ἄχειλον τραῦμα** τὸ μὴ ἔχον χείλη ἑκατέρωθεν τῆς σχισμῆς, τὸ μὴ ἀνοικτόν.

ἀχείμαντος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ χειμαινόμενος, ὁ μὴ ὑπὸ χειμώνων ἤτοι ὑπὸ θυελλῶν ἢ τρικυμιῶν ταρασσόμενος, ὁ ἀχείμαστος βλ.λ. : Βακχ.ἀπ.22 **τὰν ἀχείμαντόν τε Μέμφιν καὶ δονακώδεα Νεῖλον**· ‖ ὁ μὴ θυελλώδης, ὁ μὴ σφοδρός : Ἀλκ.46 **βληχρων ἀνέμων ἀχείμαντοι πνοαί**.

ἀχειμάντως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ θυελλῶν· ‖ ἄνευ ταραχῆς ἢ ταραχῶν, ἡσύχως.

ἀχείμαστος-ον μτγν., μαν. κ. νεώτ. ὁ μὴ χειμαζόμενος, ὁ μὴ ὑπὸ χειμώνων ταρασσόμενος, ὁ μὴ τρικυμιώδης, μὴ θυελλώδης : Ἰώσ.ΑΙ 3,5,3 **ἀχείμαστος θάλασσα**· 2) μτφ. ὁ μὴ ταρασσόμενος, μὴ πληττόμενος ὑπὸ συμφορῶν, ὁ ἤρεμος, γαλήνιος, ἥσυχος : ΜηναΪ.1,30 Θεοτοκίον **Θεοτόκε,.. σὺ λιμὴν γὰρ ἀχείμαστος**, Κ Μανασσ.Χρον.6639 **ἀχείμαστόν τε τῆς ἀρχῆς παραλαβὼν τὸ σκάφος**, - **σοῦ εὔχομαι βίον ἀχείμαστον**.

ἀχείματος-ον ὁ ἀχείμαντος βλ.λ. : Αἰσχ.Ἰκ.136 **πλάτα μὲν οὖν.. ἀχείματόν μ' ἔπεμπε**, Χρησμ. Σιβ.3,369 **Εὐρώπη.. ἀχείματος ἠδ' ἀχάλαζος**.

ἀχειμενές-οῦς (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γεσνερειοειδῶν**.

ἀχείμερος-ον μτγν. ὁ ἀχείμαντος, ὁ ἀχείμαστος βλ.λ. : Ἄρατ.1121 **ἀχείμερος ἐμπλήσεσθαι**.

ἀχείμων-ονος-ον μτγν. ὁ ἀχείμαντος, ἀχείμαστος βλ.λ. : Νόνν.Δ 1,142 **ἀχείμονος Νείλου**.

ἀχειμώνιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χειμῶνος, ἄνευ κακοκαιρίας : **ὡς τὰ Χριστούγεννα περάσαμε φέτος ἀχειμώνιαστα**· ‖ πρὶν ἢ ἔλθῃ ὁ χειμών.

ἀχειμώνιαστος-η-ο δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ μὴ ἔχων βαρὺν χειμῶνα, οὗ τὸ κλῖμα εἶναι λίαν ἤπιον.

ἄχειρ-ρος (ὁ,ἡ,τὸ) κ. μον. κ. νεώτ. ὁ ἄνευ χειρὸς ἢ χειρῶν, ὁ στερούμενος ἢ στερηθεὶς τῶν χειρῶν : Ξεν.ΚΠ 3,3,45 **τὰ τυφλὰ τοῦ σώματος καὶ ἄοπλα καὶ ἄχειρα ταῦτα**, Ἀριστλ.ΖΙ 515 b,24 **ἄποδα καὶ ἄχειρά ἐστι** (ζῷα), Εὐστ.Πονημ.251,70 **ὡς εἰ καὶ ἄχειρες ἦσαν καὶ ἄποδες**· 2) μτγν. μτφ. ὁ ἄνευ ἐπιδεξίων χειρῶν, ἀδέξιος, ἀνεπιτήδειος : Συνέσ.308 C· 3) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **πλευροκηπτιδῶν**.

ἀχειραγώγητα ἐπίρρ. δημ. ἀχειραγωγήτως βλ.λ.

ἀχειραγώγητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χειραγωγούμενος, μὴ δυνάμενος νὰ ἀχθῇ ὑπό τινος ἀπὸ τῆς χειρός, ἀτίθασος, ἀδάμαστος : Φίλ.Ι, 680· 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χειραγωγηθῇ, διδαχθῇ ὑπό τινος, ὁ δυσκόλως διδασκόμενος, δυσμαθής : Κύριλλ.Εὐαγγ.Ἰω.4,2,358 **ὁ ἀτριβής τε καὶ ἀχειραγώγητος νοῦς**· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χειραγωγηθείς, ὁ ἀκαθοδήγητος, ἀποδηγέτητος.

ἀχειραγωγήτως ἐπίρρ.νεώτ. ἄνευ χειραγωγήσεως.

ἀχειράπτητος-ον μτγν. ἐκεῖνος ὃν δὲν ἤγγισέ τις διὰ τῶν χειρῶν ἢ ἐκεῖνος ὃν δὲν δύναταί τις νὰ ἐγγίσῃ διὰ τῶν χειρῶν : Ἰάμβλ.Πυθ.29,157 **ὥσπερ τινὸς ἀχειραπτήτου ναοῦ προσπνέοντος** (διόρθ. ἀχειράπτου χνοῦ).

ἀχείραπτος-ον μτγν. ἀχειράπτητος βλ.λ. : Ἰάμβλ. Πυθ.29,157 (διόρθ.).

ἀχειραφέτητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χειραφετήσεως βλ.λ.

ἀχειραφέτητος νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χειραφετηθείς, ὁ μὴ ἐκ δούλου ἀφεθεὶς ἐλεύθερος, ὁ ὑποτελής, ὑπεξούσιος, ὑπόδουλος : **ἀχειραφέτητος λαός**· ‖ ἐπὶ ἀνηλίκων ἢ γυναικῶν, ὁ μὴ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἀνδρὸς ἀπαλλαγείς· ‖ ἐπὶ γυναικῶν, ἡ μὴ ἀποκτήσασα ἴσα ἀστικὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα πρὸς τὸν ἄνδρα : **αἱ γαλλίδες εἶναι ἀκόμη ἀχειραφέτητοι**· 2) μτφ.

ὁ μὴ ἀπολυτρωθεὶς ἀπὸ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἐπιρροῆς ἄλλου· 3) μτφ. ὁ μὴ ἀπὸ τῶν προλήψεων τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν προλήψεων ἑαυτοῦ ἀπαλλαγείς· πρβλ. χειράφετας, χειραφετῶ, χειραφέτησις.

ἀχειρής-οῦς-ές, πληθ. **-έες** ὁ μὴ ἔχων χεῖρας, ὁ ἄχειρ βλ.λ. : Βατραχομ.289 **ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες·** 2) ὁ μὴ διὰ τῶν χειρῶν πεποιημένος, ὁ ἀχειροποίητος βλ. λ. : Βακχ.9,11 **ἀχειρὲς ἵν' ἀθάνατον Μουσᾶν ἄγαλμα ξυνὸν ἀνθρώποισιν εἴη χάρμα·** 3) μτφ. Ἡσ. « ἀχρεῖος ».

ἀχείρητος-ον ἀχείρωτος βλ.λ.2) (δ.γρ.).

ἀχειρί ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ χρησιμοποιήσεως τῆς χειρός, δίχως νὰ βάλῃ κανεὶς τὸ χέρι του : Ἐπιφάν. 2,271 D **αὐταῖς ταῖς πύλαις ἀχειρὶ καὶ αὐτοματὶ αἵρεσθαι ἐπιτρέπομεν.**

ἀχειρία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις χειρῶν, 6θ. ἡ ἀδεξιότης : Ἱππ.Νούσ.1,1 **ὅ,τι εὐχειρίη ἐν αὐτῇ** (τῇ τέχνῃ) **καὶ ὅ,τι ἀχειρίη·** 2) νεώτ. ἰατρ. τερατολογικὴ διάπλασις τοῦ ἐμβρύου, καθ' ἣν ὑπάρχει ὁλικὴ ἢ μερικὴ ἔλλειψις τῶν χειρῶν.

ἀχειρίδωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ εἰδῶν ἐνδυμασίας, ὁ ἄνευ χειρίδων, ὁ χωρὶς μανίκια : Κλημ. Ἀλ.Παιδ.2,10, - **ἀχειρίδωτος χιτών.**

ἀχείριστος-ον νεώτ. ὁ μὴ εὐκόλως χειριζόμενος.

ἀχειρογεώργητος-ον μτγν. ὁ μὴ ὑπὸ χειρῶν γεωργηθείς, γενόμενος : Ἰω.Χρυσ.π.Θησ.Στεφ. **ἄρτον ἀχειρογεώργητον ἔτρωγον** (περὶ τοῦ μάννα τῶν Ἰσραηλιτῶν)· πρβλ. ἀχειροποίητος.

ἀχειρόγραφος-ον μσν. ὁ μὴ γραφεὶς διὰ χειρός : Κ Πορφ.Εἰκ.84.

ἀχειροθέτως ἐπίρρ. ἐκκλ. ἄνευ χειροθεσίας βλ.λ.

ἀχειρόκλωστος-ον μσν. ὁ μὴ διὰ χειρῶν κλωσθείς : Κ Μανασσ.Χρον.176 **ναὶ μὴν τὸν ἀχειρόκλωστον χιτῶνα, τὸν ἀέρα.**

ἀχειρόκμητος-ον μσν. ὁ μὴ διὰ χειρῶν ποιηθείς, ὁ ἀχειροποίητος : Μιχ.Ἀκομ.1,69,4 **ἀχειρόκμητος σκηνὴ οὐρανοῦ.**

ἀχειρομίαντος-ον μτγν. ὁ μὴ μιανθεὶς ὑπὸ χειρῶν, ὁ ἀμόλυντος ἀπὸ χειροπιάσματα : Ἰσίδ.4,207.

ἀχειρόπλαστος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ μὴ πλασθεὶς ὑπὸ χειρῶν, ὁ ἀχειροποίητος : Κύριλλ.Ἱεροσ. ἐν Βιβλ.Πατρ.13,852 **ὁ χερσὶν ἀχειροπλάστοις ἐκ πηλοῦ διαπλάσας.. τὸν ἄνθρωπον.**

ἀχειρόπλοκος-ον μσν. ὁ μὴ πλεχθεὶς διὰ χειρῶν : Ἰωσὴφ Ὑμνογρ.ἐν ΠατρολΜί.,105,1021 **ἀχειρόπλοκος στέφανος.**

ἀχειροποίητος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ διὰ χειρὸς ἀνθρώπου ποιηθείς : ΚΔ Μάρκ. 14,58 **καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω,** Εὐστ.Πονημ.350,71 **τὴν ἀχειροποίητον μονήν,** Ἰω.Ἀναγνώστ.Θεσσαλ.362,6 **τῆς ἀχειροποιήτου Παρθένου καὶ Θεοτόκου·** || εἰδ. ἐκκλ. **ἀχειροποίητοι εἰκόνες** ἱεραὶ εἰκόνες ἰδίᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου περὶ ὧν παραδίδεται ὅτι ἐποιήθησαν οὐχὶ ὑπὸ ἀνθρωπίνης χειρός, ἀλλὰ ἐκ θαύματος : Κωνστ.Καιριμ.254 B **τὴν λεγομένην ἀχειροποίητον τῆς Θεοτόκου** (εἰκόνα)· 2) μτγν. ἐπὶ τῆς περιτομῆς, ὁ μὴ διὰ χειρὸς γενόμενος, ὁ πνευματικός : ΚΔ Κολ.2,11 **περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ,** Μηναῖ.1,1 Συναξ. **τὴν ἐν πνεύματι ἀχειροποίητον περιτομήν.**

ἀχειροποιήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ κατασκευῆς ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπου κ. μτφ. ἄνευ ἐπεμβάσεως χειρῶν ἀνθρωπίνων, διὰ θαύματος : Κύριλλ.4,432 **πᾶσαν τὴν ἐν ἡμῖν ἀκαθαρσίαν ἀχειροποιήτως περιτέμνειν.**

ἄχειρος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ χειρῶν, ὁ ἄχειρ βλ.λ. : Γεώργ.Πισ.7,46.

ἀχειρότευκτος-ον μσν. ὁ μὴ διὰ χειρὸς ποιηθείς, ὁ ἀχειροποίητος βλ.λ. : Ἀνδρ.Κρ.230 **ὁ ἀχειρότευκτος ἀνδριὰς** (περὶ τοῦ ἀνθρώπου), Μηναῖ. 3,23 Ὠδ.8 **εἰς ἀχειρότευκτον.. παστάδα νῦν κατοικεῖς,** Μιχ.Γλυκᾶς 306 B **ἀχειρότευκτον ἐκτύπωμα τῆς μορφῆς τοῦ Χριστοῦ.**

ἀχειροτεύκτως ἐπίρρ. μσν. ἄνευ κατασκευῆς ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπου, ἀχειροποιήτως : Ἀνδρ.Κρ.126.

ἀχειρότμητος-ον μσν. ὁ μὴ τμηθεὶς ὑπὸ χειρὸς ἀνθρώπου : Ἀνδρ.Κρ.26, Μηναῖ.1,13 Εἱρμ. **λίθος ἀχειρότμητος ὄρους ἐξ ἀλαξεύτου.**

ἀχειροτμήτως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ τομῆς διὰ χειρός.

ἀχειροτόνητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χειροτονίας βλ.λ.

ἀχειροτόνητος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χειροτονηθείς, ὁ μὴ διὰ χειροτονίας ἐκλεχθείς : Ὑπόθεσις εἰς Δημ.340 **ἁλόντων Φωκέων μετὰ τὴν ἐξωμοσίαν ἀχειροτόνητος παρεύεται·** 2) μτγν. ἐπὶ τιμῶν κτλ., ὁ μὴ διὰ χειροτονίας παραχωρηθείς : Μάξ.Τύρ.12,5 **ἀχειροτόνητας τιμή·** 3) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐκκλ. ἐπὶ ὑποψηφίων ἱερέων καὶ δοκίμων μοναχῶν, ὁ μὴ χειροτονηθείς, ὁ μὴ διὰ τῆς χειροτονίας ἱερωθείς· 4) δημ. μτφ. κ. ὁ μὴ δαρείς : **ἄλλη φορὰ δὲ θὰ σ' ἀφήσω ἀχειροτόνητο.**

ἀχειροτονήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ χειροτονίας, ἄνευ ἐκλογῆς διὰ χειροτονίας βλ.λ.· || ἐκκλ. ἄνευ τελετῆς χειροτονίας.

ἀχειρούργητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ διὰ χειρῶν κατασκευασθεὶς ἢ γενόμενος : Πολυδ.2, 154 **ἀχείρωτον δὲ Σοφοκλῆς εἴρηκε τὸ ἀχειρούργητον,** πρβλ. κ. ἀχείρωτος 2)· 2) νεώτ. κ.δημ. ὁ μὴ χειρουργηθείς, ὁ μὴ ὑποστὰς χειρουργικὴν ἐπέμβασιν : **ὁ ἀσθενὴς εἶναι ἀχειρούργητος ἀκόμη.**

ἀχείρωτος-ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ χειρωθεὶς ἢ μὴ χειρούμενος, ὁ ἀνυπότακτος, ἀκατάβλητος· Ἡσ. « ἀπόρθητος, ἀήττητος, ἀνίκητος » : Θουκ.6,10 **εἰ Χαλκιδεῖς γε οἱ ἐπὶ Θρᾴκης, ἔτη τοσαῦτα ἀφεστῶτες, ἔτι ἀχείρωτοί εἰσι,** Διον.Ἀλ. Ρωμ.2343,6 **Τυρρηνία ἀχείρωτος ἦν·** || κ. μτφ. : Βασίλ.Σελευκ.3,12 **ἐμοὶ ἡ φύσις ἀνενδεὴς καὶ πρὸς ἅπαν πάθος ἀχείρωτος,** Μηναῖ.1,10 Θεοτοκί. **πρὸς τὰς παρατάξεις, τὰς ἐναντίας ἀχείρωτον·** 2) ἐπὶ φυτευμάτων, ὁ μὴ διὰ χειρὸς ἀνθρώπου φυτευθείς, ὁ αὐτοφυής : Σοφ.ΟΚ 698 **φύτευμ' ἀχείρωτον αὐτόποιον, ὃ τᾷδε θάλλει μέγιστα χώρᾳ** (περὶ τῆς ἐλαίας) (δ.γρ. ἀχείρητον, διόρθ. ἀγήρατον), πρβλ. κ. ἀχειρούργητος 1).

ἀχέλιον Ἡσ. « τὸ λεπτομερὲς » (τῶν ἀχύρων).

ἀχέλομα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειψάντων ζώων, ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

ἀχελούδα (ἡ) δημ. κ. **ἀχειλούδα** εἶδος ἰχθύος ἔχοντος εὐρέα χείλη.

ἀχέλουρις Ἡσ. « ποίμνη τις. Ταραντῖνοι ».

ἀχελώνα (ἡ) δημ. κ. **χελώνα** ἡ χελώνη βλ.λ.

ἀχελώνι (τὸ) δημ. κ. **χελώνι** βλ.λ.

ἀχελώνια (τὰ) δημ. κ. **χελώνια** αἱ χοιράδες βλ.λ., οἱ σκρόφολες.

ἀχελωνία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει, ἃ. εὐρύστερνον βλ.λ.

ἀχελῷος (ὁ) κ. νεώτ. ποιητ. κ. **ἀχελώϊος,** ὡς κύριον ὄνομα ποταμίου θεοῦ, καὶ δὴ τοῦ προσωποποιοῦντος τὸν ὁμώνυμον τῆς Αἰτωλίας ποταμὸν ἀλλὰ κ. ἄ. ποταμούς· 2) ἰδίᾳ ποιητ. προσηγορικῶς πᾶς ποταμὸς κ. συνεκδ. γεν. τὸ ὕδωρ· Ἡσ. « πᾶν ὕδωρ » : Σοφ.ἀπ.5 **οἴνῳ παρῆν μὲν ἀχελῷος** (ὁ ἀχελῷος) **ἄρσενι,** Εὐρ.Βάκχ. **δμωσὶν ἀχελῷον φέρειν ἐννέπων·** 3) νεώτ. παλαιοζ. γένος καρκίνων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

ἄχερδος (ἡ, σπανιώτ. ὁ) θάμνος ἀκανθώδης, οὗ χρῆσις ἐγίνετο καὶ πρὸς κατασκευὴν φρακτῶν· || εἶδος ἀγρίας ἀχράδος, ἀγριαπιδιά : Ὀδ.Ξ 10 **καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ,** Φερεκρ.164 **ἀχέρδου τῆς ἀκραχολωτάτης,** Θεόκρ.24,90 **ἀνέμῳ δεδονημένον αὖον ἄχερδον.**

ἀχερδούσιος-α-ον (ἐκ τοῦ ἄχερδος βλ.λ.) ὡσεὶ ἐκ δήμου Ἀχέρδου, ὁ ἰσχυρογνώμων, ὁ πεισματάρης: Κωμ.Ἀδέσπ.1277 **μοχθηρός ὢν καὶ τὴν γνώμην ἀχερδούσιος**, πρβλ. ἀχραδούσιος.

ἀχερδώδης-ους-ες μσν. ἀκανθώδης: Κ Μανασσ. Χρον.6651 **ἀνεφύησαν βλαστήσεις ἀχερδώδεις.**

ἀχερένιος-ια-ιο δημ. ὁ ἐξ ἀχύρου, ὁ ἀχύρινος βλ.λ.: δ.τραγ. **μ' ἔβαζε καὶ κοιμώμουνα σὲ ἀχερένιο στρῶμα**· 2) μτφ. ὁ ὡσεὶ ἐξ ἀχύρου, ἄνευ ἀξίας ἢ ἀντοχῆς, ὁ μηδαμινός, εὐτελής, τιποτένιος· ‖ ὁ οἱονεὶ ἐξ ἀχύρων πεπληρωμένος ἢ συνιστάμενος: **ἀχερένιο κεφάλι, - ἀχερένιο μυαλό.**

ἀχέρης (ὁ) λεξ. (πιθ. ἀχέρδης) ἄχερδος βλ.λ. π. Θεογνώστη Καν.43,44 ἐν τῇ σειρᾷ τῶν εἰς -ης ὀνομ.

ἀχερής δημ. κ. **ἀχερύς** ὁ ἀχυρὺς βλ.λ.

ἀχεριώνα (ἡ) δημ. κ. **ἀχερώνα** ὁ ἀχυρὼν βλ.λ. 2) γεν. πᾶν μέρος ὅπου ἐπικρατεῖ ἀκαταστασία καὶ ῥύπος: **ἀχεριώνα τὸ 'καμες ἐδῶ μέσα!**

ἀχεριώνας (ὁ) δημ. κ. **ἀχερώνας** ὁ ἀχυρὼν βλ.λ.: Λασκαρ.Δοκίμιον Ποιητικῆς 6,2 **ἀπάνου σ' ἕναν ξένον ἀχεριώνα | φορτωμένονε στάρι**, παροιμ. **δυὸ γάϊδαροι μαλώνανε σὲ ξένον ἀχεριώνα.**

ἄχερλα Ἡσ. «ἰχθὺς ποιός»· πρβλ. ἀχάρνα, ἀχάρνας, ἀχαρνώς.

ἀχερο- δημ. ὡς α' συνθετ. οἷον ἀχερόδεμα, ἀχεροκαλύβα, ἀχερόλασπη, ἀχερόπλεχτος, ἀχερόπλιθα, ἀχερόστρωμα, βλ. **ἀχυρο-.**

ἄχερο (τὸ) δημ. κ. **ἄχιουρο** κ. **ἄχυρο** τὸ ἄχυρον βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Α 282 **εὔκολα καὶ τὰ κάρβουνα κ' ἡ σπίθα ἀναλαμπάνει | τ' ἄχερα τὰ λινόξυλα**, παροιμ. **ἀπὸ κακὸ χρεωφειλέτη κι ἕνα σακκὶ ἄχερα** (καὶ τὸ ἐλάχιστον ἂν λάβῃ τις παρὰ τοῦ κακοπληρωτοῦ, εἶναι κέρδος)· 2) μτφ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ οὐδόλως γευστικός, ὁ λίαν ἄνοστος: **ἄχερο σήμερα ἦταν τὸ φαΐ, - τυρὶ σὰν ἄχερο**· 3) ὁμ. μτφ. ἐπὶ τῆς διανοητικότητος, εἰδ. ἐν φρ. **τρώει ἄχερα**, εἶναι βλάξ, ἀνόητος, - **τὸ κεφάλι του εἶναι γεμάτο ἄχερα.**

ἀχεροκαΐλα (ἡ) δημ. ἡ κατ' ἔτος ἀναπταμένη ἐν ὑπαίθρῳ τὴν ἑσπέραν τῆς 23 Ἰουνίου (παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγ. Ἰωάννου) πυρὰ ἐξ ἀχύρων, ἀκανθῶν κττ., οἱ φωτιὲς τ' Ἅϊ Γιάννη.

ἀχεροκάμωτος-η-ο δημ. ὁ ἐξ ἀχύρου πεποιημένος, ἀ. ἀχερένιος: **ἀχερακάμωτος Ἰούδας, - ἀχεροκάμωτο σκιάχτρο**· 2) ὁ οἱονεὶ ἐξ ἀχύρου, ὁ εὔθραυστος ἢ εὐτελής.

ἀχερόμυαλος-η-ο δημ. μτφ. ὁ ἔχων ἐγκέφαλον οἱονεὶ ἐξ ἀχύρων πεπληρωμένον ἢ συνιστάμενον, ὁ ἀνόητος, μωρός, κουτός· πρβλ. νερόμυαλος, κουφιοκέφαλος.

ἀχερόντειος-α-ον μτγν. κ. νεώτ. κ. **ἀχερόντιος** βλ.λ. ὁ τοῦ Ἀχέροντος, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἀχέροντα, τὸν ποταμὸν τοῦ ἄχους, τῶν στεναγμῶν, ἕνα τῶν ἐν Ἅδου: Καλλ.Ἐκ.31,3 νεὼς Ἀχεραντείας, ΑΒ 344,2 **Ἀχεροντείαν λίμνην**· 2) νεώτ. **ἀχερόντεια βιβλία** τὰ περιέχοντα τὴν μυστικὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐτρουσκικοῦ θεοῦ Τάγητος.

ἀχεροντεμύς-ύας (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος χελωνῶν, ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀχεροντία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων ἑτεροκέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **σφιγγιδῶν.**

ἀχεροντιάς-άδος (ἡ) μτγν. ὡς θηλ. τοῦ ἐπιθ. ἀχερόντιας βλ.λ.: Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 5,240,4 **πικρὴν νύκτα καταπτήσσω τὴν ἀχεροντιάδα.**

ἀχερόντιος-α-ον κ. νεώτ. ὁ τοῦ ἐν Ἅδου ποταμοῦ Ἀχέροντος, ἀ. ἀχερόντειος βλ.λ.: Εὐρ.Ἄλκ. 443 γυναῖκ' **ἀρίσταν λίμναν Ἀχεροντίαν πορεύσας**, Ἀριστφ.Βάτρ.471 **τοία Στυγός σε μελανοκάρδιος πέτρα ἀχερόντιός τε σκόπελος αἱματοσταγὴς φρουροῦσι.**

ἀχερός-ή-ό δημ. κ. **ἠχερός** ὁ ἠχηρὸς βλ.λ.: **ἀχερὸ καυδούνι**· ‖ ὁ λίαν ἰσχυρὸν ἦχον παράγων, ὁ βροντερός. **ἀχερὴ βροντή**· ‖ ταραχώδης, πολυτάραχος: **ἀχερὸ κῦμα - πέλαγο.**

ἀχερόσκοινο (τὸ) δημ. σχοινίον ἐξ ἀχύρων.

ἀχεροστιβάδα (ἡ) δημ. στιβὰς ἐξ ἀχύρων.

ἀχερουσιάς-άδος (ἡ) θηλ. τοῦ ἐπιθ. ἀχερούσιος βλ.λ. ὡς τοπωνύμιον τῆς ἐν Ἅδου ὑπὸ τοῦ Ἀχέροντος σχηματιζομένης λίμνης ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐν Ἅδου τόπων: Πλάτ.Φαίδ.113 Α **εἰς τὴν λίμνην ἀφικνεῖται τὴν Ἀχερουσιάδα.**

ἀχερούσιος-α-ον ὁ τοῦ ἐν Ἅδου ποταμοῦ, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἀχέροντα, ἕνα τῶν ἐν Ἅδου ποταμῶν, ὁ ἀχερόντειος βλ.λ.: Αἰσχ. Ἀγ.1160 **ἀμφὶ Κωκυτόν τε κἀχερουσίους ὄχθους**, Θουκ.1,46 **ἀχερουσία λίμνη**, Λυκόφρ.90 **ἀχερουσία τρίβος**, Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 7,726,9 **ἀχερούσιον ὕδωρ**· ‖ **Ἀχερουσία** (ἡ) ἀ. **Ἀχερουσιάς**, ὡς οὐσ. τοπωνύμιον τῆς ἐν Ἅδου λίμνης.

ἀχερωΐς-ίδος (ἡ) τὸ δένδρον λεύκη ἡ κοινή, ἡ λεύκα: Ἰλ.Ν389 **ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν ἢ ἀχερωῒς ἠὲ πίτυς βλωθρή**, Παυσ.5,14,2 **τὴν δὲ λεύκην ὁ Ἡρακλῆς πεφυκυῖαν παρὰ τὸν Ἀχέροντα εὕρετο ἐν Θεσπρωτίᾳ ποταμόν· καὶ τοῦδε εἵνεκά φασιν αὐτὴν Ἀχερωΐδα ὑπὸ Ὁμήρου καλεῖσθαι**· 2) μτγν. **ἀχερωΐδες ὄχθαι** αἱ ὄχθαι τοῦ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἀχέροντος ποταμοῦ: Νίκ.Ἀλεξ.13.

ἀχερωμένος-η-ο δημ. ὁ πλήρης ἀχύρων, ὁ δι' ἀχύρων τεταριχευμένος, μπαλσαμωμένος: **στὸ γραφεῖο του ἀπάνω εἶχε μιὰ κουκουβάγια ἀχερωμένη.**

ἀχερώνα (ἡ) δημ. κ. **ἀχεριώνας** (ὁ) κ. **ἀχεριώνα** (ἡ) ὁ ἀχυρὼν βλ.λ.

ἀχερωνάρι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ ἀχερώνας, ὁ μικρὸς ἀχυρών· ‖ σκάφη ἢ ἀ. τόπος ἐν ᾧ ἀποτίθεται τὸ διὰ τὴν ἡμερησίαν τροφὴν τῶν ζῴων ἄχυρον.

ἀχερώνας (ὁ) δημ. κ. **ἀχεριώνας** ὁ ἀχυρὼν βλ.λ.

ἀχερώνω δημ. πληρῶ τι δι' ἀχύρων, τὸ παραγεμίζω μὲ ἄχερα· 2) δθ. εἰδ. ἐπὶ πτωμάτων ζῴων ἢ πτηνῶν, ταριχεύω, βαλσαμώνω: **ἀχερωμένο πουλί.**

ἄχεστος-η-ο δημ. ὁ μὴ χέσας, ὁ μὴ ἀποπατήσας· 2) ὁ μὴ χεσθεὶς αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ, μὴ διὰ τῆς ἑαυτοῦ κόπρου ῥυπανθείς· 3) ὁ μὴ χεσθεὶς ὑπὸ ἄλλου· 4) μτφ. ὁ μὴ ὑβρισθεὶς διὰ τῶν αἰσχρῶν φρ. «**σὲ χέζω, - σ' ἔχω χεσμένο**» κττ.

ἀχέτα ἢ **ἀχέτας** (ὁ) βλ.λ.

ἀχέτας ἢ **ἀχέτα** (ὁ) δωρ., ἰων. **ἠχέτης** βλ.λ. ὁ ἠχῶν, ἰδίᾳ ὁ ἡδύφθογγος: Αἰσχ.Πρ.575 **κηρόπακτος ὀτοβεῖ δόναξ ἀχέτας**, Εὐρ.Ἠλ.151 **οἷα δέ τις κύκνος ἀχέτας**· 2) ὡς ἐπίθ. τῶν τεττίγων: Ἀρχίας ἐν ΑΠ 7,213 **ἀχέτα τέττιξ**· ‖ ἀπολ. **ἀχέτας** ὡς οὐσ. ὁ τέττιξ· Ἡσ. «ὁ ἄρρην τέττιξ, ὁ λαλίστατος»: Ἀριστφ.Ὄρν.1095 **ἡνίκ' ἂν ὁ θεσπέσιος ὀξὺ μέλος ἀχέτας θάλπεσι μεσημβρινοῖς βοᾷ**· ‖ δθ. κ. ὡς οὐσ. εἶδός τι τεττίγων: Ἀριστλ.Ζ1532b,16 **τεττίγων εἶδος οἱ καλούμενοι ἀχέται.**

ἀχέτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **γρυλλιδῶν.**

ἀχεύω ἐπ. κ. **ἀχέω** μόνον κατὰ μετοχ. ἐνεστ. **ἀχεύων** στενάζω, οἰμώζω: Ἰλ.Ι 612 **μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων**, αὐτ.Ε 869 **θυμὸν ἀχεύων** (στενάζων, θλιβόμενος ἐνδομύχως), Ὀδ. Λ 88 **πυκινόν περ ἀχεύων**· ‖ μετὰ γεν. τῆς αἰτίας, στενάζω, θλίβομαι χάριν τινός: Ὀδ.Π 139 **Λαέρτῃ .. ὃς τείως μὲν Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων**· ‖ στενοχωροῦμαι διά τι, βαρέως φέρω τι: Ὀδ.Φ 318 **μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων ἐνθάδε δαινύσθω.**

ἀχέω (Ι) ἐπ. κ. ἀχεύω βλ.λ. μόνον κατὰ μετοχ. ἐνεστ. **ἀχέων** στενάζω, θλίβομαι, λυποῦμαι πολύ, βαρέως φέρω: Ἰλ.Β 724 **ἔνθ' ὅ γε κεῖτ' ἀχέων**· ‖ μετ' αἰτ.: αὐτ.Ε 399 **κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος**· ‖ μετὰ γεν. τῆς αἰτίας: Ἰλ.Β 694 **τῆς ἀχέων**, Ὀδ.Ο 361 **ἀχέουσά περ ἔμπης**· ‖ κ. μετ' ἐμπροθ. διορ.: αὐτ.Υ 298 **ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων,**

'Απολλ.Ρ 3,643 ἐπὶ σφετέροις ἀχέουσα παισί· 2) μτβ. ἀόρ. β' μετ' ἀναδιπλ. **ἤκαχε** (ἡ μτχ. **ἀκαχών** ἀμτβ. : 'Ησίοδ.Θ 868), ἐξ οὗ ἐνεστ. **ἀκαχίζω** βλ.λ.

ἀχέω (2) ποι. τ. τοῦ ἰαχέω βλ.λ., μέλλ. **ἀχήσεται** (Τραγ.'Αδέσπ.237), παράγω ἰαχήν, βοῶ, κραυγάζω: 'Υμν.'Ομ.Δήμ.479,'Ησίοδ.Α 93 **πολλὰ μετεστοναχίζετ' ὀπίσσω ἦν ἄτην ἀχέων**, 'ΊωνΤραγ.39 **ὕμνον ἀχέων**· 2) δωρ. τ. τοῦ ἠχέω-ῶ βλ.λ.

ἄχη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδανθῶν**.

ἀχή (ἡ) δημ. κ. ἠχή βλ.λ. ἦχος, ἀχός, ἀχητιό· 2) ταραχή, θόρυβος.

ἀχηβάδα (ἡ) δημ. κ. **χηβάδα**, δ.γρ. **ἀχιβάδα** μικρὸν θαλάσσιον μαλάκιον μετὰ διθύρου ὀστράκου, ἡ χήμη, κόγχη, ἀφροδίτη βλ.λ.· || γεν. πᾶν ὄστρακον διθύρου μαλακίου· 2) κατ' ἐπέκτ. σηκός, κοιλότης ἐν τοίχῳ κτιρίου χρησιμεύουσα πρὸς τοποθέτησιν ἀγαλμάτων, γλαστρῶν ἢ ἄ. ἀντικειμένων· || εἰδ. ἐπὶ τῶν ναῶν, ἡ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν κόγχη αὐτῶν, ἡ τοῦ ἱεροῦ (ἁγίου βήματος).

ἄχηλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ ζῴων, ὁ μὴ ἔχων χηλήν: Γαλ.2,431 **δύο γένη ζῴων, τὸ μὲν κερασφόρον καὶ δίχηλον, τὸ δὲ ἀκερόν τε καὶ ἄχηλον.**

ἀχήλωτος-ον μτγν. ὁ μὴ ἐσχισμένος ὡς χηλή: Φίλ.Μηχ.Βελοπ.73,43 **τὰ βέλη δ' ἦν ἀχήλωτα.**

ἄχημα-ατος (τὸ) δωρ. τ. τοῦ **ἤχημα** βλ.λ. ἦχος, φωνή, ἀχός : Εὐρ.ΙΑ 1045 **μελῳδοῖς ἀχήμασι** (πιθ. ἀντὶ ἰαχήμασι).

ἀχήν (ὁ,ἡ) δωρ. ἀκτήμων, ἐνδεής, πτωχός· 'Ησ. «ἀχῆνες· πένητες» : Θεόκρ.16,33 **ἀχὴν ἐκ πατέρων πενίην ἀκτήμονα κλαίων**, δοτ.πληθ. ἐν 'Επιγρ. **ἀχήνεσσιν**, πρβλ. 'Ησ. «ἠχῆνες· πτωχοί».

ἀχηνής 'Ησ. «ἀχηνεῖς· κενοί».

ἀχηνία (ἡ) ἡ ἀπορία, ἔνδεια, ἀνέχεια, ἔλλειψις, στέρησις: Αἰσχ.Χο.301 **καὶ πρὸς πιέζει χρημάτων ἀχηνία**, αὐτ.'Αγ.418 **ὀμμάτων δ' ἐν ἀχηνίαις ἔρρει πᾶσ' 'Αφροδίτα** (ὅταν οἱ ὀφθαλμοὶ δὲν εἶναι ζωηροί, ἀπόλλυται πᾶσα ἐρωτικὴ χάρις), 'Αριστοφ. ἀπ.20 **φίλων ἀχηνίᾳ.**

ἀχηρής-οῦς-ές Σουΐδ.ΕΜ«λυπηρός»·πρβλ.ἀχθηρής.

ἀχηρόν 'Ησ. «ἀκρίδα, Κρῆτες».

ἄχης Ζωναρ.361 «ἀχήν» βλ.λ.

ἀχητεῖς 'Ησ. «ἀζήτητοι, ἀσύνετοι, ἄποροι».

ἀχητιό (τὸ) δημ. ἀχητὸ βλ.λ.

ἀχητό (τὸ) δημ. κ. **ἀχητιό** ἦχας, ἀχός, ἀχή (ἡ), ὁμαδικὸς θόρυβας, βαή : **ἐρχόταν ἀπὸ τὸ βουνὸ τ' ἀχητὸ τῆς φωτιᾶς**· || σύνολον ἤχων ἐκστομιζομένων, ἐκπεμπομένων ὑπὸ πολλῶν ἀνθρώπων ἀρρύθμως, οἷον ἐν ἀγαμ ἢ ὁδοῖς, ἡ ὀχλοβοή, χλαλοή, βόμβος : **τ' ἀχητὸ τοῦ δρόμου**· || ἐπὶ ἐκτεταμένων ὑδάτων, ὁ ἐκ τοῦ ἐλαφροῦ κυματισμοῦ ἦχος, ὁ φλοῖσβος, τὸ μουρμαύρισμα : **τ' ἀχητὸ τῆς θάλασσας - τῆς αὐλακιᾶς.**

ἀχθεινός-ή-όν ἐπὶ πραγμάτων, ἐπαχθής, φορτικός, καταθλιπτικός, βαρετός· Σουΐδ. «λυπηρὸς καὶ ἐπίπονος» : Εὐρ.'Εκ.1240 **ἀχθεινὰ μέν μοι τἀλλότρια κρίνειν κακά, ὅμως δ' ἀνάγκη**, Ξεν.'Απομν.4,8,1 **εἶτα ὅτι τὸ μὲν ἀχθεινότατον τοῦ βίου .. ἀπέλιπεν**, Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 6,263,6 **ἀχθεινὰν δ' εἶδε βαστακτασίαν**· || ὁμ. κ. ἐπὶ προσώπ. : Εὐρ. 'Ιππ.94 **τίς δ' οὐ σεμνὸς ἀχθεινὸς βροτῶν;** 2) 'Επιγρ. ἐργατικός, μοχθῶν : 'Επιγρ. **ἀχθεινοὶ βόες.**

ἀχθεινῶς ἐπίρρ. δυσαρέστως : Ξεν.'Ελλ.4,8,27 οὐκ ἀχθεινῶς **ἑώρα.**

ἀχθέσομαι μέλλ. τοῦ **ἄχθομαι** βλ.λ.

ἄχθη 'Ησ. «ἀκαθαρσία, ἀφρὸς θαλάσσης» (πιθ. ἄχνη).

ἀχθηδών-όνος (ἡ) ἄχθος, βάρος, φορτίον: Αἰσχ. Πρ.26 **ἀεὶ δὲ τοῦ παρόντος ἀχθηδὼν κακοῦ τρύσει σε**· 2) μτφ. τὸ βαρῦνον τὴν ψυχήν τινος, τὸ προκαλοῦν λύπην, ὀδύνη, ἐνόχλησις : Θουκ.2,37 **λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι**, αὐτ.4,40 **καί τινος ἐρομένου .. δι' ἀχθηδόνα ἕνα τῶν ἐκ τῆς νήσου αἰχμαλώτων** (διὰ νὰ τὸν λυπήσῃ, νὰ τὸν πειράξῃ), Πλάτ.Νόμ.734 Α **ὑπερβαλλούσας δὲ ἐν μὲν τῷ σώφρονι βίῳ τὰς ἡδονὰς τῶν ἀχθηδόνων**· || ἀγανάκτησις, ἀνία : Λουκ. Τόξ.9 **μὴ πρὸς ἀχθηδόνα μου ἀκούσῃς** (μὴ μὲ ἀγανάκτησιν μὲ ἀκούσῃς).

ἀχθήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ ἐπιφέρων βάρος, ὁ ἀχθηρός, λυπηρός : Μαρκελλ.Σιδ.96 **ἀχθήεντος ἀναπνεύσας καμάτοιο.**

ἀχθήμων-ονος-ον μτγν. ὁ ἄχθος, μόχθον, πόνον ἔχων, ὁ ταλαίπωρος : Μαν.4,501 **νευρονόσους, ποδαγρούς, ἀχθήμονας ἄνδρας.**

ἀχθηρής-οῦς-ές 'Ησ. «λυπηρός».

ἀχθηρός (-ά)-όν ἀχθεινός, φορτικός, ἐνοχλητικός, λυπηρός, ἀνιαρός : 'Αντιφάν.94 **ὦ γῆρας .. ὅταν παρῇς ἀχθηρόν** (ἀμφ.).

ἀχθηφορία (ἡ) ἡ ἀχθοφορία βλ.λ. : Αἰσωπ.125 **ἐμαυτῷ μεγάλης ἀχθηφορίας παραίτιος γέγονα.**

ἀχθηφόρος-ον μτγν. ὁ ἀχθοφόρος βλ.λ.· 'Ησ. «ἀχθηφόρος· νωτοφόρος, βάρη φέρων» : Δίων Κ 62,6.

ἀχθηφορῶ-έω μτγν. κ. μσν. ἀχθοφορῶ βλ.λ. : Φίλ.2,604 **ὡς ἀχθηφορεῖν τὸν κόσμον ἰσχύσαι** (δ.γρ.), Μοσχόπουλ.41,16 **ἀλλ' οὐδὲ δύο τόνους ἀχθηφορεῖν δεῖ μίαν συλλαβήν.**

ἀχθίζω μτγν. ἐπιθέτω ἄχθος, φορτώνω, βάνω φορτίο : Βάβρ.8,1 **'Αραψ κάμηλον ἀχθίσας ἐπηρώτα.**

ἀχθογραφία νεώτ. ἡ περιγραφὴ καὶ ὀνοματολογία τῶν βαρῶν καὶ εἰδ. τῶν σταθμῶν.

ἀχθογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀχθογραφίαν βλ.λ.

ἀχθογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἀχθογραφίαν βλ.λ.

ἄχθομαι κ. μτγν. κ. μαν. κ. νεώτ., μέσ. μέλλ. **ἀχθέσομαι**, παθ. μέλλ. **ἀχθεσθήσομαι**, ἀόρ. **ἠχθέσθην**, μτγν. παρακ. **ἤχθημαι**, βαρύνομαι ὑπὸ τοῦ φορτίου, εἶμαι πεπληρωμένος, γεμισμένος, φορτωμένος : 'Οδ.Ο 457 **ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι**, Ξενοφ.1,10 **τράπεζα τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη**· 2) κ. μσν. κ. νεώτ. μτφ. συναισθάνομαι ἄχθος, βάρος, πίεσιν ψυχικήν, λυποῦμαι, στενοχωροῦμαι, ὑποφέρω : 'Ιλ.Λ 274 **ἤχθετο γὰρ κῆρ**, Θουκ.1,95 **οἵ τε ἄλλοι Ἕλληνες ἤχθοντο καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Ἴωνες, - ἀχθόμενος διὰ τὰ γενόμενα**· || κ. μετὰ δοτ. πραγμ. ἢ προσ. βαρέως φέρω τι, θλίβομαι, δυσαρεστοῦμαι, δυσανασχετῶ διά τι ἢ ἐναντίον τινός : Θουκ.6,28 **οἱ μάλιστα τῷ 'Αλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι**, Πλάτ.'Απ.31 Ε **μή μοι ἄχθεσθε λέγοντι τἀληθῆ**· || κ. μετ' αἰτιατ. ἢ γεν. : 'Ιλ.Ε 361 **λίην ἄχθομαι ἕλκος**, Πλούτ.Πόπλ.10 **ἄχθεσθαι δὲ τῆς οἰκίας**· || κ. μετ' ἐμπροθέτου διορισμοῦ, **περί τινος** : 'Ηρ.8,99 **περὶ τῶν νεῶν ἀχθόμενοι**· **ἐπί τινος** : Πλάτ.Παρμ.130 Α **ἐφ' ἑκάστου ἄχθεσθαι**· ὁμ. **ἐπί τινι** κ. νεώτ. : Ξεν.'Ελλ.7,1,32 **ἤχθοντο ἐπὶ τῷ φρονήματι αὐτῶν, - ἄχθομαι ἐπὶ τοῖς γενομένοις**· || ὁμ. **ὑπέρ τινος** : 'Αριστοφ. Λυσ.10 **ὑπὲρ ἡμῶν τῶν γυναικῶν ἄχθομαι**· || ὁμ. **διά τινα** : 'Ισοκρ.236C **ἠχθέσθην δι' αὐτούς**· || ὁμ. κ. νεώτ. μετὰ τῆς **διὰ** εἰδ. εἰς δήλωσιν τοῦ αἰτίου : **ἄχθομαι δι' ὅσα συνέβησαν**· || κ. μετὰ μετοχ. συναπτομένης ἢ τῷ ὑποκειμένῳ ἢ τῷ ἀντικειμένῳ : 'Αριστοφ.Πλ.234 **ἀλλ' ἄχθομαι μὲν εἰσιὼν .. εἰς ἀλλοτρίαν**, Εὐπ.43 **'Αρίσταρχον στρατηγοῦντ' ἄχθομαι**· || κ. μετὰ προτ. εἰσαγομένης διὰ τοῦ **εἰ** ἢ **ἂν** ἢ διὰ τοῦ **ὅτι**, κ. νεώτ. διὰ τοῦ **διότι** : Εὐρ.ΙΑ 1413 **ἄχθομαί τ' .. εἰ μὴ σὲ σώσω**, Θουκ.8,109 **ἀχθόμενος εἰ Φαρνάβαζος .. κατορθώσει τι**, 'Αριστοφ. Πλ.899 **ὡς ἄχθομαι ὅτι .. πάσχω κακῶς, - ἄχθομαι διότι παραφερθεὶς ἐξετράπης εἰς ὕβρεις.**

ἀχθόμετρον (τὸ) νεώτ. εἶδος μεγάλης πλάστιγγος χρησιμευούσης πρὸς ζύγισιν φορτίου μετὰ ἁμαξῶν, ἀφαιρουμένου εἶτα τοῦ ἀποβάρου τούτων.

ἄχθος-εος νεώτ. -ους (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ βάρος: Ἰλ.Υ 247 **οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο,** Θουκ.4,115 **τὸ δὲ οἴκημα λαβὸν μεῖζον ἄχθος ἐξαπίνης κατερράγη,** Μηναῖ.3,4 ᾠδ.1 **τὸ γεηρὸν ἀποβαλὼν ἄχθος·** 2) μτφ. ὁ παρέχων βάρος, ἐνόχλησιν, ἐνοχλητικός: Σοφ.Ἠλ.1241 **περισσὸν ἄχθος ἔνδον γυναικῶν ὂν αἰεί·** || κ. νεώτ. ὁμ. μτφ. **ἄχθος ἀρούρης** ἐπὶ ὀκνηρῶν: Ἰλ.Σ 104 **ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,** ὅθ. κ. νεώτ. **ἄχθος ἀρούρης** παροιμ. ἐπιθετισμὸς ἀέργου, ὀκνηροῦ καὶ ἀχρήστου ἀνθρώπου· || ἐν ὁμ. σημ. ἐν πληθ. μετὰ τοῦ **γῆς**: Πλάτ.Θεαίτ.176 D **γῆς ἄλλως ἄχθη·** μτγν. κ. ἐπὶ ζώων βλαπτικῶν, ἰδίως δὲ ἐπὶ ἰοβόλων ὄφεων: Νίκ.Θηρ.9 **ἄχθεα μυρία γαίης·** || ὁμ. **ἄχθεα πόντου** τὰ κήτη: Ὀππ.Ἁλ. 5,351· 3) εἰδ. φορτίον, φόρτωμα, γομαριά: Ὀδ.ι 1233 **φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος ὕλης ἀζαλέης,** Τυρτ. 6(5) **ὥσπερ ὄνοι μεγάλοισ' ἄχθεσι τειρόμενοι,** Ἡρ.3,102 **αἱ γὰρ σφι κάμηλοι ἵππων.. ἄχθεα δυνατώτεραι πολλὸν φέρειν·** || κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς φορτίον προσφιλὲς τῷ φέροντι ἢ κ. γεν. τοῖς ἄλλοις: Πίνδ Ν 6,57 **δίδυμον ἄχθος,** Εὐρ.Ῥῆσ.377 **ἄδε γᾶ.. φίλτατον ἄχθος οἴσει·** 4) νεώτ. μτφ. εἰδικῶς ἐπὶ βαρειῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων: **τὰ ἐπιβληθέντα εἰς τοὺς γεωργοὺς νέα φορολογικὰ ἄχθη·** 5) κ. νεώτ. μτφ. τὸ λίαν καταθλῖβον τὴν ψυχὴν συναίσθημα λύπης, δυσαρεσκείας, στενοχωρίας· πρβλ. ἀχθηδών: Ἡσίοδ.Ἀσπ.400 **οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος,** Θέογν. 295 **κωτίλῳ ἀνθρώπῳ σιγᾶν χαλεπώτατον ἄχθος,** Ξεν.Ἐπιστ.1,4 φρ. **ἄχθος φέρειν** (ἐνοχλεῖν), - **τὸ ἄχθος τοῦ κυβερνᾶν ἐν οὕτω κρισίμαις στιγμαῖς·** 6) τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γενομένης πιέσεως τῆς ψυχῆς, ἡ δυσάρεστος τῆς ψυχῆς διάθεσις, βαρεῖα λύπη, θλῖψις, στενοχωρία: Αἰσχ.Ἱκ.988 **θανὼν λάθοιμι χώρᾳ δ' ἄχθος ἀείζων πέλοι·** 7) μτγν. πιθαν. κατὰ πληθ. **ἄχθη** (τά), οἱ ἀχθοφόροι: Φιλόστρ.Γυμναστ.885,22.

ἀχθοφόρημα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ ἡ ἀχθοφορία βλ.λ.: Νικήτ.Χων.40 C **βαρουμένη τῷ ὑπερτελείῳ τοῦ ἀχθοφορήματος·** 2) νεώτ. τὸ ἀπὸ τῶν ὤμων τοῦ ἀχθοφόρου ἠρτημένον ἀχύρινον σάγμα, ἐφ' οὗ τοποθετεῖται τὸ φορτίον, ἡ χαμαλίκα βλ.λ.

ἀχθοφορία (ἡ) κ. νεώτ., κ. **ἀχθηφορία** βαρεῖα πίεσις: Ἱππ.Ἀρθρ.63· 2) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ φέρειν ἄχθη, φορτία, ἡ πρᾶξις τοῦ ἀχθοφορεῖν, ἡ μετακόμισις φορτίων, τὸ χαμαλίκι: Πλούτ.Ἠθ. 1130 D **ἀχθοφορία βαρῶν·** 3) νεώτ. τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀχθοφόρου, τοῦ βαστάζου, τοῦ χαμάλη.

ἀχθοφορικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ἀχθοφορίαν ἢ εἰς ἀχθοφόρον, ὁ τῆς ἀχθοφορίας ἢ τοῦ ἀχθοφόρου: Εὐστ.Πονημ.176,53 **εἰς δουλείαν ὑπαγομένους ἀχθοφορικήν,** αὐτ.Ὀδ.1577,45 **ἐκ μεταφορᾶς ἀχθοφορικῆς εἴρηται,** - **ἀχθοφορικὸν ἔργον,** - **ἀχθοφορικὰ ἡμερομίσθια,** - **ἀχθοφορικὴ ἕνωσις·** || ὁ δι' ἀχθοφορίαν κατάλληλος ἢ προωρισμένος: Βασ. 1,388 A **ὥσπερ γὰρ τὸ ζῷον ἀχθοφορικόν·** 2) νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **ἀχθοφορικὰ** ὁ δι' ἀχθοφορίαν καταβαλλόμενος μισθός, τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς δι' ἀχθοφόρου, τὰ χαμαλιάτικα.

ἀχθοφορικῶς ἐπίρρ. νεώτ. δι' ἀχθοφορίας· || κατὰ τρόπον ἀχθοφόρου, χαμάλη· || κ. ἐν μτφ. σημ. βαναύσως, χυδαίως: **ὕβριζεν ἀχθοφορικῶς.**

ἀχθοφόρος-ον μτγν. κ. **ἀχθηφόρος** βλ.λ., κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄχθη ἤτοι φορτία φέρων, μεταφέρων: Ἡρ.7,187 **ὑποζυγίων τε καὶ ἄλλων κτηνέων τῶν ἀχθοφόρων,** Διον.Ἁλ.Ῥωμ.1,85 **ἀχθοφόρα ὑποζύγια,** Μηναῖ.3,16 Συναξ. **ζῷον ἀχθοφόρον εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ γέροντος δέδωκε·** || νεώτ. στρατ. **ἀχθοφόρος ἅμαξα** (ἡ) ὄχημα χρησιμεῦον πρὸς μεταφορὰν βαρέων σωμάτων, ὅλμων, ὀβιδοβόλων κττ.· 2) μτγν. κ. νεώτ., τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **ἀχθοφόρος** (ὁ) ὁ ἐκτελῶν τὴν ἐπ' ὤμων κυρίως μεταφορὰν φορτίων, ὁ φόρταξ, ὁ νωτοφόρος, ὁ βαστάζος, χαμάλης, φακίνος: Πολυδ.729 **οἱ ἐξ ἀγορᾶς ἢ λιμένος καμίζοντες ἀχθοφόροι, ἀμφορεαφόροι·** || νεώτ. εἰδ. ὁ ἐν ταῖς προκυμαίαις ἢ αἰδηροδρομικοῖς σταθμοῖς ἐργαζόμενος διὰ τὴν φόρτωσιν ἢ ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων: **οἱ ἀχθοφόροι τῆς ἐλευθέρας ζώνης Πειραιῶς.**

ἀχθοφορῶ-έω κ. νεώτ. κ. ἀχθηφορῶ φέρω ἄχθος τι ἢ φόρτωμα, εἶμαι φορτωμένος, βεβαρημένος: Ἱππ.Διαίτ.28 **ὁκόταν παρὰ τὸ ἔθος ἀχθοφορήσῃ ἡ κοιλίη,** Λουκ.Νεκρ.Δ 24,2 **μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς ὑπὸ τηλικούταις λίθοις πιεζόμενος·** 2) μτγν. κ. νεώτ. φέρω, μεταφέρω ἄχθη, φορτία, βάρη: Πολύβ.4,32,7 **δουλεύειν ἠναγκάζοντο τούτοις ἀχθοφοροῦντες·** || μσν. κ. παθ. φέρομαι, ὑποβαστάζομαι: Εὐστ.Ὀδ.1390,12 **τοὺς ἀχθοφορουμένους ὑπ' Ἄτλαντος κίονας·** || νεώτ. εἰδ. εἶμαι, ἐργάζομαι ὡς ἀχθοφόρος, βαστάζος· 3) ἐπιγρ. κ. μτγν. φέρω τι ὡς φορτίον, βαστάω στὴ ράχη μου, στοὺς ὤμους, ἀπάνω μου: ΑΠ 7,468 **ἀχθοφορῶ νέκυν,** ΑΠ 4,333 **ἀχθοφορῶ δοτρακον,** Ἐπιγρ. **ἀχθοφορῶ κριόν.**

ἀχθῶ-έω μτγν. προκαλῶ ἄχθος, βαρύνω, καταθλίβω: Ἀρετ.71,10 **μελέων ἑκάστου ἰδέῃ βαρεῖα καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀχθέει καὶ τὰ σμικρὰ μέλεα·** 2) ἀμτβ. ὑφίσταμαι ἄχθος, βάρος, καταθλίβομαι: Ἀρετ.51,29 **ἢν δὲ ἀλγέῃ τις περιτάσιας τῆς κοιλίης καὶ ἀχθέῃ·** 3) Ἡσ. «ἀχθήσας· γομώσας, ἤγουν πληρώσας».

ἄχθων Ἡσ. «κορμὸς ἐκ λιπαροῦ δαδίου. Λάκωνες».

ἀχι ἐπίρρ. δωρ. ἀντὶ τοῦ **ἦχι** βλ.λ. ἔνθα, ὅπου: Τιμόθ.Πέρσ.129.

ἄχι (τὸ) δ.γρ. τοῦ **ἄχει** βλ.λ.

ἀχί Σουΐδ. «ῥᾳδίως».

ἄχι δημ. ἐπιφώνημα ἐν χρ. κ. ὡς οὐσ. **ἄχι** (τὸ) δ.τ. τοῦ **ἄχ** βλ.λ.: δ.τραγ. **τ' ἄχι καὶ τ' ἄχι μ' ἔφαε καὶ τ' ἄχι θὰ μὲ λιώσῃ.**

ἀχίαστος-ον σχόλ. ὁ μὴ χιαστός, ὁ μὴ χιαστὶ τεθειμένος: Σχόλ.Ἰσοκρ.8,102 **ἀχίαστοι περίοδοι.**

ἀχιάστως ἐπίρρ. μσν. οὐχὶ χιαστί, ὄχι **σὰν χ,** οὐχὶ σταυροειδῶς: Ἰω.Σικελ.ἐν Ῥήτ.6,343 W.

ἀχιβάδα (ἡ) δημ., δ.γρ. τοῦ ἀχηβάδα βλ.λ.

ἀχιλεμύς-ύος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος χερσαίων χελωνῶν ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

ἀχιλερό (τὸ) δημ. κ. **ἀχυλερό** χονδρὸν ὕφασμα ἐπικαλύπτον τὸν κόφινον τῆς μπουγάδας βλ.λ. **ἐφ' οὗ** τίθεται ἡ τέφρα (ἀχιλιά), ἡ περιχεομένη διὰ θερμοῦ ὕδατος πρὸς σχηματισμὸν ἁλισίβας βλ.λ. καὶ ἔκπλυσιν τῶν λευχειμάτων, ἄ. σταχτόπανο κλπ.

ἀχιλές (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **ἰχλές** ζημία, πόνος: δ.τραγ. **τὸν ὀχιλὲ ποὺ μοῦ 'κανες δὲν εἶσαι γιὰ κουβέντα·** || ἡ μομφή, τὸ φεγάδι: **δὲν ἔχει ἀχιλὲ αὐτὸ τὸ κορίτσι·** 2) ἡ ὕπουλος καὶ πανοῦργος ἐνέργεια, ὁ δόλος: **ἔκανε ἀχιλὲ** (ἐδολιεύθη).

ἀχιλιά (ἡ) δημ. κ. **ἀχυλιά** ἡ διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς ἁλισίβας βλ.λ. χρησιμοποιουμένη τέφρα ξυλανθράκων ἢ ξύλων, ἡ στάχτη γιὰ μπουγάδα.

ἀχιλλεία (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **ἀχίλλειος** (ἡ) γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **συνθέτων** (achillea)· || **ἀχιλλείας ἔλαιον** αἰθεριόν τι ἔλαιον· || **ἀχιλλείας πόα** φάρμακον ἐξ ἀχιλλείας τῆς χιλιοφύλλου.

ἀχιλλεΐνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. πικρὰ οὐσία λαμβανομένη ἐκ τῆς ἀχιλλείας τῆς χιλιοφύλλου.

ἀχίλλειον (τὸ) εἶδος πλακοῦντος ἐκλεκτοῦ, βλ. ἀχίλλειος 4).

ἀχίλλειος-α-ον κ. -ος -ον κ. μσν. κ. νεώτ., Ἰων. **ἀχιλλήϊος,** μτγν. ποιητ. ἀχιλλεῖος, μτγν. θηλ. **ἀχιλληΐς -ίδος κ. ἀχιλλεῖτις** -ιδος ὁ τοῦ Ἀχιλλέως, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ἀχιλλέα: Εὐρ.Ἑκ. 126 **τὸν ἀχίλλειον τύμβον στεφανοῦν αἵματι χλω-**

ρῷ, 'Ηρ.4,55 τὸν 'Αχιλλήϊον δρόμον καλεόμενον· || νεώτ. **ἀχίλλειος πτέρνα** τὸ ἀσθενές, εὐπρόσβλητον σημεῖον, τὸ τρωτὸν μέρος (ἐκ τοῦ μυθολογουμένου μόνου τρωτοῦ μέρους τοῦ 'Αχιλλέως): ἡ **ἀχίλλειος πτέρνα του εἶναι ἡ καλακεία·** 2) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος τῷ τοῦ 'Αχιλλέως, οἷος ἦτο ὁ 'Αχιλλεὺς καὶ τὰ τοῦ 'Αχιλλέως : Θεόκρ.29,34 **ἀλλάλοισι πελώμεθ' ἀχιλλέϊοι φίλοι·** 3) εἰδ. ἐν περιφρ. ἔξοχος, ἄριστος, ἐκλεκτός : 'Ιππ.Νούσ. 3,17 **κριθαὶ ἀχιλληΐδες**, 'Αθήν.3,114 F **ἀχίλλειαι κριθαί·** 4) **ἀχίλλειος μᾶζα** ἢ **ἀχίλλειον** εἶδος πλακοῦντος ἐξ ἀχιλλείων κριθῶν : Φερεκρ.130,4 **ἀχίλλειοι μᾶζαι·** || **ἀχίλλειος** (ἐνν. **σπόγγος**) (ὁ) εἶδος ἐξαιρέτου σπόγγου, δι' οὗ ἐνεδύουν ἔσωθεν περικνημῖδας, περικεφαλαίας κττ. : 'Αριστλ.ΖΙ 548 b, Ι· || νεώτ. ἀνατομ. **ἀχίλλειος τένων** (ὁ) ὁ ἰσχυρότατος καὶ παχύτατος τῶν τενόντων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, κοινὸς τοῦ γαστροκνημίου, τοῦ ὑποκνημιδίου καὶ τοῦ πελματικοῦ μυός· 5) μτγν. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἀχίλλειος κ. νεώτ. **ἀχίλλειος** (ἡ) ἢ **ἀχιλλεία** βλ.λ. : Ψ Διοσκ.4,114· 6) μτγν. ἰατρευτικόν τι τῶν τραυμάτων χόρτον : Διοσκ.4,36,Πλίν.Φ) 25,42· 7) νεώτ. παλαιοντολ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ πόλιν Σαὶντ-'Ασιέλ, ἔνθα εὑρέθησαν λείψανα παλαιολιθικά : **ἀχίλλειος βαθμὶς** (ἢ **ἐποχὴ** ἢ **περίοδος**) ἡ δευτέρα φάσις τῆς παλαιολιθικῆς ἐποχῆς· || ὁμ. ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς ἀχιλλείου ἐποχῆς ἢ βαθμῖδος καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ὁ ζήσας κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀχιλλείου βαθμῖδος.

ἀχιλλαῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ ἐπιθ. **ἀχίλλειος** βλ.λ. : Διογ.Λ 1,74.

ἀχιλλετίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικόν τι προϊὸν προερχόμενον ἐκ τῆς ὑδρολύσεως τῆς ἀχιλλεΐνης.

ἀχιλληΐς-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ ἐπιθ. **ἀχίλλειος** βλ.λ. : ἀχιλληΐδες κριθαί.

ἀχιλλικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. φαρμακ. ἔνωσις λαμβανομένη ἐκ τοῦ φυτοῦ ἀχιλλείας τῆς χιλιοφύλλου.

ἀχιλλωδυνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος ὀφειλόμενον εἰς ἐξοίδησιν κατὰ τὴν κατάφυσιν τοῦ ἀχιλλείου βλ.λ.4) τένοντος.

ἄχιλος-ον (α στερ. κ. χιλός) ὁ μὴ ἔχων χιλόν, χόρτον, τροφήν· 'Ησ. «ἄτροφος»· 2) (α ἐπιτ. κ. χιλός) ὁ ἔχων πολὺν ἢ ἀφθονίαν χιλοῦ· 'Ησ. «πολύχορτος».

ἀχιλούδα (ἡ) δημ. ἀχελούδα βλ.λ.

ἀχινάγκαθο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες πολυετὲς φυτὸν ἐχίνωψ ὁ ἰξώδης, ὅ. ἀχινόχορτο.

ἀχινιὸς (ὁ) δημ. κ. **ἀχινὸς** βλ.λ.

ἀχινοπόδα (ἡ) δημ. κ. **ἀχινόποδας** (ὁ) κ. **ἀχινοπόδι** (τὸ) τὸ φυτὸν ἐχινόπους ὁ ἀκανθόκλαδος.

ἀχινόποδας (ὁ) δημ. κ. **ἀχινοπόδα** βλ.λ.

ἀχινοποδᾶς (ὁ) δημ. ὁ πωλῶν ἐχινόποδας, ἀχινοπόδες βλ.λ. : Πασπάτ.Χιακ.Γλωσσ.ἐν λ.

ἀχινοπόδι (τὸ) δημ. κ. **ἀχινοπόδα** βλ.λ.

ἀχινὸς (ὁ) δημ. κ. **ἀχινιὸς** τὸ θαλάσσιον ἐχινόδερμον ἐχῖνος βλ.λ. : παροιμ. **ποῦθε νὰ πιάσῃς ἀχινὸ καὶ νὰ μὴ σ' ἀγκυλώσῃ ;** (ἐπὶ φαύλων καὶ ἐπικινδύνων ἀνθρώπων).

ἀχινόχορτο (τὸ) δημ. κ. **ἀχινάγκαθο** τὸ φυτὸν ἐχίνωψ ὁ ἀκανθόκλαδος, ἀγκαθούδι, γεν. ὀν. ἀφάνα.

ἀχιόνιστα ἐπίρρ. δημ. πρὶν ἢ πέσῃ χιών, χωρὶς νὰ χιονίσῃ, δίχως νὰ πέσῃ χιόνι· πρβλ. ἀχιόνιστος.

ἀχιόνιστος-η-ο(ν) (χιονίζω) σχόλ., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χιονιζόμενος ἢ ὁ μὴ χιονισθείς, ὁ μὴ καλυπτόμενος ἢ μὴ καλυφθεὶς ὑπὸ χιόνος, ποὺ ποτὲ δὲν ἔχει ἢ ποὺ γιὰ ἕνα χρονικὸ διάστημα δὲν εἶχε χιόνια : Σχόλ.'Οδ.Ζ 44,- **ἀχιόνιστα εἶναι τὰ βουνὰ τῆς Ρόδου**, - **ὁ Ἔλυμπος ἀχιόνιστος ποτὲ του δὲν 'πομένει**, - **ἀχιόνιστος ἔμεινε φέτος ὁ κάμπος·** 2) ἐπὶ χρόνου, ὁ καθ' οὗ τὴν διάρκειαν δὲν ἔπεσε χιών, δὲν ἐχιόνισε : παροιμ. **ἀχιόνιστος ὁ χρόνος, λιγοστὸ τὸ σιτάρι**, - **Φῶτα ἀχιόνιστα λειψὴ χρονιά**, - **περάσαμε φέτος χειμῶνα ἀχιόνιστο·** 3) δημ. συνεκδ. κ. ἐπὶ φυτῶν ἢ δένδρων, ὁ μὴ ἐκ τῆς πτώσεως χιόνος βλαβείς : **ἀχιόνιστες φέτος γλύτωσαν οἱ πορτοκαλιές·** 4) μτφ. δημ. ἐπὶ κόμης, ἡ μήπω λευκανθεῖσα : **εἶναι πεννηντάρα κι ἀχιόνιστο εἶν' ἀκόμα τὸ κεφάλι της.**

ἀχιουριώνας (ὁ) δημ. ὁ ἀχυρώνας, ὁ ἀχυρὼν βλ.λ.

ἀχιρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν διοπτάσιος βλ.λ.

ἀχίτων-ωνος-ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ ἔχων ἢ ὁ μὴ φορῶν χιτῶνα : Ξεν.'Απομν.1,6,2 **ἀνυπόδητός τε καὶ ἀχίτων διατελεῖς**, Διόδ.Σ 11,26 **ἀχίτων ἐν ἱματίῳ προσελθών·** || μσν. ἐπὶ μελῶν τοῦ σώματος, ὁ μὴ καλυπτόμενος ὑπὸ τοῦ χιτῶνος : Νικήτ.Χων.Χρον.359 C **ὁ αὐχὴν ἀχίτων ὤν·** 2) νεώτ. εἰδ. **ἀχίτωνες** οἱ ἐν 'Ισπανίᾳ κατὰ τοῦ Φερδινάνδου Ζ' ἐπαναστατήσαντες **φιλελεύθεροι**.

ἀχιῶ δημ. κ. **ἀχῶ** βλ.λ. ἠχῶ, ἐκβάλλω ἦχον, βομβῶ : **ἀχιοῦν τ' αὐτιά μου.**

ἀχλάδα (ἡ) δημ. τὸ ἄπιον, ἀπίδι, ἀχλάδι, ἰδίως τὸ μέγα : **πουλάει ἀχλάδες**, παροιμ. **πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά** (αἱ δυσχέρειαι ἢ τὰ δυσάρεστα ἢ αἱ κακαὶ συνέπειαι θὰ προκύψωσι μετὰ τὴν συντέλεσιν ἢ περὶ τὸ τέρμα τῆς πράξεως ἢ τοῦ συμβάματος)· 2) τὸ δένδρον ἀπιδέα ἡ ἀμυγδαλοειδής, ὄγχνη, ἀχράς, ἀχλάς, ἀγραπιδιά, ἀγριαχλαδιά, γκορτσιά· 3) συνεκδ. τὸ δένδρον κράταιγος ἡ ὀξυάκανθα, ὅπερ δι' ἐμβολιασμοῦ μετατρέπεται εἰς ἀπιδέαν, ἡ μουμουτζελιὰ βλ.λ.· 4) **τὸ ὀπωροφόρον δένδρον ἀπιδέα ἡ ἥμερος ἢ κοινή**, ἡ ἀπιδιά, ἀχλαδιά· 5) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ τὴν νόησιν ἀτελής,ἀσχημάτιστος, ὅθ. ὁ ἀνόητας, ὁ κουτός.

ἀχλαδέα (ἡ) νεώτ. ἡ ἀχλαδιὰ (ἡ) βλ.λ.

ἀχλαδηφόρος-ον μσν. ὁ φέρων ἢ ὁ παράγων ἀχλάδας, ἀχλάδια **βλ.λ.** : Νικήτ.Χων.Χρον.119 D **ἀχλαδηφόρου δένδρου** (δ.γρ. ἀχλαδηφοροῦντος).

ἀχλαδηφορῶ-έω μσν. φέρω ἢ παράγω ἀχλάδας, ἄπια, ἀχλάδια βλ.λ. : Νικήτ.Χων.Χρον.119 D· πρβλ. ἀχλαδηφόρος.

ἀχλάδι (τὸ) δημ. τὸ ἄπιον, ὁ καρπὸς τῆς ἀπιδέας τῆς κοινῆς, τῆς ἀχλαδιᾶς, ἀπιδιᾶς, ὅ. ἀχλάδα· 2) ὁ καρπὸς τῆς ἀχράδος, ἀγριαχλαδιᾶς, ἀγριαπιδιᾶς, τὸ γκόριτσο, ἀγράπιδο.

ἀχλαδιὰ (ἡ) δημ. τὸ ὀπωροφόρον δένδρον ἀπιδέα ἡ ἥμερος ἢ κοινή, ἡ ἀπιδιά· 2) τὰ δένδρον ἀπιδέα ἡ ἀμυγδαλοειδής, ἡ ἀχράς, ἀγριαχλαδιά, ἀγριαπιδιά, γκοριτσιὰ ἢ γκορτσ(ι)ά.

ἀχλάδιον (τὸ) νεώτ. τὸ ἄπιον, τὸ ἀχλάδι.

ἀχλαδίτης οἶνος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐξ ἀπίων, ἀχλαδιῶν διὰ ζυμώσεως τοῦ ὀποῦ αὐτῶν γινόμενος οἶνος, ὁ ἀπιδίτης, τὸ ἀχλαδόκρασο· πρβλ. μηλίτης.

ἀχλαδόκαμπος (ὁ) δημ. πεδιάς, κάμπος καὶ γεν. μέρος, ἐν ᾧ φύονται πολλαὶ ἀπιδέαι καὶ δὴ ἄγριαι, ἀχράδες, ἀχλάδες βλ.λ., ἡ λ. κ. ὡς **τοπωνυμία**.

ἀχλαδόκρασο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀπιδίτης οἶνος, ὅ. ἀχλαδίτης βλ.λ.

ἀχλαινία (ἡ) ἡ ἔλλειψις χλαίνης, τὸ στερεῖσθαι χλαίνης βλ.λ. : Εὐρ.'Ελ.1282 **φήμας δέ μοι ἐσθλὰς ἐνεγκὼν γ' ἀντὶ τῆς ἀχλαινίας ἐσθῆτα λήψει.**

ἄχλαινος-ον ὁ ἄνευ χλαίνης, ὁ μὴ ἔχων χλαῖναν : Σιμων.167,3 **ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ἔδακε φρένας·** 2) μτγν. συνεκδ. ἐπὶ τοῦ βίου, ὁ στερούμενος καὶ αὐτῆς τῆς χλαίνης, ὁ πτωχικός : Λυκόφρ.635 **ἄχλαινον ἀμπρεύσουσι νήλιποι βίον.**

ἀχλάμυδα (τὰ) νεώτ. βοταν. εἶδος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀλγῶν**, ὧν αἱ ἶνες **δὲν καλύπτονται** ὑπὸ ἐξωτερικοῦ περιβλήματος.

ἄχλαξ Σουΐδ. « ἡ λιθώδης καὶ ψαμμώδης ἄμμος ἢ ὁ μικρὸς λίθος », κόχλαξ.

ἀχλὰς-άδος (ἡ) σχόλ., δ.τ. τοῦ ἀχρὰς βλ.λ. : Σχόλ. Θεόκρ.1,134 **ἀπίους καὶ ἀχράδας ἢ καὶ ἀχλάδας·** πρβλ. ἀχλάδα.

ἀχλεύαστος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ χλευαζό-

μενος ἢ μὴ χλευασθείς, μὴ **ὀνειδιστικῶς ἢ** πειρακτικῶς περιγελασθείς, περιπαιχθείς· συγγ. ἄσκωπτος : 'Αθανάσ.1,69· 2) νεώτ. κ. ὁ μὴ εἰς χλευασμὸν ὑποκείμενος, οὗ δὲν ἐπιτρέπεται ὁ χλευασμός : **ἀχλεύαστα τὰ θεῖα.**

ἀχλευάστως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ χλευασμοῦ, χωρὶς περίπαιγμα.

ἀχλοηφόρος-ον μτγν. ὁ μὴ φέρων ἢ παράγων χλόην : 'Ιω.Χρυσ.7,549,42 **ἀβότανον ἀχλοηφόρον.**

ἄχλους-οος-ους κ. μτγν. κ. μσν. ὁ ἄνευ χλόης, ὁ μὴ ἔχων χλόην : Εὐρ.'Ελ.1327 **βροτοῖσι δ' ἄχλοα πεδία γᾶς οὐ καρπίζουσ'·** || μτγν. κ. μσν. συνεκδ. ὁ ξηρός, μεμαραμμένος, μαραζωμένος, μαραγκιασμένος : 'Οππ.'Αλ.2,496 **ἄχλοον ὄφεται ἔρνος,** ΚΜανασσ.Χρον.6230 **ἄχλοος ἐκινδύνευεν ἄφιλος, αὖος μένειν·** 2) ἀποκεχρωματισμένος : 'Ιππ.Κωακ.596.

ἀχλυδιᾶν 'Ησ. « θρύπτεσθαι ».

ἀχλύη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **σαπρομυκήτων.**

ἀχλυηφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων ἀχλύν, ὁ ἐπιφέρων σκότος : 'Ιω.Χρυσ.8,40.

ἀχλύμενος 'Ησ. «λυπούμενος» (ἀναγν. ἀχνύμενος).

ἀχλύνω μτγν., δ.τ. τοῦ ἀχλύω βλ. λ. προσδίδω εἴς τι ἀχλύν, καθιστῶ τι ἀχλυῶδες, σκοτεινόν, ζοφῶδες : Κόϊντ.2,550.

ἀχλυογείτων-ονος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος μυξομυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγκυλιστιδῶν.**

ἀχλυόεις-εντος-εσσα-εν ὁ ἀχλυώδης, ὁ ἀχλὺν περιβεβλημένος, ὁ ζοφερός, σκοτεινός : 'Απολλ.Ρ 4,927 **καπνῷ δ' ἀχλυόεις αἰθὴρ πέλεν,** Νόνν.Δ 4,195 **δύσιν ἀχλυόεσσαν,** αὐτ.6,105 **τοῖχοι δ' ἀχλυόεντες ἐλευκαίνοντο μελάθρου·** || ἐπὶ χρώματος, σκοτεινός, μέλας, σκοῦρος : 'Οππ.'Αλ.3,163 **ἠμάλδυνε κέλευθα ἰχὼρ ἀχλυόεις·** || ἰατρ. ἐπὶ τῶν οὔρων, θολός : Ῥοῦφ.ἀπ.79,26· 2) μτφ. στυγνός, στυγερός, φρικαλέος : ἐπίγραμμ.π.'Ηρ.5,77 **ἔργμασιν ἐν πολέμου δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρέῳ ἔσβεσαν ὕβριν·** 3) μτγν. ὁμ. μτφ. κρύφιος, κρυπτός, ἀπόρρητος : Μουσαῖ.3 **ἀχλυόεις γάμος.**

ἀχλυόπεζα (ἡ) μτγν. ποι. ἡ περὶ τοὺς πόδας ἀχλὺν ἔχουσα, ἡ τοὺς πόδας ἐν σκότει κεκαλυμμένους ἔχουσα : Τρυφιόδ.210 **ἠέλιος . . ἐς δύσιν ἀχλυόπεζαν ἑκηβόλον ἔτραπεν ἠῶ.**

ἀχλύς-ύος (ἡ) κ. μτγν. κ. νεώτ., αἰτ. **ἀχλύν** (ἅπαξ ἐν 'Ορφ.'Αργ.341 **ἀχλύα**) σκότος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡπλωμένον, ἰδίως ἡ ὀμιχλώδης κατάστασις ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, εἶδος νέφους ὁμοιάζοντος πρὸς ὀμίχλην, ἐπικεχυμένου καὶ ἐπιφέροντος ἀμαύρωσιν ἢ ἀφάνειαν τῶν ὁρατῶν· ὁρισμ.Γαλ.Προρρ. 271 Α « θόλωσις ἀέρος ἐν τῷ μεταξὺ νέφους τε καὶ ὀμίχλης ἔχουσα τὸ πάχος, ὡς ὀμίχλης μὲν μᾶλλον πεπλῆσθαι, νέφους δὲ ἧττον » : 'Οδ.Υ 357 **ἠέλιος δὲ οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς,** Πολύβ.34,11,15 **ἐὰν νότος μέλλῃ πνεῖν ἀχλὺν ὀμιχλώδη καταχεῖσθαι κύκλῳ τῆς νησῖδος·** || νεώτ. εἰδ. μετεωρ. πέπλος τις λευκὸς ἢ ἐλαφρῶς φαιὸς ἢ ὑποκίτρινος, ἀποκρύπτων ἢ καθιστῶν δυσδιάκριτα τὰ παρὰ τὸν ὁρίζοντα ἀντικείμενα, συχνότατος ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς θαλάσσαις, ἐν ἄλλαις δὲ χώραις φθάνων εἰς πυκνότητα καθιστῶσαν ἀφανῆ καὶ τὰ σχετικῶς πλησίον **εὑρισκόμενα·** 2) εἰδ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, κατάστασις καθ' ἣν ἀμαυροῦται ἢ παύει ἡ δύναμις τοῦ ὁρᾶν, ζόφος, σκοτάδιασμα, σκοτείνιασμα : 'Ιλ.Ε 696 **τὸν δ' ἔλιπε ψυχή, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς,** 'Απολλ.Ρ 1525 **πολλὴ δὲ κατ' ὀφθαλμῶν χέετ' ἀχλύς·** || ἐξασθένησις ἢ ἀμαύρωσις τῆς ὁράσεως συνεπείᾳ πάθους : 'Αρχίλ.103 **τοῖος γὰρ φιλότητος ἔρως ὑπὸ καρδίην ἐλυσθεὶς πολλὴν κατ' ἀχλὺν ὀμμάτων ἔχευεν·** || ἡ ἐκ τῆς μέθης ἀπάμβλυνσις τῆς ὁράσεως, ἡ σκοτοδίνη : Κριτίας 6,11 D **πρὸς δ' ὄμμ' ἀχλὺς ἀμβλωπὸς ἐφίζει·** 3) ἰατρ. ἐπὶ ἀσθενειῶν καὶ δὴ ἐπὶ παθήσεων τῆς μήτρας, σύμπτωμά τι τῆς ἀσθενείας : 'Ιππ.663,34 **ἀχλὺς ἐν τῇσι μήτρῃσι ἔνι·** || εἰδ. ἐπὶ ὀφθαλμικῶν παθήσεων, ἑλκωσίς τις ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἢ καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς· 'Ησ. «ἀχλύς· ἡ ἐν ὀφθαλμοῖς λεπτὴ ὕλη, ὀμίχλη, σκοτία, ἀμβλυωπία »· 'Αέτ.3,25 « ἀχλύς ἐπιπόλαιός ἐστιν ἕλκωσις ἐπὶ τοῦ μέλανος γιγνομένη παραπλησία ἀχλυώδει ἀέρι τῷ χρώματι κυανῷ, πολὺν τόπον ἐπέχουσα τοῦ μέλανος· ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς κόρης γένηται οὐ ῥᾳδίως ὁρῶσι »· 4) ὡς κύριον ὄνομα, ἡ προσωποποίησις τῆς θλίψεως : 'Ησίοδ.'Ασπ.264 **πὰρ δ' 'Αχλὺς εἱστήκει·** 5) μτφ. τὸ σκότος καὶ ὅ,τι τοῦτο συνήθ. συμβολίζει, οἷον τὸ δύσμοιρον, τὸ δυσοίωνον, ἡ δυστυχία, κακοροιζικιά : Αἰσχ. Πέρσ.669 **στυγία γάρ τις ἐπ' ἀχλὺς πεπόταται·** 6) μτφ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς, τῆς διανοίας καὶ τῆς ἠθικῆς διαθέσεως, ἡ διανοητικὴ συσκότισις, ὁ ψυχικὸς ζόφος, τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς : Πλούτ.'Ηθ.42 C **διάνοια ἀχλύας γέμουσα,** Δίων Κ 38,19 **τὴν ἀχλύν μου ταύτην ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἀφελεῖν,** Μηναῖ.10,1 οἶκος, **ἐκκαθάρας τὴν ἀχλὺν τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ τὴν πώρωσιν·** 7) μτγν. **ἀχλὺς ὑγρή** (ἡ) ὑγρὸν ἐκπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ μαλακίου τευθίδος τῆς κοινῆς ἢ καλαμαρίου : 'Οππ.'Αλ.3,158.

ἄχλυσις-σεως (ἡ) μτγν. τὸ ἀχλύειν βλ.λ., ἡ ἐπισκότισις : Συνέσ.58 Β (δ.ἀνάγν. ἀχλύωσις βλ.λ.).

ἀχλύω, ἀόρ. α΄ **ἤχλῦσα,** παθ. ἀόρ. α΄ **ἠχλύνθην** καθίσταμαι σκοτεινός, σκοτίζομαι, σκοτεινιάζω : 'Οδ.Μ 406 **κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων . . ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς·** || μτγν. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, πάσχω σκοτισμόν, θαμπώνομαι, θολώνομαι : 'Απολλ.Ρ 3,963 **ὄμματα δ' αὔτως ἤχλυσαν.** 2) μτγν. μτβ. ἐπισκοτίζω, καθιστῶ τι ἀχλυῶδες βλ.λ. σκοτεινόν, ζοφῶδες, ἀχλυῶ βλ.λ. : Νόνν.Δ 4,368 **μαρμαρέην ἤχλυσε μεμυκότος ὄμματος αἴγλην·** κ. παθ. : Κόϊντ.1,598 **ἠχλύνθη δ' ἄρα γαῖα.**

ἀχλυῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπισκοτίζω, καθιστῶ τι ἀχλυῶδες, σκοτεινόν, ἀμαυρόν : 'Αρετ.Χρον.Νούσ. 1,3, Κ Μανασσ.Χρον.2114 **ἠχλύωσεν ἀέρα·** || παθ. καθίσταμαι ἀχλυώδης, ἀμαυρός, σκοτεινός : Θεόφρ. 'Αν.35 **ὁ ἀὴρ ἀχλυούμενος,** Εὐστ.'Ιλ.559,19 **μὴ ἀχλυούμενος τοὺς ὀφθαλμούς·** || μτφ. θολοῦμαι, ἐπισκοτίζομαι : Συνέσ.58 Β **καθαρὰ . . καὶ διαφανής, καταπεσοῦσα δὲ ἀχλυοῦται** (περὶ τῆς ψυχῆς).

ἀχλυώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης ἀχλύος βλ.λ., ὁ ὀμιχλώδης, νεφελώδης, σκοτεινός : 'Ιππ.'Αφ.3,5 **ἀχλυώδεις νότοι,** 'Αριστλ.Μετ.367a, 20 **ἥλιον ἀχλυώδη,** Στράβ.17,3,8 **ταῖς τε ὀρθριναῖς ὥραις καὶ ταῖς δειλιναῖς παχεῖς καὶ ἀχλυώδεις εἶναι τοὺς ἀέρας,** 'Απ.Συρ.33 **ἀχλυώδους καὶ ζοφερᾶς τῆς ἡμέρας γινομένης·** || ὁμ. ἐπὶ τόπου, ὁ ἀχλὺν συνήθως ἔχων : Δίων Χρ.1,68 **κορυφὴ σκοτεινὴ καὶ ἀχλυώδης·** || ἐπὶ τῆς ὁράσεως, ἠμαυρωμένος, θολός, ἀμυδρός· ὁρισμ. Γαλ. εἰς 'Ιπποκρ. 71 « ἀχλυώδη ὄμματα, οἷς τεθολοῦσθαι φαίνεται τὸ κατὰ τὴν κόρην ὑγρόν » : 'Ιππ. **ὀφθαλμὸς ἀχλυώδης·** 2) μτφ. ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος ἢ τοῦ προσώπου, σκοτεινός, σκυθρωπός, μελαγχολικός· 3) μσν. μτφ. ὁ πλήρης ἀχλύος ἢ σκότους, ὁ πλήρης πονηρίας, κακίας, ὁ τοῦ νοῦ ἢ τῆς ψυχῆς σκοτισμὸν ἐπάγων : Μηναῖ.3,21 ᾠδὴ 1 **τὸν φωτισμὸν ἐν τῇ ψυχῇ δεξάμενος, κόσμου κατέλιπες ἀχλυώδη ἀπάτην.**

ἀχλύωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀχλυῶ βλ.λ., σκοτισμός, ζόφωσις, θολοῦρα : Συνέσ.58 Β **σημαίνει δὲ τὴν ἐξυδάτωσιν καὶ ἀχλύωσιν** (δ.ἀναγν. ἄχλυσιν).

ἄχλωρα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χλόης, ἄνευ χλωρότητος· πρβλ. ἄχλωρος.

ἀχλώραστος-η-ο δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ εἰς ὃν δὲν φύεται χλόη, ὁ μηδεμίαν ἢ ὁ ἐλαχίστην βλάστησιν

ἔχων, ποὺ δὲν ἔχει χλωρασιά : **λίγα σιταροχώραφα στὶς λακκιὲς κι᾿ ἀχλώραστο ὅλο τ᾿ ἄλλα τὸ νησάκι**· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., αὐχμηρός, ἐστερημένος χαρᾶς, ἀνιαρὸν βίον διαγαγών, ποὺ χλωρασιὰ δὲν εἶχε στὴ ζήση του : **ἔρμος κι ἀχλώραστος ἀπὸ παιδὶ ὡς τὰ γεράματα.**

ἀχλώρατα ἐπίρρ. δημ. ἀδροσίστως, ἐν αὐχμῷ: **κατάρα Θεοῦ κι ἀχλώρατα περνᾶμε ἐννιὰ μῆνες ὡς τώρα**· 2) μτφ.ἀτερπῶς, ἀνιαρῶς· || ἐν στερήσει.

ἀχλωρατιά (ἡ) δημ. κ. **ἀχλωρασιά** ἡ ἔλλειψις χλόης, δθ. κ. δρόσου, τὸ αὐχμῶδες κ. μτφ. ἡ δεινοπάθεια, ἡ ταλαιπωρία, ἡ δυστυχία, ὁ ὄλεθρος: ἀρὰ **κακὴ ἀχλωρατιὰ νὰ σὲ φάῃ**· 2) μτφ. ὡς ἐπιθετισμὸς προσώπ. κατὰ σχῆμα λόγου, ὁ τοὺς τρόπους ἢ τὴν ἔκφρασιν ἀτερπής, ξηρός, ἄνοστος : **ἄϊντε, μωρὲ ἀχλωρατιά,** Σάρρ.᾿Αν.ΛΗ.ἐν λ.

ἀχλώρατος-η-ο δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ χλόης ἐστερημένος, δθ. ἀδρόσιστος, αὐχμηρός : **ἀχλώρατα βουνά**· 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ δροσισθείς, ὁ ἀξεδίψαστος : **ἀχλώρατοι ὧρες πολλὲς στρατακοπούσαμε**· 3) ὁμ. ἐπὶ προσ., μτφ. ὁ μὴ τέρψεις, εὐχαριστήσεις ἐν τῷ βίῳ ἔχων : ἀρὰ **ἀγλύκαντος κι** ἀχλώρατας **νὰ γίνῃς**· 4) μτφ. ἐπὶ προσ. κ. ἐν μτδ. σημ. ὁ μὴ τοῖς ἄλλοις εὐχάριστος, ὁ ἀνιαρὸς καὶ συνεκδ. ὁ κακός, ὁ ἀποφευκτός, ὁ ἀξιοκατάκριτος : φρ. **ἄϊντε νὰ χαθῇς ἀχλώρατε.**

ἀχλώριαστος-η-ο δημ. ἀχλώραστος βλ λ.ΙΙ.

ἄχλωρος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τόπων, ὁ μὴ χλοερότητα ἔχων, ποὺ δὲν ἔχει χλωρασιά, ἢ ποὺ δὲν ἔβγαλε ἀκόμη πρασινάδα : **ἄδεντρο κι ἄχλωρο πετροβούνι, - ἄχλωροι ἀκόμα οἱ κάμποι**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ μὴ ἔχων ἐπαρκῆ χλωροφύλλην, ὁ πάσχων ἐξ ἀχλωροφυλλίας βλ.λ., ποὺ δὲν εἶναι πράσινος : **καχεκτικαὶ ἄχλωροι φυτεῖαι, - μαραγκιασμένα κι ἄχλωρα, κιτρινιασμέν᾿ ἀστάχια**· 3) δημ. εἰδ. ἐπὶ τυροῦ, ὁ μὴ χλωρός, μὴ νωπός, ὁ συμπαγέστερος, ὁ στεγνός· πρβλ. χλωροτύρι.

ἀχλωροφυλλία (ἡ) νεώτ. βοταν. νοσηρὰ κατάστασις τῶν φυτῶν, καθ᾿ ἣν τὰ φύλλα αὐτῶν ἀποβάλλοντα τὸ πράσινον χρῶμα κιτρινίζουσι δι᾿ ἀνεπάρκειαν χλωροφύλλης βλ.λ., ἄ. χλώρωσις.

ἀχλωροψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. εἰδικὴ τῆς ἀχρωματοψίας περίπτωσις, καθ᾿ ἣν ὁ πάσχων δὲν διακρίνει τὸ πράσινον (χλωρὸν) χρῶμα.

ἀχμάκα (ἡ) δημ. (τουρκ.) θηλ. τοῦ ἀχμάκης βλ.λ.

ἀχμάκης-α κ. -ισσα -ικο δημ. (τουρκ.) ὁ νωθρός, ὀκνός, βραδυκίνητος : **εἶν᾿ ἀχμάκης ὁ περβολάρης καὶ θὰ τὸν διώξω, - ἀχμάκικο παιδί, βαριέται καὶ νὰ παίξῃ**· 2) συνεκδ. ὁ νωθρὸς τὴν διάνοιαν, βραδύνους, ἀμβλύνους, εὐήθης,βλάξ : φρ. **τὴν ἔπαθε σὰν ἀχμάκης**· || ὁ ἄγαν ἀφελής, ὁ ἁπλοϊκός, ὁ ἐξ ἀγροικίας ἀδαής, ἀμόρφωτος : ἀχμάκης **τῆς φάνηκε ὁ γαμπρός.**

ἀχμάκικα ἐπίρρ. δημ. (τουρκ.) νωθρῶς, μὲ ὀκνάδα, μὲ τεμπελιά· 2) ὅλως ἀδαῶς, εὐήθως, βλακωδῶς, κουτά : **ἀχμάκικα τῆς φέρθηκες.**

ἀχμάκικος-η-ο δημ. (τουρκ.) ὁ ἰδιάζων εἰς ἀχμάκην βλ.λ. : **ἀχμάκικη περπατησιά - κουβέντα, - ἀχμάκικο φέρσιμο.**

ἀχματίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς τάξεως τῶν βασικῶν πυριτικῶν ἀλάτων, ἄ. ἐπίδοτον βλ.λ.

ἀχμός (ὁ) δημ. ἀντὶ ἀχνός βλ.λ.

ἄχνα (ἡ) δωρ. κ. δημ., δωρ. τ. τοῦ ἄχνη βλ.λ.· 2) εἰδ. δημ. κ. **ἄχνη** τὸ λεπτότατον καὶ ἐλαφρότατον τοῦ ἀλεύρου, ἰδίως τὸ ἐξ ἐκλεκτῶν τινων ποιοτήτων σίτου τοιοῦτον ἄλευρον, τὸ ἐν χρήσει πρὸς κατασκευὴν γλυκισμάτων· 3) ὁμ. εἶδος λεπτοτάτης σακχάρεως ἐν χρήσει ὡς παιπάλη πλακούντων, γιὰ πασπάλισμα γλυκῶν· 4) δημ. ὁ ἐκ ζέοντος ὑγροῦ καὶ ἰδίως ὕδατος ἀναδιδόμενος ἀτμός· || κατ᾿ ἐπέκτ.κ. ἡ ἐξ ἐξατμίσεως ἀναδιδομένη ὑγρόθερμος ὀσμή : ἡ **ἄχνα τοῦ χαμομηλιοῦ - τοῦ καφὲ - τοῦ φαγητοῦ**· 5) ὁ ἐκ τοῦ στόματος κατὰ τὴν ἀναπνοὴν ἐκφερόμενος μεθ᾿ ὑδρατμῶν ἀήρ· 6) συνεκδ. ἡ ἀναπνοὴ καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς ἀναδιδόμενος ἐλαφρὸς ἦχος, ψίθυρος, πρβλ. ἐπιφών. ἄχ : **σωριάστηκε νεκρὸς χωρὶς νὰ βγάλῃ ἄχνα,** φρ. **μὴ βγάλῃς ἄχνα** (ἄ. τσιμουδιά, κελευστικῶς ἐντονώτερον τοῦ σιώπησε). Σολωμ.Τρελλὴ Μάνα 194 **ἐκεῖν᾿ ἡ δύστυχη τραβάει τὴν ἄχνα** (συνέχει τὴν ἀναπνοὴν αὐτῆς)· || κ. γεν. πᾶς ἐλαφρὸς ἦχος, ψίθυρος : **μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι βαθιὰ ἁπλωνόταν ἡ σιωπή· οὔτε ἄχνα ἀκουόταν.**

ἀχνά ἐπίρρ. δημ. ὠχρῶς, χλομά, μὲ ἀδύνατον πρασινόφαιον χρῶμα : **τ᾿ ὁλόγιομο φεγγάρι φώτιζε ἀχνὰ τὸ ἥσυχο ἀκρογιάλι**· || ἀμυδρῶς: **ἀχνὰ τὸ φῶς μιᾶς καντήλας φώτιζε τὸ ᾿κόνισμα**· 2) μετ᾿ ἐλαφροῦ ψιθύρου, μετ᾿ ἀορίστως ἀκουομένου ἤχου : **ἀχνὰ μακριάθε ἀκουόταν ἑνὸς σκύλλου τὸ γαύγισμα.**

ἀχνάδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχνοῦ βλ.λ., ἡ ὠχρότης, ἡ χλομάδα, οἷον ἡ ἐξ ἀσθενείας ἢ ἐκ ψυχικοῦ πάθους: Βαλαώρ.Κλέφτης 117 **πές μου σὺ τί ᾿ναι κείνη ἡ ἀχνάδα | ποὺ τὸ πρόσωπο τώρα σκεπάζει**· || ἡ ὑπόφαιος ἢ ὑποκίτρινος πρασινωπὴ χροιά : **ἡ χινοπωριάτικη ἀχνάδα τῶν φύλλων - τῶν ἀσταχιῶν - τοῦ νεκροῦ,- ἀπὸ τὴν πολυκαιρία τὸ μαῦρο ροῦχο του εἶχε πάρει ἀχνάδα**· || εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ φῶς τῆς σελήνης: Σολωμ.᾿Εθν.῞Υμν.53 **μέσ᾿ στὸ δάσος τὸ πυκνὸ | ὅταν στέλνῃ μιὰν ἀχνάδα | μισοφέγγαρο χλομό,** Λασκαρ.Πνίχτης 355 **χλαμὸ φεγγάρι τοῦ δανείζει ἀχνάδα**· πρβλ. ἐπίρρ. ἀχνά· 2) συνεκδ. ἐπὶ πρασ., ἡ συναφὴς πρὸς τὴν ὠχρότητα ἢ πελιδνότητα τῆς ὄψεως σωματικὴ ἀδυναμία, ἐξάντλησις, καχεξία, ἡ ἀνημποριά, ἡ στέγνα, τὸ μαράζιασμα : **εἶχε τόση ἀχνάδα ποὺ λές κι ἔφεγγαν τὰ χέρια της**· 3) μτφ. πᾶν τὸ ἀσθενὲς ἢ τὸ ἐλάχιστον ἢ τὸ ἀσήμαντον ὑπόλειμμα : **εἶχε τέτοιαν ἀχνάδα ἡ ἀντίστασή της, ὥστε δὲν ἦταν ἀντίσταση,- ἀχνάδες μεγαλείου**· πρβλ. ἴχνος, ἀχνάρι· 4) ἀντὶ ἄχνα βλ.λ. 4) κ. 5), ἐν τῇ σημ. ταύτῃ πάντοτε μετὰ γεν. κτητ. ἐκφερομένης καὶ ἀναλυτικῶς διὰ τῆς προθ. ἀπό : **ἡ ἀχνάδα τῆς σούπας, - ἡ ἀχνάδα μιᾶς ἀπόμακρης βοῆς, - ἡ ἀχνάδα ἀπὸ βρυσούλα τρεχάμενη στὸ βουνό**· || εἰδ. ἐλαφρὰ ἀραιῶς πίπτουσα βροχὴ ὡσεὶ ἀτμὸς ὑγραίνουσα τὸ ἔδαφος : **ἀπὸ τὴν ἀχνάδα ποὺ ᾿πεσε τ᾿ ἀποταχιὰ μυρίζει ἀκόμα χωματίλας ἡ γῆ**· 5) κατὰ πληθ. ἀχνάδες τὰ λίαν ἀραιὰ λευκόφαια καὶ φευγαλέα νέφη, συγγ. ἀσπροσυ(γ)νεφιά : **ἁπλώνονταν πότε πότε στὸν οὐρανὸ αὐγινὲς καὶ βραδιάτικες ἀχνάδες, χινοπωριάτικα μηνύματα.**

ἀχναδιάζω δημ. ἐκβάλλω ἀχνάδα, ἄχνα, ἀσθενέστατον ἦχον, φωνήν : **τίποτε δὲν ἀχναδιάζει** (δὲν ἀκούεται ὁ ἐλάχιστος ἦχος).

ἀχνάζει ῾Ησ. « ἄχθεται, μισεῖ, φέγει ».

ἀχνάποδας (ὁ) δημ. τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὡς μέτρον λαμβανόμενον : **εἶναι ἕνας ἀχνάποδας καὶ τρία δάχτυλα.**

ἀχναποδιά (ἡ) δημ. τὸ ἴχνος τοῦ ποδός, ὁ ἀχνάποδας βλ.λ. : **τρεῖς, τέσσαρες ἀχναποδιές.**

ἀχνάρι (τὸ) δημ. κ. **χνάρι** ἴχνος, ἰχνάριον, τὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ τῆς χιόνας ἀποτύπωμα τοῦ πέλματος τοῦ ποδὸς ἀνθρώπων ἢ ζῴων, πατημασιά : δ.δίστ. **ἀπὸ τὴν πόρτα σου περνῶ τ᾿ ἀχνάρι σου γνωρίζω | σκύφτω καὶ τὸ γλυκοφιλῶ καὶ δάκρυα τὸ ποτίζω,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 15 **πατησιὲς κι ἀχνάρια ἀπὸ ζῷα κι ἀνθρώπους**· || συνεκδ. ἐπὶ ὑπολογισμοῦ ἀποστάσεως, τὸ μῆκος τοῦ πέλματος ὡρίμου ἡλικίας ἀνθρώπου, ὁ πούς : **πέντε ἀχνάρια ἀπὸ τὴν αὐλή μας εἶναι ἡ πόρτα τοῦ γείτονα**· 2) γεν. πᾶν ἴχνος, πᾶν διαγραφόμενον σχῆμα, σχηματισμός : **ἀχνάρια ἀπὸ παλιὰ χτίρια.**

|| δθ. κ. ἡ ἔνδειξις ἐκλειψάσης μορφῆς ἢ γενομένης διαβάσεως ἢ παρελθούσης καταστάσεως, ἐλαφρὸ σημάδισαμα, σημάδι : **άχνάρια τοῦ κόπου - τῆς πίκρας στὸ πρόσωπο,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 36 **άχνάρια λαφροχάραχτα στὴν ὄψη σου περνοῦνε·** 3) ὁμ. πρότυπον σχέδιον ἐκ λευκοσιδήρου, χαρτονίου, χάρτου χρήσιμον εἰς ράπτας, ὑποδηματοποιοὺς κττ. : **ἔκοψα άχνάρι γιὰ παπούτσια γυναικεῖα, - ἀπὸ τὸ Παρίσι ἔρχονται τὰ καλύτερα άχνάρια γιὰ γυναικεῖα φορέματα·** || ὁμ. κ. ἰχνογράφημα σχεδίου κεντήματος ἢ ποικίλματος ἐπὶ διαφανοῦς χάρτου ἢ ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος ἐφ' οὗ θὰ ἐκτελεσθῇ τὸ κέντημα ἢ ἡ ποίκιλσις· || ναυτ. νεώτ. κ. **ἰχνάριον** βλ.λ. πρότυπον ἐκ σανίδων κατασκευαζόμενον καὶ δεικνύον τὸ σχῆμα καὶ τὰς διαστάσεις ἅς δέον νὰ λάβωσι τὰ διάφορα τεμάχια τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν σκάφους· 4) μτφ. ὁμοίωμα, εἴδωλον : Σολωμ.Φαρμακωμένη στὸν Ἅδη 9 (παραλλ.) **ἐδῶ κάτω άχνάρι τέτοιο | δὲν ἐστήθηκε ποτέ·** 5) μτφ. φρ. **παίρνω τ' άχνάρια κάποιου** ἀκολουθῶ τινα ἢ μιμοῦμαι αὐτὸν εἰς τοὺς τρόπους ἢ τὰ ἤθη ἢ τὰς ἕξεις αὐτοῦ : **ἐπῆρε τ' άχνάρια τῆς μάνας της·** || ὁμ. φρ. **πάω στ' άχνάρια** ὡς ἐν τῇ νεωτ. φρ. **βαίνω ἐπὶ τὰ ἴχνη.**

άχναρίζω δημ. βάζω άχνάρια, σημάδια, θέτω σημεῖα, σημειώνω, σημαδεύω : **άχνάρισέ μου τὴν πατὴ ποὺ θὰ μπῇς, νὰ μπῶ κ' ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἴδια·** || κάμνω τὸ άχνάρι ἑνὸς πράγματος, κατασκευάζω τὸ πρότυπον σχέδιον: **άχνάρισε τὸ σπίτι ποὺ θὰ χτίσῃ - τὸ ἐργόχειρο.**

άχνάσδημι αἰολ. ἄχνυμαι βλ.λ., εἶμαι τεθλιμμένος, θρηνῶ : Ἀλκ.81 **άχνάσδημι κακῶς.**

άχνένιος-ια-ιο δημ. ὁ ἐξ ἄχνης βλ.λ. κατεσκευασμένος ἢ συνιστάμενος : **άχνένια κουλούρια·** 2) ἀτμώδης, ἀχλυώδης· 3) μτφ. ἄϋλος, ἁβρός, λεπτεπίλεπτος : **άχνένια σύγνεφα.**

ἄχνη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. κ. δημ. **ἄχνα** πᾶσα χαλαρᾶς συστάσεως καὶ ἐλαφροτάτη οὐσία, σχηματιζομένη ἐκ λεπτοτάτων μορίων σώματός τινος· δθ. ὁ μεθ' ὁρμῆς ἀναπινασσόμενος ἀφρὸς τῆς κυμαινομένης θαλάσσης ἢ τοῦ κατερχομένου ποταμοῦ· Εὔστ. « τὸ λεπτὸν καὶ ἀφρῶδες τοῦ ἔξω προσρηγνυμένου κύματος » : Ἰλ.Δ 426, Ἰλ.Λ 307 **κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη σκίδναται ἐξ ἀνέμοιο,** Ἀπολλ.Ρ 2,570 **ὑψόθι δ' ὄχθης λευκὴ καχλάζοντος ἀνέπτυε κύματος ἄχνη,** Παπαδ.Πασχαλινὰ Διηγήματα 42 **οἱ συντρόφοι ἐσπόγγιζαν τὸν ἱδρῶτά των, τὴν ἄχνην, τοὺς ἀφροὺς τοῦ κύματος·** 2) καθόλου ἐπὶ ὑγρῶν, οἷον οἴνου, ἀφρὸς οἴνου, ἐκλεκτὸς οἶνος : Εὐρ.Ὀρ.115 **μελίκρατ' ἄφες γάλακτος οἰνωπόν τ' ἄχνην·** || ἐπὶ τῶν δακρύων : Σοφ.Τρ.849 **ἦ που ἀδινῶν χλωρὰν τέγγει δακρύων ἄχναν·** || εἰδ. ἰατρ. ἐφίδρωσις, ἔκκριμα : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.1 **καὶ ἡ φάρυγξ ἐστιν ὅτε τινὸς ἄχνης πίμπλαται·** || κατ' ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τοῦ πυρός, ὁ ἐκ τούτου ἀναδιδόμενος καπνός : Αἰσχ. ἀπ.364 **ἄχνη πυρός·** 3) συνεκδ. κ. δημ. ἡ δρόσος, ἡ πάχνη : Σοφ.ΟΚ 681 **θάλλει δ' οὐρανίας ὑπ' ἄχνας ὁ καλλίβοτρυς κατ' ἦμαρ ἀεὶ νάρκισσος,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 3,8 **κι ἀσημόσκονη τῶν χορταριῶν ἡ ἄχνη | ποὺ πασπαλάει τὴν ἀνθισμένη γῆ·** 4) κ. δημ. κατὰ πληθ. τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου παρασυρόμενα λεπτὰ καὶ ἐλαφρὰ ἄχυρα : Ἰλ.Ε 499 **ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς ἀνδρῶν λικμώντων·** || δημ. ἀκύβαλα προερχόμενα ἀπὸ τὰ ἄγανα καὶ λοβίδια τοῦ σίτου, ἡ ἄ. χνούμη 5) μτγν. ὁ καρπῶν τινων, οἷον τοῦ μήλου ἢ κυδωνίου, χνοῦς, τὸ χνούδι : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 6,102,3 **μῆλον δ' ἡδύπνοον λεπτῇ πεποκωμένον ἄχνῃ·** 6) μτγν., νεώτ. κ. δημ. κόνις λεπτὴ δυναμένη νὰ παρασύρηται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, οἷον ἡ μεταλλικὴ κόνις : Πλούτ.Ἠθ.659 C **ἡ ἀπιοῦσα τῆς χαλκίτιδος ἄχνη·** || εἰδ. νεώτ. χημ. ὁ κατὰ τὴν πύρωσιν τῶν μετάλλων ἀναδιδόμενος καὶ εἰς λεπτοτάτην εἶτα κόνιν ἀποψυχόμενος ἀτμός: **ἄχνη θείου, - ἄχνη ὑδραργύρου** (ὁ διχλωριοῦχος ὑδράργυρος)· || δημ. ἄ. ἄχνα τὸ λεπτότατον καὶ ἐλαφρότατον τοῦ ἀλεύρου ἐγγὺς περὶ τὸν μύλακα συγκεντρούμενον ἢ ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἄνω φερόμενον καὶ ἐπικαθήμενον ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τοῦ μύλου : Ζερβ.Τραγούδια τοῦ μύλου 17 **καὶ τὸν μύλο πασπαλίζει | ἄχνη ὁλοῦθε ὡς τὴ σκεπή·** || νεώτ. δημ. κ. **ἄχνα** βλ.λ. 2)· 7) ἰατρ. τεμάχια ἢ νήματα ἐκ λινοῦ ὑφάσματος πρὸς ἐπίθεσιν ἐπὶ τῶν πληγῶν, μοτός, ξαντό : Ἱππ.Μοχλ.2 **ἄχνην ὀθονίου ἐναποδέοντα λοπῷ Καρχηδονίῳ·** 8) ἐπὶ ὑφασμάτων, τὸ λεπτῶς ὑφασμένον ὕφασμα : Σοφ.ἀπ.45 **ἄχνη Λυδῆς κερκίδος·** 9) μτγν. κατὰ πληθ. **ἄχναι** διακοσμήσεις τοίχων, τοιχογραφίαι : Ἀρετ.Ὀξ. Νούσ.1,1 (ἀμφ.)· 10) κατ' αἰτ. **ἄχνην** ἐν ἐπιρρ. χρ. ὀλίγον τι, ἐλάχιστον, ἕνα κομματάκι : Ἀριστφ.Σφ.92 **ἢν δ' οὖν καταμύσῃ κἂν ἄχνην·** 11) μτγν. **πυρὸς ἄχνη** ὁ ἀειθαλὴς θάμνος χαμελαία βλ.λ.: Διοσκ.4,171· || ὁμ. τὸ φυτὸν θυμελαία : Διοσκ.4,172· 12) Ἡσ. « ἄχναν· τὴν οἴκησιν »· 13) δημ. ἐπὶ ἀτμῶν ἐκ ζέοντος ὑγροῦ, ἐπὶ ἀναπνοῆς, ἐπὶ ψιθύρου κ. γεν. ἐπὶ ἤχου, ἄ. ἄχνα βλ.λ.4),5).

άχνηκώς-υῖα-ός, αἰτ. πληθ. **-ότας,** δωρ. μτχ. παρακ. τοῦ ρ. ἄγω βλ.λ. : Ἐπιγρ. **τῶν δὲ ἀφανέων ὑποδίκους εἶμεν τοὺς άχνηκότας·** πρβλ. Ἡσ. « ἀγνεῖν· ἄγειν »· πρβλ. ἀγνέω.

ἄχνημος Ἡσ. « νῆστις ».

άχνητόν Ἡσ. «δαψιλές, ἄφατον, πολύ, ἄφθονον»

άχνιά (ἡ) δημ. ἄχνα, ἦχος ἐλαφρότατος, φωνὴ ἐλαχίστη, μόλις δυναμένη ν' ἀκουσθῇ· 2) ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὁ ἐκ τῶν κυμάτων ἦχος μακρόθεν ἀκουόμενος : δ.τραγ. **ν' ἀκούῃ άχνιὰ τῆς θάλασσας καὶ ταραχὴ τ' ἀέρα.**

άχνιάζω δημ. ἀμτβ. καθίσταμαι ὠχρός, κίτρινος, χλωμός, ἀχνὸς βλ.λ., ὠχριάζω, χλομαίνω οἷον ἐξ ἀσθενείας ἢ ἐκ φόβου : Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδου 1,42 **μονάκριβο παιδί μου, σὲ σκιάζουνε τὸ σῶμα μου κι ἡ άχνιασμένη ὄψη;·** 2) ἐκβάλλω ἐκ τοῦ στόματος ἀχνιάν, ἄχναν βλ.λ., λέγω τι μόλις ἀκουστόν, κάτι λέγω : **μὴν άχνιάζῃς·** 3) κατὰ γ' πρόσ. **άχνιάζει,** ἀκούεται ἦχός τις, ψίθυρος ἢ θόρυβος : **τίποτε δὲν άχνιασε.**

ἄχνιασμα (τὸ) δημ. ἡ κατάστασις τοῦ άχνιάζω βλ.λ., τὸ νὰ εἶναί τις ἢ νὰ γίνῃ ὠχρός, ἀχνός, ἡ ὠχρίασις, τὸ χλόμιασμα.

άχνίζω νεώτ. κ. δημ. ἀναδίδω, ἀναπέμπω ἀτμόν, ἀτμίζω, βγάζω ἀχνό : **άχνίζει τὸ φαΐ - τὸ βραστὸ νερό, - ἀπὸ τὴ ζέστη ἄχνιζε ἡ θάλασσα·** 2) μτφ. κατ' ἔμφασιν ἐπὶ γεγονότων ἄρτι τελεσθέντων, εἶμαι ὅλως πρόσφατος, ἔχω γίνει πρὸ μικροῦ, δθ. δὲν περιέπεσα εἰς λήθην, δὲν λησμονήθηκα : **ἡ κακουργία τους άχνίζει ἀκόμα·** 3) συνεκδ. ἐπὶ ὀσμῆς, ἐκπέμπομαι ὡς ἀτμός : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 13,26 **κι οἱ εὐωδιὲς άχνίζουνε στὰ δάσα·** 4) μτβ. ἰδίως ἐπὶ τῶν ὑποστάντων κρυολόγημα, θέτω τινὰ εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἀτμοῦ, ἀχνοῦ, ἵνα δι' αὐτοῦ θερμανθῇ καὶ θεραπευθῇ : **ἄχνισε τὸ παιδί·** ὁμ. κ. μέσ. : **άχνίσου πρῶτα μὲ τὸ ζεστὸ καὶ κατόπι πιές το·** || ψήνω τι ἐντὸς ἀτμοῦ ἢ διὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀναδιδομένου ἀτμοῦ, τὸ κάνω ἀχνιστὸ βλ.λ. : **ἄχνισε τὰ μύδια·** 5) δημ. καθίσταμαι ὠχρός, χλομός, ἀχνός, άχνιάζω βλ.λ., ὠχριῶ οἷον ἐκ φόβου ἢ ἀσθενείας : Κρυστ.Πεντάμορφη 33 **ὁ ἕνας κλαίει ἀπὸ χαρά, κι οἱ δυὸ ἀπὸ φόβο άχνίζουν·** || καθίσταμαι ὠχρὸς οἷον ἐξ ὀργῆς, θυμοῦ κττ., κιτρινίζω, θυμώνω : Κρυστ. Σκιὰ Ἅδου 251 **τοὺς βλέπουν οἱ πασάδες τους, ρυάζοντας, άχνίζουν·** 6) ἐπὶ τῶν ἀστέρων, πάσχω ἐλάττωσιν τῆς ἀκτινοβολίας μου, ὠχρίασιν τοῦ φωτός μου, τρεμοσβήνω : Κρυστ.Μαγεμένα Μαντήλι 4 **ποὺ τὸ φεγγάρι χάνεται, ποὺ άχνίζουνε τ' ἀστέρια.**

ἄχνισμα-ατος (τὸ) δημ. ἀνάδοσις ἀτμοῦ, ἀχνοῦ, ἡ ἄτμισις, ἐξάτμισις : **τὸ ἄχνισμα τοῦ φαγιοῦ - τοῦ νεροῦ - τῆς θάλασσας·** 2) ἡ πρᾶξις τοῦ ἀχνίζω, ἡ ἔκθεσίς τινος εἰς τὴν ἐπίδρασιν ἀτμῶν ἢ ἀναθυμιάσεων· || ἡ δι᾿ ἀτμῶν ἕψησις, τό φήσιμο μὲ τὸν ἀχνό : **τὰ μύδια θέλουν ἄχνισμα·** 3) ἀντὶ ἄχνιασμα βλ.λ.

ἀχνιστός-ή-ό δημ. ὁ ἀναδίδων ἀτμόν, ποὺ βγάζει ἀχνό· 2) ὁ ἑφημένος ἐντὸς ἀτμοῦ ἢ διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἀτμοῦ : **καβούρια ἀχνιστά.**

ἀχνο- δημ. α' συνθετικόν λέξεων, συντεθειμένων μετὰ τοῦ οὐσιαστ. ἀχνὸς ἤτοι ἀτμὸς οἷον ἀχνοβολή, ἀχνοβολῶ· 2) συνηθέστ. μετὰ τοῦ ἐπιθ. ἀχνός, ἤτοι ὠχρός, χλομός, ἀποδίδον εἰς τὸ β' συνθετ. τὴν ἔννοιαν τῆς ὠχρότητος, τῆς χλομάδας, οἷον ἀχνοπρόσωπος· 3) συνεκδ. κ. πρὸς δήλωσιν τῆς συναφοῦς πρὸς τὴν ὠχρότητα τῆς μορφῆς ἀδυναμίας ἢ ἀτονίας τοῦ σώματος, τῆς καχεξίας οἷον ἀχνόπετσος, ἀχνόσαρκος· 4) συντιθέμενον μετὰ λ. ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν τοῦ φωτὸς σημαίνει τὴν συναφῆ πρὸς τὴν ἔλλειψιν ἐντάσεως ἢ δυνάμεως ὠχρότητα, ἀμυδρότητα, χλωμάδα οἷον ἀχνοφωτῶ, ἀχνοφέγγω, ἀχνόφωτο, ἀχνόφεγγο, ἀχνοφέγγαρο, ἀχνοκέρι, ἀχνοσκοτάδι· || ὁμ. μετ᾿ ἐπιθ. δηλούντων χρῶμα σημαίνει μετρίασίν τινα ἢ συσκότισιν τοῦ χρώματος οἷον ἀχνόξανθος, ἀχνοκόκκινος· || ὁμ. μετὰ ρημ. εἰς δήλωσιν ἐλαττώσεως, μετριασμοῦ, λεπτότητος, ἐλαφρότητος οἷον ἀχνολαλῶ, ἀχνοτρέμω· || ὁμ. λεπτότητα ἐπεξεργασίας οἷον ἀχνοῦφαντος.

ἀχνοβολή (ἡ) δημ. ἐκπομπὴ ἀτμοῦ, ἀχνοῦ βλ.λ.

ἀχνοβόλημα (τὸ) δημ. ἡ κατάστασις τοῦ ἀχνοβολῶ βλ.λ.

ἀχνοβολῶ δημ. ἐκπέμπω, ἀναδίδω διαρκῶς ἀτμούς, ἀχνούς, ἀχνίζω βλ.λ.

ἀχνοκέρι (τὸ) δημ. κηρίον ἀποδίδον φῶς ἀμυδρόν, ἀχνό, φέγγον ἀμυδρῶς, ἀτόνως.

ἀχνολαλῶ δημ. λαλῶ, ὁμιλῶ ἀσθενῶς, ἀχνά, σιγά, ἀδύνατα, ὥστε μόλις νὰ εἶμαι ἀκουστός.

ἀχνόξανθος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἀνοικτὸν ἤτοι ἄτονον ξανθὸν χρῶμα, ὁ ἀνοιχτόξανθος : **ἔχει μαλλιὰ ἀχνόξανθα.**

ἀχνοκόκκινος-η-ο δημ. ὁ ὢν ἀμυδρῶς πως κόκκινος.

ἀχνόπετσα (ἡ) δημ. ἐπιδερμὶς ὠχρά, ἀχνή, χλομή· 2) μτφ. ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἔχων τὴν ἐπιδερμίδα ἀχνὴν ἤτοι ὠχράν, κιτρίνην, χλομήν, ὁ ὠχρός, χλομός, συνεκδ. ὁ καχεκτικός.

ἀχνόπετσος-η-ο δημ. ἀχνόπετσα βλ.λ.2).

ἀχνοπρόσωπος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ὄψιν ἀχνὴν ἤτοι ὠχράν, χλομήν, ὁ ὠχρός, χλομός· || ὁ ἔχων ὄψιν σκυθρωπήν, ὁ σκυθρωπός, κατηφής, μελαγχολικός, κατσουφιασμένος.

ἀχνός (ὁ) δημ. ὁ ἀτμὸς κ. δὴ ὁ ἀναδιδόμενος ἐκ θερμαινομένου ὕδατος ἢ ὑγροῦ ἐδάφους, ἡ ἀτμίς, ἡ ἄχνη· || ὁ ἄνωθεν βράζοντος ἢ θερμοῦ φαγητοῦ ἀναδιδόμενος ἀτμός, ὁ ἀχνὸς τοῦ φαγητοῦ, ἡ ἄχνα· 2) γεν. ἡ ἔκ τινος ἐκπεμπομένη ἀπόπνοια, ἀναθυμίασις, ἡ ἄχνα· || ὁ ἐκ τοῦ στόματος ἀνθρώπων ἢ ζώων κατὰ τὰς ψυχρὰς ἡμέρας θερμὸς κ. ἐμφανῶς ἐξερχόμενος ἀὴρ μεθ᾿ ὑδρατμῶν, τὸ χνότα, ἡ ἄχνα : Βαλαωρ.᾿Αθανάσ.Διάκος 3,41 **γιὰ νὰ ξεδώσῃ | ἐθόλωνε μὲ τὸν ἀχνὸ τοῦ μαχαιριοῦ τὴ λάμψη·** 3) μτφ. ἐπὶ πραγμάτων, ὁ λεπτὸς καὶ εὔθρυπτος : **ἀνθογυάλι σὰν ἀχνός·** 4) φρ. γίνομαι **ἀχνὸς** διαλύομαι δίκην ἀτμοῦ, ἐξαϋλοῦμαι, ἐξαφανίζομαι, γίνομαι ἄφαντος : **κι ἡ νεράϊδα ἔπειτα ἔγινε ἀχνός·** 5) δθ. κ. ματαιοῦμαι, ἀποβαίνω εἰς μάτην : **οἱ ὅρκοι ποὺ μοῦ ᾿κανες γίνηκαν ἀχνός**, πρβλ. ἐπιθ. ἀχνός-ή-ό.

ἀχνός-ή-ό δημ. ἐπὶ προσώπων, ὁ ἔχων ὄψιν προσλαμβάνουσαν χρῶμα κίτρινον οἷον ἕνεκα φόβου, ὀργῆς ἢ ἀσθενείας, ὁ ὠχρός, χλομός : **τὸν εἶδα ἀχνὸ ἀπὸ τὸ φόβο του·** 2) συνεκδ. ὁ ἐκ τῆς ἀτονίας ὠχρός, ὁ ἐξησθενημένος, ἀδύνατος, μαραμμένος : Βαλαωρ.Δῆμος 44 **τ᾿ ἀχνό του χεῖλι ἐγέλασε·** 3) γεν. ὁ ἀσθενής, ὁ σιγαλός : **ἀχνὴ μιλιά·** 4) ἐπὶ πραγμάτων, ὁ μὴ ἔχων ζωηρὸν χρωματισμὸν ἢ ὁ ἀποβαλὼν τὴν ζωηρότητα τοῦ χρώματός του, ὁ ξεθωριασμένος· || ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ στερούμενος τῆς λαμπρότητος καὶ ζωηρότητος τοῦ ἀπλέτου ἡλιακοῦ φωτός, ὁ σκυθρωπός, συννεφιασμένος, καταχνιασμένος, μουντός : Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 23,28 **μουντὰ κι᾿ ἀνάρια σύγνεφα κυλοῦσε στὸν ἀχνὸ οὐρανὸ ἡ πνοὴ τοῦ ἀγέρα·** || ἐπὶ τοῦ φωτός, ὁ φωτίζων πενιχρῶς τὰ ἀντικείμενα, ὥστε ταῦτα νὰ προσλαμβάνωσι ὑποκιτρίνην τινά, ὠχρὰν ὄψιν, ὁ ἀμυδρός, ὠχρός, χλομός, ἀσθενής, ἀραιός: **τ᾿ ἀχνὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ·** || ἐπὶ φωτιζόντων πραγμάτων, ὁ ἐκπέμπων ἀμυδρόν, χλομόν, ἀσθενὲς φῶς : **ἀχνὸ φεγγάρι, - ἀχνὸς λύχνος·** 5) ὁ μὴ ἔχων ἀνθεκτικότητα, σκληρότητα, δθ. ὁ μαλακός, τρυφερός, ἀβρός : **ἀχνὰ χέρια, - ἀχνὴ σάρκα.**

ἀχνοσκοτάδι (τὸ) δημ. κ. **ἀχνοσκόταδο** (τὸ) τὸ ἀχνὸ σκοτάδι, ἤτοι τὸ μέτριον, τὸ μὴ βαθὺ σκότος.

ἀχνότης-ητος (ἡ) μσν., δημ. **ἀχνότη** ἢ **ἀχνότητα** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχνοῦ, ὠχρότης, χλομάδα, κιτρινάδα, ἀχνάδα βλ.λ. : ᾿Αραβ.Μυθ.Χαλ.3,73 **τὰ μάγουλά της ὅπου ἦσαν κόκκινα ὡσὰν τὸ τριαντάφυλλον εὐθὺς ἐματαβάλθηκαν εἰς ἀχνότητα ἀποθαμένου.**

ἀχνότιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ διὰ τοῦ χνότου ἢ τοι τῆς ἐκ τοῦ στόματος πνοῆς ἀτμίσας τινὰ ἤ τι· || ὁ μὴ διὰ τῆς ἐκ τοῦ στόματος πνοῆς ἀτμισθείς, ποὺ δὲ χνοτίστηκε : **ἀχνότιστο τζάμι - ποτήρι.**

ἀχνοτρέμω δημ. τρέμω μετ᾿ ἐλαφρῶν παλμικῶν κινήσεων, ὑποτρέμω, τρεμοσβήνω : **τὸ λυχνάρι ἀχνοτρέμει·** || εἰδ. ἐπὶ ἀστέρων, μαρμαίρω, τρεμουλιάζει τὸ φῶς μου, τρεμοσβήνω.

ἀχνούδιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐκφύσας χνοῦν, ποὺ δὲν χνούδιασε, δὲν ἔβγαλε χνούδι.

ἀχνούδωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων χνοῦν, ὁ χωρὶς χνούδι, ποὺ δὲ χνούδωσε, ὁ ἄχνους, ὁ μὴ χνουδωτός· 2) ὁ μὴ ἐκφύων χνοῦν, ποὺ δὲ βγάζει ἢ δὲν μπορεῖ νὰ βγάλῃ χνούδι· 3) κατ᾿ ἐπέκτ. ὁ μὴ ἔχων τρίχας, ὁ ἄτριχος, ἀγένειος ἢ ἀμούστακος, ἄχνους βλ.λ. : **ἀχνούδωτα μάγουλα, - ἀχνούδωτο χεῖλι.**

ἄχνους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ., πληθ. αἰτ. **ἄχνοας** (Μαν.1,26) ὁ ἄνευ χνοῦ, ὁ ἀχνούδωτος : Νόνν.Δ 10, 180 **ἄχνοα χιονέης ἐχαράσσετο κύκλα παρειῆς·** || ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἔχων γένειον, ὁ ἀγένειος, ἀμούστακος : Κόϊντ.4,431 **κατέπεφνεν ἔτ᾿ ἄχνοον.**

ἀχνοῦχος πάπ. ὡς ἐπίθετον δαίμονός τινος, ἀμφ. ἐννοίας, πιθανῶς ὁ ἔχων ἀφρόν τινα ἢ καπνόν.

ἀχνοφεγγιά (ἡ) δημ. τὸ μὴ ἄπλετον, τὸ ἀμυδρὸν φῶς, τὸ ἀχνόφεγγο βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 69,11 **κι ἡ ἀχνοφεγγιὰ ἡ κρυφὴ ποὺ αἰθέρια στέκει.**

ἀχνόφεγγο (τὸ) δημ. τὸ φέγγειν, φωτίζειν ἀμυδρῶς, ὁ ἄτονος φωτισμός· || τὸ ἀσθενὲς φῶς, ἡ ἀχνοφεγγιὰ βλ.λ. : **τὸ ἀχνόφεγγο τοῦ φεγγαριοῦ.**

ἀχνοφέγγω δημ. ἐκπέμπω ἀμυδρόν, ἄτονον φῶς : **ἀχνοφέγγουνε τ᾿ ἀστέρια.**

ἀχνόφωτος-η-ο δημ. ὁ ἀμυδρὸν φῶς ἔχων.

ἀχνοφωτῶ-άω δημ. ἐκπέμπω ἀμυδρὸν φῶς, φέγγω ἀχνά : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 21,9 **κι ἀκόμ᾿ ἀχνοφωτᾶν τὰ ξεροβράχια.**

ἀχνόχρυσος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἀσθενῶς χρυσίζουσαν ὄψιν, ποὺ ἔχει ἀχνὴ θωριὰ χρυσαφιοῦ : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 23,12 **στὴν πηγὴ τῆς ζωῆς . . νὰ πάρω ἀχνόχρυσες σταλαματιές.**

ἄχνυλα ῾Ησ. « κάρυα, Κρῆτες ».

ἄχνυμαι ποι., δ. τ. τοῦ **ἄχομαι** βλ.λ. συναισθάνομαι ἄχος, θλῖψιν διά τι θλιβερὸν ἢ πένθιμον, θλίβομαι, λυποῦμαι : ᾿Οδ.Ξ 170 **ἦ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στή-**

θεσσιν ἐμοῖσιν ἄχνυται· ‖ θλίβομαι διά τι δυσάρεστον, δυσαρεστοῦμαι, πικραίνομαι : Ἰλ.Ζ 524 **τὸ δ᾽ ἐμὸν κῆρ ἄχνυται ἐν θυμῷ, ὅθ᾽ ὑπὲρ σέθεν αἴσχε᾽ ἀκούω·** ‖ μετὰ γεν. τῆς αἰτίας : Ἰλ.Θ 125 **ἀχνύμενός περ ἑταίρου·** ‖ μετ᾽ ἐμπραθέτου δοτ. : Ὑμν.Ὁμ.Δημ.77 **ἀχνυμένη περὶ παιδί·** ‖ μετ᾽ αἰτ. : Πίνδ.Π 7,16 **τὸ δ᾽ ἄχνυμαι·** 2) συναισθάνομαι σφοδρὰν λύπην, θλίβομαι μετ᾽ ἀγανακτήσεως : Ἰλ. Σ 320 **ὁ δέ τ᾽ ἄχνυται ὕστερος ἐλθών·** ‖ γεν. κατέχομαι ὑπὸ ἀγανακτήσεως, ἀγανακτῶ : Ἰλ.Α 103 **τοῖσι δ᾽ ἀνέστη ἥρως Ἀτρείδης ἀχνύμενος.**

ἀχνυόεις-εντος-εν ὀδυνηρός, ἀλγεινός : Ἐπίγραμμ. π. Ἡρ.5,77 **δεσμῷ ἐν ἀχνυόεντι σιδηρέῳ ἔσδεσαν ὕβριν** (κατὰ διόρθ. ἀντὶ ἀχνυθέντι ἢ ἀχνυνθέτι· δ. διόρθ. ἀχλυόεντι βλ.λ.), πρβλ. ἀχνύς.

ἀχνύς-ύος (ἡ) ΕΜ 182,1 « ἡ λύπη. παρὰ τὸ ἄχος » : Καλλ.ἀπ.ἀνών.79 **ἀμφ᾽ ἀχνύει εἴδεται αἰών.**

ἀχνῶδες Ἡσ. « ἄχνῃ ὅμοιον ».

ἄχολα ἐπίρρ. δημ. ἀχόλως βλ.λ.

ἀχολία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχόλου, τὸ μὴ χολοῦσθαι, μὴ ὀργίζεσθαι, ἡ ἀοργησία, πρᾳότης : Πλούτ.Ἠθ.608 D **αὐτὴ δὲ καὶ φύσει θαυμαστὴν ἔσχεν ἀχολίαν καὶ πρᾳότητα·** 2) νεώτ. εἰδ. ἰατρ. ἡ μὴ παραγωγὴ χολῆς καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς· ‖ **χρωστικὴ ἀχολία** ἀποβολὴ χολῆς περιεχούσης χολικὰ ὀξέα καὶ στερουμένης χοληχρωστικῶν· ‖ **ἀχολία κοπράνων** κατάστασις καθ᾽ ἣν τὰ κόπρανα, λόγῳ μὴ καθόδου χολῆς εἰς τὸ ἔντερον, εἶναι ἄχροα.

ἀχόλιαγα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χόλου, ὀργῆς, χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ χολωθῇ τις, νὰ χολιάσῃ, χωρὶς νὰ παρασύρεται ἀπὸ τὴν ὀργὴν ἢ τὸ μῖσος, δίχως χόλιασμα, κάκιωμα, πρβλ. ἀχόλισστα.

ἀχόλιαγος-η-ο δημ. ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς χόλον, ὁ μὴ ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἢ τοῦ μίσους παρασυρόμενος, ὁ δυσκόλως ἢ οὐδόλως χολούμενος, ποὺ δὲν χολιάζει, δὲν πεισμώνει, δὲν κακιώνει : **εἶναι ἄνθρωπος ἀχόλιαγος·** 2) ὁ εἰς ὃν δὲν παρέχεται ἀφορμὴ νὰ χολωθῇ, νὰ χολιάσῃ, νὰ ὀργισθῇ, ὁ ἀστεναχώρητας, ἀνενόχλητος : **περνῶ ἀχόλιαγος τὸν καιρό μου·** 3) ἀντὶ ἀχόλιαστος βλ.λ.

ἀχόλιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χόλου, ὀργῆς ἢ μίσους, χωρὶς χόλιασμα, δίχως κάκιωμα : Σάρρ. μετάφρ.Εὐρ.Ἀλκ.475 **ὦ θὰ περνοῦσα ἀχόλιαστα | γιὰ πάντα τὸν καιρό μου, - οὔτε μιὰ φορὰ δὲν μοῦ μίλησε ἀχόλιαστα,** πρβλ. ἀχόλιαγα.

ἀχόλιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ χολωθείς, μὴ θυμωθείς, μὴ ὀργισθείς, ποὺ δὲ χόλιασε, δὲν πείσμωσε, δὲν κάκιωσε : **ὕστερα ἀπὸ ὅσα μοῦ ἔκανε δὲν μπορῶ νὰ εἶμαι ἀχόλιαστος μαζί του·** ‖ ὁ μὴ ἔχων ἀφορμὰς δυσαρεσκείας ἐναντίον τινός, ὁ μὴ ἔχων δυσαρεστηθῆ πρός τινα : **τὰ ἔχω καταφέρει νὰ εἶναι ἀχόλιαστος μαζί μου·** 2) ὁ εἰς ὃν δὲν παρέχονται ἀφορμαὶ νὰ χολοῦται, νὰ χολιάζῃ, ὁ ἀπηλλαγμένος στενοχωριῶν, ἐνοχλήσεων, ὁ ἀνενόχλητος, ἥσυχος : **στὸ χωριὸ περνάει κανεὶς ζωὴ ἀχόλιαστη·** 3) ἀντὶ ἀχόλιαγος βλ.λ.

ἀχολογή (ἡ) δημ. κ. **ἀχολοή** ἦχος ἢ σύνολον ἤχων παραγομένων ὑπὸ κινουμένων ἢ ἀναταρασσομένων πραγμάτων, ἀπήχησις : **ἡ ἀχολογὴ τοῦ δρόμου·** ‖ εἰδ. ἡ ἠχὼ τῶν καταρρεόντων καὶ κροτούντων ὑδάτων : **ἡ ἀχολογὴ τοῦ ποταμιοῦ·** 2) σύνολον φωνῶν μακρόθεν συγκεχυμένως ἀκουομένων : Βλαχογ.Παληκάρια Παλιὰ 39 **ἀπὸ τ᾽ ἀντίπερα βουνό, νά, φτάνει ἡ ἀχολογή.**

ἀχολόγημα (τὸ) δημ. κ. **ἀχολόημα** ἦχος ἢ σύνολον ἤχων μακρόθεν ἐν συνεχείᾳ καὶ συγκεχυμένως ἀκουομένων, ἡ ἀχολογὴ βλ.λ.

ἀχολογῶ-άω δημ. ἐπὶ πραγμάτων κινουμένων πως ἢ ἀναταρασσομένων, ἐκπέμπω, ἐκβάλλω ἦχον ἐν συνεχείᾳ, βοΐζω : Κρυστ.Ἡλιοβασίλεμα Β **ἀνάρια τὰ κλωνάρια του κουνάει ὁ γέρο πεῦκος | καὶ πίνει καὶ ρουφάει δροσιὰ κι ἀχολογάει καὶ τρίζει, - ἀχολαγάει τὸ κῦμα, - ἀχολογοῦν οἱ καμπάνες·** ‖ ἰδίως ἐκβάλλω, ἐκπέμπω ἔντονον ἢ εὐχάριστον ἦχον : **ἀχολογοῦν ἀπάνω του τ᾽ ἀσημένια τσαπράζια, - ἀχολογοῦν τὰ κουδούνια τῶν κοπαδιῶν, - ἀχολογοῦν οἱ φλογέρες·** 2) ἀποδίδω τὸν ἦχον, ἀντηχῶ, ἀπηχῶ, ἀντιλαλῶ : Κρυστ. Μαγεμένο Μαντήλι 14 **ἀπ᾽ τὰ βραχνὰ βελάσματα ἀχολογοῦν οἱ ράχες·** 3) εἰδ. ἐπὶ τῶν ὤτων ἀνθρώπου, εἶμαι πλήρης ἤχου συνεχοῦς καὶ ὑποκώφου, βόμβου, βοῆς, βομβῶ, βαΐζω : **σὰν πάρω κινῖνο ἀχολογοῦν τ᾽ αὐτιά μου·** 4) φωνάζω ἀχ! ἐξ ὀδύνης, ἐκβάλλω στεναγμούς, στενάζω καὶ δὴ ἐν συνεχείᾳ : **ἀχολόγαε ὅλη νύχτα ἀπὸ τοὺς πόνους.**

ἀχολοή (ἡ) δημ. κ. ἀχολογή βλ.λ.

ἀχολόημα (τὸ) δημ. κ. ἀχαλόγημα βλ.λ

ἀχολόϊ (τὸ) δημ. ἀχαλογή βλ.λ.

ἄχολος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. (α στερητ. κ. χολή) ὁ ἄνευ χολῆς, ὁ μὴ ἔχων, μὴ περιέχων χολήν, ποὺ δὲν ἔχει χολή : Ἱππ.Προρρ.1,98, Ἀρετ.47,53 **ἄχολα τὰ πολλὰ διαχωρέουσι·** 2) ὁ στερούμενος χοληδόχου κύστεως : Ἀριστλ.ΖΙ 506 b, 2 **ἧπαρ ἄχολον,** αὐτ.ΖΜ 677a, 33 **τὰ μώνυχα ἄχολα·** ‖ μτγν. ὁ μὴ ἔχων ἐπαρκῆ χολήν : Πλωτῖν.4,4,28· 2) π. Ἀλκαίῳ (κατ᾽ ἄλλους μὲν μτφ., κατ᾽ ἄλλους δὲ πιθανώτεραν ἐκ τοῦ α στερητ. κ. τοῦ αἰολ. **χολᾶν** χαλᾶν) ὁ ἡσυχίαν οὐκ ἔχων, ἀκατάστατος, ταραχώδης : Ἀλκ.37 (45,5) **τὸν κακοπάτριδα Πιττακὸν πόλιος τᾶς ἀχόλω καὶ βαρυδαίμονας ἐστάσαντο τύραννον·** πρβλ. Ἡσ. « χολία· ἡσυχία »· 3) μετ᾽ ἐνεργ. ἐννοίας, ὁ ἀπομακρύνων, ὁ πραΰνων τὸν χόλον, τὴν ὀργήν, ὁ καταπαύων τὴν ὀργήν : Ὀδ.Δ 221 **αὐτίκ᾽ ἄρ᾽ εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, νηπενθές τ᾽ ἄχολόν τε·** 4) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀπηλλαγμένος χόλου, ὀργῆς, ὁ μὴ εὐόργητος, ἀόργητος, ψύχραιμος, ἀπαθής, ποὺ δὲν θυμώνει, δὲν πεισμώνει, δὲν χαλιάζει, ἀχόλιαστος βλ.λ. : Καισαρ.Δαπ.Ἱστορ. Καταλ.ἐν Σάθ.3,103 **Σκαπέλων ἐπίσκοπος ἄχολος, ἀόργητος, πρᾶος, ὡς ὀλίγοι·** ‖ δημ. ὅθ. κ. ὁ μὴ ἔχων κακίαν, ἄκακος : φρ. **ἄχολο περιστέρι.**

ἀχολόσκαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ λίαν ἀχθεσθείς, ὁ μὴ ἀγανακτήσας, ποὺ δὲ χολοσκάνει· ‖ ὁ μὴ ἀχθόμενος, ὁ μὴ εὐκόλως ἀγανακτῶν ἢ στενοχωρούμενος : **ἀχαλόσκαστη τούτη ἡ γυναῖκα, ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδι τραγουδάει.**

ἀχόλως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἄχολον, ἄνευ ὀργῆς ἢ πείσματος, ἀπαθῶς, ἄχολα.

ἀχόλωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ὀργισθεὶς ἢ ὁ μὴ ὀργιζόμενος, ὁ ἄχολος βλ.λ.4).

ἄχομαι ἐπ., δ. τ. τοῦ **ἄχνυμαι** βλ.λ. πενθῶ, θλίβομαι, λυποῦμαι, πρβλ. ἀχεύω, ἀχέω : Ὀδ.Σ 256 **νῦν δ᾽ ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων·** 2) Ἡσ. « ἄχεται· στυγεῖ, μέμφεται ».

ἀχονδρίτης (ὁ) νεώτ. μετεωρ. κατηγορία τις πτωχῶν εἰς σίδηρον μετεωριτῶν ἢ λιθομετεωριτῶν.

ἀχονδροπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **χονδροδυστραφία** (ἡ) εἶδος νανισμοῦ, ἐμφανίζοντος ἰδίως ἀτροφικὰ τὰ ἄκρα.

ἀχονδροπλαστικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀχονδροπλασίαν, ὁ ἐξ ἀχονδροπλασίας πάσχων : **ἀχανδροπλαστικαὶ ἐνδείξεις, - τύπος ἀχανδραπλαστικοῦ νάνου.**

ἄχονδρος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ., δημ. **ἄχαντρος** ὁ ἄνευ χόνδρων, ὁ μὴ ἔχων χόνδρους : Ἀριστλ. Πνευμ.484 a, 29 **τὰ πολλὰ ἄχανδρα, καθάπερ ἡ ῥάχις·** 2) δημ. ὁ μὴ χονδρός, μὴ ὀγκώδης.

ἄχορα Ἡσ. « τὰ πίτυρα, ἔνιοι δὲ κρανίον ».

ἀχόρδιστος-ον νεώτ., δημ. **ἀκόρδιστος**-η-ο κ. **ἀκούρδιστος** κ. **ἀκούρντιστος** κυρίως ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων, οὗ αἱ χορδαὶ δὲν εἶναι προσηκόντως τεταμέναι, ξεκούρδιστος : **ἀχόρδιστος κιθάρα, - ἀχόρδιστον βιολίον·** 2) ἐπὶ τῶν ὡρολο-

γίων ἢ ἄλλων προσομοίων μηχανημάτων, ὁ οὗ τὸ ἐλατήριον δὲν ἔχει συσφιγχθῇ καταλλήλως, ὥστε νὰ λειτουργῇ.

ἄχορδος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων ὁ στερούμενος χορδῆς ἢ χορδῶν, ὁ μὴ ἔγχορδος, ὁ ἐκ κατασκευῆς ἄνευ χορδῶν ἢ ἐκεῖνος ἐκ τοῦ ὁποίου ἐλλείπουν αἱ ἀπαραίτητοι πρὸς χειρισμὸν χορδαί : Ἀριστλ.Ρητ.1408 ε,6 **ἄχορδος φόρμιγξ**· ‖ ἐπὶ τοῦ μέλους, ὁ μὴ τῇ βοηθείᾳ χορδῶν γινόμενος, δθ. ὁ μὴ ἁρμονικός, ὁ ἄμουσος : Ἀριστλ.Ρητ.1408 a,6 **τὸ ἄχορδον καὶ ἄλυρον μέλος**· ‖ μτφ. **ἄχορδος φόρμιγξ** τὸ τόξον : Λυρ.Ἀδέσπ.127.

ἀχόρευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χοροῦ, δίχως χορό : **περάσαμε ἀχόρευτα τὶς καλὲς ἡμέρες.**

ἀχόρευτος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἠσκημένος εἰς τὸν χορόν, ὄρχησιν καὶ ᾆσμα : Πλάτ.Νόμ.654 Α **οὐκοῦν ὁ μὲν ἀπαίδευτος ἀχόρευτος ἡμῖν ἔσται ;**· 2) μτφ. ἐπὶ καταστάσεως, ὁ μὴ πρὸς χορὸν προσαρμοστός, δθ. ἀτερπής, θλιβερός, πένθιμος : Σοφ.Ἠλ.1069 **ἀχόρευτα φέρουσ᾽ ὀνείδη**· 3) μτγν. μτφ. ἀήθης, ἀσυνήθης, ὁ μὴ κοινός : Φίλ.Γάϊ.26 **τῶν ἐγκυκλίων οὐχ ἧττον πεπαίδευσαι τὰ ἀχόρευτα**· 4) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μὴ συνοδευόμενος ὑπὸ χοροῦ, ὁ μὴ μετὰ χοροῦ τελούμενος ἢ ἑορταζόμενος : Μουσαῖ.274 **ἀχόρευτος γάμος**· 5) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ χοροῦ ἤτοι ὀρχήσεως, ὁ μὴ χορεύσας, ὁ μὴ ὀρχηθείς : **ἐξ ὅλων ἐγὼ μόνον ἔμεινα ἀχόρευτος**· 6) ἰδίως ἐπὶ τῶν γυναικῶν, ἡ μὴ χορευθεῖσα, ἣν οὐδεὶς ἀνὴρ ἐκάλεσε πρὸς χορόν : παροιμ. **οἱ ὄμορφες δὲν μένουν ἀχόρευτες**· ‖ ὁ μεθ᾽ οὗ δὲν δύναταί τις νὰ χορεύσῃ διὰ τὴν ἀδεξιότητα ἢ τὴν ἀμάθειαν : **αὐτὴ ἡ κυρία εἶναι ἀχόρευτη**· 7) δημ. ἐπὶ ᾀσμάτων, ὁ μὴ πρὸς χορὸν ἁρμόδιος, μὴ ρυθμιστικὸς ὀρχήσεως· 8) δημ. εἰδ. ἐπὶ τῶν νηπίων, ὃν δὲν ἐχόρευσέ τις ἐπὶ τῶν χειρῶν, ἀταρνάνιστος βλ.λ.

ἀχορεύτως ἐπίρρ. μτγν. δημ. **ἀχόρευτα** βλ.λ., ἄνευ χοροῦ : Ἰσίδ.2,237.

ἀχορηγησία (ἡ) μτγν. κ. **ἀχορηγία** (ἡ) ἡ ἔλλειψις χορηγιῶν, ἐφοδίων, ἐπιτηδείων : Πολύβ.28,8,6.

ἀχορήγητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χορηγήσεως βλ.λ., χωρὶς νὰ δοθῇ χορήγημα βλ.λ.

ἀχορήγητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. καὶ δημ. ὁ μὴ ἔχων χορηγίαν τινά, ὁ στερούμενος τῶν ἐπιτηδείων : Ἀριστλ.ΗΝικ.1099 a, 33· ‖ εἰδ. **ἀχορήγητος τῶν ἀναγκαίων** στερούμενος τῶν ἀναγκαίων : Ἀριστλ. Πολιτ.1288 b, 32· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ λαβὼν χορήγημά τι : **ἀχορήγητοι βοηθήματος πτωχοί**· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χορηγηθείς, μὴ δοθεὶς εἴς τινα : **ἀχορήγητοι συντάξεις.**

ἀχορηγία (ἡ) μτγν. κ. **ἀχορηγησία** (ἡ) βλ.λ. : Πολύβ.5,28,4.

ἀχόριον (τό) νεώτ. μικροβ., δ.γρ. **ἀχώριον** παθογόνος νηματομύκης προκαλῶν τὴν δερματικὴν νόσον ἀχῶρα βλ.λ.

ἄχορος-ον ὁ ἄνευ χοροῦ, ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως, ὁ μὴ τερπόμενος εἰς χορούς, δθ. ὁ φρικτός, ὁ ἄγριος : Αἰσχ.Ἱκ.636 **μήποτε πυρίφατον τάνδε Πελασγίαν τὸν ἄχορον βοὰν κτίσαι μάχλον Ἄρη**· 2) μτφ. λυπηρός, πένθιμος : Σοφ.ΟΚ 1223 **ὅτε μοῖρ᾽ ἀνυμέναιος, ἄλυρος, ἄχορος ἀναπέφηνε**· 3) μτγν. ὁ μὴ συνοδευόμενος ὑπὸ χοροῦ, μὴ τελούμενος μετὰ χορῶν, ἀχόρευτος : Πλούτ.Ἠθ.16 C **θυσίας μὲν ἀχόρους καὶ ἀναύλους ἴσμεν.**

ἀχόρταγα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀχόρταστα** ἀχορτάστως, ἀπλήστως, ἀκορέστως, ἀνεχόρταγα, ἄνευ χορτασμοῦ : Κρυστ.Γέρος Καρβανάρος 19 **πίνετε καὶ ρουφᾶτε δροσιὰ βουνήσια ἀχόρταγα.**

ἀχορταγιὰ (ἡ) δημ. ἡ **ἀχορτασία** βλ.λ., ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχορτάστου, τοῦ ἀκορέστου, ἡ ἀνεχορταγιά· 2) ἡ ἀπληστία, ἡ πλεονεξία : Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 509 **ἡ ἀχορταγιὰ στὸ μοίρασμα.**

ἀχόρταγος (-η)-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κορεσθῇ, ποὺ δὲν χορταίνει, ὁ ἀνεχόρταγος· ‖ δθ. λαίμαργος : Βαλαωρ.Χρυσούλα Καλκάνη Μαχαιρᾶ 23 **σὰν νὰ ᾿θελε νὰ .. μεταλάβῃ ἀχόρταγη τοῦ χάρου τὸ φαρμάκι**· ‖ μτφ. ὁ ἄπληστος, ὁ πλεονέκτης : δημ. παροιμ. **τοῦ ἀχόρταγου τὸ μάτι τὸ χορταίνει τὸ χῶμα**· 2) ὁ ἀχόρταστος βλ. λ., ὁ μὴ κορεσθείς, μὴ χορτασθείς· 3) μσν. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρωπίνων παθῶν, ἀκαταπράϋντος, σφοδρός, ἀκόρεστος : Ἀραβ.Μυθ. Χαλ.(,218 **διὰ τὴν ἀχόρταγον ἐπιθυμίαν τοῦ πλαύτου**, Κρυστ.Σκιὰ Ἅδου 2,511 **ἀρχίνησα νὰ πνέω ἀχόρταγη ἐκδίκηση στοὺς Τούρκους**, Παπαδ.Χριστουγεννιάτικα Διηγήματα 29 **ὁποῦ μὲ πόθο ἀχόρταγο τὸ λαχταρεῖ ἡ ψυχή μου.**

ἀχορτάριαγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ἐκφύσῃ χόρτον, νὰ χορταριάσῃ : **ἀχορτάριαγος τόπος.**

ἀχορτάριαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐκφύσας χόρτον, ὁ μὴ καλυφθεὶς ὑπὸ χόρτου : **ἀχορτάριαστη αὐλή, - ἀχορτάριαστος τάφος** (ὁ νεοσκαφής)· 2) ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χορταριάσῃ, ἀχορτάριαγος

ἀχορτασία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀχορτασιά, ἀχορταγιά, ἀνεχορταγιά** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀκορέστου ἢ ἀχορτάστου, ἐκείνου ποὺ δὲ χορταίνει ἢ ποὺ δὲν ἔχει χορτάσει, δθ. ἡ βουλιμία ἢ ἡ ἀπληστία.

ἀχορτασιὰ (ἡ) δημ. ἡ ἀχορτασία βλ.λ.

ἀχόρταστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χορτασμοῦ ἢ πρὸ τοῦ χορτασμοῦ· 2) ἀχόρταγα βλ.λ.

ἀχόρταστος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. ἀκόρεστος, ἄπληστος : Μέν.690 **μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον· ἔλεγχός ἐστι τῆς ἀχορτάστου τύχης**, Σύμμαχ. Ψαλμ.58,19, Παπαδ.Πασχαλινὰ Διηγήματα 52 **ὅλα εἰς μικρὰν ἡλικίαν τῆς τὰ εἶχε θερίσει ὁ Χάρος ὁ ἀχόρταστος**, Παλαμ.Τρισεύγενη 41 **καὶ ἦταν ἀπὸ λόγια ἀχόρταστη**· ‖ εἰδ. νεώτ., δημ. ἐπὶ ψυχικῶν παθῶν : **πόθος ἀχόρταστος, - φιλαργυρία - φιλοδοξία - φιληδονία ἀχόρταστος, - μῖσος ἀχόρταστο(ν)**· ‖ ὁμ. κ. ὁ μήπω χορτασθείς : **ἀχόρταστη ἀκόμα ἡ ἐκδίκηση**· 2) μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ μὴ βρωμάτων κορεσθείς, ποὺ δὲν ἐχόρτασε φαγί, ἀντίθ. χορτάτος : **ἀπὸ τὴν πολλὴ ντροπὴ του σηκώθηκε ἀπὸ τὰ τραπέζι ἀχόρταστος**· ‖ ὁμ. κ. ὁ μὴ κορεννύμενος, ὁ βουλιμιῶν, ὁ ἀδηφάγος, ποὺ ποτέ του δὲ χορταίνει φαγί, ὁ ἀχόρταγος : παροιμ. **σὰ βρῇ ἀραλίκι στὸ μαντρὶ ὁ λύκος εἶν᾽ ἀχόρταστος** (αἱ εὐκαιρίαι ἁρπαγῆς ἐπιτείνουσι τὸ πάθος τῆς ἀπληστίας).

ἀχορτάστως ἐπίρρ. νεώτ. ἀκορέστως, ἀπλήστως, μετὰ βουλιμίας, ἀχόρταγα, ἀνεχόρταγα.

ἀχόρτατος-η-ο δημ. ὁ μὴ χορτάτος βλ.λ., ὁ μὴ χορτασθείς, ποὺ δὲν ἐχόρτασε.

ἄχος-εος (τό) κ. μσν. θλῖψις, ἰδίως ἡ εἰς σιωπὴν ἐμβάλλουσα, ἐνδόμυχος· Νεμέσ.Φύσ.Ἀνθρώπ. 19,229 **« τῆς δὲ λύπης τέσσαρα· ἄχος, ἄχθος, φθόνος, ἔλεος. ἔστι δὲ ἄχος λύπη ἀφωνίαν ἐμποιοῦσα »** : Ἡρ.2,131 **ἡ παῖς ἀπήγξατο ὑπὸ ἄχεος**· ‖ εἰδ. τὸ διὰ τὸν θάνατον, τὴν ἀπώλειαν προσφιλοῦς προσώπου ψυχικὸν ἄλγος καὶ πένθος· παρ᾽ Ὁμ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ μετὰ γεν. εἰς δήλωσιν τῆς αἰτίας : Ἰλ.Δ.169 **ἀλλά μοι αἰνὸν ἄχος σέθεν ἔσσεται, αἴ κε θάνῃς**, Ἀριστφ.Βάτρ.1353 **ἀνέπτατ᾽ ἐς αἰθέρα .. ἐμοὶ δ᾽ ἄχε᾽ ἄχεα κατέλιπε**, ΑΠ 289,2 **γνωτοῖς πᾶσιν ἄχος φιλίης**, Καισάρ.Δαπ.Ἱστορ. Καταλ. ἐν Σάθ.3,116 **κάλλιπες ἀμφοτέροισιν ἄχος μέγα**· 2) λύπη μετ᾽ ὀργῆς, ἀγανάκτησις : Ἰλ.Α 188 **ὣς φάτο (Ἀγαμέμνων)· Πηλεΐωνι δ᾽ ἄχος γένετ᾽**· 3) τύψις συνειδήσεως : Ὀδ.Χ 345 **αὐτῷ τοι μετόπισθ᾽ ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν πέφνῃς**· 4) ἡ λύπη μετὰ στενοχωρίας, ἀνησυχίας, θλιβερὴ ἔγνοια, τρομάρα, παρ᾽ Ὁμ. ἰδίως διοριζομένη αἰτιολογικῶς διὰ τῆς προθ. **περὶ** μετὰ γεν : Ὀδ.Φ 249 **ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περί τ᾽ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων**, Ξεν.

ΚΠ 5,5,6 ἄτιμόν τι αὐτῷ **ἔδοξεν εἶναι καὶ ἄχος αὐτὸν ἔλαβεν**· || δθ. ἡ ἐκ τοῦ τρόμου ὀδυνηρὰ ἔκπληξις εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκδηλουμένη, θάμβος, τρόμαγμα : Ἰλ.Υ 282 **κὰδ δ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσιν, ταρβήσας, ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος**· 5) σωματικὸν ἄλγος, ὀδύνη : Πινδ.Π 4,237 **ἴυξεν ἀφωνήτῳ ἄχει**, Αἰσχ.Χο.586 **πολλὰ μὲν γᾶ τρέφει δεινὰ δειμάτων ἄχη.**

ἄχος (ὁ) δωρ. ἀντὶ ἦχος βλ.λ.

ἀχός (ὁ) δημ. ἦχος συγκεχυμένος μακρόθεν ἀκουόμενος : δ.τραγ. **τί εἶν' ὁ ἀχὸς ποὺ γίνεται κι ἡ ταραχὴ ἡ μεγάλη,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.12,13 ἀχὸς **βαρὺς ἀκούεται, πολλὰ τουφέκια πέφτουν, -** ὁ ἀχὸς τῆς θάλασσας· || κρότος, θόρυβος : Σολωμ. Δέησις Μαρίας 48 **ἀνοιγοκλειοῦνε οἱ τρεῖς θύρες καὶ ἀχὸ δὲν πραξενοῦνε**· 2) ὁ ἁρμονικὸς καὶ ἡδὺς ἦχος ὡς ὁ τῶν μουσικῶν ὀργάνων : Κρυστ. Φλογέρα 98 **κόφτ' ἡ φλογέρα τὸν ἀχὸ κι ὁ νιὸς ὀρθὸς φωνάζει,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 12 **πεθύμησα κι ἐγὼ νὰ τραγουδήσω ἀπάνω στῆς φλογέρας τὸν ἀχό**· 3) κατὰ συμφυρμὸν τῆς ἐννοίας πρὸς τὸ ἄχ βλ.λ., ὁ λυπηρὸς ἦχος ὁ συνοδεύων τὰ μελαγχολικὰ ᾄσματα, ὁ λυπητερὸς σκοπός· || δθ. τὸ λίαν μελαγχολικὸν ᾆσμα : δ. τραγ. **κοράσιο, πάψε τὸν ἀχὸ καὶ πὲς ἄλλο τραγούδι**· 4) συνεκδ. ὁ ἀναστεναγμός : δ. τραγ. **ὁ πόνος φέρνει τὸν ἀχὸ κι ὁ ἀχὸς τὸ μοιρολόϊ**· || ὁ θρῆνος : **πέθανε ὁ πατέρας τους κι' ἀκούγαμε ὅλη νύχτα τὸν ἀχό τους.**

ἄχου! ἐπίφ. δημ. κ. ἀχού ! ἄχ βλ.λ. : **ἄχου! τί ἔπαθα.**

ἀχούγιαγμα (τὸ) δημ. κ. ἀχαύγιασμα βλ.λ.

ἀχουγιάζω δημ. κ. **χουγιάζω** βλ.λ. ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ἐπὶ ζῴων, ἐκβάλλω κραυγάς, φωνάζω γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ : **μὴν ἀχουγιάζῃς ἔτσι,** παροιμ. **τζίντζιρας ἐλάλησε, μπάκακας ἀχούγιαξε, πάρτε τὰ δρεπάνια σας**· 2) φωνάζω πρός τινα ἐπιτιμητικῶς διὰ νὰ φύγῃ, ἐκδιώκω διὰ κραυγῶν ἢ ὕβρεων : **τὸν ἀχαύγιαξα καὶ γίνηκε ἄφαντος, - ἀχουγιάζω τὶς κότες ἀπ' τὸν κῆπο**· || ἐπιπλήττω σκαιῶς, ἀποπαίρνω : μὴν ἀχουγιάζῃς **ἔτσι τὸ παιδί**· 3) μέσ. **ἀχουγιάζομαι** κ. **χουγιάζομαι,** βασκαίνομαι, ματιάζομαι, μὲ πιάνει μάτι, μὲ πιάνει τὸ **ἀχούγιασμα** βλ.λ.3)· 4) ἐπὶ τοῦ οἴνου, μεταβάλλομαι εἰς ὄξος, ξινίζω : ἀχαύγιαξε **τὸ κρασί.**

ἀχούγιασμα (τὸ) δημ. κ. **χούγιασμα** κ. **ἀχαύγιαγμα** τὸ ἐκβάλλειν κραυγάς, τὸ φωνάζειν γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ· 2) κραυγαὶ ἢ ὕβρεις πρὸς ἐκδίωξιν ἀπὸ τόπου τινὸς ἀνθρώπων ἢ ζῴων : **τοῦ 'δωσα ἕν' ἀχούγιασμα κι ἔφυγε, - τὸ ἀχούγιασμα τοῦ λύκου βάσταξε τρεῖς ὧρες**· 3) τὸ ἐκ θαυμασμοῦ ἢ ζηλοτυπίας ἐπιφώνημα, θεωρούμενον κατὰ τὰς λαϊκὰς ἀντιλήψεις βάσκανον· || συνεκδ. ἡ βασκανία.

ἀχουγιατὸ (τὸ) δημ. ἀχούγιασμα βλ. λ., τὸ ἐκβάλλειν κραυγάς· || εἰδ. ἐν φρ. **ἔβαλε τ' ἀχουγιατά,** ἐξέβαλε κραυγὰς γοεράς.

ἀχούγιατος-η-ο δημ. ὁ μὴ διὰ κοινῆς βοῆς ἀποδοκιμασθείς, ποὺ δὲν τὸν ἐπρόγκηξαν μὲ χουγιατά : **ὁ ἀστυνόμος ποὺ ξύλισε τὸ παιδὶ δὲν ἔφυγε ἀχούγιατος**· 2) ὁ μὴ μεγαλοφώνως καὶ τραχέως ἐπιπληχθείς, ἐκδιωχθείς, ἄ. ἀχαύγιαχτος.

ἀχούγιαχτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ κραυγῶν, ἄνευ οἰμωγῶν, χωρὶς χαυγιατὸ βλ.λ. ἢ χουγιατά· 2) ἄνευ ἐπιτιμήσεων, μεγάλῃ τῇ φωνῇ· πρβλ. ἀχούγιατος.

ἀχούγιαχτος-η-ο δημ. ὁ μὴ δι' οἰμωγῶν, διὸ τραχειῶν κραυγῶν γενόμενος : **σιγαλὸ κι ἀχούγιαχτο μοιρολόι**· || ἐπὶ προσ., ὁ μὴ οἰμώζων, ὁ μὴ μετὰ κραυγῶν ὀδυρόμενος : **ὅσο καὶ νὰ ξυλίσῃς αὐτὸ τὸ παιδὶ μένει ἀπὸ τὸ πεῖσμα του ἀχούγιαχτο**· 2) ὁ μὴ ὑποστὰς μεγάλῃ καὶ τραχείᾳ φωνῇ ἐκφερομένην ἐπίπληξιν, μὴ διὰ κραυγῶν ἀπειληθεὶς καὶ ἐκδιωχθείς, ἄ. ἀχούγιατος βλ.λ.2).

ἀχουζούρευτα ἐπίρρ. δημ. (τουρκ.) οὐχὶ κατὰ τρόπον ἀναπαυτικόν, χωρὶς χουζούρι βλ.λ.

ἀχουζούρευτος-η-ο δημ. (τουρκ.) ὁ μὴ ῥαστώνην ἔχων, ὁ μὴ ἐν ἀναπαύσει ὢν ἢ γινόμενος : **ἀχουζούρευτος ὁ φτωχὸς ἀπὸ τὰ ξημερώματα ὡς τὸ βράδι ἐργάζεται, - ἀχουζούρευτη δουλιά**· 2) ὁ μὴ ῥαστώνην, ἀνάπαυσιν, ἄνεσιν παρέχων : **ἀχουζούρευτο σπίτι - κρεβάτι - προσκέφαλο.**

ἀχούφτιαγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δεκτικὸς δραγμοῦ, δραξίματος ἐν τῇ παλάμῃ, ποὺ δὲ χουφτιάζεται βλ.λ. ἢ δὲ φαυχτώνεται, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ χουφτιαστῇ : **τὸ νερὸ εἶναι ἀχούφτιαγο, - τόσο μεγάλα πόμολα εἶναι ἀχούφτιαγα.**

ἀχούφτιαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ δραγμοῦ, δραξίματος ἐν τῇ παλάμῃ, χωρὶς χούφτιασμα βλ.λ.

ἀχούφτιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐν τῇ παλάμῃ δραχθεὶς ἢ περιληφθείς, ποὺ δὲ χουφτιάστηκε : **ἀχούφτιαστα μὴ φέρῃς τὸ λαδερό, γιατί θὰ σοῦ γλυστρήσῃ ἀπὸ τὰ δάχτυλα καὶ θὰ σοῦ πέσῃ**· 2) ὁ ἀχούφτιαγος βλ.λ.

ἀχουχούλητα δημ.κ. **-ωτα** κ. **-ιστα** ἄνευ ἀσμοῦ, χωρὶς χουχούλημα ἢ χουχούλωμα ἢ χουχούλισμα.

ἀχουχούλητος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἀσθείς, μὴ δι' ἀσμοῦ θαλπερῶς θερμανθείς, ποὺ δὲν τὸν ἐχουχούλισαν βλ.λ. : **ἄφησα ἀχουχούλητα τὰ δάχτυλά μου καὶ ξεπάγιασαν τὰ νύχια μου.**

ἀχουχούλιστα ἐπίρρ. δημ. ἀχουχούλητα βλ.λ.

ἀχουχούλιστος-η-ο δημ. ἀχουχούλητος βλ.λ.

ἀχουχούλωτα ἐπίρρ. δημ. ἀχουχούλητα βλ.λ.

ἀχοῦρι (τὸ) μσν. κ. δημ. ὁ ἀχυρὼν βλ.λ., ἡ ἀχυροθήκη· 2) συνεκδ. τὸ μέρος ἔνθα μένουσι ζῷα τρεφόμενα δι' ἀχύρων, δθ. τὸ ζῳοστάσιον, ὁ στάβλος : Καισάρ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,20 **πόσα ξύλα καὶ πόσον κριθάρι εἰς τὸν (sic) ἀχοῦρι του**· || εἰδ. ὁ στάβλος ἵππων, τὸ ἱπποστάσιον : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ. 13,3 **κλαίουν τ' ἀχούρια γι' ἄλογα καὶ τὰ τζαμιὰ γι' ἀγάδες**· || ὁ στάβλος βοῶν, τὸ βουστάσιον· 3) μτφ. χῶρος πλήρης ῥύπου ἢ ἀκαταστασίας : 'Ιω.Μάνθ.'Ιστ.Μορ.18,27 **νὰ γένουνε οἱ ἐκκλησιὲς ἀχούρια τῶν ἀλόγων, - ἀχοῦρι τὸ κάματε τὸ σκολειό**· || φρ. μυρίζει ἀχοῦρι ἀγνοεῖ τοὺς τρόπους τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, **εἶναι ἀγενής.**

ἀχοχλάκιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ κοχλασμοῦ, χωρὶς χοχλάκισμα βλ.λ.

ἀχοχλάκιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἢ μήπω κοχλάσας, ποὺ δὲ χοχλακίζει βλ.λ. ἢ δὲν ἐχοχλάκισε.

ἀχράαντος-ον μτγν. ποι. ἄχραντος βλ.λ., ἀμίαντος : Καλλ.'Απόλλ.111 **ἀλλ' ἥτις καθαρή τε καὶ ἀχράαντος ἀνέρπει πίδακος ἐξ ἱερῆς ὀλίγη λιβάς.**

ἀχραδαμύλα 'Ησ. « ὁ κοχλίας, Ταραντῖναι ».

ἀχραδῆναι 'Ησ. « ζῷά τινα ξυλοφάγα »

ἀχράδινος-η-ον μτγν. ὁ τῆς ἀχράδας βλ.λ. : Διοσκ.'Αλεξ.23 **ἀχράδινον ξύλον.**

ἀχραδόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει τῆς οἰκογενείας τῶν **γαστεροκαμιδῶν ἐχινοδέρμων.**

ἀχραδοπώλης (ὁ) ὁ πωλῶν ἀχράδος βλ.λ., ὁ πωλητὴς ἀγρίων ἀχλαδίων : ΝικοφῶνΧειρογάστορ.1.

ἀχραδούσιος ὄνομα σχηματισθὲν ἐκ τοῦ **ἀχράς** βλ.λ. ὡς εἰ τοῦτο ἦτο ὄνομα δήμου, στυφός, δριμύς, δθ. δύσκολος, δύστροπος : 'Αριστφ.'Εκκλ.362 **νῦν μὲν γὰρ οὗτος βεβαλάνωκε τὴν θύραν, ὅστις ποτ' ἔστ' ἄνθρωπος, ἀχραδούσιος.**

ἀχραής-έος-ές μτγν. ἄχραντος βλ.λ., καθαρός : ΑΠ 9,314 **ψυχρὸν ἀχραὲς ὕδωρ,** Νίκ.Θηρ.846.

ἀχρανές 'Ησ. « ἄχραντον, ἀμόλυντον, καθαρόν, ἀμίαντον, χραίνειν γὰρ ἔστι τὸ μιαίνειν ».

ἀχρανής ἀχρ. ἀρσ. τοῦ ἀχρανὲς βλ.λ.

ἀχραντία (ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχράντου βλ.λ., ἄκρα καθαρότης : Θεόδ.Στ.455D **κρίνον ἀχραντίας.**

ἄχραντος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., μτγν. ποι. κ. **ἀχράαντος** ἀμίαντος, ἀμόλυντος, μὴ μιανθείς, μὴ ῥυπανθείς, καθαρός, ἁγνός : Εὐρ. ΙΑ 1574 **ἄχραντον αἷμα καλλιπαρθένου δέρης,** Μόσχ.

2,73 **οὐ μὲν δηρὸν ἔμελλεν ἐπ᾽ ἄνθεσι θυμὸν ἰαίνειν, οὐδ᾽ ἄρα παρθενίην μίτρην ἄχραντον ἔρυσθαι·** 2) μτφ. ἄμεμπτος, ἀνεπίληπτος, ἀφεγάδιαστος : Πλάτ.᾽Αλκ.1,113 E **εἰ μή τίς σοι τεκμήριον καθαρὸν καὶ ἄχραντον οἴσει,** Πάπ. **τὸ ἄχραντον δικαστήριον·** ‖ μτγν. μετὰ γεν. ὁ μὴ χρανθείς, μιανθεὶς διά τινας : Μ᾽Αντων.3,4 **ἄχραντος ἡδονῶν,** Φιλόστρ.Βί.᾽Απολλ.6,11 **ἄχραντος ἐμψύχου βρώσεως,** ᾽Οππ.᾽Αλ.2,648 **ἄχραντος αἵματος·** 3) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐκκλ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, ἄσπιλος, ἁγνός, ἱερός, ἅγιος : Πάπ. **ἐπωμόσαντο τὴν ἄχραντον καὶ ὁμοούσιον τριάδα,** Θ Λειτ.᾽Εκφών. Διακ. **τῆς Παναγίας ἀχράντου,** Μηναῖ.2,1,Εἱρμὸς **ὑψηλοτέραν τῶν ἀχράντων Δυνάμεων·** ‖ **ἄχραντα μυστήρια** (τὰ) ἡ θεία μετάληψις : ΘΛειτ.᾽Ακ.Μεταλ.εὐχὴ 5, **καταξίωσόν με ἀκατακρίτως μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων μυστηρίων,** Παλίτ.᾽Εκλ.Τραγ. 17,3 **στὸ ρημοκκλήσι τοῦ Δηρού λειτούργα ὁ πρωτοσύγκελος, καὶ τ᾽ ἄχραντα μυστήρια ἔφερνε στὸ κεφάλι του.**

ἀχραντόσωμος-ον μτγν. ὁ ἔχων σῶμα ἄχραντον, ἁγνόν, ἀμόλυντον : Μεθόδ.162.

ἀχράντως ἐπίρρ. μτγν., νεώτ. κατὰ τρόπον ἄχραντον βλ.λ., ἀμιάντως, ἁγνῶς : ᾽Ιάμβλ.Μυστ.5,9.

ἀχράς-άδος (ἡ) κ. νεώτ. ὁ καρπὸς τῆς ἀγρίας ἀπιδέας, τὸ ἄγριον ἄπιον, ἀγράπιδο, ἀγριάχλαδο, γκόρτσο : ᾽Αριστφ.᾽Εκκλ.355 **νῦν δέ μου ἀχράς τις ἐγκλείσασ᾽ ἔχει τὰ σιτία·** ‖ τὸ φυτὸν ἀγρία ἀπιδέα ἡ ἀμυγδαλοειδής (pyrus amygdaloformis), ἀγραπιδιά, ἀγριαχλαδιά, γκορτσιά : ᾽Αριστλ.Ζ1627b, 17, αὐτ.595a,29, Θεόφρ.Φ1 1,4,1· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν σαποτωδῶν (achras sapote ἢ syderoxylon sapota).

ἄχρατοι ῾Ησ. «οἱ πολέμιοι».

ἄχρεα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χρέους ἢ χρεῶν.

ἀχρέα ῾Ησ. «βλάσφημον».

ἄχρεια ἐπίρρ. δημ., κ. **ἀχρεῖα** αἰσχρῶς, ἀναιδῶς, ἀσελγῶς· ‖ κακῶς, βαναύσως, πρβλ. ἄχρειος.

ἀχρε[ία] (ἡ) σχόλ. τὸ θηλ. τοῦ ἐπιθ. ἀχρεῖος ὡς οὐσ. περιληπτικῶς σημ. τὰ ἄχρηστα πράγματα, ὁ συρφετός : Σχόλ.Εὐρ.᾽Εκ.159 **φορυτὸς δὲ ὁ συρφετὸς ἤγουν ἡ πολλὴ ἀχρεία εἰς ἓν συνηγμένη.**

ἀχρεῖα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀχρεῖον βλ.λ., ἀπρεπῶς, πρβλ. ἀχρεῖος : **μοῦ φέρθηκε ἀχρεῖα.**

ἀχρειαίνομαι νεώτ. καθίσταμαι ἀχρεῖος, μεταβάλλομαι εἰς ἀχρεῖον.

ἀχρειάνης (ὁ) δημ. ἀχρεῖος βλ.λ.

ἀχρειανιστιά (ἡ) δημ. ἀχρειότης, ἐξαχρείωσις, ἀναίδεια· 2) ἀπείθεια.

ἀχρειάνιστος-η-ο δημ. ἀχρεῖος, ἀναιδής, αἰσχρολόγος, ἀθυρόστομος.

ἀχρείαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χρείας, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη : **μὴ ξοδιάζεσαι ἀχρείαστα.**

ἀχρείαστος-η-ο δημ., σπαν. κ. **ἀχρειαστος** ὁ μὴ χρήσιμος, ὁ ἄχρηστος, ὁ περιττός, ποὺ δὲ χρειάζεται· 2) ἐπὶ ἀπευχῆς, οὗτινος ἀπεύχεταί τις νὰ λάβῃ χρείαν, ποὺ **εὔχεται** νὰ μὴ τὸν χρειαστῇ : **ἄχρειαστο νὰ γένῃ ἢ ἀχρείαστο νὰ ᾽ναι τὸ γιατρικό·** ‖ κ. εἰρωνικῶς ἐπὶ προσ. **ἀχρείαστος νὰ ᾽ναι·** 3) ἐπὶ προσώπων, ὃν δὲν δύναταί τις νὰ χρησιμοποιήσῃ εἴς τινα περίστασιν, ὅθ. ὁ ἐξ ἐλαττώματος ἀνωφελής, ἀνώφελος, οἷον δ᾽ ἀνικανότητα, ἀπείθειαν, ἀπροθυμίαν κττ.

ἀχρειάστως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. **ἄνευ χρείας,** ἄνευ ἀνάγκης, χωρὶς νὰ χρειάζεταί τι.

ἀχρειεύω δημ. γίνομαι ἀχρεῖος, διαφθείρομαι : **ὁ κόσμος ἀχρείεψε·** 2) γίνομαι αὐθάδης, πράττω τι ἢ λέγω αὐθαδῶς : **μὴν ἀχρειεύῃς·** 3) εἰδ. ἐπὶ ζῴων φορτηγῶν ἢ ἀροτριώντων, ἀποβαίνω ἄχρηστος, οἷον ἐκ γήρατος, ἀσθενείας, καμάτου κτλ. : **γέρασε καὶ πάει ν᾽ ἀχρειέψῃ τὸ μουλάρι μου.**

ἀχρειόγελως-ων ὁ ἀκαίρως ἢ δι᾽ ἀχρεῖα γελῶν : Κρατῖν.323 **χαῖρ᾽ ὦ μέγ᾽ ἀχρειόγελως ὅμιλε, ταῖς ἐπίβδαις,** πρβλ. ΑΒ 475.

ἀχρειόγλωσσος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀχρείαν γλῶσσαν, ἤτοι ὁμιλίαν, ὁ ρέπων εἰς τὸ αἰσχρολογεῖν, ἀχρειολόγος, ἀχρειόστομος.

ἀχρειολογία (ἡ) νεώτ., δημ. **ἀχρειολογιά** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχρειολόγου, τὸ λέγειν ἀχρείους λόγους, τὸ αἰσχρολογεῖν· 2) λόγος ἀχρεῖος, αἰσχρός.

ἀχρειόλογο (τὸ) δημ. ἀχρειολογία βλ.λ.2).

ἀχρειόλογος-λόγα δημ. κ. **ἀχρειολόγος** βλ.λ.

ἀχρειολόγος-ον νεώτ., δημ. κ. **ἀχρειόλογος** ὁ ρέπων εἰς τὸ λέγειν ἀχρεῖα, αἰσχρολόγος, βωμολόχος, πρβλ. ἀχρειόγλωσσος, **ἀχρειόστομος.**

ἀχρειολογῶ-έω νεώτ. λέγω λόγους ἀχρείους, αἰσχρολογῶ.

ἀχρειοποιός-όν μσν. ὁ καθιστῶν τινα ἢ τι ἀχρεῖον, ἄχρηστον : Εὐστ.᾽Ιλ.217,38 **ἀχρεῖον ἀντὶ τοῦ** ἀχρειοποιόν.

ἄχρειος-α-ο δημ. ἐπὶ παντὸς προσβάλλοντος τὴν αἰδῶ, αἰσχρός, ἀχρεῖος, ἀναιδής : **λέει ἄχρεια λόγια·** ‖ ἐπὶ προσώπων, ὁ ἀναιδής, ἀχρειολόγος, αἰσχρολόγος· ‖ φρ. **ἔκαμαν ἄχρεια,** διέπραξαν αἰσχρὰς γενετησίους πράξεις.

ἄχρειος-ον ἀττ. τ. τοῦ **ἀχρεῖος** βλ.λ.

ἀχρεῖος-ο(ν) θηλ. κ. -α κ. νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **ἄχρειος,** ἰων. **ἀχρήϊος,** συγκρ. **-ότερος,** ὑπερθ. **-ότατος,** νεώτ. κ. **-έστερος-έστατος** ἄχρηστος, ἀνωφελής· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλους, ὅθ. κ. ὁ ἄξιος περιφρονήσεως ἢ οἴκτου, ὁ εὐτελής, ὁ οἰκτρός, ὁ ἄθλιος, ὁ ἐλεεινός, ὁ φαῦλος : ῾Ησίοδ.῎Εργ.297 **ὃς δέ κε μήτ᾽ αὐτὸς νοέῃ μήτ᾽ ἄλλου ἀκούων ἐν θυμῷ βάλληται, ὁ δ᾽ αὖτ᾽ ἀχρήϊος ἀνήρ** Θουκ.2,40 **μόνοι γὰρ τόν τε μηδὲν τῶνδε μετέχοντα οὐκ ἀπράγμονα, ἀλλ᾽ ἀχρεῖον νομίζομεν,** ΚΔ Ματθ.25,30 **καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμάτων : Αἰσχ.Πρ.363 **καὶ νῦν ἀχρεῖον καὶ παράορον δέμας κεῖται·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ μὴ χρησιμεύων, ἀνωφελής, ἀσύμφορος : Σοφ.ΟΚ 627 **κοὔποτ᾽ Οἰδίπουν ἐρεῖς ἀχρεῖον οἰκητῆρα δέξασθαι τόπων τῶν ἐνθάδ᾽·** ‖ ὁ ἀνωφελῆ ἢ μωρὰ λέγων, ὁ μωρός : Εὐρ.Μήδ.299 **σκαιοῖσι μὲν γὰρ καινὰ προσφέρων σοφὰ δόξεις ἀχρεῖος κοὐ σοφὸς πεφυκέναι·** ‖ ὁμ. ἐπὶ λόγων, ἄχρηστος, ἀνωφελής, μὴ χρησιμεύσας εἴς τι, μάταιος : ῾Ησίοδ.῎Εργ.403 **ἀχρεῖος δ᾽ ἔσται ἐπέων νομός·** ‖ κ. ἐπὶ πραγμάτων, ἄχρηστος, ἀνωφελής, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χρησιμοποιηθῇ, ἀχρησίμευτος : Σοφ. ἀπ.181 **ἐρινὸς ἀχρεῖος ἐς βρῶσιν·** 3) μετ᾽ ἀπαρέμφ. ὁ ἀκατάλληλος, ἀνάρμοστος πρός τι : Πλάτ.Πολ. 371 C **οἱ ἀσθενέστατοι τὰ σώματα καὶ ἀχρεῖοι τι ἄλλο ἔργον πράττειν·** ‖ ὁμ. μετὰ δοτ. : ᾽Αγαθαρχ.ἀπ.Ιστ.3 **ἀχρεῖοι τοῖς σώμασι·** 4) εἰδ. ὁ ἀκατάλληλος ἢ ἀνίκανος διὰ τὸν πόλεμον ἢ τὴν μάχην, ὁ μὴ μάχιμος, μὴ πολεμικός, ὁ ἄμαχος, ἀπόλεμος : ῾Ηρ.1,191 **ἀπήλαυνε αὐτὸς σὺν τῷ ἀχρηΐῳ τοῦ στρατοῦ,** Ξεν.᾽Ελλ.7,2,18 **ἐδεήθησαν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀχρείους συνεκπέμψαι εἰς τὴν Παλλήνην,** Νικήτ.Χων.Χρον.159 C **ἀχρείους στρατολογήσαντι γεωργούς·** ‖ κ. ὁ ἥκιστα εἰς πόλεμον ἀνθεκτικός, οἷον λόγῳ τῆς ἡλικίας του, ὅθ. ὁ γεροντικός : Θουκ.1,93 **ἀνθρώπων τε ἐνόμιζεν ὀλίγων καὶ τῶν ἀχρειοτάτων ἀρκέσειν τὴν φυλακήν·** 5) ποι. τὸ οὐδ. ἀχρεῖον ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀτόνως, ἠλιθίως : ᾽Ιλ.Β 269 **ὁ δ᾽ ἄρ᾽ .. ἀχρεῖον ἰδών, ἀπομόρξατο δάκρυ·** 6) ὁμ. ἀχρήστως, ἀκαίρως, χωρὶς πραγματικὸν λόγον, ὅθ. προσπεποιημένως, βεβιασμένως, ἀφύσικα : ᾽Οδ.Σ 163 **ἀχρεῖον δ᾽ ἐγέλασεν·** ‖ μτγν. χωρὶς αἰτίαν ἢ χωρὶς ἀνάγκην, χωρὶς λόγον : Θεόκρ.25,72 **κύνες προσιόντας αἶψ᾽ ἐνόησαν .. ἀχρεῖον κλάζον τε**

(διόρθ. ἄγριον ἀσπάζοντο)· ‖ μτγν. κ. ὁ πληθ. ούδ. ἀχρεῖα όμ. ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀνωφελῶς, ἀβοηθήτως, ἀπροστατεύτως : Εὐφ.44 **ἀχρεῖ' ἀσπαίροντος**· 7) τὸ θηλ. ὡς ούσ. ἀχρεία (ἡ) βλ.λ.· 8) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ἢ ἐπὶ λόγων ἢ πράξεων, ὁ κακός, ἀνάρμοστος, ἀπρεπής, ἀνήθικος : Λασκαρ.Τάλαρα 158 **μὰ ἕνα ἔργο τόσο ἀχρεῖο καὶ κακόποιο (ὁ Θεὸς τὸ ἐκοίτα μὲ τὸ τηλεσκόπιο, - ἀχρεῖος χαρακτήρ, - ἀχρεία πρᾶξις**· ‖ ἰδίως ὁ προσβάλλων τὴν ἠθικήν, τὴν αἰδῶ, ὁ ἀναιδής : **ἀχρεία γυναίκα, - ἀχρεῖοι λόγοι, - ἀχρεῖο ὑποκείμενο, - ἀχρεῖες χειρονομίες (ἢ ἄχρειες)**· ‖ τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ. ἐπὶ κακῶν ἀνθρώπων, ὁ αἰσχρός, φαῦλος, ῥαδιοῦργος, ἀπατεών, κατεργάρης : **εἶναι ἕνας ἀχρεῖος πρώτης τάξεως, - μὴν πιστεύσῃς εἰς αὐτὸν τὸν ἀχρεῖον**· ‖ όμ. ἐν ὑβριστικῇ ἐπιταγῇ : **χάσου ἀπὸ δῶ ἀχρεῖε, - μὴν ξαναφανῇς μπροστά μου ἀχρεῖε**· ‖ κ. ἄνευ μομφῆς, πρὸς ἔκφρασιν ἠπίου φόγου ἢ οἰκειότητος : **εἶδες τὸν ἀχρεῖο πῶς τὰ κατάφερε**· 9) νεώτ. κ. δημ. γεν. κακός, ἄθλιος, ἐλεεινός, ἀηδής : **ἀχρεῖος καιρός, - ὑφάσματα ἀχρείας ποιότητος, - γράφει ἀχρειεστάτους στίχους.**

ἀχρειοστομιά (ἡ) δημ. ἀχρειολογία, αἰσχρολογία.

ἀχρειοστομίζω δημ. ἀχρειοστομῶ βλ. λ.

ἀχρειόστομος-η-ο δημ. ὁ ἀχρειολόγος, αἰσχρολόγος, ἀχρειόγλωσσος βλ.λ.

ἀχρειοστομῶ-άω δημ. κ. ἀχρειοστομίζω ἀχρειολογῶ, αἰσχρολογῶ.

ἀχρειοσύνη γλωσσ. « ἀχρειότης ».

ἀχρειότη (ἡ) δημ. ἡ ἀχρειότης βλ. λ.

ἀχρειότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ἀχρειότη** κ. **ἀχρειότητα** τὸ νὰ εἶναί τις ἀχρεῖος ἤ ἦται ἄχρηστος, ἡ ἀχρηστία, τὸ ἀνωφελές : ΠΔ Τωβ.4,13 **ἡ γὰρ ἀχρειότης μήτηρ ἐστὶ τοῦ λιμοῦ**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχρείου βλ.λ., ἡ αἰσχρότης, φαυλότης, διαφθορά, ἀναίδεια : **ἡ ἀχρειότη(ς) του δὲν ἔχει ὅρια**· ‖ ἀχρεία, ἄσεμνος πρᾶξις ἢ λόγος, αἰσχρολόγημα : **ἔκαμες μίαν ἀχρειότητα.**

ἀχρειότητα (ἡ) δημ. ἡ ἀχρειότης βλ.λ.

ἀχρειῶ-όω μτγν., μσν. κ. νεώτ., ἐπιγρ. κ. ἀχρεόω, ἀόρ **ἠχρείωσα**, παρακ. **ἠχρείωκα**, παθ. **ἀχρειοῦμαι**, παθ. ἀόρ. **ἠχρειώθην**, παρακ. **ἠχρείωμαι** ποιῶ τι ἀχρεῖον βλ.λ. 1), καθιστῶ τι ἄχρηστον : Πολύβ.3,64,8 **τοὺς λοιποὺς ἵππους ἠχρειωκότα**· 2) παθ. ἐκπίπτω εἰς ἀχρηστίαν, γίνομαι ἄχρηστος, ἀχρησιμοποίητος : Πολύβ.1,30,9 **συννοήσαντες ὅτι τὸ πρακτικώτατον τῆς τῶν ὑπεναντίων δυνάμεως ἠχρείωται διὰ τοὺς τόπους**· 3) μσν. μετ' ἐμπροθ. διορισμ. καθιστῶ τι ἄχρηστον, ἀνίκανον πρός τι, καταστρέφω ἢ βλάπτω οὕτως ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ . . : Εὐστ.Πανηγ.293,80 **τοὺς μὲν ἀξίνῃ διχάσας, τοὺς δὲ καὶ ἄλλως εἰς τὸ ζῆν ἀχρειώσας**· ‖ παθ. γίνομαι ὑπὸ ἄλλου ἄχρηστος, ἀνωφελής, διαφθείρομαι, καταστρέφομαι : Πολύβ.1,14,6 **ὥσπερ ζῴου τῶν ὄψεων ἀφαιρεθεισῶν ἀχρειοῦται τὸ ὅλον**· 4) μτγν. κ. μσν. βλάπτω, ἀλλοιῶ ἐπιβλαβῶς, καταστρέφω, παραμορφῶ : Βασ.2,48 C **ἠχρείωσε τοὺς καρπούς**, Νικήτ.Χων.Χρον. 288 B **τὴν χεῖρα ἐκτείνας ἀχρειοῖ διὰ τοῦ σκήπωνος ὃν ἔφερε ταῖν χεροῖν, τὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως**· ‖ παθ. βλάπτομαι, βαθμηδὸν ἢ ἀποτόμως φθείρομαι, καταστρέφομαι : Πολύβ.1,48,9 **ὥστε καὶ τὰς βάσεις τῶν πύργων ἀχρειωθῆναι**, Γρηγ.Νύσσ.1,71 B **ὑπὸ τινος ἰοῦ καὶ εὐρῶτος ἠχρειωμέναν**· 5) μσν. μετὰ γεν. ἀποβάλλω τι διὰ φθορᾶς : Νικήτ.Χων.Χρον.283 D **ὁ νεὼς τῆς πρώην ἀχρειοῦται λαμπρότητος**· 6) μτγν., μσν. κ. νεώτ. μέσ. ἀχρειοῦμαι ἐν μτφρ. σημ. ἐξαχρειοῦμαι, διαφθείραμαι, ἐξαχρειώνομαι : ΠΔΨαλμ. 13,3 **πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν**, Διγ. 'Ακριτ.664 **διὰ πόθον ῥωμανίτιδος καὶ γοητείας μάγης (τὸν ἑαυτόν σου ἀπώλεσας, ἀχρειωθεὶς τελείως**· 7) ὡς ἀλληλοπαθ. διαπράττω μετ' ἄλλου ἀμοιβαδὸν αἰσχρὰς γενετησίους πράξεις : Σχόλ. Αἰσχίν.10,3 **προσποιούμενοι δὲ δίψην εἰσήρχοντο καὶ ἐκεῖ ἔσω ἠχρειοῦντο μετ' ἀλλήλων.**

ἀχρειώδης-ους-ες μσν. ὁ μὴ χρειώδης, ὁ ἀνωφελής : Εὐστ.253.

ἀχρειώνω δημ. κ. μέσ. **ἀχρειώνομαι** γίνομαι, καταντῶ ἀχρεῖος βλ.λ., ἐξαχρειοῦμαι, ἀχρειοῦμαι βλ.λ.

ἀχρείως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., ὑπερθ. κ. **ἀχρειέστατα** ἀχρήστως, ἀνωφελῶς, ἐντ. ἄνευ ἱκανότητος πρὸς τὸ μάχεσθαι : 'Αππ.'Εμφ.Πολ.5.84 **ἀχρείως ἔχειν πρὸς ναυμαχίαν**· 2) μτγν. ἀνωφελῶς, ἀκαίρως ἦται χωρὶς λόγον ἢ πραγματικὴν αἰτίαν, βεβιασμένως:ΑΠλ.4,86 **ἀχρείως γέλασόν με**, Σχόλ.Σαφ. 'Αντ.75 **ἐπεμβέβληται δὲ ταῦτα τοῖς ποιήμασιν οὐκ ἀχρείως**· 3) νεώτ. κατὰ τρόπον ἀχρεῖον, ἀπρεπῶς, αἰσχρῶς : **ἐφέρθη ἀχρείως, - ἀχρείως χειρονομῶν - βωμολοχῶν**· 4) νεώτ. κακοτέχνως, ἀθλίως, ἐλεεινά : **γράφει ἀχρειέστατα.**

ἀχρείωσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀχρειῶ, τὸ νὰ γίνῃ τι ἄχρηστον, ἡ βλάβη : Νικήτ.Χων.Χρον.319 B **ἡ τοῦ ἑνὸς ἀχρείωσις καὶ τὴν ἑτέρου ἀποστολὴν πεποίηκεν ὑποστείλασθαι**· 2) νεώτ. τὸ νὰ γίνῃ τις ἀχρεῖος, ἡ ἐξαχρείωσις, ἡ διαφθορά.

ἀχρεματίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκταλ. ὀρυκτὸν μὴ ἐπακριβῶς γνωστῆς συνθέσεως.

ἀχρεοκόπητος-ον πάη., νεώτ. κ. **ἀχρεωκόπητος** ὁ ἐλεύθερος χρέους, ὀφειλῆς, ἐντεῦθεν ὁ ἀμείωτος, ἀκέραιος : Παπ. **ἀχρεοκόπητος δύναμις**· 2) νεώτ. ὁ μὴ χρεοκοπήσας, μὴ ὑποστὰς χρεοκοπίαν : **κανεὶς δὲν ἔμεινεν ἀχρεοκόπητος**· ‖ ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς χρεοκοπίαν, ὁ οἰκονομικῶς εὐσταθής, ἀσφαλής : **ἀχρεοκόπητος ἐπιχείρησις.**

ἄχρεος-ον μτγν. ἀχρεῖος βλ.λ. : Τρυφιόδ.125.

ἄχρεος-η-ο(ν) δημ. ὁ ἄνευ χρέους, ὁ ἐλεύθερος χρηματικῆς ὀφειλῆς, ὁ ἀχρέωτος.

ἀχρεόω ἐπιγρ. ἀχρειῶ βλ.λ.

ἀχρεωκόπητος-ον νεώτ. ἀχρεοκόπητος βλ.λ. 2)

ἀχρεώστητος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ μὴ χρεωστούμενος, μὴ ὀφειλόμενος : Μιχ.'Ατταλ.77,10 **ἀχρεώστητα εἰς τὸ δημόσιον ἀπαιτούμενοι**, αὐτ.182,23 **ἀποτίσεις ἀχρεωστήτων, - μοῦ ζητοῦν νὰ πληρώσω ἀχρεωστήτους φόρους**· 2) νεώτ. εἰδ. νομ. τὸ οὐδ. **ἀχρεώστητον** ὡς οὐσ. ἡ περίπτωσις καθ' ἣν ἐκ πλάνης ἐγένετο ὑπό τινος καταβολὴ πρὸς ἐξόφλησιν ἀνυπάρκτου χρέους : ἀγωγὴ (**ἐκ τοῦ**) **ἀχρεωστήτου ἢ ἀπαίτησις ἀχρεωστήτου** (ἣν ἀσκεῖ ὁ ἐκ πλάνης καταβαλὼν ἐναντίον τοῦ λαβόντος).

ἀχρεωστήτως νεώτ. ἐπίρρ. χωρὶς νὰ χρεωστῆταί τι, χωρὶς νὰ ὀφείλῃ τις : **καταβολὴ ἀχρεωστήτως γενομένη παρέχει ἀγωγήν.**

ἀχρέωτα ἐπίρρ. δημ. ἀχρεώτως βλ.λ.

ἀχρέωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσώπων, ὁ μὴ συνάψας χρέος, ὁ μὴ ὀφείλων χρήματα, ποὺ δὲ χρεώθηκε, ἀντίθ. χρεωμένος : γνωμ. **μονάχα ὁ ἀχρέωτος εἶν' ἀλήθεια νοικοκύρης**· 2) ἐπὶ κτημάτων, ὁ μὴ ἐπιβεβαρημένος μὲ χρέη, μὴ ὑποθηκευμένος, μὴ χρεωμένος : **δὲν ἔχει ἀφήσει κανένα χτῆμα του ἀχρέωτο**· 3) εἰδ. ὁ μὴ ἐγγεγραμμένος εἰς τὴν στήλην χρεώσεως ἐμπορικοῦ βιβλίου ἢ εἰς ἐκδοθέντα λογαριασμόν : **ἄφησα - ἔχω - λησμόνησα ἀχρεώτους τοὺς τόκους.**

ἀχρεώτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ χρεώσεως, χωρὶς νὰ εἶναί τις χρεωμένος, χωρὶς νὰ ἔχῃ χρεωθῆ τι.

ἀχρήεις-εντος-εσσα-εν 'Ησ.ε μάταιος, ἐλαφρός, ἄχρηστος »· 2) μτγν. ἀχρήματος : Μαν.4.76 **παμβλαβέας τεύχει καὶ ἀχρήεντας ἰδέσθαι.**

ἀχρήζω μσν., δημ. **ἀχρήζω**, δ.γρ. **-ίζω** (α ἐπιτ. κ. χρήζω) κυρίως εἶμαι χρήσιμος, ἄξιος, δύναμαι νὰ χρησιμεύσω, ἐντ. ἀξίζω, εἶμαι ἀντάξιος, μοῦ ἀξίζει : 'Αραβ.Μυθ.Χολ.3,24 **ἐτούτη δικαίως ἀχρήζει**

ὅτι νὰ εἶναι ἀνταμωμένη μὲ ἕναν ἐξωτικόν, **- δὲν ἀχρήζει ἕναν παρά - τίποτε,** φρ. **ἀχρήζει τὸν κόπο** (ἀξίζει τὴν προσπάθειαν ἢ ἔχει ἀξίαν).

ἀχρήϊος-ον ἰων. ἀχρεῖος βλ.λ.

ἀχρήϊστος-ον μτγν. ποι. ἄχρηστος βλ.λ.: Μουσαῖ. 328 **καὶ πότον ἀχρήιστον ἀμαιμακέτου πίεν ἅλμης,** Νόνν.Δ 32,55 **βίος ἀχρήιστος.**

ἀχρηματία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἔλλειψις χρημάτων, πενία, πτωχεία, ἀπορία: Θουκ.1,11 **αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρηματία,** Δραγ.'Όσοι Ζωντ.127 **προφασίζονταν τὴν ἀχρηματία τοῦ κράτους'** ‖ νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔλλειψις ἢ σπάνις χρήματος: **ὑπάρχει μεγάλη ἀχρηματία εἰς τὸ χρηματιστήριον.**

ἀχρημάτιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χρηματισμοῦ, κατὰ τρόπον ἀχρημάτιστον βλ.λ. 5).

ἀχρημάτιστος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ τελεσθείς' Σχόλ.Λουκ.Τίμ.43 «ἦσαν παρ' Ἕλλησιν ἡμέραι ἀπραξίαν εἰσηγούμεναι παντὸς καὶ ἀργίαν, ἃς ἀποφράδας ἐκάλουν. **Ἐν ταύταις.. καὶ τὰ ἱερὰ ἀχρημάτιστα ἦν αὐτοῖς»'** ‖ **ἀχρημάτιστος ἡμέρα** ἡ ἐν ᾗ οὐδὲν τῶν δημοσίων ἔργων ἐπράττετο: Πλούτ.'Ηθ.273 Ε **τὰς δὲ ἀποκλίτους (ἡμέρας) ὡς ἀχρηματίστους φυλαττόμεθα'** 2) πάπ. ἄχρηστος, ἐκεῖνος ὃν δὲν χρησιμοποιεῖ τις: **ἀχρημάτιστον φρέαρ'** 3) ἀστρολ. ἀσύμφορος, μὴ ἐπιφέρων κέρδος, ὄφελος, καλόν: 'Αντίοχ. 'Αστρολ. ἐν Καταλ.'Αστρολ.Κωδ.8(3),106 **ἀχρημάτιστοι τόποι,** Βέττ.Βάλ.5,8 (περὶ πλανητῶν)' 4) ἐπὶ δανείου, τὸ ἄνευ τόκου' 'Ησ. «χειρόδοτον, ἀχρημάτιστον»' 5) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χρηματιζόμενος, ποὺ δὲν χρηματίζεται βλ.λ., δὲν πορίζεται ἀνηθίκως κέρδη ἐκ τοῦ ἀξιώματος ὅπερ ἔχει.

ἀχρηματίστως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀχρημάτιστον βλ.λ. 5).

ἀχρήματος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄνευ χρημάτων, ἄπορος, πτωχός, πένης: 'Ηρ.1,89 **πέρσαι φύσιν ἐόντες ὑβρισταὶ εἰσὶ ἀχρήματοι,** 'Αριστλ. Πολιτ.1271 b, 16 **τὴν μὲν γὰρ πόλιν πεποίηκεν ἀχρήματον, τοὺς δ' ἰδιώτας φιλοχρημάτους.**

ἀχρηματοσύνη (ἡ) μσν. ἡ ἔλλειψις χρημάτων, ἡ ἀχρηματία, ἀχρημοσύνη βλ.λ.: Θεοφύλ.Βουλγ.1,374.

ἀχρηματῶ-έω 'Ησ. κ. μσν. στεροῦμαι χρημάτων' 'Ησ. «ἀχρηματεῖ· πένεται»: Τζέτζ.'Επιστ.94,92,6 **ἐνταῦθα ἱκανῶς ὁ δεσπότης ἀχρηματεῖ.**

ἀχρημονῶ-έω στεροῦμαι χρημάτων, εἶμαι πένης' Πολυδ.6,196 «Πλάτων δὲ (ὁ κωμ.) καὶ εὐχρημονεῖν τὸ πλουτεῖν, καὶ ἀχρημονεῖν τὸ πένεσθαι».

ἀχρημοσύνη (ἡ) ἔλλειψις χρημάτων, ἔνδεια, πενία: 'Οδ.Ρ 502 **ἀνέρας αἰτίζων' ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει,** Θέογν.156 **μήποτέ τοι πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ χαλωθεὶς μηδ'** ἀχρημοσύνην **οὐλομένην πρόφερε.**

ἀχρήμων-ονος-ον ἀχρήματος, πένης, ἐνδεής: Σόλ. 13,41 (12,41) **εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιᾶται, κτήσεσθαι πάντως χρήματα πολλὰ δοκεῖ.**

ἀχρής 'Ησ. «ἀχρέα· βλάσφημον, ἄμορφον, ἀχρεῖον, λυπηρόν».

ἀχρησία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις χρήσεως, τὸ νὰ μὴ γίνεται χρῆσις πράγματός τινος, ἡ ἀχρηστία: 'Ανών. εἰς 'Αριστλ.Ρητ.17,37' ‖ νεώτ. εἰδ. νομ. ἡ κατόπιν μακροχρονίου ἀμελείας καὶ ἀποχῆς ἀπὸ τῆς ἐνασκήσεως δικαιώματος χρήσεως πράγματός τινος ἀπόσβεσις αὐτοῦ.

ἀχρησίμευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χρήσεως ἢ χρησιμότητος, ἀνωφελῶς.

ἀχρησίμευτος(-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ οὐδόλως χρησιμεύων, ὁ μὴ χρήσιμος, ὁ ἄχρηστος, ἀνωφελής: Ψ'Ιω.Χρυσ.24,312 **ἀχρησίμευτε βίου, ἁλμυρονάματε θάλασσα,** Σχόλ. εἰς Νικήτ.Χων. Χρον.235,9 **ἀχρείους, ἀχρησιμεύτους,** Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 521 **γένος κακὸ εἶναι οἱ μάντεις κι ἀχρησίμευτο'** 2) νεώτ. ὁ μὴ χρησιμοποιηθείς.

ἀχρησιμία (ἡ) πάπ. ἀχρηστία.

ἀχρησιμοποίητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χρήσεως, χωρὶς χρησιμοποίησιν, ἀμεταχείριστα.

ἀχρησιμοποίητος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χρησιμοποιηθείς, ὁ ἀμεταχείριστος, ἀχρησίμευτος βλ.λ.2): **ἀχρησιμοποίητα σκεύη, - ἀχρησιμοποίητο ξυράφι'** ‖ ὁ οὐδόλως τετριμμένος ἢ ἐφθαρμένος, ὁ ἀνέπαφος: **ἀχρησιμοποίητη πέννα - φορεσιά'** 2) ὁ μὴ χρησιμοποιούμενος, μὴ χρησιμοποιήσιμος, ὁ ἀκατάλληλος πρὸς χρῆσιν, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ: **ἡ μηχανὴ αὐτὴ εἶναι πιὰ ἀχρησιμοποίητη.**

ἀχρήσιμος-ον μτγν. κ. νεώτ., ὁ μὴ χρήσιμος πρός τι, ὁ ἀκατάλληλος: 'Ιππιατρ.128,20 **ἀφαιμάσσειν ἀχρήσιμας'** ‖ ὁ ἄχρηστος, ἀνωφελής: Πάπ. **κοπρίαι.. ἐν ἀχρησίμῳ διαθέσει,** 'Εφρ.Σύρ.1,65.

ἀχρησιμότης-ητος (ἡ) γλωσσ. τὸ μὴ χρήσιμον εἶναί τινα ἢ τι.

ἀχρησμῴδητος-ον μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ λέξεων, ὁ ἄσχετος, ὁ ξένος πρὸς τὸ χρησμῳδεῖν, ὁ μὴ ἐν χρήσει εἰς χρησμῳδίας: Νικηφόρ.Γρηγορ. εἰς Συνέσ.359 Β **οὐδ' ἡ λέξις ἀχρησμῴδητος ἔμεινεν'** 2) νεώτ. ὁ μὴ ὑπὸ χρησμοῦ προρρηθείς, ἀπροφήτευτος: **ἀχρησμῴδητος ἐπισκήπτει ἡ συμφορά.**

ἄχρηστα ἐπίρρ. δημ. ἀχρήστως βλ.λ.

ἀχρήστευσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ ἀχρηστεύσῃ τίς τι, νὰ τὸ μεταβάλῃ εἰς ἄχρηστον, νὰ τὸ καταστήσῃ ἀκατάλληλον πρὸς χρησιμοποίησιν' 2) ἐν παθ. σημ. τὸ νὰ ἀχρηστευθῇ τις, νὰ γίνῃ ἄχρηστος.

ἀχρηστεύω σχόλ. κ. νεώτ. κ. δημ., νεώτ. ἀόρ. **ἠχρήστευσα,** δημ. **ἀχρήστεψα,** μτχ. παθ. παρακ. **ἀχρηστεμένος** ὡς ἀμτβ. εἶμαι ἄχρηστος, δὲν χρησιμοποιοῦμαι, δὲν εἶμαι ἐν χρήσει: Σχόλ.Διον.Θρ. 195 Η **εἰ καὶ πολλάκις τὰ πρωτότυπα ἀχρηστεύουσιν'** 2) νεώτ. ὡς μτβ. καθιστῶ τι ἄχρηστον, ἀκατάλληλον πρὸς χρησιμοποίησιν: **ἐπρόφθασα ν' ἀχρηστεύσω τὸ ὅπλον του ἀφαιρέσας τὸ κινητὸν οὐραῖον'** κ. παθ. **ἠχρηστεύθησαν αἱ ἀτμομηχαναὶ πολλῶν πλοίων, - ἀχρηστεμένες μηχανὲς** (αἱ ἄχρηστοι)' ‖ νεώτ. νομ. θέτω εἰς ἀχρηστίαν, παύω νὰ ἔχω ἐν ἰσχύϊ, νὰ ἐφαρμόζω: **ὁ νέος νόμος ἠχρήστευσε τὴν διάταξιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου'** ‖ κ. παθ ἐν ὁμ. χρ. ἐκπίπτω εἰς ἀχρηστίαν: **ὁ νόμος οὗτος ἔχει ἀχρηστευθῆ πρὸ πολλοῦ.**

ἀχρηστία (ἡ), ἰων. **ἀχρηστίη,** κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχρήστου, τὸ εἶναί τινα ἢ τι ἄχρηστον, ἡ μὴ χρησιμοποίησίς τινος: Πλάτ.Πολ.489 Β **τῆς μέντοι ἀχρηστίας τοὺς μὴ χρωμένους κέλευε αἰτιᾶσθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἐπιεικεῖς'** ‖ νεώτ. νομ. ἡ ἀχρησία βλ.λ.: **ἡ ἐπικαρπία παραγράφεται διὰ τῆς ἀχρηστίας'** 2) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἀδυναμία χρησιμοποιήσεως: 'Αππιαν.π.Σουΐδ. **ὑπατείας τε οὐκ ἔτυχεν οὔτε ἐν πολέμῳ οὔτε ἐν εἰρήνῃ, διὰ τὴν ἀχρηστίαν τῶν ποδῶν'** ‖ νεώτ. εἰδ. στρατ. ἡ δι' ἀνικανότητα μὴ χρησιμοποίησις: **ἀχρηστία ἵππων'** 3) νεώτ. ἡ ἀχρήστευσις βλ.λ.: **ἡ ἀχρηστία μερῶν τοῦ ὅπλου'** ‖ νεώτ. νομ. ἡ ἐπὶ μακρὸν μὴ ἐφαρμογὴ νόμου τινός, διατάξεως κλπ., καὶ ἡ ἐκ τούτου παῦσις τῆς ἰσχύος του: **ὁ νόμος οὗτος περιῆλθεν εἰς ἀχρηστίαν'** 4) μτγν. ἡ ἀποφυγὴ τῶν μόχθων, ἡ ἀνάπαυσις, ἡ ἀπραξία: Πλούτ.'Ηθ.135 Β **ὁ τὴν ὑγίειαν ἀχρηστίᾳ καὶ ἡσυχίᾳ χρῄζειν (τηρεῖν) οἰόμενος.**

ἀχρηστοήθης-ους-ες γλωσσ. «ὁ μὴ χρηστοήθης».

ἀχρηστολογῶ-έω ΕΜ 463,25 «ἄχρηστα λαλῶ».

ἀχρηστοποιῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. καθιστῶ ἄχρηστον, ἀχρηστεύω: 'Ιω.Χρυσ.1,516.

ἄχρηστος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. μσν., νεώτ. κ. δημ. συγκρ. **-ότερος,** ὑπερθ. **-ότατος,** ὁ μὴ ἔχων χρησιμότητα, ὁ μὴ ὠφελείας πάροχος, ὁ μὴ χρήσιμος, ὁ ἀνωφελής: Θουκ.6,16 **καὶ οὐκ ἄχρηστος ἥδ' ἡ ἄνοια, - ἄχρηστα βιβλία, - ἄχρηστες κουβέντες'** ‖ μετὰ δοτ.: Εὐρ.'Ηρακλ.4 **πόλει τ' ἄχρηστος καὶ συναλ-**

λάσσειν βαρύς, Ξεν.Οἰκ.8,4 τοῖς δὲ φίλοις.. ἀχρηστότατον· || μετὰ γεν. πράγμ. : Ἀριστλ.Οἰκ. 1345 ε,35 ὃς ἂν ᾖ ἄχρηστος τῶν ἄλλων (ἔργων)· || μετ' ἔμπροθ. διορ., πρός τι : Ἀριστλ.Ζῳ 560 b, 14 ἄχρηστος γίνεται πρὸς τὰς θήρας· || εἴς τι : Λυκοῦργ.53 τοὺς ἀχρήστους εἰς τὸν πόλεμον· || μτγν. εἰς ἄχρηστον ἄνευ ὠφελείας : Λιβάν.Λόγ.64,108 ταλαιπωροῦνται μέν, εἰς ἄχρηστον δὲ τοῖς δήμοις· || μτγν. κ. ὁ μὴ πολεμικός : Εὐνάπ.Ἱστ.239 D· 2) ὁ λόγῳ φθορᾶς ἢ παλαιότητος κττ. ἀπολέσας τὴν χρησιμότητά του, ὁ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ χρησιμοποιηθῇ, ὁ ἐφεξῆς ἀχρησίμευτος, ἀχρησιμοποίητος : Ἡρ.1,116 αἱ δὲ εἴκοσι (νέες) αἱ περιεοῦσαι ἦσαν ἄχρηστοι, Ἱππ.Προρρ.2,19 τελείως ἄχρηστος ὁ ὀφθαλμὸς γίνεται· || μον., νεώτ. κ. δημ. μετ' ἔμπροθ. διορ. εἴς τινα, σὲ ἢ γιὰ κάποιον : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.1,169 δυστυχὴς εἰς τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου, - ἄχρηστος εἰς τὴν πολιτείαν, - ἡ ἀρρώστια τὸν ἔκαμε ἄχρηστο γιὰ τὸ σπίτι του· || δημ. εἰδ. ὁ καταστὰς ἀνίκανος πρὸς ἀναπαραγωγὴν τοῦ εἴδους : τοῦ 'δωσε μιὰ στ' ἀχαμνὰ καὶ τὸν ἔκαμε ἄχρηστο· || σχόλ., μον. κ. νεώτ. γραμμ. ὁ μὴ ἐν χρήσει, ὁ ἐκπεσὼν τῆς χρήσεως καὶ δὴ ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δὲν ἐγένετο χρῆσις ὑπὸ συγγραφέως : Σχόλ.Σοφ.Ἠλ.132 ἀπὸ τοῦ τεύχω ἀχρήστου, ΕΜ 71,17 ὁ ἀόριστος ἦλα ἄχρηστος, - ἄχρηστος λέξις, - ἄχρηστον ρῆμα, - ἄχρηστα γράμματα (τὰ ἐκπεσόντα τῆς χρήσεως καὶ μὴ περιλαμβανόμενα ἐν τῷ ἀλφαβήτῳ)· || νεώτ. φυσιολ. ἄχρηστα ὄργανα ὄργανα τελοῦντά ποτε ἐν τοῖς ὀργανισμοῖς φυσιολογικὰς λειτουργίας, περιπεσόντα δ' ἐν ἀχρηστίᾳ, ὡς οἱ μύες τοῦ ὠτός, ἡ σκωληκοειδὴς ἀπόφυσις κ.ἄ.· || νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χρησιμεύων ὡς ὑπ' ἄλλων παρευδοκιμηθείς, ὁ μὴ ἔχων ἐπωφελῆ χρησιμοποίησιν : εἶναι ἄχρηστα σήμερα τὰ καριοφίλια· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀνάξιος, κακός, φαῦλος, ἀχρεῖος : Πλάτ.Λύσ.204 C εἰμὶ δ' ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα φαῦλος καὶ ἄχρηστος, Λυσ.33,3 ἡγοῦμαι γὰρ ταῦτα ἔργα μὲν εἶναι σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων καὶ σφόδρα βίου δεομένων, - τί καλὸ περιμένεις ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄχρηστο; 4) μτφ. ἐπὶ χρησμῶν, ὁ μὴ πληρωθείς, μὴ ἐπαληθεύσας : Εὐρ.ΙΤ 121 πεσεῖν ἄχρηστον (κατὰ διόρθ. ἄκραντον) θέσφατον· 5) ἐνεργ. μετὰ δοτ. ὁ μὴ ποιούμενος χρῆσίν τινος : Εὐρ.Τρ.672 καίτοι τὸ θηριῶδες ἄφθογγόν τ' ἔφυ ξυνέσει τ' ἄχρηστον, τῇ φύσει τε λείπεται· 6) ἐπὶ προσ., ὁ δυσμενής, ἀμείλικτος, σκληρός : Ἡρ.8,111 καὶ θεοὺς δύο ἀχρήστους οὐκ ἐκλείπειν σφέων τὴν νῆσον, ἀλλ' αἰεὶ φιλοχωρέειν, Πενίην τε καὶ Ἀμηχανίην· || κ. ἐπὶ λόγων, ὁ δυσμενής, τραχύς, κακός : Ἡρ.9,111 ὦ δέσποτα, τίνα μοι λόγον λέγεις ἄχρηστον; 7) μτγν. ἐπὶ πραγμ., ὁ μήπω ἐν χρήσει, ἀμεταχείριστος, δθ. καινούργής : Λουκ.Λεξιφ.9 ἱμάτια ἄχρηστα, Ἀθήν. 3,97 Ε ἀχρήστου ζητουμένου φαινόλου· 8) ὃν δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιήσῃ τις, ἀνοίκειος, ἄτοπος, ἀπρεπής : ΕΜ 463,26.

ἀχρηστότης-ητος (ἡ) μον. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχρήστου, τὸ νὰ εἶναί τι ἄχρηστον. Θεόδ.Στ.526.

ἀχρηστῶ-έω μτγν. εἶμαι ἢ καθίσταμαι ἄχρηστος : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,259.

ἀχρηστῶ-όω μτγν., μον. κ. νεώτ. ποιῶ τι ἄχρηστον : Ὡραπ.1,50· 2) μον. μτφ. διαφθείρω : Εὐστ. 367,40 ἀχρηστῶ τὴν Ἑλλάδα φωνήν.

ἀχρήστως ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. ἄχρηστα εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναί τι ἄχρηστον, χωρὶς χρησιμότητα, χωρὶς ὠφελιμότητα : Δημ.1414 ἐμπειρίαν.. πρὸς τὸν λοιπὸν βίον ἀχρήστως ἔχουσαν· || μτγν. χωρὶς χρησιμότητα, σκοπιμότητα, ἀσκόπως, ματαίως : Πλούτ.Σόλ.21 εἰ βούλεται χρησίμως ὀλίγους, ἀλλὰ μὴ πολλοὺς ἀχρήστως κολάζειν.

ἀχρήστωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ κάμῃ τίς τι ἄχρηστον καὶ τὸ νὰ γίνῃ τι ἄχρηστον, ἡ ἀχρήστευσις : ἀχρήστωσις τηλεφωνικῆς ἢ τηλεγραφικῆς γραμμῆς - σταθμοῦ κττ. (καταστροφὴ αὐτῶν ὥστε νὰ μὴ δύναται ὁ ἐχθρὸς νὰ τὰ χειρίζεται).

ἄχρι κ. νεώτ. κ. δημ. παρὰ ποιηταῖς πρὸς σχηματισμὸν θέσει μακρᾶς συλλαβῆς κ. παρὰ πεζοῖς πρὸ φωνήεντ. συνήθ. ἄχρις, ἀττ. ὅμως μόνον ἄχρι· πρβλ. Φρύν.14 « μέχρις καὶ ἄχρις σὺν τῷ σ ἀδόκιμα· μέχρι δὲ καὶ ἄχρι λέγε »· μόριον μεταπεσὸν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ εἰς χρῆσιν προθέσεως κ. συνδέσμου, ἀρχικῶς δὲ ἐν χρήσει κυρίως ἐπιρρ., ἐνυπαρχούσης πάντοτε τοπικῆς ἐννοίας· οὕτω π. Ὅμ. = μέχρις ἐσχάτων, ὅλως διόλου, ἐντελῶς, πέρα καὶ πέρα : Ἰλ.Δ 522 ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὀστέα λᾶας ἀναιδὴς ἄχρις ἀπηλοίησεν, αὐτ.Π 324 ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξεν· || ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ, ἐπιπολαίως : Ἰλ.Ρ 599 γράψεν δέ οἱ ὀστέον ἄχρις αἰχμὴ Πολυδάμαντος (κ. δ.ἑρμ. ἐντελῶς, πέρα ὡς πέρα)· || δημ. κατὰ διπλῆν ἐκφοράν, ἄχρι ἄχρι, μόλις, ὠχρῶς, ἐλάχιστα : ἄχρι ἄχρι τὸν θυμοῦμαι· 2) μεθ' Ὅμ. ὡς ἐπίρρ. μετὰ προθέσεων μετ' αἰτ. συντασσομένων (τῆς εἰς κ. ἐπί, π. μτγν. κ. τῆς πρὸς κ. ὑπό), ὧν προτάσσεται, σπαν. δὲ π. μτγν. ἐπιτάσσεται, ἐν ἐπιγρ. κ. μεθ' ἁπλῆς αἰτ., π. μτγν. καὶ μετ' ἄλλου τοπικοῦ ἐπιρρ., εἰς δήλωσιν πάντοτε ἐκτάσεως ἢ κινήσεως ἐν χώρῳ = μέχρι, ἕως, ὡς· οὕτως ἐπὶ ἐκτάσεως τόπου : Θεόφρ.Χαρ.19,3 καὶ τὰς μασχάλας δὲ θηριώδεις καὶ δασείας ἔχειν ἄχρι ἐπὶ πολὺ τῶν πλευρῶν· || εἰς δήλωσιν κινήσεως ἐν χώρῳ : Ξεν.Ἀν.5,5,4 διὰ φιλίας πορευόμενοι δύο ἡμέρας.. ἄχρι εἰς Κοτύωρα ἀφίκοντο, Λουκ.Νιγρ.36 ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τε καὶ ἀτονίας οὐδὲ ἀφικνεῖται τὰ βέλη αὐτοῖς ἄχρι πρὸς τὸν σκοπόν· || μτγν. ποι. κ. ἐπιτασσόμενον τοῦ ἔμπροθ. διορισμ. : Κόϊντ.9,376 ἐς ὀστέον ἄχρις ἱκέσθαι, Νόνν.Δ 5,153 ἐς ὀμφαλὸν ἄχρις ἱκάνων· Ἐπιγρ. κ. μεθ' ἁπλῆς αἰτ. : ἄχρι.. θρόνον ἦλθεν· || μτγν. ποι. κ. ἐπιτασσόμενον : Κόϊντ.6,409 αἰχμὴ δ' αἱματόεσσα μετάφρενον ἄχρις ἵκανεν· || μτγν. κ. μετ' ἄλλου τοπικοῦ ἐπιρρ. : Λουκ.Ἐρωτ.12 ἄχρι πόρρω, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.8,401 ἄχρι δεῦρο· 3) κ. νεώτ. ἐκ τῆς ἐπιρρ. χρήσεως μετ' ἔμπροθ. διορισμ. καταχρηστικῶς ὡς πρόθεσις μετὰ γεν. συντασσομένη εἰς δήλωσιν ἐκτάσεως ἢ κινήσεως ἢ διαρκείας ἐν τόπῳ καὶ ἐν χρόνῳ ἢ μέτρου ἢ βαθμοῦ = μέχρι, ἕως, ὡς· οὕτως ἐπὶ ἐκτάσεως ἐν τόπῳ : Ἡρ.2,138 ἐκ γὰρ τοῦ Νείλου διώρυχες ἐσέχουσι οὐ συμμίσγουσαι ἀλλήλῃσι, ἀλλ' ἄχρι τῆς ἐσόδου τοῦ ἱροῦ ἑκατέρη ἐσέχει· || μτγν. κ. ἐπιτασσόμενον τῆς γεν. ἣν διορίζει : Εὐφ.41 Ἰνίου ἄχρις· || ἐπὶ κινήσεως ἐν χώρῳ : Δημ.326 ὅπως παρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι τοῦ Πειραιῶς κομισθήσεται· || κ. νεώτ. ἐπὶ κινήσεως ἢ διαρκείας ἐν χρόνῳ : Ὀδ.Σ 370 ἄχρι μάλα κνέφαος, Δημ.Ξ 118 ἄχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδὲν οὔτε τῶν συμφερόντων οὔτε τῶν δεόντων πρᾶξαι δυνάμεθα, ΚΔ Ρωμ.Β,22 πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν, - ἄχρι τοῦδε δὲν ἐφάνη, - ἄχρι τῆς ὥρας· || μτγν. ἐπὶ χρόνου ἁπλῶς μετ' ἐπιρρ. χρον. : ΠΔ Γέν.44,28 καὶ οὐκ εἶδον αὐτὸν ἄχρι νῦν, Λουκ.Τίμ.39 ὃς ἄχρι νῦν εὐδαιμονέστατα διάγων· || μτγν. μετὰ γεν. εἰδ. ἐν φρ. ἄχρι παντός, συνεχῶς, διαρκῶς, ἀπαύστως : Πλούτ.Κικ.6· || ἐπὶ μέτρου ἢ βαθμοῦ : Ξεν.Συμπ. 4,37 ἄχρι τοῦ μὴ πεινῆν ἀφικέσθαι, Δημ.109 ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι καὶ ἐπαινέσαι σπουδάζοντες· 4) ὡς σύνδεσμ. εἰσάγων ἐξηρτημένας χρονικὰς προτάσεις μετὰ τοῦ ἂν κ. ὑποτακτ. = ἕως οὗ, μέχρις ὅταν νά : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.40 ἄχρις ἂν αἱ ἡμέραι παρέλθωσιν, Ξεν.Ἀν.2,3,2 περιμένειν ἄχρι ἂν σχολάσῃ· || μτγν. κ. ἄνευ τοῦ ἄν : Βίων 1,47 ὅσσον ζώει τὸ φίλημα, ἄχρις.. ἐς ἐμὸν στόμα κεἰς ἐμὸν ἧπαρ πνεῦμα τεὸν ῥεύσῃ· || μτγν. κ. μετ' εὐκτ.

μετὰ τοῦ ἄν : Παῦλ.Αἰγ.6,8 **ἄχρις ἂν θερμανθείη**· ‖ μτγν. κ. ἄνευ τοῦ ἄν : Νόνν.Δ 37,211 **ἄχρι φανείη**· κ.μ. ἀπαρφ. : Κόϊντ.4,361 **ἄχρις ἱκέσθαι ὀστέον**· **5)** μετὰ γεν. τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ὅς, **ἄχρις οὗ** (ἐνν. χρόνου), εἰσάγει ἐξηρτημένας χρονικὰς ἀναφορικὰς προτάσεις καὶ σημαίνει μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὅν, ἕως οὗ, ἕως ὅτου, ὡς τότε πού, ὥσπου ἢ ὅσο νά· μετὰ τοῦ **ἂν** κ. ὑποτ. : Ἱππ.Συρίγγ.3 **ἄχρις οὗ ἂν δοκέῃ**· ‖ ὁμ. μεθ' ὑποτ. ἄνευ τοῦ **ἄν** : Ἡρ.Ι,117 **θεῖναί μιν ἐς ἔρημον οὖρος καὶ παραμένοντα φυλάσσειν ἄχρι οὗ τελευτήσῃ** (δ. γρ. **-σει**), Πλούτ.Αἰμ.17 **ἄχρι οὗ.. πάλιν ἐπιλάμψῃ πρὸς τὸν ἥλιον**· ‖ κ. μεθ' ὁριστ. ἄνευ τοῦ **ἄν** : Ξεν.Ἑλλ.6,4,37 **ἄχρι οὗ ὅδε ὁ λόγος ἐγράφετο**· ‖ ὁμ. ἄνευ τοῦ **ἂν** σημαίνει τὸ σημεῖον μέχρι τοῦ ὁποίου ἐξικνεῖταί τι, ἕως οὗ, ὡς ἐκεῖ πού, ὥσπου· οὕτω μεθ' ὁριστ. : Ξεν.ΚΠ 5,4,16 **καὶ ὁ μὲν Ἀσσύριος διώξας ἄχρι οὗ ἀσφαλὲς ᾤετο εἶναι, ἀπετράπετο**· ‖ ὁμ. μεθ' ὑποτ. : Θεόφρ.ΖΙ 5,1,8 **αὐξάνεται εἰς μῆκος, ἄχρι οὗ δὴ ἀφίκηται τοῦ ἡλίου**.

ἄχριον Ἡσ. « ἄχριστον ».

ἄχρις κ. νεώτ. ἄχρι βλ. λ.

ἀχρισατέες Ἡσ. « ἀληθές ».

ἀχρίστιανος-η-ο δημ. ἀχριστιανὸς βλ.λ. : Λασκαρ. Γνίχτης 30(**λογιάζοντας τ' ἀχρίστιανα στερνά του**.

ἀχριστιανός-ή-ό(ν) μτγν., δημ. κ. **ἀχρίστιανος** ὁ μὴ χριστιανὸς ὤν, μὴ ἀσπαζόμενος τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ὁ ἄθρησκος, **ἄθεος**· Γρηγέντιος Διάλεξις μετὰ Ἰουδαίου 93 « **οἱ φυλάσσοντες τὰ τῶν χριστιανῶν παραγγέλματα οὗτοι μόνοι χριστιανοί εἰσι· οἱ δὲ μὴ φυλάσσοντες ἀχριστιανοί** ».

ἄχριστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ κεχρισμένος, μὴ κεκαλυμμένος δι' ἐπιχρίσματος, ἢ διὰ χρώματος : **ἄχριστος αἴθουσα - τοῖχος**· **2)** μτφ. ἐπὶ ὑποψηφίων, ὁ μὴ λαβὼν χρῖσμα, ἤτοι ἐπίσημον ἀναγνώρισιν ὑπό τινος κόμματος : **ἄχριστος εἶναι ἀκόμη ὁ συνδυασμός τους**· **3)** ὁ μὴ διὰ τοῦ ἑαυτοῦ ἀπαχωρήματος ῥυπανθείς, πρβλ. χρίζομαι.

ἄχροια (ἡ) κ. νεώτ., Ἰων. **ἀχροίη** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχρόου, τὸ νὰ μὴν ὑπάρχῃ χρῶμα : Πλωτῖν.2,4,10· ‖ ἰδίᾳ ἡ ἔλλειψις ζωηροῦ χρώματος, ὠχρότης, τὸ ξεθώριασμα : Γαλ.10,238 **ἐπειδὰν τὰ χείλη μόνον τῶν ἑλκῶν ἐπὶ πλέον ἀχροίας ἢ σκληρότητος ἥκοι**· ‖ ἡ ὠχρότης τοῦ θανάτου : Κόϊντ.8,209 **χλοερὴ δὲ θοῶς κατεχεύατο νεκρῷ ἀχροίη**· **2)** νεώτ. εἰδ. βοταν. κατάστασις τῶν ἐν σκότει ἀναπτυσσομένων φυτῶν, παρουσιαζόντων ὠχρότητα καὶ γεν. ἀσθενικὴν σύστασιν· **3)** Ἡσ. « **ἀχροίην ὁμόχροιαν καὶ συγχρωματισμόν** ».

ἀχροΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὠχροκιτρινωπὴ ἢ πρασινωπὴ παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ τουρμαλίνου βλ.λ.

ἀχροιῶ-έω εἶμαι ἢ γίνομαι ἄχρους, ἀχροῶ βλ.λ. : Ἱππ.Ἀγμ.25 **αἰδήσειεν ἂν καὶ ἀχροιήσειεν** (ὁ χρώς).

ἄχρονα ἐπίρρ. δημ. ἀχρόνως βλ.λ.

ἀχρόνιαγα ἐπίρρ. δημ. ἀχρόνιαστα βλ. λ.

ἀχρόνιαγος-η-ο δημ. ἀχρόνιστος **βλ.λ.**· **2)** ὁ δι' ὃν προβλέπει τις ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χρονίσῃ, νὰ συμπληρώσῃ ἔτος· ‖ **δθ.** ἰδίᾳ ἐπὶ ἀρᾶς, ὁ δν καταρᾶται τις ὅπως μὴ συμπληρώσῃ ἔτος ἐν τῇ ζωῇ, ποῦ τὸν καταριέται νὰ μὴ χρονιάσῃ, νὰ μὴν τὸν εὕρῃ ὁ χρόνος : **μὲ κατάστρεφε ὁ ἀφωρεσμένος, ποὺ νά 'ναι ἀχρόνιαγος, - ἀπὸ τὸ θεὸ νὰ τὸ 'βρῃ ὁ ἀχρόνιαγος**.

ἀχρόνιαστα ἐπίρρ. δημ. ἀχρόνιστα βλ.λ.· **2)** ἄνευ χρονισμοῦ, χρονοτριβῆς : **νὰ 'ρθῃς ἀχρόνιαστα**.

ἀχρόνιαστος-η-ο δημ. ἀχρόνιστος βλ.λ.

ἀχρόνιγος-η-ο δημ. ἀχρόνιστος βλ.λ.

ἀχρόνιστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀχρόνιαστα κ. ἀχρόνιαγα** ἄνευ συμπληρώσεως ἔτους ἀπό τινος πράξεως ἢ γεγονότος, χωρὶς νὰ περάσῃ χρόνος· ‖ ἄνευ ἐπιβραδύνσεως, ἄνευ χρονοτριβῆς.

ἀχρόνιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. κ. **ἀχρόνιαστος** ὁ μὴ συμπληρώσας ἔτος ἀπό τινος πράξεως ἢ γεγονότος, ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἢ τοῦ θανάτου τινός, ποὺ δὲ χρόνισε : **εἶναι ἀχρόνιστο ἀκόμα τὸ παιδί** (δὲν παρῆλθεν ἔτος ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του), · ἀχρόνιστας ὁ μακαρίτης **κι ἐκείνη ξαναπαντρεύτηκε** (δὲν παρῆλθεν ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ)· **2)** ἐπὶ ἀρᾶς βλ. ἀχρόνιαγος 2)· **3)** νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χρονίσας, μὴ χρονοτριβήσας, μὴ ἀργοπορήσας· **4)** δημ. ὁ μὴ γενόμενος, μὴ καταστὰς χρόνιος.

ἀχρονολόγητα ἐπίρρ. δημ. ἀχρονολογήτως βλ.λ.

ἀχρονολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐπ' αὐτοῦ ἔχων ἐγγεγραμμένην χρονολογίαν : **ἀχρονολόγητας ἀναφορά**· **2)** ὁ μὴ δεκτικὸς χρονολογήσεως, οὗ ἡ χρονολογία δὲν δύναται νὰ γνωσθῇ, νὰ ἐξακριβωθῇ : **ἀχρονολόγητος ἐποχή**.

ἀχρονολογήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ χρονολογίας ἢ χρονολογήσεως.

ἄχρονος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκτὸς χρόνου ὤν, ὁ μὴ ἔχων χρονικὰ ὅρια, ὁ ἄπειρος, αἰώνιος· Ἡσ. « **ἄχρονον τὸ μὴ ἀρξάμενον ἐπὶ χρόνου** » : Νόνν.Δ 1,174 **ἄχρονος.. ὥρη**, αὐτ.Εὐάγγ.Ἰω.1,1 **ἄχρονος ἦν, ἀκίχητος, ἐν ἀρρήτῳ λόγος ἀρχῇ**, Δαμάσκ.Ἀρχ.404 **ἡ ἄχρονος φύσις**, Μηναῖ.1,1 Θεοτοκίον **προαιώνιον καὶ ἄχρονον θεὸν λόγον**· **2)** ὁ ἀνεξάρτητος τοῦ χρόνου, ὁ μὴ ἐν τακτοῖς χρονικοῖς ὁρίοις ὤν, ὑπάρχων : Πλωτῖν. 4,4,1 **ἄχρονος πᾶσα ἡ νόησις**, Μάξ.Ὁμολ.1,323 Β **ἡ ψυχὴ ἄχρονος καὶ ἀσώματος οὖσα**· **3)** ὁ ἐπ' ὀλίγον χρόνον διαρκέσας, ὁ ὀλιγοχρόνιος : Πλούτ. Ἠθ.908 C **ἐὰν γὰρ τις τούτων τὴν ζωὴν καὶ τὸν βίον κληρώσηται, δυστυχεῖς καὶ ἀχρόνους σημαίνει**, Μαν.Φιλῆς π.Ψυχῆς 66,32 **ἄχρονον πάθος, ὁ καθάπαξ ἔρρευσεν εἰς τὴν καρδίαν**· **4)** δημ. ὁ ἀχρόνιστος βλ.λ.· **5)** νεώτ. μουσ. ὁ μὴ ἔχων κανονικὸν χρόνον : **ἄχρονος μελῳδία**.

ἀχρονοτριβής-οῦς-ές ὁ μὴ χρονοτριβῶν· Ἡσ. « **ἀχρονοτριβές· σύντομον, ταχύ, παρὰ τὸ μὴ τετρῖφθαι ἐν χρόνῳ, ἢ χρόνον πολὺν διατρῖψαι** ».

ἀχρονοτριβήτως ἐπίρρ.νεώτ.ἄνευ χρονοτριβ.βλ.λ.

ἀχρόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἄνευ χρονικοῦ καθορισμοῦ, ἀνεξαρτήτως χρονικῶν ὁρίων : Βασ.2,17 Β **αἱ τῆς διανοίας κινήσεις ἀχρόνως ἐνεργοῦνται**, Μηναῖ.2,2 Μικρὸς Ἑσπ. **ὁ ἐκ πατρὸς ἀχρόνως γεννηθεὶς θεὸς λόγος**, Εὐστ.182,18 **ἀχρόνως οὕτω**· **2)** ἄνευ διατριβῆς, χωρὶς χρονοτριβήν : Φιλ.1,571, πρβλ. ἄχρονος.

ἀχροοδεξτρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ μὴ χρωννυμένη διὰ διαλύματος ἰωδίου δεξτρίνη βλ.λ.

ἄχρους-οος-ουν κ. νεώτ., συγκρ. **-οώστερος** κ. **-οώτερος** ὁ μὴ ἔχων χρῶμα, ὁ ἄχρωμος : Ἀριστλ. Ψυχ.418 b,27,Νικ.Θηρ.236 **ἰχὼρ ἄλλοτε δ' αἱματόεις, ἄλλοτε δ' ἄχροος**, Ὀκελλ.2,3 **ἄχροον σκότος, - ἀέριον ὄχρουν**· ‖ ἰδίᾳ ὁ μὴ ἔχων ζωηρὸν χρῶμα, ξεθωριασμένος, ἀσπρουλιάρης, δθ. ὠχρός, ἀναιμικός : Ἱππ.Ἀέρ.6 **ἀχρόους τε εἰκὸς καὶ ἀρρώστους**, Νόνν.1,58 **ἄχρουν αὐτῶν τὸ πρόσωπον**· **2)** ἐπὶ ζωγραφικῶν ἔργων, ὁ πεποιημένος ἄνευ χρήσεως χρωμάτων, ὁ οὐχὶ χρωματιστός : Ἀδαμάντιος Φυσιογν.2,47 **καθάπερ ἐν γραφαῖς ἀχρόοις, γραμμῇ μόνῃ τύποι ἀνδρῶν εἰκασμένοι εἰσί**, πρβλ. σκίτσο· **3)** εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς προσ., ὁ ἄνευ ἐρυθήματος : Κλαύδ. ἐν ΑΠ 9,139,5 **ἄχροος αἰδώς**· **4)** νεώτ. μτφ. ὁ εἰς οὐδὲν κόμμα ἀνήκων, πρβλ. ἀχρωμάτιστος : **ἄχρουν ὑπουργεῖον** (ἀ. ὑπηρεσιακὴ κυβέρνησις)· **5)** Ἡσ. « **ἄχροοι πυρραὶ ἡμίονοι** »· **6)** Ἡσ. « **ἀχρόον, πονηρόν· Λάκωνες, νόθον** ».

ἀχρουστικό (τό) δημ. μόνιμον, σταθερὸν εἰσόδημα.

ἀχροῶ-έω εἶμαι ἢ γίνομαι ἄχρους, ὠχρός, ξεθωριασμένος : ἀχροοῦσι τὴν ὄψιν.

ἀχρόως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ οὐδεμιᾶς χροιᾶς, χωρὶς κανένα χρῶμα, ἀχρωμάτιστα, πρβλ. ἄχρους.

ἀχρυσόπεπλος-ον ὁ μὴ ἔχων χρυσοῦν πέπλον: Σιμων.π.Πλουτ.Ἠθ.402 D **ἀχρυσόπεπλον ὕδωρ** [ἀμφ. π.θ., ἀντὶ χρυσόπεπλον].

ἄχρυσος-ον ὁ μὴ ἔχων χρυσόν, ὁ στερούμενος χρυσοῦ, ἤτοι χρημάτων: Πλάτ.Νόμ.679 B **ἄχρυσοί τε καὶ ἀνάργυροι ὄντες**· ‖ ὁ πένης, ὁ πτωχός: Ἀθήν.6,231 E **ἔτι δὲ ἄχρυσος ἦν ὁ Πύθιος**· 2) ὁ μὴ φέρων χρυσοῦν κόσμον, χρυσᾶ κοσμήματα.

ἀχρύσωτος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐπικεκαλυμμένος διὰ λεπτῶν φολίδων χρυσοῦ, ὁ μὴ ἐπίχρυσος γενόμενος δι' ἐπικολλήσεως φήγματος χρυσοῦ ἢ ἄ. χρυσόχρου μετάλλου (χρυσόσκονη), ποὺ δὲν τοῦ ἔγινε χρύσωμα βλ.λ.: Ὀνειρ.50,119 **εἰκόνας κεχρυσωμένας ἢ ἀχρυσώτους**, - **ἀχρύσωτον πλαίσιον**, - **ἀχρύσωτες καρνίζες**· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς χρυσώματος, ὁ ἐφ' οὗ τὸ ἐπιτιθέμενον χρύσωμα δὲν ἔχει διάρκειαν.

ἀχρωματία (ἡ) νεώτ. ἡ ἀχρωμία βλ.λ.

ἀχρωματίζω νεώτ. μτβ. καθιστῶ τι ἀχρωματικὸν βλ.λ.· ‖ καθιστῶ τι ἄχρωμον βλ.λ.I).

ἀχρωματικός-ή-όν νεώτ. ὁ παράγων ἀχρωματισμόν, ἀχρωσίαν, ὁ ἀχρωστικός βλ.λ.

ἀχρωματίνη (ἡ) νεώτ. ὑγρὸν εὑρισκόμενον ἐν τῷ πυρῆνι τῶν κυττάρων, μὴ χρωματιζόμενον ὑπὸ τῶν ἀντιδραστηρίων, ἄ. λινίνη.

ἀχρωμάτισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀχρωματίζω βλ.λ.

ἀχρωματισμός (ὁ) νεώτ. ἡ ἀχρωσία βλ.λ.

ἀχρωμάτιστα ἐπίρρ. δημ. ἀχρωματίστως βλ.λ.

ἀχρωματιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀχρωματίζων, ἀχρωστικὸς βλ.λ.

ἀχρωμάτιστος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ κεχρωματισμένος, ὁ στερούμενος χρωματισμοῦ, ὁ ἀχρώματος, ἄχρους: Ἀριστλ.Μετ.371 b,9 **καλεῖται δ', ἂν ἀχρωμάτιστον ᾖ, τοῦτο τὸ πάθος τυφών**, Γρηγ.Νύσσ.1,13 B **εἰ οὖν ἀόρατον ἦν, καὶ ἀχρωμάτιστον πάντως**· ‖ ὁ μὴ ἐπηλειμμένος διὰ χρώματος, ὁ ἄβαφος: **ἀχρωμάτιστος τοῖχος**, - **ἀχρωμάτιστη πόρτα**· 2) δημ. ἐπὶ τοῦ χαρτοπαιγνίου τῆς πρέφας ἢ τοῦ μπρίτζ, ὁ εἰς οὐδὲν ἐκ τῶν εἰδῶν τῶν παιγνιοχάρτων ἀνήκων, ὁ χωρὶς ἀτοὺ βλ.λ.: φρ. παικτική: **ἐφτὰ - ὀχτὼ - ἐννέα ἀχρωμάτιστο**· 3) νεώτ. μτφ. ὁ μὴ ἀνήκων εἰς ὡρισμένον πολιτικὸν κόμμα, ἀλλ' ἀτομικὴν πολιτικὴν ἰδεολογίαν ἔχων, ὁ κομματικῶς ἀνεξάρτητος: **ἀχρωμάτιστος πολιτικὸς** κ. ὁ μήπω δηλώσας εἰς κόμμα πολιτικὴν φιλίαν: **ὁ μεγαλύτερος κομματάρχης τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἀκόμη ἀχρωμάτιστος**.

ἀχρωματίστως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ χρωματισμοῦ, χωρὶς χρῶμα: Λιβάν.4,1070,7 **ἀχρωματίστως τὸ κάλλος ὁρᾶν παρ' ἑαυτῇ συμμεμόρφωτο**· ‖ ἄνευ ἐπαλείψεως διὰ χρώματος, χωρὶς βαφήν, ἄβαφτα· 2) νεώτ. μτφ. χωρὶς νὰ ἀνήκῃ τις εἰς πολιτικὸν κόμμα, ἀνεξαρτήτως: **πολιτεύεται ἀνέκαθεν ἀχρωματίστως**.

ἀχρωματοκυτταρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κατάστασις τοῦ ἐρυθροῦ αἱμοσφαιρίου, ὅπερ ἀπολέσαν τὴν χρωστικήν του οὐσίαν ὑπέστη τὴν κυστικὴν μεταμόρφωσιν.

ἀχρώματος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος χρώματος, ὁ μὴ ἔχων χρῶμα, ὁ ἀχρωμάτιστος, ἄχρους βλ.λ.: Πλάτ.Φαῖδρ.247 C **ἡ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος οὐσία ὄντως οὖσα ψυχῆς**, Πλούτ.Ἠθ.97 A **ἀχρώματον οὐσίαν καὶ ὕλην**, Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοί 84 **κάποιος πέπλος.. σταχτύς, ἀχρώματος**· 2) ὁ μὴ ἐρυθριῶν, ὁ ἀναιδής, ὁ ἀναίσχυντος: AB 475,9, Σουΐδ. ἐν λ. ἄχρωμος.

ἀχρωματοψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀνωμαλία τῆς ὁράσεως χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς ἀδυναμίας τοῦ ὀφθαλμοῦ πρὸς τὸ διακρίνειν τὰ χρώματα, ἄ. ἀχρωματωπία.

ἀχρωματωπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀχρωματοψία βλ.λ.

ἀχρωματωπός (-ή)-ό(ν) νεώτ. ὁ πάσχων ἀχρωματοψίαν βλ.λ.

ἀχρωμία (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. τὸ μὴ ἐρυθριᾶν, ἡ ἀναίδεια, ἡ ἀδιαντροπιά· 2) νεώτ. ἡ ἔλλειψις χρώματος, τὸ νὰ εἶναί τι ἄχρωμον, ἡ ἀχροια· 3) νεώτ. ἰατρ. **δερματικὴ ἀχρωμία**, τοπικὴ ἢ καθολικὴ ἐκ τοῦ δέρματος ἐξαφάνισις τῆς φυσιολογικῆς χρωστικῆς, ἄ. ἀχρωμοδερμία.

ἀχρωμοδερμία (ἡ) νεώτ. τὸ ἄχρωμον τοῦ δέρματος, ἡ ἔλλειψις φυσιολογικοῦ χρώματος τοῦ δέρματος, δερμικὴ ἀχρωμία.

ἀχρωμολήνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συνθέτων**.

ἄχρωμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος χρώματος, ὁ ἀχρώματος βλ.λ.· 2) μτφ. ὁ μὴ ἐρυθριῶν, ὁ ἀναιδής, ὁ ἀδιάντροπος: Ἱππ.Ἐπιδ. 7,122 **πορνείῃ ἄχρωμος**, Ἀρτεμίδ.4,44 **ἦν δὲ ἡ ἐργασία αὐτοῦ ἄχρωμος**, Κλημ.Ἀλ.Παιδ.254,4 **ταῖς ἀχρώμοις παρανοίαις**.

ἄχρως-ων ὁ ἄχρους βλ.λ.: Ἱππ.Ἐπιδ.7,85 **γλῶσσα ἄχρως**, Πλάτ.Χαρμ.168 E **ἄχρων γὰρ ὄψις οὐδὲν ἂν μήποτε ἴδῃ**, Ἀριστλ.Μεταφ.989 b,9 **οὔτε λευκὸν οὔτε μέλαν ἢ φαιὸν .. ἀλλ' ἄχρων**.

ἀχρωσία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ καταλλήλων ὀπτικῶν ὀργάνων ἐπιτυγχανομένη διάθλασις τοῦ φωτὸς ἄνευ χρωματικῆς ἀναλύσεως αὐτοῦ· 2) ἀποχρωμάτισις ἐπιτυγχανομένη διὰ μίξεως τῶν πρώτων χρωμάτων ἢ ἑνὸς πρώτου χρώματος καὶ τοῦ συμπληρωτικοῦ τούτου ἢ καὶ δι' εἰδικοῦ ἀπαλειπτικοῦ χρωμάτων τινῶν ὑγροῦ.

ἀχρωστικός-ή-όν νεώτ. κατάλληλος **πρὸς** ἐπίτευξιν ἀχρωσίας βλ.λ.I): **ἀχρωστικὸν πρίσμα**· 2) ὁ κατάλληλος πρὸς ἀποχρωματισμόν.

ἄχρωστος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ κεχρωσμένος, ὁ ἀχρωμάτιστος: Πλούτ.Ἠθ.947 C **ἀναφὲς καὶ ἄχρωστον**· 2) (χρώζω) ἄψαυστος, ἄπιαστος: Εὐρ.Ἑλ. 831 **ὡς οὐκ ἄχρωστα γόνατ' ἐμῶν ἕξει χειρῶν**.

ἀχρώτιστος-ον πάπ. ἀχρωμάτιστος, ἄχρωστος βλ.λ.: Πάπ. **ἀχρώτιστον σαμφοῦχον**.

ἀχρωτίστως ἐπίρρ. πάπ. ἀχρωματίστως βλ.λ.

ἀχταπόδι (τὸ) δημ. ὁ ὀκτάπους βλ.λ.

ἀχταραγδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς ψευδοκρυστάλλους, μῖγμα τοῦ ὀρυκτοῦ γρουσσουλάρου μετὰ κοκκίων χαλαζίου καί τινος ἰνώδους καὶ στεατιτοειδοῦς οὐσίας.

ἀχτάρης-ισσα (ὁ,ἡ) δημ. (ἀραβοτουρκ.) ρωποπώλης βλ.λ., φιλικατζῆς βλ.λ.· ‖ **πωλητὴς** ἀρωματικῶν προϊόντων καὶ φαρμάκων.

ἀχτάρικο (τὸ) δημ. τὸ κατάστημα τοῦ ἀχτάρη βλ.λ.

ἀχταρμάς (ὁ) δημ. (τουρκ.) ἡ ἀπὸ ἑνὸς πλοίου εἰς ἕτερον μεταβίβασις ἐπιβατῶν ἢ μεταφόρτωσις ἐμπορευμάτων.

ἀχτένιστος-η-ο δημ. ἀκτένιστος βλ.λ.

ἄχτι (τὸ) δημ. ἄκλιτον, διακαὴς πόθος, σφοδρὰ ἐπιθυμία: **τὸ εἶχε ἄχτι νὰ παντρέψῃ τὸ γιό του - νὰ πάρῃ παράσημο**· 2) μτφ. ἐν τῇ φρ. **βγάνω -εις -ει** κτλ. **τὸ ἄχτι μου** (**σου, του**) ἐκδικοῦμαι, ἱκανοποιῶ τὴν ἔχθραν, τὸ μῖσός μου: Παλαμ.Τρισεύγενη 16 **νὰ τοῦ ξεμυαλίσῃ τὸ κορίτσι ἔτσι γιὰ νὰ βγάλῃ τ' ἄχτι του**, Βλαχογ.Παληκάρια Παλιὰ 58 **οἱ Τοῦρκοι βγάλανε τὸ ἄχτι τους**· ‖ ὁμ. φρ. **σὲ** (**τὸν**) **ἔχω ἄχτι** (δυσμενῶς διάκειμαι).

ἀχτιαρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **καμηλοπαρδαλιδῶν**.

ἀχτίδα (ἡ) δημ. κ. **ἀχτίνα** ἡ ἀκτὶς βλ.λ.: Κρυστ. Καλόγηρος Κλεισούρας II,6 **καὶ κάθε ἀχτίδα ἀπὸ ψηλὰ ποὺ κάθε ἀστέρι στέλνει**, Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννας 34 **σὰ μιὰν ἀχτίδα φεγγαριοῦ στὸ μάρμαρο τοῦ τάφου**· ‖ ἡ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀκτίς, ἀκτινοβολία: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 38,13 **μιὰν ἀχτίδα λάμπει** | **ἀχνόφωτη στὰ γλαρωμένα μάτια**.

ἀχτιδένιος-ια-ιο δημ. ὁ ἐξ ἀκτίνων συνιστάμενος, ὁ ἀκτινωτός.

ἀχτιδιά (ἡ) δημ. ἡ ἀκτινοβολία βλ.λ.

ἀχτιδίζω δημ. ἐκπέμπω ἀκτῖνας, ἀκτινοβολῶ βλ.λ.

ἀχτιδοβολή (ἡ) δημ. κ. **ἀχτιν-** ἡ ἀκτινοβολία βλ.λ.

ἀχτιδοβολιά (ἡ) δημ. κ. **ἀχτιν-** ἡ ἀκτινοβολία βλ.λ.

ἀχτιδοβόλος (ὁ) δημ. κ. **ἀχτιν-** ὁ ἀκτινοβόλος βλ.λ.

ἀχτιδοβολῶ δημ. κ. **ἀχτινοβολῶ** ἀκτινοβολῶ βλ.λ.

ἀχτιδοστέφανο (τὸ) δημ. κ. **ἀχτινοστέφανο** στέφανος ἐξ ἀκτίνων, φωτοστέφανας.

ἀχτιδοστόλιστος-η-ο δημ. κ. **ἀχτινοστόλιστος** ὁ οἱονεὶ δι' ἀκτίνων ἐστολισμένος, κεκοσμημένος.

ἀχτιδωτά ἐπίρρ. δημ. ἀκτινοειδῶς βλ.λ.

ἀχτιδωτός-ή-ό δημ. ἀκτινωτός, ἀκτινοειδής βλ.λ.

ἀχτίνα (ἡ) δημ. ἡ ἀκτὶς βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Β 172 **ἥλιο θαμπὸ καὶ σκοτεινὸ μὲ δίχως τὶς ἀχτῖνες.**

ἀχτινοβόλημα (τὸ) δημ. ἡ ἀκτινοβολία βλ.λ.: Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.Ἄλκ.208 **ποτὲ δὲ θ' ἀντικρύσουν πιὰ τὰ μάτια της | τοῦ ἡλιοῦ τὸν κύκλο καὶ τ' ἀχτινοβόλημα.**

ἀχτινοβολημένος-η-ο δημ. ὁ ἀχτινοβαλισμένος βλ.λ.

ἀχτινοβολισμένος-η-ο δημ. ὁ ὑπ' ἀκτίνων πεφωτισμένος, ὁ δεχθεὶς ἀκτῖνας, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸν φωτεινόν : Σολωμ.Σονέτο γιὰ Γάμο 9 **ξαναγύρε κατόπι ἀχτινοβολισμένη.**

ἀχτινοβολῶ-άω δημ. ἀκτινοβολῶ βλ.λ.

ἀχτινοσύνη (ἡ) δημ. τὸ εἶναί τι ἀκτινωτὸν βλ.λ.· || τὸ ἀκτινοβολεῖν, ἡ ἀχτιδοβολιά.

ἀχτσέδες (οἱ) δημ. (τουρκ.) εἶδος ἀπίων.

ἀχτύπητος-η-ο δημ. ὁ ἀκτύπητας βλ.λ.

ἄχυ (τό) μτγν. (ἑβρ. ahu) εἶδος τοῦ φυτοῦ κασσίας: Διοσκ.1,13.

ἀχυδαΐστὶ ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ χυδαϊσμῶν βλ.λ.

ἀχυλερό (τὸ) δημ. κ. **ἀχιλερό** βλ.λ. μπουγαδοπάνι, πρβλ. ἀχυλιά.

ἀχυλία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἔλλειψις χυλοῦ, τὸ ἄγευστον, τὸ ἄχαρι, ἡ ἀηδία, ἡ ἀνοστιά : Διοκλῆς ἀπ. 138 **τὰς δυσωδίας καὶ τὰς ἀχυλίας .. τῶν χυλῶν·** 2) νεώτ. ἰατρ. διαταραχὴ τῆς πέψεως καθ' ἣν ἐλαττοῦται σημαντικώτατα ἡ ζυμωτικὴ ἀντίδρασις.

ἀχυλιά (ἡ) δημ. κ. ἀχιλιὰ βλ.λ.

ἄχυλος-ον κ. νεώτ. ὁ στερούμενος χυλοῦ, ὁ μὴ ἔχων χυμόν, ὁ ἄγευστος, ἀηδής, ἄνοστος : Θεοφρ. ΦΑἰτ.6,19,4 **ὅλως δύσχυλον ἢ ἄχυλον,** Δίφιλ.π.Ἀθην.2,69 F **ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι,** Διοκλῆς ἀπ.138 **τὰ ὑγρὰ καὶ ἄχυλα.**

ἀχύλωτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ μεταβληθεὶς εἰς χυλὸν ἢ ὁ μὴ χυλωμένος : Γαλ.7,446 **ἀχύλωτα διαχωρήματα, - ἀχύλωτα ἀκόμη τὰ ροβίθια·** 2) νεώτ. δημ. καὶ ὁ μὴ χυλιζόμενος βλ.λ., ποὺ δὲ χυλώνει : **τὰ παλιὰ ὄσπρια εἶναι ἀχύλωτα.**

ἀχύμημα (τὸ) δημ. κ. **ἀχύμισμα** ἰδίᾳ ἐπὶ κυνῶν, ἡ ἐφόρμησις, ἡ ἔφοδος.

ἀχύμισμα (τὸ) δημ. ἀχύμημα βλ.λ.

ἄχυμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ στερούμενος χυμοῦ, ὁ ἄχυλος, ὁ ἀναύσιος, ἄγευστος : Ἀριστλ. Μεταφ.989 b, 10 **ἄχρων ἦν ἐξ ἀνάγκης .. ὁμοίως δὲ καὶ ἄχυμον,** αὐτ.Αἰσθ.443 a, 11 **ἡ τοῦ ὕδατος φύσις βούλεται ἄχυμος εἶναι·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χυμώδης : **ἄχυμα ἀπίδια - μανταρίνια.**

ἀχυμῶ-άω δημ. (ὁ.γρ. **ἀχοιμῶ**) ἀόρ. **ἀχύμησα** κυρίως ἐπὶ ποιμενικῶν κυνῶν, ἐφορμῶ, ἐπιτίθεμαι κατά τινος : **ἀχύμησαν τὰ σκυλιὰ νὰ τὸν ξεσκίσουν·** || ἐπὶ προσ. ἐφορμῶ κατά τινος μετὰ λίαν ἐχθρικῶν διαθέσεων, χύνομαι ἀπάνω του.

ἀχύμωτος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἄχυμος βλ.λ.|| Σουΐδ. «ἄγευστος» : Γαλ.1,584· || νεώτ. κ. δημ. ὁ μήπω χυμωθείς, ὁ μήπω ἔμπλεως χυμοῦ γενόμενος.

ἀχύνετος-ον (α ἐπιτ. χύνω) μτγν. ἐπὶ ὕδατος, ὁ πολύχυτος, ὁ ἄφθονος : Νίκ.Ἀλεξ.174 **πῦρ μὲν ἀείζωον καὶ ἀχύνετον ἔτρεσεν ὕδωρ.**

ἀχύνωψ-ωπος (ὁ) τὸ π.·ώδες, φαρμακευτικὸν φυτὸν ὀρνόγλωσσον τὸ φύλλιον, ὁ κύνωψ βλ.λ.: Θεόφρ.Φ 17,11,2.

ἀχυραγωγός-όν μτγν. ὁ κατάλληλος πρὸς μετακόμισιν ἀχύρων· Ἡσ. ἐν λ. σαργάναι (πιθ. ἀντὶ τοῦ ἀγυρατωγά).

ἀχυραμιά (ἡ) δημ. ἡ ἀχυρμιὰ βλ. λ.

ἀχυράνθη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χηνοποδιοειδῶν.**

ἀχυρανθῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀμαραντιδῶν.**

ἀχυράνθρωπος (ὁ) νεώτ. ἀχύρινον ὁμοίωμα ἀνθρώπου· 2) μτφ. ἄνθρωπος εὐτελὴς καὶ ἄβουλος, ὑπ' ἄλλων διευθυνόμενος : **ὁ δικτάτωρ ἔχει ὡς πρωθυπουργὸν ἕνα ἀχυράνθρωπον,** πρβλ. νευρόσπαστον, ὀργανέτο· || ἄνθρωπος διανοητικῶς ἄγονος, ἀσήμαντος, πρβλ. ἀχερόμυαλος, ἀχυροκέφαλος.

ἀχυραποθήκη (ἡ) νεώτ., δημ. **ἀχεραποθήκη** ἀποθήκη ἀχύρων, ἀχυρὼν βλ.λ.

ἀχυράριος (ὁ) πάπ. ὁ πωλῶν **ἄχυρα,** ὁ ἀχυροπράκτωρ.

ἀχύραστρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κιχωριοειδῶν.**

ἀχυρένιος-ια-ιο δημ. κ. **ἀχερένιος.**

ἀχυρεών-ῶνος (ὁ) γλωσσ. ὁ ἀχυρὼν βλ.λ.

ἀχυρηγῶ-έω πάπ. κομίζω ἄχυρα : Πάπ. **ἀχυρηγοῦντες ἀπὸ ἀλωνίας .. ὄνοι.**

ἀχυρὶ (τὸ) δημ. κ. **-ρύ** οὐδ. τοῦ ἀχυρὺς βλ.λ.

ἀχυρικός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ ἄχυρα : Πάπ. **ἀχυρικὰ τέλη** (φόροι ἐπὶ τῶν ἀχύρων).

ἀχύρινος-η-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ., δημ. θηλ. **ἀχύρινη** ὁ ἐξ ἀχύρων προερχόμενος ἢ δι' ἀχύρων γινόμενος : Πλούτ.Ἠθ.658 E **αἱ χρυσοχόοι διὰ τῆς ἀχυρίνης φλογὸς ἐργάζονται τὸν χρυσόν·** || ὁ ἐξ ἀχύρων συνιστάμενος, ὁ ἀχερένιος βλ.λ. : **ἀχύρινον στρῶμα·** 2) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ ἀνθρ., ὁ οἱονεὶ ἐξ ἀχύρων κατεσκευασμένος, ὁ ἀχυράνθρωπος βλ.λ.

ἀχύριος (ὁ) ἐπιγρ. ἀχυρὼν βλ.λ. : Πίν.Ἡρακλεωτ. 1,139 **τὸν δὲ ἀχύριον μὴ μεῖον τὸ μὲν μᾶκος ὀκτὼ καὶ δέκα ποδῶν,** πρβλ. ἀχούρι.

ἀχυρῖτις-ιδας (ἡ) μτγν., ἀνώμ. θηλ. τοῦ ἀχύρινος βλ.λ. : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 9,438,4 **αἱ δὲ νέας [κάρφας] ἀχυρίτιδας ἀντιφέροντες .. ἐτρόχασαν** (ἀμφ.).

ἀχυρμιά (ἡ) κ. μαν. κ. νεώτ., ἰων. **ἀχυρμιή,** δημ. **ἀχυραμιά,** π.Ὁμ. μόνον κατὰ πληθ., σωρὸς ἀχύρων : Ἰλ.Ε 502 **αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί,** Πολυδ. 1,225 **ἀποκρῖναι τὰς ἀχυρμιάς,** Εὐστ.Πονημ.43,96 **λεπτυνθεῖσαν καθὰ καὶ ἀχυρμιάν,** Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,131 **εἰ καὶ νῦν ταῦτα πάντα ὅσα καὶ ἀχυρμιά τις ἐξ ἅλωνος θερινῆς ἀπελήλαται.**

ἀχύρμιος-α-ον μτγν. ἀχύρινος, ὁ ἐξ ἀχύρων συνιστάμενος, ἐπὶ ἀμητοῦ, ὁ μόνον ἄχυρα παρέχων : Ἀρατ.1097 **περιδείδιε δ' αἰνῶς ἀμητῷ μή οἱ κενεὸς καὶ ἀχύρμιος ἔλθῃ.**

ἀχυρμός (ὁ) ὁ ἀχυρὸς βλ.λ. : Ἀριστφ.Σφ.1310 (διόρθ. κατ' εἰκασίαν).

ἀχυρο- κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀχερο-** α' συνθετικὸν λέξεων δηλοῦν ὅτι τὸ β' συνθετικὸν ὁμοιάζει ἀχύρῳ ἢ ἀνάγεται εἰς τὸ ἄχυρον καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἢ εἶναι συντεθειμένον ἐξ ἀχύρων ἢ κατασκευάζεται ἐξ ἀχύρων, οἷον ἀχυροδόκη, ἀχυροθήκη, ἀχυροφάγος, ἀχυροκαλύβη· || κ. ἐν μτφ. σημ. οἷον : **ἀχυροκέφαλος - ἀχυροκουβέντες.**

ἀχυροβολών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἀποθήκη ἀχύρων, ἀχυρὼν βλ. λ. : Αἴλιος Διον.ἀπ.83.

ἀχυροβουῒ (τὸ) δημ. ἡ ἀποθήκη τῶν ἀχύρων, ὁ ἀχυρὼν βλ.λ.

ἀχυρόδεμα-ατος (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **ἀχερόδεμα** δέμα ἐξ ἀχύρων.

ἀχυροδετικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς δέσιν τῶν ἀχύρων χρήσιμος ἢ κατάλληλος : ἀχυρο-

δετικαὶ μηχαναί· 2) τὸ οὐδ. ἐν πληθ. **ἀχυροδετικά** ὁ διὰ τὴν σκευασίαν εἰς δέματα καὶ δέσιν τῶν ἀχύρων μισθός· προβλ. φορτωτικὰ | ἐνν. ἔξοδα |.

ἀχυρόδετος-η-ο δημ. ὁ ἀχυρόπλεκτος βλ.λ.

ἀχυροδόκη (ἡ) ἀποθήκη τῶν ἀχύρων, ἀχυρών : Ξεν.Οἰκ.18,7 **ἐν τῇ ἀχυροδόκῃ ἔσται τὰ ἄχυρα.**

ἀχυρόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **παντοθηριοειδῶν.**

ἀχυροθήκη (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. ἀποθήκη ἀχύρων, ἀχυραποθήκη : Σχολ.'Ιλ.Ε 502.

ἀχυροκάλαμος (ὁ) νεώτ. ἡ καλάμη τοῦ ἀχύρου.

ἀχυροκαλύβη (ἡ) νεώτ., δημ. -α κ. ἀχεροκαλύβα ἀγροτικὴ καλύβη κατεσκευασμένη δι' ἐπιχρίσματος ἐκ πηλοῦ καὶ ἀχύρων ἢ ἐστεγασμένη δι' ἀχύρων ἢ καλαμῶν.

ἀχυροκάλυβο (τὸ) δημ. κ. **ἀχεροκάλυβο** ἡ ἀχυροκαλύβη βλ.λ.

ἀχυρόκλινον (τὸ) νεώτ. βοταν. κ. **ἀχυροκλίνη** (ἡ) γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συνθέτων.**

ἀχυροκόπι (τὸ) δημ. ἐργαλεῖον δι' οὗ τεμαχίζονται τὰ πρὸς τροφὴν ζῴων ἑτοιμαζόμενα ἄχυρα.

ἀχυροκόπος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ κόπτων ἄχυρα· || τὸ ἀρσ. **ἀχυροκόπος** ὡς οὐσιαστ. ἡ ἀχυροκοπτικὴ μηχανή.

ἀχυροκοπτικός-ή-όν νεώτ. ὁ διὰ τὴν κοπὴν τῶν ἀχύρων κατάλληλος : **ἀχυροκοπτικὴ μηχανή.**

ἀχυρόλασπη (ἡ) δημ. κ. **ἀχερόλασπη** πηλὸς ἐξ ἀργίλου ἢ χώματος μεμιγμένος μετ' ἀχύρων.

ἀχυρόλοφος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συνθέτων.**

ἄχυρο(ν) (τὸ) κ. νεώτ., δημ. κ. **ἄχερο βλ.λ.** κ. **ἄχιουρο** ἡ μετὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν σιτηρῶν καὶ τὴν ἀποχώρισιν τοῦ καρποῦ ὑπαλειπομένη εἰς μικρὰ τεμάχια καλάμη, συνήθ. κατὰ πληθ. : 'Ηρ.4,72 **ἐμπιπλᾶσι ἀχύρων καὶ συρράπτουσι,** ΚΔ Ματθ. 3,12 **τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.168,15 **οὐδ' ἄχυρο νὰ μὴ βραχῇ, μηδὲ σπυρὶ σιτάρι·** || ἐν μτφ. κ. παροιμ. χρ. : Έρμιππ.47 **ἐν ταῖς ἀχύροις κυλινδομένην,** Λούκιλλ. ἐν ΑΠ 11,106,2 **ἀχύρου πολλὸν ἐλαφρότερος·** || παροιμ. **ὄνος εἰς ἄχυρα·** Φώτ. « ἐπὶ τῶν παρ' ἐλπίδας εἰς ἀγαθὰ ἐμπιπτόντων καὶ ἀπολαυστικῶς τούτοις χρωμένων » : Φιλήμ.188 **ὄνος εἰς ἄχυρα τραγημάτων·** προβλ. ἄχυρος καὶ ἀχυρών· || φρ. **ἄχυρα ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀποσπᾶν** ἐπὶ ἀσθενῶν ἐν παραφορᾷ καὶ φρενίτιδι εὑρισκομένων συνεπείᾳ ὑψηλοῦ πυρετοῦ : 'Ιππ.Προγν.4 **ἀπὸ τῶν τοίχων ἄχυρα ἀποσπώσας πάσας εἶναι κακὰς καὶ θανατώδεις·** || νεώτ. φρ. **δὲν τρώγω ἄχυρα** δὲν εἶμαι ἠλίθιος οὔτε εὐαπάτητος, ὁμ. ἐν συνεκφ. ἐπὶ κούφων ἢ ἀνοήτων : **κεφαλὴ πλήρης ἀχύρων·** προβλ. ἀχύρινος, ἀχερένιος, ἀχερόμυαλος κττ.· || δημ. παροιμ. φρ. **ζητάω-εις-ει** κλπ. **ἢ γυρεύω-εις-ει** κλπ. **ψύλλους στ' ἄχυρα** | ἐπὶ τῶν ματαίως λεπτολογούντων |· 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ὄντων οἱονεὶ εὐτελῶν ὑπολειμμάτων τῆς κοινωνίας : 'Αριστφ.'Αχ.508 **τοὺς γὰρ μετοίκους ἄχυρα τῶν ἀστῶν λέγω·** || γεν. πᾶν εὐτελὲς ἢ ἄχρηστον ὑπόλειμμα : δημ. παροιμ. φρ. **ὁ λύκος παίρνει τ' ἄχυρα κι ἡ ἀλεπού τὸν καρπό** (ἐπὶ πονηροῦ ἀδικοῦντος συντρόφου |, - **ἀπὸ κακὸ χρεοφειλέτη κι ἕνα σακκὶ ἄχυρα** | ἡ παρ' ἀναξιοχρέου ἢ δυστρόπου εἴσπραξις καὶ ἐλαχίστου μέρους τῶν ὀφειλομένων κέρδος εἶναι |· 3) Πάπ. **ἄχυρα χρυσοχοϊκά** σκωρία προερχομένη ἐκ τῆς τήξεως τοῦ χρυσοῦ.

ἀχυρονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

ἀχυρόπαππον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συνθέτων.**

ἀχυροπαραλήμπτης (ὁ) πάπ. ὑπάλληλος παραλαμβάνων τὰ διὰ τὸ δημόσιον ἄχυρα.

ἀχυροπαροχία (ἡ) πάπ. ἡ παραχώρησις συγκομιδῆς ἀχύρων : Πάπ. **μισθωταὶ ὑδροπαροχίας καὶ ἀχυροπαροχίας.**

ἀχυροπιεστικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ μηχανῶν, ὁ κατάλληλος νὰ συμπιέζῃ τὰ ἄχυρα.

ἀχυρόπλεκτος-ον νεώτ., δημ. κ. **ἀχυρόπλεχτος** ὁ ἐξ ἀχύρων πεπλεγμένος, ὁ μὲ ἄχυρα κατεσκευασμένος : Κρυστ.Γκόλφω 2,80 **στὴν ἀχυρόπλεχτη φωλιὰ μὲ τ' ἄπλερο πουλάκι, - οἱ φυλακισμένοι κάνουν ἀχυρόπλεχτα ἐργόχειρα.**

ἀχυρόπλινθος (ἡ) νεώτ. ὠμὴ πλίνθος ἐξ ἀχύρων καὶ ἀργίλου κατεσκευασμένη, ἡ πλιθιά.

ἀχυρός ἢ **ἄχυρος** (ὁ) ἀττ. τ. τοῦ ἀχυρὼν βλ.λ.· 'Ησ. « ἄχυρος· ὁ ἀχυρών », ΑΒ 7,21 « ἀχυρὸς . . σημαίνει δὲ τὸν ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν ἀχυρῶνα καλούμενον· ἀττικὸν δὲ λίαν ὁ ἀχυρός . . εὕρηται δὲ καὶ προπαροξυνόμενον », Εὐπ.299, 'Αριστφ.ἀπ.10 D, αὐτ.Σφ.1310 **κλητῆρι τ' εἰς ἄχυρον** | δ. γρ. ἀχυρῶνα, καὶ κατ' εἰκασίαν ἀνάγν. ἀχυρμὸν |· || κ. παροιμ. : ΑΒ 7,21 **ὄνος εἰς ἀχυρόν·** προβλ. ὄνος εἰς ἄχυρα ἐν λ. ἄχυρον, ὁμ. Παροιμ.Παράρτ.Γοτίγγ.1,71 « γέροντες εἰς ἄχυρον ἀποδεδρακότες· ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς ἀσφαλιζομένων ».

ἀχυροσκεπή (ἡ) νεώτ. ἡ ἐξ ἀχύρων κατεσκευασμένη στέγη.

ἀχυροσκεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ δι' ἀχύρου ἐστεγασμένος.

ἀχυρόσκεπος-η-ο δημ. ὁ σκέπην ἐξ ἀχύρων ἔχων.

ἀχυρόσπερμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χειλανθῶν.**

ἀχυροστέγη (ἡ) νεώτ. ἡ ἀχυροσκεπὴ βλ. λ.

ἀχυρόστεγος-ον νεώτ. ὁ ἀχυροσκεπὴς βλ. λ.

ἀχυροστοιβιά (ἡ) δημ. σωρός, θίς, στοίβα ἀχύρων· προβλ. θημωνιά.

ἀχυροστουβιά (ἡ) δημ. τὸ **φυτὸν** ποτήριον τὰ ἀκανθῶδες βλ.λ.

ἀχυρόστρωμα-ατος (τὸ) νεώτ., δημ. **ἀχερόστρωμα** τὸ δι' ἀχύρων πεπληρωμένον στρῶμα.

ἀχυροστρωμνή (ἡ) νεώτ. στρωμνὴ ἐξ ἀχύρων, ἀχυρόστρωμα βλ.λ.

ἀχυροτόμος-ον νεώτ. ἐπὶ μηχανῶν, ὁ κόπτων τὸ ἄχυρον εἰς λεπτὰ τεμάχια.

ἀχυρότριψ-ιβος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ τρίβων τὰ ἄχυρα : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 6,104,3 **ἀχυρότριβες ὀξεῖς τρίβολοι.**

ἀχυροφαγία (ἡ) νεώτ. τὸ τρώγειν ἄχυρα.

ἀχυροφάγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τρώγων ἄχυρα : 'Επιφάν.'Αγκύρ.104,106 D **"Απις ὁ ἀχυροφάγος μόσχος.**

ἀχυροφαγῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. τρώγω ἄχυρα, ἐπὶ ἡμέρων ζῴων : Κύριλλ. **εἰς** ΠΔ 'Ησ.11,200 **ἀχυροφαγήσει καὶ αὐτά.**

ἀχυροφόρος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κιχωριδῶν.**

ἀχυρόχαρτο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ ἀχύρου κατεσκευασμένος εὐτελὴς χάρτης περιτυλίγματος.

ἀχυρόχρους-οος-ουν νεώτ. ὁ ἔχων χρῶμα ἀχύρου, ὁ κιτρινωπὸς ὡς ἄχυρον, ὁ ἀχερύς.

ἀχυρύς-ιά-ύ κ. -ί δημ. κ. **ἀχερύς** ὁ ἀχυρόχρους βλ.λ.· || τὸ οὐδ. **ἀχυρὺ** κ. **ἀχυρί** τὸ χρῶμα τοῦ ἀχύρου· 2) μτφ. ἐπὶ πραγμ., ὁ οἱονεὶ ἐξ ἀχύρων, ἀχερένιος, ὁ ἀδύνατος κατὰ τὴν σύστασιν ἢ τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ : **ἀχυρὺ ὕφασμα.**

ἀχυρῶ-όω πάσσω μὲ ἄχυρα, συνηθέστ. τὸ μέσ. **ἀχυροῦμαι** καλύπτομαι, σκεπάζομαι μὲ ἄχυρα : 'Αριστλ.Προβλ.901 b,30 **ὅταν ἀχυρωθῶσιν αἱ ὀρχήστραι, ἧττον οἱ χοροὶ γεγόνασιν·** || ἀναμιγνύομαι μετ' ἀχύρων : Πολίοχος 2 **μᾶζαν ἠχυρωμένην,** 'Επιγρ. **πηλῷ ἠχυρωμένῳ.**

ἀχυρώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς ἄχυρον, ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ ἀχύρου : 'Ιππ.'Υγρ.6 **ἀχυρώδεα κατὰ θώρηκα** (ἐπὶ ἐξανθημάτων τοῦ δέρματος, ἀμφ. γρ.), 'Ικέσ.π.'Αθην.7,328 C **ἀχυρώ-**

δεις θρίσσαι· || ὁ πλήρης ἀχύρων ἢ πιτύρων : Ἀριστλ.Πρ.928 a, 20 **ἀχυρωδέστατον τοῦ ἀλεύρου·** 2) μτγν. τὸ οὐδ. **ἀχυρῶδες** ὡς οὐσ. τὸ ἄχυρον βλ.λ. : Διοσκ.2,93· 3) μτγν., μσν. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ τῆς κατωτάτης κοινωνικῆς βαθμίδος : Νικηφ.Πατρ.Μαυρίκ.21 A **τὸ ἀχυρῶδες καὶ ἀγροικωδέστερον τοῦ λαοῦ·** πρβλ. ἄχυρον 2).

ἀχυρών-ῶνος κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **ἀχυρώνας** κ. **ἀχερώνας** κ. **ἀχεριώνας** ἡ ἀποθήκη τῶν ἀχύρων : Ἀριστφ.Σφ.1310 **κλητῆρί τ' εἰς ἀχυρῶνας ἀποδεδρακότι** [δ.γρ. ἄχυρον καὶ κατ' εἰκασίαν ἀχυρμόν, Σχόλ.αὐτ. « διὰ τὸ φιλοδικαστὴν εἶναι .. τὸ δὲ λοιπὸν παιδιῶς ἕνεκεν ἢ οὐδὲν πρὸς ἔπος παρὰ τὴν παροιμίαν, **ὄνος εἰς ἀχυρῶνα ἀπέδρα**» πρβλ. ὄνος εἰς ἄχυρα ἐν λ. ἄχυρον]· Ἐπιγρ. **ἀχυρῶνα ἄθυρον,** Μηναῖ.3,31 **τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου ἐν ἀχυρῶνι κρύψαντες,** παροιμ. **δυὸ γαϊδαροι μαλώνανε σὲ ξένον ἀχυρῶνα.**

ἀχυρώνα (ἡ) δημ. κ. **ἀχερώνα** ὁ ἀχυρὼν βλ.λ. : **μπῆκαν τά πρόβατα στὴν ἀχυρώνα καὶ τσαλαπάτησαν τ' ἄχυρο.**

ἀχυρώνας (ὁ) δημ. κ. **ἀχερώνας** βλ.λ. ὁ ἀχυρών.

ἀχυρώνυμος-ον μσν. ὁ ἀπὸ τοῦ ἀχύρου λαμβάνων τὸ ὄνομα, ἀπὸ τοῦ ἀχύρου ὀνομαζόμενος: Γερμ.Κων)λεως 278,4 **τὴν ἀχυρώνυμον πόλιν.**

ἀχύρωσις-εως (ἡ) ἡ ὕλης τινὸς μετ' ἀχύρων ἀνάμιξις : Ἀριστλ.Ζ1 612 b, 22 **τῇ περὶ τὸν πηλὸν ἀχυρώσει·** πρβλ. ἀχυρῶ.

ἄχυτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χύσεως, χωρὶς χύσιμο βλ.λ.

ἀχύτλωτος-ον μτγν. ὁ μὴ ἀλειφθείς, μὴ λουθείς, ὁ ἄλουτος : Νόνν.Δ 9,25 **ἀχυτλώτοιο λοχείας.**

ἄχυτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ χυθείς, μὴ χωνευθείς, ὁ ἀδιάλυτος : Γαλ.17(2)45 **τά ἄχυτα·** || ὁ μὴ τακεὶς καὶ εἰς τύπους χυθείς : **ἄχυτο μολύβι - μαντέμι, - ἄχυτα κεριά·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ὑγρῶν, ὁ μὴ ἐκχυθείς, μὴ ἀφεθείς, ὅπως ρεύση, ποὺ δὲν τὸν ἔχυσαν : **ἔχει ἀκόμα ἄχυτες τὶς σαπουνάδες, - ἄχυτο τὸν κουβά·** 3) ἐπὶ ὑλῶν ἀποτελουμένων ἐκ κόκκων, κόνεως, σφαιριδίων κττ., ὁ μὴ ἐκχυθείς, μὴ διασκορπισθείς : **μὲ αὐτὸ τὸ τρύπιο σακκὶ πάλι καλά ποὺ ἦρθε ἄχυτο τὸ ρύζι·** 4) ὁ μὴ χύσας, ποὺ δὲν ἔχυσε κ. ἐν εἰδ. σημ. ὁ μὴ ἐκσπερματισθείς.

ἀχώ (ἡ) δωρ. τ. τοῦ ἠχὼ βλ.λ.

ἀχῶ-άω δημ. ἠχῶ, ἀχολογῶ βλ.λ. : δ.τραγ. **πατᾶν καὶ σειέται γύρα ἡ γῆ, χτυπᾶν κι ἀχάει ὁ κάμπας.**

ἀχώλαντος-ον μτγν. ὁ μὴ χωλαίνων βλ.λ. : Ἐπιφάν.2,163 D **ἀχώλαντον ἐποίησαν τὸν στίχον.**

ἀχώματος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων χῶμα, ὁ βραχώδης ἢ ἀμμώδης : **ἀχώματη γῆ,- ἀχώματα χωράφι.**

ἀχωνευσία (ἡ) νεώτ., δημ. **ἀχωνεψιά** ἐπὶ μετάλλ., ἡ ἀδυναμία τήξεως, τὸ ἀχώνευτον· 2) ἐπὶ τροφῶν, ἡ ἀπεψία.

ἀχώνευτος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μετάλλ., ὁ μὴ χωνευθείς, μὴ τακείς, ἢ ὁ μὴ χωνευόμενος, μὴ τηκόμενος, ἄτηκτος : Σωκρ.Ἐκκλ. Ἱστ.5,16,282,16 **ἄγαλμα .. ἀχώνευτον τηρεῖσθαι·** || τὸ οὐδ. **τὸ ἀχώνευτον** ὡς οὐσ. ἡ ἀδυναμία τήξεως, τὸ ἄτηκτον· 2) Ἡσ. κ. δημ. ὁ μὴ διὰ τῆς πυρᾶς ἀποσυντεθείς, ὁ μὴ ἀποτεφρωθείς· Ἡσ. « ἀχώνευτον· ἄκαυστον » : **ἀχώνευτα εἶναι ἀκόμα τὰ κάρβουνα·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τροφῶν, ὁ μὴ ἢ ὁ δυσκόλως πεπτόμενος, ὁ ἄπεπτος, ὁ δύσπεπτος : **τὸ χταπόδι εἶναι ἀχώνευτο χωρὶς κρασί·** || κ. ὁ μήπω πεφθείς : **τὸ ἀγγούρι πού 'φαγα τό 'χω ἀκόμη ἀχώνευτο·** 4) μτφ. ὁ μὴ ἐπαρκῶς κατανοηθείς : **ἀπὸ ὅσα ξέρει τὰ πιὸ πολλά τά 'χει ἀχώνευτα·** 5) ὁμ. μτφ. ὁ ὃν δὲν ἀνέχεταί τις ὡς ἀηδίας πρόξενον, ὡς ἀντιπαθητικόν, ὁ ἀηδιαστικῶς ἀνυπόφορος : **ἀχώνευτος ἄνθρωπος, - οἱ τρόποι του εἶναι ἀχώνευτοι.**

ἀχώνη (ἡ) δημ. κ. **ἀχώνι** (τὸ) ἡ χώνη, τὸ χωνί(ον) τὸ χωνί· 2) μτφ. ὁ ἄπληστος, ὁ ἀδηφάγος, πρβλ. καταβόθρα : **βρὲ τί ἀχώνη πού 'ναι ὁ φίλος σου!**

ἀχώνι (τὸ) δημ. ἡ ἀχώνη βλ.λ.1)· 2) [α στερ. κ. χωνεύω] ἄπεπτον, ἀχώνευτον διαχώρημα.

ἀχώρ-ῶρος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ., δ.γ. **ἄχωρ-ορος** μεταδοτικὴ δερματοπάθεια τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς, σπανιώτ. δ' ἐμφανιζομένη ἐπὶ τοῦ ἀτρίχου καὶ τῶν ὀνύχων, ἡ κασίδα· Γαλ.Ὄγκ.356,57 « ἔστι δὲ καὶ ἀχὼρ ἕλκος μικρὸν ἐν τῷ δέρματι τῆς κεφαλῆς », Ἀέτ.Τετράβιβλ.2,68 « ἀχὼρ ἐξανθήματος εἶδος .. περὶ τὴν κεφαλήν », AB ὁ « αἱ μὲν τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ πίτυρον· οἱ δὲ πιθανώτερον τὰ ἐν αὐτῇ ἑλκύδρια, τὰ κνησμόν τινα παρέχοντα »· || Ἡσ. « ἀποπιτυρίασις κεφαλῆς ».

ἀχώρεγος-η-ο δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ μείνῃ ἢ νὰ τοποθετηθῇ ἐν ὡρισμένῳ τινὶ χώρῳ : **τόσοι καλεσμένοι εἶναι ἀχώρεγοι σ' αὐτὴ τὴ σάλα - στὸ τραπέζι, - κόσμος πολὺς ἀχώρεγος στὴν ἐκκλησιά, - τά παλτὰ εἶναι ἀχώρεγα στὸ μπαοῦλο.**

ἀχώρετα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀχώρητα** κατὰ τρόπον ἀχώρητον βλ.λ., ἀδιαχωρήτως, χωρὶς νὰ χωράῃ ἢ χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ χωρέσῃ.

ἀχώρετος-η-ο δημ. ὁ ἀχώρητος βλ.λ.· 2) ὁ ἀχώρεγος βλ.λ.

ἀχώρηγος-η-ο δημ. ὁ ἀχώρεγος βλ.λ.

ἀχώρητος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **ἀχώρετος** κ. **ἀχώρεγος** κ. -ηγος ὁ μὴ ἔν τινι χώρῳ ὡρισμένῳ περιληπτός, ποὺ δὲν χωράει· Ἡσ. « ὁ μὴ χωρούμενος » : Εὐστ.Πονημ.269,22 **ἀχωρήτου ὄντος μιᾷ πύλῃ τοῦ λαοῦ·** || συνεκδ. ὁ δι' ὃν δὲν ὑφίσταται ἐπαρκὴς χῶρος, ὅθ. ἄμετρος, ἄπειρος : Κλήμ.Ἀλ.Στρωμ.6,635 **εἷς θεός ἐστιν ἀχώρητος, ὃς τά πάντα χωρεῖ,** Μηναῖ.1,1 Θεοτοκ. **χαῖρε ἡ χωρήσασα θεὸν τὸν ἀχώρητον·** 2) ἀδύνατος, ἀκατόρθωτος : Γρηγ.Νύσσ.1,115 C **τὸ ἡμῖν ἀχώρηταν οὐδὲ θεῷ δυνατὸν εἶναι κατασκευάζουσι.**

ἀχώριον (τὸ) τὸ ἀχόριον βλ.λ.

ἀχώριστα ἐπίρρ. δημ. ἀχωρίστως βλ.λ. : Βαλαωρ.Τάφος οἰκογενείας Βερέττα 3 **ἕνα παιδὶ μιὰ μάνα ζευγαρωμένα, ἀχώριστα.**

ἀχωριστία (ἡ) μτγν. τὸ εἶναι ἀχώριστον, ἡ ἰδιότης τοῦ ἀχωρίστου : Φιλόδ.Μουσ.94,10.

ἀχώριστος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ κεχωρισμένος ἀπὸ ἄλλου : Πλάτ.Πολ.524C **οὐ γάρ ἂν ἀχώριστά γε δύο ἐνόει, ἀλλ' ἕν,** Κρυστ. Φλογέρα 110 **ἀχώριστοι νά ζοῦμε οἱ δυὸ μὲ μιὰ καρδιά·** || κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ δυνάμενος νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τινος ἄλλου, ὁ ἀναπόσπαστος, ὁ ἀδιαίρετος : Ἐπίκ.ἀπ.506 **ἀρετὴ ἀχώριστος ἡδονῆς·** || νεώτ. γραμμ. **ἀχώριστα μόρια** λεξίδια ἀπαντῶντα μόνον ὡς πρῶτα συνθετικά, οἷον τὰ δυσ- (δυστυχής), ἐρι- (ἐρίτιμος) κλπ.· 2) ὁ δι' ὃν δὲν ὡρίσθη χῶρος, θέσις τις κατάλληλος : Ξεν.Λακ.9,5 **πολλάκις δ' ὁ τοιοῦτος καὶ διαιρουμένων τοὺς ἀντισφαιριοῦντας ἀχώριστος περιγίγνεται·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ συζύγ., ὁ ἀδιάζευκτος, ποὺ δὲν ἐχώρισε βλ.λ.

ἀχωριστῶ-έω μτγν. εἶμαι ἀχώριστος : Φιλόδ.Θε.γ΄9.

ἀχωρίστως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἀχώριστον, ἄνευ διαιρέσεως καὶ ἀποσπάσεως, ἀναποσπάστως : Ἰω.Δαμ.1,8 **ἀχωρίστως καὶ ἀδιαστάκτως, - εἶναι ἀχωρίστως συνδεδεμένοι.**

ἀχωριῶ-άω μσν. κ. **ἀχωρῶ-έω** πάσχω ἐξ ἀχῶρος ἐν Παύλ.Αἰγ.3,3 (μτχ. **ἀχωριῶντας** ἢ **ἀχωροῦντας** πιθ. διορθ. **ἰχωρροοῦντας**).

ἄχωρος (-η)-ο(ν) Ἡσ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων χῶρον νὰ σταθῇ, ὁ ἄοικος, ἐπὶ ἀρᾶς· Ἡσ. « ἐν κατάρᾳ λέγεται ὁ μήτε τάξιν βίου μήτε κατάστασιν οἰκίας ἔχων » : Πίν.Ἀρῶν Ἀττ.97,11 **εἴ τι μέλλει ἐργάζεσθαι, ἀνόνητα γένοιτο καὶ ἄχωρα** [πιθ. κ. ἄνευ προκοπῆς, ἀπρόκοπα]· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων χῶρον, εὐρυχωρίαν, ὁ στενόχωρος, ὁ ἄβολος : **ἄχωρη βαλίτζα.**

ἀχωροστάθμητος-ον νεώτ. ὁ μὴ χωροσταθμηθείς, ὁ μὴ ὑποβληθεὶς εἰς χωροστάθμησιν βλ.λ.
ἀχωρῶ-έω μσν. ἀχωριῶ βλ.λ.
ἀχωρώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος ἄχῶρι βλ.λ.: Ἀέτ.8,15 **ἀχωρώδη ἐξανθήματα.**
ἀχωστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ χώσεως βλ.λ., ἄνευ ἐπικαλύψεως οἷον πρὸς ἀπόκρυψιν, ἄνευ καταχώσεως.
ἄχωστος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ κεχωσμένος, ὁ μὴ διὰ σωροῦ χώματος κεκαλυμμένος: Ἡλιόδ.Αἰθ.9,3 **ἰσόπεδόν τε καὶ ἄχωστον καταλιπών, - ἄχωστες πατάτες·** ‖ κατ' ἐπέκτ. ὁ μὴ ἐν χώματι κεκρυμμένος, ὁ ἄταφος· 2) ὁ μὴ εἰς βάθος ἐμπαγείς, ποὺ δὲν ἐμπήχτηκε βαθιά.
ἄψ ἐπίρρ. μετὰ τῶν προθ. **ἐς, ἀπό, ἐκ** κ. μετὰ ρ. κινήσεως σημαντικῶν, πρὸς τὰ ὀπίσω, ὀπίσω πάλιν: Ἰλ.Θ 456 **ἄψ ἐς Οὔλυμπον ἵκεσθον·** ‖ μετὰ μτβ.ρ.: αὐτ. Α 220 **ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος·** 2) χρον. ἐπὶ πράξεων, πάλιν, ξανά: Ἰλ. Ρ 543 **ἂψ τέτατο ὑσμίνη,** Θεόκρ.25,65 **ἂψ λαμβάνειν·** ‖ κ. μετὰ πλεονασμοῦ: Ἰλ.Θ 335 **ἂψ δ' αὖτις. .μένος ὦρσεν,**αὐτ.Σ 280 **ἂψ πάλιν εἰσ'ἐπὶ νῆας.**
ἄφα (ἡ) δημ. συνηθέστ. ἀφάδα βλ.λ. ἐν χρ. ἰδίως ἐπὶ πραγμ.: **τὸ μέλι ἔχει πάρει ἄφα.**
ἀφά ἐπίρρ. δημ. κ. ἀφιά δριμέως: **αὐτὸ τὸ ξίδι τσούζει ἀφά·** 2) δρομαίως, ταχέως, μετὰ σπουδῆς, αἶψα: **πήγαινε ἀφὰ νὰ τοῦ τὸ πῇς,** φρ. **τὸν παίρνω ἀφά** (ἐνν. τὸ δρόμο) πορεύομαι ταχέως· κ. ἐν διπλῇ ἐκφορᾷ: **τρέχα ἀφὰ ἀφὰ στὸ γιατρό·** ‖ φρ. **τὸ παίρνω ἀφά** ὀργίζομαι ἐκ παρεξηγήσεως ἀθῴων λόγων· ‖ παροιμ. **ἀφὰ πανᾶ τ' ἀρχίνησες, δὲ θὰ τὸ βγάνῃς πέρα** (ἐπὶ τῶν χάριν ἐπιδείξεως γελοίως ὑπερβαλλόντων τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις).
ἀφάδα (ἡ) δημ. κ. **ἄφα** ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφοῦ (ἢ ἀφιοῦ) ὀξύτης, δριμύτης: **ἀφάδα τοῦ ξιδιοῦ·** 2) μτφ. ἡ δριμύτης τοῦ χαρακτῆρος, τὸ εὐόργητον, τὸ εὐερέθιστον, ἡ ὀξυθυμία: παροιμ. **ἡ πολλὴ ἀφάδα καὶ τὸ κρασὶ τὸ κάνει ξίδι** (ἡ βιαιότης τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοὺς φίλους καθιστᾷ ἐχθρούς).
ἀφάκειν Ἡσ. «ἀποτυχεῖν» (δ.γρ. **ἀφακεῖν**).
ἀφαλῇ Ἡσ. «ἀφοφητὶ πορεύεται».
ἀφάλακτος-ον ἄφαυστος, ἄθικτος, ἀψηλάφητος: Σοφ.ἀπ.550· 2) σῶος, ἀβλαβής: Ἀριστφ. Λυσ.275 **ἀπῆλθεν ἀφάλακτος.**
ἀφαλίδιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φαλιδίσματος· ‖ ἄνευ περικοπῆς, μειώσεως· πρβλ. ἀφαλίδιστος.
ἀφαλίδιστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ καρεὶς διὰ ψαλίδος ἢ ὁ μὴ περικοπεὶς διὰ ψαλίδος· 2) μτφ. ὁ μὴ περιορισθείς, μὴ ὑποστὰς ἐλάττωσιν: **ἡ νέα κυβέρνηση δὲν ἄφησε κανένα μισθὸ ἀφαλίδιστο, - ἀφαλίδιστα ἐθνικὰ ὄνειρα.**
ἄφαλτα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς νὰ ψαλῇ τι, ἄνευ ψαλμῶν, ἄνευ νεκρωσίμου ἀκολουθίας.
ἄφαλτος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ νεκρῶν, οὗ δὲν ἐγένοντο αἱ ἐπιμνημόσυνοι τελεταί, ὁ εἰς ὃν δὲν ἐψάλη ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, ὁ ἀδιάβαστος: Ἰω.Κιννάμ.2 **τὸ τινας θανόντας χριστιανούς.. ἀψάλτους καταλιμπάνειν·** φρ. **πῆγε ἄφαλτος** κατεστράφη ταχέως καὶ παντελῶς· ‖ ὁ μήπω ψαλείς, ὁ μὴ ψαλλόμενος: **ἄφαλτο τροπάριο,-ἄφαλτη ἐκκλησία·** πρβλ. ἀδιάβαστος· 2) δημ. μτφ. ὁ ἀνεπιτίμητος, ὁ μὴ ὑποστὰς μακρὰν ἐπίπληξιν: **δὲν θὰ τὸν ἀφήσω ἄφαλτο·** ‖ κ. ὁ μὴ λεχθεὶς πρὸς ἐπιτίμησιν, ἐπίπληξιν: **τοῦ τὰ ἔχω ἄφαλτα ἀκόμα·** 3) ὁ μὴ ψάσας ἐκκλησιαστικὸν ὕμνον, ποὺ δὲν ἔψαλε: **θύμωσε ὁ ψάλτης κι ἔφυγε ἄφαλτος.**
ἀφάμαθος-ον κ. **ἄφαμμος-ον** Ἡσ. ὁ ἄνευ ἄμμου, ὁ στερούμενος ἄμμου.
ἀφανά ἐπίρρ. δημ. γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ, μὲ δυνατὴ φωνή, δυνατά: **μὴ μιλᾷς τόσο ἀφανά.**
ἀφανός-ή-ό δημ. ἐπὶ φωνῆς, ὁ δυνατός, ὁ ἰσχυρός.
ἀφάρευτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἀφάρευτον βλ.λ.2).

ἀφάρευτος-η-ο(ν) δημ. ἐπὶ ἰχθύων, ὁ μὴ ἁλιευθείς, ποὺ δὲν φαρεύτηκε, δὲν πιάστηκε· 2) ἐπὶ ὑδάτων, ὁ μὴ παρέχων πρόσφορον ἁλιείαν, ὅπου ἡ ἁλιεία εἶναι ἀδύνατος: **ἀφάρευτο μπογάζι·** 3) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ μὴ ἐπιτηδείως ἀνακριθείς, ὁ παρ' οὗ δὲν ἀπεσπάσθη ἢ δὲν δύναται ν' ἀποσπασθῇ ἐπιτηδείως μυστικὸν ἢ ὁμολογία τις.
ἀφαριά (ἡ) δημ. ἡ σπάνις ἰχθύων πρὸς ἁλιείαν: **ἐφέτος εἴχαμε μεγάλη ἀφαριά.**
ἀφαυστί ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ ψαύσεως, ἀθίκτως, ἀνεπάφως: Πλούτ.Ἠθ.665 F **ἀφαυστὶ διεκθεῖ.**
ἀφαυστία (ἡ) μτγν. ἐπὶ τῶν παραλλήλων γραμμῶν, τὸ μὴ ψαύεσθαι, τὸ μὴ ἐγγίζειν, τὸ μὴ ἅπτεσθαι, ἡ ἔλλειψις ἐπαφῆς: Ἰαμβλ.Νικ.Ἀριθμ.81 C **διαστάντων ἀφαυστία.**
ἄφαυστος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ ψαυσθεὶς ἢ ὃν δὲν δύναται νὰ ψαύσῃ τις, ὁ ἄθικτος, ὁ ἀνέγγιχτος: Ἡρ.8,41 **ἡ μελιτόεσσα.. ἀναισιμουμένη τότε ἦν ἄφαυστος,** Πολυδ.9,41 **ἄφαυστα ἀνεῖτο·** 2) ὃν δὲν πρέπει, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ψαύσῃ τις, ὁ ἱερός: Θουκ.4,97 **ὕδωρ τε ὃ ἦν ἄφαυστον σφίσι,** Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.2,41,138 **τῶν ἀφαύστων χρημάτων·** 3) ἐνεργ. ὁ μὴ ψαύσας, ὁ μὴ ἐγγίσας, μετὰ γεν.: Σοφ.ΟΤ 969 **ἄφαυστος ἔγχους,** Ἀπολλ.Ἀργ.2,113 **νηδυίων ἄφαυστος ὑπὸ ζώνην θόρε χαλκός·** ‖ ἐπιγρ. ὁ μὴ θωπεύσας (ἐπὶ γονέων, ὧν τὰ τέκνα ἔθανον ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ): Ἐπίγρ. **ἄφαυστος τέκνων.**
ἀφαυστῶ-έω μτγν. ἀφήνω ἄφαυστον, δὲν ψαύω, δὲν ἅπτομαι, δὲν ἐγγίζω: Ἀππ.Κελτ.14 **σώμασιν.. ἀφαυστεῖν ἐκέλευεν·** ‖ παθ.: Πολυδ.1,9 **καὶ ἄφαυστον καὶ ἀφαυσταύμενον.**
ἄφαχνος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων σάρκας, ὁ μὴ σαρκώδης, ποὺ δὲν ἔχει ψαχνά, ἰσχνός, ἰδίως ἐπὶ ζῴων· 2) μτφ. ὁ μὴ παρέχων κέρδη ἀξιόλογα: **ἄφαχνη δουλιὰ - πούληση·** 3) ἐπὶ προσ., ὁ πτωχός, ὁ ἄνευ περιουσίας: **ἄφαχνος γαμπρός.**
ἀφαχούλευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ψαύσεως πρὸς λεπτομερῆ ἔρευναν, χωρὶς ψαχούλε(υ)μα· 2) ἄνευ κρύφα ἀναζητήσεως πρὸς ἀφαίρεσιν, κλοπήν· 3) ἐν εἰδ. σημ. ἄνευ ἐρωτικῶν θωπειῶν.
ἀφαχούλευτος-η-ο δημ. ὁ μὴ διὰ ψαύσεως, μὲ ψαχούλεμα λεπτομερῶς ἐρευνηθείς· 2) ὁ μὴ κρύφα διερευνηθεὶς πρὸς εὕρεσιν καὶ ἀφαίρεσιν πολυτίμου τινὸς καὶ ἰδίως χρημάτων: **δὲν ἀφήνει τὶς τσέπες μου ἀφαχούλευτες·** 3) ἐν εἰδ. σημ. ὁ μὴ ἐρωτικῶς θωπευθείς, πρβλ. ἄφαχτος.
ἄφαχτα ἐπίρρ.δημ.χωρὶς νὰ ψάξῃ τις,ἀνερευνήτως.
ἄφαχτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ὑποστὰς ἔρευναν, ὃν τις δὲν ἔχει ἐρευνήσει, ποὺ δὲν τὸν ἔψαξαν: **δὲν ἄφησα τίποτα ἄφαχτο, - τὸν κλέφτη ἀκριβῶς ἄφησαν ἄφαχτο.**
ἄφε δημ. προστ. τοῦ ρ. **ἄφτω** μόνον ἐν φρ. **ἄφε -σβῆσε** ἀμέσως, ταχέως, στὴ στιγμή: **τὸν κατάφερα ἄφε - σβῆσε, - κούρεφέ με ἄφε - σβῆσε.**
ἀφεγάδιαστα ἐπίρρ. δημ. ἀψόγως, χωρὶς φεγάδι.
ἀφεγάδιαστος-η-ο δημ. ὁ μὴ παρουσιάζων φεκτόν τι, ὁ ἄψογος, ὁ ἀφεγής, ὁ ἄμεμπτος, ποὺ δὲν ἔχει φεγάδι: **ἀφεγάδιαστη ζωή - ἐνέργεια - ὀμορφιά,** Βλαχογ.Παληκάρια Παλιὰ 41 **ἄντρας ὄχι τῆς περήφανης ἀμάχης καὶ τῆς ἀφεγάδιαστης ἀντρειάς·** 2) ὁ εἰς ὃν δὲν ἔχουν προσάψει μεμπτόν τι, ποὺ δὲν τοῦ κόλλησαν κανένα κουσούρι: **δὲν ἄφηκε κανέναν ἀφεγάδιαστο.**
ἀφεγέως ἐπίρρ. μτγν. ἄνευ ψόγου, ἀνεπιλήπτως: Ἀπολλ.Ρ 2,1022 **κεῖνα θύραζε ἀφεγέως μέσσῃσιν ἐνὶ ῥέζουσιν ἀγυιαῖς.**
ἀφεγής-οῦς-ές ὁ ἄνευ ψόγου, ὁ ἄμεμπτος, ὁ ἀνεπίληπτος, ὁ ἀφεγάδιαστος: Σοφ.Ἠλ.497 **μήποθ' ἡμῖν ἀφεγὲς πελᾶν τέρας.**
ἀφειρίαστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φθειριάσεως, χωρὶς ψειρίασμα.
ἀφειρίαστος-η-ο(ν) δημ. ὁ μὴ φθειριῶν, ποὺ

δὲν πιάνει ἢ δὲν ἔπιασε φεῖρες : **κανεὶς δὲν ἔμεινε ἀφειρίαστος στὸν πόλεμο.**

ἀφείριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἐρεύνης ἐπὶ τοῦ σώματος ἢ τῆς κόμης ἢ τῶν ἐνδυμάτων πρὸς συλλογὴν τῶν ἐπ' αὐτῶν φθειρῶν, χωρὶς ξεφείρισμα βλ.λ

ἀφείριστος-η-ο(ν) δημ. ὁ μὴ φθειρισθείς, ὁ μὴ ἀπαλλαγεὶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ διαιτωμένων φθειρῶν, ποὺ δὲν φειρίστηκε.

ἀφεὶς (ἡ) ἐπιγρ. ἡ ἀφὶς βλ.λ.

ἀφέκαστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μήπω φεκασθείς, ὁ μὴ ὑποβληθεὶς εἰς φεκασμόν, ἀρράντιστος· εἰδ. γεωργ. ὁ μὴ διὰ φαρμάκου ραντισθεὶς πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ νόσου τινός : **ἔχω ἀφέκαστα τὰ κλήματα.**

ἄφεκτος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀφεγὴς βλ.λ. : Θέογν.799 **ἀνθρώπων δ' ἄφεκτος ἐπὶ χθονὶ γίγνεται οὐδεὶς·** 2) ὁ μὴ ἀποδοκιμαζόμενος : Γαλ.17(2), 184.

ἀφελὲς Ἡσ. « ὑγιές ».

ἀφέντι (τὸ) δημ. τὸ ἐξ ἀφίνθου παρασκευαζόμενον ποτόν, τὸ ἀφίνθιον βλ.λ.

ἄφερον Ἡσ. « ὕστερον, πάλιν »· Ζωναρ.366 « ἄφερον δὲ τὸ ὑστεροῦν »: Ἀλκ.ἐνΛυρικ.Συμπληρ.26,11.

ἀφεύδεια (ἡ) κ. νεώτ. κ. ἀφευδία τὸ μὴ ψεύδεσθαι, ἡ ἀλήθεια : Πλάτ.Πολ.485 C **τὴν ἀφεύδειαν καὶ τὸ ἑκόντας εἶναι μηδαμῇ προσδέχεσθαι τὸ ψεῦδος·** ‖ τὸ ἀξιόπιστον : Ἀριστλ.Κόσ.397a, 11 **ἡ τῶν ὡρῶν ἀφεύδεια.**

ἀφευδὲς-οῦς (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **ταναΐδῶν.**

ἀφευδέως ἐπίρρ. ἰων. ἀφευδῶς, τῷ ὄντι, πράγματι : Ἡρ.9,58 **πρὸς τοὺς ἀφευδέως ἀρίστους.**

ἀφευδὴς-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ μὴ ψευδόμενος, μὴ λέγων ψεύδη, ὁ ἀληθής, ὁ εἰλικρινής, ἰδ. ἐπὶ χρησμῶν κττ. : Ἡσίοδ.Θ 233 **Νηρέα δ' ἀφευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο πόντος,** Αἰσχ.Χο.559 **μάντις ἀφευδής,** Ἡρ.1,49 **μαντήιον ἀφευδές·** κ. ὑπερθ.:Φίλ.2,341 **μάρτυς ἀφευδέστατος·** ‖ ὁ μὴ σφαλλόμενος : Αἰσχ.Ἐπτ.26 **ἀφευδεῖ τέχνῃ** (τῇ μαντικῇ), Πλάτ. Θεαίτ.160 D **ἀφευδὴς ὢν καὶ μὴ πταίων τῇ διανοίᾳ·** 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ ἀδιάφθορος, ὁ ἀδιάσειστος : Πίνδ.Π 1,86 **ἀφευδεῖ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλκευε γλῶσσαν·** ‖ μσν. κ. νεώτ. κ. ὁ μὴ ὢν ψευδής, ὁ ἀσφαλής, ὁ ἀναμφισβήτητος : Καισάρ.Δαπόντε ἐν Σάθ.3,77 **ἡμῶν δὲ τὴν ἀφευδεστάτην ταύτην γνῶσιν.. ἀριδήλως πεπληροφορημένην, - ἀφευδεῖς πληροφορίαι·** 3) τὸ ἀρσ. **ἀφευδὴς** ὡς οὐσ. τὰ κώνειον : ΨΔιοσκ.4,78.

ἀφευδία (ἡ) μτγν. ἡ ἀφεύδεια βλ.λ.:Φίλ.ἀπ.110 Η.

ἀφευδόμαντις-εως (ὁ,ἡ) ὁ ἀφευδῶς, ὀρθῶς μαντευόμενος : Λεξ.Σαββαΐτ.4,15 **γνώσει δὲ τέχνην τὴν ἐμὴν ἐτητύμως ἀφευδόμαντιν.**

ἀφευδῶ-έω δὲν εἶμαι ψεύστης, δὲν ψεύδομαι, λέγω τὴν ἀλήθειαν : Σοφ.Τρ.469 **πρὸς δ' ἐμ' ἀφευδεῖν ἀεί,** Πλάτ.Θεαίτ.199 B **ἀφευδεῖν τε καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν,** Διον.Ρωμ.7,2,271 **ἀφευδεῖν ἐν τούτῳ,** Δίων Κ 43,34 **ἦ μὴν ἀφευδήσειν πάντα.**

ἀφευδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀληθῶς, εἰλικρινῶς, ἀλανθάστως : Φίλ.1,19 **ὃς ἀφευδῶς ἐστι πολέμων ἀργαλεώτατος,** Θεία Λειτουργ.Χρυσοστ.56 **μεθ' ἡμῶν ἀφευδῶς γὰρ ἐπηγγείλω ἔσεσθαι·** κ. ὑπερθ. **-έστατα** : Φίλ.1,34.

ἀφευστεὶ ἐπίρρ. μαν. ἀφευδῶς βλ.λ. : Θεόδ.Στ. ἐν ΝΒιβλ.5,3,4,11 **οὕτω ποτὲ τέταχεν ὁ θεὸς ἀφευστεὶ τὰ χερουβεὶμ.. τηρεῖν τὸ ξύλον τῆς ζωῆς.**

ἄφευστος-ον μτγν. ὁ ἀφευδὴς βλ.λ. : ΑΠ 7,638,6 **ἄφευστον δ' ἵκετο πένθος ἐμοί,** Νόνν.Δ 29,65 **ἀφεύστοις στομάτεσσιν ὑπόσχεο.**

ἀφευστῶ-έω μτγν. ἀφευδῶ βλ.λ. : Πολύβ.3,111,8 **ἀφευστούντων ἡμῶν.**

ἀφεύστως πάπ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἄφευστον, ἀφευδῶς βλ.λ.

ἄφευτα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ψεύδους, χωρὶς ψευτιά.

ἀφεύτιστα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς νοθείαν, χωρὶς ψεύτισμα βλ.λ.· ‖ ἄνευ διαψεύσεως.

ἀφεύτιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ νοθευθείς, ὁ ἐξ ἁγνῶν, καθαρῶν ὑλῶν κατεσκευασμένος, γνήσιος, ποὺ δὲν ψευτίστηκε, ἰδίᾳ ἐπὶ βιομηχανικῶν προϊόντων· ‖ ὁ μὴ διαψευσθείς, μὴ ὡς ψεύστης ἀποδειχθείς.

ἄφευτος-η-ο δημ. εἰλικρινής, ὁ μὴ ψευδολογῶν, ἐπὶ προσ. : **ἄφευτη γυναίκα·** ‖ κ. ἐπὶ ἐνεργείας : **ἄφευστη κουβέντα·** 2) ὁ μὴ ἐκ τῶν ὑστέρων διαψευδόμενος : **ἄφευτη πρόβλεψη - ὑπόσχεση.**

ἀφεφὴς-οῦς-ές Ἡσ. « ἀφεφές· ἀφρόντιστον ».

ἀφεφῶ-έω Ἡσ. « ἀφεφέων, ἀμελῶν ».

ἄφηκτος-ον ὁ μὴ ἀποψηχθείς, ἀποξεσθείς, ὁ ἀκατέργαστος, ὁ ἀμάλακτος, ὁ σκληρός : Ἀριστοφ.Λυσ.657 **τῷδε τ' ἀφήκτῳ πατάξω 'γὼ κοθόρνῳ τὴν γνάθον,** Ἀπολλ.Ρ 3,50 **ἀφήκτους δὲ χεροῖν ἀνεδήσατο χαίτας.**

ἀφηλὰ ἐπίρρ. δημ. ὑψηλὰ βλ.λ.

ἀφηλάφητα ἐπίρρ. δημ. ἀψηλαφήτως βλ.λ.

ἀψηλάφητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ψηλαφηθείς, ὁ ἀνεξέταστος : Πολύβ.Β,19,5 **οὐδὲν ἀψηλάφητον εἶχεν·** 2) νεώτ. κ. δημ. κ. μτφ. ὁ μὴ ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτοῦ ἐξετασθείς, ὁ ἀνερεύνητος : **ἀψηλάφητος ὑπόθεσις.**

ἀφηλοκρεμαστὰ ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ὥστε νὰ κρέματαί τι ἀφ' ὑψηλοῦ : **πίνει τὸ κρασί του ἀφηλοκρεμαστὰ** (τὸ χύνει εἰς τὸ στόμα του ἀπὸ ὑψηλά).

ἀφηλοκρέμαστος-η-ο δημ. -κρεμαστὸς βλ.λ.

ἀφηλοκρεμαστὸς-ή-ό δημ. κ. **ἀφηλοκρέμαστος** ὁ ἀφ' ὑψηλοῦ κρεμάμενος.

ἀφηλομύτης-α κ. **-ισσα-ικο** δημ. μόν. ἐν μτφ. σημ. ὁ ὑπερήφανος, ἀλαζών, ἀκατάδεχτος, πρβλ. φρ. **ψήλωσε ἡ μύτη του, - τοῦ ἔπεσε ἡ μύτη.**

ἀφηλὸς-ή-ό δημ. ὑψηλὸς βλ.λ. : Κρυστ.Παλιόκαστρο 19 **βουλιοῦμαι κάστρον ἀφηλὸ νὰ χτίσω.**

ἀφηλοστέκω δημ. ἵσταμαι εἰς ὑψηλὸν μέρος, στέκω ψηλά· 2) μτφ. ἵσταμαι ἐν περιωπῇ, κατέχω ἐξέχουσαν θέσιν.

ἀφήλου δημ. ἡ γεν. τοῦ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἀφηλὸς κατ' ἀνατονισμὸν καὶ πάντοτε ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ ἄρθρου ἐν ἐπιρρ. σημ. **τ' ἀφήλου** ὑψηλά, εἰς ὕψος : δ.τραγ. **νὰ ἤμουν πουλὶ νὰ πέταγα, νὰ πάαινα τ' ἀφήλου,** Κρυστ.Σταυραετὸς 17 **μπεζέρισα νὰ περπατῶ στοῦ κάμπου τὰ λιοβόρια | θέλω τ' ἀφήλου ν' ἀνεβῶ.**

ἀφήλωμα (τὸ) δημ. κ. **ψήλωμα** μέρος ὀλίγον ὑψηλόν, μικρὸν τῆς γῆς ὕψωμα, ὁμαλῶς ἀνιὼν λοφίσκος, ἀνωφέρεια : **στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου ἔχει ἕν' ἀφήλωμα, - κόβουν λίγο τὸ βοριὰ τὰ ψηλώματα, ποὺ εἶναι πανώκορφα τοῦ χωριοῦ·** 2) ἐπὶ προσ., ἡ αὔξησις τοῦ ἀναστήματος : **δὲν μ' ἀρέσει τὸ πρώϊμο ἀφήλωμα τοῦ παιδιοῦ·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ., ἡ κοινωνικὴ ἐξύψωσις, ἡ εὐδοκίμησις : **ποιὸς ν' ἀπαντέχῃ τέτοιο ψήλωμά του·** πρβλ. φρ. **ψήλωσαν οἱ δουλιές του.**

ἀφηλώνω δημ. (ἐκτετ. διὰ τοῦ προθεματικοῦ α τ. τοῦ ψηλώνω) μτβ. καθιστῶ τι ὑψηλόν, ἢ ὑψηλότερον ἀφ' ὅσον ἦτο, δίδω περισσότερον ὕψος εἴς τι : **ἀφήλωσε τὸ σπίτι του - τὸ πάτωμα - τὸ τακούνι, - ἡ βροχὴ ψήλωσε τὸ νερὸ τοῦ ποταμιοῦ·** ‖ εἰδ. ἐπὶ δομῆς, ἐγείρω εἰς ὕψος τι τοῖχον ἢ φράκτην χωριστικὸν μιᾶς ἐκτάσεως ἀπὸ ἄλλης ἢ προφυλακτικὸν (τοῦ ἀντικειμένου ἐν προκειμένῳ ἐκφερομένου ἀνάρθρως) : **λέω ν' ἀφηλώσω μάντρα - φράχτη - ξερολιθιὰ γύρω στὸ περιβόλι, - ν' ἀφηλώσῃς παραβέντο ἀπὸ φάθες στὸν ὄχτο τῆς φυτιᾶς νὰ μὴν τὴ χτυπάῃ ὁ βοριάς·** 2) ἀμτβ. ἐπὶ προσ., ζώων καὶ φυτῶν, κτῶμαι ὕψος, ἀνάστημα, γίνομαι ὑψηλότερος, ρίχνω μπόϊ : **ἀφήλωσεν ἡ κόρη σου, - ἀφήλωσαν πολὺ τὰ δέντρα μας - τ' ἀστάχια·** 3) μτφ. ἐπὶ προσ., καταλαμ-

βάνω ὑφηλὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν : **ἀπό τότε ποὺ ἀφήλωσε, δὲν μᾶς καταδέχεται**· συνεκδ. φρ. **ἀφήλωσαν οἱ δουλιές του** (ἐκφερομένη καὶ εἰρωνικῶς)· 4) ὀμ. μτφ. κατὰ συνεκδ. γίνομαι ἀλαζών, ὑπερήφανος, ἰδίως ἐπὶ φόγῳ ἢ εἰρωνικῶς : **μὴν ἀφηλώνεις τόσο καὶ δὲν σοῦ πάει**· ‖ φρ. **ἀφήλωσε ἡ μύτη του** κατέστη ἀλαζών, οἰηματίας.

ἀφηλωσιά (ἡ) δημ. τόπος ὀλίγον ὑφηλός, μικρὸ φήλωμα βλ.λ.2), ἀνωφέρεια· 2) μτφ. ὑφηλή, περίοπτος θέσις ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

ἀφήλωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ κτησάμενος ὕφος, ἀνάστημα, ποὺ δὲν φήλωσε, ἐπὶ προσ., ἐπὶ φυτῶν κ. ἐπὶ πραγμ. : **ἀφήλωτο ἀκόμη τὸ παιδί, - ἀφήλωτα δέντρα, - γιατὶ ἄφησες τὴ μάντρα σου ἀφήλωτη ;**· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς ὕφους, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ φηλώσῃ : **ἀφήλωτο τὸ σπίτι, γιατὶ δὲν ἔχει γερὰ θεμέλια.**

ἀφηλωτά ἐπίρρ. δημ. ἐπὶ ὑφηλοῦ, ἐν ὕφει, στὰ φηλά : **στὸ βραχοβούνι ἀφηλωτὰ ἔφτιαξε λιθιὰ ἕνα γύρω κι ἔκανε χωράφι, - πιὸ ἀφηλωτὰ φέτος πῆγαν τὰ γρέκια τους στὸ βουνὸ οἱ τσοπάνοι**· ‖ ἐν χρ. κ. μτφ. : παροιμ. **ἀφηλωτὰ καθίζεσαι, δεσποτικὰ μᾶς κρένεις** (εἰρωνικῶς ἐπὶ ἀποφαινομένων δῆθεν ἀπὸ περιωπῆς).

ἀφηλωτός-ή-ό δημ. ἐπὶ πραγμ., ὁ εἰς ὕφος εὑρισκόμενος· 2) ὁ σχῆμα, μορφὴν ἔχων ἐπιμήκη καὶ ὑφηλόσχημον· πρβλ. στενόμακρος, στενόφηλος : **ἀφηλωτὰ παράθυρα, - ἀφηλωτὸ σὰν καμπαναριὸ ἔφτιαξε τὸ σπίτι του.**

ἄφητα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ὀπτήσεως ἢ ἑφήσεως, χωρὶς φήσιμο· 2) μτφ. εἰδ. ἐπὶ προσ., ἄνευ συνάφεως ἐρωτικῶν σχέσεων : **τὰ εἶχε ἀκόμη ἄφητα μὲ τὸ κορίτσι** (δὲν εἶχεν ἀκόμη συνάφει ἐρωτικὰς σχέσεις)· πρβλ. ἄφητος 5).

ἄφητος Ἡσ. « ἀνυπότακτος ».

ἄφητος-η-ο δημ. ὁ οὐδόλως ἢ ἀνεπαρκῶς ὠπτημένος, ἑφημένος, ποὺ δὲν φήθηκε : **τὸ φαΐ εἶναι ἄφητο ἀκόμη**· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ὥριμος, ποὺ δὲν εἶναι στὸν καιρό του, στὴν ὥρα του, ὁ μὴ εἰσέτι τὴν τελείαν αὐτοῦ σύστασιν λαβών : **τὸ μυαλό του εἶνε ἄφητο ἀκόμα**· ‖ κ. ἐπὶ καρπῶν, ἰδίως δημητριακῶν, ὁ μὴ ὥριμος, ὁ ἀγίνωτος : **τὰ σιτάρια εἶναι ἀκόμη ἄφητα**· 3) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ μὴ ἐπαρκῶς ἠσκημένος ἔν τινι ἐργασίᾳ, ὁ ἀσυνήθιστος, ὁ μὴ ἔχων τὴν ἐξ ἀσκήσεως ἀνταχήν, ποὺ δὲν ἔστρωσε ἀκόμη στὴ δουλιά, ποὺ δὲ συνήθισε : **ἄφητος καπετάνιος, - ἄφητος στὴν κακοπέραση**· 4) μτφ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς σχέσεις, συμφωνίας, ἐργασίας, συνεννοήσεις προσ. ὁ μήπω ἀρτιωθείς, τελειωθείς : **ἄφητη ἀκόμη ἡ δουλιά**· 5) τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. ἐν φρ. **τὰ ἔχω-εις-ει-ἔχουμε** κλπ. ἢ εἶχα κλπ., εἰδ. ἐπὶ ἐρωτικῆς σχέσεως = δὲν ἔχω, δὲν ἔχουμε, δὲν εἶχα κλπ. ἐρωτικὴν συνεννόησιν· πρβλ. φήνω ἐν φρ. τὰ φήνω, τὰ ἔφησα κλπ.

ἀφηφισία (ἡ) μσν. τὸ μὴ ὑπολογίζειν, τὸ περιφρονητικῶς φέρεσθαι πρός τινα, ἡ ἔλλειφις σεβασμοῦ, ἐκτιμήσεως : Ἀραβ.Μυθ.Χαλ.Ι,79 **ἀπὸ ἀδυναμίαν σου, ἢ ἀπὸ καταφρόνησιν καὶ ἀφηφισίαν σου πρός με**· ‖ κ. ἐν ἀγαθῇ σημ. : **ἀφηφισιὰ τοῦ πλούτου - τῶν μεγαλείων**· 2) ἡ μετ' ἀδιαφορίας, ἡ εὐθαρσὴς ἀντιμετώπισις τοῦ κινδύνου.

ἀφηφισιά (ἡ) δημ. ἡ ἀφηφισία βλ.λ.

ἀφηφισιάρης-ρα-ρικο (ὁ) δημ. ὁ τοὺς κινδύνους ἀφηφῶν, ὁ. ἀφήφιστος.

ἀφήφιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ἀκριβοῦς ὑπολογισμοῦ τῆς σοβαρότητος πράγματός τινος, μὲ ἀφηφισιά βλ.λ. : φρ. **τὸ πῆρε ἀφήφιστα**· 2) μτφ. εὐθαρσῶς, θαρραλέως· 3) ἀφηφίστως, ἄνευ φηφίσεως, χωρὶς νὰ φηφίσῃ τις ἢ χωρὶς νὰ φηφισθῇ τις ἢ τι· πρβλ. ἀφήφιστος 6).

ἀφήφιστος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φηφίσας, ὁ μὴ δοὺς φῆφον : Ἀριστφ.Σφ.752 ἵν' ὁ **κῆρυξ φησί, τίς ἀφήφιστος ; ἀνιστάσθω**· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἐν φηφοφορίᾳ ἐκλεγείς, ὁ λαβὼν ἀνεπαρκῆ ἀριθμὸν φήφων, ποὺ δὲν φηφίστηκε· 3) δυσάρεστος, ὀχληρός : Σεκοῦνδ.Γνῶμ.10 **πενία ἀφήφιστος οὐσία**· 4) δημ. ἀνάξιος προσοχῆς, ἀσήμαντος, μὴ ὑπολογιζόμενος : Ἐρωτόκρ.Α 314 **ἀρχὴ μικρὴ κι' ἀφήφιστη**· 5) δημ. ἀνάρμοστος, ἀπρεπής : Ἐρωτόκρ.Α 964 **πῶς τό 'παθ' ἔταιο λογισμὸ ἀφήφιστο νὰ βάλῃ**· 6) δημ. ὁ ἀφηφῶν, ὁ μὴ ὑπολογίζων, ὁ εὐθαρσῶς ἀντιμετωπίζων κινδύνους, ἀποφασιστικός, θαρραλέος.

ἄφηφος(-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων φῆφον ἤτοι λίθον : Ἀρτεμίδ.2,5 **ἄφηφος δακτύλιος**· 2) Ἡσ. « ἄφηφον· πολύ, μέγα, ἰσχυρόν ».

ἀφηφοφόρητα ἐπίρρ. δημ. χωρὶς φηφοφορίαν.

ἀφηφοφόρητος(-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μήπω φηφοφορήσας, ὁ μὴ φηφίσας : Πολύβ. 6,14,7 **κἂν ἔτι μία λείπηται φυλὴ τῶν ἐπικυρουσῶν τὴν κρίσιν ἀφηφοφόρητος, - τρομοκρατηθέντες ἀπέμειναν πολλοὶ ἀφηφοφόρητοι.**

ἀφηφῶ-έω νεώτ. κ. δημ. -άω δὲν ὑπολογίζω τι, περιφρονητικῶς φέρομαι πρός τινα, ἀδιαφορῶ : Παλαμ.Τρισεύγ.71 **τί ! μήπως καὶ σένα σ' ἀφήφησε;**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 45,35 **τὰ ξεροβόρια θ' ἀφηφᾶν καὶ τὶς χιονιές**· ‖ ὑποτιμῶ, περιφρονῶ, δὲν λαμβάνω ὑπ' ὄφιν : **ἀφηφῶ τοὺς κινδύνους - τὰς τιμωρίας - τὰς ἀπειλάς, - ἀφηφεῖ τοὺς ἐχθρούς του καὶ θὰ τὴν πάθῃ.**

ἀφιά ἐπίρρ. δημ. ἀφὰ βλ.λ.

ἀφίαι Ἡσ. « ἑορταί· Λάκωνες ».

ἀφίδα (ἡ) δημ. ἀφὶς βλ.λ.

ἀφίδια (τὰ) δημ. κ. **φίδια** βλ.λ. τὸ πρόσθιον ἀφιδωτὸν μέρος τῶν ὑποδημάτων : **ἄλλαξα τ' ἀφίδια κι ἔγιναν καινούργια τὰ παπούτσια μου.**

ἀφιδιά (ἡ) δημ. ἀφιθιά, ἡ ἄφινθος βλ.λ.

ἀφιδιάζω δημ. κ. **φιδιάζω** ἀντικαθιστῶ τὸ φθαρὲν πρόσθιον ἀφιδωτὸν μέρος τῶν ὑποδημάτων, βάζω φίδια βλ.λ.

ἀφιδοειδής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα ἀφῖδος, ὁ θολωτός, καμαρωτός : Δίων Κ 68,25 ἐν **ἀφιδοειδεῖ τινι μεταστυλίῳ**, Τζέτζ.Ἡσιόδ. 425 **ἀφιδοειδῆ κᾶλα καὶ ξύλα**· 2) Πάπ. **αἱ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ἐκλείφεις, αἱ μὲν ἐλάσσους μηνοειδεῖς, αἱ δὲ μείζους ἀφιδοειδεῖς.**

ἀφιδοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν σχήματι ἀφῖδος, θολωτῶς, τοξοειδῶς.

ἀφιδοστάτης (ὁ) . νεώτ. ἕκαστον τῶν κατακορύφων ὑποστηρικτικῶν τμημάτων ἀφῖδος ἢ γεφύρας ἢ θόλου, δημ. ποδαρικό.

ἀφιδότυπος (ὁ) νεώτ. ἐπὶ δομῆς, ὁ ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἀφίς, ξύλινος ἢ μετάλλινος τύπος ἀφιδωτοῦ ἀνοίγματος, τὸ καλούπι.

ἀφιδῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **ἀφιδώνω** μτβ. κατασκευάζω τι εἰς σχῆμα ἀφῖδος βλ.λ.· ‖ περιβάλλω δι' ἀφῖδος· 2) παθ. -**οῦμαι-όομαι** συναρμολογοῦμαι, προσαρτῶμαι ἀφιδοειδῶς : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 6,90,3 **δικτύοις μόλυβδον ἀφιδωμέναν.**

ἀφίδωμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀφιδοειδὲς κατασκεύασμα, ἡ ἀφίς, ὁ θόλος : Εὐστ.Πονημ. 167,33 **πάλιν αἱ καμάραι οὐρανῶν ἀφίδωμα.**

ἀφιδώνω δημ., ἀόρ. **ἀφίδωσα**, μτχ. παθ. παρακ. **ἀφιδωμένος** κατασκευάζω εἰς σχῆμα ἀφῖδος βλ.λ. : **λέω ν' ἀφιδώσω τὴν ἐξώπορτα**· ‖ ἐπὶ κτιρίου, περιβάλλω, κοσμῶ δι' ἀφίδων : **ἀφίδωσα γύρω τὴ βεράντα καὶ τῆς ἔβανα σκεπή, - θὰ κάμω ἀφιδωμένη τὴν πρόσοφη τοῦ σπιτιοῦ.**

ἀφίδωσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ εἰς σχῆμα ἀφῖδος κατασκευή : Εὐστ.Πονημ.180,58 **αἱ καμάραι ὡς ὑπογράφασαι τὴν οὐρανίαν ἀφίδωσιν, - ἀφίδωσις παραθύρων**· ‖ νεώτ. ἡ κύρτωσις, τὸ καμάρωμα : **ἀφίδωσις σιδηροδοκῶν**· ‖ νεώτ. σειρὰ μικρῶν εἰκονικῶν ἀφίδων, ἡ καμαροσειρά.

ἀφιδωτά ἐπίρρ. δημ. ἀφιδοειδῶς βλ.λ.

ἀφιδωτός-ή-όν γλωσσ., μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἀφῖδας ἢ ὁ ἐν εἴδει ἀφῖδος κεκυρτωμένος, ὁ καμαρωτός : **ἀφιδωτὴ πρόσοψις ἐκκλησίας·** 2) μτγν. ἐπὶ τροχοῦ, ὁ ἐκ καμπύλων τεμαχίων ξύλου κατεσκευασμένος : "Εδικτον Διοκλ.15,32 **ἀφιδωτὸς τροχός·** 3) **ἀφιδωτὸν κυμάτιον** αἱ περιβάλλουσαι ἄνωθεν τοὺς σφηνολίθους τῆς ἀφῖδος ἢ τόξου γλυφαί, ἄ. περίτοξον.

ἀφιθιά (ἡ) δημ. κ. ἀφιφιά κ. ἀφιδιά τὸ φυτὸν ἀφίνθιον τὸ θαμνῶδες : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 46 **μὲ κλεμαξίδα, μ' ἀφιθιά [κι ἀπήγανο φωτιὰν ἀνάβει.**

ἀφίθυμα ἐπίρρ. δημ. μετ' ἀφιθυμίας βλ.λ.

ἀφιθυμία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφιθύμου βλ.λ., τὸ εὐόργητον, τὸ εὐερέθιστον· || εἰδ. ψυχολ. σφοδρὰ ψυχικὴ διαταραχή, χρονία ἢ περιστατική.

ἀφιθυμικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς ἀφιθυμίας, ὁ ἔχων σχέσιν ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀφιθυμίαν : **ἀφιθυμικὴ κατάστασις - παρόρμησις·** || ὁ ἔχων χαρακτῆρα ῥέποντα εἰς ἀφιθυμίαν.

ἀφίθυμος(-η)-ο(ν) νεώτ. δημ. κ. **ἀφιόθυμος** ὁ εὐκόλως παραφερόμενος, ὀξύθυμος, ὁ ὀργίλος.

ἀφιθυρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀδυναμία ἀποδόσεως καὶ τοῦ ἐλαφροτέρου ψιθύρου, ἄ. ἀφωνία βλ.λ.

ἀφιθύριστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ ψιθύρου βλ.λ.· || **ἄνευ** ἀορίστου, οἱονεὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ γενομένης, ἀνακοινώσεως.

ἀφιθύριστος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ψιθυρισθείς, μὴ δι' ἀνεπισήμου ἢ ἀορίστου ἀνακοινώσεως, οἱονεὶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ διὰ ψιθύρου διαδοθεὶς μεταξὺ πολλῶν· 2) ὁ μὴ ἔχων, ὁ μὴ ἐκπέμπων ψίθυρον, ἐλαφρὸν ἀκαθόριστον ἦχον, οἷον θροῦν ἢ φλοῖσβον : **μολώσανε τὴ θάλασσα ὥσμε τὰ βαθιὰ κι ἀφιθύριστο πιὰ εἶναι τὸ περιγιάλι, - ἔπεσε ὁ ἀγέρας κι ἀφιθύριστος 'πόμεινε ὁ λόγγος.**

ἀφικάρδιος-ον μτγν. ὁ τῆς καρδίας ἀπτόμενος : Μ 'Αντων.9,3.

ἀφικορία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἀφικόρου βλ.λ., τὸ ταχέως αἰσθάνεσθαι κόρον πράγματός τινος : Πολύβ.14,1,4 **διὰ τὴν φυσικὴν τῶν νομάδων ἀφικορίαν,** Πλούτ.'Ηθ.504 D **μόνας ὁμηρος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀφικορίας περιγέγονεν,** Πάπ. **δίχα ὕβρεως καὶ ἀφικορίας·** || ἡ εὔκολος ἱκανοποίησις καὶ ἐναλλαγὴ τῶν ὀρέξεων.

ἀφίκορος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀμέσως, ἅμα τῷ ἅψασθαι τῶν σιτίων κορεννύμενος, ὁ ταχέως χορταινόμενος· || δθ. ὁ ἀλλάσσων ὀρέξεις, ὁ εὐμετάβολος περὶ τὰς ἐπιθυμίας· 'Ησ. « καματηρός, ταχέως ὀλιγωρῶν καὶ κόρον λαμβάνων » : Πλάτ.'Αξ. 369 A **ἀφίκορος δῆμος,** 'Αριστλ.Ρητ.1389 a, 6 **ἀφίκοροι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας οἱ νέοι,** Ποσειδών.41 **ποικιλώτατος καὶ ἀφίκορος βίος·** || τὸ οὐδ. τὰ -ον ὡς οὐσ. ἡ ἀφικορία βλ.λ. : Πλούτ.Κοριολ.4 **τὸ διψῶδες αὐτῶν καὶ ἀφίκορον·** 2) ἐνεργ. ὁ ταχέως ἢ εὐκόλως κορεννύων τινά, καθιστῶν τοῦτον εὐμετάβολον : Πλούτ.'Ηθ. 20 B **ὁμιλίαν καὶ χάριν ἔδειξεν οὐ μόνον ἐφήμερον καὶ ἀφίκορον.. ἀλλὰ καὶ μεταβάλλουσαν εἰς ἔχθραν καὶ ὀργήν.**

ἀφικορῶ-έω μσν. σιχαίνομαί τινα, τὸν ἀπεχθάνομαι, τὸν βαριέμαι : Γεώργ.Παχ.Μιχ.Παλ.4,201 B **ὡς ὁ βασιλεὺς περὶ αὐτὸν ἠφικόρησε.**

ἀφικόρως ἐπίρρ. κ. νεώτ. 'Ησ. « εὐμεταβλήτως »· || νεώτ. μετὰ ἀφικορίας, μετὰ ταχέας κορεσμοῦ.

ἀφιλία (ἡ) δημ. ἡ παντελὴς ἔλλειψις φιλῶν βλ.λ. ἤτοι χρημάτων, ἀχρηματία, πρβλ. ἀδεκαρία, ἀπενταρία : **ἔχω σήμερα μεγάλες ἀφιλίες.**

ἀφιλολόγητος-η-ο δημ. ἐπὶ ἐνεργειῶν, καταστάσεων κττ., ὁ μὴ ἐν λεπτομερείᾳ ἐξετασθείς, ἐκτιμηθείς, ἀνασκοπηθείς, ποὺ δὲν τὸν ἐφιλολόγησαν βλ.λ.

ἄφιλον 'Ησ. « ἄπτερον ἢ πολύπτερον ».

ἄφιλος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων φιλὰ βλ.λ. ἤτοι χρήματα, πρβλ. ἀπένταρος, ἀδέκαρος.

ἀφιμαχία (ἡ) κ. νεώτ. σύγκρουσις μικρῶν στρατιωτικῶν τμημάτων τυχαίως γενομένη ἢ ἐσκεμμένως πρὸς ἀναγνώρισιν· 'Ησ. « συναφὴ μάχης » : Διον. 'Αλ.Ρωμ.1,79 **ἐκ τῆς ἀφιμαχίας ταύτης ἐγένοντο πληγαί,** Πλούτ.Βρούτ.39 **ὁρῶν.. ταῖς ἀφιμαχίαις εὐημεροῦντας καὶ κρατοῦντας ἐξῆρτο τὸ φρόνημα, - ἀφιμαχίαι ἀκροβολιστῶν·** 2) μτφ. ἐπὶ λόγοι·, ἔναρξις ἔριδος ἢ συζητήσεως : Αἰσχίν.2,176 **ἐκ τῆς τῶν ῥητόρων ἀφιμαχίας,** Διον.'Αλ.Ρωμ.6,34 **ἐν ἀφιμαχίαις λόγων τε καὶ ἔργων·** || πυγμαχία : Διον.'Αλ.Ρωμ.6,22 **ἀφιμαχίαι χειρῶν.**

ἀφιμαχικός-ή-όν γλωσσ. ὁ τῆς ἀφιμαχίας βλ.λ.

ἀφίμαχος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐλαφρῶς ἁπτόμενος τῆς μάχης, ὁ προκαλῶν εἰς μάχην, ὁ φιλοκίνδυνος : 'Αλεξ.'Αφρ.Ψυχ.185,26.

ἀφιμαχῶ-έω κ. νεώτ. κάμνω ἀφιμαχίας βλ.λ. : 'Υπερείδ.ἀπ.131,Πολύβ.18,8,4 **ἵνα μὴ λόγοι γένωνται μόνον ἐξ ἀμφοτέρων ἀφιμαχούντων·** 2) ἐρεθίζω, προκαλῶ τὸν ἐχθρὸν εἰς μάχην : Πλούτ.Κράσσ. 10 **συμπλέκεσθαι δὲ μή, μηδὲ ἀφιμαχεῖν·** || νεώτ. μτφ. **τὰ κόμματα ἀφιμαχοῦσι περὶ τὸ πολιτειακὸν ζήτημα.**

ἀφιμάχως ἐπίρρ. μτγν. ὡς ἐν ἀφιμαχίᾳ, προκλητικῶς : Διον.'Αλ.Ρωμ.6.59 **ἀφιμάχως ἐμοῦ ἐμνήσθη.**

ἀφιμισία (ἡ) μῖσος, ἔχθρα ταχέως γεννωμένη καὶ παρερχομένη· 'Ησ. « πρὸς ὀλίγον διαφορά ».

ἄφιμο (τὸ) δημ. ἄψις, ἄναμμα.

ἀφιμυθίωτος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ψιμυθιωμένος, ὁ ἀφτιασίδωτος.

ἄφιν αἰολ. αἰτ. ἐν. τοῦ ἄψις βλ.λ.· Χοιροβ.353 « παρὰ δὲ τοῖς Αἰολεῦσι γίνονται εἰς ν κατὰ τὴν αἰτιατικὴν μετὰ βαρείας τάσεως.. σφράγιν καὶ ὄφιν, ὡς παρ' 'Ησιόδῳ ('Εργ.426) **τρισπίθαμον δ' ἄφιν τάμνειν** ἀντὶ τοῦ ἀψῖδα ».

ἀφινθαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ κατάστασις τοῦ αἵματος τοῦ περιέχοντος ἀφινθίνην ἢ ἄλλα στοιχεῖα τοῦ ἀφινθίου βλ.λ.

ἀφινθάτιον (τὸ) πάπ. ἀφινθᾶτον βλ.λ.

ἀφινθᾶτο(ν) (τὸ) μτγν. κ. μσν., δημ. **ἀφιθᾶτο** ἀφέψημα ἀφίνθου : 'Αέτ.3,69,'Αλέξ.Τραλλ.1,15· || δημ. **ἀφινθᾶτο** οἶνος ἀρωματισμένος δι' ἀφίνθου, ἀφινθίτης βλ.λ.

ἀφινθᾶτος-ον ἐπιγρ. ὁ περιέχων ἄφινθον βλ.λ. : 'Επιγρ. **ἀφινθᾶτος οἶνος.**

ἀφινθέα (ἡ) νεώτ. τὸ φυτὸν ἄφινθος βλ.λ.

ἀφινθέλαιον (τὸ) νεώτ. ἔλαιον ἐξαγόμενον δι' ἀποστάξεως ἐκ τῆς πόας τῆς ἀφίνθου, πρὸς παρασκευὴν φαρμάκων καὶ οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν.

ἀφινθία (ἡ) μσν. ἀφίνθιαν βλ.λ. : 'Αλεξ.Τραλλ.9.8.

ἀφινθιάζω μσν. εἶμαι πικρὸς ὡς ἀφίνθιον βλ.λ. : ΚΜανασσ.Χρον.4536 **ἀφινθιάζοντα πικρὸν ἐκέρασε κρατῆρα,** Μιχ.Γλυκ.Χρον.285 D **τῆς ἡδονῆς αὕτη γευσαμένη ἀφινθιάζοντα πίνει κρατῆρα.**

ἀφινθίασις (ἡ) νεώτ. ἀφινθισμὸς βλ.λ.

ἀφινθίατον (τὸ) μσν. τὸ ἀφινθᾶτον βλ.λ. : 'Αλεξ Τραλλ.1.524.

ἀφινθίζομαι μσν. καθίσταμαι πικρὸς καὶ δριμὺς ὡς τὸ ἀφίνθιον βλ.λ. : Εὐστ.Πανηγ.103,65 **ἐπικράνθης ἀφινθιζόμενος.**

ἀφινθικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐξ ἀφίνθου βλ.λ. παραγόμενος : **ἀφινθικὸν ἔλαιον.**

ἀφινθίνη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία στερεά, ἀπαντῶσα εἰς κρυσταλλικὰς βελόνας, ἐξαχθεῖσα δὲ ἐκ τοῦ φυτοῦ ἀρτεμισία ἡ ἄφινθος καὶ χρησιμοποιουμένη εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ ποτοῦ ἀφινθίου (ἀφέντι).

ἀφίνθινος-ον μσν. ὁ ἐξ ἀφινθίου, ὁ ἀφινθικός : 'Αλεξ.Τραλλ.1,8 **ἀφίνθινον ἔλαιον.**

ἀφίνθιον (τὸ) κ. νεώτ. ἡ ἄφινθος βλ.λ. : Ξεν.'Αν. 1,5,1, Μέν.708 **ἀφινθίῳ κατέπασας 'Αττικὸν μέλι·** || ἀφίνθιον θαλάσσιον τὸ φυτὸν σέριφον βλ.λ. : Διοσκ.3,23· || νεώτ. τὸ αὐδ. ὡς οὐσ. τὸ ἐκ τῆς ἀφίνθου οἰνοπνευματῶδες ποτόν, δημ. ἀφέντι.

ἀφινθισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. τοξικὰ φαινόμενα προερχόμενα ἐκ κατοχρήσεως τοῦ οἰναπνευματώδους ποτοῦ ἀφινθίου.

ἀφινθίτης οἶνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. οἶνος ἀρωματισθεὶς διὰ πόας ἀφινθίοι **ἀφινθάτο,** διεθν. ὀν. βερμούτ : Διοσκ.3,23.

ἀφινθιώδης-ους-ες μσν. ὁ ὅμοιος πρὸς ἄφινθον, ὁ πικρός : Εὐστ.Πονημ.23,56 **πικράς καὶ ὡς οἷον ἀφινθιώδεις.**

ἀφινθοκραής-οῦς-ές ὁ κεκραμένος, ἀναμεμιγμένος μὲ ἄφινθον βλ.λ. : Ἀνών. ἐν Ἀνέκδ.Βοασσ. 3,410,6 **οἴνους πίνειν ἀφινθοκράεις** (διορθ. -εῖς).

ἄφινθος (ἡ) κ. νεώτ. ἀ. **ἀφίνθιον** φυτὸν ποώδες, πολυετές, ἀρωματικόν, πικρὸν τὴν γεῦσιν, ὅθ. παρ' ἀρχ. ἐλέγετο καὶ βαθύπικρος : Διοσκ.3,25,ΕΜ 183,25 « ἔνιοι δὲ τῶν κωμικῶν ἀπίνθιον καλοῦσι.. καὶ ἔστιν ἤτοι ἀπίνθιον, ὁ οὐκ ἄν τις πίοι διὰ πικρότητα ἢ παρὰ τὸ ἅπτω, οὗ οὐδεὶς ἅπτεται » : ΚΔ Ἀπ.8,11 **καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄφινθον,** Ἐπιγραμμ. **δηλῶν τὰ πικρὰ τῷ γλυκεῖ τῶν ῥημάτων ἀφίνθιον μέλιτι κιρνᾷ Σοφοκλῆς·** || ἡ ἄφινθος χρήσιμος τανῦν εἰς τὴν φαρμακευτικὴν καὶ ἰδίως εἰς τὴν ποτοποιίαν, παρασκευαζομένου δι' ἀποστάγματος τῶν φύλλων αὐτῆς τοῦ ποτοῦ ἀφινθίου (ἀφέντι) κ. τοῦ ἀφινθίτου οἴνου, δημ. ἀφιθιά, πισιδιά, πικρόθανος, μελιτίνη κ. ἄ.

ἀφινθύλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξυγονοῦχον ἔλαιον ὑπάρχον ἐν τῷ αἰθερίῳ ἐλαίῳ τῆς ἀφίνθου βλ.λ.

ἀφινθῶ-όω νεώτ., δημ. **ἀφινθώνω** μιγνύω ἀφίνθιον μετ' ἄλλου ὑγροῦ οἷον οἰνοπνεύματος ἢ οἴνου, ἀρωματίζω δι' ἀποστάγματος ἀφίνθου.

ἀφινθώδης-ους-ες μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀφινθιώδης βλ.λ. : Εὐστ.Πονημ.112,10 **θυμὸν ἀφινθώδη συγκερασάμενος, - ἀφινθώδη ποτά.**

ἀφινθωτός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ ποτοῦ ἢ φαρμακευτικοῦ παρασκευάσματος, ὁ περιέχων αἰθέριον ἔλαιον τῆς ἀφίνθου ἢ γεν. **ἀπόσταγμα ἀφίνθου·** ὁ μετ' ἀφίνθου ἢ ἀφινθίου μεμιγμένος.

ἀφιόθυμα ἐπίρρ. δημ. εὐοργήτως, εὐερεθίστως, ἐν παραφορᾷ ὀργῆς αἴφνης ἐξεγερθείσης, πρβλ. **ἀφόθυμος** κ. ἀφίθυμος.

ἀφιόθυμος-η-ο δημ. ὁ ἀφίθυμος βλ.λ., ὁ θυμώδης, ὁ ἀφιθυμικός.

ἀφίον Ἡσ. « τὸ πρόσωπον » πιθ. ὀφίον (ὄψις).

ἄφις-εως (ἡ), ἰων. γεν. **ἄφιος** τὸ ἅπτεσθαι, τὸ ἐγγίζειν, φαῦσις : Ἱππ.Ἐπιδ.7,5 **ποδῶν ἄφιος,** Πλάτ. Χαρμ.149 A **εἰ μέλλει ἄφις εἶναι·** 2) μτφ. ἐπὶ φρενῶν, ἡ ἔξαφις, διατάραξις, παράκρουσις, παραφροσύνη : Ἱππ.Διαίτ.52 **ἄφις φρενῶν,** Ἀρετ.101,18 **ὡς μὴ ἄφιν φρενῶν ὁ οἶνος ποιέηται.**

ἀφίς-ῖδος (ἡ) κ. νεώτ., ἰων. **ἀφίς,** δημ. **ἀφίδα,** αἰολ. αἰτ. **ἄφιν,** Ἐπιγρ. δοτ. **ἀφεῖδι,** αἰτ. **ἀφεῖδα,** τὸ ἅμμα, βρόχος, θηλὴ δικτύου, θηλιά : Ἰλ.Ε 487 **ὡς ἀφῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου·** 2) συνεκδ. αὐτὸ τὸ δίκτυον : Ἀπολλ.Ρ 3,138 **ἀμφὶ δ' ἑκάστῳ διπλόαι ἀφῖδες περιηγέες εἱλίσσονται·** 3) τὸ σῶτρον τοῦ τροχοῦ· Πολυδ. « ἡ δὲ ἀφὶς καὶ σῶτρα καλεῖται » : Ἡσίοδ.Ἔργ.426 **τρισπίθαμον δ' ἄφιν τάμνειν·** 4) ὅθ. συνεκδ. αὐτὸς ὁ τροχός : Εὐρ. Ἱππ.1233 **ἀφῖδα πέτρῳ προσβαλὼν ὀχήματος·** || ΑΠλ.4,191 **κύκλος ἀφῖδος** = ὁ τροχὸς τοῦ κεραμέως· 5) κ. πάπ. τόξον, θόλος, καμάρα, ὅθ. κ. θολωτὸν κατασκεύασμα· Σουίδ. « ἀφῖδες, καμάραι » : Ἀγαθίας ἐν ΑΠ 9,641,3 **κρατερῇσι ῥοὰς ἀφῖσι πεδηθείς,** Πάπ. **τῆς ἀφῖδος τὴν ἀπηλιωτικὴν καμάραν·** || **ἀφὶς τροπαιοφόρος** κ. νεώτ. **θριαμβευτικὴ ἀφίς,** μνημεῖον ἐκ μιᾶς ἢ τριῶν τοξωτῶν διόδων, **κάτωθεν** τῶν ὁποίων διήρχοντο μετὰ τῶν στρατευμάτων αὐτῶν οἱ τελοῦντες θρίαμβον ῥωμαῖοι στρατηγοί : ΔίωνΚ 53,26 **ἀφίς τε τροπαιοφόρος ᾠκοδομήθη·** 6) μτφ. κωμ. κ. ἐπὶ συνθέσεως ποιητικῆς : Ἀριστφ.Θεσμ.53 **κάμπτει δὲ νέας ἀφῖδας ἐπῶν** (σχόλ. « ὡς ἀπὸ τῶν οἰκοδομούντων »)· 7) κ. πάπ. ὁ θόλος τοῦ οὐρανοῦ : Πλάτ.Φαῖδρ. 247 B **ἐπὶ τὴν ὑπουράνιον ἀφῖδα,** Λιβάν.Λόγ.39,53 **πατέρων ἀρεταὶ φαύουσαι τῆς οὐρανίας ἀφῖδος,** Γρηγ.Νύσσ.1,4 C **τῆς οὐρανίου ἀφῖδος·** 8) τὸ οὐράνιον τόξον : Ἀριστλ.Μετ.371 b, 28 **μεγίστη ἀφίς .. ἐλάττων ἀφίς·** 9) ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου : Εὐρ. Ἴων 88 **τὴν ἡμερίαν ἀφῖδα βροτοῖσι δέχονται·** 10) ἀστρον. ἡ τροχιὰ τῆς σελήνης : Ὑμν.Ἰσ.38 **σελάνας ἐς δεκάταν ἀφῖδα** (ἤτοι τὸν δέκατον μῆνα)· || νεώτ. ἀστρον. **ἀφῖδες** τὰ ἄκρα τοῦ μεγάλου ἄξονος τῆς τροχιᾶς πλανήτου περὶ τὸν ἥλιον ἢ δορυφόρου περὶ τὸν πλανήτην αὐτοῦ· 11) ἑκάστη σειρὰ τῶν ἑδωλίων τοῦ θεάτρου : ΔίωνΚ 61,17 **ἡ ἀνωτάτω ἀφὶς θεάτρου·** 12) ἐκκλ. ἡ κόγχη τῆς ἐκκλησίας : Κανὼν 43 μεγ.συνόδ.Καρθαγ. **οὑτινος δήποτε μετανοοῦντος.. πρὸ τῆς ἀφῖδος ταύτῳ ἡ χεὶρ ἐπιτεθῇ·** || συνεκδ. ἡ ἐκκλησία· ὁ Βαλσαμὼν εἰς τὸν ὡς ἄνω κανόνα τὸ **ἔξω τῆς ἀφῖδος** ἐξηγεῖ ἔξω τῆς ἐκκλησίας· 13) ὁμ. ἐκκλ. ἡ ἕδρα, τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπισκόπου : Κανὼν 10 σαρδ. συνόδου **εἰς τὴν ἀφῖδα τῆς ἐπισκοπῆς κατὰ προκοπὴν διαβῆναι** (ὁ Ζωναρᾶς ἐξηγεῖ « εἰς τὴν ἀκρότητα τοῦ ὕψους τῆς ἀρχιερωσύνης διαβῆναι »)· 14) νεώτ. τοξοειδὲς συναρμολόγημα λίθων ἢ πλίνθων ἀμοιβαίως ἀντερειδομένων καὶ ἰσορροπούντων ἄνωθεν κενοῦ χώρου, ὑποβασταζόντων δὲ τὸ βάρος καὶ μεταδιδόντων τὰς πιέσεις εἰς τὰ ἑκατέρωθεν βάθρα, ἡ φαλίς, ἡ καμάρα : **ἀφὶς ἡμικυκλικὴ ἢ ῥωμαϊκή - γωνιώδης - φαλιδωτή - πεταλοειδής - ἐξωγκωμένη ἢ μαυριτανική - ἐλλειπτική - πεπιεσμένη - ἀμβλυγώνιος - ὀξεῖα - καιτιδοειδής - ἄκαμπτος - ἐπεζευγμένη - κυματοειδής - ὀφιοειδής - φλογωπός - κατωφερής - λοξὴ** κλπ.· 15) νεώτ. ναυτ. τὸ ὀπίσθιον κυρτὸν μέρος τῆς πρύμνης ξυλίνου ἰδίᾳ πλοίου· 16) νεώτ. στρατ. τὸ πρόσθιον καὶ ὀπίσθιον κεκαμπυλωμένον μέρος τῆς ἀστράβης· 17) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **συλφιδῶν.**

ἀφιφιά (ἡ) δημ. κ. **ἀφιθιά** τὸ φυτὸν ἄφινθος βλ.λ.

ἀφιχάλιστος-η-ο δημ. ἐπὶ ἡμέρας ἢ καιροῦ, ὁ καθ' ὃν δὲν **ἐφιχάλισε,** δὲν ἔπεσε ἀραιὰ στάγδην βροχή, φιχάλα : **συννεφιασμένη πέρασε ἡ μέρα μὰ ἀφιχάλιστη.**

ἀφίχολος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὀξύθυμος, ἀφίθυμος βλ.λ., ὁ ἀφιθυμικός.

ἄφιχος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἔχων φίχα βλ.λ.· || ἐπὶ ξηρῶν καρπῶν, ὁ μὴ ἔχων μεστὸν πυρῆνα : **ἄφιχα ἀμύγδαλα - φουντούκια - καυκουνάρια.**

ἄφογα ἐπίρρ. δημ. ἀφόγως βλ.λ.

ἄφογος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνεπίδεκτος φόγου, ὁ ἄμεμπτος : Πολυδ.3,139, **- ἄφογος στάσις - συμπεριφορά - περιβολή, - ἄφογοι τρόποι.**

ἀφόγως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. ἀμέμπτως, ἀκατηγορήτως, τελείως : Εὐστ.Ἰλ.19,17, **- ἀφόγως ἐνδεδυμένος.**

ἀφοθυμία δημ. ἀφιθυμία βλ.λ.

ἀφόθυμος-η-ο δημ. **ἀφίθυμος** βλ.λ.

ἀφομίλημα (τό) δημ. τὸ εἰς ὀργίλον ὕφος ὁμιλεῖν, συζητεῖν, ἐπιτάσσειν.

ἀφομίλητος-η-ο δημ. ὁ ὁμιλῶν εἰς ὀργίλον ὕφος, ἐντόνως, ἀφά, θυμωμένα, φωναχτά.

ἀφομιλῶ-άω δημ. ὁμιλῶ ἐν ὀργῇ, οὐχὶ ἡσύχως, εἰς ὑψηλὸν τόνον, θυμωμένα, φωναχτά.

ἄφοος Ἡσ. « θηρίον τι κατεσθίον ἀμπέλους ».

ἀφοπέλιξ-ιγος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. εἶδος φυσοστόμων ἰχθύων, ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει, τῆς οἰκογενείας τῶν **κλουπεϊδῶν.**

ἄφορρος-ον ποι. ὁ ὀπίσω ἐπιστρέφων, ὁ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐρχόμενος· Ἡσ. « ἄφορρον· ὀπισθόρμητον, ἐξ ὑποστροφῆς », Εὐστ.377 « τὸ δὲ παλίνορσος ταὐτόν ἐστι τῷ ἄφορρος » : Ἰλ.Φ 456 **τὼ δέ τ' ἄφορροι κίομεν κεκοτηότι θυμῷ,** Σοφ.ΟΤ

43) οὐ πάλιν ἄψορρος οἴκων τῶνδ' ἀποστραφεὶς ἄπει, Ἀπολλ.Ρ 2,338 ἄψορροι στέλλεσθε· 2) τὸ οὐδ. -ον ὡς ἐπίρρ. εἰς τὰ ὀπίσω, ὀπίσω πάλιν: Ἰλ.Δ 152 ἄψορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη, Αἰσχ.Πρ.1021 ἄψορρον ἥξεις ἐς φάος· || κ. ἐν ἐπιρρ. χρ.: Ἀπολλ.Ρ 1,892 ἢν ἐθέλῃς ἄψορρον ἱκέσθαι.

ἀψόρρους (-οος)-ου-ουν ποι. ὡς ἐπίθ. τοῦ ὠκεανοῦ, ὁ εἰς ἑαυτὸν πάλιν εἰσρέων, ὡς ἐν κύκλῳ τὴν γῆν περιρρέων: Ἰλ.Σ 399 Εὐρυνόμη θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο, Ὀδ.Υ 65 ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.

ἅψος-εος (τὸ) ἡ συναφὴ μελῶν τοῦ σώματος, ἡ ἄρθρωσις: Ὀδ.Δ 794 λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα, Ἀπολλ.Ρ 2,199 ὀλίγος περὶ ἅψεα θυμός, Νίκ.Ἀλεξ. 541 βαρύθων δὲ κακὸς τρόμος ἅψεα λύει, Ὀππ. Ἁλ.3,538 δεσμοῦ ἅψεα.

ἀψός-ιά-ό(ν) ἢ -ύ μσν., δημ. κ. ἀψὺς βλ.λ., Εὐστ. Ἰλ.Θ 209 «ἡ συρφετώδης γλῶσσα φησὶν ἀψοὺς τοὺς ἐν λόγῳ θρασεῖς».

ἀψούνητα ἐπίρρ. δημ. ἀψούνιστα βλ.λ.

ἀψούνητος-η-ο δημ. ὁ ἀψούνιστος βλ.λ.

ἀψούνιστα ἐπίρρ. δημ. κ. ἀψώνιστα κ. ἀψούνητα ἄνευ ἀγορᾶς, χωρὶς ψώνισμα βλ.λ.

ἀψούνιστος-η-ο δημ. ἰδίως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἐδώδιμα ἢ ἄ. κινητὰ πράγμ. καθημερινῆς χρ., ὁ μὴ ἀγοράσας, ποὺ δὲν ἐψούνισε ἢ ἐψώνισε βλ.λ.

ἀψοφέως ἐπίρρ. ἀψόφως βλ. λ.: ΕΜ 183,22.

ἀψοφητί ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. -τεί ἄνευ ψόφου, ἀθορύβως· Ἡσ. «ἡσύχως, ἠρέμα»: Πλάτ. Θεαίτ.144 Β οἷον ἐλαίου ῥεῦμα ἀψοφητὶ ῥέοντος, Δημ.797 ἃ.. ἕκαστος ἀψοφητεὶ ποιεῖ, Θεμίστ. Λόγ.16,207 C ἐκεῖθεν ἀψοφητὶ παραγίνεται, Μηναῖ. 10,3, Συναξ. Ἄγγελος μετάρσιον ἄρας τὸν Μαρκιανὸν ἐκ τοῦ κελλίου αὐτοῦ ἀψοφητί· || μτφ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ἁπαλῶς, μαλακά: Διον.Ἀλ.Δημ.20 λέξις ὥσπερ ἔλαιον ἀψοφητὶ ῥέουσα, Καισάρ. Δαπόντ. ἐν Σάθ.3,75 κενώσας ἀψοφητὶ καὶ ἠρέμα τὴν ὄγκωσιν τοῦ οἰδήματος.

ἀψόφητος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ψοφῶν, ὁ ἀθόρυβος, ὁ ἥσυχος: Σοφ.ΑΙ.321 ἀψόφητος ὀξέων κωκυμάτων· 2) δημ. ὁ μὴ ἀποθνήσκων εὐκόλως, ποὺ δὲν ψοφάει: ἡ γάτα ὅ,τι καὶ νὰ πάθῃ εἶναι ἀψόφητη· || ἀψόφιστος βλ.λ.

ἀψοφία (ἡ) ἔλλειψις ψόφου, θορύβου, ἡσυχία: Ἀριστλ.Φυσ.244 b, 17, Πλωτῖν 2,1,6.

ἀψόφιστος-η-ο δημ. ἐπὶ ζώων καὶ ὑβριστικῶς ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ μὴ θανών, ποὺ δὲν ψόφησε: ἀψόφιστος εἶναι ἀκόμα, πρβλ. ἀψόφητος.

ἀψοφοποιός-όν μτγν. ὁ μὴ ποιῶν ψόφον, θόρυβον: Ἐπιφάν.Αἱρ.35,362.

ἄψοφος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ψοφῶν, ὁ ἀψόφητος βλ.λ.1): Σοφ.Τρ.968 βαρεῖαν ἄψοφον φέρει βάσιν, Εὐρ.Τρῳ.887 δι' ἀψόφου βαίνων κελεύθου, Γαλ.5,416 τῆς ἀψόφου ἐκπνοῆς, Νικήτ.Χων.Χρον.89 Α τῆς δίκης ἀφεπομένης ἀψόφῳ ἐμβάδι· 2) δημ. ἐπὶ ζώων, ὁ μὴ θνήσκων ἢ μὴ θανών: ἄψοφα καὶ σιδεροκέφαλα νά 'ναι τὰ πρόβατά σου.

ἀψοφωνάζω δημ. κραυγάζω ἰσχυρῶς.

ἀψόφως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. ἀθορύβως: Γρηγ.Ναζ. 12,219 C, Νικήτ.Χων.Χρον.346 Α ἀψόφως ἐπιπίπτειν.

ἀψυά ἐπίρρ. δημ. κ. ἀψιά ἀψὰ βλ.λ.

ἀψυάδα (ἡ) δημ. κ. ἀψιάδα ἀψάδα βλ. λ.

ἀψυδρακίωτος-ον μτγν. ὁ μὴ ἔχων ψυδράκια, ἐξανθήματα: Διοσκ.2,81 ἀψυδρακίωτον σῶμα.

ἀψυθές Ἡσ. «ἀληθές, οὐ ψευδές».

ἄψυκτος-ον κ. νεώτ. ὁ μὴ ἐπιδεχόμενος ψῦξιν, ὁ μὴ ψυχόμενος: Πλάτ.Φαίδ.106 Α εἰ τὸ ἄψυκτον ἀνώλεθρον ἦν· || ὁ μὴ ψυγείς, ποὺ δὲν κρύωσε.

ἀψυλλήθρα (ἡ) δημ. κ. ψυλλήθρα τὸ φυτὸν κόνυζα ἡ βαρύοσμος, ἄ. ἰνούλη.

ἀψύλλιστα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ προσπαθείας ἐνεργείας πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν ψυλλῶν ἢ ψύλλων βλ.λ.· 2) μτφ. ἄνευ ἐπιμελοῦς τινος ἐρεύνης πρὸς διευκρίνησιν, ἐπὶ καταστάσεως, ὑποθέσεως ἢ σχεδιαζομένης ἐνεργείας κτπ.

ἀψύλλιστος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἢ μήπω προσπαθήσας ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἢ τῆς ἀμφιέσεως ἢ τῆς στρωμνῆς αὐτοῦ ψυλλῶν ἢ ψύλλων βλ.λ.· || ὁ ἀφ' οὗ δὲν ἀπεβλήθησαν αἱ ἐπ' αὐτοῦ ψύλλαι, ὁ φέρων ἀκόμη ἐπ' αὐτοῦ ψύλλας: μωρό-στρῶμα ἀψύλλιστο, - κουβέρτα ἀψύλλιστη· 2) μτφ. ἐπὶ καταστάσεως, ὑποθέσεως, σχεδιαζομένης ἐνεργείας κτπ., ὁ οὗ πρὸς διευκρίνησιν καὶ ἐξακρίβωσιν δὲν ἐγένετο λεπτομερὴς ἔρευνα, ἐπισκόπησις, οἱονεὶ ψύλλισμα βλ.λ., ἀψιλολόγητος.

ἄψυρος-ον ἀρχ. λεξ. «ἄθολος, καθαρός».

ἀψύς-(ε)ιά-ύ δημ. κ. ἀψός κ. ἀψιός δριμύς, ὀξύς, ἰσχυρᾶς ἐντάσεως, δηκτικός, τσουχτερός, ἐπὶ πραγμ.: ἀψὺ πιοτό, παροιμ. τ' ἀψὺ τὸ ξίδι τὸ κιούπι του χαλάει, Χατζόπ.Βραδυνοὶ Θρῦλοι 84,11 κι' εἶχε τὴν ὄψη ὠχρὴ καὶ μελαψὴ | σὰν καμμένη ἀπὸ τὸν ἥλιο τὸν ἀψύ· || εἰδ. ἐπὶ τεμνόντων ὀργάνων, κοπτερός, ὀξύς: Σάρρ. μτφ. Εὐρ.ΙΑ 1567 τ' ἀψὺ μαχαίρι ἀπὸ τὴ θήκη ὡς τό 'συρε· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., εὐερέθιστος, εὐέξαπτος, ὀργίλος, ὀξύθυμος, θερμόαιμος, θυμώδης: Βλαχογ. Παληκάρια Παλιὰ 32 ὅσο νιόβγαλτος στὸν πόλεμο τόσο καὶ πιὸ ἀψύς· βλ. κ. ἀψός.

ἄψυχα ἐπίρρ. δημ. ἀψύχως βλ.λ.

ἀψυχαγώγητα ἐπίρρ. δημ. ἀψυχαγωγήτως βλ.λ.

ἀψυχαγώγητος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ψυχαγωγῶν, ὁ μὴ παρέχων τέρψιν: Πολύβ.9,1,5 τῷ πλείονι μέρει τῶν ἀκροατῶν ἀψυχαγώγητον παρεσκευάσαμεν τὴν ἀνάγνωσιν· || νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ψυχαγωγηθεὶς ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς ψυχαγωγίας.

ἀψυχαγωγήτως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ ψυχαγωγίας: Ἰουλ.Λόγ.8,252 Α οὐκ ἀπορρᾳθυμήτως οὐδὲ ἀψυχαγωγήτως ἐννοῶ.

ἀψυχάρης (ὁ) δημ. ὁ ἀψυχιάρης βλ.λ.

ἀψυχεί ἐπίρρ. μτγν. ἀψύχως βλ. λ.: Ἡρωδιαν. Ἐπίμ.257.

ἀψύχημα (τὸ) δημ. ἀψυχία.

ἀψυχία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. ἀψυχιά, ἰων. -ίη στέρησις τῆς ψυχῆς, λιποψυχία, λιποθυμία: Ἱππ.Ἀρχ. Ἰατρ.10 ὅταν τάχιστα παρέλθῃ ἡ ὥρη, εὐθὺς ἀδυναμίη δεινή, τρόμος, ἀψυχίη, - μοῦ ἔρχεται ἀψυχιὰ καὶ σβησμάρα· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἔλλειψις θάρρους, δειλία, ὀλιγοψυχία, φόβος: Αἰσχ. Ἑπτ.259 ἀψυχίᾳ γὰρ γλῶσσαν ἁρπάζει φόβος, Εὐρ.Ἀλκ.642 ἦ τἄρα πάντων διαπρέπεις ἀψυχίᾳ· 3) δημ. σκληρότης, ἀσπλαγχνία, ἀσυμπονιά· πρβλ. πονόψυχος.

ἀψυχιάρης-α-ικο δημ. λιπόψυχος, δειλός.

ἀψυχολόγητα ἐπίρρ. δημ. ἀψυχολογήτως βλ.λ.: γράφει ὅλως διόλου ἀψυχολόγητα.

ἀψυχολόγητος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ γνωρίζων ψυχολογίαν, ὁ ἀμύητος εἰς τὰ τῆς ψυχολογίας, ἤτοι τοὺς νόμους, τὰ προβλήματα αὐτῆς κτπ., ἰδίᾳ δὲ ὁ ἀγνοῶν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχολογίαν· || ὁ παρὰ τοὺς κανόνας, τοὺς νόμους, τὰ δεδομένα τῆς ψυχολογίας γινόμενος, ὁ ἐξ ἀγνοίας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχολογίας προελθών: τὰ κατὰ τῶν ὑπαλλήλων ληφθέντα μέτρα ἦσαν ἐντελῶς ἀψυχολόγητα· || εἰδ. ἐπὶ λογοτεχνικῶν ἔργων, τὸ μὴ παρουσιάζον φυσικούς, ὑπαρκτοὺς ψυχολογικοὺς τύπους, ὀρθὴν ψυχικὴν ἀνάλυσιν, τὸ ἔχον ἀστήρικτον ψυχολογίαν τῶν προσ. τοῦ μύθου.

ἀψυχολογήτως ἐπίρρ. νεώτ. ἄνευ ψυχολογήσεως, κατὰ τρόπον ἀψυχολόγητον βλ.λ.: διάθημα ὅλως ἀψυχολογήτως γενόμενον.

ἀψυχομάχητος-η-ο δημ. ὁ μὴ ψυχομαχήσας, ὁ μὴ ὑποστὰς ἐπιθανάτιον ἀγωνίαν, ποὺ δὲν ψυχομάχησε: ἀψυχομάχητος πέθανε ὁ μακαρίτης.

ἀφυχοποιός-όν μσν. ὁ ἄφυχον καθιατῶν τινα : Εὐστ.᾿Ιλ.611,5 **δέος δὲ ἀκήριον τὸ ἀφυχοποιόν.**

ἀφυχόπονα ἐπίρρ. δημ. ἀφυχοπόνετα βλ.λ.

ἀφυχοπονεσιά (ἡ) δημ. ἀφυχοπόνια βλ.λ.

ἀφυχοπόνετα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ οἴκτου, ἀναλγήτως, χωρὶς φυχοπόνια.

ἀφυχοπόνετος-η-ο δημ. ἀφυχόπονος βλ.λ.

ἀφυχοπόνια (ἡ) δημ. κ. **-πονιά** κ. **-πονεσιά** ἀναλγησία, ἔλλειφις συμπαθείας πρὸς τοὺς πάσχοντας, τὸ νὰ εἶναί τις ἀφυχόπονος βλ.λ.

ἀφυχοπονιά (ἡ) δημ. ἀφυχοπόνια βλ.λ.

ἀφυχόπονος-η-ο δημ. κ. **-πόνετος** ἀνάλγητος, μὴ συμπαθῶν πρὸς τοὺς πάσχοντας, ἄκαρδος, ἀνοικτίρμων, ποὺ δὲν συμπονάει τοὺς ἄλλους, ποὺ δὲ νοιώθει πόνεση, φυχοπόνια.

ἄφυχος (-η)-ο(ν) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀμοιρῶν, ὁ στερούμενος φυχῆς, ζωῆς, ἀντίθ. ἔμφυχος : Σιμων.106,4 **μνημεῖα ἄφυχ᾿ ἐμφύχων**, Εὐρ. Τρῳ.623 **δῶρον ἀφύχῳ νεκρῷ**, ᾿Απολλ.Ρ 4,1280 **ἀφύχοισιν ἐοικότες εἰδώλοισιν**, Διγ.᾿Ακρ. (῎Ανδρου) 4769 **στῆθι καὶ φῶς ἡλιακόν, ἄφυχε πᾶσα φύσις**,- Κρυστ.Σκιαὶ ῞Αδου, Παράδεισος 218 **στὸ χῶμα θὰ τοὺς στρώσωμε νεκρὰ ἄφυχα κουφάρια, - ἄφυχος ὕλη**· ‖ ἐπὶ τῆς τροφῆς, ἡ στερουμένη φυχῆς, ζωϊκῆς δυνάμεως : Εὐρ.῾Ιππ.952 **ἀφύχου βορᾶς σίτοις καπάλευ**᾿· 2) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ἔχων φυχήν, καρδιάν, γενναιότητα, ὁ δειλός, ὁ ἄτολμος : Αἰσχ.῾Επτ.192 **διερροθήσατ᾿ ἄφυχον κάκην**, ᾿Αριστφ. Βάτρ.1334 **φυχὰν ἄφυχον ἔχοντα**, ᾿Αριστλ.Ζ1610ε,21 **ἐλάττονες αἱ θήλειαι καὶ ἀφυχότεραι πολύ**· 3) ἐπὶ ὕφους, ὁ στερούμενος πνεύματος, ὁ μὴ πνευματώδης : Διον.Δημ.20,1012 **ἄφυχος λέξις**· ‖ ὁ στερούμενος δυνάμεως, ὁρμῆς, ζωτικότητος : **ἄφυχα λόγια**,- **ἄφυχο βλέμμα**· 4) δημ. ἐσφ.γρ. ἀντὶ ἄφιχος βλ.λ.

ἀφυχοῦμαι-όομαι εἶμαι ἄφυχος, ἄνευ ζωῆς, κατατάσσομαι εἰς τὰ ἄφυχα : ᾿Ανέκδ.Βοασσ.3,453 **δίκορσός εἰμι καίπερ ἀφυχουμένη** (αἴνιγμα).

ἀφύχραντα ἐπίρρ. δημ. ἄνευ φυχράνσεως, μὲ τὴν προτέραν θέρμην.

ἀφύχραντος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φυχρανθεὶς ἢ ὁ μὴ δεκτικὸς φυχράνσεως, ὁ εἰσέτι θερμὸς διατηρούμενος : **ἀφύχραντος πέρασε κι ὁ Νοέμβρης**· ‖ ἰδίως εὐχρ. μτφ. : **ἀγάπη ἀφύχραντη.**

ἀφυχῶ-άω δημ. εἶμαι ἄφυχος, λιπόφυχος, δειλός· 2) εἶμαι φειδωλός, μικρόφυχος : παροιμ. **ἀφυχάει τὸ καρφὶ καὶ χάνει τὸ πέταλο.**

ἀφυχῶ-έω εἶμαι ἄφυχος, λιποφυχῶ, λιποθυμῶ : ῾Ιππ.σ.463,15 **ἀφυχέει δὲ ὅταν προσιστῆται πρὸς τὴν καρδίην φλέγμα ἢ χολή.**

ἀφύχως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἄνευ θάρρους, δειλῶς, μικροφύχως : Πολυδ.2,227· ‖ ἄνευ ζωτικότητος, ἄνευ θέρμης, ἄνευ ζωηρότητας, ἄφυχα.

ἀφύχωτα ἐπίρρ. δημ. ἀφύχως βλ.λ.

ἀφύχωτος-η-ο δημ. ὁ μὴ ἐμφυχωθείς, μὴ λαβὼν θάρρος· 2) ὁ μὴ δεκτικὸς ἐμφυχώσεως, ὁ δειλός.

ἀφυώνω δημ. ἀφώνω βλ.λ.

ἀφώμιστος-η-ο νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ φωμισθείς, ὁ μὴ διατραφεὶς ὑπό τινος : **ἄρρωστος ἦταν καὶ δὲν τὸν ἄφησαν οἱ δικοί του ἀφώμιστο.**

ἀφώμωτος-η-ο δημ. κυρίως ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ὁ μὴ ἁδρός, ὁ ἄωρος, ὁ ἀγίνωτος, ὁ ἄσαρκος, ποὺ δὲ μέστωσε, δὲν ἐφώμωσε.

ἀφώνιστα ἐπίρρ. δημ. κ. **ἀφούνιστα** ἄνευ ὀφωνίας, χωρὶς φώνισμα : **βράδιασε κι᾿ ἔχω ἀκόμα ἀφώνιστα τὸ βραδινὸ φαΐ.**

ἀφώνιστος-η-ο δημ. κ. ἀφούνιστος κ. **ἀφαύνητος** ὁ μὴ ἀγορασθείς, ποὺ δὲν φωνίστηκε : **τὸ πασχαλινὸ ἀρνὶ τὄχουμε ἀφώνιστο**· ‖ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὀφωνηθῇ, νὰ ἀγορασθῇ : **ἀφώνιστα τὰ φροῦτα ἐφέτος ἀπὸ τὴν ἀκρίβεια**· 2) ὁ μὴ ὀφωνήσας, ὁ μὴ ἀγοράσας, προμηθευθεὶς τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα : **ἔμπλεξα στὸ κρασοπωλειὸ κι ἔμεινα ἀφώνιστος**· 3) ἐν κακῇ σημ. ἐπὶ γυναικὸς ἰδίᾳ πορνευομένης, ἡ μὴ εὑροῦσα ἐραστήν, ποὺ δὲν τὴν φώνισε κανείς.

ἀφώνω δημ. κ. **ἀφυώνω** κ. **ἀφιώνω** ἀμτβ. καθίσταμαι ἀφὺς βλ.λ., ἐξάπτομαι, ἐξερεθίζομαι, ἐξοργίζομαι, παραφέρομαι, ἀνάφτω : **μὴν ἀφώνῃς καὶ δὲ σὲ φοβᾶται κανένας, - μᾶς ἦρθες ἀφωμένος καὶ δὲν ξέρεις τί λές**· ‖ μτβ. γίγνομαι αἴτιος ἐξερεθισμοῦ τινος, ἐξάπτω, ἐξερεθίζω, : **μὴν τ᾿ ἀφώνῃς τὰ πράγματα.**

ἀφώριαστος-η-ο δημ. ἐπὶ φυτῶν, ζῴων κ. ἀνθρώπων, ὁ μὴ νοσήσας ἢ νοσῶν ἐκ φώρας : **κανένα λεμονόδεντρο δὲν ἔμεινε φέτος ἀφώριαστο.**

ἄω (1) εὐχρ. μόν. ἐν τῷ παρατ. **ἄεν** ἄημι βλ.λ., πνέω, φυσῶ : ᾿Απολλ.Ρ 1,605 **τοῖσιν δ᾿ ἄεν οὖρος πάγχυ μάλ᾿ εὐκραής**· 2) αὔω, ἰαύω βλ.λ., κοιμῶμαι, εὐχρ. μόν. ἐν τῷ ἀορ. **ἄεσα** : ᾿Οδ.Τ 342 **ἐνὶ κοίτῃ ἄεσα**, αὐτ.Γ 151 **νύκτα μὲν ἀέσαμεν.**

ἄω (2) συγκεκ. τ. τοῦ **ἀάω** βλ.λ.

ἄω (3) ἐπ. ἀπαρφ. **ἄμεναι**, μέλλ. **ἄσω**, ὑποτ. ἀορ. α´ **ἄσω**, ἀορ. β´ ὑποτ. α´ πληθ. **ἄωμεν** (᾿Ιλ.Τ 402), μέσ. ἐπ. γ´ ἑνικ. ἐνεστ. **ἄειται**, μέλλ. **ἄσομαι**, ἀόρ. **ἀσάμην**, κορέννυμι, χορταίνω τινά : ᾿Ιλ. Ε 289 **αἵματος ἆσαι ῎Αρηα**· ‖ συνηθέστ. ἀμτβ. κορέννυμαι, πληροῦμαι, χορταίνω : ᾿Ιλ.Φ 70 **ἱεμένη χροὸς ἄμεναι**· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. : ᾿Ιλ.Ω 717 **αὐτὰρ ἔπειτα ἄσεσθε κλαυθμοῖο**, ῾Ησίοδ.Α 101 **ἄαται πολέμοιο**· (πρβλ. ῾Ησ. « ἆται· πληροῦται »).

ἀῶ ῾Ησ. « ὑγείᾳ, ἡμέρᾳ ».

ἀώδης-ους-ες ὁ μὴ ὄζων, ὁ ἄνευ ὀσμῆς, ὁ ἄοσμος, ποὺ δὲν μυρίζει : Θεόφρ.᾿Οσμ.18 **δεῖ γὰρ ἀῶδες εἶναι τὸ δεξόμενον.**

ἀωδυνεῖν ῾Ησ. « ἀπονεῖν, ὑγιαίνειν ».

ἀῶθεν ἐπίρρ. δωρ. τ. τοῦ ἠῶθεν βλ.λ.: Θεόκρ. 15,132.

ἀωΐλιον (τὸ) πάπ. κ. **αὐωΐλιον** αἰγυπτιακὸν μέτρον χωρητικότητος.

ἀῷος δωρ.τ.τοῦ ἠῷος βλ.λ.· ῾Ησ. « ἀῷος· πρωϊνός, ὀρθρινός » : ῎Ιων Χ Λυρ.10 **ἀῷος ἀστήρ.**

ἀώλυπον ῾Ησ. « τὸ οὐκ ἀπολλύμενον ».

ἀών-όνος (ὁ) εἶδος ἰχθύος : ᾿Επίχ.63 **ἀόνες φάγροι τε**· 2) πάπ. εἶδος ἐνδύματος : Πάπ. **ὠνησάμενος ἀόνας.**

ἀών-όνος (ἡ) δωρ.τ.τοῦ ἠϊὼν βλ.λ. : Μόσχ.3,122 (δ.γρ.).

ἀῷος δωρ. τ. τοῦ ἀῷος βλ.λ. : Βακχ.ἀπ.4,15.

ἀωρί ἐπίρρ. ἢ **ἀωρεί** ἐν συνεκφ. συνήθ. μετὰ τοῦ **νυκτός**, ἀώρως, ἀκαίρως, πολὺ ἀργὰ τὴν νύκτα, τὸ μεσονύκτιον, τὰ παράωρα : ᾿Αντιφ.2,1,4 **ἀωρὶ τῶν νυκτῶν**, ᾿Αριστφ.᾿Εκκλ.741 **ἀωρὶ νύκτωρ**· ‖ κ. ἄνευ τοῦ **νυκτός** : ΑΠ 12,116,3 **ἔστι δ᾿ ἀωρὶ καὶ σκότος**· ‖ προώρως : ᾿Αριστφ.ἀπ.663 **ἀωρὶ θανάτῳ ἀπέθανεν** (πιθ. ἀωροθάνατος).

ἀωρία (ἡ) τὸ ἄκαιρον τῆς ὥρας, ἰδίᾳ ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ **νυκτός**, τὸ μεσονύκτιον, ἀργὰ τὴν νύκτα : ᾿Αλκίφρ.3,47 **ἦν ἀωρία τῆς νυκτὸς μεσούσης**· ‖ ἀπολ. ἡ νύξ : Φερεκρ.6 D **κνέφας δ᾿ ἦν κοὐκ ἀωρία**, Αἰλ.ἀπ.81 **ἐπεὶ δ᾿ ἀωρία ἦν, ὁ μὲν ἐπὶ τὸν φόνον ὑπεθήγετο**· ‖ κατ᾿ αἰτ. ἐν ἐπιρρ. χρ. ἀκαίρως, ἀργά, παρὰ τὴν δέουσαν ὥραν : ᾿Αριστφ. ᾿Αχ.23 **ἀλλ᾿ ἀωρίαν ἥκοντες**· ‖ ὁμ. κατὰ δοτ. πολὺ ἀργά : Λουκ.῎Ον.24 **ποῖ βαδίζεις ἀωρίᾳ ταλαίπωρε ;**· ‖ μτφ. τὸ ἄωρον, τὸ ἀκατάλληλον τῆς ὥρας : ᾿Αρετ.Χραν.Νούσ.114 **προσινόμενοι ἀωρίῃ τοῦ πρήγματος**· 2) τὸ νὰ εἶναί τις ἄωρος, οὐχὶ ὥριμος, ἡ νεότης, ἰδίᾳ ἐπὶ ἀωροθανάτων νέων : ῾Ηλιόδ.Αἰθ.10,16 **ἐλεοῦντας τὴν ἀωρίαν τῆς κόρης**· 3) ἡ μεγάλη ἡλικία, τὸ γῆρας : ῾Ηρώνδ.3,29 **δοκεῦσ᾿ ἀρωγὸν τῆς ἀωρίης ἔχειν**· 4) ἡ κακὴ κατάστασις : Προκ.Μυστ.14 **ἀωρία πραγμάτων**· ‖ **ἀωρίαι** αἱ κακαὶ ἐποχαί : Πλούτ.᾿Ηθ.371 Β· 5) μσν. ἀφροντιστία, ὀλιγωρία, ἀδιαφορία : Θεόδ.Μετοχ. 644,8 **πάσης εὐγενείας καὶ χάριτος ἐρημίᾳ καὶ ἀωρίᾳ πλείστῃ ξυνόντα.**

ἀωριλούστης (ὁ) μτγν. ἢ ἀωριλουστής ὁ ἀωρὶ ἤτοι ἀκαίρως ἢ λίαν ἀργὰ λουόμενος : Μᾶρκ.Ἀντων.1,16,8 (ἑσφ.γρ. ἀντὶ ἀωρὶ λούστης).

ἀώριος-ία-ον πληθ. θηλ. ἐν Ἐπιγρ. ἀώριαι (Ἀρχ. Ἐφ.1911,59) ἄκαιρος, ἄωρος βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 2,2,2 ἀώρια μὲν οὖν ταῦτα, Ἄρατ.1076 ὁ δ' ἀώριος αὐτίκα μᾶλλον, Νόνν.Δ 8,352 καὶ Σεμέλην ἐλέαιρεν ἀώριον.

ἀωροβόρος-ον πάπ. ὁ ἐσθίων ἀώρους ἢ ἄωρα : Πάπ. καρδιόδαιτε.. ἀωροβόρε (δαῖμον).

ἀωροθάνατος-ον Λεξ. κ. νεώτ.· ΑΒ 24,22 « ὁ πρὸ τῆς καθηκούσης ὥρας ἀποθανὼν ἀνὴρ καὶ γυνή » : Ἀριστφ.ἀπ.663 ἀωροθάνατος ἀπέθανεν (διόρθ. ἀντὶ ἀωρὶ θανάτῳ).

ἀωροθανής-οῦς-ές ἐπιγρ. ἀωροθάνατος βλ.λ.

ἀωρόλειος-ον ὁ ἀώρως, παρὰ φύσιν λεῖος, κυρίως ἐπὶ ἀνδρῶν, προσπαθούντων ὅπως φαίνωνται νέοι, τίλλοντες τὰς τρίχας τοῦ προσώπου αὐτῶν, ἢ κατὰ Σουΐδ. « ὁ παρὰ τὴν ὥραν καὶ τὴν ἡλικίαν λευκαινόμενος καὶ φαλακριῶν » : Κρατῖν.10 Ἐρασμονίδη Βάθιππε τῶν ἀωρολείων· ‖ ἐπὶ μειρακίων, ὁ ἀγένειος βλ.λ. : Αἰλ.ΖΙ 13,27 ἀωρόλειον τὸ μειράκιον ἀπεργάζεται.

ἀωρόμορος-ον ἐπιγρ. ὁ ἀωροθάνατος βλ.λ.

ἀωρόνυκτος-ον ὁ μεσονύκτιος, ὁ γιγνόμενος ἐν βαθείᾳ, προκεχωρηκυίᾳ νυκτί : Αἰσχ.Χο.34 ἀωρόνυκτον ἀμβόαμα μυχόθεν ἔλακε περὶ φόβῳ.

ἄωρος-ον (1) κ. νεώτ. ὁ ἄκαιρος, ὁ μὴ ἐν ὥρᾳ ἢ ὁ παρὰ τὴν ὥραν, ὁ παράκαιρος : Αἰσχ.Πέρσ.496 νυκτὶ δ' ἐν ταύτῃ θεὸς χειμῶν' ἄωρον ὦρσε· 2) ὁ πρόωρος, ὁ πρὸ τῆς κεκανονισμένης ὥρας : Εὐρ. Ὀρ.1030 θανάτου τ' ἀώρου, Ἀρετ.123,39 μετεβιάσαντο τὴν παίδων φύσιν ἀώρῳ ξυνουσίῃ· ‖ τὸ ἀρσ. ἄωροι ὡς οὐσ. οἱ προώρως ἀποθανόντες : Ἀπολλόδ.Κωμ.4· 3) ὁ παράκαιρος, ὁ πολὺ ἀργὰ γενόμενος : Διον.Ἀλ.Ῥωμ.4,7 ἄωρος δὴ γίνεται ὁ γάμος· 4) κ. νεώτ. ἐπὶ καρπῶν, ὁ μὴ ὥριμος, ὁ μήπω ὡριμάσας, ὁ ἄγουρος, ὁ ἀγίνωτος : Πολυδ. 1,243 ἄωροι βότρυες· 5) ἐπὶ ἰχθύος, ὁ μὴ εἰς τὸν καιρόν του ὤν, ὁ μὴ τῆς ἐποχῆς : Νικόμ.π.Ἀθην. 7,291 Β ποτ' ἄωρος ἔσθ' ἕκαστος ἢ ποθ' ὥριμος· 6) νεώτ. μτφ. ὁ ἄκαιρος, ὁ μὴ ἐπαρκῶς μελετηθείς, ὁ ἐπιπόλαιος : ἄωρος ἐνέργεια - σκέψις· 7) ὁ ἄνευ νεανικῆς δροσερότητος, ὁ μὴ ὡραῖος, ὁ ἄσχημος : Εὔπολ.69 οὐκ ἀτρύφερος οὐδ' ἀωρός ἐστ' ἀνήρ, Ξεν.Ἀπομν.1,3,14 ἀπέχεσθαι τῶν αἰσχίστων καὶ ἀωροτάτων, Πλάτ.Πολ.574 C τὸν ἄωρον πρεσβύτην, Βασ.1,129 C τί γὰρ ἀωρότερον καὶ εἰδεχθέστερον ψυχῆς ἐμπαθοῦς· 8) Ἡσ. «ἀφύλακτος».

ἄωρος-ον (2) (ἀείρω) ὁ μετέωρος, ὁ κυμαινόμενος, ὁ εἰς ὕψος εὑρισκόμενος : Ὀδ.Μ 89 τῆς ἤ τοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι (περὶ τῆς Σκύλλης - δ.ἑρμ. ἄκωλος βλ.λ.)· 2) ἐπὶ ποδῶν ζῴου, ὁ ἐμπρόσθιος : Φιλήμ.145 σὺ τοὺς ἀώρους εἶπα σοι.. πόδας πρίασθαι, σὺ δὲ φέρεις ὀπισθίους.

ἄωρος (ὁ) δ. τ. τοῦ συνηρ. ὧρος βλ.λ., ὕπνος.

ἀωροσύνη (ἡ) ἐπιγρ. ἡ ἀωρία, τὸ μὴ ὥριμον εἶναι, τὸ ἄνηβον τῆς ἡλικίας : Ἐπιγρ. ἡρπάσθην δ' ἑκκαιδεκάτου ἐνιαυτοῦ ἕκτον (ἀ)ωροσύνῃ μῆνα παρερχόμενος.

ἀωρότοκος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀώρως, προώρως γεννηθείς, ἐπὶ ἀπαλοκελύφων ᾠῶν : Ἱππιατρ.22

ἄωρτο ἑσφ. γ. ἀντὶ ἄορτο, παθ. ὑπερσ. τοῦ ἀείρω βλ.λ.

ἀωρῶ-έω Ἡσ. « ὀλιγωρῶ, ἀπειθῶ, φυλάσσω ».

ἀώρως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἀκαίρως, οὐχὶ τὴν κατάλληλον ὥραν : Πλούτ.Ἠθ.119 F· 2) μτγν. ἄνευ ὡραιότητος : Ἰώσ. ΑΙ 4,8,19.

ἄως ἐπιγρ. βοιωτ. ἕως βλ.λ.

ἀώς-οῦς (ἡ) δωρ. τ. τοῦ ἠώς βλ.λ.

ἀωσφόρος (ὁ) δωρ. τ. τοῦ ἑωσφόρος βλ.λ.

ἀωτεμεῖν Σουΐδ. « ὑφαίνειν ».

ἀωτεύω ΑΒ 476 « ὑφαίνω »· 2) Ἡσ. « ἀωτεύειν· ἀπανθίζεσθαι », πρβλ. ἀωτῶ.

ἀωτίζομαι ἐκλέγω τὸ ἄριστον, διαλέγω τὸν ἀθέρα, ἀπανθίζομαι, πρβλ. λωτίζομαι.

ἄωτον (τὸ) κ. νεώτ. κ. ἄωτος (ὁ) (π. Πινδ. πάντοτε) π. Ὁμ. λεπτότατος χνοῦς ἐρίου, ἡ κλωστίτσα, τὸ μπάμπαλο : Ἰλ.Ν 599 αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐυστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ, σφενδόνῃ, Ὀδ.Ι 434 χερσὶν ἀώτου.. στρεφθεὶς ἐχόμην· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ λίνου : Ἰλ.Ι 661 λίνοιό τε λεπτὸν ἄωτον· ‖ ἐπὶ δορῶν προβάτων : Ἀπολλ.Ρ 4,176 χρύσεον.. ἄωτον (χρυσόμ. δέρας), Ὀππ.Κυν.154 οἰὸς ἄωτα· 2) κ. νεώτ. συνηθέστ. π. Πινδ. τὸ ὡραιότατον καὶ ἄριστον κατὰ λίαν διαφόρους ἐπόψεις, τὸ ἄνθος παντὸς πράγματος, ὁ ἀθέρας : Πίνδ.Ο 5,1 ὑψηλᾶν ἀρετᾶν καὶ στεφάνων ἄωτον γλυκὺν δέκευ, αὐτ.Ι,7(6),25 σοφίας ἄκρος ἄωτος, Αἰσχ.Ἱκ.665 μηδ' Ἀφροδίτας εὐνάτωρ βροτολοιγὸς Ἄρης κέρσειεν ἄωτον, Καλλ.Ἀπόλλ.111 ἄκρον ἄωτον ὕδατος (τὸ διαυγέστατον), Ἐπιγρ. τὸν.. ἄωτον τοῦ δήμου, ὁμ. Ἐπιγρ. θνῄσκω.. ἀκμᾶς ἐν ἀώτῳ· ‖ νεώτ. τὸ ἀποκορύφωμα, ἡ ἀνωτάτη βαθμίς, συνήθ. ἐν φρ. ἄκρον ἄωτον ἀρετῆς - σοφίας, όθ. κ. ἄκρον ἄωτον μωρίας - ἀναισχυντίας - θρασύτητος· 3) ἐπιθ. τὸ παρέχον εἴς τι κλέος, τιμήν, φήμην ἀγαθὴν καὶ δόξαν : Πίνδ.Ο 3,6 ὕμνον.. ἀκαμαντοπόδων ἵππων ἄωτον· 4) ὡς οὐδ. τοῦ ἐπιθ. ἄωτος βλ.λ.

ἄωτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ στερούμενος ὤτων, πού δὲν ἔχει αὐτιά : Πλούτ.Ἠθ.963 Β οὐδὲ ἄωτος ὁ ἄνθρωπός ἐστιν· 2) ἐπὶ ἀγγείων, ὁ στερούμενος λαβῆς ἢ λαβῶν, ὁ μὴ ἔχων χερούλια : Εὐστ. 1429 ἄωτον ποτήριον· 3) τὸ οὐδ. ἄωτον ὡς οὐσ. τὸ ἔκπωμα· Ἀθήν.11,783 Α « ἄωτον, παρὰ Κυπρίοις, τὸ ἔκπωμα, ὡς Πάμφιλος. Φιλητᾶς δὲ ποτήριον οὖς οὐκ ἔχον ».

ἀωτῶ-έω ἐπ. εὔχρ. μόνον κατ' ἐνεστ. κοιμῶμαι, Ἡσ. « ἀωτεῖτε· ἀπανθίζετε τὸν ὕπνον » : Ἰλ.Κ 159 ἔγρεο, Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;, Ὀδ.Κ 548 μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον· πρβλ. ἀωτεύω.

B

B, β βῆτα λεγ. παρ' ἀρχ. (Πλάτ.Κρατ.431 E), νεώτ., δημ. κ. βί, τὸ ἐν ταῖς συροσημιτ. γλώσσαις beth, γραφόμενον ἐν ταύταις ἀρχικῶς διὰ δύο συναπτῶν ἐν ὁριζοντίᾳ διατάξει τριγώνων (ΔΔ) κατασταθείσῃ καθέτῳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (ꟾ κ. B)· ἡ ἀρχικὴ προφορὰ αὐτοῦ ἦτο οἵα ἐν ταῖς σημιτικαῖς γλώσσαις, διχειλικὴ κλειστὴ ἀκαριαία, μαλακωτέρα πως τῆς ἐν ταῖς ἐκ τῆς λατινικῆς εὐρωπαϊκαῖς γλώσσαις, ὡς μαρτυρεῖται ὑπὸ Πλάτ. ἐν Κρατ.423 C, Διον.Ἁλ., Ἀριστείδ.Κ. κ.ἄ.· σχόλ.Διον.Θρ. «ταῖς μὲν οὖν ἄκροις χείλεσι πιλουμέναις (συμπιεζομένοις) ἐκφωνεῖται (τὸ π) ὥστε σχεδὸν μηδὲ ὀλίγον τι πνεῦμα παρεκβαίνειν .. τὸ δὲ β ἐκφωνούμενον ταῖς ἄκροις τῶν χειλέων, τουτέστι περὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς προλεχθεῖσι τῶν φωνητικῶν ὀργάνων», Σουΐδ. «βῆ τὸ μιμητικὸν τῆς τῶν προβάτων φωνῆς»: Αἰσχ.Πέρσ.657 **βαλὴν ἀρχαῖος βαλὴν** (ἐκ περσ. κ. συροσημιτ. μπάαλ-ίν): Κρατῖν.43 **ὥσπερ πρόβατον βῆ βῆ** (μπέε) **λέγων βαδίζει**, Ἀριστφ.ἀπ.642· ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχ., ὡς ἀποδεικνύουσιν Ἐπιγρ. δωρικαὶ κ. ἄ. τοῦ δ' αἰῶνος, ἡ προφορὰ τοῦ **β** χωροῦσα ἐν πολλαῖς **λέξεσιν** (ἰδίως ἑπομ. φωνήεντος) εἰς ἐλαφρὸν πνευματισμὸν τοῦ μέσου ἀπέβη τέλος χειλεοδοντικὴ συνεχής, ἤτοι ἐξακολουθητικοῦ ἡμιφώνου, οἷα ἡ τοῦ νεολατινικοῦ V, ἐκλειφάσης τῆς ἐν ἑλληνικαῖς λέξεσι παλαιᾶς προφορᾶς ἐν τῇ νεωτ. ὡς κ. ἐν τῇ δημ. πλὴν ἔν τισι λέξεσι βλ. κατωτέρω· οὕτω κατ' Εὐστ. κ. EM οἱ Πάμφιλοι κ. ἄ. Δωριεῖς ἐχρῶντο τῷ **β** ἀντὶ τοῦ δίγαμμα ἐν ἀρχῇ κ. ἐν μέσῳ λέξεως οἷον: **βαβέλιος** = ἀέλιος, **φάβος** = φάος, **βαῖλα** = ὕλη (Ταραντῖνοι)· ὁμ. παρ' Αἰολεῦσι προεφέρετο ὡς χειλεοδοντικὸν συνεχὲς ἡμίφωνον ἐν λέξεσιν ἀρχομέναις ἀπὸ ῥ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ δίγαμμα, οἷον **βρόδον** = ῥόδον, **βράκος** = ῥάκος, **βρίζα** = ῥίζα κ. σπανιώτ. πρὸ φωνηέντ., οἷον **βέδος** = ἕδος· ‖ ἀλλὰ κ. ἐν γεν. χρ. ἦτο ἡ προφορὰ τοῦ β ὡς ἐξακολουθητικοῦ ἡμιφώνου ἀρχαιόθεν ἔν τισι λέξεσιν, ἐν αἷς παρενεβάλλετο μεταξὺ τῶν γραμμάτων μλ κ. μρ εὐφωνικῶς πρὸς πληρεστέραν ἅμα καὶ συλλαβικῶς εὐκρινεστέραν προφοράν, οἷον **ἄμβροτος, μεσημβρία, μέμβλεται**, σπανιώτ. τηρουμένης ἐν τοιαύτῃ παρεμβολῇ τῆς πρώτης κλειστῆς διχειλικῆς προφορᾶς, οἷον ἐν τῇ λ. **γαμβρὸς** (ὡς ἐν τῇ δημ.)· πρβλ. **μ(ω)ρέ, μπρέ, βρέ**· ‖ π. μτγν. ἡ προφορὰ τοῦ **β** ὡς ἐξακολουθητικοῦ ἡμιφώνου ἐμφαίνεται κατισχύσασα ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὰ ἀπὸ V ἀρχόμενα λατινικὰ ὀνόματα μετεγράφοντο εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὁτὲ μὲν διὰ τοῦ **β**, ὁτὲ δὲ διὰ τῆς μαλακὸν ἐχούσης ἦχον διφθόγγου **οὐ**, οἷον **Βάρρων** κ. **Οὐάρρων, Βεργίλιος, Βαλέριος** κ. **Οὐαλέριος**· ἐπίσης τοῦτο ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἤδη ἀπὸ τοῦ γ' π.Χ. αἰῶνος χρήσεως τοῦ **β** εἰς γραφὴν τῶν φθογγικῶν συμπλεγμάτων **αυ** κ. **ευ** οἷον **Ἔβανδρος** ἀντὶ Εὔανδρος κ. ἀντιθέτως ἐκ τῆς χρήσεως τῶν φθογγικῶν τούτων συμπλεγμάτων πρὸς γραφὴν τοῦ **β**, οἷον **εὔδομος, Εὐδόμιος** ἀντὶ **ἕβδομος, Ἑβδόμιος**· ‖ ἐν τῇ νεωτ. ἡ χειλεοδοντικὴ προφορὰ (ἡ τοῦ νεολατ. v) ἐκράτησε γενικῶς, ἐν δὲ τῇ δημ. διεσώθη, ὡς εἴρηται, ἡ ἀρχικὴ μόνον ἔν τισιν ἀρχ. ἢ μσν. λέξεσιν, οἷον **βᾶ** (προφ. μπᾶ βλ. βᾶ), **βαβαλάκια** (προφ. δημ. μπαμπαλάκια, βάβαλον -α βλ.λ.), **βουβουνιτό** (προφ. μπουμπουνιτό), **βαβαλίζω** (προφ. μπαμπαλίζω, βαβάζω βλ.λ.), **βάβω** (προφ. μπάμπω, βαυβῶ βλ.λ.), **βάβακας** (προφ. δημ. μπάμπακας), **βάλσαμο** (προφ. μπάλσαμο), **βαρβαριά** (προφ. μπαρμπαριά), **βοῦφας** (προφ. μποῦφος, τὸ πτηνὸν β- βλ.λ.)· ἐπίσης κ. **βαμβάκι** (προφ. μπαμπάκι), **βούμβουρας** (προφ. μπούμπουρας), **βουμβούκι** (προφ. μπουμπούκι), **βουβούτσης** (προφ. μπουμπούτσης, μσν. βουβουτζικάριος βλ.λ.) κ.ἄ.· ‖ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀρχικὴ προφορὰ (διχειλικὴ κλειστὴ ἀκαριαία) διατηρεῖται πολλάκις ἐν τῇ μσν. κ. νεωτ., πάντοτε δὲ ἐν τῇ δημ., ὅταν προηγῆται τοῦ **β** (ὡς καὶ τοῦ **π**) ἔρρινον σύμφωνον (μ-ν), ἐπίσης δὲ καὶ πρὸς ἀπαγγελίαν, ἐνίοτε καὶ πρὸς γραφὴν λέξεων ἐξ ἄλλων γλωσσῶν, κρατησάσης γεν. ἐν τῇ δημ. τῆς διὰ τοῦ **μπ** ἀντὶ τῆς διὰ τοῦ **μβ, νβ** ἢ τοῦ ἁπλοῦ **β** γραπτῆς ἀποδόσεως τοῦ ἤχου τούτου, οἷον **ἐμβατίκιον, ἐμβασία, ἐμβῆτε, ἐμβάλωμα, βανάτον** ἢ **μπανάτον, βεκταξῆς** ἢ **μπεκταξῆς, μπαρόκο** (βλ.λ.), **Βελλὲ** ἢ **Μπελέ, Βέρξον** ἢ **Μπέρξον, μπαρμπέρης, μποστάνι, μπάλα, μπαλόνι, μπόλια, μπουλούκι, μπουράσκα, μπαυρίνι**· σημειωτ. ἐν προκειμένῳ ὅτι πλεῖσται τῶν ἐκ τῆς λατινικῆς ἀπὸ **β** ἀρχομένων ληφθεῖσαι λέξεις μετεγράφησαν ἐν τῇ μσν. κ. νεωτ. διὰ τοῦ χειλεοδοντικοῦ **β** (v) οἷον **βάρκα, βορβάτος, βάκιλλος**, ἐν ταύτῃ δὲ τῇ προφορᾷ ἐτηρήθησαν κ. ἐν τῇ δημ.· ‖ συνηθέστ. ἡ διχειλικὴ κλειστὴ ἀκαριαία προφορὰ τοῦ **β** ἐν τῇ δημ. εἰς λέξεις συνθέτους ἐκ τῆς **προθ. ἐν** κ. ὀνομ. ἀρχομένων ἀπὸ **β**, ἐν αἷς κατὰ κανόνα σιωπᾶται τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν (**ε**), οἷον **μπάλωμα** (ἐμβάλωμα), **μπόλι** (ἐμβόλιον), **μπαίνω** (ἐμβαίνω), **μπάζω** (ἐμβάζω), τῆς προφορᾶς οὔσης τῆς αὐτῆς καὶ εἰς τὰς ἐν τῇ δημ. καθ' ὅμοιον σχηματισμὸν λέξεις συνθέτους ἐκ τῆς **ἐν** κ. ὀνομ. ἀρχομένων ἀπὸ **π**, οἷον **μπλάστρι, μπόδιο, μπήγω, μπιστικός, μπρός**· 2) ἐν ταῖς ἀρχ. διαλέκτοις ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς τῆς δημ. τὸ **β** ἐναλλάσσεται ἔν τισι **λ.** μετ' ἄλλων συμφώνων ἤτοι τοῦ **γ**, τοῦ **δ**, τοῦ ἐκλείφαντος **F**, τοῦ **ζ**, τοῦ **μ**, τοῦ **π** κ. τοῦ **φ**, ὡς ἑξῆς: **μετὰ τοῦ γ**, οἷον **γληχὼν** ἀντὶ βληχὼν (βοιωτ.), **γλέφαρον** ἀντὶ βλέφαρον (δωρ.), κ. ἀντίθ. **βανὰ** ἀντὶ γυνὴ (βοιωτ.), **βέφυρα** ἀντὶ γέφυρα· ἀντὶ τοῦ **δ**, οἷον **σάμβαλον** ἀντὶ σάνδαλον (βοιωτ.), **βελφὶς** ἀντὶ δελφὶς (αἰολ.), **Βελφοὶ** ἀντὶ Δελφοί· ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ **F** (βλ. κ. ἀνωτ.) ἀπαντᾷ ἐν ταῖς διαλέκτοις τῶν Λακώνων, Κρητῶν, Ἐλεατῶν, Σικελιωτῶν, Ταραντίνων καὶ Αἰολέων· διὰ τοῦ **ζ**, οἷον **ζέλλω, ζέρεθρον, ἐπιζαρέω** ἀντὶ βάλλω, βάραθρον, ἐπιβαρέω (ἀρκαδ.)· διὰ τοῦ **μ** ἢ ἀντὶ τοῦ **μ**, οἷον **Ἀδραβυτηνὸς** ἀντὶ Ἀδραμυτηνός, **βάρναμαι** ἀντὶ μάρναμαι, **βόρμηξ** ἀντὶ μύρμηξ, **βαλάβαθρον** ἀντὶ μαλάβαθρον (πάπ.)· ἀντὶ τοῦ **π**, οἷον **βατεῖν, βικρός, βρυτανεύειν, ὑβοτάκτης, βατέλλα, βατάκι**, ἀντὶ πατεῖν, πικρός, πρυτανεύειν, ὑποτάκτης, πατέλλα, πατάκι (δελφ. κ.ἄ.)· ἀντὶ τοῦ **φ**, οἷον **Βίλιππος, Βερενίκη, Βρύγες, βασκαίνω** (μακεδ.) ἀντὶ Φίλιππος, Φερενίκη, Φρύγες, φασκαίνω· κ. δημ. **φρούβα** (ἰδιωμ.) ἀντὶ βρούβα, κ. **γροῦβες** ἀντὶ βροῦβες, **βοῦνα** ἀντὶ γοῦνα, **φ(ου)κέντρα** ἀντὶ βουκέντρα, **διβάρι** ἢ **λιβάρι** ἀντὶ βιβάρι, **γλέπω** ἀντὶ βλέπω· 3) τὸ **β** ἐν συνδυασμῷ μετ' ἄλλων συμφώνων ὑπέστη τὰς ἑξῆς μεταβολάς· πρὸ τοῦ **ν** ἀφωμοιώθη εἰς ἔρρινον χειλικὸν **μ**, οἷον ἀβνὸς-ἀμνός, σεβνὸς-σεμνός, Σαβνῖται-Σαμνῖται, πρὸ τοῦ

μ ἐπίσης ἀφωμοιώθη, οἷον βεβλασμένος, τεθλιβμένος·βεβλαμμένος, τεθλιμμένος˙ πρὸ τοῦ **τ** μετετράπη εἰς **π**, οἷον τριβτός, θλιβτέος-τριπτός, θλιπτέος˙ πρὸς ταῦ **θ** μετετράπη εἰς τὸ ὁμόπνουν τούτῳ **φ** οἷον ἐτρίβθην-ἐτρίφθην˙ πρὸ τοῦ **σ** ἡνώθη μετὰ τούτου εἰς **ψ** οἷον ἔθλιβσα-ἔθλιψα, ἔτριβσα-ἔτριψα˙ 4) ἐν τῇ δημ. ἐνίοτε τὸ β ἀπαντᾷ προθεματικῶς, οἷον **βούριο** ἀντὶ αὔριο, **βοῦφα** = ὑφή˙ 5) ἀριθμ. τὸ **β** μὲ ὀξεῖαν (β΄) σημαίνει δύο (2) μὲ ὑπογεγραμμένην (͵β) δύο χιλιάδας (2000) καὶ μὲ δύο στιγμὰς ἢ μικρὰν γραμμὴν ὑπεράνω εἴκοσι χιλιάδας (20000).

β˙ τὸ γράμμα β ὡς ἀριθμητικὸν σῆμα = δύο (2).

͵β τὸ γράμμα β, ὡς ἀριθμητικὸν σῆμα = δύο χιλιάδες (2000).

β¨ ἢ **β̄** τὸ γράμμα β ὡς ἀριθμητικὸν σῆμα = δύο μυριάδες (20000).

βᾶ (1) συντετμ. τύπος τοῦ βασιλεῦ : Αἰσχ.Ἱκ.892 ὦ βᾶ, Γᾶς παῖ, Ζεῦ (δ. γρ. πᾶ).

βᾶ (2) ἐπιφών. ἐκπλήξεως ἢ λύπης, μπᾶ : Ἑρμιππ.19.

βααγενία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς ὑποτάξεως **τῶν ἀμμωνιτῶν,** ζῆσαν κατὰ τὸν μεσοζωϊκὸν αἰῶνα κ. ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βααγενόκερας-ατος (τό) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς ὑποτάξεως τῶν ἀμμωνιτῶν, ζῆσαν κατὰ τὸν παλαιοζωϊκὸν αἰῶνα.

βααλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος ὀρυκτοῦ τῆς ὁμάδος τῶν **βερμικουλιτῶν.**

βάβα (ἡ) δημ. κ. **βαβά** κ. **βά** ἡ μάμμη, ἡ γιαγιά : Κρυστ.Σκάρος 37 **τοῦ παραμυθιοῦ, ποὺ τοῦ 'λεγε ἡ βαβά του.**

βαβά (ἡ) ἕτερ. τ. τοῦ βάβα βλ.λ.

βαβά (ἄκλ.) δημ. πληγή, τραῦμα, πόνεμα (λέξις νηπιακή).

βαβάζω Ἡσ. κ. δημ. ἐκβάλλω ἀνάρθρους φωνάς˙ Ἡσ. « τὰ μὴ διηρθρωμένα λέγω »˙ 2) αὐτ. « βαβάξαι˙ ὀρχήσασθαι » (διόρθ. ὠρύσασθαι)˙ πρβλ. κ. βαβάκτης, βάβαξ˙ || δημ. ἐκβάλλω φωνὰς ὡς τὰ βρέφη.

βαβαί ἐπιφών. ἐκπλήξεως ἢ θαυμασμοῦ, παπαί, μπᾶ, μπᾶ!, πώ, πώ! : Εὐρ.Κύκλ.156 **βαβαί˙ χορεῦσαι παρακαλεῖ μ' ὁ Βάκχιος,** Ἀριστφ.Ὄρν. 272 βαβαί, **καλός γε καὶ φοινικιοῦς,** Ἀλεξ.206 **οὐχὶ τῶν μετρίων, ἀλλὰ τῶν βαβαὶ βαβαὶ** (τῶν ὑπερβολικῶν εἰς τὰς ἐκφράσεις αὐτῶν ἀνθρώπων), κ. μετὰ γεν. : Πλάτ.Φιλ.23 B **βαβαὶ ἄρα.. συχνοῦ μὲν λόγου τοῦ λοιποῦ˙** 2) σχετλιαστικόν, πρὸς δήλωσιν καταπλήξεως ἢ λύπης : Ἀριστφ.Λυσ.1078 **βαβαί˙ νενεύρωται μὲν ἥδε συμφορά,** Πλάτ.Ἀλκ. I,118 B **βαβαὶ ἄρα.. οἷον πάθος πέπονθας.**

βαβαιάξ ἐπίρρ. ἐντονώτερ. τοῦ βαβαί : Ἀριστφ. Εἰρ.248 βαβαὶ **βαβαιὰξ ὡς μεγάλα καὶ δριμέα τοῖσιν Μεγαρεῦσιν ἐνέβαλεν τὰ κλαύματα.**

βάβακα Ἡσ. αἰτ. τοῦ βάβαξ βλ.λ.2).

βαβάκινος Ἡσ. « χύτρας εἶδος ».

βάβακοι (οἱ) Ἡσ. « ὑπὸ Ἠλείων τέττιγες, ὑπὸ Ποντικῶν δὲ βάτραχοι ».

βαθακτή (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **κυρτανδροειδῶν διδυμοκαρπείων.**

βαβάκτης (ὁ) ὁ κεκράκτης, ὁ φλύαρος˙ Ἡσ. « κραύγασος », AB « κραυγαστής »˙ || EM « ὁ πολλὰ λαλῶν », Ζωναρ. « λάλος »˙ || Ἡσ. « ὑμνῳδός »˙ 2) αὐτ. « ὀρχηστής »˙ 3) ὁ βακχευτής, ὁ μανιώδης : Κρατῖν.321 **χαῖρ' ὦ χρυσόκερως βαβάκτα κήλων Πάν,** Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.30 (περὶ τοῦ Διονύσου), πρβλ. κ. βάβαξ.

βαβάλι (τὸ) δημ. στρῶμα λίκνου : δ. τραγ. (βαυκάλημα) **μωρό μου στὸ βαβάλι σου δυὸ δέντρα θὰ φυτέψω˙** || **κατ'** ἐπέκτ. λίκνον, κούνια.

βαβάλιον (τό) μσν. ὁ κάλυξ ἄνθους, μπουμπούκι, βαβούλι : Διγ.Ἀκρ.(Ἄνδρ.) 2872 **ὡμοίαζον τὰ ἄνθη | ὁπόταν ἀναθάλλουσι καὶ ἔχουσι βαβάλια.**

βαβαλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνώνυμον τοῦ χαμοσίτου βλ.λ.

βάβαλον Ἡσ. « αἰδοῖον »˙ 2) αὐτ. « βάβαλον, κραύγασον (τὸν) Λάκωνες » (διόρθ. **βάβαξον** βλ.λ.).

βαβαλῶ δημ. κ. **βαβουλῶ** ἐπὶ φυτῶν, ἐκφύω κάλυκας, μπουμπούκια, ἀρχίζω νὰ μπουμπουκιάζω.

βάβαξ-ακος (ὁ) ὁ φλύαρος˙ AB 223,30 « μάταιος, λάλος, φλύαρος » : Ἀρχίλ.33 **κατ' οἶκον ἐστρωφᾶτο δυσμενὴς βάβαξ,** πρβλ. κ. βαβάκτης˙ 2) Εὐστ. Ὀδ.14,94,62 « βάβαξ, μαινόμενος ἄστυτος, γάλλος », Ἡσ. « ἐνθουσιῶν, ἀναιδής ».

βάβαξον Ἡσ. « κραύγασον˙ Λάκωνες » (διόρθ. τοῦ βάβαλον).

βαβαρίλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζῴων τῆς οἰκογεν. **τῶν ὀλενιδῶν τριλοβιτῶν.**

βαβάτσι (τὸ) δημ. τὸ βρέφος.

βαβατσινιά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον **μορέα ἡ μέλαινα,** ἄ. μαυρομουριά, συκαμινιά, ξινομουριά.

βαβάτσινο (τὸ) δημ. κ. -ος ὁ καρπὸς τῆς βαβατσινιᾶς˙ 2) ὁ καρπὸς τοῦ βάτου, τὸ βατόμουρο.

βαβέγκα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βαβέλα (ἡ) νεώτ. **βοταν.** εἶδος ἀκακίας τῶν Ἰνδιῶν.

βαβέλιος (ὁ) ἥλιος˙ Εὐστ.Ὀδ.1654,20 « λέγει Ἡρακλείδης τοὺς Παμφυλίους ἄλλως χαίρειν τῷ β, προτιθέντας αὐτὸ παντὸς φωνήεντος˙ τὸ γοῦν **φάος** φάβος φασὶ καὶ τὸ ἀέλιος βαβέλιος ».

βαβελλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἔνυδρον φωσφορικὸν ἀργίλλιον.

βαβήρ Ἡσ. « ὁ Ἄρης ».

βαβία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κλυτριδῶν.**

βαβιανή (ἡ) νεώτ. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰριδοειδῶν.**

βαβίγκα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **ἐκλειφάντων** κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλασματοβραγχίων μαλακίων.**

βαβιγκτονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρτοειδῶν.**

βαβιγκτονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀδιαφανὲς καὶ μέλαν μὲ ἰσχυρὰν ὑελώδη λάμψιν.

βαβίζω μτγν. κ. δημ. κ. -ύζω βαΰζω βλ.λ. : Ζηνοδ. π.Ἀμμων.231 V˙ || δημ. ὑλακτῶ, γαυγίζω : **ἐβάβιζε τὸ σκυλὶ ὅλη νύχτα˙** 2) ὑβρίζω, φλυαρῶ ἐναντίον τινός : **τὸ 'χει συνήθιο νὰ βαβίζῃ σὰν δὲν τοῦ δώσουν μερτικό˙** 3) βομβῶ, βοΐζω, θροῶ : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 65,27 **τινάζει ξάφνου δέντρα καὶ καλάμια.. νὰ βαβίζουν βοερά.**

βαβίλα (ἡ) δημ. μικρὸν σῦκον **ἐν Κεφαλληνίᾳ** μαῦρον, ὡριμάζον τὸ φθινόπωρον.

βαβιλιά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον τὸ ὁποῖον παράγει βαβίλες βλ.λ.

βάβιον (τὸ) συριακὴ λέξις σημαίνουσα παῖς : Δαμάσκ.Ἰσίδ.76.

βάθισμα (τὸ) δημ. ὑλάκτημα, γαύγισμα.

βαβισμός (ὁ) (1) μσν. τὸ βαβίζειν, ὑλάκτημα, βάβισμα, δθ. μτφ. τὸ ὑβρίζειν : Θησ.Στεφ. (ἐν λ. βαϋσμός) **σύνοδον ἀναθεματίσασαν τοὺς τοῦ.. Θεοδωρήτου βαβισμούς.**

βαθισμός (ὁ) (2) νεώτ. θρησκεία ἱδρυθεῖσα ἐν Περσίᾳ ὑπὸ τοῦ Βάθ, ὃν ἐμφανίζει ὡς Μεσσίαν.

βάβλα (τὰ) νεώτ. βοταν. καρποὶ εἰδῶν τινων τοῦ δένδρου ἀκακία χρησιμοποιούμενοι εἰς τὴν βυρσοδεψίαν καὶ τὴν βαφικήν.

βαβουῖνος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πιθήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυνοπιθήκων.**

βαβούλα (ἡ) δημ.κ. **βάβουλας** (ὁ) **ὁ κάνθαρος βλ.λ.**

βάβουλας (ὁ) δημ.κ. **βαβούλα** (ἡ) **ὁ κάνθαρος βλ.λ.˙** || τὸ ἔντομον βόμβος βλ.λ., ἄ. καντηλοσβήστης.

βαβουλάτα (τὰ) δημ. σῦκα μεγάλα λευκοπράσινα ἐν Σίφνῳ, τὰ ἀλλαχοῦ ἀσπρόσυκα.

βαβούλι (τὸ) δημ. τὸ περικάρπιον κυρίως τῶν ὀσπρίων· ‖ ἡ κάλυξ ἄνθους, τὸ μπουμπούκι· ‖ ἡ κάλυξ τοῦ βάμβακος μετὰ τοῦ βάμβακος, ἔχουσα τέσσαρα ἢ τρία καὶ ἐνίοτε δύο πέταλα ἢ χαλούς: **δίχαλο - τρίχαλο βαβούλι.**

βαβούλιον (τὸ) Ἡσ. κύμβαλον· ΕΜ ἐν λ. κύμβαλον.

βαβούλω (ἡ) δημ. ἡ μάμμη· πρβλ. βαβά, βάβω.

βαβουλῶ δημ. κ. **βαβαλῶ** βλ.λ.

βαβούρα (ἡ) δημ. βόμβος, θόρυβος, βοή: Ἐρωτ. Δ 1007 **μὲ τὴ βαβούρα τὴν πολλὴ καὶ χτύπους τῶν ἁρμάτω.**

βαβουρίζω δημ. βομβῶ, θορυβῶ: Ἐρωτ.Β 957 **θωρῶ κι ἐμαζωχτήκετε καὶ βαβουρίζετ' ὅλοι.**

βαβουτζικάριος (ὁ) μον. ὁ ἐφιάλτης, ὁ βραχνᾶς: Ψελλ.ἐνΣάθ.5,571.

βαβράζω ἐπὶ ἀκρίδων, τρύζω: Ἀνάνιος5,6· ‖ ἐπὶ τεττίγων, τερετίζω: Ἀθήν.7,282.

βάβρηκες Ἡσ. «τὰ οὖλα τῶν ὀδόντων»· 2) αὐτ. «τὰ ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἀπὸ τῆς τροφῆς κατεχόμενα» (κώδ. βάβρικες).

βαβρήν Ἡσ. «ὑπόστασιν ἐλαίου κατὰ Μακεδόνας».

βαβύας Ἡσ. «βόρβορος, πηλός»· πρβλ. κ. βαβύλας.

βαβύζω κ. δημ. κ. **βαβίζω** βλ.λ. γαυγίζω: Κρυστ. Ἑτοιμοθάνατος βοσκὸς 20 **σήκω, τί τὰ μαυρόσκυλα κατάρραχα βαβύζουν.**

βαβύκα (ἡ) Ἡσ. «γέφυρα· Λάκωνες»: Πλούτ.Λυκοῦργ.6 **Ἀριστοτέλης δὲ τὸν μὲν Κνακίωνα ποταμόν, τὴν δὲ βαβύκαν γέφυραν** (πιθ. κύρ. ὄν.).

βαβυκῶς Ἡσ. «πελεκάν».

βαβύλας Σουΐδ. «πηλός»· πρβλ. κ. βαβύας.

βαβυλωνία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. σύγχυσις, ἔλλειψις συνεννοήσεως, τὸ ἀκατανόητον λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ ἀντιθέτων ἐκφερομένων γνωμῶν κττ.

βαβυλωνιακός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἢ τοὺς βαβυλωνίους: Ἀλεξ.308 **νάρδον βαβυλωνιακόν, - βαβυλωνιακὸν κράτος, - βαβυλωνιακὸς πολιτισμός.**

βαβυλωνικός-ή-όν γλωσσ. ὁ βαβυλωνιακὸς βλ.λ.· γλωσσ. «βαβυλωνικοῦ δέρματος εἶδος».

βαβυλώνιος-ον κ. -α -ον κ. νεώτ. ὁ βαβυλωνιακὸς βλ.λ.: Ἡρ.1,106 **τῆς βαβυλωνίης μοίρης**, Ἀρρ. Ἀν.6,29,6 **χιτῶνας τῆς βαβυλωνίου ἐργασίας**, Διοσκ.1,101 **νάφθα, ὅπερ ἐστὶ τῆς βαβυλωνίου ἀσφάλτου περιήθημα**· ‖ **βαβυλώνιος αἰχμαλωσία** ἡ ἐν Βαβυλῶνι ἀναγκαστικὴ ὡς αἰχμαλώτων μετοικεσία τῶν ἑβραίων· 2) τὸ ἀρσ. κ. θηλ. **βαβυλώνιος-ία** ὡς οὐσ. ὁ κάτοικος τῆς Βαβυλῶνος: Ἡρ. 1,77· ‖ τὸ θηλ. **βαβυλωνία** (ἐνν. γῆ) ἡ Βαβυλών: Ἀριστλ.Οἰκ.1352 b, 27· 3) νεώτ. ὀρυκτολ. **βαβυλώνιος χαλαζίας** παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ χαλαζίου.

βαβυλωνίς-ίδος (ἡ) θηλ. τοῦ βαβυλώνιος: Νόνν. Δ 40,303 **βαβυλωνίδος ἔργον Ἀράχνης.**

βαβύρας Κύριλλ. «πίων».

βαβυροῦσα (ἡ) νεώτ. εἶδος χοίρου ζῶντος εἰς τὰ βαλτώδη μέρη τῶν Μολούκων νήσων.

βαβύρτας Ἡσ. «ὁ παράμωρος».

βάβυσμα (τὸ) δημ. κ. **-ισμα** βλ.λ.: Σολωμ.Λάμπρος 12,43 **δὲν ἄκουες βάβυσμα | χαμένου σκύλου.**

βάβω (ἡ) δημ. κ. βάβα μάμμη· ‖ γραῖα, ἄ. μπάμπω.

βαβώ (ἡ) δαίμων τῆς νυκτός: Μιχ.Ψελλ.παρ' Ἀλλατίῳ 139, κ.π.Δουκαγγίῳ **ἔνεστι γάρ που τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι βαβώ τις ὀνομαζομένη δαίμων νυκτερινή, ἐπιμήκης τὸ σχῆμα.**

βαβώνι (τὸ) δημ. ἀγέλη τεσσαράκοντα βοῶν.

βαγαῖος Ἡσ. «βαγαῖος ὁ μάταιος»· 2) αὐτ. «Ζεὺς Φρύγιος, μέγας, πολύς, ταχύς».

βαγαπόντης-ισσα-ικο δημ. (Ἰταλ.) ἀλήτης, περιπλανώμενος, τυχοδιώκτης· ‖ συνεκδ. ἀπατεών, ἀγύρτης, κατεργάρης.

βαγαποντιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ βαγαπόντη βλ.λ., κακοήθεια, ἀγυρτεία· ‖ πρᾶξις δολία, κακοήθης, κατεργαριά, ἀπάτη: **ζῇ μὲ βαγαποντιές.**

βαγαπόντικα ἐπίρρ. δημ. δολίως, μὲ ἀπάτην, κατεργάρικα.

βαγαπόντικος-η κ. **-ια -ο** δημ. ὁ ἐνέχων δολιότητα, κακοήθειαν, ἀγυρτείαν, ποὺ γίνεται μὲ βαγαποντιά: **βαγαπόντικες δουλιές.**

βαγαρόν Ἡσ. «χλιαρόν. Λάκωνες».

βαγάσση (ἡ) νεώτ. χημ. ὑπόλειμμα κατεργασίας τοῦ σακχαροκαλάμου ἢ τοῦ ἰνδικοῦ.

βαγγέλιο (τὸ) δημ. τὸ Εὐαγγέλιον: δ.τραγ. **τό 'να νὰ πάρῃ τὸ σταυρὸ καὶ τ' ἄλλο τὸ βαγγέλιο·** ‖ φρ. **αὐτὸ εἶναι ἀλλουνοῦ παπᾶ βαγγέλιο** (ἄλλος ἐνδιαφέρεται δι' αὐτό, ἢ τοῦτο εἰς δικαιοδοσίαν ἄλλου ὑπάγεται, εἶναι νέον τι καὶ διάφορον τῶν μέχρι τοῦδε).

βαγγελίστρα (ἡ) δημ. ἡ Εὐαγγελίστρια, ἐπωνυμία τῆς Θεοτόκου· ‖ ἐπιφ. **Βαγγελίστρα μου!** ἐπίκλησις τῆς Θεοτόκου ἐν στιγμαῖς ἀνησυχίας, φόβου, πανικοῦ, ἀδημονίας, ἐκπλήξεως κττ.· πρβλ. **Παναγία μου, Θέ μου, Χριστέ μου.**

βαγδάτιν (τὸ) μον., δημ. **βαγδάτι** εἶδος ὑφάσματος προερχομένου ἐκ Βαγδάτης: Διγ.Ἀκρ.3454 **καὶ στολισμένος ἔτυχον ἱμάτιον βαγδάτιν·** 2) **βαγδάτι** κ. **μπαγδάτι** κ. **μπαγδατί** εἶδος κατασκευῆς τοίχου, ἐκ λεπτῶν στενῶν καὶ ἐπιμήκων σανίδων (μπαγδατιά) καλυπτομένων ὑπὸ τοῦ ἀμμοκονιάματος.

βαγεῖ Ἡσ. «εἰσελθοῦσαι».

βαγενάκι (τὸ) δημ. κ. **βαγενίτσα** ὑποκορ. τύπος τοῦ βαγένι βλ.λ., βαρελάκι.

βαγενάς (ὁ) δημ., θηλ. **-ού**, ὁ κατασκευάζων βαγένια, δοχεῖα οἴνου, βαρέλια, ὁ βαρελοποιός.

βαγένι (τὸ) δημ. βυτίον, βαρέλι, βουτσί: Πολιτ. Ἐκλ.Τραγ.238,5 **μήνα καὶ τὸ κρασί μας δὲ σᾶς ἀρέσει; | βαγένια ἔχουμε κι ἄλλα καὶ τ' ἀλλάζουμε·** ‖ παροιμ. **δὲ φταῖς ἐσύ, φταίει τοῦ βαγενιοῦ ὁ πεῖρος** (αἱ ἀκοσμίαι σου συγχωροῦνται, διότι εἶσαι μεθυσμένος)· 2) ξυλίνη αὖλαξ, χρησιμεύουσα εἰς διοχέτευσιν ὕδατος εἰς ὑδρόμυλον.

βαγενίτσα (ἡ) δημ. τὸ βαγενάκι βλ.λ.

βαγενού (ἡ) δημ. ἡ σύζυγος τοῦ βαγενᾶ βλ.λ.

βάγια (ἡ) (1) δημ. ἡ βαΐα βλ.λ., ἡ τροφός, βυζάστρα, ἡ παραμάνα, νταντά: δ.τραγ. **μιᾶς στρίγγλας βάγιας βύζαξε φαρμακωμένο γάλα·** φρ. **πῆρε (ἢ θέλει) βάγια** ἔγινε πάλιμπαις, ξαναμωράθηκε· 2) συνεκδ. ἡ θεραπαινίς: δ.τραγ. **βάγιες παγαίνουν ἀπὸ μπρὸς καὶ βάγιες ἀπὸ πίσω.**

βάγια (ἡ) (2) δημ. κ. **βαγιά** ὁ φοίνιξ, χουρμαδιά· ‖ κ. γεν. **τὰ** φοινικοειδῆ κοσμητικὰ φυτά, φοινίκια· 2) ἄ. συνηθέστ. **βαγιά** ἡ δάφνη.

βάγια (τὰ) δημ. τὰ βαΐα, φύλλα φοινικοκλάδων καὶ κλαδίσκοι δάφνης, διανεμόμενοι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Βαΐων εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους: Βαλαωρ.Φροσύνη 2,489 **τὰ βάγια ποὺ τὸ κόνισμα στολίζουν μαραμένα.**

βαγιανία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκογ. τῶν **πυραμιδελλιδῶν.**

βαγιανοτευθίς (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων, ζῆσαν κατὰ τὸν καινοζωϊκὸν αἰῶνα.

βαγιεστίζω δημ. κ. **βαγεστῶ** κ. **βασγεστίζω** κ. **βασγεστῶ** βαργεστῶ βλ.λ.

βαγίζω δημ. κ. **βαΐζω** ἐπὶ δένδρων, κάμπτομαι, καμπυλοῦμαι, ῥέπω ἐκ τοῦ βάρους, ἰδ. τῶν καρπῶν: Ζερβ.Ἐλιὰ 3 **βαΐζουν τ' ἀκροκλώναρα 'πὸ τὸ μεστὸ καρπό, - βά(γ)ισε τὸ πάτωμα·** ‖ γεν. κλίνω, γέρνω: **ἐβάϊσε τὸ καράβι δεξιά·** 2) μτφ. κύπτω ἐκ τοῦ βάρους τῶν ἐτῶν, ἐξασθενίζω λίαν ἐκ τοῦ γήρατος: **βάϊσε πιὰ ὁ κακομοίρης ὁ παππούς·** πρβλ. βαραίνω, γέρνω, τσακίζω.

βαγινόκερας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. ἐνδόκερας βλ.λ.

βαγινουλίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βάγιο (τὸ) δημ. τὸ βαγιόκλαδο βλ.λ.

βαγιοκλαδίζω δημ. ἐπὶ δένδρων, ἔχω κλάδους

καμπτομένους ἐκ τῶν καρπῶν· 2) μτφ. μετ' ἐπιμελείας περιποιοῦμαι, φροντίζω : δ.τραγ. **ἕνα πουλὶ εἶχα στὸ κλουβὶ κι ἐβαγιοκλάδιζά το.**

βαγιόκλαδο (τὸ) δημ. κ. **βαγιόκλαρο** κλάδος βάγιας, φύλλον κλάδου φοίνικος ἢ κλαδίσκος δάφνης.

βαγιόλι (τὸ) δημ. χειρόμακτρον, πετσέτα.

βάγιον Ἡσ. « μέγα » Σουΐδ.

βαγιουλεύω δημ. κ. **βαγισυλίζω** παιδαγωγῶ, θεραπεύω, ὑπηρετῶ.

βαγιοῦνο (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς κάνθαρος, (ἀ)σκάθαρος.

βαγιοφόρα (ἡ) δημ. μικρὰ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ καθημένου ἐπὶ πώλου ὄνου διαπερωμένη εἰς τὰ βάγια τὰ διανεμόμενα κατὰ τὴν Βαϊοφόρον βλ.λ., κ. ἐν φρ. πρὸς χαρακτηρισμὸν περιττολογίας ἢ καινοτομίας : Λασκαρ.Ληξ.2,423 **κι' ἀπόδειξε.. πῶς εἶναι στρογγυλὲς οἱ βαγιοφόρες.**

βάγισμα (τὸ) δημ. κ. **βάϊσμα** ἡ κάμψις, τὸ λύγισμα πρὸς τὰ κάτω κλάδων δένδρων ἕνεκα βάρους· || γεν. κάμψις, λύγισμα ἐπιμήκους πράγματος δεκτικοῦ λυγίσματος, οἷον σανίδων, λεπτῆς μεταλλίνης δοκοῦ κττ.· 2) μτφ. ἡ ἐκ γεροντικῆς ἐξασθενήσεως κατάπτωσις· πρβλ. σκέβρωμα.

βαγίτσα (ἡ) δημ. μικρὰ θεραπαινίς.

βαγιώσιος βαθμὶς ἢ ἡλικία νεώτ. γεωλ. μία τῶν τεσσάρων βαθμίδων τῆς μέσης ὑποπεριόδου τῆς Ἰουρασίου περιόδου τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βαγκία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυκῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βαγκιοειδῶν.**

βαγκιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια θαλασσίων φυκῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ροδοφυκῶν.**

βάγκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς ὁμοιογ. τῶν **κουρκουλιονιδῶν**· || γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς ὁμοιογ. τῶν **ἰχνευμονιδῶν.**

βαγκουερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῶν θερμῶν χωρῶν.

βάγμα (τὸ) φωνῆς βοή, δθ. λόγος : Αἰσχ.Πέρσ.637 **δύσθροα βάγματα.**

βαγνεριστής (ὁ) νεώτ. ὁ θερμὸς λάτρης τῆς μουσικῆς τοῦ Βάγνερ· || ἐπὶ μουσ. συνθέτου, ὁ ἀκολουθῶν τὸ μουσικὸν σύστημα τοῦ Βάγνερ.

βαγνερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς κρυστάλλους τοῦ μονοκλινοῦς συστήματος, χρώματος λευκοῦ καὶ διαφανές.

βάγνυμι Ἡσ. « ἄγνυμι. Λάκωνες ».

βαγξία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πρωτοειδῶν.**

βαγξιάνα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀναρριχωμένων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ροδωδῶν.**

βαγξιβία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **σκυταλοβραγχιδῶν.**

βαγόνι (τὸ) δημ. (ἀγγλ.) ὄχημα σιδηροδρόμου ἢ τροχιοδρόμου· || τὸ φορτίον ὃ δύναται νὰ περιλάβῃ ἓν φορτηγὸν ὄχημα σιδηροδρόμου : **ἀγοράσαμε ἀπὸ τὴ Λιβαδιὰ τρία βαγόνια καρπούζια.**

βάγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ. **βαγώας** γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ρυγχοφόρων.**

βάγος Ἡσ. « κλάσμα ἄρτου ».

βαγός Ἡσ. « βασιλεὺς καὶ στρατηγός. Λάκωνες ».

βαγρατιονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ὀρθίτου βλ.λ.

βαγρίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῶν γλυκέων ὑδάτων τῆς οἰκογενείας τῶν **σιλουριδῶν.**

βάγρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῶν γλυκέων ὑδάτων τῆς οἰκογενείας τῶν **σιλουριδῶν.**

βάγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰχνευμονιδῶν.**

βαγώας μτγν. κ. **-ῶος** (ὁ) (περσ.) εὐνοῦχος, ἐν χρ. καὶ ὡς κύρ. ὄν. : Στράβ.15,3,24· 2) νεώτ. ζωολ. ὁ ἁ. βάγος βλ.λ.

βάδα (ἡ) δημ. (ἰταλ.). ἐχέγγυον, ἀσφάλεια, ἐγγύησις· 2) μετάλλινον ἢ ὀστέϊνον κέρμα ἀντικαθιστῶν τὰ χρήματα ἐν χαρτοπαιγνίῳ, μάρκα.

βαδάς μτγν. Ἡσ. « κίναιδος· Ἀμερίας ».

βαδδελεΰτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς τραπεζοειδεῖς κρυστάλλους μονοκλινοῦς συμμετρίας.

βαδδίν Ἡσ. « βύσσινον ἔνδυμα ἐξαίρετον ».

βαδελεγεῖ Ἡσ. « ἀμέλγει » (δ.γρ. βαδέλγει).

βάδηδοι Ἡσ. «ἠχεῖοι» (ἀναγν. «βαδύ· ἡδύ. Ἠλεῖοι»)

βάδην (βαίνω) ἐπίρρ. κ. νεώτ. βῆμα πρὸς βῆμα, βηματίζοντας, περπατιστά, ἀργά : Ἰλ.Ν 516 **τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε,** Ξεν.Ἀν.4,6,25 **δρόμῳ ἔθεον.., Χειρίσοφος δὲ βάδην ταχὺ ἐφείπετο** (μετὰ ταχέος βηματισμοῦ)· || ὁμ. νεώτ. ἐν χρ. ὡς παράγγελμα στρατιωτικόν, μὲ βῆμα κανονικῆς πορείας, ἀντίθ. **τροχάδην**· || ὁμ. ὡς παράγγελμα ναυτικὸν κατὰ τοὺς χειρισμοὺς τῶν ἀρμένων ὅπως οἱ ἄνδρες ἕλξωσι τὸ σχοινίον βαδίζοντες ρυθμικῶς, κοιν. συρτά, ἀντίθ. **δρόμῳ**· || ὁμ. ἐπὶ ἵππων, εἶδος βαδίσματος τῶν ἵππων, καθ' ὃ οἱ πόδες αὐτῶν ἀνυψοῦνται καὶ πίπτουσι διαδοχικῶς κατὰ διαγώνιον δυάδα, ἁ. τετραποδισμός· 2) βαθμηδόν, κατὰ μικρόν : Ἀριστφ.Ἀχ.535 **ὅτε δὴ 'πείνων βάδην** (σχόλ. « κατὰ βραχὺ αὐξανομένου τοῦ λιμοῦ καὶ ἐπίδοσιν λαμβάνοντος »· 3) πεζῇ, μὲ τὰ πόδια, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἐφ' ἵππων, ἐπ' ἀπήνης : Αἰσχ.Πέρσ.19 **οἱ μὲν ἐφ' ἵππων, οἱ δ' ἐπὶ ναῶν, πεζοί τε βάδην,** Ἀππ.Γαλλ.2,1,74 **τὰ μὲν ἐπ' ἀπήνης φερόμενος, τὰ δὲ καὶ βάδην χειραγωγούμενος**· 4) μτφ. χαμαὶ καὶ **βάδην** ταπεινῷ καὶ πεζῷ λόγῳ : Λουκ.Εἰκ.18.

βάδης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν **βάδιον** βλ.λ.

βαδιάζω μσν. βαίνω κανονικῶς, βαίνω τὴν νόμιμον : Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,123 **τοῦ ἀποστάτου ἀφίσταται κατεγνωκὸς ἐκείνου ἀβελτηρίαν.. καὶ** βαδιάζειν.. ἐπαγγελλόμενον.

βαδιανή (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μαγνολιωδῶν.**

βαδίζω κ. νεώτ., μέλλ. ἀττ. **βαδιοῦμαι,** μτγν. βαδίσομαι κ. **βαδἴῶ** κ. **βαδίσω,** ἀόρ. **ἐβάδισα,** παρακ. **βεβάδικα,** μέσ. προστ. **βαδίζου** πορεύομαι βάδην, περιπατῶ, ὁδοιπορῶ : Ὑμν.Ὁμ.Ἑρμ. 210 **ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν,** Ἄλεξ.263 **βαδίζειν ἀρρύθμως,** Πλούτ.Θησ.6 **ἡ πορεία τοῖς Ἀθήναζε πεζῇ βαδίζουσιν**· || ὁμ. κ. ἐπὶ ζῴων : Ξεν.Ἱππ.1,6 **τά γε μὴν γόνατα ἢν βαδίζων ὁ πῶλος ὑγρῶς κάμπτῃ**· || πορεύομαι ἀργά, βῆμα πρὸς βῆμα : Ξεν.ΚΠ 2,3,10 **τὸ βαδίζειν καὶ τρέχειν**· || ἐπὶ στρατιωτῶν, πορεύομαι μὲ βῆμα κανονικὸν : Αἰλ. Τακτ.36.4· || κ. ἐπὶ ἱππέων, πορεύομαι ἔφιππος : Ξεν.Ἀν.6,3,19 **οἱ ἱππεῖς ἔκαιον ᾗ ἐβάδιζον** (ἐμβόλιμον)· || ὁμ. ἐπὶ ὀχουμένων, ἐπὶ ὑποζυγίων : Δίων Χρ.34,5 **ἀνὴρ Φρὺξ ἐπὶ κτήνους ἐβάδιζεν**· || πηγαίνω διὰ ξηρᾶς, ὁδοιπορῶ, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ πλέω : Δημ.392 **οὔτ' ἐπείγεσθαι βαδίζουσιν οὔτε πλεῖν αὐτοῖς ἐπῄει**· || κ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου : Εὐρ. Φοίν.544 **ἡλίου τε φῶς ἴσον βαδίζει τὸν ἐνιαύσιον κύκλον**· || συνήθ. μετὰ συστοίχου αἰτ. : Ἀριστφ.Ὄρν.42 **τόνδε τὸν βάδον βαδίζομεν,** κ. μτφ. : Μηναῖ.4,17 Ὠδ.3 **βαδίζων τρίβον τὴν ἄνω φέρουσαν**· || ὁμ. μτφ. ἀκολουθῶ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ὁδόν : Ξεν.Ἀπομν.2,1,11 **ἀλλ' εἶναί τίς μοι δοκεῖ μέση τούτων ὁδός, ἣν πειρῶμαι βαδίζειν,** Φιλοστρ.Βί.Ἀπολλ.11 **Ἐμπεδοκλέα βαδίσαι φασὶ τὴν σοφίαν ταύτην**· || **βάδιζε** ὕπαγε, πήγαινε, περπάτα ! : Μέν.Ἐπιτρ.159 **οἴμωζε καὶ βάδιζε,** ὁμ. **βαδίζου** ἐν τῇ αὐτ. σημ : Κρατῖν.391· 2) περιφέρομαι, περιδιαβάζω : Κρατῖν.43· 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ ναυτιλλομένων ἢ πλοίου, πλέω : Ξεν.Οἰκ.16,7 **θαλαττουργοὶ.. οὔθ' ἡσυχῇ βαδίζοντες,** ΠΔ Ἰωάν.1,3 **εὗρε πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσίς**· 4) γεν. βαίνω πρός τι, ὑπάγω, πηγαίνω : Ἀντίφ.5,24, ΠΔ Ἡσ.55,1 **καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδίσαντες ἀγοράσατε**· || συνήθ. ἐν ἐχθρικῇ σημ. ἐπέρχομαι κατὰ

τινος: Δημ.12 **τί τὸ κωλῦον ἔτ᾿ αὐτὸν ἔσται βαδίζειν ὅποι βούλεται·** || ὁμ. μετὰ τῆς ἐπί: αὐτ.271 **ὑβρίζων καὶ ἐπ᾿ οἰκίας βαδίζων ἄνευ ψηφίσματος** (εἰσερχόμενος παρανόμως εἰς τὰς οἰκίας), Πλαύτ. Θησ.7 **ἐπὶ τοὺς πανταχοῦ πονηροὺς βαδίζοντα·** || νεώτ. μετὰ τῆς κατά: **ἐβάδιζον ἀκάθεκτοι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ·** 5) κ. νεώτ. μτφ. προχωρῶ, προβαίνω, κατευθύνομαι: Ἰσαῖ.3,62 **ἀλλ᾿ ἐβάδιζεν ἂν ἡ γνησία** (γυνὴ) **εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῷα** (θὰ προέβαινεν εἰς τὴν κατάληψιν τῆς πατρικῆς κληρονομίας), Ἀριστλ.Πολιτ.1298 a,15 **εἰς δὲ τὰς ἀρχὰς βαδίζουσι πάντες,** Πλούτ.Θησ.10 **οἱ δὲ Μεγαρόθεν συγγραφεῖς ὁμόσε τῇ φήμῃ βαδίζοντες,** - **ποῦ βαδίζομεν;** - **βαδίζομεν πρὸς ἐκλογάς·** || ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ., βαίνω: Δημ.688 **τὸ πρᾶγμ᾿ ἤδη καὶ πορρωτέρω βαδίζει,** αὐτ.1285 **αἱ τιμαὶ τοῦ σίτου ἐπ᾿ ἔλαττον ἐβάδιζον** (ἔβαινον ἐλαττούμεναι, κατήρχοντο)· || φρ. **ὁδῷ βαδίζειν** εὐοδοῦσθαι καλῶς, κατ᾿ εὐχὴν βαίνειν, Δημοσθ.772 **εἰ μὲν οὖν ὑμεῖς ταῦτα βούλεσθε.., ὁδῷ βαδίζει καὶ ἐὰν δεῖ** (δ. γρ. **ὁδῷ βαδίζειν ἐὰν δεῖ**), Πλούτ.Λυκ.29,25 **ἀγαπήσας τὸ τῆς νομοθεσίας κάλλος.. ὁδῷ βαδιζούσης·** 6) νεώτ. ἐνεργῶ, πράττω: **θὰ βαδίσω συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας σας·** || φρ. **βαδίζω ἐπὶ τὰ ἴχνη τινὸς** μιμοῦμαι τὰς πράξεις, συμμορφοῦμαι πρὸς τοὺς τρόπους, τὰς συνηθείας ἢ τὸ ἔργον τινός, προσπαθῶ νὰ τοῦ 'μοιάσω.

βάδιλλος (ὁ) πάπ. (λατ. batillus) εἶδος πτύου σιδηροῦ χρησίμου πρὸς σκαφὴν καὶ ἰσοπέδωσιν τοῦ ἐδάφους, λίστρον, σκαφίον, ἐδαφίστριον, σκαλιστήρι: Πάπ. **βάδιλλος σιδηροῦς.**

βάδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τῆς λ. **βάδος** ἢ **βάτος,** μέτρον ὑγρῶν καὶ ξηρῶν ἰσούμενον πρὸς πεντήκοντα ξέστας βλ.λ.

βάδιος (ὁ) μσν. (λατ. badius) ἵππος ἐρυθρόφαιος: Διγεν.Ἀκρ.(Ἄνδρ.)672 **τὸν βάδιον καβαλλικεύει** (δ. ἑρμ. **βαδιστὴς ἵππος**).

βαδιώτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος πτηνῶν τῆς τάξεως τῶν **γαμψωνύχων τροπιδωτῶν** ἀποντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βαδιοτέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἐλασματοβραγχίων.**

βαδιστίνης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀμμωνοειδῶν** ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

βάδισις-εως (ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **βαδισμός** βλ.λ. ἡ ἐνέργεια τοῦ βαδίζειν, τὸ περπάτημα: Ἱππ. Ἀέρ.15 **βαδίσει χρῆσθαι,** Ἀριστφ.Πλ.334 **ἀκήκοέν τι τῇ βαδίσει καὶ τῷ τάχει·** κ. ἐπὶ ζῴων: Ξεν. Κυν.8,3 **εἴθισται τεχνάζειν τῇ βαδίσει** (ὁ λαγωός).

βάδισμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. ὁ τρόπος τοῦ βαδίζειν, τὸ βῆμα, ἡ περπατησιά: Ξεν.Ἀπολ.27 **ὄμμασι καὶ σχήματι καὶ βαδίσματι φαιδρός,** Δημ. 982 **περὶ τοὐμοῦ γε βαδίσματος ἢ τῆς διαλέκτου,** Παλαίφ.31 **ἐλθὼν.. ἐν ἠρεμαίῳ βαδίσματι,** - **βάδισμα σταθερὸν** - **ἐλαφρὸν·** || εἰδ. ἰατρ. **βάδισμα χήνειον,** πλημμελὴς τρόπος τοῦ βαδίζειν, καθ᾿ ὃν ὁ πάσχων κλίνει τὸν κορμὸν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἐναλλὰξ δίκην χηνὸς ἢ νήσσης.

βαδισματίας (ὁ) ὁ ἀρεσκόμενος εἰς τὸ μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι, ὁ εὐχαριστούμενος εἰς τὸ πεζοπορεῖν, ὁ καλὸς περιπατητής: Κρατῖν.392.

βαδισμός (ὁ) βάδισις βλ.λ.: Πλάτ.Χαρμ.160 C.

βαδιστηλάτης (ὁ) πάπ. ὀνηλάτης· πρβλ. βαδιστής.

βαδιστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **κανθαριδιδῶν.**

βαδιστής (ὁ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ βαδίζων, ὁ ἱκανὸς εἰς τὸ βαδίζειν, ὁ *πεζοπόρος,* ὁ δρομεύς: Εὐρ.Μήδ.1182 **ἕλκων κῶλον ἐκπλέθρου δρόμου ταχὺς βαδιστής·** || κ. ἐπὶ ὑποζυγίων· Ἡσ. ἐν λ. «κάλπις»: **ἵππος βαδιστής,** Πάπ. **ὄνους βαδιστάς·** 2) πάπ. ὡς οὐσ. ὄνος: Πάπ. **εἰς ὑπηρεσίαν τῶν ὑπαγόντων βαδιστῶν καὶ ἵππων·** || μσν. κ. ἵππος: Βίος Ἁγ.Θεοδ.Λυκέστ.101 (ἐν κώδ. Καλβέρτ.101) **δώσας αὐτῷ τὸν βαδιστήν.**

βαδιστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἱκανὸς ἢ ὁ ἔχων διάθεσιν πρὸς τὸ βαδίζειν, ὁ καλὸς ὁδοιπόρος, ὁ βαδιστής: Ἀριστφ.Βάτρ.128 **βούλει κατάντη καὶ ταχεῖάν σοι φράσω; - νὴ τὸν Δί᾿, ὡς ὄντος γε μὴ βαδιστικοῦ·** 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βάδισιν ἢ ὁ ἐπιτήδειος πρὸς ταύτην: Γαλ.Χρήσ. Μορ.2,9 **πούς.. ὄργανον βαδιστικόν·** || τὸ οὐδ. **τὸ βαδιστικὸν** ὡς οὐσ. ἡ ἱκανότης τοῦ βαδίζειν: Ἀριστλ.Ἑρμην.21 b,16· || κ. νεώτ. ζῳολ. **εὐθὺς βαδιστικὰ** τὰ πτηνὰ ὧν οἱ νεοσσοὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ᾠοῦ ἔξοδον φέρουσι πτίλα καὶ δύνανται εὐκόλως νὰ βαδίσωσιν, ἀντιθ. **ὀψὲ βαδιστικά:** Θεόφρ.ἀπ.180 **τὰ μὲν γὰρ βαρέα καὶ μὴ πτητικὰ.. εὐθὺς βαδιστικὰ καὶ δασέα·** 3) πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ πρὸς ὁδοιπορίας χρησιμοποιούμενα ζῷα οἷον ἵππους ἢ ὄνους, πρβλ. βαδιστής κ. βαδιστηλάτης: Πάπ. **βαδιστικὸν στάβλον.**

βαδιστικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βαδιστικὸν βλ.λ. διὰ βαδισμοῦ, ἐν βαδίσει: Πορφ. Ἐμβρ.1,3.

βάδιστοι Ἡσ. «βαδύτατοι» (= ἡδύτατοι).

βαδιστός-ή-όν μτγν. κ. σχόλ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δι᾿ οὗ δύναταί τις νὰ βαδίσῃ, ὃν δύναταί τις νὰ διαβῇ πεζῇ: Ἀρρ.Ἰνδ.43,10 **εἴπερ πλωτά τε ἦν καὶ βαδιστὰ ταύτῃ,** Σχόλ.Πίνδ.5,12) **πεδιάδα εἶναι καὶ βαδιστὴν ἵπποις τὴν ὁδὸν ἐποίησεν.**

βάδομαι Ἡσ. «ἀγαπῶ» (ἀντὶ ἥδομαι).

βάδος (ὁ) ὁδός: Ἀριστφ.Ὄρν.42 **διὰ ταῦτα τόνδε τὸν βάδον βαδίζομεν.**

βαδύς ἠλεῖος τ. τοῦ ἡδύς· Ἡσ. βαδύ «ἡδύ· Ἠλεῖοι»: Παυσ.5,3,2.

βαδώνω δημ. παθ. **-ομαι,** ἐν χρ. μτφ. κ. ἐν μέσ. σημ. κλείω, σφαλνῶ· 2) μτφ. ἐπιμελῶς φυλάττω, διαφυλάττω τι εἰς ἐμὲ ἀνῆκον: **ἔχει τὸ κεμέρι του καλὰ βαδωμένο,** δ.τραγ. **ἄνοιξε γέρημη καρδιά, μὴν εἶσαι βαδωμένη.**

βαδωτός-ή-ό δημ. κλειστός: δ.τραγ. **βρίσκει τὴν πόρτα βαδωτήν, βάλλει φωνὴν μεγάλη.**

βαένα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ἑρπετῶν τῆς ὑποτάξεως τῶν **ἀμφιχελυδίων χελωνοειδῶν** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βάζα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἁρπακτικῶν πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἱερακιδῶν.**

βαζανιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν στρύχνος ἢ μελιζάνα, ἡ μελιτζάνα.

βαζεδώφειος νόσος (ἡ) (Basedow) νεώτ. ἑτέρα ὀνομ. τῆς νόσου ἐξόφθαλμος βρογχοκήλη βλ.λ.

βαζελίνη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. φαρμ. λευκὴ καὶ ἄοσμος ἀλοιφὴ παρασκευαζομένη ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων τῆς ἀποστάξεως τοῦ πετρελαίου.

βαζενόλη (ἡ) νεώτ. φαρμ. χημ. μῖγμα βαζελίνης, παραφινελαίων καὶ λιπαρῶν ἀλκοολῶν χρησιμεῦον εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν κοσμητικήν.

βάζια (τὰ) δημ. οἱ ὁλκοὶ βλ.λ.

βάζο (τὸ) δημ. (ἐνετ.) φορητὸν δοχεῖον ὑάλινον, πήλινον, ἐκ πορσελλάνης ἢ μετάλλινον εἴτε ἀνοικτὸν ἄνωθεν εἴτε κλειόμενον διὰ πώματος· || ἀνθοδοχεῖον ἢ γεν. καλλιτεχνικὸν ἀγγεῖον μετὰ ζωγραφικῶν παραστάσεων ἢ ἄλλης διακοσμήσεως κρυστάλλινον ἢ ἐκ πολυτίμου πορσελλάνης ἢ μετάλλου: **βάζα κινέζικα - Σεβρῶν - Σάξ·** || συνεκδ. ἀγγεῖον τῆς νυκτός, οὐροδοχεῖον.

βαζογένη (ἡ) κ. **βαζογένιον** (τὸ) νεώτ. χημ. φαρμ. μῖγμα βαζελίνης, ἐλαϊκοῦ ὀξέος καὶ ἀμμωνίας καθιστῶν τὰ ἐν αὐτῷ διαλελυμένα φάρμακα εὐκολώτερον ἀπορροφήσιμα.

βαζογενίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. χημ. μῖγμα βαζογένης, χλωροφορμίου, καφουρᾶς καὶ μινθόλης χρησιμοποιούμενον ὡς ἀναισθητικόν.

βαζοκιανὸν στρῶμα (τὸ) νεώτ.γεωλογ. ἀρχικὴ ὀναμασία τῆς βαγιωσίου βλ.λ. βαθμῖδος στρωμάτων.

βαζόλη (ἡ) νεώτ. φαρμ. χημ. μῖγμα ἐλαΐκοῦ ἀμμωνίου καὶ βαζελινελαίου.

βαζολιμέντιον (τὸ) νεώτ. φαρμ. χημ. φαρμακευτικὴ σκευασία ἀνάλογος μὲ τὸ **βαζογένιον.**

βάζον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν μουρικιδῶν ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βαζούρα (ἡ) δημ. ταραχή, βοή, θόρυβος, σάλος, ἄ. βαβούρα βλ.λ.

βάζω (1) ποι., ἀόρ. **ἔβαξα,** παθ. παρακ. **βέβακται,** ὁμιλῶ, λέγω : Ἰλ.Δ 355 **σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις,** αὐτ.Ι 58 **ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις,** Αἰσχ.Πέρσ. 593 **λέλυται γὰρ λαὸς ἐλεύθερα βάζειν·** κ. παθ. : Ὀδ.Θ 408 **ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται δεινὸν | ἐλέχθη,** σχόλ. « πεφλυάρηται »)· ‖ κ. μετὰ διπλ. αἰτ.: Ἰλ.Π 207 **ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε,** Εὐρ. Ρῆσ.719 **πολλὰ δὲ τὰν βασιλίδ' ἑστίαν Ἀτρειδᾶν κακῶς ἔβαζε·** ‖ κ. μετὰ δοτ. τοῦ τρόπου : Ἡσίοδ. Ἔργ.186 **χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσι** (ὁμιλοῦντες μὲ βαρείας ἐκφράσεις).

βάζω (2) δημ. κ. βάλλω κ. βάνω βλ.λ., παρατ. **ἔβαζα,** λοιποὶ χρόνοι ὡς οἱ τοῦ βάνω.

βαθαίνω δημ. καθιστῶ τι βαθύ, βαθύνω, βαθουλώνω βλ.λ.· **2)** ἀμτβ. καθίσταμαι βαθύς, βαθύνομαι· ‖ κ. μτφ. : **βάθυνε τὸ μῖσος ἀνάμεσό τους.**

βαθακίζων Ἡσ. « κακῶς ἕρπων ».

βαθάλη Ἡσ. « κρήνη. Ἀμερίας ».

βαθανίαν Ἡσ. « νεοσσιάν· Κρῆτες ».

βαθάρα (ἡ) Ἡσ. « πυκλιή, Μακεδόνες· πυρλός, Ἀθαμᾶνες ».

βαθδιλλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος ὀρυκτῆς ἀπολελιθωμένης ρητίνης.

βαθέη (ἡ) θηλ. Ἰων. τοῦ βαθὺς βλ.λ. : Ἰλ.Ε 142 **βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς.**

βαθειά ἐπίρρ. δημ. κ. **βαθιά** βλ.λ.

βαθερός-ή-ό δημ. ὁ κοῖλος, ὁ ὀλίγον βαθύς.

βαθέσπερος (ὁ) μσν. βαθεῖα ἑσπέρα: Νικήτ.Εὐγ.9,97.

βαθέως μτγν. κ. νεώτ. κατὰ βάθος, εἰς βάθος, βαρέως, βαθιά, βαριά : Θεόκρ.8,66 **οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως,** Σχολ.Ἀριστεῖδ.450 **βαθέως ἐνταῦθα διασύρει τὸν Πλάτωνα,** Ἐπιφάν.Πανάρ.Ι, 1031 C **βαθέως εἴρηται·** ‖ ἐκ βάθους ψυχῆς : Ἐπιφάν.Ἀγκύρ.2,21 C **διδάσκει βαθέως τὸν Θεὸν δοξάζειν·** ‖ ἐπὶ χρωματισμοῦ βαθέος : ΕΜ 185, 34 **βαθέως μέλαν,** Παλυδ.5,65 **βαθέως φλογίζων·** ‖ ὑπερθ. **βαθύτατα** : Αἰλ.Π Ι 1,36.

βάθη (ἡ) δημ. τόπος βαθύς, εὐρὺ ὁμαλῶς καμπυλούμενον κοίλωμα γῆς ἐκ φυσικῆς διαμορφώσεως τοῦ ἐδάφους ἢ ἐξ ἐκσκαφῆς, συγγ. λακκούβα βλ.λ.

βαθήσκιωτα ἐπίρρ. δημ. ἐν βαθείᾳ σκιᾷ.

βαθήσκιωτος-η-ο δημ. βαθύσκιος βλ.λ.

βάθητα (τὰ) δημ. πληθ. τοῦ βάθος, τὰ βάθη : Κρυστ.Ἁρπαγὴ 86 **χίλια ξύπναγε αἰσθήματα ὡραῖα τῆς καρδιᾶς μέσ' στὰ βάθητα ἡ φύσις.**

βάθια (τὰ) δημ. πληθ. τύπος τοῦ βάθος, τὰ βάθη : Κρυστ.Φλογέρα 72 **κι ἡ κόρη ἀπ' τότες ἄλλαξε στὰ βάθια τῆς καρδιᾶς μου.**

βαθιά ἐπίρρ. δημ. κ. **βαθειὰ** βλ. λ. εἰς βάθος, κατὰ βάθος, βαθέως : **νὰ σκάφετε βαθιά, - οἱ ρίζες τοῦ δένδρου εἶναι πολὺ βαθιά,** παροιμ. **ὅποιος βαθιὰ ξαμώνει, βαθιὰ γκρεμίζεται· 2)** μτφ. εἰς τὸ βάθος ἢ ἐκ βάθους τῆς ψυχῆς : Σολωμ. Ὕμν.Ἐλευθ.57,2 **ἐκειὸ τὸ ἔγγισμα πηγαίνει | βαθιὰ μέσ' στὰ σωθικά, - ἀναστέναξε βαθιά· 3)** ἐπὶ βαθέος ὕπνου, ἀναισθήτως, βαριά : **κοιμᾶται πολὺ βαθιά· 4)** ἐπὶ χρονικῶν περιστάσεων, εἰς προκεχωρημένην ὥραν : **βαθιὰ τὴ νύχτα - τὴν αὐγή· 5)** ἐπὶ χρωματισμοῦ, διὰ χρώματος ἀποκλίνοντος πρὸς τὸ μέλαν: **ἔβαφες πολὺ βαθιὰ τὴ φοῦστα σου.**

βαθιο- δημ. ὡς πρῶτον συνθετ. λ. βαθυ- βλ.λ.

–θιακοίμητος-η-ο δημ. ὁ βαθὺν ὕπνον ἔχων.

βαθιοκοιμίζω δημ. κοιμίζω τινὰ βαθέως, τὸν φέρω εἰς ὕπνον βαθύν, μὴ ταρασσόμενον εὐκόλως· ‖ τὸ μέσ. **βαθιακοιμοῦμαι** κοιμοῦμαι βαθέως.

βαθιονόητος-η-ο δημ. ὁ βαθυνόητος, ὁ βαθὺ ἔχων νόημα· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ βαθέως στοχαζόμενος.

βαθιός-ιά-ιό δημ. βαθὺς βλ.λ.

βάθιστος-ιον ὑπερθ. τοῦ βαθὺς βλ.λ. : Ἰλ.Θ 14 **βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον.**

βαθίων-ονος-ιον ποι., συγκρ. τοῦ βαθὺς βλ.λ. (ἀττ. ῑ, δωρ. ῐ) βαθύτερος· ‖ τὸ οὐδ. **βάθιον** ἐν ἐπιρρ. χρ. βαθύτερον : Θεόκρ.5,43 **μὴ βάθιον τήνω πηγίσματος, ὗδε, ταφείης.**

βαθμηδὸν ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ βαθμόν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον : Ἀθήν.Ι,1 **πρὸς τὰ ἑπόμενα τῆς βίβλου βαθμηδὸν ὑπεράλλεται, - ἤρχισε νὰ μειοῦται βαθμηδὸν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ, - ἀνῆλθε βαθμηδὸν εἰς τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα.**

βαθμιαῖος-ιαία-ιαῖον νεώτ. ὁ ὀλίγον κατ' ὀλίγον γινόμενος, οὐχὶ διὰ μιᾶς : **ἐπῆλθε βαθμιαία πτῶσις τῆς θερμοκρασίας.**

βαθμιαίως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον βαθμιαῖον βλ. λ., ὀλίγον κατ' ὀλίγον : **συνετελέσθη βαθμιαίως ἡ αὔξησις τῶν πλουτοπαραγωγῶν δυνάμεων τῆς χώρας.**

βαθμιδοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς βαθμίδα, ὁ βαθμοειδὴς βλ.λ.· **2)** ὁ βαθμιδωτὸς βλ.λ.

βαθμιδοειδῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ βαθμίδων.

βαθμιδόσχοινον (τὸ) νεώτ. ναυτ. σχοινίον λίαν ἀνθεκτικὸν χρησιμοποιούμενον κυρίως διὰ τὴν βαθμίδωσιν τῶν ἐπιτόνων, δι' ἰσχυροὺς ἐπιδέσμους κττ., δημ. σκοινὶ γιὰ σκαλιέρες.

βαθμιδῶ νεώτ. ναυτ. κατασκευάζω βαθμίδας βλ.λ.6), κάνω σκαλιέρες **βλ.λ.**

βαθμίδωσις-εως μσν. κ. νεώτ. ἡ κατὰ βαθμίδας ἄνοδος ἢ κατάταξις, ἡ βαθμολογία βλ. λ. : Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.Ι,77 **κατὰ βαθμίδωσιν ἀνάγειν οἷον τοῖς μείζοσιν.**

βαθμιδωτός-ή-όν νεώτ. ὁ διὰ βαθμίδων, ὁ ἔχων βαθμίδας, σκαλοπάτια.

βαθμίς-ῖδος (ἡ) κ. νεώτ., μτγν. γεν. κ. **-ἶδος** βάσις, βάθρον, ὑπόβαθρον ἀγάλματος : Πίνδ.Ν 5,1 **ἀγάλματ' ἐπ' αὐτᾶς βαθμίδος ἑσταότα,** Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 7,428 **ἐπ' αὐτᾶς βαθμίδος προπεσών· 2)** ἀναβαθμὸς κλίμακος, σκαλί, σκαλοπάτι : Ἰώσ.Αἰ 15,9,4 **ὀρθίαν ἔχων ἄνοδον, ξεσταῖς βαθμῖσιν ἐξῳκοδομημένην·** ‖ ὁμ. ἀναβαθμός, ἑδώλιον ἀμφιθεάτρου : Σχόλ.Σοφ.ΟΤ 162 **ὁ τόπος ἔνθα ἡ ἐκκλησία ἐγίνετο, βαθμῖσιν ἦν κύκλῳ διειλημμένος·** ‖ κ. μτφ. : Νεῖλ. Ἐπιστ.212 **μίαν βαθμίδα τῆς τῶν ἀρετῶν κλίμακος ἀναβῆναι, - κατέχει τὴν ἀνωτάτην βαθμίδα ἐν τῇ στρατιωτικῇ - τῇ πολιτικῇ ἱεραρχίᾳ, - εὑρίσκεται εἰς κατωτέραν βαθμίδα πολιτισμοῦ· 3)** ἡ ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ βαλβὶς βλ.λ. : Σουΐδ. « νύσσα . . **βαθμίς,** καμπτὴρ· περὶ ὃ κάμπτουσιν οἱ σταδιοδρόμοι »· κ. μτφ. ἡ ἀφετηρία, ἀρχή : Πίνδ.Π 5,7 **αἰῶνος ἀκρᾶν βαθμίδων ἄπο** (σχόλ. « τουτέστιν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ βίου »)· **4)** κοίλωμα τῶν ὀστῶν ἰδίᾳ κατὰ τοὺς ἁρμούς : Ἱππ.Ἀγμ.2, αὐτ.37· **5)** νεώτ. ναυτ. ἕκαστον τῶν ἐκ σχοινίου κλιμακίων τῶν ἐπιτόνων, δι' ὧν οἱ ναῦται ἀνέρχονται εἰς τοὺς ἱστούς, κοιν. σκαλιέρα· **6)** μουσ. ἕκαστος τῶν ἀποτελούντων τὴν διατονικὴν μουσικὴν κλίμακα φθόγγων· **7)** γεωλ. ἑκάστη ὑποδιαίρεσις γεωλογικῆς σειρᾶς ἰζηματογενῶν πετρωμάτων· **8)** τοπογρ. ἐδαφικὴ κατάπτωσις μικροῦ ὕψους καὶ ἀπότομος ἐκτεινομένη ὁριζοντίως ἢ πλαγίως· **9)** μηχ. ἡ δίκην ὀδόντος προεξοχὴ ἐπὶ τροχῶν, δίσκου ἢ ἄξονος μηχανῆς, δι' ἧς μεταδίδεται ἡ κίνησις· **10)** εἰδ. στενὸς δρόμος μεταξὺ τοῦ χείλους τῆς ὄχθης καὶ τῆς αὔλακος ποταμοῦ ἢ διώρυγος· **11)** ὀδόντωσις ἢ ἐσοχὴ τοίχου ἐκτισμένου ἐπὶ κατωφεροῦς ἐδάφους.

βαθμόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. συνών. τοῦ γένους κορυφόδους βλ.λ.

βαθμοειδής-ές μτγν. ὁ ὁμοιάζων πρὸς βαθμίδα : Πλούτ.'Ηθ.1079 Ε.

βαθμοθεσία (ἡ) νεώτ. τὸ βαθμὸν τιθέναι, ὁ καθορισμὸς βαθμοῦ, βαθμολόγησις.

βαθμοθέτης-ου (ὁ) νεώτ. ὁ θέτων βαθμούς.

βαθμοθέτησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. **βαθμοθεσία** βλ.λ.

βαθμοθετῶ νεώτ. θέτω, καθορίζω βαθμόν.

βαθμόκερας-ατος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφόντων κεφαλοπόδων, ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει, ἄ. **κωνόκερας** βλ.λ.

βαθμολόγησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀπονομή, ἡ θέσις βαθμοῦ, τὸ βαθμὸν δίδειν, ἡ βαθμοθεσία βλ.λ. : **ἡ βαθμολόγησις τῶν γραπτῶν ἦτο ἄδικος.**

βαθμολογία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ κατὰ βαθμοὺς γενομένη κατάταξις, ὁ διὰ βαθμῶν καθορισμὸς τῆς θέσεως ὡρισμένων ἀξιῶν : **ἡ βαθμολογία τῶν βαλκανικῶν ἀγώνων, - ἡ βαθμολογία τῶν μαθητῶν**· ‖ ἡ βαθμολόγησις βλ.λ.· ‖ ὁ χορηγούμενος βαθμός : **δὲν εἶναι καλὴ ἡ βαθμολογία του.**

βαθμολογικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὴν βαθμολογίαν : **βαθμολογικὸς πίναξ, - βαθμολογικὴ κατάταξις.**

βαθμολογικῶς ἐπίρρ.νεώτ.κατὰ βαθμολογίανβλ.λ.

βαθμολόγιον (τὸ) νεώτ. βιβλίον, πίναξ ἢ κατάλογος βαθμολογίας βλ.λ.

βαθμολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ δίδων βαθμούς, ὁ βαθμολογῶν, ὁ βαθμοθέτης.

βαθμολογῶ-έω νεώτ. κ. δημ. δίδω βαθμόν, κατατάσσω δι' ἀριθμῶν (βαθμῶν) τὴν ἀξίαν ἐπιδόσεων, προσπαθειῶν, ἀποτελεσμάτων : **τὸν ἐβαθμολόγησαν μὲ ἄριστα**· ‖ μέσ. **βαθμολογοῦμαι,** μτχ. παρακ. **βαθμολογημένος** τυγχάνω βαθμοῦ, κατατάσσομαι βαθμολογικῶς.

βαθμομετρῶ-έω νεώτ. μετρῶ τοὺς βαθμοὺς ἢ τὰς βαθμίδας· ‖ διὰ βαθμῶν βλ.λ.12) καθορίζω.

βαθμονόμησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βαθμονομῶ βλ.λ.

βαθμονομία (ἡ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βαθμονομῶ βλ.λ.

βαθμονομῶ νεώτ. διαιρῶ, χωρίζω κατὰ βαθμοὺς τὴν κλίμακα μετρητικοῦ τινος ὀργάνου.

βαθμός (ὁ) Ιων., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **βασμός,** βαθμίς, οὐδός, κατώφλιον, σκαλοπάτι : ΨΣοφ.ἀπ.1127 (π.Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.5,717) **ταχὺς δὲ βαθμοῖς νυμφικοῖς ἐπεστάθη ὁ μοιχός,** ΠΔ Σοφ.Σειρ.6,36 **βαθμοὺς θυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ πούς σου**· ‖ εἰδ. ἡ βαθμὶς κλίμακος : Λουκ.Τραγῳδ.221 **ἔλιπον πέντε βαθμῶν κλίμακα,** 'Απολλ.Δαμ.Πολιορκ.34,11 **τῶν τῆς πρώτης κλίμακος.. βαθμῶν**· 2) 'Ησ. « βαθμοί· ἴχνη, πόδες καὶ δίφροι παρὰ τραγικοῖς »· 3) βάσις ἢ πλίνθος πύργου : 'Επιγρ.Κυζίκου· 4) βάδισις, βάδισμα : 'Ιω.Χρυσ.7,407,25 **καὶ σχολαίτερον ἐβάδιζε καὶ τὸν βαθμὸν ἤρεμον ἐποιεῖτο**· 5) ἑκάστη ὑποδιαίρεσις ἐν τῷ ἡλιακῷ ὡρολογίῳ : ΠΔ Βασ.4,20,9 **πορεύσεται ἡ σκιὰ δέκα βαθμούς**· 6) ἑκάστη τῶν δέκα πέντε ὑποδιαιρέσεων τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου : **Βέττ.Βάλ.31,2**· 7) διάστημα ἐν τῇ μουσικῇ κλίμακι : 'Ιάμβλ.Πυθ.26· 8) νεώτ. γεν. ἑκάστη ὑποδιαίρεσις κλίμακος προσηρμοσμένης ἐπὶ ἐπιστημονικοῦ τινος ὀργάνου, οἷον θερμομέτρου, βαρομέτρου κλπ. : **τὸ θερμόμετρον ἔχει δέκα βαθμοὺς ἄνω τοῦ μηδενὸς** (διεθν. σημειουμένου +10°) ἢ **-δέκα βαθμοὺς κάτω τοῦ μηδενὸς** (-10°)· ‖ εἰδ. τὸ ἑκατοστὸν μέρος καθαρᾶς ὕλης ἐντὸς διαλύματος : **οἰνόπνευμα ὀγδοήκοντα βαθμῶν**· ‖ εἰδ. ὑποδιαίρεσις τόξου τῆς ἄντυγος διαφόρων γωνιομετρικῶν ὀργάνων ἀποτελοῦσα τὸ ἓν τετρακοσιοστὸν τοῦ κύκλου ἢ τὰ ἐννέα δέκατα τῆς μοίρας βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.· 9) **βαθμὸς συγγενείας** μέτρον τῆς ἐγγυτέρας ἢ ἀπωτέρας συγγενικῆς σχέσεως τῶν ἐξ αἵματος ἢ ἀγχιστείας συγγενῶν : Δίων Χρυσ.2,181 **τὸ γὰρ ἀπωτέρω δυοῖν βαθμοῖν ζητεῖν τὸ γένος οὐδαμῶς ἐπιεικές,** Πάπ. **οἱ ἐξ οἱουδήποτε βαθμοῦ συγγενείας, - τρίτου βαθμοῦ συγγενής**· 10) τάξις ἔν τινι σειρᾷ ἀξιωμάτων ἢ ἱεραρχίᾳ ἀξιῶν, (ὑπαλληλίᾳ, στρατῷ, ἐκκλησίᾳ, κλπ.) : Κανὼν Καλχηδ. 2 **εἰ κληρικὸς εἴη, τοῦ οἰκείου ἐκπιπτέτω βαθμοῦ,** Μηναῖ.4,22 Συναξάρ. **διελθὼν τοὺς εἰς ἀκρότατον ἀρετῆς φέροντας βαθμούς.. ἐπὶ τὸ μέγα τῆς ἀρχιερωσύνης ὕψος ἀνάγεται, - διωρίσθη μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ εἰσηγητοῦ, - ὁ βαθμὸς τοῦ στρατηγοῦ**· 11) μτφ. τὸ σημεῖον εἰς ὃ εὑρίσκεται ἢ μέχρις οὗ φθάνει τις ἤ τι : 'Επιγρ. Μυτιλήνης : **οἱ τᾶς ἀξίας βάσμοι,** 'Ιώσ.ΠΙ(4,3,10 **πάντας.. τοὺς τῶν τολμημάτων βαθμούς,** Λουκ."Ερωτ. 53 **ὥσπερ ἡδονῆς κλίμακα συμπηξάμενος ἔρως πρῶτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως, - εἰς μέγιστον βαθμὸν εὐφυής**· 12) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. μέτρον τῆς ἐπιδόσεως ἢ ἱκανότητος μαθητῶν ἢ ἐξεταζομένων : **ἔλαβε βαθμὸν ἄριστα, - δὲν ἔχει καλὸ βαθμὸ στὰ μαθηματικά, - κακός - καλὸς βαθμός**· 13) νεώτ. γραμμ. ἑκάστη τῶν τριῶν μορφῶν ἃς λαμβάνει ἐπίθετόν τι ἢ ἐπίρρημα πρὸς δήλωσιν τοῦ ποσοῦ τῆς ἰδιότητος ἢ ποιότητος ἣν προσδίδει εἰς παρατιθέμενον ὄνομα ἢ ρῆμα εἴτε ἀπολύτως οἷον « ὁ Σωκράτης ἦτο σοφός » (θετικὸς βαθμός), εἴτε ἐν συγκρίσει πρὸς ἕτερόν τι οἷον « ὁ Σωκράτης ἦτο σοφώτερος τοῦ Σόλωνος », « τρέχω ταχύτερον σοῦ » (συγκριτικὸς βαθμός), εἴτε ἐν συγκρίσει γεν. πρὸς πάντα τὰ ὁμοειδῆ οἷον « ὁ Σωκράτης ἦτο ὁ σοφώτατος τῶν συγχρόνων του », « τρέχει τάχιστα » (ὑπερθετικὸς βαθμός)· 14) μαθ. ἡ ἐν ἀλγεβρικῇ ἐξισώσει ἀνωτάτη δύναμις τοῦ ἀγνώστου· 15) μηχ **βαθμὸς ἐλευθερίας** ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν κινήσεων σώματός τινος ἢ συστήματος.

βαθμοταξία (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ βαθμοὺς κατάταξις, ἡ βαθμοθεσία βλ.λ.

βαθμοτροπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τῆς διεγερτικότητος τῆς μυϊκῆς ἰνός.

βαθμοῦχος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων βαθμόν, ἀξίωμά τι, ἄ. βαθμοφόρος βλ.λ.

βαθμοφόρος (ὁ) νεώτ. βαθμοῦχος βλ.λ. ‖ εἰδ. στρατ. ὁ φέρων βαθμὸν οἱονδήποτε ἐν τῷ κατὰ ξηρὰν ἢ κατὰ θάλασσαν στρατῷ, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν στρατιώτην ἢ τὸν ναύτην.

βαθμοφορῶ-έω νεώτ. φέρω βαθμόν, εἶμαι βαθμοφόρος βλ.λ.

βαθμώδης-ους-ες μτγν. βαλβιδώδης : Βακχεῖ.π. 'Ερωτιαν.ἀπ.42.

βαθόημι αἰολ., ἀόρ. **ἐβαόθη,** μτχ. **βαθόεντι** βοηθῶ : 'Επιγρ.'Ερεσοῦ κ. Νασιωτῶν.

βαθοκόπος (ὁ) δημ. ὁ βαθέως σκάπτων

βαθοκοπῶ δημ. σκάπτω βαθέως.

βαθόλιθος (ὁ) νεώτ. γεωλ. εἶδος πετρωμάτων ἐκρηξιγενῶν ἄνευ ὑποβάθρου καὶ διαστάσεων γιγαντιαίων, ἄ. λακκόλιθος.

βαθολόγος (ὁ) δημ. ὁ μετὰ σκέψεως πολλῆς ὁμιλῶν, ὁ ὀρθῶς στοχαζόμενος, ποὺ μιλάει σοφά, μὲ βαθιὰ νοήματα, πρβλ. βαθυστόχαστος· 2) κ. ἀντιθ. ὁ φλύαρος, μωρολόγος· πρβλ. φρ. (**χαῖρε**) **βάθος ἀμέτρητον.**

βαθολογῶ δημ. ὁμιλῶ βαθέως στοχαζόμενος, λέγω σοφά· ‖ φλυαρῶ, μωρολογῶ.

βαθομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μέτρησις βαθῶν.

βαθομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ χρήσιμος ἢ ὁπωσδήποτε σχετικὸς πρὸς τὴν βαθομέτρησιν : **βαθομετρικὰ ὄργανα, - βαθομετρικαὶ ἔρευναι.**

βαθόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον χρήσιμον πρὸς βαθομετρήσεις.

βάθος-ους (τὸ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., γεν. δημ. κ. **βάθου,** δημ. πληθ. κ. **βάθητα** κ. **βάθια** ἡ πρὸς τὰ κάτω ἀπόστασις μετρουμένη ἐκ τῶν

ἄνω : Αἰσχ.Πρ.1029 **Ταρτάρου βάθη, - τὸ βάθος τῆς χαράδρας - τῆς ἀβύσσου**˙ 2) εἰδ. ἐπὶ ὑγρῶν ὄγκων οἷον θαλασσῶν, λιμνῶν ἢ ποταμῶν, ἡ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας μέχρι τοῦ πυθμένος ἀπόστασις : Ξεν.ΚΠ 7,5,8 **ποταμὸς . . ἔχων . . βάθος γ᾽ ὡς οὐδ᾽ ἂν δύο ἄνδρες ὁ ἕτερος ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἑστηκὼς τοῦ ὕδατος ὑπερέχοιεν**, Ἐρωτόκρ.Α 2168 **νὰ δῇ τὸ βάθος τοῦ νεροῦ βέργα κρατεῖ καὶ βάνει**, Βαλαωρ.Βλαχάβ.17 **κοιτάζοντας τὸν ἥσκιο του στοῦ ποταμοῦ τὰ βάθη**˙ ‖ κ. μτφ. : Θεόκρ.14,29 **ἤδη δ᾽ ὦ πόσιος τοὶ τέσσαρες ἐν βάθει ἦμες** (εἴμεθα βεβυθισμένοι εἰς τὴν πόσιν), **- βρισκόμεθα στὸ βάθος τῆς δυστυχίας - τῆς συμφορᾶς**˙ 3) συνεκδ. τὰ βαθέα ὕδατα κατ᾽ ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ παρὰ τὴν ἀκτὴν ἀβαθῆ, πρὸς τὰ ρηχά, δθ. τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος : ΠΔ Ψαλμ.68,3 **ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης καὶ καταιγὶς κατεπόντισέ με**, ΚΔ Λουκ.5 4 **ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν**, Ἐρωτόκρ.Ε 1531 **σὲ βάθη πελάγου ἀρμένιζα, μὰ δά ῾ρθα στὸ λιμιῶνα**˙ 4) νεώτ. τὰ κατώτερα μέρη, ὁ βυθός, ὁ πυθμήν, ὁ πάτος : **φυτὰ καὶ ζῷα ἀπαντῶντα εἰς τὸ βάθος τῶν θαλασσῶν**˙ 5) ἡ πρὸς τὰ ἔσω τῆς γῆς διεύθυνσις, τὰ κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους : Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,19,5 **διὰ τὸ σφοδρῶς ἐπερείδεσθαι καὶ εἰς βάθος καὶ οὐκ . . ἐπιπολῆς**, Ἐρωτόκρ.Α 368 **ὁποὺ στὰ βάθητα τῆς γῆς βούλεται νὰ σὲ βάλῃ**˙ 6) ἐπὶ τραύματος, ἡ πρὸς τὰ ἔσω τοῦ σώματος διεύθυνσις αὐτοῦ, ὁ βαθὺς τραυματισμός, ὁ οὐχὶ ἐπιπόλαιος : Πολυδ. 4,189 **τετρῶσθαι διὰ βάθους**, Πάπ. **τραῦμα κατέαγμα ἐπὶ βάθους**˙ ‖ συνεκδ. τὰ βαθέα τραύματα : Λιβάν.Λόγ.54,16 **τὰ ἐν τῷ σώματι βάθη**˙ 7) λάκκος, βόθρος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.4,13,7 **εἰς βάθος καταβάλλουσιν**, Ἡρωδιαν.4,7 **ῥεῖθρον γεφυρῶσαι ἢ βάθος χῶσαι**˙ 8) ἡ πρὸς τὰ ἄνω διεύθυνσις μετρουμένη ἐκ τῶν κάτω, τὸ ὕψος : Εὐρ. Μήδ.1297 **πτηνὸν ἆραι σῶμ᾽ ἐς αἰθέρος βάθος** Ἀριστφ.Ὄρν.1715 **ὀσμὴ ἀνωνόμαστος ἐς βάθος κύκλου χωρεῖ** (σχόλ. « εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ »), **- τὸ βάθος τοῦ οὐρανοῦ, - τὰ αἰθέρια βάθη**˙ 9) γεν. τὸ ὕψος ἢ τὸ πάχος ἤτοι μία τῶν τριῶν διαστάσεων τῶν σωμάτων κατ᾽ ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ μῆκος καὶ πλάτος : Πλάτ.Πολ. 258 B **τὸ βάθους μετέχον** (τὸ στερεὸν σῶμα, ὡς ἔχον μῆκος, πλάτος καὶ ὕψος), Ἀριστλ.Μεταφ. 1020 a, 12 **μεγέθους δὲ τὸ μὲν ἐφ᾽ ἓν συνεχὲς μῆκος, τὸ δ᾽ ἐπὶ δύο πλάτος, τὸ δ᾽ ἐπὶ τρία βάθος**˙ 10) τὸ μῆκος, ἰδίᾳ ἐπὶ μακροῦ καὶ πυκνοῦ τριχώματος : Ἡρ.5,9 **τοὺς δὲ ἵππους εἶναι λασίους . . ἐπὶ πέντε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν**, Ἔφιππ.14,7 **ἄτομα πώγωνος βάθη**˙ 11) τὸ πλάτος κατ᾽ ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ μῆκος : Πολύβ.6,29,4 **ἥμισυ ποιοῦντες τὸ βάθος τοῦ μήκους ἑκάστης σημαίας**˙ 12) εἰδ. ἐπὶ στρατιωτικῆς παρατάξεως, ἡ ἀπὸ τοῦ μετώπου μέχρι τῆς οὐρᾶς ἀπόστασις˙ Σουΐδ. « βάθος ἐστὶ φάλαγγος τὸ μέτωπον ἅπαν, καὶ ὁ ὑπὸ λοχαγοῦ ἐπὶ οὐραγὸν στίχος κατὰ βάθος λέγεται » : Θουκ.5,68 **ἐπὶ δὲ βάθος ἐτάξαντο μὲν οὐ πάντες ὁμοίως**, Ξεν.Ἑλλ. 3,4,13 **τοὺς πρώτους οὐ πλέον ἢ εἰς δώδεκα ποιήσαντες τὸ βάθος**, Ἀρρ.Ἀν.1,2,3 **τὴν φάλαγγα εἰς βάθος ἐκτάξας**˙ 13) εἰδ. ἐπὶ χώρας, τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς, ἰδίως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν παραλίαν : Στράβ.7,1,3 **εἰς τὴν ἐν βάθει χώραν**, αὐτ.3,3,7 **οἱ λίαν ἐν βάθει** (οἱ εἰς τὰ ἐνδότερα οἰκοῦντες)˙ ‖ γεν. ἐπὶ ἐπιφανείας ἢ χώρου, ἡ πρὸς τὸ ἐσώτατον σημεῖον ὁριζοντία ἀπόστασις : **τὸ βάθος τοῦ οἰκοπέδου - τῆς πλατείας - τοῦ κήπου - τοῦ σπηλαίου - τῆς αἰθούσης**˙ ‖ εἰδ. ἐπὶ σκηνῆς θεάτρου, ἡ ἐσωτάτη σκηνογραφία˙ 14) κ. νεώτ. κ. δημ. εἰδ. μ. καθ᾽ ἑνικ. τὸ ἔσω ἐπίπεδον ζωγραφικοῦ πίνακος (τὸ φόντο), ἐφ᾽ οὗ προέχει ἡ κυρίως παράστασις : **ἡ σταύρωσις τοῦ Δαφνίου παρίσταται ἐπὶ χρυσοῦ βάθους**˙ ‖ εἰδ. τὸ ἐσώτατον ἐπίπεδον ἐν τῇ προοπτικῇ ζωγραφικῆς εἰκόνος : Προκ.Γαζ.Ἔκφρ. 157 B˙ 15) ἐπὶ χρωματισμοῦ, ὁ βαθύς, σκιερός, σκοῦρος χρωματισμός˙ ΑΒ 224,5 « βάθος τὸ βαθὺ καὶ μέλαν καὶ ὑψηλόν » : Ἀφρικαν.Κεστοὶ 301 **βάψαι βέννον διὰ βάθους**˙ 16) ἀστρον. τὸ ταπείνωμα ἤτοι ἡ χαμηλὴ τῶν ἀστέρων στάσις : Βέττ. Βάλ.241,26˙ 17) μτφ. τὸ μέγεθος, ἡ ἔκτασις τῶν πραγμάτων : Αἰσχ.Πέρσ.465 **ἀνῴμωξεν κακῶν ὁρῶν βάθος**, Σαφ.Αἴ.130 **μακροῦ πλούτου βάθει**, Πλούτ.Πομπ.53 **τοσοῦτον βάθος ἡγεμονίας**˙ 18) ὁμ. μτφ. ἡ οὐσία τῶν πραγμάτων ἢ τῶν ἐννοιῶν, κατ᾽ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐπίφασιν αὐτῶν : Πλάτ.Θεαίτ.183 E **καί μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασιν γενναῖον** (περὶ τῆς διανοίας τοῦ Παρμενίδου), ΚΔ Ρωμ.11,33 **ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως**, Ἰω.Χρυσ.5,455 **πολὺ τὸ βάθος τῶν νοημάτων**˙ ‖ εἰδ. νεώτ. φιλοσ. **βάθος ἐννοίας** τὸ σύνολον τῶν οὐσιωδῶν γνωρισμάτων ἐννοίας τινός (πρβλ. πλάτος ἐννοίας)˙ ‖ γραμμ. ἐπὶ λογοτεχνικοῦ ὕφους : Λογγῖν.Ὕψ.2,1 **διαπορητέον . . εἰ ἔστιν ὕψους τις ἢ βάθους τέχνη**˙ 19) ὁμ. μτφ. τὰ μυχιαίτατα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου : ΠΔ Ἰουδ.8,14 **ὅτι βάθος καρδίας ἀνθρώπου οὐχ εὑρήσετε**, ΚΔ Ἀπ. 2,24 **οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ σατανᾶ**, Διγ. Ἀκρ.1589 **ἐκ βάθους ἀναστέναξεν ψυχῆς καὶ εἶπεν οὕτως**, Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 169 **ἀπὸ τὰ βάθια τὰ ἀπόμακρα τῆς ψυχῆς του**˙ 20) νεώτ. **χαῖρε βάθος ἀμέτρητον**, παροιμ. φρ. εἰλημμένη ἐκ τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου κ. λεγομένη συνήθ. εἰρωνικῶς ἐπὶ πραγμάτων ἀπροσδιορίστου καὶ ἀνυπολογίστου συναφείας καὶ ἐπακολουθίας ἢ ἐπὶ δυσνοήτων καὶ ἀνεξιχνιάστων ἢ ἀσαφῶν ἢ ἀνοήτων˙ 21) δημ. φρ. **ἢ τοῦ βάθου(ς) ἢ τοῦ ὕψου(ς)** (ἐπὶ τῶν λίαν ριψοκινδύνων ἢ τῶν μὴ πρὸς μέσην τινὰ λύσιν γινομένων ἢ προσδοκωμένων), Παλαμ. Τρισεύγενη 68 **ἐσὺ πᾶς ἢ τοῦ ὕψους ἢ τοῦ βάθους**.

βαθουλά ἐπίρρ. δημ. ὀλίγον βαθέως.

βαθουλαίνω δημ. κ. **βαθουλώνω** μετὰ κοινοῦ ἀόρ. **(ἐ)βαθούλωσα** καθιστῶ τι κοῖλον, ὀλίγον βαθύ, βαθουλό : **ὁ πόνος τοῦ βαθούλωσε τὰ μάτια**˙ 2) ἀμτβ. καιλαίνομαι, γίνομαι βαθουλός : **βαθούλωσαν τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν ἀρρώστια**.

βαθούλεμα (τό) δημ. τὸ βαθούλωμα βλ.λ.

βαθουλιάζω δημ. βαθουλαίνω βλ.λ.

βαθουλός-ή-ό δημ. κοῖλος, ὀλίγον βαθύς.

βαθούλωμα (τό) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βαθουλώνω, βλ.λ. ἡ κοίλανσις˙ 2) τόπος κοῖλος, βαθουλός : **βαθούλωμα γῆς - ξύλου - σκεπῆς**.

βαθουλώνω δημ. κ. βαθουλαίνω βλ.λ.

βαθουλωτά ἐπίρρ. δημ. ὀλίγον βαθέως, κατὰ τρόπον κοῖλον, βαθουλωτόν.

βαθουλωτός-ή-ό δημ. ὁ ὀλίγον βαθύς, κοῖλος.

βάθρα (ἡ) βαθμός, βάθρον : Ἀριστφ.ἀπ.513, Πάπ. **Σεράπιδι ἐπὶ τῇ βάθρᾳ ἱέραξ ἀνέθηκεν**˙ ‖ Ε Γούδ. «βάσις»˙ 2) ἀποβάθρα : Πλούτ.Ἠθ.347 B (ἀμφ.).

βαθράδιον (τὸ) μικρὸν βόθρον : Ἀριστφ.ἀπ.515 (ἀναγν. βαθρίδιον).

βάθρακας (ὁ) δημ. ὁ βάτραχος βλ.λ., ἄ. βατραχάς, βαθρακός, μπάρθακας, μπαρθακὰς καὶ μπάκακας˙ 2) τὸ βαθρακόφαρο βλ.λ.

βαθρακοβότανο (τό) δημ. κ. **βαθρακοβοτάνι** τὸ φυτὸν βατράχιον βλ.λ.

βαθρακόπετρα (ἡ) δημ. ὁ βατραχίτης βλ.λ. λίθος.

βάθρακος Ἰων., δημ. κ. **βάθρακας** βλ.λ. ὁ βάτραχος βλ.λ. : Εὐστ.1570,18 « καὶ ὁ βάθρακος, τὰ παρὰ τῷ Ἴωνι Ἡροδότῳ », Σχόλ.Ἰλ.Δ 243 « ὡς παρ᾽ Ἡροδότῳ βάθρακος ὁ βάτραχος ».

βαθρακόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν βατράχιον βλ.λ.

βαθρακόφαρο (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς βάτραχος βλ.λ., ἄ. βάθρακας, φλάσκα, φλασκόφαρο.

βαθρεία (ἡ) βάθρον: Αἰσχ.Ἱκ.860 (ἀμφ.).

βαθρεῖον (τὸ) ἐπιγρ. κ. βαθρίον βλ.λ.

βαθρηδόν ἐπίρρ. μτγν. ἐκ τοῦ βάθρου, ἀπὸ τῆς βάσεως, ἐκ θεμελίων: Χρησμ.Σιβ.5,118.

βαθρικόν (τὸ) ἐπιγρ. βάθρον.

βαθρίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βάθρον: Σουΐδ. « κλινὶς βαθρίον τι ».

βαθρόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ὁ μικροσύωψ βλ.λ.

βαθροειδής-οῦς-ές Ἡσ. « ὅμοιος βάθρῳ ».

βαθρόθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ βάθρων, ἐκ ρίζης: Τζέτζ.Ἱστ.4,427.

βάθρο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ βάσις, ἐφ' ἧς ἵσταται ἢ ἐρείδεταί τι, τὸ ὑπόβαθρον, ἰδίᾳ ἀγάλματος: Αἰσχ.Πέρσ.811 **δαιμόνων ἱδρύματα.. ἐξανέστραπται βάθρων**, Ξεν.Ἱππ.1,1 **ἵππον χαλκοῦν ἀνέθηκε καὶ ἐν τῷ βάθρῳ τὰ ἑαυτοῦ ἔργα ἐξετύπωσεν**, Παυσ.3,19,3 **τοῦ ἀγάλματος τὸ βάθρον**· ‖ βαθμίς: Ἡρ.1,183 **καὶ τὸ βάθρον οἱ καὶ ὁ θρόνος χρύσεός ἐστι, - τὸ βάθρον τῆς ἕδρας**· ‖ δθ. συνεκδ. ὁ θρόνος: Σοφ.Ἀντ.854 **ὑψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον προσέπεσες**· 2) βαθμὶς κλίμακας, σκαλοπάτι: Εὐρ.Φοίν.1179 **κλίμακος ἀμείβων ξέστ' ἐνηλάτων βάθρα**· ‖ κλῖμαξ ἢ ἰκρίωμα, σκαλωσιά: Ἡρ.7,23 **ἕτεροι δὲ παρεδίδοσαν τὸν αἰεὶ ἐξορυσσόμενον χοῦν ἄλλοισι κατύπερθε ἑστεῶσι ἐπὶ βάθρων**· 3) νεώτ. εἰδ. κάθετος τοιχοποιΐα πρὸς ὑποστήριξιν τόξων λιθοκτίστων γεφύρας ἢ ἁψῖδος, ἄ. ἀψιδοστάτης ἢ μεσόβαθρον, δημ. ποδαρικό· 4) γεν. στερεὸν ἔδαφος: Σοφ.Αἴ.135 **Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον ἀγχίαλον**, αὐτ.860 **ὦ πατρῷον ἑστίας βάθρον**· 5) μτφ. ἀσφαλὴς εὐστάθεια, οἱονεὶ στερεὰ βάσις: Πίνδ.Ο 13,6 **Εὐνομία ναίει .. βάθρον πολίων ἀσφαλές**· 6) κ. νεώτ. εἰς πληθ. τὰ θεμέλια: Εὐρ.Ἱκ.1198 **Ἰλίου ποτ' ἐξαναστήσας βάθρα**· ‖ δθ. **ἐκ βάθρων** ἄρδην, ὁλοσχερῶς: Εὐρ.Ἠλ.608 **ἐκ βάθρων γὰρ πᾶς ἀνῄρησαι**, Λυκόφρ.770 **ἐκ βάθρων ἀνάστατον, - ἐπιδιώκουσι τὴν ἐκ βάθρων ἀνατροπὴν τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος**· 7) κάθισμα: Σοφ.ΟΤ 142 **ἀλλ' ὡς τάχιστα, παῖδες, ὑμεῖς μὲν βάθρων ἵστασθε**· ‖ εἰδ. ἕδρανον, σκαμνί, θρανίον: Πλάτ.Πρωτ.315 C **περὶ αὐτὸν δ' ἐκάθηντο ἐπὶ βάθρων**· 8) εἰδ. θῶκος τοῦ βουλευτηρίου: Λυσ.13,37 **αἱ μὲν γὰρ τριάκοντα ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν βάθρων, οὗ νῦν οἱ πρυτάνεις καθέζονται**· 9) **βάθρον Ἱπποκράτους** μηχάνημα ἐπινοηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους πρὸς ἀνάταξιν ἐξαρθρημάτων καὶ καταγμάτων τοῦ μηροῦ ἢ τῆς κνήμης: Ροῦφ.π.Ὀρειβ.49,26· 10) Λεξ.Ρητ. « βάθρον καὶ τὸ ὑπόδημα, ὃ καὶ ἐμβάς »· 11) μτφ. ἐν πληθ. ἡ ἐγγύτης, οἱονεὶ οἱ πρόποδες: Εὐρ.Κύκλ.352 **κρείσσονας γὰρ Ἰλίου πόνους ἀφῖγμαι κἀπὶ κινδύνου βάθρα** (ἐγγὺς τοῦ κινδύνου)· 12) δημ. εἰδ. ἐπὶ ἀγάλματος· ‖ κ. μτφ. βάσις, στήριγμα: **ὁ ἀλτρουϊσμὸς εἶναι τὸ βάθρο τῆς ἀρετῆς.**

βαθρῶ-όω μσν. θεμελιῶ, στερεώνω: Τζέτζ. ἐν Ἀν.Κρ.3,336.

βάθρωσις-εως (ἡ) ἐπιγρ. θεμελίωσις, στήριξις.

βαθυ- κ. νεώτ., δημ. κ. **βαθιο-** πρῶτον συνθετικὸν λέξεων, ἰδίᾳ ἐπιθέτων ἀποδίδον εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν τὴν ἔννοιαν τοῦ βαθέος ἤτοι 1) τοῦ ἔχοντος βάθος, οἷον βαθύγαιος, βαθυπύθμην, βαθύρρους, βαθύρρωχμος, βαθυγένειος· 2) τῆς ἀφθονίας οἷον βαθύδενδρος, βαθύπλουτος· 3) τοῦ σκοτεινοῦ χρωματισμοῦ οἷον βαθύχρους, βαθυκύανος, βαθυπράσινος· 4) τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς ἢ τῆς διανοίας, τῆς ἐμβριθείας, οἷον βαθύνους, βαθύνοια, βαθύβουλος, βαθυστόχαστος κτλ., πρβλ. βαθύς.

βαθυαγκής-οῦς-ές ὁ βαθείας ἔχων κοιλάδας: Κριναγ.ἐν ΑΠ 9,283· ‖ **τὰ βαθυαγκῆ** ὡς οὐσ. αἱ βαθεῖαι κοιλάδες: Θεόφρ.Φ 13,11,4.

βαθυαίδοιος-ον σχόλ. ὁ ἔχων μέγα αἰδοῖον: Σχόλ.Λυκόφρ.831·

βαθύαλος-ον νεώτ. ὁ εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης εὑρισκόμενος.

βαθυανθίας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **περκιδῶν**.

βαθύβιος-ον νεώτ. ὁ εἰς μεγάλα βάθη τῆς θαλάσσης ζῶν· ‖ ὡς οὐσ. τὸ ἀρσ. κ. τὸ οὐδ. νεώτ. ζωολ. ἰζηματοειδὴς μᾶζα ἀπαντῶσα εἰς μεγάλα θαλάσσια βάθη καὶ θεωρηθεῖσα ὡς ὁ ἁπλούστατος ζωϊκὸς ὀργανισμός, ἀλλ' ἤδη ἀποδειχθεῖσα ὡς ἁπλοῦν ἴζημα θειικῶν ἁλάτων.

βαθυβουλία (ἡ) ἐπιγρ. ἡ βαθύνοια βλ.λ.

βαθύβουλος-ον κ. νεώτ. ὁ βαθείας ἔχων βουλάς, βαθύνους, βαθύγνωμος, λίαν ἐχέφρων: Αἰσχ.Πέρσ. 142 **φροντίδα κεδνὴν καὶ βαθύβουλον θώμεθα.**

βαθυβούλως ἐπίρρ. νεώτ. διὰ βαθείας, ἐμβριθοῦς βουλῆς, συνετῶς, φρονίμως.

βαθύγαδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος βραχυσώμων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **μακρουριδῶν**.

βαθύγαιος-ον Ἰων. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαθεῖαν γῆν, οὗ ἡ γῆ, ἤτοι τὸ χῶμα, εἶναι βαθεῖα, ὁ εὔφορος: Ἡρ.4,23 **πᾶσα πεδιάς τε γῆ καὶ βαθύγαιος.**

βαθυγάλανος-η-ο δημ. ὁ βαθέος κυανοῦ χρώματος: **βαθυγάλανη θάλασσα - σημαία.**

βαθύγειος-ον κ. νεώτ. βαθύγαιος βλ.λ.: Θεόφρ. Φ 4,11,9, Φίλ.2,262,40 **ὁ γῆν τὴν βαθύγειον τῆς ὀρεινῆς καὶ πεδιάδος κατασπείρας.**

βαθυγένειος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαθὺν τὸν πώγωνα, πυκνὸν κ. μακρὸν τὸ γένειον ἔχων: Πολυδ. 2,88, Ἰουλ.Μισοπώγ.349 C.

βαθυγενύς-ύος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογ. τῶν **καινοθηριοειδῶν** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βαθύγεος (ὁ) βαθύγεως βλ.λ.

βαθυγέρων-οντος μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ εἰς βαθὺ γῆρας φθάσας, βαθύγηρως, ἐσχατόγηρως: Ἐφραίμ.Καισ.5475 **ἀνὴρ πολιὸς .. βαθυγέρων.**

βαθύγεως-ων ἀττ. βαθύγαιος βλ.λ.: Θεόφρ.Φ Αἰτ.2,4,10 **βαθύγεως δὲ καὶ ξηρὰ καὶ ἄνυδρος**, Ἰω. Χρυσ.1,6,34 **εἰς λιπαρὰν καὶ βαθύγεων ἄρουραν.**

βαθύγηρως-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ εἰς βαθὺ γῆρας ἐλθών, ὁ ὑπέργηρως: Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.6,13, Φίλιππ.ἐν ΑΠ 6,247,7 **ἡ βαθύγηρως Αἰσιόνη.**

βαθύγλυπτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαθέως γεγλυμμένος: Παῦλ.Σιλ.Ἄμβ.156· 2) νεώτ. παλαιοζ. τὸ ἀρσ. **βαθύγλυπτος** ὡς οὐσ. γένος ζῴων ἐκλειφάντων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

βαθύγλωσσος-ον μτγν. ὁ ἀκαταλήπτως ὁμιλῶν: ΠΔ Ἰεζ.3,5 **διότι οὐ πρὸς λαὸν βαθύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ** (δ.γρ. βαρύ-)· 2) Σουΐδ. « εὔγλωσσος, ἐλλόγιμος ».

βαθύγναθος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ἑρπετῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κλειφυδροπιδῶν**.

βαθύγνοφος-ον μτγν. ὁ εἰς βαθὺν γνόφον, εἰς βαθὺ σκότος εὑρισκόμενος: Γρηγ.Ναζ.2,279.

βαθυγνωμία (ἡ) νεώτ., δημ. -ιά ὁ βαθὺς στοχασμός, τὸ βαθέως σκέπτεσθαι: Σάρρ. μετάφρ. Εὐρ.ΙΑ 925 **κάποτε ἡ μέτρια φρόνηση εἶν' εὐχάριστη | καὶ κάποτε εἶναι χρήσιμη ἡ βαθυγνωμιά.**

βαθύγνωμος-η-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ βαθέως στοχαζόμενος, βαθύβουλος ἢ ὁ ἐκ βαθέος στοχασμοῦ προκύψας, βαθυστόχαστος: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 27,3 **κάποιου βαθύγνωμου καημοῦ.**

βαθυγνωμοσύνη (ἡ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. βαθύνοια, φρόνησις, βαθύτης γνώμης: Νικήτ.Χων.Χρον.3,2.

βαθυγνώμων-ονος-ον μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. βαθύβουλος, βαθύνους, βαθύγνωμος: Βάβρ.127,4,5, Σέργιος Μακραῖ.ἐν Σάθ.3,331 **ἡ δὲ βαθυγνώμων καὶ εὔβουλος ὁμήγυρις τῶν ἐκεῖ φρονίμων προεστῶν.**

βαθυδείελος-ον εὐδείελος βλ.λ. : Βακχ.1,139 **πό-λ[ιν - - -]ν βαθυδείελον.**
βαθύδενδρος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων πολλά, πυκνὰ δένδρα, ὁ πολύδενδρος : Πλούτ.'Ηθ.1104 F **βαθυδένδρῳ ἐν χθονί,** Νόνν.Δ 41,18 **βαθύδενδρον ὑπὸ ῥάχιν αἴθοπος Εὔρου,** - **δάση βαθύδενδρα.**
βαθυδινήεις-εντος-**εσσα-εν** ἐπὶ ποταμοῦ, ὁ ἔχων βαθείας δίνας, ὁ βαθὺς καὶ ὁρμητικός : 'Ιλ.Φ 603 βαθυδινήεντα **Σκάμανδρον.**
βαθυδίνης-ους-ες κ. μσν. βαθυδινήεις βλ.λ., βαθύς, ὁρμητικός : 'Ιλ.Υ 73 **ποταμὸς βαθυδίνης,** 'Ησίοδ. "Εργ.171 **παρ' 'Ωκεανὸν βαθυδίνην,** Νικήτ. Χων.ἐν Σάθ.1,74 **"Ιστρος ὁ βαθυδίνης.**
βαθυδινής-οῦς-ές μτγν. βαθυδινήεις βλ.λ., βαθύς, ὁρμητικός : Δημοσθ.Βιθυν.4,4 **φαίης κεν ἰδὼν** βαθυδινέα **πάντῃ ἔμμεναι.**
βαθυδινήτης (ὁ) μτγν. βαθυδινήεις βλ.λ. : Δωροθ.11.
βαθύδινος-ον νεώτ. βαθυδίνης βλ.λ.
βαθύδοξος-ον ὁ μεγάλην δόξαν κεκτημένος, ὁ ἐνδοξότατος : Πίνδ.Π 1,66 **βαθύδοξοι γείτονες,** αὐτ.Παι.2,58 **βαθύδοξον αἶσαν.**
βαθύδρακος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **τραχινιδῶν.**
βαθυδρομῶ-έω ἐπιγρ. χωρῶ εἰς βάθος.
βαθύεργος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν τρωκτικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσπαλακιδῶν.**
βαθυεργῶ-έω μτγν., μσν. βαθέως γεωργῶ, σκάπτω, ὀργώνω : Γεωπ.2,23,14 **ἵνα οὕτω τὸ λιπαρὸν τῆς γῆς βαθυεργηθῇ.**
βαθύζοφος-ον ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ ἐφ' οὗ ἁπλοῦται βαθὺς ζόφος, ὁ λίαν σκοτεινός.
βαθύζωνος-ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ βαθέως, χαμηλά, ἐζωσμένη, ὅπως ἐσυνήθιζον αἱ γυναῖκες τῶν Ἰώνων καὶ τῶν περσῶν ἢ κατὰ δ. ἑρμ. γεν. ἡ φέρουσα ζώνην ἐσφιγμένην, ὀθ. ἡ λεπτή, κομψή : 'Ιλ.594 **βαθυζώνους τε γυναῖκας,** Πίνδ.159,2 **σὺν βαθυζώνοισιν . . χαρίτεσσι,** Αἰσχ.Πέρσ.155 **ὦ βαθυζώνων ἄνασσα Περσίδων ὑπερτάτη,** Νικήτ.Χων.Χρον.65 C **τῶν γυναικῶν αἱ καλαὶ καὶ βαθύζωνοι.**
βαθύζωος-η-ο δημ. ὁ βαθύγηρως : Βλ.Συνμ.83 ἐν λ. ἡλικιωμένος.
βαθύθριξ-τριχος ὁ πυκνὰς τρίχας ἔχων, ὁ πυκνόμαλλος : 'Υμν. 'Απόλλ.412 **μῆλα βαθύτριχα,** 'Οππ. Κυν.1,314 **ἵππου βαθύτριχα δειρήν.**
βαθυκαμπής-οῦς-ές μτγν. ὁ πολὺ κεκαμμένος, ὁ καμπύλος : 'Αρίστων ἐν ΑΠ 6,306 **χύτρον . . καὶ βαθυκαμπῆ κλεῖδα συῶν.**
βαθυκαρδία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀνώμαλος μετατόπισις τῆς καρδίας πρὸς τὰ κάτω.
βαθυκάρδιος-ον μτγν. **μεγαλόφρων, μεγαλόκαρδος** : Πρόκλ.Πτολ.222.
βαθύκαρδος-η-ο δημ. ὁ ἐκ βαθέων τῆς καρδίας προερχόμενος : Βλ.Συνμ.258 ἐν λ. καρδιακός.
βαθύκαρπος-ον ἐπιγρ. ὁ ἀφθόνους φέρων καρπούς : 'Ελλην.ἐπιγρ.3,170 **βαθύκαρπος Εἰρήνη.**
βαθυκήτης (ὁ) ὁ βαθείας, μεγάλας κοιλότητας ἔχων : Θέογν.175 **ἐς βαθυκήτεα πόντον ῥιπτεῖν.**
βαθυκλεής-οῦς-ές μτγν. βαθύδοξος βλ.λ. : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 9,575 **βαθυκλεὲς οὔνομα 'Ομήρου.**
βαθύκληρος-ον ὁ κτησάμενος ἢ κληρονομήσας πολλὰ μεγάλα **κτήματα** ἢ περιουσίαν, ὁ πολυκτήμων, βαθύπλουτος : 'Ομ.'Επίγραμμ.16· 2) μτγν. ἐπὶ γῆς, ἡ λίαν πλουσία, ἡ **εὔφορος** : Κόλουθ.218, Μαν.3,239 **βαθυκλήροιο διὰ χθονός.**
βαθυκνήμις-ιδος (ἡ) μτγν. ποι. ὁ **φέρων** ὑψηλὰς κνημῖδας : Κόϊντ.1,55 **"Αρεος ἀκαμάτοιο βαθυκνήμιδα θύγατρα.**
βαθύκνημος-ον μτγν. **ὁ ἐν βαθείᾳ πεδιάδι κείμενος** : Νόνν.Δ 4,336 **βαθυκνήμους Πλαταιάς.**
βαθυκοίτης (ὁ) νεώτ. ἐπὶ ποταμοῦ, ὁ ἔχων βαθεῖαν κοίτην.
βαθυκόκκινος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. σημ. ὁ ἔχων βαθὺ ἐρυθρὸν χρῶμα.
βαθύκολπος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ γυναικῶν, ἡ ἔχουσα **βαθὺν κόλπον,** ἡ **φέρουσα** ἱμάτιον σχηματίζον **περὶ** τὴν **ὀσφὺν** πτυχωτὸν **κόλπον,** ὅπως ἐσυνήθιζον ἰδίᾳ αἱ γυναῖκες τῶν τρῴων : 'Ιλ.Σ 122 **Τρωιάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων,** Πίνδ.Π 1,12 **βαθυκόλπων μοισᾶν,** Θεόκρ.17,55 **Θέτις βαθύκολπος**· 2) ἐπὶ τῶν στηθῶν, οἱ πληροῦντες τοὺς κόλπους, τὸ στῆθος μαστοί : Αἰσχ.'Επτ.864 **ἐκ βαθυκόλπων στηθέων**· 3) κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ ἔχουσα βαθεῖς κόλπους ἢ **κοιλάδας** : Πίνδ.Π 9,101 **βαθυκόλπου Γᾶς,** - **βαθύκολπος χώρα**· ‖ ὁμ. **νεώτ.** κ. ἐπὶ θαλάσσης, ἡ σχηματίζουσα βαθεῖς κόλπους, ἡ βαθέως πρὸς τὴν ξηρὰν εἰσχωροῦσα· 4) μτγν. γεν. ὁ βαθύς, ὁ κοῖλος : Νόνν.Δ 12,327 **βαθύκολπον ἐδύσατο γείτονα χειήν,** αὐτ.Εὐαγγ.'Ιω.4,39,25 **πηγὴ βαθύκολπος**· 5) ὁμ. ὁ ἀπώτατος, παλαιός : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.18, 213,7 **κόσμου βαθύκολπα γένεθλα**· πρβλ. 'Ησ. « βαθύκολπος, ἀρχαία, παλαιά, κοίλη ».
βαθυκόμης (ὁ) μτγν. βαθύκομος βλ.λ. : Πολυδ.2,24.
βαθύκομος-ον κ. νεώτ. **ὁ πυκνὴν ἔχων κόμην,** βαθύτριξ· 2) μτφ. ἐπὶ **τόπων,** ὁ ἔχων **πυκνὰ δάση** : 'Αριστφ.ἀπ.557 **ὄρεα βαθύκομα.**
βαθυκομῶ-έω μσν. βαθεῖαν, πυκνὴν κόμην τρέφω : Συμ. ἐν 'Ανεκδ.'Ερρ.Στεφ.5,19.
βαθυκόρος (ἡ) νεώτ. βυθοκόρος βλ.λ.
βαθύκρημνος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαθεῖς, ὑψηλοὺς **κρημνούς,** λίαν ἀπόκρημνος : Πίνδ. . 9,40 **βαθυκρήμνοισι δ' ἀμφ' ἀκταῖς 'Ελώρου,** Δ . ον. Περ.618 **νῆσος βαθύκρημνος,** Νικήτ.Χων.Χρον.9,125 **βαθύκρημνον χάος.**
βαθυκρηπίς-ῖδος μτγν. ὁ βαθεῖαν, στερεὰν κρηπῖδα, ἰσχυρὰ θεμέλια ἔχων : Μουσαῖ.229 **βαθυκρήπιδος 'Αβύδου.**
βαθύκρινος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀπιοκρινιδῶν** ζῶν εἰς μεγάλα βάθη τῶν **ὠκεανῶν.**
βαθυκρύσταλλος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ **βαθέων,** παχέων **κρυστάλλων πάγου κεκαλυμμένος** : Παῦλ Σιλ."Εκφρ.220 **βαθυκρύσταλλος ἐρίπνη Κελτίς.**
βαθυκτέανος-ον μτγν. ὁ **πολλῶν κτημάτων** κύριος, ὁ βαθύπλουτος : "Ελεγ.'Αλεξ.'Αδέσπ.2,13 **βαθυκτέανοι Μῆδοι**· 2) ὁ ἀφθόνως παρέχων πλούτη : Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 10,74 **βαθυκτεάνοιο τύχης,** Νόνν.Δ 12,126 **βαθυκτεάνῳ δὲ ῥεέθρῳ Πακτωλὸς κροκόεις ἀνεσείρασε . . ὕδωρ.**
βαθυκτήμων-ονος-ον μσν. **ὁ μέγαν πλοῦτον κεκτημένος, βαθυκτέανος : Κ Μανασσ.Χρ ν.2606.**
βαθυκύαθος (ὁ) **νεώτ. παλαιοζ.** γένος **ἑξακοραλλίων ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.**
βαθυκύανος-ον νεώτ. ὁ **βαθέος** κυανοῦ χρώματος, ὁ βαθυγάλαζος.
βαθυκύμων-ονος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαθέα, μεγάλα ἔχων κύματα : Μουσαῖ.189 **βαθυκύμονας ὄχθας,** 'Ορφ.'Υμν.74,2 **πόντοιο βυθοὺς βαθυκύμονας.**
βαθυλείμος-ον βαθυλείμων βλ. λ. : 'Ιλ.Ι 151 **Φηράς τε ζαθέας ἠδ' Ανθειαν βαθύλειμον.**
βαθυλείμων-ωνος-ον ὁ ἔχων βαθεῖς, **ἐκτεταμένους, πλουσίους λειμῶνας,** εὔφορος : Πίνδ.Π 10,15 **βαθυλείμωνα πέτραν.**
βαθυλήιος-ον ὁ ἔχων πυκνὰ σπαρτά, ἐκτεταμένους λειμῶνας, **εὔφορος** : 'Ιλ.Σ 550 **ἐν δ' ἐτίθει τέμενος βαθυλήιον,** ΑΠ 9,110 **βαθυληίους ἀρούρας.**
βαθύλιμνος-ον μσν. **ἐπὶ** χώρας, ἡ **βαθείας** λίμνας ἔχουσα : 'Ανδρ.Κρήτ.205.
βαθύλυχνος (ὁ) **νεώτ.** ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **στοματιδῶν.**
βαθύμαλλος-ον κ. **νεώτ.** ὁ **ἔχων βαθεῖαν,** πυκνὴν **τρίχωσιν, πυκνὸν ἔριον, μαλλί,** ὁ **πυκνόμαλλος** : Πίνδ.Π 4,161 **δέρμα κριοῦ βαθύμαλλον,** 'Απп.Μιθριδ.103 **κώδια βαθύμαλλα,** - **βαθύμαλλα πρόβατα.**

βαθυμέλας-ανος-αν νεώτ. ὁ βοθέος μελανοῦ χρώματος : **βαθυμέλαινα νύξ.**

βαθυμετρία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ βαθυμέτραυ βλ.λ. μέτρησις τῆς κλίσεως τοῦ όρατοῦ ὁρίζοντος.

βαθυμετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βαθυμετρίαν βλ.λ.

βαθύμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ προσδιορίζεται δι' ἀπ' εὐθείας παρατηρήσεως ἡ κλίσις τοῦ όρατοῦ ὁρίζοντος, ἄ. **κλισιόμετρον ὁρίζοντος.**

βαθυμῆτα (ὁ) αἰολ. βαθυμήτης βλ.λ.

βαθυμήτης (ὁ) αἰολ. **βαθυμῆτα** ὁ βαθύβουλος, βαθύνους βλ.λ. : Πίνδ.Ν 3,53 **βαθυμῆτα Χείρων.**

βαθυνέκτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀφιδιδῶν.**

βαθύνοια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βαθύνου βλ.λ. τοῦ βαθυβούλου, ἡ ἐμβρίθεια· ‖ εἰδ. ψυχολ. ἡ πνευματικὴ ἱκανότης τοῦ ἀναζητεῖν καὶ ἀνευρίσκειν τοὺς βαθυτέρους λόγαυς τῶν ὄντων καὶ τῶν γινομένων· πρβλ. ἀγχίνοια, ὀξύνοια.

βαθύνομος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυμοθιδῶν.**

βαθύνους-ουν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαθὺν νοῦν, ὁ συνετός, ἐμβριθής, βαθυστόχαστος : ΑΠ παράρτ.9,23,75 **τὸν βαθύνουν Νέστορα,** Τζέτζ.'Ιστ. 8,534· ‖ νεώτ. εἰδ. ψυχολ. ὁ ἔχων βαθύνοιαν βλ.λ.

βάθυνσις-εως (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βαθύνω βλ.λ.

βαθύνω κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **βαθαίνω,** μέλλ. βαθῦνῶ, ἀόρ. **ἐβάθῦνα,** παρακ. **βεβάθυγκα,** παθ. ὑπερσ. **βεβάθυστο** καθιστῶ τι βαθύ, δίδω βάθος, βαθουλώνω : 'Ιλ.Ψ 421 **βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα,** ΚΔ Λουκ.6,18 **ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθηκε θεμέλιον,** Νόνν.Δ 47,239 **ἐβάθυνε πέδον ταρσῷ** (περὶ κυνὸς), - **βάθυνε τὸ λάκκο, γιὰ νὰ πιάσῃ τὸ δέντρο·** ὁμ. κ. μέσ. : Πολυδ.1,161 **τάφρον.. ἐβαθύναντο·** ‖ μτφ. αὐξάνω, μεγεθύνω : 'Ιώσ.ΑΙ 5,12,3 **βαθύνας ἑαυτὸν ὁ λιμός·** 2) ὡς ὅρος στρατ. ἀναπτύσσω, παρατάσσω στρατιωτικόν τινα σχηματισμὸν εἰς βάθος : Ξεν.ΚΠ 8,5,15 **ἐκτεῖναι τὴν φάλαγγα.. ἢ βαθῦναι·** 3) παθ. καθίσταμαι βαθύς : Θεόφρ.ΦΙ 4,11,3 **ἔτι πλεῖον βαθυνθῆναι τὴν λίμνην,** 'Αγαθ.22 **τὸ βαθυνόμενον τῆς ῥηγμῖνος·** ‖ ἐπὶ τῶν χειρῶν, λαμβάνω σχῆμα κοῖλον, κοιλαίνομαι : Νόνν.Δ 11,180 **χερσὶ βαθυνομέναις ξανθόχροα πηλὸν ἀφύσσων·** 4) μέσ. ἐπὶ γενείου, καθίσταμαι μακρὸς καὶ πυκνός : 'Ηλιόδ.88 **τὸ γένειον λάσιον καὶ σεμνότερον βαθυνόμενον·** 5) νεώτ. δημ. ἐπὶ χρώματος, καθιστῶ τὸ χρῶμα βαθύτερον : **πρέπει νὰ βαθύνῃ τὸ κόκκινο γιὰ νὰ ταιριάζῃ·** 6) προσθέτω τὴν τρίτην, τὴν τοῦ βάθους διάστασιν : Πρόκλ.Πολ.2,52 Κ **βαθύνειν τὰ ἐπίπεδα·** κ. παθ. : Σιμπλίκ. Φυσ.59,17 **κυκλικῶς βαθυνθέντες·** 7) ἀμτβ. γίνομαι βαθύς : 'Απολλδ.Δαμ. Πολιορκ.157, - **σκάβω, σκάβω, κι ἀκόμα νὰ βαθύνῃ ὁ λάκκος·** 8) μτφ. ἐμβαθύνω εἰς τοὺς ἀνωτέρους λόγους τῶν πραγμάτων : Πρόκλ.Παρμ.622 S **βαθύνας θεωρῆσαι·** ‖ κ. μέσ. ἐπὶ διανοημάτων, καθίσταμαι βαθύς, ἐκτείνομαι εἰς μέγα βάθος στοχασμῶν : ΠΔΨαλμ.91,6 **σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου.**

βαθύνωτος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **κωνοκορυφιδῶν τριλοβιτῶν.**

βαθύξυλος-ον βαθύδενδρος, πυκνόδενδρος : Εὐρ. Βάκχ.1138 **ὕλης ἐν βαθυξύλῳ φόβῃ,** 'Αριστλ.Κόσμ. 392 b, 18 **βαθύξυλοι δρυμοί·** 2) ὁ ἐκ πολλῶν ξύλων συνιστάμενος, ὁ ἐκ μεγάλου σωροῦ ξύλων : Βακχ.12,169 **βαθύξυλος πυρά·** 3) μτγν. ἐπὶ γλυφῶν, ὁ βαθέως ἐπὶ ξύλων γεγλυμμένος : 'Ιώσ.ΑΙ 15,416 **αἱ δ' ὀροφαὶ βαθυξύλοις ἐξήσκηντο γλυφαῖς.**

βαθυόμφαλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **ὑγροφιλιδῶν.**

βαθυορυγή (ἡ) πάπ. βαθεῖα ὀρυγή, βαθὺς λάκκος.

βαθύουρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **δικελλοκεφαλιδῶν τριλοβιτῶν.**

βαθύοφις (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος φυσοστόμων ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **στοματιδῶν.**

βαθύοφις (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ὁπληφόρων ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **δεινοκερατιδῶν ἀμβλυπόδων θηλαστικῶν.**

βαθυπέδιος-ον κ. νεώτ. βαθύπεδος βλ.λ. : Πίνδ. Ν 3,18 **ἐν βαθυπεδίῳ Νεμέᾳ** (δ.γρ. ἔν γε βαθυπέδῳ).

βαθύπεδος-ον κ. νεώτ. ὁ κείμενος ἐν βαθείᾳ καὶ μεταξὺ ὀρέων πεδιάδι ἢ ὁ ἔχων βαθεῖαν, χαμηλὴν πεδιάδα : Πίνδ.Ν 3,18 **ἔν γε βαθυπέδῳ Νεμέᾳ** (δ.γρ. -**πεδίῳ**)· 2) νεώτ. τὸ οὐδ. **βαθύπεδον** ὡς οὐσ. βαθεῖα, χαμηλὴ πεδιὰς μεταξὺ ὀρέων κειμένη· ‖ ὁμ. πεδιὸς κειμένη ὀλίγον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἢ καὶ χαμηλότερον ταύτης : **τὰ βαθύπεδα τῆς 'Ολλανδίας-τοῦ Μισσισιπῆ.**

βαθύπειρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μεγάλην πεῖραν

βαθυπελαγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ βαθέα πελάγη· 2) ὁ ζῶν ἢ ἀπαντῶν εἰς τὰ μεγάλα βάθη τῶν θαλασσῶν.

βαθύπελμος-ον μτγν. ὁ βαθὺ **ἔχων τὸ πέλμα**. 'Αντίπ.ἐν ΑΠ 7,413 **βαθύπελμος εὐμαρίς.**

βαθύπεπλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ μακρὸν πέπλον φέρων : Κόϊντ.13,552 **'Ηλέκτρην βαθύπεπλον,** Νόνν. Δ 48,418 **βαθύπεπλον Λητώ,** πρβλ. 'Ησ. « **βαθυπέπλων,** καλὰ ἱμάτια φερόντων ».

βαθύπικρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ λίαν πικρός : Διοσκ.3,26 **ἀψίνθιον, βαθύπικρον, γνώριμος ἡ πόα.**

βαθυπλεκής-οῦς-ές μτγν. ὁ πυκνῶς πεπλεγμένος : 'Οππ.'Αλ.4,638 **βαθυπλεκέος τε λίνοιο.**

βαθύπλευρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ εὐρείας ἔχων πλευράς : Διόδ.Σ 3,40 (δ.γρ.βαθύπλους βλ.λ.), Γεωπ.17,2, .

βαθυπλήξ-ῆγος (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ βαθέως πλήττων, ὁ βαθεῖαν, βαθέως ὀδυνηρὰν ἐπιφέρων πληγήν : Νίκ π.Αἰλιαν.ΖΙ 10,49 **βαθυπλὴξ σκορπίος.**

βαθυπλόκἄμος-ον κ. μτγν. κ. νεώτ. ὁ μακροὺς ἔχων τοὺς πλοκάμους : Βακχ.10,8, 'Απολλ.Ρ 1,742 **βαθυπλόκαμος Κυθέρεια,** Μόσχ.2,101 **βαθυπλοκάμοισι μετέννεπε παρθενικῇσι,** - **βαθυπλόκαμος κόρη.**

βαθύπλοκος-ον μτγν. κ. μσν. βαθέως πεπλεγμένος, πολύπλοκος : Εὐνάπ.284 **ἕτερα τούτων πολυπλανέστερα καὶ βαθυπλοκώτερα πρὸς ἀπιστίαν,** Κ Μανασσ.Χρον.42 C **μηχανὰς βαθυπλόκους.**

βαθύπλους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαθέως, εἰς βαθέα ὕδατα πλέων : Διόδ.Σ 3,40 **διὰ τὰ βάρη βαθύπλοαι καθεστῶσαι** (περὶ νηῶν, δ.γρ.βαθύπλευροι, βαθύπρωραι).

βαθυπλούσιος-ον μτγν. ὁ λίαν πλούσιος, ὁ βαθύπλουτος : Πολυδ.3,109, « ἐρεῖς δὲ ζάπλουτος, μεγαλόπλουτος, μεγαλοπλούσιος, βαθυπλούσιος ».

βαθύπλουτος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βαθύν, ὁ μέγαν πλοῦτον ἔχων : Αἰσχ.'Ικ.555 **βαθύπλουτον χθόνα,** Εὐρ.ἀπ.453 **Εἰρήνη βαθύπλουτε,** Δίον.'Αλ. Ῥωμ.20,4 **βαθύπλουτοι κατασκευαὶ οἰκιῶν.**

βαθυπλουτῶ-έω νεώτ. εἶμαι βαθύπλουτος.

βαθυπόλεμος-ον ὁ καθ' ὑπερβολὴν φίλος τοῦ πολέμου, ὁ μὲ τὸν πόλεμον διαρκῶς ἀσχολούμενος : Πίνδ.Π2,1 **βαθυπολέμου τέμενος 'Αρεος.**

βαθυπόνηρος-ον μτγν. ὁ βαθεῖαν πονηρίαν ἔχων, ὁ λίαν πονηρός : Πρόκλ.Παράφρ.Πτολ.223.

βαθύπορος-ον μτγν. ἐπὶ ἐδάφους, ὁ εἰς ὃν τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν βαθέως τυποῦνται, ὁ καθιστῶν δύσκολον τὴν βάδισιν : Πλούτ.Εὐμ.16 **ἀχανὲς γὰρ ἦν τὸ πεδίον, οὔτε βαθύπορον οὔτε ἀπόκροτον καὶ στερεόν, ἀλλὰ θινῶδες** (δ.γρ.βαθύτερον).

βαθυπόρφυρος (-η)-ο(ν) νεώτ. ὁ βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος, ὁ βαθιὰ κόκκινος.

βαθυπράσινος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ βαθέος πρασίνου χρώματος, ἀντιθ. ἀνοικτοπράσινος.

βαθυπρήων-ονος-ον μτγν. βαθύκρημνος : Παῦλ. Σιλ.῞Εκφρ.219 βαθυπρήων ῥάχις ἄκρης.

βαθύπρῳρος-ον μτγν. ὁ μὲ τὴν πρῷραν βαθέως εἰσχωροῦσαν εἰς τὸ ὕδωρ πλέων, βαθύπλους βλ.λ. : Διόδ.Σ 3,40 (δ.γρ. βαθύπλους βλ.λ.).

βαθύπτερος-ον πάπ. ὁ πλήρης πτερῶν, ὁ ἐκ πολλῶν καὶ πυκνῶν πτερῶν συνιστάμενος : ἐπ.ἐν Παπ. βαθύπτερον ἐς κλισίην· 2) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. βαθύπτερος ὡς οὐσ. γένος ἰχθύων τελεοστέων τῆς οἰκογ. τῶν σκοπελιδῶν.

βαθυπύθμην-ενος (ὁ, ἡ) ὁ βαθὺν ἔχων πυθμένα· ΑΒ 1339,ΕΜ 696,35.

βαθυπώγων-ωνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαθύν, πυκνὸν καὶ μακρὸν ἔχων πώγωνα : Λουκ.ΖΤραγ.26 καὶ ταῦτα βαθυπώγωνα καὶ εὐγένειον οὕτως υἱὸν ἔχων, - βαθυπώγων ἱερεύς.

βαθυρρείτης (ὁ) ἐπ., γεν. βαθυρρείταο ὁ βαθὺ ρεῦμα ἔχων, ὁ βαθέως ῥέων : Ἰλ.Φ 195 οὐδὲ βαθυρρείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο, Ἡσιόδ.Θ 265.

βαθυρρείων-οντος-ον μτγν. βαθύρρους βλ.λ. : Ἀπόλλ.Ρ 2,659, βαθυρρείοντά τε Κάλπιν.

βαθυρρεόμετρον (τὸ) νεώτ. ὠκεανογρ. ὄργανον, δι' οὗ μετρεῖται ἡ ταχύτης τῶν ὑποθαλασσίων ρευμάτων καὶ ἐξετάζεται ἡ βύθιος κυκλοφορία.

βαθυρρεύματος-ον γλωσσ. βαθυρρείτης βλ.λ.

βαθύρρη Ἡσ. « γαλῆ, ἰκτῖνας· ὑπὸ Λυδῶν ».

βαθύρρηνος-ον μτγν. ὁ ἐκ πυκνοῦ ἐρίου κατεσκευασμένος : Ἀντίφιλ. ἐν ΑΠ 6,250 βαθυρρήνοιο τάπητος ἐνδυτόν.

βαθυρριζία (ἡ) τὸ βαθέως ριζοβολεῖν : Θεόφρ. ΦΙ,1,7,1.

βαθύρριζος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βαθέως ἐρριζωμένος, ὁ βαθείας ρίζας ἔχων : Σοφ. Τραχ.1195 πολλὴν μὲν ὕλην τῆς βαθυρρίζου δρυὸς κείραντα, Θεόφρ.ΦΙ 3,6,5 βαθυρριζοτέραν ἐλάτην δρυός· ‖ Ἡσ. « βαθυρρίζου πέτρας, τῆς ὑψηλῆς ».

βαθύρροθος-ον μσν. ὁ βαθέως ἠχῶν, ροθῶν : ΚΜανασσ.Χρον.18 τοῖς βαθυρρόθοις ὄμβροις.

βαθύρρους-οος-ουν ὁ βαθὺ ρεῦμα ἔχων, ὁ εἰς βάθος ρέων· Ἡσ. « βαθυρρόου, βαθέως καὶ ταχέως ρέοντος » : Ἰλ.Η 422 ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο, Σοφ.Τρ.559 τὸν βαθύρρουν ποταμὸν Εὔηνον· ‖ κ. μτφ. : Συνέσ.Ὕμν.324 οὐδ' ὁ βαθύρρους χρόνος οἶδε γονάς.

βαθύρρωχμος-ον μτγν. ὁ βαθεῖς ἔχων ρωχμούς, σχισμάδας: Κόϊντ.1,686 βαθύρρωχμοί τε χαράδραι.

βᾰθύς-εῖα-ύ κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., θηλ. ἰων. βαθέᾰ, μτγν. κ. ἡ βαθύς (Καλλ.Ἐρατοσθ.), δημ. βαθειά ἡ βαθιά, γεν. βαθέος, δημ. βαθιοῦ, θηλ. βαθείας, ἰων. βαθέης, δοτ. βαθεῖ, συνηρ. βαθεῖ, θηλ. βαθείῃ, ἰων. βαθέῃ, δημ. πληθ. οἱ βαθιοί (δ.γρ. βαθυοί), οὐδ. τὰ βαθιά (δ.γρ. βαθυά κ. -ειά), συγκρ. βαθύτερος, ποι. βαθίων, δωρ. βάσσων, ὑπερθ. βαθύτατος, ποι. βάθιστος ὁ ἔχων βάθος : Ἰλ.Η 341 βαθεῖαν ὀρύξομεν . . τάφρον, αὐτ.Ν 44 βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθών, Αἰσχ.Ἱκ.796 βαθὺ πτῶμα (πτῶσις ἐξ ὑψηλοῦ πρὸς τὸ βάθος), Σοφ.ΑΪ. 1200 βαθειᾶν κυλίκων, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.22,7 ἐπῆγαν καὶ τὸν βρῆκαν σὲ βαθειὰ σπηλιά, Βαλαωρ.Λείψανο 66 καὶ σκάφτει λάκκονε βαθὺ καὶ χώνει τὸ κεφάλι, Κάλβ.Ὠδ.6,12,2 καὶ τοῦ βαθέος ᾅδου, - βαθιὰ θάλασσα, βαθιὰ νερά· ‖ δθ. συνεκδ. τὰ βαθιά τὰ ἔχοντα μέγα βάθος ὕδατα τῆς θαλάσσης, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὰ παρὰ τὴν ἀκτὴν ἀβαθῆ, τὰ ρηχά : μὴν κολυμπᾷς στὰ βαθιά· ‖ ὁ χωρῶν εἰς βάθος ἐντὸς τοῦ ἐδάφους : βαθιὲς ρίζες, - βαθὺ σκάψιμο· ‖ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τὸ βαθέως ἠροτριωμένον, δθ. κ. τὸ εὔφορον : Ἰλ.Κ 353 ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον, Εὐρ.Ἀνδρ.637 πολλάκις δέ τοι ξηρὰ βαθεῖαν γῆν ἐνίκησε σπορᾷ, Θεόφρ.ΦΑἴτ.1,18,1· ‖ ἐπὶ πληγῆς, ἡ φερομένη εἰς βάθος, πρὸς τὰ ἔσω τοῦ σώματος : Λουκ.Νιγρ.35 βαθεῖα δὲ καὶ καίριος ἡ πληγὴ ἐγένετο, ὁμ. : Πλούτ.Ἠθ.131 Α βαθεῖα τομή· ‖ ἐπὶ ἀνακλίντρων, κλινῶν, καθισμάτων κττ., ὁ εἰς ὃν βυθίζεταί τις ἐκ τῆς ἐλαστικότητος, ὁ κοῖλος, μαλακός, βουλιαχτός : Πολυδ.10,41 βαθεῖα στρωμνή, - βαθὺς καναπές, - βαθὺ κρεβάτι· 2) ὁ εἰς βάθος ἐκτεινόμενος, ὁ ἐκτεταμένος, ὁ πρὸς τὰ ἔνδον ἁπλωτός : Ἰλ.Β 92 ἠιόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο, αὐτ.Ε 142 βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς· ‖ ἐπὶ στρατιωτικοῦ σχηματισμοῦ, ὁ ἔχων πλείονα ἔκτασιν κατὰ βάθος ἢ κατὰ μέτωπον : Ξεν.Ἑλλ.2,4,34 βαθεῖαν τὴν φάλαγγα ἦγεν· 3) ὁ ὑψηλός : Διον.Περ.909 καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων πόρον ἐφράσσαντο· 4) ἐπὶ πραγμάτων συγκειμένων ἐξ ὁμοειδῶν στοιχείων, ὁ πυκνός, παχύς, ἄφθονος : Ἰλ.Λ 560 κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήιον, Εὐρ.Ἱππ.1139 βαθεῖαν ἀνὰ χλόαν, Ξεν.Ἑλλ. 3,2,17 ἦν βαθὺς ὁ σῖτος ἐν τῷ Μαιάνδρου πεδίῳ· ‖ ὁμ. ἐπὶ τριχώματος, ὁ λάσιος, δασύς, πυκνός : Σιμων.7,66 χαίτη βαθεῖα, Ξεν.Κυν.4,8 τρίχας . . βαθείας, Λουκ.Ἀλ.41 βαθὺς πώγων· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας ἢ ἀτμοσφαιρικῶν καταστάσεων, ὁ σκοτεινός, ὁ πυκνός : Ὀδ.Ι 144 ἀὴρ γὰρ . . βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη οὐρανόθε προὔφαινε, Πολυδ.3,113 νεφελώδης ἦν ὁ ἀὴρ . . ζοφώδης, μέλας, βαθύς, συννέφελος, Δίων Κ 50,14 ὁμίχλην βαθεῖαν· ‖ ὁμ. ἐπὶ σκότους, ὁ λίαν σκοτεινός, ζοφώδης : Φίλ.270 Β σκότος βαθύ, Βαλαωρ.Κατάδ.9 τόσον βαθὺς τὴν φυλακὴν ζόφος κατασκοτίζει· 5) δθ. ἐπὶ χρωματισμοῦ, ὁ ἀποκλίνων πρὸς τὸ μέλαν, ὁ σκοτεινός, σκοῦρος· ΑΒ 224,15 « βαθύ, μέλαν » : Πάπ. ὀξύβαφα βαθέα, Ἐρωτόκρ. Δ 898 μαυρίζει καὶ μελαχρινὸς βαθιᾶς βαφῆς ἐγίνη, - βαθὺ κυανοῦν, - βαθὺ πράσινο(ν)· κ. συγκρ. : Αἰλ.ΠΙ 6,6, Πάπ. πορφύριον βαθύτερον· 6) ἰσχυρός, σφοδρός, ὀξύς : Ἰλ.Λ 306 βαθείῃ λαίλαπι τύπτων· 7) γεν. μέγας, ἄφθονος, πολύς, πλούσιος : Πίνδ.Ο 13,62 πατρὸς ἀρχὰν καὶ βαθὺν κλᾶρον ἔμμεν καὶ μέγαρον, αὐτ.Ο 10(11)8 βαθὺ χρέος, Καλλ.Δήμ.113 ἀλλ' ὅτε τὸν βαθὺν οἶκον ἀνεξήραινον ὀδόντες, Αἰλ.ΠΙ 3,18 βαθὺς πλοῦτος· 8) μτφ. ἐπὶ διαφόρων καταστάσεων, μέγας, ἀπόλυτος, πλήρης : Πίνδ.Ο 7,53 κλέος βαθύ, αὐτ.Π 4,207 ἐς δὲ κίνδυνον βαθὺν ἱέμενοι, Λουκ.Φάλ. 2,8 βαθεῖ λιμῷ ἀεὶ συνῆμεν ἄν, αὐτ.Τόξ.36 ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ βιοῦσιν, Ἀππ.Μιθρ.99 βαθεῖα σιωπή, Βιζυην.Ἐαρινὴ Ἑσπέρα 27 ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς· 9) ἐπὶ ὕπνου, ὁ ἀφ' οὗ δυσκόλως τις δύναται νὰ ἐγερθῇ, ὁ βαρύς, ἀντίθ. ἐλαφρός : Θεόκρ. 8,65 οὕτω βαθὺς ὕπνος ἔχει τυ, Σολωμ.Δυὸ Ἀδέλφια 80 κοιμᾶται, κοιμᾶται | εἰς ὕπνο βαθύ, Βαλαωρ.Κυρὰ Φροσύνη 2,639 ὕπνο βαθὺ κι ἀτάραχο νὰ χαίρεται ἡ Φροσύνη· ‖ ὁμ. ἐπὶ διαφόρων φυσιολογικῶν ἢ ψυχολογικῶν καταστάσεων : ΠΔ Σοφ.Σαλ.16,11 εἰς βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην, Λουκ.Ἀλεξ.25 μέθη βαθεῖα, - βαθεῖα νάρκη - ἀναισθησία - μελαγχολία· ‖ ἐπὶ χρονικῶν σημείων, ὁ ἐν τῷ νυκτίῳ ζόφῳ ἢ ὁ πρὸς τὸ νύκτιον σκότος κλίνων, ὁ σκοτεινός, ζοφώδης : Ἀριστφ.Σφ.216 ὄρθρος βαθύς, Λουκ.Ὀν.34 βαθείας ἤδη νυκτός, Παυσ.4,18,3 περὶ βαθεῖαν . . ἑσπέραν, Ἐρωτόκρ.Δ 975 καὶ τὴ βαθειὰ βαθειὰν αὐγὴ εἰς τὰ γλυκὰ τοῦ ὕπνου· 10) ἐπὶ ἡλικίας, ὁ προκεχωρημένος : Ἀριστφ.Νεφ.514 προήκων εἰς βαθὺ τῆς ἡλικίας, Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 7,163 βαθὺ γῆρας, - βαθιὰ γεράματα· ‖ ἐπὶ προσ., ἀρχαῖος, παλαιός : Ἰω.Χρυσ.4,731,12 ἐκεῖνοι γὰρ οἱ ἄλλοι οὐδὲ ἰδεῖν αὐτὸν ἠθέλησαν οἱ βαθεῖς Ἑβραῖοι (οἱ καθ' αὑτὸ ἑβραῖοι κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τοὺς προσηλύτους)· 11) μτφ. ἐπὶ ψυχικῶν φαινομένων, ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὰ μύχια τῆς καρδίας, τῆς ψυχῆς, μυχιαίτατος : Ἰλ.Τ 125 τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα

τύφε βαθεῖαν (στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς), ΠΔ Ψαλμ.129,1 **ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι κύριε** (ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου)· 12) μτφ. ἐπὶ πνευματικῶν, διανοητικῶν ἰδιοτήτων ἢ προϊόντων, ὁ ἐμβριθής, συνετός, βαθυστόχαστος : Πίνδ.Ν 4,8 ὅ,τι κεν . . **γλῶσσα φρενὸς ἐξέλθῃ βαθείας**, Εὐρ. 336 **μουσικὴ πρᾶγμ᾽ ἐστὶ βαθύ**, 'Απ.'Εμφ.Πολ.3, 39 **λογισμοῦ βαθέος**, Παλαμ.Τρισεύγ.37 **μᾶς τά 'μαθεν ἡ θάλασσα τὰ λόγια τὰ βαθιὰ καὶ τὰ κρυφὰ μαζί**· 13) μτφ. ἐν συγκρ. ἢ ὑπερθ. ἐπὶ ἐκδηλώσεων ἢ σχέσεων τοῦ κοινωνικοῦ βίου, ὁ μᾶλλον ἀνεπτυγμένος, μᾶλλον ἔντονος : 'Ηρ.4,95 **ἐπιστάμενον δίαιτάν τε ἰάδα καὶ ἤθεα βαθύτερα ἢ κατὰ Θρήικας** (περισσότερον ἐκπεπολιτισμένα καὶ ἐξηυγενισμένα), Παλαμ.Τρισεύγ.49 **μιᾶς ζωῆς πιὸ βαθειᾶς καὶ πιὸ σωστῆς, πιὸ ἐλεύτερης καὶ πιὸ ἄξιας**· 14) ἐπὶ προσ., ὁ σοφός, συνετός, ἐμβριθής, βαθύνους, βαθυστόχαστος : Ποσειδ.27,4 **ὁ βαθὺς τῇ φύσει στρατηγός**, Πολύβ. 6,24,9 **βαθεῖς ταῖς ψυχαῖς**, Πολυδ.4,21 **βαθὺς τὴν γνώμην, - βαθὺς ἐπιστήμων - φιλόσοφος**· 15) πονηρός, πανοῦργος· Σουΐδ. «βαθὺς ἀντὶ τοῦ πονηρός» : Μέν.1001, Φίλ.2,468 **βαθὺ ἦθος**.

βαθύσαρκος-ον μτγν. παχύσαρκος, πολύσαρκος, εὔσαρκος : 'Ιππιατρ.71,72.

βαθύσαυρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τελεοστέων τῆς οἰκογενείας τῶν **σκοπελιδῶν**.

βαθυσέβαστος-ον νεώτ. ὁ βαθέος ἀπολαύων σεβασμοῦ, ἀξιοσέβαστος.

βαθυσεβάστως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ βαθέος σεβασμοῦ.

βαθύσικος (ὁ) μτγν. εἶδος τυροῦ (λατ. **vatusicus**) : Γαλ.6,697.

βαθύσκαπτος-ον νεώτ. βαθυσκαφής, βαθέως ἐσκαμμένος : **βαθύσκαπτον μνῆμα**.

βαθύσκαρθμος-ον μτγν. (σκαίρω) ὁ βαθέως, ὑψηλὰ πηδῶν, σκιρτῶν : Νόνν.Δ 10,2:8.

βαθυσκαφής-ές κ. νεώτ. ὁ βαθέως ἐσκαμμένος : Σοφ.'Ηλ.435 **βαθυσκαφεῖ κόνει** (σὲ βαθιὰ σκαμμένο χῶμα), Κάλβ.'Ωδ.'ΙερὸνΛόχον74 **βαθυσκαφὴ ἐφανέρωσε | μνήματα μύρια**.

βαθύσκιος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐν βαθείᾳ σκιᾷ κείμενος, ὁ βαθέως, πυκνὰ σκιαζόμενος, σκιερός, σύσκιος : 'Υμν.'Ομ.'Ερμ.229 **βαθύσκιον πέτρης κευθμῶνα**, Θεόφρ.Φ1 1,11,4 **φύεται δὲ ἡ μὲν λεία περὶ τὰ βαθύσκια μάλιστα καὶ ὕφυδρα**, Κ Μανασσ.Β· ‖ ὁ βαθεῖαν σχηματίζων σκιάν : Μουσαῖ.111 **ἐκ περάτης δ᾽ ἀνέφαινε βαθύσκιος ἕσπερος ἀστήρ, - βαθύσκια δάση**.

βαθύσκιωτος-η-ο δημ. κ. **βαθήσκιωτος** βαθύσκιος βλ.λ.

βαθυσκόπελος-ον μτγν. ὁ βαθεῖς, ὑψηλοὺς ἔχων σκοπέλους, βράχους : 'Ορφ. 'Αργ.462, Κόϊντ.1,316.

βαθύσκοτος-ον μσν. λίαν σκοτεινός, βαθύγνοφος : Τζέτζ.Χιλ.10,294 **θύελλαν βαθύσκοτον**.

βάθυσμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κοίλωμα, βαθούλωμα : Θεόφρ.Φ1 4,11,8 **βαθύσματα τῆς λίμνης**.

βαθυσμῆριγξ-ιγγος (ὁ) μτγν. ὁ μακρός, πυκνὰς σμήριγγας, χαίτην πυκνὴν ἔχων : Νόνν.Δ 1,528 **βαθυσμήριγγος ἐθείρης**.

βαθύσοφος-ον κ. νεώτ.· ΕΜ 233,44 «γλαφυρόν, ἡδύ, κοῖλον, **βαθύσοφον**, ἔμπειρον, ἀκριβές»· ‖ νεώτ. ὁ ἔχων βαθεῖαν σοφίαν, ὁ λίαν σοφὸς καὶ βαθὺς τὴν σκέψιν.

βαθυσπῆλυγξ-υγγος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ βάθεα σπήλαια ἔχων : Νόνν.Δ 40,260

βαθύσπορος-ον ὁ βαθέως ἐσπαρμένος, εὔφορος, καρποφόρος : Εὐρ.Φοίν.648 **καὶ βαθυσπόρους γύας**· 2) 'Ησ. «βαθεῖαν σπείρων γῆν».

βαθυστάλακτος-ον νεώτ. ὁ ἐκ βαθέων σταλάζων ἢ ὁ εἰς τὰ βάθη σταλάζων (μτφ.) : **βαθυστάλακτος θλῖψις - πικρία**.

βαθύστερνος-ον ὁ εὐρὺ στέρνον, πλατύν, ἰσχυρὸν θώρακα ἔχων : Πίνδ.Ι 3,12 **λέοντος βαθυστέρνου**· 2) κατ᾽ ἐπέκτ. εὐρύς, πλατύς : αὐτ.Ν 9, 25 **τὰν βαθύστερνον χθόνα**.

βαθυστῆριγξ-ιγγος (ὁ,ἡ) ὁ βαθέως στηριζόμενος, ριζωμένος βαθιά : ΑΠ 9,708.

βαθύστολμος-ον μτγν. ὁ μακρὰν ἐσθῆτα φέρων : 'Αντίπ.ἐν ΑΠ 7,413 **βαθυστόλμων γυναικῶν**.

βαθυστολῶ-έω μτγν. φέρω μακρὸν στολήν : Στράβ.11,14,12 **οἱ δὲ Θετταλοὶ βαθυστολοῦντες . . διὰ τὸ πάντων εἶναι 'Ελλήνων βορειοτάτους**.

βαθύστομος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαθὺ στόμιον, ἄνοιγμα : Στράβ.16,2,20 **σπήλαια βαθύστομα**.

βαθυστόχαστος-η-ο δημ. ὁ βαθύνους, ποὺ βαθιὰ στοχάζεται : **βαθυστόχαστος συγγραφέας**· ‖ ὁ ἐκ βαθέος στοχασμοῦ, ἀπὸ βαθυτέραν σκέψιν προελθών : **βαθυστόχαστα ποιήματα**.

βαθύστρωτος-ον μτγν. ὁ βαθέως, ὁ διὰ παχέων στρωμάτων ἐστρωμένος, καλοστρωμένος : Μουσαῖ.226 **βαθυστρώτοις ἐνὶ λέκτροις**.

βαθύσχινος-ον μτγν. ὁ κατάφυτος ἐκ πυκνῶν σχίνων, θάμνων μαστίχης : Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 9,744.

βαθύσχοινος-ον ὁ ἔχων πυκνοὺς σχοίνους, θάμνους βραύλων (βούρλων) : 'Ιλ.Δ 383 **'Ασωπὸν . . βαθύσχοινον, λεχεποίην**, Βάβρ.46,2 **βαθύσχοινος χλόη**.

βαθύσωμα (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραγκιδῶν ἀκανθοπτερυγίων**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βαθυτέρμων-ονος μτγν. ὁ εἰς βάθος εἰσχωρῶν, βαθὺ ἔχων βύθισμα : 'Οππ.Κυν.2,87 **φαίης κεν κατὰ γαῖαν ἴμεν βαθυτέρμονα νῆα**.

βαθύτης-ητος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **βαθύτητα** ἡ ἰδιότης τοῦ βαθέος, τὸ βάθος : Λουκ. 'Ικαρ.5 **γενείου βαθύτητι** (πυκνότητι), - **ἡ βαθύτης τοῦ φρέατος - τοῦ ὕδατος**· ‖ μτφ. ἐπὶ τῆς διανοίας, ἡ ἐμβρίθεια, βαθύνοια : 'Επιφάν.Πανάρ. 1031 Β **ἀληθῆ μὲν ὄντα, ἐν βαθύτητι δὲ σαφηνιζόμενα**, ἐμβόλιμ. ἐν 'Ιμερ. Λόγ.4 **διὰ βαθύτητος καθάπτεται τῶν σοφιστῶν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος : Φιλόδ.'Οργ.60 W· 2) μσν. ἡ σκοτεινότης, τὸ ζοφῶδες : 'Αχμ.'Ονειρ.218 **εὑρήσει θλῖψιν ἀνάλογον τῆς βαθύτητος**.

βαθύτιμος-ον μτγν. κ. νεώτ. βαρύτιμος, πολύτιμος, μεγάλην ἀξίαν ἔχων.

βαθύτμητος-ον νεώτ. ὁ βαθέως τετμημένος.

βαθυτομῶ μτγν. κ. νεώτ. τέμνω, κόπτω εἰς βάθος : Λεωνίδ.'Ιατρ.π.'Αετ.16,44 **βαθυτομεῖν τὸν μαστόν**.

βαθύτριχος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μακρὰς καὶ πυκνὰς τρίχας, ὁ βαθύθριξ βλ.λ.

βαθύτροπος-ον μσν. βαθὺς τοὺς τρόπους, δόλιος, πονηρός, πολυμήχανος : ΚΜανασ.Χρον.108 **τοιόνδε τι βαθύτροπον καὶ σκολιὸν τεχνᾶται**.

βαθύϋδρος-ον σχόλ. ὁ βαθέα ὕδατα ἔχων : Σχόλ.'Ιλ.Π3.

βαθύϋπνος-ον μτγν. ὁ εἰς βαθὺν ὕπνον διατελῶν, ὁ βαθέως κοιμώμενος : Νίκ.Θηρ.394.

βαθύφαιος-ον νεώτ. ὁ ἔχων χρῶμα βαθέως φαιόν, σταχτὶ σκοῦρο : **βαθύφαιος πῖλος**.

βαθύφαντον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀραχνιδῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐριγονιδῶν**.

βαθυφάραγξ-αγγος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ βαθείας ἔχων φάραγγας : Κ Μανασσ.Χρον.98 **βαθυφαράγγων λόφων**.

βαθυφρόνως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ βαθυνοίας, βαθυστοχάστως, βαθύγνωμα.

βαθυφροσύνη (ἡ) μτγν.κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βαθύφρονος βλ.λ., ἡ βαθύνοια : Κατ.'Αστρ.Κωδ.2,161,5.

βαθύφρων-ονος-ον κ. νεώτ. βαθύνους, βαθύβουλος, βαθυστόχαστος : Σόλ.33,1 (π.Πλουτ.Σόλ.14) **οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνήρ**, Πίνδ.Ν 7,1 **Μοιρᾶν βαθυφρόνων**.

βαθύφυλλος-ον μτγν. ὁ ἔχων βαθύ, πυκνὸν φύλλωμα : Μόσχ.ἀπ.5,11 **ὑπὸ πλατάνῳ βαθυφύλλῳ**.

βαθυφωνία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τις βαθύφωνος βλ.λ. 2).

βαθύφωνος μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων φωνὴν βαρεῖαν καὶ ἀκατάληπτον : ΠΔ Ἡσ.33,19 **οὐδὲ ᾔδει βαθύφωνον, ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος καὶ οὐκ ἔστι τῷ ἀκούοντι σύνεσις·** 2) νεώτ. μουσ. **βαθύφωνος** (ὁ) ὡς οὐσ. ὁ ἔχων τὴν βαθυτέραν κλίμακα τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς, κοιν. μπάσσος [basso]· 3) ὁμ. **βαθύφωνον** (τὸ) ξύλινον μουσικὸν ὄργανον, ὁμοιάζον πρὸς τὸ βαρὺ κέρας καὶ χρησιμοποιούμενον εἰς τὰς στρατιωτικὰς ὀρχήστρας· 4) ὁμ. **βαθύφωνον ὀλκωτὸν** χάλκινον ὄργανον ἀποδίδον ἰσχυροὺς καὶ βαρεῖς ἤχους.

βαθυχαῖος-ον (ἡ-χαῖος) ὁ ἔχων παλαιὰν εὐγένειαν, ὁ ἐκ παλαιοῦ εὐγενοῦς γένους καταγόμενος: Αἰσχ.Ἱκ.859 **ἄγειος ἐγὼ βαθυχαῖος.**

βαθυχαιτήεις-εσσα-εν βαθυχαίτης βλ.λ. : Αἰσχ. ἀπ.ἐλεγ.4.

βαθυχαίτης ὁ βαθεῖαν χαίτην, ὁ πυκνὴν καὶ μακρὰν κόμην ἔχων: Ἡσίοδ.Θ 977, Ὀρφ.Ὕμν.56,7.

βαθυχάρακτος-ον νεώτ. ὁ βαθέως κεχαραγμένος, ποὺ ἔχει βαθιὰ σκαλίσματα.

βαθυχεύμων-ονος μτγν. βαθυκύμων βλ.λ., ὁ ἔχων βαθέα κύματα: Πρόκλ.Ὕμν. εἰς Μοῦσ.6.

βαθύχθων-ονος-ον ὁ βαθύγειος βλ.λ., ὁ βαθεῖαν γῆν ἔχων, εὔφορος: Αἰσχ.Ἑπτ.306 **ἐχθροῖς | ἀφέντες τὰν βαθύχθον' αἶαν.**

βαθύχορδον (τὸ) νεώτ. ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον, τὸ βαθύτερον καὶ ὀγκωδέστερον ἐξ ὅλων τῆς τάξεως τοῦ βιολίου, διεθν. ὀρ. κοντραμπάσσο.

βαθυχρήμων-ονος-ον μτγν. πολυχρήματος, πολυτάλαντος, βαθύπλουτος: Μανέθ.4,66.

βαθύχρονος-ον μσν. ὁ εἰς βαθύν, μακρὸν χρόνον διήκων, μακροχρόνιος: ΚΜανασ.Χρον.112 **πλὴν ἐν μακρῷ καὶ λιπαρῷ καὶ βαθυχρόνῳ γήρᾳ.**

βαθύχρους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαθέος, σκοτεινοῦ χρώματος, βαθύχρωμος: Διοσκ.5,94.

βαθυχρυσίζω νεώτ. ἔχω βαθὺ χρυσοῦν χρῶμα.

βαθύχρωμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βαθύν, σκοτεινὸν χρωματισμόν, σκοῦρος.

βαθυχωμία (ἡ) νεώτ. βαθὺ στρῶμα χώματος.

βαθύχωστος-ον νεώτ. ὁ βαθέως κεχωσμένος, ποὺ εἶναι βαθιὰ χωμένος.

βαθώνια στρώματα (τὰ) νεώτ. γεωλ. **βαθώνιος** βαθμὶς βλ.λ.

βαθώνιος βαθμὶς (ἡ) ἢ **ἡλικία** νεώτ. γεωλ. μία ἐκ τῶν τεσσάρων βαθμίδων ἢ ἡλικιῶν εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ μέση ἢ δογγέριος ὑποπερίοδος τῆς ἰουρασίου περιόδου τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βάϊ δημ. κ. συνηθ. **βάϊ βάϊ** ἐπιφών. σχετλ. παπαῖ, πωπώ, ἀλίμονό μου: **βάϊ, μανοῦλα μου, κάηκα!** 2) κατὰ διπλῆν ἐκφορὰν κ. ὡς ἐπιφών. θαυμαστ.: **βάϊ βάϊ βουτιὰ ποὺ τὴν ἔκανε!**

βαΐα (ἡ) μτγν., μσν. βάϊα, δημ. βάγια βλ.λ. ἡ τροφός· ΕΜ «Ρωμαῖοι βαΐαν καλοῦσι τὴν τροφόν»: Στράβ.Χρηστομ.5,39, Διγ.Ἀκρ.86 **τρεῖς βάϊες τὴν ἐδώκασιν νὰ εἶναι μετ' ἐκείνην.**

βαΐα (τὰ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **βάγια** βλ.λ. κλάδοι φοίνικος: ΠΔ Μακκ.Ι,13,51 **καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτὴν.. μετὰ αἰνέσεως καὶ βαΐων**, ΚΔ Ἰω.12,13 **ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ·** || νεώτ. φρ. **μετὰ βαΐων καὶ κλάδων** ἐν μεγάλῃ πομπῇ καὶ ἐπισημότητι (παικτ.).

βαΐτης (ὁ) νεώτ. πέτρωμα σχηματίζον ἐνδιάμεσον **κεροστιλβίτου** βλ.λ. καὶ **πυροξενίτου** βλ.λ.

βαϊανισμός (ὁ) αἱρετικὴ διδασκαλία καθ' ἣν ἡ θεία δόξα καὶ ἡ θεία χάρις εἶναι ἀναπόσπαστα στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

βαΐβυξ-υκος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ πελεκάν: Φιλητ. π.Ἡσ. «βαίβυκος, πελεκᾶνος», Χοιροβοσκ. ἐν ΑΒ 1352 «βαίβυκες δὲ λέγονται οἱ πελεκᾶνες».

βαιγελία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **αἰγοκληματιδῶν**.

βαίδειον Ἡσ. «ἕτοιμον. Ἠλεῖοι».

βαιδυμῆν Ἡσ. «ἀροτριᾶν. Βοιωτοί».

βαϊέρα (ἡ) νεώτ. παλαιοφυτ. γένος γυμνοσπέρμων φυτῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βαίεσσα Ἡσ. «βότρυς».

βαΐζω δημ. κ. **βαγίζω** βλ.λ.

βαϊκαλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ **διοψιδίου** βλ.λ.

βαΐκαν Ἡσ. «Κρῆτες»· πιθ. «καΐκα κἄν. Κρῆτες».

βαϊκερινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος ὀρυκτῆς ρητίνης.

βαικιαία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κεδροπῶν**.

βαικκία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρτοειδῶν**.

βαικστρεμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ **πυροχροΐτου** βλ.λ.

βαίκυλος Ἡσ. «προβατώδης».

βάϊλας (ὁ) δημ. ἑτερ. τ. τοῦ βαΐλος βλ.λ.

βαϊλιέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζῴων, συνών. **κωνοκορυφὴ** βλ.λ.

βαϊλίζω δημ. ἑτερ. τ. τοῦ βαγιουλίζω βλ.λ., περιποιοῦμαι καὶ δὴ ἀσθενεῖς, διατρέφω, ἀνατρέφω: **τρεῖς μῆνες βαϊλίζω τον·** 2) ὑπηρετῶ ὡς βαΐλος.

βαϊλλαντία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ροδιοειδῶν**.

βαΐλος (ὁ) μσν. (λατ.) κ. **βαΐουλος** κ. **βάϊλος** δημ. κ. **βάϊλας** τίτλος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπου (προξένου) τῆς Ἐνετίας, κατὰ τὴν βυζαντ. ἐποχὴν καὶ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως· 2) ἐπιμελητής, παιδαγωγός, παιδοτρίβης παρὰ βυζαντίνοις.

βαιμάζειν Ἡσ. «βασιλεύειν ἢ βαστάζειν».

βάϊνος-η-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ἐκ φύλλων βαΐων, φοινίκων κατεσκευασμένος: Σύμμαχ.Γέν. 40,16 **τρία κανᾶ βάϊνα**, Ἰω.Μοναχ. ἐν Ἀν.Βοασσ.4,265· || τὸ θηλ. **βαΐνη** (κατὰ παράλειψιν τῆς λ. ῥάβδος) κλάδος φοίνικος, βαΐου: ΠΔ Μακκ.Ι,13,37 **τὸν στέφανον τὸν χρυσοῦν, καὶ τὴν βαΐνην, ἣν ἀπεστείλατε κεκομίσμεθα.**

βαίνω κ. νεώτ., μέλλ. βήσομαι, δωρ. **βᾱσεῦμαι**, ἐπ. **βέομαι** ἢ **βείομαι**, παρακ. **βέβηκα**, δωρ. **βέβᾱκα** κ. συγκεκ. τ. τοῦ γ' πληθ. **βεβάᾱσι** αὖ συνηρ. τ. **βεβᾶσι**, ὑποτ. ἐν γ' πληθ. **βεβῶσι** (ἐμ-), ἀπαρφ. **βεβάμεν** κ. **βεβάναι**, μτχ. **βεβαώς-αυῖα** κ. συνηρ. **βεβώς**, ὑπερσ. **ἐβεβήκειν**, ἐπ. **βεβήκειν** οὐ συγκεκ. γ' πληθ. **βέβᾰσαν**, ἀόρ. β' **ἔβην**, δωρ. **ἔβᾱν**, ἐπ. γ' ἐν. **βῆ**, ἐπ. γ' δυϊκ. **βάτην**, γ' πληθ. **ἔβαν** ἐπ. **βάν**, προστ. **βῆθι**, δωρ. **βᾶθι** ἐν συνθ. **βᾶ** (**ἔμβα**, **κατάβα**), β' πληθ. **βᾶτε**, ὑποτ. **βῶ**, ἐπ. **βήω**, γ' ἐν. **βήῃ**, δωρ. α' πληθ. **βᾶμες**, εὐκτ. **βαίην**, ἀπαρφ. **βῆναι** κ. ἐπ. **βήμεναι**, δωρ. **βᾶμεν**, μτχ. **βάς, βᾶσα, βάν**, μέσ. μέλ. μτχ. **βησόμενος**, ἀόρ. ἀπαρφ. **βήσασθαι**, ἐπ. ἀορ. α' γ' ἐν. **ἐβήσετο** (ἀπ-), παθ. ἐν συνθ. μέλλ. **παρα-βαθήσομαι**, ἀόρ. **ἀν-, παρ-, ξυν-εβάθην**, μτγν. **παρεβάνθην**, παρακ. **ἀνα-, παρα-, ξυν-βέβαμαι** κ. **παρα-βέβασμαι** (Δημ.)· παρ' ἀττ. πεζογρ. ἀπαντῶσι σχεδὸν μ. ὁ ἐνεστὼς καὶ ὁ παρακ., εὐχρηστοῦσι δὲ ὡς παρατ. τὸ **ᾔειν**, ὡς μέλλ. τὸ **εἶμι**, ὡς ἀόρ. τὸ **ἦλθον** κ. πολλάκις ὡς παρακ. τὸ **ἐλήλυθα**, οὐχ ἧττον ἐν τοῖς συνθέτοις (παραβαίνω, ἐπιβαίνω, ξυμβαίνω κλπ.) ὄντων κ. π. παρ' ἀττ. ἐν χρ. πάντων τῶν χρόν. τοῦ βαίνω, ἀμτβ. ἐπὶ πάσης κινήσεως διὰ τῶν ποδῶν γιγνομένης, κινῶ τοὺς πόδας, βαδίζω, περιπατῶ, πηγαίνω πεζῇ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, συνήθ. ἐν συνεκφορᾷ μετά τινος προθέσεως πρὸς δήλωσιν τῆς πρός τι διευθύνσεως, πρβλ. καταβαίνω, ἀναβαίνω, ἐμβαίνω, κατὰ μτχ. δὲ πρὸς δήλωσιν τοῦ τρόπου ἢ τοῦ εἴδους τῆς κινήσεως: Ἰλ.Β 665 **πολὺν δ' ὅ γε λαὸν ἀγείρας βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον**, αὐτ.Δ 74 **βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·** || νεώτ. μετὰ

τῆς **κατὰ** ἐπὶ ἐχθρικῆς σημ. : **βαίνομεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ**· || όμ. μετ' ἐπιθ. ἰδίᾳ ἐν πληθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. : Ὑμν.Ἑρμ.28 **σαῦλα ποσὶν βαίνειν**, Εὐρ.Μήδ. 1164 **ἁβρὸν βαίνουσα παλλεύκῳ ποδί**, Ξεν.Ἱππ.1,3 **αἱ δὲ ταπειναὶ ὁμοίως βαίνουσι τῷ τε ἰσχυροτάτῳ καὶ τῷ μαλακωτάτῳ τοῦ ποδός**, Δημ.442 **ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ**· || μετὰ μτχ. μέλλ. πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς κινήσεως : Ἰλ.Λ 101 **αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἶσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίξων**· 2) μετ' ἀπαρφ. ἀναχωρῶ, ἐκκινῶ ἵνα μεταβῶ που, παίρνω τὸ δρόμο μου : Ἰλ.Δ 199 **βῆ δ' ἰέναι κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων**· || όμ. ἀρχίζω νὰ πράττω τὸ ὑπὸ τοῦ ἀπαρφ. δηλούμενον : αὐτ Λ 617 **βῆ δὲ θέειν παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν**· 3) συνήθ. ἐν συντάξει μετ' αἰτ. τόπου, πατῶ που τὸν πόδα μου, μεταβαίνω : Σοφ.ΟΤ 152 **τίς ποτε τᾶς πολυχρύσου Πυθῶνος ἀγλαὰς ἔβας Θήβας**· || κ. μεθ' ἁπλῆς αἰτ. ἀναβαίνω : Ἰλ.Γ 262 **πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσετο δίφρον**· || ποι. όμ. μετ' αἰτ. δηλούσης τὸ ὄργανον τῆς κινήσεως : Εὐρ.Ἠλ.94 **καὶ τειχέων μὲν ἐντὸς οὐ βαίνω πόδα**· || κ. μετ' ἀντικ. κατ' αἰτ. πατῶ, περιπατῶ : Πίνδ. ἀπ.201 **Αἰολεὺς ἔβαινε Δωρίαν κέλευθον ὕμνων**· 4) κατὰ παρακ. ἵσταμαι ἢ κεῖμαι, εὑρίσκομαι ἔν τινι τόπῳ : Ἡρ.7,164 **τυραννίδα Κῴων εὖ βεβηκυῖαν**, Ξεν.Οἰκ.8,17 **βεβηκυίας τῆς οἰκίας ἐν δαπέδῳ**, ΠΔ Σοφ.Σαλ.4,4 **ἐπισφαλῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται**· || όμ. εὑρίσκομαι ἔν τινι καταστάσει : Σοφ.Ἀντ.67 **τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι** (ταῖς ἐν ἀξιώμασιν οὖσι)· || κ. νεώτ. γεωμ. ἐπὶ γωνιῶν, **βαίνειν ἐπὶ τόξου**, κεῖσθαι, εὑρίσκεσθαι· || παροιμ. φρ. : Αἰσχ.Ἀγ.36 **βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας βέβηκεν**, Σοφ.ΟΚ 1052 **κλῂς ἐπὶ γλώσσᾳ βέβακε προσπόλων Εὐμολπιδᾶν** (ἐπὶ τῶν ἀδυνατούντων νὰ ὁμιλήσωσιν ἕνεκα σπουδαίου τινὸς λόγου)· || κ. νεώτ. στηρίζομαι, ἑδράζομαι ἐπί τινος, ἀκουμπῶ : Ἱππ.43,45 **οἵ τε γὰρ εὐηθέστατοι τῶν πυρετῶν καὶ ἐπὶ σημείων ἀσφαλεστάτων βεβῶτες τεταρταῖοι παύονται**, Φιλόστρ.Ἡρωϊκ.222 **ἡ κεφαλὴ δὲ ἐβεβήκει ἐπὶ αὐχένος**, Ἐπιγρ. (λίθους) **ἐν τοῖς ἰδίαις χώραις βεβηκότας**, - **τὸ ἄγαλμα βαίνει ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδός**· || γεωμ. κ. βασίζομαι, ἑδράζομαι, στηρίζομαι καὶ ὑπολογίζομαι : Ἥρων Στερεομ.1,31 **πυραμὶς ἐπὶ τετραγώνου βεβηκυῖα**· 5) ἀπέρχομαι, ἀπομακρύνομαι ἔκ τινος τόπου, φεύγω, ἀναχωρῶ, ἐκκινῶ, ἵνα μεταβῶ που : Ἰλ.Μ 16 **Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν**, Εὐρ.ΙΤ 1289 **βεβᾶσι φροῦδοι δίπτυχοι νεανίαι**· 6) κατ' εὐφ. ἀπέρχομαι ἐκ τοῦ κόσμου, ἀποθνήσκω : Αἰσχ. Πέρσ.1002 **βεβᾶσι γὰρ τοίπερ ἀκρῶται στρατοῦ**· 7) μτφ. ἐπὶ ἀψύχων, ἔρχομαι καὶ ἀπέρχομαι, παρέρχομαι, περνῶ, διαβαίνω, τελειώνω : Ἰλ.Β 134 **ἐννέα δὲ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί**· || κ. μετὰ τῆς διά : Εὐρ.Φοίν.20 **καὶ πᾶς σὸς οἶκος βήσεται δι' αἵματος**· 8) ἔρχομαι, κινοῦμαι πλησιάζων πρός τινα τόπον : Ἰλ.Ο 90 **Ἥρη, τίπτε βέβηκας;** || κ. ἐπέρχομαι, ἔρχομαι μετά τι, ἐπακολουθῶ : Πίνδ.Ο 2,73 **αἶνον ἔβα κόρος**, Εὐρ.Ἱππ. 1371 **καὶ νῦν μ' ὀδύνα βαίνει**· 9) φθάνω, καταφθάνω : Σοφ.Αἴ.921 **ἀκμαῖ' ἄν, εἰ βαίη, μόλοι πεπτῶτ' ἀδελφὸν τόνδε συγκαθαρμόσαι**· 10) κ. νεώτ. προβαίνω, προχωρῶ : Σοφ.ΟΤ 125 **εἰς τόδ' ἂν τόλμης ἔβη**, αὐτ.ΟΚ 217 **λέγ', ἐπείπερ ἐπ' ἔσχατα βαίνεις**· || νεώτ. κατευθύνομαι, διευθύνομαι, φέρομαι πρός τι τέρμα : **ἡ ἐπιχείρησις βαίνει πρὸς χρεοκοπίαν**, - **βαίνομεν πρὸς ἐκλογάς**, - **ὁ ἀσθενὴς βαίνει καλῶς** (ἡ κατάστασίς του βελτιοῦται ὁσημέραι)· || μτφ. φρ. **βαίνει κατὰ κρημνῶν** ἄγεται εἰς καταστροφήν· 11) ἐνεργ. μτβ. ἐπὶ ἄρρενος ζῴου, ἐπιβαίνω βλ. λ., ὀχεύω, βατεύω : Πλάτ.Φαῖδρ.250 Ε **βαίνειν ἐπιχειρεῖ καὶ παιδοσπορεῖν**, Ἀριστλ.ΖΙ 5,14 **ἡ μὲν ἐλέφας ἄρχεται βαίνεσθαι δέκα ἐτῶν, ὁ δὲ ἄρρην βαίνει πέντε ἐτῶν ἢ ἓξ ὤν**· || μέσ. κ. παθ. όμ. ἐπὶ ζῴων, βατεύομαι : Ἡρ.1,192 **αἱ δὲ βαινόμεναι** (ἵπποι) **ἑξακισχίλιαι**, Ἀρρ.Ἰνδ.14 **βαίνεται ἐλέφας ἦρος ὥρῃ**, ΑΠ 9,730 **ἣν μ' ἐσίδῃ μόσχος μυκήσεται, ἣν δέ γε ταῦρος βήσεται**· 12) ἐνεργ. μτβ. καταβιβάζω ἢ ἀναγκάζω τινὰ νὰ κατέλθῃ ἔκ τινος οὗ ἐπιβαίνει, κάμνω νὰ κατέλθῃ : Ἰλ.Ε 164 **τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς βῆσε κακῶς ἀέκοντας**· 13) κ. νεώτ. μτφ. ἔν τε τῷ ἐνεργ. κ. τῷ μέσ. ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ, μετρῶ κατὰ πόδας, ποδίζω : ΑΒ 85,21 « βαίνειν φασὶν ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ, ὡς λέγομεν, βῆθι τὸν στίχον τόνδε », Ἀριστλ.Μεταφ.1093 a, 30 **βαίνεται τὸ ἔπος**, Διον.Συνθ.21 **τοῦτο τὸ μέτρον ἡρωϊκόν ἐστι, κατὰ πόδα δάκτυλον βαινόμενον**· 14) Ἡσ. « βαίνειν· φιλεῖν, κολακεύειν ».

βαΐόκκον (τὸ) νεώτ. (Ἰταλ.), δημ. **μπαγιόκκο** παλαιὸν Ἰταλικὸν κέρμα μικρᾶς ἀξίας· 2) κατ' ἐπέκτ. γεν. τὰ χρήματα, κομπόδεμα · φρ. **ἔχει ὁ γέρος μπαγιόκκο.**

βαϊόκλαρο (τὸ) δημ. κλάδος φοίνικος· || **συν**εκδ. τὸ δένδρον φοίνιξ, ἄ. χουρμαδιά, βαγιά.

βαιόμετρον (τὸ) νεώτ. βόταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **κολχινιδῶν.**

βαιομύκης (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογεν. τῶν **δισκομυκήτων.**

βαΐον (τὸ) μτγν. (ἐκ τοῦ κοπτικοῦ **bai**) κλάδος φοίνικος· συνήθως εἰς τὸν πληθ. **βαΐα** βλ.λ.· || πάπ. εὔχρ. ὡς μέτρον μήκους : Πάπ. **βαΐῳ ἐξαπήχει.**

βαιός-ά-όν ποι., Ἰων. κ. μτγν. μικρός, ὀλίγος, πρβλ. ἠβαιός : Πίνδ.Π 9,77 **βαιὰ ποικίλλειν ἐν μακροῖσιν κτεάνων**, Αἰσχ.Πέρσ.448 **νῆσός τις.. βαιά**, Φιλόδ.Ρητ.195,3 **διὰ τὸ βαιὰς εἶναι τὰς θεμιτὰς παρατηρήσεις**· || ὀλιγάριθμος : Ἀνάνιος 3 **σῦκα βαιά**, Ἱππ.2,10 **ἰητροὶ φήμῃ μὲν πολλοί, ἔργῳ δὲ πάγχυ βαιοί**· || μόνος : Σοφ.ΟΤ 750 πότερον ἐχώρει βαιὸς ἢ πολλοὺς ἔχων.. ; || ἐπὶ φωνῆς, ὁ χαμηλός, σιγηλός : Σοφ.Φιλ.845 **βαιάν μοι, βαιάν, ὦ τέκνον, πέμπε λόγων φάμαν** (χαμηλῇ τῇ φωνῇ λαλουμένην)· 2) ἀσήμαντος, ταπεινός, εὐτελής : Σοφ.ἀπ.255 **ἐκ κάρτα βαιῶν γνωτὸς ἂν γένοιτ' ἀνήρ**· 3) ἐπὶ χρόνου, ὁ βραχύς : Σοφ.Τρ.44 **χρόνον γὰρ οὐχὶ βαιόν**, ΑΠ παράρτ.210 **βαιῆς ἄπο** (ἐνν. ἡλικίας) (παιδιόθεν)· 4) τὸ οὐδ. **βαιὸν** ἐν ἐπιρρ. χρ. ὀλίγον : Σοφ.Αἴ.90 **τί βαιὸν οὕτως ἐντρέπει τῆς συμμάχου;** || κ. χρονικῶς : αὐτ. ΟΚ 1653 **βαιὸν οὐδὲ σὺν χρόνῳ ὁρῶμεν αὐτόν**, Διον.Περ. 622 **κατὰ βαιὸν** (κατὰ μικρόν)· κ. πληθ. : Δημόκρ.119 **βαιά, φρονήσει τύχη μάχεται**· || συγκρ. **-ότερος** μᾶλλον ὀλίγος, ὀλιγώτερος : Ὀππ.Κυν.3,86.

βαΐούλα (ἡ) μσν. θηλ. τοῦ βαΐουλος, ἡ τροφός, παραμάννα, πρβλ. κ. βαΐα, βάγια.

βαΐουλος (ὁ) σχολ. μσν. (λατ.) κ. **βαΐλος** βλ.λ. παιδαγωγός, παιδοτρίβης: Σχόλ.Σοφ.Αἴ.551, Δουκάγγ.

βαΐοφορία (ἡ) πάπ. τὸ φέρειν κλάδους βαΐων.

βαΐοφόρος-ον μσν. κ. νεώτ. κ. **βαΐφόρος** ὁ φέρων κλάδους βαΐων, φοινίκων : Θεοφάν.Κ Ὁμ.26 **εἰς τὴν βαΐοφόρον ἑορτήν**· κ. ἁπλῶς ἡ **βαΐοφόρος** (κ. παράλειψιν τοῦ ἑορτή) ἢ **τῆς βαΐοφόρου** ἡ πρὸ τοῦ Πάσχα Κυριακὴ τῶν βαΐων : Σκυλίτζ.868 **τὸ στιχηρὸν τὸ κατὰ τὴν βαΐοφόρον**, Γεώργ.Ἀκροπ. Χρον.52 **πρὸς τὴν βαΐοφόρον Κυριακήν.**

βαΐοφορῶ-έω πάπ. φέρω κλάδους φοινίκων.

βαιόχρονος-ον ἐπιγρ. ὀλιγοχρόνιος.

βαΐράμι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. (τουρκ.). κ. **μπαΐράμι** μεγάλη τις ἐτησία ἑορτὴ τῶν μουσουλμάνων.

βαΐρδια (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζῴων ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βαιρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἐτησίων ποῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἡλιανθιδῶν.**

βαιρόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων

τῆς οἰκογενείας τῶν **κρινοειδῶν ἐχινοδέρμων** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαΐς-ΐδος (ἡ) 'Ησ. « κλάδος φοίνικος »· || νεώτ. ἀρχιτεκτ. γλυπτὸν κόσμημα **ἐν εἴδει κλάδου** φοίνικος, δημ. πάλμα.
βαισήνης 'Ησ. « παρ' Ἰνδοῖς **τὸ στρατόπεδον** ».
βαίσηνος 'Ησ. « ὁ στρατός ».
βαϊσόλιθος (ὁ) πετρογρ. πέτρωμα **συνώνυμον** τοῦ πετρώματος γρανουλίτου.
βαισσόν 'Ησ. « βάθος »
βαισύα (οἱ) ἀκλ. νεώτ. οἱ ἀνήκοντες **εἰς** τὴν τρίτην ἐκ τῶν τεσσάρων καστῶν τῶν 'Ινδιῶν, ἣν ἀποτελοῦσιν οἱ ἔμποροι, οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ **κτηνοτρόφοι**.
βαιτάς (ἡ) 'Ησ. « εὐτελὴς γυνή ».
βαίτη (ἡ) δωρ. **βαίτα** δερμάτινος ἐπενδύτης ποιμένων ἢ χωρικῶν, σισύρα, γούνα : 'Ηρ.4,64 **συρράπτοντες κατά περ βαίτας**, Θεόκρ.3,25 **τὰν βαίταν ἀποδύς**· 2) σκηνὴ βαρβαρικὴ **ἐκ** δερμάτων.
βαίτης (ὁ) ἐπιγρ. θερμὴ αἴθουσα,
βαίτιον (τὸ) 'Ησ. « δίκταμνος » : Ψ Διοσκ.3,32.
βαῖτις (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀμφιβίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐφημεριδῶν**.
βαιτοφόρος-ον μτγν. (βαίτη) ὁ φορῶν βαίτην ἤτοι δερματίνην ἐνδυμασίαν, γούναν : Διόδ.Σ ὀπ.29 **ἄνδρες βαιτοφόροι** (διόρθ. ἀντὶ βαττοφόροι).
βαιτρεύειν 'Ησ. « ἀροτριᾶν ».
βαιτύλιον (τὸ) μτγν. κ. **βαίτυλος** βλ.λ. : Εὐσ.Εὐαγγ. Παρ.1,37 D **ἐπενόησε θεὸς Οὐρανὸς βαιτύλια**, λίθους **ἐμψύχους μηχανησάμενος**.
βαίτυλος (ὁ) κ. **βαιτύλιον** (τὸ) μετεωρικὸς λίθος τυγχάνων λατρείας ὡς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσών : Δαμάσκ.'Ισιδ.94,203· 'Ησ. « βαίτυλος, οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ δοθεὶς λίθος τῷ Κρόνῳ ἀντὶ Διός ».
βαΐτυξ-υγος (ἡ) 'Ησ. « βδέλλα » : ΑΒ 1199.
βαιτῶνα 'Ησ. « τὸν εὐτελῆ ἄνδρα ».
βαϊφόρος-ον μον. κ. νεώτ. κ. **βαϊοφόρος** βλ.λ. : Βαλσ.'Εμπρ.472 **ἡ βαϊφόρου κυριώνυμος ἡμέρα**.
βαιώμφαι (αἱ) 'Ησ. « αἱ αἶγες ἐν ἱερατικοῖς ».
βαιών-όνος (ὁ) ὁ ἰχθὺς βλέννος : 'Επιχ.ἀπ.57 **κἀχαρίστους βαιόνας**· ὡς παροιμ. : 'Αθήν.7,288 A **μή μοι βαιών· κακὸς ἰχθύς**· 2) 'Ησ. εἶδος μέτρου παρὰ τοῖς 'Αλεξανδρινοῖς.
βακάϊον 'Ησ. « μέτρον τι ».
βακαλάος (ὁ) νεώτ., δημ. **μπακαλάος** κ. **μπακαλιάρος** κ. **μπακαλέος** ὁ ἰχθὺς γάδος βλ.λ.· || ἰδίως ὁ ἁλίπαστος ξηρὸς μέγας γάδος.
βάκανον (τὸ) πάπ. κράμβη : Πάπ. γέμισον **τὰ κτήνη βάκανον καὶ ξύλον**.
βακεβελλία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **περνιδῶν ἀνισομυαρίων ἐλασματοβραγχίων**.
βακελίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **βακελίτης** τεχνητὴ ρητίνη λίαν σκληρά, ἐν χρήσει ὡς μονωτικὴ ὕλη διὰ τὸν ἠλεκτρισμὸν καὶ τὴν θερμότητα καὶ πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ἀντικειμένων, λαβῶν, ῥάβδων κ.ἄ.
βακέττα (ἡ) δημ. (ἰταλ.) κ. **βακέττο** (τὸ) δέρμα δαμάλεως ἀδιάβροχον, ἐξ οὗ κατασκευάζονται στρατιωτικὰ κ. ἄ. ὑποδήματα μεγάλης ἀντοχῆς.
βάκηλος (ὁ) μτγν. ἀπόκοπος, εὐνοῦχος, ὑπηρέτης ἐν τῇ λατρείᾳ τῆς θεᾶς Κυβέλης, Γάλλος : Λουκ. Εὐν.8 **τὸ δὲ τοῦ εὐνούχου καὶ τῶν βακήλων χεῖρον εἶναι**· 2) ὁ θηλυδρίας, ὁ αἰσχρός· 'Ησ. « ὁ μέγας μέν, ἀνόητος δὲ καὶ γυναικώδης » : 'Αντιφάν. 113· κ. ἐν παροιμ. χρ. : Σουΐδ. « **βάκηλός ἐστι**· ἐπὶ τῶν ἐκλύτων καὶ ἀνάνδρων ».
βακίας (ὁ) ΕΜ « βόρβορος, πηλός ».
βακίζω προφητεύω ὡς ὁ μάντις Βάκις : 'Αριστοφ. Εἰρ.1072 **ἐξώλης ἀπόλοι', εἰ μὴ παύσαιο βακίζων**.
βακιλλαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μικροβιαιμία βλ.λ. ὕπαρξις βακίλλων ἐντὸς τοῦ αἵματος.
βακιλλαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυκοειδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **διατόμων** βλ.λ.
βακιλλαροειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. τὰ διατομώδη βλ.λ.
βακίλλιον (τὸ) νεώτ. μικροβ. ὁ βάκιλλος βλ.λ.
βακιλλοειδῆ (τὰ) νεώτ. μικροβ. ὑποδιαίρεσις τῆς τάξεως τῶν σχιζομυκήτων.
βακιλλόλη (ἡ) νεώτ. φαρμ. χημ. ὑγρὸν χρησιμοποιούμενον **ὡς ἀπολυμαντικόν**.
βάκιλλος (ὁ) νεώτ. μικροβιολ. τὸ βακτηρίδιον, τὸ βακτήριον βλ.λ.· || εἰδ. τὸ λεπτὸν κ. ἐπίμηκες βακτηρίδιον, **εὐθὺ** ἢ κυρτόν· || εἰδ. χρ. ἐπὶ τῆς ἀσθενείας φυματιώσεως : **ὁ βάκιλλος τοῦ Κὼχ**· 2) νεώτ. ζωολ. **γένος ἐντόμων** ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **φασμιδῶν** ἐχόντων σῶμα ἐπίμηκες, λεπτὸν καὶ σχεδὸν κυλινδρικὸν καὶ στερουμένων πτερυγίων.
βακιλλοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἐξέτασις βακίλλων.
βακίλλωσις (ἡ) νεώτ.μικροβιολ. ἡ φυματίωσις βλ.λ.
βάκις-ιδος (ὁ) ἐξ ἐπωνύμου βοιωτοῦ τινος μάντεως, προσηγορία μάντεων : 'Ηρ.8,20 **οἱ δὲ εὐβοέες παραχρησάμενοι τὸν βάκιδος χρησμὸν ὡς οὐδὲν λέγοντα**· || ἐν πληθ. **βάκιδες** (οἱ) αἱ γόητες καὶ οἱ μάντεις : 'Αριστλ.Πρ.954 a, 36.
βακισπογγία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ἡ ἄ. σταυρακτινέλλα βλ.λ.
βακκαλάριος (ὁ) νεώτ. (νεολατ. baccalaureus) ὁ παρὰ ἱππότῃ τοῦ μεσαίωνος μαθητευόμενος· 2) ὁ προλύτης βλ.λ. πανεπιστημίου, ὁ ἔχων προλύτου δίπλωμα.
βακκαουρέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **εὐφορβιοειδῶν**.
βάκκαρ (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν ἄσαρον, ἡ βάκκαρις βλ.λ. : Πλίν.Φυσ.'Ιστ.24,161, Διοσκ.9 **ἄσαρον.. οἱ δὲ βάκχαρ.. οἱ δὲ νάρδον.., γάλλοι βάκκαρ**.
βακ(κ)αρᾶς (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κ. μπακ(κ)αρᾶς εἶδος τυχηροῦ παιγνίου διὰ παιγνιοχάρτων.
βακκαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἐτησίων φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **καρυοφυλλιδῶν**.
βάκκαρις-ιδος κ. **-εως**, δοτ. **-ιδι** κ. **βακκάρει**, αἰτ. **-ιν**, πληθ. **βακκάρεις** εἶδος εὐώδους φυτοῦ, ἐκ τῶν ῥιζῶν τοῦ ὁποίου ἐξήγετο ἀρωματικὸν ἔλαιον, πιθ. εἶδος ἀσάρου ἢ νάρδου : Σιμων.16, Αἰσχ.ἀπ.14, 'Αθην.15,690· || 'Ησ. « μύρον Λύδιον ».
βακκινίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φυσικὸς γλυκοζίτης **εὑρισκόμενος εἰς ὡρισμένα εἴδη ἀμπέλου**.
βακκίνιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας **τῶν μυρτιδοειδῶν**.
βακκουαρέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **εὐφορβιδῶν**.
βάκλα (ἡ) μον. κ. δημ. κ. **μπάκλα** (**λατ. baculum**) ῥάβδος δι' ἧς τινάσσονται οἱ καρποὶ ἀπὸ τῶν δένδρων, ῥαβδιστήρι· 2) κ. δημ. ἡ παχεῖα οὐρὰ τῶν προβάτων τῆς Καραμανίας· 3) δημ. μτφ. τὸ προεξέχον ὄπισθεν μέρος (ἡ σέλλα) τῆς βράκας τῶν νησιωτῶν.
βακλέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν **τῆς οἰκογενείας τῶν ἀσκληπιδιδῶν**.
βακλίζω πάπ. κτυπῶ διὰ βάκλας βλ.λ., ῥαβδίζω τοὺς κλάδους δένδρου πρὸς πτῶσιν τῶν καρπῶν : **βακλίζειν τὰς ἐλαίας**· 2) γεν. ῥαβδίζω, μαστιγῶ· πρβλ. βάκλον (τό).
βάκλον (τὸ) μτγν. κ. μον. (**λατ. baculum**) ῥάβδος : Αἰσώπ.Μῦθ. **οἱ δὲ παροδῖται λίθοις καὶ βάκλοις κατέκλων διὰ τὰ κάρυα**, Μηναῖ.(,8 συναξάρ. **ὑπὸ στρατιωτῶν βάκλοις τύπτεται** πρβλ. κ. βάκυλον· || πληθ. **βάκλα** ἄ. **βάκρα** βλ.λ.
βακνίδες 'Ησ. « εἶδος ὑποδημάτων ».
βάκοα 'Ησ. « βάθρον ».
βακοίας 'Ησ. « πηλός ».
βακόν 'Ησ. « πεσόν· Κρῆτες ».
βακόπη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν **φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν σκροφουλαριιδῶν**.
βακουϊσμός (ὁ) νεώτ. (λατ.) ἡ θεωρία περ **ὑπάρξεως κενοῦ** ἐν τῇ φύσει.

βακουϊστής (ὁ) νεώτ. (λατ.) ὁ πρεσβεύων τὸν βακουϊσμὸν βλ. λ.

βάκουλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **τριτωνιιδῶν.**

βακουλίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **λυτοκερατιδῶν ἐξωσιφωνωτῶν ἀμμωνοειδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βακουλίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **λυτοκερατιδῶν ἐξωσιφωνωτῶν ἀμμωνοειδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βακούφι(ον) (τὸ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. (ἀραβ. ἀφιέρωσις, ἀφιέρωμα) ἰδιοκτησία ἀναπαλλοτρίωτος, κυρίως ἀκίνητος τῶν μουσουλμανικῶν ναῶν, τζαμίων ἢ εὐαγῶν ἱδρυμάτων : Σέργ.Μακραίος ἐν Σάθ.3,416 **ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρέη ἄλλα μὲν εἶναι τῶν ὀρτάδων, .. καὶ ἄλλα τῶν βακουφίων·** ‖ κατ' ἐπέκτ. κ. ἡ ἀκίνητος περιουσία μονῶν ἢ ἐκκλησιῶν.

βάερα (τὰ) Σουΐδ. ἐπιγρ. κ. **βάκλα** χονδραὶ ῥάβδοι, ματσοῦκες, δι' ὧν ἐτυμπάνιζον τοὺς κακούργους : Σουΐδ., Σχόλ.'Αριστφ.Πλ.476.

βάκρενα (ἡ) δημ. κ. **μπάκρενα** ἀμνὰς ἔχουσα τὸ σῶμα λευκότριχον καὶ τὴν κεφαλὴν μελανότριχον.

βάκρενο (τὸ) δημ. κ. **μπάκρενο** πρόβατον ὡς ἡ ἀμνὰς βάκρενα βλ.λ.

βάκται Ἡσ. «ἰσχυροί».

βακταρικρούσα λέξις βαρβαρικὴ ἄνευ σημασίας : 'Αριστφ.'Ορν.1629.

βακτήρεια (τὰ) νεώτ. βοταν. φυλὴ βακτηρίων τῆς οἰκαγενείας τῶν **βακτηριοειδῶν.**

βακτηρεύω μτγν. κ. μσν. πορευόμενος στηρίζω ἐμαυτὸν διὰ βακτηρίας, ἀκουμπῶ σὲ μπαστούνι· Σουΐδ. «βακτηρεύειν, στηρίζεσθαι» συνήθ. ἐν παθ. τύπῳ μέσ. σημ. : Μακάρ.Φιλάδ.169 C **προσφυῶς ὡς ὁδοιπόροι βακτηρεύονται,** Νικήτ.Χων. Χρον.5,2 **σκήπωνι βακτηρευόμενος.**

βακτήρια (τὰ) νεώτ. ἰστρ. κ. **βακτηρίδια** (εἰδ. τινὰ τούτων **βάκιλλοι** βλ.λ.) κ. ἐν γεν. ὀνομ. **μικρόβια,** φυτικαὶ μονοκύτταροι μικροοργανισμοί, ὁρατοὶ μόνον διὰ ταῦ μικροσκοπίου, ζῶντες παρασιτικῶς ἐν τῷ ἐδάφει, ἐν διαφόροις ὑγραῖς καὶ ἰδίως τῷ ὕδατι, μάλιστα δὲ ἐντὸς ταῦ σώματος ζώων καὶ φυτῶν καὶ ἐντὸς ὀργανικῶν ἀποσυντεθειμένων οὐσιῶν· ‖ εἰδ. τὰ κυλινδροειδοῦς μορφῆς νοσογόνα μικρόβια.

βακτηρία (ἡ) κ. νεώτ. βάκτρον, ῥάβδας, ἐφ' ἧς στηρίζεταί τις, μπαστούνι, μαγκούρα, ματσούκα : Θουκ.8,84 **ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν,** Λυσ.24,12 **δυοῖν βακτηρίαιν χρῶμαι·** 2) εἰδ. ἡ ῥάβδος ἣν ἔφερον οἱ δικασταὶ ὡς σημεῖον τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν : Δημ.298 **παραλαμβάνειν γε ἅμα τῇ βακτηρίᾳ καὶ τῷ συμβόλῳ τὸ φρόνημα τὸ τῆς πόλεως·** 3) νεώτ. εἰδ. ἡ εἰδικοῦ σχήματος μακρὰ ῥάβδος τῶν ἀναπήρων ἢ χωλῶν, ἣν τοποθετοῦσιν ὑπὸ τὴν μασχάλην, δημ. δεκανίκι, πατερίτσα· 4) μτφ. στήριγμα, βοήθημα : Μηναῖ.1,1, 'Ωδ.7 **γήρως βακτηρία ἐδείχθης, παιδαγωγία νεότητος·** 5) νεώτ. ζωολ. γένος ὀρθοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκαγεν. τῶν **φασμιδῶν·** 6) ὁμ. **βακτηρίαι** (αἱ) τάξις μικροβίων περιλαμβάνουσα τὰ σμικρότατα τῶν ζωϊκῶν ἢ φυτικῶν ὄντων, ἄ. σχιζομύκητες.

βακτηριάζω μτγν. στηρίζω οἱονεὶ διὰ βακτηρίας, παρέχω στήριγμα, βοηθῶ : 'Ιω.Χρυσ.5,690,30 **πεπλανημένον ὡδήγησας, ἀσθενοῦντα ἐβακτηρίασας** (περὶ τοῦ Θεοῦ).

βακτηριαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐν τῷ αἵματι ὑπόστασις βακτηρίων βλ. λ., ἡ ἄ. λεγ. μικροβιαιμία ἢ βακιλλαιμία.

βακτηρίασις (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **βακτηρίωσις** ἀσθένεια ἀνθρώπων, ζώων ἢ φυτῶν προκαλουμένη ἐκ τῆς προσβαλῆς παθογόνων βακτηρίων βλ. λ.

βακτηρίαστρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μονοκυττάρων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **διατομιδῶν.**

βακτηρίδιον (τὸ) Ἡσ. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βακτηρία, ῥαβδίον, μπαστουνάκι· Ἡσ. ἐν λ. κάλιον· 2) νεώτ. ἰατρ. τὸ βακτήριον βλ. λ. : **βακτηρίδια ἀερόβια - ἀναερόβια.**

βακτηριδουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὕπαρξις βακτηριδίων ἐντὸς τῶν οὔρων.

βακτηριοειδῆ (τὰ) νεώτ. οἰκογένεια σχιζομυκήτων περιλαμβάνουσα μικροοργανισμοὺς ἐν σχήματι βακτηρίων ἄνευ ἐνδοσποριῶν.

βακτηριοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μέθαδος θεραπείας λοιμωδῶν νοσημάτων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως βακτηρίων βλ.λ.

βακτηριοκτόνος-ον νεώτ. ὁ πρόσφορος εἰς τὸ κτείνειν, ἐξολόθρεύειν τὰ βακτήρια βλ.λ.

βακτηριολογία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐπιστήμη ἡ πραγματευομένη περὶ τῶν βακτηρίων βλ.λ., ἄ. μικροβιολογία.

βακτηριολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ **ἀναφερόμενος** εἰς τὴν βακτηριολογίαν βλ.λ.

βακτηριολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἐπιστήμων ὁ μελετῶν τὰ βακτήρια βλ.λ., ἄ. μικροβιολόγος.

βακτηριολυσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐξουδετέρωσις τῆς μολυσματικῆς δυνάμεως τῶν βακτηρίων διὰ σχετικοῦ ὀροῦ ἢ ἐμβολίου, ἄ. μικροβιολυσία.

βακτηριομετρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μικροβιομετρία βλ.λ.· 2) μέτρησις διαστάσεων τῇ βοηθείᾳ βακτηριομέτρου ἢ βακτηρίας (κανόνος ἢ ῥάβδου), ἄ. ῥαβδομετρία.

βακτηριόμετρον (τὸ) νεώτ. μικροβιόμετρον βλ.λ.· 2) μικρὰ ῥάβδος φέρουσα διαιρέσεις κ. χρησιμεύουσα ἄλλοτε εἰς τοὺς χωρομέτρας, ἄ. ῥαβδόμετρον.

βακτήριον (τό) κ. νεώτ. ὑποκορ. τῆς λ. βακτηρία βλ.λ., μικρὰ ῥάβδος : 'Αριστφ.'Αχ.448 **ἀτὰρ δέομαί γε πτωχικοῦ βακτηρίου,** Μέν.Σαμ.232· πρβλ.βακτηρίδιον (ι)· 2) νεώτ. βοταν. κ. ἰατρ. βακτήρια βλ.λ.

βακτηριοπορφυρίνη (ἡ) νεώτ. μικροβ. ἐρυθρὰ χρωστικὴ οὐσία ἐξαγομένη ἀπὸ ὡρισμένον εἶδος βακτηρίων, τὰς πορφυροβακτηρίας.

βακτηριοπρωτεῖναι (αἱ) νεώτ. μικροβ. οὐσίαι δηλητηριώδεις περιεχόμεναι ἐντὸς τῶν βακτηρίων βλ.λ. καὶ ὧν ἡ τοξικὴ δύναμις εἶναι διάφορος ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῶν μικροβίων **ἐν** οἷς εὑρίσκονται.

βακτηριοσκοπία (ἡ) νεώτ. μικροβ. ἡ ἐξέτασις τῶν βακτηρίων βλ.λ. τῶν εὑρισκομένων ἐντὸς τοῦ σώματος ἀνθρώπων ἢ ζώων, διὰ τῆς ἀναλύσεως πτυέλων, αἵματος, πύου κττ.

βακτηριοτοξαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. τοξίνωσις τοῦ αἵματας διὰ τῆς ἐπιδράσεως βακτηριων βλ.λ.

βακτηριοτροπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μικροβιοτροπία βλ. λ.

βακτηριοφάγος-ον νεώτ. ὁ κατατρώγων, ὁ ἀφανίζων τὰ βακτήρια βλ. λ.· ‖ εἰδ. **βακτηριοφάγος ὁ ἐντερικός** μικρόβιον ὁρατὸν μόνον διὰ τοῦ ὑπερμικροσκοπίου, εὑρισκόμενον ἐντὸς τῶν ἐντέρων ἀνθρώπων ἢ ζώων καὶ ζῶν εἰς βάρος τῶν μικροβίων ἅτινα διαλύει καὶ καταστρέφει· ‖ **βακτηριοφάγα κύτταρα** (τὰ) μικροβ. ὡρισμένα κύτταρα τῶν θηλαστικῶν ἔχοντα τὴν ἰδιότητα νὰ καταστρέφωσι τὰ ἐν τῷ ὀργανισμῷ εἰσχωρήσαντα μικρόβια, ἄ. φαγοκύτταρα βλ.λ.

βακτηρίς-ίδος (ἡ) βακτηρία, ῥάβδας : 'Αχαιὸς 21 (πιθ.).

βακτηριώδη (τὰ) νεώτ. περιληπτ. ὅλα τὰ εἴδη τῶν βακτηρίων βλ.λ.

βακτηρίωσις (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **βακτηρίασις** βλ.λ.· 2) εἰδ. βοταν. διάφοραι ἀσθένειαι τῶν φυτῶν προκαλούμεναι διὰ τῆς ἐπιδράσεως παρασίτων βλ.λ. οἷον ἡ φυματίωσις ἀμπέλων, ἐλαιῶν, ἡ κομμίωσις λυκοπερσικῶν κττ.

βάκτρευμα-ατος (τό) ἡ ἐπὶ βακτηρίας στήριξις· Σουΐδ. «αὐτὸ τὸ βακτρεύειν, αὐτὸ τὸ βακτηρίᾳ

ὑπερείδεσθαι » : Εὐρ.Φοίν.1539 **τί μ' ὦ παρθένε, βακτρεύμασι τυφλοῦ ποδός, ἐξάγαγες εἰς φῶς . .;**

βακτρεύω Σουίδ. « ἐρείδομαι ἐπὶ βακτηρίας ».

βακτριασμός (ὁ) μτγν. ἐσφ. γρ. ἀντὶ μακτρισμὸς βλ.λ. : Πολυδ.4,101.

βακτρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φοινικοειδῶν.**

βακτρίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας **τῶν ἐξωσιφωνωτῶν ἀμμωνοειδῶν,** οὗ λείψανα εὑρέθησαν ἐν ἀπολιθώσει.

βακτροδιωστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. μηχανολ. διωστὴρ προσαρμοζόμενος εἰς τὸ ἔμβολον κινητηρίου τινὸς μηχανῆς πρὸς μετάδοσιν κινήσεως εἰς τὸν ἄξονα αὐτῆς ἄνευ παρεμβολῆς βάκτρου.

βακτρόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκογενείας **τῶν ὀρθοκερατιδῶν,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βακτρόκερως (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυϊδῶν** ἰθαγενὲς τῆς Εὐρώπης.

βακτρόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυαθοκρινιδῶν.**

βακτρομαντεία (ἡ) νεώτ. μαντεία γινομένη διὰ τῆς χρήσεως μαγικῶν ράβδων.

βάκτρον (τὸ) κ. νεώτ. ράβδος χρησιμαποιουμένη πρὸς στήριξιν τοῦ σώματος, βακτηρία, μπαστοῦνι : Αἰσχ.Ἀγ.202 **χθόνα βάκτροις ἐπικρούσαντες,** Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 6,81 **γηραλέον νῦν ἀντὶ πανοπλίης βάκτρον ἀμειψάμενος·** 2) μτφ. στήριγμα : Ἐπίγραμμ. **τοκέων βάκτρον** (πιθ.)· 3) νεώτ. μηχ. ράβδος σιδηρᾶ κυκλικῆς διατομῆς κινουμένη παλινδρομικῶς καὶ ἀποτελοῦσα μέρος μηχανῆς οἷον τῆς ἀτμομηχανῆς κλπ.· 4) ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **πυραλιδῶν.**

βακτρονέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς τάξεως τῶν **φαρετρονῶν ἀσβεστοσπόγγων,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βακτροπηρίτης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ μετὰ βάκτρου καὶ πήρας περιπατῶν, ὡς ἐπίθ. ἐπαιτῶν ἢ κυνικῶν φιλοσόφων : Ἱερών. εἰς Ματθ.11,10.

βακτροπροσαίτης (ὁ) μτγν. ὁ ἐπὶ ράβδου ἐν πορείᾳ στηριζόμενος καὶ προσαιτῶν, ὡς ἐπίθ. τῶν κυνικῶν φιλοσόφων : Λούκιλλ. ἐν ΑΠ 11,410.

βακτρόπτυξις-εως (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. **γένος** μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κτενοβραγχίων γαστεροπόδων** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βακτρόσπορον (τὸ) **νεώτ. κ. -όριον** βοταν. γένος λειχήνων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσκομυκήτων.**

βακτροφύρας (ὁ) μτγν. ὁ **φέρων** βάκτρον, ὡς ἐπίθ. τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου Διογένους : Κερκίδ. 1,2 (π. Διογ.Λ 6,76) **ὁ βακτροφόρας, διπλοείματος, αἰθαιριβόσκας.**

βακτρύδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **θηλοφοριδῶν.**

βακτρύλλιον (τό) **νεώτ.** παλαιοφυτ. **σῶμα** ἀπολελιθωμένον χαρακτηρισθὲν ὡς φῦκος **τῆς** οἰκογενείας τῶν **διατομωδῶν.**

βάκυλον (τὸ) μτγν. (λατ. **baculum**) κ. εἰς πληθ. **βάκυλα** (τὰ) δέσμη ράβδων μετὰ πελέκεως, σύμβολον τῆς ἰσχύος τῶν ρωμαίων αὐτοκρατόρων κλπ., οἱ λατ. **fasces** : Πλούτ.Ρωμ.26 **οἵ τε ραβδοῦχοι λικτώρεις οἵ τε ράβδοι βάκυλα καλοῦνται·** πρβλ. κ. βάκλον κ. βάκλα (ἡ).

βακχανάλια (τὰ) νεώτ. (λατ.) ὀργιαστικὴ ἑορτὴ ἐν Ρώμῃ πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου, βακχεῖα.

βάκχαρ (τὸ) μτγν. **τὸ φυτὸν ἄσαρον : Ψ Διοσκ.** 1,10· πρβλ. κ. **βάκκαρ, βάκκαρις.**

βάκχαρι (τὸ) μτγν. ἀλοιφή τις παρασκευαζομένη ἐκ τοῦ φυτοῦ βάκχαρ βλ.λ. : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,10.

βακχαρίνη (ἡ) **νεώτ. φαρμακ.** ἀλκαλοειδὲς ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ **φυτοῦ βάκχαρις.**

βακχάριος-α-ον βακκάριος βλ.λ.

βάκχαρις (ἡ) κ. νεώτ. ἢ **βάκχαρ** ἢ **βάκκαρις** βλ.λ

βακχαρίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοφ. γένος ἐκλειφάντων δικοτυληδόνων φυτῶν.

βακχᾶς (ὁ) ὁ ἑορταστὴς τῶν βακχείων, ὁ πλήρης μανίας βακχικῆς, ὁ βακχευτὴς βλ.λ. : Σοφ.ἀπ.674.

βακχασμός (ὁ) μσν. βακχικὸν ὄργιον, βάκχευμα βλ.λ. : Φώτ.Βιβλ.144,16.

βακχέβακχος (ὁ) ὕμνος, ᾆσμα πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου, ἀρχόμενον διὰ τῶν λέξεων « Βάκχε, Βάκχε » : Ἀριστφ.Ἱππ.408 **βακχέβακχον ᾆσαι.**

βακχεία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ βακχικὴ μανία, παράφορος ὀργιαστικὴ εὐθυμία : Αἰσχ.Χο.698 **βακχείας καλῆς·** || γεν. ὁ ἐνθουσιασμός : Πλάτ.Συμπ.218 Β **πάντες γὰρ κεκοινωνήκατε τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας·** || κατὰ πληθ. ὁ ὀργιαστικὸς ἑορτασμὸς τοῦ Βάκχου, τὰ βακχικὰ ὄργια : Εὐρ.Βάκχ.1293 **ἐκερτόμει Θεὸν σάς τε βακχείας μολών,** Πλάτ.Νόμ.790 Ε **τῶν ἐκφρόνων βακχειῶν ἰάσεις·** || νεώτ. ὁ παράφορος καὶ μετ' ἐκτρόπων ἐκδηλούμενος ἐνθουσιασμός.

βακχειακός-ή-όν μτγν. ὁ ὑπαγόμενος ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βακχεῖον μετρικὸν πόδα **βλ.λ.** : Ἡφαιστ.13,1 **βακχειακὸν μέτρον.**

βακχεῖον (τὸ) κ. νεώτ. ὀργιαστικὸς ἑορτασμὸς τοῦ Βάκχου, μανία, παραφροσύνη βακχική : Ἀριστφ.Λυσ.1 **ἀλλ' εἴ τις εἰς βακχεῖον αὐτὰς ἐκάλεσεν** (δ.ἑρμ. εἰς τὸν ναὸν τοῦ Βάκχου), Εὐρ. Φοίν.21 **ἡδονῇ δοὺς ἔς τε βακχεῖον πεσὼν** (διόρθ. βακχεῖαν)· κ.πληθ. : Ἀριστφ.Βάτρ.357 **γλώττης βακχεῖ' ἐτελέσθη·** 2) θίασος λατρευτῶν τοῦ Βάκχου : Ἐπιγρ.Μεγάρων **τὸ παλαιὸν βακχεῖον, εὐνοίας χάριν·** 3) Ἡσ. « βακχεῖον· τελεστήριον, νάρθηξ ».

βάκχειος-α-ον ἢ **βακχεῖος-α-ον** ἢ **βάκχιος-α-ον** κ. νεώτ., μτγν. θηλ. κ. **-ος** (Λουκ.) ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν Βάκχον ἢ τὰς τελετάς, τὰ ὄργια αὐτοῦ, ὁ βακχικός : Σοφ.ἀπ.255,2 **βάκχειος βότρυς,** Εὐρ.Ἑκ.686 **κατάρχομαι νόμον βακχεῖον,** Ξεν.Συμπ. 9,3 **τοῦ Διονύσου ηὐλεῖτο ὁ βακχεῖος ρυθμός·** || ὡς ἐπίθ. τοῦ Διονύσου, ὁ ἐμμανής, μανιώδης, ἐνθουσιῶν : Ὑμν.Ὁμ.19,46 **ὁ βάκχειος Διόνυσος,** Σοφ.ΟΤ 1105 **ὁ βακχεῖος θεός,** Ἀριστφ.Θεσμ.988 **βάκχειε δέσποτ'·** 2) δθ. **βάκχιος** ὡς οὐσ. ὁ Βάκχος : Σοφ.Ἀντ.154 **ὁ Θήβας δ' ἐλελίχθων Βάκχιος ἄρχοι,** Εὐρ.Κύκλ.9 **σκῦλ' ἔδειξα Βακχίῳ·** 3) προσηγορικῶς ὁ οἶνος (ὁ τοῦ Βάκχου) : αὐτ.ΙΤ 953 **εἰς δ' ἄγγος ἴδιον ἴσον ἅπασι βακχίου μέτρημα πληρώσαντες·** 4) μετρ. **βακχεῖος** (ὁ) μετρικὸς πούς ἀποτελούμενος ἐκ τριῶν συλλαβῶν, δύο μακρῶν καὶ μιᾶς βραχείας (— — υ) : Διον.Ἁλ.Συνθ.17, ἢ ἐκ μιᾶς βραχείας καὶ δύο μακρῶν (υ — —) : Ἡφαιστ. 3· ὁμ. **βακχεῖος ἀπὸ τροχαίου** ὁ μετρικὸς πούς — υ υ —, **βακχεῖος ἀπ' ἰάμβου** ὁ υ — — υ : Ἀριστείδ.Κοΐντ.1,17· 5) τὸ αὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. **βακχεῖα** (τὰ) ὀργιαστικαὶ ἑορταὶ τελούμεναι πρὸς τιμὴν τοῦ Βάκχου· πρβλ. βακχανάλια.

βακχεῖος-ον ὁ βάκχειος βλ.λ.

βακχειώδης-ους-ες ὁ βακχώδης ἤτοι ὁ πλήρης βακχικῆς μανίας, ὁ μανιώδης : Ἀρχ.Λεξ.

βακχειώτης (ὁ) βακχιώτης βλ.λ. : Σοφ.ΟΚ 678 (ἐσφ. γρ. ἀντὶ **-ιώτης**).

βάκχευμα-ατος (τὸ) ἰδίᾳ εἰς τὸν πληθ. ὀργιαστικὸς ἑορτασμὸς τοῦ Βάκχου, βακχικὸν ὄργιον, βακχεία : Εὐρ.Βάκχ.317 **καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν οὖσ' ἥ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται,** Πλούτ.Τ Γράκχ. 10 **οὐ γὰρ μόνον ἐν βακχεύμασιν, ἀλλὰ καὶ ἐν φιλοτιμίαις.**

βακχεύσιμος-ον ὁ εἰς βακχείαν βλ.λ. 1) ἐπιρρεπής, ὁ ὑπὸ βακχικῆς μανίας κατεχόμενος, ὁ ἔνθους, μανιώδης : Εὐρ.Βάκχ.298 **τὸ γὰρ βακχεύσιμον καὶ τὸ μανιῶδες μαντικὴν πολλὴν ἔχει.**

βάκχευσις-εως (ἡ) ὁ ὀργιαστικὸς ἑορτασμὸς τοῦ

Βάκχου, ἡ βακχικὴ μανία : Εὐρ.Βάκχ.357 **πικρὰν βάκχευσιν ἐν Θήβαις ἰδών.**

βακχευτής (ὁ), θηλ. **βακχεύτρια** ὁ ὀργιαστικῶς ἑορτάζων τὸν Βάκχον ἢ ὁ πλήρης βακχικοῦ ἐνθουσιασμοῦ : Ὀρφ.Ὕμν.11,21, Ἀντίπ. ἐν ΑΠλ.4,290 **βακχευτής θεός·** ‖ κ. ἐπιθ. ὁ βακχεῖος, βακχιακὸς βλ.λ. : Ἀγαθ.ἐν ΑΠ 11,64,2 **βακχευτὴς ῥυθμός.**

βακχευτικός-ή-όν ὁ διατεθειμένος ἢ ὁ πρόσφορος πρὸς βακχικὰ ὄργια, ὁ πλήρης μανίας βακχικῆς : Ἀριστλ.Πολιτ.1342 b, 26 **βακχευτικὸν γὰρ ἥ γε μέθη ποιεῖ μᾶλλον.**

βακχεύτρια (ἡ) κ. νεώτ. θηλ. τοῦ βακχευτὴς βλ.λ. : ΑΒ 225, Ἡσ.· ‖ ἡ ὀργιαστικὴ γυνή.

βακχεύτωρ-ορος (ὁ) ἐπίγρ. ὁ βακχευτὴς βλ.λ.

βακχεύω κ. νεώτ. ἑορτάζω τὴν ἑορτήν, τὰ μυστήρια τοῦ Βάκχου : Ἡρ.4,79 **Σκύθαι δὲ τοῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδίζουσι·** 2) κατ' ἐπέκτ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ βακχικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἐνθουσιῶ, εἶμαι ἐκμανής : Σοφ.Ἀντ.136 μαινομένᾳ **ξὺν ὁρμᾷ βακχεύων ἐπέπνει,** Πλούτ.ΤΓράκχ.1 **τοῦ δήμου συνενθουσιῶντος ὑφ' ἡδονῆς καὶ βακχεύοντος περὶ αὐτόν·** κ. ἐπὶ ἀψύχων : Αἰσχ.ἀπ.58 **ἐνθουσιᾷ δὴ δῶμα, βακχεύει στέγη·** 3) μτβ. κινῶ τινα εἰς βακχικὸν ἐνθουσιασμόν, ἐμπνέω βακχικὴν μανίαν : Εὐρ.Ὀρ.411 **αὗταί σε βακχεύουσι συγγενῆ φόνον·** κ. παθ. : αὐτ.835 **βεβάκχευται μανίαις,** Μηναῖ.3,27 Ὠδ.4 **ὠρυομένη καὶ μέθῃ βεβακχευμένη·** 4) μέσ. εἶμαι ἔμπλεως μυστικιστικῆς ἐμπνεύσεως : Πλούτ.Ἠθ.580C **φιλοσοφία εὖ μάλα βεβακχευμένη.**

βακχέχορος (ὁ) ὁ ὁδηγῶν βακχικοὺς χορούς, ὡς ἐπιθ. τοῦ Διονύσου : Ὀρφ.Ὕμν.57,3.

βάκχη (ἡ) κ. νεώτ. ἡ βακχεύουσα, ἡ τελοῦσα τὰ ὄργια τοῦ Βάκχου, ἡ μαινάς : Αἰσχ.Εὐμ.25 **βάκχαις ἐστρατήγησεν ὁ θεός,** Πλάτ.Ἴων 534 Α **ὥσπερ αἱ βάκχαι ἀρύτονται ἐκ τῶν ποταμῶν μέλι καὶ γάλα·** 2) γεν. ἡ μανιῶσα θεράπαινα θεοῦ τινος, ἡ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐμπνευσμένη : Εὐρ.Ἑκ.1077 **τέκν' ἔρημα λιπὼν βάκχαις Ἅιδου διαμοιρᾶσαι·** 3) εἶδος ἀπίου, δημ. βαχάδες : Νίκ.Ἀλ.354· 4) **νεώτ. ζωολ.** γένος διπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **συλφιδῶν.**

βακχιάζω βακχεύω βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.931 **βακχιάζων ἐξ ἕδρας μεθώρμισα,** αὐτ.Κύκλ.204.

βακχιακός-ή-όν βάκχειος, βακχικὸς βλ.λ. : Ὀρφ. Ὕμν.79,9 **βακχιακαὶ νύκτες.**

βακχιάς-άδος (ἡ) μτγν. ποι. θηλ. τοῦ βάκχιος, ἄ. βάκχειος βλ.λ. : Ἀγαθ. ἐν ΑΠ 6,72 **ὀπώρης βακχιάδος.**

βακχιαστής (ὁ) δωρ. **-τάς** μτγν. ὁ βακχευτὴς βλ.λ. : Φιλόδαμ.Σκαρφ.144.

βακχίδη (ἡ) **νεώτ. ζωολ.** γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας **τῶν νηριδῶν.**

βακχικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν Βάκχον ἢ τὰς πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ὀργιαστικὰς τελετάς, ὁ ἔνθους, μαινόμενος, βακχεῖος βλ.λ. : Ἀριστλ.Πρ.922 b,22, Διόδ.Σ 1,11 **ἐν τοῖς βακχικοῖς ἔπεσι,** Στράβ.10,3,10 **τὸ ὀργιαστικὸν πᾶν καὶ τὸ βακχικόν, - βακχικαὶ ἑορταί·** κ. ὑπερθ. : Λουκ.Δὶς Κατ.9 **ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα τῶν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικώτατον ;**

βακχικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τὸν Βάκχον ἢ τὰ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ὄργια : Στράβ.15,1,8 **βακχικῶς τὰς ἐκστρατείας ποιουμένων τῶν βασιλέων·** συγκρ. **βακχικώτερον :** Δοῦρις 24.

βακχίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

βάκχιος-ον κ. νεώτ. βάκχειος βλ.λ.

βακχίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ βάκχη βλ.λ. : Σοφ.Ἀντ. 1129 **ἔνθα Κωρύκιαι νύμφαι στίχουσι βακχίδες.**

βακχισταί (οἱ) ἐπιγρ. θίασος λατρευτῶν τοῦ Βάκχου : Ἐπιγρ. Θήρας : **τοῦ κοινοῦ τῶν βακχιστῶν.**

βακχιῶ-όω βακχεύω, κινῶ τινα εἰς βακχικὴν μανίαν· ἐν τῷ παθ. : Σοφ.ἀπ.959 **βεβακχιωμένην βροτοῖσι κλεινὴν Νῦσαν.**

βακχιών-ῶνος ἐπιγρ. ὀνομασία μηνὸς ἐν Μυκόνῳ.

βακχιώτης (ὁ) ὁ βακχευτὴς βλ.λ. : Σοφ.ΟΚ 678 **ἵν' ὁ βακχιώτας ἀεὶ Διόνυσος ἐμβατεύει.**

βακχόαν Ἡσ. « βόθρον, Αἰολεῖς ».

βάκχος (ὁ) κ. νεώτ. ἐπίθετον ἀπὸ τῶν ἀττ. χρόνων τοῦ θεοῦ Διονύσου : Σοφ.ΟΤ 211 **οἰνῶπα βάκχον εὔιον·** 2) ὡς ἐπίθ. τοῦ Διός : Ἐπίγραμμ. **Ζεὺς Βάκχος·** 3) προσηγορικῶς ὁ οἶνος : Εὐρ.ΙΑ 1061 **ἐπὶ δαῖτα τῶν θεῶν κρατῆρά τε βάκχου,** ΑΠ 7, 353 **βάκχου πλῆρες** (ποτήριον), αὐτ.11,57 **εὐώδεϊ βάκχῳ·** 4) ὁ βακχευτής, ὁ τελῶν τὴν ἑορτὴν τοῦ Βάκχου ἢ ὁ ὑπὸ βακχικῆς μανίας ἢ ἐνθουσιασμοῦ κατεχόμενος : Εὐρ.Βάκχ.491 **ὡς θρασὺς ὁ βάκχος κοὐκ ἀγύμναστος λόγων,** αὐτ.Ἡρ.1119 **Ἅιδου βάκχος,** Ὀρφ.ἀπ.5 **πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι, βάκχοι δέ τε παῦροι,** ΑΠλ.ΠΙ 3,9 **Ἔρωτος βάκχοι·** 5) εἶδος στεφάνου· ΑΒ 224 « βάκχος.. καὶ κλάδος ὁ ἐν ταῖς τελεταῖς, ὡς δὲ ἔνιοι στέφανος ὑπὸ Δωριέων » (Νίκ.ἀπ.130 **βάκχοισιν κεφαλὰς περιανθέσιν ἐστέφαντο·** 6) εἶδος ἰχθύος τινός : Ἰκέσ.π.Ἀθην.7,306 Ε **καταδεέστεροι δὲ πάντων οἱ χελλῶνες οἱ λεγόμενοι βάκχοι·** ‖ εἰδ. ὁ ἰχθὺς ὀνίσκος : Δωρίων π.Ἀθην.3,118 C **καλεῖσθαι γὰρ καὶ βάκχον καὶ ὀνίσκον καὶ χελλαρίην·** 7) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κανθαριδῶν·** 8) Ἡσ. « κλαυθμός »· 9) ΑΒ 224 « οἱ δὲ τὸν φανὸν βάκχον ».

βακχούρια (τὰ) μτγν. ἑβρ. οἱ πρῶτοι καρποὶ καὶ τὰ πρῶτα γεννήματα καὶ ἡ προσφορὰ αὐτῶν εἰς τὸν ναὸν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων : ΠΔ Νε.13,31 **καὶ τὸ δῶρον τῶν ξυλοφόρων ἐν καιροῖς ἀπὸ χρόνων, καὶ ἐν τοῖς βακχουρίοις.**

βάκχυλος (ὁ) ἄρτος σποδίτης, ἤτοι ἄρτος ἐφθμένος ἐντὸς θερμῆς τέφρας· Ἡσ. « βάκχυλον· σποδίτην ἄρτον. Ἠλεῖοι » : Ἀθήν.3,111 D **βάκχυλος δ' ἐστὶν ἄρτος σποδίτης παρ' Ἠλείοις καλούμενος** ὡς Νίκανδρος.. **ἱστορεῖ** (Νίκ.ἀπ.121).

βακχῶ-άω φέρομαι βακχικῶς, μαίνομαι, βακχεύω βλ.λ. : Αἰσχ.Ἑπτ.498 **ἔνθεος δ' Ἄρει βακχᾷ πρὸς ἀλκὴν Θυιὰς ὡς φόβον βλέπων.**

βακχώδης-ους-ες μτγν. ὁ πλήρης βακχικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὁ ἔνθους· ἐν τῷ ὑπερθ. : Ἀρρ.Ἰνδ. 8,1 **τῶν ἑτέρων ἕνα τὸν βακχωδέστατον.**

βακωνισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ ἄγγλου φιλοσόφου Φραγκ. Βάκωνος.

βαλάθαθρον (τὸ) πάπ. μαλάθαθρον βλ.λ.

βαλάγκη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλαιοειδῶν.**

βάλαγρος (ὁ) ἰχθὺς τῶν γλυκέων ὑδάτων : Ἀριστλ. ΖΙ 538 a,15.

βαλάδες Κύριλλ. « δεσμωτήριον ».

βαλαικάκες Ἡσ. βλ. βάλαικες.

βάλαικες Ἡσ. « δεσμωτήριον, καὶ **βαλαικάκες** »

βαλαιόν Ἡσ. « μέγα, πολύ, οἱ δὲ ταχύ ».

βαλαΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὁμοιάζον πρὸς ἄσφαλτον.

βάλακες Κύριλλ. « δεσμωτήριον ».

βαλακρίδα (ἡ) δημ. εἶδος ἀκρίδος, ἄ. βολάκριθας : Βλ.Συνμ.437 ἐν λ. ἀκρίδα.

βαλακρός-ά-όν (μακεδ.) ἀντὶ **φαλακρὸς** βλ.λ.

βαλαλάϊκα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. κ. μπαλαλάϊκα ρωσσικὸν μουσικὸν ὄργανον φέρον τρεῖς χορδὰς καὶ τριγωνικὸν ἠχεῖον.

βαλανάγρα (ἡ) εἶδος κλειδίου ἢ ἀγκίστρου, δι' οὗ ἐκβάλλοντες τὴν βάλαναν ἤνοιγον τὴν θύραν : Ἡρ.3,155 **τῶν πυλέων τὰς βαλανάγρας·** 2) κατ' ἐπέκτ. κλείς, κλεῖθρον, κλειδαριά : Πολύβ.7,16,5 **πειρῶνται διακόπτειν.. τὸν μοχλὸν ἔνδοθεν καὶ τὰς βαλανάγρας,** πρβλ. κ. βάλανος 7).

βαλανάριον (τὸ) πάπ. μικρὸν βαλανεῖον βλ.λ.

βαλανειοθεραπευτική (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ λουτρῶν (ἐν βαλανείοις βλ.λ.) γινομένη θεραπεία.

βαλανειόμφαλος-ον ἐπὶ φιάλης, ἡ ἔχουσα κυρτὸν τὸν πυθμένα, ὀμφαλωτή : Κρατῖν.50 **δέχεσθε φιάλας τάσδε βαλανειομφάλους.**
βαλανεῖον (τὸ) ὁ τόπος ἔνθα λούονται οἱ ἄνθρωποι, ὁ λουτρών, ὁ λουτρός : Ἀριστφ.Νεφ.837 **οὐδ' εἰς βαλανεῖον ἦλθε λουσόμενος.** Ἐπιγρ. **βαλανεῖον δημόσιον·** συνήθ. κατὰ πληθ. : Ἀριστφ.Νεφ. 991 **βαλανείου ἀπέχεσθαι·** 2) τὸ λουτρὸν ὅπερ ἔκαμέ τις : Γαλ.11,46 **κενωτέον.. καταπλάσμασι καὶ βαλανείοις.**
βαλανείτης (ὁ) μτγν. βαλανεὺς βλ.λ. : Πολύβ. 30,20,4 **πρὶν ἢ τὸν βαλανείτην τὸ ὑπάρχον ὕδωρ ἀφεῖναι πᾶν·** 2) Ἡσ. « πολυπράγμων, περίεργος ».
βαλανεύς-έως (ὁ) ὁ ἐπιστάτης ἢ ὁ ὑπηρέτης βαλανείου λούων καὶ εὐτρεπίζων τοὺς λουομένους, συγγ. μσν. κ. δημ. λουτράρης, λουτρατζῆς : Ἀριστφ.Ἱππ.1403, Πλάτ.Πολ.344 D **ὥσπερ βαλανεὺς ἡμῶν καταντλήσας κατὰ τῶν ὤτων ἀθρόον καὶ πολὺν τὸν λόγον·** ‖ δθ. παροιμιακῶς, ὁ φιλοπράγμων, φλύαρος, περίεργος : Διογενιαν.3,64 «βαλανεὺς ἐπὶ τῶν πολυπραγμόνων· οὗτοι γὰρ σχολὴν ἄγοντες πολυπραγμονοῦσι ».
βαλανευτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν., θηλ. **βαλανεύτρια** ὁ βαλανεὺς βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ.3,816,25, πρβλ. βαλανευτής.
βαλανευτής (ὁ) πάπ. βαλανεὺς βλ.λ.
βαλανευτικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βαλανεῖον βλ.λ. ἢ εἰς τὸν βαλανέα : Πάπ. **βαλανευτικὸν ἔλαιον,** Γεωπ.10,29,4 **κονίας βαλανευτικῆς·** ‖ ἡ **βαλανευτική** (ἐνν. τέχνη) ἡ τέχνη τοῦ βαλανέως : Πλάτ.Σοφ.227 Α **ὅσα βαλανευτικὴ παρέχεται.**
βαλανεύτρια (ἡ) θηλ. τοῦ βαλανευτής, ἡ βαλάνισσα βλ.λ. : Πολυδ.7,166.
βαλανεύω ὑπηρετῶ τινα κατὰ τὸ λουτρόν, εἶμαι βαλανεὺς βλ.λ. : Ἀριστφ.Λυσ.337 **στελέχη φέροντας, ὥσπερ βαλανεύσοντας·** 2) γεν. ὑπηρετῶ : Ἀριστφ.Εἰρ.1103 **κἀγὼ 'μαυτῷ βαλανεύσω** (σχόλ. « διακονήσω καὶ ὑπουργήσω »)· 3) μτφ. καταβρέχω τινὰ οἱονεὶ ὡς ὁ βαλανεὺς τὸν λουόμενον : Φερεκρ.130,6 **ὁ Ζεὺς δ' ὕων οἴνῳ καπνίᾳ κατὰ τοῦ κεράμου βαλανεύσει·** 4) Ἡσ. « λαμπροφωνεῦομαι, παρ' ὅσον οἱ βαλανεῖς, ὅταν παραχέωσι τὸ ὕδωρ, κραυγάζουσι ».
βαλανζίνιος βαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἡ ἀρχαιοτέρα ἐκ τῶν πέντε βαθμίδων (ἡλικιῶν) εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ παλαιοκρητιδικὴ ὑποπερίοδος τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.
βαλανηρός-ά-όν ὁ ἀνήκων εἰς τὸ εἶδος τῶν βαλάνων, ὁ κατὰ τὸν τύπον τῶν βαλάνων : Θεόφρ.Φl 1,11,3.
βαλανηφαγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ὑπὸ ἀνθρ. χρῆσις τῶν βαλάνων ὡς τροφῆς : Φλ.2,409.
βαλανηφάγος-ον κ. νεώτ. ὁ τρώγων βαλάνους, βαλανίδια : Χρησμ.π.Ἡρ.1,66 **πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,** Θεμίστ.Λόγ.26,316 C.
βαλανηφαγῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. τρώγω βαλάνους, βαλανίδια : Ἀππ.Ἐμφ.Πόλ.1,50, Μάρκελλ.π. Εὐσ.κατὰ Μαρκ.15 C **οἱ παλαιοὶ .. πρὸ τῆς τοῦ σίτου γεωργίας βαλανηφαγοῦντες.**
βαλανηφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων ἢ παράγων βαλάνους : Ἡρ.1,193 **τῇσι βαλανηφόροισι τῶν φοινίκων,** - βαλανηφόρα **φυτά.**
βαλάνι (τὸ) δημ. ἡ βάλανος βλ. λ., ἃ. βαλανίδι.
βαλανίδα (ἡ) δημ. ὁ ἀδὴν κυρίως **τῆς ἀμυγδάλης,** ἡ γαργαλήθρα.
βαλανίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια μαλακοστράκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἑλικοποδιδῶν.**
βαλανίδι (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς βαλανιδιᾶς βλ.λ.
βαλανιδιά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον δρῦς ἡ αἰγίλωψ, ἃ. ἥμερη βαλανιδιά, δέντρο, νιζάρο· ‖ ὁμ. τὸ δένδρον ἡ δρῦς ἡ μαλλωτή, ἃ. ἀγριοβαλανιδιά, ρουπάκι, γρανίτσα, μεράδι.
βαλανίδιον (τὸ) πάπ. κ. νεώτ. μικρὸν βαλανεῖον βλ.λ. : Πάπ. **δημόσιον βαλανίδιον·** ‖ νεώτ. ὁ καρπὸς τῆς βαλανιδιᾶς, ἡ βάλανος, τὸ βαλανίδι.
βαλανίζω σείω, τινάζω δρῦν καὶ συλλέγω τὰς πιπτούσας **βαλάνους·** δθ. παροιμ. **ἄλλην δρῦν βαλάνιζε** πρὸς ἄλλον ἄπιθι, πήγαινε ἀλλοῦ, ἐπὶ τῶν ὀχληρῶν **ἐπαιτῶν** : ΑΠ 11,417, Ζηνόβ.2,41· 2) ἰατρ. **ἐμβάλλω εἰς τὸν πρωκτόν** τινος καθαρτικὴν βάλανον ἤτοι ξηρὸν κλυστῆρα πρὸς κένωσιν : Ἱππ.π.Παλυδ.10,150· πρβλ. βάλανος.
βαλανικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς βαλανεῖον ἢ βαλανέα : Σχόλ.Λουκ.Λεξ.2 τὸ **ἐπίλουτρον δὲ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ βαλανικόν.**
βαλάνινος-ον μτγν. κ. νεώτ., θηλ. κ. -ίνη ὁ ἐκ βαλάνου κατεσκευασμένος ἢ ἐξαχθείς : Θεόφρ.Ὀσμ. 29, Διοσκ.1,40· 2) πάπ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῆς βαλάνου : Πάπ. **βαλανίνη στολή.**
βαλανῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**
βαλάνιον (τὸ) ἀφέψημα ἐκ βαλάνων παρεχόμενον εἰς τὸν μεθύοντα πρὸς ἀνάνηψιν : Νικαχάρ.15 **ἀντὶ ῥαφάνων ἐφήσομεν βαλάνιον, ἵνα νῷν ἐξάγῃ τὴν κραιπάλην·** 2) ἰατρ. μικρὰ καθαρτικὴ βάλανος ἐμβαλλομένη εἰς τὸν πρωκτὸν ἀντὶ κλυστῆρος, πεσσός, ὑπόθετον : Ἱππ.Γυν.1,92 **ἐλλεβόρου μέλανος τριώβολον τρίψας ἐν οἴνῳ μέλανι βαλάνια ποιέειν·** πρβλ. κ. βάλανος.
βαλανίς-ίδος (ἡ) ἡ ἀντὶ κλυστῆρος χρησιμοποιουμένη καθαρτικὴ βάλανος, πεσσός, ὑπόθετον : Ἱππ. Γυν.2,155 **ἀναποιέειν μέλιτι βαλανῖδας·** πρβλ. κ. βαλάνιον, βάλανος 8)· 2) πάπ. πῶμα : Πάπ. **βαλανίδων ἐλαΐνων·** 3) θηλ. τοῦ βαλανεύς, βαλάνισσα : Σουΐδ.
βαλάνισις-εως (ἡ) γλωσσ. βαλανισμὸς βλ.λ.
βαλανισμός (ὁ) μτγν. τὸ ἐμβάλλειν εἰς τὸν πρωκτὸν ὑπόθετον, **τὸ** βαλανίζειν βλ.λ.2) : Ἀέτ.8,49.
βαλάνισσα (ἡ) μτγν. κ. μσν., θηλ. τοῦ βαλανεὺς βλ.λ., βαλανεύτρια, λουτράρισσα : ΑΠ 5,81 **ὦ σοβαρὴ βαλάνισσα, τί μ' αὔτως ἔμπυρα λούεις;**, Ψκωδιν.190,19.
βαλανιστής (ὁ) μτγν. ὁ συλλέγων βαλάνους : Ζηνόβ.2,41· πρβλ. βαλανίζω 1).
βαλανίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα βαλάνου : Πλίν.Φl 37,149 **βαλανίτης λίθος** (εἶδος πολυτίμου λίθου)· 2) βαλανίτης βίος = ὁ βαλάναις συντηρούμενος, δθ. ἀγροῖκος καὶ πενιχρός : Εὐστ. Ὀδ.1859,47· 3) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀμυριδοειδῶν.**
βαλανῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος καστάνου : Πλίν.Φl 15,93· 2) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῆς βαλάνου, τοῦ προσθίου μέρους τοῦ πέους· πρβλ. κ. βαλανοποσθῖτις.
βαλανόβιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**
βαλανόγλωσσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων μεγάλου μεγέθους τῆς οἰκογεν. τῶν **νημερτῶν.**
βαλανοδόκη (ἡ) μτγν. ἡ ὀπὴ τοῦ μοχλοῦ, ἐν ᾗ ἐμβαλλομένης τῆς βαλάνου κλείεται ἡ θύρα : Αἰν. Τακτ.18,3· ‖ νεώτ. δακτύλιος ἐπὶ τῆς παραστάδος θύρας, ἐν ᾧ εἰσέρχεται ἡ βάλανος τοῦ σύρτου.
βαλανοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τῆς βαλάνου : Διοσκ.5,137.
βαλανοκάστανον (τὸ) μτγν. τὸ κάστανον : Ἀλεξ. Τράλλ.312 (πιθ. **ἀντὶ** βολβοκάστανον).
βαλανόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀρτικουλάτων κρινοειδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαλανοκυστίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογεν. τῶν **καρποειδῶν κυστοειδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαλανόμορφος-ον νεώτ. ὁ ἔχων μορφήν, σχῆμα βαλάνου· 2) ζωολ. τὸ οὐδ. **βαλανόμορφον** ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν τῶν **χρυσομηλιδῶν.**

βαλανοποσθίτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῆς βαλάνου τοῦ πέους καὶ τῆς πόσθης.
βαλανορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ρύσις αἵματος ἐκ τῆς βαλάνου τοῦ πέους.
βαλανόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πυώδης ἢ βλενώδης ρύσις ἐκ τῆς βαλάνου τοῦ πέους.
βάλανος (ἡ) κ. νεώτ. ὁ καρπὸς τῆς δρυός, τῆς βαλανιδιᾶς, τὸ βαλανίδι ἢ βελανίδι: 'Οδ.Κ 242 **βάλανόν τε βάλεν καρπόν τε κρανείης ἔδμεναι,** Θεόφρ.Φ1 3,8,3· 2) γεν. πᾶς καρπὸς ὁμοιάζων πρὸς τὴν δρυοβάλανον, οἷον ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος, ἡ κουρμάδα: Ξεν.'Αν.2,3,15 **αἱ βάλανοι τῶν φοινίκων**· ‖ **Διὸς βάλανος** τὸ γλυκὺ κάστανον: Θεόφρ.Φ1 4,5,1,Διοσκ.1,106 | γρ.κ.διοσβάλανος βλ.λ.|· ¦ Ζωναρ.371 « βαλάνους Διὸς τὰ κάρυα »· ‖ ΑΒ 225,12 « Κρῆτες δὲ τὰ ἀμύγδαλα βαλάνους »· ‖ **βάλανος μυρεψική** ἡ παρ' ἰατροῖς ἐν χρ. μυροβάλανος βλ.λ. (**balanites aegyptiaca**) : Διοσκ.4,157· 3) συνεκδ τὸ βαλανηφόρον δένδρον: Θεόφρ. Φ1 4,2,6,ΠΔ Γέν.35,8 **ἐτάφη.. ὑπὸ τὴν βάλανον**· 4) εἶδος ὀστρακοδέρμου, μύδι: 'Αριστλ.Ζ1 535a,24· 5) νεώτ. είδ. ζωολ. γένος θαλασσοβίων ἐνταμοστράκων ἀρθροζώων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **βαλανιδῶν**· 6) κ. νεώτ. ἀνατ. τὸ ἄκρον, ἡ κεφαλὴ τοῦ πέους κ. τῆς κλειτορίδος: 'Αριστλ.Ζ1 493 a,27,Γαλ. 10,381· 7) ἐπίμηκες σιδήριον ἐμβαλλόμενον διά τινος ὀπῆς εἰς τὸν ξύλινον μοχλὸν τῆς θύρας, ὥστε νὰ μὴ δύναται οὗτος νὰ μετακινηθῇ καὶ νὰ ἀνοίξῃ ἡ θύρα, πρὶν νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ σιδήριον διὰ τῆς βαλανάγρας βλ.λ.: 'Αριστφ.Σφ.200 **τὴν βάλανον ἔμβαλλε πάλιν εἰς τὸν μοχλόν,** Θουκ.2,4 **ἔκλῃσε στύρακι ἀκοντίου ἀντὶ βαλάνου χρησάμενος ἐς τὸν μοχλόν**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ κλείθρου περιδεραίου: 'Αριστφ.Λυσ.410· 8) παρὰ τοῖς ἀρχ. ἰατροῖς, ὁ εἰς τὸν πρωκτὸν ἐμβαλλόμενος **πεσσὸς** ἀντὶ κλύσματος πρὸς κένωσιν, τὸ ὑπόθετον· Πολυδ.10,150 « τὸ **ἐντιθέμενον τῇ ἕδρᾳ** ἐκ **στέατος** καὶ λίτραυ πρόμηκες πλάσμα, ᾧ ἀντὶ κλυστῆρος χρῶνται »: 'Ιππ. 'Επιδ.1,26,α' **προσθεμένῳ δὲ βάλανον φυσώδεα σμικρὰ διῆλθε,** 'Αρετ.'Οξ.Νούσ.1,1· 9) βαλανοειδὴς ψῆφος πρὸς ψηφοφορίαν: 'Αριστλ.'Αθ. 63,2 **καὶ βάλανοι εἰς τὴν ὑδρίαν ἐμβάλλονται.. γέγραπται δὲ ἐν ταῖς βαλάνοις.**
βαλανοτρώξ-ῶγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μικρῶν ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν καυρκουλιανιδῶν.
βαλανοφαγία (ἡ) νεώτ. βαλανηφαγία βλ.λ.
βαλανοφάγος-ον ΕΜ κ. νεώτ. ὁ τρώγων βαλάνους, βαλανηφάγος βλ.λ.: ΕΜ 790,36.
βαλανοφαγῶ-έω σχόλ. κ. νεώτ. τρώγω βαλάνους, βαλανηφαγῶ βλ.λ.
βαλανοφοροειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν, δικοτυληδόνων.
βαλανοφόρος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ φέρων καρπὸν βάλανον, ὁ βαλανηφόρος βλ.λ.· 2) είδ. βοταν. **βαλανοφόρος** (ἡ) γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **βαλανοφοροειδῶν** βλ.λ.
βαλανοφορώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. **βαλανοφοροειδῆ** βλ.λ.
βαλανοφυλλία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος κοιλεντερωτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀνθοζώων.**
βαλανοφιδικά (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογεν. φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **δικοτυληδόνων.**
βαλανσιέν (τὸ) νεώτ. (γαλλ.) τρίχαπτα (δαντέλλες) κατασκευαζόμενα διὰ κοπανελλίων βλ.λ. κατὰ μίμησιν τῶν ἄλλοτε ἐν τῇ πόλει τῆς Γαλλίας Βαλὰνς κατασκευαζομένων.
βαλαντιατόμος (ὁ) βαλαντιοτόμος βλ.λ.: Πλάτ. Πολ.552 D **κλέπται τε καὶ βαλαντιατόμοι** (διόρθ.).
βαλαντιδίασις (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐντεροπάθεια διαρροϊκὴ προκαλουμένη ἐκ τῆς εἰσδύσεως βαλαντιδίου βλ.λ.2) ἐν τῷ ἐντέρῳ.
βαλαντίδιον (τὸ) ἢ **βαλλαντίδιον** κ. νεώτ. μικρὸν βαλάντιον, σακκουλάκι διὰ χρήματα: Εὐπ.23. 'Ηλιόδ.Αἰθ.2,30 **ὃς ὑπὸ μάλης τι βαλαντίδιον ἔχων**· 2) νεώτ. ζωολ. γένος πρωτοζώων ἐγχυματικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἑτεροτριχιδῶν,** ζῶν παρασιτικῶς ἐν τῷ παχεῖ ἐντέρῳ ἀνθρώπων καὶ ζῴων.
βαλαντιητόμος-ον βαλαντιατόμος βλ.λ.: 'Αριστφ.Βάτρ.772 **τοῖς λωποδύταις καὶ τοῖς βαλαντιητόμοις** (διόρθ. βαλαντιοτόμοις).
βαλαντιοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. θυλακοειδής: Μελέτ.115,4 **χιτὼν βαλαντιοειδής.**
βαλαντιοκλέπτης (ὁ) μτγν. ὁ κλέπτων τὰ βαλάντια: Φρύν.224 « βαλαντοκλέπτης μὴ εἴπῃς,ἀλλὰ βαλαντιοκλέπτης ».
βαλαντιοκόπος (ὁ) μσν. βαλαντιοτόμος βλ.λ. · Λέων Φιλόσ.252.
βαλάντιον (τὸ) κ. νεώτ. **βαλλάντιον** σακκίδιον συνήθ. δερμάτινον χρησιμεῦον πρὸς φύλαξιν χρημάτων: Πλάτ.Γοργ.508 Ε **οὐδὲ γε τὸ τέμνεσθαι οὔτε τὸ σῶμα τὸ ἐμὸν οὔτε τὸ βαλάντιον,** 'Ηρωδιαν.5,4,3 **βαλάντια χρημάτων μεστά**· ‖ νεώτ. πᾶν ἐν θυλάκῳ φορητὸν χρηματοφυλάκιον, πορτοφόλι, πορτμονέ(ς)· 2) **παῖς ἐκ βαλλαντίου** νόθος παῖς: Τελεκλείδ.41· 3) ποσότης χρημάτων·Εἴουδ. 103,30 « ἐστὶ δὲ σταθμὸς ὁ καὶ φόλλις δηναρίων ρν' »· ¦ νεώτ. ἡ εἰς μετρητὰ ἢ κ. γεν. περιουσία: **ἔχει παχὺ βαλάντιον**· 4) πᾶν τὸ βαλλόμενον, οἷον ἀκόντιον, βέλος κλπ.: 'Αθήν.98 D **τὸν Σικελιώτην Διονύσιον, ὅς.. ἐκάλει.. βαλλάντιον τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται,** ΑΒ 734 « πάλιν ἔν τισιν ἱστοριογράφοις τὸ δόρυ εὑρίσκομεν λεχθὲν βαλάντιον »· 5) νεώτ. ζωολ. γένος πτεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **θηκοσωματιδῶν**· 6) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πολυποδιοειδῶν.**
βαλαντιονέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ἐν ἀπαλιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **κρατικουλαριδῶν πυριτιοσπόγγων.**
βαλαντιοσκόπος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ κατασκοπεύων τὰ ξένα βαλάντια, δθ. ὁ βαλαντιοκλέπτης: Γεώργ.'Αλεξ.Βί.Χρυσ.188,4 **ἐκ τούτου ταράσσεται πάλιν τὸ μέρος τῶν βαλαντιοσκόπων.**
βαλαντιοτόμος-ον κ. νεώτ. κ. **βαλλαντιοτόμος** ὁ τέμνων τὸ βαλάντιόν τινος καὶ κλέπτων τὰ ἐν αὐτῷ χρήματα, ὁ λωποδύτης: Πλάτ.Πολ.552 D **κλέπται τε καὶ βαλαντιοτόμοι** (διόρθ. βαλ(λ)αντιατόμοι), Αἰσχίν.3,207 **γόητα καὶ βαλαντιοτόμον,** Θωμ. Μάγ.140 « βαλαντιατόμος, οὐ βαλαντατόμος ».
βαλαντιοτομῶ-έω ἢ **βαλλαντιοτομῶ** τέμνω, κόπτω τὸ βαλάντιόν τινος, ἢ κλέπτω μετ' ἐπιτηδειότητος καὶ πανουργίας τὰ χρήματα αὐτοῦ: Πλάτ. Πολ.575 Β **κλέπτουσι, τοιχωρυχοῦσι, βαλαντιοτομοῦσι,** Ξεν.'Απομν.1,2,62.
βαλαντιόφθαλμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων τὰ βλέφαρα ἐξωγκωμένα, ὁ κουκουλομάτης.
βαλάντωμα (τὸ) δημ. ἡ κατάστασις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βαλαντώνω βλ.λ., **μεγάλη κόπωσις, καταπόνησις, ἐξάντλησις.**
βαλαντώνω δημ. καταπονοῦμαι, ἀσθμαίνω ὑφίσταμαι ἐξάντλησιν τῶν σωματικῶν μου δυνάμεων ἀπὸ κούρασιν ἢ θερμότητα, ναρκοῦμαι, λαχανιάζω βαριανασαίνω: δ.τραγ. κι **ἀπὸ τὸ δρόμο τὸν πολὺ ἦταν βαλαντωμένος,** Γρυπ.Σκαραβαῖοι Στὸν ἤσκιο τῆς καρυδιᾶς 4 **ποὺ μ' ἄγρταν ἄφρη ἡ ὄχεντρα θεριακωμένη βαλαντώνει**· 2) ἐν μτφ. σημ. ἀθυμῶ, στενοχωροῦμαι, βαρυκαρδίζω· 3) μτβ. καταπονῶ, στενοχωρῶ τινά, γίνομαι αἴτιος νὰ ἀθυμήσῃ, νὰ κακοκαρδίσῃ: Κρυστ.Νεραϊδόπαιδα 27 **κι ἐμένα μὲ βαλάντωσε, μὲ μάρανε ἡ ἀγάπη.**
βαλανῶ-όω κλείω, ἀσφαλίζω τὴν θύραν διὰ τῆς βαλάνου, κλειδώνω, μανταλώνω: 'Αριστφ.'Εκκλ.361 **βεβαλάνωκε τὴν θύραν**· κ. παθ. κλείομαι ἀσφα-

λῶς : αὐτ.Ὄρν.1159 **ἅπαντ' ἐκεῖνα πεπύλωται πύλαις καὶ βεβαλάνωται καὶ φυλάττεται κύκλῳ.**

βαλανώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βάλανον, πρὸς βαλανίδι : Θεόφρ.Φ Αἰτ.4,3,4.

βαλάνωσις-εως (ἡ) Ἐπιγρ. τὸ δικαίωμα ἢ ἡ ἐποχὴ τοῦ συλλέγειν βαλάνους (πιθ.).

βαλανωτός-ή-όν ὁ ἠσφαλισμένος διὰ τῆς βαλάνου, μὲ μάνταλο : Παρμ.1,16 **βαλανωτὸν ὀχῆα,** Ξεν.Οἰκ.9,5 **ἔδειξα δὲ καὶ τὴν γυναικωνῖτιν αὐτῇ θύρᾳ βαλανωτῇ ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ἀνδρωνίτιδος·** 2) ὁ φέρων βαλανοειδῆ κοσμήματα : Ἀθήν. 11,502 B **ἐκαλεῖτο δέ τις καὶ βαλανωτὴ φιάλη, ἧς τῷ πυθμένι χρυσοῖ ὑπέκειντο ἀστράγαλοι.**

βαλάνωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπελλοφόρων.**

βαλάρα Ἡσ. « γυνὴ παρὰ Βοιωτοῖς ».

βάλαρες Ἡσ. « οἱ βλαισοί· βαλάρα γὰρ γυνὴ παρὰ Βοιωτοῖς »

βάλαρις μτγν. βρύον θαλάσσιον : ΨΔ 4,9Β· 2) Ἡσ. « βοτάνη τρίφυλλος ».

βαλαρίζω δημ. σκαλίζω τὴν γῆν μὲ τὸ λισγάρι· ‖ ἰσοπεδῶ τὸ χῶμα μετὰ τὴν σποράν

βαλαρός (ὁ) ὁ φυγάς : Παυσ.10,17,9.

βαλάσαι Ἡσ. « ἀγοράσαι ».

βαλάτα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν σαποτοειδῶν, περιλαμβάνον θαμνώδη δένδρα, ἀφ' ὧν ἐκκρίνεται γαλακτώδης χυμός, ἀποβαίνων δι' ἀποξηράνσεως εἶδος κόμμεος, ἄ. σαπότα· ‖ ὁ ἀπεξηραμμένος χυμὸς τῆς βαλάτας ἢ σαπότας, ἔχων ἰδιότητας προσομοίας πρὸς τὰς τοῦ ἐλαστικοῦ καὶ τῆς γουταπέρκας.

βαλατονία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς τάξεως τῶν **ὑδροκοραλλινῶν κοιλεντερωτῶν,** ἀπαντῶν μόναν ἐν ἀπολιθώσει.

βαλατονίτης (ὁ) νεώτ. παλαι ζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀμμωνοειδῶν,** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βαλαύστινος-η-ον πάπ. ὁ ἀποτελούμενος ἐκ βαλαυστίων ἤτοι ἀνθέων ἀγρίας ροιᾶς : Πάπ. **στεφάνων βαλαυστίνων.**

βαλαύστιον (τό) κ. νεώτ. τὸ ἄνθος τῆς ἀγρίας ροιᾶς, ὁ ἀνθηρὸς κλάδος ἀγρίας ροιᾶς : Διοσκ.1,111, Γαλ.2,847· 2) νεώτ. μικρὸς στῦλος, κιγκλίς, κάγκελο.

βαλαυστιοσειρά (ἡ) νεώτ. σειρὰ βαλαυστίων, ἤτοι λεπτῶν στυλίσκων, κιγκλίδωμα.

βαλαύστρινος-η-ον πάπ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῶν βαλαυστίων βλ.λ.

βαλβάτα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος γαστεροπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **βαλβατιδῶν** ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βαλβατίδαι (αἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια **γαστεροπόδων** ἀπαντῶσα μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βαλβατίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων **πτεροπόδων.**

βαλβιδοῦχος (ὁ) Ἡσ. « **ὁ ἔχων, φυλάττων** τὴν βαλβῖδα, τερματοῦχος »· πρβλ. τερματοφύλαξ.

βαλβιδώδης-ους-ες ὁ ἔχων ἑκατέρωθεν ἐξεχούσας ἄκρας ὡσεὶ ξύλα βαλβῖδος βλ.λ. : Ἱππ.Μοχλ.1.

βαλβίς-ῖδος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ διὰ τεταμένου σχοινίου καθωρισμένη ἀφετηρία τῶν ἀγωνιζομένων δρομέων· ΑΒ 220,31 « βαλβίς, ξύλα δύο τῶν δρομέων, ἀφ' ὧν σχοινίον τι διατέταται, ὃ καλεῖται βαλβίς, ἵνα ἐντεῦθεν ἐκδράμωσιν οἱ ἀγωνιζόμενοι», συνήθ. κατὰ πληθ. : Ἀριστφ.Ἱππ.1159 **ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονί,** Μηναῖ.1,16 Ὠδ.7 **Ἵππος.. ὡς ἐκ βαλβῖδος προελθών·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἀνάχωμα πρὸς ρῖψιν τοῦ δίσκου ἢ νεώτ. κ. τῆς σφαίρας : Φιλόστρ.Εἰκ.1,24 **τὴν βαλβῖδα τοῦ δίσκου·** 3) γεν. πᾶν σημεῖον ἀναχωρήσεως, τὸ ἀρχικὸν σημεῖον : Ἀντιφ.Σοφ.69, Εὐρ.Ἡρ.867 **τινάσσει κρᾶτα βαλβίδων ἄπο,** Ἀριστφ.Σφ.548 **εὐθύς γ' ἀπὸ βαλβίδων περὶ τῆς ἀρχῆς ἀποδείξω·** ‖ δθ. μτφ. ἡ ἀρχή, ἡ ἀφετηρία : Εὐρ.Μήδ.1245 **ἕρπε πρὸς βαλβῖδα λυπρὰν βίου** (δ.ἑρμ. τέρμα), Φιλοστρ. Σοφ.2,3 **βαλβῖδα τοῦ λόγου βάλλεσθαι,** Θεμίστ. Λόγ.13,177 D **ἐκ βαλβῖδος εἰς τέρμα·** 4) τὸ τέρμα ἀγωνίσματός τινος, πᾶν ὅ,τι ἔπρεπε ὁ ἀγωνιζόμενος νὰ κερδίσῃ, οἷον αἱ ἐπάλξεις τῶν τειχῶν : Σοφ.Ἀντ.131 **παλτῷ ῥιπτεῖ πυρὶ βαλβίδων ἐπ' ἄκρων ἤδη νίκην ὁρμῶντ' ἀλαλάξαι·** 5) τὸ τέρμα, τὸ τέλος : Ὀππ.Κυν.1,513 **εἰσόκε τέρμα βίοιο καὶ εἰς βαλβῖδα περήσῃ·** 6) κρηπ ;, βαθμίς : Φιλόστρ.Ἐπιστ.13 **Ὀλυμπίασι διελέχθη.. ἀπὸ τῆς τοῦ νεὼ βαλβῖδος,** αὐτ.Βί.Ἀπολλ.5,5 **ἡ δὲ νῆσος, ἐν ᾗ τὸ ἱερόν .. βαλβῖδι ξεστῇ εἴκασται·** 7) ὅλως ὁμαλὴ ἐπιφάνεια οἷον τῆς ἠρεμούσης θαλάσσης : Ἀγαθ.ἐν ΑΠ 4,3 β, 39 **ὑπὲρ βαλβῖδα θαλάσσης·** 8) Εὐστ.1404,55 « αἱ ἐν φρέασι καὶ ἄλλοις τοιούτοις ἐγκοπαὶ καὶ ἐξοχαί, δι' ὧν κατίασι εἰς αὐτά »· 9) ἰατρ. κοιλότης παραμήκης : Γαλ.19,87· ‖ ὁμ. νεώτ. εἰδ. πᾶσα πτυχὴ τῆς ἔσω ἐπιφανείας τῶν αἱμοφόρων ἀγγείων ἢ ἄλλων σωληνοειδῶν ὀργάνων τοῦ σώματος ἀνοιγοκλείουσα δίκην διαφράγματος καὶ ἐμποδίζουσα τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω παλίρροιαν τῶν διαφόρων ρευστῶν ὑλῶν : **βαλβῖδες τῆς καρδίας·** 10) νεώτ. μηχ. διάταξις διακόπτουσα ἢ ἐπιτρέπουσα τὴν ροὴν ὑγρῶν ἢ ἀερίων ἔκ τινος χώρου εἰς ἕτερον : **βαλβῖδες ἀντλιῶν·** 11) ζωολ. τὰ δύο τμήματα τῆς κόγχης τοῦ ὀστράκου μαλακίων τινῶν· 12) βοταν. τὰ τμήματα τοῦ περικαρπίου διαφόρων καρπῶν, ἅτινα διανοίγονται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὡριμάνσεως.

βαλβισία (ἡ) νεώτ. βοτον. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γερανοειδῶν.**

βαλβολινέλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. λιπαντικὸν μέσον παρασκευαζόμενον ἐκ τῶν δυσπήτων μερῶν τοῦ ἀμερικανικοῦ πετρελαίου.

βαλβραιδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. ὀρυκτὸν εὑρεθὲν ἐν Σκωτίᾳ, προερχόμενον ἐκ τῆς ἐν τῷ ἐδάφει μεταβολῆς ἄλλων ὀρυκτῶν εἰς ὀφεΐτην.

βάλγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **πεταλοκεριδῶν.**

βαλδιβίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. οὐσία πικροτάτη ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ φυτοῦ πικρόλημμα βλ.λ.

βαλδχαουσενίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων καὶ ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀμμωνοειδῶν.**

βαλδχειμία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος βραγχιοπόδων μαλακίων τῆς ὁμοιογεν. τῶν **τερεβρατουλιδῶν** ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει.

βάλε ἐπιφών. πρὸς ἔκφρασιν εὐχῆς, ὤφελον, εἴθε, μακάρι : Ἀλκμ.26 **βάλε δὴ βάλε κήρυλος εἴην,** ΑΒ 946,14 « βάλε.. ἐπίρρημα εὐκτικόν· **βάλε μοι βάλε τὸ τρίτον εἴη,** Καλλίμαχος », πρβλ. ἄβαλε.

βαλεαρική (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑλοβίων πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ραλλοΐδῶν.**

βαλενίσεψ-εпος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑλοβίων πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πελαργιδῶν.**

βαλενσιεννεσία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **γαστεροπόδων, ἀπαντῶν** μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βαλεντινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐξ ὀξιδίου ἀντιμονίου, ἄ. ἄνθη ἀντιμονίου.

βαλέντιος βαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. μία τῶν τεσσάρων βαθμίδων τῆς ἀνωτέρας σιλουρίου ὑποπεριόδου τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν λανδοβέριον.

βαλεντσιανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελοῦν ποικιλίαν τοῦ ὀρθοαχίστου βλ.λ.

βαλερένιον (τό) νεώτ. χημ. ὑδρογονάνθραξ ἀπαντῶν εἰς τὰς ρίζας τῆς βαλεριανῆς βλ.λ.

βαλεριάνα (ἡ) δημ. τὸ φαρμακευτικὸν φυτὸν νάρδος ἢ διοσκορίδειος, ἄ. ἀγριοζαμπαῦκος.

βαλεριανέλλα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ναρδοειδῶν.**

βαλεριανή (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀρωματικῶν καὶ φαρμακευτικῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βαλεριανοειδῶν.**

βαλεριανικός-ή-όν νεώτ. ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς βαλεριανῆς: **βαλεριανικὸν ὀξύ, - βαλεριανικὸς αἰθήρ, - βαλεριανικὴ κινίνη.**

βαλεριανοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια κοσμητικῶν καὶ φαρμακευτικῶν δικοτυληδόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **γαμοπετάλων.**

βαλερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συγκείμενον ἐκ θειαύχου χαλκοῦ, ὀξιδίου τοῦ σιδήρου, μαγνησίας καὶ ὕδατος.

βαλερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς μὴ ἐξηκριβωμένης χημικῆς συστάσεως, ἀνευρεθὲν εἰς τὰς ῥίζας τῆς βαλεριανῆς βλ.λ.

βαλεροβρωμίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. φαρμακευτικὸν παρασκεύασμα βρωμιούχου καὶ βαλεριανικοῦ νατρίου, ἄ. βρωμοβαλεριανικὸν νάτριον.

βαλερολακτόναι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις τῆς τάξεως τῶν λακτονῶν.

βάλερος (ὁ) εἶδος μικροῦ ἰχθύος : Ἀριστλ.ΖΙ 568 b,27 **κυπρῖνος δὲ καὶ βάλερος** (δ.γρ. βαλῖνος)· πρβλ. βάλαγρος.

βαλεροσαλίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. ἕνωσις ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀσπιρίνην.

βαλὲς (τὸ) δημ. (γαλλ.) ὁ ἀκόλουθος, ὁ θεράπων, ὁ ὑπηρέτης· 2) εἰδ. **ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ,** ὁ φάντης βλ.λ.

βάλη (ἡ) δημ. στενὸς αὐλὼν εἰσχωρῶν βαθέως εἰς τὴν ἀκτήν.

βαλὴν (ὁ) ἢ **βαλλὴν** Ἡσ. «βαλὴν· βασιλεὺς Φρυγιστί», Σχόλ.Αἰσχ.Πέρσ.658 «βαλὴν ὁ βασιλεύς.. Εὐφορίων δέ φησι Θουρίων εἶναι τὴν διάλεκτον»: Αἰσχ.Πέρσ.658 **βαλὴν ἀρχαῖος βαλήν,** Σοφ.ἀπ.515 **ἰὼ βαλλήν·** 2) μυθικός τις λίθος : Πλούτ.Ἠθ.1155.

βαληναῖος-α-ον ἢ **βαλληναῖος** βασιλικός: Πλούτ. Ἠθ.1155 **παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος Βαλληναῖον καλούμενον,** σχόλ.Αἰσχ.Πέρσ.658 **Βαληναῖον ὄρος, ὅ ἐστι βασιλικόν.**

βάληος (ὁ) Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ **Διὸς ἐν Βιθυνίᾳ.**

βαλῆς (ὁ) (ἀραβ. οὐάλη) ἐν Τουρκίᾳ παλαιότερον ὁ τοπάρχης, διοικητὴς νομοῦ (βιλαετίου) ἔχων συνήθως καὶ δικαιώματα φεουδαρχικῆς ἐξουσίας· ἤδη κατὰ τὴν νέαν τουρκ. διοικητικὴν διαίρεσιν ὁ νομάρχης ἢ ὁ γενικὸς διοικητὴς ἐπαρχίας.

βαλθερῖτις (ὁ) νεώτ.ὀρυκτ. ὀνομασία δύο διαφόρων ὀρυκτῶν ἁλάτων τοῦ ἀνθρακικοῦ βισμουθίου.

βαλία Ἡσ. «ὀφθαλμία καὶ τὸν βάλιον πηρόν. Κρῆτες».

βαλία (ἡ) (ἰταλ. balia) ἀπόλυτος πολιτικὴ ἐξουσία, προσωρινὴ καὶ αἱρετή, ἀνάλογος μὲ τὴν δικτατωρίαν ἡ ὁποία ἀπενέμετο **ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ** τὸν 14ον καὶ 15ον αἰῶνα εἰς ὡρισμένα ἄτομα πρὸς κατάπαυσιν τῶν ἐμφυλίων ἐρίδων καὶ ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως· 2) νεώτ. ζωολ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **γαιοφιλιδῶν.**

βαλιδὲ (ἡ) νεώτ. λ. ἀραβ. σημαίνουσα μήτηρ· εἰδ. **βαλιδὲ σουλτάνα** ἡ μήτηρ τοῦ σουλτάνου, βασιλομήτωρ.

βαλιδικός-ή-όν πάπ. ἐπίθ. εἴδους καρύων: Πάπ. **κάρυα βαλιδικά.**

βαλιδόλη (ἡ) νεώτ. φαρμ. ὁ βαλερινικὸς ἐστὴρ τῆς μινθόλης.

βαλίζα (ἡ) δημ. κ. **βαλίτζα** (ἰταλ.) μάρσιπος· || σάκκος πρὸς φύλαξιν καὶ μεταφορὰν ἐλαφρῶν ἀντικειμένων, **ἰδίᾳ** ἱματισμοῦ ταξιδιωτῶν· || εἰδ. **διπλωματικὴ βαλίζα** βαλίζα περιέχουσα τὴν μυστικὴν ἀλληλογραφίαν μεταξὺ κυβερνήσεως καὶ ἀντιπροσώπου αὐτῆς ἐν ξένῃ χώρᾳ καὶ ἡ ὁποία ἀποστέλλεται δι' εἰδικοῦ ταχυδρόμου.

βαλιζάνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἄχρουν ἐλαιῶδες ὑγρὸν ἀδιάλυτον εἰς τὸ ὕδωρ.

βαλικιώτας Ἡσ. «συνέφηβος. Κρῆτες».

βαλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, ἄ. ἀμινοϊσοβαλεριανικὸν ὀξύ.

βαλῖνος (ὁ) εἶδος μικροῦ ἰχθύος: Ἀριστ.ΖΙ 568 b, 27 (δ.γρ. βάλερος βλ.λ.).

βάλιον Ἡσ. «πηρόν. Κρῆτες».

βαλιός-ά-όν ἢ **βαλίος** κ. μτγν., μαν. κ. **βάλιος,** δημ. **μπάλιος** στικτός, παρδαλός· Ζωναρ.375 «βάλιον, ποικίλον»: Εὐρ.Ἑκ.90 **βαλιὰν ἔλαφον,** αὐτ.ΙΑ 222 **πώλους.. λευκοστίκτῳ τριχὶ βαλιούς,** Λεωνίδ.Ἀλ. ἐν ΑΠ 6,326 **βαλίαις.. ἐλάφοις·** || δθ. **βαλίος** ὡς κύρ. εἷς τῶν ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως: Ἰλ.Π 149· 2) μτγν. ὁ ταχύς, σφοδρός : Ὀππ.Κυν.2,314 **βαλίῃσιν ἀέλλαις,** Συνέσ.Ὕμν.3,321 **λήγετε πνοιαὶ βαλίων ἀνέμων,** Νόνν.Δ 9,156 **βαλίῃσιν αὔραις.**

βαλισνερία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑλοβίων φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ὑδροχαριδῶν μονοκοτύλων,** ἁπάντων ἐν ἀπολιθώσει.

βαλιστάριος (ὁ) νεώτ. βαλλιστάριος βλ.λ.

βαλιστής (ὁ) νεώτ. βαλλιστής βλ.λ.

βαλιστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. βαλλιστῖτις **βλ.λ.**

βαλίστρα (ἡ) νεώτ. βαλλίστρα βλ.λ.

βαλίτζα (ἡ) δημ. βαλίζα βλ.λ.

βαλιῶται Ἡσ. «πρόγονοι».

βαλκανικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ὁπωσδήποτε ἀφορῶν τὰ Βαλκάνια, ἤτοι τὰ τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου καὶ τὰς μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν σχέσεις: **βαλκανικὴ συνεννόησις, - βαλκανικοὶ πόλεμοι - ἀγῶνες.**

βαλκανιονίκης (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τοὺς μεταξὺ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν τελουμένους ἀθλητικοὺς ἀγῶνας νικήσας ἀθλητής.

βαλκανολογία (ἡ) νεώτ. **ἡ περὶ τὴν ἱστορίαν κ. τὸν πολιτισμὸν τῶν βαλκανικῶν** λαῶν σπουδή.

βαλκανολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ μελετῶν καὶ ἐξετάζων πᾶν τὸ σχετικὸν μὲ τὰ Βαλκάνια ἤτοι γλῶσσαν, ἱστορίαν, ἔθιμα κττ. τῶν ἐν τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἵμου ἐθνοτήτων καὶ κρατῶν.

βαλκερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν θεωρούμενον ὡς πεκτόλιθος βλ.λ. καὶ συγγενεύων πρὸς τὸν βαλλαστονίτην.

βαλκὸς (ὁ) δημ. κ. **βολκὸς** εἰδικὸν δίκτυον πρὸς ἄγραν ἐγχέλεων : Βλ.Συνμ.311 **ἐν λ.** βαλκός.

βάλλαι Ἡσ. «βαθμοί. Κύπριοι».

βαλλαΐτης (ὁ) νεώτ.ὀρυκτ. εἶδος ὀρυκτῆς ῥητίνης.

βαλλαντιατόμος (ὁ) ὁ βαλαντιατόμος βλ.λ.

βαλλαντιητόμος (ὁ) ὁ βαλαντιητόμος βλ.λ.

βαλλάντιον (τὸ) κ. νεώτ. τὸ βαλάντιον βλ.λ.

βαλλαντιοτόμος-ον ὁ βαλαντιοτόμος βλ.λ.

βαλλαντιοτομῶ-έω βαλαντιοτομῶ βλ.λ.

βαλλαρίζω δημ. ἢ βαλαρίζω βλ.λ.

βαλλάριον (τὸ) ἢ **βάλλαρις** τὸ φυτὸν λυχνὶς ἡ στεφανωματική: Ψ Διοσκ.3,100.

βαλλαχράδαι (οἱ) οἱ τῶν ἀργείων παῖδες: Πλούτ. Ἠθ.303 Δ **διατί βαλλαχράδας ἑαυτοὺς ἀργείων παῖδες ἐν ἑορτῇ τινι παίζοντες ἀποκαλοῦσιν;**

βαλλεΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. εἶδος ἀσβεστούχου ὀρυκτοῦ.

βάλλεκα Ἡσ. «ψῆφον».

βαλλεμβεργία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κωδωνοειδῶν.**

βαλλενία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρσινοειδῶν** ἰθαγενὲς τῶν Δυτ.Ἰνδιῶν.

βαλλεσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος θάμνων **ἀειθαλῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀποκυνοειδῶν.**

βαλλετία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **χαμιδῶν ἐλασματοβραγχίων,** ἁπάντων ἐν ἀπολιθώσει.

βαλλῆιαι Ἡσ. «οἱ ἀκροβολισμοί».

βαλλὴν (ὁ) ἢ **βαλὴν** βλ.λ.

βαλλήναδε βλέπειν λογοπαίγνιον μεταξὺ τοῦ ρ. βάλλω καὶ τοῦ δήμου τῆς Ἀττικῆς Παλλήνη : Ἀριστοφ.Ἀχ.234 **ἀλλὰ δεῖ ζητεῖν τὸν ἄνδρα καὶ βλέ-**

πειν **βαλλήναδε** (σχόλ. « θέλει γὰρ εἰπεῖν ὅτι δεῖ ζητεῖν τὸν ἄνδρα καὶ λιθολευστεῖν αὐτόν »).

βαλληναῖος-α-ον ἢ βαληναῖος βλ.λ.

βαλλητύς-ύος (ἡ) μτγν. βολή, ρίψιμο : Ἀθήν.9,406 D **λιθίνη βαλλητύς** (λιθοβολισμός)˙ 2) Ἡσ. « βαλλητύς, ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἐπὶ Δημοφῶντι τῷ Κλεοῦ ἀγομένη ».

βαλλίζω (βάλλω) κ. νεώτ. φέρω τὰ σκέλη ἢ τοὺς πόδας τῇδε κἀκεῖσε˙ δθ. σκιρτῶ, χορεύω, κωμάζω, ἐν χρ. παρὰ σικελοῖς καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι : Ἐπίχ.79, Ἀθήν.8,362 A **βαλλίζουσιν οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες τῇ θεῷ**˙ 2) νεώτ. χορεύω.

βαλλίον (τό) μτγν. ὁ φαλλός : Ἡρώνδ.6,69.

βαλλιονερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ὑδροβίων φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ὑδροχαριδῶν**.

βαλλιπέδιον (τὸ) νεώτ. ἐπίπεδος ἐλευθέρα ἔκτασις προοριζομένη διὰ βλητικὰ πειράματα.

βαλλιρός (ὁ) εἶδος ἰχθύος, ὁ βάλερος βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 602 b,26.

βάλλις-εως (ἡ) φυτόν τι, περὶ οὗ ἐπιστεύετο, ὅτι εἶχε θαυμασίας ἰατρικὰς ἰδιότητας : Ξάνθος 16.

βαλλισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βαλλίζειν, ἤτοι σκιρτᾶν, χορεύειν : Ἄλεξ.107, Ἀθήν.8,362 B **καὶ τίς Ἑλλήνων τοῦτο βαλλισμὸν ἐκάλεσεν ;** 2) νεώτ. εἰδ. ὁ χορὸς βάλς (**valse**) βλ.λ.˙ 3) ὁμ. νεώτ. τὸ λυρικὸν ποιητικὸν εἶδος μπαλλάντα (**ballade**) βλ.λ.˙ 4) ὁμ. νεώτ. ἰατρ. νόσος τις τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐκδηλουμένη εἰς σπασμοὺς καὶ κινήσεις κυρίως τῶν κάτω καὶ ἄνω ἄκρων τοῦ πάσχοντος˙ ‖ εἰδικώτερον ἡ χορομανία, ἄ. χορεία.

βαλλιστάριος (ὁ) μτγν. (λατ.) ὁ ρίπτων τὴν βαλλίστραν, ὁ καταπελταστής : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,46.

βαλλιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὄνομα ἑνὸς τῶν ἀστερισμῶν βλ.λ.: Κατ. Ἀστρολ.Κωδ.7,204,15˙ 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **βαλλιστιδῶν**˙ 3) νεώτ. θηλ. **-ίστρια** ὁ χορεύων τὸν χορὸν βάλς βλ.λ.˙ ‖ ὁ ἐξαιρέτως ἐπιδέξιος χορευτὴς τοῦ βάλς.

βαλλιστίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. ἰχθύες τοῦ ἀθροίσματος τῶν **πλεκτογνάθων**.

βαλλιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βαλλίζειν, εἰς τὸν βαλλισμόν, εἰς τὸν χορὸν βάλς : **βαλλιστικὸν μέλος**˙ ‖ **βαλλιστικὸν ᾆσμα** ἢ μπαλλάντα βλ.λ.˙ ‖ **βαλλιστικὸν γαλβανόμετρον** τὸ μετροῦν ἐλαχίστης διαρκείας ἠλεκτρικὰ ρεύματα αὐξομειουμένης ἐντάσεως.

βαλλιστῖτις (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδος ἀκάπνου πυρίτιδος, πρβλ. χορδῖτις, σωληνῖτις κττ.

βαλλίστρα (ἡ) μτγν. κ. μσν. εἶδος ἐκπεμπτηρίου πολεμικοῦ ὀργάνου δι᾿ οὗ ἐξεσφενδονίζοντο παντὸς εἴδους βλήματα οἷον ἀκόντια, εὐμεγέθεις λίθοι, ἐμπρηστικαὶ ὗλαι κττ., προελθὸν ἐκ συνδυασμοῦ τοῦ καταπέλτου καὶ τοῦ πετροβόλου καὶ θεωρούμενον ὡς ὁ πρόδρομος τοῦ πυροβόλου : Προκ.Γοτθ.1,22.

βαλλίστρια (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ βαλλιστὴς βλ.λ.3).

βαλλιστριδοφόρος (ὁ) νεώτ. στρατιώτης φέρων βαλλιστρίδα βλ.λ.

βαλλιστρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. εἶδος μεσαιωνικοῦ ἐκηβόλου ὅπλου, τόξου.

βάλλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀττιδιδῶν**.

βαλλοτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀμαρυλλιοειδῶν**.

βάλλω κ. νεώτ., δημ. κ. **βάζω** κ. **βάνω** βλ.λ., μέλλ. συνηθέστ. ἐν συνθ. **βαλῶ**, ἰων. **βαλέω** κ. σπαν. **βαλλήσω**, ἀόρ. β΄ **ἔβαλον**, προστ. **βάλε**, ἰων. ἀπαρφ. **βαλέειν** κ. **βαλεῖν**, εὐκτ. **βλείης** κ. μτχ. **βλείς** παρ᾿ Ἐπιχ. (ὡς ἀπὸ **ἔβλην**), παρακ. **βέβληκα**, ὑπερσ. **ἐβεβλήκειν** κ. ἐπ. **βεβλήκειν**, μέσ. ἰων. παρατ. **βαλλέσκετο**, μέλλ. **βαλοῦμαι** (**προ-**) κ. ἐπ. **βαλεῦμαι** (**ἀμφι-**), ἀόρ. β΄ **ἐβαλόμην**, ἰων. προστ. **βαλεῦ**, παθ. μέλλ. **βληθήσομαι** κ. **βεβλήσομαι**, παθ. ἀόρ. **ἐβλήθην**, π. Ὀμ. κ. γεν. ἐπ. ἀόρ. παθ. **ἔβλητο**, ὑποτ. **βλήεται**, εὐκτ. **βλῇο** κ. **βλεῖο**, ἀπαρφ. **βλῆσθαι** κ. μτχ. **βλήμενος**, παρακ. **βέβλημαι**, οὗ ἰων. γ΄ πληθ. **βεβλήαται**, εὐκτ. (δια-)**βεβλῆσθε**, ἐπ. παρακ. (ἐπὶ ψυχικῶν καταστάσεων) **βεβόλημαι**, ὑπερσ. **ἐβεβλήμην** (**περι-**), οὗ ἰων. γ΄ πληθ. **ἐβεβλέατο** (**περι-**) ρίπτω τι διὰ μηχανήματος (οἷον ὅπλου κττ.) ἢ διὰ τῆς χειρός, ἵνα κτυπήσω, δθ. πλήττω, κτυπῶ ἐξ ἀποστάσεως : Ἰλ. Δ 473 **ἔνθ᾿ ἔβαλ᾿ Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας**˙ παθ. : αὐτ.Ο 495 **ὃς δέ κεν ὑμέων βλήμενος ἠὲ τυπείς**˙ ‖ νεώτ. μ. παθ. πλήττομαι, κτυπῶμαι, τραυματίζομαι : **ἐβλήθη εἰς τὴν κεφαλὴν ὑπὸ λίθου - διὰ σφαίρας περιστρόφου**˙ ‖ κ. ἀπολ. : Θουκ.4,33 **οἱ γὰρ φιλοὶ ἑκατέρωθεν βάλλοντες εἶργον**, Δημ.115 **κἂν μήπω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ**, Ξεν. Ἀν.4,2,12 **οἱ βάρβαροι ἐτόξευον καὶ ἔβαλλον**˙ ‖ κ. μετὰ τῆς **ἐπὶ** κ. αἰτ. τοῦ καθ᾿ οὗ βάλλει τις : Θουκ.8,75 **ἐπὶ . . τοὺς μετασχόντας . . ὥρμησαν βάλλειν**, Ξεν.ΚΠ **ἐπὶ σκοπὸν βάλλειν ἐδιδάσκομεν**˙ ‖ νεώτ. κ. ἐπὶ τῶν ὅπλων : **τὰ μάνλιχερ βάλλουσιν ἐκ μεγίστης ἀποστάσεως, - τὰ τηλεβόλα ἔβαλλον συνεχῶς**˙ ‖ συνεκδ. κ. ἐπὶ ἐξωπλισμένων τόπων : **τὸ φρούριον βάλλει ἀπὸ πρωΐας**˙ 2) ἐν ὁμ. σημ. συντάσσ. κ. μετὰ δοτ. ὀργάν. δηλούσης τὸ δι᾿ οὗ τις κτυπᾷ, πλήττει : Ἰλ.Ν 518 **ὁ δ᾿ Ἀσκάλαφον βάλε δουρί**˙ ‖ κ. μτφ. πλήττω, προσβάλλω : Σοφ.Αἶ.1244 **ἡμᾶς . . κακοῖς βαλεῖτε**, Εὐρ. Ἠλ.902 **μή μέ τις φόγῳ βάλῃ**, Ἀριστφ.Θεσμ. 895 **τοὐμὸν σῶμα βάλλουσα φόγῳ**˙ ‖ **βάλλειν τινὰ στεφάνοις** ὑμνεῖν, ἐξυμνεῖν, ἐγκωμιάζειν : Πίνδ.Π 8,57˙ 3) μετὰ διπλῆς αἰτ. προσ. κ. πληττομένου μέρους, ρίπτω, κτυπῶ καὶ προξενῶ πληγήν, τραυματίζω : Ἰλ.Λ 583 **καί μιν βάλε μηρὸν ὀϊστῷ δεξιόν**˙ ‖ ὁμ. μόν. μετ᾿ αἰτ. δηλούσης τὸ πληττόμενον μέρος : Ἰλ.Ε 19 **ἀλλ᾿ ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον**˙ ‖ κ. μετὰ συστοίχ. αἰτ. : Ἰλ.Ε 795 **ἕλκος . . τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῷ**˙ ‖ ὡσ. μετ᾿ αἰτ. προσ. κ. αἰτ. μετὰ τῆς **κατά** δηλούσης τὸ πληττόμενον μέρος : Ἰλ.Λ 108 **τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στῆθος βάλε δουρί**˙ ‖ ὁμ. μετ᾿ αἰτ. δηλούσης τὸ ριπτόμενον βλῆμα : Ὀδ.Ι 495 **ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα αὖτις ἐς ἤπειρον**, Ἰλ.346 **χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕλοιτο**˙ 4) νεώτ. κ. μτφ. ἐπιρρίπτω κατηγορίας, μομφάς : **βάλλει ἐναντίον μου ἐξ ἔχθρας προσωπικῆς**˙ 5) γεν. θέτω ἢ ρίπτω ἐπί τινος : Ἰλ.Α 314 **εἰς ἅλα λύματ᾿ ἔβαλλον**, Ὀδ.Ξ 429 **τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε**, Θεόκρ.25,26 **βάλλειν σπόρον**, Πάπ. **βάλλειν κόπρον**, κ. κατὰ παράλ. τοῦ **κόπρον** : Πάπ. **βάλλειν ἀρούρας** (κοπρίζειν τοὺς ἀγρούς)˙ 6) μτφ. ἐμβάλλω, προκαλῶ, ἐπιφέρω : Ἰλ.Δ 16 **ὅπως . . φιλότητα μετ᾿ ἀμφοτέροισι βάλωμεν**, Εὐρ.Φοίν.1535 **σκότον ὄμμασι σοῖσι βαλών**, Σοφ.Φιλ.67 **λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς**˙ ‖ οὕτω κ. ἐπὶ τῶν κύβων, ρίπτω τοιοῦτον ἢ ἄλλοῖον ρίψιμον : Αἰσχ. Ἀγ.33 **τρὶς ἓξ βαλούσης τῆσδέ μοι φρυκτωρίας**, Εὐρ. Ἱκ.330 **ἄλλα βλήματα ἐν κύβοις βαλεῖν**, Πλάτ.Νόμ.968 Ε˙ ‖ μτφ. **εὖ** ἢ **καλῶς βάλλειν**, εἶμαι τυχηρός, ἐπιτυχής : Φιλόδ. Ὀργ.51 W˙ 7) ἐν μικροτ. χρ. κ. ἐπὶ πραγμ. κινουμένων δίκην βλημάτων, πλήττω, κτυπῶ : Ἰλ.Ψ 502 **αἰεὶ δ᾿ ἡνίοχον κονίης ραθάμιγγες ἔβαλλον**, Εὐρ.Ῥῆσ.791 **θερμὸς κρουνὸς βάλλει με αἵματος**˙ ‖ κ. μτφ. : Εὐρ.ΙΤ 1200 **κηλὶς ἔβαλέ νιν μητροκτόνος**˙ ‖ ὁμ. μτφ. ἐπὶ ἐντυπώσεων : Ἰλ.Κ 535 **ἵππων ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει**, Σοφ. Ἀντ.1188 **καί με φθόγγος οἰκείου κακοῦ βάλλει δι᾿ ὤτων**˙ ὡσ. ἐπὶ ὀσμῆς : αὐτ.412 **ὀσμὴν ἀπ᾿ αὐτοῦ μὴ βάλοι πεφευγότες**˙ 8) ἐπὶ τοῦ ἡλίου ἢ ἄλλης φωτεινῆς πηγῆς, φωτίζω : Ὀδ.Ε 479 **οὔτε ποτ᾿ ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν**, Ἀπολλ.Ρ 4,885 **ἔβαλλε . . οὐρανὸν Ἠώς**˙ κ. παθ. : Φιλόδ.

ἐν ΑΠ 5,122 σελήνη .. δι' εὐτρήτων βαλλομένη θυρίδων· 9) καταρρίπτω, κατακρημνίζω, καταστρέφω : Ἰλ.Θ 156 τόων ἐν κονίῃσι βάλες θαλεροὺς παρακοίτας· || κατ' ἐπέκτ. -ομαι καταβάλλομαι, ἐξαντλοῦμαι, ἀδυνατῶ : ΚΔ Ματθ.8,14 εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν· 10) ρίπτω, ἐγκαταλείπω, ἀφήνω τι νὰ πέσῃ : Ἰλ.Θ 306 μήκων δ' ὣς ἑτέρωσε κάρη βάλεν· || ἐκχέω, χύνω : Ὀδ.Δ198 βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν, Θέογν.1206 οὔτε κατὰ βλεφάρων θερμὰ βάλοι δάκρυα, Εὐρ.Ἱππ.1396 κατ' ὄσσων δ' οὐ θέμις βαλεῖν δάκρυ· || ἐκβάλλω, ἐξάγω, βγάζω : Ἀριστλ.ΖΙ 501 b,2 βάλλειν τοὺς ὀδόντας· 11) τοποθετῶ, βάζω τι εἴς τινα θέσιν : Εὐρ. Ὀρ.1282 φέρε νυν ἐν πύλαισιν ἀκοὰν βάλω, πρβλ. ἔβαλ' αὐτί, ΚΔ Μάρκ.7,33 ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, αὐτ.Ματθ.9,17 οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς βάλλουσι καινούς· || δθ. μτγν. κ. καταθέτω χρήματα πρὸς φύλαξιν ἢ τοκισμόν : ΚΔ Ματθ.25,27 ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· 12) ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, στρέφω, κατευθύνω, ρίχνω : Ὀδ.Π 179 ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, Εὐρ.Ἴων 582 τί πρὸς γῆν ὄμμα σὸν βαλὼν ἔχεις· || κ. ἀπολ. : Πλωτ.2,4,5 ὀφθαλμὸς πρὸς τὸ φῶς βαλών· 13) ἐπὶ ζώων, διώκω, ἐλαύνω, ὠθῶ (πρὸς τὰ ἐμπρός) : Ἰλ.Ψ 572 τοὺς σοὺς (ἵππους) πρόσθε βαλών, Θεόκρ.4,44 βάλε κάτωθε τὰ μοσχία· 14) ἀμτβ. πίπτω, ρίπτομαι : Ἰλ.Λ 722 ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήιος εἰς ἅλα βάλλων· || εἰδ. ἐν φρ. βάλλ' ἐς κόρακας πήγαινε ἀπ' ἐδῶ, φύγε, κρημνίσου : Ἀριστφ.Σφ.835 βάλλ' ἐς κόρακας· ὁμ. σημ. ἐν Πλάτ.Ἱππ.293 Α βάλλ' ἐς μακαρίαν· 15) κατακλίνομαι, ξαπλώνομαι, πέφτω : Ἀρρ. Ἐπικτ.2,20,10 βαλὼν κάθευδε, Πάπ. βαλὼν ἐπὶ τῆς στιβάδος ἐπεχείρει καθεύδειν· 16) περιβάλλω, βάζω γύρω-γύρω, τῆς ἐννοίας συμπληρουμένης ἐκ τῆς συναφοῦς φρ. : Ἰλ.Ε 722 ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα· || ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὑποδημάτων κττ., ἐνδύομαι, φορῶ· πρβλ. βάνω : Ἰλ.Σ 204 ἀμφὶ δ' Ἀθήνη ὤμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσανόεσσαν, Πολύβ.30,4,5 φαιὰ ἱμάτια βάλλειν· 17) μέσ. -ομαι ρίπτω τι, θέτω ἐπάνω μου : Ἰλ.Κ 333 ἀμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα, Εὐρ.ΙΑ 1513 ἐπὶ κάρεα στέφεα βαλομέναν· 18) -ομαι, μέσ. μτφ. συλλογίζομαι καὶ λαμβάνω τελικὴν περὶ τοῦ πρακτέου ἀπόφασιν, βάνω στὸ νοῦ μου : Ὀδ.Α 234 νῦν δ' ἑτέρως ἐβάλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες, Κόϊντ.1,610 θεοὶ δ' ἑτέρωσε βάλοντο· || βάλλομαι ἐνὶ φρεσὶ ἢ μετὰ φρεσί, ἐς θυμόν, εἰς ἢ ἐπὶ νοῦν, σκέπτομαι, βάζω στὸ νοῦ μου : Ἰλ.Ι 435 εἰ μὲν διὰ νόστον γε μετὰ φρεσὶ .. βάλλεαι, Ἡσίοδ.Ἔργ.107 σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν, Ἡρ.1,84 ἐς θυμὸν ἐβάλετο, Πλούτ. Θησ.24,1 μέγα καὶ θαυμαστὸν εἰς νοῦν βαλλόμενος· πρβλ. βάνω· 19) ἐπὶ γυναικός, συλλαμβάνω, καθίσταμαι ἔγκυος : Ἡρ.3,28 ἐς γαστέρα ἄλλον βαλέσθαι γόνον· 20) μέσ. -ομαι τίθημι ὡς βάσεις, ὡς θεμέλια : Πίνδ.Π 7,3 κρηπῖδα βαλέσθαι· || κατ' ἐπέκτ. βάζω θεμέλια καὶ ἀρχίζω νὰ κατασκευάζω τι : Πλάτ.Νόμ.779 b· || δθ. κ. κτίζω, οἰκοδομῶ : Φιλόστρ.Βί.Ἀπολλ.4,13· 21) μέσ. σπαν. πλήττω, κτυπῶ ἐμαυτὸν μέ τι : Ὕμν.Δήμ.50 χρόα βάλλεσθαι λουτροῖς (πρβλ. ἐνεργ. Εὐρ. Ὀρ. 303 λουτρὰ ἐπὶ χροῒ βαλεῖν).

βαλλωτή (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν βαλλωτὴ ἡ μέλαινα βλ.λ. : Διοσκ.3,103, Παῦλ.Αἰγ.7,233 βαλλωτή, οἱ δὲ μέλαν πράσιον· 2) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν χειλανθῶν (ballota nigra) οὗ γνωστότερα εἴδη : βαλλωτὴ ἡ δασεῖα, - βαλλωτὴ ἡ μέλαινα δημ. βρωμόχαρτο ἢ πιπερίτσα, βαλλωτὴ τὸ ψευδοδίκταμνον, δημ. μαυρόμαργο, βαλλωτὴ ἡ κρατηφόρος ἡ φλομὶς βλ.λ. ἡ τρίτη ἡ θρυαλλὶς ἡ λυχνῖτις, δημ. φάσσα, ἀγκαρδιά, ἀνεμοφωλιό, λυχναράκι κτλ., ἧς οἱ κόλυκες χρησιμοποιοῦνται ὡς θρυαλλίδες κανδηλίων.

βαλμαδιό (τὸ) δημ. τὸ βουστάσιον, τὸ βαϊδομάντρι.

βαλμαριό (τὸ) δημ. ἀγέλη ἵππων, ἰδ. ἡ πρὸς ἀλωνισμὸν χρησιμοποιουμένη.

βαλμάς (ὁ) δημ. ὁ τρέφων ἵππους καὶ ἡμιόνους πρὸς ἐμπορίαν, ὁ ἱπποφορβός· || ὁ παρέχων εἰς μίσθωσιν ἵππους ἢ ἡμιόνους πρὸς ἀλωνισμόν· 2) τὸ πτηνὸν σκὼψ βλ.λ.

βαλμένος-η-ο δημ. κ. βαρμένος, μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρημ. βάλλω ἢ βάνω ἢ βάζω, ἐπὶ πραγμ. ὁ τεθείς που, ὁ τοποθετημένος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 54,67 ὅλα βαλμένα τεχνικὰ σὲ παραμύθι· || ἐπὶ ἱματίων κττ. ὁ ὃν ἠμφιέσθη τις, ποὺ ἔχει φορεθῆ, ποὺ εἶναι τώρα φορεμένος : μὲ τὸ νυχτικό του βαλμένο ἀπὸ τὴν ἀνάποδη· 2) μτφ. ἐπὶ προσ. ἐν ἐπιθ. χρ., ὁ ὑπὸ ἄλλου ὑποκινηθεὶς εἰς ἐνέργειάν τινα, ἰδίως κακήν, ὁ κατ' ἐντολὴν ἄλλου δράσας, ὁ βαλτός : φονιὰς βαλμένος.

βαλμός (ὁ) Ἡσ. «στῆθος»· 2) Δουκάγγ. «μάλη μασχάλη λέγεται καὶ βαλμὸς δὲ ὁ πνεύμων».

βαλμπελλίτης (ὁ) νεώτ. πετρώματα πυριγενῆ τῆς κατηγορίας τῶν περιδοτιτῶν.

βαλοιτήσειρον Ἡσ. «παρὰ τὸ διεστραμμένον εἶναι τοὺς πόδας».

βαλονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ὑδροβίων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βαλονιϊδῶν.

βαλονιΐδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια ὑδροβίων φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν σιφωνοθάλλων.

βαλός (ὁ) δωρ. ὁ βηλὸς βλ.λ. : Αἰσχ.Χο.571 ἀμείψω βαλὸν ἑρκείων πυλῶν.

βαλουεβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ξανθοφυλλίτου βλ.λ.

βαλουχιθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζῴων, ὅ. βελουχιθήριον βλ.λ.

βαλοφίνη (ἡ) νεώτ. φαρμ. ὑγρὸν χρησιμοποιούμενον ὡς ἀντινευραλγικόν.

βαλπουργεία νύξ (ἡ) νεώτ. τὰ ὄργια τῶν μαγισσῶν, ἅτινα κατὰ τὰς γερμανικὰς παραδόσεις συμβαίνουν τὴν παραμονὴν τῆς ἁγίας Βαλπούργης· || συνεκδ. ἐπὶ οἱουδήποτε ὀργιαστικοῦ κώμου.

βαλπουργίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπάνιον ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς λεπτοὺς κρυστάλλους χρώματος κιτρίνου καὶ λάμψεως ὑελώδους.

βαλρηνίτης (ὁ) νεώτ. πέτρωμά τι τῶν Ἄλπεων.

βάλς (τὸ) νεώτ. κ. δημ. (γαλλ.) εἶδός τι εὐρωπαϊκοῦ χοροῦ, ὅ. βαλλισμός, στρόβιλας.

βαλσάκι (τὸ) δημ. βάλς μικρᾶς διαρκείας.

βαλσαμάκι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ὑπερικὸν τὸ διάτρητον, ὅ. ἄσκυρον βλ.λ.

βαλσαμέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν τερεβινθιδῶν οὗ τὸ εἶδος βαλσαμέα ἡ ἀμυρίς, ἰθαγενὴς τῆς Ἀραβίας, παράγει τὸ πολύτιμον βάλσαμον τῆς Μέκκας.

βαλσαμέλαιον (τὸ) σχόλ. τὸ σίλφιον βλ.λ. : Σχόλ. Ἀριστφ.Πλ.926.

βαλσαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀσκομυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν περισποριδῶν.

βαλσαμικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐνεργῶν ὡς βάλσαμον, ὁ βαλσαμώδης· 2) ὁ περιέχων βάλσαμον : βαλσαμικὰ φάρμακα.

βαλσαμίνη (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν βούφθαλμον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,139· 2) τὸ φυτὸν ὀποβάλσαμον βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 23· 3) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν δικοτυληδόνων τῆς οἰκογεν. τῶν βαλσαμινοειδῶν περιλαμβάνον πολλὰ εἴδη φυτῶν ὧν τὰ κυριώτερα : β- ἡ μή μου ἅπτου, β- ἡ κηπαία, β- ἡ σουλτανική, δημ. σκουλαρίκια τῆς βασίλισσας.

βαλσαμίνο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν ὑπερικὸν τὸ ἐμπετρόφυλλον, ὅ. φουδούρα, γουθούρα.

βαλσαμινοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια ποωδῶν δικοτυληδόνων φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **γερανιοειδῶν.**

βαλσαμίτης (ὁ) νεώτ. βοταν. ἡ βαλσαμῖτις βλ.λ.

βαλσαμῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **συνθέτων** περιλαμβάνον πολλὰ εἴδη γνωστά, ὧν τὸ πλέον διαδεδομένον : **β. ἡ κοινὴ** ἢ **βάλσαμον** ἢ **κόστος**· (**balsamita vulgaris**) φυτὸν ἀρωματικὸν χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν φαρμακευτικὴν καὶ τὴν ἀρωματοποιίαν.

βαλσαμόδενδρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀμυριδοειδῶν** περιλαμβάνον θάμνους ἢ δενδρύλλια παράγοντα ρητίνας βαλσαμώδεις οἷον τὸ **β. τὸ καρολίνιον** λίαν ἀρωματικόν, τὸ **β. ἡ μύρρα** ἐξ ἧς παράγεται ἡ **σμύρνα** ἢ **μύρρα** ἢ **βδέλιον,** εὐώδης ρητίνη ἐν χρήσει ὡς θυμίαμα, λιβάνι, τὸ **β. τὸ ὀποβάλσαμον.**

βαλσαμόκαρπος (ὁ) νεώτ. βοταν. δενδρύλλιον τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

βάλσαμο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., πάπ. κ. δημ. κ. **βάρσαμο(ν),** δημ. κ. **μπάλσαμο** τὸ βαλσαμόδενδρον βλ.λ. τὸ ὀποβάλσαμον : Θεόφρ.Φ| 9,6,1 **τὸ δὲ βάλσαμον γίνεται ἐν τῷ αὐλῶνι τῷ περὶ τὴν Συρίαν,** Πάπ. **ξύλα βαλσάμου**· 2) ἡ εὐώδης ρητίνη τοῦ φυτοῦ τούτου, τὸ ἄ. βάλσαμον τῆς Μέκκας, θεωρούμενον ὡς γενικὸν φάρμακον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα : Ἀριστλ.ἀπ.110, Θεόφρ.Φ| 9,4,1 **περὶ δὲ τοῦ λιβανωτοῦ καὶ σμύρνης καὶ βαλσάμου**· 3) τὸ ἀρωματικὸν φυτὸν χρυσάνθεμον τὸ βαλσαμῶδες: Γεωπ.11,27· 4) νεώτ. γεν. **βάλσαμα** (τὰ) εὐώδεις ἁπαλαὶ ρητῖναι ἐκκρινόμεναι ἐκ τῶν φλοιῶν διαφόρων φυτῶν, οἷα τὸ ὀποβάλσαμον, ἡ σμύρνα, τὸ βδέλλιον, βάλσαμον τὸ περουβιανόν, βάλσαμον τῆς Μέκκας, ὁ ὑγρὸς στύραξ, τὸ κοπάϊον βάλσαμον κλπ· 5) δημ. ὀνομασία διαφόρων φυτῶν ἀρωματικῶν, οἷα τὸ πύρεθρον τὸ παρθένιον, τανάκητον τὸ βαλσαμῶδες, ὑπερικὸν τὸ διάτρητον, ἡ μίνθη, ἡ ἐλξίνη, ἀθανασία ἡ βαλσαμώδης κλπ.· 6) νεώτ. κ. δημ. μτφ. πᾶν τὸ ἠδῦνον τὰς αἰσθήσεις ἢ ἀνακουφίζον τοὺς πόνους, τὰς θλίψεις : **ὁ Ὕψιστος ἂς χύσῃ βάλσαμον παρηγορίας εἰς τὴν ἀπορφανισθεῖσαν οἰκογένειαν, - μᾶς κέρασε ἕνα παλιὸ κρασὶ μπάλσαμο.**

βαλσαμορροώδη (τὸ) νεώτ. βοταν. ὀνομασία τῶν φυτῶν τῶν ἐκκρινόντων βάλσαμον.

βάλσαμος (ὁ) δημ. κ. **βάρσαμος** κ. **μπάρσαμος** τὸ βάλσαμον βλ.λ.

βάλσαμος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν βάλσαμον βλ.λ. : Παλλάδ.Λαυσ.23 **ἥτις βάλσαμος ἀμπέλου δίκην φυτεύεται.**

βαλσαμουργός (ὁ,ἡ) μσν. ὁ παρασκευάζων **βάλσαμον** ὡς φάρμακον.

βαλσαμουργῶ-έω μσν. συναθροίζω βάλσαμον· 2) παρασκευάζω τι ὡς ἐκ βαλσάμου: Θησ.Στεφ.ἐνλ.

βαλσαμοφόρος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ φέρων, παράγων βάλσαμον : Γεώργ.Σύγκελλ.· 2) νεώτ. τὸ οὐδ. πληθ. **βαλσαμοφόρα** ὡς οὐσ. ὀνομασία τῶν ἐκκρινόντων βάλσαμον φυτῶν.

βαλσαμόχορτο (τὸ) δημ. ὀνομασία διαφόρων φυτῶν ἀρωματικῶν ὡς τοῦ **τανακήτου** **τοῦ βαλσαμώδους** (δημ. κόστος, καρυαφύλλι κ.ἄ.), τῆς **ἀνωνίδος τῆς χνοώδους,** τοῦ **ὑπερικοῦ τοῦ διατρήτου** (δημ. χελωνόχορτο, περίκη κ.ἄ.) κ. ἄ.

βαλσαμώδης-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὁμοιότητα ἢ εὐωδίαν βαλσάμου· 2) μτγν. τὸ οὐδ. **βαλσαμῶδες** ὡς οὐσ. ἀρωματώδης φλοιὸς ὡς ἡ κασσία : Πλίν.Φ| 12,97.

βαλσάμωμα (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **μπαλσάμωμα** κ. **μπαρσάμωμα** ἡ βαλσάμωσις βλ.λ.

βαλσαμών-ῶνος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. τόπος **ἐν ᾧ** φύονται πολλὰ βαλσαμόδενδρα, ἄλσος βαλσάμων.

βαλσαμώνω νεώτ. κ. δημ. κ. **μπαλσαμώνω** κ. **μπαρσαμώνω** καθιστῶ τι ἄσηπτον διὰ διαφόρων βαλσάμων, ταριχεύω.

βαλσάμωσις (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ βαλσάμων διατήρησις ἀσήπτου τοῦ σώματος τῶν νεκρῶν, ἡ ταρίχευσις βλ.λ., **μπαλσάμωμα.**

βαλσάρω δημ. χορεύω βάλς βλ.λ.

βάλσιμο (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βάλλω ἢ βάνω βλ.λ., ἀπόθεσις, τοποθέτησις, εἰσαγωγή· **2)** παρακίνησις εἰς ἐκτέλεσιν πράξεως ἰδίᾳ κακοαίμου, ἄσκησις πιέσεως ἐπί τινος.

βάλτεος (ὁ) μτγν. (λατ. **balteus**) ὁ ζωστήρ : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.2,13.

βαλτζῆς (ὁ) δημ. ὁ μελισσοκόμος, παραγωγὸς μέλιτος, μελᾶς.

βάλτη (ἡ) μσν. ἕλος, τέλμα, βάλτος : **Λέων Τακτ.** 11,3 **ὕλας καὶ πηλὰ καὶ βάλτας ἔχοντα.**

βαλτήσιος-ια-ιο δημ. ὁ τῶν **βαλτωδῶν τόπων**· ὁ ἀπὸ ἑλωδῶν μερῶν **προερχόμενος.**

βαλτικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς Βαλτικῆς **Θαλάσσης,** ὁ εἰς τὰς περὶ τὴν Βαλτικὴν χώρας **ἀνήκων, ἢ ὁ ἐξ** αὐτῶν προερχόμενος : **βαλτικὰ κράτη.**

βαλτιμόριον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰκτεριδῶν.**

βαλτιμορίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. **ποικιλία τοῦ ἰνώδους ὀφίτου** βλ.λ.

βαλτοθάλασσα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. **ἐκτεταμένον** τέναγος, μέγα ἕλος παραθαλάσσιον **ἁλμυροῦ ὕδατος** : Παλαμᾶ Ἀσάλευτη Ζωή, Ἑκατὸ φωνὲς 67 **ἀπὸ τὴ βαλτοθάλασσα, ποὺ θολοζώνει σε.**

βαλτόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. συνών. τοῦ **ὀρθόκερας** βλ.λ.

βαλτοκράτης (ὁ) δημ. τὸ ποῶδες κοσμητικὸν φυτὸν ἀστὴρ ὁ τριπόλιος.

βαλτολίμνη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. λίμνη λίαν ἀβαθὴς καὶ τεναγώδης.

βαλτόμερο (τὸ) δημ. βαλτότοπος βλ.λ.

βαλτόνερα (τὸ) κ. **βαλτονέρια** βλ.λ.

βαλτονέρια (τὰ) δημ. τὰ ὕδατα τῶν βάλτων.

βάλτος (ὁ) δημ., **πληθ.** κ. **βάλτα** (τὰ) τέλμα, ἕλος, τέναγος : δ.τραγ. **κάτω στὸ βάλτο τὸ βαθύ,** Παλαμ. Τρισευγ.83 **μὰ ἐσεῖς μόνο.. βάλτα ξέρετε.**

βαλτός-ή-ό δημ. ὁ ὑπό τινος ὑποκινηθείς, παρορμηθεὶς εἰς τὴν ἐνέργειαν ὡρισμένης, κακῆς συνήθως, πράξεως κατὰ τρίτων στρεφομένης : **αὐτὸς ποὺ τὸν ἐσκότωσε ἦταν βαλτός,** πρβλ. βαλμένος 2).

βαλτοτόπι (τὸ) κ. **βαλτότοπος** βλ.λ.

βαλτότοπος (ὁ) δημ. κ. **βαλτοτόπι** τόπος βαλτώδης, τελματώδης, ἑλώδης, βάλτας.

βαλτόχορτο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν ἐχινοφόρος ὁ μικρόφυλλος, τῆς οἰκογ. τῶν **σκιαδοφόρων.**

βαλτώνω δημ. **μεταβάλλω εἰς βάλτον, εἰς τέλμα**· 2) ἀμτβ. ἐμπίπτω εἰς **ἕλος,** πέφτω σὲ βάλτο 3) μτφ. **περιέρχομαι εἰς δυσχερῆ,** ἀμήχανον **θέσιν, εἰς ἀδιέξοδον**· 4) **ἐπὶ καταστάσεως, ὑποθέσεως κττ. περιπλέκομαι ἐπὶ τὰ** χείρω, καταντῶ εἰς ἀποτυχίαν : **βάλτωσε ἡ δουλιά μας.**

βαλύλη (ἡ) νεώτ. χημ. **ὑγρὸν** παρασκεύασμα **καυστικῆς γεύσεως,** χρησιμοποιούμενον ὡς θεραπευτικὸν τῶν νευρικῶν νόσων.

βαλχία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος ἐκλειφάντων καὶ ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων κωνοφόρων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀραουκαριϊκῶν.**

βαλχοβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. παραλλαγὴ **ἠλέκτρου** βλ.λ. **εὑρεθεῖσα** ἐντὸς κοιτασμάτων τινῶν φσμμιτῶν τῆς κρητιδικῆς **περιόδου.**

βαλώστιον (τὸ) **πάπ.** κ. **βαλαύστιον** βλ.λ.

βᾶμα-ατος (τὸ) δωρ. βῆμα βλ.λ. : Πινδ.Π 3,43· 2) Ἡσ. « βᾶμα· βαθμός ».

βάμβα Ἡσ. « τὸ χρῶμα καὶ μύρου τι μέρος (γένος) καὶ τὸ ἔμβαμμα, Συρακούσιοι ».

βαμβαίνω τρέμω, τραυλίζω, τσεβδίζω : Ἰλ.Κ 375 **τάρβησέν τε βαμβαίνων,** Ἀγαθ. ἐν ΑΠ *5,272,6* **χεί-**

λεα **βαμβαίνειν φθέγματι γηραλέῳ,** Θεμίστ.56 **ἔπαλλεν ἡ καρδία, ἐβάμβαινεν ἡ φωνή,** Εὐστ. Πονημ.310,18 βαμβαίνων **ὑπὸ τοῦ ψύχους.**

βαμβακαγορά (ἡ) νεώτ. κ. δημ. δημόσιος τόπος, ἵδρυμα, ἔνθα ἐνεργοῦνται ἀγοραπωλησίαι βάμβακος, ἄ. λεγ. χρηματιστήριον βάμβακος· 2) ὡς περιληπτ. ὅρος αἱ ἐν χρονικῷ τινι διαστήματι (ἡμέρᾳ, ἑβδομάδι κ. σπαν. μηνί) τιμαὶ τοῦ βάμβακος ἐν μεγάλοις κέντροις ἐμπορίου τοῦ βάμβακος : **ἡ βαμβακαγορὰ Νέας Ὑόρκης λίαν χαλαρά.**

βαμβακάδα (ἡ) κ. **μπαμπακάδα** δημ. ἡ **βαμβακίασις** βλ.λ.· 2) μτφ. **βαμβακάδα τῶν χειλιῶν, τῆς ὄψης** λευκότης ὡς τοῦ βάμβακος προερχομένην ἀπὸ ἀσθένειαν ἢ αἰφνιδίαν συγκίνησιν.

βαμβακᾶς (ὁ) δημ., θηλ. **βαμβακοῦ** κ. **μπαμπακᾶς** ὁ κατεργαζόμενος ἢ ὁ πωλῶν τὸν βάμβακα· || ὁ μετερχόμενος τὸ ἐμπόριον τοῦ βάμβακος.

βαμβακέα (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **βαμβακιά** κ. **μπαμπακιά** τὸ ποῶδες φυτὸν γασσύπιον τῆς οἰκογενείας τῶν **μαλαχωδῶν, ἐξ** οὗ παράγεται ὁ βάμβαξ.

βαμβακεία (ἡ) Ἡσ. «φαρμακεία».

βαμβακέλαιον (τὸ) νεώτ., δημ. **μπαμπακόλαδο** ἔλαιον παραγ. ἐκ τῶν σπερμάτων τοῦ βάμβακος.

βαμβακέμπορος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐμπορευόμενος τὸν βάμβακα.

βαμβακένιος-ια-ιο δημ. κ. **μπαμπακένιος** βαμβάκινος, βαμβακερός : **βαμβακένιο ὕφασμα·** 2) συνεκδ. ὁ ὁμοιάζων κατὰ τὴν ὄψιν ἢ τὸ χρῶμα μὲ τὸν βάμβακα: **βαμβακένια σύννεφα, - βαμβακένια χείλια - ὄψη.**

βαμβακερός-ή-ό δημ. κ. **μπαμπακερός** ὁ κατεσκευασμένος ἐκ βάμβακος, βαμβάκινος : **βαμβακερὴ κλωστή, - βαμβακερὸ πανί·** || τὸ οὐδ. πληθ. **βαμβακερά** ὡς οὐσ. γενικῶς **τὰ** βαμβακερὰ ὑφάσματα.

βαμβακεύτρια (ἡ) Ἡσ. «μαγγανεύτρια, φαρμακίστρια».

βαμβακηρός-ά-όν μαν. ὁ βαμβάκινος, βαμβακερός: Δουκάγγ.

βαμβάκι (τὸ) δημ. κ. **βαμπάκι** κ. **μπαμπάκι** βλ.λ. ὁ βάμβαξ.

βαμβακιά (ἡ) δημ. κ. **βαμπακιά** βλ.λ. κ. **μπαμπακιά.**

βαμβακιάζω δημ. κ. **μπαμπακιάζω** ἀποκτῶ ἐπιφάνειαν χνοώδη ὁμοίαν μὲ τὴν τοῦ βάμβακος : βαμβάκιασαν **οἱ κάλτσες·** 2) μουχλιάζω : **βαμβάκιασε** τὸ γλυκό· 3) ἀποκτῶ χρῶμα λευκὸν ὡς τὸ τοῦ βάμβακος : **βαμβάκιασε ἀπὸ τὸ φόβο του,** μπαμπάκιασαν **τὰ μαλλιά του** (ἐλευκάνθησαν).

βαμβακίασις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. **βαμβακάδα** κ. **μπαμπακάδα** νόσος διαφόρων δένδρων (ἑσπεριδοειδῶν, τῆς μηλέας, τῆς πεύκης κ.ἄ.)· 2) ἡ νόσος περανόσπορος βλ.λ. τῆς ἀμπέλου.

βαμβακίνα (ἡ) δημ. κ. **βαμπακίνα** βλ.λ. κ. **μπαμπακίνα** εἶδος ἱέρακος.

βαμβάκινος-η-ον νεώτ. ὁ **ἐκ** βάμβακος κατεσκευασμένος, βαμβακερός.

βαμβάκιον (τὸ) μσν. ὁ **βόμβαξ** : Σουίδ.

βαμβακίς-ίδος (ἡ) μτγν. τὸ θηλ. τοῦ βάμβακος, φαρμακίς : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

βαμβακίτης (ὁ) νεώτ. ἡ νόσος περονόσπορος τῆς ἀμπέλου, ἡ μπαμπακάδα, τὸ μπαμπάκιασμα.

βαμβακόδεμα-ατος (τὸ) νεώτ. δέμα βάμβακος.

βαμβακόδενδρον (τὸ) νεώτ. τὸ γοσσύπιον τὸ ποῶδες, ἡ βαμβακέα.

βαμβακοειδής-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς βάμβακα : Διοσκ.3,16.

βαμβακοκάρυον (τὸ) νεώτ. τὸ κάρυον τὸ περιέχον τὸν βάμβακα, καρύδι τοῦ μπαμπακιοῦ, κοζάδα, βαβούλι.

βαμβακοκλωστήριον (τὸ) νεώτ. **ἐργοστάσιον, κλωστήριον** βάμβακος.

βαμβακοκλώστης (ὁ) θηλ. **-ώστρια** νεώτ. ὁ κλώστης τοῦ βάμβακος· 2) ἐργάτης ἐργοστασίου βαμβακοκλωστηρίου.

βαμβακοκομία (ἡ) νεώτ. ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος· || εἰδ. ἡ ὑπὸ γεωπόνων γινομένη ἐπιστημονικῶς καλλιέργεια βάμβακος ἐν διαφόροις ἀγροῖς πρὸς βελτίωσιν τῶν παραλλαγῶν τοῦ φυτοῦ τούτου.

βαμβακόλαδο (τὸ) δημ. κ. **μπαμπακόλαδο** τὸ βαμβακέλαιον βλ.λ.

βαμβακομάλλινος-η-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **μπαμπακομάλλινος** ὁ κεκλωσμένος ἢ ὑφασμένος ἐκ βάμβακος καὶ μαλλίου, ὁ μαλλοβάμβακος.

βαμβακομέταξος-η-ο νεώτ., δημ. κ. **μπαμπακομέταξος,** ὁ κεκλωσμένος, ὑφασμένος ἐκ νήματος βάμβακος καὶ μετάξης.

βαμβακομηχανή (ἡ) νεώτ.κ.δημ. ἡ ἐκκοκκιστικὴ τοῦ βάμβακος μηχανή.

βαμβακοπαραγωγή (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ παραγωγὴ βάμβακος.

βαμβακοπαραγωγός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ παράγων βάμβακα εἰς μεγάλας ἐμπορευσίμους ποσότητας.

βαμβακόπετρα (ἡ) δημ. κ. **μπαμπακόπετρα ὁ ἀ**μίαντος λίθος, τὸ ἀμίαντο.

βαμβακόπιττα (ἡ) δημ. ὁ πεπιεσμένος βαμβακόσπορος μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ βαμβακελαίου.

βαμβακοπυρῖτις (ἡ) νεώτ.χημ.ὁ νιτροβάμβαξ βλ.λ.

βάμβακος (ὁ) ΑΒ φαρμακεύς· ΑΒ 85 «βαμβάκους τοὺς φαρμακοὺς Κίλικες καλοῦσι».

βαμβακόσπορος (ὁ) νεώτ., δημ. μπαμπακόσπορος ὁ σπόρος τῆς βαμβακέας, ἐξ οὗ παράγεται δι' ἐκθλίψεως τὸ βαμβακέλαιον· 2) μτφ. ἐν φρ. **τὸν ἔχει τὸν μπαμπακόσπορο** ἔχει ἀξιόλογον περιουσίαν, ἔχει χρηματικὸν ὑπόθεμα.

βαμβακοστεατίνη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία λαμβανομένη δι' ἐκθλίψεως τῶν στερεῶν συστατικῶν τοῦ βαμβακελαίου καὶ χρησιμοποιουμένη ὡς λίπος.

βαμβακοστιβάς-άδος (ἡ) νεώτ. βάμβαξ πεπιεσμένος εἰς φύλλα, δημ. **βάτα.**

βαμβακοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς κατεργασίας τοῦ βάμβακος, ἡ βαμβακουργία.

βαμβακοῦ (ἡ) δημ. κ. **μπαμπακοῦ** ἡ σύζυγος τοῦ βαμβακᾶ· 2) οἰκιακὸν ἐργαλεῖον κλωστικῆς τοῦ βάμβακος· 3) κ. **βαμβακωτή** ἐσωφούστανον χειμερινὸν τῶν γραιῶν ἰδίως· 4) εἶδος σκούφου.

βαμβακουργεῖον (τὸ) ἐργαστάσιον ὅπου γίνεται κατεργασία τοῦ βάμβακος.

βαμβακουργία (ἡ) νεώτ. ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος, βαμβακοτεχνία.

βαμβακουργικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βαμβακουργίαν: **βαμβακουργικὰ μηχανήματα.**

βαμβακουργός (ὁ) νεώτ. ὁ τεχνίτης τῆς κατεργασίας τοῦ **βάμβακος.**

βαμβακοϋφαντικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν βαμβακίνων ὑφασμάτων, τὴν βαμβακοϋφαντουργίαν.

βαμβακοϋφαντουργία (ἡ) νεώτ. ἡ βιομηχανία τῆς παραγωγῆς βαμβακερῶν ὑφασμάτων.

βαμβακοφόρος-ον νεώτ. ὁ παράγων βάμβακα : **τόπος βαμβακοφόρος.**

βαμβακοφυτεία (ἡ) νεώτ. κ. -ία ἡ φύτευσις καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος· 2) ἔκτασις γῆς ἔνθα καλλιεργεῖται ὁ βάμβαξ, βαμβακοχώραφο.

βαμβακόφυτος-ον νεώτ. τόπος ἐσπαρμένος βάμβακα : **βαμβακόφυτος ἀγρός.**

βαμβακοχώραφο(ν) (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **μπαμπακοχώραφο** ἀγρὸς βάμβακος, βαμβακοφυτεία βλ.λ.· 2) ἀγρὸς κατάλληλος διὰ καλλιέργειαν βάμβακος.

βαμβακόψειρα (ἡ) δημ. τὸ ἔντομον **σχιζόνευρα ἡ μαλλωτὴ** τὸ προκαλοῦν τὴν νόσον βαμβακίασιν τῆς μηλέας, **ἄ. ματόψειρα.**

βαμβάκτης (ὁ) Κύριλλ. δημοσία ὁδός.

βαμβακύζω μτγν. τρέμω ἐκ τοῦ ψύχους : Πλούτ. Ἠθ.1058 **F κάρτα γὰρ ῥιγῶ καὶ βαμβακύζω.**

βαμβακώδης-δες νεώτ. ὁ ἔχων τὴν ὑφὴν ἢ τὴν ὄψιν βάμβακος, ὁ βαμβακοειδής· ‖ ὁ περιέχων βάμβακα.

βαμβακωτή (ἡ) δημ. κ. βαμβακοῦ βλ.λ.3).

βάμβαλα (τὰ) Ἡσ. «χειμερινὰ ἱμάτια».

βαμβαλίζω δ.γρ. τοῦ βαμβαλύζω βλ.λ.: Εὐστ.'Ἰλ. 818,46 «βαμβαλίζειν τὸ τρέμειν ὑπὸ ψύχους».

βάμβαλον Ἡσ. «ἱμάτιον' καὶ τὸ αἰδοῖον. Φρύγες».

βαμβάλους AB 85,24 «τοὺς φαρμακοὺς Κίλικες καλοῦσιν» (δ.γρ. **βαμβάκους**).

βαμβαλύζω μτγν. βαμβαίνω βλ.λ., Ἡσ. «βαμβαλύζει τρέμει»: Φρύν.Σοφ.Παρ.54 B.

βαμβάλω βαμβαίνω βλ.λ., Ἡσ. «βαμβάλειν, τρέμειν, φοφεῖν τοῖς χείλεσι»: Ἡρώνδ.7,60, (πιθ.) Μόσχ. 3,7 **αἰαῖ βάμβαλε σοῖς πκτάλοισι** (διόρθ. λάμβανε).

βάμβαξ-ακος (ὁ, μτγν. κ. ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μαλαχωδῶν** περιλαμβάνον πολλὰ εἴδη θαμνώδη, δενδρώδη, ἢ ποώδη μονοετῆ, καλλιεργούμενα εἰς ὑγρὰ ἐδάφη κυρίως διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ προερχομένην ὁμώνυμον κλωστικὴν ὕλην, ἀ. ἐριόξυλον, βαμβακέα, γοσσύπιον τὸ ποῶδες· 2) ἡ ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου προερχομένη λευκὴ ἰνώδης κλωστικὴ ὕλη, μσν. κ. πάμπαξ, βαμβάκιον, δημ. βαμπάκι ἢ μπαμπάκι· Κύριλλ. «βάμβαξ τὸ ὑπὸ τοῦ φυτοῦ νηθόμενον καὶ ὑφαινόμενον»: Ἀχμ.'Ονειρ.222 **ἐλάττων γὰρ ἡ βάμβαξ τοῦ ἐρίου, - ὑφάσματα ἐκ βάμβακος·** ‖ **βάμβαξ ὑδρόφιλος** ἢ **φίλυδρος** ὁ κατόπιν εἰδικῆς κατεργασίας ἐν τῇ ἰατρικῇ κ. φαρμακευτικῇ χρησιμοποιούμενος βάμβαξ.

βαμβατσίδα (ἡ) δημ. τὰ φυτὰ διωτὶς ἡ θαλασσία καὶ σιδερῖτις ἡ συριακή, ἀ. τσάϊ ἑλληνικό, καλοκοιμηθιά, μαλοθήρα.

βαμβού (τὸ) νεώτ. βοταν. κ. **βαμβοῦσα** βλ.λ.

βαμβοῦσα (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **βαμβού, μπαμπού** γένος δένδρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

βαμβουσόβιος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φασιανιδῶν.**

βαμβουσοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν καλαμοειδῶν φυομένων εἰς τὰς τροπικὰς χώρας, χρησίμων εἰς εἰδ. ἐπιπλουργίαν, διεθν. ὀν. μπαμπού.

βαμβραδών-όνος (ἡ) δωρ. εἶδος μικρᾶς ἀφύης, ἡ βεμβρὰς ἢ μεμβρὰς βλ.λ., τὸ χαφί: Ἐπίχ.60.

βαμβρασμός Κύριλλ. «καχλασμός».

βαμβράσσει Κύριλλ. «ὀργίζεται».

βᾶμες δωρ. πρῶτον πρόσ. πληθ. ὑποτ. ἀορ. β' τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ., βῶμεν: Θεόκρ.15,22 **βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω.**

βαμλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ **σιλλιμανίτου** βλ.λ.

βάμμα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶν ἔγχρουν ὑγρόν, ὑφ' οὗ δι' ἐμβυθίσεως βάπτεταί τι, ὑγρὰ βαφή, μπογιά: Πάπ. **διάφορα βάμματα, - βάμμα σαρδιανικόν** (βαφὴ ἐρυθρὰ) ἐν χρ. κ. μτφ. ἐν φρ.: Ἀριστφ.'Αχαρν.112 **ἵνα μὴ σὲ βάψω βάμμα σαρδιανικόν** (ἵνα μὴ σὲ δείρω μέχρις αἵματος)· 2) **τὸ** διὰ βαφῆς κεχρωματισμένον, τὸ ἔγχρωμον: Πλάτ.Ν 956 A **χρώματα δὲ λευκὰ πρέποντ' ἂν θεοῖς εἴη . . βάμματα δὲ μὴ προσφέρειν,** Σέργ. Μακρ.ἐν Σάθ.3,390 **καὶ τῶν βαμμάτων τὰς χροιάς·** 3) μτγν. ἔμβαμμα βλ.λ., ζωμὸς ἢ ὑπότριμμα (σάλτσα)· Ἡσ. «καὶ τὸ ἔμβαμμα' Συρακούσιοι»: Νικ. Θηρ.622· 4) ἡ δα, ἡ παρυφή, ἡ ούγια: AB 362· 4) νεώτ. χημ. διάλυμα φυτικῆς ἢ ζωϊκῆς οὐσίας ἐν οἰνοπνεύματι ἢ ἐν αἰθέρι, χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν φαρμακευτικήν, τὴν ἀρωματοποιΐαν καὶ τὴν ποτοποιΐαν: **βάμμα ἰωδίου - βενζόης.**

βαμμάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τύπος τοῦ βάμμα βλ.λ.3): Ἀθήν.9,404.

βαμμένος-η-ο δημ. μτχ. τοῦ ρ. βάφω βλ.λ.· 2) ἐν ἐπιθετ. χρ. φανατικός· ‖ κακός, φθονερός.

βάμμω (ἡ) δημ. συγκεκομμ. τ. τοῦ βαμμένη, ἐπὶ γυναικός, πελιδνή, λίαν ὠχρά· 2) μτφ. ἡ ἐκ κακεντρεχείας, ἡ ἐκ κακίας οἱονεὶ παθοῦσα πελίδνωσιν· πρβλ. γιωμένη.

βαμπακάδα (ἡ) δημ. κ. μπαμπ- ἡ βαμβακίασις βλ.λ.

βαμπακέλλα (ἡ) δημ. λευκὸν ὕφασμα χρησιμεῦον ὡς περίδεσμος τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν.

βαμπακένιος-ια-ιο δημ. κ. μπαμπακένιος βαμβάκινος, ἐκ βάμβακος κατεσκευασμένος.

βαμπάκι (τὸ) δημ. βάμβαξ.

βαμπακιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βάμβαξ: Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.141,1 **ἄσπρη κατάσπρη βαμβακιὰ ὁποὺ εἶχα στὴν αὐλή μου.**

βαμπακίνα (ἡ) δημ. κ. **μπαμπακίνα** εἶδος ἱέρακος, τρίορχις ὁ κοινός.

βαμπακόροκα (ἡ) δημ. ρόκα βλ.λ. **βάμβακος,** ἠλακάτη, κάλαμος περὶ ὃν περιτυλίσσεται ὁ βάμβαξ· 2) μτφ. ὁ πολιὸς τὴν κόμην, ποὺ εἶναι κάτασπρα τὰ μαλλιά του.

βαμπακοσφάχτης-άχτρα δημ. ἐν μτφ. σημασίᾳ δηκτικός, εἴρων, ποὺ σφάζει μὲ τὸ βαμπάκι· ‖ ὁ δι' ἐπιτηδείου τρόπου πληρωνόμενος ὑπερόγκως τὰ ὑπὸ πελατῶν του καταναλισκόμενα.

βάμπιρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος νυκτερίδων ἐντομοφάγων τῆς οἰκογενείας τῶν **φυλλορινιδῶν.**

βάν ἐπ. τρίτον πληθ. πρόσ. ἀορ. β' τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ., ἔβαν, ἔβησαν.

βανά (ἡ) βοιωτ. ἡ γυνή: Κόριννα 21 (π. Ἀπολλ. Δυσκ.'Αντων.3224 C) **μέμφομαι δὲ καὶ λιγουρὰν Μουρτίδ' ἱώνγα, ὅτι βανὰ φοῦσ' ἔβα Πινδάροιο ποτ' ἔριν,** πληθ. Ἡσ. «βανῆκας' γυναῖκας Βοιωτοί».

βαναδαρσίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. τονωτικὴ σκευασία ἀρσενικοῦ καὶ βαναδίου.

βαναδικός-ή-όν νεώτ. κ. **βαναδινικός** ὁ παραγόμενος ἐκ τοῦ βαναδίου βλ.λ., ὁ περιέχων βανάδιον: **βαναδικὸν ὀξύ.**

βαναδίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σκευασία εἰς καταπότια παρεχομένη ὡς τονωτικὴ τῆς θρέψεως.

βαναδινικός-ή-όν νεώτ. κ. **βαναδικός** βλ.λ.: **βαναδινικὸν νάτριον, - βαναδινικὸν λίθιον.**

βαναδινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. μετάλλευμα βαναδίου βλ.λ.

βαναδιόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος πυριτικοῦ ἀσβεστίου.

βανάδιον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. λευκὸν μέταλλον, παρουσιαζόμενον εἰς κρυστάλλους μεγάλης σκληρότητος καὶ λάμψεως, χρησιμοποιούμενον δὲ εἰς τὴν βαφικήν, τὴν φαρμακευτικὴν καὶ κυρίως εἰς τὴν βιομηχανίαν τοῦ χάλυβος.

βαναδιοσεπτόλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σκεύασμα βαναδίου, χρήσιμον ὡς ἀντισηπτικόν.

βαναδιοφόρμιον (τὸ) νεώτ. φαρμακ. ἀντισηπτική τις κόνις δι' ἐπίπασιν πληγῶν.

βανακίτης (ὁ) νεώτ., πετρογρ. πέτρωμα συνιστάμενον ἐκ στηλιδίων καὶ πινακιδίων ὀρθοκλάστου μετὰ πυρήνων ἐκ λαβραδορίτου.

βανάνα (ἡ) νεώτ., δημ. **μπανάνα** ὁ καρπὸς τῆς βανανέας.

βανανέα (ἡ) νεώτ. βοταν., δημ. **μπανανιά** γένος πολυετῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **σκιταμινοειδῶν.**

βανανοσυκῆ (ἡ) νεώτ. βοταν. εἶδος βανανέας, ἀ. βανανέα ἡ τῶν σοφῶν.

βανανοφάγος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν ἀναρριχητικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **δρυκολαπτιδῶν.**

βανάσσεται Ἡσ. «ἄρχεται' Συρακούσιοι».

βανατίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. ὀνομασία ἐκρηξιγενῶν πετρωμάτων τῆς οἰκογενείας τῶν **διοριτικῶν.**

βάναυσα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον βάναυσον βλ.λ.

βαναυσία (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἔργον τοῦ βαναύσου ἤτοι τοῦ ἁπλοῦ ἐργάτου, ἡ χειρωναξία, Ἡσ. «πᾶσα τέχνη διὰ πυρός»: Ἡρ.2,165 **καὶ τούτων βαναυσίης οὐδεὶς δεδάηκε οὐδέν,** Πλάτ.Πολ.590 C **βαναυσία δὲ καὶ χειροτεχνία·** 2) συνεκδ. ὁ χα,

ρακτὴρ καὶ τὸ ἦθος τοῦ βαναύσου, ἡ ἔλλειψις λεπτῶν τρόπων, ἡ ἀγροικία, ἀπαιδευσία : Πλάτ. Νόμ.741 D **βαναυσία ἦθος ἀποτρέπει ἐλεύθερον,** 'Αριστλ.Πολιτ.1317 b, 41 **ἀγένεια, πενία, βαναυσία·** 3) ἀγυρτεία : 'Ιππ.'Ιερ.Νούσ.18.

βαναυσίζομαι μσν. γίνομαι, καταντῶ βάναυσος βλ.λ. : Γεώργ.Παχ.2,4583.

βαναυσικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν βάναυσον, ὁ τοῦ ἐργάτου, τοῦ χειροτέχνου βλ.λ.:Ξεν.Συμπ.3,4 **τέχνην τινὰ βαναυσικήν,** 'Αριστλ. Πολιτ.1321 a, 6 **τέτταρα μέν ἐστι μέρη .. τοῦ πλήθους, γεωργικόν, βαναυσικόν, ἀγοραῖον, θητικόν.**

βαναυσολογία (ἡ) νεώτ. τὸ βάναυσα λέγειν, ἡ ἰδιότης τοῦ βαναυσολόγου βλ.λ.

βαναυσολόγος-ον νεώτ. ὁ βαναύσως ὁμιλῶν, ὁ ἀπρεπεῖς λόγους ἐκφέρων, χυδαιολόγος.

βαναυσολογῶ-έω νεώτ. βαναύσως ὁμιλῶ, λέγω ἀπρεπεῖς λόγους, χυδαιολογῶ, μιλῶ πρόστυχα.

βαναυσοποιΐα (ἡ) μτγν. ἔργον βάναυσον, ρυπαρόν : 'Επιφαν 1,1093 **ἄλλαις τε βαναυσοποιΐαις .. τὰς ὄφεις χρίσαντες.**

βάναυσος(-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. (βαῦνος, αὔω) ὁ διὰ τοῦ πυρὸς ἐργαζόμενος, ὁ ἔχων ὡς ἔργον χειρωνακτικήν τινα ἐργασίαν, ὁ ἀποχειροβίωτος, χειροτέχνης· Σουΐδ. « πᾶς τεχνίτης διὰ πυρὸς ἐργαζόμενος· βαῦνος γὰρ ἡ κάμινος » : 'Αριστλ.Πολιτ. 1291 a, 1 **πλῆθος .. τὸ καλούμενον βάναυσον (ἔστι δὲ τοῦτο τὸ περὶ τὰς τέχνας ὧν ἄνευ πόλιν ἀδύνατον οἰκεῖσθαι ..),** αὐτ.1289 b, 33 **τὸν μὲν γεωργικὸν δῆμον ὁρῶμεν ὄντα, τὸν δὲ ἀγοραῖον, τὸν δὲ βάναυσον** κ. ὡς οὐσ. : αὐτ.1277 b, 35 **ἢ καὶ τοὺς βαναύσους πολίτας θετέον·** 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν μηχανικῶς ἐργαζόμενον, τὸν χειρώνακτα, ὁ ταπεινός, χυδαῖος, πρόστυχος, βαναυσικός : Σοφ.Αἴ.1121 **οὐ γὰρ βάναυσον τὴν τέχνην ἐκτησάμην,** 'Αριστλ.Πολιτ.1258 b, 37 **βαναυσόταται τῶν ἐργασιῶν,** αὐτ.1278 a, 21 **ζῶντα βίον βάναυσον ἢ θητικόν,** Πλούτ.Νομ.14 **βαναύσοις πόνοις,** αὐτ.Σόλ.22 **ἀσχολιῶν ἐπιπόνων καὶ βαναύσων ἀπαλλάξαντα τοὺς πολίτας·** 3) κ. νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ἐν ἠθικῇ ἀναφορᾷ, ὁ ὡς ἀπαίδευτος χειρῶναξ, ἀγροῖκος τοὺς τρόπους, ἀπειρόκαλος, χυδαῖος, πρόστυχος : Πλάτ.'Επιστ.334 B **διὰ βαναύσου φιλότητος ἐγεγόνει φίλος,** 'Ιω.Χρυσ.2, 187 E **δόξαν δημώδη καὶ βάναυσον, - βάναυσος συμπεριφορά, - βάναυσοι τρόποι·** || ὑβριστής, ἀλαζών : Αὐτομέδ.ἐν ΑΠ 11,326 **μὴ πάντα βαρὺς θέλε μηδὲ βάναυσος εἶναι·** || νεώτ. κ. δημ. ἀπότομος, τραχύς : **βάναυσος ἄνθρωπος.**

βαναυσοτέχνημα-ατος (τὸ) νεώτ. βάναυσον, χονδροειδές, οὐχὶ καλαίσθητον ἔργον.

βαναυσοτεχνῶ-έω μτγν. κατασκευάζω βάναυσα ἔργα, βαναυσουργῶ βλ.λ. : Στράβ.16,782.

βαναυσότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βαναύσου βλ.λ., τραχύτης, χυδαιότης, ἀφιλοκαλία.

βαναυσούργημα (τὸ) νεώτ. τὸ βαναυσοτέχνημα.

βαναυσουργία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ἔργον, ἡ ἰδιότης τοῦ βαναύσου : Πλούτ.Μάρκελλ.14· || τὸ βαναυσούργημα, τὸ βαναυσοτέχνημα.

βαναυσουργός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ μετερχόμενος βάναυσον τέχνην, ὁ βάναυσον ἔργον ποιῶν : Πολύβ.7,6· 2) νεώτ. μτφ. ὁ ὅλως ἀκαλαίσθητα, βάναυσα ἔργα παράγων, ἐπὶ **συγγραφέων,** ζωγράφων, γλυπτῶν κτλ.

βαναυσουργῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. βάναυσον ἔργον ἐπαγγέλλομαι : Πολύβ.7,6· 2) νεώτ. μτφ. ἐκτελῶ κακότεχνα καὶ ἀκαλαίσθητα ἔργα τέχνης, οἷον ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς κτλ.

βαναυσῶ-έω μτγν. εἶμαι **βάναυσος** βλ.λ. : Συνέσ.22 D.

βαναυσώδης-ους-ες μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βάναυσον, ὁ βαναύσου χαρακτῆρος.

βαναύσως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βάναυσον, ἀγροίκως : Φιλόδ.Θε.α',11, Κλήμ.'Αλ.Παιδ. 273,33 **ἀξιολόγως καὶ φιλανθρώπως, οὐ βαναύσως οὐδὲ ἀλαζονικῶς, - εἰς τοὺς ὑποβαλόντας τὰ αἰτήματα ὁ ὑπουργὸς ἀπήντησε βαναύσως.**

βάνδα (ἡ) μσν. κ. **βάνδον** (τὸ) (λατ. bandum) ἡ σημαία, σῆμα ἑκάστης στρατιωτικῆς μονάδος παρὰ βυζαντίνοις, συνών. **δρακοντεῖον, φλάμμουλον·** πρβλ. παντιέρα· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀπόσπασμα πεζῶν, πρβλ. **νούμερο, ἀριθμός, τάξις·** || φρουρὰ ὀχυρᾶς πόλεως· 3) μικροτέρα διοικητικὴ περιφέρεια ἑκάστου νομοῦ· συνών. **τοποτηρησία·** 4) **βάνδα** (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀρχεοειδῶν.**

βανδαλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βανδάλους· || ὁ γενόμενος ὑπὸ τῶν βανδάλων : **βανδαλικὴ λεηλασία·** 2) μτφ. σκληρός, βάναυσος, καταστρεπτικὸς τῶν ὡραίων πραγμάτων : **βανδαλικαὶ πράξεις.**

βανδαλικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον βανδαλικὸν βλ.λ. 2).

βανδαλισμός (ὁ) νεώτ. πρᾶξις βανδάλων· 2) μτφ. πᾶσα βάρβαρος πρᾶξις ἁρμόζουσα εἰς βανδάλους, εἰδ. δὲ καταστροφὴ ἔργων τέχνης, πρᾶξις βανδαλικὴ βλ.λ. 2).

βάνδαλος (ὁ,ἡ) νεώτ. μτφ. ὁ εἰς τὸ **βανδαλικὸν** ἔθνος ἀνήκων· || ὁ βάρβαρος ὁ καταστρέφων κυρίως ἔργα τέχνης.

βάνδον (τὸ) μσν. (λατ. bandum) ἡ **βάνδα** βλ.λ. ἡ σημαία παρὰ βυζαντίνοις.

βανδοφόρος (ὁ) μσν. ὁ φέρων τὴν **βάνδαν** βλ.λ. ὁ σημαιοφόρος παρὰ βυζαντίνοις.

βανέλλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. τὸ πτηνὸν **σχοίνικλος** βλ.λ. (vanellus).

βανέσσα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **νυμφαλιδῶν.**

βανῆκας 'Ησ. « γυναῖκας. Βοιωτοί ».

βανθῶσαι 'Ησ. « σκοτοδινιάσαι ».

βανιάτωρ-ος (ὁ) πάπ. (λατ.) ὁ βαλανεὺς βλ.λ., ὁ λουτράρης.

βανίλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀρχεοειδῶν·** || ὁ ἀρωματικὸς καρπὸς τοῦ φυτοῦ βανίλλης.

βανίλλια (ἡ) δημ. βοταν. τὸ φυτὸν **βανίλλη** βλ.λ.· || ὁ καρπὸς τοῦ φυτοῦ βανίλλης· || **βανίλλια γλυκό** γλυκὸ παρασκευαζόμενον διὰ πυκνοῦ σιροπίου σακχάρεως περιέχοντος ἄρωμα βανίλλης· || ὑδύποτον ἠρωματισμένον διὰ βανίλλης.

βανιλλικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν ὀξὺ σχηματιζόμενον ἐξ ὀξειδώσεως τῆς βανίλλης.

βανιλλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ἀρωματικὴ οὐσία τῶν καρπῶν τῆς βανίλλης σχηματίζουσα ἀχρόους πρισματικὰς βελόνας.

βανιλλισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. τοξικὴ δηλητηρίασις προκαλουμένη ἐκ γλυκισμάτων εἰς ἃ ἐνυπάρχει βανίλλη· || **ἐπαγγελματικὸς βανιλλισμὸς** διάφοροι μορφαὶ τοξινώσεως (ἴλιγγος, γαστροεντερῖτις, νευρικαὶ διαταραχαί, κνίδωσις κ. ἄ.) παρατηρούμεναι εἰς τοὺς ἐργάτας τοὺς συλλέγοντας ἢ κατεργαζομένους τὴν βανίλλην.

βανιλλόνη (ἡ) νεώτ. βοταν. παραλλαγὴ τοῦ καρποῦ βανίλλης μὲ ὀλιγώτερον εὐχάριστον ἄρωμα.

βάνισος 'Ησ. « εἶδος θυμιάματος ».

βανιστερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος κοσμητικῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μαλπιγειωδῶν.

βανκίβειος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ζώων **ἀλεκτοροειδῶν** ζώντων ἐν ἀγρίᾳ καταστάσει καὶ διακρινομένων ἐκ τοῦ ζωηροῦ χρωματισμοῦ τῶν πτερῶν.

βανκόν 'Ησ. « μωρόν ».

βάννα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὑδατοφράκτης **κινούμενος καθέτως μεταξὺ δύο ὁλκῶν πρὸς ρύθμισιν τῆς ροῆς ὕδατος ὀχετοῦ ἢ ὑδραγωγοῦ σωλῆνος.**

βάννας (ὁ) Ἡσ. « βασιλεὺς παρὰ Ἰταλιώταις. οἱ δὲ μέγιστος ἄρχων ».
βαννάται Ἡσ. « αἱ λοξοὶ καὶ μὴ εὐθυτενεῖς ὁδοὶ παρὰ Ταραντίνοις. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ βάνατροι».
βάννεια κ. βάννιμα Ἡσ. « ἄρνεια ».
βανναρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **τριλοβιτῶν** ἀρθροπόδων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βανοί Ἡσ. « τέχναι ».
βανόν Ἡσ. « λεπτόν ».
βάνος Ἡσ. « κλάσμα, μικρὸς καὶ τυφλός ».
βάνος (ὁ) διοικητὴς στρατιωτικὸς ἢ πολιτικός, τίτλος διδόμενος ἄλλοτε εἰς διοικητὰς οὐγγρικῶν κ. ἄ. παραδουναβίων ἐπαρχιῶν, πρβλ. βανάτον.
βανούκα (ἡ) δημ. τὸ παῶδες φυτὸν νάρθηξ ὁ κοινός, ἄ. νάρθηκος, ἀνάρθηκας, ἀναθρήκα.
βανουξεμία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκαγενείας τῶν **ἐλασματοβραγχίων** οὗ ἀπολιθώματα εὑρέθησαν ἐν κοιτάσμασι τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.
βανουξεμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐξ ἀργίλου καὶ ἡμιμορφίτου.
βανούς Ἡσ. « ὄρη στρογγύλα » (πιθ. βαυνούς).
βανούσι (τὸ) δημ. πάσσαλος ἐμπεπηγμένος ἐν τῷ ἐδάφει πρὸς καθορισμὸν ὁρίου, ἀγροῦ, γηπέδου, διαβάσεως κττ., συνηθ. κ. πληθ : **σοῦ ἔβγαλαν ὅλα τὰ βανούσια ἀπὸ τὸ οἰκόπεδό σου.**
βαντάκα (ἡ) (Ἰταλ.) πολλὰ ὁμοῦ ἐνδύματα (ἰδίως ἀσπρόρουχα) περιτετυλιγμένα εἰς ὕφασμά τι, ἰδίως σινδόνην· συγγ. μπόγας βλ. : **ἔκαμε μιὰ βαντάκα τὰ ἄπλυτα καὶ τὰ πῆρε νὰ τὰ πλύνῃ·** 2) μτφ. ἡ πλαδαρὰ παχύσαρκος γυνή.
βαντάκι (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) δέσμη χόρτων· ‖ εἰδ. δέσμαι μυρίκων συγκρατούμεναι διὰ πασσάλων εἰς τοὺς ἀβαθεῖς τόπους τῆς λιμνοθαλάσσης τοῦ Μεσολογγίου πρὸς ἁλίευσιν γαρίδων, πρβλ. βαντάκα.
βαντάμειος (ὁ) νεώτ. ζωολ. ποικιλία ὀρνίθων τῆς Ἰάβας.
βαντοφφίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐκ θειϊκοῦ νατρίου καὶ θειϊκοῦ μαγνησίου.
βανύσει Ἡσ. « μωραίνει, ἐπιμαίνεται ».
βανφία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σκωλήκων, ὧν ἀπολιθώματα εὑρέθησαν ἐν καιτάσμασι τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.
βάνω μαν. κ. δημ. κ. **βάζω** κ. **βάλλω,** δημ. σπαν. κ. **βαίνω,** παρατ. **ἔβανα,** κ. **ἔβαζα** κ. **ἔβαινα,** ἀόρ. **ἔβαλα** κ. **ἔβανα,** παθ. κ. μετὰ μέσ. σημ. ἀόρ. **ἐβάλθην,** δημ. **(ἐ)βάλθηκα** κ. **(ἐ)βάρθηκα,** δημ. μτχ. παθ. παρακ. **βαλμένας** τίθημι, θέτω, τοποθετῶ : **ποῦ νὰ βάνω τὸ βιβλίο; - ἔβαλε τὶς γλάστρες στὴν αὐλή - τὰ ροῦχα στὸν ἥλιο, βάνε τὸ πιθάρι ἀπίκουπα, - βαίνει τὸ μπαστούνι του ὅπου λάχει, - βάζω μέσα - ἔξω - ἀπάνω - κάτω·** 2) ἐπιθέτω, θέτω ἐπάνω : **βάλε τὸ χέρι σου στὴν καρδιά μου νὰ δῇς πῶς χτυπᾷ, - τοῦ ἔβαλαν σιναπισμό - κατάπλασμα - βεντοῦζες** κττ., **- βάλε τὸ φαΐ στὴ φωτιά·** ‖ κατὰ διαφόρους παραλλαγὰς σημ. ἐν φρ. οἷον : **βάζω τὸ χέρι στὸ εὐαγγέλιο** (ἐπιθέτω τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ εὐαγγελίου καὶ ὁρκίζομαι), **- βάλε τὸ χέρι στὴν καρδιά σου** (σκέφαυ φιλανθρώπως ἢ εὐσυνειδήτως καὶ κρῖνε) : Λασκαρ.Ληξούρι **Β, 61 ἅ, βάλετε τὸ χέρι στὴν καρδιά σας | καὶ θυμηθῆτε χριστιανοὶ κι ἐμένα, - βάζω κι ἐγὼ ἕνα χέρι** (ἐπικουρῶ, βοηθῶ, συντρέχω) : **βάλε καὶ σὺ ἕνα χέρι νὰ σηκώσουμε τὸ ἄλογο·** ὁμ. φρ. **βάνω** (ἢ βάζω) **χέρι** ἐπιτίθημι χεῖρα, σφετερίζομαι, ἁρπάζω ἢ ἐν ἄ. συνεκδ. ἀρχίζω παρὰ τὸ πρέπον νὰ δαπανῶ : **ἔβαλε χέρι στὴν προῖκα - στὴν κληρονομιά,** ἄ. **ἔβαλε χερικὸ** (ἤρξατο ἀσωτεύων τὴν προῖκα - τὴν κληρ-), **- ἔβαλε χέρι στὸ ξένο βιὸς** (ἐσφετερίσθη τὴν ξένην περιουσίαν)· ὁμ. **τῆς βάζω χέρι** (ἐπιτίθεμαι κατὰ γυναικὸς μὲ ἀνηθίκους σκοπούς)· ὁμ. **βάζω στεφάνι** (ἐπιθέτω στέφανον, ἰδίᾳ νυμφεύομαι γυναῖκά τινα νομίμως) : **νὰ τῆς βάλῃ στεφάνι πρῶτα καὶ ὕστερα . .·** ὁμ. **βάνω βοῦλλα** (ἐπιβάλλω σφραγῖδα, σφραγίζω, ἐπισφραγίζω κ. μτφ. λογίζω τι ὡς βέβαιον καὶ ἀσφαλές, ὑποστηρίζω τι μετὰ βεβαιότητος)· ὁμ. **βάνω ὑπογραφή** (θέτω τὴν ὑπογραφήν μου, ὑπογράφω, κ. μτφ. βεβαιώνω)· ὁμ. **βάνω αὐτί** ὠτακουστῶ, ἀκροῶμαι, ἀφαυγκράζομαι : **βάλε αὐτὶ ν' ἀκούσῃς τί λένε·** φρ. **βάζω μαχαίρι** (σφάζω)· ὁμ. **μοῦ ἔβαλε τὸ μαχαίρι** (ἢ **τὴ θηλιά**) **στὸ λαιμὸ** (μὲ ἐξεβίασε κατὰ τρόπον πιεστικώτατον, ἄ. μ' ἔπνιξε)· ὁμ. **βάζω ψαλίδι** (κουρεύω)· ‖ ἐπὶ διδασκάλου ἢ ἐξεταστοῦ, κριτοῦ κττ., βαθμολογῶ : **τοῦ ἔβαλε ἄριστα·** 3) ἐντίθημι, ἐνθέτω, ἐμβάλλω : **πῆγε καὶ τοῦ ἔβαλαν ψεύτικο μάτι·** ‖ ἀνατάσσω, ξαναφέρνω στὴ θέση του : **τοῦ ἔβαλε ὁ γιατρὸς τὸ βγαλμένο κόκκαλο·** ‖ ἰδίᾳ θέτω, ρίπτω ἢ χύνω ἐντός : **βάνε νερὸ στὸ φαΐ, - ἔβαλες πολλὴ σάλτσα - βούτυρο - ἁλάτι στὸ φαΐ, - βάλε στὸ λύχνο λάδι - στὰ ποτήρια κρασί,** παροιμ. **ὅποιος ἔχει πολὺ πιπέρι βάνει καὶ στὰ λάχανα** (ἐπὶ πλουσίων ἀφειδῶς δαπανώντων), ὁμ. παροιμ. φρ. **βάλ' του ρίγανη** (ἐπὶ ἀθεραπεύτου καταστάσεως)· ‖ φρ. **τοῦ 'βαλε τὰ δυὸ πόδια σ' ἕνα παποῦτσι** (τὸν ἐπειθανάγκασε, τὸν ἐσωφρόνισε, τὸν ἔκαμε πειθήνιον ἢ τὸν περιώρισεν), ὁμ. **βάζω τὸ κεφάλι μου στὸν τορβὰ ἢ στὸ σακκούλι** κττ. (ριψοκινδυνεύω τὴν ζωήν μου), ὁμ. **βάζω νερὸ στὸ κρασί μου** (μετριάζω, κατευνάζω τοὺς ἐνθουσιασμούς μου, ἢ περιορίζω τὰς ἀπαιτήσεις μου), **βάζω φωτιὰ στὰ ξύλα** (θέτω πῦρ εἰς αὐτά) κ. ἁπλῶς **βάζω φωτιά** (ἀνάπτω πῦρ ἢ πυρπολῶ τι) : **βάλε φωτιὰ νὰ ζεσταθοῦμε,** ὁμ. **ἔβαλε φωτιὰ στὸ μαγαζί του** (ἔκαμεν ἐμπρησμόν), δ.τραγ. **βάζει φωτιὰ στὸν ἀργαλειό, στὸ φιλντισένιο χτένι·** 3) μτφ. προκαλῶ μέγα τι κακόν, γίνομαι αἴτιος καταστροφῆς : **φωτιὰ θὰ βάνῃς στὸ σπίτι σου, ἂν τὸ νοικιάσῃς στὸ φθισικό,** ὁμ. μτφ. **τοῦ ἔβαλα φωτιὰ** (τὸν ἐξηρέθισα πολύ), πρβλ. **τὸν ἄναψα·** ‖ μσν. ὁμ. μτφ. **βάνω πῦρ εἰς τὴν καρδίαν τινός** (προκαλῶ εἰς αὐτὸν ἐρωτικὸν πάθος), Διγεν.Ἀκρ. 186 **καὶ βάνει πῦρ καὶ κεραυνὸν εἰς τὴν καρδίαν τούτου·** 4) ὁμ. μτφ. ἐμβάλλω τι εἰς τὸν νοῦν τινας : **τοῦ ἔβαλε τὴν ἰδέα πὼς εἶναι ἄρρωστος,** φρ. **βάζω στὸ νοῦ μου** (θέτω ἐν τῷ νῷ, προσέχω τὸν νοῦν, σκέπτομαι) : **βάλε το καλὰ στὰ νοῦ σου** (σκέφθου σοβαρά)· ‖ ἔχω εἰλημμένην ἀπόφασιν, ἐπιζητῶ : **ἔβαλε στὸ νοῦ του νὰ παντρευτῇ·** ‖ ὑποπτεύω : **βάζω κακὸ στὸ νοῦ μου ἢ βάζω σὲ κακὸ** (θέτω εἰς τὸν νοῦν μου ὑποψίαν τινά) : Ἐρωτόκρ.Β 1729 **κι ἂς εἶν' γιὰ τὸ καλύτερο, οὐδ' εἰς κακὸ τὸ βάνω** (δὲν τὸ θεωρῶ κακό, δὲν τὸ ὑποπτεύω), Παλαμ.Τρισεύγ.61 **τίποτε κακὸ δὲν ἔβαλα στὸ νοῦ μου·** ‖ ὁμ. φρ. **βάζει ὁ νοῦς μου κάτι** (θεωρῶ τι πιθανὸν ἢ ὑποπτεύω τι) : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.53, Β΄, 10 **δὲν προσκυνοῦμε, Ἀλῆ μπεη, ὁ νοῦς σου μὴν τὸ βάνῃ, - πολλὰ ἔβαλε ὁ νοῦς μου·** ‖ ὁμ. **βάζω μὲ τὸ νοῦ μου,** ὑπολογίζω νοερῶς, σκέπτομαι, στοχάζομαι : **γιὰ βάλε μὲ τὸ νοῦ σου πόσα κέρδισα, - δὲν ἔβαλα κακὸ μὲ τὸ νοῦ μου·** 5) ὁθ. κ. ἁπλῶς **βάνω** παραδέχομαί τι πρὸς στιγμὴν ὡς ἀληθές, κάμνω ὑπόθεσιν, ὑποθέτω : **βάλε πὼς πεθαίνει αὐτὸς αὔριο, ποιὸς θὰ σὲ πλερώσῃ ἐσένα;·** ‖ φρ. **τοῦ βάζω γνώση - μυαλὸ** κττ., τὸν σωφρονίζω, τὸν νουθετῶ : **ἡ ζημιὰ ποὺ ἔπαθε δὲν τοῦ ἔβαλε γνώση, - ὁ Θεὸς νὰ τοῦ βάλῃ μυαλό·** ‖ κ. ἀμτβ. **βάζω γνώση - μυαλὸ** κττ., φρενοῦμαι, σωφρονίζομαι, φρονιμεύω : **νὰ φάῃ ξύλο γιὰ νὰ βάλῃ γνώση, - γέρασε καὶ μυαλὸ δὲν ἔβαλε·** 6) φρ. **βάζω**

βουλή βουλεύομαι, ἀποφασίζω : 'Ιω.Μάνθος 'Ιστ. Μωρ.Ι,18 ὄντα ὁ Τοῦρκος ἔβαλε βουλή ἀσκέρι νὰ συμμάσῃ· 7) εἰσάγω, θέτω ἢ τοποθετῶ : τοῦ ἔβαλε ὁ γιατρὸς κλύσμα, - φταῖς ἐσὺ ποὺ τὸν ἔβαλες στὸ σπίτι σου, - βάλε τὸ κλειδὶ στὴν πόρτα, - δὲς ἂν εἶναι βαλμένος ὁ μάνταλος· ὁμ. τὸ παραθύρι - ἡ χαραμάδα βάζει κρύο, - τὰ κεραμίδια βάζουν νερὸ (προβλ. μπάζω)· || εἰσάγω τινὰ εἰς σχολεῖον ἢ ἄλλο ἵδρυμα πρὸς μαθήτευσιν, ἐξάσκησιν ἐπαγγέλματος ἢ πρὸς ἄλλον τινὰ σκοπόν : νὰ μὴν τὸν βάλῃς στὸ γυμνάσιο, - νὰ τὸν βάλῃς σὲ τέχνη, - τὸν ἔβαλε σὲ μαγαζί, - νὰ τὸν βάλουν στὸ φρενοκομεῖο· || ἔθ. κ. ἐγκλείω : τὸν ἔβαλαν στὴ φυλακὴ ἢ ἁπλῶς - φυλακή, ὁμ. φρ. τὸν ἔβαλαν μέσα (τὸν ἐφυλάκισαν), - τὸν βάλανε στὰ σίδερα (τὸν ἐνέκλεισαν εἰς φυλακὴν σιδηροδέσμιον)· 8) προστίθημι, συνυπολογίζω : ἔβαλε στὸ λογαριασμὸ καὶ τὰ τσιγάρα, - εἶναι τριάντα ἐτῶν καὶ βάλε ἀκόμα· || συμπεριλαμβάνω : τὸν ἔβαλαν μὲ τ' ἀνήλικα, - δὲν τὸν ἔβαλαν στὸ συνδυασμό· 9) περιβάλλομαι, φορῶ, ἐνδύομαι ἢ ὑποδύομαι : Διγεν.'Ακρίτ. 1534 βάζει χλαμύδα ἐλαφρὴν διὰ τὸ καταφύχιν, Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.6,5 ἄλλη καμιὰ δὲν τό 'βαλε τὸ λιαχουρὶ φουστάνι, παροιμ. ἄλλαξε ὁ Μανωλιὸς κι ἔβαλε τὰ ροῦχα του ἀλλιῶς, - βάλε τὰ παπούτσια σου - τὸ καπέλο σου, - εἶπε ὁ γιατρὸς νὰ βάλῃ γυαλιά, - βάζει κοκκινάδι - πούδρα κττ. (φιμυθιοῦται)· || φρ. μτφ. τοῦ ἔβαλε τὰ γυαλιὰ τὸν ἔκανε ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν μυωπίαν του, ἐδείχθη ἀνώτερος αὐτοῦ, τὸν ὑπερέβαλε· 10) παρεμβάλλω, παρεισάγω, παρεισφέρω : ἔβαλε τὸ δάχτυλό του στὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας καὶ τοῦ τὸ 'κοψε· || φρ. ὁ διάολος ἔβαλε τὴν οὐρά του ἐπὶ ἀνεξηγήτου ἀποτυχίας ἢ κακῆς τροπῆς ὑποθέσεώς τινος· || ὁμ. φρ. βάζω τὴν οὐρά μου (ἢ - τὸ δαχτυλάκι μου) ἀναμιγνύομαι κρυφίως εἰς ὑπόθεσίν τινα καὶ τὴν ζημιώνω· || φρ. βάζω μὲ τρόπο παρεισάγω τι κρυφίως, χωρὶς νὰ γίνω ἀντιληπτός· || φρ. μτθ. βάζω λόγια διαβάλλω, συκοφαντῶ τινα, δημιουργῶ σκάνδαλα· ὁμ. βάζω σπιουνιές· 11) ἐμπλέκω τινὰ εἴς τινα ὑπόθεσιν, γίνομαι αἴτιος ἢ πρόξενος καταστάσεώς τινος : μὴ μὲ βάζῃς σὲ πειρασμούς, - μ' ἔβαλε σὲ μπελάδες - σὲ βάσανα - σὲ ἔξοδα κττ.· || βάζω κάποιον στὰ αἵματα (γίνομαι αἴτιος συμπλοκῆς ἢ ἐρίδων, ἔθ. κ. ἐξερεθίζω, ἐξάπτω τὴν ὁρμὴν ἢ τὸν ἐνθουσιασμόν τινος) : Δραγ.'Οσοι Ζωντανοὶ 145 νὰ βάλῃ στὰ αἵματα ὅλη τὴν ἑλληνικὴ φυλή· Ιδ. διὰ τὴν ὑπέκκαυσιν τῆς γενναιοδωρίας του : μ' ἔβαλαν στὰ αἵματα φὲς τὸ βράδυ καὶ πλήρωσα τὰ βιολιά· || φρ. βάζω κάποιον στὴ μέση περικυκλῶ, περιζώνω, ζώνω τινά· κ. μτφ. τὸν φέρω εἰς στενόχωρον θέσιν ἢ τὸν κάμνω νὰ ἀμφιταλαντεύεται : δ.τραγ. καινούργια ἀγάπη καὶ παλιὰ μὲ βάλανε στὴ μέση· || φρ.μτφ. τὸν βάζω στὸ χέρι ἐξαπατῶ τινα, τὸν ἐμπλέκω εἰς τὰς δολοπλοκίας μου, τὸν ἐκβιάζω ἢ τοῦ σφετερίζομαι χρήματα· 12) βάζω κάτω ἀποθέτω, ἐναποθέτω τι : βάλε κάτω τὸ φόρτωμα, - δὲ βάζω κάτω τ' ἄρματα (δὲν ἀποθέτω τὰ ὅπλα, δὲν ἀφοπλίζομαι)· || φρ. δὲν τὸ βάζω κάτω (δὲν ὑποχωρῶ, δὲν ὑποκύπτω, δὲν δέχομαι νὰ φανῶ ἀσθενὴς ἢ κατώτερος)· || βάζω κάποιον κάτω τὸν καταρρίπτω : μὲ τὴν πρώτη ποὺ τοῦ ἔδωσε, τὸν ἔβαλε κάτω· || ὁμ. μτφ. ὑπερβάλλω : ὅλους τοὺς βάζει κάτω· 13) παρατίθημι οἷον τράπεζαν, φαγητὸν κττ. : βάλε τραπέζι νὰ φάμε, - βάλε μου νὰ φάω· || κατ' ἐπέκτ. κερνῶ : βάλε νὰ πιοῦμε κάπελα· 14) καταθέτω οἷον χρήματα εἰς τράπεζαν κττ. : ἔβαλα κάτι λεφτουδάκια ποὺ εἶχα στὴν τράπεζα, φρ. βάζω λεφτὰ στὸ διάφορο (τοκίζω χρήματα), - βάζω στὴν μπάντα χρήματα (κάμνω χρηματικὸν ἀπόθεμα ἐξ οἰκονομιῶν, ἀποταμιεύω)· 15) βάζω ὑποθήκη - ἐνέχυρο κττ. ὑποθηκεύω ἢ ἐνεχυριάζω : ἔβαλε τὸ σπίτι του ὑποθήκη· || βάζω χρέος χρεώνομαι· 16) θέτω εἰς τάξιν, τακτοποιῶ, διευθετῶ : τοὺς βάλανε γραμμὴ σὲ δυὸ σειρές· κ. παθ. : 'Ιω.Μάνθου 'Ιστ.Μωρ.9,9 ἔχω κάστρα δυνατὰ βαλμένα μὲ τὴν τάξη, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 'Απόλογοι Θ' 67 ὅλα βαλμένα τεχνικὰ σὲ παραμύθι· || φρ. βάζω σὲ ρέγουλα - σὲ δρόμο κττ. δίδω εἴς τι κανονικὸν ρυθμόν : δὲν μπορεῖ νὰ βάλῃ σὲ ρέγουλα τὸ σπίτι του - τὶς δουλειές του (δὲν δύναται νὰ διοικήσῃ τὰ τοῦ οἴκου του, τὰς ὑποθέσεις του)· || παροιμ. φρ. ἔβαλε τὸ νερὸ στ' αὐλάκι ἤρχισε νὰ προκόπτῃ· || φρ. τὸν ἔβαλα στὴ θέση του τὸν ἀνεκάλεσα εἰς τὴν τάξιν, τὸν ἔκανα ὥστε τοῦ λοιποῦ νὰ μοῦ συμπεριφέρηται μὲ τὸν πρέποντα σεβασμόν· || φρ. δὲν ἤξερε ποῦ νὰ μὲ βάλῃ μοὶ ἐπεδαψίλευσε πολλὰς περιποιήσεις· 17) γεν. τοποθετῶ, ἱδρύω, ἐγκαθίστημι : μᾶς βάλανε καινούργια βρύση, - θὰ μᾶς βάλῃ ὁ δήμαρχος ἠλεκτρικά, - ἔβαλαν σπίτι τους ραδιόφωνο· || στήνω : 'Ιω.Μάνθ.'Ιστ.Μωρ.18,9 τὸ Παλαμήδι ἔβαλε τὴν ἄσπρη τὴν παντιέρα· || φυτεύω : θὰ βάλουνε δέντρα στὴν πλατεῖα· 18) ἐπιβάλλω : ἡ κυβέρνηση θὰ βάλῃ καὶ ἄλλους φόρους, - τοῦ βάλανε πρόστιμο - τιμωρία· 19) βάζω δύναμη ἐνδυναμώνω : αὐτὸ τὸ γιατρικὸ βάζει δύναμη· || ἐντείνω τὰς δυνάμεις μου, καταβάλλω προσπάθειαν : Λασκαρ.Ληξ.2,163 τότες ἔβαλε δύναμη καὶ βγαίνει· || ὁμ. φρ. βάζω τὰ δυνατά μου καταβάλλω πᾶσαν προσπάθειαν, ἐπιχειρῶ τι δι' ὅλων τῶν δυνάμεων· || ἐπὶ ὁμ. σημ. κ. ὁ παθ. ἀόρ. ἐβάλθην ἢ ἐβάλθηκα ἐπεδόθην, κατέγινα, προσεπάθησα παντὶ τρόπῳ : 'Ερωτόκρ.Α 139 καὶ μόνος κι ὁλομόναχος ἐβάλθη νὰ περάσῃ, αὐτ.Α 181 ἂν ἡ 'Αρετοῦσα εἶχε βαλθῆ ἐσένα νὰ ἀγαπήσῃ, Δραγ.'Οσ.Ζωντανοὶ 141 βάλθηκαν.. νὰ διαλύσουν τὴ συνεννόηση· || φρ. τὸ βάζω στὰ πόδια φεύγω δρομαίως : Δραγ.'Οσοι Ζωντανοὶ 133 καὶ οἱ τρεῖς τὸ βάζουν στὰ πόδια σὰ διαβόλοι· 20) γεν. ἐπὶ οἰκιακῶν ἰδίᾳ ἔργων, ἐπιχειρῶ, κάμνω : βάζω μπουγάδα - πλύσιμο - σίδερο - ἄσπρισμα κττ.· ὁμ. βάζω γιαπὶ - θεμέλια· || βάζω ἐμπρὸς (ἐνν. τὴ μηχανή) ἐκτελῶ τοὺς ἀναγκαίους χειρισμοὺς πρὸς ἐκκίνησιν· κ. μτφ. ποιοῦμαι, κάμνω ἔναρξιν ἔργου τινός· || εἰδ. ἐπὶ ὀργανοπαικτῶν ἢ μουσικῶν ὀργάνων, ποιοῦμαι ἔναρξιν, παίζω : βάλε μας ἕνα καλαματιανό, βιολιτζῆ· 21) ἀναθέτω εἴς τινα νὰ πράξῃ, νὰ ἐκτελέσῃ ἔργον τι : βάλε δυὸ ἀνθρώπους νὰ σοῦ σκάψουν τὸ περιβόλι, παροιμ. φρ. βάνει τὰ σκυλιὰ στὴν ἀγγάρεια (ἐπὶ τῶν ἀέργων καὶ ὀκνηρῶν), ὁμ. βάνουν τὸ λύκο νὰ φυλάξῃ τὰ πρόβατα (ἐπὶ ἐκλογῆς κακῶν ἐπιμελητῶν)· 22) μεταχειρίζομαί τινα ὡς ὄργανόν μου ἢ παρακινῶ, ἐξωθῶ τινα πρὸς ἐκτέλεσιν ἐπιληψίμου ἢ ἐπικινδύνου πράξεως : τὸν ἔβαλε καὶ τὴ σκότωσε στὸ ξύλο, παροιμ. βάζουν τὸν τρελλὸ νὰ βγάλῃ τὸ φίδι ἀπὸ τὴν τρύπα (ἐπὶ τῶν ἐξωθούντων τοὺς ἀνοήτους ἢ εὐπίστους πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ δυσχερεστέρου μέρους ἐγχειρήματός τινος)· || ἔθ. ἡ μτχ. βαλμένος ὁ ὡς ὄργανον ἑτέρου ἐνεργήσας, ὁ βαλτὸς βλ.λ. : ἦτανε βαλμένος νὰ σοῦ τὰ πῇ αὐτά· || ὁμ. σημ. κ. ἐν τῇ φρ. βάζω ἀπάνω κάποιον (ἡ γυναίκα του τὸν ἔβαλε ἀπάνω νὰ τὸν δείρῃ· 23) ἐπὶ ὑποψηφίων εἰς ἐκλογάς : φρ. βάζω κάλπη ἐκτίθημι ὑποψηφιότητα· || κ. ἀπαλ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : ἔβαλε δήμαρχος· 24) ἐκφωνῶ, ἐκβάλλω οἷον φωνήν, κραυγήν, κλαυθμὸν κττ. : 'Ιω. Μάνθ.'Ιστ.Μωρ.18,110 δράμετε κάστρια τοῦ Μωριᾶ, βάλτε μεγάλοι θρῆνοι, - ἔβαλε τὶς φωνὲς

(ἐκραύγασεν), - ἔβανε τὰ κλάματα (ἤρχισε κλαίων), - ἔβανε τὰ γέλια (αἴφνης ἐγέλασεν ἢ ἐξέσπασε σὲ γέλια)· ¦ βάνω λόγο ἐκφωνῶ ρητορικὸν λόγον, ἀγορεύω· ¦ φρ. τοῦ ἔβαλα τὴ φωνή (τὸν ἠπείλησα ἢ τὸν ἐπέπληξα)· ¦ βάλλω διαλαλισμόν διακηρύττω, προστάττω: Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μωρ. 1,28 πρὶν βάλω διαλαλισμὸν νὰ σκλαβωθῆτε ὅλοι· 25) ἐπικαλοῦμαι ἢ ὁρίζω, διορίζω, προτείνω οἷον μάρτυρα, ἐγγυητήν, συνήγορον κτт.: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.92,15 βάλλω τὸν οὐρανὸ κριτὴ καὶ τοὺς ἁγίους μαρτύρους, - δικηγόρο σὲ βάλανε καὶ ἀνακατεύεσαι; ‖ βάζω κάποιον στὸ πόδι μου - στὴ θέση μου ὁρίζω τινὰ ὡς ἀντικαταστάτην μου· 26) ὁρίζω, συμφωνῶ, προτείνω οἷον στοίχημα κτт.: βάλανε στοίχημα, - βάλανε γιάντες καὶ τὸν κέρδισε· ‖ ὁμ. φρ. βάζω τὸ κεφάλι μου (στοίχημα) στοιχηματίζω τὴν ζωήν μου: βάζω τὸ κεφάλι μου πὼς δὲν θὰ ξανάρθῃ· ‖ γεν. ὁρίζω: μᾶς ἔβαλε ὁ δάσκαλος εἴκοσι ἀράδες ἀντιγραφή, - τοῦ βάλανε ποίημα γιὰ τὶς ἐξετάσεις· 27) φρ. βάζω κάποιον μπροστὰ (ἢ ἐμπρός) καταδιώκω τινὰ κατὰ πόδας, τὸν κυνηγῶ: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.5,18 τοὺς τούρκους βάνουνε μπροστά,τοὺς σφάζουν σὰν κριάρια· ‖ κ. μτφ. ἐπιπλήττω τινὰ δριμέως, τὸν ἐξυβρίζω: τὸν ἔβαλα μπροστά, καὶ δὲν ξαναμίλησε· ‖ ὁμ. φρ. τοῦ βάζω πόστα τὸν ἐξερεθίζω ἢ τὸν πεισματώνω· ¦ τὰ βάζω μὲ κάποιαν καταφέρομαι κατά τινος ἢ ἔρχομαι εἰς ὕβρεις καὶ διαπληκτισμοὺς πρός τινα: μὲ τὸ παιδί σου τά 'βαλες κοντζάμ ἄντρας· 28) ἐν χρ. εἰς διαφόρους ναυτικὰς φρ. οἷον βάζω πλώρη διευθύνομαι πρὸς ὡρισμένην διεύθυνσιν: βάλαμε πλώρη γιὰ τὴν Κάλυμνο, - βάζω ἀπάνω ἀναρτῶ οἷον ὑψηλήν τινα κεραίαν μετὰ τοῦ ἱστοῦ αὐτῆς, βάζω κορδόνι, παρεμβολίζω σχοινίον, βάζω σκουλαρίκι τροπῶ τρόχιλον, βάζω πανὶ ἐκπεταννύω ἱστίον, βάζω πανιὰ προσθέτω ἱστία πρὸς αὔξησιν τῆς ταχύτητος, βάζω πόστα ἀρχίζω ἀνθράκευσιν ἢ φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν, ὅθ. ἡ φρ. κ. μτφ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐπὶ γυναικὸς (ἀρχίζω νὰ πορνεύωμαι).

βανώτιον (τὸ) πάπ. μικρὸς βανωτὸς βλ.λ.

βανωτός (ὁ) μτγν. εἶδος δοχείου χρησιμοποιουμένου ὡς μέτρου: Πάπ., Καλλιξ.2.

βάξις-εως (ἡ) (βάζω) ποι. φωνή, λόγος, φήμη: Θέογν.1298 θεῶν δ' ἐποπίζετο μῆνιν βάξιν τ' ἀνθρώπων, Αἰσχ.Ἀγ.477 πάλιν διήκει θοὰ βάξις, Ἐμπ. 112,11 κλύειν εὐηκέα βάξιν, Εὐσ.Εὐαγγ.Παρ.195 D ἴσχε βάξιν ἐκ μυχῶν.

βάξον Ἡσ. «κατάξον. Λάκωνες».

βαξτεροτυπία (ἡ) νεώτ. μέθοδος συνδυασμοῦ χαράξεως καὶ ξυλογραφίας.

βαοβάβ (τὸ) νεώτ. βοταν. κ. μπαομπάμπ τὸ δένδρον ἀδανσωνία βλ.λ.

βαουρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἑρπετῶν τῆς τάξεως τῶν κυνοδοντίων θηρομόρφων, ἧς ἴχνη ἀπαντῶσι μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βαπαίνει Ἡσ. «παρακαλεῖ».

βαπίτη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μυρηκαστικῶν θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἐλαφιδῶν ἁ. καναδική ἔλαφος.

βαποράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τῆς λ. βαπόρι μικρὸν ἀτμόπλοιον: ΨυχάρηΤαξίδι Α' ἐκδ.87,9 γρήγορα γρήγορα πήγαινε τὸ βαποράκι σὰν νά 'τρεχε στὰ κύματα μέσα· ‖ ἀτμάκατος, ρυμουλκόν· 2) εἰδ. ἐργαλεῖον σιδηρώματος θερμαινόμενον διὰ ξυλανθράκων τοποθετημένων ἐντὸς αὐτοῦ.

βαποράς (ὁ) δημ. ναυπηγὸς ἀτμοπλοίου· 2) ἰδιοκτήτης ἀτμοπλοίου, βαποριοῦ.

βαπορέττο (τὸ) δημ. ναυτ. ὁ ἀποστακτὴρ τοῦ ὕδατος, ὁ βραστὴρ βλ.λ.

βαπόρι (τὸ) δημ. (ἰταλ.) ἀτμόπλοιον βλ.λ.: ἐμπορικὸ - πολεμικὸ βαπόρι, ΨυχάρηΤαξίδι Α' ἐκδ.17,5 προβαίνει τὸ βαπόρι καὶ μὲ δείχτει νέα θάλασσα, νέο κόσμο· 2) μτφ. φρ. τὸν ἔκανε βαπόρι = τὸν ἠρέθισε, τὸν ἐξώργισε.

βαποριά (ἡ) δημ. τὸ πλῆρες φορτίον ἑνὸς πλοίου: ξεφόρτωσε μιὰ βαποριὰ κάρβουνα.

βαπορίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. χημικὸν σκεύασμα χρησιμεῦον ὡς θεραπευτικὸν τοῦ κοκκύτου.

βαπορτζῆς (ὁ) δημ. σπαν. πλοίαρχος ἢ ἰδιοκτήτης ἀτμοπλοίου, βαποριοῦ.

βαππλερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐξ ἀρσενικικοῦ ἀσβεστίου καὶ μαγνησίου.

βαπτανόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ὁ ὀφθαλμόσαυρος βλ.λ.

βαπτέμυς-υος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ἑρπετῶν τῆς οἰκογεν. τῶν χελωνοειδῶν.

βάπτη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν γεωμετριδῶν.

βαπτηρία (ἡ) μτγν. βαπτήριον βλ.λ.: Θεμίστ.Λογ.4,61 A.

βαπτήριον (τὸ) σχόλ. τὸ δι' οὗ βάφεταί τι, βαφή, βάμμα βλ.λ.: Σχόλ. εἰς Λυκόφρ.1138 βεβαμμέναι ἠλειμμέναι τοῖς βαπτηρίοις τοῖς πυρροῖς.

βάπτης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ βάπτων, ὁ βαφεύς· ‖ εἰς τὸν πληθ. βάπται ἱερεῖς ἢ θιασῶται τῆς θεᾶς Κότυος ἢ Κοτυττοῦς: ἀρχ.Λεξ., πρβλ.Συνεσ.Φαλάκρ. Ἐγκώμ.85 B· ‖ εἰδ. τίτλος ἔργου τοῦ Εὐπόλιδος: Λουκ.Ἀπαίδ.27 Εὔπολιν ὑποδέδυκας; ἀνέγνως καὶ τοὺς Βάπτας τὸ δρᾶμα ὅλον.

βαπτία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζῴων τῆς τάξεως τῶν ἐντομοστράκων φυλλοπόδων.

βαπτίζω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. βαφτίζω βλ.λ. βυθίζω εἰς ὕδωρ, καταδύω, βουτάω στὸ νερό: Ἰώσ. ΠΙ 2,18,4 βαπτίζειν ξίφος εἰς σφαγήν, Πλούτ. Ἠθ. 166 A βάπτισον σεαυτὸν εἰς θάλασσαν, Σωρ.2,63 βαπτίζειν σπάθιον εἰς τὸ ἔμβρυον· 2) καταβυθίζω, καταποντίζω οἷον πλοῖον: Πολυβ.1,51,7 ἐμβολάς τε συνεχεῖς ἐδίδοσαν καὶ πολλὰ τῶν σκαφῶν ἐβάπτιζον· ‖ μέσ. -ομαι βυθίζομαι, καταδύομαι, βουλιάζω: Στράβ.6,2,9 οὐδὲ γὰρ τοῖς ἀκαλύμβοις βαπτίζεσθαι συμβαίνει ξύλων τρόπον ἐπιπολάζουσιν· ‖ καταποντίζομαι: Βασ.256 τοῖς ἐν τῇ θαλάττῃ βαπτιζομένοις συμπάσχοντες· 3) μέσ. -ίζομαι ὑγραίνομαι, καταβρέχομαι: Εὐδ.68· 4) μτφ. εἰδ. μεθύσκομαι, οἱονεὶ καταβρέχομαι δι' οἴνου (πρβλ. ἐν ὁμ. σημ. δημ. βρεμένος): Πλάτ. Συμπ.176 B αὐτός εἰμι τῶν χθὲς βεβαπτισμένων, Λιβάν.4,167 βεβαπτισμένων δ' ἤδη τῶν δαιτυμόνων καὶ οὐδὲ ὀρθοῦσθαι δυναμένων· 5) μτφ. ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων ἕνεκα συρροῆς, οἱονεὶ πλημμυρῶ, κατακλύζω: Ἰώσ.ΠΙ 4,3,3 ἐβάπτισαν τὴν πόλιν (περὶ τοῦ συρρεύσαντος εἰς Ἱερουσαλὴμ πλήθους κατὰ τὴν πολιορκίαν αὐτῆς)· 6) ὁμ. μτφ. -ομαι παθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἀπευθυνομένας ἐρωτήσεις, προτεινομένους ἰσχυρισμοὺς κτт., οἱονεὶ ὑπὸ τῆς πληθύος τούτων κατακλύζομαι, πνίγομαι: Πλάτ. Εὐθύδ.277 D γνοὺς βαπτιζόμενον τὸ μειράκιον, βουλόμενος ἀναπαῦσαι αὐτὸ (κεκαλυμμένον, πνιγόμενον ὑπὸ τῶν σοφιστικῶν ἐρωτήσεων)· 7) ὁμ. μτφ. ἐπάγω τινὶ βαρείας ὑποχρεώσεις, ἐπιβαρύνω λίαν, παραφορτώνω (πρβλ. δημ. βουτῶ ἐν ὁμ. μτφ. σημ.): Διόδ.Σ 1,73 τοὺς δὲ ἰδιώτας.. οὐ βαπτίζουσι ταῖς εἰσφοραῖς· κ. παθ.: Πλούτ.Γάλβ.21 ὀφλήμασι βεβαπτισμένος (βουτηγμένος στὰ χρέη)· 8) ὁμ. μτφ. ἐπὶ φυσιολογικῶν ἢ ψυχικῶν καταστάσεων οἷον ὕπνου, ἀναισθησίας, ὀργῆς κτт., βυθίζω: ΑΠ 11,49 βαπτίζει δ' ὕπνῳ, Ἡλιόδ.4,192 μέσαι νύκτες ὕπνῳ τὴν πόλιν ἐβάπτιζον· ‖ κ. -ομαι ἐν παθ. κ. μέσ. σημ. βυθίζομαι, περιπίπτω ἐξ ὁλοκλήρου εἴς τι: Ἀετ.6,3 ὕπνῳ βεβαπτισμένος, Ἰώσ. ΑΙ 10,9,4 βαπτίζεσθαι εἰς ἀναισθησίαν καὶ ὕπνον, Λιβ.Λόγ.64,115 ψυχὴν λύπῃ βεβαπτισμένην· 9) ἀντλῶ οἶνον βυθίζων τὸ ποτήριον εἰς τὸν κρατῆρα ἢ

τὸν πίθον: Ἀριστοφῶν 14,5, Πλαύτ.Ἀλέξ.67 βαπτίζοντες ἐκ πίθων μεγάλων καὶ κρατήρων ἀλλήλους προέπινον· 10) -ομαι μέσ. λαύομαι, καθαρίζομαι, νίπτομαι : ΠΔΣαφ.Σειρ.31|34|30 βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἁπτόμενος αὐτοῦ, τί ὠφέλησεν τῷ λουτρῷ αὐτοῦ ;, ΚΔΛουκ.11,38 οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου· 11) ἐκκλ. λούω τινὰ ἐν τῷ ὕδατι πρὸς θρησκευτικὸν ἁγνισμόν : ΚΔΜᾶρκ.1,4 Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας· ‖ ὁμ. κ. παθ.: αὐτ.1,9 ὁ Ἰησοῦς.. ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην· ‖ εἰδ. τελῶ τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος· ‖ κ. -ομαι μέσ. ὑποβάλλω ἐμαυτὸν ἢ ὑποβάλλομαι εἰς τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος ἐν ἡγιασμένῳ ὕδατι : ΚΔ Πράξ.2,38 βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ· ‖ ὁμ. ἐνεργ. ἐπὶ ἱερέως ἢ ἀναδόχου· κ. παθ. ἐπὶ βρέφους : Διγ.Ἀκρ.67 καὶ βαπτισθεῖσα ὕδατι ἁγίας κολυμβήθρας· ‖ μσν. συνεκδ. τὸ μέσ. -ομαι ἐπὶ ἀλλοθρήσκου ἀσπασθέντος τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, γίνομαι χριστιανός : Ἰω.Μόσχου Λειμωνάριον π.Μι.87,3,2930 πολλοὶ δὲ τῶν ἐθνικῶν ἐβαπτίσθησαν.

βαπτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ., δημ. βαφτικός ὁ κατάλληλος πρὸς τὸ βάψαι, ὁ δι' οὗ γίνεται βάψιμον, ὁ βαφικός : Σχόλ.Λυκόφρ.1138 χρώμασι βαπτικοῖς· 2) ὁ κατάλληλος πρὸς ἐπιχρύσωσιν ἢ ἐπαργύρωσιν: ΨΔημόκρ.Ἀλχ.47 Β· 3) νεώτ. κ. δημ. τὰ βαπτικά, δημ. κ. βαφτικά, ἡ εἰς χρῆμα ἀμοιβὴ τοῦ βαφέως.

βαπτίσια (τὰ) δημ. κ. βαφτίσια βλ.λ.

βαπτισία (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. βάπτουσα γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν χεδροπῶν.

βαπτισιμιός-ιά-ιό δημ. κ. βαφτισιμιός βλ.λ.

βαπτισίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης εὑρισκόμενος εἰς τὰς ῥίζας τοῦ φυτοῦ βαπτισίας τῆς βαφικῆς.

βάπτισις-εως (ἡ) μτγν.,μσν. κ. νεώτ., δημ. βάφτιση τὸ βαπτίζειν βλ.λ., ἡ κατάδυσις : Ἰώσ.ΑΙ 18,5,2· 2) ἐκκλ. ἡ τελετὴ τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος· 3) εἰδ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀπεικόνισις τῆς βαπτίσεως τοῦ Χριστοῦ : ἡ βάπτισις τοῦ Δαφνίου, - ζωγραφίζει τὴ βάφτιση.

βάπτισμα-ατος (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. βάφτισμα τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἡ πρᾶξις τοῦ βαπτίζω, τὸ λούεσθαι πρὸς θρησκευτικὸν ἁγνισμόν:ΚΔΜᾶρκ. 1,4 Ἰωάννης.. κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας· ‖ ἐκκλ. τὸ πρῶτον τῶν ἑπτὰ μυστηρίων τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας, δι' οὗ τις γίνεται χριστιανὸς καὶ λαμβάνει τὸ προσωπικὸν χριστιανικὸν ὄνομα : Θεία Λειτ.Προηγιασμ. ὑπὲρ τῶν ἑτοιμαζομένων πρὸς τὸ θεῖον βάπτισμα.

βαπτισματοχάρτι (τὸ) δημ. ἡ ληξιαρχικὴ πρᾶξις τοῦ βαπτίσματος.

βαπτισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βαπτίζειν, ἡ βύθισις εἰς τὸ ὕδωρ, πλύσις, ἀπόνιψις, καθαρισμός : ΚΔ Μᾶρκ.7,4 βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ κλινῶν, Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.10,3,9· 2) μτφ. καθαρμός, ἐξαγνισμός : Θεολ.Ἀριθμ.30, εἰς κακίας βαπτισμὸν οἰχήσεται· 3) ἡ βάπτισις, τὸ βάπτισμα βλ.λ. : Ἰώσ.ΑΙ 18,5,2,Μηναῖ.1,5,Ὠδ.4 ὅπως βαπτισμῷ ἀναχωνεύσῃ παλαιωθέντας ἡμᾶς· 4) ἡ βύθισις εἰς λήθαργον ἢ ὕπνον: Ἀρχιγέν.π.Ἀετ.6,3.

βαπτιστήρ-ῆρος (ὁ) μσν. τὸ βαπτιστήριον, ἁ. κολυμβήθρα βλ.λ.

βαπτιστήρα (ἡ) δημ. κ. βαφτιστήρα βλ.λ.

βαπτιστήρι(ον) (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. λουτρών : Πλίν.Ἐπιστ.2,17,11· 2) ἐκκλ. τὸ μέρος τοῦ ναοῦ ὅπου ἐτελεῖτο τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος : Θεοφάν.Ζήν.3 καὶ τὸν βασιλικὸν ἀποθέμενος στέφανον ἐν τῇ θείᾳ τραπέζῃ ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ προσέφυγεν· 3) δημ. κ. βαφτιστήρι βλ.λ.

βαπτιστής (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ βαπτίζων : ΚΔ Ματθ.3,1 Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· 2) νεώτ. βαπτισταὶ κοινὴ ὀνομασία διαφόρων αἱρετικῶν ἀπορριπτόντων τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων καὶ παραδεχομένων μόνον τὸ τῶν ἐνηλίκων.

βαπτιστικός-ή(-ιό)-ό(ν) μσν., νεώτ., δημ. βαφτιστικός ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βάπτισμα βλ.λ. ‖ εἰδ. βαπτιστικὸν ὄνομα τὸ κατὰ τὸ βάπτισμα διδόμενον εἰς τὸν νεοφώτιστον χριστιανικὸν ὄνομα : Κεδρην.1,455 D τοῦτο γάρ ἐστι τὸ βαπτιστικόν μου (ὄνομα)· ‖ νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. βαπτιστικό(ν) τὸ ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἐκδιδόμενον πιστοποιητικὸν τῆς βαπτίσεως ἁ. βαφτισματοχάρτι· ‖ ὁμ. κατὰ πληθ. βαπτιστικὰ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ βαπτίσαντος ἱερέως, ψαλτῶν κλπ.· ‖ ὁμ. βαπτιστικὰ τὰ εἴδη περιβολῆς τοῦ βαπτιζομένου νηπίου· 2) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀρσ. κ. θηλ. ὡς οὐσ. ὁ ἀναδεκτός, ἡ ἀναδεκτὴ ἁ. βαφτισιμιός-ιά, βαφτιστήρι (τό), βαφτιστήρα (ἡ).

βαπτολῖνος (ὁ) νεώτ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν σταφυλινιδῶν.

βαπτόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ.παλαιοζ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογ. τῶν ἑσπερορνίθων ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βαπτός-ή-ό(ν) κ. νεώτ., δημ. βαφτός ὁ εἰς ὑγρὸν βεβυθισμένος, ὁ βεβαμμένος, χρωματιστός : Διόδ. Σ 5,30 χρῶνται χιτῶσι βαπτοῖς· ‖ δθ. ὁ λαμπρὸν ἔχων χρῶμα ἢ ὁ ποικίλος : Ἀριστφ.Ὄρν.287 ἕτερος αὖτις βαπτός, ὄρνις οὑτοσί, αὐτ.Πλ.530 οὔθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάναις κοσμῆσαι ποικιλομόρφων· 2) ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὁ διὰ μέλανος χρωματισμοῦ βεβαμμένος, ὁ πένθιμος : Ἡγήσιππ 1,13 ἐπὰν τάχιστ' ἔλθωσιν ἐκ τῆς ἐκφορᾶς τὰ βάπτ' ἔχοντες· ‖ γεν. ὁ μέλας, σκοῦρος : Πλούτ. Ἀγησ.30 τρίβωνάς τε προσερραμμένους χρώματος βαπτοῦ φοροῦσι· 3) ὁ πρὸς βαφὴν χρήσιμος ἢ κατάλληλος : Πλάτ.Νόμ.847 C πορφύραν καὶ ὅσα βαπτὰ χρώματα· 4) ἐπὶ ὕδατος, ὁ ἀντλούμενος διὰ καταβυθίσεως ἀγγείων : Εὐρ.Ἱππ.123 βαπτὰν κάλπισι ῥυτὰν παγάν.

βαπτόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ἑρπετῶν τῆς οἰκογεν. τῶν λεπιδοσαύρων ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βάπτουσα (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. βαπτισία βλ.λ.

βάπτρια (ἡ) κ. νεώτ. θηλυκὸν τοῦ βάπτης βλ.λ., ἡ βάπτουσα, ἡ χρωματίστρια : Εὔπ.401.

βάπτω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. βάφτω κ. βάφω βλ.λ., μέλλ. βάψω, ἀόρ. ἔβαψα, μέσ. μέλλ. βάψομαι, ἀόρ. ἐβαψάμην, παθ. μέλλ. βαφήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβάφθην, ἀττ. κ. νεώτ. ἐβάφην, δημ. (ἐ)βάφτηκα, παρακ. βέβαμμαι, δημ. μτχ. παθ. παρακ. βαμμένος ἐμβαπτίζω εἰς ὑγρὸν πεπυρακτωμένον σίδηρον πρὸς σκλήρυνσιν αὐτοῦ : Ὀδ.ι 391 ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ· ‖ παθ. ἐπὶ μετάλλου, ἰδίᾳ σιδήρου, καθίσταμαι σκληρὸς διὰ βαφῆς ἤτοι ἐμβαπτίσεως εἰς ὕδωρ : Πλούτ.Ἠθ.136 Α ὥσπερ τὸν βαπτόμενον σίδηρον, Παυσ.2,3,3 τὸν Κορίνθιον χαλκὸν διάπυρον καὶ θερμὸν ὄντα ὑπὸ ὕδατος τούτου βάπτεσθαι λέγουσι· 2) δθ. καθίσταμαι σκληρός : Διοσκ.5,138 (περὶ κοραλλίου)· 3) γεν. ἐμβαπτίζω, βουτῶ : Πλάτ.Τίμ.73 Ε εἰς ὕδωρ βάπτει, πάλιν δὲ εἰς πῦρ αὖθις τε εἰς ὕδωρ, Ἀριστλ.ΖΙ 605 a,29 τὸν χόρτον εἰς μέλι βάπτοντες, ΘΛειτ.Προηγ.σ.87 λαβὼν τὴν ἁγίαν λαβίδα, βάπτει αὐτὴν ἐν τῷ ἁγίῳ αἵματι· ‖ συνεκδ. πλύνω : Ἀριστφ.Ἐκκλ.216 τᾶρια βάπτουσι θερμῷ· 4) ἐπὶ σφαγῆς, βυθίζω εἰς τὸ σῶμα, μπήγω : Αἰσχ.Πρ.863 ἐν σφαγαῖσι βάψασα ξίφος, Εὐρ.Φοίν.1577 φάσγανον εἴσω σαρκὸς ἔβαψεν, Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,15 εἰς τὰς πλευρὰς βάψας τὴν αἰχμήν· 5) εἰδ. ἐμβάπτω εἰς δηλητήριον : Σοφ. Τρ.574 μελαγχόλους ἔβαψεν ἰούς, αὐτ.560 χιτῶνα τόνδ' ἔβαψα· 6) κ. νεώτ. κ. δημ. δίδω εἴς τι βαφήν, χρωματίζω : Πλάτ.Πολ.429 D οἱ βαφεῖς, ἐπειδὰν βουληθῶσιν βάψαι ἔρια, Λούκιλλ.ἐν ΑΠ 11,68 τὰς τρίχας βάπτειν, Ἀχιλλ.Τάτ.1,4 ἐμιμεῖτο

πορφύραν, οἷαν.. βάπτει γυνή, κ. παθ. Ἡρ.7,67 εἵματα βεβαμμένα, Διγ.Ἀκρ.3738 βαμμένα ὅλα ἦσασιν κίτρινα μὲ τὸν κρόκον, - ἔβαφε τὰ ροῦχα μαῦρα, - βάφει τὰ γένια του· ‖ ὁμ. μέσ. βάπτομαι δημ. βάφομαι, χρωματίζω μελαίνας ἢ ἄ. τὰς τρίχας, μελαίνομαι, βάφομαι : Μέν.364,4 καὶ βάφομαι καὶ παρατιλοῦμαι, Νικόλ.Κωμ.1,33 ἀπὸ τῶν ἐτῶν κλέπτει τις, ἢ καὶ βάπτεται, θέλων καλὸς εἶναι, Θωμ.Μ 606 « μελαίνεσθαι τὰς τρίχας λέγε, μὴ βάπτεσθαι », - βάφεται ἡ μπαμπόγρια καὶ δὲν ντρέπεται· 7) ἐπὶ ἀγγείων ἢ μετάλλων, καθίσταμαι στιλπνός, στιλβοῦμαι : Ἀθήν.11,480 E βάπτονται εἰς τὸ δοκεῖν εἶναι ἀργυροῖ (περὶ κυλίκων)· 8) μτφ. φρ. βάπτω τινὰ βάμμα σαρδιανικόν, χρωματίζω τινὰ διὰ σαρδιανῆς φοινικῆς βαφῆς, ἤτοι δέρω μέχρις αἱματώσεως : Ἀριστφ.Ἀχ. 112 ἵνα μή σε βάψω βάμμα σαρδιανικόν· ‖ ὁμ. βάπτομαι βάμμα κυζικηνικὸν εἶμαι κεχρωσμένος διὰ τοῦ χρώματος τῆς Κυζίκου, ἤτοι εἶμαι δειλός : Ἀριστφ.Εἰρ.1176 ἢν δέ που δέῃ μάχεσθ' ἔχοντα τὴν φοινικίδα, τηνικαῦτ' αὐτὸς βέβαπται βάμμα κυζικηνικόν· κᾆτα φεύγει πρῶτος· 9) δι' ἐμβαπτίσεως, βυθίσεως ἐντὸς ὕδατος ἀγγείου ἀντλῶ, ἀρύομαι, γεμίζω : Εὐρ.Ἑκ.610 σὺ δ' αὖ λαβοῦσα τεῦχος.. βάψασ' ἔνεγκε δεῦρο ποντίας ἁλός, Ἀντιφ.25 ἀρύταιναν.. ἐκ μέσου βάψασα τοῦ λέβητος ζέοντος ὕδατος, Θεόκρ.5,127 ἁ παῖς ἀνθ' ὕδατος τᾷ κάλπιδι κηρία βάψαι· 10) παθ. βαπτίζομαι : Ἀρρ.Ἐπίκτ.2,9,20 ὅταν δ' ἀναλάβῃ τὸ πάθος τοῦ βεβαμμένου καὶ ᾑρημένου, τότε καὶ ἔστι τῷ ὄντι καὶ καλεῖται Ἰουδαῖος· 11) ἀμτβ. βυθίζομαι Εὐρ.Ὀρ.707 καὶ ναῦς γὰρ ἐνταθεῖσα πρὸς βίαν ποδὶ ἔβαψεν, Ἀριστλ.ΖΓ 592 a,18 βάπτουσιν εἰς ψυχρὸν (αἱ ἐγχέλεις), Ἄρατ.858 εἰ δ' ὁ μὲν (ἠέλιος) ἀνέφελος βάπτοι ῥόου ἑσπερίοιο· ‖ ὁμ. μετ' αἰτ. βυθίζομαι εἴς τι : Βάβρ.71,2 νῆα.. βάπτουσαν ἤδη κῦμα κυρτόν· ‖ ὁμ. μέσ. -ομαι βυθίζομαι : Ἄρατ.951 ποταμοῖο ἐβάψατο· 12) βυθίζω τὰς κώπας εἰς τὴν θάλασσαν : Ἀριστφ. ἀπ.225 βάψας πλεῖν.

βάρα Ἡσ. « νόσημά τι καρηβαρικὸν ἢ θρέμματα ».

βαρά δημ. βαρέως, βαριά : Ἐρωτόκρ.Δ 1421 βαρὰ βαρὰ ἀναστέναξε, φαρμακεμένα κλαίει.

βαράγγι (τὸ) δημ. κ. ἀβαράγγι θάμνος τις οὗ αἱ ρίζαι («ἀβαραγγόριζες») χρησιμεύουν πρὸς παρασκευὴν ἀφεψήματος λαμβανομένου ὡς τονωτικοῦ.

βαράγχια (τὰ) Ἡσ. « τὰ βράγχια τῶν ἰχθύων ».

βαραγχιῶ-άω μτγν. βραγχιῶ β.λ. : Ἡρωδιαν. Τεχν.Λεῖψ.2,481.

βάραγχος (ὁ) βράγχος : Ἱππῶν.ἀπ.106.

βαραθραία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν κλυτριδιδῶν.

βάραθρον (τὸ) κ. νεώτ. ἐπ. κ. Ἰων. βέρεθρον β.λ. συγκεκ. τ. βέθρον β.λ. χάσμα γῆς, χαράδρα· Ἡσ. « ὄρυγμα, βάθος γῆς, βόθρος » : Ἀριστλ.Πρ.947 a,19· ‖ εἰδ. ἐν Ἀθήναις, κρημνώδης, βαθὺς λάκκος ὄπισθεν τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς ὃν κατεκρημνίζοντο οἱ εἰς θάνατον καταδικαζόμενοι, πρβλ. καιάδας : Ἡρ.7,133 οἱ μὲν αὐτῶν τοὺς αἰτέοντας ἐς τὸ βάραθρον, οἱ δ' ἐς φρέαρ ἐσβαλόντες.., Ἀριστφ. Νεφ.1450 οὐδέν σε κωλύει σεαυτὸν ἐμβαλεῖν ἐς τὸ βάραθρον, Πλάτ.Γοργ.516 E Μιλτιάδην.. εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν ἐψηφίσαντο· 2) μτφ. : Δημ.101 τὸν Φίλιππον.. ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν· ‖ ἰδίως ὄλεθρος, καταστροφή, ἐξολοθρευμός : Πλαύτ.Κορ.13 ἀνθρώπους πένητας ὥσπερ εἰς βάραθρον ὠθεῖν, Λιβάν.1,8 εἰς βάραθρον ἀμαθίας πεσεῖν· 3) εἶδος γυναικείου κοσμήματος : Ἀριστφ. ἀπ.320,8· 4) τὸ φυτὸν βράθυ : Διοσκ.1,76 (ἐσφ. γρ. ἀντὶ βόρατον)· 5) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν ζωαρκιδῶν.

βάραθρος (ὁ) μτγν. ἐπὶ προσ., ὁ ἄξιος νὰ ριφθῇ εἰς τὸ βάραθρον : Λουκ.Ψευδολ.17 ἀπατεῶνα γόητα ἐπίορκον ὄλεθρον κύφωνα βάραθρον.

βαραθρῶ-όω μτγν. κ. νεώτ., δημ. βαραθρώνω ρίπτω τινὰ εἰς τὸ βάραθρον β.λ. : Κύριλλ.Ἀλ. κατὰ Ἰουλ.188· 2) μτφ. ἀφανίζω, καταστρέφω, ἐξολοθρεύω : Ἰω.Χρυσ.7,269,44 κατέκαυσε πυρὶ ἀσβέστῳ τὰ χειροποίητα αὐτοῦ ξόανα, ἐβαράθρωσε τὴν στρωμνὴν αὐτοῦ.

βαραθρώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βάραθρον ἢ ὁ πλήρης βαράθρων : Στράβ. 13,1,67 λίμνη.. βαραθρώδης εἰς ῥαχιώδη τῆς θαλάσσης αἰγιαλὸν τὸ ἔ. ρηγμα ἔχουσα, Πλούτ.Λυκ. 16 Ἀποθέτας, παρὰ Ταΰγετον βαραθρώδη τόπον· ‖ ἐπὶ θαλάσσης, ἡ πλήρης σύρτεων, ἡ ἀβυσσώδης, ἐπικίνδυνος : Φίλ.2,514 πέλαγος οὐ πλωτὸν ἀλλὰ βαραθρῶδες· ‖ ἐπὶ ὁδοῦ, ἀπόκρημνος : Στράβ.5,1,11 ἡ δ' εὐθεῖα εἰς Ὤκελον παρὰ τὸν Πάδον.. βαραθρώδης ἡ πολλή· ‖ μτφ. ὁ ἄγων εἰς ὄλεθρον, καταστρεπτικός : Φίλ.1,322 θολερῷ δὲ καὶ βαραθρώδει βίῳ καὶ τοῖς αἰσχίστοις ἐμφερομένοις· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ προσ., ὁ ἄξιος τοῦ βαράθρου : Ἀγαθ.2,23 τὴν ψυχὴν ἄδικον καὶ βαραθρώδη.

βαραθρώνω νεώτ. κ. δημ. βαραθρῶ β.λ.

βαράθρωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βαραθρῶ β.λ., ἡ εἰς βάραθρον ρῖψις ἢ πτῶσις, ἰδίᾳ ἐν μτφ. σημ. καταστροφή, ἀφανισμός.

βαραίνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. (ἐ)βάρυνα, μτχ. παρακ. βαρεμένος βαρύνω, διὰ βάρους πιέζω, θλίβω, καταπονῶ : τὸν βαραίνει πολὺ τὸ φορτίο του· ‖ φρ. μὴ βαραίνῃς τὸ στομάχι σου (διὰ τῆς πολλῆς τροφῆς)· 2) μτφ. ἐνοχλῶ τινα, γίνομαι βαρετός, ὀχληρός, στενοχωρῶ τινα : μὲ συγχωρεῖς ποὺ κάθε τόσο σὲ βαραίνω ζητώντας σου χρήματα· ‖ θλίβω, πιέζω ψυχικῶς, κάμνω τινὰ νὰ ἀθυμῇ, νὰ δυσανασχετῇ : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 31 κι ἀγριεμένη | δὲν ἀκούστηκε γι' αὐτὸ ἡ ὀργὴ Κυρίου | νὰ σὲ βαραίνῃ· 3) κάμνω τι βαρύτερον : βρέχουνε τὰ κάρβουνα γιὰ νὰ βαρύνουνε· 4) ἀμτβ. γίνομαι βαρύτερος : βάρυνα ἀρκετὰ κιλὰ ἀπὸ πέρσι· ‖ κλίνω, κάμπτομαι, γέρνω ἐκ βάρους : βαραίνουνε τὰ κλώνια ἀπ' τὸν καρπό, - ἡ βάρκα βαραίνει ἐπικίνδυνα ἀπὸ τὴ δεξιὰ πλευρά της· 5) ἐπὶ ἀσθενούντων, ὑφίσταμαι χειροτέρευσιν, ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεώς μου : ἐβάρυνε πολὺ ὁ πατέρας μας ἀπὸ χτὲς τὸ βράδι· ‖ καθίσταμαι βαρύτερος ἐξ ἀσθενείας, κακοδιαθεσίας, παθήσεως, γίνομαι αἰσθητὸς ὡς βαρύς : Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μαρ. 31,129 ποδάριν μου τὸ δεξιὸν ἄρχισε νὰ βαραίνῃ, - βαραίνει τὸ κεφάλι μου· ‖ ὑφίσταμαι ἐξάντλησιν τῶν δυνάμεων ἐκ γήρατος, πρβλ. συγγ. γέρνω, γονατίζω, τσακίζω, ἀποβαραίνω· 6) ἀμτβ. συνεκδ. πλήττω, ἀνιῶ, κουράζομαι· πρβλ. μσν. βαροῦμαι : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ κι ὅταν ἐκεῖνοι ἐβάραιναν, καράβι.. τοὺς ἔφτιανε νὰ φύγουν· 7) ἀμτβ. ἔχω ἰδιάζουσαν σημασίαν, βαρύτητα, εἶμαι ὑπολογίσιμος συντελεστής : Παλαμ.Τρισεύγ.48 πρέπει καὶ τὰ δυὸ νὰ ταιριάσουν καὶ νὰ καλοταιριάσουν γιατὶ καὶ τὰ δυὸ βαραίνουνε τὸ ἴδιο· 8) μτχ. παθ. παρακ. βαρεμένη, ἡ ἔγκυος γυνή : Ζερβ.Λυρικὲς Σάτιρες 5,112 σὰ νιόπαντρη γυναίκα βαρεμένη.

βαραισθησία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὅρος καθορίζων τὴν ἐν τῇ πιέσει εὐαισθησίαν τῶν κατὰ βάθος ἱστῶν, ἤτοι ὀστῶν, τενόντων, μυῶν κλπ.

βαραισθησιόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον προσδιορίζον τὴν βαραισθησίαν β.λ.

βαράκι (τὸ) δημ. λεπτότατον φύλλον χρυσοῦ χρησιμοποιούμενον πρὸς χρύσωσιν βιβλίων, ἐπίπλων κ. ἄ. ἀντικειμένων.

βαρακινῆσιν Ἡσ. « ἀκάνθαις σκόλοψι ».

βαρακίς (ἡ) Ἡσ. « γλαύκινον ἱμάτιον ».

βάρακον Ἡσ. « τὸν ἄνουν καὶ βάρβαρον ».

βάρακος Ἡσ. « ἰχθύς ποιός »· 2) αὐτ. « βάτραχος ».

βαράκωμα (τὸ) δημ. ἐπιχρύσωσις μὲ βαράκι βλ.λ.
βαρακώνω δημ. ἐπιχρυσῶ διὰ λεπτοτάτου φύλλου χρυσοῦ, μὲ βαράκι βλ.λ.
βαραλδεῖα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ριζοσποριδῶν.**
βαραναισθησία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὅρος ἐκφράζων τὴν μὴ ὕπαρξιν εὐαισθησίας τῶν κατὰ βάθος ἱστῶν ἐν τῇ πιέσει, πρβλ. βαραισθησία.
βαραναστενάζω δημ. βαριαναστενάζω βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Α 466 **ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ τραγουδεῖ καὶ βαραναστενάζει.**
βαράναφ (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ἑρπετῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πολιοσαυριδῶν πελεκοσαυρίων** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βάρανος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἑρπετῶν σαρκοφάγων τῆς οἰκογενείας τῶν **βαρανιδῶν.**
βαρανόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ἑρπετῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πελεκοσαυρίων** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.
βάραξ-ακος (ὁ) εἶδος πλακοῦντος· Ἡσ. « **βάραξ· φύραμα στρογγύλον, ἀφ' οὗ αἱ μᾶζαι γίνονται, Ἀττικοὶ δὲ βήρηκες** » : Ἐπίλυκ.3 (π. Ἀθην.4,140 Α) **βάρακες πολλοὶ κἄρτοι.**
βαρβαδίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ὀπωροφόρων τῆς οἰκογενείας τῶν **παθανθῶν.**
βαρβακενία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν κοσμητικῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀμαρυλλιδῶν.**
βαρβάκι (τὸ) δημ. εἶδος μικροῦ τὸ σῶμα ἱέρακος, κίρκος ὁ ὀξύπτερος βλ.λ.
βαρβακόν (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος μικρῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **κακκυγιδῶν.**
βαρβαλοίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φυσικὸς γλυκοζίτης, ἀλοΐνη βλ.λ.
βάρβαξ Ἡσ. « ἱέραξ παρὰ Λίβυσι ».
βάρβαρα ἐπίρρ. δημ. βαρβάρως, κατὰ τρόπον βάρβαρον βλ.λ., βαναύσως, σκληρῶς, ἀπανθρώπως, ἀγροίκως : **φέρνεται πολὺ βάρβαρα στοὺς ὑπαλλήλους του, - μεθοκοπάει καὶ δέρνει βάρβαρα τὴ γυναῖκα του, - μεταχειρίζεται βάρβαρα τὴ γλῶσσα, - λόγια - καμώματα βάρβαρα.**
βαρβάρα (ἡ) μτγν. εἶδος ἐμπλάστρου : Ἀλέξ. Τραλλ.5,5.
βαρβαρεία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σταυρανθῶν.**
βαρβαρέλλα (ἡ) δημ. κ. **μπαρμπαρέλλα** εἶδος ἄρτου ἐξ ἀραβοσίτου, ἄ. μπομπότα.
βαρβαρία μτγν. ἡ χώρα τῶν βαρβάρων : Στέφ.Βυζ.
βαρβαριά (ἡ) δημ. ὁμὰς βαρβάρων : Ψυχάρης Ταξίδι (α' ἔκδ.) 79,20 **εἶδα στρατιῶτες, ἀξιωματικούς, στρατηγοὺς στὴν παράταξη κι ἔλεγα μέσα μου : « Νά κ' ἡ βαρβαριά, ποὺ ροβολάει ».**
βαρβαρίζω κ. νεώτ. ὁμιλῶ ὡς βάρβαρος ἢ ξένος : Ἡρ.2,57 **ἕως δὲ ἐβαρβάριζε, ὄρνιθος τρόπον ἐδόκει σφι φθέγγεσθαι·** ‖ εἰδ. ὁμιλῶ ἐφθαρμένως ἢ δυσνοήτως τὴν ἑλληνικήν: Πλάτ.Θεαίτ.175 D **ἀσημονῶν τε καὶ ἀπορῶν καὶ βαρβαρίζων γέλωτα Θρᾴτταις μὲν οὐ παρέχει οὐδ' ἄλλῳ ἀπαιδεύτῳ οὐδενὶ** (ἀναγν. βατταρίζων), Φιλόδ.Ποιημ. 994,6 **βαρβαριζόντων ἑτεροφώνων·** ‖ παραβαίνω τοὺς κανόνας τῆς γλώσσης, κάμνω σφάλματα, βαρβαρισμούς : Ἀριστλ.Σοφ.Ἔλεγχ.165 b, 21 **τῇ λέξει βαρβαρίζειν,** Λουκ.Ρητ.Διδ.17 **ἂν σολοικίσῃς δὲ ἢ βαρβαρίσῃς,** πρβλ.Φιλοδ.Ρητ.1,154 S· 2) ἐνεργ. παραφθείρω τὴν γλῶσσαν : Λουκ.Μισθ.Συν.24 **καὶ πονηρῶς τὴν Ῥωμαίων φωνὴν βαρβαρίζων·** 3) φέρομαι ὡς οἱ βάρβαροι, μιμοῦμαι τὰς συνηθείας βαρβάρων : Ἀρρ.Ἀν.7,6,5 **ταῦτα πάντα ἐλύπει τοὺς μακεδόνας, ὡς πάντῃ δὴ βαρβαρίζοντος τῇ γνώμῃ Ἀλεξάνδρου·** 4) φρονῶ τὸ τῶν βαρβάρων κ. εἰδ. πρόσκειμαι τοῖς πέρσαις, μηδίζω βλ.λ. Ξεν.Ἑλλ.5,2,35 **κατηγορεῖτο τοῦ Ἰσμηνίου καὶ ὡς βαρβαρίζοι,** Μάξ.Τύρ.4,2 **περσίζεις, βαρβαρίζεις.**
βαρβαρικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν βαρβάρων· πρβλ. βαρβαρικός.
βαρβαρίκιον (τὸ) πάπ. εἶδος ξενικῆς ἐσθῆτος.
βαρβαρικός-ή-ό(ν) κ. μτγν. κ. μον., νεώτ. κ. δημ. ὁ τῶν βαρβάρων, ἤτοι τῶν ἀλλοεθνῶν καὶ ἐν κατωτέρῳ πολιτισμῷ ὄντων, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ ἑλληνικός : Σιμων.136 **βαρβαρικὴ χείρ,** Ἀριστλ.Πολιτ. 1257 a, 25 **πολλὰ .. τῶν βαρβαρικῶν ἐθνῶν,** Ἐπιγρ. **βαρβαρικὸς φυκτήρ,** Πάπ. **βαρβαρικὴ ἐπιδρομή,** Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,73 **τὴν ἐκεῖσε βαρβαρικὴν διασκεδάσων ἀχλύν·** 2) τὸ οὐδ. **βαρβαρικόν** ὡς οὐσ. τὸ σύνολον τῶν βαρβάρων, οἱ βάρβαροι βλ. λ. : Θουκ.1,6 **πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον·** ‖ εἰδ. τὸ οὐδ. ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν περσῶν, ὁ περσικὸς στρατός : Ξεν. Ἀν.1,5,6 **ἐν τῷ Κύρου βαρβαρικῷ·** ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. αἱ χῶραι τῶν βαρβάρων : Πασχ.Χρον.487,14 **ἐτελεύτησεν εἰς τὸ βαρβαρικόν·** 3) **τὸ βαρβαρικὸν** ἐν ἐπιρρ.χρ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν βαρβάρων, ἀγροίκως, ἀπολιτίστως, ἀξέστως : Λουκ.Νεκρ.Δ 27,3 **ἐς τὸ βαρβαρικὸν ἤχθετο καὶ ἠγανάκτει·** ‖ εἰδ. κατὰ τὸν περσικὸν τρόπον : Ἀρρ.Ἀν.4,8,2 **τά τῶν πότων ἤδη Ἀλεξάνδρῳ ἐς τὸ βαρβαρικώτερον ἐνενεωτέριστο·** 4) βάρβαρος, ἄξεστος, ἀπολίτιστος, βίαιος : Πλούτ.Ἠθ.114 E **εἰς ἄπρακτα καὶ βαρβαρικὰ πένθη παρεκτρέπεσθαι,** Μηναῖ.3,20 Κάθισμα **διὰ χειρὸς βαρβαρικῆς τυπτόμενοι.**
βαρβαρικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν βαρβάρων βλ.λ., βαρβαριστὶ ἤτοι οὐχὶ ἑλληνιστί : Ἀριστλ.Θαυμ.Ἀκουσμ.846 a, 32 **κεκλημέναν βαρβαρικῶς** (κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶσσαν)· ‖ εἰδ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν περσῶν, περσιστί : Ξεν.Ἀν.1,8,1 **ἐβόα καὶ βαρβαρικῶς καὶ ἑλληνικῶς·** 2) βαρβάρως, βαναύσως, ἀπολιτίστως, βιαίως : Πλούτ. Δίων 35 **ὠμῶς καὶ βαρβαρικῶς αὐτῷ προσηνέχθησαν·** κ. συγκρ. : οὐτ.Ἀλέξ 2 **τοὺς ἐνθουσιασμοὺς ἐξάγουσα βαρβαρικώτερον.**
βαρβαρισμός (ὁ) κ. νεώτ. τὸ ὁμιλεῖν ἢ γράφειν γλῶσσάν τινα ἐσφαλμένως, ξενικῶς, τὸ γλωσσικὸν ἁμάρτημα περὶ τοὺς τύπους ἢ τὴν σύνθεσιν ἢ τὴν χρῆσιν τῶν λέξεων· Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ. 198,7 « **μιᾶς λέξεως κακία ὁ βαρβαρισμός, ἐπιπλοκῆς δὲ λέξεων ἀκαταλλήλων ὁ σολοικισμός** ».
βαρβαριστής (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ βαρβαρίζων, ὁ ποιῶν βαρβαρισμοὺς βλ.λ. εἰς τὸ λέγειν ἢ γράφειν : Μιχ.Ἀκομ.2,87,3 **βαρβαριστὴς ὁ νῦν ἀττικιστής.**
βαρβαριστί ἐπίρρ. κ. νεώτ. διὰ γλώσσης βαρβαρικῆς, ἤτοι οὐχὶ τῆς ἑλληνικῆς : Ἀριστφ.ἀπ.79 **κεκράξεταί τι βαρβαριστί,** Ἀππ.Μιθρ.50 **ἀξύνετα βαρβαριστὶ .. παρακαλούντων·** 2) βαρβαρικῶς, κατὰ τὸν τρόπον τῶν βαρβάρων βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ. 336 E **ἐπορχουμένην βαρβαριστί.**
βαρβαρο- κ. νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων προσδίδον εἰς τὸ δεύτερον τὴν ἰδιότητα τοῦ βαναύσου, ἀγροίκου, σκαιοῦ, οἷον **βαρβαρόγλωσσος, βαρβαροήθης, βαρβαρόφρων** (ὁ ἔχων βάρβαρον φρόνημα), σπανιώτ. δὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐκ βαρβάρων προελθόντος, οἷον **βαρβαρόκτονος** (ὁ ὑπὸ βαρβάρων φονευθείς), ἢ τὴν τοῦ ἐπὶ βαρβάρων ἐνεργεῖν, οἷον **βαρβαροκτόνος, βαρβαρατρόφος.**
βάρβαρο (τὸ) δημ. κ. **μπάρμπαρο** τὸ φυτὸν δίκταμος βλ.λ. ὁ λευκός.
βαρβαρόγλωσσος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ὁμιλῶν ξένην γλῶσσαν, βάρβαρον, ὁ βαρβαρόφωνος βλ.λ. : Σχόλ.Λυκόφρ.276.
βαρβαροδμήτωρ-ειρα μσν. ὁ δαμάζων βαρβάρους : Μαν.Φιλῆς 2,359 **βαρβαροδμήτειρα σπάθη.**
βαρβαροήθης-ους-ες σχόλ. ὁ βάρβαρον ἔχων τὸ ἦθος : Σχόλ.εἰς Ἰλ.Η 89.
βαρβαρόθυμος-ον μτγν. ὁ ἔχων βαρβάρους τρόπους, βάρβαρον πνεῦμα, ἦθος : Χρησμ.Σιβ.3,243.

βαρβαροκατάληκτα ρήματα νεώτ. τὰ ἔχοντα νεωτέρας προελεύσεως κατάληξιν οἷον σκάβω (ἀντὶ σκάπτω), συνάζω (ἀντὶ συνάγω), παλεύω (ἀντὶ παλαίω κλπ.), (ὅρος ποιηθεὶς ὑπὸ Ἀδ.Κοραῆ).

βαρβαροκρατία (ἡ) νεώτ. ἐπικράτησις, ὑπερίσχυσις, κυριαρχία βαρβάρων.

βαρβαρόκτονος-ον Θωμ.Μ 141 «ὁ ὑπὸ βαρβάρων κτανθείς».

βαρβαροκτόνος-ον Θωμ.Ν 141 «ὁ κτείνων τοὺς βαρβάρους».

βαρβαρολέτειρα (ἡ) μσν. ἡ ἐπιφέρουσα καταστροφὴν εἰς τοὺς βαρβάρους : Εὐστ.Πονημ.166,33 **βαρβαρολέτειραν κατ᾽ ἐχθρῶν ἀπευθύνειν αἰχμήν.**

βάρβαρος (-η)-ο(ν) κ. μσν., κ. νεώτ. κ. δημ., μσν. θηλ. κ. **βαρβάρα** (Τζέτζ.) ὁ λαλῶν γλῶσσαν τραχεῖαν καὶ ἀγροίκως ἠχοῦσαν, πρβλ. τὸ ὁμηρ. **βαρβαρόφωνος** κ. Στράβ.14,2,28 «οἶμαι δὲ τὸ βάρβαρον κατ᾽ ἀρχὰς ἐκπεφωνῆσθαι οὕτως κατ᾽ ὀνοματοποιίαν ἐπὶ τῶν δυσεκφόρως καὶ σκληρῶς καὶ τραχέως λαλούντων» ‖ ὅθ. ὁ ἀλλόγλωσσος, ἀλλόφυλος, ξένος, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἕλληνας, ὁ μὴ ἑλληνικός : Ἡράκλειτ.107 **βάρβαροι ψυχαί,** Ἡρ.1,58 **καὶ ἄλλων ἐθνέων βαρβάρων συχνῶν,** Θουκ.2,36 **βάρβαρον ἢ ἕλληνα πολέμιον** (κῶδ. πόλεμον)· ‖ ἰδίᾳ **βάρβαροι** ὡς οὐσ. πάντες οἱ μὴ ἕλληνες, συνήθ. ἐπὶ τῶν μήδων καὶ περσῶν : Αἰσχ.255 **στρατὸς γὰρ πᾶς ὄλωλε βαρβάρων,** Εὐρ.ΙΑ 1400 **βαρβάρων ἕλληνας ἄρχειν εἰκός,** Θουκ.1,3 **οὐ μὴν οὐδὲ βαρβάρους εἴρηκε διὰ τὸ μηδὲ ἕλληνάς πω** (περὶ τοῦ Ὁμήρου), Ἀριστλ.Πολιτ.1285 a,20 **οἱ βάρβαροι δουλικώτεροι τὰ ἤθη φύσει τῶν ἑλλήνων·** 2) ὁμ. ἐπὶ ἀλλοφύλων ἐν σχέσει πρὸς ἄλλους λαοὺς οἷον πρὸς τοὺς αἰγυπτίους : Ἡρ.2,158 **βαρβάρους δὲ πάντας οἱ αἰγύπτιοι καλέουσι τοὺς μὴ σφίσι ὁμογλώσσους·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν ἑλλήνων ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἑβραίους : ΠΔ Μακκ.2,2,21 **τὴν ὅλην χώραν ὀλίγους ὄντας** (τοὺς Ἰουδαίους) **τὰ βάρβαρα πλήθη διώκειν·** ‖ μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁμ. **βάρβαροι** γεν. οἱ ξένοι καὶ ἐχθρικοὶ λαοὶ πρὸς τὴν ρωμαϊκὴν καὶ ἐπακολούθως τὴν βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν : Τζέτζ.Ἱστ.11,993 **δέδοικα μήπως βαρβάροις δοθῇς ἁλωτὴ καὶ γενήσῃ βαρβάρα·** 3) **τὸ βάρβαρον** περιληπτ. τὸ σύνολον τῶν βαρβάρων : Πλάτ.Πολιτ.262 D **βάρβαρον μιᾷ κλήσει προσειπόντες,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.1,6,9 **φύσει γὰρ τὸ βάρβαρον φιλοχρήματον·** 4) ἐπὶ χώρας, ἡ ὑπὸ βαρβάρων οἰκουμένη, ἡ βαρβαρική, κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὴν ὑπὸ ἑλλήνων, τὴν ἑλληνικήν, γῆ : Αἰσχ. Πέρσ.187 **πάτραν δ᾽ ἔναον ἡ μὲν Ἑλλάδα κλήρῳ λαχοῦσα γαῖαν, ἡ δὲ βάρβαρον·** ‖ κ. ἀπολ. ὡς οὐσ. **ἡ βάρβαρος** ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Θουκ.2,97 **ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων·** 5) ἐπὶ τῆς φωνῆς, τῆς γλώσσης κτπ. ἡ ἀκατάληπτος, ἀσαφής : Αἰσχ.Ἀγ.1051 **χελιδόνος δίκην ἀγνῶτα φωνὴν βάρβαρον κεκτημένη·** ‖ γεν. ἡ ξενικὴ γλῶσσα ὡς καὶ ἡ ξενικῶς πως (ἰδίως οὐχὶ ἀττ.) κατὰ τὴν φράσιν ἢ τὴν προφορὰν ὁμιλουμένη ἑλληνική : Σοφ.Αἶ.1263 **βάρβαρον γὰρ γλῶσσαν οὐκ ἐπαΐω,** Πλάτ.Πρωτ.341 C **ἅτε λέσβιος ὢν καὶ ἐν φωνῇ βαρβάρῳ τεθραμμένος·** ‖ ὅθ. μτγν. κ. π. γραμμ. **βάρβαρος** ἡ κακῶς, σολοίκως ὁμιλουμένη ἢ γραφομένη ἑλληνική· κ. **βάρβαρον** τὸ βαρβαρίζον ὕφος, κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὸ γνησίως, κομψῶς ἑλληνικόν : Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,492· 6) **βάρβαρος** μετὰ τὰ μηδικὰ κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐν ἀπολ. ἠθικῇ σημ. ὁ ἀνελεύθερος τὸ φρόνημα, ὁ δεσποτικὸς ὡς καὶ ὁ δουλικός, ὁ ἀπαίδευτος· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀπολίτιστος, ὁ βάναυσος, ὁ τοὺς τρόπους ἀγροῖκος, ὁ σκληρὸς τὴν γνώμην, ὁ κτηνώδης : Ἀριστφ.Νεφ.492 **ἄνθρωπος ἀμαθὴς οὑτοσὶ καὶ βάρβαρος,** Δημ.805 **σκαιός ἐστι καὶ βάρβαρος τὸν τρόπον,** Διόδ.Σ 13,20 **ὠμὸν καὶ βάρβαρον τὸ πεπραγμένον, - ἐπιδρομὴ τῶν βαρβάρων, - ὁ βάρβαρος κατακτητής, - βάρβαρη φυλή - γυναίκα·** ‖ νεώτ., δημ. κ. ἐπὶ καταστάσεως, ἐνεργείας κτπ. : **βάρβαρον πολίτευμα, - βάρβαρος τρόπος - ἐνέργεια - διωγμός·** 7) ἐν χρ. κ. συγκρ. **-ώτερος** : Ξεν. Ἐφέσ.2,4· κ. ὑπερθ. **-ώτατος** : Ἀριστφ.Ὄρν.1573 **ἑόρακα πάντων βαρβαρώτατον θεῶν,** Θουκ.8,98 **λαβὼν.. τοξότας τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους·** ‖ τὸ οὐδ. **βάρβαρον** ἐν ἐπιρρ. χρ. βαναύσως, βάρβαρα : Διον.Ἁλ.Συνθ.126 K **βάρβαρον δ᾽ ἐβόα δεσπότην·** 8) ἐπὶ σπανίου ἐμπλάστρου : Γαλ.13,555.

βαρβαροσόλοικος-ον νεώτ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἅμα βαρβαρικὸς καὶ σόλοικος, ὁ ἔχων καὶ γραμματικὰ καὶ συντακτικὰ σφάλματα.

βαρβαροστομία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. βάρβαρος τρόπος τοῦ λαλεῖν τὴν ἑλληνικήν, τὸ ὁμιλεῖν βαρβαρικῶς τὰ ἑλληνικά : Στράβ.14,2,28 **ἄλλη δέ τις ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διαλέκτῳ ἀνεφάνη κακοστομία καὶ οἷον βαρβαροστομία.**

βαρβαρόστομος (-η)-ο(ν) ἀρχ. Λεξ. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βαρβαρικὴν γλῶσσαν λαλῶν· ‖ ὁ κατὰ βαρβαρικὸν βλ.λ. τρόπον λαλῶν τὴν ἑλληνικήν· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ βαρβάρως ἤτοι χυδαίως, σκαιῶς, ἀγροίκως ὁμιλῶν ἢ ἐκφραζόμενος.

βαρβαροστομῶ-έω λεξ. Σκαρλ. Βυζ. εἶμαι βαρβαρόστομος βλ.λ.

βαρβαρότης-ητος (ἡ) σχόλ., μσν. κ. νεώτ., δημ. -ότητα ὁ χαρακτήρ, ὁ τρόπος τοῦ βαρβάρου, ἡ ἀπαιδευσία, βαναυσότης, σκληρότης : Σχόλ.Εὐρ. Ἑκ.1129, Τζέτζ.Ἱστ.9,972· ‖ νεώτ., δημ. κ. ὡς οὐσ. πρᾶξις, ἐνέργεια βάρβαρος : **ἡ οἰκοδόμησις οἰκημάτων ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Ἀκροπόλεως θὰ ἦτο αὐτόχρημα βαρβαρότης, - διέπραξε βαρβαρότητα.**

βαρβαρότητα (ἡ) δημ. ἡ βαρβαρότης βλ.λ. : **ἡ μιὰ βαρβαρότητα ἀκολουθάει τὴν ἄλλη.**

βαρβαρότοπος (ὁ) δημ. τόπος βαρβάρων, ἀπολίτιστος : Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.ΙΤ 905 **σκέψη χρειάζεται** (πῶς νὰ βγοῦμε ἀπ᾽ αὐτὸν τὸν βαρβαρότοπο.

βαρβαρότροπος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ βάρβαρος βλ.λ.6) τοὺς τρόπους, τὸ ἦθος : ΚΜανασσῆ Χρον.3999 **καὶ πικραινόμενος αὐτοῖς οἷα βαρβαροτρόποις, - προϊστάμενος - ἀφέντης βαρβαρότροπος·** ‖ νεώτ., δημ. κ. ὁ κατὰ τρόπον βάρβαρον ἢ βαρβαρικόν : **βαρβαρότροπος συμπεριφορά - ἔκφρασις - ρυθμός, - -α καμώματα.**

βαρβαροτρόφος-ον μσν. ὁ τρέφων βαρβάρους : Θεόδ.Ἀκροάσ.1,180 **Κρήτη βαρβαρότροφε.**

βαρβαρόφρων-ονος-ον μτγν. ὁ ἔχων βάρβαρον τὸ φρόνημα : Χρησμ.Σιβ.1,181.

βαρβαρόφυλος-ον μσν. ὁ βαρβάρου φυλῆς, ὁ εἰς βάρβαρον γένος ἀνήκων : Κ Μανασ.Χρον.5760 **καὶ πάσας περιέδραμε φυλὰς βαρβαροφύλους.**

βαρβαρόφωνα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον βαρβαροφωνίας βλ.λ.2) ἢ κατὰ τρόπον βαρβαρόφωνον βλ.λ. 2) κ. 3).

βαρβαροφωνία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ κατὰ τρόπον βάρβαρον ἤτοι σκαιὸν ἢ ἀγροῖκον ἐκφράζεσθαι, τὸ βαρβαρικῶς ἤτοι σολοίκως ὁμιλεῖν ἢ κακῶς προφέρειν τὴν ἑλληνικήν : Φωτ.Ἐπιστ.156 **μὴ βαρβαροφωνίας τὸν τῆς ἀληθείας κήρυκα αἰτιᾶσθε·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μουσικῆς συνθέσεως τὸ εἶναι τὴν σύνθεσιν βαρβαρικήν, οἷον ἀνιαρῶς μονότονον, κακόηχον, ἀκαλαίσθητον· ‖ κ. ἐπὶ ᾠδικῆς ἐκτελέσεως, τὸ ἀτέχνως, ἀγροίκως, παραφώνως ᾄδειν ἢ ψάλλειν : **ἐν πολλαῖς ἐκκλησίαις αἱ βαρβαροφωνίαι ταλαιπωροῦσι τοὺς ἀκροωμένους, - μὲ λογιῶ βαρβαροφωνίες χαλάσανε τὸ γνήσιο δημοτικὸ ἑλληνικὸ τραγοῦδι.**

βαρβαρόφωνος (-η)-ο(ν) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βάρβαρον ἤτοι ξένην γλῶσσαν ὁμιλῶν, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν ἑλληνικήν : Ὁμ. Ἰλ.Β 867 **Νάστης αὖ Κα-**

ρων ἡγήσατο βαρβαροφώνων, - βαράγγοι καὶ ἄλλοι βαρβαρόφωνοι συναπήρτιζον στρατιωτικὰ σώματα ἐν Βυζαντίῳ· 2) μτγν. κ. νεώτ. τὸ οὐδ. **τὸ βορβαρόφωνον** ὡς οὐσ. ἡ πλημμέλεια περὶ τὸ ἐκφράζεσθαι ἑλληνιστί, τὸ κακῶς ὁμιλεῖν ἢ προφέρειν τὴν ἑλληνικήν : Στράβ.14,2,28 **τὸ βαρβαρόφωνον ἐπ' ἐκείνων πυκνὸν ἦν,** Εὐστ.Πον.168,86· 3) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. οἱ ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ξενικόν τι ἰδίωμα ἀλβανικῆς ἢ σλαυϊκῆς ἢ ἑβραϊκῆς ἀναμίκτου μεθ' ἑλληνικῶν λέξεων καὶ φράσεων ὁμιλοῦντες· πρβλ. ἀλβανόφωνοι κ. σλαυόφωνοι· 4) νεώτ. εἰδ. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. τὰ μουσικὰ πνευστὰ λαϊκὰ ὄργανα, οἷον ἡ γκάϊδα, ἡ πίπιζα, ἡ ἀσκομαντούρα : **τῆς διαδηλώσεως προηγοῦντο βαρβαρόφωνα.**

βαρβαροφωνῶ-έω μτγν. ὁμιλῶ κατὰ βαρβαρικὸν τρόπον ἤτοι ἐκφράζομαι ἐσφαλμένως ἢ προφέρω κακῶς τὴν ἑλληνικήν : Στράβ.14,2,28.

βαρβαροφώνως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον βαρβαροφωνίας βλ.λ. 2) ἢ κατὰ τρόπον βαρβαρόφωνον βλ.λ. 2) κ. 3).

βαρβαρῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ. ποιῶ τινα ἤ τι βάρβαρον, περιάγω εἰς βαρβαρότητα, βαρβαρώνω, οἷον ἄνθρωπον, ἔθνος, χώραν, γλῶσσαν, ἤθη κττ. : Εὐστ.Πονημ.327,90 **οὐδὲ Θεμιστοκλέους τὴν γλῶσσαν** ἡ περὶ **τὰ τοιαῦτα φροντὶς ἐβαρβάρωσε, - οἱ σλαῦοι κατὰ τὸν μεσαίωνα ἐβαρβάρωσαν** πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος· 2) συνηθέστ. παθ. κ. ἐν μέσ. σημ. γίνομαι ὑπὸ ἄλλου βάρβαρος ἢ ἐκπίπτω εἰς βαρβαρότητα : Εὐρ.Ὀρ.485 **βεβαρβάρωσαι, χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις,** Πάπ. **ἐπὶ τῶν βαρβαρωθέντων τόπων·** 3) μτγν. μέσ. ἐνστερνίζομαι τὰς γνώμας βαρβάρων βλ.λ. 2), ἤτοι ἀλλοεθνῶν, δθ. εἰδ. φρονῶ τὰ τῶν ἀλλοεθνῶν ἢ τὰ τῶν ἀλλοθρήσκων ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους : ΠΔΜακκ.2,13,9 **τοῖς δὲ φρονήμασιν ὁ βασιλεὺς βεβαρβαρωμένος ἤρχετο·** 4) ἐπὶ φωνῆς, εἶμαι ἢ γίνομαι συγκεχυμένος καὶ ἀκατάληπτος : Σοφ.Ἀντ.1002 **κακῷ κλάζοντος οἴστρῳ καὶ βεβαρβαρωμένῳ** (ἐπὶ πτηνῶν).

βαρβαρώδης-ους-ες σχόλ. βάρβαρος τὸν τρόπον ἢ τὸ εἶδος : Σχόλ.Ἀριστφ.Εἰρ.753.

βαρβαρωνυμία (ἡ) μτγν. ἐκκλ. βάρβαρος ὀνομασία : Ἐπιφάν.Αἱρ.1,78.

βαρβαρώνω δημ. βαρβαρῶ βλ.λ., καθιστῶ τινα βάρβαρον· ‖ **βαρβαρώνομαι** γίναμαι βάρβαρος.

βαρβάρως ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἢ ἔκφρασιν βάρβαρον, εἰς βαρβάρους ἁρμόζοντα : Στράβ.10,6,471 **καὶ τῶν ὀργάνων ἔνια βαρβάρως ὠνόμασται νάβλας,** Κάλβος Ὠδὴ εἰς Χίον II,3 **Αἱ ἱ κόσους πνέοντας ἔρωτα | θαλάμους, τώρα ἡ φλόγα | βαρβάρως κατατρώγει.**

βαρβάρωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ καθιστᾶν τινα ἤ τι βάρβαρον, τὸ ἀποτέλεσμα **τοῦ** βαρβαρῶ βλ.λ.

βαρβαρωσύνη (ἡ) δημ. ἡ βαρβαρότης βλ.λ.

βαρβαστέλλη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος νυκτερίδων τῆς οἰκογενείας τῶν **γυμνορρινιδῶν.**

βαρβατεύω δημ. κ. **-ιάζω** γίγνομαι βαρβάτος βλ.λ., ἀρχίζω νὰ ἔχω βαρβατιὰ ἢ βαρβατίλα βλ.λ., ἐπὶ ζῴων· ‖ εἶμαι βαρβάτος, βαρβατιάζω βλ.λ.

βαρβατία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **κτενιδῶν,** ἀφθονοῦν εἰς τὰ παράλια τῆς Μεσογείου θαλάσσης, δημ. χτένια.

βαρβατιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ βαρβάτου βλ.λ., ὁ γενετήσιος ὀργασμός, ὁ στρῆνος ἐπὶ ἀρρένων ζῴων· ‖ συνεκδ. ἐπὶ ἀνδρῶν, τὸ ἔχειν ἔντονον ὁρμὴν ἢ ἐκδήλωσιν εἰς τὰ γενετήσια, ἡ ὑπέρμετρος σεξουαλικὴ ἔφεσις : **γέρασε κι ἀκόμα τὸν παραζαλίζει ἡ βαρβατιά του·** 2) ὁμ. ὡς περιληπτ. πλησμονὴ ἀνδρῶν ἐν ὁμηγύρει ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν ἐν αὐτῇ σπάνιν γυναικῶν : **βαρβατιὰ πολλὴ ἦτανε στὸ χορὸ καὶ γυναῖκες λίγες.**

βαρβατιάζω δημ. εὑρίσκομαι εἰς γενετήσιον ὀργασμόν, ἔχω ζωηρὰν καὶ ἐπίμονον τάσιν πρὸς συνουσίαν, ἐπὶ ἀρρένων ζῴων κατὰ τὴν περίοδον τῆς ὀχείας : παροιμ. **σὰ βαρβατιάσῃ ὁ γάϊδαρος δὲν τὸν μπορεῖ καπίστρι** (δὲν ἐξαρκοῦν τὰ ἤπια μέσα πρὸς συνετισμὸν παραφόρως ἐλαττωματίου), Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 11,27 **τὴ γλύκα ἀνανογώντας βαρβατιάζουν·** ‖ ὁμ. καθίσταμαι βαρβάτος, ἐπιβήτωρ : **σὰ βαρβατιάσῃ τὸ τραγὶ δὲν τρώγεται·** 2) ἐπὶ ζῴων κ. ἐπὶ ἀνδρῶν, ἔχω ἢ ἀρχίζω νὰ ἔχω βαρβατίλα, ἤτοι τὴν ἰδιάζουσαν ὀργῶντι ζῴῳ κακοσμίαν.

βαρβάτιασμα (τὸ) δημ. ἡ κατάστασις τοῦ βαρβατιάζω βλ.λ., ὁ γενετήσιος ὀργασμός, ἐπὶ ζῴων ἐν καιρῷ ὀχείας.

βαρβατίλα (ἡ) δημ. ὁ πρὸς συνουσίαν ὀργασμός· 2) ἡ ἀπὸ τῶν ὀργώντων κτηνῶν προερχομένη κακοσμία· ‖ συνεκδ. καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν : **ἄπλυτοι ὅλοι τους ἦταν κι ἀπὸ βαρβατίλα μύριζε ὁ στρατώνας·** 3) ἀντὶ βαρβατιὰ βλ.λ.

βαρβάτος-η-ο μσν. κ. δημ. (λατ.) κ. **βαρβᾶτος** ὁ γενειοφόρος, δθ. ὁ ἔνορχις : ΚΠορφ.Ἐκθ.1,10 **πρωτοσπαθάριοι εὐνοῦχοι .. ἀπὸ δὲ αὐτῶν πρωτοσπαθάριοι βαρβᾶτοι·** 2) ὁ ὀργῶν πρὸς συνουσίαν, ὁ ἔχων ἔντονον γενετήσιον ὁρμήν, ἀντιθ. εὐνοῦχος : Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,32 **ἔγγιστα τῆς ἀγορᾶς τὸ φροντιστήριον καὶ οὐκ ἀκίνδυνον τὸ βαρβάτους ἐν αὐτῷ κατοικεῖν·** 3) δημ. ἐπὶ ζῴων ἐν συνηθεστέρᾳ χρ. : Λασκαρ.ΚόκκινοΑὐγὸ 6,4 **ποὺ μπαίνει πάντα ὁλοὔθενε σὰν κόκκορας βαρβάτος,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 6,17 **μὲ βαρβάτα τραγιὰ | θὰ κυλιόμαστε·** 4) δημ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων πολλὰς ἱκανότητας, ἄξιος, δραστήριος· ‖ συνεκδ. κ. ἐπὶ καταστάσεων : **κόμμα βαρβάτο, - δουλιὰ - περιουσία βαρβάτη·** 5) ὁμ. ὁ περί τινα μάθησιν ἢ δρᾶσιν ἐξαιρέτως ἱκανός, ὁ καλῶς κατηρτισμένος : **ἐπιστήμονας - τεχνίτης - ρήτορας - ἑλληνιστὴς βαρβάτος·** πρβλ. ἀρχιδάτος.

βαρβατοῦλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **κοκκυγιδῶν.**

βαρβίκερως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων, τῆς οἰκογεν. τῶν **ἐρικυνιδιδῶν.**

βαρβικίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν εὑρεθὲν ἐντὸς κοκκώδους ἀσβεστολίθου, ἄ.ἐγκελαδίτης.

βαρβίλλεια (τὰ) ἐπιγρ. κ. **βαρβίλληα** κ. **βαλβ-** ἱερὸς ἀγὼν περιοδικῶς τελούμενος ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τιμὴν τοῦ ἐφεσίου ἀστρολόγου Βαρβίλλου.

βάρβιλος (ἡ) μσν., δ.γρ. **βράβιλος,** ἀγρία ροδακινέα, ἡ ἐκ πυρῆνος φυομένη· Γεωπ.10,13,5 « **τὸ ἀπὸ ὀστέου περσικοῦ φυόμενον δένδρον** ».

βαρβῖνος οἶνος μτγν. εἶδος οἴνου ἰταλικοῦ : Ἀθην.Ἐπιτ.1,27 Β.

βαρβιτίζω κ. νεώτ. κρούω, παίζω τὴν βάρβιτον βλ.λ. 1) κ. 2) : Ἀριστφ.ἀπ.752,Πολυδ.4,63.

βαρβιτιστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κρούων βάρβιτον, εἶδος βιολοντσέλου ἢ λαγούτου· 2) ὄν. κωμῳδίας τοῦ Μάγνητος : Σχόλ.Ἀριστφ. Ἱππ.519.

βάρβιτος (ἡ κ. ὁ) κ. νεώτ. κ. **βάρβιτον** (τὸ) πολύχορδον μουσικὸν ὄργανον παρεμφερὲς πρὸς τὴν λύραν ἐφευρεθὲν ὑπὸ τοῦ Τερπάνδρου : Πίνδ.ἀπ. 125· ‖ ἡ λ. ἐν συχν. χρ. ἀντὶ τῆς λύρας : Ἀνακρ.143, Εὐρ.Κύκλ.40 **προσῇτ' ἀοιδαῖς βαρβίτων·** 2) νεώτ. τὸ βαρύχορδον, βιολοντσέλο· ‖ κ. τὸ λαγοῦτο.

βαρβιτουρικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. διβασικὸν ὀξύ, οὗ παράγωγον ἡ βερονάλη βλ.λ.

βαρβιτῳδός (ὁ) ὁ ᾄδων πρὸς βάρβιτον βλ.λ. : Λουκ.Λεξιφ.14· πρβλ. λαγουτάρης.

βάρβος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κοκκυγιδῶν.**

βαρβός (ὁ) τὸ μύστρον, βαθύκοιλον κοχλιάριον, χουλιάρα· Ἡσ. «**μύστρον, κύαθος**» : Ἀριστφ.ἀπ.341.

βαρβούλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βρυϊδῶν.**

βαργεστίζω δημ. κ. **βαργεστῶ** βλ.λ.

βαργεστῶ δημ. κ. **βαργεστίζω,** κ. **βασγεστῶ,** μτχ. παρ. **βαργεστημένος** κ. **-ισμένος** άπακάμνω, όπαυδῶ, χάνω τὴν ἣν εἶχον πρός τι διάθεσιν, ἢ τὴν ὑπομονήν μου, αἰσθάνομαι κόρον, ἀνίαν, πλῆξιν : **βαργέστησα νὰ περιμένω τόσα χρόνια, - ἔχω βαργεστήσει τὴ ζωή μου, - εἶναι βαργεστημένος ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του·** πρβλ.βαριέμαι,βαρύνομαι.

βάργος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν ἀποδημητικῶν τῆς οἰκογενείας **τῶν σκολοπακιδῶν.**

βαργωμῶ δημ. κ. **βαργομῶ κ. βαργωμίζω** βαρυγγωμῶ βλ.λ. : Πολιτ.Ἐκλ.Τραγ.89,24 **μὰ τί ἔχει ὁ πρωταμάστορας κι εἶναι βαργωμισμένος,** Βαλαωρ. Δῆμος κ.Καρυοφύλλι 25 **θὰ βαργωμίσουν τὰ στοιχιά.**

βάρδα δημ. (ἰταλ.) ἐπιφών. προστακτ. κ. ἐν πληθ. **βαρδᾶτε,** πρόσεχε, παραμέρισε στὴν μπάντα· ‖ **βάρδα μπένε** προφυλάξου ὅσον δύνασαι : **βάρδα μπένε ἀπὸ γυναῖκες,** όμ. **βάρδα ! φουρνέλο** ἀπομακρυνθῆτε, διότι ἐπίκειται ἀνάφλεξις τῶν ἐν ὑπονόμῳ ἐντεθειμένων ἐκρηκτικῶν ὑλῶν· ‖ ἡ φρ. κ. μτφ. ὅπως ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ ἐπὶ ἐπικινδύνου τινὸς σημείου, προσώπου, καταστάσεως κττ.

βαρδαβέλλα (ἡ) δημ.ναυτ. (ἰταλ.) ὁ ἱστιοῦχος βλ.λ.

βαρδαζέντες (οἱ) θηλ. δημ. κ. **βαρδατζέντες** ναυτ. (ἰταλ.) χειραγωγοὶ βλ.λ. τῶν κλιμάκων· 2) σχοινία προσδενόμενα μεταξὺ τῶν δύο κεροιάκων κ. παραλλήλως τῇ κεραίᾳ αὐτῶν πρὸς πρόληψιν πτώσεως τῶν ἐπὶ τῆς κεραίας ἀνδρῶν.

βαρδάκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **μπαρδάκι** βραχὺ κοιλωτὸν ὑδροδοχεῖον ἐξ ὀπτῆς γῆς, στάμνα.

βαρδαλαμπούμπας (ὁ) δημ. ναυτ. (ἰταλ.) καλύπτρα δερματίνη τοῦ ἀντίχειρος πρὸς προφύλαξιν τούτου κλι[?]ν·ος τὴν ὀπὴν τοῦ ὁποίου κατὰ τὴν βολὴν τῶν παλαιῶν ἐμπροσθογεμῶν πυροβόλων, ἐπίσημ. ὀρ. δακτυλήθρα· ‖ συνεκδ. κ. ὁ ἀντίχειρ φέρων τὴν καλύπτραν ταύτην· 2) μτφ. ἄνθρωπος κοντόχονδρος.

βαρδαλάντσα (ἡ) δημ. ναυτ. (ἰταλ.) ἡ πρὸς πρόσδεσιν τῶν λέμβων χρησιμεύουσα κεραία τοῦ λεμβούχου βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ.

βαρδαμάνα (ἡ) δημ. κ. **βορδαμός** (ὁ) ναυτ. (ἰταλ.) συνήθως ὡς πληθ., χειραγωγοὶ βλ.λ., προσδενόμενοι ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα ἐν καιρῷ τρικυμίας πρὸς συγκράτησιν τῶν βαδιζόντων· 2) σχοινία δι' ὧν ἀρτῶνται τὰ σωσίβια· 3) πάρολκος βλ.λ. ἀπὸ ὀνεκτῶν συγκρατούμενος κατὰ μῆκος τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου πρὸς διευκόλυνσιν τῆς παραβολῆς ἢ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν λέμβων πρῴραθεν τῆς ἀνόδου· 4) ἡμιχειρόκτιον ἐξ ὀθόνης τῶν ἱστιορραπτῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διὰ τῆς ἱστιορραφίδος ραφῆς.

βαρδαμάς (ὁ) δημ. βαρδαμάνα βλ.λ.

βαρδάνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **συνανθήρων,** δημ. κολλητσίδες.

βαρδανιά (ἡ) δημ. κ. **βαρδασιά** βλ.λ.

βαρδαξῆς (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **μπαρδαξῆς ὁ** κατασκευάζων ἢ πωλῶν πήλινα ἀγγεῖα, στάμνας.

βαρδάρης (ὁ) δημ. ψυχρότατος καὶ θυελλώδης βόρειος ἄνεμος πνέων κατὰ μῆκος τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ποταμοῦ Βαρδάρη (Ἀξιοῦ).

βαρδάρι (τὸ) δημ. συνήθ. εἰς πληθ. **βαρδάρια** ξύλα ὑπὸ τὴν κοφινίδα τοῦ μύλου, ἅτινα διηνεκῶς σαλευόμενα ρυθμίζουν τὴν πτῶσιν τοῦ πρὸς ἄλεσιν γεννήματος εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ μυλολίθου· 2) μτφ. χαρακτηρισμὸς τοῦ φωνασκοῦ, τοῦ παρενοχλοῦντος διὰ τῶν φωνῶν αὐτοῦ : **μὰ τί βαρδάρι ποὺ σοῦ εἶναι αὐτὸς ὁ κουφός.**

βαρδάσα (ἡ) δημ. κ. **βαρδάσι** (τὸ) εἶδος δαμασκήνων, καρπὸς τοῦ δένδρου βαρδασιὰ βλ.λ.

βαρδασιά (ἡ) δημ. τὸ ὀπωροφόρον δένδρον προύμνη ἡ ἥμερος, δαμασκηνέα, ἁ. βαρδανιά, βαρδατσιά, μπαρδατσιά.

βαρδατέντα (ἡ) δημ.ναυτ. (ἰταλ.) ὁ σκηνοῦχος ἤτοι τὸ πισσωμένον ἢ μετάλλινον σχοινίον τὸ **τεταμένον** ἐπὶ στυλίσκων κατὰ μῆκος τοῦ καταστρώματος πρὸς ἐξάρτησιν ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστέγου, σκηνῆς, τέντας.

βαρδατζέντες (οἱ) θηλ. δημ. οἱ βαρδαζέντες βλ.λ.

βαρδάτσα (ἡ) δημ. κ. βαρδάτσι (τὸ) ἡ βαρδάσα βλ.λ.

βαρδατσιά (ἡ) δημ. ἡ βαρδασιὰ βλ.λ.

βαρδαφόρος (ὁ) δημ. ναυτ. (ἰταλ.) προώστης βλ.λ.

βαρδῆν Ἡσ. ε τὸ βιάζεσθαι γυναῖκας. Ἀμπρακιῶται ».

βάρδια (ἡ) δημ. ὁμὰς ἀνδρῶν, κυρ. στρατιωτῶν, ἐντεταλμένη τὴν φρούρησιν τόπου τινός, δημοσίου καταστήματος, αἰχμαλώτων κλπ., συνήθ. κατ' ἐναλλαγὴν μετ' ἄλλης ἢ ἄλλων ὁμοίων ὁμάδων, φρουρά, φυλακή : **εἶχαν βάλει βάρδια ἀπὸ δέκα στρατιῶτες, - τὸ μεσημέρι θ' ἀλλάξῃ ἡ βάρδια·** ‖ εἰδ. **βάρδιες** ὁμάδες ἐργατῶν ἐκτελοῦσαι συνεχῆ ἐργασίαν κατ' ἐναλλαγήν· 2) ἡ ὑπηρεσία τῆς βάρδιας : **ἔχω δυὸ ὧρες βάρδια μονάχα·** ‖ φρ. **εἶμαι τῆς βάρδιας** ἔχω ὑπηρεσίαν φρουρᾶς· 3) φρουρός : **ἀπόψε εἶμαι βάρδια στὶς φυλακές, - δὲ μ' ἀφησε ἡ βάρδια νὰ 'μπω μέσα·** 4) ναυτ. φρ. **σκάντζα βάρδια** ἀλλαγὴ φυλακῆς· ὁμ. φρ. **τόκα βάρδια** ἡ διὰ δύο μόνον ὁμάδων ἐκτέλεσις τῆς ὅλης ὑπηρεσίας ἐν πλῷ.

βαρδιάνος (ὁ) δημ. φύλαξ, σκοπός, ποὺ φυλάει βάρδια, βαρδιάταρας : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ ΙΙ **μαζὶ 'μαστε βαρδιάνοι ἀπὸ τὸ δείλι ψὲς ὅλη τὴ νύχτα.**

βαρδιάτορας (ὁ) δημ. ὁ βαρδιάνος βλ.λ.

βαρδιατόρος (ὁ) δημ. ὁ βαρδιάνος βλ.λ.

βαρδίλιο (τὸ) νεώτ. πετρογρ. παραλλαγὴ τῶν ἰταλικῶν μαρμάρων τῆς Καρράρας, φαιοῦ χρώματος.

βαρδιόλα (ἡ) δημ. ναυτ. (ἰταλ.) σκοπιὰ ἐκ συνερραμμένης ὀθόνης διὰ τὸ πρόστεγον ἢ τὰς ἀνόδους· ‖ ἡ ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ σκοπιὰ τοῦ ὀπτῆρος βλ.λ., ἡ καλουμένη φωλεὰ τοῦ κόρακος.

βαρδίσαγνος (ὁ) Σουΐδ. « ὁ τὰς γυναῖκας βιαζόμενος ».

βάρδιστος-η-ον παι. τ. τοῦ **βράδιστος** λίαν βραδύς, βραδύτατος : Ἰλ.Ψ 310 **ἀλλά τοι ἵπποι βάρδιστοι θείειν,** Θεόκρ.15,104 **Ὧραι βάρδισται μακάρων . . ἀλλὰ ποθειναί.**

βαρδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὠχροπράσινον ἀπαντῶν ὡς ἐπιφλοίωμα τοῦ βαρισκίτου βλ.λ.

βαρδιχθύς-ύος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **πλατυσωμιδῶν γανοειδῶν** ζήσαν κατὰ τὸν παλαιοζωϊκὸν αἰῶνα.

βαρδομάνα (ἡ) δημ. τὸ μέρος τοῦ μύλου τὸ φέρον τὰ βαρδάρια βλ.λ.

βάρδος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ποιητὴς ἅμα κ. ἀοιδὸς ᾄδων εἰς τὰ συμπόσια τῶν Κελτῶν· Ποσειδών. π. Ἀθην.6,246 D « βάρδοι· ποιηταὶ δὲ οὗτοι τυγχάνουσι μετ' ᾠδῆς ἐπαίνους λέγοντες » : Πάπ. **ἵνα ἀπολάβῃς τὴν τιμὴν τοῦ βάρδου·** 2) νεώτ. κατ' ἐπέκτ. λυρικὸς ποιητής, ἐνθουσιώδης τραγουδιστής, ἔνθους ἐξυμνητής : **οἱ βάρδοι τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν λαῶν, - ὁ Ρήγας ὁ Φεραῖος ἦτο ὁ βάρδος τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας.**

βαρδούκιον (τὸ) μσν. κ. **βαρδύκιον** σιδηροῦν ρόπαλον π. βυζαντίνοις ἐν χρ. ὡς ὅπλον, ἡ κορύνη βλ.λ.

βαρδύνω μτγν. ἀντὶ **βραδύνω** βλ.λ. : Βάβρ.110,4.

βαρδύτερος μτγν. ἀντὶ **βραδύτερος** συγκριτ. τοῦ βραδὺς βλ.λ. : Θεόκρ.29,30 **κάμμες βαρδύτεροι τὰ ποτήμενα συλλάβην** (δ.γρ. **βραδύτεροι**).

βαρέα ἐπίρρ. μσν. βαρέως : Διγ.Ἀκρ.(Ἄνδρ.) 719 **ἡ κόρη ὡς ἤκουσεν βαρέα ἀναστενάζει.**

βαρέα (ἡ) μσν. ἡ βαρεῖα βλ.λ.).

βαρεῖα (ἡ) κ. μσν. κ. **βαρέα,** νεώτ., δημ. **βαριὰ** μεγάλη, σιδηρᾶ, μονακέφαλος σφῦρα παρὰ βυζαντίνοις, ραιστήρ, τυπάς· 2) γραμμ. **βαρεῖα** (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ σημεῖον τῆς βαρείας προσῳδίας, τὸ σημεῖον τοῦ βαρέος τόνου βλ. **βαρύς 12)**

βαρειάρρωστος-η-ο δημ. κ. **βαριάρρωστος** ὁ βαρέως ἀσθενής : Κρυστ.Ἥλιας κ. Νύχτα 95 **πῶς θὰ τὸν κάμῃ ἡ ἀγάπη της βαρειάρρωστο νὰ πέσῃ.**

βαρειαρρωστῶ-άω δημ. κ. **βαριαρρωστῶ** ἀσθενῶ βαρέως, πέφτω ἄρρωστος βαριά.

βαρειέμαι δημ. κ. **βαρειαῦμαι** βαριέμαι βλ.λ.

βαρειόμοιρα ἐπίρρ. δημ. κ. **βαριόμοιρα** κατὰ μεγάλην τῆς μοίρας δυσμένειαν, δυσμοίρως, λίαν δυστυχῶς ἢ ἀτυχῶς.

βαρειόμοιρος-η-ο δημ. κ. **βαριόμοιρος** ὁ δύσμοιρος, ὁ λίαν δυστυχής : Σολωμ.Ὠδ.Πετράρχη 21 **μιὰ χάριν ἡ βαρειόμοιρη ψυχή μου ἐπιθυμεῖ.**

βαρειοῦμαι δημ. κ. **βαριοῦμαι** βαριέμαι βλ.λ. : Ἐρωτοκρ.Α 1036 **καὶ σὺ πολλὰ βαρειούσουν το, Νένα, τὸ καλοκαίρι.**

βαρέλα (ἡ) δημ. μεγεθυντικὸν τοῦ **βαρέλι** βλ.λ. μεγάλου μεγέθους βυτίον : Χριστοπ.115 **οἱ βαρέλες νὰ 'ν' γεμάτες | νὰ γεμίζουν τὶς κανάτες | μὲ κρασὶ παντοτινά·** 2) μέγα μέτρον χωρητικότητος διὰ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον· 3) μτφ. γυνὴ λίαν παχύσαρκος.

βαρελάδικο (τὸ) δημ. βαρελοποιεῖον, ἐργαστήριον κατασκευῆς βαρελιῶν.

βαρελάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τύπος τοῦ βαρέλι βλ.λ., μικρὸν βυτίον : Λασκαρ.Ληξαύρι 4,31,4 **κρασὶ δυὸ βαρελάκια κι ἄλλα πιόσιμα·** 2) ἐν ἐπιρρ. χρ. καθ' ὃν τρόπον κυλίεται τὸ μικρὸν βυτίον : **ἔπεσε στὴ σκάλα καὶ κατέβηκε βαρελάκι.**

βαρελᾶς (ὁ) δημ. βαρελοποιός, κατασκευαστὴς βυτίων, βαρελιῶν, ἄ. βαγενᾶς : παροιμ. **γείτονα 'χεις βαρελᾶ, ἄκου τσέρκια νὰ χτυπᾷ** (κατ' ἀνάγκην ὑφίσταταί τις τὰς ἐνοχλήσεις τῶν μεθ' ὧν συμβιοῖ)· 2) ὁ ἀσκῶν τὸ ἐπάγγελμα ὑδροφορίας διὰ βαρελίου, ὁ σακᾶς.

βαρελήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἐκ βυτίου προερχόμενος ἢ ὁ ἐν βυτίῳ ὤν, ποὺ εἶναι βαλμένος σὲ βαρέλι ἢ βγαλμένος ἀπὸ βαρέλι : **τυρὶ βαρελήσιο, - σαρδέλλες βαρελήσιες.**

βαρέλι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. βυτίον, δοχεῖον ξύλινον στρογγύλον, ἐπίμηκες, ἐξωγκωμένον κατὰ τὰ μέσα, κατεσκευασμένον ἀπὸ στενὰς σανίδας, στεγανῶς συσφιγγομένας διὰ ξυλίνων ἢ σιδηρῶν στεφανῶν, ἔχον δύο ἐπιπέδους πυθμένας καὶ φέρον ὀπὰς πρὸς πλήρωσιν καὶ κένωσιν αὐτοῦ, χρησιμοποιούμενον δὲ πρὸς ἐναποθήκευσιν καὶ μεταφορὰν συνήθως ὑγρῶν, ἀλλὰ κ. ἄλλων προϊόντων, ἄ. βουτσί, βαγένι· ‖ κ. πᾶν κυλινδρικοῦ ἐπιμήκους σχήματος, διπύθμενον μέγα δοχεῖον μετάλλινον : **βαρέλια πετρελαίου - βενζίνας - πίσσας·** 2) συνεκδ. τὸ περιεχόμενον ἑνὸς βαρελίου : **ἤπιαμε σὲ μιὰ βδομάδα ἕνα βαρέλι κρασί.**

βαρελοποιεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργαστήριον κατασκευῆς ξυλίνων βυτίων, βαρελιῶν βλ.λ.

βαρελοποιία (ἡ) νεώτ. ἡ κατασκευὴ ξυλίνων βυτίων, βαρελιῶν· 2) ἡ τέχνη τοῦ βαρελοποιοῦ.

βαρελοποιός (ὁ) νεώτ. κατασκευαστὴς ξυλίνων βαρελίων, βυτίων, βαρελᾶς βλ.λ.

βαρελοσάνιδο (τὸ) δημ. ἡ βαρελοσανὶς βλ.λ., ντούγα· ‖ ὁ κυκλοτερὴς πυθμὴν βαρελίου.

βαρελοσανίς-ίδος (ἡ) νεώτ., δημ. **βαρελοσάνιδο** (τὸ) ἑκάστη τῶν στενῶν κυρτῶν σανίδων δι' ὧν κατασκευάζονται τὰ βαρέλια, ἄ. ντούγα κ. δούγα.

βαρελότο (τὸ) δημ. (ἰταλ.) κροτίς, μικρὸν σκεύασμα ἐξ ἐκρηκτικῆς ὕλης, ὅπερ ἐκσφενδονιζόμενον ἐπὶ στερεᾶς ἐπιφανείας ἐκπυρσοκροτεῖ.

βάρεμα (τὸ) δημ. (βαράω) ἡ πρᾶξις τοῦ βαρῶ, κτύπημα· 2) συνεκδ. μώλωψ· 3) (βαριοῦμαι) βάρος, ὄχλησις, βαρεμάρα : Ἐρωτόκρ.Γ 814 **γλήγορα φέρνει βάρεμα καὶ γλήγορα κουράζει.**

βαρεμάρα (ἡ) δημ. ἡ κατάστασις τοῦ βαρυνομένου, ἀχθηδὼν σωματικὴ ἢ ψυχικὴ ἐκ κοπώσεως ἢ ἀνίας, ὀκνηρία, τεμπελιά, συγγ. κούραση.

βαρεματιά (ἡ) δημ. πληγή, μώλωψ ἐκ πτώσεως ἢ δαρμοῦ, πλῆγμα, κτύπημα, χτυπιά.

βαρεμένος-η-ο δημ. μτχ. παρακ. τοῦ βαρῶ ἢ βαραίνω βλ.λ. πεπληγμένος, κτυπημένος· ‖ εἰδ. ὁ πληγωμένος· 2) συνεκδ. τὸ θηλ. **βαρεμένη** (ἡ) ὡς οὐσ. ἡ ἔγκυος γυνή : Ζερβ.Λυρ.Σάτιρες : 4,120 **κι ἀράθυμη σὰ νιόπαντρη γυναίκα βαρεμένη.**

βαρεμός (ὁ) δημ. κτύπημα, πλῆγμα· 2) ἡ κατάστασις τοῦ βαρυνομένου, ὀκνηρία, τεμπελιά, ἔλλειψις διαθέσεως πρός τι : Δραγούμη Ὅσοι Ζωντανοί 58 **δὲν μποροῦσε νὰ βγάλῃ λέξη ἀπὸ τὸ βαρεμό του·** 3) βάρος, ἐνόχλησις, στενοχώρια· πρβλ. βαρεμάρα.

βαρένω δημ. βαραίνω βλ.λ.

βαρετά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον βαρετὸν βλ.λ., ἀπροθύμως, νωθρῶς.

βαρετός-ή-όν δημ. ὁ προξενῶν βάρος, ἐνόχλησιν, ὃν βαρύνεταί τις, ἐνοχλητικός, ἀνυπόφορος : **ἔχει γίνει βαρετὸς μὲ τὰ πειράγματά του,** Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 9,6 **βαρετὴ εἶν' ἡ ζωὴ στὸ μοναστήρι,** Δραγούμη Ὅσοι Ζωντανοὶ 97 **εἶδε πάλι τὴ ζωὴ βαρετή, ὅπως τοῦ τὴν παράσταιναν οἱ ἄλλοι·** 2) ὁ βαρυνόμενος, ὁ ἐνοχλούμενος, ὁ μὴ ἀρεσκόμενος : **εἶμαι βαρετὸς στὰ ταξίδια·** ‖ ὁ μετὰ βραδύτητος προβαίνων, ὁ ἀπρόθυμος, ὁ νωθρός.

βαρέω δημ. σπάν. εἶμαι βαρύς, ἔχω βάρος, βαραίνω : **δὲ βαρέει διόλου.**

βαρέως ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βαρύν, βαριά : Πλάτ.Θεαίτ.189 D **εἰ οἷόν τε ταχὺ βραδέως ἢ κοῦφον βαρέως ἢ ἄλλο τι ἐναντίον, - βαρέως ἐπλήγη·** 2) **βαρέως ἀκούειν** εἶμαι, γίνομαι βαρυήκοος : ΠΔ Ἠσ.6,10 **τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν·** ‖ μτφ. ἀκούω τι δυσαρέστως : Ξεν. Ἀν.2,1,9 **οἱ δὲ Ἕλληνες βαρέως μὲν ἤκουσαν·** 3) κ. νεώτ. **βαρέως φέρειν** (τι ἢ ἐπί τινι) θλίβομαι ὑπερμέτρως, ὑποφέρω διά τι : Ἡρ.5,19 **βαρέως φέρων εἶπε πρὸς Ἀμύντην τάδε,** Ἀριστφ.Ἐκκλ.175 **ἄχθομαι δὲ καὶ φέρω τὰ τῆς πόλεως ἅπαντα βαρέως, - βαρέως φέρει τὴν γενομένην εἰς αὐτὸν προσβολήν·** ‖ σπαν. φέρω ἀξιοπρεπῶς, σοβαρῶς : Διόδ.Σ 26,3 **ὁ δὲ τὴν ὕβριν ἀταράχως καὶ βαρέως ἔφερεν·** ‖ **βαρέως ἔχειν** μετὰ μτχ. ὁμ. σημ. θλίβομαι : Ἀριστλ.Ρητ.Ἀλ.1424 b,5· ἢ **πρός τι** : αὐτ.Πολιτ.1311 b,9· 4) μετὰ διαθέσεως ἐχθρικῆς, ἐχθρικῶς ἐν συγκρ. **βαρυτέρως** : ΠΔ Μακκ.3,3,1 **οὐ μόνον τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν διοργίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ βαρυτέρως ἐναντιωθῆναι·** 5) μετὰ βαρέος τόνου : Ἀπολλ.Δύσκ.51,1, Ἀθήν. 2,53 B **ἀμυγδάλην μὲν τὸν καρπὸν βαρέως·** ‖ κ. νεώτ. συγκριτ. **βαρύτερον,** ἀντίθ. ὀξύτερον : Ἀριστλ. ΣΕ 178 a,3· ‖ ὁμ. συγκριτ. εἰς χαμηλότερον τόνον : αὐτ.ΖΓ 788 a, 22 **βαρύτερον αὐλεῖν·** 6) βραδέως : Ἥρων.Αὐτομ.26,6 **βαρέως ἐπισπᾶσθαι.**

βάρη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πιθήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **λεμουριδῶν.**

βάρηκες ΕΜ (188,37) « αὖλα τῶν ὀδόντων. οἱ **δὲ** σιαγόνας. οἱ δὲ τὰ ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἀπὸ τῆς τροφῆς ἐνισχόμενα »· ‖ αὐτ. « τολύπη ».

βαρηκοΐα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ βαρυηκοΐα βλ.λ.

βαρήκοος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ βαρυήκοος βλ.λ.

βαρήκουος-ο δημ. ὁ βαρυήκοος βλ.λ.

βάρημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. φορτίον, βάρος : Διον.Ἀλ.Ρωμ.10,16, Μηναῖ.12,5 ᾠδὴ 5 **σαρκικῶν βαρημάτων ὄγκον ἀποθέμενος·** 2) νεώτ. τὸ κτύπημα, τὸ πλῆγμα, τὸ βάρεμα.

βάρησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ πίεσις, ἡ κατάθλιψις : Ἰάμβλ.Προτρ.21 κε΄.

βαρήσκιωτος-η-ο δημ. ἐπὶ δένδρων, ὁ ἐκ πολλῆς ἐκπνοίας ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐπάγων καρηβαρίαν, κόπωσιν, ἀδιαθεσίαν εἰς τὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ ὑπνώσαντα ἢ ἐπὶ μακρὸν ἀναπαυθέντα : ἡ

συκιὰ κι ἡ καρυδιὰ εἶναι βαρήσκιωτα δέντρα· 2) ἐπὶ τόπων κ. ἰδίως οἰκιῶν ἢ ἐρειπίων, ὁ εἰς ὃν κατὰ λαϊκὴν πρόληψιν εὑρίσκονται ἢ συχνάζουσι κακοποιὰ ἀόρατα ὄντα (φαντάσματα, βρυκόλακες, ἥσκιοι) προκαλοῦντα εἰς τὸν τυχὸν ἐνοικοῦντα καὶ ἰδίως εἰς διανυκτερεύσαντα βλάβην, νόσον σωματικὴν ἢ πνευματικήν: **καστρί - χαλέπεδα - ἁλώνι - σπίτι βαρήσκιωτο, - ρεματιά - παταμιά - βρύση βαρήσκιωτη·** 3) ἐπὶ προσ., ὁ δυσφορίαν ἐκ τῆς μετ' αὐτοῦ ἐντεύξεως προκαλῶν, οἷον διὰ τὸ ἄχαρι, τὸ βαρύ, τὸ σκυθρωπὸν τῶν τρόπων αὐτοῦ ἢ ἄ. διὰ τὴν περὶ αὐτοῦ πρόληψιν ὡς ἐπάγοντος ἀτυχίαν εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀναστρεφομένους· πρβλ. ἀποκρουστικὸς κ. χουρσούζης· 4) εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ εἰς ὃν διὰ τὴν παχυλότητα τῶν αἰσθήσεων αὐτοῦ δὲν ἐμφανίζονται ἀόρατα ὄντα (νεράϊδες, φαντάσματα, ἥσκιοι), ἀντίθ. ἀλαφροήσκιωτος βλ.λ.

βαρθαλαμίδι (τὸ) δημ. κ. **βαρταλαμίδι** συνήθ. εἰς πληθ. ἐπιμήκη παραλληλόγραμμα χωρίσματα ἐν τῷ τοίχῳ χωρικῆς οἰκίας, ἐν οἷς προτίθενται ὑάλινα σκεύη, κηροπήγια κτπ. πρὸς ἐπίδειξιν· 2) ὁμ. εἰς πληθ. οἱ παρὰ θαλαμίσκον πλοίου ἀποθετήριοι πραγμάτων τόποι· 3) θήκη ἐν οἰκιακῇ κιβωτῷ ἱματίων (σὲ μπαοῦλο, σεντούκι, κασέλα) κατὰ μῆκος τῆς στενῆς αὐτῆς πλευρᾶς κατεσκευασμένη καὶ χρησιμεύουσα πρὸς φύλαξιν πολυτίμων ἀντικειμένων, ἄ. παράκλι, παρακάσελο, παρασέντουκο· 4) ἡ θήκη τῆς τραπέζης ἑστιάσεως, τὸ συρτάρι· 5) φρ. μτφ. **αὐτὸς δὲν ἔχει μέσα του βαρθαλαμίδια** δὲν ἔχει δολίας σκέψεις, εἶναι ἀπόνηρος.

βαρθίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν πρασίνου χρώματος καὶ λάμψεως ὑελώδους, ἐμφανιζόμενον εἰς κρυστάλλους τοῦ μονοκλινοῦς συστήματος.

βαρθολίνειος ἀδὴν (ὁ) νεώτ. φυσιολ. ἑκάτερος τῶν ἀδένων τοῦ προδόμου τοῦ γυναικείου κολεοῦ, ἐκκρινόντων ὑπόλευκον ἰξῶδες ὑγρόν.

βαρθολινῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν βαρθολινείων ἀδένων γονοκοκκικῆς προελεύσεως.

βαρθολομίτης (ὁ) ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὁμοιάζον χημικῶς πρὸς τὸν σιδηροναtρίτην.

βαρθώνειος πηκτή (ἡ) νεώτ. βλενώδης ἱστὸς ἀποτελῶν τὸ σύνολον σχεδὸν τοῦ ὄγκου τοῦ ὀμφαλίου λώρου· 2) **βαρθώνειος πόρος ἐκφορητικὸς** πόρος τῶν ὑπογναθίων σιαλογόνων ἀδένων ἐκβάλλων παρὰ τὴν βάσιν τοῦ χαλινοῦ τῆς γλώσσης.

βάρια (τὰ) Ἡσ. « θρέμματα. Λάκωνες ».

βαριά (ἡ) δημ. κ. **βαρειά** μεγάλη, βαρεῖα σιδηρᾶ σφῦρα· 2) ποικιλία τῆς οἰνοφ. ἀμπέλου.

βαριά ἐπίρρ. δημ. κ. **βαρειά** κατὰ τρόπον βαρύν, βαρέως : **γέρναν βαριὰ οἱ κλάδοι τῆς μηλιᾶς, - μὴν πατᾷς βαριὰ καὶ τραντάζει τὸ πάτωμα·** || μτφ. ἀκόμψως: **χορεύει βαριά, σὰν ἀρκούδα·** 2) ἰσχυρῶς, μὲ δύναμη: **ἐχτύπησε βαριὰ τὴν πόρτα·** 3) μτφ. ἐπὶ λυπηρῶν συναισθημ., ἄγαν, σφόδρα: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.57,8 **κι ὁ μουσελίμης τ' ἄκουσε βαριὰ τοῦ κακοφάνη·** 4) μετὰ δυσχερείας, δύσκολα, στενόχωρα: Σολωμ. εἰς Μαναχὴν 60 **φρικτὴ 'ναι ἡ ὥρα ποὺ ἄνθρωπος βαριὰ ψυχομαχᾷ, - ἀναστέναξε βαριά·** || μετὰ τραχύτητος, σοβαρότητος: **τοῦ μίλησε βαριά·** || ἐξησθενημένως: **ἀκούει βαριά·** 5) εἰς ἐπικίνδυνον βαθμόν: **εἶναι βαριὰ ἄρρωστος·** 6) βαθέως: **κοιμήθηκα βαριὰ ὡς τὸ πρωΐ·** 7) ἐπὶ ὀσμῶν, εἰς βαθμὸν ἐνοχλητικόν, ἀποκρουστικόν, ἀποπνικτικῶς: **μυρίζει βαριὰ ὁ μόσκος·** 8) φρ. **τὸ παίρνω βαριὰ** βαρέως φέρω τι.

βαριακούω δημ. κ. **βαρακούω** εἶμαι ἐλαφρῶς κωφός, δὲν ἀκούω καλῶς, βαρυηκοῶ.

βαριαναστενάζω δημ. βαρέως στενάζω, ἀναστενάζω: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.45,4 **ἀκούω τὰ δέντρα καὶ βογγοῦν καὶ τὶς ὀξιὲς καὶ τρίζουν | καὶ τὰ** λημέρια τῶν κλεφτῶν καὶ **βαριαναστενάζουν.**

βαριάντε (ἡ) δημ. μουσ. ὁ μείζων τύπος τῆς τονικῆς ἐλάσσονος κλίμακος· 2) ὁ ἐλάσσων τύπος τῆς τονικῆς μείζονος κλίμακος.

βαριάρρωστος-η-ο δημ. κ. **βαρειάρρωστος** ὁ βαρέως ἀσθενής.

βαριαρρωστῶ δημ. ἀσθενῶ βαρέως, ἐπικινδύνως: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.82,1 **μιὰ λυγερὴ βαριαρρωστᾷ, μιὰ λυγερὴ πεθαίνει.**

βαριατσιόνα (ἡ) δημ. μουσ. ἡ μεταμόρφωσις μουσικοῦ τινος θέματος διὰ διαφόρου ἑκάστοτε ρυθμικῆς ἢ μελῳδικῆς διακοσμήσεως, ἡ παραλλαγή.

βαρίβας-αντος (ὁ) ὁ ἐπὶ βάρεως βαίνων, δθ.γεν. ὁ ναύτης· AB 84,10 « Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσι βαρίβαν λέγει τὸν ναύτην ἢ τὸν τῆς βάρεως ἐπιβεβηκότα » : Σοφ.ἀπ.517.

βαριγκτονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἁπαντῶν ὡς λεπτοκοκκῶδες συσσωμάτωμα ἐπὶ σχιστολίθου.

βαρίδι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ βάρος, κ. **βαρύδι(ον)** βλ.λ.

βαρίδιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς ὁμοιογ. τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**

βαριέμαι δημ. κ. **βαριῶμαι** κ. **βαριοῦμαι,** μτχ. παρακ. ἐν μέσ. σημ. **βαρεμένος** βαρύνομαι βλ.λ., αἰσθάνομαι κόρον, ἐνόχλησιν, στενοχωρίαν, βαρεμὸ ἢ βαρεμάρα, πλήττω, δὲν ἔχω καλὴν διάθεσιν, ὀκνεύω, τεμπελιάζω: Λασκαρ.Ληξούρι 2,8,2 **μὰ τότε κι οἱ ἄνθρωποι ἐβαρεθήκανε,** Δραγούμη Ὅσοι Ζωντανοὶ 10 **βαριούνταν τὴν μετριότητα τῆς ζωῆς·** φρ. **βαριέται ποὺ ζῇ** (ἐπὶ ὀκνηροῦ)· || ἀποδυσπετῶ, δὲν ἔχω πλέον διάθεσιν ἢ ὄρεξιν ἢ εὐχαρίστησιν εἴς τι: **βαριέμαι νὰ τὸν ἀκούω νὰ μᾶς κοπανάῃ τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια κάθε μέρα, - βαρέθηκα νὰ τὸν παρακαλῶ, - εἶμαι βαρεμένος ἀπὸ τὴ συντροφιά τους·** || φρ. **δὲ(ν) βαριέσαι** (οὐ φροντὶς ἢ τὸ πρᾶγμα δὲν ἀξίζει τὸν κόπον)· ὁμ. **ἅ(ν) δὲ(ν) βαριέσαι** -ται (ἐπὶ ματαίως ἢ ἀσκόπως ἐνεργοῦντος πρός τι ἢ ἐπιμένοντος εἰς ἐπίτευξιν ἐπιδιώξεώς τινος αὐτοῦ).

βαριεμάρα (ἡ) δημ. κ. **βαρεμάρα βλ.λ.** ἡ ἔλλειψις ἐνδιαφέροντος πρός τι, ἡ πλῆξις, ὁ κόρος, τὸ βαζιέστημα, ἡ **τεμπελιά,** ἡ ἀνορεξιὰ γιὰ κάτι.

βαριεστίζω δημ. κ. **βαργεστίζω** βλ.λ.

βαριετέ (τὸ) δημ. (γαλλ.) θέατρον ποικιλιῶν, οὗ τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει χορούς, ᾄσματα, παίγνια ἀκροβασίας, ταχυδακτυλουργίας κλπ.

βαρίη (ἡ) μτγν. Ἰων. τὸ βάρος, ἡ βαρύτης: Ἀρετ. Χρον.Παθ.1,11 **βαρίη τοῦ ἤερος.**

βαρικός-ιά-ὁ δημ. κ. **βαρκός** ἐπὶ τόπων, ὁ συγκρατῶν ὑγρασίαν, ὑγρός: **βαρικὸ χωράφι·** || τὸ οὐδ. **βαρικὸ** ὡς οὐσ. ἕλος, τέλμα, βοῦρκας.

βαρίλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, πυριτικὸν ἅλας βαρίου καὶ ἀργιλλίου.

βαρινακέδα Ἡσ. « τὸν δαύριον ἵππον ».

βαρῖνος (ὁ) ἐσφ. γρ. ἀντὶ βάλαγρος βλ.λ.

βαριοήσκιωτος-η-ο δημ. ὁ βαρεῖαν **ἔχων σκιάν,** βαρήσκιωτος βλ.λ.

βαριόθυμος-η-ο δημ. ὁ βαρύθυμος βλ.λ. || συνεκδ. ὁ προκαλῶν, ἐπάγων βαρυθυμίαν: Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 21,10 **βαριόθυμες σιγὰν οἱ λαγκαδιές.**

βαριοκαρδίζω δημ. κ. **βαρυκαρδίζω** δυσθυμῶ, κακοκαρδίζω, στεναχωροῦμαι **πολύ·** || κ. μτβ. στενοχωρῶ, λυπῶ τινα βαθέως.

βαριόκαρδος-η-ο δημ. δύσθυμος, **κακοκαρδισμένος,** ποὺ ἔχει βάρος στὴν καρδιά, βαριόθυμος.

βαριοκέφαλος-η-ο δημ. βαρυκέφαλος βλ.λ.

βαριοκοιμοῦμαι δημ. κοιμῶμαι ὕπνον βαθύν, κοιμοῦμαι βαριά : δ. τραγ. **γιὰ σήκω ἀπάνω, Γιώτη μου, καὶ μὴ βαριοκοιμᾶσαι,** Γρυπάρη Ἔρως κ.Ψυχὴ 13 **τὰ μάτια τὰ παρθενικὰ τὰ βαριοκοιμισμένα.**

βαριοκρούω δημ. ἰσχυρῶς κρούω, βαριὰ χτυπῶ.

βαριολαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος λειχήνων ἀπαντῶν ἐπὶ τῶν πετρῶν καὶ τοῦ φλοιοῦ τῶν δένδρων.
βαριολαρίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. πικρὰ οὐσία ἐξαγομένη ἐξ εἴδους τινὸς βαριολαρίας.
βαριολίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. παραλλαγαὶ ἐκρηξιγενῶν πετρωμάτων, περιέχουσαι ἀσβεστίτην καὶ πυριτικὰ ὀρυκτὰ ἐντὸς σφαιρολίθων.
βαριόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον χρησιμοποιούμενον ἐν τῇ ἀσυρμάτῳ τηλεγραφίᾳ διὸ τὴν μέτρησιν τοῦ μήκους κύματος, ὡς κ. δι' ἠλεκτρικὰς μετρήσεις.
βαριόμοιρος (ὁ) δημ. ὁ δύσμοιρος, ὁ κακότυχος, ποὺ ἔχει μοῖρα βαριά, κακὸ ριζικό : Σάρρ. μετάφρ.Εὐρ.'Ιππ.570 **ἀλὶ στὴ συμφορά μου τῆς βαριόμοιρης.**
βάριον (τὸ) Ἡσ. « πρόβατον ».
βάριον (τὸ) νεώτ. χημ. στοιχεῖον τῆς τάξεως τῶν μετάλλων.
βαριοπέφτω δημ. πίπτω βαρέως, πέφτω βαριά· 2) συνεκδ. κτυπῶ βαρέως, ὑφίσταμαι βαρύ, δεινὸν πλῆγμα, βαριοχτυπῶ.
βαριόρουμ νεώτ. ἄκλ. (λατ.) χαρακτηρισμὸς ἐκδόσεως κλασσικοῦ συγγράμματος μετὰ σημειώσεων καὶ σχολίων γραφέντων ὑπὸ πολλῶν : **Ὅμηρος βαριόρουμ.**
βαριορ(ρ)ίζικος-ια-ο δημ. κ. βαριόμοιρος βλ.λ., κακότυχος.
βαριός-ιά-ιό δημ. ὁ βαρύς : Πολίτ.'Εκκλ.Τραγ.25,7 **φέρε μου τ' ἀλαφρὸ σπαθὶ καὶ τὸ βαριὸ τουφέκι.**
βαρίοστα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **λουκινιδῶν.**
βαριοστεναμός (ὁ) δημ. βαρύς, βαθὺς στεναγμός, ἐκ βάθους ψυχῆς : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.189 **ἀπὸ τὸν πόνο τσ' ἀδερφῆς κι' ἀπ' τὸν καημὸ τῆς μάννας | κι' ἀπὸ τὸ βαριοστεναμὸ τῶ μαύρωνε χηράδω.**
βαριοῦμαι δημ. κ. βαριέμαι βλ.λ., βαρύναμαι.
βαριοφαίνεται δημ. κ. **βαροφαίνεται** κ **βαρυφαίνεται** φαίνεται βαρύ, πραξενεῖ ἄχθος, στενοχωρίαν, δυσαρεστεῖ, κακοφαίνεται.
βαριοφόρτωτος-η-ο δημ. ὁ βαρὺ φέρων φορτίον, ὁ βαρυφορτωμένος : Παλαμ.'Ασάλευτη Ζωὴ Ἑκατὸ Φωνὲς 60 **κι ἐσεῖς οἱ βαριοφόρτωτες** (βαρκοῦλες) **κι οἱ μισοσυντριμμένες.**
βαριοχτυπῶ δημ. κτυπῶ βαρέως, καταφέρω σφοδρὰ κτυπήματα, χτυπῶ ἄσχημα· ‖ κ. ἀμτβ. ὑφίσταμαι σφοδρὸν κτύπημα οἷον ἐκ πτώσεως.
βᾶρις-ιδος κ. μσν. κ. νεώτ., γεν. κ. **-εως**, Ιον. -ιος, πληθ. **-ιδες** ἢ **-εις**, Ιων. **-ιες**, δοτ. πληθ. βαρίδεσσι ποταμόπλοιον μετὰ εὐρείας γαστρός, ἐν χρ. παρ' αἰγυπτίοις : Ἡρ.2,41 **ἀπικνέεται ἐς ἑκάστην πόλιν βᾶρις**, Αἰσχ.'Ικ.874 **Αἰγυπτίαν γὰρ βᾶριν οὐχ ὑπερθορεῖ**, Εὐρ.ΙΑ 297 **βαρβάρους βάριδας**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς σχεδίας τοῦ Ὀδυσσέως : Λυκόφρ.747· ‖ μσν. κατ' ἐπέκτ. πλοῖον : Σέργ.Μακρ.ἐν Σάθ.3,283 **τῶν γὰρ ῥωσικῶν βάρεων εἰς Ἀβαρῖνον περιπλεουσῶν**· ‖ νεώτ. ναυτ. ἄκατος ἢ πλοῖον δι' ἑνὸς κατὰ πρῷραν πυραβόλου ἐξωπλισμένον· 2) μτγν. μέγαρον, πύργος : ΠΔΨαλμ.47,4 **ὁ Θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς** (τῆς Σιὼν) **γινώσκεται**· ‖ Στέφ. Βυζ. « λέγεται βᾶρις ἡ οἰκία, ὡς Ποσειδίππος, καὶ ἡ συνοικία ὡς Ἔφορος ».
βαρίς (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κανθαριδιδῶν.**
βαρισίκται Ἡσ. « οἱ μὴ γεννῶντες ».
βαρισκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν πρασίνου χρώματος καὶ λάμψεως ἀσθενοῦς, παρουσιαζόμενον ὑπὸ μορφὴν ἐπιφλοιωμάτων.
βαρίσκω δημ. κτυπῶ, πλήττω, πληγώνω : Ἐρωτόκρ. Α 655 **ἐβάρισκε στὴ μιὰ μεριὰ κι' ἐπλήγωνε στὴν ἄλλη**· 2) ἀμτβ. κτυπῶμαι, πλήττομαι, πληγώναμαι : αὐτ. Α 342 **καὶ καίγουνται οἱ φτεροῦγες μου καὶ π[illegible]τω καὶ βαρίσκω**· πρβλ. βαρῶ.

βαριτασβεστίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς μικροὺς πρισματικοὺς κρυστάλλους κιτρινωποὺς τοῦ μονοκλινοῦς συστήματος.
βαρίτης ὁ (1) μτγν. πτηνόν τι : Διαν.Φυσ.Πτην.3,2.
βαρίτης (ὁ) (2) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν διαφόρων χρωμάτων λάμψεως ὑελώδους χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν χρωματουργίαν, χαρτοποιΐαν, βιομηχανίαν μετάξης καὶ ταπήτων, τὴν ἀγγειοπλαστικὴν κ.ὅ.
βαριτίνη (ἡ) νεώτ. ὀρυκτολ. βαρίτης ἀργυροῦχος ἀπαντῶν ἐν Ἑλλάδι.
βαριτοβιοτίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. μαρμαρυγίας ἀποτελούμενος ἀπὸ πυριτικὸν ὀξύ, ἀργίλλιον, μαγνήσιον, βάριον καὶ κάλιον.
βαριτογλαύκινος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς κρυστάλλους τοῦ ρομβικοῦ συστήμ. ἢ ὡς γεῶδες ἔκκριμα ἐντὸς ἀσβεστολίθου.
βαριτόνιτρον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐμφανιζόμενον εἰς μικροὺς ὀκταεδρικοὺς κρυστάλλους τοῦ κυβικοῦ συστήματος.
βάριχοι Ἡσ. « ἄρνες. Λάκωνες ».
βάρκα (ἡ) μσν. κ. δημ. δρόμων, τρεχαντήρι : 'Ιω. Λυδ.Ρωμ.2,14· 2) δημ. λέμβος, ἄκατος : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 40,23 **μ' ἄσπρο πανὶ μιὰ βάρκα ποὺ διαβαίνει**, Χατζόπουλος Ἀπλοὶ Τρόποι I **ἄσ' τὴ βάρκα στὸ κῦμα, ὅπου θέλει νὰ τρέχῃ.**
βάρκα Ἡσ. « αἰδοῖον παρὰ Ταραντίνοις καὶ περόνη » (ὅ.γρ. **βάρυκα**).
βαρκάδα (ἡ) δημ. θαλάσσιος περίπατος διὰ λέμβου : θὰ **πᾶμε βαρκάδα τὸ βραδάκι.**
βαρκαδιά (ἡ) δημ. ὅσον περιέχει, ὅσον χωρεῖ μία λέμβος : **μιὰ βαρκαδιὰ ξύλα.**
βαρκαδάρος (ὁ) δημ. ὁ λεμβοῦχος, ὁ βαρκάρης.
βαρκάζω ΕΜ βαρβαρίζω : ΕΜ 188,43.
βάρκαλις (ἡ) μτγν. ἡ βώκκαλις βλ.λ.
βαρκάρης (ὁ) θηλ. -ισσα, λεμβοῦχος, ἀ. βαρκαδόρος.
βαρκάρισμα (τὸ) δημ. κ. **μπαρκάρισμα** ἡ διὰ λέμβου ἐπιβίβασις εἰς πλοῖον.
βαρκάρισσα (ἡ) δημ. ἡ σύζυγος τοῦ βαρκάρη βλ.λ.
βαρκαρόλ(λ)α (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) κ. **μπαρκαρόλ(λ)α**, ᾆσμα λεμβούχου, ἰδίως γονδολιέρου ἐνετοῦ· ‖ εἶδος ᾄσματος ψαλλομένου ἀπὸ λέμβου ἰδίᾳ ἐν νυκτὶ σεληνοφωτίστῳ, λεμβῳδία.
βαρκάρω δημ. κ. συνηθέστ. **μπαρκάρω** ἐπιβιβάζω διὰ τῆς λέμβου εἰς πλοῖον· 2) φορτώνω εἰς πλοῖον : **σήμερον θὰ μπαρκάραυμε ἑξῆντα βόδια γιὰ τὸν Πειραιᾶ**· 3) ἀμτβ. ἐπιβιβάζομαι· 4) ἀναλαμβάνω ὑπηρεσίαν εἰς πλοῖον ὡς ναυτεργάτης : **μπαρκάρισα στὸ Ἀμβοῦργο γιὰ θερμαστὴς σ' ἕνα ἐγγλέζικο καράβι.**
βαρκεβικίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς μεγάλους τραχεῖς κρυστάλλους, βαθέος μελανοῦ χρώματος καὶ λάμψεως ὑελώδους.
βαρκίτσα (ἡ) δημ. μικρὰ λέμβος, βαρκοῦλα βλ.λ.
βαρκίων Ἡσ. « βοτάνη τις ἐν Αἰγύπτῳ ».
βαρκλαῦα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρηκιδῶν.**
βαρκολόγος (ὁ) δημ. ὁ λεμβοῦχος, ὁ βαρκάρης.
βαρκός-ιά-ό δημ. κ. **βαρικός** βλ.λ.· ‖ τὸ οὐδ. **-ό** ὡς οὐσ. τέλμα, βοῦρκος : Κρυστ.'Ηλιοβασίλεμα 43 **μέσα σὲ αὐλάκι, σὲ βαρκό, λαλεῖ ἡ νεροχελώνα.**
βαρκοῦλα (ἡ) δημ. κ. **βαρκίτσα** κ. **βαρκάκι** ὑποκορ. τύπος τοῦ βάρκα, μικρὰ λέμβος : Σολωμ. Ξανθ.3 **ποὺ ἐμπῆκε στὴ βαρκοῦλα | νὰ πάῃ στὴν ξενιτιά**, Βαλαωρ. Μνημόσυνα Σήμαντρον I 25 **ξυπνᾷ τὸ κῦμα τοῦ γιαλοῦ καὶ τὴ βαρκοῦλα σέρνει.**
βαρλεεία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **βυκανιδῶν.**
βαρλερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν ποωδῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀκανθιδῶν.**
βαρλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀρχεοειδῶν.**

βαρμίγκαλλος (ὁ) Ἡσ. « ὑπέρκαλλος ».
βάρμιτον αἰολ. τ. τοῦ βάρβιτος βλ.λ. : ΕΜ 188,20.
βάρμος (ὁ) ἡ βάρβιτος βλ.λ. : Ἀθήν.14,636 C **καὶ γὰρ βάρβιτος ἡ βάρμος καὶ ἄλλα πλεῖονα.**
βάρνακα ΕΜ 291,46 « ἄγρια λάχανα δύσπλυτα »· πρβλ. βράκανα.
βάρναμαι ἐπιγρ. μάρναμαι βλ.λ.
βαρναρδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **λειριοειδῶν.**
βαρναρδίας (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φιττακιδῶν.**
βαρνέα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **φυλαδιδῶν.**
βαρνιζῶ-ῶς (ἡ) μσν. (Ἰταλ.) ἐνιαύσιος φόρος καταβαλλόμενος εἰς τὸν προϊστάμενον Ἱππότην καβαλλάρην βλ.λ. ὑφ' ἑκάστου εἰς φέουδον ὑποκειμένου κτήματος χάριν τῆς ταγῆς τοῦ ἵππου αὐτοῦ.
βαρνίρω μσν.(Ἰταλ.) καταβάλλω τὴν βαρνιζῶν βλ.λ.
βαρνχαρντίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συγκείμενον ἐκ σιδήρου καὶ θειούχου χαλκοῦ.
βαροβαθμίς-ίδος (ἡ) νεώτ. μετεωρολ. **ὅρος ἀποδίδων** τὴν διαφορὰν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως μεταξὺ δύο τόπων.
βαρογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. φυσ. ἡ ὑπὸ τῶν βαρομέτρων παρεχομένη καμπύλη τῆς μεταβολῆς τῆς βαρομετρικῆς πιέσεως.
βαρογραφία (ἡ) νεώτ. φυσ. ἡ διὰ τοῦ βαρογράφου βλ.λ. μέτρησις τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως.
βαρογράφος (ὁ) νεώτ. φυσ. αὐτογραφικὸν βαρόμετρον καταγράφον τὰς μεταβολὰς τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως.
βαρογυροσκόπιον (τὸ) νεώτ. φυσ. συσκευὴ δι' ἧς ἀποδεικνύεται ἡ περιστροφικὴ κίνησις τῆς γῆς.
βαροθεραπεία (ἡ) νεώτ. θεραπευτικὴ μέθοδος διὰ πεπιεσμένου ἀέρος.
βαροθερμογράφος (ὁ) νεώτ. φυσ. ὄργανον αὐτογραφικὸν καταγράφον τὴν θερμοκρασίαν ἅμα καὶ τὴν ἀτμοσφαιρικὴν πίεσιν.
βαροθερμόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. θερμόμετρον ὑψομετρικὸν βλ.λ.
βαροθερμοϋγρογράφος (ὁ) νεώτ. φυσ. μετεωρογράφος, ἐφ' οὗ καταγράφονται παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς βαρομετρικῆς πιέσεως, τῆς θερμοκρασίας καὶ τῆς ὑγρασίας.
βαροθερμοϋγρόμετρον (τὸ) νεώτ. ὁ βαροθερμοϋγρογράφος βλ.λ.
βαροκάρδιση (ἡ) δημ. ἀθυμία, κακοδιαθεσία, κακοκεφιά.
βαρόκαρδος-η-ο δημ. κ. **βαριόκαρδος** δύσθυμος, κακοδιάθετος, ἄκεφος : Ἐρωτόκρ.Γ 1018 **καὶ κάθεσαι γνοιασμένος | βαρόκαρδος καὶ μαναχὸς κι' ἀποσυνεφιασμένος.**
βαροκαρδῶ δημ. κ. **βαρυκαρδίζω** θλίβομαι, ἀθυμῶ, μελαγχολῶ.
βαροκεντρικός-ή-όν νεώτ. κ. βαρυκεντρικὸς βλ.λ.
βαροκυκλωνόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον δι' οὗ προσδιορίζονται τὸ κέντρον, ἡ ἀπόστασις καὶ ἡ κατεύθυνσις κυκλῶνος.
βαρομακρόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον προσδιορισμοῦ τοῦ βάρους καὶ τοῦ μήκους νεογεννήτου.
βαρομετρία (ἡ) νεώτ. θεωρία καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ βαρομέτρου.
βαρομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βαρόμετρον ἢ ὁ δι' αὐτοῦ προσδιοριζόμενος : **βαρομετρικὴ στήλη - πίεσις.**
βαρομετρικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ βαρομέτρου.
βαρομετροάνθη (τὰ) νεώτ. ἄνθη τεχνητὰ ἐκ χάρτου ἢ λευκοῦ ὑφάσματος, ἅτινα ἐμπεποτισμένα διὰ χημικοῦ διαλύματος μεταβάλλουσι χρῶμα ἀναλόγως τῆς ὑγρασίας τοῦ ἀέρος.
βαρομετρογράφος (ὁ) νεώτ. κ. βαρογράφος βλ.λ.
βαρόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον χρησιμεῦον εἰς τὴν μέτρησιν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἢ ἄλλως βαρομετρικῆς πιέσεως.
βάρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ἡ μονὰς τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως, ἴση πρὸς τὴν πίεσιν μιᾶς μεγαλοδύνης βλ.λ. κατὰ τετρ. ἑκατοστόμετρον.
βαροπούλι (τὸ) δημ. τὸ πτηνὸν στρουθίον, ὁ σπουργίτης.
βαρόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος πτηνῶν ἁπάντων ἐν ἀπολιθώσει, ἄ. διάτρυμα.
βάρος-ους (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. γεν. **-εος**, μσν. κ. δημ. πληθ. κ. **βάρητα** ἡ ὡς ἐξ ἄνωθεν πιέσεως φυσικὴ τάσις (κατ' Ἀριστλ. ῥοπὴ) τῶν σωμάτων πρὸς τὰ κάτω, ἤτοι πρὸς τὸ ἔδαφος· ἀθ. κ. ἀντιθέτως ἡ ἐπίδρασις (ἰσχὺς) σώματός τινος πρὸς μείωσιν περιστατικὴν ἢ ἐξουδετέρωσιν τῆς πρὸς τὰ κάτω ῥοπῆς ἄλλου σώματος (δι' ἀντιστάσεως ἢ ἀντιζυγίσεως ἢ ἰσοζυγίσεως)· Ἀριστλ.Φυσ.215 a, 25 « ὁρῶμεν γὰρ τὸ αὐτὸ βάρος καὶ σῶμα θᾶττον φερόμενον διὰ δύο αἰτίας, ἢ τὸ διαφέρειν τὸ δι' οὗ, οἷον δι' ὕδατος ἢ γῆς ἢ ἀέρος, ἢ τὸ διαφέρειν τὸ φερόμενον, ἐὰν τἆλλα ταὐτὰ ὑπάρχῃ, διὰ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βάρους ἢ τῆς κουφότητος », αὐτ.250 a, 9 « ὁμοίως δὴ ἔχουσι καὶ ἀνάλογον ἡ ἰσχὺς πρὸς τὸ βάρος » : Ἡρ.2,73 **ἐσκειμένου δὲ τοῦ πατρὸς γίνεσθαι τὠυτὸ βάρος,** Ἱππ.Ἀέρ.8 **τὸ μὲν γὰρ ἁλμυρὸν λείπεται αὐτοῦ ὑπὸ πάχεος καὶ βάρεος καὶ γίνεται ἅλες,** Ξεν.ΚΠ 7,5,11 **πιεζόμενοι οἱ φοίνικες ὑπὸ βάρους ἄνω κυρτοῦνται,** αὐτ.Κυν.6,5 **σταλὴν . . μὴ ἔχουσαν βάρος, - τὸ ἔδαφος ἐκοιλώθη ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ καταπεσόντος βράχου, - τὸ βάρος τῆς σκεπῆς, - μὲ τόσα βάρη ποὺ 'βανες θὰ σπάσῃ ἡ σανίδα·** ‖ νεώτ. κ. δημ. φυσ. ὁρισμ. **βάρος** ἡ συνισταμένη τῶν ἕλξεων (βαρύτης), ἃς ἀσκεῖ ἡ ὅλη μᾶζα τῆς γῆς ἐπὶ τῶν μορίων σώματός τινος, ἔχουσα κατεύθυνσιν πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς, ἀντιληπτὴ οὖσα ἐκ τῆς πιέσεως ἣν ἕκαστον σῶμα ἀσκεῖ ἐπὶ ἄλλου ἐφ' οὗ στηρίζεται ἢ ἐκ τῆς ἕλξεως, ἣν ἀσκεῖ ἐπὶ ἄλλου ἀφ' οὗ ἐξαρτᾶται· **2)** συνεκδ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ βαρὺ πρᾶγμα, τὸ διὰ τοῦ ὄγκου αὐτοῦ ἐπιφέρον ἄχθος, ἡ ἀχθηδών, τὸ φόρτωμα, τὸ φορτίο : Ἀριστφ.Βάτρ.27 **οὔκουν τὸ βάρος τοῦθ' ὃ σὺ φέρεις, οὗνος φέρει ;** Ἀριστλ. Μηχ.850 a, 30 **κινοῦσι μεγάλα βάρη μικραὶ δυνάμεις τῷ μοχλῷ, - δὲν ἀντέχουσι τὰ θεμέλια εἰς τόσον βάρος, - ἀδύνατο εἶναι τὸ φορτίκι σου γιὰ τόσο βάρος·** ‖ εἰδ. μτγν. κατὰ πληθ. τὸ φορτίον καὶ αἱ σκευαὶ πλοίου, τὸ κάργο κ. ἡ κουμπάνια καραβιοῦ : Πολύβ.1,1,3 **τὰ βάρη πάντα χωρὶς τῶν πρὸς τὴν ναυμαχίαν ἐπιτηδείων ἐξετέθειντο·** ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. πᾶν βαρὺ σχετικῶς εὐμετακίνητον σῶμα χρήσιμον πρὸς ἰσορρόπησιν ἢ εὐστάθειαν ἄλλου σώματος· ἀθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς πλοῖον τὸ ἕρμα βλ.λ. : **εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τῆς σκηνῆς προσήρτηνε βάρη, - πῆρε μιὰ στρογγυλωμένη μεγάλη πέτρα γιὰ βάρος τῆς βάρκας του·** ‖ εἰδ. νεώτ. **βάρη** μεγάλοι ἀλτῆρες ἀποτελούμενοι ἐκ δύο πρὸς ἀλλήλας συναφῶν σιδηρῶν σφαιρῶν ἐν χρ. ὑπὸ τῶν ἀθλητῶν : **ἆρσις βαρῶν·** ‖ ἡ λ. ἐν χρ. κ. ὡς ὅρος ταξινομήσεως ἀθλητῶν ἀναλόγως τοῦ βάρους τοῦ σώματός των : **παλαισταὶ μέσων βαρῶν·** **3)** νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐξαγόμενον τῆς διὰ σταθμῶν βλ.λ., ζυγίσεως τῶν σωμάτων ὁριζόμενον ἀριθμητικῶς εἰς μονάδας βάρους, ἡ ὁλκή : **ἐμπορεύματα βάρους εἴκοσι τόννων, - τὸ βάρος τοῦ πεπονιοῦ ἦταν τρεῖς ὀκάδες, - ἡ σιδερένια τραβέρσα δὲν κάνει νὰ 'χῃ βάρος παραπάνω ἀπὸ διακόσιες ὀκάδες·** ‖ φυσ. **εἰδικὸν βάρος** ὁ λόγος τοῦ βάρους σώματός τινος πρὸς τὸ βάρος ἴσου ὄγκου **ὕδατος** ἀπεσταγμένου, καὶ θερμοκρασίας 4° C· ‖ φυσ. κ. χημ. **ἀτομικὸν βάρος** στοιχείου, τὸ εἰς γραμμά-

ρια ποσὸν αὐτοῦ, ὅπερ εἰσέρχεται εἰς τὰς χημικὰς ἑνώσεις· || ἐπὶ ἐμπορευμάτων, **καθαρὸν βάρος** τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀποβάρου βλ.λ., τὸ νέτο· ἀντίθ. μεικτὸν βάρος, τὸ σπόρκο· 4) νεώτ. κατὰ πληθ. **βάρη** τὰ σταθμητικὰ μέτρα, ἄ. σταθμά (τὰ), τὰ ζύγια· 5) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ὢν οἱονεὶ ἄσκοπος φόρτος τῆς γῆς ἢ τῆς κοινωνίας ἢ τῶν οἰκείων αὐτοῦ, ὁ περιττός, ἀνωφελής, ἄχρηστος, ἄνεργος (πρβλ. Ὅμ.Ἰλ.Σ 104, Ὀδ.Υ 379 ἄχθος ἀρούρης): Σοφ.ἀπ.945 βάρος **περσικὸν γῆς, - βάρος τῆς κοινωνίας, - χασομέρης βάρος τῆς οἰκογένειάς του·** 6) ὅθ. νεώτ., δημ. κ. ἐν φρ. ἐν παρεμφερεῖ σημ. οἷον: **οἱ ἀργόμισθοι εἶναι βάρος τοῦ δημοσίου ταμείου ἢ τοῦ προϋπολογισμοῦ, - ζῇ εἰς βάρος τῶν ἄλλων, - βάρος μοῦ ἔγινεν ἡ ζήση,** Σαλωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος 14,4 **σὰ φτωχοῦ ποὺ θυροδέρνει κι εἶναι βάρος του ἡ ζωή·** 7) συνεκδ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. κ. γεν. ἐμβίων, πᾶν τὸ ἐπιφέρον αἴσθημα πιέσεως, καταθλίψεως κοπώσεως, δυσφορίας, οἱονεὶ ἐκ φόρτου: Νίκ.Ἀλεξ.117 **πίσσης γὰρ ῥώθωσιν ἄγει βάρος** (περὶ κανθαρίδος), ΠΔ Μακκ.2,9,10 **τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος, - τὸ ἐκ τῶν γηρατείων βάρος, - νιώθω βάρος στὸ στομάχι·** || εἰδ. ἡ μοχθηρὰ κατάστασις τοῦ σώματος ἢ μέλους τινὸς αὐτοῦ, ἡ σωματικὴ καταπόνησις, ταλαιπωρία, κάμστος, ἀχθεινὴ διάθεσις: Ἱππ.Δίαιτ.Ὀξ.4 **σπληνὸς βάρεα,** Πλάτ.Φαίδ. 117 B **ἕως ἂν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται** (τῷ Σωκράτει, ἐκ τῆς πόσεως τοῦ κωνείου), Πλούτ.Ἠθ.345 B **ἠτόνει δὲ καὶ ἡ χεὶρ καὶ βάρος εἶχε ναρκῶδες ὑπὸ τῆς φλεγμονῆς τοῦ τραύματος,** Συνέσ.Φαλάκρ.Ἐγκωμ.75 D **κόρυζα καὶ βάρος ὤτων** (βαρυηκοΐα), Ἐρωτόκρ.Α 1817 **τὸν κύριν του καλύτερα ηὗρηκε δίχως βάρος, - αἰσθάνομαι βάρος στὸ κεφάλι - στὰ μάτια·** 8) ὁμ. ἐν ἀμέσῳ ἀναφορᾷ πρὸς ψυχικὴν διάθεσιν ἤτοι ἀσχέτως πρὸς σωματικὴν καταπόνησιν, πᾶν τὸ ἀχθηρόν, τὸ ἐνοχλητικόν, τὸ δυσφορίαν, ψυχικὴν στενοχωρίαν ἐμποιοῦν: Ξενοφ.Ἀπομν.2,7,1 **χρὴ τοῦ βάρους μεταδιδάναι τοῖς φίλοις,** Πάπ. **εἰ τοῦτο σοι βάρος φέρει** (ἐνόχλησιν), φρ. νεώτ. δημ. **δίδω (-νω) -εις-ει βάρος σὲ ..** (= φέρω, προκαλῶ ἐνόχλησιν εἴς τινα), ὁμ. **γίνομαι-σαι-ται βάρος** (πρβλ. φρ. γίνομαι φόρτωμα): **ἔχε τὸ νοῦ σου μὴ τοὺς γίνῃς βάρος** (= ὀχληρός)· ὁμ. φρ. **μὴ πρὸς βάρος** (= ἄνευ στενοχωρίας σας): **μὴ πρὸς βάρος, μπορεῖτε νὰ μοῦ κάνετε πίστωση γιὰ λίγες μέρες·** ἐν ὁμ. σημ. **κά(μ)νω-εις-ει βάρος** καὶ **εἶμαι - εἶσαι - εἶναι βάρος: νὰ μὴ σᾶς κάνω βάρος, - δὲ(ν) θέλω νὰ εἶμαι βάρος κανενός·** 9) ἀπολ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ βαρυθυμία, ἡ θλῖψις, τὸ ψυχικὸν ἄχθος: Αἰσχ.Πέρσ.945 **ἥσω τοι τὰν πάνδυρτον, λαοπαθῆ τε σέβων ἁλίτυπά τε βάρη,** Σοφ.ΟΚ 409 **ἔσται ποτ' ἄρα τοῦτο Καδμείοις βάρος,** Φίλ.2,674 **τὰ βάρη ὅσα ψυχὴν καθέλκοι,** Ἐρωτόκρ.Ε 385 **κι ἂν τόνε διώξ' ἡ Ἀρετὴ σὲ βάρος δὲν τὸ παίρνει,** φρ. **τὸ ἔχω βάρος στὴν ψυχή μου** (= αἰσθάνομαι δι' αὐτὸ ψυχικὸν ἄχθος, τύψιν)· 10) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ δεινὴ βιοτικὴ δυσχέρεια, ἡ ἐκ δυναστεύσεως ταλαιπώρησις, ἡ ἐξ ἀχθηρᾶς καταστάσεως ψυχικὴ καταπίεσις, συνεκφερομένου κατὰ γεν. τοῦ αἰτίου ταύτης: Σοφ.Ἀντ.1256 **καὶ τῆς ἄγαν γάρ ἐστί που σιγῆς βάρος,** αὐτ.Ἠλ.939 **παρούσης πημονῆς . . βάρος, - τὸ βάρος τῆς κατάρας - τῆς σκλαβιᾶς·** || μσν. κ. δημ. κατὰ πληθ. **βάρητα** αἱ καταπιέσεις, τὰ βάσανα: Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μωρ. 30,132 **ἀπ' τὰ πολλὰ τὰ βάρητα μὴν ἀλλαξοπιστήσουν,** Ἐρωτόκρ.1227 **μὴ δῇς μεγάλα βάρητα καὶ πάθη στὸ κορμί σου·** 11) εἰδ. ἡ ἐκ δυσκόλων ἀλλοτρίων ἀπαιτήσεων ἢ ἡ ἐξ ἐπιβεβλημένων ὑποχρεώσεων καταθλίψις, καταπίεσις: Πολύβ.1,31,5 **οὐδ' ἀκούοντες ὑπομένειν ἐδύναντο τὸ βάρος τῶν ἐπιταγμάτων, - τὸ βάρος τῆς ἀγγαρείας·** || ὅθ. κ. νεώτ. ἐπὶ φόρων, ἡ ὑποχρέωσις εἰς τὴν καταβολὴν φόρων, ἡ φορολογία: αὐτ.1,67,1 **τὸ βάρος τῶν φόρων,** Ἐπιγρ. **βάρος τῆς λειτουργίας, - πίναξ φορολογικῶν βαρῶν, - τὰ βάρη τοῦ χαρτοσήμου·** κ. εἰδ. ἐν πληθ. ἁπλ. αἱ καταθλιπτικαὶ φορολογικαὶ ὑποχρεώσεις: Ἐπιγρ. **οὐκέτι δυνάμεθα φέρειν τὰ βάρη,** Πάπ. **κουφίσαι τὰ βάρη, - δὲν ἀντέχει ὁ λαὸς εἰς τόσα βάρη, - τέτοια βάρη δὲν ἔχει κανένας ἄλλος λαός·** || κ. ἐπὶ ἀκινήτων γεν. ὁ ἐπ' αὐτῶν ἐπιβεβλημένος φόρος ἢ τὸ ἐπ' αὐτῶν εἰδικῆς τινος χρήσεως δικαίωμα ἄλλου, ἡ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις ἢ τὸ ἀλλότριον ἐμπράγματον δικαίωμα: Πάπ. **ἄρουρα μὴ προϋποκειμένη οἱῳδήποτε πράγματι ἢ βάρει, - βάρος** (δ. δουλεία) **- θέας - διόδου·** 12) γεν. κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὑποχρέωσις, εὐθύνη: ΚΔ Γαλ.6,2 **ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, - τὸ βάρος τῆς διακυβερνήσεως τῶν κοινῶν, - ἀναδέχομαι ὅλον τὸ βάρος,** Δραγούμη Ὅσοι Ζωντανοὶ 17 **κανένα βάρος δὲ θὰ παίρνουν ἐπάνω τους·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. κατὰ πληθυντ., δημ. συνηθέστ. **βάρητα** αἱ οἰκογενειακαὶ ὑποχρεώσεις, ἡ ἠθικὴ εὐθύνη τοῦ παρέχειν τὰ τοῦ βίου ἢ συνδρομὴν πρὸς τοῦτο εἰς τοὺς οἰκείους: **ἔχω οἰκογενειακὰ βάρη, - καλὸς εἶναι ὁ γαμπρὸς μὰ ἔχει πολλὰ βάρητα·** || δημ. εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἀνυπάνδρους ἀδελφάς: **σὰ βγάλω ἀπὸ πάνω μου δυὸ βάρητα ποὺ ἔχω ἀκόμα, θὰ παντρευτῶ κι ἐγώ·** 13) νεώτ. νομ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἀκίνητα, πᾶσα διὰ δουλείας ἢ ἐνυποθήκου χρέους ἢ ἄ. βαρύνουσα τὸ ἀκίνητον ὑποχρέωσις ἢ τρίτου ἀπαίτησις: φρ. συμβολαίων: **ἐλεύθερον παντὸς βάρους ρυμοτομίας, χρέους, ὑποθήκης, προσημειώσεως, προικῴου δικαίου ἢ τρίτου ἐκνικήσεως·** || ὁμ. νομ. **βάρος ἀποδείξεως** ἡ ὑποχρέωσις διαδίκου πρὸς ἀπόδειξιν ὡρισμένων περιστατικῶν· 14) νεώτ. κ. δημ. μετὰ τῆς προθ. **εἰς** καὶ προσ. ἀντων. κατὰ γεν. οἷον **εἰς βάρος μου-σου-του** ὑπ' εὐθύνην ἢ εἰς καταλογισμόν: **τὰ ἔξοδα ὅλα εἰς βάρος μου·** || ὁμ. πρὸς καταλογισμόν, κατηγορίαν, ὄνειδος κττ.: **λέγονται πολλὰ εἰς βάρος σας, - ἐγελοῦσαν ὅλοι εἰς βάρος του·** || ὁμ. ἐπὶ βλάβῃ, ζημίᾳ τινός: **ἐπλούτησαν εἰς βάρος τοῦ πτωχοῦ λαοῦ, - ἔλαβον ὀλίγοι ἐπιτήδειοι μεγάλας ἀποζημιώσεις εἰς βάρος τῶν ἄλλων·** 15) ἐν ἀγαθῇ σημ. ἀφθονία, πλῆθος, ὄγκος μέγας: Εὐρ.Ἠλ.1287 **δότω πλούτου βάρος,** αὐτ.ΙΤ 416 **ὄλβου βάρος,** ΚΔ Κορ.2,4,17 **αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν·** 16) ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύς: Πολύβ.1,16,4 **τὸ πλῆθος καὶ τὸ βάρος τῶν ρωμαϊκῶν στρατοπέδων,** Διόδ.Σ 4,10 **καταπλαγεὶς τὸ βάρος τῆς ἐξουσίας·** || ὅθ. κ. ἡ σφοδρότης ὁρμῆς: αὐτ.20,52 **τοὺς περὶ τὸν Δημήτριον μετὰ βάρους ἐπιφερομένους,** Ἀλκίφρ. 3,18 **κύνα τῷ βάρει τῆς ὑλακῆς ἀποσοβοῦσαν τοὺς ἐπιβουλεύοντας τοῖς ποιμνίοις·** 17) κ. νεώτ. ἰσχύς, ἐπιρροή, τὸ κῦρος, τὸ νεώτ. βαρύτης: Πολύβ.4,32,7 **οὔτ' αὐτοὶ δι' αὑτῶν ἀντοφθαλμεῖν ἐδύναντο πρὸς τὸ βάρος τῶν Λακεδαιμονίων,** Πλούτ.Περ.37 **οὐδεὶς βάρος ἔχων ἰσόρροπον οὐδ' ἀξίωμα πρὸς τοσαύτην ἐχέγγυον ἡγεμονίαν,** Διόδ.Σ 19,70 **πίστιν τε μεγάλην καὶ βάρος, - τὸ βάρος τῆς γνώμης του, - τοῦ ἀξιώματος·** 18) σεμνότης, αὐστηρότης τοῦ χαρακτῆρος: Πλούτ. Δημήτρ.2 **τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ χάριν καὶ βάρος καὶ ὥραν εἶχε·** 19) γραμμ. ἡ βαρύτης, ἔμφασις τῶν τόνων: Ἀπολλ.Δύσκ.Συντ.98,1· 20) ἐν τῇ μουσ. ἡ βαρύτης τοῦ τόνου: Ἀριστείδ.Κ 1,11.

βᾶρος (ὁ) μτγν. κ. βᾶρον (τὸ) εἶδος ἀρτύματος ἢ κορυκεύματος: Μνησίμ.4,62.

βαροσάνεμον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον συνιστάμενον ἐκ τροχοῦ μετὰ πτερυγίου στρεφομένου ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ ἐνεργοῦντος ἐπὶ ἐλατηρίου μετροῦντος αὐτῷ τὴν ὠστικὴν δύναμιν τοῦ ἀνέμου.
βαρόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαροσκόπιον (τὸ) νεώτ. φυσ. συσκευὴ δι' ἧς ἀποδεικνύεται ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνώσεως τῶν ἀερίων.
βάροσμος (ὁ) νεώτ. βοταν. κ. **βαρύοσμος** βλ.λ.
βαροστομαχιά (ἡ) δημ. κ. **βαρυστομαχιά** βάρυνσις, ὀχληρὰ κατάστασις τοῦ στομάχου ἐκ δυσπεψίας.
βαροστομαχιάζω δημ. κ. **βαρυστομαχιάζω** ἔχω βαρυστομαχιὰ βλ.λ.
βαροστόμαχος-η-ο δημ. κ. **βαρυστόμαχος** ὁ προκαλῶν βάρος, ὄχλησιν εἰς τὸν στόμαχον, κακοχώνευτος, ἐπὶ ἐδεσμάτων· 2) ὁ πάσχων ἀπὸ βαροσταμαχιὰ βλ.λ.
βαροταξία (ἡ) νεώτ. βιολ. φαινόμενον εὐαισθησίας κατωτέρων τινῶν ὀργανισμῶν εἰς τὴν ἄνισον ἐπίδρασιν τῆς πιέσεως τοῦ ἐν ᾧ ἀναπτύσσονται ὑγροῦ: **βαροταξία θετική - ἀρνητική.**
βαροτρόπιον (τὸ) νεώτ. ἁμάξιον κινούμενον διὰ τῶν ποδῶν τοῦ ἐπιβαίνοντος, ἄλλοτε ἐν χρ. ἐν Γαλλίᾳ.
βαροτροπισμός (ὁ) φυσ. ὁ γεωτροπισμὸς βλ.λ.
βαρουκλός-ή-ό δημ. ἐπὶ γαιῶν ὁ ὑγρός, ἐλώδης, ἅ. βαρικὸς βλ.λ.· ‖ ὁ δυσκόλως ἀροτριούμενος ἕνεκα τῆς ἐκ τῶν λιμναζόντων ὑδάτων συμπήξεως τῶν χωμάτων: **βαρουκλὸ χωράφι.**
βαροῦλκον (τὸ) νεώτ. μηχανὴ πρὸς ἀνύψωσιν ἢ ἕλξιν βαρῶν, βίντσι.
βαρουλκός (ἡ) (ἐνν. **μηχανή**) μτγν. τὸ βαροῦλκον βλ.λ., πρβλ. βαρυολκός· ‖ τίτλος συγγράμματος Ἥρωνος τοῦ Ἀλεξανδρέως.
βαροῦμαι-έομαι μσν. ὀκνῶ, οὐχὶ προθύμως διάκειμαι, πλήττω, βαριέμαι: Πρόδρ.Α 443 **καὶ πίστευσον βαροῦμαί το νὰ γένω πραχεράρης.**
βαρουμένη (ἡ) δημ. κ. **βαρεμένη** ἡ ἔγκυος γυνή.
βαρούσι (τὸ) δημ. πλοῦτος κ. δὴ κτηματικός· ‖ συνεκδ. πλουσία οἰκογένεια, πλουσιόσπιτο: **σὲ καλὸ βαρούσι ἔπεσ' ἡ κόρη τοῦ μυλωνᾶ.**
βαρουτίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φάρμακον διουρητικὸν καὶ διὰ καρδιακὰς παθήσεις ὑπὸ μορφὴν λευκῆς κρυσταλλικῆς κόνεως.
βαρούχειος ὕπνος (ὁ) νεώτ. ἢ ἁπλῶς βαρούχειος ὁ μακρᾶς διαρκείας ὕπνος· 2) μτφ. πλήρης καὶ παρατεταμένη ἀδιαφορία, ἀβελτηρία, ἀκηδία: ἡ **κυβέρνησις ὑπνώττει τὸν βαρούχειον.**
βαροφαίνεται ἀπρόσ. δημ. κ. **βαριοφαίνεται** βαρυφαίνεται βλ.λ.: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.247,17 **μ' ἀπάνω εἰς τς ἐννιὰ φορὲς τοῦ Χάρο βαροφάνη.**
βάρπυργος Ἡσ. «πορμεῖο περὶ ἀμφωδῶν».
βάρρα πάπ. ἔγκυος, κυοφόρος· 2) ὅθ. κ. πλήρης, μεστός, ἐπὶ φυτῶν.
βαρραία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας **τῶν ὀρχεοειδῶν.**
βαρρακανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐκ θειούχου χαλκοῦ καὶ σιδήρου.
βαρρανδεόκερας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων ζῴων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει, τῆς οἰκογενείας **τῶν ναυτιλιδῶν κεφαλοπόδων.**
βαρρανδεόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκτινοκρινιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαρρανδία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀρθροπόδων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσαφιδῶν τριλοβιτῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαρρανδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἀργιλοῦχος ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ ατρεγγίτου.
βαρράνκας (αἱ) (ἀκλ.) νεώτ. αἱ ὑπὸ τῶν ὑετίων ὑδάτων ἀνοιγόμεναι εἰς τὰς κλιτῦς τῶν ἡφαιστείων καὶ ἐντὸς τῶν λεπτοκόκκων ἀναθλημάτων **αὐτῶν** βαθεῖαι χαράδραι.
βαρραχεῖν Ἡσ. «ἠχεῖν, σκιρτᾶν».
βάρρει Ἡσ. ἢ βορρεῖ Ἡσ. «ἀπολεῖ».
βαρρέμιος βαθμὶς ἢ ἡλικία (ἡ) νεώτ. γεωλ. μία τῶν πέντε βαθμίδων τῆς παλαιοκρητιδικῆς ὑποπεριόδου τῆς κρητιδικῆς περιόδου τοῦ μεσαζωϊκοῦ αἰῶνος τῆς γῆς.
βαρρενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὑπὸ μορφὴν λεπτῶν βελονῶν καὶ ἰνῶν, συνιστάμενον ἐκ θειοαντιμονιούχου μολύβδου.
βαρρετία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ρουδιστῶν ἑτεροδόντων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαρριγκτωνία (ἡ) νεώτ. βοταν. δένδρον ἢ δενδρύλλιον τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρτοειδῶν.**
βαρρόδη (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος παλαιοζῴων ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει, ἀνῆκον εἰς τὸ καὶ νῦν ὑπάρχον γένος **τάπης.**
βαρροϊσέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **βραγχιοπόδων** ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **λιγκουλιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαρροϊσία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς τάξεως τῶν **συκωδῶν ἀσβεστοπόδων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βαρροϊσίκερας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **πουλχελλιδῶν ἀμμωνοειδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βάρρων μσν. ἀνδρεῖος: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.Ι,12.
βάρσαμο (τὸ) δημ. κ. **ὁ βάρσαμος** κ. **μπάρσαμο(ς)** κ. **μπάλσαμο(ς)** τὸ φυτὸν **βάλσαμον** βλ.λ.
βάρσανα (τὰ) δημ. τὸ φυτὸν ἀθανασία ἢ βαλσαμώδης, ἅ. κόστος, καρυοφύλλι, βάλσαμο βλ.λ.· 2) τὰ βάσανα (κατὰ παρετυμολογικὴν ἐπίδρασιν τοῦ βαρῶ) ἐν τῇ φρ.: **βάρσανα ποὺ μὲ βαροῦνε.**
βαρσοβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συγγενὲς πρὸς τὸ ὀρυκτὸν ἀνορθίτης, εὑρισκόμενον ἐντὸς χρυσοφόρων προσχώσεων.
βαρτονία (ἡ) νεώτ. βοταν. φυτὸν ἰθαγενὲς τῆς Β. Ἀμερικῆς τῆς οἰκογενείας τῶν **γεντιανωδῶν.**
βαρτόνιος βαθμὶς ἢ **ἡλικία** (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ἡ παλαιοτέρα τῶν δύο ἡλικιῶν τῆς ἀνωτέρας ἠωκαίνου ἐποχῆς τῆς τριτογενοῦς διαπλάσεως τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος τῆς γῆς.
βαρτραμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς** οἰκογενείας τῶν **βρυϊδῶν.**
βαρτραμιδούλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ποττιαδῶν.**
βάρτσαμος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν βάλσαμον **βλ.λ.**
βαρτσέρης (ὁ) δημ. τὸ ποῶδες κτηνοτραφικὸν φυτὸν **φαλαρὶς** βλ.λ. ἢ **βολβώδης,** ἅ. **κουκκούλι, κουκκουλόχορτο.**
βαρυ- κ. μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὡς α' συνθετ. ἐπιθέτων, ὁ ἔχων βαρὺ τὸ β' συνθετ.: **βαρύνωτος, βαρύσαρκος, βαρυσκελής·** ‖ κ. ἐν μτφ. χρ.: **βαρυκάρδιος** (ὁ ἔχων βαρεῖαν τὴν καρδίαν, ὁ λυπημένος), **βαρυκέφαλος** κ. **βαριοκέφαλος** (ὁ ἔχων βαρύν, δύσκαμπτον τὸν νοῦν, ὁ δυσκόλως ἀντιλαμβανόμενος), **βαρυνούσης** (ὁ ἔχων βαρὺν τὸν νοῦν), **βαρυγγωμῶ** κ. **βαργωμῶ** κ. **βαργωμίζω** (ἔχω βαρεῖαν γνώμην, ψυχικὴν διάθεσιν, βαρυθυμῶ, δυσανασχετῶ), **βαρυήκοος** (ὁ ἔχων βαρεῖαν, ἀμβλεῖαν τὴν ἀκοήν, ὁ μὴ ἀκούων καλῶς), **βαρυακούω·** 2) ἐπιτατικὸν τῆς σημ. τοῦ δ' συνθετικοῦ: **βαρύκοτος, βαρυπενθής, βαρύχολος, βαρυώδυνος, βαρυπαθής, βαρύοσμος, βαρύτιμος, βαρυσήμαντος, βαρυχειμωνιά·** 3) ἰσοδύναμον πρὸς τὸ ἐπίθ. **κακὸς** καὶ τὸ ἀχώρ. μόρ. **δυσ-**: **βαρύψυχος** (κακόψυχος), **βαρύλογος, βαρύοσμος** (δύσοσμος), **βαρυφαίνεται** κ. **βαριοφαίνεται** (κακοφαίνεται), **βαρυδαιμονῶ, βαρυστομαχιάζω** κ. **βαριοστομαχιάζω.**
βαρύ (τὸ) θυμίαμα εὐῶδες· ΑΒ 225.16 βαρύ, θυμια-

μάτιόν τι εὐῶδες· 2) Ἡσ. « χαλεπόν, μέγα, ἰσχυρόν, ἀναιδές »· 3) οὐδ. τοῦ βαρὺς βλ.λ.

βαρυαής-ές μτγν. ἐπὶ ὕπνου, ὁ καθ' ὃν τις ἀναπνέει βαρέως, δθ. ὁ βαθύς : Ὀππ.Κυν.3.421 **αὐτὰρ ὅγ' ἐξ ὕπνου βαρυαέος ἔγρετο δειλός**· || ὁ ἀναδίδων βαρεῖαν ὀσμήν : Νίκ.Θηρ.43.

βαρυακούω νεώτ. κ. δημ. κ. **βαριακούω**, εἶμαι βαρυήκοος βλ.λ.

βαρυαλγής-ές κ. μον. κ. νεώτ. ὁ βαρέως ἀλγῶν, ὁ ὑποφέρων βαρεῖς πόνους : Ὀρφ.Ὕμν.69,7· 2) ὁ ἐπιφέρων βαρέα ἄλγη, ὁ προξενῶν βαρεῖς πόνους, ὁ βαρυάλγητος : Ἐπιγρ.1.477.37 **βαρυαλγέα νοῦσον**, Κ Μανασσ.Χρον.82.6 **στοναχὰς βαρυαλγεῖς**· 3) νεώτ. μτφ. ὁ αἰσθανόμενος βαρεῖαν θλῖψιν, ὁ λίαν τεθλιμμένος, δημ. παλυπονεμένος.

βαρυάλγητος (ὁ) ὁ προξενῶν βαρέα ἄλγη, ὁ λίαν ὀδυνηρός : Σοφ.Αἶ.199 **ἁπάντων καγχαζόντων γλώσσαις βαρυάλγητα** (δ.γρ. **βαρυαλγήτως**).

βαρυαλγήτως ἐπίρρ. μὲ βαρυαλγίαν.

βαρυαλγία (ἡ) νεώτ. μέγα ἄλγος· 2) μτφ. βαρεῖα θλῖψις.

βαρυαλγῶ-έω νεώτ. ἀλγῶ βαρέως, πονῶ πολύ· 2) μτφ. θλίβομαι βαθέως, ὑποφέρω σφόδρα : **τὰ βαρυαλγοῦντα τέκνα τοῦ μεταστάντος.**

βαρυαλγῶς ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ βαρέος ἄλγους· 2) μτφ. μετὰ βαθείας θλίψεως.

βαρυαναστενάζω μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. **βαριαναστενάζω** βαριά, ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴν καρδιά.

βαρύαραν Ἡσ. « ἰσχυρόν, στερέμνιαν ».

βαρυαυλητής (ὁ) νεώτ. ὁ παίζων βαρύαυλον βλ.λ.

βαρύαυλος (ὁ) νεώτ. μουσ. ξύλινον ἐμπνευστὸν ὄργανον μετὰ διπλῆς καλαμίνης γλωττίδος συγγενεῦον πρὸς τὸ ἀγγλικὸν κέρας, τὸν ὀξυβόαν καὶ τὸν ἀρχαῖον φρύγιον αὐλόν, δημ. φαγγότο.

βαρυαχής-οῦς-ές ὁ βαρέως ἢ βαθέως στενάζων, ὁ πλήρης θλίψεως, στεναγμῶν : Σοφ.ΟΚ 1561 **μήτ' ἐπὶ βαρυαχεῖ μόρῳ**, πρβλ. δυσαχής· 2) δωρ. τ. τοῦ βαρυηχής βλ.λ., ὁ βαρέως ἢ βαθέως ἠχῶν : Ἀριστφ.Νεφ.278 **πατρὸς ἀπ' Ὠκεανοῦ βαρυαχέος**· 3) ἐπὶ ταύρων, ὁ βαρέως, ἰσχυρῶς μυκώμενος : Βακχ.15,18 **βαρυαχέας ἐννέα ταύρους.**

βαρυαχθής-οῦς-ές μτγν. ὁ λίαν φορτικός, ἐπαχθής : Νόνν.Δ 40,155 **ζυγὰ δουλοσύνης βαρυαχθέος**· || ὁ διὰ τὸν ὄγκον, τὸ βάρος αὐτοῦ ἐπάγων ἄχθος : Σωρ.1,55 **τὸ κατὰ γαστρὸς βαρυαχθές.**

βαρυαχθῶ-έω μτγν., μσν. αἰσθάνομαι βαρὺ ἄχθος, καταπόνησιν : Ὑπερέχ.Προτρ. εἰς Μοναχ.322Α **ὁδοιπόρος βαρυαχθήσας.**

βαρυβάμων-ονος-ον μτγν. ὁ βαρέως, βραδέως βαίνων, κινούμενος, ὁ ἀργοκίνητος : Μαν.4,318 **φλογὸς βαρυβάμονος ὁλκῷ.**

βαρυβάρβιτος (ἡ) νεώτ. μουσ. εἶδος μουσικοῦ ὀργάνου, ἀ. βαθύχορδον, κοιν. κοντραμπάσο βλ.λ.

βαρυβάστακτος-ον νεώτ. ὁ βαρέως, ὁ μετὰ δυσχερείας βασταζόμενος.

βαρυβόας ὁ βαρέως βοῶν, ὁ βαρύηχος : Πίνδ. ἀπ.143,2 **βαρυβόαν πορθμὸν.. Ἀχέροντος.**

βαρυβογγῶ-άω δημ. βαρέως, ἰσχυρῶς, ἐκ βαθέων στενάζω, βογγῶ βαριά : Παλαμ.Τρισεύγ. σ.48 **ἀπὸ τὰ μικρά μου χρόνια κάτι ἀξήγητο μέσα μου βαρυβογγοῦσε.**

βαρυβομβῶ-έω νεώτ. βομβῶ βαρέως, παράγω βαρύν, ἰσχυρὸν βόμβον.

βαρυβρεμέτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ **βαρυβρεμέτης** βλ.λ., ἡ βαρέως, ἰσχυρῶς, δεινῶς βρέμουσα, ἠχοῦσα, βροντῶσα : Ὀρφ.Ὕμν.10,25.

βαρυβρεμέτης (ὁ), θηλ. **βαρυβρεμέτειρα** (ἡ) βλ.λ., ὁ βαρέως, ἰσχυρῶς βρέμων, βροντῶν : Σοφ. Ἀντ.1117 **καὶ Διὸς βαρυβρεμέτα γένος.**

βαρυβρέμων μσν. βαρύβραμος βλ.λ. : Ἰάκωβος Μοναχ. κατὰ Ψελλοῦ 2 **ὀβριμοβούγαιε καὶ βαρυβρέμων.**

βαρυβρίμητος-ον μσν. ὁ λίαν ὁρμητικός : Πρόδρ. ἐν Ἀν. Βοασ.Νέ.377 **βαρυβρίμητος ἱππεύς.**

βαρυβρομήτης (ὁ) μτγν., ὁ βαρυβρεμέτης βλ.λ. : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 7,394 **βαρυβρομήταν δινητὸν πέτρον** (ἰσχυρῶς βροντῶντα καὶ στρεφόμενον λίθον).

βαρύβρομος-ον ὁ βαρύν, ἰσχυρὸν κρότον προξενῶν, ὁ βαρύηχος : Βακχ.16,76 **βαρύβρομον πέλαγος**, Εὐρ.Ἑλ.1305 **βαρύβρομόν τε κῦμ' ἅλιον**, αὐτ.Φοίν.183 **Διὸς βαρύβρομοι βρονταί**· || τὸ οὐδ. πληθ. **βαρύβραμα** ἐν ἐπιρρ. χρ. ἐν βαρεῖ κρότῳ : Ὁμ.ἀπ.25 **βαρύβρομα θωύσσοντες**· || ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων, ὁ βαρέως, ἰσχυρῶς ἠχῶν : Εὐρ. Βάκχ.156 **μέλπετε τὸν Διόνυσον βαρυβρόμων ὑπὸ τυμπάνων**, αὐτ.Ἑλ.1351 **βαρύβρομον αὐλόν**· || ὁμ. κ. ἐπὶ μουσικοῦ ρυθμοῦ : Λᾶσος 1 **βαρύβρομος ἁρμονία Αἰολίς.**

βαρυβρόντημα (τό) νεώτ. τὸ ἰσχυρὸν βρόντημα.

βαρύβροντος-ον νεώτ., ὁ ἰσχυρῶς βροντῶν.

βαρυβρύχης (ὁ) μσν. ἐπὶ λέαντος, ὁ ἰσχυρῶς βρυχώμενος : Μ Φιλῆς 2,358 **βαρυβρύχης λέων.**

βαρυβρώς-ῶτος (ὁ,ἡ), ὁ καταβιβρώσκων, κατατρώγων, κ. μτφ. ὁ φθείρων, κατατήκων : Σοφ.Φιλ. 695 **στόνον βαρυβρῶτ' ἀποκλαύσειεν αἱματηρόν.**

βαρυγγώμια (ἡ) δημ. ἀγανάκτησις, δυσφορία δυσαναοχέτησις.

βορυγγωμίζω δημ. κ. **βαργωμίζω** κάμνω τινὰ νὰ ἀγανακτῇ, νὰ βαρυγγωμᾷ βλ.λ.· 2) ἀμτβ. ἀντὶ βαρυγγωμῶ βλ.λ.

βαρυγγωμῶ-άω δημ. κ. **βαρυγκωμῶ** κ. **βαργωμῶ** ἀγανακτῶ, δυσφορῶ ἐναντίον τινός, δυσανασχετῶ : **μὴ βαρυγγωμᾷς**· 2) κατ' ἐπέκτ., ἐκφέρω ἀρὰς ἐναντίον τινός : **ἄκου τήνε πῶς βαρυγγωμάει στὰ παιδιά της, ἢ μὲ τὰ παιδιά της**· 3) μετὰ βαρυθυμίας ἀπελπίζομαι ἢ ἀπαυδῶ βλ. λ.61 : **βαρυγγώμησε ὁ καημένος.**

βαρύγδουπος-ον κ. νεώτ. ὁ προξενῶν βαρύν, ἰσχυρὸν δοῦπον, ὁ βαρέως ἠχῶν, βροντῶν, κρατῶν : Πίνδ.Ο 8,44 **βαρυγδούπου Διός**, αὐτ.Π 4,210 **βαρυγδούπων ἀνέμων**, Ἴων Χῖος Λυρ.9,3 **ἥδιστον πρόπολον βαρυγδούπων ἐρώτων, οἶνον.**

βαρυγδουπῶ-έω νεώτ. δουπῶ βαρέως.

βαρυγέρων-οντος (ὁ) μσν. βαθύγηρως **βλ.λ.** : Νικήτ.Χων.341,15.

βαρυγέτας ΕΜ 206,23 « περὶ ἀλαζόνος, ὃν καὶ βαρυγέταν εἰρήκασι », πρβλ. Ἡσ. « **βάρος μὲν ἔχοντας, Γέτας δὲ ὄντας** ».

βαρυγκωμίζω δημ. βαρυγγωμίζω βλ.λ.

βαρυγκωμῶ-άω δημ. βαρυγγωμῶ βλ.λ.

βαρύγλωσσος (-η)-ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., ὁ ἔχων βαρεῖαν, κακήν, δηκτικὴν γλῶσσαν, ὁ κακόγλωσσος : ΠΔ Ἰεζ.3,55 **οὐ πρὸς λαὸν βαρύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ** (δ. ἀνάγν. ἀντὶ βαθύγλωσσον), Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.10,135,22 **βαρυγλώσσοιο τεοῦ χάριν ἀνθερεῶνος**, Εὐστ.Ἰλ.1329,33 **ὁ βαρύγλωσσος Ἱππῶναξ**· 2) νεώτ. ὁ βαρυνόμενος νὰ λαλῇ· 3) νεώτ. κ. δημ. ἐν σπαν. χρ. ὁ βραδύγλωσσος.

βαρυγλώχιν-ινος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ λίαν ὀξύς, ὁ σαυβλερός : Ὀππ.Ἁλ.5,255 **βαρυγλώχινα τρίαιναν** (δ.γρ. τανυγλώχινα).

βαρυγνωμιά (ἡ) δημ. ἡ κατά τινας δυσφορία, ἀγανάκτησις, ἡ βαρυγγώμια βλ.λ.

βαρύγνωμος-η-ο δημ. ὁ βαρύθυμος, ἠγανακτημένος· || τὸ οὐδ. **βαρύγνωμο** ὡς οὐσ. ἡ βαρυγνωμιά βλ.λ. : Βαλαωρ. Κυρὰ Φροσύνη 1,558 **σῦρε, παιδί μου, στὸ καλό, βαρύγνωμο δὲ σῶχω.**

βαρυγνωμῶ-έω νεώτ., κ. δημ. ἀγανακτῶ, δυσφορῶ ἐναντίον τινός, βαρυθυμῶ, βαρυγγωμῶ βλ.λ.

βαρυγνώμων-ονος-ον νεώτ., ὁ βαρύγνωμος βλ.λ.

βαρυγογγύζω νεώτ., γογγύζω βαρέως, βαθέως, ἰσχυρῶς.

βαρυγόμια (ἡ) δημ. κ. **-γώμια** βαρυγγώμια βλ.λ.

βαρυγομίζω δημ. κ. **-γωμίζω** βαρυγγωμίζω βλ.λ.

βαρυγομῶ-άω δημ. κ. -ωμῶ βαρυγγωμῶ βλ.λ.

βαρυγούνατος-ον μτγν. ποι. ὁ ἔχων βαρέα γόνατα, δθ. ὁ βαρέως κινούμενος, ἀργοκίνητος, ὀκνηρός: Θεόκρ.18,10 **ἦ ῥά τις ἐσσὶ λίαν βαρυγούνατος;**

βαρύγουνος-ον μτγν. ποι. ὁ βαρυγούνατος βλ.λ., ὁ βραδέως πορευόμενος, δθ. ὁ ὀκνός, ὁ ὀκνηρός: Καλλ.Δῆλ.78 **ὁ δ' εἵπετο πολλὸν ὄπισθεν Ἀσωπὸς βαρύγουνος, ἐπεὶ πεπάλακτο κεραυνῷ.**

βαρύγυιος-ον μτγν. ποι. ὁ βαρύνων, ἐπιφέρων βάρος εἰς τὰ μέλη, ὁ κοπιαστικός : Ὀππ.Ἁλ.5,63 **βαρύγυια καὶ οὐκ εὔπρηκτα κέλευθα,** Γαίτουλ.ἐν ΑΠ 6,190 **ὣς μευ βαρύγυιον ἀπώσαο νοῦσον.**

βαρυγώμια (ἡ) δημ. κ. -γόμια βαρυγγώμια βλ.λ.

βαρυγωμίζω δημ. κ. -γομίζω βαρυγγωμίζω βλ.λ.

βαρυγωμῶ-άω δημ. κ. -γομῶ βαρυγγωμῶ βλ.λ.

βαρυδαιμονία (ἡ) δυστυχία, ἀθλιότης, θλιβερὰ κατάστασις, κακομοιριά : Ἀντιφ.2,2,2 **εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἥκω·** 2) σκυθρωπότης, τραχύτης, σκαιότης, σκληρότης: Λυσ.4,9 **ὁ δ' εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἥκει, ὥστε οὐκ αἰσχύνεται ..,** Φίλ. π.Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.192 A **τοιαύτης γέμουσι βαρυδαιμονίας αἱ λίαν εὐτυχεῖς.**

βαρυδαιμονιῶ-άω μτγν.διορθ.βαρυδαιμονῶ βλ.λ.

βαρυδαιμονῶ-έω εἶμαι βαρυδαίμων, κατέχομαι ὑπὸ κακοῦ δαίμονος, κακῆς μοίρας, εἶμαι δυστυχής, κακομοίρης, κακότυχος: Ἀριστφ.Ἱππ.556 **λαμπρυνομένων ἐν ἅρμασιν καὶ βαρυδαιμονούντων.**

βαρυδαίμων-ονος-ον ὁ ἔχων βαρὺν δαίμονα ἤτοι κακήν, σκληρὰν μοῖραν, τύχην, ὁ δυστυχής, κακομοίρης : Ἀλκ.37 A **βαρυδαίμων πόλις,** Εὐρ. Ἄλκ.865 **ἡ βαρυδαίμονα μήτηρ μ' ἔτεκεν,** Ἀριστφ. Ἐκκλ.1102 **βαρυδαίμων.. ἀνὴρ καὶ δυστυχής.**

βαρυδάκρυος-ον μτγν. ὁ βαρύδακρυς βλ.λ. : Νόνν.Δ 40,194 **βαρυδάκρυος νύμφη.**

βαρύδακρυς-υος-υ μτγν. κ. νεώτ. ὁ χύνων πικρὰ δάκρυα, ὁ κλαίων πολύ : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 9,262 **βαρύδακρυς ἀηδών.**

βαρύδαν βλ. ἐν λ. βαρυδάνιν.

βαρυδάνιν Ἡσ. « βαρυδάνιν, βαρύδαν· τὸν ναυσιβάτην, τὸν ἐν ναυσὶν ἐλθόντα », (δ. ἀνάγν. βαρίβαν ἢ βαριβάν).

βαρυδάπανος-ον νεώτ. ὁ προκαλῶν, ὁ ἀπαιτῶν μεγάλας δαπάνας, ὁ πολυδάπανος, ὁ δι' ὃν γίνονται βαρεῖαι δαπάναι: **βαρυδάπανος βίος.**

βαρύδαρτος-ον μσν. ὁ βαρέως δαρείς, γερὰ ξυλισμένος : Θεόδ.Στ.1252.

βαρυδασμολογῶ-έω νεώτ. ἐπιβάλλω βαρεῖαν δασμολογίαν· ‖ κανονίζω βαρύτερον τοῦ πρέποντος δασμὸν εἰς ἐμπόρευμα.

βαρύδεσμος-ον μτγν. ὁ φέρων βαρέα δεσμά: Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.3,35,18 **θεῖος ἀνὴρ βαρύδεσμος.**

βαρύδι (τὸ) δημ. τ. τοῦ **βαρύδιον** βλ.λ.

βαρύδικος-ον ὁ βαρεῖαν, μεγάλην δίκην, ἐκδίκησιν λαμβάνων: Αἰσχ.Χο.936 **ἔμολε μὲν δίκα Πριαμίδαις χρόνῳ, βαρύδικος ποινά.**

βαρύδι(ον) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., δ.γρ. **βαρίδι(ον)** ὑποκορ. τοῦ βάρος, ἀ. βαρύλλιον· ‖ εἰδ. μικρὸν βάρος ἐν τῷ πυθμένι τοῦ ὑδραστάτου, ὀργάνου δεικνύοντος διὰ τοῦ ὕδατος τὴν ὁριζόντιον ἐπιφάνειαν : Ἥρων Πνευματ.2,4 **βαρύδιον γὰρ ἔχει προκείμενον τῷ πυθμένι** (δ.γρ. βαρύλλιον)· 2) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ βολὶς τῆς στάθμης τῶν οἰκοδόμων, τοῦ ἀλφαδιοῦ, κατ' ἐπέκτ. δὲ ὁλόκληρος ἡ οἰκοδομικὴ στάθμη, τὸ ἀλφάδι: Ἰω.Καναβούτσης π.Θησ. Στεφ. ἐν λ. **διὰ τίνα αἰτίαν τὸ γονάτιον ποιεῖται γωνίας ἴσας καὶ τὸ βαρύδιον ἰσάζει τὸν τοῖχον·** 3) νεώτ. κ. δημ. πᾶν μικρὸν βάρος ἐξηρτημένον διὰ νήματος, λεπτῆς ἁλύσεως ἢ ἄλλως καὶ χρησιμεῦον διὰ τὴν ῥοπὴν ἢ τὴν κίνησιν πρὸς τὰ κάτω· ‖ εἰδ. τὸ ἀντίβαρον τοῦ καινοῦ ζυγοῦ (παλάντζας) καὶ τοῦ στατῆρος (καντάριοῦ) ‖ δθ. κατὰ πληθ. βαρύδια τὰ μικρὰ σταθμά· ‖ εἰδ. συνήθ. κατὰ πληθ. τὰ μικρὰ μολύβδινα βάρη τὰ προσαρτώμενα εἰς ἁλιευτικὰ ὄργανα ἢ γυναικεῖα φορέματα· ‖ τὸ μεταλλικὸν βάρος ὅπερ βαθμηδὸν κατερχόμενον περιστρέφει τὸν κύριον ἄξονα τοῦ δι' ἐκκρεμοῦς λειτουργοῦντος ὡρολογίου.

βαρυδότειρα (ἡ) ἡ βάρη, ἄχθη, δυστυχίας διδοῦσα, ἡ πρόξενος συμφορῶν : Αἰσχ.Ἑπτ.975 **ἰὼ Μοῖρα βαρυδότειρα μογερά.**

βαρύδουπος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ βαρύγδουπος βλ.λ. : Μόσχ.2,120 **καὶ δ' αὐτὸς βαρύδουπος ὑπεὶρ ἅλα Ἐννοσίγαιος,** Ἑλλ.Ἐπιγραμμ.344,13 **βαρύδουπος θρῆνος·** ‖ μσν. τὸ οὐδ. πληθ. βαρύδουπα ἐν ἐπιρρ. χρ. μετὰ βαρέος δούπου, παταγωδῶς : Τζέτζ.Μεθ' Ὁμ.325 **βαρύδουπα βοῶντες.**

βαρυδρόμου Ἡσ. «{μεγαλοφώνου» (πιθ. βαρυβρόμου).

βαρυεγκέφαλος-ον μτγν. ὁ βαρὺν τὸν ἐγκέφαλον ἔχων, ὁ χονδροκέφαλος : Ἐπίκ.ἀπ.237.

βαρυεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ βαρέα ἔπη, λόγους ἐκφέρων, ὁ βαρείας ἐκστομίζων κατ' ἄλλου φράσεις· ‖ κ. ἐπὶ λόγου, ὁ περιέχων φράσεις βαρείας, οἷον κατηγορίας, ψόγου, μομφῆς, ὕβρεως κτλ.

βαρυεργής-οῦς-ές μτγν. ὁ βαρέως, μετὰ πόνου ἐργαζόμενος : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.1,83, **καὶ πάνυ Ῥωμαίων ὄντων εἰς τὰ τοιαῦτα βαρυεργῶν.**

βαρυεργῶ-έω μτγν. βαθέως ἀροτριῶ, ἀλετρίζω βαθιὰ τὸ χωράφι : Γεωπ.2,23,14 **ἵν' οὕτως τὸ λιπαρὸν τῆς γῆς βαρυεργηθῇ καὶ βωλοστροφηθῇ** (δ.γρ. βαθυεργηθῇ κ. βαρὺ ἐργασθῇ).

βαρύες Ἡσ. « δένδρα ».

βαρύζηλος-ον μτγν. ὁ λίαν ζηλότυπος ἢ φθονερός : Λυκόφρ.ἀπ.57 **ἡ βαρύζηλος δάμαρ,** Μακηδόνιος ἐν ΑΠ 5,242,5 **ἀλλὰ βαρύζηλός τις ἔρως.**

βαρυηκοΐα (ἡ) κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ βαρέως, δυσκόλως ἀκούειν, ἡ δυσηκοΐα : Ἱππ.Ἀφ.3,17, Γρηγ.Νύσσ.1,219 C **διὸ ἡ βαρυηκοΐα τῶν Ἰουδαίων τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων οὐ παρεδέξατο.**

βαρυήκοος-ον κ. μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ βαρὺς εἰς τὰ ὦτα, ὁ ἐπιφέρων δυσηκοΐαν, ὁ ἐκκωφαντικός : Ἱππ.Ἀφ.3,5 **βαρυήκοοι νότοι,** Φίλ. 2,99,38 **Νότος.. κεφαλαλγὴς καὶ βαρυήκοος·** 2) μτγν. κ. νεώτ., ὁ βαρέως, δυσχερῶς ἀκούων, ὁ πάσχων ἐκ βαρυηκοΐας, ὁ βαρήκοος, βαράκουος : Ἀρετ.Χρον.Παθ.1,4, Πολυδ.2,81.

βαρυηκοῶ-έω εἶμαι βαρυήκοος, βαρέως, δυσχερῶς ἀκούω, βαριακούω : Ἱππ.Νούσ.2,4.

βαρυηχής-οῦς-ές κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. **βαρυαχής** βλ.λ. ὁ βαρέως, βαθέως, ἰσχυρῶς ἠχῶν : Διόδ.Σ 5,31 **ταῖς φωναῖς βαρυηχεῖς καὶ παντελῶς τραχύφωνοι,** Ὀππ.Ἁλ.4,317 **αὐδὴν βαρυηχέα,** Κ Μανασσ.Χρον.110 **πνοαὶ βαρυηχεῖς·** ‖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης κ. ἄ., ὁ λίαν βοηρός : Ὀρφ.ἀπ.168,28.

βαρυήχητος-ον μσν., βαρυηχὴς βλ.λ.: Ἰω.Δαμ.2,837.

βαρύηχος (-η) -ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ παράγων βαρὺν ἦχον, ὁ ἰσχυρῶς ἠχῶν, ὁ βαρυηχὴς βλ.λ. : AB 225, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ σ.24,20 **κι ἐκεῖ βογγοῦσε δυνατὰ | βαρύηχο καὶ βοερὸ | τὸ ἀθάνατο νερό·** κ. ὑπερθ. : Ἀγαθ.5,8 **σωμάτων βαρυηχοτάτων.**

βαρυθηριίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογέν. ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων θηλαστικῶν ζῴων τῆς τάξεως τῶν προβοσκιδωτῶν.

βαρυθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **βαρυθηριιδῶν.**

βαρυθλίβω νεώτ. κ. δημ. βαρέως, ὑπερβαλλόντως θλίβω· 2) τὸ παθ. κ. δημ. λίαν θλίβομαι.

βαρυθρήνητος-ον νεώτ. ὁ βαρέως θρηνηθεὶς ἢ θρηνούμενος, ὁ βαρέως πενθούμενος.

βαρύθροος-οος-ουν μτγν. ὁ βαρύν, μέγαν θροῦν παράγων, ὁ βαθέως ἢ ἰσχυρῶς ἠχῶν : Μόσχ.2,123 **Τρίτωνες, πόντοιο βαρύθροοι αὐλητῆρες.**

βαρύθυμα ἐπίρρ. δημ. βαρυθύμως, μὲ βαρυθυμίαν.

βαρυθυμία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **βαρυθυμιά** κ. βαριοθυμιά σκυθρωπότης, κατήφεια, μελαγχολία : Ἀριστλ.Ἀρετ.κ.Κακ.1251 a,4· ‖ γεν. δυσάρεστος καὶ ἀνιαρὰ τῆς ψυχῆς κατάστασις, δυσθυμία,λύπη, δυσαρέσκεια, κακοκάρδισμα : Πλούτ.Μάρ.40 **ὑπὸ λύπης καὶ βαρυθυμίας.**

βαρυθυμιά (ἡ) δημ. ἡ βαρυθυμία βλ.λ.

βαρύθυμος (-η) -ο(ν) κ. νεώτ., δημ. κ. **βαριόθυμος** ὁ βεβαρημένος τὴν ψυχήν, ὁ ὠργισμένος, ὁ ἠγανακτημένος, ἢ ὁ περίλυπος, ὁ κατηφής, ὁ κακοκαρδισμένος: Εὐρ.Μήδ.176 **εἴ πως βαρύθυμον ὀργὰν.. μεθείη·** ‖ μτγν. κ. ὁ φύσει δύσθυμος : Πλούτ. Ἀλέξ.9 **ὡς ἡ τῆς Ὀλυμπιάδος χαλεπότης, δυσζήλου καὶ βαρυθύμου γυναικός, ἔτι μείζονα ἐποίει·** 2) μτγν. ὁ βραδέως ὀργιζόμενος : Πλούτ.Ἠθ.13 E **μᾶλλον γὰρ ὀξύθυμον εἶναι δεῖ τὸν πατέρα ἢ βαρύθυμον.**

βαρυθυμῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., δημ. **-άω** εἶμαι βαρύθυμος βλ.λ., μελαγχολικὸς ἢ ἠγανακτημένος, δυσφορῶ, ἀποδυσπετῶ, κακοκαρδίζω : ΠΔ Ἀρ.16,15 **καὶ ἐβαρυθύμησε Μωϋσῆς σφόδρα,** Ἀπп.Ἐμφ.Πολ. 2,20 **ὁ δὲ Μίλων βαρυθυμῶν·** ‖ ὁμ. κ. μετ' ἐμπροθ. διορισμ. : Διόδ.Σ 20,41 **βαρυθυμοῦσαν ἐπὶ τῷ πάθει·** ‖ κ. μέσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Πλούτ.Σύλλ.6 **ὁρῶν ἀποσιωπῶντα καὶ βαρυθυμούμενον·** 2) Ἡσ. « βαρυθυμήσαντος· ὀλιγωρήσαντος ».

βαρυθύμως ἐπίρρ. μτγν. κ. **νεώτ.** [ἀποδοκιμαζόμενον ὑπὸ τοῦ Πολυδ.3,99], μετὰ βαρυθυμίας, ἐν βαρυθυμίᾳ, δυσθυμίᾳ : Ἀλκίφρ.2,3 **κἂν βαρυθύμως ἔχῃ, δεδάκρυκα.**

βαρύθω εἶμαι βεβαρημένος, αἰσθάνομαι βάρος, βαρύνομαι : Ἰλ.Π 519 **βαρύθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ·** ‖ καταβάλλομαι, εἶμαι καταβεβλημένος : Ἡσίοδ.Ἔργ.215 **οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς** [τῆς ὕβρεως], Ἀπολλ.Ρ 2,47 **καμάτῳ τε καὶ εἰρεσίῃ βαρύθοιεν·** 2) μτγν. ἀπολ. εἶμαι βαρύς : Φιλητ.ἐν ΑΠ 7,481 **ἁ στάλα βαρύθουσα,** Ἀπολλ.Ρ 1,43 **βαρύθεσκε.. γυῖα·** κ. παθ. : Μάξ.Κατάρχ.212 **μοῦνον μὴ στομάχοιο κακηπελίῃ βαρύθοιτο.**

βάρυκα Ἡσ. « αἰδοῖον παρὰ Ταραντίνοις καὶ πεπόν(ην) ».

βαρυκά (τά) δημ., μέρη βαλτώδη, ἄ. βαρικά.

βαρυκακοδαίμων-ονος-κόδαιμον μσν., ὁ ἔχων λίαν ἀχθηρὸν κακὸν δαίμονα, ὁ λίαν ἐκ μοίρας δυστυχής : Κ Μανασσ.Σύν.Ἱστ.9,68.

βαρύκαν Ἡσ. « σφῦραν ».

βαρυκαρδίζω δημ. κ. **βαριοκαρδίζω** βαρυθυμῶ, δυσθυμῶ, δυσαρεστοῦμαι, κακοκαρδίζω, βαρυγγωμῶ : **μὴ βαρυκαρδίζῃς καὶ ὅλα θὰ σιάξουνε·** 2) μτβ. καθιστῶ τινα βαρύθυμον, λυπῶ βαρέως, θλίβω, δυσαρεστῶ τινα : **μὴ τὸν βαρυκαρδίσῃς, - μὲ βαρυκάρδισαν αἱ γκρίνιες της.**

βαρυκάρδιος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαρεῖαν, νωθρὰν καρδίαν, ψυχήν, ὁ ὀκνηρὸς καὶ ἀνόητος, ὁ ἀναίσθητος, « Ἡσ. ἀσύνετος, μωρός » : ΠΔΨαλμ.4,3 **υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι ;,** Γρηγ.Ναζ.Λόγ.10,174 **βαρυκάρδιοι καὶ παχεῖς τὴν διάνοιαν,** Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,5 **πονηρᾷ συνηθείᾳ καὶ βαρυκαρδίῳ γνώμῃ κεκρατημένος·** 2) νεώτ. ὁ ὑπὸ λύπης τὴν ψυχὴν βεβαρημένος, βαρύθυμος, δύσθυμος, βαρύκαρδος.

βαρύκαρδος-η-ο δημ. ὁ βαρύθυμος, δύσθυμος, περίλυπος, δυσηρεστημένος.

βαρυκαρπῶ-έω μτγν. φέρω βαρεῖς καρπούς ἢ βαρὺ φόρτωμα καρπῶν : Αἴγυπτος 5,129.

βαρυκεντρικός-ή-όν νεώτ. μαθ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βαρύκεντρον βλ.λ. : **βαρυκεντρ- παράστασις σημείου - λογισμός.**

βαρύκεντρον (τὸ) νεώτ. μαθ. τὸ κέντρον τοῦ βάρους μαζῶν τοποθετημένων εἰς διάφορα σημεῖα.

βαρύκερως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰχνευμονιδῶν.**

βαρυκέφαλος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ., δημ. κ. **βαριοκέφαλος** ὁ βαρεῖαν ἢ μεγάλην ἔχων τὴν κεφαλήν, οἷον ἐπὶ κυνῶν : Ἀρρ.Κυν.4,4, πρβλ.Ἰουστ.461 C **ὡσαύτως δὲ καὶ λίαν μεγαλοκέφαλοι, λεγόμενοι βαρυκέφαλοι·** 2) μτγν. ἐπὶ οἰκοδομημάτων, ὁ ἔχων βαρὺ τὸ ἀνώτατον αὐτοῦ μέρος : Βιτρ.3,3,5· 3) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ ἔχων βαρύν, δυσκίνητον τὸν νοῦν, βραδεῖαν ἀντίληψιν, ὁ βραδύνους, χοντροκέφαλος· 4) νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ δυσήνιος, δυσάγωγος.

βαρυκίνητος (-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **βαριοκίνητος** ὁ βαρέως ἤτοι νωθρῶς ἢ δυσκόλως κινούμενος, δυσκίνητος : **βαρυκίνητος ἄνθρωπος, - βαρυκίνητον χρηματοκιβώτιον, - βαρυκίνητη πέτρα.**

βαρυκλαγγάζω νεώτ. κλαγγάζω βαρέως.

βαρυκοιμᾶμαι-άομαι δημ. κ. βαρυκοιμοῦμαι βαρυκοιμῶμαι βλ.λ.

βαρυκοιμοῦμαι-έομαι δημ. βαρυκοιμῶμαι βλ.λ.

βαρυκοιμῶμαι-άομαι νεώτ., δημ. κ. **βαρυκοιμοῦμαι κ. -ᾶμαι** ὑπνώττω βαρέως, κοιμοῦμαι βαριά: **σὰν κουράζεται βαρυκοιμᾶται, - χτὲς βαρυκοιμήθηκα·** 2) καθ' ἕξιν κοιμῶμαι συνήθως ὕπνον βαθύν, εἶμαι βάρυπνος βλ.λ.

βαρύκομπος-ον ὁ βαρέως ἠχηρῶς βρυχώμενος : Πίνδ.Π 5,57 **βαρύκομποι λέοντες.**

βαρύκοτος-ον ὁ βαρέως, ὁ λίαν ὀργιζόμενος, ὁ ἰσχυρὰν ὀργὴν ἔχων : Αἰσχ.Εὐμ.780 **ἐγὼ δ' ἄτιμος ἁ τάλαινα βαρύκοτος ἐν γᾷ τᾷδε, φεῦ.**

βαρυκόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λύθρον τὸ πολυκαμπές.

βαρύκρανος-ον μτγν. ὁ ἔχων βαρὺ κρανίον, ὁ βαρυκέφαλος βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ.2,241.

βαρυκρῖνος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογεν. τῶν **φιστουλάτων κρινοειδῶν.**

βαρύκροτος-ον νεώτ. ὁ βαρέως κροτῶν.

βαρυκρούω νεώτ. βαρέως, ἰσχυρῶς κρούω, χτυπῶ κάτι βαριά, δυνατά.

βαρυκτήμων-ονος-ον μσν. ὁ λίαν πλούσιος, πολυκτήμων, βαθύπλουτος : Εὐστ.Πονημ.243,44.

βαρυκτυπής-οῦ-ές μτγν. ὁ βαρύκτυπος βλ λ. : Χρησμ.Σιβ.8 σ.757.

βαρύκτυπος-ον ὁ βαρέως κροτῶν, ὁ φοβερῶς ἠχῶν, βροντῶν, ὁ βαρύγδουπος, ὡς ἐπίθ. τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος : Ὁμ.Ὕμν.Δημ.3, Ἡσίοδ.Ἔργ. 79 **Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου·** ‖ μτγν. ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἡ λίαν βοηρά, ἡ τρικυμιώδης : Κλαυδιαν.ἐν ΑΠ 9,753 **βαρύκτυπον πόντον.**

βαρυκτυπῶ-έω νεώτ., δημ. **βαρυχτυπάω** βαρέως, ἰσχυρῶς ἠχῶ, κροτῶ· 2) μτβ. βαρέως, ἰσχυρῶς κρούω, πλήττω τινὰ ἤ τι· 3) δημ. τραυματίζομαι βαρέως ἐκ πτώσεως.

βαρυκύπτω νεώτ. κύπτω βαρέως, λίαν ὑπὸ βάρους ὑλικοῦ ἢ ἠθικοῦ πιεζόμενος, καταπονούμενος : **βαρυκύπτοντες ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας.**

βαρύκυρτος-ον νεώτ. ὁ ἐκ τοῦ βάρους κυρτούμενος, ὁ βαρέως, λίαν κεκυρτωμένος.

βαρυκωφῶ-έω Ἀν.Βιλλοασ.2,81 « ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν κωφὸς βαρὺς τὰ ὦτα λέγουσιν, ὅθεν καὶ βαρυκωφεῖ παρὰ τοῖς κοινοῖς ».

βαρυλαίλαψ-απος (ὁ,ἡ) μτγν. ὁ ἐπιφέρων βαρεῖαν, φρικτὴν λαίλαπα, τρικυμίαν : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 9,247 **νότου βαρυλαίλαπες αὖραι.**

βαρυλάλος-ον μτγν., μσν. ὁ βαρέως λαλῶν, βαθύφωνος : Παρισ.Κῶδιξ 2421,53,2a.

βαρύλιθος (ὁ) νεώτ. βαρὺς λίθος.

βαρύλλιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ βάρος, βαρύδιον βλ.λ.· ‖ εἰδ. ἡ οἰκοδομικὴ στάθμη.

βαρύλογος-ον κ.νεώτ. κ.δημ. ὁ λέγων βαρεῖς, ὑβριστικοὺς λόγους,ὁ κακολόγος : Πίνδ.Π 2,55 **Ἀρχίλοχον βαρυλόγοις ἔχθεσι πιαινόμενον·** ‖ προσθλητικός : Φιλόδ.Στωϊκ.Ἡρακλ.339,12· 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ βαρὺς περὶ τοὺς λόγους, λιγομίλητος.

βαρύλυπος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐν βαρείᾳ λύπῃ ὤν, ὁ βαρέως τεθλιμμένος: **οἱ βαρύλυποι συγγενεῖς τοῦ τεθνεῶτος**· πρβλ. βαρυπενθής· || ὑπερθ. **-ότατος**: Πλούτ.'Ηθ.114 F **ὡς καὶ οἱ βαρυλυπότατοι καὶ πολυπενθέστατοι πρᾳότατοι πολλάκις γίνονται ὑπὸ τοῦ χρόνου.**

βαρυμάνιος δωρ. ὁ βαρὺν χόλον, ὑπερβολικὴν ὀργὴν ἔχων, ὁ βαρύμηνις βλ.λ.: Θεόκρ.15,138 **οὔτ' Αἴας ὁ μέγας βαρυμάνιος ἥρως.**

βαρύμαστος-ον μτγν. ὁ ἔχων βαρεῖς, μεγάλους ὅθ. κ. πρασπεπτωκότας μαστούς: Στράβ. 17,3,4 **γελᾶν σὺν ὁρῶν βαρυμάστους.**

βαρυμελής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ἔχων βαρέα τὰ μέλη τοῦ σώματος· Σχόλ.'Οππ.'Αλ.1,360 « ὀβριμόγυια, βαρυμελῆ ».

βαρυμέριμνος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βαρείας μερίμνας.

βαρυμετρία (ἡ) νεώτ. ὁ καθορισμὸς τοῦ βάρους τῶν σφαγίων διὰ τῆς μετρήσεως ὡρισμένων μελῶν τοῦ σώματος αὐτῶν.

βαρυμήνιος-ον μτγν., δωρ. βαρυμάνιος βλ.λ.: Θεόκρ.15,138 (δ.ἀνάγν.).

βαρύμηνις-ιος-ι, μτγν. γεν. κ. **-ιδος** ('Ηλιόδ.), δωρ. βαρυμάνιος βλ.λ., ὁ βαρεῖαν, ὑπερβολικὴν μῆνιν ἔχων ἢ φυλάττων, ὁ σφοδρῶς ὀργιζόμενος: Αἰσχ. 'Αγ.1482 **δαίμονα καὶ βαρύμηνιν αἰνεῖς,** Πολυβ. 6,125 **βαρύμηνιν ἔπαυσε χόλον,** 'Ηλιόδ.Αἰθ.7,20 **ἀμείλικτοι γίνονται καὶ βαρυμήνιδες**· || μτγν. τὸ οὐδ. **τὸ βαρύμηνι** ὡς οὐσ. τὸ λίαν ὀργίλον: Φίλ.2,106,20 **ἠγνόεις τὴν ἡμετέραν ἁπλότητα, καὶ τὴν Αἰγυπτίων πικρίαν καὶ τὸ βαρύμηνι.**

βαρυμηνιῶ-άω μτγν. κ. μσν. βαρέως ὀργίζομαι, εἶμαι καθ' ὑπερβολὴν ὠργισμένος, βαρυθυμῶ: 'Ηλιόδ.Αἰθ.1,15 **βαρυμηνιῶσαν ὁρῶσα, καὶ πάντῃ λυπηθεῖσαν,** Νικήτ.Χων.Χρον.16,3,316.

βαρύμηνος-ον μτγν. ὁ βαρύμηνις βλ.λ.: Δωρόθ. π.'Ηφαιστ.'Αστρολ.3,4 **βαρόμηνα πρόσωπα.**

βαρύμισθος-ον μτγν. ὁ βαρύν, πολὺν μισθὸν λαμβάνων, ὅθ. ὁ ἄπληστος, ὁ πλεονέκτης: ΑΠ 5,1 **Σθενελαΐδα τὴν βαρύμισθον, τὴν τοῖς βουλομένοις χρυσὸν ἐρευγομένην.**

βαρύμοιρος-ον νεώτ., δημ. **βαριόμοιρος** ὁ ὑπὸ τῆς μοίρας βαρέως, δεινῶς πληγείς· || ὁ ἔχων δεινὴν τύχην, ὁ λίαν δυστυχής.

βαρύμοχθος-ον κ. νεώτ. ὁ ὑποφέρων βαρεῖς, μεγάλους μόχθους, ὁ ταλαίπωρος: Σοφ.ΟΚ 1231 **τίς πλαγὰ βαρύμοχθος ἔξω;** (δ.γρ. **πολύμοχθος**), Νόνν.Δ 5,469 **βαρύμοχθος κύων**· 2) ὁ ἀλγεινός, λυπηρός: Νόνν.Δ 42,170 **βαρύμοχθος οἶστρος**· 3) κ. νεώτ. ὁ ἐπάγων **βαρεῖς** μόχθους, κόπους: Παλλάδ.ἐν ΑΠ 10,97 **βαρύμοχθος γραμματική,- βαρύμοχθον ἐπάγγελμα.**

βαρυμωροκάρδιος-ον μτγν. ὁ ἔχων σκληρὰν καὶ μωρὰν καρδίαν, ψυχήν: Σύμμαχ.εἰς ΠΔΠαροιμ.14,14.

βαρύνοια (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τις βαρὺς τὸν νοῦν, ἡ ἔλλειψις ὀξυνοίας, ἡ ἀμβλύνοια.

βαρύνους-ουν νεώτ. ὁ βαρὺς τὸν νοῦν, ὁ ἀμβλύνους· πρβλ. βαρυκέφαλος.

βαρύνουσος-ον μτγν. ποι. ὁ βαρέως νοσῶν, ὁ πάσχων ἐκ βαρείας νόσου: Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.6, 71,1 **βαρύνουσον δέμας.**

βάρυνσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. βάρος, ἐνόχλησις, κατάθλιψις, δυσαρέστησις: 'Αρτεμίδ.1,17 **βαρύνσεις καὶ ὕβρεις ἐκ τῶν ἄλλων προσαγορεύει**· 2) στάθμισις, ζύγισις: Πλωτῖν.4,3,15· 3) νεώτ. τὸ θέτειν τόνον βαρεῖαν ἐπί τινος λέξεως.

βαρυντέον (βαρύνω) μτγν. πρέπει τις σκληρῶς νὰ ὑποφέρῃ: Δίων Χρ.7,115· 2) γραμμ. πρέπει νὰ τεθῇ τόνος βαρεῖα: Σχόλ.'Ιλ.Ξ 264.

βαρυντικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ βαρύνων, ὁ ἕλκων πρὸς τὰ κάτω: 'Αριστλ.Οὐρ.410 a, 82 **εἰ οὖν εἰς τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω κινητικὸν μέν τὸ βαρυντικὸν καὶ τὸ κουφιστικόν**· || νεώτ. μτφ. ὁ προκαλῶν βάρος, ἀνίαν, ἀνιαρός, ἐνοχλητικός: **βαρυντικὸς εἰς τὴν συναναστροφήν του**· 2) μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαρεῖαν ἤτοι ἄτονον τὴν λήγουσαν τῶν λέξεων ἀπαγγέλλων, ὁ κατ' ἔμφασιν καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ληγούσης τονιζομένας λέξεις τονίζων ἐπὶ τῆς παραληγούσης ἢ τῆς προπαραληγούσης· 'Ηρωδιαν. « αἱ Αἰολεῖς βαρυντικοί εἰσι· τὸ γὰρ 'Ατρεὺς ῎Ατρευς λέγουσι »· πρβλ. ΕΜ 548,19, ΑΒ 663.

βαρυντικῶς ἐπίρρ. νεώτ. μτφ. μετὰ βάρους, ἀχθηρῶς, μετ' ἀνίας.

βαρύνω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **βαραίνω** βλ.λ., μέλλ. **βαρυνῶ,** ἀόρ. **ἐβάρυνα,** μέσ. κ. παθ. **βαρύνομαι,** δημ. **βαρύνουμαι,** κ. **-αίνομαι** κ. **βαριέμαι** βλ.λ., παθ. μέλλ. βαρυνθήσομαι, παθ. ἀόρ. **ἐβαρύνθην** δημ. **(ἐ)βαρέθηκα,** πάπ. γ' ἑν. **ἐβαρύθη** κ. ἀπαρφ. **βαρυθῆναι,** παρακ. **βεβάρυμμαι,** κ. μτγν. **βεβάρημαι** (τοῦ **βαρῶ** βλ. λ.) πιέζω διὰ τοῦ βάρους μου, δίδω βάρος, ἐπιφέρω πίεσιν, θλίβω: 'Ιλ.Ε 664 **βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν ἑλκόμενον,- μὲ βαρύνει ὁ ἐπενδύτης**· || κ. παθ. ὑφίσταμαι βάρος, πίεσιν: 'Ιλ.Θ 308 **ὡς ἑτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν**· || κ. μτφ.: **μὲ βαρύνουν πολλαὶ ὑποχρεώσεις πρὸς τὸν θεῖόν μου,- τὸν βαρύνει δεινὴ κατηγορία**· || νεώτ. μέσ. ὁμ. μτφ. ἐπίκειμαι, ἐπικάθημαι ὡς βάρος, πιέζω, πλακώνω: Κάλβος 'Ωδαὶ 6,20 **βαρύνεται | ἐπάνω εἰς τὴν καρδίαν των | τὸ σκότος τῆς νυκτός**· || μέσ. ἐπὶ γυναικ. **βαρύνομαι τὴν γαστέρα** εἶμαι ἔγκυος: Λουκ.Μισθ.Συν.34 **βαρύνεται τὴν γαστέρα καὶ σχεδὸν ὡς ἐπίτεξ ἐστίν**· 2) κ. μσν. κ. νεώτ. ἐπιβάλλω βαρύ τι ἐπί τινος, ἐπιφορτίζω ἐν κυριολ. σημ. κ. μτφ.: Μηναῖ.1,7 στιχ. **μὴ βαρύνῃς τὸν δοῦλόν σου φοβεροῖς ἐπιτάγμασι,- ἐβάρυνα τὸν στόμαχόν μου,- θὰ σᾶς βαρύνω μὲ μίαν παράκλησιν**· || ἐπὶ τῆς σημ. ταύτης ἰδ. τὸ παθ. καθίσταμαι βαρύς, δυσκίνητος, δύσχρηστος: 'Ιλ.Τ 165 **ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται,** 'Οππ.'Αλ.4,666 **ἀχλὺϊ δ' ὄσσε καὶ κεφαλὴ καὶ γυῖα βαρύνεται**· || ἰδ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν: Εὐρ.῎Αλκ.385 **καὶ μὴν σκοτεινὸν ὄμμα μου βαρύνεται,** ΠΔ Βασ.1,2,3 **καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο βαρύνεσθαι καὶ οὐκ ἠδύναντο βλέπειν**· 3) ὅθ. μτφ. τὸ μέσ. κύπτω οἱονεὶ ὑπὸ τὸ βάρος, ἔχω ἀφθονίαν τινός: Εὐνάπ.'Ιστορ.ἀπ.248 D **βαρύνομαι τὸν πλοῦτον**· πρβλ. βαριέμαι· || μέσ. ὁμ. μτφ. ὑφίσταμαι πίεσιν οἱονεὶ ὑπὸ βάρους, ἐξασθενοῦμαι: Πολυβ.5,82 **βαρυνόμενος ὑπὸ τῆς ἡλικίας**· 4) μέσ. ὁμ. μτφ. ἐνδίδω εἰς ἠθικὴν πίεσιν, κάμπτομαι ὑπὸ δελεάσματος: αὐτ.8,12 **πρὸς ἀργύριον ῥέπων, πρὸς τὸ πλεῖον βαρυνόμενον**· 5) μτγν. ὁμ. μτφ. καθιστῶ τι σκληρόν, τραχύ, σκληρύνω: ΠΔ῎Εξ.8,32 **καὶ ἐβάρυνε Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτοῦ**· || συνηθέστ. τὸ παθ.: αὐτ.9,7 **ἐβαρύνθη ἡ καρδία Φαραώ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν,** ΚΔ Λουκ. 21,34 **μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ**· || κ. νεώτ. καθιστῶ τι δεινότερον, ἐπιτείνω, ἐπιδεινῶ: Φίλ.2,425, **- ἡ μαρτυρία σας ἐβάρυνε τὴν θέσιν του**· 6) κ. μσν. κ. νεώτ. προκαλῶ αἴσθημα βάρους, καταπονῶ, θλίβω, ἐνοχλῶ, δυσαρεστῶ: Πίνδ.Π 1,84 **ἀστῶν ἀκοὰ κρύφιον θυμὸν βαρύνει,** Ξεν.'Απολ.9 **βαρύνειν τοὺς δικαστάς,- μὲ ἐβάρυνε μὲ τὴν φλυαρίαν του ἐπὶ δύο ὥρας**· || κ. παθ. αἰσθάνομαι βάρος, ἐνόχλησιν, ἀνίαν, κόρον, ἀηδίαν: Σοφ.Φιλ.890 **τούτους δ' ἔασον μὴ βαρυνθῶσιν κακῇ ὀσμῇ** πρὸ τοῦ **δέοντος,** Θουκ.5,7 **διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους βαρύνεσθαι ἀναλαβὼν ἦγεν,** Πάπ. **βαρυνόμενος ἀδίκοις εἰσπράξεσι,- ἐβαρύνθην τὰς θλίψεις τοῦ κόσμου**· || ὅθ. νεώτ. κ. δημ. ἀποφεύγω ἐξ ὀκνηρίας, δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ πράξω τι: **βαρύνεται νὰ σηκώσῃ τὸ πόδι του**· || εἰδ. ἐν φρ. **δὲν βαρύνεσαι** ἀμέλει, μένε ἀδιάφορος, δὲν ἀξίζει τὸν

κόπο, πρβλ. βαριέμαι· 7) ὀμ. παθ. βαρυθυμῶ, ὀργίζομαι, δυσανασχετῶ, βαρέως φέρω τι: ΑΪ.41 **χόλῳ βαρυνθεὶς τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων·** || πάπ. κ. μετ' αἰτ. ι **λίαν αὐτὸν βαρύνομαι·** 8) μτγν. παθ. πλήττομαι ὑπό τινος: Νόνν.Δ 6,226 **βαρυνομένην δὲ κεραυνῷ γαῖαν ἰδὼν ἐλέαιρε·** 9) μτγν., πάπ. κ. νεώτ. τὸ μέσ. μτφ. ἐπὶ κτημάτων, ἔχω ἐπ' ἐμαῦ βάρος βλ.λ.13), οἷον ὑποθήκην διὰ χρέος, δουλείαν κττ.: Δίων Κ 48,33 **ὥστε τινὰ τὸ τέταρτον τῆς καταλειφθείσης οἱ οὐσίας, ἂν γέ πῃ βαρύνηται, λαβόντα τὸ λοιπὸν ἀφεῖναι,** Πάπ. **ἡ ἄρουρα ἐβαρύθη·** || νεώτ. ὀμ. κ.ἐνεργ. κ. παθ. : **τὸ κτῆμα βαρύνει δουλεία διόδου, - ἡ οἰκία βαρύνεται ὑπὸ ὑποθήκης·** 10) νεώτ., κ. δημ., τὸ ἐνεργ. ἀμτβ., ἔχω ἢ ἀποκτῶ βάρος, εἶμαι βαρύς, ζυγίζω: **βαρύνω περισσότερον τοῦ μεγαλυτέρου ἀδελφοῦ μου,- τὸν χειμῶνα ἐβάρυνα τρεῖς ὀκάδες·** || ἐπὶ ἀσθενοῦς, χειροτερεύω: **ἐβάρυνε πολὺ ὁ ἄρρωστος·** πρβλ. βαραίνω· 11) μτφ. ἔχω βαρύτητα, ἠθικὸν κῦρος, ἀξίαν, ἰσχύν, σπουδαιότητα, λογαριάζομαι: **ἡ γνώμη του βαρύνει παρὰ τῷ πρωθυπουργῷ, - ἡ κατάθεσίς του ἐβάρυνε πολὺ διὰ τὴν ἀθῴωσιν τοῦ κατηγορουμένου·** 12) δημ. ὀμ. μτφ. καθίσταμαι σοβαρὸς ἀπέναντί τινος, τὸν κρατῶ εἰς ἀπόστασιν: **πάει καιρὸς ποῦ ἐβάρυνε μαζί μου·** 13) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. γραμμ. προφέρω φθόγγον μετὰ τόνου βαρέος ἢ σημειῶ διὰ βαρέος τόνου, βαρείας, θέτω βαρεῖαν: Ἡρωδιαν.1,18, Ἀπολλ. Δύσκ.Σύντ.120,4, Ἰω. Ἀλεξ.Τονικ.σ.16,32 **αἱ εἰς οι λήγουσαι πληθυντικαὶ εὐθεῖαι βαρύτονοι βαρύνουσι καὶ τὰς ἰδίας γενικάς·** || νεώτ. τὸ μέσ. βαρύνομαι τονίζομαι, σημειοῦμαι διὰ βαρείας.

βαρύνωτος-ον ὁ ἔχων βαρέα τὰ νῶτα αὐτοῦ: Ἐμπ.76 **βαρύνωτοι κόγχαι.**

βαρύξυλον (τό), νεώτ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κεδροπῶν.**

βαρυογκώδης-ους-ες νεώτ. ὁ λίαν ὀγκώδης.

βαρυοδμία (ἡ) μτγν., ἰων. -ίη βαρεῖα, δυνατὴ ὀσμή: Ἀρετ.Ὀξ.Πάθ.1,5 **ἦχοι ὤτων, βαρυοδμίη.**

βαρύοδμος-ον μτγν. ὁ ἔχων βαρεῖαν, κακήν, ὀχληρὰν ὀσμήν: Νίκ.Θηρ.51.

βαρύοζος-ον μτγν. ὁ βαρύοδμος βλ.λ.: Διοσκ. 5,123 (στυπτηρία) **ἢ ἅλιθος καὶ βαρύοζος.**

βαρύολβος-ον μσν. βαθύπλουτος: Εὐστ.Πονημ. 322,80 **πλησιαστῶν βαρυόλβων ὄντων κύκλῳ τοῦ ἐρειποτοπίου** (διόρθ. βαθυόλβων).

βαρύολκος-ον μσν. κ. **βαρυολκός** ὁ ἕλκων, ὁ ἐγείρων βάρος: Τζέτζ.Χιλ.11,608 **βαρυολκοὺς χελώνας με τί δέον διαγράφειν·** || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. βαρυολκὸς ἡ βαραυλκὸς βλ.λ.: αὐτ.2,155.

βαρυόμοιρος-ον δημ., δ. γρ. τοῦ **βαριόμοιρος** βλ.λ.: Σολωμ.Κρητικὸς 21,12 **τὴν κοίταζα ὁ βαρυόμοιρος μὲ κοίταζε κι ἐκείνη.**

βάρυον (τό) νεώτ. χημ., δ. γρ. τοῦ **βάριον** βλ.λ.

βαρυόπας (ὁ) ποι., ἰων. -ης ὁ ἔχων βαρεῖαν, ἠχηρὰν φωνήν, βαρύφωνος: Πίνδ.Π 6,24 **Κρονίδαν, βαρυόπαν στεροπᾶν κεραυνῶν τε πρύτανιν.**

βαρύοπλος-ον νεώτ. ὁ βαρὺν ὁπλισμὸν ἔχων, ὁ βαρέα ὅπλα φέρων.

βαρυόργητος-ον μτγν. ὁ βαρέως, σφοδρῶς ὀργιζόμενος ἢ ὠργισμένος: Φιλόδ.ἐν ΑΠ 5,106 **μηδ' ἐρεθίζειν τὰς βαρυοργήτους σοὶ θέλε Πιερίδας.**

βαρυοσμία (ἡ) νεώτ. ἡ βαρυοδμία, ἡ βαρεῖα ὀσμή.

βαρύοσμος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαρεῖαν, ἀνυπόφορον ὀσμήν: Ἀριστλ.Θαυμ.831b,24, Διοσκ.3,124· συγκρ. **βαρυοσμότερος**: Διοσκ.3,136· 2) πάπ. κάκοσμος.

βαρυπαθής-οῦς-ές μτγν. ὁ βαρέως θλίβων, λυπῶν, ταλαιπωρῶν: Εὐσ.10,4 **μόνος δ' οὖν καὶ τῆς ἡμῶν αὐτῶν βαρυπαθοῦς φθορᾶς ἐφαψάμενος.**

βαρυπαθῶ-έω μτγν. βαρέως πάσχω, ἐνοχλοῦμαι, θλίβομαι λίαν, εἶμαι πολὺ δυσηρεστημένος: Πλούτ.Ἠθ.167 F **ἂν δὲ δυσφορῇ καὶ βαρυπαθῇ.**

βαρυπάλαμος-ον ὁ βαρεῖαν χεῖρα ἔχων, ὁ λαβὼν δεινὴν ἐκδίκησιν: Πίνδ.Π 11,22 **πότερόν νιν ἄρ' Ἰφιγένει' ἐπ' Εὐρίπῳ σφαχθεῖσα τῆλε πάτρας ἔκνισεν βαρυπάλαμον ὄρσαι χόλον;**

βαρυπάταγος-ον νεώτ. ὁ ποιῶν ἢ προκαλῶν βαρὺν πάταγον: **βαρυπάταγος φορτηγάμαξα- κροτίς.**

βαρυπειθής-οῦς-ές μτγν. ὁ δυσκόλως πειθόμενος ἢ ἀποδεχόμενος ἢ πιστεύων, ὁ δύσπιστος: Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.3,31,10 **βαρυπειθέες εἰσὶν ἀκουαί.**

βαρυπενθάς-άδος (ἡ) Ἐπιγρ., θηλ. τοῦ βαρυπενθής βλ.λ., ἡ βαρέως πενθοῦσα: Ἐπιγρ.367.

βαρυπένθεια (ἡ) μτγν. τὸ βαρὺ πένθος, βαρεῖαν, βαθεῖαν θλῖψιν ἔχειν, αἰσθάνεσθαι: Πλούτ. Ἠθ.118 Β **ταῦτα πρὸ διανοίας λαβόντες τῆς ἀπράκτου καὶ κενῆς ἀπαλλαγησόμεθα βαρυπενθείας.**

βαρυπενθής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ βαρέως, ὑπερβαλλόντως πενθῶν, ὁ ἔχων βαρὺ πένθος, μεγάλην λύπην, ὁ βαρυπένθητος: Ὀρφ.ἀπ.32 C, Βασ.Λόγ. εἰς Μαρτ.Ἰουλ.382 **οἱ δυσπαρηγόρητοι καὶ βαρυπενθεῖς,- τὸ φέρετρον ἠκολούθουν τὰ βαρυπενθῆ τέκνα·** 2) ἐνεργ. ὁ ἐπιφέρων βαρὺ πένθος, μεγάλην λύπην: Βακχ.13,12 **βαρυπενθέσιν.. μάχαις** (δ. ἀνάγν. λαχαῖς), Μελεάγρ.ἐν ΑΠλ.4,132 **βαρυπενθέσι Φοῖβον γειναμένη τόξοις·** 3) νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **βαρυπενθὴς** ὡς οὐσ. γένος νευροπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **φρυγανιδῶν**, ἀ. βαρύπενθος.

βαρυπένθητος-ον μτγν. ὁ βαρέως, ὑπερβαλλόντως πενθῶν: Ἀντίπατρ. ἐν ΑΠ 7,743 **οὐ βαρυπενθήτους Ἄρτεμις εἶχε κόρας.**

βαρυπενθία (ἡ) μτγν. βαρυπένθεια βλ.λ.: Πλούτ. Ἠθ.118 Β (δ.γρ.)

βαρυπένθιμος-ον νεώτ. ὁ βαρέως, ὑπερβαλλόντως, λίαν πένθιμος.

βαρύπενθος (ὁ) νεώτ. ὁ βαρυπενθὴς βλ.λ.

βαρυπενθῶ-έω μσν. κ. νεώτ. ἔχω βαρὺ πένθος, μεγάλην θλῖψιν: ΚΜανασσ.Χρον.27,38 **ἐστέναξεν ὡς βαρυπενθῶν,** Εὐστ.Πονημ.278,72, **- ἡ βαρυπενθοῦσα σύζυγος.**

βαρύπεπτος-ον μτγν. ὁ δύσπεπτος: Θησ.Στεφ.ἐν λ.

βαρυπεσής-οῦς-ές ὁ βαρέως πίπτων: Αἰσχ.Εὐμ. 373 **ἀνέκαθεν βαρυπεσῆ καταφέρω ποδὸς ἀκμάν.**

βαρυπετής-οῦς-ές νεώτ. ὁ βαρέως πετῶν, ἱπτάμενος, ποὺ εἶναι βαρὺ τὸ πέταγμά του.

βαρυπεψία (ἡ) μτγν. ἡ δυσπεψία, ἡ περὶ τὴν πέψιν δυσκολία: Ἑρμ.Τρισμ.π. Ἰδεῖ.Φυσ.1,365,22.

βαρυπήμων-ονος-ον μτγν., δωρ. -πάμων ὁ ἐπιφέρων βαρεῖαν βλάβην· Σουΐδ. « ἄθλιος, βεβαρημένος, κακός ».

βαρύπιθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**

βαρυπικραίνω νεώτ. κ. δημ. λυπῶ, πικραίνω βαρέως, δυσαρεστῶ λίαν, ὑπερβαλλόντως: **τὸν βαρυπίκρανε ὁ χαμὸς τοῦ γιοῦ του·** || -ομαι μέσ. λυποῦμαι, θλίβομαι, πικραίνομαι πολύ: **βαρυπικράθηκε ἀπὸ τὴν ἀποτυχία του.**

βαρυπληγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ βαρύπληκτος βλ.λ.

βαρύπληκτος-ον νεώτ. κ. βαρυπληγής, ὁ πληγεὶς βαρέως, σφοδρῶς, δυνατά.

βαρυπληξία (ἡ) ἐπιγρ. κ. νεώτ. ἡ βαρεῖα, ἰσχυρὰ ἢ σφοδρὰ πλῆξις βλ.λ.

βαρυπλήττω νεώτ. πλήττω βαρέως, ἰσχυρῶς βλ.λ.

βαρύπλους-οος-ουν μσν. ὁ παρέχων δύσκολον πλοῦν, ὁ δύσπλους, δύσπλευστος: ΚΠόρφ. Θεμ.1,17 **τὸ δὲ Αἰγαῖον πέλαγος βαρύπλουν ἐστὶ καὶ δυσπέραστον.**

βαρύπλουτος-ον μτγν. ὁ λίαν πλούσιος, ὁ βαθύπλουτος: Νικόλ.Δαμ.144 D, Εὐστ.Πονημ.286,36 **καὶ οἱ βαρύπλουτοι περιπαιούμεναι οὕτω τὸ σῴζεσθαι, ἀπετέλουν καί τι χεῖρον.**

βάρυπνα ἐπίρρ. δημ. μετὰ βαρέος, βαθέος ὕπνου: **πάντα του κοιμᾶται βάρυπνα.**

βαρυπνάς (ὁ) δημ. ὡς οὐσ. τὸ ἐν ὀνείρῳ φά-

σμα, τὸ φόβαν ἢ ἀποστροφὴν προκαλοῦν εἰς τὸν ὑπνώττοντα, ἀγωνιῶντα, ἀλλ' ἀδυνατοῦντα ν' ἀπαδιώξῃ τοῦτο, ὁ ἐφιάλτης, ὁ βραχνὰς βλ.λ.· 2) ὡς ἐπίθ. ὁ καθ' ἕξιν βάρυπνος βλ.λ.

βαρυπνείω μτγν. ποι. βαρέως, σφοδρῶς, ἐντόνως πνέω : Μουσαῖ.216,309 **βαρυπνείοντες ἀῆται** (διόρθ. βαρὺ πνείοντες).

βαρύπνι (τό) δημ. ὁ βαρύς, βαθὺς ὕπνος : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ σ.11 **τὸ χάραμα βαρύπνι σ' εἶχε πάρει.**

βαρύπνοια (ἡ) μτγν. βαρεῖα, κοπιώδης ἀναπνοή : Σωρ.227 **βαρύπνοια ἡ ταῖς ὑστερικαῖς παρεπομένη.**

βάρυπνος-η-ο δημ., θηλ. κ. βαρυπνοῦ ὁ καθ' ἕξιν, ὁ συνήθως βαρέως, βαθέως κοιμώμενος, ποὺ βαριοκοιμᾶται : **εἶναι τόσο βάρυπνος, ποὺ κανόνια νὰ πέφτουνε δὲν ξυπνάει·** 2) ὁ βαρύν, βαθὺν ὕπνον κοιμηθείς : **βάρυπνος κοιμήθηκα ὡς τὸ πρωὶ μονορούφι·** 3) ὁ ἐξ ὕπνου ἐγερθεὶς βαρύς : Βαλαωρ.Δάφνη κ. 'Αηδόνι 91 **ἐξύπνησε σὰ βάρυπνος, πετιέτ' ἀπὸ τὸ μνῆμα·** || κατ' ἐπέκτ. ὁ νυσταλέος, ὁ ὑπνηλός : Λασκαρ.Ληξ.2,112 **ἐκινούσανε βάρυπνοι κι ἐρχόντανε.**

βαρυπνοῦ (ἡ) δημ., θηλ. τοῦ βάρυπνος βλ.λ., ἡ συνήθως βαρέως, βαθέως κοιμωμένη.

βαρύπνους-οος-ουν μτγν. ὁ βαρύοσμος, ἄ. βαρυαής βλ.λ.2) : Νίκ.Θηρ.76,82 **πευκεδάνοιο βαρυπνόου,** αὐτ.'Αλεξ.338 **εἴδεται.. βαρύπνοος.**

βαρυποινίτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ.,θηλ. **-ίτισσα ὁ καταδικασθεὶς** εἰς βαρεῖαν ποινήν, ἤτοι **εἰς** θάνατον, ἰσόβια δεσμὰ ἢ πολυετῆ εἱρκτήν.

βαρυποινίτικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν βαρυποινιτῶν βλ.λ.

βαρυποινίτικος-η-ο δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς βαρυποινίτας βλ.λ., ὁ κατὰ τὸν τρόπον τῶν βαρυποινιτῶν : **βαρυποινίτικες φυλακές, - βαρυποινίτικα τραγούδια·** || ὁ ὑπέχων ἢ ἐπάγων βαρεῖαν ποινήν : **ἔγκλημα βαρυποινίτικο.**

βαρύπονος-ον μτγν. ὁ βαρεῖς πόνους ἔχων, ὁ ὑπὸ τοῦ πόνου βεβαρημένος, ὁ ταλαίπωρος : Φίλ. 1,637,20 **λόγος γὰρ τὸ βαρυπονώτατον ἡμῶν γένος ἐπικουφίζει** (δ.γρ. βαρυποτμότατον).

βαρύποτμος-ον, συγκρ. **-ότερος,** ὑπερθ. **-ότατος** κ.χάριν τοῦ μέτρου ἐν Εὐρ.Φοιν.1345 **-ώτατος,** ἐπὶ προσ., ὁ δυστυχής, βαρυδαίμων βλ.λ. : Σοφ.Φιλ.1096 **σύ τοι κατηξίωσας, ὦ βαρύποτμ', οὐκ ἄλλοθεν ἁ τύχα ἅδ' ἀπὸ μείζονος,** Πλούτ.Τ Γράκχ.5 **βαρυποτμοτάτῳ.. στρατηγῷ·** 2) ἐπὶ γεγονότων ἢ καταστάσεων, ἀλγεινός, θλιβερός : Σοφ.ΟΚ 1449 **νέα βαρύποτμα κακὰ παρ' ἀλαοῦ ξένου,** Εὐρ.Φοίν. 1345 οἴμοι **ξυμφορᾶς βαρυποτμωτάτας.**

βαρύπους-ποδος-ουν μτγν., μσν. κ. νεώτ., ὁ ἔχων βαρὺν τὸν πόδα ἢ τοὺς πόδας : 'Ιω.Μαλ.225,10 **Φίλιππον τὸν βαρύπουν·** || ἐπὶ πραγμάτων, ὁ βαρὺς πρὸς τὰ κάτω ἢ κατὰ τὸ ἄκρον αὐτοῦ : Φίλιππ.ἐν ΑΠλ.4,104 **βαρύπους ὄζος ὁ θηρολέτης·** 2) νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **βαρύπους** ὡς οὐσ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδῶν.**

βαρυπρεπής-οῦς-ές πολυτελής, μεγαλοπρεπής : 'Ανών.π.Σουίδ. **καὶ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας εὐωχία** περιεκέχυτο βαρυπρεπὴς τῷ Λέοντι.

βαρυπροαισθησία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐπὶ τῇ πιέσει παρατηρουμένη ἐλάττωσις τῆς εὐαισθησίας τῶν κατὰ βάθος ἱστῶν.

βαρυπρόσωπος-η-ο δημ. ὁ βαρὺς τὴν ὄψιν, ὁ σκυθρωπός, ὁ αὐστηρὸς τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου : φρ. εἰρων. **τό'χουν οἱ δεσποτάδες νά 'ναι** βαρυπρόσωποι (ἐπὶ ἐπιτηδευόντων σοβαρόν, ἀρχοντικὸν ἦθος)· || ὁ κατηφής, ὁ ἐκ δυσαρεσκείας σκυθρωπὸς ἢ ὁ ἐν θλίψει περίφροντις : **κάμποσες μέρες τώρα βαρυπρόσωπος φαίνεται ὁ γείτονας.**

βαρύπτωτος-ον νεώτ. ὁ βαρέως πίπτων ἢ πεσών.

βαρυπυγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων βαρεῖαν τὴν πυγήν,βαρεῖς, παχεῖς, τοὺς γλουτούς,ἰδίᾳ ἐπὶ ἵππων.

βαρύπυκνος-ον μτγν. ὁ βαρὺς **καὶ πυκνός, ἐπὶ** ἑνὸς τῶν τριῶν βαρυτέρων φθόγγων τῶν τετραχόρδων ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μουσικῇ, πρβλ. μεσόπυκνος κ. ὀξύπυκνος : Εὐκλ.6 **τῶν δὲ ἑστώτων οἱ μὲν εἰσι βαρύπυκνοι, οἱ δὲ ἄπυκνοι.**

βαρυρρήμων-ονος-ον Σχόλ. 'Αριστφ. Βατρ. 863 « κομποκεφαλορρήμονα δὲ βαρυρρήμονα, σκληρὰ καὶ συνδεδεμένα ἔπη λέγοντα ».

βαρυρροχθῶ-έω νεώτ. ροχθῶ βαρέως, ἰσχυρῶς, ἐκπέμπω βαρὺν ρόχθον : **κύματα βαρυρροχθοῦντα ἐπὶ τοῦ ἀποκρήμνου σκοπέλου.**

βαρύς-εῖα-ύ κ. μσν., θηλ. **βαρέα** κ. νεώτ., δημ θηλ. **βαριά** ἢ **-ειά,** δημ. κ. **βαριός-ιά-ιό** κ. σπαν. **βαρέος-έα-έο,** συγκρ. **-ύτερος,** ὑπερθ. **-ύτατος,** ὁ ἔχων βάρος καὶ δὴ μέγα, ὁ δυσκόλως αἰρόμενος ἢ μετατοπιζόμενος, ὁ διὰ τοῦ βάρους βλ.λ.1) αὐτοῦ πιέζων· ἀντίθ. κοῦφος, ἐλαφρός : Πλάτ Θεαίτ.152 D **ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύῃς, καὶ μικρὸν φανεῖται, καὶ ἐὰν βαρύ, κοῦφον, ξύμπαντά τε οὕτως,** 'Ηα. (παροιμ.) **βαρὺ τὸ σκαφίον, ἐπὶ τῶν δυσαρεστουμένων,** Παλίτ. 'Εκλ. Τραγ. σ. 16,12 **παίρνουνε τ' ἀλαφρὰ σπαθιὰ καὶ τὰ βαριὰ τουφέκια,** παροιμ. **ἂν πῇς βαρὺ εἶν' τὸ φόρτωμα, καρτέρει ἀπανωγόμι** (ἐπὶ παραπονουμένων ματαίως πρὸς σκληροὺς κυρίους καὶ προκαλούντων ἀντίθετον ἀποτέλεσμα)· || μτγν. κ. νεώτ. μτφ. : Θλειτ. 'Ακολουθ.ΘΜεταλ.Εὐχὴ Ι ΜΒασ. **καὶ ἄρόν μου τὸ βαρὺ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν,** Κάλβ.'Ωδαὶ ΙΙ,22 **κεῖται ὡς κρίνος** (**ὑπὸ τὸ βαρὺ κάλυμμα**) **ἀθλίας νυκτός, - βαρὺ φορτίον εἶναι ὁ γάμος·** 2) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁ ἔχων μέγα βάρος ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα ὁμοειδῆ, ὁ ζυγίζων πολύ : **δῶσε μου ἕνα βαρὺ καρπούζι·** 3) πάπ. κ. δημ. **ἐπὶ** γυναικός, ἡ ἐν γαστρὶ φέρουσα τὸ βάρος τοῦ ἐμβρύου, ἡ ἔγκυος, ἄ. βαρεμένη, βαρούμενη : Πάπ. **τὴν Ταήσιν βαρέαν οὖσαν ἐκ τῶν πληγῶν ἐξέτρωσεν τὸ βρέφος·** 4) μτγν. κ. δημ. ἐπὶ τροφῶν, ὁ προκαλῶν αἴσθησιν βάρους εἰς τὸν στόμαχον, ὁ δύσπεπτος : 'Αθήν.3,116 F **βαρὺν εἶναι καὶ δύσπεπτον, - τὰ φασόλια εἶναι βαριά·** || κ. ἐπὶ τοῦ στομάχου, ὁ βεβαρημένος ἐκ τοῦ φόρτου τῶν τροφῶν : **εἶναι βαρὺ τὸ στομάχι μου ἀπὸ τὰ στρείδια·** 5) μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰδ. τὸ θηλ. **βαρεία** (ἐν. **τυπάς,** πρβλ. Σαφ.ἀπ.844) βλ.λ., **βαρέα βαριά** βλ.λ.· 6) ἤδη π. 'Ομ. μετὰ συναφοῦς **ἐννοίας ἰσχύος** κ. δυνάμεως, ὁ βαρὺς ἅμα καὶ δυνατός, ὁ κρατερός, πρβλ. 'Ησ. « βαρεῖα χείρ, ἡ δυνατή » : 'Ιλ.Α 219 ἢ **καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·** || μτγν. ἰσχυρός, κραταιός : Πολύβ.1,10,6 **λίαν βαρεῖς καὶ φοβεροὶ γείτονες·** || μτγν. ἐπὶ πόλεων, ὁ ὀχυρός : Διόδ.Σ 2,88 **τῶν 'Ολυνθίων βαρεῖαν πόλιν οἰκούντων·** || μτγν. **μτφ.** στερρός, ἰσχυρὸς πρὸς ἀντίθεσιν : Πλούτ.'Ηθ.173 Ε **καρδίαν ἔφη τοῦ ἀδελφοῦ φορεῖν βαρυτέραν·** 7) ἐπὶ στρατιωτῶν ἢ στρατ. μονάδων, ὁ βαρέως ὡπλισμένος, ὁ φέρων βαρὺν ὁπλισμόν : Πλάτ.Νόμ.833 Β **βαρύτερον ὁπλίτην,** Πλούτ.Μάρκελλ.6 **τὴν πεζὴν καὶ βαρεῖαν ὁμοῦ πᾶσαν ἔχοντα δύναμιν·** || μτγν. **τὰ βαρέα τῶν ὅπλων** οἱ ὁπλῖται : Πολύβ.1,76,3 **ἐπὶ δὲ τούτους τοὺς ἱππεῖς καὶ τοὺς εὐζώνους, τελευταῖα δὲ τὰ βαρέα τῶν ὅπλων·** 8) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ τοῦ βάρους βραδύς, βραδυκίνητος, δυσκίνητος : Σοφ.Τρ.966 **ὡς φίλον προκηδεμόνα βαρεῖαν ἄψοφον φέρει βάσιν, - βαρεῖα ἁμαξοστοιχία, - βαρὺ ἄλογο·** || νεώτ. εἰδ. **βαρὺ** πυροβολικὸν τὸ διὰ βαρέων πυροβόλων ἐφωδιασμένον· 9) ὁ αἰσθανόμενος ἑαυτὸν βαρὺν ἐκ τῆς ἡλικίας, τῆς ἀδυναμίας ἢ ἄλλων παθημάτων : 'Ηρ.4,150 **ἐγὼ μέν, ὦναξ, πρεσβύτερός τε ἤδη εἰμὶ καὶ βαρὺς ἀείρεσθαι,** Σοφ.ΟΤ 17 **οἱ δὲ σὺν γήρᾳ βαρεῖς ἱερῆς,** Πλουτ.'Ηθ.596 Α **βαρὺς ὑπὸ τῆς μέθης·** 10) ὁ δύσκολος, ὁ δυσφόρητος :

Σοφ.άπ.933 ὅρκος γάρ οὐδεὶς ἀνδρὶ φιλήτῃ βαρύς· ‖ νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καθηκόντων καὶ ἐργασιῶν, ὁ παρέχων δυσχερείας κατὰ τὴν ἄσκησιν αὐτοῦ, δύσκολος, χαλεπός: βαρεῖα ἐντολή, - βαρὺ ἔργον, - βαριὰ δουλιά, παροιμ. φρ. βαριὰ ἡ καλογερικὴ (ἐπὶ ἔργων δι᾽ ἃ ἀπαιτοῦνται στερήσεις), ὁμ. βαρὺ τὸ παξιμάδι (περὶ τοῦ ἐπιπόνου καὶ ἐπικινδύνου ἐπαγγέλματος τῶν ἐν ἱστιοφόραις ναυτῶν, τρεφομένων συνήθ. διὰ διπυρίτου)· 11) μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαρέως, δυσκόλως ἀκούων, τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. χρ.: Παῦλ.Αἰγ.1,9,36 βαρὺ ἀκούειν, νεώτ. βαρὺς τὰ ὦτα (πρβλ. βαριακούω)· ‖ νεώτ. ἐπὶ τοῦ νοῦ, ὁ βαρέως, βραδέως, δυσχερῶς νοῶν, ὁ βραδύνους· 12) κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ ἐπιφέρων βάρος, ἄχθος εἰς τὴν ψυχὴν ἢ γεν. εἰς τὴν βιοτήν, ὁ ἐπαχθής, καταθλιπτικός, ὀχληρός, δυσάρεστος, πρβλ. βαρετός: Ἰλ.Ε 417 ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι, - οἱ ὅροι τῆς συνθήκης εἶναι βαρεῖς δι᾽ ἡμᾶς, - ἀνελάβομεν βαρείας ὑποχρεώσεις, - ὁ οὐρανὸς ἦτο βαρύς (μελαγχολικὸς ἐκ τῶν νεφῶν), - τέτοια συμφωνία θὰ ἦταν βαριὰ γι᾽ αὐτόν, - ἡ συντροφιὰ ἦταν βαριὰ γιὰ μένα· 13) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ λόγων, ὁ πικραίνων, πειράζων, θλίβων, δεινός, ὑβριστικός: ἐξεστόμισε βαρείας κατ᾽ αὐτοῦ φράσεις, - τοῦ εἶπα λίγα μὰ βαριὰ λόγια· 14) ὁ ἐπαχθής, ὁ ἀηδίαν παρέχων: Σοφ.Φιλ.1330 καὶ παῦλαν ἴσθι τῆσδε μή ποτ᾽ ἂν τυχεῖν νόσου βαρείας (ἐπὶ τοῦ πυορροοῦντος τραύματος τοῦ Φιλοκτήτου)· 15) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ὀσμῆς ἢ ἀναθυμιάσεως, ἰσχυρός, ἔντονος, ὁθ. πνιγηρός, ἀχθηρός, δυσάρεστος ἢ ἀπακρουστικός: Ἡρ.6,119 ἔστι δὲ μέλαν καὶ ὀδμὴν παρεχόμενον βαρεῖαν, - βαρεῖα ὀσμὴ φωταερίου ἐπλήρου τὸ δωμάτιον, - βαριὰ μυρωδιά - ἀποφορά - δυσωδία, - βαριὰ ἀρώματα· ‖ ὁμ. κ. συνεκδ.: ὁ ἀὴρ ἦτο βαρὺς ἐκ τῶν ἀναθυμιάσεων· 16) γεν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιφέρων βάρος ἤτοι βλάβην, ὁ ἀχθηρός, ὁ ἐπιβλαβὴς καὶ δὴ εἰς τὴν ὑγίειαν: Ξεν.Ἀπομν. 3,6,12 λέγεται βαρὺ τὸ χωρίον εἶναι, αὐτ.Κυν.7,4 αἱ γὰρ βαρεῖαι πλησμοναὶ τῶν σκυλακίων διαστρέφουσι σκέλη, - βαρὺ κλῖμα, - τὸ χταπόδι εἶναι πολὺ βαρύ· 17) δημ. μτφ. ἐπὶ ἐνεργείας ἢ λόγου, ὁ οἱονεὶ διὰ τὸ βάρος, τὸ ἄχθος προκαλῶν ψυχικὴν δυσφορίαν, ὁ κακός: φρ. τοῦ φάνη(κε) βαρὺ (τοῦ ἐφάνη κακόν, δυσηρεστήθη)· 18) δημ. ἀπαίσιος, κατηραμένος: βαριὰ ἡ ὥρα ποὺ σὲ γνώρισα· ‖ εἰδ. φρ. ἡ βαριὰ ὥρα ἡ ὥρα τοῦ θανάτου, πρβλ. Ἡσ. «βαρύ, ἀναιδές· βαρύς, κακός, ἀειδής, σκληρός»· 19) κ. νεώτ. κ. δημ. γεν. ἐπὶ κακοῦ, ὁ ὑπερβολικός, σφοδρός, δεινός, αὐστηρός: Σοφ.ΟΚ 1328 ἱκετεύομεν ξύμπαντες ἐξαιτούμενοι μῆνιν βαρεῖαν εἰκαθεῖν ὡρμημένῳ, Λυκόφρ.1018 νότος.. βαρεῖ πρηστῆρι κυμαίνων ἅλα· 20) μτγν. κ. δημ. κ. ἐπὶ καλοῦ, ἄφθονος, μέγας, πολύς: Ἡρωδιαν. 2,14,3 βαρυτάτην εὐδαιμονίαν τοῖς ἀρχομένοις παρέξειν, Μηναῖ.1,5 Ὀρθ.Ὠδὴ Α ἐγκρατείᾳ καὶ πόνους ἐκούφιζες παθοῦσα βαρεῖαν εὔκλειαν, - βαριὰ προικιά· ‖ μτγν. τὸ οὐδ. πληθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. λίαν: Αἰλ.ΠΙ 2,12 βαρύτατα τοὺς πλουτοῦντας ὑπὸ τῶν τυράννων ἐπιβουλευομένους· 21) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προϊόντων φυσικῶν καὶ παρασκευασμάτων, ὁ πλούσιος εἰς περιεκτικότητα τοῦ κυρίου συστατικοῦ, πυκνός: βαρὺ πετρέλαιον, - βαρὺ λάδι, - βαρὺς οἶνος (ὁ καὶ ἐν ὀλίγῃ ποσότητι δυνάμενος νὰ προξενῇ μέθην), - βαρὺς καπνὸς (ὁ περιέχων πολλὴν νικοτίνην), - βαρὺς καφές· 22) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ ὕπνου, ὁ βαθύς: Παλαμ.Τρισεύγενη 17 ὁ ὕπνος ὁ βαρὺς κάτου ἀπὸ τὴ στοιχειωμένη βρύση· 23) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἢ ἐμφαίνων βαρύτητα, ἀξίαν, σημασίαν, σοβαρός, σπουδαῖος, σημαντικός: Πολύβ.6,14,3 οὐ μὴν ἀλλὰ καταλείπεται μερὶς καὶ τῷ δήμῳ, καὶ καταλείπεταί γε βαρυτάτη, ΚΔ Ματθ.23,23 καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, Πάπ. δημοσία λειτουργία βαρυτάτη οὖσα· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων μεγάλην ἀξίαν, πολύτιμος: τοῦ ἔκαμε ἕν(α) βαρὺ δῶρο(ν), - βαρὺ τάμα· 24) πάπ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ νόσων, ὁ σοβαρός, κρίσιμος, ἐπικίνδυνος: Πάπ. νόσῳ βαρυτάτῃ περιπεπτωκώς, - βαρυτέρα ἀρρωστία, - βαρὺ κρυολόγημα, - βαριὰ ἀρρώστια· 25) ἐπὶ προσ., ὁ βαρύτητα, ἀξίαν ἔχων ἢ ἐμφαίνων: Πλούτ.Ἠθ.279 C ὑπερήφανοι καὶ βαρεῖς· 26) κ. δημ. ὑπερήφανος, ἀλαζών: Αἰσχίν.205 Δημοσθένην ἀφόρητον ὄντα καὶ βαρὺν ἄνθρωπον· ‖ δημ. ἰδίως ὁ ἐκ δυσαρεσκείας δεικνύων ψυχρότητα, σύνοφρυς, σοβαρός, ὀλιγόλογος, ἀκατάδεκτος: εἶναι βαρὺς ἀπόψε· δὲν τοῦ βγάζεις κουβέντα, φρ. τί μοῦ κάνεις τὸ βαρύ; 27) ὁμ. ἐπὶ προσ. κ. δημ. καταθλιπτικός, ἐνοχλητικός: Εὐρ. Ἱκ.894 ὅθεν βαρὺς μάλιστ᾽ ἂν εἴη δημότης τε καὶ ξένος, Πλάτ.Θεαίτ.210 C ἧττον ἔσει βαρὺς τοῖς συνοῦσι καὶ ἡμερώτερος, - δὲν τὸν κάνω παρέα γιατὶ εἶναι βαρύς· ‖ αὐστηρός: Αἰσχ.Πρ.77 ὡς οὑπιτιμητής γε τῶν ἔργων βαρύς, αὐτ.Περσ.828 κολαστὴς τῶν ὑπερκόπων ἄγαν | φρονημάτων ἔπεστιν, εὔθυνος βαρύς· 28) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἤχου, φωνῆς, βαθύς, χονδρός, ἀντίθ. ὀξύς: Ὀδ.Ι 257 ὡς ἔφαθ᾽, ἡμῖν δ᾽ αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ, δεισάντων φθόγγον τε βαρύν, Πλάτ. Φαῖδρ.268 Ε τυγχάνει ἐπιστάμενος ὡς οἷόν τε ὀξυτάτην καὶ καὶ βαρυτάτην χορδὴν ποιεῖν, - ἠκούσθη ἡ βαρεῖα φωνὴ τοῦ πατρός, Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ σ.29 μὲ ἥσυχη βαριὰ φωνὴ ὁ πατριάρχης ἄρχισε νὰ μιλῇ· ‖ π. Ὁμ. τὸ οὐδ. ἑν. βαρὺ ἢ πληθ. βαρέα ἐν ἐπιρρ. χρ. ἐκ βαθέων, βαθέως, δυνατά: Ὀδ.Θ 95 βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν· ‖ μσν. ἦχος βαρύς (ὁ), ὁ ά. πλάγιος γ΄· 29) νεώτ. βαρεῖς φθόγγοι (οἱ) οἱ εἰς τὸ κατώτερον τμῆμα τῆς μουσικῆς κλίμακος ἢ τῆς περιοχῆς τῆς φωνῆς ἢ ὀργάνου τινὸς ἀνήκοντες· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. βαρὺ ὡς οὐσ. βραδεῖα καὶ βαρεῖα ρυθμικὴ ἀγωγὴ χρησιμεύουσα ἄλλοτε ὡς εἰσαγωγὴ τοῦ ἀλλέγρου· 30) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσῳδ. τόνου ὁ μὴ ὀξύς: Πλάτ.Κράτ.999 Β ἀντὶ ὀξείας τῆς μέσης συλλαβῆς βαρεῖαν ἐφθεγξάμεθα, Διον.Θρ. 674,13 βαρὺς τόνος, Διον.Ἀλ.Συνθ.11 βαρεῖα τάσις· 31) μτγν. νεώτ. κ. δημ., τὸ θηλ. βαρεῖα ὡς οὐσ (κατὰ παράλειψιν τοῦ τάσις ἢ προσῳδία), ὁ βαρὺς τόνος: Διον.Θρ.630,1· 32) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. ἡ βαρεῖα τὸ σημεῖον τοῦ βαρέος τόνου, ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά, ἀντιθ. ὀξεῖα.

βαρύσαρκος-ον μσν. ὁ ἔχων πολλὰς σάρκας, ὁ βαρὺς ἐκ τῶν πολλῶν σαρκῶν, ὁ πολύσαρκος: Κ Μανασσ.Ἐρωτ.4,62.

βαρυσήμαντος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ἢ ἐνέχων βαρεῖαν ἤτοι μεγάλην σημασίαν, σπουδαιότητα, ὁ λίαν σημαντικός, ἐπὶ ἐνεργείας ἢ λόγου: βαρυσήμαντοι δηλώσεις, - βαρυσήμαντη ἐνέργεια.

βαρυσημάντως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ βαρείας, μεγάλης σημασίας, σπουδαιότητος.

βαρυσίδηρος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ βαρὺς ἐκ τοῦ πολλοῦ σιδήρου: Πλούτ.Αἰμ.18 ὀρθὰς ῥομφαίας βαρυσιδήρους ἀπὸ τῶν δεξιῶν ὤμων.

βαρυσιλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀπαντῶν ὑπὸ μορφὴν κρυστάλλων τοῦ ἑξαγωνικοῦ συστήματος, ἀργυρόλευκον καὶ εὔτηκτον.

βαρυσκελής-οῦς-ές Ἡσ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαρέα καὶ βραδέα σκέλη, ἀργοκίνητος, βραδύς: Ἡσ. ἐν λ. ὀχᾶσθαι· 2) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. βαρυσκελής ὡς οὐσ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν τερπαλιδῶν.

βαρυσκεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ βαρεῖαν σκέπην ἢ κάλυμμα φέρων.

βαρυσκίπων-ωνος-ον μτγν. ὁ ἔχων, κρατῶν βαρὺν σκίπωνα, ἤτοι ῥόπαλον, βακτηρίαν : Καλλ.ἀπ.120.

βαρύσκιωτος-η-ο δημ. κ. **βαρίσκιωτος** ὁ βαρήσκιωτος βλ.λ.

βαρυσμάραγος-ον μτγν. ποι. ὁ βαρεῖαν σμαραγὴν ἤτοι μέγαν παταγώδη κτύπον ποιῶν ἢ προκαλῶν, βαρύκτυπος : Νόνν.Δ 1,156 **πετάσας δὲ βαρυσμαράγων στίχα λαιμῶν.**

βαρυσμιλία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀμφιαστραιειδῶν ἑξακοραλλίων,** ἁπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.

βαρύσπλαγχνος-ον μτγν. ὁ ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ βαρύς, κακός, ἄγριος, ποὺ εἶναι κακὸς ὁ θυμός του : Φιλ.2,269.

βαρυσταθμία (ἡ) πάπ. ἡ ἀκρίβεια τοῦ βάρους, τὸ μὴ λιποβαρές, ἰδίᾳ ἐπὶ νομισμάτων.

βαρύσταθμος-ον ὁ κατὰ τὴν ζύγισιν αὐτοῦ ἔχων πολὺ βάρος, ποὺ βαραίνει : Ἀριστφ.Βάτρ.1397 **ἀλλ' ἕτερον αὖ ζήτει τῶν βαρυστάθμων,** Ἀριστλ. ΗΝικ.1142 ε,22, Πλούτ.Λυσ.17 **βαρύσταθμον καὶ δυσπαρακόμιστον** (νόμισμα).

βαρυσταθμῶ-έω μτγν. ἔχω βάρος, βαρύνω, ζυγίζω πολύ : ψΔιόσκ.1,26.

βαρυστενάζω νεώτ., δημ. κ. **βαριοστενάζω** κ. **βαριαστενάζω** ἀναστενάζω βαρέως, ἐκ βάθους ψυχῆς, ἄ. βαριαναστενάζω βλ.λ.

βαρυστένακτος-ον σχολ. κ. νεώτ. ὁ βαρέως, βαθέως στενάζων, ὁ βαρύστονος βλ.λ. : Σχόλ.Ὀππ. Ἁλ.5,152· 2) νεώτ. ὁ βαρεῖς στεναγμοὺς ἐπάγων, ἐπὶ συμφορᾶς, ἀπωλείας, νόσου κτπ. : **βαρυστένακτος συμφορά.**

βαρυστέναχος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ βαρέως στενάζων, ὁ βαρυστένακτος βλ.λ.

βαρυστέναχτα ἐπίρρ. δημ. μετὰ βαρέας στεναγμοῦ ἢ στεναγμῶν.

βαρυστέναχτος-η-ο δημ. ὁ προκαλῶν, ὁ ἐπάγων βαρεῖς στεναγμούς, οἷον ἐκ μεγάλης θλίψεως ἢ ἐξ ὀδύνης ἢ ἐκ παρατεταμένης ταλαιπωρίας : βαρυστέναχτος **ὁ χαμὸς τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ,** - βαρυστέναχτη **ἀρρώστια τὸ χτικιό.**

βαρυστενάχων-ουσα-ον ὁ βαρέως, βαθέως στενάζων : Ἰλ.Α 364 (ὀρθότ.ἀναγν.διῃρ. βαρὺ στενάχων βλ. ἐν λ. βαρύς).

βαρύστερνος-ον σχολ. ὁ βαρύ, εὔρωστον ἔχων στέρνον : Κουμαν.Ἀθησ. ἐν λ.

βαρυστόμαχα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον προκαλοῦντα βάρος τοῦ στομάχου.

βαρυστομαχιά (ἡ) δημ. κ. **βαριοστομαχιά** κ. **βαριοστομαχιά** βεβαρημένη κατάστασις τοῦ στομάχου, δυσπεψία μετὰ τῶν συναφῶν αὐτῇ αἰσθημάτων καὶ ἐνοχλήσεων.

βαρυστομαχιάζω δημ. κ. **βαριοστομαχιάζω** κ. βαροστομαχιάζω ἔχω βεβαρημένον τὸν στόμαχον, ἔχω δυσπεψίαν.

βαρυστόμαχος(-η)-ο(ν) νεώτ., δημ. κ. **βαριοστόμαχος** κ. **βαροστόμαχος** ὁ ἐπιφέρων βάρος εἰς τὸν στόμαχον, ὁ δύσπεπτος, ἐπὶ τροφῶν· ‖ κ. ἐπὶ τοῦ τρόπου ἑστιάσεως : **βιαστικὸ φαΐ βαρυστόμαχο·** 2) ὁ πάσχων παροδικῶς ἢ χρονίως ἐκ κακῆς λειτουργίας τοῦ στομάχου, ὁ αἰσθανόμενος βάρος εἰς τὸν στόμαχον : **ὅλοι τους σ' αὐτὸ τὸ σπίτι εἶναι βαρυστόμαχοι, - ξύπνησα βαρυστόμαχος,** πρβλ. στομαχιασμένος, κακοστόμαχος.

βαρύστομος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ βαρέως, δυσκόλως ἐκστομιζόμενος, ὁ δυσχερῶς προφερόμενος : Φιλοδ.Ποιημ.2,14 (ἀμφ.)· 2) μτφ. ὁ ἔχων στόμα βαρὺ ἤτοι ὁ ὁμιλῶν ἐνοχλητικῶς, πειρακτικῶς, ὁ κακολόγος, κακόγλωσσος : Νόνν.Δ 48,420 **ἀλλὰ με κερτομέουσα βαρύστομος ὀξέϊ μύθῳ ἤκαχε·** 3) ἐπὶ ὅπλου, ὁ βαρὺ στόμιον ἔχων, ἤτοι ὁ βαρέως, βαθέως κόπτων : Ὀππ.Ἁλ.4,481 **βουπλῆγα βαρύστομον·** 4) νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἀνοίγων συχνάκις τὸ στόμα καὶ μὴ ὑπακούων εἰς τὸν χαλινόν· 5) νεώτ. ζῳολ. τὸ οὐδ. **βαρύστομον** ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **κανθαριδιδῶν.**

βαρυστοναχῶ-έω μσν. βαρέως, ἐκ βάθους στενάζω, βαρυστονῶ βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.σ.107.

βαρύστονος-ον κ. νεώτ. ὁ βαρέως, ἐκ βάθους στενάζων : Δημ.314 **ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν τοῖς βαρυστόνοις ἐπικαλουμένοις ἐκείνοις ὑποκριταῖς** (σκωπτικῶς)· ‖ μτφ. ὁ ἀντηχῶν : ΑΠ 9,246 **τηλόθε γὰρ λίθος εἷς σε βαρύστονος, οἷα κεραυνὸς.. ἔδη·** 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ βαρέως θρηνούμενος, πενθούμενος, ὁ ἄξιος στεναγμοῦ, ὁ θλιβερός : Σοφ.ΟΤ.1233 **λείπει μὲν οὐδ' ἃ πρόσθεν εἴδομεν τὸ μὴ οὐ βαρύστον' εἶναι,** Χρησμ.π.Παυσ.10,9,11 **βαρύστονα κήδεα.**

βαρυστονῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. βαρέως, ἐκ βάθους στενάζω : Ἐπιφάν.Πανάρ.σ.812 Β **βαρυστονήσας σύμβουλον λαμβάνει τὴν ἀνάγκην τῶν ὕβρεων.**

βαρυστόνως ἐπίρρ. μετὰ βαθέων στεναγμῶν : Αἰσχ.Εὐμ.794 **ἐμοὶ πίθεσθε μὴ βαρυστόνως φέρειν.**

βαρυσύμφορος-ον ὁ βαρεῖαν, μεγάλην συμφορὰν παθών, ἄθλιος, ταλαίπωρος· ἐν τῷ ὑπερθ. **-ώτατος,** δυστυχέστατος : Ἡρ.1,45 **συγγιγνωσκόμενος ἀνθρώπων εἶναι τῶν αὐτὸς ᾔδεε βαρυσυμφορώτατος·** ‖ μτγν. τὸ οὐδ. πληθ. **-ώτατα** ἐν ἐπιρρ. χρ. : Δίων Κ 78,41 **τῆς μοναρχίας ὀριγνηθείς, καὶ τάχιστα καὶ βαρυσυμφορώτατα αὐτὴν ἀπέβαλεν·** 2) ἐνεργ. ὁ ἐπιφέρων βαρεῖαν συμφοράν : Θεμίστ.Λόγ.15,184 C **-ώτατος πόλεμος.**

βαρύσφαιρα (ἡ) νεώτ. γεωλ. τὸ περὶ τὸν πυρῆνα καὶ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς μέρος αὐτῆς, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ πυκνοτέρων καὶ βαρυτέρων στρωμάτων.

βαρυσφάραγος (ὁ) ἐπὶ τοῦ Διός, ὁ βαρέως, ἰσχυρῶς, ἠχηρῶς βροντῶν, ἄ. βαρυσμάραγος : Πίνδ.Ι 8(7),23 δῖον **ἔνθα τέκες Αἰακὸν βαρυσφαράγῳ πατρὶ κεδνότατον.**

βαρύσφυρος-ον μσν. ὁ ἔχων βαρέα σφυρά : Μαν.Φιλῆς 8,308 **βαρύσφυρος ἐλέφας.**

βαρύσωμος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βαρὺ τὸ σῶμα, ὁ σωματώδης : Σχόλ.Πίνδ.Ν 8,41 **καταπαλαίονται γὰρ τῷ λόγῳ καὶ οἱ πάνυ ἀνδρεῖοι καὶ** βαρύσωμοι **ὑπὸ φρονίμων·** 2) νεώτ. ζῳολ. τὸ ἀρσ. **βαρύσωμος** ὡς οὐσ. γένος **κολεοπτέρων ἐντόμων** τῆς οἰκογεν. **τῶν ἁρπαλιδῶν.**

βαρυτάλαντος-ον μσν. ὁ **βαρύσταθμος** βλ.λ., ὁ ζυγίζων πολύ, ὁ λίαν βαρύς : Ζωναρ.ἐν λ.ὁλκός, Νικήτ.Χων.Χρον.17,10.

βαρυταρβής-οῦς-ές ποι. ὁ προξενῶν βαρύν, μέγαν τρόμον, ὁ καθ' ὑπερβολὴν **φοβερός** : Αἰσχ.ἀπ. 57,11 **εἰκὼν βαρυταρβής.**

βαρυτασβεστίτης (ὁ) **νεώτ. ὀρυκτολ. ἀσβεστίτης** περιέχων βιθερίτην.

βαρυτελής-οῦς-ές πάπ. κ. νεώτ. ὁ βαρέως φορολογούμενος ἢ φορολογηθείς.

βαρύτης-ητος (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **βαρύτητα,** ἡ ἰδιότης τοῦ βαρέος, τὸ βάρος, ἀντίθ. κουφότης, ἐλαφρότης : Θουκ.7,62 **οὐκ ἂν ἐχρώμεθα δ[ι]ὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν,** Πολύβ.1,51,9 **διεκπλεῖν διὰ τῶν πολεμίων νεῶν.. ἀδυνάτως εἶχον διὰ τὴν βαρύτητα τῶν πλοίων·** ‖ εἰδ. νεώτ. φυσ. ἡ δύναμις ἡ ἕλκουσα τὰ σώματα πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς καὶ ἔχουσα ὡς ἀποτέλεσμα τὸ βάρος αὐτῶν· 2) μτφ. ἡ αἴσθησις βάρους εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἡ ἐκ τοῦ βάρους δυσκινησία, νωθρότης : Διόδ.Σ 14,71 **τῶν σκελῶν βαρύτητες,** Πλούτ.Ἠθ.978 C **βαρύτης ναρκώδης·** ‖ ἐπὶ τῆς πέψεως, ἡ αἴσθησις βάρους ἐν τῷ στομάχῳ, ἡ δυσπεψία : Πλούτ.Ἠθ.128 Β **ἀπεψίαν καὶ βαρύτητα καὶ λησμονὴν σώματος·** 3) νεώτ.γεν. βεβαρημένη κατάστασις, κρισιμότης, σοβαρότης : **ἡ βαρύτης τοῦ τραύματος - τῆς νόσου - τῆς πολιτικῆς καταστάσεως·** 4) ὁμ. μτφ. βαρεῖα,

δυσάρεστος αἴσθησις, ἄχθος, δυσαρέσκεια, δυσαρέστησις: Θεόφρ.Φ Αἰτ.6,14,2 **ἔνια δ᾽ ὅλως οὐδ᾽ εὐοσμίαν ἀλλὰ βαρύτητα ἔχει κατὰ τὴν ὄσφρησιν·** 5) μτφ. ἐπὶ προσ., ἡ ἐξ ἀλαζονείας ἢ δυσαρεσκείας σκυθρωπότης, στρυφνότης, πικρότης τοῦ χαρακτῆρος: Ἰσοκρ.12,31 **καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βαρύτητας εὐκόλως καὶ ῥᾳδίως φέροντας,** Φίλ.2,572,8 **ἕνεκα τῆς ἀλαζονείας καὶ βαρύτητος ᾗ πρὸς πάντας ἐκέχρητο,** Πλούτ. Κάτ.Νεώτ.57 **βαρύτης φρονήματος** (ἀνυπόφορος ὑπερηφάνεια)· 6) ὁμ. ἐπὶ πρσσ. οὐχὶ ἐν κακῇ σημ. σοβαρότης, ἀξιοπρεπὴς ὑπερηφάνεια: Ἀριστλ. Ρητ.1391 a,28 **ἔστι δὲ σεμνότης μαλακὴ καὶ εὐσχήμων βαρύτης,** Πλούτ.Φάβ.1 **ἐτέθη δὲ** (τὸ παρωνύμιον) **πρὸς τὴν πρᾳότητα καὶ βαρύτητα τοῦ ἤθους ἔτι παιδὸς ὄντος·** 7) γεν. σπουδαιότης, σημαντικότης, σημασία, ἀξία: Γρηγ.Νύσσ.3,27 C **ἡ πολλὴ βαρύτης τῶν ἄθλων καὶ τὰ δυσβάστακτα πάθη, - λόγοι - γεγονότα μεγάλης βαρύτητος·** 8) κ. νεώτ. ἐπὶ ἤχου, ἡ ἰδιότης τοῦ βαρέος ἤχου, κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὴν ὀξύτητα: Πλάτ.Πρωτ.316 A **διὰ τὴν βαρύτητα τῆς φωνῆς βόμβος τις τῷ οἰκήματι γιγνόμενος ἀσαφῆ ἐποίει τὰ λεγόμενα,** Φίλ.2,174,40 **κατὰ τὴν βαρύτητος πρὸς ὀξύτητα συμφωνίαν· φθόγγοι γὰρ οἱ μὲν ἀνδρῶν βαρεῖς, ὀξεῖς δ᾽ οἱ γυναικῶν·** ‖ εἰδ. ὁ βαρὺς τονισμός: Ἀριστλ.Ποιητ.1456 b,33 **διαφέρει σχήμασίν τε τοῦ στόματος.. ἔτι δὲ ὀξύτητι καὶ βαρύτητι καὶ τῷ μέσῳ,** Ἀμμών.117 **οἱ δ᾽ Ἀττικοὶ βαρυτονοῦσιν.. χαίρουσι γὰρ τῇ βαρύτητι·** ‖ ἀπουσία, ἔλλειψις τόνου: Ἀπολλ.Δύσκ.Ἀντων.38,15· 9) ρητορ. ὁ πολὺς φόρτος, ἡ φορτικότης τοῦ λόγου κατ᾽ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἁπλοῦν, τὸ λιτὸν ὕφος: Σχόλ.Ἀριστφ. Πλ.79 **εἰώθαμεν γὰρ ἐν τοῖς τῆς βαρύτητος σχήμασιν ἐν ἀρχαῖς πολλάκις τιθέναι τὸ εἶτα.**

βαρύτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὁ **βαρίτης** βλ.λ

βαρύτητα (ἡ) δημ. ἡ βαρύτης βλ.λ.

βαρυτιμία (ἡ) νεώτ. ἡ βαρεῖα, μεγάλη τιμή.

βαρύτιμος (-η) -ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῶν θεῶν τοῦ Ἅδου, ὁ βαρέως, αὐστηρῶς τιμωρῶν (ἢ κατὰ ἄ. ἑρμ., ὁ πολὺ τιμώμενος): Αἰσχ.Ἱκ.25 **ὕπατοί τε θεοί, καὶ βαρύτιμοι χθόνιοι·** 2) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ λίαν πολύτιμος, ἔχων μεγάλην ἀξίαν, ὁ πολὺ ἀκριβός: Στράβ.17,1,13 **τῶν δὲ βαρυτίμων βαρέα καὶ τὰ τέλη,** ΚΔ Ματθ.26,7 **γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρύτιμον,-βαρύτιμον κόσμημα,- βαρύτιμον δῶρον,- βαρύτιμη γοῦνα·** 3) μτγν., ὁ πωλῶν εἰς ὑψηλὴν τιμήν, ἀκριβά: Ἡλιόδ.Αἰθ.2,30 **μὴ** βαρύτιμον **εἶναι περὶ τὴν διάπρασιν.**

βαρυτιμῶ-έω αὐξάνω τὴν τιμὴν πράγματός τινος, πωλῶ αὐτὸ εἰς μείζονα τῆς συνήθους τιμῆς· Σουΐδ. « τιμιουλκῶν· ἕλκων τὴν τιμὴν τουτέστι βαρυτιμῶν καὶ μεγαλύνων », ΕΜ 759,5.

βαρυτίμως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ μεγάλης τιμῆς.

βαρυτίνη (ἡ) νεώτ. ὀρυκτολ. **βαριτίνη** βλ.λ.

βαρύτλατος-ον, δωρ. τ. τοῦ βαρύτλητος βλ.λ.: Βακχ.13,4.

βαρύτλητος-ον, δωρ. **-τλατος** ὃν δὲν δύναταί τις εὐκόλως νὰ ὑποφέρῃ, ὁ ἀνυπόφορος: Βακχ.13,4 **βαρύτλατος συμφορά,** Λεόντ.ἐν ΑΠλ.4,245 **βαρυτλήτων ὀδυνάων·** 2) μτγν. ὁ βαρέως ὑπομένων, ὁ μέγα βάρος, βαρὺ φορτίον φέρων: Ναυμάχ.π. Σταθ.4,22,32 **βαρυτλήτων λαγόνων περὶ φόρτον ἄγουσαν** (ἀμφ.)· 3) ἀτυχής, δυστυχής: ΑΠ 7,343 Ἀττικὶη **βαρύτλατος.**

βαρυτογλαύκινος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐκ γλαυκίνου καὶ βαρίτου βλ.λ.

βαρυτοκίζω νεώτ. κ. δημ. τοκίζω βαρέως, μὲ βαρύν, ἐπαχθῆ, ὑπέρογκον τόκον.

βαρύτοκος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ὑπὸ βαρύν, μέγαν τόκον συναπτόμενος: Φώτ.Ἐπιστ.130,449 **βαρύτοκα χρέη,- βαρύτοκον δάνειον.**

βαρυτόνησις-εως μσν. ὁ διὰ βαρείας τονισμός, τὸ βαρυτονεῖν, θέτειν βαρεῖαν: Εὐστ.Ἰλ.70,45.

βαρυτονία (ἡ) νεώτ. γραμμ. ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου ὅσον οἷόν τε ἀπωτέρω τῆς ληγούσης.

βαρυτονισμός (ὁ) νεώτ. ἡ βαρυτόνησις βλ.λ.

βαρυτόνιστος-ον νεώτ. ὁ διὰ βαρείας βλ.λ.32) τονιζόμενος.

βαρύτονος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ βαρέως ἤτοι ἰσχυρῶς ἐντεταμένος, ὁ πολὺ τεντωμένος: Ξεν.Κυν.5,30 **στῆθος οὐ βαρύτονον** (κατὰ ἄ. ἑρμ. οὐχὶ βαθέως ἠχοῦν)· 2) ὁ βαρέως, βαθέως ἠχῶν, ὁ βαρύφωνος: Σχόλ.Ἰω.Κλίμ.408,32 **ὅστις ὑπὲρ πάντας βαρύτονος ὢν δοκιμωτάτην ψυχὴν ἀπεργάζεται·** ‖ τὸ οὐδ. **βαρύτονον** ἐν ἐπιρρ. χρ. διὰ βαρέος τόνου, ἤχου, μὲ βαριὰ φωνή: Ἀριστλ. Φυσιογν.813 b,2 **οἱ μέγα φωνοῦντες βαρύτονοι ὑβρισταὶ** (περὶ κυνῶν)· ‖ ἐπὶ μουσικῶν φθόγγων, ὁ βαθύς: Βάκχιος Εἰσαγ.Τέχν.Μουσ.32· 3) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀρσ. κ. θηλ. **βαρύτονος** ὡς οὐσ. ἀοιδὸς ἔχων ἐνδιάμεσον φωνὴν μεταξὺ ὀξυφώνου καὶ βαθυφώνου· ‖ νεώτ. τὸ οὐδ. **βαρύτονον** ὡς οὐσ. χάλκινον πνευστὸν ὄργανον μέσης φωνῆς, ἄ. εὐφώνιον· ‖ ὁμ. ἑπτάχορδον ἢ ἑξάχορδον μουσικὸν ὄργανον τοῦ 18ου αἰῶνος, κρουόμενον διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἔχον ἠχητικὴν ἀπόδοσιν ἀντίστοιχον τοῦ βιολοντσέλου· 4) γραμμ. ἐπὶ λέξεων, ἡ ἐπὶ τῆς παραληγούσης ἢ τῆς προπαραληγούσης τονιζομένη (ἡ ἐν τῇ ληγούσῃ ἄτονος, ἄ. παροξύτονος ἢ προπαροξύτονος), ἀντίθ. ὀξύτονος: Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.38,12, Διον.Θρ.674,18 κ. ἄ.· ‖ εἰδ. ἐπὶ μονοσυλλάβων ἐγκλιτικῶν, ὁ ἄτονος: Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.35,25, Εὐστ.Ἰλ.930,58 **διὰ τοῦτο ἀνόξυντον ἔχει τὸ που, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν βαρύτονον ἐν τῇ συνεπείᾳ·** ‖ εἰδ. κ. νεώτ. **βαρύτονα ῥήματα** κατ᾽ ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὰ περισπώμενα· 4) ρητορ. ἐπὶ λέξεως, φράσεως ἢ περιόδου λόγου, ὁ ἐντόνως, μετ᾽ ἐμφάσεως ἀπαγγελλόμενος.

βαρυτονῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. προφέρω μετὰ βαρέος τόνου: Διον.Ἀλ.Ρωμ.2,58 **Νόμαν· χρὴ δὲ τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκτείνοντας βαρυτονεῖν·** 2) τονίζω τὴν παραλήγουσαν ἢ προπαραλήγουσαν: Σχόλ.Ἀριστφ.Ὄρν.267 **εἰ δὲ ἐπὶ τῆς χαράδρας, βαρυτονεῖται** (ἤτοι προφέρεται χαράδριον, περὶ τῆς λ. χαραδριός)· ‖ τὸ ρημ. ἐπίθ. **βαρυτονητέον** ἐπὶ ὁμ. σημ.: Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.864 **βαρυτονητέον δὲ τὸ ἄληθες·** ‖ ἐπὶ μονοσυλλάβων ἐγκλιτικῶν, μένω ἄτονος: Φίλ.1,97,23 **βαρυτονουμένου τοῦ που·** 3) ἐπὶ μουσ. φθόγγων καθιστῶ ἢ ἀποδίδω τοὺς φθόγγους βαρεῖς: Νικόμ. Ἁρμον.18 **ἐναντίον τῇ κατὰ τὴν τάσιν συμμετρίᾳ τῷ μὲν πλήθει ὀξυτονούσῃ τοὺς φθόγγους, τῇ δὲ ὀλιγότητι βαρυτονούσῃ·** πρβλ. βαρύτονος 3).

βαρυτόνως ἐπίρρ. μτγν. κ. μσν. μετὰ βαρέος τόνου ἢ βαρείας: Μοῖρ.109, Εὐστ.Ἰλ.41,3· ‖ οὐχὶ ὀξυτόνως, διὰ τονισμοῦ ἐπὶ τῆς παραληγούσης ἢ προπαραληγούσης: Στέφ.Βυζ.225 Α **Δαύη, βαρυτόνως,** αὐτ.444 Β **Μαριάνδυνας, βαρυτόνως,** πρβλ. βαρύτονος 4) κ. βαρυτονῶ.

βαρύτοπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **νυμφαλιδῶν.**

βαρυτράχηλος-ον νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἔχων βαρύν, ὀγκώδη, χονδρὸν τὸν τράχηλον.

βαρύϋπνος-ον μτγν. ὁ βαρέως ὑπνώττων, ὁ εἰς βαθὺν ὕπνον βεβυθισμένος: Νόνν.Δ 48,765.

βαρυφαίνομαι δημ. κ. **βαρ(ι)οφαίνομαι** μόνον κατὰ γ´ ἑν. πρόσωπον **βαρυφαίνεται,** ἀόρ. **(ἐ)βαρυφάνη(κε)** πάντοτε μετὰ γεν. προσωπ. ἀντων. φαίνεταί τι εἴς τινα βαρύ, κακόν, δυσάρεστον, τὸν **δυσαρεστεῖ: πολὺ τοῦ βαρυφάνη, - μὴ σοῦ βαρυφαίνεται,** πρβλ. κακοφαίνεται, καλοφαίνεται.

βαρύφημος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐριγονιδῶν.**

βαρυφθέγκτης (ὁ) ποι. ὁ βαρέως φθεγγόμενος· || δθ. ὁ λίαν ἠχηρῶς βρυχώμενος, ἅ. βαρύφθογγος βλ.λ. : Πίνδ.άπ.239 **βαρυφθεγκτᾶν λεόντων.**

βαρωφθογγία (ἡ) νεώτ. τὸ φθέγγεσθαι, ὁμιλεῖν ἢ ᾄδειν βαρυήχως.

βαρύφθογγος-ον ὁ βαρέως φθεγγόμενος· || ἐπὶ λεόντων, ὁ ἰσχυρῶς, ὁ λίαν ἠχηρῶς βρυχώμενος : Βακχ.8,9 **βαρύφθογγον λέοντα,** Νίκ.Θηρ.171 **βαρυφθόγγων λεόντων·** || ἐπὶ ἀγελάδων, ὁ βαθέως μυκώμενος : Ἀριστλ.ΖΓ 787 a, 33· || ἐπὶ τῆς χορδῆς, ἡ βαρύν, ἰσχυρὸν ἦχον ἀποδίδουσα : Πίνδ.Ι 6(5),34 **βαρυφθόγγοιο νευρᾶς·** || γεν. ἐπὶ μουσ. ὀργάνων, ὁ βαθέως ἠχῶν, ὁ βαρὺν ἦχον, τόνον ἔχων : ΑΠ 6,51 **βαρυφθόγγων τ' ἀλαλητὸν αὐλῶν.**

βαρύφθονος-ον ἐπίγραμμ. ὁ βαρύν, μέγαν φθόνον ἔχων ἢ ἅ. ὁ ἐκ τοῦ φθόνου βαρὺς ὢν : Ἑλλ. Ἐπιγράμμ.376 A **χεῖρα . . βαρύφθονον.**

βαρύφλοισβος-ον μτγν. ὁ βαρύν, μέγαν φλοῖσβον ἔχων ἢ ποιῶν : Πρόκλ.Ὕμν.1,20 **εὐνάζει μέγα κῦμα βαρυφλοίσβοιο γενέθλης.**

βαρυφορτηγῶ-έω μσν. ἄγω, φέρω βαρὺ φορτίον : Γεώργ.Παχ.1,421,2 **βαρυφορτηγοῦσα φορτίς.**

βαρύφορτος-ον μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ βαρὺ φορτίον ἐπ' αὐτοῦ φέρων, ὁ βαρυφορτωμένος : Νόνν.Εὐαγ.Ἰω.20,243,19 **βαρύφορτος Ἰωσήφ, - βαρύφορτοι ἅμαξαι·** || συνεκδ. μτγν. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἔγκυος : Νόνν.Δ 48,769 **γύναι βαρύφορτε·** 2) ὁ ὡς ἐκ τῆς ὕλης αὐτοῦ ἀποτελῶν βαρὺ φορτίον : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.5,59,16 **βαρύφορτον ἐπωμίδα,** Κ Μανασσ.Χρον.125 **μόλυβδος βαρύφορτος.**

βαρυφορτώνω δημ., ἀόρ. **βαρυφόρτωσα,** ἀόρ. παθ. **βαρυφορτώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **βαρυφορτωμένος** θέτω ἐπί τινος φόρτον βαρὺν ἤτοι πλείονα τοῦ προσήκοντος, τοῦ βάνω μεγάλο, πολὺ φόρτωμα, φορτιό : **βαρυφόρτωνε ἀπὸ τὸ λόγγο ξύλα τὴ γυναίκα του, - βαρυφορτώνουν τὰ ζᾶ τους, - μὴ βαρυφορτώνῃς τὸ πατάρι, γιατὶ δὲ βαστάει, - βαρυφόρτωσες τὸ καΐκι·** || **-ομαι** παθ. ὑφίσταμαι ὑπ' ἄλλου ἐπιτεθέντα μοι βαρὺν φόρτον : **βαρυφορτώνεται ἀπὸ τὸν ἀφεντικό του φώνια τὸ παιδὶ κάθε μέρα,** παροιμ. **σὰ βαρυφορτώνεται ὁ γάϊδαρος κατεβάζει τ' αὐτιά του** (ὁ ὑπὸ βαρειῶν ὑποχρεώσεων πιεζόμενος ἀπόλλυσι τὴν εὐψυχίαν ἢ τὴν εὐθυμίαν αὐτοῦ), **- ἄλογο - μουλάρι - ἀμάξι βαρυφορτωμένο·** || ἐπὶ προσ., κ. ἐν μέσ. σημ. **βαρυφορτώνεται μὲ φώνια γέρος ἄνθρωπος γιὰ νὰ μὴν πληρώσῃ θέλημα·** πρβλ. ζαλώνομαι καὶ ζαλικώνομαι· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ἐπιβάλλω εἰς ἄλλον βαρείας, δυσαναλόγους αὐτῷ ὑποχρεώσεις : **βαρυφορτώνουν τὸ λαὸ μὲ φόρους - τὰ παιδιὰ μ' ἕνα σωρὸ ἀνώφελα μαθήματα·** || ὁμ. σημ. κ. παθ. **βαρυφορτώνονται τὰ παιδάκια μ' ἀποστήθισες·** 3) μτφ. ἐπὶ διακοσμήσεως, οἷον οἰκοδομῶν, δωματίων, τοίχων, ἀμφιέσεων, ἐπίπλων κττ., τίθημι, ἐπιτίθημι, προστίθημι κόσμον ὑπέρμετρον ἢ ὀγκώδη, δθ. ἀκαλαίσθητον καὶ προκαλοῦντα τὴν ἐντύπωσιν οἱονεὶ φόρτου βαρέος : **βαρυφόρτωσε τὴν πρόσοψη τοῦ σπιτιοῦ - τὴν ἐξώπορτα μὲ σκαλίσματα - τὸν τοῖχο μὲ κάδρα - τὴν τουαλέττα της μὲ δαντέλλες·** || ἐν ὁμ. χρ. κ.παθ. συνήθ. ἐν τῇ μτχ.παθ. παρακ. : **ἔπιπλα ἄχαρα βαρυφορτωμένα μὲ σκαλίσματα·** || ὁμ. κ. ἐπὶ λόγου, ὁ ἔχων πολὺν φόρτον ἐμφάσεως ἢ στομφωδῶν λέξεων καὶ φράσεων ἢ παρομοιώσεων κττ.· πρβλ. παραφορτώνω.

βαρυφρονῶ-έω μσν. εἶμαι βαρύθυμος, μελαγχολικός, κακοκαρδισμένος, ἅ. βαρυθυμῶ:Τζέτζ.Ὁμ. 362 **οἱ δὲ βαρυφρονέοντες Ἀχιλλεῖ ἀγριάασκον.**

βαρυφροσύνη (ἡ) μτγν. βαρυθυμία, μελαγχολία : Πλούτ.Ἠθ.710 E **τὰ πένθη καὶ τὰς βαρυφροσύνας·** 2) ἀγανάκτησις : Πλούτ.Κορ.21 **ὑπ' ὀργῆς καὶ βαρυφροσύνης.**

βαρύφρων-ονος-ον μτγν. ὁ μελαγχολικός, κατηφής, βαρύθυμος : Λυρ.Ἀδέσπ.140,8 **βαρύφρονες συντυχίαι,** Ἀπολλ.Ρ 4,731 **βαρύφρονος Αἰήταο·** 2) ἄγριος, ἀδάμαστος : Λυκόφρ.464 **ταῦρος βαρύφρων·** || σκληρός, ὠμός : Ὀππ.Ἁλ.4,174 **οἴστρῳ τε ζήλῳ τε βαρύφρονι δαίμονι θύων·** 3) ποι. ὁ βαρύν, σπουδαῖον σκοπὸν ἔχων, ὁ βαθύφρων βλ.λ. : Θεόκρ.25,110 **σὺν δ' υἱός τε βίη τε βαρύφρονος Ἡρακλῆος** (διόρθ. βαθύφρονος), ΑΠ 12,141 **ἡ βαρύφρων Νέμεσις.**

βαρυφυλλία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστραιειδῶν ἑξακοραλλίων.**

βαρύφυλλον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ζαφρεντιδῶν τετρακοραλλίων.**

βαρυφωνία (ἡ), Ἰων. -ίη τὸ εἶναι τὴν φωνὴν βαρεῖαν, ἤτοι φύσει βαθύηχον ἢ περιστατικῶς, οἷον ἐκ νόσου ὑπόκωφον : Ἱππ.Ἀέρ.8 **βράγχος καὶ βῆχες καὶ βαρυφωνίη τοῖς πίνουσι προσίσταται,** Ἀριστλ.ΖΓ 786 b,35 **καὶ δοκεῖ γενναιοτέρας εἶναι φύσεως ἡ βαρυφωνία.**

βαρύφωνος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων βαρεῖαν, βαθεῖαν φωνήν, ἀντίθ. ὀξύφωνος : Ἱππ.Ἀέρ.6 **βαρυφώνους τε εἰκὸς εἶναι καὶ βραγχώδεας διὰ τὸν ἠέρα,** Ἀριστλ.ΖΓ 786 b,7 **περὶ δὲ φωνῆς, ὅτι τὰ μὲν βαρύφωνα τῶν ζῴων ἐστί, τὰ δὲ ὀξύφωνα·** || ἐπὶ μουσικῶν μελῶν· ΕΜ *577,57* « τῶν μελῶν τὰ μὲν εἰσὶν ὀξύφωνα, τὰ δὲ βαρύφωνα ».

βαρυφωνῶ-έω εἶμαι βαρύφωνος, ἔχω βαρεῖαν, βαθεῖαν φωνήν: Ἀριστλ.Πρ.900 b,13· πρβλ. βαρυφωνία.

βαρύχειλος-ον μτγν. ὁ ἔχων βαρέα, ἐπιπεπτωκότα, χονδρὰ χείλη : Ἀμμιαν.ἐν ΑΠλ. 2,20 **ῥήτορα Μαῦρον ἰδὼν ἀπεθαύμασα τὸν βαρύχειλον.**

βαρυχείμων-ωνος-ον ὁ ἔχων βαρὺν χειμῶνα, βαρείας θυέλλας : Θεόγνωστ.Καν.460, πρβλ. ΕΜ 810,1.

βαρυχείμωνα ἐπίρρ. δημ. ἐν βαρεῖ χειμῶνι, ἐν καιρῷ μεγάλης τοῦ χειμῶνος κακοκαιρίας : **βαρυχείμωνα βγαίνει χωρὶς παλτό·** πρβλ. καταχείμωνα, μεσοχείμωνα.

βαρυχειμωνία (ἡ) μσν. ὁ βαρὺς χειμών· || ἡ μεγάλη ἐν χειμῶνι κακοκαιρία : Λίβιστρ.κ.Ροδάμν.802.

βαρυχειμωνιά (ἡ) δημ. κ. **βαροχειμωνιά** ἢ βαρυχειμωνία βλ.λ. : **φέτος εἴχαμε βαρυχειμωνιά, - ἡ βαρυχειμωνιὰ τοῦ Φλεβάρη ἔκαψε ὅλα τὰ πρώϊμα καρπερά,** Βαλαωρ.Λίμνη 4 **χωρὶς ποτ' ἕν' ἀπόνεμο μέσ' στὴν ἀνεμοζάλη | οὔτ' ἕνα καταφύγιο στὴ βαρυχειμωνιά.**

βαρυχείμωνος-η-ο δημ. ἐπὶ χρόνου ὁ καθ' ὃν εἶναι δεινὴ χειμῶνος κακοκαιρία : Ζερβ.Ἀργαλιὸς | **βαρυχείμωνη νυχτιά | στὴ γῆ πήχτρα τὸ σκοτάδι·** || ἐπὶ ἐνιαυτοῦ, ὁ καθ' ὃν βαρὺς ἦτο ὁ χειμών : **τρεῖς χρονιὲς ἀράδα εἴχαμε βαρυχείμωνες·** 2) ἐπὶ τόπου, ὁ ἐν ᾧ βαρὺς συνήθως εἶναι ὁ χειμών : **βαρυχείμωνο ἀκρογιάλι - νησί - βουνό.**

βαρύχειρ-ειρος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων βαρεῖαν χεῖρα : Μ.Ἀκομ.2,64,4 **βαρύχειρ καὶ ἰταμὸς δοῦλος.**

βαρυχελία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀκουλινιδῶν ἑξακοραλλίων.**

βαρύχολος-ος μσν. ὁ βαρὺν χόλον, ὀργὴν ἔχων· || ὁ μνησίκακος : ΚΜανασσ.Σύν.Ἱστ.116 **οὐδὲ ζηλῶν τὸ ζάκοτον καμήλου βαρυχόλου.**

βαρυχορδιστής (ὁ) νεώτ. μουσικὸς παίζων τὸ βαρύχορδον βλ.λ., ὁ κοντραμπασίστας.

βαρύχορδον (τὸ) νεώτ. ἔγχορδον ὄργανον τῆς οἰκογενείας τοῦ βιολίου, κοιν. βιολοντσέλο.

βαρύχορδος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ ὀργάνου, ὁ βαρὺν ἦχον ἔχων ἢ ἀποδίδων· || ὁ βαρὺς ἐξ ἐγχόρδου ὀργάνου ἦχος : ΑΠ 12,187 **ἐκ νήτης μετέβης οὕτως ταχὺς ἐς βαρύχορδον φθόγγον·** 2) νεώτ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **βαρύχορδον** βλ.λ.

βαρύχρους-οος-ουν ὁ βαθέως κεχρωματισμένος, ὁ βαθύχρους : Διοσκ.5,94 (δ.γρ. βαθύχραυς).

βαρύψυχος-ον ὁ βαρεῖαν, σκυθρωπάζουσαν τὴν ψυχὴν ἔχων : Σοφ.Αἴ.319 **πρὸς γὰρ κακοῦ τε καὶ βαρυψύχου γόους.. ἀνδρὸς ἐξηγεῖτ' ἔχειν.**

βαρυώδης-ους-ες (ὄζω) μτγν. ὁ βαρείας ὀσμῆς, ὁ βαρύοδμος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.895 **ἀγροτέρου σπερμεῖ ἐρεβίνθου σὺν χλοεροῖς θάμνοισι βάλοις βαρυώδεα ποίην.**

βαρυώδυνος-ον (ὀδύνη) μτγν. **ὁ ἔχων** βαρείας ὀδύνας, ὁ ὑποφέρων ἀπὸ βαρεῖς πόνους : Νόνν. Δ 47,163· 2) **ὁ ἐπιφέρων** βαρεῖς πόνους:αὐτ. 48,808.

βαρυωπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ἀμβλεῖαν τὴν ὅρασιν, ὁ ἀμυδρῶς βλέπων : Ψ'Ἰω.Χρυσ.7,440,40 τοὺς βαρυωπεῖς **ὀφθαλμοὺς ἐκτυφλώττουσαν.**

βαρυωπῶ-έω μτγν. ἔχω βαρεῖαν, ἤτοι ἀμβλεῖαν (οὐχὶ ὀξεῖαν) τὴν ὅρασιν, ἀσθενῶς, ἀμυδρῶς βλέπω· Ἡσ. « ἐβαρυώπησαν, ἐβαρήθησαν, ἀσθενεῖς ἐγένοντο οἱ ὀφθαλμοί » : ΠΔ Γεν.48,10 **οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ τοῦ Ἰσραὴλ ἐβαρυώπησαν ὑπὸ τοῦ γήρως καὶ οὐκ ἠδύναντο βλέπειν.**

βαρῶ-έω, δημ. **-άω,** αἰολ. **βορ-,** μτγν. μέλλ. **βαρήσω** δημ. κ. **βαρέσω,** ἐπιγρ. κ. δημ. ἀόρ. **(ἐ)βάρησα** κ. **(ἐ)βάρεσα,** μτγν. παρακ. **βεβάρηκα,** ἐπ. μετοχ. παρακ. **βεβαρηώς,** μέσ. **βαροῦμαι -έομαι,** δημ. **βαριέμαι,** μετὰ παθ. μέλλ. **βαρεθῶ,** μτγν. παθ. ἀόρ. **ἐβαρήθην,** πάπ. **ἐβαρέθην** δημ. **(ἐ)βαρέθηκα,** παρακ. **βεβάρημαι,** μετοχ. **βεβαρημένος,** δημ. **βαρεμένος,** ρ. σύνηθ. π. μτγν. ἀντὶ τοῦ **βαρύνω** βλ. λ.· Σχόλ.Θουκ.2,16 « οὐ δεῖ γὰρ λέγειν ὅτι ἐβαροῦντο ἢ βαροῦμαι ἢ βαρούμενος **οὐδὲ ἄλλην τινὰ κλάσιν** ποιεῖσθαι τοῦ **βαροῦμαι** ῥήματος, **ἀλλὰ** βαρύνομαι καὶ βαρυνόμενος καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως κλινόμενα », κ. Θωμ.Μ σ.141 « βαρύνειν χρήσιμον, βαρεῖν δὲ ἄχρηστον παρὰ τοῖς δοκιμωτάτοις τῶν παλαιῶν πλὴν ἐπὶ τοῦ παρακειμένου οὐ βεβάρυγκα λέγουσιν, **ἀλλὰ** βεβάρηκα, εἰς παθητικὴν σημασίαν », ἐν τῇ δημ. κλινόμενον εἰς τοὺς συνηρ. τύπους καὶ **κατὰ** τὰ εἰς **-άω** κ. **κατὰ** τὰ εἰς **-έω,** οἷον **βαρᾶς** κ. **βαρεῖς,** πληθ. **βαρᾶμε** κ. **βαροῦμε,** προστ. γ' ἑν. **βάρα** κ. **βάρει(ε)** πιέζω διὰ τοῦ βάρους μου, πιέζω πρὸς τὰ κάτω, βαρύνω : Ἥρων Αὐτομ.266,7 **οὐκοῦν ἐὰν τῷ δακτύλῳ κάτω βαρήσωμεν τὸ ὑσπλήγγιον,** Λουκ.Νεκρ.Δ 10,4 **καὶ τὸν τῦφον ἀπόρριψον.. βαρήσει γὰρ τὸ πορθμεῖον συνεμπεσόντα·** || δημ. κ. ἀπολ. ἔχω βάρος : παροιμ. **ἡ πέτρα στὸν τόπο της βαρεῖ** (ἕκαστος **μεταξὺ τῶν οἰκείων καὶ γνωρίμων** ἔχει σημαντικότητα)· || δημ. κατὰ μετοχ. **ἐνεστ. βαρούμενη (ἡ)** κ. παρακ. **βαρεμένη** (πρβλ. **βαρύνω**) ἡ ..κυας : **εἶναι βαρούμενη καὶ δὲν μπορεῖ νὰ πηγαίνῃ στὴ δουλιά·** 2) π. Ὁμ. μ. κατὰ μετοχ. ἐνεργ. παρακ. **βεβαρηώς,** π. πεζοῖς κατὰ μετοχ. παθ. ἐνεστ. **βαρούμενος** ἢ συνηθέστ. παρακ. **βεβαρημένος** κατέχομαι ὑπὸ σωματικοῦ ἢ διανοητικοῦ βάρους οἷον **ἕνεκα** οἰνοποσίας, **ὕπνου, καμάτου** κτπ. : Ὀδ. Γ 139 **οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες** Ἀχαιῶν, αὐτ.Τ 122 **βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ,** Πλάτ.Συμπ. 203 Β **μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος βεβαρημένος ηὗδεν,** ΚΔ Μάρκ.14,40 **εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι,** Ἡλιόδ.Αἰθ.1,7 **καμάτῳ τε τῆς ὁδοιπορίας βαρούμενος·** 3) μτγν. κ. δημ. μτφ. πιέζω, ἐπιβαρύνω, ἐνοχλῶ δι' ἐπιβολῆς βαρῶν, δαπανῶν κ. δὴ φορολογίας, φροντίδων κτπ. : Ἰωσ.ΠΙ 2,14,1 **τὸ πᾶν ἔθνος ἐβάρει ταῖς εἰσφοραῖς,** Ἐπιγρ. **ἵνα μὴ τὴν πόλιν βαρῶμεν,** Πάπ. **ἵνα μὴ βαρήσω αὐτῷ ὀψωνίου,** δημ. **φρ. τί σοῦ βαρεῖ ;** (τί βάρος, ἐνόχλησιν σοῦ φέρει ;)· || ὁμ. σημ. κ. παθ. : ΔίωνΚ 46,32 **ταῖς εἰσφοραῖς βαρούμενοι,** Πάπ. **βαροῦμαι δι' αὐτόν,** ὁμ. Πάπ. **βαροῦμαι τῷ ἐκφορίῳ,** ὁμ. Πάπ. **ἐάν εὕρωμεν παντοῖον χωρίον βαρεθὲν παρὰ δύναμιν,** ὁμ. Πάπ. **ἐβαρεῖτο τῇ νόσῳ** (ἐβασανίζετο)· 4) μτγν. τὸ μέσ. μετ' αἰτ. ἀγανακτῶ διά τι ἢ τινα : Μ Ἀντων.8,44 **οἷοί εἰσιν οὗτοι, οὓς βαροῦνται,** Ἡρωδιαν.Ἱστ.8,8,1 **ἐβαροῦντό τε αὐτῶν τὴν εὐγένειαν·** 5) Πάπ. ἐγγράφω ἐν βιβλίῳ χρέος εἰς τὸ ὄνομά τινος, χρεώνω : Πάπ. **βαρέσαι τὸ ἐμὸν ὄνομα καὶ κουφίσαι τὸ ὄνομα τοῦ δεῖνα·** 6) Πάπ. μετ' ἀπαρφ. ἀναγκάζω τινὰ νὰ πράξῃ τι : **ἵνα μὴ βαρήσεις ἀνθρώποις** (sic), **γράφαι σοι·** 7) δημ. βάλλω, ρίπτω, ἐξακοντίζω, πλήττω, κτυπῶ : παροιμ. **βαράει γροθιὰ στὸ μαχαίρι, ἢ βάρα τοῦ μαχαιριοῦ γροθιά, νὰ ἰδῇς ποιὸς θὰ πονέσῃ** (ἐπὶ τῶν εἰς ἀνωτέραν βίαν ἀνθισταμένων καὶ ζημιουμένων ἐκ ταύτου), ὁμ. **ὁποὺ βαράει τὴν πέτρα ἀτός του ἀγκομαχάει** (ἡ κατ' ἰσχυροῦ ἐπίθεσις τὸν ἐπιτιθέμενον καταπονεῖ), Κάλβ.Ὠδ.5,13 **τώρα ἀστράψατε, | ὦ Μοῦσαι,.. κατὰ σκοπὸν βαρέσατε | μ' εὔστοχον χεῖρα·** || εἰδ. βάλλω διὰ πυροβόλου ὅπλου : **βάρεσε πέντε ντουφεκιές,- βαρᾶτε του καὶ σᾶς ἔφυγε·** || εἰδ. φρ. **τὸν βάρεσε ἀναφτὰ** ἔβαλε κατ' αὐτοῦ διὰ πυροβόλου ὅπλου διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ· 8) δημ. βάλλων εὐστοχῶ, ἐπιτυγχάνω, βρίσκω, κτυπῶ : **μὲ μιὰ πετριὰ βάρεσα δέκα μύγδαλα·** || κ. ἀμτβ. εἰδ. ἐν φρ. **βαρῶ διάνα** ἢ **φοβερὰ** σκοπεύω ἄριστα κ. μτφ. ἀποκρίνομαι **εὐστόχως·** || εἰδ. ἐπὶ τῶν κυνηγῶν διὰ πυροβόλου ὅπλου τραυματίζω ἢ φονεύω : **βάρεσα ὀχτὼ πουλιά,- δὲν ἔχω βαρέσει ποτέ μου λαγό·** 9) δημ. ἐπὶ ἀψύχων, ἐπιφερόμενος πλήττω, προσβάλλω τι, ἅ. παίρνω, βρίσκω, κτυπῶ : Παλίτ. Ἐκλ.Τραγ.64,2 **κὰν ὁ βοριὰς τὰ βάρεσε, κὰν ἡ νοτιὰ τὰ πῆρε,- ἔπεσε τὸ ξύλο καὶ μὲ βάρεσε στὸ κεφάλι,- τὸν βάρεσε ἡ σφαῖρα στὴν καρδιά·** || εἰδ. ἐν φρ. **τὸν βάρεσε ταμπλὰς** ἢ **κόλπας** ἔπαθεν ἀποπληξίαν, ἔμεινε κεραυνόπληκτος : Παλαμ.Τρισεύγ. σ.36 **τότε ὁ πατέρας μου ἀπόμεινε σὰ νὰ τόνε βάρεσε ταμπλάς·** || εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ρίπτω τὰς ἀκτῖνάς μου, ὀθ. ἀνατέλλω ἢ γεν. φωτίζω καὶ θερμαίνω : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.38,9 **ἥλιε, γιὰ δὲ βαρεῖς κι ἐδῶ σ' τούτη τὴν ἀποσκιούρα,- ὁ ἥλιος βάρεσε καὶ σὺ κοιμᾶσαι ἀκόμη·** || σπαν. ἐπὶ τῆς σελήνης ἐν φρ. : **τὸ φεγγάρι μᾶς βάρεσε στὸ ποτάμι·** 10) δημ. τύπτω, πλήττω, κτυπῶ, δέρω : Ἐρωτόκρ.Β 1675 **βάρει μ' ὅπου σοῦ φανῇ,- βαριέται μοναχός του,- βαράει σὰ στραβὸς** (ἰσχυρῶς καὶ ὅπου φθάσῃ), παροιμ. **πᾶρε τὸν ἕνα καὶ βάρει τὸν ἄλλονε** (ἔχουν ἴσην ἀναξιότητα ἢ τὰ αὐτὰ ἐλαττώματα),- **βγάλ' τὴ σκούφια σου καὶ βάρα μου** (ἐπὶ ἐχόντων τὰ ἐλαττώματα, δι' ἃ ὀνειδίζουν ἄλλους)· φρ. **βαρῶ τὸ κεφάλι μου (στὸν τοῖχο)** μετανοῶ πικρῶς : **μ' αὐτὴ τὴν παρέα ποὺ πᾶς γρήγορα θὰ βαρέσῃς τὸ κεφάλι σου·** 11) ἐκδιώκω κτυπῶν, ἀπομακρύνω : **τὸν ἔβαλαν νὰ βαράῃ τὰ σκυλιὰ ἀπ' τ' ἀμπέλι,- βάρ' τὰ γίδια σου ἀπ' τὸν κῆπο,** φρ. **βαράει μυῖγες** (ἐπὶ τῶν ἀέργων)· 12) μτφ.προσφέρω μικροτέραν ἢ μεγαλυτέραν τιμὴν ἐν συναγωνισμῷ καὶ δὴ ἐν μειοδοτικῇ ἢ πλειοδοτικῇ δημοπρασίᾳ : **θὰ τὸ βαρέσω αὐτὸ τὸ οἰκόπεδο ὣς διακόσες χιλιάδες,- δὲν τὸ βάρεσε κανείς,** φρ. **βαράει τὶς τιμὲς** (προσφέρει τὰ εἴδη εἰς μικροτέρας τιμάς)· 13) εἰδ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐπὶ γυναικῶν ἰδίως εἰς τρίτον ἑν. πρόσ. ἐν φρ. τὸ **βαράει** = πορνεύεται ἢ μοιχεύεται ἢ μαλακίζεται· || ὁμ. ἐπὶ ἀνδρῶν φρ. **τὸν βαράει** = αὐνανίζεται· 14) ἀπροσώπως μετὰ προσ. ἀντων. ἐν γεν. **μοῦ - σοῦ - τοῦ βάρεσε** αὐταβαύλως, αὐθαιρέτως ἀπεφάσισα -ες-ε ἢ ἐνήργησα -ες-ε : **μοῦ βάρεσε νὰ πάω μεσάνυχτα περίπατο,** πρβλ. μοῦ κάπνισε· || φρ. **τὸν βάρεσε πετριά** = ἔπαθε φρενικὴν διατάραξιν· 15) δημ. κρούω, παίζω μουσικόν τι ὄργανον ἢ ἠχοῦν ἀντικείμενον : **βαράει τὸ βιολὶ - τὴ φλογέρα - τὴ λαντέρνα - τὴ σάλπιγγα,- αὐτὸς βα-**

ρούσε τὸ τρίγωνο κι ὁ ἀδερφός του τὸ τουμπελέκι, - ὁ παπᾶς βαράει τὴν καμπάνα,- βάρα τὸ κουδούνι' || κ. ἐπὶ θύρας, κρούω, κτυπῶ, θυροκοπῶ: βάρεσε τρεῖς φορὲς τὴν (ἢ στὴν) πόρτα του' || φρ. ἡ κοιλιά του βαράει ταμπουρὰ (δ. καραϊσκάκη εἶναι πολὺ πεινασμένος ἢ εἶναι λίαν πένης)' || παροιμ. βαρεῖ τῇ θύρα ν' ἀκούσῃ ἡ παραθύρα (ἐπὶ ἐπιτιμῶντος μὴ πταίσαντα, ἵνα σωφρονισθῇ ὁ πταίστης, ὃν ἀποφεύγει νὰ ἐπιτιμήσῃ ἀπ' εὐθείας)' 16) δημ. κ. ἐπὶ μουσικῶν κ. ἄλλων ἠχηρῶν ὀργάνων, ἐκτελῶ μουσικὸν τεμάχιον, παιανίζω, ἠχῶ, σημαίνω: Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.135,27 καὶ νὰ βαρέσουν τ' ἄργανα καὶ τὰ γλυκὰ παιγνίδια,- βαράει ἡ μουσικὴ τοῦ δήμου στὴν πλατεῖα,- βαράει ἡ καμπάνα - τὸ ρολόϊ τῆς μητροπόλεως' || κ. μτβ.: ἡ μουσικὴ βαράει τὸν ἐθνικὸν ὕμνο, - βαράει ἡ σάλπιγγα προσκλητήριο, - τὸ ρολόϊ τοῦ τοίχου βάρεσε τρεῖς' 17) δημ. ἀμτβ. προσκρούων ἢ πίπτων πλήσσομαι, μωλωπίζομαι: γλίστρησα καὶ βάρεσα στὸ πόδι ἢ τὸ πόδι μου, - βάρεσα τὸ γόνα μου στὴν καρέκλα, - βάρεσες πουθενά; (ἐκτύπησες, ἐπληγώθης;)' 18) δημ. ἰδ. ἐπὶ αὐξανομένων ἢ πλημμυρούντων ὑδάτων, ἐκτείναμαι, ἐξικνοῦμαι, φθάνω, ἀνέρχομαι, προσεγγίζω: τὸ νερὸ βάρεσε μέχρι τὸ μύλο, - τὸ ποτάμι μᾶς βάρεσε ἀπάνου ἀπὸ τὸ γόνα' || φρ. βαρῶ στὸ κεφάλι, ἰδ. ἐπὶ τοῦ οἴνου, φθάνω μέχρι τῆς κεφαλῆς καὶ προσβάλλω τὸν ἐγκέφαλον, συσκοτίζω, ζαλίζω τὸν νοῦν: ἤπια πολὺ κρασὶ καὶ μὲ βάρεσε στὸ κεφάλι' || γενικώτ. κ. ἐπὶ ἄλλων ἐνοχλήσεων τῶν αἰσθήσεων: ἡ μπόχα μὲ βάρεσε ἀμέσως στὰ κεφάλι ἢ στὴ μύτη, - μὲ βάρεσε ἡ βοὴ στὸ κεφάλι' 19) δημ. παθ. βαριέμαι βλ.λ. βαρύνομαι.

βαρώμι (τὸ) δημ. φορτίον φερόμενον ἐπ' ὤμου ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὅσο βάρος σηκώνει ὁ ὦμος: δ.τραγ. βαρώμι δὲ βαστᾷς, βουνὰ δὲν ἀνεβαίνεις.

βαρών-ῶνος (ὁ) νεώτ. ἀντὶ βαρῶνος βλ.λ.

βαρωνέτος (ὁ) νεώτ. τίτλος εὐγενείας, ἀνώτερος τοῦ ἱππότου καὶ κατώτερος τοῦ βαρώνου.

βαρώνη (ἡ) νεώτ. ἡ σύζυγος ἢ ἡ κόρη τοῦ βαρώνου βλ.λ.

βαρωνία (ἡ) τὸ τιμάριον ἢ ὁ τίτλος τοῦ βαρώνου βλ.λ.

βαρωνικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βαρῶνον ἢ τὴν βαρωνίαν ἢ ὁ ἐκ τούτων ἐξαρτώμενος: βαρωνικὰ κτήματα - φέουδα - εἰσοδήματα - δικαιώματα.

βαρωνίσκος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ βαρῶνος βλ.λ., ὁ μικρὸς βαρῶνος' || ὁ βαρωνέτος βλ.λ.

βαρῶνος (ὁ) νεώτ., θηλ. βαρώνη κ. βαρωνίς (λατ. barus κ. baro, τίτλος εὐγενείας ἐν τῇ δυτικῇ καὶ κεντρικῇ Εὐρώπῃ κατώτερος τοῦ κόμιτος)' 2) δημ. βαρῶνος (προφ. μπα- ἰταλ.) ὁ ἀπατεών, ὁ ἐκ δολίων καὶ φαύλων πράξεων ἀποζῶν ἄεργος.

βάς-βᾶσα-βάν μετοχ. ἀόρ. β' τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βασά 'Ησ. « αἰσχύνη' ὅ ἐστι δρῦς ».

βασαγεῖ 'Ησ. « ἀλεσχοῖ ».

βασαγίκορος ὁ θᾶσσον συνουσιάζων: 'Ιππῶν.107.

βασάκα (ἡ) νεώτ. βοταν. ἰνδικὸν ὄνομα τοῦ φυτοῦ ζουστισαίας βλ.λ. τῆς ἀχατώδους.

βασάκιος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν ἀναπτομορφιδῶν προπιθήκων.

βασάλτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα χρώματος σκοτεινοῦ ἢ μέλανος περιέχον ὡς οὐσιώδη συστατικὰ ἀσβεστονατριοῦχον ἄστριον καὶ αὐγίτην.

βασαλτικός-ή-όν νεώτ. ὁ τοῦ βασάλτου, ὁ ἐκ τοῦ βασάλτου σχηματισθείς: βασαλτικὰ ἀναβλήματα, - βασαλτικὴ ἄργιλος - κεροστίλβη - ὕελος.

βασαλτίνη (ἡ) προϊὸν τεχνικῆς κατεργασίας εἰς πλάκας βασάλτου μετὰ ὑδραυλικῶν συνδετικῶν ὑλικῶν, χρήσιμον πρὸς ἐπίστρωσιν ὁδῶν, πεζοδρομίων, σιδηροδρομικῶν στοῶν κλπ.

βασανάκανθα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἀπαρινιδῶν.

βασανίζω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. ἀττ. -ιῶ, ἀόρ. ἐβασάνισα, ὑποτακτ. βασανίσω, παθ. ἀόρ. ἐβασανίσθην δημ. (ἐ)βασανίστηκα, παρακ. βεβασάνισμαι, μτχ. παθ. παρακ. βεβασανισμένος δημ. βασανισμένος εἰδ. δοκιμάζω τὴν γνησιότητα τοῦ χρυσοῦ διὰ τῆς τριβῆς ἐπὶ τῆς δοκιμαστικῆς λίθου, τῆς βασάνου, ἢ διὰ τοῦ πυρός: Πλάτ.Γοργ. 486 D εὑρεῖν τούτων τινὰ τῶν λίθων ᾗ βασανίζουσι τὸν χρυσόν, αὐτ.Πολ.413 E βασανίζοντας πολὺ μᾶλλον ἢ χρυσὸν ἐν πυρί, Πολυδ.7,97 τὴν χρυσῖτιν γῆν πυρὶ βασανίζοντες' 2) κατ' ἐπέκτ. θέτω τι ὑπὸ ἔλεγχον, λεπτομερῶς ἐξετάζω, ἐρευνῶ, ἐξακριβῶ: 'Ιππ.'Αέρ.3 ὅπως δὲ χρὴ ἕκαστα τῶν προειρημένων σκοπεῖν καὶ βασανίζειν, ἐγὼ φράσω σαφέως, Πλάτ.Συμπ.184 A χρόνος.. ὃς δὴ δοκεῖ τὰ πολλὰ καλῶς βασανίζειν, Ξεν.'Ιππ.3,7 πάντα γὰρ ταῦτα, καὶ τὴν ψυχὴν εἰ καρτερὰ καὶ τὸ σῶμα εἰ ὑγιές, βασανίζει, Πολύβ.1,4,3 τὴν δὲ καθόλου καὶ συλλήβδην οἰκονομίαν τῶν γεγονότων.. βασανίζειν, - βασανίσας ἐπιμελῶς τὸ ζήτημα' 3) ἐπὶ προσ., ἐξετάζω μετ' ἀκριβείας, ὑποβάλλω ἐπανειλημμένως διαφόρους ἐρωτήσεις, ἀνακρίνω' ΕΜ 188,57 « βασανίζειν οὐ τὸ αἰκίζεσθαι καὶ τιμωρεῖσθαι καὶ μαστιγοῦν σημαίνει παρὰ τοῖς ἀττικοῖς, ἀλλὰ τὸ χωρὶς πληγῶν ἀνακρίνειν καὶ ἐλέγχειν τἀληθὲς διὰ λόγων »: 'Ηρ.1,116 ἵνα τὸν βουκόλον μοῦνον λαβὼν βασανίσῃ, 'Αριστφ.'Αχ.110 ἐγὼ δὲ βασανιῶ τοῦτον μόνος' || παθ. γεν. ἐλέγχομαι, δοκιμάζομαι: Πλάτ.Πολ.361 C μηδὲν γὰρ ἀδικῶν δόξαν ἐχέτω τὴν μεγίστην ἀδικίας, ἵνα ᾖ βεβασανισμένος εἰς δικαιοσύνην, Ξεν.Οἰκ.10,8 ἢ ὑπὸ ἱδρῶτος ἐλέγχονται ἢ ὑπὸ δακρύων βασανίζονται (ἀποδεικνύονται ὅτι εἶναι ἐψιμυθιωμέναι ὑπὸ τοῦ ἱδρῶτος καὶ τῶν δακρύων, ἐκπλυνόντων τὸ ψιμύθιον)' 4) παθ. μτχ. βεβασανισμένος ὁ ἐπακριβῶς ἐλεγχθείς, ζυγισθείς: 'Αριστφ.ἀπ.π.Στοβ.2, 405 ἰχθύδια τριταῖα, πολυτίμητα, βεβασανισμένα ἐπ' ἰχθυοπώλου χειρὶ παρανομωτάτῃ' 5) ἐξετάζων τινὰ ἀσκῶ ἐπ' αὐτοῦ βασάνους, τὸν ὑποβάλλω εἰς βασανιστήρια, τὸν κακοποιῶ βασανιστικῶς, τὸν τυραννῶ, τὸν παιδεύω: 'Αριστφ.Βάτρ. 616 βασάνιζε γὰρ τὸν παῖδα τουτονὶ λαβών, 'Αντιφ.2,4,8 ὁπόσοι γὰρ δοῦλοί μοι ἢ δοῦλαί εἰσι, πάντας παραδίδωμι βασανίσαι, Πλούτ.'Ηθ.509 B βασάνιζε καὶ στρέβλου τὸν ἀλάστορα' || παθ. ὑποβάλλομαι εἰς βάσανον, εἰς βασανιστήρια, κακοποιοῦμαι βασανιστικῶς: Θουκ.8,92 ληφθεὶς καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων οὐδενὸς ὄνομα εἶπεν' 6) κατ' ἐπέκτ. ταλαιπωρῶ, στενοχωρῶ, κάμνω τινὰ νὰ ὑποφέρῃ: Χαρίτ.4,3 χεῖρον με βασανίζεις, ἐπὶ τοιούτῳ διηγήματι ζῆν ἀναγκάζων, Παλαμ.Τρισεύγ.39 ἐμένα μὲ βασανίζει διπλὴ ἀταίριαστη καρδιὰ ποὺ νοῦς δὲν τὴν πάτησεν ἀκόμα, μὲ βασανίζει ἡ καρδιὰ τοῦ καραβοκύρη, - πολὺ μὲ βασανίζει αὐτὴ ἡ ἔγνοια' || παθ. κατατρύχομαι, ταλαιπωροῦμαι, τυραννοῦμαι, παιδεύομαι, ὑποφέρω: ΚΔ Ματθ.8,6 ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος, - αὐτ.14,24 τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, δ.δίστ. δὲν θέλω νὰ δουλεύῃς νὰ βασανίζεσαι, - βασανίστηκα ὅσο νὰ μεγαλώσω τὰ παιδιά μου' || δθ. ἡ μτχ. βασανισμένος, ὁ ὑποστὰς ταλαιπωρίας, βάσανα, ὁ τυραννημένος: βασανισμένος ἄνθρωπος, δ.δίστ. βασανισμένο μου κορμί, τυραννισμένο σῶμα, παροιμ. στὰ πολλὰ βασανισμένος καὶ στὰ λίγα ἀναπαμένος (ἐπὶ λαμβανόντων μικρὰν ἀμοιβὴν διὰ καταβληθέντας κόπους)' 7) ἐπὶ ζῴων, δαμάζω: Φιλόστρ.Βί.'Απολλ. 40,5 βασανίζειν θηρία' 8) μτφ. ἐπὶ ὕφους, βιά-

ζω, γράφω οὐχὶ φυσικῶς, βεβιασμένως, ἐπιτετηδευμένως : Λογγῖν.10,6, **τὸ ἔπος ὁμοίως ἐβασάνισεν·** || ὀθ. ἡ μτχ. βεβασανισμένος, ὁ βεβιασμένος, μὴ φυσικός, ὁ ἐπιτετηδευμένος : Διον.'Αλ.Ρωμ. 6,919 **λέξει κέχρηται καθαρᾷ καὶ σαφεῖ καὶ οὐδὲν ἐχούσῃ σχῆμα βεβασανισμένον οὐδὲ ἀνακόλουθον.**

βασάνισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βασανίζω βλ.λ., βάσανος, ἐξέτασις διὰ βασάνων, δοκιμασία· 2) κατ' ἐπέκτ. ταλαιπωρία, δεινοπάθημα, τυραννία, παίδεμα, βάσανο.

βασανισμός (ὁ) κ. νεώτ. μαρτύριον, κάκωσις, ταλαιπωρία, βασάνισμα : 'Αλεξ.290 **ὁ γὰρ Κορίνθιος** (ἐνν. οἶνος) **βασανισμός ἐστι·** ΚΔ 'Απ.9,5 **ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον·** 2) νεώτ. τὸ βασάνισμα βλ.λ.

βασανιστήριο(ν) (τὸ) κ. μσν. κ νεώτ., δημ. κ. **βασανιστήρι,** τὸ οὐδ. τοῦ βασανιστήριος βλ.λ. ὡς οὐσ., ὁ χῶρος ἐν ᾧ τελεῖται ἡ βάσανος, ἡ δοκιμασία, ὁ τόπος τῶν βασάνων : Φαλ.'Επιστ.82,115, Θεόπομπ.Κωμ.63, Πολύαιν.8,62 **οἱ κομίζοντες ἐγγὺς τῶν βασανιστηρίων γενόμενοι·** 2) ἐν πληθ. **βασανιστήρια** (τὰ) ὄργανα δι' ὧν γίνεται ἡ βάσανος, ἡ κάκωσις : Πλούτ.'Ηθ.315 D, - **ὁ ἅγιος ὑπεβλήθη εἰς πολλὰ βασανιστήρια, - κατὰ τὴν ἀνάκρισιν ἀπαγορεύονται τὰ βασανιστήρια·** 2) τὸ δι' οὗ τις ἐλέγχει, δοκιμάζει τὴν γνησιότητα καὶ δὴ ἐπ' χρυσοῦ ἡ λυδία λίθος : Θεμίστ.Λόγ.21,247 B **καὶ διὰ ταῦτο ἐξεύρηται πολλὰ μὲν χρυσοῦ, πολλὰ δὲ πορφύρας, πολλὰ δὲ ὑακίνθων βασανιστήρια·** κ. μτφ. : αὐτ.Λόγ.21,248 A· 4) δημ. **βασανιστήριο** τυρανία, ταλαιπωρία, στεναχωρία : **αὐτὴ ἡ ζωὴ εἶναι βασανιστήριο·** || κ. **-ήρι** χαρακτηρισμὸς ἐνοχλητικοῦ παιδός : **ὁ γιός σου εἶναι μεγάλο βασανιστήριο** (ἢ **βασανιστήρι**).

βασανιστήριος-ον μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν βάσανον, κάκωσιν ἢ ὁ κατάλληλος δι' αὐτήν : 'Ιώσ.Π! 2,8,10 **βασανιστήρια ὄργανα,** Μηναῖ.12,7 Συναξ. **ὅσοι μὲν τὰ τῶν βασανιστηρίων κολάσεων φόβητρα φέρειν οὐκ ἠδύναντο·** || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. **βασανιστήριον** βλ.λ.

βασανιστής (ὁ), θηλ. **βασανίστρια,** κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξεταστής, ὁ ἀνακριτής, ὁ ἐρευνῶν τι λεπτομερῶς· || ὁμ. καὶ ὁ διὰ κακώσεων τοῦ ἐξεταζομένου ἐπιδιώκων νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν· 'Ησ. « ὁ δημόκοινος, πολλάκις δὲ ὁ διαιτητὴς καὶ παρὰ τῶν ἀνδραπόδων τὴν ἀλήθειαν πυνθανόμενος » : Δημ.978 **τὸν βασανιστὴν Μνησικλέα ἐπιγνώμονα εἶναι τῆς τιμῆς τοῦ παιδός·** || κ.μσν. τὸ θηλ. **βασανίστρια** ἐπιθετ. : 'Αριστφ.Βάτρ.826 **στοματουργὸς ἐπῶν βασανίστρια γλῶσσα,** Τζέτζ.'Ιστ.4,350 **κόλασιν βασανίστριαν·** 2) ὁ δεσμοφύλαξ : ΚΔ Ματθ.18,34 **ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς·** 3) ὁ δοκιμάζων, ὁ θέτων ὑπὸ δοκιμήν, ὁ ἐρευνῶν περὶ τῆς γνησιότητος : Θεμίστ.Λόγ.21,247 C· || νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. ὁ ταλαιπωρῶν, ὁ τυραννῶν ἄλλον : **οἱ παλιοὶ δασκάλοι ἦταν βασανιστὲς** (ἀ. **βασανιστάδες**) **τῶν παιδιῶν.**

βασανιστικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον βασανιστικὸν βλ.λ.

βασανιστικός-ή-όν μτγν. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς βάσανον, κάκωσιν, ὁ κατάλληλος πρὸς βάσανον, κάκωσιν : Βέττ.Βάλ.78,15, AB 306,.EM 769,11· 2) ὁ κατάλληλος πρὸς δοκιμασίαν : Θεμίστ.Λόγ.21,247 C· 3) νεώτ. κ. δημ, ὁ ἐπιφέρων ταλαιπωρίαν, ἐνόχλησιν, ὁ ταλαιπωρῶν, τυραννῶν, ἐνοχλητικός : **βασανιστικὴ ἀσθένεια - δουλιά.**

βασανιστικῶς ἐπίρρ. μτγν. διὰ βασανισμοῦ, κατὰ τρόπον βασανιστικὸν βλ.λ. : Εὐσ.'Ιστ.'Εκκλ.324.

βασανίτης (ὁ) μτγν., νεώτ. **βασανῖτις-ιδος** (ἡ) ἡ λυδία ἀ. δοκιμῖτις λίθος, ἀσημόπετρα· AB 225,19 « βασανίτης λίθος· οὕτω λέγεται Λυδικοῦ λίθου γένος καὶ λίθου βάσανος, ᾧ παρατρίβοντες τὸ χρυσίον ἐδοκίμαζον »· || εἰδ. νεώτ. πετρογρ. πετρώματα ἡφαιστειογενῆ θεραλιθικῶν μαγμάτων.

βασανιτικὸς-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ βασανίτου βλ.λ.

βασανῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ὁ βασανίτης βλ.λ.

βασανιτοειδής-οῦς (ὁ) νεώτ. πετρογρ. ποικιλία τις τοῦ λίθου βασανίτης βλ.λ.

βασανομέλαν-ανος (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ ἰλμενίτου βλ.λ.

βάσανο(ν) (τὸ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. σωματικὴ κάκωσις, βάσανος βλ.λ.7) : Θεοφάν.247.C **ὁ δὲ τύραννος Κωνσταντῖνον Θεοπέμπτῳ τῷ ὑπάρχῳ πρὸς βάσανα δέδωκε·** || ταλαιπωρία, κακοπάθεια, βιοτικαὶ μέριμναι, στεναχωρία, σκοτούρα : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.175,13 **καὶ μὲ τὰ τόσα βάσανα πάλ' ἡ ζωὴ γλυκειά εἶναι,** Βαλαωρ.Φωτειν.1,6 **βάσανα, νήστεια, κόποι | γι' αὐτὸ τὸ ἔρμο τὸ φωμί,** δ.δίστ. **βάσανα τὰ τραβᾷ κανεὶς νὰ κάμῃ μιὰν ἀγάπη,** ὁμ. **βάσανα, πίκρες καὶ καημοὶ ἀφῆστέ με νὰ ζήσω·** || παροιμ. **ἄσωστα τὰ βάσανά του | μ' ἄσωστα καὶ τὰ κακά του** (ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων πολλὰς ταλαιπωρίας ἐξ ἰδίας ὑπαιτιότητας), φρ. **τῆς πικρῆς ἐλιᾶς** (ἢ τοῦ λιναριοῦ) **τὰ βάσανα** (ἐπὶ τῶν ὑποστάντων πολλὰ δεινά)· 3) δημ. μτφ. τὸ **βάσανο** ἢ **βασανάκι** τὸ προκαλοῦν ἐρωτικὴν ταλαιπωρίαν πρόσωπον, ἡ ἐρωμένη.

βάσανος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ λυδία λίθος, δι' ἧς ἐδοκιμάζετο ἡ γνησιότης τοῦ χρυσοῦ : Θέογν.450 **χρυσὸν τριβόμενον βασάνῳ,** 'Αριστλ.Χρωμ.793 b, (**παρατρίβεσθαι πρὸς τὰς βασάνους·** 2) κ. μτφ. : Φιλόστρ.Βί.'Απολλ.3,4 **βάσανον τοῦ ἀρώματος** (ἐνν. τοῦ κινναμώμου) **τὴν αἶγα εἶναι·** 3) γεν. ἐξέτασις, δοκιμασία πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος ἢ ἀληθείας, κριτήριον : Σιμων.175,1 **οὐκ ἔστιν μείζων. βάσανος χρόνου,** Σοφ.ΟΤ 510 **σοφὸς ὤφθη βασάνῳ θ' ἁδύπολις,** Φίλ.Βί.Μωσ.3 **τὸ δ' ἦν ἄρα βάσανος ἀκριβὴς τῆς ἑκάστου διανοίας,** 'Επιγρ. **ἔσχ' ἐπὶ σοὶ βάσανον** (ἔλαβε πεῖραν σοῦ, σ' ἐδοκίμασε), Πάπ. **βάσανον ὑποκείσονται** (ἐπὶ ὑποψηφίων, θὰ τεθοῦν ὑπὸ δοκιμασίαν)· 4) νεώτ. μαθημ. λογιστικὴ πρᾶξις, δι' ἧς ἐλέγχεται τὸ ἀκριβὲς ἢ τὸ ἐσφαλμένον ἑτέρας πράξεως· 5) ὁμ. νεώτ. δοκιμασία γινομένη πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς χημικῆς συνθέσεως καὶ τῶν ἰδιοτήτων τῶν πρώτων ὑλῶν ὡς καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν· 6) κ. νεώτ. ἀνάκρισις συνοδευομένη ὑπὸ σωματικῶν κακώσεων : 'Ηρ.8,110 **τοῖσι ἐπίστευε σιγᾶν ἐς πᾶσαν βάσανον ἀπικνεομένοισι,** 'Επιγρ. **ἐξετάσαι διὰ βασάνων,** Πάπ. **τῶν δούλων τῶν μαρτυρησάντων οἱ δικασταὶ τὴν βάσανον ἐκ τῶν σωμάτων ποιείσθωσαν·** || εἰδ. ἐν 'Αθήναις ἐν χρήσει πρὸς ἀπόσπασιν τῆς μαρτυρίας τῶν δούλων : 'Αντιφ.1,12 **εἰς βάσανον δέχεσθαι,** 'Ισαῖ.8,17 **οὓς οὗτος παραδοῦναι εἰς βάσανον οὐκ ἠθέλησεν·** 7) ὀθ. κ. νεώτ. τιμωρία, κάκωσις, τυραννία, πόνος, στεναχωρία κ. δὴ ἡ ἐκ νόσου ταλαιπωρία κακοπάθεια, πρβλ. βάσανο : ΚΔ Ματθ.4,24 **ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχόμενος,** Μηναῖ. 2,3 Συναξ. **πληγὰς κατὰ τῶν νώτων καὶ τῶν πλευρῶν δέχονται, καὶ ἑτέραις μείζοσι βασάνοις ὑποβάλλονται·** 8) εἰς πληθ. ὁμολογία γενομένη κατόπιν σωματικῆς κακώσεως : Δημ.1254 **κατασημηναμένους τὰς βασάνους ὅτι εἴποιεν ἄνθρωποι, παρέχειν εἰς τὸ δικαστήριον·** 9) κ. νεώτ. κ. δημ. τὰ ἐν ᾍδου βασανιστήρια : ΚΔ Λουκ.16,23 **καὶ ἐν τῷ ᾍδῃ ὑπάρχων ἐν βασάνοις,** Μηναῖ.1,1 Θεοτοκ. **αἰτούμενοι .. αἰωνιζούσης λυτρωθῆναι βασάνου·** 10) ἐξιλαστήριος προσφορά, ἀφιέρωσις : ΠΔ Βασ. 1,6,17 **αἱ ἕδραι αἱ χρυσαῖ, ἃς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου τῷ κυρίῳ.**

βασατχία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **διχοβουνιδῶν** ἀπαντῶν μ.ἐν ἀπολιθώσει.

βασεδώφειος νόσος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τοῦ θυρεοειδοῦς ἀδένος, ἄ. ἐξόφθαλμος βρογχοκήλη, νόσος τοῦ Βάσεδωφ.

βασ[ε]ίδιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ βάσις βλ.λ.

βασελίνη (ἡ) νεώτ. ἡ βαζελίνη βλ.λ.

βασέλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βασελλοειδῶν.

βασέλλο (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) κ. βατσέλλο κατάφρακτον πολεμικὸν πλοῖον τῶν παλαιοτέρων χρόνων, συνήθως δίκροτον ἢ τρίκροτον.

βασελλοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν δικοτυληδόνων.

βασεόφιλα (τὰ) νεώτ. ἀνατομ. βασιόφιλα βλ.λ.

βασεῦμαι δωρ. ἀντὶ βήσομαι, μέλλ. τοῦ βαίνω βλ.λ.: Θεόκρ.4,26 φεῦ φεῦ βασεῦνται καὶ ταὶ βόες.

βάση (ἡ) δημ. ἡ βάσις βλ.λ.

βασθανίαν Ἡσ. «νεασσίαν. Κρῆτες».

βασίαρξ πάπ. ἄγνωστον εἶδος ἐπαγγέλματος.

βασιβουζουκισμὸς (ὁ) νεώτ. κ. δημ. πρᾶξις ἁρμόζουσα εἰς βασιβουζούκους βλ.λ., αὐθαιρεσία, σκληρότης, ἀπανθρωπία.

βασιβουζοῦκος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (τουρκ.) κ. μπασιμπουζοῦκος ἄτακτος στρατιώτης τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ· 2) μτφ. κατ' ἐπέκτ. αὐθαίρετος, βίαιος ἅμα καὶ σκληρός, κτηνώδης.

βασιγκτωνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν φοινικοειδῶν.

βασιγκτωνίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ἰλμενίτου, ἄ. πικροϊλμενίτης.

βασιδεχενέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος ζῴων τοῦ γένους δεχενέλλα περιλαμβάνον ζῷα εὑρεθέντα ἐν ἀπολιθώσει.

βασίδια (τὰ) νεώτ. βοταν. εἰδικὰ ὄργανα πολλαπλασιασμοῦ τῶν βασιδιομυκήτων.

βασιδιολειχῆνες (οἱ) νεώτ. βοταν. λειχῆνες γινόμενοι ἐκ συμβιώσεως βασιδιομύκητας καὶ φύκους.

βασιδιομύκητες (οἱ) νεώτ. βοταν. ἄθροισμα κρυφιγόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν μυκήτων.

βασίδιος πάπ. ὁ τῆς βάσεως, ὁ ἔχων βάσιν, ὁ βασικός, ὁ μέχρι τῆς βάσεως διήκων: Πάπ. ὀξύβαφα ὀπωροφόρα σὺν βασιδίοις πυθμέσι (μετὰ πυθμένων ἐχόντων βάσιν, πόδα, στήριγμα).

βασιδιοσπόρια (τὰ) νεώτ. βοταν. σπόρια μυκήτων τινῶν καὶ δὴ τῶν βασιδιομυκήτων.

βασιδιοφόρα (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν περανοσποριδῶν.

βασιεξάγωνον σύστημα (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. κρυσταλλικὸν σύστημα, ἄ. ἑξαγωνικὸν βλ.λ.

βασίζω νεώτ κ. δημ., ἀόρ. ἐβάσισα, παθ. ἀόρ. ἐβασίσθην δημ. (ἐ)βασίστηκα μτβ. θέτω τι ἐπὶ βάσεως, στηρίζω ἐπὶ βάθρου, ἰδίᾳ μτφ.: βασίζω τοὺς συλλογισμούς μου ἐπὶ τῆς θεωρίας τῆς σχετικότητος· 2) μέσ. βασίζομαι στηρίζομαι, ἔχω ὡς βάσιν, ὡς πρότυπον: Δραγ. Ὅσοι Ζωντανοί 41 τῆς ἐκκλησίας ὁ ὀργανισμὸς βασίστηκε πάνω στὸν κοινοτικὸν ὀργανισμό· 3) πέποιθα, ἐπαναπαύομαι: βασίζομαι ἐπὶ τῶν φιλικῶν σου αἰσθημάτων· || λαμβάνω ἐγγυήσεις, ἐξασφάλισιν: ποῦ βασίστηκες κι ἔδωκες σ' αὐτὸν δανεικά;

βασικίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς λαμβανόμενον ἐκ τῶν φύλλων τοῦ φυτοῦ βασάκας βλ.λ. πρὸς φαρμακευτικὴν χρῆσιν.

βασικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ τῆς βάσεως, ὁ ἀποτελῶν βάσιν, ὁ θεμελιακός: βασικό(ν) ὑποστήριγμα· || ὁ ὡς βάσις τιθέμενος, ὅθ. ὁ ἀρχικός: βασικὸς μισθὸς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων (ὁ κατ' ἀρχὴν ὡρισμένος, ἤτοι ἄνευ προσαυξήσεων ἢ μειώσεως ἐκ κρατήσεων)· 2) εἰδ. ἀνατ.: βασικὰ κύτταρα, - βασικὴ μεμβράνα, - βασικὸς ὑμήν, - βασικὸν πλέγμα, - βασικὸν πέταλον· 3) εἰδ. βοταν. ὁ εὑρισκόμενος κατὰ τὴν βάσιν ἑτέρου φυτικοῦ τμήματος ἢ ὀργάνου: βασικὴ γονιμοποίησις, - βασικὸς ἱστὸς κτλ.· 4) εἰδ. μαθημ.: βασικὰ σημεῖα, - βασικὴ καμπύλη· 5) ἀστρον. βασικὸς κύκλος· 6) μτφ. οὐσιώδης, πραγματικός, κύριος, σημαντικός: βασικὸς λόγος, - βασικὴ αἰτία - προϋπόθεσις, - βασικὸν ἐπιχείρημα - ἐλάττωμα κτλ.· 7) χημ. ὁ ἔχων τὰς ἰδιότητας τῶν χημ. βάσεων βλ.λ.: βασικὰ ἅλατα, - βασικὰ χρώματα.

βασικότης-τητος (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ ἔχειν τὰς ἰδιότητας τῶν χημικῶν βάσεων βλ.λ.· 2) τὸ εἶναί τι βασικόν, θεμελιῶδες, πρβλ. βασικὸς 1).

βασιλῆες ἐπιγρ. βασιλῆς, βασιλεῖς.

βασίλαι (οἱ) ἱερεῖς ἐν Ἤλιδι: Παυσ.6,2,1 ἐπὶ δὲ τοῦ ὄρους τῇ κορυφῇ θύουσιν οἱ βασίλαι.

βασιλάκης (ὁ) δημ.κ.-ος τὸ πτηνὸν βασιλίσκος βλ.λ

βασιλάκος (ὁ) κ. -ης τὸ πτηνὸν βασιλίσκος βλ.λ

βασιλάνθρωπος (ὁ) δημ. ὁ ἔχων ἦθος ἢ ἐμφάνισιν οἱονεὶ βασιλικήν, πρβλ. ἀρχοντάνθρωπος.

βασιλαπιδιά (ἡ) δημ. εἶδος ἀπιδέας βλ.λ.

βασιλέα (ἡ) ποι. θηλ. τοῦ βασιλεύς, βασίλεια βλ.λ.: Πινδ.Ν 1,39 θεῶν βασιλέα σπερχθεῖσα θυμῷ πέμπε δράκοντας ἄφαρ (περὶ τῆς Ἥρας).

βασιλέας (ὁ) δημ. βασιλεὺς βλ.λ.: αἴνιγμα βασιλέας δὲν εἶναι | κορώνα φορεῖ.

βασίλεια (ἡ) ποι. κ. βασιλέα κατὰ παράλειψιν τῆς λ. γυνὴ ἢ θεά, ἡ βασίλισσα: Ὀδ.Δ 770 ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια ἀρτύει· || κ. μετὰ τῶν οὐσ. εἰς ἃ ἀρχικῶς ἀνεφέρετο: Ἀριστφ.Εἰρ.974 ὦ σεμνοτάτη βασίλεια θεά, Αἰσχ. Πέρσ.623 βασίλεια γύναι· 2) ἡ βασιλόπαις, βασιλοπούλα: Ὀδ.Ζ 115 σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια.

βασίλεια (τὰ) βαιωτικὴ ἑορτὴ ἀγωνιστικὴ τελουμένη ἐν Λεβαδείᾳ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Λεύκτροις νίκης πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς Βασιλέως ὑπὸ Τροφωνίου τεθεῖσα, δι' ὃ ἄ. λεγ. τροφώνια: Διόδ.Σ 15,53· || ἀγωνιστικὴ ἑορτὴ ἐν Εὐβοίᾳ τελουμένη: Σχόλ. Πινδ.Ι 11,1· || ἐπιγρ. ἀγωνιστικὴ ἑορτὴ κατ' ἀπομίμησιν τῆς βοιωτικῆς ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἀλεξάνδρειαν συσταθεῖσα· 2) πληθ. τοῦ βασίλειον βλ.λ.

βασιλεία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. βασιληΐη τὸ βασιλεύειν, βασιλικὴ ἐξουσία: Ἡρ.1,11 Κανδαύλεα ἀποκτείνας ἐμέ τε καὶ τὴν βασιληΐην ἔχε τὴν Λυδῶν, Θουκ.2,95 καὶ Φίλιππον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πολέμιον ὄντα μὴ καταγάγοι ἐπὶ βασιλείᾳ, Πάπ. παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν Αἰγύπτου· || ὁμ. πάπ. φρ. οἱ ὑπὸ τὴν βασιλείαν οἱ τῇ βασιλικῇ ἐξουσίᾳ ὑποκείμενοι, ὁμ. τὰ τῆς βασιλείας αἱ ὑποθέσεις τῆς βασιλικῆς διοικήσεως· 2) μτγν. κ. μτφ. ἐκκλ. ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Θεοῦ: ΚΔ Ματθ.6,10 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, ΘΛειτ. Ὄρθρος εὐχὴ 7 εἴη τὸ κράτος τῆς βασιλείας σου εὐλογημένον καὶ δεδοξασμένον· || ὁμ. ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἢ τοῦ Θεοῦ ἡ ἄμεσος κυβέρνησις τοῦ κόσμου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οἱονεὶ ὡς βασιλέως: ΚΔ Ματθ.3,2 ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· || μσν. ἐκκλ. κ. ἡ οἱονεὶ βασιλικὴ θέσις ἐν τῷ Παραδείσῳ: Μηναῖ.1,9 Ὠδὴ 4 μαρτυρικοῖς συναριθμήθης στρατεύμασι· βασιλείαν ἔλαβες ἀσάλευτον· 3) τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα: Ἀριστλ.Πολιτ.1273 a, 37 βασιλεία καὶ στρατηγία· 4) εἰδ. ἐν Ἀθήναις τὸ ἀξίωμα τοῦ ἄρχοντος βασιλέως: Παυσ.1,3,1 στοὰ βασίλειος, ἔνθα καθίζει βασιλεὺς ἐνιαυσίαν ἄρχων ἀρχήν, καλουμένην βασιλείαν· 5) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ βασιλικὸν πολίτευμα, ἡ πολιτειακὴ μορφή, καθ' ἣν ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία εἶναι νόμῳ ἀνατεθειμένη εἰς ἓν πρόσωπον, τὸν βασιλέα, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὴν δημοκρατίαν καὶ ἀριστοκρατίαν καὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν τυραννίδα: Ἀριστλ.Πολιτ.1285 b, 20 βασιλείας εἴδη τέσσαρα, αὐτ.1297 b, 17 ἡ πρώτη πολιτεία μετὰ τὰς βασιλείας· || κληρονομικὴ

μοναρχία: Θουκ.Ι,13 ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι· 6) μτγν. κ. νεώτ. ὅλος ὁ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσέ τις βασιλεύς: Διόδ.Σ 17,1,- ἐπὶ τῆς βασιλείας Γεωργίου τοῦ Α'· || δθ. πάπ. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ χρόνος ἀσκήσεως τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας: Πάπ. τῷ ε' ἔτει τῆς Αὐρηλιανοῦ βασιλείας· || πάπ. ἡ ἀνάρρησις εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον· 7) παθ. τὸ κυβερνᾶσθαι ὑπὸ βασιλέως: Ἰσοκρ. 9,43 τῆς ὑπ' ἐκείνου βασιλείας· 8) μτγν. τὸ βασιλικὸν διάδημα: Διόδ.Σ 1,47 βασιλείαν ἔχει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· 9) μτγν. κ. μσν. ἐνάρθρως ὁ βασιλεύς, ἀντιστοιχ. πρὸς τὸ νεώτ. μεγαλειότης: ΠΔ Μακκ.1,6,47 καὶ ἴδον τὴν ἰσχὺν τῆς βασιλείας (τοῦ βασιλέως, τῆς αὐτοῦ μεγαλειότητος)· || νεώτ. μτφ. ἡ ἰσχύς, ἡ ἐπικράτησις, τὸ μεσουράνημα: ἡ βασιλεία τοῦ λογιωτατισμοῦ ἔληξεν ἀδόξως· 10) κατὰ πληθ. Βασιλεῖαι τίτλος τεσσάρων βιβλίων τῆς ΠΔ· 11) νεώτ. ὡς κύριον ὄνομα, δημ. Βασίλω, Βάσω· πρβλ. Βασίλειος.

βασιλείδης (ὁ) υἱὸς βασιλέως, βασιλόπαις: Πλάτ. Κριτί.116 C τὸ τῶν δέκα βασιλειδῶν γένος.

βασιλείδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. μικρόσωμος βασιλεύς: Πλούτ.'Αγησ.2 οὐ γὰρ βασιλεῖς, ἔφασαν, ἅμμιν ἀλλὰ βασιλείδια γεννάσει.

βασίλειο(ν) (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. βασιλήϊον τὸ οὐδ. τοῦ ἐπιθ. βασίλειος βλ.λ. ὡς οὐσ., ἡ βασιλικὴ κατοικία, ἀνάκτορον: Ξεν.ΚΠ 2,4,3 τὴν ἀγυιὰν τὴν πρὸς τὸ βασίλειον φέρουσαν· || συνήθ. κατὸ πληθ.: Ἡρ.1,30 ἐξεινίζετο ἐν τοῖσι βασιληΐοισι ὑπὸ τοῦ Κροίσου, Ἀριστφ.'Αχ.80 ἔτει τετάρτῳ δ' εἰς τὰ βασίλει' ἤλθομεν, Πλάτ.'Αξ.195 ἐν ἧ -λεια Πλούτωνος· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ ἕδρα ἢ ἡ πρωτεύουσα βασιλευομ. κράτους, βασιλικὴ πόλις: Πολύβ.3, 15,3, Στράβ.1,2,25 ἡ Μερόη τὸ βασίλειον καὶ μητρόπολις τῶν αἰθιόπων· || εἰδ. ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις ἓν τῶν ἀρχαιοτάτων ἀρχείων, ἔνθα οἱ ἐξ εὐπατριδῶν τέσσαρες φυλοβασιλεῖς ὁτὲ μὲν συνεσκέπτοντο μετὰ τοῦ βασιλέως ὡς ἐπιμεληταὶ τῶν ἱερῶν ὁτὲ δὲ συνεδίκαζον μετ' αὐτοῦ· 3) ὁμ. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ βασιλευόμενον κράτος, ἡ βασιλικὴ ἐπικράτεια, χώρα ὑπὸ βασιλέως κυβερνωμένη: Πλούτ.'Αγ 11 καὶ διαδοχῆς ἔρημον ἀνέλοιτο τὸ βασίλειον, - βασίλειον τοῦ Βελγίου - τῆς Ἰταλίας· || φρ. πάει κατὰ διαβόλου τὸ βασίλειο· 4) νεώτ. κ. δημ. μτφ. τόπος, περιοχὴ ἢ ὁμὰς ἀνθρώπων ὅπου τις πρωτεύει, ἐπικρατεῖ, ἔχει ἀναγνώρισιν ἢ ὅπου αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἐν ἀνέσει, ἐν εὐχερείᾳ δράσεως ἢ ὁμιλίας κττ., ἐνίοτε κ. ἐν εἰρωνικῇ ἐκφορᾷ: ὁ οἶκος εἶναι τὸ βασίλειον τῆς γυναικός, - τὸ τσιφλίκι του - ἡ γειτονιά του - τὸ μαγαζί του εἶναι τὸ βασίλειό του, - σὰ βρίσκεται ἀνάμεσα σὲ γυναῖκες εἶναι στὸ βασίλειό του· || ὁμ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ὁ τόπος, ἡ περιοχὴ ἔνθα κυριαρχεῖ τι: οἱ Παρίσιοι εἶναι τὸ βασίλειον τῶν τέρψεων, - στὸ βασίλειο τῆς τέχνης λίγοι εἶναι οἱ διαλεχτοί· || ὁμ. δημ. μτφ. ἐπὶ ψόγῳ τὸ βασίλειο= τὸ σύνολον οἰκογενείας ἐχούσης ἀπὸ γονέων εἰς ἐκγόνους τὴν αὐτὴν ἀνηθικότητα κ. γεν. τὰς αὐτὰς κακίας, ἐν τῇ φρ. σοῖ πάει τὸ βασίλειο· 5) δημ. μτφ. ἕνα βασίλειο=μέγιστόν τι ἀγαθόν: δὲ(ν) θὰ τό κανα - δὲ(ν) θὰ τὴν ἔπαιρνα καὶ νὰ μοῦ χάριζαν ἕνα βασίλειο, - ὅταν πέθανε ὁ γείτονάς του, τοῦ φάνηκε σὰ νὰ τοῦ χάρισαν ἕνα βασίλειο, φρ. ἀξίζει ἕνα βασίλειο· 6) βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον: Ἡρ.2,149 ἐς τὸ βασιλήιον καταβάλλει ἐπ' ἡμέρην ἑκάστην τάλαντον ἀργυρίου· || κατὰ πληθ.: Ἰσοκρ.3,31 τὰ μὲν βασίλεια χρημάτων κενά· 7) τὸ βασιλικὸν διάδημα: Πλούτ.'Ηθ.358 D· || κ. μτφ.: ΠΔΣοφ.Σαλ.5,17 διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους· 8) τὸ φυτὸν ἄλιμος βλ.λ.: ΨΔιοσκ.1,91· || τὸ φυτὸν λευκόϊον βλ.λ.: αὐτ.3,123.

βασίλειος-ον κ.-α -ον κ.μσν.κ.νεώτ., ἰων. -ήϊος-η-ον αἰολ. κ. -ηος ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βασιλέα, ὁ τοῦ βασιλέως, ὁ βασιλικός: 'Οδ.Π 401 δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι κτείνειν, Αἰσχ. Πέρσ.589 βασιλεία γὰρ διόλωλεν ἰσχύς, Μηναῖ.1,1 'Απολυτίκ. βασίλειον ἱεράτευμα· 2) μτγν. ἐκκλ. βασίλειος (ἡ) περὶ θρησκείας, ἡ ὑπερτάτη ἢ ἡ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν ὅλων: 'Επιγρ. πίστιν ἔχων βασίλειον ἐμῶν μενέων συνέριθον· 3) τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. -εια ὡς οὐσ. (ἐνν. δώματα) τὰ ἀνάκτορα: Ξεν.'Αν.1,2,7 ἐνταῦθα Κύρῳ βασίλεια ἦν· 4) ὁμ. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. ὡς οὐσ. βασίλεια βλ.λ. ἀγωνιστικὴ ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς βασιλέως· 5) ὁμ. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. -εια (ἐνν. σῦκα) εἶδος σύκων τὰ καὶ νῦν λεγ. βασιλικά: 'Αθήν. 3,76 F « Φιλήμων δ' ἐν ἀττικαῖς λέξεσι καλεῖσθαί φησί τινα σῦκα βασίλεια », Ἡσ. « γένος ἰσχάδων »· 6) ὁ καὶ πρὸς βασιλέως χρῆσιν πρόσφορος, δθ. ὁ ἐκλεκτὸς ἢ ὁ πολύτιμος: Σαπφ. ἐν Λυρ.Συμπλ.23, 19 βασίλειον μύρον, Κράτ.Κωμ.2· 7) εἰδ. ἐν 'Αθήναις βασίλειος στοὰ κτίριον ἐν ᾧ ἠδρευεν ὁ ἄρχων βασιλεύς, συνήρχετο δὲ καὶ ἡ ἐξ 'Αρείου Πάγου βουλή: 'Αριστφ.'Εκκλ.685 ἐπὶ τὴν στο(ι)ὰν ἀκολουθεῖν τὴν βασίλειον δειπνήσοντας, Παυσ. 1,3,1 πρώτη δὲ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ καλουμένη στοὰ βασίλειος, ἔνθα καθίζει βασιλεὺς ἐνιαυσίαν ἄρχων ἀρχήν· 8) βασίλειος θύρα ἡ μέση θύρα τῆς τραγικῆς σκηνῆς τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, ἧς αἱ γραφαὶ καὶ ὁ κόσμος εἰκόνιζον συνήθως εἴσοδον ἀνακτόρου· 9) μσν. βασίλειος τάξις ἡ ἐθιμοτυπία τῆς βασιλικῆς αὐλῆς: ἔκθεσις τῆς βασιλείου τάξεως (τίτλος συγγράμματος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου).

βασιλειῶ-άω μτγν. ἐπιθυμῶ νὰ βασιλεύσω: Κωμ.'Αδέσπ.958, 'Ιώσ.ΠΙ 1,5· 2) Εὐστ. καὶ Σχόλ. Σοφ.ΑΙ.582 « βασιλείας ἀντιποιοῦμαι ».

βασίλεμα (τὸ) δημ. ἡ βασιλεία· 2) ἐπὶ τῶν ἄστρων κ. ἰδίως τοῦ ἡλίου, ἡ δύσις: κατὰ τὸ βασίλεμα τοῦ ἥλιου θὰ 'ρθω, Παλαμ.'Ασάλευτη Ζωὴ 29,18 στὰ ματωμένα βασιλέματα τῶν ἥλιων, Δρογ. Μονοπάτι 70 ἐκεῖ ποὺ φῶς τριανταφυλλὶ χαϊδεύει τὸ βασίλεμα· πρβλ. ἡλιοβασίλεμα· || μτφ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ κλείσιμον· 3) συνεκδ. κ. τὸ μέρος τοῦ ὁρίζοντος ὅπου δύει ὁ ἥλιος· 4) μτφ. τὸ τέλος ἢ ἡ ἐσχάτη περίοδος ὑπάρξεώς τινος ἢ δράσεως: ἡ ζωή του εἶναι στὸ βασίλεμα, - στῆς ἀγάπης τὰ βασιλέματα, πρβλ. βασιλεμός, βασίλευμα κ. δημ. βασιλεύω ἐν εἰδ. σημ.

βασιλεμιά (ἡ) δημ. κ. -ιό (τὸ) τὸ φυτὸν θαυμασία ἡ ἰαλάπη βλ.λ. ἢ νυκτοκαλλίς, ἄ. δειλινό, νυχτολούλουδο.

βασιλεμιό (τὸ) δημ. ἄ. βασιλεμιὰ βλ.λ.

βασιλεμός (ὁ) δημ. τὸ φαινόμενον τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἐν τῇ χρονικῇ διαρκείᾳ, ἡ ὥρα ποὺ ἀρχίζει νὰ βασιλεύῃ ὡς τὴν ὥρα ποὺ κρύβεται ὁλότελα, μεθ' ὃ ἐπακολουθεῖ τὸ δείλι καὶ εἶτα τὸ μαύχρωμα· πρβλ. βασίλεμα, ἡλιοβασίλεμα, ἡλιόγερμα: θάμα ἦτανε χτὲς ὁ βασιλεμός.

βασιλεμύς-ύος (ὁ) παλαιοζ. γένος ἐκλειψάντων ἑρπετῶν τῆς οἰκογεν. τῶν δερματεμυδιδῶν χελωνοειδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βασιλενίου χρώματα νεώτ. χημ. τεχνηταὶ βασικαὶ χρωστικαὶ ὗλαι παρέχουσαι κίτρινον, πράσινον, ἐρυθρόν, μέλαν καὶ ἰῶδες, ἐν χρ. διὰ βαφὴν ἰδίως βάμβακος, δερμάτων καὶ χάρτου.

βασιλεομήτωρ-ορος (ἡ) νεώτ. (ἄχρ.) ἡ βασιλομήτωρ βλ.λ.

βασιλεοπάτωρ-ορος (ὁ) μσν. τίτλος βυζαντινὸς ἀπονεμόμενος εἰς πατέρα ἢ πενθερὸν βασιλέως: ΨΚωδιν.289,2.

βασιλεός (ὁ) 'Επιγρ. βασιλεύς.

βασιλές (ὁ) δημ. βασιλεύς: Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.284,9

κι ὁ βασιλὲς σὰν τ᾽ ἄκουσε πολὺ τοῦ βαροφάνη, Βιζυην.'Αγ.Σοφιὰ 10 **ὁ βασιλές, αὐτός σιγᾷ.**

βασιλεύγω 'Επιγρ. μσν. κ. δημ. βασιλεύω : 'Επιγρ. Herwerden ἐν λ. βασιλεύγην· ‖ μτφ. ἐξουσιάζω, ρυθμίζω : 'Ερωτόκρ.Α '219 **ἐκεῖνος ὁ λογαριασμὸς ὅλα τὰ βασιλεύγει.**

βασίλευμα (τὸ) νεώτ. τὸ δημ. βασίλεμα βλ.λ., ἡ δύσις τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης κ. γεν. τῶν ἄστρων.

βασιλεύουσα (ἡ) μσν., νεώτ. ὡς οὐσ. ἡ μτχ. τοῦ βασιλεύω βλ.λ.3)· ‖ εἰδ. ἡ Κωνσταντινούπολις : **ἐπὶ τριήμερον ἐξηκολούθησαν αἱ σφαγαὶ ἐν τῇ βασιλευούσῃ, - ἡ βασιλεύουσα πανηγυρίζει.**

βασιλεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ., δημ. **βασιλέας,** συνηθέστ. **βασιλιάς,** σπαν. **βασιλές** κ. **βασιλιός,** ἐπ. γεν. **-ῆος** ('Επιγρ. Κύπρου **-ῆϜος**), αἰτ. **βασιλέα,** συνηρ. **-ῆ,** ὀν. πληθ. **βασιλεῖς,** αἰολ. **-ηες** ('Επιγρ. **-ειες**), ἐπ. **-ῆες,** ἀρχ. ἀττ. **-ῆς,** αἰτ. **βασιλέας,** μτγν. κ.νεώτ.**-εῖς,**δημ.**-ιάδες** ἀρχηγός,ἡγεμὼν ἔθνους ἔχων τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἐν πάσαις ταῖς ἐκδηλώσεσιν αὐτῆς ἤτοι ὢν ἀνώτατος ἄρχων, ἀνώτατος δικαστής, ἀνώτατος θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς καὶ ἀρχιστράτηγος ἐν πολέμῳ, πρβλ. ἄναξ : 'Ιλ.Α 231 **δημοβόρος βασιλεύς,** 'Ησίοδ. Ἔργ.202 **νῦν δ᾽ αἶνον βασιλεῦσιν ἐρέω·** ‖ παροιμ. **ὁποὺ δουλεύει βασιλιὰ πρέπει τὸ νοῦ του νά᾽χῃ** (ἡ ὑπὸ αὐθέντην ὑπηρεσία ἀπαιτεῖ περίσκεψιν)· δημ.φρ. **σὰ βασιλιάς** (ἐν χλιδῇ καὶ ἀνέσει οἱονεὶ βασιλικῇ)· ‖ περὶ τῶν θεῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ Διός : 'Ησίοδ.Θε.886 **Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεύς·** 2) ὁ λόγῳ βασιλικῆς καταγωγῆς αὐτοῦ ἔχων ἐξαίρετον κοινωνικὴν θέσιν, ὅθ. γεν. ὁ ἄρχων, ὁ αὐθέντης : 'Οδ.Α 394 **βασιλῆες 'Αχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ 'Ιθάκῃ,** αὐτ.Ο 390 **δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες ἀρχοὶ κραίνουσι,** 'Αριστλ.'Αθ.41,3 **'Ηρακλείδης ὁ Κλαζομένιος ὁ βασιλεὺς καλούμενος·** 3) παρ 'Ομ. μετ᾽ ἐπιθέτων δηλωτικῶν τῆς θεόθεν προελεύσεως τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος : 'Οδ.Θ 691 **ἥ τ᾽ ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων·** 4) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας μετὰ τῆς ταυτοσήμου λ. **ἄναξ** : Αἰσχ.Πέρσ.5 **αὐτὸς ἄναξ Ξέρξης βασιλεύς·** ‖ ὁμ. μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἄρθρου καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθ. μέγας ἰδίως ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας : 'Ηρ.7,174 **βασιλέος τε μέλλοντος διαβαίνειν ἐς τὴν Εὐρώπην·** ‖ μτγν. κ. μσν. πρὸς ἐπίτασιν **βασιλεὺς βασιλέων·** 5) ὁ αὐτοκράτωρ τῶν ρωμαίων : 'Ηρωδιαν.'Ιστ. 1,6,14· ‖ ὁ αὐτοκράτωρ τῶν βυζαντίνων· 6) μτφ. ἐκκλ. ὁ Χριστός : **καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης·** 7) κατὰ πληθ. παρ᾽ 'Ομ. οἱ περὶ τὸν βασιλέα, ἐν πολέμῳ οἱ ἀρχηγοὶ τμημάτων τοῦ στρατεύματος, ἐν εἰρήνῃ δὲ οἱ ἀποτελοῦντες τὸ μόνιμον συμβουλευτικὸν σῶμα τοῦ βασιλέως, **ἄ. ἄριστοι, γέροντες** κ. **ἀριστῆες** : 'Ιλ.Β 445 **οἱ δ᾽ ἀμφ᾽ 'Ατρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες·** ‖ γεν. οἱ πρόκριται, οἱ εὐγενεῖς, οἱ ἀριστοκρατικοί : 'Ηρ.4,11 **οὐκ ὦν δὴ ἐθέλειν πείθεσθαι οὔτε τοῖσι βασιλεῦσι τὸν δῆμον οὔτε τῷ δήμῳ βασιλέας·** ‖ εἰδ. ἐπὶ τῶν σατραπῶν τοῦ περσικοῦ κράτους : Αἰσχ.Πέρσ.24, **βασιλῆς βασιλέως ὕποχοι μεγάλου·** ‖ κ. δημ. οἱ ἐπιφανεῖς, οἱ πλούσιοι, οἱ τῆς ἀνωτέρας κοινωνικῆς τάξεως : ψΦωκυλ.113 **πένησί τε καὶ βασιλεῦσιν,** δημ. παροιμ. **ἦρθα βασιλιὰς καὶ φεύγω γύφτος** (ἐπὶ τῶν ὑποστάντων μεγάλην ζημίαν)· 8) ὁ κληρονομικῷ δικαιώματι βασιλεύς, κ. παρ᾽ 'Αριστλ.ΗΝικ.1160 b,3· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν **τύραννον·** 9) τύραννος εἰδ.περὶ τοῦ Πεισιστράτου,τοῦ Γέλωνος κ. τοῦ 'Ιέρωνος : Πίνδ.Ο 1,23 **Συρακόσιον ἱπποχάρμαν βασιλῆα** (τὸν 'Ιέρωνα), 'Ηρ.7,161 **ὦ βασιλεῦ Συρηκοσίων** (Γέλων), Εὐπ.123· 10) συγκρ. κ. ὑπερθ. παρ᾽ 'Ομ. ὡς ἐπίθ. **βασιλεύτερος** (ἀνώτερος βασιλεύς), **βασιλεύτατος** (ὁ κατ᾽ ἐξοχὴν βασιλεύς) : 'Ιλ.Γ 170 **βασιλῆι γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν,** αὐτ.Ι 160 **ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι,** αὐτ.69 **σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι·** 11) ἐν τῇ ἀθηναϊκῇ δημοκρατίᾳ ὁ δεύτερος ἐκ τῶν ἐννέα ἀρχόντων, ὁ ἔχων ἐπιμέλειαν τῆς θείας λατρείας καὶ εἰσάγων εἰς τὸ δικαστήριον τὰς φονικὰς δίκας : 'Αριστλ.Πολ.1285b, 17 **αἱ θυσίαι κατελείφθησαν τοῖς βασιλεῦσι μόνον,** αὐτ.'Αθ.57 **λαγχάνονται δὲ καὶ αἱ τοῦ φόνου δίκαι πᾶσαι πρὸς τοῦτον** (τὸν βασιλέα)· ‖ ὁμ. ἐν Ρώμῃ : Διον.'Αλ.5,1 **βασιλεὺς τῶν ἱερῶν,** Δίων Κ 54,72,3· 12) κατ᾽ ἐπέκτ. κύριος, οἰκοδεσπότης : 'Ιλ.Σ 556 **βασιλεὺς δ᾽ ἐν τοῖσι σιωπῇ σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει·** 13) ὁ διευθετῶν τι ἢ ἐπιστατῶν εἴς τι, εἰδ. ὁ συμποσίαρχος : Πλούτ.'Ηθ.622 A· 14) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ δυνάμεων, καταστάσεων ἢ γεγονότων κανονιζόντων τὴν ζωήν, τὴν τύχην τοῦ ἀνθρώπου : 'Ηράκλειτ.53 **πόλεμος πάντων βασιλεύς,** Πίνδ.ἀπ.169 **νόμος ὁ πάντων βασιλεύς, - βασιλιὰς εἶναι ὁ νόμος·** 15) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. μτφ. ὁ διαπρέπων, ὁ ἐξέχων ἢ πρωτεύων εἰς τὸ εἶδός του, τὸ ἔργον ἢ τὴν δρᾶσιν : Φιλόστρ. Νεώτ.Βίοι Σοφιστῶν 2,10,1 **'Ηρώδην τὸν βασιλέα τῶν λόγων** (ἄριστον ρήτορα), **- ἀνεκηρύχθη βασίλισσα τοῦ χοροῦ - τῆς καλλονῆς, - βασιλεὺς τοῦ χάλυβος - τῶν σιδηροδρόμων - τοῦ σιδήρου - τῶν πετρελαίων** κτλ.· ‖ εἰδ. νικητὴς ἐν παιγνίῳ : Πολυδ.9,106· σοφός : Λουκ.'Ερμοτ.16 **μόνος βασιλεύς·** ‖ ἐπὶ ζῴων : Αἰσχ.'Αγ.115 **οἰωνῶν βασιλεύς** (ὁ ἀετός), **- βασιλεὺς τῶν ζῴων** (ὁ λέων)· ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ πραγμ. : **ὁ βασιλεὺς τῶν μετάλλων** (ὁ χρυσός)· 16) τὸ πτηνὸν βασιλίσκος : 'Αριστλ.ΖΙ 592 b,27· 17) ἡ βασίλισσα τῶν μελισσῶν : αὐτ.623 b,9· 18) νεώτ. κ. δημ. **βασιλεὺς καὶ βασίλισσα** αἱ δύο κυριώτεροι τῶν πεσσῶν ἐν τῷ ζατρικίῳ, στὸ σκάκι· 19) δημ. ἡ μία ἐκ τῶν τεσσάρων ἐπιφανειῶν τοῦ ἀστραγάλου κατὰ τὰ δι᾽ αὐτοῦ παιζόμενα παίγνια.

βασίλευσις-εως (ἡ) νεώτ. (ἄχρ.). τὸ βασιλεύειν.

βασιλεύτατος-η-ον ὑπερθ. τοῦ βασιλεὺς βλ.λ.10).

βασιλεύτερος-α-ον συγκρ. τοῦ βασιλεὺς βλ.λ.10).

βασιλευτής (ὁ) μσν. ὁ καθιστῶν βασιλέα : Νικήτ. Χων.Κουμαν.'Αθησ. ἐν λ. (δ. ἀναγν. βοηλάτης).

βασιλευτός-ή-όν ὁ ἄξιος, κατάλληλος, ὁ πρόσφορος νὰ κυβερνᾶται ὑπὸ βασιλέως : 'Αριστλ.Πολιτ. 1288 a,8 **βασιλευτὸν μὲν οὖν τὸ τοιοῦτόν ἐστι πλῆθος, ὃ πέφυκε φέρειν γένος ὑπερέχον κατ᾽ ἀρετὴν πρὸς ἡγεμονίαν πολιτικήν.**

βασιλεύτωρ-ορος (ὁ) βασιλεύς : 'Αντίμαχ.5.

βασιλεύω κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **-εύσω,** ἀόρ. **-λευσα,** δημ. **-λεψα,** δημ. μτχ. παθ. παρακ. **βασιλεμένος** ἀμτβ. εἶμαι βασιλεύς, κυβερνῶ, διοικῶ ὡς βασιλεύς : 'Ιλ.Β 203 **οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ᾽ 'Αχαιοί,** αὐτ.Ι 616 **ἶσον ἐμοὶ βασίλευε καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς·** ‖ μετὰ γεν. ἢ δοτ. ἢ ἐμπροθέτως, εἶμαι βασιλεύς τινος ἢ μεταξύ τινων : 'Οδ.Α 401 **ὅς τις ἐν ἀμφιάλῳ 'Ιθάκῃ βασιλεύει 'Αχαιῶν,** ΠΔ Μακκ.1,1,16 **καὶ ὑπέβαλε βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, ὅπως βασιλεύσῃ ἐπὶ τὰς δύο βασιλείας,** Πάπ. **βασιλεύοντος βασιλέων 'Αρσάκου·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ γυναικός, εἶμαι βασίλισσα (τινος) : 'Ιλ. Ζ 425 **ἣ βασίλευεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑλήεσσῃ·** ‖ γίναμαι βασιλεύς, ἀνέρχομαι εἰς τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, κατ᾽ ἀόρ. : 'Ηρ.1,130 **οὕτω δὴ Κῦρος γενόμενός τε καὶ τραφεὶς καὶ ἐβασίλευσε καὶ Κροῖσον .. κατεστρέψατο, - ὁ υἱὸς τοῦ Ναπολέοντος δὲν ἐβασίλευσε·** ‖ παθ. **-ομαι** ἄρχομαι, διοικοῦμαι, κυβερνῶμαι ὑπὸ βασιλέως : Πλάτ.Πολ.576 D **τί οὖν ἀρετῇ τυραννουμένη πόλις πρὸς βασιλευομένην,** Διόδ.Σ 19,89 **ὑπὸ 'Ακέτου βασιλευόμενοι, - βασιλευομένη δημοκρατία·** ‖ κ. μετὰ συστοίχ. αἰτ. : Πλάτ.Νόμ.680 E **βασιλείαν πασῶν δικαιοτάτην βασιλευόμενοι·** ‖ κ. γεν. διοικοῦμαι, κυβερνῶμαι, διέπομαι : Λυσ.2,19 **ὑπὸ νόμου βασιλευομένους·** 2) μτγν. κ. μσν. συνεκδ. ἐπὶ χώρας ἢ πόλεως, γί-

νομαι βασίλειον ἤτοι πρωτεύουσα βασιλευομένου κράτους : Ἰω.Μαλ.161,5 **ἐν δὲ τοῖς αὐτοῖς χρόνοις ἐβασίλευσεν ἡ Μακεδονία χώρα,** αὐτ.78,21 **μετὰ τὸ βασιλεῦσαι Βυζάντιον˙** 3) ἡ μτχ. **βασιλεύουσα (πόλις)** ἡ πρωτεύουσα βασιλευομένου κράτους κ. εἰδ. ἡ Ῥώμη : Ἀθήν.3,48 C **διεξερχόμενος τῆς βασιλευούσης πόλεως˙** ‖ ὁμ. εἰδ. ἡ πρωτεύουσα τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἡ Κωνσταντινούπολις : Μηναῖ.5,21 Ἀπολυτίκ. **βασιλεύουσαν πόλιν τῇ χειρί σου παρέθετο˙** κ. κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. πόλις, ἁπλῶς **βασιλεύουσα** : Μιχ. Ἀτταλ. ἐν Σαθ.1,44 **προνόμια τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων, - ὁ αὐτοκράτωρ εἰσῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς τὴν βασιλεύουσαν˙** 4) ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος βασιλέως, εἶμαι ἄρχων βασιλεὺς βλ.λ. : Ἰσοκρ.18,5 **ὄντος δέ μοι Πατροκλέους ἐπιτηδείου, τοῦ τότε βασιλεύοντος˙** 5) μτγν. παθ. ὑποτάσσομαι, ὑπόκειμαι τῷ βασιλεῖ : Πλαύτ.Σύλλ. 12 **ταῖς δὲ Ἀθήναις διὰ τὸν τύραννον Ἀριστίωνα βασιλεύεσθαι ἠναγκασμέναις˙** 6) μτγν. κ. μτφ. ἀπολαύω τινὸς ὡς βασιλεύς, ὡς ἀπόλυτος κύριος : Θεόκρ.21,60 **ἀλλὰ μενεῖν ἐπὶ γᾶς καὶ τῷ χρυσῷ βασιλεύσειν,** Κλήμ.Ἀλ.Ὁμιλ.9,19 **εἰσαεὶ τῶν ἀπορρήτων βασιλεύοντες ἀγαθῶν˙** ‖ ἀπολ. ζῶ ὡς βασιλεύς, διάγω βασιλικῶς : Πλούτ.Ἠθ.101 E **τρυφήσεις ἐν πενίᾳ καὶ βασιλεύσεις,** ΚΔ Κορινθ.4,8 **χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε˙** ‖ ὁμ. δημ. ὑγιαίνω, ἀκμάζω, εὐτυχῶ : φρ. **ζῇ καὶ βασιλεύει,** - φρ. λαϊκῆς παραδόσεως, **ζῇ ὁ βασιλιᾶς Ἀλέξαντρος ; Ζῇ καὶ βασιλεύει˙** 7) ὁμ. νεώτ. κ. δημ. ἐπικρατῶ, κυριαρχῶ, ἔχω ἰσχύν, ἰσχύω : Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 12 **μέσα σ' αὐτοὺς βασιλεύουν οἱ δασκάλοι, - στὸν τόπο μας βασιλεύουν οἱ κομματάρχες˙** ‖ όθ. εἶμαι ἀνώτερος : Σολωμ.Λορδ.Μπάϊρ.59,1 **τὸ πουλὶ ποὺ βασιλεύει πάνου στ' ἄλλα τὰ πουλιά˙** 8) ὁμ. ἐπὶ φυσικῆς, κοινωνικῆς ἢ ψυχικῆς καταστάσεως, κυριαρχῶ, ἐπικρατῶ : **τὴ νύχτα βασιλεύει ἀκόλυτη ἡσυχία, - γαλήνη βασιλεύει στ' ἀκρογιάλι, - τάξις καὶ ἀσφάλεια βασιλεύει καθ' ὅλην τὴν χώραν, - τὰ τωρινὰ τὰ χρόνια βασιλεύει ἡ ψευτιὰ - ἡ ἀγυρτεία, - ἄλλοτε βασίλευεν ἡ καλωσύνη, - σ' αὐτὸ τὸ σπίτι βασιλεύει ὁμόνοια κι' ἀγάπη˙** 9) μον. κ. δημ. ὁμ. μτφ. ἐπὶ τῶν ἀστέρων καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ ἡλίου, δύω, ἐξαφανίζομαι ὄπισθεν τοῦ ὁρίζοντος : Διγ.Ἀκρ.198 **βασίλευσεν ὁ ἥλιος, κι' ἔφθασεν ἡ ἑσπέρα,** Κρυστ.Ἡλιοβασίλεμα 1 **πίσω ἀπὸ μακρινὲς κορφὲς ὁ ἥλιος βασιλεύει,** Πορφύρα Σκιὲς 7 **στὰ σκοτεινὰ νερά σας | βασίλεψε τὸ φῶς˙** ‖ δημ. μτφ. κ. κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἑτοιμοθανάτου ἢ νυστάζοντος : Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννος 36 **τὸ μάτι τοῦ σκοτωμένου τρεῖς φορὲς ἀνεβοκατεβαίνει καὶ βασιλεύει σκοτεινό, - βασίλεψαν τὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ˙** 10) μτβ. μτγν. κ. μον. ποιῶ, καθίστημι, ἀνακηρύσσω τινὰ βασιλέα : ΠΔ Κριτ.9,6 **καὶ ἐβασίλευσαν τὸν Ἀβιμέλεχ,** Ζωναρ.1,153 **τοῖς δὲ στρατιώταις ἐπηγγέλλετο χρήματα, εἰ αὐτὸν βασιλεύσουσιν˙** ‖ ὁμ. μετὰ δοτ. καθίστημι βασιλέα ἐπί τινος : ΠΔ Βασ.1,8,22 **καὶ βασίλευσον αὐτοῖς βασιλέα.**

βασιλέω Ἐπιγρ. : βασιλεύω.

βασίλη (ἡ) σπάνιος τύπος ἀντὶ **βασίλεια** βλ.λ. ἡ βασίλισσα, ἡ ἡγεμονίς˙ **Στεφ.Βυζ. ἐν λ.** Ἀγάμεια « λέγεται δὲ καὶ Ἀγάμη, ὡς πρέσβεια πρέσβη καὶ τὸ βασίλεια κατὰ συναλοιφὴν βασίλη » : Σοφ. ἀπ.292˙ 2) **ὡς κύρ.** ὄν. θεὰ **λατρευομένη** μετὰ τοῦ Νηλέως καὶ τοῦ Κόδρου ἐν Ἀθήναις : Πλάτ.Χαρμ. 153 A **καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν Ταυρέου παλαίστραν τὴν καταντικρὺ τοῦ τῆς Βασίλης** (ἐσφαλ. γρ. βασιλικῆς) **ἱεροῦ εἰσῆλθον,** Ἐπιγρ. **τὸ ἱερὸν τοῦ Κόδρου καὶ τοῦ Νηλέος καὶ τῆς Βασίλης.**

βασιληγενέτειρα (ἡ) μον. μήτηρ βασιλέως : Ἀνών.Ὕμν. εἰς τὴν Παρθένον 3.

βασιληγενής-οῦς-ές μον. ὁ ἐκ βασιλικοῦ γένους καταγόμενος : Ἀνών.Ὕμν. εἰς τὴν Παρθένον 3.

βασίληες (οἱ) αἰολ. βασιλεῖς : Σαπφ. ἐν Λυρ.Συμπληρ.6,4, Ἐπιγρ.Μυτιλήνης.

βασιλῆες (οἱ) ἐπ. πληθ. ὀν. τοῦ βασιλεὺς βλ.λ.

βασιληΐη (ἡ) ἰων. βασιλεία βλ.λ.

βασιλήιος-α-ον ἰων. βασίλειος βλ.λ., βασιλικός, ὁ ἐκ βασιλέων : Ὀδ.Π 401 **δεινὸν δὲ γένος βασιλήιόν ἐστι κτείνειν.**

βασιληΐς-ΐδος (ἡ) κ. θηλ. τοῦ ἐπιθ. βασίλειος, βασιλική, ἡ ἀνήκουσα εἰς βασιλέα : Ἰλ.Ζ 193 **δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης˙** 2) ὡς οὐσ. βασίλισσα : Μαν.1,283 **βασιληΐδος ἐστὶ γενέθλη.**

βασιλιᾶς (ὁ) δημ. κ. **βασιλεύς** βλ.λ. : Ἐρωτόκρ. Ε 1361 **βασιλιά μου | πέ μου τα νὰ ξενιτευτῶ,** Δραγ. Ὅσοι Ζωντανοὶ 30 **γιὰ νὰ συντρίψῃ βασιλιάδες˙** 2) ὀνομασία τῆς μιᾶς ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ ἀστραγάλου κατὰ τὰ δι' αὐτοῦ ποιζόμενα παίγνια˙ 3) ὀνομασία τοῦ ἑτέρου τῶν κυρίων πεσσῶν ἐν τῷ ζατρικίῳ : **ὁ βασιλιᾶς ἔγινε μάτ.**

βασιλιάτικος-η-ο δημ. κατὰ συγκοπ. τοῦ ἁϊ-βασιλιάτικος, ὁ προσήκων ἢ ἀναγόμενος εἰς τὰ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἤτοι τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους˙ πρβλ. πρωτοχρονιάτικος : **βασιλιάτικη πίττα.**

βασιλίζω μτγν. φρονῶ τὰ τοῦ βασιλέως, τάσσομαι εἰς τὴν **μερίδα τοῦ** βασιλέως : Πλούτ.Φλαμ. 16 **τοῦτο τοὺς Χαλκιδεῖς ἐποίησε βασιλίσαι˙** 2) φέρομαι βασιλικῶς, λαμβάνω ὕφος βασιλέως, ἐνεργῶ, πράττω ὡς βασιλεύς : Ἰώσ.ΑΙ 1,10,4 **καὶ γενομένη ἐγκύμων ἡ θεραπαινὶς ἐξυβρίζειν εἰς τὴν Σάρραν ἐτόλμησε βασιλίζουσα˙** ‖ κ. μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ. : Ἀππ.Ἐμφ.Παλ.3,18 **φασὶν ἀνελεῖν αὐτὸν βασιλιζόμενον˙** 3) βασιλεύω, ἄρχω, κυβερνῶ ὡς βασιλεύς : Ἐπιγρ. **ἐγώ εἰμι ὁ βασιλίζων τὸν τόπον εἰς ὀνόματι Μωῦσῆ.**

βασιλιΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὑπερβασικὸν ἀντιμονισκὸν ἅλας μαγγανίου τρισθενοῦς.

βασιλικά ἐπίρρ. δημ. βασιλικῶς, κατὰ τρόπον βασιλικόν : **τοὺς φιλοξένησε - τοὺς φιλοδώρησε βασιλικά.**

βασιλικάδα (ἡ) δημ. ποικιλία ἐλαίας.

βασιλῖκι (τὸ) δημ. βασίλειον, βασιλικὴ ἐπικράτεια : Ἐρωτόκρ.966 **τὸ βασιλίκι σοῦ 'σβηνε, κι' ἐχάνετο τὸ πλοῦτος,** Βάρναλης Σκλάβοι Πολιορκημένοι 34,16 **κι ἐζήτας βασιλίκι σου γῆ κι οὐρανὸ ἑνωμένα˙** 2) βασιλεία, βασιλικὸν ἀξίωμα : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.122,13 **βάνω τὸ βασιλίκι μου μὲ τὴ χρυσὴ κορώνα.**

βασιλικοπλώϊμος-ον μον. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν ἢ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος˙ ‖ πληθ. οὐδ. τὰ -α τὰ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ βασιλέως ἤτοι τοῦ κράτους πλοῖα, τὸ πολεμικὸν ναυτικόν.

βασιλικοπρεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ πρέπων εἰς βασιλέα, ὁ βασιλοπρεπὴς βλ.λ.

βασιλῐκός-ή-ό(ν) κ.μον. κ.νεώτ. κ.δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βασιλέα, ὁ βασίλειος βλ.λ. : Πάπ. **κῆπος βασιλικός,- κοντωτὸς βασιλικός** (λέμβος ἢ φορτηγὶς βασιλική), **- βασιλικὴ ἅμαξα,- θησαυρὸς βασιλικὸς** κτλ.˙ 2) ὁ πρὸς ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ βασιλέως ὤν : ΠΔ Μακκ.1,15,8 **καὶ πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν . . ἀφιέσθω σοι,** Πολύβ.25,3,1 **βασιλικὰ ἐγκλήματα** (τὰ στρεφόμενα κατὰ τοῦ βασιλέως, ἐγκλήματα καθοσιώσεως), **- βασιλικὸς ὕμνος, - βασιλικὸς λόγος** (ἐγκώμιον εἰς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας κτλ.)˙ 3) εἰδ. ὁ εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ἄρχοντα βασιλέα ἀναφερόμενος˙ Σουΐδ. « ἔοικεν ἡ **γενομένη διαδρομὴ** τοῦ βασιλέως παρόντος, ὥσπερ **εἷς ἐστι τῶν** Ἀθήνησιν **ἐννέα** ἀρχόντων, **βασιλικὴ διαδρομὴ** καλουμένη »˙ ‖ ὁμ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς ΠΔ : Φίλ.1,427 **αἱ βασιλικαὶ**

βίβλοι· 4) πάπ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκ βασιλέως ἢ ἐκ βασιλικῆς ἐξουσίας προερχόμενος ἢ ἀπορρέων: Πάπ. **φόβος βασιλικός, - ἐὰν μή τι βασιλικὸν κώλυμα γίνηται**, Ἰω.Μάνθ.Ἱστ.Μορ.Ι,32 **ἔχω ὀρδινιὰ βασιλικὴν νὰ πάρω τὸν Μωρία, - βασιλικὴ ἐξουσία** κτλ.· || δημ. παροιμ. **βασιλικὴ διαταγὴ καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα** (δὲν ἐπιτρέπεται αὐτοβουλία ἢ ἀνυπακοὴ εἰς διαταγὰς ἀνωτέρων, συνήθ. εἰρωνικῶς λεγομένη), ὁμ. παροιμ. **βασιλικὸς ὁρισμός, ὀργὴ θεοῦ** (πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀναποτρέπτου τῆς ἐφαρμογῆς βασιλικῶν διαταγῶν)· || εἰδ. ἐν Ἀριστλ. ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ **τυραννικός**: Ἀριστλ.Πολ.1285 b,3 **αὗται μὲν οὖν (αἱ μοναρχίαι) εἰσί τε καὶ ἦσαν διὰ μὲν τὸ δεσποτικαὶ εἶναι τυραννικαί, διὰ δὲ τὸ αἱρεταὶ καὶ ἑκόντων βασιλικαί**· || νεώτ. ὡς προσαγόρευσις, ὁ τοῦ βασιλέως, τῆς βασιλίσσης ἢ τῶν τέκνων αὐτῶν: **Βασιλικὴ Μεγαλειότης** ἢ **Ὑψηλότης**· 5) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἁρμόζων ἢ ἐμπρέπων εἰς βασιλέα, ἄξιος (τοῦ) βασιλέως, ἡγεμονικός: Αἰσχ.Πρ.869 **αὕτη κατ' Ἄργος βασιλικὸν τέξει γένος**, Ἡρ.2,173 **νῦν δὲ ποιέεις οὐδαμῶς βασιλικά**, Ξεν.Οἰκ 21,10 **τοῦτον ἐγὼ φαίην ἂν ἔχειν τι ἤθους βασιλικοῦ**, Μηναῖ.2,3 Συναξ. **ὥσπερ ἐπὶ δεῖπνον κεκλημένος βασιλικόν**· || ἐν τῇ σημ. ταύτῃ καὶ συγκρ. **-ώτερος-α-ον** κ. ὑπερθ. **-ώτατος-η-ον** (συν. κατ' οὐδ. γένος): Πλούτ.Ἀλεξ.21 **τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ βασιλικώτερον ἡγούμενος**, Ἰσοκρ.2,29 **καὶ τοῦθ' ἡγοῦ βασιλικώτατον**· 6) κ. νεώτ. κ. δημ. λαμπρός, μεγαλοπρεπὴς (ὥστε νὰ εἶναι ἄξιος βασιλέως): Θεία Λειτ. [Διάταξις Προσκομιδῆς εὐχὴ τῆς προθέσεως] **καὶ παστάδος πάσης βασιλικῆς ἀναδέδεικται λαμπρότερος, Χριστέ, ὁ Τάφος σου**, - Βαλαωρ.Καλογιάννος 10 **τοῦ ἥλιου τὴν ἀχτίδα φορῶ μαλαμακέντητη βασιλικὴ χλαμύδα**· 7) ἐκλεκτός, πολύτιμος: Ἄμφις ἐν Ἀθην.15,691 **τὴν βασιλικὴν θυμιᾶτε μίνδακα**, Διοσκ.1,125 **κάρυα βασιλικά**, αὐτ.3,62 **κύμινον τὸ ἥμερον .. ὃ Ἱπποκράτης βασιλικὸν ἐκάλεσε**, Πολυδ.6,80 **κάρυα Περσικά, ἃ νῦν βασιλικά**· || δημ. ἐν φρ. **βασιλικὰ ἔξοδα** (ὑπέρογκα)· 8) πάπ. κ. νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ βασιλευομένου κράτους, ὁ ἀναφερόμενος εἰς αὐτὸ ἢ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος: Πάπ. **ταμεῖον βασιλικόν** (δημόσιον ταμεῖον); **- βασιλικὸς ἰατρός, - βασιλικὸν ναυτικόν, - βασιλικὰ καράβια**· || **βασιλικὸς λόγος** (ὁ ὑπὸ βασιλέως κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν νομοθετικοῦ σώματος ἐκφωνούμενος), **- βασιλικὸς ἐπίτροπος** (ἀντιπρόσωπος βασιλευομένου κράτους παρά τινι αὐτονόμῳ ὀργανισμῷ), **- βασιλικὸν διάταγμα** (διατακτικὴ πρᾶξις εἰσηγήσει τῆς κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐκδιδομένη καὶ ρυθμίζουσα τὴν ἐκτέλεσιν νόμου ἢ ἄλλας αὐτοτελεῖς σχέσεις ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν κειμένων νόμων)· 9) μτφ. δημόσιος, κοινός: Εὐκλ. ἐν Προκλ.Διοδ.Προβλ.2,19 **μὴ εἶναι βασιλικὴν ἀτραπὸν ἐπὶ γεωμετρίαν**, ΠΔ Ἀρ.20,17 **ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα, - δρόμος βασιλικός**· 10) νεώτ. κ. δημ. ὁ ὑπέρμαχος τοῦ βασιλικοῦ θεσμοῦ, ὁ βασιλόφρων: **βασιλικὸν κόμμα**· ἀντίθ. δημοκρατικόν· 11) ἀναφερόμενον εἰς πλεῖστα οὐσ. ἢ λόγῳ συχνῆς χρήσεως κατὰ παράλειψιν αὐτῶν ὡς οὐσ. ἀπαντᾷ ἐν ποικίλαις φρ.: Πάπ. **βασιλικὸς** ἐνν. **γραμματεύς**, ὑπάλληλος ἐν αἰγυπτιακῷ νομῷ· || ἐπιγρ. **βασιλικὸς** ἐνν. **οἶκος** ἢ **βασιλικὴ** βλ. κατωτέρω 13)· || **βασιλικός**, ἐνν. ὄρνις, τὸ πτηνὸν ἀκαλανθίς, ἡ καρδερίνα: Σχόλ. Ἀριστφ.Εἰρ.1078· || **βασιλικός**, ἐνν. **ἀστήρ**, ὁ **βασιλίσκος** βλ.λ.: Κατάλ.Ἀστρ.Κωδ.7,201,23· || νεώτ. **βασιλικὸς πῆχυς** τὸ γαλλικὸν μέτρον βλ.λ.· || κ. κατὰ πληθ. **βασιλικοὶ** οἱ αὐλικοί: Πλαύτ.Σόλ.27 **καὶ πολλοὺς ἀρῶντι τῶν βασιλικῶν κεκοσμημένους πολυτελῶς**· || θηλ. **βασιλική**, ἐνν. **τέχνη**, τέχνη τοῦ βασιλικῶς ἄρχειν, κυβερνᾶν: Πλάτ.Πολιτ.291 E **διπλῆν ἑκατέραν τοῖν δυοῖν διαιροῦντες μοναρχίαν μὲν προσαγορεύουσιν ὡς δύο παρεχομένην εἴδη δυοῖν ὀνόμασι, τυραννίδι, τὸ δὲ βασιλικῇ**· || **βασιλικὸν** ἢ **βασιλική** ἡ τέχνη τοῦ βασιλεύειν: Ἀνδρόν.Ῥόδ.Παθ.574 M· 12) εἰδ. ἐν χρ. οὐσ. **βασιλικὴ** (ἐνν. **στοά**) ἢ **βασίλειος στοά** ἡ διαιρουμένη διὰ κιονοστοιχιῶν εἰς πτέρυγας, δημόσιον οἰκοδόμημα ἐν Ῥώμῃ μετὰ στοῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ χρησιμεῦον ὡς δικαστήριον ἢ πρὸς ἐμπορικὰς συναλλαγάς· || ὅθ. **βασιλική** τύπος ναοῦ χριστιανικοῦ κατὰ τὸ σχέδιον τῆς ἐν Ῥώμῃ βασιλικῆς στοᾶς· || **βασιλικὴ** (ἐνν. **γῆ**)· 13) κ. νεώτ. κ. δημ. **βασιλικὴ φλὲψ** (**φλέβα**) ἀνατομ. ἡ ἑτέρα τῶν δύο κυριωτέρων ὑποδορίων φλεβῶν τοῦ πήχεως καὶ τοῦ βραχίονος: Συνέσ.Πυρετ.278· 14) εἰδ. οὐδ. **βασιλικὸν** (**ταμιεῖον**) τὸ δημόσιον ταμεῖον: Διόδ.Σ 2,40 **χωρὶς δὲ τῆς μισθώσεως τετάρτην εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι**· || **βασιλικὸν** (**δῶμα**) ἀνάκτορον: Δίων K 60,4· || **βασιλικὸν** (**πρόσταγμα**), βασιλικὴ διαταγή: ΠΔ Ἐσθ.1,19 **εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ προσταξάτω βασιλικόν**· 15) εἰδ. **βασιλικὸν** (**φάρμακον**) εἶδη τινὰ φαρμάκων· || εἰδικόν τι ἔμπλαστρον: Γαλ.13,184· || ὁμ. κολλύριόν τι: αὐτ.12,782· 16) πάπ. **βασιλικὰ** (τὰ) ἐνν. πράγματα, αἱ ὑποθέσεις βασιλευομένου κράτους: Πάπ. **οἱ τὰ βασιλικὰ πραγματευόμενοι** (οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι)· ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὰ θρησκευτικά: Ἐπιγρ. **εἶναι δ' αὐτῶι μετὰ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ βασιλικά**· || **βασιλικὰ ἀποδόχια**, οἱ βασιλικοὶ (τοῦ κράτους) σιταβολῶνες· **ὀθόνια βασιλικὰ** τὰ μονοπωλιακῶς ἐκ βασιλικῆς βιομηχανίας προερχόμενα· || Ἐπιγρ. **βασιλικὰ** (τὰ) αἱ βασιλικαὶ ἀνακοινώσεις· 17) εἰδ. νομ. **τὰ βασιλικὰ** ὡς τίτλος τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος γενομένης κωδικοποιήσεως τῶν νόμων τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους· || ὁμ. μσν. κ. **βασιλικαὶ** (αἱ) ἐπὶ συλλογῆς κωδικοποιηθέντων νόμων· 18) μτγν. **βασιλικὰ** ἐνν. χρέη: ΠΔ Μακκ.1,10,43 **ὀφείλοντες βασιλικὰ καὶ πᾶν πρᾶγμα ἀπολελύσθωσαν**· || ὁμ. **βασιλικὰ** ἐνν. προνόμια: αὐτ.1,15,8· 19) **βασιλικαὶ ζῶναι** ἀστρον. δύο ζῶναι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡλίου, ἐφ' ὧν μόνον εἶναι ὁραταὶ αἱ κηλῖδες αὐτοῦ· 20) νεώτ. **βασιλικὸν ὕδωρ** μεῖγμα νιτρικοῦ καὶ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος διαλῦον τὸν χρυσόν. 21) δημ. **βασιλικὸ πάχος** ἢ **ξύγκι** τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς τοῦ χοίρου ἢ ἄ. ζῴου λίπος· || **βασιλικὸ κερὶ** ἡ περιέχουσα τὸν γόνον κηρήθρα, ἄ. γονιασμένο· 22) **βασιλικόν**, ἐνν. **φυτὸν** κ. δημ. **βασιλικὸς** (ὁ) κ. κατὰ πληθ. **βασιλικὰ** (τὰ) τὸ εὔοσμον φυτὸν ὤκιμον τὸ βασιλικόν· Ἡσ. «ὤκιμον, βοτάνη εὐώδης, τὸ λεγόμενον βασιλικόν»: παροιμ. **γιὰ χάρη τοῦ βασιλικοῦ ποτίζεται κι ἡ γλάστρα, - βασιλικὸς κι ἂν μαραθῇ τὴ μυρουδιὰ τὴν ἔχει** (ὁ ἔχων ἀξίαν ἄνθρωπος καὶ ἂν ἐκπέσῃ εἶναι συμπαθής), **- σὲ πῆρα γιὰ βασιλικὸ καὶ βγῆκες ἀτσουκνίδα**· 23) δημ. **βασιλικὰ** εἶδος σύκων, βασιλικόσυκα βλ.λ.

βασιλικόσυκα δημ. ποικιλία σύκων συκῆς τῆς καρικῆς βλ.λ., ἄ. βασιλόσυκα, βασιλικά, βασίλεια βλ.λ.

βασιλικότης (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ τὸ ἦθος βασιλέως

βασιλικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βασιλικόν, ὡς ἁρμόζει εἰς βασιλέα, ἡγεμονικῶς, μεγαλοπρεπῶς: Ξεν.ΚΠ 1,4,14 **καὶ βασιλικῶς δὴ παρὼν αὐτὸς ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν, πρὶν Κῦρος ἐμπλησθείη θηρῶν, - προσηνέχθη βασιλικῶς**.

βασιλιναῦ (ἡ) βαρβαρισμὸς ἀντὶ **βασίλιννα**, ἡ βασίλισσα: Ἀριστφ.Ὄρν.1678 **καλάνι κόραυνα καὶ μεγάλα βασιλιναῦ ὀρνιτο παραδίδωμι**.

βασιλίνδα ἐπίρρ. ἐν χρ. κ. ἐνάρθρως **ἡ βασιλίνδα** (ἐνν. **παιδιά**)· ἐπὶ παιδιᾶς, καθ' ἣν εἷς τῶν παίδων ἐξελέγετο βασιλεύς: Πολυδ.9,110 ἡ βασι-

λίνδα παιδιά,- Αθ 1353 « τὰ διὰ τοῦ -ινδα ἐπιρρήματα παροξύνονται καὶ διὰ τοῦ ι γράφονται καὶ ἐπὶ παιδιῶν λαμβάνονται καὶ πρὸς αἰτιατικὴν συντάσσεται, οἷον **βασιλίνδα παιδιάν**»· 2) Ἡσ. « βασιλίνδο· παρὰ Ταραντίνοις καὶ ἡ Ἀφροδίτη βασιλίς ».

βασίλιννα (ἡ) κ. νεώτ. βασίλισσα, βασιλὶς βλ.λ.· || εἰδ. ἡ σύζυγος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος βασιλέως βλ.λ., ἥτις ἔπρεπε νὰ εἶναι γνησία πολῖτις καὶ νὰ διάγῃ βίον ἠθικὸν καὶ ἄσπιλον, κατὰ δὲ τὰ Ἀνθεστήρια ἐπεῖχεν ἐν τῷ συμβολικῷ γάμῳ τοῦ Διονύσου τὴν τάξιν τῆς συζύγου τούτου· 2) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **κολυβριδῶν**.

βασιλιόπουλο (τὸ) δημ. ὁ υἱὸς βασιλέως, πρίγκιψ, ἄ. βασιλόπουλο : Ἐρωτ.Β 1332 **ἐμένα δὲ μ᾿ ἀρέσει μόνο τὸ βασιλιόπουλο.**

βασιλιός (ὁ) δημ. ὁ βασιλεύς : Ἐρωτόκρ.Α 71 **εἶχεν ὁ βασιλιὸς πολλοὺς μὲ φρόνεψη, μὲ πλούτη.**

βασιλὶς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. βασίλισσα, βασιλόπαις, ἡγεμονίς : Σοφ.Ἀντ.941 **λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαι, τὴν βασιλίδα μούνην λοιπήν**, Εὐρ.Ἑκ.552 **ἐν νεκροῖσι γὰρ δούλη κεκλῆσθαι βασιλὶς οὖσ᾿ αἰσχύνομαι**· || κ. μετὰ τῶν οὐσ. γυνὴ ἢ νύμφη : Εὐρ.Μήδ.1003 **καὶ δῶρα νύμφη βασιλὶς ἀσμένη χεροῖν ἐδέξατο**, Πλάτ.Νόμ.694 Ε **βασιλίδων γυναικῶν**· 2) ἡ σύζυγος τοῦ ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις ἄρχοντος βασιλέως : Εὐστ.Ὀδ.1425,42 **ἦν δέ φασι καὶ βασιλεὺς ἀρχή τις Ἀθήνησι, καὶ ἡ ἐκείνου βασιλίς**· 3) ἐπιθετ. ἡ βασιλική : Εὐρ.ΙΑ 1307 **εὐναῖσι βασιλίσιν**· 4) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν λέξιν πόλις ἢ κατὰ παράλειψιν αὐτῆς, πρωτεύουσα βασιλευομένου κράτους καὶ εἰδ. ἡ Ρώμη καὶ ἡ Κων/πολις, πρβλ. βασιλεύουσα : Ἐπιγρ. **βασιλὶς Ρώμη**, Γαλ.14,796 **βασιλὶς πόλις**, Βέττ.Βάλ.226,14 **βασιλὶς χώρα**, Μηναῖ.2,14 Συναξ. **καὶ ὀλίγον χρόνον ἔκτοτε ἐπιβιοὺς ἐν τῇ βασιλίδι ταύτῃ τῶν πόλεων** (τῇ Κων/πόλει)· 5) μτφ. περὶ τῆς καρδίας, ἡ διευθύνουσα τὸ ἀνθρώπινον σῶμα : Ἱππ.Φύσ.Ἀνθρ.6 **καρδίη βασιλίς**· 6) βασιλικὸν ἀνάκτορον : Διόδ.Σ 29,22 **ἔτι δὲ τοὺς παραβάλλοντας Ρωμαίων εἰς τὴν βασιλίδα ὑποδεχόμενοι φιλανθρωπότατα**· 7) εἶδος παιδιᾶς, βασιλίνδα βλ.λ. : Προκ.3,14,14 **ἐῴκει τε ἡ πολιτεία βασιλίδι παιζόντων παίδων**· 8) κατὰ πληθ. εἶδος ὑποδημάτων : Πολυδ.7,85· 9) Εὐστ.Ὀδ.1964,8 **βασιλίδες ἰσχάδες** τὰ βασιλικὰ σῦκα βλ.λ.

βασιλίσκος (ὁ) κ. νεώτ. μικρός, ἀσήμαντος βασιλεύς : Πολύβ.3,44,5 **αὐτὸς δὲ συναγαγὼν τὰς δυνάμεις εἰσήγαγε τοὺς βασιλίσκους τοὺς περὶ Μάγιλον**· 2) ζωολ. **εἶδος** δηλητηριώδους ὄφεως ἔχοντος ἐπὶ κεφαλῆς λοφίον, ἄ. **κόβρα** : ΠΔ Ψαλμ. 90,13 **ἐπ᾿ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ**, Ἡλιόδ. Αἰθ.3,8 **ὄφεων ὁ καλούμενος βασιλίσκος**· || νεώτ. ζωολ. γένος σαυρῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἰγουανιδῶν· 3) τὸ χρυσοῦν λόφον φέρον πτηνὸν τροχίλος βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.806 Ε **ὁ Αἰσώπου βασιλίσκος**· || νεώτ. ζωολ. μικρόσωμον ἀποδημητικὸν πτηνὸν τῆς οἰκογενείας τῶν **συλβιδῶν**, δημ. βασιλάκος, βασιλάκης, κομπογιάννης, καλογιάννης, κοκκινολαίμης· 4) εἶδος θαλασσίου ἰχθύος : Ὀππ.Ἁλ.1,129, Μάρκ.Σιδ.26· 5) ὁ μεγαλύτερος ἀστήρ, τὸ Α τοῦ ζῳδίου τοῦ λέοντος : Γέμιν.3,5, Ἡφαιστ.Ἀστρ. 2,18· 6) εἶδος ὑποδήματος : Πολύδ.7,85· 7) νεώτ. χημ. κ. μεταλλουργ. τὸ σκληρὸν καὶ οὐχὶ εὐήλατον κακκίον μετάλλου ἢ κράματος.

βασίλισσα (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. κ. **βασίλεια, βασιλίς**, σπανιώτ. **βασίλη** κ. **βασίλιννα** ἡ σύζυγος βασιλέως, ἄνασσα, βασιλεύουσα γυνή, ἡγεμονὶς ἢ βασιλόπαις : Ξεν.Οἰκ.9,15 **καὶ ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν ὥσπερ βασίλισσαν τὸν ἄξιον ἀπὸ τῆς παρούσης δυνάμεως**, Θεόκρ.15,24· || παρὰ ρωμαίοις καὶ βυζαντίνοις ἡ αὐτοκράτειρα : Ἡρωδιαν. Ἱστ.1,7,4 **Φαυστῖνα δὲ ἡ μήτηρ βασίλισσα γεγένητο**· 2) ἡ σύζυγος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος βασιλέως : Ἀριστλ.ἀπ.385, Πολυδ.8,90· 3) ἐν τῇ Γραφῇ : **βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ** ἡ Ἀστάρτη, ἡ Σελήνη· || παρὰ τοῖς ρωμαιοκαθολικοῖς κ. **βασίλισσα τῶν ἀγγέλων** ἡ Παρθένος Μαρία· 4) πάπ. συνεκδ. ἡ ναῦς βασιλίσσης· 5) πάπ. μτφ. ἡ ἰδιοκτήτρια γαιῶν, ἡ γαιοκτήμων· 6) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ ἐξέχουσα, οἷον διὰ τὸ κάλλος, τὰς ἀρετάς, τὴν τέχνην κτλ. : **βασίλισσα τῆς ὀμορφιᾶς - τοῦ χοροῦ - τῆς σκηνῆς** κτλ.· 7) ὁμ. νεώτ. κατ᾿ ἐπέκτ. **βασίλισσα τῶν νυκτῶν** ἡ σελήνη, **βασίλισσα τῆς Ἀδριατικῆς** ἡ Βενετία· 8) κ. νεώτ. ζωολ. ἡ τῶν μελισσῶν ἄρχουσα ἐν τῇ κυψέλῃ : Ἀρρ.Ἐπίκτ.3,22,99 **ἡ βασίλισσα τῶν μελισσῶν**· 9) πάπ. εἶδος πτηνοῦ· 10) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν τῶν ἑλικιδῶν· 11) νεώτ. κ. δημ. ἐν τῷ ζατρικίῳ, ὁ πεσσὸς ὁ ἔχων τὰς πλειοτέρας πάντων τῶν ἄλλων ἐλευθερίας κινήσεως χωρῶν εὐθυγράμμως καὶ διαγωνίως πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν καὶ καθ᾿ ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ ἄβακος· 12) μτγν. ὡς κύριον ὄνομα.

βασιλισταί (οἱ) ἐπιγρ. θίασος, ἰδίως στρατιωτικῶν, ἀφωσιωμένων εἰς τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν τῶν Πτολεμαίων τελῶν ἑορτὰς πρὸς τιμὴν τούτων ἀπονέμων εἰς αὐτοὺς θείας τιμάς.

βασιλίτσα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν σκύλλα ἡ θαλασσία ἄ. ἁγιοβασιλίτσα.

βασιλο- κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων ἐκφραζουσῶν τὴν πρὸς τὸν βασιλέα σχέσιν συγγενείας, ἣν δηλοῖ τὸ δεύτερον συνθετικόν, οἷον βασιλομήτωρ, βασιλοπάτωρ, βασιλόπαις· || γεν. μετὰ λέξεων ὁπωσδήποτε σχετιζομένων πρὸς τὸν βίον τοῦ βασιλέως ἢ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ πρὸς δήλωσιν ὅτι ἀνήκει τι εἰς τὸν βασιλέα οἷον βασιλοπάλατο· 2) πρὸς δήλωσιν ὅτι ἀπορρέει τι ἐκ βασιλέως ἢ ὅτι ἀναφέρεται, ἀνάγεται ἢ σχετίζεται πρὸς τὸν βασιλέα οἷον βασιλοκρατία, βασιλογραφία, βασιλοκτονία, βασιλοκτόνος, βασιλοκολακεία, βασιλοστήρικτος· 3) πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐμπρέποντος ἢ ἁρμόζοντος εἰς βασιλέα οἷον βασιλοπρεπής, βασιλοφέρνω, βασιλάνθρωπος κ. εἰρων. βασιλοπιάνομαι· 4) πρὸς δήλωσιν φιλικῆς διαθέσεως, εὐνοίας ἢ πίστεως πρὸς τὸν βασιλέα οἷον βασιλοφρονῶ, βασιλόφρων, βασιλόδουλος, βασιλολατρεία· 5) πρὸς ἀπόδοσιν εἰς τὸ β΄ συνθετικὸν τῆς ἐννοίας τοῦ βασιλικοῦ, τοῦ ἐξόχου οἷον βασιλόσυκα, βασιλοπούλι, βασιλόξυλο· 7) δημ. ἐν συνθέσει μετὰ λέξεων ἀναγομένων εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἤτοι τὴν πρώτην ἑκάστου ἔτους οἷον βασιλόπιττα, βασιλοκούλουρα.

βασιλογράφια (τὰ) μσν. (ἐνν. χαρτία), Νικήτ. : Χων.405,20 « δέλτοι διεξιοῦσαι δῆθεν περὶ βασιλέων ἀρξόντων εἰς τοὐπιόν » (ἐν τῷ μέλλοντι).

βασιλοΐτανο (τὸ) δημ. ἡ **βασιλοῦτανο** βλ.λ.

βασιλοκολακεία (ἡ) νεώτ. τὸ κολακεύειν τοὺς βασιλεῖς, τὸ εἶναί τινα κόλακα τοῦ βασιλέως.

βασιλοκόλαξ (ὁ) νεώτ. ὁ κολακεύων τὸν βασιλέα ἢ τοὺς βασιλεῖς.

βασιλόκοττα (ἡ) δημ. ὄρνις κατ᾿ ἔθιμον εἰδικῶς διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἐψομένη ἐν ᾗ ἐμβάλλουσι τὸ τυχηρὸν νομιζόμενον νόμισμα.

βασιλοκουλούρα (ἡ) δημ. βασιλόπιττα βλ.λ. ἐν σχήματι κουλούρας.

βασιλοκτονία (ἡ) νεώτ. φόνος βασιλέως.

βασιλοκτόνος-ον νεώτ. φονεὺς βασιλέως.

βασιλολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ λατρεία βασιλέως.

βασιλομάχος-ον νεώτ. ὁ μαχόμενος τὸν βασιλέα ἢ γενικῶς τοὺς βασιλεῖς.

βασιλομήτωρ-ορος (ἡ) νεώτ. ἡ μήτηρ βασιλέως.

βασιλόξυλον τὸ **βραζιλιανὸν** νεώτ. βοταν. δένδρον ὑψηλὸν μεθ᾿ ἁπλῶν καρδιοσχήμων φύλλων, οὗ τὰ ἐδώδιμα σπέρματα ἐνέχουσι λιπαρὸν ἔλαιον.

βασιλόπαις-παιδος (ὁ) νεώτ. τέκνον βασιλέως, πρίγκιψ ἢ πριγκίπισσα, δημ. βασιλόπουλο, βασιλοπαίδι, βασιλοπούλα βλ.λ.

βασιλοπάτωρ-ορος (ὁ) νεώτ. ὁ πατὴρ βασιλέως.

βασιλόπιττα (ἡ) κ. **βασιλιόπιττα** δημ. πίττα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἄρτος συνήθως ἀρωματικὸς εἰδικῶς διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου τῆς πρώτης ἑκάστου ἔτους παρασκευαζόμενος, ἐν ᾧ κρύπτεται νόμισμα θεωρούμενον ὡς τυχηρόν, τεμνόμενος εἰς ἰσάριθμα μὲ τοὺς συνδαιτυμόνας τεμάχια, ὥστε εἰς τὸ τεμάχιον ἑνὸς ταύτων νὰ εὑρεθῇ τὸ νόμισμα.

βασιλοπούλα (ἡ) δημ. ἡ θυγάτηρ βασιλέως: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ Θάμ.Ἀγάπης 37 **κι οἱ βασιλοποῦλες μου στέκανε μπρός μου πρόσχαρες.**

βασιλοπούλι (τὸ) δημ. τὸ πτηνὸν **ἀλκυὼν ἢ κοινὴ** ἄ. φαροφάγος.

βασιλόπουλο (τὸ) δημ. κ. **βασιλιόπουλο** ὁ γόνος, τὸ τέκνον καὶ ἰδίως ὁ υἱὸς βασιλέως: Ζερβ. Τραγ.ΚΚ Ἀπόλεγοι 2,1 **τὴν ὥρα ποὺ τὸ βασιλόπουλο γεννιέται.**

βασιλόπουλος (ὁ) μσν. ὁ ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας, ὁ ἐκ βασιλέων **ἕλκων** τὸ γένος.

βασιλοπρέπεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βασιλοπρεποῦς, ἡ εἰς βασιλέα ἁρμόζουσα συμπεριφορά.

βασιλοπρεπής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐμπρέπων, ἁρμόζων εἰς βασιλέα : Καισάρ.Δαπόντε ἐν Σάθᾳ 3,77 **βασιλοπρεποῦς καὶ πανσεβάστου γράμματος κατόχους γενέσθαι καταξιώσαντες·** ‖ κατ' ἐπέκτ. μεγαλοπρεπής: **βασιλοπρεπὴς ἐπίπλωσις,- οἱ νεόνυμφοι ἔλαβον βασιλοπρεπῆ δῶρα.**

βασιλοπρεπῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἐμπρέποντα ἢ ἁρμόζοντα εἰς βασιλέα.

βασιλόρνις-θος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φασιανιδῶν.**

βασιλόσαυρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κητοειδῶν ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ἀνῆκον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν **ζευγλοδοντιδῶν.**

βασιλόσυκο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. συν. κατὰ πληθ. **-κα** τὰ βασιλικὰ σῦκα, ὁ καρπὸς συκῆς τῆς βασιλικῆς, ποικιλία σύκων ἐκλεκτῶν, ἄ. βασιλικόσυκα.

βασιλούτανο (τὸ) δημ. ἡ **βασιλοῖτανο** μύκης εὐμεγέθης ἐδώδιμος τῆς οἰκογεν. **τῶν ὑδνοειδῶν.**

βασιλοφάγος-ον δημ. ὁ ἐξοντώσας βασιλέα ἢ βασιλεῖς· ‖ ὁ μετὰ πάθους ἀντιμαχόμενος κατὰ τοῦ βασιλικοῦ θεσμοῦ, ὁ ὀξὺν ἀγῶνα καταβάλλων πρὸς κατάλυσιν τοῦ βασιλικοῦ πολιτεύματος.

βασιλοφονία (ἡ) νεώτ. ἡ **βασιλακτονία** ὁ φόνος βασιλέως.

βασιλοφόνος-ον νεώτ. ὁ φονεὺς βασιλέως, ὁ βασιλοκτόνος.

βασιλοφροσύνη (ἡ) νεώτ. τὸ φρονεῖν τὰ τοῦ βασιλέως, τὸ ἔχειν φιλικὰ αἰσθήματα πρὸς αὐτόν, τὸ ὑπερασπίζειν ὡς ἄριστον τὸν βασιλικὸν θεσμόν.

βασιλόφρων-ονος (-ον) (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ φρονῶν τὰ τοῦ βασιλέως· ‖ ὁ κατὰ τὰ πολιτικὰ φρονήματα τεταγμένος ὑπὲρ τοῦ βασιλικοῦ πολιτεύματος.

βάσιμα ἐπίρρ. δημ. βασίμως βλ.λ.

βάσιμος (-η)-ο(ν) (βαίνω) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐφ' οὗ δύναταί τις νὰ βῇ, ἤτοι νὰ πατήσῃ, ὁ βατός, ὁθ. ὁ ἑδραῖος, ἀσφαλής, βέβαιος, θετικός : Δημ. 793 **τούτῳ δ' οὐδένα ὁρῶ τῶν τόπων τούτων βάσιμον ὄντα,** Φίλ.1,297,13 **βάσιμοι καὶ λεωφόροι ὁδοὶ πᾶσαι, - βάσιμος πληροφορία·** 2) νεώτ. τὸ οὐδ. **τὸ** βάσιμον ὡς οὐσ. ἡ βεβαιότης, τὸ ἀσφαλές, τὸ ἀναμφισβήτητον: **ἀπεδείχθη τὸ βάσιμον τῶν παραπόνων του·** 3) μουσ. ὁμ. τὸ οὐδ. **βάσιμονώς** οὐσ. ἡ βαρυτέρα φωνὴ πάσης μουσικῆς συνθέσεως, παλαιότ. βάσις, δημ. μπάσσο.

βασίμως ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον **βάσιμον,** βεβαίως, θετικῶς, ἀσφαλῶς, ἀναμφιβόλως: **ἰσχυρίζεται βασίμως ὅτι οὐδὲν ὀφείλει πλέον.**

βασιογλωσσικὸς μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ προσθία ἐκ τῶν τριῶν μοιρῶν δι' ὧν ὁ μῦς τῆς γλώσσης ἐκφύεται ἐκ τοῦ ὑοειδοῦς ὀστοῦ.

βασιοθρύπτης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. κ. βασιοτρίπτης κ. **βασιοτρίβης** μαιευτικὸν ἐργαλεῖον ἐν εἴδει συνθλιπτικῆς λαβίδος, χρησιμεῦον διὰ τὴν βασιοθρυψίαν βλ.λ., ἄ. **κρανιοτόμος.**

βασιοθρυψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **βασιοτριψία** ἡ ὑπὸ τοῦ μαιευτῆρος διὰ τοῦ βασιοθρύπτου βλ.λ συντριβὴ τῆς βάσεως τοῦ κρανίου τοῦ ἐμβρύου **καθ' ἣν περίπτωσιν καθίσταται ἀνέφικτος ἡ ἔξοδος τῆς κεφαλῆς ἐκ τῆς πυέλου, ἄ. κρανιοθραυσία.**

βάσιον (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. τὸ μέσον σημεῖον τοῦ προσθίου χείλους τοῦ ἰνιακοῦ τρήματος.

βασιοτρίβης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. βασιοθρύπτης βλ.λ

βασιοτρίπτης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. βασιοθρύπτης βλ.λ

βασιοτριψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βασιοθρυψία βλ.λ.

βασιοφαρυγγικὸς πόρος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. πόρος μεταξὺ τοῦ ἰνιακοῦ ὀστοῦ καὶ τοῦ σώματος τοῦ σφηνοειδοῦς, δι' οὗ διέρχονται φλέβια.

βασιόφθαλμα (τὰ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. μαλακίων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **προσωβραγχίων.**

βασιόφιλα κύτταρα (τὰ) νεώτ. ἀνατομ. πολυπύρηνα λευκοκύτταρα **χρωννύμενα** διὰ βασικῶν χρωστικῶν οὐσιῶν.

βασιοφοβία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ψυχοπάθεια καθ' ἣν οἱ πάσχοντες ἀποφεύγουσι νὰ βαδίζωσι, κυριευόμενοι ὑπὸ τοῦ φόβου, ὅτι βαδίζοντες θὰ πέσωσιν

βασιπετής-οῦς (ἡ) νεώτ. βοταν. διάταξις τῶν ὀργάνων φυτοῦ, οὗ ἡ ἄνθησις βαίνει ἀπὸ τῆς κορυφῆς πρὸς τὴν βάσιν, ἀντίθ. **βασιφυγής.**

βασιπόδιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. τὸ δεύτερον ἄρθρον τοῦ βασικοῦ τμήματος **πάσης** ἀποφύσεως ποδοφθάλμου μαλακοστράκου.

βασιρρομβοειδικὸν ἑτεροκλινὲς σύστημα (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἄ. τρικλινὲς βλ.λ. σύστημα.

βασίρρομβον ὀρθὸν σύστημα (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἄ. ρομβικὸν βλ.λ. σ.· 2) **βασίρρομβον προκλινὲς σύστημα** (τὸ) ἄ. μονοκλινὲς βλ.λ. σύστημα.

βάσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **βάση** (ἡ) (βαίνω) βῆμα, βάδισις, πορεία, περπάτημα : Αἰσχ.Εὐμ.36 **ὡς μή με σωκεῖν μηδ' ἔτ' ἀκταίνειν βάσιν,** Σοφ.Φιλ. 691 **οὐκ ἔχων βάσιν** (μὴ δυνάμενος νὰ βαδίσω, νὰ πατήσω, περὶ τοῦ χωλοῦ Φιλοκτήτου)· ‖ κ. μτφ. : Αἰσχ.Χο.452 **ἡσύχῳ φρενῶν βάσει·** 2) ἐπὶ τροχῶν ἅρματος ἢ ἁμάξης, ἡ περιστροφὴ τῶν τροχῶν, τὸ κύλισμα, ὁθ. κ. οἱ κυλιόμενοι τροχοί : Σοφ.Ἠλ.717 **ὁμοῦ γὰρ ἀμφὶ νῶτα καὶ τροχῶν βάσεις ἤφριζον·** 3) βῆμα κανονικὸν ἐν ρυθμῷ γινόμενον, βῆμα ρυθμικόν : Ἀριστφ.Θεσμ.968 **εὐκύκλου χορείας εὐφυᾶ στῆσαι βάσιν·** ‖ κίνησις ρυθμικὴ μετὰ μέτρου γινομένη : Πλάτ.Πολ.399 Ε **παντοδαπὰς βάσεις·** 4) μτγν. ἐν τῇ ρητορ. ρυθμικὸν τέλος γνωμικοῦ : Ἑρμογ.Ἰδ.1,6· ‖ ρυθμικὴ ἔξοδος προτάσεως, ρυθμικὸν τέλος περιόδου τινὸς ἢ κώλου : αὐτ.Εὑρ.1,5· 5) π. γραμμ. στίχος συνιστάμενος ἐξ ἑνὸς μόνου μέτρου, μονόμετρος στίχος : Ἀριστλ.Πολιτ.1263 b, 35 **ὥσπερ κἂν εἴ τις τὴν συμφωνίαν ποιήσειεν ὁμοφωνίαν ἢ τὸν ρυθμὸν βάσιν μίαν·** 6) τὸ δι' οὗ τις πατεῖ, πούς : Πλάτ.Τίμ.92 Α **θεοῦ βάσεις ὑποτιθέντος πλείους τοῖς μᾶλλον ἄφροσιν,** Φίλ.1,29,1 **διτταὶ χεῖρες, διτταὶ βάσεις,** ΚΔ Πράξ.3,7 **παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις·** 7) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐφ' οὗ τις βαίνει ἤτοι πατεῖ, ἵσταται, βάθρον, ὑπόβαθρον, ὑποστήριγμα : Στράβ.14,1,14 **τρία Μύρωνος ἔργα κολοσσικὰ ἱδρυμένα ἐπὶ μιᾶς βάσεως,** Πολύβ.5,88,5 **λέβητας ἀργυροῦς καὶ βάσεις τούτων . . ἀνέθεσαν, - βάσις τῆς κλίμακος - τοῦ ἀγάλματος** (πρβλ. βάθρον), **- ἔσπασε ἡ βάση τῆς κολώνας, - βάση ἀπὸ μάρμαρο - ἀπὸ τσιμέντο - ξύλινη·** 8) μτγν., νεώτ. κ. δημ., μτφ. ἐπὶ

παντὸς προσώπου ἢ καταστάσεως ἢ γεγονότας ἢ πράγματος συντελοῦντος εἰς τὴν εὐστάθειαν, τὴν καλὴν διατήρησιν ἢ συντήρησίν τινος : Θεία Λειτουργ.Βασιλείου Κοντάκιον ὤφθης βάσις ἄσειστας τῇ ἐκκλησίᾳ· ‖ ὅθ. νεώτ. κ. δημ. ἐφάδιον πνευματικὸν ἢ ἠθικὸν συντελοῦν εἰς τὴν εὐδοκίμησιν καὶ προκοπὴν ἀτόμου τινὸς ἢ ἐπιχειρήσεως : ἔχει ἠθικάς βάσεις καὶ δὲν θὰ παρασυρθῇ, - εἶχε καλὲς βάσες ἀπὸ τὸ δημοτικό· 9) νεώτ. κ. δημ. ὁμ. μτφ. ἀρχὴ θεμελιώδης, δεδομένον, βέβαιον γεγονὸς θεωρούμενον ὡς ἀφετηρία περαιτέρω ἐνεργείας : ἡ σαθρὰ βάσις τοῦ συλλογισμοῦ, - ἡ ἀγωγὴ στερεῖται νομικῆς βάσεως· ‖ νεώτ. τὸ δεδομένον ἐφ' αὖ στηρίζεταί τις καὶ ἐνεργεῖ, ἡ ἠθικὴ δύναμις, συνήθ. ἐν φρ. ἐπὶ τῇ βάσει ἢ ἁπλῶς βάσει : ἐνήργησεν ἐπὶ τῇ βάσει πραγενεστέρας συνεννοήσεως, - ἡ κατάσχεσις ἐγένετο βάσει δικαστικῆς ἀποφάσεως· 10) δημ. φρ. βάνω ἢ δίνω βάση παρέχω, ἔχω ἐμπιστοσύνην εἴς τινα, ἐμπιστεύομαι : μὴ δίνῃς βάση στὰ λόγια του, - δὲν τοῦ βάνω βάση, γιατὶ δὲν εἶναι σοβαρὸς ἄνθρωπος· 11) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ κατώτερον μέρος ἐφ' οὗ τις ἤ τι στηρίζεται, τὸ στήριγμα, τὸ κρηπίδωμα, τὸ θεμέλιον : Τίμ.Λακρ.97 E ῥίζα πάντων καὶ βάσις τῶν ἄλλων ἁ γᾶ ἐρήρεισται, - βάσις τοίχου, - βγαίνει νερὸ στὴ βάση τοῦ βράχου· ‖ νεώτ. ἰατρ. βάσις κρανίου ἡ κατωτέρα μοῖρα τοῦ κρανίου, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κάτω μερῶν τοῦ ἰνιακοῦ ὀστοῦ ὄπισθεν, τῶν κροταφικῶν ἑκατέρωθεν, τοῦ σφηνοειδοῦς ἐν τῷ μέσῳ καὶ τῶν προσωπικῶν ὀστῶν ἔμπροσθεν· 12) γεν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ γεωμετρικοῦ σχήματος, μία πλευρὰ τούτου, ἐφ' ἧς ὑποτίθεται ὅτι στηρίζονται αἱ λοιπαί : Πλάτ.Τίμ.55 B εἴκοσι βάσεις ἔχον ἰσοπλεύρους τριγώνους γέγονε· 13) θέσις, στάσις, στασιμότης, σταθερότης, ἀντίθ. φορά : Πλάτ.Κρατ.437 A ἔπειτα τὸ βέβαιον ὅτι βάσεώς τινός ἐστι καὶ στάσεως μίμημα, ἀλλ' οὐ φορᾶς· 14) νεώτ. τὸ κυριώτερον μέρος ὅλου τινός, ἔστω καὶ ἠρτημένου, ὅθ. ἀδιαφόρως τῆς θέσεώς του : βάσις τῆς καρδίας· ‖ κ. χημ. τὸ κύριον συστατικὸν μείγματός τινος : βάσις χημικῆς ἑνώσεως· ‖ ὁμ. χημ. ἕνωσις μετάλλου μετὰ ὑδροξυλίου, ἄ. ὑδροξείδιον βλ.λ. μετάλλου· 15) νεώτ. στρατ. κ. ναυτ. τόπος συγκεντρώσεως ἢ ἐξορμήσεως : ἀεροπορικὴ βάσις Τατοΐου, - ναυτικὴ βάσις· 16) νεώτ. κ. δημ. ὡρισμένη βαθμολογία, κάτω τῆς ὁποίας ὁ εἰς προαγωγικὰς ἢ εἰσιτηρίους ἐξετάσεις διαγωνιζόμενος θεωρεῖται ἀποτυχών : δὲν ἔλαβε τὴν βάσιν· 17) νεώτ. μαθημ. βάσις ἀριθμήσεως (ἡ) ὁ ἀριθμὸς τῶν μονάδων τάξεώς τινος, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται μία μονὰς τῆς ἀνωτέρας τάξεως· ‖ βάσις δυνάμεως (ἡ) ὁ ἀριθμὸς ὅστις μίαν ἢ πλείονας φορὰς ἐπὶ τὸν ἑαυτόν του πολλαπλασιαζόμενος ἀποτελεῖ τὴν δύναμιν· 18) νεώτ. νομ. τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντας ὑποβλητέων διὰ τοῦ δικογράφου τῆς ἀγωγῆς ἰσχυρισμῶν, ὅπως αὕτη, ἐὰν οὗτοι ἀποδειχθῶσιν ἀληθεῖς, γίνῃ δεκτή· πρβλ. βάσιμος, ἀβάσιμος.

βασιτετράγωνον (τὸ) νεώτ. τετραγωνικὸν κρυσταλλικὸν σύστημα.

βασίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἀκάθαρτος ὀρθίτης βλ.λ.

βασιφυγής-οῦς (ἡ) νεώτ. βοταν. διάταξις τῶν ὀργάνων φυτοῦ, οὗ ἡ ἄνθησις βαίνει ἀπὸ τῆς βάσεως πρὸς τὴν κορυφήν, ἀντίθ. βασιπετὴς βλ.λ.

βάσκα Ἡσ. « μακέλη ».

βασκαίνω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. ἀβασκαίνω, μέλλ. βασκᾰνῶ, ἀόρ. ἐβάσκηνα κ. -ᾱνα, παθ. ἀόρ. ἐβασκάνθην, δημ. (ἐ)βασκάθηκα, μτχ. παθ. παρακ. δημ. (ἀ)βασκαμένος μαγεύω τινὰ διὰ βασκανίας βλ.λ., βλάπτω διὰ τῆς ἐπηρείας τοῦ βλέμματος, ματιάζω, φταρμίζω : Ἀριστλ.Πρ.926 b, 24 ἐπιλέγουσι γοῦν, ὅταν τῆς αὐτῆς τραπέζης ἰδίᾳ τι προσφέρωνται, ἵνα μὴ βασκάνῃς με, ΠΔ Δευτ 28,56 βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,53 διὰ τί τινὲς βασκαίνουσι καὶ μάλιστα παῖδας, Διγεν.Ἀκρ.1804 τίς κακὸς σ' ἐβάσκανε, βλέπων σου τὴν ἀνδρείαν, - φτύσε τὸ μωρὸ νὰ μὴν τὸ βασκάνῃς· ‖ κ. παθ. : Ἀριστλ.Ἀπ.347 ἐμπτύει αὐτοῖς ὡς μὴ βασκανθῶσι, Θεόκρ.6,39 ὡς μὴ βασκανθῶ δὲ τρὶς εἰς ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον, - εἶναι βασκαμένο τὸ παιδί· ‖ δημ. φρ. φτοῦ νὰ μὴ βασκαθῇς-ῇ (πρὸς ἔκφρασιν θαυμασμοῦ), ὁμ. φρ. ἐνίοτε κ. εἰρων. ἐκφερομένη : παὺ νὰ μὴ βασκαθῇς-ῇ (ἀντίστοιχος τῇ ἀρχ. « νεμέσεως μὴ βάλοι βέλος »)· 2) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἔχω κακήν, φθοραποιὸν ἐπίδρασιν : ΚΔ Γαλ.3,1 ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι ;, Ἡρωδιαν.Ἱστ.2,4,5 ἐβάσκανε πάντα καὶ ἀνέτρεφε πονηρὰ τύχη· 3) κατ' ἐπέκτ. μετ' αἰτ. ὀνειδίζω, μέμφομαι, ψέγω, κακολογῶ, συκοφαντῶ : Δημ.94 ταύτην βασκαίνειν καὶ διαλῦσαι πειρᾶσθαι (τὴν παρασκευαζομένην στρατ. δύναμιν), Φιλόστρ.Ἐπ.17 καὶ βασκαίνει μέν τις τὰ μὴ ἑαυτῷ ἐφικτά, Διονύσ.Κωμ.11 εἰσίν τινες.. οὓς τὸ βασκαίνειν τρέχει· κ. παθ. : Στράβ.14,2,7 ὑπὸ τῶν ἀντιτέχνων βασκανθῆναι· 4) ὁμ. μετὰ δοτ. φθονῶ, ὅθ. κ. ἐκ φθόνου βλάπτω : Δημ.464 εἰ μὲν γάρ τις ἔχει πολλὰ μηδὲν ὑμᾶς ἀδικῶν, οὐχὶ δεῖ δήπου τούτῳ βασκαίνειν, Φιλόστρ.Ἐπ.12 οὐδὲ ὁ θεσπέσιος Πλάτων τοῖς σοφισταῖς ἐβάσκαινε· 5) μετὰ δοτ. κ. γεν. φθονῶ τινα ἕνεκά τινος, διά τι : Δίων Χρ.2,428 οὐ ζηλῶν οὐδὲ βασκαίνων αὐτοῖς τῆς τρυφῆς· ‖ κ. ἀπολ. : Λουκ.Πλοῖον 17 μὴ καὶ βασκαίνειν ἐν ταῖς κοιναῖς εὐτυχίαις δοκῶ· 6) ὁμ. μετ' αἰτ. κ. ἀπαρφ. : Αἰλ.ΠΙ 14,20 μὴ βασκήνως γελάσαι καὶ ἄλλον.

βάσκαμα (τὸ) δημ. κ. ἀβάσκαμα ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βασκαίνω, ἡ βασκανία βλ.λ., τὸ μάτιασμα, φτάρμισμα : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.221,19 νὰ μή σε πιάνῃ βάσκαμα καὶ τὸ κακὸ τὸ μάτι.

βασκαμός (ὁ) μσν., δημ. κ. ἀβασκαμός ἡ ἐνέργεια τοῦ βασκαίνω βλ.λ. : φύλαγε τὸ μωρό σου ἀπὸ βασκαμό· ‖ κ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς βασκανίας, τὸ βάσκαμα : Κυπριανάριον εὐχὴ ἀπαλλακτικὴ ἀπὸ βασκαμοῦ.

βασκανητικός-ή-όν βασκαντικὸς βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.684 D (ἐσφ. γρ.).

βασκανθήρα (ἡ) δημ. κ. -τήρα κ. -τούρα κ. -ταύρι (τὸ) τὸ φυτὸν πύρεθρον τὸ παρθένιον, περὶ οὗ λαϊκῶς πιστεύεται ὅτι ὁ ἐκ καύσεως αὐτοῦ καπνισμὸς ἢ ὁ διὰ κλάδων αὐτοῦ ὕδατι ραντισμὸς συντελεῖ εἰς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς βασκανίας.

βασκανία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ τοῦ βλέμματος ἤτοι τῆς προσβλέψεως ἢ καὶ γεν. διὰ τῆς τοῦ προσώπου ἐκφράσεως γινομένη ἐπήρεια, βλάβη, ὀλεθρία ἐπίδρασις ἐπὶ ἐμβίου, ἰδίως ἀνθρώπου ἢ καὶ κατ' ἀψύχου, τῆς λ. ἐν χρ. ἔν τε τῇ σημ. ἐνεργείας καὶ ἐν τῇ τοῦ ἀποτελέσματος, ὁ βασκαμὸς βλ.λ. καὶ τὸ βάσκαμα βλ.λ., μάτιασμα, φτάρμισμα : Ἀριστλ.Προβλ.926 b, 20 διὰ τί τὸ πήγανον βασκανίας φασὶ φάρμακον εἶναι, Εὐχολόγιον ὑπὸ ἱερέως ἀπαγγελλομένη εὐχὴ κατὰ βασκανίας, - ἡ ἐπ' ἀνθρώπου βασκανία δύναται νὰ ἔχῃ φυσιολογικὴν ἅμα καὶ ψυχολογικὴν αἰτιολογίαν· ‖ κ. ἡ ἐκ φθόνου ἐπήρεια : Πλάτ.Φαίδ.95 B μή τις ἡμῶν βασκανία περιτρέψῃ τὸν λόγον τὸν μέλλοντα [λέγεσθαι]· 2) ὅθ. κ. ἀπολ. ὁ φθόνος, ἡ κακεντρέχεια, κ. κατ' ἀκολουθίαν ἡ κακολογία : Δημ.311 πανταχόθεν ἄν τις ἴδοι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν βασκανίαν, ΠΔ Σοφ.Σαλ.4,12 βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ (ἡ πρὸς τὸ φθονεῖν τάσις), Πολυβ.4,87,4 εὕρηται δὲ μάλιστα καὶ πρῶτον τοιαύτη κακεντρέχεια καὶ βασκανία καὶ δόλος ἐκ τῶν περὶ τὰς

αὐλὰς διατριβόντων· 3) ζηλοτυπία : Καλλ.'Επιγρ. 23 ἤεισεν κρέσσονα βασκανίης.
βασκάνιον (τὸ) κ. νεώτ. μέσον προφυλακτικὸν κατὰ τῆς βασκανίας, περίαπτον, φυλακτήριον, φυλακτό, προβασκάνιον βλ.λ.· ΑΒ 30,5 « βασκάνιον· δ οἱ ἀμαθεῖς προβασκάνιον. Ἔστι δέ τι ἀνθρωποειδὲς κατασκεύασμα, βραχὺ παρηλλαγμένον τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν, δ πρὸ τῶν ἐργαστηρίων οἱ χειρώνακτες κρεμαννύουσι τοῦ μὴ βασκαίνεσθαι αὐτῶν τὴν ἐργασίαν» 'Αριστφ.'Απ.592 πλὴν εἴ τις πρίαιτο δεόμενος βασκανίου ἐπὶ κάμινον ἀνδρὸς χαλκέως, Στράβ.16,4,17 περίκεινται δὲ τοῖς τραχήλοις κογχία ἀντὶ βασκανίων· 2) ἐν τῷ πληθ. γοητεῖαι, μαγεῖαι : 'Ελλην.'Επιγραμμ.381 'Αΐδεω βασκάνια.
βασκανιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων τὴν δύναμιν τῆς βασκανίας, ποὺ ἔχει κακὸ μάτι.
βάσκανος(-η)-ο(ν) κ. μσν. ἢ νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. μάγος, γόης, βασκανιστὴς βλ.λ. : Δημ.271 ὁ βάσκανος οὗτος καὶ κεκραγὼς.. ἀφεθῆναι ἐποίησεν, Στράβ.14,2,7 οὓς οἱ μὲν βασκάνους φασὶ καὶ γόητας· 2) κακολόγος, ὑβριστής, διαβολεύς, συκοφάντης : Στράβ.14,1,22 ἄλλως βάσκανον ὄντα καὶ συκοφάντην, Στεφ.Βυζ.ἐν λ. Βίβα βάσκανος καὶ φθαροποιός· || κακοποιός : Θεόδ. Μεταχ.ἐν Σάθ.1,188 καὶ ἅμα οὐ μόνα τὰ ἐκ τῶν οἴκοι κακούργων τούτων καὶ βασκάνων· 3) ὡς ἐπίθ. ὁ βασκαίνων, ὁ κακολόγος, ὑβριστικός, φθονερός : 'Αριστφ.'Ιππ.103 ἐπίπαστα λείξας δημιόπραθ' ὁ βάσκανος, Δημ.242 πονηρὸν ὁ συκοφάντης ἀεὶ καὶ πανταχόθεν βάσκανον καὶ φιλαίτιον· 4) γεν. ὁ κακός, φθονερός, κακεντρεχής, ποὺ ἔχει κακὸ μάτι· Σχόλ.Θεοκρ.5,13 « ὁ τοῖς ὀφθαλμοῖς καίνων καὶ φθείρων τὸ ὁραθὲν ὑπ' αὐτοῦ » : Ἤριννα 6,3 βάσκανος ἔσσ' 'Αΐδα, 'Ελλ.'Επιγράμμ. 345 μ' ὁ βάσκανος ἥρπασε δαίμων, Πλούτ.'Ηθ. 254 Ε βασκάνῳ τινὶ τύχῃ.. φθονηθεῖσαν, Διον. 'Αλ.Ρωμ.9,45 βάσκανος 'Ερινύς, - βάσκανη μοῖρα· 5) ἐπὶ ὀφθαλμοῦ, ὁ ἐπιφέρων βασκανίαν, ὁ βασκαίνων, ποὺ ματιάζει, τὸ κακὸ μάτι : 'Αλκίφρ.1,15 δυσμενὴς καὶ βάσκανος ὁ τῶν γειτόνων ὀφθαλμός, Νικηφ.Γρηγ.114 Α βάσκανον τοῖς ἀγαθοῖς ὀφθαλμὸν ἐπιβάλλειν· || ὁμ. ἐπὶ μαγικῶν λίθων : ΑΠ 9,756 κώμων βάσκανός ἐστι λίθος.
βασκανοφοβία (ἡ) νεώτ. ὁ φόβος τῆς βασκανίας.
βασκαντήρα (ἡ) δημ. κ.-ούρα ἡ βασκανθήρα βλ.λ.
βασκαντικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἔχων βάσκανον ὀφθαλμόν, ὁ βάσκανος, ὁ φθονερός, ὁ φιλοκατήγορος : Πλούτ.'Ηθ.682 D φθονητικὴ καὶ βασκαντικὴ ἕξις.
βασκάνως ἐπίρρ. μτγν.-κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βάσκανον, φθονερῶς : 'Ιώσ.ΑΙ 11,4,9 ἀπεχθῶς πρὸς αὐτοὺς καὶ βασκάνως διακείμενοι.
βασκαρίζω 'Ησ.«βασκαρίζειν· ἀσκαρίζειν Κρῆτες».
βασκὰς (ἃς)-άδος (ἡ) εἶδος νήσσης : 'Αριστφ. 'Ορν.885 καὶ ἥρωσι ὄρνισι.. καὶ ταῶνι, καὶ ἐλεᾷ, καὶ βασκᾷ· πρβλ. βοσκάς, φασκάς.
βασκαύλης-ου (ὁ) πάπ. οἰκιακόν τι σκεῦος, ἴσως τὸ λατ. vasculum.
βάσκεος 'Ησ. βάσκιος βλ.λ.
βασκευτής 'Ησ. ἐν τῷ πληθ. « βασκευταί· φασκίδες; ἀγκάλαι ».
βασκικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βάσκους ἢ τὴν χώραν τῶν βάσκων : βασκικὴ χώρα - γλῶσσα· || τὸ θηλ. βασκικὴ ὡς οὐσ. ἡ γλῶσσα τῶν βάσκων· 2) βασκικὸν τύμπανον μικρὸν τύμπανον μετὰ μιᾶς μεμβράνης καὶ εὐσείστων μεταλλίνων δισκίων περὶ τὴν στεφάνην, κρουόμενον διὰ τῆς χειρός, δημ. ντέφι.
βάσκιλλος (ὁ) 'Ησ. « κίσσα ».
βάσκιος 'Ησ. ἐν τῷ πληθ. « βάσκιοι· δέσμαι φρυγάνων » (δ.γρ. βάσκεοι).
βασκόκερας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν κοσμοκερατιδῶν ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.
βάσκον 'Ησ. « χῶρον ».
βασκοσύνη (ἡ) πάπ. ποι. ἡ βασκανία.
βάσκω (βάζω) 'Ησ. « βάσκειν· λέγειν καὶ κακολογεῖν »· 2) βάσκω (βαίνω) πηγαίνω, ἀπέρχομαι, μόνον ἐν τῷ προστ. : 'Ιλ.Β 8 βάσκ' ἴθι (ἄϊ πήγαινε), 'Αριστφ.Θεσμ.783 βάσκετ', ἐπείγετε· 3) ἔρχομαι : Αἰσχ.Πέρσ.664 βάσκε, πάτερ ἄκακε, Πάπ. βάσκ' ἄλαστε· 4) 'Ησ. « βάσκου· πορεύου »(πιθ.ἐσφ.γρ.).
βασμιαῖος λίθος 'Επιγρ. πλατὺς λίθος χρησιμεύων ὡς βάσις, πέτρα πατηκιά.
βασμίς (ἡ) μτγν. βαθμὶς βλ.λ. : Παυσ.8,6,4 ἡ κάθοδος εἶχε.. βασμίδας ἐμπεποιημένας.
βασμός βαθμὸς βλ.λ. : Μοῖρις 97 « βασμός ἀττικῶς, βαθμὸς ἑλληνικῶς ».
βασογένη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σκευασία ἐκ βαζελίνης, ἄ. βαζογένη, βαζογένιον.
βασόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν κυαθοκρινιδῶν φιστουλάτων κρινοειδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βασομματοφόρα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ὑποδιαίρεσις γαστεροπόδων τῆς τάξεως τῶν πνευμονωδῶν.
βάσσα (ἡ) δωρ. ἡ βῆσσα βλ.λ.
βασσαῖος-α-ον 'Ησ. « βασσαίας τὰς ἐν βήσσῃ γεγονυίας ».
βασσακύων (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν μιακιδῶν ἁρπακτικῶν θηλαστικῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βασσάρα (ἡ) σχόλ. ἀλώπηξ : Σχόλ.Λυκ.771· 2) μακρὰ ποδήρης ἐσθής, τὴν ὁποίαν ἐφόρουν αἱ βάκχαι ἐν Θράκῃ, πιθανῶς πεποιημένη ἐκ δέρματος ἀλώπεκος· ΑΒ 222,26 « βασσάραι· χιτῶνες, οὓς ἐφόρουν αἱ θρᾴκιαι βάκχαι »· 3) ἐν πληθ. βάκχαι θρᾴκιαι : Σχόλ.'Αριστφ.Θεσμ.142, 'Αθήν.198 Ε μετὰ δὲ ταῦτα.. καὶ βασσάραι καὶ λυδαί, κατακεχυμέναι τὰς τρίχας καὶ ἐστεφανωμέναι..· 4) ἀναίσχυντος γυνή, ἑταίρα, πόρνη : Λυκ.771,1393.
βασσαρεύς-έως (ὁ) ὄνομα τοῦ Βάκχου.
βασσαρέω βακχεύω ἐν τμῆσ. τοῦ ἀναβασσαρέω βλ.λ. : 'Ανακρ.53 ἀνὰ δηὖτε βασσαρήσω.
βασσαρικός-ή-όν βακχικός : ΑΠ 6,165 βασσαρικοῦ.. θιάσοιο· || ἐν πληθ. οὐδ.Σουΐδ. « βασσαρικά· τὰ Διονυσιακά ».
βασσαρικύων (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν προκυνιδῶν.
βασσάριον (τὸ) ὑποκ. τοῦ βασσάρα, μικρὰ ἀλώπηξ : 'Ηρόδ.4.192 καὶ βασσάρια καὶ ὕαιναι.
βασσαρίς-ίδος (ἡ) ἡ βασσάρα βλ.λ.(1), ἡ ἀλώπηξ· 'Ησ.ἐν λ. Ψυΐαι· 2) ἡ βασσάρα βλ.λ.3), ἡ βάκχη τῆς Θρᾴκης : ΑΠ 6,74 βασσαρὶς Εὐρυνόμη σκοπελοδρόμος· 3) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ἰκτιδιδῶν.
βάσσαρος (ὁ) ὁ βασσαρεὺς βλ.λ.: 'Ορφ.'Υμν.45,2· 2) ΜΕ 191,57 « βάσσαρος λέγεται ἡ ἀλώπηξ κατὰ 'Ηρόδοτον ὑπὸ Κυρηναίων ».
βασσεῖνος-ον νεώτ. ὁ ἐκ βασσίας βλ.λ.1).
βασσευρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀνῆκον εἰς τὴν οἰκογεν. τῶν βελεμνιτιδῶν κεφαλοπόδων μαλακίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βασσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν σαπωνοειδῶν· 2) γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν χηνοποδιοειδῶν.
βασσοραβίνη (ἡ) νεώτ. χημ. περουβιανὸν κόμμι οὗ χρῆσις γίνεται ἐν τῇ τυποβαφικῇ πρὸς στερέωσιν καὶ συγκράτησιν τοῦ χρώματος.
βασσορίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. χημ. συστατικὸν διαφόρων εἰδῶν κόμμεως.
βάσσος-εος (τὸ) 'Ησ. « βόσσος· οὐδετέρως ἡ βῆσσα », ΕΜ 191,1 ἐν λ. βασσάρα « λέγεται βάσσος οὐδετέρως καὶ ἡ βῆσσα »· 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν ἰχνευμονιδῶν βλ.λ.

βάσσω δημ. κάμνω κρότον, πρβλ. βάζω 2) : **ἔβαξε δυνατὰ τὸ ντουφέκι - τὸ βαρελότο.**

βάσσων-ονος-ον δωρ. συγκρ. τοῦ βαθύς : Ἐπίχ. Ἀπ.164 **βᾶσσον τὸ χωρίον**˙ 2) σκευοφόρος : Πέτρ.Πατρίκ.434 D.

βάστα (τὰ) Ἡσ. « βάστα˙ ὑποδήματα, Ἰταλιῶται » (δ.γρ. **βαστά**).

βασταγάρα (ἡ) δημ. κ. **βασταγαριά** φορεῖον ἐκ σανίδων προσηλωμένων ἐπὶ δύο παραλλήλων δοκίδων, χρήσιμον πρὸς μεταφορὰν βαρέων ἀντικειμένων, πετρῶν, ξύλων, χώματος κλπ.

βασταγάρι (τὸ) δημ. μικρὴ βασταγάρα βλ.λ.

βασταγαριά (ἡ) δημ. ἡ βασταγάρα βλ.λ.

βασταγάριος (ὁ) πάπ. κ. μσν. ἐργάτης ἐκφαρτωτικοῦ, διαμετακομιστικοῦ γραφείου, ἀχθοφόρος, βαστάζος˙ 2) μσν. ἀξιωματικὸς ἐντεταλμένος τὰ τῆς μεταφορᾶς τῶν ἀποσκευῶν τοῦ αὐτοκράτορος˙ 3) ἐκκλ. ἀξιωματοῦχος τῆς ἐκκλησίας φέρων κατὰ τὰς λιτανείας καὶ ἐπισήμους ἑορτὰς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἄ. βαστιάριος.

βαστάγαρος (ὁ) μσν. ὁ ἀχθοφόρος, βαστάζος, πρβλ. βασταγάριος 1.

βάσταγας (ὁ) μσν. κ. δημ. τὸ διὰ προσχωματώσεως καὶ συναφοῦς αὔλακος ἢ τάφρου περιφερειακὸν ἢ πλευρικὸν ὅριον ἀγροῦ, τραφοσύνορο : Actes de l' Athos τ. 5,40 **εἰς τὸν βάσταγα τὸν διαχωρίζοντα τὰ δίκαια τῆς μονῆς Ξηροποτάμου.**

βασταγερός-ή-ό δημ. ὁ δυνάμενος, ὁ ἱκανὸς νὰ βαστάζῃ, ὁ ἔχων ἀντοχήν, ἀνθεκτικός, στερεός : **εἶναι βασταγερὴ ἡ σανίδα νὰ πατήσω ; - βασταγερὸ σκοινί - πανί**˙ ‖ μτφ. ἐπὶ προσ., καρτερικός.

βασταγή (ἡ) πάπ. κ. μσν. κ. δημ. πᾶν ὅ,τι βαστάζει τις, τὸ βάσταγμα, τὸ φόρτωμα, τὸ βάρος, τὰ ἐφόδια, αἱ ἀποσκευαὶ τοῦ ταξιδίου˙ Ἡσ. « βασταγή˙ βάρος »˙ 2) ἡ μεταφορά : Ἰω.Λυδ.Ἀρχ. 1,13 **ἀναγκαίων βασταγή**˙ 3) πάπ. γραφεῖον διαμετακομιστικόν : **ὁ καμηλὼν τῆς βασταγῆς.**

βαστάγι-ιοῦ (τὸ) δημ. τὸ σχοινίον τοῦ ἀχθοφόρου, δι᾿ οὗ δένονται αἱ ἀποσκευαί, τὰ φορτώματα˙ ‖ πᾶν λεπτὸν σχοινίον, κ. εἰδ. τὸ δι᾿ οὗ παίζεται ἡ παιδιὰ τὸ σχοινάκι˙ 2) ὁ μίσχος τῶν καρπῶν.

βασταγιά (ἡ) δημ. τὰ σπλάγχνα, τὰ σωθικά : Μ.μοιρ. **τοῦ 'ριξε μιὰ κουμπουριὰ | καὶ τοῦ 'φαγε τὴ βασταγιά.**

βασταγίδα (ἡ) δημ. τὸ σύρμα ἢ ἡ ἅλυσις ἐξ ἧς ἤρτηται, κρέμαται κανδήλα, ἰδίως ἐν ἐκκλησίᾳ.

βαστάγιον (τό) μσν. **ὁ τελαμὼν ξίφους** : Λέων Τακτ.5,3, Εὐστ.828,35.

βάσταγμα-ατος (τό) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **βάσταμα, βάστηγμα, βάστημα** τὸ βασταζόμενον, τὸ φορτίον, φόρτωμα : Εὐρ.Ἱκ.767 **δεινὸν μὲν οὖν βάσταγμα κἀσχύνην ἔχον,** Πλούτ.Ἠθ.59 B **παρρησίαν ὥσπερ ἐξαίρετον βάσταγμα φιλίας,** Ἰώσ. AJ 6,91 **δόρυ δὲ ἦν οὐ κοῦφον βάσταγμα, - τὸ βάσταμα εἶναι πολὺ γιὰ τὸ ζῶο**˙ 2) ἡ πρᾶξις τοῦ βαστάζειν, τὸ αἴρειν βάρος τι : Θεοφ.Πρωτοσπ. 837 **ὑποστήριγμα καὶ οἱονεὶ βάσταγμα τῆς κοίλης φλεβός,- δὲν κάνεις καλὸ βάσταγμα** (δὲν βαστάζεις, δὲν κρατεῖς καλῶς)˙ 3) ἡ πολεμικὴ δύναμις πόλεώς τινος : Πολύβ.36,4,7 **μέγα τὸ βάσταγμα τῆς πόλεως ἦν**˙ 4) δημ. ἀντοχή, διατήρησις ἐν καλῇ καταστάσει ἀντικειμένου τινὸς καὶ δὴ ὑφάσματος : **εἶχε καλὸ βάσταμα αὐτὸ τὸ ροῦχο.**

βασταγμός-οῦ (ὁ) μσν. τὸ αἴρειν, φέρειν, ἀνέχειν : Σύμμ.Ψαλμ.80,7, Μαλ.276,31.

βασταγός-ή-ό μσν. κ. δημ. ὁ στερεός, βασταγερός, ἀντίθ. ἔκλυτος : Ἰω.Κλίμ.P.G.88,1196 B˙ 2) δημ. πᾶν τὸ ὑποβαστάζον, τοῖχος, στῦλος, δοκὸς κττ.˙ 3) εἰδ. τὸ ὑποζύγιον, ὁ ὄνος, γαϊδούρι, γομάρι.

βασταγούρα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ βασταγός, ἡ ὄνος, ἡ γαϊδούρα.

βασταγοῦρι (τὸ) ὁ ὄνος, τὸ γομάρι.

βαστάζος (ὁ) μσν. κ. δημ. ἐπὶ προσ. ὁ βαστάζων ἐπ᾿ αὐτοῦ φόρτον, ἀχθοφόρος, χαμάλης : Ἰω. Μανθ.Ἱστ.Μορ.1888 **καὶ ἂν θέλω ἕνα βαστάζο | δίχως παζάρι δὲν τὸν κράζω,- βαστάζος τοῦ παζαριοῦ - τῆς προκυμαίας**˙ 2) ὁ φορτωμένος ἵππος.

βαστάζω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **βαστάω-ῶ** βλ.λ., μέλλ. **-άσω** μτγν. **-άξω,** ἀόρ. **ἐβάστασα** μτγν. **ἐβάσταξα,** παθ. μέλλ. **βασταχθήσομαι,** παθ. ἀόρ. **ἐβαστάχθην,** ἀπαρφ. ἀόρ. **βασταγῆναι,** παρκ. **βεβάσταγμαι (ἐμ-)** ὑφῶ, ἐγείρω, σηκώνω, κρατῶ τι, ἵνα μὴ καταπέσῃ, βαστῶ : Ὀδ.Λ 594 **λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν,** Σοφ.Αἴ.827 **πρῶτος ὥς με βαστάσῃ πεπτῶτα τῷδε περὶ νεορράντῳ ξίφει**˙ ‖ αἴρω τὸ κάλυμμα, τὴν καλύπτραν, τὸν πέπλον : Σοφ.Ἠλ.1470 **αὐτὸς σὺ βάσταζ᾿** (σχόλ. αἶρε τὸ κάλυμμα)˙ ‖ πάπ. ἐπὶ θυρῶν ὑδροφράκτου, ἐγείρω (παθ.)˙ 2) μτφ. ὑφῶ, ἐξυφῶ, ἀναδεικνύω, ἐγκωμιάζω : Πίνδ.Ο 12,19 **θερμὰ Νυμφᾶν λουτρὰ βαστάζεις, ὁμιλέων, παρ᾿ οἰκείαις ἀρούραις** Σχόλ. (ὑψοῖς καὶ ἐπαίρεις), αὐτ.3,8 **χρὴ δὲ κωμάζοντ᾿ ἀγαυαῖς χαρίτεσσιν βαστάσαι** (νὰ ἐξυψώσῃ τις)˙ 3) φέρω, μεταφέρω, κουβαλῶ : Αἰσχ.Τρ.1019 **πετραία δ᾿ ἀγκάλη σε βαστάσει,** Σοφ. Ἠλ.1129 **νῦν μὲν γὰρ οὐδὲν ὄντα βαστάζω χεροῖν,** Θεόκρ.16,78 **ἤδη βαστάζουσι Συρακόσιοι μέσα δοῦρα**˙ 4) κρατῶ, φέρω ἀνὰ χεῖρας, βαστῶ : Σοφ.Ἠλ.905 **καὶ χερσὶ βαστάσασα δυσφημῶ μὲν οὔ,** αὐτ.Φιλ.657 **ἆρ᾿ ἔστιν ὥστε κἀγγύθεν θέαν λαβεῖν καὶ βαστάσαι με προσκύσαι θ᾿ ὥσπερ θεόν;** ‖ κ. παθ. : Θ.Λειτ.Ἀπόλυσις δεσποτ. ἑορτῶν **ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος**˙ 5) ἐγγίζω, σφίγγω : Αἰσχ.Ἀγ.35 **χέρα ἄνακτος.. τῇδε βαστάσαι χερί**˙ ‖ ἐναγκαλίζομαι : Σοφ.ΟΚ 1105 **σῶμα βαστάσαι δότε**˙ 6) συντηρῶ, διατηρῶ, συγκρατῶ : Νικηφ. Γρ.61 B **διάπυρόν τινα ζῆλον ἐν καρδίᾳ βαστάσασιν,** Σολωμ.Ἀνάμνηση 4 **νὰ τὸ μάτι ποὺ τὸν ἥλιο | πολεμάει νὰ ματαϊδῇ, | καὶ τὸ στόμα νὰ βαστάξῃ τὴ στερνή του ἀναπνοή**˙ ‖ κ. παθ. : Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 114 **ἕναν αἰώνιο βασταγμένο πόθο**˙ 7) παθ. ἐπὶ βιβλίων, εὑρίσκομαι ἀνὰ χεῖρας, ἔχω μεγάλην τὴν κυκλοφορίαν : Ἀριστλ.Ρητ.1413 b,12 **βαστάζονται δὲ οἱ ἀναγνωστικοί**˙ 8) Σουΐδ. « βαστάσαι οὐ τὸ ἆραι δηλοῖ παρὰ τοῖς ἀττικοῖς, ἀλλὰ τὸ ψηλαφῆσαι καὶ διασηκῶσαι καὶ διασκέψασθαι τῇ χειρὶ τὴν ὁλκήν »˙ 9) μτφ. **βαστάζω ἐν γνώμῃ - φρενὶ** ἔχω ἐν νῷ, ἐξετάζω καλῶς, σταθμίζω : Αἰσχ.Πρ.888 **ἦ σοφὸς ἦν ὃς πρῶτος ἐν γνώμᾳ τόδ᾿ ἐβάστασε,** Ἀριστφ.Θεσμ.437 **πάντα δ᾿ ἐβάστασεν φρενὶ** (ὅλα τὰ ἐζύγισε στὸ νοῦ της, μὲ τὸ μυαλό της)˙ 10) φέρω, ὑποφέρω, ἀνέχομαι, ὑπομένω, βαστῶ : ΑΠ 5,8 **οὐκέτι βαστάζω.. τὴν φιλέρημον καὶ τὴν μουνολεχῆ σεῖο διαζυγίην,** Πάπ. **ἡ γῆ τοσοῦτο τέλεσμα οὐ βαστάζει,** πρβλ. βαστῶ˙ 11) πάπ. ἐπὶ τῆς γῆς, παράγω, ἀποφέρω καρπούς, ἔχω καλὴ σοδειά˙ 12) ὁμ. πάπ. ἀπολαμβάνω, λαμβάνω πίσω, κρατῶ : Πάπ. **ἀξιῶ συγχωρηθῆναι ἡμᾶς βαστάξαι τὰ κλαπέντα ἡμῶν**˙ 13) μτγν. ἀποκομίζω, μεταφέρω : ΚΔ Ἰω.20,15 **εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν**˙ ‖ πάπ. αἴρω διὰ τῆς βίας : Πάπ. **βαστάξαντές με εἰσήνεγκαν εἰς τὸ λογιστήριον**˙ ‖ ὁμ. πάπ. ἐξάγω, μεταφέρω ἀπὸ τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα˙ ‖ ὁμ. πάπ. πέμπω, ἀποστέλλω˙ 14) μτγν. ἐπὶ κακῆς σημασίας, ἀφαιρῶ, ἁρπάζω, διαρπάζω, κλέπτω˙ Σουΐδ. « βασταχθείη˙ ἀρθείη, κλαπείη » : Πολύβ.32,25,4 **τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἄγαλμα βαστάσας ἀπήνεγκεν ὡς αὑτόν,** ΚΔ Ἰω.12,6 **κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν,** Πάπ. **τὴν πρόσοδον βαστάξαι** (ὑποκλέψαι)˙ πρβλ. βαστῶ˙ ‖ κ. παθ. : Ἀθήν.15,693 E **βασταχθῆναι τὰς τραπέζας** (ἀφαιρεθῆναι), αὐτ.2,46 F

βασταχθέντος τοῦ μέλιτος (κλαπέντος)· 15) μτγν. παθ.· ἐξαεροῦμαι, ἐξατμίζομαι : Ζωσ.᾿Αλχ.198 Β.

βαστάϊ (τὸ) δημ. λεπτὴ ταινία ἢ ἅλυσις ἐν χρήσει πρὸς ἐξάρτησιν ἐλαφρῶν πραγμάτων ἀπὸ τοῦ τραχήλου ἢ τῆς ὀσφύος, οἷον κοσμήματος, ριπιδίου, κλειδῶν κττ. :᾿Ερωτ.Α 1459 **κεῖναν κλειδὶ ἐκρέμουντο μ᾿ ἕνα χρυσὸ βαστάϊ.**

βασταίνω δημ. κ. -άνω βαστάζω βλ.λ.· ‖ ἔχω ἐπ᾿ ἐμοῦ, βαστῶ : **δὲ βασταίνω φιλά.**

βάστακες (οἱ) ῾Ησ. « βάστακας τοὺς πλουσίους καὶ εὐγενεῖς».

βαστάκι (τὸ) δημ. ἡ γλωσσίς, γλωσσίδι, βαρίδι, πλῆκτρον ἐν ἐξωθύρᾳ· ‖ ἡ λαβή, χερί, χερούλι κώδωνος ἐξωθύρας, τὸ πόμολο καυδουνιοῦ.

βαστακτά ἐπίρρ. δημ. κ. **βασταχτὰ** βλ.λ.

βαστακτής-οῦ (ὁ) γλωσσ. κ. νεώτ. κ. βαστάκτρια (ἡ), δημ. **βασταχτής** (ὁ) ὁ βαστάζων, ὁ φέρων βάρος, φορτίον, πρβλ. βαστάζος· ‖ εἰδ. δημ. ὁ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου κρατῶν πρᾶγμά τι βαρὺ ὅπερ ἀπὸ τοῦ ἄλλου ἄκρου στηρίζεταί που ἢ βαστάζεται ὑπὸ ἄλλου : **γιὰ νὰ μὴν κουράζῃ ἡ βασταγάρα, πρέπει νά᾿χουνε τὸ ἴδιο μπόϊ οἱ βασταχτάδες·** 2) μτφ. δημ. ὁ δυνάμενος ἢ εἰθισμένος νὰ βαστάζῃ οἰκογενειακὰ ἢ ἄ. τοιαῦτα βάρη.

βαστακτικός-ή-όν γλωσσ., δημ. ὁ δυνάμενος, ὁ ἱκανὸς βαστάσαι, ὁ κατάλληλος πρὸς τὸ βαστάζειν· 2) μτφ. ὁ ἀντέχων, ὁ καρτερικός, ὁ ὑπομονητικός.

βαστακτικῶς ἐπίρρ. σχόλ. Αἰσχ.᾿Αγ.240 κατὰ τρόπον βαστακτικὸν βλ.λ., ἀνθεκτικῶς.

βαστακτός-ή-όν κ. νεώτ. δημ. **βασταχτός** ὁ βασταζόμενος, ὁ δυνάμενος νὰ βασταχθῇ, ὁ φερόμενος : ΑΠ 12,52 (Μελέαγρ.) **ἐμοῖς βαστακτὸς ἐπ᾿ ὤμοις·** ‖ ὁ ὑποβασταζόμενος, κρατητὸς στὰ χέρια, (ἀνα)σηκωτός.

βάσταμα (τὸ) δημ. βάσταγμα βλ.λ.· 2) φορτίον, φόρτωμα : **δυὸ βαστάματα ξύλα - δαδί.**

βαστάνω δημ. κ. -αίνω βαστῶ, βαστάζω βλ.λ.

βάσταξ-ακος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ βαστάζων τι, ὁ στηρίζων τι, βασταχτής : Θεόφιλ.Πρωτοσπ.᾿Ανθρ. Καστ.127,11 **βάσταξ δὲ τῆς κεφαλῆς ἐστιν ὁ τράχηλος·** 2) νεώτ. βάθρον ξύλινον σχηματιζόμενον διὰ τῆς συνδέσεως δοκῶν μετὰ χονδρῶν σανίδων χρησιμοποιουμένων διὰ προχείρους γεφύρας, τὴν ὑποστήριξιν τοίχου ἐπισκευαζομένου κλπ. καβαλλέτο, στρίποδο.

βασταριό (τὸ) δημ. δοκὸς ἢ σανὶς τεθειμένη ὡς πρόχειρον ἀντέρεισμα ἢ στήριγμα, ἀντιστύλι βλ.λ., κοντραπέζο.

βασταχάζω ῾Ησ. « βασταχάζει· τραχηλίζει . . Βοιωτοί ».

βασταχτά ἐπίρρ. δημ. στὰ χέρια, ἀνασηκωτά, συγκρατητά.

βασταχτής (ὁ) θηλ. -άχτρα δημ. ὁ βαστακτὴς βλ.λ.

βασταχτικός-ή-ό δημ. βαστακτικὸς βλ.λ.

βασταχτός-ή-ό δημ. βαστακτὸς βλ.λ. : **βασταχτὸ πῆγαν τὸ γέρο στὴν ἐκκλησιὰ νὰ μεταλάβῃ, - μὲ τὸ παιδὶ βασταχτὸ στὴν ἀγκαλιά της.**

βαστέρνα (ἡ) μσν. (λατ.) εἶδος ἁμάξης ἐχούσης καὶ ὄπισθεν ρυμούς, φερομένης δὲ αὐτῷ ὑπὸ δύο ἵππων, ὧν ὁ μὲν ἔμπροσθεν, ὁ δὲ ὄπισθεν.

βαστερνάριος ᾿Επιγρ. (λατ.) ὑπηρέτης βαστάζος βαστερνίου βλ.λ.· ‖ εἰδ. ὁ φερετροφόρος : **εἴ τις τρομήσῃ τῶ** (sic) **βαστερναρίων.**

βαστέρνιον (τὸ) μσν. (λατ.) κλειστὸν καὶ μετὰ ἑδράνου φορεῖον ἐν εἴδει ἁμάξης, ἔχον ἑκατέρωθεν ἐπιμήκεις λαβάς, ὅπως βαστάζηται ὑπὸ δύο οἰκετῶν ὃν δὲ ἐν χρ. πρὸς μεταγωγὴν τοῦ κυρίου : **βαστέρνιον παροδικόν.**

βαστεροτία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος διθύρων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπρινιδῶν ἑτεροδόντων ἐλασματοβραγχίων.**

βάστηγμα-ατος (τὸ) δημ. τὸ βάσταγμα βλ.λ.

βαστικὸς γαιάνθραξ νεώτ. παραλλαγὴ γαιάνθρακος ἢ λιγνίτου ἰνοπαγής, σχηματισθεῖσα ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν δένδρων.

βαστιοῦμαι δημ. κ. -ιέμαι μέσ. τοῦ ρ. βαστῶ βλ.λ.

βαστίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τὸ ὁποῖον εἶναι ἀποσεσαθρωμένος βρονζίτης βλ.λ.

βαστναισίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐμφανιζόμενον εἰς πρισματικοὺς κρυστάλλους τοῦ ἑξαγωνικοῦ κρυσταλλικοῦ συστήματος.

βαστονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν πλούσιον εἰς ὕδωρ, προϊὸν ἀποσαθρώσεως καὶ ἀλλοιώσεως πλουσίων εἰς σίδηρον **βιοτιτῶν** βλ.λ.

βάστρα (ἡ) δημ. μικρὰ ποιμενικὴ ἑστία, μικρὸ τσαπάνικο τζάκι.

βαστραχαλίσαι ΕΜ 191,11 « τραχηλιάσαι ».

βαστῶ μσν. κ. δημ. κ. **βαστάω** κ. **βασταίνω** κ. **-άνω**, παρατ. **(ἐ)βάσταγα**, κ. **(ἐ)βαστοῦσα**, κ. **(ἐ)βάσταα**, ἀόρ. **(ἐ)βάσταξα** κ. **(ἐ)βάστηξα**, μέσ. **βαστιοῦμαι** κ. **βαστιέμαι**, μτχ. **βαστ(ι)ούμενος**, παθ. ἀόρ. ἐν μέσ. σημ. **(ἐ)βαστάχτηκα** κ. **(ἐ)βαστήχτηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **βαστη(γ)μένος** κ. **βαστα(γ)μένος** βαστάω, κρατῶ εἰς χεῖρας κ. ἁπλῶς φέρω : Διγ. ᾿Ακρ.219 **βλέπεις τὰ βέλη, τὰ βαστῶ νὰ σὲ κατατοξεύσω,** ᾿Ερωτόκρ.Β 1835 **κοντάρια βάστα ξαργιτοῦ βαρὰ καὶ μαυριομένα, - βαστοῦσε τὸ μπαστούνι - τὸ βιβλίο - τὴν ἐφημερίδα,** παροιμ. **ἔκανες χωριάτη φίλο, βάστα καὶ κομμάτι ξύλο·** ‖ φέρω ἐπ᾿ ἐμαυτοῦ, ἔχω μαζί μου, κρατῶ ἀπάνω μου : **δὲ βαστῶ φιλά - μαντήλι - ὀμπρέλλα·** 2) ἀνέχω, κυρίως βάρος, κρατῶ ψηλά, ὑποστηρίζω : **τὰ θεμέλια βαστοῦν τὸ σπίτι, - οἱ κολῶνες βαστοῦν τὸ θόλο, - βάστα τον κ᾿ ἔπεσε, - βαστῶντας ψηλὰ τὴ σημαία ὅλο καὶ μπρὸς τραβοῦσε·** 3) κρατῶ διὰ χειρός, βοηθῶ, ὁδηγῶ : **βάστα τὸ παιδὶ στὰν ἴσια δρόμο,** παροιμ. **βάστα με νὰ σὲ βαστῶ ν᾿ ἀνεβοῦμε τὸ βουνὸ** (διὰ τῆς ἀλληλοβοηθείας ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀμοιβαία πρόοδος)· 4) κρατῶ ἐπ᾿ ἐνοικίῳ, ἔχω μισθωμένον : **βαστῶ ἕνα δωματιάκι μ᾿ ἕνα γραφεῖο, - βαστᾶνε τὸ ἐπάνω διαμέρισμα·** ‖ ὁθ. κ. προμισθώνω : **δώσαμε καπάρο καὶ βαστήξαμε τὸ διπλανὸ σπίτι γιὰ τὸν ἐρχάμενο χρόνο·** 5) ὑπέχω τὰ βάρη συντηρήσεως, συντηρῶ, διοικῶ, κυβερνῶ : **βαστάει τὸ σπίτι τοῦ πατέρα του, - βαστάει ὅλο τὸ μαγαζὶ μονάχος του·** 6) ὁθ. στηρίζω, εἶμαι τὸ κύριον στήριγμα : **αὐτὸς βάστηξε τὴν κυβέρνηση καὶ δὲν ἔπεσε·** 7) ναυτ. φρ. **βαστῶ ράτα** τηρῶ πορείαν· **βαστῶ πλώρη** τηρῶ τὴν πρῷραν σταθερῶς πρὸς ὡρισμένην κατεύθυνσιν, ἐπέχω· **βαστῶ ὄρτσα** πλαγιάζω τὸ πλοῖον πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου· **βαστῶ τιμόνι** οἰακίζω· 8) μτφ. διευθύνω καλῶς τὰ τοῦ οἴκου μου, εἶμαι καλὸς οἰκονόμος : **δὲ βάστηξε τιμόνι ὁ μακαρίτης κι ἄφησε τὴ γυναῖκα του στὸ δρόμο·** 9) συγκρατῶ, ἀναχαιτίζω, ἐμποδίζω, σταματῶ : **θὰ τὴν χτυποῦσε, ἂν δὲν τὸν ἐβάσταγα, - ποιός σὲ βαστᾷ καὶ δὲν τὸ κάνεις ;, - βάστα τον λίγο·** 10) ὁθ. μτφ. χαλιναγωγῶ, εἶμαι κύριος τινος : **δὲ βαστάει τὰ νεῦρα του - τὰ δάκρυα - τὴ γλῶσσα του·** 11) ἀποκρύπτω, κρατῶ μυστικά, εἶμαι ἐχέμυθος : **ὅ,τι καὶ ἂν τοῦ πῇς τὸ βαστάει· εἶναι τάφος, - πῶς νὰ σοῦ πῶ μυστικό, ποὺ δὲ βαστᾷς τίποτα ;·** 12) ἐπὶ φερόντων καρπὸν ἢ γόνον, κρατῶ αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του, συγκρατῶ, δὲν ἀπορρίπτω, δὲν ἀποβάλλω : **τούτ᾿ ἡ μηλιὰ δὲ βαστάει τὰ μῆλα της, - τὸ κλῆμα δὲ βαστᾷ ὅλα τὰ σταφύλια, - δὲ βάσταγε τὰ καιδιὰ ἡ μακαρίτισσα·** ‖ παροιμ. φρ. **βάστα μηλιὰ τὰ μῆλα σου** (ἐπὶ τῶν ἐπιδεικνυόντων τὰς ἰδίας αὐτῶν ἀρετάς)· 13) ἀνέχομαι, ὑποφέρω, ἀντέχω : ᾿Ερωτόκρ.Γ 1727 **ἄστρη μὴν τὸ βαστάξετε "Ηλιε σημάδι δεῖξε,** αὐτ.Δ 331 **περίσσα τὸ πικραίνομαι, πῶς τὸ βαστᾷ ἡ καρδιά σας,** Παλαμ.Τρισ.

εὔγενη 76 παλληκαρήσια **βαστάει τὸν πόνο, - δὲν βαστῶ πιά, μὲ τυραννεῖ ὁ ἄντρας μου·** 14) διατηρῶ, ἐξακολουθῶ τι, συνεχίζω τι : Ἐρωτόκρ.Ε 555 **κι εἶντ' ὀργιτ' οἱ γονέοι της καὶ μάχη τσῆ βαστοῦσι,** σύτ.Ε 748 **τὸν πόθον τση τὸν μηνιστικό, ποῦ τοῦ βαστᾷ ἡ κόρη·** || φρ. **βαστάω κάκια** (μνησικακῶ), - **βαστάω γινάτι** ἐπιμένω, - **τὸ βαστάω** τρέφω πόθον ἐκδικήσεως, εἶμαι φιλέκδικος· 15) ἐπιφέρω, προκαλῶ : Ἐρωτόκρ.Α 764 **τὸ πόσο βλάφιμο βαστοῦ, πόσο φαρμάκι χώνου·** 16) παρακινῶ : Ἐρωτόκρ.Α 572 **ἡ ὄρεξή σου ἂ σὲ βαστᾷ νὰ μὴ μάσε γνωρίσου·** 17) δημ. κ. νεώτ. καταγράφω, σημειώνω : **βαστῶ λογαριασμό** (καταγράφω, σημειώνω τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα κ. μτφ. παρακολουθῶ ἐνέργειάν τινα, ἐπισταμένως), - **βαστῶ τὰ βιβλία τοῦ καταστήματος** (εἶμαι λογιστὴς τοῦ καταστήματος)· 18) ἔχω τινὰ ὑποχείριον : **τὸν βαστῶ γιὰ καλά** (τὸν ἔχω στὸ χέρι)· 19) ἀμτβ. ὑπομένω, ἀνέχομαι, ἀντέχω : **βαστῶ στὴν πεῖνα - στὶς πορεῖες - στὰ βάσανα, - βαστάω τὸν κόπο, - τὸ σκοινὶ δὲ βαστᾷ - ἡ βάρκα βαστάει καλὰ στὴ φουρτούνα·** 20) ὁμ. ναυτ. ἀμτβ. **βαστῶ ἐπάνω** ἀπομακρύνομαι τοσοῦτον ἀπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ ἀνέμου, ὅσον ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀντηνεμηθῶσι τὰ ἱστία, ἀπάγω· 21) ὁμ. ἀμτβ. ἔχω θάρρος, δὲν φοβοῦμαι, τολμῶ, ἀποκοτῶ : **βαστᾷς νὰ πᾷς νύχτα στὸ νεκροταφεῖο μόνος σου;** || ἐν τῇ αὐτῇ σημ. ἀπροσ. : **ἂν τοῦ βαστᾷ ἂς ξεμυτίσῃ ἀπὸ δῶ, - σὰ σοῦ βαστάει, χτύπα!**· 22) ὁμ. ἀμτβ. ἕλκω τὸ γένος, κατάγομαι : **βαστᾷ ἀπὸ καλὴ γενιά, -** φρ. **δὲν ξέρει κανεὶς ποῦθε βαστάει ἡ σκούφια του·** || παροιμ. **ἀπὸ τὴ βουβαλιὰ βαστάει καὶ τὸ πέδουλο** (ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦ βουβάλου καὶ ἡ πέδη αὐτοῦ)· 23) ἐξακολουθῶ νὰ ὑπάρχω, ζῶ, διατηροῦμαι, διαρκῶ : **ὥστε βαστάει ἀκόμα ὁ γέρο - Μῆτρος! - αὐτὸ τὸ ροῦχα βαστάει πολύ, - ὁ θυμός του βαστάει χρόνια τώρα, - αὐτὴ ἡ μόδα δὲ βάσταξε πολύ·** 24) εἰδ. στσματῶ ἐν τῇ προστ. **βάστα!** στῆθι, σταμάτησε, κράτει· 25) ὁμ. προστ. μτφρ. ὑπόμεινε (κάνε κουράγιο : **βάστα καημένη μου καρδιά!**· 26) μέσ. **βαστιοῦμαι-ιέμαι** κρατοῦμαι, συγκρατοῦμαι : **πῆγα νὰ πέσω ἀλλὰ βαστήχτηκα·** || κ. μτφ. συγκρατῶ τὰ πάθη μου, χαλιναγωγοῦμαι : **δὲν βαστιέται ἀπὸ τὴ φούρκα ποὺ 'χει, - εἶπα νὰ σοῦ τὸν ἀρχίσω, μὰ πάλι βαστήχτηκα, - δὲ βαστιέμαι ἀπὸ τὴ χαρά μου·** || δθ. κ. εἶμαι ἀνεκτός : **δὲ βαστιέσαι, καημένε μὲ τὶς ἰδιοτροπίες σου** (εἶσαι ἀνυπόφορος)· 27) ὁμ. ἔχω ζωτικότητα, ὑγείαν, ἀνθηρότητα : **ὁ γέρος βαστιέται καλά, μὰ ἡ γριὰ θὰ μᾶς ἀφήσῃ χρόνους καθὼς φαίνεται·** 28) συνήθ. μετὰ τοῦ ἐπιρρ. καλὰ ἔχω οἰκονομικὴν ἢ πολιτικὴν ἀντοχήν : **ὁ γαμπρός του ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ καὶ βαστιέται καλά, - εἶναι καλὰ βαστούμενος ὁ γέρος** (ἔχει σημαντικὴν περιουσίαν), - **καλὰ βαστιέται ἡ κυβέρνηση·** 29) ἐνισχύομαι οἰκονομικῶς : **θὰ 'πεφτε ἔξω, μὰ βαστήχτηκε ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα.**

βασυνίας-ου (ὁ) εἶδος πλακοῦντος ἐξ ἀλεύρου καὶ μέλιτος : Ἀθήν.14,645 Β « θύουσι Δήλιοι τοὺς βασυνίας καλουμένους· ἔστι δὲ ἑφθὸν πύρινον σταῖς σὺν μέλιτι ».

βάτ(ι) (τό) νεώτ. κ. δημ. (ἀγγλ.) ὅρος ἐν τῇ βαφικῇ, δηλῶν χρωστικὸν ὑγρὸν περιέχον ἰνδικὸν βλ.λ.· 2) διεθνὴς ὅρος δηλῶν μετρικὴν μονάδα τῆς ἠλεκτρικῆς ἰσχύος, πρβλ. κιλοβάτ(ι).

βάτα (ἡ) (1) ΕΜ 192,13 « βάτην· τὴν γῆν Μεσσήνιοι »· || ἡ ξηρὰ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θάλασσαν· Herw. ἐν λ. Ἴσως **βατὰν** καὶ οὐχὶ **βάτην**.

βάτα (ἡ) (2) νεώτ. (γερμ. watte) τεχν. ὅρος ἐν χρήσει εἰς τὴν κλωστοϋφαντουργίαν περὶ κυλινδρικοῦ τὸ σχῆμα ρόλου ἐκ βάμβακος, ἐρίου ἢ ἄλλης ὁμοίου τύπου πρώτης ὕλης, ἥτις ἔχει ὑποστῆ τὴν πρώτην ἐπεξεργασίαν καθαρισμοῦ καὶ ἀνοίγματος· 2) εἰδ. ἀραιὸν στρῶμα βάμβακος, φέρον κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς αὐτοῦ ἐπίχρισμα ἐκ ξηρᾶς κόλλας, χρησιμοποιούμενον δὲ εἰς τὴν ραπτικὴν ὡς ὑπόθεμα ἐνδυμάτων.

βαταίνει Ἡσ. « βαταίνει· κολεῖ ».

βατάκι (τὸ) δημ. ἰχθύς, εἶδος σελαχίων.

βαταλέγω δημ. λέγω ἀνόητα καὶ ἀσύστατα, πρβλ. βαττολογῶ.

βαταλίζομαι διάγω βατάλου ἤτοι ἀναιδοῦς κιναίδου βίον, Σουΐδ. « μαλακῶς καὶ αἰσχρῶς διάγειν » : Θεανὼ Ἐπ.1,3 **κακοσχολεῖ πρὸς ἡδονὴν καὶ βαταλίζεται περιαγόμενον·** || ἐνεργ. -ίζω σεισοπυγίζω, σείω, κουνάω τὰ πισινά : Ἱππιατρ.30 **βαταλίζειν τὰ ὀπίσθια** (περὶ ἵππου).

βάταλος (ὁ) ὁ πρωκτὸς βλ.λ. : Εὔπ.82· 2) Ἡσ. « βάταλος· ὁ καταπύγων, καὶ ἀνδρόγυνος, κίναιδος, ἔκλυτος » : Αἰσχίν.2,273.

βατάνη (ἡ) Μάτρ.Δεῖπν.85 « ἡ πατάνη », πλατὺ καὶ ἀβαθὲς ἀγγεῖον.

βατάνιον (τό) μικρὰ βατάνη, πατάνη βλ. λ. : Ἀντιφ.95, Πάπ., Ζώσ.'Αλχ.228 Β.

βατάρα Ἡσ. κ. νεώτ. Ἡσ. « κυκλὴ (πυελίη) Μακεδόνες, πυρλὸς (πύελος) Ἀθαμᾶνες », πρβλ.Στέφ. Βυζ. « πατάρα, ἄγγος ἢ κίστις », πρβλ. Herwerd. Λεξ.Συμπλ.ἐν λ.· 2) **βατάρα** (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **θαμνοφιλιδῶν** βλ.λ.

βάτας (ὁ) Ἡσ. « βάτας· ὁ καταφερὴς Ταραντῖνοι ».

βατάτα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν κομβολβουλιδῶν ὧν γνωστότερον εἶδος **βατάτα ἡ ἐδώδιμος**, δημ. ἡ γλυκοπατάτα.

βάτε δωρ. τύπος προστκ. ἀόρ. β' τοῦ ρ. **βαίνω** βλ.λ.

βατεία (ἡ) τόπος θαμνώδης : Πίνδ.Ο 6,54 **ἀλλ' ἐν κέκρυπτο γὰρ σχοίνῳ βατείᾳ τ' ἐν ἀπειράτῳ.**

βατέλλα (ἡ) πάπ. (λατ.) ἡ λοπάς, πατάνη, πατέλλα, πιατέλλα, παδέλσ.

βατέλλιον (τό) ἡ μικρὰ λοπάς.

βάτεμα (τό) δημ. τὸ βάτευμα βλ.λ.

βατερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **διπτεροκαρπιδῶν**.

βατερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἀνθρακικὸν ἀσβέστιον ἀπαντῶν ὑπὸ μορφὴν κρυπτοκρυσταλλικῶν σφαιρολίθων.

βατερλὼ (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μτφ. κατὰ προσηγορικὴν χρῆσιν τοῦ ὀνόματος τῆς κώμης παρ' ἣν ἐνικήθη ὁ Ναπολέων, λίαν δυσμενὴς περίστασις τοῦ βίου ἐπάγουσα καταστροφήν : **τὸ βατερλὼ τοῦ πολιτικοῦ του σταδίου.**

βάτευμα (τό) νεώτ., δημ. **βάτεμα** ἐπὶ ζῴων, **τὸ** βατεύειν βλ.λ., ὀχεία, ἐπίβασις, πήδημα.

βατεύω πάπ., νεώτ. κ. δημ. ἀόρ. **(ἐ)βάτεψα,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)βατεύτηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **βεβατευμένος,** δημ. **βατεμένος** προξενῶ βλάβην, ζημίαν, καταπατῶ, παδοπατῶ, πρβλ. βατῶ 2) : Πάπ. **περὶ τῶν βεβατευμένων ὑπ' αὐτῶν·** 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ζῴων καὶ καταχρηστικῶς ἐπὶ ἀνθρώπων, βατῶ βλ.λ., ἐπιβαίνω τοῦ θήλεος, ὀχεύω, πηδῶ.

βάτη (ἡ) ΕΜ 192 « βάτην τὴν γῆν Μεσσήνιοι ».

βάτην γ' δυϊκ. πρόσ.ἀορ.β' ὁριστ. τοῦ ρ.βαίνω βλ.λ.

βατήρ-ῆρος (ὁ) κ. νεώτ., δημ. **βατῆρας** ὁ βαδίζων· Ἡσ. « ὁ βαίνων, ὁ βαδιστικός »· 2) τὸ ἐφ' οὗ βαίνει τις, ὁ οὐδός, τὸ κατώφλιον· ΑΒ 224 « σημαίνει δὲ καὶ τὸν τῆς θύρας οὐδόν, ὃν Ὅμηρος βηλόν, οἱ δὲ τραγικοὶ βαλόν » : Διογ.Λ 3,38 **αὐτὸν κέκρουκας τὸν βατῆρα τῆς θύρας** (παροιμ. σημαίν. ἦρθες ἀπάνω στὴν ὥρα)· 3) βάσις ἀγάλματος : Ἐπιγρ.· 4) νεώτ. πέτρα, ἐφ' ἧς πατῶν τις ἱππεύει, δημ. **βατήρας**· 5) ἀφετηρία, βαλβὶς ἀφ' ἧς πηδᾷ ὁ ἅλτης· ΑΒ 224,12 « βατήρ· τὸ ἄκρον τοῦ τῶν πεντάθλων σκάμματος, ἀφ' οὗ ἅλλονται τὸ πρῶτον. Σέλευκος »· 6) τὸ τέρμα τοῦ γυμνικοῦ δρόμου : Πολυδ.3,30 **δρόμου γυμνικοῦ ἵνα δὲ**

παύονται, **τέλος καὶ τέρμα καὶ βατήρ·** 7) τὸ ἐφ' οὗ στηρίζεταί τις περιπατῶν, ἡ βακτηρία : Νίκ.Θηρ.377 **βατῆρα κόψαντες ῥάδικα πολυστεφέος κοτίνοιο·** 7) τὸ χορδότονον, κόλλοφ, τὸ κλειδί, τὸ στριφτάρι τῆς λύρας : Νικόμ.Ἁρμον.6 **εἰς τὸν τοῦ ὀργάνου βατῆρα, ὃν χορδότονον ὠνόμαζε·** 8) μέρος τι τοῦ αὐλοῦ : Νικόμ.Ἁρμον.10.

βατήρας (ὁ) δημ. ὁ βατήρ βλ.λ.4).

βατηρία (ἡ) μτγν., Ἰων. -ίη βακτηρία βλ.λ. : Ἡρώνδ. 8,60, Σχόλ.Νίκ.Θηρ.377.

βατήριος-ον ὁ εἰς τὸ ὀχεύειν ἀναφερόμενος ἢ ἀνήκων : ΨΦωκυλ.188 **βατήριον λέχος.**

βατηρίς-ίδος (ἡ) μτγν. κλῖμαξ ἢ σανὶς ἀναβαθμίδας ἔχουσα, χρήσιμος πρὸς ἀνάβασιν : ΑΠ 7,365.

βατῆρος Ἡσ. « ἐξ ἐχίνου σφάκελος ».

βάτης-ου (ὁ) ὁ ἐπιβαίνων, ὁ βατεύων· Ἡσ. « θόρας, βάτης, ἀφροδισιαστής », αὐτ. « βάτης· πίθηκος, ἀναβάτης ».

βάτθρα (τὰ) Ἐπιγρ. βάθρα βλ.λ.

βατί (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς βατὶς βλ.λ.

βατία (ἡ) βάτος, θάμνος ἀκανθώδης : Πίνδ.Ο 6,54 (διόρθ. βατεῖα βλ.λ.).

βατιάκη (ἡ) (λατ.) εἶδος ποτηρίου φιαλοειδοῦς· Ἀθήν.11,784 Α **«περσικὴ δὲ φιάλη ἡ βατιάκη»** : Ἀριστλ.Θαυμ.834 a, 4 **βατιάκαι χαλκαῖ,** Ἀλεξάνδρ. Ἐπιστ.π.Ἀθην.11,784 Α **βατιάκαι ἀργυραῖ κατάχρυσοι.**

βατιάκιον (τὸ) μτγν. μικρὰ βατιάκη βλ.λ. :Ἐπιγρ. π.Ἀθην.11,480 Α **βατιάκιον ἀργυροῦν.**

βατιάς (ὁ) δημ. ἔκτασις γῆς κατάφυτος ἐκ βάτων, βατών βλ.λ.

βατίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἰχθύων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **σελαχιοειδῶν** ἢ **χονδροπτερύγων.**

βατιδικά (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κεντροσπερμιδῶν** περιλαμβάνον θάμνους φυομένους εἰς παρακτίους ἐκτάσεις.

βατιδοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **δικοτυληδόνων.**

βατιδοσκόπος-ον ὁ σκοπούμενος, ὁ παραμονεύων βατίδας, ὁ ἔχων βουλιμίαν διὰ τὰς βατίδας βλ.λ. : Ἀριστφ.Εἰρ.811 **Γοργόνες ὀψοφάγοι, βατιδοσκόποι . . ἰχθυολῦμαι.**

βατικιώτικος-η-ο δημ. ὁ παραγόμενος, ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς κωμοπόλεως τῆς ἐπαρχίας Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς Βάτικα : **βατικιώτικα κρεμμύδια.**

βατιλλαρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **κηριθιιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ μεσαζωϊκοῦ αἰῶνος.

βατίλλος-ον (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **στοματιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βάτινος-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ τῆς βάτου προερχόμενος· || τὸ οὐδ. **βάτινον** ὡς οὐσ. ὁ καρπὸς τῆς βάτου, βάτσινο, βατόμουρο : Γαλ.6,346 **τὸν τῶν βάτων καρπὸν ὀνομάζουσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἄνθρωποι βάτινον, καθάπερ μόρα τε καὶ συκάμινα,** πρβλ. βάτιον 1).

βάτιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κατὰ πληθ. ὁ καρπὸς τῆς βάτου : Ἀθήν.2,51 F « Παρθένιος δὲ ἄβρυνά φησι συκάμινα, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι μόρα, Σαλαμίνιοι δὲ τὰ αὐτὰ ταῦτα βάτια », πρβλ. βατόμουρα· 2) μικρὰ βατιάκη βλ.λ., μικρὸν ποτήριον : Ἀλεξάνδρ.Ἐπιστ.π.Ἀθην.784 Β **ῥυτὰ καὶ βάτια καὶ λυκιουργεῖς ἐπίχρυσοι.**

βάτιος Ἡσ. « αὐλὸς Μεσσήνιοι » (δ. γρ. βάτιος).

βατίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. εἶδος πλατέος καὶ ἀκανθώδους ἰχθύος, ἄ. βάτος : Ἀριστφ.Σφ.510 **οὐδὲ χαίρω βατίσιν οὐδ' ἐγχέλεσιν,** Ἀριστλ.Ζ1 465 a, 22· || εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν βατιδῶν, δημ. βάτος, βατί, σαλάχι, σελάχι, ρίνα κ.ἄ.· 2) εἶδος μικροῦ σκωληκοφάγου πτηνοῦ, συχνάζοντος εἰς θάμνους, πιθ. **εἶδος** ἀκανθίδος : Ἀριστλ.Ζ1 592 b, 17· 3) εἶδος θάμνου συγγενοῦς πρὸς τὴν βάτον : Πλίν.21,86· 4) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐβενοειδῶν.**

βατισινόδους (ὁ) νεώτ.παλαιοζ.σανδαλόδους βλ.λ.

βατίσσα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος λεπιδοβραγχίων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βενεριδῶν.**

βατίστα (ἡ) νεώτ., δημ. κ. μπατίστα λεπτὸν ὕφασμα ἐκ λιναοῦ πυκνῆς ὑφάνσεως.

βάτνος Ἡσ. « αὐλὸς Μεσσήνιοι » (δ. γρ. βάτιος).

βατόδους (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων ζώων, τῆς οἰκογενείας τῶν **διδελφιδῶν.**

βατοδρόπος-ον ὁ δρέπων, ὁ συλλέγων βάτα, ἢ βατία βλ.λ. 1) : Ὕμν.Ὁμ.Ἑρμ.190.

βατόεις-εντος-εσσα-εν ἀκανθώδης : Νίκ.Ἀλεξ.267.

βατόκερως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων μακροκέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κεραμβυκιδῶν.**

βατοκόπι (τὸ) δημ. εἶδος κλαδευτῆρος μετὰ μακροῦ στειλεοῦ, δι' οὗ κόπτονται βάτοι καὶ θάμνοι, ἄ. κασσάρι, βατοκόπος· 2) ἐν τῷ πληθ. **τὰ βατοκόπια** εἶδος καλάθων ἐκ βάτου πλεκομένων.

βατοκόπος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. βατοκόπι βλ.λ.

βατοκοπῶ δημ. καταγίνομαι εἰς τὸ κόπτειν βάτους, κόπτω βάτους.

βατοκρινίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. ὑποοικογένεια ἐκλειφάντων κ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς λιθανθρακοφόρων στρωμάτων τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος ἀπαντώντων ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἐξακρινιδῶν.**

βατόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς ὑποοικογενείας τῶν **βατοκρινιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τῆς λιθανθρακοφόρου περιόδου.

βατολίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος ζῴων τοῦ γένους **ἱππουρίτου** βλ.λ., ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βατόμουρο (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς βάτου, ἄ. βάτσινο, ξινόμουρο, σμέουρο.

βάτον (τὸ) ὁ καρπὸς τῆς βάτου, τὸ βατόμουρο βλ.λ. : Διόδ.Σ 1,34 **τὰ δὲ βάτα καλούμενα συνάγεται μὲν κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ποταμοῦ.**

βατοπεδινός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν ἐν Ἄθῳ μονὴν τοῦ Βατοπεδίου ἢ προερχόμενος ἐξ αὐτῆς : **βατοπεδιναὶ εἰκόνες, - βατοπεδινὰ τεχνουργήματα·** || ὁ ὑποστηρίζων τὴν μονὴν κατὰ τὰς μεταξὺ τῶν ἐν Ἄθῳ μονῶν ἔριδας : **εἶμαι βατοπεδινὸς ὡς τὸ μεδούλι·** 2) ὡς οὐσ. μοναχὸς ἀνήκων εἰς τὴν μονὴν Βατοπεδίου, ἄ. Βατοπεδίτης

βατόπουλο (τὸ) δημ. μικρόν τι ἀτιθάσευτον πτηνόν, ἄ. τρυποφράκτης, πρβλ. βατίς : Ἅμαντος Χιακὸν Γλωσσάριον ἐν λ.

βάτος (ὁ κ.ἡ)-ο κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. **πληθ. οἱ** βάτοι κ. **τὰ βάτα** πᾶς ἀκανθώδης σύμπυκνος θάμνος βλ.λ. : Ὀδ.Ω 230 **κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο.. χειρῖδας τ' ἐπὶ χερσὶ βάτων ἕνεκ',** Θεόφρ.Φ1 1,5,3 (ὁ), Διοσκ.4,37 (ἡ), ΚΔ Μᾶρκ.12,26 **ἐπὶ τοῦ βάτου,** αὐτ.Λουκ.20,37, **ἐπὶ τῆς βάτου,** Διγεν. Ἀκρίτ.2517 **καὶ δένδρον βλέπω ἀπὸ μακρὰν εἰς τὴν δασεῖαν βάτον,** Βαλαωρ.Φανερωμένη 24 **λαλοῦν τ' ἀηδόνια ξέγνοιαστα μέσ' στὴ μυρτιά, στὸ βάτο·** || εἰδ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ῥουβιιμῶν ἢ ῥοδανθῶν** περιλαμβάνον θάμνους ἢ δενδρύλλια ἀκανθώδη, ἄ. **ῥοῦβος·** || **βάτος ἰδαία** εἶδος βάτου ἀπαντῶν εἰς ὀρεινὰ μέρη, δημ. σμεουριά, νάουρα : Διοσκ.4,38· 2) **βάτος Μοσυλῖτις** εἶδος τοῦ φυτοῦ κασσία : Διοσκ. 1,13· 3) τὸ ποῶδες **φυτὸν** ἐλένιον : Ψ Διοσκ.1,28.

βάτος (ὁ) (1) κ. νεώτ. κ. δημ. εἶδος ἰχθύος, πιθ. εἶδος βατίδος βλ.λ., πρβλ. Ἡσ. « βάτος καὶ βατὶς ἰχθύες διαφέρουσιν ἀλλήλων » : Ἐπίχ.68 **τὰν δ ὀπισθίαν ἔχεις θαγάνεος αἶόν περ βάτος,** Ἀριστλ. Ζ1 489 b,6 **σελάχη, γαλεοί τε καὶ βάτοι.**

βάτος (ὁ) (2) μτγν. ἑβραϊκὸν μέτρον διὰ τὰ ὑγρὰ ἰσοδύναμον πρὸς τὴν αἰγυπτιακὴν ἀρτάβην καὶ τὸν

ἀττικὸν μετρητὴν βλ.λ. : ΠΔ'Εσδρ.2,7,22 **ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατόν, καὶ ἕως οἴνου βατῶν ἑκατόν,** ΚΔ Λουκ. 16,6 **ἑκατὸν βάτους ἐλαίου.**

βατός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἐφ' οὗ ἢ δι' οὗ δυνατοί τις νὰ βαδίσῃ, ὁ διαβατός, ὁδεύσιμος, εὔβατος: Ξεν.'Αν.4,6,17 **ὥστε ἐάνπερ ἅπαξ λάβωμέν τι τοῦ ὄρους, βατὰ καὶ** τοῖς ὑποζυγίοις **ἔσται,** Λουκ. Διφαδ.2 **ὁπότε ἡ ψάμμος νοτισθείη καὶ ἀμηγέπη βατὴ γένοιτο,** Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.11,25 **βατὴν χθόνα, - βατὴ ὁδός**· || ἐπὶ ὑγρῶν ἐπιφανειῶν, ὁ δι' οὗ τις δύναται νὰ περάσῃ, ὁ περάσιμος : Πολύβ.10,8 **τεναγώδης ἡ λίμνη καὶ βατὴ κατὰ τὸ πλεῖστον,** Νόνν.Εὐαγγ.75,16 **βατῆς ἁλός**· 2) μτφ. καταρθωτός, ἐφικτός : 'Αρρ.'Αν.4,21,3 **οὕτω πάντα ᾤετο χρῆναι βατά τε αὐτῷ καὶ ἐξαιρετέα εἶναι, ἐς τοσόνδε τόλμης τε καὶ εὐτυχίας προυκεχωρήκει**· || ὁμ.μτφ. ἐπιτρεπόμενος, ἐπιτετραμμένος, θεμιτός: 'Ιουστ.Νεαρ.30,8 Εἰσ.· 3) ἐνεργ. ὁ σπεύδων, ὁ ἐπισπεύδων : Νόνν.Δ 2,96 **βατὸς πούς.**

βατοσκελής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδῶν.**

βατοστόμα (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐκλειφάντων ζώων, ὑπαγόμενον εἰς τὴν ὑπόταξιν τῶν **τρεπτοστομάτων βρυοζώων.**

βατοστομέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **βατοστομελλιδῶν τρεπτοστομάτων βρυοζώων** ἁπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βατοστομελλίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ζώων ὑπαγομένη εἰς τὴν ὑπόταξιν τῶν **τρεπτοστομάτων βρυοζώων,** ἀπαντῶσα μόνον ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βατότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βατοῦ βλ.λ.

βατουλιά (ἡ) δημ. συστὰς βάτων.

βατούνι (τὸ) δημ. ὁ ἐδώδιμος βλαστὸς τῆς βάτου, τὸ βατοβλάσταρο.

βατούρα (ἡ) δημ. ὅ. **βοη-** ὁ ὑπὸ ἱπταμένων ζωυφίων βόμβος· || ἡ ἀπὸ ποταμίου ρεύματος βοή.

βατουριά (ἡ) δημ. ἡ βάτος, ἡ βατσινιά.

βατράχα (ἡ) δημ. μεγεθυντικὸν τοῦ βάτραχος.

βατράχειος-ον κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ προσιδιάζων εἰς τοὺς βατράχους: 'Αριστφ.'Ιππ.523 **βαπτόμενος βατραχείοις** (ἐνν. χρώμασιν) **οὐκ ἐξήρκεσεν** (περὶ τῆς πρασινοκιτρίνης βαφῆς δι' ἧς ἤλειφον τὸ **πρόσωπον** οἱ ὑποκριταὶ πρὸ τῆς εὑρέσεως τοῦ προσωπείου), **- βατράχειον πήδημα - στόμα.**

βατραχειοῦς-οῦν ἢ -χιοῦς ὁ ἔχων χρῶμα βατράχου : 'Επιγρ. **βατραχειοῦς χιτωνίσκος**· 2) τὸ οὐδ. **βατραχειοῦν** ὡς οὐσ. **ἓν τῶν ἐλασσόνων** δικαστηρίων **ἐν ἀρχαίαις 'Αθήναις**: Παυσ.1,28,8 **ἔστι δὲ καὶ ἄλλα δικαστήρια οὐκ ἐς τοσοῦτον δόξης ἥκοντα.. βατραχειοῦν δὲ καὶ** φοινικιοῦν **ἀπὸ χρωμάτων καὶ ἐς τόδε διαμεμένηκεν ὀνομάζεσθαι** (διόρθ. ἀντὶ -χιοῦν).

βατραχένιος-α-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ προσιδιάζων εἰς τὸν βάτραχον, ὁ βατράχειος.

βατράχεος-ον μτγν. βατράχειος βλ.λ.: Νίκ.ἀπ.85,5.

βατραχεοῦς-οῦν ἐπιγρ. βατραχειοῦς βλ.λ.

βατραχίδα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βατράχιον βλ.λ.

βατραχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. σπονδυλωτῶν ζώων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἀμφιβίων,** ὅ. βατράχια, ἢ βατραχώδη· 2) οἰκογένεια τελεοστέων ἰχθύων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **ἀκανθοπτερυγίων.**

βατραχιδερπετόν (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀμφιβίων ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **λιποσπονδύλων στενοκεφάλων** ἀπαντῶν μόνον **ἐν** ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τῆς λιθανθρακοφόρου περιόδου.

βατραχίδιον (τὸ) ὑποκ. τῆς λ. βάτραχος: Πλούτ. 'Ηθ.194 Β **τὸ Αἰσώπου βατραχίδιον.**

βατραχίζω μτγν. εἶμαι, φέρομαι, κινοῦμαι ἢ ἐκτείνομαι ὡς βάτραχος: 'Ιππιατρ.26.

βατραχικά (τὰ) νεώτ. βοταν. τάξις δικοτυληδόνων ἀρχιχλαμυδείων φυτῶν, ὅ. βατραχιοειδῆ.

βατραχίνεια (τὰ) νεώτ. βοταν. ὑποδιαίρεσις τῆς τάξεως τῶν **βατραχικῶν.**

βατραχίνη (ἡ) νεώτ. δηλητηριώδης οὐσία περιεχομένη ἐν τῷ δέρματι τοῦ ἐν 'Ινδίαις βατράχου τοῦ φυλλοβάτου.

βατραχιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. δικοτυληδόνων φυτῶν περιλαμβάνουσα φυτὰ ποώδη ἢ ξυλώδη ὅ. βατραχικὰ βλ.λ.

βατράχιο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ., ὑποκ. τοῦ βάτραχος, ὁ μικρὸς βάτραχος, τὸ βατραχάκι· 2) ὁ βάτραχος ἄνευ ὑποκ. σημασίας: Παυσ.9,21,1 **ἔχουσιν** (οἱ Τρίτωνες) **ἐπὶ τῇ κεφαλῇ κόμην οἷα τὰ βατράχια τὰ ἐν ταῖς λίμναις χρόαν τε**· 3) νεώτ. εἰδ. ζωολ. εἰς τὸν πληθ. βατράχια γεν. ὀνομασία τῶν ἀμφιβίων σπονδυλωτῶν, ὅ. βατραχίδαι, βατραχοειδῆ, βατραχώδη· 4) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδῶν**· 5) εἶδος φυτοῦ ἀγριοσέλινον, πολυάνθεμον : 'Ιππ. Γεν.Φυσ.32, Διοσκ.2,175 **βατράχιον μεῖξαι ἐν ὄξει**· || εἰδ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βατραχιοειδῶν ἢ ρανουγκουλοειδῶν** περιλαμβάνον πλεῖστα εἴδη ποώδη, ἐτήσια ἢ πολυετῆ, τινὰ ὑδροχαρῆ, πολλὰ κοσμητικά, πάντα σχεδὸν δηλητηριώδη ἐν χλωρᾷ καταστάσει, δημ. νεράγγουλο, ἀβδελόχορτο, προβατάρης, ἀγριοσέλινο· 6) μέρος τῆς ὁπλῆς ἵππου : Πτολ.Φάσ.27 Η· 7) τὸ ὀρυκτὸν μαλαχίτης : Συνέσ.'Αλχ.64 Β· 8) **νεώτ.** ἰατρ. καλοήθης ὄγκος τῶν σιαλογόνων ἀδένων, ὅ. βάτραχος, δημ. βαθρακάκι.

βατραχιοπλαστία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις ἀποσκοποῦσα εἰς ἴασιν τοῦ ὄγκου βατραχίου βλ.λ.8).

βατραχιοῦν (τὸ) τὸ βατραχειοῦν βλ.λ. : Παυσ.1, 28,8 (διόρθ. βατραχειοῦν).

βατραχίς-ίδος (ἡ) γυναικεῖον φόρεμα ἀνοικτοῦ πρασίνου χρώματος : 'Αριστφ.'Ιππ.1406 **ἅπου δὲ ταυτηνὶ λαβὼν τὴν βατραχίδα,** Σχολ.αὐτ. « εἶδος ἐσθῆτος ἀνθινῆς, ὅμοιον τῷ ὀνόματι ἐχούσης τὸ χρῶμα »· 2) τὸ φυτὸν βατράχιον : 'Αλέξ.Τραλλ. 3,190 **βατραχίδος τῆς βοτάνης.**

βατραχίς-ίδος (ἡ) μτγν. θηλ. κ. ὑποκορ. τοῦ βάτραχος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.416.

βατραχίσκος (ὁ) 'Ησ. κ.νεώτ. 'Ησ. « βατραχίσκος· μέρος τι τῆς κιθάρας»· 2) νεώτ. μικρὸς βάτραχος.

βατραχίτης (ὁ) κ. νεώτ. λίθος ἀνοικτοῦ πρασίνου χρώματος, **φημιζόμενος ὡς** ἀντίδοτον κατὰ **πλείστων** δηλητηρίων: Πλίν.37,149· 2) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐκ χειραπληθαῦς σχιστοφυοῦς ἀποσεσαθρωμένου μοντισελλίτου βλ.λ.

βατραχιώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν, ὅ. βατραχίδαι, βατράχια βλ.λ.

βατραχόβδελλα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ζωοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **βδελλῶν.**

βατραχοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βάτραχον· 2) ἐν τῷ πληθ. **βατραχοειδῆ** (τὰ) ζωολ. οἰκογένεια ἀμφιβίων, εἰς ἣν περιλαμβάνονται **καὶ οἱ** βάτραχοι· 3) βοταν. τὰ βατραχιοειδῆ βλ.λ.

βατραχομυομαχία (ἡ) ἡ μάχη βατράχων καὶ μυῶν: Πλούτ.'Ηθ.873 F **ὥσπερ βατραχομυομαχίας γινομένης**· 2) παρῳδία τις ἔπους ἀποδιδομένη ἄλλοτε εἰς τὸν 'Ομηρον.

βατραχόρρινον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν σιλφιδῶν.

βάτραχος (ὁ) κ. μον. κ. νεώτ. κ. δημ., Ιων. βάθρακος (σχόλ. 'Ιλ.Δ 423) κ. **βότραχος** ('Ιππ. παρὰ Γαλ.19), Ιων. κ. κρητ. **βρόταχος** (Ξενοφ.40), κυπρ. **βρούχετος,** ('Ησ.), Φωκ. **βριαγχόνη** κ. **βρίαγχος** ('Ησ. ποντ. **βάβακος**) ἀδήλων ἀρχ. διαλέκτων **βράταχος** ('Ησ.), **βύρθακας, βρύτιχος,** δημ. κ. **βάρταχος, βαθρακός, βαθρακός, βόθρακος** κ. **βαρθακάς, βόθρακος** κ. **βοθρακός, βαθρακάς**

κ. βορθακός, βόθρακας, κ. βοθρακάς, βόρθακας κ. βορθακάς, μικρὸν ἀμφίβιον ζῷον τετράποδον καὶ ἄνευ οὐρᾶς : Βατραχομ.6,18,59,'Ηρ.4,131 οἱ Σκυθέων βασιλέες μαθόντες τοῦτο ἔπεμπον κήρυκα δῶρα Δαρείῳ φέροντα ὄρνιθά τε καὶ μῦν καὶ βάτραχον καὶ ὀϊστοὺς πέντε· || παροιμ. ὕδωρ πίνειν βάτραχος (πίνει νερὸ σὰν βάτραχος, εἶναι σωστὸς βάτραχος), Φερεκρ.70.5 βατράχοις οἰνοχοεῖν (ἐπὶ προσφορᾶς μὴ χρησίμου εἰς ἐκεῖνον πρὸς ὃν αὕτη γίνεται),'Ιουλ.Μεσοπ.358 Α μέλει μοι τῶν τοιούτων ἧττον τῶν ἐν τοῖς τέλμασι βατράχων· || δημ. ἐν ἐπιθ. χρ. : σωστὸς βάτραχος (ἄγαν ὑδροπότης)· 2) κ. μσν. κ. νεώτ. εἶδος ἰχθύος ἐκ τῶν σελαχοειδῶν κ. ἁλιεὺς καλούμενος, μσν.βατραχός : 'Αριστλ.Ζ1 749 ε,23,'Αθήν.7.286 περὶ δὲ βατράχου συμβουλεύει ὁ σοφώτατος 'Αρχέστρατος ἐν ταῖς γνώμαις τάδε· βάτραχον ἔνθ' ἂν ἴδῃς ὀψώνει καὶ γαστρίον αὐτοῦ σκεύασον, Προδρ.2,236 ἐκεῖνοι τρώγαυν βατραχούς, φησία, φιλομήλας· || νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τελεοστέων τῆς οἰκογεν. τῶν βατραχιδῶν βλ.λ., δημ. βατραχόψαρο, βαθρακόψαρο, φλάσκα, φλασκόψαρο· 3) τὸ κοῖλον μέρος τῆς ὁπλῆς τοῦ ἵππου : Γεωπ.16.1.9· || ὀθ. κ. ἐπὶ τοῦ ἀστέρος β τοῦ Κενταύρου : Πτολ.Μαθ.8.1· 4) 'Ησ. «βάτραχος· ἐσχάρας εἶδος»· 5) νόσημα τῆς γλώσσης· 'Αέτ. 8,39 «διόγκωσις τῶν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν μερῶν, μάλιστα δὲ τῶν φλεβῶν».

βατραχόσπερμα (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν τῆς οἰκογεν. τῶν φλωριδῶν.

βατραχόστομος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν αἰγοθηλιδῶν.

βατραχοτέτριξ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν ἀκριδιδῶν.

βατραχοφάγος (ὁ) νεώτ. ὁ τρώγων βατράχους.

βατραχόφρυνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος βατράχων τῆς οἰκογεν. τῶν δενδροφρυνισκιδῶν.

βατράχοφρυς (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος βατράχων τῆς οἰκογεν. τῶν πηλοβατιδῶν.

βατραχόψαρο (τό) δημ. ὁ ἰχθὺς βάτραχος βλ.λ.2).

βατραχώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς βάτραχον, ὁ εἰς βάτραχον ἁρμόζων, ὀθ.μτφ. ὁ εἰς ἠθικὸν βόρβορον ἀρεσκόμενος νὰ ζῇ: Γρηγ.Νύσσ.2,50 C τὰς βατραχώδεις ἑαυτῶν φωνάς, αὐτ.1,201 Β ὁ βατραχώδης βίος, αὐτ.1,201 C τοῖς ῥυπαροῖς τούτοις καὶ βατραχώδεσι λογισμοῖς· 2) νεώτ. τὸ οὐδ. πληθ. βατραχώδη ὡς οὐσ. οἱ βατραχίδαι βλ.λ.

βάτρισος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν ψηλαφιδῶν.

βατσέλι (τὸ) δημ. λεκάνη ἐκ μετάλλου ἢ πορσελάνης· 2) εἶδος ξυλίνου βυτίου· 3) δίσκος, παροψὶς πρὸς μεταφορὰν ποτηρίων, κυαθίσκων κττ. : Σολωμ.'Ονειρο 29 ἔκαναν φωνὲς καὶ γέλια | τὰ παιδιὰ μὲ τὰ βατσέλια· 4) ἐν ταῖς Ἰονίοις νήσοις μέτρον χωρητικότητος σιτηρῶν καὶ ξηρῶν καρπῶν· 5) μέτρον ἐμβαδοῦ ἀγρῶν καὶ ἐλαιώνων, ἴσον πρὸς 1214 τ.μ.

βατσέλλο (τό) δημ. κ. βασέλλο πολεμικὸν πλοῖον τῶν παλαιοτέρων χρόνων δίκροτον ἢ τρίκροτον.

βάτσινα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βάτος βλ.λ.

βατσίνα (ἡ) δημ. τὸ ἐμβόλιον, ἡ δαμαλὶς βλ.λ.· 2) ὁ δαμαλισμός, βατσινάρισμα : στὸ γιό μου δὲν πέτυχε ἡ βατσίνα· 3) ἡ ἐκ τοῦ ἐμβολιασμοῦ σχηματιζομένη πληγή, οὐλή : ἔχει στὸ μπράτσο της μιὰ μεγάλη βατσίνα.

βατσινάρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βατσινάρω, ὁ δαμαλισμὸς βλ.λ., τὸ μπόλιασμα.

βατσινάρω δημ. ἐμβολιάζω διὰ δαμαλίδος, δαμαλίζω βλ.λ., μπολιάζω.

βατσινιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἡ βάτος βλ.λ.

βάτσινο (τὸ) δημ. ὁ καρπὸς τῆς βάτου βλ.λ., τὸ βατόμουρο.

βάτσο (τὸ) δημ. ἡ βάτος βλ.λ.

βατσουνιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἡ βάτος βλ.λ.

βάττ (τό) νεώτ. κ. δημ. (ἀγγλ.) φυσ. κ. βάτ, βάττι(ον), οὐάττ, οὐάττιον μονὰς μετρήσεως τῆς ἠλεκτρικῆς ἰσχύος ἴση πρὸς τὴν ἰσχὺν τὴν παρεχομένην ὑπὸ ῥεύματος ἑνὸς ἀμπὲρ ὑπὸ διαφορὰν δυναμικοῦ ἑνὸς βόλτ· || βάττ ὡριαῖον μονὰς ἐνεργείας, ἴση πρὸς τὸ ἔργον τὸ παραγόμενον ὑπὸ ἰσχύος ἑνὸς βάττ ἐπὶ μίαν ὥραν.

βάττα (ἡ) δημ. ἡ βάτα· 2) πήλινον πορῶδες μικρὸν ἀγγεῖον ὕδατος, κανάτι.

βατταλαλῶ δημ. κ. βαρταλαλῶ φλυαρῶ, πολυλογῶ, φωνασκῶ· || ἐρίζω μεγαλοφώνως, διαπληκτίζομαι κραυγάζων.

βάτταλος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ βάταλος· 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν δρασιδῶν.

βατταρίζω κ. νεώτ. δημ. κ. βαρταλίζω, βαλταλίζω ψελλίζω, τραυλίζω, μετὰ δυσκολίας ἀρθρώνω, εἶμαι βραδύγλωσσος· ΑΒ 30,24 «βατταρίζειν· ἄσημα καὶ ἀδιάρθρωτα διαλέγεσθαι» : 'Ιππῶν.108, Ζ Τραγ.27 γέλωτα ὀφλισκάνειν.. ἐν ταῖς συνουσίαις οὐ ξυνείρων, ἀλλὰ βατταρίζων καὶ ταραττόμενος, Δίων Χρ.1,317 Α οἱ δὲ αὐτῶν βατταρίζουσι καὶ ἀσαφῶς λέγουσιν· 2) νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. λέγω ἀνοήτους λόγους, μωρολογῶ.

βαττάρισμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βατταρισμὸς βλ.λ. : Τζέτζ.Χιλ.6,347 ἐκ τῶν βατταρισμάτων, - τὰ πρῶτα βατταρίσματα τοῦ μωροῦ.

βατταρισμός (ὁ) κ. νεώτ. ὁ τραυλισμός, ἡ ἄναρθρος ὁμιλία, τὸ βαττάρισμα : Φιλόδ.Ρητ.2,136 δ· 2) ὀθ. τὸ τερέτισμα τῶν χελιδόνων : Εὐστάθ.1914,32.

βατταριστής (ὁ) 'Ησ. κ. νεώτ. ὁ βατταρίζων, ὁ βραδύγλωσσος· || ὁ λέγων φληναφήματα.

βαττεβιλλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. ὀρυκτὸν προϊὸν ἀποσαθρώσεως βασαλτικοῦ τόφφου.

βαττερσβύα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος τῆς οἰκογενείας τῶν κυαθοφυλλιδῶν τετρακοραλλίων.

βάττικες 'Ησ. «βάττικες· γυναῖκες, Βοιωτοί».

βαττιόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. τὸ βαττόμετρον βλ.λ.

βάττιον (τὸ) νεώτ. τὸ βάττ βλ.λ.

βαττολόγημα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ἡ βαττολογία, ἡ περιττολογία, ἡ πολυλογία : Θεόδ.'Ικον. Μάρτ.Κηρ.232,3 ῥήματα... ξένα τῆς παρὰ χριστιανοῖς ἐλπίδος περιέχοντα βαττολογήματα.

βαττολογία (ἡ) 'Ησ. κ. νεώτ. τὸ βαττολογεῖν, ἡ περιττολογία, ἡ φλυαρία· || ἡ μωρολογία : 'Ησ. «βαττολογία· ἀργολογία, ἀκαιρολογία».

βαττολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βαττολογίαν.

βαττολόγος-ον νεώτ. φλύαρος, μωρολόγος.

βαττολογῶ-έω μτγν. κ. νεώτ., μέλλ. -ήσω τραυλίζω, ματαιολογῶ, φλυαρῶ, βατταρίζω βλ.λ. : ΚΔ Ματθ.6,7 προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· 2) νεώτ. λέγω μωρίας.

βαττομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βαττόμετρον βλ.λ. : βαττομετρικὸς γνώμων.

βαττόμετρον (τό) νεώτ. ὄργανον μετρήσεως τῶν καταναλισκομένων βάττ βλ.λ.

βατυκλῆς (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν κτενοβραγχίων γαστεροπόδων.

βατύλη (ἡ) μτγν. ἡ νάνος, ἡ βραχύσωμος γυνή : Σχόλ.'Αριστοφ.Πλ.1012 τὰς μικρὰς θηλείας βατύλας.

βατῶ-έω ὀχεύω, βατεύω : ΑΠ 9,317 τοὶ δὲ τραγίσκοι εἰς ἐμὲ δερκόμενοι τὰς χιμάρας ἐβάτευν· || κ. παθ. ἐπὶ αἰγῶν : Θεόκρ.1,87 ὡπόλος ὅκκ' ἐσορῇ τὰς μηκάδας οἷα βατεῦνται· 2) παρὰ Δελφοῖς πατῶ : Πλούτ.'Ηθ.292 Ε «τὸ πατεῖν βατεῖν καὶ τὸ πικρὸν βικρὸν ἐπιεικῶς καλοῦσιν».

βατώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βάτον,

ὁ ἀκανθώδης: Στράβ.4,3,5 **κατὰ δὲ τὰς πολεμικὰς ἐφόδους συμπλέκοντες τὰς τῶν θάμνων λύγους βατώδεις οὔσας ἀπέφραττον τὰς παρόδους·** 2) ὁ τῆς βάτου, ὁ ἐκ τῆς βάτου προερχόμενος: Ἀθήν.2,51 **Φανίας δ' ὁ Ἐφέσιος.. γράφει τὸ μόρον τὸ βατῶδες** (τὸ βατόμορον)· 3) ὁ κεκαλυμμένος ὑπὸ βάτων: Πολύβ.2,28,8 **τινὰς τῶν τόπων βατώδεις ὄντας,** αὐτ.12,22,4 **ὀφρὺν τοῦ ποταμοῦ ἀπότομον οὖσαν καὶ βατώδη.**

βαῦ (τὸ) νεώτ. ἀπόδοσις τῆς σημιτικῆς ὀνομ. (**βάου**) τοῦ δίγαμμα βλ.λ.

βαύ, βαύ ἡ ἀπομίμησις τῆς ὑλακῆς τῶν κυνῶν, τὸ γαύγισμα τῶν σκυλιῶν, γαύ, γαύ: Κωμ.Ἀδέσπ.1304.

βαῦ Ἡσ. «εἶδος ἄνθους».

βαυαρικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βαυαρούς, τὴν Βαυαρίαν: **βαυαρικὰ ἔθιμα - σχολεῖα - πόλεις·** 2) **βαυαρικὴ σμύρις** (ἡ) νεώτ. ὀρυκτ. κόνις τοῦ πετρώματος ἐκλογίτου, οὖσα ἐν χρήσει ἐν Βαυαρίᾳ ὡς μέσον λειάνσεως ἀντὶ τῆς σμύριδος.

βαυαροκρατία (ἡ) νεώτ. ἡ κυριαρχία τῶν βαυαρῶν· || εἰδ. ἡ ὑπὸ βαυαρῶν διοίκησις τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἐπὶ βασιλέως Ὄθωνος (1833-1843).

βαυαρόφιλος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ φίλος τῶν βαυαρῶν, τῆς βαυαροκρατίας βλ.λ.

βαυβαλίζω μτγν. κ. δημ. βαυκαλίζω, ἀποκοιμίζω τὸ βρέφος δι' ᾄσματος, μὲ νανουρίσματα, μπαμπαλίζω: Ἀλεξ.229.

βαύβυκες Ἡσ. «πελεκᾶνες».

βαυβώ (ἡ) Ἐμπ.153 ἡ κοιλία.

βαυβῶ-άω μελλ. -ήσω καθεύδω, κοιμῶμαι· Ἀντιατт. 85,11 «**βαυβᾶν ἀντὶ τοῦ καθεύδειν**»: Εὐρ.ἀπ. 695 **βαυβῶμεν εἰσελθόντες,** Κάνθαρος 3· 2) ἐνεργ. κοιμίζω τινά· Ἡσ. «βαυβᾷ· κοιμίζει».

βαυβών-ῶνος (ὁ) ὄλισβος βλ.λ.: Ἡρώνδ.6,19.

βαΰζω δωρ. **βαΰσδω** κατ' ὀνοματοποιΐαν, φωνάζω βαύ, βαύ, ὑλακτῶ, γαυγίζω: Σώφρων π. Τζέτζ. Λυκόφρ.77 **ὁ γὰρ κύων βαΰξας λύει τὰ φάσματα,** - **ἡ σκύλλα κάτω βαΰζει·ποιός νά 'ναι·** 2) ἐπὶ ἀνθρώπων ὠργισμένων, φωνάζω, ὑβρίζω, οὐρλιάζω: Ἀριστφ.Θεσμ.173 **παῦσαι βαΰζων·** 3) κρυφίως ἀπειλῶ: Αἰσχ.Ἀγ.449 **τάδε σῖγά τις βαΰζει·** 4) Ἡσ. «βαΰζειν.. ἀσαφῶς λέγειν»· 5) μτβ. ἐπὶ κυνός, ὑλακτῶ, γαυγίζω τινά: Πλούτ.Ἠθ.787 C **κύνες γὰρ καὶ βαΰζουσιν ὃν ἂν μὴ γινώσκωσι καθ' Ἡράκλειτον·** 6) ὁμ. μτβ. ἐπὶ προσ. ὀλοφύρομαι, θρηνῶ τινα: Αἰσχ.Πέρσ.13 **νέον δ' ἄνδρα βαΰζει.**

βαῦθεῖ Ἡσ. «μασᾶται».

βαυΐζω δημ. βαΰζω, ὑλακτῶ: Κάλβος Ἥφαιστος 19 **σκύλοι ἐκεῖ τώρα ἀδέσποτοι μόνον βαυΐζουν.**

βαυκάλη (ἡ) μτγν. λίκνον, κούνια: Σωραν.1,106.

βαυκάλημα-τος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ᾆσμα ᾀδόμενον πρὸς ἀποκοίμησιν τῶν νηπίων, νανούρισμα: Σωκρ.Ἐπιστ.27 **ἐτιθηνήθην γὰρ ἐκ νέου ἔτι πάλαι Σωκρατικοῖς, ὡς ἂν τις εἴποι, βαυκαλήμασιν·** 2) νεώτ. μτφ. ἀπατηλὴ ὑπόσχεσις παρ' ἄλλου ἢ ἀβάσιμος ἐλπίς, πρβλ. βαυκαλίζω 2).

βαυκάλησις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ βαυκαλᾶν βλ.λ., τὸ νανούρισμα.

βαυκαλίζω Ἡσ., ΑΒ κ. νεώτ. βαυκαλῶ, ἀποκοιμίζω παιδίον ᾄδων μονοτόνως, νανουρίζω· 2) μτφ. διὰ τῶν λόγων ἢ τῶν τρόπων μου ἀπατηλῶς ἐμβάλλω ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἴς τινα τὴν ἐλπίδα ἐπιτεύξεως ἀγαθοῦ, οἷον πλούτου, θέσεως, διακρίσεως, προαγωγῆς, ἀπονομῆς τοῦ δικαίου του κττ.: **οἱ ὑποψήφιοι κατὰ κανόνα βαυκαλίζουσι τοὺς ἐκλογεῖς δι' ὑποσχέσεων,** - **τὴν ἐβαυκάλιζε μὲ γάμον·** || τὸ παθ. -ομαι κ. μέσ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ.: **ἐβαυκαλίζετο ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ διὰ διαβεβαιώσεων διορισμοῦ,** - **οἱ ὀκνηροὶ προικοθῆραι βαυκαλίζονται δι' ἐλπίδων ἀμέσου πλουτισμοῦ.**

βαυκάλιον (τὸ) μτγν. πήλινον ἢ ὑάλινον στρογγυλοειδὲς καὶ στενόλαιμον ἀγγεῖον ὅπερ κατὰ τὴν εἰς αὐτὸ εἰσροὴν ἢ τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐκροὴν ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ ἀναδίδει διακεκομμένον ὑπόκωφον ἦχον· πρβλ. κουκλούνα, τσότρα, νταμιζάνα: Ὀλυμπιόδ.Μετ.93,6, Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,94.

βαύκαλις-ιδος (ἡ) μτγν. χαλκοῦν ἢ πήλινον στενόλαιμον ἀγγεῖον, ἰδίως τὸ πρὸς ψύχρανσιν ὕδατος ἢ οἴνου, ψυκτήρ: Ἀθήν.11,784 B «βαυκαλὶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ αὕτη, ὡς Σώπατρος ὁ παρῳδὸς **βαυκαλὶς ἡ τετρακότυλος**», ΑΠ 11,240.

βαυκαλιστής (ὁ) νεώτ. ὁ βαυκαλίζων βλ.λ.

βαυκαλιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ κατάλληλος πρὸς τὸ βαυκαλίζειν βλ.λ.

βαυκαλιστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ βαυκαλήσεων.

βαύκαλον ΕΜ 192,20 «μαλακιζόμενον, τρυφερόν, καὶ ὡραῖστόν».

βαυκαλῶ-άω ἀποκοιμίζω παιδίον ᾄδων μονοτόνως, βαυκαλίζω, νανουρίζω· Σουΐδ. «τιθηνεῖσθαι μετ' ᾠδῆς τὰ παιδία»: Κράτ.Ἐπ.33, Ὠριγ.6,657 F **γραῦς ἐπὶ τῷ βαυκαλῆσαι παιδίον μῦθον ἐπάγουσα·** 2) βοῶ, φωνάζω ἰσχυρῶς, δυνατά: Λουκ. Λεξιφ.11 **ἐπινύσσων τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλῶν καὶ διακωδωνίζων** (Σχολ. «οἷον εἰ διαβρέχων, ἢ βοῇ καλῶν καὶ συστρέφων»)· 3) νεώτ. μτφ. ἐξαπατῶ δι' ὑποσχέσεων, βαυκαλίζω βλ.λ.2).

βαυκανήσεται Ἡσ. «βοήσεται»· πρβλ. βαυκαλῶ.

βαυκίζω μτγν. θρύπτομαι, χαϊδεύομαι, τρυφερεύομαι· ΑΒ 225· || ὁμ. μέσ. **-ίζομαι** ἐν τῇ αὐτ. σημ.· Ἡσ. «βαυκίζεσθαι θρύπτεσθαι»: Ἀλεξ.222,9 **τὸν παραμασύντην εἰσίδω τὸν ἀνόσιον βαυκιζόμενον τὰ λευκὰ τ' ἀναβάλλονθ' ἅμα.**

βαυκίς-ίδος (ἡ) εἶδος γυναικείου πολυτελοῦς ὑποδήματος: Ἀριστφ.ἀπ.342, Ἀλεξ.98,7.

βαύκισμα-ατος (τὸ) προσποίησις, τρυφέρευμα, χάϊδευμα· ΑΒ 225, Ἡσ. «βαυκίσματα·τρυφερώματα».

βαυκισμός (ὁ) Ἡσ. «ἰωνικὴ ὄρχησις καὶ εἶδος ᾠδῆς πρὸς ὄρχησιν πεποιημένον»: Πολυδ.4,100.

βαυκοπανουργία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βαυκοπανούργου βλ.λ.

βαυκοπανοῦργος-ον (ὁ) ὁ διὰ προσποιήσεως ἐπιδιώκων τι, ὁ διὰ τῆς πανουργίας ἐπιδεικνυόμενος: Ἀριστλ.ΗΝικ.1127 a,27· πρβλ. βαυκὸς 2).

βαυκοπανούργως ἐπίρρ.νεώτ. κατὰ τρόπον βαυκοπανοῦργον βλ.λ., ὅλως προσποιητόν, ἐπίπλαστον.

βαυκός-ή-όν (ὁ) τρυφερός, ἁβρός, ἡδύς· 2) ὁ διαθρυπτόμενος, ὁ προσποιητὴν μαλακότητα ἤθους ἔχων, χαδερός.

βαυλδονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν περιέχον χαλκόν, μόλυβδον καὶ ἀρσενικόν, ὑδροξίδιον χαλκοῦ καὶ ὕδωρ.

βαυλέα (ἡ) παλαιοζ. γένος μαλακίων ὑπαγόμενον εἰς τὰ **χαμιδῆ ἑτερόδοντα ἐλασματοβράγχια,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βαῦλος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ.κ. **-ῦλος** βαΐλος βλ.λ.

βαῦνος-η (ὁ) μτγν. κλίβανος, χωνευτήριον, κάμινος, φοῦρνος: Ἐρατοσθ.24, Μάξ.Τύρ.22,3 **πρὸς τῷ βαύνῳ καὶ τῷ πυρὶ διημερεύοντες·** || πύραυνον μέγα· Πολυδ. «χυτρόπους».

βαυονέττα (ἡ) νεώτ. (γαλλ.) ἄ. μπαγιονέττα βλ.λ.

βαυοννίς-ίδος (ἡ) νεώτ. (γαλλ.) ἡ μπαγιονέττα βλ.λ.

βαυοννιστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἡ δερματίνη κρεμάστρα, ἡ χρησιμεύουσα πρὸς ἐξάρτησιν τῆς βαϊοννίδος, (μπαγιονέττας) βλ.λ. ἐκ τοῦ ζωστῆρος τοῦ φέροντος ταύτην.

βαυρία (ἡ) ΕΜ 389,24 «κατὰ Μεσσαπίους σημαίνει τὴν οἰκίαν».

βαυριόθεν ἐπίρρ. οἴκοθεν: Κλέων Σικ.2 **τοῦτο μὲν οὖν ῥέξαντες ἀολλέες ἠγερέθοντο βαυριόθεν βριαροὶ γοργοφόνοι νέποδες·** πρβλ. βαυρία.

βαύριον (τὸ) οἴκημα· ΕΜ 389,24 «εἴρηται ὅτι βαύριον κατὰ Μεσσαπίους σημαίνει τὴν οἰκίαν».

βαῦς Ἐπιγρ. συντετμ. τύπος τῆς λ. βασιλεύς.

βαύσδω δωρ. βαύζω βλ.λ. : Θεόκρ.6,10 ἁ δὲ βαύσδει εἰς ἅλα δερκομένα.

βαυσμός (ὁ) μσν. κραυγή, βόμβος, βοή, βουϊτό : Εὐστ.Πονημ.260,60 ὅτε ὑγρὸν ἐπιπροσθήσει τῷ καθαρῷ τοῦ πνεύματος, εἰς τυμπάνου μεταπίπτει βοήν, εἶτα ὑποβάσεως λόγῳ καὶ εἰς βαυσμόν.

βαυστικός-ή-όν σχόλ. ὁ ἔχων τάσιν πρὸς ὑλακήν : Σχόλ.Ὀππ.Ἁλ.1,721.

βαυτσί (τό) δημ. τὸ φυτὸν δαῦκος βλ.λ. τὸ καρωτὸν βλ.λ.· ἄ. δαυκί.

βαυχίνειος βαλβίς (ἡ) κ. βωχίνειος νεώτ. ἰατρ. δύο μηνοειδεῖς πτυχαὶ ἐν τῷ αὐλῷ τοῦ παχέος ἐντέρου, συνιστῶσαι βαλβῖδα, ἥτις χρησιμεύει πρὸς παραπομπὴν τῶν ἐν τῷ λεπτῷ ἐντέρῳ περιεχομένων εἰς τὸ παχὺ καὶ κωλύει τὴν παλινδρόμησιν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ παχέος εἰς τὸ λεπτόν, ἄ. εἰλεατυφλική, ἡ τυφλική βαλβίς.

βαυχινία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν χεδροπῶν.

βαφά Ἡσ. « ζωμός. Λάκωνες ».

βαφεῖο(ν) (τό) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἐργαστήριον τοῦ βαφέως βλ.λ., ὁ τόπος ἔνθα βάπτουσι : Στράβ.16,2,23 καὶ δυσδιάγωγον μὲν ποιεῖ τὴν πόλιν ἡ πολυπληθία τῶν βαφείων, Εὐστ.1415, 62 φάρμακα τὰ τῶν ζωγράφων βάμματα ὅθεν καὶ φαρμακῶνες τὰ βαφεῖα, - ἐπῆγα τὸ φόρεμα στὸ βαφεῖο, - βαφεῖον καὶ καθαριστήριον.

βαφεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ. δημ. **βαφιάς** ὁ βάπτων, ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὴν βαφὴν ὑφασμάτων ἢ ἄ. πραγμ. : Πλάτ.Πολ.429 D οἱ βαφεῖς, ἐπειδὰν βουληθῶσι βάψαι ἔρια, Πλούτ.Περ.12 βαφεῖς, μαλακτῆρες χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος, Ἰω.Χρυσ.1,242 E ποικιλταῖς καὶ βαφεῦσιν· 2) ὁ ἐπιχρυσῶν, ὁ χρυσωτής : Ζώσ.Ἀλχ.154 B.

βαφή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ καταβύθισις πεπυρακτωμένου σιδήρου εἰς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ πρὸς σκλήρυνσιν : Σοφ.Αἴ.651 βαφῇ σίδηρος ὣς ἐθηλύνθην στόμα, Θεοφρ.ΙΦ 5,3,3 ἀνιέναι τὴν τοῦ σιδήρου βαφήν, Ἐρωτόκρ.Β 1075 κι ὁποιο σπαθὶ εἶχ᾽ ἔτοια βαφὴ σίδερο δὲν τὸ πιάνει, - χάλασε ἡ ἀτσαλένια βαφή του· || μτφ. τόνωσις, ἐνίσχυσις : Πλούτ.Ἠθ.988 D τῆς ἀνδρείας οἷον βαφή τις ὁ θυμός ἐστι καὶ στόμωμα, Ἐρωτόκρ.Γ 1522 καὶ τὴν καρδιὰ μὲ τὴ βαφὴ τσ᾽ ἀπομονῆς νὰ βάψῃ· 2) τὸ βάπτειν, ἡ καταβύθισις ἐν ἐγχρωμάτῳ ὑγρῷ ἢ ἡ ἐπικάλυψις δι᾽ ὑγροῦ χρώματος πρὸς βαφήν, τὸ χρωματίζειν, τὸ βάψιμο : Πάπ.ἔπεμψα εἰς βαφὴν ἐρίδια, - βαφὴ φορεμάτων - νημάτων - μαλλίων - αὐγῶν - τοῦ τοίχου· 3) αὐτὸ τοῦτο τὸ χρῶμα, ἡ χροιά : Αἰσχ.Ἀγ.239 κρόκου βαφὰς δ᾽ ἐς πέδον χέουσα, Εὐρ.Ἡρ.1190 ἑκατογκεφάλου βαφαῖς ὕδρας, Λουκ.Νεκρ.Δ 18,2 ἄνθη ξηρὰ εἴ τις βλέπαι ἀποβεβληκότα τὴν βαφήν, Μηναῖ. 4,16 Συναξ.ᾠδὴ ζ´ αἱμάτων βαφαῖς ἐπιχρώσας σεαυτῷ πορφύραν, Ἐρωτόκρ.Δ 898 μαυρίζει καὶ μελαχρινὸς βαθιᾶς βαφῆς ἐγίνη, Σολωμοῦ Ἐθν. Ὕμν.131 καὶ τὸ πέλαο χρωματίζει μὲ αἱματόχροη βαφή· || ἐπὶ οἴνου : Πλούτ.Ἠθ.650 A ὅταν οὖν ὁ οἶνος εἰς ὑγρότητα πολὺν ἐμπέσῃ, ἀποβάλλει τὴν βαφήν· 4) ἡ τέχνη τοῦ χρωματίζειν χαλκόν, ἡ μίλτωσις, σμάλτωμα : Πλούτ.Ἠθ.395 b χαλκοῦ βαφῇ κυάνου στίλβοντος· 5) χρύσωσις ἢ ἐπαργύρωσις : Ζώσ.Ἀλχ.168· 6) μτφ. ρύπος, ἀκαθαρσία : Πλούτ.Ἠθ.779 C βαφὴν οὐκ ἀφιέντα τῆς τυραννίδος, Φιλόστρ.Ἐπ.22 ἵνα ἀγνοῶσι τὸ αἷμα τῇ κοινωνίᾳ τῆς βαφῆς· 7) μολυσμός, μίασμα, δυσοσμία, δυσωδία : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.2,13.

βαφία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἐλλοβοκάρπων.

βαφιάς (τό) δημ. κ. ὁ βαφεὺς βλ.λ.

βαφικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸ βάπτειν κατάλληλος : Διοσκ.Εὐπορ.1,37 βαφικὸς κόκκος, Λουκ.Ψευδομ.12 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν, Πάπ. ἐργαστήρια βαφικά, Κεδρ.10 D ἐκλεκτοὺς λίθους καὶ τὰ βαφικά, - βαφικαὶ ρίζαι, - βαφικὰ βότανα· || κ. νεώτ. κ. δημ. βαφικὴ τέχνη ἢ ἁπλῶς βαφικὴ ἡ τέχνη τοῦ βάφειν ἢ τοῦ βαφέως : Φίλ.1,353,19 ὅσοι τῆς ἐν βαφικῇ καὶ μυρεψικῇ τεχνῖται περιεργείας, Πάπ. ἐπιτηρηταὶ μισθοῦ βαφικῆς, - ἡ βαφικὴ δίνει πολλὰ κέρδη· 2) ἀλχημ. βαφικαὶ βίβλοι βιβλία πραγματευόμενα περὶ χρυσώσεως καὶ ἐπαργυρώσεως : ΨΔημοκρ.π.Συν.Ἀλχ.52 B συνεγράψατο βίβλους βαφικαύς· 3) μτγν. τὸ οὐδ. βαφικὸν ὡς οὐσ. εἶδος Ἰνδικοῦ : Διοσκ.5,92· 4) νεώτ. βοταν. βαφικὸς κόκκος ἔντομον παράσιτον, ἀπαντῶν ἐπὶ τῶν φύλλων καὶ καρπῶν τῆς πρίνου καὶ ἀρίας καὶ χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν βαφικὴν βλ.λ.

βάφιον Ἡσ. « ὀξύβαφον. Ταραντῖνοι ».

βάφισ(σ)α (ἡ) πάπ. ἡ βαφεὺς βλ.λ. (πιθ.).

βάφομαι δημ. μέσ. κ. παθ. τοῦ βάφω βλ.λ.

βαφόρ(ρ)ιζα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἀλκάνη βλ.λ. ἡ βαφική.

βαφτίδια (τὰ) δημ. τὰ βαφτίσια βλ.λ.

βαφτίζω δημ. διὰ τῆς τελετῆς τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος βλ.λ. καθιστῶ τινα χριστιανὸν δίδων εἰς αὐτὸν τὸ ἀτομικὸν κύριον ὄνομά του : αὔριο βαφτίζουμε τὸ παιδί, - τὸν ἐβάφτισε ὁ δεσπότης (ἐτέλεσε τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος)· || γίνομαι ἀνάδοχος βλ.λ. βαπτιζομένου : ὁ νουνός του τὸν ἐβάφτισε μὲ δυὸ ὀνόματα, - τὸ παιδί του θὰ τὸ βαφτίσῃ ὁ δήμαρχος (θὰ εἶναι ἀνάδοχος ὁ δήμαρχος), παροιμ. τρελλὸς παπὰς τὸν ἐβάφτισε (εἶναι παράφρων)· ὁμ. βαφτίζω καὶ μυρώνω, ἄρα ζήσῃ καὶ μὴ ζήσῃ (ἐπὶ ἐκτελούντων ἔργον τι τυπικῶς καὶ ἀδιαφορούντων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν του)· 2) μτφ. ἀποδίδω εἴς τινα τίτλον ἢ παρωνύμιον συνήθ. σκωπτικόν : οἱ φίλοι του τὸν ἐβάφτισαν καπετάνιο, - τὸν ἐβάφτισε κάποιος στραβοσάγωνο καὶ τοῦ ᾽μεινε· 3) ὁμ. μτφ. κατ᾽ ἐπέκτ. ναθεύω δι᾽ ὕδατος : δὲν ὑπάρχει γαλατᾶς ποὺ νὰ μὴ βαφτίζῃ τὸ γάλα, - ἄρχισε καὶ βαφτίζει τὸ κρασί του· 4) ὁμ. μτφ. ἐμποιῶ ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν : μὲ τὴ φορεσιὰ ποὺ τοῦ χάρισες τοῦ δύστυχου τὸν βάφτισες.

βάφτιση (ἡ) δημ. ἡ βάπτισις βλ.λ. : ἔγινε ἡ βάφτιση, - δὲν ἤμουνα στὴ βάφτιση.

βαφτίσια (τὰ) δημ. κ. **-ίδια** ἡ τελετὴ τῆς βαπτίσεως, ἡ βάπτισις καὶ ἡ ἐπακόλουθος οἰκιακὴ ἑορτή: εἴχαμε βαφτίσια στὴ γειτονιά, - θὰ πᾶμε σὲ βαφτίσια· || φρ. στὸ γάμο του βαφτίσια (συμβιβάζει τ᾽ ἀσυμβίβαστα, ὁμιλεῖ ἄνευ λογικοῦ εἱρμοῦ, λέγει ἀσυναρτησίας), ὁμ. τοῦ φτωχοῦ βαφτίσια (ἐπὶ πενιχρᾶς ἐν οἴκῳ δεξιώσεως).

βαφτισιμιός (ὁ) δημ., θηλ. **-μιά**, ἄ. **βαφτιστήρι** (τό), θηλ. **-ήρα** ὁ βαφτιστικὸς βλ.λ., ἄ. ἀναδεξιμιός.

βάφτισμα (τὸ) δημ. ἡ βάπτισις, τὸ βάπτισμα βλ.λ.

βαφτισματοχάρτι (τό) δημ. τὸ ὑπὸ τοῦ βαπτίσαντος ἱερέως συντασσόμενον ἔγγραφον τῆς βαπτίσεως.

βαφτιστήρα (ἡ) δημ., οὐδ. **-ήρι** (τό), ἡ βαπτιστική βλ.λ.

βαφτιστήρι (τὸ) δημ. ἀδιακρίτως φύλου ἀναδεκτός, βαπτιστικός -ή βλ.λ.

βαφτιστίκι (τὸ) δημ. κ. **βαφτιστίκια** (τὰ) τὸ διὰ τὸν βαπτιστικὸν βλ.λ. δῶρον τοῦ ἀναδόχου· 2) εἰδ. τὰ εὐθὺς μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς βαπτίσεως διανεμόμενα ταῖς παρισταμέναις μετάλλινα ἐνθύμια ἤτοι μικροὶ σταυροὶ ἢ μετάλλια ἔχοντα ἔκτυπον τὴν εἰκόνα τῆς βαπτίσεως τοῦ Ἰησοῦ· ; ὁμ. κ. τὰ εἰς τοὺς παρισταμένους παῖδας ριπτόμενα νομίσματα.

βαφτιστικό (τὸ) δημ. ληξιαρχικὸν ἔγγραφον βαπτίσεως : στὴν καταστροφὴ ἔχασα τὸ βαφτιστικό μου.

βαφτιστικός (ὁ) δημ. ὁ βαπτιστικός βλ.

βάφτρα (ἡ) δημ. ὀνομασία εἴδους τῆς ἐρυθρᾶς οἰνοφόρου ἀμπέλου ἄ. κοκκινόρωγο, βάφα.

βάφω δημ., ἀόρ. ἔβαφα, παθ. ἀόρ. (ἐ)βάφτηκα, μτχ. παρακ. βαμμένος χρωματίζω, βάπτω βλ.: Νιρβάνας Παγά λαλέουσα 93 μαῦρα ἔχω βάφει τὰ πανιὰ | καὶ τὶς ἀντένες μαῦρες, - βάφω τοῖχο - παράθυρα - ἔπιπλο, - βάφω φορέματα, - βάφει τὸ μαλλιά της τὰ νύχια της - νήματα· || φρ. εἴρων. δὰν τὰ βάφω μαῦρα (δὲν σκοτίζομαι, δὲ δίνω έναν παρά)· || γεν. δίδω ἐπιφανείᾳ τινὶ ἀπόχρωσιν ἰδιάζουσαν, διάφορον τῆς συνήθους αὐτῇ : Πολ.'Εκλ. Τραγ.177 κόκκιν' ἀχείλι ἐφίλησα κι ἔβαφε τὸ δικό μου. . κι ἔβαφε ἡ ἄκρη τοῦ γιαλοῦ· || κ. παθ.: Κρυστ. Κέντημα Μαντηλιοῦ 9 καὶ βάφεται ἡ κορφὴ καὶ τ' οὐρανοῦ ἡ λουρίδα ροδόλευκη· 2) τὸ μέσ. βάφομαι φιμυθιοῦμαι, φτιασιδώναμαι, φτιάνομαι : βάφεται πολὺ αὐτὸ τὸ κορίτσι· 3) ἡ μετ. παθ. παρακ. βαμμένος ὡς ἐπίθ. βλ.

βάχ δημ. σχετλιαστικὸν ἐπιφ. ἐκφερόμενον συνήθ. μετὰ τοῦ ἄχ. βλ.: ἄχ βάχ· || σπαν. κ. μόνον ἐν ἀναφορᾷ πρὸς ἕτερον πρόσωπον εἰς ἔκφρασιν συλλυπητηρίου συμπαθείας: βάχ τὸν κακομοίρη, ἄδικα τὸν καταδίκασαν, - βάχ τί τοῦ 'μελλε νὰ πάθῃ τοῦ φτωχοῦ.

βάχθαι 'Ησ. « τέλμα ὕδατος ἢ βάθος ».

βαχιθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογενείας τῶν τραγουλιδῶν θηλαστικῶν, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βάφα (ἡ) δημ. ἄ. βάφτρα βλ.

βάφιμο (τὸ) δημ., πληθ. -ίματα ἡ βάφις, ἡ πρᾶξις τοῦ βάφειν, ἡ βαφὴ βλ.: βάφιμο μαλλιῶν - αὐγῶν - πόρτας - τοίχου· || κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βάφειν, ὁ διὰ βαφῆς ἐπιτευχθεὶς χρωματισμός : καλό - κακό - ἀδύνατο βάφιμο· 2) εἰδ. ἡ φιμυθίωσις, τὸ φτιασίδωμα : τὸ πολὺ βάφιμο τὴν ἀσχημίζει· 3) εἰδ. ἡ ἔμβαφις τοῦ κατειργασμένου θερμοῦ σιδήρου ἢ χαλκοῦ ἐν ὑγρᾷ σκευασίᾳ, ἡ βάφις βλ. 2)· 4) ὡς οὐδ. (πληθ. βάφιμα) τοῦ ἐπιθ. βάφιμος βλ.: βάφιμα εἶναι τὰ ροῦχα σου.

βάφιμος (-η)-ο(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δεκτικὸς βαφῆς ἢ ὁ πρόσφορος, ὁ κατάλληλος πρὸς βαφήν : 'Ιάμβλ.Πυθ.17,76 οἱ βαφεῖς προσεκκαθάραντες ἔστυφαν τὰ βάφιμα τῶν ἱματίων, - τὸ πλοῖον μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν εἶναι βάφιμον μέχρι καὶ τῶν ἰσάλων, - βάφιμες κουβέρτες, - δὲν εἶναι βάφιμα τὰ ροῦχα σου, εἶναι πολὺ τριμμένα.

βάφις-εως (ἡ) ἡ πρᾶξις τοῦ βάφειν, ἡ βαφή, τὸ χρῶμα : Περικτίων π. Στοβ. ποικίλα ἀπὸ θαλασσίης βάφιος τοῦ κόχλου· 2) ἡ σκλήρυνσις τοῦ χαλκοῦ ἢ σιδήρου διὰ βαφῆς βλ. : 'Αντιφ.π.Πολ. 7,169 βάφις χαλκοῦ ἢ σιδήρου.

βάω βαίνω βλ. μόνον ἐν συνθέτ. μετὰ προθ. ΕΜ 187,44 « εἰ μὲν ἐκ τοῦ βῆναι, βᾶναι, καὶ κατὰ συγκοπὴν βᾶν· εἰ δὲ θέμα ἐστὶ βῶ βᾷς βᾷ, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον βᾶν ».

βγαίνω μσν. κ. δημ., μέλλ. θὰ βγῶ κ. θά 'βγω, ἀόρ. (ἐ)βγῆκα, προστ. ἔβγα- (ἐ)βγάτε, μτχ. παθ. παρακ. βγαλμένος κ. βγαρμένος ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι, ἀποβαίνω : Κρυστ.Τραγούδι Βρύσης 3 βγαίνει στὸν ἥλιο νά λιαστῇ, - τὴν ὥρα ποὺ ἔβγαινα ἀπὸ τὸ σπίτι μου, - βγήκαμε κολυμπῶντας στ' ἀκρογιάλι, παροιμ. βγῆκε ἡ λομπὴ στὸ διάβα καὶ πομπεύει τοὺς διαβάτες (ἐπὶ εὐτελῶν περιπαιζόντων τοὺς εὐϋπολήπτους)· || τῆς λ. ἐν συνεκφοραῖς προσλαμβανούσης διαφόρους παρεμφερεῖς, ἰδίως μτφ. σημ. οἷον ἐν φρ. βγαίνω στὸ κλαρὶ (γίνομαι ληστής), - βγαίνω στὸ θέατρο (ἀνέρχομαι ἐπὶ τῆς σκηνῆς), - ἀκόμα δὲ βγῆκε ἀπὸ τ' αὐγό του καὶ κάνει τὸν καμπόσο - τὸ δάσκαλο κτт. ἢ θέλει παντρειά (ἐπὶ νεαροῦ ἀξιοῦντας νὰ λέγῃ ἢ πράττῃ τὰ μόνον εἰς ὡρίμους προσήκοντα), - βγαίνω ἀπὸ τὸ ὅρια (παρεκτρέπομαι), - βγαίνω ἀπ' τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ (ἁμαρτάνω), - βγαίνω ἀπ' τὰ συλλο(γ)ικά μου (ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν), - βγαίνω ἀπὸ τὸ λόγο μου (ἀθετῶ τὴν ὑπόσχεσίν μου), - βγαίνω στὸ μεϊντάνι (ἐπὶ ἀνδρὸς ἐκτίθεμαι καὶ ἐπὶ γυναικὸς φανερῶς ἀνήθικα πράττω)· 2) εἰδ. ἐπὶ ἀστέρων, ἀνατέλλω, : δὲ βγῆκε ἀκόμα ὁ ἥλιος, - ὅπου νά ναι θὰ βγῇ ὁ αὐγερινός, Σολωμ.Λάμπρος 25,4 τὸ φεγγάρι | δὲ βγαίνει νὰ σκεπάσῃ ἄστρο κανένα, παροιμ. ὁ ἥλιος βγαίνει κι' ὁ κόσμος θωρεῖ (ἡ δυσφήμησις ἀνθρώπου καταφανῶς ἐναρέτου δὲν γίνεται πιστευτή)· 3) εἰδ. ἐπὶ ὕδατος, ἀναβρύω, ἐκπηγάζω, προέρχομαι : ψηλὰ στὸ βουνὸ βγαίνει ἕνα νερὸ παγωμένο, - τὸ νερὸ βγαίνει ἀπό 'να βράχο, - βγῆκε νερὸ σὲ τρία μέτρα βάθος· 4) ἐπὶ ἤχων, ἀναδίδομαι, ἐκπέμπομαι, ἀκούομαι : Διγ.'Ακριτ. ('Ανδρ.) 2999 ἐκεῖνοι μὲν μὲ ἔκρουον καὶ ἔβγαινον οἱ κτύποι, - ἀπὸ τὸ ὑπόγειο ἔβγαινε βόγγος, - τὰ λόγια του βγαίνανε ψιθυριστά· 5) ἐκβαίνω, ἐκβάλλομαι βιαίως ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἐκτοπίζομαι : Διγ.'Ακρ.('Ανδρ.) 1435 τὰ ἔγκατα ἐβγαίνασιν ἐκ στόματος ἀρκούδας, - τοῦ βγῆκε τὸ χέρι - τὸ πόδι (ἔπαθεν ἐξάρθρωσιν τῆς χειρός, τοῦ ποδός), παροιμ. κάλλια νὰ σοῦ βγῇ τὸ μάτι παρὰ τ' ὄνομα, - ἡ ἀρρώστια μπαίνει μὲ τὸ σακκὶ καὶ βγαίνει μὲ τὸ βελόνι, φρ. ὅποιος κακὸ σοῦ θέλει νὰ τοῦ βγῇ τὸ μάτι· || κ. μτφ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ἐν φρ. : μοῦ βγῆκε ὁ θεὸς ἢ ἡ πίστη (ἀνάποδα) ἢ ἡ ψυχὴ κτт. (κατεπονήθην, ἐβασανίσθην)· πρβλ. βγάνω· 6) ὅθ. συνεκδ. ἡ ψυχή μου, (σου, του) βγαίνει, ἐκπνέω, ψυχορραγῶ, ξεψυχάω : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.127 σήκω νὰ πά' τὴν εὕρωμε, γιατὶ ἡ ψυχή της βγαίνει· 7) ἐμφανίζομαι αἴφνης, ἄ. βγαίνω μπροστὰ ἢ στὴ μέση : βγῆκε ὁ γείτονας νὰ τοῦ πάρῃ τὸ μέρος, φρ. βγαίνω μπροστά σ' ἕναν (παρεμβαίνω, γίνομαι ἐμπόδιον)· 8) ἐπὶ λόγου, κοινολογοῦμαι, διαδίδομαι, ἐν φήμῃ φέρομαι : βγῆκε (ἕνας) λόγος (διεδόθη ὅτι), - νὰ μὴ βγῇ λόγος παράξω (νὰ μὴ κοινολογηθῇ)· || ὅθ. ἐπὶ ἐντύπων, ἐκδίδομαι, κυκλοφορῶ : δὲν ἐβγῆκαν χτὲς ἐφημερίδες, - ὁ « Φανὸς » βγαίνει μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, - γρήγορα θὰ βγῇ κι ὁ β' τόμος, - βγήκανε πολλὰ βιβλία τοῦτο τὸ μῆνα· 9) ἐπὶ προϊόντων, παράγομαι : τὸ καλύτερο λάδι βγαίνει στὴν Κέρκυρα, - τὰ φιρίκια μῆλα βγαίνουνε στὸ Πήλιο· || εἰδ. ἐπὶ νέας ἐσοδείας, ἐμφανίζομαι εἰς τὴν ἀγοράν : δὲ βγῆκαν ἀκόμα τὰ σταφύλια - τὰ κολοκύθια· 10) προβάλλω ἢ φύομαι : βγῆκαν τὰ σπαρτά, - ἄφησα νὰ βγοῦν τὰ γένια μου, - βγῆκε ἕνα σπυρὶ στὸ σβέρκο του· 11) ἀποτυπώνομαι : δὲ βγῆκε καλὰ αὐτὴ ἡ εἰκόνα, - εἶχε βγῇ ἡ ὑπογραφὴ ἀνάποδα πάνω στὸ στουπόχαρτο· 12) προκύπτω, συνάγομαι : ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴ φασαρία δὲ βγῆκε τίποτε, - ἀπὸ τὰ λόγια του βγαίνει πὼς δὲν ἔχει νὰ μᾶς πληρώσῃ· || φρ. ὅ,τι βγῇ (ἐπὶ ἀδιαφοροῦντος διὰ τὸ κέρδος ἢ τὴν ἔκβασιν ὑποθέσεώς τινος, ἄ. ὅ,τι γίνῃ ἂς γίνῃ)· 13) καταλήγω, διαμορφοῦμαι βαθμηδόν, ὑποδεικνύω μὲ τὸν καιρὸν τὴν πραγματικὴν φύσιν μου : κακὸς ἄνθρωπος θὰ βγῇ αὐτὸ τὸ κορίτσι, - βγῆκε καλὸς νοικοκύρης, - αὐτὸς εἶναι μπεκρής, μὰ βγῆκαν καλὰ τὰ παιδιά του, τῆς λέξεως προσλαμβανούσης διαφόρους παρεμφερεῖς, ἰδίως μτφ. σημ. οἷον ἐν φρ. βγαίνω ἀσπροπρόσωπος (ὑφίσταμαι ἐπιτυχῶς δοκιμασίαν τινὰ ἐν ᾗ διακυβεύεται ἡ ὑπόληψίς μου), - βγαίνω λάδι (ἀπαλλάσσομαι κατηγορίας τινὸς) κ. ἐπὶ πραγμ. : τοῦ βγῆκε σὲ καλὸ ἡ παντρειὰ ποὺ 'καμε, - δὲ βγῆκε ἡ δουλιὰ κατὰ τὴ γνώμη του, παροιμ. σὲ πῆρα γιὰ βασιλικὸ καὶ σὺ βγῆκες τσουκνίδα (ἐπὶ ἐμφανιζόντων βραδύτερον τὰ ἐλαττώματά των)· || προκύπτω ὡς κέρδος, ὠφέλεια : δὲ βγῆκε τίποτα ἀπὸ

τόσα τρεχάματα, - τί βγαίνει μὲ τὶς κατάρες; φρ. **μοῦ βγῆκε ἀπ' τὴ μύτη ἢ ξινὸ** (μοῦ παρέσχεν ἐνόχλησιν, θλῖψιν εἰς τὸ τέλος): **μοῦ βγῆκε ξινὸ τὸ γλέντι - τὸ γέλιο·** 14) λαμβάνω ὑπόστασιν, πραγματοποιοῦμαι: **ἀπὸ ὅσα ἐλπίζαμε δὲ βγῆκε κανένα·** ‖ δθ. ἐπαληθεύομαι: **βγῆκε ἡ πρόβλεψή μου - τὸ ὄνειρο·** 15) ἐπὶ χρόνου, παρέρχομαι: **βγῆκε ὁ μήνας καὶ τὸ νοίκι δὲν τὸ φέρανε, - πρὶν νά 'βγῃ ὁ χρόνος πέθανε κι αὐτός·** 16) ἐπὶ μαθητῶν, σπουδαστῶν κτλ., περαίνω αἰσίως τὰς σπουδάς, προάγομαι: **δὲ βγῆκε ἀκόμα ἀπ' τὸ γυμνάσιο, - βγῆκε μικρὸς ἀπ' τὸ πανεπιστήμιο - ἀπὸ τὴ σχολὴ τῶν καλῶν τεχνῶν - ἀπὸ τὴ Ριζάρειο·** 17) ἐπὶ ἐπιχειρήσεων, ἀγοραπωλησιῶν κττ., παρέχω, ἀποφέρω κέρδος: **δὲ βγαίνει αὐτὴ ἡ δουλιά, - δὲ βγαίνει λογαριασμός·** 18) εἰδ. ἀναδεικνύομαι δι' ἐκλογῆς, ἐκλέγομαι: **ἔβγαινε δήμαρχος σ' ὅλη του τὴ ζωή·** 19) διαδίδομαι ὡς συρμός, ὡς μόδα: **τώρα βγῆκε μόδα νὰ περπατοῦν οἱ γυναῖκες ξυπόλυτες, - τὸν καιρὸ ποὺ βγῆκαν τὰ κρινολίνα, τὰ φόρεσαν καὶ οἱ γριές·** 20) ὑπερβάλλω, παρευδοκιμῶ: **κανένας δὲν τοῦ βγαίνει στὸ τρέξιμο - στὴν πάλη - στὸ τραγούδι·** 21) ἐπὶ πραγμ. ἀποδεικνύομαι ἀρκετός, ἐπαρκῶ: **δὲ βγαίνει τὸ ὕφασμα γιὰ ὁλόκληρη φορεσιά,** παροιμ. φρ. **δὲ βγαίνει τὸ πανὶ βρακὶ** (τὰ χρήματα δὲν ἐπαρκοῦν διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου)· 22) ἐπὶ ὁδοῦ, ἄγω, ὁδηγῶ: **τὸ μονοπάτι αὐτὸ βγαίνει στὸ μεγάλο δρόμο·** ‖ κατ' ἐπέκτ. κ. ἐπὶ θύρας: **αὐτὴ ἡ πόρτα βγαίνει στὸν κῆπο·** 23) εἰδ. ἐπὶ χρωμάτων, ἀλλοιοῦμαι: **γερὸ τὸ ὕφασμα, μὰ τὸ χρῶμα του βγαίνει·** 24) εἰδ. ἐν φρ. ἀποπατῶ: **κάνει βδομάδα νὰ βγῇ, - βγαίνω κάθε μέρα.**

βγάλλω δημ. βγάζω βλ.λ.: δ.τραγ. **βγάλλω τὸ μαχαιράκι μου 'πὸ τ' ἀργυρὸ θηκάρι.**

βγαλμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. βγάζω, ἢ βγάνω βλλ., ὁ ἐξηγμένος, ἐκβεβλημένος, ὁ ἐξελθών: Σολωμ. Ἐθν. Ὕμν. 2 **ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν ἑλλήνων τὰ ἱερά.**

βγαλσιά (ἡ) δημ. κ. **βγαρσιά** ἐξαγωγὴ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους κεχωσμένου τινὸς ἐν αὐτῷ πράγματος, οἷον ρίζης, μεγάλου λίθου: παροιμ. **γιὰ τοῦ σκίνου τὴ ριζιὰ δὲ φτάνει μιὰ βγαρσιὰ** (ὁ πολλοὺς ἔχων προστάτας ἢ πολλὰ διαθέτων μέσα δὲν ἐκτοπίζεται εὐκόλως ἀπὸ τῆς θέσεως ἣν κατέχει)· 2) δίοδος εἰς τὸ ἄκρον στενοῦ τόπου ἄγουσα εἰς ἀναπεπταμένον χῶρον, ἀντίθ. **μπασιά: στὴ βγαλσιὰ τῆς ρεματιᾶς·** 3) εἰδ. τόπος ἐξ οὗ ἐκπηγάζει ἢ ἀναβλύζει ὑδάτιον: **στέρεψε ἡ βγαλσιὰ τοῦ βράχου.**

βγάλσιμο (τὸ) δημ. ἐξαγωγή, ἀπόσπασις: **βγάλσιμο δοντιοῦ - χαλκᾶ - καρφιοῦ·** ‖ ἐκβολή: **βγάλσιμο τοῦ δένδρου·** ‖ ἐξόρυξις: **βγάλσιμο τοῦ ματιοῦ·** 2) ἐξάρθρωσις: **τὸ βγάλσιμο τοῦ χεριοῦ - τοῦ ποδιοῦ·** 3) ἡ διάτασις, τὸ τέντωμα, ὥστε ἔκτοτε τὸ σχοινίον νὰ ἔχῃ σταθερὸν μῆκος.

βγαλτικός-ή-ό (ὁ) δημ. ἐπὶ ὕδατος, ὁ ἀναβρύων, ὁ ἀναβλύζων ἐκ τῆς γῆς: **βγαλτικὸ νερό·** 2) τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. **βγαλτικὰ** ἡ πρὸς ἐκρίζωσιν ἀχρήστων φυτῶν ἢ ἀνάσπασιν καὶ μεταφορὰν πετρῶν ἢ ἐκκοπὴν λίθων ἀπὸ λατομείου κττ. συμφωνηθεῖσα ἢ καταβληθεῖσα ἀντιμισθία.

βγαλτός-ή-ό δημ. ὁ δυνάμενος νὰ ἐκλεγῇ, νὰ ὑποδειχθῇ, ὁ ἐκλεγείς, ὁ ὑποδειχθείς· ‖ εἰδ. ἐν Μάνῃ, ὁ διὰ κλήρου ἐκλεγεὶς παρὰ τῶν συγγενῶν του, ἵνα ἐκδικηθῇ φονευθέντα συγγενῆ του, ὁ ἐκδικητής: δ. μοιρολ. **σαράντα πέντε σερνικοὶ ἐβγάλασι ἕνα βγαλτό·** πρβλ. βαλτὸς ἐν παρεμφ. σημ.· 2) τὸ οὐδ. **βγαλτὸ** ὡς οὐσ. ἀπόστημα, σπυρί.

βγάνω μαν. κ. δημ. κ. **ἐβγάζω κ. βγάζω,** σπαν. κ. **βγάλλω,** ἀόρ. **ἔβγαλα, κ. ἔθγανα,** μτχ. παθ. παρακ. **βγαλμένος, ἀ. βγαρμένος** ἐκβάλλω, ἐξάγω, φέρω εἰς τὸ ἐμφανές, ἀνασπῶ: Διγεν. Ἀκρ. (Ἀνδρ.) 3754 **καὶ χωρισθέντες παρευθὺς ἐβγάλαμεν τὰς σπάθας,** Σολωμ. Ἐθν. Ὕμν. 7 **πότε βγάνω τὸ κεφάλι ἀπὸ τσ' ἐρμιές,** Κρυστ. Σκιαὶ Ἅδου 299 **βγάζω τὸ δαμασκὶ σπαθί·** ‖ τῆς λέξεως ἐν συνεκφοραῖς προσλαμβανούσης διαφόρους, ἰδίως μτφ. σημ. εἰς φρ. καὶ παροιμ. οἷον: φρ. **βγάζω γλῶσσα** (αὐθαδιάζω), - **βγάζω στὴ μέση** (φέρω εἰς φῶς, εἰς συζήτησιν ἢ προβάλλω νέον τινὰ ἰσχυρισμόν), - **βγάζω ἀπὸ τὴ μέση** (ἐκτοπίζω, παραμερίζω, ἐξουδετερῶ, ἐξοντώνω), - **βγάζω (τὶς) φωνὲς** (κραυγάζω, ξεφωνίζω): **εἶσαι καλὰ ἢ νὰ β(γ)άλω τὶς φωνές;** - **δὲ βγάζω ἄχνα** (σιωπῶ, οἱονεὶ συνέχων τὴν ἀναπνοήν μου ἢ ἐν ἀ.χρ. πίπτω ἀφωνητὶ ἀναίσθητος ἢ νεκρός): **τὸν βρῆκε τὸ βόλι στὸ κεφάλι καὶ σωριάστηκε χωρὶς νὰ βγάλῃ ἄχνα, - βγάζει τὰ λόγια του μὲ τὴν τσιμπίδα** (ἐκφράζεται σπανίως ἢ λίαν ἐπιφυλακτικῶς), - **τὸν ἔβγαλα ἀπὸ τὴ καρδιά μου - ἀπὸ τὸ νοῦ μου** (ἔπαυσα νὰ τὸν ἀγαπῶ, νὰ τὸν ἐνθυμοῦμαι), - **βγάλε το ἀπ' τὸ νοῦ σου** (μὴ ἐλπίζῃς, μὴν τὸ περιμένῃς): **βγάλ' το ἀπ' τὸ νοῦ σου πὼς θά σὲ πάρῃ γυναῖκα, - βγάνω τὰ κάστανα ἀπὸ τὴ φωτιὰ** (ἐκτελῶ τι ἐπικίνδυνον, ἰδίως πρὸς ὠφέλειαν ἄλλου), - **βγαίνω σὰν τρίχα ἀπὸ τὸ ζυμάρι** (διολισθαίνω, διαφεύγω δεξιῶς, ἀπαλλάσσομαι, οἷον ἀπὸ ὑποχρεώσεως ἢ σκανδάλου ἢ δυσχερείας ἢ ἐνοχῆς κττ.)· κ. ἀντιθ. **τὸν ἔβγαλαν σὰν τὴν τρίχα ἀπὸ τὸ ζυμάρι** (δολίως ἐνεργοῦντες ἀπεμάκρυναν αὐτὸν ἀθορύβως, ἄνευ ἀποζημιώσεως τῶν δικαιωμάτων του), - **βγάζω τὴν οὐρά μου** (ἐπιτηδείως ἐκφεύγω ἢ ἀρνοῦμαι συμμετοχὴν ἐπάγουσαν εὐθύνας), - **ἀέρα βγάνουν οἱ στεριὲς** (πνέει ἀπόγειος ἄνεμος), ὁμ. παροιμ. **ἔβαλαν τὸν τρελλὸ νὰ βγάλῃ τὸ φίδι ἀπὸ τὴν τρῦπα** (ἐπὶ ἀνοήτων ἀναλαμβανόντων ἐκ παρακινήσεως ἄλλων ἐπικίνδυνον ἐνέργειαν)· 2) ἄγω τινὰ ἢ τι ἔξω, ὁδηγῶ, συνοδεύω ἄλλον ἢ ἄλλους ἐκ περικλείστου εἰς ἀνοικτὸν μέρος, ἰδίως εἰς ὕπαιθρον: **βγάνω τὶς γλάστρες στὴν αὐλή, - βγάλε τὰ παιδιὰ νὰ πάρουν ἀέρα·** τῆς λ. ἐν συνεκφοραῖς προσλαμβανούσης καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ διαφόρους, ἰδίως μτφ. σημ. εἰς φρ. κ. παροιμ. οἷον **τὸν ἔβγαλαν στὸ γαϊδουροπάζαρο** (τὸν διεπόμπευσαν), - **τοῦ ἔβγαλαν τ' ἄπλυτα στὴ (ἢ στὰ) φόρα ἢ τὸν ἔβγαλαν στὴ φόρα** (ἀπεκάλυψαν τὰς κακὰς πράξεις του, τὰς κακοηθείας του), - **βγάνω στὴ δημοπρασία - στὸ σφυρὶ - στὸ λότο** (ἐκθέτω εἰς πώλησιν διὰ δημοπρασίας, διὰ λαχείου), - **ὅπου μᾶς (ἢ τὸ) βγάλῃ ἡ ἄκρη** (ἐπὶ ἐνεργείας ἧς ἀβεβαία ἡ ἔκβασις)· ὁμ. παροιμ. **βγάλ' τα νὰ τ' ἀρμέξουμε** (ἐνν. τὰ πρόβατα, ἐπὶ τῶν ἐκ πείσματος ἢ ἰσχυρογνωμοσύνης ἀψηφούντων ἀπειλούμενον κίνδυνον) 3) ὠθῶ, προάγω, φέρω τινὰ ἢ τί που, δθ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν θάλασσαν προσκομίζω ἢ ἀποβιβάζω: **νὰ μᾶς βγάλῃς στὴν ἄκρη τῆς προκυμαίας,** - δ.τραγ. **τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε σ' ἕνα ρημοκλησάκι,** ὁμ. **ἡ θάλασσα τὴν ἔβγαλε στῆς Ἀμοργὸς τὰ μέρη·** ‖ κ. μτφ.: **ποιός ξέρει ποῦ θὰ μᾶς βγάλῃ αὐτὴ ἡ περιπέτεια!**· 4) ἐπὶ ὑγρῶν, ἀνασύρω, ἀντλῶ, ἐξάγω: **βγάλε νερὸ ἀπὸ τὴ στέρνα, - βγάλε ἕναν κουβᾶ νερὸ ἀπ' τὸ πηγάδι,** φρ. **βγάζει νερὸ μὲ τὸ καλάθι** (ματαιοπονεῖ)· 5) ἀπασπῶ, ἀφαιρῶ τὸ ἐξωτερικὸν περίβλημα, οἷον τὸ κάλυμμα, τὸ πῶμα, τὸ κέλυφος κττ.: **βγάνω τὸ φελλὸ τῆς μπουκάλας, - βγάζω τὸ πανωφόρι - τὸ σακκάκι - τὰ παπούτσια, - ἔφαγε τὸ μῆλο χωρὶς νὰ βγάλῃ τὴ φλούδα,** - δ.τραγ. **βγάλ' τα τὰ μαῦρα βγάλ' τα καὶ βάλε κόκκινα,** - παροιμ. **βγάλε παπὰ τὰ ράσα σου κι ἀπὲ τὰ κουβεντιάζουμε** (ἐπὶ τῶν διὰ τὸ ἀξίωμα αὐτῶν ἢ τὴν προστασίαν ἄλλου καθισταμένων ἀπροσβλήτων)· ‖ τῆς λ. ἐν συνεκφοραῖς προσλαμβανούσης κ. ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ διαφόρους, ἰδίως μτφ. σημ. εἰς φρ. κ.

παροιμ. οἷαν : **ταῦ βγάζω τὸ καπέλλο** (ἀπακαλύπτομαι πρὸς χαιρετισμὸν κ. μτφ. ὀναγνωρίζω αὐτὸν ὡς ἱκανὸν ἢ ἄξιον σεβασμαῦ), **βγάζω τὴν τσίπα** (ἀποβάλλω τὴν αἰδῶ, γίνομαι ἀναίσχυντας)˙ ὁμ. παροιμ. **βγάλ' τὴ σκούφια σου καὶ βάρα με** (ἐπὶ φέγοντος ἄλλον δι' ἐλαττώματα τὰ ὁποῖα καὶ αὐτός ἔχει)˙ **6)** ἀποσπῶ βιαίως, ἀφαιρῶ δι' ἀμέσου ἐνεργείας τι ἀπό τινος : **βγάζω τὰ λέπια ἀπὸ τὸ φάρι, - τ' ἀγκάθια ἀπὸ τὸ τριαντάφυλλα - τὰ κουκούτσια ἀπὸ τὰ μούσμουλα, - βγάζω τὴ μύξα μου, - πάω νὰ βγάλω τὸ δόντι μου, - βγάνουν τὶς τρίχες ἀπὸ τὰ φρύδια τους**˙ || τῆς λ. ἐν συνεκφοραῖς προαλαμβανούσης κ. ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ διαφόρους ἰδίως μτφ. σημ. είς φρ. κ. παροιμ., οἷον : **τοῦ 'βγαλε τὸ τομάρι** (ἐπὶ συμφωνήσαντος ἢ λαβόντος διὰ γενόμενον ὑπ' αὐτοῦ δανεισμόν ἢ διὰ παρασκεθεῖσαν συνδρομὴν βαρὺν τόκον ἢ ὑπέρογκον ἀμοιβήν, πρβλ. γδέρνω), - **τοῦ 'βγαλε μιὰ λουρίδα ἀπὸ τὴ ράχη** (ἐν ὁμ. περίπου τῇ προηγ. σημ.), - **τοῦ 'βγαλε τὰ πόδια** (τὸν κατεπόνησεν εἰς πεζοπορίας), - **ἄς πάῃ νὰ βγάνῃ τὸ σβέρκο του** (μόνος του ἄς καταπονηθῇ πρός τι ἢ κ. ἄ. ἄς ὑποστῇ τὰς οἱασδήποτε συνεπείας τῆς πράξεώς του), - **ἔβγαλα τὸ σβέρκο μου νὰ τελειώσω ἢ νὰ πληρώσω** κττ. (κατέβαλα ἐπίμαχθον, ἐξαντλητικὴν προσπάθειαν νὰ τελειώσω, νὰ πληρώσω κττ.), - **βγάν' τὸ σβέρκο σου** (ἀγωνίσου ἢ κινδύνευσε ἢ πάθε τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς σου μόνος σου˙ ἢ κ. ἐν ἄλλῃ χρ. τρέξε ταχύτατα) : **παντρεύτηκαν χωρὶς νὰ μᾶς ρωτήσουν, ἄς βγάλουν τὸ σβέρκο τους, - τρέχα στὸ γιατρὸ καὶ βγάλε τὸ σβέρκο σου, - ἔβγαλα τὸ λαρύγγι μου** (ἀπέκαμα φωνάζων), - **μοῦ 'βγαλε τὴν ψυχὴ - τὴν Παναγία - τὸ Χριστὸ - τὴν πίστη** κττ. (μὲ ἐταλαιπώρησε, μὲ ἐβασάνισε), - **μοῦ 'βγαλε τὸ Θεὸ ὥς που νὰ μὲ ξεπληρώσῃ, - βγάζω τὸ ἄχτι μου** (ἐκδικοῦμαι), - **θὰ σοῦ ἢ τοῦ βγάλω τὸ καρύδι** (θὰ σὲ ἢ τὸν πνίξω), - **βγάλ' τὸ σκασμὸ ἢ τὸν κόρακα ἢ τὸν περίδρομο** (ὑβριστικῶς, παῦσε νὰ ὁμιλῇς), - **ἔβγαλα τὰ συκώτια μου ἢ τ' ἄντερά μου** (ἔκαμα ἔμετον κ. μτφ. ἀηδίασα πολύ)˙ ὁμ. **ἔβγαλα τὰ μουλάρια** (ἔπαθα ναυτίαν)˙ **7)** ἐν ἀναφορᾷ πρὸς μέλος τοῦ σώματος, ἐκταπίζω, ἐξαρθρῶ, διαστρέφω : **ἔπεσε ἀπὸ τὴ σκάλα κι ἔβγαλε τὸ πόδι του - τὸ χέρι του**˙ εἰδ. ἐπὶ ὀφθαλμῶν, ἐξορύσσω : **τοῦ 'βγαλε τὸ μάτι μὲ τὸ φαλίδι**˙ || τῆς λ. ἐν συνεκφοραῖς προσλαμβανούσης κ. ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ διαφόρους ἰδίως μτφ. σημ. εἰς φρ. κ. παροιμ., αἷαν : **βγάνω τὸ μάτι ἢ τὰ μάτια ἑνὸς** (προξενῶ εἰς αὐτὸν μεγάλην βλάβην), - **βγάνω τὰ μάτια μου** (καταπονῶ τὴν ὅρασιν) : **ἔβγαλα τὰ μάτια μου ὥς που νὰ διαβάσω τὸ γράμμα σου** (κατεπονήθην), - **θὰ βγάλαυν τὰ μάτια τους** (ἐπὶ συμπλεκομένων, θὰ τραυματισθῶσιν ἀμαιβαίως)˙ ἐν ἄ. χρ. **βγάνουν τὰ μάτια τους** (παρανόμως συνουσιάζονται) : **τοὺς ἔπιασαν στὸ χωράφι που ἔβγαναν τὰ μάτια τους, - τοῦ 'βγαλε τὰ μάτια** (ἀναφορικῶς πρὸς πρᾶγμα, ἰδίως ἄθυρμα, τὸ κατέστρεφε, τὸ κατέστησε ἄχρηστον) : **μόλις πῆρε τ' ἀμάξι στὸ χέρι τοῦ 'βγαλε τὰ μάτια**˙ μτφ. **ἄν δὲν κῇ τὴν ἀλήθεια ἢ ἄν δὲν συμμορφωθῇ** κττ. **θὰ τοῦ βγάλω τὰ μάτια** (θὰ τὸν τιμωρήσω αὐστηρῶς), - **βγάλτε τὰ μάτια σας** (περιφρονητικῶς, λύσατε μόνοι σας τὰς διαφοράς σας), - παροιμ. **τὸ γινάτι βγάζει μάτι** (τὸ πεῖσμα ζημιοῖ, καταστρέφει), - **ὅποιο μάτι βγῇ τὸ ἴδιο κάνει** (ἐπὶ ἰσομέτρων δεινῶν), - **ποιὸς σοῦ 'βγαλε τὸ μάτι ; ὁ ἀδελφός μου. Γι' αὐτὸ εἶνε βαθιὰ βγαρμένο** (οἱ συγγενεῖς γινόμενοι ἐχθροὶ εἶναι ἀσπονδότεροι)˙ **8)** ἐξάγω βιαίως, ἐκδιώκω συνήθ. μετὰ τοῦ ἐπιρρ. **ἔξω** (ἢ **ὄξω** ἢ **ἀπόξω**) : **βγάλ' τὴν κατσίκα ὄξω ἀπ' τὸν κῆπο, - τὸν ἔβγαλαν ὄξω γιατὶ θορυβοῦσε**˙ || μτφ. **βγάνω ἕναν ἀπόξω** (τὸν ἀποκλείω ἀπὸ συμμετοχῆς)˙ || τῆς λ. ἐν συνεκφοραῖς προσλαμβανούσης κ. ἄλλας ἰδίως μτφ. σημ. εἰς φρ., οἷον : **μαῦ 'βγαλαν λάδι** (μὲ συνεπίεσαν ἐν συνωστισμῷ), - **μοῦ 'βγαλαν τὸ λάδι** (τὸ μύρον τοῦ βαπτίσματος = μὲ ἐξεμεταλλεύθησαν μέχρις ἀπογυμνώσεως ἢ μὲ κατετυράννησαν) : **ὁ προεξοφλητὴς ταῦ 'βγαλε τὸ λάδι τοῦ φτωχοῦ, - ὅσο νὰ μὲ διορίσῃ μοῦ 'βγαλε τὸ λάδι**˙ πρβλ. μοῦ ἄλλαξε τὴν πίστη : **μοῦ 'βγαλε τὸ φαΐ ἀπ' τὴ μύτη** (διὰ τῶν πικρῶν λόγων του κατέστρεφε τὴν ἐκ τοῦ γεύματος εὐχαρίστησίν μου)˙ κ. γεν. **μοῦ τὸ 'βγαλε ἀπὸ τὴ μύτη** (μοῦ παρέσχε μετά τινος εὐεργεσίας καὶ μείζονα δυσαρέσκειαν)˙ || εἰδ. ἐξάγω δι' ἐκθλίψεως : **αὐτὰ τὰ λεμόνια δὲ βγάζαυν πολὺ ζουμί**˙ **9)** ἐμφανίζω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ὅθ. κ. ἐκρύω κ. ἐκφύω : **βγάζω σάλια - - δάκρυα, - βγάζω ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα, - βγάνω μουστάκι - γένια, - ἡ τριανταφυλλιὰ ἔβγαλε μπουμπούκια, - τὸ μωρὸ βγάζει δόντια, - ὁ τοῖχος βγάζει νερό, - ἔβγαλα μιὰ ἐλιὰ στὸ μάγουλο - σπυριὰ στὸ πρόσωπο - ἕναν καλόγερο στὸ σβέρκο**˙ || κατ' ἐπέκτ. φρ. **ἔβγαλα τὴ βλογιὰ** (ἔπαθον ἐξ εὐλογίας)˙ || κ. μτφ. **βγάζω ἰδιοτροπίες - αἱρεσες** (γίνομαι ἰδιότροπος)˙ ὁμ. **ἔβγαλε τὰ σπίρτα του** (ἐπὶ συνεσταλμένου ἐπιδεικνύοντος αἴφνης μεγάλην ζωηρότητα)˙ πρβλ. ἄνοιξαν τὰ σκόρδα του˙ **10)** ἐπὶ πυρᾶς ἀναθρώσκω, ἀναδίδω : **ἡ λάμπα βγάζει καπνό, - τὸ φουγάρο βγάνει φλόγες**˙. **11)** ἐπὶ γῆς, παράγω : **τὸ χτῆμα του βγάζει πολὺ βερίκοκκο**, παροιμ. **ἔβγαλε καὶ ἡ Λεφίνα στάρι καὶ τὰ 'βαλε μὲ τὴ Ρουσία** (ἐπὶ μωραλαζόνων ὑπερτιμώντων τοὺς πόρους των)˙ **12)** κερδίζω, ἐσοδεύω : **βγάζει πολλὰ μὲ τὴν ἐπιχείρηση ποὺ σοφίστηκε, - δὲ βγάζουμε οὔτε τὰ ἔξοδά μας**˙ || κ. μτφ. **τί ἔβγαλες μὲ ὅσα εἶπες ἐναντίον μου ;** || τῆς λ. ἐν συνεκφορ. προσλαμβανούσης κ. ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ κ. ἄ. μτφ. σημ. εἰς φρ. κ. παροιμ., αἷον : **βγάζει ὀχτὼ καὶ τρώει δέκα** (ἐπὶ δαπανῶντος πλείονα τῶν ὅσα κερδίζει), - **βγάνει τὸ ψωμί του** (κερδίζει τὰ πρὸς τὸ ζῆν), - **βγάζει κι ἀπὸ τὴ μύγα ξύγκι ἢ σπλήνα ἢ κι ἀπὸ τὴ στέρφα** (γίδα) **γάλα** (ἐπὶ γλίσχρων κ. ἐπὶ τῶν ὑπερβαλλόντως ἐκμεταλλευτῶν)˙ **13)** δαπανῶ (ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **βάνω**) : παροιμ. **βάνε καὶ μὴ βγάνῃς νὰ ἰδῇς σωρὸ ποὺ κάνεις** (τὸ καλὸν τῆς ἀποταμιεύσεως)˙ ὁμ. **ὅποιας βγάνει καὶ δὲ βάνει γρήγορα (σ)τὸν πάτο φτάνει**˙ **14)** ἀφαιρῶ, ἐλαττῶ κατὰ ποσόν : **βγάλε κεῖνα παὺ σοῦ μέτρησα πέρυσι, νὰ ἰδῇς τί σαῦ χρωστάω**˙ **15)** χωρίζω μερίδιον, ξεχωρίζω : **ἐμένα μαῦ 'βγαλαν μισὸ μερδικό**˙ **16)** ἐξαλείφω : **βγάλ' τὴ μουντζούρα ἀπὸ τὸ μέτωπό σου - τοὺς λεκέδες ἀπ' τὸ γιακά σου**˙ **17)** παύω, ἀπαλλάσσω, ἀπολύω ἔκ τινος θέσεως : **τὸν ἔβγαλε ἀπ' τὴ θέση ἡ νέα κυβέρνηση**˙ || φρ. **τὸν ἔβγαλε ἀπὸ μπροστά του ἢ ἀπὸ τὴν ὄψη τῆς γῆς** (ἀπηλλάγη αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου του)˙ **18)** ἀναδεικνύω δι' ἐκλογῆς, ἐκλέγω : **τὸν ἔβγαλαν πρόεδρο τῆς καινότητας**˙ **19)** ἐμφανίζω τινὰ ὑπό τινα καλὴν ἢ κακὴν ἰδιότητα : **μ' αὐτὰ τὰ λόγια τὸν ἔβγαλε καὶ κλέφτη - μ' ἔβγαλε σκάρταν - ἀθῶο**˙ || τῆς λ. ἐν συνεκφορ. προσλαμβανούσης κ. ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ κ. ἄλλας ἰδίως μτφ. σημ. εἰς φρ., οἷον : **βγάζω ἕναν φεύτη** (διαφεύδω), κ. ὡς εὐχή : **ὁ Θεὸς νὰ μὲ βγάλῃ φεύτη** (εἴθε νὰ μὴ ἐπαληθεύσῃ ἡ κακή μου πρόρρησις ἢ πρόβλεφις) **βγάζω ἕνα λάδι** (ἀθῶο)˙ **20)** ἀνακοινῶ, δημοσιεύω, κοινοποιῶ, διαδίδω : **βγάζω λόγο, - τοῦ 'βγαναν τραγούδι - παρατσούκλι**˙ || τῆς λ. ἐν συνεκφοραῖς προσλαμβανούσης κ. ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ κ. ἄλλας ἰδίως μτφ. σημ. εἰς φρ. κ. παροιμ., οἷον **βγάζω ὄνομα** (γίνομαι διάσημος), **βγάζω τὸ ὄνομα κάποιου** (τὸν δυσφημῶ) : **τῆς βγάλαν τ' ὄνομα τῆς ἄμοιρης χωρὶς νὰ φταίξῃ**, παροιμ. **κάλλιο νὰ σοῦ βγῇ τὸ**

μάτι παρὰ τ' ὄνομα· 21) δίδω ὡς ἀνάδοχος ὄνομα εἰς τὸν βαπτιζόμενον : **ὁ νουνός της τὴν ἔβγανε Κλειὼ κι ὁ κόσμος τὴ λέει Λίτσα,** παροιμ. φρ. **ἀκόμα δὲν τὸν εἴδαμε καὶ Γιάννη τὸν ἐβγάλαμε** [ἐπὶ τῶν στηριζόντων μελλοντικὰ σχέδια εἰς ἀβεβαίας προσδοκίας]· 22) διαδίδω, ἐπιβάλλω ὡς συρμόν : **δὲν εἶναι πολλὰ χρόνια ποὺ βγάλαν τὰ πουκάμισα ἀλὰ Μπάϋρον, - ὁ διάδοχος τῆς Ἀγγλίας ἔβγαλε μόδα τὸ πράσινο φράκο·** 23) ἐπὶ ἐντύπων, ἐκδίδω, δημοσιεύω : **βγάζω ἐφημερίδα, - ἔβγαλε τὸ δεύτερο τόμο τοῦ ἔργου του, - θὰ βγάλῃ μιὰ μελέτη γιὰ τὸ Σολωμό·** 24) διανύω ἀκινδύνως χρόνον τινά : **ὁ ἄρρωστος γείτονάς μας βγάζει δὲ βγάζει τὴ νύχτα, - μείναμε δίχως λεπτὰ καὶ πῶς θὰ βγάλουμε τὸ μῆνα·** 25) συντελῶ τι, φέρω εἰς πέρας, κατορθῶ : φρ. **τὰ βγάζω πέρα ἢ σ' ἄκρη ἢ σὲ κεφάλι·** ‖ εἰδ. ἐπὶ σπουδῶν, τελειώνω αἰσίως, ἐπιτυχῶς : **ἔβγαλε τὸ γυμνάσιο - τὴν ἐμπορικὴ σχολή·** 26) συμπεραίνω, συνάγω, εὑρίσκω διὰ λογιστικῆς πράξεως : **ἀπ' ὅσα μοῦ εἶπε δὲν ἔβγαλα τίποτα, - μὲ τὸ δικό μου λογαριασμὸ τὰ βγάνω περισσότερα·** 27) παραθέτω, προσφέρω εἰς ἐπισκέπτας : **μᾶς ἔβγαλε γλυκὸ - μεζέδες - μαστίχα.**

βγατίζω δημ. κ. ἀβγατίζω βλ.λ. αὐξάνω, πληθαίνω : **ἔρριξα νερὸ καὶ βγάτισε ἡ σούπα.**

βγενειά (ἡ) δημ. κ. εὐγενειά, ἡ εὐγένεια : Ἐρωτόκρ.Α 2207 **κι' ὀγιὰ τιμὴ κι' ὀγιὰ βγενειὰ κι' ὀγιὰ μεγαλωσύνη.**

βγοδώνω δημ. εὐοδῶ, ἐκτελῶ ταχέως καὶ ἐπιτυχῶς ἐργασίαν τινά, ταχύνω, ἐργάζομαι γρήγορα : **βγόδωνε, γιατὶ νυχτώνει·** ‖ προφθάνω : **δὲν τὸν βγοδώνω.**

βδαλεύς-έως (ὁ) σχολ. ὁ κάδος τοῦ γάλακτος : Σχόλ.Ἡσιόδ.4 **βδαλεὺς τὸ ἀμολγεῖον.**

βδάλλω, μτχ. ἀορ. **βδάλας,** εὐκτ. μέσ. ἀορ. **βδήλαιο** ἀμέλγω : Πλάτ.Θεαίτ.174 D **ἤ τινα βουκόλον ἡγεῖται ἀκούειν εὐδαιμονιζόμενον πολὺ βδάλλοντα** (ἀμέλγοντα πολλὰς ἀγελάδας, πλούσιον εἰς ἀγελάδας), Ἀλκίφρ.3,16 **βδάλας τὰ αἰγίδια·** ‖ ἡ μετοχ. **βδάλλων** ὁ ἀμέλγων, ὁ γαλακτοκόμας : Ἀριστ.ΙΖ 522 b,17· ‖ μέσ. ἐπὶ ἀγελάδος, ἀποφέρω, παρέχω, δίδω γάλα : Ἀριστλ.ΙΖ 522 b, 15 **βοΐδια .. ὧν ἕκαστον βδάλλεται γάλα πολύ·** ‖ ὁμ. μέσ. ἐν τῇ ἐνεργ. σημ. ἀμέλγω : Νίκ.Ἀλεξ.262 **ἠὲ σύ γε βδήλαιο νέον γλάγος ἔνδοθι πέλλης·** 2) ἐκμυζῶ, θηλάζω : Ἀριστλ.ΖΓ 746 a,20 **οἱ δὲ λέγοντες τρέφεσθαι τὰ παιδία ἐν ταῖς ὑστέραις, διὰ τοῦ σαρκίδιόν τι βδάλλειν, οὐκ ὀρθῶς λέγουσιν·** ‖ κ. παθ. : Κλήμ. Ἀλ.236 **βδαλλόμενοι μαζοί.**

βδαλοί Ἡσ. « ῥαφίδες θαλάσσιαι, καὶ φλέβες κρισσώδεις ».

βδάλσις-εως (ἡ) μτγν. ἐκμύζησις, θηλασμός, ἄλμεγμα : Γαλ.7,131, Ἀέτ.9,19.

βδαροί Ἡσ. « δρύες, δένδρα ».

βδέλλα (ἡ) [βδάλλω] κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. ἀβδέλλα βλ.λ. σκώληξ ὑδρόβιος, ἐκμυζῶν καὶ πίνων τὸ αἷμα τῶν ἀνθρώπων ἢ ζῴων : Ἡρ. 2,68 **τὸ στόμα ἔνδοθεν φορέει πᾶν μεστὸν βδελλέων,** Θεόκρ.2,56 **ἐμφὺς ὡς λιμνᾶτις ἅπαν ἐκ βδέλλα πέπωκας ;·** ‖ νεώτ. εἰδ. ζωολ. γένος ζωνοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν γναθοβδελλιδῶν ἀπαντῶν εἰς τέλματα καὶ ῥέοντα ὕδατα· ‖ εἰδ. ἰατρ. εἶδος τοῦ σκώληκος τούτου χρώματος φαιοελαιώδους, καλλιεργούμενον εἰς τὰ βδελλοκομεῖα, χρήσιμον διὰ τοπικὰς ἀφαιμάξεις· 2) μτφ. ὁ προσκολλώμενος εἰς ἄλλον καὶ ἀπομυζῶν δίκην παρασίτου χρῆμα ἢ ἄλλα τι : Φλάκκος ἐν ΑΠ 6,193,4 **ἡ βδέλλα σπιλάδων, ὁ ποντοθήρης, - μᾶς κόλλησε σὰν βδέλλα, - σωστὴ βδέλλα αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος·** 3) εἶδος ἰχθύος ὁμοίου ἐγχέλει : Στράβ.17,3,4 **ἐν ποταμῷ δέ τινι γεννᾶσθαι βδέλλας ἑπταπήχεις, κατατετρημένα ἐχούσας τὰ βράγχια δι' ὧν ἀναπνέουσι·** 4) τὸ εὐῶδες κόμμι βδέλλιον βλ.λ. : Ἰώσ.ΑΙ 3,1,6, Γαλ.14,129.

βδελλάζομαι ἀμέλγομαι : Ἐρωτιαν.106 « βδελλάζηται ἀμέλγηται· εἴρηται δὲ παρὰ τὰς βδέλλας ».

βδελλιάζω νεώτ., δημ. κ. **ἀβδελλιάζω** βλ.λ. μτβ. θέτω, προσκολλῶ ἐπί τινος βδέλλας πρὸς ἀφαίμαξιν, βδελλίζω· 2) **ἐπὶ** βασκημάτων ἀμτβ. προσβάλλομαι ὑπὸ δ:στομίτιδας, ἔχω ἀβδέλλιασμα.

βδελλίζω μτγν. προσκολλῶ ἐπί τινος βδέλλας πρὸς ἀφαίμαξιν, παίρνω αἷμα μὲ βδέλλες· ἐν τῷ παθ. : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.148 **ἐπὶ δὲ τῆς χρείας τὸ βδελλιζόμενον μέρος προεκνιτρούσθω,** Γαλ.11,317.

βδέλλιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. εὐῶδες κόμμι ἐκρέον ἀπὸ βαλσαμόδενδρον τῆς Ἀφρικῆς : Διοσκ.1,67, Πλίν.ΦΙ 12,35.

βδελλόδους (ὁ) **νεώτ.** παλαιοζ. γένος **ἰχθύων** τῆς οἰκογεν. τῶν **κεστρασιονιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐν στρώμασι τῆς Ἰουρασίου ὑποπεριόδου.

βδελλοκομεῖον (τὸ) νεώτ. τεχνητὸν τέλμα πρὸς καλλιέργειαν **βδελλῶν βλ.λ.**

βδελλοκομία (ἡ) **νεώτ.** καλλιέργεια **βδελλῶν** βλ.λ. πρὸς θεραπευτικοὺς σκοπούς.

βδελλολάρυγξ-υγγος (ὁ) ὁ ἔχων λάρυγγα βδέλλας βλ.λ., λαίμαργος, ἐπιθ. ἀδηφάγου παρασίτου : Κρατῖν.44 **τῶν ἀνεπαγγέλτων βδελλολαρύγγων.**

βδελλοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα ἔνθα πωλοῦνται (ἰατρικαὶ) βδέλλαι ἄ. ἀβδέλλαι **βλ.λ.**

βδελλοπώλης νεώτ. ὁ πωλῶν ἰατρικὰς βδέλλας, ὁ ἀβδελλᾶς.

βδελλόρρυγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. **γένος ἀκάρεων** τῆς οἰκογενείας τῶν **σαρκοκοπτιδῶν.**

βδελλόστομον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυξινιδῶν.**

βδέλλων Ἡσ. « τρέμων ἢ βδέων ».

βδέλυγμα-ατος (τὸ) μτγν., μσν. κ. **νεώτ.** πᾶν **τὸ** προξενοῦν βδελυγμίαν βλ.λ., ἀποστροφήν, ἀηδίαν, τὸ σίχαμα : ΠΔ Γεν.43,31 **οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν ἑβραίων ἄρτους, βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς αἰγυπτίοις,** ΚΔ Λουκ.16,15 **ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ·** ‖ μσν. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἄξιος ἀποστροφῆς, ὁ ἀπόβλητας, τὸ περίτριμμα : Ἀτταλ.1,26 **εἰ δέ τις ἔξωθεν ἐμῶν ἐντολῶν διαπράξεταί τι .. ὡς κάθαρμα καὶ βδέλυγμα λογισθήσεται·** 2) μτφ. εἴδωλον καὶ πᾶν προσφερόμενον εἰς τὰ εἴδωλα· Σουΐδ. « βδέλυγμα πᾶν εἴδωλον καὶ πᾶν ἐκτύπωμα ἀνθρώπου οὕτως ἐκαλεῖτο παρὰ Ἰουδαίοις »· ‖ **βδέλυγμα ἐρημώσεως** ἢ **ἐρημώσεων** ὁ ἀνδριὰς ὁ στηθεὶς ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ αὐτὴ ἡ βεβήλωσις καὶ καταστροφὴ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ Τίτου : ΠΔ Μακκ.1,54 **καὶ ᾠκοδόμησαν βδέλυγμα ἐρημώσεως ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.**

βδελυγμία (ἡ) κ. νεώτ. ἀποστροφή, ναυτία, ἀηδία, σιχασιά· ΑΒ 30,23 « βδελυγμία· ἡ ναυτία ἡ κινοῦσα τὸν ἔμετον » : Κρατῖν.251 **μῶν βδελυγμία σ' ἔχει,** Ξεν.Ἀπομν.3,11,13 **ἐὰν μέν τις προσφέρῃ πρὶν ἐπιθυμεῖν .. κεκορεσμένοις δὲ καὶ βδελυγμίαν παρέχει·** 2) ῥύπος, δυσωδία· Ἡσ. « βδελυγμίαις· δυσωδίαις » : Ἱππ.Συριγγ.883 D **ἐπὴν δὲ τοῦτο γένηται .. καὶ κόπρος ῥεῖ δι' ἑαυτῆς καὶ φῦσα βδελυγμίη πολύ.**

βδελυγμίας-α (ὁ) μσν. **ὁ κακῶς ὄζων,** ὁ δυσώδης, ποὺ βρωμάει : ΚΜανασσ.71.

βδελυγμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἀποστροφή, βδελυγμία βλ.λ. : ΠΔ Βασ.Ι,25,31 **καὶ οὐκ ἔσται βδελυγμὸς καὶ σκάνδαλον τῷ κυρίῳ μου.**

βδελύζομαι μσν. βδελύσσομαι βλ.λ.

βδελυκτός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ., συγκρ. **-ότερος,** ὑπερθ. **-ότατος** ὁ βδελυρὸς βλ.λ., βδελυγμοῦ ἄξιος, ἀηδής, ἀποτρόπαιος, σιχαμερός· Ἡσ

« βδελυκτός· μισητός, ἐξουδενημένος » : Φίλ.2,261 γυναικῶν θιάσους βδελυκτῶν καὶ ἀκολάστων, Γρηγ.Ναζ.1,680 βδελυκτότεροι τῆς εὐτελείας τῶν προσκυνουμένων, Ἰω.Χρυσ.1,238 D αἱ βδελυκταὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς διὰ τὸ τῶν παθῶν δυσανάσχετον, Διγ.Ἀκρ.638 γεγόναμεν καὶ βδελυκτοὶ παρ' ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

βδελύκτροπος-ον ὁ βδελυκτὸς βλ.λ. : Αἰσχ.Εὐμ. 52 μέλαιναι δ' ἐς τὸ πᾶν βδελύκτροποι.

βδέλυξις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βδελύσσεσθαι, ἡ βδελυγμία βλ.λ.

βδελυρὰ ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον βδελυρὸν βλ.λ.

βδελυρεύομαι φέρομαι βδελυρῶς, κτηνωδῶς, θηριωδῶς : Δημ.214 ἢ βδελυρεύσεταί τις αὖ φάσκων, τούτων τῶν μισθοφορούντων . . .

βδελυρία (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ κτηνώδης διαγωγή, ὁ τραχύς, ἀγροῖκος τρόπος, ἀχρειότης, ἀναίδεια : Δημ.609 τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσατο τῆς αὐτοῦ βδελυρίας, ὥστ' ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενος τὴν ἰδίαν αἰκίαν ἑκάστῳ δεσμωτήριον καθίστη, Θεοφρ.Χαρ.11 οὐ χαλεπὸν δὲ ἐστι τὴν βδελυρίαν διορίσασθαι, Σεργ.Μακρ. ἐν Σάθ.3,266 ἐν δὲ σφίσιν αὐταῖς ἡ φαυλότης ἐξέζεσε καὶ διεχύθη ἡ βδελυρία· 2) ἀηδία, ναυτία : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.47 ἀλλὰ δοκέει αὐτὰ ὄζειν σικύου ἀγρίου ὑπὸ τῆς βδελυρίης.

βδελυρογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ συγγραφὴ βδελυρῶν, ἀποκρουστικῶς αἰσχρῶν ἔργων.

βδελυρολόγημα (τὸ) νεώτ. λόγος βδελυρός, αἰσχρός, αἰσχρολογία.

βδελῦρός-ά-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἄξιος ἀποστροφῆς, ἀηδής, μυσαρός, ἀχρεῖος, ἀναίσχυντος, σιχαμερός : Ἀριστφ.Βάτρ.465 ὦ βδελυρὲ κἀναίσχυντε καὶ τολμηρὲ σύ . ., Δημ.578 ἢ τοὐναντίον τοῦτον ἀεὶ καὶ πανταχοῦ θεοῖς ἐχθρὸν καὶ βδελυρόν, Θεόδ.Μετοχ. ἐν Σάθ.1,186 ἐπάρατοί τινες ὡς ἀληθῶς ἄνθρωποι καὶ βδελυροὶ καὶ κακονούστατοι καὶ παμμίαροι· ‖ ἐν χρ. κ. συγκρ. βδελυρώτερος : Ἰούλ.Λογ.7,210 C βδελυρωτέρα πολιτεία· ‖ ὁμ. κ. ὑπερθ. -ώτατος : Δημ.405 τίνα τῶν ἐν τῇ πόλει φήσαιτ' ἂν βδελυρώτατον εἶναι καὶ πλείστης ἀναιδείας . . μεστόν, αὐτ.405 τί ποτ' οὖν ἐστι τὸ αἴτιον ὅτι οἱ βδελυρώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει· 2) ὁ κακῶς ὄζων, δυσώδης, ποὺ βρωμᾷ : Γαλ.12,291· 3) μσν. τὸ οὐδ. τὸ βδελυρὸν ὡς οὐσ. ἡ βδελυγμία : Ἀλεξ.Τραλλ.4,227 εἰ δέ τινες διὰ τὸ βδελυρὸν παραιτοῦνται χρῆσθαι τῇ ἀνθρωπείᾳ κόπρῳ· 4) τὸ θηλ. βδελυρὰ ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν χαμελαία βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,171.

βδελῦρότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ βδελυρία βλ.λ. : Κ Μανασσ.Χρον.95,103, - ἡ βδελυρότης τῆς πράξεως τὸν ἀνεχαίτισε τὴν τελευταίαν στιγμήν.

βδελῦρῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. αἰσχρῶς, ἐπονειδίστως, ἀκαθάρτως : Φίλ.1,209 βδελυρῶς καὶ ἀσελγῶς ζῆν.

βδελύσσομαι κ. μσν. κ. νεώτ., ἀττ. -ύττομαι, μέλλ. -ύξομαι, ἀόρ. ἐβδελύχθην, μτγν. ἐβδελυξάμην, παρακ. ἐβδέλυγμαι, μτγν. ἐνεργ. βδελύσσω, μέλλ. -ύξω, ἀόρ. ἐβδέλυξα, παθ. μέλλ. -υχθήσομαι, ἀόρ. ἐβδελύχθην, παρακ. ἐβδέλυγμαι αἰσθάνομαι ἀηδίαν, ἀποστροφὴν πρὸς τὰς τροφάς, σικχαίνομαι : Ἱππ.Γυν.1,39,41· ‖ αἰσθάνομαι ταραχὴν εἰς τὸν στόμαχον : Ἀριστφ.Σφ.792 κἆτα βδελυχθεὶς ὀσφρόμενος ἐξέπτυσα· 2) μετ' αἰτ. αἰσθάνομαι ἀποστροφὴν πρός τινα ἢ πρός τι, ἀπεχθάνομαι, ἀποτροπιάζω, σιχαίνομαι : Ἀριστφ.Νεφ.1133 ἦν ἐγὼ . . δέδοικα καὶ πέφρικα καὶ βδελύττομαι, ΠΔ Ψαλμ.5,7 ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος, Φίλ.1,495,47 ἀδικίαν μεμίσηκε καὶ βδελύττεται· ‖ ὁμ. κ. ἀπολ. : Γρηγ.Ναζ.1,266 B φαύειν αὐτῶν βδελυσσόμεθα· 3) μτγν. τὸ ἐνεργ. βδελύσσω μτβ. καθιστῶ τινα ἢ τι βδελυκτόν, ἄξιον ἀποστροφῆς, τό(ν) κάνω σιχαμένο : ΠΔ Ἐξ. 5,21 ὅτι ἐβδελύξατε τὴν ὀσμὴν ἡμῶν ἐναντίον Φαραώ· 4) μέσ. κ. παθ. εἶμαι ἢ γίνομαι βδελυκτός, ἄξιος ἀποστροφῆς, σιχαμένος : ΠΔ Σοφ.Σειρ. 20,8 ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται καὶ ὁ ἐνεξουσιαζόμενος μισηθήσεται, Βί.Μαξ.Ὁμολ.1,18 αὐτῷ σφόδρα ὑπ' ἐκείνου βδελυττόμενον καὶ ἀτιμαζόμενον· ‖ ὅθ. ἡ μτχ. τοῦ παρακ. ἐβδελυγμένος, ὁ βδελυρός, βδελυκτός, σιχαμένος, σιχαμερός : ΠΔ Παροιμ.8,7 ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ· ‖ ὁμ. ἡ μτχ. εἰδ. ὁ μεμολυσμένος ἐκ τῆς χρήσεως βδελύγματος ἤτοι εἰδώλου, ὁ μιαρός : ΚΔ Ἀπ.21,8 τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις.

βδελυχρός-ά-όν δωρ. ἀντὶ βδελυρὸς βλ.λ. : Ἐπίχ. π. Ἀθην.1,321 D ἀκατοφάγοι σάλπαι βδελυχραί.

βδένεσθαι Ἡσ. ἕτερ. τ. τοῦ βδέννυμαι βλ.λ.

βδέννυμαι Σουΐδ. « ἐκκενοῦμαι τὴν κοιλίαν ».

βδεογαλῆ (ἡ) νεώτ. ζῳολ. ἡ ἰκτὶς βλ.λ.

βδέσμα-ατος (τὸ) (βδέω) γλωσσ. ἡ πορδή.

Βδεῦ (βδέω) κωμ. παρῳδ. τοῦ Ζεῦ : Κωμ.Ἀδέσπ.28 ὦ Βδεῦ δέσποτα.

βδέω ποι., ἀόρ. βδέσα μτγν. ἔβδευσα ἐκπέμπω φύσημα ἐκ τῆς κοιλίας, πέρδομαι : Ἀριστφ.Εἰρ. 151 μὴ βδεῖτε, μηδὲ χέζεθ' ἡμερῶν τριῶν, αὐτ. Πλ.693 ὑπὸ τοῦ δέους βδέουσα δριμύτερον γαλῆς, αὐτ.703 οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω· ‖ μέσ. ἢ παθ. : Ἀριστφ.Ἱπ.900 οὐ γὰρ τόθ' ὑμεῖς βδεόμεναι δήπου 'γένεσθε πυρροί ;· 2) ἀναδίδω δυσωδίαν, βρωμῶ : Ἀρχιγ. εἰς Ἀέτ.8,35 σίλφης κατοικιδίου τῆς βδεούσης τὸ στέαρ.

βδιὰ (ἡ) δημ., ἡ εὐδία βλ.λ. : ἔγινε βδιά.

βδιάζω δημ. συνήθ. ἀπροσ. βδιάζει γίνεται εὐδία, καλοκαιρία : παροιμ. δὲν τό 'χω πὼς θὲ νὰ χαθῶ, μόνε πὼς θὲ νὰ βδιάσῃ· 2) συνεκδ. ἐπὶ κακοκαιρίας, παύω, καταπαύω : δ.τραγ. ἔβδιασε ἡ μπόρα κι ἡ βροχὴ καὶ βγήκασι(ν) οἱ μπιστικοί.

βδόλος (ὁ) (βδέω) δυσωδία, ἀποφορά, βρῶμα λύχνου ἐσβεσμένου ἢ πορδῆς : Σχόλ.Αἰσχ.Ἑπτ.500 βδόλος ὑπὸ λύχνου, Κωμ.Ἀδέσπ.338 B τὸν βδόλον οὐκ ἔσθ' ἥτις ῥὶς ὑποστῆναι δύναται.

βδομάδα (ἡ) δημ. ἡ ἑβδομὰς βλ.λ.

βδομαδιάτικος-η-ο(ν) δημ. ὁ τῆς ἑβδομάδος, ὁ ἀνήκων εἰς τὴν διάρκειαν μιᾶς ἑβδομάδος· 2) ὁ ἐμφανιζόμενος καθ' ἑβδομάδα : βδαμαδιάτικος ἦρθε ὁ πυρετός· ‖ τὸ οὐδ. βδομαδιάτικο ὡς οὐσ. ἡ ἀμοιβὴ διὰ μίαν ἑβδομάδα ἐργασίας : πῆρα τὸ βδομαδιάτικο, - δὲ μαῦ φτάνει τὸ βδομαδιάτικα.

βδύλλω φοβοῦμαι, τρομάζω· Ἡσ. « βδύλλειν· δεδιέναι, τρέμειν » : Ἀριστφ.Ἱππ.224 καὶ γὰρ οἵ τε πλούσιοι δεδίασιν αὐτὸν ὅ τε πένης βδύλλει λεώς· 2) περιφρονῶ, εὐτελίζω : αὐτ.Λυσ.354 τί βδύλλεθ' ἡμᾶς ; οὔ τί που πολλαὶ δοκοῦμεν εἶναι ; (δ. ἑρμ τί μᾶς φοβᾶσθε ;).

βδύειν δύειν : ΕΜ 35,30 ἐν λ. ἀλιβδύειν « καὶ τὸ βδύειν αἰολικῶς πλεονασμῷ τοῦ β, ὡς σίδη, σίβδη »

βεανέλλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος κογχῶν τῆς οἰκογενείας τῶν πολυπλακαφοριδῶν.

βεανία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος βρυοζώων τῆς οἰκογεν. τῶν βικελλανιδῶν· 2) νεώτ. παλαιοντ. κῶνοι εὑρεθέντες ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τῆς Ιουρασίου περιόδου τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βέαρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν ῥιβιΐδων.

βεατίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν πινακοκερατιδῶν, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βεατονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἰριδιδῶν.

βεαχία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν τῶν κεντρανελλιδῶν, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει

βεβάασιν γ' πληθ. πρόσ. παρακ. ὁριστ. τοῦ βαίνω βλ.λ.

βέθαια ἐπίρρ. μσν., νεώτ. κ. δημ. βεβαίως βλ.λ.· πολλάκις ἐκφέρεται μετὰ τοῦ καὶ ἐπιτατικῶς: καὶ βέβαια τὸν εἶδα, - βέβαια καὶ θὰ πᾶμε.

βεθαιογνώμων-ονος-ον μσν. ὁ ἔχων βεβαίαν γνώμην, βέβαιον, σταθερὸν φρόνημα, ὁ σταθερός.

βεβαιόπιστος-ον μσν. ὁ ἔχων βεβαίαν πίστιν, ὁ σταθερὸς εἰς τὴν πίστιν: Κλήμ.'Αλ.54.

βέβαιος (-αία)-ον δημ. βέβαιη-ο (βαίνω) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. στερεός, σταθερός: Θουκ. 3,23 κρύσταλλός τε γὰρ ἐπεπήγει οὐ βέβαιος ἐν αὐτῇ ὥστ' ἐπελθεῖν, 'Αρρ.'Αν.2,21,5 οἷα δὴ ἀπὸ νεῶν καὶ οὐκ ἀπὸ γῆς βεβαίου γινόμεναν, - βέβαιος φίλος, - βεβαία γνώμη· || κ. συγκρ. βεβαιότερος: Πλάτ.Φαίδ.85 D καὶ ἀκινδυνότερον ἐπὶ βεβαιοτέρου ὀχήματος ἢ λόγου θείου· 2) μόνιμος, ἀμετάβλητος, διαρκής: Σοφ.Φιλ.71 σοὶ δ' ὁμιλία πρὸς τόνδε πιστὴ καὶ βέβαιος· 3) ἀναμφίβολος, ἀσφαλής, ἀλάνθαστος, ἀναμφισβήτητος: Σοφ.'Αντ.1086 ἀφῆκα.. τοξεύματα βέβαια, Θουκ. 4,67 καὶ τοῖς τῶν 'Αθηναίων ὁπλίταις ἐπιφερομένοις βεβαίους τὰς πύλας παρέσχον, - ἐσώθη ἐκ βεβαίου κινδύνου, - ἡ καταστροφή του εἶναι βεβαία· κ. τὸ συγκρ.: Θουκ.3,39 ἀλλὰ τὸν κίνδυνον ἡγησάμενοι βεβαιότερον ξυναπέστησαν· τὸ ὑπερθ. βεβαιότατος-η-ον: Θουκ.1,124 εἴπερ βεβαιότατον τὸ ταὐτὰ ξυμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις· 4) ἐπὶ προσ., σταθερός, ἀμετακίνητος, μόνιμος, ἀσφαλής, ἀμετάβλητος: Θουκ.5,43 οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους· || κ. μετ' ἀπαρφ.: Θουκ.3,11 βεβαιότεροι ἂν ἦσαν μηδὲν νεωτερεῖν· 5) ἐπὶ προσ., νεώτ. μτφ. ὁ πεπεισμένος, ὁ γνωρίζων τι καλῶς: εἶναι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ τὸ πράξῃ, - δὲν εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς ἐνοχῆς του· 6) τὸ οὐδ. βέβαιον ὡς οὐσ. ἡ βεβαιότης: 'Ηρ.7,50 εἰ δὲ ἐρίζων πρὸς πᾶν τὸ λεγόμενον μὴ τὸ βέβαιον ἀποδέξεις, - τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι μᾶς χρειάζεται βοήθεια - ὅτι θὰ ἔχωμεν ἐκλογάς· 7) ὁμ. τὸ βέβαιον ὡς οὐσ. ἡ σταθερότης, ἡ ἀσφάλεια· συνεκδ. καὶ ἡ ἀποφασιστικότης, ὅθ. κ. τὸ θάρρος: Θουκ.2,89 μέγα τι τῆς διανοίας τὸ βέβαιον ἔχοντες ἀντιτολμῶσιν.

βεβαιοσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ βεβαιότης βλ.λ.

βεβαιότης-τος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. βεβαιότη κ. βεβαιότητα ἡ σταθερότης, ἡ μονιμότης, στερεότης, εὐστάθεια: Πλάτ.Πολ.503 C μετὰ ἡσυχίας καὶ βεβαιότητος ἐθέλειν ζῆν, - ἡ βεβαιότης τοῦ κέρδους - τῆς ἐπιτυχίας - τῆς νίκης· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. πεποίθησις, πίστις εἴς τι ἢ περί τινος: Πλάτ.Φαῖδρ.277 D καὶ μεγάλην τινὰ ἐν αὐτῷ βεβαιότητα ἡγούμενος καὶ σαφήνειαν, - ἔχω πλήρη περὶ αὐτοῦ βεβαιότητα, - ὅ,τι λέγει τὸ λέγει μὲ βεβαιότητα· || νεώτ. φιλοσ. ἡ κατάστασις τοῦ πνεύματος, ἐν ᾗ τοῦτο πιστεύει, ὅτι διακατέχει τὴν ἀλήθειαν· 3) ἀσφάλεια, ἐγγύησις: Θουκ.4,66 αὐτοὶ μόνοι ἐφρούρουν βεβαιότητος ἕνεκα τῶν Μεγάρων.

βεβαιότροπος-ον μσν. ὁ ἔχων βέβαιον, σταθερόν, ἀμετάβλητον τρόπον, χαρακτῆρα, ὁ ἀποφασιστικός: Δαμασκ.π.Φωτ.336 D ὁ 'Ισίδωρος ἔμφρων.., ἔτι δ' ἐμβριθὴς καὶ βεβαιότροπος.

βεβαιῶ-όω κ. νεώτ., δημ. βεβαιώνω καθιστῶ τι βέβαιον, ἀναμφισβήτητον, ὀρθῶς ἔχον, πιστοποιῶ, ἐπιβεβαιῶ, ἐπικυρῶ: Πλάτ.Κριτ.53 B καὶ βεβαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν, ὥστε δοκεῖν ὀρθῶς τὴν δίκην δικάσαι, Λυσ.20,32 καὶ μηδαμῶς τοῖς λέγουσι βεβαιώσητε λόγον τὸν πάντων πονηρότατον, Μηναῖ.1,6 'Απολυτίκιον καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς ἐβεβαίου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές, - οἱ μάρτυρες βεβαιοῦσι τὴν ταυτότητα τῶν συμβαλλομένων· 2) κ. νεώτ. ὑπευθύνως ἐξασφαλίζω, ὑπόσχομαι, μετὰ δοτ. προσ. κ. αἰτ. πράγμ.: Θουκ.1,122 ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἡμῖν αὐταῖς βεβαιοῦμεν αὐτό (ἐνν. τὴν ἐλευθερίαν), Λυσ.6,29 ταῖς θεαῖς βεβαιοῦντες τοὺς νόμους οὓς ἐψηφίσασθε· || νεώτ. μετ' αἰτ. καὶ ἐμπροθ. προσδιορ. (διὰ τῆς περὶ ἢ τῆς διὰ) σᾶς βεβαιῶ διὰ τὸ κέρδος, - μὲ βεβαιοῖ περὶ τῆς ἐπιτυχίας· 3) κ. νεώτ. παρέχω βεβαίωσιν βλ.λ., πιστοποίησιν: Ξεν.ΚΠ 8,8,2 εἴτε δεξιὰς δοῖεν, ἐβεβαίουν, - σᾶς βεβαιῶ ὅτι θὰ ὑποστηρίξω τὴν ὑποψηφιότητά σας· 4) μέσ. ἐξασφαλίζω εἰς ἐμαυτόν: Θουκ.4,70 βουλόμενος.. τὴν τῶν Μεγαρέων πόλιν εἰσελθὼν βεβαιώσασθαι, Πολύβ.2,51,5 ἐβεβαιώσαντο τὰ περὶ τῆς βοηθείας· || καθιστῶ ἰσχυρὰν τὴν θέσιν μου ἐν τῇ συζητήσει, ἐνισχύομαι εἰς τὴν γνώμην μου: Πλάτ.Γοργ. 489 A ἵν', ἐὰν μοι ὁμολογήσῃς, βεβαιώσωμαι ἤδη παρὰ σοῦ· 5) ἐγγυῶμαι διά τι ἀγορασθέν, διὰ τὸ ἔγκυρον τοῦ τίτλου ἰδιοκτησίας: 'Ισ.5,23 εἰ βεβαιώσειεν αὐτῷ Δικαιογένης τὰ βαλανεῖον, Πάπ. βεβαιῶ τὴν μίσθωσιν· 6) ἀμτβ. ἐκδηλῶ τὴν πραγματικὴν φύσιν μου: 'Ιππ.'Επιδ.1,2 τοῖσιν ἐνδαιαστῶς ἔχουσι.. ἐβεβαίωσε (ἡ νοῦσος)· 7) νεώτ. ἐξακριβῶ τὴν ἀλήθειαν: ἐκ τῶν λεγομένων του ἐβεβαιώθην ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἔνοχος· || -οῦμαι εἰδ. ἐπὶ χρημ. ποσῶν, ἐξακριβοῦμαι κατόπιν ἐλέγχου, καθορίζομαι: τὰ βεβαιωθέντα κέρδη τῆς παρελθούσης χρήσεως, - βεβαιωθέντες φόροι· 8) νεώτ. πιστοποιῶ τὴν ἀποστολὴν ἐπιστολῆς ἢ ἐμπορεύματος: βεβαιοῦντες τὴν ἀπὸ 18 'Ιανουαρίου ἡμετέραν ἐπιστολήν· || γεν. πιστοποιῶ: ὁ ἰατρὸς ἐβεβαίωσε τὸν θάνατον τοῦ γέροντος ἐξ ἀποπληξίας, - βεβαιοῦται τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ὑπουργοῦ κττ.

βεβαίωμα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ βεβαίωσις βλ.λ., στήριγμα, ἔρεισμα: 'Ιώσ.ΑΙ 2,12,4.

βεβαιώνω νεώτ. κ. δημ. βεβαιῶ βλ.λ.

βεβαίως ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. βέβαια μετὰ βεβαιότητος βλ.λ., ἀσφαλῶς, θετικῶς, ἀναμφιβόλως: Αἰσχ.'Αγ.15 τὸ μὴ βεβαίως βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ, Δημ.99 τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι, Παυσ.7,22,10 αἵδε μὲν οὖν θαλάσσης τε εἰσιν ἀπωτέρω πόλεις καὶ ἠπειρώτιδες βεβαίως, - θὰ ἔλθῃς βεβαίως αὔριον· 2) συγκρ. βεβαιοτέρως: Ξεν.ΚΠ 2,1,13 εἴς τε τοὺς ὁμοτίμους καθιστάμενοι βεβαιοτέρως σφίσιν ἡγήσονται ἔχειν· 3) ὑπερθ. κ. νεώτ. κ. δημ. βεβαιότατα ἀπολύτως, ὁλωσδιόλου βεβαίως, ἀναμφιβόλως: Θουκ. 6,91 βεβαιότατα δ' ἄν τις ...

βεβαίωση (ἡ) δημ. ἡ βεβαίωσις βλ.λ.

βεβαίωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. βεβαίωση ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βεβαιῶ βλ.λ., ἐξασφάλισις, ἐπικύρωσις, πιστοποίησις: Θουκ.1,40 τὸ γὰρ βραχύ τι τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ πεῖραν τῆς γνώμης, Πλούτ.Σόλ.14 τοῖς δὲ χρηματικοῖς βεβαίωσιν τῶν συμβολαίων, - ἔνορκος βεβαίωσις· || ἀττ. δίκ βεβαιώσεως δίκη ἡ καθ' ἣν ὁ ἀγοράσας ἐν ἀμφισβητήσει τοῦ ἀγορασθέντος ὑπὸ τρίτου ἐκάλει τὸν πωλητὴν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐπὶ τοῦ ἀμφισβητουμένου ἀρχῆθεν κυριότητος: Πολυδ.8,34· || κ. νεώτ. κ. δημ., εἰδ. ἐπὶ ἐσόδων τοῦ δημοσίου, ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων ὁριστικὴ ἐξακρίβωσις, ὁ καθαρισμός: βεβαίωσις φόρων· 2) τὸ ἔχειν τι ἀσφαλῶς, ἐπισήμως, διαρκῶς, τὸ εἶναί τι εἰς τὸ διηνεκές: Αἰσχ.3,249 ὥσπερ καὶ τὰς βεβαιώσεις τῶν κτημάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, Πάπ. βεβαιώσω πάσῃ βεβαιώσει, ΠΔ Λευ.25,23 καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται ἐς βεβαίωσιν· 3) νεώτ. νομ. βεβαίωσις ἡ ἀπόδειξις, δι' ἧς δύναται νὰ σχηματισθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου πιθανότης ὡς πρὸς τὰ ἀποδεικτικὰ πράγματα· || νεώτ. ἐμπορ. ἡ ἐν ἐπιστολῇ ἐπανάληψις τοῦ κειμένου ἄλλης προγενεστέρως ἀποσταλείσης· ὁμ. ἡ δι' ἐπιστολῆς πιστοποίησις τῆς λήψεως ἐγγράφου παραγγελίας, ἐπιστολῆς κττ.

|| **βεβαίωσις δώρου** ἐν χρηματιστικαῖς πράξεσι, δήλωσις τοῦ λήπτου τοῦ δώρου **περὶ ἀφέσεως ἢ** μὴ τούτου εἰς τὸν χρηματιστὴν πρὸς τακτοποίησιν κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν.

βεβαιωτήρ-ῆρος (ὁ) συν. ἐν πληθ. **βεβαιωτῆρες** (οἱ) Ἐπιγρ. ὁ ἐπιβεβαιῶν τι, **ὁ** βεβαιωτής, ὁ ἐγγυητής, ὁ ἀναλαμβάνων ὡς μάρτυς τὴν ὑποχρέωσιν νὰ **τηρηθῇ** εἰκονικὴ ἡ ὑπὸ κυρίου εἰς τὸν θεὸν **πώλησις δούλου, ἵνα καταστῇ οὗτος ἀπελεύθερος.**

βεβαιωτήριον γράμμα (τὸ) νεώτ. πατριαρχικὸν γράμμα, ὅπερ βεβαιοῖ, πιστοποιεῖ τι, πιστοποίησις.

βεβαιωτής-οῦ (ὁ) κ. νεώτ. ὁ παρέχων βεβαίωσιν, ἐγγύησιν, ὁ ἐπιβεβαιῶν τι : Πολυβ.4,40 (τὰ ὦτα) **ἄπιστοι τῶν ἀμφισβητουμένων βεβαιωταί**, Διον. Ἁλ.Ρωμ.1,11 **οὐδένα τῶν τὰ Ἑλληνικὰ γραψάντων βεβαιωτὴν παρέσχοντο**· 2) **γίνεσθαί τινα βεβαιωτὴν** = παρέχειν βεβαιότητα, ἀσφάλειαν, ἀπόδειξιν, ἐγγύησιν : Πλούτ.Φλαμίν.4 **γνώστην δὲ τῆς πίστεως παρείχοντο καὶ βεβαιωτὴν Χάρωπα τὸν Μάχατα**· 3) νομ. ὁ ἐπιβεβαιῶν, ὁ ἐγγυητής, ὁ ἐξουσιοδότης εἰς **πωλήσεις** ἢ πλειστηριασμούς, ὁ ἐπικυρωτής : Πάπ. **προπωλητὴς καὶ βεβαιωτὴς πάντων τῶν κατὰ τὴν ὠνὴν Ὧρος ὁ ἀποδόμενος.**

βεβαιωτικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἱκανὸς πρὸς βεβαίωσιν, **ὁ** ἐπιβεβαιῶν, ὁ ἐπικυρωτικός : Ἐπίκτ.Ἐγχ.52 **τρίτος** (**τόπος**) **ὁ τούτων βεβαιωτικὸς καὶ διαρθρωτικός, - βεβαιωτικὴ κρίσις**· 2) ὁ καταφατικός· 3) πάπ. τὸ αὐδ. **βεβαιωτικόν** (τὸ) φόρος τις ἐν ἀρχ. Αἰγύπτῳ· 4) γραμμ. **βεβαιωτικὰ μόρια** αἱ ἄκλιται λέξεις, αἱ σημαίνουσαι τὴν μετὰ βεβαιότητος κατάφασιν, βεβαίωσιν, πίστιν, πεποίθησιν οἷον **ναί, δή, γέ,** γοῦν, δή, δῆτα, δήπου κ.ἄ.· || ὁμ. **βεβαιωτικὰ** ἐπιρρήματα : **ἀληθῶς, πάντως, βεβαίως, δῆλον,** ἀναμφι[illegible]όλως, **σωστά, πῶς ὄχι, καὶ** βέβαια κλπ.

βεβαιωτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βεβαιωτικὸν βλ.λ., οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ βεβαίωσις βλ.λ. : Εὐσ.5,8 **ἀποφαινόμενοι βεβαιωτικῶς.**

βεβαιώτρια (ἡ) ἐπιγρ., πάπ. τὸ θηλ. τοῦ βεβαιωτὴς βλ.λ., ἡ βεβαιοῦσα, πιστοποιοῦσά τι.

βέβακται ποι. γ΄ ἑν. πρόσ. παθ. παρακ. **τοῦ** βάζω βλ.λ.

βεβακώς-υῖα-ός δωρ. ἀντὶ **βεβηκώς**, μτχ. παρακ. τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βέβαλος (ὁ) ἐπιγρ., πάπ. δωρ. ἀντὶ βέβηλος βλ.λ.

βέβαμεν α΄ πληθ. πρόσ. παρακ. ὁριστ. τοῦ βαίνω βλ.λ. ἀντὶ βεβήκαμεν.

βεβάμεν ἐπ. συγκ. ἀπαρφ. παρακ. τοῦ **βαίνω** βλ.λ. ἀντὶ βεβηκέναι.

βεβαρηώς μχτ. παρακ. τοῦ ρ. βαρέω βλ.λ.

βέβασαν γ' πληθ. παρακ. ὁριστ. τοῦ βαίνω **βλ.λ.**

βεβασανισμένως ἐπίρρ. μτγν. διὰ βασάνου ἢ μετὰ βάσανον ἤτοι μετ' αὐστηρὰν ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν : Ὠριγ.3,472 **βεβασανισμένως ἐξητασμένη.**

βέβασις Ἡσ. « τὸ εὐζόμενον ».

βεβάως ἐπίρρ. αἰολ. τ. τοῦ βεβαίως βλ.λ. : Ἀλκ. ἀπ 82 B **μὴ βεβάως ἐργάσιμον λίθον** (δ.ἀνάγν. μὴ βέβα' (= βέβαια) ὡς ἐργάσιμον λίθον, βλ. Ἐρβέρντεν Λεξ.Συμπλ.ἐν λ. χέραδος).

βεβαώς-ῶτος-υῖα ἰων. τ. τοῦ βεβηκώς, **μτχ. παρακ.** τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ. : Ἰλ.Ξ 477, Ὁμ. ἐπίγραμμ.15,10.

βεβερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδές, ἀπαντῶν εἰς διάφορα δένδρα τῆς οἰκογενείας τῶν δαφνοειδῶν, χρήσιμον φαρμακευτικῶς.

βεβηκώς-υῖα-ός μτχ. παρακ. τοῦ ρ. **βαίνω βλ.λ.**

βέβηλα ἐπίρρ. δημ. βεβήλως βλ.λ.

βέβηλος (-η)-ο(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., **δωρ. βέβαλος** (Ἐπιγρ.) ἐπὶ τόπου, ὃν ἐπιτρέπεταί τις νὰ πατήσῃ, ἀντίθ. ἀβέβηλος, ἄβατος, ἱερός· Σουΐδ. « τὸ μὴ ὅσια, μηδὲ ἱερά, παντὶ δὲ βάσιμα » : Αἰσχ.Ἱκ.509 **καὶ πῶς βέβηλον ἂν [πέδον] ῥύοιτό με;**, Σοφ.ἀπ.88 **ἔς τε τἄβατα καὶ πρὸς τὰ βέβηλα,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.7,8 **ἐκ παντὸς ἱεροῦ καὶ βεβήλου τόπου**· 2) ὀθ. συνεκδ. ὁ ἐπιτρεπόμενος, ὁ μὴ μυστικός, ὁ μὴ ἀπόρρητος, ὁ κοινός : Εὐρ.Ἡρ.404 **ἤλεγξα καὶ βέβηλα καὶ κεκρυμμένα λόγια,** Θουκ.4,97 **καὶ ὅσα ἄνθρωποι ἐν βεβήλῳ δρῶσι πάντα γίγνεσθαι αὐτόθι**· 3) κ. εἰδ. ἐπὶ φαγητῶν, ὧν ἡ βρῶσις ἐπιτρέπεται : Ἀθήν 2,65 F· || **νεώτ. ἀντιθ.** ὁ οὗ ἡ βρῶσις θρησκευτικῶς δὲν ἐπιτρέπεται : **τὸ χοίρειον κρέας βέβηλον παρὰ Μωαμεθανοῖς**· 4) ἐπὶ πρσ., ὁ ἀμύητος, ὁ μὴ μεμυημένος εἰς λατρείαν τινά, ὁ μὴ ἡγιασμένος, ὁ ἀκάθαρτος· Σχόλ.Σοφ.ΟΚ 10 « βέβηλος ἀνήρ· ὁ μιαρός » : Ὀρφ.ἀπ.245 **ἔξω περιπατεῖτε ὅσοι ἐνεργούμενοι, ὅσοι ἀμύηται ἑκὰς ἑκὰς ἔστε βέβηλοι,** Πλάτ.Συμπ.218 B **οἱ δὲ οἰκέται καὶ εἴ τις ἄλλος ἐστὶ βέβηλός τε καὶ ἄγροικος,** Νιρβ.Παγ.Λαλ.111 **κι ἀπ' τοὺς βεβήλους κρύβοντας τὴ μυστικὴ ὀμορφάδα**· 5) μετὰ γεν. ὁ ἄμοιρος, ἀκοινώνητος, ξένος τινός : Ἀντίφιλ.ἐν ΑΠ 9,298 **ἄντα βέβηλον οὐ μοῦνον τελευτῆς, ἀλλὰ καὶ ἠελίου,** Γαλ.Χρείας Μορ.12,6 **βέβηλος ἀποδεικτικῆς μεθόδου**· 6) γεν. κ. νεώτ. κ. δημ. μιαρός, ἀνίερος, **ἀσεβής,** βδελυρός, ἐναγής, ἀνόσιος : Φίλ.2,165 **βεβήλων καὶ ἀνοσίων ἐνθυμημάτων,** αὐτ.2,235 **ἐπιθυμία βέβηλος καὶ ἀκάθαρτος καὶ ἀνίερος,** Κύριλλ.Ἀλ.1,427 E **βεβήλου καὶ βδελυρᾶς ἁμαρτίας,** Μηναῖ.1,3 Ὠδὴ 8 **βέβηλον ἔπος πονηρῶν ἐννοημάτων μὴ προσενέγκωμεν, - βέβηλη σκέψη**· 7) ἐκκλ. ὁ μὴ χριστιανός, ὁ ἐθνικός, ἄπιστος.

βεβηλότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ βεβήλου, ἡ ἀνιερότης, ἀκαθαρσία : Ἀμφιλόχ.75.

βεβηλοτροπία (ἡ) μσν. ὁ βέβηλος τρόπος, ἡ κακοήθεια : Κ Μανασσ.Χρον.62.

βεβηλῶ-όω μτγν. κ. νεώτ. καταπατῶ, καταλύω, ἀθετῶ : ΠΔἘξ.31,14 **καὶ φυλάξεσθε τὰ σάββατα .. ὁ βεβηλῶν αὐτὸ θανάτῳ θανατωθήσεται,** Ἰουλιαν. Λόγ.7,228 D **βεβηλουμένων ὁμοῦ τοῖς θεοῖς τῶν ἀνθρωπίνων**· 2) μιαίνω, μολύνω, διαφθείρω· Ἡσ. κ.Σουΐδ. « μιαίνω » : ΠΔΛευΐτ.21,9 **καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ .. τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς βεβηλοῖ,** Ἡλιόδ.Αἰθ.2,25 **μηδὲ ἱερὰ καὶ τεμένη θεῶν βεβηλῶσαι, - ἐβεβήλωσε τὸ ἱερόν**· πρβλ. βέβηλος, βεβήλωσις.

βεβηλώνω νεώτ. κ. δημ. βεβηλῶ βλ.λ.

βεβήλως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βέβηλον, μιαρῶς, ἀνοσίως, ἀνιέρως βλ.λ. : Φίλ 1,538 **ἐπειδὴ βεβήλως ὁρᾷ,** Ἰω.Χρυσ.6,967 **οὐδὲ βεβήλως διακεῖσθαι εἰς τὰς θείας ᾠδάς, - τὸ τέμενος βεβήλως ἐμιάνατε.**

βεβήλωση (ἡ) δημ. ἡ βεβήλωσις βλ.λ.

βεβήλωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. **βεβήλωση** τὸ βεβηλοῦν βλ.λ., ἡ μίανσις, μόλυνσις : ΠΔΛευΐτ. 21,4 **οὐ μιανθήσεται ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ,** Μακ.I,1,48 βδελύξαι τὰς ψυχὰς **αὐτῶν ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ καὶ βεβηλώσει,** - ἡ βε**βήλωσις τοῦ μνημείου τοῦ ἀγνώστου στρατιώτου.**

βεβιασμένος-η-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. βιάζω βλ.λ., **ὁ** ὑποστὰς βίαν : **ἡ θύρα εὑρέθη βεβιασμένη**· 2) ὁ διὰ τῆς βίας γινόμενος, ὁ μὴ **φυσικός,** ὁ προσποιητός : **βεβιασμένος γέλως, - βεβιασμένη ἀπάντησις - φιλοφροσύνη**· || εἰδ. ναυτ. **βεβιασμένος ἱστός** (ὁ) ἢ βεβιασμένη **κεραία** (ἡ) ὁ καμφθεὶς ἢ συστραφεὶς ἐν κακοκαιρίᾳ.

βεβιασμένως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μετὰ βίας, κατ' ἀνάγκην, ἀκουσίως : Διόδ.Σ 3,25 **τὰ δέρματα διαιροῦσι, καὶ κατεσθίοντες βεβιασμένως, πληροῦσι τὴν ἔνδειαν, - ἦλθε** βεβιασμένως· 2) βιαίως, ὁρμητικῶς, σφοδρῶς : Ἐπιφ.1,247 D **οὕτως ψυχρῶς καὶ βεβιασμένως διασύροντες**· 3) νεώτ διὰ τῆς βίας, μὲ τὸ ζόρι : **γελᾷ** βεβιασμένως· 5) νεώτ. μετ' ἐπιτηδεύσεως, οὐχὶ φυσικῶς : **ὁμιλεῖ - συμπεριφέρεται - γράφει** βεβιασμένως.

βεβίηκε γ' ἑν. προσ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. βιάω βλ.λ.: 'Ομ. Ἰλ.22 **ἄχος βεβίηκεν ἀχαιούς.**
βεβιημένος-η-ον Ἰων. τ. τῆς μτχ. τοῦ παθ. παρακ. τοῦ ρ. βιάζω βλ.λ.
βεβιωμένος-η-ον μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. βιόω βλ.λ.· || εἰδ. νεώτ. φιλοσ. τὰ **βεβιωμένα** τὸ σύνολον τῶν ψυχικῶν φαινομένων καὶ γεγονότων ἑκάστου ἀνθρ. ἅτινα συνιστῶσι τὴν ἐμπειρίαν αὐτοῦ.
βεθλαμμένως ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. **μετὰ βλάθης**, ἐκ βλάβης : Μελέτ.ἐν.'Αν.Κρ.3,88,19.
βεθλαστηκότας ΕΜ ἐβλαστηκότας, μτχ. παρακ. τοῦ βλαστάνω βλ.λ.: ΕΜ 308,30.
βέβληαι β' ἑν. πρόσ. παθ. παρακ. τοῦ βάλλω βλ.λ. : 'Ἰλ.Λ 380.
βεβλήαται Ἰων.τ.γ' πληθ.παρακ. τοῦ ρ. βάλλω βλ.λ.
βεβοκέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς ὑποτάξεως τῶν μεγαμαρινῶν **πυριτιοσπόγγων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.
βεβολήατο Ἰων. γ' πληθ. ὑπερσ. τοῦ βάλλω βλ.λ.
βεβολημένος-η-ον Ἰων. τ. μτχ. παρακ. τοῦ βάλλω βλ.λ., βεβλημένος.
βεβουλευμένως ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετὰ σκέψεως, ἐσκεμμένως, σκοπίμως, ἐπίτηδες : Δημ.527 **ἀλλὰ καὶ βεβουλευμένως ὁ τοιοῦτος ὑβρίζων ἐστὶν** ἤδη φανερός.
βεδούριον (τό) μσν. ἀγγεῖον πλατύστομον, γαυλός, πρβλ. βεδούρι κ. βεδούρα.
βεβράδα 'Ησ. « ἀθερίνην »· πρβλ. βεμβράς.
βεβράξαντα 'Ησ. « συντόνως κεκραγότα ».
βεβρενθυωμένον 'Ησ. « παρὰ 'Ιππώνακτι· ὀργιζόμενον ».
βέβρηκες 'Ησ. « τὸ ἔνδον τῶν σιαγόνων μέρος ».
βέβριθα παρακ. τοῦ βρίθω βλ.λ.
βέβροξ 'Ησ. « ἀγαθός, χρηστός, καλός ».
βεβρός-ά-όν μωρός, ἀνόητος, βλάξ : 'Ιππῶν.3,310 δεσπότεω βεβροῦ· πρβλ. βεμβρός.
βεβρώθω ποι. τ. τοῦ βιβρώσκω βλ.λ. : 'Ἰλ.Δ 35 ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον **Πριάμοιό τε παῖδας.**
βεβρωκώς-υῖα-ώς μτχ. ἐνεργ. παρακ. τοῦ βιβρώσκω βλ.λ.
βεβρώς-ῶσα-ώς ἀττ. βεβρωκώς βλ.λ.
βεβυκῶσθαι 'Ησ. « πεποῆσθαι· Θεσσαλοί ».
βεβυλλῶσθαι 'Ησ. « βεβύσθαι ».
βεβυσμένος-η-ον κ. νεώτ. μτχ. παρακ. τοῦ ρ. βύω βλ.λ.
βεβυσμένως γλωσσ. ἐπίρρ. πεφραγμένως, δι' ἐμφράξεως : Γλωσσ.Κυριλλ.
βεβωμένος-η-ον Ἰων. τ. τῆς μτχ. παθ. παρακ. βεβοημένος τοῦ βοῶ βλ.λ.: 'Ηρ.3,39.
βεβώς-ῶσα-ώς συνηρ. ἀττ. τ. τῆς μτχ. παρακ. βεβαώς τοῦ βαίνω βλ.λ.
βεγγαλικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν πόλιν τῶν 'Ινδιῶν Βεγγάλην ἢ ὁ ἐκ ταύτης προερχόμενος· || εἰδ. χημ. **βεγγαλικὰ φῶτα** ἢ ἁπλῶς βεγγαλικὰ μείγματα εὐανάφλεκτα ἐκ χλωρικοῦ ἢ νιτρικοῦ καλίου μετὰ κόνεως θείου καὶ ἄ. οὐσιῶν, ἅτινα καιόμενα παράγουσι λαμπρὰς φλόγας ποικιλοχρόους, ἐν χρ. ὡς πυροτεχνήματα.
βεγγαλίνη (ἡ) νεώτ. εἶδος ἁπαλοῦ, λείου καὶ λεπτοῦ ὑφάσματος κλαδωτοῦ,ἐξ ἐρίου καὶ μετάξης.
βεγγαλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πλακεϊδῶν.**
βεγγαλίτης (ὁ) νεώτ. μονωτικὴ ὕλη ἐκ λεπίδων μαρμαρυγίου, συμπιεζομένων ἐν ψυχρῷ.
βεγγαλῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ.ἐκρηκτικὴ οὐσία συνισταμένη ἐκ πιτύρων ἐμποτισθέντων διὰ χλωρικοῦ καλίου.
βεγγέρα (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) **ἑσπερινὴ κατ' οἶκον** συναναστροφὴ πρὸς διασκέδασιν· 2) εἰδ. συναγωγὴ ἐπὶ **τῷ αὐτῷ ἔν τινι οἰκίᾳ πολλῶν γυναικῶν** πρὸς ἰδίαν ὑφ' ἑκάστης ἐργασίαν κατὰ τὰς μετὰ τὸ δεῖπνον πρώτας νυκτίους ὥρας· πρβλ. νυχτέρι.
βεγγερίζω δημ. (Ἰταλ.) κάμνω βεγγέραν βλ.λ.

βεγγιατόα ἡ -η (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀλγῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **βακτηριωδῶν.**
βεγεταλίνη ἢ **βεζεταλίνη** (ἡ) νεώτ. χημ. λίπος κεκαθαρμένον τοῦ φυτοῦ κόκκου χρήσιμον ὡς ἐδώδιμον· || παρασκεύασμα πλούσιον εἰς γαλακτικὸν ὀξύ, χρήσιμον ἐν τῇ βυρσοδεψικῇ.
βεγονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βεγονιιδῶν, ἄ. βιγκόνια ἢ μπιγκόνια.
βεγονιέλλα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βεγονιιδῶν.**
βεγονιίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν δικοτυληδόνων, περιλαμβάνον πόας ἢ θάμνους ἐτησίους ἢ πολυετεῖς.
βεγονίνεια (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βεγονιιδῶν** βλ.λ.
βεγονιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. βεγονιίδαι βλ.λ.
βεγουίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βενεριδῶν.**
βεδαντίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, χρώματος ἐλαιόχρου, λάμψεως ὑελώδους, κρυσταλλούμενον εἰς κρυστάλλους ραμβοεδρικούς.
βεδεγάρη (ἡ) νεώτ. βοταν. ἄθροισμα κηκίδων, αἵτινες ἀναφαίνονται ἐπὶ τῶν νεαρῶν κλάδων εἰδῶν τινων ροδῶν.
βεδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς θρησκευτικὰς βίβλους τῶν Ἰνδῶν βέδας : **βεδικὴ θρησκεία**, πρβλ. βεδισμός.
βεδισμός (ὁ) νεώτ. (σανσκρ. βίδ = εἰδέναι, γινώσκειν) ἡ ἐν ταῖς βορείαις Ἰνδικαῖς χώραις ἀσκουμένη καὶ χρονολογικῶς πρώτη θρησκεία τῶν ἀρίων, βασιζομένη εἰς τὰς βέδας ἤτοι εἰς τὸ σύνολον τῶν ἠθικοῦ καὶ τελετουργικοῦ περιεχομένου θρησκευτικῶν ὕμνων ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς.
βεδουίλλη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κορυδαλλιδῶν.**
βεδουίνος (ὁ) νεώτ. (ἀραβ. μπεντάουϊ) νομὰς καὶ σκηνίτης, κάτοικος τῶν ἐρήμων Συρίας, 'Αραβίας καὶ Β. 'Αφρικῆς· || κατ' **ἐπέκτ.** ὁ πλάνης, ὁ ἀλήτης ἄνθρωπος.
βεδούλιος ὑποβαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. μία τῶν ὑποβαθμίδων στρωμάτων, εἰς ἃς διαιρεῖται ἡ ἐν Ν. Γαλλίᾳ ἄπτιας βαθμίς.
βεδούρα (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **βιδούρα** κ. **βεδούρι** (τὸ) ξύλινον ποιμενικὸν ἀγγεῖον ὁμοιάζον πρὸς καδίσκον, στενούμενον ὀλίγον κατὰ τὰ χείλη, **ἐν ᾧ** πήγνυται τὸ ὀξύγαλα (τὸ γιαούρτι)· συγγ. **καρδάρα** βλ.λ., πρβλ. μσν. **βεδούριον**· || εἰδ. ξύλινον μέτρον **πρὸς μέτρησιν σιτηρῶν· 2)** μτφ. ὡς **ἐπιθετισμός, ἐπὶ ἀνθρ. εἰρωνικῶς, ὁ παχὺς καὶ βραχύσωμος.**
βεδούρι (τὸ) δημ. ἡ βεδούρα βλ.λ.· || **συνήθ. ἡ** μικρὴ βεδούρα ἡ ἑκατέρωθεν **ἔχουσα διατρήτους** λαβάς, ἀφ' ὧν περᾶται σχοινίον ἢ σύρμα πρὸς ἀνάρτησιν αὐτῆς ἢ μεταφοράν.
βέδυ (τό) (φρυγ.) τὸ ὕδωρ· Κλήμ.'Αλ.Στρωμ.5,673 « βέδυ μὲν γὰρ τῆς Φρυγίας τὸ ὕδωρ φησὶ καλεῖν » : 'Ορφ.ἀπ.19,9 **καὶ βέδυ Νυμφάων καταλείβεται ἀγλαὸν ὕδωρ· 2) ὁ ἀήρ : Φιλύλλ.20 βέδυ τὸν διόδωρον ὄντα.**
βεεγκερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν συγκείμενον ἐκ κρυστάλλων τοῦ κυβικοῦ συστήματος,** ἔχον χρῶμα σκοτεινὸν μολυβδόφαιον, **ἐκπέμπον δὲ** ἔντονον μεταλλικὴν λάμψιν.
βεελζεβούλ (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. **βελζεβούλ,** δημ. κ. **βελζεβούλης** κ. συνηθέστ. **βερζεβούλης** μὲ πληθ. **-ούληδες** (ἀραμ. βάαλ ζεμπούμπ) ὁ ἄρχων τῶν πονηρῶν δαιμόνων, ὁ σατανᾶς, κατ' ἐπιθετισμὸν κληθεὶς οὕτως ὑπὸ τῶν ἑβραίων καὶ εἶτα τῶν χριστιανῶν ἐκ τοῦ ὀνόματος θεοῦ τινος τῶν συριακῶν λαῶν : ΚΔ Ματθ.12,24 **οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβούλ, ἄρχοντι τῶν δαιμόνων· 2)** μτφ. **ἐπὶ** ἀνθρ. ὡς ἐπίθ. ὁ πονηρός, **ὁ δόλιος, ὁ** ῥαδιοῦργος, ὁ ἐπίβουλος, ὁ κακός,

πρβλ. διάβολος, σατανᾶς, σατανικός : ΚΔ Ματθ. 10,25 **εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ ;** - πολιτικὸς **βελζεβούλ, - διάφοροι βελζεβούληδες ἀγωνίζονται νὰ φέρουνε διχόνοια τῶν ἐργατῶν** (ραδιοῦργοι)· 3) δημ. κ. ἐπὶ παίδων, ὁ λίαν ἄτακτος, ὁ ἐκ πολλῆς ζωηρότητος ὀχληρός : **ἔχομε στὴ γειτονιά μας κάμποσα παλιόπαιδα βερζεβούληδες**· 4) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν πλατυρρίνων τῆς οἰκογενείας τῶν **κηβιδῶν.**

βεελζεβούλειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς τὸν βεελζεβοὺλ βλ.λ.2), ὁ σατανικός, ὁ διαβολικός.

βεεμώθ (ἑβρ.) περιληπτ. ὀνομασία τῶν τετραπόδων ἐν τῇ ΠΔ ἀποδοθεῖσα ἐν τῇ μεταφράσει τῶν Ἑβδομήκοντα διὰ τῆς λ. θηρία.

βεερμπαχίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. φλεβικὸν πέτρωμα τῆς ὁμάδος τῶν **γαββροπεριδοτιτικῶν πλουτωνείων** πετρωμάτων

βεεχερία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. **τερεβρατουλιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βεζά (ἡ) δημ. εἶδος ἀποβουτυρωμένου τυροῦ.

βεζαρέτι (τὸ) μον. τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διετέλεσέ τις βεζίρης βλ.λ., ἡ διάρκεια τῆς βεζιρείας, τὸ βεζιρλίκι : Καισ.Δαπόντε ἐν Σάθ.3,3 **ἔκαμε βεζαρέτι πέντε χρόνους, καὶ ἀπέθανε βεζίρης.**

βεζελιά (ἡ) δημ. ἡ ἐν τῷ προσώπῳ ἀκροχορδών, ἡ κρεατοελιά : δ.δίστ. γιὰ **μιὰ φορά μιὰ βεζελιὰν ἄς ἦθε' τὴ φιλήσω | κι ἀπὲ σὲ καλογέρεμα δὲ μοῦ 'μελε νὰ ζήσω.**

βεζενές (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **βεζνές** μικρὸς ζυγὸς (μπαλάντσα) ἀκριβείας ἐν χρ. πρὸς ἀκριβῆ ζύγισιν πολυτίμων λίθων, χρυσοῦ κ. ἰδίως χρυσῶν νομισμάτων· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ τόπος ἔνθα γίνεται ὁ ἔλεγχος τοῦ βάρους τῶν χρυσῶν νομισμάτων.

βεζεστένι(ον) (τὸ) νεώτ., δημ. προφ. **μπεζεστένι** (τουρκ.) ἴδιος τύπος θολοσκεποῦς συνήθως ἀγορᾶς ὑφασμάτων, εἰδῶν ἀμφιέσεως καὶ γεν. εἰδῶν οἰκιακῆς χρήσεως, ἐσχημστισμένου ἐσωτερικῶς ἐν εἴδει στενῆς ὁδοῦ ἐχούσης κατ' ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς μικρὰ ἰσόγεια καταστήματα : **τὰ βεζεστένια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, - τὸ μπεζεστένι τῆς Σμύρνης**· πρβλ.ἀγορὰ 4), παζάρι, τσαρσί.

βεζεταλίνη (ἡ) νεώτ. κ. δημ., ἄ. βεγεταλίνη βλ.λ.

βεζικάντι (τὸ) δημ. κ. **βεζιγάντι** κ. **βιζικάντι** ἔμπλαστρον ἔχον ἐπάλειψιν κανθαριδίνης φλογιστικὸν τοπικῶς τοῦ δέρματος, προκαλοῦν διὰ τῆς παρατεταμένης ἐπιθέσεως φλύκτσιναν,ἥτις σχαζομένη ἐκχέει ἄφθονον ὀρῶδες ἐξίδρωμα, ἄ. βιζικατόριο, ἰατρ. ἐκδόριον.

βεζινές (ὁ) νεώτ. κ. δημ. βεζενὲς βλ.λ.

βεζινυρίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἀρωματικὴ ἕνωσις χρησιμεύουσα ὡς φάρμακον ἀντισηπτικὸν τῶν οὐραφόρων ὁδῶν.

βεζιραζέμιδες (οἱ) μον. οἱ ἀντικαθιστῶντες τοὺς βεζίρηδες, οἱ βεζιρεύοντες : Καια.Δαπ.3,4 **βεζιραζέμιδες ἐστάθηκαν πολλοὶ εἰς τὸν καιρόν του.**

βεζιράτο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **βεζιρᾶτο(ν)** ἄ. βεζιρεία (ἡ) τὸ ἀξίωμα, ἡ ἀρχὴ τοῦ βεζίρη βλ.λ.

βεζιρεία (ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀξίωμα τοῦ βεζίρη· 2) ὁ χρόνος, καθ' ὃν διατελεῖ τις βεζίρης : **ἐπὶ τῆς βεζιρείας τοῦ Κιαπρουλῆ**· 3) τὸ οἴκημα, ἐν ᾧ ἑδρεύει ὁ βεζίρης καὶ ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὑπηρεσία : **ὁ πατριάρχης μετέβη χθὲς εἰς τὴν μεγάλην βεζιρείαν.**

βεζιρεύω νεώτ. διατελῶ ἐν τῷ ἀξιώματι τοῦ βεζίρη βλ.λ., εἶμαι βεζίρης· 2) ἀντικαθιστῶ προσωρινῶς τὸν βεζίρην.

βεζίρης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. (ἀραβ.-τουρκ.) ὁ φέρων βάρος, βαστάζος· 2) τίτλος ἀνωτάτων πολιτικῶν λειτουργῶν, ἐχόντων διοικητικήν, στρατιωτικὴν καὶ νομοτελεστικὴν ἐξαυσίαν ἐν Τουρκίᾳ ἐπὶ σουλτάνων καὶ ἐν ἄ. μωαμεθανικαῖς μοναρχίαις : Καισ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,5 **ὁ ὁποῖος παγαίνοντας εἰς τὸν βεζίρην, τὸν εἶπεν ὁ βεζίρης.** Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.69,12 **πασᾶ ἔχει ὁ Λιάκος τὸ σπαθί, βεζίρη τὸ ντουφέκι**· || θηλ. **βεζίρισσα** ἡ σύζυγος τοῦ βεζίρου.

βεζιρικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βεζίρην ἢ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : **βεζιρικὸς τεσκερές,- βεζιρικὴ διαταγή, - βεζιρικὸν διάταγμα.**

βεζοαρδίκη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **βυκανιδῶν.**

βεζόη (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. βενζόη βλ.λ.

βεζοϊκὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **βενζαϊκὸν** βλ.λ.

βεζουβιακὸς-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Βεζούβιον ἢ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : **βεζουβιακὴ λάβα, - βεζουβιακὸς τύπος ἡφαιστείων** κλπ.

βεζουβιανικός-ή-ό(ν) νεώτ. ὁ εἰς τὸν Βεζούβιον ἀνήκων ἢ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : **βεζουβιανικὸς κερατίτης - χαλαζίτης.**

βεζουβιανὸς-ή-ό(ν) νεώτ. ὁ τοῦ Βεζουβίου ἢ ὁ ἐκ τοῦ Βεζουβίου· || τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἔχον λάμψιν ὑελώδη, ἀπαντῶν εἰς διάφορα χρώματα.

βεζουβίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. αἱ λάβαι τοῦ Βεζουβίου.

βεζύρης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. βεζίρης βλ.λ.

βεζυρικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. βεζιρικὸς βλ.λ.

βέῃ β' ἑν. πρόσ. ἐνεστ. ὁρ. τοῦ βέομαι βλ.λ.· || ἀντὶ βῇ, β' ἑν. πρόσ. ἀορ. β' ὑποτ. τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βεηλέρμπεης (ὁ) νεώτ. κ.δημ. κ. **μπεη-** στρατιωτ. διοικητὴς μεγάλων ἐπαρχιῶν κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας· || τίτλος τιμητικὸς ἱεραρχίας τῶν πολιτικῶν ἐν Τουρκίᾳ ἀξιωματούχων κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους.

βεηλίδικος-η-ο δημ. κ. **μπεη-** ὁ τοῦ βέη, ὁ εἰς βέην ἁρμόζων : **βεηλίδικο φέρσιμο**· || ἀρχοντικός, πλουσιοπάροχος : **μπεηλίδικο φαγοπότι.**

βεηλίκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. **μπεηλίκι** ἡ ἰδιότης τοῦ βέη, τοῦ ἄρχοντος· || συνεκδ. τὸ ἀρχοντικὸν ἢ ἐπικριτικῶς τὸ ἀλαζονικὸν καὶ αὐθαίρετον τῆς συμπεριφορᾶς· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ ὅλη κρατικὴ ἐξουσία, ἡ κυβέρνησις.

βέης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (τουρκ) κ. **μπέης** ἀρχηγός, ἡγεμών, αὐθέντης· || τίτλος τιμητικὸς ἀνωτέρων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπαλλήλων ἐν Τουρκίᾳ καὶ τῶν υἱῶν αὐτῶν· 2) μτφ. ἄνθρωπος αὐταρχικός, αὐθαίρετος ἢ ἡδονιστής, ποὺ ἀγαπᾷ τὴν καλοπέραση : **εἶναι μπέης στὸ σπίτι του**· || τὸ θηλ. **βέϊσσα** κ. **μπέϊσσα** (ἡ) ἡ σύζυγος τοῦ βέη.

βεθενκουρτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πρασωπανθῶν.**

βέθρον (τὸ) μτγν. συγκεκ. τ. ἀντὶ **βέρεθρον** βλ.λ. : Εὐφορ.ἀπ.148, ΕΜ 194,22.

βέθυλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ταναγριδῶν**· 2) ὁμ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας **ὀξυουριδῶν.**

βειβερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, **ἔνυδρον** χημικὸν κοβάλτιον.

βειελοψ-οπος (ὁ) ἱμάς, λῶρος· Ἡσ. « βειέλοπες· ἱμάντες, οἷς ἀναδοῦσι Λακεδαιμόνιοι τοὺς νικηφόρους ».

βεικάδες Ἡσ. « δέρματα θρεμμάτων νόσῳ θανόντων. Λάκωνες ».

βεικάσθων Ἡσ. « κατ' ὀλίγον προβάς ».

βείκατι (Ϝείκατι) Ἡσ. « εἴκοσι. Λάκωνες ».

βείκηλα Ἡσ. « νωχελῆ, ἀχρεῖα. Λάκωνες ».

βεῖκος (ὁ) ὁ βῖκος βλ.λ.

βεΐκουλον (τὸ) Ἐπιγρ. (λατ.) ὄχημα, ἅμαξα ἢ πλοῖον : Ἐπιγρ. **ἔπαρχος βεϊκούλων.**

βειλαρμόστας βειλάρχας Ἡσ. «Ϝιλ-Ταραντῖνοι».
βείλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν νεφρίτης βλ.λ.
βείλομαι βοιωτ. βούλομαι βλ.λ.
βεϊμπουλλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συγκείμενον ἐκ θειασεληνιαδισμουθιούχου σιδήρου βλ.λ.
βεινέω Ἡσ. « βινέω ».
βεινητιῶ Ἡσ. « βινητιῶ ».
βεϊνμαννία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν κουνονιδῶν **ἀγγειοσπέρμων**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολ.θώσει.
βεϊξελλία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **ματονιωδῶν πτεριδοφύτων**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βείομαι κ. **βέομαι** βλ.λ. ὑποτ. ἐνεστ. ἐν σημ. μέλλ. ζήσομαι, θὰ ζήσω : Σχ.Ἰλ.Χ 431 **τὸ βείομαι Ἀρίσταρχος διὰ τοῦ ἰῶτα γράφει ἵν' ᾖ πῶς βιώσομαι καὶ ζήσομαι. Τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ πῶς ἀποβήσομαι, πῶς φροντισθήσομαι »**, Ἰλ.Χ 431 **τί νυ βείομαι αἰνὰ παθοῦσα ;** (κατὰ δ. ἐκδοχὴν ὑποτακτ. τοῦ ἀορ. ἐβει(σ)άμην τοῦ βαίνω βλ.λ).
βείρακες Ἡσ. « ἱέρακες ».
βειρακή Ἡσ. « ἡ ἁρπακτική ».
βείριξ Ἡσ. « ἔλαφος ».
βειρόν Ἡσ. « δασύ ».
βεϊσελβεργίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. τὸ πέτρωμα αὐγιτικὸς πορφυρίτης βλ.λ.
βεϊσσελία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος ζῴων τοῦ γένους **πλευροτόμα** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βεϊσσία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **στεγοκεφάλων ἀμφιβίων**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει, ἄ. σκληρακέφαλος.
βεϊσσίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸλ. ὀρυκτὸν ἀποτελοῦν στάδιον μεταβολῆς τοῦ ὀρυκτοῦ κορδιερίτου βλ.λ. εἰς μαρμαρυγίαν χλωρίτην ἢ παραγονίτην.
βείω ὑποτ. ἀορ. τοῦ βαίνω· Ἡσ. « οὐ μόνον ζήσομαι, οὗ παράδειγμα ἔχει Ἰλ.Χ 431 ἀλλὰ καὶ πορεύσομαι : Ἰλ.Ζ 114 **ὄφρ' ἂν ἐγὼ βείω ποτὶ Ἴλιον** (δ. γρ. βήω).
βεκάς ἑκάς βλ.λ.
βεκάσα Ἡσ. « μακρόθεν ».
βεκάτερος Ἐπιγρ. **ἑκάτερος**.
βεκιγκινίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. **πέτρωμα** μελανακρατικὸν **πλουτώνειον**, φέρον **τὸ** ὀρυκτὸν βαρκεβικίτην **καὶ περιέχον** διοξίδιον πυριτίου.
βεκίλης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. (ἀραβ.) πληρεξούσιος ἀντιπρόσωπος, ἐπίτροπος· 2) εἰδ. ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων τοῦ Μορέως καὶ παρέχων ὑπευθύνως **βεβαίωσιν** καὶ ἐγγύησιν περὶ τῆς εἰς τὸν σουλτάνον ἀπολύτου εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς τῶν ἐν Πελοποννήσῳ χριστιανῶν (ραγιάδων).
βεκκεσέληνος-ον ὁ διὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὴν παλαιότητα αὐτοῦ ἄχρηστος ἢ ἀνίκανος, δθ. κ. ὁ λόγῳ ἀπηρχαιωμένων ἀντιλήψεων ἀνόητος, μωρός, βλάξ : Ἀριστφ.Νεφ.398 **ὦ μῶρε καὶ βεκκεσέληνε.**
βεκκιάγια (ἡ) δημ. εἰδ. (Ἰταλ.) περιληπτ. ὀνομ. τῶν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀπομάχων ναυτῶν κ. ἄ. ἐργατῶν θαλάσσης.
βε(κ)κμαννία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χλωριδιδῶν.**
βέκος-ους (τὸ) (φρυγ.λ.) κ. **βεκός** ὁ ἄρτος, τὸ ψωμί· Ἡσ. « ἄρτος, Φρύγες » : Ἡρ.2,2 **τὰ παιδία ἀμφότερα προσπίπτοντα βεκὸς ἐφώνεον ὀρέγοντα τὰς χεῖρας . . πυνθανόμενος δὲ εὕρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον.**
βεκτασῆδες (οἱ) νεώτ., δημ. προφ. **μπεκτασῆδες** βλ.λ. τάγμα μωαμεθανῶν δερβισῶν βλ.λ.
βεκτικόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **στεγοσαυριδῶν ἑρπετῶν**, εὑρεθέντων ἐν ἀπολιθώσει.
βεκῶς Ἡσ. « μακρόθεν ».

βέλα Ἡσ. « ἥλιος καὶ αὐγὴ ὑπὸ Λακώνων ».
βέλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρικιδῶν.**
βελαγγέρα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καυνονιδῶν ἀγγειοσπέρμων**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελαγγερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σαξιφραγιδῶν.**
βελάδα (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) τὸ ἐπίσημον μέλαν ἀνδρικὸν ἔνδυμα, τὸ φράκο· ‖ ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ Πελοποννήσῳ ὁ ζακὲς βλ.λ., ἡ **ζακέτα.**
βελάζω νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προβάτων καὶ αἰγῶν, βληχῶμαι, ἐκπέμπω βελάσματα : Βαλαωρ.Εὐθύμιος Βλαχάβας 9 **βελάζουνε τὰ πρόβατα, λαλοῦνε τὰ κουδούνια,** Κρυστ.ὁ Τραγουδιστὴς 5 **καὶ ροβολοῦν βελάζοντας στὶς μάντρες τὰ κοπάδια·** 2) μτφ. φωνάζω συνεχῶς, ἐπιμόνως, ζητῶν τι ἢ ἀξιῶν : παροιμ. **ἀρνὶ ποὺ δὲ βελάζει δὲν τρώει γάλα** (ὁ μὴ διαμαρτυρόμενος).
βελαία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ακιαδανθῶν.**
βελαιρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φυχανθῶν.**
βελάνι (τὸ) δημ. κ. **βαλάνι** ὁ καρπὸς τῆς δρυὸς καὶ τοῦ πρίνου, τῆς βελανιδιᾶς, ἡ βάλανος βλ.λ.
βελανιά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον δρῦς βλ.λ.
βελανίδα (ἡ) δημ. ὁ ἰχθὺς βελόνη βλ.λ., ἄ. ζαργάνα 2) ὁ βουβών : **πρήστηκε ἡ βελανίδα του.**
βελανιδένιος (ὁ) δημ. κ. **βαλανιδένιος** ὁ ἐκ ξύλου βελανιδιᾶς, δρυὸς βλ.λ., κατεσκευασμένος· ‖ ὁ ἐκ βαλάνων προερχόμενος.
βελανίδι (τὸ) δημ. κ. **βαλανίδι** τὸ βελάνι βλ.λ.
βελανιδιά (ἡ) δημ. κ. **βαλανιδιά** ἡ δρῦς βλ.λ.
βελανιδόξυλο (τὸ) δημ. κ. **βαλανιδόξυλο** τὸ ἐκ δρυός, βελανιδιᾶς, ξύλον, τὸ δρύϊνον.
βελανίζω δημ. κ. **βαλανίζω** ἐπὶ ζῴων, παρέχω ὡς τροφὴν καρπὸν δρυός, βελάνι.
βελάνισα (ἡ) δημ. ζῳολ. ὁ ἰχθὺς κέφαλος ὁ χείλων.
βελαόρες (οἱ) δημ. κ. **βαλαόρες** τόποι ὀρεινοὶ χορτόφυτοι ἐν οἷς εὑρίσκουσι βοσκὴν τὰ ποίμνια.
βελάς Ἡσ. « εἴρων καὶ καταγελαστής ».
βελασῆται Ἡσ. « ἡλιωθήσεται.Λάκωνες » (διόρθ. ἀντὶ βελλάσεται).
βελασκεθία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πολυγωνιδῶν.**
βέλασμα-ατος (τὸ) νεώτ. δημ. προφ. κ. **μπέλασμα** βληχή, ἡ φωνὴ τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν : Βαλαωρ. Κυρὰ Φροσύνη ᾆσμα 3,252 **οὔτε προβάτου βέλασμα, οὔτε πουλιοῦ τραγοῦδι,** Κρυσταλ.Μαγεμένο Μαντήλι 14 **ἀπ' τὰ βραχνὰ βελάσματα ἀχολογοῦν οἱ ράχες.**
βελαστράλια (τὰ) δημ. ναυτ. τὰ προίστια βλ.λ.
βελάτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **νεριτιδῶν γαστεροπόδων** μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βέλβα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκάρεων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ἀραχνιδῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **σαρκοκοπτιδῶν.**
βελβετίνα (ἡ) δημ. εἶδος βελούδου ἐκ βάμβακος, κατασκευαζόμενον κατ' ἀπομίμησιν τοῦ μεταξωτοῦ βελούδου βλ.λ.
βελβιτσεία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γνητοειδῶν.**
βέλγα (ἡ) νεώτ. (διεθν. ὅρος **belga**) νομισματικὴ μονάς, εἰσαχθεῖσα ἐν Βελγίῳ διὰ τὰς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγάς, ἄ. βελγικὸν φράγκον.
βελγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς βέλγους ἢ τὸ Βέλγιον ἢ ὁ προερχόμενος ἐξ αὐτῶν.
βελγρανδία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος τοῦ γένους **ὑδροβία** βλ.λ.
βελεζία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καρυοφυλλιδῶν.**
βελεηφόρος-ον ὁ φέρων βέλη : ΑΠ 141,111.

βέλεκος (ὁ) ΕΜ 144,31 « δαπριόν τι ἐμφερὲς λαθύρῳ, μέγεθος ἐρεβίνθου ἔχον » : 'Αριστφ.άπ.755.
βελέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος κοιλεντερωτῶν σιφωνοφόρων τῆς οἰκογεν. τῶν **ποραδερμιδῶν.**
βελέλλη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκαληφῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βελελλιδῶν.**
βελελλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια θαλασσίων ζώων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **κοιλεντερωτῶν.**
βελεμνιτέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος διβραγχίων δεκαπόδων μαλακοζώων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **βελεμνιτιδῶν ἀπαντῶν** μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος διβραγχίων δεκαπόδων μαλακοζώων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **βελεμνιτιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνιτίδαι (αἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια κεφαλοπόδων μαλακίων τῆς ὑποτάξεως τῶν **βελεμνοειδῶν** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνοβατίς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ἀστερόδερμος ἰχθὺς ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνοειδῆ (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόταξις κεφαλοπόδων μαλακίων ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνοζίφιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. τὸ θαλάσσιον κῆτος μεσοπλόδων, ὅπερ ἀπαντᾷ κ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνοθήκη (ἡ) μσν. ἡ θήκη τῶν βελέμνων βλ.λ. : Πρόδρ.ἐν 'Αν.Βοισσ.374 (Κουμαν.'Αθησ.ἐν λ.).
βελεμνοκάμαξ-ακος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. τὸ ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντῶν γένος βελεμνιτέλλα βλ.λ.
βέλεμνον (τὸ) ποι. π. 'Ομ.μ. κατὰ πληθ. τὸ βέλος βλ.λ. : 'Ιλ.Χ 206 **πικρὰ βέλεμνα,** Αἰσχ.'Αγ.1496 **ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ,** Θεόκρ.ΙΙ,16 **Κύπριδος ἐκ μεγάλας τὸ οἱ ἥπατι πᾶξε βέλεμνον'** ‖ μτφ. ἐπὶ κόκκων χαλάζης : 'Ορφ.Λιθ.591 Α **ἀπειρεσίοισι βελέμνοις ἀγρῷ τραῦμα φέρουσαν ἀμήχανον ἐξακέασθαι.**
βελεμνοπτέρις-ιδος (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος πτεριδοφύτων κρυπτογάμων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γλωσσοπτερίδων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελέμνωσις (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κεφαλοπόδων μαλακίων τῆς οἰκογενείας **τῶν βελεμνιτιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνοτευθίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια διβραγχιωτῶν κεφαλοπόδων μαλακίων τῆς ὑποτάξεως τῶν **βελεμνοειδῶν.**
βελεμνοτευθίς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος διβραγχιωτῶν κεφαλοπόδων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν βελεμνοτευθιδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελεμνοτοξοφόρος-ον μσν. **ὁ** φέρων βέλεμον, ἤτοι βέλος καὶ τόξον : ΚΜανασσ.12.
βελένιον (τὸ) φυτὸν δηλητηριῶδες ἐν τῷ χυμῷ τοῦ ὁποίου ἔβαπτον **τὰ** βέλη οἱ βάρβαροι' « βελένιον τὸ δηλητηριῶδες τὸ γενόμενον ἐν τῇ Περσίδι, μεταφυτευόμενον ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἢ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ γίνεται βρώσιμον ».
βελενκώθιον (τὸ) Πάπ. πιθ. μικρὸς κάλαθος.
βελέντζα (ἡ) δημ. ἐγχώριον μάλλινον βαρὺ κλινοσκέπασμα' πρβλ. **φλοκκάτα.**
βελεόπτερον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **συλφιδῶν.**
βελεσάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τῆς λ. βελέσι βλ.λ. : δ.τραγ. **κρῖμα στὰ βελεσάκια μου καὶ στὰ πουκαμισάκια μου.**
βελέσι (τὸ) δημ. ἐσωτερικὸν γυναικεῖον **ἔνδυμα** ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι ἄκρων ποδῶν διῆκον, κατασκευαζόμενον δ' **ἐκ** μαλλίνου ἰδίως ὑφαντοῦ, τὸ μισοφούστανο : δ.τραγ. **νυφούλα μου νὰ σὲ χαρῶ μὲ τὴ στολὴ τοῦ βελεσιοῦ'** ὁμ. **ἔχω μιὰν ἀγαπητικιὰ θέλει φέσι, θέλει φουστάνι, θέλει βελέσι.**
βελεσσιχαρής-οῦς-ές ἐπὶ τοῦ 'Απόλλωνος, ὁ χαίρων εἰς τὰ βέλη, ὁ εὐφραινόμενος ἐπὶ τοῖς βέλεσι : ΑΠ 9,525,3 **βελεσσιχαρὴς 'Απόλλων.**
βεληνεκές-οῦς (τὸ) νεώτ. στρατ. ἡ ἐπ' εὐθείας γραμμῆς ἀπόστασις τοῦ **πυροβόλου** ἀπὸ τοῦ σημείου πτώσεως τοῦ βλήματος.

βελία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑδροκοριδῶν.**
βελικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων εἰς τὰ βέλη, ὁ ἔχων ἀντικείμενον ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ βέλη' ‖ βελικά τίτλος ἔργου τοῦ 'Αγησιστράτου : 'Αθήν. Μηχ.8,6 **ἐν μὲν ταῖς βελικοῖς τοσοῦτον ταῖς πρότερον ὑπερήγαγεν.**
βελινουρίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἀρθρωτῶν μαλακοστράκων τῆς τάξεως τῶν **ξιφοσούρων** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελίνουρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **βελινουριδῶν ἀπαντῶν** μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελιό (τὸ) δημ. **κ. βελιός** (ὁ) **τὸ** βελαῦδαν βλ.λ.
βελιόνωτος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **βουπρηστιδῶν.**
βελιοφόρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλατηριδῶν.**
βελίτης (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ κατάλληλος διὰ κατασκευὴν βελῶν : Γεωπ.2,6,23 **βελίτης κάλαμος.**
βελκνερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν ὑδροταλκίτης βλ.λ.
βελλαδόνα (ἡ) νεώτ. βοταν., δημ. **μπελλαντόνα** τὸ φυτὸν ἄτροπος ἡ εὐθάλεια βλ.λ.
βελλαδονίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φυτικὴ βάσις συνοδεύουσα τὴν ἀτροπίνην βλ.λ.
βέλλαι 'Ησ. « ῥαφίδες θαλάσσιαι ».
βελλαρδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γρομφαδιιδῶν.**
βελλαρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. δραστικὸν συστατικὸν τοῦ φυτοῦ ὑδροκοτύλη ἡ ἀσιατική.
βελλεβαλία (ἡ) νεώτ. τὸ φυτὸν ὑάκινθος βλ.λ. ὁ ρωμαϊκός.
βελλεΐα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀξυπυριδῶν'** 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γοδενιιδῶν.**
βελλέκη (ἡ) νεώτ. ζωολ. **γένος** πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φαλαριδῶν.**
βελλενδενία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν **πρωτοειδῶν.**
βελλερεφοντίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἀσπιδοβραγχίων μαλακίων ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελλερεφῶν (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βελλερεφοντιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελλετία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος γαστεροπόδων μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βελλιδίαστρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἢ θαμνωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **προσωπανθῶν.**
βελλιδίοψις (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἢ θαμνωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **προσωπανθῶν.**
βέλλιον 'Ησ. « ἀτυχές, Κρῆτες ».
βέλλιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς οἰκογενείας** τῶν **συνθέτων.**
βέλλιρ 'Ησ. « τρυφάλεια' Λάκωνες ».
βελλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστεροειδῶν** οὗ ἐν εἶδος **βελλὶς ἡ πολυετής,** δημ. ἀσπρολούλουδο.
βελλῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. εἶδος ἐκρηκτικῆς ὕλης ἐν χρήσει εἰς τὰ ἀνθρακωρυχεῖα.
βελλοζία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βελλοζιοειδῶν.**
βελλοζιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια μονοκοτυληδόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν λειριανθῶν.
βελλόκειον σωληνάριον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ἐργαλεῖον χρησιμεῦον διὰ τὸν ἐπιπωματισμὸν τῆς ρινός.
βελλοκορίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κοριδῶν.**
βέλλομαι ἐπιγρ.Θεσσ. βούλομαι βλ.λ.
βελλοσίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς τοῦ γεισσοσπέρμου, **λίαν** δηλητηριῶδες.

βελλότα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καστανιδῶν.**

βελλουδένιος-ια-ιο δημ. βελουδένιος βλ.λ.

βελλοῦδο(ν) (τό) βελοῦδο βλ.λ.

βελλούνης Ἡσ. « τριόρχης ».

βελλσίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς συστάσεως τοῦ ἁρμοτμήτου.

βελμοντία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γεντιανιδῶν.**

βελμοντίνη (ἡ) νεώτ. χημ. παραφινοειδὴς ὕλη ἐξαγομένη ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ὀρυκτῆς πίσσης, χρήσιμος ὡς μία ἐκ τῶν ὑλῶν, ἐξ ὧν ἀναμίκτων κατασκευάζονται τὰ χυτὰ κηρία (σπερματσέτα)· 2) **εἰδ.** διάλυμα καουτσούκ ἐν βενζίνῃ χρήσιμον ὡς προστατευτικὸν ἐπίχρισμα κατὰ τῆς ὀξιδώσεως τοῦ σιδήρου, εὔχρηστον ἰδίως ἐν τῷ στρατῷ.

βέλο (τό) δημ. (Ἰταλ.) λεπτὸν καὶ ἀραιόπλεκτον, διαφανὲς ὕφασμα· || καλύπτρα ἐκ λεπτοῦ καὶ διαφανοῦς ὑφάσματος χρησιμοποιουμένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ὁ πέπλος βλ.λ. εἴτε ὡς ἐξάρτημα τῶν γυναικείων πίλων, εἴτε πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ἀνέμου, κονιορτοῦ κτλ. εἴτε μ. καλλωπιστικῶς.

βελόγλωσσον (τό) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **δρυκολαπτιδῶν.**

βελόδους (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος φυτοσαυρίων ἑρπετῶν ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει, ὅ. φυτόσαυρος.

βελοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βέλος, ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ βέλους βλ.λ. : **βελοειδὴς αἰχμή·** || εἰδ. **βελοειδῆ φύλλα** τὰ ἔχοντα ἐπίμηκες τριγωνικὸν σχῆμα.

βελοέρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μαλαχοειδῶν,** περιλαμβάνον δένδρα ἢ δενδρύλλια φαρμακευτικά,κοσμητικὰ κ.ἄ. χρήσιμα.

βελοθήκη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. θήκη πρὸς φύλαξιν βελῶν, φαρέτρα : Λιβάν.Γυμν.30,9,Ἰω.Χρυσ.4,620 Β **παιόμενος, οὐ παίων ἐκένωσεν αὐτοῦ τὴν βελοθήκην ἅπασαν.**

βελόθριξ (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **τροχιλιδῶν.**

βελοθρίψ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **θριψιδιδῶν.**

βελοθυρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. στενὸν κατακόρυφον ἄνοιγμα τοῦ τείχους, ἰδίως τῶν ἐπάλξεων, ἐξ οὗ ἐτοξεύοντο τὰ βέλη, πρβλ. τουφεκίστρα.

βελόκερας-ατος (τό) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀμμωνοειδῶν ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **γωνιατιτιδῶν** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει, τοῦ παλαιοζ. αἰῶνος.

βελόκιον (τό) πάπ. καρπὸς κηπαίας ἀγνώστου εἴδους : Πάπ. **τῷ καιρῷ τῆς (τρύγης) τῶν βελοκίων καὶ τοῦ κίτρου.**

βελομαντεία (ἡ) ἀρχ. **λεξ.** εἶδος **κληρομαντείας** γινομένης διὰ βελῶν ἐξαγομένων ἐκ τῆς φαρέτρας, δι' ὧν ἐδηλοῦτο ἐκ τῶν ἐπιγεγραμμένων ἐπ' αὐτῶν ὀνομάτων ἢ ἄλλων σημάτων ποία πόλις **ἔμελλε** νὰ πολεμηθῇ καὶ ποία ἦτο ἡ ἐπὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως γνώμη τοῦ θείου.

βελόνα (ἡ) δημ. ἡ βελόνη βλ.λ. **ἰδίως** ἡ πρὸς ραφὴν χρήσιμος : **πέρασέ** μου **τὴ βελόνα, γιατὶ δὲ βλέπω,** - **ἔσπασε ἡ βελόνα τὴν ὥρα ποὺ ἔρραβα·** ἡ λ. ἐν χρ. ἐν συνεκφοραῖς εἰς διαφόρους σημ. οἷον **ἐν** φρ. **ζῇ ἀπὸ τὴ βελόνα** (περὶ γυναικὸς ποριζομένης τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ραπτικῆς ἐργασίας), - **ὅσο σηκώνει ἡ μύτη τῆς βελόνας** (πρὸς δήλωσιν τοῦ ἐλαχίστου),-**δὲν ἔπεφτε βελόνα (κάτω)** (ἐπὶ μεγάλου συνωστισμοῦ), - **κάθομαι ἀπάνω σὲ βελόνες** (εὑρίσκομαι εἰς δυσχερεστάτην θέσιν, ὑπερβολικῶς ἀνησυχῶ καὶ ἀγωνιῶ, πρβλ. φρ. κάθομαι στὰ καρφιά, - σὲ ἀναμμένα κάρβουνα), - **μὲ τὴ βελόνα γυρεύει ν' ἀνοίξῃ πηγάδι** (ἐπὶ τῶν ἐπιζητούντων νὰ ἐκτελέσουν μέγα τι ἔργον διὰ πενιχρῶν μέσων), - **τὸν πέρασε ἀπὸ τὴ μύτη τῆς βελόνας** (τὸν ἐταπείνωσε ἐξευτελιστικῶς)· ὁμ. ἐν παροιμ. **ἡ βελόνα κι ἡ κλωστὴ κάνουν ράφταινα σωστὴ** (πρὸς εὐδοκίμησιν ἐπιδιώξεώς τινος χρειάζονται τὰ μέσα ἐνεργείας), - **βελόνα ἀπὸ βελόνα ἔχει διαφορὰ** (οἱ ἄνθρωποι εἶναι διαφόρου ἀξίας), - **ἡ ἀρρώστια μπαίνει μὲ τὸ σακκὶ καὶ βγαίνει μὲ τὴ βελόνα** (ἡ ἐπανόρθωσις τοῦ κακοῦ ὡς ἡ ἀπὸ νόσου ἀνάρρωσις βραδεῖα καὶ δυσχερής)· 2) συνήθ. κατὰ πληθ. **βελόνες** ραβδία **μετάλλινα** ἢ ὀστέϊνα ἔχαντα ὀγκιστρωτὸν τὸ ἐν ἄκρον χρήσιμα πρὸς πλέξιν περικνημίδων, φανελλῶν, περιστηθίων κτλ., ἄ. εἰδ. καρτσοβελόνες, φανελοβελόνες, πλεχτοβελόνες· 3) πᾶς ἐπιμήκης λεπτὸς **ἧλος** ἐκ σιδήρου ἢ ἐκ μαλακοῦ λευκοσιδήρου (ἰσοπαχὴς καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος μετὰ μικρᾶς κεφαλῆς, εἰδ. καρφοβελόνα, καρφί, καρφίδι, καρφίτσα· 4) εἰδ. αἰχμηρὸς λεπτὸς σωληνίσκος κατὰ τὴν βάσιν αὐτοῦ προσαρμοστὸς εἰς ἐμβολοφόραν σύριγγα βλ.λ., δι' οὗ ἐμπηγνυομένου εἰς τὸ σῶμα διοχετεύεται ὑποδορίως τὸ ἐν τῇ σύριγγι ὑγρόν.

βελονάγρα (ἡ) νεώτ. ἰατρ. χειρουργικὴ μικρὰ λαβὶς χρήσιμος πρὸς ἐξαγωγὴν βελόνης ἐμπεπαρμένης ἐντὸς τοῦ σώματος.

βελονάκι (τό) δημ. ὑποκορ. τῆς λ. **βελόνα ἢ** βελόνι βλ.λ. ἡ μικρὰ ἐκ μετάλλου, ὀστοῦ ἢ ξύλου μετ' ἀγκιστροειδοῦς αἰχμῆς κατὰ τὸ ἓν ἄκρον πλεκτικὴ βελόνη, ἄ. κροσεδάκι· 2) τὸ **φυτὸν** γεράνιον τὸ μαλακὸν βλ.λ.· 3) ὁμ. τὸ **φυτὸν ἐρωδιὸς** ὁ φευδοκώνειος βλ.λ.

βελονᾶς (ὁ) δημ., θηλ. -**ού ὁ βελονοποιὸς ἢ** βελονοπώλης βλ.λ.

βελονέσοξ-οχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοπτερυγίων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐσοχιδῶν.**

βελόνη (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **βελόνα** (ἡ) βλ.λ. κ. **βελόνι** (τό) ἡ ὀξεῖα αἰχμὴ τοῦ βέλους κ. γεν. πᾶσα ὀξεῖα αἰχμή : Βατραχομ.130 **ἡ δέ νυ λόγχη, εὐμήκης βελόνη, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος·** || **εἰδ.** κ. νεώτ. τὸ πρὸς ραφὴν χρησιμεῦον μικρὸν μετάλλινον ραβδίον, ὀξὺ κατὰ τὸ ἐν ἄκρον, ἀμβλύτερον δὲ κατὰ τὸ ἕτερον, τὸ ἔχον ὀπὴν δι' ἧς περᾶται ἡ κλωστή, ἄ. ραφίς : Εὐπ.259 **ἐγὼ δὲ στίξω σε βελόναισι τρισί·** 2) νεώτ. εἰδ. **χειρουργικὴ βελόνη** (ἡ πρὸς ραφὴν τραυμάτων), - **βελ- ενέσεων** (βλ.βελόνα 4)· 3) πᾶν ἐπίμηκες στέλεχος,συνήθως κυλινδρικὸν μικρᾶς διαμέτρου, ἀπολῆγον εἰς ὀξεῖαν ἀκμήν, ἰδίως δὲ ἐργαλεῖον ἢ τμῆμα ἐργαλείου μηχανήματος ἢ σκεύους **ἀπολῆγον εἰς ὀξύ·** || **εἰδ. φυσ. μαγνητικὴ βελόνη·** 4) **εἰδ. σιδηροδρομικὴ ἢ τροχιοδρομικὴ βελόνη** τεμάχιον σιδηροδρομικῆς τροχιᾶς περιστρεπτὸν κατὰ τὸ ἐν ἄκρον δι' οὗ γίνεται ἡ μετάβασις τῶν ὀχημάτων ἀπὸ τῆς **μιᾶς** γραμμῆς εἰς τὴν **ἄλλην,** τὸ κλειδί· **5)** εἶδος **ὀξυρρύγχου** ἰχθύος, ἄ. ραφίς, δημ. ζαργάνα : Ἀθήν.7, 319 D **Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων βελόνην φησὶν ἣν καλοῦσι ραφίδα·** || εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος **φυσοστόμων** ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **σκομβρεσοχιδῶν· 6)** μσν. εἰδ. ἄκανθα **φυτοῦ** : Νικήτ.Χων. Χρον.5,6 **τῶν κλάδων βελόναι·** || ὁμ. νεώτ. **κ.** δημ. βοταν. τὰ φύλλα τῶν κωνοφόρων δένδρων· 7) νεώτ. ἡ λ. ἐν χρήσει κ. περὶ κορυφῆς ὄρους, λόφου ἢ βράχου ἀποληγούσης **εἰς ὀξεῖαν καὶ ἐπιμήκη** αἰχμήν.

βελονησίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἁπαντῶν εἰς μικρὰς τετραγωνικὰς βελόνας, συνισταμένας ἐκ μολυβδαινικοῦ μαγνησίου.

βελόνι (τό) δημ. κ. **βελόνα** βλ.λ. ἡ βελόνη· **2)** τὸ **φυτὸν** καυκαλὶς ἡ δαυκοειδὴς βλ.λ.· **3)** ναυτ. **βελόνια** (τά) οἱ θαιροὶ καὶ αἱ γομφώσεις βλ.λ., δι' ὧν συνδέεται τὸ πηδάλιον πρὸς τὸ ποδόστημα· || κεραία ἢ σφηκίσκος βλ.λ. γεράνου ἢ φορτωτῆρος, ἄ. μπίγα· 4) γεν. ἐπὶ διαφ. μηχανημάτων, **αἱ ἀκωκαὶ** πλακὸς **αἱ προσαρμοζόμεναι ἢ κατὰ** διαλείμματα προσπίπτουσαι ἐπὶ ἄλλης πλακός : **βάλε**

καλὰ τὴν πλάστιγγα στὰ βελόνια,- τὸ τύπωμα ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πρόσεξε νὰ γίνῃ ἀπάνω στὰ βελόνια (αἱ ἀκωκαὶ τῶν στοιχείων νὰ συμπέσωσιν ἀκριβῶς μὲ τὴν ἤδη ἐπὶ τῆς ἄλλης ὄψεως τοῦ χάρτου γενομένην ἐκτύπωσιν).

βελονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος λειχήνων τῆς οἰκογενείας τῶν **περτουσαριιδῶν.**

βελονιά (ἡ) δημ. ἡ πρὸς ραφὴν διάτρησις ὑφάσματος διὰ βελόνης, ἀπὸ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ὁποίας ἤρτηται κλωστή, διαπερῶσα οὕτω τὸ ραπτόμενον ὕφασμα· || κ. ἡ ἀπόστασις μεταξὺ δύο τοιούτων διαδοχικῶν διατρήσεων τοῦ ραπτομένου ἀντικειμένου : **ἀριὲς βελονιές, - μεγάλη βελονιά·** || τὸ ὑπὸ τῆς κλωστῆς ἢ ἄλλου ὑλικοῦ ραφῆς ἢ κεντήματος σχηματιζόμενον ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος σχῆμα : **βελονιὰ σταυρωτὴ - ἴσια** κλπ.· 2) τὸ ποσὸν τῆς διαπερωμένης κλωστῆς εἰς τὴν τρυμαλιὰν τῆς βελόνης : **δός μου μιὰ βελονιὰ κλωστή·** 3) τὸ διὰ λεπτῆς βελόνης κέντημα ἢ ποίκιλμα· 4) μτφ. ὀξὺς πόνος οἱονεὶ προερχόμενος ἐκ νυγμῶν βελόνης : **περνοῦν βελονιὲς τὰ κόκκαλά μου.**

βελονιάζω δημ. κ. μπελονιάζω ἀμτβ. διαπερῶ τὴν κλωστὴν εἰς τὴν ὀπὴν τῆς βελόνης· || μτβ. νύσσω διὰ βελόνης, (κεντῶ, ἀγκυλώνω) κ. κατ' ἐπέκτ. ράπτω ἀραιὰ καὶ προχείρως, τρυπώνω· 2) μτφ. δημ. ἐν φρ. μπελονιάζει **τὴν τρίχα,** εἶναι δεξιώτατος, ὀξύτατος εἰς πανουργίαν, εἰς ἀπάτην.

βελόνιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ βελονιάζω, τὸ περᾶν τὴν κλωστὴν εἰς τὴν ὀπὴν τῆς βελόνης· 2) ὁ διὰ βελόνης νυγμός, τὸ ἀγκύλωμα, τὸ κέντημα· 3) ἡ διὰ τῆς βελόνης ραφή.

βελονίδα (ἡ) δημ. ὁ ἰχθὺς βελόνη βλ.λ.

βελονίδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τοῦ ἀθροίσμ.τῶνδισκομυκήτων τῆς οἰκογ.τῶν **πεζιζιδῶν.**

βελονίη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τοῦ ἀθροίσμ.τῶν δικοτυληδόνων τῆς οἰκογ.τῶν **ροδανθῶν.**

βελόνι(ο)ν (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βελόνη, ἡ μικρὰ βελόνη : Εὐστ.Πονημ.305,60 **βελονίων ἐπιμελῶς εἶχον, ὡσεὶ καὶ μεγάλων τινῶν,** - Πρόδρ. I,167 **μ' ἔναν βελόνιν τορνεσιοῦ καὶ ράμματα·** 2) νεώτ. βοταν. τὸ βελονίδιον βλ.λ.

βελονὶς-ίδος (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βελόνη βλ.λ.· || μικρὸς ἰχθύς : Σχόλ.'Οππ.'Αλ.3,577.

βελονῖται (οἱ) νεώτ. πετρογρ. μικροσκοπικὰ κρυστάλλια ἐντὸς κρυστάλλων διαφόρου ὕλης ἢ καὶ ἐντὸς ἀμόρφων ὀρυκτῶν οὐσιῶν.

βελονίτης (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀποκυανιδῶν.**

βελονογάστηρ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων κεντροφόρων τῆς οἰκογενείας τῶν **σφηκιδῶν.**

βελονογλωσσικὸς-μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. μῦς ἐκφυόμενος ἐκ τῆς βελονοειδοῦς **ἀποφύσεως** καὶ καταφυόμενος διὰ δύο δεσμίδων εἰς τὴν γλῶσσαν.

βελονογναθικὸς σύνδεσμος (ὁ) νεώτ. εἷς τῶν συνδέσμων τῆς κροταφογναθικῆς **διαρθρώσεως.**

βελονόγναθος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδιδῶν.**

βελονοειδὴς-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα βελόνης, ὁ ὁμοιάζων πρὸς βελόνην βλ.λ. : Θεόφρ. Αἰσθ.77 **βελονοειδῆ σχήματα, - βελονοειδῆ φύλλα κωνοφόρων δένδρων·** || εἰδ. ἀνατομ. **βελονοειδὴς** ἀπόφυσις ὀξεῖα ἐξοχὴ τοῦ τυμπανικοῦ τμήματος τοῦ κροταφικοῦ ὀστοῦ.

βελονοθήκη (ἡ) σχόλ. κ. νεώτ. κ. **δημ.** μικρὰ θήκη πρὸς φύλαξιν τῶν βελονῶν.

βελονόκαρφο (τὸ) δημ. λεπτὸς μικρὸς ἧλος, βελόνα βλ.λ.3), ἅ. **καρφοβελόνα.**

βελονοκάτοχον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. εἰδικὴ λαβή, δι' ἧς κρατεῖται ἡ χειρουργικὴ βελόνη κατὰ τὴν ραφὴν τραύματος.

βελονομαστοειδὲς τρῆμα (τὸ) νεώτ. τρῆμα τοῦ λιθοειδοῦς μέρους τοῦ κροταφικοῦ ὀστοῦ.

βελονονυγμὸς (ὁ) νεώτ. ὁ διὰ βελόνης νυγμός· || εἰδ. ἰατρ. ἀπηρχαιωμένη χειρουργικὴ ἐπέμβασις, συνισταμένη εἰς τὴν εἰσαγωγὴν βελονῶν εἰς ἀλγοῦντα μέλη τοῦ σώματος, κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ νευροπαθειῶν καὶ ρευματισμῶν, ἅ. βελονονυξία (ἡ).

βελονοποιεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργοστάσιον ἔνθα κατασκευάζονται αἱ βελόναι βλ.λ.· || τὸ ἐργαστήριον τοῦ βελονοποιοῦ βλ.λ.

βελονοποικίλτης (ὁ) 'Ησ. ὁ ποικίλλων, ὁ κεντῶν ὑφάσματα διὰ βελόνης.

βελονοποιὸς (ὁ) νεώτ. ὁ τεχνίτης ὁ κατασκευάζων βελόνας.

βελονοπτέρυγα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χαραδριδῶν.**

βελονοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ κατάστημα ἐν ᾧ πωλοῦνται αἱ βελόναι, τὸ βελονάδικο.

βελονοπώλης-πώλις-ιδος (ὁ,ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πωλῶν βελόνας βλ.λ. : Πολυδ.7,197· || π. 'Αριστφ. ὡς κύρ. ὄνομα, ὁ περίφημος τοκογλύφος τῶν 'Αθηνῶν : αὐτ.Πλ.175 **ὁ Βελονοπώλης δ' οὐχὶ μετὰ τοῦ Παμφίλου ;**

βελονορρυγχίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ζῴων τῆς ὑποτάξεως τῶν **βελονορρύγχων γανοειδῶν ἰχθύων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βελονόρρυγχος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ρύγχος ὀξὺ ὡς βελόνη· || τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. εἰδ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **βελονορρυγχιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βελονόστομος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **ἐκλειφάντων** ἀπολελιθωμένων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσπιδαρρυγχιδῶν γανοειδῶν ἰχθύων.**

βελονοσφενδόνη (ἡ)νεώτ.,δ.γ.βελασφενδόνη βλ.λ.

βελονότρυπα (ἡ) δημ. ἡ τρυμαλιά, ἡ τῆς βελόνης ὀπὴ δι' ἧς περᾶται ἡ κλωστή.

βελονοϋοειδὴς μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. μῦς συνδέων τὸ ὑοειδὲς ὀστοῦν πρὸς τὴν βελονοειδῆ ἀπόφυσιν τοῦ κροταφικοῦ ὀστοῦ· || **βελονοϋοειδὴς σύνδεσμος** ἰνώδης σύνδεσμος μεταξὺ τῶν ἄνω δύο ὀστῶν.

βελόνουρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. κ. **βελίνουρος** γένος μαλακοστράκων τῆς ὑποδιαιρέσεως τῶν **γιγαντοστράκων.**

βελονοῦχος-ον νεώτ. ἐπὶ μηχανῶν, ἐργαλείων κττ., ὁ βελονωτός, ὁ ἐφωδιασμένος μὲ βελόνην βλ.λ.3) ἢ βελόνας· 2) ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **συλφιδῶν.**

βελονοφαρυγγικὸς μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. μῦς λεπτὸς συνδέων τὴν βελονοειδῆ ἀπόφυσιν πρὸς **τὰ** πλάγια τοῦ φάρυγγος.

βελονοφοβία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ φόβος **καὶ** ἡ ἀποστροφὴ πρὸς πᾶν ὀξύαιχμον.

βελονοφόρος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς** οἰκογενείας τῶν **ἐρυθροδαναειδῶν.**

βελονοφύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. ὁ φύλαξ ὁ χειριζόμενος τὴν βελόνην βλ.λ.4) τῶν σιδηροδρομικῶν ἢ τροχιοδρομικῶν γραμμῶν ἅ. **κλειδοῦχος.**

βελονόφυλλος-ον νεώτ. κυρίως ἐπὶ δένδρων, ὁ ἔχων βελονοειδῆ φύλλα : **βελονόφυλλος πεύκη.**

βελονωτὸς-ή-όν νεώτ. ὁ βελονοειδὴς βλ.λ., ὁ βελονοῦχος βλ.λ.· || κατ' ἐπέκτ. ὁ ἐφωδιασμένος ἢ λειτουργῶν διὰ βελόνης ἅ. βελονοῦχος : **βελονωτὰ ὀπισθογεμῆ ὅπλα.**

βελοπέκτιον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **πεκτινιδῶν ἐλασματοβραγχίων** ἀπαντῶν μ. **ἐν** ἀπολιθώσει.

βελοπελτὶς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κεφαλοπόδων τῆς ὁμάδος τῶν **τευθιδῶν δεκαπόδων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βελοπερόνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθοειδῶν.**

βελοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ κατασκευὴ βελῶν : "Ηρων Βελοπ.72,6 **τὴν καλουμένην βελοποιΐ-**

αν· || ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν βέλη βλ.λ. ἢ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βελοποιοῦ βλ.λ.

βελοποιΐκός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν βελοποιΐαν βλ.λ.· || τὸ θηλ. -ἡ ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν βέλη, ἡ βελοποιία: Ἥρων Βελοπ.74,11 **ὅρος δὲ τῆς βελοποιΐκῆς ἐστι τὸ μακρὰν ἀποστέλλειν τὸ βέλος ἐπὶ τὸν . . σκοπόν.**

βελοποιάς (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευάζων βέλη βλ.λ.: Πολυδ.7,156.

βελοποιῶ-έω μσν. κατασκευάζω βέλη: Εὐστ. Πονημ.165,84 **ὡς τὸ ἅγιον πνεῦμα χορηγήσει, ὃ βελοποιεῖ κατὰ τῶν τοιούτων κακῶν.**

βελοπουρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. βάσις πρὸς κατασκευὴν ἀλοιφῶν.

βελόπους-οδος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ρυγχοφόρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καυρκουλιονιδῶν.**

βελοπτέρα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **βελοπτεριδῶν σηπιοειδῶν δεκαπόδων** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βελοπτερέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βελοπτεριδῶν σηπιοειδῶν δεκαπόδων.**

βελοπτερίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογέν. μαλακίων τῆς ὑποτάξεως τῶν **σηπιοειδῶν διβραγχιωτῶν κεφαλοπόδων.**

βελοπτερίνα (ἡ) νεώτ. ἡ βελοπτερέλλα βλ.λ.

βελοριτίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **σειρηνιδῶν ἑτεροδόντων ἐλασματοβραγχίων.**

βελόρριν (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**

βελόρρυγχος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. **τῶν καυρκουλιονιδῶν.**

βέλος-ους (τὸ) κ. νεώτ. πᾶν τὸ βαλλόμενον, τὸ μακρόθεν ριπτόμενον, τὸ βλῆμα· Εὐστ.704,53 « πᾶν τὸ πόρρωθεν βαλλόμενον », Ἥρων ἐν Ἀρχ.Μαθ.122 « βέλος καλεῖται πᾶν τὸ ἐξαποστελλόμενον ὑπὸ τῶν ὀργάνων ἢ ὑπὸ ἄλλης τινὸς δυνάμεως, οἷον τόξου, σφενδόνης ἢ ἄλλου τινός »: Ἰλ.Μ 159 **ὡς τῶν ἐκ χειρῶν βέλεα ῥέον, ἡμὲν Ἀχαιῶν ἠδὲ καὶ ἐκ Τρώων,** αὐτ.Χ 196 **εἴ πώς οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν·** || ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τῶν Κυκλώπων ἐκσφενδονηθέντος τεμαχίου βράχου: Ὀδ.Ι 495 **ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα αὖτις εἰς ἤπειρον,** κ. γεν. ἐπὶ παντὸς βαλλομένου κατά τινος: Ὀδ.Υ 305 **οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον· ἀλεύατο γὰρ βέλος αὐτὸς** (περὶ τοῦ βοείου ποδός, ὃν ἔρριψεν εἷς τῶν μνηστήρων κατὰ τοῦ Ὀδυσσέως), Ἀθήν. 1,17 C **οὐδ' ἐστὶν ὅς ποτ' ἀμφ' ἐμοὶ βέλος γελωτοποιόν, τὴν κάκοσμον οὐράνην, ἔρριψεν·** 2) κ. νεώτ. εἰδ. τὸ διὰ τοῦ τόξου ἐκτινασσόμενον μικρὸν λεπτὸν ἀκόντιον, φέρον μεταλλικήν, λιθίνην ἢ ὀστεΐνην αἰχμὴν ἔμπροσθεν, ἐγκοπὴν δ' ὄπισθεν ἵνα στηρίζηται ἐπὶ τῆς χορδῆς βλ.λ. τοῦ τόξου καὶ πτερὰ ἵνα κατευθύνηται ἐν τῷ ἀέρι, ἡ σαΐτα: Ὀδ.Φ 138 **αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ,** Ξεν.Ἀν.5,2,14 **καὶ τὰ βέλη ὁμοῦ ἐφέροντο, λόγχαι, τοξεύματα, σφενδόναι,** Μηναῖ.1,4 Ὠδ.4 **ἐξαπέστειλε βέλη ἠκονημένα·** 3) κατ' ἐπέκτ. ὁ τόπος μέχρις οὗ ἐξικνοῦνται τὰ βέλη, ὁ ὑπὸ τῶν βελῶν προσβλητός: Ἰλ.Δ 465 **ἕλκε δ' ὑπὲκ βελέων λελιημένος,** Ξεν ΚΠ 3,3,69 **παρηγγύησεν ἐπὶ πόδα ἀνάγειν ἔξω βελῶν,** Ἀρρ.Ἀν.2,27,1 **ἔξω βέλους αὐτὸν εἶχεν,** πρβλ. τὰ νεώτ. ἐντός, ἐκτὸς βολῆς· 4) μτφ. πᾶν αἰχμηρὸν καὶ νύσσον ὅπλον, οἷον τὸ ξίφος: Σοφ.Αἴ.658 **κρύψω τόδ' ἔγχος τοὐμόν, ἔχθιστον βελῶν·** || ἐπὶ τοῦ πελέκεως: Εὐρ.Ἠλ.1159 **κυκλώπεια τ' οὐράνια τείχε' ὀξυθήκτῳ βέλει κατέκαν' αὐτόχειρ·** || κ. συνεκδ. ἐπὶ τοῦ κέντρου τοῦ σκορπίου: Ὀππ.Ἁλ.1,591 **σκορπίος αὖ τετόρεσσι φέρει βέλος ὠδίνεσσι·** 5) μτφ. πᾶν τὸ ἔχον ταχύτητα ἢ διαπεραστικότητα ἐνθυμίζουσαν τὸ βέλος, οἷον ὁ κεραυνός: Αἰσχ.Πρ.358 **Ζηνὸς ἄγρυπνον βέλος, καταιβάτης κεραυνὸς ἐκπνέων φλόγα,** Ἡρ.4,79 **βέλος ἐνέσκηψε θεός·** || ἐπὶ καταιγίδος ἢ θυέλλης: Σοφ.Ἀντ.358 **δύσαυθρα φεύγειν βέλη·** 6) κ. νεώτ. μτφ. ἐπὶ παντὸς αἰφνιδίαν, ὀξεῖαν ἢ ὀδυνηρὰν ἔχοντος ἐνέργειαν ἐπὶ τοῦ ἐφ' οὗ πίπτει προσώπου, οἷον ἐπὶ ἐρωτικοῦ βλέμματος: Αἰσχ.Ἀγ.742 **μαλθακὸν ὀμμάτων βέλος** (γλυκὺ ἐρωτικὸν βλέμμα), Ἀρισταίν.1,16 **οὐδεὶς ἕτερος ἐπίσταται τῆς ἐμῆς καρδίας τὸ βέλος,** Διγεν. Ἀκρίτ. 91 **νὰ μὴν εὕρῃ χώραν ἀπ' αὐτῶν τὸ βέλος τῆς ἀγάπης·** || δθ. γεν. τὸ βλέμμα, ἡ ματιά: Αἰσχ. Ἀγ.240 **ἔβαλλ' ἕκαστον θυτήρων ἀπ' ὄμματος βέλει φιλοίκτῳ,** Σοφ.ΟΤ 893 **θυμοῦ βέλη·** || κ. ἐπὶ ψυχικῶν πόνων ἢ τῆς ἐκ φόβου ἀγωνίας: Πίνδ.Ν 1,48 **ἐκ δ' ἄρ' ἄτλατον βέλος πλᾶξε γυναῖκας** (δ.γρ. δέος), ΑΠ 10,111 **ὁ φθόνος αὐτὸς ἑαυτὸν ἑοῖς βελέεσσι δαμάζει·** 7) κ. νεώτ. μτφ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βάλλειν, τὸ πλῆγμα, τὸ κτύπημα: Ἰλ. Θ 513 **ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,** φρ. παροιμ. **ἐξ οἰκείων τὰ βέλη** (ἐπὶ τῶν βλαπτομένων ἢ θιγομένων πως ὑπὸ τῶν φιλικῶς αὐτοῖς προσκειμένων ἢ στενῶς **συνδεδεμένων**)· || ἐπὶ τῆς πληγῆς ἢ τοῦ πόνου τοῦ ἐκ ταύτης προερχομένου: Ἰλ.Ξ 439 **τὼ δὲ οἱ ὄσσε Νὺξ ἐκάλυψε μέλαινα, βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα·** 8) νυγμὸς οἱονεὶ ἐκ βέλους προερχόμενος,ὠδίς,σαΐτιά: Ἰλ.Λ 269 **ὡς δ' ὅτ' ἂν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,** Θεόκρ.27,29 **ὠδίνειν τρομέω· χαλεπὸν βέλος Εἰλειθυίας·** 9) ἐπὶ τοῦ λόγου ἢ τῶν λογικῶν ἐπιχειρημάτων: Αἰσχ.Εὐμ.676 **ἡμῖν μὲν ἤδη πᾶν τετόξευται βέλος,** Λιβάν.Λόγ.51,8 **βέλη τὰ ἀπὸ τοῦ στόματος·** 10) εἰδ. ἐν τῇ λογ. **βέλος** (οἰστὸς) **φερόμενον ἕστηκε** εἰδ. ὀν. σοφίσματος δι' οὗ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης ἐπεδίωκε ν' ἀποδείξῃ ἀνύπαρκτον τὴν κίνησιν· 11) νεώτ.πυροβολ. τὸ ὕψος τοῦ ἀνωτάτου σημείου τῆς τροχιᾶς βλήματος· || ναυτ. **πυροβολ.** τὸ βλῆμα τῶν πυροβόλων· 12) **βέλος τόξου καμπύλης** νεώτ. μαθημ. ἡ κάθετος ἡ ἀγομένη ἐκ τοῦ μέσου τῆς χορδῆς μέχρι τοῦ **τόξου·** 13) νεώτ. ἄστρον, ἀστερισμός τις βορείως τοῦ **Ἀετοῦ καὶ** νοτίως τοῦ Κύκνου· 14) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τοῦ ἀθροίσματος **τῶν ρυγχοφόρων** τῆς οἰκογεν. **τῶν καυρκουλιονιδῶν·** 15) **νεώτ.** πᾶν τὸ σχῆμα βέλους ἔχον ἤτοι σημεῖον δεικνύον τὴν κατεύθυνσιν: **βέλος ἀνεμοδείκτου·** || **γραμμ.** τὸ σημεῖον ——> ἢ > τιθέμενον μεταξὺ παραγώγου καὶ παραγομένης λέξεως ἢ φθόγγων, **ὡς ποιῶ >** ποιητής κττ.

βελοσεπιέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **κεφαλοπόδων** μαλακίων συγγενὲς πρὸς τὴν οἰκογέν. **τῶν βελοπτεριδῶν ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.**

βελοσηπία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **κεφαλοπόδων** μαλακίων τῆς οἰκογενείας **τῶν σηπιιδῶν** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βελοστασία (ἡ) μτγν. τόπος **καταλλήλως** παρεσκευασμένος, ἐφ' οὗ ἐστήνετο πολεμικὴ μηχανὴ ἐξακοντίζουσα βέλη, βάθρον καταπέλτου: Ἀθήν. Μηχ.22,11· || κ. μτφ.: Ψ'Ἰω.Χρυσ.Λόγ.60,420 **οἶδα τὴν τῆς γαστριμαργίας αὐτοῦ βελοστασίαν.**

βελόστασις-εως (ἡ) μτγν. βελοστασία **βλ. λ.**: Πολύβ.9,41,8 **τρεῖς ἦσαν βελοστάσεις λιθοβόλοις,** Διόδ.Σ 20,85 **βελοστάσεις οἰκείας τοῖς ἐπιτίθεσθαι μέλλουσι καταπέλταις.**

βελόστεμμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. **γένος φυτῶν** τῆς οἰκογενείας **τῶν ἀσκληπιαδιδῶν.**

βελόστομος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. κ. **-ον** (τὸ) **γένος ἐντόμων** ἡμιπτέρων τῆς οἰκογεν. **τῶν ὑδροκοριδῶν**

βελοσφενδόνη (ἡ) μτγν. σφενδόνη **ἀποσφενδονίζουσα** βέλη, εἰδ. **δὲ βέλος μετὰ στυππείου καὶ πίσσης τετυλιγμένον καὶ ριπτόμενον ἀνημμέ-**

νον κατὰ τῶν **ἐχθρῶν,** μσν. χειροβαλίστρα : Πλούτ.Σύλλ.18.

βελοτευθίς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κεφαλοπόδων μαλακίων τῆς ὑποτάξεως τῶν **τευθιδοειδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βελούγα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος κητῶν τῆς οἰκαγενείας τῶν **δελφινιδῶν.**

βελουδένιος-ια-ιο δημ. κ. **βελούδινος-η-ο** ὁ ἐκ βελούδου βλ.λ. κατεσκευασμένος : **βελουδένιο φόρεμα·** 2) μτφ. ὁ μαλακός, ἁπαλός τήν ἀφήν, ὡς τό βελοῦδον : **βελουδένια μάγουλα - χέρια.**

βελούδινος-η-ο δημ. ὁ βελουδένιος βλ.λ.

βελοῦδο(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. (Ἰταλ.) εἶδος πολυτελοῦς, χνοώδους, στιλπνοῦ καὶ λείου ὑφάσματος· πρβλ. **φέλπα, κατιφές, ὁλοσηρικόν, ἐξάμιτον** : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.σ.135,5 **ξέρω νὰ ὑφαίνω ᾽ς τὰ βλαττί, νὰ ὑφαίνω ᾽ς τὸ βελοῦδο·** ‖ μτφ. τό λίαν ἁπαλόν, **τρυφερὸν καὶ λεῖον, τὸ βελουδένιο** βλ.λ.2) : **μάγουλο βελοῦδο·** 2) **τὸ φυτὸν κήλεος ὁ λοφωτὸς** βλ.λ., **ἄ. κατιφές.**

βελουδώνω δημ. ἐπὶ ἐπίπλων, ἐπιστρώνω διὰ βελούδου : **βελούδωσα τὸν καναπέ.**

βελουδωτός-ή-ό δημ. ὁ χνοώδης καὶ μαλακός ὡς τὸ βελοῦδον βλ.λ.

βελουλκία (ἡ) μτγν. κ. μαν. χειρουργία πρὸς ἐξαγωγὴν βέλους ἐκ τραύματος : Εὐστ.᾽Ιλ.464,41.

βελουλκικός-ή-όν μτγν., μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἐπιτήδειος εἰς τήν βελουλκίαν βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.6,88 **ὅτι τὸ βελουλκικὸν τῆς χειρουργίας μέρος τῶν ἀναγκαιοτάτων ἐστί.**

βελουλκός (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ **βέλη ἐκβάλλων·** ‖ εἰδ. ἰατρ. χειρουργικὸν **ἐργαλεῖον** χρήσιμον **πρὸς** ἐξαγωγὴν βελῶν, **πρὸς** βελουλκίαν βλ.λ. : Παῦλ.Αἰγ.6,88 **ἐκπεπτωκότος δὲ δι᾽ ὀδοντάγρας ἢ ῥιζάγρας ἢ βελουλκοῦ, ἢ ἑτέρου τινὸς ὀργάνου·** 2) τό φυτὸν δίκταμνος βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,32.

βελουλκῶ-έω μτγν. κ. μσν. **ἕλκω,** σύρω, **ἐκβάλλω** τὸ βέλος ἐκ τῆς πληγῆς : Πλαύτ.᾽Ηθ.977 Α **ὁ δὲ λάβραξ ἀνδρικώτερον τοῦ ἐλέφαντος, οὐχ ἕτερον, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἑαυτόν, ὅταν περιπέσῃ τῷ ἀγκίστρῳ, βελουλκεῖ.**

βελουτίνα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **παλουδινιδῶν.**

βελούχι (τὸ) δημ. πηγὴ ἀφθόνου ὕδατος.

βελουχιθηριῖναι (αἱ) νεώτ. **παλαιοζ.** κ. **βαλουχιθηριῖναι** ὑποαικογένεια ὀνυχωτῶν θηλαστικῶν ζῴων τῆς οἰκαγεν. **τῶν ῥινοκερωτιδῶν** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει τοῦ **καινοζωικοῦ αἰῶνος.**

βελουχιθήριον (τὸ) νεώτ. **παλαιοζ.** γένος γιγαντωδῶν χερσαβίων **κερασφόρων** θηλαστικῶν **σπονδυλοζῴων τῆς αἰκογενείας** τῶν **ῥινοκεριδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει τοῦ **καινοζωικοῦ** αἰῶνος.

βελοφόρος-ον μτγν. κ. νεώτ. **ὁ φέρων** βέλη, ὁ τοξότης βλ.λ. : ᾽Ιω.Λυδ.Ρωμ.1,46· **2)** νεώτ. ζῳολ.τὸ ἀρσ. **βελοφόρος** ὡς **οὐσ.** γένος **ἐντόμων** κολεοπτέρων, τετραμεροῦς συμμετρίας, τῆς οἰκογεν. τῶν **κουρκουλιονιδῶν·** 3) νεώτ. βοταν. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀλισμιιδῶν.**

βελοφύλαξ-ακος (ὁ) μσν. ὁ φυλάσσων τὰ βέλη : Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,112 **ὁ βελοφύλαξ γωρυτὸς θριπηδέστατος.**

βελόφυλλος-ον νεώτ. ἐπίθ. φυτῶν, **ὁ ἔχων φύλλα** βελοειδῆ : **βελοφόρος ἢ βελόφυλλος.**

βέλτατος-η-ον ποι. τ. τοῦ ὑπερθ. τοῦ ἀγαθός, ὁ βέλτιστος βλ.λ. : Αἰσχ.Εὐμ.487 **κρίνασα δ᾽ ἀστῶν τῶν ἐμῶν τὰ βέλτατα ἥξω.**

βέλτερος-α-ον ποι. τ. τοῦ συγκριτ. τοῦ ἀγαθὸς βελτίων βλ.λ., π. ῞Ομ. εὐχρ. μόνον κατ᾽ οὐδ. μετ᾽ ἀπρφ. = καλύτερον εἶναι νά : ᾽Ιλ.Ο 511 **βέλτερον ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον ἠὲ βιῶναι·** ‖ ὁμ. μετὰ **δοτ. προσ.** κ. ἀπρφ. : ᾽Οδ.Ρ 18 **πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ᾽ ἀγροὺς δαῖτα πτωχεύειν·** ‖ ὁμ. **μετὰ τοῦ εἰ** : ᾽Οδ.Ζ 282 **βέλτερον, εἰ καὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν ἄλλοθεν.**

βελτιοδοξία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία φιλοσοφική, καθ᾽ ἣν ὁ κόσμος οὔτε ὁ ἄριστος οὔτε ὁ χείριστος τῶν κόσμων εἶναι, δύναται ὅμως νὰ βελτιωθῇ **καὶ** διατελεῖ βελτιούμενος (διεθν. ὅρος meliorisme), πρβλ. κ. αἰσιοδοξία, ἀπαισιοδοξία.

βελτιόνως ἐπίρρ. κάλλιον, καλύτερα : ᾽Ιππ.Γυν. 1,2 βελτιόνως **ἔχειν,** Πλάτ.Πολ.484 Α **ἐμοὶ γοῦν ἔτι δοκεῖ ἂν** βελτιόνως **φανῆναι.**

βελτιότης-ητος σχόλ. ἡ κατάστασις τοῦ βελτίονος, ἡ ὑπεροχή : Σχόλ.Πίνδ.Ο 1,5.

βέλτιστος-η-ον κ. νεώτ., δωρ. **βέντιστος** ὑπερθ. τοῦ ἀγαθὸς βλ.λ., ἐπὶ προσ. ὁ κάλλιστος, ἄριστος, ἱκανώτατος, ἐπιτυχέστατος : ᾽Αριστφ.᾽Ιππ.765 **περὶ τὸν δῆμον τὸν ᾽Αθηναίων γεγένημαι βέλτιστος ἀνήρ** (ὑπηρέτησα, ἐβοήθησα ἐξόχως αὐτῷ)· ‖ ἡ κλητ. **ὦ βέλτιστε ἢ βέλτιστε** ἐν χρ. ὡς φιλικὴ ἢ καὶ εἰρωνικὴ προσφώνησις, ἀγαπητέ (μου), **φίλε** μου : ᾽Αριστφ.Πλ.1172 **τί δ᾽ ἔστιν, ὦ βέλτιστε,** Εὐδ. 106 **ὦ βέλτιστε σύ,** Πλάτ.Γοργ.515 Α **ὦ βέλτιστε ἀνδρῶν,** Θεόκρ.5,76 **βέντισθ᾽ οὗτος·** ‖ **οἱ βέλτισται** οἱ ἄριστοι, οἱ τὰ πρῶτα φέροντες, οἱ ἀριστοκρατικοί : Ξεν.᾽Ελλ.5,2,6 **οἱ βέλτιστοι τῶν Μαντινέων·** 2) γεν. **ὁ κάλλιστος,** ἄριστος : Πάπ. **οἱ νέοι καρποὶ τὰς βελτίστας παρέχουσιν ἐλπίδας,** ὁμ. Πάπ. **ὁ βέλτιστος τόπος·** 3) τὸ οὐδ. **-ον ὡς** οὐσ. ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ, τὸ ἀπόλυτον ἀγαθόν, τὸ ἀπολύτως ἄριστον : Αἰσχ.᾽Αγ.378 [μέτρον] **τὸ βέλτιστον** (πρβλ. **πᾶν** μέτρον ἄριστον), Πλάτ. Φαίδ.99 Α **ὑπὸ δόξης φερόμενα τοῦ βελτίστου·** ‖ ὁμ. **τὸ οὐδ. γεν.** ὅ,τι κάλλιστον, ὠφελιμώτατον, εὐτυχέστατον : Θουκ.4,68 **τὰ βέλτιστα βουλεύοντες,** ᾽Επιγρ. **οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου ἀναστρέφεσθαι, - εὔχομαι εἰς ὑμᾶς τὰ βέλτιστα** (πᾶν ἀγαθόν, **πᾶσαν εὐτυχίαν**)· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **βέλτιστα** ὡς ἐπιρρ. βελτίστως βλ.λ. : Ξεν.Οἰκ.7,29 **πειρᾶσθαι ὡς βέλτιστα τὰ προσήκοντα..διαπράττεσθαι.**

βελτίστως ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βέλτιστον, κάλλιστα, ἄριστα : Σιμπλίκ.Οὐρ.419,25.

βελτιῶ-όω μτγν., νεώτ. κ. **βελτιώνω** καθιστῶ τινα ἤ τι καλύτερον, διορθώνω, καλυτερεύω : Φίλ.1,202 **ἣν ὥσπερ ἀγαθὴν ἄρουραν** φιλοσοφία **παραλαβοῦσα, δογμάτων θεωρία παγκάλως ἐβελτίωσε,** Ποσειδών.π.Γαλ.5,469 **οὔτε βελτιοῦσι** τὴν αἰτίαν **τῶν παθῶν, - ἐβελτίωσε** τὴν θέσιν του **- τοὺς βαθμούς του·** 2) μέσ. -οῦμαι νεώτ. κ. **βελτιώναμαι** καθίσταμαι βελτίων, καλύτερος, διορθώνομαι, καλυτερεύω : Πλούτ.᾽Ηθ.85 C **νέῳ δὲ ἀνδρὶ βελτιουμένῳ τὸ ἦθος,** ῎Αντυλλ.π.᾽Ορειβ.10,23,18 **βελτιοῦται ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τὰ ὀφθαλμικά, - ἐβελτιώθη ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς - ὁ καιρός - ἡ ἀξία τῶν χρεογράφων.**

βελτίωμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βελτιῶ βλ.λ. : ᾽Ιω.Γενέσ.98,22.

βελτίων-ονος-ον κ. νεώτ., συγκρ. τοῦ ἀγαθὸς βλ.λ., ἀμείνων, καλύτερος, ὠφελιμώτερος : Μίμν.2,10 **αὐτίκα δὴ τεθνάναι βέλτιον ἢ βίοτος,** Σοφ.ἀπ.1120,5 **μανθάνειν βελτίονα,** Δημ.1375 **ὅμως δ᾽ ἀκούοντες** αὐτῶν **βελτίους ἔσεσθε,** ᾽Απολλδ.Κωμ.9 **τὰ βελτίω προσδοκᾶν ἀεί,** Πάπ. **τὸν κλῆρον εἰς βελτίονα ὄψιν ἐνέγκαι·** ‖ φρ. κ. νεώτ. **ἐπὶ τὸ βέλτιον,** ἐπὶ τὸ ἄμεινον, στὸ καλύτερο : Θουκ.7,50 **ὁρῶντες . . καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα** (βελτιούμενα), Δείν.1,65 **ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἂν τὰ** τῆς πόλεως πράγματα **ἐλθεῖν·** ‖ τὸ οὐδ. **βέλτιον** ὡς οὐσ. ἐν ἐπιρρ. χρ. ἄμεινον, καλύτερα : ἀρχ. παροιμ. **νῦν μὲν οὕτως, αὖθις δὲ βέλτιον** (᾽Ερβέρντεν Λεξ. Συμπλ. ἐν λ.).

βελτιώνω νεώτ. βελτιῶ βλ.λ.

βελτιώσιμος-ον νεώτ. ὁ ἐπιδεκτικὸς βελτιώσεως βλ.λ., **ὁ δυνάμενος** νὰ βελτιωθῇ.

βελτίωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βελτιοῦν ἢ βελτιοῦσθαι βλ.λ., ἡ καλυτέρευσις : Φίλ.Ι,30 **διά τε μεγαλουργίαν καὶ ἅμα βελτίωσιν ἠθῶν**, - ἡ βελτίωσις **τῆς καταστάσεως** τοῦ ἀσθενοῦς - **τοῦ** καιροῦ - **τῆς** παραγωγῆς - τῶν τιμῶν.
βελτιώτας Ἡσ. « τὰς βελτίους· Τελέσιλλα » (διόρθ. βελτιωτέρας).
βελτιώτατος-η-ον Ἡσ. ὑπερθ. τοῦ βελτίων βλ.λ.
βελτιώτερος-α-ον συγκρ. τοῦ βελτίων βλ.λ.· πρβλ. μειζότερος καὶ κρειττότερος : Τελέσιλλα 6.
βελτιωτής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ βελτιῶν, ὁ βελτίωσιν ἐπιφέρων : Ἐπιφάν.Ι Α **αὐτὸς τοῦ νοῦ κοσμήτωρ, καὶ ὀρθωτής, καὶ βελτιωτὴς ἐγένετο.**
βελτιωτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατάλληλος ἢ ἐπιτήδειος πρὸς βελτίωσιν βλ.λ., ὁ καθιστῶν τινα ἤ τι βέλτιον ἤτοι καλύτερον : Κλήμ.Στρωμ.7,700 D φιλοσοφία ψυχῆς βελτιωτική.
βελτός Ἡσ. « βλητός ».
βέλφιν ΕΜ 200,24 « δελφίς· Αἰολεῖς ».
βελώνης (ὁ) Ζωναρ.31Β « ὁ βέλη ὠνούμενος ».
βελῶνι (τὸ) μαν. κ. δημ. ἐσφ. γρ. ἀντὶ βελόνι βλ.λ.
βέμβεξ-εκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **τριτωνιδῶν**.
βεμβεξία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος γαστεροπόδων ζώων, τοῦ γένους **μουρχισονία** ἁπαντῶν μόνον ἐν ἀπαλιθώσει.
βεμθεργία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος μονοκυττάρων ἀγγειοσπέρμων φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **φοινικιδῶν** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βεμβεύει Ἡσ. « δινεύει ».
βεμθηκία (ἡ) νεώτ. ζωολ. βεμβικία βλ.λ.
βεμβηκίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. βεμβικίδαι βλ.λ.
βέμβηξ-ηκος (ὁ) νεώτ. βέμβιξ βλ.λ.
βεμβίδιον (τὸ) καθ' Ἡσ. εἶδος μικροῦ ἰχθύος (ἀναγν. βεμβρίδιον)· ‖ νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδιδῶν**.
βεμβικία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων **τῆς ὁμοιογεν. τῶν ξυλοτρόφων**.
βεμβικίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ὑμενοπτέρων ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος **τῶν ὀρυκτιδῶν**.
βεμβικίζω, μέλλ. ἀττ. **-ιῶ** κάμνω τι νὰ περιστρέφηται ὡς βέμβιξ βλ.λ.Ι), σὰ σβούρα : Ἀριστφ.Σφ. 1517 **ἵνα.. βεμβικίζωσιν ἑαυτούς·** ‖ Ἡσ.« ρομβῶ, στρέφω, εἰς κύκλον διώκω ».
βεμβικιῶ-άω περιστρέφομαι ὡς βέμβιξ, σὰ σβούρα βλ.λ. : Ἀριστφ.Ὄρν.1465 **πτερῶ μὲν οὖν, οἷσί σε ποιήσω τήμερον βεμβικιᾶν.**
βεμβικώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος πρὸς βέμβικα βλ.λ.Ι) : Ἀθήν.ΙΙ,496 Α **πλημοχόη, σκεῦος κεραμεοῦν βεμβικῶδες.**
βέμβιξ -ῑκος (ἡ) κ. νεώτ. ἀπιοειδὴς κωνίσκος εἰς ὀξεῖαν αἰχμὴν ἀπολήγων καὶ τιθέμενος πρὸς παιδιὰν εἰς περιστροφικὴν ἐπὶ δαπέδου κίνησιν τῇ βοηθείᾳ μηρίνθου βλ.λ. περιελισσομένης περὶ αὐτὸν ἢ μάστιγος, ἡ σβούρα, ἄ. ρόμβος, στρόμβος· Σουΐδ. « ὁ ξύλινος ατρόμβος, ἐργαλεῖον, ὃ μάστιγι στρέφουσιν οἱ παῖδες » : Ἀριστφ.Ὄρν.1461 **βέμβικος οὐδὲν διαφέρει,** Καλλ.Ἐπίγρ.Ι,9 **θοὰς βέμβικας ἔχοντες, ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ·** 2) μτφ. ἡ δίνη, ἡ περιστροφὴ τοῦ θαλασσίου ὕδατος, ὁ στρόβιλος : Ὀππ.Ἁλ.5,221 **ὡς τότε κητείοισιν ὑπ' ἄσθμασι χῶρος ἁπάντη ξαινόμενος βέμβικας ἑλίσσεται Ἀμφιτρίτας·** ‖ Ἡσ. « στρέβλα, δίνη, ἡ συστροφὴ τοῦ ἀνέμου »· 3) κ. νεώτ. ἔντομόν τι βομβοῦν, ἄ. τεθρήνη Σχόλ.Νικ.Ἀλεξ. « σφηκοειδές, μέλαν κατὰ τὴν χροιάν, κέντρῳ χρώμενον ὡς οἱ σφῆκες » : Νίκ.Ἀλεξ.183 **μέλισσαι, σφῆκές τε.. βέμβικες ὄρειαι γλεῦκος ἄλις δαίνυνται·** ‖ εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **βεμβικιδῶν**.
βέμβλετο ὑπερσ. τοῦ μέλω βλ.λ. ὡς δ.γρ. ἀντὶ μέμβλετο : Ἰλ.Φ 516, Ἡσ.

βέ(μ)βλωκεν Ἡσ. « ἠρεμεῖ, φύεται », πρβλ. μέμβλωκα τοῦ βλώσκω.
βεμβράς-άδος (ἡ) κ. νεώτ. εἶδος ἀφύης, ἀθερίνη, ἄ. μεμβρὰς βλ.λ.: Ἀριστομένης π.Ἀθην.7,287 Ε **βεμβράδας φέρων ὀβολοῦ,** Ἀριστώνυμ.αὐτ. **ὥστ' οὔτ' ἀφύη νῦν ἐστὶν ἁπλῶς, οὔτ' αὖ βεμβρὰς κακοδαίμων·** 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **εἰχθυϊδῶν**.
βεμβραφύη (ἡ) ἔδεσμά τι κατασκευαζόμενον ἐκ βεμβράδων καὶ ἀφύων βλ.λ. : Ἀριστώνυμ.π.Ἀθην. 287 C **ταῖς μεμβραφύαις προσέοικεν.**
βεμβρίδιον (τὸ) καθ' Ἡσ. μικρὰ βεμβρὰς **βλ.λ.**
βεμβρός Ἡσ. « βεδρός ».
βεμεῖ Ἡσ. « δονεῖ ».
βεμεντίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **προϊὸν ἀλλοιώσεως** τοῦ τεφροΐτου βλ.λ.
βεμμέλιος βαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. μία τῶν βαθμίδων στρωμάτων ἐν Βελγίῳ, ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν βαρτώνιον βαθμίδα τῆς ἀνωτέρας ἠωκαίνου ὑποπεριόδου τοῦ καιναζωϊκοῦ αἰῶνας.
βεμόλετο Ἡσ. « βέμβλετο » βλ.λ.
βεμόριξ καθ. Ἡσ. ἡ βέμβιξ βλ.λ. (πιθ. ἀντὶ βέμριξ).
βέμπερ (τὸ) νεώτ. φυσ. ἡ μονὰς τῆς ἐντάσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐν τῷ ἠλεκτρομαγνητικῷ συστήματι τῶν **μονάδων**.
βεμπνερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **παραλλαγὴ τοῦ** ὀρυκτοῦ ἀνδαρίτης βλ.λ.
βεμπσκοΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐξ ἀμόρφου ἐνύδρου πυριτικοῦ ἅλατος τοῦ μαγνησίου καὶ σιδήρου.
βεμπστερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. συνώνυμον τοῦ ἀλουμινίου βλ.λ.· ‖ **βεμπστερῖται** (οἱ) πετρογρ μέλη τῆς σειρᾶς τῶν πυραξενιτῶν περιέχοντα ὁμοιομόρφως ρομβικὸν καὶ διοφιδικὸν πυρόξενον.
βεμτέβη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κορακιδῶν**.
βέν πάπ. (ἀραβ.) υἱός.
βενασκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν συγγενὲς** πρὸς τὸν χλωριταειδῆ βλ.λ.
βενδαβάλες (οἱ) νεώτ. (ἰσπαν.) διεθν. ὅρος δηλῶν τοὺς χειμερινοὺς ἀπὸ τοῦ λιβὸς (γαρμπῆ) ἀνέμους τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.
βενδέττα (ἡ) δημ., δ.γ. βεντέττα **βλ.λ.**
βενεδενέα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος τρηματοειδῶν σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **τριστομιδῶν**.
βενεδικτία (ἡ) νεώτ. ζωολ. **γένος μαλακίων γαστεροπόδων** τῆς οἰκογενείας τῶν **βενεριδῶν**.
βενεδικτίνη (ἡ) νεώτ. ἡδύποτον κατασκευαζόμενον παλαιόθεν ἐν γαλλικῷ μοναστηρίῳ βενεδικτίνων· ‖ διάφορα παρεμφερ**οῦς** γεύσεως ἡδύποτα.
βενεκεία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀμμωνοειδῶν ζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **κερατιτιδῶν** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.
βενερίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια μαλακίων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **λεπιδοβραγχίων**.
βενερικαρδία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βενεριδῶν**.
βενέρουπις (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπρινιδῶν**.
βενέτειος-ον μτγν. ὁ τῶν βενέτων βλ.λ., ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βενέτους βλ.λ. : Προκ. Περσ.Πολ.Ι,24 **βενέτειος στοά.**
βενετιανός (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς βενέτους βλ.λ. εὐνοῶν, ὁ τασσόμενος **μὲ τὸ μέρος των.**
βενετίζω μσν. φρονῶ τὰ τῶν βενέτων βλ.λ.
βενέτικος-η-ο μσν. κ. δημ. ὁ τῆς Βενετίας, ὁ εἰς τὴν Βενετίαν ἀνήκων ἢ ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς Βενετίας : Καισ.Δαπόν.ἐν Σάθ.3,32 **εἰς τὰ βενέτικα στρατεύματα ἦτον γκενεραλίσιμος ὁ Μορεζίνης,- βενέτικα καράβια·** ‖ δημ. **βενέτικα** (φλουριά) τὰ ἐκ καθαροῦ (24 καρατίων) χρυσοῦ νομίσματα ‖ συνεκδ. παλαιὸν λεπτὸν χρυσοῦν νόμισμα.

βενετικός-ή-όν νεώτ. ὁ βενέτικος βλ.λ., βενετσιάνικος, ἀ. ἐνετικός· 2) χημ. **βενετικὸν λευκὸν** τὸ λευκὸν καθαρὸν ἢ καὶ προσμεμιγμένον μετ' ἀργίλου χρῶμα τοῦ μολύβδου.

βένετος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὑποκύανος, ὁ ἔχων χρωματισμὸν μεταξὺ κυανοῦ καὶ πρασίνου, ἀ. **καλλάϊνος**· 2) εἰδ. πληθ. βένετοι (οἱ) οἱ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀγωνιζόμενοι ἁρματηλάται, φέροντες κυανῆν στολὴν κ. συνεκδ. ἡ φατρία τῶν θεατῶν τῶν ἱπποδρομιῶν ἡ εὐνοοῦσα τοὺς κυανῆν στολὴν φέροντας ἁρματηλάτας, ἀ. **κυανοῖ ἢ γαλάζιοι**, ἀντίθ. **πράσινοι**.

βενετσ(ι)άνικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναγόμενος εἰς βενετσ(ι)άνον, ἤτοι ἐνετὸν ἢ εἰς τὴν Βενετίαν, ὁ ἐνετικός : **βενετσιάνικα κάτεργα,- βενετσιάνικη εὐγένεια - ζωγραφικὴ - πονηριά**.

βενετσ(ι)άνος-ιάνα δημ. ὁ κάτοικος τῆς Βενετίας ἢ ὁ ἐκ Βενετίας καταγόμενος : παροιμ. **κάλλιο τούρκου μαχαιριὰ παρὰ βενετσάνου κρίση** (κατάκρισις τῆς ὑπὸ δῆθεν νομίμους τύπους σκληρᾶς καὶ φιλεκδίκου δεσποτείας τῶν ἐνετῶν).

βενεφικιάριος (ὁ) πάπ. ὁ τυχὼν εὐεργετήματος ἐν τῷ στρατῷ, ὁ ἀπαλλαγεὶς τῶν ταπεινῶν ἐν τῷ στρατεύματι ὑπηρεσιῶν, οἷον ἀχθοφορίας, μαγειρείας, καθαρισμοῦ στρατῶνος κττ.

βενζακετίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κοινὴ ὀνομασία τοῦ ἀκεταμινο - αιθυλοσαλικυλικοῦ ὀξέος.

βενζαλδεΰδη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ἁπλουστέρα ἀρωματικὴ ἀλδεΰδη βλ.λ.

βενζάλιον χλωριοῦχον (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ βενζαλοχλωρίδιον βλ.λ.

βενζαλοκιναλδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη διὰ συμπυκνώσεως βενζαλδεΰδης μετὰ κιναλδίνης βλ.λ.

βενζαλοχλωρίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **βενζυλιδενοχλωρίδιον ἢ χλωριοῦχον βενζάλιον ἢ χλωριοῦχον βενζυλιδένιον** ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν χλωριωμένων παραγώγων τοῦ τολουολίου· ὑγρὸν ἄχρουν, δακρυγόνον καὶ ἰσχυρῶς φωτοθλαστικόν.

βενζαμίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις παρασκευαζομένη διὰ θερμάνσεως ἀνθρακικοῦ ἀμμωνίου μετὰ βενζαλοχλωριδίου.

βενζαμίνης χρώματα νεώτ. χημ. συνθετικὰ χρώματα ἀπ' εὐθείας βάπτοντα· κυριώτερα τούτων εἶναι **βενζαμίνης ἀζωκυανοῦν, ἀζωερυθρόν, κυανοῦν, φαιόν, κίτρινον γνήσιον, ἐρυθρὸν γνήσιον, κυανοῦν καθαρὸν κ. ἰῶδες**.

βενζανθρόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη διὰ συμπυκνώσεως ἀνθρανόλης μετὰ γλυκερίνης καὶ θειικοῦ ὀξέος καὶ κρυσταλλουμένη εἰς λεπτὰς κιτρίνας βελόνας.

βενζανθρονοκινολίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ βενζανθρόνη βλ.λ.

βενζανιλίδη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. ἕνωσις ἐν χρ. ὡς ἤπιον ἀντιπυρετικὸν φάρμακον.

βενζεῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. πολυπυρηνικαὶ ὀργανικαὶ ἑνώσεις δισυ͜ροξυλιωμέναι, σχηματίζουσαι μετὰ βάσεων ἔγχροα οὐχὶ βαφικὰ ἅλατα.

βενζέλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ βενζόλιον βλ.λ.

βενζένιον (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ βενζόλιον βλ.λ.

βενζιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ βάσις κρυσταλλόμορφος· ‖ **βενζιδίνης χρώματα**, ἀζωχρώματα βλ.λ. βάπτοντα ἀπ' εὐθείας τὸν βάμβακα.

βενζίλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἄχροα πρίσματα λαμβανόμενα δι' ὀξιδώσεως τῆς βενζοΐνης μὲ νιτρικὸν ὀξύ.

βενζιλικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη διὰ θερμάνσεως βενζίλης βλ.λ. μετὰ τετηγμένου καυστικοῦ κάλεως.

βενζιμιδαζόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄχρους κρυσταλλικὴ ἕνωσις βασικοῦ χαρακτῆρος.

βενζιμινομεθυλαιθὴρ-έρος (ὁ) νεώτ. χημ. τὸ βενζαμίδιον βλ.λ.

βενζινάκατος (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ βενζινομηχανῆς κινουμένη ἄκατος, λέμβος βλ.λ., δημ. μπενζίνα.

βενζιναντλία (ἡ) νεώτ. ἀντλητικὴ συσκευὴ χρησιμοποιουμένη δι' ἐναποθήκευσιν καὶ αὐτόματον καὶ ὡς ἔνεστι ἀκίνδυνον παροχὴν βενζίνης.

βενζινάροτρον (τὸ) νεώτ. μηχανικὸν ἄροτρον βλ.λ. διὰ βενζινοκινητῆρος κινούμενον.

βενζίνη (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **βενζίνα** κ. **μπενζίνα**, σειρὰ πτητικῶν ρευστῶν καυσίμων συνισταμένων ἐκ μιγμάτων διαφόρων ὑδρογονανθράκων· ‖ εἰδ. **ὑγρὰ μίγματα, ἀποστάζοντα ἐξ ἀκαθάρτου πετρελαίου ἐντὸς εὐρέων ὁρίων** καὶ χρησιμοποιούμενα ἰδίως ὡς καύσιμος ὕλη κινητήρων αὐτοκινήτων, λέμβων, ἀεροπλάνων κλπ.· 2) μικρὸν βενζινοκίνητον **πλοῖον : ἤλθομεν ἀπὸ τὴν Αἴγιναν διὰ βενζίνης**.

βενζινοκινητὴρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἀ. βενζινομηχανὴ βλ.λ.

βενζινοκίνητος-ον νεώτ. ὁ διὰ βενζινομηχανῆς βλ.λ. κινούμενος : **βενζινοκίνητος λέμβος** (ἀ. βενζινάκατος).

βενζινομηχανὴ (ἡ) νεώτ. κ. **βενζινοκινητήρ**, μηχανὴ βλ.λ. εἰς ἣν τὴν κινητήριον δύναμιν παρέχει ἐκρηκτικὸν ἀέριον ἐξ ἀτμῶν βενζίνης καὶ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος.

βενζινόπλοιον (τὸ) νεώτ. τὸ διὰ βενζινομηχανῆς βλ.λ. κινούμενον πλοῖον, κατ' **ἐπέκτ. δὲ** καὶ τὸ διὰ πετρελαίου· πρβλ. βενζίνη 2).

βενζινοφόρμιον (τὸ) νεώτ. ἄνθραξ τετραχλωριοῦχος βλ.λ.

βενζισοξαζόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἐξ ἀναγωγῆς τῆς ο-νιτροβενζαλδεΰδης τῇ ἐπιδράσει ἀλκαλίων.

βενζοαζουρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τεφραμέλαινα κόνις διαλυτὴ εἰς ὕδωρ καὶ ἀλκοόλην καὶ ἀπ' εὐθείας οὕτω βάπτουσα.

βενζοβαθυμέλαν-ανος (τὸ) νεώτ. χημ. ἀπ' εὐθείας βάπτον συνθετικὸν χρῶμα διὰ τὸν βάμβακα καὶ μέταξαν.

βενζοβρόνζος (ὁ) νεώτ. χημ. συνθετικὸν χρῶμα τῆς σειρᾶς τῆς βενζιδίνης βλ.λ.

βενζοελαιῶδες-ους (τὸ) νεώτ. χημ. μελανὴ κόνις, ἀδιάλυτος εἰς τὸ ὕδωρ, βάπτουσα ἀπ' εὐθείας τὸν βάμβακα ἐλαιόχρουν.

βενζοερυθροκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. κυανῆ ἢ ἰώδης κόνις, ἀδιάλυτος εἰς ἀλκοόλην, βάπτουσα ἀπ' εὐθείας κυανοῦν τὸν βάμβακα.

βενζοερυθρόν (τὸ) νεώτ. χημ. ἀζωχρωστικὴ ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὸν βάμβακα, παρέχουσα εὐθηνὸν γνήσιον ἐρυθρόν.

βενζοζόνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. ἄχροοι κρύσταλλοι λαμβανόμενοι ἐκ βενζαλδεΰδης καὶ ἀνυδρίτου ὀξικοῦ ὀξέος.

βενζόη (ἡ) νεώτ. χημ. ρητινῶδες βαλσαμικὸν ἔκκριμα τοῦ στύρακος **τῆς βενζόης**, δένδρου τῆς οἰκογεν. τῶν στυρακοειδῶν βλ.λ., ἐν χρ. φαρμακευτικῇ ἐξωτερικῶς, εἰς ἀλοιφὰς καὶ ἔμπλαστρα· ‖ **βάμμα τῆς βενζόης** ἐν χρ. εἰς κοσμητικὰ σκευάσματα καὶ θεραπευτικὰς ἀλοιφάς· ‖ **βενζόης ἄνθη** νεώτ. τὸ βενζοϊκὸν ὀξὺ βλ.λ.

βενζοθαλασσοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. ἀπ' εὐθείας βάπτουσα ἀζωχρωστική.

βενζοθειαζόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις παρασκευαζομένη διὰ μακρᾶς ζέσεως διμεθυλανιλίνης μετὰ θείου.

βενζοθειοφαίνιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀ. θειοναφθένιον, ὀργανικὴ ἕνωσις περιέχουσα βενζολικὸν καὶ θειοφαινικὸν πυρῆνα ὀρθοσυμπεπυκνωμένους, κρυσταλλουμένη εἰς ἀχροαφυλλίδια ὀσμῆς ναφθαλίνης.

βενζοϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ τῆς βενζόης βλ.λ. προερχόμενος ἢ ὁ τῇ βενζόῃ ἰδιάζων : **βενζοϊκοὶ ἐστέρες, - βενζοϊκὸν ὀξύ**.

βενζοϊνδικοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. τεφρὰ κόνις ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὸν βάμβακα, παρέχουσα χρῶμα ἰνδικοκυανοῦν.
βενζοΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀντισηπτικὸν ὑπὸ μορφὴν ἀλοιφῆς, προϊὸν αὐτοσυμπυκνώσεως τῆς βενζαλδεΰδης· || **βενζοΐνης χρώματα** ἀπ' εὐθείας βάπτοντα ἀζωχρώματα βλ.λ.
βενζοϊῶδες-ους (τὸ) νεώτ. χημ. ἀπ' εὐθείας βάπτουσα δισαζωχρωστική.
βενζοϊωδυδρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. ὁ χλωριοϊωδιοβενζοϊκὸς γλυκερινεστὴρ βλ.λ.
βενζοκινόη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ κινόη βλ.λ.
βενζοκινονοξίμη (ἡ) νεώτ. χημ. στερεὸν σῶμα, κρυσταλλούμενον εἰς ἀχρόους βελόνας ἢ εἰς φαιοπράσινα φύλλα.
βενζοκυανάση (ἡ) νεώτ. χημ. φύραμα διασπῶν τὸ νιτρίλιον τοῦ ἀμυγδαλικοῦ ὀξέος εἰς βενζαλδεΰδην καὶ ὑδροκυάνιον.
βενζοκυανίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κυανῆ κόνις βάπτουσα τὸν βάμβακα μὲ χρῶμα κυανοῦν.
βενζοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. συνθετικὸν χρῶμα, οὗ γνωστὸς τύπος τὸ **βενζοκυανοῦν καθαρόν**, κυανῆ κόνις βάπτουσα τὸν βάμβακα πρασινοκυανοῦν.
βενζολαζωδιμεθυλανιλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ διμεθυλαμινοαζωβενζόλιον (τὸ) ὀργανικὴ ἕνωσις κρυσταλλουμένη εἰς χρυσοκίτρινα φυλλίδια, χρησιμοποιουμένη ὑπὸ τὸ ὄνομα **βούτυρον κίτρινον** πρὸς βαφὴν τοῦ βουτύρου, λιπῶν κττ.
βενζολαζωρεσορκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις πρὸς χρῶσιν λακκῶν, κηρίων κλπ.
βενζόλη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **βενζόλιον, βενζέλαιον** κ. **βενζένιον** (τὸ) ὑγρὸν ἄχρουν, ἰσχυρῶς φωταθλαστικόν· || ἐν χρ. φαρμακ. ἀντισηπτικὸν φάρμακον καὶ δραστικὸν δηλητήριον.
βενζόλιον (τὸ) νεώτ. ἡ βενζόλη βλ.λ.
βενζολισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐκ τῆς παρατεταμένης καὶ ὑπερμέτρου χρήσεως τῆς βενζόλης βλ.λ., ἐπερχομένη τοξικὴ δηλητηρίασις τοῦ ὀργανισμοῦ.
βενζολοθειοναμίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ βενζολασουλφαμίδιον βλ.λ.
βενζολοθειονικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ βενζολοσουλφονικὸν ὀξὺ βλ.λ.
βενζολοπεντακαρβονικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη δι' ἐπιδράσεως πυκνοῦ θειϊκοῦ ὀξέος ἐπὶ ξυλάνθρακος.
βενζολοσουλφαμίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **βενζολοθειαναμίδιον** ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη δι' ἐπιδράσεως ἀμμωνίας ἐπὶ χλωριδίου τοῦ βενζολοσουλφονικοῦ ὀξέος.
βενζολοσουλφονικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ.χημ. ἢ **βενζολαθειονικὸν ὀξὺ** ὀργανικὴ ἕνωσις χρησιμοποιουμένη πρὸς παρασκευὴν συνθετικῆς φαινόλης.
βενζομέλαν-ανος (τὸ) νεώτ. χημ. ἀπ' εὐθείας βάπτουσα ἀζωχρωστική, παρέχουσα ὑποπράσινον μέλαν ἐπὶ τοῦ βάμβακος.
βενζομελανοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. ἀκ' εὐθείας βάπτουσα τριοαζωχρωστική.
βενζοναφθόλη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. σκευασία χρησιμεύουσα ὡς ἀντισηπτικὸν τῶν ἐντέρων.
βενζονεοερυθρόν (τὸ) νεώτ. χημ. χρῶμα βαμβακερῶν ἀπ' εὐθείας βάπτον.
βενζονεοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. δισαζωχρωστικὴ βάπτουσα ἀπ' εὐθείας τὸν βάμβακα κυανοῦν.
βενζονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ἐρυθροδανοειδῶν.
βενζονιτρίλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄχρουν ἔλαιον ὀσμῆς πικραμυγδάλων ἐκ τῆς λιθανθρακοπίσσης.
βενζοξαζολόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἐξ ἀμινοφαινόλης καὶ φωσγενίου βλ.λ.
βενζοπορτοκαλλόχρουν (τὸ) νεώτ. χημ. κρυσταλλικὴ ἐρυθρόφαιος κόνις βάπτουσα ἀπ' εὐθείας τὸν βάμβακα καὶ τὸ ἔριον.
βενζοπράσινον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀζωχρωστικὴ ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὸν βάμβακα πράσινον.
βενζοπυραζίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ κινοξαλίνη βλ.λ.
βενζοπυρρόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ ἰνδόλιον βλ.λ.
βενζορεσινόλη (ἡ) νεώτ. φαρμ. σῶμα εὑρισκόμενον ἐν τῇ βενζόῃ βλ.λ. ἀποτελοῦν δ' ἀχρόους βελόνας ἀδιαλύτους ἐν ὕδατι.
βενζορεσινοταννόλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἄμορφος φαιὰ κόνις ἐξαγομένη ἐκ τῆς βενζόης.
βενζοροδουλινέρυθρον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀπ' εὐθείας βάπτουσα ἀζωχρωστική, παρέχουσα ζωηρότατον καὶ ἀνθεκτικὸν χρῶμα.
βενζορουβίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χρωστικὴ ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὰ ἡμιμάλλινα.
βενζοσαλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. κρυσταλλικὴ λευκὴ κόνις ὀσμῆς καὶ γεύσεως ἀσθενῶς ἀρωματικῆς ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικὸν τῶν ἐντέρων.
βενζοσκοτεινοπράσινον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀζωχρωστικὴ ἀπ' εὐθείας βάπτουσα, παρέχουσα εἰς τὸν βάμβακα κυαναπράσινον χρῶμα.
βενζοσκοτεινόφαιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀζωχρωστικὴ ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὸν βάμβακα.
βενζοσόλη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. λευκοὶ δυσδιάλυτοι κρύσταλλοι ἄοσμοι καὶ ἄγευστοι, ἐν χρ. κατὰ τῆς φθίσεως τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ λάρυγγος.
βενζότεφρον (τὸ) νεώτ. χημ. τεφρομέλαινα κόνις ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὸν βάμβακα.
βενζοτριαζόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη διὰ συμπυκνώσεως τριαζολίου βλ.λ. μετὰ βενζολικοῦ πυρῆνος.
βενζοτριχλωρίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις χρησιμεύουσα πρὸς παρασκευὴν βενζοϊκοῦ ὀξέος καὶ χρωμάτων.
βενζοϋλεκγονίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς ἀπαντῶν εἰς τὸ ἐρυθρόξυλον τῆς κόκας.
βενζοϋλευγενόλη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. κ. **βενζοϋλοευγενόλη** ὁ βενζοϊκὸς ἐστὴρ τῆς εὐγενόλης.
βενζοΰλιον (τὸ) νεώτ. χημ. μονοσθενὴς ῥίζα παραμένουσα ὅταν ἐκ τοῦ βενζοϊκοῦ ὀξέος ἀπομακρυνθῇ τὸ ὑδροξύλιον.
βενζοϋλίωσις-εως (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ῥίζης τοῦ βενζοϋλίου εἰς τὰς ἀμινικὰς ἢ ὑδροξυλιακὰς ὁμάδας.
βενζοϋλογλυκόκολλα (ἡ) νεώτ. χημ. τὸ ἱππουρικὸν ὀξὺ βλ.λ.
βενζοϋλοεκγονίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ βενζοϋλεκγονίνη βλ.λ.
βενζοϋλοϊσοεκγονιναιθυλεστήρ (ὁ) νεώτ. χημ. ἡ ἰσοκοκαΐνη βλ.λ.
βενζοϋλοξικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἀνάλογος πρὸς τὸ ἀκετοξικὸν ὀξύ.
βενζοϋλοπαρακρεσόλη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. κ. **βενζοπαρακρεσόλη**, σκεύασμα ἀντισηπτικὸν παραγόμενον δι' ἐπιδράσεως παρακρεσόλης ἐπὶ βενζοϋλοχλωριδίου ἐν ἀλκαλικῷ διαλύματι.
βενζοϋλοφαινυλυδροζίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμ. ἄχροοι κρύσταλλοι διαλυτοὶ εἰς ἀλκοόλην, αἰθέρα καὶ χλωροφόρμιον ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικόν.
βενζοϋλοχλωρίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἢ **χλωριοῦχον βενζοΰλιον** χλωρίδιον τοῦ βενζοϊκοῦ ὀξέος, ὑγρὸν ἄχρουν νυσσούσης ὀσμῆς, δακρυογόνον.
βενζοϋπεροξύ-έος (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἐν μορφῇ διαρρεόντων κρυστάλλων προερχομένη ἐξ ἐπιδράσεως αἰθυλικοῦ νατρίου ἐπὶ ὑπεροξιδίου τοῦ βενζοϋλίου.
βενζοφαινόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις εἰς μεγάλα ρομβικὰ πρίσματα χαρακτηριστικῆς ὀσμῆς.
βενζοφαινονοξίμη (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ τῆς βενζοφαινόνης σχηματιζομένη ὀξίμη βλ.λ.
βενζοφαινονυδραζόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ ὑπὸ τῆς βενζοφαινόνης βλ.λ. σχηματιζομένη ὑδραζόνη βλ.λ.
βενζόφαιον (τὸ) νεώτ. χημ. τετρακισαζωχρω-

στική, φαιομέλαινα κόνις ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὸν βάμβακα φαιόν.
βενζοφλαβίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαιοκιτρίνη κόνις εὐδιάλυτος ἐν ἀλκοόλῃ μετὰ πρασίνου φθορισμοῦ, κατάλληλος διὰ βαμβακερά.
βενζοφορμοχρώματα (τά) νεώτ. χημ. συνθετικὰ χρώματα τῆς βενζιδίνης.
βενζοφουράνιον (τό) νεώτ. χημ. ἡ κουμαρόνη βλ.λ.
βενζοφωτοχρώματα (τά) νεώτ. χημ. δισαζωχρωστικαί, ἀπ' εὐθείας παρέχουσαι εἰς τὰ βαμβακερὰ βαφὴν λίαν ἀνθεκτικήν.
βενζοχαλκοκυανοῦν (τό) νεώτ. χημ. ἀπ' εὐθείας βάπτουσα ἀζωχρωστικὴ τῶν βαμβακερῶν.
βενζοχαλυβδοκυανοῦν (τό) νεώτ. χημ. συνθετικὴ χρωστικὴ ἀπ' εὐθείας βάπτουσα τὸν βάμβακα καὶ τὴν φυσικὴν καὶ τεχνητὴν μέταξαν.
βενζοχρωμιομέλαν-ανος (τό) νεώτ. χημ. ἀπ' εὐθείας βάπτουσαι ἀζωχρωστικαὶ διὰ πλυνόμενα βαμβακερὰ εἴδη.
βενζυδρόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ διφαινυλακαρβινόλη κυκλικὴ ὀργανικὴ ἕνωσις παρασκευαζομένη ἐκ βενζοφαινόνης.
βενζυλαλκοόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ **βενζιλικὴ ἀλκοόλη** ἀρωματικὴ ἀλκοόλη εὑρισκομένη εἰς τὸ ἔλαιον τοῦ ἰάσμου, τῆς κασσίας καὶ τῶν ὑακίνθων.
βενζυλιδένιον (τό) νεώτ. χημ. τὸ βενζάλιον βλ.λ.
βενζυλοβρωμίδιον (τό) νεώτ. χημ. ἡ **βρωμιοῦχον βενζύλιον** ὑγρὸν ἄχρουν παρασκευαζόμενον δι' ἐπιδράσεως βρωμίου καὶ τολουόλης, ὅπερ χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν κατασκευὴν πολεμικῶν ἀερίων δακρυογόνων.
βενζυλοκυανίδιον (τό) νεώτ. χημ. ἡ **κυανιοῦχον βενζύλιον** ἄχρουν ἔλαιον παρασκευαζόμενον δι' ἐπιδράσεως κυανιούχου καλίου ἐπὶ βενζυλοχλωριδίου.
βενζυλοχλωρίδιον (τό) νεώτ. χημ. ἡ **χλωριοῦχον βενζύλιον** ἄχρουν ἔλαιον δηκτικῆς ὀσμῆς ἐν χρ. πρὸς παρασκευὴν ἀρωμάτων.
βενῆν Ἐπιγρ. ἑτερ. τ. τοῦ βινῶ βλ.λ. : Ἐπιγρ.Ἠλ. **αἱ δὲ βενέοι ἐν τιαρῷ, βοῖ καθοάδδοι.**
βενθογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ γεννηθεὶς ἢ ὁ ὑπόστασιν λαβὼν ἐν τῷ βένθει βλ.λ., ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης : **βενθογενὲς πέτρωμα**, - **βενθογενὴς χλωρίς**.
βενθοδόλιον (τό) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τοῦ ἀθροίσματος τῶν προσθιοβραγχίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπρινιδῶν** βλ.λ.
βενθοδύτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὁλαθουριιδῶν**.
βενθονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βένθος βλ.λ.· || **βενθονικὴ ζώνη** ἑκάστη τῶν τριῶν ζωνῶν, εἰς ἃς διαιρεῖται τὸ βένθος βλ.λ.
βένθος-εος (-ους) (τό) ποι. κ. νεώτ. ὁ βυθὸς τῆς θαλάσσης : Ἰλ.Σ 38 **ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηίδες ἦσαν**· κ. κατὰ πληθ. : Ἰλ.Α 53 **ὅστε θαλάσσης πάσης βένθεα οἶδεν**, Πίνδ.Ο 7,105 **ἁλμυροῖς ἐν βένθεσιν**, Ἀριστφ.Βάτρ.666 **ἁλὸς ἐν βένθεσιν**· 2) μτφ. ἐπὶ τῆς καρδίας, τὸ ἐνδότατον, τὸ ἐσώτατον, τὸ μύχιον αὐτῆς : Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 5,273 **βένθεϊ σῆς κραδίης**· 3) νεώτ. συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν θαλασσίων ὀργανισμῶν τῶν στερρῶς προσκεκολλημένων ἢ ἐλευθέρως ἑρπόντων εἰς τὸν πυθμένα τῶν θαλασσῶν· ἀντίθ. πλαγκτὸν ἢ νηκτόν.
βένι (τό) δημ. τὸ φυτὸν κέδρος βλ.λ.
βένιας (ὁ) δημ. παράφρων, τρελλός, λωλός.
βενιγκασία ἡ κηροφόρος νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **καλακυνθωδῶν**.
βενιέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος μαλακίων τοῦ γένους τῶν **κυπρίνων ἐλασματοβραγχίων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βενιλία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. **ὅ.** οὐενιλία βλ.λ.
βενιλικαρδία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος μαλακίων τοῦ γένους τῶν **κυπρίνων διθύρων ἐλασματοβραγχίων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βενίσαι μτγν. βινῆσαι βλ.λ. : Ἰω.Λυδ.Μην.4,64, « βενίσαι· τὸ ἀφροδισιάσαι παρὰ τῷ πλήθει λέγεται ».
βενίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. κρυσταλλοπαγεῖς σχιστόλιθοι ἀπαντῶντες μετὰ ἀρτηριτῶν βλ.λ. καὶ μιγματιτῶν βλ.λ.
βενιτοΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν εἰς ἡμιεδρικοὺς κρυστάλλους τοῦ ἑξαγωνικοῦ κρυσταλλικοῦ συστήματος κρυσταλλούμενον, ἐν χρ. μετὰ λείανσιν ὡς ἡμιπολύτιμος λίθος.
βενλόκκιος βαθμὶς ἢ ἡλικία (ἡ) νεώτ. γεωλογ. μία τῶν τεσσάρων βαθμίδων τῆς ἀνωτ. σιλουρίου ὑποπεριόδου τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.
βεννεττίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοφυτ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **βεννεττιτωδῶν κυκαδοφύτων** γυμνοσπέρμων φανερογάμων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βεννεττιτώδη (τά) νεώτ. παλαιοφυτ. ὑποδιαίρεσις ἐκλειφάντων γυμνοσπέρμων φανερογάμων φυτῶν τοῦ γένους τῶν **κυκαδοφύτων**.
βενοΐδη (ἡ) νεώτ. ἀέριον παραγόμενον διὰ φορτίσεως ἀέρος μὲ ἀτμοὺς βενζίνης ἐν χρ. πρὸς φωτισμὸν καὶ καῦσιν.
βενοΐτης (ὁ) νεώτ. βοταν. πόαι διακοσμητικαὶ τῆς οἰκογενείας τῶν **ῥοδοειδῶν**.
βέντα (τά) δημ. ναυτ. οἱ ὀρθωτῆρες τῆς **κέρκου** βλ.λ., **ὅ.** βέντα τῆς ράντας βλ.λ.· 2) οἱ ἐπίτονοι τοῦ προβόλου βλ.λ. ἢ τοῦ δορατίου βλ.λ., ὅ. βέντα τοῦ μπομπρέσου βλ.λ. ἢ τοῦ μπαστουνιοῦ βλ.λ.· 3) οἱ ὀρθωτῆρες τῶν ἐπωτίδων βλ.λ., **ὅ. βέντα** τῶν καπονιῶν βλ.λ.
βεντάλια (ἡ) δημ. κ. **βεντάγια** τὸ ριπίδιον βλ.λ.· 2) νεώτ. ναυτ. εἶδος χειρισμοῦ τῶν ἱστίων, ἡ κατὰ τὴν ὀξυτέραν ἐγγυτάτην ἱστιοδρομίαν κερούλκησις ἐν εὐδίᾳ, καθ' ἣν τὸ σύναλον τῶν κεραιῶν τοῦ πετάσματος, ὁρώμενον ἀπὸ τῆς ἱστοπέδης, φαίνεται ὡς σκελετὸς ριπιδίου μόλις ἀναιγομένου.
βεντανάτη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστοειδῶν**.
βεντερούγα (ἡ) δημ. ὁ ραχιτισμὸς βλ.λ.
βεντερουγιασμένος-η-ο δημ. ὁ παθὼν ραχιτισμὸν βλ.λ., ὁ κυφὸς βλ.λ., ὁ καμπούρης.
βεντερουγοχόρταρο (τό) δημ. κ. **βεντουροχόρταρο** κ. **βεντουρόχορτο** τὸ φυτὸν πλαντάγινον τὸ φύλλιον βλ.λ. (ἐκ τῆς προλήψεως, ὅτι ἐσωτερικῶς χορηγούμενον θεραπεύει τὸν ραχιτισμόν).
βεντέττα (ἡ) (Ἰταλ.) ὁ φόνος πρὸς ἐκδίκησιν φονευθέντος συγγενοῦς.
βέντζα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ροῦς ὁ κότινος βλ.λ.
βεντιλάγγο (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ραμνοειδῶν**.
βεντίνα (ἡ) δημ. ἡ βυτίνη βλ.λ.
βέντιστος-α-ον δωρ. τ. τοῦ βέλτιστος βλ.λ.: Θεοκρ.5,76 **βέντισθ' οὗτος.**
βέντο (τό) δημ. ναυτ. (Ἰταλ.) ἄνεμος, εὐχρ. μόνον ἐν περιφρ. **βέντο - ἀ - πόπα** ὑποστροφὴ βλ.λ., **σόττα - βέντα** ὑπήνεμος βλ.λ., **σόπρα βέντο** προσήνεμος βλ.λ.· || τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. **βέντα** βλ.λ.
βεντούζα (ἡ) δημ. ἡ σικύα βλ.λ.· 2) μτφ. ἐπὶ τῶν κατ' ἐξοχὴν ὀχληρῶν : φρ. **μοῦ κόλλησε βεντούζα**· 3) ναυτ. **βεντοῦζες** οἱ διαπερῶντες τὰ λιθόδμητα ἢ μεταλλικὰ τοιχία τῶν κλωβῶν τῶν φάρων ἀεραγωγοὶ βλ.λ.
βέντουλα (ἡ) δημ. τὸ ριπίδιον, ἡ βεντάλια· || εἰδ. τὸ ἀνεμιστικὸν πρὸς **ἀνάφλεξιν** πυρὰς ριπίδιον.
βέντουλο (τό) δημ. ἡ βέντουλα βλ.λ.
βεντουρόχορτο (τό) δημ. τὸ βεντερουγοχόρταρο βλ.λ.
βεντρικαρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **ρισσοειδῶν κτενοβραγχίων** προσωβραγχίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βεντρικουλίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **βεντρικουλιτιδῶν** ἑξακτινελλιδῶν πυριτιοσπόγγων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βεντρικουλιτίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογέν. ζώων τῆς τάξεως τῶν **ἑξακτινελλιδῶν** πυριτιοσπόγγων βλ.λ. ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βεξία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **μαιανδροσπαγγιδῶν** ἑξακτινελλιδῶν πυριτιοσπόγγων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βέξιλλον (τὸ) μτγν. (λατ.) ἡ σημαία τῆς ρωμαϊκῆς σπείρας βλ.λ.

βέομαι κ. **βείομαι** μόνον π. Ὁμ. ἐνεστ. μὲ σημ. μέλλοντος, θὰ ζήσω : Ἰλ.Ο 194 **οὔτι Διὸς βέομαι φρεσίν**, αὐτ.Π 852 **οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ.**

βεομύκητες (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν κρυπτογάμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **μυκήτων.**

βέρα (ἡ) δημ. ὁπλοῦς χρυσοῦς δακτύλιος ἄνευ λίθων ἢ ἐγγλυφῶν ἔχων συνήθως ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς στεφάνης ἐγγεγλυμμένον ὁ μὲν τοῦ ἀνδρὸς τὸ ὄνομα τῆς μνηστῆς, ὁ δὲ τῆς γυναικὸς τὸ τοῦ μνηστῆρος, ἄ. ἀρραβῶνα βλ.λ.· 2) κρικοειδὲς ἐνώτιον.

βεραιδαρικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς βεραῖδον βλ.λ. ἀνήκων : Ἰω.Λυδ.Μην.Ι,32.

βεραῖδον (τὸ) μτγν. δημόσιος ἵππος : Ἰω.Λυδ. Ρωμ.3,7 **σιγγουλαρίους δὲ.. καλεῖσθαι συμβέβηκεν ἐκ τοῦ ἑνὶ βεραίδῳ χρωμένους.**

βεράκα (ἡ) νεώτ. π. ἰουδαίοις ἐπιτραπέζιος εὐχή, ἣν λέγει ὁ μᾶλλον σημαίνων ἐκ τῶν συνδαιτυμόνων.

βεράνι (τὸ) δημ.ἄ. **βιράνι** (τουρκ.) ὁ βιραὲς βλ.λ.

βερανία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπογένος γαστεροπόδων τοῦ γένους **μουρχισονία** βλ.λ., ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βεράντα (ἡ) **νεώτ.** κ. δημ. (ἰνδ.) πλατεῖα ἐξέδρα συναφὴς μὲ οἰκοδομήν, στηριζομένη ἐπὶ κιόνων ἢ ἐπὶ τοίχου, ἐστεγασμένη ἢ ἀστέγαστος, χρησιμεύουσα ὡς προεισοδικόν, ἐμβασία τῆς οἰκοδομῆς ἢ ὡς εὐρύχωρος ἐξώστης· ‖ εἰδ. προεξέχον ἐστεγασμένον τμῆμα οἰκοδομῆς περίστυλον διῆκον καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ἰσογείου ἢ καὶ τῶν ὕπερθεν ὀρόφων, σύνηθες ἰδίως ἐν Ἰνδίαις καὶ ἄ.θερμαῖς χώραις.

βερασκόπιον (τὸ) νεώτ. τύπος στερεοφωτογραφικοῦ θαλάμου βλ.λ.

βεράτι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. κ. **μπεράτι** σουλτανικὸν **διάταγμα** χορηγοῦν προνόμιον ἢ προνόμια εἰς ἐθνικὴν ὁλότητα ἢ εἰς ἄτομον· ‖ εἰδ. τὸ κυροῦν τὴν **ἐκλογὴν** τῶν πατριαρχῶν καὶ μητροπολιτῶν : τὸ **βεράτιον Μωάμεθ τοῦ Πορθητοῦ** (τὸ χορηγῆσαν καὶ **δικαστικὰ** προνόμια εἰς τὸ Οἰκ.Πατριαρχεῖον), - **βεράτιον ἐκμεταλλεύσεως δάσους.**

βερατραλβίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς εὑρισκόμενον εἰς τὸ ρίζωμα **ἐλλεβόρου τοῦ λευκοῦ.**

βεράτρη (ἡ) τὸ βέρατρον βλ.λ.

βερατρίνη (ἡ) νεώτ. **ἄ. κεβαδίνη φαρμακολ.** ἐλαφρὰ λευκὴ κόνις λίαν δηλητηριώδης, προκαλοῦσα ζωηρὸν πταρμόν.

βερατροϊδίνη (ἡ) **νεώτ. φαρμακ.** ἀλκαλοειδὲς τοῦ βεράτρου βλ.λ.

βερατροΐνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἀλκαλοειδὲς σχηματιζόμενον κατὰ τὴν θέρμανσιν τοῦ ὑδατικοῦ διαλύματος τῆς βερατροϊδίνης.

βερατρόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὁ διμεθυλαιθὴρ τῆς πυροκατεχίνης βλ.λ. ‖ φαρμακ. ἔλαιον ἄχρουν, εὐαρέστου ὀσμῆς, προκαλοῦν μέθην, ἴλιγγον καὶ εἶτα κεντρικὴν ἐξασθένησιν.

βέρατρον (τὸ) νεώτ. κ. **βεράτρη** (ἡ) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **λειριοειδῶν** περιλαμβάνον πολυετεῖς πόας, ὧν γνωστοτέρα βέρατρον τὸ λευκόν, ἄ. λευκὸς ἐλλέβορος, δημ. στερόγιανη.

βεραυνίτης (ὁ) νεώτ. ὑδρομιγὲς ὀξυφωσφόρωμα τοῦ σιδήρου.

βερβάσκον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **γρομφαδιιδῶν** περιλαμβάνον πόας ἐτησίας ὑφιβλάστους ὧν γνωστότερα εἴδη βερβάσκον ὁ θάψος δημ. φλόμος ἢ καλάνθρωπος, βερβάσκον τὸ κυματόφυλλον, δημ. ὁμ. φλόμος, βερβάσκον τὸ κολπῶδες, δημ. φλομόχορτο, μελίσανδρος, βερβάσκον τὸ πυκνανθὲς δημ. ἀλεπούσι ἢ ἀλεπουσιά, βερβάσκον ἡ σίλφη δημ. σπυρί.

βερβασκοσαπωνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. λευκὴ ἄμορφος κόνις λαμβανομένη ἐκ τῶν καρπῶν βερβάσκου τοῦ κολπώδους

βερβελιά (ἡ) δημ. κ. **βερβέλι** (τὸ) ἡ κόπρος τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν, ἄ. κακαράντζα.

βερβελιδόσυκο (τὸ) δημ. ὁ **καρπὸς τοῦ δέν**δρου συκῆς τῆς καρικῆς βλ.λ.

βερβένα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **βερβενοειδῶν** βλ.λ., οὗ γνωστὰ εἴδη βερβένα ἡ ὑπτία, βερβένα ἡ φαρμακευτική, δημ. σταυροβότανο ἢ γοργόγιανη ἐπουλωτικὴ τῶν πληγῶν.

βερβενοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **δικοτυληδόνων.**

βερβέρα (ἡ) δημ. κ. **-ίτσα** ὁ σκίουρος βλ.λ. : **φρ. σκαλώνει σὰ βερβέρα** (ἐπὶ ἀναρριχωμένου).

βέρβερι (τὸ) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὄστρακον, φέρον τὸν μαργαρίτην λίθον : Ἀθήν.3,93 Β **γίνονται δὲ πορφύραι τε καὶ ὀστρέων πολὺ πλῆθος τῶν λαιπῶν· ἐν δὲ ἴδιον, ὃ καλοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρῖτις λίθος·** 2) νεώτ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογεν. τῶν **τριχοειδῶν.**

βερβερίδα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βερβερὶς βλ.λ.

βερβεριδίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος **τῶν δικοτυληδόνων πολυκαρπιδῶν,** ἀπαντῶσα καὶ ἐν ἀπολιθώμασι τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βερβεριδοειδῆ (τὰ) **νεώτ. βοταν. κ. βερβεριδώδη** βερβεριδίδαι βλ.λ.

βερβερίδοφις (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν **βερβεριδιδῶν.**

βερβερίζω μσν. κ. **νεώτ.**· ΕΜ 191,35 « βατταρίζειν, τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ βερβερίζειν »· 2) δημ. ἀμτβ. αἰσθάνομαι αἱμωδίαν βλ.λ. ἢ κνησμόν, μυρμηγκιάζω, μουδιάζω : **βερβερίζει τὸ χέρι μου.**

βερβερικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βερβέρους, μπερμπερίνους : **βερβερικαὶ καταδρομαὶ** (γενόμεναι ὑπὸ βερβέρων).

βερβερίνη (ἡ) **νεώτ.** ἀλκαλοειδὲς βερβερίδος βλ.λ. τῆς κοινῆς.

βερβέριον (τὸ) εὐτελὲς ἱμάτιον : Ἀνακρ.π.Ἀθην. 12,533 F **πρὶν μὲν ἔχων βερβέριον, καλύμματ' ἐσφηκωμένα καὶ ξυλίνους ἀστραγάλους ἐν ὠσί.**

βερβερίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βερβεριοειδῶν**· γνωστότερα εἴδη εἶναι βερβερὶς ἡ κοινή, εἰς τὰς ρίζας τῆς ὁποίας εὑρίσκεται ἡ βερβερίνη βλ.λ., βερβερὶς ἡ κρητική, δημ. λουτσιά, ξαγκαθιὰ ἢ βερβερίτσα.

βερβερίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ βερβέρα βλ.λ., ὁ σκίουρος· 2) ἡ ἀκροχορδὼν βλ.λ.· 3) τὸ φυτὸν βερβερὶς βλ.λ.· 4) λαογρ. παῖς ἢ κόρη ἥτις ἐν καιρῷ ἀνομβρίας φέρουσα ἐν περιβολῇ χόρτα καὶ κλαδία, περιέρχεται συνοδευομένη ὑπὸ ὁμάδος ὁμηλίκων ψαλλόντων δεήσεις ἐπικλητικὰς βροχῆς.

βερβίνια (τὰ) Ἡσ. « ξύλα καθηλωμένα, ἐξ ὧν τὰς ληκύθους ἐκρέμων ».

βέργα (ἡ) μσν. κ. δημ. μακρόν, λεπτὸν καὶ εὐλύγιστον ξύλινον ραβδίον, ἄ. **βίτσα** : Ἐρωτόκρ.Α 2168 **νὰ δῇ τὸ βάθος τοῦ νεροῦ βέργα κρατεῖ καὶ βάνει·** ‖ ὁ ἀποξυλωθεὶς βλαστὸς ἢ κλάδος θάμνου ἢ δένδρου· πρβλ. κληματόβεργα, συκαμινόβεργα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 42 **κληματαριὰ ἁπλωνότανε γριά | κι ἀπ' τὶς μακριές της βέργες πού 'χαν γύρει | κλεφτόκοβαν σταφύλια τὰ παιδιά·** ‖ εἰδ. ἡ εὐλύγιστος καὶ δύσθραυστος μακρὰ ράβδος τοῦ ἄγνου βλ.λ. ἡ χρησιμοποιουμένη εἰς τὴν καλαθοπλεκτικήν· ‖ ὁμ. τὸ πρὸς μεταφύτευσιν κο-

πτόμενον κλῆμα· 2) κατ' ἐπέκτ. πᾶσα μακρὰ καὶ λεπτὴ ράβδος ἐκ μετάλλου ἢ ἄλλης ὕλης : **βέργα πλατίνης - χρυσοῦ - βουλοκεριοῦ·** ‖ ὁ ὀβελός, δι' οὗ ἐγεμίζοντο τὰ ἐμπροσθογεμῆ ὅπλα, ὁ χρησιμοποιούμενος καὶ διὰ τὸν καθαρισμὸν τῆς κάννης τῶν ὅπλων, ἄ. **τουφεκόβεργα·** 3) σπαν. ἡ βέρα βλ.λ.· 4) μτφ. λεπτοφυὴς γυνή, λυγερή· πρβλ. βεργολυγερή : δ.τραγ. **ὅλες οἱ βέργες εἶν' ἐδῶ.**

βεργάδι (τὸ) δημ. τὸ συμπληρῶσαν ἔτος ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του ἐρίφιον, ἄ. **βετούλι.**

βεργαΐζω μτγν. ψευδολογῶ, ληροποιῶ (λήρους λέγω) : Στέφ.Βυζ.ἐν λ. **Βέργη.**

βεργαῖος-α-ον μτγν. ληρώδης, ψευδολόγος Στράβ.2,3,5 **βεργαῖον διήγημα.**

βεργάλιθος (ὁ) νεώτ. πετρογρ πέτρωμα ὅμοιον τῷ ἀλνοΐτῃ βλ.λ.

βεργαλλῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. οιραι. πλαστικὴ οὐσία, ὁμοία τῷ καουτσούκ, χρησιμοποιουμένη **εἰς τοὺς ἐμφρακτῆρας** τῶν χαλινωτηρίων βλ.λ. καὶ τῶν ἐπανατακτῶν βλ.λ. ταχυβόλων τινῶν πυροβόλων.

βεργαμάσκα (ἡ) νεώτ. κ. δημ ἰταλικὸς χορὸς μὲ ζωηρὰν ρυθμικὴν ἀγωγήν.

βεργαμασκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκταλ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς ἰνώδη συσσωματώματα ἐντὸς κεροστιλβικοῦ πορφυρίτου τῆς βορείου Ἰταλίας.

βεργάμινο (τὸ) δημ. τὸ δένδρον κίτριον τὸ περγαμιο· βλ.λ., ἄ. βεργαμόττον βλ.λ.

βεργαμοττιά (ἡ) δημ τὸ δένδρον κίτριον τὸ πεμγάμιον βλ.λ.

βεργαμόττο(ν) (τὸ) νεώτ., δημ. κ. **περγαμόττο** βοταν δένδρον τῆς οἰκογενείας τῶν **ρυτοειδῶν,** ἄ. κίτριον τὸ περγάμιον βλ.λ.· 2) αἰθέριον ἔλαιον ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ φλοιοῦ τοῦ βεργαμόττου· 3) κ. ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου βεργαμόττου.

βεργασιό (τὸ) δημ. κ. **βεργασιά** (ἡ) κ. **βεργασούρα** ἡ ἐν περιόπτῳ θέσει, ἰδίᾳ δ' ἐπὶ δένδρου, καλύβη τοῦ βεργάτη βλ.λ., τοῦ ἀμπελοφύλακας, ἄ. δραγα**σιό,** τσαρίδα, τσαρδάκα, σκαφτιά.

βεργασούρα (ἡ) δημ. τὸ βεργασιὸ βλ.λ.

βεργάτης (ὁ) δημ. ἀμπελοφύλαξ διοριζόμενος ἀπὸ τῆς ὡριμάνσεως μέχρι τοῦ τρυγητοῦ τῶν σταφυλῶν, ἄ. δραγάτης· 2) γεν. ἀγροφύλαξ βλ.λ.

βεργερετία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σταυρανθῶν** βλ.λ.

βεργέρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἑσπεριδοειδῶν** βλ.λ.

βεργερία (ἡ) νεώτ. παλαιαβοτ. λιθαπυρῆνές τινες κορμῶν τοῦ λεπιδοδένδρου βλ.λ.

βεργέτ(τ)α (ἡ) δημ. ἡ βέρα βλ.λ.((κ. 2).

βεργηνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐμπετροειδῶν** βλ.λ.

βεργί (τὸ) δημ. ἡ μικρὰ βέργα βλ.λ.· 2) εἰδ. ἐπὶ τῆς ἄγνου, ἧς οἱ κλάδοι χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν καλαθοπλεκτικήν· 3) ἡ ξυλίνη στεφάνη βαρελίου, τὸ βεργοστέφανο βλ.λ.· 4) ἡ ἰξόβεργα βλ.λ.

βεργιά (ἡ) δημ. κτύπημα διὰ τῆς βέργας βλ. λ.

βέργιασμα (τὸ) **ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ βεργώνω.

βεργίζω δημ. **μτβ.** κτυπῶ διὰ τῆς βέργας βλ.λ., πρβλ. **ραβδίζω·** 2) μτβ. ἀποκόπτω τοὺς ἀπαξυλωθέντας ἐτησίαυς βλαστοὺς τῆς ἀμπέλου καὶ καθαρίζω τούτους πρὸς μεταφύτευσιν· 3) μέσ. **-ομαι** ἀμτβ. κλίνω, λυγίζω ὡς βέργα, ἀκραλυγίζω.

βεργινάδα (ἡ) δημ. κ. **βεργινάδι** (τὸ) ἡ μικρᾶς ἡλικίας, μήπω ὀχευθεῖσα φορβάς.

βεργινάδι (τὸ) δημ. ἡ βεργινάδα βλ.λ.

βεργίτσα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ βέργα, ἡ μικρὰ βέργα βλ.λ., ἄ. **βεργούλα κ. λεγούνα.**

βέργκουλο (τὸ) δημ. κ. **βέργουλο** πᾶν μικρὸν πλοῖον, καΐκι, ἐλαφρὸν καὶ εὐχείριστον.

βεργμαννίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὁ ἀκάθαρτος νατρόλιθας βλ.λ.

βεργόλιγνος-η-ο δημ. ὁ ὑψηλὸς καὶ λιγνὸς **βλ.λ.** ὡς βέργα βλ.λ., ὁ λεπτοφυὴς καὶ ραδινὸν ἀνάστημα ἔχων, ἰδίως ἐν χρ. εἰς τὸ θηλ.

βεργόλικη (ἡ) δημ. ἐπὶ γυναικός, ἡ βεργόλιγνη βλ.λ., ἡ βεργολυγερὴ βλ.λ. : δ.τραγ. **βεργόλικην ἐφίλησα μιὰν νύκτα, μιὰν ἑσπέρα.**

βεργολυγερή (ἡ) δημ. κατ' ἐξοχὴν ὡς κοσμητ. ἐπίθ. τῶν γυναικῶν, νέα γυνὴ ὑψηλὴ τὸ ἀνάστημα, εὐκίνητος καὶ εὐλύγιατας ὡς βέργα βλ.λ.

βεργολυγῶ-άω δημ. κάμπτομαι, λυγίζομαι ὡς βέργα βλ.λ. : δ.τραγ. **ἔχει δαχτυλίδι μέση | ποὺ βεργολυγάει νὰ πέσῃ.**

βεργοστέφανο (τὸ) δημ. **εὐλύγιστος κλάδος** δένδρου, μικρᾶς ἢ μετρίας διαμέτρου καὶ **κατὰ** μῆκας εἰς δύο ἡμικυλινδρικὰ ἡμίση ἐσχισμένος· ‖ κατ' ἐπέκτ. ξυλίνη στεφάνη διὰ τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ἄκρων ταιούτου κλάδου σχηματιζομένη καὶ χρησιμεύουσα πρὸς περίσφιγξιν τῶν σανίδων (δουγῶν) τῶν βαρελίων, ἄ. στεφάνι, τσέρκι, βεργί.

βεργούλα (ἡ) δημ. μικρά, λεπτὴ βέργα βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.215,8 **τὸ καρτεράει ὁ δάσκαλος μὲ μιὰ χρυσὴ βεργαύλα.**

βεργώνω δημ. μτβ. χαράσσω εὐθείας γραμμάς, ἀραδώνω, ριγώνω,χαρσκώνω· 2) ἐπὶ φυτῶν, διὰ βεργῶν, ἤτοι ραβδίων, ὑπαστηρίζω τὸν πρὸς τὸ ἔδαφος ἐπικλίνοντα κορμὸν ἢ κλάδον : **βέργωσα τὶς ντοματιὲς - τὴν κολοκυθιά·** 3) ἀμτβ. σκληρύνομαι ὡς **βέργα,** ξυλιάζω : **ἔκατσα ἱδρωμένας στὸ ρεῦμα καὶ βέργωσε ὁ σβέρκος** μου.

βεργωτής, θηλ. βεργώτρα ὁ πλέκων βέργας ἢ βεργιὰ βλ.λ., καλαθοπλέκτης· 2) ὁ ἀσχολούμενας ἢ ὁ εἰδημοσύνην ἔχων νὰ βεργώνῃ βλ.λ.2) : **πότε τὸν βοτανολό(γ)ο, πότε τὸν κλαδευτὴ καὶ πότε τὸν βεργωτὴ κάνει ὁ γέρος.**

βεργωτός-ή-ό(ν) δημ. ὁ φέρων κεχαραγμένας εὐθείας γραμμάς, ὁ ριγωτός.

βερδέα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. **ποικιλία ἀμπέλου·** ‖ **νεώτ.** συνεκδ. ὁ ἐκ ταύτης λευκὸς οἶνας, ἄ. λεγόμενος τῆς Τοσκάνης· ‖ δημ. **εἶδος** οἴνου ἐν Ζακύνθῳ.

βερδίς ἢ **βαρδίς-ίδας** (ἡ) νεώτ. ρωσικὸν ἀγχέμαχον ὅπλον, εἶδος πελέκεως **μετὰ** μακροῦ ξυστοῦ.

βερεγκέλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδας ὀρυκτῆς ρητίνης.

βερεδάριος (ὁ) μτγν. κ. μαν. (λατ.) κ. **βερηδάριος** βλ.λ. ὁ ἐκτελῶν ταχυδρομικὴν βλ.λ. ὑπηρεσίαν, πρβλ. βέρεδος : Προκ.1,834 **βερεδάριοι οἱ ἐπὶ τὰς βασιλικὰς ἀποκρίσεις.**

βέρεδος (ὁ) μον. ὁ ταχυδρομικὸς ἵππας : Πρακ. Περσ.2,20.

βέρεθρον (τὸ) **ἐπ. κ. ἰων. τ. τοῦ** βάραθρον βλ.λ. : Ἰλ.Θ 14 **ἧχι βάθιστον.. ἐστι βέρεθρον,** Νόνν.30,159 ἀναστήταια βερέθρου· 2) ὑπόγειον ρεῦμα ποταμοῦ : Θεόφρ.Φ(5,4,6 **φραχθέντος τοῦ βερέθρου.**

βερεκύνδαι Ἡσ. « δαίμονές τινες ».

βερεκύνθιος-α-ον μτγν. ὁ τῶν βερεκύντων βλ.λ., φρυγικός : Καλλ.Ἄρτ.246, καθ' Ἡσ. βερεκύντιος.

βερέκυντες (οἱ) αἱ φρύγες : Στράβ.10,3,12· ‖ δθ. αἰτ. ἐν. **βερέκυντα** ἐπίθ. φρυγικόν : Σοφ.ἀπ.513 **βερέκυντα βρόμαν** (περὶ τοῦ φρυγικοῦ αὐλοῦ).

βερεκυντίας (ὁ) (ποντικ. λ.) ὁ ἀπηλιώτης **βλ.λ.** : Θεόφρ.Ἀν.62.

βερεκύντιος-α-ον καθ' Ἡσ. ὁ βερεκύνθιος βλ.λ.

βερέμης-ισσα-ικο δημ. (τουρκ.) ὁ ἀσθενικός, καχεκτικός, παθιασμένος· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἐξ ἀσθενείας δύστροπος καταστάς· ‖ συνεκδ. ὁ μεμψίμοιρος, ὁ καὶ παραλόγως ἐπικριτής, ὁ κακεντρεχής.

βερέμι (τὸ) δημ. ναυτ. ἡ κατὰ τὸ ἐγκάρσιον ἐπίπεδαν τοῦ πλοίου κυρτότης τῶν ζυγῶν καὶ τοῦ καταστρώματας· 2) δμ. ἡ παρεντομὴ βλ.λ. τῆς κρεμάσεως (πλαγίας πλευρᾶς) καὶ τοῦ ποδώματας (κάτω πλευρᾶς) τῶν ἱστίων.

βερεμιάζω δημ. ἀμτβ. γίνομαι βερέμης βλ.λ.,

καχεκτικός, μελαγχολικός : **βερέμιασε ἀπὸ τὶς πίκρες**· 2) μτβ. καθιστῶ τινα βερέμην βλ.λ. : **βερέμιασε τὴ μάνα του μὲ τὸ φέρσιμό του.**

βερεμιάρης-α-ικο δημ. ὁ τείνων εἰς τὸ νὰ εἶναι ἢ νὰ γίνη βερέμης βλ.λ.

βερέμικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς βερέμην βλ.λ.), νωχελῶς, νωθρῶς, ἀθλίως.

βερενικάριον ἢ βερνικάριον νίτρον (τὸ) μτγν. εἶδος νίτρου ἀρίστης ποιότητος : Ὀρειβ.ἀπ.107.

βερενίκεια (τὰ) νεώτ. τὸ φυτὸν γαρδενία βλ.λ.

βερενίκη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πολυπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **βερενικιδῶν** βλ.λ.

βερενικίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **πολυπόδων** τοῦ ἀθροίσματος τῶν β-υοζώων βλ.λ.

βερενικίδες (αἱ) Ἡσ. « ὑποδήματα γυναικεῖα ».

βερενίκιον (τὸ) Ἡσ. « εἶδος φυτοῦ »· 2) νίτρον ἀρίστης ποιότητος : Γαλ.13,568.

βερεντία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **μυρτιδῶν** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βερεσέ ἐπίρρ. δημ. (τουρκ.) ἄνευ ἀμέσου πληρωμῆς, ἐπὶ πιστώσει : **πῆρα βερεσὲ τὸ λάδι**· || μτφ. ἐν φρ. **τ' ἀκούω βερεσὲ** (δὲν τὰ λαμβάνω σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν μου), ὁμ. **κοκκινίζει βερεσὲ** (σκωπτικῶς ἐπὶ φιλαρέσκου γραίας δῆθεν αἰδουμένης).

βερεσέδια (τὰ) δημ. κ. **βερεσέδες** (οἱ) τὰ ὀφειλόμενα εἴς τινα ἔμπορον ἐξ ἀγορῶν ἢ καταναλώσεων ἐπὶ πιστώσει : **τὸ σαββατόβραδο πληρώνω τὰ βερεσέδια μου**· || ὅσα ἔμπορός τις ἔχει λαμβάνειν ἐκ τῶν ἐπὶ πιστώσει πωλήσεων.

βερεσέδικος-η-ο δημ. ὁ ἐπὶ πιστώσει, βερεσὲ βλ.λ., γενόμενος : **βερεσέδικη ἡ δουλιά τοῦ φωμᾶ.**

βερεσές (ὁ) δημ. (τουρκ.) ἡ ἐπὶ πιστώσει πώλησις ἢ παροχὴ ὡς καὶ ἀντιθ. ἡ ἐπὶ πιστώσει ἀγορὰ ἢ κατανάλωσις : **ὁ μπακάλης - ὁ μάγερας μᾶς ἔκοφε τὸ βερεσέ**, φρ. **σήμερα βερεσὲ δὲν ἔχει, αὔριο ἔχει, - ὁ βερεσὲς ἀπέθανε κι ὁ γιός του πάει στὴν πόλη** (πρὸς ἄρνησιν πιστώσεως)· || πληθ. βερεσέδες (οἱ) τὰ βερεσέδια βλ.λ.

βερεσίτ νεώτ. (ἑβρ.) λέξις δι' ἧς ἀρχίζει τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως σημαίνουσα ἐν ἀρχῇ· || συνεκδ. ὑπὸ Ἰουδαίων ὅλον τὸ βιβλίον τῆς πεντατεύχου βλ.λ.

βερεσίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. οἰκογένεια πετρωμάτων, ἅτινα εἶναι ἀπλῖται βλ.λ., **μεταπίπτοντες** εἰς χαλαζιακὰς φλέβας δι' ἐλαττώσεως τοῦ ἀστρίου βλ.λ.

βερεστέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. **γένος** κοιλεντερωτῶν ἀνθοζώων **τῆς** οἰκογεν. **τῶν ἀλκυονιδῶν** βλ.λ.

βερέσχεθος (ὁ) ὁ εὐήθης : Ἀριστφ.Ἱππ.635 **Βερέσχεθοί τε καὶ Κόβαλοι καὶ Μόθων** (σχόλ. « βερέσχεθοι· οἱ ἀνόητοι· **πέπλασται** δὲ ἡ λέξις »).

βερζεβούλης (ὁ) δημ. ὁ **βεελζεβοὺλ βλ.λ.**

βερζελιανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν κασσιτερολεύκου** χρώματος.

βερζελιίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν** παρουσιαζόμενον εἰς κρυστάλλους τοῦ κυβ. συστήματος.

βερζελίνης (ὁ) **νεώτ. ὀρυκτολ.** τὸ ὀρυκτὸν βερζελιανίτης βλ.λ.

βερηδάριος (ὁ) μτγν. βερεδάριος βλ.λ. : Σέκουνδ. Γνῶμ.18 **τί ἐστι ναύτης ; θαλάσσης βερηδάριος.**

βέρηδος (ὁ) μτγν. κ. μσν. βέρεδος βλ.λ.· || κατ' ἐπέκτ. ταχυδρομικὸν ὄχημα.

βερθεμαννίτης (ὁ) **νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ὅ**μοιον πρὸς τὸν ἀλουμινίτην.

βερθιερίτης (ὁ) **νεώτ. ὀρυκτολ.** ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον **εἰς** ραβδία μέλανος χρώματος.

βερθολλετία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν δικοτυληδόνων **τῆς οἰκογενείας** τῶν **μυρτανθῶν.**

βεριασέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων **τῆς** οἰκογενείας τῶν **κοσμοκερατιδῶν** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐν στρώμ. τοῦ μεσοζωϊκοῦ **αἰῶνος.**

βεριγκίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα ὂν μελανοκρατικὸς **νατρομιγὴς** πορφυρίτης, πλούσιος **εἰς βαρκεβικίτην.**

βερίζια (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος φυτῶν τῆς οἰ**κογενείας τῶν **δαφνοειδῶν.**

βερικοκκέα (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **βερυκοκκέα,** δημ. βερικοκκιά κ. **βερικουκκιά, ἄ. καϊσιά, χρυσομηλιά**· κ. εἰδ. **ζαρνταλιά, ζαρταλουδιά** κ. **τσαουλιά** βλ.λ., μηλέα ἡ ἀρμενιακὴ ἢ κοκκυμηλέα, δένδρον **φυλλοβόλον** τῆς **οἰκογεν.** τῶν **ροδοειδῶν.**

βερικοκκέλαιον (τὸ) νεώτ. (χημ.) τὸ ἐκ τῶν πυρήνων τῶν βερικόκκων ἐξαγόμενον δι' ἐκθλίψεως ἔλαιον.

βερικόκκιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. **τὸ** βερίκοκκον βλ.λ. : Γεωπ.3,1,4, Ἀρτεμίδ.1,73.

βερίκοκκο(ν) (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **βερύκοκκον,** δημ. κ. βερίκουκκο, ἄ. καϊσί, ζαρταλούδι ὁ καρπὸς τοῦ **δένδρου βερικοκκέα** βλ.λ., μῆλον **ἀρμενιακὸν** π. μτγν. κ. πρεκόκκιον (λατ.) κ. **ἐν** εἰδ. ὀνομ. παραλλαγῶν κοκκύμηλον τὸ δαμασκηνὸν κ. κοκ. **τὸ περσικόν** : Γεωπ.10,73,2 « **ὅσοι δὲ φεύ**γουσι τὴν τῶν πρεκοκκίων προσηγορίαν **ἀρμενικὰ μῆλα, τινὲς δὲ ἀρμένια . . καλοῦσιν ἀμφότερα** ».

βερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν σχάσεως **βερατρόνης** βλ.λ., χρήσιμον εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βερινία (ἡ) **νεώτ.** βοταν. γένος φυτῶν **τῆς οἰκογενείας** τῶν **κιχωριοειδῶν.**

βερίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος διπτέρων βραχυκέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. **τῶν στρατιωτομυιιδῶν.**

βερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πυριγενὲς ἔκχυτον πέτρωμα, χρώματος μέλανος ἢ ὑποκαστανοφαίου.

βέρκη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν** τῆς **οἰκογενείας** τῶν **σκιαδανθῶν** βλ.λ.

βέρκιος Ἡσ. « ἔλαφος· Λάκωνες ».

βερκλεία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **διατόμων τῆς** οἰκογενείας τῶν **σχιζονημιδῶν** βλ.λ.

βερκνίς Ἡσ. « ἀκρίς ».

βέρλη (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας** τῶν **σκιαδανθῶν.**

βερλινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν συνιστάμενον** ἐξ ἐνύδρου φωσφορικοῦ ἀργιλλίου.

βέρλιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων **διπτέρων τῆς οἰκογενείας** τῶν **βραχυστοματιδῶν.**

βερλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπάνιον ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐκ βισμουθίου μετὰ τελλουρίου· 2) ὀλιβινικὸν πέτρωμα συγγενὲς πρὸς τὸν περιοδίτην.

βερλουσία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κορεϊδῶν.**

βερλωΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν **προϊὸν** τῆς **ἀλλοιώσεως** τῶν χλωριτῶν βλ.λ.

βερμέτης (ὁ) νεώτ. **ζωολ.** γένος **μαλακίων κτενοβραγχίων** τῆς οἰκογενείας τῶν **βερμετιδῶν.**

βερμετίδαι (αἱ) νεώτ. ζωολ. κ. **βερμητίδαι** οἰκογένεια **προσοβραγχίων γαστεροπόδων μαλακίων** τοῦ ἀθροίσματος τῶν **κτενοβραγχίων.**

βερμητός (ὁ) νεώτ. **ζωολ.** γένος **γαστεροπόδων** μαλακίων **τῆς οἰκογενείας** τῶν **βερμετιδῶν βλ.λ.**

βερμιγιόν (τὸ) νεώτ. (γαλλ.) τὸ κιννάβαρι βλ.λ.· || **συνεκδ. ἡ ἐκ τοῦ κινναβάρεως** ἐρυθρὰ χρωστικὴ οὐσία· || κ. ὁ ἀντίστοιχος χρωματισμός.

βερμικουλαρία (ἡ) **νεώτ.** παλαιοζ. ζῷον τῆς οἰκογεν. τῶν **βερμετιδῶν** ἁπαντῶν μ. **ἐν ἀπολιθώσει.**

βερμικουλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν **τῆς** τάξεως τῶν **μαρμαρυγιῶν.**

βερμιλία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος **ζωνοσκωλήκων** τῆς οἰκογενείας τῶν **πολυχαιτῶν.**

βερμιπορέλλα (ἡ) **νεώτ.** παλαιοφ. γένος χλωροφυκῶν τῆς **οἰκογενείας** τῶν **δασυκλαδιδῶν ἁ**παντῶν μ. **ἐν ἀπολιθώσει.**

βερμούτ (τὸ) **νεώτ. τὸ δι' ἀποξηράνσεως τῶν** ἀνθοφορουσῶν κορυφῶν **τοῦ** φυτοῦ ἀψινθίου **τῆς** ἀρτεμισίας **λαμβανόμενον προϊόν**· || **συνεκδ. ἀλ**κοολοῦχον ποτὸν παρασκευαζόμενον **ἐξ οἴνου** λευκοῦ ἀρωματιζομένου διὰ βερμούτ, γεντιανῆς, φλοιοῦ **πορτοκαλίων, μοσχοκαρύου, κίνας, κινναμώμου κ.ἄ.**

βερμπεεκίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος πρωτοζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **φαυσουλινιδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βερμπενόνη (ἡ) νεώτ. χημ. κετόνη τῆς τάξεως τῶν πολυκυκλικῶν τερπενικῶν σωμάτων.

βέρνα (ὁ) (λατ.) Ἐπιγρ. ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ δεσπότου γεννηθεὶς δοῦλος, ὁ οἰκογενής, ἐνδογενὴς δοῦλος.

βερνάκλος (ὁ) μτγν. (λατ.) οἰκογενὴς οἰκέτης, πρβλ. βέρνα : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.Ι,45.

βερναρδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **εὐφορβιιδῶν**.

βερνάρδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μακρούρων μαλακοστράκων τῆς οἰκογεν. τῶν **παγουριδῶν**.

βαρνάς (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χηνιδῶν**.

βέρνεια ποιήματα (τὰ) νεώτ. ποιήματα εὐθυμολογικὰ (ἐκ τοῦ ποιητοῦ Φραγκίσκου Βέρν).

βερνεϊλία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος βραγχιοπόδων μαλακοειδῶν ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν σπειριφεριδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βερνεϊλίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος πρωτοζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βερνιέρος (ὁ) νεώτ. συσκευὴ χρησιμεύουσα διὰ τὴν ἀκριβεστέραν μέτρησιν μηκῶν καὶ γωνιῶν.

βερνικάριον νίτρον (τὸ) μτγν. ἢ **βερενικάριον** βλ.λ.

βερνίκι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. πᾶσα λιπαρὰ καὶ στιλπνὴ ρευστὴ σκευασία ἐπιτιθεμένη εἰς λεπτὸν στρῶμα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἀντικειμένου τινὸς πρὸς προστασίαν τούτου ἀπὸ τῆς ὑγρασίας ἢ ἁπλῶς πρὸς στίλβωσιν καὶ πρὸς ἐξωραϊσμόν· 2) δημ. ἐν φρ. κ. μτφ. ἐπὶ προσώπων, ἐπίκτητον ψευδὲς καὶ ἐπιφανειακὸν προσόν : **βερνίκι πολιτισμοῦ - εὐγένειας, - γυρίζουν ἀπὸ τὴν Εὐρώπη πασσαλειμμένοι μὲ τὸ βερνίκι τῆς σοφίας**.

βερνίκλη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χηνιδῶν**.

βερνίκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βερνικώνω βλ.λ., ἐπαλείφω μὲ βερνίκι βλ.λ. : **οἱ πόρτες θέλουν βερνίκωμα γιὰ νὰ μὴ σαπίζουν**· ‖ κατ' ἐπέκτ. τὸ στίλβωμα, τὸ λουστράρισμα βλ.λ.· 2) μτφ. ἐπὶ προσώπων, τὸ προσκτᾶσθαι βερνίκι βλ.λ.2).

βερνικώνω νεώτ. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. **βερνικωμένος** ἐπιχρίω διὰ βερνικίου βλ.λ. : **ἐβερνίκωσα τὸ τραπέζι**· ‖ κατ' ἐπέκτ. στιλβώνω, λουστράρω βλ.λ. : **βερνίκωσα τὰ παπούτσια μου**· ‖ μτφ. εἰδ. ἐν φρ. ἐπὶ προσ. **κέρατο βερνικωμένο**, ὁ δύστροπος, ὁ σκληροτράχηλος ἄνθρωπος.

βερνίκωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βερνικώνω βλ.λ

βερνικωτής (ὁ) νεώτ. τεχνίτης ἐκτελῶν τὴν ἐργασίαν τοῦ βερνικώματος βλ.λ., στιλβωτής.

βερνικωτός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν, ὁ ἐν τῇ κατασκευῇ του ἐπιχρισθεὶς διὰ βερνικίου βλ.λ., ὁ ἐστιλβωμένος, ὁ βερνικωμένος : **βερνικωτὰ δέρματα**, πρβλ. λουστρίνια.

βερνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης βλ.λ. ἀπαντῶν εἰς διάφορα φυτά.

βερνισσαρτία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γωνιοφολιδῶν** ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βερνονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν** περιλαμβάνον κοσμητικὰς καὶ φαρμακευτικὰς πόας.

βερνονίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκοζίτης ἀπαντῶν εἰς τὸ φυτὸν βερνονίαν τὴν νιγριτιανήν.

βερνώμεθα Ἡσ. « κληρωσώμεθα. Λάκωνες ».

βερξονισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. κ. μπερξονισμός ἡ θεωρία τοῦ φιλοσόφου Μπέρξον, ἡ βασιζομένη εἰς τὴν ἀντίληψιν μιᾶς ἀρχῆθεν γενεσιουργοῦ καὶ ἀενάως δρώσης συνθετικῶς ὀργανωτικῆς ὁρμῆς, προσλαμβανούσης τὸν τύπον ἐνορμήσεως πρὸς τὸ ζῆν (élan vital), γνωσιολογικῶς δὲ δοξάζουσα ὡς παράγοντα τῆς γνώσεως τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν, ἐνόρασιν, διαίσθησιν (intuition).

βερξονιστής (ὁ) νεώτ. κ. μπερξονιστής ὁ ὀπαδὸς τοῦ βερξονισμοῦ βλ.λ.

βεροδαχτύλιδο (ἡ) δημ. ἡ βέρα βλ.λ.

βερόη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκαληφῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βεροϊδῶν**.

βεροΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. ὁμοιογένεια ζῴων κοιλεντερωτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **κτενοφόρων**.

βερολινέζικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γερμανίας Βερολῖνον ἢ τὸν κάτοικον τούτου.

βερολινέζος-α δημ. ὁ κάτοικος τοῦ Βερολίνου ἢ ὁ ἐξ αὐτοῦ καταγόμενος.

βερολίνιος (-ία)-ον νεώτ. κ. **βερολίνειος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γερμανίας Βερολῖνον : **βερολίνιος συνθήκη, - βερολίνιον συνέδριον**· 2) εἰδ. χημ. **βερολίνιον κυανοῦν** χρωστικὴ οὐσία βάπτουσα σκοτεινῶς κυανοῦν, χρήσιμος ἐν τῇ ζωγραφικῇ ὡς ἐλαιόχρωμα, ἄ. σιδηροκυανιοῦχος σίδηρος.

βερονάλη (ἡ) νεώτ. χημ. σκευασία χρήσιμος ὡς ὑπνωτικὸν φάρμακον.

βεροναλισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. δηλητηρίασις τοῦ ὀργανισμοῦ ὀφειλομένη εἰς τὴν ὑπέρμετρον ἢ ἄμετρον χρῆσιν τῆς βερονάλης βλ.λ.

βεροναλονάτριον (τὸ) νεώτ. χημ. σκευασία διαιθυλοβαρβιτουρικοῦ νατρίου, ἔχουσα δραστικωτέρας τὰς ἰδιότητας τῆς βερονάλης, ἄ. μεδινάλη.

βερονδρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πέτρωμα συγγενὲς πρὸς τὸν λαυσκλαδίτην.

βερονίκη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γραμφαδιιδῶν**.

βέρος-α-ο (1) δημ. (Ἰταλ.) γνήσιος, ἀμιγής, πραγματικός : **βέρος Ἀθηναῖος, - βέρο σαμιώτικο κρασί**· ‖ εἰδ. ἐπὶ προσ. κ. ὁ καθ' ὁλοκληρίαν, ὁ κατ' ἀλήθειαν, ὁ ἐντελῶς ἔχων ἰδιότητά τινα : **βέρος ἀριστοκράτης - κατεργάρης - ἀγύρτης**.

βέρος (ὁ) (2) νεώτ. ζωολ. γένος δηλητηριωδῶν ἑρπετῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐχιιδῶν**.

βεροσίδαι (αἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων κολεοπτέρων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ὑδροφιλιδῶν**.

βεροσσαβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν περιέχον μολυβδοχρωμίτην καὶ ἀνθρακικὸν μόλυβδον.

βέροσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ᾠδικῶν πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σπιζιδῶν**· 2) γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **βεροσιδῶν**.

βερούδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. βεροΐδαι βλ.λ.

βερουκάνο (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. πέτρωμα συνιστάμενον ἐκ χαλαζιακοῦ κροκαλοπαγοῦς μετὰ θραυσμάτων χαλαζιακοῦ πορφυρίτου, μελαφύρου καὶ ποικίλων ἄλλων πετρωμάτων.

βερούλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδανθῶν**.

βερουτάριος (ὁ) μτγν. (λατ.) ὁ ἀκοντιστής· 2) κ. ὁ δισκοβόλος : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.Ι,46.

βεροφόρμιον (τὸ) νεώτ. χημ. συστατικὸν περιέχον βασικὸν ἀμυρμηκικὸν μόλυβδον ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βέρπη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀσκομυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἑλβελλιιδῶν**.

βερρέαι Ἡσ. « κληρῶσαι ».

βερρεύει Ἡσ. « δραπετεύει ».

βέρρης (ὁ) Ἡσ. « δραπέτης », ΕΜ 194,17 « βέρρης· ὁ δραπέτης· καὶ βερεδεύει, δραπετεύει »· 2) Πλούτ.Κικ.7 « βέρρην οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ἐκτετμημένον χοῖρον καλοῦσιν ».

βέρρινος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυκητοφαγιδῶν**.

βέρριον (τὸ) μσν. τὸ βεραῖδον βλ.λ. : Προκ.Ι,241

βερρὸν Ἡσ. « δασύ »· πρβλ. βειρόν.

βερρουκοκοιλία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος πυριτιοσπόγγων· τῆς οἰκογενείας τῶν **κρατικουλαριδῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βερρουαουλίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος πυριτιοσπόγγων τῆς ὑποτάξεως τῶν **ριζαμορινῶν** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βέρσα (τὰ) μσν. κ. δημ. (Ἰταλ.) αἱ στίχοι : Ἐρωφ. Ε 668 **ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν ἀπομένοντας καὶ λέγοντας τὰ κάτω γεγραμμένα βέρσα**, Ἐρωτόκρ. Ε 1552 (ἐμβόλ.) **ἀμὴ τὰ βέρσα λείπουνε λόγια γιὰ νὰ σιαχτοῦσι**· 2) δημ. μτφ. κακαὶ πράξεις, παθήματα : **ἔμαθα τὰ βέρσα σου.**

βερσαλλιέροι (οἱ) νεώτ. στρατιῶτοι ἐλαφροῦ πεζικοῦ τοῦ Ἰταλικοῦ στρατοῦ.

βερσάμα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μελιοειδῶν.**

βερσέμης-ισσα-ικο δημ. ὁ βερέμης βλ.λ 2) ὁ εὐήθης, ὁ ἀνόητας, ὁ ἀκριτολόγος.

βερσόχορτο (τὸ) δημ. **τὸ φυτὸν ἄλυσον** βλ.λ. τὰ πετραῖον.

βέρστιον (τὸ) νεώτ. **μονὰς μετρήσεως** μεγάλων ἐδαφικῶν μηκῶν ἐν Ρωσίᾳ ἴση πρὸς 1067 μ.

βερτεμπραλίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ναυτιλοειδῶν** βλ.λ.

βερτεμπραρία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. ριζώματα τοῦ φυτοῦ γλωσσοπτέριδος ἀπαντῶντα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βερτέρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένας φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰριδοειδῶν.**

βερτέροος (ἡ) νεώτ. βαταν. γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **συνθέτων.**

βερτζί(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. **ὁ** ροδόχρους, ὁ ρόδινος, τὸ ρόδιναν χρῶμα : Ἰμπέριος καὶ Μαργαρώνα 84 **μὲ τὸ βερτζὶν βαμμένα,** Ἐρωτόκρ. Β 611 **τὰ χείλη τζ' ἦσανε βερτζί, τὰ μάτια τζι ζαφείρι.**

βέρτζινος-η-ο δημ. κ. **βέρτζιλος** εὔχρηστος ἡ λ. μόνον ἐν **φρ. ἔμεινα βέρτζινας** παντάπασιν ἀπεστερημένος τινός, ἰδίᾳ δὲ χρημάτων : **ἔδωκα τὰ χρωστιμιά μου κι ἔμεινα βέρτζινας**· 2) εἰδ. **κρασὶ βέρτζινο** οἶνος μεταγγισθεὶς ἀμέσως ἐκ ταῦ ληνοῦ εἰς τὰ βαρέλια ἄνευ βρασμοῦ **μετὰ** τῶν στεμφύλων.

βερτολονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένας φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μελανοστομοειδῶν.**

βερτόνι (τὸ) μσν. τὸ βέλος βλ.λ. : Ἐρωτόκρ. Β 342 **νά 'ν' κι ἀπὸ χέρα δυνατὴ σαΐττα οὐδὲ βερτόνι.**

βέρτσολο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν κράμβη ἡ λαχανώδης βλ.λ.

βερυκοκκέα (ἡ) νεώτ. ἐσφ. γρ. ἡ βερικακκέα βλ λ.

βερύκοκκον (τὸ) ἐσφ. γρ. τὸ βερίκοκκον **βλ.λ.**

βερύλη (ἡ) νεώτ βαταν. **εἶδας** φυτοῦ τοῦ ἀθροίσματος τῶν σκιαδανθῶν, **ἄ.** σῖον **βλ.λ.**

βερύλλιον (τὸ) νεώτ. χημ. **τὸ** βηρύλλιον **βλ.λ.**

βέρυξ-κας (ὁ) νεώτ. γένος ἰχθύων τῆς ὁμοιογενείας τῶν βερυκιδῶν βλ.λ.

βερφένια **στρώματα** (τὰ) **νεώτ.** γεωλ. **στρώματα** ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν **τῆς κατωτέρας** ἀλπικῆς διαπλάσεως, παικιλόχρωμοι ἢ ὀμμώδεις σχιστόλιθοι, πάχαυς μέχρι 1000 μ.

βεσαλιανὸν ὀστοῦν (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. φῦμα προέχον ταῦ πέμπτου μεταταρσίου ὀστοῦ τῆς χειρός.

βέσαλον (τὸ) νεώτ., δ.γρ. βέσσαλον βλ.λ.

βέσκεροι Ἡσ. « ἄρτοι· Λάκωνες ».

βεσλερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **δενδρυλλίων** τῆς οἰκογενείας τῶν γεσνεριοειδῶν.

βεσόν Ἡσ. « ἔθος· Λάκωνες ».

βέσορ Ἡσ. « ἔθος· Λάκωνες ».

βεσπασιαναί (αἱ) νεώτ. τὰ ἐν δημοσίαις τόποις ἀνεγειρόμενα ἀφαδευτήρια βλ.λ.· 2) εἶδος λεωφορείων ἐν Εὐρώπῃ, τὸν 19ον αἰῶνα, ἐχόντων διαμέρισμο διὰ τὰς φυσικὰς τῶν ἐπιβατῶν ἀνάγκας.

βέσπη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων κεντροφόρων τῆς οἰκογ. τῶν **βεσπιδῶν** βλ.λ., οὗ γνωστὰ εἴδη βέσπη ἡ **κράβρος,** δημ. **σφήκα,** μπεμπίκι ἢ ἀγριοκόμανος, βέσπη ἡ κοινὴ καὶ βέσπη ἡ γερμανική.

βεσπίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **ὑμενοπτέρων** κεντραφόρων.

βεσπώδη (τὰ) νεώτ. ζωολ. ὑποοικογένεια ὑμενοπτέρων κεντροφόρων τῆς οἰκογ. τῶν **βεσπιδῶν.**

βέσσαλο(ν) νεώτ. κ. δημ. τὸ βήσσαλο(ν) βλ.λ.

βεσσερία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος διπτέρων βραχυκέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυιιδῶν.**

βέστα (ἡ) νεώτ. ἐπενδύτης μακρὸς **τῶν ἀνατολιτῶν,** δημ. ἀντερί· 2) **ἱμάτιον βραχύ, γυναικεῖον ἢ** ἀνδρικόν, **φθάνον μέχρι τῆς ὀσφύας.**

βεστάρχης (ὁ) π. βυζαντιναῖς ὁ πρωτοβεστιάριος βλ.λ., ὁ ἐπὶ **τοῦ** βεστιαρίου βλ.λ.(!) αὐλικός.

βεστιάριο(ν) (τὸ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. π. βυζαντ. τὸ διαμέρισμα τῶν ἀνακτόρων, ἔνθα ἐφυλάσσοντο τὰ βασιλικὰ ἐνδύματα, ἡ ἱματιοθήκη· 2) νεώτ. ἴδιον μέρος αἰθούσης δημοσίου θεάματος, χοροῦ ἢ συγκεντρώσεως, εἰς ὃ οἱ προσερχόμενοι ἀποθέτουσι τοὺς ἐπενδύτας, πίλους καὶ ράβδους αὐτῶν, **ἄ. ἱματιοφυλάκιον,** πρβλ. **γκαρδσρόμπα**· 3) εἰδ. τὸ σύνολον τῶν ἀμφιέσεων **ἃς** κέκτηται **καὶ** μεταχειρίζεται ἐπὶ **σκηνῆς** ὁ ἠθοποιὸς ἢ τῶν ὅσων ἀμφιέσεων διαθέτει ὁ θιασάρχης ἢ θεατρώνης : **τὸ Ἐθνικὸ** θέατρο **ἔχει πολὺ** πλούσιο βεστιάριο.

βεστιάριος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ἱματιοφύλαξ βλ λ.

βεστιαρίτης (ὁ) μσν. αὐλικὸς ἀξιωματοῦχος, ἱματιοφύλαξ βλ.λ. : Διάτ. Ἀτταλ. ἐν Σάθ. 1,65 **βεστιαριτῶν, μανδατόρων τοῦ δρόμου.**

βεστικός Ἡσ. «ὁ τῶν ἐσθήτων ἔμπειρος. Λάκωνες»

βεστίον (τὸ) πάπ. ἡ ἐσθής, τὸ **ἔνδυμα** βλ.λ., ἡ βέστα : Πάπ. **ὑπὲρ βεστίου νομισμάτιον ἕν.**

βέστον (τὸ) μσν., δ.γρ. **βεστόν**· ΕΜ 195,46 « βέστον· τὸ ἱμάτιον, ὑπὸ Λακώνων· οἱ δὲ βέττον ».

βεστόνι (τὸ) δημ. ἡ βέστα βλ.λ.· ‖ εἰδ. ὁ συνήθης μέχρι τῶν μηρῶν ἀνδρικὸς ἐπενδύτης, ὁ. σακκάκι.

βεστφάλιος-α-ον νεώτ. ὁ τῆς γερμανικῆς πόλεως Βεστφαλίας, ὁ **ἐκ** Βεστφαλίας καταγόμενος ἢ πρὸς ταύτην **ἔχων σχέσιν**· ‖ **βεστφάλιος βαθμὶς ἢ ἡλικία νεώτ. γεωλ.** μία ἐκ τῶν δύο βαθμίδων ἢ ἡλικιῶν, εἰς **ἃς ὑποδιαιρεῖται** ἡ ἀνωτέρα λιθανθρακοφόρος **ὑποδιάπλασις** τοῦ **παλαιοζωϊκοῦ** αἰῶνος.

βεταΐναι (αἱ) **νεώτ.** χημ. ἀζωτοῦχοι φυτικαὶ βάσεις, συνιστάμεναι ἐξ ἀμινοξέων, ὧν τὸ ἄτομον τοῦ ἀζώτου εἶναι μεθυλιωμένον.

βεταΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ **βεταΐνη** ὑδροξυτριμεθυλαμινοοξικὸν ὀξύ, εὑρισκόμενον εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν **χηνοποδιοειδῶν,** τῶν σακχαροτεύτλων κ. **ἄ.**

βετέλ (τὸ) **νεώτ. ἡ μπετέλ** βοταν. δένδραν τοῦ γένους **πέπερι, ἰθαγενὲς** τῶν **τροπικῶν χωρῶν.**

βετέρανος (ὁ) μτγν. (λατ.) κ. **βετερανός,** νεώτ. **βετεράνος** παλαιός, ἔμπειρος καὶ **δεδοκιμασμένος** στρατιώτης, παρὰ ρωμαίαις· Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,46 « βετερανοί, ἐγγεγηρακότες τοῖς ὅπλοις »· 2) νεώτ. μτφ. ὁ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀσκῶν τι, ὁ ἐντριβὴς περί τι, ὁ βαθὺς γνώστης τινός : **βετεράνος τῆς πολιτικῆς - τοῦ θεάτρου - τῆς δημοσιογραφίας.**

βετιβερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστοειδῶν.**

βέτο (τὸ) νεώτ. κ. δημ. (λατ.) **δικαίωμα** τῶν ρωμαίων δημάρχων **νὰ** ματαιώνωσι τὴν **ἐκτέλεσιν** τῶν ἀποφάσεων τῆς συγκλήτου ἢ τῶν ὑπάτων ἢ ἄλλων ἀξιωματούχων, ἄ. ἀρνησικυρία βλ.λ.· ‖ συνεκδ. ἡ δύναμις ἢ ἐξουσία ἣν ἔχει τις ἔν τινι ὑπηρεσίᾳ ἢ γεν. μεταξὺ ὁμάδας ἀνθρώπων ν' ἀποδέχηται ἢ ἀποκρούῃ καὶ ἀκυροῖ ἀποφάσεις τῶν ἄλλων : **στὶς δουλιὲς τοῦ σπιτιαῦ ἔχει τὸ βέτο ἡ μητέρα.**

βετοκινίνη (ἡ) νεωτ. χημ. βεταΐνη εὑρισκομένη εἰς τὴν βετανικὴν τὴν φαρμακευτικήν.

βετόλη (ἡ) **νεώτ.** φαρμακολ. ἡ ἰτεϋλοναφθόλη βλ.λ

βετονική (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν** ἐκ τῶν **χειλανθῶν** βλ.λ., δημ. μπετόνικα, πριονίτης.

βετούλα (ἡ) δημ. ἡ νεογέννητος ἢ νεαρὰ αἶξ, ἔριφος, γιδοπούλα, πρβλ. βεργάδι.
βετούλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δικοτυληδόνων φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **βετουλοειδῶν**, ἄ. σημύδα βλ.λ.
βετούλι (τὸ) δημ. οὐδ. τοῦ βετούλα βλ.λ., νεογέννητος τράγος, τραγάκι.
βετουλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. διατομικὴ φυταστερεΐνη ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὑπολεύκῳ φλοιῷ τῆς βετούλης ἢ σημύδας βλ.λ.
βετουλοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια **δικοτυληδόνων** φυτῶν.
βέτσος (ὁ) δημ. ἡ ὀργή, ὁ θυμός.
βετσώνω δημ. ἀμτβ. κ. **βιτσώνω**, μτχ. παθ. παρακ. **βετσωμένος** κ. **βιτσωμένος** ἀγανακτῶ, ὀργίζομαι, θυμώνω.
βέττα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀσφρομενιδῶν**.
βέττη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χηνοποδιιδῶν**.
βεττονική (ἡ) μτγν. βρεττανικὴ βλ.λ. : Διοσκ.4,2· 2) τὸ φυτὸν πορφυρὰ σιδηρῖτις : Παῦλ.Αἰγ.7,3· 3) τὸ ἀρωματικὸν φυτὸν κέστρον βλ.λ.
βεῦδος-εος (τὸ) μτγν. κ. βεῦθος (τὸ) διαφανὲς ποικίλον καὶ πορφυροῦν ἱμάτιον, πολύτιμος, πολυτελὴς ἐσθής· Ἡσ. « ἱμάτιον γυναικεῖον » : Σαπφ. ἀπ.101 **βεῦθος κιμβαρικόν**, Πολυδ.σχόλ.7,49 « διαφανῆ χιτωνίσκον », Καλλ.ἀπ.155 **ἐν δὲ Πάρῳ καλά τε καὶ ποικίλα βεύδ' ἔχουσαι**· 2) Ἡσ. « στέμμα τι καὶ.. πόλις καὶ ἄγαλμα ».
βευριχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενειας τῶν **χοιραειδῶν**· 2) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀρθρωτῶν ζῴων τῆς τάξεως τῶν **ὀστρακωδῶν**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βευριχίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν τι θειούχου νικελίου εὑρεθὲν εἰς φλέβας σιδηρίτου· 2) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **κερατιτιδῶν ἀμμωνοειδῶν** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.
βευριχόκερας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀμμωνοειδῶν** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.
βευριχόνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀρθρωτῶν ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **φυλλοπόδων ἐνταμοστράκων** ἀπαντῶν ἐν ἀπολιθώσει.
βεύτιστον πάπ. βέλτιστον, οὐδ. τοῦ βέλτιστος βλ.λ.
βέφυρα (ἡ) βοιωτ. (κατὰ διόρθ. τοῦ **βλέφυρα**) ἡ γέφυρα βλ.λ. : Στράττ.Φοινικ.3,5 (π.Ἀθην.14,622) **οἱ ὀνομάζετε.. ἰατρόν.. σάκταν, βέφυραν δὲ τὴν γέφυραν**.
βεχέν (τὸ) νεώτ. (ἀραβ.) ὀνομασία ριζῶν, ὧν παλαιότερον ἐγίνετο χρῆσις φαρμακευτική.
βεχενικὸν ἔλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. λιπαρὸν ἔλαιον ἐξαγόμενον ἐκ τῶν σπερμάτων μορίγγης τῆς ἐλαιοφόρου· 2) **βεχενικὸν ὀξύ** χημ. λιπαρὸν ὀξὺ ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ βεχενικοῦ ἐλαίου.
βεχενολικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν ὀξὺ ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ διβρωμοβεχενικοῦ ὀξέος.
βεχενοξυλικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξὺ δικετοκαρβονικὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ βεχενικοῦ ὀξέος.
βεχιλίτης (ὁ) κ. **βεχίλιθος** νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συγκείμενον ἐξ ἐνύδρου βορικοῦ ἀσβεστίου.
βζελκίτης (ὁ) νεώτ. ἄ. **κοσαλίτης** ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν προελθὸν ἐξ ἑνώσεως μολύβδου καὶ βισμουθίου.
βῆ ποι. ἀντὶ **ἔβη**, γ΄ ἑν. πρόσ. ἀορ. τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.
βῆ βῆ ἄκλ. (ἐνίοτε μετ' ὀξείας) διατύπωσις διὰ συλλαβῶν τῆς βληχῆς τῶν προβάτων, μπὲ μπέ : Κρατῖν.Διον.5 **ὁ δὲ ἠλίθιος ὥσπερ πρόβατον βῆ βῆ λέγων βαδίζει**, Ἀριστφ.ἀπ.642.
βηβήν Ἡσ. « τὸ πρόβατον » ἐκ τοῦ βῆ βῆ βλ.λ.
βηγερίτης (ὁ) νεώτ. κ. **βεεγκερίτης** ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐκ κρυστάλλων θειαντιμονιούχου μολύβδου.
βῆγμα (τὸ) ἡ ἐκ τοῦ στέρνου ἐξερχομένη βλέννα, τὸ φλέγμα, ἡ ροχάλα : Ἱππ.Νούσ.2,47.
βηγονία (ἡ) νεώτ. κ. **βεγονία** βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **βεγανιοειδῶν** καλλιεργούμενον εἰς τὰς τροπικὰς χώρας· 2) ζῷον τῆς Ν. Ἀμερικῆς ζῶν κατὰ μικρὰς ποίμνας, ἄ. **βικούνια** βλ.λ.
βήζει Ἡσ. « φωνεῖ ».
βηζιγάντι (τὸ) δημ. ἐσφ.γρ. τοῦ βιζιγάντι βλ.λ.
βῆθι προστ. ἀορ. β' τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.
βήθυλος (ὁ) ΕΜ κ. **δήθυλος** εἶδος ὀρνέου : ΕΜ196,54.
βῆκα Ἡσ. « ἀναδενδράς ».
βήκη (ἡ) Ἡσ. « χίμαιρα ».
βηκία (τὰ) τὰ πρoβάτια : Ἱππ.παρὰ Γαλ.19,88.
βηκία (ἡ) μτγν. κ. **βηκίον** (τὸ) τὸ βήχιον βλ. λ. : ΨΔιοσκ.3,112.
βηκώνιον (τὸ) Ἡσ. « εἶδος βοτάνης ».
βηλά (τὰ) πέδιλα : Παν.23.
βηλαρικός-ή-όν μσν. κ. βιλλαρικός **ὁ εἰς χωρίον** ἀνήκων ἢ ὁ ἐκ χωρίου, ὁ χωρικός, ὁ χωριάτικος· 2) **εἰδ. βηλαρική** ὡς οὐσ. τὸ χονδροειδὲς ὑφαντόν, τὸ παρὰ χωρικοῖς ἰδίως ἐν χρήσει, τὸ χοντρόπανα, τὸ βηλάρι βλ.λ. : Πρόδρ.Α 202 **κυράδες.. προκύφατε βηλαρικὲς ἐπάρετε κεντήκλας**.
βηλάριον (τὸ) μτγν. τὸ λατ. velarium = παραπέτασμα· βλ. **ἐν** λ. ἀφέορτος.
βηλατούρα (ἡ) μτγν. (λατ.) ἡ διαπόρθμευσις παρὰ ρωμαίοις : Πλαύτ.Ρωμ.5 **τὴν δὲ πορθμείαν βηλατούραν καλοῦσι** (οἱ ρωμαῖοι).
βήλαυρον (τὸ) μτγν. (λατ.) τὸ πορθμεῖον παρὰ ρωμαίοις : Πλούτ.Ρωμ.5 **καλεῖται νῦν ὁ τόπος Βήλαυρον, ὅτι.. διεπεραιοῦντο πορθμείοις κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον ἐς ἀγοράν**.
βῆλημα-ατος (τὸ) Ἡσ. « κώλυμα, φράγμα **ἐν** ποταμῷ· Λάκωνες ».
βηλήσσει Ἡσ. « βληχᾶται ».
βηλόθυρον (τὸ) σχόλ. κ. **βημόθυρον** βλ.λ., **ἡ** μεσαία τῶν τριῶν τοῦ τέμπλου θυρῶν, ἡ **ἄ. ὡραία** ἢ ἁγία πύλη : Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.969.
βήλομαι βούλομαι βλ.λ.
βῆλον (τὸ) μτγν. κ. μσν. (λατ.) τὸ ἱστίον παρὰ ρωμαίοις : Πλούτ.Ρωμ.5 **ρωμαϊστὶ δὲ τὸ ἱστίον βῆλον ὀνομάζουσι**· 2) μσν. παραπέτασμα, μπερντές : **τὰ βῆλα τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ, - τοῦ παλατίου**· 3) μσν. σῆμα, σημαία, λάβαρον : Κ Πορφυρ.Βασ.Τ 245· ‖ εἰδ. τὸ ὑψούμενον ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ τοῦ Βυζαντίου σῆμα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἱπποδρομικῶν ἀγώνων· 4) μσν. κατὰ συνεκδ. καὶ ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ πυργίσκος ἐφ' οὗ ὑψοῦτο τὸ βῆλον τῆς ἐνάρξεως τῶν ἱπποδρομιῶν.
βηλός (ὁ), δωρ. **βαλός** ὁ οὐδός, τὸ κατώφλιον τῆς θύρας : Ἰλ.Α 591 **ρῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο**, Αἰσχ.Χο.571 **εἰ δ' οὖν ἀμείψω βαλὸν ἑρκείων πυλῶν**· 2) μτγν. βηλὸς **ἀστερόεις** ὁ οὐρανός : Κόϊντ.13,483 **βηλὸν ἐς ἀστερόεντα θυτήριον ἀντέλλησιν**.
βῆμα-ατος (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., αἰολ. κ. δωρ. **βᾶμα** ἡ πρὸς τὰ ἔμπρὸς μετακίνησις ἑκατέρου τῶν ποδῶν **κατὰ** τὴν βάδισιν, πάτημα, περπάτημα, βάδισμα : Ὕμν.Ὁμ.Ἑρμ.222 **βήματα δ' οὔτ' ἀνδρὸς τάδε γίγνεται οὔτε γυναικός, - βῆμα ταχύ - βραδύ - σταθερόν - σημειωτόν**, Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 16 **καὶ ἐνῷ τὰ βήματά** του ἀκολουθοῦσαν **τὸ ἕνα τ' ἄλλο**· ‖ νεώτ. **βῆμα** χοροῦ ἢ χορευτικὸν ἑκάστη κίνησις, ἣν ἐκτελεῖ διὰ τῶν ποδῶν ὁ χορευτής· ‖ διασκελισμός, δρασκελιά : Ἀριστφ. Ἱππ.77 **τοσόνδε δ' αὐτοῦ βῆμα διαβεβηκότος, - μέγα - μικρὸν βῆμα**· 2) μτφ. ἡ καθοδήγησις, ποδηγέτησις : Σοφ.Ἠλ.163 **Διὸς εὔφρονι βήματι μολόντα** (ὑπὸ τὴν σοφὴν καθοδήγησιν τοῦ Διός)· 3) βάθρον, κάθισμα : Σοφ.ΟΚ 193 **μηκέτι τοῦδ' αὐτοπέτρου βήματος ἔξω πόδα κλίνῃς**· 4) κ. νεώτ. κ. δημ. ὑψηλοτέρα θέσις ἀφ' ἧς ὡμίλουν οἱ ρήτορες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου : Θουκ.2,34 **προελθὼν.. ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον.. ἔλεγε τοιάδε, - ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος ἠγό-**

ρευσεν, - ἐφλυάρησεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς· ‖ νεώτ. κ. μτφ. : ἐλεύθερον - ἐπίσημον βῆμα· ‖ εἰδ. ἐν Ἀθήναις οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Πνυκὸς βωμοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἠγόρευον οἱ ῥήτορες : Δημ.247 μέχρι τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμα ἀνέβην· 5) ἡ δικαστικὴ ἕδρα : Ἀριστφ.Ἐκκλ.677 τὸ δὲ βῆμα τί σοι χρήσιμον ἔσται; (ἕδρα δικαστηρίου), Μηναῖ.2, 70 Β δικαστικῶν πρὸ βημάτων ἔστης ἀνδρείως· 6) μτγν. μέτρον μήκους ἰσοδύναμον πρὸς δέκα παλαιστὰς ἤτοι παλάμας : Ἥρων Ὀρ.131· 7) μτγν. ἡ θυμέλη βλ.λ. : Πολυδ.4,123, Ἐπιγρ. βῆμα θεήτρου· 8) Ἐπιγρ. βάσις, ὑπόβαθρον· 9) μσν. κ. νεώτ. ἅγιο(ν) βῆμα, δημ. κ. ἅγιο δῆμα τὸ ἄδυτον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἡ ἁγία τράπεζα· 10) νεώτ. κ. δημ. ὁ τρόπος τοῦ βαδίζειν, βηματισμός, περπατησιά : τὸ βάδην βῆμα, - βῆμα ταχὺ - σημειωτόν, - μακρυάθε σὲ γνώρισα ἀπὸ τὸ βῆμα σου· ‖ στρατ. τὸ βαδίζειν κανονικῶς, τὸ πατεῖν τὸν ἀριστερὸν πόδα κατὰ τὴν ἐκφώνησιν ἓν τοῦ παραγγέλματος ἓν - δυό : ἄλλαξε τὸ βῆμα σου (ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ἐκφώνησιν ἓν πατοῦντας τὸν δεξιὸν πόδα)· 11) δημ. συνεκδ. κρότος ἐκ βημάτων προερχόμενος : ἀκρύω βήματα· 12) νεώτ. τεχν. ἐπὶ κοχλίου, ἡ ἀπόστασις μεταξὺ δύο διαδοχικῶν κόφεων κοχλίου· ‖ ἡ ἀπόστασις μεταξὺ δύο διαδοχικῶν ὀδόντων ὀδοντωτοῦ τροχοῦ· 13) νεώτ. τοπογρ. μετρικὴ μονὰς κατὰ τὰς προχείρους τοπογραφικὰς ἐργασίας, λαμβανομένη ἴση πρὸς 0,75 μ.· 14) νεώτ. κ. δημ. κατὰ βῆμα ἢ βῆμα πρὸς βῆμα ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ἀπὸ κοντά : τὸν παρακολουθῶ βῆμα πρὸς βῆμα· δθ. κ. μτφ. κατὰ πιστὴν ἢ δουλικὴν μίμησιν : παρακολουθεῖ τὸ συρμὸ κατὰ βῆμα· 15) δημ., μτφ., φρ. δυὸ βήματα εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπό τινος : Παλαμ.Τρισεύγ.82 δυὸ βήματα παρέκει ψυχομαχάει μιὰ κυρά, - τὸ σπίτι μου εἶναι δυὸ βήματα παραπέρα· ‖ ὁμ. μτφ. φρ. μὲ τὸ βῆμα (του) μετὰ βραδύτητος, βραδέως, νωθρῶς, ἀπροθύμως, ἄ. μὲ τὸ τέμπο του.

βῆμα Ἡσ. « πρόβατα ».

βηματάρης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ νεωκόρος, ὁ ἐπιφορτισμένος τὴν περιποίησιν τοῦ ἱεροῦ βήματος· 2) ἐν Ἁγ. Ὄρει ὁ καλόγηρος ὁ ἔχων τὰς κλεῖδας τῆς λειψανοθήκης· 3) ὁμ. ὁ καλόγηρος ὁ κτυπῶν τὸ σήμαντρον βλ.λ.

βηματιά (ἡ) δημ. βηματισμός, περπατησιά.

βηματιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἔχων μῆκος βήματος, περίπου 0,80 μ.· πρβλ. σπιθαμιαῖος.

βηματίζω μτγν., μαν., νεώτ. κ. δημ. μετρῶ διὰ βημάτων ἀπόστασίν τινα· Ἡσ. « τοῖς ποσὶ μετρέω » : Πολύβ.3,39,8 ταῦτα γὰρ νῦν βεβημάτισται καὶ σεσημείωται κατὰ σταδίους ὀκτώ· ‖ μέσ. ἀναμετρῶ : Διαν.Χάλκ.3,5 ὄμματι βηματίσαισθε τὸν ἀέρα· 2) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. κάμνω βήματα, περιπατῶ, βαδίζω οὐχὶ ἐν σπουδῇ : Εὐστ. Πονημ.27,40 κἂν βηματίζῃ .. κἂν ἐθέλῃ τρέχειν, - ἐβημάτιζε πάνω κάτω στὸ δωμάτιό του.

βηματισιά (ἡ) δημ. κ. βηματιά βλ.λ.

βηματισμός (ὁ) σχόλ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ διὰ βημάτων καταμέτρησις ἀποστάσεώς τινος : Σχόλ. Ὀδ.Ξ 318· 2) νεώτ. κ. δημ. τὸ βάδισμα, ἡ περπατησιά· ‖ τὸ βῆμα καὶ ὁ τρόπος τοῦ βαδίζειν : ὁ βάδην βηματισμός, - βηματισμὸς παρελάσεως· 3) νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. ὁ ἐκ τῶν βημάτων κρότος : ἀκούω βηματισμούς.

βηματιστής (ὁ) μτγν. ὁ διὰ βημάτων καταμετρῶν ἀπόστασίν τινα : Ἀθήν.10,442 C Βαίτων γοῦν ὁ Ἀλεξάνδρου βηματιστής· 2) Ἐπιγρ. ὁ καταλυματίας βλ.λ.

βηματοδρομία (ἡ) νεώτ. ἀγὼν δρόμου βάδην, διὰ βηματισμοῦ καὶ οὐχὶ τροχάδην.

βηματομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. μέθοδος μετρήσεως ἀποστάσεώς τινος διὰ βημάτων, ἑκάστου μᾶλλον εὐρέος βήματος ὑπολογιζομένου πρὸς 0,80 μέχρις ἑνὸς μέτρου, ἀναλόγως τοῦ ἀναστήματος τοῦ βηματιστοῦ βλ.λ.

βηματόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον ἐν εἴδει ὡρολογίου, τὸ ὁποῖον μετρεῖ τὰ διανυθέντα ὑπὸ τοῦ φέροντος αὐτὸ βήματα.

βηματῶ-έω νεώτ. περιπατῶ, πρβλ. βηματίζω 2).

βῆμεν ἀντὶ ἔβημεν ἀόρ. β' κ. ἀπαρφ. τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βήμεναι κ. **βῆμεν** ἀπαρφ. τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βημόθυρα (τὰ) νεώτ. ἡ ἐν χριστ. ὀρθοδόξῳ ναῷ ὡραία πύλη βλ.λ., πρβλ. βημόθυρον κ. βηλόθυρον· ‖ συνεκδ. τὰ δύο φύλλα τῆς ὡραίας πύλης : Θ Λειτ.34 β ὁ διάκονος .. κλείει τὰ βημόθυρα.

βημόθυρον (τὸ) νεώτ. τὸ βηλόθυρον βλ.λ.

βῆν ἀντὶ ἔβην ἀόρ. β' τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βῆναι ἀπαρφ. ἀορ. β' τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βῆνος (ὁ) Ἡσ. « ἡ κιβωτός ».

βηνῶσα (ἡ) Ἡσ. « ἡ φωνὴ τῶν προβάτων ».

βήξ-χός (ὁ, ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. βήχας (ὁ) βλ.λ. ἡ σφοδρὰ καὶ σπασμωδικὴ ὑπὸ χαρακτηριστικοῦ ἤχου συνοδευομένη ἐκπνοὴ ἀέρος ἐκ τῶν πνευμόνων : Θουκ.2,49,3 κατέβαινεν εἰς τὰ στήθη ὁ πόνος μετὰ βηχὸς ἰσχυροῦ, Παῦλ Αἰγ.85,28 χρονίαις βηξί, - ἐλαφρὸς - ὑπόκωφος - βίαιος - παρατεταμένος βήξ, νεώτ. παροιμ. ἀπορία ψάλτου βήξ (ἐπὶ τῶν ἀτέχνως προσπαθούντων νὰ καλύψωσι τὴν ἀμηχανίαν ἢ τὴν ἔν τινι ἀμάθειαν αὐτῶν).

βηξιά (ἡ) δημ. ὁ βήχας βλ.λ.

βήξιλλα (τὰ) μαν. δόρατα μακρὰ μετὰ ἐξηρτημένων ὑφασμάτων : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1.48, αὐτ.Μην.1.41.

βηξιλλάριος (ὁ) μσν. δορυφόρος : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.46.

βηξιλλατίωνες (οἱ) μσν. οἱ ἱππεῖς τῶν Ρωμαίων : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1.41.

βήξιμο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ βήχειν βλ.λ., πρβλ. ξεροβήξιμο : ὕποπτον βήξιμον, - παροιμ. ἄλλο τὸ βήξιμο κι ἄλλο τὸ κλάσιμο (ἐπὶ ἐπιζητούντων νὰ καλύψωσιν ἀπρεπείας των δι' ἀσυστάτων δικαιολογιῶν).

βηράνθεμον Ἡσ. « νάρκισσος· οἱ δὲ γηράνθεμον λέγουσι ».

βήρβη Ἡσ. « κωδύα μήκωνος » (κῶδ. -ία).

βήρηξ-κος (ὁ) εἶδος πλακοῦντος· ΑΒ 226.1 « μᾶζαι ὀρθαί, οἱ δὲ ἁπλῶς μάζας ἐπάνω κέρατα ἐχούσας. παρὰ Λακεδαιμονίοις δὲ τὴν ἑορτὴν βηρηκίαν (βηρήκια;) λέγεσθαι, ἐν ᾗ τοῖς θύουσι (θαναοῦσι;) προτιθέασι τοὺς βήρηκας : Ἀριστφ. ἐν γλωσσ., Ἀθήν.3,117 F καρδαμάλην καὶ βήρηκα καὶ τολύπας καὶ Ἀχίλλειον, πρβλ. βάραξ, πάραξ.

βηρίδες Ἡσ. « ἐμβάδες ».

βηρίχα. κον Ἡσ. « τὸ μάραθον. Λάκωνες ».

βηρό (τὸ, δημ. ὁ βηρός βλ.λ.

βηρός (ὁ) δημ. κοίλωμα γῆς, λακκούβα, ἐν ᾧ μένουσι στάσιμα ὕδατα, ἰδίως ἐκ διοχετεύσεως εἰσρέοντα : Ζερβ.Τραγ.Κ Κ 21 μ' ἕνα σταμνὶ παλιὸ νὰ τὸ γεμίσῃ | ἡ ζωὴ ἀργοτραβάει πρὸς τὸ βηρό.

βηρυλλιόλιθος (ὁ) μτγν. ὁ πολύτιμος λίθος βήρυλλος βλ.λ.

βηρύλλιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκ. τοῦ βήρυλλος βλ.λ. : ΠΔ Ἐξ.28,20 χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον, καὶ ὀνύχιον, Ἐπιφάν.2,230 Α λίθος βηρύλλιον γλαυκίζων μὲν ἐστι θαλασσοβαφής· 2) νεώτ. χημ. μέταλλον λίαν σκληρὸν ἄ. γλυκίνιον.

βηρύλλιος (ὁ) μτγν. ὁ πολύτιμος λίθος βήρυλλος βλ.λ.· 2) τὸ φυτὸν ἀείζωον τὸ μέγα : ΨΔιοσκ. 4,88· 3) τὸ φυτὸν ἀνεμώνη ἡ φοινικῆ : Διοσκ. 2,176, πρβλ. Ἡσ.ἐν λ.βήρυλλος.

βηρυλλονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐκ φωσφορικοῦ βηρυλλίου καὶ νατρίου.

βήρυλλος (ὁ, ἡ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος πολυτίμου λίθου θαλασσοπρασίνου τὸ χρῶμα : ΠΔ Τωβ.13,17 ἐν βηρύλλῳ καὶ ἄνθρακι καὶ λίθῳ, Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.2,11

ναοὶ πάντων θεῶν βηρύλλου λίθου ᾠκοδομημένοι· 2) εἰδ. νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐξ ἀργιλλομιγοῦς πυριτικοῦ βηρυλλίου.

βῆρυς Ἡσ. «ἰχθὺς» πρβλ. μῆρυξ.

βηρυσσεύειν Ἡσ. «σπείρειν», πρβλ. μηρύειν.

βήρυτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἡμιπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν κοριιδῶν.

βῆσα (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ βῆσσα βλ.λ.

βησάλι (τὸ) μσν. κ. δημ. πλίνθος, βήσαλον βλ.λ.

βησαλικός-ή-όν μτγν. κ. μσν. ὁ ἐκ πλίνθων κατεσκευασμένος, ὁ πλίνθινος, βησαλωτός· ‖ τὸ οὐδ. **βησαλικὸν ὡς οὐσ. κατασκεύασμα ἐκ πλίνθων**: Ἥρων Στερεομ.Ι,76, πρβλ.βήσαλον.

βήσαλο(ν) (τὸ) μτγν. (λατ.),μσν. κ.δημ. κ.**βέσαλο(ν)** κ. **βεσάλι** κ. **βήσσ-** κ. **βέσσ-** κ. **βίσ-** ἡ ὀπτὴ πλίνθος, τὸ τοῦβλο : Ἀλέξ.Τραλλ.9,2,Σέργ.Μακραῖος ἐν Σάθ.3,308 **ἔπλησαν ἀχθοφορίας λίθων, βησάλων, - βάλ' του στὴν κοιλιὰ ἕνα πυρωμένο βήσαλο νὰ τοῦ περάσῃ ὁ πόνος·** ‖ δημ. θραῦσμα πλίνθου ἢ κ. κεράμου, ὄστρακον, κεραμιδοκόμματο : κατάρ. **νὰ μὴ σοῦ μείνῃ βήσαλο** (εἴθε νὰ καταστραφῇς οἰκονομικῶς)· φρ. **ἔγινε βήσαλο** (κατεθρυμματίσθη)· ὁμ. **τὰ 'κανε βήσαλα** (τὰ κατεθρυμμάτισε)· 2) τεμάχιον ὀπτῆς πλίνθου ἢ μικρὰ πλάξ, ῥιπτομένη ἐντὸς τοῦ κλιβάνου κατὰ τὴν ὄπτησιν τῶν κεράμων πρὸς ἐλάττωσιν τῆς θερμότητος : παροιμ. **χώνει βήσαλα καὶ βγάνει καρβέλια** (ἐπὶ εὐφυῶν ἢ τυχηρῶν, κατορθούντων πολλὰ δι' εὐτελῶν μέσων)· 3) λιθάριον, χάλιξ, κροκάλη, ἄ. βότσαλο : **σὰν ζύγωσε στὴν ἀμμουδιά, τὸν πήρανε τ' ἀλάνια μὲ τὰ βήσαλα·** 4) μτφ. πᾶν ἀπεψυγμένον κ. εἰδ. ἐπὶ χειρῶν ἢ ποδῶν τὸ ἐκ τοῦ ψύχους νεναρκωμένον : **ἀγύριζε στὸ χιόνι κι εἶναι τὰ πόδια του βήσαλο.**

βησαλωτός-ή-όν μτγν. ὁ ἐκ πλίνθων κατεσκευασμένος, ὁ πλίνθινος, βησαλικός, πρβλ. βήσαλον.

βησάς (ἡ) πάπ. βησασᾶ βλ.λ.

βησασᾶ μτγν. συν. ἄκλιτ. π. Διοσκ. αἰτ. **-ᾶν** συριακὸς ἀπήγανος : Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.10,23,26,Διοσκ.3,46.

βήσετο γ'. πρόσ. μέσ. ἀόρ. α' τοῦ βαίνω βλ.λ.

βησίον πάπ. βησσίον βλ.λ.

βήσομαι μέλλ. τοῦ βαίνω βλ.λ.

βῆσσα (ἡ), δωρ. **βᾶσσα** ποι. κοιλάς, φάραγξ, χαράδρα· Σχόλ. «οἱ σύνδεδροι καὶ δρυμώδεις τόποι» : Ἰλ.Γ 34 **οὔρεος ἐν βήσσῃς** (στὶς χαράδρες τοῦ βουνοῦ), αὐτ.Σ 588 **ἐν καλῇ βήσσῃ**, Ὕμν. Ἀπόλλ.284 κοίλη δ' ὑποδέδρομε **βῆσσα τρηχεῖα**, Σοφ.ΟΚ 673 **χλωραῖς ὑπὸ βάσσαις·** 2) εἶδος ποτηρίου στενωτέρου κατὰ τὸ στόμιον : Ἀθήν.ΙΙ,784 Β «**βῆσσα, ποτήριον παρ' Ἀλεξανδρεῦσι πλατύτερον ἐκ τῶν κάτω μερῶν, ἐστενωμένον ἄνωθεν**».

βήσσαλον (τὸ) βήσαλον βλ.λ.

βησσήεις-εντος-εσσα-εν ποι. ὁ ἔχων βήσσας ἤτοι κοιλάδας, ὁ φαραγγώδης, δρυμώδης : Ἡσίοδ.Ἔργ.389 **ἄγκεα βησσήεντα**, οὐ. Θ 130 **οὔρεα βησσήεντα**, Κόλουθ.41 **βησσήει; νομός.**

βησσίον (τὸ) Ἡσ. «ποτήριον», πρβλ. βῆσσα 2).

βήσσω, ἀττ. -ττω, μέλλ. **βήξω**, ἀόρ. **ἔβηξα** βήχω : Ἡρ.6,107 **τούτων ὧν ἕνα τῶν ὀδόντων ἐκβάλλει ὑπὸ βίης βήξας·** ‖ ὁμ. **τὸ μέσ.-σσομαι** ἐν τῇ αὐτ. σημ.: Ἱππ.Νούσ.2,52· κ. παθ. : αὐτ.Ἐπιδ.Ι,3 **βηχώδεες οὐ λίην οὐδὲ τὰ βησσόμενα δυσκόλως·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἐκβάλλω διὰ τοῦ βηχός, ἐξεμῶ : Ἡρώνδ.3,70 **πρὶν τὴν χολὴν βῆξαι** (ἐξεμεῖν).

βηστάρια (τὰ) τὸ σύνολον τῶν ἐνδυμασιῶν, ὁ ρουχισμός, πρβλ. βεστιάριο(ν) : Διγ.Ἀκρίτ.(Ἄνδρ.) 2115 **καὶ τιμητὰ βηστάρια λίτρας πεντακοσίας** (χειρ. Τραπεζ. βεστιάρια).

βῆτα (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἄκλιτ. ἡ ὀνομασία τοῦ δευτέρου γράμματος τοῦ ἑλλην. ἀλφαβήτου, βλ. Β : Πλάτ.Κρατ.393 Ε, Ἀριστ.Μεταφ.1087a,8 **τὰ ἄλφα καὶ τὰ βῆτα·** 2) ὡς οὐσ. **ὁ βῆτα** ὁ Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος· Σουΐδ. «διὰ τὸ δευτερεύειν ἐν παντὶ εἴδει παιδείας»· 3) δημ. **ἐν συνεκφορᾷ ἢ ἀλφαβήτα τὸ** πρῶτον στοιχειῶδες ἀναγνωσματάριον τῶν ἑλληνοπαίδων, τὸ ἀλφαβητάριον βλ.λ.· ‖ ὁθ. συνεκδ. κ. ἡ ὅλως ἀτελὴς παίδευσις : **μόλις μάθουν τὴν ἀλφαβήτα γίνονται παπάδες**, φρ. **δὲν ξέρει οὔτε τὴν ἀλφαβήτα** (εἶναι ὅλως ἀμαθής).

βηταμινοκυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. τεχνικὴ ὀξινος χρωστικὴ τῆς σειρᾶς τοῦ τριφαινυλαμεθανίου ἐν χρ. ὡς βαφικὴ αὐσία εἰς τὴν βιομηχανίαν.

βητάρμός (ὁ) μτγν. **εἶδος ρυθμικοῦ ἐνοπλίου χοροῦ, πυρρίχη** βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ Ι,1135 **βηταρμὸν ἐνόπλιον ὠρχήσαντο.**

βητάρμων-ονος (ὁ) ὀρχηστής, χαρευτής· Ἡσ. «βητάρμονες· ὀρχησταί, οἱ διὰ ποδῶν ὀρχούμεναι» : Ὀδ.Θ 250 **ἀλλ' ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι, παίσατε** (χορέψετε)· 2) μτγν. ἐπιθ. ρυθμικός : Μαν.2,335 **ὀρχηθμοῦ βητάρμονος ἴδριας,** Νόνν.Δ 33,87 **βητάρμονι παλμῷ.**

βητόλη (ἡ) χημ. ὁ σαλικυλικὸς ἐστὴρ τῆς β-ναφθόλης ἄ. ναφθολασαλόλη.

βηχάκι (τὸ) δημ. κ. βηχαλάκι ὑποκ. τῆς λ. βήχας βλ.λ., ἐλαφρὸς βήξ : **ὕποπτο αὐτὸ τὸ βηχάκι.**

βηχαλάκι (τὸ) δημ. **κ. βηχάκι** βλ.λ.

βηχάνι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν βήχιον βλ.λ.

βήχας (ὁ) δημ. ὁ βήξ βλ.λ.· : παροιμ. **τὰ λεφτά, ὁ βήχας καὶ ὁ ἔρωτας δὲν κρύβονται·** 2) μτφ. ἐν φρ. **τοῦ ἔκοψα τὸ βήχα** ἔθεσα τέρμα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις ἢ ἐναχλήσεις τινὸς ἢ τὸν ἀπεστόμωσα ἀποδείξας τὸ ἀβάσιμον τῶν ἰσχυρισμῶν του.

βηχία (ἡ) ἢ **βηχίας** (ὁ) μτγν. ἡ βραχνότης, ἡ βραχνὴ φωνή : Νικομ.Γερ.Ἁρμον.ΙΙ.

βηχιάρης-α-ικο(ν) δημ. ὁ συχνάκις βήχων, **ὁ** βηχώδης βλ.λ.· 2) ὁ φυματικός, χτικιάρης.

βηχικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ πάσχων ὑπὸ βηχός: Ἱππ.Ἐπιδ.7,105 **τῇ γραίῃ τῇ βηχικῇ·** 2) ὁ συντελῶν εἰς τὴν κατάπαυσιν τοῦ βηχός, ὁ κατὰ τοῦ βηχὸς ἐνδεικνύμενος : Γαλ.ΙΙ,769 **βηχικὰ φάρμακα,** Ἀλέξ.Τραλλ.5· ‖ **τὰ βηχικὰ** ὡς οὐσ. εἰδ. νεώτ. φαρμακ.τὰ πρὸς κατάπαυσιν τοῦ βηχὸς φάρμακα.

βήχιον (τὸ) κ. νεώτ. ὁ μικρὸς ἐλαφρὸς βήξ, τὸ βηχάκι : Διοσκ.Εὐπ.2,31· ‖ Ἡσ. «βηχίον· νόσος ἐν φάρυγγι»· 2) τὸ φαρμακευτικὸν φυτὸν βήχιον τὸ σιτόφυγον βλ. κατ., χρήσιμον πρὸς κατάπαυσιν τοῦ βηχός : Ἱππ.Ἄρθρ.63,Διοσκ.3,112, δημ. χαμόλευκα, βηχάκι, βηχάνι, γλυκομάνα· ‖ εἰδ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **προσωπανθῶν.**

βηχολογῶ-άω δημ. βήχω διαρκῶς.

βήχω νεώτ. κ. δημ., ἀόρ. **ἔβηξα** δημ. ἐκβάλλω ἀκουσίως, σπασμωδικῶς καὶ μετ' **ἤχου** τὸν ἀέρα ἐκ τῶν πνευμόνων, ἔχω βήχα βλ.λ. : **ὅλη τὴ νύχτα ἔβηχε·** 2) μιμοῦμαι ἑκουσίως τὸν βήχα, συνθηματικῶς : **ἔβηξα ὅπως εἴχαμε πεῖ, ἀλλὰ ψυχὴ δὲν φάνηκε, - βῆξε του νὰ γυρίσῃ κατὰ δῶ.**

βηχώδης-ους-ες ὁ βήχων : Ἱππ.Ἐπιδ.Ι,3 **βηχώδεες οὐ λίην·** 2) ὁ συνοδευόμενος ὑπὸ βηχός, ὁ προκαλῶν βῆχα : Ἱππ.Ἀφ.2,31 **βηχώδεες κατάρροοι.**

βῆω ὑποτ. ἀόρ. β' τοῦ βαίνω βλ.λ.·

βία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ., ἰων. **βίη**, ὄργαν. ἐπ. **βίηφι** ἡ σωματικὴ δύναμις, ῥώμη, ἀλκή : Ὀδ.Χ 219 **ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ** (ἀφοῦ σᾶς ἀφαιρέσωμεν τὴν ῥώμην, ἤτοι τὴν ζωήν), Ὀδ.Ζ 6 **οἵ σφεας συνέσκοντα, βίηφι δὲ φέρτεραι ἦσαν,** Βακχ.10,91 **χειρῶν βίᾳ·** ‖ μετ' ἀνδρωνυμικοῦ συνήθως ἐπιθέτου ἢ γεν. ὀνόματος ἀνδρῶν, ὁ ἰσχυρός, ὁ ἀνδρεῖος, ὁ γενναῖος : Ἰλ.Β 658 **βίη Ἡρακληείη** (ὁ γενναῖος Ἡρακλῆς), Ἡσίοδ.Θ 332 **ἴς ἐδάμασσε . . βίης Ἡρακληείης,** Βακχ.5,181 **Πέλοπος βία,** Αἰσχ.Ἑπτ.571 **Τυδέως βία·** 2) προσωποποίησις τῆς βίας : Αἰσχ.Πρ.12 **Κράτος Βία τε·** 3) ἐπὶ τοῦ νοῦ, πνευματικὴ δύναμις : Ἰλ.Γ 45 **οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν οὐδέ τις ἀλκή·** ‖ ὁθ. ἐπὶ ἐπιχειρημάτων

λογικῆς, δύναμις ἀποδεικτική, τεκμήρια ἀποδεικτικά, βεβαιωτικά: Φιλοδ.Σημ.9 βίην οὐκ ἔχει πρὸς τὸ ἀποδεῖξαι· 4) ἐπὶ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως, ἡ ὁρμή: Λιβάν.4,571 πόλεις δὲ ἄλλαι λέγονται αἱ μὲν κατακλυσμαῖς, αἱ δὲ βίαις θαλάττης ἀφανισθῆναι, Πάπ. ἡ βία τοῦ ὕδατος· ‖ κ. ἐπὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως: Πάπ. δίχα τῇ τοῦ Θεοῦ βίας· 5) χρῆσις σωματικῆς, ὑλικῆς ἢ ἠθικῆς δυνάμεως πρὸς ἐπιβολὴν θελήσεως, βιαιότης, πρᾶξις βίας, βιαιοπραγία, -βίαιος τρόπος, ἐκβιασμός, καταναγκασμός, συνηθ. κατὰ πληθ.: Ἰλ.Ο 105 ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἄσσον ἰόντες ἢ ἔπει ἠὲ βίῃ, Ὀδ.Ο 329 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει, αὐτ.Γ 216 κείνων γε βίας ἀποτείσεται (θὰ πληρώσῃ τὰς βιαιοπραγίας), Λιβάν.Λόγ.4,378 τὰς δὲ τούτων παρανομίας καὶ βίας ὑπομένοντας, Πάπ. βίαν τινὶ ποιεῖν, ὁμ. βίαν αὖ τὴν τυχοῦσαν ἐργάσασθαι, ὁμ. πολλῇ βίᾳ χρώμενος, ὁμ. βίαν πάσχειν, -ἀσκῶ βίαν, παροιμ. καὶ τὴ βία (ἄ. τὸ ζόρι) ὁ Θεὸς τὴν ἔδωκε (ὁ καταναγκασμὸς εἶναι πολλάκις ἐπιβεβλημένος καὶ σωτήριος· πρβλ. ζόρι)· ‖ νεώτ. ἀνωτέρα βία ἀντίξοοι περιστάσεις ἰσχυρότεραι τῆς ἀνθρωπίνης θελήσεως: λόγοι ἀνωτέρας βίας μὲ ἐξηνάγκασαν νὰ μὴ ἐκτελέσω τὴν ὑπόσχεσίν μου· ‖ βίᾳ τινὸς παρὰ τὴν θέλησίν τινος: Αἰσχ.Ἑπτ.612 ἀνοσίοισι συμμιγεὶς ἀνδράσιν βίᾳ φρενῶν, αὐτ.Ἱκ.798 πρὶν δαΐκτορος βίᾳ καρδίας γάμου κυρῆσαι· 6) ἐπιρρ. ἀπροθ. βίᾳ διὰ τῆς βίας, βιαίως, μὲ τὸ στανιό, μὲ τὸ ζόρι: Ὀδ.Ο 231 ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν εἶχε βίῃ (ποὺ χρόνο ὁλόκληρο μὲ τὴ βία τοῦ κατεκράτει θησαυρούς), Αἰσχ.Πρ.74 σκέλη δὲ κίρκωσον βίᾳ, Λυσίας 1,32 ἐάν τις ἄνθρωπον αἰσχύνῃ βίᾳ· 7) ἐπιρρ. ἐμπροθ. πρὸς βίαν, πρὸς βίας: Αἰσχ.Εὐμ.5 οὐδὲ πρὸς βίαν τινός, Σοφ.ΟΤ 805 κἀξ ὁδοῦ μ᾽ ὅ θ᾽ ἡγεμὼν.. πρὸς βίαν ἠλαυνέτην, Πάπ. πρὸς βίαν ἔχεται, ὁμ. εἴ τι πρὸς βίαν ἐλήμφθη, ὁμ. πρὸς βίας προσλαμβάνειν (διὰ τῆς βίας οἰκειοποιοῦμαί τι)· ‖ ὁμ. ἐκ βίας: Σοφ.Φιλ. 563 ὡς ἐκ βίας μ᾽ ἄξοντες ἢ λόγοις πάλιν;· ‖ ὁμ. ὑπὸ βίης: Ἡροδ.6,107 ἕνα τῶν ὀδόντων ἐκβάλλει ὑπὸ βίης βήξας· ‖ ὁμ. ἀπὸ βίας: Διόδ.Σ 20,51 ἀπὸ βίας ἐλασθεισῶν τῶν νεῶν· ‖ ὁμ. νεώτ. διὰ τῆς βίας κ. δημ. μὲ τὴ βία: ἂν ἐπιμένουν μέχρι τέλους, θὰ καταλάβωμεν τὸ κτῆμα διὰ τῆς βίας, -ὑπέγραψε τὸ συμβόλαιον διὰ τῆς βίας, -ἂν δὲν τὸ πάρῃς μὲ τὸ θέλημα θὰ τὸ πάρῃς μὲ τὴ βία· ‖ ὁμ. νεώτ. κ. δημ. μετὰ βίας μετὰ δυσκολίας, κατόπιν πολλῶν ἀντιρρήσεων: μετὰ βίας ἐδέχθη τὴν ὑποψηφιότητα, φρ. μόλις καὶ μετὰ βίας· ‖ νεώτ. ὁ διὰ τῶν ὅπλων καταναγκασμός: ἡ κυβέρνησις θὰ μεταχειρισθῇ βίαν κατὰ τῶν ἀπεργῶν, πρβλ. στανιό· 8) ἐν τῷ ἀττικῷ δικαίῳ, ἁρπαγή: Σχολ.Πλάτ.Πολ.464 E βίας δίκη· 9) αὐθαιρεσία: Δίων.Κ 37,31 βίας γραφή, Πάπ. μαρτύρομαι τὴν βίαν· 10) νεώτ. βία (δημ. βιὰ βλ.λ.) ἡ σπουδή, τὸ ἐπείγεσθαι, βιάση, βιασύνη, βιάσιμο: ἔχω μεγάλην βίαν, -μὴ δείξετε βίαν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις (ἄ. μὴ φανῆτε ὅτι βιάζεσθε=ἐπείγεσθε)· ‖ ἐν βίᾳ ὡς ἐπίρρ. ἐσπευσμένως, βιαστικά, συνηθ. φρ. ἐν τέλει ἐπιστολῶν.

βιά (ἡ) δημ. ἡ βία βλ.λ.10) ἡ σπουδή, ἡ βιασύνη: Ἐρωτόκρ.Β 215 μὲ σπούδα καὶ μὲ βιὰ πολλὴ ἐπρόβαλ᾽ ὡς λιοντάρι, Σολωμ.Ἐθν.Ὕμν.1,4 σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη ποὺ μὲ βιὰ μετράει τὴν γῆ, Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 64,4 πάει μὲ βιὰ καὶ χάνεται στὸ δρόμο, παροιμ. ὁ παπάς μὲ βιὰ τὰ λέει γιατὶ κι ἄλλη βάφτιση ἔχει (ἐπὶ φιλοκερδῶν ἀτελῶς ἐκτελούντων ἀναληφθὲν ἔργον), ὁμ. ἡ σκύλλα ᾽πὸ τὴ βιά της στραβὰ κάνει τὰ παιδιά της (τὸ λίαν σπεύδειν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου ἐπάγεται ἀτέλειαν αὐτοῦ)· 2) ταχεῖα ὁρμή, σφοδρότης: ἡ βιὰ τοῦ νεροῦ χάλασε τὸ δρόμο· 3) συνεκδ. σφοδρὰ ἔφεσις, ἐπιθυμία: παροιμ. ὁποὺ ᾽χει βιὰ νὰ πιῇ πίνει καὶ τὸ λάγκερο, φρ. βιὰ καὶ καημὸ τό ᾽χει (νὰ παντρευτῇ - νὰ ταξιδέψῃ - νὰ κάμῃ σπίτι κττ.)· 4) ἀνάγκη ἐπείγουσα: βιὰ νὰ τὸν ἰδῇ γιατρὸς τὸ γληγορώτερο, παροιμ. τὸ βιὸ στὴ βιά μας (δὲν πρέπει νὰ φειδώμεθα προκειμένης ἐπειγούσης ἀνάγκης).

βιάζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παρατ. ἐβίαζον, δημ. ἐβίαζα, ἀόρ. ἐβίασα, δημ. ἔβιασα, μέσ. κ. παθ. βιάζομαι, μέσ. μέλλ. βιάσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐβιασάμην, παθ. μέλλ. βιασθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβιάσθην, δημ. (ἐ)βιάστηκα, παθ. παρακ. βεβίασμαι, μετ. παθ. παρακ. βεβιασμένος, δημ. βιασμένος ἀσκῶ, μετέρχομαι βίαν βλ.λ., ποιοῦμαι χρῆσιν βίας, δθ. ἐξαναγκάζω, καταπιέζω διὰ βίας ὑλικῆς ἢ διὰ πιέσεως ἠθικῆς ὑποχρεώνω τινα πρός τι: Ὀδ.Μ 297 ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα· κ. ἀπολ.: Ἱππ.Ἐπιδ.2,24 εἰ πάνυ ἐβίαζον, -ἂν δὲν τὸν βιάσῃς, δὲν θὰ σὲ πληρώσῃ ποτέ, Ἐρωτόκρ.Α 1810 ὁ λογισμὸς τῆς Ἀρετῆς εἶναι ποὺ τόνε βιάζει, -ὁ πατέρας του τὸν ἐβίασε νὰ τὴν πάρῃ· ‖ κ. παθ.: Αἰσχ.Ἀγ.1510 βιάζεται δ᾽ ὁμοσπόροις ἐπιρροαῖσιν αἱμάτων μέλας Ἄρης, Ἀριστφ.Θεσμ.890 βιάζομαι γάμοισι Πρωτέως παιδὶ συμμῖξαι λέχος, Θουκ.7,84 οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς· 2) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐξαναγκάζω πρὸς συνουσίαν, ἀσελγῶ ἐπί τινας ἀκουσίως αὐτοῦ: Ἀλκ.Κωμ.29 ἐβίασε τὴν γυναῖκά μου, -κατηγορεῖται ὅτι ἐβίασε τὴν ὑπηρέτριάν του· 3) πάπ. ἐπαρκῶ, ἔχω τὰ μέσα νὰ ἐξοφλήσω χρέος: Πάπ. διὰ τὸ μὴ βιάζειν· 4) νεώτ. κ. δημ. ἀνοίγω βιάζων, διὰ τῆς βίας, παραβιάζω: εἰσῆλθε βιάσας τὴν θύραν, -βιάζω τὸ κλεῖθρον· κ. παθ.: ἐξ αὐτοψίας τῆς βιασθείσης θύρας, -τὸ βιασθὲν χρηματοκιβώτιον· 5) νεώτ. ναυτ. φρ. βιάζω ἀτμὸν (προκαλῶ ταχεῖαν ἀνάπτυξιν ἀτμοῦ πρὸς ἐπίτευξιν μείζονος ταχύτητος τοῦ πλοίου)· βιάζω ἱστία (ἀνοίγω πλείονα ἱστία τῶν ὅσων ἐπιτρέπει ὁ καιρός, δημ. φορτσάρω πανιά)· 6) νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. ἐπείγω, δὲν ἐπιδέχομαι ἀναβολήν: βιάζει ὁ καιρός, -τὰ πράγματα βιάζουν -ἡ ὑπόθεσις, -μᾶς βιάζουν οἱ περίστασες· 7) μέσ. μετέρχομαι βίαν, χρησιμοποιῶ βίαν: Αἰσχ.Ἑπτ.1042 αὐδῶ πόλιν σε μὴ βιάζεσθαι τάδε, Ξεν.Ἀν.1,3,1 πρῶτος δὲ Κλέαρχος τοὺς αὑτοῦ στρατιώτας ἐβιάζετο ἰέναι· 8) ἀγωνίζομαι, μάχομαι: Αἰσχ.Πρ.1010 δάκνων δὲ στόμιον ὡς νεοζυγὴς πῶλος βιάζει καὶ πρὸς ἡνίας μάχει, Τραγ.Ἀν.547,12 πρὸς τὸ λαμπρὸν ὁ φθόνος βιάζεται· 9) πιέζω βαρέως, καταβάλλω μετὰ δυνάμεως: Ἰλ.Χ 229 ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς, Ξεν.Ἀν.1,45 ὁπλίτας ἀποβιβάσειεν.. βιασομένους τοὺς πολεμίους· ‖ κ. παθ. καταβάλλομαι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, δθ. κ. περιέρχομαι εἰς τὴν κατάστασιν τῶν δούλων: Ξεν.Ἱέρ.2,12 καὶ πόλεμοι μὲν δή εἰσιν οὓς τε αἱ πόλεις πολεμοῦσι καὶ οὓς οἱ τύραννοι πρὸς τοὺς βεβιασμένους· ‖ τὸ βιασθὲν περιληπ.=τὸ σύνολον τῶν ὑποστάντων τὴν βίαν, ὅσαι ἐβιάσθησαν βλ.λ.7): Ἀριστλ.Παλ.1255 a,11· 10) ἐν λόγοις ἀγωνίζομαι, ἀμφισβητῶ, λογομαχῶ, πεισματικῶς ὑποστηρίζω ἀποψίν τινα: Πλάτ.Σοφ. 246 B νοητὰ ἄττα καὶ ἀσώματα εἴδη βιαζόμενοι τὴν ἀληθινὴν οὐσίαν εἶναι, Δημ.580 διὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν, ἣν οὗτος αὐτῷ πρὸς ἐμὲ.. φησὶν εἶναι καὶ βιάζεται, οὐκ ὀρθῶς· 11) ἐπιτυγχάνω τι διὰ τῆς βίας: Θουκ.7,72 γνώμην ἐποιεῖτο.. βιάσασθαι, ἢν δύνωνται, ἅμα τὸν ἔκπλουν, Ξεν.Ἑλ.5,3,12 ἐδίδασκον ὡς οὗτοι μὲν εἴησαν οἱ βιαζόμενοι ταῦτα· ‖ κ. ἀπολ.: Θουκ.1,63 ἔδοξε δ᾽ οὖν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ᾽ ἑαυτοῦ ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον δρόμῳ βιάσασθαι ἐς Ποτείδαιαν (διὰ τῆς βίας νὰ κατορθώσῃ νὰ πορευθῇ εἰς Ποτείδαιαν)· 12) εἰδ. διὰ τῆς βίας οἷον δι᾽ ἐξαναγκασμοῦ τοῦ

μαντεύοντος ἢ διὰ κακοπίστου συνδυασμοῦ τῶν μαντικῶν ἐνδείξεων προσπαθῶ νὰ λάβω μαντείαν συμφέρουσαν, εὐνοϊκήν : Ἡρ.9,41 **τά τε σφάγια τὰ Ἡγιστράτου ἐάν χαίρειν μηδὲ βιάζεσθαι·** (3) παραβιάζω : Θουκ.8,53 **δεινόν εἴη εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισι·** (4) διασπῶ : ΑΠ 9,295 θυμῷ δεσμὰ βιαζόμενοι· (5) ἀσκῶ βίαν πρὸς τὸ συνουσιάσαι, ἀσελγῶ βίᾳ : Ἀριστφ.Πλ.1092 **θάρρει, μὴ φοβοῦ· οὐ γάρ βιάσεται·** (6) αὐτοκτονῶ : Πλάτ.Φαίδ.61 C **πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἑαυτόν βιάζεσθαι;** (7) καταβάλλω προσπάθειαν ἵνα ἐκφράσω ψυχικήν τινα κατάστασιν διάφορον τῆς ἐν τῇ ψυχῇ μου ὑπαρχούσης, προσποιοῦμαί τι : Αἰσχ.Ἀγ.791 **ξυγχαίρουσι ὁμοιοπρεπεῖς ἀγέλαστα πρόσωπα βιαζόμενοι·** (8) δεικνύω ἐνδιαφέρον, προθυμίαν, σπουδὴν πρός τι : Μεν.Σαμ.63 **τὴν ἀγαπῶσαν αὐτὸ τὸ τέκνον καὶ βεβιασμένην ἐμοῦ τρέφειν ἄκοντος,** Μηναῖ.4,23 Συναξ. **ἀπήγαγον αὐτόν, οὐκ ἀντιλέγοντα, οὐδὲ μένειν βιαζόμεναν, οὐδ' αὖ πάλιν προθύμως ἀπαίροντα·** (9) εἰδ.ἐπὶ λιμοῦ, μεταπίπτω ἀπὸ κακῆς καταστάσεως εἰς χειροτέραν, πάω ἀπὸ τὸ κακὸ στὸ χειρότερο : Ἡρ.1,94 **ἐπεὶ τε δὲ οὐκ ἀνιέναι τὸ κακὸν** (ὁ λιμὸς) **ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον ἔτι βιάζεται·** 20) δημ. ἐπείγομαι, σπεύδω : Ἐρωτόκρ.Ε 619 **βιάζομαι καὶ δὲν εἶναι μπλιὸ ἀπομονὴ σ' ἐμένα,** - **γιατί βιάζεσαι τόσο;** - **βιάσου λίγο νὰ τελειώνουμε,** παροιμ. **ὅποιος βιάζεται ξωμένει** (ἢ **σκοντάφτει**) (ὁ μετὰ σπουδῆς ἐνεργῶν ἀποτυγχάνει)· 21) παθ. : Σοφ.ΟΤ524 **τοὔνειδος ὀργῇ βιασθὲν** (ὁ ὀνειδιστικὸς λόγος, ὁ ἐξενεχθεὶς ἐκ τῆς ὀργῆς)· 22) μτχ. παθ. παρακ. **βεβιασμένος-η-ον** ἐκεῖνος ὅστις ἐδέχθη, ὑπέστη βίαν, ὁ διὰ βίας, ἐξ ἀνάγκης γενόμενος· δθ. ὁ μετὰ βίας, σπουδῆς συντελεσθείς, ὁ μὴ κατὰ φυσικὴν ἐξέλιξιν λαβὼν ὑπόστασιν, ὁ πρόχειρος : Διον.Ἀλ.Θουκ.33 **βεβιασμένα σχήματα** (σχήματα ἐπιτετηδευμένα, ἀφύσικα),- **ἔργον βεβιασμένον,- βεβιασμένη ἀπάντησις·** 23) νεώτ. ναυτ. φρ. **βεβιασμένος ἱστός - κεραία** κεραία ἢ ἱστὸς πλοίου καμφθεὶς ἢ συστραφεὶς ἐν κακοκαιρίᾳ, δημ. κατάρτι ποὺ πῆρε ζόρι· **βεβιασμένη ἀντιμονή** περίπτωσις ἀντιμονῆς βλ.λ., κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπὸ ἀνάγκης μεγάλης ἐλαττοῦμεν τὴν ταχύτητα τοῦ πλοίου, δημ. τραβέρσο πὲρ φόρτζα.

βιαιοθαλασσία (ἡ) νεώτ. ἡ βιαία θάλασσα.

βιαιοθανασία (ἡ) μτγν. ὁ βίαιος θάνατος : Βέττ.Βάλ.94,1.

βιαιοθάνατος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀποθνῄσκων μὲ βίαιον θάνατον : Βέττ.Βάλ.74,29,Πάπ.

βιαιοθανατῶ-έω ἀποθνῄσκω μὲ βίαιον θάνατον : ΨΠλούτ.Ἠθ.1152 Β.

βιαιοκλώψ-ῶπος (ὁ) ὁ βίᾳ κλέπτων, ἁρπάζων : Λυκόφρ.548 **βιαιοκλῶπας ἁρπαγὰς τε συγγόνων.**

βιαιομάχας (ὁ) ποι. ὁ βιαίως, ἀνδρείως μαχόμενος : Λεων.ἐν ΑΠ 6,129.

βιαιομαχῶ-έω μάχομαι βιαίως, ὁρμητικῶς κατὰ πρόσωπον : Πολυβ.5,84,2 **τὰ θηρία βιαιομαχοῦντα καὶ συμπίπτοντα κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς,** Φιλοδ. Ρ 1,195· 2) εἰδ. ἐπὶ πλοίων κατ' ἐπαφήν, ἐκ τοῦ συστάδην, διὰ συρράξεως μάχομαι : Πολυβ.1,27,12 **βιαιομαχεῖν κατὰ τὰς συμπλοκὰς καὶ συνδεῖν τοῖς κόραξι τοὺς ἅπαξ ἐγγίσαντας.**

βίαιον (τὸ) εἶδος λύσεως ἐν τῇ ρητορικῇ, καλούμενον καὶ « λύσις κατ' ἀνατροπήν, μεθ' ὑπερβολῆς », κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ρήτωρ ἐπιχειρεῖ τὴν ἀνασκευὴν τοῦ λόγου τοῦ ἀντιδίκου στηριζόμενος εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα προέβαλεν οὗτος ὑπὲρ αὐτοῦ.

βιαιοπάθεια-είας (ἡ) νεώτ. ἡ μετὰ βιαίου πάθους ἐνέργεια ἢ ψυχικὴ διάθεσις.

βιαιοπαθής-ές νεώτ. ὁ ἔχων βίαια πάθη, ὁ ἀρεσκόμενος καὶ ἐπιζητῶν βιαίας λύσεις.

βιαιοπραγία-ίας (ἡ) νεώτ. ἐνέργεια βίας, πρᾶξις διὰ φυσικῆς βίας ἐκτελουμένη, ἐπιβολὴ βίας· 2) αἰκία, ἄδικος ἐπίθεσις, κάκωσις προσώπου· 3) νομ.βιαιοπραγίαι (αἱ) αἱ πράξεις τῆς φυσικ.βίας, κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὰς ἀπειλάς· || **βιαιοπραγία κατ' ἀνωτέρου ἐν τῷ στρατεύματι,** πᾶσα ἐπίθεσις κατ' ἀνωτέρου ἢ προϊσταμένου ἐν τῇ στρατ.ὑπηρεσίᾳ, τείνουσα εἰς σωματικὴν προσβολὴν αὐτοῦ.

βιαιοπραγῶ-έω νεώτ. μετέρχομαι βίαν, ἐπιβάλλομαι βιαίως· || ἐπιτίθεμαι ἀδίκως.

βίαιος-α-ον κ. **βίαιος-ος-ον** κ. μαν. κ. νεώτ., δημ. θηλ. -η ὁ μεταχειριζόμενος βίαν, ὁρμητικός, σφοδρός, ἐπιθετικός, ἀπότομος, αἰφνίδιος : Ἡρ.7,170 **ἀποθανεῖν βιαίῳ θανάτῳ** (οὐχὶ φυσικῷ, φυσιολογικῷ), Σοφ. Ἀντ.1140 **βιαίας ἔχεται πανδάμου πόλις ἐπὶ νόσου,** Θουκ.3,82 **ὁ πόλεμος βίαιος διδάσκαλος** (διδάσκει τὴν βίαν, διδάσκει διὰ τῆς βίας), Ἀριστλ.Μετ.370 b, 9 **βίαιος ἄνεμος,** - **ἄνθρωπος βίαιος,- βιαίου χαρακτῆρος,- βίαιος ἄνεμος,** - **βιαία πνοὴ τοῦ ἀνέμου,- βίαιος θάνατος·** || ὁ ἐκ τῆς βίας, δθ. ἄδικος : Ὀδ.Β 236 **μνηστῆρας ἀγήνορας οὔτι μεγαίρω ἔρδειν ἔργα βίαια κακορραφίῃσι νόοιο,** Θουκ.3,39 **ἐπεβούλευσάν τε καὶ** ἐπανέστησαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν (ἀπόστασις **μέν γε τῶν βίαιόν τι πασχόντων ἐστίν**)· || ἀττ. δίκ. **δίκη βιαίων** ἡ δίκη περὶ βιαίας καταλήψεως· Σχόλ.Πλάτ.405 « βιαίων δίκη βίας δίκης διαφέρει βιαίων μὲν γάρ ἐστιν, εἴ τις βίᾳ ὑπεισελθὼν τι ἔλαβεν ἀλλότριον ἢ ἐκ χωρίου ἢ ἐξ οἰκίας, βιαίων ἐκρίνετο » : Λυσ.23,12 **ἐβουλήθη.. ἐνόχους καταστῆσαι τοὺς ἑαυτοῦ ἐπιτηδείους τοῖς βιαίοις,** Πλάτ. Νόμ.914 Ε **ἐὰν δὲ παρὰ ταῦτά τις ἀφαιρῆται, τῶν βιαίων ἔνοχος ἔστω·** 3) ὁ ἐξ ἐπιβολῆς μαγείας,ὁ μαγικός:Φιλόστρ.Βί.Ἀπολλ.6,19 **θαυματουργίας καὶ βιαίου τέχνης·** 4) πάπ. ἐπὶ οἴνου, δριμύς· 5) παθ. ὁ διὰ τῆς βίας γενόμενος, ὁ ἀναγκαστικός, ἀντίθ. ἑκούσιος : Ἀριστλ.ΗΝικ.1110 b, 15 **τὸ βίαιον· οὗ ἔξωθεν ἡ ἀρχὴ μηδὲν συμβαλλομένου τοῦ βιασθέντος·** || **βίαιος τροφή**=ἡ ἀναγκαστική, ἡ ἐπιβαλλομένη δίαιτα, ἐπὶ ἀθλητῶν : Ἀριστλ.Πολιτ. 1338 b,41 **τὴν βίαιον τροφὴν καὶ τοὺς πρὸς ἀνάγκην πόνους ἀπείργοντας·** 6) τὸ συγκρ. κ. νεώτ. **βιαιότερος** ἢ παπ. -ώτερος ἐπὶ ὁμιλίας, λόγου, ὁρμητικώτερος : Ἰουλ.Λόγ.6,191 D **βιαιότερος λόγος·** || ὁ ἐπικρατέστερος : Πάπ. **μὴ τῶν νόμων ἡ τούτου βιαιωτέρα γένηται δύναμις** (μὴ ἡ δύναμις τούτου ἐπικρατήσῃ μᾶλλον ἢ οἱ νόμοι).

βιαιοτάτως ἐπίρρ. μον. ὑπερθ. τοῦ βιαίως βλ.λ. κατὰ τρόπον βιαιότατον : Τζέτζ.Ἀλληγ.Ἰλ.Σ 436, Μηναῖ.1,13, Ὠδὴ 4 **μάρτυρες γεγόνασιν ὁσίως βιώσαντες καὶ βιαιοτάτως τεθνήξαντες.**

βιαιοτέρως ἐπίρρ. μτγν. κ. μον. συγκρ. τοῦ βιαίως βλ.λ. κατὰ τρόπον πλειότερον βίαιον **βλ.λ.** || : Γαλην.17(1)19, Ἰω.Αυδ.Διοσημ.64.

βιαιότης-ητος κ. νεώτ. σφοδρότης, ὁρμητικότης, βιαία παραφορά : Ἀντιφ.5,8 **ἵνα ᾖ τεκμήρια ὑμῖν καὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων τῶν εἰς ἐμὲ ἡ τούτων βιαιότης καὶ παρανομία,** Πλούτ.Ἠθ.565 Β **βιαιότης ἀμαθίας** (ἐξ ἀμαθίας προερχομένη), -**βιαιότης γλώσσης·** || νεώτ. ὁ χαρακτὴρ τοῦ βιαίου.

βιαίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετὰ βίας, ἐξαναγκαστικῶς, μὲ τὸ ζόρι : Ὀδ.Β 237 **σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως οἶκον Ὀδυσσῆος,** -**οἱ μάρτυρες προσήχθησαν βιαίως εἰς τὸ δικαστήριον·** || ἐν βίᾳ, βιαστικά : Θουκ.3,23 **φθάνουσι .. οἱ ὕστατοι διαβάντες τὴν τάφρον, χαλεπῶς δὲ καὶ βιαίως·** κ. συγκρ. : αὐτ.2,33 **καὶ βιαιότερον ἀναγαγόμεναι ἐκομίσθησαν ἐπ' οἴκου·** || στερεῶς : Πολυβ 3,46,1 **πήξαντες σχεδίας .. τούτων δύο πρὸς ἀλλήλας ζεύξαντες βιαίως ἤρεισαν ἀμφοτέρας εἰς τὴν γῆν·** 2) διὰ βιαίου θανάτου : Ἀντιφ.1,26 **ἀκουσίως καὶ βιαίως ἀπέθανε·** 3) παρὰ

τὴν φύσιν : Ἀριστλ.Φυσ.253 b, 34 **ἐξ ἀνάγκης μένουσι μὲν ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις, κινοῦνται δὲ βιαίως ἐκ ταύτων,** πρβλ. βιαιοτέρως, βιαιοτάτως.

βιαρέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκαγενείας τῶν **ἀρσειδῶν.**

βιαρεντζίνα (ἡ) νεώτ. ἰδιότυπον ἁλιευτικὸν πλοῖον.

βιαρκής-οῦς-ές μτγν. ὁ παρέχων τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα: Ἀρχίας ἐνΑΠ 6,179 **βιαρκέας. .δῶρα λινοστασίης·** 2) ὁ παρέχων ζωήν, ὁ ζωοδότης : Νόνν.Δ 17,330 **βιαρκέος ἄνθεϊ γαίης.**

βίαρον (τὸ) νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν δίαρον βλ.λ.

βίαρχος (ὁ) μτγν. ἐπιμελητής, γενικὸς ἐπιστάτης τῶν ζωοτροφιῶν στρατεύματος : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,48,Πάπ. **βίαρχος οὐεξιλλατίωνος ἱππέων καταφράκτων.**

βιάρω δημ. χαράσσω τὸ σχῆμα τῶν τεμαχίων τοῦ πλοίου εἰς τὸ φυσικὸν μέγεθος ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ ἰχνογραφείου.

βίας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ᾠδικῶν **πτηνῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν **κορυδαλιδῶν.**

βιασάνδρα (ἡ) πάπ. ἡ βιάζουσα τοὺς **ἄνδρας,** ὡς ἐπίθ. τοῦ ἀστερισμοῦ τῆς ἄρκτου.

βιάση (ἡ) μαν. κ. δημ. ἡ βία, βιά βλ.λ.]), ἡ σπουδή, ἡ ἔπειξις, ἐπίσπευσις, ὁρμὴ πρὸς ἐνέργειαν : παροιμ. **ἡ βιάση φήνει τὸ φωμί, μά δὲν τὸ καλοφήνει,** ὁμ. **τ' ἀλέτρημα μ' ὑπομανὴ κι ὁ θερισμὸς μὲ βιάση.**

βιάσιμο (τό) δημ. τὸ ἐπείγεσθαι, ἡ βιάση, ἡ βιὰ βλ.λ. : **δὲ χρειάζεται τόσο βιάσιμο.**

βιάσιμος-ον γλωσσ. ὃν δύναταί τις νὰ βιάση.

βιασμός (ὁ) κ. μαν., νεώτ. κ. δημ. τὸ βιάζειν, ἡ βία, ἡ βιαία ἐνέργεια : Αἰν.Τακτ.24,15, Εὐπ.64· 2) ἡ διὰ τῆς βίας ἐκτελουμένη ἀσέλγεια : Μέν. Ἐπιτρ.236 **παρθένου βιασμός,** Πλούτ.Ἠθ.775 D **ἁρπαγὴν καὶ βιασμόν·** || νεώτ. εἰδ. νομ. ἀσέλγεια ἐπὶ ἄρρενας ἢ θήλεας μετὰ προηγηθεῖσαν σωματικὴν βίαν· 3) ἰατρ. τανυσμός, τανυτό : Θεοφάν.Νόνν.2,46 **τανυσμός ἐστι φλεγμανὴ τοῦ ἀπευθυσμένου, ὅπερ λέγουσι οἱ ἰδιῶται βιασμόν.**

βιαστά ἐπίρρ. δημ. κατόπιν ἐπιβληθείσης βίας, ἐξαναγκαστικῶς, μὲ τὸ ζόρι : **τὸν πάντρεφαν βιαστά·** 2) βεβιασμένως, σπρωχτά : **βιαστὰ καὶ μὲ χίλια ζόρια τὸν προβίβασαν·** 3) μετὰ σπουδῆς, βιαστικά : **ἦρθε βιαστὰ βιαστὰ κι ἔφυγε τρεχάτος.**

βιαστήρ (ὁ) βιαστὴς βλ.λ. : Γοργ.Ἠλ.12 (πιθ.).

βιαστής (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ τῆς βίας ἐπιβαλλόμενος, ὁ μεταχειριζόμενος βίαν, ὁ βίαιος, ἅρπαξ : ΚΔ Ματθ.11,12 **ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐκβιαστής, ὁ κατόπιν βίας ἀσελγήσας ἐπὶ ἄρρενος ἢ θήλεας, ὁ αὐτουργὸς τοῦ ἀδικήματος τοῦ βιασμοῦ βλ.λ. : **ὁ βιαστὴς τῆς κορασίδος·** 3) μτφ. ὁ καταβάλλων, ὁ κατανικῶν, ὁ δαμαστής : Μηναῖ.2,14 **ἐξαποστειλάριον τῆς φύσεως βιαστής τε σὺ ἐθελούσιος.**

βιαστικά ἐπίρρ. δημ. ἐσπευσμένως, μετὰ σπουδῆς, ταχέως : Ἐρωτόκρ.Α 1813 **σώνουν τὴ χώρα βιαστικά τὸν ἄρρωστο νὰ δοῦσι,-ἀντίγραφε βιαστικά γιατὶ δὲν μᾶς παίρνει ἡ ὥρα.**

βιαστικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βιάζων, ἀναγκάζων, ἐπιβλητικός, βίαιος, ἐξαναγκαστικός : Πλάτ. Νόμ.921 E **νόμος οὖν . . κείσθω, συμβουλευτικός, οὐ βιαστικός,** Ἰουλ.Λόγ.7,216 A **τὸ βιαστικὸν τοῦ λογικοῦ·** κ. παραθ. : Φἱλ.2,395 **ἀνάγκη βιαστικωτέρα,** αὐτ.2,211 **ἡδονῆς βιαστικωτάτης·** 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ σπεύδων πρὸς ἐνέργειαν ἢ ἐκτέλεσιν, ποὺ βιάζεται : **γιατὶ τόσα βιαστικὸς σήμερα;,** παροιμ. **βιαστικὲς κακὲς πραμάτειες** (τὰ μετὰ σπουδῆς συντελούμενα ἔργα ἀτελῆ).

βιαστικῶς ἐπίρρ., μτγν. κ. νεώτ. μετὰ βίας, βιαίως, καταναγκαστικῶς, μὲ τὸ ζόρι : Σχόλ.Εὐρ.4,93 **βιαστικῶς ἀποπεμπομένη,** Γαλ.5,480 **βιαστικῶς ἀποδείκνυται,** ΕΜ 197,11 **τὸ δὲ μετὰ δυνάμεως καὶ βιαστικῶς τι πράττειν βία εἴρηται·** κ. συγκρ. : **Σέξτ.** Ἐμπ.Μαθ.6,7 **βιαστικώτερον ἐπιτάττειν·** 2) βιαίως, ἁρπακτικῶς : Ἀχμ.Ὀνειροκρ.47 **πλοῦτον ἀλλότριον βιαστικῶς καὶ ἐφαμάρτως κερδήσει·** 3) ἐπὶ τοῦ λόγου, βεβιασμένως, τραχέως : Σχόλ. Φιλόστρ.Ἡρ.484 B· 4) νεώτ. κ. δημ. μετὰ σπουδῆς, μὲ βιάση, μὲ βισσύνη, βιαστικὰ βλ.λ.

βιαστός-ή-όν μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ διὰ τῆς βίας γινόμενος : Λιβάν.4,793,12 **μικρὸν ἐναντίωμα διαλύει τὰς ἄγαν εὐδαιμονίας, ὅταν ἐκ βιαστῶν πραγμάτων καὶ πλεονεξίας συστῇ·** 2) δημ. ὁ ἐνεργήσας τι κατόπιν ἐπιβληθείσης ἐπ' αὐτοῦ βίας, ὁ ἐξαναγκασθείς, ἐκβιασθείς : **τὸ ἔκανε βιαστός, - τὸν πάντρεφαν βιαστό·** 3) ὁμ. ὁ βεβιασμένος, σπρωχτός : **τὸν προβίβασαν βιαστόν.**

βιασύνη (ἡ) δημ. ὑπέρμετρος σπουδή, βία, βιάση, βιάσιμο, ἀνυπομονησία : Ἰω.Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 127 **μὲ τὴν ἀπροσεξία καὶ τὴ βιασύνη σας μπορεῖτε νὰ κάμετε νὰ τὰ χάσωμε ὅλα.**

βιατάς (ὁ) δωρ. ὁ βιαστής, ὁ ἐπιβάλλων διὰ τῆς βίας, ὁ ἰσχυρός, δυνατός : Πίνδ.Π 1,42 **σοφοὶ καὶ χερσὶ βιαταί,** αὐτ.Π 4,236 **βιατὰς ἐξεπόνασ' ἐπιτακτὸν ἀνὴρ μέτρον·** || ἐπὶ τοῦ οἴνου, ὁ δυνατός : Πίνδ.Ν 9,51 **ἀργυρέαισι δὲ νωμάτω φιάλαισι** βιατὰν **ἀμπέλου παῖδα.**

βιατικόν (τὸ) πάπ. τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα.

βιατόρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **λειχήνων τῆς** οἰκογενείας τῶν **πολυτριχιδῶν.**

βιάτωρ Ἡσ. «κυάθιον μικρόν, ἤγουν καχλιάριον»

βιάω βλ. βιῶ.

βιβάζω, μέλλ. **βιβάσω,** ἀττ. **βιβῶ** (κ. *σύνθ.* μετὰ τῶν προθ. διά, ἐν, πρός), ἀόρ. **(ἀν)εβίβασα** (κ. ἀπ-), μέσ. **(ἀνα)βιβάζομαι,** μέλλ. **βιβάσομαι,** ἀττ. **(ἀνα)βιβῶμαι,** ἀόρ. **(ἀν)εβιβασάμην,** παθ. μέλλ. **(δια)βιβασθήσομαι,** ἀόρ. μτχ. **βιβασθείς,** παρακ. **(συμ)βεβίβασται,** μτβ. τ. τοῦ βαίνω, κάμνω τινὰ νὰ βαθῇ, ἀναβιβάζω, ἀνεγείρω, ὑψῶ : Σοφ.ΟΚ 380 **ὡς αὐτίκα Ἄργος ἢ τὸ Καδμείων πέδον τιμῇ καθέξον ἢ πρὸς οὐρανὸν βιβῶν·** || κάμνω τινὰ νὰ βαίνῃ, νὰ βαδίζῃ : Σοφ.Ἰχν.368 **μή με τᾶσδ' ἐξ ὁδοῦ βίβαζε·** 2) ἐπὶ ζῴων, ἄγω τὸ ἄρρεν ἐπὶ τὸ θῆλυ, ἐπιβατεύω, ὀχεύω, βάνω τὰ ζῷα νὰ βατευθοῦν : Ἀριστλ.ΖΙ 573 b,7 **θυῶσαν δὲ οὐ δεῖ εὐθὺς βιβάζειν· εἰ δὲ μή, πάλιν ἀναθυᾷ· ἂν δὲ ὀργῶσαν βιβάσῃ, μία ὀχεία ἀρκεῖ·** || ὁμ. κ. ἐπὶ προσ.· Ἀντιαττ.85,6 « βιβάζειν' τὸ ὀχεύειν' Ἀλκαῖος δ' ἐν Καλλιστοῖ ἐπ' ἀνθρώπου ἔφη »· || παθ. ἐπὶ θήλεος, ὑφίσταμαι ὀχείαν, βατεύομαι : Ἀριστλ.ΖΙ *577 a,29* **τίκτουσα δὲ βιβάζεται ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ,** ΠΔ Λευιτ.18,23 **καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι, μυσαρὸν γάρ ἐστι·** 3) ἀμτβ. Βαρῖν. **« πορεύομαι, περιπατῶ ».**

βίβαντι δωρ. γ' ἐν. τοῦ βίβημι βλ.λ. : Ἐπίγραμμ. λακων.π.Πολυδ.4,102 **χίλιά ποκα βίβαντι.**

βιβαξία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος τι **σκωλήκων,** ὧν λείψανα **εὑρέθησαν ἐν στρώμασι τοῦ** παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βιβάρι(ον) (τὸ) μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **διβάρι κ. λιβάρι** κ. **ἰβάρι** (λατ.) ἰχθυοτροφεῖον, **περίφρακτος** θαλάσσιος χῶρος ἐν ᾧ ἐκτρέφονται ἰχθύες : Προκ. 2,115,Χρυσόβουλλοι Λόγοι ἐν Σάθ.1,216 **ζευγηλατεῖον εἰς τὴν παραλιμνίαν τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος . . μετὰ τῶν ἐκεῖσε βιβαρίων,- τὰ βιβάρια Λευκάδας - Μεσολογγίου.**

βιβάς-ᾶσα-άν, ρ. βίβημι, βαίνω : Ἰλ.Η 213 **ἤιε μακρὰ βιβάς** (μὲ μεγάλα βήματα), αὐτ.Ν 371 **ὕψι βιβάντα,** Ὀδ.Λ 539 **μακρὰ βιβᾶσα** (δ.γρ. βιβῶσα).

βιβάσθω ἄχρ. ρ. ἐν χρ. μ. κατὰ μτχ. **βιβάσθων** βηματίζω : Ἰλ.Ν 809 **Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο, μακρὰ βιβάσθων** (προχωρῶν μεγάλοις βήμασι).

βιβασιέρη (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ροδοειδῶν.**

βίβασις-εως (ἡ) εἶδας λακωνικῆς ὀρχήσεως· Πολυδ.4,102 « βίβασίς τι ἦν εἶδας λακωνικῆς ὀρχήσεως· .. ἔδει δὲ ἅλλεσθαι καὶ ψαύειν τοῖς ποσὶ πρὸς τὰς πυγάς)· 2) γλωσσ. ἰδίως ἐπὶ ζῴων, ὀχεία, συνουσία, βάτεμα· 3) Ἡσ. « κοίτη, στιβάς ».

βιβάσκω βαίνω, βαδίζω : Ὑμν.Ἀπόλλ.133 **ὡς εἰπὼν ἐβίβασκεν ἐπὶ χθονός.**

βιβαστής (ὁ) γλωσσ. ὀχευτής, **τὸ ἄρρεν ζῷον, τὸ** βατεῦον, ὁ σπαρίτης.

βιβάτσε νεώτ. (ἰταλ.) μουσικὸς ὅρος σημαίνων ζωηρὰν ρυθμικὴν ἀγωγήν, ταχυτέραν κατά τι τῆς τοῦ **ἀλλέγρο** καὶ ἰσοταχῆ σχεδὸν πρὸς τὴν τοῦ **πρέστο.**

βιβατσίσσιμο νεώτ. (ἰταλ.) μουσικός ὅρος ἐκφράζων ζωηροτάτην ρυθμικὴν ἀγωγήν, ἀνάλογος πρὸς τὴν **πρεστίσσιμα.**

βιβάω ποι. τ. τοῦ βαίνω βαδίζω, προχωρῶ μὲ μεγάλα βήματα : Ὑμν.Ἑρμ.225 **πέλωρα βιβᾷ** (προχωρεῖ μὲ μεγάλα βήματα)· ἀλλαχοῦ μόνον ἐν τῇ μτχ.: Ἰλ.Γ 22 **ἐρχόμενον προπάροιθεν ὁμίλου μακρὰ βιβῶντα** (Ἀρίσταρχας βιβάντα).

βιβέριος (ὁ) μτγν. (λατ.) οἰνοπότης : Δίων Χ 2,616 (περὶ τοῦ αὐτοκράτορας Τιβερίου)· **πρβλ.** δημ. μπέβας.

βιβέρρα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μοσχαγαλιδῶν**, ἅ. μοσχογαλῆ.

βιβερραβῖναι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. ὑποοικογένεια ἀρπακτικῶν θηλαστικῶν ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **μιακιδῶν** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιβερράβος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς ὑπαοικογενείας τῶν **βιβερραβιδῶν** ἀπαντῶν μ. **ἐν** ἀπολιθώσει.

βιβερσταῖνια (ἡ) νεώτ. **βοταν.** γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **γερανιιδῶν.**

βίβημι ποι. τ. τοῦ βαίνω, ἐν χρ. μόν. κατὰ τὴν μτχ. βιβὰς βλ.λ. κ. γ΄ ἐν. πρόσ. βίβαντι βλ.λ.

βιβιάνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **σολαριειδῶν** ἀπαντῶν μ. **ἐν** ἀπολιθώσει.

. **βιβιανίτης** (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν τοῦ σιδήρου κρυσταλλούμενον κατὰ τὸ** μονοκλινὲς **σύστημα, χρώματος** λευκοῦ ἢ ἄχροιν.

βιβιίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων **τοῦ** ἀθροίσματος τῶν **μυζητικῶν.**

βίβιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος **ἐντόμων** διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **βιβιιδῶν.**

βιβιονίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. βιβιίδαι βλ.λ.

βιβιπάρα (ἡ) νεώτ. ζωολ. παραλλαγὴ τοῦ γένους παλουδίνης, τῶν **κτενοβραγχίων γαστεροπόδων,** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπαλιθώσει.

βιβίπαρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. **τὸ** ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντῶν **γένος** βιβιπάρα **βλ.λ.**

βιβλαρίδιον (τὸ) ὑποκορ. τῆς λ. βίβλος μικρὸς κύλινδρος βιβλίνου χάρτου : ΚΔ Ἀπ.10,8 **ὕπαγε λάβε τὸ βιβλαρίδιον τὸ ἀνεῳγμένον** (δ.γρ. βιβλιδάριον).

βιβλάριον (τὸ) ὑποκορ. τῆς λ. βίβλος, βιβλαρίδιον, βιβλιαρίδιον, βιβλιδάριον βλ.λ., μικρὸς κύλινδρος βιβλίνου χάρτου : Λουκίλλ.ἐν ΑΠ 11,78 **τῶν σητοκόπων βιβλαρίων τὰ κάτω,** Πάπ.

βιβλείδιον (τὸ) Ἐπιγρ.πάπ. βιβλίδιον βλ.λ.

βιβλιαγράφος (ὁ) ὁ βιβλιογράφος βλ.λ.: Κρατῖν.249.

βιβλιαίγισθος μτγν. ὡς ἐμπαικτικὴ προσωνυμία κακοῦ λογοκλόπου : ΕΜ 198,20 **βιβλιαίγισθος Ἀνδρέας ὁ ἰατρὸς ἐπεκλήθη ὑπὸ Ἐρατοσθένους· ὅτι λάθρα αὐτοῦ τὰ βιβλία μετέγραφε.**

βιβλιακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ βιβλία, ὁ ἐν τοῖς βιβλίοις ὢν ἢ ὁ ἐκ τῶν βιβλίων προερχόμενος : Πορφ.Βί.Ἀπολλ.316 **ἄχρι συντάξεων προάγουσι βιβλιακῶν,** Ἰουλ.ἐν ΑΠ 7,594 **βιβλιακῶν μυριάσιν σελίδων,** Σουΐδ.ἐν λ.Τήλεφος **βιβλιακῆς ἐμπειρίας βιβλία γ΄ ἔγραφε·** 2) ὁ περὶ τὰ βιβλία ἐντριβής, ἔμπειρος, ὁ πολυμαθὴς ἐκ τῶν βιβλίων : Πλούτ.Ρωμ.12 **κατὰ Βάρρωνα τὸν φιλόσοφον** ἄνδρα Ρωμαίων **ἐν ἱστορίᾳ βιβλιακώτατον·** 3) ἐν κακῇ σημ. ὁ σχολαστικός, μικρολόγος : Ἀθην.1,22 Δ **πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλῳ βιβλιακοὶ χαρακῖται ἀπείριτα δηριόωντες Μουσέων ἐν ταλάρῳ·** 4) ὁ μὴ στηριζόμενος ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ὁ ἔξω πραγματικότητος : Πολύβ.12,25 h,3 τὸ δ' αὐτὸ **συμβαίνει καὶ Τίμαιον καὶ καθόλου τοὺς ἀπὸ ταύτης τῆς βιβλιακῆς ἕξεως ὁρμωμένους.**

βιβλιαράκι (τὸ) δημ. μικρὸν βιβλίον.

βιβλιαρίδιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. βιβλάριον, μικρὸς κύλινδρος βιβλίνου χάρτου : Γαλ.16,5· ‖ μσν. γεν. μικρὸν βιβλίον, βιβλιαράκι : Δσπ.Καισ.ἐν Σάθ.3,113 **αὐτὸς ἔχει τυπωμένον καὶ βιβλιαρίδιον, βοσκὸς λογικῶν προβάτων, λεγόμενον.**

βιβλιάριο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ βιβλάριον, μικρὸς κύλινδρος βιβλίνου χάρτου, μικρὸν βιβλίον : Ἀντισθέν.π.Διογ.Λ 6,3· 2) νεώτ. κ. δημ. πιστοποιητικὸν εἰς σχῆμα βιβλίου μικροῦ· ‖ εἰδ. **βιβλιάριο(ν) ἀτομικό(ν)** (τὸ) ἐν ᾧ καταγράφονται τὰ σωματικὰ καὶ ἄλλα γνωρίσματα τοῦ ὁπλίτου κατὰ τὴν ἐν τῷ στρατῷ κατάταξιν αὐτοῦ καὶ αἱ ποικίλαι ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ μεταβολαί· ‖ **βιβλιάριον ὑγείας** ἐμφαῖνον τὴν κατάστασιν ὑγείας τοῦ κατόχου ὁπλίτου, ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου· ‖ **βιβλιάριο(ν) ἐκλογικό(ν)** τὸ βεβαιωτικὸν τῶν ἐκλογικῶν δικαιωμάτων τοῦ ψηφοφόρου πολίτου· ‖ **βιβλιάριον τραπέζης** ἢ **καταθέσεων** τὸ ἐν ᾧ καταγράφονται αἱ κατὰ καιροὺς καταβολαὶ καὶ ἀπολήψεις καταθέτου τινός· 3) εἰδ. νεώτ. μουσ. τευχίδιον τοῦ κειμένου μελοδράματος, λιμπρέττο βλ.λ.· 4) νεώτ. σημειωματάριον πρὸς καταγραφὴν διαφόρων σημειώσεων.

βιβλιατρική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τοῦ καθαρισμοῦ, ἐπιδιορθώσεως καὶ ἀνακαινίσεως τῶν βιβλίων.

βιβλιαφόρος-ον μτγν. ὁ φέρων, ὁ κομίζων ἐπιστολάς, γράμματα, ὁ γραμματοκομιστής : Πολύβ. 4,22,2 **ὑστερήσας δὲ τοῦ καιροῦ ἀπέστειλε βιβλιαφόρους πρὸς πάντας τοὺς συμμάχους.**

βιβλιδάριον (τὸ) κ. μσν. βιβλιάριον, μικρὸς χειρογράφου κύλινδρος ἐκ χάρτου βιβλίνου : Ἀριστφ. ἀπ.756, Ἀγάθαρχ.3, ΚΔ Ἀπ.10,8 **ὕπαγε λάβε τὸ βιβλιδάριον τὸ ἀνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου** (δ.γρ. βιβλαρίδιον)· 2) μσν. γεν. μικρὸν βιβλίον, βιβλιαράκι : Δημήτρ.Προκόπ. ἐν Σάθ.3,483 **πνευματικὸν ὄργανον περὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος.. πολύτιμον βιβλιδάριον,** Γεωργ.Μοναχ. Χρονογρ.Προοιμ.1 **τοῦτο δὲ τὸ μικρὸν καὶ πανευτελὲς βιβλιδάριον ἐξεθέμεθα.**

βιβλίδιον (τὸ) ἐπιγρ. κ. πάπ. κ. **βιβλείδιον,** ὑποκ. τῆς λ. βιβλίον, μικρὸν βιβλίον βλ.λ.1) : Δημ.1283 **ἐν γραμματειδίῳ δυοῖν χαλκοῖν ἐωνημένῳ καὶ βιβλιδίῳ μικρῷ πάνυ τὴν ὁμολογίαν καταλέλοιπε,** Πολύβ.24,2,5 **τοῦ δὲ..** καὶ **προτείναντός τι βιβλίδιον οὐ μέγα, λέγειν αὐτὸν** ἐκέλευσεν (δ.γρ. βυβλίδιον), Ἐπιγρ. **ὁ ἐπὶ βιβλιδίων** καὶ **ἀναγνώσεως ῥωμαῖος ἱππεύς·** 2) πάπ. αἴτησις : Πάπ. **δοθέντων μοι βιβλιδίων,** ὁμ. Πάπ. **ἐπιδοὺς τὸ βιβλίδιον·** 3) πάπ. ἀγγελία θανάτου, νεκρώσιμον· 4) πάπ. ὑπηρεσιακὴ **πληροφορία,** ἔκθεσις ἑνὸς ὑπαλλήλου πρὸς ἄλλον : **Πάπ. ὁ τοῦ νόμου ἐκλογιστὴς ἐν ᾧ ἀνέπεμψε βιβλιδίῳ·** 5) διαταγὴ προϊσταμένου ὑπαλλήλου : Πάπ. βιβλείδιον τοῦ ἡγεμόνος.

βιβλιεκδότης (ὁ) νεώτ., θηλ. βιβλιεκδότις -ιδος ὁ ἐκδότης βιβλίων, ὁ ἀναλαμβάνων τὴν δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως καὶ κυκλοφορίας βιβλίων.

βιβλιεκδοτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἔκδοσιν βιβλίων : **βιβλιεκδοτικὸς οἶκος,** βιβλιεκδοτικὴ **ἑταιρεία.**

βιβλιεκδοτικῶς ἐπίρρ. ἀπὸ ἀπόψεως βιβλιεκδοτικῆς βλ.λ., κατὰ τρόπον βιβλιεκδοτικόν.

βιβλιεμπορία (ἡ) νεώτ. ἐμπόριον ἔχον ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ τὴν ἔκδοσιν καὶ διάδοσιν τοῦ βιβλίου,

βιβλιέμπορος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἐμπορευόμενος βιβλία, ὁ ἔχων ἐπάγγελμα τὴν βιβλιεμπορίαν.

βιβλιεμπορικός-ή-όν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιβλιεμπορίαν βλ.λ.

βιβλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βίβλον ἤτοι τὴν Ἁγίαν γραφήν: **βιβλικοὶ ἥρωες, - βιβλικαὶ σκηναὶ**; παραστάσεις εἰκονογραφικαὶ ἔχουσαι θέματα ληφθέντα ἐκ τῶν διηγήσεων τῆς Ἁγ. Γραφῆς), - **βιβλικὴ ἀρχαιολογία, - βιβλικὴ γεωγραφία, - βιβλικὴ ἑταιρεία** (ἑταιρεία ἔχουσα σκοπὸν τὴν ἔκδοσιν καὶ **εὐρυτέραν** διάδοσιν τῆς Βίβλου, τῶν Γραφῶν).

βίβλινος-ον Ἐπιγρ. κ. -η-ον ὁ κατεσκευασμένος ἐκ βίβλου βλ.λ.: ΠΔ Ἡσ.18,2 **ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσσῃ ὅμηρα, καὶ ἐπιστολὰς** βιβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος, Πάπ. **βίβλινοι ζυγίδες**, πρβλ. βύβλινος· 2) ἐπὶ οἴνου· Ἀθήν.1,31 «καλεῖται δ' οὕτως ἀπό τινος χωρίου οὕτω προσαγορευομένου .. Ἐπίχαρμος **δὲ** ἀπό τινων ὀρῶν βιβλίνων φησὶν ὠνομάσθαι. Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θρᾴκης φησὶν εἶναι χώραν τὴν Βιβλίαν .. εἴη μὲν οὖν ὁ παρὰ Σικελιώταις γλυκὺς καλούμενος Πόλλιος ὁ βίβλινος οἶνος», Σουΐδ.«ὁ αὐστηρός, ἀπὸ βιβλίνης καλουμένης Θρᾳκίας ἀμπέλου»: Ἡσίοδ.Ἔργ.588 **ἀλλὰ τότ' ἤδη εἴη πετραίη τε σκιὴ καὶ βίβλινος οἶνος**, Εὐρ.Ἴων 1194 **κρατῆρας ἱεροῦς βιβλίνου τε πώματος**.

βιβλιοβριθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ βρίθων βιβλίων.

βιβλιογνώμων (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ ἐκφέρῃ μετὰ κύρους γνώμην ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐκδόσεων, τῆς ἀγοραστικῆς τιμῆς κτπ. τῶν βιβλίων.

βιβλιογνωσία (ἡ) νεώτ. ἡ γνῶσις τῆς ἱστορίας, τῶν ἐκδόσεων, τοῦ ποιοῦ τοῦ περιεχομένου, τῆς ἀγοραστικῆς τιμῆς κτπ. τῶν βιβλίων.

βιβλιογνώστης (ὁ) νεώτ., θηλ. -στρια ὁ γνωρίζων τὴν ἱστορίαν, ἀξίαν, τιμὴν κτπ. τῶν βιβλίων.

βιβλιογνωστικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιβλιογνωσίαν βλ.λ.

βιβλιογραφία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ γραφή, ἡ ἀντιγραφὴ τῶν βιβλίων: Διογ.Λ.7,36 **οἰκέτην ἕνα τῶν εἰς βιβλιογραφίαν πεμπομένων**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀναγραφὴ βιβλίων ἢ πραγματειῶν, ἀναφερομένων εἰς θέμα ὡρισμένον μετὰ πληροφοριῶν χρόνου, τόπου ἐκδόσεως, σχήματος, ἀριθμοῦ σελίδων κλπ.· 3) ὁμ. ἡ ἐν τῷ ἡμερησίῳ ἢ περιοδικῷ τύπῳ ἁπλῆ ἢ μετὰ συντόμου περιγραφῆς ἀγγελία τῶν νεωστὶ ἐκδιδομένων βιβλίων.

βιβλιογραφικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ.δημ. ὁ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν ἀναφερόμενος βλ.λ.2),3),4): **βιβλιογραφικὸν σημείωμα, - βιβλιογραφικὸν δελτίον, - βιβλιογραφικὴ ἔρευνα,- βιβλιογραφικὰ σημειώματα**.

βιβλιογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν βιβλιογραφίαν βλ.λ. 2),3),4): **ἀνέφερε τὰ ἔργα τοῦ διαρισθέντος καθηγητοῦ βιβλιογραφικῶς**.

βιβλιογράφος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ ἀντιγραφεὺς χειρογράφων, βιβλίων: Ἀντιφάν.197, Λουκ.Ἀπαιδ.24 **σὺ δ' οἴει συνήγορον κοινὸν καὶ μάρτυρα ἔσεσθαί σοι τὸν Ἀττικὸν καὶ Καλλῖνον τοὺς βιβλιογράφους** (δ. γρ. βιβλιογράφους), πρβλ. Φρύν.67· 2) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν βιβλιογραφίαν, ὁ ἔχων εἰδικότητα εἰς τὰς βιβλιογραφικὰς ἐργασίας: **εἶναι δεινὸς βιβλιογράφος**.

βιβλιογραφῶ-έω μαν. γράφω βιβλία ἢ ἀντίγραφα χειρόγραφα: Εὐστ.Πονημ.281,10 **μὴ καὶ πλατὺ μάλα βιβλιογραφήσειν εὑρήσω, αὐτ.180,74 ἀναγκάζοιτο ἂν βιβλιογραφεῖν**.

βιβλιοδανειστήριον (τό) νεώτ. ὀργανισμὸς δανείζων εἰς τὸ κοινὸν βιβλία δωρεὰν ἢ ἀντὶ μικροῦ τιμήματος διὰ τὴν κατ' οἶκον μελέτην· 2) τὸ ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις διατεθειμένον γραφεῖον διὰ τὸν ἐκτὸς αὐτῶν δανεισμὸν τῶν βιβλίων.

βιβλιοδεσία (ἡ) νεώτ. ἡ ἕνωσις καὶ συρραφὴ φύλλων χειρογράφου ἢ βιβλίου, τευχῶν συγγράμματος ἢ περιοδικοῦ καὶ ἡ ἐπικάλυψις αὐτῶν διὰ προστατευτικοῦ στερεοῦ περικαλύμματος κατὰ τὰ ἀκραῖα ἐξωτερικὰ φύλλα καὶ τὴν ράχιν, ἡ βιβλιοδέτησις, τὸ στάχωμα, τὸ κότσωμα.

βιβλιοδετεῖον (τό) νεώτ. ἐργαστήριον τοῦ βιβλιοδέτου· ‖ τὸ κατάστημα τὸ ὁποῖον ἀναλαμβάνει βιβλιοδετικὰς ἐργασίας.

βιβλιοδέτημα-ατος (τό) νεώτ. ἡ βιβλιοδέτησις βλ.λ.

βιβλιοδέτης (ὁ) μαν., νεώτ. κ.δημ., θηλ. -τις κ. -τρια ὁ δένων βιβλία, ὁ ἔχων ἐπάγγελμα τὴν βιβλιοδετικήν: Ἰω.Καμνηνὸς Περιγρ.Ἁγ.Ὄρους 457 **εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους βιβλιοδέτες**.

βιβλιοδέτησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βιβλιοδετῶ, ἡ βιβλιοδεσία, τὸ βιβλιοδέτημα: **βιβλιοδέτησις πολυτελὴς - ἀκαλαίσθητος**.

βιβλιοδετικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος, ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βιβλιοδέτην ἢ τὴν βιβλιοδέτησιν βλ.λ.: **βιβλιοδετικὴ μηχανή, - βιβλιοδετικὰ ἐργαλεῖα - εἴδη, - βιβλιοδετικὸν κατάστημα**· 2) οὐσ. ἡ **βιβλιοδετικὴ** ἡ τέχνη τῆς βιβλιοδετήσεως, ἡ βιβλιοδεσία· 3) οὐσ. **τὰ βιβλιοδετικὰ** τὰ ἔξοδα, τὸ ἀντίτιμον τῆς βιβλιοδεσίας.

βιβλιοδετῶ-έω νεώτ. δένω βιβλία, χειρόγραφα, τεύχη εἰς τόμον περιβάλλων **διὰ** στερεοῦ **προστατευτικοῦ** καλύμματος.

βιβλιοδοσία (ἡ) νεώτ. ἡ δόσις, δωρεὰν διανομὴ ἢ δανεισμὸς βιβλίων.

βιβλιοεκδότης (ὁ) νεώτ. βιβλιεκδότης βλ. λ.

βιβλιοεκδοτικός-ή-όν νεώτ. βιβλιεκδοτικὸς βλ.λ.

βιβλιοέμπορος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐμπορευόμενος βιβλία, ὁ βιβλιέμπορος βλ.λ.

βιβλιοθηκάριος (ὁ) νεώτ. ὑπάλληλος βιβλιοθήκης εἰς ὃν εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ ταξινόμησις, ἡ ἐπιστασία, ἡ συντήρησις, ἡ φύλαξις τῶν βιβλίων.

βιβλιοθήκη (ἡ) μαν., νεώτ. κ. δημ. ἡ θήκη βιβλίων, ἑρμάριον ἢ ἄ. κατασκεύασμα πρὸς ταξιθέτησιν κατὰ σύστημα βιβλίων: Κρατῖν.Νεώτ.11 (γρ. βυβλ-), Ἀθήν.5,203 Ε **περὶ δὲ βιβλίων πλήθους καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς καὶ τῆς εἰς τὸ Μουσεῖον συναγωγῆς**· 2) οἴκημα ἐν ᾧ κατὰ σύστημα ἐντὸς εἰδικῶν θηκῶν ἔχουσι ταξινομηθῆ βιβλία καὶ διατίθενται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κοινοῦ: Πολυβ.12,27,4 **πόλιν ἔχουσαν ὑπομνημάτων πλῆθος ἢ βιβλιοθήκην που γειτνιῶσαν**, Διόδ.Σ.1,49 **ἑξῆς δ' ὑπάρχειν τὴν ἱερὰν βιβλιοθήκην, - ἐθνικὴ βιβλιοθήκη, - βιβλιοθήκη τοῦ Βατικανοῦ, - Ἀμβροσιανὴ** - ἰδιωτικὴ βιβλιοθήκη· 3) τὸ σύνολον τῶν βιβλίων, ἅτινα ἔχει τις ὑπὸ τὴν κατοχήν του: Στράβ.13,1,54 **διαδεδεγμένος δὲ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Θεοφράστου, ἐν ᾗ ἦν καὶ ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους, - ὁ δάσκαλος τοῦ χωριοῦ μας ἔχει** πλούσια **βιβλιοθήκη**· 4) εἰδ. **βιβλιοθήκη Ἀ**πολλοδώρου μυθολογικὸν ἔργον περὶ **γενέσεως** τῶν θεῶν καὶ τῆς γενεαλογίας τῶν παλαιῶν γενῶν ‖ **Διοδώρου βιβλιοθήκη** ἔργον ἱστορικὸν Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, πραγματευόμενον τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν ἄ. καθολικὴ ἱστορία· ‖ **βιβλιοθήκη τοῦ Φωτίου** ἔργον τοῦ πατριάρχου **Φωτίου**, περιέχον κρίσεις καὶ ἀπανθίσματα 280 συγγραφέων, ἄ. Μυριόβιβλος· 5) νεώτ. κ. δημ. σειρὰ ἔργων ἐκδιδομένων δαπάναις χορηγοῦ τινος: **Μαράσλειος βιβλιοθήκη, - Ζωγράφειος βιβλιοθήκη**· 6) νεώτ. σειρὰ ἐκδιδομένων ἔργων ἀναφερομένων εἰς εἰδικόν τινα κλάδον τῆς ἐπιστήμης ἢ τῆς τέχνης: **φιλοσοφικὴ βιβλιοθήκη τοῦ Φέξη, - λαο**γραφικὴ βιβλιοθήκη, - ἰατρικὴ βιβλιοθήκη, - **λο**γοτεχνικὴ **βιβλιοθήκη**, - μεσαιωνικὴ **βιβλιοθήκη τοῦ Σάθα**· 7) ἀρχεῖον πρὸς ἐπίσημον ἀναγραφὴν διαφόρων γεγονότων: ΠΔ Ἐσθ.2,23 **καὶ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ**, Πάπ. **βιβλιοθήκη ἐγκτήσεων**, ὁμ. Πάπ. βιβλιοθήκη **δημοσίων λό-**

γων· 8) κ. νεώτ. μτφ. ἐπὶ προσ. πολυμαθής, εὐρυμαθής: Εὐνάπ.Βί.Σοφ.456 Β **ἔμψυχος βιβλιοθήκη** (περὶ τοῦ Λογγίνου), - **αὐτὸς εἶναι ζωντανὴ βιβλιοθήκη**, - κινητὴ βιβλιοθήκη.

βιβλιοθηκολόγος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς ἀσχολούμενος περὶ τὰ ζητήματα τῶν βιβλιοθηκῶν.

βιβλιοθηκομανής-οῦς (ὁ,ἡ) ὁ μετὰ πολλοῦ ζήλου, πάθους ἀγοράζων ἢ ἄλλως πως προσκτώμενος βιβλία πρὸς κατάρτισιν ἰδίας ἑαυτοῦ βιβλιοθήκης· πρβλ. βιβλιοθήρας.

βιβλιοθηκονομία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη περιλαμβάνουσα τὸ σύνολον τῶν θεωρητικῶν καὶ τεχνικῶν γνώσεων, τῶν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τὴν διοίκησιν αὐτῶν ἀναφερομένων.

βιβλιοθήρας (ὁ) ὁ ἀναζητῶν, θηρεύων βιβλία σπάνια ἢ ἄ. πολύτιμα καὶ ἀγοράζων αὐτά, ἰδίως εἰς τιμὴν εὐκαιρίας· πρβλ. βιβλιοθηκομανής.

βιβλιοκαπηλία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. κ. **βιβλιοκαπηλεία** ἡ καπηλία τοῦ βιβλίου, ὁ ἀνήθικος χρηματισμὸς διὰ τῆς ἐκδόσεως καὶ πωλήσεως βιβλίων ἀτέχνως γεγραμμένων, ἰδίως δὲ φαύλου περιεχομένου· ‖ γεν. ὁ αἰσχροκερδῶν ἐν ἐκδόσεσι βιβλίων μεγάλης καταναλώσεως: **ἡ βιβλιοκαπηλεία τῶν διδακτικῶν βιβλίων - ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.**

βιβλιοκαπηλικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βιβλιοκάπηλον ἢ τὴν βιβλιοκαπηλίαν βλ.λ.: **βιβλιοκαπηλικὰ τεχνάσματα.**

βιβλιοκαπηλικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον βιβλιοκαπηλικὸν βλ.λ.

βιβλιοκάπηλος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔμπορος βιβλίων: Λουκ.Ἀπαιδ.24 **τίς δὲ τοῖς ἐμπόροις καὶ τοῖς βιβλιοκαπήλοις ἤρισεν ἂν περὶ παιδείας τοσαῦτα βιβλία ἔχουσι καὶ** πωλοῦσιν· 2) νεώτ. ὁ ἐκδίδων καὶ πωλῶν βιβλία προχείρως καὶ κακοτέχνως γεγραμμένα καὶ ἰδίως περιεχομένου ἀνηθίκου, πρὸς χρηματισμὸν αὐτοῦ· 3) ὁμ. ὁ ἐκμεταλλευόμενος, ἀνατυπῶν, βιβλία ξένα πρὸς ἴδιον κέρδος· 4) γεν. ὁ αἰσχροκερδῶν ἐν ἐκδόσεσι βιβλίων μεγάλης καταναλώσεως· πρβλ. βιβλιοκαπηλία.

βιβλιοκλοπία (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βιβλιοκλόπου.

βιβλιοκλόπος (ὁ) νεώτ. ὁ κλέπτων βιβλία· 2) μτφ. συγγραφεὺς ἀντιγράφων βιβλία ἄλλων συγγραφέων καὶ παρουσιάζων ταῦτα ὡς ἴδια ἔργα.

βιβλιοκρισία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ κρίσις συγγράμματος ἐπιστημονικοῦ, λογοτεχνικοῦ ἢ ἄλλου ἔργου ἐκδοθέντος εἰς βιβλίον ἢ εἰς τὸν ἡμερήσιον καὶ περιοδικὸν τύπον.

βιβλιοκρίτης (ὁ) νεώτ. κ. **βιβλιοκριτής** ὁ εἰδικὸς εἰς τὴν κριτικὴν τῶν βιβλίων· 2) εἰδ. μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, εἰς ἣν εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ κρίσις τῶν ὑποβαλλομένων σχολικῶν βιβλίων.

βιβλιοκριτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιβλιοκρισίαν ἢ τὸν βιβλιοκρίτην βλ.λ.: **βιβλιοκριτικὰ σημειώματα - δημοσιεύματα**· 2) οὐσ. **ἡ βιβλιοκριτική** ἡ εἰδικότης τοῦ κρίνειν βιβλία, ἡ βιβλιοκρισία· 3) οὐσ. τὰ **βιβλιοκριτικὰ** τὸ διὰ τὴν κρίσιν βιβλίου καταβαλλόμενον **ποσόν**· ‖ ἡ ἀμοιβὴ τοῦ συντάκτου βιβλιοκρισιῶν **εἰς ἐφημερίδας, περιοδικὰ** κττ.

βιβλιολάθας (ὁ) μτγν. ὁ διὰ τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν συγγραμμάτων, ἅτινα ἔγραφε γενόμενος ἐπιλήσμων ἰδίων ἔργων, ἐπώνυμον σκωπτικὸν τοῦ γραμματικοῦ Διδύμου: Ἀθήν.4,139 C **καλεῖ δὲ τοῦτον ὁ Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος βιβλιολάθαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδωκε συγγραμμάτων.**

βιβλιολατρεία (ἡ) νεώτ. κ. -τρία ἡ μέχρι λατρείας ἀγάπη τῶν βιβλίων· 2) ἡ λατρεία ἱεροῦ βιβλίου ὡς ἡ ἐν ταῖς Ἰνδίαις λατρεία τῶν Βεδῶν.

βιβλιολάτρης (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. **-τρις -τριδος** δημ. **-ισσα** ὁ λίαν ἀγαπῶν τὰ βιβλία, ὁ μέχρι λατρείας **ἀγαπῶν τὰ βιβλία.**

βιβλιολατρία (ἡ) νεώτ. κ. **βιβλιολατρεία** βλ.λ.

βιβλιολογία (ἡ) νεώτ. αἱ γνώσεις, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸ ὑλικὸν μέρος τῶν βιβλίων ἤτοι σύνθεσιν καὶ κατασκευὴν αὐτῶν, σύμβολα καὶ ἐμβλήματα τῶν παλαιῶν τυπογράφων, τρόπον συντάξεως τῶν βιβλιογραφικῶν καταλόγων κλπ.

βιβλιολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιβλιολογίαν βλ.λ.

βιβλιολόγος-ον νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν βιβλιολογίαν βλ.λ.

βιβλιομανής-οῦς (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ μανιώδης συλλέκτης βιβλίων, ἰδίως σπανίων ἢ ἄ. πολυτίμων.

βιβλιομανία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. **ἡ διάθεσις, τὸ** πάθος τοῦ βιβλιομανοῦς βλ.λ.

βιβλιομανικός-ή-όν νεώτ. ὁ βιβλιομανὴς βλ.λ.· 2) ὁ ἀναφερόμενος **εἰς** τὴν βιβλιομανίαν βλ.λ.

βιβλιομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ **τῶν βιβλίων** καὶ δὴ τῶν θρησκευτικῶν μαντεία.

βιβλιομάντης (ὁ) νεώτ. ὁ **βιβλιόμαντις βλ.λ.**

βιβλιομαντική (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ **τῶν βιβλίων** μαντική, ἡ βιβλιομαντεία βλ.λ.

βιβλιόμαντις-εως (ὁ) νεώτ. κ. **-άντης** θηλ. **-ις κ. -ισσα** ὁ ἐκφέρων μαντείας ἐκ περικοπῶν **βιβλίων** ἰδίως θρησκευτικῶν ἢ μυστικῶν.

βιβλιομαχῶ πάπ. μάχομαι διὰ βιβλίου.

βιβλίο(ν) (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ λωρίς, ἡ ταινία τοῦ φυτοῦ βίβλος: Θεόφρ.Φ14,84. 2) γραμματεῖον χρήσιμον πρὸς γραφήν, πινακίδιον πρὸς γραφήν: Ἡρ.1,123 **ἐσέθηκε βιβλίον, γράψας τά οἱ ἐδόκεε,** ΠΔ Τωβ.7,14 **καὶ λαβὼν βιβλίον ἔγραφε συγγραφὴν καὶ ἐσφραγίσατο**· 3) νεώτ.κ. δημ. φύλλα χάρτου συνερραμμένου εἰς ἓν ὅλον, πρὸς ἔγγραφην ἢ ἀντιγραφήν, οἷον λογαριασμῶν, πρακτικῶν, ἀποφάσεων, διαταγῶν, ἐπιστολῶν, ἐκθέσεων ἢ περιλήψεων πεπραγμένων, ἐγγράφων ὑποβαλλομένων εἰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ὑπηρεσίας κττ.: **βιβλία λογιστικά, - βιβλίον ταμείου-συνεδριάσεων - συνελεύσεων-πρωτοκόλλου - διεκπεραιώσεως - ἀντιγραφῆς** ἐπιστολῶν - **καταδίκων - ὑποδίκων**· 4) ἐκκλ. μτφ. **βιβλίον θεοῦ - τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου,** ἡ τοῦ Θεοῦ δθ. κ. τοῦ Ἰησοῦ παντογνωσία, ἐν ᾗ διατηροῦνται ὡσεὶ ἐν βίβλῳ καταγεγραμμένα πάντα τὰ τοῦ κόσμου κ. **εἰδ.** ἡ ὑπὸ τῆς θείας ταύτης παντογνωσίας μνήμη τῶν ἐναρέτων: ΚΔ Ἀπ.13,8 ὧν οὐ γέγραπται **τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου,** Θ Λειτ. Ἀκολ. τῆς Θ Μεταλ. Εὐχὴ Συμεὼν Ν Θεολόγου 43 **ἐπὶ τὸ βιβλίον δέ σου, καὶ τὰ μήπω πεπραγμένα, γεγραμμένα σοι τυγχάνει**· 5) τὸ γεγραμμένον **ἐπὶ** βιβλίου, τὸ ἔγγραφον: Πάπ. **τὰ τῆς τάξεως βιβλία,** ὁμ. **τὰ ἐν ταῖς ἀρχείοις βιβλία** (τὰ ἔγγραφα τῶν ἀρχείων),- **βιβλία** ἐφιδεῖν (θεωρῆσαι)· κ. νεώτ. βιβλίον **χειροτονίας** (τὸ πρακτικὸν τῆς χειροτονίας)· 6) εἰδ. πάπ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς δίκας, πρὸς **ἐναγκάς** ἢ ἄ. δοσοληψίας κττ. ἔγγραφον δικαιοπραξίας ἢ ἀποδεικτικὸν ἢ ἀναφορὰ ἢ δικόγραφον κττ.: Πάπ. **τοῦ εἰσδοθέντος βιβλίου τὸ ἀντίγραφον,** ὁμ. **ἐπιδίδομεν τάδε τὰ βιβλία** (κοινοποιοῦμεν τὴν παροῦσαν ἀγωγήν), ὁμ. **βιβλία πεμπόμενα εἰς Ἀλεξάνδρειαν** (ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα ἢ ἐπιστολαί)· ‖ Σουΐδ. «ἐπιστολή»: Ἀππ.1,149,23 **βιβλία ἐσφραγισμένα** (ἐπιστολαί)· 7) εἰδ. βιβλίον **ἀποστασίου** τὸ διαζύγιον, τὸ διαζευκτήριον ἔγγραφον: ΚΔ Ματθ.19,7, πρβλ. ἀποστάσιον· 8) ἄνευ ὑποκ. ἐννοίας, ἡ βίβλος ἤτοι τὸ ἐν βιβλίνῳ κυλίνδρῳ χειρόγραφον σύγγραμμα, δθ. κατὰ συνεκδοχὴν γεν. πᾶσα συγγραφή: Πλάτ.Ἀπ.26 Δ **τὰ Ἀναξαγόρου βιβλία τοῦ Κλαζομενίου γέμει τούτων τῶν λόγων,** Ἀθήν.3,72 Α **ὅτι Καλλίμαχος ὁ γραμματικὸς τὸ μέγα βιβλίον ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ,** Πάπ. **ἐκομισάμην τὰς κίστας σὺν τοῖς βιβλίοις, - βιβλίον εἰς ἀναγινώσκειν** (ἀναγνωστικόν)

-βιβλία χριστιανικά (ἐποικοδομητικά)- ὑπὲρ μισθοῦ βιβλίων (τοῦ τιμήματος διὰ τὸν δανεισμὸν βιβλίων) - θηκία β' εἰς βιβλία (δύο βιβλιοθῆκαι)· || νεώτ. κ. δημ. σύγγραμμα ἔντυπον, συγκροτηθὲν ἐκ φύλλων χάρτου συνερραμμένων κατὰ τὴν μίαν αὐτῶν πλευράν, καὶ εἰς πολλὰ ἀντίτυπα πρὸς κοινὴν χρῆσιν ἐκδιδόμενον: ἔχει δημοσιεύσει πολλὰ βιβλία, - εἶναι καλογραμμένο τὸ βιβλίο αὐτό, - βιβλίον σχολικὸν - ἐπιστημονικὸν - λογοτεχνικὸν - φιλοσοφικόν· || εἰδ. βιβλίον τῆς Κουγκέστας ἡ ἑλλην. διασκευὴ τοῦ Χρονικοῦ τοῦ Μορέως, ὑπὸ τοῦ ἐκδότου I.A. Buschon οὕτως ὀνομασθεῖσα· 9) νεώτ. κ. δημ. μτφ. πᾶν ὅ,τι διαφωτίζει, καθοδηγεῖ, διδάσκει τὸν ἄνθρωπον: τὸ μέγα βιβλίο(ν) τῆς ζωῆς - τῆς πείρας - τῆς φύσεως· 10) κ.νεώτ. κ.δημ. ὑποδιαίρεσις, μέρος ἐκτενοῦς ἔργου, συγγράμματος: Διοσκ.2 Προοίμ. ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, Φιλ.I,329, - τὸ ἔργον διαιρεῖται εἰς πέντε βιβλία· 11) μτγν. ὁ τόπος, ἡ θήκη, ἐντὸς τῶν ὁποίων φυλάσσονται τὰ βιβλία, ἡ βιβλιοθήκη: Δίων.Χρ.37,8 ἀνεθήκατε εἰς τὰ βιβλία· 12) ἐν τῇ ἑλλην., ἰουδ. κ. τῇ χριστιαν. θρησκείᾳ εἰδ. τὰ ἱερὰ βιβλία: ΠΔ Μακκ.I,12,9 τὰ βιβλία τὰ ἅγια.

βιβλιονομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βιβλιονόμον.

βιβλιονόμος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ὑπάλληλος τῶν βιβλιοθηκῶν εἰς ὃν εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ ταξινόμησις τῶν βιβλίων, ταξινόμος βιβλιοθήκης.

βιβλιοπαραγωγή (ἡ) νεώτ. ἡ παραγωγὴ ἤτοι ἡ συγγραφὴ καὶ ἡ ἔκδοσις βιβλίων.

βιβλιοπαραγωγικός-ή-όν νεώτ. ὁ παράγων πολλὰ βιβλία· || ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν παραγωγὴν βιβλίων· 2) ἐπὶ προσ., ὁ πολυγράφος συγγραφεὺς βιβλίων.

βιβλιοπαραγωγός (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ παράγων βιβλία: κατ' ἐξοχὴν βιβλιοπαραγωγὸς ἡ Γαλλία.

βιβλιοπηγία (ἡ) νεώτ. βιβλιοδεσία βλ.λ.

βιβλιοπηγός (ὁ, ἡ) νεώτ. ὁ βιβλιοδέτης βλ.λ.

βιβλιοπωλεῖον (τό) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ πρατήριον, μαγαζὶ τοῦ βιβλιοπώλου, τὸ κατάστημα, ἔνθα πωλοῦνται βιβλία: Ἀθήν.I,1 Ε Οὐλπιανὸς ὁ Τύριος.. διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ἃς ἀνὰ πᾶσαν ὥραν ποιεῖται.. βιβλιοπωλείοις, - διεθνὲς - φοιτητικὸν βιβλιοπωλεῖον.

βιβλιοπώλης (ὁ) κ. νεώτ., θηλ. -ώλις κ. -ῶλις ὁ πωλῶν βιβλία, ὁ ἔχων ὑπὸ τὴν κατοχὴν ἐργαστήριον πρὸς ἀντιγραφὴν κ. πώλησιν βιβλίων: Νικοφῶν 19,4 ἀλφιτοπώλαις, μυστριοπώλαις, βιβλιοπώλαις, κοσκινοπώλαις, Στράβ.13,1,54 βιβλιοπῶλαί τινες γραφεῦσι φαύλοις χρώμενοι καὶ οὐκ ἀντιβάλλοντες.

βιβλιοπωλικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πώλησιν τοῦ βιβλίου ἢ εἰς τοὺς βιβλιοπώλας: τιμὴ βιβλιοπωλικὴ (ἡ ἠλαττωμένη τιμὴ εἰς ἣν δίδονται τὰ βιβλία εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα ὑπὸ τῶν ἐκδοτικῶν οἴκων καὶ συγγραφέων).

βιβλιοπωλικῶς ἐπίρρ. νεώτ. καθ' ἃ παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις συνηθίζεται.

βιβλιορράφιμο (τό) δημ. ἡ ἐργασία συρραφῆς τῶν τευχῶν βιβλίου ἢ βιβλίων.

βιβλιορράπτης (ὁ) νεώτ. ὁ συρράπτων εἰς ἓν ὅλον τὰ ἐπὶ μέρους τεύχη, βιβλία.

βιβλιορραφή (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ῥαφή, συρραφὴ τευχῶν βιβλίου εἰς ἓν ὅλον.

βιβλιορράφος (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσκῶν τὸ ἐπάγγελμα βιβλιορραφῆς βλ.λ.

βιβλιόσημον (τὸ) νεώτ. μικρὸν ἔντυπον ἢ χαρακτὸν σῆμα ἰδιοκτησίας ἐπὶ τοῦ ἐσωτέρου μέρους τοῦ βιβλίου προσκολλώμενον, φέρον ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου τῶν βιβλίων συνήθως μετὰ παραστάσεων· 2) εἰδ. ἔνσημον ἐπὶ τοῦ ἐσωτέρου μέρους τῶν σχολικῶν βιβλίων συνήθως προσκολλώμενον καὶ σφραγιζόμενον, δι' οὗ εἰσπράττεται ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου εἰδικὸς φόρος.

βιβλιοσκώληκες (οἱ) νεώτ. οἱ σῆτες, τὰ βλαπτικὰ τῶν βιβλίων ἔντομα, τὰ βιβλιοφάγα βλ.λ.· || μτφ. ὁ κατατρώγων τὰ βιβλία, ὁ λίαν φιλαναγνώστης.

βιβλιοσοφία (ἡ) νεώτ. συνήθ. ἐν εἰρων. χρ., μάθησις, σοφία προερχομένη οὐχὶ ἐξ ἰδίας ἐποπτείας καὶ γνώσεως τοῦ ἐπιδεικνύοντος αὐτήν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀναγνώσεως βιβλίων.

βιβλιοσυγγραφική (ἡ) νεώτ. ἡ συγγραφὴ βιβλίων· || ἡ τέχνη τοῦ συγγράφειν βιβλία.

βιβλιοσυλλέκτης (ὁ) νεώτ., θηλ. -λέκτις-ιδος ὁ συλλέγων βιβλία, ὁ βιβλιόφιλος.

βιβλιοταξία (ἡ) νεώτ. ἡ κατὰ σύστημα ταξιθέτησις τῶν βιβλίων ἐντὸς θηκῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις.

βιβλιοτάφος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. μτφ. ὁ συλλέγων βιβλία καὶ μὴ χρησιμοποιῶν οὐδὲ δανείζων ταῦτα, ὁ οὕτως οἱονεὶ θάπτων αὐτά: Ἰσίδ.Πηλ.ἐν Mi- 77,268 B.

βιβλιοτεχνία (ἡ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν τεχνῶν, αἵτινες συντελοῦσιν εἰς τὴν καλαίσθητον ἐμφάνισιν τοῦ βιβλίου οἷον ἡ τυπογραφία, λιθογραφία, βιβλιοδετική.

βιβλιοφαγία (ἡ) νεώτ. ἡ πρὸς τὰ βιβλία ἀγάπη ἐκδηλουμένη διὰ τῆς συλλογῆς τούτων καὶ μάλιστα τῶν σπανίων· || ἡ μετὰ ὑπερμέτρου ζήλου ἀνάγνωσις βιβλίων.

βιβλιοφάγος-ον νεώτ. ὁ οἱονεὶ κατατρώγων τὰ βιβλία, ὁ ἀναγιγνώσκων πολλὰ βιβλία· 2) τὸ ἔντομον βιβλιόφειρα βλ.λ.

βιβλιοφιλία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βιβλιοφίλου βλ.λ.

βιβλιόφιλος-ον νεώτ. ὁ φιλόβιβλος, ὁ φίλος τῶν βιβλίων, ὁ συλλέγων βιβλία, ἰδίᾳ σπάνια ἢ καλλιτεχνικῶς ἐκτετυπωμένα καὶ ἐσταχωμένα.

βιβλιοφοβία (ἡ) νεώτ. ὁ ἀπὸ τῶν βιβλίων φόβος, ἡ πρὸς τὸ βιβλίον ἀπέχθεια, ἀποστροφή.

βιβλιοφόριον (τό) AB 314 θήκη βιβλίων ἢ ἐπιστολῶν.

βιβλιοφόρος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. κ. βιβλιαφόρος ὁ κομίζων ἔγγραφα, ἐπιστολάς, ὁ γραμματοκομιστής, ὁ ταχυδρόμος: ΠΔ Ἐσθ.3,13 καὶ ἀπεστάλη διὰ βιβλιαφόρων εἰς τὴν Ἀρταξέρξου βασιλείαν· 2) θήκη ἐντὸς τῆς ὁποίας τίθενται, φυλάσσονται βιβλία, βιβλιοφυλάκιον, σάκκα.

βιβλιοφορῶ-έω μσν. τὸ φέρειν βιβλία: Ἰσίδ. Πηλ.ἐν Mi.77,328 A.

βιβλιοφύλακας (ὁ) δημ. βιβλιοφύλαξ βλ.λ. κ.3).

βιβλιοφυλακία (ἡ) πάπ. τὸ ἀξίωμα, ἡ ὑπηρεσία τοῦ βιβλιοφύλακος.

βιβλιοφυλάκιον (τὸ) κ. νεώτ. θήκη ἐντὸς τῆς ὁποίας φυλάσσονται τὰ βιβλία, βιβλιοφόρος· 2) ἵδρυμα ἐντὸς τοῦ ὁποίου φυλάσσονται βιβλία, ἔγγραφα, ἀρχεῖον: ΠΔ Ἔσδρ.I,6,22 ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι ἐν τοῖς βιβλιοφυλακίοις τοῖς κειμένοις ἐν Βαβυλῶνι.

βιβλιοφυλακῶ-έω πάπ. κ. μσν. εἶμαι βιβλιοφύλαξ: Εὐστ.Πονημ.158,23.

βιβλιοφύλαξ-κος (ὁ) πάπ. κ. μσν. κ. νεώτ., δ.γ. βυβλιοφύλαξ, δημ. βιβλιοφύλακας, ὁ φύλαξ βιβλίων ἐν βιβλιοθήκαις, ὁ βιβλιοθηκάριος βλ.λ.: πάπ., Τζέτζ.Χιλ.7.964 π.Θησ. Στεφ.,- βιβλιοφύλαξ ἐν τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ· 2) ἀρχειοφύλαξ: πάπ. βιβλιοφύλαξ δημοσίων λόγων - ἐγκτήσεως Ἀρσινοΐτου νομοῦ· 3) νεώτ. κ. δημ. μαθητικὸς εὐχείριστος μικρὸς σάκκος διὰ βιβλία.

βιβλιοχαρτοπωλεῖον (τό) νεώτ. πρατήριον, μαγαζί, ἔνθα πωλοῦνται βιβλία καὶ εἴδη γραφικῆς ὕλης.

βιβλιοχαρτοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων βιβλιοχαρτοπωλεῖον βλ.λ. ἢ ὁ ἐν αὐτῷ ὑπάλληλος.

βιβλιόφειρα (ἡ) δημ. ἔντομον τρεφόμενον ἐκ χάρτου, δέρματος, ξύλου, καταστρεπτικὸν διὰ τὰ βιβλία, ἄ. βιβλιοφάγος.

βιβλίς-ίδος (ἡ) EM τὸ βιβλίον· EM 197,30 «βιβλίδες· τὰ βιβλία»· 2) σχοινίον ἐκ τοῦ φυτοῦ βι-

ὅλου κατεσκευασμένον : αὐτ. « βιβλίδες.. σχοινία τὰ ἐκ βίβλου πεπλεγμένα ».

βιβλισμός (ὁ) νεώτ. ἡ προσπάθεια ὁμάδων, ἑταιρειῶν διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Ἱερᾶς Βίβλου.

βιβλιστής (ὁ) νεώτ. ὁ μελετητὴς τῆς Βίβλου, τῆς Ἁγίας Γραφῆς· 2) ὁ ἔχων ὡς κανόνα πίστεως αὐτοῦ τὴν Βίβλον· 3) ὁ συντελῶν εἰς τὴν διάδοσιν τῆς Βίβλου, τὸν βιβλισμόν βλ.λ.

βιβλιστική (ἡ) νεώτ. ἡ γνῶσις τῶν κατὰ τὴν Ἱερὸν Βίβλον.

βιβλογράφος (ὁ) ΑΒ 29 ὁ βιβλιογράφος βλ.λ.

βιβλοπώλης (ὁ) ΑΒ 29 ὁ βιβλιοπώλης βλ.λ.

βίβλος (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δ.γρ. **βύβλος**, πληθ. κ. **τὰ βύβλα** (ΑΠ 9,98) τὸ φυτὸν κύπειρος ὁ πάπυρος βλ.λ. : Αἰσχ.Ἱκ.761 **βύβλου δὲ καρπὸς οὐ κρατεῖ στάχυν** (ὁ καρπὸς τῆς βύβλου δὲν εἶναι καλύτερος τοῦ στάχυος· οἱ τρώγοντες τὸν πάπυρον αἰγύπτιοι δὲν εἶναι καλύτεροι τῶν σιτοφάγων ἑλλήνων), Στράβ.17,1,15 **φύεται δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς ἕλεσι καὶ ταῖς λίμναις ἥ τε βύβλος καὶ ὁ Αἰγύπτιος κύαμος**· ‖ πάπ. ἐν τῷ πληθ. τὰ στελέχη τῶν παπύρων· ‖ **βύβλος στεφανωτρίς** φυτόν τι (δ.ἑρμ. ἡ κόμη τοῦ παπύρου) : Πλούτ.Ἀγησ.36 **τῇ μέντοι στεφανωτρίδι βύβλῳ φησὶν αὐτὸν ἡσθέντα** Θεόφραστος **διὰ τὴν λιτότητα καὶ καθαριότητα τῶν στεφάνων**· 2) ὁ φλοιὸς τοῦ παπύρου : Θεόφρ.Φ.Ι 4,8,4 **καὶ ἐκ τῆς βίβλου ἱστία τε πλέκουσι καὶ ψιάθας καὶ ἐσθῆτάς τινας καὶ στρωμνάς, καὶ σχοινία καὶ ἕτερα πλείω**· ‖ γεν. ὁ φλοιός : Ἡρ. 2,96 **τὰ δὲ δὴ πλοῖά σφι τοῖσι φορτηγέουσι ἐστὶ ἐκ τῆς ἀκάνθης ποιεύμενα.. ἔσωθεν δὲ τὰς ἁρμονίας ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ**· ‖ ἐν τῷ πληθ. τεμάχια ἐντεριώνης τοῦ παπύρου ἐν χρ., μετὰ κατάλληλον προεργασίαν, ὡς χάρτης πρὸς γραφήν : Ἡρ.5,58 **καὶ τὰς βίβλους διφθέρας καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ οἱ Ἴωνες, ὅτι κοτὲ ἐν σπάνι βίβλων ἐχρέοντο διφθέρῃσι αἰγέῃσί τε καὶ οἰέῃσι**· ‖ ἐν τῷ ἑν. ταινία παπύρου : Φιλ.2,522 βίβλον εὐρύναντας **ἀντὶ διαδήματος**· 3) κύλινδρος ἐκ βιβλίνου χάρτου, βιβλίον βλ.λ. : Ἡρ.2,100 **μετὰ δὲ τοῦτον κατέλεγον οἱ ἱρέες ἐκ βίβλου ἄλλων βασιλέων τριηκοσίων τε καὶ τριήκοντα ὀνόματα**, Αἰσχ.Ἱκ.947 **ταῦτ' οὐ πίναξίν ἐστιν ἐγγεγραμμένα, οὐδ' ἐν πτυχαῖς βίβλων κατεσφραγισμένα**· 4) ὅθ. συνεκδ. ἐν πληθ. **οἱ βίβλοι** κ. **τὰ βύβλα** τὰ ἔργα, τὸ σύνολον τῶν ἔργων ἑνὸς συγγραφέως : Δούκ.716 Β **βίβλοι Ἀριστοτελικαὶ - πλατωνικαὶ** (τὰ ἔργα Ἀριστοτέλους, - Πλάτωνος), ΑΠ 9,98 **ἄξια τῆς Βρομίου βύβλα**· ‖ εἰδ. περὶ ἱερῶν ἢ μαγικῶν βιβλίων : Πλάτ.Πολ.364 Ε **βίβλων δὲ ὅμαδον παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως, Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐγγόνων**, ΚΔ Πράξ.19,19 **ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων**, Πόπ. **αἱ ἱεραὶ βίβλοι**, αὐτ. **βίβλος ἱερατική**· 5) εἰδ. ἡ ἁγία γραφή, ἡ Π καὶ Κ Διαθήκη, τὰ ἐπὶ μέρους βιβλία τῆς γραφῆς : ΚΔ Μάρκ.12,26 **οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως**, ΚΔ Πράξ.1,20 **γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν**, - **ὁ ἱεροκήρυξ ἀνέγνωσε μίαν περικοπὴν τῆς Βίβλου**· 6) μτγν. κ. μσν. ἐκκλ. μτφ. βιβλίον καταλογισμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων ὑπὸ τοῦ θείου : Ρωμ.Μελ.Ὠδὴ δευτέρας παρουσίας α' 6 **ὅταν καὶ βίβλοι διανοίγωνται καὶ τὰ κρυπτὰ δημοσιεύωνται**· 7) ὑποδιαίρεσις βιβλίου, συγγράμματος : Διόδ.Σ 1,4 **ἡ μὲν ὑπόθεσις ἔχει τέλος, αἱ βίβλοι δὲ μέχρι τοῦ νῦν ἀνέκδοτοι τυγχάνουσιν οὖσαι**, πρβλ. ἐν ὁμ. σημ. βιβλίον· ‖ εἰδ. τὰ ἐννέα βιβλία τῆς ἱστορίας τοῦ Ἡροδότου : Λουκ.Ἡρ.1 **ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι τὰς βίβλους αὐτοῦ, ἐννέα καὶ αὐτὰς οὔσας**· 8) πάπ. τὸ ἔγγραφον, ἡ διαταγή : Πάπ. **ἀκολούθως τῇ θείᾳ βίβλῳ** (συμφώνως πρὸς **τὴν διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος**)· 9) **νεώτ.** εἰδ. συλλογὴ ἐπισήμων ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐξωτερικὰς σχέσεις ἢ τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα ἑνὸς κράτους, χαρακτηριζομένη ἐκ τοῦ χρώματος τοῦ ἐξωφύλλου αὐτῆς : **κιτρίνη - κυανῆ - λευκή**, ἢ καὶ τοῦ ἔθνους ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐξεδόθη : **ἡ λευκὴ ἑλληνικὴ βίβλος**, - **ἡ λευκὴ πορτογαλλική**, - **ἡ ἐρυθρὰ τουρκικὴ βίβλος**· 10) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. **χρυσῆ βίβλος**, ἀ. **χρυσόβιβλος**, δημ. λίμπρο ντ' ὄρο, βιβλία ἐπίσημα τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας, ἐν οἷς ἐνεγράφοντο τὰ ὀνόματα τῶν εὐγενῶν οἰκογενειῶν τῆς Βενετίας καὶ τῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ταύτης χωρῶν : **ἡ χρυσῆ βίβλος τῆς Κεφαλληνίας - τῆς Κερκύρας**· ‖ ὁμ. κ. ἄ. πόλεων τῆς Ἰταλίας : **χρυσῆ βίβλος τῆς Γένοβας - τῆς Λούκας**· 11) νεώτ. βοταν. τὸ ἐσωτερικὸν στρῶμα τοῦ **φλοιοῦ** τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων, ἐξ ἀλλεπαλλήλων λεπτοτάτων στρωμάτων ἀποτελούμενον.

βιβοργία (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος** φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ψυχοειδῶν**.

βιβουρνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὕλη ρητινώδης ἀπαντῶσα εἰς τὸν φλοιὸν βιβούρνου τοῦ προυμνοφύλλου.

βιβοῦρνον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **αἰγακλημματωδῶν**.

βιβρώσκω κ.μτγν. κ.μσν., **νεώτ.** συνήθ. σύνθ. καταβιβρώσκω, διαβιβρώσκω βλ.λ., μέλλ. **βρώσομαι**, ἀττ. **ἔδομαι** (Φρύν.34,7 « **βρώσομαι**· κακῶς ὁ Φαβωρῖνος· οἱ γὰρ Ἀττικοὶ ἀντ' αὐτοῦ τῷ **ἔδομαι** καὶ **κατέδομαι** χρῶνται »), ἀόρ. **ἐν** συνθ. **ἀνέβρωσα** κ. ἐν ἀπαρφ. **καταβρῶξαι**, ἐπ. ἀόρ. β' **ἔβρων** κ. ἐν συνθ. **κατέβρων**, παρακ. **βέβρωκα**, ἀττ. **ἐδήδοκα**, εὐκτ. **βεβρώθοις**, μτχ. **βεβρωκώς** κ. συντετμ. **βεβρώς-ῶτος**· ‖ παθ. **βιβρώσκομαι**, **μέλλ. βρωθήσομαι** κ. **βεβρώσομαι**, ἀόρ. **ἐβρώθην** κ. ἐν συνθ. **κατεβρώθην**, ἀττ. **ἠδέσθην**, παρακ. **βέβρωμαι** κ. ἐν συνθ. **διαβέβρωμαι**, **καταβέβρωμαι**, ἀττ. **ἐδήδεσμαι**, ὑπερσ. **ἐβέβρωτο**, τῶν ἐλλειπόντων χρόνων ἀναπληρουμένων ὑπὸ τῶν ἀντιστοίχων χρόνων τοῦ ἐσθίω τρώγω, κατατρώγω, ἐπὶ θεῶν, ἀνθρώπων καὶ ζῴων : Ἰλ.Χ 93 **ὡς δὲ δράκων.. βεβρωκὼς κακὰ φάρμακα**, Σοφ.Ἀντ. 1019 **ἀνδροφθόρου βεβρῶτες αἵματος λίπος**, Θ Λειτ. Εὐχὴ σπόρου **διάστειλαν ἀφ' ἡμῶν ἅπαντα τὰ βιβρώσκοντα τὸν καρπὸν τῆς γῆς ἡμῶν**· ‖ παθ. ἐσθίομαι, τρώγομαι, κατατρώγομαι : Αἰσχ. Ἀγ.1097 **ὀπτάς τε σάρκας πρὸς πατρὸς βεβρωμένας**, Ἱππ.Διαίτ.37 **κρεοφαγίη πολλὴ παρὰ τὸ ἔθος βρωθεῖσα**, Νίκ.Ἀλεξ.122 **κύστις βρωθεῖσα**, Μηναῖ.3,30 Συναξ. **συνεχώρησεν ὁ θεὸς ἀναιρεθῆναι μὲν αὐτὸν ὑπὸ λέοντος, μὴ βρωθῆναι δὲ**· 2) συνεκδ. κ. ἐπὶ ἐσθῆτος διὰ φαρμάκων θανατηφόρων ἀληλιμμένης : Σοφ.Τρ.1054 **ὑφαντὸν ἀμφίβληστρον,.. βέβρωκε σάρκας**· 3) μετὰ γεν. κατεσθίω, τρώγω μέρος τι ἀπό τινος βρωσίμου : Ὀδ.Χ 403 **ὥς ῥά τε βεβρωκὼς** (λέων) **βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο**, Ἀριστφ.Σφ.462 **εἴπερ ἔτυχον τῶν μελῶν τῶν Φιλοκλέους βεβρωκότες**· 4) ἀπολ. ἰδίᾳ κατὰ παρακ. ἔχω γευματίσει, ἔφαγον, ἐκορέσθην, χόρτασα : Ἀριστλ.ἀπ.232 **βεβρωκὼς καὶ πεπωκώς**, ΚΔ Ἰω.6,13 **ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς βεβρωκόσιν**· ‖ ὅθ. ἡ μτχ. **βεβρωκὼς** ὁ φαγών, κεκορεσμένος, χορτάτος, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν πεινῶντα : Ἀριστλ.Ζ.Ι 629 b,9 **μὴ πεινῶν δὲ καὶ βεβρωκὼς πραότατος** (ὁ λέων)· 5) παθ. ἐπὶ ζῴων, δάκνομαι : Γεωπ.15,1,5 **ἵππος ὑπὸ λύκου βρωθεὶς** (δηχθεὶς) **ἀγαθὸς ἔσται καὶ ποδώκης**· 6) ὁμ. ἐπὶ νομῆς, βόσκομαι : Πάπ. τοῦ **βεβρωμένου χόρτου**, ὁμ. Πάπ. **τῶν βοσκημάτων μου τῶν βρωθέντων**· 7) ὁμ. ἐπὶ ὀδόντων, κατατρώγομαι, φθείρομαι : Ἱππ.Ἐπιδ.4,19· ‖ ἐπὶ ἄρτων, εὐρωτιῶ, μουχλιάζω : ΠΔ Ἰησ.9,12 **οὗτοι οἱ ἄρτοι.. νῦν ἐξηράνθησαν, καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι** (ἐμούχλιασαν)· ‖ ἐπὶ φυτῶν, κατατρώγομαι ὑπὸ σκωλήκων : Διοσκ.3,9

ρίζα **βεβρωμένη**· 8) όμ. παθ. μτφ. κατεσθίομαι, κατατρώγομαι, άφανίζομαι : Όδ.Β 203 **χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται.**

βιβών δ.τ. τοῦ βιβάς βλ.λ. : Πίνδ.Ο 14,15 **ἰδοῖσα τόνδε κῶμον ἐπ' εὐμενεῖ τύχᾳ κοῦφα βιβῶντα.**

βιγανδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑδραφυλλιδῶν.**

βιγελυβία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν.**

βίγκα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἀποκυνωδῶν.**

βιγκετοξικόν (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσκληπιαδιδῶν.**

βιγκουλαρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων, οὗ λείψανα σῴζονται ἐν ἀπολιθώσει.

βιγκχορστία (ἡ) νεωτ. παλαιοζ. γένος ζώων μαλακοστράκων ἐκ τῶν **βραχυούρων δεκαπόδων ἀρθρωτῶν,** ἀπαντ ν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βίγλα (ἡ) μσν. κ. δημ. (λατ.) ἡ νυκτερινὴ φυλακή, ἐποπτεία τῶν πέριξ· || δθ. γεν. ἡ ἄγρυπνος φρούρησις, φύλαξις, ἐπιτήρησις ἀπὸ σκοπιᾶς : Διγ.Ἀκρ.(Ἄνδρ.) 1610 **τὴν ράβδον ταύτην ἔπαρε καὶ κάτελθε εἰς βίγλαν**· 2) σκοπιά, θέσις ἐφ' ὑψηλοῦ τόπου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου εἶναι δυνατὸν νὰ παρακολουθήσῃ τις τὰ ἐν τοῖς πέριξ συμβαίνοντα, καὶ ἰδίως κίνησιν ἐχθροῦ : Διγ.Ἀκρ. (Ἄνδρ.) 3456 **εἰς ἵππον γρίβαν ἐπιβὰς ἀνῆλθον εἰς τὴν βίγλαν, καὶ ἐκεινῶν τὸν ἐρχομὸν ἔβλεπον ἐκ τῆς βίγλας**· 3) συνεκδ. ὁ φύλαξ, ὁ σκοπός, ὁ βιγλάτορας : Πολῖτ.Ἐκλ.Τραγ. 207,5 **σάν μοῦ τὸ πάρῃς, ὕπνε μου, τρεῖς βίγλες θὰ τοῦ βάλω, τρεῖς βίγλες, τρεῖς βιγλάτορες, κι οἱ τρεῖς ἀντρειωμένοι,** αὐτ.156,8,10 **φωνάζει ἡ βίγλα τοῦ βουνοῦ, μιὰ φούστα κατεβαίνει**· 4) όμ. ἡ ἐνέδρα, ἡ παγίς : Κρυστ.Νεραϊδόρεμα 33-35 **πέφτουν στὶς βίγλες τοῦ τυφλὰ τ' ἀγρίμια.**

βιγλάρω μσν. κ. δημ. κ. **βιγλίζω** κ. **βιγλῶ** παρατηρῶ ἀπὸ τὴν βίγλαν, εἶμαι σκοπός· 2) βλέπω μακρόθεν.

βιγλάτορας (ὁ) μσν. κ. δημ., πληθ. κ. **βιγλατόροι** σκοπιωρός, ἔνοπλος σκοπός, φύλαξ, νυκτοφύλαξ.

βιγλάτωρ-ορος (ὁ) μσν. ὁ βιγλάτορας.

βιγλιατικόν (τὸ) μσν. εἰσφορὰ ἢ φόρος δι' ἀμοιβὴν βίγλας βλ.λ.1) βιγλάτορα ἢ βιγλατόρων.

βιγλίζω μσν. κ. δημ. εἶμαι σκοπιωρός, σκοπός, νυκτοφύλαξ, εἶμαι βιγλάτορας, φυλάττω : Ἐρωτόκρ. Α 805 **καὶ πάλ' ὁ Ρήγας κάθ' ἀργὰ ἤβανε νὰ βιγλίσουν,** Πολῖτ.Ἐκλ.Τραγ.88,17 **γιὰ σύρε σὺ βλαχόπουλο στὴ βίγλα νὰ βιγλίσῃς**· 2) παραμονεύω ἀπὸ σκοπιᾶς, ἀθέατος παρατηρῶ, ἐποπτεύω τὸ κάτωθεν τοῦ τόπου, ἔνθα εὑρίσκομαι, γινόμενα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 13,1 μὰ θαρρῶ **κάποιος** βιγλίζει **ἐκεῖ πάνω στὴ λιθιά**· || διακρίνω τινα μακρόθεν, οἷον ἀπὸ σκοπιᾶς : **τόνε βίγλισε ἀπὸ μισὴ ὥρα δρόμο**· 3) μτφ. ἔχω ἐντεταμένην τὴν προσοχήν μου, διερευνῶ διὰ τῆς σκέψεως : Ἐρωτόκρ.Α 1123 **χίλια μάτια 'χει ὁ λογισμός, μεροῦ νύχτου βιγλίζουν.**

βιγλιστής (ὁ) δημ. ὁ βιγλάτορας βλ.λ.

βιγλοστάσι (τὸ) δημ. ὁ τόπος **ἀφ' οὗ** γίγεται βίγλα βλ.λ., ὁ πρόσφορος διὰ βίγλαν, ἡ σκοπιά βλ.λ.

βιγλῶ δημ. φυλάττω ἀπὸ σκοπιᾶς, βιγλίζω βλ.λ.: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 35,28 **τ' εἶν' ἀψηλὰ τὰ σύνορα κι** ἀράθυμος δραγάτης | **μέρα καὶ νύχτα ἐκεῖ βιγλᾷ, μὴν μπῇ φτωχὸς διαβάτης.**

βιγνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ἑλλοβοκάρπων.**

βιγνονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος τῶν **βιγνονιιδῶν** ἀναρριχητικῶν φυτῶν, **ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει,** οὗ ἐν Ἑλλάδι γνωστὸν εἶδος : **ἡ βιγνονία ἡ ὀνυχωτή.**

βιγνονιίδαι (οἱ) νεώτ. βοτ. ἄ. **βιγνονιοειδῆ** ἢ **βιγνονιώδη** οἰκογένεια φυτῶν ἀναρριχητικῶν.

βιγνονιοειδῆ (τὰ) νεώτ. αἱ βιγνονιίδαι βλ.λ.

βιγνονιόφυλλον (τὸ) νεώτ. παλαιοφυτ. γένος φυτῶν, ὧν τὰ **λείψανα** ἀπαντῶσι ἐν ἀπολιθώσει.

βιγνονιώδη (τὰ) νεώτ. οἱ βιγνονιίδαι βλ.λ.

βιγόνια (ἡ) **νεώτ. βοταν.** δημ. μπιγκόνια γένος φυτῶν τῆς **οἰκογενείας** τῶν **βιγνονιιδῶν.**

βιγορίτης (ὁ) νεώτ.παλαιοζ. ὁ **περισφίγκτης.**

βιγορῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. χημ. ἄ. **βιγορῖτις** ἀμερικανικὴ ὕλη ἐκρηκτική, ἧς βάσις εἶναι ἡ νιτρογλυκερίνη καὶ τὸ **χλωρικὸν κάλιον**· 2) ἐκρηκτικὴ ὕλη χρήσιμος δι' ἀνθρακωρυχεῖα· ἄ. **μαναχῖτις.**

βίδα (ἡ) νεώτ. δημ. ἧλος ἑλικωτός, κοχλιωτός, κοχλίας· 2) μτφ. ἐν φρ. **τοῦ 'στριψε ἡ βίδα** ἔπαθε διασάλευσιν φρενῶν, ἐτρελλάθη, δθ. φρ. **εἶναι** βίδα εἶναι τρελλός, ἀνισόρροπος, ἐκκεντρικός.

βιδαλία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν **λεπτολεπιδῶν φυσοστόμων τελεοστέων** ἰχθύων, **ἀπαντῶν** μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιδάνιο (τὸ) δημ. (λατ.) **τὸ μετὰ τὴν πόσιν ποτοῦ** ἰδίως οἴνου ὑπολειπόμενον ἐν τῷ ποτηρίῳ, τὸ ἀπόπιμα βλ.λ.· 2) τὸ ὑπὲρ τῆς χαρτοπαικτικῆς λέσχης ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ κερδηθέντος ποσοῦ, ἄ. **(γ)κανιότα** βλ.λ.

βιδδουλφία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **διατόμων** τῆς οἰκογενείας τῶν **βιδδουλφιδῶν.**

βιδδουλφίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. διατόμων.

βιδδριγκτονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπαρισσιδῶν** ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

βιδδριγκτονίτης (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν** τῶν **κωνοφόρων γυμνοσπέρμων,** ὧν **λείψανα** εὑρέθησαν ἐν ἀπολιθώσει.

βιδελάκι (τὸ) δημ. **μικρὸ βιδέλο** βλ.λ., μόσχος.

βιδελένιος-α-ο δημ. ὁ ἐκ κατειργασμένου δέρματος βιδέλου κατεσκευασμένος : Λασκαρ.Ραφωδία Τρίτη,177 **ὅσοι εἶχανε παπούτσια βιδελένια.**

βιδελήσιος-α-ο δημ. ὁ ἐκ βιδέλου ἢ ὁ τοῦ βιδέλου βλ.λ. : **πατσὰς βιδελήσιος,- δέρμα βιδελήσια.**

βιδέλο (τὸ) δημ. τὸ **μικρὸν τῆς** ἀγελάδος ἀδιακρίτως γένους, μὴ συμπληρῶσαν τὸ ἔτος· 2) συνεκδ. τὸ κρέας τοῦ μόσχου : Φορτουνάτος Πρᾶξις πέμπτη 69 **καπόνους τέσσερις καλοὺς κ ἕνα μερὶ βιδέλο**· 3) όμ. **τὸ** κατειργασμένον δέρμα τοῦ βιδέλου : **γαλλικά,- συριανὰ βιδέλα.**

βίδενς (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν.**

βιδεντία (ἡ) νεώτ. γένος μαλακίων **φυλλοπόδων** ἐντομοστράκων ἀπαντῶν μ. **ἐν ἀπολιθώσει.**

βιδεντίτης (ὁ) νεώτ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **συνθέτων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βίδεοι οἱ βιδιαῖοι βλ.λ.

βίδην Ἡσ. « εἶδος, κροῦμα· **ἄλλοι** βίθυν».

βιδιαῖοι (οἱ) ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς ἄ. **βίδεοι** ἢ **βίδυοι** κ. ἐν τῷ ἑνικ. **βίδυιας** ἄρχοντες ἐν Σπάρτῃ πέντε τὸν ἀριθμὸν κατὰ Παυσανίαν, κατὰ δὲ τὰς ἐπιγραφὰς ἕξ, εἰς οὓς ἦτο ἀνατεθειμένη ἡ ἐποπτεία καὶ ἡ δι' ἀγῶνας ἄσκησις τῶν ἐφήβων : Παυσ.3,11,2 **τοῖς δὲ ἐφόροις καὶ βιδιαίοις πέντε** ἀριθμὸν ἑκατέροις **οὖσι.**

β(ι)διάζω δημ. εὐδιάζω βλ.λ. συνηθ. ἀμτβ. τριτοπρόσωπον εὐδιάζει, παύει νὰ βρέχῃ, καθαρίζει ὁ οὐρανός : **ἐβίδιαξε, δὲν βρέχει πιά.**

βιδιάνο δημ. εἶδος τι οἰνοφόρου κλήματος.

βιδιανός (ὁ) νεώτ. ἀνατ. πόρος τῶν πτερυγοειδῶν ἀποφύσεων τοῦ σφηνοειδοῦς ὀστοῦ τοῦ κρανίου, δι' οὗ διέρχεται τὸ **πτερυγοειδὲς** ἢ **βιδιανὸν νεῦρον**· ἄ. **πτερυγοειδὴς πόρος.**

βιδολόγι (τὸ) δημ. ὁ βιδολόγος βλ.λ.

βιδολόγος (ὁ) δημ. τὸ κοχλιοστρόφιον, ἐργαλεῖον χρήσιμον διὰ τὴν κοχλίωσιν ἢ ἀποκοχλίωσιν· ἄ. κατσαβίδι βλ.λ.

βιδόνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος βρύων τῆς οἰκογενείας τῶν **πλευροκαρπιδῶν.**

βιδόνια (ἡ) δημ. ξύλινον ἐργαλεῖον ἀποτελούμενον ἐκ πλαισίου μετὰ κοχλιωτῶν σφιγκτήρων, χρήσιμον διὰ τὴν ἕνωσιν δύο ἢ περισσοτέρων σανίδων δι' ἰχθυοκόλλας.
βιδόπροκα (ἡ) δημ. ἧλος ἑλικωτός, κοχλιωτός.
βίδρα (ἡ) δημ. κ. **βύδρα** ἡ ἐνυδρίς βλ.λ.
βιδριόκερας (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυκλαλοβιδῶν ἀμμωνοειδῶν κεφαλοπόδων,** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βίδωμα (τὸ) δημ. ἡ κοχλίωσις, ἡ ἐνέργεια ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **βιδώνω.**
βιδώνω δημ. ἀόρ. **ἐβίδωσα,** μτχ. παθ. παρακ. βιδωμένος κοχλιῶ, ἐγκοχλιῶ, ἐμπηγνύω κοχλιωτὸν ἧλον, βίδαν, βιδόπροκαν.
βιδωτήρι (τὸ), δημ ὁ βιδολόγος βλ.λ. βιδολόγι, κατσαβίδι βλ.λ.
βιδωτός-ή-ό δημ ὁ ἑνούμενος διὰ κοχλιώσεως τῶν μερῶν, ἐξ ὧν συνίσταται : **ἡ ντουλάπα μας εἶναι βιδωτὴ κι εὔκολα κουβαλιέται·** ‖ ἐπὶ τῶν ὀδόντων, οἱ τεχνητοὶ ὀδόντες οἱ φέροντες βίδος καὶ δι' αὐτῶν ἐφαρμοζόμενοι : **θὰ περάσω δυὸ δόντια βιδωτά.**
βιελανδιέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιαβοταν. γένος γυμνοσπέρμων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν βεννελλιδωτῶν, ἁπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει.
βιέλλα (ἡ) μουσ μεσαιωνικὸν ὄργανον ἔχον πολλὰς χορδάς.
βιενναῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἐκ ἢ ὁ τῆς πόλεως Βιέννης, ὁ βιεννέζικος : **βιενναία μουσική·** ‖ βιομ. χημ. **βιενναῖον κυανοῦν** ἀνόργανον χρῶμα τοῦ κοβαλτίου· ‖ εἰδ. ὁ κάτοικος τῆς Βιέννης ἢ ὁ ἐκ Βιέννης καταγόμενος, ὁ βιεννέζος.
βιεννέζικος-η-ο(ν) δημ. ὁ ἐκ ἢ ὁ τῆς πόλεως Βιέννης: **βιεννέζικη μουσική - μόδα - ὀπερέττα.**
βίετος (ὁ) Ἐπιγρ. βίατας βλ.λ.
βιεῦντες (οἱ) δωρ. ἀντὶ βιοῦντες μτχ. ἐνεστ. τοῦ βιῶ βλ.λ.
βιευσ(α)ένειος δακτύλιος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. μηνοειδὲς χεῖλος περιβάλλον τὸν φοειδῆ βόθρον τοῦ μεσοκολπίου διαφράγματος τῆς καρδίας.
βίζα (ἡ) δημ. διεθν. ὅρος ἡ ὑπὸ τῶν ὁρμοδίων ἀρχῶν θεώρησις ἢ ἐπικύρωσις διαβατηρίων, ναυτιλιακῶν ἐγγράφων, πιστοποιητικῶν κττ.
βιζαβί δημ. (γαλλ.) ἀκλ. ἔναντι, ἀπέναντι, ἀντίκρυ : **καθόμαστε βιζαβὶ στὸ τραῖνο,- τὰ σπίτια μας εἶναι βιζαβί·** 2) ὡς οὐσιαστ. ὁ ἔναντι, ὁ ἀπέναντι, ὁ ἀντικρυνός, εἰδ. ἐπὶ χορευτῶν ἢ χορευτικῶν ζευγῶν· ‖ εἰδ. **βιζαβί** μικρὸν τετραθέσιον ἀνοικτὸν λεωφορεῖον μόνιππον, ἐν χρ. παλαιότερον ἐν Ἀθήναις χάριν τῆς συγκοινωνίας τῶν κεντρικῶν ὁδῶν.
βιζάκα (ἡ) δημ. μικρὸς λίθος τῆς θαλάσσης, βότσαλο, ἄ. **βιζάκι** (τό).
βιζακιά (ἡ) δημ. τὸ κτύπημα διὰ βιζάκας βλ.λ., ἡ πετριά, ἡ πετροβολιά.
βιζακόπετρα (ἡ) δημ. κ. **βίζακος** (ὁ) μέγας θαλάσσιος χάλιξ βλ.λ.
βίζακος (ὁ) δημ. ἡ βιζακόπετρα βλ.λ.
βιζάριον (τὸ) πάπ. μικρὰ κάμηλος ἀκόμη θηλάζουσα, βυζασταρούδι.
βίζειος βαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἡ ἀνωτέρα ἐκ τῶν δύο ὑποδιαιρέσεων τῆς κατωτέρας λιθανθρακοφόρου ὑποδιαπλάσεως τοῦ παλαιοζωϊκοῦ ἀθροίσματος στρωμάτων.
βιζῆαι Ἡσ. « καῖται, σπιδάδες ».
βιζιγάντι (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) κ. **βιζικάντι** κ. **βιζικατόρι** τὸ ἐκδόριον βλ.λ.· 2) συνεκδ. κ. ἐπὶ ἐρεθισμοῦ τῆς ἐπιδερμίδος ἐξ ἄλλης αἰτίας οὐχὶ δὲ ὑπὸ ἐκδορίου : **μοῦ 'δωσε μιά, ποὺ μοῦ σήκωσε βιζιγάντι·** 3) μτφ. ὁ παράσιτος, ὁ ἐκμεταλλευτής, ὁ προσκολλώμενος εἰς τὸ θῦμα του : **ὁ καινούργιος φίλος μοῦ ἔγινε βιζικάντι.**

βιζικάντι (τὸ) δημ. βιζιγάντι βλ.λ.
βιζικατόρι (τὸ) δημ. βιζιγάντι βλ.λ.
βιζιούρα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν **τῆς οἰκογενείας** τῶν **νησσιδῶν** βλ.λ.
βίζιτα (ἡ) δημ. Ἰταλ. φιλικὴ ἐπίσκεψις : **ἔχω νὰ κάμω πολλὲς βίζιτες·** ‖ φρ. **ἀρμένικη βίζιτα** ἡ μεγάλης διαρκείας, ἡ παρατεταμένη ἐπίσκεψις· ‖ συνεκδ. αὐτὸς οὗτος ὁ ἐπισκέπτης βλ.λ. ἢ ἐπισκέπτρια : **περιμένω βίζιτες·** 2) εἰδ. ἐπίσκεψις τοῦ θεράποντος ἰατροῦ πρὸς ἀσθενῆ : **παίρνει πολὺ ἀκριβὰ αὐτὸς ὁ γιατρὸς σὲ κάθε βίζιτα·** ‖ κατ' ἐπέκτ. ἡ διδομένη πρὸς ἰατρὸν ἀμοιβὴ δι' ἑκάστην ἐπίσκεψιν : **χρωστᾶμε πέντε βίζιτες στὸ γιατρό.**
βιζιτάρω δημ. (Ἰταλ.) φιλικῶς ἐπισκέπτομαί τινα, κάνω βίζιτα βλ.λ.· ‖ **εἰδ.** ἐπισκέπτομαι ὡς ἰατρός, ἐξετάζω **ἀσθενῆ.**
βίζιτο (τὸ) δημ. (Ἰταλ.) ἡ βίζιτα βλ.λ. **ἰδίᾳ κατὰ** πληθ. : **σήμερα εἴχαμε πολλὰ βίζιτα.**
βιζύρης (ὁ) νεώτ. κ. δημ. βεζίρης βλ.λ.
βίη (ἡ) Ἰων. τ. **βία** βλ.λ.
βιήμαχος-ον μτγν. ὁ μετὰ βίας καὶ δυνάμεως, ἄνευ δὲ τέχνης, μαχόμενος, ὁ βιαιομάχος βλ.λ. : Παῦλ.Σιλ. ἐν ΑΠ 5,292,1 **θεσμὸν Ἔρως οὐκ οἶδε βιημάχος,** Ἀγαθ.αὐτ.43 b 2 **μή τις.. εἰς βασιλῆα βιημάχον ὄμμα τανύσσῃ** (δ. γρ. βιήμαχον).
βιήσατο ἰων. γ' ἑν. μέσ. ἀόρ. α' τοῦ βιώ·άω βλ.λ.
βίηφι Ἰων. ἐπ. δοτ. ὀργαν. ἢ τροπ.τοῦ βία βλ.λ.: Ὀδ.Ζ 6 **βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.**
βιθαμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἐρυθρόχρους ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ ἐπιδότου βλ.λ.
βιθανία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δηλητηριωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **στρυχνιδῶν,** οὗ γνωστότερον εἶδος παρ' ἡμῖν τὸ στρύχνον τὸ ὑπνωτικὸν ἢ ἁλικάκαβον τῶν ἀρχ , δημ. μερτζάνι.
βιθερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. δηλητηριῶδες ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς ῥομβοειδεῖς κρυστάλλους λάμψεως ὑελώδους.
βίθυν Ἡσ. « **βίδην** » βλ.λ.
βιθυνιάρχης (ὁ) ἐπιγρ. ὁ πρόεδρος τοῦ ἐπαρχικοῦ συμβουλίου τῆς χώρας Βιθυνίας.
βιθυνιαρχία (ἡ) μτγν. κ. μσν. τὸ ἀξίωμα τοῦ βιθυνιάρχου **βλ.λ.** : Πανδέκται 27,1 ἐπιγρ.
βιικίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ἄμορφον ὀρυκτὸν πισσομέλανος χρώματος μετὰ κασταναφαίων κηλίδων.
βίκα (ἡ) δημ. ὁ βίκας, ἡ στάμνα βλ.λ.
βικάριος (ὁ) ἐπιγρ. ἐπίτροπος, τοποτηρητής· ‖ **γενικὸς βικάριος** ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ὁ πρὸς ἄσκησιν τῆς ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου καθιστάμενος γενικὸς ἐπίτροπος.
βῖκας Ἡσ. « σφίγγας ».
βίκειος-α-ον μτγν. ὁ τοῦ φυτοῦ βίκου **βλ.λ.** : Ἱππιατρ.104 **βίκειος χόρτος.**
βικελλαρία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος βρυοζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **βικελλαριδῶν.**
βικελλαρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια βρυοζώων τοῦ ἀθροίσματος τῶν γυμνολαιμιδῶν.
βικεντία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **κυπεροειδῶν** βλ.λ.
βικία (ἡ) μτγν. μσν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν βίκος βλ.λ.: Ἐδικτ.Διοκλ.17,6,Γεωπ.3,6,7.
βικιανόζη (ἡ) νεώτ. χημ. δισακχαρίτης ἀποτελούμενος ἐξ ἑνὸς μορίου ἐξόζης καὶ ἑνὸς μορίου πεντόζης βλ.λ.
βικίο(ν) (τὸ) μτγν.,μσν., νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ βίκος βλ.λ. ὁ μικρὸς βίκος, ἡ μικρὰ στάμνα, τὸ σταμνάκι, τὸ κανάτι : Διοσκ.1,96 **βάλε εἰς βικίον ὑελοῦν, ἔχον μέλι,** Γεωπ.10,69,1 **ἐν ὑελίνῳ βικίῳ·** 2) νεώτ. ἡ περιστρεφομένη κυλινδρικὴ θήκη τῶν σφαιρῶν τοῦ **περιστρόφου·** 3) μτγν. τὸ φυτὸν βίκος βλ.λ. : Γαλ.6,332 « **τὸ** ὄνομα τοῦ βικίου παρ' ἡμῖν μὲν σύνηθές ἐστι καὶ μόνως γε οὕτως ὀνομάζεται, **παρὰ δὲ** τοῖς **ἀττικοῖς ἄρακος ἢ κύαμος »**

βικκία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρυθροδανοειδῶν.**

βικοίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα συνιστάμενον ἐκ λευκιτικοῦ τεφρίτου μετὰ ὀρθοκλάστου βλ.λ.

βικορνουκοπίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐλασματοβραγχίων μαλακίων τῆς οἰκογεν.τῶν **χαμιδῶν,** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βῖκος κ. **βίκος** (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. μέγα δαγεῖον ἐξ ὀπτῆς γῆς ἢ ξύλιναν ἐκ τῶν ἐν χρ. πρὸς φύλαξιν οἴνου, σύκων, ἀλιπάστων κρεάτων, ἰχθύων κττ., Ἡσ. « στάμνος ὦτα ἔχων » πρβλ. λάγηνος : Ἡρ. I,194 **μάλιστα δὲ βίκαυς φοινικηίους κατάγουσι οἴνου πλέους,** Ξεν. Ἀν.I,9,25 **Κῦρος γὰρ ἔπεμπε βίκαυς οἴνου**· 2) εἶδας ποτηρίου : Ἀθήν.II,784 D « ἔστι δὲ φιαλῶδες ποτήριον κατὰ τὸν Παριανὸν Πολυδεύκην », πρβλ. AB 226,16 « βίκον, φιάλην, οἱ δὲ ἄμβικον καὶ χύτρον »· 3) πάπ. μικρὸν μέτρον· 4) νεώτ. στρατ. μικρὸν ξύλινον βυτίον πρὸς φύλαξιν ὑγρῶν, πυρίτιδας καὶ γεν. ἐκρηκτικῶν ὑλῶν· 5) δημ. λίθος χρησιμεύων ὡς στόχος εἰς τὸ παίγνιον **ἀμάδες**· ἄ. φίτσος· 6) **βίκος** μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὀσπριῶδες κτηνοτροφικὸν φυτὸν· ἄ. βικία, βίκιον βλ.λ.· Σουΐδ. « **βίκον,** σπέρμα », Εὐστ.538,22 « αἱ ὀλύραι σπόριον μέλαν μικρότερον τοῦ λεγομένου βίκαυ καὶ ταῦ ὀρόβου »· ‖ εἰδ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλλοβοκάρπων,** δημ. ἀγριοκαυκκιά, ἀγριαρακάς, ἀγριάχερο.

βικός (ὁ) ἢ **βικόν** (τό) μτγν. τὸ ἀγγεῖον βῖκος βλ.λ.1) ἤ τι προσόμοιον : ΠΔ Ἱερ.19,1 **κτῆσαι βικὸν πεπλατυσμένον ὀστράκινον.**

βικόστομον (τὸ) μτγν. **τὸ** στόμιον τοῦ ἀγγείου βίκου βλ.λ.1) : Ζώσ.Ἀλχ.224 Β.

βικούνια (ἡ) νεώτ. ζωολ. ζῷαν **τῆς** Ν.Ἀμερικῆς, συγγενὲς τῆς λάμας βλ.λ.

βικρός-ά-όν Δελφ. πικρὸς βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.292 Β « Δελφοί, **καθάπερ Μακεδόνες.. τὸ πατεῖν, βατεῖν, καὶ** τὸ πικρόν, **βικρὸν ἐπιεικῶς** καλοῦσιν ».

βικστροιμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **θυμελιιδῶν.**

βικτορίκερας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κεφαλοπόδων μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **αἰγοκερατιδῶν,** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βικτωρία (ἡ) νεώτ. δημ. **βικτώρια** κ. βιτώρια ἀνοικτὴ τετράτροχος ἅμαξα δίϊππος ἢ μόνιππος μὲ δύο θέσεις· 2) νεώτ. βοταν. γένος ὑδροβίων φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **νυμφαιϊδῶν.**

βιλαγέτιον (τὸ) νεώτ. βιλαέτιον βλ.λ.

βιλαέτι(ον) (τὸ) δημ. (τουρκ. βαλαέτ) μεγάλη διοικητικὴ περιφέρεια διαικουμένη ὑπὸ βαλῆ βλ.λ., ταπαρχία ἀντίστοιχας πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν γενικὴν διοίκησιν : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.69,6 **νὰ χαρατζώσῃ τὰ χωριά κι' ὅλο τὸ βιλαέτι,** δ.τραγ. κάτω **στοῦ** Βάλταυ τὰ **χωριά, καὶ στὰ πέντε βιλαέτια, - τὰ** βιλαέτι **τῆς Ραύμελης - τῆς Εὐβοίας - τῆς Ἠπείρου**· ‖ συνεκδ. μεγάλη ἐπαρχία, χώρα.

βιλαρζία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ακωλήκων τρηματωδῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **διστομιδῶν,** ἐπικίνδυνας ἕλμινς πρακαλοῦσα τὴν νόσον βιλαρζίωσιν.

βιλαρζίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος παρασιτογενὴς ἀπότοκος τῆς εἰσδύσεως εἰς τὴν οὐροδόχον κύστιν ἢ εἰς τὰς φλέβας τοῦ ἐντέραυ τῆς ἕλμινθος βιλαρζίας βλ.λ.

βιλάρι (τό) δημ. κ. **βηλάρι** εἶδος ἐγχωρίου λεπτοῦ ὑφάσματος· ‖ κατ' ἐπέκτ. πᾶν ὕφασμα ὑφαινόμεναν εἰς τὸν ὑφαντικὸν ἱστόν, πανὶ τοῦ ἀργαλειοῦ βλ.λ. : **ἡ γειτόνισσα φαίνει ἕνα πλουμιστὸ βιλάρι**· ‖ συνεκδ. ἡ δι' ὑφαντικοῦ ἱσταῦ, ἀργαλειοῦ ὕφανσις : **ἀπὸ βδαμάδα θὰ βάλω τὸ βιλάρι.**

βιλβρανδία (ἡ) νεώτ. βαταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **προσωπανθῶν.**

βιλεμσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένας φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καρυοφυλλιδῶν.**

βιλζίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος ὀρυκτῆς ρητίνης.

βιλιάνθικο (τὸ) νεώτ. (Ἰσπαν.) θρησκευτικὸς ἱσπανικὸς ὕμνος ἀνάλογος πρὸς τὸν ἀντιφωνα τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας.

βιλιβερδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φυσικὴ χρωστικὴ ὁπαντῶσα κυρίως εἰς τὴν χολὴν τῶν πτηνῶν.

βιλίμβη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **γερανιιδῶν.**

βιλινοτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φαρμακευτικῶν φυτῶν **τῆς** οἰκογεν. τῶν **στρυχνοειδῶν.**

βιλιυρώσινον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **βιλιπρασίνη** (ἡ) φυσικὴ χρωστικὴ ὕλη ἀπαντῶσα εἰς τὴν χολὴν βλ.λ.

βιλιρουβίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φυσικὴ χρωστικὴ ὕλη ἀπαντῶσα εἰς τὴν χολὴν βλ.λ. καὶ τοὺς χολολίθους.

βιλίσκος (ὁ) πάπ. ὀβελίσκος βλ.λ. : πάπ. **περὶ τοῦ πιλῶνος** (πυλῶνος) **καὶ τοῦ βιλίσκου.**

βιλιτονίτης (ὁ) νεώτ. γεωλ. κ. **βιλλιτονίτης** εἶδος μετεωριτῶν **κατατασσομένων** εἰς τὴν ὁμάδα τῶν τηκτιτῶν ἢ ὑελομετεωριτῶν βλ.λ.

βίλλα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. (Ἰταλ.) **ἀγροτικὴ** οἰκία, ἔπαυλις· ‖ **κατ'** ἐπέκτ. ἐξοχικὴ οἰκία πολυτελὴς πραωρισμένη **εἰς** θερινὴν ἰδίως διαμονήν.

βιλλανέλα (ἡ) νεώτ. (Ἰταλ.) εἶδος Ἰταλικοῦ λαϊκοῦ ᾄσματος ἐκ βραχέων στίχων, ὁμοιάζον πρὸς τὸ μαδριγάλιον· ‖ Ἰσπανικὸν ὅμοιον ᾆσμα.

βιλλανόβα (ἡ) νεώτ. βαταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **προσωπανθῶν.**

βιλλάνοι (οἱ) μσν. κ. νεώτ. δημ. (**Ἰταλ.**) ἀγρόται τῆς Κρήτης στερηθέντες τῶν κτημάτων αὐτῶν καὶ καταστάντες δουλοπάροικοι ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν κατακτητῶν, ἄ. δημ. βελλουργέρηδες· πρβλ. καλλῆγος, γιķιαστόλδος· ‖ εἰδ. ἐν Κερκύρᾳ ὀνομασία τῶν ἐν χωρίοις οἰκούντων· πρβλ. χωριάτης,ξωτάρης.

βιλλαργίωσις-εως (ἡ) νεώτ. βιλαρζίωσις βλ.λ.

βιλλαρδιέρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἐρυθροδανοειδῶν.**

βιλλαρικός-ή-όν πάπ. ὁ τοῦ χωρίου, τῆς πολίχνης, ὁ χωριάτικας : Πάπ. **φακιάλιον βιλλαρικόν.**

βιλλαρσίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐκ φευδοκρυστάλλων ὀφείτου.

βιλλαφράγκιος βαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἡ ἀρχαιοτάτη ἐκ τῶν τεσσάρων βαθμίδων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ παλαιοτεταρτογενὴς ὑποδιάπλασις τῆς τεταρτογενοῦς διαπλάσεως τοῦ καινοζωϊκ. αἰῶνος.

βιλλβεργία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος καλλιανθῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βρομελιοειδῶν.**

βιλλεμετία (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος φυτῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν.**

βιλλεμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν χημικῶς συνιστάμενον ἐκ πυριτικοῦ **φευδαργύρου.**

βιλλενδόρφειος βαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. μία τῶν τεσσάρων βαθμίδων εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ ἀνωτέρα πλειστόκαινος ὑποδιάπλασις τῆς δυτ. Εὐρώπης.

βιλλιαμσίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ εὐγενοῦς ὀφείτου.

βιλλιαμσονία (ἡ) νεώτ. παλαιοβ. **γένος φυτῶν τῆς** τάξ. τῶν βεννεττιτωδῶν, **ἁπαντῶν μ. ἐν** ἀπαλιθώσει.

βιλλιαμσονιέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοβ. γένος φυτῶν τῆς τάξεως **τῶν βεννεττιτωδῶν, ἁπαντῶν μ. ἐν** ἀπολιθώσει.

βιλλιαρδιερίτης (ὁ) νεώτ. παλαιαβ. γένος φυτῶν τῆς αἰκογενείας τῶν **πιττοσποριδῶν,** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιλλιγξέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος βραγχιοπόδων ζῴων **τῆς** οἰκογενείας τῶν **βιλλιγξελλιδῶν,** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιλλιγξελλίδαι (αἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ζῴων τῆς ὑπεροικογενείας τῶν **στροφομενακειοειδῶν βραγχιοπόδων,** ἁπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιλλιγξίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κεφαλοπόδων ζῴων **τῆς** οἰκογενείας τῶν **ἀσκοκερατιδῶν** ἁπαντῶν **μ. ἐν** ἀπολιθώσει.

βιλλίν Ἡρωδιαν.Τεχν.Ι,158 « τὸ αἰδοῖον ».
βιλλίσειος κύκλος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ βιλλίσειος **στέφανος** ἀρτηριακὸν συγκρότημα περιβάλλον δίκην στεφάνης τὰ μόρια τῆς χώρας τῆς τρίτης κοιλίας τοῦ ἐγκεφάλου.
βιλλντενοθία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ρυτιδιιδῶν.**
βιλλορίτα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βίλλος (ὁ) μτγν. κ. δημ. (ἰδιωμ.) τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον: Ἡρωδιαν.Τεχν.Ι,158· 2) δημ. μτφ. τὸ μικρὸν ἄρρεν παιδίον.
βιλλότα (τὰ) νεώτ. μουσ. πολύφωνα λαϊκὰ τραγούδια συνήθως χορευτικά.
βιλλυαμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ., σπάνιον ὀρυκτὸν χρώματος κασσιτερολεύκου χημικῶς συνιστάμενον ἐξ ἀντιμονιούχου νικελιο-κοβαλτίου.
βιλλυγβεία (ἡ) νεώτ. βοταν. δ.γρ. **βιλλύγβεια** γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀποκυνοειδῶν.**
βιλμορινία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**
βιλοβίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀρθιδῶν στροφομενακειοειδῶν βραγχιοπόδων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βιλοκουλίνα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ζῴων τρηματοφόρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μιλιολιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βιλοτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μυρτανθῶν.
βιλουΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ συνώνυμον τοῦ ὀρυκτοῦ βεζουβιανοῦ βλ.λ.
βιλσονία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σπιζιδῶν** βλ.λ.· 2) παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **βραγχιοπόδων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει· 3) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βολβιδῶν** βλ.λ.
βίλφα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν** βλ.λ.
βιμανέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν βιλλιγξελλιδῶν **στροφομενακειοειδῶν βραγχιοπόδων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσεσι.
βιμανία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **κοιλακανθιδῶν κροσσοπτερυγίων τελεοστόμων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βίμβη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **κορεγόνων** βλ.λ.
βιμβικίζεται Ἡσ. « περικροῦεται ».
βίμβλινος Ἡσ. « βίβλινος ».
βιμιναίρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χεδροπῶν.**
βιμμερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν γελαστρινιδῶν.
βιμπετοΐτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. τὸ **πέτρωμα** γιακουπιραγγίτης βλ.λ.
βιμπουρνίνη (ἡ) νεώτ. δ.γρ. βιβαυρνίνη βλ.λ.
βιμποῦρνο(ν) (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν βιβοῦρνον βλ.λ.
βινά (τὸ) νεώτ. (ἰνδ.) μουσ. τὸ κατ' ἐξοχὴν ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον τῶν Ἰνδῶν.
βινάσση (ἡ) νεώτ. χημ. ὑδατικὸν ὑπόλειμμα παραμένον μετὰ τὴν δι' ἀποστάξεως ἀπομάκρυνσιν τῆς ἀλκοόλης ἐκ τῶν διὰ ζυμώσεως σακχαρούχων ὀπῶν λαμβανομένων ἀλκοολούχων ὑγρῶν.
βινάτα (ἡ) μσν.νεώτ. (ἰταλ.) κ. **βινέττα** ᾆσμα βακχικὸν κατὰ τὸν τρυγητόν.
βινδοβόνιος βαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἡ **βινδομπόνιος ἐποχὴ** μία τῶν βαθμίδων εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ μειόκαινος ὑποπερίοδος τῆς τριτογενοῦς περιόδου τοῦ καινοζωικοῦ αἰῶνος τῆς γῆς.
βινδσορίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. **πέτρωμα ὅμοιον τῷ** γρανοδιορίτῃ βλ.λ.
βινητιά-άω ἐφετ. τοῦ βινῶ-έω βλ.λ. ἐπὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἔχω ὄρεξιν πρὸς συνουσίαν, ἐπιθυμῶ νὰ συνουσιασθῶ: Ἀριστφ.Λυσ.715 **βινητιῶμεν, ἡ βράχιστον τοῦ λόγου.**
βίνια (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῶν γλυκέων ὑδάτων, τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπρινιδῶν.**
βινιάριος (ὁ) μτγν. τειχομάχος: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.Ι,46.
βινιέττα (ἡ) δημ. (γαλλ.) κοσμητικὸν σχεδίασμα ἐν ἀρχῇ ἢ ἐν τέλει τῶν κεφαλαίων, ἢ ἄλλων διαιρέσεων ἐντύπου κειμένου. || ζωγραφικὸν σχεδίασμα ὡς πλαίσιον σελίδων βιβλίου.
βινκεννίτης (ὁ) νεώτ. χημ. . μῖγμα ὑδροκυανίου, ἀρσενατριχλωριδίου καὶ κασσιτεροτετραχλωριδίου, χρησιμοποιηθὲν ὡς πολεμικὸν ἀέριον.
βινκλερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν **κυανωπομέλανος** χρώματος.
βιννέα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων **τῆς** οἰκογενείας τῶν **γαιοτριλιδῶν.**
βιννίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐκ θειούχου ἀρσενικοῦ καὶ θειούχου χαλκοῦ.
βινοπαρασκεύασμα-ατος (τὸ) ἰατρ. κ. **βιναῦχος τροφὴ** (ἡ) ἐσφ. γρ. ἀντὶ βυνοπαρασκεύασμα βλ.λ.
βινσεντίτης (ὁ) νεώτ. χημ. κ. **βινσεντῖτις** (ἡ) μῖγμα ὑδροκυανικοῦ ὀξέος, τετραχλωριούχου κασσιτέρου, τριχλωριούχου ἀρσενικοῦ καὶ χλωροφορμίου, χρησιμοποιηθὲν ὡς πολεμικὸν **ἀέριον.**
βινσετοξίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. γλυκοζίτης βλ.λ., εὑρισκόμενος εἰς τὸν φλοιὸν τοῦ φυτοῦ ἀσκληπιὰς ἢ βινσετοξικὴ ὑπὸ διαλυτὴν καὶ ἀδιάλυτον μορφήν.
βινσλόβειον τρῆμα (τὸ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ εἴσοδος τῆς ὀπισθίας κοιλότητος τοῦ ἐπιπλόου βλ.λ.
βιντάριο (τὸ) δημ. (ἰταλ.) τὸ σκευολόγιον τοῦ πλοίου καὶ ἡ **καταγραφὴ** τῶν μὴ ἀναλωσίμων **εἰδῶν** αὐτοῦ.
βιντλίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα ὅμοιον τῷ διοριτικῷ πορφυρίτῃ βλ.λ.
βίντσι (τὸ) δημ. (ἰταλ.) τὸ βαροῦλκον βλ.λ.
βινυλαιθυλαιθὴρ-έρος (ὁ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν μικτῶν αἰθέρων.
βινυλαλογονίδια (τὰ) νεώτ. χημ. μονοαλογονωμένα παράγωγα τῶν ἀκορέστων ὑδρογονανθράκων.
βινυλικὴ ἀλκοόλη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **βινυλαλκοόλη** ἢ αἰθενόλη ἡ ἁπλουστέρα ἀκόρεστος μονοαθενὴς ἀλκοόλη.
βινχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν **ἀποκυανωδῶν.**
βινῶ-έω μέσ. ἰων. παρατ. **βινεσκόμην** ἐπὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, παρανόμως συνουσιάζομαι: Ἀριστφ.Βάτρ.740 **πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας, ὅστις γε πίνειν οἶδε καὶ βινεῖν μόνον·** || μετ'αἰτ. προσ.: αὐτ.Ὄρν.560 **ἵνα μὴ βινῶσ' ἔτ' ἐκείνας·** || μέσ. ἐπὶ ἀνδρός: Ἀριστφ.Ἱππ.1242 **ἠλλαντοπώλουν καί τι καὶ βινεσκόμην·** || κ. ἐπὶ γυν.: Εὔπ.351.
βίξα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βιξιιδῶν βλ.λ.
βιξβυΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐξ ὀξιδίου σιδήρου καὶ μαγγανίου.
βιξιΐδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν δικοτυληδόνων.
βιξίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φυτικὴ χρωστικὴ οὐσία, ἀπαντῶσα εἰς τοὺς καρποὺς βίξης τῆς ὀρελλανίου βλ.λ.
βιξοειδῆ (τὰ) νεώτ.βοταν.κ. **βιξώδη** οἱ βιξιΐδαι βλ.λ.
βιο- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν πλείστων λέξεων δηλοῦν ὅτι τὸ δεύτερον **ἀφορᾷ ἢ** ἀνάγεται εἰς τὴν ζωὴν ἢ εἰς ἔμβια ὄντα καὶ χρησιμεῦον πρὸς σχηματισμὸν νεολογισμῶν ἐπιστημονικῆς ὁρολογίας, οἷον **βιολογία, βιοδυναμική, βιόσφαιρα** κλπ.
βιό (τὸ) δημ. τὸ βιός βλ.λ.
βιόα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν σπαγγιδῶν βλ.λ.
βιοβλάστη (ἡ) νεώτ. βιολ. τὸ βιαγόνον βλ.λ.
βιογένεια (ἡ) νεώτ. βιολ. ἡ σειρὰ τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς τῶν παρατηρουμένων ἀπὸ τῆς συλλήψεως μέχρι τῆς τελείας τοῦ ἐμβρύου ἀναπτύξεως.

βιογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. βιολ. κ. **βιογονία** βιολογικὴ θεωρία, καθ' ἣν ἡ γένεσις ἢ παραγωγὴ ὀργανισμῶν ζώντων εἶναι δυνατὴ μόνον ἐκ ζώντων σπερμάτων ἢ γονέων, ἀντιθ. ἀβιογένεσις βλ.λ. **ἡ** αὐτόματος γένεσις.

βιογενετικός-ή-όν νεώτ. **ὁ** ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος **εἰς** τὴν βιογένεσιν **βλ.λ.** ἄ. βιογενικός' || **βιογενετικὸς νόμος** (ὁ) βιολ. ὁ νόμος καθ' ὃν ἡ ἐμβρυϊκὴ ἀνάπτυξις ἑκάστου ζῴου ἀπὸ τοῦ ᾠαρίου μέχρι τοῦ σχηματισμοῦ αὐτοῦ εἶναι σύντομος ἐπανάληψις τῶν διαφόρων σταδίων διαμορφώσεως, δι' ὧν διῆλθον αἱ πρόγονοι τοῦ ζῴου ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως μέχρι τῆς σημερινῆς μορφῆς αὐτῶν, πρβλ. ὀντογονία, φυλογονία.

βιογένη (ἡ) νεώτ. τὸ βιογόνον βλ.λ.

βιογενῆ ἀποθέματα (τὰ) νεώτ. γεωλ. ἄ. **βιογενῆ πετρώματα** τὰ ὀργανογενῆ ἀποθέματα βλ.λ.

βιογεωγραφία (ἡ) νεώτ. βιολ. ὁ κλάδος τῆς βιολογίας, ὁ ἐξετάζων τὴν διανομὴν τῶν ὀργανισμῶν **ἐπὶ** τῆς ἐπιφανείας **τῆς** γῆς, **ὡς καὶ** τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης διανομῆς.

βιογνωσία (ἡ) νεώτ. ἡ μελέτη καὶ ἡ γνῶσις τῆς ζωῆς.

βιογονία (ἡ) νεώτ. ὀρθότ.τ. τοῦ βιογένεσις βλ.λ.

βιογονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βιογονίαν βλ.λ., **ὁ τῆς** βιογονίας: **βιογονικαὶ παρατηρήσεις, - βιογονικὰ στάδια.**

βιογόνον (τὸ) νεώτ. βλ. βιογόνος.

βιογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων τὴν ζωήν' || τὸ οὐδ. **βιογόνον** (τὸ) ὡς οὐσ. ὑποθετικὴ οὐσία ἐν τῷ πρωτοπλάσματι τῶν κυττάρων, θεωρουμένη ὑπό τινων βιολόγων ὡς ἡ ἕδρα τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς' ἄ. βιοβλάστη, βιογένη, βιοπλάστη, βιοφόρον.

βιογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ περιγραφὴ τῶν βεβιωμένων ὑπό τινος, ἡ λεπτομερεστέρα πως ἐξιστόρησις τοῦ βίου τινός.

βιογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. **ἡ** πρᾶξις τοῦ βιογραφῶ βλ.λ., τὸ βιογραφεῖν.

βιογραφία (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. περιγραφὴ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον λεπτομερὴς τοῦ βίου καὶ τῶν πράξεων ἀνθρώπου τινός: Μουσ.Ρωτ. Βιβλ.335,114 οἷα **μέτρα βιογραφίας' 2)** ἡ τέχνη τοῦ βιογράφου βλ.λ.

βιογραφικός-ή-όν νεώτ. **ὁ** ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος εἰς βιογραφίαν βλ.λ., ὁ σχετικὸς μὲ τὴν βιογραφίαν: **βιογραφικὴ σημείωσις - λεπτομέρεια - μέθοδος, - βιογραφικὸν λεξικόν.**

βιογράφος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ συγγραφεὺς βιογραφίας βλ.λ. ἢ βιογραφιῶν: **ὁ βιογράφος τοῦ Μπετόβεν, - διέπρεψεν ὡς βιογράφος' 2)** ὅρος διεθνὴς χρησιμοποιηθεὶς ἀντὶ τῆς λ. κινηματογράφος βλ.λ.' **3) κ. πληθ. βιογράφοι** (οἱ) οἱ συγγράψαντες, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι, συντόμους βιογραφίας ῥητόρων, φιλοσόφων, **ποιητῶν**, ἱστορικῶν, γραμματικῶν κ.ἄ.

βιογραφῶ-έω νεώτ. ἀμτβ. συνθέτω βιογραφίαν ἢ βιογραφίας βλ.λ.' || **εἰδ.** ἐξιστορῶ τὸν βίον τινός.

βιοδότης (ὁ) ὁ δίδων, ὁ δωρούμενος βίον ἢ τὰ πρὸς τὸν βίον: Πλάτ.Νόμ.921 Α **τὸν βιοδότην θεὸν ἐπαιδεσθείς.**

βιοδυναμική (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς βιολογίας, πραγματευόμενος **περὶ τῶν ἐνεργῶν** ζωικῶν φαινομένων **τῶν** ὀργανισμῶν.

βιόδωρος-ον ὁ δίδων, ὁ δωρούμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν: Πίνδ.Παιάν.3,26 **βιόδωρον ἀμαχανίας ἄκος,** Σοφ.Φιλ.1162 **μηκέτι μηδενὸς κρατύνων ὅσα πέμπει βιόδωρος αἶα.**

βιοδώτης (ὁ) θηλ. **-δῶτις** ὁ βιοδότης, ὁ τὸν βίον, τὴν ζωὴν διδούς, εἰδ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος: ΑΠ 9,525,3, Ἐπιγρ. **βιοδῶτα.**

βιοδῶτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ βιοδώτης: Ὀρφ.Ὕμν. 28,3 **βιοδῶτις Περσεφόνη.**

βιοδώτωρ-ορος (ὁ,ἡ) ὁ βιοδότης βλ.λ.: Ὀρφ. Ὕμν.72,2 **βιοδώτωρ Ζεύς,** ΑΠ 7,585 **βιοδώτωρ** ναῦς (παρέχουσα τῷ ἁλιεῖ τὰ πρὸς τὸ ζῆν), Ἐπιγρ. **βιοδώτορος Ἀτθίδος ἀρχός.**

βιοενεργητική (ἡ) νεώτ. ἡ βιοδυναμικὴ βλ.λ.

βιόζη (ἡ) νεώτ. χημ. πᾶν σάκχαρον δίδον **κατὰ** τὴν ὑδρόλυσιν δύο **μόρια** μονόζης **βλ.λ.,** συνών. δισακχαρίτης βλ.λ.

βιοζόνη (ἡ) νεώτ. χημ. λεπτὴ ἄοσμος κόνις **εὐ**χαρίστου γεύσεως, ἀδιάλυτος εἰς **τὸ** ὕδωρ, σκεύασμα **τῆς** καζεΐνης **τοῦ γάλακτος,** περιέχον σίδηρον καὶ λεκιθίνην, **ἐν χρήσει πρὸς** θεραπείαν διαφόρων ἐξασθενήσεων τοῦ ὀργανισμοῦ.

βιοζυγής-οῦς-ές μτγν. ποι. **ὁ** συνδέων τὸν **βίον** (τοῦ ἀνδρὸς μὲ τὸν τῆς γυναικός): Νόνν.Δ 33,179 **εὐφροσύνης κήρυκα βιοζυγέων ὑμεναίων.**

βιοζωένωσις-εως (ἡ) **νεώτ.** ἡ ὑπὸ ὡρισμένων νόμων καθοριζομένη ἁρμονικὴ σχέσις τοῦ ἀτόμου μετὰ τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ περιβάλλοντος.

βιοθάλμιος-ον ποι. ὁ κατὰ τὸν βίον ἀκμάζων, ὁ ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας ὤν, ἀκμαῖος, ζωηρός: Ὕμν. Ἀφρ.189 **βιοθάλμιος ἀνὴρ** γίγνεται.

βιοθανασία (ἡ) μτγν. τὸ θνήσκειν διὰ βιαίου θανάτου: Πτολ.Τετράβ.85,22 **ὀξείας νόσους καὶ** βιοθανασίας, **μάλιστα τῶν ἀκμαίων.**

βιοθάνατος (ὁ) μτγν. κ. μαν. ὁ βιαίῳ θανάτῳ ἀποθανὼν βλ.λ.: Ὀλυμπιόδ. ἐν ΑΒ 1354, Πάπ. **βιο**θανάτου πνεύματος.

βιοθανατῶ-έω μτγν. βιαίῳ θανάτῳ θνήσκω βλ.λ.: Ἰω.Χρυσ.5,235.

βιοθανής-οῦς-ές μσν. ὁ βιαίῳ θανάτῳ ἀποθανών, ὁ φονευθείς: ΜηναΙ.12,3 Συναξάρ. **ἡ τὸν βιοθανῆ γέροντα κλέψασα.**

βιοθεραπεία (ἡ) νεώτ. θεραπευτικὴ μέθοδος χρησιμοποιοῦσα ζῶντα **καλλιεργήματα** ἢ ὀργανικὰ προϊόντα.

βιοθρέμμων-ονος-ον ποι. ὁ τρέφων καὶ διατηρῶν τὸν βίον, τὴν ζωήν: Ἀριστφ.Νεφ.570 **αἰθέρα σεμνότατον βιοθρέμμονα πάντων,** Ὀρφ. Ὕμν.34,19 βιοθρέμμονα **φῦλα.**

βιοθρέπτειρα (ἡ) ποι. ἡ τρέφουσα, ἡ διατηροῦσα τὴν ζωήν: Ὀρφ.Ὕμν.26,13 **βιοθρέπτειρα θεῶν μήτηρ.**

βιοκεντρικὴ θεωρία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία ἐπιδιώκουσα νὰ ἑρμηνεύσῃ τά τε φυσικὰ καὶ **τὰ** ψυχικὰ φαινόμενα ἐπὶ τῇ βάσει **τοῦ** φαινομένου τῆς ζωῆς, ὡς πρωταρχικοῦ αἰτίου.

βιοκεντρικός-ή-όν νεώτ. ὁ τὴν ζωὴν ὡς κέντρον ἔχων.

βιοκοινότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ σύνολον τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου περιοχῆς τινος.

βιόκουρος (ὁ) ἐπιγρ. (λατ.) **ὁ ἐπιμελούμενος** τῶν ὁδῶν.

βιοκρύσταλλοι (οἱ) νεώτ. ζωολ. **τὰ ἐξ** ἀσβεστίου ἢ πυριτίου σκληρὰ ἀκάνθια τῶν σπογγωδῶν βλ.λ.

βιοκωλύτης (ὁ) μσν. στρατιωτικὸς ἄρχων παρὰ βυζαντινοῖς ὁριζόμενος ἐν ἐπαρχίᾳ **τινὶ** πρὸς παρακώλυσιν βίας **ἢ** παρανομίας: Ἰουστιν.Νεαρ.8,12 **λῃστοδιώκτας, ἢ . . βιοκωλύτας.**

βιόλα (ἡ) νεώτ. μουσ. ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον, βαρύτονον βιολίον' ἄ. ἄλτο' 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βιολιδῶν** βλ.λ.

βιολάνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν περιέχον διαφίδιον βλ.λ., ὀλίγον ὑποξίδιον μαγγανίου καὶ ὀξίδιον τοῦ ἀργιλίου **βλ.λ.**

βιολανθρόνιον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **βιολανθρόνη** (ἡ) πολύτιμον χρῶμα ἀναγωγῆς, λαμβανόμενον διὰ συντάξεως βενζανθρόνης μετ' ἀλκαλίων βλ.λ.

βιολέτο (τὸ) νεώτ. κ. δημ. μουσ. παλαιοτ. χρήσεως ὄργανον, ἀποτελούμενον **ἐκ** δεκατεσσάρων χορδῶν.

βιολέτ(τ)α (ἡ) νεώτ. κ. δημ. μουσ. **εἶδος μικρᾶς** βιόλας βλ.λ.' 2) δημ. **τὸ φυτὸν** βιόλα **βλ.λ., ἡ** εὔοσμος: Παλαμ.Ὕμνος Ἀθηνᾶς 5,82 **εἶν' οἱ βιολέτ-**

τες ἄσωστες, περήφανα τά κρίνα· || δημ. γεν. ὄνομα τῶν φυτῶν ἴου, ματθαιολίας, χειράνθου καὶ τῶν ἀνθέων αὐτῶν.

βιολί (τό) δημ. τὸ βιολί(ον) βλ.λ.

βιολίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν δικοτυληδόνων

βιόλιθοι (οἱ) νεώτ. πετρογρ. ὀργανογενῆ βλ.λ. πετρώματα, οἷα οἱ κοραλλιογεν. ἀσβεστόλιθοι, ἡ κρητίς, ἡ τριπολῖτις γῆ, οἱ ὀρυκτοὶ ἄνθρακες, ἡ τύρφη.

βιολίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς ἀγνώστου συνθέσεως τῶν ἀνθέων τῆς εὐόσμου βιόλας βλ.λ.

βιολί(ον) (τὸ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον **κατ'** ἐξοχὴν μελῳδικὸν μετὰ τεσσάρων χορδῶν δονουμένων ὑπὸ τόξου βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. κ. ἀποτελουσῶν σειρὰν διαδοχικῶν πέμπτων βλ.λ., ἄ. τετράχορδον : Καισάρ.Δαπόντ. ἐν Σόθ.3,131 **νά τραγῳδοῦν μὲ βγιολιά** (sic) **καὶ μὲ ἄλλα μουσικά ὄργανα,** Παλαμ.Τρισεύγ.17 **ποτὲ δὲν τό 'καιξα τὸ βιολί μου στὴν ἐξοχή, στὴν ταβέρνα, στά σπιτια·** 2) συνεκδ. δημ. τὰ **βιολιά** μικρά ὀρχήστρα ἐκ διαφόρων ὀργάνων : **θά πάρουμε τά βιολιά ἀπόψε** (θὰ διασκεδάσωμεν μετά ἐγχόρδων ὀργάνων)· || κ. οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ὀρχήστραν μουσικοί : **ἦρθαν τά βιολιά·** 3) μτφ. ἐνοχλητικοὶ λόγοι ἢ πράξεις, ἐνοχλητικὴ συνήθεια : **πάλι τὸ ἴδιο βιολί ἄρχισες, - παράτα το αὐτὸ τὸ βιολί, - ὅ,τι νά τοῦ πῇς αὐτὸς τὸ βιολί του.**

βιολιστής-ίστρια (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ μουσικὸς ὁ παίζων βιολίον βλ.λ.· ἄ. τετραχορδιστής.

βιολιτζῆς (ὁ) δημ. ὁ βιολιστὴς βλ.λ. : Παλαμ. Τρισεύγ.17 **ἐμένα ρωτῆστε τὸ βιολιτζῆ·** || πληθ. βιολιτζῆδες (οἱ) **γεν.** οἱ ὀργανοπαῖκται, μουσικοί.

βιολογία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὴν ζωήν, ἤτοι τά ἔμβια ὄντα καθόλου ὧν μελετᾷ τὴν ἀρχήν, ἐξέλιξιν, λειτουργίαν, αὔξησιν, ἀναπαραγωγὴν καὶ ἐξάπλωσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

βιολογικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βιολόγον βλ.λ. 1) : Σουΐδ. ἐν λ. **Φιλιστίων ἔγραφε κωμῳδίας βιολογικάς·** 2) νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιολογίαν, ὁ τῆς βιολογίας βλ.λ. : **βιολογικαὶ μελέται, - βιολογικὴ αἰτιότης.**

βιολογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τὴν βιολογίαν βλ.λ. ἀπὸ βιολογικῆς ἀπόψεως.

βιολογισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. θεωρία γνωσιολογική, καθ' ἣν ἡ γνῶσις γεννᾶται ἐκ λειτουργιῶν, τελουμένων χάριν τῆς αὐτοσυντηρησίας τοῦ ἀτόμου καὶ τοῦ εἴδους.

βιολόγος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ παριστῶν, μιμούμενος, ὑποκρινόμενος τὸν ἄνθρωπον ὡς φέρεται ἐν τῷ βίῳ, κατὰ τὰς συνηθείας αὐτοῦ καὶ τά πάθη, ὁ παριστῶν ἠθογραφικὰς σκηνάς, μῖμος, ἠθοποιός· ἄ. ἠθολόγος : Ἐπιγρ.**μιμάδι Βασίλλῃ στήλην θέτο βιολόγος φώς·** 2) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος ἢ ὁ ἐντριβὴς εἰς τὰ τῆς βιολογίας βλ.λ.

βιολογοῦμαι-έομαι μτγν. περιγράφομαι κατὰ τὰς συνηθείας τοῦ ἀνθρωπίνου βίου : Λογγῖν.9,15 **τοιαῦτα γάρ που τὰ περὶ τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ἠθικῶς αὐτῷ βιολογούμενα οἰκίαν, οἱονεὶ κωμῳδία τίς ἐστιν ἠθολογουμένη.**

βιολοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἱ βιολίδαι βλ.λ.

βιολοκύμβαλον (τὸ) νεώτ. μουσ. παλαιὸν ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον· ἄ. βιέλλα βλ.λ.

βιολόνε (τό) νεώτ. κ. δημ. μουσ. (ἰταλ.) παλαιὸν ὄργανον ἐπέχον τὴν θέσιν τοῦ νῦν βαθυχόρδου βλ.λ.

βιολοντσελλίστας (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κ. **-ιστής** ὁ μουσικὸς ὁ παίζων βιολοντσέλλον βλ.λ.

βιολοντσέλλο(ν) (τό) νεώτ. κ. δημ. (ἰταλ.) ἔγχορδον μουσικὸν **ὄργανον** τῆς οἰκογενείας τοῦ βιολίου βλ.λ. διαφέρον τούτου κατὰ τὰς μεγάλας διαστάσεις· ἄ. βαθύχορδον κ. βάρβιτος.

βιολόττα (ἡ) νεώτ. (ἰταλ.) ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον ὅμοιον, ἀλλὰ μεγαλύτερον, τῆς βιόλας βλ.λ

βιολουρικὸν ὀξύ (τό) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβανομένη δι' ἐπιδράσεως νιτρώδους ὀξέος ἐπὶ τοῦ βαρβιτουρικοῦ ὀξέος.

βιολύχνιον (τό) νεώτ. φανταστικὴ μυστηριώδης οὐσία, ἥτις ἐπιστεύετο κατὰ τὸν μεσαίωνα ἐνυπάρχουσα ἐν τῷ σώματι τῶν ὀργανισμῶν κ. ἧς ἡ ἐξάντλησις ἐπιφέρει τὸν θάνατον, ὡς ἡ ἐξάντλησις τοῦ ἐλαίου τὴν σβέσιν τοῦ λύχνου.

βιομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ ἔκ τινων σωματικῶν σημείων πρόγνωσις τῆς διαρκείας καὶ τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου.

βιομετρία (ἡ) νεώτ. κ. **βιομετρική** βιολογ. ὁ ὑπολογισμὸς τῆς πιθανῆς διαρκείας τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· 2) μέθοδος διατυπώσεως δι' ἀριθμῶν τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς καὶ ἐξαγωγῆς συμπερασμάτων περὶ τῶν διεπόντων τὰ φαινόμενα ταῦτα νόμων.

βιομηχάνημα-ατος (τό) νεώτ. τό βιομηχανικῶς ποιηθέν, τὸ προϊὸν βιομηχανίας βλ.λ.

βιομηχανία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. τρόπος, ἐνέργεια πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων : Πολυδ.7,189· 2) νεώτ. ἡ διά μηχανῶν κυρίως κατεργασία πρώτης τινὸς ὕλης καὶ παραγωγὴ εἰς μεγάλας ποσότητας εἰδῶν χρησίμων εἰς τὸν βίον : **βιομηχανία βάμβακος, - καουτσούκ** κλπ.

βιομηχανικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιομηχανίαν, βλ.λ. ὁ σχετιζόμενος μὲ τὴν βιομηχανίαν : **βιομηχανικὴ ἐπιχείρησις, - βιομηχανικὸν κεφάλαιον·** || ὁ διὰ τῆς βιομηχανίας παραγόμενος : **βιομηχανικά προϊόντα.**

βιομηχανικῶς ἐπίρρ νεώτ. κατὰ τρόπον βιομηχανικὸν βλ.λ., διὰ βιομηχανικῶν μέσων : **βιομηχανικῶς παρῆγε χρώματα.**

βιομηχανισμός (ὁ) νεώτ. ἡ βιομηχανοποίησις βλ.λ.· 2) ἡ συστηματικὴ ἔν τινι χώρᾳ ἐπιδίωξις αὐξήσεως τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, ὁθ. καὶ τῶν ἐκ τῆς βιομηχανίας πόρων.

βιομηχανοποιήσιμος-ον νεώτ. ὁ ἐπιδεκτικὸς βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας ἢ βιομηχανοποιήσεως βλ.λ. : **ξυλεία, - κάνναβις βιομηχανοποιήσιμος.**

βιομηχανοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἐκμετάλλευσις διὰ βιομηχανικῶν μέσων πρώτης τινὸς ὕλης: **βιομηχανοποίησις τῶν ἐρίων·** 2) ἡ εἰς βιομηχανίαν μετατροπὴ χειροτεχνίας τινὸς ἢ ἄλλου παραγωγικοῦ κλάδου : **βιομηχανοποίησις τῶν κεντημάτων·** 3) ἡ μετατροπὴ χώρας τινος ἀπὸ γεωργικῆς εἰς βιομηχανικήν : **ἡ βιομηχανοποίησις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς συνετελέσθη ραγδαίως·** || μτφ. ἡ κατὰ βιομηχανικὴν ἀντίληψιν ἐκμετάλλευσις πνευματικῶν ἐπιτηδευμάτων : **βιομηχανοποίησις τῆς ἰατρικῆς, - τῆς ζωγραφικῆς.**

βιομηχανοποιῶ-έω νεώτ. μετατρέπω βιοτεχνίαν τινὰ εἰς βιομηχανίαν· 2) ἐκμεταλλεύομαι διὰ βιομηχανικῶν μέσων πρώτας ὕλας· 3) μετατρέπω τὴν **οἰκονομίαν** χώρας τινὸς εἰς βιομηχανικήν : **ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἐβιομηχανοποιήθη μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀκτωβρίου·** 4) ἀσκῶ πρὸς χρηματισμόν μου πνευματικόν τι ἐπιτήδευμα : **οἱ νεώτεροι ἐβιομηχανοποίησαν τὴν λογοτεχνίαν.**

βιομήχανος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ εὐμηχάνως πορίζόμενος τὰ πρὸς τὸν βίον, ὁ ἐπιτήδειος πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸν βίον : Ἀντιφ. Σοφ.41· κ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν : Ἀριστλ.Ζ) 616 b,17 **χλωρίων δὲ μαθεῖν μὲν ἀγαθὸς καὶ βιομήχανος·** 2) νεώτ. ὁ κατ' ἐπάγγελμα ἀσχολούμενος εἰς τὴν βιομηχανίαν βλ.λ. : **βιομήχανος τοῦ σιδήρου, - τῆς μετάξης, - οἱ βιομήχανοι τοῦ Πειραιῶς.**

βιομηχανούργημα-ατος (τὸ) νεώτ. (ἀχρ). τὸ προϊὸν τῆς βιομηχανίας βλ.λ., τὸ βιομηχάνημα.

βιομόρια (τὰ) νεώτ. βιολ. ὑποθετικὰ στοιχεῖα τῶν ζώντων ὀργανισμῶν ἀποτελοῦντα τοὺς φορεῖς τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς.

βιόμορος-ον ποιητ. ὁ βιαιοθάνατος βλ.λ.

βιονομία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη μελετῶσα τοὺς νόμους τοὺς διέποντας τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς.

βιονομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιονομίαν βλ.λ.

βιοπαλαιστής (ὁ), θηλ. **-αίστρια** νεώτ. κ. δημ. ὁ παλαίων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου, ὁ μετὰ μόχθου ἐργαζόμενος, ἵνα ποριοθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀποχειροβίοτος : Δραγ.'Όσοι ζωντανοὶ 108 **ζοῦν χαμένοι καὶ κυβερνιοῦνται ἀπὸ τοὺς δυνατοὺς οἱ βιοπαλαιστές.**

βιοπαλαιστικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βιοπαλαιστὰς ἢ τὴν βιοπάλην βλ.λ. : **βιοπαλαιστικὸν τέχνασμα, - βιοπαλαιστικὴ ἀνάγκη.**

βιοπαλαίω νεώτ., δημ. **βιοπαλεύω** μοχθῶ πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸν βίον ἀναγκαίων, ζῶ μετὰ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν : **καθ' ὅλον του τὸν βίον ἐβιοπάλαιε.**

βιοπάλη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ μετὰ μόχθου καὶ ἀγῶνος ἐργασία πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸν βίον, ὁ ἀγὼν τῆς ζωῆς : **ἐρρίφθη εἰς τὴν βιοπάλην ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, - ἡ βιοπάλη τὸν ἔφαγε.**

βιόπλαγκτος-ον μτγν. ὁ βιοπλανὴς βλ.λ. : **Νόνν.Δ 3,356 βιοπλάγκτοιο τύχης στροφάλιγγα.**

βιοπλανής-οῦς-ές μτγν. κ. μσν. ὁ περιπλανώμενος, ὅπως ποριοθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ὁ ἐπαίτης : Καλλ.ἀπ.497.

βιοπλανῶμαι-άομαι νεώτ. εἶμαι ἢ γίγνομαι βιοπλανὴς βλ.λ., πλανῶμαι **τῇδε κἀκεῖσε πρὸς πορισμὸν τῶν τοῦ βίου.**

βιόπλασμα-ατος (τὸ) νεώτ. **βιολ. ἡ ἐνόργανος ὕλη.**

βιοπλάστη (ἡ) νεώτ. βιολ. τὸ βιογόνον βλ.λ.

βιοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ σχετιζόμενος μὲ τὴν βιοπλάστην ἢ τὸ βιόπλασμα βλ.λ.· ‖ **βιοπλαστικὴ δύναμις** (ἡ) ἰατρ. ἡ ἰδιότης, τὴν ὁποίαν ἔχουσι τὰ ζῶντα κύτταρα, ὅπως ἐπανορθῶσι τὰς ἃς ὑπέστησαν ἀπωλείας.

βιοπόλεμος (ὁ) νεώτ. ὁ **περὶ** ὑπάρξεως **ἀγὼν** τῶν ἐμβίων ὄντων.

βιοπονητικός-ή-όν μτγν. ὁ **ἐκ τοῦ** ἰδίου μόχθου ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ὁ βιοποριστής, **ἄ.** βιοπόνος : **Ἱππόδ** π.Στοβ.4,1,94.

βιοπονία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βιοπόνου βλ.λ., τὸ διὰ πόνου, μόχθου πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

βιοπόνος-ον μτγν. ὁ ποριζόμενος διὰ πόνου τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ὁ διὰ τοῦ κόπου του ζῶν : Στοβ.4,1,93.

βιοπορισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ πορισμὸς τῶν τοῦ βίου, τῶν πρὸς συντήρησιν ἀναγκαίων, ἰδίως ὁ διὰ **προσωπικῆς** ἐργασίας· **πρβλ.** βιοποριστής.

βιοποριστής (ὁ) νεώτ. ὁ διὰ τῆς **προσωπικῆς** του ἐργασίας ποριζόμενος τὰ **πρὸς** τὸ ζῆν.

βιοποριστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βιοπορισμὸν βλ.λ. : Εὐσ.Εὐαγγ.Πρ.15,- βιοποριστικὴ **ἐργασία**· 2) νεώτ. ὁ πρόσφορος εἰς πορισμὸν τῶν τοῦ βίου : **βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα.**

βιοποριστικῶς ἐπίρρ. **νεώτ.** **διὰ** βιοπορισμοῦ, κατὰ τρόπον βιοποριστικὸν **βλ.λ.**

βιοπράγος-ον μτγν. ὁ ἐπιτυχής, **ὁ διὰ τὸν βίον** αἴσιος, **εὐτυχής** : Ἀστράμψ.Χρησμ.85.

βιόπρατος (ὁ) πάπ., δ.γρ. **βιοπρᾶτος** ὁ **οὐδεμίαν** ἀξίαν ἔχων, ὁ οὐτιδανός, ἄσημος.

βιόρριζα (ἡ) νεωτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων **ὑμενοπτέρων** τῆς οἰκογενείας τῶν **κυνιφιδῶν** βλ.λ.

βιορρός Ἡσ. « δουλεία » (πιθ. εἴρερος).

βίος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. **ἐπὶ** τῶν ἀνθρώπων, τὸ νὰ ζῇ τις, νὰ ὑπάρχῃ ὡς λογικὸν ὄν· ὁρισμὸς Θωμ.Μ 153 « βίος ζωῆς διαφέρει· βίος μὲν ἐπὶ λογικῶν τάσσεται ζῴων, τουτέστιν ἀνθρώπων μόνων, ζωὴ **δὲ ἐπὶ** ἀνθρώπων **καὶ ἐπὶ** τῶν ἀλόγων ζῴων· ἐντεῦθεν Ἀριστοτέλης τὸν βίον ὡρίσατο οὕτως, βίος ἐστὶ λογικὴ ζωή· ὁ οὖν ἐπὶ τῶν θηρίων βίον τάσσων ἀκυρολογεῖ » : Ὀδ.Ο 491 **ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον**, Πινδ.Ι 4,3,5 **διέρχεσθαι τέλος βίου** Αἰσχ.Πρ.537 **τὸν μακρὸν τείνειν βίον**, Πλάτ.Νόμ. 870 E **ὑπ' ἄλλον τελευτῆσαι βίον**, Ἰσοκρ.1,5 **πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν, - ὁ ἐπὶ τῆς γῆς βίος τοῦ ἀνθρώπου**· ‖ κ. νεώτ. κ. ἐπὶ ζῴων : Ἐπικρ.11,14 **διεχώριζον ζῴων τε βίον δένδρων τε φύσιν, - ὁ βίος τῶν ζῴων** (τίτλος ζῳολογικοῦ ἔργου)· ‖ κ. ἐπὶ φυτῶν : Ἀριστλ.ΖΓ 736 b,13· ‖ ποι. κ. ἡ ζωή : Αἰσχ. Ἀγ.1517 **ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων**, Σοφ.Φιλ.749 **μὴ φείσῃ βίου**· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. συνήθ. ἐν περιφρ., ἡ κατάστασις τῆς ζωῆς, ὁ τρόπος καθ' ὃν τις ζῇ : Σοφ.ΟΚ 1364 **ἐπαιτῶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον**, Ἀριστλ.Πολιτ.1256 a,20 **διὸ καὶ βίοι πολλοὶ καὶ** τῶν **ζῴων** καὶ τῶν ἀνθρώπων **εἰσίν**· ‖ κ. πλεοναστ. : Ὀδ.Ο 491 **ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον**, Ἀντιφάν.100 **ζῆν θαλάττιον βίον**, Δημ.314 **λαγὼ βίον ἔζης δεδιὼς καὶ τρέμων**, Φιλήμ.92,8 **ἀμέριμνον ζῆν βίον, - δύσκολος - εὔκολος βίος**· 3) νεώτ. ἡ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἐκδήλωσις τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἢ ἡ δρᾶσις αὐτοῦ ἔν τινι πεδίῳ τῆς κοινωνίας : **ὁ πολιτικὸς βίος, - ὁ συζυγικός του βίος ὑπῆρξεν ἄμεμπτος**· 4) κ. νεώτ. ὁ χρόνος, ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς : Ἡρ.6,109 **ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον**, Πλάτ.Φαῖδρ.242 A **οἶμαι γὰρ ἐγὼ τῶν ἐπὶ τοῦ σοῦ βίου γεγονότων μηδένα πλείους ἢ σὲ πεποιηκέναι**, Αἰλ.ΖΙ 15,25 **βίον δὲ ἵππων καὶ χρόνον διαριθμοῦσιν εἰς τοσάδε ἔτη, - ἔζησεν εὐτυχὴς καθ' ὅλον τὸν βίον του, - εὔχομαι βίον ἀνέφελον**· ‖ νεώτ. κ. μτφ. ἡ διάρκεια τῆς ὑπάρξεως : **ὁ βίος τῆς κυβερνήσεως βραχύς**· 5) τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα, τὸ εἰσόδημα, ἡ περιουσία, δημ. τὸ βιὸς βλ.λ., π.Ὁμ. **βίοτος** : Ἡσίοδ.Ἔργ.31 **ᾧτινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται ὡραῖος**, Ἀριστοφ.Πλ.751 **βίον ἔχοντες ὀλίγον**, Δίων Κ 319,60 **ἀνθρώπους βίου δεομένους**· ‖ εἰδ. βίος Δημήτριος ὁ σῖτος : Αἰσχ.ἀπ.44· ‖ μετὰ ρ. **πορίζεσθαι, κτᾶσθαι, ποιεῖσθαι, ἔχειν ἀπό τινος** πορίζεσθαι ἀπό τινος τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀποζῶ ἔκ τινος πράγματος : Ἡρ.8,106 **βίον κτησάμενος ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων**, Θουκ.1,5 **τὸν πλεῖστον τοῦ βίου ἐντεῦθεν ἐποιοῦντο**, Ξεν.Οἰκ.6,11 **ἀπὸ γεωργίας βίον ποιεῖσθαι**· 6) ὁ κόσμος ἐν τῷ ὁποίῳ ζῶμεν, οἱ θνητοί, τὸ ἀνθρώπινον γένος : Φίλ.1,226 **μυθικὰς ὑποθέσεις ὧν μεστὸς ὁ βίος ἐστί**, Λουκ.Θε.Δ 13,1 **ἐκκαθαίρειν τὸν βίον**, Σέξτ.Ἐμπ.Μαθ.11,49 **οἱ ἀπὸ τοῦ βίου**, ἀντίθ. **οἱ φιλόσοφοι**· ‖ εἰδ. ἡ κοινωνία : Σωρ.1,4 **ἵνα ὁ βίος εἰδῇ τίνα δεῖ μετακαλεῖσθαι**· 7) συνεκδ. ἡ κατοικία, ἡ διαμονή : Διον.Ἁλ.Ρωμ.1,68 **ἐν τῇ Θρᾳκίᾳ νήσῳ βίους ἱδρύσαντο**· 8) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ βιογραφία βλ.λ. : Φίλ.2,180 **τοὺς βίους τῶν κατὰ Μωϋσέα σοφῶν ἀνδρῶν, - βίοι ἁγίων**, πρβλ. συναξάριον· ‖ δημ. φρ. **αὐτὸς εἶναι βίος καὶ πολιτεία** (ἐπὶ ἔχοντος περιπετειῶδες ἢ ἐπίψογον παρελθόν)· 9) μτγν. ἡ φυλή : Στράβ.8,7,1 **διεῖλε τὸ πλῆθος εἰς τέσσαρας βίους**· 10) μτγν. **οἶνος παρεσκευασμένος** ἐξ ἀώρων, **ἀλλ' ἐξηραμμένων** σταφυλῶν : Πλίν.ΦΙ 14,77· 11) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων **κολεοπτέρων.**

βιός (ὁ) τὸ τόξον βλ.λ. : Ἰλ.Α49 **δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο**· Εὐστ.41,6 « ἀστείως ὁ σκοτεινὸς Ἡράκλειτος ἔφη ὡς ἄρα τοῦ βιοῦ, ἤτοι τοῦ τόξου, τὸ μὲν ὄνομα βιός, τὸ δὲ ἔργον θάνατος ».

βιός (ὁ κ. τὸ) μσν. κ. δημ. κ. βιό (τὸ) ἡ χρηματικὴ περιουσία, ὁ πλοῦτος, ὁ θησαυρός, τὸ ἔχει(ν) : Ἐρωτόκρ.Δ 282 **ν' ἀποφεντέψετε κι οἱ δυὸ τὰ πλούτη καὶ τὸν βιόν του**, αὐτ.Ε 1486 **καὶ νὰ πληθαίν' οἱ οὐρανοὶ τὸ πρᾶμα καὶ τὸ βιόν τως**, Κρυστ.Μαγεμένα Μαντήλι 24 **μὲ τὸ μεγάλο τ' ὄνομα καὶ μὲ τὸ πλούσιο βιό της**, Παλαμ.Τρισεύγ.53 **νιάτα, προκοπή, ἀγάπη, βιός**, παροιμ. **τὸ βιὸς παντρεύει κούτσουρα** (ἐπὶ τῶν εὐκολώτερον νυμφευομένων

δυσειδῶν, ἀλλὰ πολυφέρνων νεανίδων, ὁμ. **τὸ βιὸς στὸ βιὸ πάει** (ἐπὶ πλουσίων ἀπροσδόκητόν τι κέρδος προσποριζομένων), ὁμ. **τὸ βιό μας στὴ βιά μας** (δὲν πρέπει νὰ φειδωλευώμεθα προκειμένης ἀνάγκης)· 2) γεν. ἐπὶ χρησίμων πραγμάτων, καὶ ἰδίως προϊόντων μέγα πλῆθος : **βιὸς σταφύλια - ἐλιές, - βιὸς φάρια στὸ παζάρι.**

βιουκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄναμα διαφόρων ὀπτικῶν ὀργάνων, χρησίμων πρὸς παρατήρησιν καὶ μελέτην τῆς ζωῆς τῶν ἐντόμων· ‖ κινηματογράφος ἀναπαριστῶν τὰ βιαλογικὰ φαινόμενα.

βιοσοφία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. τὸ σύνολον τῶν φιλοσαφικῶν θεωριῶν, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ φαινόμενον τῆς ζωῆς· ‖ ἡ περὶ τὴν ρύθμισιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς σαφία, τὸ εἶναί τινα σοφὸν εἰς τὰ τοῦ βίου καὶ ὀρθῶς διάγειν, φέρεσθαι.

βιοσπηλαιολογία (ἡ) νεώτ. βιολ. κλάδος τῆς βιολογίας, ἀντικείμενον ἔχων τὴν μελέτην τῶν ἐντὸς σπηλαίων φυτικῶν καὶ ζωϊκῶν ὀργανισμῶν.

βιόσσαο Ἡσ. « τὸ ζῆν ἔδωκας, βιῶσαι ἐποίησας ».

βιοσσόος (ὁ) μτγν. ὁ σῴζων, διατηρῶν τὴν ζωήν : Νόνν.Δ 33,109 **ἔρως βιοσσόος.**

βιοστατική (ἡ) νεώτ. βιολ. κλάδος τῆς βιολογίας, ἐξετάζων τὸν τρόπον τῆς διαμορφώσεως τῶν ὀργσνισμῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰς λειτουργίας αὐτῶν.

βιοστερής-οῦς-ές ποι. ὁ στερούμενος τῶν πόρων τῆς ζωῆς, ἐνδεής : Σοφ.ΟΚ 747 **ἀεὶ δ' ἀλήτην κἀπὶ προσπόλου μιᾶς βιοστερῆ χωροῦντα.**

βιοστερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. βιταμίνη Α βλ.λ., ἀπομονωθεῖσα ἐκ τοῦ μουρουνελαίου.

βιόσφαιρα (ἡ) νεώτ. γεωλ. τὸ σύνολον τῶν ἐμβίων ὄντων, τὰ ὁποῖα εὕρηνται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς ἀποτελοῦντα σφαιροειδὲς περικάλυμμα τῆς λιθοσφαίρας βλ.λ.

βιοσώστης (ὁ) νεώτ. ὁ σῴζων τὴν ζωήν.

βιοσωστικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ πρὸς διάσωσιν τῆς ἐν κινδύνῳ ζωῆς ἀνθρώπου ἐπιτήδειος ἢ συντελεστικός : **βιοσωστικὰ ἐκ φελλοῦ θωράκια.**

βιοταξία (ἡ) νεώτ. βιολ. κλάδος τῆς βιολογίας ἀντικείμενον ἔχων τὴν φυσικὴν κατάταξιν τῶν διαφόρων ζωϊκῶν ἢ φυτικῶν ὀργανισμῶν.

βιοτεία (ἡ) ὁ τρόπος τοῦ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν : Ξεν.Οἰκ.6,10 **διὰ ταῦτα δὲ καὶ εὐδοξοτάτη εἶναι πρὸς τῶν πόλεων αὕτη ἡ βιοτεία,** Πολύβ. 6,7,5 παραπλήσιον **ἔχειν τὴν βιοτείαν τοῖς ἄλλοις.**

βιοτελής-οῦς-ές ΕΜ ἀμφ. ἐνν. : ΕΜ ἐν λ.βίος.

βιοτέρμων-ονος-ον μτγν. ὁ σημειῶν ἔναρξιν ἢ τέρμα τῆς ζωῆς : Μαν.4,77 **βιοτέρμονος ὥρης·** 2) ὁ διαρκῶν μέχρι τέρματος τῆς ζωῆς, ὁ καθ' ὅλον τὸν βίον ὑφιστάμενος : Ἀντιόχ.Ἀστρ. ἐν Καταλ. Ἀστρ.Κωδ.1,110 **βιοτέρμων πλοῦτος.**

βιότευμα-ατος (τὸ) ὁ τρόπος τῆς ζωῆς : Σωκρ. Ἐπιστ.29,34 **τὸ ἡδὺ βιότευμα μετὰ τούτων ἔχουσα.**

βιότευσις-εως (ἡ) νεώτ. ὁ τρόπος, καθ' ὃν διῆλθέ τις ἢ διέρχεται τὸν βίον αὐτοῦ.

βιοτεύω κ. νεώτ. διάγω τὸν βίον, ζῶ βλ.λ.: Πίνδ.Ν 4,6 **ῥῆμα ἐργμάτων χρονιώτερον βιοτεύει,** Εὐρ.Ἄλκ. 242 **ἀβίωτον τὸν ἔπειτα χρόνον βιοτεύσει,** Ξεν. ΚΠ 4,6,6 **πρόσθεν φαιδρῶς βιοτεύων, νυνὶ διάκειμαι ἔρημος·** 2) λαμβάνω τροφήν, πορίζομαι τὰ πρὸς διατροφὴν ἀναγκαῖα· Ἀμμών.30 « βιῶναι μέν ἐστι τὸ ζῆν, βιοτεύειν δὲ τὸ πορίζειν τὰ πρὸς τὸν βίον » : Θουκ.1,11 **στρατὸν ὅσον ἤλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν,** Ξεν.ΚΠ 3,2,25 **εἰθισμένοι ἀπὸ πολέμου βιοτεύειν·** ‖ τρέφομαι ἀπό τινος ἢ ἔχω τι ὡς τροφήν: Ἀριστλ.ΖΙ 610a,5 **βιοτεύειν ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν,** Μάξ.Τύρ.27,6 **οἱ μὲν πολλοὶ γάλακτι βιοτεύουσιν, ὡς οἱ ἄλλοι ἐπὶ οἴνῳ·** 4) διαιτῶμαι, ἑδρεύω, διαμένω : Ἀρετ.Χρον. Νούσ.1,2 **ἐς θάλασσαν-ειν,** αὐτ.1,4 **ἐν χώρῃσι θερμῆσι βιοτεύειν.**

βιοτέχνημα-ατος (τὸ) νεώτ. βιοτεχνικὸν προϊόν.

βιοτέχνης (ὁ) νεώτ. ὁ ἀσκῶν, ἐπαγγελλόμενος βιοτεχνίαν τινά, ὁ κατασκευάζων χρήσιμόν τι προϊὸν κοινῆς χρήσεως, οἷον ἔπιπλον, σκεῦος, ὕφασμα κττ. διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τῇ βοηθείᾳ στοιχειωδῶν ἐργαλείων, πρβλ. βιοτεχνία.

βιοτεχνία (ἡ) νεώτ. ἡ ὑπὸ στοιχειώδη μορφήν, ἄνευ σπουδαίων ἐγκαταστάσεων καὶ ἐργαλείων, κατεργασία πρώτων ὑλῶν καὶ παραγωγὴ προϊόντων κοινῆς χρήσεως· πρβλ. βιοτέχνης· 2) κατ' ἐπέκτ. πᾶν ἐπάγγελμα ἀπαιτοῦν τέχνην καὶ ἐμπειρίαν.

βιοτεχνική (ἡ) νεώτ. βιολ. τὸ σύνολον τῶν ἐπικτήτων μέσων καὶ τρόπων, δι' ὧν οἱ ὀργανισμοὶ ἐξασφαλίζουσι τὴν κανονικὴν ἄσκησιν τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν.

βιοτεχνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιοτεχνίαν **βλ.λ.** : **βιοτεχνικὸν ἐπάγγελμα, - βιοτεχνικὴ ἑταιρεία - ἔκθεσις, - βιοτεχνικὰ προϊόντα, - βιοτεχνικαὶ σχολαί.**

βιοτεχνικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τὴν βιοτεχνίαν βλ.λ., ἀπὸ ἀπόψεως βιοτεχν.

βιότη (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος** φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπαρισσιδῶν.**

βιοτή (ἡ) κ. μσν. ὁ βίοτος, ὁ βίος βλ.λ., ἡ ζωή : Ὀδ.Δ 565 **τῇπερ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,** Πίνδ.Π 4,282 **ἑκατονταετὴς βιοτή·** ‖ σπαν. ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ : Ἡρ.7,47 **βιοτῆς μέν νυν ἀνθρωπηίης πέρι,** Διάτ. Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,4 **καταβιοὺς δ' ἀπὸ μονώτιδος βιοτῆς εἰς συζυγίαν ἐπὶ χρόνους τινάς·** 2) μτφ. ἐπὶ ἐδεσμάτων κ. γεν. βρωσίμων εἰδῶν, ἡ διάρκεια **τῆς** διατηρήσεως **αὐτῶν** : Ἱππ. Ἐπιδ.6,5,14 **τὰ ἀσθενέστερα σιτία ὀλιγοχρόνιον βιοτὴν ἔχει·** 3) τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, τὰ μέσα τῆς ζωῆς, ὅθ. καὶ τὸ πρὸς συντήρησιν εἰσόδημα : Σοφ.Φιλ.1159 **πόθεν γὰρ ἔσται βιοτά.**

βιότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ βιοτὴ βλ.λ., ἡ ζωή : Ὑμν. Ὁμ.8,10, Θεόδ.Στ.1,30 **τὸ δὲ τῆς ἀνθρωπίνης βιότητος ἄδηλον ἐπιστάμενος, τοῦ θείου βαπτίσματος τὸ δῶρον ἐδέξατο.**

βιοτήσιος-ον μτγν. ποι. ὁ ἀνήκων, ὁ χρησιμεύων εἰς τὸν βίοτον βλ.λ., ὁ διατηρῶν τὴν ζωήν : Ἀπολλ. Ρ 2,1006 **ὦνον ἀμείβονται βιοτήσιον,** ΑΠ 9,208 **ναυτιλίη βιοτήσιος.**

βιοτικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐσφ. γ. βιωτικός ὁ εἰς πορισμὸν τῶν τοῦ βίου ἐπιτήδειος : Ἀριστλ.ΖΙ 9,17,2 **βιοτικὸς τὴν διάνοιαν καὶ εὐμήχανος·** 2) κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν βίον, τὴν ζωήν : Διόδ.Σ 2,29 **βιοτικὴ χρεία, - βιοτικαὶ μέριμναι, - βιοτικὲς ἀνάγκες·** ‖ πάπ. ὁ ἀφορῶν εἰς τοὺς πόρους τῆς ζωῆς, τὴν περιουσίαν ἢ τὸ ἐπάγγελμα : **βιοτικὰ σύμβολα** (ἔγγραφα περιουσιακὰ ἢ ἐπαγγελματικά)· 3) ἐκκλ. πληθ. οὐδ. **βιοτικὰ** ὡς οὐσ. τὰ ἐγκόσμια, ἀντιτιθέμενα πρὸς τὰ θρησκευτικά : ΚΔ Λουκ.21,34 **ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιοτικαῖς** (ἐσφ.γρ. **βιωτικαῖς**)· ‖ πάπ. ὑποθέσεις περιουσιακαὶ ἢ ἐπαγγελματικαί : Πάπ. **εἰς ἀποδημίαν βιοτικῶν χάριν.**

βιοτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον βιοτικόν, κοσμικόν, τῆς καινῆς ζωῆς : Διαν.Θρ. ἐν ΑΒ 629.

βιότιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βίοτος βλ.λ., μικρὸν εἰσόδημα, μικρὸς πόρος ζωῆς : Ἀριστφ.Πλ.1165 **οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν αὑτῷ βιότιον.**

βιοτίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀνῆκον εἰς τὴν τάξιν τῶν μαρμαρυγιῶν βλ.λ.

βιότονος (ὁ) νεώτ. ἡ ἐν τῇ μονάδι τοῦ χρόνου σχέσις τῆς ἀφομοιώσεως πρὸς τὴν ἀνομοίωσιν (ἀποσύνθεσιν) ἑνὸς ὀργανισμοῦ.

βίοτος (ὁ) ἐπ. κ. μσν. ὁ βίος, ἡ ζωή : Ἰλ.Η 104 **φάνη βιότοιο τελευτὴ Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν,** Αἰσχ. Πέρσ.360 **δρασμῷ κρυφαίῳ βίοτον ἐκσωσοίατο,** Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,84 **ζήσωσι δὲ βίοτον ἀστασίαστον οἱ θεῷ διὰ πίστεως πλησιάζοντες·** 2) τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα, ἡ περιουσία, τὸ βιός : Ἰλ.Ε 544 **τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ**

ἀφνειός **βιότοιο,** Αἰσχ.ἀπ.196 **γύαι φέρουσι βίοτον ἄφθανον βροτοῖς·** 3) ἐπιγρ. ὁ κόσμος ἐν ᾧ βιοῦμεν, ἡ κατὰ τὸν βίον ἡμῶν ἀνθρωπίνη γενεά : Ἐπιγρ. **μνήμη βιότου παρέδωκεν.**

βιοτοσκόπος-ον μτγν. ὁ δεικνύων τὴν γέννησίν τινος (δ. ἑρμ. ὁ κατάλληλος πρὸς εὕρεσιν τοῦ ὡροσκοπίου τινός) : Μαν.4,572 **ὥρην ἠελίου βιοτοσκόπον αὐγάζοντας.**

βιοτρόφος-ον ὁ τὴν ζωὴν τρέφων, διοτηρῶν: Αἴνιγμ.ἐν Ἐπιμέτρ.Ἀνθ.7,69.

βιότυπος (ὁ) νεώτ. βιολ. τὸ σύνολον τῶν ἀτόμων τῶν παραγομένων κατ' ἀμιγῆ γραμμὴν ἐξελίξεως.

βιοφάγος-ον σχόλ. ὁ κατατρώγων, κατασπαταλῶν τὴν περιουσίαν, ποὺ τρώει τὸ βιός του.

βιοφειδής-οῦς-ές ὁ φειδόμενος τῆς ἑαυτοῦ περιουσίας, ὁ φειδωλός : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 6,251 **σέλας ἐκ βιοφειδοῦς ὅλπης.**

βιοφερρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμοκολ. ρευστὸν σκεύασμα αἱμοσφαιρίνης ἐξ αἵματος βοός.

βιοφθορία (ἡ) ἡ φθορὰ τοῦ βίου, ὁ θάνατος· Ὀρφ.Ὕμν.73,8 **ὅσσα βιοφθορίην πέμπει.**

βιοφθόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φθείρων τὸν βίον, ὁ διαφθείρων τὴν ζωήν, ὁ θανατηφόρος : Φωκυλ.39 **χρυσέ, κακῶν ἀρχηγέ, βιοφθόρε,** Θεοδ.Ἀκροασ. 2,254 **τούς βιοφθόρους λύκους.**

βιόφλοιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ξυλοφαγιδῶν.**

βιοφόρμιον (τὸ) νεώτ. φαρμ. χημ. σκεύασμα ἐκ χλωριοξυκινολίνης, ἐν χρ. ὡς ἀντισηπτικόν.

βιοφόρον (τὸ) νεώτ. βιολ. βιογόνον βλ.λ.

βιόφυτον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **γερανιοειδῶν.**

βιοφωτογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐν κινήσει φωτογράφησις, ἡ κινηματογράφησις τῶν ζώντων ὀργονισμῶν.

βιοχαρής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μετὰ χαρᾶς ἀπολαύων τοῦ βίου, ποὺ χαίρεται τὴ ζωή του.

βιοχημεία (ἡ) νεώτ. χημ. κλάδος τῆς γενικῆς χημείας, περιλαμβάνων τὴν ἔρευναν τῶν συστατικῶν τῶν ζώντων ὀργανισμῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς τελουμένων χημικῶν ἐπεξεργασιῶν· ἄ. βιολογικὴ χημεία.

βιοχημικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βιοχημείαν βλ.λ. : **βιοχημικὴ δύναμις, - ἰδιότης·** 2) τὸ ἀρσ. **-ός** ὡς οὐσ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος περὶ τὴν βιοχημείαν βλ.λ.

βιοχημικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἀπὸ ἀπόψεως βιοχημικῆς βλ.λ.

βιόχρηστος-ον κ. νεώτ ὁ πρὸς τὸν βίον χρήσιμος : Θησ.Στεφ.ἐν λ.

βιοχῶραι (αἱ) νεώτ. βιολ. τὰ τέσσαρα κύρια φυταγεωγραφικὰ κλίματα ἀνὰ τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς.

βιοψία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐξαίρεσις ἐν ζωῇ τμήματος ἱστοῦ τινος τοῦ σώματος πρὸς μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ· || **βιοψίαι** τὰ πειράματα φυσιολογίας καὶ ἔρευναι ἐπὶ ὀργανισμοῦ ζώντων ζώων.

βιοψυχισμός (ὁ) νεώτ. ἐπιστημονικὴ δοξασία, καθ' ἣν πάντα τὰ ζωϊκὰ φαινόμενα εἶναι συναφῆ πρὸς ψυχικὰ τοιαῦτα.

βιόωνται γ' πληθ. πρόσ. ἐνεστ. μέσ. τοῦ βιῶ βλ.λ.

βιόωντο γ' πληθ. πρόσ. παρατ. μέσ. τοῦ βιῶ βλ.λ.

βιπέννιον (τὸ) μτγν. (λατ.) κ. **βιπίννιον** μικρὰ δίστομος ἀξίνη : Ἐδικτ.Διοκλ.17,1.

βιπερίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βορραγινιδῶν,** δημ. φιδόχορτο.

βιπίννιον (τὸ) μτγν. (λατ.) βιπέννιον βλ.λ.

βιπίων (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων ἐντομοφάγων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **βρακονιδῶν.**

βιπτάζω βαπτίζω : Ἐπίχ.175,Σώφρ.114.

βίρα δημ. ναυτικὸν κέλευσμα, προστακτ. τοῦ βιράρω βλ.λ., αἶρε, τράβα, σήκωσε : **βίρα κάβο·** || κατ' ἐπέκτ. ὕπαγε : **βίρα ἀπὸ δῶ.**

βίραγγας (ὁ) δημ. κ. **βάραγγας** χάσμα γῆς, βόθυνος, βόθρος, **βούθουλας.**

βιραδιολίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογ. τῶν **ῥουδιστῶν** βλ.λ., ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει

βιραδιολιτῖναι (αἱ) νεώτ. παλαιοζ. ὑποοικογένεια ζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **ῥουδιστῶν,** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰ.

βιραβόνες (οἱ) νεώτ. ναυτ. ἄνεμοι λιβυκοὶ πνέοντες κατὰ τοὺς ἱσπανικοὺς λιμένας.

βιρανές (ὁ) δημ. (περσ.) κ. **βεράνι** (τὸ) ἐρείπιον καταρρεύσαντος κτιρίου : **ἔγιναν ὅλα βιρανές·** || κατ' ἐπέκτ. οἰκόπεδον κατερειπωθέντος ἢ ἀποτεφρωθέντος κτιρίου, πρβλ. χαλέπεδο.

βιράρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ βιράρω βλ.λ., ἡ βαθμιαία ἄρσις βορέος πράγμ., τὸ τράβηγμα.

βιράρω δημ. (Ἰταλ.) εἰδ. στρέφω τὸν ἐργάτην ἢ βαροῦλκον καὶ αἴρω τὴν ἅλυσιν τῆς ἀγκύρας πρὸς ἄπαρσιν τοῦ πλοίου ἢ πρὸς ἔντασιν σχοινίου ἢ πρὸς ἀνύψωσιν βάρους· || προστ. **βίρα** ναυτικὸν κέλευσμα, ἕλκε, τράβα, στρέφε· || **βιράρω πόμπα** χειρίζω διὰ τῶν σκυταλῶν τὸ χειροκίνητον βαροῦλκον τοῦ πλοίου πρὸς ἄπαρσιν· 2) γεν. ἕλκω, σύρω, τραβῶ.

βιρβηλιά (ἡ) δημ. ἡ βερβελιὰ βλ.λ.

βιργερία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **παλαιονισκιδῶν γανοειδῶν,** ἀπαντῶσα μόνον ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τῆς τριασσίου περιόδου.

βιργιλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **χεδροπῶν** βλ.λ.

βίργος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **καράβων** βλ.λ.

βιργουλαρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. **γένος** ζώων τῆς τάξεως τῶν γοργονοειδῶν ὀκτωκοραλλίων βλ.λ., ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσεσι τῆς τριτογεν. περιόδου.

βιργουλίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀνθοζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀλκυονιδῶν** βλ.λ., ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

βιρέκτη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ῥοδοειδῶν** βλ.λ.

βιρέον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος μικρῶν ᾠδικῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **σπιζιδῶν** βλ.λ.

βιριδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἀνευρεθεῖσα εἰς τὴν πίσσαν τῶν λιθανθράκων.

βιριδίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν παρουσιαζόμενον εἰς κρυστάλλους τοῦ ῥομβικοῦ κρυσταλλικοῦ συστήματος, εὑρεθὲν ὡς **συστατικὸν** μαρμαρυγιακοῦ χαλαζίου καὶ κερατιτῶν βλ.λ.

βιριδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν περιέχον ὑδρομιγὲς πυριτικὸν ἅλας καὶ ὀξείδια τοῦ σιδήρου.

βίριν (τὸ) πάπ. συγκεκ. τ. τοῦ **βίρριον** ὑποκορ. τοῦ **βίρρος** βλ.λ., μανδύας φέρων συναπτὸν ἐπικάλυμμα τῆς κεφαλῆς : Πάπ. **βίριν μόνον ἔλαβα.**

βιρκενία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βερκενίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἰχθύων τῆς τάξεως τῶν **ἀνασπίδων.**

βιρμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδος ὀρυκτῆς ῥητίνης ὁμοίας πρὸς τὸ ἤλεκτρον.

βιρόλα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλατρινιιδῶν** βλ.λ.

βιροστρίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **ῥουδιστῶν ἐλασματοβραγχίων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βίρρη Ἡσ. « πυράγρα· οἱ δὲ δρέπανον ».

βίρροξ Ἡσ. « δασύ· Μακεδόνες ».

βίρρος (ὁ) μτγν. κ. **βύρρος·** Ἀρτεμίδ.2,3,134 « **χλαμύς, ἣν ἔνιοι μανδύην, οἱ δὲ ἐφεστρίδα, οἱ δὲ** βίρρον καλοῦσι ».

βιρρωθῆναι Ἡσ. « ταπεινωθῆναι ».

βιρσούγγειος πόρος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. ὁ μείζων τῶν δύο ἐκφορητικῶν πόρων τοῦ παγκρέατος.

βιρτγενία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀστεριιδῶν** βλ.λ.

βίρτζιναλ (τό) νεώτ. μουσ. ὄργανον μουσικὸν τῆς οἰκογεν. τῶν **κλειδοχόρδων** βλ.λ.· ἅ. σπινέττα.
βιρτουόζος-α-ικο δημ. (Ἰταλ.) ὁ δεξιοτέχνης· ‖ εἰδ. ὁ ὢν ἐξαιρετικῶς κάτοχος τῆς τεχνικῆς μουσικοῦ τινος ὀργάνου καὶ παίκτης αὐτοῦ : βιρτουόζος **τοῦ βιολιοῦ, - τῆς ἅρπας, - τοῦ πιάνου.**
βισαβολένιον (τό) νεώτ. χημ. ἅ. λιμέζιον, ὀργανικὴ ἕνωσις, ἀνευρισκομένη εἰς τὸ μυρέλαιον, τὸ καφουρέλαιον, τὸ ἔλαιον τῆς λεμονέας κ. ἅ.
βισαβολμύρρα (ἡ) νεώτ. φαρμακ. κ. **βισαβόλη** ρητίνη τοῦ φυτοῦ ἐρυθραίας τῆς κομμιοφόρου.
βισάντο (τό) δημ. εἶδος ἑλληνικοῦ οἴνου ἐξ ἡλιασμένων σταφυλῶν, γλυκὺς τὴν γεῦσιν καὶ εὐάρεστος τὴν ὀσμήν, ἰδίως ὁ τῆς νήσου Θήρας.
βίσβη (ἡ) Ἡσ. « βίσβην· δρέπανον ἀμπελοτόμον λέγουσι Μεσάπιοι καὶ ἑορτὴν βισβαῖα, ἣν ἡμεῖς κλαδευτήρια λέγομεν ».
βίσεκτος-ον μτγν., μσν., δημ. κ. **βίσεχτος-η-ο** ὁ δίσεκτος βλ.λ. : Ἰω.Λυδ.34,23· 2) δημ. γεν. ἐπὶ χρόνου (ἔτους) ὁ ἐν δυστυχίαις διαρρεύσας ἢ διαρρέων, εἰδ. ὁ καθ' ὃν ὑπῆρξεν οἰκονομικὴ δυσπραγία, οἷον ἐκ πολέμου ἢ ἀφορίας, τὰ κακά, τὰ ἀνάποδα χρόνια, οἱ δύσκολοι καιροί : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 59 **χρόνια περνοῦμε βίσεχτα.**
βίσεξτος-ον μσν. δίσεκτος βλ.λ. : Δουκάγγ.
βισερίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. οἱ μελιτοκίτρινοι ἐπιπεφυκότες κρύσταλλοι τοῦ ὀρυκτοῦ ξενοτίμου βλ.λ.
βισερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συγκείμενον ἐξ ὑδρομιγοῦς ἀνθρακικοῦ μαγγανίου.
βισία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βισκαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καρυοφυλλοειδῶν**· ἅ. ἰξεύτρια κ. **λυχνίς**, ἧς κυριώτερον εἶδος βισκαρία ἡ σαρτόρειος φυομένη εἰς δασώδεις τόπους.
βίσκαρις Ἡσ. « εἶδος βοτάνης ».
βισκίνη (ἡ) νεώτ. γλοιώδης οὐσία, ἀπαντῶσα εἰς τοὺς καρποὺς κ. τὸν φλοιὸν βίσκου τοῦ λευκοῦ βλ.λ.
βισκόζη (ἡ) νεώτ. χημ. ὑγρὸν ἰξῶδες παρασκευαζόμενον ἐκ κυτταρίνης καὶ ἀποτελοῦν ἐνδιάμεσον προϊὸν κατὰ τὴν κατασκευὴν εἴδους τινὸς τεχνητῆς μετάξης· ἅ. **βισκοΐτης.**
βίσκον (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **λωρανθῶν** βλ.λ., οὗ γνωστὸν εἶδος βίσκον **τὸ λευκὸν ἐκ** τῶν καρπῶν τοῦ ὁποίου ἐξάγεται ὁ ἰξὸς βλ.λ., δημ. **βρὺ τὸ ἐλάτινο, μέλα, μελάς, μελιός, ἰξός, ἰξιά** κλπ.
βίσκος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν ἀλθαία ἡ φαρμακευτικὴ βλ.λ.
βισκουτέλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. πόα τῆς οἰκογενείας τῶν **σταυρανθῶν** βλ.λ.
βισμάλη (ἡ) νεώτ. χημ. (φαρμακ.) τεφροκύανος κόνις ἐν χρ. ὡς στυπτικὸν φάρμακον κατὰ χρονίων διαρροιῶν.
βισμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑπερικοειδῶν** βλ.λ.
βισμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐκ τριοξιδίου τοῦ βισμουθίου βλ.λ.· ἅ. **βισμουθιακὴ ὤχρα.**
βισμογενόλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἀντισυφιλιδικὸν φάρμακον, ἀποτελούμενον ἐξ ὀξυβενζοϊκοῦ βισμουθίου εἰς ἐναιώρημα ἐντὸς ἐλαίου.
βισμόνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμακ. τὸ κολλοειδὲς βισμούθιον βλ.λ.
βισμουθι(α)κός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸ βισμούθιον βλ.λ. : **βισμουθιακὴ ἕνωσις**· ‖ ὁ περιέχων βισμούθιον : **βισμουθιακαὶ ἐνέσεις**· ‖ ὁ προερχόμενος ἐκ τοῦ βισμουθίου, ὁ ἔχων αἰτίαν τὸ βισμούθιον : **βισμουθικὴ στοματῖτις**· 2) **βισμουθι(α)κὴ ὤχρα** (ἡ) ὁ βισμίτης βλ.λ.
βισμουθῖναι (αἱ) νεώτ. χημ. ὀργανικαὶ ἑνώσεις τοῦ βισμουθίου βλ.λ. μετὰ τῶν ἀλκαλίων βλ.λ.
βισμουθίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐκ θειούχου βισμουθίου.
βισμουθιομιγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μετὰ βισμουθίου βλ.λ. μεμιγμένος : **βισμουθιομιγὴς ἄργυρος.**
βισμούθιον (τό) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. χημ. ἀργυρόλευκον μέταλλον χρώματος ἐλαφρῶς ροδίζοντος, ἀπαντῶν ἐν τῇ φύσει κυρίως ὡς αὐτοφυές· ‖ βισμούθιον **ἐντελλύριον** (τό) ἢ **τελλυριοῦχον** βισμούθιον ἰσόμορφος πρόσμιξις βισμουθίου καὶ τελλυρίου βλ.λ.· ‖ χημ. **ἀνθρακικὸν βισμούθιον** (τό) ἀπαντῶν **ἐν** τῇ **φύσει** ὡς βισμουθίτης βλ.λ., - **νιτρικὸν βισμούθιον, - ὀξίδιον βισμουθίου, - χλωρίδιον** βισμουθίου ἢ **βούτυρον βισμουθίου, - ὀξυχλωρίδιον** βισμουθίου, - **ὀξυϊωδίδιον βισμουθίου**· 2) φαρμακ. φάρμακον στυπτικὸν καὶ ἀντισηπτικόν, οὗ εὐρεῖα χρῆσις κατὰ τῆς συφιλίδος.
βισμουθιοσιδηρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐκ πυριτικοῦ βισμουθίου καὶ πυριτικοῦ σιδήρου.
βισμουθιοσμαλτινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν σκουττερουδίτης βλ.λ., περιέχον βισμούθιον
βισμουθιοσφαιρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν εἰς κίτρινα ἢ καστανόφαια λεπτοϊνώδη σφαιρίδια, φέροντα ὡς κέντρον κοκκίον βισμουθίου.
βισμουθιοτετραεδρίτης (ὁ) ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν τετραεδρίτης βλ.λ., περιέχον ἐν μέρει ἀντὶ ἀντιμονίου ἢ ἀρσενικοῦ βισμούθιον.
βισμουθιοῦχος-ον νεώτ. ὁ περιέχων βισμούθιον: βισμ- **ἄργυρος** τὸ ὀρυκτὸν χιλενίτης βλ.λ., **βισμουθιοῦχος χρυσὸς** τὸ ὀρυκτὸν μαλδονίτης βλ.λ.
βισμουθισμός (ὁ) ἰατρ. σύνολον δηλητηριωδῶν φαινομένων ἐκδηλουμένων μετὰ λῆψιν βισμουθίου ἐν ὑγρᾷ διαλύσει ἢ κατόπιν βισμουθιούχων ἐνέσεων.
βισμουθίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπάνιον ὀρυκτὸν ἐμφανιζόμενον εἰς ψευδοκρυστάλλους.
βισμουθόζη (ἡ) νεώτ. χημ. σκεύασμα ἐκ βισμουθίου καὶ λευκώματος.
βισμουθόλη (ἡ) νεώτ. χημ. μῖγμα διαλυτοῦ φωσφορικοῦ βισμουθίου βλ.λ. μετὰ ἰτεϋλικοῦ νατρίου βλ.λ. χρησιμεῦον ὡς ἀντισηπτικόν.
βισμουθύλιον (τό) νεώτ. χημ. μονοσθενὴς ρίζα τῶν βασικῶν ἀλάτων τοῦ βισμουθίου.
βισνάγη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδανθῶν.**
βισνέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **τερνστροεμιανιδῶν.**
βισνουθήριον (τό) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν ἀπαντῶν, μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βισοφίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐξ ἐνύδρου χλωριούχου μαγνησίου.
βίσσεξτος-ον σχόλ. δίσεκτος βλ.λ. : σχόλ.Διόδ.Σ 1,68 **ἐστὶ δὲ ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι βίσσεξτον.**
βισσερούλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν** βλ.λ.
βίστα (ἡ) μσν. κ. δημ. (λατ.) ἡ θέα, τὸ ἐξ ἀποστάσεως θεᾶσθαι· πρβλ. μπελλαβίστα.
βισταλόγγα (ἡ) δημ. κ. **φισταλόγγα** ναυτ. μακρὸν τηλεσκόπιον, χρησιμοποιούμενον ὑπὸ τῶν ναυτικῶν πρὸς ὁπλισμὸν τοῦ ἑτέρου τῶν ὀφθαλμῶν.
βιστάκιον (τό) μτγν. πιστάκιον, φιστίκι βλ.λ. : Ποσειδών.6 φέρει **δὲ.. καὶ τὸ καλούμενον βιστάκιον**, Νίκ.Θηρ.891 (δ.γρ. κατὰ μαρτυρ. Ἀθην.14,649 D « φιττάκι' γράφεται δὲ καὶ **βιστάκια** »).
βίσταξ Ἡσ. « βασιλεὺς παρὰ Πέρσαις ».
βισταρία (ἡ) νεώτ. βοταν. πολυετὴς ἀναρριχητικὸς θάμνος τῆς οἰκογενείας τῶν **ἑλλοβοκάρπων** βλ.λ.· δημ. γλυτσίνα.
βιστήνη Ἡσ. « καρδία ».
βιστηρῶ δημ. θεωρῶ ἀφ' ὑψηλοῦ, ἀπὸ σκοπιᾶς, τηρῶ ἀπὸ βίστα βλ.λ.
βιστόρτη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πολυγωνιδῶν** βλ.λ.

βίστων (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **φαλαινιδῶν** βλ.λ.

βισχοφφία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ὑψηλῶν δένδρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ρυτιιδῶν** βλ.λ.

βίσχυν Ἡσ. « σφόδρα ὀλίγον, Λάκωνες ».

βίσων-ωνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος ἀγρίου βοός: Παυσ.10,13,1 **βίσωνος δὲ ταύρου κεφαλήν**· ‖ εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος κοιλοκέρων θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βοϊδῶν**· ἄ. βόνασος· 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἁρπακτικῶν θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰκτιδοειδῶν**, θηρευόμενον διὰ τὸ δέρμα αὐτοῦ, περιζήτητον διὰ τὴν κατασκευὴν γουναρικῶν.

βιταλισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. φιλοσ. ἡ θεωρία περὶ τοῦ ἰδιάζοντος καὶ ἰδιορρύθμου χαρακτῆρος τῶν φαινομένων τῆς ἐνοργάνου ὕλης, ἑρμηνευομένων ἐξ ἰδίας ζωϊκῆς ἀρχῆς, διαφόρου καὶ ἀνεξαρτήτου τῶν ἄλλων φυσικῶν νόμων καὶ δυνάμεων.

βιταλιστικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ κατὰ τὴν ἄποψιν, τὴν δοξασίαν τοῦ βιταλισμοῦ: **ἡ βιταλιστικὴ θεωρία**.

βιταμῖναι (αἱ) νεώτ. οὐσίαι ἀγνώστου χημικῆς συστάσεως, εὑρισκόμεναι εἰς τροφάς τινας ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν καταστάσει, ἀπαραίτητοι δὲ διὰ τὴν διατήρησιν τῆς κανονικῆς ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἀνταλλαγῆς τῆς ὕλης.

βιτελλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **βιτουλίνη** (ἡ) πρωτεϊνικὴ ὕλη τῆς ὁμάδος τῶν **φωσφοροπρωτεϊδῶν** βλ.λ., ἀπαντῶσα εἰς τὸν κρόκον τῶν ᾠῶν, ἀδιάλυτος ἐν τῷ ὕδατι καὶ διαλυτὴ ἐν ἀλκαλίοις.

βιτέλλιος-α-ον μτγν. (λατ.) κροκοειδής, κροκωτός, κροκόχρωμος: Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,25.

βίτελλος (ὁ) μτγν. (λατ.) ὁ κρόκος τοῦ ᾠοῦ.

βίτζα (ἡ) μσν. λεπτὴ εὐλύγιστος ράβδος, βίτσα βλ.λ.: Πρόδρ.283 (ἐν δ.γρ.) **βίτζαν συνάγει καὶ ἥμισυ ὁ κακοαδικημένος**· πρβλ. **βιτζέα**.

βιτζέα (ἡ) μσν. ραβδισμός, βιτσιὰ βλ.λ.: Πρόδρ. 283 **βιτζέας συνάγει ὁ ταπεινός**.

βῖτος (ὁ) μτγν. ἐπίσωτρον βλ.λ.: Ἐδικτ.Διοκλ.15,31 Α.

βιτοῦλ (τὸ) νεώτ. βιολ. (ἄκλ. διεθν. ὄρ.) ὑποθετική τις ζωϊκὴ μονάς, θεωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Meyer ὡς ὑπάρχουσα μόνον ἐντὸς τοῦ ζῶντος πρωτοπλάσματος καὶ τοῦ ζῶντος πυρῆνος τοῦ κυττάρου καὶ μεταπίπτουσα μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς χημικὰς οὐσίας ὀνομασθείσας ὑπ' αὐτοῦ βιτουλογενεῖς βλ.λ.

βιτουλῖνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος βραγχιοπόδων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιτουλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ βιτελλίνη βλ.λ.

βιτουλογενής-οῦς-ές νεώτ. ὁ γεννώμενος, προερχόμενος ἐκ βιτοῦλ βλ.λ.

βιτούμ (τὸ) νεώτ. δημ. κ. μπιτοὺμ τὸ βιτούμιον βλ.λ.

βιτουμινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὴ ρητίνη, εὑρισκομένη ἐντὸς τῶν γαιανθράκων καὶ ἔχουσα χρῶμα ἐρυθροκαστάνινον· ἄ. **ἀσφαλτίτης**.

βιτουμινίωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἄ. πίσσωσις βλ.λ.

βιτούμιον (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. τάξις ὀρυκτῶν, περιλαμβάνουσα τὴν ἄσφαλτον βλ.λ., τὸν ὀζοκηρίτην, τὰ ὀρυκτὰ ἔλαια πρὸς δὲ καὶ ἄλλα σπανιώτερα εἴδη ὀρυκτῶν ὑδρογονανθράκων.

βιτρίνα (ἡ) δημ. (ἰταλ.) ὑαλόφρακτος προσθήκη καταστήματος: **χαζεύει στὶς βιτρίνες**· ‖ ὑαλόφρακτος ἢ ὑαλωτὴ σκευοθήκη: **ἡ βιτρίνα τοῦ ὀδοντογιατροῦ, - τοῦ χημικοῦ**· 2) μτφ. ἐπίδειξις, πᾶν τὸ κατ' ἐπίφασιν ἐπιδεικτικόν: **αὐτὸς εἶναι ὅλος βιτρίνα**· 3) νεώτ. ζωολ. μαλάκια γαστερόποδα, ἀπαντῶντα καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

βιτρινέλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιτριόλι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. (ἰταλ.) χημ. τὸ πυκνὸν ἀγοραῖον θειϊκὸν ὀξὺ βλ.λ.· ‖ **βιτριόλιον κυανοῦν** (τὸ) ὁ θειϊκὸς χαλκὸς βλ.λ.· ‖ **βιτριόλιον λευκὸν** (τὸ) θειϊκὸς ψευδάργυρος βλ.λ.· ‖ βιτριόλιον **πράσινον** (τὸ) θειϊκὸς σίδηρος (ὑποξίδιον)· 2) **ὀρυκτὰ βιτριόλια** (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὰ ὑδρομιγῆ θειϊκὰ ἅλατα τῶν μετάλλων ψευδαργύρου (πρβλ. **γοσλαρίτης**), σιδήρου (πρβλ. μελαντηρίτης), νικελίου (πρβλ. μορενοσίτης), μαγγανίου (πρβλ. μαλλαρδίτης)· ‖ **βιτριολίου ὤχρα** (ἡ) ὀρυκτολ. ἑτέρα μορφὴ τοῦ ὀρυκτοῦ γλυκερίτου βλ.λ.

βιτρῶτις-ιδος (ἡ) νεώτ. χημ. δηλητηριώδης χημικὴ σκευασία, δι' ἧς πληροῦνται βλήματα πυροβολικοῦ, χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν ἐκπομπὴν ἀσφυξιογόνων ἀερίων, **πρβλ. βινσενῖτις**.

βίτσα (ἡ) δημ. (λατ.) π. ρωμαίοις, ἡ (ἐν τῷ στρατῷ) ἐκ κλήματος ἀμπέλου ράβδος τοῦ ἑκατοντάρχου· ‖ λεπτὸν καὶ εὐλύγιστον ραβδίον, χρησιμεῦον καὶ ὡς μαστίγιον· ἄ. βέργα, λεγούνα: **ἀγριλίτικη βίτσα, - δάσκαλος μὲ τὴ βίτσα**· ‖ κατ' ἐπέκτ. τὸ μαστίγιον βλ.λ., τὸ καμτσίκι.

βιτσέα (ἡ) μσν. κ. **βιτζέα** βλ.λ.

βιτσέλα (ἡ) δημ., δ. γρ. **βυτσέλα** κ. **βουτσέλα** βυτιοειδὲς ξύλινον δοχεῖον μικρῶν διαστάσεων ἐν χρ. ἰδίως πρὸς **φύλαξιν ὕδατος**.

βιτσιά (ἡ) μσν. κ. δημ. τὸ κτύπημα διὰ τῆς βίτσας βλ.λ., ἡ μαστίγωσις, ἡ καμτσικιά: Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.108,3 **δίνει βιτσιὰ τοῦ μαύρου του καὶ πάει σαράντα μίλλια, - τὸν ἄρχισε στὶς βιτσιές**.

βιτσίζω δημ. κτυπῶ μὲ βίτσαν βλ.λ.

βίτσιμα (τὸ) μσν. κ. δημ. ἡ ἀνάτασις τοῦ σώματος, ἡ πρὸς τὰ πρόσω ἐξόρμησις: Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.σ.114,14 **στὸ βίτσιμά 'πιανε πουλιά, στὸ πέταμα γεράκια**.

βιτσινοδίκερας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βίτσισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βιτσίζω, πλῆγμα διὰ βίτσας, βιτσιὰ βλ.λ.

βιτταδινία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν**.

βιτταίρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πολυποδιιδῶν**.

βιττακόμορφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **τιπουλιδῶν**.

βίττακος ἢ **βιττακός** κ. νεώτ. ὁ ψιττακὸς βλ.λ.: Εὔβουλ.123,Κτησ.ἀπ.57,3· 2) **νεώτ.** ζωολ. γένος ἐντόμων νευροπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **πανορπιδῶν**.

βιττελσβαχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βιξιδῶν**.

βιττιγκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἄμορφον, ἐνέχον ἄνυδρον πυριτικὸν μαγγάνιον.

βίττιον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων, ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιττιχενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, περιέχον χαλκόν, βισμούθιον καὶ θεῖον.

βιττνερούλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοειδῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιτχελλία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιτωτός-ή-όν μτγν. ὁ ἔχων βῖτον, ἤτοι ἐπίσωτρον: Ἐδικτ.Διοκλ.15,34 **βιτωτοὶ τροχοί**.

βιφερράλη (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν τῆς χλωράλης διὰ πυριδίνης βλ.λ. ἐν χρ. ὡς ὑπνωτικόν.

βιφίδα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος βραγχιοπόδων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει, ἄ. ἀνοπλοθήκη.

βιφρεναρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀρχιδιιδῶν**.

βιφροντία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **σολαριιδῶν**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βιφυλλόκερως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **σιλφιδῶν**.

βίφυλλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυκητοφαγιδῶν**.

βιχαρικὴ γλῶσσα (ἡ) νεώτ. ἀφρικανική τις ἄνευ γραπτῆς παραδόσεως γλῶσσα, ὁμιλουμένη εἴς τινας χώρους τῆς Ἀβησσυνίας.

βιχαρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐκ πυριτικοῦ ἀργιλίου μετὰ ἀσβεστίου, μαγνησίου καὶ διαφόρων ἀλκαλίων.

βιῶ-άω ἐπ. τ. τοῦ βιάζω, ἐν τῷ ἐνεργ. μόνον π. Ὁμ. ὁ παρακ. βεβίηκε, ἐξαναγκάζω, ἐκβιάζω, πιέζω, στενοχωρῶ : Ἰλ.Κ 145 τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς· ‖ παθ. ὠθοῦμαι, φέρομαι ὑπὸ βίας, διὰ βίας· εἰδ. ἐπὶ πυρός, παρασύρομαι βιαίως : Ἡρ.1,19 ἀνέμῳ βιώμενον ἅψατο νηοῦ Ἀθηναίης· 2) βιῶμαι μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. ποιοῦμαι, ἀσκῶ κατ᾽ ἄλλου βίαν : Ὀδ.Ψ 9 οἵ τέ οἱ οἶκον κήδεσκον καὶ κτήματ᾽ ἔδον βιόωντό τε παῖδα· 3) ὁμ. ῥίπτω, ἐξωθῶ βιαίως : Ὀδ.Η 278 ἔνθα κέ μ᾽ ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ᾽ ἐπὶ χέρσου· ‖ ὁθ. κ. παρασύρω, ἀποπλανῶ τινά : Ἰλ.Ψ 576 Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος Μενέλαος οἴχεται ἵππον ἄγων· 4) κατακρατῶ, στερῶ τινά τι βιαίως : αὐτ.Φ 451 τότε νῶι βιήσατο μισθὸν ἅπαντα Λαομέδων ἔκπαγλος· 5) ἐν μτφ. βλάπτω, φθείρω οἱονεὶ διὰ βίας : Σιμων.76 τὸ δοκεῖν καὶ τὰν ἀλάθειαν βιᾶται, Βακχ.12,200 εἰ μή τινα.. φθόνος βιᾶται· ‖ κατισχύω πρὸς διαφθοράν : αὐτ.ἀπ. 1,3(2) φρένα καὶ πυκινὰν κέρδος ἀνθρώπων βιᾶται· 6) ἐπὶ παρθένου, ἀσκῶν βίαν διαφθείρω, ἐνεργῶ βιασμόν : Ἡρ.4,43 θυγατέρα γὰρ Ζωπύρου τοῦ Μεγαβύζου παρθένον ἐβιήσατο· 7) ἐπιβάλλω, ἀναγκάζω εἰς ἀποδοχήν : Αἰσχ.Ἀγ.385 βιᾶται δ᾽ ἁ τάλαινα πειθώ.

βιῶ-όω κ. νεώτ., παρατ. ἐβίουν, μέλλ. βιώσομαι κ.π. μτγν. βιώσω, ἀόρ. ἐβίωσα, κ. β´ ἐβίων, παρακ. βεβίωκα, μέσ. ἐνεστ. βιοῦμαι, παθ. μέλλ. βιωθήσομαι, μέσ. ἀόρ. (ἐν μτβ. κ. ἀμτβ. σημ.) ἐβιωσάμην, παρακ. βεβίωμαι, μτχ. βεβιωμένος-η-ον, ζῶ, εὑρίσκομαι, διατηροῦμαι ἐν ζωῇ (παρ᾽ Ὁμ.μ. ὁ ἀόρ.β´) : Ἰλ.Θ 429 τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω, ἄλλος δὲ βιώτω, Ὀδ.Ξ 359 ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι, Λουκ.Μακρόβ.5 τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος, Μηναῖ.1,5 ᾠδὴ 8 βιοῖς εἰς τοὺς αἰῶνας· 2) κ. νεώτ. διάγω τὸν βίον, τὴν ζωήν, οἷον καλῶς ἢ κακῶς ἢ ἀδόξως κττ. : Πλάτ. Λάχ.188 Α βίον βιοῦν, Δημ.601 βεβιωκότα παρανόμως, Λυσ.16,3 μετρίως βεβιωκώς, Μαν.4,475 ἐν κακοδαιμοσύνῃ καματώδει πᾶσα βιώσει, Λιβάν.4,862 ὅπως εὐδαιμόνως βιώσομεν, Φώτ.Ἐπιστ. 80,127 ὅπως ἄριστα βιώσεις, γνωμ. λάθε βιώσας (συνετὸν τὸ διάγειν τὸν βίον ἐν ἀφανείᾳ),- ὁ ἐν ἁμαρτίαις βιώσας· ‖ κατὰ παράλειψιν συστοιχ. ἀντικ.: Δημ. 270 ἀπ᾽ αὐτῶν δὲ ὧν αὐτὸς βεβίωκεν ἄρξομαι (ἐκ τῶν πράξεων τῆς ζωῆς του)· 3) ἡ μτχ. παθ. παρακ. βεβιωμένον (τὸ) ὅ,τι τις ἔπραξε κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ, αἱ πράξεις, τὰ πεπραγμένα τῆς ζωῆς ἀνθρώπου : Λυσ.16,1 οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι, Ἰσοκρ.15,7 πλὴν εἰ γραφείη λόγος ὥσπερ εἰκὼν τῆς ἐμῆς διανοίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν βεβιωμένων, Δημ.315 ἐξέτασον τοίνυν παρ᾽ ἄλληλα τὰ σοὶ κἀμοὶ βεβιωμένα· ‖ νεώτ. φιλοσ. τὸ βίωμα βλ.λ.· 4) ζωογονῶ, διατηρῶ ἐν τῇ ζωῇ : Ὀδ.Θ 468 σὺ γάρ μ᾽ ἐβιώσαο, κούρη· 5) μέσ. ἐν ἐνεργ.σημ.ἀμτβ. πορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν : Ἡρ. 2,177 ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων ὅθεν βιοῦται· 6) ἐξακολουθῶ νὰ ζῶ, ἐπιζῶ, διαφεύγω τὸν θάνατον : Ἱππ. Ἐπιδ.5,16 ἐβίω καυθείς.

βιῷατο γ´ πρόσ. εὐκτ. ἐνεστ. μέσ. φωνῆς τοῦ βιῶ-άω βλ.λ.

βιώδης-ους-ες ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βίον ἢ τὸ ζῆν, ὁ βιοτικὸς βλ.λ., ὁ κοσμικός, ὁ πρόσκαιρος.

βιῴην ἀττ. τ. εὐκτ. τοῦ βιῶ-όω βλ.λ. ἀντὶ βιοίην.

βιωλέθρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὀλέθριος εἰς τὸν βίον : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.203, Ζωναρ.1874.

βίωμα-ατος (τὸ) νεώτ. φιλοσ. πᾶν ὅ,τι ἔζησέ τις· ‖ πᾶν τὸ ἐκ τῆς ζωῆς ὑποσυνειδήτως ἐν τῇ ψυχῇ ἑκάστου παραμένον, ἐν μεγάλῃ μοίρᾳ ρυθμίζον καὶ κατευθῦνον τὰ συναισθήματα καὶ τὰς ἰδέας αὐτοῦ· ἅ. βιοτικὸν γεγονός, ἡ βίωσις, ἡ βεβιωμένα.

βιῶναι ἀπαρφ. ἀορ. β´ τοῦ βιῶ-όω βλ.λ.

βιώνης (ὁ) Ἡσ. « ὁ ἀπόδημος, ἢ ὁ ἀγοράζων οὐσίαν », Σουΐδ. « ὁ τὰ δημόσια ἀγοράζων ».

βίωρ Ἡσ. « ἴσως, σχεδόν· Λάκωνες ».

βιώσιμος (-η)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δυνάμενος ἢ ὁ ἄξιος νὰ ζήσῃ· τὸ οὐδ. βιώσιμον ὡς οὐσ. ἡ ἱκανότης τοῦ ζῶντος ὀργανισμοῦ, ὅπως ἐξακολουθήσῃ ζῶν : Ἡρ.1,45 οὐδέ οἱ εἴη βιώσιμον, Σοφ. Ἀντ.566 τί γὰρ μόνῃ μοι τῆσδ᾽ ἄτερ βιώσιμον;· 2) ἐπὶ τοῦ χρόνου, ὃν πρέπει νὰ διέλθῃ τις ἐν ζωῇ : Εὐρ.Ἄλκ.650 ὁ λοιπὸς ἦν βιώσιμος χρόνος, Λιβάν. Γυμν.2,34 αἱ βιώσιμοι ἡμέραι· 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ. κ. ἰδίως βρεφῶν, ὁ ἐμφανίζων πιθανότητας ὅτι θὰ ζήσῃ, ὁ περὶ οὗ ὑπάρχουσιν ἐλπίδες ὅτι θὰ ζήσῃ : Θεόφρ.Φ19,12,1 ἐὰν βούληταί τις ἀσθενοῦντος ἀνθρώπου διαπειρᾶσθαι εἰ βιώσιμος, Ἀρρ.Ἀν.2,4,8 καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἰατροὺς οὐκ οἴεσθαι εἶναι βιώσιμον,- τὰ τερατόμορφα νεογνὰ δὲν εἶναι βιώσιμα· ‖ νεώτ. κ. δημ. κ. μτφ. ἐν τῇ αὐτῇ σημ.: ἐσχηματίσθη βιώσιμος κυβέρνησις,- τέτοια μεσαιωνικὴ νομοθεσία δὲν εἶναι βιώσιμη.

βίωσις εως (ἡ) μτγν. ὁ τρόπος τῆς ζωῆς, ὁ βίος : ΚΔ Πράξ.26,4 τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου.. ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, Ἐπιγρ. ἐνάρετος βίωσις, Πάπ. ἐν μιᾷ βιώσει μετ᾽ ἀλλήλων.

βιώσκομαι μτβ. τοῦ βιῶ-όω βλ.λ., εὐχρηστότ. ὁ ἐνεστ. ἐν συνθ. ἀναβιώσκομαι βλ.λ., παρέχω τινὶ ζωήν, ζωογονῶ· 2) ἀμτβ. ἐπανέρχομαι εἰς τὴν ζωήν, ἀναζωογονοῦμαι, κτῶμαι ζωτικότητα : Ἀριστλ.Μετ. 351 α,35 ἕτεροι τόποι βιώσκονται καὶ ἔνυδροι γίνονται κατὰ μέρος.

βιώσκω μτγν. κ. μσν. ζῶ, διάγω τὴν ζωήν : Κὼδ. Παλ.ἐν Γεωπ.10,13,4 ἴσμεν τὸ βωρακινὸν ταχέως βιῶσκον, ἐπιγρ.π.Προδρ. σώφρων βίωσκε καὶ τὸ σὸν φρούρει δέμας· ‖ τὸ μέσ. βιώσκομαι βλ.λ.

βιωτικός-ή-όν κ. νεώτ. κ. δημ. (βιῶ-όω) ἐσφ.γ. ἀντὶ βιοτικὸς βλ.λ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βίοτον βλ.λ., ὁ τοῦ βίου· Φρύν.354 « βιωτικόν· ἀειδὴς ἡ λέξις· λέγε οὖν χρήσιμον ἐν τῷ βίῳ » : Λουκ.21,34 μερίμναις βιωτικαῖς, Διγ.Ἀκρίτ.949 φροντίδες γὰρ βιωτικαί· ‖ τὸ θηλ. -ή ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ βίου : Μάρκ.Ἀντων.7,61 ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιστικῇ ὁμοιοτέρα ἤπερ τῇ ὀρχηστικῇ· 2) ἐκκλ. κ. μσν. ὁ κοσμικός, ὁ ἐγκόσμιος, κατ᾽ ἀντίθ. πρὸς τὸν θρησκευτικόν, τὸν μοναστικόν : Ἰάμβλ.Προτρ. 310 εἰς ἱερὸν ἀπιὼν προσκυνῆσαι μηδὲν ἄλλο μεταξὺ βιωτικὸν μήτε λέγε μήτε πρᾶττε, Μηναῖ.1,17 ᾠδὴ 6 κοντάκ. τοὺς βιωτικοὺς θορύβους ἀπωσάμενος, ἡσυχαστικῶς τὸν βίον ἐξετέλεσας· ‖ πάπ. τὸ οὐδ. πληθ. βιωτικά ὡς οὐσ. τὰ πρὸς τὸν βίον χρειώδη, τὰ τρόφιμα· 3) βιωτικὸν γεγονός (τὸ) νεώτ. τὸ βίωμα βλ.λ.

βιωτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὰς συνηθείας τοῦ κοινοῦ βίου : Διον.Θρ.629· ‖ κατὰ τὴν κοινήν, τὴν δημώδη γλῶσσαν : Γαλ.10,269.

βιωτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ βιότη βλ.λ.

βιωτισμός (ὁ) νεώτ. φιλοσ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἐρευνῶσα τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς, νοουμένης ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ καθ᾽ ἑαυτὴν ὀντότητος· πρβλ. βιταλισμός.

βιωτός-ή-όν κ. νεώτ. ὃν δύναταί τις νὰ ζήσῃ, ὁ ἄξιος ἵνα ζήσῃ τις αὐτόν : Πλάτ.Κρίτ.47 Ε ἆρ᾽ οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστιν μετὰ μοχθηροῦ σώματος;· ‖ συνήθ. μετ᾽ ἀρνήσεως, ἰδίως δὲ ἐπὶ τοῦ βίου, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ θεωρηθῇ, νὰ νομισθῇ βίος : Σοφ. ΟΚ 1692 ἐμοίγ᾽ ὁ μέλλων βίος οὐ βιωτός, Ἀριστφ. Πλ.197 οὐ βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον, Πλάτ.Ἀπολ.38 Α

ὁ δ' ἀνεξέταστας βίος οὐ βιωτός ἀνθρώπῳ, Δημ. 554 οὐ γὰρ ἦν μοι δήπου βιωτὸν ταῦτο παιήσαντι.

βιώτω προστ. ἀορ. β' τοῦ βιῶ-όω βλ.λ.

βιωφέλεια (ἡ) σχόλ. ἡ ὠφέλεια εἰς τὸν βίον, τὸ νὰ εἶναί τι βιωφελὲς βλ.λ. : Σχόλ.Κλήμ.'Αλ.364.

βιωφελής-οῦς-ές μτγν., μαν. κ. νεώτ. ὁ εἰς τὸν βίον βλ.λ. ὠφέλιμος, ὁ παρέχων τὸ πρὸς τὸ ζῆν, τὰ μέσα τῆς ζωῆς : 'Αθήν.7.3(4 F' πραγματείαν βιωφελῆ καταβαλλόμεναν, Φίλ.1,389,40 παρακαταθήκην βιωφελεστάτην..φυλάξαι μὴ δυναμένῳ.

βιωφελία (ἡ) δ.γ. βιωφέλεια βλ.λ.

βιωφελῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. μαν. ἐπωφελῶς εἰς τὸν βίον : Φώτ.'Επιστ.309 εὐλόγως καὶ βιωφελῶς.

βλάβει δημ. γ' προσ. ταῦ ἀχρήστου ρήμ. βλάβω, μ. ἐν τῇ φρ. δὲ βλάβει ὁ. δὲ βλάφτει, δὲν προκαλεῖ βλάβην, ζημίαν, ἐνόχλησιν : ὅν ταῦ τάπῆς καὶ σύ, δὲ βλάβει, Σολωμ.Λόρδος Μπάϊρον 136,1 εἶναι ἀδιάφορο, δὲ βλάβει, ἂν ἐκεῖ σιμοτινὸ πλέξῃ τούρκικο καράβι.

βλάβεν ποιητ. τ. γ' πληθ. παθ. ἀορ. β' ταῦ βλάπτω βλ.λ. ἀντὶ ἐβλάβησαν.

βλαβερά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον βλαβερόν, προκαλοῦντα βλάβην, ἤτοι φθορόν, μείωσιν ἢ ἀλλοίωσιν ἐπὶ τὰ χείρω, ζημίαν.

βλαβεραυγής-οῦς-ές μτγν. ὁ βλαβερῶς βλ.λ. αὐγάζων, φωτίζων, φέγγων : Μαν.4,472 ἦν δὲ Κρόνου βλαβεραυγὲς ἐς αἰθέρα φέγγος ἀθρήσῃ.

βλαβερόπους-οδος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἀποκυανιιδῶν βλ.λ.

βλαβερός-ά(-ή)-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐπιφέρων βλάβην, ἤτοι φθοράν, μείωσιν ἢ ἀλλοίωσιν ἐπὶ τὰ χείρω, ζημίαν, ὁ βλαπτικός, ὁ ἐπιζήμιας : 'Ησίοδ.'Εργ.365 οἴκοι βέλτεραν εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι, Ξεν.ΚΠ 8,8,14 ὅπως τοῖς μὲν ὠφελίμοις χρῷντο, τῶν δὲ βλαβερῶν ἀπέχοιντο, 'Ερωτόκρ.Α 177 ὁπόχει φύλλα βλαβερά, καρπὸ φαρμακεμένο, Δραγ.'ΟσοιΖωντανοὶ 128 τά μεγαλόπρεπα σχέδια καὶ ἰδανικά δὲν εἶναι ποτὲ βλαβερὰ γιὰ τὰ ἔθνη, - βλαβερὴ δουλιά· 2) βλαβερὰ ἀγωγή (ἡ) νεώτ. ἄ. ἀγωγὴ περὶ βλάβης νομ. ἡ ἐγειρομένη ὑπὸ τοῦ ὑποστάντος βλάβην προξενηθεῖσαν ὑπὸ ζῴου, στρεφομένη δὲ κατὰ τοῦ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς κατόχου τοῦ ζῴου· 3) νεώτ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ζωολ. γένας ἐντόμων ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν βλαττιδῶν.

βλαβερότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ταῦ βλαβεροῦ, τοῦ προκαλαῦντος ἢ ἐπάγοντας βλάβην, ἡ βλαπτικότης : ἡ βλαβερότης τοῦ κλίματος.

βλαβερῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ., δημ. -ά ἐπιβλαβῶς, ἐπιζημίως, βλαπτικῶς : Πλάτ.Φαῖδρ.243 C ἔχουσι πρὸς τὰ παιδικά φθονερῶς τε καὶ βλαβερῶς.

βλάβη (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. φθορά, ζημία προξενουμένη εἴς τι(να) καὶ μειοῦσα τὴν ἀξίαν ἢ χρησιμότητα αὐταῦ, κυρίως ἐν διαστολῇ πρὸς τὸ ἑκουσίως γινόμεναν κακόν, τὸ ἀδίκημα : Αἰσχ.Εὐμ.799 ὡς ταῦτ' 'Ορέστην δρῶντα μὴ βλάβας ἔχειν, Θουκ.5,52 οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθέν, Μηναῖ.1,12 Θεοτακίον διατήρησιν βλάβης καὶ πάσης τῶν ἐθνῶν ἐπιδραμῆς, 'Ερωτακρ.Γ 146 ἂν ἔχῃ βλάβη καὶ κακό, κεῖνο καλὸ τὸ λέσι, Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.'Ιππ.262 στὴ ζωὴ οἱ περίσσιες ἔγνοιες ἀντὶ χαρᾶς πλειότερη βλάβη φέρνουν, - σωματικὴ - ἠθικὴ βλάβη, - τὸ αὐτοκίνητο ἔπαθε βλάβη· ‖ νεώτ. φθορά, θραῦσις ἢ βιαία ἀλλοίωσις μέρους ἢ τμήματος πράγματός τινας συνεπαγαμένη τὴν ἀνάγκην ἀντικαταστάσεως ἢ ἐπισκευῆς : ὁ ἐνοικιαστὴς εἶναι ὑπόλογας διὰ πᾶσαν βλάβην· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. μετὰ γεν. δηλούσης τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα εἰς ὃ προξενεῖται ἡ ζημία, ἡ φθορά : Αἰσχ.Εὐμ.859 αἱματηρὰς θηγάνας, σπλάγχνων βλάβας νέων, 'Αριστφ.Σφ.1407 προσκαλοῦμαί σ' ὅστις εἶ, πρὸς τοὺς ἀγορανόμους βλάβης τῶν φορτίων· ‖ βλάβη θεοῦ ἡ φθορά, ἡ ζημία, ἡ πεμπομένη ὑπὸ τινος θεότητος : Σοφ.'Αντιγ.1104 συντέμνουσι γὰρ θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι· ‖ ἐπὶ προσώπου, ἡ πᾶσα βλάβη ὁ ἀείποτε ζημίαν προξενῶν, ὁ οὐδὲν ἕτερον ὢν ἢ ὅλος ζημία : αὐτ.'Ηλ.301 ὁ πάντ' ἄναλκις αὗτος, ἡ πᾶσα βλάβη· ‖ νεώτ. ἐμπροθ. ἐν ἐπιρρ. φρ. ἐπὶ βλάβῃ, πρὸς βλάβην, ἄνευ βλάβης· 2) βλάβης δίκη κ. νεώτ. (νομ.) διαδικασία περὶ ζημίας ἐπενεχθείσης ὑπὸ ἑνὸς εἰς ἕτερον : Δημ.522 δίκας ἰδίας μοι προσῆκεν αὐτῷ λαχεῖν.. βλάβης· ‖ ὁμοία διαδικασία κ. διὰ ζημίαν γενομένην ὑπὸ κτηνῶν εἰς τοὺς ἐσπαρμένους ἀγροὺς ἢ εἰς κήπους· πρβλ. βλαβερὰ ἀγωγή : Δημ.527 οἱ περὶ τῆς βλάβης νόμοι.. ἁπλοῦν τὸ βλάβος κελεύουσιν ἐκτίνειν, Δειν.1,60 διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν· 3) νεώτ. νομ. βλάβη ὑπέρογκος (ἡ) ἡ ἐν τιμῇ λίαν μικροτέρα τῆς ἀξίας τοῦ πωλουμένου, κατὰ πλάνην ἢ καὶ ἐν γνώσει, ἀγοραπωλησία, παρέχουσα εἰς τὸν πωλητὴν τὴν περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἀγωγὴν πρὸς διάλυσιν τῆς δικαιοπραξίας· 4) νεώτ. ἰατρ. πᾶσα ἀντιληπτὴ μεταβολὴ ἐπερχομένη εἰς τοὺς ἀνατομικοὺς καὶ ἱστολαγικοὺς χαρακτῆρας ὀργάνου τινός, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν νοσηροῦ τινος αἰτίου· 5) μσν. ἐνεργ. τὸ βλάπτειν, τὸ ἐπιφέρειν βλάβην, ζημίαν : Πρόδρ.Β 253 οὐ θέλω νὰ τὰς ἴδω (τὰς ψαλαμύδας)· φοβοῦμαι διὰ τὴν βλάβην των, φιλάσθενος ὑπάρχω· 6) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἑτερομερῶν τῆς οἰκογενείας τῶν σκοτιδῶν βλ.λ.

βλαβητής-ήτισσα (ὁ, ἡ) δημ. εὐλαβὴς βλ.λ.

βλαβητικός-ή-ό δημ. ὁ εὐλαβητικὸς βλ.λ.

βλαβίνωτος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν κεραμβυκιδῶν.

βλαβόεις-εσσα-εν μτγν. ποι. ὁ βλαβερὸς βλ.λ., ὁ ὀλέθριος, ὁ καταστρεπτικὸς : Νίκ.'Αλ.186 κωνείου βλαβόεν πῶμα.

βλάβομαι ποι. κ. δημ. π. 'Ομ. μόνον ἐν γ' ἑν. ἀτονῶ, ἀδυνατῶ, εὑρίσκομαι ἐν ἀδυναμίᾳ : 'Ιλ.Τ 166 ἠδὲ κιχάνει δίψα τε καὶ λιμός, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι· 2) ἐπὶ ὁμιλητοῦ, ταράσσομαι, θορυβοῦμαι : αὐτ.82 βλάβεται δὲ λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής· 3) εἰδ. ἐπὶ χορδῆς τόξου, δονοῦμαι : 'Ανακρεόντ.31,26· 4) δημ. ὡς παθ. ὑφίσταμαι, ἔχω βλάβην, ζημίαν ἢ φθοράν, βλάπτομαι : ἡ μηχανὴ ἂν δὲν εἶναι λαδωμένη βλάβεται, - δὲ βλάβεσαι ἀπὸ τὸ πλάτεμα τοῦ δρόμου· πρβλ. ἀπροσ. βλάβει.

βλαβοποιός-όν μτγν. ὁ βλάβην βλ.λ. ποιῶν, προκαλῶν, ὁ βλαβερός, ὁ ἐπιβλαβής : 'Επιφάν.1,548 D εἰς τὸ μὴ οἶσαι καρποὺς βλαβοποιούς.

βλάβος-εος-ους (τό) κ. μσν. κ. δημ. ἡ βλάβη βλ.λ. : Θωμ.Μ 154 « βλάβος ἐπὶ οὐδετέρου δοκιμώτερον ἢ βλάβη » (πρβλ. Μοῖριν 103) : 'Ηρ.1,9 μή τί τοι ἐξ αὐτῆς γένηται βλάβος, Εὐρ.'Ηρακλ.255 οὔκουν ἐμοὶ τόδ' αἰσχρόν, ἀλλὰ σοὶ βλάβος, Πλάτ.Νόμ. 843 C τὸ βλάβος ἀποτινέτω, Εὐστ.Πονημ.287,10 ἀνύων μὲν οὕτω τὸ κατὰ τοῦ κτησαμένου τὴν ἄμπελον βλάβος.

βλαβύρει 'Ησ. « πτερύσσεται ».

βλαβυρία 'Ησ. « εἰκαιαλογία ».

βλαβύσσειν 'Ησ. « βλάπτεσθαι ».

βλαγίς 'Ησ. « κηλὶς (δ.γρ. πηλίς)· Λάκωνες ».

βλάγκος (ὁ) δημ. ἐπὶ τριχῶν, ὁ λευκόξανθος : μουστάκια βλάγκα· ‖ ἐπὶ ζῴων, ξανθότριχος.

βλαδάν 'Ησ. « νωθρῶς » (δ. γρ. βλάδαν).

βλαδαρός-ά-όν πλαδαρός, μαλακός, ὑποχωρῶν εἰς τὴν πίεσιν, ἀδύνατος· 'Ησ. « βλαδαρόν, ἐκλελυμέναν, χαῦνον » : Γαλ.19,88.

βλαδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μυρσινιδῶν.

βλαδίκας (ὁ) νεώτ. (σερβ). ὁ πλαύσιος γαιοκτήμων· ‖ εἰδ. τίτλος διδόμενος εἰς τὸν ὀρθόδοξον ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Κεττίγνης.

βλαδός-ή-όν Ἡσ. κ. βλαδύς πλαδαρός, ἀπαλός, μαλακός, νωθρός, ἀδύνατος· πρβλ. βλαδαρός.
βλαδύς-έος-εῖα-ύ ὁ βλαδὸς βλ.λ.· Ἡσ. « βλαδεῖς· ἀδύνατοι ἐξ ἀδυνάτων » : Ἱππ.Ἀέρ.20(παθ.).
βλάζω Ἡσ. « βλάζειν· μωραίνειν ».
βλάθρον Ἡσ. « βλῆχνον ».
βλαί Ἡσ. « βληχὴ (δ. γ. βληχή)· Λάκωνες ».
βλαῖκος ΕΜ199,31 « ὁ δαλός, κλάδος, ὄζος ».
βλαιμβίλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν προσωπανθῶν.
βλαιμβιλλία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν μυιιδῶν· 2) ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν φιλομιδῶν· 3) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀστεριιδῶν.**
βλαιρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρεικοειδῶν.**
βλαιρμορίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς οἰκογενείας τῶν **τραχιτῶν.**
βλαισόπλιος (ὁ) νεώτ. ἐπὶ ἵππου, ὁ οὗ αἱ ὁπλαὶ στρέφονται κατὰ τὸ πρόσθιον τμῆμα πρὸς τὰ ἔξω.
βλαισοπόδης-ου (ὁ) Σουΐδ. ὁ βλαισόπους βλ.λ.
βλαισόπους αδος-ουν Ἡσ. κ. νεώτ. ἰατρ. ὁ ἔχων τοὺς ἄκρους πόδας παρεκκλίναντας πρὸς τὰ ἔξω καὶ σχηματίζοντας μετὰ τῆς κνήμης γωνίαν ἀναικτὴν ἐπὶ τάξεω· Ἡσ.ἐν λέξ. ἐμβαλλόπους· ‖ ἱππολ. ἐπὶ ἵππου, ὁ οὗ οἱ πόδες εἶναι ἐστραμμένοι πρὸς τὰ ἔξω, τῶν ὁπλῶν πλησιαζουσῶν ἀλλήλας κατὰ τὰς πτέρνας καὶ ἀφισταμένων προσθίως.
βλαισός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὰ γόνατα συμπλησιάζοντα καὶ τοὺς πόδας ἀποκλίναντας πρὸς τὰ ἔξω, στρεβλόπους : Βατραχομ.298 βλαισοὶ καρκίνοι, Γαλ.14,4 **καλῶ δὲ βλαισὸν μὲν τὸ ἐπὶ τὸ ἐκτὸς ῥέπον, ῥαιβὸν δὲ τὸ ἐπὶ τἀναντία·** 2) τὸ κοῖλον ἢ κεκυρτωμένον μέρος τῶν ὀπισθίων ποδῶν τῶν μελισσῶν, ἐν ᾧ φέρουσι τὴν ὕλην τοῦ μέλιτος : Ἀριστλ.Ζἱ 4,2,13 **τὰ βλαισὰ τῶν ὀπισθίων·** 3) γεν. συνεστραμμένος, διεστραμμένος, στρεβλός : ΑΠ 4,1,17 **βλαισήν τε πλατάνιστον·** 4) νεώτ. ἰατρ. κ. ἐπὶ παντὸς μέλους ἢ τμήματος τοῦ σώματος παρεκκλίνοντος πρὸς τὰ ἔξω, στρεβλός : **βλαισὸς ἀγκών, - βλαισὸν ἰσχίον.**
βλαισότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βλαισοῦ βλ.λ., ἡ πρὸς τὰ ἔξω τῶν ποδῶν διαστροφή, στρεβλότης, στράβωμα : Ἀριστλ.ΖΠ 713 b,9 **βλαισότης τῶν σκελῶν,** αὐτ.Πρ.909 a,31 **ἡ δὲ βλαισότης ἐστὶν ὥσπερ οὐλότης τῶν τριχῶν·** 2) νεώτ. ἡ ἐκ παρεκκλίσεως μέλους σώματος ἀπὸ τῆς μέσης γραμμῆς πρὸς τὰ ἔξω προερχομένη δυσμορφία.
βλαισόχειρ-ειρος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων τὴν χεῖρα στρεβλὴν πρὸς τὰ ἔξω.
βλαισοχειρία (ἡ) νεώτ. δυσμορφία συνισταμένη εἰς τὴν ἀπόκλισιν τῆς χειρὸς πρὸς τὰ ἔξω καὶ παράγουσα διοταραχὰς καὶ ἀχρηστίαν αὐτῆς.
βλαισοῦμαι-όομαι κάμπτομαι, κυρτοῦμαι : Ἀριστλ.Ζἱ 2,1 **ὁ δ' ἄνθρωπος τοὺς βραχίονας εἰς τοὔπισθεν κάμπτει πλὴν μικρὸν ἐβλαίσωται** (δ. γρ. **βεβλαίσωται**) **ἐπὶ τὰ πλάγια τὰ ἐκτός.**
βλαισῶ-όω μὴ ἀπαντῶν ἐν κειμ. ἐνεργ. τ. τοῦ βλαισοῦμαι βλ.λ. : Θησ.Στεφ. ἐν λ.
βλαισώδης-ες μτγν. ὁ βλαισὸς βλ.λ. : Γαλ.6,328.
βλαίσωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις, δι' ἧς γίνεταί τι βλαισὸν βλ.λ., ἡ βλαισότης, ἤτοι κύρτωσις τῶν ποδῶν πρὸς τὰ ἔξω : Γαλ.Χρείας Μορ.3,9 2) μτφ. ῥητ. ἐπιστροφὴ διλήμματος ἐπὶ τὸν προτείναντα αὐτό, παράταξις δύο ἐνοντίων προτάσεων, ὧν ἑκατέραν ἀκολουθοῦσι δύο ἀντίθετα συμπεράσματα : Ἀριστλ.Ρητ.1399 a,26 « καὶ ἡ βλαίσωσις τοῦτο ἐστίν, ὅταν δυοῖν ἐναντίον ἑκατέρῳ ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἕπηται ἐναντία ἑκάτερα ἑκατέροις ».
βλακαίνω νεώτ.κ. δημ. (ἀπ.) ἀμτβ. εἶμαι βλὰξ βλ.λ., εἶμαι ὅμοιος πρὸς βλάκα· ‖ φέρομαι ὡς βλάξ· 2) μτβ. **καθιστῶ τινα βλάκα, ἀποβλακώνω.**

•

βλάκας (ὁ) δημ. ὁ βλὰξ βλ.λ.
βλακβελδερία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὀλενιδῶν** ἁπάντων μόνον ἐν ἀπολιθώσει.
βλακβελλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὁμαλινιδῶν.**
βλακβουρνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πηγανοειδῶν.**
βλακέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **καλλιανθῶν** φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μελαστοματιδῶν.**
βλακεία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., Ἡσ. **-κία** ἡ τοῦ πνεύματος ὀκνηρία, νωθρότης, δθ. ἡ μωρία, ἡ ἠλιθιότης· Ἡσ. « βλακία, μαλακία » : Ξεν.ΚΠ 2,2,25 **καὶ τοίνυν ὅταν μὲν τινες βλακείᾳ καὶ ἀπονίᾳ μόνον κακοὶ ὦσι,** Πλάτ.Εὐθ.287 Ε **τί ἄλλα γε, ἢν δ' ἐγώ, ἢ ἐξήμαρτον διὰ τὴν βλακείαν,** Νικηφ. Γρηγ.712 Β **διὰ τὴν τρυφὴν καὶ βλακείαν·** ‖ δημ. κ. ἡ ἀνόητος πρᾶξις ἢ λόγος, ἡ **κουταμάρα : ὅλο βλακεῖες κάνεις, - μὴ λὲς βλακεῖες·** ‖ νεώτ. **εἰδ.** ἡ ἀτελὴς ἀνάπτυξις τῶν ἀνωτέρων ψυχικῶν λειτουργιῶν, ὀφειλομένη **εἰς ἐλαττωματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ** κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος.
βλακεννόμιων τέλος (τὸ) φόρος πληρωνόμενος ὑπὸ τῶν ἀστρολόγων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ : ΕΜ199,11.
βλακέντιος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ βλακώδης, ὁ βλάξ, ὁ μωρός.
βλάκευμα-ατος (τὸ) μσν. πρᾶξις βλακός, εὐήθεια, ἀνοησία : Εὐστ.1405,33.
βλακεύω κ. νεώτ. κ. δημ. εἶμαι βλάξ, νωθρός, ὀκνηρός ἢ ἐνεργῶ, πράττω ὡς βλάξ : Ἱππ Ἀγμ.17 **βλακεύειν ἐν τῇ καταστάσει,** Ξεν.Ἀν.2,3,11 **καὶ εἴ τις αὐτῷ δοκοίη τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων βλακεύειν,** αὐτ.5,8,15 **καθήμενον καὶ βλακεύοντα,** Ἀρρ.Ἰνδ.339 **ὅσοι ἐν τῷ ἔργῳ βλακεύειν ἐφαίνοντο·** 2) μέσ. τρυφῶ, θρύπτομαι : Ἡλιόδ.7,27 **εἰ δὲ ἐπιμένοις βλακευόμενος οὐ χαιρήσει·** ‖ κ. ἐνεργ. **ἐν τῇ αὐτ.** σημ. : Προκ.Μυστ.9· 3) ἐνεργ. μετ' αἰτ. χάνω τι, καταστρέφω ἕνεκα ὀκνηρίας : Λουκ.Ἐπ.Κρον.26 **μήτι ὁ οἰκονόμος βλακεύσας ἢ ὑφελόμενος λάθῃ·** 4) νεώτ. φέρομαι ὡς βλάξ, ὡς μωρός, ὡς ἠλίθιος.
βλακία (ἡ) Ἡσ. βλακεία βλ.λ.
βλακίας (ὁ) Ἡσ. « ἰχθὺς ποιός ».
βλακίζω νεώτ. φέρομαι ὡς βλάξ, ἠλίθιος βλ.λ.
βλακικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς βλάκα, ὁ ὀκνηρός, ἀνόητος, μωρός : Πλάτ.Πολ. 432 D **βλακικόν γε ἡμῶν τὸ πάθος,** αὐτ.Πολιτ. 307 C **τὰ δὲ βραδύτερα καὶ μαλακώτερα δειλὰ καὶ βλακικά,** Ξεν.Οἰκ.8,17 **πάνυ ἂν.. εἴη βλακικόν,** Ἀριστλ.Ζἱ 618 b,5 **βλακικὸς τὸ ἦθος.**
βλακικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. ἀνοήτως, ἀστοχάστως : Ἀριστφ.Ὄρν.1323 **ὡς βλακικῶς διακονεύεις.**
βλακισμός (ὁ) μσν. ἡ βλακεία βλ.λ.
βλακίστατος-η-ον ὑπερθ. τοῦ βλὰξ βλ.λ. : Ἀθήν. 7,277 D « Ξενοφῶν ἐν Ἀπομνημονεύμασι γράφων αὐτὸς **ὀψοφαγίστατός τε καὶ βλακίστατός ἐστιν** » (ἀλλ' π. Ξεν.Ἀπομν.3,13,4 -ότατος).
βλακο- δημ. πρῶτον συνθετικὸν σκωπτικῶν λέξεων, προχείρως κατεσκευασμένων ἐν χρ. πρὸς εἰρωνείαν, περιφρόνησιν ἢ ἀηδίαν : οἷον **βλακόμετρα, βλακόμουτρο, βλακόλογα, βλακοδουλιές.**
βλακόμετρο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὁ κατ' ἐξοχὴν βλὰξ βλ.λ., ὁ οἱονεὶ ἀσφαλὲς μέτρον πρὸς καθορισμὸν τῆς βλακείας τῶν ἄλλων.
βλακόμουτρο (τὸ) δημ. τὸ βλακῶδες τὴν ἔκφρασιν πρόσωπον· ‖ ἐν χρ. κ. ὡς ὕβρις.
βλάκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰχνευμανιδῶν.**
βλακός-ή-όν μσν. βλὰξ βλ.λ.· Γρηγ.Κορίνθ.556 « βλακὸν τὸ τρυφερόν ».
βλακότης-ητος (ἡ) μσν. ἡ βλακεία βλ.λ. : **Στέφ** Ἰατρ.εἰς Ἱππ.1,63,97 D.

βλακούλλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν εὐκυφιδῶν ἀποντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βλακούτσικος-η-ο δημ. ὑποκορ. τοῦ βλὰξ βλ.λ., ὁ πρὸς βλακείαν ἐπιρρεπής, ὁ ὀλίγον βλάκας.

βλακστονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν γεντιανιδῶν.

βλακώδης-ους-ες κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος βλακί, ὁ νωθρὸς τὸ πνεῦμα : Ξεν.'Ιππ.9,1 θυμοειδεστέρῳ ἵππῳ τοῦ καιροῦ χρῆσθαι ἢ βλακωδεστέρῳ, 'Ιω.Χρυσ.3,653 ποικίλλει τὸν λόγον τὸν ἄνανδρον ἐκείνων καὶ βλακώδη λογισμὸν πρόρριζον ἀνασπῶν· 2) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ πράξεων ἢ λόγων, ὁ ἁρμόζων εἰς βλᾶκα, εἰς μωρόν : βλακώδης ἔκφρασις, - λόγος· ‖ τὸ οὐδ. βλακῶδες ἐν ἐπιρρ. χρ. βλακωδῶς βλ.λ. : 'Ηλιόδ.4,7 βλακῶδες βαίνειν καὶ θρύπτεσθαι.

βλακωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ὀκνηρῶς, νωθρῶς : Πολυδ.3,123· συγκρ. -έστερον : αὐτ.· 2) μτγν. κ. νεώτ. εὐήθως, ἠλιθίως : 'Ιουστῖν.Μάρτ.εἰς Ζήν. 510 A δέον ἐπανορθοῦν ἑαυτούς, πειθόμενοι τοῖς συμβουλεύουσι πάνυ βλακωδῶς.

βλαμάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ βλάμης βλ.λ.

βλαμένος-η-ο δημ. βλαμμένος βλ.λ.

βλάμης-ισσα-ικα δημ. (ἀλβ.) ὁ ἀδελφοποιητὸς βλ.λ.· ‖ κατ' ἐπέκτ. ὁ σύντροφος· 2) ὁ παράνυμφος, ὁ τιμητικῶς συνοδεύων τὴν νύμφην φίλος τοῦ γαμβροῦ, ὁ νυμφαγωγός : Κρυστ.Γάμος 18 δεξιὰ ζερβιὰ παίζουν νουνὸς καὶ βλάμης τ' ἄλογά τους· 3) ὁ φρονηματίας, ὁ ἀνδρεῖος, ὁ φιλότιμος· ‖ συνεκδ. κ. ὁ εὐέξαπτος καὶ φίλερις, ποὺ κάνει τὸν παλληκαρά· 4) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἐραστής, ὁ μετὰ γυναικῶν ἐρωτικῶς συνδεόμενος, ὁ ἀγαπητικός : ὁ βλάμης τῆς Μαριῶς· ‖ ἐν προσφωνήσει πρὸς ἄγνωστον : ρὲ βλάμη, μὴ μοῦ κάνῃς τὸν ἀντάμη· 5) βλάμηδες (οἱ) οἱ μὲ τὸν κατώτερον βαθμὸν προσλαμβανόμενοι εἰς τὴν φιλικὴν ἑταιρείαν ἀγρόμματοι, οἵτινες ἐγίνοντο ἀδελφοποιητοὶ χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τὸν κύριον τῆς ἑταιρείας σκοπόν.

βλάμμα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ βλάβη βλ.λ., τὸ βλάψιμο : Χρυσ.Στωϊκ.3,71.

βλαμμένος-η-ο δημ. ἢ μτχ. παθ. παρακ. τοῦ βλάπτω ἐν ἐπιθ. σημ. ὁ ἔχων βλάβην, φθοράν, μείωσιν ἢ ἀλλοίωσιν ἐπὶ τὰ χείρω, χαλασμένος, ἐπὶ πραγμ., προϊόντων κ. ἐδεσμάτων : βλαμμένη μηχανή, - βλαμμένα ἐμπορεύματα (πρβλ. ἀβαριάτος), - βλαμμένες ἐλιὲς (πρβλ. χαλασμένος), - βλαμμένα φέτος τὰ σπαρτά· - τ' ἀμπέλια - τὰ κεράσια, - βλαμμένο τυρὶ (σκωληκόβρωτον) - κρέας - ψάρι (πρβλ. μπαγιάτικο), - βλαμμένη ἡ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ· 2) εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀνίατον βλάβην τῆς ὑγείας ὑποστάς : δὲ μπορεῖ νὰ φάῃ ποτὲ καλά· εἶναι ἀπὸ μικρὸς βλαμμένος, - ἀπὸ τὴ στερνὴ της γέννα ἀπόμεινε βλαμμένη· ‖ εἰδ. ὁ ὑπὸ φυματιώσεως προσβληθείς, ὁ φθισικός, ὁ χτικιάρης : τρεῖς μέσ' στὴν οἰκογένεια εἶναι βλαμμένοι· ‖ ὁμ. εἰδ. ὁ πάσχων φρενικήν τινα, οὐχὶ ἀμέσως ἔκδηλον διατάραξιν, ὁ οὐχὶ ὅλως σῶας τὰς φρένας ἔχων· πρβλ. σκάρτος ἐν εἰδ. σημ. : ἀπόμεινε βλαμμένος ἀπὸ τὸν τύφο.

βλαμός (ὁ) δημ. ἡ βλάβη, τὸ βλάβος βλ.λ.

βλανδφορδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν λειριοειδῶν.

βλανίουλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μυριαπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν ἰουλιδῶν.

βλανκόα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν αἱμοδεριδῶν.

βλάνος 'Ησ. « τυφλώδης ».

βλάνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν τῆς ὁμοιογενείας τῶν ἀμφισβαινιδῶν.

βλανχαιτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν πρασωπανθῶν.

βλάξ-ακός (ὁ, ἡ) κ. νεώτ., δημ. βλάκας, συγκρ. βλακότερος ἢ -ώτερος, ὑπερθ. -ότατος ἢ -ώτατος κ. βλακίστατος βλ.λ. ὁ μαλθακός, νωθρὸς τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχήν, μωρός, ἠλίθιος· Εὐστ.1405 « ὁ καταβεβλημένος διὰ τρυφὴν ἢ καὶ εὐήθειαν καὶ μὴ δυνάμενος ὀρθοῦσθαι », ΕΜ 199,1 « εἴρηται ἀπὸ τοῦ μαλακός .. μάλαξ .. βλάξ» : Πλάτ.Γοργ.488 A ἐν δὲ τῷ ὑστέρῳ χρόνῳ .. πάνυ με ἡγοῦ βλᾶκα εἶναι καὶ μηκέτι ποτέ με νουθετήσῃς ὕστερον, Ξεν.Οἰκ 8,16 ἀπειλεῖ γὰρ ὁ θεὸς καὶ κολάζει τοὺς βλᾶκας, Ξεν.ΚΠ 1,4,12 ἢν δὲ τοσοῦτον ἐπιδιδῶ, δέδοικα, ἔφη, μὴ παντάπασι βλάξ τις καὶ ἠλίθιος γένωμαι· συγκρ. κ. ὑπερθ. : Ξεν.'Απομν.4,2,40 πολλοὶ μὲν οὖν τῶν οὕτω διατεθέντων ὑπὸ Σωκράτους οὐκέτι αὐτῷ προσῇσαν, οὓς καὶ βλακοτέρους ἐνόμιζεν, αὐτ.3,13,4 ὅτι, ἔφη, ὀψοφαγίστατος ὢν βλακότατός ἐστι (δ.γρ.'Αθην. - κίστατος) καὶ φιλαργυρώτατος ὢν ἀργότατος· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἵππων : 'Ηρακλ.87 βλὰξ ἵππος· ‖ εἰδ. νεώτ. ἰατρ. ὁ πάσχων ἐκ συγγενοῦς ἢ ἐπικτήτου διανοητικῆς ἐξασθενήσεως καὶ παραμένων εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα διανοητικῆς ἀναπτύξεως· πρβλ. βλακεία· 2) εἶδος ἰχθύος· 'Ερωτιαν.ἐν λ. βλακεύειν « ὃς ἐν τῷ συνουσιάζειν δυσαπολύτως ἔχει ».

βλασουνερία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βλάπιδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν σκιαδιιδῶν.

βλαπτήριος-ον (ὁ) μτγν. ὁ ποιῶν βλάβην, βλαβερός, βλαπτικὸς βλ.λ. : 'Οππ.'Αλ.2,4,56.

βλαπτικός-ή-όν κ. νεώτ., δημ. κ. βλαφτ- ὁ ἐπιφέρων βλάβην βλ.λ., ὁ βλαβερός, ἐπιβλαβής : Φίλ. 1,14,38 ταῖς ἐνυπαρχούσαις βλαπτικαῖς ἢ ὠφελητικαῖς δυνάμεσιν, - βλαπτικὰ ἔντομα - πτηνά· ‖ μετὰ γεν. ὁ ἐπιφέρων βλάβην εἴς τινα : Στράβ. 15,1,45 κροκοδείλους τε οὔτε πολλοὺς οὔτε βλαπτικοὺς ἀνθρώπων ἐν τῷ 'Ινδῷ φησιν εὑρίσκεσθαι· ‖ νεώτ. εἰδ. βοταν. βλαπτικὰ φυτά.

βλαπτικότης-ότητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ ἐπάγειν βλάβην, ἤτοι τοῦ βλαπτικοῦ βλ.λ.

βλαπτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βλαπτικόν, βλαβερῶς βλ.λ. : 'Αρρ.'Επικτ.3,23,4.

βλάπτω κ.μσν.κ. νεώτ., δημ. βλάφτω (μ. εἰς γ'.πρ. βλάβει) βλ.λ., μέλλ. βλάψω, ἀόρ. ἔβλαψα, παρακ. βέβλαφα κ. (κατ)έβλαφα ('Επιγρ.), μτχ βεβλαβότας ('Επιγρ.), παθ. μέλλ. βλαβήσομαι, κ. μέσ. μέλλ. (ἐν παθ. σημ.) βλάψομαι, ἀόρ. α' ἐβλάφθην, δημ. (ἐ)βλάφτηκα, ἀόρ. β' ἐβλάβην, παρ' 'Ομ. γ' πληθ. ἔβλαβεν κ. βλάβεν, μέσ. ἀόρ. βλάψαντο μ. ἐν Κοΐντ.5,466, παρακ. βέβλαμμαι, μτχ. βεβλαμμένος, δημ. βλαμ(μ)ένος, παρ' 'Ομ. ἀνίκανον ἢ ἄχρηστον καθιστῶ τινα ἤ τι : 'Ιλ.Ψ 782 ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας (κατέστησεν ἀχρήστους τοὺς πόδας μου, μ' ἐκούτσανε)· 2) ἐμποδίζω : 'Ιλ.Ψ 571 βλάψας δέ μιν ἵππους βαλών· ‖ κ. παθ. ἐμποδίζομαι, αναχαιτίζομαι, ἐμπλέκομαι : αὐτ.545 οἱ βλάβεν ἅρματα καὶ ταχέ' ἵππω· ‖ μετὰ γεν κωλύω, ἐμποδίζω ἀπό τινος : 'Οδ.Α 195 ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου· κ. παθ.: Αἰσχ.'Αγ. 120 βλαβέντα λοισθίων δρόμων· 3) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν νοῦν, τὰς φρένας, διαταράσσω, μωραίνω, ζαλίζω. 'Ιλ.Ι 507 ἡ δ' ἄτη .. φθάνει πᾶσαν ἐπ' αἶαν βλάπτουσ' ἀνθρώπους· ‖ κ. μετὰ γεν. : Θέογν.705 ἥτε (Περσεφόνη) βροτοῖς παρέχει λήθην, βλάπτουσα νόοιο· 4) μεθ' 'Ομ. κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπιφέρω βλάβην βλ.λ., ἀλλοιῶ τι ἐπὶ τὰ χείρω, φθείρω, ζημιῶ, κάμνω βλάβην βλ.λ. : Αἰσχ. Εὐμ.661 οἷσι μὴ βλάψῃ θεός (ἐνν. τὰ τέκνα), Θουκ. 6,33 οὔτε γὰρ βλάπτειν ὑμᾶς πλείω, Πλάτ.'Απ.30 .. οὐκ ἐμὲ μείζω βλάψετε ἢ ὑμᾶς αὐτούς, Ξεν.'Ελλ. 1,1,22 καὶ εἴ τι ἄλλο δύναιντο βλάπτειν τοὺς πολεμίους, Διγ.'Ακρ. ('Ανδρ.) 1065 τὸν μήπω βλάψαντα ὑμᾶς μὴ μάτην ἐνοχλῆτε, Σολωμ.'Εθνικὸς

Ὕμνος στρ.27 ἔκρωζ' ἔκρωζε ὁ σκασμένος | νὰ σὲ βλάφῃ ἂν ἠμπορῇ, - οἱ πολλὲς βροχὲς ἔβλαφαν τὸ σιτάρια· || κ. παθ. : Ξεν.ΚΠ 5,3,30 δοκεῖ ὑπ' αὐτοῦ μεγάλα βεβλάφθαι, Πάπ. βεβλαμμένος τὸν ὀφθαλμόν· || κ. μετὰ συστοίχ. αἰτ. : Ποσείδ.'Εφεσ.Ι βλάπτειν τοὺς βίους μείζους βλάβας· κ. μετὰ διπλ. αἰτ. : 'Απп.'Εμφ.Πολ.2,13) βλάπτειν τὴν πόλιν τοὺς ὑπολοίπους· 5) μετ' αἰτ. πράγμ. ἐξαλλοιῶ, παραβιάζω, παραβαίνω : Πίνδ.Π 9,94 βλάπτω λόγον (τὴν πραφητείαν), 'Αριστλ.άπ.148 βλάπτειν τοὺς ὅρκους· 6) νεώτ. κ. δημ. ἀδικῶ : ἂν σ' ἔβλαφα, εἶμαι πρόθυμος νὰ σ' ἀποζημιώσω· 7) ὁμ. φθείρω τὴν ὑγείαν : τὸν ἔβλαφε ἡ νηστεία· κ. ἀπολ. : τὸ λίγο κρασὶ δὲ βλάφτει· 8) ὁμ. ἀπροσ. πειράζει : δὲ βλάφτει ἂν ἀργήσῃς λιγάκι· πρβλ. βλάβει· 9) ὁμ. παθ. ὑφίσταμαι βλάβην κ. δὴ τῆς ὑγείας : βλάφτηκαν τ' ἀμπέλια ἀπὸ τὸν περονόσπορο, - ἡ γυναίκα ἀπὸ τὴν γέννα.

βλαρύς-(ε)ιά-ύ δημ. ὁ βλαδύς, βλαδαρὸς βλ.λ., μαλακός, ὑδαρής, νερουλός : βλαρὺς ἀσβέστης, - βλαριὰ ζύμη· 2) τὸ αὐδ. πληθ. τὰ βλαρὰ ὡς οὐσ. οἱ ὄρχεις· πρβλ. ἀχαμνά.

βλάσαμον (τὸ) βάλσαμον βλ.λ. : Νίκ.'Αλ.64 βλασάμοιο ἐν σταγόνεσι (δ.γρ.).

βλασερός (ὁ) νεώτ.κ. βρασερός ὁ βραστερὸς βλ.λ.

βλασία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βλασιδῶν.

βλασίδαι (αἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν κρυπτογάμων.

βλάσκει 'Ησ. « λέγει, καπνίζει ».

βλασκίας-ου (ὁ) 'Ησ. ἰχθύς τις, πιθανῶς τὸ δημ. φλασκόφαρο.

βλαστά (τὰ) μτγν., 'Ησ. κ. δημ. οἱ βλαστοί· 2) 'Ησ. « βλαστά· βλαστήματα· πλοταγώνια. Σικελοί »· 3) δημ. εἰδ. ἡ βλάστησις τῶν κηπευτῶν ἐτησίων φυτῶν : τὸ μπούζι ἔβλαφε φέτος τὰ βλαστά.

βλαστάζειν 'Ησ. « βλιμάζειν ».

βλασταίνω δημ. βλαστάνω βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 61,14 τὰ νερὰ π' ἀναταράζει τ' ἀνταριάζουν, | βλασταίνουν ὀμαρφιὰ τριανταφυλλένια.

βλαστάνω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. βλασταίνω βλ.λ., ἰων. παρατ. βλαστάνεσκε, μέλλ. βλαστήσω, ἀόρ. α' ἐβλάστησα, ἀόρ. β' ἔβλαστον, παρακ. (β)εβλάστηκα, ὑπερσ. ἐβεβλαστήκει, μέσ. μέλλ. βλαστήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβλαστήθην ἐκβάλλω βλαστόν : Σαφ.άπ.341 βλαστὸς οὐκ ἔβλαστεν, 'Αριστφ.Νεφ.1124 ἡνίκ' ἂν γὰρ αἵ τ' ἐλᾶαι βλαστάνωσ' αἵ τ' ἄμπελαι, Φίλ.1,37,10 τῶν δένδρων ταῖς ἐαριναῖς ὥραις ἡβώντων καὶ βλαστανόντων, Κάλβου Λύρα 2,18 ἐπὶ τὸν Ὑμηττὸν | ἐβλάστησεν ἡ δάφνη, - δὲ βλαστήσανε ἀκόμα τ' ἀμπέλια· 2) μτφ. ἐπὶ προσ. γεννῶμαι, οἱονεὶ φυτρώνω : Πίνδ. Ν 8,7 ἔβλαστεν δ' υἱὸς Οἰνώνας βασιλεύς, Σοφ. Αἴ.761 βλαστὼν ἔπειτα μὴ κατ' ἄνθρωπον φρονῇ, Διγ.'Ακρ.62 καὶ ἐξ αὐτῆς συλλήψεως ἐβλάστησεν ἡ κόρη, Κρυστ.Νεραϊδόπαιδα 80 κι ἐβλάστησε ἀπ' τὸ γάμο τους πεντάμορφο ἀγγελούδι· 3) μτφ. προκύπτω, ἀναδύομαι : Πίνδ.Ο 7,69 βλάστε μὲν ἐξ ἁλὸς ὑγρᾶς νᾶσος, Αἰσχ.'Επτ 594 φρενός.. ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα· || ὁμ. κ. μέσ. : Αλέξ.Τράλλ.1,6 ἄλλαι βλαστήσονται τρίχες· 4) ἀμτβ. μετ' αἰτ. ἐπὶ φυτῶν, ἐκφύω βλαστούς, βγάνω βλαστάρια· || ἐπὶ τῆς γῆς, ἀναδίδω, κάνω νὰ φυτρώσῃς : ΠΔ Γέν.1,11 βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, ΚΔ 'Ιακ.5,18 καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐ τῆς· || ὁμ. κ. μτφ. : Μηναῖ.Ι 'Ακολ.Μεγ.'Ωρῶν Θεατοκί. ὅτι ἐβλάστησας τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας· || γεν. ἐπιφέρω βλάστησιν ἐπί τινος, κάνω νὰ βλαστήσῃ τι : 'Ιππ.Τροφ.54, Νόνν.Δ 36,356 θεὸς.. ἄμπελον ἐβλάστησεν· || ὁμ. κ. μτφ. : 'Αριστέας 230 βλαστάνουσι χάριτες εὔνοιαν, 'Ιω.Χρυσ.7,95 Β χαρὰν βλαστάνει διηνεκῆ· 5) παθ. -ομαι γεννῶμαι, παράγομαι : Φίλ.1,667 ὁ πολυπλοκώτατος τῶν πεφυρμένων ἀνθρώπων τύφῳ βλαστηθεὶς βίος.

βλασταρίζουσα 'Ησ. « ἐπικροτοῦσα ».

βλαστάρι(ον) (τὸ) ΕΜ κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ βλαστὸς βλ.λ.· ΕΜ 330,30 «ἕλιξ ἀμπέλου »· 2) δημ βλαστάρι γεν. μικρός, νεαρὸς βλαστὸς βλ.λ. ποωδῶν ἰδίᾳ φυτῶν : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 3,14 ἀργοξυπνᾷ τῶν βλασταριῶν ἡ εὐωδιά· || εἰδ. βλαστάρια οἱ μικροί, νεαροὶ καὶ τρυφεροὶ ἐδώδιμοι βλαστοὶ ποωδῶν φυτῶν, ὧν γνωστότεροι τοιοῦτοι οἱ βλαστοὶ ποικιλίας τινὸς τοῦ κιχωρίου βλ.λ., ἄ. ραδικοβλάσταρα· 2) μτφ. ὁ μικρὸς καὶ μονογενὴς ἰδίᾳ γόνος, τὸ μικρὸν τέκνον, ὁ ἀπόγονος : Κρυστ. Γεφύρι Μανόλη 19 εἶχε ὁ βασιλιὰς τοῦ γάμου του βλαστάρι | μιὰν θυγατέρα μοναχή.

βλασταρώνω δημ. ἐπὶ φυτῶν, ἐκφύω βλαστούς βγάνω βλαστάρια : βλαστάρωσαν τ' ἀμπέλια· 2) μτφ. ἀναζωογονοῦμαι, ξαναζωντανεύω : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 33,16 καὶ μπρός μας σὲ μιὰν ἄνοιξη καινούρια βλασταρώνουν | ὅσες ἀνθίσανε ὀμορφιές.

βλαστεῖον (τὸ) μτγν. ὁ βλαστός, τὸ βλάστημα βλ.λ. : Νίκ.'Αλεξ.622 κύπρου τε βλαστεῖα νεανθέα.

βλάστεμα (τὸ) δημ., πληθ. βλαστέματα τὸ σύνολον βλαστῶν, ἡ βλάστησις : τὸ βλάστεμα τῶν ἀμπελιῶν ἄργησε φέτος· || ἐν πληθ. περιληπτ. ἡ πᾶσα βλάστησις : τῆς ράχης τὰ λογγιάσματα, τοῦ κάμπου τὸ βλαστέματα.

βλαστέμανθον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ὀχνιιδῶν.

βλαστεμός (ὁ) δημ. ὁ βλαστημός, ἡ βλάστησις.

βλαστερός-ή-ό δημ. ὁ πρόσφορος εἰς τὸ φύειν βλαστοὺς βλ.λ., ὁ εὐθαλής.

βλάστη (ἡ) κ. νεώτ. ὁ βλαστὸς βλ.λ. : Πλάτ. Νόμ.765 Ε παντὸς φυτοῦ ἡ πρώτη βλάστη, Νίκ. 'Αλεξ.49 ἀειθαλέος χαμελαίης βλάστην· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ βλάστησις, ἡ αὔξησις, ἡ ἀνάπτυξις, τὰ βλαστέματα βλ.λ. : Σοφ.'Αντ.827 τὰν κισσὸς ὡς ἀτενὴς πετραία βλάστα δάμασεν, αὐτ.ΟΤ 717 παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον ἡμέραι τρεῖς· 3) ἐπὶ τέκνων, τὸ βλάστημα, τὸ γέννημα : Σοφ. ΟΚ 972 βλάστας γενεθλίους πατρός, Πλούτ.'Ηθ. 116 C βλάστας τέκνων βριθομένα· 4) συνεκδ. ὁ ἐξ οὗ βλαστάνει τι, ἐκφύεται, γεννᾶται, ὁ γονεύς : Σοφ.Τρ.381 τῆς ἐκεῖνος οὐδαμὰ βλάστας ἐφώνει· 5) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μελαστομιδῶν περιλαμβάνον δενδρύλλια ἔχοντα λεῖον βλαστὸν καὶ μικρὰ κατὰ τὰς μασχάλας τῶν κλάδων ἀναφαινόμενα ἄνθη· 6) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν βλαστιδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βλάστημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βλαστὸς βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.177 στεφανοῦν τε κρᾶτα κισσίνοις βλαστήμασιν, 'Ισοκρ.1,52 ὥσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὁρῶμεν ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσαν· 2) δημ. κατ' ἐπέκτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βλαστάνω βλ.λ., ἡ βλάστησις βλ.λ., ἡ ἐποχὴ τῆς βλαστήσεως : τὰ χτύπησ' ἀπάνω στὸ βλάστημα· 3) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, τὸ γέννημα, ὁ γόνος, τὸ τέκνον : Αἰσχ.'Επτ.533 μητρὸς ἐξ ὀρεσκόου βλάστημα καλλίπρωρον, ἀνδρόπαις ἀνήρ, Εὐρ.Μήδ. 1099 τέκνων γλυκερὸν βλάστημα· || ὁμ. κ. ἐπὶ ζῴων : Εὐρ.Κύκλ.206 πῶς μοι κατ' ἄντρα νεόγονα βλαστήματα· 4) γεν. γέννημα, προϊόν : Τραγ.'Αδέσπ.129 ὦ χρυσὲ βλάστημα χθονός· 5) ἰατρ. ἐξάνθημα βλ.λ. : 'Ιππ.47,21 ἢ ἕλκος, ἢ χυμός τις συνεστηκώς, ἢ βλάστημα, Παῦλ.Αἰγ.56,49 βλαστήματα ἑλκώδη· 6) νεώτ. βιολ. ὅρος ἐν χρ. πρὸς καθορισμὸν τῶν κυτταρικῶν συσσωματώσεων, τῶν μήπω τελείως διαμεμορφωμένων, ὥστε νὰ δώσωσι τὸ τελειωτικὸν σχῆμα τῶν διαφόρων ὀργάνων.

βλαστήμια (ἡ) δημ. κ. βλαστημιά, ἡ βλασφη-

μία βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ ΚΚ 46,12 **κατάρες λέει στὴ μοῖρά του, | βλαστήμιες στὴ δουλιά του.**
βλαστημιάρης δημ., θηλ. -άρα, οὐδ. -ικο **ὁ** καθ' ἕξιν βλασφημῶν, ὁ βλάσφημος βλ.λ.
βλαστημίδι (τὸ) δημ. ἡ συνεχὴς καὶ ἔντονος βλασφημία, πρβλ. βρισίδι : **πρωΐ πρωΐ ἄρχισες τὸ** βλαστημίδι.
βλάστημος-η-ο δημ. ὁ βλάσφημος βλ.λ. : ἐκ παροιμ. **Κεφαλονίτης βλάστημος.**
βλαστημός (ὁ) ἡ βλάστησις βλ.λ., ἡ αὔξησις, ἡ ἀνάπτυξις : Αἰσχ.'Επτ.12 **βλαστημὸν ἀλδαίνοντα σώματος πολύν·** 2) μτφ. ἔκγονος, τέκνον :Αἰσχ 'Ικ. 317 **τίν' αὖν ἔτ' ἄλλον τῆσδε βλαστημὸν λέγεις.**
βλαστημοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ βλαστήμονος βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.2,140.
βλαστημῶ-άω δημ. βλασφημῶ βλ.λ.
βλαστήμων-ονος-ον μτγν. ὁ βλαστητικός βλ.λ. : Νίκ.'Αλεξ.561 **χαμαιπίτυος βλαστήμονος.**
βλάστηση (ἡ) δημ. ἡ βλάστησις βλ.λ.3) κ. 4).
βλαστήσιμος-ον νεώτ. ὁ ἐπιδεκτικὸς βλαστήσεως βλ.λ., ὁ πρόσφορος εἰς τὸ ἐκφύειν βλαστούς.
βλάστησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **βλάστηση,** ἡ ἐνέργεια τοῦ βλαστάνω βλ.λ., τὸ ἐκβάλλειν βλαστούς, τὸ φύτρωμα : 'Αριστλ.Ζῷ 564 b,2,Θεόφρ.Φἱ 5,4,6 **φασὶ δὲ καὶ τὴν ἐλάτην φλοισθεῖσαν ὑπὸ τὴν βλάστησιν, ἄσαπῆ διαμένειν ἐν τῷ ὕδατι·** 2) νεώτ. βοταν. ἡ ἔκφυσις τοῦ ἐμβρύου ἐκ τῶν ὡρίμων σπερμάτων τῶν φανερογάμων φυτῶν, κατ' ἐπέκτασιν δὲ καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν σπορίων τῶν κρυπτογάμων· ‖ ἡ μεταμόρφωσις τῶν σπερμάτων ἢ κόκκων τῆς γύρεως κατὰ τὴν γυρεογονίαν βλ.λ.· 3) νεώτ. κ. δημ. ἡ χρονικὴ περίοδος, καθ' ἣν τὰ φυτὰ βλαστάνοντα ἀναπτύσσονται : **κατὰ τὴν πρώϊμον βλάστησιν, - τὰ 'βρε τὸ χιόνι πάνω στὴ βλάστηση·** 4) νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν φυτῶν, ἡ χλωρὶς τόπου τινός : **ἔχει ἄφθονον βλάστησιν, - ἡ ἄγρια βλάστηση τοῦ βουνοῦ.**
βλαστησμός (ὁ) ἐκ διορθ. τοῦ βλαστημὸς βλ.λ. ἐν Αἰσχ.'Επτ.12.
βλαστητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ τὴν δύναμιν τοῦ βλαστάνειν βλ.λ. ἔχων, ὁ ἔχων τάσιν πρὸς βλάστησιν βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ.1,3 (3) **τὸ γὰρ καταλειπόμενον, ἀεὶ βλαστητικόν·** ‖ ὁ ὑποβοηθῶν, ὁ προάγων τὴν βλάστησιν : αὐτ.'Οσμ.63 **βλαστητικὰς ὥρας** (δ.γρ. **βλαστικὰς**)· 2) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βλάστησιν : **βλαστητικὴ ἰδιότης·** ‖ κατ' ἐπέκτ. ὁ φέρων βλαστοὺς βλ.λ. : **βλαστητικὸν σῶμα τῶν φυτῶν.**
βλαστηφοριών-ῶνος (ὁ) νεώτ. ὀνομασία ἐαρινοῦ μηνὸς κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· ἄ. βλασταῖος βλ.λ., βλαστηφόρος.
βλαστηφόρος (ὁ) νεώτ. ὁ βλαστηφοριὼν βλ.λ.
βλαστίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια μαλακίων ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βλαστίδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ὁ νεαρὸς καὶ τρυφερὸς βλαστὸς ὁ μετὰ τὴν βλάστησιν τῶν σπερμάτων τῶν φυτῶν πρῶτος σχηματιζόμενος· ἄ. πτερίδιον· 2) ἐμβρυολ. κ. **βλαστικὴ κύστις** (ἡ) κυστιοειδὲς σωμάτιον, εἰς ὃ μεταβάλλεται τὸ γονιμοποιηθὲν τοῦ θήλεος ᾠάριον κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν γονιμοποίησιν ἡμέρας, πρὶν ἔτι κατέλθῃ εἰς τὴν μήτραν.
βλαστίζω δημ. βλαστάνω βλ.λ.
βλαστικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν βλαστὸν βλ.λ., ὁ τοῦ βλασταῦ : 'Ερμ.π.Στοβ. 1,41,7 **βλαστικὴ κίνησις, - βλαστικὴ αὔξησις·** 2) ὁ ἔχων τάσιν πρὸς βλάστησιν βλ.λ. : Θεόφρ.Φἱ 3,12,8 **ἤδη βλαστικόν·** 3) ὁ προάγων, ὁ ἐπιταχύνων τὴν αὔξησιν, ὁ βλαστητικός : αὐτ.'Οσμ.63,754 **κατὰ τὰς βλαστικὰς ὥρας** (.δ.γρ. **βλαστητικάς**), Γεωπ. 9,9,3 **βλαστικώτεροι τόποι·** 4) **βλαστικὸν δέρμα** (τὸ) νεώτ. ἄ. βλαστόδερμα βλ.λ.· ‖ **βλαστικὸς πυρὴν** (ὁ) νεώτ. ἐμβρυολ. ὁ πυρὴν τοῦ πρωτοπλάσματος τοῦ φακυττάρου.
βλαστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βλαστικοῦ βλ.λ., ἡ ἔμφυτος τάσις ἢ ἱκανότης τῶν σπόρων καὶ λοιπῶν φυτικῶν ὀργάνων πρὸς βλάστησιν.
βλαστογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. βιολ. κ. **βλαστογονία** ἡ δι' ἐκβλαστήσεων ἐκ τοῦ μητρικοῦ σώματος παραγωγὴ νέων βλαστῶν, ἤτοι γόνων.
βλαστογόνησις-εως (ἡ) νεώτ. βλαστογένεσις βλ.λ.
βλαστογονία (ἡ) νεώτ. βιολ. ἡ βλαστογένεσις βλ.λ.
βλαστόδερμα-ατος (τὸ) νεώτ. μεμβράνη σχηματιζομένη ἐκ διαφόρων ἐν εἴδει λεπίων κυττόρων καὶ προερχομένη ἐκ τῆς διχοταμήσεως τῆς λεκίθου βλ.λ., **ἐξ** ἧς σχηματίζεται τὸ σῶμα τοῦ ἐμβρύου καὶ τὰ προσαρτήματα αὐτοῦ.
βλαστοδερμικός-ή-όν νεώτ. **ὁ** ἀνήκων εἰς τὸ βλαστόδερμα βλ. λ., ὁ ἐκ τοῦ βλαστοδέρματος ἐξαρτώμενος· ‖ **βλαστοδερμικὰ κύτταρα** (τὰ) νεώτ. βιολ. τὰ πρῶτα κύτταρα **τὰ ἐκ** τῆς διχοτομήσεως τῆς λεκίθου τοῦ φαρίου **προκύπτοντα.**
βλαστόδημον (τὸ) νεώτ. βιολ. ὀργανισμὸς συνιστάμενος ἐκ κυτταρικῶν ὁμάδων συγκροτουμένων κατὰ τὴν περίοδον τῆς διαφορήσεως τῶν ὀργάνων.
βλαστοδρεπής-οῦς-ές μτγν. ὁ εὐκόλως ὡς ὁ νεαρὸς καὶ τρυφερὸς **βλαστὸς τεμνόμενος** : Νίκ ἀπ.74,20 (πιθ.).
βλαστοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ **ὁμοιάζων πρὸς** βλαστὸν βλ.λ.· 2) **νεώτ.** παλαιοζ. τὸ **αὐδ. βλαστοειδῆ** ὡς οὐσ. κλάσις ἐχινοδέρμων τῆς ὁμοταξίας τῶν **πελματοζῴων,** ἀπαντῶσα **μ.ἐν ἀπολιθώσει.**
βλαστοϊδόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. **γένος** ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυστεωδῶν,** ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.
βλαστόκαρπον (τὸ) **νεώτ. βοταν. σπέρμα, βλαστάνον** καὶ ἀναπτυσσόμενον **πρὸ τῆς ἐξόδου ἐκ** τοῦ περικαρπίου.
βλαστόκερως (ὁ) νεώτ.ζωολ. **γένος θηλαστικῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλαφιδῶν.**
βλαστοκοίλωμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. **ἡ** κοιλότης, ἥτις παρουσιάζεται εἰς διάφορα μέρη τῆς ἐπιφανείας τῶν βλαστῶν, **ἐξ** ὧν ἀναφαίνονται οἱ βλαστοὶ ἀνανεώσεως.
βλαστόκολλα (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ ῥητινώδης **ἢ** βαλσαμώδης οὐσία, ἡ ἐπιχρίουσα **τοὺς νεαροὺς** βλαστοὺς καὶ προφυλάττουσα αὐτούς.
βλαστοκοπία (ἡ) **νεώτ.** τὸ κόπτειν **βλαστούς,** τὸ βλασταλό(γ)ημα.
βλαστοκόπος (ὁ) **νεώτ.** δενδροκαμικὴ **κυρτὴ** μάχαιρα προσηρμοσμένη εἰς τὸ ἄκρον **μικροῦ** κάμακος, δι' ἧς γίνεται ἡ κλάδευσις τῶν **εἰς τὰ** ὑψηλότερα μέρη κλαδίσκων τῶν δένδρων.
βλαστοκοπῶ-έω κ. νεώτ. ἀποκόπτω **νεαροὺς** βλαστοὺς δένδρου ἢ γεν. φυτοῦ : Θεόφρ.Φἱ 4,14,6 ὅταν ὑπὸ **πνευμάτων βλαστοκοπηθῇ.**
βλαστοκύστις-εως (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. **γένος** ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυστεωδῶν,** ἀπαντῶν μόνον **ἐν** ἀπολιθώσει.
βλαστολό(γ)ημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. **δημ.** ἡ ἀποκοπὴ τῶν βλαστῶν τῆς ἀμπέλου καὶ **ἄλλων** δένδρων ἢ φυτῶν· ἄ. δημ. κορφολόγημα, ἀργολόγημα.
βλαστολογία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἀποκοπὴ τῶν βλαστῶν τῆς ἀμπέλου καὶ ἄλλων δένδρων ἢ φυτῶν,τὸ καρφολό(γ)ημα καὶ φυλλολό(γ)ημα τοῦ ἀμπελιοῦ : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,2,1 **λέγω δὲ οἷον τομὰς τε καὶ διακαθάρσεις καὶ βλαστολογίας** καὶ **κοπρίσεις,** Πάπ
βλαστολογίδια (τὰ) δημ. οἱ ἀποκοπτόμενοι κορυφαῖοι βλαστοὶ **τῶν** κλημάτων.
βλαστολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. **ὁ** κόπτων **τοὺς** βλαστούς, οἷον ἀμπέλου ἢ δένδρων ἢ **φυτῶν.**
βλαστολογῶ-έω κ. νεώτ. κ. δημ. **-άω** συλλέγω, κόπτω βλαστούς, οἷον ἀμπέλου ἢ δένδρων ἢ κηπευτῶν φυτῶν, **κορφολογῶ** : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,16,1 δεῖ καὶ

ταύτην εὐθὺς ποιεῖσθαι," καὶ **βλαστολογεῖν, ὅταν εὐθὺς διαφάνωσι τὸν καρπόν, - βλαστολόγησα τ' ἀμπέλι·** κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ.: **δὲ βλασταλογιοῦνται** τὰ δέντρα, πρὶν **περάσῃ** ὁ **Μάρτης.**

βλαστομάνι (τὸ) δημ. τό βλαστομάνισμα βλ.λ.

βλαστομάνισμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βλαστομανῶ, ἡ ἄφθονος, ὑπερβολική βλάστησις.

βλαστομανῶ-άω δημ. ἐκβάλλω, ἐκφύω ἀφθόνους βλαστούς, εἶμαι πλήρης βλαστῶν: **βλαστομανάει ὁ κῆπος - ὁ κάμπος - ἡ ρεματαριά.**

βλαστόμερα (τὰ) νεώτ. βιολ. τὰ βλαστίδια τὰ ἐπιφέροντα τὸν καταμερισμὸν τοῦ ᾠοῦ ἐντὸς τοῦ κανονικοῦ ἐμβρυολογικοῦ περιβλήματος.

βλαστομέρυξ-υκος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑπερτραγουλιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βλαστομύκης-ητος (ὁ) νεώτ. βιολ. μονοκύτταρος ὀργανισμός, πολλαπλασιαζόμενος δι' ἐκβλαστήσεως· ἄ. ζυμομύκης.

βλαστομυκητίασις-εως (ἡ) νεώτ. μικροβιολ. νόσος τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων, ὀφειλομένη εἰς τοὺς βλαστομύκητας βλ.λ.

βλαστόν (τὸ) μτγν. ὁ βλαστός βλ.λ.: Νίκ.ἀπ.74,52.

βλαστόπλασμα-ατος (τὸ) νεώτ. βιολ. ἡ ἐντὸς τοῦ πυρῆνος τοῦ κυτταρικοῦ πρωτοπλάσματος ἀπαντῶσα οὐσία, ἥτις φέρει τὰ διακριτικὰ γνωρίσματα τοῦ μέλλοντος νὰ γεννηθῇ ζώου ἢ φυτοῦ.

βλαστός (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἄνωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μέρος τοῦ φυτοῦ κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν ρίζαν, τὸ βλαστόρι ἄ. καυλός ἢ στέλεχος, ἢ τὸ ἐξ ὀφθαλμοῦ τοῦ καυλοῦ ἢ τοῦ κλάδου νέον στέλεχος: Ἡρ.6,37 **πίτυς.. ἀποκοπεῖσα βλαστὸν οὐδένα μετίει,** Θεόφρ.Φ13,6 **ἐπιβάλλεται πάλιν ἄλλους βλαστούς·** ‖ συνεκδ. ὁ ἐκ τινος κλώνου ἢ κλάδου φυτοῦ ἀναπτυσσόμενος φυλλοφόρος ἢ ἀνθοφόρος ὀφθαλμὸς αὐτοῦ, τὸ μάτι: Ἡρ.8,55 **βλαστὸν ἐκ τοῦ στελέχους·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ βλάστησις, ἡ περίπτωσις της βλαστήσεως βλ.λ. : Διόδ.Σ 17,82 **ὁ τοῦ βλαστοῦ καιρός** (τὸ ἔαρ)· 3) τὸ ἄνθος: ΠΔ Βασ.3,7,24 **καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς.. βλαστὸς κρίνου·** 4) κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. τὸ γέννημα, ὁ γόνος, τὸ τέκνον, ὁ υἱός: Ἀριστλ.ΖΓ 1,23(2,4) **τοὺς βλαστοὺς τῆς ρίζης,** Ἀρτεμίδ.2,9,145 **τῶν ἀνδρῶν τέκνα εἰσὶν οἱ βλαστοί,** Διγ.Ἀκριτ.1376 **ὄντως βλαστὸς ἀνέφυνεν ἐξ εὐγενοῦς τῆς ρίζης,** Βαλαωρ.Στεφ.Μεσο.23 **ἐσυνεπῆρε** (ὁ Χάρος) **τὸ βλαστό, τὸν ἔγειρε στὸ χῶμα,- βλαστὸς μεγάλου γένους - εὐγενοῦς οἴκου.**

βλαστόσφαιρα (ἡ) νεώτ.βιολ. τὸ βλαστίδιον βλ.λ.

βλαστότροχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κρινοειδῶν** βλ.λ.

βλαστούλα (ἡ) νεώτ. βιολ. τὸ βλαστίδιον βλ.λ.

βλαστοφάγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **σκολυτιδῶν.**

βλαστοφορία (ἡ) μσν. κ. **νεώτ.** τὸ *φέρειν,* τὸ ἐκβάλλειν βλαστοὺς **βλ.λ.** : Θεόδ.Στ.964.

βλαστοφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων βλαστοὺς βλ.λ., ὁ ἐξ οὗ ἐκφύεται ὁ βλαστός· 2) **βλαστοφόροι ὀφθαλμοί** (οἱ) νεώτ. βοταν. αἱ ὀφθαλμοὶ τῶν φυτῶν (μάτια), ἐξ ὧν ἀναφαίνονται οἱ βλαστοί· 3) ὁ ἐπάγων τὴν ἐκφορὰν βλαστῶν, τὴν βλάστησιν, εἰδ. ὡς ἐπίθ. τοῦ ἡλίου: Ἀν.Κρ.4,328,27.

βλαστοφυής-οῦς-ές νεώτ. ὁ φύων, ἐκβάλλων βλαστοὺς βλ.λ.: **βλαστοφυὴς πόα.**

βλαστόφυμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἐκ βλαστοῦ φῦμα.

βλαστόφυτον (τὸ) νεώτ. βοταν. φυτὸν φέρον βλαστὸν βλ.λ., ἀφ' οὗ ἐκφύονται τὰ φύλλα.

βλαστοφυῶ-έω κ. νεώτ. φύω, ἀναδίδω, βλαστούς, βλασταρώνω: Θεόφρ.Φ Αἰτ.1,11,7 **βλαστοφυεῖν καὶ καρπογονεῖν** (πιθ.).

βλαστοχαιτέτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **χαιτετιδῶν** τραπεζοειδῶν κοιλεντερωτῶν, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βλαστόχυμος (ὁ) νεώτ. βοταν. πηκτωματῶδες ὑγρόν, πληροῦν τὰ ἐν τῇ σπερμοθήκῃ ᾠάρια τῶν φυτικῶν ὀργανισμῶν.

βλαστῶ-άω μτγν., δ. τ. τοῦ **βλαστάνω** βλ.λ. μτβ. ἐνεργῶ βλάστησιν, κάμνω νὰ βλαστήσῃ: ΠΔ Ἐκκλ.2,6 **ποτίσαι.. δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα·** ‖ ἀμτβ. κ. μτφ. εἶμαι ἐν βλαστήσει, εἶμαι ἐν ἀκμῇ: σχόλ.Πινδ.4,113 **θάλλει καὶ βλαστᾷ ὁ Ἀρκεσίλαος.**

βλαστῶ-όω βλαστάνω βλ.λ.: Ἀν.Οξ.1,96.

βλασφήμημα-ατος (τὸ) μτγν. μσν. ἡ βλασφημία βλ.λ. : Θεόδ.Ἀβουκ.Ἐργ.410,16 **πρὸς τῇ αἰσχύνῃ, καὶ μεγίστῳ περιπεσεῖται βλασφημήματι.**

βλασφημητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βλασφημίαν βλ.λ., ὁ τῆς βλασφημίας, ὁ βλασφημίαν ἀποτελῶν, δθ. ὁ ἀσεβῶς ὑβριστικός: **βλασφημητικοὶ λόγοι.**

βλασφημία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. **βλαστήμια** κ. **βλαστημιά** λόγος ἢ ὁμιλία δυσοίωνος, ἀνίερος, ἀσεβής, ἀντίθ. **εὐφημία**: Εὐρ.Ἴων 1189 **βλασφημίαν ἐφθέγξατο** (ἐν ὥρᾳ θυσίας), Πλάτ.Νόμ.800 C **εἴ τις παραστὰς τοῖς βωμοῖς βλασφημοῖ βλασφημίαν πᾶσαν·** 2) ἡ ἀπόδοσις αἰσχρᾶς πράξεως εἴς τινα, ἡ ὕβρις, ἡ συκοφαντία, ἡ κακολογία, ἡ δυσφήμησις: Δημ.257 **τὰς βλασφημίας ἃς κατὰ τῶν Εὐβοέων καὶ τῶν Βυζαντίων ἐποιήσατο·** 3) κ. νεώτ. κ. δημ. φράσις ἀσεβής, ἀνόσιος λόγος ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐξύβρισις τοῦ θείου, τῆς θρησκείας ἢ τῶν ἱερῶν πραγμάτων: Μέν.715 **ἡ εἰς τὸ θεῖον βλασφημία,** ΠΔ Ἰεζ.35,12 **ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου,** ΚΔ Ματθ.12,31 **πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις·** ‖ νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. κ. ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἐξύβρισις, ἡ ἀρά, ἡ λοιδορία ἐναντίον τινός: φρ. **ἄπαγε τῆς βλασφημίας.**

βλασφημόγλωσσος-ον ἐκκλ. ὁ ἔχων βλάσφημον βλ.λ. γλῶσσαν, ὁ ὑβριστικός, ὁ προπηλακιστικὸς πρὸς τὸν Θεόν: Ἐπιφάν.2,290 A **τὰς τραχυκέντρους ἢ βλασφημογλώσσους αἱρέσεις.**

βλάσφημος-ον κ. νεώτ., δημ. **βλάστημος** κ. **βλαστημιάρης -άρα -ικο** ὁ δυσοιώνους λόγους λέγων, ὁ κακολόγος: Ἀριστλ.Ρητ.1398 b, 11, Πλούτ.Ἠθ. 1100 D· 2) ἐπὶ λέξεων, ὁ ὑβριστικός, ὁ κακός: Δημ.110 **δέδοικα μὴ βλάσφημον μὲν εἰπεῖν, ἀληθὲς δ' ᾖ·** 3) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ βλασφημίας λέγων, ὁ τὰ θεῖα ὑβρίζων, ὁ εἰς ἀσεβεῖς λόγους ρέπων, ὁ ὑβριστής: ΠΔ Μακκ.2,10,4 **μὴ βλασφήμοις καὶ βαρβάροις ἔθνεσι παραδίδοσθαι,** Μηναῖ.1,11 ᾠδὴ 9 **διὰ βλασφήμων χειλέων, - βλάστημος ἄντρας, - βλάστημη γυναίκα·** ‖ κ. ὡς οὐσ.: ΠΔ Μακκ.2,9,28 **ὁ μὲν οὖν ἀνδροφόνος καὶ βλάσφημος τὰ χείριστα παθών·** 4) νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. ὁ καθ' ἕξιν ὕβρεις πρὸς ἄλλους ἐκστομίζων, ὁ χυδαῖος καὶ ἀσυγκράτητος ὑβριστής.

βλασφημοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ βλασφήμου βλ.λ., ἡ λοιδορία: Συνέσ.Ἐπιστ.57 **ἁγνεῦσαι δ' ἀκοὰς βλασφημοσύνης ἀλεγεινῆς.**

βλασφημῶ-έω κ. νεώτ., δημ. **βλαστημῶ** κ. **βλαστημάω,** παρακ. **βεβλαστήμηκα** ὁμιλῶ μετ' ἐλαφρότητος ἢ περιφρονήσεως περί τινος, διαβάλλω τινὰ προφέρων κακοὺς ἢ βεβήλους λόγους, δυσφημῶ τινα, εἰδ. δὲ ὁμιλῶ ἀσεβῶς περὶ Θεοῦ, ἐξυβρίζω τὰ θεῖα: Πλάτ.Πολ.381 E **ἵνα μὴ ἅμα μὲν εἰς θεοὺς βλασφημῶσιν,** ΠΔ Μακκ.2,10,34 **ὑπεράγαν ἐβλασφήμουν καὶ λόγους ἀθεμίτους προΐεντο,** ΚΔ Μᾶρκ.3,29 **ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον,** παροιμ. **λὲς κύριε ἐλέησον καὶ σοῦ λὲν βλαστήμησες** (ἐπὶ τοῦ ὡς ἐγκλημάτων χαρακτηρισμοῦ ἀγαθῶν πράξεων), **- βλαστημάει τὸ Χριστὸ - τὸ Θεό·** ‖ κ. δημ. κατ' ἐπέκτ.

ἐπὶ ἀνθρώπων, ἐκφέρω ἀρὰς ἐναντίον τινός, καταρῶμαι, ἀναθεματίζω : Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχου 180 **καί τι τοιοῦτον κατ' αὐτῶν ἐβλασφήμησεν,** Βαλαωρ.Φυγή 93 **λυσσάει ὁ Ἀλήπασας καὶ βλαστημᾷ, - τοῦ βλαστήμησε τὴ μάνα καὶ τὸν πατέρα·** || εἰδ. δημ. φρ. **βλαστήμα τα** ἔκφρασις ταλανισμοῦ καὶ ἀπογοητεύσεως δι' ὑπόθεσιν ἐπὶ τὰ χείρω ἐξελισσομένην· 2) ἐκφράζομαι κακῶς περί τινος, συκοφαντῶ ἢ κακολογῶ τινα, κατηγορῶ, ψέγω : Δημ.1229 **ἃ θ' αὐτοὺς ἐνεκωμίασαν καὶ ὅσ' εἰς ἡμᾶς ἐβλασφήμησαν,** ΚΔΛουκ.23,39 **εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν·** || παθ. κακολογοῦμαι, κατηγοροῦμαι : ΚΔ Κορινθ.Ι,10,30 **εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ.**

βλασφήμως ἐπίρρ. μτγν. ὑβριστικῶς, χλευαστικῶς, ἀνοσίως, ἀσεβῶς : Ἀππ.Ἐμφ.Παλ.2,126 **βλασφήμως ἐδημηγόρησε,** Φιλόστρ.Βί.Ἀπολλ.4,19,156 **δι' ἃ βλασφήμως τε καὶ ἀμαθῶς εἶπε.**

βλατιδώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος βλατίδι βλ.λ. || ὁ ἐκ βλατίδων : **βλατιδῶδες ἐξάνθημα.**

βλατίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μικρὸν σκληρὸν ἐρυθρωπὸν ἔπαρμα τοῦ δέρματος, ἐμφανιζόμενον κατ' ἐκφύσεις διασπάρτους ἢ συρρεούσας καὶ ἐξαφανιζόμενον αὐτομάτως, χαρακτηρίζον δὲ διαφόρους δερματοπαθείας.

βλάττα (ἡ) μτγν. (λατ.) ἰων. -η ἡ πορφύρα βλ.λ.: Διοκλητ.Ἐδ.24,2· 2) π.Ἰω.Λυδ.Μην.24 « βλάττα ὄνομα Ἀφροδίτης ἐστὶ κατὰ τοὺς Φοίνικας ».

βλάτταν Ἡσ. « χόρτος ἢ λάχανον ».

βλάττη (ἡ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ., ἰων. τ. τοῦ βλάττα βλ.λ. ὄνομα πορφυρᾶς βαφῆς· 2) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν βλαττιδῶν, ἡ κατσαρίδα.

βλαττίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐντόμων ὀρθοπτέρων τοῦ ἀθροίσματος τῶν θυσανούρων, ἀπαντῶσα καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

βλαττί(ον) (τὸ) μτγν., μσν. κ. δημ., ὑποκορ. τοῦ **βλάττη,** τὸ ὄστρακον τῆς ρινὸς τοῦ κογχυλίου πορφύρα· 2) κ. δημ. πολύτιμον ὕφασμα, συνήθ. πορφυροῦν, ἐξ οὗ κυρίως κατεσκευάζοντο τὰ καλύμματα τῶν ἁγίων τραπεζῶν, ἄμφια, ἐνδυταὶ κττ. : Ἰω.Λυδ.Μην.Ι,2), Πρόδρ.Β 92 **καὶ σαραντάπηχον βλαττὶν καὶ δύο κυθροκανδήλας,** Διγ.Ἀκρίτ.1191 **ἀπέστειλε πολύτιμα βλαττία εἰς τὴν κόρην,** Μιχ. Ἀτταλ. ἐν Σάθ.Ι,51 **βλαττίον σκαραμάγγιον τῆς ἁγίας τραπέζης· καταπέτασμα βλαττίον τοῦ τέμπλου ὅμοιον τῆς ἐνδυτῆς,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.135,5 **ξέρω νὰ ὑφαίνω στὸ βλαττί, νὰ ὑφαίνω στὸ βελοῦδο·** || ὁμ. ἐν χρ. κ. ὡς ἐπικάλυμμα σάγματος ἵππου : Διγ.Ἀκρίτ.1551 **πρασινορρόδινον βλαττὶν εἶχεν εἰς τὸ καπούλιν·** || συνεκδ. ἐσθὴς ἐκ τοιούτου ὑφάσματος κατασκευαζομένη.

βλαττοειδῆ (τά) νεώτ. ζῳολ. αἱ βλαττίδαι βλ.λ.

βλαττοῖ Ἡσ. « παιδαριεύεται ».

βλαῦδες Ἡσ. « ἐμβάδες ».

βλαύριον Ἡσ. βλαυτίον βλ.λ. (Κυπρ.).

βλαύτη (ἡ) συνηθέστ. ἐν πληθ. ἀνδρικὰ πολυτελῆ σανδάλια ἐν χρ. παρ' ἀρχ. Ἀθηναίοις εἰς τὰ συμπόσια καὶ εἰς τὰ γυμνάσια : Πλάτ.Συμπ.174 a **λελουμένον τε καὶ τὰς βλαύτας ὑποδεδεμένον,** Ἀναξίλ. 18,2 **βλαύτας σύρων,** Ἀθήν.3,98 Α **κόμιζέ μοι ἐπὶ τὸ γυμνάσιον τὰς βλαύτας τὰς ἀφορήτους.**

βλαυτίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βλαύτη βλ.λ. : Ἀριστφ. Ἱππ.889 **τοῖσιν τρόποις ταῖς σαῖσιν ὥσπερ βλαυτίοισι χρῶμαι,** Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 6,293 **ὁ ακίπων καὶ ταῦτα τὰ βλαυτία.**

βλαυτοπώλης (ὁ) μσν. ὁ πωλητὴς βλαυτῶν βλ.λ.

βλαυτοῦν Ἡσ. «ὑποδέειν ἢ πλήσσειν σανδαλίῳ».

βλάφτω δημ. βλάπτω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Γ 1586 **ποιὰ πράματα τὰ βλάφτουσι, ποιὰ 'ναι ποὺ τὰ φελοῦσι·** || μέσ. **βλάφτομαι** δημ. βλάπτομαι· || εἰδ. ἐπὶ ἐγκύων γυναικῶν, αἰσθάνομαι ἀποστροφὴν πρὸς ὡρισμένα βρώματα ἢ ἀντιθ. σφοδρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς ἕτερα, ἐνίοτε καὶ μὴ βρώσιμα.

βλάχα (ἡ) μσν. κ. δημ. θηλ. τοῦ βλάχος βλ.λ. : Πρόδρ.Α 362 **κάποι μου, ὄνταν σ' ἔθεκεν ἡ βλάχα νὰ σὲ 'φάνῃ,** δ. τραγ. **ἐγὼ 'μαι ἡ βλάχα ἡ ἔμορφη, ἡ βλάχα ἡ παινεμένη.**

βλαχά δωρ. τ. τοῦ βληχὴ βλ.λ.

βλαχάν Ἡσ. « ὁ βάτραχος ».

βλαχία (ἡ) δημ. ἡ βλαχιὰ βλ.λ. 3).

βλαχιά (ἡ) δημ. τὸ σύνολον τῶν βλάχων, ἤτοι τῶν χωρικῶν : **πολλὴ βλαχιὰ πλάκωσε σήμερα στὸ παζάρι·** 2) ἡ ἰδιότης, ὁ τρόπος τοῦ βλάχου, ἡ χωριατιά : **μοῦ ἔκανε μιὰ μεγάλη βλαχιά, - ἔχει πολλὴ βλαχιὰ ἐπάνω του,** δημ. γνωμ. **ὁ βλάχος κι ἂν πολιτευτῇ (ἢ ἄρχος κι ἂν γενῇ) πάλι βλαχιὰ μυρίζει·** 3) εἰδ. κ. **βλαχία** τὸ φυτὸν πτέρις ἡ ἀέτειος.

βλάχικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν βλάχων, ὅθ. κ. ἀγροίκως, χωριάτικα : **φέρνεται - μιλάει - ντύνεται βλάχικα,** πρβλ. βλάχικος.

βλάχικος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ τῆς Βλαχίας ἢ ὁ τῶν βλάχων : Πρόδρ.Α 121 **φέρε καὶ βλάχικον τυρὶν ἄλλην σταμεναρέαν·** 2) δημ. ὁ τῶν βλάχων, ἤτοι τῶν χωρικῶν, ὁ χωριάτικος : **βλάχικο σπίτι, - βλάχικο ψωμί - φαΐ, - βλάχικα ροῦχα·** || ὅθ. τὸ οὐδ. πληθ. **τὰ βλάχικα** ἡ γλῶσσα ἢ ἡ ἐνδυμασία τῶν χωρικῶν : **μιλάει βλάχικα, - ντύθηκε (στὰ) βλάχικα, - φοροῦσε βλάχικα·** πρβλ. κ. ἐν ἐπιρρ. χρ. βλάχικα· 3) συνεκδ. ὁ ἁρμόζων εἰς τὸν βλάχον, ὁ ἀγροῖκος, ἄξεστος, χωριάτικος : **βλάχικο φέρσιμο, - βλάχικος τρόπος.**

βλαχίλα (ἡ) δημ. ὁ τρόπος τοῦ βλάχου, ἡ βλαχιὰ βλ.λ.2)· || εἰδ. βαρεῖα δυσάρεστος ὀσμή, οἵα ἐκ ποιμνίου ἢ στάβλου.

βλαχινιά (ἡ) δημ. σύνολον βλάχων, ἤτοι χωρικῶν, βλαχιά, βλαχουριὰ βλ.λ.

βλάχλα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν πτέρις ἡ ἀέτειος : **βλάχλα ἀπὸ φράχτες** πρβλ.βλάχνον.

βλάχνον (τό) μτγν. κ. μσν. τὸ φυτὸν βλῆχνον, εἶδος πτέριδος : Φανίας π.Ἀθην.61 Ε **πτέρις, ἣν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσι,** ΨΚωδιν.242,1 **βλάχνα ἦσαν ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐκόπησαν.**

βλαχοδήμαρχος (ὁ) δημ. ὁ δήμαρχος μικροῦ χωρίου κατοικουμένου ὑπὸ βλάχων ἢ βλαχοποιμένων· 2) μτφ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς βλαχοδήμαρχον κατὰ τοὺς τρόπους, ὁ ἀγροῖκος, ὁ χωριάτης : **ἔκαναν γαμπρὸ ἕνα βλαχοδήμαρχο.**

βλαχόκαλτσα (ἡ) δημ. κ. βλαχόσκαλτσα περιπόδιον, κάλτσα ἐκ χονδροῦ μαλλίου οἵαν φοροῦσιν αἱ βλάχαι βλ.λ.· 2) μτφ. ἐν ἐπιθ. χρ. ὡς χαρακτηρισμὸς ἀνθρώπου ἀγροίκου, χωριάτη : **τί περιμένεις ἀπ' αὐτὴ τὴ βλαχόκαλτσα ;**

βλαχοκαλύβα (ἡ) δημ. κ. βλαχοκάλυβο (τὸ) ἡ καλύβη τῶν βλάχων βλ.λ., ποιμένων· || καλύβη προσκαίρου διαμονῆς, προχείρως **κατεσκευασμένη.**

βλαχοκάλυβο (τὸ) δημ. κ. βλαχοκαλύβα βλ.λ. : Παλαμ.Ἀσάλευτη Ζωὴ 74,28 **στὴν κορτοπούλα στάθηκες τοῦ βλαχοκαλυβιοῦ.**

βλαχοκόνακο (τὸ) δημ. κ. βλαχοκονάκι ἡ καλύβη, τὸ κονάκι τῶν βλάχων, ἡ βλαχοκαλύβα βλ.λ.

βλαχοποιμήν-ένος (ὁ) νεώτ. ὁ ὀρεσίβιος καὶ νομὰς βοσκός, ὁ σκηνίτης ποιμήν.

βλαχοπούλα (ἡ) δημ. κόρη βλάχου, ἤτοι ὀρεσιβίου ποιμένος, ποιμενίς : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.45,15 **νὰ βγοῦν οἱ βλάχοι στὰ βουνά. νὰ βγοῦν οἱ βλαχοποῦλες·** || κατ' ἐπέκτ. κόρη ἀγρότις.

βλαχόπουλο (τὸ) δημ. υἱὸς βλάχου, ἤτοι ὀρεσιβίου ποιμένος· || γεν. νέος ἀγρότης ἢ ποιμήν : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.258,12 **νὰ βγοῦν καὶ τὰ βλαχόπουλα, λαλῶντας τὶς φλογέρες.**

βλαχορράφτης (ὁ) δημ., πληθ. **-άδες** (οἱ) ὁ ράπτης διὰ ποιμένας (βλάχους βλ.λ.) κ. γεν. δι' ὀρε-

σιδίους χωρικοὺς ἐν Στερεᾷ Ἑλλάδι καὶ Πελοποννήσῳ· || εἰδ. ὁ ράπτης ἑλληνικῶν ἐνδυμασιῶν (φουστανέλλας κλπ.)· ἀντιθ. φραγκορράφτης βλ.λ.

βλάχος (ὁ) μσν. κ. δημ., θηλ. **βλάχα** ὁ κάτοικος τῆς Βλαχίας ἢ ὁ βλαχόφωνας κάτοικος τῆς νοτίου Βαλκανικῆς : Πρόδρ.Α 362 **κάπα μου, ὄνταν σ' ἔθεκεν ἡ βλόχα νὰ σὲ 'φάνῃ'** 2) δημ. ὁ ὀρεσίβιος καὶ νομὰς ποιμήν : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.45,15 **νὰ βγοῦν οἱ βλάχοι στὰ βουνά**, δ.τραγ. **ἐγὼ εἶμαι ἡ βλάχα ἡ ὄμορφη, ἡ βλάχα ἡ παινεμένη**, παροιμ. **τοῦ βλάχου ρίχ' του στὸ κεφάλι' μόνο λεφτὰ νὰ μὴν τοῦ πάρῃς** (ἐπὶ τῶν ἐκ φιλοχρηματίας ἀφιλοτίμων), παροιμ. φρ. **ἐμεῖς οἱ βλάχοι ὅπως λάχῃ·** 3) κατ' ἐπέκτ. ἄνθρωπος ὀρεσίβιος, ἀγροῖκος, ἄξεστος, ἀπολίτιστος, χωριάτης, ποὺ δὲν ἔχει τρόπο : παροιμ. φρ. **ὅσο ἔχει ὁ πλάτανος φωτιά, ἔχει κι ὁ βλάχας ἀνθρωπιά, - ὁ βλάχος κι ἄρχος ἂν γενῇ, βλαχίλα θὰ μυρίζῃ** (ἐπὶ τῶν ἐκ καταγωγῆς χυδαίων καὶ προαγομένων κοινωνικῶς, μὴ ἀποβαλλόντων δὲ τὰς παλαιὰς των ἕξεις), πρβλ. βλαχιά 2), μπαστουνόβλαχος, μπουρτζόβλαχος.

βλαχοσίταρο (τὸ) δημ. κ. **βλαχόσταρο** ποικιλία σίτου τοῦ κοινοῦ βλ.λ.

βλαχόσκαλτσα (ἡ) δημ. κ. **βλαχόκαλτσα** βλ.λ. : Δροσίν.Βοτάνι Ἀγάπης 16 **ἐφόρει.. τὰς συνήθεις περικνημίδας τῶν χωρικῶν, βλαχόσκαλτσες.**

βλαχοτήγανο (τὸ) δημ. εἶδος τηγάνου, ἐν χρ. ὑπὸ τῶν βλαχοποιμένων, οὗ ἡ λαβὴ διπλοῦται ἢ συμπτύσσεται πρὸς εὔκολον **ἐν** σάκκῳ μεταφοράν.

βλαχοτσάρουχο (τὸ) δημ. ὑπόδημα, τσαρούχι τῶν ὀρεσιβίων ποιμένων.

βλαχουνιά (ἡ) δημ. κ. **βλαχνιά** ὁμὰς πολλῶν βλαχοποιμένων, βλαχουριά : **ξεκίνησε ἡ βλαχουνιὰ γιὰ τὰ χειμαδιά.**

βλαχούρα (ἡ) δημ. κ. **βλαχουριά** ὁμὰς σκηνιτῶν βλαχοποιμένων διαχειμαζόντων εἰς πεδιάδας, ἀνερχομένων δὲ μετὰ τῶν ποιμνίων των κατὰ τὸ θέρος εἰς ὑψηλότερα καὶ ψυχρότερα μέρη : **μὲ τὸ πανηγύρι γέμισε βλαχούρα τὸ χωριό.**

βλαχουριά (ἡ) δημ. πλῆθος, ὁμὰς βλάχων, βλαχούρα βλ.λ. : **φρ. ἔγδαρ' ἡ βλαχουριὰ τὰ τόπα** (οἱ βλάχοι διὰ τῆς βοσκῆς τῶν ποιμνίων των)· **2) μτφ. ἡ** ἰδιότης τοῦ βλάχου βλ.λ. 3), ἡ ἀγροικία, χωριατιά, προστυχιά : φρ. **βλαχουριᾶς μυρίζει.**

βλαχόφωνος-ον νεώτ. ὁ συνήθως ὁμιλῶν τὴν γλῶσσαν τῶν βλάχων, τὰ βλάχικα.

βλαχοχώρι (τὸ) δημ. χωρίον βλάχων **βλ.λ.**

βλάχρον (τὸ) Ἡσ. βλάχνον βλ.λ.

βλάψ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **βλαψιδῶν.**

βλάψη (ἡ) δημ. ἡ βλάψις, ἡ συντετελεσμένη βλάβη βλ.λ. : **ἀπὸ τὴ γέννα τῆς ἀπόμεινε βλάψη, - ἡ βλάψη τῆς σοδειᾶς.**

βλαψίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια **ἐντόμων** τοῦ ἀθροίσματος τῶν **κανθάρων.**

βλάψιμο (τὸ) μσν. **κ.** δημ. ἡ βλάβη βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 972 **παρὰ νὰ κάμῃς τσῆ τιμῆς βλάψιμα κι ἀσκημάδι,** Βαλαωρ.Φωτεινὸς 3,92 **νά 'χουνε καλὴ τύχη | καὶ νὰ μὴ ἰδοῦνε, Φωτεινέ, βλάψιμο σ' ἕνα νύχι·** 2) εἰδ. ἐπὶ ἐγκύου γυναικός, κατάστασις παρατηρουμένη κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς κυήσεως καὶ ἐκδηλουμένη διὰ συχνῶν ἐμέτων, ἀθυμίας, ἀναρεξίας, σφοδρᾶς ἐπιθυμίας ἢ ἀποστροφῆς πρὸς ὡρισμένας τροφὰς κτλ.

βλάψις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ζημία, βλάβη βλ.λ. : Πλάτ.Νόμ.932 **Ε τῶν δ' ἄλλων περὶ βλάψεων εἴτε τις ἄρα πόμασιν, ἢ καὶ βρώμασιν, ἢ ἀλείμμασιν ἑκὼν ἐκ προνοίας πημαίνει.**

βλαψίταφος-ον Ἐπιγρ. ὁ βλάπτων τοὺς τάφους : Ἐπιγρ. **τείσοι ἀτασθαλίης βλαψιτάφου κόλασιν.**

βλαψίτη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν βλαψιδῶν.

βλαψίφρων-ονος-ον ὁ βλάπτων τὰς φρένας, ὁ ἐπιφέρων φρενοβλάβειαν : Εὐφ.14,2 **βλαψίφρονα φάρμακα,** Ὀρφ.Ὕμν.76,3 **κάκης.. βλαψίφρονας,** Τρυφιόδ.411 **βλαψίφρονας ἄτης·** 2) ὁ φρενοβλαβὴς βλ.λ. : Αἰσχ.Ἑπτ.726 **τελέσαι τὰς περιθύμους κατάρας Οἰδιπόδα βλαψίφρονος.**

βλαψτῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων, ἑτερομερῶν, τῆς οἰκογ. τῶν **μελασωμιδῶν.**

βλεαίρει Ἡσ. «οἰκτίρει».

βλεδίζα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδῶν.**

βλέδιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **σταφυλινιδῶν.**

βλέθρα Ἐπιγρ. πλέθρα βλ.λ.

βλεθράνασιν Ἡσ. «ἰχθῦν».

βλεῖ Ἡσ. «βλίσσει».

βλείης ἐπ.τ. β' ἑν. πρσ. **εὐκτ. παθ. ἀορ. β'** τοῦ ρ. βάλλω βλ.λ.· Ἡσ. «βληθείης», Ἐπίχ.ἀπ.54 **αἴ κα τὺ βλείης σφενδόνᾳ.**

βλείμην εὐκτ. παθ. ἀορ. **α'** τοῦ βάλλω βλ.λ.· **β'** πρόσ. **βλεῖο,** γ' **βλεῖτο.**

βλεκέμυξος Ἡσ. «βλακώδης».

βλέκυξ Ἡσ. «φλυαρία».

βλεμεαίνω βασιζόμενος εἴς τι κεκτημένον πλεονέκτημα ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι καὶ προσβλέπω βλοσυρῶς : Ἰλ.Μ 42 **ὡς δ' ὅτ' ἄν.. λέων στρέφεται σθένεϊ βλεμεαίνων,** αὐτ.Θ 337 **Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε σθένεϊ βλεμεαίνων·** 2) κατέχομαι ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας, μενεαίνω : Βατραχομ.274 **ἐναίρειν βατράχους βλεμεαίνων.**

βλέμη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων **τοῦ ἀθροίσματος** τῶν σαρκοφάγων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδῶν.**

βλέμμα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ στροφὴ καὶ κατεύθυνσις τῶν βολβῶν τῶν ὀφθαλμῶν πρός τι **καὶ** ἡ **ἐπ'** αὐτοῦ προσήλωσις αὐτῶν, ἡ ματιά, ἡ βλεφιά, τὸ κοίταγμα : Εὐρ.Ἡρ.306 **ἓν τ' ἦμαρ ἡδὺ βλέμμ' ἔχειν φασὶν μόνον,** Δημ.537 **τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ,** Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος στρ.8 **τότ' ἐσήκωνες τὸ βλέμμα | μέσ' στὰ κλάϊματα θολό, - προσήλωσε** τὸ βλέμμα, - **μὲ ἓν βλέμμα ἀντιλαμβάνεται·** 2) ἡ πρόσβλεψις, ματιά : Αἰσχ.ἀπ. 242 **βλεμμάτων βολή,** ΑΠ 9,159· 3) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἔκφρασις τῶν ὀφθαλμῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἴς τι προσηλώσεως αὐτῶν : **τρυφερὸν - βλοσυρὸν - ἡδυπαθὲς - ἄγριον - σταθερὸν βλέμμα.**

βλεμματιά (ἡ) δημ. τὸ βλέμμα βλ.λ.

βλεμματίζω δημ. κ. βλεμματιάζω ρίπτω βλέμματα βλ.λ. : Καζ.Ν μετάφρ.Δάντε Κόλαση Δ 5 **τὸ ἀναπαμένο μάτι ρίχνω γύρα, | πετιοῦμαι ὀρθὸς καὶ μ' ἔγνοια βλεμματίζω·** 2) βασκαίνω βλ.λ., ματιάζω : **βλεμμάτιασε τὸ παιδὶ καὶ κόντεψε νὰ σκάσῃ·** 3) ἐποφθαλμιῶ βλ.λ. : βλεμματίζει **νὰ τοῦ πάρῃ τὴ θέση - τὶς πλούσιες νύφες.**

βλέμος (ὁ) **νεώτ.** ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδῶν.**

βλενάλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀνθρακικὸς ἐστὴρ τῆς σανταλόλης βλ.λ. ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βλέν(ν)α (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. μυκώδης παχεῖα ὕλη ἐκ τῆς ρινὸς κατιοῦσα, ἡ μύξα : Ἱππ.142,8 **καὶ ἣν μὲν ραγῇ κατὰ τὰς ρῖνας ἢ κατὰ τὰ ὦτα ὕδωρ ἢ βλέννα ἀπαλλάσσεται τῆς νόσου·** || μτφ. ἐπὶ **τῆς διαθέσεως,** φλέγμα : Πρόδικ.4· 2) γεν. οὐσία γλοιώδης καὶ ἡμιδιαφανής, ἐκκρινομένη ὑπὸ τῶν βλεννογόνων ἀδένων· 3) ὁμ. εἰδ. βοτ. ἐνώσεις τριαδικαὶ ἀγνώστου συστάσεως, γλοιώδεις, εὑρισκόμεναι εἰς σαλέπιον, λινόσπορον κ.ά.

βλεννίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἰχθύων ἐκκρινόντων ἄφθονον ἐκ τοῦ δέρματος βλένναν, ὑπαγομένη εἰς τὸ ἄθροισμα τῶν ἀκανθοπτερυγίων, ἀπαντῶσα καὶ ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ μεσαζωϊκοῦ αἰῶνος.

βλεννικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ βλέννης προερχόμενος ἢ ὁ περιέχων βλένναν βλ.λ. : **βλεννικὸν ὀξύ.**

βλεννίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκολευκωματοειδὴς οὐσία, ἀποτελοῦσα τὸ σπουδαιότερον συστατικὸν τῆς ζωϊκῆς βλέννης· ‖ ζωολ. βλεννώδης οὐσία, καλύπτουσα τὸ σῶμα πλείστων ζῴων καὶ ἰδίως τῆς οἰκογενείας **ἑλικιδῶν** βλ.λ.

βλεννιόμοιος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **ἰχθύων** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει· **ἄ.** **νοταγωγός.**

βλέννιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων **τῆς οἰκογεν. τῶν βλεννιδῶν.**

βλεννογόνος-ον νεώτ. ὁ παράγων, ὁ ἐκκρίνων βλένναν βλ.λ.· ‖ εἰδ. **βλεννογόνοι ἀδένες**, δημ. **γλυκάδια,** ἀδένες ἐκκρίνοντες βλένναν βλ.λ. ὡς τῆς ρινός, τοῦ στόματος κ.ἄ.· ‖ **βλεννογόνος** ὑμὴν ἢ βλεννομεμβράνη νεώτ. ἀνατομ. ὑμενῶδες ἐπένδυμα, ἐπιστρῶνον **ἔσωθεν** τὰς κοιλότητας τῶν διαφόρων σπλάγχνων.

βλεννοδία (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας** τῶν **σταυρανθῶν.**

βλεννοθύλακος ἢ **βλεννώδης θύλακος νεώτ.** ἀνατομ. θύλακος περὶ τοὺς τένοντας τῶν μυῶν· ‖ γεν. θύλακος σχηματιζόμενος ὑπὸ τὸ δέρμα, περιέχων συνήθως οροβλεννῶδες ὑγρόν.

βλεννοκάμπη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν μυιιδῶν.

βλεννοκυστῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. χρόνιος κατάρρους τῆς οὐροδόχου κύστεως.

βλεννολάχνη (ἡ) νεώτ. βοταν. τριχίδια τῶν φυτικῶν ὀφθαλμῶν, ἐξ ὧν ἐκκρίνεται βλεννώδης οὐσία προστατεύουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τὴν ξηρασίαν καὶ ἀπὸ τὰ ἔντομα.

βλεννομεμβράνη (ἡ) νεώτ. ὁ βλεννογόνος ὑμὴν βλ.λ.

βλεννομητρῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. χρόνιος κατάρρους τῆς μήτρας.

βλεννομιγής-οῦς-ές νεώτ. ἰατρ. ὁ μετὰ βλέννης βλ.λ. ἀνάμικτος.

βλεννοποιός (ὁ) νεώτ. ὁ *παράγων* βλένναν : βλεννοποιοὶ ἀδένες.

βλεννοπύον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. βλεννῶδες ἔκκριμα ἀνάμικτον μετὰ πυοσφαιρίων, παραγόμενον κατὰ τὴν φλεγμονὴν τῶν διαφόρων βλεννογόνων.

βλεννοπυώδης-ους-ες νεώτ. ἰατρ. ὁ συγκείμενος ἐκ βλέννης, περιεχούσης πυοσφαίρια.

βλεννορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ρύσις βλέννης ἐκ τῶν γεννητικο-οὐροποιητικῶν ὀργάνων.

βλεννορραγικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ σχετιζόμενος μὲ τὴν βλεννορραγίαν βλ.λ.

βλεννόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πυώδης φλεγμονὴ τῆς οὐρήθρας καὶ πυώδης ρύσις ἀπ' αὐτῆς, ὀφειλομένη εἰς τὸ μικρόβιον **γονόκοκκος** βλ.λ.

βλεννορροϊκός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ σχέσιν ἔχων πρὸς τὴν βλεννόρροιαν ἢ ὁ προερχόμενος ἀπ' αὐτῆς : **βλεννορροϊκὴ ὀφθαλμία** - **στείρωσις.**

βλέννος (ὁ) μτγν. εἶδος ἰχθύος ὁμοίου κωβιῷ, δημ. γλῖνος· Ἀθήν.7,288 A « **ἔστι δὲ κωβιῷ τὴν ἰδέαν** παραπλήσιος » : Ὀππ.Ἁλ.1,109.

βλέννος-ους (τὸ) ἡ βλέννα βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 591 a,28.

βλεννός-ή-όν ὁ βλεννώδης βλ.λ., ὁ μυξιάρης· Ἐπίχ.119· 2) μτφ. Ἡσ. « **βλεννόν**· νωθῆ, μωρόν ».

βλεννόσπερμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. **γένος** φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **προσωπανθῶν.**

βλεννοφθαλμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλόγωσις τοῦ ἐπιπεφυκότος, ἐπιφέρουσα **βλεννοπυώδη** ἐκροήν· ἄ. βλεννορροϊκὴ ὀφθαλμία.

βλεννοφθαλμικός-ή-όν νεώτ. ὁ σχετιζόμενος ἢ ἀνήκων εἰς τὴν βλεννοφθαλμίαν βλ.λ.

βλεννώδης-ους-ες κ. νεώτ. ἰατρ. ὁ ἔχων βλένναν βλ.λ. ἢ ὁ ὅμοιος πρὸς **βλένναν** : Ἀριστλ.ΖΙ 591 a,26, **ἀποχωρήματα βλεννώδη,-οὐσία βλεννώδης,-φάρμακα βλεννώδη.**

βλέορον Ἡσ. « βάθος· δεσμωτήριον ».

βλεπάζοντες Ἡσ. « βλέποντες ».

βλεπάρης (ὁ) δημ. κ. **βλεπάτορας ὁ** φύλαξ τῶν ἀγρῶν, ἀγροφύλαξ, ἀμπελοφύλαξ, δραγάτης, βεργάτης βλ.λ.

βλεπάτορας (ὁ) μσν.κ.δημ. ὁ ἐπόπτης, ὁ ἐφορεύων : Ἐρωτόκρ.Δ 328 **βλεπάτορα στσ' ἀνημποριές, στὸ πράμα νοικοκύρη,- τὸ βλεπάτορα μᾶς κάνεις τοῦ λόγου σου ;** 2) δημ. ὁ βλεπάρης βλ.λ.

βλεπεδαίμων-ονος-ον ὁ βλέπων δαίμονας, ὁ δεισιδαίμων : Κωμ.Ἀδέσπ.85· ‖ σκωπτικὸν ἐπίθετον τῶν Σωκρατικῶν : Παυσ.Γραμμ.ἀπ.209.

βλεπές (ὁ) δημ. **ἄ.** βλεπάρης, βλεπάτορας βλ.λ.

βλεπετύζει Ἡσ. « σκαρδαμύττει, βλέπει ».

βλέπημα (τὸ) δημ. ἐπιτήρησις, φύλαγμα βλ.λ.

βλέπηση (ἡ) μσν. κ. δημ. ἐπιτήρησις, φύλαξις : Ἐρωτόκρ.Γ 395 **τὰ σίδερα γιὰ βλέπηση στὸ παραθύριν ἦσα·** ‖ εἰδ. φύλαξις ἀγρῶν καὶ ἀμπελώνων.

βλέπησις-εως (ἡ) βλέμμα, βλέψις, ματιά : **Ἀριστφ.** ἀπ.757, Πάπ.

βλεπητερός-ή-ό δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ ἄποπτος βλ.λ., ὁ ἀναπεπταμένος· 2) ὁ ἀφ' οὗ ἡ θέα **εἶναι** εὐρεῖα, ἀναπεπταμένη : **βλεπητερὴ ταράτσα.**

βλεπητικό (τὸ) δημ. εἶδος ἀνιχνευτικοῦ πλοίου.

βλεπητός (ὁ) δημ. ὁ βλεπητερός βλ.λ.

βλεπίζω δημ. ἐπιβλέπω, ἐφορεύω, ἐποπτεύω.

βλέπιση (ἡ) δημ. ἡ βλέπηση βλ.λ.

βλεπομενοζῴδιος (ὁ) μσν. ὁ τὸ μένος, τὸ φρόνημα ἑκάστου ζῶντος βλέπων, γινώσκων : **Θεόδ.** Λάσκ.767 **βλεπομενοζῴδιος ὁ Θεός.**

βλέποντας δημ. ἄκλ. μτχ. τοῦ βλέπω κ. ἐν ἐπιρρ. σημ. : φρ. **βλέποντας καὶ κάνοντας** (ἐνεργεῖν συμφώνως πρὸς τὰς ἑκάστοτε περιστάσεις).

βλέπος (τὸ) **-ους** κ. δημ. -ου τὸ βλέμμα, ἡ ματιά : Ἀριστφ.Νεφ.1176 **οἶδ' ὅτι ἐπὶ τοῦ προσώπου 'στὶν Ἀττικὸν βλέπος** (κακοῦργον βλέμμα καὶ δραστικόν, ἀναιδές)· 2) δημ. ἡ ἐπίβλεψις, ἡ φύλαξις.

βλεπός (ὁ) δημ. ὁ βλεπάρης βλ.λ.

βλέπουμαι δημ. βλέπομαι, συναντῶμαι, συνομιλῶ βλ.λ. : **καθεμέρα βλέπουμαι μὲ τὸν ἀδερφό σου,- οἱ ἐρωτευμένοι βλέπουνται κρυφὰ** (συναντῶνται).

βλεπτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἐπιτήδειος, ἱκανὸς εἰς τὸ βλέπειν : ΑΠ παράρτ.304 **βλεπτικὴν αἴσθησιν ὀξύνει·** ‖ κ. ὑπερθ. -ώτατος ὁ ὀξέως βλέπων : Ἡρωδ.Ἐπιμ.101 **ὀξυδερκὴς ὁ βλεπτικώτατος.**

βλεπτός-ή-όν ὃν δύναταί τις νὰ ἴδῃ, ὁρατός, θεατός : Σοφ.ΟΤ 1337 **τί δῆτ' ἐμοὶ βλεπτὸν ἢ στερπτὸν ἢ προσήγορον.**

βλέπω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **γλέπω, μέλλ. -ψομαι** κ. μτγν. **-ψω,** ἀόρ. **ἔβλεψα,** δημ. **εἶδα,** πρβλ. ὁρῶ, ὑποτ. (ἰ)δῶ, προστ. (ἰ)δέ(ς), παρακ. **βέβλεφα** (ἀπο-) κ. **βέβλοφα** (ἐμ-), παθ. ἀόρ. **ἐβλέφθην** (προσ-), παρακ. **βέβλεμμαι**, μτχ.δημ. **ἰδωμένος ἔχω** τὴν δύναμιν τοῦ ὁρᾶν, ἀντίθ. τυφλός εἰμι : Αἰσχ. Προμ.447 **οἳ πρῶτα μὲν βλέποντες ἔβλεπον μάτην,** Σοφ.ΟΤ 747 **δεινῶς ἀθυμῶ μὴ βλέπων ὁ μάντις ᾖ,** Πάπ. **ὀλίγον βλέπων** (ὤν μύωψ), - **δὲ βλέπει καθόλου·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἔχω ἐστραμμένα τὰ βλέμματα, θεῶμαι, παρατηρῶ, κοιτάζω : Σοφ.Τρ.402 **οὗτος βλέφ' ὧδε,** Θουκ.7,71 **οἱ δ' ἐπί τι ἡσσώμενον βλέψαντες ὀλοφυρμῷ,** - **πῶς μὲ βλέπεις ἔτσι ;** ‖ ὁμ. σημ. κ. μετ' ἐπιρρ. : Ξεν. Ἀπομν.3,10,4 **καὶ τὸ ἐχθρῶς βλέπειν πρός τινας·** ‖ κ. μετ' αἰτιατ. : Αἰσχ.Ἑπτ.498 **θυιὰς ὡς φόβον βλέπων** (ἔχων ὄψιν φοβεράν), Ἀριστφ.Ἱππ.631 **κἄβλεψε νᾶπυ καὶ τὰ μέτωπ' ἀνέσπασεν·** ‖ μετ' ἀπαρφ. : Ἄλεξ.97 **ὀρχεῖσθαι μόνον βλέπω·** ‖ μ. μτχ. : Εὐρ.Ἀλκ.773 **τί σεμνὸν καὶ πεφροντικὸς βλέπεις ;** 3) νεώτ. κ. δημ. οἱονεὶ βλέπω διὰ τοῦ νοῦ, κατανοῶ, ἀντιλαμβάνομαι : **τώρα βλέπω πόσον σὲ ἠδίκησα,- βλέπω πὼς δὲν πᾶνε καλὰ τὰ πράγματα,- ὅλα τὰ βλέπει μαῦρα - ρόδινα·** ‖ δημ. φρ. κι ἕνας στραβὸς τὸ βλέπει

(εἶναι προφανές), ὁμ. φρ. μτφ. **βλέπει μακριά** (καλῶς κρίνει περὶ τῶν μελλόντων)· ‖ διμ. κ. ἐξετάζω, διερευνῶ, ἐξακριβώνω, διευκρινίζω: **αὐτὰ θὰ τὰ ἰδοῦμε ἀργότερα, - ἄφησε νὰ τελειώσῃ ἡ δουλιὰ καὶ τότε τὰ βλέπουμε·** 4) μτφ. ἀναθέτω τὰς ἐλπίδας μου, ἐμπιστεύομαι: Σοφ.Ἀντιγ. 923 **τί χρή με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι βλέπειν;** 5) μτφ. ἔχω ὡς σκοπόν, τείνω εἴς τι, ἐπιθυμῶ τι, τὸ νεώτ. κ. δημ. ἀποβλέπω: Ἀριστλ.Πολιτ.1293 b,14 **ἡ πολιτεία βλέπει εἰς πλοῦτον·** 6) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀψύχων, εἶμαι ἐστραμμένος πρός τι σημεῖον, ἔχω θέαν, ἄποψιν πρός τι σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος ἢ πρός τινα τόπον: Ξεν.Ἀπομν.3,8,9 **οὐκοῦν ἐν ταῖς πρὸς μεσημβρίαν βλεπούσαις οἰκίαις,** Ἀριστλ.ΖΙ 502 a, 1 **κάτω γὰρ οἱ ὀδόντες βλέπουσι,** Στράβ.4,1,4 **πέτρα βλεπούσῃ πρὸς νότον, - τὸ σχολεῖόν μας βλέπει πρὸς ἀνατολάς, - τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου μου βλέπει στὸ δρόμο·** 7) μετ' ἀπαρφ. βλέπω μετὰ πόθου, ἐλπίζω, περιμένω: Ἀριστφ.Ἀχ.376 **ὡς ἐγὼ τιμᾶν βλέπω·** 8) κ. δημ. προφυλάττομαι, προσέχω, ἔχω τὸ νοῦ μου νά ..: Πλάτ.Συμπ.181 B **πρὸς τὸ διαπράξασθαι μόνον βλέποντες,** Πάπ. **βλέπε σ' αὐτὸν ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων,** ΚΔ Μᾶρκ.8,15 **ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τοῦ Ἡρώδου,** Ἐρωτόκρ.Α 961 **βλέπ' ὅτι κι' ἃ μοῦ μίλησες, ἄλλος μὴν τὰ γροικήσῃ, - βλέπε μὴ γλιστρήσῃς·** ‖ κ. μτβ. **βλέπε τὴν ὑγειά σου·** 9) μτβ. θεωρῶ, παρατηρῶ, ὁρῶ: Σοφ.Αἴ.1042 **βλέπω γὰρ ἐχθρὸν φῶτα,** ΕΜ 1,184 **ἐξ αὐτοῦ βλεπόμενον** (προφανῆ), παροιμ. **ὅποιος δὲν εἶδε κάστρο εἶδε φοῦρνα καὶ θαμάχτηκε** (ἐπὶ ἀπείρων τοῦ κόσμου θαυμαζόντων τὸ ἀσήμαντα)· ‖ δημ. φρ. **ὅπως σὲ βλέπω καὶ μὲ βλέπεις** (εἶναι ἀναμφισβήτητον γεγονός), ὁμ. **εἶδα τὸν οὐρανὸ σφοντύλι** (ὑπέστην ζάλην ἐκ κτυπήματος τῆς κεφαλῆς), ὁμ. κατ' ἀρνητ. ἐκφ **μὴ βλέπῃς πού..** (μὴ κρίνῃς ἐκ τῶν φαινομένων)· 10) φρ. **βλέπω φάος** ποι.κ.δημ. **βλέπω τὸ φῶς τοῦ ἥλιου** εὑρίσκομαι ἐν τῇ ζωῇ, ζῶ: Αἰσχ.Πέρσ.261 **καὐτὸς δ' ἀέλπτως νόστιμον βλέπω φάος, - ὅσο βλέπω τὸ φῶς τοῦ ἥλιου, θὰ φωνάζω τὸ δίκιο μου·** ‖ ποι.κ. ἄνευ τοῦ φάος: Σοφ.Φιλ.883 **ἀνώδυνον βλέποντα κἀμπνέοντ' ἔτι·** ‖ κ. ἐπὶ πραγμ.: Αἰσχ.Χο.844 **πῶς ταῦτ' ἀληθῆ καὶ βλέποντα** (=ὑπάρχοντα) **δοξάζω·** ‖ φρ. δημ. **βλέπω ἄσπρη μέρα ἢ Θεοῦ πρόσωπο** (ἀπολαύω ἀνέσεως, εὐημερίας, γαλήνης κττ.): **ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ παντρεύτηκε δὲν βλέπει ἄσπρη μέρα, - ὅσο καὶ νὰ δούλευαν οἱ κολλῆγοι, δὲν ἔβλεπαν Θεοῦ πρόσωπο·** 11) ἀστρολ. ἐπὶ τῶν σημείων τῶν ἴσον ἀπεχόντων τῶν τροπικῶν: Πτολ.Τετρ.36 **βλέπουσιν ἄλληλα** (εὑρίσκονται ἀπέναντι ἀλλήλων)· 12) νεώτ. κ. δημ. ἐπισκέπτομαι, συναντῶ, ἀνταμώνω: **θὰ πάω νὰ τὸν ἰδῶ ἀπόψε·** ‖ μέσ. βλέπομαι, ἐντυγχάνω τινί, **συναντῶμαι·** ‖ ἐπὶ ἰατρῶν, ἐξετάζω: **ποιὸς γιατρὸς τὸν βλέπει; - θὰ πάω νὰ μὲ δῇ κι ἕνας νευρολόγος·** 13) ἐπανευρίσκω, ἐπιτυγχάνω: **πάρε αὐτὸ τὸ φάρμακο νὰ ἰδῇς τὴν ὑγειά σου·** 14) δημ. ἐπιτηρῶ, φυλάσσω: Ἐρωτόκρ.Α 641 **κι ὁ κύρης τσι τὴν ἤπεμπε κι ἤβλεπε τὸ κουράσι, - ἔχουμε δραγάτη καὶ βλέπει τ' ἀμπέλια μας, νὰ βλέπῃς τὸ φαγητὸ ὅσο νὰ γυρίσω·** ‖ φρ. **εἶδα κι ἀπόειδα** (ἀπηύδησα)· 15) δημ. σκέπτομαι περὶ τοῦ πρακτέου, ἀποφασίζω: **πᾶμε τώρα ἐκεῖ κι ὕστερα βλέπουμε, - θὰ ἰδῶ, - νὰ ἰδοῦμε·** 16) δημ. εἰδ. ἀντιλαμβάνομαι τὴν παρουσίαν τινός: **πέρασα ἀπὸ κοντά σου καὶ δὲν σὲ εἶδα·** 17) δημ. γνωρίζομαι μετά τινος: **κάπου τὸν εἶδα, μὰ δὲ θυμᾶμαι καλά·** ‖ φρ. **κάπου σ' εἶδα κάπου μ' εἶδες** (ἀρχικῶς κατὰ λαϊκὴν δοξασίαν ἐπὶ φιλτάτων συναντωμένων ἐν Ἅδου καὶ ἀμυδρῶς ἐνθυμουμένων ἀλλήλους· ὅθ. ἐν συνήθ. χρ. κ. ἐπὶ μὴ ἀναγνωριζόντων παλαιὸν φίλον, ἐπὶ ἀδιαφορούντων διὰ τὰς ἄλλοτε στενὰς μετ' αὐτοῦ σχέσεις).

βλέπων (ὁ) τίτλος, διδόμενος ὑπὸ τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ εἰς τὸν προλέγοντα τὰ μέλλοντα γενέσθαι: ΠΔ Βασ.1,9,9 **δεῦρο καὶ πορευθῶμεν πρὸς τὸν βλέποντα, ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν, ὁ βλέπων** πρβλ. προφήτης.

βλέτενον Ἡσ. «βλιτώδη».

βλετία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ὀρχιοειδῶν.

βλέτυγες Ἡσ. «φλυαρίαι».

βλέτυες Ἡσ. «αἱ βδέλλαι».

βλεφαραδενῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν ἀδένων τῶν βλεφάρων.

βλεφαράκανθα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθιδῶν.**

βλεφαρεπιπεφυκῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ ἐπιπεφυκότος, ἐμφανιζομένη ἐπὶ προσβολῆς τοῦ βλεφαρικοῦ χείλους.

βλεφαρίδα (ἡ) δημ. ἡ βλεφαρὶς βλ.λ.

βλεφαρίδη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀλτιδῶν.**

βλεφαριδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς βλεφαρίδας: **βλεφαριδικὸς μῦς.**

βλεφαριδοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων βλεφαρίδας· ‖ βοταν. **βλεφαριδοφόρα φυτὰ** τὰ φέροντα βλαστὸν ἢ φύλλα πλήρη τριχῶν ἐν εἴδει βλεφαρίδων βλ.λ.· ‖ ζωολ. βλεφαριδωτὰ βλ.λ.

βλεφαριδωτά (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἢ **βλεφαριδοφόρα** ἐγχυματογενῆ πρωτόζωα βλ.λ., **φέροντα** νημάτια οἱονεὶ τρίχας βλεφαρίδων.

βλεφαριδωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων, φέρων βλεφαρίδας· ‖ εἰδ. ἐπιθ. τῶν γηραιῶν ἵππων φερόντων λευκὰς τρίχας ἄνωθεν τοῦ ὑπεροφρύου τόξου.

βλεφαρίζω μτγν. κ. νεώτ., μελ. -ίσω ἀνοιγοκλείω τὸ βλέφαρα, σκαρδαμύσσω: Σχόλ.Ἀριστφ. Ἱππ.292 **τὸ πυκνῶς βλεφαρίζειν, ὃ καὶ ἰλλωπεῖν λέγεται καὶ ἰλλωπίζειν,** Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.3,294 **τὸ ἐνιλλώττειν, ὃ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν βλεφαρίζειν ἐστίν.**

βλεφαρικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ βλέφαρα: Κοιλ.Αὐρ.Βραδ. Πάθ.4,2,17, **-ἀδένες βλεφαρικοί, -βλεφαρικὴ σχισμή.**

βλεφαρίπαππος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν.**

βλεφαρίπους-οδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ὑμενοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **κραβρωνιδῶν.**

βλεφαρίπτερος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκαλυπτεριδῶν.**

βλεφαρίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ θρὶξ τοῦ βλεφάρου βλ.λ., συνήθ. κατὰ πληθ. μικραὶ τρίχες, φυόμεναι εἰς τὸ ἄκρον τῶν βλεφάρων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζῴων, τὰ ματόκλαδα, τὰ ματοτσίνορα: Ἀριστφ. Ἐκκλ.402 **ὃς αὐτὸς αὑτῷ βλεφαρίδ' οὐκ ἐσώσατο,** Ξεν.Ἀπομν.1,4,6 **ἠθμὸν βλεφαρίδας ἐμφῦσαι·** ‖ εἰδ. ζωολ. λεπτόταται τρίχες, καλύπτουσαι τὸ σῶμα ἀτελῶν τινων ζῴων· ‖ εἰδ. βοταν. λεπτόταται τρίχες, περιβάλλουσαι τὸ περιστόμιον λειχήνων τινῶν· 2) συνεκδ. τὸ βλέφαρον: Ἀριστλ. ΖΙ 504 a, 29· 3) νεώτ. ζωολ. βλεφαρίς (ἡ) γένος ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **σκομβριδῶν·** 4) ὁμ. γένος ἐντόμων ὀρθοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **μαντιδῶν·** 5) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθιδῶν.**

βλεφάρισμα-ατος (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐγχυματικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **σπειροστομιδῶν.**

βλεφαρισμός (ὁ) νεώτ. βλεφαρόσπασμος βλ.λ.

βλεφαρίσπερμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἰνουλοειδῶν.**

βλεφαρίστεμμον (τὸ) νεώτ. βοταν. δενδρύλλιόν τι, ἀποτελοῦν εἶδος τῆς οἰκογεν. τῶν **ῥιζοφοριδῶν.**

βλεφαρῖτις-ιδος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀνήκουσα εἰς τὰ βλέφαρα ἢ ἐπ' αὐτῶν εὑρισκομένη·

Παῦλ.Αἰγ.7,255 **τῶν τριχῶν** τῶν βλεφαριτίδων ἐκ **ῥίζης ἐκτιλληθεισῶν·** 2) νεώτ. ἰατρ. χρονία φλεγμονὴ τοῦ χείλους τῶν βλεφάρων.

βλεφαροβλάστη (ἡ) νεώτ. ὁ βλεφαροπλάστης βλ.λ.

βλεφαροβλεννόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. χρονία φλεγμονὴ ὀρρώδης ἢ πυώδης τοῦ ἐστενωμένου δακρυϊκοῦ ἀσκοῦ.

βλεφαροδιαστολεύς-έως (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἐργαλεῖον χρήσιμον διὰ τὴν διάνοιξιν καὶ ἐν ἀκινησίᾳ κρότησιν τῶν βλεφάρων.

βλεφαρόδους (ἁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀσκληπιαδιδῶν.**

βλεφαροειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων τὸ εἶδος, τὴν μορφὴν βλεφάρου βλ.λ.

βλεφαροεπιπεφυκῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. **ἁ.** βλεφαρεπιπεφυκῖτις βλ.λ.

βλεφαροκάλυξ-υκος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μυρτοειδῶν.

βλεφαροκάτοχος-ον μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ **κατέχων,** κρατῶν ἀνοικτὸν τὸ βλέφαρον: Παῦλ.Αἰγ. **6,179,4 μετὰ τὴν ὑποτομὴν βλεφαροκατόχῳ μυδίῳ, τοῦτ᾿ ἔστι πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ βλεφάρου ἐσχηματισμένῳ, ἀνατείναντες·** ‖ νεώτ. ἰατρ. **τὸ οὐδ. βλεφαροκάτοχον** ὡς οὐσ. ὁ βλεφαροδιαστολεύς βλ.λ.

βλεφαρόκυστις-εως (ἡ) νεώτ. ζωλ. γένος πρωτοζώων τῆς τάξεως τῶν μαστιγωτῶν.

βλεφαρολεπίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπεριιδῶν.**

βλεφαρόμυσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ μύσις, **ἤτοι** κλεῖσις τῶν βλεφάρων.

βλέφαρο(ν) (τὸ) (βλέπω) κ. μσν. **κ.** νεώτ. κ. δημ., δωρ. κ. δημ. κ. **γλέφαρο(ν)** συνήθ. παρ᾿ἀρχ. κατὰ δυϊκὸν **τὰ καλύμματα τῶν ὀφθαλμῶν,** τὰ (ὀμ)ματόφυλλα: Ἰλ.Κ 187 **ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιιν ὀλώλει νύκτα,** Πίνδ.Π 1,18 **γλεφάρων ἁδὺ κλάϊστρον,** Αἰσχ. Ἀγ.15 **βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ,** Διγ.Ἀκρ.(Ἄνδρ.) 147 **τὰ βλέφαρα θαῦμα ὡσὰν ζωγραφισμένα·** ‖ νεώτ. ἀνατομ. ὁρισμ. βλέφαρα, αἱ δερματομυώδεις πτυχαὶ δι᾿ **ὧν καλύπτεται καὶ** προασπίζεται ὁ ὀφθαλμὸς ἀπὸ τῆς ξηράνσεως, τοῦ κονιορτοῦ κ. ἁ.· 2) συνεκδ. οἱ ὀφθαλμοί: Ἡσίοδ.Α7 **βλεφάρων τ᾿ἄπο κυανεόντων,** Σοφ.Αἶ.85 **ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα καὶ δεδορκότα·** **3) τὸ βλέφαρον** μτφ. π. τραγ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου ἢ τῆς σελήνης: Σοφ.Ἀντ. 104 **ὦ χρυσέας ἁμέρας βλέφαρον,** Εὐρ.Φοίν.546 **νυκτός τ᾿ἀφεγγὲς βλέφαρον ἡλίου τε φῶς.**

βλεφαροξυήλη (ἡ) κ.νεώτ. τὸ βλεφαρόξυστον βλ.λ.

βλεφαρόξυστον (τὸ) μσν., νεώτ. ἰατρ. κ. **βλεφαροξύστρα** (ἡ) χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἀπόξεσιν τῶν βλεφάρων: Παῦλ.Αἰγ.3,73 **ξέσωμεν διὰ τοῦ ὀργάνου τοῦ βλεφαροξύστου καλουμένου.**

βλεφαροξύστρα (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ βλεφαρόξυστον βλ.λ.

βλεφαροπλασία (ἡ) νεώτ. χειρουργ. ἀνάπλασις διὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως τοῦ καταστραφέντος δέρματος τῶν βλεφάρων βλ.λ.

βλεφαροπλάστης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. μικρότατον κύτταρον εὑρισκόμενον εἰς τὴν βάσιν ἑκάστης βλεφαρίδος βλ.λ. συντελοῦν εἰς ἀνανέωσιν αὐτῶν.

βλεφαροπλαστία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μετασχηματισμὸς τῶν βλεφάρων διὰ μεταμοσχεύσεως δέρματος ἐκ τοῦ προσώπου ἢ ἄλλου μέρους τοῦ σώματος.

βλεφαροπληγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παραλυσία τοῦ ἀνυψωτῆρος μυὸς τοῦ ἄνω βλεφάρου βλ.λ.

βλεφαρόπτωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πτῶσις τοῦ ἄνω βλεφάρου ἐπερχομένη λόγῳ παραλύσεως τοῦ ἀνυψωτῆρος αὐτοῦ.

βλεφαρορραφή (ἡ) νεώτ. ταρσορραφὴ βλ.λ.

βλεφαρυρραφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἕνωσις τοῦ ἔσω ἢ ἔξω κανθοῦ ἢ ὅλης τῆς ἐκτάσεως τῶν βλεφαρικῶν χειλέων διὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως.

βλεφαροσάρωθρον (τὸ) τὸ βλεφαρόξυστον βλ.λ.

βλεφαρόσπαξ-ακος (ὁ) μτγν. ὁ ὑφώνων τὰ βλέφαρα: Ἡρωδιαν.Τεχν.1,43.

βλεφαροσπασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. **ὁ** βλεφαροσπασμὸς βλ.λ.

βλεφαροσπασμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. σπασμὸς τοῦ κυκλικοῦ ἄκρου τῶν βλεφάρων συνεπείᾳ παθήσεως τοῦ ἐπιπεφυκότος – ἢ τοῦ κερατοειδοῦς, **ἁπαντῶν ἰδίως** εἰς νευρικοὺς καὶ γέροντας.

βλεφαροσπασμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βλεφαροσπασμία βλ.λ.

βλεφαροστάτης (ὁ) νεώτ. ἰατρ. **ὁ** βλεφαροδιαστολεύς βλ.λ.

βλεφαροστένωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ σμίκρυνσις τῆς βλεφαρικῆς σχισμῆς βλ.λ.

βλεφαροτόμον (τὸ) νεώτ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς τομὴν τῶν βλεφάρων.

βλεφαροφθαλμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ φλεγμονὴ τῶν βλεφάρων.

βλεφαροφιμωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. βράχυνσις τῆς βλεφαρικῆς σχισμῆς κατὰ τὴν ἔξω γωνίαν τοῦ ὀφθαλμοῦ.

βλεφαροφίμωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ βλεφαροφιμωσία βλ.λ.

βλεφαροφόρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων ὀφθαλμούς, καλυπτομένους ὑπὸ βλεφάρων: **βλεφαροφόρα ζῷα.**

βλεφαροχαλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δερματικὴ πτύχωσις τῶν ἄνω βλεφάρων, ἐξ ἀτροφίας τοῦ δέρματος καὶ χαλαρώσεως τοῦ κυτταρώδους ἱστοῦ.

βλεφαροχάλασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βλεφαροχαλασία βλ.λ.

βλεφαροχλόη (ἡ) νεώτ. βοταν. μονοειδὲς γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ὀρυζιδῶν.**

βλεφιλία (ἡ) νεώτ. **βοταν.** γένος **φυτῶν τῆς οἰ**κογενείας τῶν **χειλανθῶν.**

βλέφυρα (ἡ) ἐσφ. γρ. βέφυρα (βοιωτ.) ἡ γέφυρα.

βλέχρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιιδῶν.**

βλεφεῖσθαι δωρ. τ. τοῦ ἀπαρφ. μέλλ. βλέψεσθαι τοῦ βλέπω βλ.λ.: Ἐπιγρ.

βλέφη (ἡ) δημ. ἡ βλέψις βλ.λ.2), ἡ ὅρασις: Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 17,21 **μὰ ὅποιος ἔχει τὴ βλέφη γερή.**

βλεφιά (ἡ) δημ. ἡ βλέψις, τὸ βλέμμα βλ.λ.

βλεφίας (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος ἰχθύος ἁ. κεφαλῖνος: Ἀθήν.7,306 F **διαφέρειν τέ φησιν** (ὁ Δωρίων) **κεφάλου κεφαλῖνον, ὃν καὶ βλεφίαν καλεῖσθαι·** ‖ εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν σκορπιδιδῶν.

βλέψις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βλέπειν, τὸ βλέμμα: Πλωτῖν.6,2,8 **τὸ βλεπόμενον, τὸ ὄν, οὐχ ἡ βλέψις·** 2) ὄψις, ὀπτασία, ὅραμα: Πλούτ.Πελ.32 **πρὸς τὴν βλέψιν ἀναφλεχθείς·** 3) μτφ. θεώρησις, ἐξέτασις, φροντίς: Ἐπικ.Ἐπιστ.3,63 **ἡ βλέψις τῶν συμφερόντων·** 3) νεώτ. κατὰ πληθ. **βλέψεις** σκοπὸς εἰς ὃν ἀποβλέπει τις, τάσις, προσπάθεια: **δὲν ἔχει βλέψεις πλουτισμοῦ.**

βλῆ Ἡσ. «βλίσσει, ἀμέλγει, βλίζει».

βλήδην ἐπίρρ. βλητικῶς, ριχτά, κτυπητά· Ἡσ. «μετὰ τοῦ βάλλειν».

βλήεται ἐπ. παθ. γ´ ἑν. ὑποτ. ἀορ. τοῦ ρ. βάλλω βλ.λ.: Ὀδ.Ρ 472 **ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσιν βλήεται.**

βλῆθα Ἡσ. «ἄρτος ἐντεθρυμμένος»· πρβλ. βλῆμα.

βληθρήν Ἡσ. «τραχεῖαν, οἱ δὲ (ἁ)παλήν».

βλῆμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. πᾶν τὸ βαλλόμενον, τὸ ἰσχυρῶς καὶ ἀκαριαίως ὠθούμενον ὑπὸ ἐξωτερικῆς δυνάμεως καὶ ἐγκαταλειπόμενον, ἵνα ἐξακολουθῇ τὴν διαδρομήν του· ‖ εἰδ. ἐπὶ κύβων ἡ βολή, τὸ ρίψιμον: Εὐρ.Ἰκ.330 **ἔτ᾿ αὐτὸν ἄλλα βλήματ᾿ ἐν κύβοις βαλεῖν·** ‖ ἡ ρίψις τοῦ πολεμικοῦ βλήματος: Διον.Ἀλ.Ρωμ.10,16 **συνεργούντων τοῖς βλήμασι καὶ τῶν ἰδίων βαρῶν·** 2) αὐτὸ τὸ βαλ-

λόμενον : Φ/λ.2,431 **ὡς μηδὲν ἀφεθῆναι τῶν βλημάτων κωφόν, ἀλλ' εὔστοχα καὶ εὔσκοπα πάντα·** || εἰδ. νεώτ. **πολεμικὸν βλῆμα,** σῶμα ἐκριπτόμενον διὰ μηχανημάτων ἢ τῆς χειρὸς κατὰ ἀντιπάλων· 3) συνεκδ. πληγή, τραῦμα προερχόμενον ἐκ βλήματος : Ἡρ.3,35 **διατείναντα τὸ τόξον βαλεῖν τὸν παῖδα, πεσόντος δὲ τοῦ παιδὸς ἀνασχίζειν αὐτὸν κελεύειν καὶ σκέψασθαι τὸ βλῆμα·** 4) εἶδας καλύμματος, σκέπασμα : Ἀντίπ.ἐν ΑΠ 7,413 **κοίτας βλῆμα·** 5) Ἀθήν.3,114 D « βλῆμα δέ φησι καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτον καὶ θερμὸν Σέλευκος », πρβλ. Ἡσ. βλήθα.

βλῆμαι ποι. τ. τοῦ παθ.παρακ. βέβλημαι τοῦ βάλλω.

βληματάγρα (ἡ) νεώτ. στρατ. σιδηροῦν μηχάνημα χρησιμεῦον διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν βλημάτων ἐκ τοῦ σωλῆνος ἐμπροσθογεμῶν πυροβόλων ὅπλων.

βληματαποθήκη (ἡ) νεώτ. ναυτ. κ. **βληματαθήκη** εἰδικὴ ἀποθήκη τῶν πολεμικῶν πλοίων πρὸς συντήρησιν καὶ ἐναπόθεσιν τῶν βλημάτων.

βληματίδιον (τὸ) νεώτ. μικρὸν βλῆμα βλ.λ.1).

βληματοδόκη (ἡ) νεώτ. στρατ. κ. **βληματοδόχη** μικρὸς ἐκ χώματος λοφίσκος, ὄπισθεν τοῦ στόχου, προοριζόμενος εἰς τὸ νὰ σωρεύωνται ἐν αὐτῷ τὰ βλήματα ἀσκήσεων βολῆς δι' ὅπλων.

βληματοδοτήριον (τὸ) νεώτ. ναυτ. **φρεάτιον,** δι' οὗ φέρονται τὰ βλήματα ἀπὸ τῶν βληματαποθηκῶν τῶν πλοίων πρὸς τὰ πυροβολεῖα.

βληματοθέσιον (τὸ) νεώτ. στρατ. σιδηροῦν ἢ ξύλινον δοχεῖον, ἐν ᾧ θέτονται τὰ βλήματα.

βληματοκομιστής (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὁ ἀνὴρ τῆς ὁμοχειρίας τοῦ πυροβόλου, ὁ μεταφέρων τὰ βλήματα ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ φρεατίου ἀνελκυστῆρος μέχρι τοῦ πυροβόλου.

βληματόμετρον (τὸ) νεώτ. στρατ. κυκλικὸν μέτρον, δι' οὗ μετρεῖται ἡ διάμετρος τῶν βλημάτων.

βληματοναύκλαστρον (τὸ) νεώτ. ναυτ. εἰδικὸν βλῆμα ἐπίμηκες, πλῆρες δυναμίτιδος, ἔχον κρουστικὸν μηχανισμὸν καὶ βαλλόμενον ἐξ ἀποστάσεως κατὰ πλοίου διὰ πυροβόλου ὑπὸ τοιαύτην γωνίαν, ὥστε νὰ ἐκραγῇ ὀλίγον κάτωθεν τῆς ἰσάλου.

βληματοφόριον (τὸ) νεώτ. στρατ. κ. **βληματοφόρον** φορεῖον χρησιμεῦον διὰ τὴν μεταφορὰν βλημάτων βλ.λ.· ἄ. βλητοφόρον.

βληματοφορεῖον (τὸ) νεώτ. στρατ. τὸ βληματοφόριον βλ.λ.

βληματοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων, μεταφέρων βλήματα· 2) παθ. ὁ δι' οὗ μεταφέρονται βλήματα.

βλήμενος-η-ον ἐπ. μτχ. τοῦ μέσ. ἀορ. βλῆτο-ἔβλητο ἔχοντος παθ. σημ. τοῦ ρήμ. βάλλω βλ.λ.

βλῆρ αἰολ. Ἡσ. « δέλεαρ ».

βλῆραι Ἡσ. « αἱ κνίδαι, ἄλλοι χόρτον, οἱ δὲ τῶν ὀσπρίων τὴν καλάμην ».

βλής-ητός (ὁ, ἡ) μτγν. ἐσφ. ἀνάγν. ἀντὶ **ἀβλής,** ὁ βεβλημένος, ἐρριμμένος : Καλλ.ἀπ.341, Σχόλ. Ἰλ.ψ254.

βλῆσθαι ἐπ. ἀπαρφ. παθ. ἀόρ. τοῦ βάλλω βλ.λ.

βλησίδι (τὸ) δημ. (βάλλω=βόνω) τὸ κατὰ τοὺς γάμους προσφερόμενον εἰς τὴν νύμφην κόσμημα· 2) ὁ τυχαίως ἀνευρισκόμενος ὑπό τινος κεχωσμένος θησαυρός· 3) κατ' ἐπέκτ. ἡ ἀφθονία πραγμάτων χρησίμων, οἷον χρημάτων ἢ προϊόντων ἀ. λεγ. θησαυρός : **ἔκαμε βλησίδι λάδι ἐφέτος·** 4) εἰδ. ὠφέλεια, τόκος, διάφορο : Λασκαρ.Λάζαρος 104 **τὸ λάδι ποὺ ὑστερήθηκε | τό 'βαλε σὲ βλησίδι·** 5) τὸ ἀξίας τινὸς κινητὸν πρᾶγμα τὸ γινόμενον ἀφιέρωμα εἰς ἐκκλησίαν ἢ εἰς ἐν αὐτῇ εἰκόνα ἁγίου, πρβλ. τάμα : **τὸ 'κόνισμα τῆς ἁγιὰ Βαρβάρας ἦταν ὡς τὴ μέση σκεπασμένο ἀπὸ βλησίδια.**

βλῆσις (ἡ) πάπ. ἡ πληρωμή : **τὸ τρίτον βλ[ήσε]ως.**

βλησκούνι (τὸ) δημ. βοταν. κ. **φλησκούνι** τὸ φυτὸν καλαμίνθη βλ.λ. ἡ νεπέτειος.

βλήσομαι ποι. ἀντὶ **βληθήσομαι,** παθ. μέλλ. ὁρ. τοῦ ρ. βάλλω βλ.λ.

βλῆσσα(ν) Ἡσ. « βότρυν ἡμιπέ(πε)ιρον ».

βλήσσανον Ἡσ. « φυτὸν σχίνῳ ὅμοιον ».

βληστάς Ἡσ. « ὁ χερσαῖος σκορπίος ».

βληστρίζω, μέλλ. -ίσω ρίπτω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ριπτάζω : Ἱππ.3,489,40 **ὥστε οὔτε ἑστάναι, οὔτε καθῆσθαι, οὔτε κατακεῖσθαι, οἷός τε ἐστίν, ἀλλ' ὧδε ἀπορέων βληστρίζει ἑωυτόν·** || μτφ. : Ξενοφ. 8,45 **ἐμαυτὸν πόλιν ἐκ πόλεως φέρων ἐβλήστριζον·** || μέσ. **βληστρίζομαι,** βληστρίζω ἐμαυτόν, παραπαίω, παραδέρνω : Ἀρετ.Ὀξ.Νούσ.1,1.

βληστρισμός (ὁ) ἀνησυχία, στενοχωρία : Ἱππ.Ἐπιδ. 970 **ἄκρεα ψυχρὰ πελιδνά· πολὺς βληστρισμός.**

βλητάγρα (ἡ) νεώτ. ναυτ. ὄργανον πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν βλημάτων ἐκ τῶν σωλήνων τῶν ναυτικῶν πυροβόλων πρβλ. βληματάγρα.

βληταγωγόν (τὸ) νεώτ. στρατ. κ. **βληταγωγός** (ἡ) ὄχημα, δι' οὗ μεταφέρονται τὰ πολεμεφόδια.

βλήτειρα (ἡ) μτγν. ἡ ρίπτουσα, ἡ ἐξακοντίζουσα : Ἀλέξ.Αἰτωλ.5,22 **ταχέων Ὦπιν βλήτειραν ὀϊστῶν·**

βλητιεῖ Ἡσ. « καταβαλεῖ, νικήσει ».

βλητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐπιτήδειος πρὸς τὸ βάλλειν, ἐπὶ ζῴων κτυπώντων διὰ λακτισμάτων : Ἀθήν.7,314 C **περὶ τῶν δακέτων καὶ βλητικῶν·** 2) νεώτ. ὁ ἔχων σχέσιν πρὸς τὴν βολήν : **βλητικὸς πίναξ, - βλητικὴ φωτογραφία·** || νεώτ. στρατ. **βλητικὸς ἄνεμος, - βλητικὸν ἐκκρεμές·** 3) νεώτ. στρατ. **βλητική** (ἡ) ὡς οὐσ. ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἐξετάζουσα τοὺς νόμους τῆς κινήσεως βαρέων σωμάτων, βαλλομένων εἰς τὸ διάστημα.

βλητικότης-ητος (ἡ) νεώτ. στρατ. ἡ δύναμις τοῦ βάλλειν : **βλητικότης τῶν ὅπλων μάνλιχερ.**

βλητῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. εἶδος πυρίτιδος ἀκάπνου.

βλῆτο ποι.τ. τοῦ γ' ἑν. προσ. παθ. ὑπερσ. ὁρ. ἐβέβλητο τοῦ βάλλω βλ.λ.

βλῆτον (τὸ) κ. νεώτ. **τὸ βλίτον βλ.λ.** : Ἱππ.Παθ.41, Θεόφρ.Φ1 1,14,2.

βλητός-ή-όν (βάλλω) κ. νεώτ. ὁ βεβλημένος, χτυπημένος, πληγωμένος : Ἱππ.Διαίτ.17 **μάλα δὲ τοὺς τοιούτους οἱ ἀρχαῖοι βλητοὺς ἐνόμιζον εἶναι οὐχ ἥκιστα, ὅτι ἀποθανόντων αὐτῶν ἡ πλευρὴ πελιδνὴ εὑρίσκεται·** || ὁ προσβληθεὶς αἰφνιδίως ὑπὸ νόσου, ὁ ἀπόπληκτος : Καλλ.Ἄρτ.127 **ἢ βληταὶ θνῄσκουσι λεχωΐδες·** 2) ἐνεργ. ὁ πλήττων, κτυπῶν : Αἰλ.Ζ1 3,32 **τὰ μὲν γὰρ εἰσιν αὐτῶν** (τῶν ζῴων) **δακετὰ.. βλητὰ δέ, ὅσα παίσαντα** (πιθ. βλητικά)· 3) νεώτ. ὁ ἐπιδεκτικὸς ρίψεως : **βλητὰ βέλη.**

βλητοφόρον (τὸ) νεώτ. στρατ. ὄχημα πρὸς μεταφορὰν πυρομαχικῶν.

βλητροκόπιον (τὸ) νεώτ. στρατ. **ἐργαλεῖον** διὰ τὴν ἐκκοπὴν βλήτρων βλ.λ.2).

βλητροκοπίς-ίδος (ἡ) νεώτ. **ἡ κοπὶς** βλήτρων βλ.λ.2), ἄ. βλητροκόπιον.

βλῆτρον (τὸ) κ. νεώτ. γόμφος σιδηροῦς, κρίκος συνδέων δύο ξυστὰ εἰς ἓν ἐπίμηκες : Ἰλ.Ο 678 **νώμα δὲ ξυστὸν.. κολλητὸν βλήτροισι·** 2) νεώτ. εἰδ. μηχαν. κυλινδρικὸν μεταλλικόν, ἐνίοτε κοχλιωτὸν στέλεχος ἐν εἴδει ἀξονίσκου, ἐν χρήσει ὂν πρὸς σύνδεσιν σιδηρῶν ἢ ξυλίνων μηχανισμῶν, δημ. πεῖρος, τζαβέτα· 3) εἰδ. ναυτ. κ. πληθ. **βλῆτρα** τεμάχια σιδηρᾶ πρὸς στερέωσιν τῶν χυτοσιδηρῶν πυργίων τῶν φάρων ἐπὶ τοῦ ἐκ μπετὸν βάθρου, δημ. μπουλόνια· 4) τὸ φυτὸν βλῆχνον βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.39 (δ.γρ. κατὰ γεν. βλίτρου, σχόλ. ὀν. βλῆτρος).

βλητροπαγής-οῦς-ές νεώτ. στρατ. ὁ συνδεόμενος, συναπτόμενος διὰ βλήτρων.

βλητροποιεῖον (τὸ) νεώτ. ἐργοστάσιον, **ἐν τῷ** ὁποίῳ κατασκευάζονται βλῆτρα βλ.λ.2) κ.3)

βλητροποιός (ὁ) νεώτ. ἐργάτης κατασκευάζων βλῆτρα βλ.λ.2) κ.3).

βλητροπρίων (ὁ) νεώτ. ἐργαλεῖον δι' οὗ κόπτονται βλῆτρα βλ.λ.2) κ.3) πρβλ. βλητροκόπιον.

βλητρῶ-όω κ. νεώτ. συναρμόζω, συνδέω διὰ

βλήτρων βλ.λ.(1,2) κ.3)· || νεώτ. ναυτ. ἡλῶ, καρφώνω τὰ βλῆτρα τῶν ἐπηγκενίδων σκάφους τινός.
βλητρώσας Ἡσ. « ἐμβαλών ».
βλητρω(σ)τήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. κ. **βλητρώ(σ)της** τέρετρον διὰ τὸ ἄνοιγμα ὀπῶν πρὸς εἴσοδον τῶν βλήτρων βλ.λ.2) κ.3).
βλητσοῦνι (τὸ) δημ. τὸ εὐῶδες φυτὸν γλήχων βλ.λ.
βλητῶδη (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. **βλιτῶδη** βλ.λ.
βληχάζω βληχῶμαι βλ.λ. : Αὐτοκράτ.ἐν ΒΑ 336,27 **ἀμνοὶ δὲ βληχάζουσιν ὑπ' ἀγαλαξίας.**
βληχάς-άδος (ἡ) μτγν. ἐπὶ ἀμνάδος, ἡ βληχωμένη, ἡ βελάζουσα : Ὀππ.Κυν.1,145 **αὐτὰρ ἐϋκραίρω ὄϊας περὶ βληχάδας ἀμνώ.**
βληχή (ἡ) κ. νεώτ., δωρ. **βλαχά** ἡ φωνὴ τῶν προβάτων, τὸ βέλασμα : Ὀδ.Μ 266 **μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων οἰῶν τε βληχήν,** Εὐρ. Κύκλ.48 **βλαχαὶ τεκέων** (περὶ ἀρνίων)· || κατ' ἐπέκτ. ἡ φωνή, αἱ κραυγαὶ ἢ ὁ κλαυθμυρισμὸς τῶν θηλαζόντων νηπίων : Αἰσχ.Ἑπτ.348 **βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι τῶν ἐπιμαστιδίων ἀρτιτρεφεῖς βρέμονται.**
βληχηθμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ βληχή, τὸ βέλασμα βλ.λ. : Αἰλ.ΖΙ 5,51 **βληχηθμός τε καὶ μηκασμός,** Νόνν.Δ 14,157 **δόλιον δὲ χέων βληχηθμὸν ὀδόντων.**
βλήχημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ βληχὴ βλ.λ.· Ἡσ. « βληχήματα· βοαὶ προβατώδεις » : Βασ.1,55 Ε **τί οὖν δυσωπεῖς μὲν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀξιοπιστίας τῶν ἄστρων, πείθειν δ' ἐπιχειρεῖς διὰ τῶν βληχημάτων·** 2) Ἡσ. «βλήχημα, μωρός, προβατώδης».
βληχητικός-ή-όν μτγν. ὁ ὑπαγόμενος εἰς τὰ βληχόμενα, ὁ βληχητὸς βλ.λ. : Βασ.1,167 D **τὸ ἄλογον τοῦτο τετράπουν καὶ βληχητικὸν ζῶον.**
βληχητός-ή-όν ὁ βληχώμενος, ὁ βελάζων· || τὸ οὐδ. βληχητά τὰ πρόβατα : Αἰλ.ΖΙ 2,54 **τὰ βληχητά, ἃ δὴ καὶ μαρυκᾶσθαι λέγουσιν·** 2) μτφ. ἐπὶ μικρῶν παίδων, ὁ προβατώδης, ὁ μωρός, ὁ ἀνόητος : Εὐπ.103 **βληχητὰ τέκνα,** πρβλ. **βλιτομάμμας·**
βλῆχνον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **-χραν** ἡ πτέρις βλ.λ.: Διοσκ.4,184· || γεν. νεώτ. βοταν. γένος κοσμητικῶν ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **πτεριδῶν** βλ.λ.
βλῆχον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκανθιδῶν.**
βληχόνι (τὸ) δημ. κ. **βληχοῦνι** κ. **βληχώνι** τὸ φυτὸν ἡδύοσμος βλ.λ. ὁ γλήχων.
βλῆχρα (ἡ) Ἡσ. **τὸ φυτὸν** βλῆχνον βλ.λ.
βλῆχρον (τὸ) σχόλ. τὸ βλῆχνον βλ.λ. : Σχόλ. Θεοκρ.3,14 «πτέρις, εἶδος βοτάνης.. **καλεῖται** δὲ καὶ βλῆχρον ».
βλῆχρος (ἡ) τὸ φυτὸν γλήχων βλ.λ. : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 1,7,4 **οἱ τῆς βλήχρου κλῶνες,** Ψ Διοσκ.3,31.
βληχρός-ά-όν ὀλίγος, ἥσυχος, ἄτονος, ἀδύνατος : Ἀλκ.16 **βληχρῶν ἀνέμων ἀχείμαντοι πνοαί,** Ἱππ.Ἀφορ.5,64 **βληχροὶ πυρετοί,** αὐτ.Γυν.1,37 **βληχροὶ σφυγμοί,** Κόϊντ.2,182 **ὕπνου βληχρὸν ὄνειαρ ἐπὶ βλεφάροισι τανύσθη·** || ἐπὶ τῶν ποταμῶν τοῦ Ἅδου, ὁ βραδέως ῥέων : Ἀπολλ.Ρ 4,152 **οἷον ὅτε** βληχροῖσι **κυλινδόμενον πελάγεσσι κῦμα μέλαν·** 2) μτφ. λεπτός, ἐλαφρός, κοῦφος : Βακχ.10,65 βληχρᾶς **ἀπ' ἀρχᾶς,** πρβλ. ἀβληχρός.
βληχρῶς ἐπίρρ. ἀσθενῶς, μετρίως, ἠπίως : Κτησ. ἀπ.29,42 **βληχρῶς εἶχον καὶ οὐκ ἰσχυρῶς·** συγκρ. βληχρότερον : Ἱππ.Νούσ.2,61.
βληχώ-οῦς (ἡ) σχόλ. τὸ φυτὸν ἡδύοσμος ὁ γλήχων, ὁ βλήχων βλ.λ.· Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.874 « γλαχώ· ἡ γλαχὼ τῆς γλαχοῦς· Ἀττικοὶ δὲ βληχώ φασιν », Σουΐδ. « γληχώ· θηλυκῶς Ἀττικοὶ τὸ ὀρίγανον· οἱ δὲ βληχώ φασι »· 2) μτφ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, σχόλ. « ἐφήβαιον » : Ἀριστφ.Λυσ.89 **κομψότατα τὴν βληχώ γε παρατετιλμένη.**
βληχώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὁμοιάζων πρὸς τὸ βέλασμα τῶν προβάτων : Πολέμ.Φυσιογν.252 ἠχὴ κακοηχεστέρα **καὶ βληχωδεστέρα** ἀναίσθητον ἄνδρα δηλοῖ· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., προβατώδης, εὐήθης· Σουΐδ. « προβάσι τὸν νοῦν ὅμοιος » : Βάβρ. 93,5 **μωρὸς δὲ ποιμὴν καὶ τὰ πάντα βληχώδης.**
βληχῶμαι-άομαι, ἀόρ. ἐβληχησάμην ἀμτβ. ἐπὶ ἀμνῶν, προβάτων κ. σπαν. ἐπὶ αἰγῶν, βελάζω, φωνάζω βέ-βέ (μπέ-μπέεε) : Ἀριστφ.Εἰρ.535 **προβατίων βληχωμένων,** Θεόκρ.16,92 **αἱ δ' ἀνάριθμοι μήλων χιλιάδες.. ἀμ πεδίον βληχῷντο** (κατὰ διόρθ. ἀντὶ τῆς εὐκτ. βληχοῖντο ἥτις ἐκ ρ. βληχαῦμαι)· 2) ἐπὶ νηπίων κ. μικρῶν παίδων, κλαυθμυρίζω, κλαίω συνεχῶς δι' ἀσθενοῦς φωνῆς : Ἀριστφ.Σφ. 570 **τὰ δὲ συγκύφανθ' ἅμα βληχᾶται·** 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ προσ. μετ' αἰτ. ἐκπέμπω ἀκαθόριστον φωνήν, οἱονεὶ βληχηθμόν : Πορφ. κατὰ Χριστ.35 βληχᾶσθαι **πάταγον.**
βλήχων-ωνος (ἡ κ. ὁ) κ. νεώτ. κ. **βληχώ-οῦς** (ἡ), ἰων. **γλήχων** κ. δωρ. **γλάχων** τὸ φυτὸν γλήχων ὁ ἡδύοσμος, τὸ φλησκούνι : Διοσκ.3,31(ἡ),Γεωπ.8,7 (ὁ).
βληχωνίας (ὁ) ὁ ἐκ βλήχωνος κατεσκευασμένος ἢ παρεσκευασμένος : Ἀριστφ.Εἰρ.712 **εἴ γε κυκεῶν' ἐπιπίοις βληχωνίαν.**
βληχώνιον (τὸ) σχόλ. ὁ βλήχων βλ.λ. : Σχόλ Θεοκρ.5,56 « βλήχων.. τὸ κοινῶς βληχώνιον ».
βλιαρόν Ἡσ. « ἀβλαβές » (κώδ. **ἀβλεβές**), ΕΜ 201,41 « βλιαρόν· λαῦρον ».
βλιβρόν Ἡσ. « λαγ(α)ρόν ».
βλιγία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σαπινδιιδῶν.**
βλιγκβορθία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βαλβιδῶν.**
βλίδες Ἡσ. « ψεκάδες ».
βλίζω Ἡσ. « βλίττω ».
βλιηχῶδες Ἡσ. « βλιχανῶδες » (**κῶδ.** βλιχῶνες).
βλίκανον Ἡσ. « βάτραχον καὶ βλίχαν ».
βλίκαρος Σουΐδ. « βάτραχος ».
βλικάς ἢ βλίκας φύλλον συκῆς· Ἡσ., ΕΜ 201,41.
βλίκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος φυσοστόμων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυπρινιδῶν.**
βλιμάδδω, λακων. τ. τοῦ βλιμάζω βλ.λ. : Ἀριστφ. Λυσ.1164 **τὰν Πύλον, ἅσπερ πάλαι δεόμεσθα καὶ** βλιμάδδαμες (δ. γρ. βλιμάττομες).
βλιμάζω λακων. **βλιμάττω** ἢ **-δδω** ἐπὶ ὀρνίθων, δοκιμάζω δι' ὑποθλίψεως τῶν στηθῶν, χειροπιάνω καὶ ἐξετάζω, ἂν εἶναι παχεῖαι, οἷον πρὸς τὸ ἀγοράσαι· Ἡσ. « βλιμάζειν· τὸ στηθολαβεῖν, οἱονεὶ θλίβειν ἢ βαστάζειν, καὶ τὸ τοὺς ὄρνιθας ἐκ τῶν στηθῶν πειράζειν » : Ἀριστφ.Ὄρν.530 **οἱ δ' ὠνοῦνται βλιμάζοντες·** 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ αἰσχρᾶς σημασίας, συνθλίβω διὰ τῶν δακτύλων τὴν θηλὴν ἢ καὶ ὁλόκληρον τὸν μαστὸν γυναικὸς ἢ ἄ. κρύφιον μέλος, χειροτρίβω, χειροπιάνω, μαλάζω· ΕΜ 200,38 « βλιμάζειν· τὸ τιτθολαβεῖν, ἤγουν ψηλαφᾶν τὰ στήθη καὶ τοὺς μαστούς· καταλαμβάνειν τῇ ἀφῇ καὶ ἅπτεσθαι τῶν ἀπορρήτων μελῶν τῆς γυναικὸς καὶ διεγείρειν τὰς ἐπιθυμίας, ὥς φησι Κρατῖνος » : Φιλόστρ.2,26,851 **καὶ τοὺς ὅσαι περ αἱ νῆτται χῆνας οὐδὲν δεῖ βλιμάζειν·** 3) κατ' ἐπέκτ. γλίχομαι, διακαῶς ἐπιθυμῶ τι, ποθῶ : Ἀριστφ. Λυσ.1164 **τὰν Πύλον, ἅσπερ πάλαι δεόμεσθα καὶ** βλιμάττομες (δ. γρ. βλιμάδδομες)· 4) παθ. πιέζομαι, θλίβομαι : Ἱππ.1,42 D **ἐν δὲ τῇ γαστρὶ κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ ἦν σκληρόν·.. τοῦτο ἐβλιμάσθη ἰσχυρῶς τῇσι χερσί·** 5) μτφ. ἐπὶ πρασ. μεταχειρίζομαι : Ἀριστέ.188 **βλιμάζειν τοὺς ἀξίους ἐπιεικέστερον·** 6) βλίττω βλ.λ. : ΕΜ 200,47.
βλίμασις-εως (ἡ) Ἡσ. τὸ βλιμάζειν, ἡ αἰσχρὰ ἀφή, τὸ τρίψιμο· Ἡσ. « ἡ τῶν τιτθῶν θλῖψις ».
βλίμη Ἡσ. « προπηλακισμός, ὕβρις », ΕΜ 201,40.
βλινδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος βρύων τῆς οἰκογενείας τῶν **σελιγηριιδῶν.**
βλινόν Ἡσ. « δαλόν ».
βλίνος ἢ **βλῖνος** Σουΐδ. « εἶδος ἰχθύος », **Ζωναρ.**391 « βλῖνος δὲ ὁ ἰχθύς ».

βλίξ Χοιροβ. ἐν κώδ. Βαροκκ.50 « βλίξ τὸσυνεχῶς βληχᾶσθαι »· 2) γεν. Ἡσ. « συνεχῶς ».

βλίσσειν Ἐρωτ.άπ.16 « μαλάσσειν »,πρβλ. βλίττω.

βλισσίθαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἑτεροπτέρων**.

βλισσός (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων ἡμιπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **βλισσιδῶν**.

βλιστηρίς-ίδος (ἡ) ἡ βλίσσουσα, ἡ **τρυγῶσα**, ἡ λαμβάνουσα τὸ μέλι : Ζωνᾶς ἐν ΑΠ 9,226 **βλιστηρίδι χειρὶ καπνώσας**.

βλίτανθον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χηνοποδιδῶν**.

βλιτάς-άδος (ἡ) ἡ εὐτελὴς γυνή : Μέν.955.

βλιτάχεα (τά) κογχύλια ἢ σελάχια Ἐπίχ.193

βλίταχος Ἡσ. « βάτραχος ».

βλιτομάμμας (ὁ) ἢ βλιτομάμας ὁ κράζων τὴν μητέρα ὡς μικρὸς παῖς, ὁ εὐήθης, ὁ χάχας : Ἀριστφ. Νεφ.1001 **καί σε καλοῦσι βλιτομάμμαν**.

βλίτο(ν) (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. εἶδος λαχάνου, τὸ φυτὸν ἀμάρανθος. τὸ βλίτον : Ἱππ.Δι.2,54, Θεόφρ.Φ1 7,1,2 ἐν τούτῳ (τῷ Μουνιχιῶνι) **σπείρεται σίκυος, κολοκυντή, βλίτον**· || νεώτ. γεν. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **βλιτωδῶν**, περιλαμβάνον ἐτησίας λαχανευτικὰς καὶ κοσμητικὰς πόας· 2) δημ. φρ. **ἔφαγε - τρώει βλίτα** (σκωπτικῶς) εἶναι κουτός (ἐκ τῆς λαϊκῆς πίστεως ὅτι τὸ φυτὸν βλίτον ἔχει ἰδιαιτέραν ἀπομωροντικήν τινα δύναμιν) : παροιμ. φρ. **εἶναι πιὸ κουτὸς κι ἀπὸ τὰ βλίτα** (ἐπὶ λίαν εὐήθων)· πρβλ. βλιτομάμμας.

βλιτοφάγας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων πενταμερῶν τῆς οἰκογεν τῶν **σιλφιδῶν**.

βλίτρο (τό) δημ. τὸ βλίτον βλ.λ.

βλίττω μέλλ. **βλύσω**, ἀόρ. **ἔβλισα** κόπτω τὰς κηρήθρας καὶ διὰ συνθλίψεως ἀφαιρῶ ἐξ αὐτῶν τὸ μέλι, τρυγῶ τὸ μέλι· Πολυδ.1,254 « τὸ καπνίζειν τὰς μελίττας καὶ ποιεῖν ἀναχωρεῖν » : Σοφ.άπ.856 **σφηκιὰν βλίττειν**, Πλάτ.Πολ.564 E **πῶς γὰρ ἂν παρά γε τῶν σμικρὰ ἐχόντων τις βλίσσειεν**· 2) μτφ. ἐπὶ προσώπων, πιέζω, στενοχωρῶ καὶ ἀφαιρῶ τι ἀπό τινος, στερῶ τινά τι : Ἀριστφ.Ἱππ.794 **καθείρξας αὐτὸν βλίττεις**, αὐτ.Λυσ.475 **ἢν μή τις ὥσπερ σφηκιὰν βλίττῃ με κἀρεθίζῃ**· || παθ. **βλίττομαι** στεροῦμαί τινος, μοῦ ἀφαιρεῖταί τι ὑπό τινος : Πλάτ.Πολ.564 E **πλεῖστον δή, οἶμαι, τοῖς κηφῆσι μέλι καὶ εὐπορώτατον ἐντεῦθεν βλίττεται**.

βλίτυρι (τὸ) μτγν. μίμησις τοῦ ἤχου τῶν χορδῶν· Ἡσ. « τὸ δὲ βλίτυρι χορδῆς μίμημα »· || ᾆσμα δι' ἐπαναλήψεως φθόγγων μὴ ἀποδιδόντων ἔννοιαν, ἤτοι ἄνευ λέξεων (οἷον τρὰ-λὰ-ρὰ ἢ τὶ-τὸ-τά), μιμητικὸν οὕτω μέλους τινός : Γαλ.8,69 F **τὸ βλίτυρι καὶ τὸ σκινδαψὸς ἄσημα παντελῶς εἰσι**· πρβλ. βίτυρον· 2) συνεκδ. ἡ πρὸς θεραπείαν ἀπὸ νοσήματος ἀπαγγελλομένη ὑπὸ γόητος ἐπῳδός, ἐκ συμφράσεως λέξεων στερουμένων ἐννοίας ἀποτελουμένη (οἷον ἐπὶ ἐξορκισμοῦ ἔχημπα, ἔχει πατρός, βηφισσοῦ, βιησσοῦ κλπ.)· ΕΜ 201,1 « βλίτυρι καὶ σκινδαψὸς.. ἄλογον· γέγονε δ' ἤδη παροιμιῶδες, ὡς καταριθμεῖσθαι ἐν καταλόγῳ φαρμάκων ».

βλιτυρίζομαι μτγν. ἐκπέμπω τὸν ἦχον βλίτυρι βλ.λ., ἠχῶ ὡς χορδὴ κιθάρας : Γαλ.8,69 F **βλιτυριζόμενον σφυγμὸν καὶ σκινδαψιζόμενον**.

βλίτυρον ΕΜ 201,43 « φυτόν, ἢ φάρμακον, ἢ χορδῆς μίμημα ».

βλιτώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **δικοτυληδόνων**.

βλιτώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βλίτον, ὁ ἀνόητος, ὁ ἀναίσθητος· 2) ὁ εὐήθης, ὁ μωρός.

βλίτωνας Ἡσ. « τοὺς εὐήθεις ».

βλιχανώδης-ους-ες μτγν. ἐπὶ ἰχθύων, ὁ γλοιώδης, ὁ ἐκκρίνων βλένναν : Δίφιλ.π.Ἀθην.4,132 E **διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων πάντες βλιχανώδεις εἰσὶ καὶ μεστοὶ λάπης**.

βλιχώδης-ους-ες ὁ γλοιώδης, οὗ ἡ ῥὶς ῥέει, ὁ κορυζῶν, ὁ συναχωμένος : Ἱππ.Κεφ.Τρωμ.19.

βλογάς (ὁ) δημ.τὸ φυτὸν ὑοσκύαμος βλ.λ.ὁ λευκός·

βλογάω δημ. βλογῶ βλ.λ.

βλόγγιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρωδιιδῶν**.

βλό(γ)ημα (τό) δημ. τὸ εὐλόγημα βλ.λ., ἡ πρᾶξις τοῦ εὐλογεῖν, ἰδίως ἡ ὑπὸ ἱερέως ἀπαγγελλομένη εὐλογητικὴ ἢ καὶ παρακλητικὴ προσευχή· πρβλ. εὐλογητό : **τὸ παιδὶ εἶναι ματιασμένο καὶ θέλει βλόγημα**, παροιμ. **γιὰ νερὸ ποὺ σάπισε δὲ φελᾷ τὸ βλόγημα** (ἄσκοπος ἡ προσπάθεια ἐπανορθώσεως βλάβης ὁριστικῆς).

βλο(γ)ημένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ εὐλογῶ βλ.λ., εὔχρηστ. συνήθ. ἐν φρ. πρὸς ἔκφρασιν ἐκπλήξεως : **βλογημένη, τί εἶναι αὐτὰ ποὺ λές**· 2) κατ' εὐφημισμόν, κατ' ἀντιθ. τοῦ καταραμένος : φρ. **ἔσπασες τὸ τζάμι, βλογημένε, - ἄϊ στὸ καλό, βλογημένε !**

βλό(γ)ηση (ἡ) δημ. ἡ εὐλογία, τὸ βλόγημα βλ.λ.· || ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου : δ.τραγ. **πιάσε παπᾶ τὴ βλό(γ)ηση (καὶ τούτη μὴν τὴν ἐρωτᾷς**.

βλόγια (ἡ) δημ. ἡ εὐλογία βλ.λ., ἰδίως ἡ ὑπὲρ τέκνου ὑπὸ γονέων : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.Ἀκρίτ.70,33 **βόηθα μ', εὐχὴ τῆς μάνας μου καὶ τοῦ γονιοῦ μου βλόγια**.

βλογιά (ἡ) δημ. ὁ ἡγιασμένος ἄρτος ὁ προσφερόμενος εἰς τοὺς πιστοὺς κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας, ἄ. **ἀντίδωρο(ν)** κ. **προσφορὰ** ἢ **πρόσφορο**· 2) ἡ νόσος εὐλογία βλ.λ. ἢ εὐφλογία· 3) ἡ νόσος τῆς ἀμπέλου ἄνθραξ βλ.λ.· ἄ. **λώβα**.

βλογιοκομ(μ)ένος-η-ο δημ. κ. **βλογοκομ(μ)ένος** ὁ ἐκ τῆς νόσου εὐλογίας βλ.λ. φέρων, ἰδίως ἐπὶ τοῦ προσώπου, χαρακτηριστικὰς οὐλάς.

βλογοκομ(μ)ένος-η-ο δημ.ὁ βλογιοκομμένος βλ.λ.

βλογῶ-άω δημ. μτβ. εὐλογῶ βλ.λ., ἰδίως ἐπὶ ἱερέως, ποιοῦμαι εὐλογητικὴν εὐχήν, λέω εὐλογητό βλ.λ. : Βαλαωρ.Σαμουὴλ 49 **καὶ τρεῖς φορὲς τὸ βλόγησε καὶ τρεῖς φορὲς τὸ 'φχιέται**, αὐτ.Σήμαντρον 196 **βλογᾷ τὸ πετραχήλι του . . τὸ βάνει στὸ λαιμό του**, παροιμ. **ὁ τρελὸς σπέρνει κι ὁ Θεὸς βλογάει** (ἐπὶ ἀτάκτου σπορᾶς κ. γεν. ἀφρόνως ἐργασίας εὐδοκιμούσης)· || εἰδ. τελῶ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου : **τοὺς βλόγησε ὁ δεσπότης**, - φρ. **τρελὸς παπᾶς τοὺς βλόγησε** (ἐπὶ ἀνδρογύνου ἐν δυσαρμονίᾳ ζῶντος)· || γεν. ὑπανδρεύω νομίμως : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.Ἀκρίτ.75,4 **μὲ κάποιον ἄλλον τὴ βλογοῦν κι ἐκείνη δὲν τὸν θέλει**· || κ. παθ. βλογιέμαι ὑπαντρεύομαι : **βλογήθηκαν στὴ Μητρόπολη**· 2) ἀμτβ. συνήθ. ἀπρόσ. κ. ἐν ὑπερκτικῇ ἐνναίᾳ ὡς ἐν φρ. **δὲν βλογάει** δὲν ὑπάρχει τι οὐδὲ ὡς δεῖγμα, ἐλλείπει παντάπασιν : **δὲν βλογάει πρόβατα ἀπ' τὴν κλαπάτσα, - δὲν βλογάει φάρι ἀπ' τὴν κακοκαιρία**, φρ. ἐρωτημ. **μήπως σοῦ βλογάει ;** (μήπως ἔχεις ;), παροιμ. **στῆς κακονοικοκυρᾶς τὸ σπίτι δὲ βλογάει οὔτε γιὰ τηγάνι ἀλεύρι** (ἐν οἴκῳ γυναικὸς ἀκηδοῦς οὐδεμία ἄνεσις).

βλόημα (τό) δημ. κ. **βλόγημα** βλ.λ.

βλοημένος-η-ο δημ. κ. **βλογημένος** βλ.λ.

βλόηση (ἡ) δημ. κ. **βλόγηση** βλ.λ.

βλοϊδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. συνώνυμον τοῦ ὀρυκτοῦ ἀστρακανίτου βλ.λ.

βλονδίλιον (τό) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυιϊδῶν**.

βλοσέμεν Ἡσ. « σκατωθῆναι ».

βλοσυρία (ἡ) μτγν. ἡ βλοσυρότης βλ.λ. : Καισάρ. Διάλ.2,109,612 **φαιδρῶς ποιοῦσαι σὺν βλοσυρίᾳ καὶ διαχύσει πολλῇ**.

βλοσυροβλέφαρος-ον μσν. ὁ ἔχων βλοσυρά, ἀγριωπὰ βλέφαρα, ὅθ. ὁ ἔχων βλοσυρὸν βλέμμα : ΚΜανασσ.Χρον.6 C **ἄρκται βλοσυροβλέφαροι**.

βλοσυρόμματος-ον πάπ. ὁ βλοσυρὸν ὄμμα, βλέμμα ἔχων (πιθ.).

βλοσῦρός (-ά)-όν κ. μον. κ. νεώτ. ἐπὶ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου, ὁ τὸ βλέμμα ὑποσύρων, ὅθ. κατ' ἐπέκτ. ὁ αὐστηρός, ὁ ἐμπνέων φόβον ἢ σέβας, ὁ φοβερός, ὁ τρομακτικός : Ἰλ.Η 212 **μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι,** αὐτ.Ο 608 **τὼ δέ οἱ ὄσσε λαμπέσθην βλοσυρῇσιν ὑπ' ὀφρύσιν,** Ἡσίοδ.Α 147 **ἐπὶ δὲ βλοσυροῖο μετώπου δεινὴ ἔρις πεπότητο,** Σέργ.Μακραῖ.ἐν Σάθ.3,269 **λίαν ὑπέροφρυς καὶ βλοσυρός, - ἠγανακτημένος καὶ βλοσυρὸς ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα·** ‖ ἐπὶ λεόντων : Ἡσίοδ.Α 175 **τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσι·** κ. ἐπὶ τῶν Κηρῶν : αὐτ.250 **Κῆρες κυάνεαι,.. δεινωποὶ βλοσυροί τε·** ‖ γεν.ἐπὶ παντὸς πράγματος ἐμπνέοντος φόβον : Αἰσχ.Εὐμ.167 **αἱμάτων βλοσυρὸν ἀρόμενον ἄγος,** Ἀντιφάν.ἐν ΑΓ 19,84 **βλοσυρὰ κύματα,** Νόνν.Δ 14,131 **πορδαλίων βλοσυρὰς δύσαντο καλύπτρας,** Ἰάμβλ.Μυστ.2,3 **φάσματα ἀρχαγγέλων βλοσυρά·** 2) συνεκδ. μτφ. θαρραλέος, γενναῖος, ἀνδρεῖος : Πλάτ.Πολ.535 D **γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς τὰ ἤθη,** αὐτ.Θεαίτ.149 A **μαῖα γενναία καὶ βλοσυρά·** 3) ὁμ. μτφ. πρόστυχος, τραχύς, σκληρός : Θεόφρ.ΦΙ 9,2,3 **ἐκ δὲ τῶν παλισκίων βλοσυρωτέρα καὶ βαρβορώδης** (πίττα), αὐτ.Φ ΑΙτ.6,12,5 **εἰσὶ δ' ἐκ βλοσυρωτέρας ὕλης καὶ σωματωδεστέρας οἱ βλαστοί·** 4) ὁμ. ἐν ἀγαθῇ σημ. σοβαρός, ἀξιοπρεπής : Ἀρισταίν.1,7 **σεμνὴ καὶ βλοσυρά,** Αἰλ.ΠΙ 12,21 **σεμνὸν καὶ βλοσυρὸν ὁρᾶν·** 5) νεώτ. ζωολ. **βλοσυρὸς** (ὁ) ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**

βλοσυρότης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βλοσυροῦ βλ.λ., ἡ αὐστηρότης, ἡ ἀγριότης τοῦ βλέμματος : Εὐστ.1194,46 **κατὰ λέοντο ἐκφοβοῦντο βλέμματι, καὶ ὄφεως βλοσυρότητι, - τὸν προσέβλεψε μετὰ βλοσυρότητος.**

βλοσυρόφθαλμος-ον νεώτ. ὁ βλοσυρὸν ἔχων τὸ βλέμμα.

βλοσυρόφρων-ονος-ον ὁ ἔχων βλοσυρόν, ἄγριον φρένα (ψυχήν, φρόνημα)· 2) κατ' ἐπέκτ. μτφ. ἄτεγκτος, ἀνδρεῖος, γενναῖος : Αἰσχ.Ἱκ.833 **βλοσυρόφρονα χλιδᾷ δύσφορα ναὶ κὰν γᾷ.**

βλοσυρῶ-όω μσν. βλέπω βλοσυρῶς : Ἰω.Δαμ. ἐν Ἀνεκδ.Βοασσ.4,112,18 **δράκοντα εἶδε φοβερὸν τῇ θέᾳ, πῦρ πνέοντα καὶ δριμύτατα βλοσυροῦντα.**

βλοσυρώπης (ὁ) μτγν. ὁ ἀγρίως, ὁ φοβερῶς βλέπων : Ὀππ.Κυν.1,144 **βλοσυρῶπες μόσχοι.**

βλοσυρῶπις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ βλοσυρώπης βλ.λ., ἐπίθ. τῆς Γοργοῦς : Ἰλ.Λ 36 **τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο.**

βλοσυρωπός (-ή)-όν μτγν. ὁ βλοσυρώπης βλ.λ. : Διον.Περ.123 **ὡς δράκων βλοσυρωπὸς ἐλίσσεται.**

βλοσυρῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. αὐστηρῶς, ἀγρίως, ὥστε προκαλεῖν φόβον : Ἡλιόδ.10,27 **ὀφθαλμοὺς ὑπογεγραμμένους βλοσυρῶς σοβοῦσα,** Σέργ.Μακραῖ. ἐν Σάθ.3,268 **καὶ βλοσυρῶς περιβλεφάμενοι τὸ πονηρὸν ἐκεῖνο τῆς ἐτάσεως συνέδριον, - προσβλέπει τοὺς πάντας βλοσυρῶς.**

βλουτάνη (ἡ) νεώτ. χημ. σκεύασμα, περιέχον λευκωματοῦχον σίδηρον καὶ πεπτονοῦχον μαγγάνιον ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βλοχιεῖδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἰχθύων τῆς τάξεως τῶν **ἀκανθοπτερυγίων,** ἀπαντῶσα μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βλόχιος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **βλοχιειδῶν** ἀκανθοπτερυγίων, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βλόχον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν βδέλλιον : Διοσκ.1,67.

βλυάζω δημ. ἀναβλυάζω βλ.λ.

βλύδιον Ἡσ. « ὑγρόν, ζέον ».

βλύζω μτγν. κ. βλύω βλ.λ.

βλυσίδι (τὸ) δημ. ἀ. βλησίδι βλ.λ.2), θησαυρός : δ.τραγ. **ἀνάθεμα τὸν Ντσορστὰν ὁπ' ηὗρε τὸ βλυσίδι καὶ τό 'δωκε τοῦ βασιλιᾶ κι ἐπῆρε τὸ Μισίρι.**

βλύσις-εως (ἡ) μτγν. ἀνάβλυσις, πλημμύρισμα βλ.λ. : Ἐπίγρ.ἐν ΑΠ 9,819 **πνεύματος θείου βλύσει.**

βλύσμα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ βλύσις βλ.λ. : Ἡρωδιαν. Ἐπιμ.11.

βλυσμός (ὁ) γλωσσ. ἡ βλύσις βλ.λ.

βλυστάνω μτγν. κ. μσν. βλύω βλ.λ., ἀναβλύζω, ἀναβρύω : Μηναῖ.2,20 Ἑσπερ. **ἔλαιον θεῖον ἀρύσασθε, ὡς ἐκ πηγῆς προϊόν, βλυστανούσης ἀέναον,** Λέων Δ 100 C **μήτε ὕδωρ βλυστάνουσα μήτε** βοτάνην **ἀναβλαστάνουσα.**

βλυστήρ-ῆρος (ὁ) Ἀρχ.Λεξ. ὁ ἀναβρύων.

βλυστηρίς-ίδος (ἡ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ βλιστηρὶς **βλ.λ.**

βλυτούρα (ἡ) δημ. ἀνάβλυσις ὕδατος, συγκέντρωσις στασίμου ὕδατος.

βλυτουριάζω δημ. ἀπρόσ. **βλυτουριάζει ἐπὶ** ὕδατος, μένει στάσιμον, δὲν ρέει, πλημμυρεῖ.

βλυτσίνι (τὸ) δημ. **τὸ φυτὸν** κρίνος **βλ.λ.** ὁ γερμανικὸς ἢ ὁ ψευδοάκορος.

βλυχάζω Ἡσ. « μαλύνω ».

βλυχός-ή-ό δημ. ὁ γλυφὸς βλ.λ. : **βλυχά νερά.**

βλύω μτγν. κ. **βλύζω,** μέλλ. **βλύσω,** ἀόρ. **ἔβλυσα,** οὐ ποι. εὐκτ. **βλύσσειε,** παθ. ἀόρ. **ἐβλύσθη** κυρίως ἐπὶ ὑγρῶν, ἀναβλύζω, ἀναπηδῶ· Ἀμμών.32 « βλύειν καὶ βρύειν διαφέρει· βρύειν μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ ἀνθεῖν· βλύειν δὲ ἐπὶ τοῦ ἀναβάλλειν » : Κόϊντ.1,242 **μέλαν δέ οἱ αἷμα δι' ἕλκεος οὐταμένοιο ἔβλυσεν ἐσσυμένως,** Ἐπιγρ. **παρ' ὄρει θερμῶν ὑδάτων βλύοντι·** 2) πλήρης ὢν πλημμυρῶ, ξεχειλῶ : Μακεδὸν ἐν ΑΠ 11,58 **ἀλλ' ἴνάμοι τροχόεσσα κύλιξ βλύσσειε λυαίῳ·** 3) μτβ. ἐν μτφ. σημ. προκαλῶ ἔκχυσιν : Μηναῖ.2,11 ᾠδὴ 8 **ἔβλυσας κόσμῳ ἰαμάτων κρουνοὺς παύοντας καύσωνα·** 4) συνεκδ. μτφ. ἐκστομίζω, οἱονεὶ ἐξεμῶ τι κατά τινος : ΑΠ 7,352 **αἰσχρὰ καθ' ἡμετέρης ἔβλυσε παρθενίης.**

βλωθρός-ά-όν ἐπὶ δένδρων, ὁ ὑψηλός, μεγαλοπρεπής : Ἰλ.Ν 390 **ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν ἢ ἀχερωῒς ἠὲ πίτυς βλωθρή,** ΑΠ 9,233 **βλωθρὴν κότινον.**

βλωμιαῖος-α-ον μτγν. ὁ κεχωρισμένος εἰς βλωμοὺς βλ.λ., ποὺ εἶναι κομμένος σὲ μπουκιές : Ἀθήν. 3,114 E **βλωμιαῖος ἄρτος.**

βλωμίδιον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ βλωμὸς βλ.λ., μικρὴ μπουκιά : Εὐστ.1817,55.

βλωμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τεμάχιον ἄρτου, ψωμός, μπουκιά : Καλλ.ἀπ.240 **ὅσον βλωμοῦ πίονος ἠράσατο,** Γρηγ Ναζ.Ἐπιστ.8 **περιολισθαινόντων τοῖς βλωμοῖς ὀδόντων·** 2) Ἡσ. «βλωμοί· στροβαί».

βλωράς (ὁ) Ἡσ. φύλλον συκῆς.

βλῶσις-εως (ἡ) Ἡσ. ἡ ἄφιξις, ἡ παρουσία· 2) ἡ ἕδρα, τὸ κάθισμα : Τραγ.Ἀδέσπ.150 **δίφρου βλῶσις.**

βλώσκω ποι., μέλλ. **μολοῦμαι** κ. μτγν. **βλώξω,** ἀόρ. β' **ἔμολον** ἐπ. **μόλον (ἐκ-, προ-)** οὐ προστ. **μόλε** κ. μτχ. **μολών,** π. μτγν. **ἔβλων** κ. ἀόρ. α' **ἔβλωξα,** παρακ. **μέμβλωκα** ἔρχομαι, πορεύομαι, προχωρῶ, πηγαίνω : Ὀδ.Γ 44 **τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες·** ‖ κ. ἐπὶ χρόνου : αὐτ.Ρ 190 **δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα ἦμαρ,** Ἰλ.Ω 781 **πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς·** ‖ συνήθ. μετὰ προθ. : αὐτ.Ζ 286 **ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ' ἀμφιπόλοισιν κέκλετο,** Αἰσχ.Ἀγ.192 **πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι κακόσχολοι,** Σοφ.Φιλ.479 **ἐὰν μόλω 'γὼ ζῶν πρὸς Οἰταίαν χθόνα,** Εὐρ.Ὀρ.176 **μόλε μόλε κατάπτερος τὸν Ἀγαμεμνόνιον ἐπὶ δόμον·** ‖ μετ' αἰτ. : Πίνδ.Ν 10,36 **ἔμολεν Ἥρας λαόν,** Αἰσχ.Πέρσ.809 **γῆν μολόντες Ἑλλάδα,** φρ. **μολὼν λαβέ·** ‖ ὁμ. κ. μετὰ δοτ. προσ. : Σόλ.21 **μηδέ μοι.. θάνατος μόλοι·** ‖ φρ. **δι' ἔχθρας - διὰ μάχης μολεῖν τινι** ἔρχομαι, περιπίπτω εἰς ἔχθραν, ἐμπλέκομαι εἰς μάχην πρός τινα : Εὐρ.Φοίν.479 **μὴ δι' ἔχθρας τῷδε καὶ φόνον μολών·** ‖ ὁμ. **εἰς ὕποπτα μολεῖν τινι** ὑποπτεύειν τινά : **Εὐρ.Ἠλ.**

345 ὦ φίλτατ', εἰς ὄποπτα μὴ μόλῃς ἐμοί· 2) Ἡσ. «βέβλωκεν· ἠρεμεῖ, φύεται».

βόα (ἡ) εἶδος ἰχθύος, ἡ σάλπη, ἡ σάρπα βλ.λ. : Παγκράτ.π.'Αθην.7,321 F.

βοαγίδης (ὁ) μτγν. ἐπίθ. τοῦ Ἡρακλέους, ὁ ἀπάγων τοὺς βοῦς : Λυκόφρ 652 τοῦ στερφοπέπλου Σκαπανέως Βοαγίδα· πρβλ. βοαγὸς κ. βουαγός.

βοαγόρ (ὁ) Ἐπιγρ. βοαγὸς βλ.λ., πρβλ. βουαγόρ.

βοαγός (ὁ) ἡγέτης ὁμάδος παίδων ἐν ἀρχ.Σπάρτῃ.

βοάγριον (τὸ) τὰ ἀπὸ φονευθέντος ἀγρίου βοὸς λαμβανόμενα, οἷον δέρμα κλπ. || ἑρμ. ΕΜ 203,26 « τὰ ἐκ βοῆς, ὅ ἐστι μάχης, ἀγρευόμενα λάφυρα »· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀσπὶς κατεσκευασμένη ἐκ δέρματος βοός : Ἰλ.Μ 22 ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλειαι κάππεσαν ἐν κονίῃσι, Λυκόφρ.854 ταμάσιον κρατῆρα καὶ βοάγριον, Ἀντίπ.ἐν ΑΠ 9,323 τίς θέτο μαρμαίροντα βοάγρια.

βόαγρος (ὁ) μτγν. ὁ ἄγριος βοῦς : Φιλόστρ.Βί. Ἀπόλλ.24,265 βόαγροί τε καὶ οἱ βούτραγοι.

βοαδεῖ Ἡσ. « ὀκνεῖ ».

βοαδρόμος (ὁ) δωρ. βοηδρόμος βλ.λ. : ΑΠ 7,231.

βοάζω μαν. κραυγάζω, φωνάζω : ΕΜ 325,36.

βοαθόος (ὁ) Ἐπιγρ. δωρ. τ. βοηθόος ὁ τρίτος μὴν τοῦ δελφικοῦ ἔτους, πιθ. ὁ Ἰούνιος.

βοαθῶ δωρ. βοηθῶ βλ.λ.

βόαμα-ατος (τὸ) δωρ. τ. τοῦ βόημα βλ.λ., φωνή, κραυγή : Αἰσχ.Ἀγ.920 μηδὲ βαρβάρου φωτὸς δίκην χαμαιπετὲς βόαμα προσχάνῃς ἐμοί· 2) ἠχηρὰ μελῳδία : Ἀριστφ.Νεφ.967 τηλέπορον βόαμα.

βοανδζεῖα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἐλλοβοκάρπων.

βοάνθεμον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν βαύφθαλμον βλ.λ.: Νίκ.π.'Αθην.15,683 C οὐδὲ βοάνθεμα κεῖνα τά τ' αἰπύτατον κάρη ὑφοῖ.

βοάνθρωπος (ὁ) μσν. περὶ τοῦ Μινωταύρου, ὁ ἐκ βοὸς καὶ ἀνθρώπου συγκείμενος : Τζέτζ.Χιλ.1,489 Μινώταυρον γεγέννηκε βοάνθρωπον θηρίον.

βόαξ-ακος (ὁ), ἰων. βόηξ κ. συνηρ. τ. βῶξ εἶδος βοήν τινα ποιοῦντος ἰχθύος, θεωρουμένου ὡς ἱεροῦ τοῦ Ἑρμοῦ : Ἀριστφ.ἀπ.400 ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα μεστὴν βοάκων ἀπεβάδιζον οἴκαδε, Δίφιλ.Σ π. Ἀθην.8,356 Α βῶξ δὲ ἐφθὸς εὔπεπτος.

βοάριος-α-ον μτγν. ὁ εἰς τοὺς βοῦς ἀφορῶν ἢ ἀνήκων : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,40 βωμὸς.. βοαρίας λεγομένης ἀγορᾶς πλησίον, αὐτ.4,27 ἐν ἀγορᾷ τῇ καλουμένῃ βοαρίᾳ.

βοαρμία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ συναρμόσασα εἰς ζυγὸν καὶ ζεύξασα εἰς ἄροτρον βοῦς : Λυκόφρ.520· 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων (πολυχρώμων ψυχῶν) λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν γεωμετριδῶν.

βόαρχος-ον Ἐπιγρ. ὁ ἀρχόμενος διὰ βοός, ἐπὶ τριτταίας ἧς βοῦς εἶναι τὸ πρῶτον θῦμα : Ἐπιγρ. τριττοίαν δὲ βόαρχον χρυσοκέρον ταῖν θεοῖν.

βόας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀνιοβόλων ὄφεων ἐκ τῶν μεγαλυτέρων καὶ ἰσχυροτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν πυθωνιδῶν· 2) ἰχθὺς ζῶν εἰς τὰ μεγάλα βάθη.

βοατάς (ὁ), θηλ. **βοάτις-ιδος**, δωρ. τ. τοῦ βοητὴς βλ.λ., ὁ ἔχων ἰσχυρὰν φωνήν, ὁ φωνακλάς : Βακχ. 12,103 βοα[τὰν] Αἴαντα.

βοάτις ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ βοατὰς βλ.λ.· ἐπίθ. ἐπὶ φωνῆς, ἡ ἰσχυρά, ἡ δυνατή : Αἰσχ.Περσ.575 τεῖνε δὲ δυσβάϋκτον βοᾶτιν τάλαιναν αὐδάν.

βοαύλιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ βόαυλος, μικρὸς στάβλος βοῶν.

βόαυλον (τὸ) μτγν. κ. **βόαυλος** βλ.λ. : Ἀπολλ. Ρ 3,1290 ἵνα τε σφίσιν ἔσκε βόαυλα.

βόαυλος (ὁ) μτγν. κ. -αυλον (τὸ) στάβλος βοῶν, βούσταθμον : Θεόκρ.25,108 ἐπὶ πάντας ἰὼν θηεῖτο βοαύλους.

βόαψ-απος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενειος τῶν σπαριδῶν, δημ. βόπα, γόπα.

βόβαξ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος τρωκτικῶν θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μυοξιδῶν.

βοβαρτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος κοσμητικῶν κ' ἄ. χρησίμων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἰριδωδῶν.

βοβενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ εὐγενοῦς ὀφείτου.

βοβιερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐξ ἐνύδρου φωσφορικοῦ μαγνησίου.

βοβίστης (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος γαστερομυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν λυκοπερδιδῶν, δημ. ἀλεπουπορδές.

βογάρω δημ. (ἰταλ.) ἕλκω πρὸς μῆκος.

βογγερός-ή-ό δημ. ὁ πλήρης βόγγου, πλήρης στεναγμῶν : βογγερὰ ἀναφωνητά· 2) ὁ βαρέως ἠχῶν : βογγερὴ καμπάνα, πρβλ. βοερός.

βογγητό (τὸ) δημ. ἄναρθρος φωνή, προερχομένη ἐκ σωματικῆς ἢ ψυχικῆς ὀδύνης, γογγυσμός, μυγμός, βαρὺς στεναγμός : Βαλαωρ.Θανάσης Βάγιας Γ'Ι ἀκούω στὴ θύρα μας σὰ βογγητό - ἡ ἀνάσα τοῦ ἀρρώστου ἦτανε σὰ βογγητό· 2) κατ' ἐπέκτ. βοὴ ὑπόκωφος : Βαλαωρ. Ἀστραπόγιαννος 246 στὸν ὕπνο μου ἄκουσα τὸ βογγητό, - τὸ βογγητὸ τῆς θάλασσας· πρβλ. βόγγος.

βογγηχτά ἐπίρρ. δημ. μὲ βογγητό, μὲ στεναγμούς : ψυχομαχοῦσε βογγηχτά.

βογγηχτό (τὸ) δημ. κ. τὸ βογγητό βλ.λ.

βογγίζω δημ. κ. βογγύζω βλ.λ. κ. βαγκῶ -άω.

βόγγος (ὁ) δημ. βογγητὸ βλ.λ., γογγυσμός, στεναγμός : Παλαμ.Τρισεύγ.81,11 κι ἄκουσα τὸν ἀνεκδήγητο τὸ βόγγο, Ζερβ.Τραγ.Κ Κ 8,25 ἀφοκράζομ' ἕνα βόγγα | κάπου ἐδῶ.

βογγύζω δημ. κ. βαγγῶ βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. σ.246,16 ἀκοῦν τὸ γιὸ ποὺ βόγγυζε καὶ βαριαναστενάζει· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀντηχῶ : Βαλαωρ.Δῆμος κ. Καριοφίλι 24 θ' ἀναστενάξῃ ἡ λαγκαδιά, θανὰ βογγύξῃ ὁ βράχος.

βόγγω δημ. ἀμτβ. βογγύζω, στενάζω : Βαλαωρ. Εὐθ.Βλαχάβας 49 καὶ βόγγει, βόγγει ὁ δύστυχας ἀπ' τὴν παλλὴ τὴν πίκρα· 2) μτφ. ροχθῶ, βογγῶ βλ.λ.2) : Βαλαωρ.Ξανθούλα 3 ἡ θάλασσα βόγγει.

βογγῶ-άω δημ. ἀμτβ. κ. **βογγύζω** βλ.λ. κ. βόγγω βλ.λ. ἐκβάλλω ἠχηρὰν ὑπόκωφον ἐκπνοὴν ἐκ μυχίων ἕνεκα σωματικῆς ἢ ψυχικῆς ὀδύνης, ἀναστενάζω : ὅλη τὴ νύχτα βογγοῦσε ἀπὸ τοὺς πόνους· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀντηχῶ ὑποκώφως, ροχθῶ : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.14,11 ἀκοῦς τὸ θρῆνο τὸν πολύν, ὁποῦ βαγγοῦν τὰ δάση, αὐτ.73, κι ἀκῶ τὰ πεῦκα νὰ βογγοῦν καὶ τὶς ὀξιὲς νὰ τρίζουν, Βαλαωρ.Θανάσης Βάγιας 2,2 ἀγέρας δέρνει τὰ κλαριὰ τοῦ λόγγου καὶ βογγᾶνε, Κρυστ.Νεραϊδόρεμ.2 ἀφρισμένο τὸ νερὸ καὶ σκούζει καὶ βογγάει.

βογεβόδας-α (ὁ) μσν. κ. νεώτ. (σλαβ.) κ. **βοεβόδας** βλ.λ.

βογεσίτης (ὁ) νεώτ. γεωλ. πέτρωμα, συνιστάμενον ἐξ ὀρθοκλάστου, μελαίνης κεροστίλβης κτλ.

βογηρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ὑδροχαρῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βαγηριιδῶν.

βογηριίδαι (οἱ) νεώτ. βαταν. οἰκογένεια ποωδῶν φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν μονοκοτυληδόνων.

βογιάρος (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ. (σλαβ.) ρῶσος μεγιστάν· 2) βυζαντινὸς τιτλοῦχος ἀπὸ Ι'—ΙΒ' αἰ.· 3) ἐν Μολδοβλαχίᾳ, γαιοκτήμων εὐπατρίδης.

βογλερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος θαμνωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν χεδροπῶν.

βογλίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν συγγενὲς πρὸς τὸν οὐρανοθαλλίτην βλ.λ.

βύγχεδ (τό, ἄκλιτ.) νεώτ. ὀρυκτολ. ἀσφαλτώδης ἄνθραξ, εὑρισκόμενος εἰς κοιτάσματα τῆς Σκωτίας, κατάλληλος διὰ παρασκευὴν φωταερίου.

βόδας-α (ὁ) μσν. (σλαβ.) ὁ βοϊβόδας, ἄρχων βλ.λ. : Καισ.Δαπ.ἐν Σάθ.3,7 Μίχνια βόδας αὐθέντης τῆς Βλαχίας.

βοδενίτης (ὁ) νεώτ. ὀκάθαρτος ὀρθίτης βλ.λ.

βοδήσιος-α-ο δημ. κ. **βοϊδήσιος** βόειος, βοϊδινός βλ.λ. : **βοδήσια ταμάρια.**

βόδι-ιοῦ (τὸ) δημ. βόϊδι βλ.λ.

βοδινός-ή-ό κ. **βοδήσιας** δημ. βοϊδινὸς βλ.λ.

βοδοδέρματα (τὰ) νεώτ. δέρματα βοῶν, βοϊδοπέτσια, βοϊδοτόμαρα.

βοδοτρία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **διαστυλιδῶν.**

βόδων-ωνας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πρωτοζώων τῆς τάξεως τῶν **μαστιγιαφόρων.**

βοεβόδας-α (ὁ) μσν. (σλαβ.) κ. νεώτ., δημ. κ. **βοϊβόδας** κ. **βόϊβοντας,** θηλ. **βοϊβοδίνα** βλ.λ. στρατιωτικὸς διοικητὴς ἐπαρχίας εἴς τινας σλαβικὰς χώρας· ‖ τίτλας τῶν ἡγεμόνων Βλαχίας καὶ Μολδαβίας : Καισ.**Δαπ.** ἐν Σάθ.3,7 Γρηγόριος Γκίκα **βοεβόδας**· ‖ **ἐπὶ τουρκοκρατίας** ὁ διοικῶν ἐπαρχίαν τινὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὡς τοποτηρητὴς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένοντος τιτλούχου διοικητοῦ αὐτῆς : **βοεβόδας τῶν Ἀθηνῶν.**

βοεβοδάτο(ν) (τὸ) μσν. κ. **-ᾶτον νεώτ.** κ. δημ. κ. βαϊβοδάτο(ν) ἢ **βοϊβοδία** (ἡ) τὸ ἀξίωμα τοῦ βοεβόδα· 2) ἡ χώρα ἣν οὗτος διοικεῖ.

βοειακός-ή-όν ΕΜ βόειος βλ.λ. : ΕΜ 254,44 **βοειακὰ ζεύγη.**

βοεΐδαι (οἱ) **νεώτ. ζωολ.** φυλὴ μηρυκαστικῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν **κοιλοκέρων.**

βοείη (ἡ) ἐπ. κ. βοέη (ἐνν. δορή), θηλ. τοῦ βόειος βλ.λ.· ‖ ὡς οὐσ. δέρμα βοός : Ἰλ.Μ 296 **ἔντοσθεν δὲ βοείας ῥάψε θαμειάς**· 2) κατ' ἐπέκτ. ἀσπὶς ἐκ δέρματος βοός : Ἰλ.Ρ 492 **τὼ δ' ἰθὺς βήτην βοέῃς εἰλυμένω ὤμους**· 3) ἱμὰς ἐκ δέρματος βοός· ὁ. βοεύς : Ὕμν.Ἀπολλ.487 **λύσαντε βοείας.**

βοεικός-ή-όν **κ. βοϊκός** κ. **βόειος** βλ.λ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς βοῦν καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : Θουκ.4,128 **ζεύγεσιν βοεικοῖς,** Ξεν.Ἀν. 7,5,2 Σεύθης **ἐξαγαγὼν ζεύγη ἡμιονικὰ τρία, οὐ γὰρ ἦν πλείω, τὰ δ' ἄλλα βοεικά** (ἅμαξαι συρόμεναι ὑπὸ βοῶν), Πολυδ.6,55 **κρέας βοεικόν.**

βόειος-α-ον **κ. νεώτ., ἐπ. κ. βόεος,** ὁ τοῦ βοός, ὁ ἀναφερόμενος εἰς βοῦν, ὡς καὶ ὁ ἐκ βοὸς προερχόμενος, βοϊδινός, βοϊδήσιος : Ἰλ.Ψ 777 **ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε ῥῖνάς τε,** Ἡρ.2,37 **καὶ κρεῶν βοέων καὶ χηνέων πλῆθος,** Πλάτ.Πολ.338 C **καὶ αὐτῷ ξυμφέρει τὰ βόεια κρέα,**-βόειον **κρέας**· 2) τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **βοείη ἢ βοέη** βλ.λ. 1),2) κ. 3). **δέρμα βοός, ἀσπίς, ἱμάς**· 3) **μτφ.** ἐπὶ λόγων, ὁ **ὑπερήφανος, μεγαλαυχίας,** κομπορρημοσύνης μεστός : Ἀριστφ.Βάτρ.924 **ῥήματ' ἂν βόεια δώδεκα εἶπεν** (σχόλ. « μεγάλα καὶ ὑπερήφανα »).

βοέμπορος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔμπορος βοῶν.

βόεος-η-ον Ἰων. ὁ βόειος βλ.λ.

βοερά ἐπίρρ. δημ. μετὰ βοῆς : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 69,22 **καὶ βοερὰ στὰ χάη κατρακυλᾷ.**

βοεργάτης (ὁ) μαν. ὁ διὰ τῶν βοῶν γεωργῶν, ὁ ἀροτήρ : Θεόδ. **Γραπτὸς** 166.

βοερός-ή-ό δημ. ὁ πλήρης βοῆς, πλήρης θορύβου : Νιρβ.Παγὰ Λαλέουσα 119 **ψηλὰ στὸ βράχο ποὺ βοερὸ | τὸ κῦμα τὸν σκεπάζει.**

βοερχαβία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν νυκταγινοειδῶν.

βοεύς-έως (ὁ) ἐπ. σχοινίον πεπλεγμένον ἐκ λωρίδων, δέρματος βοός : Ὀδ.Β 426 **ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.**

βοή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. **βοά** (ἡ) ἰσχυρὰ φωνή, κραυγή, εἰδ. ἡ πολεμικὴ κραυγὴ κ. ὁ ἐκ πολεμικῶν κραυγῶν θόρυβος : Ἰλ.Β 408 **βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος**· 2) συνεκδ. ὁ πόλεμος : Θεόκρ. 16,97 **βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη** | εἴθε νὰ μὴ ὑπάρχῃ μηδὲ τὸ ὄνομα τοῦ πολέμου |· 3) γεν. ὀχλοβοή, ἦχος σύμμικτος, **ἀντάρα** : Πλάτ.Νόμ.γ' 700 C **ἄμουσοι βοαὶ πλήθους,** Λουκ.Συμπ. 17 **καὶ βοῆς μεστὸν ἦν τὸ συμπόσιον,** - **ἡ βοὴ τοῦ δρόμου.** ‖ θρῆνος, ξεφωνητό : Αἰσχ.Πέρσ.936 **τὰν κακοφάτιδα βοάν**· ‖ παρὰ τραγ. κ. ἡ παράκλησις, ἡ εὐχή, ἡ ἱκεσία : Αἰσχ.Ἑπτ.269 **ἑλληνικὸν νόμισμα θυστάδος βοῆς**· 4) κατ' ἐπέκτ. θόρυβος θαλάσσης : Ὀδ.Ω 48 **βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει θεσπεσίη**· 5) ἦχος μουσικῶν ὀργάνων : Εὐρ.Βάκχ.159 **ἐν φρυγίαισι βοαῖς,** Δίων Κ 1095,27 **σαλπίγγων τις βοὴ ἠκούετο**· ‖ κ. ᾆσμα χαρᾶς : Εὐρ.Ἠλ.879 **ἴτω ξύναυλος βοὰ χαρᾷ**· ‖ ἐπὶ χρησμῶν : Εὐρ.Ἴων 92 **ἀείδουσ' Ἕλλησι βοάς, | ἃς ἂν Ἀπόλλων κελαδήσῃ**· 6) ἡ φωνὴ τῶν ζῴων καὶ πτηνῶν : Σοφ. Ἀντ.1021 **οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορροιβδεῖ βοάς,** Εὐρ.Βάκχ.1085 **θηρῶν δ' οὐκ ἂν ἤκουσας βοήν**· 7) μτφ. βοήθεια, ἐπικουρία : Αἰσχ.Ἀγ.1349 **πρὸς δῶμα δεῦρ' ἀστοῖσι κηρύσσειν βοήν**· 8) φρ. **ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα ἢ ἕνεκεν** μόνον πρὸς τὸ φαινόμενον : Θουκ.8,92,9 **ὅσον καὶ ἀπὸ βοῆς ἕνεκα, ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις,** Ξεν.Ἑλλ.2,4,31 **προσέβαλλεν ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἴη εὐμενὴς αὐτοῖς ὤν**· 9) δημ. κ. **βουή** (ἡ) συγκεχυμένος ἦχος, ἰδίως ὁ ἰσχυρός, βόμβος βλ.λ. συνεχής : **ἀκουόταν ὡς τὰ βουνὰ ἡ βοὴ τοῦ πανηγυριοῦ,- βοὴ τῆς θάλασσας** πρβλ. βοητό· ‖ βόμβος τῶν ὤτων, ἤτοι μὴ τοῖς ἄλλοις ἀκουστός, βουΐσμα : **ἔχω βουὴ στὸ κεφάλι**· 10) δημ. μτφ. φήμη : *Βαλαωρ.Δῆμος κ. Καριοφίλι* 128 **γιὰ νὰ μὴν πάρῃ τὴ βοὴ ἄθελα καὶ τὴ φέρῃ | καὶ τήνε μάθῃ ὁ Ὄλυμπος**· ‖ κακὴ φήμη : **ἀλί στὴ γυναίκα ποὺ τῆς βγῇ βουή**· ‖ **κ. ἡ καλὴ φήμη** : παροιμ. **βοὴ τοῦ βγῇ τοῦ θεριστῇ κι ἂς πέσῃ κι ἂς κοιμᾶται**· 11) ἐπὶ ὀρᾶς, κακὸν αἰφνίδιον : δ. τραγ. **βουὴ νὰ σοῦ 'ρθῃ, κυνηγέ, μὲ τὰ λαγωνικά σου.**

βοηγενής-οῦς-ές μτγν. βουγενὴς βλ.λ. : Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 9,363,13 **βοηγενεῖς μελίσσας.**

βοήγια (τὰ) Ἐπιγρ. κ. **βοιήγια ἑορτὴ ἐν Μιλήτῳ.**

βοηγία (ἡ) Ἐπιγρ. εἶδος ἀγώνων, **πιθ. τὰ** ταυροκαθάψια βλ.λ.

βοηγός (ὁ) Ἐπιγρ. ὁδηγὸς βοῶν **εἰς πομπὴν** (ἀμφ.).

βοηδόν ἐπίρρ. μτγν. ὥσπερ βοῦς, **κατὰ τὸν** τρόπον τῶν βοῶν : Ἀγαθαρχ.38 **βοηδὸν πίνειν.**

βοηδρόμια (τὰ) ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις κατὰ μῆνα βοηδρομιῶνα βλ.λ., εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Θησέως παρασχεθείσης βοηθείας κατὰ τῶν Ἀμαζόνων : Πλούτ.Θησ.27,10 **ἡ μὲν οὖν μάχη Βοηδρομιῶνος ἐγένετο μηνὸς ἐφ' ᾧ τὰ Βοηδρόμια μέχρι νῦν Ἀθηναῖοι θύουσιν.**

βοηδρομία (ἡ) μτγν. πρόθυμος βοήθεια, ἐπικουρία : Μάξιμ. περὶ Καταρχῶν 381 **ἀνέρι, τῷ στρατιαί τε βοηδρομίαι τε μέλονται.**

βοηδρόμιος-ον μτγν. βοηδρόμος βλ.λ., ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος : Καλλ.Ἀπόλλ.68 **ὤ πολλοί, πολλοί σε βοηδρόμιον καλέουσι.**

βοηδρομιών-ῶνας (ὁ) ὁ τρίτος **παλαιότερον,** βραδύτερον **δὲ ὁ πρῶτος** μὴν **τοῦ ἀττικοῦ** ἡμερολογίου, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸ ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου μέχρι 15ης Ὀκτωβρίου διάστημα.

βοηδρόμος-ον, δωρ. **βοαδρόμος,** ὁ παρέχων βοήθειαν, βοηθός, ἐπίκουρος : Εὐρ.Φοίν.1432 **ὦ τέκν', ὑστέρα βοηδρόμος | πάρειμι.**

βοηδρομῶ-έω, δωρ. **βοαδρομέω,** τρέχω πρὸς τὸν ἐπικαλούμενον βοήθειαν, ἀσμένως σπεύδω πρὸς βοήθειαν : Εὐρ.Ὀρ.1356 **βοηδρομῆσαι πρὸς δόμους τυραννικούς,** Πλούτ.Σερτ.19 **πρὸς δ' ἐκεῖνο τὸ νικώμενον αὐτὸς ἐβοηδρόμει**· 2) γεν. τρέχω κραυγάζων : Ἀππ.Ἀνν.42 **ἐβοηδρόμει μεθ' ἑτέρων ἀνὰ τὸ στρατόπεδον.**

βοήθαρχος (ὁ) μτγν. ὁ ἀρχηγὸς τῶν βοηθῶν, δηλ. τοῦ ἐπικουρικοῦ στρατοῦ : Πολύβ.1,79,2 **τὸν .. παρ' αὐτοῖς ὄντα βοήθαρχον Βώσταρον**· 2) ὄνομα ἄρχοντος π. καρχηδονίοις : Ἀππ.Λιβ.70 **Ἀσδρούβα τοῦ τότε σφῶν βοηθάρχου.**

βοήθεια (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., δωρ. ἐπιγρ. **βοάθοια,** τὸ σπεύδειν πρὸς τὸν ζητοῦντα ἀρωγήν, ὅθ. ἡ ἐπικουρία, οἷον πρὸς συντέλεσιν ἔργου ἢ ἀπόκρουσιν κακοῦ, ἡ ἀρωγή : Πλάτ.Παρμ.128 C **βοήθειά τις ταῦτα τὰ γράμματα τῷ Παρμενίδου λόγῳ,** Δημ.1287 **ἐν ᾗ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων βοήθειαν ἔχομεν,** παροιμ. **μικρὴ βοήθεια μεγάλη σωτηρία** (μικρά, ἀλλ' ἔγκαιρος βοήθεια σώζει ἀπὸ μεγάλου κακοῦ)˙ ‖ νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἡ εἰς χρῆμα ἢ εἶδος συνδρομὴ εἰς αἰτοῦντα πτωχὸν ἢ ἀνάπηρον, ἡ ἐλεημοσύνη : φρ. ἐπαιτούντων **δῶστε μιὰ βοήθεια χριστιανοὶ στὸν ἀόμματο - στὸ σακάτη** κττ.˙ ‖ κ.νεώτ. κ.δημ. ἡ κλητ. **βοήθεια!** ὡς ἐπιφ. σπεύσατε εἰς βοήθειαν : Πολύβ.13,8,5˙ 2) εἰδ. ἰατρικὴ ἀρωγή, θεραπεία : Πλούτ.Ἀλέξ.19 **ἀλλὰ τὸν κίνδυνον οἰόμενοι πάσης ἰσχυρότερον εἶναι βοηθείας**˙ ‖ νεώτ. **σταθμὸς πρώτων βοηθειῶν** ἵδρυμα ἐν ᾧ παρέχεται ἡ πρώτη ἰατρικὴ ἀρωγὴ εἰς παθόντας καθ' ὁδὸν ἢ καὶ ἀλλαχοῦ˙ 3) τὰ παρέχοντα τὴν ἀρωγὴν πρόσωπα ἢ πράγματα κ. εἰδ. δύναμις ἐπικουρικοῦ στρατοῦ : Ξεν.Ἑλλ.7,1,20 **καταπλεῖ Λακεδαιμονίοις ἡ παρὰ Διονυσίου βοήθεια,** Θουκ.4,8 **προσδεχόμενοι τὴν .. τῶν ἀττικῶν νεῶν βοήθειαν**˙ 4) προστασία, στήριγμα : Ξεν.Ἀπομν.2,8,6 **μάλιστα δὲ τῇ ἀπορίᾳ βοήθειαν εὑρεῖν,** Θλειτ. Βασιλ. ἕκτη μυστ. εὐχὴ **Κύριε ἡ βοήθεια τῶν ἀβοηθήτων,** Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος 11,3 **ἄλλος σοῦ ἔταξε βοήθεια**˙ ‖ νεώτ. κ. δημ. εἰς ἔκφρ. εὐχῆς : **βοήθειά σας ἡ Παναγία - ἡ χάρη της** κττ.˙ 5) μτφ. τὸ πλεονέκτημα : Πλούτ.Θεμ.12 **εἰ τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου καὶ τῶν στενῶν προέμενοι βοήθειαν .. διαλυθήσονται.**

βοήθ(ε)ιο (τὸ) δημ. ἡ παρεχομένη βοήθεια, ἡ συνδρομή, τὸ βοήθημα, τὸ πρὸς ἀρωγὴν παρεχόμενον, ἰδίως χρηματικὸν χορήγημα.

βοήθημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. μέσον ἀναδείξεως : Ἀριστλ.Ρητ.1405 a, 7 **ὅσῳ ἐξ ἐλαττόνων βοηθημάτων ὁ λόγος ἐστὶ τῶν μέτρων**˙ 2) ἐπικουρία : Πολύβ.1,22,3 **βοήθημα πρὸς τὴν μάχην**˙ 3) θεραπεία, φάρμακον : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.13 **τί δεῖ τοιγαροῦν βοήθημα παρασκευάσασθαι ὧδ' ἔχοντι ;**˙ 4) κ. νεώτ. σύγγραμμα ἐξ οὗ ἐπικουρεῖταί τις εἰς τὴν συγγραφὴν αὐτοῦ : Διαγ.Οἰν.2 **τὰ βοηθήματα τοῦ συγγράμματος,-πηγαὶ καὶ βοηθήματα**˙ 5) νεώτ. κ. δημ. τὸ μέσον, δι' οὗ παρέχεται ἡ βοήθεια ἢ τὸ πρᾶγμα τὸ χρησιμεῦον πρὸς βοήθειαν, ἰδ. χρήματα : **ἐστάλησαν βοηθήματα εἰς τοὺς σεισμοπαθεῖς, - ὁ δήμαρχος διένειμε βοηθήματα κατὰ τὸ Πάσχα**˙ 6) νεώτ. στρατ. **ἱππευτικὰ βοηθήματα** τὰ μέσα δι' ὧν ὁ ἱππεὺς κανονίζει τὰς κινήσεις τοῦ ἵππου (ἡνία, φωνή, χεῖρες, πόδες κτλ.).

βοηθηματικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρόσφορος ὡς βοήθημα, βοηθητικὸς βλ.λ. : Γαλ.19,395.

βοήθηση-ης (ἡ) δημ. βοήθησις, βοήθεια, βοήθειο.

βοηθήσιμος-ον κ. νεώτ. ὃν δύναταί τις νὰ θεραπεύσῃ, ὁ ἐπιδεκτικὸς ἰάσεως, ἰάσιμος : Θεόφρ. Φ1 9,16,7 **ἄλλως δὲ βοηθήσιμον ὥσπερ καὶ ἕτερα τῶν θανατηφόρων**˙ 2) νεώτ. **ὃν πρέπει τις νὰ βοηθήσῃ,** ὁ ἄξιος βοηθείας.

βοήθησις-εως (ἡ) ἰων. τὸ βοηθεῖν, παροχὴ βοηθείας, βοήθεια, θεραπεία : Ἱππ.Παραγγ.8, Ἀλέξ. Ἀφρ.Μεταφ.98,22 **πρὸς τὴν τῆς ὑγιείας βοήθησιν.**

βοηθητής (ὁ) δημ. ὁ παρέχων τινὶ τὴν ἐπικουρίαν, τὴν βοήθειαν αὐτοῦ, ὁ ἀρωγός.

βοηθητικά ἐπίρρ. δημ. διὰ βοηθείας, ἤτοι συνδρομῆς, ἀρωγῆς˙ 2) ἐπικουρικῶς, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος.

βοηθητικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δυνάμενος ἢ ἕτοιμος νὰ βοηθήσῃ, χρήσιμος : Ἀριστλ.Ρητ. 1374 a, 24 **βοηθητικὸν εἶναι τοῖς φίλοις,** Πλούτ. Σολ.29 **βοηθητικὸς ἦν ταῖς πένησι**˙ ‖ κ. μετὰ τῆς προθέσ. **πρὸς** καὶ αἰτ. πράγμ.: Ἀριστλ.Πολιτ.1267 a, 16 **πρὸς τὰς μικρὰς ἀδικίας βοηθητικὸς ὁ τρόπος τῆς Φαλέου πολιτείας**˙ συγκρ. **-ώτερος** . αὐτ. Ζ1 608 b,15 **τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος βοηθητικώτερον**˙ ὑπερθ. **-ώτατος** : Ἰάμβλ.Πυθ.25,111˙ 2) νεώτ. γραμμ. **βοηθητικὰ ῥήματα** τὰ χρησιμεύοντα εἰς τὸν σχηματισμὸν χρόνων, ἐγκλίσεων ἢ καὶ φωνῶν ἄλλων ῥημάτων περιφραστικῶς οἷα τὰ εἶμαι, ἔχω κττ.˙ ‖ **βοηθητικὰ μόρια,** τὰ μόρια θὰ κ. νὰ δι' ὧν σχηματίζονται ὁ μέλλ. ὁριστ. κ. οἱ χρόνοι τῆς ὑποτ.˙ 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ δευτερεύων, ὁ μὴ κυριώδης ἔν τινι λειτουργίᾳ, ὑπηρεσίᾳ κτλ.˙ ‖ **βοηθητικὰ μηχανήματα** ἔν τινι πλοίῳ, τὰ ἔχοντα ἄλλον προορισμὸν παρὰ τὴν κίνησιν τοῦ πλοίου˙ ‖ **βοηθητικὰ ὅπλα** τὰ μὴ μάχιμα σώματα στρατοῦ˙ ‖ **βοηθητικὰ εὑρετικὰ βιβλία** τὰ περιέχοντα ἐν ἀναλύσει τοὺς εἰς τὰ κύρια βιβλία κατακεχωρισμένους λογαριασμούς˙ 4) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. **βοηθητικὸς** (ἐνν. **στρατιώτης**) στρατιώτης κριθεὶς ἕνεκα σωματικῆς ἀναπηρίας ἱκανὸς **μόνον** δι' **οὐχὶ** μαχίμους ὑπηρεσίας, ἀντίθ. μάχιμος.

βοηθητικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. **-ά** κατὰ βοήθειαν, διὰ βοηθείας, κατὰ τρόπον βοηθητικὸν βλ.λ.

βοηθίζομαι μσν. (Κυπρ.) βοηθοῦμαι βλ.λ.

βοηθόος-ον ποι., δωρ. **βοαθόος** βοηθός, ὁ προστρέχων εἰς τὴν βοὴν τῆς μάχης, ὁρμητικός : Ἰλ.Ν 477 **Αἰνείαν ἐπιόντα βοηθόον**˙ ‖ πολεμικός : Ἰλ. Ρ 481 **βοηθόον ἅρμ' ἐπορούσας**˙ 2) ὁ βοηθῶν, ὁ ἐπικουρίαν φέρων : Πίνδ.Ν 7,48 **τεθνακότων βοαθόων**˙ ‖ ὡς οὐσ. ὁ βοηθός : Θεόκρ.22,23 **ὦ ἄμφω θνητοῖσι βοηθόοι,** Καλλ.Δῆλ.27 **τοῖος σε βοηθόος ἀμφιβέβηκεν.**

βοηθός-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ παρέχων βοήθειαν, ἀρωγός, ἐπίκουρος, συμμαχικός, ποι. **βοηθόος** βλ.λ.: Θουκ.1,45 **δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθούς**˙ ‖ δημ. προστάτης, ἀντιλήπτωρ : **ἂς μποῦμε στὴ βάρκα καὶ ὁ Θεὸς βοηθὸς** (εἴθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς προστατεύῃ)˙ 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ὡς οὐσ. ἐπίκουρος, συνεργάτης : Ἡρ.5,77 **Ἀθηναίοισι δὲ ἰδοῦσι τοὺς βοηθοὺς ἔδοξε,** Πάπ. **βοηθὸς τοῦ στρατηγοῦ, - βοηθὸς δικηγόρου, - βοηθὸς λογιστής,- βοηθὸς σιτιστοῦ** κλπ.˙ ‖ εἰδ. ἐν χρ. ὡς ὀνομ. βαθμοῦ τῶν παρὰ καθηγητῇ τοῦ πανεπιστημίου ὑπηρετούντων ἐν κλινικῇ ἢ ἐργαστηρίῳ ἐπιστημόνων : **βοηθὸς τῆς ἀνατομίας, - βοηθὸς τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς,** πρβλ. ἐπιμελητὴς ἐν εἰδ σημ.

βοηθοῦρα (ἡ) μσν. ἡ βοήθεια : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,6,13.

βοηθῶ-έω, ἰων. **βωθέω,** δωρ. **βοαθοέω,** αἰολ. **βοάθοημι,** δημ. κ. **βο(η)θάω,** μέλλ. **βοηθήσω,** ἀόρ. **ἐβοήθησα,** κ. δημ. **(ἐ)βόηθησα,** παρακ. **βεβοήθηκα,** μέσ. μέλλ. **βοηθήσομαι,** παθ. μέλλ. **βοηθηθήσομαι,** παθ. ἀόρ. **ἐβοηθήθην** κ. σπαν. **ἐβοήθην** κ. δημ. **(ἐ)βοηθήθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **βεβοηθημένος,** δημ. **βοηθημένος** σπεύδω εἰς βοήθειαν, παρέχω βοήθειαν, ἐπικουρίαν, ἐπικουρῶ μετὰ δοτ. : Ἡρ.1,82 **βοηθησάντων δὲ Ἀργείων τῇ σφετέρῃ ἀποταμνομένῃ,** Εὐρ.ΙΑ 79 **ὡς χρὴ βοηθεῖν τοῖσιν ἠδικημένοις,** Παλαμ.Τρισεύγ.67 **γιὰ νὰ μοῦ βοηθήσῃς τὸ στόλισμα,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 72,15 **κι οὔτε μπορῶ νὰ τοὺς βοηθήσω** (κι οὔτε **κι ἐκεῖνοι μὲ βοηθᾶνε,** παροιμ. **βόηθα με νὰ σὲ βοηθῶ ν' ἀνεβοῦμε τὸ βουνὸ** (ὅτι δι' ἀλληλοβοηθείας κατορθοῦνται τὰ δυσχερῆ)˙ ‖ κ. μετὰ δοτ. ὀργάνου : Ξεν.Ἑλλ.1,6,22 **βοηθεῖν Κόνωνι πολιορκουμένῳ δώδεκα ναυσί**˙ ‖ ὑπερασπίζω : Δημ.Ἐπιστ.280 **βούλομαι τῷ θεῷ μεθ' ὑμῶν βοηθεῖν** (θέλω μαζί σας νὰ ὑπερασπίσω τὰ δίκαια τοῦ θεοῦ)˙ ‖ μετὰ δοτ. κ. αἰτ. τιμωρῶ διά τι : Πλάτ.Νόμ.874 C **ἐάν τις πατρὶ βοηθῶν θάνατον .. κτείνῃ τινά**˙ ‖ παθ. λαμβάνω βοήθειαν, τυγχάνω ἐπικουρίας παρά τινος : Ἀριστλ.Ρητ.1383 b,28 **βοηθεῖσθαι παρὰ τῶν ἧττον εὐπόρων**˙ ‖ κ. ἀπροσ. παρέχεται βοήθεια : Ἀντιφ. 1,31 **ἐμοὶ βεβοήθηται τῷ τεθνεῶτι**˙ 2) ἀπολ. πα.

ρέχω βοήθειαν, σπεύδω εἰς σωτηρίαν : Ἡρ.1,30 **βοηθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων ἀπέθανε·** || κ. μετὰ προθ. : Ἡρ.9,57 **βοηθέοι ὀπίσω παρ' ἐκείνους,** Θουκ.8,11 **παρῆσαν.. βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς,** Θεόφρ.ΦΙ 9,20 βοηθεῖ πρὸς **τὸ κώνειον** (ἀποτελεῖ ἀντίδοτον τοῦ κωνείου)· || κ. παθ. τυγχάνω βοηθείας : ΠΔ Ἡσ.44,2 **ἔτι βοηθηθείσῃ·** 3) εἰδ. θεραπεύω, παρέχω ἰατρικὴν βοήθειαν : Πλούτ.Ἀλέξ.19 **τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἰατρῶν οὐδεὶς ἐθάρρει βοηθεῖν·** || κ. παθ. θεραπεύομαι : Διοσκ.4,83 **βοηθοῦνται δὲ πάντες ποτιζόμενοι νίτρῳ ἢ κονίᾳ·** 4) συντελῶ εἴς τι, προάγω σκοπόν τινα : Ἀριστλ.ΗΝ 1155 a, 14· 5) νεώτ. κ. δημ. ἐλεῶ : **βοηθεῖτε τοὺς ἀδυνάτους, - βοηθάτε με, χριστιανοί·** || τὸ μέσ. βοηθοῦμαι, κ. βοηθιέμαι, βοηθῶ τὸν ἑαυτόν μου : **βοηθήσου, λέει ὁ Θεός, νὰ σὲ βοηθήσω·** || κατὰ πληθ. ἀλληλοποθῶς : **τ' ἀδέρφια βοηθιοῦνται** (βοηθοῦσιν ἀλλήλους).

βοηλασία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἁρπαγὴ καὶ ἀπαγωγὴ βοῶν : Ἰλ.Λ 672 **Ἠλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη ἀμφὶ βοηλασίῃ·** 2) τόπος ἔνθα βόσκονται βόες, βοϊδολίβαδο : ΑΠ 7,626 **αἱ δὲ πρὶν ἀγραύλων ἐγκοιτάδες ἀκρώρειαι θηρῶν, νῦν ἀνδρῶν εἰσι βοηλασίαι·** 3) ἀγὼν πρὸς ταῦρον, ταυρομαχία : Ἡλιόδ.10,31 **ὤμοις τε καὶ πήχεσιν ἔτι πρὸς τῆς βοηλασίας ἱδρῶτι νενοτισμένοις·** 4) νεώτ. τὸ ἐλαύνειν, ὁδηγεῖν βοῦς.

βοηλάτης (ὁ), κ. νεώτ. θηλ. **βοηλάτις -ιδος** ὁ τοὺς βοῦς ἐλαύνων, κεντῶν, ἐρεθίζων : Αἰσχ.Ἱκ.307 **βοηλάτην μύωπα κινητήριον,** ΑΠλ.4,200 **βοηλάτιν εἵλετο ῥάβδον οὖλος Ἔρως·** 2) ὡς οὐσ. ὁ ἀπάγων βοῦς, ὁ κλέπτης βοῶν : Σοφ.Ἰχν.117, ΑΠ 11,176· 3) ὁ βόσκων βοῦς : Πλάτ.Πολιτ.261 D **ὥσπερ βοηλάτην ἤ τινα ἱπποκόμον,** Λυσ.7,19 **ἀναθέμενος δὲ ὁ βοηλάτης ᾤχετο ἀπάγων τὰ ξύλα·** 4) ὁ λαμβάνων ταῦρον ὡς βραβεῖον : Πίνδ.Ο 13,19 **σὺν βοηλάτᾳ.. διθυράμβῳ·** 5) νεώτ. ὁ ὁδηγὸς βοῶν, ὁ ἀροτριῶν, δημ. ὁ βοϊδολάτης, ὁ ζευγάς.

βοηλατικός-ή-όν κ.νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ κατάλληλος διὰ βοηλάτην, ὅθ. **ἡ βοηλατική** (ἐνν. **τέχνη**), ἡ τέχνη τοῦ βοηλάτου, τοῦ βουκόλου : Πλάτ.Εὐθφρ. 13 C **ἡ δὲ βοηλατικὴ βοῶν.**

βοηλάτις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ **βοηλάτης** βλ.λ.

βοηλατῶ-έω κ.νεώτ. ἀπάγω βοῦς : Ἀριστφ.ἀπ.758· 2) κατ' ἐπέκτ. μτφ. κεντῶ τινα, παρωθῶ : Σωσίθ.π. Διογ.Λ 7,173 **οὓς ἡ Κλεάνθους μωρία βοηλατεῖ,** Εὐστ.Πονημ.99,43 **βοηλατεῖ μέν τις γεωργοῦ δίκην, βοῦς δὲ ἐλαύνει ὁ ληιζόμενος·** 3) φυλάττω, περιποιοῦμαι βοῦς : Λυκόφρ.815 **μίμνειν πάτρᾳ βοηλατοῦντι·** 4) (βοὴ) διὰ βοῆς, μετὰ κραυγῶν ὁδηγῶ : Ὀππ.Κυν.4,64 **ὄφρα λινοστατέωσι βοηλατέωσί τε πάντη αὔραις ἀντιάσαντες.**

βόημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τ. τοῦ δωρ. **βόαμα** βλ.λ., βοή, ἰσχυρὸς ἦχος : Δίων Κ 648,59 **βοήματα καὶ αὐλῶν καὶ σαλπίγγων ἐγίγνετο.**

βοημικός-ή-όν νεώτ., δημ. κ. μποεμικός-ή-ό ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βοημίαν ἢ τοὺς βοημούς : **βοημικοὶ πόλεμοι·** 2) ὁ τοῦ βοημοῦ βλ.λ.2), τοῦ μποέμ : **διάγει βοημικὴν ζωήν.**

βοημός-ή νεώτ. ὁ κάτοικος τῆς Βοημίας· 2) ὁ ζῶν βίον ἄφροντιν, εὔθυμον, ἀκατάστατον, οὐχὶ ἐκ κανονικῆς ἐργασίας, ἀλλ' ἀτάκτως ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν, διεθν. μποέμ βλ.λ.

βοηνόμος (ὁ) μτγν. βουνόμος, ὁ βόσκων βοῦς : Θεόκρ.20,41 **διὰ παῖδα βοηνόμον ὄρνις ἐπλάγχθης·**

βόηξ-ηκος (ὁ) ἰων., δωρ. **βόαξ** βλ.λ.

βοήροτος-ον μτγν. ὁ ἀροθεὶς ὑπὸ βοῶν : Νίκ.ἀπ.43.

βόης (ὁ) μτγν. ὁ κραυγάζων, ὁ φωνακλάς : Λογκ. Συμπ.12 **ἐδεδοίκεισαν γὰρ τὸν Ἀλκιδάμαντα, βόην** (δ.γ. **βοὴν**) **ἀγαθὸν ὄντα.**

βόησις-εως (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ βοή, κραυγὴ ἐπικαλουμένη **βοήθειαν** : Θεόδοτ.ΠΔ Ψαλμ.21(22)2.

βοητής (ὁ) ὁ βοῶν, ὁ κραυγάζων : Ἱππ.309,6 **ἥσυχοί τέ εἰσι καὶ οὐ βοηταί·** || δωρ. θηλ. βοᾶτις -ιδος (ἡ) ἐπὶ φωνῆς, ἡ ἰσχυρά : Αἰσχ.Πέρσ.575 **βοᾶτιν τάλαιναν αὐδάν·** πρβλ. βοατάς.

βοητικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ κραυγάζων, ὁ ἠχηρός, θορυβώδης, Ἀριστείδ.Κ 96 **τὰ δ' ὀξέα** (**τῶν συστημάτων**).. **γοερά τε ὄντα καὶ βοητικά.**

βοητό (τὸ) δημ. κ. **βουητό** ἡ βοὴ βλ.λ., ἦχος σύμμικτος, συγκεχυμένος, οἷον ἐκ φωνῶν, πλήθους ἢ ἐκ πνέοντος ἀνέμου, κυμαινομένης θαλάσσης κτλ. : Σάρρ.μετάφρ.Εὐρ.ΙΑ 1086 **ποὺ δὲν ἔζησες ἐσὺ μέσ' στὰ σουραύλια | καὶ στῶν βουκόλων τὰ βοητά, - τὸ βοητὸ τῆς θάλασσας.**

βοητός-ή-όν ἐπίγραμμ. ὁ ᾀδόμενος μεγαλοφώνως : Ἐπιγράμμ.Ἑλλ.418,7 **θρήνοισι βοητὸν ὑμήναον·** 2) δημ. οὐσ. **βοητός** (ὁ) κ. **βουητός** (ὁ), βοητό (τὸ) βλ.λ. : **ἀκουόταν μεγάλος βοητός**

βοητύς-ύος (ἡ) ἐπ. ἡ βόησις, ἡ βοή : Ὀδ.Α 369 **μηδὲ βοητὺς | ἔστω.**

βόθνιος περίοδος (ἡ) **νεώτ. κ. βόττνιος περίοδος** γεωλ. μία τῶν τεσσάρων περιόδων εἰς ἃς ὑποδιαιροῦνται τὰ στρώματα τοῦ ἀζωϊκοῦ αἰῶνος τῆς γῆς.

βόθος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος **ἰχθύων** τῆς οἰκογενείας **τῶν πλευρονηκτιδῶν.**

βοθρεμυδίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἑρπετῶν, ἀπαντῶσα μ. **ἐν ἀπολιθώσει.**

βοθρεμύς-ύδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βόθρευμα-ατος (τὸ) μσν. βόθρος, ὄρυγμα, λάκκος : Εὐστ.Πονημ.258,40 **μετεωρισθεὶς ἐκ τοῦ βοθρεύματος, ᾧ περιπέπτωκε.**

βοθρεύω μτγν. ὀρύσσω βόθρον, σκάπτων ἀνοίγω λάκκον : Γεωπ.9,6,2 **βοθρεύειν δὲ μάλιστα μὲν ἔνια τὸ πρότερον τῆς φυτείας.**

βοθρί (τὸ) δημ. μικρὸς λάκκος, κατασκευαζόμενος ἐντὸς τῶν μικρῶν κλιβάνων ὀπτήσεως ἄρτου, ἐν ᾧ συναθροίζουσι μετὰ τὴν ὄπτησιν τὴν ἐκ τῆς καύσεως τῶν κλάδων ἢ ξύλων προερχομένην **τέφραν.**

βοθριαῖος σύνδεσμος (ὁ) **νεώτ. ἀνατ. ὁ. γιμβερ**τόνειος σύνδεσμος.

βόθριγκας (ὁ) δημ. κ. **βοθρίγκι** (τὸ) ὁ βόθρος, ὁ λάκκος, ἡ καταβόθρα : φρ. **ἔπεσε στὸ βόθριγκα κι ἄϊ πιάσ' το** (ἐπὶ ἀπολεσθέντος, οὗ ἀδύνατος ἡ ἀνάκτησις).

βοθρίδερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. **γένος ἐντόμων κο**λεοπτέρων τῆς οἰκογενείας **τῶν κολυδιιδῶν.**

βοθριδερής (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κολυδιιδῶν.**

βοθριδία (ἡ) νεώτ. ζωολ. **γένος σκωλήκων τῆς** οἰκογενείας τῶν **ταινιιδῶν.**

βοθρίζω μτγν., δημ. κ. **βουθρίζω** βοθρεύω βλ.λ. : Ὀρειβ.117,8 **ἐπὶ τῆς κατ' ἀνάβρωσιν τερηδόνος βεβοθρισμένου τοῦ κρανίου·** 2) δημ. ῥίπτω εἰς λάκκον κ.γεν.ῥίπτω κάτω : **θὰ σὲ βουθρίσω·** || μτφ. παρασύρω εἰς ἀνηθικότητα, ἀτίμωσιν, καταβαραθρώνω, χαντακώνω : **τὸ βούθρισαν τὸ κορίτσι.**

βοθριμόνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **ταινιιδῶν.**

βοθρίνωψ-ωπος (ὁ) **νεώτ. ζωολ.** γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυκλιδῶν.**

βοθριόκερως-ω (ὁ) **νεώτ. ζωολ.** γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυιϊδῶν.**

βοθριοκεφαλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια σκωλήκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **κεστοειδῶν.**

βοθριοκέφαλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **βοθριοκεφαλιδῶν.**

βοθριοκιδαρίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ζῴων **παλαιοεχινοειδῶν,** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει κατὰ τὸν **παλαιοζωϊκὸν αἰῶνα.**

βοθριοκίδαρις-ιδος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀνῆκον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν **βοθριοκιδαριδῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.**

βοθριολεπίς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βοθριομύρμηξ-ηκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυρμηκιδῶν.**

βόθριον κ. βοθρίον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. βοθρί-ιοῦ (τὸ), ὑποκορ. τοῦ βόθρος μικρὸς λάκκος, λακκίσκος : Ἀλκίφρ.3,13, Γεωπ.8,18,2 **ὅταν βόθρια γένηται·** 2) εἰδ. μικρὸν ἕλκος ἐν τῷ ὀφθαλμῷ περὶ τὴν ἶριν : Ἱππ.Ὑγρ.6· 3) εἰδ. κ. πληθ. **τὰ φατνώματα** τῶν ὀδόντων : Γαλ.2,754· 4) νεώτ. ἰατρ. μικρὰ ὀπὴ τεχνητῶς, διανοιγομένη ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ πυορροοῦσα ἐπ' ἀόριστον διὰ θεραπευτικοὺς σκοπούς· ὅ. φρεάτιον, δημ. φουντανέλα· 5) νεώτ. ἀνατ. κοίλωμα ἀβαθὲς καὶ περιωρισμένον, ἁπαντῶν ἐπὶ τῶν μαλακῶν μορίων καὶ τῶν ὀστῶν· 6) νεώτ. μικρὸν κοίλωμα ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ σωλῆνος τοῦ πυροβόλου ἢ τῆς κάννης τοῦ ὅπλου, προερχόμενον ἐκ κακῆς χύσεως τοῦ μετάλλου· 7) δημ. **βοθρί** βλ.λ.

βοθριόπτερος (ὁ) κ. **βοθριόπτερον** (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιιδῶν.**

βοθριόσπερμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βορραγινιιδῶν.**

βοθριόσπορον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ροδιιδῶν.**

βοθριουργία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διάνοιξις βοθρίου, φουντανέλας καὶ συντήρησις αὐτῆς.

βοθριοφόρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιιδῶν.**

βοθρίοφις-εως (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πρωτοζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **γρεγαρινῶν.**

βοθρίσηψ-ηπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀμφιβίων ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **βραχιοπιδῶν.**

βοθρίσκος (ὁ) μσν. κ. νεώτ., ὑποκορ. τοῦ βόθρος, μικρὸς λάκκος, μικρὸν στενὸν τοῦ ἐδάφους ὄρυγμα : Εὐστ.Πανηγ.341,90 **ἐρεῖς, μὴ τοιαῦτα εἶναι τὰ κατὰ σέ, ὡς βοθρίσκοις παρεικάζεσθαι.**

βοθροβαθύς-έος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**

βοθροδενδροειδῆ-ῶν (τὰ) νεώτ. παλαιοβ. οἰκογένεια φυτῶν, ἁπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βοθρόδενδρον (τὸ) νεώτ. παλαιοβ. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βοθροδενδροειδῶν** βλ.λ.

βοθροειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος βόθρῳ, ὁ κοῖλος : Ἱππ.641,49 **τῇσι κνήμῃσι καὶ τοῖσι ποσὶν ἐμπλάσσεται βοθροειδέα.**

βοθροκαθαριστής (ὁ) νεώτ. ὁ καθαριστής, ὁ ἐκκενωτὴς βόθρων βλ.λ.

βοθροκορβούλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος **ἐλασματοβραγχίων,** ὧν λείψανα εὑρέθησαν ἐν ἀπολιθώσει.

βόθρος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. λάκκος, ὄρυγμα ἐντὸς τοῦ ἐδάφους : Ἰλ.Ρ 58 **βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ·** ‖ κοίλωμα λίθου, γούρνα: Ὀδ.Ζ 92 **στεῖβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ἔριδα προφέρουσαι·** ‖ γεν. κοίλωμα, ὀπή : Ξεν.Ἀν.4,5,6 **διατηκομένης τῆς χιόνος βόθροι ἐγένοντο μεγάλοι,** Διγ.Ἀκρίτ.3051 **καὶ γὰρ εἰς ὃν εἰργάσαντο πεπτώκασιν εἰς βόθρον·** 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ βόρβορος : Θ Λειτουργ. εἰς ἱερέα ἐνυπνιασθέντα γ' εὐχή **τῷ ἐν βόθρῳ τῶν ἡδονῶν βεβυθισμένῳ·** 3) νεώτ. ἀνατ. κοίλωμα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εὐμέγεθες τοῦ κορμοῦ ἢ τῶν ὀστῶν τοῦ σκελετοῦ ἀνθρώπων καὶ ζῴων· 4) νεώτ. βοηθητικὸν ἀμυντικὸν ὄρυγμα ἐν εἴδει κολουρακωνικοῦ λάκκου· 5) νεώτ. δημ. κ. **καταβόθρα** ἢ **καταβάθρα,** ὄρυγμα κεκαλυμμένον, ἐν ᾧ διοχετευόμενα σωρεύονται τὰ ἀκάθαρτα ὑγρὰ καὶ τὰ κόπρανα ἀνθρώπων.

βοθρυοκάμπη (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων, οὗ λείψανα εὑρέθησαν ἐν ἀπολιθώσει.

βοθρῶ-έω μτγν. βοθρεύω βλ.λ. : Νόνν.Δ 47,69.

βοθρῶ-όω μτγν. βοθρεύω, ἀνοίγω βόθρον· 2) ὀθ. ποιῶ τι κοῖλον, κοιλαίνω : Γαλ.8,77 F **κοιλαῖνόν τε καὶ βοθροῦν καὶ πιλοῦν αὐτό·** ‖ ἐπὶ τερηδόνος : Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.46,22,1· ἐπὶ οἰδήματος κοιλαινομένου ἐπὶ τῇ πιέσει : Ἀέτ.15,1· ‖ παθ. κοιλαίνομαι : Γαλ.8,614 E **τὰ βοθρούμενα κατὰ τὴν πίεσιν.**

βόθρωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κροταλιδῶν.**

βοθύνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιιδῶν.**

βοθύνιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ βόθυνος βλ.λ., μικρὸς βόθρος, βοθρίον : Ζώσ.Ἀλχ.222 B.

βοθυνοδέρης-ου (ὁ) νεώτ. κ. **βοθυνόδερος** (ὁ) ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **κουρκουλιονιδῶν.**

βοθυνοποιός (ὁ) μσν. ὁ ποιῶν τοὺς βοθύνους βλ.λ.3), τὰ **φωτεινὰ μετέωρα** : Κουμαν.Ἀθησ.ἐν λ.

βόθυνος (ὁ) βόθρος, λάκκος φυσικὸς ἢ τεχνητός, κοιλότης ἐδάφους, βούθουλας : Ξεν.Οἰκ.19,3 **βοθύνους μὲν γὰρ οἵους ὀρύττουσι τοῖς φυτοῖς,** ΚΔ Ματθ.15,14 **τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται·** 2) **εἰς βόθυνον** ἱέναι εἶδος παιδιᾶς· Ἡσ. « ἐσβόθυν(ον) εἶδος παιδιᾶς Ταραντίνοις » : Κρατῖν.7 **ἀλλ' ἀπίωσιν ἐν χορῷ ἐς βόθυνον ἱέναι·** 3) πληθ. εἶδος φωτεινοῦ μετεώρου : Ἀριστλ.Μετ.342 a,36.

βοθυνωτής (ὁ) μτγν. ὁ ἀνοίγων βοθύνους, βόθρους : Ἀκύλ.ἐν ΠΔ Βασ.4,25,12.

βοῖ ἐπιφ. γελαστικόν : Ἀριστφ.Εἰρ.1066 **αἰβοῖ βοῖ.**

βοϊβόδας (ὁ) κ. βόϊβοντας δημ. τ. τοῦ βοεβόδας βλ.λ. : Παλίτ.Ἐκλ.Τραγ.43 **ποῦ θὰ περάσῃ ὁ** βόϊβοντας **μὲ τοὺς ἀλυσωμένους.**

βοϊβοδάτο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. τὸ βοεβοδάτο(ν) βλ.λ.

βοϊβοδία (ἡ) μσν. τὸ βοεβοδάτο(ν) βλ.λ.

βοϊβοδίνα (ἡ) δημ. κ. **-ντίνα** ἢ **-δῖνα** κ. **-ντῖνα** ἡ σύζυγος τοῦ βοϊβόδα βλ.λ. : παροιμ. **ἂς μὲ λένε βοϊβοδίνα κι' ἂς πεθαίνω ἀπὸ τὴ πεῖνα** (ἐπὶ τῶν κενοδόξων).

βοϊβοντίνα (ἡ) κ. **βοϊβοδίνα** βλ.λ.

βοϊγκτίτης-ου (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, προϊὸν ἀποσαθρώσεως καὶ **ἀλλοιώσεως πλουσίων εἰς σίδηρον** βιοτιτῶν βλ.λ.

βοϊγλώσσι-ιοῦ (τὸ) **δημ. τὸ φυτὸν βούγλωσσον** βλ.λ. τὸ Ἰταλικόν.

βοΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἱ βοεῖδαι βλ.λ.· 2) νεώτ. ζωολ. ὁμοιογένεια ὄφεων, ἧς κυριώτερον εἶδος εἶναι **βόας ὁ συσφιγκτήρ.**

βοϊδάμαξα (ἡ) δημ. κ. **βοϊδάμαξο (τὸ)** ἅμαξα φορτηγὸς συρομένη ὑπὸ βοῶν, ἀραμπάς.

βοιδάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βοῦς μικρὸς βοῦς : Ἀριστφ.Ὀρν.585 **πρίν γ' ἂν ἐγὼ τὼ βοιδαρίω τῷμῷ πρώτιστ' ἀποδῶμαι.**

βοιδής-οῦ (ὁ) μτγν. ὅμοιος πρὸς βοῦν, ὀθ. μτφ. ὁ ἀκάκως πρᾷος, κ. συνεκδ. ὁ εὐήθης, βλάξ : Μέν.1002.

βοϊδήσιος-α-ο δημ. ὁ ἀνήκων, ὁ ἀναφερόμενος εἰς βοῦν, ὁ τοῦ βοός, βόειος, βοϊδινός βλ.λ. : **βοϊδήσια κέρατο,** φρ. **σὲ βοϊδήσια κέρατο νὰ κρυφτῇς, θὰ σὲ 'βρω** (εἰς τὸ πλέον ἀπόκρυφον μέρος)· 2) ὁ ἁρμόζων εἰς βοῦν : **βοηδήσια περπατησιά.**

βόϊδι-ιοῦ (τὸ) δημ. κ. **βόδι,** πληθ. **βόϊδια** κ. βόϊδα κ. **βόδια,** βοῦς καὶ δὴ ὁ ἄρρην : φρ. **βόϊδι κοιλάτο κι ἄλογο σπαθάτο** (ὁ μακρυγάστωρ βοῦς καὶ ὁ λεπτόσωμος ἵππος εἶναι οἱ ἄριστοι τοῦ εἴδους των)· 2) μτφ. βλάξ, βραδύνους, ἀμόρφωτος ἄνθρωπος : **βόϊδι εἶσαι καημένε καὶ δὲν καταλαβαίνεις,** παροιμ. : **τρία βόϊδια δυὸ ζευγάρια** (ἔνθα ὑποδηλοῦται ὡς τέταρτος βοῦς ὁ ὃν θέλομεν νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς βλᾶκα).

βοϊδινός-ή-ό δημ. ὁ βόειος, βοϊδήσιος : **βοϊδινὴ γλῶσσα·** ‖ τὸ οὐδ. **βοϊδινό** ὡς οὐσ., τὸ βόειον κρέας : παροιμ. **τὸ βοϊδινὸ παχαίνει, τὸ** πρόβειο δυναμώνει, τὸ τράγεια ὀμορφαίνει.

βοΐδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βοῦς, μικρὸς βοῦς, βοϊδάκι : Ἀριστφ.Ἀχ.1036 **οἴμοι κακοδαίμων τοῖν γεωργοῖν βοιδίοιν.**

βοϊδο- πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν λέξεων τῆς δημοτικῆς γλώσσης, ἐχουσῶν τὴν ἔννοιαν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ δηλούμενον προέρχεται ἐκ βοὸς ἢ ὁμοιάζει πρὸς τὰ τοῦ βοός (ἐν κυριολ. ἢ μτφ. σημ.), ἢ προορίζεται διὰ βοῦς : βοϊδόγλωσσα, βοϊδοκέρατο, βοϊδοκέφαλος, βοϊδομάτης, βοϊδοβοσκός, βοϊδοφέρνει, βοϊδόσκοινο κττ.

βοϊδογέλαδα (τὰ) δημ. ἀγέλη ἐξ ἀρρένων καὶ θηλέων βοῶν : Κρυστ.Μαγεμένα Μαντήλι 114 **κοπάδια βοϊδογέλαδα κι ἄλογα καὶ φοράδια.**

βοϊδόγλωσσα (ἡ) δημ. κ. βοϊδόγλωσσο (τὸ) γλῶσσα βοός· 2) τὸ φυτὸν βούγλωσσον βλ.λ.

βοϊδολίβαδο (τὸ) δημ. λειμὼν προωρισμένος διὰ βοσκὴν βοῶν, δθ. κ. τοπωνυμία.

βοϊδομάτης (ὁ) δημ., θηλ. βοϊδομάτισσα κ. βοϊδομάτα, οὐδ. βοϊδομάτικο κ. βοϊδόματο, ὁ ἔχων μεγάλους ὀφθαλμοὺς ὡς οἱ τοῦ βοός· 2) εἰδ. τὸ ἀρσ. **βοϊδομάτης** ὡς οὐσ. ποικιλία ἀμπέλου, παράγουσα σταφυλὰς ἐχούσας μαύρας χονδρὰς ῥάγας, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ σταφυλή : Βαλαωρ.Φωτειν.2,9 **μ' ἕνα φτακοίλι καρπερὸ καὶ μ' ἕνα βοϊδομάτη.**

βοϊδόσκοινο (τὸ) δημ. τὸ σχοινίον, δι' οὗ δένονται καὶ ὁδηγοῦνται οἱ βόες.

βοϊδοσταλὸς (ὁ) δημ. τόπος ἔνθα ἀναπαύονται, σταυλίζουν κατὰ τὰς θερμὰς ἐν καιρῷ θέρους μεσημβρινὰς ὥρας οἱ βόες.

βοϊδοφυλάχτης (ὁ) δημ. μτφ. ὁ ἀδρανής, ὁ ἐν ἀπραξίᾳ βιῶν, δθ. κ. ὁ ἐν τῷ βίῳ ἄτολμος.

βοΐζω δημ. κ. βουΐζω παράγω βοήν, ἐκβάλλω ἦχον σύμμικτον : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.157 **κι ἀκούει τὴν πλάκα καὶ βροντᾷ, τὸ χῶμα καὶ βοΐζει, - βοΐζει ὁ ἀγέρας στὰ κλαδιά - ἡ θάλασσα - τὸ ποτάμι·** 2) παράγω βόμβον : **τὰ μαμούνια βοΐζουν·** 3) αἰσθάνομαι, ἔχω βόμβον : **τ' αὐτιά μου βοΐζουν.**

βοηδρομιὼν-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. βοηδρομιὼν βλ.λ.

βοηθήσαντα Ἐπιγρ. μτχ. ἀόρ. τοῦ ῥ. βοηθῶ βλ.λ., ἀντὶ βοηθήσαντα.

βοηθήσω Ἐπιγρ.μέλλ.,τοῦ ῥ.βοηθῶ βλ.λ.,βοηθήσω.

βοΐδιον (τὸ) μικρὸς βοῦς· ἃ. βοΐδιον : ΑΠ 7,169.

βοικεῖ : Θεόγνωστ.Καν.19,4 « γαμίσκει ».

βοικία πάπ.,ἡ θεράπαινα· 2) Ἐπιγρ.οἰκία (Ϝοικία).

βοικίαρ Ἐπιγρ., γεν. ἐν. τοῦ **βοικία.**

βόϊκο (τὸ) δημ. τὸ βόειον κρέας : Λασκαρ. Λάζαρος 55 **νὰ μὴν τρώνε τὸ βόϊκο] παρὰ τὸ καρναβάλι.**

βοϊκός-ή-όν μτγν. κ. Ἐπιγρ. βοεικὸς βλ.λ., βόειος, ὁ τοῦ βοός, ὁ ἐκ βοὸς ἢ βοῶν συνιστάμενος : Διον. Ἀλ.Ρωμ.Β,87, Ἐπιγρ. **θυσία βοϊκή,** ὁμ. **ἱερεῖον βοϊκόν·** || Ἐπιγρ. **βοϊκὰ κτήνη** ἢ ἁπλῶς **βοϊκὰ** οἱ βόες.

βοϊκῶς ἐπίρρ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς βοῦς : Πορφ.Ἀποχ.3,3.

βοϊλάς μσν. κ. **βολιάς,** πληθ. **βολιάδες,** κ. βυζαντίναις ὁ βαγιάρος βλ.λ.

βοιλερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ., ὀρυκτόν, σύνθετον ἐκ πυριτικοῦ ἅλατος, νατρίου, ἀσβεστίου, νιοβίου καὶ ζιρκονίου μετὰ φθορίου.

βοιλχίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἀποτελούμενον ἐκ κρυστάλλων βουρνονίτου μερικῶς ἀποσεσαθρωμένων.

βοιμηρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν κνιδοειδῶν.

βόϊνος-η-ον μσν., θηλ. κ. **βόϊνος,** βόειος : Εὐστ. 1139,58 « τετάρτη (σάλπιγξ) ἡ Παφλαγονική, ἧς ὁ κώδων βοὸς ἦν προτομή, βαθύφωνος, ἀναφυσητή· καλεῖται δέ φασι βόϊνος ».

βοιὸν (τὸ) μτγν. περίοδος **πεντήκοντα ἐτῶν** : Ἡρωδιαν.1,376· 2) ΕΜ 320,52 « βοιὸν δὲ λέγουσιν εἶναι σταθμιόν τι, ἢ τὴν βοὸς τιμήν, ἢ τὸ δίδραχμον βοῦν ἔχον ἐπίσημον, καὶ τὸν πόδα ».

βόϊος-α-ον δωρ. βόειος βλ.λ.

βοιρθίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ σιλλιμανίτου βλ.λ.

βόϊσμα (τὸ) δημ. κ. βούισμα, σύμμικτος κ. συνεχὴς ἦχος, βοή, βουητό : **τὸ βόϊσμα τοῦ ἀγέρα.** || βόμβος : **τὸ βόϊσμα τοῦ μελισσιοῦ·** || ἐμβοή : **ἔχω βόϊσμα στὸ δεξὶ αὐτί.**

βοϊστὶ ἐπίρρ. μτγν. ὡς οἱ βόες : Παρφ. ἐν βίῳ Πυθαγ.24 **βοϊστὶ λαλεῖν.**

βοϊτὸ (τὸ) δημ. κ. **βουϊτὸ** τὸ βοητὸ βλ.λ.

βοιχμηρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν κνιδιιδῶν.

βοιωτάρχης (ὁ) κ. **βοιώταρχος** ἀντιπρόσωπος βοιωτικῆς πόλεως εἰς τὸ κοινὸν τῶν βοιωτῶν : Ἡρ. 9,15 **οἱ γὰρ βοιωτάρχαι μετεπέμψαντο προσχώρους τῶν Ἀσωπίων,** Θουκ.4,91 **τῶν ἄλλων βοιωταρχῶν οἵ εἰσιν ἕνδεκα.**

βοιωταρχία (ἡ) μτγν. τὸ ἀξίωμα τοῦ βοιωτάρχου βλ.λ. : ΑΠλ.ΠΙ 13,42 **ὑπολαβὼν τὴν βοιωταρχίαν,** Πλούτ.Πελ.25,5 **τοῦ νόμου κελεύοντος ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ παραδοῦναι τὴν βοιωταρχίαν ἑτέροις.**

βοιώταρχος (ὁ) κ. βοιωτάρχης βλ.λ.:Ξεν.Ἑλλ. 3,4,4 πυθόμενοι οἱ βοιώταρχαι ὅτι θύοι.

βοιωταρχῶ-έω εἶμαι βοιωτάρχης βλ.λ. : Λουκ.4,91 Παγώνδας ὁ Αἰολάδου **βοιωταρχῶν ἐκ Θηβῶν.**

βοιωτιάζω κ. **βοιωτίζω** μιμοῦμαι τοὺς Βοιωτούς : Ξεν.Ἀν.3,1,26 **Ἀπολλωνίδης τις ἦν βοιωτιάζων τῇ φωνῇ** (ὁμιλῶ ὅπως οἱ Βοιωτοί)· 2) ἀκολουθῶ τὰ πολιτικὰ φρονήματα, φρονῶ τὰ τῶν Βοιωτῶν : Ξεν.Ἑλλ.5,4,34 **τῶν μέντοι Ἀθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες ἐδίδασκον τὸν δῆμον.**

βοιωτίδιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ **βοιωτὸς** ἐν σκωπτ. μτφ. σημ. ὁ ἐξ ἀγροικίας βαρύνους, χωριατάκιας· πρβλ. βοιώτιος 3) κ. 4) : Ἀριστφ.Ἀχ.872 **ὦ χαῖρε, κολλικοφάγε βοιωτίδιον.**

βοιωτίζω μτγν. τ. τοῦ βοιωτιάζω βλ.λ. : Πλούτ. Ἠθ.575 D πέρα τοῦ δέοντος **ἐδόκουν βοιωτίζειν.**

βοιωτιακός-ή-όν μτγν. κ. **βοιωτικός,** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Βοιωτοὺς ἢ τὴν Βοιωτίαν : Στράβ.9,2,11 **περὶ δὲ τοῦ ἅρματος τοῦ βοιωτιακοῦ·** 2) τὸ οὐδ. πληθ. βοιωτιακὰ ὡς οὐσ. τίτλος συγγραφῆς τοῦ Ἑλλανίκου : Σχόλ.Ἰλ.2,494.

βοιωτιακῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. **βοιωτικῶς** βλ.λ. : Στράβ.9,2,11 (δ.γρ. -ικῶς).

βοιωτικός-ή-όν μτγν. κ. **βοιωτιακός** βλ.λ. : Διόδ. Σ 14,81 **ὁ μὲν οὖν πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Βοιωτικός,** Διοσκ.1,79 **βοιωτικὴ σμύρνα,** Λουκ.Λεξιφ.6 **ἐγχέλεις βοιωτικάς** (δ.γρ. **βοιωτιακάς**).

βοιωτικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον τῶν Βοιωτῶν : ΕΜ 224,36.

βοιώτιος-α-ον ὡς κύρ. ὄν. ὁ κάτοικος τῆς Βοιωτίας, Βοιωτός : Ἰλ.Ξ 476, αὐτ.Ρ 597· 2) ἐπιθ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς Βοιωτοὺς ἢ τὴν Βοιωτίαν, βοιωτικός : Ἡρ.1,195 **ὑποδήματα ἔχων ἐπιχώρια, παραπλήσια τῇσι βοιωτίῃσι ἐμβάσι,** Παυσ.4,27,7 **αὐλῶν δὲ βοιωτίων·** || **βοιώτιος νόμος** μελῳδία κιθαρῳδική : Σοφ.ἀπ.966· 3) μτφ. ἀδηφάγος, ἄγροικος, ἀπαίδευτος : Πίνδ.Ο 6,90 **βοιωτία ὗς** φρ. λεγομένη ἐπὶ λαιμάργων, χυδαίων, Εὔβουλ.39 **οὕτω σφόδρ' ἐστὶ τοὺς τρόπους βοιώτιος,** Μνησίμαχ.2 **εἰμὶ γὰρ βοιώτιος,, πολλὰ ἐσθίων,** Ἀθήν.12,534 B **ἐν Θήβαις δὲ σωμασκῶν καὶ γυμναζόμενος, τῶν Θηβαίων αὐτῶν μᾶλλον βοιώτιος·** || **βοιώτιον μέλος** ἢ ἁπλῶς **βοιώτιον** τὸ ἀπειρόκαλον, ἄτεχνον, βάναυσον : Ἀριστφ. Ἀχ.14 **Δεξίθεος εἰσῆλθ' ᾀσόμενος βοιώτιον·** 4) ἀνόητος, ἀμβλύνους, ἠλίθιος : Πλαύτ.Ἠθ.995 E.

βοιωτιουργής-οῦς-ές κ.νεώτ.ἐν Βοιωτίᾳ κατασκευασθείς, βοιωτικῆς τέχνης : Ξεν.Ἱππ.12,3 **κράνος γε μὴν κράτιστον εἶναι νομίζομεν τὸ βοιωτιουργές.**

βοιωτίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. θηλ. τοῦ Βοιωτός, ὡς ἐπιθ. ἡ τῆς Βοιωτίας ἢ τῶν Βοιωτῶν, ἡ βοιωτική : Ξεν.Ἑλλ.4,8,15 **ἀφεῖναι τὰς βοιωτίδας** πόλεις αὐ-

τονόμους, Μόσχ.3,89 **Πίνδαρον οὐ ποθέοντι τόσον βοιωτίδες ὗλαι·** 2) ὡς οὐσ. ἡ ἐκ Βοιωτίας γυνή.

βοιωτισμός (ὁ) νεώτ. ἡ χαρακτηρίζουσα τὸν πάλαι Βοιωτὸν ἀγροικία, ἀναισθησία καὶ ἀμβλύνοια· ‖ πρᾶξις ἁρμόζουσα εἰς τοὺς πάλαι Βοιωτούς, ἤτοι βάναυσος καὶ ἀνόητος.

βοκάλη (ἡ) νεώτ. (ἰταλ.) μουσ. τμῆμα τοῦ βαρυαύλου ἢ τοῦ ἀγγλικοῦ κέρατος, ἐφ' οὗ προσαρμόζεται ἡ διπλῆ γλωττὶς (καλάμι)· 2) ἐπιστόμιον ἐν εἴδει κυπέλλου ἐφαρμαζόμενον εἰς ὡρισμένα χάλκινα ὄργανα.

βοκκονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **μηκωνοειδῶν.**

βοκόα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χεδραπῶν.**

βόλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος τοῦ γένους πέκτεν ἢ **κτείς,** οὗ λείψανα εὕρηνται ἐν ἀπολιθώσ.

βολά (ἡ) δημ. φορά, περίστασις: Ἐρωτόκρ.Α 620 **πολλὲς βολὲς ἡ μαστοριὰ ἐνίκησε τὴ φύση,** Κρυστ.Τραγουδιστὴς Πρόλογ.23 **ὅσες βολὲς κάμπους, βουνά, στάνες, χωριὰ διαβαίνω,-μιὰ βολὰ** (ἀ. μιὰ φορά) κι **ἕναν καιρὸ** (φρ. ἐνάρξεως παραμυθιοῦ)· ‖ ἐπίρρ. **βολὲς βολὲς** κατὰ περιστάσεις, ἐνίοτε: Παλαμ.Τρισεύγ.17 **βολὲς βολὲς τὸ μεσημέρι ποὺ μὲ παίρνει ὁ ὕπνος·** ‖ φρ. **βολά σου καὶ βολά μου** (σειρά σου καὶ σειρά μου, ἀφοῦ ἔπραξές τι σὺ κάποτε, εἶναι ἢ ἦλθε ἡ σειρά μου νὰ πράξω τὸ ὅμοιον καὶ ἐγώ).

βόλαγμα (τὸ) δημ. τὸ βολάζειν, ἡ ῥῖψις δικτύων εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἄγραν ἰχθύων.

βολάζω δημ. κ. **βολιάζω** ἀμτβ., ἀόρ. **ἐβόλαξα,** ῥίπτω δίκτυα εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς ἄγραν ἰχθύων· 2) κτυπῶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης διὰ τῆς βαλαστήρας βλ.λ.

βολαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. ὁρμητικός: Πλούτ. Λουκ.Ι **θύννος βολαῖος πέλαγος ὡς διεστρόβει.**

βολάν (τὸ) δημ. (γαλλ.) ὁ τροχὸς τοῦ πηδαλίου διευθύνσεως αὐτοκινήτου· 2) ὁ σφόνδυλος μηχανῆς βλ.λ.· 3) πρόσθετος λωρὶς ἐξ ὑφάσματος ἢ δαντέλλας πρὸς διακόσμησιν τοῦ **κάτω** μέρους γυναικείας ἐσθῆτος· ἄλλως φαρμπαλάς· ‖ ὁμ. γεν. λωρὶς διακοσμητικὴ εἰς τὸ κάτω ἄκρον ὑφάσματος.

βολαπύκ (ἡ) νεώτ. τεχνητὴ διεθνὴς γλῶσσα ἀνάλογος πρὸς τὴν **ἐσπεράντο** βλ.λ.

βολαστήρα (ἡ) δημ. κ. **βολαχτήρα** ἐργαλεῖον χρησιμεῦον εἰς τοὺς ἁλιεῖς, ἵνα πλήττοντες δι' αὐτοῦ τὴν θάλασσαν τρομάζωσι τοὺς ἰχθῦς καὶ ὠθῶσιν αὐτοὺς νὰ ἐμπίπτωσιν εἰς τὰ δίκτυα.

βολαυγῶ-έω μτγν. ῥίπτω φῶς, ἀκτινοβολῶ: Μαν. 4,272 **ἀστέρ' ἐνυαλίοιο θοαῖς ἀκτῖσι βολαυγῶν.**

βόλβα (ἡ) μτγν. (λατ.) ἡ ὑστέρα, ἡ μήτρα, τὸ χόριον: ΑΠ 11,410 **εὖτε δ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδεν χιονώδεα βόλβαν στρυφνήν.**

βολβαρία (ἡ) (1) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγαρικιδῶν.**

βολβαρία (ἡ) (2) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων, ἁπάντων ἐν ἀπολιθώσει, τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀκταιονιδῶν** ὀπισθοβραγχίων γαστεροπόδων.

βολβάριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ βολβὸς βλ.λ.: Ἐπίκτ.Ἐγχ.7,36 **κοχλίδιον ἀναλέξῃ καὶ βολβάριον.**

βολβίδιον (τὸ) κ. νεώτ. κ. **βολβίτιον** εἶδος μικροῦ θαλασσίου πολύποδος, ἔχοντος δυσάρεστον ὀσμήν, δημ. βρωμοχταπόδο: Ἱππ.Γυν.649,35 **βολβίδια καὶ σηπίδια·** 2) νεώτ βοταν. ὀφθαλμὸς φυτῶν, ἔχων σχῆμα βολβοῦ· ἁ. βολβοφθαλμίδιον.

βόλβιθος (ὁ) πάπ. τὸ βόλιτον βλ.λ.

βόλβισος (ὁ) δημ. τὸ **φυτὸν** σκίλλα (βλ.λ.) ἡ παράλιος.

βολβικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ τοῦ βολβοῦ, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς βολβόν: **βολβικὴ ἀρτηρία** ἡ τοῦ βολβοῦ τοῦ αἰδοίου· 2) δημ. τὸ ἀρσ. **βολβικός** ὡς οὐσ. ὁ βόλβικας βλ.λ.

βολβίνη (ἡ) εἶδος βολβοῦ, ὀρνιθόγαλον τὸ σκιαδιαφόρον: Ἀθήν.2,64 C **αἱ δὲ βολβῖναι καλούμεναι εὐχυλότεραι μὲν εἰσι τῶν βολβῶν.**

βολβίον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βολβὸς βλ.λ.: Ἱππ.Γυν.2,196.

βολβίσκος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βολβός, μικρὸς βολβός: Φιλόδ. ἐν ΑΠ 11,35 **βολβίσκους δ' ἡμῖν δῶκεν Ἀθηναγόρας.**

βολβιτίνη (ἡ) βολβίδιον βλ.λ.: Ἀθήν.7,318 Ε (πιθ. ἀντὶ **βολβοτύνη**).

βολβίτιον (τὸ) μτγν. βολβίδιον βλ.λ.· Γαλ.448 « βολβιτία (διορθ. βολβίτια)· τὰ ὑπὸ τῶν πολλῶν ὀσμύλια **προσαγορευόμενα· γένος δὲ ἐστὶ τοῦτο** μικρῶν πολυπόδων ».

βολβίτιος (ὁ) νεώτ. βοταν. **γένος μυκήτων τῆς** οἰκογενείας τῶν ἀγαρικιδῶν.

βολβιτίς-ίδος (ἡ) βολβίδιον βλ.λ.: Ἐπίχ.61.

βόλβιτον (τὸ) κ. **βόλβιτος** (ὁ) μτγν. τ. τοῦ βόλιτον βλ.λ.: Διοσκ.2,98 **ἰδίως δὲ ἄρρενος βοὸς βόλβιτον ὑστέραν προπεπτωκυῖαν ἀποκαθίστησι.**

βολβιτῶ-όω μτγν. μολύνω διὰ κόπρου, ὅθ. μτφ. καθιστῶ ἀποτρόπαιον: Γρηγ.Νύσσ.2,396 Α **ἡ κοπρώδης αὐτοῦ καὶ βεβολβιτωμένη φωνή.**

βολβοειδής-οῦς-ές μτγν. ὅμοιος πρὸς βολβόν, ἔχων τὸ σχῆμα βολβοῦ: Διοσκ.2,144, Παῦλ.Αἰγ.7,249,37 βολβοειδὴς ῥίζα.

βολβοκάστανον (τὸ) μτγν. **τὸ ἁ. βούνιον,** εἶδος φυτοῦ, ἴσως τὸ νεώτ. κάρος τὸ βολβοκάστανον ἢ τὸ ὕδνον.

βολβόκερως-ω (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιιδῶν.**

βολβόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑποκρινιδῶν κρινοειδῶν ἐχινοδέρμων,** ἁπάντων ἐν ἀπολιθώσει.

βολβολούλουδο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν μούσκαρι βλ.λ. τὸ κερνέρειον.

βόλβοξ-οκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πρωτοζώων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **μαστιγωτῶν.**

βολβοουρηθραῖος-α-ον νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βολβὸν τῆς οὐρήθρας: **βολβοουρηθραία ἀρτηρία, - βολβοουρηθραῖοι ἀδένες.**

βολβόρριζα (τὰ) νεώτ. φυτὰ τοῦ ἀθροίσματος τῶν **μονοκοτυληδόνων.**

βολβόρρυγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φιττακιδῶν.**

βολβός (ὁ) κ. νεώτ., δημ. κ. **βορβός** (ὁ) ῥίζα κρομμυοειδὴς λειριωδῶν τινων φυτῶν καὶ δὴ τῆς λεοπολδίας: Ἀριστφ.Ἐκκλ.1092 **ἐπειδὰν καταφάγῃς βολβῶν χύτραν,** Πλάτ.Πολ.372 C **βολβοὺς καὶ λάχανα, οἷα δὴ ἐν ἀγροῖς ἑψήματα,** Θεόκρ.14,17 **βολβός τις, κοχλίας ἐξαιρέθη·** 2) τὸ ὕδνον· Σχόλ. Ἀριστφ.Νεφ.188· 3) διάφορα εἴδη βολβορριζων φυτῶν: Διοσκ.4,156 **βολβὸς ἐμετικὸς** (νάρκισσος ὁ ταζέττειος, δημ. ζαμπάκι), αὐτ.4,83 **βολβὸς ἄγριος** (τὸ κολχικὸν βλ.λ.), Θεόφρ.ΦΙ 7,13,8 **βολβὸς ἐριοφόρος** (scille hyacinthoides)· ‖ ὁ νάρκισσος: ΨΔιοσκ.4,158· ‖ τὸ ἡμεροκαλλές: αὐτ.3,122· 4) ἐξόγκωμα τῆς ῥίζης τοῦ καλάμου, ὁπόθεν ἐκφύονται παραφυάδες: Διοσκ.1,85· 5) τὸ σφαιροειδὲς σῶμα τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ κείμενον ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμικοῦ κόγχου: Παῦλ.Αἰγ.6,17 **βλάπτει δὲ τὸν ὀφθαλμὸν τῷ τε κωλύειν τῇ συναλκῇ τοῦ βολβοῦ τὴν κίνησιν·** 6) νεώτ. βοταν. βλαστὸς ὑπόγειος, βραχύτατος καὶ περιβαλλόμενος ὑπὸ πολλῶν σαρκωδῶν καὶ μεμβρανωδῶν φυλλαρίων· 7) νεώτ. ἀνατ. βολβὸς ἀορτῆς βολβοειδὲς ἀνεύρυσμα τῆς ἀρχῆς τῆς ἀορτῆς.

βολβοσηραγγώδης μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατ. μῦς τῆς περινεϊκῆς χώρας.

βολβοτίνη (ἡ) μτγν. κ. **βολβοτύνη** βλ.λ.

βολβοτύνη (ἡ) μτγν. κ. βολβοτίνη τὸ βολβίδιον βλ.λ.: Ἀθήν.7,318.

βολβουλίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος ζώων

γαστεροπόδων, ἀνῆκον εἰς τὸ γένος ἀκταιονέλλα, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βολβουρηθραῖοι ἀδένες (οἱ) νεώτ. ἀνατ. κ. **βολβοουρηθραῖοι** βλ.λ.

βολβουρηθρικός μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατ. κ. βολβοσηραγγώδης μῦς βλ.λ.

βολβοφακή (ἡ) φακῆ ἡψημένη μετὰ βολβῶν: Κωμ.Ἀδέσπ.367,368, Ἀθήν.13,584 D **τῶν δὲ πινόντων παρ' αὐτῇ βαλλομένων εἰς βολβοφακῆν.**

βολβοφθαλμίδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ὀφθαλμὸς φυτοῦ βολβώδους συστάσεως.

βολβώδης-ους-ες κ.νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ῥίζαν βολβόν: Θεόφρ.ΦΙ 7,13,9 **βολβώδη δὲ ταῦτα ὅτι στρογγύλα ταῖς ῥίζαις·** ‖ ὁ ὅμοιος πρὸς βολβόν.

βολβωρυχῶ-έω μτγν. ἀνασκάπτω βολβοὺς ἐκ τῆς γῆς· Φρύν.30,30 «βολβωρυχεῖν· βολβοὺς ὀρύττειν».

βολδέριος ὑποβαθμὶς **στρωμάτων** (ἡ) νεώτ. γεωλ. ὑποβαθμὶς στρωμάτων, ἀνήκουσα εἰς τὴν ἐλβέτιαν βαθμίδα τῆς μειοκαίνου ὑποπεριόδου τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βολδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἄμορφος λευκὴ κόνις πικρᾶς γεύσεως, ἐξαγομένη ἐκ τῶν φύλλων τοῦ φυτοῦ βόλδου, ὡς φάρμακον κατὰ τῆς χολολιθιάσεως.

βόλδος (ὁ) νεώτ. κ. **βόλδον** (τὸ) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μονιμοειδῶν.

βολεῖ ρ. δημ. τριτοπρόσ. ἀμτβ., παρατ. **(ἐ)βολοῦσε**, ἀόρ. **(ἐ)βόλεσε**, μεθ' ὑποκ., εἶναί τι πρόσφορον, κατάλληλον, εὐκολύνει: **δὲ μοῦ βολεῖ ὁ τόπος·** 2) ἀπρόσ. ὑπάρχει εὐρυχωρία, ἐπαρκὴς χῶρος: **εἶναι τόσος κόσμος ποὺ δὲ βολεῖ νὰ περάσῃ κουνούπι·** 3) εἶναι δυνατόν, εὔκολον, βολετὸ νὰ γίνῃ τι: Μαβίλ.Λήθη 14 **τοὺς ζωντανοὺς τὰ μάτια σου ἂς θρηνήσουν· | θέλουν μὰ δὲ βολεῖ νὰ λησμονήσουν,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 34,21 **κι οὔτε βολεῖ νἄρθοῦν σὲ μᾶς, οὔτε κι ἐμεῖς νὰ πᾶμε.**

βόλεμα (τὸ) δημ. διευθέτησις, διόρθωμα, συγύρισμα, τοποθέτησις ἑκάστου πράγματος εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν: **τὸ βόλεμα τοῦ σπιτιοῦ·** 2) ἡ πρόχειρος ἐξοικονόμησις δυσχερείας τινὸς καὶ δὴ οἰκονομικῆς: **δὲν θὰ γίνῃ κανένα βόλεμα στὴν ἀνάγκη ποὺ μᾶς βρῆκε·** 3) ἡ μετὰ γυναικὸς συνουσία, ἰδίᾳ ἡ κατ' ἐξαπάτησιν αὐτῆς γιγνομένη.

βολεμένος-η-ο δημ. μτχ. παρακ. τοῦ ρ. βολεύω ἐπὶ προσ. ὁ τακτοποιηθείς, ὁ ἀνέτως διαμένων που: **σ' αὐτὸ τὸ σπίτι εἴμαστε καλὰ βολεμένοι·** ‖ ἐπὶ πραγμ. ὁ διευθετηθείς, ὁ τακτοποιηθείς: **εἶναι καλὰ βολεμένα ὅλα τὰ ἔπιπλα·** 2) ἐπὶ γυναικός, ἡ παρασυρθεῖσα εἰς παράνομον συνουσίαν: **τοῦ τὴν ἔχει βολεμένη τὴ γυναῖκά του ὁ φίλος του.**

βολεμίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ἀλκοόλη πολυσθενής, ἀνακαλυφθεῖσα εἰς τὰς ῥίζας τῶν ἠρανθωδῶν.

βολεσάμενος-η-ο δημ.μτχ ἐν ἐπιθ.χρ. βολετὸς βλ.λ.

βολετισμός (ὁ) Ἐπιγρ. ἡ δι' ἀγκίστρου ἁλιεία.

βολετός-ή-ό δημ. κατορθωτός, εὐχερής: Ἐρωτόκρ.Α 1657 **μαγάρι νὰ 'το βολετό, μαγάρι νὰ τὸ μπόρου,** Κρυστ.Γκόλφω 53 **Θέ μου, καὶ νὰ ἤτον βολετὸ τὸ γλυκοκοίταμά της, | νὰ κάτεχα ποιὰ μυστικά, ποιὰ μάγια ν' ἀποκρύβῃ·** ‖ φρ. **εἶναι βολετό** = βολεῖ. βλ.λ.

βόλεϋ (τὸ) δημ. (ἀγγλ.) κ. **βόλεϋ μπώλλ** χειρόσφαιρον, χειροσφαίρισις, εἶδος παιδιᾶς δι' ἐλαστικῆς σφαίρας παιζομένης διὰ τῶν χειρῶν, πρβλ. ποδόσφαιρον, φαοὺτ μπώλλ.

βόλεϋ μπώλλ (τὸ) δημ. (ἀγγλ.) βόλεϋ βλ.λ.

βολεύς-έως (ὁ) μσν. ὁ βάλλων, ἀκοντιστής, τοξότης, σφενδονήτης.

βολεύω δημ., ἀόρ. **(ἐ)βόλεψα**, παθ. **βολεύομαι**, ἀόρ. **(ἐ)βολεύτηκα**, μτχ. παθ. παρακ. **βολεμένος** διευθετῶ, τακτοποιῶ, τοποθετῶ πράγματα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν, κάμνω νὰ χωρέσουν πράγματα εἴς τινα ἀνεπαρκῆ μᾶλλον χῶρον: **βόλεψα τὰ ἔπιπλα ὅπως μποροῦσα·** ‖ γεν. τοποθετῶ που πρὸς ἀποφυγὴν συσσωρεύσεως: **βολέψαμε πολλὰ πράματα στὸ ὑπόγειο·** ‖ κ. ἐπὶ προσ., παρέχω εἴς τινα τὰ μέσα ἢ τὴν εὐχέρειαν τοποθετήσεώς του προσηκούσης: **βόλεψα τὴν ἄρρωστη δούλα στὸ νοσοκομεῖο, - τὸν ἐβόλεψα μὲ μιὰ θέση στὸ δημαρχεῖο·** 2) μτφ. φρ. **τὰ βολεύω** ἐξοικονομῶ τὰς περιστάσεις, καὶ δὴ οἰκονομικὴν δυσχέρειαν, εἰδ. κερδίζω ὁπωσδήποτε τὰ πρὸς τὸ ζῆν· ἄ. **τὰ καταφέρνω**: **τὰ βολεύω ὅπως μπορῶ·** ‖ συμβιβάζομαι, συμφιλιοῦμαι, ἔρχομαι εἰς συμφωνίαν: **τὰ βολέψαμε μὲ τὸν πεθερό μου·** ναυτ. **βολεύω τὸ σκοινί** σπειρῶ, μαζεύω· 4) μτφ. περιορίζω τινὰ προσηκόντως, δθ. τιμωρῶ κ. κατ' ἐπέκτ. ἐκδικοῦμαι: **ἔννοια σου καὶ θὰ σὲ βολέψω·** 5) ἐν αἰσχρ. σημ. ἐνεργ. ἐν ἀναφ. πρὸς γυναῖκα, παρανόμως συνουσιάζομαι: **τοῦ βόλεψε ὁ παλιάνθρωπος τὴ γυναῖκα·** 6) τὸ μέσ. **βολεύομαι** τακτοποιοῦμαι, εὑρίσκω τὴν ἄνεσίν μου: **βολευτήκαμε καλὰ μὲ τὴ νέα μας ὑπηρέτρια·** 7) ὁμ. μέσ. ἐξοικονομῶ, κερδίζω τὰ πρὸς τὸ ζῆν: **βολεύομαι ὅπως βρῶ·** 8) εἶμαι καλόβολος, βολικός, ὑποχωρητικός, εὐμεταχείριστος: **ὁ πατέρας γέρασε καὶ δὲ βολεύεται πιά, ὅλο γκρινιάζει·** 9) ἐν αἰσχρ. σημ. ἐπὶ γυναικός, συνουσιάζομαι παρανόμως: **ἡ λεγάμενη βολεύεται μ' ὅποιον τύχῃ.**

βολέω ἐπ. μόνον παθ. παρακ. **βεβόλημαι**, κ. μτχ. **βεβολημένος**, κ. ὑπερσ. γ' πληθ. πρόσ. **βεβολήατο**, μτγν. κ. ἐνεργ. ἀόρ. **ἐβόλησα**, βάλλω, πλήττω: Ἰλ.Ι 3 **πένθει δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες** (βέβληντο), Ἀπολλ.Ρ 4,1318 **ἀμηχανίῃ βεβόλησαι·** 2) μέσ. ῥίπτομαι εἰς τὸν λαιμόν: Ἀπολλ.Ρ 1,262 **μήτηρ ἀμφ' αὐτὸν βεβολημένη·** ‖ μτγν. ἐνεργ. ῥίπτω: Θεολ.Ἀριθμ.37 **βολήσασαν καὶ οἷον ἐπισυντεθεῖσαν ἀπογεννῆσαι αὐτήν.**

βολεών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. μσν. κοπρών· Ἁρποκρ. «βολεῶνες· ὁ τόπος ὅπου ἡ κόπρος βάλλεται βολεὼν καλεῖται»: Εὐστ.Πονημ.133,25 **εἰς μωμητοὺς βολεῶνας.**

βολή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ βάλλω, τὸ ῥίψιμον πλήττοντος ὀργάνου, δθ. τὸ πλῆγμα βλήματος, ἀντίθ. πληγή (ἐκ ξίφους ἢ δόρατος): Ὀδ.Ρ 283 **οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων οὐδὲ βολάων,** Αἰσχ.Ἑπτ.430 **κεραυνίους βολάς**. - **βολὴ δίσκου - ἀκοντίου,** Βαλαωρ.Ἀστραπόγιαννος 58 **κάλλιο στὴν πλάτη του χίλιες βολές·** ‖ κ. μτφ.: Ὀδ.Δ 150 **ὀφθαλμῶν τε βολαί** (βλέμματα, ματιές), Εὐρ.Ὀρ.1259 **πρὸς ἡλίου βολάς** (ἀκτῖνας ἡλίου), ΑΠ 12,160 **ἔρωτος βολή** (ἐρωτοχτύπημα)· 2) κατ' ἐπέκτ. τρίψιμον: Αἰσχ.Ἀγ.1329 **βολαῖς.. σπόγγος ὤλεσεν γραφήν·** 3) ἐπὶ παιγν. τὸ ῥίψιμον τοῦ δι' οὗ τὸ παίγνιον τελεῖται ὀργάνου: Σοφ.ἀπ.429 **κύβων βολαί·** 4) **ἀνθῶν βολή** ἀποβολὴ τῶν ἀνθῶν, ἀνθόρροια: Θεόφρ.ΦΑἰτ. **ἀνθῶν ποιεῖ βολήν·** 5) συνεκδ. τὸ ὑπὸ τοῦ βλήματος διανυόμενον διάστημα, ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἀφέσεως μέχρι τοῦ τῆς πτώσεως: Θουκ.5,65,2 **μέχρι μὲν λίθου καὶ ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν,** Ξεν.Ἑλλ.4,5,15 **ᾕρουν τε οὐδένα ἐξ ἀκοντίου βολῆς ὁπλῖται ὄντες πελταστάς**, - **ὁ ἐχθρὸς εὑρίσκεται ἀκόμη ἐκτὸς βολῆς τηλεβόλου·** 6) ἐν πληθ. ὠδῖνες: Προκ.Γοτθ.4,22· 7) πάπ. καταβολὴ χρημάτων, δόσις: Πάπ. **ἀποδώσω ἐπὶ βολαῖς δυσίν·** 8) ὁμ. πάπ. φορτίον, φόρτωμα· 9) νεώτ. τὸ βάλλειν διὰ πυροβόλων ὅπλων, πυροβολισμός, ῥιξιά: **εἰς ἑκάστην βολὴν τοῦ πυροβόλου ἀντήχουν αἱ ἐνθουσιώδεις κραυγαὶ τοῦ πλήθους·** ‖ εἰδ. στρατ. ἡ καθ' ὡρισμένον τρόπον ἐκτέλεσις πυρῶν δι' ὅπλου ἢ πυροβόλου: **βολὴ ἔνσφαιρος - ἄσφαιρος - ἐκπαιδευτικὴ - πειραματικὴ - χαιρετισμοῦ** κττ.· 10) νεώτ. τὸ βαλλόμενον βλῆμα: **ἡ πρώτη βολὴ ἔπεσεν ἐπί τινος ἀχυρῶνος·** 11) **τὸ ῥίψιμον τῶν δικτύων εἰς τὴν θάλασσαν·**

12) δημ. ἡ ἄνεσις, ἡ εὐκολία, ἡ εὔχρηστος θέσις : φρ. **δὲν ἔχει βολὲς αὐτὸ τὸ σπίτι, - κάθε δουλιὰ ἔχει τὴ βολή της, - νὰ τὸ κάμης μὲ τὴ βολή σου, - ἔχει τὶς βολές του** (εἶναι εὔπαρος)· 13) δημ. εἰδ. ἡ ὀδοντοφυΐα ἰδίως ἡ μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν πρώτων ὀδόντων δευτέρα ὀδονταφυΐα τῶν παίδων : **πονᾶ τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴ βολή.**

βολήμετρον (τὸ) νεώτ. βολόμετρον βλ.λ.

βόλι (τὸ) δημ. βολίς, σφαῖρα τυφεκίου, πιστολίου, πολυβόλου : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.12 **σέρνω φουσέκια στὴν πεδιὰ καὶ βόλια στὶς μπαλάσκες,** Παλαμ.Τρισεύγενη 85 **τὰ ρίχνει τὰ λόγια του σὰν τσεκουριὲς καὶ σὰ βόλια**· 2) μτφ. χρήματα, ὡς ἰσχυρὸν μέσον ἐπιτυχίας σκοπῶν : παροιμ. **τὰ βόλια κάνουν τὶς δαυλιὲς** (τὰ πάντα κατορθοῦνται διὰ τῶν χρημάτων), ὁμ. **ἔχεις βόλια ἔχεις γνώση.**

βολιά (ἡ) δημ. ἡ ρῖψις, οἷον λίθου, σφαίρας κττ.

βολίβαρ (τὸ) νεώτ. (ἰσπαν.) νομισματικὴ μονὰς τῆς Βενεζουέλας διαιρουμένη εἰς 100 **σεντίμος** καὶ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ γαλλικὸν **φράγκον**· 2) εἶδος ὑψηλοῦ πλατυγύρου σκληροῦ ἀνδρικοῦ πίλου τοῦ ΙΑ' αἰῶνος· 3) εἶδος μαλλοβαμβάκου ἀμερικανικῆς φλανέλλας.

βολιβιάνο (τὸ) νεώτ. (ἰσπαν.) νομισματικὴ μονὰς τῆς Βολιβίας διαιρουμένη εἰς 100 **σεντάβος.**

βολιβίνα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολιβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, παρουσιαζόμενον ὡς ἀκάθαρτον λευκὸν προϊὸν ἀποσυνθέσεως ἐπὶ μεταλλευμάτων τῆς Βολιβίας.

βολίδα (ἡ) δημ. ἡ βολίς βλ.λ.5).

βολιδάγρα (ἡ) νεώτ. εἶδος ἐκπωματιστῆρος διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ βλήματος ἢ τοῦ βύσματος κατὰ τὴν ἀπογέμισιν τῶν ἐμπροσθογεμῶν ὅπλων, πρβλ. σφαιράγρα· 2) εἰδικὴ λαβὶς πρὸς ἐξαγωγὴν βολίδος πυροβόλου ὅπλου ἐκ τραύματος.

βολιδαερόστατον (τὸ) νεώτ. κ. **βολιστικὸν ἀερόστατον** μετεωρολ. τύπος ἀεροστάτων εἰδικὸς διὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἀνωτέρας ἀτμοσφαίρας.

βολίδιον (τὸ) (1) μτγν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βολίς βλ.λ. : 'Ολυμπ.Μετ.298,33.

βολίδιον (τὸ) (2) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀνῆκον εἰς τὴν τάξιν τῶν **λιθιστικῶν πυριτιοσπόγγων,** ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολιδοβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. πολύκαννον μηχανικὸν ὅπλον, δι' οὗ ἐπιτυγχάνονται ταχέα καὶ συγκεντρωτικὰ πυρά.

βολιδοθήκη (ἡ) νεώτ. στρατ. εἶδος βλήματος, περιέχοντος πολλὰς βολίδας.

βολιδοκόσκινον (τὸ) νεώτ. ἡ **βολιδοσάλαξ** στρατ. ὄργανον ἐν εἴδει κοσκίνου, οὗ ἐγένετο χρῆσις παλαιότερον πρὸς μέτρησιν τῆς διαμέτρου σφαιρικῶν βλημάτων.

βολιδομέτριον (τὸ) νεώτ. στρατ. ξύλινον ὄργανον, χρησιμεῦον πρὸς ἔλεγχον τῶν διαστάσεων τῶν βολίδων καὶ τῶν σφαιρῶν, ἅ. σφαιραμέτριον· πρβλ. βολιδοκόσκινον.

βολιδόμητρα (ἡ) νεώτ. μήτρα κατασκευῆς σφαιρῶν, δι' ἐγχύσεως ἐν αὐτῇ ζέοντος μολύβδου.

βολιδοποιός (ὁ) νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς βολίδων, σφαιρῶν πυροβόλου ὅπλου.

βολιδοσκόπηση (ἡ) δημ. ἡ βολιδοσκόπησις βλ.λ.

βολιδοσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ διὰ βολίδος ἐξέτασις τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης· 2) μτφ. ἡ προσπάθεια διαγνώσεως τῶν σκέψεων, τῶν διαθέσεων, τῶν ἐπιθυμιῶν τινος : **ἡ βολιδοσκόπησις τοῦ πρωθυπουργοῦ ὡς πρὸς τὸν ἀνασχηματισμὸν τοῦ ὑπουργείου δὲν ἔφερεν ἀποτέλεσμα.**

βολιδοσκοπῶ-έω νεώτ. κ. δημ., μτβ. ἐξετάζω διὰ βολίδος τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης· 2) μτφ. κ. δημ. προσπαθῶ τεχνηέντως νὰ ἐξιχνιάσω τὰς διαθέσεις ἢ σκέψεις τινός : **βολιδοσκοπηθέντες ἠρνήθησαν νὰ μετάσχωσι τῆς κυβερνήσεως**· ‖ ἐξετάζω λεπτομερῶς τι : **ἐβολιδοσκόπησα τὴν κατάστασιν καὶ δὲν τὴν εὗρον ἀπελπιστικήν.**

βολιδόσχοινον (τὸ) νεώτ. ναυτ. λεπτὸν σχοινίον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου προσδένεται ἡ βολὶς τῶν βυθομετρήσεων, ἠριθμημένον εἰς ὀργυιὰς ἢ μέτρα, δημ. σάγουλα τοῦ σκαντάγιου.

βολιδοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων βολίδα ἢ βολίδας : **βολιδοφόρος ὀβίς**· ἅ. σράπνελ.

βολιδωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων βολίδα, ὁ ἐφωδιασμένος διὰ βολίδας : **βολιδωτὰ φυσίγγια.**

βολίζη (ἡ) μτγν. ἡ δούλη : Σέλευκ.π.'Αθην.6,267 C **τὴν δούλην καὶ βολίζην** (λ. κρητ.).

βολίζω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ρίπτω τὴν βολίδα, ἐξετάζω διὰ τῆς βολίδος τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καὶ τὴν ποιότητα τοῦ βυθοῦ, δημ. σκανταγιάρω· Εὐστ.563,30 « βολ- βάθος θαλάσσης μετρεῖν μολιβδίνῃ καθέτῳ, ἤ τοιῷδέ τινι » : ΚΔ Πράξ.27,28 **καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι**· 2) μέσ. βυθίζομαι ὡς βολίς : Γεωπ.6,17 **ἀχράδας.. βάλε εἰς τὸ γλεῦκος, καὶ ἐὰν ἔχῃ ὕδωρ, βολίζονται.**

βολικά ἐπίρρ. δημ. ἀνέτως : **κάθομαι βολικά**· 2) μτφ. κατ' εὐχήν : **ὅλα βολικὰ μᾶς ἔρχονται.**

βολικός-ή-ό δημ. ὁ παρέχων βολήν, ἄνεσιν, ὁ πρόσφορος : **βολικὸ σπίτι**· ‖ ἐπὶ προσ., ὁ συμβιβαστικὸς τὸν χαρακτῆρα, ὁ εὐμεταχείριστος, καλόβολος, ὁ μὴ δύστροπος : **βολικὸς ἄνθρωπος.**

βολίμι (τὸ) δημ. κ. βολύμι (τὸ) τὸ μολύβι, ὁ μόλυβδος : φρ. **ρίχνουν τὰ βολίμια** (μαντεύονται ἐκ τῶν σχημάτων, ἃ λαμβάνει πεπυρακτωμένος μόλυβδος ριπτόμενος ἐντὸς ὕδατος)· 2) χαρακτηρισμὸς προσώπου ἢ πράγματος ὡς βαρέος : **ἡ σάκα μου μὲ τὰ βιβλία εἶναι βολίμι**· 3) εἰδ. τὸ μολυβδοκόνδυλον· πρβλ. βόλιμος.

βολιμοδικασταί (οἱ) οἱ δικάζοντες τὰς βολίμους βλ.λ. δίκας δικασταί : 'Αρχ.'Εφ.1911,129.

βόλιμοι δίκαι (αἱ) 'Επιγρ. ἀναβόλιμοι δίκαι, ὧν ἐνδείκνυται ἡ ἀναβολή : 'Αρχ.'Εφ.1911,133.

βόλιμον (τὸ) 'Επιγρ. τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς γενομένης ἀναβολῆς τῆς δίκης.

βόλιμος (ὁ) 'Επιγρ. μόλυβδος, μόλιβος βλ.λ.· ΕΜ 204,40 « μόλιβος καὶ κατὰ ἐναλλαγὴν βόλιμος, παρὰ Συρακοσίοις ».

βόλινθος (ὁ) πιθ. ὁ βόνασος βλ.λ. : 'Αριστλ.Θαυμ. 830 a,7 **ἐν τῇ Παιονίᾳ φασίν.. εἶναί τι θηρίον τὸ καλούμενον βόλινθον.**

βολίνι (τὸ) δημ. κ. μπολίνι (ἰταλ.) λεπτὸν στρογγύλον κολλῶδες ἄζυμον, δι' οὗ ὑγραινομένου ἐσφραγίζοντο παλαιότερον αἱ ἐπιστολαί, πρβλ. ὄστια.

βόλιον (τὸ) μτγν.κ.μσν.κ.νεώτ.ψῆφος, χρησιμοποιουμένη εἰς τὴν παιδιὰν **πεττοί** : ΕΜ 666,16,Εὐστ.1396,59· 2) τὸ φυτὸν πόλιον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.3,110· 3) νεώτ. μικρὸς βόλος· ‖ ἐξαρχαϊσμὸς τῆς δημ. λ. βόλι βλ.λ.

βολιός (ὁ) δημ. κ. ὀβολιός σωρὸς λίθων συγκεντρωθέντων εἰς ὡρισμένον τμῆμα τοῦ ἀγροῦ, ἵνα μὴ τὸ ὕνιον προσκρούῃ ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὴν ἄροσιν· 2) κατ' ἐπέκτ. κατηρειπωμένον κτίριον, οἱονεὶ σωρός : **ἄφησαν τὸ σπίτι τους καὶ γίνηκε βολιὸς λιθάρια**· 3) μτφ. χαρακτηρισμὸς ἀνθρώπου μὴ δυναμένου νὰ μετακινηθῇ ἐκ τοῦ βάρους ἢ τῆς ὀκνηρίας : **ποῦ νὰ κουνηθῇ αὐτὸς ὁ βολιός.**

βολίς-ίδος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. **βολίδα** τὸ βαλλόμενον, τὸ ριπτόμενον πρὸς ἐπιφορὰν πληγῆς, βέλος, ἀκόντιον· 'Ησ. « βολίς· βέλος, λόγχη, ἀκόντιον » : Πλούτ.Δημήτρ.3 **προσελθὼν τῷ πατρὶ καὶ φιλήσας, ὥσπερ εἶχε τὰς βολίδας, ἐκάθισε παρ' αὐτόν,** Διγ.'Ακρίτ.Α 4006 **μόνον σφενδόνην τῇ χειρὶ κρατῶντας καὶ βολίδας**· ‖ συνεκδ. πληγαὶ ἐκ βλημάτων προερχόμεναι· 'Ησ. « βολίσι· τρώσεσι, πληγαῖς » : Μηναῖ.1,30 **μέγας τὸ μέτωπον καὶ πολλαῖς ταῖς βολίσι κεχαραγμένος**· 2) ναυτ. ὄργανον μετρήσεως τοῦ βάθους τῶν θα-

λασσῶν, δημ. σκαντάγια : Σχόλ.'Ιλ.Ω 80 **ἄλλως καταπειρατηρία βολίς·** 3) συνεκδ. κεραυνός : ΠΔ Ζαχ.9,14 **ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς,** ΠΔ Σοφ. Σολ.5,22 **πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν·** 4) τὸ ρίψιμον τῶν κύβων : ΑΠ 9,767 **τῇ δ' ὀλίγην μεμφόμενας βολίδα·** 5) νεώτ. στρατ. τὸ ὑπὸ φορητοῦ πυροβόλου ὅπλου βαλλόμενον βλῆμα· ἀ. σφαῖρα· 6) ἄστρον, μικρὸν οὐράνιον φωτεινὸν σῶμα διασχίζον ὡς οἱ διάττοντες μετὰ ταχύτητος τὴν ἀτμόσφαιραν ἐν εἴδει πυρίνης σφαίρας.

βόλισις-εως (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βολίζω· ἀ. βυθομέτρησις.

βόλισμα-ατος (τὸ) νεώτ. ναυτ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς βολίσεως· ‖ ὁ ἀριθμὸς ὁ σημειούμενος ἐπὶ τῶν ναυτικῶν χαρτῶν καὶ δηλῶν τὸ ἐν ἑκάστῃ θέσει βεβαιωθὲν βάθος.

βολισμός (ὁ) νεώτ. τὸ βολίζειν, βυθομέτρησις.

βολιστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ναυτ. μηχανικὴ βολίς, δι' ἧς μετροῦνται τὰ μεγάλα βάθη τῶν θαλασσῶν ἄνευ ἀνακοπῆς τοῦ δρόμου τοῦ πλοίου.

βολιστής (ὁ) νεώτ. ναυτ. ὁ ἐκτελῶν τὴν διὰ βολίδος βυθομέτρησιν τῶν θαλασσῶν.

βολιστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ τῶν δικτύων δυνάμενος νὰ ἀγρευθῇ : Πλούτ.'Ηθ.977 F **τὰ δὲ βολιστικὰ καλούμενα** (ἐνν. **γένη**) **τρίγλαν, χρυσωπὸν καὶ σκορπίαν·** 2) νεώτ. ναυτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βόλισιν : **βολιστικοὶ κοντοί·** ‖ ὁ δι' οὗ γίνεται, ἐκτελεῖται ἡ βόλισις βλ.λ. : **βολιστικαὶ μηχαναί.**

βολίταινα (ἡ) κ. νεώτ. εἶδος μικροῦ θαλασσίου πολύποδος, τὸ βολβίδιον: 'Αριστλ.ΖΙ 525a,19· ‖ νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **μυοφιδῶν.**

βολιτεσία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **βολιτεσιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βολιτεσίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογέν. ζῴων, ἀνήκουσα εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐξακτινελλιδῶν πυριτιοσπόγγων, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βολίτινος-η-ον ὁ ἐκ κόπρου βοὸς συγκείμενος : 'Αριστφ.Βάτρ.295 **καὶ βολίτινον** (ἐνν. **σκέλος**).

βολιτόβιος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **σταφυλινιδῶν.**

βόλιτον (τὸ) κ. **βόλιτος** (ὁ) κόπρος βοός, συνήθ. ἐν πληθ. : 'Αριστφ.'Αχ.1026 **μ' ἐτρεφέτην** (**ἐν πᾶσι βολίτοις,** φρ. **βολίτου δίκη** ἡ γινομένη δι' ἀσήμαντον αἰτίαν : Σχόλ. 'Αριστφ.'Ιππ.658.

βολιτοφάγος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **σκιοβιιδῶν.**

βολιτόφιλα (τά) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **μυκητοφιλιδῶν.**

βολιτοχαρῆ (τά) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **σταφυλινιδῶν.**

βολιώτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Βόλον ἢ τὸν βολιώτην : φρ. **βολιώτικη ἐξυπνάδα - μασταριά·** ‖ ὁ προερχόμενος ἐκ Βόλου : **βολιώτικα μῆλα.**

βολκανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, σεληνιοῦχος παραλλαγὴ τοῦ θείου· ἀ. ἔνθειον σεληνιον.

βόλκικος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν σκίλλα ἡ παράλιος βλ.λ.

βολκός (ὁ) δημ. ἁλιευτικὸν ὄργανον, συγκείμενον ἐκ δύο σειρῶν δικτύων κωνικοῦ περίπου σχήματος, ἐν χρ. πρὸς ἁλιείαν ἰδίως τῶν ἐγχέλεων.

βόλλα (ἡ) αἰολ. ἡ βουλὴ βλ.λ. : Πλούτ.'Ηθ.288 Β.

βόλλαος 'Επιγρ. αἰολ. βουλαῖος βλ.λ.

βολλαστονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πυριτικὸν ἀσβέστιον, εὑρισκόμενον ἐν 'Ελλάδι εἰς τὴν λάβαν τοῦ ἡφαιστείου τῆς Θήρας καὶ ἐν Σερίφῳ.

βολλαστονιτικὸς γνεύσιος (ὁ) νεώτ. πετρογρ. γνεύσιος βλ.λ. φέρων ἀντὶ ἀσβεστίου βολλαστονίτην βλ.λ.

βολλαστονιτίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα ποικιλωτάτης ὀρυκτολογικῆς συστάσεως περιέχον ὡς κύριον συστατικὸν βολλαστονίτην βλ.λ.

βόλλεϋ-μπώλλ (τὸ) νεώτ. (ἀγγλ.) βόλεϋ βλ.λ.

βολλευτήριον (τὸ) 'Επιγρ. βουλευτήριον βλ.λ.

βολλεύω 'Επιγρ. ἀντὶ βουλεύω βλ.λ.

βολλογγογγίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ κοινλεινίτου βλ.λ.

βόλλομαι αἰολ.,παρατ. ἐβολλόμαν, βο ύλομαι βλ.λ.: Σαπφ. ἐν παπ. (Sapp. I 5.17, Θεόκρ.28,15 **οὐδ' ἐς ἀέργω κεν ἐβολλόμαν** | **ὄπασσαί σε δόμαις.**

βολλωτός-ή-όν πάπ. ὁ ἔχων ὀμφαλόν, ἰδίως ἐπὶ κοσμήματος, τὸ ὀμφαλωτόν : Πάπ. **περονείδων ζεῦγος βολλωτῶν.**

βόλμη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογεν. τῶν **τριτωνιδῶν.**

βολμπορβίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συγκείμενον ἐκ βαναδικοῦ χαλκοῦ,ἀσβεστίου κ. ὕδατος.

βολνύνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. βαρίτης βλ.λ. **εἰς** κρυστάλλους ἐγκαρσίως ἐπιμεμηκυσμένους.

βολοί (οἱ) ἀντὶ ὀβολοὶ βλ.λ. : "Αμφις κωμ.30.12.

βολοκτυπίη (ἡ) μτγν. ὁ κρότος, ὁ ἦχος ὁ παραγόμενος ἐκ τῆς ρίψεως κύβων : ΑΠ 9,767 **παίγνια κινήσεις τερπνὰ βολοκτυπίης.**

βόλομαι ἐπ. κ. ἰων. βούλομαι βλ.λ. : 'Ιλ.Λ 319 **Τρωσὶν δὴ βόλεται δοῦναι κράτος ἠέ περ ἡμῖν.**

βολόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. θερμόμετρον ἠλεκτρικῆς ἀντιστάσεως ἐν χρ.πρὸς προσδιορισμόν τῆς θερμοκρασίας ὡς καὶ τῆς ἀκτινοβόλου ἐνεργείας.

βόλος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ βολή, ἡ ρῖψις κ. εἰδ. τὸ ρίψιμον τῶν δικτύων, ἡ ριξιά : Χρησμ.π.'Ηρ.1,62 **ἔρριπται δ' ὁ βόλος, τὸ δὲ δίκτυον ἐκπεπέτασται,** Θεόκρ.1,40 **μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει ὁ πρέσβυς·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ἡ πλεκτάνη, ἡ παγὶς ἢ τὸ ἐκ περιστάσεως ἀδιέξοδον ἐν ᾧ ἐμπίπτει τις: Εὐρ.Βάκχ.848 **ἀνὴρ εἰς βόλον καθίσταται** (πίπτει εἰς παγίδα)· 2) συνεκδ. τὸ διὰ δικτύων συλλαμβανόμενον : Αἰσχ.Πέρσ.424 **τοὶ δ' ὥστε θύννους ἢ τιν' ἰχθύων βόλον·** 3) κατ' ἐπέκτ. τὸ δίκτυον ἀμφίβληστρον, ὁ ἀθίβολος, ὁ πεζόβολος· Σουΐδ. « τὸ βαλλόμενον εἰς ἄγραν ἰχθύων » : 'Αριστλ. ΖΙ 8,15 **φασὶ δὲ καὶ πολλάκις τριβομένου τοῦ βυθοῦ ἁλίσκεσθαι πλείους ἐν τῷ αὐτῷ βόλῳ τὸ δεύτερον ἢ τὸ πρῶτον·** 4) συνεκδ. τὸ δίκτυον, ἐν ᾧ ἐμπίπτοντα ἀγρεύονται πτηνά: ΑΠ 6,184 **Πίγρης μὲν πτανοῖσιν ἐφεὶς βόλον·** 5) ἡ δευτέρα ὀδοντοφυΐα, ἡ ἀλλαγὴ τῶν ὀδόντων ζῴου· πρβλ. δημ. βολὴ (3) : 'Αριστλ.ΖΙ 6,22 **ἀκμάζει δὲ καὶ ἵππος καὶ ἡμίονος μετὰ τοὺς βόλους·** 6) εἰδ. τὸ ρίψιμον τῶν κύβων· Πολυβ.7,204, Εὐστ.563,29· 7) 'Ησ. « βόλος· θύρα, πηλός »· 8) σταγόνες δρόσου· Σουΐδ. « βόλος· ἡ δρόσος »· 9) νεώτ. κ. δημ. βόλος κ. ἐν πλ. βόλοι, μικραὶ σφαῖραι ἐκ λίθου ἢ ὑάλου, φηφῖδες, χαλίκια, δι' ὧν παίζονται ὑπὸ τῶν παιδίων διάφορα εἴδη παιδιῶν.

βολόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν τῆς τάξεως τῶν ἀνομοδοντίων θηρομόρφων, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολουκέλλη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **συρφιδῶν.**

βολουντάλη (ἡ) νεώτ. **σκεύασμα φαρμακευτικὸν** ἐν χρ. ὡς καταπραϋντικὸν καὶ ὑπνωτικόν.

βολοῦτα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀρκιδῶν, οὗ εὑρέθησαν** λείψανα καὶ ἐν ἀπολιθώσει.

βολουτιλίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος γαστεροπόδων ζῴων, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολουτόδερμα-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος ζῴων τοῦ γένους βολουτιλίτου **βλ.λ., ἀπαντῶν** μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολουτολυρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ὧν λείψανα εὑρέθησαν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολουτομήτρα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολουτόμορφα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος

ζῴων τοῦ γένους βολουτιλίτου βλ.λ., ἁπάντων μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βολουφαίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κόνις ἐπιπάσεως ἐκ φαινόλης μετὰ φορμαλδεΰδης ἐν χρ. ἐπὶ δερματικῶν νοσημάτων.

βόλτ (τὸ) νεώτ. διεθν. λ. σημαίνουσα τὴν μονάδα μετρήσεως τῆς τάσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

βόλτα (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) στροφή, γῦρος : **μὲ τὴν πρώτη βόλτα τοῦ τροχοῦ, - ὁ ἕλικας τῆς μηχανῆς κάνει δέκα βόλτες στὸ λεπτό·** 2) σύντομος περίπατος (ἐξυπονοουμένης τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν ἀφετηρίαν) κ. εἰδ. περίπατος κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἕως εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον χώρου τινός, οἷον πλατείας, ὁδοῦ, προκυμαίας κττ. : **πᾶμε** μιὰ βόλτα, φρ. **κόβω, φέρνω** ἢ **κάνω βόλτες**, περιπατῶ, κάμνω γύρους πεζῇ εἴτε διὰ μεταφορικοῦ μέσου· 3) ναυτ. διαδρομὴ ἱστιοφόρου πλαγιοδρομοῦντος, διὰ νὰ προσεγγίσῃ σημεῖον ὑπήνεμον: Παλαμ.Τρισεύγ.2) **ἀνίσως δὲν τὸν ἔχουμε πρίμο τὸν καιρό, θὰ πᾶμε μὲ τὶς βόλτες·** ‖ ἀνάπρωρος ἀλλαγὴ τῆς πορείας πλοίου, ἄλλως γύρισμα ὄρτσα λὰ μπάντα : φρ. **ἀρμενίζω μὲ βόλτες** (βολτετζάρω), **παίρνω τὴ βόλτα** (στρέφω)· 4) στροφὴ πλήρης σχοινίου πέριξ ἀντικειμένου τινός, οἷον τροχοῦ, πασσάλου, φρεατοτυμπάνου κττ. : **μὲ δέκα βόλτες τοῦ σκοινιοῦ στὸ μαγγάνι ἀνεβαίνει ὁ κουβάς, - κάνε μιὰ βόλτα ἀκόμα τῆς γούμενας γιὰ νὰ τεζάρῃ·** 5) δίερσις βλ.λ. ἐπιδέσμου ἢ ἀμματίσεως· ἄ. περασιά· 6) στραφὴ τῶν ἁλύσεων ἐπὶ τῆς στείρας ἢ ἀλλαχοῦ πρὸς πληρεστέραν ἀσφάλειαν ἠγκυροβολημένου πλοίου : **πᾶρε τρεῖς βόλτες στὴν πίντα·** 7) μτφ. φρ. **παίρνω τὴν κάτω βόλτα** (χειροτερεύω), **τὰ φέρνω βόλτα** (εὑρίσκω ὁπωσδήποτε τὸν τρόπον νὰ ἐπαρκῶ εἰς τὰς ἀνάγκας μου), **μοῦ τὰ φέρνει βόλτα** (δι' ὑπεκφυγῶν, οἱονεὶ διὰ περιστροφῶν ἀποφεύγει, οἷον νὰ ἐκτελέσῃ δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν, νὰ δώσῃ ἐξήγησιν, αἰτιολογίαν κττ.) : **ὁ ἀρραβωνιαστικὸς τοὺς τὰ φέρνει βόλτα ἕνα χρόνο τώρα·** 8) ἁλιευτικόν τι ἐργαλεῖον· ἄ. καθετή· 9) μουσ. ὅρος σημαίνων ἐπανάληψιν ὡρισμένου μέρους μουσ. συνθέσεως· 10) χορός τις γοργὸς τοῦ 17ου αἰῶνος μ. Χ.

βολτάζ (τὸ) νεώτ. (γαλλ.) ὁ ἀριθμὸς τῶν βόλτ βλ.λ. ἑνὸς ἠλεκτρικοῦ κυκλώματος : **ὑψηλὸν - χαμηλὸν βολτάζ**, ὑψηλὴ - χαμηλὴ τάσις.

βολταϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ φέρων τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ Ἰταλοῦ φυσικοῦ Βόλτα : βολταϊκὴ (ἠλεκτρικὴ) **στήλη, - βολταϊκὸν** (ἠλεκτρικὸν) **τόξον.**

βολταΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν εὑρισκόμενον εἰς σπανίους κρυστάλλους, συνιστάμενος ἐξ ὑδρομιγοῦς θειικοῦ ἅλατος, ἀλκαλίων καὶ σιδήρου.

βολτάμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον, χρησιμεῦον πρὸς μέτρησιν τῆς τάσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

βολταμπέρ (τὸ) νεώτ. φυσ. τὸ βὰττ βλ.λ.

βολταμπερόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. βαττόμετρον βλ.λ.

βολτάρω δημ. (Ἰταλ.) κ. **βολτατζάρω** κ. **-ετζάρω** περιφέρομαι ἀσκόπως, περιπατῶ βραδέως χάριν ἀναψυχῆς, κάνω βόλτες βλ.λ.2) : **πᾶμε νὰ βολτάρουμε.**

βολτατζάρω δημ. (Ἰταλ.) κ. **βολτετζάρω** ναυτ. πλαγιοδρομῶ, διὰ νὰ πλησιάσω ὑπήνεμον παραλίαν, πλέω μὲ βόλτες : **τὸ καΐκι βολτατζάρει·** ‖ κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ προσώπ. περιφέρομαι, περιπατῶ βραδέως, βολτάρω βλ.λ.

βολτατζῆς (ὁ) δημ. ὁ ἁλιεύων διὰ τοῦ ἁλιευτικοῦ ὀργάνου βόλτας βλ.λ. 8).

βολτενία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν ἀσιδιιδῶν.

βολτζία (ἡ) νεώτ. παλαιοφυτ. γένος κωνοφόρων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ταξωδιικῶν κωνοφόρων ἁπάντων μόνον ἐν ἀπολιθώσει· 2) νεώτ. βοταν. γένος κωνοφόρων φυτῶν ἄλλως γλυπτόλεπις βλ.λ.

βόλτι (τὸ) νεώτ. (Ἰταλ.) μουσ. ὅρος σημαίνων **στρέφε·** ‖ **βόλτι σούμπιτο** ἢ καὶ **συγκεκομ. ἐν γραφῇ V. S.** = γύρισε τὴν σελίδα γρήγορα τὸ V. S. ἐνίοτε καὶ vide sequens = βλέπε τὸ ἑπόμενον.

βολτιόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. **βολτόμετρον βλ.λ.**

βόλτιον (τὸ) νεώτ. φυσ. βόλτ βλ.λ.

βολτόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. εἶδος γαλβανομέτρου πρὸς μέτρησιν τῆς διαφορᾶς δυναμικοῦ.

βολτονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν.**

βολτονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **παραλλαγὴ τοῦ** ὀρυκτοῦ φαρστερίτου βλ.λ.

βολτοστάτης (ὁ) νεώτ. φυσ. **αὐτόματος** ρυθμιστικὴ διάταξις, δι' ἧς **ἐπιτυγχάνεται, εἰς** τὰς δυναμοηλεκτρικὰς μηχανάς, **ἡ σταθερότης** τῆς διαφορᾶς δυναμικοῦ μεταξὺ τῶν δύο πόλων **ἀνεξαρτήτως** τῆς φορτίσεως αὐτῶν.

βόλυβδος (ὁ) Ἐπιγρ. μόλυβδος **βλ.λ.**

βόλυνθον (τὸ) Ἡσ. βόλιτον βλ.λ.

βολύφαντον (τὸ) νεώτ. ζωολ. **γένος ἀραχνῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐπειριδῶν.**

βολφαχίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτόν**, συνιστάμενον ἐκ κορυνίτου βλ.λ.

βολφιανός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ὑπὸ τοῦ ἀνατόμου Βόλφ ἀνακαλυφθείς : **βολφιανὸν** σῶμα, - βολφιανὸς πόρος.

βολφραμιακός-ή-όν νεώτ. χημ. ὁ περιέχων βολφράμιον βλ.λ.

βολφράμιον (τὸ) νεώτ. σπάνιον μέταλλον, σιδηρόχρουν, σκληρόν, δύστηκτον· ἄ. τουγκστένιον.

βολφραμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, περιέχον συνήθως καὶ μαγγάνιον, ἀπαντώμενον εἰς τὰς ἐντὸς γρανιτῶν μεταλλαφόρους φλέβας.

βολφσβεργίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, κρυσταλλούμενον κατὰ τὸ ρομβικὸν σύστημα, ἄ. χαλκοστιβίτης.

βόλχικο (τὸ) δημ. **τὸ φυτὸν** καλχικὸν βλ.λ. **τὸ** παρνάσσιον.

βολχονσκοΐτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὑδροπήκτωμα τῆς ὁμάδος ὀρυκτῶν τοῦ ἀλλοφανοῦς βλ.λ.

βολωνίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **βολωνίας κρύσταλλος** ὀρυκτόν, ἀποτελούμενον ἐκ βαρίτου βλ.λ.

βομαρεία κ. **βομαρία** (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος καλλιανθῶν καὶ κοσμητικῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀμαρυλλιδῶν.**

βόμβα (ἡ) νεώτ. πυροβολ., δημ. **μπόμπα** σιδηροῦν ἢ χαλύβδινον βλῆμα πληρούμενον δι' ἐκρηκτικῆς ὕλης καὶ ἐκρηγνύμενον διὰ θρυαλλίδος ἢ πυροσωλῆνος : **βόμβαι χαρακωμάτων - ἐμπρηστικαί·** 2) εἰδ. **βόμβα μανομετρικὴ** ὄργανον πρὸς καθορισμὸν τοῦ νόμου, καθ' ὃν ἀναπτύσσονται ἐν κλειστῷ δοχείῳ αἱ ἐκ τῆς ἀναφλέξεως ποσότητός τινος ἐκρηκτικῆς οὐσίας ἐκρήξεις· 3) ἡφαιστειολ. **βόμβαι** μᾶζαι λάβας ἐκτινασσόμεναι κατὰ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστείων.

βομβάζω Σουΐδ. « βομβάζειν· φθέγμα ἐπὶ τῷ διασύρειν καὶ τωθάζειν λεγόμενον ».

βομβαίνω μτγν. βομβῶ **βλ.λ.** : Βασ.2,842 B **βαμβαίνοντες τῇ γλώσσῃ.**

βομβακοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν μαλαχικῶν.

βομβαλοβομβάξ ἐπιφ. θαυμασμοῦ, ἐπιτατικὸν τοῦ βομβάξ : Ἀριστφ.Θεσμ.48.

βόμβαξ-ακος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν βομβοειδῶν, ἁπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει.

βομβάξ ἐπιφ. θαυμασμοῦ : Ἀριστφ.Θεσμ.45.

βομβάρδα μσν. κ. νεώτ., δημ. μπομπάρδα (γαλλ.) πολεμικὴ μηχανὴ λιθοβόλου κατὰ τὸν μεσαίωνα· 2) ναυτ. τύπος παλαιοῦ πολεμικοῦ ἱστιοφόρου ἐξωπλισμένου διὰ βομβοβόλων βλ.λ.· ‖ δημ. **μπομ-**

πάρδα εἶδος ἱστιοφόρου φέροντος ἕνα κεντρικὸν μέγαν ἱστὸν μετὰ τετραγώνων ἱστίων καὶ ἕνα μικρὸν ἱστὸν ἐπίδρομον βλ.λ.˙ ‖ μουσ. μεσαιωνικὸν πνευστὸν ὄργανον ξύλινον μετὰ καλαμίνης γλωττίδος, ἐξελιχθὲν εἰς τὸν βαρύαυλον βλ.λ.

βομβαρδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν **σφαιριιδῶν.**

βομβαρδίζω νεώτ., δημ. κ. **μπομπαρδίζω** μτβ. βάλλω βόμβας διὰ πυροβόλου ἢ δι᾽ εἰδικῆς συσκευῆς κ. εἰδ. ρίπτω βλήματα τηλεβόλου : **τὰ ἀεροπλάνα βομβαρδίζουν τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον˙** ‖ κατ᾽ ἐπέκτ. καταστρέφω τι διὰ βομβῶν : **οἱ Γερμανοὶ ἐβομβάρδισαν τὴν μητρόπολιν τῆς Ρέϊμς˙** 2) μτφ. οἱονεὶ βάλλω κατά τινος συνεχῶς διὰ τοῦ λόγου ἢ γραπτῶς, οἷον κατηγορίας, ἐρωτήσεις, ἐπιστολὰς κττ., συνήθ. εἰρων. : **καθεμέρα βομβαρδίζει τὴν κυβέρνηση μὲ τὰ ἄρθρα του.**

βομβαρδισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βομβαρδίζω βλ.λ.˙ ‖ εἰδ. στρατ. συνεχὴς προσβολὴ διὰ βλημάτων τηλεβόλου ἢ βομβῶν.

βομβαρδιστής (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ βομβαρδίζων βλ.λ.˙ 2) τὸ κολεόπτερον βραχῖνος βλ.λ.

βόμβαρδον (τὸ) νεώτ. κ. **βομβάρδον** μουσ. χαλκοῦν πνευστὸν ὄργανον.

βομβαύλιος (ὁ) Ἡσ. « ὁ αὐλητής, ἀπὸ τοῦ βομβεῖν », πρβλ. ἀσκαύλης : Ἀριστφ. Ἀχ.866 **ἐπὶ τὴν θύραν μοι Χαιριδεῖς βομβαύλιοι ;**

βομβηδόν ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μετὰ βόμβου : Ἀπολλ.Ρ 2,133 **αἱ δή τοι τείως μὲν ἀολλέες βομβηδὸν κλονέονται,** Κάλβος Ὠδ.7,9 **ἔχεον πολυάριθμα | μελισσῶν ἔθνη αἱ σίμβλοι | τῆς Πάργας,** βομβηδὸν | **εἰς τὸν πολὺν ἐπέταον | καρπόν.**

βομβήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ὁ βομβῶν, παράγων βόμβον, ὁ πλήρης βόμβου : ΑΠλ.4,74 **βομβήεσσα μέλισσα,** Νόνν.Δ 3,32 **κύματι βομβήεντι περὶ τρόπιν ἤπυεν ἠχώ.**

βομβηρός-ά-όν νεώτ. ὁ πλήρης βόμβου, ὁ ἠχηρός.

βόμβησις-εως (ἡ) μτγν. ὁ βόμβος, τὸ βούϊσμα˙ ‖ συνεκδ. τὸ βομβοῦν πλῆθος : ΠΔ Βαροὺχ 2,29 **ἡ βόμβησις ἡ μεγάλη.**

βομβητής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ βομβῶν : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 6,236 **κηρότροφα δῶρα μελισσῶν, ἑσμῷ** βομβητῇ **κυκλόσε βριθόμενα˙** 2) νεώτ. φυσ. συσκευὴ ἐν χρ. ἐν τῇ ἀσυρμάτῳ τηλεγραφίᾳ.

βομβητικός-ή-όν μσν. βομβήεις βλ.λ. : Εὐστ. 945,23 **ὁ βομβυλιός.. ζωύφιον ὢν αὐτὸς βομβητικὸν ἐν τῷ πέτεσθαι.**

βομβιδοβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. μηχάνημα βάλλον βομβίδας βλ.λ.

βομβικκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. εἶδός τι ὀρυκτῆς ρητίνης.

βομβικός-ή-όν σχόλ. βομβητικὸς βλ.λ. : Σχόλ. Πίνδ.Ο Ι τὸ τῶν θρήνων βομβητικόν.

βομβινατορίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια βατράχων τοῦ ἀθροίσματος τῶν δισκογλωσσιδῶν.

βομβινάτωρ-ορος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος βατράχων τῆς οἰκογενείας τῶν **βομβινατοριδῶν.**

βομβίς-ίδος (ἡ) νεώτ. μικρὰ πολεμικὴ βόμβα ἐκσφενδονιζομένη διὰ χειρός, σφενδόνης ἢ δι᾽ εἰδικοῦ ὅπλου καὶ καλουμένη ἀναλόγως τοῦ μέσου, δι᾽ οὗ βάλλεται, πρβλ. χειροβομβίς, ὁπλοβομβίς.

βομβίτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. τὸ ἔντομον βόμβος βλ.λ.

βόμβο (τὸ) βαρβαρισμὸς ἀντὶ βόμβος : Ἀριστφ. Θεσμ.1176 **τί τὸ βόμβο ταῦτα ;**

βομβοβολητής (ὁ) νεώτ. βομβαρδιστὴς βλ.λ.

βομβοβόλον (τὸ) νεώτ. στρατ. εἶδος πυροβόλου, βάλλοντος βόμβας βλ.λ.

βομβοβολῶ-έω νεώτ. ἀμτβ. βάλλω βόμβας ἢ βομβίδας βλ.λ., εἶμαι βομβοβόλος˙ ‖ μτβ. ἐπὶ προσ., βομβαρδίζω, προσβάλλω, καταστρέφω διὰ βομβῶν ἢ βομβίδων.

βομβοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **δικοτυληδόνων.**

βομβοία Ἡσ. « κολυμβὸς ἐλαία˙ Κύπριοι ».

βομβοιλαδόνας Ἡσ. « ἐνιαυτούς ».

βομβόναξα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πανδανοειδῶν.**

βομβοναύκλαστρον (τὸ) νεώτ. εἶδος βόμβας, βαλλομένης κατὰ πλοίων δι᾽ ὅλμου.

βόμβος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἦχος συνεχὴς καὶ ὑπόκωφος, βαρὺς καὶ βαθὺς ἦχος, βοή, βουητό : Πλάτ. Πρωτ.316 Α **ἀλλὰ διὰ τὴν βαρύτητα τῆς φωνῆς βόμβος τις ἐν τῷ οἰκήματι γιγνόμενος ἀσαφῆ ἐποίει τὰ λεγόμενα, - βόμβος μελισσῶν - καταρράκτου˙** ‖ ὁ ἐκ βροντῆς κρότος, τὸ μπουμπουνητό˙ 2) εἰδ. ἰατρ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τῶν ὤτων, κατάστασις, καθ᾽ ἣν ἀκούει τις συνεχῆ καὶ βαθύν τινα ἦχον, τὸ βούϊσμα, ἡ βαζούρα : Ἱππ.Κῳακ.189˙ 3) ὁμ. ἰατρ. ὁ ἐν τῇ κοιλίᾳ βορβορυγμός, το γουργούρισμα τῶν ἐντέρων : Γαλ.7,241˙ 4) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν ἀπιδῶν.

βομβόχυλος (ὁ) μτγν. ὀνομασία τοῦ φυτοῦ μανδραγόρα βλ.λ. : Διοσκ.4,75.

βομβρύζω Ἡσ. «βομβρύζων˙ τονθορύζων, βοῶν».

βομβρυνάζειν Ἡσ. « βρενθύεσθαι ».

βομβύκη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **βομβυκιδῶν.**

βομβυκίας κάλαμος (ὁ) εἶδος καλάμου χρησίμου πρὸς κατασκευὴν γλωττίδων αὐλοῦ (βόμβυκος) : Θεόφρ.Φ.Ι 4,11,3.

βομβυκίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια λεπιδοπτέρων ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν νυκτοβίων.

βομβυκίζω νεώτ. κατασκευάζω βομβύκιον βλ.λ.2).

βομβυκίλλη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. κ. **βομβυκίλλα** γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀμπελιδῶν.**

βομβύκινος-η-ον μτγν. κ. μσν. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ βομβυκίου βλ.λ., ὁ μεταξωτός : Λιβάν. Γυμν.33,6 **ἱμάτια βομβύκινα,** ΨΚαλλισθ.3,28 **βομβυκίνη σινδών˙** ‖ μσν. ἐπὶ βιβλίων : Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,50 **ἕτερον βομβύκινον, χρονικὸν ἐκτεθὲν παρὰ τοῦ κτήτορος, αὐτ. ἕτερον βιβλίον βομβύκινον, ψαλτήριον ἑρμηνευμένον.**

βομβύκιον (τὸ) κ. νεώτ. ἔντομον βομβοῦν, εἶδος ἀγρίων μελισσῶν διαιτωμένων εἰς φωλεὰς ἐκ πηλοῦ κατασκευαζομένας˙ Σχόλ.Ἀριστφ.Νεφ.189 «τὰ τοιαῦτα ζῷα καλεῖται μὲν παρά τισι βομβύκια, καλεῖται δὲ καὶ ἔντομα » : Ἀριστλ.ΖΙ 555 α,13 **ἔνια τῶν βομβυκίων πρὸς λίθῳ ἢ τοιούτῳ τινὶ ποιοῦσι πήλινον ὀξύ, ὥσπερ οἱ ἅλες καταλείφονται** (δ.γρ. βομβυκοειδῶν)˙ 2) κύστις, ἣν κατασκευάζουσιν ὡρισμένοι σκώληκες διὰ νηματοειδοῦς οὐσίας ἐκ τοῦ στόματος ἐκκρινομένης καὶ ἐν ᾗ παραμένουσι καὶ μεταμορφοῦνται εἰς χρυσαλλίδας˙ ‖ εἰδ. ἡ ὑπὸ τοῦ μεταξοσκώληκος κατασκευαζομένη τοιαύτη κύστις, τὸ περίβλημα αὐτοῦ, τὸ κουκούλι : Ἀριστλ.ΖΙ 551 b,14 **ἐκ δὲ τούτου τοῦ ζῴου καὶ τὰ βομβύκια ἀναλύουσι τῶν γυναικῶν τινες ἀναπηνιζόμεναι, κἄπειτα ὑφαίνουσι.**

βομβυκοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος βόμβυκι βλ.λ. : Διοσκ.3,16 **βομβυκοειδὴς ὑφή˙** 2) **βομβυκοειδῆ** ὡς οὐσ. τὰ βομβύκια βλ.λ.1) : Ἀριστλ.ΖΙ555 a,13 (δ.γρ.).

βομβυκόσπορος (ὁ) νεώτ. ὁ σπόρος τοῦ μεταξοσκώληκος.

βομβυκοτροφεῖον (τὸ) νεώτ. χῶρος ἢ κτίριον, ἐν ᾧ διατρέφονται μεταξοσκώληκες πρὸς συγκομιδὴν τῶν βομβυκίων αὐτῶν, **κουκουλιῶν.**

βομβυκοτροφία (ἡ) νεώτ. ἡ συστηματικὴ συντήρησις μεταξοσκωλήκων πρὸς παραγωγὴν βομβυκίων μετάξης˙ ὃ. σηροτροφία.

βομβυκοτροφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βομβυκοτροφίαν βλ.λ., ὁ τῆς βομβυκοτροφίας : **βομβυκοτροφικὴ ἐγκατάστασις˙** 2) τὸ θηλ. -ή ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τῆς συντηρή-

σεως βομβύκων καὶ παραγωγῆς ἐκ τούτων βομβυκίων μετάξης, ἡ μεταξοσκωληκοτροφία.

βορβυλεύματα Ἡσ. « τὰ μαγειρικὰ ἀρτύματα ».

βομβύλη (ἡ) σχόλ. δοχεῖον στενοτράχηλον, βομβυλιὸς βλ.λ.3)· Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 2,569 « ἐβόμβεον· ἤχουν, ὅθεν καὶ βομβύλη, εἶδος μελίσσης, καὶ ποτηρίου δὲ εἶδος, ὡς Ἀντισθένης παραδίδωσιν· ἔστι δὲ τοῦτο στενοτράχηλον ».

βομβυλία (ἡ) Ἡσ. ἐπίθ. τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Βοιωτίᾳ.

βομβυλιάζω βαρβορύζω βλ.λ. : Ἀριστλ.Πρ. 949 ε,3 **καὶ βομβυλιάζουσιν οἱ δεινῶς δεδιότες** [δ.γρ. βομβιλίζουσιν].

βομβυλιίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων διπτέρων τοῦ ἀθροίσματος τῶν τανυσαμιδῶν.

βομβύλιον (τὸ) μτγν. βολβίδιον βλ.λ. : Γαλ.19,89.

βομβύλιος (ὁ) κ.νεώτ.κ. **βομβυλιός** εἶδος ἐντόμου βομβοῦντος, ἀγριομέλισσα, μπαύμπαυρας· Ἡσ. « ζῷον ἠχόν τινα ποιοῦν τοῦ γένους τῶν σφηκῶν· ἢ μέλισσα μεγάλη· ἢ μυῖα » : Ἀριστφ.Σφ.107 **ὥσπερ μέλιττ' ἢ βομβυλιὸς εἰσέρχεται, ὑπὸ τοῖς ὄνυξι κηρὸν ἀναπεπλασμένος**· ‖ εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων διπτέρων τῆς οἰκογεν. τῶν **βομβυλιδῶν**· 2) ἡ χρυσαλλὶς τοῦ μεταξοσκώληκος, ὁ βόμβυξ βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 551 b, 12 [δ.γρ. βομβυλίς]· 3) στενόλαιμον δοχεῖον, ὅπερ κενούμενον παράγει ἦχον προσόμοιον βόμβῳ· Ἡσ. « βομβυλιός· ποτηρίου γένος κατὰ μικρὸν πότον στάξαντας· ὅθεν διὰ τὸν ἦχον αὐτῷ κεκλῆσθαι » : Ἱππ.Νούσ.3,16 **οἶνον γλυκὺν καὶ ὑδαρέα προπίνειν, μὴ ψυχρόν, ὀλίγον ἐκ βομβυλιοῦ εὐρυστόμου**, Σωκρ.π.Ἀθην.11,784 D **οἱ δ' ἐκ βομβυλιοῦ κατὰ μικρὸν στάζοντες**.

βομβυλίς-ίδος (ἡ) ὁ βομβυλιός βλ.λ.1),2) : Ἀριστλ. ΖΙ 551 b, 12· 2) Ἡσ. « βομβυλίδας, πομφόλυγας ».

βομβύλον Σουΐδ. « σκεῦος στρογγυλοειδές ».

βόμβυξ-ῦκος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ μεταξοσκώληξ· ΑΒ 1354 « καὶ ζῷον ἀφ' ὧν τὰ βομβύκινα » : Ἀριστλ. ΖΙ π. Ἀθην.7,352 F [διόρθ. βομβυλιός]· ‖ Ἡσ. « βόμβυκες· εἶδος ζῴου πτερωτοῦ κατὰ σφῆκα »· 2) συνεκδ. ἡ μέταξα, τὸ ἐκ μετάξης ὕφασμα : Ἀλκίφρ.1,39 **βόμβυξ δ' ἦν τὸ χιτώνιον**· 3) εἶδος αὐλοῦ, φέροντος γλωττίδα ἐκ καλάμου : Αἰσχ.ἀπ. 57,3 **ὁ μὲν ἐν χερσὶν βόμβυκας ἔχων, τόρνου κάματον, δακτυλόδικτον πίμπλησι μέλος**, Πλούτ. Ἠθ.713 A **βόμβυξι καὶ πολυχορδίαις τὴν διάνοιαν ὑγρὰν ὑπὸ τῆς μέθης καὶ ἀκροσφαλῆ γεγενημένην**· προβλ. βαμβυκίας κάλαμος· ‖ εἰδ. τὸ ἄνω μέρος τοῦ αὐλοῦ ἔνθα ἡρμόζετο ἡ γλωττίς, ἡ κεφαλὴ τοῦ αὐλοῦ : Πολυδ.4,70· 4) ὁ χαμηλότερος τόνος τοῦ αὐλοῦ : Ἀριστλ.Μ.ταφ.1093 b,3 **ἀπὸ τοῦ βόμβυκος ἐπὶ τὴν ὀξυτάτην νεάτην ἐν αὐλοῖς**· ‖ ἐντ. συγκρ. **βομβυκέστερος** ὁ βαθύτερος εἰς τὸν τόνον : Νικόμ.Ἁρμον.11· 5) Ἡσ. « στάμνος· Λάκωνες »· 6) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βόμβυρ λακων. βόμβυξ βλ.λ.· Ἡσ. προβλ. δημ. μπαύμπαυρας.

βομβῶ-έω κ. νεώτ., π. Ὁμ. πάντοτε ἐπὶ πραγμάτων πιπτόντων, ἐκβάλλω ἦχον βαθύν, ὑπόκωφον, ἠχῶ βαρέως, κάνω βρόντο : Ἰλ.Ν 530 **ἐκ δ' ἄρα χειρὸς αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα**· ‖ συρίττω, σφυρίζω, βουΐζω : Ὀδ.Θ 190 **τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός, βόμβησεν δὲ λίθος**· ‖ ἐπὶ τῆς βροντῆς, βροντῶ, μπουμπουνίζω : Νόνν.Δ 1,301 **βροντὴ . . ἠρέμα βομβήσασα**· ‖ παράγω κρότον : Ὀδ.Μ 204 **τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπταθ' ἐρετμά, βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον**· ‖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἠχῶ, παταγῶ : Σιμων.1 **ἐβόμβησεν θάλασσα**· ‖ ὁμ. ἐπὶ σπηλαίων, ἠχῶ, ἀντηχῶ : Ἀπολλ. Ρ 2,569 **κοῖλαι δὲ σπήλυγγες . . ἁλὸς ἔνδον ἐβόμβεον**· 2) ἐπὶ τῶν μελισσῶν, παράγω βόμβον βλ.λ., βουΐζω : Ἀριστλ.ΖΙ 535 b, 6 **τὰ μὲν βομβεῖ, οἷον μέλιττα καὶ τὰ πτηνὰ αὐτῶν**, Θεόκρ.3,13 **αἴθε γενοίμαν ἁ βομβεῦσα μέλισσα**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν κωνώπων : Ἀριστφ.Πλ.538 **αἱ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν πτηνῶν : Ἀγαθ. ἐν ΑΠ 5,291 **λιγυρὸν βομβεῦσιν ἀκανθίδες**· ‖ μτφ. κ. ἐπὶ τῶν ψυχῶν : Σοφ.ἀπ.879 **βομβεῖ δὲ νεκρῶν σμῆνος**· 3) γεν. ἠχῶ βαρέως, θορυβῶ : Πλάτ. Πολ.564 D **τὸ δ' ἄλλο περὶ τὰ βήματα προσίζον βομβεῖ τε καὶ οὐκ ἀνέχεται τοῦ ἄλλα λέγοντος**· 4) ὁμ. ἐπὶ βαρέος βροντώδους ἤχου συνεχῶς ἐνοχλοῦντος τὴν ἀκοήν : Πλάτ.Κρίτ.54 D **καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ ἠχὴ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν ὤτων, ἔχω, παράγω βόμβον, βουΐζω : Λουκ. Ἑταιρ.Δ 9,2 **ἐβόμβει τὰ ὦτα ὑμῖν**.

βομβώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος βόμβῳ βλ.λ. : Αἰλ.ΖΙ 6,37 **ἠχόν τινα βομβώδη ἀφίησι καὶ τραχύν**· 2) νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. **βομβώδη** ὡς οὐσ. οἰκογέν. ὑμενοπτέρων ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν κεντροφόρων.

βομβών-ῶνος (ὁ) βαυβὼν βλ.λ.· ΕΜ 206 « βουβὼν.. ὅπερ τινές φασι βαμβῶνα », Μοῖρις 94 « βουβῶνας ἀττικῶς, βομβῶνας ἑλληνικῶς ».

βομβωνάρια (τὰ) μτγν. κ. μσν. εἶδος ἐσθῆτος κομβωμένης καὶ ἄνευ περιζώματος, ἣν ἔφερον αἱ διαγωνιζόμεναι παρθένοι κατὰ τοὺς ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας τῆς Ἀντιοχείας : Ἰω.Μαλ.380.

βόμπιρας (ὁ) δημ.κ.**μπόμπιρας** σκωπτ. ὁ μικρὸς τὸ δέμας, ὁ νανώδης, μικρόσωμος : φρ. **ὁ τζίντζιρας, ὁ μίντζιρας, ὁ βόμπιρας κι ὁ τζιντζιμιντζιβόμπιρας**· ἄ. -χόντζιρας· 2) εἶδος κανθάρου.

βοναβερία (ἡ) νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν πελεκοφόρος βλ.λ.

βοναννία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σκιαδανθῶν**.

βοναπαρτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βρομελιιδῶν**.

βοναπαρτικός-ή-όν νεώτ. δημ. κ. μπαν- ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Ναπολέοντα Βοναπάρτην ἢ τοὺς ἐξ αὐτοῦ ἕλκοντας τὸ γένος : **βοναπ- δυναστεία**· ‖ εἰδ. ὁ εὐμενῶς πρὸς τὸν Βοναπάρτην ἢ τοὺς ἐξ αὐτοῦ ἕλκοντας διακείμενος, ὁ ὑποστηρίζων τούτους : **βοναπαρτικὸν κόμμα**.

βοναπαρτισμός (ὁ) νεώτ., δημ. κ. μπαναπαρτισμός πολιτικὴ ἰδεολογία ἐν Γαλλίᾳ, τείνουσα εἰς τὴν παλινόρθωσιν τῆς δυναστείας τῶν Βοναπαρτῶν· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ συγκέντρωσις πασῶν τῶν ἐξουσιῶν εἰς ἕνα, συνήθως στρατιωτικόν, καταλαμβάνοντα τὴν ἀρχὴν διὰ πραξικοπημάτων, καλυπτομένων ὑπὸ τυπικῆς νομιμότητος.

βοναπαρτιστής (ὁ) νεώτ. δημ. κ. μπαν- ὁ ὀπαδὸς τοῦ Βοναπάρτου ἢ τοῦ βοναπαρτικοῦ κόμματος· 2) ἱστοριοδίφης ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τῶν Βοναπαρτῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.

βονασία (ἡ) νεώτ. ζωολ. τὸ πτηνὸν ἀτταγὴν βλ.λ.

βόνασος ἢ -σσος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ ἄγριος βοῦς : Ἀριστλ.ΖΙ 498 b, 31 **ὥσπερ ἵππος . . καὶ τῶν κερατοφόρων βόνασσος**, Στράβ.15,1,69 **καὶ βόνασοι καὶ παρδάλεις καὶ λέοντες τιθασοί**· ‖ εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος κοιλοκέρων θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βοΐδῶν**.

βονελλία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ζωνοσκωλήκων**.

βόνζος (ὁ) νεώτ. ἱερεὺς εἰδικοῦ τινος τάγματος ἢ μοναχὸς τῆς βουδδικῆς θρησκείας.

βονθυλεύω θεσσ. ὀνθυλεύω.

βονινίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀνδεσιτῶν**· ἄ. σανουκίτης.

βονιτάριος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. τίτλος, διδόμενος παρὰ βυζαντινῶν εἰς τὸν ἄνευ μὲν κυριότητος, ἀλλὰ νομίμως νεμόμενον πρᾶγμά τι.

βονίτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **σκομβριδῶν**.

βονωνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν Βονωνίαν, ὁ τῆς Βονωνίας· ‖ ὁ ἐκ Βονωνίας προερχόμενος : **βονωνικὰ φιαλίδια, - βονωνικὰ ἢ βαταυϊκὰ δάκρυα,** - βονωνικὸς φωτόλιθος.

βόξ (ἡ) νεώτ. (λατ.) ἄκλ. μουσικὸς ὅρος ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ **οὐμάνα** ἦχος προσομοιάζων τῇ ἀνθρωπίνῃ **φωνῇ.**

βοο- κ. νεώτ. πρῶτον συνθετικόν, δηλοῦν ὅτι τὸ δεύτερον ἔχει ἀντικείμενον τὸν βοῦν ἢ προέρχεται **ἐκ τοῦ** βοός, οἷον βοοζύγιον (ζυγὸς βοῶν), βοοθύτης, βοόδερμα κλπ.

βοοβοσκός (ὁ) βουνόμος, βουκόλος· Σουΐδ.

βοόγληνος-ον μτγν. ὁ βοῶπις, ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς ἢ ἠπίαν ἔκφρασιν βοός : Νόνν.Δ 7,260 **πῇ δὲ βοογλήνων βλεφάρων σέλας,** αὐτ.Εὐαγγ.Ἰω. 123,2 **ὄμμα βοογλήναιο προσώπου.**

βοοδμητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ δαμάζων, ὁ κατανικῶν τοὺς βοῦς : Κόϊντ.1,524 **βοοδμητῆρε λέοντε.**

βοοδόντια (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. ὑποοικογένεια θηλαστικῶν ζῴων τῆς τάξεως **τῶν κοιλοκέρων.**

βοοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων εἶδος, σχῆμα βοός, ὁ ὅμοιος πρὸς βοῦν: Διον.Ἀρεοπ.52,62.

βοοζύγιον (τὸ) μτγν. ὁ ζυγὸς τῶν βοῶν : ΠΔ Σοφ. Σειρ.26,7 **βοοζύγιον σαλευόμενον γυνὴ πονηρά.**

βοοθύτης (ὁ) βουθύτης βλ.λ.· Σουΐδ. «ὁ τοὺς βόας βάλλων **πελέκει».**

βοόκλεφ-εφος (ὁ) κ. συνηρ. **βοῦκλεφ** ὁ βοοκλόπος, ὁ βοῦς κλέπτων : Σοφ.ἀπ.318.

βοοκλόπος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ κλέπτων βοῦς: Ὀρφ.Ἀργ.1055 **βοοκλόπος.. Τιτάν,** Νόνν.Δ 1,337 **Ἑρμείαν πεφύλαξο βοοκλόπον·** πρβλ. βουκλόπος.

βοόκραιρος-ον μτγν. ποι. ὁ ἔχων κραῖραν, ἤτοι κορυφήν, κεφαλὴν βοός: Νόνν.Δ 13,314 **ἃς Ἀχελώϊῳ Τερψιχόρη.. βοοκραίρων ἀπὸ λέκτρων τίκτεν.**

βοόκρανος-ον βούκρανος βλ.λ.

βοοκτασία (ἡ) μτγν. ποι. τὸ κτείνειν, σφάζειν βοῦς, ἡ σφαγὴ βοῶν : Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 6,263 **ἀχθεινὰν δ' εἶδε βοοκτασίαν.**

βοόκτιστος-ον μτγν. ποι. ὡς ἐπίθ. τῆς πόλεως Θῆβαι, κτισθείσης **κατὰ τὸν περὶ** τῆς βοὸς τοῦ Κάδμου μῦθον, ὁ διὰ βοὸς κτισθείς : Νόνν.Δ 25,415 **τεῦξε λυροδμήτοιο βοόκτιστα τείχεα Θήβης.**

βοολέτης (ὁ) μτγν. ὁ καταστρέφων βοῦς, ὁ σφαγεὺς τῶν βοῶν : Ἡρωδιαν.Ἐπιμερ.211.

βοονόμος-ον βουνόμος βλ.λ. : Σουΐδ.

βοοπρόσωπος-ον **μτγν.** βουπρόσωπος βλ.λ. : Πορφύρ.Ἀπαχ.3,16.

βοοπυρίδαι (αἱ) **νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια** μαλακοστράκων τῆς τάξεως **τῶν ἰσοπόδων.**

βοόπυρος (ὁ) **νεώτ. ζῳολ.** γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **βοοπυριδῶν.**

βοόραμον (τὸ) **νεώτ.** βοταν. γένος **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρικινιδῶν.**

βοορραίστης (ὁ) **μτγν.** ὁ φονεύων, ὁ ὀλοθρεύων τοὺς βοῦς : Τρυφιόδ.361 **πόρτις.. ἥν τε τυπεῖσαν κέντρον ἀνεπτοίησε βοορραίσταο** μύωπος.

βοοσκέρας Ἡσ. «τὸ περιτιθέμενον τῇ ὁρμιᾷ κέρας κατὰ τὸ ἄγκιστρον».

βοοσκόπος-ον μτγν. ὁ **ἐφορεύων,** ἐπιτηρῶν τοὺς βοῦς : Νόνν.Δ 31,225 **Ζηνὸς ὀπιπευτῆρα βοοσκόπον ἄλλον ἐγείρεις** (Ἡσ. **βόοσκος ἐσφ.γρ.**).

βοοσσόος-ον μτγν., συνηρ. **βουσσόος** ὁ σεύων, ἐλαύνων, κεντῶν τοὺς βοῦς : **Καλλ.ἀπ.46 βουσσόον, ὅν τε μύωπα βοῶν καλέουσιν ἀμορβοί,** Κόϊντ.5,64 **βοοσσόα κέντρα φέροντες·** ‖ ὁ βοσκὸς βοῶν : Νόνν.Δ 4,31 **βοοσσόος.. Ἑρμῆς.**

βοοστάσιον (τὸ) μτγν. βουστάσιον βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ. 7,830 D ἡ ἐκκλησία **βοοστασίου οὐδὲν διενήνοχε.**

βοόστασις-εως (ἡ) βούστασις βλ.λ. : Καλλ.Δῆλ.102.

βοόστικτος-ον μτγν. τόπος, ἐν ᾧ στίζονται, σχίζονται δι' αἰχμῆς βόες : Νόνν.Δ 5,281 **βοοστίκτου δὲ θυηλῆς πᾶσα πόλις στεφθεῖσα** (ἀμφ.).

βοόστολος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ βοὸς φερόμενος, ὁ βοὸς ἐπιβαίνων : Νόνν.Δ 1,66 **βοόστολος ἔπλεε νύμφη** (περὶ τῆς Εὐρώπης).

βοοσφαγία (ἡ) **τὸ σφάζειν** βοῦς, ἡ βοοκτασία : ΑΠλ.4,101 **ἀλλ' οὐ τὴν ὁλοὴν γράφε βοοσφαγίην.**

βοοσχήμων-ονος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἔχων σχῆμα, μορφὴν βοός : Νικήτ.Χων.Χρον.464,8 **βοοσχήμων βασιλεὺς** (περὶ τοῦ Ναβουχοδονόσορος).

βοοτροφία (ἡ) **νεώτ.** ἡ βοοκομία, ἤτοι ἡ συστηματικὴ συντήρησις βοῶν καὶ ἰδίως ἀγελάδων.

βοοτρόφος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ τρέφων βοῦς, ὁ βουνόμος, βουτρόφος βλ.λ. : Διον.Περ.558 **βοοτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν,** Νόνν.Δ 14,377 **βοοτρόφον εἰς ῥάχιν ὕλης.**

βοοτροφῶ-έω τρέφω, συντηρῶ βοῦς : Ἀνών.π. Κώδ.Παρ.2420,3,3 α.

βοότροχος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ βοῶν διαπορευόμενος : Νόνν.Δ 14,377 βοότροχον **εἰς ῥάχιν ὕλης** (διόρθ. βοοτρόφον).

βοουδιχία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χεδροπῶν.**

βοουμανίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν ἀμλινίτης βλ.λ.

βοόφιλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκάρεων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἰξωδιδῶν.**

βόπα (ἡ) δημ. κ. **βούπα,** δ.τ. τοῦ γόπα βλ.λ.

βοπυρίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια μαλακοστράκων τοῦ **ἀθροίσματος** τῶν **ἰσοπόδων.**

βόπυρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **βοπυριδῶν.**

βορά (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. τροφή, κυρίως τῶν σαρκοφάγων ζῴων : Αἰσχ.Πρ.583 **ποντίοις δάκεσι δὸς βοράν,** Σοφ.Ἀντ.30 **οἰωνοῖς γλυκὺν θησαυρὸν εἰσορμῶσι πρὸς χάριν βορᾶς, - ἔγινε βορὰ τῶν ἄρκτων - τῶν ὀρνέων·** ‖ κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ εὐωχιῶν, καθ' ἃς παρετίθεντο ἀνθρώπινα κρέατα : Ἡρ.1,119 **Ἁρπάγῳ ἐδόκεε ἅλις ἔχειν τῆς βορῆς,** Αἰσχ.Ἀγ. 1220 **κρεῶν.. οἰκείας βορᾶς** (τροφὴ ἐκ τῆς ἑαυτῶν σαρκὸς παρατεθεῖσα τοῖς τέκνοις τοῦ Θυέστου)· 2) ἐν φρ. **γαστρὸς βορά** = λαιμαργία, ἡ ἀδηφαγία· 3) σπανιώτ. γεν. τροφή : Αἰσχ.Πέρσ. 490 **κἀντεῦθεν ἡμᾶς γῆς Ἀχαιΐδος πέδον καὶ Θεσσαλῶν πόλεις ὑπεσπανισμένους βορᾶς ἐδέξαντ',** Σοφ.Φιλ.274 **βορᾶς ἐπωφέλημα σμικρόν·** 4) νεώτ. κ. δημ. κ. μτφ. : **ἡ ὑπόληψίς του ἐρρίφθη βορὰ εἰς τοὺς συκοφάντας,** Παλαμ.Περάσματα καὶ Χαιρετισμοὶ 152,16 **καὶ τῆς ἀρρώστιας δόθηκε βορὰ τὸ νέο τὸ κορμί σου.**

βοραγινίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. βορραγινίδαι βλ.λ.

βοραγινίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοφ. βορραγινίτης βλ.λ.

βοράγινον (τὸ) νεώτ. βοταν. βορράγινον βλ.λ.

βοραζάνης (ὁ) δημ., βλ. μποραζάνης.

βοράζω τρέφω : ΕΜ 205,6.

βόραθεν ἐπίρρ. βορρᾶθεν βλ.λ.

βόρακας (ὁ) δημ. ὁ βόραξ βλ.λ.

βορακίτης (ὁ) **νεώτ.** ὀρυκτολ. **ὀρυκτὸν σύνθετον** ἐκ βορικοῦ καὶ χλωριούχου μαγνησίου.

βορακοῦχος-ον νεώτ. ὁ περιέχων βόρακα βλ.λ. : βορακοῦχοι λίμναι.

βοράλη (ἡ) νεώτ. χημ. σκευασία ἐκ βορικοῦ ἀργιλίου μετὰ τρυγικοῦ ὀξέος.

βοράντζι (τὸ) **δημ.** τὸ φυτὸν **βορράγινον, τὸ φαρμακευτικὸν** βλ.λ.

βοράνια (τὰ) **νεώτ.** χημ. **ἑνώσεις βορίου μεθ'** ὑδρογόνου.

βόραξ-ακος (ὁ) νεώτ. χημ., δημ. **βόρακας** τετραβορικὸν νάτριον, **ἀπαντῶν ἐν τῇ φύσει,** παρασκευαζόμενον **δὲ** καὶ τεχνητῶς.

βορᾶς (ὁ) σπάν. Ἰων. τ. τοῦ βορρᾶς βλ.λ.

βορασβεστίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, ἀποτελούμενον **ἐξ** ὑδρομιγοῦς βορικοῦ **ἀσβεστίου·** **ἀ.** βεχίλιθος.

βόρασσος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ καρπὸς τοῦ φοίνικος ὢν ἔτι ἐν τῷ περικαλύμματι αὐτοῦ : Διοσκ. 1,151 **ὁ περιεχόμενος δ' ὑπ' αὐτῆς καρπὸς ἐλάτη καλεῖται, ὑπ' ἐνίων δὲ βόρασσος·** 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φοινικοειδῶν.**

βοράτζινο (τὸ) δημ. κ. **βοράτσινο** τὸ φυτὸν βοράγινον τὸ φαρμακευτικὸν βλ.λ.

βόρατον (τὸ) μτγν. εἶδος ἀγρίου δένδρου βλ.λ. : Διόδ.Σ 2,49 **ἐν δὲ τοῖς ὄρεσιν οὐ μόνον ἐλάτη καὶ πεύκη φύεται δαψιλής, ἀλλὰ καὶ κέδρος καὶ ἄρκευθος καὶ τὸ καλούμενον βόρατον·** 2) τὸ φυτὸν βράθυ βλ.λ. : Διοσκ.1,76.

βοράω τρώγω, τρέφομαι : ΕΜ 216,14.

βορβονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν **τῆς οἰκογενείας τῶν γενιστιδῶν.**

βορβόρεος-α-ον ὁ βορβορώδης βλ.λ.

βορβορίζω μτγν. εἶμαι βορβορώδης, **ὁμοιάζω** πρὸς βόρβορον, βοῦρκο, ἔχω λασπίλα : Διοσκ.5,75 **βορβορίζων ἐν τῇ γεύσει·** 2) 'Ησ. « βορβορίζει· γογγύζει, μολύνει· Κύπριοι ».

βορβορικός-ή-όν μσν. ὁ βορβορώδης, βρωμερός, ἀκάθαρτος : Θεόδ.Στ.452.

βορβορισμός (ὁ) μτγν. ὁ βορβορυγμὸς βλ.λ. : Καίλ.Αὐρήλ.Ταχ.Πάθ.3,20,194.

βορβορῖται (οἱ) 'Επιγρ. τίτλος σωματείου τινὸς ἐν Θήρᾳ.

βορβοροδίαιτος-ον νεώτ. ὁ διαιτώμενος **ἐν** βορβόρῳ βλ.λ., ἰδίως ἐν χρ. μτφ. **ὁ** αἰσχρῶς ζῶν.

βορβορόθυμος-ον ὁ ἔχων βορβορώδη, βρωμερὸν θυμόν, ὁ βρωμερὸς βλ.λ.: 'Αριστφ.Εἰρ.753 **βυρσῶν ὀσμὰς δεινὰς κἀπειλὰς βορβοροθύμους.**

βορβοροκοίτης (ὁ) ὁ κοιταζόμενος ἐν τῷ βορβόρῳ βλ.λ. : Βατραχομ.230 **Φιλτραῖον δ' ἄρ' ἔπεφνεν ἀμύμων Βορβοροκοίτης.**

βορβοροκύλισις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ βορβοροκύλισμα βλ.λ.

βορβοροκύλισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ κυλίεσθαι ἐντὸς βορβόρου βλ.λ.· 2) μτφ. τὸ περιπίπτειν εἰς τὴν ἐσχάτην ἠθικὴν διαφθοράν.

βορβοροκυλίω νεώτ. μτβ. γίγνομαι αἴτιος νὰ περιέλθῃ τις εἰς τὴν ἐσχάτην ἠθικὴν κατάπτωσιν· || μέσ. κυλίομαι εἰς τὸν βόρβορον, στὸ βοῦρκο· 2) ἐκπίπτω ἠθικῶς, διάγω αἰσχρόν, ἀνήθικον βίον.

βορβορολογία (ἡ) νεώτ. τὸ κατὰ τρόπον βορβορώδη, ἀπρεπῶς, ἀνηθίκως ὁμιλεῖν ἢ γράφειν.

βορβορολόγος-ον νεώτ. ὁ συλλέγων βόρβορον βλ.λ. : **βορβορολόγος μηχανή,** πρβλ. βυθοκόρος κ. λασπολόγος, δημ. φαγάνα.

βορβορόπη (ἡ) ἐπὶ γυναικός, ἡ ἔχουσα βορβορώδη βλ.λ. ὀπήν, ἡ κατὰ τὸ αἰδοῖον ἀκάθαρτος· Εὐστ.1329,33 « ὁ βαρύγλωσσος 'Ιππῶναξ βορβορόπην ὕβρισε **γυναῖκά τινα, σκώπτων ἐκείνην εἰς τὸ** ποιδογόνον ὡς ἀκάθαρτον ».

βορβορόπηλα (τὰ) δημ. κ. **συγκεκ. τ. βορβόπηλα** βόρβορος ἐκ πηλοῦ.

βόρβορος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐν τῷ πυθμένι ποταμοῦ, λίμνης ἢ δεξαμενῆς ἀκάθαρτος καὶ δυσώδης ἰλύς, βοῦρκος, ἀκαθαρσία, βρωμερὴ λάσπη : Αἰσχ.Εὐμ.694 **βορβόρῳ δ' ὕδωρ λαμπρὸν μιαίνων,** Πλάτ.Φαίδ.69 C **ἐν βορβόρῳ κείσεται,** Πλούτ.'Ηθ.580 **σύες ἀπαντῶσιν ἀθρόαι βορβόρου περίπλεοι,** ΠΔ 'Ιερ.45,6 **καὶ ἐν τῷ λάκκῳ οὐκ ἦν ὕδωρ, ἀλλ' ἢ βόρβορος καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ·** 2) μτγν., νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ ἐσχάτη ἠθικὴ κατάπτωσις, ἡ διαφθορά, ἡ αἰσχρότης ἐν ἀκολασίᾳ : Λουκ.Λεξιφ.17 **τοσοῦτον βόρβορον κατήντλησάς μου, - κυλίεται εἰς τὸν βόρβορον·** 3) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **μυϊδῶν.**

βορβοροτάραξις-εως (ὁ) σκωπτ. ὁ τὸν βόρβορον ἀναταράσσων, ὁ φιλοτάραχος, ἀνακατωσούρης : 'Αριστφ.'Ιππ.309 **ὦ βορβοροτάραξι καὶ τὴν πόλιν ἅπασαν ἡμῶν ἀνατετυρβακώς.**

βορβορότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις τοῦ ἐν τῷ ἠθικῷ βορβόρῳ εὑρισκομένου, ἡ αἰσχρότης καὶ ἡ ἀκολασία.

βορβορότοπος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. τόπος πλήρης βορβόρου ἢ κεκαλυμμένος ὑπὸ βορβόρου· || κατ' ἐπέκτ. ἀκάθαρτος, ρυπαρός, βρώμικος τόπος.

βορβορότροφος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ ἐν τῷ βορβόρῳ τρεφόμενος : Μ Φιλῆς 1,342 **βορβορότροφοι σύες.**

βορβοροφάγος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ τρώγων βόρβορον, ὁ ἐκ τοῦ βορβόρου τρεφόμενος : Κ Μανασσ.88 C **ἄντικρυς τελματόβιος βορβοροφάγος χοῖρος·** 2) νεώτ. κ. δημ. τὸ θηλ. ὡς αὐσ. πλωτὴ μηχανή, δι' ἧς καθαρίζεται ἢ ἐκσκάπτεται ὁ βυθὸς θαλάσσης, ποταμοῦ, διώρυγος· **ὅ.** βορβορολόγος βλ.λ.

βορβοροφόρβα (ἡ) πάπ. ἡ συντηρουμένη, ἡ τρεφομένη ἐκ τοῦ βορβόρου.

βορβορόφυρτος (ὁ,ἡ) μσν. **ὁ** πεφυρμένος, ὁ μεμιγμένος βορβόρῳ : Γερμ. Κωνστ. ἐν κώδ. Coisl. 278,129 **βορβορόφυρτος χαῖρας.**

βορβορυγή (ἡ) 'Ησ. ὁ βορβορυγμὸς βλ.λ. : 'Ησ. « ποιός τις ἦχος, ὃν καὶ βορβορυγὴν καλοῦσιν ».

βορβορυγμός (ὁ) κ. νεώτ. ἦχος ὑπόκωφος ἐν τῇ κοιλίᾳ γινόμενος, γουργούρισμα, γουργουρητό : 'Ιππ.Προγν.11 **βορβορυγμὸς ἐγγενόμενος ἐν τῷ ὑποχονδρίῳ,** Διοσκ.6,21 **βορβορυγμούς τε καὶ φόφους μετὰ λιποθυμίας ἐπιφέρει·** 2) ἦχος, παραγόμενος ἐκ τοῦ στόματος κατὰ τὸν ἐρευγμόν, ρέψιμο· Σουΐδ. « ἡ φάρυγξ ἐκελάρυζε καὶ πολὺς ἐν τῷ στόματι ἦν βορβορυγμός ».

βορβορύζω 'Ησ. παράγω βορβορυγμόν, γουργουρίζω βλ.λ., πρβλ. βομβυλιάζω· 'Ησ. « βορβορύζει· γογγύζει,.. Κύπριοι »· 2) βορβορῶ **βλ.λ.·** 'Ησ. « ..μολύνει· Κύπριοι ».

βορβορύττω μσν. βορβορύζω βλ.λ.) : **Ψελλ. ἐν** 'Αν.Βοασσ.1,216 **βορβορύττειν πολλάκις.**

βορβορῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ. καθιστῶ τι βορβορώδες, ἀκάθαρτον, μιαίνω, μολύνω : 'Ιω.Χρυσ. 3,320 **διά τί μὴ καὶ ὅλον βορβοροῖς τὸ σῶμα;·** 2) μέσ. καθίσταμαι βορβορώδης, λασπώδης, γίνομαι βοῦρκος : 'Αριστλ.ΖΓ 763 a,29 δι' **ἔνδειαν ὑγροῦ τοῦ τόπου βορβορωθέντος ἐγένετο τὰ καλούμενα λιμνόστρεα·** || γίνομαι ἢ εἶμαι ρυπαρός, ἀκάθαρτος : 'Ιω.Χρυσ.εἰς ΚΔ Καλ.83 **ῥακίων βεβορβορωμένων·** || μτφ. μιαίνομαι, μολύνομαι : Κύριλλ.53 Β **βορβορούμεθα ταῦτα λέγοντες·** 3) θθ. μτφ. **βεβορβορωμένος** ὁ βορβορώδης, ὁ ἀκόλαστος, ὁ βρωμερός : Μηναῖ.1,1 'Ωδ.5 **ἐχθροῦ ζοφώδους καὶ βεβορβορωμένου.**

βορβορώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βόρβορον ἢ ὁ πλήρης βορβόρου, ὁ λασπώδης, βουρκιασμένος : Πλάτ.Φαίδ.111 D **ὑγροῦ πηλοῦ καὶ καθαρωτέρου καὶ βορβορωδεστέρου,** 'Αριστλ.ΖΙ 547 b, 20 **ἐν μὲν τῇ βορβορώδει (ἰλύϊ) τὰ ὄστρεα·** 2) ἐπὶ πύου κ. ἄ. σωματικῶν ἐκκρίσεων, θρομβώδης, λίαν ἀκάθαρτος, δυσώδης : 'Ιππ.'Αφορ.7,44 **ὕφαιμόν τε καὶ βορβορῶδες πύον·** 3) ὁ ἔχων ὀσμὴν βορβόρου, βούρκου, ὁ δυσώδης : Στράβ. 12,8,19 ἡ δὲ.. **λίμνη καὶ βορβορώδη καὶ ὑπονόμου τὴν ἀποφορὰν ἔχει·** 4) μτφ. διεφθαρμένος, ἀκόλαστος, ἀνήθικος, αἰσχρός, βρωμερός : Φιλ.1,322 **βορβορώδης βίος,** Μηναῖ.3,18 'Εσπερ. **τὰ βορβορώδη διδάγματα τῆς τούτου σκαιότητος.**

βορβορωπός-όν 'Ησ. ὁ ἔχων ὄψιν βορβόρου· 'Ησ. « βορβορωπόν· αἰσχρόν, βορβόρῳ ἐμφερές ».

βορβόρωσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ βορβορυγμὸς βλ.λ. : 'Αρχιγέν.π.'Αετ.9,40· 2) ἡ διὰ βορβόρου ρύπανσις, τὸ λάσπωμα, τὸ λέρωμα: Θεόδ.Στ.928.

βορβός (ὁ) δημ., πληθ. σπαν. **βορβά** (τὰ) ὁ βολβὸς βλ.λ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 48,2 **δὲν εἶσαι σπόρος λεμονιᾶς, (μηδὲ βορβὸς τοῦ κρίνου·** || εἰδ. εἶδος τι βολβοῦ ἐδωδίμου.

βορβύλα (ἡ) Ἡσ. πλακοῦς, κατεσκευασμένος ἐκ μηκώνων καὶ σησαμίου.

βοργάρης (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν μελισσουργὸς βλ.λ.

βορδιγάλιος-α-ον νεώτ., σπαν. κ. **βουρδιγάλιος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλλίας Βο(υ)ρδίγαλα, Μπαρντώ : **βορδιγάλιος οἶνος**· ‖ εἰδ. γεωλ. **βορδιγάλιος περίοδος** μία τῶν ἐποχῶν, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ μειόκαινος ὑποπερίοδος τῆς τριτογενοῦς περιόδου τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος τῆς γῆς· ‖ εἰδ. φυτοπαθ. **βορδιγάλιος πολτὸς** μῖγμα ἐκ διαλύσεως θειϊκοῦ χαλκοῦ, ἀσβεστίου καὶ ὕδατος πρὸς καταπολέμησιν τοῦ περονοσπόρου· πρβλ. γαλαζόπετρα.

βόρδων-ωνος (ὁ) μτγν. κ. μσν. (λατ.) κ. **βούρδων** κ. **βορδών** ἡμίονος, ἰδίᾳ δ' ὁ ἐξ ἵππου καὶ θηλείας ὄνου γεννηθείς.

βορδών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. **βουρδών** κ. **βόρδων** βλ.λ. : Φιλάγρ.π.Ἀετ.12,51.

βορδωναρεῖον (τὸ) μσν. κ. **βουρδουναρεῖον** στάβλος ἡμιόνων, ἡμιονοστάσιον· 2) κατ' ἐπέκτ. ἴδιον διαμέρισμα ἐν ταῖς μοναῖς πρὸς στέγασιν τῶν φορτηγῶν κλπ. ζῴων.

βορδωνάρης (ὁ) μσν. κ. **βορδωνάριος** κ. **βουρδουνάρης** μοναχός, ἐποπτεύων τὰ βορδωναρεῖα, σταβλίτης· ‖ εἰδ. ὁ φύλαξ ἡμιόνων, ὁ ἐπόπτης τοῦ στάβλου τῶν ἡμιόνων.

βορδωνάρι (τὸ) δημ. ξύλον, διαπερώμενον εἰς τὸ ὄρθιον στυράκιον (στῦλον) τοῦ ἐλαιοτριβείου πρὸς περιστροφὴν τούτου· πρβλ. βουρδωνάριον.

βορδωνάριος (ὁ) μσν. κ. **βορδωνάρης** βλ.λ.

βορδώνιο(ν) (τὸ) μσν. κ. δημ. κ. **βουρδώνιον** ὑποκορ. τοῦ βόρδων ἢ βορδών, μικρὸς ἡμίονος, μουλαράκι : Μιχ. Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,55 **ἀγορᾶς μουλαρίων, μεσομουλαρίων, βορδωνίων, μεσοβορδωνίων**· πρβλ. βουρδωνάριον· 2) τὸ βορδωνάρι βλ.λ.

βορεάδης (ὁ) μτγν., ἐπ. τ. βορηϊάδης ὁ υἱὸς τοῦ Βορέου βλ.λ., ἰδίως ἐν πληθ. : Διόδ.Σ 4,44 **τοὺς ἐπικαλουμένους μὲν Βορεάδας, ἀδελφοὺς δὲ ὄντας Κλεοπάτρας**, Ἀντίπ.ἐν ΑΠ 9,550.

βορέας-ου (ὁ), αἰολ. **βορίαις**, ἰων. **βορέης** κ.συνῃρ. **βορῆς-έω**, ἀττ. **βορρᾶς**, δημ. **βοριάς** ἓν τῶν τεσσάρων κυρίων σημείων τοῦ ὁρίζοντος, εὑρισκόμενον πρὸς τὰ ἀριστερὰ θεατοῦ ἐστραμμένου πρὸς τὸ σημεῖον, ἐξ οὗ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος· ἄ. ἄρκτος, ναυτ. τραμουντάνα, ἀντίθ. νότος : Σοφ.Τραχ. 113 **ἢ νότου ἢ βορέα**, Θουκ.2,96 **πρὸς βορέαν τοῦ ὄρους**· 2) ὁ ἐκ βορρᾶ πνέων ἄνεμος, ὁ βόρειος ἄνεμος, ὁ βοριάς, ὡς προσωποποίησις τοῦ βορέου : Ἰλ.Ε 524 **ὄφρ' εὕδῃσι μένος Βορέαο καὶ ἄλλων ζαχρειῶν ἀνέμων**, Ἡρ.2,101 **τὰ πρὸς βορέην ἄνεμον τετραμμένα προπύλαια**, Ἀριστφ. Σφ.1124 **ὅθ' ὁ βορέας ὁ μέγας ἐπεστρατεύσατο**, Ἀριστλ.Μετ.363 b,14 **βορέας καὶ ἀπαρκτίας**· 3) Ἡσ. «βορέην· τὴν φῦσαν».

βορεάς-άδος (ἡ), ποι. **βορειάς** κ. **βορηϊάς** μτγν. κ. **βορηΐς** βλ.λ. ἡ κόρη τοῦ Βορέου : Σοφ. Ἀντ.985· 2) ἐπιθ. ἡ βορεία, ἡ ἀπὸ βορρᾶ πνέουσα : Αἰσχ. ἀπ.195 **βορεάδας ἥξεις πρὸς πνοάς**.

βορεασμὸς (ὁ) Ἡσ. «βορεασμοί· ἑορταὶ καὶ θοῖναι, ἃς ἦγον τῷ Βορέᾳ».

βορέηθεν ἐπίρρ. μτγν. ἐκ τοῦ βορρᾶ, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ βορρᾶ : Διον.Περ.79 **ἀρξάμενοι βορέηθεν**.

βορέηνδε ἐπίρρ. μτγν. πρὸς βορρᾶν: Διον.Περ.137 **συρόμενος βορέηνδε Προποντίδος ἔνδοθι πάσης**.

βορεῆτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ πρὸς βορρᾶν, ἡ βορεινή : Διον.Περ.243 **βορεήτιδες ἀκταί**.

βορειαῖος-α-ον ὁ ἀπὸ βορρᾶ ἐρχόμενος : Ἐπίγρ. Λεων.Ταραντ.ἐν ΑΠλ.4,230 **βορειαίης νιφάδος**.

βορειάς-άδος (ἡ) ποι. τ., θηλ. τοῦ ἐπιθ. βόρειος βλ.λ. : Ὀρφ. Ἀργον.736 **βορειάδος ἀντίον ἄρκτου**, Νόνν.43,235 **φευδαλέον ψιθύρισμα βορειάδι σύρισεν αὔρῃ**, πρβλ. βορεάς 2).

βορειὰς (ὁ) δημ. δ.γρ. τοῦ βοριάς, ὁ βορρᾶς βλ.λ.

βορεινὰ ἐπίρρ. δημ. βορείως **βλ.λ.**

βορεινός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ.δημ. ὁ βόρειος βλ.λ.: Ἀπολλ.Συντ.94,15 **βορεινοῦ ὕψους**, - **ἡ βορεινὴ πλευρὰ τῆς οἰκίας**, - **βορεινὸ δωμάτιο - παράθυρο**.

βορειοανατολικὰ ἐπίρρ. δημ. βορειοανατολικῶς βλ.λ.

βορειοανατολικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ μεταξὺ βορρᾶ καὶ ἀνατολῆς κείμενος· ‖ ὁ διευθυνόμενος ἢ ἐστραμμένος πρὸς τὸ μεταξὺ βορρᾶ καὶ ἀνατολῆς μέρος : **βορειοανατολικὴ πρόσοψις**· ‖ ὁ προερχόμενος ἐκ τοῦ μεταξὺ βορρᾶ καὶ ἀνατολῆς μέρους : **βορειοανατολικὸς ἄνεμος**.

βορειοανατολικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. -ά πρὸς τὸ μέρος ἢ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ μεταξὺ βορρᾶ καὶ ἀνατολῆς κειμένου σημείου τοῦ ὁρίζοντος.

βορειοδυτικὰ ἐπίρρ. δημ. βορειοδυτικῶς βλ.λ.

βορειοδυτικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὸ μεταξὺ βορρᾶ καὶ δύσεως σημεῖον· ‖ ὁ διευθυνόμενος ἢ ἐστραμμένος πρὸς τὸ μεταξὺ βορρᾶ καὶ δύσεως σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος ἢ καὶ ὁ κείμενος πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἄνω σημείου : **βορειοδυτικὴ παραλία**· ‖ ὁ προερχόμενος ἐκ τοῦ μεταξὺ βορρᾶ καὶ δύσεως κειμένου σημείου τοῦ ὁρίζοντος : **βορειοδυτικὸς ἄνεμος**.

βορειοδυτικῶς ἐπίρρ. νεώτ., δημ. -ά πρὸς τὸ μέρος ἢ τὴν διεύθυνσιν ἢ ἐκ τῆς διευθύνσεως τοῦ μεταξὺ βορρᾶ καὶ δύσεως σημείου τοῦ ὁρίζοντος.

βορειοηπειρώτης (ὁ) νεώτ. κ. δημ., θηλ. -ῶτις, δημ. -ώτισσα νεώτ. ὁ κάτοικος τῆς βορείου Ἠπείρου ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς καταγόμενος.

βορειοηπειρωτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς βορειοηπειρώτας βλ.λ., ὁ τῶν βορειοηπειρωτῶν : **βορειοηπειρωτικὸς ἀγών**, - **βορειοηπειρωτικὴ ἐνδυμασία**.

βορειόθεν ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ., ἐκ βορρᾶ βλ.λ. : Νόνν.Δ 6,127 **εἰς λίβα πομπεύουσα βορειόθεν ἀγκύλον ὕδωρ**.

βορεῖον Ἡσ. «γαστὴρ ἐσκευασμένη πως».

βόρειος (-εία)-ον κ. νεώτ., ἰων. **βορήιος-η-ον** ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν βορρᾶν βλ.λ.· ‖ ὁ πρὸς τὸ μέρος τοῦ βορρᾶ κείμενος ἢ ἐστραμμένος, ὁ βορεινός, ἄ. ἀρκτικός, ἀντίθ. νότιος : Ἡρ. 6,31 **ἀνὴρ ἀνδρὸς ἁψάμενος τῆς χειρὸς ἐκ θαλάσσης τῆς βορηίης ἐπὶ τὴν νοτίην διήκουσι**, Σοφ.ΟΚ 1240 **πάντοθεν βόρειος ὥς τις ἀκτὰ κυματοπλὴξ χειμερία κλονεῖται**, Ἀριστλ.ΖΙ 542 b, 11 **τῆς Πλειάδος βορείου γενομένης**, - **βόρειος Εὐρώπη**, - **βόρειος παγωμένος ὠκεανός**, - **εἰς τὰ βόρεια μέρη ἡ θερμοκρασία εἶναι χαμηλοτέρα**, - **βόρειον σέλας**, - **βόρειος πόλος τοῦ οὐρανοῦ**, - **βόρειος πόλος τῆς γῆς**, - **βόρειος στέφανος**· 2) κ. νεώτ., δημ. **βοριάς** ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, ὁ ἐκ βορρᾶ προερχόμενος, ἡ τραμουντάνα : Διόδ.Σ 20,74 **πνεύματος βορείου**, - **βόρειος ἄνεμος**· ‖ **εἰδ.** ὁ ψυχρός, κρύος : Ἱππ. Ἀφορ.3,11 **βόρειος χειμών**, Ἀριστλ.Πρ.860 a, 13 **βόρειον ἔαρ**· 3) ὡς οὐσ. τὸ οὐδ. **βόρειον** ὁ βόρειος ψυχρὸς ἄνεμος, ὁ ἐκ τοῦ βορείου ἀνέμου καιρός : Ἀριστφ.Σφ.265 **δεῖται δὲ καὶ τῶν καρπίμων ἅττα μὴ 'στι πρῷα ὕδωρ γενέσθαι κἀπιπνεῦσαι βόρειον αὐτοῖς**· ‖ ὁμ. συνηθέστ. κατὰ πληθ. βόρεια οἱ βόρειοι ἄνεμοι : Ἀριστλ.Πρ. 944 a 1, αὐτ.ΖΙ 574 a,1 **καὶ βορείοις μὲν ὀχευόμενα ἀρρενοτοκεῖ μᾶλλον** (κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν βορείων ἀνέμων)· 4) ὁμ. **βόρειον** (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν ἐλλεβορίνη : ΨΔιοσκ.4,108· 5) ὁμ. **βόρειος** τὸ φυτὸν ἀείζωον τὸ μέγα : ΨΔιοσκ.4,88· 6) νεώτ. ζωολ. **βόρειος** (ὁ) γένος ἐντόμων νευροπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν πανορπιδῶν.

βορειοτέρως ἐπίρρ. νεώτ., συγκρ. τοῦ βορείως βλ.λ. περισσότερον πρὸς βορρᾶν.

βορείως ἐπίρρ. νεώτ., συγκρ. **βορειότερον** κ. **βο-**

ρειοτέρως, ὑπερθ. βορειότατα, πρὸς τὸ μέρος τοῦ βορρᾶ, πρὸς βορρᾶν : **ἡ Νορβηγία βορείως εἶναι σχεδὸν ἀκατοίκητος·** 2) βορειόθεν, ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ὁρίζοντος, ἐν ᾧ εὑρίσκεται ὁ βορρᾶς, ἐκ τοῦ βορρᾶ : **ἄνεμος βορείως πνέων.**

βορεόσωμος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογεν. τῶν **παλαιονισκιδῶν**, ἀπαντ. ἐν ἀπολιθώσει.

βορεόφιλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **σταφυλινιδῶν.**

βορεύς-ῆος (ὁ) μτγν. κ. μσν., ἐν χρ. μ. κατὰ γεν. -ῆος, δοτ. -ῆι, αἰτ. -ῆα, κ. πληθ. -εῖς ὁ βορέας, ὁ βορρᾶς βλ.λ. : Ἄρατ.430, Ἀλκίφρ.1,1 **ἐπέπνεον ἐκ τῶν ἀκρωτηρίων οἱ βορεῖς**, Ἰω.Μαλ.492,12 **βορεῖς δὲ πολλοὺς φυσῆσαι.**

βορεύω ἐπέρχομαι ἐκ βορρᾶ : Θεόφρ.Σημ. Θυελ.53 **καὶ ἐὰν χειμῶνος βορεύοντος βορρᾶθεν ὑπόληψις γένηται λευκή.**

βορεῶτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ βορεῆτις **βλ.λ.** : Παῦλ. Σιλ.Ἔκφρ.163.

βορηά Ἡσ. « βοτάνη πᾶσα » (πιθ. ποιά).

βορηιάς-άδος (ἡ) Ἐπιγρ. Ἰων. τ. τοῦ βορειάς **βλ.λ.**

βορήϊος-η-ον Ἰων. τ. τοῦ βόρειος βλ.λ.

βορηΐς-ΐδος (ἡ) μτγν. ἡ βορειὰς βλ.λ. : Νόνν.Δ 33,211 **βορηΐδι σύνδρομος αὔρῃ.**

βορῆς-έω (ὁ) Ἰων., συνηρ. τ. τοῦ βαρέας βλ.λ.

βορθαγορίσκεα Ἡσ. «τὰ χοίρεα κρέα. Λάκωνες».

βορθαγορίσκοι Ἡσ. «μικροὶ χοῖροι. Λάκωνες».

Βορθεία (ἡ) Ἐπιγρ. ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ἡ Ὀρθία.

βοριάζωτον (τὸ) νεώτ. χημ. ἡ ἀνόργανος ἕνωσις βορίου καὶ ἀζώτου· ὅ. ἀζωτοβόριον.

βοριαῖος-α-ον μτγν. κ. μσν. βόρειος **βλ.λ.** : **Ἰω.** Φιλόπ.Φυσ.894,19.

βοριακός-ή-όν Ἐπιγρ. βόρειος βλ.λ.

βοριάλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ βιριάλη βορικοτρυγικὸν ἀργίλιον.

βοριάς (ὁ) δημ. δ.γ. **βορειάς** ὁ βορρᾶς βλ.λ. : Βαλαωρ.Κυρὰ Φροσύνη Προλεγόμ. **φυσάει βοριάς**, φυσάει θρακιάς· τί 'ν' τὸ κακὸ ποὺ **ἐγίνη**, - τσάκισε ὁ βοριὰς τὰ κλαριά, - **τραβήξαμε κατὰ τὸ βοριά**, - **φάτσα στὸ βοριά.**

βορίζω δημ. εὔχρ. μόνον ἐν γ' ἐν. ἐπὶ ἀνέμου, τείνει νὰ μεταπέσῃ, νὰ μεταβληθῇ εἰς βόρειον, νὰ γίνῃ βόρειος : **ὁ καιρὸς** βορίζει· 2) ὡς ἀπρόσ. πνέει βορρᾶς συνοδευόμενος ὑπὸ ψυχρᾶς βροχῆς, φυσάει βοριὰς καὶ ρίχνει χιονόνερο : **σὰν βορίζῃ, πέφτουνε οἱ τσίχλες στ' ἀγκίστρι.**

βορικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ περιέχων βόριον ἢ ὁ ἐκ βορίου βλ.λ. : **βορικὰ ὀρυκτὰ ἅλατα**· ‖ τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ **βορικό(ν)** τὸ βορικὸν ὀξύ.

βορικώδης-ους-ες νεώτ. ὁ περιέχων βορικὸν ὀξὺ βλ.λ. : **βορικῶδες ὕδωρ, - βορικώδης ἀλοιφή.**

βορινός-ή-όν μτγν., δ.γρ. **βορεινὸς** βλ.λ. : Κύριλλ., Πάπ.

βόριον (τὸ) νεώτ. χημ. **χημικὸν** στοιχεῖον, ἀπομονωθὲν δι' ἠλεκτρολύσεως τοῦ βορικοῦ ὀξέος καὶ διὰ πυρώσεως αὐτοῦ **μετὰ** μεταλλικοῦ καλίου.

βοριονατρασβεστίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν σύνθετον ἐξ ἐνύδρου βορικοῦ **ἀσβεστίου** καὶ νατρίου.

βοριοπυριτικὰ ὀρυκτὰ **ἅλατα** (τὰ) νεώτ. ὀρυκτολ. τάξις πυριτικῶν **ὀρυκτῶν περιεχόντων** καὶ βόριον, ὧν κυριώτερο **εἶναι** οἱ ταύρμαλῖναι, ὁ δατόλιθος καὶ ὁ ἀξινίτης.

βόρμαξ-ακος (ὁ) Ἡσ. ὁ μύρμηξ.

βόρμος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ βρόμος βλ.λ.· ΕΜ 205,3 « βόρμος· βρόμος· καὶ καθ' ὑπέρβασιν βόρμος καὶ βόρμοξ. Ἔστι **δὲ τροφὴ τετραπόδων** », Λίευχ.π.Ὀρειβ.4,7,20.

βορνεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. αἰθέριον ἔλαιον, ἀπαντῶν **εἰς** τὰ φυτὰ τοῦ γένους δρυοβαλάνοπος.

βορνέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογεν. τῶν **γυμνοβραγχιδῶν.**

βορνεοκαμφορά (ἡ) νεώτ. χημ. μία τῶν ἐνεργῶν μορφῶν **τῆς βορνεόλης** βλ.λ.

βορνεόλη (ἡ) νεώτ. χημ. κυκλικὴ ἀλκοόλη, **ἐμπεριεχομένη** εἰς πλεῖστα φυτά, **εὑρισκομένη δὲ ἐλευθέρα** εἰς πολλὰ **αἰθέρια ἔλαια.**

βορνεολικός-ή-όν νεώτ. **ὁ περιέχων βορνεόλην** βλ.λ. ἢ **ὁ ἐκ βορνεόλης παρεσκευασμένος : βορνεολικὰ φάρμακα.**

βορνεσίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ὁ μονομεθυλαιθὴρ τοῦ ἰνοσίτου βλ. λ., **ἀνευρισκόμενος εἰς τὸ καουτσοὺκ** τοῦ Βόρνεο.

βορνία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. **γένος φυτῶν** τῆς οἰκογεν. τῶν **καλαμοδενδροειδῶν**, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βόρνικος (ὁ) μσν. (σλαβ.) ἀξιωματοῦχος ὑπάλληλος ἐν Βλαχίᾳ : Καισάρ.Δαπ. ἐν Σάθ.3,23 **ἔστειλε καὶ ἔφεραν τὸν Βούλκολαν βόρνικον καὶ τὸν ἐθανάτωσε.**

βορνίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. **θειοῦχον ἐρυθροκίτρινον** ὀρυκτὸν ἐκ χαλκοῦ καὶ σιδήρου· **ὅ. στικτὸς χαλκοπυρίτης.**

βορνοβάλη (ἡ) νεώτ. χημ., δ.γρ. βορνυβάλη βλ.λ.

βορνυβάλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὁ ἰσοβαλεριακὸς ἐστὴρ τῆς βορνεόλης βλ.λ.

βορνυλένιον (τὸ) νεώτ. χημ. λίαν πτητικὸν πολυκυκλικὸν τερπενικὸν σῶμα.

βοροβερτίνη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία, περιέχουσα ἴσον ποσὸν βορικοῦ ὀξέος καὶ αὐροτροπίνης.

βορογλυκερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. βορικὸς ἐστὴρ τῆς γλυκερίνης.

βορόκερως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων λεπιδοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **βομβυκιδῶν.**

βορολανίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα ἐκρηξιγενὲς τῆς οἰκογεν. τῶν **λευκιτικῶν συηνιτῶν.**

βορομαγνησίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐξ ὑδρομιγοῦς βορικοῦ μαγνησίου.

βορονία (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ρυτοειδῶν.**

βοροποιός-όν μσν. ὁ παρέχων ὄρεξιν, ὁ ὀρεκτικός : Εὐστ.1538,30 **ὕδωρ βορὸν παρ' Ἀσκληπιάδῃ τὸ βοροποιὸν διὰ ψυχρότητα.**

βορός-ά-όν (1) ὁ πολυφάγος, ὁ ἀδηφάγος, ὁ λαίμαργος : Ἱππ.267,18 **τὰ βορὰ καὶ πολὺ ἕλκοντα γάλα** (παιδία), Ἀριστφ.Εἰρ.38 **μιαρὸν τὸ χρῆμα καὶ κάκοσμον καὶ βορόν**, Ποσειδών.π.Ἀθην.10, 414 Β **Φυρόμαχον τὸν πάντα φαγεῖν βορόν**, Λουκ. Τίμ.46 γυπῶν ἁπάντων **βορώτατε** καὶ ἀνθρώπων **ἐπιτριπτότατε**· 2) ὁ συντελῶν εἰς πολυφαγίαν, ὅθ. ὁ εὔγευστος, ὁ ὀρεκτικός : Ἀσκληπ.π.Εὐστ.1538,30.

βορός (ὁ) (2) Ἡσ. ὁ χυμὸς **τῶν πεπιεσμένων, πεπατημένων σταφυλῶν**, ὑπὸ Λακώνων.

βορός (ὁ) (3) **δημ. κ. ὀβορός** ἡ μεγάλη θύρα τῆς αὐλῆς, ἡ αὐλόπορτα : παροιμ. **στὸν ὀβορὸ κοντὰ σκυλὶ καὶ στὸ κελλάρι σου κλειδὶ** (λάμβανε τὰς δεούσας προφυλάξεις κατὰ τῶν κλεπτῶν)· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ περίφρακτος αὐλὴ τῆς οἰκίας· 3) ὁμ. τὸ ποιμνιοστάσιον, κυρίως δὲ ὁ περίφρακτος τόπος, ἐν ᾧ διανυκτερεύουσι τὰ ζῷα : Κρυστ. Ἤθελα Νἄμουν Τσέλιγγας 6 **νά 'χω ἀπὸ πάλιουραν βορὸ καὶ στραύγγα ἀπὸ ροδάμι**· 4) τὰ ἴχνη τῆς πορείας ποιμνίου, οἷον πατήματα ἢ κόπρος : **μὲ τὸ βορὸ βρῆκε τὴ στάνη.**

βορόσκεπο(ν) (τὸ) δημ. ὁ τόπος ὁ πρὸς τὸ μέρος τοῦ βορρᾶ σκέπην ἔχων, ὁ ἐσκεπασμένος βορείως, ὁ μὴ πληττόμενος ἢ μὴ θιγόμενος ὑπὸ τοῦ βορρᾶ, ὁ ὑπήνεμος, ὁ ἀπάγκιος.

βορότης-ητος (ἡ) μσν. ἡ ἰδιότης τοῦ βοροῦ βλ.λ.1), ἡ ἀδηφαγία, ἡ πολυφαγία : Εὐστ.Πονημ.91,26 **ἵνα καταγελῷεν αὐτοῦ εἰς βορότητα καὶ οἰνοφλυγίαν.**

βοροφάγος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀμφικυονινῶν κυνιδῶν σαρκοφάγων**, ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βοροφόρμιον (τὸ) νεώτ. φαρμακολ. εἶδος ἐλαφρᾶς ἀντισηπτικῆς σκευασίας.

βορ(ρ)αγινίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν δικοτυληδόνων· ὅ. βορ(ρ)αγινώδη.
βορ(ρ)αγινίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοβοταν. γένος φυτῶν, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βορ(ρ)άγινον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βορραγινιδῶν**, ἡ μπουράντσα.
βορράγον (τὸ) νεώτ. βοταν. βοράγινον βλ.λ.
βορράζων Ἡσ. « φοφῶν ».
βορρᾶθεν ἐπίρρ. ἀττ. τ. ἀντὶ βορέηθεν βλ.λ.
βορραῖος-ον, θηλ. κ. -α ὁ βόρειος βλ.λ.: Αἰσχ. Ἐπτ.527 **πέμπταισι προσταχθέντα βορραίαις πύλαις**, Ἀντυλ. ἐν.Ματθ.228 **οἱ δὲ βαρραῖοι** (ἀέρες) **ὑγιεινότατοι.**
βορραπηλιώτης (ὁ) μτγν. ὁ βορειοανατολικὸς βλ.λ. ἄνεμος, ὁ γρέ(κ)ος: Πτολ.Τετράβ.67.
βορραπηλιωτικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν βαρραπηλιώτην βλ.λ., ὁ τοῦ βορραπηλιώτου: Πτολ.Τετράβ.67.
βορρᾶς-ᾶ (ὁ) κ. νεώτ., ἀττ. συνηρ. τ. τοῦ βορέας βλ.λ.: Θουκ.6,2 **τὰ πρὸς βαρρᾶν τῆς** νήσου **ἔχουσι**, Πλάτ.Κριτ.112 B **τὰ γὰρ πρὸς βορρᾶ αὐτῆς ᾤκουν**, νεώτ. φρ. **ἡ νύμφη τοῦ βορρᾶ** (ἡ χιών)· 2) νεώτ. συνεκδ. ὁ ἐκ τοῦ σημείου τούτου τοῦ ὁρίζοντος προερχόμενος ἄνεμος, ὁ βοριάς.
βόρρειος-α-ον πάπ. ὁ βόρειος βλ.λ.
βορρερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρυθροδανοειδῶν.**
βορριχία (ἡ) νεώτ. βαταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν.**
βορρολιβικός-ή-όν μτγν. ὁ τοῦ ἀνέμου βορόλιβος βλ.λ.: Πτολ.Τετράβ.39.
βορρόλιψ-ιβος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ τοῦ μεταξὺ βορρᾶ καὶ λιβὸς **σημείου τοῦ** ὁρίζοντος πνέων ἄνεμος: Πτολ.Τετράβ.60.
βορσόν Ἡσ. « σταυρόν. Ἠλεῖοι ».
βορσονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν τῆς οἰκογενείας** τῶν **ἀγαρικιδῶν**· ‖ νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, οὗ λείψανα εὑρέθησαν ἐν ἀπολιθώσει.
βόρτ (τό) (ἀκλ.) νεώτ. ὀρυκτολ. ποικιλία τοῦ ἀδάμαντος.
βόρταμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ὑδροβίων **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **εὐφορβιιδῶν.**
βόρταχος Ἡσ. « βάτραχος ».
βορύαινα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **δασυουριδῶν πολυπρωτοδοντίων μαρσυποφόρων**, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βόρυβος (ὁ) πάπ. ὄροβος βλ.λ.
βόρυες (οἱ) ὀναμασία ἀγνώστου τινὸς ζῴου **τῆς** Ἀφρικῆς: Ἡρ.4,192 **καὶ πάνθηρες καὶ βόρυες.**
βορῶς ἐπίρρ. μτγν. ὡσεὶ βοράν, κατὰ τρόπον ἀδηφάγον, ἀχόρταστα: Ἀθήν.5,186 C.
βοσβελλία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν **τερεβινθοειδῶν.**
βοσγεμανίτης (ὁ) νεώτ. ἡ ὀρυκτὴ στυπτηρία.
βοσέλαφος (ἡ) νεώτ. ζωολ. ἡ ἄ. ὀρειὰς ἔλ.
βόσις-εως (ἡ) ποι., Ιων. γεν. -**ιος** ἡ τροφή, ἡ βορά, ἡ βοσκή: Ἰλ.Τ 268 **βόσιν ἰχθύσιν,** Ὀππ.Κυν.3,174 **βόσιας χατέουσα.**
βοσκάδιος-α-ον μτγν. ὁ τεθραμμένος, ὁ παχύς, ὁ σιτευτός, τὸ θρεφτάρι: Νίκ.Ἀλεξ.228 **βοσκαδίης χηνὸς νέον ὀρταλιχῆα.**
βοσκαρέα (ἡ) μσν., δημ. κ. **βοσκαριά** βλ.λ.
βοσκάρης-ισσα (ὁ,ἡ) δημ., πληθ. **βοσκαραῖοι** κ. -άρηδες ὁ εἰς βοσκὴν ἄγων, ὁ ποιμαίνων, ὁ βασκός βλ.λ.: **βοσκάρης σὲ γαλιά.**
βοσκάρια (τὰ) δημ. τὰ βόσκοντα, τὰ ἐκ τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς φυομένου χόρτου τρεφόμενα ζῷα, τὰ ποίμνια: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.Ναναρίσματα 208 ὁ ὕπνος τρέφει **τὰ μωρά, κι ὁ κάμπος τὰ βοσκάρια.**
βοσκαριά (ἡ) δημ. κ. **βασκαρέα** ὁ τόπος, ἐν ᾧ βόσκουσι ποίμνια, ἡ **βασκομένη περιοχή, τὸ** βοσκοτόπι, **πρβλ. λιβάδι.**

βοσκάρικος-η-ο δημ. ὁ τοῦ ποιμένος, τοῦ **βο**ακάρη, ποιμενικός.
βοσκαρούδι (τὸ) δημ. ὁ μικρὸς βοακός, τὸ **βο**ακόπουλο βλ.λ., τσοπανόπουλο.
βοσκαρούδικος-η-ο δημ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὸ βόσκειν ζῷα (μικρὸς παῖς ἢ κορασίς): Κρυστ. Παλιόκαστρο I **βοσκαρούδικα κοπέλια.**
βοσκάς-άδας (ἡ) μτγν. ἡ βόσκουσα, ἡ διὰ βοσκῆς βλ.λ. τρεφομένη: Νίκ.Θηρ.782 **φορέει δέ τι βοσκάδα νηδὺν εὑρεῖαν,** αὐτ. Ἀλεξιφ.293 **βοσκὰς ὀρταλὶς** (σχόλ. « νομὰς ὄρνις »)· 2) ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ὑφ' ἑαυτοῦ, ὁ οὐχὶ ὑπ' ἄλλου τρεφόμενος, ὁ μεριμνῶν διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς τροφῆς του, ὁ βόσκων: Ἀέτ.9,30· 3) ὡς οὐσ. εἶδος μικρᾶς ἀγρίας νήσσης: Ἀριστλ.ΖΙ 593 b,17· 4) εἶδος πίσσης: Διοσκ.1,97 **γίνεται δ' αὐτῆς ἡ μέν τις ἰξώδης, βοσκὰς καλουμένη· ἡ δὲ ξηρά·** 5) Ἡσ. « βοσκάς· φασκίας (διόρθ. φασκάς)· Λίβυες ».
βοσκάω δημ. βόσκω βλ.λ.
βοσκερός-ή-ό δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν **εἰς** τὴν βοσκήν, ὁ βοσκητικός, ὁ τῆς βοσκῆς· 2) **ἐπὶ** τόπων, ὁ ἄφθονον βοσκήν, χόρτον ἐκφύων ἢ ἔχων, ὁ πλούσιος εἰς χόρτον: **βοσκερὴ πλαγιὰ - ρεματιά·** 3) ὁ εἰς ὃν εἶναι ἐπιτετραμμένη ἡ βοσκή, ὁ ἐλεύθερος εἰς τὴν βοσκήν, δθ. ὁ δυνάμενος νὰ βοσκηθῇ ὑπὸ τῶν ζῴων: **ὁ τίμιος τσοπάνος βοσκάει μόνο στὰ βοσκερά.**
βοσκεύν-ῶνας (ὁ) Ἡσ. ὁ βόσκων, ὁ τρέφων.
βοσκή (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς ἀκαλλιεργήτους κυρίως τόπους φυόμενος χόρτος ὁ χρησιμεύων πρὸς τροφὴν τῶν χορτοφάγων ζῴων, ἡ νομή, τὸ χορτάρι: Εὐρ.Ἑλ.1331 **ποίμναις δ' οὐχ ἵει θαλερὰς βοσκὰς εὐφύλλων ἑλίκων,- δὲν ἔχει ὁ τόπος βοσκὴ κι εἶν' ἀχαμνὰ τ' ἀρνιά·** 2) συνεκδ. ἡ τροφή, πᾶν ὅ,τι τρέφει: Αἰσχ.Εὐμ.266 **ἀπὸ δὲ σοῦ βοσκὰν φεροίμαν (ἐγὼ) πώματος δυσπότου·** 3) ἡ βόσκησις βλ.λ.: Ἀριστλ.ΖΙ,9,40 **οἱ δὲ βασιλεῖς οὐ πέτονται ἔξω, ἐὰν μὴ μετὰ ὅλου τοῦ ἑσμοῦ, οὔτ' ἐπὶ βοσκὴν οὔτ' ἄλλως·** 4) δημ. ὁ τόπος ἐν ᾧ βόσκουσι τὰ ζῷα, ὁ βοσκότοπος: δ. τραγ. **νὰ βγοῦν τ' ἀλάφια στὶς βοσκές, νὰ βγοῦν τ' ἀλαφομαύσκια,** ὁμ. δ.τραγ. **πᾶν τὰ πουλάκια στὴ βοσκὴ κι αἱ ἔμορφες στὴ βρύση.**
βόσκημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. **τὸ** ἐκ τῆς βοσκῆς τρεφόμενον, τὸ χορτοφάγον, **τὸ** βόσκον ζῷον, συνήθ. κατὰ πληθ. **τὰ** θρέμματα, τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τρεφόμενα καὶ κυρίως πρὸς σφαγὴν προοριζόμενα ζῷα: Σοφ.Τραχ.762 **ἑκατὸν προσῆγε συμμιγῆ βοσκήματα,** Εὐρ.Βάκχ. 677 **ἀγελαῖα βοσκήματα·** 2) τὸ ἐξημερωμένον, τὸ κατοικίδιον ζῷον, ἀντίθ. **θηρίον: Στράβ. 16,4 ἀλλ' οὐδὲ θηρίον ἐστίν, ἀλλὰ βόσκημα μᾶλλον·** 3) ἡ τροφή, ἡ βορά, πᾶν ὅ,τι **εἶναι** κατάλληλον πρὸς τροφήν: Αἰσχ.Ἱκ.620 **ἀμήχανον βόσκημα πημονῆς,** Σοφ.Ἠλ.364 **ἐμοὶ γὰρ ἔστω τοὐμὲ μὴ λυπεῖν μόνον βόσκημα,** Ἀριστφ.Βάτρ.892 **αἰθήρ, ἐμὸν βόσκημα, καὶ γλώττης στρόφιγξ·** 4) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ βόσκειν, ἡ βόσκησις.
βοσκηματώδης-ους-ες μτγν., μσν. κ. νεώτ. **ὁ** ὅμοιος πρὸς βόσκημα, πρὸς ζῷον, πρὸς κτῆνος κατὰ τὰ αἰσθήματα ἢ τὴν διανόησιν, ἢ ὁ εἰς κτῆνη ἐμπρέπων, ὁ τὰ κτήνη χαρακτηρίζων, ὁ κτηνώδης: Στράβ 5,2,7 **θαυμάζειν ὅσον ἐμφαίνεται τὸ θηριῶδες καὶ τὸ βοσκηματῶδες ἐν αὐτοῖς,** Μάρκ. Ἀντων.4,28 **βοσκηματῶδες ἦθος,** Βασ.1,67 D **δι' ἡδονῆς βοσκηματώδους τὴν ζωὴν ἀναλίσκομεν,** Πρόκλ.Κρατ.68 P **βοσκηματώδεις ἔννοιαι,- βοσκηματώδης ἀναισθησία.**
βοσκηματωδῶς ἐπίρρ. νεώτ. **κατὰ τρόπον ἐ**διάζοντα εἰς βοσκήματα, **κτηνωδῶς.**
βοσκήσιμος(-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. **ἐπὶ τόπων, ὁ κατάλληλος** ἢ πρόσφορος πρὸς **βόσκησιν· 2) ὁ**

προωρισμένος πρὸς βόσκησιν βλ.λ., ὁ βοσκὴν παρέχων: **βοσκήσιμος ἔκτασις,-βοσκήσιμες πλαγιές.**

βόσκησις-εως (ἡ) μτγν., μον. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις τοῦ βόσκειν, τὸ βόσκημα : Σύμμαχ.ΠΔ 1,14· 2) ἡ βοσκή, ἡ νομή, ἡ τροφή· ΕΜ 447,11 « μετὰ τοῦ βοτοῦ, ὃ σημαίνει τὴν βόσκησιν ».

βοσκητικός(-ή)-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν βόσκησιν βλ.λ.1), ὁ τῆς βοσκήσεως· ‖ ὁ πρὸς βόσκησιν ἐπιτήδειος, ἐπὶ τόπων· ‖ ὁ διὰ βοσκήσεως τρεφόμενος, ἐπὶ ζώων.

βοσκήτωρ-ορος (ὁ) ὁ βοσκός· ΕΜ 205,52.

βοσκία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων δεκαπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **τελφουσιδῶν**· 2) βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **καππαριδῶν.**

βοσκιά (ἡ) δημ. ἡ βοσκὴ βλ.λ.

βοσκίζω δημ. μτβ. κ. ἀμτβ. βόσκω **βλ.λ.**

βοσκική (ἡ) δημ. τὸ ἔργον **κ. ἡ** τέχνη **τοῦ** βοσκοῦ, τὸ τσοπανιλίκι.

βοσκίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ.,ἀμφ. γρ. ἀντὶ βοσκὰς βλ.λ.· 2) **νεώτ. θηλ. τοῦ βοσκός βλ.λ., ἡ ποιμενίς, ἡ** βόσκισσα.

βόσκισσα (ἡ) δημ. **θηλ. τοῦ βοσκός, ἡ ποιμενίς**· ἀ. βοσκάρισσα.

βοσκοβολῶ δημ. **ἀντὶ βοσκολογῶ βλ.λ.**

βοσκολό(γ)ος (ὁ) δημ. ὁ βόσκων ποίμνια, **ὁ** βοσκὸς βλ.λ.· **2) ὁ ἐντεταλμένος νὰ ἐπιτηρῇ** τόπους βοσκῆς.

βοσκολογῶ δημ. **βόσκω** ποίμνια· **2) μτφ. ἐπὶ** ὀνείρων, ἐλπίδων, προσδοκιῶν κττ., τρέφω, πλάττω : Παλαμ.'Ασάλευτη Ζωὴ 164,13 μιὰ **μέρα ποὺ ὄνειρα βοσκολογοῦσα** μαῦρα.

βοσκοπούλα (ἡ) μον. κ. δημ. ἡ ποιμενίς, ἡ μικρὰ κόρη ἡ βόσκουσα ποίμνια, ἡ τσοπανοπούλα: 'Ερωτόκρ. Β 640 μιὰ **βοσκοπούλα βρίσκουν τον ὀμορφοκαμωμένη,** Ζαλοκ.Φίλημα 1 μιὰ **βοσκοπούλα ἀγάπησα,** μιὰ **ζηλεμένη κόρη**· **2) ἡ** θυγάτηρ τοῦ βοσκοῦ βλ.λ.

βοσκόπουλο (τὸ) δημ. ὁ ποιμενόπαις, **ὁ** μικρὸς τὴν ἡλικίαν ποιμήν, τὸ τσοπανόπουλο : δ. τραγ. **ἂς πάῃ στὸ ρέμα ἡ κοπελιὰ** γιὰ **πλύσιμο,** γιὰ **λούσιμα, καὶ σὺ μωρὲ βοσκόπουλο πλιὸ ἀλάργα νὰ ποτίσῃς.**

βοσκός (ὁ) μτγν., μον., **νεώτ. κ.** δημ. ὁ ποιμήν, ὁ βόσκων ἀγέλην ζώων, ὁ τσο(μ)πάνης: Διοσκ.4.118 **παρὰ βοσκοῖς προβάτων,** 'Ερωτόκρ.Β 2355 **γλακᾷ ὁ βοσκὸς καὶ χώνεται, τρέχ' ὁ ζευγὰς καὶ φεύγει,** Νιρβ.Παγὰ Λαλέουσα 75 **ξύπνα βοσκὲ μὲ τὸ λευκὸ κοπάδι τῶν προβάτων,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ Σάτυροι 20 **μὲ κεροκόλλητη φλογέρα | κάθε βοσκοῦ νὰ τραγουδοῦμε**· 2) μτγν. ἐπιθ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἑαυτὸν **τρέφων,** ὁ μεριμνῶν μόνος διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς τροφῆς αὐτοῦ, πρβλ. βοσκάς : 'Εδικτ.Διοκλ.4,18.

βοσκοτόπι (τὸ) δημ. ὁ βοσκότοπος βλ.λ. : Κρυστ.'Ετοιμοθάνατος Βοσκὸς 44 **θὰ νά 'βρω στρούγγες καὶ μαντριά, θὰ νά 'βρω βοσκοτόπια.**

βοσκότοπος (ὁ) δημ. κ. **βοσκοτόπι** τόπος, λειμών, κατάλληλος πρὸς νομὴν ποιμνίων.

βοσκούλα (ἡ) δημ. ἡ βοσκοπούλα βλ.λ. : Σολωμ. Θάνατος βοσκοῦ 1 **νά, μιὰ βοσκούλα** στὸ βουνὸ **ποὺ κάθεται καὶ κλαίει**· 2) μικρὰ βοσκή, μικρὸς βοσκήσιμος τόπος.

βόσκω κ. **νεώτ.**, δημ. κ. **βοσκάω** κ. **βοσκίζω,** παρατ. **ἔβοσκον** ἐπ. **βόσκε,** μέλλ. **βοσκήσω,** ἀόρ. **ἐβόσκησα,** παρακ. **βεβόσκηκα,** μέσ. **ἰων.** παρατ. **βοσκέσκοντο,** μέλλ. **βοσκήσομαι** κ. δωρ. βοσκησεῦμαι, ἀόρ. παθ. **ἐβοσκήθην,** δημ. μτχ. παθ. παρακ. **βοσκημένος** μτβ. ὁδηγῶ εἰς τὴν βοσκὴν τὰ θρέμματα, **φυλάττω** ζῷα, τρέφω, συντηρῶ περιποιοῦμαι ζῷα : 'Ιλ.Ο 548 **ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς βόσκ' ἐν Περκώτῃ,**'Αριστλ.ΖΙ 540 **a**,18. ‖ δημ.,συνηθ.ἐνεστ.**βοσκάω** : δ.τραγ. **στὸ βουνὰ μιὰ βοσκοπούλα ἔβοσκε τ'ἀρνιά**· 2) γεν. τρέφω, διατρέφω, δίδω τροφὴν **εἴς τι** : 'Οδ.Λ 365 **οἷά τε πολλοὺς βόσκει γαῖα μέλαινα** πολυσπερέας ἀνθρώπους, Σοφ.ΟΤ 1425 **τὴν πάντα βόσκουσαν φλόγα αἰδεῖσθ' ἄνακτος 'Ηλίου**· 3) ὁμ. σημ. κ. μτφ. : Σοφ.Φιλ.313 **κακοῖσι βόσκων τὴν ἀδηφάγον νόσον,** Εὐρ.Φοίν.399 **ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας**· 4) διατρέφω τινὰ πρὸς σκοπὸν ὑπ' ἐμοῦ τεταγμένον, διατηρῶ τινα ἤ τι ἵνα **μὲ ἐξυπηρετῇ** : 'Ηρ.6,39 **πεντακοσίους** βόσκων ἐπικούρους, 'Αριστφ.Λυσ.260 **γυναῖκας, ἃς ἐβόσκομεν κατ' οἶκον,** Θουκ.7,48 **ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας**· 5) δημ. μτφ. **βόσκω** ἐνεργ. πλανῶμαι, περιφέρομαι **τῇδε** κἀκεῖσε : **ποῦ βόσκει ὁ νοῦς σου;** κ. ἐπὶ πραγμ.· 6) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ.μέσ. κ. παθ., μ.ἐν τῇ δημ.κ.εἰς ἐνεργ. τρώγω, τρέφομαι ἐκ τοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους φυομένου χόρτου : 'Ιλ.Π 151 **τοὺς τέκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ** ἅρπυια Ποδάργη **βοσκομένη λειμῶνι παρὰ** ῥόον 'Ωκεανοῖο, Χρησμ. Σιβ. 3,478 **παρδάλιές τ'** ἐρίφοις ἅμα βοσκήσονται, Διγ.'Ακρίτ.2853 **ἦσαν** ὀρνέων **γένη ἱκανά, ποὺ ἔβοσκον εἰς δάσος,** αὐτ.2856 **οἱ κύκναι τε ἐβόσκοντο εἰς τὰ νερὰ τῆς** βρύσης, Δραγ.'Όσοι Ζωντανοὶ 94 **πάρα πέρα κάτι** γίδια **ξεμοναχιασμένα** βόσκανε **στὰ μνήματα,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.95,30 χαρτάρι **ἐβοσκοῦσα σὰν τὸ πρόβατο, - βόσκουν οἱ** λαγοί **- οἱ πέρδικες**· 7) μέσ. κατατρώγων τι τρέφομαι ἐκ τούτου : Αἰσχ.'Αγ.118 **βοσκόμενοι λαγίναν, ἐρικυμάδα, φέρματα, γένναν**· 8) μέσ. μτφ. τρέφομαι, ἀνατρέφομαι ἔκ τινος : Αἰσχ.Χο.26 **δι' αἰῶνος δ'** ἰυγμοῖσι **βόσκεται κέαρ,** Εὐρ.Βάκχ.617 **ἐλπίσιν δ' ἐβόσκετο**· 9) φρ. **βόσκεσθαί τινι ἢ περί τι, παραδίδεσθαι** εἴς τι, **τρυφᾶν**: ΑΠ 5,271.

βόσμορον (τὸ) μτγν. κ. **βόσμορας** (ὁ) **εἶδος Ἰνδι**κοῦ κέγχρου· Θεόφρ.ΦΙ 4,5 « γένος ἀγρίων κριθῶν ἐξ ὧν **καὶ ἄρτοι ἡδεῖς καὶ χόνδρος καλός** » : Στράβ.690,13 **ἐν μὲν οὖν τούτοις τοῖς ὄμβροις λίνον σπείρεται καὶ κέγχρον, πρὸς δὲ τούτοις σήσαμον, ὄρυζα, βόσμορον.**

βοσποράνός-ή-όν μτγν. **κ. νεώτ. κ. βοσπορηνός** ὁ κάτοικος τοῦ Βοσπόρου : Στράβ.7,4,7 (312) **ὑπὸ τοῖς τῶν βοσπορανῶν βασιλεῦσιν.**

βοσπόρειος-ον κ.νεώτ. κ. -ιος -ία -ιον **ὁ ἀνήκων** ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν βόσπορον, ὁ τοῦ Βοσπόρου : Σοφ.Αἴ.885 **ῥυτῶν βοσπορίων ποταμῶν,** 'Επιγρ.ΑΠ 7,169 Βοσπόριον **πέλαγος**· 2) νεώτ. ὁ βοσπορανὸς **βλ.λ.**· ἀ. **βοσπορίτης.**

βοσπορίτης-ῖτις (ὁ,ἡ) κ. νεώτ., δημ. **θηλ. -ίτισσα,** ὁ βοσπορανὸς βλ.λ. : Σοφ.ἀπ.503.

βοστιλίδας (ὁ) δημ. κ. **βοστίλιδας οἶνος** λευκός, παραγόμενος **ἐκ** βοστιλιδίων βλ.λ.

βοστιλίδι (τὸ) δημ. ποικιλία τις **ἀμπέλου.**

βοστίτσα (ἡ) δημ. ποικιλία τις **ἀμπέλου**· **2) ἡ** σταφὶς τοῦ Αἰγίου· **3)** ὁ ἐκ τῆς **ἀμπέλου βοστίτσας** παραγόμενος **οἶνος.**

βοστιτσάνος (ὁ) δημ. **ὁ ἐκ** τῆς βοστίτσας **βλ.λ.** παραγόμενος οἶνος.

βοστονίτης (ὁ) νεώτ. πετραγρ. πέτρωμα ἐξ ἀλκαλιούχων ἀστρίων ἀνοικτοκιτρίνου ἢ ἀνοικτοφαίου ἢ ἀνοικτοφαιοπρασίνου μέχρι λευκοῦ χρώματος.

βοστονιτικὸς πορφυρίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα πορφυρίτου.

βοστρυχηδόν ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ βοστρύχους βλ.λ., ἐν εἴδει βοστρύχων, ἑλικοειδῶς, σὰν μπούκλες: Λουκ.'Ιστ.Συγγρ.19 **δράκοντες ἑλικηδὸν καὶ βοστρυχηδόν.**

βοστρυχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων κολεοπτέρων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ξυλοφάγων.

βοστρυχιδῆ 'Ησ. « πολυκαμπῆ ».

βοστρυχίζω μτγν., νεώτ. κ. **βοστρυχῶ** πλέκω **εἰς βοστρύχους, πλεξουδιάζω,** καθιστῶ οὔλας **τὰς τρί-**

χος τῆς κόμης, σγουραίνω τὰ μαλλιά : Διον.'Αλ.7,9 **ἄρρενες βεβοστρυχισμένοι**· 2) κ. νεώτ. μτφ. ἐπὶ τοῦ ὕφους ρητορικοῦ λόγου, κοσμῶ διὰ σχημάτων καὶ γεν. καλλιεπῶν φράσεων, χτενίζω : αὐτ. Συνθ.25 **διαλόγους κτενίζειν καὶ βοστρυχίζειν.**

βοστρύχιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βόστρυχος, ὁ μικρὸς βόστρυχος, μικρὴ μπούκλα : Δίφιλ. ἐν ΑΠ 11,66 **πυρίφλεκτα βοστρύχια**· ‖ μτφ. ὁ μικρὸς πλόκαμος τοῦ ὀκτάποδος : 'Αριστλ.ΖΙ 5,12 **τίκτει δὲ τὸ ᾠὸν καθάπερ βοστρύχιον ὅμοιον τῷ τῆς λεύκης καρπῷ**· 2) τὸ ἑλικοειδὲς φύτρον τῆς ἀμπέλου, ἀ. βόστρυχος βλ.λ.3) : αὐτ.ΖΙ 549 b,33· 3) πληθ. 'Ησ. « βοστρύχια· στέμφυλα ».

βοστρυχίς-ίδος (ἡ) μαν. ὁ πλεκτὸς βόστρυχος, ἡ πλεξίδα, κοτσίδα : Ψελλ.ἐν Σάθ.5,319 **βοστρυχίδας ποιήσας τὰς πλοκαμίδας.**

βοστρύχισις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ βοστρύχισμα βλ.λ.

βοστρύχισμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βοστρυχίζω, τὸ κατσάρωμα, τὸ φριζάρισμα τῆς κόμης.

βοστρυχίτης οἶνος (ὁ) μτγν. ὁ ἐκ στεμφύλων παρεσκευασμένος οἶνος : 'Αέτ.15,21.

βοστρυχοειδής-οῦς-ές 'Ησ. κ. νεώτ. βοστρυχώδης βλ.λ.

βοστρυχοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν σχήματι βοστρύχου βλ.λ., καταίδας· ‖ ὡς διὰ βοστρυχίσματος, κατσαρωτά : Γαλ.2,900.

βοστρυχοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ βοστρυχίζειν βλ.λ.1), τὸ προσδίδειν εἴς τι τὸ σχῆμα βοστρύχου βλ.λ., τὸ καθιστάναι τι **οὖλον**, τὸ σγούρεμα, τὸ κατσάρωμα.

βόστρυχος (ὁ) **κ. νεώτ., πληθ. κ. οὐδ. -α** πλόκαμος, ἄθροισμα τριχῶν τῆς κεφαλῆς σπειροειδῶς, ἑλικοειδῶς συνεστραμμένων, ἡ πλεξίδα, ἡ κοτσίδα: Αἰσχ.Χο.178 **μάλιστ' ἐκείνου βοστρύχοις προσείδεται**, 'Αριστφ.Νεφ.536 **γνώσεται γάρ, ἤν περ ἴδῃ, τἀδελφοῦ τὸν βόστρυχον**, Λουκ.Θε.Δ 2,2 **ἑκατέρωθε καθειμένος βοστρύχους, τῇ μίτρᾳ τούτους ἀνειλημμένος**· 2) ποι. μτφ. πᾶν τὸ συστρεφόμενον ἑλικοειδῶς : Αἰσχ.Πρ.1044 **ἐπ' ἐμοὶ ῥιπτέσθω μὲν πυρὸς ἀμφήκης βόστρυχος** (ἀστραπή)· 3) μτγν. συνεκδ. ἐπὶ τοῦ φυλλώματος τῶν δένδρων, ἕλιξ, εἰδ. τὸ ἑλικοειδὲς φύτρον τοῦ κλήματος, ἡ φαλλίδα : 'Αχιλλ.Τάτ.1,15,21,17 **καὶ ἦν βόστρυχος τοῦ φυτοῦ**, Φιλόστρ.Βίος 'Απολλ.3,5,97 **τοὺς βοστρύχους τῶν δένδρων περισπῶντες**· 4) μτγν. μτφ. κόσμημα, στολίδι : 'Αριστείδ.Λόγ. 18 (20),9 **βόστρυχος ἠπείρου** (περὶ τῆς Σμύρνης)· 5) πτερωτόν τι ἔντομον, ἴσως τὸ ἄρρεν τῆ πυγολαμπίδος : 'Αριστλ.ΖΙ 551 b,26· 6) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **βοστρυχιδῶν**· 7) νεώτ. βοταν. εἶδος κυματώδους ταξιανθίας.

βοστρυχοῦμαι-όομαι μτγν. κ. νεώτ. μεταβάλλομαι εἰς βόστρυχον, γίνομαι βοστρυχώδης, σγουραίνω, κατσαρώνω : 'Αχιλλ.Τάτ.1,44 **αἱ δὲ κόμαι βοστρυχούμεναι μᾶλλον εἰλίσσοντα κιττοῦ.**

βοστρυχῶ-όω νεώτ. βοστρυχίζω βλ.λ.· ‖ τὸ μέσ. βοστρυχοῦμαι βλ.λ.

βοστρυχώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος βοστρύχῳ βλ.λ., ὁ συνεστραμμένος ὡς βόστρυχος, ὁ σγουρός, ὁ κατσαρός : Φιλόστρ.Βίος Σοφ.2,5,1 **γενειάς τε γὰρ ἦν αὐτῷ βοστρυχώδης.**

βοστρυχωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. βοστρυχοειδῶς βλ.λ. : Γαλ.4,278.

βοστρύχωμα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ὁ βόστρυχος, ὁ πλόκαμος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς : Θησ. Στεφ.ἐν λ.· 2) νεώτ. τὸ βοστρύχισμα βλ.λ.

βοστρύχωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ βοστρύχισμα βλ.λ.

βοστρυχωτός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων ἢ **φέρων** βοστρύχους βλ.λ. ἢ ὁ εἰς βοστρύχους συμπεπλεγμένος: **βοστρυχωτὴ κόμη**· 2) ὁ συνεστραμμένος ὡς **βόστρυχος, ὁ** βοστρυχώδης **βλ.λ.**

βοστυλίδι (τὸ) δημ. κ. **γουστιλίδι** ποικιλία οἰνοφόρου ἀμπέλου, δ.γρ. βοστιλίδι βλ.λ.

βοτάλλειος πόρος (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. ὀπὴ δι' ἧς κατὰ τὴν ἐμβρυϊκὴν ζωὴν συγκοινωνεῖ ὁ ἀριστερὸς μετὰ τοῦ δεξιοῦ κόλπου τῆς καρδίας.

βοτάμια (τὰ) βοσκαί, τόπος βοσκῆς βλ.λ. ἢ τὰ πρὸς βοσκὴν διδόμενα χρήματα· ἀμφ.π.Θουκ.5,53 **ὃ δέον ἀπαγαγεῖν οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπιδαύριοι** (διόρθ. **παραποταμίων**).

βότανα (τὰ) νεώτ. κ. δημ. ποώδη φυτά, ἐτήσια ἢ πολυετῆ· 2) δημ. ὡς πληθ. τοῦ **βότανο** περιληπτ. αἱ ἰαματικαὶ βοτάναι, ἀ. βοτάνια βλ.λ. : δ.δίστ. **καὶ μὲ τὰ βότανα τῆς γῆς γιατρεύονται τὰ πάθη.**

βοτανάς-ού δημ. ὁ κατ' ἐπάγγελμα συλλέγων φαρμακευτικὰς βοτάνας **καὶ πωλῶν αὐτάς.**

βοτανεμπόριον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐμπόριον τῶν φαρμακευτικῶν βοτανῶν βλ.λ.

βοτανέμπορος (ὁ) νεώτ. ὁ ἔμπορος τῶν φαρμακευτικῶν βοτανῶν βλ.λ.

βοτάνη (ἡ) κ. νεώτ. γεν. τὸ ἐπὶ τῆς γῆς φυόμενον χόρτον τὸ κατάλληλον διὰ τὴν τροφὴν τῶν ζῴων, τὸ χορτάρι, ἡ βοσκή : 'Ιλ.Ν 493 **ὡς εἴ τε μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα πιόμεν' ἐκ βοτάνης**, Πίνδ.Ν 6,42 **βοτάνα ἁ λέοντος** (Νεμέα), Πλάτ.Πρωτ.321 B **τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην**, Θεόκρ.25,87 **πίονα μῆλα ἐκ βοτάνης ἀνιόντα**, Μηναῖ.1,6 Γενέσ.'Ανάγνωσμα **βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου**· 2) ἡ νομή, ἡ φορβή, ἡ ξηρὰ τροφὴ τῶν ζῴων : 'Οδ.Κ 411 **ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται**· 3) συνεκδ. ὁ λειμών, τὸ λιβάδιον : Πλάτ.Πολ.401 B **ὥσπερ ἐν κακῇ βοτάνῃ**· 4) εἰς πληθ. τὰ φυτά, ὧν αἱ ἶνες χρήσιμοι πρὸς ὕφανσιν ἐνδυμάτων, ἐν ἀντιδιαστ. πρὸς τὰς **δορὰς** : Διογ.Οἰν.10· 5) ζιζάνιον τοῦ ἀγροῦ, τὸ ἀγριοβότανο : Θεόφρ.Φἱ 2,7,5· εἰς πληθ. : Γεωπ.2,46,2· 6) **ἱερὰ** βοτάνη τὸ φυτὸν περιστερεών, περιστερόχορτο : Διοσκ.4,60· 7) μαν. **ἐσκευασμένη βοτάνη** ἢ ἁπλῶς βοτάνη ἡ μέλαινα πυρῖτις· 8) νεώτ. πᾶσα ἰαματικὴ πόα, δημ. βότανο ἢ βοτάνι βλ.λ.

βοτάνηθεν ἐπίρρ. μτγν. ἐκ τῆς βοτάνης, ἐκ τῆς βοσκῆς, ἀπὸ τὸ βόσκημα : 'Οππ.'Αλ.4,393 **ὡς δ' ὅτε μηλονόμος τις ἀνὴρ βοτάνηθεν ἐλαύνων εἰροπόκους ἀγέλας.**

βοτανηφάγος-ον μτγν. κ. μσν. **ὁ τρώγων** βοτάνην, ὁ χορτοφάγος : 'Οππ.'Αλ.3,424 **σάλπαι τ' ἠδ' ὅσσαι βοτανηφάγοι ἰχθύες ἄλλοι.**

βοτανηφόρος-ον μτγν. ὁ παράγων, φύων βοτάνην, χόρτον· Σχόλ.'Ιλ.Β 503 « ποιήεντα· βοτανηφόρον » : Νόνν.Δ 25,526 **εἰς ὄρος.. βοτανηφόρον.**

βοτανηφορῶ-έω μσν. φέρω, παράγω βοτάνην, εἶμαι βοτανηφόρος βλ.λ. : Εὐστ.582,7 **χρόνῳ γὰρ καὶ αὐτὴ βοτανηφορεῖ τὰ εἰς τροφὴν ζῴοις.**

βοτάνι (τὸ) δημ. κ. **βότανο** πᾶν ποῶδες αὐτοφυὲς φυτὸν τῶν καλλιεργησίμων γαιῶν, ζιζάνιον : Κρυστ.'Ηλιος κ.Νύχτα 77 **κι ὅσα λουλούδια εὗρε μπροστὰ κι ὅσα καλὰ βοτάνια**· 2) ἰαματικὴ πόα· ὅθ. κ. τὸ ἐξ ἰαματικῆς πόας παρασκευαζόμενον φάρμακον, τὸ πραγματικὴν ἢ ὑποθετικὴν θεραπευτικὴν ἰδιότητα ἐνέχον : 'Ερωτόκρ.Α 285 **νὰ βρῶ βοτάνι δροσερὸ καὶ τὴν πληγὴ νὰ γιάνω**, δ.τραγ. **ὅσα βουνὰ περπάτησες ὅλα βοτάνια εἶχαν**· ‖ κ. ἐν μτφ. χρ. **βοτάνι τοῦ καημοῦ - τῆς λησμονιᾶς** κττ. : Ζερβ.'Εγὼ 8 **κάθε βοτάνι τῆς χαρᾶς καὶ κάθε ἀφιόνι πόθου**· 3) εἰδ. κατ' ἐπέκτ. ἡ ἀποτριχωτικὴ ἀλοιφή· 4) δημ. ἄγνωστον φυτὸν εἰς ὃ ἀποδίδεται μαγικὴ ἰδιότης, πρβλ. ἐλιξίριον : **βοτάνι τῆς ἀγάπης - τῆς νιότης**· κ. συνηθέστ. ἐν συνθ. : **σερνικοβότανα, μαγιοβότανο**· 5) **μέγα βοτάνι** εἰδ. ἐν Κρήτῃ τὸ φυτὸν ἀριστολοχία ἡ κρήσσα βλ.λ.

βοτανία (ἡ) μτγν. ἡ βοτάνη, ὁ χόρτος : Φἱλ.1,8,42 **γῆν παντοίας βοτανίας ἀνιεῖσαν** (διόρθ.βοτάνας).

βοτανιάζω δημ. συλλέγω **φαρμακευτικὰ** χόρτα, βοτάνας βλ.λ.8), βοτάνια : **βοτανιάζει ὁ γέ-**

ρος **δυὸ μέρες τὴ βδομάδα καὶ τὶς ἄλλες γυρολογάει στὴ χώρα καὶ πουλεῖ τὰ βοτάνια του.**

βοτάνιασμα (τὸ) δημ. ἡ συλλογὴ φαρμακευτικῶν βοτανῶν· 2) τὸ βοτάνισμα βλ.λ.

βοτανιάτης-ισσα μσν., δημ. ὁ βοτανὰς βλ.λ.

βοτανίδι(ον) (τὸ) σχόλ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ βοτάνη, τὸ μικρὸν χόρτον, χορταράκι : Σχόλ.Πίνδ Ν 6,7) ἐκ τοῦ Ἀρχεμόρου **αἵματος ἀναδεδόσθαι τὸ βοτανίδιον**· 2) δημ.συνήθ.πληθ.-ια τὸ ἐν ἐσπορμένοις ἀγροῖς ἢ ἐν κήποις φυόμενα ἄγρια καὶ βλαβερὰ χόρτα, τὰ ζιζάνια : **πνίξαν τὶς φυτιὲς τὰ βοτανίδια**, παροιμ. **σὲ γνωστικοῦ σποριὰ χωράφι βοτανίδια δὲ θεριεύουν** (ὁ συνετὸς φροντίζει ἐγκαίρως νὰ ἐξαφανίζῃ τὰς ἐναντίον τοῦ ἔργου ἢ τῆς θέσεως αὐτοῦ ἀντιδράσεις).

βοτανίζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **-ίσω** ἐκβάλλω, ἐκριζώνω καὶ συλλέγω τὰ μεταξὺ τῶν ἡμέρων φυόμενα ἄγρια χόρτα, καθαρίζω ἐσπαρμένον ἢ πεφυτευμένον τόπον ἀπὸ τὰ ζιζάνια, ξεχορτίζω, ξεχορταριάζω : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,20,9 **σκάλλειν καὶ βοτανίζειν**, Γεωπ.3,3,13 **ὅταν δ' ἀποσταχύῃ τὰ σπαρέντα, βοτανίσαι αὐτά**, αὐτ.38,1,187 **ἡ κέγχρος .. σκάλλεσθαι** καὶ **βοτανίζεσθαι συνεχῶς βούλεται, - βοτανίζει τὸ περιβόλι - τὸ σιτάρι - τὸν κῆπο**· 2) δημ. κ. ἀντὶ βοτανιάζω βλ.λ.

βοτανικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὰς βοτάνας βλ.λ., κ. γεν. εἰς τὰ φυτά : **βοτανικαὶ μελέται, - βοτανικὸς κῆπος** (ὁ ἐν ᾧ ὑποδειγματικῶς ὑπὸ γεωπόνων καλλιεργοῦνται φυτά)· ‖ ὁ ἐκ βοτανῶν ἀποτελούμενος : **βοτανικὴ συλλογή**· 2) ὁ προερχόμενος ἢ παρασκευαζόμενος ἐκ βοτανῶν : Πλούτ.Ἠθ.663 C **βοτανικὰ φάρμακα**· ‖ μσν. δημ. τὸ οὐδ. πληθ. **-ά** τὰ φάρμακα τὰ ἐκ βοτανῶν παρασκευαζόμενα, τὰ βοτάνια : Ἐρωτόκρ.Ε 149 **γιατροὶ μηδὲ βοτανικὰ νὰ γιάνου δὲ μποροῦσι**· 3) ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰ βοτανικὰ φάρμακα : Διοσκ.1, Προοίμ.1 **τὴν βοτανικὴν .. παράδοσιν** (ἐπιστήμην τῶν βοτανικῶν φαρμάκων), Γαλ.Θρασ.24 **βοτανικὸς ἰατρός** (ὁ θεραπεύων διὰ βοτανικῶν φαρμάκων)· 4) κ. μσν. ἀρσ. **-ός** ὡς οὐσ. ὁ συλλέκτης ἰαματικῶν βοτανῶν· Φώτ.Λεξ.488,19 « ῥιζοτόμοι· **φαρμακεῖς, βοτανικοί** » : Γαλ.Θρασ.14,9 (εἰς πληθ.)· ‖ **νεώτ.** ὁ περὶ τὰ φυτὰ ἀσχολούμενος ἐπιστήμων· ἀ.φυτολόγος κ.βοτανολόγος· 5) νεώτ. τὸ θηλ. **βοτανική** ὡς οὐσ. κλάδος τῆς βιολογίας ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν φυτῶν τόσον τῶν ζώντων ὅσον καὶ τῶν ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντώντων : **γενικὴ - εἰδικὴ βοτανική.**

βοτάνιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βοτάνη, μικρὰ βοτάνη, τὸ χορταράκι : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,17,3 **τὸ Συριακὸν βοτάνιον,** Διοσκ.2,198 **ὀρίσαρόν ἐστι μικρὸν βοτάνιον**· 2) **βοτάνιον Ἑρμοῦ** τὸ φυτὸν λινόζωστις : Διοσκ.4,189.

βοτάνισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις ἢ ἐνέργεια τοῦ βοτανίζω, ἡ ἐκρίζωσις, ἀφαίρεσις καὶ συλλογὴ τῶν ἐν ἐσπαρμέναις γαίαις φυομένων ἀγρίων καὶ ἐπιβλαβῶν χόρτων, τὸ ξεχορτάριασμα : **κάθε σπαρτὸ θέλει βοτάνισμα**· παροιμ. φρ. **καὶ τὸ βοτάνισμα στὴν ὥρα του** (πᾶσα φροντὶς ἢ ἐνέργεια καταβλητέα ἐγκαίρως).

βοτανισμός (ὁ) μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐκρίζωσις βλαβερῶν ἐν ἀγρῷ βοτανῶν ἢ ἡ συλλογὴ βοτανῶν ἰαματικῶν, τὸ βοτάνισμα : Γεωπ.2,24,159.

βοτανογραφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. κλάδος τῆς βοτανικῆς βλ.λ., ἀσχολούμενος μὲ τὴν περιγραφὴν τῶν γνωρισμάτων τῶν διαφόρων φυτῶν.

βοτανογραφικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βοτανογραφίαν βλ.λ., ὁ τῆς βοτανογραφίας.

βοτανογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὁ εἰς τὴν βοτανογραφίαν βλ.λ. ἀσχολούμενος ἐπιστήμων.

βοτανογραφῶ-έω νεώτ. περιγράφω ἐπιστημονικῶς τὰς βοτάνας βλ.λ. ἢ τὰ διάφορα γνωρίσματα αὐτῶν.

βοτανολογάω δημ. συλλέγω φαρμακευτικὰς βοτάνας, βοτανιάζω βλ.λ.· 2) ἐκριζῶ ἀπὸ ἀγροῦ βλαβερὰς βοτάνας, παρασιτικὰ φυτά, βοτανίζω· πρβλ. βοτανιάζω, βοτανίζω.

βοτανολό(γ)ι (τὸ) δημ. τὸ βοτάνισμα βλ.λ.

βοτανολογία (ἡ) πάπ. κ. νεώτ. ὁ βοτανισμός, τὸ βοτάνισμα, τὸ ξεχορτάριασμα· 2) νεώτ. κ. δημ. ἡ περὶ τὰς βοτάνας, τὰ φυτὰ ἀσχολουμένη ἐπιστήμη· ἀ. βοτανικὴ βλ.λ.· 3) νεώτ. ἡ συλλογὴ βοτανῶν.

βοτανολογικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βοτανολογίαν βλ.λ.

βοτανολογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἰδιάζοντα εἰς τὴν βοτανολογίαν βλ.λ.

βοτανολόγιον (τὸ) νεώτ. κατάλογος ἢ πίναξ, ἐν ᾧ εἶναι κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν ἀναγεγραμμέναι αἱ διάφοροι βοτάναι· ἀ. φυτολόγιον.

βοτανολό(γ)ος (ὁ,ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ συλλέγων ἰαματικὰς βοτάνας : Ζωναρ.Λεξ.1548· 2) νεώτ. ὁ περὶ τὴν βοτανικὴν ἀσχολούμενος ἐπιστήμων, ὁ βοτανικός· 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ βοτανίζων, ὁ ἐκ γεωργημένων τόπων ἐκριζῶν, ἀφαιρῶν καὶ συλλέγων τὰ ζιζάνια· 4) δημ. **βοτανολό(γ)ος** ὁ κατ' ἐπάγγελμα συλλέγων καὶ πωλῶν φαρμακευτικὰς βοτάνας.

βοτανολογῶ-έω κ. νεώτ. συλλέγω βοτάνας πρὸς ἰαματικὴν χρῆσιν, βοτανιάζω : Ἱππ.Ἐπιστ.16 **βοτανολόγησον ὁκόσα τε καὶ οἷα δύνασαι**· 2) πάπ., νεώτ. κ. δημ. **-άω** βοτανίζω βλ.λ.· 3) νεώτ. ἀσχολοῦμαι, καταγίνομαι μὲ τὴν βοτανολογίαν βλ.λ.

βοτανομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ διαφόρων βοτανῶν, φύλλων, κλάδων ἢ καὶ καρπῶν μαντεία βλ.λ.

βότανο(ν) μσν. κ. δημ. ἡ βοτάνη βλ.λ.1) : Ἀλέξ. Τραλλ.1,16 **περδικίου βοτάνου,** Πάπας Ζαχαρίας Διάλ.Γρηγ.3,1 **εἰς τὴν τούτου τράπεζαν κοδίμεντα καὶ εὔοσμα βότανα ἐχορήγει**· 2) δημ. τὸ φυτὸν ἡλιοτρόπιον βλ.λ.· 3) δημ. τὸ βοτάνι βλ.λ.2) : συνηθέστ. εἰς πληθ. ὁμ. κ. ἐν συνθέσει (**μαγιοβότανο-λυσσοβότανο - καρδιοβότανο**) : δ.τραγ. **βότανα πουλάω κι ἄλλα μαγικά.**

βοτανοπωλεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ κατάστημα, ἐν ᾧ πωλοῦνται φαρμακευτικαὶ βοτάναι βλ.λ.

βοτανοπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλῶν φαρμακευτικὰς βοτάνας, πρβλ. βοτανάς, βοτανολό(γ)ος 4).

βοτανοτρόφος-ον σχόλ. ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ τρέφων βοτάνας βλ.λ. : Σχόλ.Εὐρ.Φοίν.833.

βοτανοφάγος-ον νεώτ. κ. **βοτανηφάγος** βλ. λ.

βοτανώδης-ους-ες μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βοτάνην βλ.λ. : Ἀθήν.2,62 D **τὸ βοτανῶδες καὶ κνησμοῦ αἴτιον**· κ. συγκρ. : Διοσκ.4,175 **ἐλάσσων ἐστὶ καὶ βοτανωδεστέρα**· 2) ὁ ἔχων ἀφθονίαν βοτάνης, ὁ εὔφορος εἰς βοτάνην : Γεωρ.2,46,2 **ἐν τῇ σκληροτέρᾳ καὶ βοτανώδει γῇ, - βοτανώδης λειμών**· πρβλ. βοτανοτρόφος.

βότειος-α-ον πάπ. (βοτόν) ὁ προβάτειος, ὁ τοῦ προβάτου : Πάπ. **βότεια κώδεια.**

βότειρα (ἡ) θηλ. τοῦ βοτὴρ βλ.λ. ἐπίθ. τῆς Δήμητρος, ἡ βοσκός : Ὕμν.Δήμ.122, Εὐστ.1723,14.

βοτήρ-ῆρος (ὁ) ὁ βοσκὸς βλ.λ. : Ὀδ.Ο 504 **αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας,** Διον. Ἁλ.Ῥωμ.2,2 **τῶν ἄλλων καταγωγαὶ βοτήρων**· 2) **οἰωνῶν βοτήρ** ὁ μάντις, ὁ οἰωνοσκόπος : Αἰσχ.Ἑπτ. 24 **ὡς ὁ μάντις φησίν, οἰωνῶν βοτήρ**· 3) ὡς ἐπίθ. **κύων βοτήρ** ὁ τοῦ βοσκοῦ, ὁ ποιμενικὸς κύων, τὸ μαντρόσκυλο : Σοφ.Αἴ.297 **κύνας βοτῆρας.**

βοτηρικός-ή-όν μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τοὺς βοτῆρας, τοὺς βοσκούς, ὁ ποιμενικός : Πλούτ. Ῥωμ.12,12 **βοτηρική τις ἦν αὐταῖς ἑορτή,** Θύιλλος ἐν ΑΠ 6,170 **βοτηρικὰ Πανὶ κύπελλα ἄγκειται.**

βότης (ὁ) βοτήρ, βοσκὸς βλ.λ.· ΕΜ 218,42 « **βότης καὶ βοτήρ, ὡς ἐλάτης ἐλατήρ** »· πρβλ. συβότης-ώτης.

βοτία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος φυσοστόμων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν γωβιτιδιδῶν.

βότις-ιας (ἡ;) εἶδος ἰχθύος ἢ φυτοῦ : Σώφρ.64 (ἀμφ.)

βοτίς Ἡσ. « βόλτιον ».

βότκα (ἡ) νεώτ. ἐθνικὸν ποτὸν τῶν ρώσων, περιέχον ἐν ἀφθονίᾳ ἀλκοόλην, παρασκευαζόμενον ἐξ ἀμυλούχων ὑλῶν καὶ ἐκ ζυμώσεως τῶν σακχαρούχων καρπῶν τοῦ φυτοῦ σοόρβου τοῦ ἐρυθροῦ.

βότον (τὸ) πάπ. (λατ.) τὸ ἀνάθημα· βλ.λ.: Πάπ. θείων βότων νομίσματα.

βοτόν (τὸ) (βόσκω) βόσκημα, θρέμμα, ζῷον, κτῆνος : Αἰσχ.Ἀγ.1415 ὡσπερεὶ βοτοῦ μόρον, Σοφ. Τραχ.690 σπάσασα κτησίου βοτοῦ λάχνην· ‖ συνηθέστ. κατὰ πληθ. κτήνη τρεφόμενα ἐκ τῆς χλόης, τὰ χορτοφάγα ζῷα, τὰ βοσκάρια : Ἰλ.Σ 521 ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν, Εὐρ.Κύκλ.342 ἡ γῆ πιαίνει βοτά, Ὀππ.Ἁλ.4,309 ὀρειαυλοῖς δὲ βοτοῖσιν ἐκπάγλως χαίρουσι· 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ πτηνῶν, κατοικίδιας : Ἀριστφ.Νεφ.1427 ἀλεκτρυόνας καὶ τἆλλα τὰ βοτὰ ταυτί· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς στρουθοκαμήλου, ἡ ἐξημερουμένη : Ὀππ.Ἁλ.4,630 τοῖα δὲ καὶ Λιβύης πτερόεν βοτὸν ἀγκυλόδειρον νήπια τεχνάζει.

βοτοῦλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν λιθοδομιδῶν.

βοτουλισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. περιληπτ. ἡ ἐκ βεβλαμμένων τροφῶν γαστρεντερικὴ δηλητηρίασις κατὰ διαφόρους μορφάς.

βότραχος (ὁ) ἰων. βάτραχος βλ.λ.

βοτρεύς-έως (ὁ) πάπ. ὁ τρυγητὴς βλ.λ.

βοτρυανθής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων ἄνθη διατεταγμένα ἐν σχήματι βότρυος.

βοτρύανθος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν λειριοειδῶν, δημ. βορβός, καλογριά.

βοτρυδιίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια ὑδροβίων φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν σωληνοθάλλων.

βοτρύδιον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βότρυς, μικρὸς βότρυς, μικρὰ σταφυλή, τσαμπάκι : Διοσκ.4,162 ἔχει ἄνθη κορύμβοις ἐοικότα κισσοῦ, ὡς βοτρύδια προσκείμενα ἀλλήλοις, Εὐστ.Πονημ. 314,10 καὶ τὰ βοτρύδια ἐκπίπτουσι τῶν τοῦ ἅρπαγος μυὸς ὀνύχων· 2) Ἡσ. « βοτρύδια· ἐνωταρίων εἶδος »· 3) νεώτ. βοταν. γένος ὑδροβίων φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βοτρυδιιδῶν.

βοτρυδόν ἐπίρρ. κ. μσν. κ. νεώτ. κ. βοτρυηδόν ἐν σχήματι βότρυος, σωρηδόν : Ἰλ.Β 89 βοτρυδὸν δὲ πέτονται (αἱ μέλισσαι) ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι, Ἀριστλ.ἀπ.334 τίκτει (ὁ πολύπους) ᾠὰ βοτρυδόν, Γεωπ.15,2,28 μελισσῶν βοτρυδὸν ἐπ' ἀλλήλαις συνηγμένων· 2) μτφ. ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων : Λουκ.Ἀλ.42 προσθέμενοι κλίμακας ἀνέρπουσι βομβηδόν.. καὶ βοτρυδὸν ἑσμοῦ δίκην.

βοτρυηρός-ά-όν ὁ ἐκ τοῦ εἴδους τῶν βοτρύων, τῶν σταφυλῶν, ὁ σταφυλοειδής : Θεόφρ.Φ1 1,11,5.

βοτρυηφόρος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ φέρων, παράγων βότρυς, σταφυλάς, ὁ σταφυλοφόρος : Φίλ. 1,681,34 τὴν εὐκληματοῦσαν καὶ βοτρυηφόρον ἄμπελον, Εὐστ.Πονημ.319,40 ἔσται σοι καὶ ταὐτὸ τὸ βοτρυηφόρον καμακίδιον εἰς ἐπιθήκην μισθοῦ.

βοτρυΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. ὁμοιογένεια πρωτοζώων τῆς τάξεως τῶν ἀκτινοζώων.

βοτρύϊος-α-ον μτγν. ὁ ἐκ βοτρύων συγκείμενος, ὁ φέρων σταφυλάς : Παῦλ.Σιλ.ἐν ΑΠ 6,168 βοτρυΐων ἀκάμαντα φυτῶν λωβήτορα καρπῶν.

βοτρυΐτης (ὁ) μτγν. πολύτιμός τις λίθος ἔχων σχῆμα βότρυος : Διοσκ.5,74.

βοτρυΐτις-ΐτιδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., θηλ. τοῦ βοτρυΐτης, ἡ ὁμοία πρὸς βότρυν, ἡ βοτρυοειδής, ποὺ μοιάζει σὰ σταφύλι : Γαλ.13,263 τῆς δὲ καμινευομένης (καδμείας) ἡ μέν τις βοτρυΐτις, ἡ δὲ πλακῖτις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν καλεῖται· 2) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων· ἄ. βοτρῦτις βλ.λ.

βοτρύκερας (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ἀνακαρδιιδῶν.

βοτρυλλιίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. χιτωνοφόρων τῆς τάξεως τῶν συνασκιδίων.

βοτρύλλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος χιτωνοφόρων τῆς οἰκογεν. τῶν βοτρυλλιιδῶν.

βοτρυμός Ἡσ. « τρυγητός ».

βοτρυογενής-οῦς (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸν ἐξ ὑδραμιγοῦς θειϊκοῦ ἅλατος μαγνησίου καὶ σιδήρου.

βοτρυόγλωσσον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν τῆς οἰκογεν. τῶν οἰδογονιιδῶν.

βοτρυόδωρος-ον ὁ δωρούμενος, ἤτοι παρέχων, βότρυς, σταφυλάς : Ἀριστφ.Εἰρ.520 ὦ πότνια βοτρυόδωρε, τί προσείπω σ' ἔπος.

βοτρυοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ προσόμοιος πρὸς βότρυν, ὁ ἔχων σχῆμα βότρυος, σταφυλῆς : Διοσκ.4,191 καρπὸν.. βοτρυοειδῆ καὶ πολύν,- βοτρυοειδὴς ταξιανθία.

βοτρυοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἐν σχήματι βότρυος, σὰν σταφύλι : Ὀρειβ.45,18,23.

βοτρυόεις-εντος-εσσα-εν κ. νεώτ. ὁ ἔχων πολλοὺς βότρυς, ὁ πλήρης βοτρύων, ὁ γεμάτος τσαμπιά : Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 9,363,12 βοτρυόεις κισσός, Ἐπιγρ. δένδρεα βοτρυόεντα, - σκιὰς βοτρυόεσσα.

βοτρυοκάμπη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πρωτοζῴων τῆς ὁμοιογενείας τῶν βοτρυϊδῶν.

βοτρυόκαρπα (τὰ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν τῆς οἰκογενείας τῶν λαμιναριιδῶν.

βοτρυόκοκκος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν τῆς οἰκογενείας τῶν πλευροκοκκιδῶν.

βοτρυόκοσμος-ον ὁ κεκοσμημένος διὰ σταφυλῶν, ὁ ἐστολισμένος μὲ σταφυλάς : Ὀρφ.Ὕμν.51,11 παιὰν θυρσεγχής, ὑποκόλπιε, βοτρυόκοσμε.

βοτρυόκυστις-εως (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν βλ.λ. τῆς οἰκογενείας τῶν οὐλοτριχιδῶν.

βοτρυόλιθος (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν δατόλιθος βλ.λ.

βοτρυομήτωρ-ορος (ἡ) μσν. ἡ μήτηρ τῶν βοτρύων, τῶν σταφυλῶν : Κ Μανασσ.Χρον.3 βοτρυομήτωρ ἄμπελος.

βοτρυομυκητίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δερματικὴ πάθησις· ἄ. πυογενὴς κοκκίασις.

βοτρυομύκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βοτρυομυκητίασις βλ.λ.

βότρυον (τὸ) βότρυς βλ.λ. : Εὐπ.149, Θεόφρ.Φ1 3,7,3· 2) τὸ φυτὸν θλάσπι βλ.λ. : ΨΔιοσκ.2,156· 3) εἶδος φαρμάκου : Πλίν.Φ1 28,44.

βοτρυόπαις-αιδος (ὁ,ἡ) ὁ γεννῶν, ὁ παράγων σταφυλάς : Θεόκρ.Ἐπιγρ.4,8 ἔνθα πέριξ κέχυται βοτρυόπαις ἕλικι ἄμπελος· 2) τὸ προϊὸν τῆς σταφυλῆς, ὁ οἶνος : Φίλιππ.ἐν ΑΠ 11,33 ἄγχεις τὴν Βρομίου βοτρυόπαιδα χάριν.

βοτρυοπτεριδώδη (τὰ) νεώτ. παλαιοφ. οἰκογένεια κρυπτογάμων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν πτεριδοειδῶν, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βοτρυοσπόριον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν ὑμενομυκήτων.

βοτρυοσταγής-οῦς-ές ὁ ἀποστάζων βότρυς, ὁ παράγων σταφυλάς : Ἀρχέστρ.π.Ἀθην.1,29 D οἶδα δὲ κἀξ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρνη.

βοτρυοστέφανος-ον ὁ οἱονεὶ διὰ σταφυλῶν ἐστεμμένος, ἐπὶ χώρας ἐχούσης πολλὰς καὶ εὐφόρους ἀμπέλους : Ἀρχύτ.π.Πλουτ.Ἠθ.295 Δ τὴν βοτρυοστέφανον μυρίπνουν Μάκυναν ἐραννήν.

βοτρυοστεφής-οῦς-ές νεώτ. ὁ διὰ σταφυλῶν ἐστεμμένος· ‖ ἐνεργ. ὁ ἐφ' οὗ ἁπλοῦνται ἢ ἀφ' οὗ κρέμανται πολλοὶ βότρυες : βοτρ- ἄμπελος, - αὐλή.

βοτρυοσφαιρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν σφαιριιδῶν.

βοτρυοτρίχιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν μονοβλεφαριδῶν.

βοτρυοῦμαι-όομαι ἐπὶ τῶν ἀμπέλων, ἐκφύω βό-

τρυς, βγάνω σταφύλια : Θεόφρ.ΦΑΙτ.18,4 **οὐ μόνον βλαστάνουσι, ἀλλὰ καὶ βοτρυοῦνται.**

βοτρυοφόρος-ον νεώτ. βοτρυηφόρος βλ.λ.

βοτρυοφορῶ-έω μιγν. κ. μσν. φέρω βότρυς, παράγω σταφυλάς, καρποφορῶ, ἐπὶ ἀμπέλου : Φίλ. 2,64,41 **ἄμπελον τεθηλυῖάν τε καὶ βοτρυοφοροῦσαν,** Εὐστ.Πονημ.308,10 **ἀλλὰ ταῦτα μὲν στέξας ὁ κλάδος ἐβοτρυοφόρησέ σοι.**

βοτρυοχαίτης (ὁ) ὁ ἔχων ἢ φέρων βότρυς εἰς **τὴν κόμην** του : ΑΠ 9,524 **βοτρυοχαίτης Βάκχος.**

βότρυς-υος (ὁ) **κ. μσν.** κ. νεώτ. τὸ σύνολον τῶν **ῥογῶν** τῶν διαμορφουμένων ἐπὶ μιᾶς βοτρυώδους ταξιανθίας, ἡ σταφυλή, τὸ σταφύλι, τὸ τσαμπί : Ἰλ. Σ 562 **μέλανες δ' ἀνὰ βότρυες ἦσαν,** Ἀριστφ. Βάτρ.1321 βότρυος **ἕλικα παυσίπονον,** Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,22 **ὅταν ἄρχωνται περκάζειν οἱ βότρυες,** Ἰουλ.Λόγ.7,225 B **βότρυς πρὸς βότρυν πεπαίνεται** (παροιμ.)˙ ‖ κ. μτφ. : Μηναῖ.1,8 ᾠδὴ 9 Δομνίκης **θείους ἐξήνθησας βότρυας˙** 2) εἶδος εὐόσμου φυτοῦ˙ Παῦλ.Αἰγ.7,233,27 « **βότρυς, οἱ δὲ ἀμβροσίαν, ἄλλοι** ἀρτεμισίαν, φυτόν ἐστιν εὐῶδες ἱκανῶς, **ὃ σὺν οἴνῳ πινόμενον** ὀρθοπνοϊκοὺς **ὠφελεῖ** »˙ 3) τὸ φαρμακευτικὸν φυτὸν χηνοπόδιον ὁ βότρυς : Διοσκ.3,115˙ 4) μτγν. βόστρυχος βλ.λ. : Νόνν.Δ 1,528 **βαθυσμήριγγας ἀλήμονα βότρυν ἐθείρης δέρκεται,** Ἀγαθ. ἐν ΑΠ 5,286,6 **εὐπλέκτου βότρυν ἔρρηξε κόμης˙** 5) εἶδος ζώου˙ Σχόλ.Ἰλ.Β 86 « **θαυμάσαι ἄν τις** Ζηνόδοτον **τὸ** βατρυδὸν ἐκλαβόντα **ἐοικότως** βότρυϊ τῷ ὀρνέῳ »˙ 6) εἶδος ἐνωτίου, **πρβλ.** βοτρύδιον : Ἀριστφ.ἀπ309,10˙ 7) μσν. πολυποίκιλτός τις **αὐτοκρατορικὴ** στολή : Κ Παρφ. Ἐκθ.86,4 **κολόβιον ὃ καὶ βότρυς** καλεῖται˙ 8) ὁ ἀστερισμὸς τῶν Πλειάδων : Σχόλ.Ἰλ.Σ 486.

βοτρῦτις-ιδος (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. βοτρυΐτις γένος **μυκήτων** τῆς οἰκογενείας **τῶν οὐρεδινιδῶν,** δημ. μούχλα, ἀγιόσκληκο.

βοτρυφόρος-ον μσν. ὁ βοτρυηφόρος βλ.λ. : Ψελλ. εἰς Ἀσμ.Ἀσμ.1,14.

βοτρύχιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος **φυιῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν ὀφιογλωσσιδῶν.

βότρυχος (ὁ) τὸ ξυλῶδες μέρος τοῦ βότρυος, ἐκ τῶν κλαδίσκων τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται αἱ ῥᾶγες, τὸ τσάμπουρο ἢ τσίπουρο : Γαλ.6,342 **τοῦτον ἡμεῖς βότρυχον καλοῦμεν, ὅθεν ἐξήρτηνται αἱ ῥαγάδες˙** 2) ὁ βόστρυχος βλ.λ. : Φερεκρ.186 **ὦ ξανθοτάτοις βοτρύχοισι κομῶν.**

βοτρυχώδης-ους-ες βοστρυχώδης βλ.λ. : Εὐρ. Φοίν.1485 **βοτρυχώδεος.. παρηίδος.**

βοτρυώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πλούσιος εἰς βότρυς, ὁ ἀφθόνους σταφυλὰς ἔχων, ὁ βοτρυόεις βλ.λ. : Εὐρ.Βάκχ.12 **ἀμπέλου δέ νιν πέριξ ἐγὼ κάλυψα βοτρυώδει χλόῃ˙** 2) κ. νεώτ. ὁ βοτρυοειδής βλ.λ. : Θεόφρ.ΦΙ 3,12,7 **ἄνθος βοτρυῶδες,** Ποσειδών.π.Ἀθην.14,649 D **ὃ δὴ καὶ βοτρυώδη τὸν καρπὸν ἀφίησι˙** ‖ κ.μτφ. : Διοσκ.5,84 **ἔχουσα τὴν ἐπιφάνειαν βοτρυώδη** (περὶ τῆς Καδμείας).

βότσαλο (τὸ) δημ. μικρὰ ἀπεστρογγυλωμένη ψῆφος, ἀπαντῶσα **εἰς τὰς παραλίας καὶ τὰς ὄχθας** ποταμῶν, κροκάλη, ἄ. κοχλάδι, χοχλάδι, χοχλίδι˙ Νιρβ. Παγὰ Λαλέουσα 45 **ξανθὸ παιδὶ στοῦ ὡραίου γιαλοῦ | τὰ βότσαλα γυρμένο.**

βότσε νεώτ. (Ἰταλ.) φωνὴ ἐν χρ. ἐν συνθέσει ὡς μουσ. ὅρος, οἷον **μέτζα-βότσε** δι' ἡμισείας φωνῆς, **σόττο βότσε** δι' ὑποκώφου φωνῆς κτλ.

βότσικας (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν σκίλλα ἡ θαλασσία.

βότσος (ὁ) **δημ. κ. μπότσος** ὀπὴ ἢ ἀνοικτὸς φυσικὸς λάκκος ἐντὸς τῆς θαλάσσης, οὗ τὸ βάθος δὲν δύναται ἐπακριβῶς νὰ προσδιορισθῇ.

βόττνιος διάπλασις (ἡ) νεώτ. γεωλ. κ. **βόθνιος ἢ μπόττνιος διάπλασις** μία ἐκ τῶν τεσσάρων διαπλάσεων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται τὸ ἀρχαϊκὸν ἢ ἀζωϊκὸν ἄθροισμα στρωμάτων.

βαττόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογενειας τῶν **κροκοδειλιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βοτυλίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **βοτυλισμός** δηλητηρίασις **ἐξ** ἐσκευασμένων κρεάτων.

βοτύς-ύος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **πυραλιδῶν.**

βοτῶ-έω μτγν., ἐπ. μτχ. **βοτείων** (Καλλ.) βόσκω βλ.λ.˙ Ἡσ. « **βοτεῖν, βόσκειν** » : Καλλ.ἀπ.7,5 P˙ ‖ συνήθ. μέσ. βόσκομαι, τρέφομαι διὰ τῆς βοσκῆς : Νίκ.Θηρ.394 **ἀπ' εἰκαίης δὲ βοτεῖται γαίης,** αὐτ.ἀπ.π.Ἀθην.15,683 F **τὴν δὲ δράσοισιν εἰσκομένην βοτέονται κώδειαν˙** πρβλ. βοτόν.

βου- κ. **νεώτ.** κ. δημ. α' συνθετικὸν δηλοῦν ὅτι τὸ διὰ τοῦ **δευτέρου συνθετικοῦ** σημαινόμενον ἀνήκει ἢ ἀφορᾷ εἰς τὸν βοῦν, οἷον βουκέντρα, βούνευρον, ἢ ὁμοιάζει πρὸς βοῦν καὶ συνεπῶς εἶναί τι καθ' ὑπερβολὴν μέγα ἢ ὀγκῶδες καὶ ἀσύνηθες, οἷον βουκέφαλος, βούλιμος, βούπαις, βουφάγος, βουχανδής, βούσυκα κττ.

βοῦ (ἄκλ.) ὀνομασία τοῦ δευτέρου φθόγγου τῆς κλίμακος τῆς ἐκκλησιαστικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἀντιστοιχῶν πως πρὸς τὸν *σι* τῆς εὐρωπαϊκῆς.

βοῦα (ἡ) ὁμὰς παίδων ἐν Σπάρτῃ, εἰς ἣν κατὰ τὴν λυκούργειον νομοθεσίαν κατετάσσοντο οὗτοι ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας των˙ Ἡσ. « **βοῦα˙** ἀγέλη παίδων˙ Λάκωνες ».

βουαγετόν Ἡσ. « ὑπὸ βοῶν εἱλκυσμένον ξύλον˙ Λάκωνες ».

βουαγόρ (ὁ) βοαγὸς βλ.λ., ἀρχηγὸς τῆς βούας˙ Ἡσ. « βοαγόρ˙ ἀγέλαρχος, ὁ τῆς ἀγέλης **ἄρχων** παῖς˙ Λάκωνες » : Ἐπιγρ.

βουαγός (ὁ) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. ὁ βοαγὸς βλ.λ.

βουάκραι Ἡσ. « οἱ φοίνικες ὑπὸ Λακώνων ».

βουάρχη γλωσσ. ἐπὶ τῆς λ. βούπρωρος βλ.λ. πρβλ. βόαρχος.

βούβα (ἡ) δημ. τὸ πάθος τοῦ βωβοῦ, ἀλαλία, ἀφωνία, βουβαμάρα˙ 2) ὡς ὑβριστικὸν ἐπιφ., σιώπα, βουβάσου, **σκάσε,** κάμε σιωπή : **βούβα, ν' ἀκούσω τί λένε.**

βουβά ἐπίρρ. δημ. ἀφώνως, ἄνευ θορύβου, ἐν σιγῇ, ἡσύχως : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 40,11 **σὰ χιόνι ποὺ** βουβὰ **τὸ ἀλαφροστρώνει..** ὁ χειμῶνας.

βουβάδα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ βωβοῦ, ἡ **ἀφωνία.**

βουβαίνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)βούβανα,** παθ. ἀόρ. μσν. **ἐβουβάθην** δημ. **(ἐ)βουβάθηκα,** προστ. **βουβάσου,** μτχ. παθ. παρακ. **βουβαμένος** καθιστῶ τινα βωβόν, ἄλαλον, ἄφωνον, ἄναυδον, ποὺ νὰ μὴ μπορῇ νὰ μιλάῃ : **τὸν βούβανε ἡ ἀρρώστια - ἡ φτώχια - ὁ καημός˙** 2) **μτφ.** ἀποστομῶ τινα, καθιστῶ τοῦτον ἀνίκανον ν' ἀπαντήσῃ παρὰ τὴν πρὸς **τοῦτο** ἐπιθυμίαν του : **τοὺς βούβανε μὲ μιά του λέξη μόνο˙** 3) μσν. κ. δημ. μέσ. κ. παθ. -ομαι ἀμτβ. καθίσταμαι βωβός, γίνομαι ἄφωνος, ἄλαλος, χάνω τὴν φωνήν μου, σιωπῶ : Ἐρωτόκρ.Γ 978 **τὰ μάτια δὲν ἐβλέπασι, τὸ στόμα ἐβουβάθη,** Βαλαωρ.Κυρὰ Φροσύνη 4,250 **βουβάθηκεν ὁ κόσμος,** Νιρβ.Παγὰ Λαλέουσα 61 **τὸ ἀηδόνι πῶς βουβάθηκε ψηλὰ στὸ κυπαρίσσι.**

βουβάλα (ἡ) δημ. ἡ θήλεια τοῦ βουβάλου βλ.λ.˙ 2) μτφ. **ἐπὶ** γυναικῶν, ἡ παχύσαρκος καὶ δυσκίνητος γυνή : **ἔγινε - εἶναι σὰν βουβάλα˙** ‖ ὁμ. ἡ νωθρὰ τὴν σκέψιν, ἡ βραδύνους, χοντρακέφαλη : **ποῦ νὰ καταλάβῃ ἡ βουβάλα ἡ κόρη της.**

βουβαλάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ βούβαλος, **ὁ** μικρὸς βούβαλος βλ.λ.

βουβάλειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βούβαλον βλ.λ. ἢ ὁ ἐκ τούτου προερχόμενος, δημ. βουβαλήσιος : **βουβάλεια δέρματα.**

βουβαλήσιος-α-ο δημ. κ. βουβαλίσιος ὁ βουβάλειος βλ.λ. : Λασκαράτου Ληξαῦρι 4,186 **ἕν' ἀρνί, καὶ μιὰ πλέτη βουβαλήσια.**

βουβάλι (τό) (1) μσν.κ.δημ. βούβαλος βλ.λ.2) : Ἐρωτόκρ.Β337 **ὁρά 'χε σὰν κατόπαρδος, καὶ πόδια σὰν βουβάλι·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ χονδροειδὴς τὴν ἐμφάνισιν· ‖ ὁμ. ὁ βραδύνους, ὁ χοντροκέφαλος : **τίποτε δὲν καταλαβαίνει τὸ βουβάλι.**

βουβάλιον (τὸ) (2) εἶδος ψελλίων, βραχιόλιον : ΕΜ 206,15 « βουβάλιον· κόσμον χρυσοῦν περιτιθέμενον τῷ καρπῷ » : Δίφιλ.59 **βουβάλια καρπῶν παρθένου φαρήματα,** Λιβάν.4,835,2 **ἐλλόβια, βουβάλια.**

βουβαλιά (ἡ) δημ. τὸ δέρμα τοῦ βουβάλου· ἁ. βουβαλόδερμα, βουβαλοτόμαρο κ. βουβαλοπέτσι, πρβλ. γιδιά, προβιά.

βουβαλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. γένος ζῴων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀντιλοπιδῶν** (ἄσχετον πρὸς τὸ βούβαλος).

βουβαλιδῖναι (αἱ) νεώτ. παλαιαζ. ὁμὰς βουδοντίων κοιλοκέρων μηρυκαστικῶν θηλαστικῶν, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουβαλίνα (ἡ) δημ. τὸ θῆλυ τοῦ βουβάλου βλ.λ.

βουβάλιον (τό) μτγν. κ. μσν. βούβαλος βλ.λ.2), βουβάλι : Μιχ.Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,56 **ἀγελαδίων, βουβαλίων, κυνῶν λαγωνικῶν·** 2) τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον· Ἡσ. ἐν λ.· 3) τὸ φυτὸν σίκυς ὁ ἄγριος, εἶδος ἀγρίου ἀγγουριοῦ : Ἱππ.π.Ἡσ.,ΨΔιοσκ.4,150.

βουβάλιος (ὁ) τὸ φυτὸν σίκυς ὁ ἄγριος, τὸ βουβάλιον βλ.λ.3) : Ἱππ.π.Γαλ.19,86.

βούβαλις-ιος (ἡ) κ. **βουβαλίς-ίδος** κ. νεώτ. εἶδος ἐλάφου ἢ ἀντιλόπης, αἰγάγρου τῆς Ἀφρικῆς, ὁμοιαζούσης πρὸς βοῦν : Ἡρ.4,192 **πύγαργοι καὶ ζορκάδες καὶ βουβάλιες καὶ ὄνοι,** Αἰσχ.ἀπ.330 **λεοντοχόρταν βούβαλιν νεαίτερον,** Ἀριστλ.ΖΙ 515b,34 **ἐλάφου καὶ προκὸς καὶ βουβαλίδος·** ‖ γεν. νεώτ. ζωολ. γένος κοιλοκέρων θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλαφιδῶν·** 2) Ἡσ. « βουβαλίς· βούβαλοι· ἢ ἀστράγαλοι ».

βουβαλόδερμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ δέρμα τοῦ βουβάλου, ἡ βουβαλιά, βουβαλοτόμαρο.

βουβαλοκλέφτης (ὁ) δημ. ὁ κλέφτης βουβάλων· 2) μτφ. ὁ κατ' ἐπίφασιν ἀγαθός, ἐνάρετος καὶ ἀπόνηρος, κατὰ βάθος ὅμως δόλιος, φαῦλος, ἀχρεῖος καὶ πανοῦργος.

βουβαλοπέτσι (τὸ) δημ. βουβαλόδερμα, βουβαλιά βλ.λ., βουβαλοτόμαρο.

βούβαλος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ βούβαλις βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΜ 663a,11 **ταῖς μὲν ἐλάφοις τάχος.. καὶ βουβάλοις δὲ καὶ δορκάσι,** Πολύβ. 12,3,5 **βουβάλων κάλλος καὶ στρουθῶν μεγέθη,** Διόδ.Σ 2,51 **τραγέλαφοι καὶ βούβαλοι·** 2) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. εἶδος μεγάλου βοός, βουβάλιον, βουβάλι : Ἀγαθ.1,4· ‖ γεν. νεώτ. ζωολ. γένος κοιλοκέρων θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν βοϊδῶν· 3) νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ χονδροειδὴς καὶ δυσκίνητος τὴν ἐμφάνισιν· ‖ ὁμ. ὁ νωθρὸς τὴν σκέψιν, βραδύνους, χοντροκέφαλος, πρβλ. βουβάλα, βουβάλι· 4) Ἡσ. « βούβαλος· δορκάδιον· καὶ μέγα καὶ πολύ »· 5) Ἡσ. « ἀστράγαλος ».

βουβαλοτόμαρο (τό) δημ. βουβαλόδερμα, βουβαλιά, βουβαλοπέτσι, βουβαλόπετσο.

βουβαλοτούλουμο (τό) δημ. μέγας ἀσκὸς κατεσκευασμένος ἐκ δέρματος βουβάλου καὶ χρησιμεύων κυρίως πρὸς ἔνθεσιν ὑγρῶν, οἷον ἐλαίου, οἴνου κττ. : δ.τραγ. **μὲ τὸ βουβαλοτούλουμο νὰ κουβαλῶ τὸ λάδι.**

βουβαλωσύνη (ἡ) δημ. χαυνότης, νωθρότης τοῦ πνεύματος, χοντροκεφαλιά : Βλ.Συνμ 113 ἐν λ. κουταμάρα· 2) ἡ τῶν τρόπων ἀγροικία, ἡ χοντροκοπιὰ βλ.λ.

βούβαμα (τὸ) δημ. ἡ βουβαμάρα βλ.λ.

βουβαμάρα (ἡ) δημ. κ. βουβαμός ἡ κατάστασις τοῦ βωβοῦ, τοῦ ἀλάλου, ἀφωνία, σιγή : **βουβαμάρα σ' ἔπιασε καὶ δὲν ταῦ μίλησες;** ‖ ἐν ἐπιτακτικῇ ἐκφορᾷ, ὡς τραχὺ παράγγελμα σιωπῆς· πρβλ. σιωπή! σκασμός!

βουβαμός (ὁ) δημ. ἡ βουβαμάρα βλ.λ.

βουβάραι Ἡσ. « μεγάλαι ».

βουβάρας (ὁ) ΕΜ 206,18 « μεγάλως βαρύς », Εὐστ. 962,14 « καὶ ὅτι ὁ διὰ βάρος προσρηθεὶς βουγάϊος ῥηθείη ἂν καὶ βουβάρας, ὅ ἐστι μέγας καὶ ἀναίσθητος, ὡς παρὰ Ἡρωδιανῷ .. »· 2) Ἡσ. « μεγαλοναύτης ».

βουβαρύία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ρουβιοειδῶν.**

βούβαρις (ὁ) βουβάρας βλ.λ. : Φιλιστας 56.

βουβαστεία (ἡ) π. Πυθαγορείοις ἐν μτφ. σημ. ὁ ἀριθμὸς πέντε : Θεολ.Ἀριθμ.31.

βουβάστια (τὰ) Ἐπιγρ. ἑορτή, ἀγομένη πρὸς τιμὴν τοῦ αἰγυπτιακοῦ θεοῦ Βουβάστιος.

βουβαστικά (τὰ) μτγν. φάρμακα πρὸς θεραπεῖον τῶν βουβώνων βλ.λ. : Ἀέτ.4,21.

βούβαστις-ιος (ὁ) μτγν. ὁ βουβὼν βλ.λ. : Ἀέτ.4,21.

βουβαύκαλος-ον κωμ. λίαν ἀφειδής, ἄσωτος : Ἀναξανδρίδ.π.Ἀθην.4,131 Β **λαμπροῖς δείπνοις δεξόμεθ' ὑμᾶς, οὐδὲν ὁμοίοις ταῖς Ἰφικράτους τοῖς ἐν Θρᾴκῃ· καίτοι φησὶν βουβαύκαλα ταῦτα γενέσθαι** (δ.ἀνάγν. βουβαυκαλόσαυλα).

βουβαυκαλόσαυλος βουβαύκαλος βλ.λ. : Ἀναξανδρίδ.π.Ἀθην.4,131 Β (δ.ἀναγν.).

βούβελα Ἡσ. « κρέα βόεια ».

βουβῆτις-ιδος (ἡ) Ἐπιγρ. ρυάκιον πρὸς πότισιν βοῶν : Πίν.Ἡρακλ.2,13 **βουβῆτις ἁ διὰ τῶν γυᾶν ἐκ πόλιος ἄγουσα.**

βουβίλιξ Ἡσ. « σιταποχία ».

βοῦβος (ὁ) δημ. ἡ γλαῦξ, ὁ βύας.

βουβός-ή-ό μσν. κ. δημ. ὁ βωβὸς βλ.λ., ὁ ἄλαλος : Ἐρωτόκρ.Α 248 **. ἤστεκεν ὁ Ρωτόκριτος.. ὡσὰν τυφλός, ὡσὰ βουβός,** Βαλαωρ.Σαμουὴλ 55 **κι οἱ πέντε τὸν ἐκοίταζαν βουβοὶ μέσα στὰ μάτια,** φρ. **βουβὸς γενιέται** (λεγομένη ἐπὶ αἰφνιδίας διακοπῆς τῆς συνομιλίας ἐν πολυπληθεῖ συναναστροφῇ)· 2) **βουβό** (τό) ὡς οὐσ. παχεῖα καὶ μεγάλης ἀντοχῆς ξυλίνη δοκός, δρύαχος βλ.λ.

βουβόσιον (τὸ) μτγν. τόπος πρὸς βοσκὴν βοῶν : Καλλ.ἀπ.49 **ῥεῖά κε βουβόσιον τελέθοι πλέον·** 2) τὸ οὐδ. πληθ. **βουβόσια** κτηνοτροφία βοῶν : Στράβ.12,4,7 **χώραν ἀρίστην βουβοσίοις.**

βούβοσις-εως (ἡ) βούβρωστις βλ.λ.· ΕΜ 206,24.

βουβόσκυλο (τὸ) δημ. κύων, δάκνων ἄνευ ὑλακῶν, σκυλὶ κρυφοδαγκανιάρικο· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ κρυψίνους καὶ ὕπουλος ἄνθρωπος.

βουβότης-ου (ὁ) ὁ βόσκων, τρέφων βοῦς : Πίνδ. Ν 4,52 **βουβόται τόθι πρῶνες ἔξοχοι κατάκεινται·** 2) ὡς οὐσ. βοηλάτης, βουκόλος : Πίνδ.Ι 6,(5),32 **τὸν βουβόταν ..** Ἀλκυονῆ.

βούβοτος (ὁ,ἡ) ὁ ὑπὸ βοῶν νεμόμενος, ὁ κατάλληλος διὰ τὴν βοσκὴν βοῶν : Ὀδ.Ν 246 **αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος** (περὶ τῆς Ἰθάκης) ΑΠ 6,114 **βούβοτον Ὀρβηλοῖο παρὰ σφυρόν.**

βούβουλκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀρδεϊδῶν.**

βούβρωστις-εως (ἡ) ἀδηφάγος ὄρεξις, μεγάλη πεῖνα, βουλιμία : Καλλ.Δήμ.103 **κακὴ βούβρωστις ἐν ὀφθαλμοῖσι κάθηται,** Ὀππ.Ἁλ.2,208 **ἀλλ' ἀτέλεστον λύσσαν ἀεὶ βούβρωστιν ἀναιδέϊ γαστρὶ φυλάσσει·** ‖ π. Ὁμ. μτφ. καταπιέζουσα πενία, ἀδήριτος ἀνάγκη, ἀθλιότης : Ἰλ.Ω 532 **καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει** (κατὰ σχολ. = οἶστρος)· πρβλ. Ἡσ. « μεγάλη πενία· λύπη· ζωόφιον· μέγας λιμός· λύμη· φθορά· φθόνος ».

βουβών-ῶνος (ὁ) κ. νεώτ., δημ. **βουβώνας** (ὁ) κ. **βουβώνα** (ἡ) ἡ μεταξὺ μηρῶν καὶ ὑπογαστρίου μοῖρα τοῦ σώματος, ἤτοι ὁ μεταξὺ μηρῶν καὶ αἰδοίων τόπος, ἁ. βουβωνικὴ χώρα : Ἰλ.Δ 492 **βεβλήκει βουβῶνα νέκυν ἑτέρωσ' ἐρύοντα,** Ἀριστλ. ΖΙ 493 b,9 **κοινὸν μέρος .. μηροῦ καὶ ἤτρου βουβών,** Λουκ.Μισθ.Συν.31 **ὑπαλείψας τοὺς βουβῶ-**

νας, - τοῦ πρήστηκαν οἱ βουβῶνες 2) τὸ οἴδημα τῶν γαγγλίων τῆς βουβωνικῆς χώρας : Ἀλέξ. Ἀφρ.2,12 **ἐκ προσπταίσματος βουβὼν γίνεται** 3) γεν. ἀδήν : Ἱππ.Ἐπιδ.2,2,24, Προκ.1,143 B **βουβῶν ἐπῆρτο .., ἀλλὰ καὶ τῆς μασχάλης ἐντός, ἐνίοις δὲ καὶ παρὰ τὰ ὦτα καὶ ὅπου ποτὲ τῶν μερῶν ἔτυχε** 4) τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον : Μέν. ἐν ΕΜ 206,57 **βουβὼν ἐπήρθη τῷ γέροντι** 5) μτγν. τὸ πτηνὸν βύας, δημ. βοῦβος : Ἰώσ.ΑΙ 18,195 **βουβῶνα δ' οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ὄρνιν τοῦτον καλοῦσιν** 6) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **σκιαδανθῶν.**

βουβώνα (ἡ) δημ. κ. **βουβώνας** (ὁ) ὁ βουβὼν βλ.λ.

βουβωναλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος, ὀφειλόμενον εἰς φλεγμονὴν τῶν βουβωνικῶν γαγγλίων.

βουβωνιακός-ή-όν μτγν. βουβωνικός βλ.λ. : Σωρ. Ἐπιδέσμ.12,514 C.

βουβωνιάς-άδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος βατραχίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κυστιγναθιδῶν.**

βουβωνίασις-εως (ἡ) μτγν. ἡ πάθησις τῶν βουβώνων βλ.λ. : Γαλ.19,566.

βουβωνιασκόπος (ὁ) ὁ διὰ μαγικῆς τέχνης θεραπεύων τὴν βουβωνίασιν βλ.λ. Ἡσ., ΕΜ 206,25.

βουβωνικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **βουβωνιακός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν βουβῶνα βλ.λ.1), ὁ τῶν βουβώνων, ὁ τοὺς βουβῶνας προσβάλλων : Γεώργ.Κεδρηνὸς 1,385 D **ἀπὸ βουβωνικοῦ πάθους, - βουβωνικὴ πανώλης** ‖ εἰδ. νεώτ. ἀνατομ. **βουβωνικὴ χώρα,** ἄ. λαγονοβουβωνικὴ χώρα, βουβωνικὸς **σύνδεσμος,** ἄ. πουπάρτειος.

βουβώνιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν ἀστὴρ βλ.λ. ὁ ἀττικός Διοσκ.4,120 « καταπλασσόμενος ὑγρὸς ἁρμόζει πρὸς βουβώνων **φλεγμονάς** ξηρὸς δὲ περιαφθεὶς τῷ βουβῶνι, ἀπαλλάσσει τῆς ὀδύνης ».

βουβωνίσκος (ὁ) μτγν. ἐπίδεσμος, ζώνη πρὸς περιορισμὸν τῆς νόσου βουβωνοκήλης βλ.λ. : Ἡλιόδ. π.Ὀρειβ.48,55.

βουβωνιῶ-άω πάσχω οἴδημα τῶν βουβώνων βλ.λ. : Ἀριστφ.Σφ.277 **καὶ τάχ' ἂν βουβωνιῴη** ‖ κατ' ἐπέκτ. αἰσθάνομαι οἴδημα καὶ φλεγμονὴν εἴς τι μέρος τοῦ σώματός μου : Ἀριστφ.Βάτρ.1280 **ὑπὸ τῶν κόπων γὰρ τὼ νεφρὼ βουβωνιῶ.**

βουβωνοειδής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων σχῆμα βουβῶνος βλ.λ., ὁ ὅμοιος βουβῶνι : Πολυδ.4,198.

βουβωνοκήλη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ περὶ τοὺς βουβῶνας κήλη : Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.48,57,5, Γαλ.7,730.

βουβωνοκηλικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν βουβωνοκήλην βλ.λ. : Ἀέτ.4,26, Παῦλ.Αἰγ.6,66, 200 2) νεώτ. ὡς οὐσ. ὁ πάσχων βουβωνοκήλην βλ.λ.

βουβωνοῦμαι-όομαι ἀποκτῶ οἴδημα περὶ τοὺς βουβῶνας, διογκοῦμαι, πρήσκομαι περὶ τὴν βουβωνικὴν χώραν : Ἱππ.Ἀδ.8.

βουβωνοφύλαξ-ακος (ὁ) μτγν. βουβωνίσκος βλ.λ., χρησιμοποιούμενος πρὸς ἐπίδεσιν καὶ προφύλαξιν τοῦ ἐξ οἰδήματος πάσχοντος μέρους τῆς βουβωνικῆς χώρας : Ἡλιόδ.π.Ὀρειβ.48,57.

βουβωνώδης-ους-ες μτγν. ὁ βουβωνοειδής βλ.λ. : Ροῦφ.π.Ὀρειβ.44,17,3.

βουγαινβιλλαία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **νυκταγινοειδῶν**

βουγάϊος-ον εὐχρ. μόνον κατὰ κλητ. ὁ ἄγαν δι' ἑαυτὸν χαίρων, ὁ καυχηματίας, ὁ ἀλαζών : Ἰλ. Ν 824 **Αἶαν ἁμαρτοεπές, βουγάϊε, ποῖον ἔειπες** 2) σκωπτ. ὁ βραδυκίνητος ὡς οἱ βόες, ὁ ἀδρανής, ὁ ὀκνός κ. συνεκδ. ὁ νωθρὸς τὸν νοῦν, ὁ εὐήθης Σχόλ.Ἰλ.Ν 824 « Νίκανδρος **δέ** φησιν ὅτι Δολιχιῶται καὶ Σάμιοι τοὺς ἐσθίοντας τὸ γάλα μηδὲν δὲ ἰσχύοντας βουγαΐους καλοῦσιν, Εὐστ.962,3 « βουγάϊος δὲ ἢ ὁ δυσκίνητος καὶ μὴ ποδώκης, ἀλλ' οἷον βοῦς τις πονῶν περὶ γῆν, ἢ ὁ ἐπὶ βοΐ, ἤτοι ἀσπίδι γαίων Αἴαντος γὰρ παράσημον ἡ ἀσπίς ».

βουγάς (ὁ) δημ. κ. **μπουγάς** ὁ μὴ ἐκτομίας βοῦς, ὁ ταῦρος.

βουγάστωρ-ορος (ὁ) νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἐξωγκωμένην ἔχων τὴν γαστέρα, ὁ κοιλαράς.

βούγγα (ἡ) δημ. παιδιά, συνισταμένη εἰς τὴν παραγωγὴν βόμβου διὰ τῆς ταχείας περιστροφῆς ὀρθογωνίου λεπτοῦ πως τεμαχίου σανίδος, ἐξηρτημένου ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου λεπτοῦ σχοινίου, οὗ τὸ ἕτερον ἄκρον κρατεῖται ὑπὸ τοῦ παίζοντος.

βούγγαρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **προτερογλυφιδῶν.**

βου(γ)δομάτης (ὁ) δημ. **ποικιλία τις ἀμπέλου τῆς οἰνοφόρου.**

βούγεμα (τὸ) δημ. ὁ μηκυθμὸς τοῦ βοός, τὸ μουκάνισμα, τὸ μούγκρισμα.

βουγενής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ βοὸς γεννηθείς : Φιλητᾶς π. Ἀντιγ. Καρ.23,35 **βουγενέας φάμενος προσεβήσατο μακρὰ μελίσσας,** Βιάνωρ ἐν ΑΠ 9,548 **βρέφος ὡς ἀδίκως εἵλετε βουγενέες.**

βουγέρων-οντος (ὁ) ὁ ὅλως γέρων, ὁ ὑπερβὰς τὸ 65ον ἔτος τῆς ἡλικίας του Βοασσ.Ἀν.2,454 « γέρων ἀπὸ τῶν νε΄ ἐτῶν ἕως τῶν ξε΄, βουγέρων ἀπὸ τῶν ξε΄ ἐτῶν ἕως τοῦ ὅλου χρόνου τῆς ζωῆς ».

βούγλωσσον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. **βούγλωσσος** κ. ἀττ. **βούγλωττος** (ὁ,ἡ) φυτόν τι, ἔχον **σχῆμα** γλώσσης βοός, ἄ. **βορράγινον** κ. δημ. **βοϊδόγλωσσα** : Πλίν.ΦΙ 25,81 ‖ νεώτ. βοταν. **γένος** φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **βουγλωσσωδῶν** 2) εἶδος ἰχθύος, ἡ γλῶσσα : Ἀρχέστρ.π.Ἀθην.7,288 A **εἶτα λαβεῖν ψῆτταν μεγάλην καὶ τὴν ὑπότρηχυν βούγλωσσον** 3) μσν. ὡς ἐπίθ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων γλῶσσαν ὁμοίαν πρὸς τὴν τοῦ βοός, ὅθ. ὁ βραδέως καὶ μετὰ δυσκολίας ὁμιλῶν : Εὐστ.Πονημ 168,30 **ὡς ἐὰν τις εἴη βούγλωσσος** 4) νεώτ. κόσμημα ἀρχιτεκτονικὸν ἔχον σχῆμα γλώσσης βοός 5) νεώτ. εἶδος ἐπιμήκους μυστρίου τῶν κτιστῶν.

βουγλωσσώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν δικοτυληδόνων.

βουγόνατος-ον νεώτ. ὁ χονδρά, οἱονεὶ βοός, γόνατα ἔχων, κυρίως ἐπὶ ἵππων.

βουγοῦλος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος βρυοζώων τῆς οἰκογενείας τῶν **βικελλαριδῶν.**

βούγρανον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χεδροπῶν.**

βοὺδ μέταλλον (τὸ) νεώτ. λίαν εὔτηκτον κρᾶμα βισμουθίου, χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν κατασκευὴν νομισμάτων καὶ τὴν στερεοτυπίαν.

βουδάκη Ἡσ. « ἡ βούπρηστις ».

βουδδαρδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν σύνθετον ἐκ θειϊκοῦ χαλκοῦ, θειϊκοῦ ἀργιλίου καὶ ὕδατος.

βου(δ)δικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς τὸν Βούδδαν ἢ τὸν βουδδισμὸν βλ.λ.: **βουδδικὴ παγόδα - ἠθικολογία, - βουδδικὸ μοναστήρι.**

βουδ(δ)ισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐκ τῆς φιλοσοφικῆς καὶ ἠθικολογικῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰνδοῦ Βούδδα προελθοῦσα θρησκεία ἡ ἀνὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἀσίαν λίαν διαδεδομένη.

βουδ(δ)ιστής-ίστρια (ὁ,ἡ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων ὡς θρησκείαν αὐτοῦ τὸν βουδδισμὸν βλ.λ.2), ὁ ὀπαδὸς τῆς φιλοσοφικῆς διδασκαλίας τοῦ Βούδδα.

βουδ(δ)λεία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βουδ(δ)λειιδῶν.**

βουδ(δ)λειίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν δικοτυληδόνων.

βουδεψήϊον (τὸ) Ἡσ. βυρσοδεψεῖον βλ.λ.

βουδία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουδιά (ἡ) δημ. ἡ κόπρος τῶν βοῶν ἄ. **βουνιά** κ. **σβουνιά.**

βουδικός-ή-όν νεώτ., δ.γρ. βουδδικός βλ.λ.

βούδιον (τὸ) δ.γρ. βοΐδιον βλ.λ.

βουδισμός (ὁ) νεώτ., δ.γρ. βουδδισμὸς βλ.λ.

βουδιστής-ίστρια (ὁ,ἡ) νεώτ., δ.γρ. βουδδιστὴς βλ.λ.

βουδλεία (ἡ) νεώτ. βοταν., δ.γρ. βουδδλεία βλ.λ.

βουδόγλωσσο(ν) (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν **βούγλωσσον τὰ φαρμακευτικόν**· ἄ. **ἄγχουσα.**

βουδοκέρατο (τὸ) δημ. τὸ κέρας τοῦ βοός.

βουδοκέφαλος-η-ο δημ. κ. **βοϊδοκ-** ὁ κεφαλὴν βοὸς ἔχων· ‖ μτφ. ὁ εὐήθης, ὁ ἀνόητος, τὸ βόϊδι.

βουδόκος-ον ὁ βοῦν δεχόμενος, ὁ περιλαμβάνων ἢ ὁ δυνάμενος νὰ περιλάβῃ, νὰ χωρέσῃ βοῦν ἢ βοῦς : Καλλ.ἀπ.2489.

βουδοκράτης (ὁ) δημ. κ. **βουδοκράτι** (τὸ) βλ.λ.

βουδοκράτι (τὸ) τὸ **φυτὸν** τριφύλλιον τὸ μονανθὲς βλ.λ.

βουδόκρινος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐχινοδέρμων ζώων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουδομάντρα (ἡ) δημ. κ. **βουδομάντρι** (τὸ) περιπεφραγμένος τόπος, ἐν ᾧ σταβλίζονται βόες.

βουδομάτης-α δημ. ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς μεγάλους, προσαμοιάζοντας πρὸς τοὺς τοῦ βοός.

βουδόματο (τὸ) δημ. **ποικιλία** ἀμπέλου· ἄ. **αὐγουλάτο.**

βουδόρος-ον ὁ δέρων, ἐκδέρων βοῦς· ‖ ὁθ. κ. ὁ ταλαιπωρῶν, ὁ βασανίζων· 2) ὡς οὐσ. ἡ μάχαιρα ἡ χρησιμοποιουμένη πρὸς ἐκδορὰν βοῶν· Ἡσ.«βουδόρῳ· μοχλῷ ᾧ βόες δέραυσι»:Βάβρ.97,7.

βουδόστομα (τὸ) δημ. μικρὸς πλεκτὸς κάλαθος, ἐφαρμοζόμενος εἰς τὸ στόμα ταῦ βοός.

βουδούρης (ὁ) δημ. (τουρκ.) κ. **μπαυντούρης** ὁ βραχύσωμος πάχὺς **ἄνθρωπος.**

βουδύτης (ὁ) μτγν. τὸ μικρὸν πτηνὸν σεισοπυγίς βλ.λ.,δημ.**σουσουράδα κ.κωλοσοῦσα** : Ὀππ.Ἰξ.3,2.

βουεῖνα (ἡ) νεώτ. παλαιοβ. γένος φυτῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουερός-ή-ό δημ. ὁ παράγων, ἐκπέμπων, ἀναδίδων ἰσχυρὰν βοήν : **βουερὴ θάλασσα - ρεματιά,** - βαυερό **ποτάμι - κῦμα.**

βούεσσι Ἐπιγρ. δατ. πληθ. τοῦ **βοῦς** ἀντὶ **βουσίν.**

βουζιά (ἡ) δημ. ἡ βουδιὰ βλ.λ.· 2) τὸ φυτὸν ἀκτῆ ἢ ἕλειος βλ.λ.

βούζουνας (ὁ) δημ. κ. **βίζουνας** ὁ δοθιὴν βλ.λ.

βουζούνι (τὸ) δημ. ὁ δοθιὴν βλ.λ.

βουζύγης (ὁ) σχόλ. κ. Ἐπιγρ. ἐπίθετον ἀττικοῦ ἥρωος· Ἡσ. «βαυζύγης· ἥρως Ἀττικός, ὁ πρῶτος βοῦς ὑπὸ ἄρατρον ζεύξας· ἐκαλεῖτο δὲ Ἐπιμενίδης»· 2) ὁ ἐν τοῖς ἐν ἀγροῖς Ἐλευσινίοις παρασκευάζων τὸ ἱερὸν ἄρατρον καὶ τρέφων τοὺς ἱεροὺς βοῦς· Σχόλ.Ἀριστείδ.3,473,16 «τοὺς τρέφοντας ἐν Ἐλευσῖνι τοὺς ἱεροὺς βόας ἀροτριῶντας βουζύγας ἐκάλουν»: Ἐπιγρ. **ἱερεὺς τοῦ Διὸς ταῦ ἐπὶ παλλαδίου καὶ βουζύγης.**

βουζύγιος-α-ον, δ.γρ. **βαυζύγειας** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βουζύγην βλ.λ. 1) : Κλήμ.Ἀλ. Στρωμ.2,503,16 **τὴν βαυζύγιον ἀράν**· 2) τὸ ἀρσ. κ. **οὐδ.** ὡς οὐσ. ἀγροτικὴ ἑορτὴ ταῦ θερισμαῦ ἐν Ἀθήναις : Πλούτ.Ἠθ.144 Β Ἀθηναῖοι τρεῖς ἀρότους **ἱεροὺς ἄγουσι.. τρίτον ὑπὸ πόλιν, τὸν καλούμενον βουζύγιον**· 3) ἐπωνυμία γένους τινὸς ἱερατικοῦ ἐν Ἀθήναις : ΕΜ 206,47.

βουζυλιά (ἡ) δημ. κ. **βουξυλιά** τὸ φυτὸν ζαμπούκος βλ.λ.

βούζω δημ., δ.γρ. βοΐζω βλ.λ.

βουή (ἡ) δημ. ἡ βοὴ βλ.λ. : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 64,(89) **ἔρχεται ὁ ἀχός, ἴδια βουὴ κυμάτου.**

βουηθισμός (ὁ) μσν. ἡ βαήθεια, ὁ τρόπος τῆς βοηθείας : Ἐρωτόκρ.Β 564 **ἐκεῖ βρῆκεν ἀνάπαφη.. κι ἄστρα τοῦ βουηθισμοῦ της.**

βουητό (τὸ) δημ. κ. **βουϊτό κ. βουητός** (ὁ) σύμμικ..ος ἰσχυρὸς ἢ ὑπόκωφος παρατεταμένος ἦχος, μοή, οἷον ἡ προερχομένη ἐκ σφοδρῶς πνέοντος ἀνέμου, ραῆς ὑδάτων, κυματισμοῦ θαλάσσης κττ. : Κρυστ.Τραγ.Βρύσης 26 **γροίκησε ἀπόγειο τὸ βουητὸ βοσκὸς στὸ ἐρημοκκλήσι.**

βουθερής-οῦς-ές ὁ ὃν βόες **νέμονται** ἢ ἄ. ὁ βοῦς τρέφων : Σοφ.Τραχ.188 **ἐν βουθερεῖ λειμῶνι**· 2) ὁ κατὰ τὸ θέρος τροφὴν εἰς τοὺς βοῦς **παρέχων** Ἡσ. «ἐν ᾧ βόες θέρους ὥρᾳ νέμονται».

βουθήλεια (ἡ) μσν. ἡ δάμαλις βλ.λ. : Γεωπ.17,2 «περὶ βουθηλειῶν, ἤτοι δαμάλεων».

βουθοίνης (ὁ) μτγν. κ. μσν. κ. **βουθοίνας** ὁ βοῦς καταβροχθίζων, ὁ τρώγων βοῦς : Γρηγ.Ναζ.1,146 Α ὁ βουθαίνας **τὸν γεωργὸν τυραννήσας.**

βούθορος (ὁ,ἡ) ὁ βουθερὴς βλ.λ. : Ἡσ.ἐν λ.

βουθόρος-ον ὁ πηδῶν, ὁ ὀχεύων, ὁ βατεύων τὰς βοῦς:Αἰσχ.Ἱκ.301 **πρέποντα βουθόρῳ ταύρῳ δέμας.**

βοῦθος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος σκορπίων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀνδρακτονιδῶν.**

βούθουλας (ὁ) δημ. κ. **βούθουνας** ὁ βόθυνος, λάκκος, βόθρος βλ.λ.

βούθουτον (τὸ) φυτόν τι· Ἡσ. «ὃ τινες ἀμέμαρον· Ἀχαιοὶ δὲ ἰσόχοιρον, Ἀριστοφάνης, Λάκωνες».

βουθρέμμων-ονος (ὁ,ἡ) μσν. ὁ τρέφων βοῦς, ἐπὶ ἀγρῶν ἢ φυτῶν : Κ Μανασσ.Χρον.84 **βουθρέμμων πόα**· ‖ κ. ἐπὶ προσ., ὁ τρέφων, συντηρῶν βοῦς : αὐτ.6126 **βουθρέμμων βουκόλας.**

βουθυσία (ἡ) ἡ τελετὴ θυσίας βοὸς ἢ βοῶν : Πίνδ. Ν 10,23 **βουθυσία Ἥρας** (πρὸς τιμὴν τῆς Ἥρας), Διόδ.Σ 1,48 **βαυθυσίας τοῦ βασιλέως,** Ἐπιγρ. **ἐν τῇ τῆς βουθυσίας ἑορτῇ.**

βουθύσιος-α-ον σχόλ. ὁ ἀφορῶν εἰς βουθυσίαν, εἰς τὴν πρὸς θυσίαν σφαγὴν βοῶν : Σχόλ. Ἀπολλ.Ρ 1,516 **τῇδ᾽ ἐπὶ νυκτὶ βουθυσίην.**

βουθύτης (ὁ) μτγν. ὁ σφάζων, κτείνων βοῦς· Σαυΐδ. «βουτύπος· βουθύτης, ὁ τοὺς βόας βάλλων πελέκει» : Ἀθήν.14,660 Α **οἵδε γὰρ μαγείρων καὶ βουθυτῶν ἐπεῖχον τάξιν.**

βούθυτος-ον ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς βουθυσίαν, ὁ τῆς βουθυσίας, ὁ συγκείμενος ἰδίως ἐκ θυσίας βοῶν : Αἰσχ.Ἱκ.706 **ἀεὶ τίοιεν ἐγχωρίους πατρῴαις δαφνηφόροις βουθύτοισι τιμαῖς**· 2) ὁ ἐφ᾽ οὗ θυσιάζονται, προσφέρονται βόες, ὁ θυσιαστικὸς βοῶν (βωμός) : Σοφ.ΟΚ 1495 **βούθυτον ἑστίαν.**

βουθυτῶ-έω σφάζω καὶ θυσιάζω βοῦς : Σοφ.ΟΚ 888 **βουθυτοῦντά μ᾽ ἀμφὶ βωμόν,** Πολύβ.32,25,2 **βουθυτήσας καὶ καλλιερήσας**· 2) κατ᾽ ἐπέκτ. ἐπὶ παντὸς ζῴου, θυσιάζω : Ἀριστφ.Πλ.819 **βουθυτεῖ ὗν καὶ τράγον καὶ κριὸν ἐστεφανωμένος.**

βουθώνης (ὁ) βούχειλος βλ.λ. : Ἡσ.ἐν λ.

βουιδόματα (τὰ) δημ. ποικιλία **οἰνοφόρου ἀμπέλου**· ἄ. βαυδόματο βλ.λ.

βουΐζω δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)**βούϊξα** παράγω βοήν : Σολωμ.Παράπονο Μαρίας 5 **ἕως ὅπου φηλὰ θέλει βουΐσει ἡ σάλπιγγα ἡ στερνὴ νὰ σὲ ξυπνήσῃ,** Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 15(10) **τὸ νερὸ βουΐζει λὲς καὶ ν᾽ ἀπαντέχῃ κάτι ποὺ θὰ ᾽ρθῇ,** αὐτ.Λυρ.Σάτ.4,102 **βουΐζοντας οἱ μέλισσες βυζαίναν τοὺς ἀνθούς, - βουΐζει τὸ ποτάμι,-** φρ.μτφ. **βούϊξε ὁ τόπος (ἢ ὁ κόσμος) κι ὁ ντουνιάς** (πολὺς λόγος ἐγένετο)· 2) ἐπὶ τῶν ὤτων, βομβῶ βλ.λ. : **βουΐζει τὸ ζερβί μου αὐτί· κακὸ θ᾽ ἀκούσω,** πρβλ. βαῶ, βοΐζω.

βούϊσμα (τὸ) δημ. ἡ βοὴ βλ.λ.

βούκα (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. **βουκία κ. μπούκα** ὁ βλωμός, ὁ ψωμός, ἡ μπουκιά : Πρόδρ.Α 352 **καὶ πρώτην βούκαν ἔβαλα καὶ δεύτερην καὶ τρίτην,** παραιμ. **μιὰ βούκα ψωμὶ δὲ χορταίνει** (ἐπὶ φειδωλῆς, ἀνεπαρκοῦς βοηθείας).

βούκαινα (ἡ) τὸ βούκεντρον βλ.λ. : Στέφ.Βυζ.ἐν λ.

βουκαῖος (ὁ) μτγν. ὁ βαυκόλος, ὁ βοηλάτης, ὁ (ἀ)γελαδάρης : Νίκ.Θηρ.5 **βαυκαῖος ὀρειτύπος**· 2) ὁ διὰ βοῶν ἀροτριῶν, ὁ ζευγολάτης : Θεόκρ. 10,1 ἐργατίνα **βουκαῖε, τί νῦν, ᾠζυρέ, πεπόνθεις;**

βουκανή Ἡσ. «ἀνεμώνη τὸ ἄνθας· Κύπριοι».

βουκανισμός (ὁ), δ.γρ. βυκανισμὸς βλ.λ.

βουκανῶ-άω, δ.γρ. βυκανῶ βλ.λ.

βουκάπη (ἡ) Ἡσ.«βουκάπαι· τῶν βοῶν **αἱ φάτναι».**

βουκάπηλος (ὁ) μτγν. ὁ καπηλευόμενος, ὁ ἐμπορευόμενος βοῦς, **ὁ ἔμπορος βοῶν**· Πολυδ.7,185.

βουκάπρα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βουκάρδιος-α μτγν. εἶδος ἡμιπολυτίμου λίθου, ἔχοντος ἐν τῇ φυσικῇ αὐτοῦ καταστάσει σχῆμα ὅμοιον πρὸς τὸ τῆς καρδίας βοός : Πλίν.37,150.
βούκελλα (ἡ) πάπ. ἀρτίσκος, φωμάκι· ‖ κ. ὁ βλωμός, ἡ βούκα βλ.λ.
βουκελλάριοι (οἱ) μσν. (λατ.) π. βυζαντ. ἔναπλα, ἰδίως ἔφιππα σώματα χρησιμοποιούμενα ὡς σωματοφυλακὴ μεγάλων ἀρχόντων.
βουκένταυρος (ὁ) νεώτ. μυθολογούμενον μεγαλόσωμον ζῷον ὃν κατὰ τὸ ἥμισυ βοῦς καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ κένταυρος βλ.λ.
βουκέντης (ὁ) μτγν. ὁ τοὺς βοῦς κεντῶν, ὁ βοηλάτης : Διογεν.7,86· πρβλ. βούκεντρον.
βουκέντρα (ἡ) δημ. κ. **βουκέντρι** (τὸ) τὸ βούκεντρον βλ.λ. : Βαλαωρ.Στεφ.Μεσσαλᾶ 4 **τὰ μαῦρα του τὰ βόδια φυσομανοῦν στὸ κέντημα τῆς ἄσπλαχνης βουκέντρας**· 2) φρ. μτφ. **φύγαμε μὲ μιὰ βουκέντρα ἥλιο**, ὁ ἥλιος ἀπεῖχεν ἀπὸ τὸν πρὸς ἀνατολὴν ὁρίζοντα ὅσον τὸ μῆκος **τῆς βουκέντρας**· πρβλ. καλάμι ἐν τῇ αὐτ. σημ.
βουκέντρι (τὸ) δημ. τὸ βούκεντρον βλ.λ.
βούκεντρον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. μακρὰ **ῥάβδος**, ἀπολήγουσα εἰς σιδηρᾶν ἀκίδα, δι' ἧς κεντῶνται οἱ ἐζευγμένοι ἀροτῆρες βόες ἢ ἀγελάδες, δημ. **βουκέντρα** κ. **βουκέντρι** : Γρηγ.Νσζ.1,891 B **διατίθεται σώματα βουκέντρῳ**.
βουκέραος-ον μτγν. ὁ βούκερως βλ.λ. : Νόνν.Δ 14,319 **βουκεράους Σατύρους**.
βούκερας-αος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν τριγωνίσκος βλ.λ.· ὅ. αἰγόκερας : Νίκ.'Αλεξ.425 βουκέραος χιληγόνου.
βούκερως-ω-ων κ. νεώτ. ὁ βοὸς κέρατα φέρων : 'Ηρ.2,41 **τὸ γὰρ τῆς Ἴσιος ἄγαλμα ἐὸν γυναικήϊον βούκερών ἐστι**, Αἰσχ.Πρ.588 **κλύεις φθέγμα τᾶς βούκερω παρθένου**· 2) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν βούκερας βλ.λ. : Διοσκ.2,124· ‖ νεώτ. βοτσν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐλλοβοκάρπων**· ὅ. τριγωνίσκος· 3) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βουκερωτιδῶν**.
βουκερωτίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια πτηνῶν τοῦ **ἀθροίσμ. τῶν πλατυρράμφων**.
βουκεφάλας (ὁ) δωρ. κ. μακεδ. τ. τοῦ βουκέφαλος βλ.λ., ἐπίθ. θεσσαλικῶν ἵππων, κυρίως δὲ ὁ ἵππος τοῦ Μεγάλου 'Αλεξάνδρου· Στράβ.15,1,29 **« ἐκαλεῖτο δὲ** βουκεφάλας ἀπὸ τοῦ πλάτους τοῦ μετώπου » : Πλούτ.'Αλέξ.61 **ἐκ δὲ τῆς πρὸς Πῶρον μάχης καὶ ὁ Βουκεφάλας** ἐτελεύτησεν.
βουκεφαλικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν ἢ ὁ ἰδιάζων εἰς τὸν βουκέφαλον, ὁ τοῦ βουκεφάλου βλ.λ.
βουκεφάλιον (τὸ) τεχνητὴ κεφαλὴ βοὸς ἐν χρ. ὡς κόσμημα : Λυσ.π.'Αθην.5,210 A **ἔστι γὰρ συνθετὴ καὶ Σατύρων ἔχει** πρόσωπα **καὶ βουκεφάλια**, 'Επιγρ. **βουκεφάλια χρυσᾶ**.
βουκέφαλον (τὸ) 'Επιγρ. βουκεφάλιον βλ.λ.
βουκέφαλος (ὁ) **κ. νεώτ.** ὁ ἔχων κεφαλὴν ὡς ἡ τοῦ βοός, κυρίως ἐπίθ. **θεσσαλ.** ἵππων· ΕΜ 207,53 « τῶν θετταλικῶν ἵππων τινὲς ἐκαλοῦντο βουκέφαλοι » : 'Αριστφ.ἀπ.42 **τὸν βουκέφαλον καὶ κοππατίαν**· 2) τὸ φυτὸν τρίβολος : ΨΔιοσκ.4,15· 3) νεώτ.ζῳολ. γένος **ἑρπετῶν τῆς οἰκογεν. τῶν δενδροφιδιδῶν**· 4) ὁμ. γένος **πτηνῶν τῆς** οἰκογεν. τῶν **νησσιδῶν**.
βουκία (ἡ) Πάπ. κ. μσν. κ. βουκίας (ὁ) κ. **βουκίον** (τὸ) εἶδος ἀρτοειδοῦς γλυκίσματος, πλακοῦντος· 2) **μσν. βουκία**, ἡ βούκα βλ.λ.
βούκισα (τὸ) δημ. **κ. βούκισο** τὸ φυτὸν κίστος ὁ κομπελιανὸς βλ.λ.
βουκινάριος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. κ. **βουκινάτωρ** σαλπιγκτὴς τοῦ ἐκ κόγχης ὀστράκου βουκίνου βλ.λ.
βουκινάτωρ-ορος (ὁ) μτγν.'Ιω.Λυδ.Ῥωμ.1,46 **« βουκινάτορες, σαλπισταὶ ἱππέων »**.
βουκινίζω μτγν. κ. δημ. φυσῶ τὴν σάλπιγγα, σαλπίζω : Σέξτ.'Εμπ.Μαθ.4 24 εἴ **γε καὶ** στρόμβοις **τινὲς** τῶν βαρβάρων β υκινίζουσι· 2) δημ. διαλαλῶ τι ἰδίως κακόν, ἐπίψογον, ἀθ. ἐπὶ προσ. δυσφημῶ τινα κοινολογῶν γεγονότα **μειοῦντα** τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν· ὅ. τὸν κάνω βούκινα.
βούκινο(ν) (τὸ) μσν κ. δημ. (λατ.) ἡ βυκάνη βλ.λ. : Διγ.'Ακρ.2196 φωνὰς ἀκούουσα **βουκίνων καὶ σαλπίγγων**, 'Ερωτόκρ.Β 105 **μὲ βούκιν' ἀπὸ τὴν αὐγὴ στὴ χώρα διαλαλοῦσι**· ‖ δημ. μτφ. φρ. **τὸν κάνω βούκινο**, τὸν βουκινίζω βλ.λ.2), παροιμ. **ὁ κόσμος τὸ 'χει βούκινο** (ἢ **τούμπανο**) **κι ἐμεῖς κρυφὸ καμάρι** (τὸ ὑφ' ἡμῶν τηρούμενον μυστικὸν **εἶναι** παγκοίνως γνωστόν).
βουκίον (τὸ) Πάπ. ἢ βούκιον ἢ **βουκία** (ἡ) **εἶδος** ἐκλεκτοῦ ἄρτου ἢ ἀρτοειδοῦς γλυκίσματος : **Πάπ. βουκίου κύθρα μία**· πρβλ. **βουκία**.
βούκισα (ἡ) δημ. κ. βούκισο (τὸ) **τὸ φυτὸν κίστος** ὁ ἐλελιφασκόφυλλος βλ.λ.
βούκισο (τὸ) δημ. κ. **βούκισα** βλ.λ.
βούκκερον (τὸ) νεώτ. εἶδος πηλίνων **ἐτρουσκικῶν** ἀγγείων, εἰς τὰ ὁποῖα δι' αἰθαλώσεως **προσεδίδετο** σκοτεινὸν μέλαν χρῶμα.
βουκκινάνωψ (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογενείας **τῶν τριτωνιδῶν**.
βουκκινίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια γαστεροπόδων μαλακίων, ἀπαντῶσα μ.ἐν ἀπολιθώσει.
βούκκινον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. **γένος** μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογενείας **τῶν τριτωνιδῶν**.
βουκκονίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια πτηνῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν **ἀναρριχητικῶν**.
βούκκων (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν **τῆς οἰκογενείας** τῶν **βουκκονιδῶν**.
βουκλάνδιον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ.τῶν **σιλουριδῶν**, ἀπαντῶν μ.ἐν ἀπολιθώσει.
βουκλανδίτης (ὁ) νεώτ. **ὀρυκτολ.** ποικιλία τοῦ ὀρυκτοῦ ἐπιδότου βλ.λ.· 2) ὀρυκτόν, περιέχον κυρίως ὀρθίτην βλ.λ.
βούκλεψ-επος (ὁ) βοόκλεψ, κλέπτης βοῶν : ΑΒ II,33.
βουκλόπος (ὁ) μτγν. βοοκλόπος βλ.λ. : Πορφ. Νυμφ.18 βουκλόπος θεός.
βούκμα (ἡ) δημ. κ. γα ίκμα ποικιλία συκῆς.
βούκολας (ὁ) δημ. βουκόλας, βουφορβὸς βλ.λ.: Σάρρ.μετάφρ Εὐρ.ΙΤ 236 **μά νὰ ἀπὸ τ' ἀκρογιάλι** αὐτὸς ὁ βούκολας ἦρθε **κάτι . . νὰ** σοῦ **πῇ**.
βουκολειό (τὸ) δημ.κ. δ.γρ. **βουκολιό** βλ.λ. ὁ περιπεφραγμένος τόπος, ἐν ᾧ σταβλίζονται βόες : Βαλαωρ. 'Αθανάσιος Διάκος 3,262 **καὶ θὰ** 'ρθουνε μουγκρίζαντας στὸ πρῶτο **βουκολειό τους**.
βουκολεῖον (τὸ) κ. βουκόλιον τὸ κτίριον, **ἔνθα ἡ** ἕδρα τοῦ ἐν 'Αθήναις ἄρχοντος βασιλέως : 'Αριστλ. 'Αθ.3,5 **ἀλλ' ὁ μὲν βασιλεὺς εἶχε τὸ νῦν καλούμενον** Βουκόλιον, Πολυδ.8,111 **συνεδρεύοντας ἐν τῷ βασιλείῳ τῷ παρὰ τὸ βουκολεῖον**.
βουκόλημα-ατος (τὸ) μτγν. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βουκολεῖν βλ.λ.4) κ.5), ἡ διὰ μειλιχίου τινὸς καὶ πρὸς ἀρέσκειαν τρόπου παραπλάνησις, ἐξαπάτησις, τὸ ξεπλάνεμα, τὸ ξεγέλασμα· ‖ ἀθ. ἐπ' ἀγαθῷ, ἡ διὰ τοιαύτης τινὸς παραπλανήσεως παραμυθία, παρηγορία : Βάβρ.136,9 ὅπως **ἔχῃ τι** βουκόλημα **τῆς λύπης. ἐνέθηκε τοῖς τοίχοις** ποικίλας **γραφὰς ζῴων**.
βουκόλησις-εως (ἡ) μτγν. ἡ πρᾶξις τοῦ βουκολεῖν βλ.λ.1), ἡ φύλαξις καὶ βοσκὴ βοῶν : Πλούτ.'Ηθ. 802 Ε **αἱ δὲ** τοιαῦται τιθασεύσεις τῶν ὄχλων, **οὐδὲν ἀλόγων ζῴων ἄγρας καὶ** βουκολήσεως **διαφέρουσι**· 2) μτφ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βουκολεῖν βλ.λ.4) κ.5), τοῦ παραπλανᾶν, ἐξαπατᾶν, ἡ ξεγελασιά : 'Ωριγ.Κέλσ.110 βουκολοῦσι τοὺς **ἀνθρώπους καλὴν γε** βουκόλησιν.
βουκολητής 'Ησ. « ἀπατεών ».
βουκολία (ἡ) ἀγέλη βοῶν : 'Υμν.'Ερμ.498.'Ησίοδ.Θ 445 βουκολίας **τ' ἀγέλας τε καὶ αἰπόλια πλατέ'**

αἰγῶν· 2) βούσταθμος, γελαδομάντρι : Ἡρ.1,114 **ἔπαιζε ἐν τῇ κώμῃ ταύτῃ, ἐν τῇ ἦσαν καὶ αἱ βουκολίαι αὗται**· 3) φύλαξις, νομὴ βοῶν : Ἀπολλ.Ρ 1,627 **βουκολίαι βοῶν**· 4) Ἡσ. « βουκολίη· κακολογία »· 5) εἰδ. ἐν Ἀθήναις τὸ σύνολον τῶν βουκόλων, θρησκευτικῶν ἀξιωματούχων τῶν ἐν τῷ παρὰ τῇ βασιλείῳ στοᾷ βουκολείῳ διαμενόντων καὶ δημοσίᾳ δαπάνῃ τρεφομένων (παρασίτων βλ.λ.) : Κράτ.Γραμμ.π.Ἀθην 6,235 C **τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἑκτέα κριθῶν.**

βουκολιάζομαι μτγν., δωρ. **βουκολιάσδομαι**, μέλλ. **-αξεῦμαι**, ᾄδω, τραγουδῶ ποιῶν αὐτοσχεδίως βουκολικὰ ᾄσματα : Θεόκρ.5,44 **ἀλλὰ γὰρ ἕρφ', ὧδ' ἕρπε, καὶ ὕστατα βουκολιαξῇ** (δ.γρ. **βουκολιαξεῖς**), αὐτ.9,1 **βουκολιάζεο, Δάφνι· τὺ δ' ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος**· ‖ ᾄδω κατὰ τὸν τρόπον τῶν βουκόλων· πρβλ. βουκολιασμός.

βουκολιασμός (ὁ) μτγν. κ. **βουκολισμός** ᾆσμα κατὰ τὸν τρόπον τῶν βουκόλων ᾀδόμενον· ‖ εἶδος ᾄσματος ἐν συνοδείᾳ αὐλοῦ βουκολικοῦ ἢ καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ μέλους αὔλησις : Ἀθήν.14,618 C **αὐλήσεων δ' εἰσὶν ὀνομασίαι, ὥς φησι Τρύφων.. αἵδε· κῶμος, βουκολιασμός, γίγγρας.. ταῦτα δὲ πάντα μετ' ὀρχήσεων ηὐλεῖτο.**

βουκολιαστής (ὁ) μτγν. ἀοιδὸς ἢ ποιητὴς ἢ αὐλητὴς βουκολικοῦ, ποιμενικοῦ ᾄσματος : Θεόκρ.5,68 **ὅστις ἀρείων βουκολιαστάς ἐστι.**

βουκολίζω μσν. βουκολιάζομαι βλ.λ. : Εὐστ.1416,39.

βουκολικός-ή-ό(ν) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν ἢ ἰδιάζων εἰς βουκόλους κ. γεν. εἰς ποιμένας, ὁ ποιμενικός : Θεόκρ.1,64 **ἄρχετε βουκολικᾶς, Μοῖσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς**, - **βουκολικὸς ποιητής**, - **βουκολικὸν εἰδύλλιον**· ‖ **βουκολικὴ ποίησις** ἡ ἔχουσα ὑπόθεσιν τὸν ἐν τῇ πράξει καὶ τὸν συναισθηματικὸν βίον τῶν ποιμένων· ‖ ὁμ. **βουκολικά** (τὰ) ἡ βουκολικὴ ποίησις: Ἑρμογ.Ἰδ.2,3· 2) εἰδ. **βουκολικὸν μέτρον** μέτρον ἐν χρ. ἐν ταῖς βουκολικοῖς ποιήμασι· 3) **βουκολικὴ τομὴ** ἡ μετὰ τὸν τέταρτον πόδα τοῦ δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου στίχου βραχυτάτη ἀνάπαυλα τῆς φωνῆς : Πλαύτ.Μέτρ.2 «τομαὶ τῶν στίχων εἰσὶ τέσσαρες.. τετάρτη δὲ βουκολικὴ ἐστιν, ὅτ' ἂν ὁ τέταρτος ποὺς δάκτυλος ὢν ἀπαρτίζῃ εἰς μέρος λόγου, ὡς ἐν τῷ 'οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησε' »· 4) **βουκολικός** (ὁ) ἱερεὺς ἐν τῇ λατρείᾳ τοῦ Διονύσου : Ἐπιγρ.· 5) **τὸ φυτὸν** πάνακες τὸ ἀσκληπίειον : Πλίν.ΦΙ 25,31.

βουκολίνη (ἡ) κίγκλος : Ἡσ.

βουκολιό (τὸ) δημ. κ. βουκολειό τόπος ἐν ᾧ βόσκουσι βόες : Κρυστ.Ἡλιοβασίλεμα 35 **ἀπὸ μακριά, ὄχ' τὸ βουκολιό, ἀκούγεται φλογέρα**· 2) τὸ βουκολειὸ βλ.λ., δημ. γελαδομάντρι· 3) ἀγέλη βοῶν: **μουγκρίζει τὸ βουκολιό γι' ἁλάτι.**

βουκόλιον (τό) κ. νεώτ. ἀγέλη βοῶν, κοπάδι ἀπὸ γελάδια : Ἡρ.1,126 **τὰ βουκόλια ὁ Κῦρος πάντα τοῦ πατρὸς συναλίσας ἐς τὠυτὸ ἔθυε**, Θεόκρ.8,39 **τοῦτο τὸ βουκόλιον πιαίνετε**· 2) πληθ. **βουκόλια** περιοχή, τόπος, ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου, κληθεὶς πιθ. οὕτως ὡς πρόσφορος μ. εἰς βοσκήν, λιβαδότοπος : Ἡλιόδ.Αἰθιοπ.1,5 **βουκόλια μὲν σύμπας κέκληται πρὸς Αἰγυπτίων ὁ τόπος.. ἐν δὴ τούτοις ὅσον Αἰγυπτίων λῃστρικὸν πολιτεύεται**, Πάπ.· 3) μτφ. παραμυθία, παρηγορία, ἀνακούφισις : Ἀντίπ. ἐν ΑΠ 9,150 **πενίης ὤλετο βουκόλιον.**

βουκολίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. μσν. ἡ κατάλληλος εἰς νομὴν βοῶν : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,37 **ἔτι δὲ.. τὴν ἱπποφορβόν τε καὶ βουκολίδα** (γῆν), Κ Μανασσ. Χρον.3 [illegible] **πόα.. ἱπποφορβὸς καὶ βουκολίς.**

βουκολίσκη (ἡ) νεώτ. ὡς ὑποκορ. τοῦ βουκόλος, ποιμενίς, βοσκοπούλα.

βουκολίσκος (ὁ) μτγν. ταινία περιτυλίσσουσα : Γαλ.18,(1)777.

βουκολισμός (ὁ) βουκολιασμός βλ.λ.

βουκόλλων-ωνος (ὁ) πάπ. βουκόλος βλ.λ.

βουκόλος (ὁ) κ. νεώτ., δωρ. **βωκόλος** δημ. κ. **βούκουλας** ὁ [illegible]κὸς ἀγέλης βοῶν, γελαδάρης : Ἰλ.Ν 571 **βουκόλοι ἄνδρες**, Ἡρ.1,110 **ἔνθα τὰς νομὰς τῶν βοῶν εἶχεν οὗτος δὴ ὁ βουκόλος**, Αἰσχ. Προμ.677 **βουκόλος γηγενής**, Ξεν.ΚΠ 1,1,2 **ἄρχοντές εἰσιν οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν**, Σάρρ.μετάφρ. Εὐρ.ΙΑ **στὰ σαυρούλια | καὶ στῶν βουκόλων τὰ βοητά**· 2) κατ' ἐπέκτ. ποιμὴν ζῴων κ.δὴ μεγάλων : Αἰλ.ΖΙ 12,44 **βουκόλος ἵππων**· 3) μτφ. ὁ κεντῶν τοὺς βοῦς οἶστρος : Αἰσχ.Ἱκ.557 **βέλει βουκόλου πτερόεντος**· 4) γραμμ. ὁ βουκολικὸς ποιητὴς Θεόκριτος· 5) λάτρης τοῦ ἐν μορφῇ ταύρου Διονύσου : Ἐπιγρ. **οἱ βουκόλοι ἐτίμησαν Σωτῆρα.. τὸν ἀρχιβούκολον**, πρβλ. Εὐρ.ἀπ.203, Λουκ.Ὀρχ. 79, Ἡσ. ἐν λ. πυρπερέγχει· ‖ **Βουκόλοι** ἔργον τοῦ ποιητοῦ Κρατίνου· ‖ μτγν. λάτρης τοῦ αἰγυπτίου θεοῦ Σαράπιδος τοῦ καὶ ὡς βοὸς λατρευομένου : Πάπ. **βουκόλος τοῦ Ὀσοράπι.**

βουκολῶ-έω κ. νεώτ., δωρ. **βουκολῶ**, παρατ. ἰων. **βουκολέεσκες** εἶμαι βουκόλος, βόσκω, φυλάττω βοῦς : Ἰλ.Φ 448 **Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες**· κ. ἀπολ. : Λουκ.Θε.Δ 3 **ἐκεῖ δέ που ὁ Ἄργος βουκολεῖ**· ‖ κατ' ἐπέκτ. παθ. ἐπὶ παντὸς ζῴου, βόσκομαι, ὁδηγοῦμαι εἰς βοσκήν : Εὐπ.18 **βουκολεῖσθαι αἶγας**· ‖ μέσ. πλανῶμαι, περιφέρομαι εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ βόσκω, ἐπὶ διαφόρων ζῴων : Ἰλ.Υ 221 **τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κάτα βουκολέοντο θήλειαι**· 2) μτφ. ἐπὶ τῶν μετεώρων, πλανῶμαι εἰς τὸν οὐρανόν : Καλλ.Δῆλ.176 **ἡνίκα πλεῖστα κατ' ἠέρα βουκολέονται**· 3) μτφ. ἐνεργ. ἐπὶ προσ. τρέφω, ἀνατρέφω, περιποιοῦμαι : Ἀριστφ.Σφ.10 **βουκολεῖς Σαβάζιον**· ‖ ὁμ. κ. τὸ μέσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Αἰσχ.Εὐμ.78 **μὴ πρόκαμνε τόνδε βουκολούμενος πόνον**· 4) ὁμ. μτφ. ἐνεργ. θέλγω, καταπραΰνω, μαλάσσω : Αἰσχ.Ἀγ. 669 **ἐβουκολοῦμεν φροντίσιν νέον πάθος**, Βάβρ. 19,7 **βουκολεῖν λύπην**· 5) ὁμ. μτφ. ἐξαπατῶ, ξεγελῶ : Μάξ.Τύρ.10,3 **αἱ τίτθαι τοὺς παῖδας διὰ μυθολογίας βουκολοῦσιν**· ‖ μέσ. κ. παθ. ἐξαπατῶμαι, κατὰ πλάνην παρηγοροῦμαι, ξεγελιέμαι : Ἀριστφ.Εἰρ.153 **κάτω κάρα ῥίψας με βουκολήσεται**, Ἀλκίφρ.3,5 **ἐλπίσιν ἀπατηλαῖς βουκολούμενοι.**

βουκονιστήριον (τό) Ἐπιγρ. **στίβος πρὸς ταυρομαχίας.**

βουκόπια (τὰ) Ἐπιγρ. ἢ **βοκόπια** βλ.λ. : Ἐπιγρ. **βουκόπια θεοδαίσια.**

βουκόπος-ον γλωσσ. ἐπὶ τοῦ βουπλὴξ βλ.λ. Ἡσ.

βουκόρυζα (ἡ) ἡ κατ' ἐξοχὴν μεγάλη κόρυζα, ὁ ἰσχυρὸς κατάρρους τῆς ῥινός : Μέν.1003.

βουκόρυζος-ον ὁ ἔχων βουκόρυζαν, κατάρρουν τῆς ῥινός, μυξόρροος, μυξιάρης· 2) μτφ. Ἡσ. « ἀναίσθητος, ἀσύνετος ».

βοῦκος (ὁ) μτγν., δωρ. **βῶκος** ὁ βουκαῖος, βουκόλος, βοσκὸς βοῶν, γελαδάρης : Θεόκρ.10,38 **ἦ καλὰς ἄμμε ποῶν ἐλελάθει βοῦκος ἀοιδάς.**

βούκουλας (ὁ) δημ. κ. **βούκλας** ὁ βουκόλος βλ.λ.

βουκράνιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. κρανίον βοός, βούκρανον βλ.λ.· ΕΜ 207,55 « οὐ διὰ τὰ κέρατα Βουκέφαλος ὠνόμασται, ἀλλ' ὅτι οὕτως ἐν Θετταλίᾳ ἐκαλοῦντο οἱ ἵπποι ἔχοντες ἐγκεκαυμένον βουκράνιον »· 2) τὸ φυτὸν ἄμπελος ἡ μέλαινα : ΨΔιοσκ. 4,183· 3) τὸ φυτὸν ἀντίρρινον βλ.λ. : ΨΔιοσκ.4,130, Γαλ.19,82· 4) χειρουργικὸν μηχάνημα πρὸς ἀνάταξιν ἐξηρθρωμένου μέλους : Ὀρειβ.49,4,74 **ὥσπερ ἐν τῷ τοῦ Μενεκρίτου βουκρανίῳ ἡ τὸν ἄξονα συνέχουσα.**

βούκρανον (τό) μτγν. κ. νεώτ. κεφαλὴ βοὸς ἐν χρ. ἰδίᾳ ὡς ἀνάγλυφος διακόσμησις διαφόρων μνημείων οἷον βωμῶν, τάφων, ναῶν, κρουνὸς κρήνης, ὑδρορρόη στέγης κττ. : Γερμ.Κπλῖτ.251 Α **μόσχου χρυ-**

σοχοηθέντος, καὶ εἰς βούκρανον εὐφυῶς διαγεγλυμμέναυ, Μεθόδ.Συμπόσ.2Ι4,25 τὸ δὲ βούκρανον εἰς τιμὴν Διός.

βούκρανος-ον ὁ ἔχων κρανίον, κεφαλὴν βοός : ΑΙλ.ΖΙ Ι6,29 ἀνδροφυῆ βούκρανα.

βούκριος (ὁ) μτγν. μυθολογικὸν τέρας ἔχον σῶμα βοὸς καὶ κεφαλὴν κριοῦ : Ψ Καλλισθ.3,17.

βουκρούθι (τὸ) δημ. ἡ ἀσθένεια τοῦ σίτου, ἄνθραξ βλ.λ.5).

βούκτας Ἡσ. « φυσητικός ».

βουκτασία (ἡ) μτγν. βοοκτασία βλ.λ. : Γρηγ.Ναζ. Ἐπίγρ.217.

βούκτησις Ἡσ. « φυσητική ».

βοῦλα (ἡ) δημ. κ. βοῦλλα βλ.λ.

βουλαῖος-α-ον ὁ ἀνήκων εἰς τὴν βουλήν, ὁ δίδων συμβουλήν, ὁ ὢν σύμβουλος, κυρίως ἐπίθ. τῶν θεῶν, ὧν τὰ ἀγάλματα ἵσταντο ἐν τῷ βουλευτηρίῳ : Ἀντιφ.6,45 καὶ ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ Διὸς βουλαίου καὶ Ἀθηνᾶς βουλαίας ἱερόν ἐστι, Αἰσχίν.2,45 καὶ τὴν Ἑστίαν ἐπώμασε τὴν βουλαίαν συγχαίρειν τῇ πόλει· 2) ἐπὶ ἱεροῦ, τὸ ἐν ᾧ συνήρχοντο πρὸς βουλήν, πρὸς τὸ βουλεῦσαι : Θεμίστ. Λόγ.228 Α δεῦρ' ἴτε οὖν, ὦ φίλαι Μοῦσαι, αἳ τὸν νεὼν τὸν βουλαῖον ἡμῖν συνοικεῖτε· 3) εἰδ. θεοὶ βουλαῖοι ὀνομασία τριάκοντα ἀστέρων : Διόδ.Σ 2,30· 4) Ἐπιγρ. ἐπὶ ἀνθρώπων, σύμβουλος, συμπάρεδρος : Ἐπιγρ. θεῶν βουλαῖος ἀνάκτων· 5) βουλαῖα Ἡσ. « τὰ βεβουλευμένα »· 6) Ἐπιγρ. ἡ βουλαία ὡς οὐσ. ἡ βουλεία βλ.λ.

βούλακα Ἡσ. « βόλου ὄνομα ».

βουλανζερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, παρουσιαζόμενον εἰς κρυστάλλους τοῦ ρομβικοῦ συστήματος· ἄ. μουλλανίτης.

βουλάπαθον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν λάπαθον τὸ ἀσπιδοφόρον βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 20,235.

βουλαπτεροῦν λ. σχηματισθεῖσα ὑπὸ Πλάτωνος πρὸς ἐτυμολογίαν τοῦ βλαβερόν· Πλάτ.Κρατ. 417 Ε « τὸ βουλόμενον οὖν ἅπτειν ροῦν ὀρθότατα μὲν ἂν εἴη βουλαπτεροῦν ».

βούλαρος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν σόργον βλ.λ. τὸ χαλέπιον.

βουλαρχία (ἡ) Ἐπιγρ. τὸ ἀξίωμα ἢ ἰδιότης τοῦ βουλάρχου βλ.λ.

βούλαρχος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ πρόεδρος τῆς βουλῆς (ἐν Θυατείροις)· 2) ὁ πρῶτος προτείνας γνώμην, ὁ τὴν πρωτοβουλίαν ἔχων ἔν τινι σχεδίῳ πρὸς ἀπόφασιν ἢ ἐνέργειαν : Αἰσχ.Ἰκ.12 βούλαρχος καὶ στοσίαρχος.

βουλαρχῶ-έω εἶμαι βούλαρχος, εἶμαι προϊστάμενος, πρόεδρος ἐν τῇ βουλῇ : Ἐπιγρ. βουλαρχέοντος τοῦ Λοκρικοῦ τέλεος Δαμοτέλεας φυσκέας, Ἀριστλ.Πολιτ.1295 b, 12 βουλαρχοῦσι καὶ σπουδαρχοῦσι (διόρθ. φυγαρχοῦσι, δ.γρ. φυλαρχοῦσι).

βουλαφόρος-ον δωρ. τ. τοῦ βουληφόρος βλ.λ.

βούλβα (ἡ) μτγν. (λατ.) ἡ μήτρα βλ.λ. : Διοκλ. Ἔδικτ. ἐν Ἀρχ. Ἐφ.1899,σ.152,4.

βουλβερία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν θαλασσοδρομιδῶν.

βουλβοκαπνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδές, περιεχόμενον εἰς τὴν ρίζαν τῆς ἀριστολοχίας : βουλβοκαπνίνης ὑδροχλωρικὸν ἅλας.

βουλγάρα (ἡ) δημ. κ. βουργάρα βλ.λ.

βουλγαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων τῆς οἰκογενείας τῶν ἀσπεργιλλιδῶν, δημ. μούχλια.

βουλγαρικός-ή-ό(ν) νεώτ.,δημ.κ. **βουλγάρικος-η-ο** κ. **βουργάρικος-η-ο** ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἢ τοὺς βουλγάρους, ὁ τῆς Βουλγαρίας : βουλγαρικὴ σημαία· || ὁ ἐκ Βουλγαρίας προερχόμενος : βουλγαρικὸν ροδέλαιον· 2) τὸ θηλ. -ή ὡς οὐσ. ἡ ὑπὸ τῶν βουλγάρων λαλουμένη γλῶσσα, δημ. βουλγάρικα κ. βουργάρικα (τά)· 3) δημ. φρ. μτφ. βουλγάρικο κεφάλι (τὸ) ἄνθρωπος ἀμεταδίδακτος, ὁ μὴ δεχόμενος οὐδεμίαν συζήτησιν, ὁ μεθ' οὗ δὲν δύναταί τις νὰ συνεννοηθῇ· ἄ. ἀγύριστο ἢ ἀρβανίτικο κεφάλι.

βουλγαροκτόνος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ φονεύσας, ὁ ἐξοντώσας τοὺς βουλγάρους, ἐπίθ. τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Βασιλείου Β΄.

βουλεβαρδιέρος (ὁ) νεώτ. (γαλλ.) ὁ ἀρεσκόμενος νὰ περιπατῇ ἢ νὰ συχνάζῃ εἰς τὰς λεωφόρους (τὰ βουλεβάρτα) κ.τὰ ἐπ' αὐτῶν κοσμικὰ κέντρα· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ κομψοπρεπής, ὁ κοσμικός.

βουλεβάρτον (τὸ) νεώτ. (γαλλ.) λεωφόρος βλ.λ.

βουλεία (ἡ) τὸ ἀξίωμα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ βουλευτοῦ βλ.λ. : Ἀριστφ.Θεσμ.809 παραδοὺς ἑτέρῳ τὴν βουλείαν, Ξεν.Ἑλλ.2,3,38 μέχρι μὲν τοῦ ὑμᾶς τε καταστῆναι εἰς τὴν βουλείαν· 2) τὸ ἀξίωμα τοῦ συγκλητικοῦ ἐν Ῥώμῃ : Δίων Κ 37,30.

βουλεικέρας (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν ἀρποκερατιδῶν ἀμμωνοειδῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουλεῖον (τὸ) Ἐπιγρ. δωρ. τὸ βουλευτήριον βλ.λ. · Θωμ.Μ 168 « βουλευτήριον, οὐ βουλεῖον δῆθεν ἀπὸ τοῦ βουλή » : Ἐπιγρ.Χαλκηδ. στᾶσαι τὰν μὲν στάλαν πρὸ τοῦ ἱεροῦ, τὰν δὲ σα[νίδα εἰς] τὸ βουλεῖον.

βουλεκκλησία (ἡ) Ἐπιγρ. κοινὴ συνεδρίασις τῆς βουλῆς καὶ τῆς τοῦ δήμου ἐκκλησίας βλ.λ.

βούλευμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βουλεύεσθαι, ἡ κατόπιν σκέψεως ἀπόφασις, τὸ ψήφισμα, ἡ γνωμοδότησις : Ἡρ.3,80 βουλεύματα δὲ πάντα εἰς τὸ κοινὸν ἀναφέρει, Αἰσχ.Πρ.170 δεῖξαι τὸ νέον βούλευμ' ἀφ' ὅτου σκῆπτρον τιμάς τ' ἀποσυλᾶται, Δημ.324 τῶν αὐτῶν βουλευμάτων· 2) ἡ κρίσις, ἡ κατὰ λογικὴν ἐκτίμησις : Εὐρ.Μήδ.1079 θυμὸς δὲ κρείσσων ἐμῶν βουλευμάτων· 3) νεώτ. κ. δημ., νομ. ἡ προδικαστικὴ ἀπόφασις ἡ ὑπὸ δικαστικοῦ συμβουλίου (πλημμελειοδικῶν ἢ ἐφετῶν) ἐκδιδομένη περὶ προφυλακίσεως ἢ μή, περὶ ἀπαλλαγῆς ἢ παραπομπῆς εἰς δίκην κλπ. : ἀπηλλάγη διὰ βουλεύματος, - ἀθῳωτικό(ν) - παραπεμπτικό(ν) βούλευμα.

βουλευμάτιον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βούλευμα βλ.λ. 1) : Ἀριστφ.Ἱππ.100 πάντα ταυτὶ καταπάσω βουλευματίων καὶ γνωμιδίων καὶ νοιδίων.

βουλεύομαι κ. νεώτ., μέσ. τοῦ βουλεύω βλ.λ.

βουλεύς-έως (ὁ) Ἐπιγρ. ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ βουλαῖος βλ.λ.

βούλευσις-εως (ἡ) ἡ μετὰ σκέψιν ἀπόφασις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1112 b, 22 φαίνεται δ' ἡ μὲν ζήτησις οὐ πᾶσα εἶναι βούλευσις, οἷον αἱ μαθηματικαί, ἡ δὲ βούλευσις πᾶσα συζήτησις· 2) ὡς ἀττ. δικαν. ὅρος, ἡ κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλου ἐπιβουλή : Ἀριστλ.Ἀθ.57,3 τῶν δ' ἀκουσίων καὶ βουλεύσεως .. οἱ ἐπὶ Παλλαδίῳ (δικάζουσιν)· || ὁμ.ἡ κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας : Ὑπερείδ.Ἀθ.18· 3) ἡ παρὰ τὸ δίκαιον ἐγγραφή τινος μεταξὺ τῶν ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου : Δημ.778 τῇ τῆς βουλεύσεως, ἣν αὐτὸς διώκεις, γραφῇ, Ἀριστλ.Ἀθ.59,3 εἰσὶ δὲ καὶ γραφαὶ πρὸς (α)ὐτοὺς ὧν παράστασις τίθεται . . ., ψευδοκλητείας καὶ βουλεύσεως.

βουλευτεία (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τις βουλευτὴς βλ.λ., τὸ βουλευτηλίκι· 2) τὸ χρονικὸν διάστημα καθ' ὃ τις εἶναι βουλευτής : ἐπὶ τῆς βουλευτείας του ἔγιναν τὰ σχολεῖα.

βουλευτηλίκι (τὸ) δημ. ἡ βουλευτεία βλ.λ.1).

βουλευτήρ-ῆρος (ὁ) ὁ βουλευτὴς βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ. μάστροι.

βουλευτήριον (τὸ) κ. νεώτ. δημόσιον κατάστημα ἐν ᾧ συνέρχονται οἱ βουλευταὶ βλ.λ. πρὸς σύσκεψιν, ἄ. βουλή : Ἡρ.1,170 ὃς ἐκέλευε ἓν βουλευτήριον Ἴωνας ἐκτῆσθαι, Πλάτ.Γοργ.452 Ε ἐν βουλευτηρίῳ βουλευτάς, Δημ.284 τὴν βουλὴν ἐκάλουν εἰς τὸ βουλευτήριον· 2) μτγν. κ. μσν. τὸ σύνολον τῶν βουλευτῶν ὡς σωματεῖον, αὐτὴ

ἡ βουλή βλ.λ.7)· Θωμ.Μ 168 « βουλευτήριον οὐ μόνον ὁ τόπος, ἐν ᾧ βουλεύονται, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ βουλευταί » : Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,12 τοῖς βασιλεῦσιν .. βουλευτήριον ἦν ἐκ τῶν κρατίστων· 3) ἐπὶ προσ., ὁ σύμβουλος, ὁ συμβουλὴν διδων : Εὐρ. Ἀνδρ.446 Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια.

βουλευτήριος-ον ὁ συμβουλεύων, ὁ κατάλληλος εἰς τὸ συμβουλεύειν· ὅ. βουλευτικός : Αἰσχ. Ἑπτ.575 κακῶν τ' Ἀδράστῳ τῶνδε βουλευτήριον.

βουλευτής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ὢν μέλος τῆς βουλῆς ἢ τῆς γερουσίας : Ἰλ.Ζ 114 ὄφρ' ἂν ἐγὼ βήω προτὶ Ἴλιον ἠδὲ γέρουσιν εἴπω βουλευτῇσι, Ἡρ.9,5 τῶν δὲ βουλευτέων Λυκίδης εἶπε γνώμην, Διον.Ἁλ.Ρωμ.2,12, Πλούτ.Ρωμ.13 πατρικίους δὲ τοὺς βουλευτὰς κληθῆναι λέγουσιν· 2) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. αἱρετὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ ἐν τῷ κοινοβουλίῳ : βουλευτὴς ἐξ Ἀττικῆς, - οἱ βουλευταὶ τοῦ νομοῦ μας· 3) ὁ συμβουλεύων, ὁ εἰσηγούμενός τι : Ἀντιφ.127,29 βουλευτὴν τοῦ θανάτου.

βουλευτικός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς τοὺς βουλευτὰς ἢ τὴν βουλήν : Ξεν.Ἀπομν.1,1,18 τὸν βουλευτικὸν ὅρκον ὀμόσας, Δημ.706 ὅτῳ δοκοῦσιν ἀρκεῖν οἱ νόμοι οἱ βουλευτικοί, Ἐπιγρ. βουλευτικαὶ τιμαί, - βουλευτικὴ ἀσυλία, - βουλευτικό(ν) ἀξίωμα, - βουλευτικὲς ἐκλογές· || πάπ. τὸ οὐδ. πληθ. βουλευτικά χρηματικὸν ποσὸν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς βουλῆς· 2) ὁ φρόνιμος, ὁ ἱκανὸς νὰ συμβουλεύσῃ : Πλάτ.Πολ. 434 B ἢ τῶν πολεμικῶν τις εἰς τὸ τοῦ βουλευτικοῦ καὶ φύλακος ἀνάξιος ὤν· || δθ. γεν. τὸ βουλευτικόν ἡ ἱκανότης τοῦ βουλεύεσθαι, τοῦ ἔχειν γνώμην : Ἀριστλ.Πολιτ.1260 a, 12 ὁ μὲν γὰρ δοῦλος ὅλως οὐκ ἔχει τὸ βουλευτικόν· 3) τὸ οὐδ. -όν ὡς οὐσ. τὰ ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ θεάτρῳ πλησιέστατα τῆς ὀρχήστρας ἑδώλια, τὰ ὡρισμένα διὰ τοὺς βουλευτάς : Ἀριστφ.Ὄρν.794 κᾆθ' ὁρᾷ τὸν ἄνδρα τῆς γυναικὸς ἐν βουλευτικῷ, Δίων Κ 1132,14 τοὺς πρεσβευτάς .. ἐν τῷ βουλευτικῷ θεάσασθαι ἐποίει· 4) ὁμ. τὸ οὐδ. τὸ σύνολον βουλευτῶν καὶ δικαστῶν : Ἀριστλ.Πολ.1329 a, 31 διῄρηται τὸ πολιτικὸν εἰς δύο μέρη, τοῦτ' ἐστὶ τό τε ὁπλιτικὸν καὶ τὸ βουλευτικόν· || ὁμ. ἡ τάξις τῶν συγκλητικῶν ἐν Ῥώμῃ : Πλούτ.Ρωμ.13 καὶ ταῦτο μὲν ἦν ὄνομα σεμνότερον αὐτῷ τῆς πρὸς τὸ δημοτικὸν τοῦ βουλευτικοῦ διαφορᾶς· 5) νεώτ. κ. δημ. τὸ βουλευτικό(ν) ἓν ἐκ τῶν δύο σωμάτων, ἃ κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1822 θὰ ἤσκουν τὴν ἐξουσίαν ἐν Ἑλλάδι (τοῦ ἑτέρου κληθέντος ἐκτελεστικοῦ).

βουλευτικῶς ἐπίρρ. μσν. φρονίμως, συνετῶς, μετ' ἐχεφρασύνης : Εὐστ.1142,9 φράζεσθαι τὸ βουλευτικῶς σκέπτεσθαι.

βουλευτίνα (ἡ) δημ. ἡ σύζυγος τοῦ βουλευτοῦ βλ.λ.1)· 2) γυνὴ ἐκλεγεῖσα ὡς βουλευτής : στὴν Ἀγγλία εἶναι πολλὲς βουλευτίνες.

βουλευτίς-ίδος (ἡ) ἢ βοόλευτις θηλ. τοῦ βουλευτὴς βλ.λ.2)· ΕΜ 595,40 « βουλευτής, βοόλευτις, τῶνδε βοόλευτις πόνων· ἐν ταῖς Ξαντρίαις ».

βουλευτοκρατία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐν κράτει κυβερνωμένῳ διὰ βουλῆς αἱρετῆς ὑπερβάλλουσα καὶ πολλάκις ἀθέμιτος ἐπέμβασις τῶν βουλευτῶν εἰς τὰ τῆς διοικήσεως.

βουλευτοκρατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βουλευτοκρατίαν βλ.λ.

βουλευτοκρατοῦμαι-έομαι νεώτ. διατελῶ ὑπὸ βουλευτοκρατίαν βλ.λ.

βουλευτομανία (ἡ) νεώτ. ὁ σφοδρὸς πόθος, ἡ μανία τινὸς νὰ ἐκλέγηται βουλευτής.

βουλευτός-ή-όν ὁ ἐπινοηθείς, σχεδιασθείς : Αἰσχ. Χο.494 αἰσχρῶς τε βουλευτοῖσιν ἐν καλύμμασιν· 2) ὁ περὶ οὗ δύναται νὰ γίνῃ σκέψις καὶ νὰ ληφθῇ ἀπόφασις : Ἀριστλ.ΗΝικ.1113 a, 2 βουλεύονται δὲ πότερα περὶ πάντων καὶ πᾶν βουλευτόν ἐστιν· 3) ὡς οὐσ. ὁ βουλευτής : Ἡσ.

βουλεύω κ. μσν. κ. νεώτ. κ.δημ., μέλλ. βουλεύσω, ἀόρ. ἐβούλευσα κ. ἐπ. βούλευσα, παρακ. βεβούλευκα· μέσ. κ. παθ. βουλεύομαι, μέλλ. βουλεύσομαι, ἀόρ. ἐβουλευσάμην, παθ. ἐβουλεύθην κ. δημ. (ἐ)βουλεύθηκα, παρακ. βεβούλευμαι, συσκέπτομαι, διαμείβω γνώμας, συζητῶ μετ' ἄλλων πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως ἐπί τινος ζητήματος ἢ πρός τινα ἐνέργειαν : Ἰλ.Α 531 τώ γ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν, Ἡρ.1,120 Κύρου δὲ πέρι βουλεύων ἐκάλεε τοὺς αὐτοὺς τῶν μάγων, Θουκ.3,28 ὥστε Ἀθηναίοις μὲν ἐξεῖναι βουλεῦσαι περὶ Μυτιληναίων· 2) μετ' αἰτ. πράγμ. δολίαν ποιοῦμαι σκέψιν περί τινος, δολίως μηχανῶμαι, ἐπινοῶ τι περί τινος : Ἰλ. Ω 652 οἵ τέ μοι αἰεὶ βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, Αἰσχ.Πέρσ.758 τὴν δ' ἐβούλευσεν κέλευθον καὶ στράτευμ' ἐφ' Ἑλλάδα· || κ. μετὰ δοτ. προσ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Ἰλ.Ξ 464 τῷ γάρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον, Πλάτ.Νόμ.872 A βουλεύσῃ δὲ θάνατόν τις ἄλλος ἑτέρῳ· 3) τὸ παθ. μετὰ μέσου μέλλοντος, εἶμαι ἀποφασισμένος, ὡρισμένος, προωρισμένος διά τι : Αἰσχ.Ἑπτ.198 ψῆφος κατ' αὐτῶν βουλεύσεται, Ἡρ.7,157 τῷ δὲ εὖ βουλευθέντι πρήγματι τελευτὴ ὡς τὸ ἐπίπαν χρηστὴ ἐθέλει ἐπιγίνεσθαι· || δθ. τὰ βεβουλευμένα ἢ βουλευόμενα τὰ βουλεύματα βλ.λ.1) : Ἡρ.4,128 ἐποίευν τὰ βεβουλευμένα· 4) ἐνεργ. κ. μέσ. μετ' ἀπαρφ. σκέπτομαι, μελετῶ καὶ λαμβάνω ἀπόφασιν νὰ πράξω τι : Ὀδ.1 299 τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα .. οὐτάμεναι, Ἡρ.1,73 ἐβουλεύσαντο τῶν παρὰ σφίσι διδασκομένων παίδων ἕνα κατακόψαι· || ἐν ὁμ. σημ. κ. ἐν παθ. τ. : Ἡρ.5,92,3 τοῖσι δὲ ἄρα ἐβεβούλευτο κατ' ὁδὸν τὸν πρῶτον αὐτῶν λαβόντα τὸ παιδίον προσουδίσαι· 5) ἐνεργ. ἐκφέρω, δίδω γνώμην, συμβουλεύω, δίδω συμβουλήν, κυρίως μετὰ δοτ. προσ. : Ἰλ.Ι 99 ἵνα σφίσι βουλεύησθα, Αἰσχ.Εὐμ.697 τὸ μήτ' ἄναρχον μήτε δεσποτούμενον ἀστοῖς περιστέλλουσι βουλεύω σέβειν· || ὁμ. ἐν τῷ ἐνεργ. κ. ἀπολ. : Πλάτ.Νόμ.694 B καὶ εἴ τις αὖ φρόνιμος ἦν ἐν αὐτοῖς καὶ βουλεύειν δυνατός· 6) ἐνεργ. εἶμαι βουλευτής, μέλος τῆς βουλῆς, παρακάθημαι ἐν τῇ βουλῇ καὶ δίδω ἐπὶ τῶν συζητουμένων τὴν γνώμην μου, ἐκτελῶ τὰ τοῦ βουλευτοῦ καθήκοντα : Ἡρ 6,57 καὶ παρίζειν βουλεύουσι τοῖσι γέρουσι, Ἀριστλ.Πολιτ.1282 a,30 καὶ τοι τῆς μὲν ἐκκλησίας μετέχουσι καὶ βουλεύουσι· || ἰδίως εἶμαι μέλος τῆς ἐν Ἀθήναις βουλῆς τῶν πεντακοσίων : Ἀντιφ. 6,45 ὁρῶντες ἐμὲ βουλεύοντα καὶ εἰσιόντ' εἰς τὸ βουλευτήριον, Ξεν.Ἀπομν.1,1,18 βουλεύσας γάρ ποτε καὶ τὸν βουλευτικὸν ὅρκον ὀμόσας· || κ. ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν βουλευτῶν, ἤτοι τῆς βουλῆς : Λυσ.13,19 τὴν βουλὴν τὴν πρὸ τῶν τριάκοντα βουλεύσασαν· 7) μέσ. βουλεύομαι κ.νεώτ. κ.δημ. σκέπτομαι κατ' ἐμαυτὸν καὶ κρίνω, λαμβάνω ἀπόφασιν περί τινος : Ἡρ.7,10,4 ὁ δὲ βουλευσάμενος αἰσχρῶς, Πλάτ.Φαῖδρ.231 A ὡς ἂν ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλεύσαιντο, Θουκ.3,44 νομίζω δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμᾶς μᾶλλον βουλεύεσθαι ἢ τοῦ παρόντος,- κακὸ βουλεύτηκαν· || ὁμ. σημ. μετὰ συστοίχ. αἰτ. : Πλάτ.Πολιτ.298 B εἰ δὴ ταῦτα διανοηθέντες βουλευσαίμεθα περὶ αὐτῶν βουλήν τινα, Ἀνδοκ.3,29 βουλεύεσθαι βούλευμα· || δημ. εἰδ. κ. μ. κατ' ἀόρ. (ἐ)βουλεύτηκα ἔσχον τὴν σκέψιν ἢ τὴν ἐπιθυμίαν, (ἐ)βουλήθηκα (βλ. βούλομαι), εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου : φρ. βουλεύτηκα νὰ παντρευτῶ μὰ δὲ μ' ἀφήν' ἡ φτώχεια, παροιμ. σὰ βουλευτὴς στὸ ὕπνο σου στὸ ξύπνια μὴν προσμένῃς (αἱ ἐλπίδες ἃς ἐν ἀδρανείᾳ ὢν λαμβάνει τις εἶναι μάταιαι)· 8) μτγν.μέσ. συσκεπτόμενος μετά τινος λαμβάνω ἀπόφασιν : ΠΔ Βασ.4,6,8 ἐβουλεύ-

σατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ˙ ‖ ὁμ. μετ' αἰτ. πράγμ. ὁρίζω τι κατ' ἐμαυτόν, ἀποφασίζω τι: Ἰλ.Β 114 κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, Ἡρ.5,40 πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες βουλευσάμενοι προσέφερον Ἀναξανδρίδῃ τάδε˙ ‖ ὁμ. μέσ. μετ' ἀπαρφ. ἀποφασίζω νὰ πράξω τι κατόπιν σκέψεως ἢ μελέτης τοῦ πραχθησομένου: Ἡρ.3,134 ἐγὼ γὰρ βεβούλευμαι ζεύξας γέφυραν .. στρατεύεσθαι˙ ‖ ὁμ. μσν. κ. νεώτ., τοῦ ἀπαρφ. ἀναλυτικῶς ἐκφερομένου: Συναξ.Ἁγ.Ἡλιοδώρου κεφ.3 ἐβουλεύθη νὰ βάλῃ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου εἰς τέσσαρας ὀπὰς ξύλου, - ἐβουλεύθησαν νὰ καταλύσωσι τὰς ἀρχάς˙ 9) ὡς μέλος βουλῆς τινος ἤτοι συμβουλίου, ἔχω γνώμην ἐπί τινος ζητήματος, προτείνω τι τὸ πρακτέον: Ἀριστλ.Πολιτ.1281 b,31 λείπεται δὴ τοῦ βουλεύεσθαι καὶ κρίνειν μετέχειν αὐτούς˙ ‖ ὁθ. τὸ βουλευόμενον τὸ σύνολον τῶν μετεχόντων εἰς βουλήν, τῶν ἐχόντων γνώμην ἐπί τινος ζητήματος: Ἀριστλ.Πολιτ.1291 a,28 τὸ πολεμικὸν καὶ τὸ μετέχον δικαιοσύνης δικαστικῆς, πρὸς δὲ τούτοις τὸ βουλευόμενον, ὅπερ ἐστὶ συνέσεως πολιτικῆς ἔργον.

βουλεφίη (ἡ) Ἡσ. «ἡ λέξις παρὰ Ξάνθῳ, λέγει δὲ τὰς Ἀμαζόνας, ἐπειδὰν τέκωσιν ἄρρεν, ἐξορύσσειν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοχειρίᾳ».

βουλή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. βωλά, αἰολ. βόλλα (βούλομαι), ἡ βούλησις, ἡ θέλησις, τὸ θέλημα καὶ δὴ τῶν θεῶν: Ἰλ.Α 5 Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή˙ 2) (βουλεύω) συμβουλή, νουθεσία: Ἰλ.Ω 652 οἵ τέ μοι αἰεὶ βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι˙ 3) κ. μσν. κ. δημ. γεν. γνώμη διδομένη ἢ ἐκφραζομένη μετὰ σκέψιν ἢ σύσκεψιν: Ἡσίοδ.Ἔργ.266 ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη, Πλάτ.Κρίτ.49 D τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλὴ (δὲν εἶχον κοινὸν πεδίον σκέψεως), Δημ.292 καὶ οὐδεὶς περὶ τούτου προτίθησιν οὐδαμοῦ βουλήν, Ἀριστλ.ΗΝικ.1142 b,16 βουλῆς ὀρθότης ἡ εὐβουλία, Ἐρωτόκρ.Α 1151 ἤκουσα δὰ κι ἐδιάβασα καὶ μιὰ βουλὴ κρατοῦσι, Βαλαωρ. Κόλασις Δάντου 32 καὶ μοῦ 'δειξε τὴ μοῖρά μου καὶ τὴ βουλὴ τοῦ ἐχθροῦ μου, Παλαμ.Τρισεύγ.50 μὰ ἡ βουλὴ μοῦ ἦρθε καὶ ἡ ἀπόφαση, γνωμ. ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ θεὸς κελεύει - τοῦ 'ρθε βουλὴ κακή, παροιμ. ὁ λύκος κι ἂν ἐγέρασε κι ἄλλαξε τὸ μαλλί του οὔτε τὴ γνώμη ἄλλαξε οὔτε καὶ τὴ βουλή του (ὁ φύσει κακὸς οὐδέποτε τὴν κακίαν ἀποβάλλει), ἔπαρε γέροντα βουλὴ καὶ παιδεμένου γνώμη˙ ‖ δημ. εἰδ. κ. πρόθεσις, ἐνδόμυχος διάθεσις: μὲ καλὴ βουλὴ πήγαινε στῆς ὀρφανῆς τὸ σπίτι˙ 4) κ.μσν. ἡ κατόπιν συσκέψεως ἢ μελέτης λῆψις ἀποφάσεως περί τινος: Δημ.123 σπουδῆς πολλῆς καὶ βουλῆς ἀγαθῆς τὰ παρόντα πράγματα προσδεῖσθαι, Ἐρωτόκρ.Β 990 ζιμιὸ τὴ γνώμην τοῦ 'λλαξε κι ἄλλη βουλὴ ἐπιάσε˙ ‖ φρ. βουλὴν ποιοῦμαι, δημ. βάνω, ἢ κάνω βουλὴ λαμβάνω ἐσκεμμένην ἀπόφασιν: Ἡρ.6,101 οἱ δὲ Ἐρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μαχέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.29 τί φέτο ἐκάμαν τὴ βουλὴ ὀχτὼ βασίλεια ἀθρῶποι, δ.τραγ. σήμερα ἔβαλαν βουλὴ οἱ ἄνομοι Ὀβραῖοι, - ἔβαλα βουλὴ νὰ παντρευτῶ˙ 5) βούλευμα, ψήφισμα, νόμος: Ἀνδοκ.1,61 βουλὴν εἰσηγεῖσθαι, αὐτ.2,28 βουλὴν ἄκυρον θεῖναι˙ 6) κ. νεώτ. τὸ συμβούλιον, ἡ συνέλευσις τῶν ἀρίστων: Ἰλ.Β 53 βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων (ὁ Ἀγαμέμνων), Αἰσχ.Ἀγ.884 εἴ τε δημόθρους ἀναρχία βουλὴν καταρρίψειεν˙ ‖ ἐν Ἀθήναις τὸ ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους ἱδρυθὲν συμβούλιον τῶν πεντακοσίων, ὅπερ ἦτο ἐπιτροπεία τις τῆς ἐκκλησίας, ἔργον ἔχουσα τὴν παρασκευὴν σχεδίων νόμων δι' αὐτήν˙ ἁ. ἡ βουλὴ οἱ πεντακόσιοι, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὴν ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ: Ἡρ.9,5 ὁ δὲ ἀπικόμενος ἐπὶ τὴν βουλὴν ἔλεγε τὰ παρὰ Μαρδονίου, Αἰσχίν.3,20 πάλιν τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους ὑπεύθυνον πεποίηκεν ὁ νομοθέτης˙ ‖ ὁμ. βουλὴ κ. ἡ ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ βλ.λ., τοῦ προσδιορισμοῦ τούτου πάντοτε συνεκφερομένου: αὐτ.3,20 πρῶτον μὲν γὰρ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ˙ ‖ ὁμ. τὸ ἐν Ἄργει συνέδριον: Ἡρ.7,149 ταῦτα μὲν λέγουσι τὴν βουλὴν ὑποκρίνασθαι˙ ‖ ὁμ. τὸ ἐν Θήβαις συνέδριον: Ξεν.Ἑλλ.5,2,29 ἡ μὲν βουλὴ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐν ἀγορᾷ στοᾷ˙ ‖ ὁμ. ἡ ρωμαϊκὴ σύγκλητος: Διον.Ἁλ.Ῥωμ.6,69 ὅτε τὴν ἐναντίαν ἔσχον ἐν τῇ προτέρᾳ βουλῇ προαίρεσιν˙ ‖ φρ. βουλῆς εἶναι εἶναι ἐκ τῆς βουλῆς, μέλος τοῦ συμβουλίου τῶν ἀρίστων: Θουκ.3,70 ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὤν˙ 7) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. τὸ ἐξ αἱρετῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ νομοθετικὸν σῶμα, ἁ. καινοβούλιον: τὸ ὑπὸ τῆς βουλῆς ψηφισθὲν νομοσχέδιον διεβιβάσθη εἰς τὴν γερουσίαν, - ἡ βουλὴ κατεψήφισε τὸ νομοσχέδιον, - διαλύθηκε ἡ βουλή˙ 8) νεώτ. κ. δημ. συνεκδ. κ. τὸ κτίριον, ἐν ᾧ συνέρχονται οἱ βουλευταί, τὸ βουλευτήριον βλ.λ. 1): στὸ προαύλιο τῆς βουλῆς ἔγινε συμπλοκή.

βούληγμα (τὸ) δημ. κ. βούλιγμα βλ.λ.

βουληγορία (ἡ) μτγν. ἡ ὁμιλία, ἡ ἀγόρευσις ἐν τῇ βουλῇ: Πολυδ.4,26 δημηγορία, βουληγορία.

βουληγόρος (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ ὁμιλῶν, ὁ δημηγορῶν ἐν τῇ βουλῇ: Πολυδ.4,25 δημηγόρος, δημηγορικός, βουληφόρος, βουληγόρος.

βουληγορῶ-έω μτγν. ἐκφωνῶ λόγον, ρητορεύω ἐν τῇ βουλῇ: Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.3,51 δείσας δ' ὁ Κικέρων ἐβουληγόρησεν ὧδε.

βουλήεις-εντος-εσσα-εν ὁ συνετός, ὁ ἔχων ὀρθὴν γνώμην, ὁ γνωστικός: Σόλ.31,1.

βούλημα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ θέλημα, ἡ θέλησις: Ἰσοκρ.3,15 ἀλλὰ τό γε βούλημα τῆς πολιτείας τοιοῦτόν ἐστιν, Δημ.242 τοὺς ἀνθισταμένους τοῖς ὑμετέροις βουλήμασι˙ ‖ νεώτ. ψυχολ. ἁ. βουλητικὴ πρᾶξις πᾶσα λαμβανομένη ἀπόφασις˙ 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρόθεσις, ὅ,τι προτίθεταί τις νὰ πράξῃ, ὁ σκοπός: Πλάτ.Νόμ.769 D ἆρ' οὐ τοιοῦτον δοκεῖ σοι τὸ τοῦ νομοθέτου βούλημα εἶναι; - εἶχε βούλημα νὰ τὴν προικίσῃ, μὰ πέθανε˙ ‖ πάπ. εἰδ. ἡ βούλησις τοῦ διαθέτου˙ ὁθ. διαθήκη˙ 3) μτγν. ἡ μετὰ σύσκεψιν ἀπόφασις, ἡ συναίνεσις, ἡ ἐκπεφρασμένη τοῦ συμβουλίου γνώμη: Πολύβ.6,15,4 βούλημα τῆς συγκλήτου˙ 4) ἡ ἔννοια, ἡ σημασία, τὸ νόημα: Αἰλ.Τακτ. οὐδεὶς σαφῶς παρέδωκε τὸ βούλημα, Ἱππαρχ.1,4,9 τὸ βούλημα τοῦ ποιητοῦ˙ 5) δημ. (βουλῶ) βύθισις, καθίζησις, κοίλη ἐσοχή, τὸ βούλιαγμα βλ.λ.

βουλημάτιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ βούλημα βλ.λ.1), διαθήκη.

βουλῆον (τὸ) Ἐπιγρ., ὃ. γρ. βουλεῖον βλ.λ.2).

βούληση (ἡ) δημ. ἡ βούλησις βλ.λ.

βουλησιαρχία (ἡ) νεώτ. φιλοσ. κ. βουλησιοκρατία βλ.λ.

βουλησιαρχικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βουλησιαρχίαν βλ.λ.

βουλησιοκρατία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. φιλοσ. θεωρία φιλοσοφική, καθ' ἣν ὁ βουλητικὸς παράγων, ἐν τῇ εὐρυτάτῃ ἐννοίᾳ του λαμβανόμενος, εἶναι ἡ ὑπερτάτη ἀρχὴ ἡ διέπουσα τὰ τοῦ κόσμου.

βουλησιοκρατικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βουλησιοκρατίαν βλ.λ.

βούλησις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. βούληση τὸ βούλεσθαι, ἡ θέλησις, ἡ ἐπιθυμία πρὸς ἐπιδίωξιν καὶ ἐπίτευξιν σκοποῦ τινος: Ἀριστλ.Τοπ.146 b, 5 βούλησις ἀγαθοῦ ὄρεξις˙ ‖ κ. νεώτ. φρ. κατὰ τὴν βούλησιν ἐν ἐπιρρ. σημ. κατὰ θέλησιν, ἐξ ἐπιγνώσεως, θεληματικῶς, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ παρὰ τὴν βούλησιν: Πλάτ.Κρατ.420 D τῷ κατὰ τὴν βούλησιν γιγνομένῳ˙ ‖ νεώτ. κατὰ βούλησιν, ὡς θέ-

λει τις ἢ ὁπόταν θέλῃ : ἐργάζεται, πράττει κατὰ βούλησιν, - βαλὴ κατά βούλησιν, - ἐκ τοῦ καταλόγου τρία φαγητά κατά βούλησιν ἄ. κατ' ἀρέσκειαν 2) σκοπός, πρόθεσις, ὅ,τι τις ἔχει κατὰ νοῦν : Εὐρ.Ἡρ.1305 ἔπραξε βούλησιν, ἣν ἐβούλετο, - ἡ βούλησή του ἦταν πῶς νὰ ξεφύγῃ, - καλὴ - κακὴ βούληση· 3) ὁ πόθος, ἡ σφοδρὰ ἐπιθυμία : Πλάτ.Γοργ.509D πότερα δύναμιν ἢ βούλησιν· κ.κατὰ πληθ. : αὐτ.Νόμ.688 ΙΙ ἀλλὰ τἀναντία ταῖς βουλήσεσίν οἱ γίγνεσθαι, Θουκ.3,39 γενόμενοι δὲ .. θρασεῖς καὶ ἐλπίσαντες μακρότερα μὲν τῆς δυνάμεως, ἐλάσσω δὲ τῆς βουλήσεως, πόλεμον ἤραντο· 4) ἐπὶ ᾄσματος, τὸ νόημα, ὁ σκοπός : Πλάτ.Πρωτ. 344 Β τὸν τύπον (τοῦ ᾄσματος).. διεξέλθωμεν καὶ τὴν βούλησιν· || ἡ σημασία, ἡ ἔννοια λέξεώς τινος : αὐτ.Κρατ.421 Β τὸ φῖ δὲ προσγενόμενον ἐπικρύπτει τὴν βούλησιν τοῦ ὀνόματος· 5) πάπ. κ.νεώτ.κ.δημ. ἡ τελευταία θέλησις ἡ ἐπιθυμία τινὸς περὶ τῆς μετὰ τὸν θάνατόν του διαθέσεως τῆς περιουσίας του : Πάπ.βούλησις ἔγγραφος,-(ἡ διαθήκη),- ἡ βούλησις τοῦ διαθέτου· 6) νεώτ. φιλοσ. ἡ ψυχικὴ λειτουργία ἡ ἐκδηλουμένη ἐν τῇ τάσει καὶ προσπαθείᾳ πρὸς ἐπίτευξιν συνειδητοῦ τινος σκοποῦ· || βουλήσεως ἐλευθερία τὸ αὐτεξούσιον βλ.λ.

βουλητικόν (τὸ) νεώτ. φιλοσ. τὸ σύνολον τῶν στοιχείων τῶν συναπαρτιζόντων τὴν βούλησιν βλ.λ.6), ἄ. ἐπιθυμητικόν.

βουλητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βούλησιν βλ.λ. : βουλητικαὶ τάσεις || ψυχολ. βουλητικὴ πρᾶξις τὸ βούλημα βλ.λ.1)· 2) ὁ ἔχων τὴν δύναμιν τοῦ βούλεσθαι, τοῦ σταθερῶς τείνειν πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ τινος· 3) τὸ οὐδ. -όν (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ τμῆμα τῆς ψυχολογίας τὸ πραγματευόμενον περὶ τῆς βουλήσεως.

βουλητός-ή-όν κ. νεώτ. ὃν θέλει ἢ πρέπει ἢ δύναταί τις νὰ θέλῃ, ὁ ἐπιθυμητός : Φιλόδ.Ρητ.Ι,185 Β οὔτε χρήσιμον οὔτε βουλητόν· 2) τὸ οὐδ. τὸ ἀντικείμενον τοῦ πόθου ἢ τῆς θελήσεως : Πλάτ. Νόμ.733 D τὸ βουλητόν τε καὶ ἑκούσιον, Ἀριστλ. Η Νικ.1113 a,17 ὄντος δὴ βουλητοῦ μὲν τοῦ τέλους, βουλευτῶν δὲ καὶ προαιρετῶν τῶν πρὸς τὸ τέλος.

βουλητῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τρόπον βουλητὸν βλ.λ., ἑκουσίως : Πρόκλ.Παρμ.752 S.

βουληφόρος-ον κ. νεώτ. ὁ φέρων βουλήν, ὁ ἐκφέρων γνώμην, ὁ βουλευόμενος, ὁ συμβουλεύων, ὁ δίδων συμβουλήν, π.Ὁμ. ὡς ἐπίθ. τῶν ἡγεμόνων καὶ ἀρχηγῶν τοῦ λαοῦ : Ἰλ.Α 144 εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω, Πίνδ.Ο 12,6 κἀγοραὶ βουλαφόροι· 2) τὸ ἀρσ. βουληφόρος ὡς οὐσ. ὁ βουλευτής, τὸ μέλος τῆς βουλῆς τῶν γερόντων : Ἰλ.Ε 180 Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων· || νεώτ. μετά τινος εἰρωνείας ἢ ἐξάρσεως ὁ βουλευτὴς βλ.λ.2).

βουληφόρως ἐπίρρ. κατὰ τρόπον βουλευτικόν, ὡς τις βουλευτὴς βλ.λ.1) : Μέν.123 βουληφόρως προκατέλαβες δρασιν.

βούλιαγμα (τὸ) δημ. κ. βούλιασμα ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βουλιάζω, ἡ καταβύθισις, ὁ καταποντισμός : τὸ βούλιαγμα τῆς βάρκας· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ κατάρρευσις ἢ ἡ καθίζησις : τὸ βούλιαγμα τοῦ σπιτιοῦ· 3) ὁμ. τὸ ἐκτόπισμα βλ.λ. πλοίου : τὸ βούλιαγμα τοῦ καραβιοῦ εἶναι διακόσιοι τόννοι· 4) λάκκος, βαθούλωμα πλῆρες ἰλύος, βαρβορότοπος, ὅπου βουλιάζει κανείς, ἡ βουλιάχτρα : νὰ πᾷς τὴν ἄκρη - ἄκρη, γιατὶ ὁ δρόμος ἔχει βουλιάγματα· || κ. ἡ ἐν δαπέδῳ, οἷον ξυλίνῳ ἢ πλακοστρώτῳ γενομένη που κοιλότης ἢ ἐλαφρὰ πτῶσις τοῦ ἐπιπέδου : ἡ ταράτσα σου ἔχει πολλὰ βουλιάγματα,- τὸ πάτωμα στὴν ἄκρη ἔχει ἕνα μικρὸ βούλιαγμα· 5) μτφ. ἡ ἠθικὴ ἢ ἡ οἰκονομικὴ καταβαράθρωσις, καταστροφή : ὕστερα ἀπὸ τὸ βούλιαγμά του στὸ χρηματιστήριο δὲν ξανασήκωσε κεφάλι,- ἡ ἀσωτεία τῆς μάνας ἔφερε ὅλης τῆς οἰκογένειας τὸ βούλιαγμα· πρβλ. βουλιάζω.

βουλιαγμένος-η-ο δημ. κ. βουλιασμένος μτχ. παθ. παρακ. τοῦ βουλιάζω βλ.λ. : ἡ βουλιαγμένη πολιτεία, τίτλ. δράματος ἡ βουλιαγμένη καμπάνα.

βουλιάζω δημ. κ. βουλιάω κ. βουλῶ κ. βουλίζω, ἀόρ. (ἐ)βούλιαξα κ. βούληξα κ. (ἐ)βούλισα, κ. (ἐ)βούλησα, μτχ. παθ. παρακ. βουλιαγμένος κ.βουλιασμένος κ. βουλιγμένος μτβ. βυθίζω, καταβιβάζω ἢ καταρρίπτω τι εἰς τὸν βυθόν, καταποντίζω τι : Παλαμ.Τρισεύγ. 36 βουλιάχτε την, φωτοκαῦτε την (τὴ γολέτα μου), - μικρὴ τρῦπα βουλιάζει μεγάλο καράβι, - ἡ φουρτούνα βούλιαξε τὴν ψαράβαρκα· || κατ' ἐπέκτ. κατακρημνίζω ἢ ἐπάγω καθίζησιν : τὸ χιόνι βούλιαξε τὴ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ - τὰ πολλὰ νερὰ βούλιαξαν τὸ πλακόστρωτο· 2) μτφ. καταστρέφω ἠθικῶς ἢ οἰκονομικῶς : τὸν βούλιαξαν οἱ ἀρρώστιες - τὰ πολλὰ ἔξοδα - τὰ χρέη - οἱ ἀσωτεῖες - οἱ ἀμυαλιές του· 3) ἀμτβ. βυθίζομαι, καταποντίζομαι : βούλιαξε τὸ καράβι· 4) πάσχω καθίζησιν, κατακαθίζω, ὑποχωρῶ : βούλιαξε τὸ μισὸ χωριὸ ἀπ' τὸ σεισμό, - στὸ γάμο τῆς κόρης του βούλιξε τὸ πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ, - βουλιαγμένος τόπος - δρόμος· 5) βαθουλώνω, κοιλαίνομαι : βούλιαξαν τὰ μάγουλά του ἀπὸ τὶς θέρμες, - μάτια βουλιαγμένα ἀπὸ τὸ ξενύχτι· || καταρρέω, κρημνίζομαι, σωριάζομαι : Κρυστ.Παλιόκαστρα 52 κάποτ' ὕστερα μιὰ μέρα βούλιαξε τὸ ἔρμο κάστρο· 6) μτφ. ἀμτβ. καταστρέφομαι, ἐξαφανίζομαι, ἐξολοθρεύομαι : Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 35 οὔτε ἂν πρόκειται μὲ τὰ καμώματά μου νὰ βουλιάξῃ ἡ μεγάλη ἐκκλησία καὶ νὰ χαντακωθῇ τὸ γένος· || ὁμ. ἐκπίπτω, ταπεινοῦμαι ἠθικῶς ἢ οἰκονομικῶς : πάει αὐτός, βούλιαξε μὲ τὴν παντρειὰ ποὺ 'καμε.

βούλιαρο (τὸ) δημ. κ. γούλιαρο τὸ φυτὸν σόργον βλ.λ. τὸ χαλέπιον.

βουλιάχτρα (ἡ) δημ. τὸ βύθισμα, τὸ βούλιαγμα βλ.λ.2)· 2) θαλάσσιος ἢ ποτάμιος τόπος δινήεις, στροβιλώδης, ἐπικίνδυνος εἰς κολυμβητὰς καὶ εἰς πλοιάρια· πρβλ. στρόβιλος κ. ρούφουλας.

βούλιγμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βουλίζω, βύθισμα, βούλιαγμα βλ.λ.

βουλίδι (τὸ) δημ. τὸ βούλιαγμα, ἡ κατάρρευσις, ἡ καταστροφή· || συνεκδ. τὰ ἐκ τῆς καταρρεύσεως ἢ καταστροφῆς ἐρείπια : Κρυστ.Παλιόκαστρα 55 ἀπ' τοῦ κάστρου τὰ βουλίδια.

βουλιέμαι δημ. κ. βουλιοῦμαι βούλομαι βλ.λ.

βουλίζω δημ. βουλιάζω βλ.λ.

βουλιθιά (ἡ) δημ. κ. βούλιθο τὸ βόλιτον, ἡ κόπρος τοῦ βοός, ἡ βουνιά.

βουλιμία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. βουλιμός μεγάλη, ὑπερβολικὴ πεῖνα, ἀδηφαγία, ἀνεχορτασιά : Τιμοκλ. 13,3, Ἀριστλ.Πρ.887 b,39· || εἰδ. νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐντονωτάτη ἐκδήλωσις τοῦ αἰσθήματος τῆς πείνης· 2) μτφ. νεώτ. κ. δημ. μεγάλη, ὑπερβολικὴ ὄρεξις ἢ ἐπιθυμία πρός τι : ἡ βουλιμία τοῦ χρήματος, - ἐρωτικὴ βουλιμία, Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 137 ποὺ θὰ μεταδίδουν στὰ πλήθη τὴ βουλιμία νὰ μεγαλώσῃ τὸ κράτος, - ἡ βουλιμία τοῦ τοκογλύφου.

βουλιμιακός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βουλιμίαν βλ.λ. : βουλιμιακὴ ὄρεξις 2) ὁ πάσχων βουλιμίαν βλ.λ. : Θεόδ.Πρισκιαν.2,16.

βουλιμίασις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ πάσχειν ὑπὸ βουλιμίας βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.695 D τὸ πολλοῖς μὴ πεινῶσι συμπίπτειν τὴν βουλιμίασιν.

βουλιμικός-ή-όν νεώτ., ὅ.τ. βουλιμιακὸς βλ.λ.

βουλιμίνη (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν τεξτουλαριδῶν, οὗ ἀπολιθώματα εὑρέθησαν ἐν στρώμασι τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βουλιμῖνος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν γαιοφιλιδῶν.

βουλιμιῶ-άω κ. νεώτ. κατέχομαι ὑπὸ βουλιμίας, πάσχω ἀπὸ ὑπερβολικὴν πεῖναν : Ἀριστφ.Πλ.873 δῆλον ὅτι βουλιμιᾷ· 2) μτφ. Φρύν. ἐν ΑΒ 30,10 «βουλιμιᾷ τὰ βαλάντια· κατὰ μεταφορὰν ἐπὶ τῶν μηδὲν ἐχόντων ἔνδον βαλαντίων»· 3) αἰσθάνομαι οἱονεὶ ζάλην ἐκ πείνης, οἷον μετὰ μακρὰν πορείαν, ἢ νηστείαν ἢ ἄλλην ταλαιπωρίαν : Πλούτ.Βροῦτ.25 διὰ κόπον καὶ ψῦχος **ἐβουλιμίασε**· 4) ἐξαντλοῦμαι, πάσχω ἐξάντλησιν ἐκ τῆς πείνης : Ξεν.Ἀν.4,5,8 **σαφῶς βουλιμιῶσι κἂν τι φάγωσιν ἀναστήσονται**· 5) νεώτ. μτφ. κατέχομαι ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας ὅπως προσκτήσωμαί τι, ἀπολαύσω ἢ πράξω τι, ὑπερβολικῶς, ἀκορέστως ἐπιθυμῶ τι : **οἱ βουλιμιῶντες διὰ δόξαν - διὰ πλοῦτον.**

βουλιμιώδης-ους-ες κ. νεώτ. κ. **βουλιμώδης, ὁ** τοῦ εἴδους, τῆς φύσεως τῆς βουλιμίας βλ.λ. : Ἡρόδ. π.Ματθ. **βουλιμώδεις ἑλκύσεις**· 2) νεώτ. ὁ μετὰ βουλιμίας, ὁ ἀκόρεστος, ὁ ἀχόρταγος : **βουλιμιώδης ἐπιθυμία**· || ὁ βουλιμίαν ἐνέχων ἢ ὁ ἔμπλεως βουλιμίας βλ.λ. : **διάθεσις βουλιμιώδης.**

βουλιμνέα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος τῆς οἰκογενείας τῶν **λιμναιιδῶν.**

βούλιμος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ., δ. γρ. **βουλιμός** ὁ λιμός, ἡ ἔλλειψις τροφίμων, ἡ μεγάλη, ἡ ὑπερβολικὴ πεῖνα· Φιλήμ.297 «βουλιμός· ὁ μέγας λιμός, ὡς ἀσπασμός, οὐ βούλιμος» : Πλούτ. Ἠθ.693 F **βουλίμου ἐξέλασις**· 2) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων γαστεροπόδων τῆς οἰκογεν. τῶν γαιοφιλιδῶν, ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσεσι τοῦ μεσοζωικοῦ αἰῶνος· 3) δημ. κ. **βουλιμός** βουλιμία βλ.λ.

βουλιμός (ὁ) κ. δημ. ἡ βουλιμία βλ.λ. 1) κ. 2).

βουλίμουλας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **γαιοφιλιδῶν.**

βουλιμώδης-ους-ες δ. γρ. βουλιμιώδης βλ.λ.

βουλιμώττω Σουΐδ. «βουλιμώττει· πεινῇ λίαν· παρὰ τὸ βου- ἐπιτατικὸν μόριον καὶ τὸ λιμώττω».

βουλίνι (τό) δημ. κ. **βουλλίνι** τὸ μπουλ(λ)ίνι βλ.λ.

βαύλινος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑγροφιλιδῶν.**

βούλιος-ον ὁ φρόνιμος, ὁ συνετός, ὁ σοφός : Αἰσχ.Χο.672 **εἰ δ' ἄλλο πρᾶξαι δεῖ τε βουλιώτερον.**

βουλιοῦμαι δημ. μ. κατ' ἐνεστ. κ. παρατ. ἀ. **βουλιέμαι** βλ.λ. : Κρυστ.Πεντάμορφη 7 **βουλιοῦμαι, ἀγαπημένε μου, στὰ ξένα νὰ μισέψω.**

βουλισιά (ἡ) δημ. τὸ βύθισμα, τὸ βαύλιγμα, τὸ βούλιαγμα βλ.λ., ἡ καθίζησις, ἡ ἐλαφρὰ κοιλότης, τὸ μικρὸν κοίλωμα.

βούλισμα (τό) δημ. τὸ βούλιαγμα βλ.λ.· 2) πληθ. **βουλίσματα** (τά) τὰ ἐκ καταρρεύσεως ἢ κατακρημνίσεως οἰκήματος, τείχους κττ. ἐρείπια.

βαύλιτο (τὸ) δημ. κ. **βούλιθο κ. βοῦλτο κ. βουλιθιά** τὸ βόλιτον βλ.λ.

βυυλιῶ-άω δημ. κ. βαυλιάζω βλ.λ. 1) κ. 4) : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 58,19 **ὁ Χάροντας ποὺ ὅλα βουλιᾷ τ' ἄρμενα μὲ τρυπάνι, - ὅλο καὶ βουλιᾷ τὸ πάτωμα.**

βουλκανιακός-ή-όν νεώτ. ὁ τῶν ἡφαιστείων, ὁ ἡφαιστειακός· || εἰδ. γεωλ. **βουλκανιακὴ ἐνέργεια** ἐκδήλωσις τῆς ἐκρηκτικῆς ἐνεργείας ἡφαιστείων χαρακτηριζομένη διὰ τῆς ταχείας ὑπὸ φλοιοῦ ἐκ στερεοποιουμένης λάβας καλύψεως ἐντὸς τοῦ κρατῆρος τοῦ λίαν πυκνορρεύστως ἀναξερχομένου ἐκ τοῦ ἡφαιστείου μάγματος.

βουλκανιζατέρ (ὁ) νεώτ. (γαλλ.) συσκευή, συγκολλῶσα διὰ θερμοῦ ἀτμοῦ τεμάχια ἐλαστικοῦ, ἐν χρ. οὖσα πρὸς ἐπισκευὴν τῶν ἐφθαρμένων ἐλαστικῶν ἐπισώτρων τῶν αὐτοκινήτων.

βουλκανίζω νεώτ. μτβ. ὑποβάλλω τι εἰς βουλκανισμὸν βλ.λ.

βουλκανισμός (ὁ) νεώτ. (γαλλ.) ἡ διὰ θείου ἢ χλωριούχου θείου ἐπεξεργασία τῶν ἐκ καουτσοὺκ ἀντικειμένων πρὸς ἐπίτευξιν καὶ διατήρησιν τῆς ἐλαστικότητος καὶ στεγανότητος αὐτῶν.

βουλκανίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ἐβονίτης βλ.λ.

βουλκάνος (ὁ) δημ. (γαλλ.) ἡφαίστειον βλ.λ.

βοῦλ(λ)α (ἡ) (1) μτγν., μσν. κ.δημ. (λατ.) π. ρωμαίοις σφαιρικὸν ἢ ὀμφαλωτὸν κόσμημα ζωστῆρος, τελαμῶνος, ῥάβδου, ἐπίπλου, θύρας κττ.· 2) εἰδ. μικρὸν χρυσοῦν περίαπτον κόσμημα ἐκ δύο κοίλων πλακῶν συνδεδεμένων διὰ στρόφιγγος ἐν εἴδει καγχυλίου, ὅπερ ἔφερον ἐξηρτημένον δι' ἀλύσεως ἐκ τοῦ λαιμοῦ οἱ παῖδες τῶν πατρικίων· 3) μσν. ἐσφραγισμένον δισκίον ἐκ μολύβδου ἢ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, ἐξηρτημένον διὰ θώμιγγος ἐκ τῶν ἐγγράφων πρὸς ἔνδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν· 4) δημ. ἡ σφραγίς, κ. γεν. πᾶν ἀντικείμενον φέρον ἐπὶ τῆς μιᾶς τῶν ἐπιφανειῶν αὐτοῦ ἀναγλύφους ἢ ἐγγλύφους παραστάσεις ἢ γράμματα, ὡς καὶ δακτύλιος φέρων σφραγιδόλιθον ἢ μονόγραμμά τι κεχαραγμένον : **σφράγισε τὸ γράμμα μὲ τὴ βοῦλλά σου**· 5) δημ.συνεκδ. τὸ διὰ σφραγῖδος ἀποτυπούμενον σῆμα· 6) μσν. κ. δημ. εἰδ. κ. κατ' ἐπέκτ. ἔγγραφος ἄδεια ἢ διορισμὸς φέρων ἀποτετυπωμένην τὴν σφραγῖδα τοῦ ἐκδόντος ἢ χορηγήσαντος ταύτην : Διγ.Ἀκρίτ.4077 **πᾶς ἄνθρωπος ὁποὺ ἤθελεν ἐκεῖθεν νὰ περάσῃ, τὴν βοῦλλαν ἐκράτει αὐτουνοῦ, ἐπέρνα χωρὶς φόβον καὶ ὅστις δὲν ἐβάσταζεν τὴν βοῦλλαν τοῦ Ἀκρίτου, εὐθὺς κακῶς ἀπώλετο ἀπὸ τῶν ἀπελάτων,** Ζερβ. Λυρ.Σάτ.210 **μὲ βοῦλλά του τὸν ἔκαμε τοῦ παλατιοῦ πατρίκιο**· 7) δημ. μτφ. κηλίς, στίγμα κυκλοειδές, σημάδι : **ἄσπρο ἄλογο μὲ μαῦρες βοῦλλες**· 8) μτφ. σημεῖον διακριτικὸν πρὸς ἐνθύμησιν ἢ ἀναγνώρισιν : **βάλε βοῦλλα νὰ μὴν τὸ ξεχάσῃς**· 9) δημ. ἐσοχή, μικρὰ κοιλότης, ἰδίᾳ ἡ σχηματιζομένη ἐπὶ τῆς παρειᾶς κατὰ τὴν διάρκειαν μειδιάματος ἢ γέλωτος : **γέλιο μὲ βοῦλλα**· ἀ. λακκάκι· 10) δημ.φρ. **πεπόνι ἢ καρπούζι μὲ τὴ βοῦλα, τὸ** ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ δοκιμαζόμενον δι' ἀποκοπῆς μικροῦ τριγωνικοῦ ἢ τετραγωνικοῦ **τεμαχίου**· 11) εἰδ. πληθ. βοῦλλες ἀ. τραγάνες, μεγάλαι κηλῖδες **φυκῶν** ἢ **χόρτων** ἐπὶ ἀμμώδους **βυθοῦ** θαλάσσης.

βοῦλλα (ἡ) (2) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βουλλιδῶν,** ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ μεσοζωικοῦ αἰῶνος.

βουλλάριος (ὁ) μσν. π. βυζαντινοῖς ὁ **γραμματεὺς** μητροπόλεως ὁ ἐντεταλμένος τὴν φύλαξιν τῆς σφραγῖδος αὐτῆς, προσέτι δὲ ἔχων καὶ τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς ἐκδόσεως μητροπολιτικῶν ἐγγράφων φερόντων τὴν σφραγῖδα τῆς μητροπόλεως, πρβλ. πρωτοβουλλάριος.

βουλλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. μαλακίων **τοῦ** ἀθροίσμ. τῶν **ὀπισθοβραγχίων.**

βουλλίνα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀκταιονιδῶν,** ἀπαντῶν καὶ ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ μεσοζωικοῦ αἰῶνος.

βουλ(λ)οκέρι (τό) δημ. τὸ πρὸς ἀποτύπωσιν σφραγίδων χρησιμεῦον μῖγμα γομμαλάκκας καὶ τερεβινθίνης· ἀ. **Ισπανικὸς ἢ σφραγιστικὸς κηρός.**

βουλλῶ-όω μσν. βουλλώνω βλ.λ.

βούλ(λ)ωμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ **βουλλώνω** ἡ ἐπίθεσις σφραγῖδος, ἡ σφράγισις, ἢ ὁ πωματισμός· || ἡ διὰ τῆς ἐπιθέσεως σφραγῖδος ἐπίφραξις : **τὸ βούλωμα τῆς ἐπιστολῆς**· 2) ἡ κάλυψις χάσματος ἢ ὀπῆς : **βούλωμα δοντιοῦ**· 3) τὸ δι' οὗ ἐμφράττομέν τι, τὸ πῶμα, τὸ βύσμα : **τὸ βούλωμα τῆς μπουκάλας.**

βουλ(λ)ώνω μσν. κ.δημ., ἀόρ. **(ἐ)βούλ(λ)ωσα,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)βουλ(λ)ώθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **βουλ(λ)ωμένος** μτβ. τίθημι ἐπί τινος βοῦλλαν, ἤτοι σφραγῖδα, σφραγίζω τι διὰ μελάνης ἢ δι' Ισπανικοῦ κηροῦ ἢ δι' **ἐπικρούσεως** (ἐπὶ μεταλλικῶν σκευῶν κοσμημάτων κττ.) : Διγ.Ἀκρίτ.97 **μόνος του τὴν ἐβούλλωνε καὶ κατεσφράγιζέ την, - βουλλώνω**

τὸ δέμα - τὸ γράμμα, - βουλλωμένα μπακίρια - ἀσημικά· 2) δημ. σημαίνω, στιγματίζω τι διὰ πεπυρακτωμένης μεταλλικῆς σφραγῖδος πρὸς ἀναγνώρισιν : βουλλωμένος σκλάβος - ἐγκληματίας, - ἄλογο βουλλωμένο ἀπὸ τὴν ἐπίταξη· 3) φράττω, κλείω ὀπὴν διὰ βύσματος, πωματίζω : βούλλωσε τὸ μπουκάλι - τὴ στάμνα· ‖ κ.μτφ. : Δραγ. Ὅσοι Ζωντανοὶ 58 θὰ βουλλώσῃς τ' αὐτιά σου στὶς χαμηλὲς φωνές· παροιμ. κολοκύθα βουλλωμένη παιὸς τὴν ξέρει τὶ ἔχει μέσα· 4) εἰδ. ἐπὶ πέπονος ἢ ὑδροπέπονος : βουλ(λ)ώνω τὸ καρπούζι ἀποκόπτω μικρὸν τριγωνικὸν ἢ τετραγωνικὸν τεμάχιον πρὸς δοκιμήν· 5) μτφ. ἀναξιόχρεως ὢν κατορθῶ νὰ λάβω πράγματα ἐπὶ πιστώσει ἢ δάνεια : ἐβούλλωσε ὅλους τοὺς φωμάδες τῆς γειτονιᾶς· 6) ὁμ. μτφ. ἐπὶ δικαστῶν, δεκάζω, ἐξαγοράζω : ἐβούλ(λ)ωσε τὸν εἰρηνοδίκη καὶ κέρδισε τὰ προσωρινὰ μέτρα· 7) μτφ. ἐπὶ αἰσχρᾶς σημ. ἐπὶ ἀνδρὸς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς γυναῖκα, διακορεύω ἢ συνουσιάζομαι : τὴ βούλ(λ)ωσε καὶ τὴν παράτησε· κ. παθ. ἤτανε βουλλωμένη πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο της· 8) μτφ. φρ. βουλλώνω τὸ στόμα τινός, ἀφαιρῶ ἔκ τινος τὴν τόλμην νὰ ὁμιλῇ ἢ νὰ ὁμιλήσῃ, τὸν ἀποστομώνω : Παλαμ.Τρισεύγ. 52 τώρα νὰ δεχτῇς τὸ σκυλολόγι, καὶ νὰ τοῦ βουλλώσῃς τὸ στόμα· ‖ ὁμ. φρ. διαφθείρω διὰ χρημάτων τινὰ φωνασκοῦντα ἢ ἐπικρίνοντα, ἐξαγοράζω τὴν σιωπήν του : ἡ τράπεζα ἐβούλλωσε τὸ στόμα τῶν ἀντιπολιτευομένων ἐφημερίδων· 9) μτφ. φρ. ἔχω νὰ βουλλώσω πολλὲς τρῦπες, ἐπὶ οἰκονομικῶν ἀναγκῶν ἢ ἀπαιτήσεων, ἔχω νὰ τακτοποιήσω πολλὰς ἐκκρεμεῖς οἰκονομικὰς ὑποθέσεις μου· 10) ἀμτβ. ἀποφράσσομαι αὐτομάτως, φράττομαι : βούλλωσαν οἱ σωλῆνες τοῦ νεροῦ, - βούλλωσε ἡ μύτη μου ἀπὸ τὸ συνάχι· 11) μτφ. ἀπατῶ, παραπλανῶ, ξεγελῶ : τὸν βούλλωσαν γιὰ καλά, - σὲ βούλλωσαν ἂν τὸ πῆρες τόσο ἀκριβά.

βουλ(λ)ωτήρι(ον) (τὸ) μσν. κ. δημ. π. βυζαντιναῖς ἐργαλεῖον ἐν εἴδει λαβίδος, φέρον εἰς τοὺς πεπλατυσμένους δισκοειδεῖς ὀδόντας δύο μικρὰς μήτρας, ἐχούσας τὴν πρὸς ἀποτύπωσιν ἐπιγραφὴν ἢ παράστασιν, δι' οὗ συνεπιέζετο τὸ μολύβδινον δισκίον τὸ προοριζόμενον διὰ τὴν βοῦλλαν βλ.λ.3)· 2) δημ. δακτύλιος φέρων σφραγιδόλιθον χρησιμοποιούμενον ὡς σφραγῖδα. Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.α.151,18 τὸ βουλλωτήρι μὄπεσε, τ' ὥριο μου δαχτυλίδι· 3) μηχάνημά τι πρὸς διὰ φελλοῦ ἑρμητικὴν πωμάτισιν φιαλῶν διὰ πιέσεως.

βουλ(λ)ωτής (ὁ) δημ. ὁ σφραγιστής, ποὺ βουλλώνει, οἷον δέματα πρὸς ταχυδρόμησιν.

βουλ(λ)ωτός-ή-ό δημ. ὁ φέρων βοῦλλαν, σφραγῖδα ὡς διακριτικὸν τῆς γνησιότητος αὐτοῦ : βουλλωτὸ κερί· ‖ βουλλωτὸ ἀσήμι, τὸ σεσημασμένης περιεκτικότητος εἰς ἄργυρον μέταλλον· 2) ὁ φέρων βοῦλλες, ἤτοι ἐγγεγλυμμένας ἐσοχὰς καὶ ἐξοχάς, κυρίως ἐπὶ τῶν ἐκ στέατος ἢ ἀμιγοῦς κηροῦ λαμπάδων : βουλλωτὲς λαμπάδες.

βουλογραφία (ἡ) Ἐπιγρ. ὁ διορισμὸς τῶν βουλευτῶν βλ.λ.1)· 2) ἡ καταγραφὴ τῶν βουλευτικῶν ἀποφάσεων.

βουλογραφῶ Ἐπιγρ. διορίζω βουλευτὰς βλ.λ.1)· 2) καταγράφω τὰς εἰλημμένας βουλάς, ἤτοι τὰς βουλευτικὰς ἀποφάσεις.

βουλοκοπίδης (ὁ) ὁ ταράττων τὴν βουλήν : Γραμμ. Βεκ.221,3 « βουλοκοπίδαι· οἱ τὴν βουλὴν κόπτοντες, ὥσπερ εἰσὶ καὶ δημοκόποι οἱ τὸν δῆμον κόπτοντες».

βούλομαι κ. νεώτ. κ. δημ., ἐπ. βόλομαι, δωρ. βώλομαι κ.δήλομαι βλ.λ., αἰολ.βόλλομαι, θεσσαλ. βέλλομαι, βοιωτ. βείλομαι κ. βήλ- λοκρ. κ. δελφ. δείλομαι, δημ. βουλιέμαι κ. βουλιοῦμαι κ. βουλιῶμαι, μτχ. ἐνεστ. βουλόμενος-η-ον, παρατ. ἐβουλόμην κ. ἀττ. ἠβουλόμην κ. ἰων. γ' πληθ. ἐβουλέατο, μέλλ. βουλήσομαι κ. παθ. μτγν. βουληθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβουλήθην κ. ἀττ. ἠβουλήθην, δημ. βουλήθηκα, παρακ. βεβούλημαι κ. βέβουλα (προ-) ἐπιθυμῶ λελογισμένως, κατόπιν σκέψεως, ἤτοι ἐπιγνώσεως τοῦ σκοποῦ ἢ ἐπιλογῆς τῶν μέσων, τὴν ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος δηλουμένης συνήθ. δι' ἀπαρφ., κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸ ἐθέλω = συναινῶ· Ἀμμών.31 « βούλεσθαι μὲν ἐπὶ μόνου λεκτέον τοῦ λογικοῦ· τὸ δὲ θέλειν καὶ ἐπὶ ἀλόγου ζώου » : Ἰλ.Ω 226 τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων βούλομαι, Δημ.23 ἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλησθε· ‖ ὁμ. σημ. σπαν. κ. μετ' ἀπαρφ. μέλλ. : Διον.Ἁλ.Ρωμ.5,69 εἰ βούλεται κοινωνοὺς τῶν κινδύνων ἕξειν, Προκ. 311 ἰσχυρίζονται βούλεσθαι αὐτὴν τὸν παῖδα ἐξ ἀνθρώπων ἀφανιεῖν ὅ,τι τάχιστα· ‖ μσν. ὁμ. σημ. κ. μετ' ἀναλελυμ. ἀπαρφ. : Ἐρωτόκρ.Ε 810 μὴ βούλεσ' ἀνημπόρετα πράματα νὰ γυρέφῃς· ‖ παρ' Ὁμ. μετ' αἰτ. πράγμ. καὶ δοτ. προσ. : Ἰλ. Η 21 Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην· ‖ ὁμ. σημ. κ. δι' ἁπλῆς αἰτ. νοουμένου πάντοτε τοῦ ἀπαρφ. συμπληρωματικῶς : Ὀδ.Υ 316 καί κε τὸ βουλοίμην (ἐνν. γενέσθαι), Ἀριστφ.Βάτρ.1279 ἐγὼ μὲν οὖν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι (ἐνν. ἰέναι), Ἰω.Μαλ. 114,7 βουλόμενος εἰς τὴν Ἰθάκην πόλιν (ἐνν. ἀπελθεῖν)· ‖ ὁμ. σημ. π. ἀττ. βούλει ἢ βούλεσθε μεθ' ὑποτ. ἀορ. (συνήθ. ἐπομένης) = θέλεις, ἐπιθυμεῖς, σοῦ ἀρέσει νὰ πράξω ἢ νὰ γίνῃ τὸ ὑπὸ τῆς ὑποτ. δηλούμενον, συνηθέστ. ἐπὶ ἐρωτήσεων : Εὐρ.Φοίν.734 βούλει τράπωμαι ὁδοὺς ἄλλας τινάς, Πλάτ.Πολ.596 Α βούλει οὖν ἐνθένδε ἀρξώμεθα ἐπισκοποῦντες· ‖ εἰ βούλει φρ. φιλόφρων, ἂν θέλῃς, ἂν ἀγαπᾷς, ἂν σοῦ ἀρέσῃ, συνήθ. μετὰ προστ. : Σοφ.Ἀντ.1168 πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων, Ξεν.Ἀν.3,4,41 ἀλλά, εἰ βούλει, μένε ἐπὶ τῷ στρατεύματι· ‖ ὁμ. σημ. ἐν φρ. εἰ δὲ βούλει, - ἐὰν δὲ βούλῃ ε Πλάτ.Πολ.432 Α εἰ μὲν βούλει φρονήσει, εἰ δὲ βούλει, ἰσχύϊ· ‖ κ. νεώτ. ὁμ. σημ. ἡ μτχ. ὁ βουλόμενος-η-ον πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν : Ἡρ.1,54 ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ αὐτῶν γενέσθαι Δελφὸν ἐς τὸν αἰεὶ χρόνον, Θουκ.1,26 οἰκήτορά τε τὸν βουλόμενον ἰέναι κελεύοντες, Δημ.528 ἔδωκεν ἅπαντι τῷ βουλομένῳ, - οἱ βουλόμενοι νὰ μετάσχωσι τοῦ διαγωνισμοῦ δέον νὰ ὑποβάλωσιν ἔγγραφον αἴτησιν· ‖ ὁμ. κ. ἐν φρ. βουλομένῳ μοί ἐστι, μετ' ἀπαρφ., εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ πράξω ἢ νὰ γίνῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀπαρφ. δηλούμενον : Θουκ.2,3 τῷ γὰρ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι, δημ. φρ. ὁποῖος βούλεται πᾶς ὁ βουλόμενος, ὁποῖος θέλει, σ' ὁποῖον ἀρέσει : στὴ γιορτή μου ὁποῖος βούλεται ἂς ἔρθῃ· φρ. κι ἂς κάνῃ πιὰ ἡ τύχη ὅπως θέλει καὶ βούλεται· 2) ἑπομένου τοῦ διαζευκτικοῦ ἤ, προτιμῶ, ἀποδίδων μεγαλυτέραν σημασίαν εἴς τι, ἀρέσκομαι εἰς αὐτὸ πλειότερον, προκρίνω τι, ἀντὶ τοῦ π. πεζοῖς βούλομαι μᾶλλον, καθόσον πᾶσα ἐπιθυμία περιλαμβάνει προτίμησιν : Ἰλ.Α 117 βούλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι, Εὐρ.Ἀνδρ. 351 πόσας ἂν εὐνὰς θυγατέρ' ἠδικημένην βούλοι' ἂν εὑρεῖν ἢ παθεῖν ἁγὼ λέγω· ‖ σπανιώτ. ἄνευ τοῦ ἤ : Ἰλ.Α 112 ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν οἴκοι ἔχειν, Ὀδ.Ο 88 βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· 3) ἔχω ἐν νῷ, στοχάζομαι, ἔχω σκοπόν, πρόθεσιν ἐν φρ. τί βουλόμενος : Πλάτ.Φαίδ.63 Α τί γὰρ ἂν βουλόμενοι ἄνδρες σοφοὶ ὡς ἀληθῶς δεσπότας ἀμείνους αὐτῶν φεύγοιεν· ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν φρ. τί βουληθείς : Σοφ.Ἠλ.1100 τί δ' ἐξερευνᾷς καὶ τί βουληθεὶς πάρει; 4) ἐκ συχνῆς ἐπαναλήψεως ἀποκτῶ ἕξιν, συνηθίζω καὶ ἐπιθυμῶ νὰ πράττω τὸ αὐτό : Ξεν.Ἀν.6,3,18 (ὁ θεὸς) τοὺς με-

γαληγορήσαντας **ὡς πλέον φρονοῦντας ταπεινῶσαι βούλεται·** 5) διάκειμαι εὐμενῶς πρός τινα ἢ τι, εἶμαι μὲ τὸ μέρος του, θέλω τὸ καλό του : Θουκ.6,80 **βούλεσθαι τὰ Συρακοσίων,** Διον. Ἀλ.Ρωμ.3,21 **τοὺς κακῶς αὐτῇ βουλομένους κολάζοντος·** 6) θέλω νὰ δηλώσω ὅτι, θέλω νὰ πῶ, τὰ λεγόμενά μου σημαίνουσιν ὅτι : Πλάτ.Πολ.362 Β **ἵν' ᾖ σαφέστερον ὃ μοι δοκεῖ βούλεσθαι Γλαύκων,** αὐτ.Θεαίτ.156 C **τί ἡμῖν βούλεται ὁ μῦθος·** 7) κατ' ἐπέκτ. ἀπαιτῶ, διατάσσω : Πλάτ.Συμπ. 184 Α **τούτους δὴ βούλεται ὁ ἡμέτερος νόμος εὖ καὶ καλῶς βασανίζειν·** 8) φρ. **βούλεται εἶναι** ἐπὶ προσ., ἐπαγγέλλεται, ἀξιοῖ, ἰσχυρίζεται ἢ καὶ προσποιεῖται ὅτι εἶναι : Πλάτ.Πολ.595 C **οὐδὲ γάρ τοι αὐτὸς πάνυ τι ξυννοῶ, τί βούλεται εἶναι,** Ἀριστλ.1125 b, 33 **βούλεται ὁ πρᾶος ἀτάραχος εἶναι·** 9) μτφ. κ. ἐπὶ ἀψύχων, ἡ τοῦ συνόλου μου σύστασις ἢ ἐμφάνισις ἐκδηλοῖ οἱονεὶ τὴν βούλησιν, τὴν ἀξίωσιν, τὴν ἐπαγγελίαν πρός τι : αὐτ.Αἰσθ. 441 a, 3 **ἡ τοῦ ὕδατος φύσις βούλεται εἶναι ἄχυμος,** αὐτ.Πολιτ.1261 b, 12 **καὶ βούλεταί γ' ἤδη τότε εἶναι πόλις, ὅταν αὐτάρκη συμβαίνῃ τὴν κοινωνίαν εἶναι τοῦ πλήθους.**

βουλόμαχος-ον ὁ βουλόμενος, ὁ ἐπιθυμῶν, ὁ ἐφιέμενος μάχης, ὁ ἐπιζητῶν ἔριδα : Ἀριστφ.Εἰρ. 1293 **εἰ σὺ μὴ εἴης ἀνδρὸς βουλομάχου καὶ κλαυσιμάχου τινὸς υἱός.**

βουλπάδος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζώων τῆς οἰκογεν. τῶν μιακιδῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βουλπινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. φαιοκαστάνινος κοκκώδης ἀνυδρίτης γύψος.

βουλσέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν βουλσελλιδῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βουλσελλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια μαλακίων τοῦ ἀθροίσματος τῶν ἀκεφάλων, ἀπαντῶσα καὶ ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βουλύσιος ὥρη μτγν. ἡ ὥρα τοῦ βουλυτοῦ βλ. λ. : Ἄρατ.825,1119 **βουλύσιος ὥρη.**

βούλυσις-εως (ἡ) μτγν. ὁ βουλυτὸς βλ.λ. : Κικ. Ἀττ.15,27.

βουλυτόνδε ἐπίρρ. πρὸς τὸν βουλυτὸν βλ.λ. : Ἰλ.Π 779 **ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε.**

βουλυτός (ὁ) [βοῦς - λύω] (ἐνν. καιρός) ἡ μετὰ μεσημβρίαν προκεχωρημένη ὥρα, καθ' ἣν οἱ ἀροτῆρες λύονται τοῦ ἀρότρου πρὸς ἀνάπαυσιν ἢ ἐπαναδήγησιν εἰς τὸν στάβλον, τὸ ἀπόβραδο, τὸ κοντόβραδο, τὸ δείλι : Ἀριστφ.Ὄρν.1500 **βουλυτός, ἢ περαιτέρω,** Φιλόστρ.849 **Θειοδάμαντι δὲ περὶ βουλυτὸν ἐπιφοιτήσας,** Ἡλιόδ.Αἰθ.2,19 **καὶ ἦν μὲν ὥρα περὶ βουλυτὸν ἤδη.**

βούλφειος φιάλη (ἡ) νεώτ. χημ. εἰδικὴ φιάλη διὰ τὴν πλύσιν ἢ τὸν κορεσμὸν ἀερίων.

βουλφενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐκ μολυβδαινικοῦ μολύβδου.

βουλῶ-άω δημ., ἀόρ. **ἐβούλησα,** μτχ. παθ. παρακ. **βουλημένος κ. βουληγμένος,** βουλιάζω βλ.λ., βυθίζω ἢ βυθίζομαι : Ἐρωτόκρ.Δ 59 **κι ὥρες τὸ κῦμα τὴ βουλᾷ, κι ὥρες τὴ φανερώνει,** αὐτ.61 **τὸ ξύλο, ποὺ 'το στὸ γιαλό, ἐβούλησεν ὀμπρός της.**

βουμανές Ἡσ. « καὶ βούπαστον· εἴδη βοτανῶν ».

βούμασθος ἢ βούμαστος (ἡ) (ἐνν. ἄμπελος) μτγν. εἶδος ἀμπέλου ὡς καὶ τῆς **ἐξ αὐτῆς σταφυλῆς,** ἐχούσης μεγάλας ῥάγας, δημ. ἀγούμαστο : Πλίν.Φἱ 14,15, Πάπ. **περὶ τῆς βουμάστου ἀμπέλου.**

βούμαστος (ἡ) μτγν. βλ. βούμασθος.

βουμαστός (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν ἰλλαινιδῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουμελία (ἡ) κ. νεώτ. βοταν. τὸ δένδρον μελία βλ.λ. ἡ ὀφικάρηνος, δημ. μέλεγος, φράξο : Θεόφρ. Φἱ 4,11,4 **μείζων δὲ καὶ μακροτέρα ἡ βουμελία** (δ.γρ. βουμέλιος (ὁ))· 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν σαπινδιδῶν.

βουμέλιος (ὁ) ἡ βουμελία βλ.λ. : Θεόφρ.Φἱ 4,8,8 **πλείστη δὲ μελία καὶ βουμέλιος πέφυκεν.**

βουμέτρης (ὁ) Ἡσ. « ὁ ἐπὶ θυσιῶν τεταγμένος παρὰ Αἰτωλοῖς ».

βουμολγός (ὁ) μτγν. ὁ ἀμέλγων βοῦς : Ἐρύκιος ἐν ΑΠ 6,255,2 **βουμολγὸς ταύρου.**

βούμυκοι (οἱ) ὑπόγειοι βοαὶ ὅμοιαι πρὸς μυκηθμοὺς βοός : Ἀριστλ.Πρ.937 b,39· πρβλ. Ἡσ. « **βούμυκαι·** φωναὶ μυκηθμῶν ».

βουνάγκαθο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν κίρσιον βλ.λ. τὸ σπαθουλωτόν.

βουναία (ἡ) (1) μτγν. ἐπίθ. τῆς Ἥρας ἐν Κορίνθῳ, ἐπονομαζομένης οὕτω ἐκ τοῦ Βούνου, ἱδρύσαντος πρὸς τιμὴν αὐτῆς ναόν, ἢ κατὰ δ. ἑρμ. διότι ὁ ναὸς ἔκειτο ἐπὶ βουνοῦ παρὰ τὴν πρὸς Ἀκροκόρινθον ὁδόν : Παυσ.2,4,7 **ταύτῃ καὶ τὸ τῆς Βουναίας ἐστὶν Ἥρας ἱερόν, ἱδρυσαμένου Βούνου τοῦ Ἑρμοῦ.**

βουναία (ἡ) (2) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουναίλουρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σαρκοφάγων θηλαστικῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουνάκι (τὸ) δημ. μικρὸς βουνός, βουναλάκι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.68,5 **τί νὰ σοῦ πῶ, μωρὲ βουνί, τί νὰ σοῦ πῶ, βουνάκι,** Λασκαρ.Ληξ.1,28 **ὀπίσωθέ της ἔχει τὰ βουνάκια της.**

βουναλάκι (τὸ) δημ. μικρὸς βουνός, λόφος· ‖ κατὰ πληθ. **βουναλάκια** κ. ἡ **λοφοσειρά.**

βουνάλιασμα (τὸ) δημ. λοφοειδὴς καὶ ἀνώμαλος διάπλασις τοῦ ἐδάφους· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ κατὰ σωροὺς τοποθέτησις.

βουναλιαστός-ή-ό δημ. ἐπὶ τόπου, ὁ βουνώδης, ὁ λοφώδης· 2) ὁ κατὰ σωρούς, οἱονεὶ βουνίσκους, τεθειμένος, σωριαστός.

βουνάρι (τὸ) δημ. μικρὸς βουνός, **βουναλάκι·** 2) σωρὸς βουνοειδής.

βουναρικό (τὸ) δημ. σειρὰ βουνῶν, ὀροσειρά· 2) ἐπὶ τόπου καὶ ἰδίως ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ ἐπὶ βουνοῦ, ὁ ὀρεινός : **βουναρικὰ λιοστάσια, - χωράφια.**

βούναρος (ὁ) δημ. μέγα ὄρος, μεγάλο βουνό· 2) κατ' ἐπέκτ. μέγας βουνοειδὴς σωρός.

βούνεβρος (ὁ) μτγν. μέγας νεβρός, μεγάλο ἐλαφάκι : Αἰσώπ.Μῦθ.39 (247) **λέων καὶ ἄρκτος βουνέβρῳ περιτυχόντες** (διόρθ. ὁμοῦ νεβρῷ).

βουνευρίζω μτγν. κ. μσν. μαστιγῶ διὰ βουνεύρου : Μᾶρκ.Διάκονος Βί.Ἀγ.Πορφ.79,6 **τοὺς δὲ βουνευρίσας ἀπέλυσεν.**

βουνεύρισμα-ατος (τὸ) μσν. τὸ βουνευρίζειν, τὸ διὰ βουνεύρου μαστίγωμα : Μ Φιλῆς 2,296.

βούνευρον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. μάστιξ, κατασκευαζομένη ἐκ δέρματος βοός, ἢ ἐκ τοῦ ὀπισθίου αὐχενικοῦ τένοντος αὐτοῦ, ἢ ἐκ τοῦ γεννητικοῦ αὐτοῦ μορίου, βούρδουλας : Μηναῖ.9,2 Συναξάρ. **ὁ τύραννος βουνεύροις τῆς πίστεως αὐτῶν τὸ στερεὸν διαλύειν ἐπειρᾶτο.**

βουνήσ(ι)ος-α-ο δημ. κ. **βουνίσ(ι)ος** ἐπὶ προσ. βουνίτης, ὀρεσίβιος, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν **πεδινόν, τὸν καμπήσιο** : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.223,15 **ἕνα πουλὶ θαλασσινό, κι ἕνα πουλὶ** βουνήσιο, - **οἱ βουνήσιοι τῆς Ἀκαρνανίας·** ‖ ὀρεινός : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 29,13 **κι ἀπὸ βουνήσια τὸ μέλι κατατόπια·** ‖ συνεκδ. ἀγροῖκος, ἄξεστος : **βουνήσιος ἄνθρωπος·** 2) κ. ἐπὶ τόπου ἢ ἐπὶ φυτείας ἢ ἐπὶ προϊόντων : **βουνήσιες φακές,** - βουνήσιος λόγγος.

βουνί(ν) (τὸ) μσν. κ.δημ., πληθ. **βουνία,** δημ. **βουνιά** βουνός, ὄρος, βουνό : Ἐρωτόκρ.Β 2147 **κι ὡσὰν ἀπὸ ψηλὸ βουνὶ χοντρὸ χαράκι πέσῃ,** Πολίτ.Ἐκλ. Τραγ.68,1 **βουνί μ', ποὺ 'σαι ψηλότερα καὶ πιὸ ψηλὰ ἀγναντεύεις.**

βουνιά (ἡ) δημ. κ. **σβουνιά** βόλιτος, κόπρος βοός· ἄ. βουλιθιά, βούλιτο, βουζιά, βουδιά· || κατ' ἐπέκτ. **γεν.** ἡ κόπρος τῶν μεγάλων κατοικιδίων ζῴων οἷον ἵππων, ἡμιόνων, καμήλων κλπ.

βουνιάς-άδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. βοταν. τὸ ποῶδες ἐτήσιον ἢ διετὲς φυτὸν κράμβη τὸ νᾶπυ: Γαλ. 6,432 **τῶν γογγυλίδων, ἃς καὶ βουνιάδας ὀνομάζουσιν·** 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σταυρανθῶν**, περιλαμβάνον πόας διετεῖς, ὧν ἰδίως οἱ τρυφεροὶ βλαστοὶ ἐδώδιμοι, δημ. βροῦβες, ἀγριοβλάστορα.

βουνίζω μτγν. κ. δημ. (βουνός) κάμνω βουνοειδεῖς σωρούς, ἐπισωρεύω, θημωνιάζω: ΠΔ Ραὺθ 2,14 **καὶ ἐβούνισεν αὐτῇ.. ἄλφιτον,** Ἐπιφάν. 2,177 D **βουνισθέντες οἱ τριάκοντα μόδιοι.**

βούνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. μικρὸς βουνός, λοφίσκος, βουναλάκι: Ἐπιγρ. Πριήνης· πρβλ. βουνί(ν)· 2) περιστερεών: ΨΔιοσκ. 4,59· 3) τὸ φυτὸν βούνιον τὸ ναρθηκοειδὲς ἢ κατὰ δ. ἑρμ. ἄνηθον τὸ ἄγριον: Διοσκ. 4,123· || εἰδ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **πρασωπανθῶν**, περιλαμβάνον μικρὰς πόας, οἷον τὸ ἐν Ἑλλάδι πολυετὲς ζιζάνιον **βούνιον τὸ ναρθηκοειδές.**

βοῦνις-ιδος (ἡ) βουνώδης, λοφώδης: Αἰσχ. Ἱκ. 117 **Ἀπίαν βοῦνιν,** αὐτ. 776 **ἰὼ γᾶ βοῦνι, πάνδικον σέβας** (πιθ. ἀντὶ βουνῖτι ἔνδικον), πρβλ. βουνῖτις.

βουνίσιος-α-ο δημ. κ. **βουνήσιος** βλ.λ.: Κρυστ. ὁ Ἥλιος κ. ἡ Νύχτα 50 **κι ἀντὶς ἐκεῖνο τὸ νερό, τὸ κρύο, τὸ βουνίσια.**

βουνίτης (ὁ) μτγν. κ. δημ. ὁ ὀρεσίβιος, βουνήσιος: Ζωνᾶς ἐν ΑΠ 6,106,5 **Πὰν βουνῖτα·** || Σουΐδ. « **βουνίτησι**, ταῖς βουκόλοις, τοῖς βοηλάταις », πρβλ. βωνίτης· 2) ἐπὶ οἴνου, ὁ ἀρωματιζόμενος διὰ τοῦ φυτοῦ βουνίου ἢ πιθ. ὁ ἐξ ὀρεινῆς ἀμπέλου.

βουνῖτις-ιδος (ἡ) ΕΜ 208,3 « βοῦνις καὶ βουνῖτις ἡ γῆ· εἴρηται δὲ παρὰ τοὺς βουνούς » βλ. βοῦνις.

βουνό (τὸ) δημ., βλ. βουνόν.

βουνοβατῶ-έω ἀναβαίνω ἢ περιπατῶ εἰς ὀρεινοὺς τόπους: Ἀλκ. ἐν ΑΠ 6,218,2 **Ἴδης εὐδένδρου πρῶνας ἐβουνοβάτει.**

βουνογκρέμι (τὸ) δημ. κρημνὸς ὄρους: Καζ. Ν μετάφρ. Δάντε Θ Κωμ. Παράδ. ΙΑ 49 **ἐκεῖ ποὺ πραγαλιάει τὸ βουναγκρέμι.**

βουνοδισκάρι (τὸ) δημ. μικρὰ ἰσόπεδος περιοχὴ ἐπὶ ὄρους, συνήθ. στρογγύλη, μικρὸν ὀροπέδιον: Παλαμ. Ἀσάλ. Ζωὴ 146,8 **τά'ρριξαν στὰ φαράγγια τὰ βαθιὰ | καὶ στὰ ψηλὰ βουναδισκάρια.**

βουνοδόντια (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. ὁμὰς σπονδυλωτῶν ζῴων ἐκ τῶν ἀρτιοδακτύλων θηλαστικῶν, ἀπαντῶσα μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βουνόδους-οντος (ὁ) **νεώτ. ζῳολ.** τραπεζίτης ὀδοὺς μετὰ βουναειδῶν ἐκφυμάτων ἐπὶ τῆς στεφάνης αὐτοῦ, ὃν φέρουσι τὰ μὴ μηρυκαστικὰ ἀρτιοδάκτυλα ζῷα τὰ δ. λεγ. παμφάγα, οἷα εἶναι οἱ ἱπποπόταμοι καὶ οἱ χοῖροι· 2) παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων ἀρθρωτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἡμιασπιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ παλαιοζωικοῦ αἰῶνος.

βουνοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς βουνόν, βουνώδης, λοφώδης: Στράβ. 11,8,4 **προσχώματι συμπληρώσαντες εἰς βουνοειδὲς σχῆμα,** Πλούτ. Θησ. 36 **τόπον βουνοειδῆ.**

βουνόθρεπτος-ον μσν. ὁ εἰς βουνὸν τρεφόμενος, ὁ ὀρεαίβιος, βουνήσιος βλ.λ.): Θεοδόσ. Ἀκρόασ. 4,13 **τὸ βουνόθρεπτον ἄγριον γένος αἰγῶν.**

βουνόκαμπο (τὸ) δημ. τὸ ὀροπέδιον: Βλ. Συνμ. 371 ἐν λ. κάμπος.

βουνοκορυφή (ἡ) δημ. κ. **βουνοκορφή** βλ.λ.

βουνοκυρφή (ἡ) δημ. κ. **βουνοκορυφή** ἡ κορυφὴ ὄρους: **οἱ βουνοκορφὲς τοῦ Παρνασσοῦ,** πρβλ. βουνόκορφα.

βουνοκόρφι (τὸ) δημ. βουνόκορφο βλ.λ. || συνήθ. ἐν πληθ. ἡ κορυφογραμμὴ ὄρους: **ἔλατα ἔχει τὸ βουνὸ ὡς πάνω στὰ βουνοκόρφια του.**

βουνόκορφο (τὸ) δημ. κορυφὴ ὄρους, κορφοβούνι: Κρυστ. Ἀγροτικὰ προοίμ. 10 **ποὺ ἐμάζεψα στοὺς κάμπους της | καὶ στὰ βουνόκορφά της.**

βουνολοφόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. τὸ ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντῶν γένος μαστόδους.

βουνόμαι Ἡσ. « (νομαί) ἐλώδεις λέγονται ».

βουνομέρυξ-υκος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀρτιοδακτύλων θηλαστικῶν τῆς ὑποοικογενείας τῶν **λεπτατραγουλινῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βουνομία (ἡ) τὸ βόσκειν βοῦς: Πίνδ. Παι. 3,27 **βουνομίας ἀδαέστερος.**

βούνομος-ον ἐπὶ τόπου, λειμῶνος, ὁ βοσκόμενος ὑπὸ βοῶν: Αἰσχ. ὁπ. 249 **Σπερχειὲ ποταμέ, βούναμοί τ' ἐπιστροφαί,** Σοφ. Ἠλ. 181 **βούνομον ἔχων ἀκτάν.**

βουνόμος-ον ὁ βόσκων βοῦς· Ἡσ. « βουκόλος βουνόμος »: Σοφ. ΟΤ 26 **ἀγέλαις βουνόμοις** (ἀγέλαις βοῶν βοσκόντων).

βουνομῶ-έω μτγν. νέμω, βόσκω βοῦς: Στράβ. 13,1,7 **ἐβουνόμει οὐκ ἀλλοτρίας οὐδ' οὗτος βοῦς.**

βουνό(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. βουνός, ὄρος μικροῦ ὕψους: **ἡ πόλις εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ ἑπτὰ βουνῶν** (λόφων), δ. τραγ. **περάσαμ' ὄρη καὶ βουνὰ καὶ λόγγους καὶ λαγγάδια·** || φρ. **στὰ ὄρη καὶ στὰ βουνά** λεγομένη πρὸς ἀποτροπὴν κακοῦ, πρὸς ἐξορκισμόν· 2) δημ. γεν. ὄρος: Πολίτ. Ἐκλ. Τραγ. 36,1 **ὁ Ὄλυμπος κι ὁ Κίσσαβος, τὰ δυὸ βουνὰ μαλλώνουν,** αὐτ. 78,22 **ἔχετε γειά, ψηλὰ βουνὰ καὶ δροσερὲς βρυσοῦλες·** || τόπος ὀρεινός: δ. τραγ. κ. παραιμ. **οἱ κάμποι τρέφουν ἄλογα καὶ τὰ βουνὰ λεβέντες,** Ζερβ. Τραγ. ΚΚ 52,25 **κι ἂν τόνε θέλῃς θ' ἀνεβῇς 'πὰ στὸ βουνὸ ὁλοΐσια, - πολλὲς οἱ βρύσες στὰ βουνά, - ραδίκια τοῦ βουνοῦ·** || φρ. **παίρνω τὰ βουνὰ** ἄ. **βγαίνω στὰ βουνὰ** φεύγω, πηγαίνω εἰς τὰ ὄρη: Πολίτ. Ἐκλ. Τραγ. 66,10 **νὰ πάρω δίπλα τὰ βουνά, δίπλα τὰ κορφοβούνια,** αὐτ. 45,15 **νὰ βγοῦν οἱ βλάχοι στὰ βουνά, νὰ βγοῦν οἱ βλαχοποῦλες·** || μτφ. **παίρνω τὰ βουνὰ** ἔρχομαι εἰς ἀπόγνωσιν, καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἀπελπισίας, γίνομαι ἔξαλλος: **μὲ τὶς γκρίνιες σου θὰ μὲ κάνῃς νὰ πάρω τὰ βουνά·** || φρ. **ἀπὸ τὸ βουνὸ κατέβηκε** ἐπὶ ἀγροίκων κ.ἀξέστων· || παροιμ. **βουνὸ μὲ βουνὸ μονάχα δὲ σμίγει** (οὐδέποτε ἀποκλείεται ἡ συνάντησις δύο προσώπων), ὁμ. **τὸ βουνὸ κοιλοπονοῦσε κι ἕνα ποντικὸ γεννοῦσε** (ὤδινεν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦν), ὁμ. **μαθημένα τὰ βουνὰ ἀπὸ (τὰ) χιόνια** (ἐπὶ εἰθισμένων εἰς κακοπαθείας καὶ κακοτυχίας)· || μτφ. ἐπὶ ὑπερβολικοῦ τινος καὶ μεγάλου: **ἡ τύχη του βουνό** (εἶναι λίαν τυχηρός), **- βουνὸ τοῦ φάνηκε ἡ δουλιὰ** (λίαν δυσχερής), **μὴν τὰ παίρνῃς βουνά.**

βουνοπάτης (ὁ) δημ. ὀρειβάτης· 2) **μτφ.** συνήθ. κ. πληθ. ὁ σφετερισθεὶς ὀρεινήν τινα περιοχήν, ὁ καταπατῶν ὀρεινοὺς ἰδίως δασώδεις τόπους, ἀνήκοντας εἰς τὸ δημόσιον.

βουνοπλάγι (τὸ) δημ. βουνοπλογιά βλ.λ.: Καζ. Ν μτφρ. Θ Κωμ. 2,7,68 **ὅπου τὰ βουνοπλάγια λακκουδώνουν.**

βουνοπλαγιά (ἡ) δημ. ἡ κλιτὺς ὄρους, ἡ πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ ἰδίως ἡ οὐχὶ κρημνώδης: **στὶς βουνοπλαγιὲς βοσκούσανε κοπάδια.**

βουνόπλαγο (τὸ) ἡ βουνοπλαγιά βλ.λ. ἐν χρ. ἰδίως κατὰ πληθ.: **τὰ βουνόπλαγα τοῦ Παρνασσοῦ.**

βουνοποριά (ἡ) δημ. διὰ μέσου βουνῶν, ὀρέων δίοδος· πρβλ. κλεισώρεια, δερβένι· || συνήθ. ἐν πληθ. οἱ ὀρειναὶ διαβάσεις: **οἱ βουνοποριὲς τοῦ Χελμοῦ.**

βουνόπουλο (τὸ) δημ. μικρὸν ὄρος, **βουναλάκι.**

βουνός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ., καθ' Ἡρ. λ. κυρηναϊκή, κατ' Εὐστ. (Ἰλ. Δ 710) εὔχρ. π. Φιλήμονι, **συνήθ** μτγν. **ὕψωμα γῆς, χαμηλὸν ὄρος ἢ λόφος: Ἡρ. λ.**

199 **τὰ ὑπὲρ τῶν θαλασσιδίων χώρων τὰ μέσα ὀργᾷ συγκομίζεσθαι, τὰ βουνοὺς καλέουσι,** ΠΛ 'Εξ.17,9 **ἕστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ,** Στράβ.3,2,9 **πᾶν ὄρος καὶ πάντα βουνόν,** Ἐπιγρ. εἰς τὸν ἀπέναντι βουνόν, Μηναῖ.1,2 Ὥσπερ. **οἱ βουνοὶ καὶ τὰ ὄρη,** δ.τραγ. **τρανὸς βουνός, φηλὸς βουνὸς μὲ ρεματιὲς καὶ λό'γους'** 2) κ. δημ. σωρὸς βουνοειδής' Ἡσ. « Βουνός' στιβάς' Κύπριοι » : ΠΔ Γέν.31,46 **συν'λεξαν λίθους καὶ ἐποίησαν βουνόν,** Πάπ. **βουνοὶ σίτου, - βουνοὶ καλαμποκιοῦ'** 3) Ἡσ. «βουνοί' βωμοί»' 4) Κύριλλ «θρόμβος» πρβλ. Ἡσ. « θρόμβος' ὑψηλὸς τόπος ».

βουνοσειρά (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἐπάλληλα ἐν συνεχείᾳ βουνά, σειρὰ χαμηλῶν ὀρέων.

βουνοσελεδόντια (τὰ) νεώτ. παλαιοζ. ὁμὰς σπονδυλωτῶν ζώων ἐκ τῶν ἀρτιοδακτύλων θηλαστικῶν ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουνοτόπι (τὸ) δημ. μικρά τις οὐχὶ ἀπόκρημνος ἔκτασις ἐπὶ βουνοῦ, ὀρεινή : **σκαλωτὰ σὲ βουνοτόπι ἀγωνίστηκε κι ἔφτιαξε ἀμπέλι.**

βουνότοπος (ὁ) δημ. χώρα ἢ περιοχὴ ὀρεινή : **βουνότοπος εἶναι τὸ Μαυροβούνι, - τὰ πιὸ πολλὰ μοναστήρια εἶναι χτισμένα σὲ βουνότοπους.**

βουνότσιχλα (ἡ) δημ. ἡ μεγάλου μεγέθους κίχλη, ἀπαντῶσα συνήθως εἰς ὀρεινοὺς τόπους, ἄ. βουνήσια τσίχλα, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν μικροῦ μεγέθους, λεγομένην λογγήσια.

βουνούλι (τὸ) δημ. μικρὸν ὄρος, λόφος, βουναλάκι.

βουνόχαρος-η-ο δημ. ὁ ὀρεσκόμενος εἰς τὴν ἐπὶ βουνῶν διαμονὴν ἢ τὴν ἀνὰ τὰ βουνὰ πορείαν' || συνεκδ. ὁ κατοικῶν ἢ ὁ κείμενος εἰς λίαν ὀρεινὴν περιοχήν' πρβλ. θαλασσόχαρος.

βουνσενίνης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, ἀποτελοῦν τελλουριοῦχον ἕνωσιν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου' ἄ. κρεννερίτης.

βουνσενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐξ ὀξειδίου τοῦ νικελίου.

βουντερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἢ θαμνωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **στερκουλιιδῶν.**

βουνώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. βουνοειδής, λοφώδης, ἀνώμαλος : Πολύβ.2,15,8 **τοὺς βουνώδεις καὶ γαιώδεις τόπους,** Πλούτ.Κράσσ.25 **θῖνα βουνώδη'** 2) νεώτ. ζωολ. **βουνώδης** (ὁ) ὡς οὐσ. οἰκογέν. **ἀνθοζώων** τῆς τάξεως τῶν ἀκτινιαρίων.

βοῦξος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος δενδρωδῶν **φυτῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **εὐφορβιοειδῶν.**

βοόπα (ἡ) δημ. ὁ ἰχθὺς βῶψ ὁ κοινός' ἄ. γόπα, γούπα.

βούπαις-αιδος (ὁ) μέγας παῖς, μελλέφηβος, παλληκαράκι : Ἀριστφ.Σφ.1206 **ὢν βούπαις ἔτι,** Ἀγαθ. 51 Β **υἱούς τε εἶχεν τέτταρας βούπαιδας ἤδη καὶ θαρραλέους'** 2) βουγενής, ὡς ἐπίθ. τῶν μελισσῶν διὰ τὴν μυθολογουμένην γέννησιν αὐτῶν ἐκ τῆς σήψεως τῶν βοῶν : Ἐρύκιος ἐν ΑΠ 7,36 **βούπαισι περιστάζετο μελίσσαις'** 3) Σουΐδ. « βούπαις' βουκόλος »' 4) Ἡσ. « βούπαις'.. ἰχθὺς » (δ.ἀνάγν. τοῦ ἰχθὺς « ἰσχυρός »).

βουπάλειος-ον μτγν. **ὁ** ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ὀνειδιζόμενον ὡς μωρὸν Βούπαλον, βλάξ, μωρός : Καλλ.ἀπ.90 **οὐ μάχην ἀείδοντες τὴν βουπάλειον,** Φίλιππ.ἐν ΑΠ 7,405 **βουπάλειον ἐς στύγος'** πρβλ. βούπαλον κ. βούπαλις.

βουπάλια (τὰ) ἡ βουπάλινα' Ἐπιγρ. βουθάλια βλ.λ.: Ἐπιγρ.Δήλου **βουπαλίων ζεῦγος.**

βουσκελίδες Ἡσ. « περισκελίδες ».

βούπαλις-εως (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ συνιστάμενος εἰς δεινήν, σφοδρὰν πάλην, οἵα εἶναι ἡ μεταξὺ βοῶν : ΑΠλ.4,67 **ἀεθλοσύνης βουπάλεως.**

βούπαλον Ἡσ. « μέγα' καὶ ὄνομα »' 2) Σουΐδ. « βούπαλον τὸν ὄνον ».

βουπάμων-ονος-ον μτγν. ὁ πολλοὺς κεκτημένος βοῦς, ὁ πλούσιος εἰς κτήνη : Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 7,740 **ὁ τὸ πρὶν βουπάμων, ὁ πρὶν πλούσιος αἰπολίοις.**

βούπεινα (ἡ) μτγν. μεγάλη, ἰσχυρὰ πεῖνα, βουλιμία : Λυκόφρ.181 **βούπειναν ὀθνείων κινῶν.**

βουπελάτης (ὁ) μτγν. ὁ βοῦς ἐλαύνων, ὁ βουκόλος : Νίκ.'Αλεξ.39 **βουπελάται τε καὶ αἰγονομῆες.**

βουπλανόκτιστος-ον μτγν. ὁ κτισθεὶς ἐπὶ τῶν ἰχνῶν βοὸς ἢ κατὰ τὴν περιπλάνησιν βοός : Λυκόφρ.29 **ἀπ' ἄκρων βουπλανοκτίστων λόφων** (Τζέτζ. « τὴν Τροίαν λέγει, διὰ τὴν πλανηθεῖσαν, ᾗ εἵπετο ὁ Ἶλος, βοῦν »).

βουπλάστης (ὁ) μτγν., δωρ. -ας ὁ πλάττων βοῦς, ὁ κατασκευάζων εἴδωλα βοῶν : Διοσκορ.ἐν ΑΠ 9, 734 **ἀλλά σ' ὁ βουπλάστας ἐξαπάτησε Μύρων.**

βουπλευρόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀρωματικὴ ἀλκοόλη λαμβανομένη ἐκ τοῦ αἰθερίου ἐλαίου τοῦ φυτοῦ βουπλεύρου βλ.λ. τοῦ θαμνώδους.

βούπλευρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆ οἰκογεν. τῶν **σκιαδανθῶν,** δημ. ἀνεμοπύρωμα.

βούπλευρος (ἡ) μτγν. τὸ ἐτήσιον φυτὸν ἄμμι τὸ μεῖζον, δημ. ἀσπροκέφαλο : Νίκ.Θηρ.585.

βουπληθής-οῦς-ές μτγν. ὁ πλήρης βοῶν.

βούπληκτρος-ον μτγν. **ὁ πλήττων, κεντῶν βοῦς:** 'Αγαθ.ἐν ΑΠ 6,41,3 **βούπληκτρον ἄκαιναν.**

βουπλήξ-ῆγος (ὁ, ἡ) βούκεντρον, **μάστιξ, βουκέντρι** : Ἰλ.Ζ 135 **ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου θεινόμεναι βουπλῆγι'** 2) πέλεκυς πρὸς σφαγὴν βοῶν κατὰ τὰς θυσίας : Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 9,352 **οἱ δ' ἑκατὸν βουπλῆγες.. αὐχένα ταύρων ἤμαξαν,** Ὀππ. 'Αλ.5,152 **ἅρπαι βουπλῆγές τε βαρύστομοι.**

βουποδίζω νεώτ. ἐπὶ ἵππου, βαδίζω οἱονεὶ ὡς ὁ βοῦς, ἤτοι κινῶν τοὺς πόδας κατὰ πλαγίαν ἡμιστροφήν' ἄ. στραφοποδίζω, **δημ. στριφτοποδιάζω.**

βουποδισμός (ὁ) νεώτ. τὸ βουποδίζειν βλ.λ., ἤτοι ἀνωμαλία βαδιστικὴ συνήθης εἰς τοὺς βλαισούς, τοὺς βουατάτας καὶ τοὺς ἔχοντας μεγάλας ὁπλὰς ἵππους.

βουποδιστής (ὁ) νεώτ. ἐπὶ ἵππου, **ὁ** βουποδίζων, ὁ ἔχων βουποδισμὸν βλ.λ.

βουποίητος-ον μτγν. ὁ ἐκ τῶν **βοῶν προελθών,** ὁ βουγενὴς βλ.λ., ὡς ἐπίθ. τῶν μελισσῶν : Στράτων ἐν ΑΠ 12,249 **βουποίητε μέλισσα.**

βουποίμην-ενος (ὁ) μτγν. ποιμὴν **βοῶν, βουκόλος** : 'Αντίφιλ.ἐν ΑΠ 7,622.

βουπόλος Ἡσ. ὁ περιποιούμενος βοῦς, ὁ βουκόλος.

βουπομπός-όν ὁ ἑορταζόμενος διὰ πομπῆς καὶ θυσίας βοῶν : Πίνδ.ἀπ.193 **ἑορτὰ βουπομπός.**

βουπόρος-ον **ὁ περῶν,** διατρυπῶν βοῦν : Ἡρ.2 135 **ὀβελοὺς βουπόρους πολλοὺς σιδηρέους** (μεγάλους ὀβελοὺς πρὸς διατρύπησιν ὁλοκλήρου βοός), Εὐρ.'Ανδρ.1134 **ἀμφώβολοι σφαγῆς.. βουπόροι.**

βουυρηόνες Ἡσ. « κρημνοὶ μεγάλοι καὶ λόφοι ».

βουπρήστης (ὁ) μτγν. ἡ δηλητηριώδης κανθαρὶς βούπρηστις βλ.λ. : Ἐπιφάν.1,283 D **τῷ γένει τοῦ βουπρήστου κανθάρου'** 2) Ζωναρ.398 « βουπρῆσται' ὄνομα ὄφεων ».

βουπρήστι (τὸ) δημ. **ἡ** δηλητηριώδης **κανθαρὶς** βούπρηστις βλ.λ.' Κορ.'Ατακτ.4,61 **« ζωΰφιον πτερωτὸν παρόμοιον τῆς κανθαρίδος, πλὴν ὅτι εἶναι** παχύτερον, κίτρινον τὸ χρῶμα, **καὶ** δυσῶδες .. ».

βουπρηστίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος **τῶν καλεοπτέρων.**

βούπρηστις-ιδος ἢ -εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **βουπρήστι (τὸ) εἶδος** δηλητηριώδους **κανθαρίδος, ἥτις** καταπινομένη ὑπὸ τῶν βοῶν μετὰ τοῦ χόρτου ἐπιφέρει εἰς αὐτοὺς ἐξοίδησιν τοῦ σώματος καὶ θάνατον : Ἱππ.Γυν.Φύσ.32, Νίκ.'Αλεξ.346 **τούνεκα τὴν βούπρηστιν ἐπικλείουσι νομῆες'** πρβλ. βουπρήστης' 2) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **βουπρηστιδῶν,** ἀπαντῶν εἰς δάση πιτύων, διάφ. τῆς βουπρήστιδος τῶν ἀρχ.' **3)** τὸ ποῶδες φυτὸν βούπλευρον βλ.λ. τὸ στρογγυλόφυλλον ἢ κατὰ δ. ἑρμ. εἶδος τοῦ φυτοῦ ἀρνόγλωσσον, ἄ. κύνωψ' Ἡσ. « λαχάνου εἶδος » : Θεόφρ.Φ1 7,7,3

βουπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων πρόσωπον, ὄψιν βοός : Πορφ.'Αποχ.3,16 (κώδ. βοοπρόσωπος), Ἰω. Λυδ.Μην.4,46 **τὴν Τύχην οἱ Ἕλληνες γράφουσι βουπρόσωπον.**

βούπρωρος-ον (πρῷρα) ὁ ἔχων μέτωπον ἢ πρόσωπον βοός, ὁ βουπρόσωπος : Σοφ.Τρ.13 **ἄλλοτ' ἀνδρείῳ κύτει βούπρωρος** (περὶ τοῦ 'Αχελῴου, δ.γρ. βούκρανος), Φιλόστρ.Νεώτ.Εἰκ.4 **βούπρωρα πρόσωπα·** 2) ἐπὶ θυσίας, ἡ ἀποτελουμένη ἐκ πολλῶν προβάτων, συνήθ. ἑκατὸν ἢ δώδεκα καὶ ἐξ ἑνὸς βοός, ἐπὶ κεφαλῆς προπορευομένου : Ἐπιγρ. Δελφῶν **βούπρωρος θυσία,** ὁμ. **βούπρωρος ἑκατόμβη,** Πλούτ.'Ηθ.668 C **ἑκατόμβη βούπρωρος,** Ἐπιγρ.Δήλου **ἔπεμψαν Κεῖοι δωδεκηΐδα βούπρωρον ταῦραν·** ‖ 'Ησ. « βούπρωρον· θυσία ἐξ ἑκατὸν προβάτων καὶ βοὸς ἑνός »· πρβλ. βόαρχος.

βούπρως 'Ησ. « ἀσθένεια ».

βούπτινον 'Ησ. « τρίφυλλον ».

βούρα (ἡ) δημ. τὸ κοῖλον τῆς παλάμης, ἡ δράξ, ἡ φαύχτα· 2) συνεκδ. μικρὸς ἀβαθὴς λάκκος.

βουρατίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐξ ὑδρομιγοῦς ἀνθρακικοῦ ψευδαργύρου μετὰ χαλκοῦ καὶ ἀσβέστου.

βουρβαλιά (ἡ) δημ. εἶδος τοῦ φυτοῦ ράμνου, πρβλ. βουρβουλιά 2).

βουρβός (ὁ) δημ. κ. **βαρβός,** ὁ βολβὸς βλ.λ.

βουρβούλακας (ὁ) δημ. κ. βουρβούλιακας κ. **βρουβούλακας,** ὁ βρυκόλαξ βλ.λ.

βουρβουλακιάζω δημ. ἐπὶ θανόντος, γίνομαι βρυκόλαξ, βρυκολακιάζω βλ.λ.

βούρβουλας (ὁ) δημ. ὁ ὑδρόβιος κοχλίας.

βουρβουλήθρα (ἡ) κ. **μπουρμπουλήθρα** ἡ φυσαλὶς ἰδίως τοῦ κοχλάζοντος ὕδατος· 2) μτφ. οἱ στομφώδεις, πομφολυγώδεις λόγοι.

βουρβουλητό (τὸ) δημ. καχλασμός, γουργουρητό.

βουρβουλιά (ἡ) δημ. κ. **βερβιλιά** κ. **βιρ-** κ. **βορ-** ἡ κόπρος τῆς αἰγός, τοῦ προβάτου ἢ τοῦ λαγωοῦ· 2) μ. **βουρβουλιά,** τὸ ὡς φαρμακευτικὸν καὶ διὰ τὴν πυριτιδοποιίαν χρήσιμον φυτὸν ράμνος ἡ εὔθραυστος ἢ φραγκύλη· 3) τὸ θαμνῶδες καὶ κοσμητικὸν φυτὸν κράταιγος ἡ πυράκανθα.

βουρβούλιακας (ὁ) δημ. ὁ βουρβούλακας βλ.λ.

βουρβουλίζω δημ. κ. βουρβουρίζω βλ.λ.

βουρβουλιτσιό (τὸ) δημ. κ. **βουρβουλητό** βορβορυγμός, καχλασμός, γουργουρητὸ βλ.λ.

βουρβουλῶ-άω δημ. κ. **βουρβουλίζω** βορβορύζω, μορμύρω, καχλάζω, γουργουρίζω βλ.λ. : Βιζυην.61,10 **σὰν τὴν ἀστέρευτη πηγή | ποὺ βουρβουλᾷ μέσ' στὰ βουνά.**

βουρβουρήθρα (ἡ) δημ. κ. **βουρβουλήθρα** κ. **μπουρμπουλήθρα·** ‖ ἡ φυσαλίς, ἡ φλύκταινα, φουσκάλα, μπουμπουνήθρα.

βουρβούρι (τὸ) δημ. βόρβορος, **λασπῶδες ὕδωρ** : Βλ.Συνμ.374 ἐν λ.λάσπη.

βουρβουρίζω μσν. κ. δημ. κ. **βουρβουλίζω** βορβορύζω, μορμύρω, γουργουρίζω· βλ.λ. : **βουρβουρίζουν τ' ἄντερά μου·** 2) μτφ. βρίθω : Πρόδρ.Α65 **ὁ κόρφος του βουρβούριζεν ψείρας ἀμυγδαλάτας.**

βούργα (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. **βούργια** βλ.λ.

βουργάρα (ἡ) δημ. κ. **βουλγάρα** γυνὴ ἐκ Βουλγαρίας, βουλγαρίς : παροιμ. **νὰ χαρῇ ἡ βουλγάρα κι ἂς κοπῇ ἡ ποδάρα** (ἐπὶ ἐπιμενόντων ν' ἀπολαύσουν ἡδονῆς, ἥτις θὰ βλάψῃ αὐτοὺς σφόδρα)· 2) τὸ πτηνὸν μέροψ ὁ μελισσοφάγος· ἄ. μελισσουργός· 3) ποικιλία ἀμπέλου, ἀπαντῶσα ἐν Κεφαλληνίᾳ· 4) **εἶδος** χοροῦ.

βουργάριος Ἐπιγρ. (λατ.) φύλαξ μικροῦ φρουρίου ἢ πύργου : Ἐπιγρ.Αἰγύπτου **ἐπιμελείας βουργαρίων καὶ φρουρῶν καὶ ἀγγαρειῶν ἄνεσιν.**

βουργαροφάγος (ὁ) δημ. θανάσιμος ἐχθρὸς τῶν βουλγάρων, πρβλ. βουλγαροκτόνος.

βούργια (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. **βούργα** (λατ.) πήρα, σάκκος δερμάτινος ἢ μάλλινος, ἐν ᾧ θέτουσιν οἱ χωρικοὶ τρόφιμα κ.ἄ. χρειώδη· ἄ. ταγάρι, τορβός : Ἀκριτ. Ἆσμα ἐν Πολίτ.Λαογρ.I,σ.214,2 **ἐννιὰ βοῦργες ἐγέμωσα ὅλο μύτες καὶ γλῶσσες.**

βουργιάλι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τῆς λ. **βούργια** βλ.λ. μικρὰ πήρα, σακκίδιον, τορβαδάκι, ταγαράκι.

βουργίδι (τὸ) δημ. ὑποκορ. **τῆς λ.** βούργια βλ.λ.

βουργκεσσία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων ἀρθρωτῶν τῆς **τάξεως τῶν φυλλοπόδων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουργκουετία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος γαστεροπόδων μαλακίων τῆς οἰκογεν. **τῶν πυραμιδελλιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουργκουετικρινίδαι (αἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια κρινοειδῶν, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βουργκουετίκρινος (ὁ) νεώτ.παλαιοζ. γένος κρινοειδῶν ἐχιναδέρμων τῆς οἰκογεν. τῶν **βουργκουετικρινιδῶν** βλ.λ., ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βοῦργος (ὁ) μσν. (λατ.) δημ. **μποῦργο** κ. **μπόργο** ἡ πέριξ φρουρίου ἢ πύργου κατοικουμένη χώρα, πρβλ. βουργάριος· ‖ γεν. **τὸ ἔξω τῶν τειχῶν** προάστειον πόλεώς τινος.

βουργούνδειος-α-ον νεώτ. κ. **-γούνδιος ὁ ἀνήκων** ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν χώραν τῆς Γαλλίας Βουργουνδίαν ἢ ὁ ἐκ ταύτης προερχόμενος : **βουργούνδειοι οἶνοι.**

βουργουνδιακός-ή-όν νεώτ. κ. **-δικός βλ.λ.**

βουργουνδικός-ή-όν νεώτ. κ. **-διακός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βουργουνδίαν ἢ τοὺς βουργουνδούς, ὁ βουργούνδειος : **βουργουνδικὴ ἁγιογραφία - γλυπτική, - βουργουνδικαὶ κώδικες.**

βουργούνδιος-α-ον νεώτ. κ. **βουργούνδειος βλ.λ.·** 2) ὡς ἐθν. ὁ κάτοικος τῆς Βουργουνδίας.

βουργουνδός-ή (ὁ, ἡ) νεώτ. **ὁ ἐκ τῆς** Βουργουνδίας, ὁ βουργούνδιος βλ.λ.

βουργράβος (ὁ) νεώτ. κ. **βυργράβος** τίτλος ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὸν μεσαίωνα.

βουρδιγάλιος-α-ον νεώτ. κ. **βορδιγάλιος** βλ.λ.

βουρδολίσι (τὸ) δημ. τὸ καλλιανθὲς καὶ εὔοσμον φυτὸν λείριον τὸ πάλλευκον, τὸ κατ' ἐξοχὴν κρίνον· ἄ. κρίνος τῆς Παναγίας.

βουρδόνιον (τὸ) μσν. κ. **βορδώνιον βλ.λ.**

βουρδούλακας (ὁ) δημ. βρυκόλαξ βλ.λ.

βουρδουλακιάζω δημ. γίνομαι βρυκόλαξ, βρυκολακιάζω βλ.λ.

βούρδουλας (ὁ) δημ. βούνευρον **κ. γεν. μάστιξ** : παροιμ.ποὺ **δὲν ἀκούει τὸν κύρη του ἀκούει τὸ βούρδουλά του** (ὅπου δὲν ἰσχύει ἡ ἑκουσία ὑπακοὴ ἐπιβάλλεται ἡ διὰ τρομοκρατίας).

βουρδουλιά (ἡ) δημ. κτύπημα διὰ βουνεύρου, μὲ βούρδουλα, μαστίγωμα, βουνεύρισμα : **τὸν πέθαναν στὶς βουρδουλιὲς οἱ χωροφύλακες.**

βουρδουλίζω δημ. μαστιγῶ διὰ βούρδουλα βλ.λ.

βουρδούλισμα (τὸ) δημ. βουνεύρισμα, μαστίγωμα, ξύλο μὲ βούρδουλα βλ.λ.

βουρδουλιτσά (ἡ) δημ. κ. **βουδουλιτσιά** βλ.λ.

βουρδουλίτσι δημ. ἡ ἐνέργεια τοῦ βουρδουλίζω βλ.λ. : **σὰ δὲν ἔλεγε ποῦ ἔχει τὰ κρυμμένα ἄρχισε τὸ βουρδουλίτσι·** 2) ἡ βουρδουλιτσιὰ βλ.λ.

βουρδουλιτσιά δημ. τὸ φαρμακευτικὸν καὶ μυρεψικὸν φυτὸν ἴρις βλ.λ. ἡ φλωρεντιανὴ βλ.λ.

βουρδουναρεῖον (τὸ) μσν. κ. **βορδωναρεῖον** βλ.λ.

βουρδουνάρης (ὁ) μσν. κ. **βορδωνάρης βλ.λ.**

βουρδουνάριος (ὁ) μσν. κ. **βουρδωνάριος** κ **βορδωνάριος** βλ.λ.

βούρδων-ωνος (ὁ) μσν.κ.**βουρδών** κ. **βορδών** βλ.λ.

βουρδών-ῶνος μτγν. κ. **βορδών** ἡμίονος, μουλάρι : Ἔδικτ.Διοκλητιαν.14,10, Πάπ. **χρυσὸς βουρδώνων.**

βουρδωνάριος (ὁ) μτγν. κ. μσν. ὁ ὁδηγῶν ἢ φυλάττων ἡμιόνους, ἡμιονηγός, μουλαράς : Ἔδικτ Διοκλητιαν.7,17, Σχόλ.'Αριστφ.Θεσμ.498· 2) ἐκκλ

ὁ ἐπιμελούμενος τῶν ἡμιόνων τοῦ μοναστηρίου μοναχός, ὁ σταβλίτης τῶν μουλαριῶν.
βουρδωνάριον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τῆς λ. **βουρδὼν** μικρὸς ἡμίονος, μουλαράκι.
βουρδώνιον (τὸ) μσν. κ. βορδώνιον βλ.λ.
βουρία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ζῴων, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει· ἄ. σκαῦλδα.
βουριατικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν λαὸν τῆς Σιβηρίας βαυριάτας· ‖ εἰδ. **βουριατικὴ γλῶσσα**, ἡ γλῶσσα τῶν βουριατῶν, διάλεκτος τῆς Μογγολικῆς.
βουρικυπάρισσος Ἡσ. « ἡ ἄμπελος· Περγαῖοι ».
βούρινον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν κυνακεφάλιον: Ψ Ἀπουλήιος Βοτ.86.
βουριχάλλιον (τὸ) μτγν. ἄμαξα ὑπὸ βοῶν συρομένη : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,18 **βουριχάλλια δὲ τὰς ἀμάξας ἐκ τῶν βοῶν ἐκάλουν.**
βούρκα (ἡ) δημ. κ. **βούργα** κ. **βαύργια** σάκκος δερμάτινος ἢ μάλλινος, ἐν ᾧ θέτουσιν οἱ χωρικοὶ τρόφιμα κ. ἄ. χρειώδη· ἄ. ταρκαζίκα· 2) βαρὺς μαλλωτὸς μανδύας ἐν χρ. ἐν Καυκάσῳ.
βοῦρκα (τὰ) δημ. κ. **βουρκά** πληθ. τοῦ **βοῦρκας** τὰ ἑλώδη μέρη βλ.λ.
βουρκά (τὰ) δημ. τὰ βοῦρκα βλ.λ.
βουρκανίζω δημ. ἐπὶ βοῶν, μηκῶμαι· 2) μτφ. ἐπὶ βρεφῶν, κλαίω.
βουρκάρι (τὸ) δημ. τόπος λασπώδης, βόρβαμος, μικρὸς βάλτος, βοῦρκας.
βουρκιάζω δημ. καθίσταμαι λασπώδης, βαρβαρώδης, βαλτώνω, βουρκώνω βλ.λ.: **ἐβούρκιασε ὁ τόπος ἀπὸ τὶς πολλὲς βροχές.**
βουρκόλακας (ὁ) δημ. βρυκόλαξ βλ.λ.
βουρκολακιάζω δημ. βρυκολακιάζω βλ.λ.
βουρκόλασση (ἡ) δημ. κ. **-λάσπη** βορβορώδης πηλός : Καζ.Ν μετάφρ.Δάντε Θεία Κωμῳδία Κόλαση II,70 **οἱ ψυχὲς τῆς βαυρκολάσσης.**
βουρκολόγος (ὁ) δημ. ὁ βορβορώδεις, ἤτοι ἀσέμνους, αἰσχροὺς λόγους ἐκστομίζων.
βουρκονέρι (τὸ) δημ. λασπῶδες καὶ βορβαρῶδες ὕδωρ· ‖ συνηθ. πληθ. βουρκονέρια τὸ τέλμα.
βοῦρκος (ὁ) δημ. σπαν. κ. **βοῦλκος,** πληθ. αἱ βοῦρκοι κ. τὰ βοῦρκα ἢ βουρκά ἰλύς, βρωμερὰ **νερουλὴ λάσπη,** τέλμα, βόρβορος : Ἐρωτόκρ.Δ 586 **ὁπού 'σα βοῦρκα καὶ πηλὰ τὴν ἤκαμε καὶ μπαίνει,** Μαβίλ.Λήθη 7 **μὰ βοῦρκος τὸ νεράκι θὰ μαυρίσῃ·** 2) ἐν χρ. κ. μτφρ. ἡ ἠθικὴ σαπρία: Δραγ.Ὅσοι Ζωντανοὶ 83 **νὰ βγάλουν τοὺς Ρωμιοὺς ἀπὸ τὸ βοῦρκο ποὺ εἶναι πελαγωμένοι,** φρ. **ἔπεσε - κυλιέται μέσα στὸ βοῦρκα** (ἐξέπεσεν ἠθικῶς, περιῆλθεν εἰς ἐσχάτην ἠθικὴν κατάπτωσιν).
βουρκοτόπι (τὸ) δημ., εὐχρ. ἰδίως εἰς τὸν πληθ., μικρὰ τελματώδης ἔκτασις: **τὰ βουρκοτόπια παλλόστεφαν τὶς θέρμες στὴν Ἑλλάδα.**
βουρκότοπος (ὁ) δημ. τόπος ἔχων πολλαχοῦ σεσηπότα βορβορώδη τέλματα, βούρκους: **ὅλη ἡ περιοχὴ τῆς Κωπαΐδας ἦταν ἕνας βουρκότοπος.**
βούρκωμα (τὸ) δημ. ἐπὶ ἀκινητοῦντος ἐν ἐδαφικῇ τινι ἐκτάσει ὕδατος, ἡ κατάστασις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βουρκώνω βλ.λ., ἡ τελμάτωσις, ἡ σῆψις ἢ κ. ἁπλῶς μόνον ἡ θόλωσις τοῦ ἀκινητοῦντος ὕδατος· 2) δθ. μτφ. κ. ἐν συνηθεστ. χρ. ἡ ἐκ συγκρατουμένης ἀκόμη δακρυρροίας ὑγρανσις καὶ θόλωσις τῶν ὀφθαλμῶν : **τὸ ἀθέλητο βούρκωμα φανέρωνε τὴ συγκίνησή της, - βούρκωμα τῶν ματιῶν ἀπὸ χαρὰ - ἀπὸ λύπη·** 3) ὁμ. συνεκδ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, ἡ νέφωσις, τὸ συννέφιασμα, τὸ σκοτείνιασμα: **πολὺ βούρκωμα ἔχει ἀπόψε ὁ οὐρανὸς καὶ θαρρῶ πὼς θὰ βρέξῃ·** ‖ ὁμ.κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος ἢ κορυφὴν βουνοῦ : **τὸ βούρκωμα τῆς καρφῆς τοῦ Τρελοῦ εἶναι σημάδι βροχῆς γιὰ τὴν Ἀθήνα.**
βουρκώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)βούρκωσα, παθ. (ἐ)βουρκώθηκα, μτχ. παθ. παρακ. **βουρκωμένος** ἐπὶ ὕδατος, καθιστῶ βορβορῶδες, λασπερό, θολώνω: **ἀνατάραξε τὸ νερὸ τῆς στέρνας καὶ τὸ βούρκωσε·** 2) ἰδία ἀμτβ. καθίσταμαι τελματώδης καὶ βορβορώδης, μεταβάλλομαι εἰς βόρβοραν, γίνομαι λασπερός: **ἐβούρκωσε ὁ τόπος ἀπὸ τὴν πλημμύρα·** ‖ ἐπὶ στασίμων ὑδάτων, λαμβάνω τὴν ὄψιν καὶ τὴν δυσωδίαν βορβόρου, τέλματος, βούρκου, σήπομαι : **βουρκώσανε τὰ νερά·** 3) γίνομαι θολός, θολοῦμαι : δ.τραγ. **παιὸς οὐρανός, ποιὰ θάλασσα ποιὰ βρύση δὲ βουρκώνει;,** ὁμ. **ἐβούρκωσεν ὁ οὐρανὸς κι ὁ ἄνεμος μουγκρίζει·** 4) δθ. ἡ μτχ. **βουρκωμένος** ὁ θολός, θαμβός, σκοτεινός : Ἐρωτόκρ.Δ 51 **ἐφάνιστή της νὰ θωρῇ νέφαλο βουρκωμένο,** δ.τραγ. **βλέπει τὸν οὐρανὸ θολὸ καὶ τ' ἄστρα βουρκωμένα·** 5) μτφ. ἐπὶ ὀφθαλμῶν, ὑγραίνομαι καὶ θολοῦμαι ἐκ συγκρατουμένης δακρυρροίας· δθ. κλαυσιάω, δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑποπίμπλαμαι καὶ διατελῶ ἐν ἀκμῇ τοῦ δακρῦσαι, τοῦ κλαῦσαι : δ.τραγ. **νὰ βουρκωθοῦν τὰ μάτια σου, νὰ σηκωθῇς νὰ φύγῃς,** δ.δίστ. **ὅλα τὰ δέντρα τὴν αὐγὴ δροσιὰ εἶναι γιομισμένα | καὶ μένα τὰ ματάκια μου μὲ δάκρυα βαυρκωμένα.**
βουρκωτός-ή-ό δημ. βουρκωμένος, θολός.
βούρλα (ἡ) δημ. κ. **μούρλα** μανία, τρέλα· πρβλ. βουρλίζω, βούρλισμα, μουρλαίνω· 2) εἰδ. ἡ οἱονεὶ ὡς μανία θεωρουμένη νόσος τῶν προβάτων διστομίασις· ἄ. ἀβδέλλιασμα, χλαπότσα.
βουρλαίνω δημ. κ. μουρλαίνω βουρλίζω βλ.λ.
βουρλιά (ἡ) δημ. συστὰς σπαρτίων ὁμοῦ φυομένων ἔν τινι τόπῳ, τούφα ἀπὸ βοῦρλα βλ.λ. : **στὶς βουρλιὲς πέφτουν οἱ μπεκάτσες·** 2) ὁρμαθὸς ὁμοίων πραγμάτων περασμένων εἰς βοῦρλον : μιὰ **βουρλιὰ φάρια - σῦκα·** 3) ναυτ. σπάρτινον σχοινίον ἐν χρ. ὡς πρυμνήσιον κατὰ τὴν ὅρμισιν τῶν πλοίων.
βουρλιάζω δημ. διαπερῶν διὰ σπαρτίου, βούρλου ἢ μηρίνθου ἢ θώμιγγος συνάπτω, συναρτῶ ὅμοια πράγματα, οἷον σῦκα, φύλλα καπνοῦ, ἰδίως ἰχθῦς, πρὸς σχηματισμὸν ὁρμαθοῦ, βουρλιᾶς, ἀρμαθιάζω· 2) κατ' ἐπέκτ. περῶ νῆμα διὰ τῆς ὀπῆς βελόνης, μπελονιάζω κλωστή.
βουρλιγκία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων ἀρθρωτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βουρλιγκιδῶν,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βουρλιγκίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια μαλακοστράκων, ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.
βουρλίζω δημ., ἀόρ. (ἐ)βούρλισα, παθ. (ἐ)βουρλίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. **βουρλισμένος** ἐρεθίζων τινά, πάθος εἰς αὐτὸν ἐμβάλλων καθίστημι τοῦτον ἔκφρονα, ἔξαλλον, εἰς μανίαν περιάγω, τὸν τρελαίνω, τὸν μουρλαίνω, ζουρλαίνω, κουρλαίνω : **θὰ τόνε βουρλίσουν τὰ παλιόπαιδα μὲ τὰ πειράγματά τους, - μὲ βαύρλισαν ὅλη νύχτα οἱ πόνοι, - μᾶς βούρλισε ὁ ἀέρας,** Πολ.Ἐκλ.Τραγ.104,27 **μὲ βούρλισαν τὰ μάγια σου κι ἦρθα κατὰ τ' ἐσένα,** παροιμ. **τὸ φτωχὸ βουρλίζει ἡ πεῖνα κι ἡ ξεφάντωση τὸν πλαύσια** (ἡ ἀκράτεια οὐχ ἧττον τῆς στερήσεως συσκοτίζει τὸν νοῦν)· ‖ καταθορυβῶ, ἐμβάλλω τινὰ εἰς ταραχήν, εἰς ἀνησυχίαν, τὸν παραζαλίζω, τόνε σαστίζω : **τὸν ἐβούρλισαν οἱ ἀρρώστιες τῶν παιδιῶν του - τὰ πολλὰ ἔξοδα - οἱ φόροι - οἱ ζημιές, - μᾶς βαύρλισαν μὲ τὰ τραγούδια τους,** Λασκαρ.Ληξοῦρι 3,315 **όχ τοὺς πολιτικοὺς ὑποκριτάδες | ὁπού πάνε βουρλίζοντας τὴ χώρα·** 2) μέσ. **βουρλίζομαι** κυριευόμενος ἐκ πάθους τινός, οἷον ὀργῆς, ἔρωτος, μίσους κτλ., ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν, γίνομαι ἔξαλλος, βγαίνω ἀπὸ τὰ λογικά μου : **βουρλίστηκε ἀπὸ τὸ κακό του,** παροιμ. **ὁ κανατὰς σὰ βουρλιστῇ σπάει τὰ κανάτια του** (ἐπὶ τῶν ἐκ παραφόρου ἐμπαθείας ζημιούντων ἢ κατηγορούντων ἑαυτοὺς ἢ τοὺς οἰκείους)· ‖ κατέχαμαι ὑπὸ σφοδροῦ πό-

θου, κυριεύομαι ὑπὸ σφοδρᾶς καὶ ἀκρατήτου ἐπιθυμίας: **βαυρλίστηκε νὰ βρῇ ἄντρα - νὰ πάρῃ παράσημο - νὰ γίνῃ βουλευτής·** ‖ **εἰδ.** ἐπὶ εὐθυμούντων ἢ ἐπὶ παίδων, ὑπεράγαν ζωηρῶς, θορυβωδῶς διασκεδάζω, αἱονεὶ ὑπὸ μανίας κυριευόμενος ἀτακτῶ, θορυβῶ: **σὰν ἄναψε ὁ χορὸς βουρλίστηκαν ὅλοι τους, - κάθε ἀπόγεμα τὰ παιδιά τῆς γειτονιᾶς βουρλίζανται·** πρβλ. δαιμονίζομαι, ζαυρλαίνομαι· ‖ συνεκδ. ἐν ὁμ. σημ. ἐπὶ ζῴων ὡς κ. μτφ. ἐπὶ πραγμ.: βουρλίζονται οἱ γάτες τὸ Γενάρη, - **βουρλίστηκαν ὅλα τὸ βράδι τὰ ποντίκια καὶ δὲ μ᾽ ἀφήσανε νὰ κλείσω μάτι·** 3) ἐπὶ τῆς θαλάσσης, συνταράσσομαι, ἔχω πολλὴν τρικυμίαν, σάλον κυμάτων: δ.τραγ. **σὰ θάλασσα βουρλίζομαι, σὰν κῦμα δέρνει ὁ νοῦς μου·** ‖ κ. ἐπὶ ἀνέμου, πνέω σφοδρῶς ἢ ἀτάκτως: **βουρλίστηκε τρεῖς μέρες ὁ μαΐστρος·** 4) ἡ μτχ. παθ. παρακ. **βαυρλισμένος,** γεν. ὁ ἔξαλλος, ὁ ἐμμανής, ὁ βίαιος, ὁ ἐξηγριωμένος, ὁ μανιασμένος, συνεκδ. μ. ἐπὶ προσ. κ. ὁ ἀνισόρροπος, ὁ λίαν ἰδιότροπος: βουρλισμένος ἄνεμος, - **βουρλισμένο παιδί - πανηγύρι - γλέντι, - βρῆκα τὸν μπελά μου μ᾽ ἕνα** βουρλισμένο γείτονε, Σολωμ. Ὄνειρο 40 **οἱ καμπάνες πλερωμένες | ἔκαναν σὰ βουρλισμένες,** Σάρρ. μτφ. Εὐρ. Ἱππ.755 **καὶ πέλαγο περνῶντας βαυρλισμένο·** ‖ τὸ θηλ. **βαυρλισμένη** ἐπὶ γυναικὸς κ. ἡ ὑπὸ ζωηροῦ ἐρωτικοῦ πόθου κατεχομένη, ἡ ἐρωτομανής· πρβλ. λυσσασμένη· 5) ἀντὶ βουρλιάζω· πρβλ. σβουρλίζω.

βουρλισιά (ἡ) δημ. ἡ κατάστασις τοῦ βουρλίζω (-ομαι) βλ.λ., μανία, ἔξαφις, παραφορά, τρέλα, ἀνισορραπία, ἰδιοτροπία.

βούρλισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βουρλίζω βλ.λ.

βοῦρλο (τὸ) δημ. τὸ ποῶδες καὶ φίλυδρον φυτὸν βραῦλον βλ.λ.: **ἡ ἀκροθαλασσιὰ ἦτανε γεμάτη βοῦρλα,** Παλαμ. Ἀσάλευτη Ζωὴ 35,15 **τοῦ κάμπου τοῦ κακοῦ τὰ βοῦρλα καὶ τὰ βάλτα·** 2) ἕκαστον τῶν κυλινδρικῶν καὶ εὐλυγίστων κλωνίων τοῦ φυτοῦ τούταυ, χρησίμων συνήθ. κ. εἰς πλεκτικὰ ἔργα, πρὸς κατασκευὴν ὁρμαθῶν κττ.: **φάρια - σῦκα περασμένα σὲ βοῦρλα,** Καζ. Ν μετάφρ. Δάντε Θ Κωμ. Καθαρτ. 1,94 **ζῶσε αὐτὸν μὲ βοῦρλο γδυμνὸ καὶ πλύνε του καλά τὸ θώρι·** ‖ συνεκδ. ὁ ὁρμαθός, ἡ βουρλιὰ βλ.λ.: **ἕνα** βοῦρλα **φάρια·** ‖ **φρ. τοῦ κόπηκε τὸ βοῦρλο** τοῦ ἐκόπη τὸ νῆμα τῆς ζωῆς, ἀπέθανεν· ‖ παροιμ. **βαῦρλα μαῦ φέρνεις, καλάθι σοῦ πλέκω** (τὸ κατασκευαζόμενον εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὰ δι᾽ αὐτὸ παρεχόμενα ὑλικά), ὁμ. **στὰ βοῦρλα πάει ἡ ξυλόκοτα κι ἡ πέρδικα στὴ βρύση** (ἕκαστος κατὰ τὰς συνηθείας του).

βουρλογένης (ὁ) μσν.κ.δημ. ὁ ἔχων γένειον ὁμοιάζον πρὸς βροῦλαν βλ.λ.· πρβλ. Πολίτ. Λαογρ. 2,233.

βουρλός (ὁ) δημ. τρελλός· ἁ. μουρλός, ζουρλός.

βουρλώνω δημ. βουρλιάζω βλ.λ.

βουρμάνιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βαταν. οἰκογέν. μονοκοτυληδόνων φυτῶν τῆς τάξεως τῶν μικροσπερμικῶν.

βουρμειστερία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. ὑπόγενος τριλοβιτῶν τοῦ γένους ὁμαλόνωτος, ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουρμεσία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀνατινιδῶν,** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουρνονίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐμπεριέχαν μόλυβδαν, χαλκόν, θεῖον, ἀντιμόνιον κ. ἐνίοτε ἀρσενικόν.

βοῦρος (τὸ) δημ. κ. **γοῦρος,** πληθ. **βούρη** τὸ τρέχειν, ὁ δρόμος, τὸ τρέξιμον: **ἐκαρδιόσπασεν ἀπὸ τὸ βοῦρος·** ‖ συνήθ. κ. πληθ. δρομαία φυγή, φευγιό, φευγάλα: **ἐπιάσανε τὰ βούρη καθὼς μὲ εἴδανε.**

βουρσερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας **τῶν ὑμυριδωδῶν ἢ βουρσεριιδῶν.**

βουρσεριίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. κ. **βουρσεροειδῆ** κ. **βουρσερώδη** (τὰ) **οἰκογέν.** φυτῶν τοῦ **ἀθροίσμ. τῶν δικοτυληδόνων.**

βουρσεροειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. **βουρσεριίδαι** βλ.λ.

βουρσερώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. βουρσερίδαι βλ.λ.

βουρτουλλήσι (τὸ) δημ. εἶδος φυτοῦ, φυομένου ἐν ξηροῖς τόποις καὶ παράγοντος ἄνθος λευκόφαιον.

βούρτσα (ἡ) δημ. κ. **βρούτσα,** σπαν. κ. **φρούτσα** ἡ φήκτρα βλ.λ.· 2) εἰδ. ξύλινον ἐργαλεῖον, χρησιμεῦον πρὸς ἀποβουτύρωσιν τοῦ γάλακτος· ἁ. δάρτης· 3) μέγας μακρύτριχος φηκτροειδὴς χρωστὴρ ἐν χρήσει πρὸς ἐπάλειφιν τοίχων διὰ γαλακτώματος ἀσβέστου ἀμιγοῦς ἢ ἐγχρώμου· 4) γεν. πᾶς χρωστήρ, ἁ. πινέλο: **ἦρθε ὁ μπογιατζῆς μὲ τὶς βοῦρτσες καὶ τὰ** πινέλα **του.**

βουρτσάκι (τὸ) δημ. μικρὰ φήκτρα: **βουρτσάκι γιά τὰ δόντια - τὰ νύχια - τὰ χέρια.**

βουρτσάρω δημ. κ. **βουρτσίζω** βλ.λ.

βουρτσερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, ἐμπεριέχον θειαῦχον **φευδάργυρον** μετὰ σιδήρου.

βουρτσί (τὸ) δημ. μικρὰ βούρτσα βλ.λ., βουρτσάκι.

βουρτσιά (ἡ) δημ. κ. **βουρτσισιά** ἑκάστη κίνησις, ὤθησις ἢ ἕλξις, τῆς βούρτσας βλ.λ. (1,3),4) κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βαυρτσίσματος, ἤτοι τῆς διὰ φήκτρας ἀποτινάξεως ἢ τῆς διὰ χρωστῆρος ἀσβεστώσεως ἢ χρωματισμοῦ· 2) τὸ διὰ μιᾶς κινήσεως τῆς βούρτσας ἀποτιθέμενον χρῶμα καὶ δὴ τὸ μὴ ἀφαμοιούμενον πρὸς τὴν λοιπὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ χρώματος κεχρωσμένην ἐπιφάνειαν: **ὁ τοῖχος ἔμεινε ὅλο βουρτσιές.**

βουρτσίζω δημ. κ. **βουρτσάρω** καθαρίζω τι μεταχειριζόμενος φήκτραν, βαύρτσαν, φήχω: **βούρτσισε τὰ ροῦχα σου·** ‖ συνεκδ. στιλβώνω τι μεταχειριζόμενος βούρτσαν καὶ τὰ συναφῆ: **βούρτσισε τὰ παπούτσια σου.**

βουρτσισιά (ἡ) δημ. κ. **βουρτσιά** βλ.λ.

βούρτσισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βαυρτσίζω βλ.λ.: **τὸ βούρτσισμα βάσταξε μισὴ ὥρα.**

βουρτσόξυλο (τὸ) δημ. ξύλον, ἐφ᾽ οὗ εἶναι προσηρμοσμένη βαύρτσα βλ.λ.· 2) εἰδ. ξύλινον ἐργαλεῖον χρησιμεῦον κατὰ τὴν ἀποβαυτύρωσιν τοῦ γάλακτας· ἁ. κ. βούρτσα.

βούρυγχος (ὁ) π. Ἡσ. εἶδος εὐρυσώμαυ ἰχθύος.

βούρυτος (ὁ) Ἡσ. « ποταμὸς μέγα ρεῦμα ἔχων ».

βούρυχο (τὸ) δημ. τὸ ἐναπαμένον μέρας τῆς σταφυλῆς μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ραγῶν, τὸ ξυλῶδες μέρος τοῦ βότρυος· ἁ. τσάμπουρο, πρβλ. βότρυχας.

βουρῶ-άω μσν.κ.δημ. καταδιώκω: Ἀκριτ. Ἆσμα ἐν Πολίτ. Λαογρ. 1,209 **καὶ πάνω στὴν ραχούλαν του** σκύλας λαγὸν **ἐβούρα(ν),** πρβλ. βαῦρος (τὸ).

βοῦς (ὁ,ἡ), κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **βόδι (τὸ),** δωρ. **βῶς,** γεν. **βοός,** Ἐπιγρ. **βοιός,** ποι. **βοῦ,** δοτ. **βοΐ,** αἰτ. **βοῦν,** δωρ. **βῶν,** ἰων. κ. ποι. **βόα,** δυϊκ. **βόε,** πληθ. **βόες** κ. σπανίως συνῃρ. **βοῦς,** γεν. **βοῶν,** συνῃρ. **βῶν,** βοιωτ. **βουῶν,** δοτ. **βουσί,** ἐπ. **βόεσσι** κ. **βοσί,** βοιωτ. **βούεσσι,** αἰτ. **βόας** κ. **βοῦς,** μέγα μηρυκαστικὸν κερασφόρον τετράπουν οἰκοδίαιτον ζῷον (ὁσάκις τὸ γένος δὲν δηλοῦται, συνηθέστ. εἶναι θηλ., σημαίνει δὲ γεν. καὶ τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, ἤτοι τὸν ταῦραν καὶ τὴν ἀγελάδα): Ἰλ. Ν 703 **ὡς τ᾽ ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον ἶσον θυμὸν ἔχοντε τιταίνετον,** Ἀριστλ. ΖΜ 662 a, 3 **τὰ κέρατα τῶν θηλειῶν βαῶν καὶ τῶν ταύρων·** ‖ π. Ὁμ. σπανιώτ. ἀρσ. καὶ τότε προστίθεται συχνάκις λέξις ἐμφαίνουσα τὸ γένας: **ταύροιο βοός,** Ὀδ. Τ 420 **βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον·** ‖ γεν. νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τοῦ ἀθροίσματος τῶν κοιλοκέρων μηρυκαστικῶν **τῆς οἰκογεν. τῶν βοϊδῶν·** ‖ **βοῦς ἀ-**

γριος, ὁ βούβαλος βλ.λ.2) : Ἀριστλ.ΖΙ 499 a, 4· || **βοῦς ἐν Συρίᾳ**, ὁ ἰνδικὸς ἢ ἀφρικανικὸς βοῦς, ὁ ζεμποῦ : Ἀριστλ.ΖΙ 606 a, 15· || **βοῦς ἐν Παιονίᾳ**, ἴσως ὁ βόνασος : Ἀριστλ. Θαυμ. 842 b,33· || **βοὸς ὄμμα**, ὁ βούφθαλμος: Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 4,1,52 Ἀνταγόρου τ' **εὔστροφον ὄμμα βοός**· || ὁμοίωμα βοὸς ἐγχαρασσόμενον ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Ἀθηνῶν : Πλούτ.Θησ.25 **ἔκοψε δὲ καὶ νόμισμα βοῦν ἐγχαράξας**· 2) μτφ. περὶ μητρός : Πίνδ. Π 4,142 **μία βοῦς Κρηθεῖ τε μάτηρ καὶ Σαλμωνεῖ**, Αἰσχ.Ἀγ.1125 **ἄπεχε τᾶς βοὸς τὸν ταῦρον**· 3) δέρμα βοός : Ξεν.Ἀν.5,4,12 **ἔχοντες γέρρα βοῶν δασέα**· || συνεκδ. ἡ ἐκ δέρματος βοὸς κατεσκευασμένη ἀσπίς, ἡ βοείη ἢ βοέη κ. γεν. ἡ ἀσπίς : Ἰλ. Η 238 **οἶδ' ἐπὶ δεξιά, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν ἀζαλέην**· 4) εἶδος θαλασσίου ἰχθύος : Ἀριστλ.ΖΙ 540 b, 17· || εἶδος ἰχθύος τοῦ Νείλου : Στράβ.17,2,4 **ἰχθύες δ' ἐν τῷ Νείλῳ πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι.. σίλουρος.. βοῦς**· 5) **βοῦς ἕβδομος** ὁμοίωμα **βοὸς ἐξ ἀλεύρου** χρησιμεῦον ὡς προσφορὰ ἀντὶ θυσίας βοός : Κλείδημ.16· πρβλ.Σουΐδ. « βοῦς ἕβδομος· ἐπὶ τῶν ἀναισθήτων· οἱ γὰρ πένητες ἔμψυχον μὴ ἔχοντες θῦσαι ἔπλαττον ἐξ ἀλεύρου »· 6) Πολυδ.7,65 « τὰς ἐν τοῖς χιτῶσι τῶν ῥαφῶν συμβολάς, βοῦς »· 7) ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ταύρου : Μάξ.Ἀστρολ.162· 8) Ἡσ. « μάστιξ »· 9) παροιμ. **βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ** ἐπὶ τῶν ἕνεκα σπουδαίου λόγου καὶ ἰδίως ἕνεκα δωροδοκίας ἢ ἄλλης αὐτῶν ἰδιοτελείας τηρούντων σιωπήν· Ἡσ. « ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων παρρησιάζεσθαι· ἤτοι διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ζῴου ἢ διὰ τὸ Ἀθηναίων νόμισμα » : Θέογν.815 **βοῦς μοι ἐπὶ γλώσσης κρατερῷ ποδὶ λὰξ ἐπιβαίνων ἴσχει κωτίλλειν καίπερ ἐπιστάμενον**, Στράττις 67 **βοῦς ἐμβαίνει μέγας**, Ἰουλ.Λόγ.7,218 A **τὸν βοῦν ἐπιτίθημι τῇ γλώττῃ**· || ὁμ. **βοῦς ἐν πόλει** ἐπὶ παραδόξου πράγματος ἢ συμβεβηκότος : Διογενιαν.3,67· || ὁμ. **βοῦς ἐν αὐλίῳ** ἐπὶ ἀνθρώπου ἀνωφελοῦς, ἀχρήστου, εὐήθους : Κρατῖν.32· πρβλ.Σουΐδ. « βοῦς Κύπριος· ἐπὶ τοῦ χυδαίου καὶ ἀναισθήτου· φασὶ γὰρ τοὺς Κυπρίους βόας κοπροφαγεῖν »· || ὁμ. **βοῦς λύρας** ἐπὶ κακοῦ κιθαρῳδοῦ : Μάχ.π. Ἀθην.8 349 D **ὄνος λύρας ἐλέγετο, νῦν δὲ βοῦς λύρας**.

βουσελαφίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. γένος μηρυκαστικῶν ζῴων τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀντιλοπιδῶν**.

βουσέλινον (τὸ) μτγν. βοταν. σμύρνιον βλ.λ. : Πλίν.ΦΙ 20,118, Ἀρχιγέν.π.Γαλ.12,406

βουσή Ἡσ. « δούλη ».

βουσία Ἡσ. « γογγυλίδι ὅμοιον ».

βουσκαφῶ-έω μτγν. κατασκάπτω ἢ ὑποσκάπτω : Λυκόφρ. 434 **δικέλλῃ βουσκαφήσαντος γόνον**.

βουσκητήριον Ἡσ. « εἰς εὐρύνην· εἴρηται κακοσχόλως ἐπὶ τοῦ γυναικείου αἰδοίου ».

βουσκιά (ἡ) δημ. κ. **βουσυκιά** κ. **γουσκιά**, ποικιλία συκῆς· τὰ ἐξ αὐτῆς σῦκα βοῦσκα ἢ γοῦσκα.

βοῦσκο (τὸ) δημ. ἢ **γοῦσκο** τὸ ἐκ βουσκιᾶς σῦκον, τὸ βούσυκον βλ.λ.

βοῦσμα (τὸ) δημ., δ.γρ. τοῦ βόϊσμα βλ.λ.

βουσόη (ἡ) λακων. **βουόα** ἀγέλη, ποίμνιον· ΕΜ 208,7 « βουδα· ἀλγεῖ τις τάχα θ' αἱ βουσόαι· ἔλλειψις τοῦ σ καὶ πνεῦμα προσῆλθε δασύ ».

βουσός (ἡ) Ἐπιγρ. **βοσκὴ** διὰ βοῦς.

βουσούλα (ἡ) δημ. ξυλώδης σφαιροειδὴς ὄγκος, ἀπαντῶν συχνάκις εἰς τοὺς κλάδους τῶν δρυῶν.

βοῦσσες (αἱ,θηλ.), δημ. τὸ φυτὸν χαμαιάκτη.

βουσσιγγωλτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **χηνοποδιωδῶν**.

βουσσόος-ον μτγν., δ. τ. τοῦ **βοοσσόος βλ.λ.**

βούσταθμον (τὸ) κ. **βούσταθμος** (ὁ) βλ.λ. ὁ στάβλος τῶν βοῶν, τὸ βουκολεῖον : Εὐρ.Ἑλ.29 **λιπὼν δὲ βούσταθμ' Ἰδαῖος Πάρις Σπάρτην ἀφίκεθ' ὡς ἐμὸν σχήσων λέχος**.

βούσταθμος-ον ὁ ἀνήκων εἰς στάβλον βοῶν : Σοφ.Ἰχν.8 **βουστάθμου κάπης**· || τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ., τὸ βούσταθμον βλ.λ., στάβλος τῶν βοῶν, βουκολεῖον : Εὐρ.Ἑλ.359 **τῷ τε συρίγγων ἀοιδὰν σεβίζοντι Πριαμίδᾳ, ποτ' ἀμφὶ βουστάθμους**.

βουσταμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτ. **ῥοδονίτου**, περιέχουσα πυριτικὸν ἀσβέστιον.

βουστάνη Ἡσ. « βουστασία, ἡ τῶν βοῶν στάσις »· 2) αὐτ. « μάστιξ, πληγή ».

βουστάς-άδος (ἡ) ὁ χῶρος, ἔνθα σταθμεύουσι βόες : Σοφ.ἀπ.321 **βουστάδες αὐλαί**.

βουστασία (ἡ) μτγν. κ. **βουστάσιον** (τὸ), **βούστασις** (ἡ) τὸ βούσταθμον βλ.λ. : Λουκ.Ἀλεξ.1.

βουστασιάρχης (ὁ) νεώτ. ὁ ἰδιοκτήτης ἢ προϊστάμενος βουστασίου.

βουστάσιο(ν) (τὸ) πάπ., μτγν., νεώτ. κ. δημ. κ. βοοστάσιον ἢ βούστασις βλ.λ., τὸ βούσταθμον, ὁ χῶρος, ἔνθα μένουσι καὶ διαιτῶνται βόες, στάβλος βοῶν : Γεωπ.2,27,2, Ὀλυμπ.Μετ.113,22· || νεώτ. κ. δημ. ἰδίως οἴκημα ἢ παράπηγμα κατάλληλον πρὸς διαμονὴν γαλακτοφόρων ἀγελάδων : **ἐπιστημονικῶς ἐκτισμένα βουστάσια, - ἡνωμένα βουστάσια**.

βούστασις-εως (ἡ) κ. μτγν. κ. **βοόστασις** (ἡ) κ. **βουστασία** (ἡ), μτγν. πάπ. κ.νεώτ. ἄ. **βουστάσιον** (τὸ) ὁ χῶρος, ἔνθα διαιτῶνται βόες, τὸ **βούσταθμον** : Αἰσχ.Πρ.653 **ἔξελθε πρὸς Λέρνης βαθὺν λειμῶνα, ποίμνας βουστάσεις τε πρὸς πατρός**.

βουστάτης (ὁ) νεώτ. ὁ ἵππος, οὗ οἱ καρποὶ τῶν ποδῶν ἀποκλίνουσιν αἰσθητῶς πρὸς τὰ ἔσω, ὅθεν ἐπέρχεται μείωσις τῆς ἐν πορείᾳ εὐσταθείας.

βουστίνα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. φόρος ἐπιβληθεὶς ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐπὶ παντὸς ἄρρενος χριστιανόπαιδος μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν δώδεκα ἐτῶν· 2) δημ. ἡ ἐξαγομένη ἀπὸ τὸ ὀξύγαλα ἢ ξινόγαλα τυρώδης οὐσία, ἡ ξινομυζήθρα.

βούστομα (τὸ) δημ. κ. **βουδόστομα** (τὸ) βλ.λ.

βουστουρίζω δημ. κ. μπουσταυρίζω κ. **βουστουρῶ** τρέχων ὁρμῶ κατά τινος· πρβλ. μπουσουλίζω.

βουστουρῶ-άω δημ. κ. **βουστουρίζω** βλ.λ.

βουστροφηδόν ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. καθ' ὃν τρόπον στρέφουσιν οἱ βόες κατὰ τὴν ἄροσιν, **εἰδ.** ἐπὶ σειρῶν γραφῆς ἐχουσῶν παλίνστροφον διεύθυνσιν ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐναλλάξ : Παυσ.5,17,6 **σχήματα δὲ ἄλλα τῶν γραμμάτων βουστροφηδὸν καλοῦσιν Ἕλληνες, - ἡ βουστροφηδὸν γραφή**.

βούστροφος-ον μτγν. ὁ ὑπὸ βοῶν ἐστραμμένος, ἠροτριωμένος, ὠργωμένος : Λυκόφρ.1438 **ἐν μεταφρένοισι βουστρόφοις χθονός**.

βουστρόφος-ον μτγν. ὁ τοὺς βοῦς στρέφων, διευθύνων, ὁδηγῶν : ΑΠ 6,104 **κέντρα τ' ὀπισθονυγῆ καὶ βουστρόφα δεσμὰ τενόντων**· || τὸ οὐδ. κ. ὡς οὐσ., τὸ βούκεντρον : ΑΠ 6,95 **βουστρόφον ἀκροσίδαρον, ἀπειλητῆρα μύωπα καὶ πήραν**.

βουσυκιά (ἡ) δημ. κ. **βουσκιά** (ἡ) εἶδος συκῆς.

βούσυκο(ν) (τὸ) Ἡσ. κ. δημ. κ. **βοῦσκο** κ. **γοῦσκο**· Ἡσ. « βούσυκα· τὰ μεγάλα σῦκα »· || δημ. εἶδος μεγάλου καὶ εὐχύμου σύκου τοῦ Ἰουνίου, ὁ καρπὸς τῆς βουσυκιᾶς.

βουσφαγία (ἡ) γλωσσ. « βοοκτασία, βοοσφαγία ».

βουσφαγῶ-έω σφάζω, θυσιάζω βοῦς : Εὐρ.Ἠλ. 627 **οὐκ οἶδα πλὴν ἕν· βουσφαγεῖν ὡπλίζετο**.

βοῦτα (ἡ) δημ. κ. **βούτη** (ἡ) εἶδος μεγάλου κάδου, χρησιμεύοντος κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν σταφυλῶν εἰς τὸν ληνόν· 2) κατ' ἐπέκτ., ὁ ἐν τοῖς θαλάμοις τῶν φυλακῶν πρὸς οὔρησιν τῶν ἐν αὐτοῖς κρατουμένων κάδος· || συνεκδ. πᾶν δοχεῖον, εἰς ὃ ῥίπτονται ἀκάθαρτα ὑγρὰ καὶ καθόλου ἀκαθαρσίαι.

βουταδιένιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄ. μεθυλαλλένιον (τὸ) βλ.λ. ἀκόρεστος ὑδρογονάνθραξ, περιεχόμενος εἰς μικρὰ ποσὰ εἰς τὸ φωταέριον.

βουταδιίνιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄ. διακετυλένιον (τὸ)

ὁ ἁπλούστερος τῶν ὑδρογονανθράκων παρέχων μετὰ βαρέων μετάλλων ἐκρηκτικὸς ἑνώσεις.

βουτακιά (ἡ) δημ. κ. βουτιά βλ.λ.

βουτακιάζω δημ. βουτακῶ βλ.λ.

βουτάκιας (ὁ) δημ. ὁ διαπράττων μικρὰς κλοπάς, νοσφισμούς, καταχρήσεις· πρβλ. βουτῶ ἐν ὁμ. εἰδ. σημ.· 2) ὁ ἐπιρρεπὴς ἢ εἰθισμένος εἰς ἀσέμνους χειρονομίας πρὸς γυναῖκας, ποὺ τὶς βουτάει.

βουτάκιασμα (τὸ) δημ. εἰδ. ἐπὶ πλυνομένων ἱματίων, διαβροχὴ ἐν ὕδατι.

βουτακῶ-άω δημ. εἰδ. ἐπὶ πλυνομένων ἱματίων, βουτῶ, ἐμβαπτίζω εἰς ὕδωρ, ἐντὸς σκάφης, κάδου κττ.: **νὰ βουτακήσῃς ἀποβραδὶς τὰ ροῦχα.**

βούταλις-ίδος (ἡ) μτγν. κ. **βῶτ-** νυκτιλάλον τι πτηνόν, πιθ. ἡ ἀηδών, κατ' **ἄ.** ὁ αἰγωλιός: Αἰσώπ.Μῦθ.85.

βουταναριά (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν αἴθυια βλ.λ.

βουτάνη Ἡσ. «μέρος τι τῆς μακρᾶς νεώς, πρὸς ὃ τὸ πηδάλιον δεσμεύεται»· 2) αὐτ. «μάστιξ»· 3) αὐτ. «μάχη, ἀηδία».

βουτάνια (τὰ) νεώτ. χημ. κεκορεσμένοι ὑδρογονάνθρακες, ἀπαντῶντες μεταξὺ τῶν ἐκ τῶν πετρελαιοπηγῶν **ἐκλυομένων** ἀερίων.

βουτανικὸν διοξὺ (τὸ) νεώτ. ἠλεκτρικὸν ὀξὺ βλ.λ.

βουτανικὸν ὀξὺ (τὸ)νεώτ.χημ. βουτυρικὸν ὀξὺ βλ.λ.

βουτανο- νεώτ. χημ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν ὀργανικῶν χημικῶν ἑνώσεων.

βουτανοδιάλη (ἡ) νεώτ. χημ. **ἄ. ἠλεκτρικὴ διαλδεΰδη** βλ.λ.

βουτανοδινιτρίλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἠλεκτρικὸν νιτρίλιον.

βουτανοδιόλη (ἡ) νεώτ. χημ. αἰθυλαιθυλενογλυκόλη, ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν γλυκολῶν.

βουτανοδιολοδιάλη (ἡ) νεώτ. χημ. τρυγικὴ διαλδεΰδη βλ.λ.

βουτανοδιόνη (ἡ) νεώτ. χημ. διακετύλιον, ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις, ἀπαντῶσα εἰς διάφορα αἰθέρια ἔλαια ὡς ὑγρὸν κίτρινον, λίαν ὀσμηρόν.

βουτανοδιονικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. διακετοβουτυρικὸν ὀξύ, χημικὴ ἕνωσις.

βουτανόλη (ἡ) νεώτ. χημ. περιληπτ. ὄνομα ὀργανικῶν χημικῶν ἑνώσεων.

βουτανολίτης (ὁ) νεώτ. χημ. βουτυρολακτόνη, ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν λακτονῶν.

βουτανόνη (ἡ) νεώτ. χημ., μεθυλαιθυλοκετόνη.

βουτανονικὸν διοξὺ (τὸ)νεώτ.χημ. ὀξαλοξικὸν ὀξύ.

βουτανονιτρίλιον (τὸ) νεώτ.χημ.βουτυρονιτρίλιον.

βουτανοτετρόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις, ἡ ἁπλουστέρα τετρασθενὴς ἀλκαόλη.

βουτανοτριόλη (ἡ) νεώτ. χημ. περιληπτ. ὄνομα ὀργανικῶν χημικῶν ἑνώσεων.

βούταρος Ἡσ. «ὁ παχύς».

βούτας (ὁ) κ. μτγν. κ. δημ. **βώτας** (ὁ) δωρ. τ. τοῦ βαύτης(ὁ) βλ.λ.· 2) δημ. ὁ βουτῶν,ὁ βουτάκιας βλ.λ.

βούταυρος (ὁ) **νεώτ.** ζωολ. πτηνὸν ἑλόβιον, συνήθ. δὲ νυκτόβιον τῆς οἰκογενείας τῶν **ἐρωδιιδῶν.**

βουτάω δημ. κ. **βουτῶ** βλ.λ.

βουτελάτης (ὁ) μτγν., δ. τ. τοῦ **βουπελάτης** (ὁ) βλ.λ., ὁ βούτης βλ.λ., ὁ βουκόλος : Χρησμ.**Σιβ.** 8,788 **βουτελάταις τε καὶ ἀγρονόμοις.**

βουτελέστην Ἡσ. «θύτην».

βουτελούη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν νομευτικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

βουτενικὸν διοξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. βινυλοξικὸν ὀξύ.

βουτενίνιον (τὸ) νεώτ. χημ. βινυλακετυλένιον, ἀκόρεστός τις ὑδρογονάνθραξ.

βουτενο- νεώτ. χημ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν πολλῶν ὅρων ἐν τῇ ὀργανικῇ χημείᾳ.

βουτενόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὄνομα τῶν μονοσθενῶν μετὰ τεσσάρων ἀτόμων ἄνθρακος ἀλκοολῶν.

βουτενυλογλυκερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τρισθενὴς ἀλκοόλη, ἔχουσα γεῦσιν γλυκεῖαν ἅμα καὶ καυστικήν.

βουτζὶ (τὸ) δημ. βουτσὶ βλ.λ.

βουτζουβίδα (ἡ) δημ. βουτσουβιὰ βλ.λ. : Πασπάτη Χιακὸν Γλωσσάριον ἐν λ. : **ἕναν καριδένιον σενταύκι, δυὸ πιθάρια καὶ μία βουτζουβίδα,** αὐτ. **δυὸ βουτζουβίδες γεμάτες κρασίν.**

βούτη (ἡ) μτγν., μον. κ. δημ. ἡ βοῦτις βλ.λ. **ἡ βοῦττις,** εἶδος ἀγγείου κωνικῆς διατομῆς : Ἥρων Στερεομ.Ι,52, Ἀέτ.3,133,Μηνατ.4,29 Συναξ. **κελεύει ἀχθῆναι βούτην σιδηρᾶν, καὶ βληθῆναι πίσσαν ἐν αὐτῇ καὶ ῥητίνην καὶ κηρόν**· 2) δημ. κ. **βουτίνα** (ἡ), **μπουτίνα** (ἡ) κ. **μπουτινέλος** (ὁ), ξύλινος κωνοειδὴς κάδος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ρίπτεται τὸ πρὸς ἀποβουτύρωσιν γάλα· 3) δημ. ἡ βούτα βλ.λ.

βούτηγμα (τὸ) δημ. κ. **βούτημα** ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις τοῦ βουτῶ βλ.λ., τὸ ἐμβάπτειν τι ἢ ἐμβάπτεσθαί τι ἐν ὑγρῷ, ἡ ἐμβύθισις πρὸς τὸ ἀνασῦραι, ἡ ἐμβάπτισις, ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ πραγμ.: **τὸ βούτηγμα ταῦ μωραῦ στὸ** μπάνιο, - **τὸ λαυτρὸ του εἶναι ἕνα βούτηγμα κι ἔξω, - τὰ μάλλινα ραῦχα θέλαυν βούτηγμα σὲ χλιαρὸ νερό, - βούτηγμα τῆς φρυγανιᾶς στὸ κρασὶ - στὸ γάλα - στὸ τσάϊ**· ‖ ἡ κατάδυσις κολυμβῶντος, πίπτοντος ἀφ' ὑψηλοῦ· **ἄ.** βουτιὰ βλ.λ. 2) συνεκδ. ἐπὶ πραγμ.συνηθέστ. **βούτημα** βλ.λ.πληθ. μ. **βουτήματα** πᾶσα συνήθ. ἐμβαπτιζομένη ἐν τεΐῳ ἢ οἴνῳ ἢ γάλακτι ἢ καφὲ ἐφθὴ ἀμυλώδης μικρὰ ζύμη, οἷον δίπυρος ἄρτος ἢ πλακοῦς,ὅπως οὕτω καταστῇ εὔγευστος : **τσάϊ μὲ βουτήματα, - δῶσε μαυ ἕνα βούτημα**· 2) μτφ. ἡ δι' ἀποτόμου ἐνεργείας, ἡ αἰφνιδία διὰ τῶν χειρῶν ἀφαίρεσις πράγματος, ἡ ἁρπαξιά, ἡ βουτιά : **μ' ἕνα βούτηγμα ταῦ πῆρε ὅλα τὰ φρούτα ἀπὸ τὸ πιάτο**· 3) ὁμ. μτφ. ἡ ἀφανῶς, δολίως ἐνεργουμένη ὑπεξαίρεσις, ἀφαίρεσις, κλοπὴ πραγμάτων ἀξίας καὶ ἰδίως χρημάτων : **τὸ γκαρσόνι τοῦ 'κανε καθεμέρα γερὸ βούτηγμα ἀπὸ τὸ ταμεῖο**· 4) ὁμ. εἰδ. ἡ διὰ καταχρήσεως ἐξουσίας ἢ ὑπαλληλικῆς ἰδίως δημοσίας θέσεως κλοπὴ δημοσίων χρημάτων ἢ καὶ τὸ δυνάμει τοῦ ἀξιώματος ἐπιτευχθὲν παράνομον κέρδος : **ὁ ταμίας ἔκαμε γενναῖο βούτηγμα, - λένε πὼς μὲ τὴ σύμβαση ὁ ὑπουργὸς ἔκανε μεγάλο βούτηγμα**· 5) ἡ αἰφνιδία καὶ ἰσχυρὰ λῆψις, λαβή, σύλληψις, τὸ ἅρπαγμα : **μ' ἕνα βούτημα ἀπὸ τὰ μαλλιὰ τὴν ξάπλωσε χάμου**· 6) ἡ ἄσεμνος χειρανομία, ἐπὶ γυναικός : **τὸ βούτηγμα ποὺ 'καμε τοῦ κοριτσιοῦ τὸ πλήρωσε.**

βουτηγμένος-η-ο δημ. βουτημένος βλ.λ.

βουτηστάρα (ἡ) δημ. κ. βουτηχτάρα βλ.λ.

βούτημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ βούτηγμα βλ.λ.· 2) δημ. κ. **βούτημο** (τό), **βούτομο** (τό), **βούταμας** (ὁ) **κ. βουτόμι** (τό), τὸ φυτὸν σκίρπος ὁ λιμναῖος βλ.λ.· 3) δημ. κ. **βούτημο** (τό), κ. **βούτομα** (τό), τὸ φυτὸν θρύον τὸ κυλινδρικὸν βλ.λ.

βουτημένος-η-ο δημ. κ. **βουτηγμένος,** παθ. μτχ. παρακ. τοῦ ρ. **βουτῶ-άω** ὁ ἔχων βουτηχθῆ, ἤτοι ἔχων ἐμβαπτισθῆ ἐντός τινος, ὅθ. ὁ πεπληρωμένος, ἔμπλεως ἢ κατάφορτος, γεμάτος : **βουτημένος στὸ χρυσάφι** (πλήρης χρυσοῦ, πάμπλουτος, βαθύπλουτος), - **βουτημένος στὰ αἵματα** (πλήρης αἵματος, αἱμόφυρτος), - **βουτημένη στὰ μαῦρα** (ἡ ἕνεκα βαρέος πένθους ἐντελῶς μελανειμονοῦσα), - **βουτημένος στὰ χρέη** (ὁ κατάχρεως)· 2) ὁ ἐκ κλοπῆς προερχόμενος, ὁ κλαπείς : **παῦ τὸ ἔχεις βουτημένο τὸ χρυσὸ ρολόϊ;** 3) ἐπὶ γυναικός, βουτημένη ἡ ὑποστᾶσα ἀσέμνους χειρονομίας.

βούτημο (τὸ) δημ. βούτημα βλ.λ.2) κ. 3).

βαύτης-ου κ. μτγν., ποι. γεν. **-εω,** δωρ. **βούτας-α** κ. μτγν. δωρ. π. Θεακρ. **βώτας-α** (ὁ) ὁ βουκόλος : Αἰσχ.Πρ.569 **τὸν μυριωπὸν εἰσορῶσα βαύταν,** ΑΠ 6,255 **αὐτὰρ ὁ βούτεω ἀντίος ἐκ πλαγίων ἵετο**· 2) ὡς ἐπίθ. ἐν φρ. **βούτας φόνος** θυσία ἐκ βοῶν, πρβλ. ἑκατόμβη : Εὐρ.Ἱππ.537 **Φοίβου τ' ἐπὶ Πυθίοις τεράμνοις βούταν φόνον Ἑλλὰς αἴ' ἀέξει**· 3) Ἡσ.,«ὀρίγανος».

βουτηχτά έπίρρ. δημ. διά καταδύσεως, δ·ὸ καταδυθίσεως είς τό ὕδωρ : **πιάνει βουτηχτά** πίνες · **άχινιούς**· 2) δι' άρπαγής : **τοῦ τὰ πῆρα βουτηχτά**· ἢ δι' άποτόμου, αἰφνιδίου δραγμοῦ, μὲ μ·ὰν άδροξιά, μ' ἕνα ἅρπαγμα : **τὸν τσάκωσα βουτηχτά ἀπ' τὸ σβέρκο**· πρβλ. άρπαχτά.

βουτηχτάρα (ή) δημ. τὸ πτηνὸν αἴθυια βλ.λ., ά. βουταναριά

βουτηχτής (ό) δημ., πληθ. **-άδες κ. -ῆδες** ὁ εἰσδύων εἰς τὸ ὕδωρ, ποὺ βουτάει στὸ νερό, ὁ δύτης, κ. κυρίως **ὁ ἄνευ** σκαφάνδρου : **Καλυμνιὸς** βουτηχτής (δεινὸς δύτης)· 2) μτφ. κ. θηλ. **βουτήχτρα** ὁ νοσφιζόμενος τὰ ἀλλότρια, ὁ σφετεριστής, ὁ κλέπτης· πρβλ. βουτῶ κ. βούτηγμα ἐν **είδ.** σημ.· 3) μτφ. **βουτηχτής** κ. ὁ ἀσέμνως κατὰ γυναικῶν χειρονομῶν.

βουτηχτός-ή-ό δημ. ὁ διὰ καταδύσεως εἰς ὕδωρ ἢ εἰς ἄλλο ὑγρὸν διαβραχείς, βεβρεγμένος, βουτημένος : **ἔφαγα μόνο ἕνα παξιμάδι βουτηχτὸ στὸ γάλα**· ὁ ὡσεὶ διὰ καταδύσεως διαβραχείς : **βουτηχτὸς στὶς λάσπες** (καταλασπωμένος)· **στὸν ἵδρωτα** (ὡσὰν ἱδρωμένος, κάθιδρως)· || **κατ'** ἐπέκτ ὁ πεπληρωμένος, ὁ ἔμπλεως, ὁ γεμάτος : **ἦταν βουτηχτὸς στὴ σκόνη - στ' ἀλεύρια.**

βουτήχτρα (ή) δημ. θηλ. τοῦ **βουτηχτής βλ.λ. 2),** σφετερίστρια, κλέπτρια.

βουτιά (ή) δημ. ἡ κατάδυσις κολυμβητοῦ, **εἰς τὸ** ὕδωρ πίπτοντος μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω· 2) τὸ διάστημα, ὅπερ διανύει τις κολυμβῶν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος : **μὲ μιὰ βουτιὰ βγαίνω ἀπὸ τὸ μῶλο στὴ σημαδαύρα**· 3) ἡ κατάδυσις τοῦ δύτου, κατερχομένου ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἰδίᾳ πρὸς ἁλιείαν σπόγγων· 4) μτφ. τολμηρὰ καὶ κινδυνώδης, ἰδίως δὲ ἐπίφογος πρᾶξις : **ἄς κάμουμε μιὰ βουτιὰ κι ὅπου τὰ βγάλη ἡ ἄκρη**· 5) ὁμ. μτφ. ὑπεξαίρεσις, σφετερισμός, κλοπή : **ἔκαμε μεγάλη βουτιὰ στὸ ταμεῖο κι ἔγινε ἄφαντος.**

βούτιμος-ον Ἡσ.κ.ΕΜ207,5 ὁ ἔχων ἀξίαν ἑνὸς βοός.

βουτίνα (ἡ) **δημ. κ. βούτα** (ἡ) βλ.λ. κ. **βούτη** μέγας **κάδος** χρησιμεύων ἰδίως πρὸς μεταφορὰν τῶν σταφυλῶν κατὰ τὸν τρυγητόν· || συνεκδ. πᾶν **εἶδος κάδου· 2) κ. βούτη** (ή) βλ.λ., κ.**μπουτίνα** (ή), μπουτινέλος (ὁ) ξύλινος κωνοειδὴς κάδος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου **τίθεται** τὸ πρὸς ἀποβουτύρωσιν γάλα.

βουτινάρι (τὸ) δημ. μικρὰ βουτίνα βλ.λ.

βούτινον (τὸ) μτγν. τὸ βούτιον βλ.λ.

βούτιον (τὸ μτγν. κ. **βούτινον** (τό), ὑποκορ. τοῦ **βούτις** ἡ βούτη, μικρὸν κωνοειδὲς δοχεῖον : Ἱππιατρ.34.

βουτίον (τὸ) νεώτ. κ. **βυτίον** (τὸ) βλ.λ., τὸ βορέλι.

βοῦτις (ἡ) μτγν. **ἡ βοῦττις** (ἡ) δοχεῖον κωνικοῦ σχήματος : Ἥρων Στερεομ.2,9· πρβλ. βούτη.

βουτιστής (ὁ) ἐκκλ. ὀφφικιοῦχος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, οὗ ἔργον ἦτο νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ κατάδυσιν τοῦ βαπτιζομένου.

βουτολάνη (ἡ) νεώτ. **φαρμακ.** κόνις ἄγευστος καὶ ἄοσμος, χορηγουμένη **ὡς** φάρμακον ἐσωτερικῶς κατὰ τῶν ὀξυούρων τοῦ ἐντέρου.

βούτομα (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν σκίρπος ὁ λιμναῖος· 2) ά. βούτομο τὸ φυτὸν θρύον τὸ κυλινδρικόν· 3) τὸ φυτὸν λάγουρος ὁ ᾠοειδὴς βλ.λ.

βουτόμι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν σκίρπος ὁ λιμναῖος.

βουτομίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. ά. βουτομώδη βλ.λ.

βουτομίνεια (τὰ) νεώτ. βοταν. ὑποδιαίρεσις φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **ἑλοβίων.**

βούτομο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν σκίρπος ὁ λιμναῖος· 2) ά. **βούτομα** τὸ **φυτὸν** θρύον τὸ **κυλινδρικόν.**

βουτομοειδῆ (τὰ) νεώτ. ά. βουτομώδη βλ.λ.

βούτομον (τὸ) βούτομος βλ.λ. : Θεόφρ.Φ(4,10,4, Θεόκρ.13,35 **ἔνθεν βούτομον ὀξὺ βαθύν τ' ἐτάμοντα κύπειρον.**

βούτομος (ὁ) κ. νεώτ. **ἡ βούτομον** (τὸ) φυτὸν καλαμοειδὲς φυόμενον εἰς ἑλώδεις τόπους, ὅπερ κατατεμνόμενον ἐδίδετο ὡς τροφὴ εἰς τοὺς βοῦς· Σουΐδ. « φυτάριον παραπλήσιον καλάμῳ, ὅπερ ἐσθίουσιν οἱ βόες »· πιθανῶς τὸ φυτὸν βούτομος ὁ σκιαδιοφόρος **βλ** κατωτ. ἡ **κατ' ά.** τὸ φυτὸν **κάρεξ** (ἡ), τὸ σπαθόχορτο : Ἀριστοφ. Ὄρν.662 **ἐκδίδασκε ἐκ τοῦ βουτόμου τοὐρνίθιον,** Θεόφρ.ΦΙ 1,10,5· 2) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν πολυετῶν **φυτῶν τῆς** οἰκογενείας τῶν **βουτομιδῶν**, οὗ **γνωστότατον εἶ**δος βούτομος ὁ σκιαδιοφόρος, δημ. **φοθι, ἔχον** ῥίζωμα ἀμυλοῦχον **κ.** ἐδώδιμον.

βουτομώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. βουτομοειδῆ κ. **βουτομίδαι** (οἱ), **ά. ἀλισμώδη** (τὰ) οἰκογένεια μονοκατυληδόνων **φυτῶν**, περιλαμβάνουσα φυτὰ ποώδη, ῥιζωματικά, ὑδροχαρῆ.

βούτορος-ον κ. **βουτόρος**· Σουΐδ. « βουτόροις· τοῖς πλήττουσι τοὺς βόας », Ἡσ. « βούτορον· ἀκαστρον· νιφάδ' ὑετοῦ· βουκέντην· καὶ βούτουρος τὸ αὐτό »· 2) αὐτ. **« βούτορον· ὁδόν, ἀτραπόν »** (κῶδ. **βουτόων** βλ.λ.).

βουτόρος κ. βούτορος βλ.λ.

βουτούλι (τὸ) δημ. θύσανος : **βουτούλι μπαμπακιοῦ,** ἡ τολύπη τοῦ φυτοῦ βάμβακος.

βουτόων Ἡσ. «ὁδόν, ἀτραπόν» (δ.γρ. **βούτορον**).

βουτράγιος (ὁ) (ἐνν. **μήν**), Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς ἐν τῇ πόλει τῆς Φθίας Μελιταίᾳ.

βούτραγος (ὁ) μτγν. μυθολογικὸν **ζῷον** μετέχον τῆς τοῦ βοὸς καὶ τῆς τοῦ τράγου φύσεως : Φιλόστρ. Βί.Ἀπολλ.6,24 **οἱ βόαγροί τε καὶ οἱ βούτραγοι.**

βουτραγοταυράνθρωπος (ὁ) μαν. ὑποθετικὸν ἀνθρώπινον τέρας ἔχον χαρακτηριστικὰ βοός, **αἰ**γὸς καὶ ταύρου : Τζέτζ.Χιλ.7,484 **ὡς βουτραγοταυράνθρωπον νομίσαι πεφυκέναι, ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον** ἐκφυλόν **τε καὶ ξένον.**

βουτρίσα Σουΐδ. « ὄναμα ὄφεως ».

βουτροφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διατροφὴ **βοῶν** : Ἀγαθαρχ.7· || νεώτ. εἰδ. ἡ διατροφὴ ἀγελάδων καὶ βοῶν πρὸς γαλακτοκομίαν **καὶ κρεοπαραγωγήν.**

βουτρόφος-ον κ. νεώτ. ὁ τρέφων **βοῦς**· || ὡς ούσ. ὁ βούτης, ὁ βουκόλος : Πολυδ.I,249· || ὁμ. ΕΜ 209,54 « **καὶ** βουτρόφας, τάξις, **ὥς** φασί, τις ἱερωσύνης, ἡ τρέφουσα τοὺς βοῦς, **ὥστε** θύεσθαι τοῖς θεοῖς δημοσίᾳ »· || νεώτ. ὁμ. **ὡς ουσ.** ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν βουτροφίαν βλ.λ.

βούτρωκτον (τὸ) Ἡσ. « **ὄροβος** ».

βουτσάδικο (τὸ) δημ. κ. **βουτσινάδικο** βυτιοποιεῖον, βαρελοποιεῖον, βαρελάδικο.

βουτσάκειος ὑποβαθμίς (ἡ) νεώτ. γεωλ. ὑποβαθμὶς στρωμάτων τῆς ἠωκαίνου διαπλάσεως τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βουτσάς (ὁ) δημ. ὁ κατασκευάζων βυτία, βυτιοποιός, βαρελοποιός, βαρελάς.

βουτσέλα (ἡ) δημ. μεγεθ. τοῦ βουτσί **βλ.λ.**, μέγα βυτίον, βαρέλα· 2) εἰδ. μικρὸν φορητὸν **κυλινδρόσχημον** βυτίον πρὸς μεταφορὰν ὕδατος· **3) μτφ.** σκωπτ.ἐπὶ γυναικῶν,ἡ παχύσαρκος κ. βραχύσωμος.

βουτσέλι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ βουτσέλα **(ἡ) βλ.λ.**, λίαν μικρὸν βυτίον.

βουτσεντέρι (τὸ) **δημ. τὸ** βούκεντρον : **Πολίτ.** Λαογρ.I,144.

βουτσί (τὸ) **δημ.** **βυτίον** βλ.λ., βαρέλι, βαγένι.

βουτσιά (ἡ) **δημ.** ἀπαπάτημα τοῦ βοός, **βόλιτος,** σβουνιά, βουλιθιά βλ.λ.

βουτσίνα (ἡ) δημ. κ. **βουστίνα** **εἶδος** τυροῦ, στερουμένου σχεδὸν πάσης ἰδίας αὐτοῦ γευστικῆς καὶ θρεπτικῆς οὐσίας παρασκευαζομένου **δὲ διὰ** βρασμοῦ τοῦ ἀποβουτυρωθέντος γάλακτος, **ά.** τεντομάτα, πρέντζα, ξίνα.

βουτσινάδικο (τὸ) δημ. κ. βουτσάδικο **βλ.λ.**

βουτσινάς (ὁ) δημ. ὁ βουτσάς βλ.λ.

βούτσινο (τὸ) δημ. **τὸ** φυτὸν νάρκισσος **βλ.λ. ὁ** κυπελλοφόρος.

βουτσουβιά (ἡ) δημ. μέγας κάλαθος ἐν οἰκίαις ἀγροτῶν, χρήσιμος ὡς ὀφοφυλάκιον, ἰδίως ξηρῶν καρπῶν, οἷον σύκων, καρύων, ἀμυγδάλων κττ.: **φέρε μας καρύδια ἀπὸ τὴ βουτσουβιά·** 2) μέγας πίθος ἢ κυλινδρικὸν μετάλλινον ἀγγεῖον πρὸς ἀπόθεσιν ἐλαίου ἢ οἴνου δι' οἰκιακὴν χρῆσιν.

βούττις (ἡ) μτγν. ἡ βοῦτις βλ.λ.

βουτυλαλκοόλαι (αἱ) νεώτ. χημ. **βουτυλικαὶ ἀλκοόλαι** κ. **βουτυλικὰ πνεύματα** βλ.λ. αἱ τέσσαρες ἰσομερεῖς μονοσθενεῖς ἀλκοόλαι.

βουτυλένια (τὰ) νεώτ. χημ. ἰσομερεῖς ἀκόρεστοι ὑδρογονάνθρακες, ἀέρια ἀπαντῶντα εἰς τὰ προϊόντα τῆς ἀποστάξεως τῶν λιθανθράκων.

βουτυλικαὶ ἀλκοόλαι (αἱ) νεώτ. χημ. βουτυλαλκοόλαι βλ. λ.

βουτυλικὰ πνεύματα (τὰ) νεώτ. χημ. βουτυλαλκοόλαι βλ.λ.

βουτύλιον (τὸ) νεώτ. χημ. μονοσθενὴς ὀργανικὴ ῥίζα, προερχομένη ἐκ τοῦ βουτανίου.

βουτυλιωδίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν ἀλκυλαλογονιδίων.

βουτυλομερκαπτάνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν μερκαπτανῶν, ἀπαντῶσα εἰς τὸ ἔκκριμα τῶν ἀδένων τοῦ μεφίτου.

βουτυλοσιναπέλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς σειρᾶς τῶν **σιναπελαίων.**

βουτυλοϋπνάλη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σῶμα λαμβανόμενον ἐκ βουτυλοχλωράλης καὶ ἀντιπυρίνης, ἐν χρ. ὡς ὑπνωτικὸν κ. ἀναισθητικὸν φάρμακον.

βουτυλοχλωράλη (ἡ) νεώτ. χημ. σῶμα εὐαρέστου ὀσμῆς καὶ ὑποπίκρου γεύσεως, ἐν χρ. ὡς φάρμακον ὑπνωτικὸν καὶ ἀναισθητικόν.

βουτύπος-ον μτγν. ὁ τύπτων, ὁ φονεύων βοῦς: Ἀπολλ.Ρ 4,468 **τὸν δ' ὅ γε, βουτύπος ὥστε μέγαν κεραλκέα ταῦρον, πλῆξεν·** ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἱερεὺς ἐν Ἀθήναις ἐντεταλμένος τὴν θυσίαν ἐξιλαστηρίου βοὸς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Πολιέως Διός, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Διπολείων· ΕΜ 210,18 « βουτύπος· ἱερεύς τις, ὃς τοὺς βοῦς ἐν ταῖς θυσίαις τῷ πελέκει ἔθυε » : Πορφ.Ἀποχ.2,30 πρβλ. βουφόνια· 2) ὁ οἶστρος: Ὀππ.Ἁλ.2,529 **ὅτ' ἐπιζέσῃ ὀξὺ κελεύων βουτύπος, ὀτμηρῇσιν ἐπισπέρχων ὀδύνῃσι·** ‖ Ἡσ. « εἶδος ζῴου καλουμένου ἐμπίς » ‖ γλωσσ. « βουτύπος, ἤγουν κυνόμυια ».

βουτυπῶ-έω μσν. τύπτω, κεντῶ, ἐλαύνω τοὺς βοῦς· ‖ ὀθ. τύπτω καὶ ἐλαύνω τινὰ οἱονεὶ ὡς βοῦν: ΚΜανασσ.Ἐρ.2,11 **τοὺς πονηροὺς ἡ Δίκη.. πανταχόθεν βουτυπεῖ καὶ πανταχόθεν ἐλαύνει.**

βουτυράδικο (τὸ) δημ. τόπος, ἐν ᾧ παρασκευάζεται τὸ βούτυρον, βουτυροποιεῖον ‖ κατάστημα, ἐν ᾧ πωλεῖται βούτυρον, βουτυροπωλεῖον.

βουτυράπιδο (τὸ) δημ. κ. **βουτυράχλαδο** εἶδος λίαν εὐχύμου ἀπίου· ἄ. βουτυράτο ἀχλάδι.

βουτυρᾶς (ὁ) δημ. κατασκευαστὴς βουτύρων· ‖ κατ' ἐπάγγελμα πωλητὴς βουτύρου.

βουτυράτος-η-ο δημ. ὁ μετὰ βουτύρου παρεσκευασμένος, ὁ περιέχων βούτυρον: **βουτυράτα κουλούρια - παξιμάδια·** 2) ὁ ὅμοιος πρὸς βούτυρον, ὁ μαλακὸς καὶ εὔχυμος ὡς βούτυρον: **βουτυράτο ἀχλάδι** βουτυράπιδο βλ.λ.

βουτυρέμπορος (ὁ) νεώτ. ὁ μετερχόμενος τὸ ἐμπόριον τοῦ βουτύρου.

βουτυρένιος-α-ο δημ. ὁ βουτύρινος βλ.λ.

βουτυριακή (ἡ) δημ. αἴγειος ἀσκός, ἔχων τὸ τρίχωμα πρὸς τὰ ἔξω, χρησιμεύων δὲ εἰδικῶς πρὸς ἐναπόθεσιν καὶ μεταφορὰν βουτύρου.

βουτυριέρα (ἡ) δημ. δοχεῖον ὑάλινον ἢ μετάλλινον πρὸς ἐναπόθεσιν νωποῦ βουτύρου δι' ἐπιτραπέζιον χρῆσιν.

βουτυρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βούτυρον, ὁ ἐκ τούτου προερχόμενος· ‖ εἰδ. χημ. **βουτυρικὸν ὀξύ,** ὀξὺ εὑρισκόμενον ἐν τῷ βουτύρῳ· ‖ ὁμ. **βουτυρικὸν ἅλας ἅλας,** παραγόμενον ἐκ τῆς ἑνώσεως τοῦ βουτυρικοῦ ὀξέος μετά τινος βάσεως· ‖ ὁμ. **βουτυρικὴ ζύμωσις** μετασχηματισμὸς σωμάτων τινῶν εἰς βουτυρικὸν ὀξὺ καὶ εἰς τὰς ἑνώσεις αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν διαφόρων βακτηρίων· ‖ ὁμ. **βουτυρικοὶ ἐστέρες** οἱ ἐστέρες βλ.λ. τοῦ βουτυρικοῦ ὀξέος.

βουτυρίλα (ἡ) δημ. ἡ ὀσμὴ τοῦ βουτύρου, ὡς καὶ πᾶσα ὀσμὴ ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν τοῦ βουτύρου: **τὰ κουλούρια μυρίζουν βουτυρίλας·** ‖ γεν. ἡ γεῦσις τοῦ βουτύρου.

βουτυρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ τριβουτυρίνη ἢ βουτυρικὸς ἐστὴρ βλ.λ. τῆς γλυκερίνης, ὑγρὸν ἄχρουν ψυχρᾶς γεύσεως· 2) τὸ ἐν τῷ ἐμπορίῳ νοθευμένον ἢ τεχνητὸν βούτυρον, οἷον ἡ μαργαρίνη κ.ἄ.

βουτύρινος-η-ον μτγν. κ. νεώτ., δημ. **βουτυρένιος** ὁ ἐκ βουτύρου κατεσκευασμένος: Διοσκ.1,54 **βουτύρινον μύρον·** ‖ νεώτ. ὁ περιέχων βούτυρον, διὰ βουτύρου παρεσκευασμένος: **βουτύρινον γλύκισμα.**

βουτυρίτσα (ἡ) δημ. ξύλινος κωνοειδὴς κάδος ἐν χρ. πρὸς ἀπόδαρσιν τοῦ γάλακτος καὶ ἐξαγωγὴν τοῦ βουτύρου· ἄ. βούτη βλ.λ., βούτα, μπουτίνα.

βουτυρόγαλα-κτος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. χημ. τὸ μετὰ τὴν ἀποβουτύρωσιν τοῦ γάλακτος ἢ ἀνθογάλακτος ἀπομένον ὑγρόν, ὅπερ θερμαινόμενον διὰ βρασμοῦ πήγνυται εἰς τυρὸν κατωτέρας ποιότητος.

βουτυρόδενδρον (τὸ) νεώτ. βοταν. τὸ βουτυρόσπερμον βλ.λ.

βουτυροδιαθλασίμετρον (τὸ) νεώτ. χημ. ὄργανον, χρησιμεῦον εἰδικῶς διὰ τὴν μέτρησιν τοῦ δείκτου διαθλάσεως τοῦ βουτύρου, καθὼς κ. ἄ. λιπῶν καὶ ἐλαίων· πρβλ. διαθλασίμετρον.

βουτυροδοχεῖον (τὸ) νεώτ. μικρὸν δοχεῖον, ἰδίως ἐξ ὑάλου ἢ ἐκ πορσελάνης, δι' ἐναπόθεσιν βουτύρου πρὸς ἐπιτραπέζιον χρῆσιν, βουτυριέρα.

βουτυροδόχος-ον νεώτ. ὁ κατεσκευασμένος ἢ προωρισμένος πρὸς ὑποδοχὴν βουτύρου: **βουτυροδόχον δοχεῖον·** ‖ τὸ ἀρσ. κ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. βουτυροδόχος (ὁ,ἡ) τὸ βουτυροδοχεῖον βλ.λ.

βουτυροειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βούτυρον, ὁ ἔχων ὄψιν ἢ σύστασιν βουτύρου.

βουτυροΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις ὁμόλογος τῆς ἀκετόλης· ἄ. διμεθυλοκετόλη.

βουτυροκομεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα, τόπος ἐν ᾧ κατασκευάζεται βούτυρον, βουτυροποιεῖον.

βουτυροκομία (ἡ) νεώτ. ἡ κατασκευὴ βουτύρου, βουτυροποιία βλ.λ.· ‖ ἡ τέχνη, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βουτυροκόμου ἢ ἡ ἐπιχείρησις αὐτοῦ.

βουτυροκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βουτυροκομίαν βλ.λ.: **βουτυροκομικὰ ἐργαλεῖα.**

βουτυροκόμος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικῶς περὶ τὴν κατασκευὴν βουτύρου ἀσχολούμενος, ὁ κατασκευαστὴς βουτύρου, βουτυροποιός, βουτυρᾶς.

βουτυροκομῶ-έω νεώτ. εἶμαι βουτυροκόμος, ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν βουτυροκομίαν.

βουτυρολακτόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ χημικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν λακτονῶν.

βουτυρολεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. σῶμα ἐνυπάρχον ἐν τῇ συνθέσει τοῦ βουτυρολεϊκοῦ ὀξέος.

βουτυρόλη (ἡ) νεώτ. εἶδος τεχνητοῦ βουτύρου ἐν χρ. εἰς τὸ ἐμπόριον.

βουτυρόλιπος-ους (τὸ) νεώτ. μῖγμα λίπους βοὸς καὶ προβάτου, τεχνητῶς λαμβάνον τὴν ὄψιν καὶ τὴν ὀσμὴν τοῦ βουτύρου, ἐν χρ. ἐν τῷ ἐμπορίῳ πρὸς νόθευσιν τοῦ βουτύρου.

βουτυρόμετρον (τὸ) νεώτ. ὄργανον μετρήσεως τῆς ἐν τῷ γάλακτι ποσότητος βουτύρου.

βουτυρομηχανή (ἡ) νεώτ. ὄργανον, δι' οὗ ἐκτελεῖται ἡ ἀποβουτύρωσις τοῦ γάλακτος.

βούτυρο(ν) (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., μτγν. κ.

βούτυρος (ὁ) βλ.λ., ἡ ἀπὸ τοῦ γάλακτος τῶν ζῴων τεχνητῶς ἐξαγομένη λευκὴ ἢ ὑποκίτρινος λιπαρὰ ἐδώδιμος ὕλη : Ἱππ.Νούσ.4,51 τὸ μὲν **πῖον** (τοῦ γάλακτος), **ὃ βούτυρον καλέουσιν**, ΠΔ Γέν.18,8 **ἔλαβε δὲ βούτυρον καὶ γάλα, καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε**· ‖ εἰδ. **βούτυρον νωπόν**, δημ. **φρέσκο** τὸ ἀμέσως ἐκ τῆς ἀποδάρσεως ληφθέν· ‖ ὁμ. **βούτυρο ἁλατισμένο ἢ λιωμένο** τὸ δι' ἅλατος πρὸς διατήρησιν ἠρτυμένον βούτυρον· 2) μτγν. εἶδος ἀλοιφῆς, παρασκευαζομένης ἐκ βουτύρου : Πλούτ.Ἠθ.1109 Β **ὡς δ' ἐγγὺς ἀλλήλων προσῆλθον εὐθὺς ἀποστραφῆναι, τὴν μὲν τὸ μύρον, ὡς ἔοικε, τὴν δὲ τὸ βούτυρον δυσχεράνασαν**· 3) νεώτ. χημ. **φυτικὸν βούτυρον** πηκτὴ ἐλαιώδης οὐσία, παραγομένη ἐκ διαφόρων φυτῶν καὶ δὴ ἐκ τῶν σπερμάτων αὐτῶν, οἷον τοῦ βουτυροσπέρμου τοῦ κακάου κ.ἄ.· 4) **νεώτ.** ὀρυκτολ. **βούτυρον ὀρέων** ἡ ὀρυκτὴ στυπτηρία βλ.λ.· 5) νεώτ. εἰδ. μηχανικὸν ἢ χημικὸν μῖγμα, παρουσιάζον βουτυρώδη ὄψιν ἢ σύστασιν, οἷον : **βούτυρον ἀντιμονίου** (τὸ χλωριοῦχον ἀντιμόνιον), **βούτυρον βισμουθίου** (τὸ χλωριοῦχον βισμούθιον), **βούτυρον μοσχοκαρύων** (τὸ μοσχοκαρυέλαιον) κ. ἄ.

βουτυρόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις τῆς τάξεως τῶν κετονῶν· ἄ. διπροπυλοκετόνη.

βουτυρονιτρίλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, ἀποτελοῦσα ὑγρὸν εὐαρέστου ὀσμῆς, ἄ. προπυλοκυανίδιον.

βουτυρονοθεία (ἡ) νεώτ. ἡ νόθευσις τοῦ ἐκ γάλακτος βουτύρου δι' ἀναμίξεως λιπαρῶν ὑλῶν.

βουτυροποιεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα καὶ γεν. τόπος ἐν ᾧ κατασκευάζεται βούτυρον, βουτυροκομεῖον, βουτυράδικο.

βουτυροποιία (ἡ) νεώτ. ἡ βουτυροκομία βλ.λ.

βουτυροποιός (ὁ) νεώτ. ὁ κατασκευάζων βούτυρον, ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν βουτυροποιίαν, ὁ βουτυροκόμος, ὁ βουτυρᾶς.

βουτυροπωλεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα ἐν ᾧ πωλεῖται μόνον ἢ κυρίως βούτυρον, βουτυράδικο.

βουτυροπώλης (ὁ) νεώτ. ὁ πωλητὴς βουτύρου.

βούτυρος (ὁ) μτγν. τὸ βούτυρον βλ.λ. : Γαλ. 13,527 **ἐφεξῆς δὲ τούτων ὑπάρχει τὸ καλούμενον βούτυρον, εἴτε σοι φίλον ἀρσενικῶς ὀνομάζειν βούτυρος**· 2) εἶδος βοτάνης : Ἀθήν.9,395 Α **ὄζει δὲ πᾶς ὁ τόπος τότε βούτυρον.**

βουτυρόσπερμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **σαποτωδῶν**· ἄ. βουτυρόδενδρον.

βουτυροφάγας (ὁ) ἢ -ης κατὰ πιθ. διόρθ. βουτυροφάγος βλ.λ.

βουτυροφάγος-ον κ. νεώτ. ὁ τρώγων βούτυρον, ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἀρεσκόμενος εἰς τὴν βρῶσιν βουτύρου καὶ φαγητῶν διὰ βουτύρου παρεσκευασμένων : Ἀναξανδρ.41,Β **δειπνεῖν δ' ἄνδρας βουτυροφάγους** (κατὰ διόρθ. τοῦ **βουτυροφάγας**).

βουτυροχλωράλη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανική τις χημικὴ ἕνωσις.

βουτυρόχορτο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χειλανθῶν**, οὗ κυριώτερα εἴδη **βουτυρόχορτον τὸ κοινὸν** κ. **βουτυρόχορτον τὸ λευκόν**, δημ. κ. βουτυρόχορτο θηλυκό· 2) δημ. τὸ φυτὸν ἐλελίσφακον τὸ ἱεροβοτανοειδές· 3) δημ. ὄνομα εἴδους τοῦ φυτοῦ ἀρνόγλωσσον βλ.λ.

βουτυρώδης-ους-ες νεώτ. ὁ περιέχων ἀφθόνως βούτυρον, ὁ πλήρης βουτύρου : **φαγητὸν βουτυρῶδες**· 2) ὁ ἔχων ὄψιν ἢ σύστασιν βουτύρου, ὁ ὁμοιάζων πρὸς βούτυρον, βουτυροειδής.

βουτυρώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)**βουτύρωσα**, μτχ. παθ. **παρακ. βουτυρωμένος** ἀρτύω διὰ βουτύρου παρασκευαζόμενον ὄψον, βάνω βούτυρο ἢ φτιάνω μὲ βούτυρο ἕνα φαγητὸ ἢ ἕνα γλύκισμα : **βουτύρωσε μπόλικα τὴ ζύμη γιὰ τοὺς κουραμπιέδες, - δὲν εἶχες ἀρκετὰ βουτυρώσει τὸ κρέας καὶ τὸ ξέρανε ὁ φοῦρνος**· ‖ ἐπαλείφω διὰ βουτύρου τὸ μαγειρικὸν σκεῦος, ἐν ᾧ θὰ γίνῃ ἡ ἕψησις : **βουτύρωσε τὸ ταψὶ νὰ μὴν κολλήσῃ ἡ πίττα**· ‖ ὁμ. ἐπαλείφω διὰ νωποῦ βουτύρου παρεσκευασμένον τι ἐκ ζύμης ἔδεσμα, οἷον ἄρτον, πλακοῦντα, δίπυρον κττ. : **βουτύρωσε φωμάκια γιὰ σάντουϊτς, - βουτυρώνω τὰ παξιμάδια - τὶς φρυγανιές**· 2) ἡ μτχ. παθ. παρακ. **βουτυρωμένος** ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ διὰ βουτύρου παρεσκευασμένος ἢ ὁ περιέχων βούτυρον, βουτυράτος βλ.λ., ἀντίθ. ἀβουτύρωτος κ. κατ' ἀντιδιαστ. λαδερός : **βουτυρωμένα μακαρόνια - παξιμάδια.**

βουτῶ-άω δημ., ἀόρ. (ἐ)**βούτησα** κ. **-ξα**, μέσ. κ. παθ. **βουτιέμαι**, παθ. ἀόρ. (ἐ)**βουτήχτηκα**, μετοχ. παρακ. **βουτη(γ)μένος** βλ.λ. βυθίζω ἐντὸς ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ, μάλιστα διὰ καταδύσεως, διαβρέχω ἢ ἐμβάπτω, καταδύω, ἐμβαπτίζω : **βουτῶ ἕνα παξιμάδι στὸ γάλα μου, - βουτῶ τὰ ροῦχα - τὸ κεφάλι μου στὸ νερό, - βούτα τὸ νῆμα στὴ μπογιά, - βούτηξες τὰ δάχτυλά σου στὴ σάλτσα**· 2) εἰδ. ἐν φρ. τελῶ τὸ μυστήριον τῆς βαπτίσεως, βαπτίζω : **ὅταν θὰ βουτήξουμε τὴ μπεμπέκα, θὰ σᾶς καλέσωμε**· 3) ἁρπάζω αἰφνιδίως ὀντίναλον ἀπὸ μέλους τοῦ σώματός του : **τὴ βούτηξε ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ τὴν ἔρριξε χάμω**· ‖ τὸ μέσ. **βουτιέμαι** ἀλληλοπαθῶς, ἔρχομαι εἰς χεῖρας, συμπλέκομαι : **μὲ τὸ πρῶτο λογόφερμα βουτήχτηκαν σὰν τὰ κοκόρια**· 4) ἀφαιρῶ βιαίως ἢ κρυφίως τι ἔχον ἀξίαν, ἁρπάζω, ὑπεξαιρῶ, κλέπτω : **τοῦ βούτηξε ὁ σκύλος τὸν πατσᾶ ἀπ' τὰ χέρια, - κάποιος μοῦ βούτηξε τὸ μολύβι μου**· ‖ κ. ἀπολ. : **βουτάει παντοῦ κι ἔχει καὶ ξοδεύει**· ‖ κατ' ἐπέκτ. λαμβάνω μετὰ προθυμίας εὕρημά τι ἢ κέρδος : **νά ἕνα φλωρί, βούτα το, - βουτήξαμε τὰ χιλιάρικα τοῦ μισθοῦ σὲ ὥρα ποὺ χρειαζότανε**· ‖ μτφ. ἀκουσίως δέχομαί τι ἀπροσδόκητον : φρ. **ἀπάνω στὸν καυγὰ βούτηξα μιὰ κατακεφαλιά, - βούτηξα μιὰ σταφυλόρωγα** (ἐτραυματίσθην διὰ βολίδος πυροβόλου ὅπλου)· 5) προβαίνω εἰς ἀσέμνους χειρονομίας κατὰ γυναικὸς ἢ κορασίδος : **μόλις μπῆκε στὸ σπίτι βούτηξε τὴ δούλα**· 6) ὡς ἀμτβ. εἰσέρχομαι ἢ ρίπτομαι ἐντὸς ὑγροῦ καὶ δὴ ὕδατος : **βουτήξαμε ὡς τὴ μέση στὸ ποτάμι, - βούτηξα στὰ κύματα καὶ τὸν ἔσωσα**· ‖ ὁθ. βυθίζομαι : ΚΒάρναλη Σκλάβοι Πολιορκημένοι 7 **ἡ ὕπαρξή σου σὲ σκοτάδια ὅλο πηχτότερα βουτᾷ**· ‖ ἐν ὕδατι εὑρισκόμενος ἢ κολυμβῶν βυθίζω τὴν κεφαλήν : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 62 **καὶ κολυμπάει στ' ὠκεανοῦ τὰ πλάτια, παιγνιδιάρης στὰ κύματα βουτᾷ, - βουτάει σὰ δελφίνι**· 7) ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ τῶν ἄστρων, δύω, βασιλεύω : **ὅπου νά 'ναι ὁ ἥλιος θὰ βουτήξῃ**· 8) ἡ μτχ. παθ. παρακ. **βουτη(γ)μένος** βλ.λ.

βούφα (ἡ) δημ. ὁ ὑφαντικὸς ἱστός, ὁ ἀργαλειός.

βουφάγος-ον ὁ τρώγων βοῦς : Σιμων.179,4 **τοῦ δὲ κατ' ἴχνος βουφάγος εἰς κοίλην ἀτραπὸν ἷκτο λέων**· ‖ συνεκδ. Ἡσ. «πολυφάγος» : Λουκ. Ἔρωτ.4 **βουφάγος μὲν** (ὁ Ἡρακλῆς) . . **καὶ ταῖς ἀκάπνοις, φασί, τῶν θυσιῶν ἥκιστα τερπόμενος**· 2) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **φαριδῶν**.

βουφάρας Ἡσ. «γεφύρας».

βούφαρον Ἡσ. «τὴν εὐάροτον γῆν· φάρος γὰρ ἡ ἄροσις· καὶ ἐπίθετον βοός».

βουφθαλμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **βούφθαλμος** (ὁ) πάθησις τῶν ὀφθαλμῶν, χαρακτηριστικὸν ἔχουσα τὴν ὑπερβολικὴν μεγέθυνσιν καὶ ἐξόγκωσιν αὐτῶν.

βούφθαλμον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ ποῶδες φαρμακευτικὸν φυτὸν ἀνάκυκλον τὸ **ἀκτινωτόν** : Διοσκ. 3,139, Νίκ.ὀπ.74,59· 2) τὸ ἐτήσιον κοσμητικὸν φυτὸν χρυσάνθεμον τὸ στεφανωματικόν : ΨΔιοσκ.

4,58· 3) τὸ φυτὸν ἀείζωον : Διοσκ.4,88· πρβλ. βοάνθεμον· 4) νεώτ. βοταν. γένος παλυετῶν ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν.**

βούφθαλμος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς οἱονεὶ βοός, ὡς μετάφρ. τοῦ βοῶπις : Παράφρ.Ἰλ.Γ 144· 2) μτγν. τὸ ἀρσ. **βούφθαλμος** ὡς οὐσ. εἶδος ἰχθύος : Μάρκελλ.Σιδ.8 **πρέποντες βούφθαλμοί τε**· 3) νεώτ. ἰατρ. ὁμ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ἡ πάθησις τῶν ὀφθαλμῶν βουφθαλμία βλ.λ.· 4) μτγν.κ.νεώτ. τὸ οὐδ. **βούφθαλμον** ὡς οὐσ.βλ.λ.

βουφόνια (τά) (ἐνν.ἱερά) τελετὴ γινομένη κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Διπολείων, καθ' ἣν ἐθύοντο βόες· Σουΐδ. « ἑορτὴ Ἀθηναίων πάνυ ἀρχαία » : Ἀριστφ. Νεφ.985 **ἀρχαῖά γε καὶ Διπολιώδη καὶ τεττίγων ἀνάμεστα καὶ Κηκείδου καὶ Βουφονίων.**

βουφονιών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς **ἐν** Δήλῳ καὶ Τήνῳ.

βουφόνος-ον ὁ πρὸς θυσίαν φονεύων βοῦς : Ὕμν.Ὁμ.Ἑρμ.436, Σιμων.172,4 Διόνύσου βουφόνον θεράποντα (τὸν πέλεκυν), Διόδ.Σ 4,12 **ἕτεροι δὲ βουφόνους πελέκεις (ἔχοντες)**· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. θύτης, ἱερεύς : Παυσ.1,28,10 τότε **πρῶτον βοῦν ἔκτεινεν ὁ βουφόνος ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Πολιέως** Διός· 2) ὁ καθ' ὃν ἢ δι' ὃν σφάζονται βόες : Αἰσχ.Πρ.531 **ὁσίαις θοίναις ποτινισσομένα βουφόνοις παρ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἄσβεσταν πόρον.**

βουφονῶ-έω σφάζω πρὸς θυσίαν βοῦς : Ἰλ.Η 466 βουφόνεον **δὲ κατὰ κλισίας καὶ δόρπον ἕλοντο.**

βουφόρας Ἡσ. « γεφύρας » (διόρθ. ἀντὶ βουφάρας, βλ. Ἐρβέρντεν Λεξ. Συμπληρ. ἐν λ.).

βουφόρβια (τὰ) οἱ κατ' ἀγέλην τρεφόμενοι βόες : Εὐρ.Ἀλκ.1031 **τὰ μὲν γὰρ κοῦφα τοῖς νικῶσιν ἦν ἵππους ἄγεσθαι, τοῖσι δ' αὖ τὰ μείζονα νικῶσι, πυγμὴν καὶ πάλην, βουφόρβια.**

βουφορβός (-ἡ)-όν ὁ τρέφων ἢ βόσκων βοῦς· ‖ τὸ θηλ. **βουφορβή** ὡς ἐπίθ. τῆς Περσεφόνης : Ὕμν.Μαγ.3,26· ‖ τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ. ὁ βουκόλος : Πλάτ.Πολιτ.268 Α **ἀλλ' αὐτὸς τῆς ἀγέλης τροφὸς** ὁ βουφορβός, **αὐτὸς** ἰατρός.

βουφορβῶ-έω βόσκω ἢ τρέφω βοῦς : Εὐρ. Ἀλκ.8 **ἐλθὼν δὲ γαῖαν τήνδ' ἐβουφόρβουν** ξένῳ.

βούφορτος-ον μτγν. ὁ φέρων πολὺ φορτίον, ὁ πολύφορτος : ΑΠ 6,222 **μέγα πλευρὸν ἀνῆψαν δαίμοσι βουφόρτων κοίρανοι εἰκοσόρων.**

βοῦφος (ὁ) μσν., δημ. **μποῦφος** βλ.λ. τὸ νυκτόβιον ἁρπακτικὸν πτηνὸν βύας βλ.λ.· Ζωναρ.397 « ὄρνεον »· ‖ παροιμ. **βοῦφος ἐπιφοιτᾷ**· Ζωναρ.397 « **ἐπὶ τῶν** ἀσυνέτων καὶ παχυφρόνων εἴρηται ».

βούφταλμο (τὸ) δημ. κ. **ὀφταλμό** ποικιλία τῆς ἀμπέλου· ἄ. βοϊδομάτης.

βούφφαλος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος κοιλοκέρων μηρυκαστικῶν θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βοΐδων,** ἁπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βουχανδής-οῦς-ές ὁ δυνάμενος νὰ χωρήσῃ, νὰ περιλάβῃ βοῦν : Ἀνύτη ἐν ΑΠ 6,153 **βουχανδὴς ὁ λέβης,** πρβλ. Ἡσ. « βουχανδᾶ· πολυχώρητα, βουχανδέα· τὸν μέγαν λέβητα ».

βουχίκερας-ατος (τό) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀμμωνοειδῶν μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **πουλχελλιιδῶν,** ἁπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βούχιλος-ον ὁ ἔχων πολὺν χιλόν, ἤτοι **χόρτον,** νομήν, τροφὴν διὰ κτήνη ἢ ὁ τρέφων βοῦς : Αἰσχ. Ἱκ.540 **λειμῶνα βούχιλον,** Μυρῖν. ἐν ΑΠ 6,108 **Πάνες,** βουχίλου **κράντορες Ἀρκαδίης.**

βουχιόλα (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἐλασματοβραγχίων μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **πραικαρδιιδῶν,** ἁπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει.

βοῦχις-ιδος (ὁ) πάπ. ἱερὸς βοῦς ἐν Αἰγύπτῳ.

βουχίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα, ἀποτελούμενον ἐκ ψαμμίτου ἡμιεξυαλωμένου· 2) παλαιοζ. γένος ἀμμωνοειδῶν μαλακίων τῆς οἰκογενείας τῶν **κερατιτιδῶν,** ἁπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βουχλόη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν κτηνοτροφικῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. **τῶν ἀγρωστοειδῶν.**

βούχου φύλλα (τὰ) νεώτ. φαρμακ. μικρὰ παχέα ἐντόνως ἀρωματικὰ φύλλα, προερχόμενα **ἐκ διαφόρων** εἰδῶν τοῦ φυτοῦ **βαρόσμου** ἢ **βαρυόσμου** βλ.λ., ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν· ‖ ὁμ. **βούχου ἔλαια** ἔλαια, προερχόμενα ἐκ τῶν φύλλων βούχου.

βουχρώς τις Ἡσ. « ἰσχυρὸς ἢ ξηρὸς ».

βούχωμα Ἡσ. « φρόνημα ».

βόχα (ἡ) δημ. κ. **μπόχα,** δ.γρ. **βώχα** κακοσμία, δυσωδία, ἀποφορά, ἰδίως ἡ ἀποδιδομένη ἀπὸ σηπομένων ἢ εὐρωτιώντων πραγμάτων ἢ ἐν κλειστῷ χώρῳ ἕνεκα τῆς μὴ ἀνανεώσεως τοῦ ἀέρος· ‖ ἡ ἐκ τοῦ στόματος ἐκπνεομένη δυσοσμία : **βόχα κρασιοῦ - σκόρδου - κακοστομαχιᾶς.**

βοχεινίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν βωξίτης βλ.λ.

βοχυσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βοχυσιδῶν.**

βοχυσίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. κ. **βοχυσιοειδῆ** (τὰ) οἰκογένεια φυτῶν, ἀπαντῶσα κ. ἐν ἀπολιθώσει.

βοχυσιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. βοχυσίδαι βλ.λ.

βοῶ-άω κ. μον. κ. νεώτ., δημ. **βογάω,** ἐπ. γ' ἐν. **βοάᾳ,** γ' πληθ. **βοόωσιν, παρατ. βοόων,** μτγν. ἰων. παρατ. γ' ἐν. **βοάασκε,** μέλλ. **βοήσομαι,** δωρ. **βοάσομαι,** μτγν. κ. νεώτ. **βοήσω,** ἀόρ. **ἐβόησα,** ἐπ. **βόησα,** δωρ. **βόασα,** ἰων. **ἔβωσα,** μτγν. παρακ. **βεβόηκα,** μέσ. ἐνεστ. μτχ. **βοώμενος,** μτγν. ἐπ. **μέσ.** ἀόρ. γ' ἐν. **βοήσατο,** ἰων. **ἐβώσατο,** μτγν. μτχ. **μέσ.** ἀόρ. **βοησάμενος,** ἰων. παθ. ἀόρ. **ἐβώσθην,** μτγν παθ. παρακ. **βεβόημαι,** ἰων. μτχ. παθ. παρακ. **βεβωμένος,** μτγν. ὑπερσ. **ἐβεβόητο,** ὡς ἀμτβ. παράγω ἔντονον ἦχον ἐξερχόμενον **ἐκ** τοῦ στόματος, ἐκβάλλω βοήν, κραυγήν, φωνήν, κραυγάζω, φωνάζω : Ἰλ.Ρ 89 **οὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος ὀξὺ** βοήσας, Ὀδ.Ζ 294 **ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,** Δημ. 172 οἱ **βοησόμενοι** (οἱ ἕτοιμοι νὰ φωνάξωσι), **ΚΔ** Μάρκ.1,3 **φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ** (**κ. νεώτ. ὡς** παροιμ. ἐπὶ τῶν συμβουλευόντων καὶ μὴ ἀκουομένων, κατ' ἀντίθ. τῆς ὑπὸ τοῦ κειμένου δηλουμένης ἐννοίας)· παροιμ. (παρῳδ. ἐκκλ. ὕμνου) **ἐν τῇ παλάμῃ καὶ οὕτω βοήσομεν** (ἀρχ. περὶ ἱερέων αἰτούντων προπληρωμὴν **πρὸς τὸ κατὰ** πρόσκλησιν ἰδιώτου ἱερουργῆσαι, εἶτα γεν. **ὡς φρ.** ἀξιοῦντος προπληρωμὴν δι' **ἐργασίαν** ἢ **παροχήν**)· ‖ μτγν., μαν. κ. ἀναφωνῶ, προσφωνῶ : Θεοτοκίον **ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ**· ‖ **πάπ. ἐπὶ** ἀνευφημιῶν, βοῶν ἐπιδοκιμάζω, **ἐπαινῶ** : Πάπ. ὁ **δῆμος ἐβόησεν**· ‖ **νεώτ. ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων,** διὰ κραυγῶν **παράγω** βοήν, **συγκεχυμένον** ἦχον : **τὸ πλῆθος ἐβόα ἀνὰ τὰς ὁδούς**· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀνέμου καὶ τοῦ ὕδατος, **ἰσχυρῶς ἠχῶ,** κροτῶ, παταγῶ, μυκῶμαι, βοΐζω, μουγκρίζω : Ἰλ.Ξ 394 **οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάᾳ ποτὶ χέρσον, - ὁ χείμαρρος ἀγρίως ἐβόα, -** βογάει **τὸ κῦμα σήμερα**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἠχηρῶν : **ἐβόων τὰ κυνηγετικὰ κέρατα - αἱ σάλπιγγες**· ‖ ἀντηχῶ, ἀντιλαλῶ, ἀχολογῶ : Ἰλ.Ρ 265 **ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι ἠιόνες βοόωσιν ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω,** Αἰσχ.Πρ.431 **βοᾷ δὴ πόντιος κλύδων**· ‖ κ. ἐπὶ ἤχου, βομβῶ, κωδωνίζω, βοΐζω : Αἰσχ.Πέρσ.605 **βοᾷ δ' ἐν ὠσὶ κέλαδος οὐ παιώνιος**· ‖ παθ. **βοῶμαι,** πληροῦμαι βοῆς, εἶμαι πλήρης βοῆς : Εὐρ.Ἑλ.1434 **πᾶσαν δὲ χρὴ γαῖαν βοᾶσθαι μακαρίαις ὑμνῳδίαις ὑμέναιον Ἑλένης κἀμόν**· ‖ παθ. κ. ἐπὶ προσ. ἕνεκα βοῆς δὲν ἀκούω, κωφαίνομαι, ξεκουφαίνομαι : Ἀριστφ.Σφ.1228 **παραπολεῖ βοώμενος**· 3) κ. νεώτ. μτφ. ἐπὶ πραγμ., οἱονεὶ λαλῶ μεγαλοφώνως περὶ ἐμαυτοῦ, φωνὴν ἀφίημι, τ. ἔ. εἶμαι αὐτόδηλος, φανερός : Ἀριστφ.Σφ.921 **τὸ πρᾶγμα φανερόν ἐστιν· αὐτὸ γὰρ βοᾷ,** Ἀριστλ.Μεταφ.1091 a,10 **φαίνεται δὲ καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν βοᾶν ὡς ἑλκόμενα, - τὰ ἐπακολουθήσαντα βοῶσι**

περὶ τῆς γενομένης παρανομίας· 4) ὡς μτβ. συνήθ. μετ' αἰτ. πράγμ. λέγω τι κραυγάζων, ἰδίως ἐκ βαθείας λύπης ἢ συγκινήσεως : Σοφ.'Ηλ.802 τήνδε δ' ἔκτοθεν βοᾶν ἔα τά θ' αὑτῆς καὶ τὰ τῶν φίλων κακά, Εὐρ.Τρῳ.1310 ἄλγος βοᾷς, Μηναῖ .1,1 Καταβασία ἐβόησε· Σὺ εἶ Χριστός, Θεοῦ Σοφία καὶ Δύναμις, Διγ.'Ακρ. ("Ανδρ.)2627 ταῦτα καὶ ἄλλα περισσὰ ἐβόων θρηνῳδοῦσα· || συνήθ. μετ' αἰτ. συστοίχου : Σοφ.Αἴ.976 βοῶντος ἄτης τῆσδ' ἐπίσκοπον μέλος, 'Αριστφ.Νεφ.1154 βοάσομαι τἄρα τὰν ὑπέρτονον βοάν· || μετὰ διπλῆς αἰτ. : Εὐρ.Τρῳ.335 βοᾶτε τὸν 'Υμέναιον, ὤ, μακαρίαις ἀοιδαῖς ἰαχαῖς τε νύμφαν (ψάλλετε τὴν γαμήλιον ᾠδὴν εἰς τιμὴν τῆς νύμφης)· || μετ' εἰδ. προτάσεως εἰσαγομένης διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς : Ξεν.'Αν.1,8,1 ἐβόα καὶ βαρβαρικῶς καὶ ἑλληνικῶς ὅτι βασιλεὺς σὺν στρατεύματι πολλῷ προσέρχεται· 5) μετ' αἰτ. προσ., κραυγάζων ζητῶ τινα, φωνάζω τινά, καλῶ διὰ βοῆς : Ξεν.ΚΠ 7,2,5 ὁ δὲ Κροῖσος κατακλεισάμενος ἐν τοῖς βασιλείοις Κῦρον ἐβόα· || μετ' αἰτ. προσ. ἀκολουθούσης πλαγίας ἐρωτήσεως, μετὰ βοῆς, ἤτοι κραυγάζων ἐρωτῶ : Σοφ.Τρ.772 ἐνταῦθα δὴ 'βόησε τὸν δυσδαίμονα Λίχαν.., παίαις ἐνέγκοι τόνδε μηχαναῖς πέπλον· || μτγν. μετ' αἰτ. προσ. κ. ἐμπροθ. διορισμ. καλῶ : Διόδ.Σ 14,7 τοὺς δὲ πολίτας βοῶντες ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν· || κ. μετ' αἰτ. πράγμ., μετὰ βοῆς, ἤτοι κραυγάζων, φωνάζων ζητῶ τι : Εὐρ.Φοίν.1154 βοᾷ πῦρ καὶ δικέλλας ὡς κατασκάφων πόλιν, Πάπ. βοῶ τὴν βοήθειαν· || νεώτ. ἀπαιτῶ, ἀξιῶ τι μετὰ κραυγῶν : ὁ λαὸς βοᾷ «θάνατον εἰς τοὺς προδότας»· || ὁμ. μετὰ τελικοῦ ἀπαρφ : Σοφ.ΟΤ 1287 βοᾷ διοίγειν κλῇθρα καὶ δηλοῦν τινα..· || ὁμ. μετὰ τελικοῦ ἀπαρφ. κ. δοτ. προσ. : Ξεν.'Αν.1,8,12 τῷ Κλεάρχῳ ἐβόα ἄγειν τὸ στράτευμα, αὐτ.1,8,19 ἐβόων δὲ ἀλλήλοις μὴ θεῖν δρόμῳ· 6) μετ' αἰτ. προσ. ἢ πράγμ., ἐπικαλοῦμαι ζωηρῶς, ἐπιμόνως : Σοφ.Τρ.212 βοᾶτε τὰν ὁμόσποραν "Αρτεμιν 'Ορτυγίαν.., γείτονάς τε νύμφας· || μτγν. μετ' ἐμπροθ. διορισμ. : ΚΔ Λουκ. 18,7 ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων πρὸς αὐτόν· 7) μετ' αἰτ. πράγμ., διαθρυλῶ, διαφημίζω : "Αλεξ. 15,7 ἡ ῥάφανος ἣν ἐβοᾶτε, - βοᾷ τὴν ἀλήθειαν· || συνήθ. παθ. ἔχω διαφημισθῆ, εἶμαι περιβόητος : 'Ηρ.3,39 τὰ πρήγματα ηὔξετο καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν 'Ιωνίην καὶ τὴν ἄλλην 'Ελλάδα, αὐτ. 6,131 οὕτω 'Αλκμαιωνίδαι ἐβώσθησαν ἀνὰ τὴν 'Ελλάδα, 'Ιω.Χρυσ.7,14 Α ἐπὶ κακίᾳ βεβοημένας.

βοῶ-όω, μέλλ. -ώσω, μεταμορφῶ εἰς βοῦν· Εὐστ. 70,28 «βοήσω μὲν τὸ τρανῶς φωνήσω, βοώσω δὲ τὸ μεταμορφώσω εἰς βοῦν».

βοώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὅμοιος πρὸς βοῦν : 'Αδαμάντ.Φυσιογνωμ.2,26,420 τὸ δὲ πᾶν σῶμα δεδασύνθαι τριχὶ στερεᾷ καὶ ἀμφιλαφεῖ, βοώδες· 2) ΕΜ 206,46 «βουγάϊον.. βοώδη καὶ ἀναίσθητον».

βοών-ῶνος (ὁ) μτγν. κ. πάπ. στάβλος βοῶν, βουστάσιον, βούσταθμον, βουκολεῖον· Φρύν.Σοφ.Παρ. 52 Β «ἡ τῶν βοῶν στάσις».

βοῶνα 'Ησ. «ὁδόν».

βοῶνας 'Ησ. «ἀγροικίας».

βοώνης (ὁ) ἄρχων ἐν 'Αθήναις ἐντεταλμένος τὴν ἀγορὰν τῶν πρὸς θυσίαν βοῶν : Δημ.570 καὶ μυστηρίων ἐπιμελητὴν καὶ ἱεροποιόν ποτε καὶ βοώνην.

βοώνητος-ον ὁ ἀγορασθεὶς ἀντὶ ἑνὸς βοός· 'Ησ. «βοωνήτων· τιμῆς βοῶν ἠγορασμένων», αὐτ. «βοώνητα· ἐπὶ ὠνῇ βοῶν δοθέντα»· || αὐτ. «βοώνητα.. ἢ ἀνοσίων· παρὰ Κυπρίοις δὲ ἀνοσίως».

βοωνία (ἡ) 'Επιγρ. ἡ ὤνησις, τὸ ἀγόρασμα βοῶν· 2) 'Ησ. «αὐλ(ε)ίας θύρα· Κρῆτες».

βοωνῶ-έω 'Επιγρ. ὠνοῦμαι, ἀγοράζω βοῦς.

βοώπης (ὁ) π.Εὐστ.768,43 ὡς ἀρσ. τ. τοῦ βοῶπις βλ.λ.· 2) 'Ησ. «μεγαλόφωνος».

βοωπίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν δικοτυληδόνων.

βοῶπις-ιδος (ἡ) κ. νεώτ., δ.γρ. βοώπις, ἡ ἔχουσα ὀφθαλμοὺς βοός, ἤτοι μεγάλους καὶ δὴ ἐξέχοντας καὶ στρογγύλους, ἡ μεγαλόφθαλμος, βοϊδομάτα, συνήθ. ὡς κοσμητικὸν ἐπίθ. τῆς "Ηρας· Πλούτ.'Ηθ. 299 Β «βοῶπιν ὁ ποιητὴς τὴν μεγαλόφθαλμον» : 'Ιλ.Α 551 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια "Ηρη· || ὡς ἐπίθ. κ. τῆς 'Αρτέμιδος : Βακχ.10,99· || ὁμ. ὡς ἐπίθ. τῆς 'Αμφιτρίτης : Βακχ.16,110· || ὁμ. ὡς ἐπίθ. τῆς 'Αρμονίας : Πίνδ.Π 3,91· || κ. ὡς ἐπίθ. γυναικῶν : 'Ιλ.Γ 144 Αἴθρη.. Κλυμένη τε βοῶπις, αὐτ.Η 10 Φιλομέδουσα βοῶπις· 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν βοωπιδῶν.

βοώτης (ὁ) κ. νεώτ. κυρ. ὁ ὠθῶν τοὺς βοῦς, ὅθ. ὁ ὁδηγῶν τοὺς βοῦς κατὰ τὴν ἄροσιν γεωργός, ὁ ἀρότης, ὁ ζευγολάτης : Λυκόφρ.268 λευρᾶς βοώτης γατομῶν δι' αὔλακος, Βάβρ.52,3· || μτγν. βοηλάτης, βουκόλας : ΑΠλ.4,333 κοίλαις.. πόμα χερσὶν ἰδὼν ἀρύοντα βοώτην· 2) εἰδ. κ. νεώτ. ἀστερισμὸς κείμενος ἐγγὺς τῆς Μεγάλης "Αρκτου, οὗ λαμπρότερος ἀστὴρ ὁ 'Αρκτοῦρος : 'Οδ.Ε 272 Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην.

βοωτία (ἡ) μτγν. τὸ ἔργον τοῦ βοώτου, ἀροτρίωσις· 2) συνεκδ. ἡ καλλιεργήσιμος γῆ : Κρίτων 'Ιστ.π.Σουΐδ.ἐν λ. καί τινων βοωτίαις ἐφεστώτων.

βοωτῶ-έω ἀροτριῶ, ὀργώνω, πρβλ. Σουΐδ. «βωτεῖν· ἀροῦν· Λάκωνες» : 'Ησίοδ."Εργ.391 γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν, γυμνὸν δ' ἀμάειν.

βόωψ-ωπος (ὁ) μτγν. εἶδος ἰχθύος, ἔχοντος μεγάλους ὀφθαλμούς, πιθ. ὁ αὐτὸς κ. ὁ βόαξ : 'Αριστφ. Βυζ.π.'Αθην.7,287 Α· πρβλ. βοῦπα.

βρά (ἴσως βράτορες) 'Ησ. «ἀδελφοὶ ὑπὸ 'Ηλείων».

βρᾶ μτγν., δ.γρ. βρᾷ· ΕΜ 210,42 «ἀπὸ τοῦ ῥᾴδιον κατὰ πλεονασμὸν τοῦ β (=F) αἰολικῶς, βροΐδιον καὶ κατὰ συγκοπὴν βρᾶ» : 'Απολλ.Δύσκ.'Επιρρ.163,21.

βραβαισίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐκ πυριτικοῦ ἀργιλίου καὶ σιδήρου.

βραβάντιον (τὸ) νεώτ. γεωλ. ἡ βραβάντιος βαθμὶς βλ.λ.

βραβάντιος βαθμὶς (ἡ) νεώτ. γεωλ. κ. βραβάντιον (τὸ) μία τῶν πέντε βαθμίδων, εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται τὸ ἐν Βελγίῳ τεταρτογενὲς σύστημα πετρωμάτων.

βραβεία (ἡ) κυρίως τὸ ἔργον ἢ τὸ ἀξίωμα τοῦ βραβέως βλ.λ., ἐν γένει ἡ διαιτησία, διαδικασία, κρίσις, ἀπόφανσις περὶ βραβεύσεως : Εὐρ.Φοίν.450 ὅπως κλύοιμί σου κοινὰς βραβείας.

βραβειοδότης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ δίδων τὰ βραβεῖα : Νικόλ.Μεθων.5 π. Κουμαν.'Αθησ.ἐν λ.

βραβεῖο(ν) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. βραβήϊον τὸ ἐν τοῖς ἀγῶσι διδόμενον ἆθλον, ἤτοι τὸ πρὸς τιμὴν καὶ ἀμοιβὴν τοῦ νικητοῦ τοῦ ἀγῶνος δῶρον, ἔπαθλον, ἐπινίκιον : Μέν.Μον.653, ΚΔ Κορινθ. 1,9,24 οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον ;, Μηναῖ.1,5 'Ωδ.θ, ἐδέξαντο τὰ βραβεῖα τῆς νίκης· || ῥάβδος διδομένη ὡς ἔπαθλον, ὡς γέρας : 'Επιγρ. τιμηθεὶς χρυσείῳ βραβείῳ· 2) νεώτ. κ. δημ. γεν. τὸ παρεχόμενον πρὸς τιμὴν καὶ ἀμοιβὴν εἰς ὁπωσδήποτε ἀριστεύσαντα ἢ διακριθέντα, τὸ ἀριστεῖον: βραβεῖον ἀρετῆς - ἀνδρείας - ἐπιμελείας, - ἠθικὸν βραβεῖον (ἡ τιμητικὴ διάκρισις), ὑλικὸν κ. χρηματικὸν βραβεῖον (τὸ διδόμενον εἰς χρῆμα ἢ ὡς ὑποτροφία)· || σῆμα τιμητικῆς διακρίσεως, συνήθως ἐκ μετάλλου, παρεχόμενον κατὰ τὰς ἐκθέσεις προϊόντων εἰς παραγωγοὺς ἢ βιομηχανικοὺς οἴκους : χρυσοῦν βραβεῖον ἐκθέσεως Παρισίων.

βράβευμα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀπονομὴ βραβείου βλ. λ. : Σοφ.ἀπ.317· 2) μσν. τὸ βραβεῖον νίκης ἢ ἀγῶνος : Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,110 πολλῶν ἱδρώτων βράβευμα προκεῖσθαι τὴν βασιλείαν.

βραβεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ., αἰτ. ἑν. **βραβῆ**, πληθ. **βραβῆς**, ὁ ἐπιστατῶν καὶ κρίνων τοὺς ἀγῶνας, ὁ ἀπονέμων τὸ βραβεῖον κατὰ τοὺς ἀγῶνας εἰς τοὺς νικητάς, κριτής, βραβευτής: Πλάτ.Νόμ.949 Α **καὶ κριτὴν αὖ χορῶν καὶ πάσης μουσικῆς καὶ γυμνικῶν τε καὶ ἱππικῶν ἄθλων ἐπιστάτας καὶ βραβέας·** ‖ γεν. ὁ διαιτητής, ὁ δικαστής: Εὐρ. Ὀρ.1650 **θεοὶ δέ σοι δίκης βραβῆς πάγοισιν ἐν Ἀρείοισιν εὐσεβεστάτην ψῆφον διοίσουσ'**, Ἐπιγρ. π.Δημ.18,289 **ἀλλ' Ἀΐδην κοινὸν ἔθεντο βραβῆ·** ‖ δθ. κ. ἐπαινέτης: Εὐρ.Μήδ.274 **ὡς ἐγὼ βραβεὺς λόγου τοῦδ' εἰμί·** 2) ἄρχων, ἀρχηγός, ὁδηγός: Αἰσχ.Πέρσ.302 **Ἀρτεμβάρης δὲ μυρίας ἵππου βραβεύς·** 3) ὁ οἱονεὶ ὡς βραβεῖον προκείμενος, δθ. ὁ αἴτιος πράξεως: Εὐρ.Ἑλ.703 **οὐχ ἥδε μόχθων τῶν ἐν Ἰλίῳ βραβεύς;**

βραβεύσιμος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄξιος νὰ βραβευθῇ, νὰ τύχῃ βραβείου βλ.λ.

βράβευσις-εως (ἡ) Ἡσ. κ. νεώτ.· Ἡσ. «ἡ βραβεία» βλ.λ.· 2) νεώτ. τὸ βραβεύειν, ἡ ἀπονομὴ βραβείου βλ.λ.· ‖ ἡ πρᾶξις, ἡ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς βραβείου ἢ βραβείων: **κατὰ τὴν βράβευσιν τῶν ἀριστευσάντων παρέστησαν οἱ ἐπίσημοι.**

βραβευτής (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ βραβεύων, ὁ ἀπονέμων βραβεῖον, κριτής, βραβεὺς βλ.λ.: Πλάτ.Πρωτ.338 Β **εἶπον οὖν ἐγὼ ὅτι αἰσχρὸν εἴη βραβευτὴν ἑλέσθαι τῶν λόγων**, Ἀριστλ.Ρητ. 1376 b,20 **τοῦ δικαίου ἐστὶ βραβευτὴς ὁ δικαστής**, Μηναῖ.12,5 ᾠδὴ 3 **βραβευτὴς δικαιοσύνης ἐδείχθης**, - **βραβευτὴς κάθε τίμιου ἀγώνα εἶναι ἡ συνείδηση τοῦ ἴδιου τοῦ ἀγωνιστῆ·** 2) Ἐπιγρ. ἀξιωματοῦχος θρησκευτικῆς ἀδελφότητος.

βραβεύω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. εἶμαι βραβεύς, ἤτοι διευθετῶ τοὺς ἀγῶνας καὶ ἀπονέμω τὰ βραβεῖα εἰς τοὺς νικητάς, δθ. γενικώτ. ἐνεργῶ ὡς κριτής, διαιτητής: Ἰσοκρ.7,23 **ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην βραβεύειν καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμοῦντας·** ‖ μτγν. **ἐπὶ τοῦ ῥωμαίου δημάρχου**, προΐσταμαι τῆς ἐνεργουμένης ἐκλογῆς: Πλούτ.Κάτ.Νεώτ.44 **παραστὰς ὁ Κάτων τῷ βραβεύοντι δημάρχῳ·** ‖ νεώτ. μετ' αἰτ. προσ. ἢ πράγμ., ἐπιβραβεύω, ἀνταμείβω, παρέχω βραβεῖον εἰς τὸν ἄξιον αὐτοῦ: **βραβεύω τὴν ἀρετήν - τοὺς ἐπιμελεῖς μαθητάς - τὴν ἀξίαν·** 2) μτγν. κ. μσν. μετ' αἰτ. πράγμ., παρέχω τι ὡς βραβεῖον: Μηναῖ.3,25 ᾠδὴ 5, **καὶ τέτοκας ἄχρονον Υἱόν, πᾶσι τοῖς ὑμνοῦσί σε σωτηρίαν βραβεύοντα·** 3) μετ' αἰτ. πράγμ., δικάζω, κρίνω, ἀποφασίζω περί τινος: Δημ.27 **τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν**, Ἀριστλ.Ἀθ.9,2 **καὶ πάντα βραβεύειν καὶ τὰ κοινὰ καὶ τὰ ἴδια τὸ δικαστήριον·** ‖ μτγν. δμ. κ. μετ' αἰτ. πράγμ. καὶ δατ. προσ.: Μουσών.8,33 Η **προσήκει βασιλεῖ τὰ δίκαια βραβεύειν τοῖς ὑπηκόοις·** ‖ κ. παθ.: Ἰσοκρ. 5,70 **μηδεὶς δ' ὀλιγώρως ἔχῃ τῶν παρὰ σοὶ βραβευομένων**, Ἐπιγρ. **συνέβη τὴν κρίσιν βραβευθῆναι·** 4) μτγν., ἐπιστατῶ, διοικῶ, διευθύνω, τακτοποιῶ, κυβερνῶ: Φίλ.1,94 **νοῦς βραβεύει πάντα·** ‖ κ. παθ.: Πολύβ.6,4,3 **οὐδὲ μὴν πᾶσαν ὀλιγαρχίαν ἀριστοκρατίαν νομιστέον, ἀλλ' ἥτις ἂν κατ' ἐκλογὴν ἀπὸ τῶν δικαιοτάτων καὶ φρονιμωτάτων ἀνδρῶν βραβεύηται**, Φιλόδ.Ἡρακλ.1251,7 **πάντων ὑπὸ τοῦ δαιμονίου βραβευομένων.**

βραβήϊον (τὸ) ἐπ. τ. τοῦ βραβεῖον βλ.λ.: Ὀππ. Κυν.4,196 **ὀψὲ βροτοῖσιν ἔδωκε βραβήϊα πάντα.**

βράβηλον (τὸ) βράβυλον βλ.λ.· ΕΜ 211,3.

βράβηλος (ἡ) κ. **βράβυλος** βλ.λ.: Παλλάδ. ἐν ΑΠ9,377.

βράβης (ὁ) ὁ βραβεὺς βλ.λ.: Ἐπίγρ.π.Δημ.322 ἀλλ' Ἀΐδην καινὸν ἔθεντο βράβην.

βράβιλον (τὸ) μτγν. βράβυλον βλ.λ.: Ἀθήν.2,49 F.

βράβιλος (ἡ) μτγν. κ. μαν. βράβυλος βλ.λ.: Γεωπ. 10,39 **ἡ δαμασκηνὴ φυτεύεται τῇ βραβίλῳ ὁμοίως.**

βραβύλη (ἡ) μτγν., **τὸ φυτὸν ἀνεμώνη** βλ.λ. **ἡ** φοινική: Ψ Διοσκ.2,176.

βράβυλον (τὸ) ὁ καρπὸς τοῦ θάμνου προύμνης τῆς ἀκανθώδους, τῆς ἀγριοκορομηλιᾶς, ἀγριοκοκκύμηλον, ἀβράμηλον βλ.λ.: Θεόκρ.7,146 **ὄρπακες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔρασδε**, Γαλ.6,621 ‖ ἐν τισι διαλέκτ. καὶ τὸ κοκκύμηλον, ἤτοι ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου δαμασκηνέα, τὸ κορόμηλο: Ἀθήν.2,49 F **Κλέαρχος δ' ὁ περιπατητικός φησι Ῥοδίους καὶ Σικελιώτας βράβυλα καλεῖν τὰ κοκκύμηλα**, πρβλ. γρ. βράβηλον, **βράβιλον.**

βράβυλος (ἡ) μτγν. τὸ δένδρον, τὸ **φέρον βράβυλα** βλ.λ., εἶδος δαμασκηνέας, καρομηλιᾶς: Ἀρετ. 4,2,97 **βραβύλων ἀγρίων ῥίφας ἑφεῖν** (διόρθ. **ἕψειν**) **ἐν ὄξει·** 2) τὸ βράβυλον βλ.λ.: Παλλάδ. ἐν ΑΠ 9,377 **εἰ δὲ καὶ ἔτρωγεν σῦκα πεπαινόμενα καὶ βραβύλους·** 3) εἶδος ῥοδακινέας: **Γεωπ.**10,13,5 **βράβυλος** (κῶδ. **βάρβιλος**) **δὲ κυρίως καλεῖται τὸ ἀπὸ ὀστέου περσικοῦ φυόμενον δένδρον·** πρβλ. γρ. βράβηλος, **βράβιλος, βάρβιλος.**

βραγαντία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος θαμνωδῶν φαρμακευτικῶν φυτῶν τῆς οἰκογεν. **τῶν ἀριστολοχιδῶν.**

βραγιά (ἡ) δημ. λαχανόφυτον ἢ ἀνθόφυτον τμῆμα κήπου περιβεβλημένον ὑπὸ **αὔλακος**, ἄνδηρον, πρασιὰ βλ.λ.: **ἐβάλαμε μιὰ βραγιὰ πράσα**, Γρυπ. Σκ.Τερρ.Θάνατος || **ποὺ ῥέει ἀγάλι** : **μὲ δεντρόκηπους μέσα καὶ βραγιές·** 2) κατ' **ἐπέκτ.** μικρὰ ἔκτασις γῆς: **μιὰ βραγιὰ τόπος** (ἐλάχιστος τόπος).

βραγκάσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος σαυροπτερυγίων ἑρπετῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βραγκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν φεργουσονίτης.

βραγκόκερας-ατος (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. **τὸ** ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντῶν ἀμμωνοειδὲς μαλάκιον **ἡμιτόκερας.**

βραγόνι (τὸ) δημ. τόπος, ἔκτασις γῆς κατὰ προσιὰς (μὲ βραγιὲς) καλλιεργούμενος: **το κάτω μέρος τοῦ περιβολιοῦ τό 'κανα βραγόνι νὰ βάνω** πατάτες· 2) ἀντὶ βραγιὰ ἢ **βραγίτσα.**

βράγος-ους (τὸ) Ἡσ. τὸ βράχος **βλ.λ.**

βραγχαλέος-α-ον βραγχώδης, **βραγχιασμένος**, βραχνός: Ἱππ.Διαίτ. (Νόθ.),55 **τοὺς ἀχρόους**, τοὺς βραγχαλέους, **τοὺς σπληνώδεας.**

βραγχεία (ἡ) βράγχος, **βραγχίασις**, **βραχνάδα** ἡ πάθησις τοῦ λαιμοῦ, ἐπιφέρουσα βράγχος· Ἡσ. «ἡ περιτράχηλος ἀλγηδών»· πρβλ. βραγχία, βράγχος.

βραγχέλλιον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. κ. **βραγχήλλιον** βλ.λ.

βράγχη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. πάθησις, προσβάλλουσα τοὺς χοίρους, ἴσως ὁ ἄνθραξ: Ξενοκρ.52 ‖ εἰδ. νεώτ. κτηνιατρ. λαιμώδης νόσος τῶν χοίρων, συνήθ. θανατηφόρος· ἄ. αἱματάνθραξ.

βραγχήλλιον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. κ. -**έλλιον** γένος ζωνοσκωλήκων **τῆς οἰκογ. τῶν ῥυγχοβδελλῶν.**

βραγχήσιος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Βράγχον, υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ γενάρχην τῶν Βακχιαδῶν: Λυκόφρ.1379.

βραγχία (ἡ) βράγχος, **βραχνάδα**· Χοιροβοσκ. 50,164 «βραγχία· ἡ βραγχίασις»· πρβλ. βραγχεία.

βραγχιάζοισθε Ἡσ. «πνίγοισθε».

βραγχιακὸς-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ βράγχια, **ὁ εἰς ταῦτα ἰδιάζων ἢ διὰ** τούτων τελούμενος: **βραγχιακὴ ἀναπνοή**, - **βραγχιακὰ τόξα ἢ βραγχιακαὶ σχισμαί.**

βραγχίασις-εως (ἡ) βράγχος, βράγχιασμα, βραχνάδα: Χοιροβοσκ.50,164 «**βραγχία· ἡ** βραγχίασις»

βραγχίνηκτον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας **τῶν φυλλοποδιδῶν.**

βραγχιοβδέλλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **βδελλῶν** τῆς οἰκογενείας τῶν **ῥυγχοβδελλιδῶν.**

βραγχιοβδελλίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. περιληπτ. **ἡ οἰκογένεια** βδελλῶν ῥυγχοβδελλίδαι.

βραγχιόδηλος-ον νεώτ. **ἐπὶ ζῴων, ὁ ἔχων ἐμφανῆ τὰ βράγχια.**

βραγχιοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βράγχια, ἤτοι πρὸς τὰ σπάραχνα τῶν ἰχθύων, ὁ βραγχοειδὴς βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 526 b,20.

βραγχίομμα-ατος (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ζωοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **σερπουλιδῶν.**

βράγχιον (τὸ) κ. νεώτ. πτερύγιον ἰχθύος : Ἀρίων 1,4 **βραγχίοις περὶ δὲ σὲ πλωταὶ θῆρες χορεύουσι κύκλῳ** (πιθ., κῶδ. Αἰλ. βράγχιαι)· 2) συνήθ. κατὰ πληθ. **βράγχια τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα** τῶν ἰχθύων, κ. γεν. τῶν ὑδροβίων κ. ἀμφιβίων ζώων, τὰ σπάραχνα : Ἀριστλ.ΖΜ 696 b,1 **ἴδιον δ' ἔχει τὸ τῶν ἰχθύων γένος πρὸς τἆλλα τὰ ἔναιμα ζῷα, τὴν τῶν βραγχίων φύσιν,** Θεόκρ.11,54 **οὐκ ἔτεκέν μ' ἁ μάτηρ βράγχι' ἔχοντα·** κ. καθ' ἕν. : Αἰλ.ΖΙ 16,12 **πτέρωμα βραγχίου ἑκατέρου·** 3) βρόγχος, βρόγχιον τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος : Ἀριστλ.ΖΙ 603 a,32 **αἱ μὲν ὕες νοσήμασι μὲν κάμνουσι τρισίν· ὧν ἓν μὲν καλεῖται βράγχος, ἐν ᾧ μάλιστα τὰ περὶ τὰς σιαγόνας καὶ τὰ βράγχια φλεγμαίνει·** 4) Ἡσ. « τῆς καταφράκτου νεὼς τὸ κύτος ».

βραγχιόποδα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἄθροισμα ὑδροβίων ζώων τῆς ὁμοταξίας τῶν **μαλακοστράκων,** διαιρούμεναν εἰς ἄναρθρα καὶ ἀρθρωτά, ἀπαντῶν δὲ κ. ἐν ἀπολιθώσεαι τοῦ παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βραγχιόπους-οδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς οἰκογενείας τῶν **φυλλοποδιδῶν.**

βράγχιος ἐπίθ. τοῦ Ἀπόλλωνος : Ὀρφ.Ὕμν.33,7 **Βράγχιε καὶ Διδυμεῦ·** πρβλ. βραγχήσιος.

βράγχιος-α-ον ὁ ἔχων βράγχια : Ἀρίων 1,4 **βράγχιοι περὶ δὲ σὲ πλωταὶ θῆρες χορεύουσι κύκλῳ** (ἀμφ., διορθ. βραγχίοις, βλ. βράγχιον).

βραγχιοσαβέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ζωοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **τερεβελλινιδῶν.**

βραγχιοσαυρίδαι (αἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογέν. **στεγοκεφάλων ἀμφιβίων** τῆς ὑποτάξεως τῶν φυλλοσπονδύλων, ἀπαντῶσα μόνον ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ **παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος.**

βραγχιόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος στεγοκεφάλων ἀμφιβίων τῆς οἰκογενείας τῶν **βραγχιοσαυριδῶν,** ἀπαντῶν μόνον ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ **παλαιοζωϊκοῦ** αἰῶνος.

βραγχιοστεγή (τὰ) νεώτ. ζωολ. τὰ τοιχώματα τοῦ βραγχιακοῦ θαλάμου τῶν ἰχθύων.

βραγχιοστεγὴς μεμβράνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. μεμβράνη ἐν τῷ βραγχιακῷ θαλάμῳ τῶν ἰχθύων, χρησιμεύουσα εἰς τὴν **ἀναπνοὴν αὐτῶν.**

βραγχιόστομον (τὸ) νεώτ ζωολ. ὁ ἰχθὺς ἀμφίοξος βλ.λ.

βραγχίουρα (ἡ) νεώτ. ζωολ. τάξις μαλακοστράκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **κηπεπόδων.**

βραγχιοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων βράγχια, ὁ ἀναπνέων διὰ βραγχίων.

βραγχιποδίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. ὁμοιογένεια μαλακοστράκων τῆς **τάξεως** τῶν **φυλλοπόδων.**

βραγχιποδίτης (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος μαλακοστράκων τῆς τάξεως τῶν **φυλλοπόδων,** ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βραγχίπους-οδος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακοστράκων τῆς ὁμοιογενείας τῶν **βραγχιποδιδῶν.**

βραγχιῶ-άω εἶμαι ἢ γίνομαι βραχνός, βραγχῶ, βραχνιάζω : Ἀριστλ.Πρ.901 b, 5 **διὸ καὶ οἱ βραγχιῶντες διαφθείρονται τὰς φωνάς,** ΠΔ Ψαλμ.68,4 **ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου** (πιθ. ἐξ ἐνεστ. βραγχιάζω· πρβλ. βραγχιάζοιαθε).

βραγχιώδης-ους-ες βραγχιοειδής, ὁμοιάζων πρὸς τὰ βράγχια, ἤτοι τὰ σπάραχνα τῶν ἰχθύων : Ἀριστλ.ΖΙ 526 a, 26 **ἔχουσι δὲ τὰ βραγχιώδη πολλὰ οἱ κάραβοι.**

βραγχίωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ὄγκος συνήθ. κακοήθης τοῦ προσώπου καὶ τοῦ τραχήλου.

βραγχνός-ή-όν νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ βράγχους, βραγχός, **βραχνός.**

βραγχνόφωνος-ον νεώτ. ὁ φωνὴν βραγχνὴν ἔχων ἢ ἐκβάλλων.

βραγχοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς τὰ βράγχια, ἤτοι τὰ σπάραχνα τῶν ἰχθύων : Ἀριστλ.ΖΜ 684 a, 20 **τὰ μὲν** (μόρια) **εἰς τὸ δέξασθαι τὸ ὕδωρ καὶ ἀφεῖναι ἔχουσι βραγχοειδῆ.**

βράγχος (ὁ) πάθησις τοῦ λαιμοῦ, καθιστῶσα τὸν πάσχοντα βραγχνόν, βράχνιασμα, βραχνάδα : Ἱππ. Ἀρχ.Ἰητρ.19 **ὅσα ἐς τὴν φάρυγγα, ἀφ' ὧν βράγχοι γίνονται καὶ συνάγχαι,** Θουκ.2,49 **ἔπειτα ἐξ αὐτῶν πταρμὸς καὶ βράγχος ἐπεγίγνετο·** 2) τὸ νόσημα τῶν χοίρων βράγχη βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 603 a,31 **αἱ μὲν ὕες νοσήμασι κάμνουσιν τρισίν· ὧν ἓν μὲν καλεῖται βράγχος·** 3) μτγν. βρόγχιον, σπάραχνα : Πτολ.Μαθ.8,1· πρβλ. βράγχος (τὸ).

βράγχος-ους (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κατὰ πληθ. **βράγχη** τὰ βράγχια, τὰ σπάραχνα, τῶν ἰχθύων : Ὀππ.Ἁλ. 1,160 **ὅσσοι γε βράγχη, στόματος πτύχας, ἄμφις ἔχουσιν·** 2) μτγν. κ. νεώτ. τραχύτης τῆς φωνῆς : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1 **τοῖς ἡβάσκουσι παιδίοις γίνεται ἡ τῆς φωνῆς τραχύτης, ὃ προσαγορεύεται βράγχει τραγᾶν·** 3) εἰδ. νεώτ. ἰατρ. ὁρισμ. βλάβη τῆς φωνῆς προσλαμβανούσης ἦχον τραχὺν καὶ ὑπόκωφον, προερχομένη ἐκ παθήσεως τῶν φωνητικῶν χορδῶν λόγῳ ψύξεως, ὑπερκοπώσεως, καταχρήσεως καπνοῦ καὶ οἰνοπνεύματος κττ., δημ. βραχνάδα, βράχνιασμα, πρβλ. βράγχος (ὁ).

βραγχός-ή-όν μτγν. βραγχνός, βραχνιασμένος· τὸ οὐδ. **βραγχά** ἐν ἐπιρρ. χρ. βραχνὰ βλ.λ. : Ἀγαθ. ἐν ΑΠ 11,382 **βραγχὰ λαρυγγιόων.**

βραγχῶ-άω ἐπὶ τῶν χοίρων, πάσχω ἐκ βράγχης ἢ βράγχου βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 603 b,13 **βραγχῶσι δὲ** (αἱ ὕες) **μάλιστα, ὅταν τὸ θέρος ἐνέγκῃ εὖ καὶ πιόταται ὦσι·** 2) ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἢ τῆς φωνῆς, εἶμαι βραγχνός, βραχνιασμένος, ἔχω βραχνάδα : Ἀστέρ.Ὁμιλ.8 **βραγχῶσαν καὶ τραχεῖαν φωνήν.**

βραγχώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ βράγχους, ποὺ ἔχει βραχνάδα, ὁ βραχνός, βραχνιασμένος : Ἱππ.Ἀέρ.6 **βαρυφώνους τε εἰκὸς εἶναι καὶ βραγχώδεας διὰ τὸν ἠέρα,** αὐτ.Ἐπιδ.1,1 **φωναὶ βραγχώδεες·** 2) ὁ ἐπιφέρων βράγχος, βραχνάδα : Ἱππ.Ἀέρ.7 **παγετώδεά τε καὶ ψυχρὰ** (τὰ ὕδατα).. **ὥστε φλεγματωδέστατα εἶναι καὶ βραγχωδέστατα.**

βραγχωδῶς ἐπίρρ. μτγν. μετὰ βράγχους, μὲ βραχνάδα : Γαλ.13,4.

βράδα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πολυχαιτῶν ζωοσκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν **φερουιδῶν.**

βραδάκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ **βράδι** βλ.λ. ἡ ἀρχὴ τῆς ἑσπέρας, ὁ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου χρόνος· ‖ συνήθ. ἐν χρ. ἐπιρρ. μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἄρθρου : **θὰ 'ρθῶ (τὸ) βραδάκι νά σὲ πάρω,** Βάρναλη Μοιραῖοι 5 **πίναμε σὰν ὅλα τὰ βραδάκια.**

βραδανίζει Ἡσ. « ῥιπίζει, τινάσσει· Αἰολεῖς ».

βραδειάζω μσν. κ. δημ. κ. βραδιάζω βλ.λ.

βραδειά (ἡ) δημ. κ. βραδιά βλ.λ.

βραδέως ἐπίρρ. κ. νεώτ. μετὰ βραδύτητος, μετὰ βραδείας κινήσεως, χωρὶς βίαν, ἀργὰ ἀργά : Θουκ. 5,70 **Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν νόμῳ ἐγκαθεστώτων,** Πλάτ.Πρωτ.336 A **ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ δύναμαι ταχὺ θεῖν, οὗτος δὲ δύναται βραδέως·** ‖ συγκρ. **βράδιον** : Ἡσ.Ἔργ.528 **βράδιον δὲ Πανελλήνεσι φαείνει·** ‖ ὁμ. κ. νεώτ. **βραδύτερον** : Πλάτ.Θεαίτ.190 A **βραδύτερον.. ἐπαΐξασα·** ὁμ. **βραδυτέρως** : Αἰν.Τακτ.16,12· ὑπερθ. **βραδύτατα** : Πλάτ.Τίμ.39 b **τὸ βραδύτατα ἀπιόν·**
2) μετὰ μακρὸν καὶ ὥριμον σκέψιν, μετὰ περισκέψεως, προσοχῆς, περιεσκεμμένως : Θουκ.1,78 **βουλεύεσθε οὖν βραδέως ὡς οὐ περὶ βραχέων,** Ἰσοκρ.1,34 **βουλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα,** ἀρχ. γνωμ. **σπεῦδε βραδέως·**
3) πάπ. μὲ βραδύτητα εἰς ἀδεξιότητα ὀφειλομένην, **ἀδεξίως,** δυσχερῶς : Πάπ. **βραδέως γράφειν·**

4) μτγν., ὀψὲ τῆς ἡμέρας, ἀργά, ἐξώρας· πρβλ. βράδι ι Διαγ.Λ 2,139 **ἕως βραδέως τῆς ἡμέρας ἦν.**

βράδι (τὸ) δημ. κ. βραδὶ δ.γρ. βράδυ ἡ ἑσπέρα, τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἢ ὀλίγον πρὸ αὐτῆς μέχρι τῆς ἐπελεύσεως τῆς νυκτός, συνήθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. : δ.τραγ. **τὸ βράδι θὰ 'ρθῃ ὁ ἀφέντης μου | ὅλα θὰ τὰ μαρτυρήσω,** παροιμ. **ὅλη μέρ' ἀλέθαμε καὶ τὸ βράδι γέννημα** (ἢ **πίτουρα**) (ἐπὶ τῶν εἰς μάτην κοπιώντων), Βάρναλης Μάνα Χριστοῦ 15 **νὰ γυρίζῃς σεμνὸς νοικοκύρης τὸ βράδι, φρ. ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδι** (καθ'ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας)· || ἀρά, **ποὺ νὰ μὴ σὲ 'βρῃ τὸ βράδι** (εἴθε ν' ἀποθάνῃς ἐντὸς τῆς ἡμέρας)· κ. ἐπὶ ὅρκου : **νὰ μὴ μὲ 'βρῃ τὸ βράδι ἂν σοῦ εἶπα ψέμα·** || εὐχή **καλὸ βράδι** (χαιρετισμὸς συναντωμένων κατὰ τὴν ἡμέραν)· || ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ διπλῆν ἐκφορὰν **βράδι βράδι** (κατὰ τὰς πρώτας ὥρας τῆς ἑσπέρας), πρβλ. **βραδάκι** : Σπ.Βασιλειάδου 'Αγγελούδι 29 **τὸ χλωρὸ βλαστάρι | σκληρὰ μοῦ τὸ ἐθέρισε ἐχτὲς τὸ βράδι βράδι·** || ὁμ.φρ. **βράδι τάχι** (ἁ. βραδὶ - ταχὶ) καθ' ὅλον τὸ ἡμερονύκτιον, διαρκῶς, ἀενάως : **βράδι τάχι μᾶς κλαίγεται τὴ μοῖρά του,** πρβλ. βραδὶ· 2) συνεκδ. τὸ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ μεσονυκτίου χρονικὸν διάστημα, ἡ βραδιά : παροιμ. **ὅλη μέρα Καλογιάννη καὶ τὸ βράδι Κακογιάννη** (ἐπὶ τῶν ὑβριζόντων τὸν ὃν ἐξεθείαζον, ἐφ' ὅσον τοὺς εὐηργέτει), δ.τραγ. **Σαββάτο βράδι θὰ λουστῶ,τὴν Κυριακὴ θ' ἀλλάξω,- ἡ γριὰ κάθε βράδι ἔλεγε παραμύθια·** || παροιμ. φρ. **φάε λάδι κι ἔλα βράδι** (πρὸς ὑπόδειξιν τοῦ ὅτι ἡ πολλὴ χρῆσις τοῦ ἐλαίου ἐν ταῖς τροφαῖς προκαλεῖ ἀφροδισιακὸν ἐρεθισμόν)· 3) τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἐν φρ. **μὲ παίρνει τὸ βράδι** (μὲ καταλαμβάνει τὸ νύκτιον σκότον) : **κάνε γρήγορα νὰ μὴ μᾶς πάρῃ τὰ βράδι.**

βραδὶ (τὸ) δημ. δ.γρ. **βραδύ** σπάν. τ. τοῦ **βράδι** (τὸ) βλ.λ., ἐν φρ. **ἀπὸ βραδὶ** κ. **ἀπὸ βραδὶς** ἢ **ἀποβραδὶς** βλ.λ. ἀφ' **ἑσπέρας,** κατὰ τὴν ἑσπέραν : **θὰ 'ρθῃ ὁ παπᾶς ἀπὸ βραδὶ κι ἀπὸ ταχιὰ θὰ λειτουργήσῃ·** || κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑσπέρας, τοῦ βραδιοῦ : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.125,72 **ἀπὸ βραδὶς ἐπαίζαμε μὲ γέλια, μὲ κανάκια·** 2) ἐν ἐπιρρ. χρ. εἰδ. ἐν φρ. **βραδὶ .. ταχί,** καθ' **ἑκάστην** ἡμέραν, διαρκῶς : **κουκκιὰ βραδί, κουκκιὰ ταχί·** πρβλ. βράδι).

βραδιὰ (ἡ) δημ. δ.γρ. **βραδειά** (ἡ) ὁ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς κατακλίσεως ἢ τοῦ μεσονυκτίου χρόνος, ἡ **ἑσπέρα,** τὸ βράδι : Παλαμᾶ Τρισεύγ.51 **κι ἔπειτα τέτοια βραδιὰ μὲ τέτοιο φεγγάρι ! - φεγγαρόλουστη βραδιά·** 2) συνεκδ.· ἡ νύξ : **ἔχω δυὸ βραδιὲς νὰ κλείσω μάτι.**

βραδιάζω μον. κ. δημ. κ. βραδειάζω κ. **βραδυάζω,** παρατ. **(ἐ)βράδιαζα,** ἀόρ. **(ἐ)βράδιασα,** μέλλ. **θὰ βραδιάσω,** μέσ. **βραδιάζομαι,** ἀόρ. **(ἐ)βραδιάστηκα, μέλλ. θὰ βραδιαστῶ,** μτχ. παθ. παρακ. **βραδιασμένος ἐν** συνήθ. **ἐκφορᾷ** ἀπροσ. ἐκλείπει ἤδη τὸ **φῶς** τῆς **ἡμέρας,** ἄρχεται, ἐπέρχεται ἡ **νύξ, ἀρχίζει νὰ** γίνεται βράδι βλ.λ., ἀντίθ. χαράζει, **φωτίζει, ξημερώνει** : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 66,12 **βράδιασε· κατσουφιάζουν τὰ νερὰ | σὰν ὄψη χολιασμένου·** || τριτοπρ. μεθ' ὑποκειμ. ἐν τῇ φρ. **ἐβράδιασε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα·** || ὁμ. ἐπὶ τῆς ὥρας ἢ τῆς ἡμέρας ἀναφερομένων ὡς ὑποκειμ. : 'Ερωτόκρ.1,545 **ἤπαφεν ἡ ξεφάντωση, ἐβράδιασεν ἡ ὥρα·** || ἡ **μτχ. βραδιάζοντας** ἐν ἐπιρρ. χρ. καθ' ὃν χρόνον **ἐπέρχεται** ἡ ἑσπέρα, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑσπέρας : **βραδιάζοντας νὰ εἶστε στὸ σπίτι·** 2) δημ. μέσ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτός, ἰδ. ἐν **πορείᾳ,** νυχτώνω : **βραδιαστήκαμε στ' ἀμπέλι, - φοβᾶμαι μὴ βραδιαστοῦμε πρὶν περάσουμε τὸ ποτάμι·** 3) φθάνω κατὰ τὴν **ἐπέλευσιν** τῆς νυκτός : **ἐλπίζω νὰ βραδιαστοῦμε στὸ ῎Αργος·** || ὁρκ. **νὰ μὴ βραδιαστῶ** (εἴθε νὰ ἀποθάνω μέχρι τῆς ἑσπέρας)· 4) ὁμ. μέσ. μον. κ. δημ. διανυκτερεύω, διέρχομαι τὴν νύκτα : Πολίτ. 'Εκλ.Τραγ.124,71 **δὲ μ' εἶδες, δὲ μὲ γνώρισες, μιὰ χιλιοπομπεμένη, ποὺ ψὲς ἐβραδιαστήκαμε σ' ἕνα προσκεφαλάδι.**

βράδιασμα (τὸ) δημ. ἡ ἐπέλευσις τῆς ἑσπέρας, τοῦ βραδιοῦ· πρβλ. νύχτωμα, ξημέρωμα : **περίμενε τὸ βράδιασμα ἡ γριὰ νὰ βγῇ στὴ ζητιανιά.**

βραδιάτικα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὴν ἑσπέραν, τὸ βράδι· : **βραδιάτικα ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι.**

βραδιάτικος-η-ο δημ. ὁ τῆς ἑσπέρας, τοῦ βραδιοῦ, βραδινός.

βραδινάτα ἐπίρρ. δημ. κατὰ τὴν ἑσπέραν· 2) ἀφ' ἑσπέρας, ἀπὸ τὸ βράδι, ἀποβραδίς.

βραδινάτος-η-ο δημ. ὁ τῆς ἑσπέρας, τοῦ βραδιοῦ, βραδινός : **βραδινάτο ἀγέρι.**

βράδινος-ίνα-ον αἰολ. τ. τοῦ **ῥαδινός** βλ.λ., δ.γρ. βραδινός : Σαπφ.32 (ἢ 88 ἢ 90) **γλύκεια μᾶτερ, οὔτοι δύναμαι κρέκην τὸν ἴστον, πόθῳ δάμεισα παῖδας βραδίναν δι' Ἀφρόδιταν.**

βραδινός-ά-όν (1) βράδινος βλ.λ.

βραδινός-ή-όν (2) δημ. δ.γρ. βραδυνός ὁ τῆς ἑσπέρας, τοῦ βραδιοῦ, ὁ ἑσπερινός, ἐν ὥρᾳ ἑσπέρας ὑπάρχων, γινόμενος, ἐρχόμενος, ἐπερχόμενος, ἐμφανιζόμενος, κατασκευαζόμενος : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 66,2 **τοὺς βραδινοὺς διαβάτες νὰ σαστίζουν, - βραδινὲς ὧρες** (αἱ ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ μεσονυκτίου), **βραδινὲς ἐφημερίδες** (αἱ κατὰ τὸ ἀπόγευμα ἐκδιδόμεναι), - **βραδινὸ τραῖνο** (ἡ κατὰ τὴν ἑσπέραν καταφθάνουσα ἢ ἀναχωροῦσα ἁμαξοστοιχία), - **βραδινὸ γλέντι, - βραδινὸς περίπατος, - βραδινὸ φαγητό·** 2) ὁ τῆς παρελθούσης ἑσπέρας, ὁ κατὰ τὸ παρελθὸν βράδι γενόμενος ἢ κατασκευασθείς : **ὁ βραδινὸς καβγὰς εἶχε συνέχεια σήμερα, - ξαναζέστανε τὸ βραδινὸ φαῒ καὶ μᾶς τὸ σερβίρισε γιὰ φρέσκο·** 3) τὸ θηλ. **βραδινή** κ. τὸ οὐδ. **βραδινὸ** ὡς οὐσ. ἡ ἑσπέρα, τὸ βράδι, ἡ βραδιά : **τρία βραδινὰ ἔχω νὰ τὸν ἰδῶ στὸ καφενεῖο, - μιὰ βραδινὴ βγαίνοντας ἀπὸ τὸ σπίτι τὸν βρῆκα μπροστά μου.**

βράδιον αἰολ. Ϝράδιον, ῥάδιον βλ.λ.· ΕΜ 210,43.

βραδιότερος-α-ον μτγν. συγκρ. τοῦ **βραδύς** βλ.λ. : Μαν.2,407 **ἑσπέριοι δὲ βραδιότερον προΐουσι χρόνοισιν.**

βράδιστος-η-ον κ. κατὰ μετάθεσιν **βάρδιστος** ὑπερθ. τοῦ **βραδὺς** βλ.λ. : 'Αρετ.Χρον.Νούσ.1,6, 'Ιλ.Ψ 310 **ἵπποι βάρδιστοι θείειν.**

βραδίων-ον μτγν. συγκρ. τοῦ **βραδὺς** βλ.λ.

βράδος-εος-ους (τὸ) ἡ βραδύτης, ἡ **ἀργοπορία·** 'Ησ. « παρέλκυσις· βράδος, βραδυτής » : Ξεν.'Ιππ. 11,12 **ἢν δὲ ἐξεγείρας τὸν ἵππον ἡγῇ μήτε τῷ ἄγαν τάχει μήτε τῷ ἄγαν βράδει.**

βραδούλα (ἡ) δημ., ὑποκορ. τοῦ **βράδι** βλ.λ., ἡ ἑσπέρα : Κρυστ. Στὸ Σταυραῖτὸ 22 **κάθε βραδούλα, κάθε αὐγή, θέλω τὸ κρύο τ' ἀγέρι.**

βράδυ- κ. νεώτ. τὸ θέμα τοῦ **ἐπιθέτου βραδὺς** ὡς πρῶτον συνθετικὸν πλείστων **λέξεων** σπανιώτ. μὲν παρ' ἀρχ., συνηθέστ. **δὲ** π. μτγν., νεωτ. κ. δημ. σημαῖνον κυρίως βραδεῖαν κίνησιν, οἷον βραδύπους (ὁ βραδὺς τὸν πόδα, ἀργοκίνητος), βραδυκίνητος (ὁ βραδέως κινούμενος), βραδυσκελής, βραδυπλοῶ, βραδύπλους, βραδυπλοΐα, βραδυπτέρυξ (ὁ βραδέως ἱπτάμενος) κ.ἄ.· 2) τὸ βραδέως πράττειν ἢ γίνεσθαί τι, οἷον : βραδυδινής (ὁ βραδέως δινούμενος), βραδυκαής, βραδύκαυστος, βραδυφλεγής, βραδύπηκτος, βραδυσεισμός (ὁ βραδὺς κλονισμὸς τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς)· 3) τὸ δυσκόλως πράττειν ἢ γίνεσθαί τι, οἷον : βραδυπόρος (**ὁ δυσκόλως διερχόμενος, ἐπὶ τροφῆς** δύσπεπτος, δυσκολοχώνευτος), βραδύγλωσσος, βραδυήκοος, βραδυθάνατος, βραδυπειθής, βραδύπεπτος, βραδυπεψία, βραδυγλωσσία· || ὁμ. κ

ἐπὶ νοητικῆς δυσχερείας : βραδύνους, βραδύνοια, βραδυβουλία (ἡ δυσχέρεια ἐν τῷ σκέπτεσθαι κ. ἀποφασίζειν), βραδυγνώμων, βραδυμαθὴς (ὁ δυσκόλως μανθάνων)· 4) τὸ πράττειν ἢ γίνεσθαί τι μετὰ χρόνον, ὀψέ, ἀργά, οἷον : βραδύκαρπος (ὁ ὀψίκαρπος), βραδυαιτῶ (τρώγω ὀψέ, ἀργά), βραδυφογῶ, βραδύγαμος (ὁ ὀψίγαμος), βραδυγενὴς (ὁ ὀψέ, ἀργὰ γεννηθεὶς).

βράδυ (τὸ) δημ. κ. **βράδι** (τὸ) βλ.λ.

βραδύ (τὸ) δημ. κ. βραδὶ βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 156 **κι ὅ,τι κι ἂ χτίζω ὁλημερνίς,** κάθε **βραδὺ** χαλοῦσι.

βραδυάζω μσν. κ. δημ. κ βραδιάζω βλ.λ.

βραδυανάφορος-ον μτγν. ὁ βραδέως ἄνω φερόμενος, ὁ βραδέως ἀνατέλλων : Ἀνών.π.Πτολ. Τετράβ.114 **τὰ βραδυανάφορα** τῶν **ζῳδίων.**

βραδυαρθρία (ἡ) νεώτ ἰατρ. ἡ εἰς παθολογικοὺς λόγους ὀφειλομένη βραδύτης καὶ μανοτονία εἰς τὸ λέγειν· ἄ. βραδυλαλία βλ.λ.

βραδυβαίνη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **κολεοπτέρων** ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **καραβιδιδῶν.**

βραδυβάμονα-όνων (τὰ) νεώτ. ζῳολ. ἄθροισμα σκωληκοειδῶν ὑδροβίων ζώων· 2) ἄθροισμα θηλαστικῶν ζώων βραδυκινήτων, ἐν οἷς ὁ ἐλέφας, ὁ ρινόκερως κ.ἄ.

βραδυβάμων-ονος-ον κ. νεώτ. ὁ βραδέως βαίνων, ἀργοκίνητος : Ἀριστλ.Φυσιογν.813 a,3· 2) νεώτ. ζῳολ. τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ. **βραδυβάμονα** βλ.λ.

βραδυβάτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀμφιβίων τῆς οἰκογενείας τῶν **ὑλιδῶν**· 2) γένος κολεοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀνθαναμιδῶν.**

βραδυβουλία (ἡ) μτγν. ἡ βραδύτης ἐν τῷ βουλεύεσθαι, τῷ σκέπτεσθαι : Φίλ 2,662.

βραδυγαμία (ἡ) νεώτ. ἡ ὀψὲ σύναψις γάμου, ἡ ὀψιγαμία.

βραδύγαμος-ον μτγν. ὁ εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν ἐρχόμενος εἰς γάμον, ὁ ὀψίγαμος.

βραδυγαμῶ-έω μτγν. συνάπτω γάμον ἐν προκεχωρημένῃ ἡλικίᾳ : Ἡφαιστ. ἐν Θησ.Στεφ. **ἀκαταστατήσει πρὸς γυναῖκα καὶ** βραδυγαμήσει.

βραδυγενής-οῦς-ές σχόλ. ὁ ὀψέ, ἀργὰ γεννηθεὶς : Σχόλ.Λυκόφρ.1276.

βραδυγλωσσία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ βραδύτης περὶ τὸ λέγειν, ἡ δυσχέρεια περὶ τὸ ὁμιλεῖν, ἡ τραυλότης, ὑπάρχουσα ἐκ γενετῆς ἢ ἐκ παθήσεως.

βραδύγλωσσος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ., ἀττ. **-ττος,** ὁ πάσχων ἐκ βραδυγλωσσίας βλ. λ. : ΠΔ Ἔξ.4,10 **ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος** ἐγώ **εἰμι,** ΨΛουκ.Φιλόπ.13 **ὡς ὁ βραδύγλωσσος** ἀπεγράφατο.

βραδυγνώμων-ονος-ον μτγν. ὁ βραδύνους, ὁ βραδέως διαμορφῶν, σχηματίζων γνώμην καὶ ἀποφασίζων : Ἀδαμάντ.Φυσιογν.425.

βραδυδιαστολία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ὑπερβολικὴ παράτασις τῆς διαστολικῆς παύσεως τῆς καρδίας.

βραδυδινής-οῦς-ές μτγν. ὁ βραδέως δινούμενος, βραδέως περιστρεφόμενος : Νόνν.Δ 37,482 **βραδυδινέος ἐγγύθι δίφρου**· 2) μτφ. ἐπὶ τοῦ λόγου, ὁ οὐχὶ εὔστροφος, ὁ ἀδέξιος : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω. 251,8 **βραδυδινέϊ μύθῳ.**

βραδυεργός-όν νεώτ ὁ βραδέως **ἔργον** τι ἐπιτελῶν.

βραδύζυμος-ον νεώτ. ὁ βραδέως ζυμούμενος, οὗ ἡ ζύμωσις γίνεται βραδέως.

βραδυήκοος-ον ὁ βραδέως **ἢ** δυσκόλως **ἢ** ἀτελῶς ἀκούων· ΕΜ 430,28.

βραδυθάνατος-ον μτγν. ὁ βραδέως ἀποθνήσκων, ὁ δυσθάνατος : Γαλ.16,631.

βραδυθήριον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος ζώων θηλαστικῶν τῆς οἰκογεν. **τῶν νωδῶν.**

βραδυκαής-οῦς-ές νεώτ. ὁ βραδέως καιόμενος, ὁ βραδύκαυστος, ^ βραδυφλεγής : **βραδυκαὲς ἔναυσμα** θρυαλίδος.

βραδυκαρδία (ἡ) **νεώτ.** ἰατρ. **πάθησις τῆς καρ**δίας συνισταμένη εἰς **τὴν** ἀραίωσιν τῶν παλμῶν αὐτῆς κάτω τῶν πεντήκοντα κατὰ λεπτόν· ἀντίθ. ταχυκαρδία, πρβλ. βραδυαφυγμία **ἢ βραδυσφυξία.**

βραδύκαρπος-ον ὁ βραδέως, ἤτοι ὀψέ, φέρων καρπούς, ὁ ὀψίκαρπος : Θεόφρ.ΦΑΙτ.5,17,6 **ὀλιγόκαρπα καὶ βραδύκαρπα.**

βραδυκατάφορος-ον σχόλ. ὁ βραδέως πρὸς τὰ κάτω φερόμενος, ὁ βραδέως δύων : Σχόλ. Πτολ.Τετράβ.114 **βραδυκατάφορα ζῴδια.**

βραδύκαυστος-ον νεώτ. ὁ βραδέως καιόμενος, ὁ μὴ διὰ μιᾶς ἀλλὰ βαθμηδὸν ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναλισκόμενος, ὁ βραδυκαής, **βραδυφλεγής**· ‖ **εἰδ. βραδύκαυστον μῖγμα** πυρῖτις **βραδέως** καιομένη, χρησιμεύουσα διὰ τὴν ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ ἐκ τῶν πρατέρων προσδιαριζομένῳ **ἀνάφλεξιν διαρρηκτικοῦ γεμίσματος.**

βραδύκελλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδιδῶν.**

βραδυκινησία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ **βραδέως** κινεῖσθαι, ἡ βραδεῖα κίνησις : Ἀριστείδ.Κ 2,9, Διογ.Οἰν.71· ‖ **εἰδ. νεώτ. ἰατρ.** βραδύτης τῶν ἑκουσίων κινήσεων **παρατηρουμένη εἴς τινας μετεγκεφαλικὰς** συνδρομάς.

βραδυκίνητος (-η)-ο(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μὴ ταχυκίνητος, ὁ βραδέως **κινούμενος,** ὁ ἀργοκίνητος : Γαλ.5,121 **ᾧ φαῦλα καὶ μικρὰ καὶ βραδυκίνητα** καὶ δυσκίνητα **τὰ τρία τῆς ψυχῆς μόρια**· συγκρ. **-τότερος** : Ἰω.**Φιλόπον.Φυσ.680,31.**

βραδυκρίσιμος-ον μτγν. ἰατρ. ὁ βραδεῖαν τὴν κρίσιν ἤτοι τὴν κρίσιμον **ὥραν ἔχων,** ὁ βραδέως **φθάνων εἰς** τὸ **κρίσιμον σημεῖον : Ἡρόδ.** Ἰατρ. ἐν Μουσείῳ **Ρήνου 58,95.**

βραδυλαλιά (ἡ) νεώτ.ἰατρ.κ. **βραδυλαλία** τὸ βραδέως καὶ μονοτόνως **λαλεῖν, ἄ.** βραδυαρθρία βλ.λ.

βραδύλαλος-ον νεώτ. ὁ φύσει ἢ ἐκ συνηθείας ἢ νόσου βραδέως λαλῶν· πρβλ. βραδύγλωσσος.

βραδυλαλῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. λαλῶ, ὁμιλῶ βραδέως : Ὠριγ.ἐν Μί.16,3086.

βραδυλογία (ἡ) μτγν. κ νεώτ. βραδύτης ἐν τῷ λόγῳ, τὸ λαλεῖν, ὁμιλεῖν βραδέως : Πολυδ.2,121· πρβλ. βραδύλαλος.

βραδυλόγος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ βραδὺς **ἐν** τῷ λέγειν, ὁ βραδέως ἢ δυσχερῶς λαλῶν. ὁμιλῶν : Σχόλ.Βεν.Ἰλ.Γ155 **βραδυλόγοι γάρ εἰσιν οἱ γέροντες.**

βραδυλογῶ-έω νεώτ. λέγω, λαλῶ, ὁμιλῶ βραδέως.

βραδυμαθής-οῦς-ές Ἡσ. κ. νεώτ. ὁ **βραδὺς ἐν** τῷ μανθάνειν, ὁ βραδέως καὶ δυσχερῶς μανθάνων ἢ ὁ ὀψὲ μαθών, ὁ ὀψιμαθής· Ἡσ. **ἐν** λ. ὀψιμαθής.

βραδυμαθία (ἡ) μαν. τὸ βραδέως μανθάνειν· 2) ἡ ὀψιμάθεια, ἡ ἰδιότης τοῦ βραδυμαθοῦς βλ.λ.

βραδύν (τὸ) μσν. ἡ ἑσπέρα : Πρόδρ Α 164 **καὶ τὸ** βραδὺν **νὰ μὲ 'δίδαν μεγάλας κομματούκλας.**

βραδύνοια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ **βραδέως ἐννοεῖν,** ἡ ἔλλειψις ἀγχινοίας : Διογ.Λ 7,93· 2) **εἰδ.** νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ κατάστασις καθ' ἣν παρατηρεῖται βραδύτης καὶ ἐλάττωσις **τῆς εὐχερείας** περὶ τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι, τὸ νοεῖν **καὶ** τὸ κρίνειν, προερχομένη ἐκ κληρονομικῆς συφίλιδος, βαρυηκοΐας ἢ ἄ. παθολογικῶν αἰτίων.

βραδυνός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. **κ. βραδινός** βλ.λ.

βραδύνους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ βραδεῖαν ἢ ἀσθενῆ τὴν **ἀντίληψιν** καὶ τὴν **κρίσιν ἔχων,** ὁ βραδέως ἢ δυσχερῶς ἐννοῶν, ἀντίθ. ἀγχίνους : **Δαμάσκ.** Βί.Ἰσιδ.81· ‖ **εἰδ.** νεώτ. ἰατρ ὁ πάσχων ἐκ βραδυνοίας βλ.λ.2)· 2) τὸ οὐδ. τὸ **βραδύνουν** ὡς οὐσ. ἡ βραδύνοια : Γρηγ.Νύσσ.1,470 **διεμέμφετο αὐτῶν** τὸ βραδύνουν **καὶ** περὶ τὴν **σύνεσιν ἄτοπον.**

βράδυνσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μετρίασις ἢ **ἐλάττωσις** τῆς ταχύτητος, τὸ ξάργεμα.

βραδύνω κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **βραδυνῶ,** ἀόρ. ἐβράδυνα, **ὑπερσ.ἐβεβραδύκειν** πράττω, ἐνεργῶ τι βραδέως, ἢ **βραδύτερον** τοῦ πρέποντος, οὐχὶ ἐγκαί-

ρως, καθυστερῶ : ΠΔ 'Ησ.46,13 **ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ**,- διατί ἐβράδυνες τὴν ἀναχώρησίν σου; 2) παθ. ἀναβάλλομαι, παρατείνομαι : Σοφ.'Ηλ. 1500 **πόλλ' ἀντιφωνεῖς, ἡ δ' ὁδὸς βραδύνεται**, αὐτ.ΟΚ 1628 **πάλαι δὴ τἀπὸ σοῦ βραδύνεται** 3) νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι βραδὺ ἢ βραδύτερον, ἐλαττώνω τὴν ταχύτητά τινος, τὸ ἐπιβραδύνω : **ἐβράδυνα ἐπίτηδες τὸ βῆμά μου** 4) κ. νεώτ. κ. δημ., ἀμτβ. βραδέως βαίνω, βραδυπορῶ, πάω ἀργά : Αἰσχ.'Ικ.730 **εἰ βραδύνοιμεν βοῇ** || μτγν. μετ' ἐμπροθ. διορισμ. βραδέως πορεύομαι, βραδέως ἔρχομαι ἢ ἐπέρχομαι εἴς τι, βραδέως πλησιάζω : 'Ηρωδιαν.3,7,10 **ὁ δὲ πατὴρ ἐπὶ πολὺ νοσῶν καὶ πρὸς τὸν θάνατον βραδύνων** || μετὰ τιθεμένου ἢ καὶ ἐννοουμένου ἀπαρφ. (νεώτ. ἀναλυτ.) ἀργῶ, ἀργοπορῶ, νά πράξω τι, ποιοῦμαί τι μετὰ χρόνον μακρόν : Σοφ.Φ 1400 **ταῦτά μοι πρᾶξον, τέκνον, καὶ μὴ βράδυνε**, Πλάτ.Πολ.528 D **σπεύδων γάρ, ἔφην, ταχὺ πάντα διεξελθεῖν μᾶλλον βραδύνω**,- ἐβράδυνε νά ἔλθῃ, - ἂν βραδύνῃς θὰ φύγωμεν || ὁμ. τὸ μέσ.μετ' ἀπαρφ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. : Αἰσχ.'Επτ.623 **χεῖρα δ' οὐ βραδύνεται παρ' ἀσπίδος γυμνωθὲν ἁρπάσαι δόρυ** 5) μτγν. ἐπὶ πραγμ., γίνομαι βραδέως, παρατείνομαι, ἀργῶ νὰ ἔλθω, νὰ γίνω, ἀναβάλλεται ἡ λῆψίς μου ἢ ἡ ἐκτέλεσίς μου : 'Αππ.'Εμφ.Πόλ.2,47 **βραδύνει δ' ὁ πόλεμος**, αὐτ.2,153 **βραδυνόντων αὐτῷ τῶν ἱερῶν δυσχεράνας** || ὁμ. ἐπὶ πραγμ., γίνομαι βραδέως καὶ δυσκόλως : Φιλόστρ.Εἰκ.1,6 **μῶν ἐπήσθου τι τῆς ἀνὰ τὸν κῆπον εὐωδίας ἢ βραδύνει σοι.. τοῦτο ;** (ἢ εἶσαι βραδύς, νωθρός σὺ ὡς πρός τοῦτο ;) || ὁμ. νεώτ. κ. δημ. γίνομαι μετὰ παρέλευσιν χρόνου, ἀργῶ, καθυστερῶ : **ἐβράδυνεν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου - ἡ ἔναρξις τῆς τελετῆς.**

βραδυόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **δραγονιδῶν.**

βραδυουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βραδεῖα οὔρησις, ἤτοι ἡ κατὰ πολὺ ἀραιὰ διαστήματα οὔρησις.

βραδυπατῶ-έω νεώτ. περιπατῶ βραδέως.

βραδυπειθής-οῦς-ές μτγν. ὁ βραδέως, δυσχερῶς πειθόμενος, ὁ δύσκολος εἰς τὸ νὰ πεισθῇ : ΑΠ 5,287 **ἐγὼ δέ τις ὡς βραδυπειθὴς ὄμματι θρυπτομένῳ συγκατένευσα μόνον** 2) μτφ. ἐπὶ πραγμ., ὁ ὡς ἐμπόδιον φερόμενος, ὁ ἀνθιστάμενος, ὁ ἐναντίος : Νόνν.Δ 4,313 **ἑσπόμενοι δὲ ἀνέρες ἀπλάγκτοιο βοὸς βραδυπειθέϊ χηλῇ.**

βραδύπεπτος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ βραδεῖαν τὴν πέψιν ἔχων, ὁ βραδέως καὶ δυσκόλως χωνευόμενος, ὁ δύσπεπτος : Γαλ.6,770, - **βραδύπεπτοι τροφαί** 2) νεώτ. ὁ πάσχων ἐκ βραδυπεψίας βλ.λ.

βραδυπεπτῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. βραδέως καὶ δυσκόλως πέπτω, πάσχω ἐκ βραδυπεψίας : Διοσκ. 5,49 χρήσιμος **βραδυπεπτοῦσι.**

βραδυπευθής-οῦς-ές μτγν. ὁ βραδέως ἀκουόμενος : Νόνν.Εὐαγγ.'Ιω.59,2 **βραδυπευθέϊ φωνῇ** (κατὰ διόρθ. τοῦ βραδυπειθέϊ).

βραδυπεψία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. βραδύτης περὶ τὴν πέψιν, βραδεῖα, δυσχερῶς γινομένη πέψις, δύσκολος χώνευσις : Σωρ.1,51, Γαλ.7,62.

βραδύπηκτος-ον νεώτ. ὁ βραδέως πηγνύμενος.

βραδύπιστος-ον μτγν. ὁ βραδέως πιστεύων : Φίλων Καρπασ. εἰς ΠΔ 'Ασμ.204.

βραδύπλοια (ἡ) μον., νεώτ. κ. **βραδυπλοΐα** ὁ βραδὺς πλοῦς, ἡ περὶ τὸν πλοῦν βραδύτης, ἀργοπορία : ΚΜανασσ.Χρον.68.

βραδυπλοΐα (ἡ) νεώτ. βραδύπλοια βλ.λ.

βραδύπλους-οος-ουν νεώτ. ἐπὶ πλοίων, ὁ βραδέως πλέων, ἀργοτάξιδος, ἀντιθ. ταχύπλους.

βραδυπλοῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. βραδέως πλέω : ΚΔ Πράξ.27,7 **ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον** || ΑΒ 225,15 « **βραδυπλοήσας**· δυσκόλως ἐκπλεύσας ἢ παρὰ καιρόν ».

βραδύπνοια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. βραδεῖα ἀναπνοή, ἤτοι κατάστασις τῆς ἀναπνοῆς, καθ' ἣν ὁ ρυθμὸς αὐτῆς εἶναι βραδύτερος τοῦ **φυσιολογικοῦ.**

βραδύπνους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. ὁ βραδέως ἢ δυσκόλως ἀναπνέων : 'Αρετ.Χρον.Παθ.1,10.

βραδύποδα (τὰ) νεώτ. ζῳολ. οἱ βραδυποδίδαι βλ.λ.

βραδυποδίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. κ. **βραδύποδα** (τὰ) οἰκογένεια θηλαστικῶν ζῴων τοῦ ἀθροίσματος τῶν τετραχείρων ἢ πιθήκων, ἀπαντῶσα κ. ἐν ἀπολιθώσει ἐντὸς στρωμάτων τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βραδυπορία (ἡ) νεώτ. τὸ πορεύεσθαι φύσει βραδέως || τὸ ἐκτελεῖν βραδεῖαν πορείαν : ὁ **στρατὸς προήλαυνεν κατὰ παράταξιν ἐν βραδυπορίᾳ.**

βραδύπορος-ον βραδυπόρος βλ.λ.

βραδυπόρος-ον κ. νεώτ. κ. -ύπορος ὁ βραδέως διὰ πόρου ἐρχόμενος, ἐπὶ τροφῆς, ὁ βραδέως καὶ δυσκόλως διερχόμενος, δθ. δύσπεπτος, δυσκολοχώνευτος : 'Ιππ.Διαίτ.62 **βραδύπορον γὰρ διὰ τὸ ὑπόψυχρον εἶναι καὶ ἄπεπτον**, Ρουφ.π. 'Ορειβ.5,3,4· 2) μτγν. γεν. ὁ βραδέως κινούμενος, ὁ βραδύς, νωθρός, ἀργός : Πλούτ.'Ηθ.626 Α **γέροντας βραδυπόρον καὶ σκληρὰν ἔχοντας τὴν ὅρασιν** 3) μτγν. ὃν βραδέως δύναταί τις νὰ περάσῃ : Πλούτ.'Ηθ.941 Β **βραδυπόρον γὰρ εἶναι καὶ πηλῶδες ὑπὸ πλήθους ῥευμάτων τὸ πέλαγος** 4) νεώτ. ὁ βραδέως πορευόμενος, ὁ βραδεῖαν πορείαν ἐκτελῶν, ὁ βαδίζων ἀργά 5) εἰδ. στρατ. **βραδυπόροι** (οἱ) οἱ κατὰ τὰς πορείας εἴτε ἑκουσίως εἴτε ἀκουσίως ἐν τοῖς ὀπίσω παραμένοντες ὁπλῖται 6) νεώτ. ζῳολ. **βραδυπόρος** (ὁ) ὡς αὐσ. γένος ἐντόμων ὀρθοπτέρων πηδητικῶν ὁμοίων πρὸς τὰς ἀκρίδας τῆς οἰκογενείας τῶν **λοκουστριδῶν.**

βραδυπορῶ-έω μτγν., μον. κ. νεώτ. βαίνω, πορεύομαι βραδέως, περιπατῶ ἀργά : Πλούτ.'Ηθ. 907 F **διὰ τὸ βραδυπορεῖν τὸν ἥλιον** || εἰδ. νεώτ. στρατ. καθυστερῶ ἐν τῇ πορείᾳ : **βραδυποροῦντες**, οἱ βραδυπόροι βλ. ἐν λ. βραδυπόρος 5).

βραδυποσία (ἡ) μον. κ. νεώτ. τὸ βραδέως πίνειν : Θεόδ.Στ.817.

βραδύπους-ποδος-πουν κ. μον. κ. νεώτ. ὁ βραδὺς τοὺς πόδας, ἀντιθ. ταχύπους : ΑΠ 9,301 **βραδύπους ὄνος**, Τζέτζ.Χιλ.9,911 **νωθρόν, βραδυποδώτατον ἁπάντων ἀνδραπόδων** || γεν. ὁ βραδέως κινούμενος : Εὐρ.'Εκ.66 **διερειδομένα σπεύσω βραδύπουν ἤλυσιν ἄρθρων προτιθεῖσα** 2) ἐν χρ. κ. μτφ. ὁ βραδέως συνεστὼς ἢ ἐκδηλούμενος, νωθρός, ὀκνός : ΑΠ 10,37 **βραδύπους βουλή** 3) νεώτ. ζῳολ. βραδύπους (ὁ) ὡς αὐσ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **βραδυποδιδῶν.**

βραδύπτερος-ον μον. κ. νεώτ. ὁ βραδέως ἱπτάμενος, ὁ βραδυπτέρυξ βλ.λ. : Μ Φιλῆς π.Ζῴων 681 **βραδύπτεροι κρέκες** 2) νεώτ. ζῳολ. **βραδύπτερος** (ὁ) γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀηδονιδῶν.**

βραδυπτέρυξ-υγος (ὁ, ἡ) νεώτ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ βραδέως κινῶν τὰς πτέρυγας, ὁ βραδέως ἱπτάμενος.

βραδύπωλος-ον μον. ὁ βραδεῖς πώλους, ἵππους ἔχων : Τζέτζ.Χιλ.13,460 **τὸν παρ' 'Ομήρῳ κλυτόπωλον νῦν ἐπέγνων βραδυπωλότατον.**

βραδυρευστῶ-έω μον. βραδέως ἀποσπερμαίνω, ἀργὰ ἀποσπερματίζω, ἀργῶ νὰ χύσω, νὰ κάνω ρεύση : 'Ιωάνν.Μοναχ.Μεταν.117 Β **διὰ τὸ πάντας ἀκορέστως ἔχειν πρὸς τὰς συνουσίας καὶ τοὺς εὐνούχους βραδυρευστεῖν, τούτου ἕνεκα τούτοις ἀδεῶς συμφύρονται.**

βρᾰδύς-εῖα-ύ κ. μον., νεώτ. κ. δημ., συγκρ. κ. νεώτ. βραδύτερος, κατὰ μετάθ. **βαρδύτερος**, κ. βραδίων, ὑπερθ. κ. νεώτ. **βραδύτατος**, κ. βαρδ- κ. **βράδιστος**, κ. **βάρδιστος**, μτγν. **βραδίστατος**, **ὁ ἐν χρόνῳ μείζονι τοῦ κανονικοῦ καὶ συνήθους**

ἐκτελῶν κίνησίν τινα ἢ ἔργον καὶ δὴ πορείαν, ὁ ὑπολειπόμενος εἰς ταχύτητα, ὁ μὴ ταχύς, ὁ ἀργός: Ὀδ.Θ 329 οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν, - τὸ τραῖνον τοῦ Λαυρείου εἶναι βραδύ· || κ. μετ' ἀπαρφ.: Ἰλ.Ψ 310 ἀλλά τοι ἵπποι βάρδιστοι θείειν, Εὐρ.Ἡρ.237 κἂν βραδύς τις ᾖ λέγειν; - εἶναι βραδὺς σὲ ὅλες του τὶς δουλειές· 2) τὸ οὐδ. τὸ βραδὺ ὡς οὐσ. ἡ βραδύτης, ἡ χρονοτριβή: Πλάτ.Νόμ.766 Ε ὁ δὲ χρόνος ἅμα καὶ τὸ βραδὺ τό τε πολλάκις ἀνακρίνειν πρὸς τὸ φανερὰν γίγνεσθαι τὴν ἀμφισβήτησιν ξύμφορον· 3) τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. χρ. κατὰ συγκρ. βαθμὸν βραδύτερον, μετὰ μεγαλυτέρας βραδύτητος: Πλάτ. Θεαίτ.190 Α ὅταν δὲ ὁρίσασα, εἴτε βραδύτερον εἴτε ὀξύτερον ἐπαΐξασα, τὸ αὐτὸ ἤδη φῇ, Πάπ. ἐὰν βραδύτεραν ποιῇς· καθ' ὑπερθ. βαθμὸν βραδύτατα μετὰ τῆς μεγίστης βραδύτητος· || κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βραδέως γινόμενος, συντελούμενος: Πλάτ.Τίμ.80 Α καὶ ὅσοι φθόγγοι ταχεῖς τε καὶ βραδεῖς ὀξεῖς τε καὶ βαρεῖς φαίνονται, - βραδὺ βῆμα (ὁ μετὰ βραδύτητος γινόμενος βηματισμός)· 4) κ. νεώτ. ὁ νωθρὸς ἔν τινι διανοητικῇ ἐνεργείᾳ, ὁ δυσχερῶς νοῶν, βραδύνους, χοντροκέφαλος, ἀντίθ. ἀγχίνους: Θουκ.3,38 προνοῆσαι βραδεῖς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβησόμενα, Ἀρετ.Χρον.Παθ.1,6 βράδισται τὴν γνώμην, - πνεῦμα βραδὺ (νωθρόν, μὴ εὐκόλως ἀντιλαμβανόμενον)· 5) τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἡ βραδύτης περὶ τὸ σκέπτεσθαι, ἀποφασίζειν, ἐνεργεῖν, ὅθ. ἡ περίσκεψις: Θουκ.1,84 καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται μάλιστα ἡμῶν, μὴ αἰσχύνεσθαι· 6) μσν. -ύς, ὁ ἀπρόθυμος πρός τι, μετ' ἐμπραθ. διορισμοῦ: Ἀτταλ.ἐν Σάθ.1,7 εἰ δὲ καὶ βραδεῖς καὶ νεναρκωμένοι πρὸς τὰ κρείττω τυγχάνομεν· 7) πάπ. ὁ βραδέως καὶ δυσχερῶς ποιῶν τι, ὁ ἀγύμναστος καὶ ἀνάσκητος εἴς τι: Πάπ. βραδέα γράφουσα· κ. κατὰ συγκρ. βαθμόν: βραδύτερον γράφειν· 8) ὁ βραδέως, ἤτοι ὀψέ, ἀργὰ γενόμενος ἢ ἐρχόμενος, ὁ καθυστερῶν ἢ ὁ καθυστερημένος, ὁ ὄψιμος: Σοφ.Τρ.395 ὡς ἐκ ταχείας σὺν χρόνῳ βραδεῖ μολὼν φάσσεις, Θουκ.7,43 ὅπως τῇ παρούσῃ ὁρμῇ τοῦ περαίνεσθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον μὴ βραδεῖς γένωνται· || πάπ. βραδεῖᾳ ὥρᾳ ἐξώρας, πάρωρα· || δημ. τὸ οὐδ. βραδύ ὡς οὐσ. ἡ ἑσπέρα, τὸ βράδι βλ.λ.· 9) μτγν. τὸ οὐδ. ἐν ἐπιρρ. χρ.: Ἡλιοδ.2,29 ὀψὲ καὶ βραδὺ τῆς ἡλικίας· κ. συγκρ.: Σωραν.1,117 βράδιον ἀπογαλακτίζων.

βραδύσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βραδυσεισμός (ὁ) νεώτ. γεωλ. ὑποθετικὴ βραδεῖα κίνησις τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, εἰς ἣν ἀπεδόθησαν αἱ μετακινήσεις τῶν παραλίων.

βραδυσιτία (ἡ) μτγν. τὸ βραδυσιτεῖν, τὸ τρώγειν ἀργά, ἐξώρας: Ἀλέξ.Τραλλ.1,15, αὐτ.11,1.

βραδυσιτῶ-έω μτγν. τρώγω ὀψέ, ἀργά, ἐξώρας: Ἀλέξ.Τραλλ.7,6 τὸ μὴ βραδυσιτεῖν, ἀλλὰ περὶ ὥραν τρίτην ἢ τετάρτην ἄρτον λαμβάνειν.

βραδυσκελής-οῦς-ές μτγν. ὁ βραδέως τὰ σκέλη κινῶν, ἀργοκίνητος: Φίλιππος ἐν ΑΠ 6,101 βραδυσκελὴς Ἥφαιστε, γυῖον ὠρφανωμένας.

βραδυσμός (ὁ) σχόλ. κ. μσν. ἡ ἐπιβράδυνσις: Σχόλ.Εὐρ.Ὀρ.426, Πρόδρ.1,133,1.

βραδυστομῶ-έω μτγν. εἶμαι βραδύγλωσσος, ὁμιλῶ βραδέως, δυσκόλως: Κύριλλ.Προοίμ. εἰς Ἰωνᾶν 366 βραδυστομεῖ ὁ Μωϋσῆς.

βραδυσφυγμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. βραδυσφυξία (ἡ) ἀραίωσις τοῦ σφυγμοῦ, πρβλ. βραδυκαρδία.

βραδυσφυξία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βραδυσφυγμία βλ.λ.

βραδύτατα ἐπίρρ. κ. νεώτ. ὑπερθετ. οὐδ. πληθ. τοῦ βραδὺς βλ.λ., λίαν βραδέως.

βραδυτεκνία (ἡ) μτγν. ἡ βραδεῖα, ὄψιμος κτῆσις τέκνου: Κατάλ.Ἀστρολ.Κωδ.2,163.

βραδύτερον ἐπίρρ. κ. νεώτ. συγκριτ. οὐδ. τοῦ βραδὺς βλ.λ., ἀργότερα: βραδύτερον τοῦ συνήθους.

βραδύτης-ητος (ἡ) μσν. κ. νεώτ., τὸ εἶναί τι ἢ τινα βραδὺν βλ.λ., οἷον τὸ βραδέως κινεῖσθαι, πορεύεσθαι, πλέειν: ὁ βοῦς διακρίνεται διὰ τὴν βραδύτητά του· 2) ὅθ. ἡ ὀκνηρία, ἡ νωθρότης, ἡ ὀκνάδα: βραδύτης ἐν τῇ πορείᾳ - κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐργασίας· || κ. ἐπὶ τῆς νοήσεως: βραδύτης ἀντιλήψεως τὸ βραδέως καὶ δυσκόλως ἀντιλαμβάνεσθαι, ἡ βραδύνοια· 3) μσν. κ. νεώτ. ἡ καθυστέρησις: Διγ.Ἀκριτ.(Ἄνδρ.) 3831 δάκνει με δὲ τῆς Μαξιμοῦς ἡ πάντολμας βραδύτης, - ἡ βραδύτης τῆς ἀναχωρήσεως· 4) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων τῆς οἰκογ. τῶν καραβιδιδῶν.

βραδυτής-ῆτος (ἡ) κ. μσν. ἡ βραδύτης βλ.λ., ἡ ἔλλειψις τάχους: Ἰλ.Τ.411 οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο· || κ. μσν., ἰδίως βραδύτης ἐνεργείας καὶ δράσεως, νωθρότης, ὀκνηρία ἢ ἀμέλεια: Σοφ.Ἀντ.932 κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὕπερ, Θουκ.1,71 μέχρι μὲν οὖν τοῦδε ὡρίσθω ὑμῶν ἡ βραδυτής, Μετοχ. ἐν Σάθ.1,191 ἵνα μὴ δή τι πολλάκις ἔκ γε τῶν τοιούτων καὶ τῆς ἡμετέρας βραδυτῆτος παρὰ δόξαν ἀπαντήσειεν· 2) ἐπὶ τῆς νοήσεως, βραδύτης ἢ δυσχέρεια ἀντιλήψεως, βραδύνοια: Πλάτ.Φαίδ.109 C διὰ δὲ βραδυτῆτά τε καὶ ἀσθένειαν, Θεόφρ.Χαρ.14 ἔστι δὲ ἡ ἀναισθησία, ὡς ὅρῳ εἰπεῖν, βραδυτὴς ψυχῆς ἐν λόγοις καὶ πράξεσιν.

βραδυτοκία (ἡ) νεώτ. βραδὺς καὶ δυσχερὴς τοκετός, δυστοκία.

βραδύτοκος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ γεννηθεὶς βραδέως ἤτοι ὀψίμως, ἀργά, ἐκ παρηλίκων γεννητόρων· || ὁ γεννηθεὶς δυσχερῶς, ἐκ δυστοκίας.

βραδυτόκος-ον κ. νεώτ. ὁ βραδέως ἤτοι ἀργά, ὀψὲ τίκτων, γεννῶν: Ἀριστλ.Πρ.891 b,28· 2) νεώτ. ὁ δυσκόλως τίκτων: βραδυτόκος γυνή.

βραδυτοκῶ-έω μτγν. βραδέως, ὀψέ, ἐν προκεχωρηκυίᾳ ἡλικίᾳ τίκτω, γεννῶ: Ἰω.Χρυσ.5,834 βραδυτοκοῦσαν γὰρ τὴν Ἐλισάβετ ἐσόβει.

βραδυφαγία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ τρώγειν μετὰ βραδύτητος, ἀργά, σιγὰ σιγά.

βραδυφαγῶ-έω μτγν. τρώγω βραδέως, ἤτοι ἀργά, ἐξώρας ἢ μετὰ τὴν κανονικὴν ὥραν: Ἀντίοχ. Παιδ.1,322 νηστεία οὖν ἐστιν οὐ μόνον τὸ βραδυφαγῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ βραχυφαγῆσαι.

βραδυφασία (ἡ) νεώτ. βραδύτης περὶ τὴν ἀπαγγελίαν τῶν λέξεων.

βραδυφλεγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ βραδέως φλεγόμενος, ὁ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναλισκόμενος, ὁ βραδύκαυστος, βραδυκαής: βραδυφλεγεῖς ὗλαι, - βραδυφλεγὴς πυρῖτις· || εἰδ. βραδυφλεγὴς πυροσωλὴν ἢ πυραγωγός, ὁ πυραγωγὸς ἀσφαλείας μεταδίδων τὸ πῦρ βραδέως.

βραδύφλεκτος-ον νεώτ. βραδυφλεγὴς βλ.λ.

βραδυφλογία (ἡ) νεώτ. εἰδ. κ. βραδυφλογιστία ἡ βραδύτης ἀναφλέξεως κ. ἰδίως ἡ βραδύτης ἀναφλέξεως τῆς πυρίτιδος κατὰ τὴν βολὴν τῶν πυροβόλων ὅπλων, ἀ. ἀργοφλογιστία.

βραδυφλογιστία (ἡ) νεώτ. εἰδ. βραδυφλογία βλ.λ.

βραδύφωνος-ον μσν. ὁ ἔχων βραδεῖαν τὴν φωνήν, ὁ βραδύγλωσσος: Πρόδρ.Ἐπιστ.11.

βραδυχρόνιος-ον σχόλ. ὁ βραδέως, ἤτοι ἀργά, ὀψὲ γινόμενος, ὁ ὄψιμος: Σχόλ.Ἰλ.Β 325.

βραδυψυχία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐπιβράδυνσις τῆς διανοητικῆς κ. γενικώτ. καὶ ὅλης τῆς ψυχικῆς λειτουργίας, ἐπιφέρουσα ἀνεπιτηδειότητα τοῦ ἀτόμου πρὸς ταχεῖαν ἐνέργειαν καὶ ἐργασίαν.

βράδων Ἡσ. «ἀδύνατος».

βραζιλεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. χρωστικὴ ὕλη, εἰς ἣν μετατρέπεται δι' ὀξιδώσεως ἡ βραζιλίνη βλ.λ.

βραζιλιανός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ κάτοικος τῆς Βραζιλίας, ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς Βραζιλίας· 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βραζιλίαν : βραζιλιανὸς στρατός· ||ὁ ἐν Βραζιλίᾳ παραγόμενος ἢ ὁ ἐκ ταύτης προερχόμενος : βραζιλιανὸς σῖτος - καφές· || εἰδ. βραζιλιανὰ κάρυα οἱ σπόροι τοῦ φυτοῦ βερθολετίος βλ.λ.· || ὁμ. βραζιλιανὸν ξύλον ξύλον προερχόμενον ἐκ διαφόρων φυτῶν τοῦ γένους καισαλπινίας καὶ χρησιμεῦον ὡς φυσικὴ χρωστικὴ οὐσία, ἄ. ἐρυθρόξυλον.

βραζιλίνη (ἡ) νεώτ. ἢ βρασιλίνη χημ ὀργανικὴ ἕνωσις τῶν παραγώγων τοῦ πυρανίου.

βραζιλίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν βαδδελεΰτης βλ.λ.

βραζίνα (ἡ) δημ. αἴγειος ἀσκὸς χρησιμεύων πρὸς μετακόμισιν οἴνου, τουλούμι γιὰ κρασί.

βράζω μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., π. ἀρχ. βράσσω ἐξ οὗ κ. ἐν τῇ δημ. οἱ λοιποὶ χρόνοι, δημ. μτχ. παθ. παρακ. βρασμένος, ἀμτβ. κυρίως ἐπὶ ὑγρῶν, κοχλάζω ἐκ βρασμοῦ, ἤτοι θερμαινόμενος ἀναταράσσομαι ἀναδίδων φυσαλίδας : Καλλ.Ἰατ.3 τάς δὲ ἀναφαράς (οἱ κρατῆρες) τῶν πομφαλύγων παραπλησίας βραζούσαις ἔχουσιν, Μηναῖ.3,29 ἑσπερινὸς βραζούσῃ πίσσῃ συγκατακαιόμενος, - τὸ ὕδωρ βράζει εἰς τοὺς ἑκατὸν βαθμοὺς Κελσίου, παροιμ. βράζει, ξεβράζει καὶ ξανὰ ὡς ποὺ νὰ σώσῃ ὁλότελα (περὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἐκ παρομοιώσεως πρὸς τὸ ὕδωρ)· || τῆς λ. προσλαμβανούσης ἐν συνεκφ. ποικίλας ἄ. μτφ. σημ. συγγενεῖς τῇ σημ. ταύτῃ, οἷον βράζει τὸ στῆθός του (εἶναι βαρέως κρυολογημένος ἢ ἔχει ἐρεθισμὸν τῶν βρόγχων ἢ τῶν πνευμόνων)· εἰδ. βράζει τὸ στῆθός μου · τά σωθικά μου ἀποδίδω ἐκ τοῦ στήθους μου ἦχον ὁμοιάζοντα πρὸς τὸν τοῦ βρασμοῦ, ἀσθμαίνω, λαχανιάζω : Βαλαωρ.Φυγὴ 92 ἀκοῦς πῶς βράζουνε τὰ σωθικά του· - βράζει τὸ αἷμα του (ἰδίως ἐπὶ νέου, ἔχει ἀφθονίαν ζωϊκῆς δυνάμεως, ὀργασμόν) : Βαλαωρ.Φροσ.2,364 ἀκούσες μέσ' στὰ στήθη μου τὸ αἷμά μου πῶς βράζει, ὁμ. ἔβραζε τὸ αἷμά μου (διετέλουν ἐν ἐξάψει, ἐν ὀργῇ) : Παλαμ.Τρισεύγ.26 βράζει τὸ αἷμά μου ποὺ τὸ στοχάζομαι· κ. ἀπολ. ἐν ὁμ. σημ. : Λασκαρ.Ληξ.3,111 καθενὸς ἡ καρδιά του ἀνάβει, βράζει, - βράζει ἀπὸ τὸ κακό του - ἀπὸ τὸ θυμό του· || εἰδ. κ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς σφοδρὸν πάθος ἔρωτος ἢ θλίψεως : Ἐρωτόκρ.Α 2044 μὰ οἱ μάνητες τῆς Ἀρετῆς βράζουν πολλὰ καὶ καῖσι, πρβλ. Ἡσ. « βράζειν· τὸ ἡσυχῇ ὀδύρεσθαι »· φρ. δὲ βράζει οὔτε μ' ἕνα τόννο κάρβουνα (σκωπτ. ἐπὶ τοῦ ἐξ ἡλικίας ἢ παθήσεως ἢ ἰδιοσυγκρασίας ἀπαθοῦς περὶ τὰ ἐρωτικά)· || ὁμ. ὀνειδιστικῶς ἢ περιφρονητικῶς νὰ σὲ βράσω (εἶσαι εἰς ἐμὲ ἀδιάφορος, ἄχρηστος ἢ ἀσήμαντος), - νὰ βράσω τὰ λεφτά του (δὲν ἀποδίδω ἀξίαν εἰς τὸν πλοῦτόν του, τὸν περιφρονῶ), - βράσ' τον καὶ πιὲς τὸ ζουμί του (περιφρονητικῶς ἢ ταλανιστικῶς ἐπὶ οἱουδήποτε πραγμ. ἢ οἱασδήποτε καταστάσεως ἀχρήστου ἢ μὴ ἀποδοτικῆς)· || ὁμ. ἐν παροιμ. φρ. βράζει τὸ τσουκάλι· τί θὰ βγῇ δὲν ξέρομε (εἶναι ἄδηλος ἡ ἔκβασις τῶν ἐνεργουμένων κ. ἰδίᾳ τῶν τεκταινομένων)· καθένας βράζει μὲ τὸ ζουμί του (ἕκαστος κατατρύχεται ὑπὸ τῶν ἰδίων μεριμνῶν ἢ στενοχωριῶν)· - σ' ἕνα καζάνι βράζουμε ὅλοι μας (πάντες εὑρισκόμεθα εἰς τὴν αὐτὴν δυσπραγίαν, ἰδίως οἰκονομικήν)· 2) νεώτ. κ. δημ. κυρίως ἐπὶ τροφῶν, ἕψομαι, ψήνομαι ἐντὸς θερμαινομένου μέχρι βρασμοῦ ὕδατος, καθίσταμαι διὰ βρασμοῦ ἐδώδιμος : ἀκόμα δὲν ἔβρασε καλὰ τὸ κρέας, - ὁ παλιὸς ὁ κόκκορας ὅσο καὶ νὰ τόνε βράζῃς δὲ βράζει, - βάλε τὰ φασόλια νὰ βράσουν, - δυνάμωσε τὴ φωτιὰ νὰ βράσουν τὰ χόρτα· 3) μτβ. ὑποβάλλω τι εἰς βρασμόν, ἰδίως ἐπὶ ἐδωδίμων : βράσε τὸ γάλα - τὸ κρέας - τὰ αὐγά· 4) δημ. ἐπὶ μετάλλων, πυρακτοῦμαι, γίνομαι πυριφλεγής, τήκομαι : βράζει τὸ καλάϊ, παροιμ. σὰ βράζει τὸ σίδερο τὸ βαράει ὁ γύφτος (εἰς τὴν προσήκουσαν ὥραν γενομένη ἐπιτυγχάνει ἐνέργειά τις)· 5) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ οἴνου ἢ ἄ. οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, διατελῶ ἐν καταστάσει ζυμώσεως, ζυμοῦμαι : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.1,104 οἶνος βράζων, Ἡλιόδ.Αἰθ.5,16 τοῦ πότου λαμπρῶς ἤδη βράζοντος, - βράζει ὁ μοῦστος - ἡ μπίρα· 6) δημ. μτφ. κ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἢ τῶν κυμάτων, ἀναταράσσομαι, ἀνακυκῶμαι, οἱονεὶ βράζων ἀφρίζω : ὡς μέσα στὸ λιμάνι ἔβραζε ἡ θάλασσα· 7) δημ. μτφ. κ. ἀμτβ. ζέω, εἶμαι λίαν θερμός, ζεστός, διακαής : περπατούσαμε μεσημέρι στὴν ἄμμο ποὺ ἔβραζε, - ὁ ἥλιος βράζει, - βράζει τὸ χῶμα - τὸ σπίτι ἀπὸ τὴ ζέστη· 8) δημ. ὁμ. ἀμτβ. μτφ. ἐπὶ σμήνους ἢ πλήθους πολλῶν ὁμοῦ ἐντόμων, παράγω βόμβον, οἱονεὶ ὅμοιον πρὸς τὸν τοῦ βρασμοῦ· ὅθ. ἀποτελῶ μέγα πλῆθος, βρύω, βρίθω, βρυάζω : βράζει ἡ ψεῖρα στὸ κορμί του - βράζει ἡ μυῖγα· || κατ' ἐπέκτ. γεν. ἐν τῇ σημ. τοῦ βρίθω, ἰδίως ἐπὶ καρπῶν ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ παράγον δένδρον : βράζουν τὰ σῦκα στὴ συκιά, - βράζουν τὰ μῆλα στὴν ἀγορά· 9) μτγν. ἐπὶ ἄρκτου, ἐλέφαντος, γρυλλίζω, γρύζω : Πολυδ.5,88 εὗρον μέντοι ἐγὼ ἐπὶ τῶν ἄρκτων βράζειν καὶ βράζουσαι.. παρὰ Ἰώβα.

βράθυ-υος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν ἄρκευθος ἡ φοινικικὴ ἢ σαβίνη, εἶδος θάμνου ἔχοντος φύλλα κυπαρισσοειδῆ : Διοσκ.1,76, - βράθυος ἔλαιον, - βράθυος πόα· 2) μτγν. τὸ φυτὸν ἄρκευθος βλ.λ. ἢ κάκοσμος : Διοσκ.1,76.

βραΐδιον Ἡσ. « ῥᾴδιον. Αἰολεῖς ».

βραΐτης (ὁ) Ἐπιγρ. ἐπώνυμον τοῦ Διονύσου : Βάκχ' ε[ὖΐε θυρσῆ]ρες, Βραΐτα, Βρόμι(ε).

βραϊτχαουπτίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. χαλκόχρουν ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐκ νικελίου καὶ ἀντιμονίου.

βράκα (ἡ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ., π. μτγν. μόν. πληθ., καθ' Ἡσ. κ. βράκες· Ἡσ. «βράκες· ἀναξυρίδες», εὐρεῖαι ὁπωσοῦν περισκελίδες αἵτινες ἐσφίγγοντο δι' ἱμάντων περὶ τὰς κνήμας, ἔνδυμα τῶν Γαλατῶν ἢ Κελτῶν : Διόδ.Σ 5,30 οἱ Κέλται ἐσθῆσι χρῶνται καὶ ἀναξυρίσιν, ἃς ἐκεῖνοι βράκας προσαγορεύουσι, Εὐστ.Ἰλ.2,262 ὅπερ Ῥωμαῖοι μὲν βράκαν φασίν, ἕτεροι δὲ ἀναξυρίδα, αὐτ.Πονημ. 287,72 ἡμίονος δὲ ὤχει αὐτὸν ἀπὸ βράκας καὶ πεδίλων νεωτερικῶν· 2) νεώτ. κ. δημ. ἡ βράκα κ. αἱ βράκαι, δημ. οἱ βράκες εὐρύχωρον ἀνδρικὸν ἢ γυναικεῖον ἔνδυμα περιβάλλον τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι τῶν γονάτων ἢ τῶν σφυρῶν, τὸ σαλβάρι, τὸ πουτούρι : κρητικὴ - νησιώτικη - κορφιάτικη - ἀνατολίτικη βράκα· πρβλ. βρακί.

βράκαι (αἱ) μτγν. ἡ βράκα βλ.λ.

βρώκαλον Ἡσ. « ῥόπαλον ».

βρακανίδα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ῥάπιστρον τὸ ἀνατολικόν, εἶδος ἀγρίου λαχάνου ἐδωδίμου· πρβλ. βράκανον (τό).

βράκανον (τό) μόνον κατὰ πληθ. βράκανα· Ἡσ. « ἄγρια λάχανα », Σουΐδ. « ἄγρια καὶ δύσπλυτα λάχανα » : Φερεκρ.13 ἐνθρύσκοισιν καὶ βρακάνοις καὶ στραβήλοις.

βρακαρία (ἡ) πάπ. σκελέα, περισκελίς, παντελόνι· πρβλ. βράκα (ἡ) : ἀγόραζε παχέας βρακαρίας.

βρακάριον (τό) πάπ. ἡ βρακαρία βλ.λ., ἡ περισκελίς.

βρακάριος (ὁ) πάπ. ὁ κατασκευάζων βρακαρίας, περισκελίδας, βράκας βλ.λ.

βρακάς (ὁ) δημ., θηλ. βρακού ὁ φέρων βράκαν, βρακοφόρος : ντύθηκε βρακὰς τὶς ἀποκριές· 2) μτφ. ὁ ἀγροῖκος, ὁ ἀνάγωγος, ὁ πρόστυχος.

βρακάτος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. ὁ φέρων βράκαν ἢ βρακίον, βρακοφόρος, βρακάς· 2) κ. δημ. ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἔχων πτιλωτὰ σκέλη, ἄ. καλτσάτος : Ἱερόφιλ.Σοφιστ.ἐν Λαογρ.Α' 664 σημ.1 περιστερά.

πουλα **βρακάτα·** 3) είδ. τὸ αὐδ. **βρακάτο** ὡς οὐσ. αἰγίδιον λευκὸν κατὰ τοὺς πόδας.

βράκεα πληθ. τοῦ βράκος βλ.λ.

βρακεδουσίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ δεκλοαζίτου περιέχουσα σίδηρον καὶ μαγγάνιον.

βρακεῖν Ἡσ. « συνιέναι. Αἰολεῖς ».

βρακείς Ἡσ. « συνείς. Αἰολεῖς ».

βρακέλλα (ἡ) πάπ. μ. εἰς πληθ. **βρακέλλοι** αἱ βράκαι βλ.λ. : Πάπ. **ἔπεμψε βρακέλλας.**

βράκετ(ρ)ον (τὸ) Ἡσ. κλοδευτήριον· 2) αὐτ. πλῆθος.

βρακί (τὸ) δημ., ὑποκορ. τοῦ βράκα βλ.λ., ἐξωτερικὸν ἀνδρικὸν ἔνδυμα περιβάλλον στενῶς τὰ σκέλη, περισκελὶς βλ.λ., ἡ ἀναξυρίς, τὸ πανταλόνι : **ἐφόρεσε μακρὺ βρακί, - εἶναι πολὺ στενὸ τὸ βρακί σου·** ‖ φρ. **δὲν ἔχει βρακὶ νὰ φαρέσῃ** (εἶναι ἐνδεέστατος)· ὁμ. **δὲν ξέρει (ἀκόμα) νὰ δέσῃ τὸ βρακί της** (στερεῖται στοιχειώδους κοινωνικῆς πείρας)· παροιμ. **ἄβρακος βρακὶν ἐφόρειε, κάθε πάτημα τὸ θώρειε** (ἐπὶ τῶν νεοπλούτων, οἵτινες αὐτοθαυμάζονται)· 2) ἐσωτερικὸν γυναικεῖον ἔνδυμα τελοῦν τὰ τῆς ἀνδρικῆς περισκελίδος : φρ. **τὴν πῆρε μὲ τὸ βρακί (ἢ χωρὶς βρακί)** (τὴν ἐνυμφεύθη ἀπροικον)· ‖ ὁμ. φρ. **τὸν βάνει ἢ τὸν ἔχει στὸ βρακί της** (ἐπιβάλλεται εἰς τὸν σύζυγόν της ἢ τὸν ἐραστήν της, τὸν κάνει ὅ,τι θέλει)· 3) τὸ ἀνδρικὸν ἐσώβρακον, ἡ σκελέα βλ.λ. : **τά 'κανε στὸ βρακί του** (ἅ. ἀπάνω του)· 4) περισκελὶς μὲ πλατεῖς ποδεῶνας, βράκα· πρβλ. βρακίον· 5) κατὰ πληθ. ἡ ἀνδρικὴ περισκελίς : **αὐτὴ εἶναι ἄντρας, μόνο ποὺ δὲ φορεῖ βρακιά, - φορεῖ κοντὰ βρακιά·** ‖ συνολικῶς, τὰ περιβάλλοντα τὸ κάτω τοῦ σώματος μέρος ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ ἐνδύματα, ἥ τε σκελέα καὶ ἡ περισκελίς : **μάζεψε τὰ βρακιά σου.**

βράκια (τὸ) σχόλ., πάπ. ὑποκορ. τοῦ βράκαι βλ.λ. (ἄνευ ὑποκορ. σημ.) : Σχόλ. Ἀριστφ. Σφ. 1082 **θυλάκους φασὶν εἶναι τὰ παρὰ τοῖς σκέλεσι καὶ τοῖς μηροῖς Περσικά·** εἴδη βρακίων παρὰ Πέρσαις· πρβλ. βράκα κ. βρακί.

βρακίας Ἡσ. « τραχεῖς τόπους ».

βρακίον (τὸ) Ἡσ. κ. νεώτ., παρ' Ἡσ. μ. κατὰ πληθ. βρακία, αἱ βράκαι· Ἡσ. « ἀναξυρίδες· φεμινάλια, βρακία βαρβαρικά »· 2) νεώτ. τὸ βρακὶ βλ.λ.

βρακκιανίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. λευκιτίτης περιέχων αὐγίτην ἐν ἀφθονίᾳ.

βρακοζώνα (ἡ) δημ. κ. **βρακοζούνα** (ἡ) κ. **βρακοζώνι** κ. **βρακοζούνι** (τὸ) ἡ ζώνη τῆς βράκας ἢ τοῦ βρακιοῦ, ταινία ἥτις διεμβαλλομένη διὰ τῆς βρακοθηλειᾶς βλ.λ. καὶ δενομένη ἔμπροσθεν συγκρατεῖ τὴν βράκαν ἢ τὸ βρακίον περὶ τὴν ὀσφύν : φρ. **τὸν ἔχει δεμένον ἀπ' τὴ βρακοζώνα της** (ἐπὶ συζύγου ἢ ἐραστοῦ, τὸν ἄγει καὶ τὸν φέρει)· 2) συνεκδ. ἡ γυναικεία περισκελίς : **τῆς ἔπεσε ἡ βρακοζώνα.**

βρακοζώνι (τὸ) δημ. ἡ βρακοζώνα βλ.λ.

βρακοζωνιάζω δημ. διεμβάλλω τὴν ζώνην τῆς βράκας διὰ τῆς θηλειᾶς αὐτῆς, περνῶ τὴ βρακοζώνα στὴ βρακοθηλειά.

βρακοζωνιάστρα (ἡ) δημ. ῥαβδίσκος δι' οὗ περᾶται ἡ ζώνη τῆς βράκας διὰ τῆς θηλειᾶς αὐτῆς.

βρακοθελειά (ἡ) δημ. ἡ βρακοθηλειά βλ.λ.

βρακοθηλειά (ἡ) δημ. κ. βρακοθελειά (ἡ) σωληνοειδὴς πόρος στριφωτὸς περὶ τὸ ἀνώτατον τμῆμα τῆς βράκας ἢ τοῦ βρακίου, χρησιμεύων ἵνα διαπερᾶται δι' αὐτοῦ ἡ βρακοζώνα, ἅ. σούφρα, φουκάρι· 2) ὁ κόμβος ὃν σχηματίζουσι δενόμενα κατὰ τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς βράκας ἢ τοῦ βρακίου τὰ δύο ἄκρα τῆς βρακοζώνας.

βρακοπόδαρο (τὸ) δημ. τὸ βρακοπόδι βλ.λ.

βρακοπόδι (τὸ) δημ. ἑκάτερον σκέλος βράκας ἢ σκελέας, ὁ ποδεών, ἅ. καλαμοβράκι, καλαμόβρακο· 2) τὸ ἄνοιγμα ἑκατέρου τῶν ποδεώνων βράκας ἢ βρακίου, δι' οὗ διέρχεται ὁ πούς· ‖ ὁμ. κατὰ πληθ. αἱ κατὰ τὰ ἄκρα ἑκατέρου τῶν ποδεώνων ἀνὰ δύο ταινίαι, τὰ μπαντζάκια βλ.λ., τὰ μπαντζακλίκια.

βρακορ(ρ)άφτης (ὁ) δημ. ἐπαγγελματίας ῥάπτης βρακῶν· πρβλ. ῥωμιοράφτης, φραγκοράφτης βλ.λ.

βράκος-εος (τὸ) αἰολ. μακρὰ καὶ πολυτελὴς γυναικεία ἐσθής· Ἡσ. « ἱμάτιον πολυτελές » : Σαπφ. 70 **οὐκ ἐπισταμένα τὰ βράκε' ἕλκην ἐπὶ τῶν σφύρων,** Θεόκρ. 28, 11 **πόλλα δ' οἷα γύναικες φορέοισ' ὑδάτινα βράκη** (λεπτὰ καὶ διαφανῆ ἐνδύματα)· 2) Ἡσ. « κάλαμος ».

βρακοσύρτης (ὁ) δημ. ὁ ἀορτὴρ ἢ ἡ περισφίγγουσα ζώνη περισκελίδος ἢ ἄλλου παρεμφεροῦς ἐνδύματος (βράκας), πρβλ. ἀνωμίτης, τιράντα.

βρακοῦ (ἡ) δημ., θηλ. τοῦ βρακάς, ἡ φοροῦσα βράκαν βλ.λ., ἡ βρακοφόρος γυνή.

βρακοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων βράκαν, βρακάς.

βρακτεάτον (τὸ) μσν. (λατ.) κ. νεώτ. νόμισματολ. νόμισμα κυρ. μεσαιωνικὸν ἐκ λεπτοῦ ἐλάσματος, φέρον τὸν τύπον κυρτὸν μὲν ἐπὶ τῆς κυρίας ὄψεως, κοῖλον δ' ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου.

βράκτειον (τὸ) νεώτ. βοταν. κ. **βράκτιον** φυτικὸν μόριον, κυρίως φύλλον μεταμεμορφωμένον ὡς πρὸς τὸ χρῶμα, τὴν σύστασιν, τὸ σχῆμα κλπ.

βράκων-ωνος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ὑμενοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογεν. τῶν **βρακωνιδῶν.**

βρακωνίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ὑμενοπτέρων ἐντόμων τοῦ ἀθροίσματος τῶν **σκιοβίων.**

βρακώνω δημ., ἀόρ. (ἐ)βράκωσα, μέσ. βρακώνομαι, μτχ. παθ. παρακ. **βρακωμένος** ἐνδύω τινὰ διὰ βρακίου, τοῦ φορῶ τὸ βρακί : **βράκωσέ το τὸ παιδί·** 2) μτφ. παρέχω εἴς τινα τὰ χρηματικὰ μέσα ἀνέτου ζωῆς : **ἀπὸ τὸ δρόμο τὴν πῆρε καὶ τὴν ἐβράκωσε·** 3) τὸ μέσ. ἐνδύομαι, φορῶ τὴν περισκελίδα : **δὲν πρόφτασα νὰ βρακωθῶ κι ἄνοιξαν τὴν πόρτα·** ‖ φορῶ καινουργῆ περισκελίδα· 4) συνεκδ. πένης πρότερον ὢν γίνομαι εὔπορος ἢ πλούσιος : παροιμ. **ἀβράκωτος βρακώθηκε καὶ γελαχαχάρισε** (χλευαστικῶς ἐπὶ νεοπλούτων)· πρβλ. ξεβρακώνω, ξεβράκωτας.

βρακωτός-ή-ό δημ. ὁ φορῶν τὴν βράκαν ἢ τὸ βρακί του βλ.λ. : **βρακωτοὶ κάνουν μπάνιο, - σωστὸ νά 'ναι πάντα βρακωτὲς οἱ γυναῖκες·** πρβλ. ἀβράκωτος, ξεβράκωτος.

βραμαθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **πελλικεράτων** ἀρτιοδακτύλων, ἁπάντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βραναία (ἡ) μσν. **ἡ βρανιὰ βλ.λ.** : ΚΠορφ. Ἐκθ. Βασ. Τάξ. 469.

βρανδζεία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χεδροπῶν.**

βρανιά (ἡ) δημ. εἶδος λιναῦ τάπητος, ἔχοντος ἐγχρώμους ῥαβδώσεις.

βραντίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐξ ἐνύδρου ἀρσενικικοῦ ἀσβεστίου καὶ μαγγανίου.

βραούνειος κίνησις (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ μικροσκοπίου ὁρατὴ ζωηρὰ κίνησις ἐντὸς σταγόνος ὑγροῦ.

βραουνερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν πολυετῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **προσωπανθῶν**

βραουνίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐξ ὀξιδίου τοῦ μαγγανίου.

βράπτω, γ' ἑν. ἀόρ. **ἔβραφεν,** ἀπαρφ. **βράφαι** Ἡσ. « βράπτειν· ἐσθίειν, κρύπτειν, ἀφανίζειν, τῷ στόματι ἕλκειν ἢ στενάζειν », αὐτ. « βράφαι, συλλαβεῖν, ἀναλῶσαι, κρύψαι, θηρεῦσαι », αὐτ. « ἔβραφεν· ἔκρυψεν, ἔπιεν, κατέφαγεν »· πρβλ. μάρπτω.

βρασερός-ή-ό δημ. κ. **βραστερός** βλ.λ. : **τὰ φασόλια εἶναι βρασερά.**

βράση (ἡ) δημ. ἡ βράσις, τὸ βράζειν, ὁ βρασμός, ἡ ζέσις, τὸ βράσιμο : **ἡ βράση τοῦ φαγιοῦ θὰ βαστάξῃ μιὰ ὥρα·** ‖ ἀνάζεσις, ἀναβρασμός, φού-

σκωμα, χόχλος : **ἅμα πάρῃ δυὸ βράσες τὸ γάλα τὸ κατεβάζεις, - τὰ φασόλια πῆραν βράση** (ἤρχισαν νὰ βράζουν)· 2) θερμότης καὶ δὴ ἔντονος : Ἐρωτόκρ.Α 334 **κι ὡσὰ σιμώσου στὴ φωτιά, τσὶ καίει ἐκεῖν' ἡ βράση**· ‖ κ. ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας, ὁ καύσων, ἡ ζέστη, ἡ κάψα : αὐτ.Γ 203 **ἄλλος τὴ βράση ρέγεται, ἄλλος κρύον ἀέρα**· 3) ἐπὶ μετάλλων, πυράκτωσις, τῆξις : παροιμ. **στὴ βράση κολλάει τὸ σίδερο** (προτρεπτικῶς πρὸς ταχεῖαν καὶ ἔγκαιρον ἐνέργειαν)· 4) ἐπὶ ποτῶν, ἡ ζύμωσις : **ἡ βράση τοῦ κρασιοῦ - τῆς μπίρας - τοῦ μούστου**· 5) μτφ. ἐπὶ νέων καὶ γεν. ἀνδρῶν σφριγώντων, σφρῖγος, ὀργασμός : **εἶναι πάνω στὴ βράση του.**

βρασιά (ἡ) δημ. ποσότης ἐδωδίμων δυναμένη νὰ βράσῃ διὰ μιᾶς ἐντὸς σκεύους τινός, χύτρας, λέβητος κττ.· πρβλ. φησιά, μαγεριά : **μᾶς 'πόμειναν δυὸ βρασιὲς φασόλια**· 2) βράσις, ἀνάζεσις, χόχλος : **τὸ φαΐ πῆρε δυὸ βρασιές.**

βρασίλα (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις τοῦ βράζοντος, ἡ βράσις, ὁ βρασμός· 2) ὑπερβολικὴ θερμότης, καύσων, βράση, κάψα, πύρα· 3) ἐπὶ ποτῶν, ἡ ζύμωσις : **ἡ βρασίλα τοῦ μούστου**· 4) μτφ. ἔξαψις, ἐρεθισμός : **τὸν βρῆκα ἀπάνω στὴ βρασίλα του κι ἀπόφυγα νὰ τοῦ μιλήσω**· 5) ὁμ. μτφ. σφρῖγος, ὁ ὀργασμός : **ἡ βρασίλα τῆς νιότης**· πρβλ. βράση κ. βράζω.

βρασίμετρον (τὸ) **νεώτ.** βρασμόμετρον βλ.λ.

βράσιμο (τὸ) **δημ.** ἡ ἐνέργεια κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βράζω βλ.λ., ἡ βράσις, ὁ βρασμός· 2) μτφ. κ. ἦχος ὁμοιάζων πρὸς τὸν τοῦ βρασμοῦ, ρόγχος : **στὰ στήθη μου ἀκούεται ἕνα βράσιμο**· πρβλ. βράση βρασίλα.

βράσις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. -η ἡ ἀπόρριψις εἰς τὴν ἀκτήν, ὁ ἐκβρασμός : Γρηγ.Ναζ.'Ωδ.80 Μ· 2) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ βρασμός, τὸ βράσιμο : Φιλότιμ.ἐν 'Ιατρ.Ματθ.80 **ἕψει τὸ ὕδωρ ἕως βράσεως**· 3) νεώτ., δημ. **βράση** ἐπὶ ποτῶν, ἡ ζύμωσις : **ἡ βράσις τοῦ γλεύκους - τοῦ ζύθου.**

βρασκέλαιον (τὸ) νεώτ. ἔλαιον βρώσιμον κ. ἄ. χρήσιμον ἐξαγόμενον ἐκ τοῦ φυτοῦ ἐλαιοκράμβη τοῦ εἴδους βράσκη βλ.λ.· ἄ. κραμβέλαιον.

βράσκη (ἡ) κ. νεώτ. βοταν.· 'Ησ. « βράσκη· κράμβη· 'Ιταλιῶται »· ‖ γεν. νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **σταυρανθῶν**, οὗ διάφορα εἴδη ἐν **δημ. ὀνομ. λάχανο,** σκαρολάχανο, παραπούλι, γουλί, ρέβα.

βράσμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. **δημ.** βράσις, βρασμός, ἀναβρασμός. ἰδ. ἀφρὸς ἀναβράζοντος ὑγροῦ, χόχλος 'Αέτ.6,80 **μέχρι βρασμάτων ἑπτά**· ‖ μσν. ἐπὶ τοῦ οἴνου, βράσις, ζύμωσις : Εὐστ.Πονημ.304,80· 2) παλμώδης κίνησις : 'Ηρόδ.'Ιατρ.ἐν Rhein.Mus. 58,81 3) βρέγμα βλ.λ. : Διοσκ.2,159 (δ.ἀνάγν.).

βρασματίας μτγν. κ. μσν. ὁ βράστης βλ.λ., ὁ ἀνασείων τι ἢ ἀνακινούμενος αὐτὸς ὡς ἐν κοχλασμῷ, ὁ οἱονεὶ βράζων : Ποσειδών.π.Διογ.Λ 7,154 **εἶναι δ' αὐτῶν τοὺς μὲν σεισματίας τοὺς δὲ .. βρασματίας,** Εὐστ.Πονημ.305,1 **οἶνον βρασματίαν.**

βρασματώδης-ους-ες μτγν. ὁ ὅμοιος βρασμῷ, ἤτοι κλονισμῷ, ὁ συγκλονιστικός : Γρηγ.Ναζ.Στηλιτευτ.2,98 **γέλωτες ἀκρατεῖς τε καὶ βρασματώδεις.**

βρασμόμετρον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **βρασίμετρον** ὄργανον, δι' οὗ προσδιορίζεται ἡ εἰς ἀλκοόλην περιεκτικότης τῶν ἀλκοολούχων ὑγρῶν.

βρασμός (ὁ) **κ.** μσν., νεώτ. κ. δημ., ἡ ἐνέργεια κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βράζω, ἡ βράσις, τὸ βράσιμο : 'Αέτ.1,130, 'Ηλιόδ. 5,17 **βρασμόν τε ἴσχει τὸ ὕδωρ καὶ κῦμα φλεγμαῖνον ἐγείρει**· ‖ νεώτ. κ. δημ. κόχλασμα βράζοντος ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ, ἀνάβρασις, χόχλος· ‖ γεν. νεώτ. φυσ. τὸ φαινόμενον, καθ' ὃ συμβαίνει ταχεῖα μετάβασις σώματος ἐκ τῆς καταστάσεως ὑγροῦ εἰς τὴν κατάστασιν ἀερίου δι' ἀθρόας ἀναδόσεως πομφολύγων· 2) μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ οἴνου, ἡ ζύμωσις, ἡ βράσις : Εὐστ.Πονημ.117,20· 3) μτγν. πᾶσα ἀνακίνησις, ἀναταραχὴ οἷα ἡ τοῦ ἀναβράζοντος ὕδατος : Κορνοῦτ.Φύσ.Θε.3 **σύγκρισις καὶ βρασμὸς τῆς ὕλης**· ‖ μτγν. ἐπὶ τῶν κυμάνσεων τῆς παλιρροίας : 'Αγαθ.5,3· 4) κατ' ἐπέκτ. κλονισμός, σεισμός : 'Αριστλ.π.Στοβ.'Εκλ.Φυσ.1,628 **τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως .. τρόμους καὶ βρασμοὺς περὶ αὐτὴν** (τὴν γῆν) **ἀπεργαζομένης,** 'Ορφ.'Υμν.47,3 **κραταιοὺς βρασμοὺς γαίης**· ‖ μτγν. ὁ βράστης βλ.λ., εἶδος σεισμοῦ ἀναταράσσοντος ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω τὴν γῆν : 'Ιώσ.Πἱ 1,19,4, Δίων Κ 68,24· 5) μτγν. μτφ. φρικίασις, ῥῖγος, τρεμούλα : 'Αρετ.Χρον.Παθ.2,3 **βρασμὸς ὁ ἀπὸ ῥίγεος**· 6) μτγν., νεώτ. κ. δημ. μτφ. ψυχικὴ ταραχή, παραφορά : Φίλ.1,306 **βρασμὸς τοῦ πάθους**· ‖ εἰδ. νεώτ. κ. δημ. νομ. : **βρασμὸς ψυχικῆς ὁρμῆς** ἡ ἐξ ὑπερμέτρου ὀργῆς ἢ ἄλλου πάθους ψυχικὴ ταραχή, ἡ ἐπάγουσα συσκότισιν τῆς διανοίας καὶ τὴν ὥριμον κρίσιν ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος ἀποκλείουσα : ὁρισμ.Ποιν.Ν **καλεῖται ἀναίρεσις ἡ ἀπρομελετήτως καὶ ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς ἀποφασιζομένη καὶ πραττομένη ἀνθρωποκτονία.**

βρασμοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ ζεσεοσκοπία.

βρασμώδης-ους-ες μτγν. κ. μσν. ὁ βρασματώδης βλ.λ., ὁ προκαλῶν ἀναταραχήν, κλονισμόν, σεισμόν, σύσπασιν : Γρηγ.Νύσσ.1,70 B **πάντων τῶν σπλάγχνων, καὶ μάλιστά γε τοῦ ἥπατος, ὥς φασι, διά τινος κλόνου καὶ βρασμώδους κινήσεως τὸ τοιοῦτον πνεῦμα συνεξωθούντων**· ‖ μσν. ὁ τοῦ βρασμοῦ, ὁ προερχόμενος ἐκ βρασμοῦ, ἐκ βράσεως : Μηναῖ.12,6. Συναξ. **τό τε ὕδωρ διέσχε,** καὶ **κάτωθεν ἀνακαχλάσαν, βρασμώδεις ψόφους ἐποίει.**

βρασσιδικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ἀκόρεστον ὀργανικὸν ὀξύ, παραγόμενον ἐκ τοῦ ἐρουκικοῦ ὀξέος

βρασσιδινικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ βρασσιδικὸν ὀξὺ βλ.λ.

βρασσίκη 'Ησ. « κράμβη· 'Ιταλιῶται » (δ.ἀνάγν. τοῦ βράσκη βλ.λ.).

βρασσιότροχος 'Ησ. « **κεραμικὸς** ὁ μὴ ἐργωγός ».

βρασσολίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος λεπιδοπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **ψυχῶν.**

βρασσυλικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. **χημ.** κεκορεσμένον δικαρβονικὸν ὀξύ.

βράσσω, ἀττ. -ττω, ἀόρ. **ἔβρασα,** μέσ. βράσσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβράσθην, παθ. παρακ. **βέβρασμαι,** ἀναταρασσόμενος βιαίως ῥίπτω τι πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐκτός, βιαίως σείω καὶ ἐκβάλλω, ἐκβράζω· κυρίως ἐπὶ τῆς θαλάσσης : Θεοδωρίδ. ἐν ΑΠ 6,222 **σκολόπενδραν .. πόντος 'Ιαπύγων ἔβρασ' ἐπὶ σκοπέλους**· ‖ κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ. : 'Αντίπ. Θεσσ.ἐν ΑΠ 7,288 **ὀστέα δ' αὖτε βέβρασται ψυχρῇ τῇδε παρ' ἠϊόνι**· 2) μτγν. γεν. ἀναταράσσω, σείω, κλονίζω : 'Οππ.'Αλ.1,779 **εὖτε γὰρ .. βράσσηται πάμφυρτος ἀφυσγετὸς ἐξ ἀνέμοιο,** Βας.333 **θάλασσαν ἀγρίαν καὶ βρασσομένην τῷ κλύδωνι**· 3) μσν. τὸ μέσ. βράττομαι ἐπὶ τοῦ οἴνου, ζυμοῦμαι, βράζω βλ.λ. : Εὐστ.Πόνημ.304,80 **ὁ δὲ νεογνὸς οἶνος ὑπεσκίρτα ζέων καὶ βραττόμενος**· 4) μτγν. τὸ μέσ. ἐπὶ προσώπων, ἔχω ταραχήν, σύσπασιν οἷον ὑπὸ γέλωτος ἢ ὀργῆς ἢ θλίψεως κττ. : Λουκ.Εὐν.12 **βρασσόμενος ὑπὸ τοῦ γέλωτος τὴν γαστέρα**· 5) ἐπὶ τοῦ σίτου, λικμίζω τὸν σῖτον, λιχνίζω, πρβλ. Τίμ.Λεξ.64 « βράττειν· ἀνακινεῖν, ὥσπερ οἱ τὸν σῖτον καθαίροντες » : Πλάτ.Σοφ.226 B **τὰ τοιάδε, οἷον διηθεῖν τε λέγομεν καὶ διαττᾶν καὶ βράττειν καὶ διακρίνειν,** Γεωπ.3,7,1 **ζειὰς πτιστέον καὶ βραστέον**· 6) μτγν. μσν.βράζω βλ.λ.) : Γεωπ.7,15,20· 7) 'Ησ.« βράττειν· πληθύνειν, βαρύνειν »· 8) ΕΜ 212,38 « βράττω, τὸ ἀμέλγω », πρβλ. βράζω.

βράσσων-ονος-ον Ὁμ. συγκρ. τοῦ βραχὺς βλ.λ. (ὁ π. Ὁμ. δὲν ἀπαντᾷ, ὅθ. κατ' ἄλλους ἡ λ. εἶναι συγκρ. τοῦ βραδύς) βραχύτερος, μικρότερος, ἀσθενέστερος : Ἰλ.Κ 226 **ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος λεπτὴ δέ τε μῆτις.**

βραστερός-ή-ό δημ. κ. **βρασερός** ἐπὶ ἐδωδίμων, ἰδίως ἐπὶ ὀσπρίων, ὁ ταχέως καὶ εὐκόλως βράζων, ἑψόμενος, ὁ ἑψανός, εὐέψητος, εὐκολόβραστος, καλόβραστος : **βραστερὲς φακές**· 2) ἐπὶ ἄρτου, ὁ βράζων, μόλις ἐξελθὼν τοῦ κλιβάνου.

βράστη (ἡ) δημ. βράσις, βρασμός, βράσιμο· 2) θερμότης, καύσων, ζέστη· πρβλ. βράση.

βραστή (ἡ) δημ., θηλ. τοῦ βραστὸς βλ.λ., εἶδ. φαγητὸν παρασκευαζόμενον ἐξ ἰχθύων, κρομύων καὶ ἐλαίου, ἀρχῆθεν συνεψομένων ἐν ἑρμητικῶς κλειστῇ χύτρᾳ.

βραστήρ-ῆρος κ. νεώτ.· γλωσσ. « ἤγουν λίκνον »· 2) νεώτ. σκεῦος, ἐν ᾧ γίνεται βρασμὸς ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ· ‖ εἶδ. μηχάνημα, δι' οὗ παρασκευάζεται ἐν τοῖς πλοίοις ἐκ τοῦ θαλασσίου ὕδωρ πόσιμον καὶ κατάλληλον δι' ἀτμολέβητας.

βραστήριον (τὸ) νεώτ. ἀγγεῖον ἢ γεν. σκεῦος πρὸς βράσιν ὑγρῶν.

βράστης (ὁ) κ. νεώτ. εἶδος σεισμοῦ, ἀνασείοντος τὴν γῆν καθέτως, ἄ. βρασματίας· πρβλ. βρασμός : Ἀριστλ.Κόσ.396 ἀ,3 **βράσται σεισμοὶ οἱ ἄνω ῥιπτοῦντες καὶ κάτω κατ' ὀρθὰς γωνίας**· 2) νεώτ., κ. θηλ. **βράστρια**, ὁ βράζων τι.

βραστικός-ή-ό(ν) μτγν. κ. δημ. ὁ τῆς βράσεως, ὁ προερχόμενος ἐκ βράσεως ἢ ὁ ἐπιφέρων αὐτήν : Ἑρμ.Τρισμ.π.Στοβ.Ι,41,7 **δύναμιν βραστικήν** (ἐσφ.γρ. ἀντὶ βλαστικήν)· 2) δημ. ὁ βραστερὸς βλ.λ.

βραστός-ή-ό(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ βρασθείς, ὁ βεβρασμένος, ὁ ἔχων βρασθῆ : **βραστὸ νερό**· ‖ νεώτ. κ. δημ., εἶδ. ἐπὶ τροφῶν, ὁ δι' ἁπλῆς βράσεως ἐν ὕδατι παρασκευασθείς : **βραστὸ κρέας - ψάρι**· ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **βραστή** βλ.λ., ὁμ. τὸ οὐδ. **βραστό(ν)** ὡς οὐσ. κατὰ παράλειψιν τῆς λ. κρέας, ἔδεσμα ἐκ βεβρασμένου κρέατος· 2) μσν. κ. δημ. ὁ ζέων, ὁ λίαν θερμός, συγγ. καφτός, ζεματιστός : **βραστὸ ἦκια τὸν καφὲ κι ἔκαψα τὴ γλῶσσά μου, - βραστὴ ἡ ἀμμουδιὰ ἀπὸ τὸν ἥλιο**· ‖ κ. μτφ. ἐν ὁμ. σημ. : Ἐρωτόκρ.Δ 1030 **καπνὸς ὀχ' τὰ ρουθούνια του μαῦρος βραστὸς ἐβγαίνει**· 3) μτφ. **τὸ βραστὸ τῆς ζήσης** ἡ ὁρμητικότης, ὁ ζῆλος δράσεως : αὐτ.Γ 828 **καὶ τὸ βραστὸ τῆς ζήσης τους σβήνεται καὶ κρυαίνει.**

βραταγῶ-έω Ἡσ. « ἐβρατάγησεν· ἐψόφησεν ».

βρατάναν Ἡσ. « τορύνην· Ἠλεῖοι ».

βρατάνει Ἡσ. « ραίζει ἀπὸ νόσου· Ἠλεῖοι ».

βράταχος (ὁ) Ἡσ. «βρατάχους τοὺς βατράχους».

βρατσέρα (ἡ) νεώτ., δημ. κ. **μπατσ(ι)έρα** κ. **μπρατζέρα** εἶδος ἱστιοφόρου πλοίου, μικροῦ μέχρις ἑκατὸν τόννων χωρητικότητος, φέρον δύο ἱστοὺς ἔχοντας ἀνὰ ἓν τραπεζοειδὲς ἱστίον.

βραττεολάτος-η-ον μτγν. (λατ. **bractea**) χρυσοπέταλος : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.2,4.

βραττίμης (ὁ) μτγν. ὁ πιτυρίτης ἄρτος : Ἀθήν.3,114 Ε **βραττίμην τε καλεῖσθαι τὸν πιτυρίτην ἄρτον.**

βράττω ἀττ. τ. τοῦ βράσσω βλ.λ.

βραϋέρα (ἡ) νεώτ. βοταν. δένδρον φαρμακευτικὸν τῆς οἰκογενείας τῶν **ῥοδοειδῶν.**

βραυκανῶμαι-άομαι Ἡσ. « βραυκανᾶσθαι, ἐπὶ τῶν κλαιόντων παιδίων, ὡς μίμημα φωνῆς »· 2) βρυχῶμαι βλ.λ. : Νίκ.Ἀλεξ.221 (δ.γρ. βρυχανῶμαι).

βραύκη (ἡ) Ἡσ. « βραύκας, ἀκρίδας ».

βραῦκος Ἡσ. « ἡ μικρὰ ἀκρὶς ὑπὸ Κρητῶν »· πρβλ. βροῦκος, βρεῦκος.

βραῦλα (ἡ) Ἡσ. κ. νεώτ.· Ἡσ. « φθείρ »· 2) νεώτ. ζωολ. γένος διπτέρων ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **μυιϊδῶν** ἢ **βραυλιδῶν**, ζῶν παρασιτικῶς ἐπὶ τῶν μελισσῶν· ἄ. μελισσόφθειρ, **μελισσόφειρα**

βραυλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια διπτέρων ἐντόμων· πρβλ. βραῦλα.

βραῦλον Ἡσ. « κοῖλον ».

βραῦνα Ἡσ. « κήλη, κύστις, ἐντεροκήλη ».

βραυνία Ἡσ. « κοιλώματα τῆς γῆς ».

βραυῶσα Ἡσ. « κεκραγυῖα ».

βράχα (τὰ) δημ. εἶδός τι πτέριδος.

βραχαλίδα (ἡ) δημ. εἶδος σαύρας, ἐχούσης δέρμα μελανοξανθόστικτον, συγγ. σαλαμάνδρα.

βράχαλον Ἡσ. « χρεμετισμόν ».

βραχαυχένιος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ἀπολελιθωμένον γένος ἑρπετῶν τῆς οἰκογεν.τῶν **πλησιοσαυρίων.**

βράχε γ' ἑν. ὁριστ. τοῦ βραχεῖν βλ.λ.

βράχεα (τὰ) ἢ κ. νεώτ. **βραχέα** (ἐξ ἑν. βράχος (τὸ) ὅπερ μ. μτγν., ἢ βραχέα οὐδ. πληθ. τοῦ βραχύς) τὰ ἀβαθῆ ὕδατα, τὰ ρηχὰ (νερά) : Θουκ.2,91 **αἱ δὲ** (νῆες) **καὶ ἐς βράχεα** (κώδ. βραχέα) **ἀπειρίᾳ χωρίων ὤκειλαν**, πρβλ. βράχος πληθ. βράχη· 2) εἶδ. νεώτ. ὕφαλοι, ἀνωμαλίαι τοῦ θαλασσίου βυθοῦ κατ' ἔξαρσιν οὐδέποτε ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν ἀναδύουσαι, κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὰς χοιράδας βλ.λ.

βραχέα (ἡ) ἰων. κ. μσν. τ. τοῦ βραχεῖα θηλ. τοῦ βραχὺς βλ.λ. : Ἡρ.5,49 **τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα**, Διγ. Ἀκρίτ.4107 **παρὰ βραχέαν ὥραν.**

βραχεῖν ἀπαρφ. ἀορ. π. Ἡσ. οὗτινος ἐν χρ. π. ἐπ. μ. τὸ γ' ἑν. ὁριστ. **βράχε** κ. **ἔβραχε** ἠχεῖν, ἀποδίδειν ἦχον, παταγεῖν, κωδωνίζειν : Ἰλ.Δ 420 **δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος**· ‖ ἐπὶ ὑδάτων, ἀπηχῶ, παταγῶ, μυκῶμαι, ἀχολογάω δυνατά : Ἰλ.Φ 9 **βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα**· 2) τρίζω : Ἰλ.Ε 838 **μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων βριθοσύνῃ**· 3) ἐπὶ πρασ. ἢ καὶ ἐπὶ ζῴων, ἐκβάλλω κραυγήν, φωνάζω ὀξέως, ὠρύομαι, σκούζω : Ἰλ.Ε 859 **ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης**· 4) μτγν. ποι. κ. μετ' ἀπαρφ., ἀναβοῶ, ἀλαλάζω : Ἀπολλ.Ρ 2,573 **ἔβραχε δ' αὐτὸς Τῖφυς ἐρεσσέμεναι κρατερῶς.**

βράχειος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δένδρων τῆς οἰκογενείας τῶν **φοινικοειδῶν.**

βραχέλυτρα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἄθροισμα ἐντόμων κολεοπτέρων, ἐχόντων βραχέα ἔλυτρα.

βραχέως κ. νεώτ. ὀλίγον, σπανίως, κατὰ διαστήματα ἀραιά : Θουκ.Ι,141 **ἔπειτα χρονίων πολέμων καὶ διαποντίων ἄπειροι διὰ τὸ βραχέως αὐτοὶ** (πολέμους) **πρὸς ἀλλήλους ἐπιφέρειν**· 2) διὰ βραχέων, μὲ λίγα λόγια : Ξεν.Ἑλλ.Ι,7,5 **μετὰ ταῦτα δὲ οἱ στρατηγοὶ βραχέως ἕκαστος ἀπελογήσατο**· ‖ νεώτ. γεν. ἐν βραχεῖ χρόνῳ, συντόμως.

βράχια (τὰ) δημ. κ. **βράχη**, πληθ. τοῦ βράχος (ὁ) βλ.λ. : Κρυστ.Ἥλιος κ. Νύχτα 8 **λαμποκοποῦν τὰ βράχια**, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 43,1 **τὸ κάστρο μου θεμελιωμένο ἐπὰ στὰ βράχια.**

βραχιάζομαι δημ. ἰδίως ἐπὶ αἰγῶν, ἀνέρχομαι ἐπὶ βράχου ἀποκρήμνου, ὅθεν ἀδυνατῶ ἀκολούθως νὰ κατέλθω ἢ καταβιβασθῶ ζῶν : **μοῦ βραχιαστήκανε τρία γίδια**· 2) ἐπὶ πλοίων, ἐμπίπτω, σφηνοῦμαι εἰς βράχους, ἐμπλέκομαι εἰς βραχώδη τόπον : **ἡ βάρκα βραχιάστηκε** : πρβλ. ξεβραχιάζω.

βραχιάλιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. βραχιόλιον· 2) μσν. προμαχών : Πασχάλ.Χρον.393 D ...στησεν ... **χελώνας ἀπὸ βραχιαλίου καὶ ἕως βραχιαλίου.**

βραχιάριον (τὸ) μτγν. βραχιόλιον, ψέλιον : Ἀκύλ. εἰς ΠΔ Βασ.2,Ι,10· πρβλ. βραχιάλιον.

βραχιάτος-η-ον μτγν. ψελιοφόρος : Ἰω.Λυδ. Ρωμ.Ι,46.

βραχικόμη ἢ **ἰβηριδιδόφυλλος** (ἡ) νεώτ. βοταν. ἐτήσιον κοσμητικὸν φυτὸν τῆς οἰκογ. τῶν **συνθέτων.**

βράχινος-η-ο δημ. κ. βραχινός ὁ τοῦ βράχου ἢ ὁ ἐκ βράχου· ‖ ὁ ἔχων σκληρότητα βράχου.

βραχῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν **καραβιδιδῶν.**

βραχινός-ή-ό δημ. ὁ βραχώδης : **στὰ βραχινὰ τῆς ἀκρογιαλιᾶς**· 2) ὁ βράχινος βλ.λ.

βραχιολιάζω δημ. διὰ βραχιολίου περιδένω.

βραχιόλι(ον) (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. δακτυλιοειδὲς κόσμημα τῆς χειρὸς ἰδίως. φέλιον: 'Αλέξ.Τραλλ.1,15, - ἀσημένιο - χρυσὸ - διαμαντένιο βραχιόλι· 2) νεώτ. κατ' ἐπέκτ. μετάλλινος πλατὺς δάκτύλιος δι' οὗ συνδέονται κατὰ παράθεσιν ἢ ἐπέκτασιν δύο τμήματα ἑνὸς συνόλου, οἷον μηχανήματος, τυφεκίου, ράβδου κττ.· 3) μσν. εἶδος ὀχυρώματος, προμαχών: Θεοφάν.Χρον.5 Πωγωνάτ. ἀπὸ βραχιολίου τῆς χρυσῆς πόρτης.

βραχιόνι (τὸ) δημ. ὁ βραχίων : Πολίτ.Λαογρ. 1,248 στ.27 ὡς κλώθουν τὰ τεντώματα παλληκαριοῦ βραχιόνια, Καζ.Ν μετάφρ.Δάντε Θ Κωμ.Παράδεισος 15,19 ἀπ' τὸ δεξιὸ βραχιόνι.

βραχιονίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια σκωλήκων τοῦ ἀθροίσματος τῶν τριχοβλεφάρων.

βραχιονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βραχίονα, ὁ βραχιόνιος βλ.λ. : βραχιονική ἀρτηρία.

βραχιόνιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. φέλιον, βραχιόλι· Πολυδ.5,99 « φέλλια, βραχιόνια, φόρημα περιβραχιόνιον » : 'Αχμ.'Ονειροκρ.127 βραχιόνια ἔλαβε χρυσᾶ ἐν τοῖς βραχίοσιν αὐτοῦ.

βραχιόνιος (-α)-ον νεώτ. ὁ τοῦ βραχίονος, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βραχίονα : βραχιόνιοι μύες, - βραχιόνιοι φλέβες, - βραχιόνιον ὀσταῦν - πλέγμα, - βραχιόνιος ἀρτηρία, - βραχιόνιας περιτονία ἢ νεύρωσις.

βραχιονιστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. φέλιον, βραχιόνιον, βραχιόλιον βλ.λ. : Πλούτ.Ρωμ.16 ἐπιθυμήσασα τῶν χρυσῶν βραχιονιστήρων· 2) μσν. νεώτ. μέρος τῆς μεσαιωνικῆς πανοπλίας περικαλύπτον τὸν βραχίονα· 3) νεώτ. ταινία ὑφάσματος, περιβάλλουσα τὸν βραχίονα ὡς διακριτικὸν εἰδικῆς ὑπηρεσίας· || εἰδ. ἡ περὶ τὸν βραχίονα μέλαινα ταινία πρὸς ἔνδειξιν πένθους.

βραχιονιχθύς-ύος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκανθοπτερυγίων ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν σκαμβριδῶν.

βραχιονοκερκιδικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ὀστοῦν κερκίδα τοῦ βραχίονος : βραχιονοκερκιδική διάρθρωσις, - βραχιονοκερκιδικὸς μῦς.

βραχιονοκεφαλικός-ή-όν ἀνατομ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ βραχίονος : βραχιονοκεφαλική φλέψ (ὁ. ἀνώνυμος φλέψ), - βραχιονοκεφαλικὸν στέλεχος.

βραχιονόποδα (τὰ) νεώτ. ζωολ. τὰ βραχιόποδα βλ. λ.

βραχιόνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος σκωλήκων τῆς οἰκογενείας τῶν βραχιονιδῶν.

βραχιονοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. χειρουργ. ἀκρωτηριασμὸς τοῦ ἄνω ἄκρου, ἰδίως τοῦ ἐμβρύου, ὁσάκις κατὰ τὴν δυστοκίαν εἶναι ἀδύνατος ὁ μετασχηματισμὸς αὐτοῦ.

βραχιονοτομικός-ή-όν ἰατρ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βραχιονοτομίαν βλ.λ.

βραχιονώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βραχίονα ἢ ὁ φέρων βραχίονας.

βραχιονωλενικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὠλένην τοῦ βραχίονος : βραχιονωλενική διάρθρωσις.

βραχιόποδα (τὰ) νεώτ. ζωολ. κ. βραχιονόποδα ἄθροισμα θαλασσίων μαλακίων.

βραχιόπτερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἰχθύες τοῦ ἀθροίσματος τῶν τελεοστέων.

βραχιόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βραχιοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βραχιονοτομία βλ.λ.

βραχιοτομικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ βραχιονοτομικὸς βλ.λ.

βράχιστος-η-ον ὑπερθ. τοῦ βραχὺς βλ.λ.

βραχίων-ονος (ὁ) κ. νεώτ. τὸ ἀπὸ τοῦ ὤμου μέχρι τοῦ ἀγκῶνος μέρος τῆς χειρός, τὸ μπράτσο: 'Ιλ.Ν 529 δουρὶ βραχίονα τύψεν ἐπάλμενος, Ξεν. 'Ιππ.12,5 τόν τε γὰρ ὦμον σκεπάζει καὶ τὸν βραχίονα καὶ τὸν πῆχυν· || ὁ πῆχυς τῆς χειρός: 'Αριστλ.ΖΚ 698 b,2· || φρ. πρυμνὸς βραχίων, ὁ ὦμος, ἡ ὠμοπλάτη : 'Ιλ.Ν 532 ἐξέρυσε πρυμνοῖο βραχίονος ὄβριμον ἔγχος· || ὁμ. ἐπὶ ζώων, ἡ ὠμοπλάτη : 'Αριστλ.ΖΙ 594 b,13 βραχίονες ἄρκτου· || νεώτ. ζωολ. τὸ ἀπὸ τοῦ ὤμου μέχρι τοῦ γόνατος μέρος τοῦ προσθίου σκέλους τῶν τετραπόδων· || νεώτ. συνεκδ. ὁλόκληρος ἡ χεὶρ ἀπὸ τοῦ ὤμου μέχρι τῶν δακτύλων: τοῦ ἀπέκοψαν τὸν δεξιὸν βραχίονα· 2) φρ. ἐκ βραχιόνων διὰ τῆς δυνάμεως τῶν βραχιόνων, διὰ τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως : Εὐρ.'Ικ.478 σφριγῶντ' ἀμείψῃ μῦθον ἐκ βραχιόνων· || δθ. μτγν. βραχίων ἡ δύναμις, ἰσχύς· Σουΐδ. « βραχίων τροπικῶς ἡ δύναμις, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ ἐργάζεσθαι πεφύκασιν οἱ ἄνθρωποι » : ΠΔ 'Ησ.53,1 καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη ;· 3) νεώτ. πᾶν παρεμφερὲς πρὸς βραχίονα : βραχίων τοῦ λιμένος, ὁ ἀ. λιμενοβραχίων βλ.λ., βραχίονες τῆς ἀγκύρας δημ. τὰ μπράτσα τῆς ἄγκουρας, βραχίων ἀναστολέως ἐπινεύσεως - γεμίσεως - ὁπλίσεως - ἐπανοπλίσεως· 4) νεώτ. ἡ διακλάδωσις ποταμοῦ καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ, ἔνθα σχηματίζεται δέλτα : οἱ δύο βραχίονες τοῦ Νείλου.

βραχίων-ίονος-ον συγκρ. τοῦ βραχὺς βλ.λ.

βράχλα (ἡ) δημ. κ. βράχλο (τὸ) τὸ βλῆχνον ἢ βλῆχρον βλ.λ., πτέρις ἡ ἀέτειος ἢ κοινή.

βράχλο (τὸ) δημ. ἡ βράχλα βλ.λ.

βράχμα (τὸ) νεώτ. κ. βραχμάν (τὸ) ἡ κατὰ τὴν θρησκ. δοξασίαν τοῦ βραχμανισμοῦ βλ.λ. οὐσία τοῦ κόσμου· 2) ἡ δύναμις τῶν βραχμάνων βλ.λ. τοῦ ἐξευμενίζειν τὸ θεῖον διὰ τῶν ὕμνων.

βραχμάζουσαι 'Ησ. « χρεμετίζουσαι ».

βραχμάν (τὸ) νεώτ. βράχμα βλ.λ.

βραχμάν-ᾶνος (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ., πληθ. βραχμᾶνες κ. ἰων. βραχμῆνες, οἱ παρὰ τοῖς 'Ινδοῖς ἱερεῖς ὑπαγόμενοι μετὰ τῶν ποιητῶν καὶ τῶν φιλοσόφων εἰς τὴν ἀνωτάτην τῶν τεσσάρων κοινωνικῶν τάξεων· || εἰδ. πᾶς καταγόμενος κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ Βράχμα· || ὁμ. καὶ πᾶς ὢν μέλος τῆς ἱερατικῆς τάξεως : Διον.'Αλ.39,358 δαιμονίῃ χεὶρ λυσιπόνου βραχμῆνος ἀκέσσατο φαιδάδι τέχνῃ.

βραχμᾶναι (αἱ) νεώτ. (ἰνδ.) τὰ εἰς τὰς βέδας βλ.λ. σχόλια.

βραχμανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν Βράχμαν ἢ εἰς βραχμᾶνα : ναὸς βραχμανικός.

βραχμανισμός (ὁ) νεώτ. θρησκεία τῶν 'Ινδῶν.

βράχνα (ἡ) δημ. ἀ. κ. σβράχνα ἀλλοίωσις τῆς διαυγείας τῆς φωνῆς ἐκ παθήσεως τῶν ἐν τῷ λάρυγγι φωνητικῶν χορδῶν, τὸ βράγχος, ἡ βραγχίασις, τὸ βράχνιασμα : μὲ τὴ (σ)βράχνα ποὺ ἔχω σήμερα πῶς νὰ τραγουδήσω ;· 2) ἀντὶ βραχνάδα βλ.λ.

βραχνά ἐπιρρ. δημ. βραγχωδῶς, μετὰ ἤχου ἢ φωνῆς βραχνοῦ : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 47,1 καὶ κοχλακώντας λέει βραχνά.

βραχνάδα (ἡ) δημ. ἀ. κ. σβραχνάδα ἡ ἰδιότης τοῦ βραχνοῦ, τὸ νὰ εἶναί τις βραχνὸς βλ.λ.

βραχνάς (ὁ) δημ. κ. σβραχνάς κ. βραχνιάς, ὁ καθ' ὕπνους ἐφιάλτης, κ. γεν. ὁ ἐφιάλτης : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ σ.47,στ.3 θὰ σβήσῃ ἀπὸ κακὸ βραχνὰ ἡ καλωσύνη κι ἡ ὀμορφιά της· || μτφ. : Δραγ. 'Οσοι Ζωντανοὶ 25 νὰ διαλύσουν μιὰ παράδοση, ποὺ κατάντησε . . βραχνάς, προβλ. βαρυπνάς.

βραχνερά δημ. βραγχωδῶς, βραχνὰ βλ.λ.

βραχνερός-ή-ό δημ. βραγχώδης, βραχνὸς βλ.λ.

βραχνερόφωνα ἐπιρρ. δημ. βραχνόφωνα βλ.λ. : Καζ.Ν μετάφρ.Δάντε Θ Κωμ.Κόλαση 7,2 ὁ πλοῦτος βραχνερόφωνα ἀρχινίζει.

βραχνερόφωνος-η-ο δημ. βραχνόφωνος βλ.λ.

βραχνιάζω δημ., άόρ. **(έ)βράχνιασα κ. -ξα,** μτχ. παθ. παρακ. **βραχνιασμένος,** ώς μτβ. προκαλῶ βράγχος, κάμνω τινὰ νὰ πάθῃ βράχνα : **μὲ βράχνιασε τὸ κρύα - τὸ τραγαῦδι·** 2) άμτβ. πάσχω ἐκ βράγχους, γίνομαι βραχνός, ἔχω βράχνα βλ.λ. : βράχνιασα **ἀπὸ τὸ κρύο, - βράχνιασε τὸ μωρὸ ἀπὸ τὸ κλάμα·** ‖ ἐπὶ τῆς φωνῆς κττ. άμτβ. καθίσταμαι βραχνός, άπαβάλλω τὴν διαύγειάν μου : Σολωμ.Λόρδος Μπάϊρον 15 **συχνὰ ἐβράχνιασε ἡ μιλιά του τραγουδώντας λυπηρά.**

βράχνιασμα (τὸ) δημ. ἡ κατάστασις τοῦ παθόντας βράγχος, ἡ βραγχίασις, βράχνα βλ.λ.

βραχνιασμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ βραχνιάζω βλ.λ., ὁ βραχνός : **ἡ φωνὴ τοῦ ψάλτη** εἶναι σήμερα **βραχνιασμένη.**

βραχνός-ή-ό δημ. ὁ **πάσχων ἐκ** βραγχιάσεως, ὁ ἔχων βράγχος, ὁ βραγχός, βραχνιασμένας : **εἶμαι** βραχνὸς **σήμερα·** ‖ συνηθέστ. ἐπὶ τῆς φωνῆς ἢ ἄλλου παρεμφεροῦς ἤχου ὑπὸ ἐμψύχων ἐκπεμπομένου, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ **ἀψύχων** : Σολωμ.'Εθν.'Υμν. 55 **καὶ μέσ' στὰ αἷματα χορεύουν μὲ βρυχίσματα βραχνά,** Κρυστ.Μαγεμένο Μαντήλι 14 **ἀπ' τὰ βραχνά** βελάσματα **ἀχολογοῦν αἱ ράχες,- τὸ ραδιόφωνό μας εἶναι σήμερα βραχνό.**

βραχνόφωνα ἐπίρρ. δημ. μετὰ φωνῆς βραχνῆς : Σολωμ.Θάνατας Βασκοῦ 5 **βραχνόφωνα ὁ καλό.ερος ἀνάδευε τὰ χεῖλα.**

βραχνόφωνος-η-ο δημ. ὁ ἔχων φωνὴν βραχνήν.

βραχαβούνι (τὸ) δημ. βραχῶδες ὄρος, βουνὸ ὅλο βράχια, πετροβούνι.

βραχοκαταλύτης (ὁ) δημ. ὁ δυνάμενος καὶ βράχαν διὰ τῶν ἰδίων του δυνάμεων νὰ καταλύσῃ, ἤτοι ἀνατρέψῃ, καταστρέψῃ, ὁ λίαν δυνατός, πρβλ. πετροκαταλύτης : **ὁ καπετὰν Ζαχαριὰς ἦτανε βραχοκαταλύτης.**

βραχοκορυφή (ἡ) δημ. ἡ βραχοκορφὴ βλ.λ.

βραχοκορφή (ἡ) δημ. κ. **-κορυφή** ἡ κορυφὴ βράχου : **κρύφτηκαν πίσω ἀπὸ τὴ βραχοκορφή,** πρβλ. βραχόκορφο, **β**ουνοκορφή.

βραχόκορφο (τὸ) δημ. βραχώδης κορυφή : **αὐτὸ τὸ βουνὸ εἶναι ὅλο βραχόκορφα,** πρβλ. βραχοκορφὴ κ. βουνόκορφο

βραχόρεμα (τὸ) δημ. τὸ διὸ βραχώδους καὶ ἀποτόμου ἐδάφους διερχόμενον ρεῦμα κ. γεν. ἡ μεταξὺ βραχωδῶν ὑψωμάτων φάραγξ μετὰ χειμάρρου ἢ συνεχῶς ρέαντος ὕδατος εἰς τὸ βάθος αὐτῆς.

βράχος (ὁ) (1) εἶδος ἐδέσματος : π.'Αθην.14,642 E **χόνδρος τυρὸς μέλι σησαμίδες βράχος** (πιθ. ἐσφ γρ. ἀντὶ βάτραχος).

βράχος (ὁ) (2) νεώτ. κ. δημ., πληθ. **βράχοι κ. βράχια** (τὸ) κ. **βράχη** ὀγκώδης συμπαγὴς πέτρα, κρημνὸς πετρώδης : **σειρὰ βράχων,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 71,22 **ὁλοῦθε ὁ κίντυνος μὲ ζώνει | μπροστὰ** γκρεμὸς καὶ πίσω **βράχας,** πρβλ. παροιμ. **μπροστὰ γκρεμὸς καὶ πίσω ρέμα** (ἐπὶ τῶν ἐν ἀδιεξόδῳ εὑρισκομένων)· ‖ συνεκδ. πετρώδης λόφος, πετρῶδες βουνόν : **ὁ βράχος τῆς 'Ακροπόλεως - τοῦ Λυκαβηττοῦ,** Ζερ.Τραγ.ΚΚ 15,1 **τ' ὄμορφο νησάκι, ὁ μικρὸς ὁ βράχος·** 2) εἰδ. πετρώδης ἀκτή, ἀπορρὼξ πέτρα παρὰ τὸν αἰγιαλόν : Βαλαωρ. Βράχος κ. Κῦμα 1 **μέριασε, βράχε, νὰ διαβῶ·** ‖ πετρώδης ὄγκος ἐντὸς τῆς θαλάσσης : **τσακίστηκε ἡ βάρκα μας στὰ βράχια·** πρβλ. μτγν. βράχας (τό)· 3) συνεκδ. λίθος χειροπληθής, μεγάλη πέτρα : **τοῦ ἔρριξε ἕνα βράχο καὶ τοῦ σπασε τὰ πλευρά·** 4) μτφ. πᾶν τὸ σταθερὸν καὶ τὸ οἱονεὶ ἀκλόνητον ὡς λίθος στερρῶς τῇ γῇ συνεχόμενον Σολωμ.'Ελεύθεροι Πολιορκημένοι 2,51 **ἡ δύναμή σου πέλαγο κι ἡ θέλησή μου βράχας·** ‖ **φρ. κτίζω ἐπὶ βράχου** (ἔχω θεμέλιον, βάσεις στερεάς, εἶμαι ἠσφαλισμένος)· ‖ ὁμ. εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀκλόνητος, ὁ ἀμετάβλητας εἰς τὰς ἰδέας ἢ πεποιθήσεις αὐτοῦ, ὁ ἔχων σταθερὸν χαρακτῆρα : **εἶναι βράχος ἀκλόνητας· φρ. γεννήθηκα σὲ βράχο** (εἶμαι ἀνθεκτικός, ἄτρεμος, ἀκλόνητος).

βράχος (τὸ) (3) μτγν. **ἐν. τοῦ βράχεα** ἢ βροχέα βλ.λ. τὰ ἀβαθῆ ὕδατα, τὰ ρηχά· ΕΜ 211,16 « βράχος τὸ τῆς θαλάσσης », Στέφ.Βυζ.181 « διὰ τὸ ἐν αὐτῇ βράχη εἶναι πλεῖστα' ἔστιν οὖν παρὰ τὸ βράχος » : Προκ.Περσ.1,19, αὐτ.Γοτθ.1,1· συνήθ. κατὰ πληθ. **βράχη** ὡς τὸ **βρόχεα** : Διόδ Σ 13,78 **εἰς μὲν γὰρ τὰ βράχη τοῦ λιμένος** πλοῖα μικρὰ πληρώσας **λίθων κατεπόντισε, πρὸς δὲ** τοῖς βάθεσι . ., 'Επιφάν.1,116 B **εἰς διαθαλάσσια καὶ** θηριώδη **βράχη παρεμπεσόντες.**

βραχόσπαρτος-η-ο δημ. ἐπὶ γῆς, ὁ οἱονεὶ βράχαις βλ.λ. ἐσπαρμένας, ὁ λίαν πετρώδης : **ἀκρογιαλιὰ βραχόσπαρτη,** Παλαμ. 'Υμνος 'Αθηνᾶς 17,21 **στὴ γῆ σου τὴ βραχόσπαρτη.**

βραχοσπηλιά (ἡ) δημ. σπήλαιον **ἐκ** ρωγμῆς βράχου βλ.λ. ἐσχηματισμένον· ‖ σπήλαιον, **οὗ** πετρῶδες τὸ ἔδαφος ἢ κ. **αἱ** πλευραί.

βραχοσύντριφτος-η-ο δημ. ὁ συντριβεὶς ἐπὶ βράχου ἢ διὰ βράχου : Σολωμ.'Εθν.'Υμν.113 **ὅλα τ' ἄψυχα κορμιά, βραχοσύντριφτα, γυμνά.**

βραχοτόπι (τὸ) δημ. περιοχὴ γῆς βραχώδης καὶ ἀπόκρημνος ἢ ἀπατόμως πετρώδης : **τὸ μοναστήρι εἶναι κτισμένο σ' ἕνα βραχοτόπι.**

βραχοτοπιά (ἡ) δημ. μέρος τι ὄρους, παραλίας, κλιτύος, διαβάσεως κττ. ἀποτόμως πετρῶδες.

βραχότοπος (ὁ) δημ. ἔκτασις γῆς, τόπος, χώρα βραχώδης, ἤτοι τραχέως καὶ ἀπατόμως πετρώδης : **ἡ 'Αλβανία - ἡ 'Ακαρνανία - ἡ Σκύρο εἶναι βραχότοπος·** πρβλ. πετρότοπας· ‖ ἀντὶ βραχοτόπι βλ.λ.

βραχότρυπα (ἡ) δημ. ἡ ἐντὸς βράχου ὀπή.

βραχοτσίκλα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ὄνοσμα βλ.λ. τὸ ἐχιοειδές.

βραχουριά (ἡ) δημ. τόπος ἐν συνεχείᾳ, εἰς μῆκος πετρώδης, τραχὺς κ. ἀπότομος· πρβλ. βραχοτοπιά.

βραχυ- κ. νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων, δηλοῦν τὴν κατὰ μῆκος ἢ κατ' ὄγκον βραχύτητα, σμικρότητα τοῦ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινομένου, οἷον βραχυσκελής, βραχύπτερος, βραχύρριζος, βραχύστομος, βραχύγναθας, βραχυκέφαλος· 2) ὁμ. ἐπὶ ποσοῦ εἰς δήλωσιν ὀλιγότητος, οἷον βραχυβλαβής, βραχυγνώμων (ὀλιγόνους), βραχυλογικός· 3) ὁμ ἐπὶ χρόνου εἰς δήλωσιν τῆς ὀλίγης διαρκείας κ. εἰδ. τοῦ συντομωτέρου ἢ συνήθως χρόνου, οἷον βραχυπρόθεσμος, βραχύβιος, βραχυχρόνιος· 4) εἰδ. γραμμ. εἰς δήλωσιν τῆς βραχύτητος φθόγγου ἢ συλλαβῆς, οἷον βραχυκατάληκτος, βραχυπαράληκτας.

βραχυάκανθα (ἡ) νεώτ. ζωολ γένος ἐντόμων.

βραχυανθής-ές νεώτ. βοταν. ὁ ἐκ βραχέων ἀνθέων ἀπατελούμενος : **βραχυανθεῖς ταξιανθίαι.**

βραχυαύλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυβάμων-ονος-ον ὁ βραχέα βήματα ποιούμενος : 'Αριστλ.Φυσιογν.813 a,5.

βραχύβιος-ον κ. νεώτ., συγκρ. **-ώτερος,** ὑπερθ. **-ώτατος** ὁ βραχὺν βίον ἔχων, ὁ ὀλιγόζωος, κυρίως ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζώων : Πλάτ.Πολ.546 A **ἀλλὰ καὶ ἐν ἐπιγείοις ζώοις . . , βραχυβίους μὲν βραχυπόρους·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ φυτῶν : Θεόφρ.Φ 4,13,1.

βραχυβιότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ὁ βραχὺς βίος, ἡ βραχεῖα διάρκεια τῆς ζωῆς, ἡ ὀλιγοζωΐα : 'Αριστλ. Πρ.964 a,35, αὐτ.τίτλος ἔργου **περὶ μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ φυτῶν : Θεόφρ. Φ 4,13,1 **περὶ** βραχυβιότητος δένδρων **καὶ** φυτῶν.

βραχυβλαβής-οῦς-ές μτγν. ὁ βραχεῖαν βλάβην προκαλῶν, ὁ ὀλίγον βλάπτων : Λουκ.Τραγωδ. 323 **ἄλγημα κοῦφον βραχυβλαβές, ἀνώδυνον.**

βραχύθωλος-ον μτγν. ὁ ἔχων μικρὰς ἢ ὀλί-

γας βώλους, ἐπὶ γῆς: Ἀπολλωνίδ.ἐν ΑΠ 6,238 ἀλλ' ἀρότρῳ βρσχύβωλον χαράσσω χέρι ο.

βραχύγαλθος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

βραχυγαστήρ-έρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ὑμενοπτέρων ἐντόμων.

βραχυγένειος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βραχέα γένεια.

βραχύγλωσσον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχύγλωσσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. εἶδος σαύρας· 2) τὸ ἔντομον βραχύγλωσσον βλ.λ.

βραχυγλωττίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχυγναθία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διαμαρτία περὶ τὴν διάπλασιν τοῦ σώματος, χαρακτηριζομένη ἐκ τοῦ βραχέος σχηματισμοῦ τῆς κάτω ἰδίως γνάθου.

βραχυγναθισμός (ὁ) νεώτ. ἐλαττωματικὴ διάπλασις τῆς κάτω σιαγόνος τοῦ ἵππου.

βραχύγναθος-ον νεώτ. περιληπτ. ἐπὶ ζώων, ὁ κατὰ τὸν φυσικὸν ἀνατομικὸν τύπον αὐτοῦ ἔχων βραχεῖαν τὴν γνάθον, τὴν κάτω σιαγόνα καὶ ἐκ τούτου χαρακτηριζόμενος : **μεταξὺ τῶν βραχυγνάθων καταλεκτέα πολλὰ ἑρπετά**· 2) εἰδ. ἐπὶ ἀνθρ. ὁ ἔχων βραχυγναθίαν βλ.λ.· 3) εἰδ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἔχων βραχυγναθισμὸν βλ.λ.· 4) ζωολ. **βραχύγναθον** (τὸ) ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων.

βραχυγνώμων-ονος-ον ὁ ἔχων βραχύν, ὀλίγον, περιωρισμένον νοῦν, ὁ ὀλιγόνους, ὁ στενοκέφαλος, ὁ βλάξ· ἐν χρ. κ. συγκρ. : Ξεν.Ἱππαρχ.4,18 **τὰ βραχυγνωμονέστερα ἀνθρώπου θηρία.**

βραχύγνωστος-ον μσν. ὁ ἔχων βραχεῖαν, ὀλίγην γνῶσιν ἢ γνώσεις: Θεόδ.Στ.ἐνΚουμαν.Ἀθησ.ἐν λ.

βραχυγραφία (ἡ) νεώτ. σύνταμος γραφή, καθ' ἣν παραλείπονται συλλαβαί τινες ἢ γράμματα ἐκ τῶν λέξεων ἢ συμφύρονται ὡρισμένα γράμματα εἰς ἓν οἷον ȣ = ου, ἢ γράφονται μόνον τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ἀπαρτιζουσῶν ὡρισμένην ὀνομασίαν λέξεων, οἷον Ἀριστφ. (Ἀριστοφάνης), Ἡρ. (Ἡρόδοτος), μσν. (μεσαίων), νεώτ. (νεώτερος), ΣΠΑΠ (Σιδηρόδρομοι Πειραιῶς Ἀθηνῶν Πελοποννήσου), ΣΕΚ (Σιδηρόδρομοι Ἑλληνικοῦ Κράτους).

βραχυγραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς βραχυγραφίας, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βραχυγραφίαν βλ.λ. : βραχυγραφικὰ σημεῖα.

βραχυγραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ βραχυγραφίας βλ.λ. ἢ κατὰ βραχυγραφίαν.

βραχυγράφος-ον νεώτ. ὁ γράφων βραχυγραφικῶς, διὰ βραχυγραφίας βλ.λ., συγγ. στενογράφος

βραχυγραφῶ-έω μσν. γράφω τι διὰ βραχείας συλλαβῆς : Τζέτζ.Χιλ.8,701.

βραχυδακτυλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παραμόρφωσις τῶν δακτύλων, καθ' ἣν οὗτοι εἶναι βραχύτεροι τοῦ κανονικοῦ.

βραχυδάκτυλος-ον ὁ ἔχων βραχεῖς δακτύλους : Πολ.Φυσιογνωμ.86.

βραχυδεῖρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων ἰχθύων.

βραχυδέρης (ὁ) νεώτ. ζωολ ὁ βραχύδερος ἢ τὸ βραχύδερον βλ.λ.

βραχυδερίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

βραχύδερον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχύδερος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυδερῶδη (τὰ) νεώτ. ζωολ. οἱ βραχυδερίδαι βλ.λ.

βραχυδιαγώνιος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βραχεῖαν διαγώνιον· || εἰδ. γεωμ. τὸ θηλ. -ιος ὡς οὐσ. ἡ μικροτέρα τῶν δύο διαγωνίων τοῦ ρόμβου.

βραχυδιάστατος-ον μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχείας διαστάσεις.

βραχυδιαστημαθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων θηλαστικῶν.

βραχυδρομία (ἡ) Ἐπιγρ. βραχύς, ὀλίγος δρόμος, λίγο τρέξιμο.

βραχύδρομος-ον ὁ ὀλίγον τρέχων, ὀλίγον δυνάμενος νὰ τρέξῃ : Ξεν.Κυν.5,21 **καί εἰσι μακροδρομώταται μὲν** (λαγῳ) **οἱ ἐκ τῶν ψιλῶν εὑρισκόμενοι, βραχυδρομώτατοι δὲ οἱ ἐκ τῶν δασέων.**

βραχύδωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ὀρυκτολ. κρυσταλλικὸν σχῆμα τοῦ ρομβικοῦ συστήματος.

βραχυέλυτρος-ον νεώτ. ζωολ. ἐπὶ ἐντόμων, ὁ ἔχων βραχέα ἔλυτρα.

βραχυέπεια (ἡ) μτγν. ἡ βραχυλογία, τὸ διὰ βραχέων ἐκφράζεσθαι : Ρουτίλ.Λοῦπ.2,8,1!2 (ἀμφ.).

βραχυεπής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ βραχέα, ὀλίγα λέγων, ὁ βραχυλόγος.

βραχυεπῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ βραχυλογίαν ἢ διὰ βραχυλογίας, μὲ λίγες λέξεις, σύντομα.

βραχυῆλιξ-ικος (ὁ,ἡ) ὁ βραχεῖαν, μικρὰν ἡλικίαν ἔχων, ὁ νέος : Εὐστ.1554,2 **πέπαικταί τινι παλαιῷ εἰς ἄσωτον βραχυήλικα.**

βραχυήμερος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐπὶ βραχὺν χρόνον, ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας διαρκῶν : Νικήτ.Χων. 465,20 βραχυήμερος καιρός - προθεσμία.

βραχυθάλασσος-ον Ἡσ. «εὔφαλον· ἐπιθαλάσσιον, βραχυθάλασσον».

βραχυθήκιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

βραχυθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων ὀνυχωτῶν θηλαστικῶν.

βραχυϊχθύς-ύος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. ὁ ἐν ἀπολιθώσει ἀπαντῶν ἰχθὺς ὁ φολιδοφόρος βλ.λ.

βραχύκαννος-ον νεώτ. ἐπὶ ὅπλου, ὁ ἔχων βραχεῖαν κάννην βλ.λ.· || τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ **βραχύκαννον** τυφέκιον μὲ κάννην βραχυτέραν τοῦ συνήθους ἐν χρ. εἰς τὰ ἔφιππα σώματα.

βραχυκαρδία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀραίωσις τῶν παλμῶν τῆς καρδίας.

βραχύκαρπον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος θαμνωδῶν φυτῶν.

βραχύκαρπος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος δενδρυλλίων.

βραχυκατάληκτος-ον γραμμ. μτγν. κ. νεώτ. ὁ καταλήγων εἰς βραχεῖαν συλλαβήν : Ἀπολλ.Δύσκ. Ἀντων.50,24,- βραχυκατάληκτος λέξις· 2) **βραχυκατάληκτον μέτρον, τὸ καθ' ὃ ἐλλείπει ὁ τελευταῖος πούς τοῦ στίχου**: Ἡφαιστ.4,4,Ἀριστείδ.Κ 1,23.

βραχυκαταληκτῶ-έω γραμμ. μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι βραχυκατάληκτος βλ.λ.1),2)· Σχόλ.Ἀριστφ.Βάτρ.371.

βραχυκαταλήκτως ἐπίρρ. διὰ καταλήξεως εἰς βραχεῖαν συλλαβήν : Σουΐδ.ἐν λ.παιδιά,π.Σχόλ.Ἀριστφ.Πλ.1057, ἐσφ.γρ. ἀντὶ βραχυπαραλήκτως βλ.λ.

βραχυκαταληξία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βραχυκαταληκτεῖν βλ.λ.

βραχύκαυλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων βραχὺν καυλόν, μίσχον.

βραχύκαυστος-ον νεώτ. ὁ ἐν βραχεῖ καιόμενος ἢ ἀναφλεγόμενος· 2) εἰδ. κατ' ἐπέκτ. τὸ οὐδ. -ον ἐπὶ πυραγωγοῦ ἀσφαλείας (φιτιλιοῦ) ἢ πυροτεχνικοῦ μίγματος, ὁ δι' οὗ βραδέως καιομένου ἐπιγίνεται ἡ ἄμεσος (ἐν βραχεῖ) ἀνάφλεξις.

βραχύκεντρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχυκεράτωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν.

βραχύκερκος-ον μσν. ὁ ἔχων βραχεῖαν κέρκον, ἤτοι οὐράν: Νικήτ.Χων.Ἄγαλμ 24.

βραχύκερος-ον νεώτ. ζωολ. κ. βραχύκερως-ων ἐπὶ ζώων, ὁ ἔχων βραχέα κέρατα· 2) ἐπὶ ἐντόμων, ὁ ἔχων βραχείας κεραίας· 3) εἰδ. **βραχύκερος** ἢ **-ρως** (ὁ) ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων.

βραχύκερως-ων ζωολ. βραχύκερος βλ.λ.

βραχυκεφαλία (ἡ) νεώτ. ἀνθρωπολ. ἡ κατάστασις τοῦ βραχυκεφάλου βλ.λ., ἀντίθ. δολιχοκεφαλία

βραχυκεφαλίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια βατράχων.

βραχυκέφαλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἀνθρωπολ. ὁ ἔχων κεφαλήν, ἧς ἡ μεγίστη ἐγκαρσία διάμετρος τείνει νὰ προσεγγίσῃ τὴν μεγίστην ὁριζοντίαν ἀντίθ. δολιχοκέφαλος : **οἱ Μογγόλοι εἶναι βραχυκέφαλοι**· 2) μτγν. εἰδ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ.εἶδος ἰ-

χθύος, ἔχοντος βραχεῖαν τὴν κεφαλήν : Ξενοκρ.19· 3) νεώτ. ζωολ. γένος βατράχων.

βραχυκίνητος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ βραχεῖαν, ἐλαφρὰν κίνησιν ἐνέχων ἢ προκαλῶν : Πορφ.Γαῦρ. 1,3 **βραχυκίνητος ἐνέργεια**· || νεώτ. ὁ ἐπὶ βραχὺ διάστημα κινούμενος.

βραχυκλάδια (τὰ) νεώτ. βοταν. περιληπτ. αἱ βραχεῖς κλάδοι φυτῶν οἱ φέροντες τὰ ἄνθη καὶ τοὺς καρπούς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς μακρούς, φυλλοφόρους καὶ ἀκάρπους.

βραχυκλαδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν.

βραχυκλάδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ἀσκομυκήτων.

βραχύκλωστος-ον νεώτ. ἐπὶ ὑφαντῶν, ὁ οὗ τὸ νῆμα εἶναι βραχύ, ποὺ ἡ γνέση του εἶναι ἀπὸ μικρὲς κλωστές : **βραχύκλωστος μέταξα**· || ἐπὶ ὑφαντικῆς ὕλης, ὁ μὴ νηματούμενος εἰς μακρὰς κλωστάς · **βραχύκλωστος βάμβαξ**.

βραχύκομον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύκομος (ὁ) νεώτ. βοταν. τὸ βραχύκομον βλ.λ.

βραχυκομῶ-έω μτγν. ἔχω βραχεῖαν κόμην : Στράβ.11,11,8 **ταὺς μὲν ἄνδρας μελανειμονεῖν καὶ** μακροκομεῖν, **τὰς δὲ γυναῖκας**. **βραχυκομεῖν**.

βραχύκορμος-ον νεώτ. ἰδίως ἐπὶ μικρῶν δένδρων καὶ δενδρυλλίων, ὁ ἔχων βραχὺν κορμόν.

βραχυκορυθίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύκρανος-ον νεώτ. ἀνθρωπολ. ὁ ἔχων βραχὺ τὸ κρανίον, ὁ βραχυκέφαλος βλ.λ. 1).

βραχυκύκλωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἠλεκτρ. βραχὺ ἠλεκτρικὸν κύκλωμα, ἤτοι κύκλωμα, οὗ ἡ ἀντίστασις εἶναι δυσαναλόγως μικρὰ ἢ ἐ.εμηδενίσθη. ἀ. ἕνωσις βλ.λ. ἐν σχετικῇ εἰδ. σημ.

βραχυκύκλωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἠλεκτρ. ἕνωσις τῶν ἑτερωνύμων πόλων ἠλεκτρικοῦ κυκλώματος.

βραχυκωλία (ἡ) μτγν. τὸ ἔχειν τινὰ ἢ τι βραχέα κῶλα, μέλη : Ἑρμογ.Ἰδ.1,12· πρβλ. βραχύκωλος.

βραχύκωλος-ον ὁ ἔχων βραχέα κῶλα· || ἐπὶ τῆς σφενδόνης, ὁ ἔχων βραχεῖς ἱμάντας : Στράβ. 3,5,1 (σφενδόνην) **τὴν μὲν μακρόκωλαν πρὸς τὰς μακροβολίας, τὴν δὲ βραχύκωλον πρὸς τὰς ἐν βραχεῖ βολάς**· 2) γραμμ. ἐπὶ φράσεων, προτάσεων λόγου, ὁ ἀποτελούμενος ἐκ βραχέων κώλων βλ.λ. : Ἀριστλ.Ρητ.1409 b,31 **αἵ τε λίαν βραχύκωλοι οὐ περίοδος γίνεται**.

βραχυλαβίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

βραχύλαβος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχύλαιμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βραχὺν λαιμόν, ὁ κοντόλαιμος, ὁ κοντολαίμης.

βραχύλεκτος-ον μτγν. ὁ διὰ βραχέων λεκτός, ὁ σύντομος : Διον.Ἀρεοπ.Μυστ.Θεολ.1,709.

βραχυλεπαδίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια μαλακοστράκων ἀπολελιθωμένων.

βραχυλεπάς-άδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων μαλακοστράκων.

βραχυλεπίς-ίδος νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν οὗ γνωστότερον εἶδος βραχυλεπὶς ἡ μείζων, δημ. πολυδρακαύλι.

βραχύλοβον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχυλόγημα-ατος (τὸ) μσν. κ. νεώτ. λόγος βραχὺς ἅμα καὶ περιεκτικός : Τζέτζ.Χιλ.5,317.

βραχυλογία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ συντομία ἐν τῷ προφορικῷ ἢ τῷ γραπτῷ λόγῳ, ὀλιγολογία : Πλάτ.Γοργ. 449C **καί μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποίησαι, βραχυλογίας, μακρολογίας δὲ εἰσαῦθις**· || γραμμ. ἐν τῇ συνιάξει, ἡ παράλειψις ἑνὸς ἢ καὶ περισσοτέρων **ὅρων τῆς** προτάσεως εὐκόλως ἐννοουμένων ἐκ **τῶν** συμφραζομένων ἢ τῶν προειρημένων· || ἡ παράλειψις λέξεων ἐν τοῖς γυμναστικοῖς ἢ στρατιωτικοῖς **παραγγέλμασιν, οἷον ἀτενῶς** (ἀνάτασις) κττ. ἢ ἐν **παροιμίαις** ἢ **φράσεσιν, οἷον** γλαῦκ' Ἀθήναζε (**κομίζειν**) κττ.

βραχυλογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βραχυλογίαν βλ.λ. : **βραχυλογικὴ διατύπωσις γνωμικοῦ**· || γραμμ. **βραχυλογικὴ σύγκρισις** ἡ καθ' ἣν ὡς β' ὅρος τῆς συγκρίσεως τίθεται ὁ κτήτωρ ἀντὶ τοῦ κτήματος : **κόμαι Χάρισιν ὅμοιαι** (ἀντὶ κόμαις Χαρίτων).

βραχυλογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ βραχυλογίας.

βραχύλογος-ον (ὁ) κ. νεώτ. κ. **βραχυλόγας** ὁμιλῶν ὀλίγα, ὁ ὀλιγόλογος : Πλάτ.Νόμ.641 E **Λακεδαίμονα**.. **βραχύλογον**, Διόδ.Σ 5,31 **κατὰ δὲ τὰς ὁμιλίας βραχυλόγοι**.

βραχυλογῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. ὁμιλῶ διὰ βραχέων, ἐν συντομίᾳ, εἶμαι βραχυλόγος : Ἀριστλ.Ρητ. πρὸς Ἀλέξ.1434 b, 10, Πλούτ.Ἠθ.193 D **οὗτοι ὑμᾶς** βραχυλογοῦντες **ἔπαυσαν**, Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,80 βραχυλογῶν **ἐφθέγγετο**.

βραχυλόγως ἐπίρρ. μτγν δι' ὀλίγων λόγων, συντόμως : Πολυδ 4,24.

βραχύλομον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχυλός Ἡσ. « μικρὸς » (ὁμφ.).

βραχύλοφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν.

βραχυμελής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν.

βραχυμένιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

βραχυμέρεια (ἡ) μτγν. τὸ ἐκ βραχέων, ἐκ μικρῶν μερῶν συνίστασθαι, τὸ εἶναι βραχυμερῆ βλ.λ. : Γέμινος Ἀστρον.5,68.

βραχυμερής-οῦς-ές ἀρχ. Λεξ. ὁ συγκείμενος ἐκ μικρῶν μερῶν.

βραχυμέριμνος-ον μτγν. ὁ περὶ μικρῶν καὶ ἐφημέρων μεριμνῶν.

βραχυμεσοκύνιος-ον νεώτ. ἐπὶ ὄνων καὶ ἵππων, ὁ ἔχων βραχέα τὰ μεσοκύνια, ἤτοι τὰς φάλαγγας τῶν προσθίων ἢ ὀπισθίων ποδῶν.

βραχύμετρος-ον μτγν. βραχὺς κατὰ τὴν μέτρησιν : Ἀριστέ.55.

βραχυμετρωπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μυωπία βλ.λ.

βραχυμέτρωψ-ωπος νεώτ. ὁ μύωψ βλ.λ.

βραχύμηρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος βατράχων.

βραχύμισχα (τὰ) νεώτ. βοταν. ἐπὶ φύλλων ἢ ἀνθέων, ὁ ἔχων μίσχον βραχύν.

βράχυμνον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυμογής-οῦς-ές ὁ ἐπ' ὀλίγον μόνον χρόνον μογῶν, ὑποφέρων : Ἱππ.Ἐπιδ.2,2,24.

βραχυμυθία (ἡ) Σουΐδ. « βραχυλογία ».

βραχυμύρμηξ-ηκος (ὁ) νεώτ.ζωολ.γένος μυρμήκων

βραχυμύσταξ-ακος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

βραχυμυωνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀκανόνιστος περιορισμὸς τῶν κινήσεων, προερχόμενος ἐκ τῆς βραχύτητος τῶν μυῶν.

βραχύνεμον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυνίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

βραχυνόδους-οντος (ὁ) νεώτ.ζωολ.γένος ἐντόμων.

βραχυνοσία (ἡ) νεώτ. νόσος βραχείας διαρκείας

βράχυνσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βραχύνω, σμίκρυνσις, κόντεμα: Νικήτ.Χων.ἐν Βοασσ. Ἀνέκδ.3,327· 2) γραμμ. τροπὴ μακροῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου εἰς βραχύ.

βραχυντικός-ή-όν γραμμ. κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος νὰ βραχύνῃ, ὁ ἐπιφέρων βράχυνσιν.

βραχύνω κ. νεώτ., μέλλ. βραχυνῶ, ἀόρ. **ἐβράχυνα** καθιστῶ τι βραχύ, κοντόν, ἐλαττῶ τὸ μῆκος, συντομεύω, κονταίνω : Ἱππ.Ἀφορ.1,12, - **βραχύνω τὸν λόγον**· κ. παθ. : Λουκ.Ἱστ.Συγγρ.55 **μετὰ δὲ τὸ προοίμιον, ἀνάλογον ταῖς πράγμασιν ἢ μηκυνόμενον ἢ βραχυνόμενον**· || νεώτ. προστ. **βραχύνατε** (στρατ. παράγγελμα σημαῖνον εἰς μὲν τὸ ἱππικὸν ἐλαττώσατε τὸ μῆκος τοῦ τροχασμοῦ, εἰς δὲ τὸ πεζικὸν ἐλαττώσατε τὸ βεληνεκές· 2) γραμμ. συστέλλω μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγον εἰς βραχὺ φωνῆεν, μεταχειρίζομαι συλλαβήν τινα ὡς βραχεῖαν : Πλούτ.Περ.4 **Δάμωνα.. οὗ φασι δεῖν τοὔνομα βραχύναντας τὴν προτέραν συλλαβὴν ἐκφέρειν**· κ. παθ. : Ἡφαιστ.1,) **βραχυνόμενον φωνῆεν**.

βραχύνων-οντας (ὁ) νεώτ. ζωολ. ὁ βραχῖνος βλ.λ.

βραχύνωτος-ον ὁ ἔχων βραχέα νῶτα : Πίνδ. Παιάν.4,14 (ἀμφ.) **βραχύνωτον στέρνον χθονός**, Χρησμὸς π. Στράβ.6,1,12 **Μύσκελλε βραχύνωτε**.

βραχυόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων θηλαστικῶν· 2) βοταν. γένος μυκήτων.

βραχυόκερα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ἔντομα τοῦ ἀθροίσματος τῶν διπτέρων.

βραχυόνειρος-ον ὁ καθ᾽ ὃν βλέπει τις βραχέα, σύντομα ὄνειρα : Πλάτ.Τίμ.45 Ε **βραχυόνειρος ὕπνος ἐμπίπτει**, Πλούτ.᾽Ηθ.686 Β βραχυόνειροι φαντασίαι.

βραχυόνυξ-υχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυόπη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυόστρακον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων θηλαστικῶν.

βραχύοσφυς-υος-υ νεώτ. κυρίως **ἐπὶ ἵππων, ὁ** ἔχων βραχεῖαν τὴν ὀσφύν, τὴ μέση.

βραχύουρος-ον νεώτ. κυρ. ἐπὶ ζώων, ὁ ἔχων βραχεῖαν τὴν οὐράν, δημ. κόντουρος· 2) εἰδ. ζωολ. **βραχύουρα** (τὸ) ὁμοιογένεια νυκτερίδων· 3) ὁμ. ἄθροισμα μαλακοστράκων.

βραχύπαλπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων· 2) βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν καὶ θάμνων.

βραχυπαράληκτος-ον γραμμ ὁ ἔχων βραχεῖαν τὴν παραλήγουσαν.

βραχυπαραληκτῶ-έω γραμμ. ἔχω βραχεῖαν τὴν παραλήγουσαν.

βραχυπαραλήκτως ἐπίρρ. γραμμ. μετὰ βραχείας παραληγούσης : Σχόλ. Ἀριστφ. Πλ.253.

βραχυπελτής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυπέταλος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν ἢ τῶν ἀνθέων αὐτῶν, ὁ φέρων βραχέα πέταλα.

βραχύπλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχύπλατος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχύπλεθρος-ον μσν. ὁ μικρῶν διαστάσεων : Πρόδρ. Ἀν.Βοασσ.376 **βραχύπλεθρος τάφος**.

βραχύπλευρος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βραχείας πλευράς· 2) εἰδ. ζωολ. **βλαχύπλευρα** (τὰ) γένος ἰχθύων.

βραχύπνοια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. βραχεῖα καὶ ἐπιπολαία ἀναπνοή : Γαλ.7,836.

βραχύπνους-ουν ὁ ἔχων βραχεῖαν τὴν ἀναπνοήν : Ἱππ.᾽Επιδ.3,17,ιε΄.

βραχυπνοῶ-έω μτγν. ἔχω βραχεῖαν ἀναπνοήν, κονταναασαίνω : Ἀντυλλ.π.᾽Ορειβ.6,21,9.

βραχυπόδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. **τῶν ἀγρωστοειδῶν**, οὗ γνωστότερον εἶδος παρ᾽ ἡμῖν βραχυπόδιον τὸ διστάχυον, δημ. φλίσα.

βραχυπόδιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

βραχυποθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων θηλαστικῶν τοῦ καινοζωϊκοῦ αἰῶνος.

βραχύπολις-ιδος-ι μσν. ὁ ἀνήκων εἰς μικρὰν πόλιν : Εὐστ.317,29 **Νιρεὺς βραχύπολις**.

βραχύπονος μσν. ὁ ἐπὶ βραχὺ πονῶν, κοπιάζων : Κουμαν. Ἀθησ. ἐν λ.**βραχύπονος γυνή**.

βραχύπορος-ον ὁ ἔχων στενὸν πόρον, διάβα, στενό : Πλούτ.Μάρ.15 **βραχύπορον ταῖς σιταγωγοῖς ἐποίει τὸν εἴσπλουν** (διόρθ. **βραδύτερον**).

βραχυπόρος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχεῖαν διέλευσιν, σύντομον πέρασμα, ὁ μὴ ἐκτεινόμενος μακράν : Πλάτ.Πολ.546 Α **ὅταν περιτροπαὶ ἑκάσταις κύκλων περιφοράς ξυνάπτωσι, βραχυβίοις μὲν βραχυπόρους, ἐναντίαις δὲ ἐναντίας**· ‖ ἐπὶ πτηνῶν, ὁ ἔχων βραχεῖαν πτῆσιν, ὁ μὴ ἱπτάμενος ἐπὶ πολύ : Φιλόστρ. Βί.᾽Απολλ.3,48 **βραχυπόροι ὄρνιθες**.

βραχυπότης (ὁ) ὁ πίνων ὀλίγον : Ἱππ.Προρρ.1,16.

βραχύποτος-ον μτγν. ὁ πίνων ὀλίγον : Γαλ.17,755.

βραχυποτῶ-έω μτγν. εἶμαι βραχυπότης, πίνω ὀλίγον : Κουμαν.᾽Αθησ.ἐν λ.

βραχύπους-οδος-ουν νεώτ. ὁ ἔχων βραχεῖς πόδας, κοντοπόδαρας· 2) εἰδ. ζωολ. τὸ ἀρσ. βραχύπους ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων.

βραχύπρεμνος-ον νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων βραχὺ πρέμνον, ἤτοι ὁ εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἢ ὀλίγον ἀνωτέρω τούτου διακλαδιζόμενος.

βραχυπρόθεσμος-ον νεώτ. ὁ ἔχων βραχεῖαν προθεσμίαν, ὁ λήγων ἐν βραχεῖ, μετὰ βραχὺν χρόνον: **βραχυπρόθεσμον δάνειον-γραμμάτιον**· 2) εἰδ. νομ. **βραχυπρόθεσμοι παραγραφαί** αἱ κατ᾽ ἐξαίρεσιν τῆς κανονικῆς τριακονταετοῦς βλ.λ. βραχυτέρας διαρκείας παραγραφαί, οἷον ἡ τῆς χρησικτησίας δεκαετὴς κ. ἡ τῶν γραμματίων πενταετής.

βραχυπροθέσμως ἐπίρρ. νεώτ. ἐν βραχείᾳ προθεσμίᾳ, μετὰ βραχὺν χρόνον.

βραχυπροπαραληκτῶ-έω μτγν. ἔχω βραχεῖαν τὴν προπαραλήγουσαν : Δράκων Στρατονικεὺς 22,3.

βραχυπρόσοδος-ον μσν. ὁ παρέχων μικρὰν πρόσοδον : Νικήτ.Χων.482,16 **βραχυπρόσοδον χωρίον**.

βραχυπτερίδαι (αἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων κολεοπτέρων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **καιλοκέρων**.

βραχυπτέρις-ιδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δενδρυλλίων τῆς οἰκογεν. τῶν **πτερίδων**.

βραχύπτερνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

βραχύπτερος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχέα πτερά : Ἀριστλ.ΖΜ 644 a,20 **τὸ μὲν γὰρ μακρόπτερον τὸ δὲ βραχύπτερον**· 2) εἰδ. νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. βραχύπτερος ὡς οὐσ. γένος πτηνῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μυιοθηριδῶν· 3) ὁμ. γένος ἐντόμων.

βραχυπτερυκίας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

βραχύπτολις-εως μτγν. ἡ μικρὰ πόλις : Λυκόφρ. 911 **Αἰσάρου τε ῥεῖθρα καὶ βραχύπτολις**.

βραχυρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος πολυετῶν ποωδῶν φαρμακευτικῶν φυτῶν.

βραχύρραμφος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

βραχυρρεπής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὀλίγον ῥέπων, ἐν τῷ συγκρ. : Δαμοκρ.π.Γαλ.13,1004.

βραχυρρήμων-ονος-ον μτγν. **ὁ βραχυλόγος**, λιγόλογος : Θεμίστ.Λόγ.26,315 Α.

βραχυρριζία (ἡ) κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ἡ βραχύτης τῶν ῥιζῶν : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,7,2 **οὐκ ἐνοχλεῖ γὰρ τῷ ταρρῷ διὰ τὴν βραχυρριζίαν**.

βραχύρριζος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἔχων βραχείας ῥίζας : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,7,1 **ὅσα μακρόρριζα καὶ βραχύρριζα**.

βραχύρρινα (τὰ) νεώτ. ζωολ. **γένη τινὰ ζώων** χειροπτέρων θηλαστικῶν ἰδίως τῆς οἰκογεν. τῶν **φυλλοστομιδῶν**, ἔχοντα βραχυτάτην ῥῖνα.

βραχυρρινίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

βραχυρρινόδους-οντος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων ἑρπετῶν.

βραχύρρυγχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βρᾰχύς-έος-εῖα-ύ κ. μσν. κ. νεώτ., ἰων. κ. μσν. θηλ. **βραχέα**, ἐν ἐπιγρ. δοτ. πληθ. **βραχέοις**, συγκρ. **βραχύτερος** κ. **βραχίων** (πρβλ. βράσσων), ὑπερθ. **βραχύτατος** κ. **βράχιστος**· ἐν τοπικῇ σημ. μικροῦ μήκους : Πίνδ.Π 4,248 **οἶμον βραχύν**, Πλάτ.Νόμ. 718 Ε **ὁδὸς.. μάλα βραχεῖα**· ‖ συνήθ. ἔμπροθ. ἐν ἐπιρρ. χρ. εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, κοντά : Ξεν. Ἀν.3,3,17 **ἐπὶ βραχὺ ἐξικνοῦνται**· ‖ **βραχύτερα** ὁ πληθ. τοῦ οὐδ. ὡς συγκρ. τοῦ βραχέως ἀ. βραχύτερον : Ξεν.᾽Αν.3,3,7 **βραχύτερα τῶν Περσῶν ἐτόξευον**· 2) ἐν χρονικ. σημ. σύντομος, ὀλιγοχρόνιος : Ἡρ.7,46 **ὡς βραχὺς εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος**, Διγ.᾽Ακρ.4107 **παρὰ βραχέαν ὥραν**· ‖ συνήθ. ἔμπροθ. κατὰ παράλειψιν τοῦ χρόνος, κατ᾽ ἐπιρρ. χρ. ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, συντόμως : Ἡρ.5,24 **οὐδέν κω ἄλλο χρῆμα οὕτω ἐν βραχεῖ ἐπεζήτησα**, Πλάτ.Συμπ.217 Α **ὥστε ποιητέον εἶναι ἐν βραχεῖ ὅ,τι κελεύοι Σωκράτης**· ‖ ὁμ. τὸ οὐδ. : Μέν. Γεωργ.32 **τὸ βραχὺ τηδὶ μεταστῶμεν** (συντόμως)· ‖ ἐπὶ λόγου, ὁ σύντομος, ὁ μικρᾶς διαρκείας : Αἰσχ.Πέρσ.713 **ἐν βραχεῖ λόγῳ**· ‖ συνήθ. τὸ οὐδ. ἔμπροθ. δι᾽ ὀλίγων, μὲ λίγα λόγια : Πίνδ.Π 1,82 πολ-

λῶν πείρατα συντανύσαις ἐν βραχεῖ, Πλάτ.Γοργ. 449 C μηδένα ἂν ἐν βραχυτέροις ἐμοῦ τὰ αὐτὰ εἰπεῖν, Δημ.813 ποιήσομαι διὰ βραχυτάτων τοὺς λόγους· || ὁμ. πρὸς βραχὺ ἐπὶ μικρόν, γιὰ λίγο : Ἀρισταίν.2,1,71 τὴν σὴν αὐτὴ φλόγα κατάσβεσον πρὸς βραχύ· || εἰδ. ἐπὶ ἀποστάσεως, σύνταμος, κοντινός : Ἀντιφάν.234,6 βραχεῖα ἀπόδοσις· 3) ἐπὶ ὕψους, κοντός, χαμηλός : Πίνδ.Ι 3(4),71 μορφὰν βραχύς, Θουκ.7,29 τοῦ δὲ βραχέος ᾠκοδομημένου (ἐνν. τείχους)· || τὸ οὐδ. βραχὺ ἐν ἐπιρρ. χρ. μικρόν, ὀλίγον, λιγάκι : Θουκ.6,12 ἀπὸ νόσου καὶ πολέμου βραχύ τι λελωφήκαμεν· || ὁμ. κ. ἐμπροθ., οἷον κατὰ βραχὺ κατὰ μικρόν, κατ' ὀλίγον, ἀπὸ λίγο - λίγο : Θουκ.1,64 κατὰ βραχὺ προϊών, Γαλ. 7,224 οὐ ταὐτὸν ἐκλῦσαι κατὰ βραχὺ καὶ ἀθρόως ἀποθέσθαι πᾶσαν· 4) ἐπὶ ἀριθμοῦ, ὀλίγος : Πλάτ. Ἐπιν.981 E ἔχει δὲ καὶ ἁπάντων τῶν ἄλλων βραχέα μέρη, Πολύβ.4,19,10 βραχεῖς δέ τινας παντελῶς ἱππεῖς καὶ πεζοὺς .. ἐξέπεμψαν· 5) ἐπὶ προσ., ἀσήμαντος, ταπεινός, τιποτένιος : Σοφ.ΟΚ 880 τοῖς τοι δικαίοις χὼ βραχὺς νικᾷ μέγαν, Ἰώσ.ΑΙ 12,411 βραχὺς τὴν διάνοιαν· || ὁμ. ἐπὶ πράγμ., μικρός, ὀλίγου ἀξίας, εὐτελής, μηδαμινός : Σοφ.ΟΤ 121 ἀρχὴν βραχεῖαν εἰ λάβοιμεν ἐλπίδος, Λυσ.7,17 βραχέος μὲν κέρδους ἕνεκα, Ἰσαῖ.10,25 βραχείας οὐσίας ὑπαρξάσης ἀδελφὰς ἐξέδωκα· || τὸ οὐδ. βραχὺ ἐν ἐπιρρ. χρ. μικρόν, ὀλίγον : Ἀριστφ.Θεσμ. 938 χάρισαι βραχύ τί μοι, ὁμ. ἀνεπαισθήτως : Σοφ. Ἠλ.1304 κοὐδ' ἂν σε λυπήσασα βραχύ· 6) νεώτ. φρ. ἔργον βραχείας πνοῆς τὸ ἀσθενοῦς ἐμπνεύσεως ἢ ἐκτελέσεως, ἀντίθ. μακρᾶς πνοῆς· 7) κατὰ τὴν 2αν σημ. γραμμ. βραχέα φωνήεντα τὰ φωνήεντα ο, ε, βραχεῖα δὲ συλλαβὴ ἡ τοιοῦτον φωνῆεν ἢ δίχρονον βραχὺ ἢ δίφθογγον βραχεῖαν ἔχουσα : Ἀριστλ.Ποιητ.1458 a, 15 εἰς δὲ ἄφωνον οὐδὲν ὄνομα τελευτᾷ, οὐδὲ εἰς φωνῆεν βραχύ || βραχεῖα προσῳδία τὸ σημεῖον ᵕ · Σεξτ.Ἐμπ.Μαθ.1,113· 8) νεώτ. εἰδ. βραχέα κύματα, ἠλεκτρομαγνητικὰ κύματα τῆς ἀσυρμάτου τηλεγραφίας καὶ ῥαδιοφωνίας μήκους 10—100 μέτρων· || ὁμ. βραχυκύκλωμα ὑπέρμετρος αὔξησις τῆς ἐντάσεως τοῦ ῥεύματος ἐπιφέρουσα τὴν τῆξιν τῶν ἀσφαλειῶν ἢ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀγωγῶν τοῦ κυκλώματος· 9) εἰδ. νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. βραχύς ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων.

βραχύσημον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύσημος-ον μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ μέτρου ἢ στίχου, ὁ βραχὺς κατὰ τὴν προσῳδίαν ἢ τὸν χρόνον : Ἀριστείδ.Κ 1,24, - βραχύσημος πούς.

βραχυσίδηρος-ον, δωρ. -ίδαρος, ὁ ἔχων ὀλίγον σίδηρον, δθ. ὁ ἔχων μικρὰν ἐκ σιδήρου αἰχμήν : Πίνδ.Ν 3,45 βραχυσίδαρον ἄκοντα πάλλων.

βραχυσκελής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχέα σκέλη : Σοφ.Ἰχν.297, Ἀριστλ.ΖΜ 692 b, 5· 2) εἰδ. νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. βραχυσκελής ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων.

βραχυσκελία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀνεπαρκὴς ἀνάπτυξις τῶν κάτω ἄκρων.

βραχύσκιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχεῖαν, ἀσθενῆ ἢ περιωρισμένην ἢ ὀλιγοχρόνιον σκιάν : Ἀχιλλ.Ἀράτ.Φαιν.31, - βραχύσκιον δένδρον.

βραχυσπάθη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχυσπόριον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

βραχύσπορος-ον μον. ἐπὶ φυτῶν, ὁ οὗ ἡ σπορὰ ἐπὶ βραχὺν μόνον χρόνον τοῦ ἔτους γίνεται.

βραχυστελέχης-ους-ες ὁ ἔχων βραχὺ στέλεχος : Θεόφρ.ΦΙ 4,6,10 ὁ δὲ φοῖνιξ ἐστὶ μὲν πόντιον, βραχυστέλεχες δὲ σφόδρα.

βραχύστελμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύστεμμα-ατος (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύστερνον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυστέφανον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύστηθον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυστήλιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

βραχύστιχος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ συγκείμενος ἐξ ὀλίγων στίχων βλ.λ. : Εὐστ. εἰς Διον.Περ.1052 βραχύστιχον αὐτῷ παντελῶς γενέσθαι τὴν ποίησιν, - βραχύστιχον ἔγγραφον ποίημα.

βραχυστομία (ἡ) μσν. ἡ μικρότης τοῦ στόματος : Εὐστ.767,16 τὸ δὲ ἀποβλύζειν ὠνοματοπεποίηται καὶ δηλοῖ τὸ ἀποστάζειν διὰ τὴν βρεφικὴν βραχυστομίαν.

βραχύστομος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχὺ ἢ στενὸν στόμιον : Στράβ.14,1,24 βραχύστομον (λιμένα) δ' ἐποίησαν οἱ ἀρχιτέκτονες, Πλούτ. Ἠθ.47 ἀγγείοις βραχυστόμοις, - βραχύστομος σωλήν· 2) εἰδ. νεώτ. ζωολ. τὸ οὐδ. βραχύστομον ὡς οὐσ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογ. τῶν ἐμπηδῶν

βραχυσυλλαβία (ἡ) ἐπ. βραχυσυλλαβίη, ἡ βραχύτης τῶν συλλαβῶν· || ἡ συντομία τοῦ λόγου, ἡ ὀλιγολογία : Καλλ.Ἐπιγρ.9 ἐμοὶ δ', ὦναξ, ἡ βραχυσυλλαβίη (γένοιτο).

βραχυσύλλαβος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχεῖαν συλλαβὴν ἢ ὁ ἐκ βραχειῶν συλλαβῶν : Διον. Ἀλ.Συνθ.17, Λογγῖν.41,3· 2) ἐπὶ σφυγμοῦ, ὁ ταχύς.

βραχυσύμβολος-ον μτγν. ὁ παρέχων μικρὰν συμβολήν, ὁ βραχύ, ἤτοι ὀλίγον συνεισφέρων : Μᾶρκ.Ἀργεντάριος ἐν ΑΠ 229 αἰὲν ἐμῆς πενίης βραχυσύμβολε μύστι.

βραχυσυνοδοντίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν σιλουριδῶν.

βραχυσώματος-ον μτγν. ὁ βραχύσωμος βλ.λ.

βραχύσωμος-ον νεώτ. ὁ βραχὺς κατὰ τὸ σῶμα, ὁ κοντόσωμος, ὁ κοντός : βραχύσωμος ἵππος· 2) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. ὡς οὐσ., γένος ἐντόμων.

βραχυταρσόμυς-υος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν μυῶν.

βραχύταρσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυτελής οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ τελειώνων συντόμως, ὁ σύντομος : ΠΔ Σοφ.Σαλ.15,9 οὐδ' ὅτι βραχυτελῆ βίον ἔχει· 2) εἰδ. νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. βραχυτελής ὡς οὐσ. γένος ἀραχνῶν.

βραχυτένων-οντος (ὁ) νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἔχων βραχεῖς τένοντας, ἤτοι ὁ ἔχων κεκαμμένα πρὸς τὸ γόνυ τὰ πρόσθια ἄκρα ἕνεκα συσπάσεως τῶν καμπτήρων τενόντων.

βραχύτης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ σμικρότης, ἡ συντομία, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ μῆκος : Πλάτ.Πολιτ.283 C μήκους τε πέρι καὶ βραχύτητος· 2) μτφ. ἐπὶ διανοίας ἢ κρίσεως κττ., ὁ στενός, ὁ περιωρισμένος : Θουκ.3,42 μετὰ ἀπαιδευσίας καὶ βραχύτητος γνώμη· 3) χαμηλότης κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ ὑψηλόν : Ἀριστλ.Μετ.354 a,18· 4) γραμμ. ἡ ἐκ βραχέων φωνηέντων ἀποτέλεσις συλλαβῆς : Πλάτ.Πολ. 400 C μήκη δὲ καὶ βραχύτητας προσῆπτε· 5) ἐπὶ τῆς ζωῆς, τὸ λίαν ἐφήμερον : Λιβάν.Λόγ.62,59 β- τῶν ὄντων· 6) ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν θάλασσαν, τὸ ἀβαθές : Σκύλαξ γεωγρ.112· 7) ῥητορ. τὸ διὰ βραχέων ποιεῖν ὑπαινιγμόν : Τρύφ.Τρόπ.202S.

βραχύτιμος-ον μσν. ὁ μικρᾶς ἀξίας ἢ ὁ ἐπὶ βραχὺ ἔχων ἀξίαν . Θεόδ.Στ.817 C.

βραχύτομος-ον κ. νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ διὰ τῆς τομῆς, ἤτοι τοῦ κλαδεύματος βραχὺς ἀπομείνας, ὁ βαθιὰ κλαδεμένος, ὁ κοντοκαμμένος : Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,2,3· 2) εἰδ. νεώτ. βοταν. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. γένος δενδρυλλίων τῆς οἰκογ. τῶν ἐρυθροδανοειδῶν.

βραχυτομῶ-έω τέμνω, ἀποκόπτω, κλαδεύω βαθιά : Θεόφρ.ΦΑἰτ.3,14,2, Γεωπ.5,32 δεῖ ἐπιτεμεῖν τὰς ἀμπέλους καὶ βραχυτομῆσαι.

βραχύτονος-ον ἐπὶ πολεμικῶν μηχανῶν, ὁ ὀλίγον τεντωνόμενος, ὁ ἔχων ὀλίγην ἐλαστικότητα : Πλούτ.Μάρκελλ.15 οἱ σκορπίοι βραχύτονοι.

βραχυτονῶ-έω ἔχω ὀλίγον τόνον, μικρὰν ἐλαστικότητα, ὀλίγον τεντώνομαι : Φίλ.Μηχ.Βελοπ.53,30

βραχυτράχηλος-ον κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχὺν τὸν τράχηλον, κοντόλαιμος : Ἀριστλ.ΖΙ 597 b, 26, Διόδ.Σ 2,51 **τῷ μὲν γὰρ μεγέθει μικρότεραι τῶν καμήλων εἰσὶ καὶ βραχυτραχηλότεραι·** 2) εἰδ. νεώτ. ζωολ. **βραχυτράχηλα ζῷα** περιληπτ. τὰ ἐκ τοῦ βραχέος τραχήλου των χαρακτηριζόμενα.

βραχυτρίη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχυτροπίδη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύτρυπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχύυπνος-ον ὁ ἔχων βραχὺν ὕπνον, ὁ ὀλίγον κοιμώμενος, λιγόϋπνος : Ἀριστλ.Ὕπν.454 b, 2.

βραχυφαγία (ἡ) μσν. ἡ ὀλιγοφαγία, ἡ περὶ τὸ τρώγειν λιτότης : Σχόλ. εἰς Ἰω.Κλίμ.214.

βραχυφαγῶ-έω μτγν. τρώγω ὀλίγον, εἶμαι λιτοδίαιτος, λιγόφαγος.

βραχυφεγγίτης (ὁ) μτγν. ὁ παρέχων ἀσθενὲς φῶς, ὁ ἀμυδρῶς φωτίζων· πρβλ. ὀλιγοφαής : ΑΠ 6,251 **καὶ βραχυφεγγίτου λύχνου σέλας.**

βραχύφυλλα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βραχύφυλλον (τὸ) νεώτ. παλαιοφ. γένος ἀπολελιθωμένων κωνοφόρων, γυμνοσπέρμων φυτῶν.

βραχύφυλλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων μικρὰ ἢ ὀλίγα φύλλα : ΑΠ 9,612· 2) νεώτ. ζωολ. τὸ ἀρσ. ὁ **βραχύφυλλος** ὡς οὐσ. γένος νυκτερίδων.

βραχυφωνία (ἡ) μτγν. ἡ λεπτότης, ἡ ἰσχνότης, ἡ ἀδυναμία τῆς φωνῆς : Πολύαιν.1,21,2 **τότε ᾔσθοντο τῆς Πεισιστράτου βραχυφωνίας.**

βραχύφωνος-ον μσν. ὁ ἔχων ἀσθενῆ φωνήν· 2) ὁ εἰς χαμηλὸν τόνον φωνῆς γενόμενος : Νικήτ.Χων.ἐνΣάθ.1,98 **τὸ τοῦ ἀλείπτου βραχύφωνον ἐπεμβόημα τὸ τῶν βαρβίτων ὑπερεφώνησε κρόταλον.**

βραχύφωτος-ον μσν. ὁ ἔχων βραχύ, ἤτοι ἀσθενές, ἀμυδρὸν φῶς : Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,113 **οἱ δ' ἀστέρες ὡς βραχύφωτοι ἀποκρύπτονται.**

βραχύχειρ-ειρας (ὁ,ἡ) μσν.κ. νεώτ. ὁ ἔχων βραχείας τὰς χεῖρας, ὁ κοντοχέρης : Εὐστ.610,32 **εἰκὸς γὰρ εἶναί τινα βραχύχειρα, ᾧ ἀνάπαλιν ἔσχεν ὁ μακρόχειρ Ἀρταξέρξης.**

βραχυχίτων-ονος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βραχύχλαινον (τὸ) νεώτ.βοταν. γένος δενδρυλλίων.

βραχυχρόνιος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ βραχὺν χρόνον διαρκῶν, ὀλιγοχρόνιος : Πλάτ.Τίμ.75 C **πότερον πολυχρονιώτερον χεῖρον ἢ βραχυχρονιώτερον βέλτιον ἀπεργάσαιντο γένος,** Πλούτ.Ἠθ. 107 Α **τὸ βραχυχρόνιον τοῦ βίου** (ἡ βραχύτης τοῦ βίου), Κάλβος Ὠδαὶ 7,13 **βραχυχρόνιας ἠχὼ | τὴν σιγὴν δὲν ἐτάραξε | τῆς δουλοσύνης.**

βραχυφαλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀπολελιθωμένων θηλαστικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ἰκτιδιδῶν.

βραχυωτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν· 2) βοταν. γένος κοσμητικῶν δενδρυλλίων.

βραχύωτος-ον μτγν. ὁ ἔχων βραχέα ὦτα, ἤτοι λαβάς, χερούλια : Ἡνίοχος κωμ.), Ἀθήν.11,483 Ε.

βραχώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ πλήρης βράχων βλ.λ., πετρώδης· Ἡσ. « βραχώδης· τραχύς » : Βασ.20 **διὰ τὸ εἶναι** (τὴν θάλασσαν) **βραχώδη καὶ σκοτεινήν,** Νιρβ.Παγὰ Λαλέουσα 105 **μέσ' στὴν βραχώδη τὴν ἐρμιά | παραμιλάει ἡ Πυθία.**

βράχωμα (τὸ) δημ. ἀναρρίχησις, σκαρφάλωμα τῶν αἰγῶν εἰς μέρη λίαν βραχώδη ὁπόθεν ἀδύνατος ἡ ἐπαναστροφή· πρβλ. βραχιάζω, βράχιασμα.

βρέ ἐπιφ. δημ. (μωρέ) εἰς δήλωσιν θαυμασμοῦ, ἀπορίας, περιφρονήσεως ἢ οἰκειότητος ἀναλόγως τῶν συμφραζομένων· || ἀπολ. ἐκφερόμενον σημαίνει ἀπορίαν ἢ θαυμασμόν : **βρέ, πῶς τὴν ἔπαθα !, βρέ, τί μοῦ κατάφεραν !, βρέ,** καλῶς τους ! ἢ περιφρόνησιν : **βρέ, τί μοῦ τσαμπουνᾷς ;, βρέ, γιὰ παλληκαρᾶς μᾶς ἦρθες;·** || μετὰ οὐσιαστ. ἢ ἐπιθ. ἐκφερόμενον σημαίνει περιφρόνησιν ἢ οἰκειότητα, οἷον μετ' αἰτ. ἐπιθ. : **βρέ, τὸν ἀθεόφοβο !, βρέ, τὸν κατεργάρη !, βρέ,** τὸν ἀνέμυαλο!· μετὰ κλητ.οὐσ. ἢ ἐπιθ. ἢ καὶ τοῦ β' προσώπ. τῆς προσωπ. ἀντων. : **βρὲ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, τί 'ν' αὐτὰ ποὺ κάνεις ;, βρὲ** χρυσέ μου, **βρὲ καλέ μου δὲν ἀκοῦς τί σοῦ λέω ;, βρὲ** σύ, πῶς μιλᾷς **ἔτσι ;·** || κ. ἁπλῶς ὡς τραχὺ κλητικὸν ἐπιφών. : **ἔλα δῶ, βρέ, - ἄκου, βρέ·** ὅ. μωρέ, μπρέ, ὠρέ, βωρέ, ἀρέ, ρέ.

βρέβειος-ον πάπ. (λατ.) βραχύς : Πάπ. **τίνα δὲ ἐστιν τὰ ὀφείλοντα βρέβεια, δηλοῖ ὑμῖν.**

βρέβη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

βρεβιάριον (τὸ) μτγν. κ. μσν. (λατ.) ἐπιτομή, σύνοψις, σύντομος κατάλογος· **κρατικὸν βρεβιάριον** οἱ ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου συνταχθέντες στατιστικοὶ πίνακες περὶ τῆς στρατιωτικῆς καὶ οἰκονομικῆς ὀργανώσεως τῆς αὐτοκρατορίας· **βρεβιάριον τοῦ Ἀλαρίχου** ἐκλογὴ ρωμαϊκῶν νόμων δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βησιγότθων Ἀλαρίχου Β'· **βρεβιάριον ἐκκλησιαστικὸν** σύνοψις περιέχουσα τὰς δι' ἑκάστην ἡμέραν προσευχάς, ψαλμοὺς καὶ ἀποσπάσματα συγγραφῶν τῶν πατέρων ὡς καὶ συναξάρια τῶν μαρτύρων.

βρεβιάτορες (οἱ) μτγν. (λατ.) οἱ συντάκται βρεβίων βλ.λ. ἢ βρεβιαρίων.

βρεβικόλαφις-εως (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βρέβιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. (λατ.) κ. βρέουιον ἡ ἀπογραφή, ὁ κατάλογος : Ἐπιγρ.Χαλκ. **βρέβιον τῶν εἰρημένων ἁπάντων ἀκριβῆ διδασκαλίαν ἐπέχον,** Ἰουστιν.Κώδ.4,21,22· 2) ἐκκλ. ὁ κτητορικὸς κῶδιξ μονῆς ἢ ἐκκλησίας ἢ καὶ ἁπλῶς κατάλογος τῶν εἰς μονήν τινα ἢ ἐκκλησίαν ἀνηκόντων κινητῶν ἢ ἀκινήτων· || κατάλογος ὀνομάτων δωρητῶν ἐκκλησίας τινός· 3) παπικὸν γράμμα, μορφῆς ἧττον ἐπισήμου καὶ πανηγυρικῆς ἢ ἡ βοῦλλα βλ.λ.

βρεβίσεψ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μεγάλων βατράχων.

βρεβισεφίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. βατράχων.

βρεβισίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, παραλλαγὴ τοῦ νατρολίθου· ὅ. ραδιόλιθος.

βρεβωθέντα (τὰ) μσν. οὐδ. πληθ. τῆς μτχ. παθ. ἀορ. τοῦ ἀχρήστου ρ. βρεβῶ (ἐκ τοῦ βρέβιον) τὰ δωρηθέντα εἰς μονήν τινα καὶ ἀναγραφόμενα ἐν τοῖς καταλόγοις κινητὰ ἢ ἀκίνητα : Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,46 **εἰσὶ δὲ τὰ βρεβωθέντα τῷ δουλικῷ σου μοναστηρίῳ.**

βρεγγερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, παραλλαγὴ τοῦ ναστουράνου· ὅ. θαριοναστουράνης.

βρέγκος (ὁ) μτγν. κ. **βρεῦκος** μικρὰ ἀκρίς : Ἡρώνδ. Μιμαγράφ.2,73.

βρέγμα-ατος (τὸ) κ. μτγν. κ. νεώτ. βρεγμός, ἄλλως βρεχμὸς βλ.λ., τὸ ὑπὲρ τὸ μέτωπον μέρος τοῦ κρανίου : Ἀριστλ.ΖΙ 1,7 **ὑπὸ μὲν οὖν τὸ βρέγμα ὁ ἐγκέφαλός ἐστι,** Ἡρώνδ. Μιμογράφ.4,51 **τὸ βρέγμα κνήσῃ·** || ἐν πληθ. τὰ κροταφικὰ ὀστᾶ : Γαλ.17,3· 2) οὐσία εὑρισκομένη ἐν τοῖς κόκκοις τοῦ πεπέρεως βλ.λ. : Διοσκ.2,159· 3) ἀπόβρεγμα βλ.λ., ἐκχύλισμα : Διόδ.Σ 3,32· 4) ἡ διάβρεξις, τὸ βρέξιμο, δι' ὑετίου ὕδατος : Ἐρωτιαν. γραμματικὸς ἐν λ. ὕσματα· 5) σχόλ. **βρέγμα** (τὸ) τὸ βῆγμα, τὸ φλέγμα, ἡ ροχάλα· Σχόλ.Ὁμ.2,5,586 « βρέγμα τὸ τοῦ θώρακος ἀπόπτυσμα »· 6) νεώτ. ἀνατ. τὸ σημεῖον τοῦ θόλου τοῦ κρανίου, ἔνθα ἡ ὀβελιαία ραφὴ συναντᾷ πρὸς τὰ πρόσω τὴν στεφανιαίαν καὶ ἐν ᾗ θέσει παρὰ τοῖς νεογνοῖς ὑφίσταται ἡ μείζων ἢ μετωπιαία πηγή.

βρεγμάκερως-ω (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος μονοειδὲς ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν γαγιδῶν.

βρεγματικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ τοῦ βρέγματος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βρέγμα βλ.λ. : **βρεγματικὰ ὀστᾶ, - βρεγματικὸς λοβός.**

βρεγματομαστοειδής-οῦς-ές νεώτ. ἀνατ. **βρεγματομαστοειδὴς ραφὴ** ἡ ἐν τῷ κρανίῳ σχηματιζομένη ραφὴ ἐκ τῆς συναρμογῆς τοῦ βρεγματικοῦ ὀστοῦ μετὰ τοῦ κροταφικοῦ.

βρεγματοσφηνοειδής-οῦς-ές νεώτ. ἀνατ. - **κόλπος** φλεβώδης κόλπος τῆς σκληρᾶς μήνιγγος.

βρε(γ)μένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ βρέχω, ὁ διάβροχος, μουσκεμένος : **βρεμένα ροῦχα,- εἶναι βρεγμένος σὰν πάπια,** φρ. **ἔφυγε σὰν βρεγμένη γάτα** (περιδεὴς καὶ κατησχυμμένος), παροιμ. **ὁ βρεγμένος τὴ βροχὴ δὲν τὴν φοβᾶται** (ἐπὶ τῶν μὴ φοβουμένων μὴ πάθωσιν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖον ἔχουσιν ἤδη πάθει)˙ 2) μτφ. ὁ μεθυσμένος : **μᾶς γύρισες ἀπόψε ἀπὸ τὴν ταβέρνα καλὰ βρεμένος.**
βρεγμός (ὁ) μσν. βρέγμα βλ.λ.˙ ΕΜ 212,14.
βρεζιλίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. κ. **βραζιλίνη,** οὐσία κρυσταλλικὴ παράγωγος τοῦ ρουφενίου.
βρεθίκι (τὸ) δημ. σπαν., συνήθ. βρεθίκια βλ.λ.
βρεθίκια (τὰ) δημ. κ. **βρετίκια** ἀμοιβὴ διδομένη εἴς τινα ἀνευρόντα ἀπολεσθὲν ἀντικείμενον : **νὰ μοῦ δώσῃς τὰ βρεθίκια μου,** πρβλ. **εὕρετρον.**
βρεθιμιὸ (τὸ) δημ. τὸ εὕρημα, τὸ βρέμα βλ.λ.
βρεϊσλακίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκταλ. ὀρυκτόν, παραλλαγὴ τοῦ λιεβρίτου βλ.λ.
βρεϊτχαουπτίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. πολύτιμον μέταλλον, συγκείμενον ἐξ ἀντιμονιούχου νικελίου καὶ ὀλίγου σιδήρου.
βρεκάριος (ὁ) πάπ. βρακάριος βλ.λ.
βρεκεκεκὲξ κωμ. ἀπομίμησις τῆς φωνῆς τῶν βατράχων : Ἀριστφ.Βάτρ.209 **βρεκεκεκὲξ κοὰξ κοάξ.**
βρεκτάδι (τὸ) δημ. κ. **βρεχτάδι** ἐπὶ ξηρῶν καρπῶν κ. δὴ κυάμων, ὁ ὕδατι ἐμπεποτισμένος : **στὶς νηστήσιμες μέρες τρῶμε ἐλιὲς καὶ καυκκιὰ βρεκτάδια** (ἄ. συνηθέστ. **βρεχτακαύκκια**).
βρέκται Ἡσ. « φυσσῆται ».
βρεκτηρία (ἡ) νεώτ. ἐργαλεῖον ἰδίως ἐν χρ. παρὰ τοῖς σιδηρουργοῖς πρὸς κατάσβεσιν τῆς πυρᾶς ἢ πρὸς διαβραχὴν τῶν διαφόρων μεταλλικῶν εἰδῶν κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν˙ ἄ. **ῥαντιστραν,** δημ. βρεχτούρα.
βρεκτοκούκκια (τὸ) δημ. κ. βρεχτακούκκια βλ.λ.
βρεκτός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ., δημ. βρεχτός βλ.λ. ὁ βεβρεγμένος, ὁ διάβροχος : Ἱππιατρ.129˙ Πασχάλ. Χρον. 160 C **ὀσπρίοις βρεκτοῖς καὶ χλόαις˙** ‖ τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. ὡς οὐσ. **τὰ βρεκτὰ** (ἐνν. ὄσπρια), ὄσπρια ὕδατι ἐμπεποτισμένα : Ἰω.Μόσχος ἐν Λειμῶνι 164 **ἐξενεγκὼν ἄρτον καὶ βρεκτὰ ἔβαλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἔτρωγεν˙** πρβλ. βρεκτακαύκκια.
βρέλλιον (τὸ) πάπ. βδέλλιον βλ.λ., εὐώδης ρητίνη.
βρέμα (τὸ) δημ. **τὸ εὕρημα,** πᾶν ὅ,τι εὑρίσκει τις, ἰδίως **τὸ ἀξίας τινὸς εὕρημα˙** ‖ **εἰδ. ὁ εὑρεθεὶς** ὑπό τινος κεχωσμένος θησαυρός˙ 2) τὸ ἐπινόημα, **ἡ ἀνακάλυψις˙ ἄ.** βρέσιμο˙ 3) ἡ διάβρεξις, τὸ βρέξιμο, ἡ δι' **ὕδατος** διαπότισις πράγματός τινος ἀπορροφητικοῦ : **κάνε καλὰ τὸ βρέμα τοῦ ρούχου νὰ μουσκέψῃ.**
βρέμβος Ἡσ. « ἔμβρυον ».
βρεμεαίνω Ἡσ. « βρεμεαίνων˙ ἠχῶν ».
βρεμένος-η-ο δημ. (βρέχω) ἄ. βρεγμένος βλ.λ. : φρ. **πῆρε τὰ βρεμένα του κι ἔφυγε** (ἀπῆλθε κατησχυμμένος)˙ 2) εὑρίσκω ἐπὶ πράγμ. ἰδίως ἀπολεσθέντος, **ὁ εὑρεθεὶς ἢ ὁ εὑρημένος,** ἀντίθ. τοῦ ἄβρετος βλ.λ. : φρ. **καὶ τὰ βρεμένα καὶ τ' ἄβρετα** (ἐπὶ κλέπτου ἢ φιλάρπαγος).
βρεμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
βρέμω κ. μτγν. κ. νεώτ., ποιητ. μόνον ἐνεστ. κ. παρατ. (ἀόρ. **ἔβραμεν,** δ. γ. **ἔβραχεν, ἔβρεμεν** : Καλλ.Δῆλ.140) παταγῶ, ραχθῶ, βουΐζω : Ἰλ.Δ 425 **αὐτὰρ ἔπειτα χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει** (ἐνν. κῦμα θαλάσσης), Σοφ.Ἀντ.592 **στόνῳ βρέμουσι δ' ἀντιπλῆγες ἀκταί˙** ‖ κ. μέσ. παράγω ρόχθον, **ἀντηχῶ** : Ἰλ.Β 210 **ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης** αἰγιαλῷ μεγάλῳ -μεται, Ἀριστφ. Θεσμ 998 **μελάμφυλλά τ' ὄρη δάσκια καὶ νάπαι πετρώδεις βρέμονται˙** ‖ ἐπὶ τῶν ὅπλων, συγκρουόμενος ἢ σειόμενος, παράγω κρότον : Εὐρ. Ἡρακλ.832 **πόσον τιν' αὐχεῖς πάταγον ἀσπίδων βρέμειν˙** 2) ἐπὶ ἀνθρώπων, φωνάζω, θαρυβῶ, δθ. παραφέρομαι, μαίνομαι : Αἰσχ.Πρ.424 **δάϊος στρατός, ὀξυπρῴροισι βρέμων αἰχμαῖς˙** ‖ κ. μετὰ δοτ. πράσ. : Εὐρ.Ἡρ.962 **δεινὰ δ' Εὐρυσθεῖ βρέμων ἦν ἐν Μυκήναις τῷ λόγῳ˙** 3) ἐπὶ στάσεως, προκαλῶ θόρυβον, βοήν, τάραχον, σάλον : Αἰσχ.Εὐμ.978 **τὰν δ' ἄπληστον κακῶν μήποτ' ἐν πόλει στάσιν τᾷδ' ἐπεύχομαι βρέμειν˙** 4) μέσ. κλαίω, οἰμώζω : Αἰσχ.Ἑπτ.350 **βλαχαὶ δ' αἱματόεσσαι τῶν ἐπιμαστιδίων ἀρτιτρεφεῖς βρέμονται˙** 5) ἐπὶ μουσικοῦ ὀργάνου, ἠχῶ ἰσχυρῶς ἢ κ. ἁπλῶς ἀναδίδω ἦχον : Πινδ.Ν 7,11 **λύρα βρέμεται καὶ ἀοιδά˙** 6) ἐπὶ ζῴων, ὠρύομαι, βρυχῶμαι : Ἀπολλ.Ρ 1,1247 **ὁ δὲ** (θὴρ) **στενάχων βρέμει ἄσπετον,** Κάλβος Ὠδαὶ 10,11 **ἰδοὺ προβαίνει ὁ μέγας λέων, τὸν φοβερὸν λαιμὸν βρέμων τινάζει.**
βρεναίεται Ἡσ. « δυσχεραίνει, προσποιεῖται ».
βρένδον ΕΜ 212,28 « καλοῦσι τὴν ἔλαφον Μεσσάπιοι καὶ βρέντιον Μεσσαπίοις ἡ κεφαλὴ τῆς ἐλάφου ».
βρένδος ΕΜ 212,47 « ἔλαφος ».
βρένθειος-α-ον πολυτελής, δαπανηρός : Σαπφ. ἀπ.1,18 **μύρω[ι] βρενθείωι,** Φερεκρ.101,2˙ πρβλ. βρένθιαν, βρένθον.
βρενθίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐντόμων.
βρενθινὰ (τὰ) Ἡσ. « βρενθινῷ˙ ἀνθινῷ », αὐτ. « βρενθινά˙ ῥιζάριά τινα, οἷς ἐρυθραίνονται αἱ γυναῖκες τὰς παρειάς ».
βρένθιξ Ἡσ. « θριδακίνη˙ Κύπριοι ».
βρένθιον (τὸ) ΕΜ 212,44 « βρένθιον˙ μύρον τι, ὡς βάκκαρις », εἶδος ἐντρίμματος ἢ ἀρώματος ἀγνώστου συστάσεως καὶ κατασκευῆς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Λυδίᾳ παραγόμενον.
βρένθις (ἡ) μτγν. ἡ θρίδαξ π. ἀρχ. Κυπρίοις : Νίκ. ἀπ.120, Ἀθήν.2,69 b.
βρένθον (τὸ) Ἡσ. « βρένθαν˙ βρένθειον μύρον ».
βρένθος (ὁ) κ. νεώτ. ζῳολ. εἶδός τι πτηνοῦ νηκτικοῦ, τρεφομένου ἐξ ἰχθύων καὶ μαλακίων, πιθ. ἡ ὑδροχελιδών : Ἀριστλ.ΖΙ 609 a,23 **ἔτι οἱ ἀπὸ θαλάσσης ζῶντες πολέμιοι ἀλλήλοις˙ οἷον βρένθος καὶ λάρος˙** 2) εἶδος ᾠδικοῦ πτηνοῦ˙ Ἡσ. « κόσσυφας » : Ἀριστλ.ΖΙ 615 a,16 **ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ τῇ ὕλῃ κατοικοῦσιν, οἷον ἔποψ καὶ βρένθος˙** 2) μτφ. οἴησις, ἔπαρσις, ἀλαζονεία : Ἀθήν.13,611 B **ἀπομνημονεύω δ' ἐγώ, εἰ καὶ πολλά ἐστι τὰ λεχθέντα, διὰ τὸν βρένθον ὑμῶν τὸν πολύν, ὦ φιλόσοφοι˙** 3) Ἡσ. « ὁ τύμβος »˙ 4) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν βρενθιδῶν.
βρενθύνομαι μτγν. βρενθύομαι βλ.λ. : Παλλάδ. ἐν ΑΠ 11,305.
βρενθύομαι κ. νεώτ. μόνον ἐνεστ. κ. παρατ. ἐπαίρομαι, ἀλαζονεύομαι, κομπάζω, (ὑ)περηφανεύομαι, κορδώνομαι, φουσκώνω˙ Ἡσ. « βρενθύεται˙ ὑπερηφανεύεται, μέγα φρονεῖ, ἐπαίρεται » : Ἀριστφ. Νεφ.362 **ὅτι βρενθύει τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς καὶ τὠφθαλμὼ παραβάλλεις˙** 2) Ἡσ. « **βρενθύεσθαι˙ θυμοῦσθαι, ὀργίζεσθαι,** δυσχεραίνεσθαι, καὶ προσποιεῖσθαι » : Αἰλ.ΖΙ 5,36 **εἴ τις ὄκνον καλέσειεν αὐτόν, ὅδε βρενθύεται καὶ ἀγανακτεῖ˙** 3) θρύπτομαι, τρυφῶ˙ Ἡσ. «**βρενθυόμενοι˙** ἐναβρυνόμενοι, τρυφῶντες», ΕΜ 212,48 « βρενθύεται, μεγαλοφρονεῖ, ἐπαίρεται, ἀλλὰ καὶ θρύπτεται », Εὐστ.695,34 «βρενθύεσθαι, κατατρυφᾶν ἀλαζονικῶς ».
βρένθυς-υος (ἡ) μτγν. θυμίαμα ἢ μύρον τῶν θεῶν : Φιλόδ.Κακ.37 J.
βρενταὶ Ἡσ. « βρονταί ».
βρέντιον ΕΜ 212,28 « βρέντιον Μεσσαπίοις ἡ κεφαλὴ ἐλάφου », πρβλ. βρένδον.
βρέξη (ἡ) δημ. βρέξις, ὑγρανσις, διαβροχή : **ἡ καναβάτσα γιὰ νὰ μαζέψῃ θέλει δυὸ βρέξες.**
βρέξιμο (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς βρέξεως, **ἡ** διαβροχή, ἡ ἐν ὕδατι ἢ ἄλλῳ ὑγρῷ ἐμπότισις

πραγμάτων: **βρέξιμο τῶν σανιδιῶν - τῶν μαλλιῶ(ν)-ταῦ ρούχαυ**· ‖ ἐπὶ ἐδάφαυς, τὸ κατάβρεγμα: **τὸ βρέξιμο τοῦ δρόμου - τῆς αὐλῆς - τῆς κοπριᾶς**· ‖ ἡ ράντισις, ράντισμα, τὸ μπούχισμα: **τὰ λουλαύδια γιά νὰ βαστάξουν θέλουνε πρωῒ βράδι βρέξιμο**· ‖ ἡ ὑγρανσις: **τὸ χαρτὶ γιὰ νὰ βγῆ ὁ τύπος καλὰ θέλει βρέξιμο.**

βρέξις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βρέχω, ἡ κατάβρεξις, διαβροχή, βρέξιμο βλ.λ.: Ξεν.'Ιππ.5,9 **βλάπτει δὲ τὰς ὁπλὰς ἡ καθ' ἑκάστην ἡμέραν βρέξις.**

βρέουιον (τὸ) πάπ. βρέβιον βλ.λ.

βρεουστερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς τάξεως τῶν ζεολίθων.

βρεσιδάκι (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βρεσίδι βλ.λ. τὸ ἀσήμαντον, ἐστερημένον ἀξίας, ὅλως εὐτελὲς εὕρημα: παροιμ. **ταῦ φτωχοῦ τὸ βρεσιδάκι γιά βελόνα γιὰ καρφάκι.**

βρεσίδι (τό) δημ. τὸ ἕρμαιον βλ.λ., τὸ τυχαίως εὑρεθὲν οὐχὶ ἴδιον τοῦ **εὑρόντος** καὶ ἀξίαν τινὰ ἔχον, μικρὸν τὸ μέγεθας καὶ εὐκόμιστον πρᾶγμα: **τσαντάκια, ὀμπρέλες, ρολόγια κι ἄλλω λογιῶ βρεσίδια φέρναυν καθεμέρα οἱ τραμβαγέρηδες στὴν ἀστυνομία,** παραιμ. **τσ' ἁρπαξιᾶς ἦταν τὸ γίδι, μὰ τὸ βάφτισε βρεσίδι** (ἐπὶ νοσφιστῶν αἰτιολογαύντων τὰς πράξεις αὐτῶν)· 2) μτφ. κατ' εὐφημ. βρεσίδια αἱ φθεῖρες: **στὴ φυλακὴ ποὺ τὸν ἔβαναν γέμισε βρεσίδια.**

βρεσίμι (τό) δημ. τὸ βρεσιμιὸ βλ.λ., τὸ εὕρημα: φρ. **τοῦ σκουπιδολό(γ)ου βρεσίμια** (ἐπὶ εὐτελῶν τυχηρῶν ὠφελημάτων).

βρεσιμιό (τό) δημ. πᾶν τὸ τυχαίως εὑρεθὲν ὑπό τινος, οὐχὶ ἴδιον ἑαυτοῦ πρᾶγμα **εἴτε** ἔχει ταῦτο εἴτε δὲν ἔχει ἀξίαν, τὸ εὕρημα: παροιμ. **τοῦ φτωχοῦ τὸ βρεσιμιὸ ἢ καρφὶ ἢ πέταλο,** πρβλ. βρεσιδάκι· 2) εἰδ. τὸ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐγκαταλειφθὲν εἰς τὸ ἔλεος τῶν φιλανθρώπων βρέφος, τὸ ἔκθετον: **ἡ ψυχοπαίδα του εἶναι βρεσιμιό.**

βρέσιμο (τὸ) δημ. κ. **βρεσίμι** (τὸ) ἡ πρᾶξις ἢ τὸ γεγονὸς τῆς εὑρέσεως ἢ τῆς ἀνευρέσεως: **γιὰ τὸ βρέσιμο τοῦ δαχτυλιδιοῦ χασομερήσαμε δυό ὧρες**· 2) ἀντὶ βρεσιμιὸ βλ.λ.: **καλό - κακό - τυχερό - ἀναπάντεχο βρέσιμο.**

βρέσιμος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ. ὁ οὗ ἡ ἔντευξις, ἡ συντυχία εἶναι δυνατή: **τέτοιαι δαυλευτάδες δὲν εἶναι πιὰ βρέσιμοι σήμερα,** παροιμ. **στὴν Πόλη ὅποιας καλόγερος, βρέσιμας στὴν κόλαση** (ὁ ἐν ἁμαρτωλῷ περιβάλλοντι βιῶν ἁμαρτωλὸς γίνεται)· ‖ ὁ δι' ἀναζητήσεως δυνάμενας νὰ ἀνευρεθῇ, νὰ καταστῇ δῆλος: **ἀπὸ τ' ἀχνάρια παὺ ἄφηκε ὁ κλέφτης εἶναι βρέσιμος**· 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ οὗ ἀπολεσθέντος ἡ ἀνεύρεσις εἶναι δυνατή, ὁ ἀπολεσθείς, αὗ ἡ δι' ἀναζητήσεως εὕρεσις εἶναι πιθανή: **μικρούλια πράματα σὰν πέσουνε στὸ γιαλὸ δὲν εἶναι βρέσιμα**· ‖ καθ' ἑνικ. τὸ οὐδ. **βρέσιμα** βλ.λ.

βρέσκω δημ κ. βρίσκω εὑρίσκω βλ.λ.: Σολωμ. Λάμπρας 17,86 **τὴ γύρευε τόσο | καὶ τέλος τὴν βρέσκει, | ἀκίνητος μνέσκει | γιὰ νὰ τὴ θωρῇ.**

βρεσλαυΐτος-α-αν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βρεσλαυΐαν ἢ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος.

βρετανικός-ή-όν κ. νεώτ. βρεττανικὸς βλ.λ.· 2) νεώτ. βρετονικὸς βλ.λ.

βρέτας-εος (τὸ), δατ. **βρέτει,** πληθ. όν. **βρέτεα κ. βρέτη,** γεν. **βρετέων,** ἐπ. δοτ. **βρετάεσιν** (Νίκ.) ξύλινον ὁμοίωμα θεῶν, ξόαναν, ΑΒ 223,4 « βρέτας· εἴδωλον, ἄγαλμα καὶ μορφήν »: Αἰσχ.Πέρσ.809 **αἳ γῆν μολόντες Ἑλλάδ' οὐ θεῶν βρέτη ᾐδοῦντο συλᾶν,** Στράβ.8,7,2 **τὸ βρέτας τοῦ Ποσειδῶνος.** 2) κατ' ἐπέκτ. ξύλινον ὁμοίωμα ἀνθρώπου: Κλήμ. 'Αλ.Προτρ.50 **ἐπεὶ δὲ ἀνθρώποις ἀπεικονίζεσθαι τὰ ξόανα ἤρξαντο βρέτη τὴν ἐκ βροτῶν ἐπωνυμίαν ἐκαρπώσαντο**· 3) μτφ. ὁ βραδύνους, ὁ ἀναίσθητος, τὸ ξόανα· ΑΒ 223,4 « Κυρηναῖοι δὲ τὸν ἀναίσθητον βρέτας εἶπον »: 'Αναξανδρ.11.

βρετικά (τὰ) δημ. κ. **βρετίκια** ἀμοιβὴ διδομένη πρὸς τὸν ἀνευρόντα ἀπολεσθὲν ἀντικείμενον.

βρετίκια (τὰ) δημ. τὰ βρετικὰ βλ.λ.

βρετό (τὸ) δημ. τὸ βρέσιμο, τὸ βρέμα· 2) τὸ αἴνιγμα βλ.λ.· 3) ἐπὶ νηπίων, τὸ ὑπὸ τῶν οἰκείων του ἐγκαταλειφθὲν καὶ εὑρεθὲν ὑπό τινας, τὸ ἔκθετον, τὸ βρεσιμιὸ βλ.λ.2)· ‖ ὁμ. νήπιον ὑπὸ τῶν γονέων του ἀποτεθὲν ἔμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας, εἴτε ἐν τῇ ὁδῷ, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν βάπτισίν του ὁ πρῶτος τυχὼν διαβάτης.

βρετονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γαλλίας Βρετάνην ἢ τὸν κάταικον σύτῆς βρετόνον: **βρετονικὴ γλῶσσα, - ἐνδυμασία, - βρετονικὰ τραγούδια.**

βρετός-ή-ό δημ. ὁ εὑρημένος, εὑρετός· ‖ συνήθ. τὸ αὐδ. ὡς αὐσ. τὸ **βρετό** βλ.λ.

βρέττανα 'Ησ. « φοβερά ».

βρεττανικός-ή-όν κ. βρετανικὸς κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Βρεττανίαν ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος: 'Αριστλ.Κόσ.393 b,12 **βρεττανικαὶ νῆσοι**· 2) τὸ θηλ. **βρεττανικὴ** ὡς οὐσ. τὸ φυτὸν κοχλιαρὶς ἢ ἀρμορακία βλ.λ.: Διοσκ.4,2· 3) ὁμ. τὸ φυτὸν ἄλιμον βλ.λ.: ΨΔιοσκ.1,91· 4) νεώτ. εἰδ. **βρεττονικὸν μέταλλον** κρᾶμα κασσιτέρου καὶ ἀντιμονίου, περιέχον καὶ ὀλίγον ψευδάργυρον καὶ χαλκόν, δι' οὗ ἐπαργυραῦνται ἐπιτραπέζια σκεύη.

βρέττιος-α-ον ὁ τῆς χώρας τῆς κάτω 'Ιταλίας Βρεττίας (Καλαβρίας) ἢ ὁ τῶν καταίκων αὐτῆς: 'Αριστφ.ἀπ.629 **μέλαινα δεινὴ γλῶσσα Βρεττία παρῆν**· πρβλ. ΑΒ 223 « Βρεττία· μέλαινα πίσσα καὶ βάρβαρος ἀπὸ ταῦ Βρεττίων ἔθνους »· 2) μτφ. δραπέτης: Διόδ.Σ 16,15.

βρεΰΐον (τὸ) πάπ. βρέβιον βλ.λ.

βρεῦκος 'Ησ. « ἡ μικρὰ ἀκρίς »· ‖ μτφ. ὡς παρωνύμιον: 'Ηρώνδας Μιμογράφ.2,73 (πιθ.).

βρευννερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὁμὰς ὀρυκτῶν, ἅτινα εἶναι σιδηροῦχοι μαγνησῖται ἢ ἰσόμορφα παρσμίγματα ἀνθρακικοῦ μαγνησίου καὶ ἀνθρακικαῦ σιδήραυ.

βρεύσιον (τὸ) πάπ. βρέβιον βλ.λ.

βρεφελδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

βρεφικά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον βρέφους βλ.λ.

βρεφικός-ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων, ἁρμόζων ἢ ἀναφερόμενος εἰς βρέφος: Φίλ. 2,84,35 **ταὺς ὅρους τῆς βρεφικῆς ἡλικίας ὑπερβαίνων,** Εὐστ.767,12 **βρεφικὴ βραχυστομία, - βρεφικὰ νοσήματα, - βρεφικὸς σταθμός.**

βρεφικῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον βρεφικόν: Εὐστ.565,1· ‖ ἀπὸ ἀπόψεως βρεφικῆς.

βρεφίον (τὸ) μσν. ὑποκορ. τοῦ βρέφος βλ.λ.: Κ Μανασσ.Χρον.37 Β **τίκτει βρεφίον ἄρρεν.**

βρεφοδόχος-ον νεώτ. ὁ δεχόμενας, ὁ λαμβάνων βρέφος· 2) ἰδίως τὸ θηλ. **βρεφοδόχος** ὡς οὐσ. (ἐνν. θήκη), κιβώτιον ἐν εἴδει λίκνου ἔξωθι τῶν βρεφοκομείων, ἐν ᾧ ἀποτίθενται τὰ ἔκθετα, ἤτοι ἐγκαταλειπόμενα βρέφη.

βρεφοζυγός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. **ζυγὸς πρὸς στάθμησιν,** ζύγισιν· ἀ. βρεφοστάθμη.

βρεφόθεν ἐπίρρ. μσν. ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας, νηπιόθεν: Εὐστ.14,20.

βρεφοκομεῖο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐγκαταλειπομένων ὑπὸ τῶν οἰκείων αὐτῶν βρεφῶν.

βρεφοκομία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἀνατραφὴ καὶ περίθαλψις τῶν βρεφῶν· ‖ εἰδ. ἡ ἐπιστήμη ἡ διδάσκουσα τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει ν' ἀνατρέφωνται καὶ περιθάλπωνται τὰ βρέφη.

βρεφοκομικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βρεφοκομίαν: **βρεφοκομι-**

κὸς σταθμός· || τὸ θηλ. ὡς οὐσ. βρεφακομική (ἐνν. τέχνη), ἡ βρεφοκομία βλ.λ.

βρεφοκόμος (ὁ,ἡ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ περιποιούμενος βρέφη : Μιχ.Ἀκομιν.1,109,23· || νεώτ. θηλ. ἡ εἰδικὴ ὑπάλληλος βρεφοκομείου.

βρεφακομῶ-έω μσν., νεώτ. κ. δημ. περιποιοῦμαι, ἀνατρέφω βρέφη : Εὐστ.565,40 τῶν βρεφοκομαύντων, οἳ γούνασιν ἐφίζουσι τὰ βρεφύλλια· || παθ. τυγχάνω τῆς εἰς βρέφη προσηκούσης περιποιήσεως, μερίμνης : Εὐστ.Πονημ.314,90 τροφὴν ἐνέθετο τοῖς πρατελουμένοις ἔτι καὶ βρεφοκομουμένοις οἷαν τά εἰς ῥηταρικήν.

βρεφοκτονία (ἡ) νεώτ. ὁ φόνος βρέφους· || ἰδίως ὁ φόνος νόθου νεογνοῦ ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· πρβλ. παιδοκτανία.

βρεφοκτόνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ φονεύων βρέφη : Λυκόφρ.229 καὶ δὴ Παλαίμων δέρκεται βρεφοκτόνος· || νεώτ. τὸ θηλ. κυρίως ἡ μήτηρ ἡ φονεύουσα τὸ ἑαυτῆς τέκνον· πρβλ. παιδοκτόνος.

βρεφοκτονῶ-έω μσν. κ. νεώτ. φονεύω βρέφη : Μιχ.Ἀκομιν.2,216,9.

βρεφολόγος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ περὶ βρεφῶν πραγματευόμενος ἢ ὁ εἰς τὰ τῆς ὑγιεινῆς τῶν βρεφῶν εἰδικῶς ἀσχολούμενος ἐπιστήμων : ἰατρὸς βρεφολόγος· 2) δημ. βρεφοδόχος βλ.λ.2).

βρεφολουτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. λουτὴρ διὰ τὰ βρέφη.

βρεφοπρεπῶς ἐπίρρ. μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἁρμόζοντα εἰς βρέφη, πρβλ. νηπιωδῶς.

βρέφας-ους (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ ἄρτι γεννηθὲν παιδίον, τὸ λίαν νήπιον, τὸ μωρό, εἰδ. τὸ μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς ἐκφύσεως τῆς πρώτης ὀδοντοφυΐας : Αἰσχ.Ἀγ.1096 κλαόμενα τάδε βρέφη σφαγὰς ὀπτάς τε σάρκας πρὸς πατρὸς βεβρωμένας, Πλούτ.Λυκ.17 ὥσπερ ἀμέλει καὶ τῶν ἐν τῷ κύειν καθαιρομένων γυναικῶν ἰσχνὰ μέν, εὐειδῆ δὲ καὶ γλαφυρὰ γίνεται τὰ βρέφη, Σολωμ. Ἐθνικὸς Ὕμνος 48 κόρες, γέραντες, νεανίσκοι, βρέφη ἀκόμη στὸ βυζί· || κατ' ἐμπρόθ. γεν. πρὸς δήλωσιν τῆς παιδικῆς ἡλικίας : ΚΔ Τίμ. 2 3,15 καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφαυς τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας· 2) τὸ μήπω γεννηθέν, ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας, τὸ ἔμβρυον, ἐπὶ ἵππων : Ἰλ.Ψ 266 βρέφος ἡμίανον κυέαυσαν· || ὁμ. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων : Πλούτ.Ἠθ.906 E κ. 1052 E τὸ βρέφος ἐν τῇ γαστρὶ φύσει τρέφεσθαι ναμίζει καθάπερ φυτόν, ΚΔ Λουκ. 1,44 ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου· 3) γεν. νεογνὸν ζῴων : Ἡρ.3,153 τῶν οἱ σιταφόρων ἡμιόνων μία ἔτεκε, ὡς δὲ.. αὐτὸς ὁ Ζώπυρος εἶδε τὸ βρέφος· || εἰδ. νεοσσός : Ὡραπ.Ἱερογλ.2,99· 4) δημ. μτφ. ὁ λίαν ἄπειρος καὶ εὔπιστος ἄνθρωπος, ὁ οἱονεὶ βρέφους ἔχων ἀπειρίαν καὶ ἀθῳότητα : Ἐρωτόκρ.Α 2248 μ' ὅλον ἀποῦ'ν' ἔτσ' ἄφαντα καὶ βρέφας καὶ κοπέλι· 5) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βρεφοστάθμη (ἡ) νεώτ. βρεφοζυγὸς βλ.λ.

βρεφοτροφεῖον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ἵδρυμα, ἐν ᾧ διετρέφοντο βρέφη ἔκθετα ἢ ἔχοντα ἀπόρους γονεῖς· πρβλ. βρεφοκομεῖον : Κῶδ.Ἰουστ.1,2,22.

βρεφοτροφία (ἡ) νεώτ. τὸ τρέφειν βρέφη.

βρεφοτρόφος (ὁ,ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ τρέφων βρέφη : ΚΜανασσ.Χρον.82 D Συρμάδας βρεφατρόφους.

βρεφοτροφῶ-έω μσν. κ. νεώτ. τρέφω βρέφη, νήπια : Τζέτζ.Χιλ.9,513.

βρεφουργία (ἡ) μσν. ἡ τεκνοποιία· || εἰδ. ἡ τοῦ Ἰησοῦ ἐνανθρώπισις ὡς βρέφους ὑπὸ τῆς Θεοτόκου γεννηθέντος.

βρεφουργῶ-έω μτγν.κ.μσν. γεννῶ βρέφος· || ὁθ. εἰδ. βρεφουργοῦμαι ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γίνομαι βρέφος, γεννῶμαι : Οἶκοι Θεοτ.1,2 χαῖρε, δι' ἧς βρεφουργεῖται ὁ κτίστης.

βρεφύλλιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. ὑποκορ. τοῦ βρέφος βλ.λ. : Λουκ.Δραπ.19 ὑπὲρ τὰ βρεφύλλια τὰ νεογνά.

βρεφῶ-όω μτγν. κ. μσν. μεταπλάττω εἰς βρέφος βλ.λ.2), ἤτοι εἰς ἔμβρυον, γεννῶ, παράγω : Εὐστ. 1535,44 ἐξ ὧν ὅσα καὶ γαστρὸς καὶ σπέρματος μυθικὴ ἐρεσχελία τὸν Ὠρίωνα ἐβρέφωσε· || παθ. βρεφοῦμαι μετασχηματίζομαι εἰς ἔμβρυον : Θεολ. Ἀριθμ.6 τὸ σπέρμα.. βρεφοῦσθαι ἀρχόμενον.

βρεφώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὅμοιος πρὸς βρέφος, νηπιώδης : Φίλ.1,394,21 τὸ τῆς διανοίας ἀλόγιστον καὶ πρὸς ἀλήθειαν βρεφῶδες.

βρεφωδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῶν βρεφῶν, ὡς βρέφος· πρβλ. βρεφοπρεπῶς : Ὠριγ.εἰς Ἱερεμίαν 242 B λαλεῖν πρὸς τὸ παιδίον παιδικῶς ἤ, ἵνα ἐμφατικώτερον εἴπω, βρεφωδῶς.

βρεχάμενος-η-ο δημ. κ. βρεχαύμενος, μτχ. παθ. ἐνεστ. τοῦ βρέχω ἐν ἐπιθετ. χρήσει, ὁ βρεχόμενος || τὸ οὐδ. πληθ. τὰ βρεχάμενα ὡς οὐσ. ἐπὶ πλοίων, τὰ ὕφαλα βλ.λ.· 2) ἐπὶ χρονικῆς περιόδου, βροχερός : βρεχάμενο καλοκαίρι· 3) ὁ ἐκ βροχῆς προερχόμενος : βρεχάμενο νερό (βρόχινον) 4) ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ ὑπὸ ῥέοντος ὕδατος περιοδικῶς ἀρδευόμενος· πρβλ. ποτιστικός.

βρέχμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. βρεχμός τὸ βρέγμα βλ.λ.1) : Ἀλκίφρ.3,5 κατὰ τοῦ βρέχματος· 2) ἡ ἀπὸ τοῦ θώρακος ἀποπτυομένη βλέννα, τὸ φλέγμα· Σχόλ.Ἰλ.Ε 586 « βρέχμα τὸ τοῦ θώρακος ἀπόπτυσμα »· πρβλ. βρῆγμα.

βρεχμός (ὁ) κ. μσν. βρέγμα βλ.λ.1) : Ἰλ.Ε 586 ἔκπεσε δίφραυ | κύμβαχος ἐν κονίῃσιν ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους, Εὐστ.Πονημ.250,40 ὑπὲρ τὸ μέτωπον ἕως καὶ εἰς αὐτὸν βρεχμόν.

βρεχολογῶ δημ. ἀσχολοῦμαι εἰς ῥαντισμόν, ῥαντίζω τι, καταβρέχω, μπουχίζω βλ.λ.

βρεχτάδι (τὸ) δημ. βρεκτάδι βλ.λ.

βρέχτης (ὁ) δημ. ὁ βρέχων : παροιμ. Γενάρης χιονιστής, Φλεβάρης βρέχτης· 2) σωλὴν ὑδραγωγὸς ἀπὸ τῆς στέγης μέχρι τοῦ ἐδάφους διήκων, δι' οὗ διοχετεύονται τὰ ὄμβρια ἐκ τῆς στέγης ὕδατα· 3) εἰδ. ὁ μικρὸς πρόχους ἐν χρήσει παρὰ τοῖς σιδηρουργοῖς πρὸς σβέσιν ἢ μετριασμὸν τῆς πυρᾶς δι' ὕδατος ἢ πρὸς κατάβρεξιν πεπυρακτωμένου σιδήρου· ἄ. βρεχτούρα βλ.λ.

βρεχτοκούκκια (τὰ) δημ. κ. βρεκτοκούκκια βλ.λ. κύαμοι ἐμπεποτισμένοι δι' ὕδατος καὶ τρωγόμενοι ὠμοί· ἄ. βρεχτάδια.

βρεχτός-ή-ό δημ. ἐπὶ ὀσπρίων κ.ἄ. καρπῶν, ὁ διαποτισθεὶς δι' ὕδατος, ὅπως καταστῇ μαλακὸς ἢ ἀποβάλῃ τὴν πικρότητα αὐτοῦ : βρεχτὰ κουκκιά, - βρεχτὰ λούμπινα, - βρεχτὲς ἐλιές.

βρεχτούρα (ἡ) δημ. σκεῦος σχήματος πρόχου ἢ φιάλης κλειστῆς ἐχούσης ὀπὸς εἰς τὸ στόμιον, ἐν χρήσει ὅπως δι' ὕδατος ἢ ἀρώματος γίνεται ῥαντισμός, ῥαντιστήρι, κανί, ῥοδοκάνι· πρβλ. ποτιστήρι : βρεχτούρα γιὰ ῥοδόσταμα· 2) εἰδ. ὁ βρέχτης βλ.λ.3) τῶν σιδηρουργῶν.

βρέχω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. βρέξω, ἀόρ. ἔβρεξα, παθ. μέλλ. βραχήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβρέχθην, ἀόρ. β' ἐβράχην (πάπ. ἐβρέχην, δημ. (ἐ)βράχηκα, παθ. (ἐ)βρέχθηκα, παθ. παρακ. βέβρεγμαι κ. μτχ. βεβρεγμένας, δημ. βρε(γ)μένος ὑγραίνω τι, ἰδίως ὑγραίνω δι' ὕδατος : Ἡρ.1,189 ὥστε καὶ γυναῖκάς μιν εὐπετέως τὸ γόνυ οὐ βρεχούσας διαβήσεσθαι, Λασκαρ.Ληξούρι 1,26 ὄμορφη χωροπούλα εἶν' τὸ Ληξούρι | ποὺ βρέχει στὸ γιαλὸ τὰ ποδαράκια της, παροιμ. βρέξε κῶλο (ἢ πόδια) νὰ φᾷς φάρι (τ' ἀγαθὰ κόποις κτῶνται), - ἔβρεξα τὰ ροῦχά μου· || κ. ὑγραίνω ἐλαφρῶς : Λασκαρ.Πνίχτης 33 κι ἵδρωτας κρύος τὸ πρόσωπό του βρέχει· || -ομαι παθ. δέχομαι ὑγρασίαν, ὑγραίνομαι : Ξεν.Ἀν.4,5,2 καὶ διέβαινον αὐτὸν (ἐνν. ποταμὸν) βρεχόμενοι πρὸς τὸν ὀμφα-

λόν· κ. μετὰ αἰτιατ. αἰτίου : Ξεν.αὐτ.1,4,17 **οὐδεὶς ἐβρέχθη ἀνωτέρω τῶν μαστῶν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ·** 2) διαβρέχω, ἐμβαπτίζω, ἐμβάπτω ἐν ὑγρῷ τινι,περιβρέχω,μουσκεύω : ΠΔ Ψαλμ.6,7 **ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω,** Ἐπιγρ. **δακρύοισιν ἔβρεξαν ὅλον τάφον,** Κάλβ.Ὠδ.2,4 **ποτέ, ποτὲ μὲ δάκρυα | δὲν ἔβρεξεν ἐκεῖνος | τῶν φίλων του τὸ μνῆμα,** δημ. φρ. **βρεμένο** τὸ **θέλει** τὸ **παξιμάδι** (ἐπὶ τῶν ἀναμενόντων τὰ πάντα ἕτοιμα παρὰ τῶν ἄλλων)· κ.παθ. ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ὑπὸ ποταμοῦ κατακλυζομένων γαιῶν : ΠΔ Ἰεζ.22,24 **σὺ εἶ γῆ ἡ οὐ βρεχομένη·** || κ. μτφ. : Πίνδ.Ο 7,34 **βρέχε . . χρυσέαις νιφάδεσσι πόλιν** (διέσπειρε πλοῦτον εἰς τὴν πόλιν), Πλάτ.Φαῖδρ.254 C **ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνης τε καὶ θάμβους ἱδρῶτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχήν·** κ. παθ. : αὐτ.Ο 6,55 **ἀκτῖσι βεβρεγμένος** (βουτημένος στὸ φῶς),αὐτ.άπ.240 **σιγᾷ βρέχεσθαι·** || περιρραίνω, ῥαντίζω : ΘΛειτ.Ἁγ.Βασ.Μεγάλης Πέμπτης **ποτίζει καὶ βρέχει τὸν ἅγιον Ἄρτον μὲ τὸ ζωοποιὸν Αἷμα·** || δημ. φρ. **θὰ τὰ βρέξουμε;** (πρὸς φοροῦντα καινουργές τι, ἵνα προσφέρῃ κέρασμα)· ὁμ. **τοῦ τὶς ἔβρεξε** (τὸν ἔδειρε)· ὁμ. **ἔφυγε σὰ βρεγμένη γάτα** (ἔφυγε κατῃσχυμμένος)· 3) μτφ. συνεκδ κ. δημ. ἐπὶ οἰνοποτούντων, πίνω οἶνον, ὅθ. κ. μεθύσκομαι : Ἀντιφάν.π.Ἀθην. 1,23 A **δεῖ γὰρ φαγόντας δαψιλῶς βρέχειν,** - **σὰν τρῶς χταπόδι βρέχε το γενναῖα·** ἐν ὁμ. σημ. φρ. δημ. **νὰ τὰ βρέξουμε** (νὰ οἰνοποτήσωμεν ἐπί τινι χαρμοσύνῳ περιστάσει)· || κ. μέσ. Ἡσ. «**βεβρεγμένος**· ὑπομεθύων» : Πλούτ.Ἠθ.152 D **λαλεῖν ἐν οἴνῳ βρεχόμενον·** || δημ. ἐν τῇ αὐτ. σημ. φρ. **τό 'χει βρεμένο,** - **εἶναι βρεμένος·** 4) ἐπὶ τοῦ Διός, ὡς Θεοῦ τοῦ ὑετοῦ, τοῦ Θεοῦ, τοῦ οὐρανοῦ, νέφους κττ. κατὰ γ' πρόσ. ἢ μτχ. ῥίπτω βροχήν : Φίλ.1,49,12 **ἐὰν μὴ βρέξῃ τὸ αἰσθητὸν ὁ Θεός,** ΚΔ Ἀποκάλ.11,6 **ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν,** Κάλβ.Ὠδ.4,1 **ἂς μὴ βρέξῃ ποτὲ | τὸ σύννεφον,** δ.δίστ. **βρέχει ὁ Θεὸς καὶ βρέχομαι | χιονίζει κι' ὄξω στέκομαι·** || κ. νεώτ. κ. δημ. κ. ὡς ἀπρόσ. ὑπονοουμένου τοῦ ὑποκειμένου Θεοῦ, οὐρανοῦ, νέφους κττ., πίπτει βροχή, ὕει : Ἀρρ.Ἐπικτ.1,6,26 **οὐ καταβρέχεσθε, ὅταν βρέχῃ,** Ἐρωτόκρ.Β 754 **καὶ πάντα κεῖ ποὺ πολεμᾷ, στράφτει, βροντᾷ καὶ βρέχει,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.63,1 **πολὺ σκοτίδιασε ὁ οὐρανός, πάλι νὰ βρέξῃ θέλει,** παροιμ. **στὸν καταραμένα τόπο τὸ Μάη μῆνα βρέχει·** || φρ. **ἀλλοῦ (ἢ πέρα) βρέχει** ἐπὶ ἀπροσέκτων ἢ ἄ. εἰς δήλωσιν ἀδιαφορίας (ἢ ἀρνήσεως εἰς αἴτησιν), ὁμ. **ὅ,τι βρέξῃ ἂς κατεβάσῃ** (ἂς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ, ἐπὶ ἀδιαφορούντων διὰ τὰ ἀποβησόμενα), ὁμ. **τὸν ἔχει μὴ στάξῃ καὶ μὴ βρέξῃ** (τὸν περιποιεῖται ἐξαιρετικῶς)· || παθ. δέχομαι βροχήν, βρέχομαι ὑπὸ τῆς βροχῆς : Στράβ. 15,113 **βρέχεται τοῖς θερινοῖς ὄμβροις ἡ Ἰνδική,** δημ. φρ. **οὔτε βρέχεται οὔτε λιάζεται** (ἐπὶ τῶν ἀμερίμνων)· 5) κ. μετ' αἰτ. ῥίπτω ὡς βροχήν : ΠΔ Ἔξ.9,23 **καὶ ἔβρεξε Κύριος χάλαζαν,** αὐτ. Ψαλμ.77,27 **καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν σάρκας,** ΚΔ Λουκ.17,29 **ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ,** Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος 99 **φλόγα ἀκοίμητην σᾶς βρέχω,** - **ἔβρεξε βατράχια,** παροιμ. **βρέξε, Θεέ μου, κάστανα καὶ ρίξε καρυδάκια** (ἐπὶ τῶν ἀναιτίως ἐλπιζόντων)· 6) δημ. κατ' εὐφημ. ἐπὶ νηπίων, οὐρῶ : **ἔβρεξε τὸ μωρὸ τὸ στρῶμά του·** || φρ. **πῆρε τὰ βρεμένα του κι ἔφυγε** (ἔφυγε κατῃσχυμμένος), πρβλ. βρεμένας.

βρῆγμα-ατος (τό) μτγν. ἡ ἐκ τοῦ στέρνου ἐξερχομένη βλέννα, τὸ φλέγμα, τὸ βῆγμα· ΑΒ 223,22 «βρῆγμα· ἀπόπτυσμα ἀπὸ θώρακος παρ' Ἱπποκράτει καὶ βρήσσειν τὸ βήσσειν» : Γαλ.19,89.

βρήσσω Ἡσ. «βρῆσσαι· βῆσσαι»· 2) αὐτ. «**βρήσσουσιν**· **βληχῶνται, φωνοῦσι**».

βρητός (ὁ) Ἡσ. «ἀλέκτρυὼν ἐνιαύσιος».

βρῖ βριθὺ βλ.λ. : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.157,13· ἢ βριαρὸν βλ.λ. : Ἡσίοδ.άπ.236,Στράβ.8,5,3 **Ἡσιόδου δέ, ὅτι τὸ βριθὺ καὶ βριαρὸν βρῖ λέγει.**

βρία (ἡ) ἡ πόλις παρὰ Θρᾳξίν : Στράβ.7,6,1 **τῆς δὲ πόλεως βρίας καλουμένης θρᾳκιστί· ὡς ἡ τοῦ Σήλυος πόλις Σηλυμβρία προσηγόρευται·** || Ἡσ. «βρίαν· τὴν ἐπ' ἀγροῖς κώμην».

βριαγχόνην Ἡσ. «βάτραχον· Φωκεῖς».

βριάζω δημ. κ. **βρυάζω** βλ.λ.

βριάρεως-εω (ὁ) ὁ στιβαρός, ἰσχυρός, βριαρὸς βλ.λ.· || ὅθ. κ. ὡς κύριον ὄνομα γίγαντος : Ἰλ.Α403.

βριαρός-ά-όν ἐπ. ἰων. **βριερός-ή-όν** ἐπὶ προγμ. στερεός, στιβαρός : Ἰλ.Π 414 **ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη ἐν κόρυθι βριαρῇ,** Νίκ.Θηρ.659 **ῥίζα δέ οἱ βριαρή τε καὶ αἴθαλος·** || ἐπὶ προσ., ὁ σθεναρός, ὁ δυνατός, ὁ ἰσχυρός : Τιμοκλῆς Κωμ π. Ἀθην. 6,224 A (περὶ τοῦ Δημοσθένους) **ὁ βριαρὸς ὁ τοὺς καταπέλτας τάς τε λόγχας ἐσθίων.**

βριαρότης-ητος (ἡ) μον. ῥώμη, στιβαρότης : Εὐστ.1289,14 **τὴν ἐν χερσὶ βριαρότητα τοῦ ἀνδρός.**

βριαρόχειρ-ειρας (ὁ, ἡ) μον. ὁ ἔχων ἰσχυρὰς χεῖρας, γερὰ χέρια, ὁ χειροδύναμος· Εὐστ.586,2 «**παλαμναῖος οὐ μόνον κοινότερον ὁ βριαρόχειρ, ἀλλὰ καὶ ὁ αὐτόχειρ** κατὰ τοὺς παλαιοὺς **φονεύων**».

βριάω ἐπ. καθιστῶ τινα ἰσχυρόν, δυνατόν, ἐνδυναμώνω : Ἡσίοδ.Θ 447 **ἐξ ὀλίγων βριάει, καὶ ἐκ πολλῶν μείονα θῆκεν·** 2) ἀμτβ. εἶμαι ἰσχυρός, δυνατός : Ἡσίοδ.Ἔργ.5 **ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει.**

βριγαντῖνον (τὸ) κ. **βεργαντῖνον** νεώτ. (γαλλ.) παλαιότερος τύπος διιστίου ἱστιοφόρου πλοίου, ἔχοντος ἓν μόνον κατάστρωμα, δημ. περγαντί.

βρίγκα Ἡσ. «τὸ μικρόν· Κύπριοι»· 2) **βρίγκα** (ἡ) δημ. εἶδος τοῦ φυτοῦ μυρίκη βλ.λ.· ἄ. ἁρμυρίκη.

βρίγκος (ὁ) θαλάσσιος ἰχθύς : Ἔφιππ.12,3 **σαῦρος φυκὶς βρίγκος τρίγλη,** Μνησίμαχ.κωμ.4,38.

βριγκώμενον Ἡσ. «ὀργιζόμενον, θυμούμενον».

βριγχός-ή-όν μτγν. ἐπὶ γεύσεως ὁ μεταξὺ τοῦ δριμέος καὶ τοῦ στρυφνοῦ : Ἀπολλ.Παραδ.π.Ἰω. Λυδ.Μην.4,125 «γλυκεῖα, πικρά, ὀξεῖα, δριμεῖα, βριγχή, στρυφνή».

βριερός-ή-όν ἰων. τ. τοῦ βριαρὸς βλ.λ.

βρίζα (ἡ) (1) αἰολ. ῥίζα : Ἀπολλ.Δύσκ.Ἐπιρρ.157,20.

βρίζα (ἡ) (2) μτγν., νεώτ. κ. δημ. εἶδος σιτηροῦ συνήθους ἐν ἀρχ. Θρᾴκῃ καὶ Μακεδονίᾳ : Γαλ.6,320 «ἔφασαν αὐτό τε τὸ φυτὸν ὅλον καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ καλεῖσθαι βρίζαν»· || εἰδ. νεώτ. βοταν. δημητριακὸν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

βριζάλευρον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄλευρον, προερχόμενον ἐκ τῆς ἀλέσεως τῶν σπόρων τῆς βρίζης.

βριζαμιά (ἡ) δημ. ὁ ἀπομένων μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τῶν σταχύων κάλαμος τοῦ φυτοῦ βρίζης· ἄ. βριζοκάλαμο, βριζοκαλαμιά, σάλωμα.

βριζοβολῶ δημ. ἀντὶ βριζολογῶ, ὑβρίζω διαρκῶς, συνηθίζω νὰ ὑβρίζω, εἶμαι καθ' ἕξιν ὑβριστής.

βριζόμαντις Ἡσ. «ἐνυπνιόμαντις».

βρίζω (1) κ. δημ., μέλλ. **βρίξω,** ἀόρ. **ἔβριξα,** μτχ. παθ. ἀορ. **βρισθείς,** εἶμαι νυσταλέος, νυστάζω, ἀποκοιμῶμαι : Ἰλ.Δ 223 **ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα,** Εὐρ.Ῥῆσ.825 **ἐπεὶ ἄγρυπνον ὄμμ' ἐν εὐφρόνῃ οὔτ' ἐκοίμισ' οὔτ' ἔβριξ',** δ.δίστ. **εἰς τὰ βυζούδια σου τὰ δύο 'σὰν τὸ λαγὸ νὰ βρίξω·** ποθ. Ἡσ. «βρισθείς· ὑπνώσας»· || μτφ. ἀδρανῶ : Αἰσχ.Εὐμ.280 **βρίζει γὰρ αἷμα καὶ μαραίνεται χερός·** 2) Ἡσ. «βρίζει· ἐσθίει, πιέζει, κύει».

βρίζω (2) δημ. ὑβρίζω βλ.λ. : Λασκαρ.Πνίχτης 319 **μ' ἔργα καὶ λόγια τὴ Θεότη βρίζει.**

βριζώ-οῦς (ἡ) ἐνυπνιόμαντις· ΕΜ 213,38 «θεὸν δι' ἐνυπνίων μαντευομένην» : Ἀθήν.8,335 A **ὅταν θύωσι τῇ Βριζοῖ· αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐν ὕπνῳ μάντις.**

βριήπυος-ον μεγαλόφωνος, ἐπὶ τοῦ Ἄρεως : Ἰλ. Ν 521 **οὐδ' ἄρα πώ τι πέπυστο βριήπυος Ἄρης.**

βρίηρον Ἡσ. « μεγάλως κεχαρισμένον ».

βριθογνωμονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ βριθογνωμόνιον βλ.λ.· ἄ. ὁλκογνωμικός.

βριθογνωμόνιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς μέτρησιν τῆς πυκνότητος τῆς πυρίτιδος· ἄ. ὁλκογνωμόνιον.

βρῖθος-εος (τὸ) κ. νεώτ. βάρος, φορτίον, βαρύτης: Εὐρ.Τρῳ.1050 μεῖζον βρῖθος ἢ πάροιθ' ἔχει „ Ἀριστλ.ΗΝικ.1101a,29 τῶν ἀτυχημάτων τὰ μὲν ἔχει τι βρῖθος καὶ ῥοπὴν πρὸς τὸν βίον.

βριθοσύνη (ἡ) βάρος, βαρύτης: Ἰλ.Ε 839 μέγα δ' ἔβραχε φήγινος ἄξων βριθοσύνῃ, Νόνν.Δ 1,298 πέλωρ ἐμόγησε Τυφωεὺς βριθοσύνῃ.

βριθύκερως-ων μτγν. ὁ ἔχων βαρέα κέρατα: Ὀππ.Ἁλ.2,290 βριθύκερως ἔλαφος.

βριθύνοος-ον ποιητ. ἐμβριθὴς τὸν νοῦν, βαθύνους, συνετός: ΑΠ 9,525,3 βριθύνοος Ἀπόλλων.

βρῖθυς-υος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

βριθύς-έος-εῖα-ύ, κ. μσν. βαρύς, σταθερός: Ἰλ. Ε 746 λάζετο δ' ἔγχος βριθύ, μέγα, στιβαρόν, Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ.1,115 καὶ τὸ ἔγχος πάλλεις τὸ μείλινον, τὸ βριθὺ καὶ μέγα καὶ στιβαρόν· συγκρ. βριθύτερος: Αἰσχ.Ἀγ.200 ἄλλο μῆχαρ βριθύτερον.

βρίθω κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. ὑποτ. βρίθῃσι, ἐπ. παρατ. βρῖθον, μέλλ. βρίσω, ἐπ. ἀόρ. ἔβρῖσα, παρακ. βέβριθα, ὑπερσυντ. βεβρίθει, φέρω βαρὺ φορτίον, εἶμαι κατάφορτος, βαρυφορτωμένος, μετὰ δοτ.: Ἰλ.Σ 561 ἐν δ' ἐτίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν καλὴν χρυσείην, Ὑμν.Δήμ.478 πᾶσα δὲ φύλλοισίν τε καὶ ἄνθεσιν εὐρεῖα χθὼν ἔβρισε, Χριστόδωρος Ἔκφρασις 214 (ἐν ΑΠ 2,214) ἠνορέῃ δὲ βεβριθὼς ἐλέλιζε μαχήμονος οἶστρον Ἐνυοῦς, παροιμ. φρ. ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἕλκεσι βρίθει· ‖ ὁμ. σημ. κ. ὡς μέσ: Ἰλ.Θ 307 μήκων.. καρπῷ βριθομένη νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν· ‖ κ. μτφ.: Εὐρ.Ἠλ.305 πίνῳ θ' ὅσῳ βέβριθ', αὐτ.Τρῳ.216 ὄλβῳ βρίθειν· ‖ κ. νεώτ. μετὰ γεν.: ἔχω ἐν πλησμονῇ, εἶμαι πλήρης τινός: Σοφ.ἀπ.286 πάντα δ' ἐρίθων ἀραχνῶν βρίθει, Φίλ.2,217 πεδιὰς βρίθουσα ζῴων καὶ φυτῶν, - τὰ δένδρα βρίθουσι καρπῶν· ‖ νεώτ. ἰδίᾳ ἐπὶ κακοῦ: τὰ συγγράμματά του βρίθουσιν ἀνοησιῶν - τυπογραφικῶν λαθῶν· ‖ ὁμ. σημ. κ. ὡς μέσ.: Ἡσίοδ.Α 290 πέτηλα, βριθόμενα σταχύων· ‖ ὁμ. μετ' αἰτ.: Ἑλλ.Ἐπιγράμματα 793,4 βούβρωστις φόνον βρίθουσα, Δούκ. Ἱστ.172 D φυτὰ παντοῖα βρίθοντα καρποὺς πνευματικούς· ‖ ἀπολ. εἶμαι βαρύς: Ἰλ.Φ 385 ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα ἀργαλέη· 2) κλίνω, ῥέπω, λυγῶ, κυρ. ἕνεκα βάρους: Πλάτ. Φαῖδρ. 247 B βρίθει γὰρ ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων, Φιλόστρ.Νεώτ.Εἰκ.1,18 ἐς γόνατα ἡ κεφαλὴ βρίθει· ‖ μτφ.: Βακχ.9,47 πᾷ τύχα βρίσει (ποῦ θὰ κλίνῃ ὁ ζυγὸς τῆς Τύχης)· 3) ἐπὶ προσ., ὑπερτερῶ, ὑπερισχύω, ἐπικρατῶ: Ὀδ.Ζ 159 ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται, Ἰλ.Μ 346 ὧδε γὰρ ἔβρισαν Λυκίων ἀγοί, Σαφ.ΑΤ.130 ἢ χειρὶ βρίθεις ἢ μακροῦ πλαύτου βάθει· 4) μτβ. παρέχω τι ἀφθόνως, καταφορτώνω ἄλλον, οἷον μὲ δῶρα, μὲ εὐεργεσίας κττ.: Πίνδ.ΝΒ,18 ὅσπερ καὶ Κινύραν ἔβρισε πλούτῳ ποντίᾳ ἐν ποτε Κύπρῳ· 5) Ἡσ. « βρίθει· διατρέφει, αὔξει, θαρρύνει, εὐθύνει ».

βρίκελος (ὁ) ἢ βρίκελον (τὸ) εἶδος τραγικοῦ προσωπείου, Ἡσ. « βρίκελοι· οἱ μὲν τοὺς ἱστόποδας, ἀπὸ τοῦ βάρους καὶ τοῦ ξύλου· οἱ δὲ βαρβάρους. Δίδυμος δὲ τὰ τραγικὰ προσωπεῖα παρὰ Κρατίνῳ, οἷον βροτοίκελα, ἐν Σεριφίοις » (Κρατῖν. 205), Εὐστ.1395,48 « Παυσανίας μέντοι περὶ τούτου φησὶν ὅτι βρίκελα προσωπεῖα βροτῷ ἴκελα, ἢ βριξὶν ἴκελα. οὕτω δέ φησιν ἔλεγον τοὺς βαρβάρους ».

βρικέττα (ἡ) νεώτ. (γαλλ.) πλινθοποιημένον διὰ κολλητικῆς οὐσίας καὶ διὰ πιέσεως κονιῶδες ὑπόλειμμα λιθανθράκων ἐν χρ. ὡς καύσιμος ὕλη.

βρικίννη Ἡσ. « εἶδος βοτάνης ».

βρίκιον (τὸ) νεώτ., δημ. μπρίκι, τύπος δικτήλου ἱστιοφόρου φέροντος ἀκάτιον καὶ μέγαν ἱστὸν μετὰ τραπεζοειδῶν ἱστίων, ὡς καὶ πρόβολον διὰ τοὺς ἀρτέμονας· ἄ. πάρων.

βρικίσματα Ἡσ. « ὄρχησις Φρυγιακή ».

βρικοί Ἡσ. « πονηροί ».

βρικόλακας (ὁ) δημ. κ. βρυκόλακας βλ.λ.: Λασκαράτου Ληξούρι 4,143 Αἴ, πραβατοῦν τὴ νύχτο οἱ βρικολάκοι | καὶ τρῶνε ἀθρώπους.

βρικολακιάζω δημ. κ. βρυκολακιάζω βλ.λ.

βρικόλος (ὁ) δημ. βουκόλος, δημ. παράδοσις ἐν Πολίτ.Λαογραφίᾳ 3,669 ἐκεῖ κοντὰ ἤτανε κι ἕνας βρικόλος μὲ τὰ βόδια του.

βρικόν Ἡσ. « ὄναν Κυρηναῖοι, βάρβαρον ».

βρι(λ)λάντι (τὸ) δημ., συνηθέστ. κ. μπρι(λ)λιάντι ἢ περλάντι (γαλλ.) ὁ στιλβαδάμας, ἤτοι ἀδάμας κατειργασμένος διὰ λειάνσεως.

βρι(λ)λαντίνη (ἡ) νεώτ. (γαλλ.) κ. μπρι(λ)λιαντίνη ἀλοιφή τις ἀρωματικὴ χρήσιμος πρὸς λίπωσιν καὶ στίλβωσιν τῆς κόμης ἢ τοῦ γενείου.

βριμάζω καθ' Ἡσ. κ. Σουΐδ. βρυχῶμαι ὡς λέων· ‖ μετ' αἰτ. ὠρύομαι κατά τινος: Πάπ.· 2) Ἡσ. « βριμάζει· ὀργᾷ εἰς συνουσίαν· Κύπριοι ».

βριμαίνω βριμῶμαι βλ.λ.· ΕΜ 213,45 ὁμοίως κ. μέσ. π. Ἡσ.

βρίμη (ἡ) ἰσχύς, δύναμις: Ἀπολλ.Ρ 4,1677 μηδείης βρίμῃ πολυφαρμάκου· 2) μυκηθμός, βρυχηθμός: Ὀρφ.ἀπ.79 βρίμας ταυρείους ἀφιεὶς χαροποῦ τε λέοντος (πιθ.)· ‖ Ἡσ. « ἀπειλή »· 3) Ἡσ. « γυναικεία ἀρρητοποιία ».

βριμηδόν ἐπίρρ. μτγν. ἰσχυρῶς, μετὰ δυνάμεως· ‖ μετὰ βρυχηθμοῦ: Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.147,16 ἀχνυμένης βριμηδὸν ἀπὸ φρενὸς οἶκτον ἀνέλκων.

βρίμημα-ατος (τὸ) Ἡσ. « βρίμημα· ἐπίπληξις »: Γέμιν. ἐν ΑΠλ.4,103 (πιθ.).

βριμός Ἡσ. «μέγας, χαλεπός», αὐτ. «βριμά. ἰσχυρά».

βριμοῦμαι-όομαι βριμῶμαι βλ.λ., ΑΒ 30,31 « βριμοῦσθαι· τὸ ὑπὸ ὀργῆς σφόδρα βαρύνεσθαι »: Ξεν.ΚΠ 4,5,9 ἐβριμοῦτό τε τῷ Κύρῳ, Φίλ.1,681· ‖ Αἴλ.Διον.ἀπ.95 « ἀπειλεῖ ».

βριμώ-οῦς (ἡ) ἐπίθ. τῆς Ἑκάτης ἢ Περσεφόνης, ἡ ὀργιζομένη, ἡ φοβερά: Ἀπολλ.Ρ 3,861 ἑπτάκι δὲ Βριμὼ κουροτρόφον ἐγκαλέσασα, Βριμὼ νυκτιπόλον, Λουκ.Νεκυομ.20 ἐνεβριμήσατο ἡ Βριμὼ καὶ ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος.

βριμώδης-ους-ες μτγν. ἄγριος, αὐστηρός: Ἑρμ. Τρισμ.π.Στοβ.1,49,45(1,986) ἡ δὲ διαφορὰ τοῦ τὰς μὲν (ψυχὰς) βριμωδεστέρας εἶναι, τὰς δὲ εὐαφεῖς, ὁ ἀήρ ἐστι (ἀμφ.).

βριμῶμαι-άομαι μέσ. ὀργίζομαι, κυριεύομαι ὑπὸ σφοδρᾶς ἀγανακτήσεως: Ἀριστφ.Ἱππ.855 ὥστ' εἰ σὺ βριμήσαιο καὶ βλέψειας ὀστρακίνδα, Φιλόδ. Ὀργ.49 W, Εὐστ.Πανημ.328,10 οὐδ' ὡς τὰ τῶν ἀνερματίστων καὶ ὅσα μὴ φόρτῳ βριμᾶται σαλεύειν βιάσονται· ‖ τὸ ἐνεργ. βριμῶ ἐν Ἡσ. « βριμήσασα· δεινή, χαλεπή ».

βρίμωσις-εως (ἡ) μτγν. ὀργή, ἀγανάκτησις: Φιλόδ.Ὀργ.1,50 μετὰ βριμώσεως καὶ ἀπειλῶν.

βρινδεῖν Ἡσ. « θυμοῦσθαι, ἐρεθίζειν ».

βρίνθος (ὁ) ὁ βρένθος βλ.λ.: Ἀριστλ.ΖΙ 615a,16 (δ.γρ.).

βρίννια Ἡσ. « τὰ ἄρνεια κρέα ».

βρίξ Ἡσ. « θριδακίνη, καὶ εἶδος ἄνθους, οἱ δὲ περιστερεῶνα ».

βριξιά (ἡ) δημ. βρισιά βλ.λ.

βρίξιμο (τὸ) δημ. βρίσιμο βλ.λ.

βρισάρματος-ον ὁ βαρύνων, πιέζων ὑπὸ τὸ βάρος του τὸ ἅρμα, ὁ σθεναρὸς ἁρματοδρόμος, ὡς ἐπίθ. τοῦ Ἄρεως: Ἡσίοδ.Α 441 τόσσῃ ὃ μὲν ἰαχῇ βρισάρματος οὔλιος Ἄρης κεκληγὼς ἐπόρουσεν.

βρισαύχην-ενος (ὁ,ἡ) Ἡσ. « ὁ βρισαύχην· ὁ τὸν αὐχένα βαρῶν ».

βρίσδα (ἡ) βρίζα βλ.λ.· ΕΜ 214,32.

βρισθείς Ἡσ. «ὑπνώσας»· βλ. βρίζω.

βρισιά (ἡ) δημ. κ. βριξιά ὕβρις, λοιδορία, ὀνειδισμός, βλασφημία, λόγος πικρός: Σολωμ.Ἐθνικός Ὕμνος 28 **δὲν μιλεῖς καὶ δὲν κουνιέσαι | ᾽ς τὲς βρισιὲς ὁποῦ ἀγροικᾷς, - τὸν ἄρχισε στὶς βρισιές.**

βρισιάρης-α-ικο δημ. ὁ ἔχων κλίσιν εἰς τὸ ὑβρίζειν, ὑβριστικός, ὑβριστής, συγγ. βρωμόστομας, ἀτσαλόγλωσσας.

βρισίγγα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος θαλασσίων ἀστεριῶν.

βρισιγγίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. ἐχινοδέρμων.

βρισίδι (τό) δημ. πλῆθος ὕβρεων, ὑβρεολόγιον: **τοῦ πάτησε ἕνα βρισίδ. τῆς καλῆς ὥρας.**

βρίσιμο (τό) δημ. κ. β ̣ιμα ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὑβρίζω βρισιὰ βλ.λ.

βρισκούμενο (τὸ) δημ τὸ ὑπάρχον, **τὰ ὑπάρχοντα**, ἡ περιουσία, τὸ βιός 2) ὅ,τι τυχὸν εὑρίσκεται, τὸ ἐνυπάρχον, ὅ,τι ἄνευ προετοιμασίας καὶ κατὰ τύχην ὑπάρχει: **ἀπόψε θὰ φᾶμε τὰ βρισκούμενο.**

βρίσκω μσν. κ. δημ., ἀόρ. **(ἐ)βρῆκα,** ὑποτ. **βρῶ,** μέσ. ἐνεστ. **βρίσκομαι κ. βρίσκουμαι,** παρατ. **βρισκόμουνα,** παθ. ἀόρ. **(ἐ)βρέθηκα** εὑρίσκω βλ.λ., συναντῶ τινα, συναπαντῶ, ἀνταμώνω: Ἐρωτόκρ.Δ 262 **βρίσκει κοντὰ στὸν κύρην της τὴ μάνα καθισμένη·** || ἰδίᾳ συναντῶ κατὰ τύχην: **καλὰ ποὺ σὲ βρῆκα, γιατὶ σὲ ἤθελα,** αἴνιγμα **κλειδώνω μαντάλωνω καὶ τὸν κλέφτη βρίσκω μέσα·** || φρ. ἐν χαιρετισμῷ **καλῶς σᾶς βρῆκα** (χαίρω διὰ τὴν μεθ᾽ ὑμῶν συνάντησιν ἐνταῦθα)· || ὁμ. φρ. **βρῆκε τὸ μάστορή του** (πονηρὸς αὐτός, ἔπεσε θῦμα ἄλλου πονηροτέρου)· || κ. ἐπὶ πραγμ.: **βρῆκα στὸ δρόμο μιὰ δεκάρα τοῦ Ὄθωνα·** || φρ. **τὰ βρῆκε μπαστούνια** (συνήντησεν ἀντιξόους περιστάσεις)· ὁμ. φρ. **βρῆκα τὸ διαβολό μου ἢ τὸ μπελά μου** (ἐνεπλάκην εἰς ἀπροσδοκήτους δυσχερείας)· ὁμ. φρ. **βρίσκω τὸν πάτο** (ἐξαντλῶ τι, ἰδίως τὸ ἀποταμίευμά μου)· 2) **σταχάζομαι,** πλήττω τινὰ ἢ τι θεωρούμενον ὡς στόχον: **τὸν βρῆκε στὸ κεφάλι ἡ σφαῖρα·** || κ. μτφ. **τοὺς βρῆκε μεγάλη συμφορά·** 3) ἐρευνῶν ἀνακαλύπτω, ἀνευρίσκω τι ἀπολεσθέν: **βρῆκα τὸ δαχτυλίδι ποὺ μοῦ πήρανε·** 4) ὁμ. ζητῶν τι ἐν νῷ ἀνακαλύπτω ταῦτο, μηχανῶμαι, σοφίζομαι, ἐπινοῶ τι ἄγνωστον καὶ μὴ ὑπάρχον: Παλαμ.Τρισεύγ.12 **σὲ ὅλα βρίσκουμε φεγάδια, κι ὅλους τοὺς γλωσσοτρῶμε, - βρίσκει πάντα πῶς νὰ ξεφεύγῃ, - θὰ βρῶ τρόπο νὰ τὸν τουμπάρω·** 5) θεωρῶ, κρίνω, νομίζω: **δὲν τὸ βρίσκω σωστὸ αὐτὸ ποὺ εἶπες·** 6) προσπαθῶ νὰ μαντεύσω τι, νὰ εἰκάσω, νὰ πιθανολογήσω περί τινος: **ἂν τὸ βρῇς ποιὸς μοῦ γράφει, - δὲν μπορῶ νὰ βρῶ ποιὸς μοῦ κλέβει τὰ μύγδαλα·** 7) φροντίζω ἢ μεσολαβῶ ὥστε ν᾽ ἀποκτήσῃ τίς τι, προμηθεύω τι εἴς τινα: **θὰ σοῦ βρῶ νύφη μὲ μεγάλη προῖκα, - βρές μου ἕνα μικρὸ δάνειο ἕως αὔριο·** 8) ἐπιτυγχάνω τὸ ζητούμενον ἢ ποθούμενον: **βρῆκε γυναῖκα τῆς ἀρεσκειᾶς του, - ἐπὶ τέλους βρήκαμε καλὴ ὑπηρέτρια,** παροιμ. **βρῆκες ἅγια ν᾽ ἀνάψῃς κερὶ** (ἐπὶ τῶν περιποιουμένων ἢ παρεχόντων ἐκδουλεύσεις εἰς ἀνθρώπους ἀγνώμονας)· || ὁμ. εἰρων. **βρῆκες περίσταση νὰ μοῦ ζητήσῃς λεπτά·** 9) κ. μτφ.: **ἐπὶ τέλους βρῆκα τὴν ἡσυχία μου·** || φρ. **τί βρίσκεις ποὺ ..;** ὁποῖον κέρδος, ὁποίαν εὐχαρίστησιν ἔχεις: **τί βρίσκεις ποὺ πειράζεις αὐτὸν τὸ δυστυχισμένο γέρο;·** 10) προσκρούων εἴς τι πρόσκομμα, συναντῶ ἀντίστασιν: **βρίσκει ἡ ἀντένα στὰ ξάρτια,** φρ. **βρῆκε ὁ κόμπος τὸ χτένι ἢ βρῆκε τὸ σουγιὰ μὲ τὸ λουρὶ** (ἐπὶ προσκόμματος εἰς ἐπιχείρησιν ἢ ἀ. ἐπὶ δυστρόπου συντυχόντος ἄλλον δύστροπον)· 11) εἰδ. ναυτ. διὰ βολίσεως ὑπολογίζω, μετρῶ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης: **βρῆκε 50 ὀργυιὲς βάθος·** 12) ἔχω τι ἐκ παραδόσεως: φρ. **ὅπως τὰ βρήκαμε ἔτσι θὰ τ᾽ ἀφήσωμε** (συνήθης δικαιολογία τῶν ἐμμενόντων τοῖς πατρίοις)· 13) κτῶμαί τι ἐκ κληρονομίας: **ὅ,τι ἔχει τὰ βρῆκε ἀπὸ τὸν πατέρα του·** 14) μέσ. κ. παθ. εὑρίσκομαι βλ.λ., ὑπάρχω, κεῖμαι: Διγ.Ἀκρίτ.4508 **ἐκεῖ στὸν τόπο βρίσκεται ὁ ποταμὸς τῆς Λήθης·** 15) διατελῶ, εὑρίσκομαι ἔν τινι καταστάσει: Ἐρωτόκρ.Γ 247 **ἐδέτσι βρίσκομαι κι ἐγώ, μηλιὸ δὲ μπορῶ νὰ ζήσω,** Παλαμ.Τρισεύγ.12 **τί κρῖμα ὅλες τὶς ἄλλες φορὲς μεθυσμένοι νὰ βρισκόμαστε ἀπὸ κρασιὰ κάθε λογῆς, - βρίσκεται σὲ ἀπελπισία - σὲ κακὰ χάλια, - βρισκόμαστε στὴ ζωή·** || φρ. **βρίσκομαι στὴν ἀνάγκη** περιέρχομαι εἰς δυσχερῆ θέσιν καὶ δὴ εἰς οἰκονομικὴν στενοχωρίαν: **βρέθηκα στὴν ἀνάγκη καὶ τὸ πούλησα·** 16) μετὰ γεν. προσ. ἀντων. καθ᾽ ἑν. κ. μετὰ αἰτ. κατὰ πληθ., ἔρχομαι ἀρωγός, εἰς βοήθειάν τινος ὑποστάντος ζημίαν: **τοὺς βρέθηκε ὁ μπάρμπας τους ἀπ᾽ τὴν Ἀμερική, - κανένας δὲν τοὺς βρέθηκε** στὸ θάνατο **τοῦ πατέρα τους·** 17) ἐν ἀρνητ. ἐκφορᾷ **δὲ βρίσκομαι** εἶμαι ἐξαιρετικῆς ἀξίας ἢ ποιότητος, ὅθ. σπανίζω, εἶμαι δύσρετος βλ.λ.: **τέτοιοι πατεράδες δὲ βρίσκονται·** 18) φρ. **τὸ βρίσκω** τυγχάνω ἀνταποδόσεως κ. δὴ τιμωρίας: φρ. **ἄς τὸ βρῇ ἀπ᾽ ἄλλον** (ἀρὰ ζημιωθέντος παραιτουμένου τῆς ἐκδικήσεως), ὁμ. **ἀπ᾽ τὸ Θεὸ νὰ τὸ βρῇς** (ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἀμείψῃ διὰ τὸ καλὸν ἢ τὸ κακὸν ποὺ μοῦ ἔκαμες).

βρισολάσι (τὸ) δημ. ἡ συνεχὴς διὰ ζωηρᾶς φωνῆς ἐξύβρισις, **τὸ πολύ,** τὸ δυνατὸ βρισίδι: **τοῦ πάτησε ἕνα βρισολάσι ποὺ δὲ λέγεται.**

βρισόμαχος-ον ὁ ὑπερισχύων, ὁ ὑπερτερῶν, ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ μάχῃ· ΕΜ 668,55.

βρίσσα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν πτελέα ἡ πεδινὴ βλ.λ.

βρισσίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογ. ἐχινοδέρμων.

βρίσσος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐχινοδέρμων, ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπαλιθώσει.

βρίσχος (ὁ) Φρύν.ἐν ΑΒ 67,15 «ὕρισχος· ὃ διαφθείροντες οἱ ἰδιῶται βρίσχον καλοῦσιν».

βρῖτος Ἡσ. «ἔτος».

βριτύ Ἡσ. «γλυκύ· Κρῆτες».

βριχθεία νόσος (ἡ) νεώτ. ἰατρ ἡ χρονία νεφρῖτις βλ.λ.

βροβαλιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν προύμνη ἡ ἀκανθώδης.

βρογχεῖον (τὸ) μτγν. βρογχικὸς χόνδρος: Σέξτ. Ἐμπ.Μαθ.8,252.

βρογχεξετασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κυλινδρικὸς ἢ θυλακοειδὴς ἀνευρυσμὸς τῶν βρόγχων.

βρόγχια (τὰ) κ. νεώτ. βρόγχιοι σωλῆνες ἢ διακλαδώσεις, δι᾽ ὧν ἡ τραχεῖα εἰσδύεται εἰς τοὺς πνεύμονας· Γαλ.7,474 «βρόγχια καλοῦσιν οἱ ἀνατομικοὶ τοὺς χόνδρους τῆς τραχείας ἀρτηρίας»: Ἱππ.Διαίτ.17 **τὴν ῥέγξιν ποιεῖ ἐνισχόμενον ἐν τοῖσι βρογχίοισι τοῦ πνεύμονος·** 2) οἱ χόνδρινοι δακτύλιοι τῆς τραχείας: Γαλ.Χρ.Μορ.7,7· 3) τὰ βράγχια ἰχθύος: Γαλ.Χρ.Μορ.5,199· 4) σωλῆνες διερχόμενοι διὰ τοῦ ἠθμοειδοῦς ὀστοῦ: Ἱππ.Σαρκ. 16 **ὀσφραίνεται δ᾽ ὁ ἐγκέφαλος ὑγρὸς ἐὼν αὐτὸς τῶν ξηρῶν ἕλκων τὴν ὀδμὴν ξὺν τῷ ἠέρι διὰ τῶν βρογχίων ξηρῶν ἐόντων·** || ἑν. **βρόγχιον** μ. μτγν.· πρβλ. βράγχιον.

βρογχίη (ἡ), ἰων. **-ίη,** ὑποθετικὸν παρ᾽ ἀρχ. σύστημα ἀγωγῶν συνδεόντων τὴν καρδίαν μετὰ τοῦ ἥπατος: Ἱππ.Ἀν.1 **ἀπὸ δὲ καρδίης ἐς ἧπαρ βρογχίη πολλὴ καθήκει, καὶ μετὰ βρογχίης φλέψ.**

βρογχιάζω καθ᾽ Ἡσ. βροχθίζω, καταπίνω, καταβροχθίζω.

βρογχιακός-ή-όν νεώτ. βραγχικὸς βλ.λ.

βραγχικός-ή-όν νεώτ. κ. βρογχιακός ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ βρόγχια ἢ τοὺς βρόγχους βλ.λ.: **βρογχικὰ γάγγλια** (τὰ) ἢ **βραγχικαὶ ἀδένες** (οἱ).

βρόγχιον (τὸ) μτγν. ὁ βρόγχος, ἡ τραχεῖα βλ.λ.: Γαλ.7,467 **βρογχίου τι μέρος, ἢ ἀρτηρίας χιτῶνας, ἢ φλεβός·** 2) ἕκαστον τῶν βρογχίων βλ.λ. 1): Ἀρετ. Χρον.Παθ.1,10.

βρογχίσκοι (αἱ) νεώτ. τὰ βρόγχια βλ.λ. 1).

βρογχισμός (ὁ) νεώτ. ἡ σπασμωδικὴ συστολὴ τῶν βρόγχων βλ.λ.

βρογχιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν βραγχίτιδα βλ.λ. ἢ ὁ ἐκ βρογχίτιδος προερχόμενος· 2) ὁ πάσχων ἢ ὁ προσβληθεὶς ὑπὸ βρογχίτιδος, εἰς ὃν ἀπέμεινε πάθησίς τις ἐκ τῆς νόσου.

βρογχῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ., δημ. **βρογχίτης** (ὁ) καταρρους τῶν βρόγχων: **ὀξεῖα - χρονία βρογχῖτις.**

βρογχοαιγοφωνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἠχηρὰ ἀναπνοή, ἔχουσα τρομώδη ἀπήχησιν.

βρογχογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ δι' ἀκτίνων Ραῖντγκεν ἀκτινογράφησις τῆς τραχείας καὶ τῶν βρόγχων.

βρογχοέκτασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. διεύρυνσις συνήθως τοῦ ἀριστεροῦ βρόγχου.

βρογχοκατάρρους (ὁ) νεώτ. ὁ κατάρρους τῶν βρόγχων, ἡ βρογχῖτις βλ.λ.

βρογχοκήλη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. οἴδημα τοῦ λάρυγγος : Σωρ.1,6, Γαλ.19,443, Παῦλ.Αἰγ.6,188,30 « ὁ περὶ τὸν βρόγχον γινόμενος ὄγκος βρογχοκήλη ὠνόμασται »· ‖ εἰδ. νεώτ. ἰατρ. πάθησις, καθ' ἣν παρατηρεῖται ἐξοίδησις τῆς προσθίας χώρας τοῦ τραχήλου, δημ. γκούσα.

βρογχοκηλικός-ή-όν μτγν. ὁ πάσχων ἐκ βρογχοκήλης βλ.λ. : Διοσκ.4,120 (118) **ποιεῖ πρὸς λυσσοδήκτους καὶ βρογχοκηλικοὺς** (ἐμβόλ.)· 2) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς βρογχοκήλην βλ.λ.

βρογχολιθία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὁ ἐντὸς τῶν βρόγχων σχηματισμὸς λίθων· ὅ. **βρογχικὴ λιθίασις.**

βρογχόλιθος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. λιθοειδὲς σύγκριμα ἐντὸς τῶν βρόγχων ἢ καὶ τοῦ πνευμονικοῦ παρεγχύματος σχηματιζόμενον.

βρογχομυκητίασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος, προερχομένη ἐκ τῆς ἐντὸς τῶν βρόγχων ἐγκαταστάσεως νηματομυκήτων.

βρογχομυκήτωσις-εως (ἡ) νεώτ ἡ βρογχομυκητίασις βλ.λ.

βρογχοπαράταξις-εως (ἡ) μτγν. σκωπτ. ἡ παράταξις βρόγχων πρὸς καταβρόχθισιν βρωμάτων, ἡ πολυφαγία : Ἀθήν 7,298 E **ὁ Κύνουλκας ἔφη, ἀποφέρεται ἐκ τῆς βραγχοπαρατάξεως ὁ λάρος.**

βρογχοπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ πλαστικῆς ἀντικατάστασις μεγάλου ἐλλείποντος τμήματος τῶν ἀνωτέρων ἀναπνευστικῶν ὁδῶν, ὡς καὶ πᾶσα πλαστικὴ τῶν βρόγχων, πρὸς σύγκλεισιν τούτων κατὰ τὰς ἐπὶ τῶν πνευμόνων ἐγχειρήσεις.

βρογχοπλευρῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. βρογχῖτις, συνοδευομένη ὑπὸ πλευρίτιδος.

βρογχοπληγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παράλυσις, ἀτονία τῶν βρόγχων ἀναστέλλουσα τὴν ἀπόχρεμψιν.

βρογχοπνευμονία (ἡ) νεώτ.ἰατρ. φλεγμονώδης νόσος βρόγχων ἐν ταὐτῷ καὶ πνευμονικῶν κυψελίδων.

βρογχοπνευμονι(α)κός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βραγχοπνευμονίαν βλ.λ. : **βρογχοπνευμονικὰ συμπτώματα**· 2) ὁ παθὼν ἢ προσβληθεὶς ὑπὸ βρογχοπνευμονίας βλ.λ.

βρογχοπυόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀπόχρεμψις πυωδῶν πτυέλων· 2) ἡ δίκην ἐμέτου διὰ τῶν βρόγχων ἀπεκβολὴ πύου προερχομένου ἐξ ἐνδοπνευμονικοῦ ἀποστήματος ἢ ἐκ πλευριτικοῦ ἐμπυήματος ρηγνυμένου πρὸς τοὺς βρόγχους.

βρογχορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἀπὸ τῶν βρόγχων αἱμορραγία βλ.λ.

βρογχόρροια (ἡ) νεώτ.ἰατρ. παθολογικὴ ὑπερέκκρισις βρογχικῆς βλέννης.

βρόγχος (ὁ) κ. νεώτ. ἡ τραχεῖα ἀρτηρία, ὁ φάρυγξ, λάρυγξ· EM 211,19 « βρόγχος λέγεται ὁ λαιμὸς καὶ φάρυγξ, ὃς καὶ βράγχος παρὰ τοῖς παλαιοῖς λέγεται » : Ρουφ.50 **ἑξῆς τράχηλος, .. οὗ τὸ μὲν ἔμπροσθεν** βρόγχος **καὶ** τραχεῖα ἀρτηρία· ‖ πληθ. **βρόγχοι** (οἱ) νεώτ. ἀνατομ. σωληνώδεις ἀεραγωγοί, ἰναχόνδρινοι, γωνιωδῶς ἀφιστάμενοι ἀλλήλων, προκύπτοντες ἐκ τῆς διχοτομήσεως τῆς τραχείας ἀρτηρίας, φερόμενοι λοξῶς πρὸς τὰ κάτω καὶ μετὰ βραχεῖαν πορείαν εἰσδυόμενοι ἑκάτεροι εἰς τὸν σύστοιχον πνεύμονα· 2) γεν. ὁ λαιμός : Ἱππ.Ἀφ.6,37, Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.1,6· 3) ἡ κατάποσις, τὸ ρούφημα, ἡ ρουφηξιά : Ἀπολλ. Παραδ.π.Ἀρρ.Ἐπικτ.3,12,17 **διψῶν ποτε καύματος, ἐφέλκυσαι βρόγχον ψυχροῦ καὶ ἔκπτυσον**· 4) καθ' Ἡσ. κ. ὁ βάτραχος.

βρογχοσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βρογχοσκοπία βλ.λ.

βρογχοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐξεταστικὴ μέθοδος, καθ' ἣν δι' εἰδικῶν στερεῶν σωλήνων καὶ διὰ τεχνητοῦ φωτὸς ἐπιτυγχάνεται ἡ λῆψις εἰκόνος τῆς ἔσω ἐπιφανείας τῶν βρόγχων καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας· ὅ. τραχειοβρογχοσκόπησις.

βρογχοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ἐξεταστικὸς σωλὴν ἐν. χρ. κατὰ τὴν βρογχοσκοπίαν βλ.λ.

βρογχοστένωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. στένωσις τῶν βρόγχων, ἐπιφέρουσα δύσπνοιαν καὶ ρόγχον εἰς τὴν ἀναπνοὴν τοῦ πάσχοντος.

βρογχοτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις, καθ' ἣν διανοίγεται εἷς τῶν βρόγχων.

βρογχοτόμον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, δι' οὗ ἐκτελεῖται ἡ βρογχοτομία βλ.λ.

βρογχοφωνία (ἡ) νεώτ. βρογχοαιγοφωνία βλ.λ.

βρογχωτήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. τὸ περὶ τὸν λαιμὸν ἄνοιγμα τοῦ χιτῶνος ἢ ἄ. ἐνδύματος, δι' οὗ εἰσέρχεται ἡ κεφαλή, τραχηλιά : Ἰώσ.Ἀ 3,7,4 **λαγαρὸν δὲ παρέχων τὸν βρογχωτῆρα τοῦ αὐχένος.**

βρόδα Ἡσ. « Αἰολεῖς ρόδα ».

βροδερινία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

βροδιαία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος κοσμητικῶν φυτῶν.

βροδοδάκτυλος-ον αἰολ. ροδοδάκτυλος βλ.λ. : Σαπφ.ἐνΛυρικ.Συμπληρ.25,8 **βροδοδάκτυλος μῆνα.**

βρόδον (τὸ) αἰολ. τὸ ρόδον βλ.λ. : Σαπφ. 68,2

βροδόπαχυς-εως (ὁ) ροδόπηχυς βλ.λ. : Σαπφ.65,

βροδοτρίχι (τὸ) δημ. **τὸ φυτὸν** ἀδίαντον βλ.λ. τὸ καλλίτριχον.

βρόκοι Ἡσ. « ἀττέλεβοι, ἀκρίδες », πρβλ.βροῦκος.

βροκόλακας (ὁ) δημ. **κ. βρου-** ὁ βρυκόλαξ βλ.λ.

βροκολακιάζω δημ. κ. **βρουκολακιάζω κ.** βουρκολακιάζω βρυκολακιάζω βλ.λ.

βροκολούδι (τὸ) δημ. κ. **βρουκολούδι μικρὸς** βουκόλος, ὁ μικρὸς βοσκὸς βοῶν.

βρόκων Ἡσ. « ἀμαθής, ἀπαίδευτος ».

βρολιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βροῦλον βλ.λ. **τὸ παράλιον.**

βρόμα (ἡ) δημ. κ. **βρῶμα** βλ.λ.

βρομελία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν φυτῶν.

βρομελιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. **βρομελιώδη** οἰκογένεια φυτῶν.

βρομελιώδη (τὰ) νεώτ.βοταν.ὅ. βρομελιοειδῆ βλ.λ.

βρόμη (ἡ) νεώτ. κ. **βρόμος** (ὁ), δημ. **βρόμι** (τὸ), ὅ. γρ. βρώμη βλ.λ.

βρόμι (τὸ) δημ. ἡ βρώμη βλ.λ.

βρομιάζομαι μτγν., μέλλ. -άσομαι βακχεύω, ἐνθουσιάζομαι : Γλαῦκος ἐν ΑΠ 9,774 **ἁ βάκχα .. ἀνθρώσκει δ' ὡς βρομιαζομένα.**

βρομιαῖος-α-ον μσν. ὁ βρόμιος βλ.λ. : Ἰω. Δαμ. Εἰκ.124 **πολιὰς αἰδεσίμους καὶ τὰς θείας κόρας βρομιαίῳ κατακαίων πυρί.**

βρομιάς-άδος (ἡ) θηλ. τοῦ βρόμιος βλ.λ. : Πίνδ. Διθ. ἐν παπ. **βρομιάς θοίνα,** Ἀντιφάν.π.Ἀθην. 10,449 C **βρομιάδος ἱδρῶτα πηγῆς**· 2) εἶδος ποτηρίου : Ἀθήν.11,784 D « βρομιάδες ἔκπωμα ὅμοιον ταῖς μικροτέροις τῶν σκύφων ».

βρόμιον (τὸ) οὐδ. τοῦ βρόμιος ὡς οὐσ. βλ.λ. 4).

βρόμιος-α-ον ὁ προκαλῶν βρόμον, κρότον, θόρυβον, ὁ ἠχηρός, ὁ ἀντηχῶν : Πίνδ.Ν 9,8 **βρομίαν φόρμιγγα**· 2) ὡς ἐπίθ. τοῦ Διονύσου : Πίνδ.ἀπ.

45,10 **τὸν βρόμιον τὸν ἐρίβόαν τε καλέομεν,** Εὐρ. Κύκλ.123 **βρομίου δὲ πῶμ᾽ ἔχουσιν, ἀμπέλου ῥοάς** (περὶ του αἴνου), Ἀριστφ.Θεσμ.991 **ὦ Διόνυσε Βρόμιε·** ‖ ὁθ. ὁ βακχικός, ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν Βάκχον : Εὐρ.Ἡρ.889 **βρομίῳ θύρσῳ·** ‖ ὡς οὐσ. ὁ οἶνος : Ἄλεξ.230,3 **ποδαπὸς ὁ βρόμιος,**ΑΠλ.309,2,720 **ὄμμα δέ μευ βρομίῳ βεβαρημένον,** πρβλ. Βάκχος· **3) βρόμιον** (τὸ) εἶδος ἐμπλάστρου : Ὀρειβ.ἀπ.90· ‖ νεώτ.χημ.κ βρώμιον βλ.λ.

βρομιώδης-ους-ες ὁ βακχικὸς βλ.λ. : Μακεδόν. ἐν ΑΠ 11,27 **βρομιώδεα πηλὸν φύρησαν Βάκχῳ τριζυγέες Χάριτες** (περὶ πατηρίων τοῦ οἴνου).

βρομιῶτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ βάκχη, ἡ ἐκξεβακχευμένη, ἡ ὀργιαστική, ἡ μέθυσος γυνή : Ὀππ.Κυν. 4,300 **πάσαις δ᾽ ἐστάλαον βρομιώτισι δάκρυ παρειαί·** 2) ἐπίθ. ἡ βακχική : Ὀππ.Κυν.4,340 **πίδακι δ᾽ ἀμπέλασαν βρομιώτιδι.**

βρόμος (ὁ) (1) μέγας θόρυβος, μεγάλη ταραχή, εἰδ. δ᾽ ἐπὶ τοῦ πυρός, ὁ ἰσχυρὸς κρότος, ὁ ἦχος, ἡ βοή : Ἰλ.Ξ 396 **οὔτε πυρὸς τόσσος γε πέλει βρόμος αἰθαμένοιο·** ‖ ἐπὶ τοῦ κεραυνοῦ, ὁ πάταγος τῆς βροντῆς, ὁ βρόντος : Πίνδ.Ο 227 **ἀποθανοῖσα βρόμῳ κεραυνοῦ·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν αὐλῶν, ὁ ἦχος, ὁ ἀχός, τὸ ἀχολόϊ : Ὕμν.Ὁμ.Ἑρμ.451 **καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἤχου τοῦ τυμπάνου : Σιμων. ἐν ΑΠ 6,217 **οὐδ᾽ ἔτλη Κυβέλης ἱερὸν βρόμον ὑλονόμος θήρ·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν ἀνέμων, ἡ βοὴ ἡ ἐκ τῶν πνεόντων ἀνέμων προερχομένη, ἡ βαζαύρα, τὸ βούϊσμα τοῦ ἀγέρα : Αἰσχ.ἀπ.181 **βορεάδας ἤξεις πρὸς πνοάς, ἵν᾽ εὐλαβοῦ βρόμον καταιγίζοντα·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ σεισμοῦ, ὑπόκωφος κρότος, βοή, βουητό : Διόδ.Σ 5,7 **ἐκ τῶν χασμάτων ἐκπίπτει πνεύματος μέγεθος καὶ βρόμος ἐξαίσιος·** 2) Ἡσ.« τόπος εἰς ὃν ἔλαφοι οὐροῦσι καὶ ἀφοδεύουσι »· πρβλ. βρῶμος.

βρόμος (ὁ) (2) κ. νεώτ., δ. γρ. **βόρμος** τὸ φυτὸν βρώμη βλ.λ. : Θεόφρ.Φl 8,9,2 **τῶν ὁμοιοκρίθων ὁ βρόμος μάλιστα καρπίζεται τὴν γῆν,** Ψ Διοσκ. 4,137· 2) ὁ ἐκ τοῦ φυτοῦ ταύτου παραγόμενος καρπός, χρησιμεύων κυρίως πρὸς τροφὴν τῶν ζῴων, ἡ βρώμη : Εὐστ.919,38 **« Παυσανίας δὲ βρόμον λέγει καὶ σπέρμα λεπτῇ κριθῇ ὅμοιον ».**

βρομοῦχος-ον νεώτ. βρωμοῦχος βλ.λ.

βρομῶ-έω, εὐχρ. μόνον κατ᾽ ἐνεστ. κ. παρατ. ἐπὶ μυιῶν, βαμβῶ, βουΐζω : Ἰλ.Π 642 **ὡς ὅτε μυῖαι σταθμῷ ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ·** 2) ἐπὶ τοῦ πυρός, ἠχῶ, κροτῶ : Ἀπολλ.Ρ 4,787 **ἔνθα πυρὸς δειναὶ βρομέουσι θύελλαι·** ‖ ἐπὶ τοῦ ἀνέμου, βουΐζω, κάμνω βοήν, βαζούρα : Νίκ.Ἀλεξ.609 **μὴ.. πνεύματ᾽ ἀνειλίσσονται.. βρομέῃσιν·** ‖ ὁμ. κ ἐπὶ βραζομένου τινός, κοχλάζων παράγω ἦχον : Νίκ.π.Ἀθην.3,126 **ζωμὸν δὲ βρομέοντα καταντλάς.**

βρομώδης-ους-ες μτγν. εὐφ. γρ. ἀντὶ βρωμώδης βλ.λ. : Ἀθήν.3,88 a, Πλούτ.Ἠθ.792 B.

βρονζίνα (ἡ) νεώτ., δημ. **μπραυ(ν)τζίνα** κόνις λεπτὴ ἐκ μετάλλων ἢ μεταλλικῶν κραμάτων χρησιμεύουσα πρὸς ἐπιχρύσωσιν, ἐπαργύρωσιν.

βρονζίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, ἀποτελοῦν αὐσιῶδες συστατικὸν τῶν πετρωμάτων γάβρων καὶ νοριτῶν.

βρονζιτίτης (ὁ) νεώτ. πετρογρ. πέτρωμα τῆς οἰκογενείας τῶν πυροξενιτῶν.

βρονόλιθος (ὁ) νεώτ. χημ. εἶδος πυρίτιδος.

βρανολῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. χημ. ὁ βρονόλιθος βλ.λ.

βρονταγωγός (ὁ) πάπ. ἐπίθ. δαίμονας, ὁ φέρων βροντήν.

βροντάζω πάπ. κ. Ἡσ. βροντῶ βλ.λ.

βρονταῖος-α-ον κ. νεώτ. ἐπίθ. τοῦ Διός, ὁ βροντῶν, ποὺ μπουμπουνίζει : Ἀριστλ.Κόσ.401 a,17 **Ζεὺς βρονταῖος·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν νεφελῶν, ὁ παράγων βροντήν : Ὀρφ.Ὕμν.15,9 **νεφέλαι βρονταῖαι·** ‖ π.Ἱππ.Ἐπιδ.6,4,17 **ὕδωρ βρονταῖον** (βροχὴ μετὰ βροντῶν, βροχόβροντο)· ‖ νεώτ.ποι. : Κάλβ. Λύρα εἰς Ἐλευθερίαν 8 **νὰ σᾶς περικυκλώσῃ μὲ σκοτεινά, βρονταῖα πεπυκνωμένα σύννεφα ἡ δυστυχία.**

βρονταλίδα (ἡ) δημ. κ. **βροχαλίδα** τὸ κερκοφόρον ἀμφίβιον σαλαμάνδρα βλ.λ.

βρανταλίδι (τὸ) δημ. νηπιακὸν ἄθυρμα ἐκ λευκοσιδηρᾶς σφαίρας ἐγκλειούσης ψηφῖδας, ὅπερ κρατούμενον διὰ λαβῆς καὶ ταρασσόμενον παράγει κρότον, ἄ. κουδουνίστρα.

βροντάρα (ἡ) δημ. παιδικὸν ἄθυρμα, συνιστάμενον ἐξ αὐλοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔμβολον πιέζον τὸν ἐν αὐτῷ ἀέρα ἐκτινάσσει μετὰ κρότου τὸ εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον πῶμα· ἄ. σουμακλί.

βροντάρι (τὸ) δημ. ὁ ἐκ τοῦ λαιμοῦ αἰγὸς ἢ προβάτου κρεμάμενος κώδων, ἄ. **κύπρος** (ὁ), **κυπρί** (τὸ), **τσοκάνι, τροκάνι, τροκάνα.**

βρονταριά (ἡ) δημ. παρατεταμένη βροντή· ‖ βρονταὶ κατὰ διαδοχήν, μπουμπουνητό.

βρονταρόξυλο (τὸ) δημ. τὸ ξύλινον ἔμβολον τῆς βροντάρας βλ.λ.

βροντάς-άδος (ἡ) ἡ βροντῶσα : Κόρινν.ἀπ.35.

βροντάω δημ. βροντῶ βλ.λ.

βροντέα (ἡ) μτγν. πολύτιμός τις λίθος : Πλίν.Φl 37,150.

βροντεῖδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἀρθρωτῶν ζῴων, ὧν λείψανα εὑρέθησαν ἐν ἀπολιθώσει.

βροντεῖον (τὸ) μτγν. μηχανικὸν κατασκεύασμα ὄπισθεν τῆς σκηνῆς τοῦ ἀρχαίου θεάτρου τοποθετούμενον πρὸς ἀπομίμησιν τοῦ ἤχου τῆς βροντῆς καὶ τοῦ κεραυνοῦ : Πολυδ.4,130.

βροντερός-ή-ό δημ. ὁ παράγων κρότον, βρόντον, ὁ βροντώδης, ὁ βορέως ἠχηρός.

βροντεύς-έως (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἀρθρωτῶν ζῴων, ἁπαντῶν μ ἐν ἀπολιθώσει.

βροντή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. **κ.** δημ. ὁ ἐκ τῆς ὕπερθεν ἀτμοσφαίρας, ἐκ τῶν νεφῶν καὶ συνήθ. μετὰ τὴν ἀναλαμπὴν τῆς ἀστραπῆς ἢ τοῦ κεραυνοῦ ἀκουόμενος κρότος, τὸ μπουμπούνισμα, τὸ μπουμπουνητό, π.Ὁμ. πάντοτε εἰς τὸν Δία ἀποδιδόμενος : Ἰλ.Φ 199 **Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν δεινήν τε βροντήν,** Αἰσχ.Πρ.1017 **βροντῇ καὶ κεραυνίᾳ φλογί·** ‖ ὁμ. σημ. κ. ἐν πληθ. : Ἀριστφ.Ὄρν.1751 **ὀμβροφόροι δ᾽ ἅμα βρονταί,** Ἀρτεμίδ.2,9,90 **κεραυνός.. μετὰ βροντῶν,** Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος στρ.47 **καὶ οἱ βροντὲς καὶ τὸ σκατάδι, | ὁποῦ ἀντίσκοφτε ἡ φωτιά,** παροιμ. **βαθιὰ βροντή, γοργὸ νερό, μακριὰ βροντή, κοντὰ νερό·** ‖ ἐκκλ. **υἱοὶ βροντῆς** οἱ Εὐαγγελισταὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης (Θεοδώρητ. « διὰ τὴν ὑπερφυᾶ καὶ θείαν τῆς θεολογίας φωνήν ») : ΚΔ Μᾶρκ.3,17 **καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς (Ἰακώβῳ καὶ Ἰωάννῃ) ὀνόματα Βοανεργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς·** 2) μτγν. μτφ. βροντώδης, ἀπειλητικὸς λόγος, φοβέρα : Λιβάν.Ἐπιστ.98,4 **τούτους τὰς βροντὰς οἶδ᾽ ὅτι δείσεις·** 3) δημ. κατ᾽ ἐπέκτ. πᾶς ἰσχυρὸς κρότος, πάταγος, θόρυβος, βρόντος : **ἀκούω τὴ νύχτα βροντὲς στὸ σπίτι καὶ φοβᾶμαι·** 4) ἡ κατάστασις τοῦ ὑπὸ τῆς βροντῆς καταπλήκτου, τοῦ ἐμβροντήτου : Ἡρ.7,10,5 **ἐπεάν σφι ὁ Θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλῃ ἢ βροντήν.**

βρόντηγμα (τὸ) δημ. τὸ βρόντημα βλ.λ. 1),3),4),5).

βροντηγμός (ὁ) δημ.κ. **-ημός,** βρόντημα βλ.λ.1),3),4).

βροντηδόν ἐπίρρ. μτγν. ὡς βροντή, σὰν μπουμπούνισμα : Χρησμ.Σιβ.5,617.

βρόντημα-ατος (τὸ) κ. μσν., δημ. κ. βρόντηγμα ὁ κρότος τῆς βροντῆς, ἡ βροντὴ βλ.λ. 1) : Αἰσχ.Πρ.993 **λευκοπτέρῳ δὲ νιφάδι καὶ βροντήμασιν χθονίοις κυκάτω πάντα καὶ ταρασσέτω·** 2) Ἡσ. « ἐμβρόντητος »· 3) μσν. κ. δημ. ἰσχυρὸς κρότος, πάταγος, βρόντος : Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,94 **τὸ πρόσφατον τοῦ βροντήματος ῥαγησόμενον εἰδώς, - ἀκούγονται βροντήματα·** 4) δημ. κ. ἡ πλῆξις ἐξ ἧς παράγεται κρότος τις : **μὲ τὸ πρῶτο βρόν-**

τη(γ)μα ἔτρεξα καὶ τοῦ ἄνοιξα τὴν πόρτα· 5) δημ. κατ' ἐπέκτ. ἡ μετὰ πατάγου (μὲ βρόντο) ρῖψις ἢ πτῶσις : **τοῦ 'δωκα ἕνα βρόντημα χάμου ποὺ κόντεψε νὰ μείνῃ ξερός.**

βροντημός (ὁ) δημ.κ. βροντηγμός τὸ βρόντηγμα βλ.λ.

βρόντης (ὁ) ὀνομασία ἑνὸς τῶν τριῶν Κυκλώπων, οἵτινες ἐχάλκευον τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Διός : Ἡσίοδ.Θ 140 **Βρόντην τε Στερόπην τε καὶ Ἄργην.**

βροντησικέραυνος-ον ὁ φέρων βροντὰς καὶ κεραυνούς : Ἀριστφ.Νεφ.265 **σεμναί τε θεαὶ Νεφέλαι βροντησικέραυνοι.**

βροντήσιον (τὸ) μσν. ὁ ὀρείχαλκος βλ.λ.

βροντήσιος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. δημ. βρονταῖος βλ.λ. : Ἐπιγρ. **βροντήσιος Ζεύς·** 2) δημ. ὁ ἰδιάζων εἰς βροντήν : **κρότος βροντήσιος.**

βροντητά ἐπίρρ. δημ. μετὰ ἤχου οἱονεὶ βροντῆς, μὲ βαρέως ἠχηρὸν κρότον· 2) μὲ βρόντημα βλ.λ.5) : **τὸν ἔρριξε χάμου βροντητά.**

βροντητά (τὰ) δημ. αἱ βρονταί, οἱ βρόνται, οἱ κρότοι τῶν βροντῶν : **γιὰ λίγη ὥρα ἀκούστηκαν βροντητὰ κι ἄξαφνα ἄρχισε δυνατὴ βροχή·** 2) γεν. τὰ παράγοντα βρόντον, ἰσχυρὸν κρότον.

βροντητικός-ή-όν μσν. κ. νεώτ. ὁ ἱκανός, ἐπιτήδειος νὰ βροντᾷ : Εὐστ.141,27 **βροντητικὸς γὰρ ὁ αὐτὸς Ζεὺς καὶ ἐριβρεμέτης.**

βροντητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ βροντῆς, μὲ βρόνταν, βροντηχτά.

βροντηχτά ἐπίρρ. δημ. μετὰ βρόντου, μὲ βρόντο, ὥστε νὰ προκαλῇ ἰσχυρὸν κρότον : **ἄκουσα νὰ πέφτῃ βροντηχτὰ ἡ ξερολιθιὰ τοῦ πηγαδιοῦ.**

βροντηχτός-ή-ό δημ. ὁ μετὰ βροντῆς, βρόντου, γινόμενος.

βρονταῖος-α-ον ἐπὶ ὀμβρίων ὑδάτων, ὁ πίπτων μετὰ τὰς βροντὰς ἢ μετὰ βροντῶν : Ἱππ. Ἐπιδ. 6,1180 F **βρονταῖον ὕδωρ,** Παῦλ.Αἰγ.13 51 **τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τὸ θερινὸν τοῦ λαιλαπώδους ἄμεινόν ἐστι καὶ τὸ βρονταῖον.**

βροντίζω δημ. βροντῶ βλ.λ.

βροντισμός (ὁ) μσν. κ. δημ. κρότος οἱονεὶ βροντῆς, ἰσχυρὸς κρότος, πάταγος, μέγας θόρυβος : Ἐρωτόκρ.Δ 1015 **κι ἄξαφν' ἀνεμοστρόβιλος ἀπὸ τὴ γῆς ἐβγαίνει, μὲ βροντισμὸ καὶ ταραχὴ τὴ σκόν' ἀνασηκώνει,** Σαλωμ. Ἐλεύθ.Πολιορκημένοι Σχεδίασμα 2,13 **σεισμὸς καὶ βροντισμός.**

βροντοβόλημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ἐκβάλλειν βροντάς, τὸ βροντᾶν. || γεν. τὸ παράγειν ἀδιάλειπτον ἰσχυρὸν βρόντον, ὁ συνεχὴς καὶ βαρέως ἰσχυρὸς κρότος : **ἀκουόταν ὅλη νύχτα βροντοβόλημα.**

βροντοβολίζω μτγν. κ. μσν. κεραυνοβολῶ, πλήττω διὰ κεραυνοῦ : Ψ Χρυσ.Λόγ.83,7,498 **ὁ θάνατος, καπνισθεὶς καὶ βροντοβολισθεὶς τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος, πάντας ὅσους εἶχε δικαίους ἐξήμεσε.**

βροντόβολος-η-ο δημ. ὁ βροντοβόλας βλ.λ.

βροντοβόλος-ον νεώτ. ὁ ἐκβάλλων ἢ παράγων ἰσχυρὰς καὶ ἐπανειλημμένας βροντάς· || γεν. ὁ ἐν συνεχείᾳ βαρέως καὶ ἰσχυρῶς κρατῶν : **τὰ βροντοβόλα ταπαμαχικὰ ἐπέτεινον τὸν πανικόν.**

βροντοβολῶ-άω δημ. ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, βροντῶ, ἰσχυρῶς καὶ ἐν συνεχείᾳ, μπουμπουνίζω : **ὅλη τὴ νύχτα βροντοβόλαγε·** || κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ τηλεβόλων : **ὅλη μέρα βροντοβολοῦσαν τὰ κανόνια·** 2) μτφ. βροντοηχῶ βλ.λ.· || ἐντόνως λέγω.

βροντόβραστος-ον μτγν. κ. μσν. ὁ ὑπὸ βροντῆς καταπλαγείς, ὁ ἐμβρόντητος : Χρυσ.Λόγ.83,7,498.

βροντογενής-οῦς-ές μσν. ὁ βροντόπαις βλ.λ. : Θεοφάν.Ὁμ.40,286 **βροντογενὴς μαθητής.**

βροντοειδής-οῦς-ές μτγν. ὅμοιος βροντῇ, αἴτιος βροντῆς : Ἐπιφάν.2,294 B **βροντοειδὴς νεφέλη, ἡ τὴν ἀστραπὴν ἔνδον καιλιαφόρως βαστάσασα.**

βροντοειδῶς μτγν. ἐπίρρ. ὡς βροντή, σὰν μπουμπούνισμα : Γρηγ.Θαυμ.ἐν Χρυσ.7,661.

βροντοηχέω μσν. βροντοηχῶ βλ.λ.

βροντοηχής-οῦς-ές μσν. ὁ οἱονεὶ βροντῆς ἦχον ἐκβάλλων, ὁ βροντώδης : Γερμ.Κπλτ.245 C **ἀφ' ὕψους ἤκαντα οὐρανίου, ἐξάκουστα κ. βροντοηχῆ.**

βροντόηχος-ον νεώτ. ὁ βροντοηχής βλ.λ.

βροντοηχῶ-έω μσν. κ. νεώτ. ἠχῶ βροντωδῶς, ἐκβάλλω ἰσχυρὸν ἦχον, δθ. κ. κράζω μεγαλοφώνως, κατηγορηματικῶς καὶ μετὰ σθένους ἐκφράζομαι, διαδηλῶ : Θεόδ.Λάσκ.Κῶδ.Παρισ.3048 φύλλ. 16 **βροντοηχέω λόγους.**

βροντοθέρι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λινόζωστις ἡ ἐτησία βλ.λ.

βροντοθήριον (τὸ) νεώτ. παλαιοζ. γένος θηλαστικῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπαλιθώσει.

βροντοκεραυνοπάτωρ-ορος (ὁ) πάπ. ἐπίθ. τοῦ Κρόνου, ὁ πατὴρ τῆς βροντῆς καὶ τοῦ κεραυνοῦ.

βροντοκόπημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βροντοκοπῶ, τὸ προκαλεῖν ἢ παράγειν μέγαν καὶ συνεχῆ βρόντον : **πῶς νὰ κοιμηθῶ μὲ τέτοια βροντοκοπήματα ποὺ γίνονται δίπλα μου ;·** 2) τὸ βρόντημα βλ.λ.5).

βροντοκόπι (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ βροντοκοπῶ, τὸ βροντοκόπημα βλ.λ.

βροντοκοπῶ δημ. κ. **βροντοκοπάω** ἀμτβ. παράγω ἰσχυρὸν καὶ συνεχῆ βρόντον : Σαλωμ.Ἐλεύθ. Πολιορκημ.Σχεδίασμα 2,6,2 **μόνε σφόδρα βροντοκοποῦν τ' ἁρματωμένα στήθη·** 2) ἐπὶ προσ., πίπτω ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μετὰ ἰσχυροῦ βρόντου, κρότου : **βροντοκόπησε ἀπὸ τὴ μηλιὰ καὶ τσάκισε τὸ χέρι του·** 3) συνεχῶς πλήττων τι παράγω βρόντον ἰσχυρόν, βαρὺν κρότον, θόρυβον : **βροντοκοποῦν ὁλήμερα οἱ χαλκωματάδες, - κάποιος βροντοκοπάει τὴν πόρτα·** 4) μτβ. μτφ. πλήττω, κτυπῶ τινα διὰ ράβδου ἢ διὰ τοῦ γρόνθου συνεχῶς, δέρω τινὰ ἀνηλεῶς : **κάτσε φρόνιμα νὰ μὴ σὲ βροντοκοπήσω.**

βροντολάλημα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ βροντωδῶς λαλεῖν, ἡ διὰ βροντώδους φωνῆς ὁμιλία.

βροντόλαλος-η-ο δημ. ὁ βροντωδῶς λαλῶν, ὁ διὰ βροντώδους φωνῆς ὁμιλῶν· || ἐπὶ πραγμ., ὁ παράγων βροντώδη ἦχον : Καζ.Νμτφρ.Θ Κωμ. Καθαρτ.9,135 **βαρὺ 'ταν καὶ βροντόλαλο μαντέμι.**

βροντολαλῶ-έω νεώτ. κ. δημ. ὁμιλῶ διὰ βροντώδους φωνῆς· 2) ἐπὶ πραγμ., παράγω βροντώδη ἦχον, κ. μτβ. διαλαλῶ ἠχηρῶς : Παλαμ.Ἀσάλευτη Ζωὴ 183,29 **καμπάνες μπρούτζινες θρησκεία βροντολαλοῦσαν ξένη.**

βροντολό(γ)ημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὁ βροντώδης, ὁ ἰσχυρῶς βαρὺς καὶ παρατεταμένος ἦχος· 2) αἱ ἀδιάλειπτοι βρονταί : **ὅλη νύχτα τὸ βροντολόημα δὲ μ' ἄφησε νὰ κλείσω μάτι.**

βροντολόγιον (τὸ) μσν. βιβλίον πραγματευόμενον περὶ κεραυνῶν καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν μαντείας κατὰ τὰς λαϊκὰς προλήψεις, ὡς καὶ περὶ σεισμῶν : Νικηφ.Ὁμολογ.Δίκ.Ἑλληνορρωμ.196.

βροντολογῶ-άω δημ. ἐκβάλλω ἢ παράγω ἰσχυρὸν καὶ ἐν συνεχείᾳ βρόντον, βροντοκοπῶ : **βροντολόγησε ἡ ρεματιὰ ἀπὸ τὴ ντουφεκιά·** 2) ὁμιλῶ βροντωδῶς, μεγαλοφώνως.

βροντομανῶ-άω δημ. βροντῶ μανιωδῶς καὶ ἀδιαλείπτως, παράγω ἰσχυρὸν καὶ μακρὸν ἀδιάλειπτον βρόντον, μπουμπουνίζω δυνατὰ καὶ κυρίως ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ : **βροντομάναγε ὅλη τὴ νύχτα·** 2) ὁμ. κ. ἐπὶ προσ., παράγω μέγαν βρόντον, θορυβῶ μανιωδῶς, οἱονεὶ ἀπειλῶν τινα : **μὴ βροντομανᾷς καὶ δὲν σὲ φοβᾶται κανένας.**

βροντομαχῶ-άω δημ. βροντοκοπῶ βλ.λ. : Πολίτ. Ἐκλ.Τραγ.153,8 **βροντομαχοῦν τὰ ρούχά του καὶ λάμπουν τ' ἅρματά του.**

βροντόμετρον (τὸ) νεώτ. μετεωρ. ὄργανον πρὸς αὐτογράφησιν τῶν μετεωρολογικῶν φαινομένων, ἅτινα συνοδεύουσι τὰς καταιγίδας.

βροντόπαις-παιδας (ὁ,ἡ) ὁ υἱὸς τῆς βροντῆς, ἐπίθ. τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου : Καισάρ.Ζητήμ.29,54.

βροντοποιός-όν μτγν. ὁ ποιῶν, ὁ παράγων βρονιάς : ΨΛουκ.Φιλόπ.4,24 ὁ βροντοποιὸς καὶ κεραυνοβόλος **σου Ζεύς.**

βροντόρνις (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος πτηνῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βρόντος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἦχος τῆς βροντῆς, τὸ βρόντημα, τὸ μπουμπουνητό· 2) κατ' ἐπέκτ. πᾶς βαρύς, παταγώδης κρότος, ἰσχυρὸς θόρυβος προερχόμενος ἐκ πτώσεως κυρίως βαρέος ἀντικειμένου : **ἄκουσα ἕνα βρόντο** καὶ φοβήθηκα· 3) γεν. παταγώδης πτῶσις ἢ ῥῖψις : **ἔφαγα ἕνα βρόντο ποὺ τσακίστηκα·** 4) μτφ. ἰσχυρά, δριμεῖα ἐπίπληξις, ἐπιτίμησις, μάλωμα : **τοῦ χρειάζεται ἕνας βρόντος γιὰ νὰ μὴν τὸ ξανακάνῃ·** 5) φρ. **στὸ βρόντο** ἐν ἐπιρρ. χρήσει, ματαίως, ἀσκόπως, ἀνωφελῶς : **μὴν κουράζεσαι στὸ βρόντο, - ὅλοι οἱ κόποι του πᾶνε στὸ βρόντο** (ματαίως κοπιάζει ἢ ἐκοπίασε)· ὁμ. **μιλάει στὸ βρόντο** (ἄνευ ἐπιγνώσεως ἢ ἀναιτίως)· πρβλ. στὰ κουτουρού.

βροντόσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βροντοσκοπία (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν βροντῶν μαντεία· πρβλ. κεραυνοσκοπία : Ἰω.Λυδ.Διοσ.100 **ἐφήμερος βροντοσκοπία.**

βροντότριχα (ἡ) δημ. ἡ ἕνεκα τοῦ γήρατος ὁποσκληρυνθεῖσα δυσκατέργαστος θρὶξ προβάτου.

βροντοτριχιάζω δημ. ἐπὶ προβάτων, ἔχω βροντότριχες βλ.λ.· 2) ὁθ. γηράσκω : **βροντοτρίχιασε τὸ κριάρι μας.**

βροντοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων βροντήν : **σύννεφα βροντοφόρα.**

βροντόφωνα ἐπίρρ. δημ. βροντοφώνως βλ. λ.

βροντοφωνάζω δημ. βροντοφωνῶ βλ.λ.

βροντοφώνημα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βροντοφωνεῖν, τοῦ ἐκβάλλειν βροντώδη φωνήν.

βροντόφωνος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων φωνὴν οἱονεὶ ὁμοίαν πρὸς βροντήν, ὁ τὴν φωνὴν βροντώδης : Εὐστ.Πονημ.250,20 **καὶ ἐφθέγξατο βροντόφωνα ἐξακουόμενα ἕως περάτων γῆς,** - βροντόφωνος ῥήτωρ, - **βροντόφωνος** ντελάλης.

βροντοφωνῶ-έω μσν., δημ. κ. **βροντοφωνάζω** ἐκβάλλω βροντώδη φωνήν, ὁμιλῶ βροντωδῶς, μεγαλοφώνως : Νικήτ.Χων.Θησ.Ὀρθοδ.9,43· 2) μτβ. λέγω, διακηρύσσω τι δι' ἰσχυρᾶς φωνῆς, ὁθ. μτφ. ῥητῶς, σαφῶς καὶ ἀποφασιστικῶς ἐκφράζομαι περί τινος, διακηρύττω τι : **ἐβροντοφώνησε τὴν ἀλήθειαν ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου.**

βροντοφώνως ἐπίρρ. νεώτ. μετ' ἰσχυρᾶς, βροντώδους φωνῆς.

βροντοχτύπημα (τὸ) δημ. τὸ μετὰ βρόντου, τὸ παταγῶδες κτύπημα· 2) ἐπὶ προσ., βαρεῖα χαμαὶ πτῶσις : **ἔφαγε ἕνα βροντοχτύπημα κι ἔμεινε ξερός.**

βροντοχτυπῶ-άω δημ. κτυπῶ, πλήττων τινὰ ῥίπτω αὐτὸν χαμαὶ μετὰ βρόντου : **τὸν βροντοχτύπησα στὸ χῶμα·** ‖ τὸ μέσ. **βροντοχτυπιέμαι** μωλωπίζομαι ἐκ πτώσεως ἀφ' ὑψηλοῦ : **ἔπεσε ἀπὸ τὴ σκάλα καὶ βροντοχτυπήθηκε.**

βροντῶ-άω κ. νεώτ., δημ. συνήθ. **βροντάω,** ἀόρ. δημ. (ἐ)βρόντησα κ. **(ἐ)βρόντηξα,** μτχ. παθ. παρακ. **βροντη(γ)μένος,** παράγω βροντὴν βλ.λ., μπουμπουνίζω : Ὀδ.Ξ 305 **Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν,** Καλλ.ἀπ.490 **βροντᾶν οὐκ ἐμὸν ἀλλὰ Διός·** ‖ κ. δημ. μτφ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τοῦ ἀστράπτω, καταπλήσσω διὰ τῆς δυνάμεώς μου : Ἀριστφ.Ἀχ.531 **ἤστραπτ', ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα,** Παλαμ.Τρισεύγ.54 **τὸ μοναστήρι ἄστραφε καὶ βρόντησεν ἀπὸ τοὺς πανηγυριῶτες·** 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀπρσσ. : Ἀριστφ.ἀπ.46 **χειμέρια βροντᾷ,** Ἀριστλ.Ζ1 610 b,35, δημ.παροιμ. **σὰν βροντήσῃ καὶ δὲ βορίσῃ, καινούργιος νότος θὰ φυσήσῃ·** 3) δημ. ἠχῶ παταγωδῶς, ἰσχυρῶς, παράγω **βρόντον,** δυνατὸν κρότον : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 157,22 **κι ἀκούει τὴν πλάκα καὶ βροντᾷ, τὸ χῶμα καὶ βοΐζει,** - **βρόντησε τὸ κανόνι,** - **βροντᾶνε τὰ κουδούνια,** παροιμ. **Ἴδιο τὸ 'χει ἡ Ἀρχοντοὺ κι ἂν βροντοῦν κι ἂν δὲν βροντοῦν** (τὰ κουδούνια της, ἐπὶ ἐλευθέρων ἠθῶν γυναικὸς ἀδιαφορούσης διὰ τὴν κακὴν φήμην αὐτῆς)· ὁμ. **βροντοῦν ὅλα τὰ σίδερα, βροντάει κι ἡ σακοράφα** (ἐπὶ ἀγενῶν καὶ ἀσήμων προσπαθούντων νὰ μιμηθῶσι τοὺς εὐγενεῖς ἢ νὰ φθάσωσι τοὺς ἀνωτέρους των)· 4) μτβ. κρούων τι παράγω βρόντον, ἰσχυρὸν κρότον, θόρυβον : παροιμ. **στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα ὅσο θέλεις βρόντα** (ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων ἢ μὴ ἐνδιδόντων εἰς τὰς **πρὸς αὐτοὺς** παραινέσεις ἢ παρακλήσεις), ὁμ. **βροντᾶνε τενεκέδες γιὰ νὰ διώξουν τὸν ἀσβό** (ἐπὶ καταβαλλόντων ἐνεργείας ἢ προσπαθείας πέρα τοῦ προσήκοντος, ὅθ. κ. ἀσκόπους)· 5) μτφ. φρ. **τὸ βρόντηξε** (ἐνν. **τὸ κανόνι**) ἐκήρυξε στάσιν πληρωμῶν, ἐχρεωκόπησεν, ἐπτώχευσεν (ἄ. **ἔρριξε κανόνι**) ἢ ἐν ἄ. χρ. διελάλησε μυστικόν τι, **ἐγένετο αἴτιος νὰ κοινολογηθῇ** μυστικόν τι· 6) μτβ. καταρρίπτω τινά, τὸν κάμνω νὰ πέσῃ μετὰ πατάγου : **τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὸ σβέρκο καὶ τὸν ἐβρόντηξε χάμου·** 7) ἀμτβ. καταπίπτω παταγωδῶς : Σολωμ.Ἐλεύθ.Πολιορκ.Σχεδίασμα1,6,4 μὲ τ' ἄρματ' ὅλα βρόντησα **τυφλὸς τοῦ** κόπου χάμου· 8) κ. δημ. μέσ. κ. παθ. μτφ. πλήττομαι ὑπὸ βροντῆς, εὑρίσκομαι ἐν ἐξαιρετικῇ καταπλήξει, ἀπομένω ἐνεός, ἔκθαμβος : Ἀριστλ.Μαντ.463 a, 13 **οἴονται γὰρ κεραυνοῦσθαι καὶ βροντᾶσθαι μικρῶν** ἤχων ἐν τοῖς **ὠσὶ γινομένων·** ‖ δημ. μτχ. παθ. παρακ. **βροντη(γ)μένος-η-ο ὁ** ἐμβρόντητος, ὁ ἔκθαμβος.

βροντώδης-ους-ες μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βροντήν, βροντερός : Ἀγαθ.5,6 **βροντώδεις κτύποι,** Παῦλ.Σιλ.74,52 **πέμπει λίθους θειώδεις, πολυφλόφους, βροντώδεις,** - **βροντώδης** φωνή· ‖ **βροντῶδες ὀξὺ** (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὸν ὀξύ, οὗ τὰ ἅλατα **μετὰ τῶν μετάλλων** εἶναι ἐξόχως ἐκρηκτικά, **λεγόμενα** διὰ ταῦτο βροντώδη ἢ κροτοῦντα· ‖ **βροντώδης ὑδράργυρος** νεώτ. χημ. ὑπόλευκος κρυσταλλικὴ οὐσία δηλητηριώδης, ἥτις κρουομένη ἐκρήγνυται· 2) ὁ μετὰ πολλῶν βροντῶν, ἐπὶ κακοκαιρίας : Ἰω.Λυδ.Διοσ.228 **βροντώδης ὑετός.**

βροντωδῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ὅμοιον πρὸς βροντήν, ὡς βροντή, παταγωδῶς, θορυβωδῶς.

βρόξαι Ἡσ. « ῥοφῆσαι » πρβλ. βρόχω.

βρόσκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βροσκόσωμον (τὸ) νεώτ. ζωολ. **γένος ἐντόμων.**

βρόσμιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

βρόσσων αἰολ. βράσσων βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ.

βρόταχος (ὁ) EM214,44 « βρόταχον· τὸν βάτραχον Ἴωνες καὶ Ἀριστοφάνης καὶ παρὰ Ξενοφάνει κτέ. ».

βρότειος (-α)-ον ὁ εἰς τοὺς βροτοὺς ἀνήκων ἢ εἰς αὐτοὺς **ἀφορῶν,** ὁ ἀνθρώπινος : Ἀρχίλ.15 **πάντα πόνος τεύχει θνητοῖς μελέτη τε βροτείη,** Ἐμπ.2,9 **βροτείᾳ μῆτις,** Μηναῖ.1,3,Ὠδ.8 **εἰς ἀνάπλασιν βροτείου γένους.**

βρότεος-η-ον ποι. βρότειος βλ.λ. : Ὀδ.Τ 545 **φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε φώνησέν τε,** Πίνδ.Ο 9,34 **βρότεα σώματα.**

βροτήσιος-α-ον βρότειος βλ.λ. : Ἡσίοδ.Ἔργ.773 **βροτήσια ἔργα,** Πίνδ.Παι.6,79 βροτησίῳ **δέμαϊ,**Πάπ. **πέρας πάντων καὶ βροτησίου γένους** ὁ θάνατος.

βροτοβάμων-ονος-ον μτγν. ὁ βροτοὺς ἤτοι ἀνθρώπους καταπατῶν : Θεόκρ. ἐν ΑΠ 15,21.

βροτογενής-οῦς-ές μσν. ὁ ἐκ βροτῶν, θνητῶν γεννηθείς : Μόδεστ.Ἐγκ.Παρθ.24.

βροτογέρυς-υος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

βροτόγηρυς-υος-υ μτγν. ὁ βρότειον γῆρυν, ἤτοι ἀνθρωπίνην φωνὴν ἔχων : Κριναγ.ἐν ΑΠ 9,562 **ψιττακὸς ὁ βροτόγηρυς.**

βροτοδαίμων-ονος (ὁ) Ἡσ. « ἡμίθεος ».

βροταειδής-οῦς-ές μτγν. ὅμοιος πρὸς βροτόν, ἀνθρωπόμορφος : Μαν.6,446 **δεικήλῳ βροτοειδεῖ** ΕΜ 213,3 **βρέτας τὸ βρατοειδὲς ἄγαλμα.**

βροτόεις-εντος-**εσσα-εν** (βρότος) ὁ καθημαγμένος, ὁ κεκηλιδωμένας ἢ κεκαλυμμένος δι' ἀνθρωπίνου αἵματος : Ἰλ.Ζ 480 **φέροι δὲ ἔναρα βροτόεντα κτείνας δήιον ἄνδρα·** 2) (βροτός) βρότειος βλ.λ. : Νόνν.Δ 47,431.

βροτοκέρτης (ὁ) μτγν. λ. πεπλασμένη ὑπὸ Ἀλεξάρχου, ὁ βροτοὺς κείρων, ὁ κουρεύς : Ἀθήν.3,98 Β **Ἀλέξαρχας .. ὀρθοβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρυόνα καλῶν καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα.**

βροτοκλώστειρα (ἡ) μτγν. ποι. ἡ οἱονεὶ κλώθουσα, ὁρίζουσα τὴν τύχην τῶν βροτῶν : Μαν.4,11 βρατοκλώστειρα **κόσμοιο χορείη.**

βροτοκτονία (ἡ) μτγν. τὸ κτείνειν ἀνθρώπους, ἀνθρωποκτονία : Ἀνών.εἰς Ψαλμ.ἐν κώδ.Παρ.371 Α,2387.

βροτοκτόνος-ον ὁ φονεύων ἀνθρώπους, ἀνθρωποκτόνος : Εὐρ.ΙΤ384 **αὐτὴ δὲ θυσίαις ἥδεται βροτοκτόνοις** (ἐν αἷς φονεύονται ἄνθρωποι), Ἐφρ. Καια.9319 **ἄγριοι θῆρές τε καὶ βροτοκτόνοι.**

βροτοκτονῶ-έω εἶμαι βροτοκτόνος, ἀποκτείνω, φονεύω ἀνθρώπους : Αἰσχ.Εὐμ.421 **βροτοκτονοῦντας ἐκ δόμων ἐλαύνομεν.**

βροτολέτης (ὁ) μτγν. ὁ βροτολοιγὸς βλ.λ. : Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.211.

βροτολοιγός-όν κ. νεώτ. ὁ ὀλέθριος εἰς τοὺς βρατούς, ὁ ἀφανίζων ταὺς ἀνθρώπους, ὁ ἀνθρωποφθόρος : Ἰλ.Ε 31 **Ἆρες βροτολοιγέ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,** Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 5,179 **βροτολοιγὸς ἔρως, - βροτολοιγὸς ἐπιδημία - νόσος.**

βροτολωμία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βροτομήτωρ-ορος (ἡ) μσν. ἡ μήτηρ τῶν βροτῶν : Πρόδρ. **βροτομήτωρ γαῖα.**

βροτόμορφος-ον μσν. ὁ μορφὴν ἀνθρώπαυ ἔχων ἢ λαβών, ἐπὶ θεοῦ : Μόδεστ.Ἐγκ.Παρθ.34,5 **Χριστός.. βροτόμορφος γέγονεν.**

βροτοπορία (ἡ) μτγν. ἡ παρεία, δθ. ὁ βίος τῶν βροτῶν, τῶν ἀνθρώπων : Καισάρ.1108.

βροτόπους-ποδος (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ ἔχων πόδας ἀνθρώπου : Ἐπιγρ.Νομίσμ. **βροτόπους ἵππος.**

βροτοπρεπῶς ἐπίρρ. μτγν. ὡς ἐμπρέπει εἰς βροτούς, εἰς ἀνθρώπους : Ἀνών.περὶ Ἱερουσολ.102.

βρότος (ὁ) αἷμα χυθέν, ρεῦσαν, ἐκ πληγῆς ἀνθρώπου, π. Ὁμ. Ἰλ. πάντοτε μετὰ τοῦ αἱματόεις, κυρίως δὲ τὸ λύθρον, ἤτοι αἷμα πηκτὸν ἐκ πληγῆς ἢ μεμιγμέναν μετὰ κονιορτοῦ : Ἰλ.Η 425 **ὕδατι νίζοντες ἄπο βρότον αἱματόεντα,** Λυκόφρ.992 **πρώτας κελαινῷ βωμὸν αἱμάξῃ βρότῳ.**

βροτός (-ή)-όν ποι. κ. νεώτ. θνητός, φθαρτός : Ἰλ.Ε 361 **ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνήρ,** Πίνδ.Π 10,28 **βροτὸν ἔθνος·** || ὁμ. κ. νεώτ. συνήθ. ὡς οὐσ. θνητός, ἄνθρωπος, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ ἀθάνατος ἢ θεός· Ἡσ. « φθαρτὸς ἢ γηγενὴς ἄνθρωπος » : Ἰλ.Τ 2 **ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν,** Αἰσχ. Πέρσ.420 **ναυαγίων πλήθουσα καὶ φόνου βροτῶν,** Θ Λειτ.Βασιλ.Κοντάκ. **νέμων πᾶσιν ἄσυλον, τὴν κυριότητα βροταῖς·** || ὁμ. κ. θηλ. : Ὀδ.Ε 334 **ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,** Φίλιππ.ἐν ΑΠ 9,89 **βροτὸν οὖσαν,** πρβλ. Ἡσ. « βροταί· γυναῖκες » 2) νεκρός, τεθνεώς : Αἰσχ.Χο.129 **χέουσα τάσδε χέρνιβας βροταῖς** (δ.γρ. νεκραῖς, διόρθ. φθιτοῖς).

βροτοσκόπος-ον ὁ σκοπῶν, παρατηρῶν, παρακαλουθῶν ταὺς βροτοὺς καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν : Αἰσχ.Εὐμ.499 **βρατοσκόπων μαινάδων.**

βροτοσσόος-ον ποι. ὁ σωτηρίαν ἀπεργαζόμενος τῶν βροτῶν ἀνθρώπων : Ὀρφ.Λιθ.750 **βροτοσσόε θέσκελε πέτρη.**

βροτοστόνος-ον ὁ στόνους ταῖς βρατοῖς ἐπάγων (ἀμφ.) : Εὐρ.ἀπ.665,3 **κλύδωνι δεινῷ καὶ βροταστόνῳ βρέμων** (διόρθ. βρατακτόνῳ κ. βαρυβρόμῳ).

βροτοστυγής-οῦς-ές ὁ στυγερός, μισητὸς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων : Αἰσχ.Χο.51 **βροτοστυγεῖς δνόφοι καλύπτουσι δόμους.**

βροτοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις τοῦ βροτοῦ, τοῦ ἀνθρώπου, ἡ θνητότης : Ἀνών.ἐν Κώδ. Παρισ.2616 ἐν λ. πίσυνος.

βροτόσχημος-ον μσν. ὁ ἔχων βροτοῦ σχῆμα, ἀνθρώπου μαρφήν, ἀνθρωπόμορφος : Μ Φιλῆς 2,97 **βροτόσχημος δράκων.**

βροτόσωμος-ον μτγν. ὁ ἔχων βροτοῦ ἤτοι ἀνθρώπου σῶμα : Χρησμ.π.Βεντλ.Ἐπ.Μιλ.σ.10.

βροτοσώστης (ὁ) μσν. ὁ σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων : Πρόδρ.ἐν Rev.Arch.1874,σ.376.

βροτοῦμαι-όαμαι μέσ. τοῦ βρατῶ βλ.λ.

βροτουργός-όν μτγν., μσν. βρατοπλάστης, δημιουργὸς τῶν βρατῶν, τῶν ἀνθρώπων.

βροτοφεγγής-οῦς-ές ὁ βρατοὺς φωτίζων, φῶς παρέχων τοῖς ἀνθρώποις : ΑΠ 9,399 **νόος.. ἀπαστράπτων βροταφεγγέα πάνσοφον αἴγλην.**

βροτόφηλος Ἡσ. « ἀνθρώπους φηλῶν, τουτέστιν ἀπατῶν ».

βροτοφθόρος-ον ὁ φθείρων, καταστρέφων τοὺς ἀνθρώπους : Αἰσχ.Εὐμ.787 **βροτοφθόρους κηλῖδας ἐν χώρᾳ βαλεῖ,** Μεθόδ.Συμπ.286,5 **θηρίων ἀνημέρων ὁρμὰς βροτοφθόρους·** 2) ὁ τοῦ φονευθέντος ἀνθρώπου : Εὐρ.ἀπ.268 **σκῦλα μὲν βροτοφθόρα χαίρεις ὁρῶσα καὶ νεκρῶν ἐρείπια.**

βροτοφυής-οῦς-ές βροτογενὴς βλ.λ. : Μόδεστ. Ἐγκ.Παρθ.14,19 **ἡ βροταφυὴς πυροφόρος βάτος.**

βροτῶ-όω κ. μσν. (βρότος), παθ. **βροταῦμαι-όομαι** μολύνω, κηλιδώνω, αἱματώνω μὲ ἀνθρώπινον αἷμα : Ὀδ.Λ 41 **ἄνδρες ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,** Κόϊντ.1,717 **βεβροτωμένα τεύχεα νεκρῶν·** 2) μτγν. κ. μσν. (βροτός) παθ. λαμβάνω ἀνθρωπίνην μορφήν, γίνομαι ἄνθρωπος, σαρκοῦμαι, ἐπὶ τοῦ Θεανθρώπου : Γρηγ.Ναζ.2,273 **βροτωθεὶς παρθενικῆς διὰ μητρός·** || ὁμ. σημ. κ. ἐν τῷ ἐνεργ. μετατρέπω τι εἰς ἄνθρωπον : Νικήτ.Εὐγ.5,197 **βροτοὺς λιθοῦσα καὶ βροτοῦσα ταὺς λίθαυς.**

βροτωφελής-οῦς-ές ὠφέλιμος εἰς τοὺς βρατούς : Βακχ.12,191 **μελέταν βρατωφελέα.**

βροῦ βρῦν βλ.λ. · ΑΒ 85.

βρούβα (ἡ) δημ. κ. συνηθέστ. κατὰ πληθ. **βροῦβες** διάφορα αὐτοφυῆ ἐδώδιμα χόρτα, κατ' ἐξοχὴν δὲ οἱ τρυφεροὶ βλαστοὶ λαχανευομένων φυτῶν, οἷον σινάπεως τοῦ λευκοῦ, δημ. σινάπια ἢ λαψάνες, ἰρσφελδίας τῆς πολιᾶς, δημ. μαύρη βραύβα, κ. βουνιάδος τῆς εὐζωμοειδοῦς, δημ. ἀγριοβλάσταρα· φρ. μτφ. τρώει βροῦβες (ἐπὶ εὐήθων ἢ εὐπίστων) κ.ὑβριστικῶς : **ἄι νὰ φᾷς βροῦβες.**

βρουβοβλάσταρα (τὰ) δημ. τρυφεροὶ ἐδώδιμοι βλαστοὶ διαφόρων φυτῶν, πρβλ. **βρούβα.**

βροῦκα Ἡσ. βλ. βροῦκος.

βρουκέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βρουκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **βρυκίνη** ἀλκαλοειδὲς τῆς κινολικῆς ὁμάδος.

βρουκίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κ. **βρυκίτης** βλ.λ.

βρουκόλακας (ὁ) δημ. βρυκόλαξ βλ.λ.

βροῦκος (ὁ) Ἰων. τ. τοῦ βροῦχος βλ.λ. : Θεόφρ. ἀπ.174,4, πρβλ. Ἡσ. « βροῦκος· ἀκρίδων εἶδος· Ἴωνες· Κύπριοι δὲ τὴν χλωρὰν ἀκρίδα βροῦκαν, Ταραντῖνοι δὲ ἀττέλεβον· ἕτεροι δ' ἀρουραίαν μάντιν », πρβλ. κ. βραῦκος, βρόκοι.

βρουλάνεμος (ὁ) δημ. κ. βουρλάνεμος ὁ βαυρλισμένος ἄνεμος, ἤτοι πλήρης μανίας, τρελλός, δυνατὸς ἄνεμος, ἡ ἀνεμοζάλη, ὀξεία πνοὴ ἀνέμου.

βρουλιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βροῦλον βλ.λ. : Ἀκριτ. ᾆσμ. ἐν Πολίτ.Λαογρ.1,242,22 **καὶ σὺ βρουλιά, κομποβρουλιὰ ἔπαρε τὰ μαλλιά μου·** 2) τόπος ἑλώδης, ἐν ᾧ φύονται βροῦλα ἢ ἄ. ὑδροχαρῆ ἄγρια φυτά· 2) ἡ βουρλιὰ βλ.λ., ὁ διὰ βρούλων σχηματιζόμενος ὁρμαθός, οἷον ἰχθύων, σύκων κτλ.

βρουλίδα (ἡ) δημ. κ. βουρλίδα ὁ κόρυμβας τῆς γυναικείας κόμης, ὁ κότσος· 2) πλόκαμος, πλεξίδα βλ.λ., μπαύκλα.

βρουλίζω δημ. βουρλίζω βλ.λ.· 2) βουρλιάζω βλ.λ.

βρουλί(ν) (τὸ) δημ. πλόκαμος, πλεξίδα, βραυλίδα βλ.λ.: Ἀκριτ.Ἀσμ. ἐν Πολίτ.Λαογρ.2,63,26 **πιάνει φαλίδι μπρούντζινα καὶ κόφτει τὸ βρουλίν της.**

βρουλλοκύπερος (ὁ) μτγν. εἶδος κυπέρου βλ.λ.: Ἀέτ.1,132.

βροῦλλον (τὸ) σχόλ. βραῦλον βλ.λ.: Σχόλ.Θεοκρ.1,59.

βρουλόδεμα (τὸ) δημ. ὁ τρόπος γυναικείας κομμώσεως μὲ βραυλόδημα βλ.λ.· 2) ἀντὶ βρουλόδημα βλ.λ.

βρουλόδημα (τὸ) δημ. κ. **βουρλόδεμα**, λινόν, βαμβακερὸν ἢ μάλλιναν νῆμα ἢ ταινία λεπτή, μεθ' ἧς πλέκουσι συνεσφιγμένως αἱ γυναῖκες τὸν πλόκαμαν ἢ τὸν κόρυμβον τῆς κόμης αὐτῶν.

βρουλοειδῆ (τὰ) νεώτ. βαταν. κ. **βρουλώδη οἰ**κογέν. φυτῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **μονοκοτυληδόνων.**

βροῦλον (τὸ) σχόλ., μσν. κ. νεώτ. βοταν. δημ. **βαῦρλο** βλ.λ. γένος φυτῶν τῆς αἰκογενείας τῶν βρουλαειδῶν, περιλαμβάνον ὑδροχαρεῖς πόας χρησίμαυς εἰς τὴν κατασκευὴν πλεκτῶν εἰδῶν, σχοινίων, ὁρμαθῶν κ. ἄ., πρβλ. βουρλιά· ἄ. σχοῖνας, θρύον: Σχόλ.Ὀδ.Ν 103 **σχοῖνος τὸ βραῦλον,** Σχόλ.Ἀριστφ. Πλ.663 **σχοινία, ἃ ἰδιωτικῶς φασι βροῦλα,** παροιμ. λόγιαν **Μαΐου βροῦλον, ποντία κάνναβις.**

βροῦλος (ὁ) δημ. τὸ ἔντομον **χρυσακάνθαρος** ἢ μηλολόνθη βλ.λ.

βρουλός Ἡσ. « πανηρός »· πρβλ. βροῦνος.

βρουλόχορτο (τὸ) δημ. κ. **βουρλόχαρτο τὰ φυτὰ** ξιφίας καὶ κάρηξ· ἄ. σπαθόχορτα.

βρουλώνω δημ. κ. **βαυρλώνω** βουρλιάζω βλ.λ.: **βαύρλωσε μιὰ ὀκὰ φάρια, - τὰ κορίτσια πᾶνε καὶ βουρλώνουνε σῦκα μὲ τιποτένιο μεροκάματο.**

βροῦμα (ἡ) μτγν. κ. μσν. (λατ.) κ. **βραῦμαι** (αἱ) ἡ χειμερινὴ τροπὴ τοῦ ἡλίου, καθ' ἣν ἡ **βραχυτάτη** ἡμέρα τοῦ ἔτους: Ἰω.Λυδ.Μην.4,158.

βρουμάλιον (τὸ) μτγν. κ. μσν. πανήγυρις, ἑορτή· 2) πληθ. **βρουμάλια** ἡ ὑπὸ τῶν ρωμαίων ἀγομένη ἑορτὴ κατὰ τὰς βρούμας βλ.λ.

βρουνελλία (ἡ) νεώτ. βαταν. γένος φυτῶν.

βρουνελλιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. αἰκογέν. δένδρων κ. θάμνων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν **δικατυληδόνων.**

βρουνιά (ἡ) δημ. κ. **ἀβρουνιά** συνήθ. κατὰ πληθ. (ἀ)βραυνιές (οἱ) τὰ φυτὰ σμῖλαξ βλ.λ. ἡ τραχεῖα καὶ τάμος βλ.λ. ὁ κοινός.

βρουνιαρτίνη (ἡ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν μολύβδου κ. ἀργύρου μετὰ θείου καὶ ἀντιμονίου.

βροῦνος Ἡσ. « ἐνεὸς ἢ μαινόμενος »

βρουνσφελσία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βροῦντζος (ὁ) νεώτ., δημ. μπραῦντζος βλ.λ.

βροῦξ Ἡσ. « τράχηλος, βρόγχος ».

βρουσίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐξ ὑδρομιγοῦς φωσφορικοῦ ἀσβεστίου.

βρουσσονετία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δένδρων.

βρουστερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν βρεουστερίτης βλ.λ.

βροῦται γλωσσ. γυναῖκες πρβλ. βρούτιδες: γλωσσ.Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,33.

βρούτιδες Σουΐδ. « γυναῖκες οὕτω καλούμεναι »· πρβλ. Ἡσ. « βροταί· γυναῖκες ».

βροῦτος Ἡσ. βρῦτος βλ.λ.

βροῦχαλ Ἡσ. « θερμός ».

βρούχετος Ἡσ. « βάραθρος (διόρθ. **βάρβαρος**)· βάτραχον **δὲ** Κύπριοι ».

βρούχημα (τὸ) δημ. κ. **βροῦχισμα** ὁ βρυχηθμός· ὁ βαρὺς βοερὸς κρότας.

βρουχητό (τὸ) ἡ ἐνέργεια τοῦ βρυχᾶσθαι, ὁ βρυχηθμός βλ.λ., ὁ βροῦχος.

βρουχητάς (τὸ) δημ. κ. **-χητό** (τὸ) ὁ βρυχηθμὸς βλ.λ.

βρουχία (ἡ) νεώτ. βοταν. **γένος βρύων.**

βρουχίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

βρουχιέμαι δημ. κ. βρουχιοῦμαι κ. βρουχοῦμαι βρυχῶμαι βλ.λ.

βρουχίζω δημ. κ. μέσ. βρουχίζαμαι βρυχῶμα βλ.λ.

βρουχισμός (ὁ) μσν. κ. δημ. βρυχηθμός βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Β 955 **μ' ἀγριώτατον ἀνάβλεμμα καὶ βρουχισμοὺς μεγάλους ἐγύρισε τὸ πρόσωπο.**

βροῦχος (ὁ) (1) μτγν., μσν. κ. νεώτ., ἰων. **βροῦκος**, εἶδος ἀπτέρου ἀκρίδος: ΠΔ Λευϊτ.11,22 **τὸν βροῦχον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ,** Πρόδρ.Ὠδ.εἰς Γροΐδιον 17 **ὦ βροῦχε καὶ χάλαζα καὶ κνὶψ καὶ σκότος·** || εἰδ. νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων.

βροῦχος (ὁ) (2) δημ. κ. **βροῦχος** (τὸ) βλ.λ. βρυχηθμός, ἦχος βρυχηθμῷ ὅμοιος: δ.τραγ. **καὶ πέροθε ἀκουόντανε ὁ βροῦχος τῶν κυμάτω.**

βροῦχος (τὸ) δημ. κ. **βροῦχος** (ὁ) βλ.λ. (2) βρυχηθμός: Καζ.Ν μτφρ.ΘΚωμ.Κόλαση 3,131 **κι εὐρὺς ὁ βουρκωμένας κάμπος μὲ τόσο βροῦχος σείστη.**

βρουχοῦμαι μσν. κ. βρουχῶμαι, δημ. κ. **βρουχιέμαι κ. -ιοῦμαι κ. -ιῶμαι** βρυχῶμαι, μουγκρίζω: Ἐρωτόκρ.Β 2135 **ἐμούγκρισε τσῆ Σκλαβουνιᾶς ὁ δράκος κι ἐβρουχᾶτο·** 2) δημ. ἰσχυρῶς, βαρέως καὶ παρατεταμένως ἠχῶ ἢ ἀντηχῶ: **βρουχιοῦνται τὰ βουνὰ - οἱ ρεματιές.**

βροχάδα (ἡ) δημ. ὁ λίαν βροχερὸς καιρός: **ἔχομε βροχάδα σήμερα·** 2) **βροχάδες** μ. ὡς πληθ. τοῦ βροχὴ βλ.λ.

βροχαλίδα (ἡ) δημ. ἡ βρονταλίδα βλ.λ.

βροχαντίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτόν, συνιστάμενον ἐκ θειικοῦ χαλκοῦ καὶ ὀξιδίου καὶ ὑδροξιδίου τοῦ χαλκοῦ.

βροχάρης (ὁ) δημ. ἐπὶ καιροῦ, ὁ βροχερὸς βλ.λ.· || ὁ τείνων πρὸς τὴν βροχήν· || ἐπὶ μηνῶν, ὁ καθ' ὃν ἔπεσαν ἢ ὁ καθ' ὃν συνήθως πίπτουσι πολλαὶ βροχαί: φρ. **ὁ Φλεβάρης ὁ βραχάρης καὶ ὁ Μάρτης πού 'ναι γδάρτης.**

βροχαριά (ἡ) δημ. ἡ βροχάδα βλ.λ.: **βρόχειον ὕδωρ.**

βροχαρίζω δημ. βροχίζω βλ.λ.

βρόχειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βραχήν, ὁ ὑέτιος, ὁ ὄμβριος: **βρόχειον ὕδωρ** (τὸ προερχόμενον ἐκ τῆς βροχῆς).

βροχεῖος-α-ον βρόχιος βλ.λ.

βροχερός-ά (-ή) -ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ καιροῦ, ὁ κλίνων πρὸς τὴν βροχήν, ἢ ὁ προμηνύων ἢ φέρων βροχήν, ὑετώδης: **βραχερὸς καιρός·** || ὁμ. ἐπὶ κλιμάτων, τόπων καὶ χρονικῶν περιόδων, καθ' ὃν ἢ ἐν ᾧ βρέχει συνήθως ἢ διαρκῶς: **βροχερὸ κλῖμα, - βροχερὸς μήνας, - βροχερὴ μέρα.**

βροχερότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ βρέχειν, τοῦ εἶναί τινα βροχερόν: **τὸ κλῖμά μας ἔχει μεγάλην -ρότητα·** || εἰδ. μετεωρ. τὸ πηλίκον τοῦ μέσου ἀριθμοῦ ἡμερῶν βροχῆς μηνός τινος ἔν τινι τόπῳ διὰ τοῦ ὁλικαῦ ἀριθμοῦ ἡμερῶν τοῦ ἰδίου μηνός.

βροχετός (ὁ) πολλὴ βροχὴ βλ.λ.: Ἐπίγραμμ. ἐν ΑΠ 6,21 **τήν τ' ἐπινωτίδιον -χετῶν ῥακόεσσαν ἀρωγόν.**

βροχέως ἐπίρρ.αἰολ.τ. τοῦ βραχέως βλ.λ.· Ἡσ. « βροχέως· σαφῶς, συντόμως· Κύπριοι »: Σαπφ.2,7 **ὡς γάρ ἔσίδω βροχέως σε.**

βροχή (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., πληθ. δημ. **βροχές** κ. **βραχάδες,** διαβροχή, ἡ καθ' ὁλοκληρίαν διάβρεξις, βρέξιμον, μαύσκεμα: Θεόφρ.ΦΙ 9,6,3· 2) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. **τὸ κατὰ σταγόνας** πῖπτον ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας ὕδωρ, ὑετός, ὄμβρος: ΠΔ Ψαλμ.67,10 **βροχὴν ἑκούσιον ἀφοριεῖς ὁ Θεὸς τῇ κληρονομίᾳ σου,** ΚΔ Ματθ.7,25 **καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, - θερίζειν μετὰ βροχήν,** παροιμ. **ὁ θάνατος καὶ ἡ βροχὴ σὲ κάθε σπίτι περπατεῖ** (εἶναι ἀναπόφευκτα), **- ραγδαία - φιλὴ - σιγανὴ βροχή·** 3) δημ. μτφ. κ. ἐν ἐπιρρ. χρήσει, βροχηδόν, σὰν βροχή, ἐπὶ πραγμ. πιπτόντων ἢ ριπτομένων ἀθρόως, ἀφθόνως κ. συνεχῶς: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 58,12 **πέφτουν τὰ βόλια σὰ βροχή, καὶ τὰ βουνά**

βογγᾶνε, - τοῦ ρίξανε βροχὴ τὶς λεμονόκουπες, - τὰ καρύδια πέφτουνε βροχή.
βροχηδόν ἐπίρρ. νεώτ. οἱονεὶ ὡς βροχή, ἀθρόως, ἀφθόνως : **αἱ σφαῖραι ἔπιπτον βροχηδόν.**
βροχήσιος-ια-ιο δημ. βρόχινος βλ.λ. : βροχήσια νερά· 2) ἐπὶ καιροῦ ἢ ἡμέρας, ὁ βροχερὸς βλ.λ.
βροχθίζω ὑγραίνω τὸν λάρυγγα, γεν. καταπίνω, καταβιβάζω τι διὰ τοῦ φάρυγγος εἰς τὸν στόμαχον, καταβροχθίζω : Ἀριστλ.Πρ.948 a,5 **σημεῖον δὲ τὸ μὴ πίνειν πολύ, ἀλλὰ καὶ βροχθίσαι**· 2) καθαρίζω τὸν λαιμὸν διά τινος: Κλέαρχ.π.Ἀθην.14,623 C **γόγγρῳ τε λευκῷ πᾶσι τοῖς κολλώδεσι βρόχθιζε,** Κλήμ.Ἀλ.186 **τὴν λάρυγγα διατείνουσαι περὶ τὴν κατάποσιν βροχθίζουσι.**
βροχθισμός (ὁ) μτγν. τὸ βροχθίζειν, τὸ ρούφημα.
βρόχθος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ βρόγχος, φάρυγξ δι' οὗ καταπίνομεν : Θεόκρ.3,54 **ὡς μέλι ται γλυκὺ τοῦτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο**· 2) ὀλίγον πόμα, ὅσον ἐξαρκεῖ, ἵνα ὑγρανθῇ βραχὺ ὁ λάρυγξ, μιὰ ρουφηξιά, μιὰ γουλιά : Ἱππ.485,30 **χαλὴν ἀνεμέειν ὀλίγην ὅσον βρόχθον.**
βροχθώδης-ους-ες σχόλ. **ὁ ἔχων βρόχθον** βλ. λ.2), ὀλίγον ὕδωρ, ἀθ. ἐπὶ λίμνης, ὁ βαλτώδης : Σχόλ. Νικ.Θηρ.366 **βροχθώδης λίμνη.**
βρόχι (τὸ) μον. κ. δημ. μικρὸς βρόχος βλ.λ. || εἰδ. θηλιά, ἀγρευτικὸν ὄργανον ἐκ τριχῶν οὐρᾶς ἵππου κατασκευαζόμενον, δι' οὗ συλλαμβάνονται ἐκ τοῦ λαιμοῦ πτηνὰ ἢ ἄλλα μικρὰ τετράποδα ζῷα : παροιμ. **κάλλια πουλάκι στὸ κλαρὶ παρὰ πουλὶ στὸ βρόχι** (ἐπὶ τῶν προτιμώντων νὰ διάγωσιν ἐλεύθεροι τῶν δεσμῶν τοῦ γάμου), - **δόλωμα γιὰ βρόχια**· 2) κατ' ἐπέκτ. παγίς, δίκτυον· || μτφ. κατὰ πληθ. κ. ὁ δόλος, ἡ πλεκτάνη, ἡ ἐπίβουλος δρᾶσις : **ἔπεσε στὰ βρόχια τοῦ τοκογλύφου**· 3) μον. κ. δημ. μτφ. σαγηνευτικὸν μέσον, θέλγητρον, δι' οὗ οἱονεὶ συλλαμβάνεται, σαγηνεύεται, παγιδεύεταί τις : Ἐρωτόκρ.Α 327 **μὰ ξάφνου ὁ κακορίζικας ἐπιάστηκα στὸ βρόχι ποὺ στ' ὁμορφόν τση πρόσωπο πάντα στεμένο τό 'χει,** Κρυστ.Νεραϊδόπαιδο 35 **ἔπεσε καὶ στὰ βρόχια του ἀνύποπτ' ἡ καρδιά μου,- πιάστηκε - ἔπεσε στὰ βρόχια της.**
βροχιάζω δημ. βροχίζω βλ.λ.· || εἰδ. ἐπὶ κάδου ἢ ἄ. πράγμ. ἀποκειμένου εἰς τὸν βυθὸν φρέατος, διὰ σύρματος ἢ ἀγκίστρου ἢ ἄ. λαμβάνω, ἀγκιστρώνω, ὅπως ἀνασύρω· πρβλ. θηλιάζω.
βροχίζω μον. κ. νεώτ. συλλαμβάνω διὰ βρόχου, πιάνω στὸ βρόχι : Ἰω.Κλίμ.334,7 **καὶ ἐν πάσαις ταῖς παγίσι βροχισθῶσι**· 2) νεώτ. ναυτ. εἰδ. **βροχίζω ἄγκυραν,** περιβάλλω διὰ βρόχου τὸν ὄνυχα ἀγκύρας ἀποκοπείσης καὶ κατακειμένης εἰς τὸν βυθόν, ἵνα τὴν **ἀνελκύσω,** πιάνω μὲ σύνάζω τὴν ἄγκυρα, θηλιάζω.
βρόχινος-η-ο δημ. ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς βροχῆς, ὑέτιος, ὄμβριος : **βρόχινο νερό.**
βρόχιον (τὸ) (1) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βρόχος βλ.λ., μικρὸς βρόχος, βρόχι βλ.λ.
βρόχιον (τὸ) (2) ΕΜ 211,15 « **παρὰ τὸ βρέχω** γίνεται βρόχος καὶ βρόχιον τὸ **συνεχῶς** βρεχόμενον ».
βροχίον τοῦ μέλανος πάπ. τὸ μελανοδοχεῖον.
βρόχιος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ βρόχου βλ.λ. || γινόμενος : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.103,5 **θανεῖν ἐθέλει βρόχιον μόρον**· 2) νεώτ. ὁ βρόχινος, βροχήσιος βλ.λ.
βροχιοῦμαι δημ. μέσ. τοῦ βρέχω, βρέχομαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.187,21 **δίχως χιόνια χιονίζουμαι, δίχως βροχὲς βροχιοῦμαι.**
βροχίς-ίδος (ἡ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βρόχος, μικρὸς βρόχος, θηλίτσα, ἐπὶ τοῦ δικτύου τῆς ἀράχνης : ΑΠ 9,372 **λύσας ἐκ βροχίδων**· || ὀμ. κ. ἐπὶ τοῦ ἀλιευτικοῦ ἢ θηρευτικοῦ δικτύου, πρβλ. βρόχι : Ὀππ.Ἀλ.3,595 **ἰκμαλέῃσιν ἐνισχομέναις βροχίδεσσιν**· || τὸ τετράγωνον ἢ ρομβοειδὲς ἄνοιγμα τοῦ δικτύου, ἡ τρύπα, τὸ μάτι τοῦ διχτιοῦ· 2) μελανοδοχεῖον κεράτινον βλ.λ. : Φανίας ἐν ΑΠ 6,295 **τὰν εὐμέλανον βροχίδα**· 3) ἐπιγρ. μέτρον τι μήκους.
βροχίσιος-ια-ιο δημ. δ.γρ. βροχήσιος βλ.λ.
βρόχισις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ βροχίζειν βλ.λ.2), ἡ διὰ βρόχου σύλληψις : **βρόχισις τῆς ἀγκύρας.**
βροχίστρα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν θυμελαία βλ.λ.
βροχμός (ὁ) Ἡσ. « βρέγμα ».
βροχμώδης-ους-ες π.Δημοκρ. ὑγράζων καὶ ἁπαλός.
βροχογράφος (ὁ) νεώτ. αὐτογραφικὸν ὄργανον παρέχον τὸν χρόνον τῆς πτώσεως, τὴν διάρκειαν καὶ τὸ ὕψος τῆς πιπτούσης **ἔν τινι τόπῳ** βροχῆς· ἄ. **βροχομετρογράφος.**
βροχολογῶ-άω ἐν ἀπροσ. χρήσ. **βρέχω, ρίπτω** βροχὴν συνεχῶς : **βροχολόγαγε ὅλη τὴ νύχτα.**
βροχολόϊ (τὸ) δημ. ἡ περίοδος παρατεταμένων βροχῶν, ἰδίως ἡ τῶν φθινοπωρινῶν : **μὲ τὸ πρῶτο βροχολόϊ ὀργώνουν γιὰ τὰ σιτάρια, - τὸ φετινὸ βροχολόϊ μᾶς ἔπνιξε τὰ σπαρτά.**
βροχομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν μέτρησιν τῆς βροχῆς, ἢ ὁ δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ μέτρησις τῆς πιπτούσης βροχῆς : **βροχομετρικὴ συσκευή**· 2) ὁ διὰ τοῦ βροχομέτρου βλ.λ. γινόμενος : **βροχομετρικαὶ παρατηρήσεις.**
βροχομετρογράφος (ὁ) νεώτ. κ. βροχογράφος βλ.λ.
βροχόμετρον (τὸ) νεώτ. μετεωρολογικὸν ὄργανον, χρησιμεῦον πρὸς μέτρησιν τοῦ ποσοῦ τῆς πιπτούσης ἔν τινι τόπῳ βροχῆς· **ἄ. ὑετόμετρον, ὀμβρόμετρον καὶ βροχοσκόπιον.**
βροχονέρι (τὸ) δημ. τὸ ὑέτιον, **τὸ ὄμβριον ὕδωρ**· || συνηθ. κατὰ **πληθ. βροχονέρια** (τὰ) **τὰ ἐκ βροχῶν** εἰς κοιλότητας τῆς γῆς ἀποκείμενα **ὕδατα.**
βροχόνερο (τὸ) δημ. κ. **βροχονέρι τὸ ὑέτιον** ὕδωρ, τὸ βρόχινο νερό, τὸ νερὸ τῆς **βροχῆς : μὲ** βροχόνερο **πλύναμε τὰ ροῦχα.**
βροχοπιάνω δημ. μτβ. **συλλαμβάνω διὰ βρόχου,** πιάνω **μὲ τὸ βρόχι.**
βροχόπιασμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις **καὶ τὸ ἀποτέλεσμα** τοῦ βροχοπιάνω, ἡ διὰ βρόχου σύλληψις.
βροχοπιασμός (ὁ) δημ. κ. **βροχόπιασμα** βλ.λ.
βροχοπούλι (τὸ) δημ. τὸ **πτηνὸν χαραδριὸς** βλ.λ.
βροχόπτωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ ὑπὸ **τοῦ** βροχομέτρου ἑκάστοτε ἀναγραφόμενον **ποσὸν τῆς ἔν** τινι τόπῳ πεσούσης βροχῆς, χαλάζης, χιόνος κλπ.
βρόχος (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. σχοινίον οὗ ἡ μία ἄκρα διαβάλλεται διὰ τῆς ἑτέρας δεδεμένης περὶ ἑαυτὴν ἐν εἴδει κρίκου, θηλιά χρησιμοποιουμένη ὡς ἀγχόνη : Ὀδ.λ 278 **ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,** Ἡρ.4,60 **βρόχῳ περὶ ὧν ἔβαλε τὸν αὐχένα,** Βαλαωρ.Κατάδικος 116 **φέρουν τινὲς εἰς τὸν λαιμὸν ἀκόμη κρεμασμένον τὸν βρόχον ποὺ τοὺς ἔπνιξεν**· 2) εἶδος παγίδος πρὸς σύλληψιν πτηνῶν, βρόχι βλ.λ. : Ἀριστφ.Ὄρν. 527 **πᾶς τις ἐφ' ὑμῖν ὀρνιθευτὴς ἵστησι βρόχους, παγίδας, ῥάβδους**· 3) τὸ διάκενον τοῦ δικτύου, βροχίς, ἡ τρύπα, τὸ μάτι τοῦ διχτιοῦ· Πολυβ.5,28 « τῆς δὲ ἄρκυος τὸ μέν τι καλεῖται βρόχος· ἔστι δὲ ὁ βρόχος τὸ συνεχὲς ἐν τοῖς δικτύοις τετράγωνον διάστημα, συνεστηκὸς ἐκ τεσσάρων ἀμμάτων, ὃ τεινομένης τῆς ἄρκυος γίνεται ρομβοειδές »· 4) μτφ. ὁ ἐκ φόβου, ἀπειλῆς ἢ ἄ. αἰτίας ἐξαναγκασμὸς (δημ. φρ. μὲ τὴ θηλιὰ στὸ λαιμό) : Δημ.744 **ἐν βρόχῳ τὸν τράχηλον ἔχων νομοθετεῖ**· 5) ὁμ. μτφ. ἐπιτυγχάνουσα ἐπιβουλὴ ἢ ἐνέδρα : Αἰσχ.Χο.557 **ὡς ἂν ληφθῶσιν ἐν βρόχῳ**· 6) νεώτ. ἰατρ. ταινία λινὴ ἢ σειράδιον **πλεκτόν,** δι' οὗ περιδένουσιν οἱ χειρουργοὶ τὸ κατεαγὸς ἢ ἐξηρθρωμένον μέλος προκειμένου νὰ ἐνεργήσωσι τὴν τάσιν καὶ ἀντίτασιν· || ὁμ. λινὴ ἢ **μεταξίνη** ταινία, δι' ἧς οἱ μαιευτῆρες δένουσι τὸ ἀνωμάλως προπῖπτον μέλος τοῦ ἐμβρύου, ἵνα συγκρατήσωσιν αὐτὸ ἔξω τῆς μήτρας, ἕως οὗ ἀποπερατωθῇ ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ ἐμβρύου.

βροχός (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν ἀβένη ἢ γενειοφόρος ἢ βρόμος ὁ ἄγριος ἢ ἀγριόβρομη· 2) τὸ χονδραειδῶς κεκλωσμένον μετάξινον νῆμα.

βροχοσκιά (ἡ) νεώτ. μετεωρ. τμῆμα χώρας, ὅπερ διὰ λοφοσειρᾶς προστατευόμενον ἀπὸ τῶν βραχερῶν διὸ τὴν χώραν ἀνέμων ἔχει ὀλιγωτέρας βροχὰς ἢ αἱ ἄλλαι τῆς αὐτῆς χώρας ἐκτάσεις.

βροχοσκόπησις (ἡ) νεώτ. βροχοσκοπία βλ.λ.

βροχοσκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ καταμέτρησις τῆς ἔν τινι τόπῳ πιπτούσης βροχῆς καὶ αἱ λοιπαὶ συναφεῖς πρὸς αὐτὴν μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις.

βροχοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν βροχοσκοπίαν ἢ τὸ βροχοσκόπιον βλ.λ.

βροχοσκόπιον (τὸ) νεώτ. κ. βροχόμετρον βλ.λ.

βροχούλα (ἡ) μσν. κ. δημ. λεπτὴ ἢ μικρᾶς διαρκείας βροχή. φιλὴ βραχή, φιχάλα : Παλίτ.'Εκλ.Τραγ. 16,18 **φιλὴ βροχούλα ἔπιασε.**

βροχούρα (ἡ) δημ. ἡ συνεχὴς βροχή, τὸ ἐπὶ ἡμέρας συνεχῶς ἢ κατὰ διαλείμματα βρέχειν.

βροχοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων, ἔχων βρόχον: βροχοφόρας τοῦ Ραῦγγε (Ιατρ.)· 2) ὁ φέρων βροχήν : **σύννεφα βροχοφόρα.**

βροχοχάλαζο (τὸ) δημ. βροχὴ μετὰ χαλάζης.

βροχύς-έας-ύ αἰολ. τ. τοῦ βραχὺς βλ.λ. : 'Επιγρ. θεσσ., πρβλ. ἐπίρρ. βροχέως.

βρόχω ἀχρ., ἐξ οὗ ὁ ἀόρ. **ἔβροξε** (συνήθ. ἐν συνθέσει· πρβλ. ἀναβρόξειε, καταβρόξειε) ροφῶ, καταπίνω· 'Ησ. «βρόξαι· ροφῆσαι» : Πολύαιν. ἐν ΑΠ 9,1 **πικρὸν ἔβροξε γάλα.**

βροχωτός-ή-όν μτγν.,νεώτ.κ.δημ. ὁ ἔχων σχῆμα βρόχου : Νεόφρων π. Σχολ.Εὐρ.Μήδ.1337 **βροχωτὴν ἀγχόνην ἐπισπάσας δέρῃ·** 2) δημ. ἐπὶ θηρευομένων πτηνῶν, ὁ διὰ βρόχου συλληπτὸς ἢ συλληφθείς· 3) κ. νεώτ. ὁ ἔχων βρόχους, δικτυωτός : Σύμμαχ. εἰς ΠΔ 'Εξ.28,15 **βροχωτὸν ἔργον.**

βρύ (τὸ) δημ. βρύον βλ.λ.· 2) **βρὺ ἐλατένιο** τὸ φυτὸν λώρανθος ὁ εὐρωπαϊκὸς βλ.λ.

βρῦ βρῦν βλ.λ. : Φρύν.Σοφ.Παρ.55 Β.

βρύα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν βρυωνία ἡ κοινή.

βρυάζω κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **βρυάσομαι** ('Ησ.), ἀόρ. **ἐβρύαξα** (ἀν-) κ. δημ. **(ἐ)βρύαξα** ἐξοιδαίναμαι, πρήσκομαι, φουσκώνω, δθ. κ. βρίθω, εἶμαι κατάμεστος, γεμάτος : 'Ορφ.'Υμν.52,10 **εὐιέροις καρποῖσι.. βρυάζων,- βρύαξε ἡ μηλιὰ ἀπὸ τὰ μῆλα·** ‖ δημ. εἰδ. ἐπὶ ἐντόμων ἢ σκωλήκων, εἶμαι ἐν πλησμονῇ : **βρυάζουν οἱ μύγες στὸ φοφίμι,- βρυάζουν οἱ φεῖρες στὸ κεφάλι του·** 2) ἐγκυμονῶ, ἔχω ἐξωδηκυῖαν τὴν κοιλίαν, φέρω ἔμβρυον ἐν γαστρί : Αἰσχ.ἀπ.491 **βρυαζούσης λεαίνης·** 3) ἐπὶ δοχείων, ἐκχειλίζω, ξεχειλίζω : 'Αθήν.11,465 **δέπας.. ἀφρῷ βρυάζον·** 4) μτφ. γαυριῶ, ἐπαίρομαι, ἀλαζονεύομαι, κορδώνομαι, φουσκώνω ἀπὸ καμάρι : Αἰσχ.'Ικ.878 **λύμας εἰς σὺ πρὸς γᾶς ὑλάσκων περίχαυνα βρυάζεις·** 5) ἥδαμαι, αἰσθάνομαι μεγάλην εὐχαρίστησιν, χαίρω, ἐντρυφῶ εἴς τι : 'Επίκ. π. Στοβ.'Ανθ.17,34 **βρυάζω τῷ κατὰ τὸ σωμάτιον ἡδεῖ ὕδατι καὶ ἄρτῳ χρώμενος.**

βρύαθ(μ)ον 'Ησ. «βρυασμόν».

βρυάκτης (ὁ) ἐπὶ τοῦ Πανός, ὁ εὔθυμος, ὁ χαρακόπος, ὁ γλεντζές : Σταθ.'Εκλ.Φυσ.1,3,30 **πετροβάτα τε θεοῦ Πανός.. βρυάκτα.**

βρυαλιγμὸς 'Ησ. «φόφος, ἦχος».

βρυαλίζω 'Ησ. «βρυαλίζων, διαρρήσσων».

βρυαλίκτης (ὁ) δ.γρ. **βρυαλλίκτης** ὁ πολεμικὸν χορὸν ὀρχούμενος· 'Ησ. «πολεμικοί, ὀρχησταὶ μενέδουποι· "Ιβυκος καὶ Στησίχορος».

βρυαλλίχα (ἡ) κ. **βρυλλίχα** κ. **βρυδαλίχα** βλ.λ.

βρυανιῶν 'Ησ. «μετεωριζόμενος καὶ κορωνι(ι)ῶν».

βρύαξις (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βρύας (ὁ) ὁ βύας βλ.λ.

βρυασμός (ὁ) μτγν. ἡδονή, τέρψις: Πλούτ.'Ηθ.1107Α **τινω.. εὐφροσύνην ἢ ἀπόλαυσιν καὶ βρυασμόν.**

β(ρ)υατά 'Ησ. «βεβυσμένα αὐτῇ».

βρύγδην ἐπίρρ. διὰ συσφίγξεως τῶν ὀδόντων, σφίγγοντας τὰ δόντια, δθ. ἐπὶ πολύποδος, σφιχτά, δυνατά : ΑΠ 9,14 **πρὶν περὶ χεῖρας πλέξασθαι βρύγδην ὀκτατόνους ἕλικας.**

βρυγιά (τά) μσν. κ. βρόγια τὰ βρύα βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Γ 124 **γιατὶ φτερὰ κι ὅλα βρυγιὰ στὸ χτίσιμό σου βάνεις.**

βρυγκός 'Ησ. «ἄφωνος, νεκρός».

βρύγμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. μσν. δῆγμα, δάγκαμα, τὸ ἐκ δήγματος τραῦμα : Νίκ.Θηρ.483 **ἔνθα καὶ οὐτιδανοῦ περ ἀπεχθέα βρύγματ' ἔασι ἀττελάβου,** Διγεν.'Ακρ.544 **ἀπὸ καρδίας βρύγματος τῆς ἀπληρώτου λύπης·** 2) ἐπὶ τῶν ὀδόντων, τριγμός : 'Ιω.Χρυσ.1,247 Β **βρύγμα τῶν ὀδόντων.**

βρυγμηδόν ἐπίρρ. μσν. μετὰ βρυγμοῦ βλ.λ., μετὰ τριγμοῦ τῶν ὀδόντων.

βρυγμός (ὁ) κ. νεώτ. τὸ δῆγμα, δάγκωμα, δαγκανιά : Νίκ.Θηρ.716 **ἔργα.. φάλαγγος σήματά τ' ἐν βρυγμοῖσιν·** 2) ἡ κατάποσις, ἡ καταβρόχθισις, τὸ χάψιμον : Φρύν. ἐν ΑΒ 30,28 **«βρυγμός· ἡ σύντομος ἢ (σύντονος) ἐδωδή, ἐπὶ τῶν τραχέως ἢ (ταχέως) ἐσθιόντων, παρὰ τὸ βρύκειν,ὅπερ ἐστὶν ἐσθίειν»** : Εὐπ.347· 3) ἡ ἕνεκα συγκινήσεως, φόβου, φύχους κλπ. φρικίασις, ἀνατριχίλα, ἀνατρίχιασμα : 'Ιππ.Διαίτ.3,84· 4) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, ὁ τριγμός, τὸ τρίξιμο : ΚΔ Ματθ.8,12 **ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων,** Μηναῖ.3,9 Θεατοκί. **τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων·** 5) εἰδ. ἐπὶ τοῦ λέοντος, μυκηθμός, μουγκρητό, μούγκρισμα : ΠΔ Παροιμ.19,12 **βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος.**

βρυγχός 'Ησ. «βρόχος».

βρυδαλίχα (ἡ) 'Ησ. «πρόσωπον (= προσωπεῖον) γυναικεῖον.. ὁ Ρίνθων τὴν ὀρχήστραν καὶ (ὅς) γυναικεῖα ἱμάτια ἐνδέδυται· ὅθεν καὶ τὰς μαχλάδας (κῶδ. μαχράς) βρυδαλίχας (δ.γρ. βρυλλίχας) καλοῦσι Λάκωνες»· πρβλ. βρυλλιχίδδει.

βρυέβενος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βρύζα (ἡ) δημ. ἡ βρίζα βλ.λ.

βρύζω ἀμφ. σημ., πιθ. πίνω : 'Αρχίλ. π. 'Αθην.10, 447 Β **ὥσπερ αὐλῷ βρῦτον ἢ Θρῆιξ ἀνὴρ ἢ Φρὺξ ἔβρυζε, κύβδα δ' ἦν πανευμένη.**

βρύθακες 'Ησ. «χιτῶνες βαμβύκινοι».

βρυϊκά (τὰ) νεώτ. βοταν. ὑποδιαίρεσις τῆς κλάσεως τῶν βρύων.

βρυκάζω δημ. βρυχῶμαι βλ.λ.

βρύκαι 'Ησ. «αἱ ἱεραὶ» (ἀνάγν. βρύκαιναι).

βρυκανῶμαι-άομαι δ.γρ. βρυχανῶμαι βλ.λ.

βρυκεδανός 'Ησ. «πολυφάγας, οἱ δὲ μακρός».

βρυκετός 'Ησ. «βρυγμός».

βρυκίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδές, ἀπαντῶν εἴς τινα εἴδη στρύχνου· ἄ. βρουκίνη.

βρυκῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

βρυκίτης (ὁ) νεώτ. ἔνυδρον ὀξείδιον τοῦ μαγνησίου.

βρυκόλακας (ὁ) δημ. πληθ. κ. -άκοι βρυκόλαξ βλ.λ. : Ζερβ.Λυρ.Σάτ.4,125 **ἤσκιοι καὶ βρυκολάκοι στὸν κάτω κόσμο κρύβανται πριχοῦ τὸ φῶς φανῇ.**

βρυκολακιάζω δημ. ἀμτβ., ἀόρ. (ἐ)βρυκολάκιασα γίνομαι βρυκόλαξ βλ.λ.: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 56,22 **κάποια νιὰ ποὺ βρυκολάκιασε.. λέει τὴν νύχτα μοιρολόγια·** 2) μτφ. ἐπὶ πάλαι ἐκλειψασῶν, καθυστερημένων, ὀπισθοδρομικῶν καὶ τοῖς προηγμένοις ἀνεπιθυμήτων καταστάσεων, ἀντιλήψεων, συνθηκῶν, ἐπανέρχομαι ἐν ἰσχύϊ ἢ ἐν ἐπιδιώξει, οἱονεὶ ἀναβιῶ, ξαναζωντανεύω : **μέσα στὸν ξεπεσμὸ βρυκολάκιασε ἡ ἐλέῳ Θεοῦ βασιλεία,- βρυκολακιάζουν οἱ φευταθεολογικοὶ βυζαντινοὶ καυγάδες.**

βρυκολάκιασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βρυκολακιάζω, ἡ ἐν λαϊκαῖς προλήψεσιν ἀναφερομένη ἔξοδος νεκροῦ ἐκ τοῦ τάφου του κατὰ τὴν νύκτα πρὸς κακοποιίαν καὶ δὴ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ.

βρυκόλαξ-ακος (ὁ) νεώτ. κ. κατὰ δ.γρ. βρικόλαξ, δημ. βρυκόλακας, βουρ-, βορβόλακας, βορδόλακας, βουρβούλακας κ. βουρδ- ὁ κατὰ λαϊκὴν πρόληψιν νύκτωρ ἐκ τοῦ τάφου ἐξερχόμενος νεκρὸς πρὸς κακοποιίαν ἀνθρώπων καὶ ζώων καὶ δὴ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ : παροιμ. ἐγίνηκε βρυκόλακας καὶ τρώει ἀπ' τὴ γενιά του (ἐπὶ τῶν βλαπτόντων τοὺς συγγενεῖς)· 2) μτφ. ὁ πέρα τοῦ δέοντος ἀγρυπνῶν καὶ περιπλανώμενος κατὰ τὴν νύκτα.

βρυκομανία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μανία ψυχοπαθῶν τινων, ὅπως τρίζωσι τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.

βρῦκος Ἡσ. « κήρυξ, αἱ δὲ βάρβαρας, οἱ δὲ ἀττέλεβος ».

βρυκταία (ἡ) Ἡσ. « εἶδας βοτάνης ».

βρύκω κ. νεώτ. κ. βρύχω εὐχρ. κυρ. κατ' ἐνεστ., μέλλ. βρύξω, ἀόρ. ἔβρυξα, β' ἔβρῠχε, παρακ. βέβρυχα, παθ. ἐν. βρύκομαι κ. μέσ βρύχονται, μτχ. παθ. ἀορ. βρυχθείς, πρβλ. βρυχῶμαι, τρώγων συνερείδω τοὺς ὀδόντας μετὰ κρότου, ὅθ. κ. ἐσθίω λαιμάργως, κατατρώγω : Ὁμ.Ἐπιγράμμ. 14,13 γνάθος ἱππείη βρύκει, Εὐρ.Κύκλ.358 ἑφθὰ καὶ ὀπτὰ (κρέα) . . βρύκειν· 2) δάκνω : Ἀριστφ. Ὀρν.26 βρύκουσ' ἀπέδεσθαί φησί μου τοὺς δακτύλους· 3) μτφ. ἐπὶ διαβρωτικῆς νόσου, κατατρώγω, σπαράζω : Σοφ. Τραχ.987 ἡ δ' αὖ μιαρὰ βρύκει, φεῦ· ‖ κ. γεν. παθ. : αὐτ. Φιλ.745 ἀπόλωλα, τέκνον, βρύκομαι, Φίλιππ. ἐν Αἰλ 9,267 ὤλετο δ' αἰκτίστως βρυχθεὶς ἁλί· 4) ὁμ. μτφ. ἀμέτρως, ἀφρόνως καταναλίσκω, καταδαπανῶ, ἀσωτεύω : Δίφιλ.43,27 μειράκιον ἐρῶν πάλιν, τὰ πατρῷα βρύκει καὶ σπαθᾷ· 5) ἐπὶ τῶν ὀδόντων, τρίζω : Ἱππ.Γυν. τοὺς ὀδόντας βρύχει, ΚΔ Πράξ.7,54 ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν· ‖ κ. ἀμτβ. : Ἱππ.Γυν.1,36 οἱ ὀδόντες βρύχουσι, Νίκ.Ἀλ.226 βρῦκον στόμα (Σχόλ. αὐτ. « τὸ μεμυκός, τὸ συνδεθὲν καὶ σφιχθέν »).

βρύκων (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

βρυκώνωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

βρυλλιχίδδει Ἡσ. « πρόσωπον γυναικεῖον περιτίθεται καὶ γυναικεῖα ἱμάτια ἐνδέδυται ».

βρυλλιχίζειν Ἡσ. « ἀκταίνειν ».

βρυλλιχιστής (ὁ) Ἡσ. « βρυλλιχισταί· αἱ αἰσχρὰ προσωπεῖα περιτιθέμενοι (τεθειμένοι) γυναικεῖα καὶ ὕμνους (αἰσχροὺς) ᾄδοντες ».

βρύλλον (τὸ) ἀρχ.Λεξ. ὁ σχοῖνος, ἁ. βροῦλλον βλ.λ.

βρύλλω ὑποπίνω, κουτσοπίνω, σιγοπίνω ἢ κατὰ δ.ἑρμην., κράζω, φωνάζω ὡς νήπιον ζητῶν νὰ πίω· πρβλ. βρῦν· Ἡσ. « βρύλλων· ὑποπίνων » : Ἀριστφ.Ἱππ.1126 αὐτός τε γὰρ ἥδομαι βρύλλων τὸ καθ' ἡμέραν.

βρύματα Ἡσ. « μηρύματα ».

βρῦν πιθαν. ἐπιφών. ἐπὶ νηπίων, κράζω, φωνῶ βρῦ (ἤτοι μπραῦ,μπροῦ), ζητῶν ὕδωρ : Ἀριστφ. Νεφ.1382 εἰ μέν γε βρῦν εἴποις, ἐγὼ γνοὺς ἂν πιεῖν ἐπέσχον· πρβλ. βρῦ καὶ βροῦ· 2) Λεξ. Νεοφύτ. « βρῦν δὲ ὁ οἶνος ».

βρυνχόν Ἡσ. « κιθάραν ».

βρύξ-χός (ἡ) μτγν. εὔχρ. μ. κατ' αἰτ. βρύχα κ. γεν. βρυχός τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, ὁ βυθός : Ὀππ. Ἁλ.2,588 βρύχα νεάτην.

βρυξέλλιος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Βελγίου Βρυξέλλας· 2) εἰδ. γεωλ. βρυξέλλιος ζώνη ἢ βρυξέλλιον (τό) ζώνη στρωμάτων τοῦ Βελγίου ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν κατωτέραν λουτήσιαν βαθμίδα βλ.λ.

βρυοαχάτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ἀχάτου.

βρυόβια (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀραχνῶν.

βρυογενίνη (ἡ) νεώτ. χημ. συστατικόν, εἰς ὃ διασπᾶται ἡ βρυωνίνη βλ.λ.

βρυόδους (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βρυοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὅμοιος πρὸς βρύον βλ.λ.

βρυόεις-εντος-εσσα-εν μτγν. κ. νεώτ. πλήρης βρύων, βρυώδης : Νίκ.Θηρ.208 βρυόεντος ἔσω ποταμοῖο· 2) θαλερός, ἀκμάζων : Νίκ.Ἀλεξ.371 ἠὲ νέον βρυόεντα θύμου στάχυν.

βρυόζωα (τὰ) νεώτ. ζωολ. ὁμοταξία μαλακίων.

βρυοθάμνιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος ἀλγῶν.

βρυοϊδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. συστατικὸν τῆς ρητίνης ἐλεμίου Μανίλης ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βρυολογία (ἡ) νεώτ. κλάδος τῆς συστηματικῆς βοτανικῆς, ἀσχολούμενος περὶ τὴν περιγραφήν, μελέτην καὶ ταξινόμησιν τῶν βρύων.

βρυολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βρυολογίαν βλ.λ. : βρυολογικαὶ μελέται.

βρυολόγος (ὁ) νεώτ. ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰς τὴν μελέτην τῶν βρύων.

βρυόμορφον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βρύο(ν) (τὸ) κ. νεώτ., δημ. κ. βρῦ (τὸ) κ. βρυός (ὁ) τὸ ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δένδρων καὶ ἐπὶ τῶν πετρῶν καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἔτι φυόμενον λεπτόν, χνοώδες χόρτον, δημ. μοῦσκλο (τὸ) κ. μούσκουλη (ἡ)· ‖ εἰδ. βρύον θαλάσσιον τὸ φυκῶδες θαλάσσιον φυτὸν θρυῶδες τὸ θριδακοειδὲς (ulva cectuca)· Θεόφρ.Φ 4,6,6 « ποῶδες τῇ χρόᾳ πλατὺ δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον ταῖς θριδακίναις πλὴν ῥυτιδωδέστερον καὶ ὥσπερ συνεσπασμένον » : Ἱππ.Γυν.1,53 βρύον θαλάσσιον, ὃ ἐπὶ τοὺς ἰχθύας ἐπιβάλλουσι· ‖ ὁμ.φυτὸν ἐντὸς λιμναζόντων ὑδάτων : Πλούτ. Ἠθ.911 F τὰ λιμναῖα φυτά, τύφη καὶ φλέων καὶ βρύον, Θωμ.Μ 883 τὰ ἐπὶ τῶν τελμάτων χλοώδη, ἃ κοινῶς λέγονται βρύα· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν βρυωδῶν, ἁπαντῶν εἰς ὑγρὰ ἐδάφη ἐπὶ πετρῶν ἢ βράχων· 2) λειχὴν αὐξανόμενος ἐπὶ τοῦ κορμοῦ ἢ καὶ τῶν βλαστῶν τῶν δένδρων· ἁ. σφάκος, δημ. δενδραμαλλιά, νεραϊδόχορτο· Διοσκ.1,20 « βρύον, ὑπό τινων δὲ σπλάγχνον καλεῖται, εὑρισκόμενον ἐπὶ δένδρων κεδρίνων ἢ λευκίνων ἢ δρυΐνων » : Θεόκρ.21,7 στρωσάμενοι βρύον αὖον ὑπὸ πλεκταῖς καλύβαις 3) βρυοειδὲς ἄνθος πολλῶν φυτῶν : Ἀριστλ.ΖΙ 624 a,34 τὸν δὲ κηρὸν ἀναλαμβάνουσιν αἱ μέλισσαι ἀναρριχώμεναι πρὸς τὰ βρύα· 4) γεν. βρυοειδὲς ἄνθος : Θεόφρ.ΦΙ 9,18,5 οἷον περ ἐλαία ὅταν ἄρτι φύεται ἐκ τοῦ βρύου· ‖ γεν. ἄνθος, λουλούδι : Νίκ.Θηρ.898 οἰνάνθης βρύα λευκά· 5) τὸ φυτὸν καυκαλίς, καυκαλήθρα : Δημόκρ. π. Ψ Διοσκ.2,139.

βρυοπόρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. τὸ ἔντομον βολιτόβιος βλ.λ.

βρυός (ὁ) δημ. βρύον βλ.λ.

βρυοσκεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὑπὸ βρύων κεκαλυμμένος, σκεπασμένος, : βρυοσκεπὴς τοῖχος.

βρυοῦμαι-όομαι κατακαλύπτομαι διὰ βρύων : Ἀριστλ.792 a,1 οἱ καθ' ὕδατος λίθοι. . βρυωθέντες

βρυοφόρος-ον ὁ φέρων ἤτοι ἔχων ἐπ' αὐτοῦ βρύα : βρυοφόρος βράχος· 2) ὁ φύων βρυοειδὲς ἄνθος : Θεόφρ.ΦΑἰτ.2,11,5 δάφνη βρυοφόρος.

βρυόφυλλον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βρυόφυτα (τὰ) νεώτ. βοταν. φυτὰ ἀποτελοῦντα τὴν δευτέραν μεγάλην συνομοταξίαν τῶν κρυπτογάμων, διαιρούμενα εἰς τὰ βρύα καὶ τὰ ἡπατικά.

βρυοχαρής-οῦς (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βρύοχον Ἡσ. « κήρυκα ».

βρυοφεῖδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. κ. βρυοφεοειδῆ (τὰ) οἰκογέν. θαλασσίων φυτῶν.

βρυοφεοειδῆ (τὰ) νεώτ.βοταν. οἱ βρυοφεῖδαι βλ.λ.

βρύοφις-εως (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος θαλασσίων φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν βρυοφεϊδῶν.

βρύσδην (κῶδ. βρύγδην) Ἡσ. « χύδην ».

βρύση (ἡ) μον. κ. δημ. ἡ βρύσις, ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἀναβρύει καὶ ῥέει ὕδωρ, φυσικὴ πηγὴ ὕδατος : Διγ.Ἀκρίτ.78 ὁπού ἦσαν δένδρα δροσερά, βρύσαι κρύαι χιονάται, Ἐρωτόκρ.Δ 634 κι ἐκεῖν' ἡ βρύση

π' ὄλπιζα νὰ πιῶ νὰ μὲ δροσίσῃ· ‖ συνεκδ. κτίσμα ἢ ἄλλο πρόχειρον κατασκεύασμα μεθ' ἑνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων κραυνῶν, ἀφ' ὧν ρέει ὕδωρ πηγαῖον, κρήνη : δ.τραγ. **κι ἂν πᾷς Μαλάμω μ' γιὰ νερὸ κι ἐγὼ στὴ βρύση καρτερῶ·** 2) μτφ. ἐν ἐπιρρ. χρ. ποταμηδόν, ἀφθόνως : Βαλαωρ. Δῆμος 4 **βρύση τὸ αἷμα τὸ 'χυσα, σταλαματιὰ δὲν μένει,** ·**βρύση τρέχανε τὰ δάκρια της,** · **ἔχει βρύση τὰ λεφτά** (ἐπὶ λίαν πλουσίου).

βρυσήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἐκ κρήνης, ἀπὸ βρύση προερχόμενος, πηγαῖος, κρηναῖος ἃ βρυσικός : **βρυσήσιο νερό,** κατ' ἀντιδιαστ. τοῦ πηγαδήσιου, τοῦ λιμνήσιου καὶ τοῦ ποταμήσιου.

βρυσί (τό) δημ. (ἄνευ πληθ.) τὸ βρυσό βλ.λ

βρυσίζω δημ. ἀναβρύω, ἀναβλύζω ὕδωρ, βγάζω νερό, ἀμπ(ου)λίζω.

βρυσικὸ (τὸ) δημ. ὡς ούσ. ἡ πηγή, ἡ βρύση βλ.λ

βρυσικός-ή-ό δημ. ὁ βρυσήσιος βλ.λ.· 2) κ ὡς ούσ τὸ οὐδ. βρυσικὸ βλ.λ.

βρύσινος-η-ο δημ. βρυσήσιος βλ.λ.: **νερὸ βρύσινο** 2) ὁ ἐκ ροῆς πηγαίου ὕδατος γενόμενος : **ἡ βρύσινη γλυφιὰ τῆς γούρνας.**

βρύσις-εως (ἡ) Σουΐδ., μσν. κ. νεώτ., δημ. βρύση βλ.λ., τὸ ἀναβρύειν, ἡ ἀνάβλυσις : Εὐστ.1095,16· 2) νεώτ. συνεκδ. ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἀναβρύει τὸ ὕδωρ, ἡ πηγὴ τοῦ ὕδατος, ἡ βρύση.

βρυσμός (ὁ) μτγν. ἀνάβλυσις, βρύσις, βλ. λ. : 'Αρκάδ.58,24.

βρυσό (τό) δημ. κ. **βρυσί,** πηγὴ ἰδίως ὀλιγόρρους ἐξ ἧς βρύει, ἀναβλύζει ὕδωρ, μικρὴ βρύση, βρυσούλα· ‖ ἐν τῷ πληθ. **βρυσά** (τά) αἱ πηγαί, οἱ βρύσες κ. γεν. τὰ πηγαῖα ὕδατα : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 65,28 **καὶ στὰ βρυσά, στ' αὐλάκια, στὰ ποτάμια.**

βρυσομάνα (ἡ) δημ. μεγάλη πηγὴ ὕδατος, νερομάνα, κεφαλάρι : Παλαμ.Περάσματα κ. Χαιρετισμοὶ 84 **ὅπου πατᾷς.. βρυσομάνα δροσόνερο σὲ χύνει,** παροιμ. **ἡ βρυσομάνα στέρεψε, πᾶν κι οἱ βρυσοῦλες, πάνε** (ἐν μτφ. σημ. ἐκλειψάσης τῆς γενικῆς εὐημερίας συνεκλείπει καὶ ἡ τῶν ἀτόμων).

βρυσούλα (ἡ) δημ. ὑποκορ. τοῦ βρύση βλ.λ., μικρὰ βρύση, μικρὰ κρήνη : Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.37 **ἔχω σαράντα δυὸ κορφὲς κι ἑξῆντα δυὸ βρυσοῦλες,** δ.τραγ. **ἔχετε γειὰ βρυσοῦλες,** λόγγοι, βουνά, ραχοῦλες.

βρύσ(σ)α (ἡ) δημ. τὸ δένδρον πτελέα ἡ πεδινή.

βρυσσιά (ἡ) δημ. τὸ δένδρον πτελέα ἡ πεδινή.

βρύσσος (ὁ) κ. νεώτ. κ. ἀττ. **βρύττος** εἶδος ἐχίνου θαλασσίου : 'Αριστλ.ΖΙ 530 b,5· ‖ νεώτ.ζωολ γένος ἐχινοδέρμων τῆς οἰκογεν. τῶν σπανταγιδῶν

βρυσ(σ)ός (ὁ) δημ.τὸ δένδρον πτελέα ἡ πεδινὴ βλ.λ.

βρύσσοψις-εως (ἡ) νεώτ. παλαιοζ γένος ἐχινοειδῶν, ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

βρύσται 'Ησ. « κρημνοί ».

βρυσωνοθρασυμαχειοληψικέρματος-ον λ. πεποιημ. κωμικ. κερδοσκόπος ἑταῖρος τοῦ Βρύσωνος καὶ Θρασυμάχου, λαμβάνων, ὡς οὗτοι, μικρὸν νόμισμα : 'Εφιππ.14,3.

βρύτανα (τά) μτγν. **δ. τ. βύτανα βλ.λ.** : 'Ηρωδιαν Τεχν.2,484.

βρυτανεῖον (τὸ) δ. τ. πρυτανεῖον **βλ.λ**

βρυτανεύω δ.γρ. πρυτανεύω βλ.λ.

βρύτεα (τὰ) μτγν. κ. **βρύτια** τὰ ἐκπιέσματα τῶν πεπατημένων σταφυλῶν, τὰ στέμφυλα, τὰ τσίπουρα. 'Αθήν.2,56 D **'Αθηναῖοι.. ἐκάλουν βρύτεα τὰ ὑφ ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκπιέσματα** τῆς σταφυλῆς 2) 'Ησ. « εἶδος σκορόδου »· 3) μτφ. ἀπόβλητας ἄνθρωπος, περίτριμμα : Κερκίδ.4,34 τὸ δ **ἔσχατα βρύτεα Μυσῶν.**

βρύτηρ-ηρος (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ ρυτὴρ βλ.λ. : 'Απολλ Δύσκ.'Επιρρ.157,20· 2) ρόμβος : ΕΜ 706,31.

βρυτιγγοί 'Ησ. « χιτῶνες ».

βρῦτικός-ή-όν ὁ ἔχων πυρετόν, ὁ προσβαλλόμενος συνήθ. ὑπὸ πυρετοῦ : 'Αντιφάν.π.'Αθην.11,485 B **τὴν δὲ γραῦν τὴν ἀσθενοῦσαν πάνυ πάλαι, τὴν βρυτικὴν** (κατὰ δ.ἑρμην. κατὰ **Meineke** μεθυσμένην μὲ βρῦτον **βλ.λ.**).

βρύτινος-η-ον ὁ ἐκ βρύτου βλ.λ. κατεσκευασμένος, ἢ ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς βρῦτον ἢ ὁ διὰ βρῦτον πρόσφορος : Κρατῖν.96.

βρῦτίς-ίδος (ἡ) ρυτίς βλ.λ. : ΕΜ 214,32.

βρύτιχοι 'Ησ. « βάτραχοι μικροὶ ἔχοντες οὐράς ».

βρύτον 'Ησ. « ζῷον ὅμοιον κανθάρῳ ».

βρῦτον (τὸ) νεώτ. ὁ βρῦτος **βλ.λ.**

βρυτονία (ἡ) 'Ησ. « ρίζα τις ».

βρῦτος (ὁ) ἢ **βρῦτον** (τὸ) εἶδος ποτοῦ παρασκευαζομένου **ἐκ** ζυμώσεως τῆς κριθῆς ἢ ἔκ τινων ριζῶν· 'Αθήν.447 B « τὸν δὲ κρίθινον οἶνον καὶ βρῦτον τινὲς καλοῦσιν » : 'Αρχίλ.αὐτ. **ὥσπερ παρ' αὐλῷ** βρῦτον, Σοφ.αὐτ. **βρῦτον δὲ τὸν χερσαῖον,** 'Ελλάν. αὐτ.C **πίνουσι δὲ βρῦτον ἐκ τῶν ριζέων.**

βρύττιον 'Ησ. « πόμα ἐκ κριθῆς »· πρβλ. βρῦτος.

βρύττος (ὁ) ἀττ.κ.νεώτ. βρύσσος βλ.λ.

βρύττω 'Ησ. « βρύττειν· ἐσθίειν »· 2) πυρέσσω, ἔχω πυρετόν, πρβλ. βρυτικός· ΕΜ 216,25.· 3) ὀρύττω : Λεξ.Ρητορ.28.

βρυχάζω δημ. κ. **βρυχιοῦμαι** ἀμτβ. ὀλολύζω, ὀλοφύρομαι, θρηνῶ, ἐκβάλλω θρηνητικὰς κραυγὰς ἢ φωνάς, σκούζω· 2) μηρυκάζω.

βρυχάνα 'Ησ. « σάλπιγγι καμπύλῃ ».

βρυχανῶμαι-άομαι μτγν. βρυχῶμαι βλ.λ. : Νίκ. 'Αλεξ.221.

βρυχετός (ὁ) (βρύκω) 'Αρχ.Λεξ. βρυγμός, τριγμὸς τῶν ὀδόντων τοῦ ὑπὸ πυρετοῦ μετὰ ρίγους προσβαλλομένου, τὸ **ριγιό,** ὀργιό.

βρυχή (ἡ) μτγν. βρυγμός, τρίξιμο : 'Απολλ.Ρ 2,83 **βρυχὴ δ' ὑπετέλλετ' ὀδόντων·** 2) βρυχηθμός : 'Οππ.'Αλ.530.

βρυχηδόν ἐπίρρ. μτγν. μετὰ βρυχήματος, μετ' ἀγρίων φωνῶν : 'Απολλ.Ρ 3,1374 **ἀλλήλους βρυχηδὸν ἐδῄουν·** ‖ ὁμ. ἐπὶ κυνῶν, μετ' ὠρυγῶν, μὲ αὐρλιάσματα : ΑΠ 9,371 **κύων βρυχηδὸν μάρψε.**

βρυχηθμός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. βρύχημα βλ.λ. : Αἰσώπ.Μῦθ.226 **σὺ λέοντα ἐδίωκες, οὐ οὐδὲ τὸν βρυχηθμὸν ὑπέμεινας;,** 'Οππ.Κυν 4,171 **βρυχηθμοῖς ὀλοοῖσιν·** 2) βρυγμός : Μέν.'Επιτρ.414 **βρυχηθμὸς ἔνδον, τιλμός, ἔκστασις συχνή.**

βρύχημα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βρυχῶμαι, ἀγρία φωνή, αὔρλιασμα, μούγκρισμα, κυρίως ἐπὶ λέοντος : 'Οππ.Κυν.3,36 **βριαρὸν βρύχημα λεόντων,**Μηναῖ.3,4Συναξάρ.**λεπτοῖς πρότερον καταθρηνήσας βρυχήμασιν, ὕστερον ἐπὶ μεγάλῳ βρυχηθμῷ ἀφῆκε τὴν πνοὴν** (**περὶ λέοντος**)· ‖ ἐπὶ προβάτων, βληχή, βέλασμα : Αἰσχ. ἀπ.Νιόβ.146 **"Ιδης τε μυκηθμοῖσι καὶ βρυχήμασιν.. μήλων·** ‖ μτφ. κ. ἐπὶ προσ. : Πλούτ.'Αλέξ.51 **πεσόντος δὲ μετὰ στεναγμοῦ καὶ** βρυχήματος **εὐθὺς ἀφῆκεν ὁ θυμὸς αὐτόν.**

βρυχητήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ βρυχητὴς ὡς **εἰδ.** ἐπίθ. τοῦ λέοντος : Δωρόθ.π.'Ηφαιστ.'Αστρ.3,36 (**περὶ** τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ **λέοντος**).

βρυχητής (ὁ) μτγν. ὁ βρυχώμενος : Παῦλ.Σιλ.**ἐν** ΑΠ6,57 **ᾇ (αἰχμῇ) ἔπι βρυχητὴν θὴρ ἐκένωσε χόλον.**

βρυχητίας (ὁ) μσν. ὁ ἰσχυρῶς **βρυχώμενος** : **Κ** Μανασσ.Χρον.90 D,95 C **λέων βρυχητίας.**

βρυχητικός-ή-όν μτγν. κ.μσν. ἐπὶ ζῴων, ὁ βρυχώμενος, μουγκρίζων : Γρηγ.Νύσσ.1,145 C **τὸν λέοντα τὸν βαρύν, τὸν βρυχητικόν·** 2) μσν. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα τοῦ βρυχᾶσθαι : Τζέτζ.Λυκόφρ.729 **διὰ τὸ βίαιον καὶ ἠχῶδες καὶ βρυχητικὸν τῶν ρευμάτων.**

βρυχίζω δημ. ἀμτβ. κ. **βρουχίζω** βρυχῶμαι βλ.λ. : Σολωμ.'Ελεύθ.Πολιορκημ.Σχεδ.2,57 **ὦ γῆ.. ὁ οὐρανὸς σὲ προσκαλεῖ, κι ἡ κόλαση βρυχίζει.**

βρύχιος (-α)-ον κ. νεώτ. (βρύξ) ὁ ἀφορῶν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, ὁ ὑποβρύχιος, δθ. ὁ **βα-**

θύς : Αἰσχ.Πέρσ.397 ἔπαισαν ἅλμην βρύχιον ἐκ κελεύσματος, Ἀπολλ.Ρ 1,1310 βρυχίης ἁλός· ‖ μτφ. ἐπὶ ἤχου, ὁ οἱονεὶ ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης προερχόμενος : Αἰσχ.Πρ.1082 βρυχία δ' ἠχὼ παραμυκᾶται βροντῆς· 2) μτφ. τὸ οὐδ. βρύχιον ἐν ἐπιρρ. χρ. ἐκ βάθους, ἀπὸ βαθιά : Ἡλιόδ. Αἰθ 6,9 λύζουσά τε καὶ βρύχιον ἀναστένουσα.

βρυχίς Ἡσ. « κλῆμα ».

βρυχιῶ-άω μτγν.πιθ.βρύχω : Κατ.Ἀστρολ.Κωδ.2,167.

βρυχμή (ἡ) μτγν. βρυχὴ βλ.λ. : Κόϊντ.4,241 περὶ δὲ βρομέουσι καλῶναι βρυχμῇ ὑπ' ἀμφοτέρων.

βρυχμός (ὁ) μτγν. βρυγμὸς βλ.λ., δάγκαμα : Νίκ. Θηρ.716 σήματά τ' ἐν βρυχμοῖσι.

βρυχός (ὁ) βρύκος βλ.λ. : Ἡσ.

βρύχω κ. μσν κ. νεώτ. κατὰ Μαῖριν κοινὸς τ. τοῦ βρύκω βλ.λ., ἀόρ. β' ἔβρυχον, πρβλ. βρυχῶμαι βλ.λ., τρίζω τοὺς ὀδόντας· Ἡσ. ἐν λ. βρυγμὸς « βρύχειν δ ἐστι, τοῖς ὀδοῦσι πιέζοντα ψόφον ἀποτελεῖν, ὡς ἐν ῥίγει συμβαίνει » : Ἱππ.Γυν.1,7 ἡ δὲ καὶ τοὺς ὀδόντας βρύχει, Ἀρχίας ἐν ΑΠ 15,51 θηκτὸν ὀδόντα βρύχοντα, Μηναῖ.3,1 Συναξάρ. τῷ ὄφει δεινὸν βρύχειν καὶ καταβοᾶν ὡς ἀδικούμενον· 2) βρύχειν τοὺς ὀδόντας ἐπί τινα, ἀγανακτεῖν ἐπί τινι, ὀργίζεσθαι ἐναντίον τινός : ΚΔ Πράξ. 7,54 ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν· 3) δάκνω, δαγκάνω : ΑΠ 9,252 ἔβρυχε δ' ἄλλος ἄλλον, ἐπουραίῳ δήγματι δραξάμενος· 4) ἀμτβ. ἐπὶ τῶν ὀδόντων, ποιῶ βρυγμόν : Ἱππ.Γυν.1,36 οἱ ὀδόντες βρύχουσι· 5) μέσ. Ἡσ. « βρύχεται· μαίνεται ».

βρῡχῶμαι-άομαι κ. μσν. κ. νεώτ., μέλλ. βρυχήσομαι, μέσ. ἀόρ. α' ἐβρυχησάμην, παθ. ἀόρ. ἐβρυχήθην, ἐπ. παρακ. βέβρῡχα, ὑπερσ. ἐβεβρύχει κυρίως ἐπὶ λεόντων ἢ κ. ἄλλων ἀγρίων ζῴων, ἐκβάλλω βρυχηθμόν, ἰσχυρὰν κραυγὴν ἢ φωνήν, μουγκρίζω ἄγρια : Σοφ.Αἶ.322 ὑπεστέναζε ταῦρος ὡς βρυχώμενος, Πλούτ.Πύρρ.33 ὁ μέγιστος ἐλέφας.. παραπεσὼν καὶ βρυχώμενος, Διγεν.Ἀκρ.1451 ὡς λέων ἐβρυχήσατο· 2) κ. μσν. κ. νεώτ. μτφ. ἐπὶ προσ. εἰς ἔκφρασιν σφοδρᾶς ἀλγηδόνος, π. Ὅμ. δὲ εἰδ. ἐπὶ τῆς κραυγῆς τῶν ἐκ τραυμάτων ἀλγούντων : Ἰλ.Ν 393 βεβρυχὼς κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης, Νόνν.Δ 5,336 κινυρῇ βρυχήσατο φωνῇ, - ἐβρυχᾶτο πλέων εἰς λίμνην αἵματος· 3) π. Ὅμ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, βρέμω, παταγῶ, βοερῶς ἠχῶ, μουγκρίζω : Ἰλ.Ρ 264 ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διιπετέος ποταμοῖο βέβρυχεν μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον· ‖ ὁμ. μτγν. κ. ἐπὶ ὑποχθονίου βοῆς, οἱονεὶ μυκηθμοῦ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς : Δίων Κ 1139,33 πρῶτον μὲν γὰρ μύκημα μέγα ἐβρυχήσατο.

βρύω κ. μσν. κ. νεώτ. ποι. εὐχρ. μόν. κατ' ἐνεστ., μέλλ. βρύσω, κυρίως ἐπὶ τῶν θαλλόντων φυτῶν, εἶμαι κατάμεστος, πλήρης τινός, ἔχω ἀφθονίαν τινός, τούτου δηλουμένου διὰ δοτ. : Ἰλ.Ρ 56 (ἔρνος) βρύει ἄνθεϊ λευκῷ, Εὐρ.Βάκχ.107 βρύετε χλοήρει μίλακι· ‖ γεν. ἐν ὁμ. σημ. ἐπὶ πραγμ. : Ἀριστφ. Νεφ.45 βίος.. βρύων μελίτταις καὶ προβάτοις καὶ στεμφύλοις, Ἀριστλ.Κόσ.392 b,15 ἑξῆς δὲ ἡ γῆ φυτοῖς βρύουσα καὶ ζῴοις, Εὐστ.Πονημ.310,10 χιόνι βρύων· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ προσ. : Αἰσχ.Ἱκ.966 ἀλλ' ἀντ' ἀγαθῶν ἀγαθοῖσι βρύοις, Εὐρ.ἀπ.1086 ἄλλων ἰατρός, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων (παροιμ.)· ‖ ὁμ. μετὰ γεν. δηλούσης τὸ ὑφ' οὗ τις εἶναι κατάμεστος : Σοφ.ΟΚ 16 βρύων δάφνης, ἐλάας, ἀμπέλου, Ἄλεξ.86,3 τράπεζαν.. ποικίλων παροψίδων κόσμου βρύουσαν· ‖ ὁμ. γεν. κ. ἐπὶ προσ. : Αἰσχ. Χο.70 νόσου βρύειν· 2) ἀπολ. εἶμαι ἄφθονος, αὐξάνομαι πλουσίως, ἀφθόνως : Σοφ.Ἠλ.422 βλαστεῖν βρύοντα θαλλόν· 3) εἰδ. ἐπὶ τῆς γῆς, παράγω ἐν ἀφθονίᾳ, εἶμαι κατάφορτος ἐκ προϊόντων, καρπῶν : Ξεν.Κυν.5,12 ὅταν ἡ γῆ βρύῃ· 4) μετ' αἰτ. ἀναβλύζω, βγάζω : Αἰλ.ἀπ.25 τὴν γῆν τὰ οἰκεῖα βρύειν φησὶν ἀγαθά, ΚΔ Ἰακ.3,11 μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; 5) μετ' αἰτ. φέρω ἄνθησιν, ἀφθονίαν, ποιῶ τι θαλερόν : Ἀνακρεόντ.44,2 χάριτες ῥόδα βρύουσι Ἱμέρ.Λόγ.1,19 Ὧραι βρύουσι λειμῶνας· 6) μεθύω Πρισκιαν.Γραμμ.Λατ.2,193,2 « βρύειν Μένανδρος τὸ μεθύειν ἐν τῇ Ἀσπίδι ».

βρυώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. βρύα ὑποδιαίρεσις τῶν φυλλοβρύων βλ.λ.

βρυώδης-ους-ες κ. νεώτ. πλήρης βρύων βλ.λ. γεμάτος ἀπὸ μούσκλια : Ἀριστλ.Ζἱ 543 b,1 τίκτει δὲ (ὁ σμῦρος) πρὸς τῇ γῇ καὶ βρυώδεσι καὶ δασέσι,- βρυώδης ὕφαλος· 2) ὅμοιος πρὸς βρύον βρυοειδής, σὰν μούσκλι : Διοσκ.4,183 ἄνθος ὡς τρίχας βρυώσεις· 3) ὅθ. κ. ὁ μαλακός, χαλαρός, κ ὁ ἐξησθενημένος : Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,62 σὰρξ πλαδαρὰ καὶ βρυώδης, Βασ.2,σ.125 C αὐτῷ τῷ ὄγκῳ πεπλαδηκὸς καὶ βρυῶδες σῶμα.

βρυώνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν ἄμπελος ἡ μέλαινα : Νίκ.Θηρ.939 δαυκείου τε πανάλθεος, ἐν δὲ βρυώνης· ‖ νεώτ. κ. βρυωνία κ. βρυωνὶς βλ.λ

βρυωνία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἀγρία ἄμπελος περιπλεκομένη ἢ ἀναρριχωμένη, δημ. βρουνιά· Διοσκ 4,184 « ἄμπελος λευκή· οἱ δὲ βρυωνίαν, οἱ δὲ ὀφιοστάφυλον »· ‖ νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν ἑλικοφόρων ἀναρριχητικῶν· ἄ. λυκίσκος, δημ. ἀγριοκολοκυθιά, ἀμπελουρίδα, ἀγριόκλημα.

βρυωνιάς-άδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν βρυωνία βλ.λ.

βρυωνιδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκωματογόνον, ἀνευρεθὲν εἰς τὰς ῥίζας τοῦ φυτοῦ βρυωνία ἡ λευκή.

βρυωνιές (οἱ) δημ. τὸ φυτὸν σμῖλαξ ἡ τραχεῖα βλ.λ.

βρυωνίζω νεώτ. ἐμβάλλω βρυωνίαν βλ.λ., ἀναμιγνύω μετὰ βρυωνίας : βρυωνίζω τὸν ζῦθον.

βρυωνίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμακ. γλυκοζίτης εὑρισκόμενος εἰς τὸ φυτὸν βρυωνία ἡ λευκή.

βρυωνιόσπαρτος-ον νεώτ. ὁ διὰ βρυωνίας βλ.λ. ἐσπαρμένος : βρυωνιόσπαρτος γῆ.

βρυωνίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. κ. βρυωνία βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.858 δαύκειον ῥίζας τε βρυωνίδας.

βρυωνισμός (ὁ) νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βρυωνίζω βλ.λ.

βρυωνιών-ῶνος (ὁ) νεώτ. τόπος ἐσπαρμένος διὰ βρυωνίας βλ.λ.

βρώζω βιβρώσκω βλ.λ. : Ἡρώνδ.7,63 σκυτέα.. καὶ κύνες τί βρώζουσιν.

βρῶμα-ατος (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. πᾶν τὸ τρωγόμενον, τροφή, φαγητόν : Ἱππ.Ἀρχ.Ἰητρ.9,33 ἰσχυρὰ βρώματα, Πλάτ.Κριτί.115 Β πόματα καὶ βρώματα καὶ ἀλείμματα φέρων, Θουκ.4,26 σῖτον καὶ τυρὸν καὶ εἴ τι ἄλλο βρῶμα, Νεκρώσ.Ἀκολ. Εὐχὴ σκωλήκων βρῶμα καὶ δυσωδία· 2) μτφ. πνευματικὴ τροφή : Θ Λειτουργ.Ἀκολ.Μεγ.Ἁγιασμοῦ Θεοφανίων πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον· 3) συνεκδ. ἀπόλαυσις, εὐχαρίστησις, ἡδονὴ ἐκ πνευματικῆς τροφῆς : Ἀριστφ.π. Ἀθην.3,117 C ἦν μέγα τι βρῶμ' ἔτι τρυγῳδοποιομουσική· 4) μσν. ἐπὶ τῆς τροφῆς τῶν σαρκοβόρων θηρίων, ἡ λεία : Διγ.Ἀκρίτ.3593 κύκλῳ περιεχύθησαν, ὡς ἀετοὶ εἰς βρῶμα, Ἐρωτόκρ.Β 1061 τὸ 'να καὶ τ' ἄλλο πολεμᾷ τὸ βρῶμα νὰ κερδέσῃ (ἐπὶ λεόντων)· 5) μσν. δέλεαρ, τεμάχιον τροφῆς, συνήθως κρέατος, προσαρτωμένης εἰς παγίδα ἢ τὸ ἄκρον ἀγκίστρου πρὸς σύλληψιν ζῴων, ἰχθύων κττ.: Ἐρωτόκρ.Δ 25 μὲ λίγο βρῶμα κι ἄφαντα χάνουσι τὴν ἐξάν τως· 6) καρκινώδης πληγή : Ἱππ.Ἐπιδ.4, 1131 Β κατὰ βρῶμα· 7) ἐπὶ ὀδόντος, διάβρωσις, ἐσωτερικὴ ὀπὴ προερχομένη ἐκ τερηδόνος, κούφωμα, κουφάλα : Διοσκ.1,142 καὶ πρὸς ὀδόντων πόνους ἐνεργεῖ, ἐντιθέμενον εἰς τὸ βρῶμα.

βρώμα (ἡ) δημ. δυσώδης ἀπόπνοια, δυσωδία, κακοσμία, πρβλ. βρῶμος : ἔρχεται βρώμα ἀπὸ τὴν ὑπόναμα· 2) συνήθ. ἐν πληθ., κατ' ἐπέκτ. ἀκαθαρσία, ῥύπος, βρωμιά : γέμισε τὸν τόπο βρῶμες·

3) ὀνειδιστ. περὶ γυναικός, κακοήθης, ἀνήθικος: **τοῦ 'βαλε λόγια μιὰ βρώμα·** ὁμ. ἐν κλητ. ὑβριστικῶς: **ἄκουσε, μωρὴ βρώμα,-νὰ χαθῇς βρώμα!** κ. σύνθ. παλιοβρώμα· || ὁμ. κ. ἐπὶ ἀνδρός, ἀχρεῖος, αἰσχρός, ἐλεεινὸς ἄνθρωπος, σιχαμερός: **σοῦ εἶναι μιὰ βρώμα αὐτός!**, φρ. βρώμα καὶ δυσωδία (ἐκ τοῦ ἐκκλ. **σκωλήκων βρῶμα καὶ δυσωδία** κατὰ παρετυμολογίαν ἐπὶ αἰσχρῶν, ἀχρείων προσ.).

βρωμαιθερίνη (ἡ) νεώτ. χημ. αἰθερῶδες ρευστὸν λαμβανόμενον τῇ ἐπενεργείᾳ τοῦ βρωμίου ἐπὶ τοῦ ἐλαιογόνου ἀερίου.

βρωμαιθύλιον (τὸ) νεώτ. βρωμιυδρικὸς ἢ ὑδροβρωμικὸς βλ.λ. αἰθήρ.

βρωμακετόνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὑγρόν, οὗ οἱ ἀτμοὶ προκαλοῦσι δακρυόρροιαν.

βρωμακετυλένιον (τὸ) νεώτ. χημ. αὐταναφλέξιμον ἀέριον παράγωγον τοῦ ἀκετυλενίου βλ.λ.

βρωμακρυλικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. βρωμιοπαράγωγον τοῦ ἀκρυλικοῦ ὀξέος.

βρωμάλη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **τριβρωμακεταλδεΰδη** ἕνωσις ὀργανική, ἀνήκουσα εἰς τὰ ἀλογονωμένα παράγωγα τῆς ἀκεταλδεΰδης.

βρωμαλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἢ **βρωμοφορμίνη** χημικὴ ἕνωσις ἐν χρ. ἐπὶ ἐπιληψίας καὶ νευρασθενείας.

βρωμαμίδη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμακ. σκευασία ἐν χρ. ὡς ἀντιρρευματικὴ καὶ παυσίπονος.

βρωμά(ν)θρωπος (ὁ) δημ., θηλ. **βρωμογυναίκα,** οὐδ. **βρωμόπαιδο** ὁ αἰσχρᾶς διαγωγῆς ἢ συμπεριφορᾶς ἄνθρωπος, ἀνήθικος· πρβλ. παλιά(ν)θρωπος.

βρωμανιλίδη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμάκ. κ. **ἀντισηφίνη** μονοβρωμιοπαράγωγον τῆς ἀντιφερβίνης.

βρωμαργυρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. καθαρὸς βρωμιοῦχος ἄργυρος.

βρωμασιά (ἡ) δημ. κ. **βρωμησιά** τὸ βρώμισμα βλ.λ.

βρωματίζω μσν., μέλλ. -ίσω δίδω φαγητόν, τροφήν, σιτίζω, τροφοδοτῶ, ταγίζω: ΠΔ Δευτ.8,3 **ἐβρωμάτισέ με** (δ.γρ. **ἐψώμισέ με**)· 2) μέσ. λαμβάνω ὡς φαγητόν, ὡς τροφήν, τρώγω· Εὐστ.1832,58 «δειλινήσας ἀντὶ τοῦ βρωματισάμενος τροφὴν δειλινήν»: ΚΜανασσ.Χραν.74 Β **σάρκας βρωματίζεσθαι.**

βρωματικός-ή-όν μσν. βρώσιμος, ἐδώδιμος, φαγώσιμος· || εἰδ. ἐκκλ. ὁ οὐ ἐπιτρέπεται ἡ βρῶσις: Βαλσαμ.Καν.2,481.

βρωμάτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ **βρῶμα** μικρόν, ὀλίγον φαγητόν, ὀλίγη τροφή: Ἀθην.3,111 Α **ἐστὶ βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου.**

βρωματογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ περιγραφὴ τῶν βρωμάτων, τῶν φαγητῶν, ἤτοι τοῦ τρόπου τῆς παρασκευῆς καὶ παραθέσεως αὐτῶν· 2) ἐπιστημονικὴ πραγματεία περὶ βρωμάτων ἤτοι τῶν τροφῶν.

βρωματογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βρωματογραφίαν βλ.λ.

βρωματογράφος (ὁ) νεώτ. ὁ περὶ βρωμάτων, περὶ φαγητῶν ἢ τροφῶν γράφων, ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν βρωματογραφίαν βλ.λ.

βρωματολογία (ἡ) νεώτ. πραγματεία ἔχουσα ὡς ὑποκείμενον τὴν παρασκευὴν τῶν φαγητῶν ἐπὶ ἐπιστημονικῶν κ. οἰκονομολογικῶν βάσεων.

βρωματολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν βρωματολογίαν βλ.λ.

βρωματομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ μέτρησις, ὁ καθορισμὸς τῆς ἀναγκαίας ἡμερησίας ποσότητος τῶν τροφῶν διὰ νήπια, διὰ γέροντας, νοσοῦντας κττ.

βρωματομιξαπάτη (ἡ) μτγν. ἡ διὰ τῆς μίξεως βρωμάτων ἀπατηλὴ ἡδονὴ ἀντὶ τῆς ἐκ τῶν ἀπαμιμουμένων γνησίας: Ἀγαθ. ἐν ΑΠ 9,642.

βρωματοχημεία (ἡ) νεώτ. κ. **χημεία τῶν τροφίμων** κλάδος τῆς χημείας, ἀσχολούμενος εἰς τὰ **ὑπὸ τοῦ** ἀνθρώπου χρησιμοποιούμενα τρόφιμα.

βρωματώδης-ους-ες μτγν. ὁ προκαλῶν, ἐπάγων βρῶμον βλ. λ.: Ξενοκρ.20 π. Ματθ.Ἰατρ.7 **βρωματώδεις καὶ οὐρητικοί,** Διοσκ.4,147· πρβλ. βρωμώδης.

βρωμέζω μσν. κ. δημ., μτχ. παθ. παρακ. **βρωμεσμένος** βρωμῶ, ὄζω κακῶς, ἀναδίδω δυσοσμίαν, βρωμάω: Ἐρωτόκρ.Α 453 **ὥστε νὰ τοῦ βρωμέσουσιν ὅ,τι κι ἂν τοῦ μυρίζαν,** αὐτ.Ε 853 **κι οἱ βρωμεσμένοι κορνιαχτοὶ τὸ νυφιμὸ κρεβάτι**· 2) δημ. κ. μτβ. συνηθέστ. **βρωμίζω** βλ.λ. καθιστῶ, κάμνω τι ἀκάθαρτον, δύσοσμον, βρωμερόν: **μᾶς βρώμεσε τὸν τόπο, - οἱ κότες βρώμεσαν τὴν αὐλή**· 3) δημ. ἐπὶ προσ. κ. ἐπὶ ζώων, ἀποπατῶ οὐχὶ ἐν προσήκοντι χώρῳ: **ἡ παλιόγατα βρώμεσε στὴν κάμαρα.**

βρωμελαιοτυπία (ἡ) νεώτ. μέθοδος πολλαπλασιασμοῦ εἰκόνων διὰ λιπαρῶν χρωμάτων.

βρωμελία (ἡ) νεώτ. βοταν. δ.γρ. βρομελία βλ.λ.

βρωμελίνη (ἡ) νεώτ. ἔνζυμον ἀπαντώμενον εἰς τοὺς καρποὺς τοῦ ἀνανᾶ.

βρωμελιοειδῆ (τὸ) νεώτ. βρομελιοειδῆ βλ.λ.

βρωμερός-ά(-ή)-ό(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. δυσώδης, κάκοσμος, ἀπόζων, ἀκάθαρτος, ρυπαρός, γεμάτος βρώμα, βρωμιάρης βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Ε 730 **καὶ μέσ' στὴ βρωμερὴ φλακὴ ἐδᾶ 'χει πέντε χρόνους, - βρωμερὰ ἑστιατόρια, - βρωμερὸ σπίτι**· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἐπιρρεπὴς εἰς ἀσέλγειαν, ὁ κακῆς διαγωγῆς, ὁ ἀνήθικος: **βρωμερὸν γύναιον, - βρωμερὸς ἀπὸ φυσικοῦ του·** πρβλ. μουρντάρης· || κ. γεν. ὁ κατὰ τὸν χαρακτῆρα ἢ ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ λίαν ἐπίψογος, ὁ κακοήθης, ὁ ἀχρεῖος, ὁ παλιάνθρωπος: φρ. **βρωμερὸ ὑποκείμενο·** || κ. ἐπὶ πραγμ. ἢ καταστάσεων, ἐπιλήψιμος, ἀνήθικος: **βρωμερὰ ὑπόθεσις, - διαγωγή.**

βρωμερότης-ητας (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ κατάστασις τοῦ βρωμεροῦ βλ.λ., συνήθ. ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας, τὸ νὰ εἶναί τις βρωμερὸς βλ.λ.2), ἀνήθικος, ἀχρεῖος· 2) μτφ. συνήθ. κατὰ πληθ. ἀνήθικαι πράξεις ἢ λόγοι, βρωμιές.

βρώμη (ἡ) (1) βρῶμα, τροφή, ἔδεσμα: Ὀδ.Κ 460 **ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον,** Ποσειδ. ἐν ΑΠ Παράρτ.65,2 **πάτρη γὰρ βρώμην οὐκ ἂν ἐπέσχε Θάσος.**

βρώμη (ἡ) (2) νεώτ. βοταν. κ. **βρόμη,** δημ. **βρώμι** (τὸ) γένος φυτῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **ἀγρωστωδῶν,** ὧν γνωστὰ εἴδη εἶναι **βρώμη ἡ καλλιεργουμένη,** χρησιμεύουσα ὡς κτηνοτροφικὸν φυτὸν διὰ τὸν καρπόν του, ὁμ. δὲ κ. ὡς σανός, **βρώμη ἡ ἄστατος, - βρώμη ἡ γενειοφόρος, - βρώμη ἡ ἄγονος ἢ στεῖρα κτλ.**· || μτφ. φρ. **σπείρανε βρώμη** (ἐφιλονίκησαν, διέρρηξαν τὰς σχέσεις).

βρωμήεις-εντος-εσσα-εν μτγν. ἐπὶ τοῦ ὄνου, ὁ ὀγκώμενος, ποὺ γκαρίζει: Νίκ.Ἀλεξ.409 **δεινὴν βρωμήεντος ἐναλδήσασα κορύνην.**

βρώμηση (ἡ) δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βρωμίζω βλ.λ.1) κ.2), ἡ βρωμησιά, η δυσωδία.

βρώμησις-εως (ἡ) μτγν. ὁ ὀγκηθμὸς τοῦ ὄνου, τὸ γκάρισμο: Αἰλ.ΖΙ 3,7, ἐκ διορθ. Πολυδ.5,88.

βρωμηστής (ὁ) δ.γρ. βρωμητὴς βλ.λ.· ΕΜ 215,57.

βρωμητής (ὁ) μτγν. ὁ ὀγκώμενος, ποὺ γκαρίζει: Νίκ.π.Ἀθην.15,683.

βρωμήτωρ-ορος (ὁ) μτγν. ὁ **βρωμητὴς βλ.λ.**: Νίκ.Θηρ.357.

βρώμι (τὸ) δημ. **τὸ** φυτὸν βρώμη βλ.λ.(2).

βρωμιά (ἡ) δημ. ἀκαθαρσία, ρύπος, βρώμα: γεμάτα **βρωμιὲς ἦταν ἐκεῖ μέσα**· 2) μτφ. βρωμερά, ἀνήθικος πρᾶξις: ὅλο **καὶ βρωμιὲς** κάνει.

βρωμιαιθήρ (ὁ) νεώτ.χημ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὑπὸ τοῦ βρωμίου ἀποσυνθέσεως αἰθυλικοῦ ὀξιδίου.

βρωμιακμή (ἡ) νεώτ.ἰατρ. ἢ βρωμικαὶ βλ.λ. ἐκθύσεις.

βρωμιακός-ή-όν νεώτ. δ.γρ. βρωμικὸς βλ.λ.

βρωμιάμυλον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄχρουν ρευστὸν λαμβανόμενον δι' ἀποστάξεως τοῦ ἀμυλικοῦ οἰνοπνεύματος μετὰ βρωμίου καὶ φωσφόρου.

βρωμιαργυρίτης (ὁ) νεώτ. φυσικὸς βρωμιοῦχος ἄργυρος καθαρός.

βρωμιαργυροῦχος-ον νεώτ. ὁ περιέχων βρωμιοῦχον ἄργυρον : **βρωμιαργυροῦχα γαλακτώματα.**

βρωμιάρης-ιάρα-ιάρικο δημ. βρωμερός, ρυπαρός, ἀκάθαρτος, λερωμένος : **πάντα βρωμιάρα τὴ βλέπεις·** 2) μτφ. ὁ ρέπων εἰς βρωμερότητας (σὲ βρωμιές), ὁ ἀνήθικος, ὁ ἀχρεῖος : **τίμιος αὐτὸς συντρόφεψε μ' ἕνα βρωμιάρη.**

βρωμιάρικος-η-ο δημ. κυρίως ἐπὶ προσ., ρυπαρός, ἀκάθαρτος, βρωμερός.

βρωμι(α)σμένος-η-ο δημ. ὁ καταστὰς βρωμερός, ὁ βρώμαν, κακοσμίαν ἢ δυσοσμίαν ἔχων, ποὺ βρώμισε : **βρωμι(α)σμένο αὐγό - κρέας - φάρι.**

βρωμίδια (τὰ) νεώτ. χημ. ἑνώσεις τοῦ βρωμίου μετὰ μετάλλων ἢ ριζῶν· 2) φαρμακολ. κ. βρωμιοῦχα φάρμακα βλ.λ.

βρωμιδρωσία (ἡ) νεώτ. τὸ ἐκκρίνειν βρωμερὸν ἱδρῶτα· || ἰατρ. ἐπιπλοκὴ τῆς ὑπεριδρώσεως, χαρακτηριζομένη ὑπὸ κακοσμίας.

βρωμίζω δημ. μτβ. ἄ. βρωμέζω βλ.λ.2) κ.3), ἀόρ. (ἐ)βρώμισα, παθ. ἀόρ. βρωμίστηκα, μτχ. παθ. παρακ. βρωμισμένος καθιστῶ τι βρώμικον, ἀκάθαρτον, ρυπαίνω, λερώνω : **βρώμισες τὸ πάτωμα μὲ τὶς λάσπες σου·** 2) μέσ. κ. παθ. βρωμίζομαι ρυπαίνομαι, λερώνομαι, ἰδίως διὰ περιττωμάτων.

βρώμικος-η-ο δημ. ρυπαρός, ἀκάθαρτος, βρωμερός, σεσηπώς, δυσαρέστως ὀδωδός : **βρώμικο τυρί - κρέας, - βρώμικη γειτονιά·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀνήθικος, ὁ αἰσχρός : Παλαμ.Τρισεύγ.34 **μοῦ σκάλισε κάποιες βρώμικες δουλειές.**

βρωμικός-ή-όν νεώτ. ὁ περιέχων βρώμιον βλ.λ., ὁ τοῦ βρωμίου : **βρωμικὰ ἅλατα·** || ἰατρ. **βρωμικαὶ ἐκθύσεις** ἐκθύσεις ἀκμῆς ἐπὶ τοῦ δέρματος, ὀφειλόμεναι εἰς τοξικὴν ἐνέργειαν ἁλάτων βρωμίου.

βρωμι(ο)- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν χημικῶν καὶ φαρμακευτικῶν ὅρων, δηλούντων ἑνώσεις βρωμίου, οἷον **βρωμιάμυλον, βρωμιπίνη** κτλ.

βρωμιοβενζίνη (ἡ) νεώτ. σῶμα, παραγόμενον διὰ μερικῆς ἢ ὁλικῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ὑδρογόνου διὰ βρωμίου ἐν τῇ βενζίνῃ.

βρωμιοδερμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ βρωμικὸν ἐξάνθημα, ἄ. βρωμικαὶ ἐκθύσεις βλ. βρωμικός.

βρώμιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀμέταλλον στοιχεῖον τῆς ὁμάδας τῶν ἀλογόνων.

βρωμιόρρυμα-ατος (τὸ) νεώτ. φαρμακ. τὸ διὰ μίξεως βρωμίου μετὰ ψυχροῦ ἀραιοῦ νατρορρύματος λαμβανόμενον ὀξειδωτικὸν ὑγρόν.

βρώμιος-ια-ιο δημ. βρωμερός, ἀκάθαρτος, λερός : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 54,63 **ἀπὸ τὸ βρώμιο χῶμα ἔφ··ιξα μὲ τὴν τέχνη μου θεὸ καλό·** 2) ἐπὶ ἰχθύων, κρεάτων κττ., ὁ ἐξ ἀποσυνθέσεως ἢ σήψεως ἀναδίδων δυσοσμίαν, δυσώδης, βρωμισμένος : **βρώμιο φάρι - κρέας·** || μτφ. παροιμ. **βρωμᾶν τὰ βρώμια κι ἂς εἶν' καὶ κουπωμένα** (αἱ αἰσχραὶ καὶ ἀνήθικοι πράξεις γνωστοποιοῦνται παρὰ τὴν πρὸς συγκάλυψιν αὐτῶν προσπάθειαν).

βρωμιοῦχος-ον νεώτ. ὁ περιέχων ἢ ἔχων βρώμιον βλ.λ. : **βρωμιοῦχα φάρμακα.**

βρωμιπίνη (ἡ) νεώτ. χημ. φαρμακευτικὸν προϊὸν χορηγούμενον ἐπὶ ἐπιληψίας, νευρασθενείας, ὡς καὶ κατὰ τοῦ κοκκύτου, βηχὸς κτλ.

βρωμισιά (ἡ) δημ.δ.γρ. βρωμησιά (ἡ) ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βρωμίζω, ἡ ἀκαθαρσία, ὁ ρύπος, ἡ βρωμιά : **μὴν κάνῃς βρωμισιές·** || κ. μτφ. βρωμιὰ βλ.λ.2).

βρώμισμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βρωμίζω, ἡ ρύπανσις, τὸ μόλυσμα, τὸ λέρωμα· 2) τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βρωμῶ βλ.λ. : **τὸ χθεσινὸ βρώμισμα τῶν φαριῶν ἔγινε, γιατὶ σώθηκε ὁ πάγος.**

βρωμισμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ βρωμίζω βλ.λ.· || εἰδ. ὁ βρώμιος βλ.λ.2)· || ὁμ. ἐν εἰδ. σημ. **βρωμισμένος** ἐπὶ νηπίων, ἀκινητούντων ἀσθενῶν ἢ παρηλίκων, ὁ ἐξ ἀφοδεύσεως ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτοῦ ρυπανθεὶς ἐκ τῶν περιττωμάτων, ποὺ τά 'κανε πάνω του : **μὴν ἀφήνῃς τὸ μωρὸ βρωμισμένο, - κάθε πρωὶ βρίσκουμε τὸ γέρο βρωμισμένο.**

βρωμισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. τὸ φαινόμενον τοῦ κορεσμοῦ ἢ τῆς δηλητηριάσεως ἐκ καταχρήσεως βρωμιούχων, οἷον ἡ δακρύρροια, ροδάνθη ἢ βρωμικαὶ ἐκθύσεις, ὑπνηλία κ. ἄ.

βρωμίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν βρωμαργυρίτης βλ.λ.

βρωμίτσα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἰνούλη βλ.λ. ἡ βαρύοσμος.

βρωμιυδρικός-ή-όν νεώτ. κ. ὑδροβρωμικὸς βλ.λ.

βρωμίωσις-εως (ἡ) νεώτ. χημ. εἰσαγωγὴ βρωμίου εἰς τὸ μόριον χημικῆς τινος ἑνώσεως.

βρωμ(ο)- νεώτ. κ. δημ. πρῶτον συνθετικὸν οὐσιαστικῶν δηλούντων ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον εἶναι ρυπαρόν, ἀκάθαρτον, βρώμικο, οἷον βρωμόχερα, βρωμόσπιτο, βρωμότοπος· 2) δύσοσμον, ἀναδίδον δυσάρεστον ὀσμήν, οἷον βρωμολυγαριά, βρωμόχορτα· 3) κακόηθες, ἀνήθικον, αἰσχρόν, οἷον βρωμογύναικο βρωμοδουλειά, βρωμόλογο· 4) εὐτελὲς ἢ ἀνεπιθύμητον, ἐνοχλητικόν, δυσάρεστον, οἷον βρωμόμυγα, βρωμόκαιρος, βρωμόκρυο· 5) νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν λέξεων δηλουσῶν χημ. ἑνώσεις μετὰ βρωμίου βλ.λ.

βρωμοβενζόλιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄχρουν ὑγρὸν ἰδιαζούσης ἀρωματικῆς ὀσμῆς.

βρωμοβενζυλοκυανίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις, δραστικώτατον δακρυογόνον.

βρωμοβιολέτ(τ)α (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν νάρκισσος βλ.λ. ὁ βρουλλοειδής.

βρωμοβότανο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν στρύχνος βλ.λ.

βρωμόγερος (ὁ) δημ. ὁ βρωμερός, ἤτοι ρυπαρὸς ἢ αἰσχρὸς γέρων, παλιόγερος, συνήθ. ἐν ὑβριστικῇ ἐκφορᾷ : **ἄϊ νὰ χαθῇς, βρωμόγερε.**

βρωμογλιαδίνη (ἡ) νεώτ. χημ. σκεύασμα, περιέχον βρώμιον ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βρωμόγλωσσα (ἡ) δημ. ἀκάθαρτος, βρωμερὰ γλῶσσα· || μτφ. ἡ αἰσχρὰ λέγουσα γλῶσσα : **ἔφερε τὸν καβγὰ μὲ τὴ βρωμόγλωσσά της·** || συνεκδ. κ. ἄνθρωπος αἰσχρολόγος, διαβολεύς, συκοφάντης : **ἡ γυναίκα του εἶναι μιὰ βρωμόγλωσσα, ποὺ ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ.**

βρωμογλωσσιά (ἡ) δημ. βλασφημία, κακολογία, βρισιά, συκοφαντία.

βρωμόγρια (ἡ) δημ. ἡ βρωμερὰ ἢ κακὴ γραῖα· ἄ. παλιόγρια.

βρωμογυναίκα (ἡ) δημ. κ. **βρωμογύναικο** (τὸ) ρυπαρὰ ἢ συνηθέστ. ἀνήθικος γυνή, παλιογυναίκα : **τὰ ἔμπλεξε μὲ μιὰ βρωμογυναίκα.**

βρωμογύναικο (τὸ) δημ. ἡ βρωμογυναίκα βλ.λ., τῆς ἐκφορᾶς κατ' οὐδ. γινομένης (ὡς κ. ἐπὶ ἄ. θηλ.) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ὑβριστικῆς σημ. : **ἄϊ νὰ χαθῇς βρωμογύναικο, - γέμισε ἡ γειτονιά μας βρωμογύναικα.**

βρωμοδουλειά (ἡ) δημ. κ. **βρωμοδουλιά** ἐπιλήψιμον, βρωμερὸν ἔργον, ἀνήθικος πρᾶξις : **τοῦ σκάρωσε μιὰ βρωμοδουλειά·** || ὕποπτος ὑπόθεσις ἀμφιβόλων σκοπῶν καὶ ἀνηθίκων μέσων : **ἀνακατεύεται σὲ βρωμοδουλειές.**

βρωμοδυόσμος (ὁ) δημ. τὸ ἄγριον φυτὸν ἡδύοσμος βλ.λ. ὁ γλήχων.

βρωμοζάκι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν πράσιον βλ.λ. τὸ κοινόν· ἄ. βρωμόμουρος· 2) **βρωμοζάκι τοῦ βουνοῦ** τὸ φυτὸν χοιράδιον βλ.λ. τὸ ἑτερόφυλλον.

βρωμοϊδρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ βρωμιδρωσία βλ.λ.

βρωμόκαιρος (ὁ) δημ. κακοκαιρία, δυσάρεστος, ἐνοχλητικὸς καιρός· ἄ. παλιόκαιρος.

βρωμοκαμπίτης (ὁ) δημ. ὁ εἰς τοὺς κάμπους, τὰς πεδιάδας κατοικῶν, ὁ πεδινός, χλευαστ. κατ'

ἀντίθ. πρὸς τὸ βουνήσιος (ὀρεαίβιος): Κρυστ. Περδικαμάτα 15 **βρωμοκαμπίτης δὲ θὰ ἰδῇ τὸ ἀμόλευτο καρμί μου.**

βρωμοκάρυά (ἡ) δημ. κ. βρωμοκαρυδιά τὸ δένδρον αἴλαντος ὁ ἀδενώδης.

βρωμοκαρυδιά (ἡ) δημ. βρωμοκαρυὰ βλ.λ.

βρωμοκλάδι (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν ἀνόγυρος βλ.λ. ὁ δύσοσμος· ἄ. ἀζόῦρας, βρωμολυγαριά.

βρωμοκλάρι (τὸ) δημ. βρωμοκλάδι βλ.λ.

βρωμοκόλλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἕνωσις βρωμίου μετὰ δεφικαῦ ὀξέος, ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βρωμοκοπῶ-άω δημ. ἀμτβ. δεινῶς ἀπόζω, ἀναδίδω βορυτάτην, δυσάρεστον ὀσμήν, βρωμῶ ὑπερβολικά· ἄ. βρωμολογῶ: **βρωμοκοπᾶνε τὰ πόδια του,** Καζ.Ν μτφρ. ΘΚωμ.Κόλαση 6.12 **κι ἡ γῆς βρωμοκοπάει ποὺ δέχεταί τα,** φρ. **βρωμοκοπάει καὶ ζέχνει** (ἐξακολουθεῖ νὰ ἀπόζῃ κατὰ τὴν σῆψιν)· 2) μτβ. καθιστῶ τινα βρωμερόν, ἀκάθαρτον, βρώμικο, γίνομαι αἴτιος ὥστε νὰ ἀπόζῃ τις δεινῶς, νὰ βρωμάῃ ὑπερβολικό: **μάντρωσαν δίπλα μας γουρούνια καὶ βρωμοκόπησαν τὸν τόπο.**

βρωμοκόριτσο (τὸ) δημ. σπαν. χρ. ἡ οὐχὶ καθαρὰ τὸ σῶμα ἢ τὴν ἀμφίεσιν κόρη, ἡ βρώμικη: **βρῆκε στὸ δρόμο ἕνα μυξιάρικο βρωμοκόριτσο καὶ τό 'κανε ψυχοπαίδι του·** 2) συνήθ. μτφ. ἡ ἠθικῶς ἀκάθαρτος, βρωμερὰ βλ.λ. κόρη, ἡ ψυχικῶς διεφθαρμένη, ἀναίσχυντος, ἄσεμνος, πρὸς ἐρωτικὰς περιπετείας ἐπιρρεπής: **ἕνα βρωμοκόριτσο ξεμυάλισε τὸν ἄντρα της, - γέμισε ἡ Ἀθήνα βρωμοκόριτσα·** πρβλ. παλιοκόριτσο.

βρωμοκυάνιον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **βρωμοκυανίδιον** σφοδρὸν δηλητήριον, παρουσιαζόμενον ὑπὸ μορφὴν ἀχρόων κύβων ἢ βελανοειδῶν κρυστάλλων.

βρωμολάχανο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λεπίδιον βλ.λ.

βρωμολεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. προϊὸν προσθήκης βρωμίου εἰς ἀκόρεστα λιπαρὰ ὀξέα ἀμυγδαλελαίου, χρήσιμον φαρμακευτικῶς.

βρωμολίμνη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. λίμνη ἢ λιμνάζοντα ὕδατα μεταλλικὰ δυσαρέστως ὄζοντα, ἰδίως θειοῦχα ‖ ἐν χρ. κ. τοπωνυμικῶς.

βρωμολογία (ἡ) νεώτ., δημ **βρωμολογιά** τὸ λέγειν βρωμεροὺς λόγους, τὸ αἰσχρολογεῖν, ἡ αἰσχρολογία· ‖ συνεκδ. κ. ὁ αἰσχρὸς λόγος, τὸ βρωμόλογο βλ.λ.

βρωμόλογο (τὸ) δημ. ὁ βρωμερός, αἰσχρὸς λόγος, ἡ αἰσχρολογία: **λέει βρωμόλογα.**

βρωμόλογος (ὁ) (1) δημ. τὸ βρωμόλογο βλ.λ.

βρωμόλογος-η-ο (2) δημ. βρωμολόγος βλ.λ.

βρωμολόγος-ον μτγν.κ.νεώτ.,δημ. κ. **βρωμόλογος** ὁ λέγων βρωμερούς, αἰσχροὺς λόγους, ὁ αἰσχρολόγος, ποὺ λέγει βρωμόλογα βλ.λ.: Λουκ.Ψευδολ.24 **σὲ δὲ οὐδεὶς ᾐτιάσατο ἡμῶν βρωμολόγους λέγοντα καὶ τρομομάσθλητας.**

βρωμολογῶ-άω δημ. λέγω βρωμεροὺς λόγους, αἰσχρολογῶ· 2) βρωμῶ, βρωμοκοπῶ βλ.λ.

βρωμολυγαριά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ἀνάγυρος βλ.λ. ὁ δύσοσμος· ἄ. βρωμοκλάδι, ἀζόῦρας.

βρωμομαρία (ἡ) δημ.κ. **-ριά** ἡ δενδρόκορις βλ.λ.· ἄ. βρωμοῦσα.

βρωμόμουρος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν πράσιον βλ.λ. τὸ χνοῶδες· ἄ. βρωμοζάκι.

βρωμονέρι (τὸ) δημ. θειοῦχος πηγὴ ἢ τέλμα ἐκ τοιαύτης πηγῆς προερχόμενον· 2) βρωμόνερο βλ.λ.

βρωμόνερο (τὸ) δημ. τὸ ἀκάθαρτον ὕδωρ, βρώμικο νερό: **ἤπιαν βρωμόνερο κι ἀρρώστησαν, - ἔχυσε τὰ βρωμόνερα μπροστὰ στὴν πόρτα μου.**

βρωμόξυλο (τὸ) δημ. ἰσχυρὰ μαστίγωσις, δυνατὸν ξυλοκόπημα: **ἔφαγε βρωμόξυλο ποὺ ἔβαλε καὶ στὶς τσέπες του·** 2) τὸ φυτὸν ἀνάγυρος ὁ δύσοσμος· ἄ. ἀζόῦρας.

βρωμόπαιδο (τὸ) δημ. σπαν. χρ. ὁ ἀκάθαρτος τὸ σῶμα ἢ τὴν ἀμφίεσιν παῖς· 2) συνήθ. μτφ. ὁ ἠθικῶς ἀκάθαρτος, βρωμερὸς βλ.λ. 2) παῖς, ὁ ἄσεμνος, ὁ ἀναίσχυντος, ὁ ἐπιψόγου διαγωγῆς: **ἕνα βρωμόπαιδο εὔκολα παρασέρνει στὸ κακὸ ὅσα παιδιὰ τὸ συναναστρέφονται·** ‖ κατ' ἐπέκτ. κ. ὁ ἄτακτος, ὁ ἀτίθασος, ὁ ταραξίας, ὁ ἀπειθὴς παῖς: **τὰ βρωμόπαιδα ἀναστάτωσαν τὴ γειτονιά.**

βρωμοπικρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κρυσταλλικὸν σῶμα παρασκευαζόμενον διὰ νιτρώσεως τοῦ βρωμοφορμίου· ἄ. τριβρωμονιτρομεθάνιον.

βρωμοπούλα (ἡ) δημ., πληθ. ἐν χρ. **τὰ βρωμόπουλα** τὸ φυτὸν ἄνθεμις βλ.λ. ἡ φωρόσπερμος.

βρωμοπυρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. μονοβρωμιοῦχος ἀντιπυρίνη, ἐν χρ. ὡς ἀντιπυρετικὸν κ.ἀντισηπτικόν.

βρωμόρριζα (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν σόργον βλ.λ. τὸ χαλέπιον.

βρῶμος (ὁ) (1) μτγν. (βιβρώσκω) βρῶμα, τροφή, φαγητό: Ἄρατ.1021.

βρῶμος (ὁ) (2) μτγν., μσν. κ. δημ. δυσωδία, δυσοσμία, κακοσμία, ἰδίως δὲ ἡ ἀποφορὰ τῶν ζῴων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὀχείας, βρῶμα· Φρύν.156 «βρῶμος· πάνυ ἐζήτησα εἰ χρὴ λέγειν ἐπὶ τῆς δυσωδίας· μέχρι οὖν εὑρίσκεται, ἄχαριν ὀσμὴν χρὴ λέγειν, ὥσπερ κωμῳδοποιοί»: ΠΔ Ἰὼβ 6.7 **βρῶμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος** (ἐσφ. γρ. βρόμος), Ἐρωτόκρ.Δ 540 **πῶς νὰ 'πομείνῃ τῆς φακῆς τὸν βρῶμον ἡ καημένη;** 2) συνεκδ.μσν. κ. δημ. ρύπος, ἀκαθαρσία, βρωμιά: Ἐρωτόκρ.Ε 426 **καὶ κρῖμα 'ναι στῆς φυλακῆς τοὺς βρώμους ν' ἀποθάνῃς,** αὐτ. Ε 868 **βρίσκει τη βρώμους κι ἀτσαλιὲς κι ὅλο πηλὰ γεμάτη·** 3) μτφ. δημ. ἐπὶ προσ., ἀχρεῖος, αἰσχρός, ἀνήθικος, βρωμερὸς ἄνθρωπος, βδέλυγμα, κάθαρμα: **σοῦ εἶναι ἕνας βρῶμος ὁ γείτονας!** πρβλ. βρῶμα (ἡ).

βρῶμος (ὁ) (3) νεώτ. βοταν. κ. **βρόμος** γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **ἀγρωστωδῶν.**

βρωμοσαλιάζω δημ. ἐκκρίνω βρωμερὸν σίελον· 2) μτφ. λέγω βρωμεράς, αἰσχράς, ἀνηθίκους φλυαρίας ἢ μωρολογίας· ‖ κακοήθως, κακοπίστως κατηγορῶ, κακολογῶ: **ἀπὸ ζήλεια οἱ παλιόγριες βρωμοσαλιάζουνε γιὰ τὶς νοικοκυράδες.**

βρωμοσίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακολ. σκευασία βρωμίου μετὰ λευκώματος.

βρωμόσκυλο (τὸ) δημ. ρυπαρός, ἀκάθαρτος κύων· 2) μτφ. ἐπὶ προσ. βρωμερός, αἰσχρὸς ἢ κακὸς ἄνθρωπος, ἀλήτης, παλιάνθρωπος βλ.λ.

βρωμοσουέρκος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν πήγανον βλ.λ. ἡ ἅρμολα.

βρωμοσπαρτιά (ἡ) δημ. κ. **βρωμόσπαρτο** (τὸ) τὸ φυτὸν κύτισος βλ.λ. ὁ καραμάνιος.

βρωμόσπαρτο (τὸ) δημ. ἡ βρωμοσπαρτιά βλ.λ.

βρωμόστομα (τὸ) δημ. σπαν. χρ. τὸ βρωμερόν, ἀκάθαρτον, δυσῶδες στόμα· 2) εἰδ. ἡ ἄψα βλ.λ. τῶν ζῴων· 3) συνήθ μτφ. ὁ αἰσχρά, κακοήθη, βρωμερὰ ἐκστομίζων, ὁ συνήθως αἰσχρολόγος· 4) συνηθέστ. ὁ αὐθαδῶς ἐκστομίζων κατ' ἄλλων κατηγορίας, ψόγους, ὕβρεις· πρβλ. ἀπύλωτον στόμα.

βρωμοστόμης (ὁ) δημ. ὁ βρωμόστομος βλ.λ.

βρωμοστομιά (ἡ) δημ. κακοσμία, δυσωδία τοῦ στόματος, ἡ χνωτίλα· 2) μτφ. ἡ ἰδιότης τοῦ βρωμόστομου βλ.λ 2)· 3) αἰσχρός, ἀνήθικος λόγος.

βρωμοστομιάζω δημ. κ. **βρωμοστομῶ** βρωμῶ κατὰ τὸ στόμα, ἀναδίδω ἐκ τοῦ στόματος δυσάρεστον ὀσμήν, βρωμοῦν τὰ χνότα μου· 2) μτφ. ἐκφέρω λόγους βρωμερούς, αἰσχρούς, ἀνηθίκους.

βρωμόστομος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων βρωμερόν, ἀκάθαρτον καὶ δυσῶδες στόμα· 2) μτφ. ὁ βρωμερούς, αἰσχρούς, λόγους λέγων, αἰσχρολόγος

βρωμοστομῶ-άω δημ. βρωμοστομιάζω βλ.λ.

βρωμοσύνη (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ βρώμικου βλ.λ., τοῦ βρωμεροῦ, τοῦ δυσόσμου καὶ ἀκαθάρτου.

βρωμοτροπόνη (ἡ) νεώτ. συνδυασμὸς βρωμίου μετὰ λευκώματος ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

βρωμοῦσα (ἡ) δημ. ἡ ρυπαρά, ἡ ἀκάθαρτος γυνή· 2) μτφ. ἡ ἐπιληφίμου διαγωγῆς γυνή, ἀνήθικας : Λασκαρ.Βάρκα - Κανονιέρα Ι,13 **σῦρε, τῆς λέω, βρωμοῦσα, κε κο;ιοίρα, κι ἡ Ἐλευθερία ἐσένα σὲ μισεῖ, ὕβρις νά χαθῇς, βρωμαύσα·** 3) τὸ ἔντομον δενδρόκορις βλ.λ.· 4) ὀνομασία διαφόρων δυσωδῶν φυτῶν, οἷα εἶναι ἀκτῆ ἡ χαμαιάκτη, ἀμβροσία ἡ παράλιος, σησαμαειδὲς τὸ λευκόν, σησαμοειδές τὸ ὠχρόν, φυτολάκκα ἡ παχνώδης, χηνοπόδιον τὸ αἰδοιοειδές κλπ.· προλ. βρωμόχορτο· 5) δύσοσμον ὑδαρὲς μαλάκιον· 6) λευκὴ χλωριοῦχος κόνις, χρησιμεύουσα πρός καθαρισμὸν λευχειμάτων.

βρωμουσάκι (τὸ) δημ. **τὸ φυτὸν σκροφουλαρία** βλ.λ. ἡ ξενική.

βρωμούσης (ὁ) δημ. θηλ. **-ούσα** χλευαστ. ἀκάθορτος, βρωμερὸς ἀνήρ, βρωμάνθρωπος βλ.λ.

βρωμοφόρμιον (τὸ) νεώτ. φαρμακευτ. ἐλαιῶδες ὑγρόν, ἀνάλογον πρὸς τὸ χλωροφόρμιον.

βρωμοχαβαρόνι (τὸ) δημ. **τὸ πτηνὸν κορώνη βλ.λ.**

βρωμόχνοτος-η-α δημ. ὁ βρωμεράν, δυσώδη ἀπόπνοιαν ἀναδίδων ἐκ τοῦ στόματας, **παὺ βρωμοῦν** τὰ χνότα του.

βρωμοχορτιά (ἡ) δημ. κ. **βρωμοχόρτια τὸ φυτὸν** φυτολάκκα βλ.λ. ἡ παχνώδης.

βρωμόχορτο (τὸ) δημ. ὀνομασία πολλῶν φυτῶν ἀναδιδόντων δυσώδη ὀσμήν, οἷον ἀτρίπληγος τοῦ ροδίνου, βαλλωτῆς τῆς τραχείας, χηνοποδίου τοῦ τειχικοῦ. χηνοπαδίου **τοῦ μητρικοῦ κλπ.**

βρωμῦλος (ὁ) δημ. βρωμερός, ὁ εἰς βρωμερότητας, ἤτοι ε'ς ἐπιληφίμους **πράξεις ρέπων.**

βρωμυράλη (ἡ) νεώτ. χημ. **λευκαὶ** ὑπόπικροι βελονοειδεῖς **κρύσταλλοι** ἐν χρ. ὡς **φάρμακαν κατὰ τοῦ κακκύτου καὶ** ὡς καταπραΰντικόν.

βρωμῶ-έω (1) μτγν., νεώτ. κ. δημ. **-άω** (βρῶμος), ἀόρ. (ἐ)**βρώμησα,** μτχ. παθ. παρακ. **βρωμισμένος·** προλ. βρωμίζω, ἀμτβ. ἀπόζω, ἀναδίδω δυσάρεσταν ὀσμήν, ἔχω κακασμίαν, μυρίζω ἄσχημα : π. Κυρίλλ. ἐν Θησ.Στεφ. **πῶς βρωμαῦσι τῶν ἀκαθάρτων τὰ στόματα, - βρωμάει αὐτὸ τὸ σπίτι, - βρωμοῦν τὰ χνότα της - τὰ πόδια του,** παροιμ. **δικιά μου εἶσαι, πόδα μου, κι ἂν βρωμῇς κι ἂν δὲν βρωμῇς** (ἐπὶ τῶν ὑπαχρεουμένων νὰ παρορῶσι τὰ ἐλαττώματα τῶν οἰκείων των ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτοὺς συμπαθείας), φρ. **τὸ ἕνα τοῦ βρωμάει καὶ τ' ἄλλο τοῦ μυρίζει** (ἐπὶ τῶν δυστρόπων καὶ ἀσυμβιβάστων)· ὁμ. σημ. **ἔμεινε ἀνύπαντρη, γιατὶ ὁ ἕνας τῆς βρωμοῦσε κι ὁ ἄλλας τῆς υὔριζε·** 2) σηπόμενος ἀναδίδω δυσασμίαν : παροιμ. **τὸ ψάρι βρωμάει ἀπὸ τὸ κεφάλι,** κ. **ἐν** μτφ. σημ. ὡς **γνωμ.** (ἡ ἀνηθικότης, ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἀκολασία ἐκπορεύονται ἐκ τῶν ἰθυνόντων), φρ. **βρώμησαν οἱ** σκοτωμένοι (εἰρων. πρὸς ὀπειλοῦντα ὅτι θὰ διαπράξῃ φόνον κττ.)· 3) μτφ. ἐπὶ πρσγμ. κ. κυρίως ἐδεσμάτων, ὑπάρχω ἐν τόσῃ ἀφθονίᾳ, ὥστε οἱονεὶ νὰ σήπωμαι ἐξ ἀζητησίας : **βρωμοῦν τὰ ψάρια στὴν ἀγορά·** 4) μτφ. ἐπὶ προσ., οἱονεὶ σήπομαι ἐξ ὀκνηρίας ἢ ἐξ ἐλλείψεως φροντίδων ἢ βιοτικοῦ ἐνδιαφέραντος : **βρώμησε τόσα χρόνια στὴν ἐπαρχία,** φρ. ὁμ. **ὅποιας κάθεται βρωμάει** (ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν)· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ καταστάσεων, περιπλέκομαι, διαιωνίζομαι ἐξ ὀκνηρίας ἢ ἀδιαφορίας ἢ ἐξ ἐναντιοτήτων : **βρώμησε αὐτὴ ἡ ὑπόθεση·** 5) μτβ. βρωμίζω βλ.λ.

βρωμῶ (2) Ἡσ. «ἐβρώμησε· βρώσεως ἐδεήθη»· κ. μέσ. αὐτ. «βρωμήσααθαι . . τὸ βρώσεως καὶ βρώμης δεηθῆναι».

βρωμώδης-ους-ες μτγν. κ. **νεώτ.** ὁ βρωμερός, ὁ δυσώδης : Στράβ.5,4,6 **καμινώδεις ἐχούσαις ἀναπνοὰς πολλαχοῦ καὶ βρωμώδεις.**

βρωμῶμαι-άομαι (βρέμω) ὀγκῶμαι, γκαρίζω : Ἀριστφ.Σφ.618 **οὗτος δὲ κεχηνὼς καὶ βρωμησάμενος·** 2) (βρῶμος) βρωμῶ, ἀναδίδω δυσοσμίαν, δυσάρεστον ὀσμήν : Ἀριστλ.ΖΙ 6,29 **βρωμᾶται ὥσπερ αἱ τράγοι·** 3) Ἡσ. τὸ μέσ. τοῦ βρωμῶ βλ.λ 2).

βρωσείω μτγν., ἐφετ. τοῦ **βιβρώσκω** ἐπιθυμῶ νὰ φάγω, ἔχω **πεῖναν,** ὄρεξιν : Καλλ.ἀπ.435 **ὀφείοντες, οἵ κεν βρωσείοντες ἐμὸν παρίωσιν ἄροτρον.**

βρώση (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. βρώσι ἡ βρῶσις βλ.λ., τροφή, φαΐ : Ἐρωτόκρ.Α 80 **τὰ λόγια ντού 'σανε θροφὴ κι ἡ ἀρμηνειά του βρώση·** 2) ὄψον, πᾶν τὸ μετ' ἄρτου τρωγόμενον, προσφάγι : Ἐρωτόκρ.Δ 228 **πάντα ὁ πλούσιος τοῦ φτωχοῦ εἶναι ψωμὶ καὶ βρώση.**

βρώσιμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βρώσιμος-ον κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ δυνάμενος νὰ φαγωθῇ, ὁ φαγώσιμος : Αἰσχ.Πρ.479 **οὐκ ἦν ἀλέξημ' αὐδέν, οὔτε βρώσιμαν,** ΚΔ Λουκ.24,41 **ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε·** ‖ δημ. τὰ πρὸς ἐδωδὴν παρεσκευασμένα, τὰ πρὸς ἄμεσον βρῶσιν ἐπιτήδεια : **βρώσιμα στὸ μοναστήρι δὲ βρήκαμε παρὰ μόνα ξερόψωμα καὶ λιγοστὲς ἐλιές.**

βρῶσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ., ἐπ. γεν. **βρώσιος** πᾶν ὅ,τι συντελεῖ **εἰς τὴν** σωματικὴν **αὔξησιν,** ἡ τροφή, τὸ φαγητόν : Ὀδ.Ο 489 **παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε,** Πλάτ.Νόμ.783 C **βρῶσιν μὲν ἐλέγομέν που, καὶ δεύτερον πόσιν·** ‖ μσν. κ. μτφ. : Ἐρωτόκρ.Α 25 **πού 'τονε τσῆ μάθησης ἡ βρῶσις καὶ τὸ θρονὶ τῆς ἀρετῆς** κι ὁ **ποταμὸς** τσῆ γνώσης· ‖ πάπ. βοσκή, νομή : Πάπ.**εἰς βρῶσιν προβάτων καὶ κοίτην·** 2) τὸ βιβρώσκειν ἢ βιβρώσκεσθαι, τὸ νὰ τρώγῃ τις ἢ νὰ τρώγεται, τὸ φάγωμα : Σοφ.ἀπ.190 **ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν ἐς βρῶσιν,** Πλάτ.Πολ.619 C **παίδων αὑτοῦ βρώσεις·** 3) μτγν. **ἡ φθορά, ἡ** σῆψις, **ἡ ἀποσύνθεσις** : ΚΔ Ματθ.6,19 **ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει.**

βρωσκοειδῆ (τὰ) νεώτ. ζωολ. φυλὴ ἐντόμων.

βρωστήρ-ῆρος (ὁ) μτγν. ὁ σής, ἡ βρώτιδα, ἄ. βρωτὴρ βλ.λ.2).

βρωτήρ-ῆρος (ὁ) ὁ τρώγων, **ὁ κατατρώγων, ὁ** ἀφανίζων : **Αἰσχ.Εὐμ.803 βρωτῆρας αἰχμὰς σπερμάτων ἀνημέρους,** Νίκ.Ἀλεξ.421 **βρωτῆρες ὀδόντες·** 2) μτγν. ὡς οὐσ. ὁ σής, ἡ βρώτιδα, ἡ μάλικα : Ἀκύλ.ΠΔ Ἡσ.50,9.

βρώτιδα (ἡ) δημ. ὁ σής, ὁ βρωτὴρ βλ.λ.2).

βρωτικός-ή-όν ὁ ἔχων τάσιν πρὸς βρῶσιν, ὁ τροφῆς ὀρεγόμενος, ὁ ἐπιθυμῶν νὰ φάγῃ, ὁ ἀδηφάγος : Ἀριστλ.ΖΓ 745 a, 29· 2) ὁ προάγων τὴν πρὸς βρῶσιν τάσιν, ὀρεκτικὸς : Χρύσ.Στωϊκ.π. Ἀθην.8,335 **δυνάμεις βρωτικάς** (ἀμφ. διόρθ. Κοραῆ **ἐρωτικάς**)· 3) μτφ. ἐπὶ νόσου ἢ πόνου, ὁ **καταφθείρων,** οἱονεὶ κατατρώγων : Ἱππ.Ἐπιδ.7,52 **βρωτικὸν ἄλγημα.**

βρωτικῶς ἐπίρρ. **π. Εὐστ.162,10 ἐν λ. βρωσείω** «βρωτικῶς ἔχω, ἐφίεμαι βρώσεως».

βρωτός-ή-όν ὃν δύναταί τις νὰ φάγῃ, ἐδώδιμος, φαγώσιμος : Ἀρχέστρ.π.Ἀθην.321 Ε **βρωτὴ δὲ μάλιστά ἐστι θεριζομένου σίτου·** 2) τὸ οὐδ. **βρωτόν** (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ φαγητόν, τὸ τρωγόμενον, τὸ φαγώσιμο, ἀντίθ. **ποτάν** : Εὐρ.Ἴκ.1110 **βρωταῖσι καὶ ποταῖσι,** Ξεν.Ἀπομν.2,1,1 **ἀσκεῖν ἐγκράτειαν πρὸς ἐπιθυμίαν βρωτοῦ καὶ ποτοῦ.**

βρωτύς-ύος (ἡ) Ἰων., αἰτ. **βρωτύν,** ἡ βρῶσις, τὸ τρώγειν : Ἰλ.Τ 205 **ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὺν ὀτρύνετον·** 2) τροφή, φαγητόν, φαΐ : Παλλαδᾶς ἐν ΑΠ 11,371 **βρωτύν μοι φορέων τὴν κολακυνθιάδα.**

βῦ ΕΜ ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ.

βύας-ου (ὁ) κ. νεώτ. νυκτόβιον πτηνόν, εἶδας μεγάλης γλαυκός, δημ. μποῦφος : Ἀριστλ.ΖΙ 8,3 «**τὴν μὲν ἰδέαν ὁμοία γλαυκί, τὸ δὲ μέγεθος οὐδὲν ἀετοῦ ἐλάττων**»· ‖ γεν.νεώτ.ζωολ.γένας πτηνῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ἁρπακτικῶν νυκτοβίων τῆς οἰκογενείας τῶν **γλαυκιδῶν,** ὧν γνωστότερον εἶδος εἶναι **βύας ὁ κοινός,** δημ. μποῦφος.

βύβα ΕΜ 216,561 « Σώφρων βύβα ἀντὶ τοῦ μεστὰ καὶ πλήρη καὶ μεγάλα ».

βυβλάριον (τὸ) ὑποκορ. τοῦ βύβλος, δ. γρ. βιβλάριον μικρὰ βίβλος : Λουκίλλ. ἐν ΑΠ 11,78 **τῶν σητοκόπων βυβλαρίων τὰ κάτω**· 2) πάπ. ἔγγραφον, ἀποδεικτικὸς τίτλος.

βυβλείδιον (τὸ) μτγν. τὸ βιβλίδιον βλ.λ. : Δημήτρ. Λάκων ἐν Ἡρακλ.1012,35 F.

βυβλία (ἡ) Ἐπιγρ. ἐπίστρωσις βύβλινος βλ.λ.

βυβλιαφόρος (ὁ) πάπ. τίτλος δημοσίου τινὸς ὑπαλλήλου ἐν Αἰγύπτῳ.

βυβλινοπέδιλος-ον μσν. ὁ φορῶν πέδιλα ἐκ τοῦ φυτοῦ βύβλου : Εὐστ.1913,44 « ὡς δὲ ἡ βύβλος τὸ φυτὸν συνετέλει καὶ εἰς τὸ ὑποδεῖσθαι, ὁ βυβλινοπέδιλος δηλοῖ, οὗ χρῆσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς ».

βύβλινος-η-ον κ. νεώτ. ὁ ἐκ βύβλου βλ.λ. κατεσκευασμένος : Ὀδ.Φ 391 **ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης βύβλινον**, Ἡρ.7,25 **παρεσκευάζετο δὲ καὶ ὅπλα εἰς τὰς γεφύρας βύβλινά τε καὶ λευκολίνου.**

βυβλίον (τὸ) Ἐπιγρ. κ. πάπ. χάρτης ἐκ βύβλου βλ.λ.· Ἡσ. ἐν λ.· 2) ἀρχ. Λεξ. ναυτικὸν σχοινίον κατεσκευασμένον ἐκ φλοιοῦ βύβλου· 3) βιβλίον βλ.λ.

βυβλιοφύλαξ-ακος (ὁ) Ἐπιγρ. πάπ. βιβλιοφύλαξ βλ.λ.

βύβλος (ἡ) κ. νεώτ. τὸ φυτὸν αἰγύπτιος πάπυρος, οὗ τὸ στέλεχος καὶ τὰς ρίζας ἔτρωγον ἐν Αἰγύπτῳ οἱ πτωχοί· ἁ. βίβλος : Ἡρ.2,92 **τὴν δὲ βύβλον τὴν ἐπέτειον γινομένην ἐπεὰν ἀνασπάσωσι ἐκ τῶν ἑλέων.. τρώγουσι**· 2) πᾶν τὸ ἐκ τῶν ἰνωδῶν τοῦ φυτοῦ φλοιῶν κατασκευαζόμενον, ἰδίᾳ δὲ σχοινίον, ἱστίον, στρῶμα, χάρτης βύβλινος κλπ : Ἡρ.2,96 **ἔσωθεν δὲ τὰς ἁρμονίας ἐν ὦν ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ**· ‖ εἰδ. ὁ ἔξω φλοιὸς τοῦ παπύρου τοῦ κυπείρου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγραφον, συνήθ. κατὰ πληθ. κ. κατὰ δ. γρ. βίβλος βλ.λ.· 3) **βύβλος στεφανωτρὶς** (ἡ) ἕτερόν τι φυτὸν ὑπὸ Θεοπόμπου μνημονευόμενον.

βυβός-ή-όν Σώφρων 115 « μεστός, πλήρης, μέγας ».

βυδοί (οἱ) Σοφ.ἀπ. « οἱ μουσικοί, ἢ κροῦσμά τι ».

βύδρα (ἡ) δημ. τὸ ζῷον ἐνυδρὶς βλ.λ., ἁ. **ποταμόσκυλας** ἢ **σκυλοπόταμος.**

βῦζα (ἡ) μτγν. ὁ βύας βλ.λ.

βύζα(γ)μα (τὸ) δημ. κ. **βύζασμα** ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βυζαίνω βλ.λ., ἡ ἀπομύζησις, τὸ πιπίλισμα· ‖ εἰδ. ὁ θηλασμός, ἡ ὑπὸ τῶν νεογνῶν ρόφησις τοῦ γάλακτος ἐκ τῶν μαστῶν, ἡ γαλουχία : **ἀδυνάτισε ἀπὸ τὸ βύζαγμα** (ἐπὶ θηλαζομένης γυναικός)· 2) μτφ. ὁ ἐξ ὡρισμένου προσώπου συστηματικὸς καὶ συνεχὴς προσπορισμὸς χρημάτων, ἡ διαρκὴς ἀπομύζησις προσώπου τινός : **τοῦ κάνει γερὸ βύζαγμα ἡ μαιτρέσα του.**

βυζάζω μσν. θηλάζω, βυζαίνω βλ.λ. : Νομοκάν. ἐν Κοτελ.1,151 C **ἐὰν μοσχάριον βυζάζῃ ὄνον.**

βυζαίνω μσν. κ. δημ. κ. **βυζάνω**, ἀόρ. **(ἐ)βύζαξα** κ. **(ἐ)βύζασα**, μτχ. παθ. παρακ. **βυζα(γ)μένος** κ. **βυζασμένος**, ἐπὶ πρασ. κ. ἐπὶ ζῴων, ροφῶ διὰ τοῦ στόματος τὴν ἔν τινι σώματι ἢ πράγματι ὑπάρχουσαν ὑγρὰν οὐσίαν, μυζῶ, πιπιλίζω : **οἱ μέλισσες βυζαίνουν τὰ λουλούδια, - μὴ βυζαίνῃς τὸ δόντι σου, - βυζαίνει μιὰ καραμέλα**· ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ πραγμ. ἀπορροφῶ, ἀπομυζῶ : Βαλαωρ. Ἀγράμπελη 10 **βυζάνεις ἄκοπα τὴν καταχνιά**· 2) εἰδ. ἐπὶ βρέφους ἢ νεαροῦ θηλαστικοῦ ζῴου, ροφῶ διὰ τοῦ στόματος γάλα ἐκ τοῦ μαστοῦ, θηλάζω : παροιμ. **τὸ ἥμερο ἀρνὶ βυζαίνει δυὸ μανάδες** (ὁ καλὸς τοὺς τρόπους ἐπιτυγχάνει πολλαπλῶς), **-τὸ μωρὸ δὲν βύζαξε ἀπὸ τὸ πρωὶ κι ὅλο κλαίει**· 3) κ. μσν. ἐπὶ τῆς μητρός, γαλουχῶ βρέφος ἢ νήπιον, θηλάζω : Ἐρωτόκρ.Α 472 **τὴ ρηγοπούλα βύζασε, κι ὡς μάνα τὴν ἐκράτει,-εἶναι δυὸ χρονῶν κι ἀκόμα τὸ βυζαίνει, - ἡ σκύλα δὲν βυζαίνει τὰ κουτάβια της**· 4) μτφ. πορίζομαι συστηματικῶς χρήματα ἢ ἀποσπῶ ὠφελήματα ἐξ ὡρισμένου προσώπου, ἀπομυζῶ τινα : **ἔχει δυὸ φίλους καὶ τοὺς βυζαίνει**· 5) μέσ. **βυζαίνομαι, ἐπὶ μητρὸς** γαλουχούσης : **βυζαίνεται κι ἀδυνάτισε.**

βύζαμα (τὸ) δημ. κ. βύζαγμα βλ.λ.

βυζανιάρης-α-ικο δημ. κ. βυζανιάρικος βλ.λ.

βυζανιάρικος-η-ο δημ. ὁ ἔχων ἡλικίαν θηλάζοντος βρέφους ἢ μικροῦ ζῴου, ὁ τόσον μικρὸς ὤν, ὥστε νὰ θηλάζῃ· ‖ τὸ οὐδ. **βυζανιάρικο** ὡς οὐσ. κ. **βυζαστάρικο** κ. **βυζασταρούδι** γαλαθηνόν, θηλάζον ἔτι βρέφος ἢ νεαρὸν ζῷον.

βυζαντία Ἡσ. « εἶδος ὁρμιᾶς ».

βυζαντιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Βυζαντίου· ‖ ὁ ἐκ Βυζαντίου προερχόμενος ἢ καταγόμενος, ὁ βυζαντινὸς βλ.λ.

βυζαντινισμός (ὁ) νεώτ. τὸ ζῆν, πράττειν καὶ συμπεριφέρεσθαι κατὰ τοὺς τρόπους καὶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν Βυζαντινῶν· 2) σκωπτ. ἡ εἰς ἀπηρχαιωμένους κενοὺς τύπους προσήλωσις, παραγνώρισις τῆς πραγματικότητος χάριν τῆς παραδόσεως· ‖ ματαιόσχολος συζήτησις ἐπὶ ἀνοήτως τεθειμένων θεολογικῶν ἢ ἁ. ζητημάτων.

βυζαντινογραφία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ἢ τῶν τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, οἷον τέχνης, λογοτεχνίας κττ. πραγματεία.

βυζαντινογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς βυζαντινογραφίας βλ.λ.

βυζαντι(ν)οδίφης (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἱστορίας, τῆς τέχνης, τῆς λογοτεχνίας καὶ λοιπῶν στοιχείων τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ· πρβλ. βυζαντινολογία.

βυζαντι(ν)ολογία (ἡ) νεώτ. ἐπιστήμη, ἔχουσα ἀντικείμενον τὴν ἱστορίαν, τέχνην, φιλολογίαν, λογοτεχνίαν καὶ γεν. τὰ τοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν· ‖ τὸ ἔργον τοῦ βυζαντινολόγου.

βυζαντι(ν)ολόγος (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος εἰς τὴν βυζαντινολογίαν βλ.λ.

βυζαντινομαθής-οῦς (ὁ,ἡ) νεώτ. ὁ γνωρίζων τὴν ἱστορίαν, τέχνην, λογοτεχνίαν κλπ. τοῦ βυζαντίου.

βυζαντῖνος-η-ον νεώτ. ὁ βυζαντινὸς βλ.λ.

βυζαντινός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ κάτοικος τοῦ Βυζαντίου, τῆς Κωνσταντινουπόλεως· 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁ βυζαντιακός : **βυζαντινὴ αὐτοκρατορία**· ‖ ὁ ἐν τῷ Βυζαντίῳ διαμορφωθείς : **βυζαντινὴ μουσική**· 3) τὸ οὐδ. **βυζαντινόν** (τὸ) ὡς οὐσ. χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν βυζαντιακὸν νόμισμα ἢ κατ᾽ ἀπομίμησιν τῶν βυζαντιακῶν νομισμάτων κατεσκευασμένον· ‖ εἶδος ἀρχιτεκτονικοῦ κοσμήματος· ‖ εἶδος κυκλικοῦ κοσμήματος εἴς τινας θυρεοὺς οἰκοσήμων.

βυζάνω μσν., νεώτ. κ. δημ. θηλάζω, βυζαίνω βλ.λ. : Κάλβ.Λύρα 3,11 **τὰ στήθη ποὺ σ᾽ ἐβύζασαν ἐμπρός σου βλέπεις,- αἱ μέλισσαι βυζάνουν τὰ ἄνθη, - ἡ μάνα βυζάνει τὸ παιδί.**

βυζάρα (ἡ) δημ. μέγας μαστός· 2) ἡ ἐξαιρέτως γαλακτοφόρος θήλεια ζῴου· 3) εἰδ. γυνή, ἔχουσα μεγάλους μαστούς· ἁ. βυζαρού, βυζού.

βύζαρος (ὁ) δημ. μεγάλος μαστός· ἁ. βυζάρα.

βυζαρού (ἡ) δημ. κ. **βυζού** ἡ ἔχουσα μεγάλους μαστούς, μεγαλόβυζη.

βύζασμα (τὸ) δημ. τὸ βύζαγμα βλ.λ.

βυζαστάρικο (τὸ) δημ. τὸ βυζανιάρικο βλ.λ. : **εἶναι βυζαστάρικο ἀκόμη τὸ παιδί.**

βυζασταρούδι (τὸ) δημ. νήπιον τρεφόμενον διὰ θηλασμοῦ, μὲ βύζαγμα· ἁ. βυζανιάρικο βλ.λ. : Βαλαωρ. Ἀθαν.Διάκ.2,12 **φεύγουν στὰ πλάγια νὰ κρυφτοῦν μὲ τὰ βυζασταρούδια**· ‖ πᾶν ζῷον γαλαθηνόν : **ἕνα ἀρνὶ βυζασταρούδι.**

βυζαστικά (τὰ) δημ. ἡ ἀμοιβὴ τῆς τροφοῦ διὰ τὸν θηλασμὸν βρέφους, ἡ πληρωμὴ τῆς παραμάνας.

βυζάστρα (ἡ) μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **βυζάχτρα** βυζάστρια βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Δ 891 **ἦτο μιὰ γριὰ στὴν Ἔγριπο ἀλλοτινὴ βυζάστρα,** Ἀπολλών. κ. Ἀρ-

χιστράτ. ἐν Πολίτ.Λαογρ.1,684 **βυζάστρες δεκοχτώ·** 2) τὸ πτηνὸν αἰγοθήλης βλ.λ.· ἄ. γιδοβυζάστρα.

βυζάστρια (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ ἐπ' ἀμοιβῇ θηλάζουσα ξένον τέκνον, ἡ τροφός, παραμάνα : Ἡρωδιαν.479 « τίτθη, ἡ βυζάστρια ».

βυζαχτής (ὁ) δημ., θηλ. **βυζάχτρα** ὁ βυζαίνων, ὁ ἀρεσκόμενος νὰ βυζαίνῃ· 2) μτφ. ὁ ἐπιτηδείως ἀπομυζῶν τὴν οὐσίαν ἄλλων· πρβλ. ὁ ρουφηχτής.

βυζαχτικός (ὁ) δημ. ὁ βυζαχτής βλ.λ.

βυζάχτρα (ἡ) τὸ θηλ. τοῦ βυζαχτής βλ.λ.· ἄ. βυζάστρα βλ.λ. : Καζ.Ν μτφρ. Θ Κωμ. Καθαρτήριο 22,105 **παντοτινὰ οἱ βυζάχτρες μας κονεύουν.**

βύζην ἐπίρρ. στενῶς, πυκνῶς, πεπυκνωμένως, σφικτά, στριμωκτά : Θουκ.4,8 **ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ἀντιπρώροις βύζην κλῄσειν,** Φίλ.2,382 **τὰ βύζην συνεστηκότα στίφη·** 2) ἀθρόως : Ἱππ.Φύσ. Παιδ.237,17 **αἷμα βύζην ἀπιὸν κατὰ μῆνα ἕκαστον.**

βυζί(ον) (τὸ) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ μαστὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν θηλαστικῶν ζῴων : Διγεν.Ἀκρ. 3799 **καὶ τὰ βυζία ἔσκυπτον ὡς εὐθαλῆ τε μῆλα,** Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος 48 **κόρες, γέροντες, νεανίσκοι, βρέφη ἀκόμα στὸ βυζί,- γάλα ἀπ' τὸ βυζὶ τῆς κατσίκας·** 2) ὁ θηλασμός, τὸ βύζαγμα ἢ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ γάλα : Ἐρωτόκρ.Α 1852 **κι ὡς νὰ τοῦ δώσῃ τὸ βυζί, τὸ βρίσκει ἀποθαμένο, - ὅλο βυζὶ γυρεύει τὸ μωρό·** 3) μτφ. πηγὴ ὠφελημάτων : φρ. **βρῆκε βυζὶ καὶ βυζαίνει·** 4) κατ' ἐπέκτ. πᾶν ὁμοιάζον πρὸς μαστὸν καὶ ἰδίως πρὸς τὴν θηλὴν αὐτοῦ : **πάνω στὸ βυζὶ τῆς καρφόραχης·** || εἰδ. κατὰ πληθ. αἱ μυζητήριοι θηλαὶ τῶν πλοκάμων τοῦ ὀκτάποδος : **τὰ βυζιὰ τοῦ χταποδιοῦ·** || **βυζὶ τοῦ τουφεκιοῦ** ὁ μαστοειδὴς ἄκμων, ἐφ' οὗ ἐτίθετο τὸ καψύλιον εἰς τὰ ἐμπροσθογεμῆ ὅπλα.

βυζόν Ἡσ. « πυκνόν, συνετόν, γαῦρον δὲ καὶ μέγα ».

βυζορώγι (τό) δημ. ἡ θηλὴ τοῦ μαστοῦ, ἡ ρώγα τοῦ βυζιοῦ· 2) τὸ θήλαστρον· ἄ. συνήθ. ρωγοβύζι.

βυζού (ἡ) δημ. ἡ ἔχουσα μεγάλους μαστούς· ἄ. βυζαροὺ βλ.λ.

βυζούδι (τὸ) δημ. ὁ μικρὸς μαστός, τὸ βυζάκι.

βυζουνάκι (τὸ) δημ. τὸ μικρὸ βυζὶ βλ.λ.

βύζουνας (ὁ) δημ. πυῶδες ἐξάνθημα, δοθιήν.

βυζούνι (τὸ) δημ. τὸ βυζὶ βλ.λ.

βύζω (1) (βύω) μτγν., μέλλ. **βύσω** εἶμαι συχνός, συμβαίνω συχνά, πυκνά· Ἡσ. « βύζοντες, πλήθοντες » : Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,2 **ἡ πτύσις βύζεται.**

βύζω (2) μτγν., ἀόρ. ἔβυξα φωνάζω ὡς τὸ πτηνὸν βύας βλ.λ., ὁ μποῦφος : Δίων Κ 1224,8 **βύας ὑπὲρ αὐτοῦ καθήμενος ἔβυζε.**

βύθαλον Ἡσ. « βύσμα ».

βυθάω μτγν. κ. δημ. εὑρίσκομαι, εἶμαι ἐν τῷ βυθῷ : Νίκ.Θηρ.505 **ἡ δ' ὑπὲρ αἴης ῥίζα καὶ οὐ βυθόωσα·** 2) δημ. βυθίζομαι : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.112,20 **κι ἐκεῖ ποὺ ἐπάτειε τὸ παιδὶ ἐβούλιαζε κι ἐβύθα.**

βύθια (τὰ) δημ. πληθ. τοῦ βύθος βλ.λ., ἰδίως ἐν χρ. ἐπὶ θαλάσσης ἢ χαράδρας : **τοῦ πελά(γ)ου τ' ἀμέτρητα τὰ βύθια·** || κ. μτφ. **τῆς ψυχῆς τὰ βύθια.**

βυθίζω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **-ίσω,** ἀόρ. **ἐβύθισα** δύω, καταδύω, καταβυθίζω, καταποντίζω κυρίως πλοῖον : Σοφ.ἀπ.552, Πολύβ.2,10,5 **μίαν δὲ πεντήρη σὺν αὐτοῖς ταῖς ἀνδράσιν ἐβύθισαν, - τὰ κύματα ἐβύθισαν τὸ πλοῖον·** || μέσ. **βυθίζομαι** ἐπὶ πλοίου, καταδύομαι, καταβυθίζομαι, καταποντίζομαι : Διόδ.Σ 11,18 **τῆς νεὼς βυθισθείσης,** Δίων Χρυσ.2,325 **ναῦς εἰκῇ φέρεται καὶ ταχὺ βυθίζεται, - τὸ πλοῖον παραυτα ἐβυθίσθη·** || ἐπὶ προσ., δύομαι, καταδύομαι, εἰσέρχομαι εἰς τὴν θάλασσαν : Πλούτ.Ἠθ.831 D· 2) ρίπτω ἢ καταβιβάζω τι εἰς τὸν βυθόν, καταδύω ἐντὸς ὑγροῦ : Θεμίστ. εἰς Ἀριστλ.Φυσ.133,20 **βυθίζειν τὰς ἀγκύρας, - βυθίζω εἰς τὸ ὕδωρ - εἰς τὸ ἔλαιον - εἰς τὸν οἶνον·** 3) χώννυμι, χώνω : Λουκ.Ἀλέξ.13 **βυθίσας τοῦτο ἐν μυχῷ τοῦ πηλοῦ·** || δθ. ἐμπηγνύω, ἐμβάλλω, χώνω : **ἐβύθισε τὸ ξίφος εἰς τὰ στήθη του·** 4) ἐπὶ πλημμύρας, κατακλύζω, κατακαλύπτω : Πλούτ.Ἠθ.306 F **ῥέων ὁ Τίβερις.. μέγιστον ἀπέρρηξε χῶμα καὶ πολλὰς οἰκίας ἐβύθισε·** 5) μτφ. καταβαραθρῶ, ἐξολοθρεύω, ἐκμηδενίζω : Μηναῖ. 4,10 ᾠδ.6 **τῶν δαιμόνων βυθίζει τὰς φάλαγγας·** || κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ. : Φιλόθ.Θαν.33 **τοὺς διὰ φιλοκερδίαν βυθιζομένους·** 6) ὁμ. μτφ. ἐπιφέρω βύθισιν, κάμνω τινὰ νὰ ἐμπέσῃ, νὰ εἰσχωρήσῃ που βαθέως : ΚΔ Τιμ.1,6,9 **ἐπιθυμίας.. αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν·** 7) παθ. ἐμπίπτω, εἰσχωρῶ, εἰσδύω βαθέως που : Σιμπλίκ.Φυσ.273 **νοῦς βυθισθεὶς θυμῷ ἢ ἐπιθυμίᾳ, - ἐβυθίσθη εἰς τὴν ἁμαρτίαν - τὴν ἀκολασίαν - τὸν βόρβορον·** || νεώτ. ἐν ὁμ. σημ. : **ἡ πόλις ἐβυθίσθη εἰς τὸ σκότος - εἰς τὸ πένθος·** || κάμνω τινὰ νὰ περιπέσῃ εἰς βαθεῖαν συνήθ. θλιβερὰν ψυχικὴν κατάστασιν : **ἡ ἀγγελία τὸν ἐβύθισε εἰς σκέψεις - εἰς μελαγχολίαν·** || παθ. περιπίπτω εἰς βαθεῖς στοχασμούς : Ἡλιόδ.Αἰθ.7,12 **βεβυθισμένοι τὴν διάνοιαν·** 8) ὁμ. νεώτ. κ. δημ. κ. παθ. ἀπορροφοῦμαι, ἀφαιροῦμαι, ἀφοσιοῦμαι : **εἶναι βεβυθισμένος εἰς τὰς μελέτας του·** 9) ὁμ. νεώτ. κ. δημ. περιπίπτω εἰς νάρκην, εἰς λήθαργον : **ὁ ἀσθενὴς εἶναι σήμερα βυθισμένος.**

βυθινέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

βυθινία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει.

βυθῖνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βύθιος-ος(-α)-ον κ. νεώτ. ὁ ἐν τῷ βυθῷ εὑρισκόμενος, ὁ βεβυθισμένος : Ὑμν.Ἰσ.71 **ἐκ βυθίας ἰλύος,** Λουκ.Ἐνάλ.Δ 1,3 **οὐκ οἶδ' ὅπως βύθιος ὑποδὺς καθάπερ οἱ λάροι,** ΑΠ 9,791 **κρηπῖδας βυθίας πηξαμένη, - βύθιος ἀγωγός·** 2) ὁ ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης ζῶν, ὁ ἔνυδρος, θαλάσσιος : ΑΙ 6,182, Λουκ.Ἐπίγρ.34 **βυθίῳ Κρονίδῃ** (περὶ τοῦ Ποσειδῶνος), Θ Λειτ.ἀκολ. : Γονυκλ.Πεντ.Εὐχ. **τὸν δὲ ἀρχέκακον βύθιον δράκοντα·** 3) συνεκδ. ὁ ἁλιευτικός : Ὀππ.Ἁλ.3,15 **Πανὶ.. βυθίην παρακάτθεο τέχνην·** 4) μτφ. ὁ ἐκ βαθέων, ὁ μύχιος : Πλούτ.Κράσσ.23 **βύθιόν τι καὶ δεινὸν φθέγγεσθαι·** 5) ἀβυσσώδης, ἀχανής : Δαμάσκ.Ἀρχ.106.

βύθιση (ἡ) δημ. ἡ βύθισις βλ.λ.

βύθισις-εως (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ βυθίζειν, ὁ βυθισμός, ἡ καταβύθισις, κατάδυσις· || ὁ καταποντισμός, τὸ βούλιαγμα· 2) μτφ. λήθαργος, νάρκη, συλλογή : **ὁ ἄρρωστος ἔπεσε σὲ βύθιση.**

βύθισμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ βυθίζειν ἢ βυθίζεσθαι, ἡ κατάδυσις, τὸ βούτημα· 2) εἰδ.ναυτ. **βύθισμα πλοίου** τὸ ποσὸν εἰς μέτρα ἢ πόδας κατὰ τὸ ὁποῖον βυθίζεται τὸ σκάφος τοῦ πλοίου ἐν τῷ ὕδατι, ἀναλόγως τοῦ φορτίου του, μετρούμενον καθέτως ἀπὸ τῆς τρόπιδος μέχρι τῆς ἰσάλου· 3) μτφ. λήθαργος, νάρκη.

βυθισμός-οῦ (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βυθίζειν ἢ βυθίζεσθαι, ἡ καταβύθισις : Ἡλιόδ.8,9 **ἵππου τε ὁμοίως καὶ ἀνδρὸς βάσιν εἰς βυθισμὸν ἐνεδρεῦον.**

βυθιστικός-ή-όν νεώτ. κ. δημ. ὁ δι' οὗ γίνεται βύθισις, βυθισμὸς βλ.λ. : **βυθιστικὰ τῶν καλωδίων πλοῖα·** || ὁ ἐπάγων βύθισιν, ὁ κατάλληλος ὅπως ἐπιφέρῃ βύθισιν : **αἱ βυθιστικοὶ κρουναὶ τοῦ πλοίου.**

βυθίτης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

βυθῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἰδιότυπον θηλ. τοῦ **βύθιος** βλ.λ. ἐπὶ ἄμμου, ἡ ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης ψάμμος : Φιλ.εἰς ΑΠ 9,20 **ἐκ δὲ νειάτων μυχῶν βυθῖτις ψάμμος ἐξηρεύγετο.**

βυθίως ἐπίρρ. εἰς τὸ βάθος, ἀπὸ τὸ βάθος, βαθιά.

βυθμός κ. βυθμὴν Ἡσ. « ἄντρον, πυθμήν ».

βυθοδιαίρεσις-εως (ἡ) νεώτ. ναυτ. ἡ σημειουμένη ἐπὶ πλοίου γραμμικὴ διαίρεσις μετ' ἀντιστοίχων ἀριθμῶν, ἡ δεικνύουσα εἰς μέτρα καὶ συνήθως εἰς πόδας τὸ βύθισμα βλ.λ. αὐτοῦ.

βυθοδρόμος-ον μσν. ὁ πρὸς τὸν βυθὸν τρέχων. ὁ ἐν βυθῷ ἐκχυνόμενος, ὁ τὸν βυθὸν διατρέχων : Φιλῆς σ.74 **ὡς βυθοδρόμοι καὶ δειλαὶ καὶ φιλύδροι διφάδες.**

βυθοδρομῶ-έω μσν. τρέχω, πίπτω πρὸς τὸν βυθόν, καταβυθίζομαι, βουλιάζω : Νικηφ.Γρηγ.Ἱστ. Βυζ.303 Β **αὔτανδρον τὴν ναῦν βυθοδραμήσασαν.**

βυθοζύμη (ἡ) νεώτ. χημ. ζύμη προκαλοῦσα τὴν ἀλκοολικὴν ζύμωσιν τῶν σακχαρούχων ὑγρῶν, καθιζάνουσα εἰς τὸν πυθμένα τοῦ δοχείου τῆς ζυμώσεως.

βυθόθεν μσν. ἐπίρρ. ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης.

βυθοκόρημα-ατος (τὸ) νεώτ. συνηθέστ. κατὰ πληθ. **-ατα** (τὰ) ἡ ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης ἢ ποταμοῦ ἢ διώρυγας ἀνασυρομένη ὑπὸ τῆς βυθοκόρου βλ.λ. ἰλύς, ἄμμος κ. ἄ.

βυθοκόρησις-εως (ἡ) νεώτ. ὁ καθαρισμὸς τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης ἢ ποταμοῦ ἢ διώρυγος διὰ τῆς βυθοκόρου βλ.λ.· || ἡ ἐκβάθυνσις τοῦ βυθοῦ αὐτῶν διὰ τῆς βυθοκόρου.

βυθοκοριστής-οῦ (ὁ) νεώτ. ἐργάτης εἰδικὸς πρὸς καθαρισμὸν διωρύγων, λιμένων· || ὁ διὰ τῆς βυθοκόρου βλ.λ. ἐκβαθύνων.

βυθοκόρος (ἡ) νεώτ. πλωτὸν μηχανικὸν μέσον, δι' οὗ γίνεται ἡ ἐκβάθυνσις τοῦ βυθοῦ τῶν λιμένων, θαλάσσης, ποταμοῦ, διώρυγος, καὶ ὁ καθαρισμὸς αὐτῶν ἀπὸ ἰλύος, ἄμμου καὶ χαλίκων.

βυθοκορῶ-έω νεώτ. καθαρίζω ἢ ἐκβαθύνω τὸν πυθμένα θαλάσσης, ποταμοῦ, διώρυγος διὰ βυθοκόρου βλ.λ.

βυθοκυματοδρόμος (ὁ) ὁ διαπερῶν, διαπλέων τὰ βάθη τῆς θαλάσσης : Λυρ.Ἀλεξ.Ἀν.82,1, Ποιητ. ἀπασπ. ἐν πάπ. **ναῦται βυθοκυματοδρόμοι ἁλίων Τρίτωνες ὑδάτων.**

βυθομέτρης (ὁ) νεώτ. ὁ βυθομετρῶν βλ.λ.

βυθομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ μέτρησις τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης.

βυθομετρία (ἡ) νεώτ. ὁ προσδιορισμὸς τοῦ βάθους θαλασσῶν, λιμνῶν κλπ. διὰ τῆς βολίδος βλ.λ.

βυθομετρῶ-έω νεώτ. μετρῶ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, ποταμοῦ, λίμνης κ.ἄ. δι' εἰδικῶν μηχανημάτων.

βυθόνδε ἐπίρρ. εἰς τὸν βυθόν : Ἐπιφάν.2,219 **καὶ πάλιν (ὁ ὑγροβάτραχος) ῥίπτει ἑαυτὸν βυθόνδε.**

βύθος (τὸ) νεώτ. κ. δημ., πληθ. **βύθη** δημ. κ. **βύθια** ὁ βυθὸς θαλάσσης, ποταμοῦ λίμνης καὶ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς : Ἐρωτοκρ.Α 1634 **κι ἐδὰ ξαμώνει κίντυνα καὶ γκρεμνισμοὺς στὰ βύθη**, Βαλαωρ. Βράχας κ. Κῦμα 17 **σκῦψε νὰ ἰδῇς τὴ ρίζα σου στῆς θάλασσας τὰ βύθη·** 2) μτφ. ἡ κατάστασις τοῦ περιπεσόντος εἰς νάρκην οἷον ἕνεκα ὕπνου καὶ ἰδίως ἕνεκα ἐξαντλήσεως, λήθαργος, κῶμα : Παλαμ.Τρισεύγ.76 **ἔπεσε σὲ βύθος, δὲ σαλεύει, - ὁ ἄρρωστας δὲν ἔχει πιὰ ἐλπίδα, ἔπεσε σὲ βύθος.**

βυθός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἄ. **βυσσός** βλ.λ. τὸ βάθος, εἰδ. ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὁ πυθμήν, ὁ πάτος αὐτῆς : Αἰσχ.Πρ.432 **βοᾷ δὴ πόντιος κλύδων.. ξυμπίτνων στένει βυθός**, Ἐρωτόκρ.Δ 704 **γὴ στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας κύματα τὸ ροφοῦσι, - κατεποντίσθη εἰς τὸν βυθόν·** 2) γεν. τὸ βάθος, ὁ πυθμήν, ὁ πάτος : Θεόφρ.Ὀσμ.29 **συνιζάνειν εἰς βυθόν**, Ἐρωτόκρ.152 **σ' εἶντα γκρεμνό, σ' εἶντα βυθό, σὲ πάει τὸ ριζικό σου·** 3) μτφ. : Σοφ.Αἶ.1083 **ἐξ οὐρίων δραμοῦσαν εἰς βυθὸν πεσεῖν·** 4) τὸ βάθος τῆς πληγῆς : Σοφ.Φ.λ.783 **φοίνιον τόδ' ἐκ βυθοῦ κηκῖον αἷμα·** || μτφ. : Πλάτ.Παρμ.130 D **εἴς τινα βυθὸν φλυαρίας ἐμπεσών**, Ἰω.Χρυσ.1,559 Α **βυθὸς κακῶν**, Νικ.Γρηγ.Ἱστ.Βυζ.572,14 **βυθὸς ἀγνοίας·** 4) συνεκδ. ἡ ἄβυσσος βλ.λ. : Δαμάσκ. Ἀρχ.106 **ὑπέρκοσμος βυθός.**

βυθοσκόπησις-εως (ἡ) νεώτ. ἐξέτασις τοῦ πυθμένος θαλάσσης, ποταμοῦ, λίμνης κ.ἄ.

βυθοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ναυτ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς ἐξέτασιν τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης.

βυθοσκόπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βυθόσπεον (τὸ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

βυθοταραξοκινῶ-έω πάπ. ταράσσων ἀνακινῶ τὸν βυθόν.

βυθοτρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ τρεφόμενος, ὁ ζῶν ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης : ΠΔ Μακκ.3,6,8 **βυθοτρεφοῦς ἐν γαστρὶ κήτους·** 2) νεώτ. ζωολ. **βυθοτρεφής** (ὁ) γένος μαλακοστράκων.

βυθότροφος (ὁ) μσν. ὁ τρεφόμενος, ὁ ζῶν ἐν τῷ βυθῷ : ΚΜανασσ.Χρον.135 Β **ἢ μᾶλλον ὡς βυθότροφος πίννα χωματοφάγος.**

βυθόωσα (ἡ) ποι. μτχ. θηλ. τοῦ βυθάω βλ.λ.

βυκάνη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. (λατ.) κέρας μετασκευασθὲν εἰς σάλπιγγα, κυρτὴ χωνοειδὴς σάλπιγξ, εἰδ. τὸ κυνηγετικὸν κέρας· Σουΐδ. « ὄργανον μουσικόν » : Πολύβ.15,12,2 **τὰς σάλπιγγας καὶ τὰς βυκάνας ἀναβοῆσαι·** 2) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

βυκάνημα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἦχος τῆς βυκάνης βλ.λ., γεν. τὸ σάλπισμα : Ἀππ.Λιβ.1,328,11 **σάλπιγξιν ἀθρόαις καὶ βυκανήμασιν εἰς κατάπληξιν χρώμενοι.**

βυκάνησις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ βυκάνημα βλ.λ.

βυκανητής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ σαλπίζων διὰ τῆς βυκάνης βλ.λ. : Πολύβ.2,29,6 **τὸ τῶν βυκανητῶν καὶ σαλπιγκτῶν πλῆθος·** 2) νεώτ. ἀνατομ. **βυκανητὴς** ἢ **-νιστὴς μῦς** διφυὴς μῦς τοῦ κοίλου τοῦ στόματος· 3) νεώτ. ζωολ. γένος λαμπροχρώμων πτηνῶν.

βυκανητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν βυκανητὴν μῦν : **βυκανητικὸν νεῦρον.**

βυκανίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια μαλακίων.

βυκανίζω μτγν., μσν. κ. νεώτ. βυκανῶ βλ.λ., βουκινίζω : Εὐστ.Σχόλ.1321,33.

βυκανισμός (ὁ) μτγν. ὁ ἦχος τῆς βυκάνης βλ.λ. : Νικόμ.Ἁρμον.35.

βυκανιστήριον (τὸ) γλωσσ. ἡ βυκάνη βλ.λ.

βυκανιστής (ὁ) βυκανητὴς βλ.λ. : Διον.Ἁλ.Ρωμ.4,18

βυκανοειδής-οῦς-ές (ὁ) νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς βυκάνην, ὁ σαλπιγγοειδής.

βυκανῶ-άω μτγν. κ. **βουκανῶ** φυσῶ τὴν βυκάνην βλ.λ., σαλπίζω : Πολύβ.6,35,12.

βυκῆς Ἡσ. « ὑπνηλός ».

βυκίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. **φάρμακον ἀντισηπτικόν.**

βυκνισταί Ἡσ. « εἰκασταί ».

βυκός Ἡσ. « δασμοφόρος ».

βυκτά Ἡσ. « σχέτλια, δείλαια ».

βύκτης (ὁ) ὁ φυσῶν, ὁ φουσκώνων, ὁ ἠχητικός, παταγώδης : Ὀδ.Κ 20 **ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα·** 2) ὡς οὐσ. ἄνεμος, λαῖλαψ, καταιγίς : Λυκόφρ 756 **βύκτης στροβήσει φελλόν.**

βυκτίσκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βυκχίς (ἡ) αἰολ. ἡ βακχὶς βλ.λ. ΕΜ 216,47 « Βυκχὶς ὄνομα Αἰολικὸν παρὰ τὸ βάκχος ».

βυλλά Ἡσ. « βεβυσμένα ».

βύλλαρος (ὁ) μτγν. εἶδος κανθάρων, πιθ. ὁ χρυσοκάνθαρος, βαβύλα, μπούρμπουρας : Ἐπιφάν. 1,293 D **τὸ τῶν κανθάρων γένος τὸ παρά τινος βυλάρον (sic) καλούμενον.**

βυλλίχαι Ἡσ. « χοροί. Λάκωνες ».

βυλλίχης Ἡσ. « χορευτής ».

βυλλιχίδες Ἡσ. « ῥαχίδες ».

βυλλίχοι Ἡσ. « χοροί τινες ὀρχηστῶν παρὰ Λάκωσι ».

βυλλός Ἡσ. « βεβυσμένος ».

βυλλῶ-όω βύω, φράττω, βουλλώνω, στουπώνω· Ἡσ. « βεβυλλῶσθαι· βεβύσθαι ».

βυνεύς Ἡσ. « σκεύασμά τι κρίθινον ».

βύνη (ἡ) κ. νεώτ. πεφρυγμένη κριθὴ ἐν χρ. εἰς τὴν ζυθοποιίαν· Ἀέτ.10,29 « κριθὴ βεβρεγμένη καὶ βλαστήσασα καὶ πεφρυγμένη μετὰ γλωσσιδίων »· 2) Ἡσ. « πεύκη »· 3) παλαιὰ ὀνομασία τῆς θαλασσίας θεᾶς Ἰνοῦς ἢ Λευκοθέης : Λυκ.107 **Βύνῃ θεᾷ·** 4) αὐτὴ αὕτη ἡ θάλασσα· ΕΜ 564,44 « Εὐ-

φορίων δὲ βύνην τὴν θάλασσαν λέγει, οἷον πολύτροφα δάκρυα βύνης » (Εὐφ.127).

βύνητος (ὁ) μτγν. 'Αρκάδ.81,24 « βύνητος, εἶδος ἱματίου παρ' Αἰγυπτίοις ».

βυννεῖν 'Ησ. « κρατεῖν ἐν τῷ στόματι ».

βυνόγλευκος (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ ἐκχύλισμα τῆς βύνης βλ.λ., ἐξ οὗ διὰ ζυμώσεως γίνεται ὁ ζῦθος.

βυνοκοπία (ἡ) πάπ. ἡ παρασκευὴ τῆς διὰ τὸν ζῦθον εἰδικῆς κριθῆς, ἤτοι τῆς βύνης.

βυνοσάκχαρον (τὸ) νεώτ. χημ. σάκχαρον παραγόμενον κατὰ τὴν ζύμωσιν τοῦ ἀμύλου ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς διαστάζης τῆς βύνης· ἄ. μαλτόζη.

βυντζιά (τὰ) δημ. οἱ ὄζοι ἢ ρόζοι τῶν κορμῶν τῶν δένδρων.

βυνῶ-έω βύω βλ.λ. : 'Αριστφ.Εἰρ.645 χρυσίῳ τῶν ταῦτα ποιούντων ἐβύνουν τὸ σῶμα· πρβλ. βυννεῖν.

βύξ 'Ησ. « βυθός ».

βυξίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς τοῦ φυτοῦ πυξὸς ὁ ἀειθαλής.

βύπτειν 'Ησ. « βαπτίζειν ».

βυρατίτης (ὁ) νεώτ. τὸ ὀρυκτὸν βουρατίτης βλ.λ.

βυργράβος (ὁ) νεώτ. ὁ βουργράβος βλ.λ.

βυρδάχειος δεσμίς νεώτ. ἀνατομ. δεσμὶς τῶν ἰνῶν τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, ἀποτελοῦσα τὴν ἔξω μοῖραν τῆς ὀπισθίας δέσμης· ἄ. σφηνοειδὴς δεσμίς.

βύρθακος 'Ησ. « βάτραχος ».

βυρικόμενας 'Ησ. « πνιγόμενος, τραχηλιζόμενας ».

βυριόθεν 'Ησ. « οἴκοθεν ».

βύριον 'Ησ. « οἴκημα ».

βύρμακας 'Ησ. « μύρμηκας ».

βυρμανία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βυρμανιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. βυρμανιώδη βλ.λ.

βυρμανιώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. βυρμανιοειδῆ οἰκογένεια ποωδῶν φυτῶν.

βυρμός 'Ησ. « σταθμός ».

βυρολίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. ἀλοιφὴ ἐκ βορικοῦ ὀξέος, γλυκερίνης καὶ λανολίνης.

βυρρίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐντόμων.

βύρρος (ὁ) πάπ. εἶδος μανδύου, ἄ. βίρρος βλ.λ.· 2) 'Ησ. «κάνθαρος»· 3) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

βύρσα (ἡ) κ. νεώτ. τὸ ἐκδαρέν, τὸ ἀφαιρεθὲν δέρμα, ἡ δορά, τὸ τομάρι : 'Ηρ.3,110 ἐπεὰν καταδήσωνται βύρσῃσι καὶ δέρμασι ἄλλοισι, 'Αριστφ.'Ιππ.892 βύρσης κάκιστον ὄζων, 'Αριστλ.Ζ1 531 a,11 δι' ὃ καὶ τέμνεται ὥσπερ βύρσα σκληρά· ‖ τὸ δέρμα τοῦ τυμπάνου : Εὐρ.Βάκχ.513 χεῖρα δούπου τοῦδε καὶ βύρσης κτύπου παύσας· 2) ὁ ἀσκὸς τοῦ οἴνου, τὸ τουλούμι : Λουκ.Λεξ.6 οἶνος δὲ ἦν οὐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης· 3) δέρμα ζῶντος ζῴου : Θεόκρ.25,238 ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑπὸ βύρσαν ἔδυ πολυώδυνος ἰός· 4) περιφρονητικῶς τὸ ἀνθρώπινον δέρμα, τὸ πετσὶ τοῦ ἀνθρώπου, πρβλ. ταμάρι : 'Ηρώνδ.3,80 ἡ κακή.. βύρσα· 5) πιθ. ἱστίον, πανί : Λουκ.Πλοῖον 4 παρὰ τὸν ἱστὸν ἐπὶ πολὺ ἕστημεν.. ἀριθμοῦντες τῶν βυρσῶν τὰς ἐπιβολάς· 6) νεώτ. ναυτ. χονδρὸν κατειργασμένον δέρμα πρὸς περικάλυψιν σκευῶν ἢ μηχανημάτων ὑποκειμένων εἰς μεγάλην τριβήν, δημ. κιοσελές.

βυρσαίετος (ὁ) σκωπτικῶς πεποιημένη λ., δερμάτινος ἀετός, ὡς ἐπώνυμον του βυρσοδέφου Κλέωνος : 'Αριστφ.'Ιππ.197 ἀλλ' ὁπόταν μάρψῃ βυρσαίετος ἀγκυλοχήλης.

βύρσανθον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος δενδρυλλίων.

βυρσάριον (τὸ) πάπ., Σουΐδ. μικρὰ βύρσα, δορά, μικρὸν δέρμα, τομάρι· Σουΐδ. « ἠπήτριον τὸ σουβλίον, μεθ' οὗ ῥάπτουσι τὰ βυρσάρια ».

βυρσάτονος 'Ησ. « βυρσότονος ».

βυρσεῖον (τὸ) 'Ησ., σχόλ. τὸ ἐργαστήριον τοῦ βυρσοδέφου, τὸ βυρσοδεφεῖον βλ.λ. 'Ησ. « βαυδεφήιον· τὸ βυρσεῖον » : Σχόλ.'Αριστφ.'Αχ.724.

βυρσεργάτης (ὁ) μον. κ. νεώτ. βυρσοδέφης βλ.λ., ταμπάκης : Μ.Φιλῆς 2,1.

βυρσεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ βυρσοδέφης βλ.λ. Θωμᾶς Μ « βυρσοδέφης· οὐ βυρσεύς » : ΚΔ Πράξ. 9,43 ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν 'Ιόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

βυρσεύω 'Ησ. κατεργάζομαι βύρσας, δέρματα· 'Ησ. « σκυλοδέψιος ὁ τὰς βύρσας βυρσεύων ».

βυρσιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν ροῦς ὁ κότινος ἢ ὁ βυρσοδεψικός βλ.λ.· ἄ. σουμάκι.

βυρσικός-ή-όν μτγν., μσν. ὁ ἐκ δορᾶς ἢ δέρματος προερχόμενος : Γεωπ.6,2,7 βυρσικὴ δυσωδία· 2) ὁ ἐν χρ. ὑπὸ τῶν βυρσοδεψῶν ἢ ὁ διὰ τὴν βυρσοδεψίαν χρήσιμος : 'Ιππιατρ.36 βυρσικὸς ῥοῦς.

βυρσιμώλους 'Ησ. « βυρσοδεψίμους ».

βυρσίνη (ἡ) μάστιξ ἐκ δέρματος, τελαμών, ρυτήρ, λωρί : 'Αριστφ.'Ιππ.59 βυρσίνην ἔχων.. ἀποσοβεῖ τοὺς ῥήτορας· ‖ κωμ. παρῳδ. τῆς λέξεως μυρσίνη : 'Αριστφ.'Ιππ.449 βυρσίνης τῆς 'Ιππίου.

βύρσινος-η-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἐκ βύρσης, ὁ ἐκ δέρματος, ὁ δερμάτινος, ὁ πέτσινος : Δίων Κ 48 πλοιάρια βύρσινα.

βυρσίς-ίδος (ὁ) ὑποκορ. τοῦ βύρσα βλ.λ.· 'Ησ.

βυρσό (τὸ) δημ. πληθ. -ιά τὸ φυτὸν ροῦς ὁ κότινος.

βυρσοδέρμων-ονος (ὁ) μσν. ὁ ἔχων δέρμα χονδρὸν ὡς βύρσαν, ὁ παχύδερμος : Πρόδρ.29 ὦ βυρσοδέρμον, κἂν τὸ δέρμα λεπτύνῃς.

βυρσόδετος (ὁ) νεώτ. ἐπὶ βιβλίων, ὁ ἐν δερματίνῳ ἐπικαλύμματι συνερραμμένος, ὁ δερματόδετος, ποὺ ἔχει δερμάτινο, πέτσινο δέσιμο.

βυρσοδεψεῖον (τὸ) μσν. κ. νεώτ. ὁ τόπος, τὸ ἐργοστάσιον, ἐν ᾧ κατεργάζονται, ἀργάζουν τὰ δέρματα, τὸ ἐργαστήριον τοῦ βυρσοδέψου βλ.λ., τὸ ταμπάκικο : ΕΜ 187,17, - τὰ ἐν Σύρῳ βυρσοδεψεῖα.

βυρσοδέψης-ου (ὁ) κ. νεώτ. ὁ κατεργαζόμενος τὰς βύρσας, τὰ δέρματα, ὁ τεχνίτης ποὺ ἀργάζει τομάρια, ταμπάκης· 'Ησ. « βυρσοδέψης· σκυτοδέψης, βυρσεύς » : 'Αριστφ.'Ιππ.44 ἐπρίατο δοῦλον βυρσοδέψην Παφλαγόνα· ‖ νεώτ. κ. ὁ ἔχων ἐργοστάσιον κατεργασίας δερμάτων.

βυρσοδέψησις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ κατεργασία τῶν βυρσῶν, τῶν δερμάτων, τὸ ἔργασμα τῶν ταμαριῶν : Εὐστ.887,24 τὴν ἐξ ἐπιμελοῦς βυρσοδεψήσεως μαλακότητα.

βυρσοδεψία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη καὶ γεν. ἡ βιομηχανία τῆς κατεργασίας τῶν δερμάτων.

βυρσοδεψική (ἡ) κ. νεώτ. ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ κατεργαζομένου τὰς βύρσας, τοῦ βυρσοδέψου βλ.λ. : Σωκρ.'Επ.14,2· ‖ νεώτ. γεν. ἡ τέχνη τῆς κατεργασίας, τοῦ ἀργάσματος τῶν δερμάτων διὰ διαφόρων χημικῶν μέσων· 2) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν

βυρσοδεψικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν κατεργασίαν δερμάτων : 'Ιππ 628,22 ῥόῳ βυρσοδεψικῇ, Θεόφρ.Φ Αἰτ.3,93 βυρσοδεψικὴ κόπρος, - βυρσοδεψικὸς φλοιός· ‖ τὸ θηλ. βυρσοδεψική ὡς οὐσ. βλ.λ.

βυρσοδέψιμος 'Ησ. ἐπὶ δερμάτων, ὁ κατάλληλος πρὸς βυρσοδεψίαν.

βυρσοδεψιοειδῆ νεώτ. βοταν. κ. βυρσοδεψιώδη οἰκογένεια φυτῶν.

βυρσοδέψιον (τὸ) 'Επιγρ. τὸ βυρσοδεψεῖον βλ.λ.

βυρσοδεψοπαφλαγών-όνος (ὁ) βυρσοδέψης Παφλαγών : Κων. Ροδίου ποιήμ. Matr.An.Gr. II,626, πρβλ. βυρσοπαφλαγών.

βυρσοδεψῶ-έω κ. νεώτ. δεψῶ, κατεργάζομαι τὰς βύρσας, ἀργάζω τομάρια : 'Αριστφ.Πλ.167 ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ'. ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα.

βυρσόκαππος (ὁ) ἀμφιβ. σημ. πιθ. ὁ βυρσοκάπηλος, κωμ. ὀν. τοῦ Κλέωνος· 'Ησ. « βυρσόκαππον τὸν Κλέωνα », Κωμ.'Ανών.61.

βυρσόκλαδο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν βυρσιά βλ.λ.

βυρσόνιμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βυρσοπαγής-οῦς-ές μτγν. κατεσκευασμένος ἐκ βύρσης : Πλούτ.Κράσσ.23 βυρσοπαγῆ ῥόπτρα.

βυρσοπαφλαγών-όνος (ὁ) ὁ βυρσοδέψης Παφλαγών, κωμ. παρωνυμία τοῦ Κλέωνος : Ἀριστφ. Ἱππ.47 **ὁ βυρσοπαφλαγών, ὑποπεσὼν τὸν δεσπότην ἤκαλλ᾽,.. ἐξηπάτα.**

βυρσοποιός-όν ὁ κατεργαζόμενος βύρσας, δέρματα : Δεῖν.Ἀπ.89,19.

βυρσοπώλης-ου (ὁ) ὁ πωλῶν βύρσας, ὁ δερματοπώλης : Ἀριστφ.Ἱππ.136 **ἐπιγίγνεται γὰρ βυρσοπώλης ὁ Παφλαγών.**

βυρσοτενής-οῦς-ές ὁ βυρσότονος βλ.λ. : Εὐρ. Ἑλ.1347 **τύμπανα τ᾽ ἔλαβε βυρσοτενῆ.**

βυρσοτόμος-ον μτγν. ὁ τέμνων βύρσας, δέρματα, πετσιά· ἄ. σκυτατόμος : Μαν.4,320.

βυρσοτομῶ-έω μτγν. τέμνω, κόπτω, χωρίζω βύρσας, δέρματα : Πολυδ.7,81.

βυρσότονος-ον ὁ ἔχων **βύρσαν, δέρμα τεταμέναν** ἐπ᾽ αὐτοῦ, ποὺ ἔχει ἐπάνω του τεντωμένο πετσί : Εὐρ.Βάκχ.124 **βυρσότονον κύκλωμα.**

βυρσοφάγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βυρσοφῖναι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἐντόμων.

βυρσῶ-όω μτγν. καλύπτω, σκεπάζω μὲ βύρσαν, μὲ δέρμα, μὲ πετσί, : Ἀθήν.**εἰς** Μαθ.4 **ἐβύρσουν δὲ αὐτοὺς (τοὺς πύργους) ἀργαῖς βύρσαις.**

βυρσώδης-ους-ες μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ δερματοειδής, ὁ χονδρός, σκληρός, τραχὺς ὡς βύρσα : Γαλ.3,1,36 **ἡ δὲ σκληρότης ὅταν οἷον ξηροτέρα καὶ** βυρσωδεστέρα, Νικήτ.Χων.ἐν Σάθ.1,94 **τὸ** βυρσῶδες καὶ πρόσφατον τοῦ βροντήματος.

βύρσωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἐπὶ πραγμ., ἡ ἐπένδυσις διὰ βύρσης, τὸ ντύσιμο μὲ πετσί, μὲ πέτσωμα.

βυρσώνυμος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βύρσωψ-ωπος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βύρτη Ἡσ. « λύρα ».

βυρώνειος-α-ον νεώτ. **ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος** εἰς **τὰ ἔργα ἢ εἰς τὸ ὕφος τοῦ ἄγγλου ποιητοῦ** Βύρωνος : **βυρώνειος ρωμαντισμὸς - σάτιρα.**

βυρωνίζω νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. μιμοῦμαι τοὺς τρόπους καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ποιητοῦ Βύρωνος· 2) ἐπὶ συγγραφέων, μιμοῦμαι τὴν βυρώνειον ποίησιν.

βυρωνικός-ή-όν νεώτ. ὁ βυρώνειος βλ.λ.

βυρωνισμός (ὁ) νεώτ. ἡ μίμησις τοῦ βίου, τῶν ἠθῶν ἢ τῆς σκέψεως καὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Βύρωνος· ‖ συνεκδ. ὁ πρὸς ἀπαισιοδοξίαν ρωμαντισμὸς βλ.λ., ὡς ἐμφανίζεται εἰς τὰ ἔργα τοῦ Βύρωνος.

βυρωνιστής-ίστρια νεώτ. ὁ θιασώτης, ὁ θαυμαστὴς τοῦ Βύρωνος· ‖ ὁ βυρωνίζων βλ.λ.

βύσαλο (τὸ) δημ. κ. **βίσσαλο** κ. **βήσσαλο** βλ.λ.

βυσαύχην-ενος ὁ ἔχων βραχὺν αὐχένα, ὁ βραχυτράχηλος, ὁ κοντολαίμης : Ξέναρχ.ἀπ.π.Ἀθήν. 2,63 F **βυσαύχην θεᾶς Δηοῦς σύνοικος.**

βύσιος (ὁ) ὁ ὄγδοος μὴν τοῦ Δελφικοῦ ἔτους, ὁ Ἀνθεστηριών : Δελφ.Ἐπιγρ.1,828 **ἄρχοντος Καλλικράτεος, μηνὸς βυσίου.**

βύσις-εως (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τὸ βύειν, τὸ στούπωμα, τὸ παραγέμισμα : Εὐστ.970,76 **πρὸς βύσιν χασμωδίας, - βύσις κήτους πλοίου - ὀπλοῦ.**

βύσμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. πᾶν τὸ χρήσιμον διὰ τὴν ἔμφραξιν ὀπῆς ἢ δοχείου, τὸ πῶμα, τὸ βούλλωμα, τὸ τάπωμα, τὸ στούπωμα : Ἱππ.640 **βύσματα ἀπὸ ἐλαιηρῶν κεραμίων·** 2) μτφ. τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ἀποστομοῦντα τὸν ἀντίπαλον, ποὺ του βουλλώνουν τὸ στόμα : Διογ.Λαέρτ.2,120 **Στίλπωνός ἐστι** βύσμαθ᾽ **ὁ Χαρίνου λόγος·** 3) νεώτ.ἠλεκτρολ. μεταλλικὸν πῶμα, μορφῆς κολούρου κώνου, πρὸς βραχυκύκλωσιν ἠλεκτρικ.ἀντιστάσεων κ.ἄ.· 4) νεώτ. στρατ. τὸ ἐκ γναφάλων γέμισμα τῶν τυλῶν τῆς σέλλας καὶ τοῦ σάγματος· 5) ὁμ. μεταλλικὸν πῶμα πρὸς πωμάτισιν τοῦ ὄμματος τῶν βλημάτων τοῦ πυροβολικοῦ· ‖ πῶμα, τάπα τῆς γομώσεως πυροβόλων ὅπλων· 7) νεώτ. τεμάχιον ὑδροφίλου βάμβακος, φράσσον κοιλότητα τοῦ σώματος, οἷον ἐπὶ μητρικῶν παθήσεων, ρινορραγίας κ.ἄ.

βυσματάγρα (ἡ) νεώτ. ὄργανον, δι᾽ οὗ ἀφαιρεῖται τὸ βύσμα βλ.λ. τῶν παλαιῶν ἐμπροσθογεμῶν ὅπλων ὡς καὶ τῶν φυσιγγίων.

βύσσα (ἡ) μτγν. ὁ βυσσός βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.1,453 μυχάτην ὑπὸ βύσσαν· 2) θαλάσσιον πτηνόν : Ἀντων.Λ.15,106 **ἡ δὲ (Ἀθηνᾶ) αὐτὴν ἐποίησεν ὀρνίθιον γλαῦκα· βύσσα δὲ τῷ αὐτῷ ὀνόματι λέγεται καὶ ἐκ Λευκαθέας ὄρνις.**

βυσσαλεύω Ἡσ. καταποντίζομαι, πάω στὸν πάτο, φουντάρω.

βύσσαλο (τὸ) δημ. κ. **βήσσαλο** βλ.λ.

βύσσαλοι Ἡσ. « βόθροι ».

βυσσανόδοντα (τὰ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

βυσσαύχην δ.γ. τοῦ βυσαύχην βλ.λ.

βυσσίζω μσν. ἔχω τὸ χρῶμα τῆς βύσσου βλ.λ. : Θεοδ.Ὑρτοκηνοῦ Ἀνέκδ.Βοασ.3,63 **ἄνω μὲν τοῦ πορφυρίζοντος, κάτω δὲ τοῦ χλοάζοντος, ἀμφοῖν δὲ μεσάζοντος τοῦ βυσσίζοντος.**

βυσσινάδα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ποτὸν ἐκ διαλελυμένου **ἐν** ὕδατι σιροπίου, παρεσκευασμένου **διὰ** βρασμοῦ καρπῶν κεράσου τοῦ ὀξυκάρπου (βυσσίνων) ἐν σακχαρούχῳ ὕδατι.

βυσσινέα (ἡ) νεώτ. βοταν., δημ. **βυσσινιά**, τὸ δένδρον **κέρασος ὁ ὀξύκαρπος,** ἄ. **προύμνη ἡ** κέρασος.

βυσσινής-ιά-ί δημ. ὁ βυσσινὺς βλ.λ.

βυσσινιά (ἡ) δημ. ἡ βυσσινέα βλ.λ.

βυσσινίς-ιά-ί δημ. ὁ βυσσινὺς βλ.λ.

βυσσινοβαφής-ές νεώτ. ὁ βυσσινὺς βλ.λ.

βύσσινο(ν) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὁ κερασοειδὴς καρπὸς τῆς βυσσινέας βλ.λ., ἄ. ὀξυκέρασον.

βύσσινος-η-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ βύσσου βλ.λ. : Αἰσχ.Πέρσ.124 **βυσσίνοις δ᾽ ἐν πέπλοις πέσῃ λακίς,** Πάπ. **βύσσινα ὀθόνια,** ΠΔ Ἑσ.1,6 **κεκοσμημένη βυσσίνοις καὶ καρπασίνοις·** ‖ μτγν. τὸ οὐδ. βύσσινον ὡς οὐσ. τὸ ἐκ βύσσης ἱμάτιον : ΚΔ Ἀπ.19,8 **καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον λαμπρὸν καθαρόν·** 2) εἰδ. ἐν χρ. ἐπὶ λωρίδων ἐκ λεπτῆς λευκῆς σινδόνος πρὸς περιτύλιξιν ταριχευμένων σωμάτων : Ἡρ.2,86 **λούσαντες τὸν νεκρὸν κατειλίσσουσι πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι κατατετμημένοισι·** ‖ ὁμ. πρὸς ἐπίδεσιν πληγῶν : Ἡρ.7,181 **καὶ σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι κατειλίσσοντες·** ‖ Ἐπιγρ. ἐπὶ ὀθονίων πληρωνομένων ὡς φόρου ἐν Αἰγύπτῳ : Ἐπιγρ. **βύσσινα ὀθόνια·** 3) Ἡσ. « πορφυροῦς »· 4) μτγν. μτφ. ἐπὶ λόγων, κεκαλλιεπημένος, ἁβρός, μαλακός : Πλούτ.Ἀποφθέγμ.174 A (**Παρύσατις) ἐκέλευε τὸν (πρὸς) τὸν βασιλέα μέλλοντα μετὰ παρρησίας διαλέγεσθαι, βυσσίνοις χρῆσθαι ρήμασι·** 5) νεώτ. ὁ ἔχων χρῶμα ὡς ἐκ βυσσίνου, βυσσινόχρους· 6) νεώτ. κ. δημ. τὸ οὐδ. **βύσσινο(ν)** ὡς οὐσ. ὁ καρπὸς τῆς βυσσινέας βλ.λ.

βυσσινόχρους-ου-ουν νεώτ. ὁ βυσσινὺς βλ.λ.

βυσσινύς-ιά-ύ δημ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ βυσσίνου, ὁ βυσσινόχρους· ‖ τὸ οὐδ. **βυσσινὺ** χρῶμα ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ ὡρίμου βυσσίνου.

βυσσίνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πνευμανοκονίωσις, ἀπαντῶσα **εἰς τοὺς κατεργαζομένους τὸν** βάμβακα **καὶ ἀναπνέοντας καθημερινῶς τὸν ἐκ τοῦ** βάμβακος κονιορτόν.

βυσσοβαρῆ Ἡσ. « μεγάλα ».

βυσσοδομευτικός-ή-όν μσν. ὁ βυσσοδομεύων βλ.λ. : Εὐστ.Πονημ.237,54 **οὐ κατὰ τὸ κρύφιαν τῆς ψυχῆς καὶ βυσσοδομευτικὸν** καὶ **ἐνδόμυχον.**

βυσσοδομεύω κ. μσν. κ. νεώτ. κυριολ. οἰκοδομῶ ἐν βυθῷ, ἐν τῷ βάθει· 2) ὅθ. μτφ. σκέπτομαι περί τινος πράγματος οἱονεὶ ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς μου, σκέπτομαι ἐν τῷ κρυπτῷ, μέσα μου, τεκταίνομαι νὰ βλάψω τινά· ἤτοι κατὰ κανόνα ἐπὶ κακῆς σημ. σκευωρῶ, σχεδιάζω κακόν : Ὀδ.Ρ 66 **ἐσθλ᾽ ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδό-**

μευον, Λουκ.Μὴ πιστ. διαβ. 24 **καί,** ὡς ὁ ποιητής φησι, **βυσσοδομεύει τὴν ὀργήν.**

βυσσοδομῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. σκευωρῶ, τεκταίνομαι, μηχανῶμαί τι κακόν, βυσσοδομεύω βλ.λ.

βυσσόθεν ἐπίρρ. ἐκ τοῦ βυθοῦ, τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης : Σοφ.'Αντ.590 **κυλίνδει βυσσόθεν κελαινάν·** ‖ ἐκ τοῦ βυθοῦ τοῦ ποταμοῦ : 'Ερατοσθ.π.'Αθην.2,36 Ε **τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει** βυσσόθεν· 2) συνεκδ. ἐκ βάθρων, ἐκ θεμελίων· **3)** μτφ. ἐκ τοῦ βάθους τῆς καρδίας, τῆς ψυχῆς : 'Οππ.'Αλ.4,17 **βυσσόθεν οἰμωγή.**

βυσσοθήκιον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

βυσσόλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν ἀμίαντος βλ.λ.

βυσσομέτρης-ου (ὁ) μτγν. ὁ βυθομέτρης, ἐπίθ. ἁλιέως : ΑΠ 6,193 **Δαμοίτας ἁλιεὺς ὁ βυσσομέτρης.**

βυσσομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ βυθομετρία βλ.λ.

βύσσος (ἡ) κ. μσν. κ. **νεώτ.** λεπτὸν ὑποκίτρινον λίνον καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενον ὕφασμα· ΕΜ **κ.** Ζωναρ. « βύσσος· εἶδος βοτάνης, ἐξ οὗ καὶ **τὰ** ἀπ' αὐτῆς βαπτόμενα ἱμάτια βύσσινα λέγονται » : Θεόκρ.2,73 **ἐγὼ δέ αἱ ἁ μεγάλοιτος ὡμάρτευν βύσσοιο καλὸν σύροισα χιτῶνα,** ΠΔ "Εξ.25,4 **καὶ βύσσον κεκλωσμένην καὶ τρίχας αἰγείας,** Νικήτ.Χων. ἐν Σάθ. 1,128 **ὢ πῶς τὴν παρφύραν καὶ τὴν βύσσον ἐκδέδυται·** 2) λίνον στενόφυλλον ἢ βάμβαξ, φυόμενος ἐν "Ηλιδι : Παυσ.6,26,6 **τὴν μὲν** δὴ **κανναβίδα καὶ** λίνον **καὶ** τὴν **βύσσον σπείρουσιν** ὅσοις ἡ **γῆ τρέφειν ἐστὶν** ἐπιτήδειος· 3) **μτγν. κ. νεώτ. ὁ** Ἰνδικὸς βάμβαξ· Φιλόστρ.Βί. 'Απολλ.2,20 « καὶ ἐς Αἴγυπτον **δὲ ἐξ** 'Ινδῶν ἐς πολλὰ τῶν ἱερῶν φοιτᾷ ἡ βύσσος » 4) ἡ μέταξα, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς **εἶδος** βάμβακος : Στράβ. 15,1,20 **τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ Σηρικὰ ἐκ τινων φλοιῶν ξαινομένης βύσσου·** **5)** νεώτ. ζωολ. θύσανος μεταξοειδῶν **νηματίων,** δι' **οὗ** προσκολλῶνται **ἐπὶ** ὑποθεμάτων μαλάκιά **τινα·** **6)** **νεώτ.** βοταν. γένος μυκήτων, οἵτινες προσκολλῶνται ἐπὶ ξένων σωμάτων διὰ **λεπτοτάτων** νηματίων.

βυσσός (ὁ) ἰων. ὁ βυθός, ὁ πυθμήν, τὸ βάθος τῆς θαλάσσης· Σχόλ.'Αριστφ.Εἰρ.138 « "Ιωνες τὸν βυθὸν βυσσὸν λέγουσιν » : 'Ιλ.Ω 80 **ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,** 'Αριστλ.ΖΙ 5,13,8 **αἱ δὲ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυσσοῦ.**

βυσσουργικός (ὁ) πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ χρησιμοποιούμενος **εἰς** τὴν ἐπεξεργασίαν **τῆς** βύσσου **βλ.λ.**

βυσσουργός πάπ. ὁ ὑφαίνων τὴν βύσσον.

βυσσοφαρεῖ 'Ησ. « μεγαλοφαρεῖ ».

βυσσόφρων-ονος-ον ὁ βαθύφρων, ὁ ἐν τῷ βάθει, ἐν τῷ κρυπτῷ σκεπτόμενος κακόν τι, ὅθ. κ. γεν. ὁ κρυψίνους : Αἰσχ.Χο.651 **βυσσόφρων** 'Ερινύς.

βύσσωμα-ατος (τὸ) μτγν. ἡ κοιλότης τοῦ δικτύου (ἢ κατὰ δ.ἑρμ. δίκτυον ὑφασμένον ἐκ βύσσου) : ΑΠ 6,33 θύννων **εὐκλώστοιο λίνου βυσσώμασι ῥόμβον φράξαντες.**

βύσταξ-ακος (ὁ) ὁ μύσταξ : 'Αντιφ.π.'Αθην.4,143 Δ ἀπόλαυε τοῦ ψωμοῦ, **φόρει τοὺς βύστακας.**

βυστίχοις 'Ησ. « τοῖς ἐν θαλάττῃ βρόχοις ».

βύστρα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ βύσμα βλ.λ., τὸ βούλλωμα, τὸ στούπωμα, ἡ τάπα· Πολυδ.10,172 « καὶ βύσμα δ' ἂν εἴη τῶν χρησίμων . .· ταὐτὸ δὲ βύστραν ἕτεροι κεκλήκασιν » : 'Αντιφάν.180.

βυστροπώγων-ονος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βύτανα 'Ησ. « κόνδυλαι ».

βυτέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βύτθαν 'Ησ. « τὸν φᾶρα » (πιθ. « τὸν φῆνα »).

βυτθόν 'Ησ. « πλῆθος ».

βυτιδοθήκη (ἡ) νεώτ. τὸ μέρος ἔνθα τίθενται βυτία.

βυτιδοπηγεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργαστήριον ἔνθα κατασκευάζονται βυτία, τὸ βαρελάδικο.

βυτιδοπηγία (ἡ) νεώτ. ἡ κατασκευὴ βυτίων, τὸ φτιάξιμο βαρελιῶν, ἡ βαρελοποιία.

βυτιδοπηγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος **εἰς** τὴν βυτιδοπηγίαν· ‖ τὸ θηλ. **βυτιδοπηγική** ἡ τέχνη τοῦ ποιεῖν, τοῦ πηγνύειν βυτίνας, βουτία, βαρέλια· ‖ τὸ οὐδ. πληθ. **βυτιδοπηγικά** ὡς οὐσ. τὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν βυτιδοποιίαν.

βυτιδοπηγός (ὁ) νεώτ. ὁ κατασκευάζων βυτία, ὁ βαρελοποιός, βαρελάς, βουτσάς, βουταινός.

βυτίνα (ἡ) δημ. μικρὸν πήλινον δοχεῖον ἐν χρ. πρὸς ἐναπόθεσιν βουτύρου, μέλιτος κττ.

βυτινάρι (τὸ) δημ. ἡ μικρὰ βυτίνα βλ.λ.

βυτίνη (ἡ) 'Ησ. κ. **νεώτ.** ἡ **πυτίνη** βλ.λ.· 'Ησ. « βυτίνη· πυτίνη· Ταραντῖνοι » Εὐστ.Σχόλ.'Ιλ.Σ 1662 (πρβλ. Κοραῆ "Ατακτα 4,67) « ταριχευτικὸς βίκος . . ὃν δηλαδὴ βιτίναν (**sic**) οἱ καινολεκτοῦντες φασί »· 2) νεώτ. ναυτ. κολουροκωνικὸν βυτίον ἐν τοῖς πλοίοις πρὸς φύλαξιν ἁλιπάστων ἢ τοῦ ποσίμου ὕδατος, βεντίνα· 3) γεν. δοχεῖον ἐν εἴδει ὀρθοῦ βαρελίου, ἐν ᾧ ἐντίθενται τρόφιμα, ἁλίπαστα, καρποί, πυρῖτις κττ., παγούρι· πρβλ. βυτίνα.

βυτινοθήκη (ἡ) νεώτ. ἡ βυτιδοθήκη βλ.λ.

βυτινοπηγικός-ή-όν νεώτ. ὁ βυτιδοπηγικός **βλ.λ.**

βυτινοποιεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ βυτιδοπηγεῖον βλ.λ.

βυτινοποιία (ἡ) νεώτ. ἡ βυτιδοπηγία βλ.λ.

βυτινοποιική (ἡ) νεώτ. ἡ βυτιδοπηγική **βλ.λ.**

βυτινοποιός (ὁ) νεώτ. ὁ βυτιδοπηγὸς βλ.λ.

βυτιοδόχη (ἡ) νεώτ. βυτίον, βαρέλι, ἐν ᾧ ἐντίθεται τὸ ἐμπεριέχον πυρίτιδα βυτίον, ἡ θήκη βυτίνης βλ.λ.

βυτιοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἔχων σχῆμα βυτίου, ὁ βαρελοειδής, ὁ κυλινδροειδής.

βυτίον (τὸ) νεώτ. δοχεῖον ξύλινον **κυλινδροειδὲς** ἐξ ἐπιμήκων σανίδων στεγανῶς προσηρμοσμένων καὶ συγκρατουμένων διὰ σιδηρῶν ἢ **ξυλίνων** στεφανῶν,· δημ. βαρέλι, ἐν χρ. πρὸς ἔνθεσιν **οἴνου** ἢ ὕδατος, ἐλαίου κ. γεν. ρευστῶν ἢ ρευστοποιουμένων : **βυτίον βουτύρου - πίσσης·** ‖ ὁμ. ἐδωδίμων κ. ἄλλων συνεσκευασμένων : **βυτίον ἁλιπάστων - βακαλάου - διπυρίτου·** 2) ναυτ. βαρέλιον ἐλλειψοειδοῦς τομῆς, ὅπερ πληρούμενον ὕδατος χρησιμοποιεῖται ὡς ἕρμα εἰς τὰς ἱστιοπλοούσας λέμβους διὰ τὸ ἀβύθιστον αὐτοῦ.

βυτιοποιεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργαστάσιον ἔνθα κατασκευάζονται βυτία, **τὸ** βαρελοποιεῖον.

βυτιοποιία (ἡ) νεώτ. ἡ βιομηχανία κατασκευῆς βυτίων, ἡ βαρελοποιία.

βυτιοποιός (ὁ) νεώτ. **ὁ κατασκευάζων** βυτία, ὁ βυτιδοπηγὸς βλ.λ.

βυτιοφόρος (ὁ) νεώτ. ὁ φέρων βυτία, ὁ κουβαλῶν βαρέλια.

βυτοβνίτης (ὁ) ἢ **βυταουνίτης** νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς ὁμάδος τῶν τρικλινῶν ἀστρίων.

βύτουρος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

βύττος 'Ησ. « γυναικὸς αἰδοῖον ».

βυφφωνία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος **φυτῶν.**

βύω κ. μσν. κ.νεώτ., μέλλ. **βύσω,** ἀόρ **ἔβυσα, παθ.** ἀόρ. **ἐβύσθην, παθ. παρακ. βέβυσμαι, φράττω,** κλείω ἐντελῶς, στουπώνω, βουλλώνω, **ταπώνω** : 'Ηρώνδ 2,42 **τὴν ὀπὴν βύσον τῆς κλεψύδρας** ‖ κ.μτφ. : Μηναῖ 3,8 Συναξ. **ὁ δὲ ὥσπερ** ἀσπὶς τὰ **ὦτα βύσας, τῶν λεγομένων οὐκ ᾔσθετο·** 2) ἐν τῇ αὐτ. σημ. συνήθ. μέσ. : 'Ηγήσιππ.1,26 **βεβυσμένος τὴν ῥῖνα·** ‖ κ. μτφ. : Λουκ.Κατάπλ.5 **οὐκ ἐπακούουσί μου βεβυσμένοι τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν** (βαρυήκοοι)· 3) ὁμ. μτφ. ἐπὶ ἱματίων, εἶμαι **πυκνῶς ὑφασμένος :** 'Ιππ.Γυν.1,1 **καὶ εἷμα καθαρὸν καὶ εὐστάθμως ἶσον βεβυσμένον·** 4) **μετὰ** γεν. πραγμ. συνεκδ. πληρῶ, γεμίζω τι διά τινος, συνήθ. ἐν τῷ παθ. : 'Οδ.Δ 134 **νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον,** 'Ηρ.6,125 **τό τε στόμα ἐβέβυστο καὶ πάντα ἐξώγκωτο·** ‖ κ. μτφ. ἔμπλεώς εἰμι : Νόνν.Δ 9,298 **βεβυσμένος οἶκος ἀνίης·** 5) **μετὰ** δοτ ἀποφράττω, **πωματίζω διά** τινος, στουπώνω : 'Ιππ. Νούσ.3,14 **βύσας τὴν ἕδρην σπόγγῳ·** παθ.: 'Αριστφ

'Αχ.463 δός μοι χυτρίδιον σπογγίῳ βεβυσμένον· ‖ κ. μτφ. εἶμαι ἔμπλεως ἢ κατάφορτος, γεμάτος : Τρυφιόδ.308 ἵππον ἀριστήεσσι βεβυσμένον· 6) συμπιέζων κρύπτω καὶ κρατῶ τι : Αἰλ.(Ι,18 ὁ ταὼς ὑπὲρ τοῦ μὴ βασκανθῆναι λίνου ρίζαν, οἱονεὶ περίαπτον φυσικόν, ἀναζητήσας ὑπὸ τῇ ἑτέρᾳ πτέρυγι βύσας περιφέρει· πρβλ. Ἡσ. « βέδυται· σέσακται ».

βυωτὴν Ἡσ. « τὴν ἄρσιν ».

βῶ ὑποτ. ἀορ. β' τοῦ βαίνω βλ.λ.· 2) Ἡσ. « βοῦν ».

βωβαίνω νεώτ., δημ. βαυβαίνω βλ.λ. καθιστῶ τινα ἄφωνον, βωβόν· ‖ συνηθ. παθ βωβαίνομαι καθίσταμαι ἄφωνος, βουβός, μένω ἄναυδος.

βώβανσις-εως (ἡ) τὸ βωβαίνειν τινὰ ἢ βωβαίνεσθαι βλ.λ.

βωβός-ή-όν κ. νεώτ., δημ. βουβός-ή-ό βλ.λ. ὁ ἄφωνος, ἄλαλος, ὁ μὴ δυνάμενος νὰ ὁμιλήση, νὰ ἀρθρώση λέξεις, ὁ στερούμενος λαλιᾶς : Πλαύτ. ἀπ.ἀβέβ.149 ἐκ γενετῆς κωφοὶ καὶ βωβοί· ‖ νεώτ. εἰδ. βωβὰ πρόσωπα τὰ ἐμφανιζόμενα καὶ δρῶντα ἐπὶ τῆς σκηνῆς πρόσωπα, χωρὶς νὰ ὁμιλῶσι· 2) πηρός, χωλός· Ἡσ.

βωβότης-ητος (ἡ) νεώτ. τὸ νὰ εἶναί τις βωβός, ἡ ἀφωνία, ἡ βαυβαμάρα.

βωβύζειν Ἡσ. « σαλπίζειν ».

βωδάμαξα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. κ. βα(ϊ)δάμαξα ἅμαξα ζευγνυομένη διὰ βοῶν.

βώδι (τό) δημ. τὸ βόδι βλ.λ.

βωδινός (ὁ) δημ. κ. βοδινὸς βλ.λ.

βῴδιον Ἡσ. κ. νεώτ. τὸ βόδι βλ.λ.

βωδισσερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐξ ὑδρομαγνησίτου καὶ μαγνησίτου διαπεποτισμένον μετ' οὐσίας ὀπαλλίου.

βωδοκράτης (ὁ) δημ. κ. βοδ- τὸ φυτὸν μηδικὴ ἡ δρεπανοειδὴς βλ.λ.

βωδομάτι (τὸ) δημ. κ. βουδομάτι, πληθ. βωδ- ἢ βουδόματα μέλαινα μεγαλόρραγος σταφυλή, ἐν χρ. κυρίως πρὸς οἰνοποιΐαν.

βωθέω ἰων. συνηρ. ἀντὶ τοῦ βοηθέω βλ.λ.

βωθύζειν Ἡσ. « βοᾶν, θωΰζειν ».

βώιδινο ἀγκάθι (τό) δημ. κ. βοϊδ- τὸ φυτὸν ὀνωνὶς ἡ ἀκανθώδης.

βωκάριν πιθ. σωκάριον : Γεωπ.20,42.

βώκαρος (ὁ) ΕΜ 217,40 « ἔαρ »· 2) Ἡσ. « ποταμὸς ἐν Σαλαμῖνι ἐκ τοῦ 'Ακάμαντος ὄρους φερόμενος » : Λυκόφρ.451 Βωκάρου τε ναμάτων, Στράβ. 9,394 Βώκαρας δ' ἐστὶν ἐν Σαλαμῖνι ποταμός, ὁ νῦν Βωκαλία καλούμενος.

βωκαλινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. φοινικίτης περιέχων ὀξίδιον τοῦ χαλκοῦ.

βωκκαλίς-ίδος (ἡ) μτγν. εἶδος ᾠδικοῦ πτηνοῦ : Αἰλ.ΖΙ 13,25.

βωκόβιος βαθμὶς (ἡ) νεώτ. γεωλ. ἄ. γεωργιάνιος βαθμὶς βλ.λ.

βωκολιάσδω δωρ. ἀντὶ βουκολιάζω βλ.λ.

βωκολιαστάς (ὁ) δωρ. ὁ βουκολιαστὴς βλ.λ.

βωκολικός (ὁ) δωρ. ὁ βουκολικὸς βλ.λ.

βώκολος (ὁ) δημ. ὁ βουκόλας βλ.λ.

βωκόλος (ὁ) δωρ. ὁ βουκόλας βλ.λ.

βῶκος (ὁ) δωρ. ὁ βοῦκος βλ.λ.· ‖ δημ. ὁ μὴ ἀντιλαμβανόμενος, ὁ ἀνόητας, ὁ μπαυνταλάς.

βωκός Ἡσ. « τρυφερὸς χιτών » (πιθ. « βράκος »).

βωλά (ἡ) δωρ. ἡ βουλὴ βλ.λ.

βωλάζω μτγν. ἀνασκάπτω τὴν γῆν : 'Ονήσανδρ. 10,1 εἰ δέ τινα καὶ βεβωλασμένα πεδία εἴη, βώλους τε κελεύων αἴροντας βάλλειν.

βωλάκι(ον) (τὸ) Ἡσ., μον. κ. δημ. ὑποκ. τοῦ βῶλαξ βλ.λ.· Ἡσ. « χωρίον βώλους ἔχον », Ζωναρ. 412 « βῶλος, ὄνομα κύριον καὶ βῶλος τὸ βωλάκιον καὶ βῶλος ἡ γῆ »· ‖ δημ. δ. γρ. βολάκι κ. σβαλάκι μικρὸς βῶλος, αἶον χώματας, ζύμης κττ. ἢ στρογγύλον λιθάριον, πρβλ. βωλαράκι.

βωλάκιος-α-ον ὁ ἔχων παχεῖς βώλακας, σβώλους : Πίνδ.Π 4,228 ἀνὰ βωλακίας δ' ὀρόγυιαν σχίζε νῶτον γᾶς.

βῶλαξ-ακος (ὁ) κ. νεώτ. ὁ βῶλας βλ.λ., ὁ σβῶλος, συνεκδ. ἡ παχεῖαν σύστασιν ἔχουσα γῆ· πρβλ. ἐριβῶλαξ : Ἡσ. « βῶλος, γῆ », Πίνδ.Π 4,37 χεῖρ' ἀντερείσαις δέξατο βώλακα δαιμονίαν, 'Απολλ. Ρ 3,1334 βώλακες ἀγνύμεναι.

βωλαράκι (τὸ) δημ. κ. σβωλαράκι, ὁ μικρὸς βῶλος, τὸ βωλάκι.

βωλαριάζω δημ. ποιῶ βώλους, σβωλιάζω βλ.λ.

βωλαρίδα (ἡ) δημ. τὸ βωλαράκι βλ.λ., τό βωλάκι.

βωλάριον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ., δημ. μ. ἐν πληθ. -α, ὑποκ. τοῦ βῶλος βλ.λ. : Μ 'Αντων.4,15 πολλὰ λιβανωτοῦ βωλάρια, - ἄχερα, ξυλαράκια καὶ βωλόρια ἀνάκατα.

βωλετός (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν βωλίτης ὁ μελανός.

βωλεύομαι 'Επιγρ. δωρ. ἀντὶ βουλεύομαι βλ.λ.

βωληδόν ἐπίρρ. ἐν εἴδει βώλου βλ.λ. : Διοσκ.5,106.

βωλήνη (ἡ) εἶδος ἀμπέλου ἐν Βιθυνίᾳ· Γεωπ.5,17,5 «ἔστι δὲ ἄμπελος ἐν τῇ Βιθυνίᾳ ἡ καλουμένη βωλήνη».

βωλητάριος-α-ον (ὁ) μτγν., μον. δίσκος, πινάκιον ἐν σχήματι βωλήτου μύκητος : Πάπ. πινακίων βωληταρίων ἀρχαίων.

βωλήτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. βοταν. κ. βωλίτης εἶδος μύκητος ἐδωδίμου : Γαλ.6,655· ‖ νεώτ. γένος μυκήτων, οὗ σημαντικώτερα εἴδη βωλήτης ὁ ἐδώδιμος, δημ. καλομανίταρο, καὶ βωλήτης ὁ μελανός, δηλητηριώδης, δημ. βωλετός.

βωλητῖνος (ὁ) μτγν. εἶδος ἄρτου ἔχον τὸ σχῆμα βωλήτου μύκητος· πρβλ. λαγάνα : 'Αθην.3,113 Β ὁ δὲ βωλητῖνος . . πλάττεται μὲν ὡς βωλήτης καὶ ἀλείφεται ἡ μάκτρα ὑποπασσομένης μήκωνος.

βωλήτιον (τό) πάπ. κύπελλον πλατύστομον, ἀβαθές, βασιζόμενον εἰς στυλίσκον πλατυνόμενον ἐν τῇ βάσει, ἔχον οὕτω τὸ σχῆμα βωλήτου μύκητος, δημ. μπαλέτι, πρβλ. δισκοπότηρον.

βωλί (τὸ) δημ. βωλίον βλ.λ.· ‖ πληθ. βωλιά ἡ παιδιὰ βῶλοι βλ.λ.8).

βωλιάζω δημ. μτβ. σχηματίζω βώλους, σβώλους, σωροὺς μικροὺς ἐν εἴδει βώλων, ἐκσκάπτω ἐλαφρῶς καὶ οὐχὶ ἐν συνεχείᾳ : ἔσφιξε τὸ χῶμα στὶς φυτιὲς καὶ θὰ τὶς βωλιάσω· ‖ ἐπὶ κεραμευομένης ζύμης πηλοῦ, χωρίζω τὴν πηλοζύμην εἰς ἰσομεγέθεις περίπου βώλους· 2) ἀμτβ. ἐπὶ ζυμουμένων ἢ ἑφομένων ἐν ὕδατι ἀλευρωδῶν : σχηματίζω ἐν ἐμοὶ βώλους· ἄ. σβωλιάζω : δὲν ἀνακάτεψε τὸ ἀραρούτι - τὴν κρέμα καὶ βώλιασε, - δὲν καλοδαύλεψες τὸ ἀλεῦρι στὴ σκάφη καὶ βωλιάζει τὸ ζυμάρι.

βώλινος-ίνη-ον Ἡσ. ὁ κατεσκευασμένος ἐκ βώλων χώματος· ‖ ὁ κατεσκευασμένος διὰ βώλων ἐκ πηλοζύμης, ἤτοι πλίνθων οὐχὶ ἑφημένων· Ἡσ. « βωλίνας καλιάς· πλινθίνας οἰκίας ».

βωλί(ον) κ. νεώτ., δημ. βωλί, πληθ. βωλία κ. βώλια, δημ. βωλιά, ὑποκορ. ὁ μικρὸς βῶλος βλ.λ., τὸ σβωλί, ὅθ. κ. ὁ μικρὸς λίθος, πετραδάκι, χαλικάκι, κ. ἡ σφαιροειδὴς πρὸς εὐχερῆ κατάποσιν μικρὰ ζύμη, καταπότι, χάπι : 'Αριστφ.Σφ.203 πόθεν ποτ' ἐμπέπτωκέ μοι τὸ βωλίον, 'Αριστλ.Θαυμ. 833 b, 14 φασὶ δὲ καὶ ἐν Βάκτροις τὸν Ὦξον ποταμὸν καταφέρειν βωλία χρύσεια πολλά, - τὸ φάρμακον δίδεται εἰς βωλία.

βωλίς-ίδος (ἡ) Ἡσ. πλακοῦς παρασκευαζόμενος ἐπίτηδες διὰ τὰς θυσίας· πρβλ. πρόσφορο.

βωλίτης-ου (ἡ) μτγν., μον. κ. νεώτ. ἄ. βωλήτης εἶδος μύκητας : Παῦλ.Αἰγ.1,77 τούτων δὲ αὐτῶν (τῶν μυκήτων) οἱ μὲν βωλῖται ἀβλαβέστεροι καὶ ἄποιοι· ‖ νεώτ. βοταν. ὁ βωλήτης βλ.λ.· 2) ἡ ρίζα τοῦ φυτοῦ λυχνίς : Πλίν.ΦΙ 21,171· 3) νεώτ. ὀρυκτολ. στιφρόν τι μῖγμα ὀρθοκλάστου ἢ ὀρθοσχίστου μετὰ χαλαζίου.

βωλῖτις-ιδος (ἡ) μτγν. ἡ βωλοειδής, ἡ εἰς βώλους οὖσα ἢ σχηματιζομένη : Διοσκ.5,123 **βωλῖτις στυπτηρία.**

βωλογυρίζω δημ. κ. **βωλογυρνῶ** ἐκτελῶ βωλογύρισμα βλ.λ., βωλοκόπημα, πρβλ. βωλοκοπῶ.

βωλογύρισμα (τὸ) δημ. ἡ βαθεῖα, δευτέρα δι' ἀρότρου ἢ ἄμης, σκαπάνης, δικέλλης ἐκσκαφὴ ἀγροῦ πρὸς καλλιέργειαν, ἡ βωλοστραφία, τὸ διβόλισμα· || ἡ δι' ἄμης θραῦσις τῶν ἐξ ἀροτριώσεως βώλων χώματος ἐν ἀγρῷ, ἡ ὑποκόνισις, βωλόσπασμα· πρβλ. βωλοκόπημα.

βωλογυρνῶ δημ. κ. **βωλογυρίζω** ἐκτελῶ βωλογύρισμα βλ.λ., βωλοκόπημα, πρβλ. βωλοκοπῶ.

βωλοδάρσιμο (τὸ) δημ. μτφ. ἡ κακουχία, ἡ δεινοπάθησις : **γιὰ νὰ πάρῃς τὸ διαβατήριο θὰ 'χῃς πέντ' ἔξι μέρες βωλοδάρσιμο·** || τὸ διάγειν ἐν στερήσει, ἐν ἐνδείᾳ, ταλαιπώρως : **τὸ βωλοδάρσιμό τους ἄρχισε ἀπ' ὅταν ἀπόμειναν ὀρφανά.**

βωλοδέρνομαι δημ., ἀόρ. **βωλοδάρθηκα,** μτχ. παθ. παρακ. **βωλοδαρμένος** μέσ. μτφ. ταλαιπωροῦμαι, κακοπαθῶ, ὑφίσταμαι κακουχίας, οἷον ἐκ στερήσεων, ἐνδείας, νόσου, ἀτυχημάτων· || καταπονοῦμαι ἐν δυσαρέστῳ τινὶ προσπαθείᾳ : **βωλοδέρνεται τρία χρόνια ἄρρωστος, - ἄμυαλος ὁ γιός σου κι ἄφησ' τον νὰ βωλοδέρνεται ὥς νὰ βάλῃ γνώση, - βωλοδέρνομαι νὰ τὰ φέρω βόλτα, - βωλοδέρνομαι στὴ φτώχεια·** 2) ὁμ. σημ. ἀμτβ. βωλοδέρνω βλ.λ.3)· πρβλ. παραδέρνω.

βωλοδέρνω δημ., παρατ. **βωλόδερνα,** ἀόρ. **βωλόδειρα** κτυπῶ καὶ θραύω, οἱονεὶ διὰ δαρμοῦ, τοὺς βώλους χώματος ἐν ἀγρῷ, βωλοκαπῶ, βωλοκατελῶ· 2) μτφ. ἐπὶ καταστάσεως λαμβανομένης ὡς ὑποκειμ. ταλαιπωρῶ, ὑποβάλλω εἰς κακουχίας, σὲ κακοπάθειες : **τὸν βωλοδέρνει ἡ φτώχεια - ἡ ἀρρώστια - ἡ ἀνησυχία - ὁ καημός·** || παθ. ὁμ. ἐπὶ καταστάσεως, ἐκφερομένης ἐμπροθέτως ὡς ποιητ. αἰτίου : **βωλοδέρνει ἀπὸ τὴ φτώχεια - ἀπὸ τὴν κακοπέραση - ἀπὸ τὸν κατατρεγμὸ τῆς τύχης·** πρβλ. μέσ. βωλοδέρνομαι· 3) κ. ἀμτβ. ὡς τὸ μέσ. βωλοδέρνομαι βλ.λ., διατελῶ ἐν ταλαιπωρίαις, ὑφίσταμαι συνεχῶς πολλὰς ἰδίως οἰκονομικὰς δεινοπαθείας : **βωλοδέρνει γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ φωμί του.**

βωλοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ βώλου, ὁ ὅμοιος μὲ βῶλον, ὁ ἔχων βώλους : Θεόφρ. Πυρ.65 **(κονία) ἡ ἀρτίκαυστος καὶ βωλοειδής.**

βωλοειδῶς ἐπίρρ. κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ βώλου βλ.λ. : Διοσκ.1,100 **βωλοειδῶς συμπεπηγυῖα.**

βωλοθραύστης (ὁ) νεώτ. ὁ βωλοκόπος βλ.λ.

βωλοκατελῶ δημ. θραύω βώλους, βωλοκαπῶ βλ.λ.

βωλοκόπημα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ βωλοκοπεῖν βλ.λ., ἡ θραῦσις τῶν βώλων ἐν ἀροτριωθέντι ἀγρῷ, τὸ σβάρνισμα.

βωλοκόπι (τὸ) δημ. ὄργανον, δι' οὗ συντρίβονται οἱ βῶλοι τῆς καλλιεργουμένης γῆς, ἡ σβάρνα.

βωλοκοπία (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ βωλοκοπεῖν βλ.λ., ἡ θραῦσις τῶν βώλων τοῦ χώματος ἐν ἀροτριωθέντι ἀγρῷ, τὸ σβάρνισμα.

βωλοκοπιά (ἡ) δημ. τὸ βωλοκόπημα.

βωλοκόπος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ παρακολουθῶν τὸν ἀροτριῶντα καὶ συντρίβων τοὺς βώλους τοῦ καλλιεργουμένου ἀγροῦ ἐργάτης : Κρατῖν.'Αρχ.6, Στέφ.Βυζ. **Δωδωναίῳ τινὶ βωλοκόπῳ·** 2) τὸ ἀρσ. κ. ὡς οὐσ. τὸ σιδηροῦν ὄργανον, δι' οὗ συντρίβονται οἱ βῶλοι, ἡ σβάρνα : Πολυδ.1,245 **βωλοκόπος σφῦρα.**

βωλοκοπῶ-έω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., παρακ. **βεβωλοκόπηκα** θραύω, συντρίβω, σπάω τοὺς βώλους : 'Αριστφ.ἀπ.761, Πάπ.· || μτφ. ἐπὶ κακῆς σημ. : 'Επιγρ. ἐν 'Αρχ.Δελτ.2, Παράρτ.47.

βωλόκριθον (τὸ) πάπ. ἄρτος ἐκ κριθῆς, χρησιμεύων ὡς φορβή, κριθαρόπιττα γιὰ ταγίνι τῶν ζῴων.

βωλολογῶ-έω κάπ. ἀφαιρῶ τοὺς βώλους τοῦ χώματος **ἐκ τοῦ σίτου.**

βωλόμενος (ὁ) 'Επίγρ. ὁ βουλόμενος βλ.λ.

βώλομαι κρητ. τ. τοῦ βούλομαι βλ.λ. : 'Επιγρ.

βωλόναι (αἱ) σωροὶ χώματος : Σοφ.ἀπ.1035.

βωλοποιῶ-έω ποιῶ, κατασκευάζω, σχηματίζω βώλους : 'Ιππ.'Επ.17 **βωλοποιέοντες ἐκ γῆς τῆς μητρὸς πολεμίην γῆν** [ἐσφ.γρ.].

βωλόσυρος (ὁ) πάπ. ἄρτος ἐκ κατωτέρων ἀλεύρων σίτου, χρησιμεύων ὡς φορβή.

βῶλορ 'Ησ. « γῆ ».

βωλόρυχα [βῶλος ὀρύσσω]· 'Ησ. « **τὴν σὺν.Λά-κωνες** ».

βῶλος (ἡ, σπαν. ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. μικρὸς ὄγκος, μᾶζα χώματος, σβῶλος : 'Οδ.Σ 374 **εἴκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,** Σοφ.ΑΪ.1286 **ὑγρᾶς ἀρούρας βῶλον,** Πλούτ.Ρωμ.11 **τῶν δ' ἑπομένων ἔργον ἐστίν, ἃς ἀνίστησι βώλους τὸ ἄροτρον καταστρέφειν,** Ζηνόβ.2,74 (παροιμ.) **βῶλος ἄρουραν** [ἀντίστοιχος πρὸς τὴν γλαῦκα εἰς 'Αθήνας]· 2) συνεκδ. π.ποι. ἡ γῆ, χώρα, ἔδαφος, τόπος : Μόσχ.4,37 **βαθεῖαν βῶλον ἀροῦντες,** Πλούτ.Φλαμ.20 **Λίβυσσα κρύφει βῶλος 'Αννίβου δέμας·** || ὅθ. κ. κτῆμα ἀγροτικόν, ἀγροικία, ὑποστατικό : Συνέσ.'Επ.38· 3) γεν. κ. νεώτ. κ. δημ. ὄγκος, θρόμβος, μᾶζα ἐξ οἱασδήποτε ὕλης δεκτικῆς μάγματος, ἤτοι σχηματιζομένης εἰς μᾶζαν, οἷον χρυσοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ κτλ. : 'Αριστλ.Θαυμ.46 **δύο βώλους τὸν μὲν τρεῖς μνᾶς ἄγοντα, τὸν δὲ πέντε,** Στράβ.3,2,8 **ἐν δὲ ταῖς φήγμασι τοῦ χρυσίου φασὶν εὑρίσκεσθαί ποτε καὶ ἡμιλιτριαίους βώλους, ἃς καλοῦσι πάλας,** Μηναῖ.3,29 Συναξ.'Ιωνᾶ κλπ. **ὁ δὲ Βατραχήσιος βώλους χαλκοῦς ἐκπυρωθέντας κατὰ τῶν μασχαλῶν δέχεται, - βῶλος ἀσβέστου - τυριοῦ·** 4) εἰδ. ἐπιθετισμὸς τοῦ ἡλίου : Διογ.Λαέρτ.2,10 **χρυσέαν βῶλον·** 5) ὁ μύκης βωλήτης βλ.λ. : Σχόλ.Νίκ.'Αλεξ. 526· 6) σπαργάνιον · Διοσκ.'Απη.463 F « **σπαργάνιον· οἱ δὲ ξιφίδιον, οἱ δὲ βῶλον καλοῦσιν** »· 7) νεώτ. ὀρυκτολ. **ὀρυκτὰ τοῦ βώλου** ὑδραμιγῆ πηκτώματα πυριτικοῦ· ἀργιλλίου ἀνάμικτα μετὰ ποσοτήτων ὑδροξιδίου τοῦ μαγγανίου καὶ τοῦ σιδήρου· || ὁμ. **βῶλος** ὀρυκτὸν τῆς ὁμάδος ὀρυ**κτῶν τοῦ βώλου** χρησιμοποιούμενον ὡς ὑδρόχρωμα· || νεώτ. φαρμακ. **βῶλος λευκός** κόνις λευκὴ ἐν χρ. πρὸς κατασκευὴν καταπατίων· || ὁμ. **βῶλος ἐρυθρός** μᾶζα γεώδης χρήσιμος εἰς τὴν κτηνιατρικήν· || ὁμ. **βῶλος ὁ ἀρμενικός** μᾶζα ἀσθενῶς ἐρυθρωπὴ ἐν χρ. ὡς ξηραντικὸν καὶ αἱμοστατικόν· θ) πληθ. **βῶλοι** (οἱ) παιδιὰ παιζομένη διὰ μικρῶν στρογγύλων λίθων ἢ μικρῶν βώλων ἐξ ὑάλου, πορσελάνης κττ.· ἄ. **βωλιά** (τά).

βωλοσήκωμα-ατος (τὸ) δημ. ἡ δι' ἄμης, δικέλλης, ἐκσκαφή, δι' ἧς ἀναστρέφεται, σηκώνεται τὸ χῶμα εἰς μεγάλους βώλους, σκάφιμο, τσάπισμα, γύρισμα : **τὰ χωράφια θέλουν βωλοσήκωμα.**

βωλοσηκώνω δημ. σκάπτω, ἀναστρέφω, σηκώνω τὸ χῶμα εἰς μεγάλους βώλους, κάνω βωλοσήκωμα βλ.λ.

βωλοστροφία (ἡ) γλωσσ. κ. νεώτ. ἡ ἀναστροφὴ τῶν βώλων, ἡ δευτέρα ἄροσις, τὸ βωλογύρισμα τὸ διβόλισμα.

βωλοστρόφιον (τὸ) γλωσσ. φυτευτικὸν ὄργανον.

βωλοστροφῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἀναστρέφω τοὺς ἐκ τῆς πρώτης ἀροτριώσεως βώλους, ἀροτριῶ ἐκ δευτέρου, διβολίζω : Γεωπ. 2,23,14.

βωλοτόμος-ον ὁ συντρίβων, ὁ θραύων τοὺς βώλους : ΑΠ 9,438 **βωλοτόμοι μύρμηκες.**

βωλώδης-ους-ες ὁ βωλοειδής, ὁ ὅμοιος βώλῳ : Θεόφρ.Λίθ.42.

βώλωσις-εως (ἡ) πάπ. ὁ σχηματισμὸς βώλων.

βωμαίνειν 'Ησ. « **ἐβώμηνεν·** ὤμοσεν ».

βωμάκευμα-ατος (τὸ) βωμολόχευμα βλ.λ.· 'Ησ.

« βωμολόχευμα, παραλογισμός, πανούργημα κολακευτικόν ». Σχόλ.Πλάτ.Πολιτ.606 C καὶ βωμακεύματα καὶ βωμαλοχεύματα ὡς Ἀπολλόδωρος.

βωμάνειοι ἀδένες (αἱ) νεώτ. ἀνατομ. ἀδένες τοῦ κύταυς τῆς ρινός.

βῶμαξ-ακος (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ βωμολόχος βλ.λ.· ΕΜ 199,2 « ὑποκοριστικόν, ὡς βωμολόχος βῶμαξ » : Ἀγαθ.2,30 οὕτω τε εἶλεν τὸν βασιλέα ὁ βῶμαξ ἐκεῖνος καὶ ἐμπληκτος· 2) ὑποκ.τοῦ βωμὸς βλ.λ.· ΑΒ 85,17 « βῶμαξ ὑποκορ. ὁ βωμός ».

βώμενος Ἡσ. « βωμός ».

βώμευσις-εως (ἡ) Ἡσ. « ἵδρυσις βωμοῦ ».

βωμιαῖος-αία-ον ὁ βώμιος βλ.λ. : Σοφ.άπ.36.

βωμικός-ή-όν πάπ. ὁ βώμιος βλ.λ.

βωμίνας Ἡσ. « ἀναβάσεις ».

βώμιος-ον κ. -α-ον ὁ ἀνήκων εἰς τὸν βωμόν, ὁ τοῦ βωμοῦ : Εὐρ.Φοίν.274 βώμιοι γὰρ ἐσχάραι πέλας πάρεισι, Ὀρφ.Ἀργ.992 κρηπίς τε ξενίοιο Διὸς καὶ βώμιας ἕδρη· 2) ἐπὶ προσ., ὁ παρὰ τὸν βωμὸν προσφεύγων, ὁ ἱκέτης : Εὐρ.Ἱκέτ.93 μητέρα γεραιὰν βωμίαν ἐφημένην· 3) ὡς οὐσ.· Στέφ.Βυζ. ἐν λ.βωμοὶ « βώμιος ὁ τόπος τῶν θυσιῶν ».

βωμίς-ίδος (ἡ) ἡ ἐν ἀνωφερικῇ ἐπιφανείᾳ προεξοχὴ ἡ χρησιμεύουσα ὡς βαθμίς, σὰ σκαλοπάτι· Ἡσ. « βωμίδας· ἀναβάσεις » : Ἡρ.2,125 ἐποιήθη δὲ ὧδε ἡ πυραμίς, ἀναβαθμῶν τρόπον, τὰς μετεξέτεροι κρόσσας, αἱ δὲ βωμίδας ὀνομάζουσι.

βωμισκάριον (τό) Ἐπιγρ. ὑποκορ. τοῦ βωμὸς βλ.λ.

βωμίσκιον (τό) πάπ. ὑποκ. τοῦ βωμὸς βλ.λ., ὁ μικρὸς βωμός : Πάπ. βωμίσκιον ἀργυροῦν μικρόν.

βωμίσκος (ὁ) μτγν. δοχεῖον ἔχον σχῆμα βωμοῦ, βωμόσχημον : Ἥρων Πνευμ.1,38· 2) εἶδος ἐπιδέσμου : Γαλ.18(1),823· 3) στερεὸν ἢ γεωμετρικὸν σχῆμα στερεοῦ,οὗ αἱ διαστάσεις καταλήγουσιν εἰς ὀρθογώνια καὶ τραπέζια : Ἥρων Πνευμ.191,22 ἔστω ὁ προειρημένος ναΐσκος ἐπὶ βάσεως τῆς αβγδ, ἐφ' ἧς ἐπικείσθω ὁ βωμίσκος ὁ εδ· 4) εἶδ. ὄνομα ἀστερισμοῦ : Πτολ.Μαθ.8,1· 5) ἡ βάσις τοῦ τραπεζίτου ὀδόντος· Πολυδ.2,93 « τῶν μύλων τὸ μὲν πρὸς τῇ σαρκὶ βωμίσκον καλοῦσι, τὸ δὲ λεαῖνον τὰ σιτία τραπέζας »· 6) Ἡσ. « βωμίσκοι· ἀριθμοὶ ἄνισοι »· 7) μσν. βάσις ἀγάλματος, στυλοβάτης : Ἰω.Μαλ.482,16 στήλη Ἀρκαδίου, πρῴην οὖσα ἐν τῷ Ταύρῳ, ἐν βωμίσκῳ· 8) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ βωμός, ὁ μικρὸς βωμός.

βωμίστρια (ἡ) μτγν. ἡ ἱέρεια· ‖ ἡ ὑπηρέτις τοῦ βωμοῦ : Νικ.Ἀλ.217 ἅτε κερνοφόρος ζάκορος βωμίστρια Ῥείης.

βωμῖτις-ιδος (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ ἀφιερωμένη γῆ, ἡ βωμοῦ τινος ἰδιοκτησία.

βωμοειδής-οῦς-ές κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς βωμόν : Πλούτ.Θεμ.32 κρηπίς ἐστιν εὐμεγέθης καὶ τὸ περὶ αὐτὴν βωμοειδὲς τάφος τοῦ Θεμιστοκλέους.

βωμολόχευμα-ατος (τό) κ. νεώτ. τὸ βωμολοχεύεσθαι βλ.λ., τὸ ἀπρεπὲς σκῶμμα, ἡ αἰσχρολογία· παρ' ἀρχ. μ. κατὰ πληθ. : Ἀριστφ.Ἱππ.902 οἴμοι μ', ὦ πανοῦργε, βωμολοχεύμασιν ταράττεις.

βωμολοχεύομαι μέσ. λέγω βωμολοχίας, αἰσχρολογῶ : Ἰσοκρ.7,49 σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων, ἀλλ' οὐ βωμολοχεύεσθαι· 2) μτφ. ἐπὶ ἀθλίας μουσικῆς : Ἀριστφ.Νεφ.969 εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτο· ‖ ἐν τῇ σημ. ταύτῃ ἐν χρ. κ. τὸ ἐνεργ. βωμολοχεύω : Ἡσ. « Λέσβιος ᾠδός : διαφθείρων τὴν μουσικὴν καὶ πρὸς τὸ βωμολοχεύειν τρέπων », Σουΐδ. « Διονυσίων σκωμμάτων : ὁ βωμολοχεύων ἀεὶ καὶ πέρπερα γλισχρευόμενος ».

βωμολοχία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ παρὰ βωμῷ ἀσκουμένη ἐπαιτεία, ζητιανιά, δθ. συνεκδ. ἡ ἀγυρτεία : Πολυδ.3,111 πτωχεία, ἀγυρμός, βωμολοχία, θητεία· 2) ἀγροῖκος ἀστεϊσμός, χυδαία γελωτοποιΐα, δθ. συνεκδ. κ. ἀχρεῖος λόγος, ἄγροικος ἀστειότης, χαμερπής,ἄσεμνος,ἀναιδὴς ὁμιλία· Ἀριστλ.Ρητ.1419 b,7 « ἔστι δ' ἡ εἰρωνεία τῆς βωμολοχίας ἐλευθεριώτερον· ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ ἕνεκα ποιεῖ γελοῖον, ὁ δὲ βωμολόχος ἑτέρου » : Πλούτ.Λυκ.12 αὐταί τε παίζειν εἰθίζοντο καὶ σκώπτειν ἄνευ βωμολοχίας· ‖ νεώτ. χυδαία ὕβρις, βλασφημία.

βωμολοχικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ κλίνων, ὁ ρέπων πρὸς τὴν βωμολοχίαν βλ.λ. : Λουκ.Ἑρμ.58 ταυτί μὲν βωμολοχικὰ καὶ οὐ κατὰ σέ.

βωμολοχικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μετὰ βωμολοχίας βλ.λ. 2) : Γαλ.Ἐμπειρ.11.

βωμολόχος-ον (βωμὸς-λοχάω) κ. νεώτ., ὑπερθ. -ώτατος κυρ. ὁ περὶ τοὺς βωμοὺς παραμένων, ἵνα ζητήσῃ ἢ κλέψῃ μέρος τοῦ ἐκεῖ προσφερομένου κρέατος· Ἡσ. « βωμολόχος ἱερόσυλος, παρὰ τὸ λοχεῖν εἰς τοὺς βωμούς, ὅ ἐστιν ἐνεδρεύειν », ΕΜ 217,54 « βωμολόχοι κυρίως ἐλέγοντο οἱ ἐπὶ τῶν θυσιῶν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς λοχῶντες, ὅ ἐστι καθεζόμενοι καὶ μετὰ κολακείας προσαιτοῦντες », Μοῖρ. « ὁ πρὸς τοῖς βωμοῖς λοχῶν ἐπαίτης » : Φερεκρ. 141 ἵνα μὴ πρὸς τοῖσι βωμοῖς πανταχοῦ, ἀεὶ λαχῶντες βωμολόχοι καλώμεθα, Μαν.5,119 βωμολόχοι ἱερεῖς· 2) συνεκδ. ὁ λέγων βωμολοχίας βλ.λ.2), ὁ ἀχρεῖος, τραχύς, ἀγροῖκος, βάρβαρος, χυδαῖος, κόλαξ : Ἀριστφ.Ἱππ.1358 ἐάν τις εἴπῃ βωμολόχος ξυνήγορος, αὐτ.Βάτρ.1085 καὶ βωμολόχων δημοπιθήκων· ‖ ὁμ. κ. ἐπιθ. ἐπὶ λόγων ἢ πράξεων : Ἀριστφ.Ἱππ.1194 ὦ θυμέ, νυνὶ βωμολόχον ἐξευρέ τι· ‖ τὸ οὐδ. ἐνάρθρ. τὸ βωμολόχον ἡ βωμολοχία : Πλούτ.Ἠθ.68 Α οὔτε τέρπει τὸ βωμολόχον καὶ παιδιῶδες· 3) εἶδος τοῦ πτηνοῦ κολοιοῦ : Ἀριστ.Ζ1 617 b, 18 κολοιῶν δ' ἐστὶν εἴδη τρία, ἓν μὲν ὁ κορακίας.. ἄλλος ὁ λύκιος καλούμενος· ἔτι δ' ὁ μικρός, ὁ βωμολόχος.

βωμολοχῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ζητῶ, ἐπαιτῶ : Πολυδ.3,111 ἐπ' ἐνδείας εἶναι, βωμολοχεῖν, προσαιτεῖν, μισθαρνεῖν· 2) βωμολοχεύομαι βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.407, Συνέσ.15 Α· ‖ νεώτ. ὑβρίζω χυδαίως, βλασφημῶ : οἱ ἀγυιόπαιδες ἐβωμολόχουν κατὰ τὴν ὥραν τῆς λειτουργίας.

βωμολόχως ἐπίρρ. μτγν., μον. κ. νεώτ. μετὰ βωμολοχιῶν βλ.λ.2), βωμολοχικῶς : Προκ.Ἀνέκδ.9 γελοιάζουσά τε καὶ βωμολόχως ἰσχιάζουσα.

βωμονίκης (ὁ) Ἐπιγρ. τιμητικὸς τίτλος διδόμενος ἐν Σπάρτῃ εἰς παῖδας δεικνύοντας τὴν μεγίστην καρτερίαν κατὰ τὴν πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς ὀρθίας Ἀρτέμιδος δοκιμασίαν τῆς διαμαστιγώσεως.

βωμονικῶ-έω Ἐπιγρ. εἶμαι βωμονίκης βλ.λ.

βωμοντίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐκ πυριτικοῦ ἀργιλλίου μετὰ πυριτικοῦ ἀσβεστίου καὶ ὕδατος.

βωμός (ὁ) κ. μον. κ. νεώτ. (βαίνω) πᾶν ὑψωμένον ἔδαφος, πρόσφορον εἰς ἐπ' αὐτοῦ τοποθέτησιν πράγματός τινος, βάθραν, ὑποστήριγμα : Ἰλ.Θ 441 ἅρματα δ' ἂμ βωμοῖσι τίθει κατὰ λῖτα πετάσσας· ‖ εἰδ. βάσις, βάθρον ἀγάλματος : Ὀδ.Η 100 χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν· 2) συνήθ. μικρὸν ὕψωμα ἢ κτίσμα χρήσιμον ὅπως προσφέρωνται θυσίαι ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς θεούς, θυσιαστήριον μετὰ βάσεως ἢ κ. βαθμίδων πρὸς ἄνοδον : Ἰλ.Β 305 ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην ἱεροὺς κατὰ βωμούς, Ἐπιγρ.Ἑλλήνων τεμένη καὶ βωμοὺς ἐξαλαπάξας, Μηναῖ.3,28 Συναξάρ. πολλοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων καθεῖλε, Σάρρου μτφρ.Εὐρ. ΙΑ 1515 καὶ τὸν αἱματοδίψαστο βωμὸ τῆς θεᾶς θὰ βρέξῃ μὲ τὸ αἷμά της τ' ἁγνό ‖ ἐκκλ. ἡ ἁγία τράπεζα τῶν χριστιανικῶν ναῶν· 3) νεώτ. μτφ. ἱερὸς σκοπὸς δι' ὃν θυσιάζεταί τις : Κάλβ. Λύρα 2,34 ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀληθείας,- ἐθυσιάσθη εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος - τῆς ἰδέας - τῆς ἐλευθερίας· 4) μτγν. τάφος, τύμβος, μνημεῖον· Ε Γουδ.118,20 « σημαίνει δὲ ἡ λέξις βωμὸς καὶ τάφον » : Ἑλλ.Ἐπιγράμμ.319· 5) πλακοῦς,

ἔχων τὸ σχῆμα τοῦ βωμοῦ, ὃν ἀφιέρουν εἰς τοὺς θεούς : Πολυδ.6,76· 6) μτφ. κεντρικὸν πῦρ, κέντρον λειτουργίας : Στοβ.Ἐκλ.Ι,23 **Φιλόλαος πῦρ ἐν μέσῳ περὶ τὸ κέντρον, ὅπερ ἑστίαν τοῦ παντὸς καλεῖ .. βωμόν τε καὶ συνοχὴν καὶ μέτρον φύσεως**· 7) **εἰς** τὸν πληθ. **βωμοὶ** καθ' Ἡσ. ἔμβολαι· 8) νεώτ. εἰ̃. τοιχίσκος κατασκευαζόμενος εἰς τὸ βάθος ἑκάστου κλιβάνου ἑστίας ἀτμολέβητας ἐκ πυριμάχων πλίνθων, προστατεύων ἀπὸ τῆς φλογὸς τὴν μεταλλίνην πλάκα, τὸ ἔλασμα τοῦ πυθμένος τοῦ κλιβάνου· 9) ὁμ. μικρὰ ἐξοχὴ τῶν φλογοβόλων καμίνων, χωρίζουσα τὴν ἑστίαν ἀπὸ τὸ δάπεδον· 10) νεώτ. ἄστρον, ἀστερισμὸς τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου· 11) τίτλος συλλογῆς λυρικῶν ποιημάτων τοῦ Κ. Παλαμᾶ.

βωμόσπειρα (ἡ) κ. **βωμόσπειρον** (τὸ) Ἐπιγρ. ἡ σπεῖρα τῆς βάσεως τοῦ κίονος, ἡ στρογγύλη βάσις κίονος κειμένη ἐπὶ τετραγώνου πλίνθου.

βωμόσπειρον (τὸ) κ. βωμόσπειρα βλ.λ.

βῶν δωρ. ἀντὶ βοῦν, αἰτ. τοῦ βοῦς βλ.λ. : Ἰλ.Η 238 **οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν ἀζαλέην.**

βώνημα Ἡσ. « εἴρημα. Λάκωνες ».

βωνίτης-ου (ὁ) δωρ. ὁ βουνίτης βλ.λ., ὁ βουκόλος : Καλλ.ἀπ.157.

βωντεβίλλ (τὸ) νεώτ. (γαλλ.) δημ. κ. **βωντεβίλλ** ἡ μετ' ᾀσμάτων ἐλαφρὰ κωμῳδία, ὅ. κωμειδύλλιον.

βώξ-κός (ὁ) μσν., συνηρ. τοῦ βόαξ βλ.λ. : Ἰω. Φιλοπ.Δημιουργ.Κόσμ.188 Β « τοιοῦτον δέ τι καὶ τὸν βῶκα πάσχειν, δι' ὃ καὶ τὴν ὀνομασίαν εἴληφε, βόαξ τις ὢν τοῦ ο καὶ α εἰς ω συνῃρημένων· ἐξ ὧν καὶ περισπωμένην ἔχει τὴν προσῳδίαν »· || νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **περκιδῶν**, περιλαμβάνον δύο γνωστὰ εἴδη : **βῶκα τὸν κοινόν**, δημ. **γώπα** κ. **γούπα**, καὶ **βῶκα τὴν σάλπην**, δημ. **σάλπα**· || νεώτ. παλαιοζ. γένος ἰχθύων ἀπαντώντων ἐν ἀπολιθώσει.

βωξίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. φυσικὸν πήκτωμα τοῦ **ὑδροξιδίου τοῦ ἀργιλλίου.**

βώπα (ἡ) δημ. ὁ ἰχθὺς βὼξ βλ.λ.

βώπισκος (ὁ) μτγν. (λατ.) Ἰω.Λυδ.Ρωμ.Ι,25 « ὁ ἐκ διδύμων μόνος σωζόμενος ».

βωπυρίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια μαλακίων.

βωρεύς-έως (ὁ) μτγν. ὁ ἰχθὺς τρίγλη : Ξενοκρ. 76 **οἱ δὲ ἐν κεράμοις ταριχευόμενοι βωρεῖς.**

βωρθία (ἡ) Ἐπιγρ. ὀρθία, ἐπίθ. τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος· Ησ. « **βωρθία**· ὀρθία ».

βωρίδιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ βωρεὺς βλ.λ. : Ξενοκρ.78.

βώριμος (ὁ) μτγν. κ. **βῶρμος** μαριανδυνὸς θρῆνος : Πολυδ.4,54 « βώριμος δὲ Μαριανδυνῶν γεωργῶν ᾆσμα, ὡς Αἰγυπτίων Μανέρως καὶ Λιτυέρσας Φρυγῶν » : Ἀθήν.14,619 F.

βῶροι Ἡσ. « ὀφθαλμοί ».

βῶς δωρ. τ. τοῦ βοῦς βλ.λ. : Θεόκρ.9,6 **ἁδὺ μὲν ἁ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ δὲ χὰ βῶς.**

βῶσαι δωρ. ἀντὶ βοῆσαι, τοῦ ρ. βοάω βλ.λ.

βωσαρή μτγν. ἰνδικὸν ὄνομα **εἴδους ἐλέφαντος** : Περίπλ.Ἐρυθρ.Θαλάσσ.62.

βῶσας-βῶσον δωρ. ἀντὶ βοήσας, βόησον τοῦ ρ. βοάω βλ.λ.

βώσεσθε ποι. ἀντὶ βιώσεσθε : Ἀπολλ.Ρ.1,685.

βῶσι γ' πληθ. ἀορ. β' ὑποτ. τοῦ ρ. βαίνω βλ.λ.

βωσί δωρ. ἀντὶ βουσί, δοτ. πληθ. τοῦ βοῦς βλ.λ.

βωσιδία (ἡ) πάπ. οἰκιακὸν σκεῦος ἀγνώστου σχήματος καὶ χρήσεως, πιθ. χονδραὶ **φιάλαι** : Πάπ. **βωσίδιαι μικραὶ καὶ μεγάλαι**, πρβλ. δημ. μπότσα.

βωσίον (τὸ) πάπ. οἰκιακόν τι σκεῦος : Πάπ. **βωσίον χαλκοῦν μικρόν**, πρβλ. βωσιδία.

βωστήρ-ῆρος (ὁ) Ἡσ. « βοτήρ ».

βωστρῶ-έω βοῶ, κράζω, καλῶ εἰς βοήθειαν : Ὀδ.Μ 124 **ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κράταιιν**, Θεόκρ.5,64 **αἱ λῇς, τὸν δρυτόμον βωστρήσομες**· || κ. ἀπολύτως : Λυρ.Ἀλεξ.Ἀδεσπ.7,8 **τὰ δ' ἐσίγα, τὰ δ' ἐβώστρει.**

βωτάζειν Ἡσ. « βάλλειν ».

βωταλίς-ίδος (ἡ) Ζωναρ.414 « **βωταλίς· ἡ νυκτερίς** ».

βωτάριον (τὸ) μτγν. δοχεῖον **στενόλαιμον**, χρησιμεῦον πρὸς βρασμὸν ὕδατος : Ζωσ.Ἀλχ.165 Β.

βώτας δωρ. ὁ βούτης, βουκόλος : Θεόκρ.1,86 **βώτας μὰν ἐλέγευ, νῦν δ' αἰπόλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.**

βῶτζος (ὁ) δημ. εἶδος τοῦ ἰχθύος κωβιοῦ βλ.λ.

βωτήρ-ῆρος ποι. ἀντὶ βοτὴρ βλ.λ.· Ἡσ. « βωτῆρες· βώτορες », Εὐστ.Σχόλ.Ὀδ.1739,45 « ἐκτείνεται δὲ ὁ βωτήρ, καθὰ καὶ ὁ δωτήρ, οὐ μέντοι καὶ ὁ βοτήρ, ὥσπερ οὐδὲ ὁ δοτὴρ παρά γε τοῖς ὕστερον ».

βωτιάνειρα (ἡ) (βόσκω) ποι. ἐπὶ χώρας, ἡ τρέφουσα ἄνδρας, κατ' ἐπέκτ. ἥρωας, παλληκάρια, παρ' Ὁμ. ἐπίθ. ἰδίως τῆς Φθίας.: Ἰλ.Α 155 **οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ**, Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ.363 **βωτιάνειρα χθών.**

βωτίον Ἡσ. « σταμνίον ».

βῶτις-ιδος (ἡ) δωρ. πεπλασμένος τι **ἐν** Εὐστ.Σχόλ. Ἰλ.71,11 ἀντὶ βοῦτις βλ.λ.

βώτριδα (ἡ) δημ. κ. **βουτρίδι** (τὸ) ἔντομον κατατρῶγον τὰ ὑφάσματα, ὁ σής, ὁ σκῶρος, τὸ σαράκι

βωτριδοφαγωμένος-η-ο(ν) δημ. ὁ φθαρείς, ὁ φαγωμένος ἀπὸ τὴν βώτριδα, ὁ σκωροφαγωμένος.

βῶτσος (ὁ) δημ. ὁ ἰχθὺς βὼξ βλ.λ., πρβλ. βῶτζος.

βώτωρ-ορος (ὁ) δωρ. ὁ βοτήρ, ὁ βουκόλος, ὁ βοσκός : Ἰλ.Μ 302 **εἴ περ γάρ χ' εὕρῃσι παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας.**

βώχ Ἡσ. « βοτάνης εἶδος ».

βώχα (ἡ) δημ. ἡ βόχα βλ.λ.· ὅ. μπόχα.

βωχᾷ δημ. ἀναδίδει βόχαν βλ.λ., δυσάρεστον βαρεῖαν ὀσμήν, βρωμάει.

βωχερία (ἡ) νεώτ. β αν. γένος φυτῶν.

βωχεριίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν θαλασσίων ἢ φυομένων ἐπὶ ἐφύγρων ἐδαφῶν.

βωχεριοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. αἱ βωχεριίδαι βλ.λ

βωχίνειος βαλβίς (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ βαυχίνειος βαλβὶς βλ.λ.

βωχινία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

βώψ (ὁ) νεώτ. ζῳολ. ὁ βὼξ βλ.λ.

Γ

Γ, γ γάμμα λεγ. παρ' ἀρχ. (Ξεν.ΚΠ 7,1,5, Καλλ.π. Ἀθην.10,453 D), νεώτ. δημ., κ. γά, Ιων. γέμμα (Δημόκρ.π.Εὐστ.370,15) τὸ τρίταν γράμμα τοῦ ἑλληνικαῦ ἀλφαβήτου, προελθὸν ἐκ τοῦ ἐπίσης τρίτου γράμματος τοῦ φοινικικοῦ, ἐν ᾧ τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦτο ἀνάστραφον περίπου τοῦ σημερινοῦ, Ισοσκελὲς δὲ καὶ μετὰ κλίσεως πρὸς τὰ ἀριστερὰ (>)· ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ ἔσχε ποικίλας κατὰ τόπους καὶ ·χρόνους μορφός, ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου π.Χ. αἰ. ἀπαντᾷ ἐν Μιλήτῳ ὑπὸ τὴν σημερινὴν αὐτοῦ μορφὴν (Γ), τὴν ἐπικρατήσασαν κυρίως ἀπὸ τοῦ τρίταυ π.Χ. αἰ.· εἶναι αὐρανικόν, ἄφωνον, μέσον τοῦ φιλοῦ κ καὶ τοῦ δασέος χ, ἀλλ' ὁ φθόγγος οὗτος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ εἶχε προφορὰν διάφορον τῆς σημερινῆς, ἦτο δηλ. κλειστὸς ἀκαριαῖος, ὡς τὸ σανσκριτικὸν καὶ λατινικὸν g, οἷον **agras - ager** - ἀγρός, **ag - ago** - ἄγω, διατηρήσαν τὴν προφορὰν ταύτην γενικῶς μέχρι σήμερον μόνον παρὰ τοῖς ἑλληνοφώνοις τῆς Κάτω Ἰταλίας, προφέρουσιν **ἐgώ, gάλα, gράφω** κττ. καὶ ἐν τῇ δημ. μόνον ἐν τῷ συμπλέγματι γγ τῷ προκύψαντι ἐκ τοῦ νγ, αἶον **ἐγγυῶμαι, (ἐ)γγίζω, ἔγγανος**· εἰς δὲ τὰς ἄλλας χρ. ἡ προφ. αὐτοῦ ἐγένετο ἀπὸ κλειστῆς καὶ ἀκαριαίας διαρκὴς καὶ μετάστενος πνευματώδης, ὡς καὶ ἡ τῶν ἄ. μέσων β,δ· ‖ ἐν τῇ ἀρχ. κ. τῇ νεωτ. πρὸ τῶν οὐρανικῶν κ,γ,χ καὶ ταῦ ξ προφέρεται ὡς ν ἔρρινον, οἷον **ἄγγος, ἀγγεῖον, ἄγχος, ἄγξω**· 2) ἤδη ἀπὸ τοῦ Ὁμ. ἀναπτύσσεται ὁ φθόγγος οὗτος ἐν ἀρχῇ λέξεων ἀρχαμένων ἀπὸ φωνήεντος (οἷον **γαῖα** ἀντὶ αἶα, π.Δουκαγγ. **γάλλιξ** ἀντὶ ἄλλιξ, **γαῖμα** ἀντὶ αἷμα, **γήλιος** ἀντὶ ἥλιος), ἀλλὰ καὶ ἀπὸ συμφώνου οἷον **γδοῦπος** ἀντὶ δοῦπος, καὶ συνήθως ὑγραῦ λ,ν παρ' ἀττ. **γλημώδης, γλαύσσω, γνόφος** ἀντὶ λημώδης, λεύσσω, νέφος, π.Εὐστ.449,7 **γλυκόφως** ἀντὶ λυκόφως, ὁμ. κ. ἐν τῇ δημ., οἷον πιθανῶς **γλυκοχαράζει** ἀντὶ λυκοχαράζει· ‖ ἐν τῇ μσν. κ. δημ. ἀναπτύσσεται ὁ φθόγγος γ καὶ μεταξὺ φωνηέντων, αἶον **ἄ-γ-ουρος** (π.Πορφυρογενν.**οἱ βασιλικοὶ ἄγουροι**), **ἀγώριν** (π.Προδρ. **νὰ ἔχῃ παιδὶν ἀγώριν**), ἰδίως ὅμως μεταξὺ τοῦ **ευ** καὶ φωνήεντος ἐν τῇ μσν. κ. ἔν τισι δημ. διαλέκταις (Κρήτης, Δωδεκανήσου, Κεφαλληνίας κ.ἄ.), οἷον π. Πατμ.κώδ.9 αἰ.μ.Χ. **δραπετεύγωμεν, πιστεύγοντας** ἀντὶ δραπετεύωμεν, πιστεύοντας, π.Λεοντ.Μαχαιρ.15 αἰ.μ.Χ., δημ. διαλεκτ. **κολακεύ(γ)ω, δουλεύ(γ)ω, φιλεύ(γ)ω, κιντυνεύ(γ)ω, παιδεύ(γ)ω** κττ.· ἐν τῇ δημ. ἀναπτύσσεται μεταξὺ δύο φωνηέντων ὁ φθόγγος οὗτος καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις εἴτε γεν., εἴτε ἐν διαλέκτοις, οἷον **κλαί(γ)ω, ἀ(γ)έρας, φταί(γ)ω, καί(γ)ω**· 3) ἀποβάλλεται ἐν διαλέκτοις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, καὶ δὴ τῇ Ἰωνικῇ, αὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ νεωτ. κ. δημ. ἐντὸς λέξεως προηγουμένου ἢ ἀκολουθοῦντος ἄλλου γ κατ' ἀνομοίωσιν, οἷον **γινώσκω, γίνομαι, ἀγήοχα** ἀντὶ **γιγνώσκω, γίγνομαι, ἀγήγοχα**· ‖ ἐν τῇ δημ. κ. ταῖς διαλέκτοις αὐτῆς ἀποβάλλεται συχνὰ ὁ φθόγγας οὗτος ἐντὸς λέξεως οὐχὶ δὲ κατ' ἀνομοίωσιν, οἷον **λέω, τρώω, ἀρμέω, ρολόϊ, φαΐ, κατώι** ἀντὶ **λέγω**, τρώγω, ἀρμέγω (ἐκ τοῦ ἀμέλγω), ρολόγι, φαγί, κατώγι· ‖ ὁμ. ἀποβάλλεται τὸ γ ἐν τῇ δημ. ἐντὸς λέξεων πρὸ τοῦ μ οἷον **πρᾶμα, τάμα** ἀντὶ πρᾶγμα, τάγμα· εἶναι δὲ συνηθεστάτη ἡ ἀποβολὴ τοῦ γ πρὸ τοῦ μ εἰς μτχ. παθ. παρακ. οὐρανικολήκτων ρημάτων, οἷον **πλεμένος** (πλέκω), **πνιμένος** (πνίγω), **σφαμένος** (σφάττω), ἀντὶ πλεγμένος, πνιγμένος, σφαγμένος κττ., ὁμ. κ. τούτων εὐχρήστων· 4) ὑφίσταται ποικίλας τροπάς, ἤτοι τρέπεται εἰς δ, οἷον **δᾶ** ἀντὶ γᾶ, γῆ (ἀμφ.)· ἐνίοτε τρέπεται ἐν διαλέκτοις τῆς ἀρχ. ἑλληνικῆς εἰς κ (οἷον **κνάπτω, κναφεύς** ἀντὶ γνάπτω, γναφεύς), πάντοτε δὲ ἐν τῇ ἀρχ. ἑλληνικῇ πρὸ τῶν φιλῶν ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτὰ τρεπόμενον εἰς τὸ ἀντίστοιχον αὐτῷ φιλὸν κ, οἷον **λεκ-τὸς** (λέγ-ω), **φευκτὸς** (φεύγ-ω), **τέτακται** (ἐκ τοῦ τέ-ταγ-ται), ὡς ἐν τῇ λατ. **ac-tus** (ag-o), **lec-tus** (leg-o) κττ.· ὁμ. ἐν τῷ συμπλέγματι ργ τρέπεται ὁ φθόγγος γ εἰς τὸ ἀντίστοιχον ἄηχον οὐρανικὸν κ εἰς διαλέκτ. τῆς δημ., οἷον **ἀρκάτης, ἀρκυρὸς** (ἐν Κύπρῳ), **ἀρκόμουλα**, ἀντὶ ἀργάτης (ἐργάτης) ἀργυρός, ἀργόμουλα· ‖ σπαν. παρ' ἀρχ. τρέπεται κ. εἰς λ, αἷον **μόλις** ἀντὶ μόγις· ὁμ. ὡς χαρακτὴρ ρημ. τρέπεται εἰς χ ἐν τῷ ἐνεργ. παρακ., οἷον **τέταχα** (ἐκ τοῦ τέ-ταγ-α)· ‖ εἴς τινας δημ. διαλέκτ. τὸ οὐρανικὸν γ ἐξασθενοῦται εἰς ἡμίφωνον (ι), οἷον μάϊα ἀντὶ μάγια· 5) παρὰ μτγν. (ἰδίως κατὰ τοὺς ἀλεξανδρινοὺς χρόνους) τίθεται ὁ φθόγγος γ ἀντὶ τοῦ *F* ἐν ἀρχῇ λέξεων· οὕτω παρ' Ἡσ. πολλαὶ δωρικαὶ λέξεις, αἷον **γανδάνειν, γέτος, γεστία, γοῖνος** ἀντὶ (F)ανδάνειν, (F)έτος, (F)εστία, (F)οῖνος· ‖ ὁμ. τίθεται τὸ γ εἰς παράστασιν τοῦ μεταξὺ φωνηέντων ἀναπτυχθέντος ἡμιφώνου, αἷον **ἐκφόρηγα** (ἐκφόρια), **Σαραπιγῆον** (Σαραπιεῖον)· 6) παρ' ἀρχ. κ. ἐν τῇ δημ. προκύπτει ὁ φθόγγος γ ἐκ τροπῆς ἄλλων καὶ δή, ἐκ τροπῆς τοῦ β ἐν διαλέκτοις τῆς ἀρχ. ἑλλην., οἷον **γλέφαρον, γλήχων** ἀντὶ βλέφαρον, βλήχων, κ. δημ. γόπα (γῶπα, εἶδος ἰχθύος) ἐκ τοῦ βῶξ ἢ βῶψ, γόλας ἀντὶ βόλος κττ.· ‖ ὁμ. ἐκ τροπῆς τοῦ ν πρὸ τῶν οὐρανικῶν κ γ χ κ. ξ, οἷον **συγγενὴς** (ἐκ τοῦ συν-γενὴς), **ἐγκλείω** (ἐκ τοῦ ἐν-κλείω), **ἐγχαράττω** (ἐκ τοῦ ἐν-χαράττω) κττ.· ὁμ. ἐκ τροπῆς τοῦ ν εὑρισκομένου εἴς τινας λέξεις πρὸ τοῦ θ ἢ τοῦ σ, οἷον : Ἰω.Μαλ.105,19,21 **μελάγθριξ, κιγστέρνας** ἀντὶ μελάνθριξ, κινστέρνας· ‖ ὁμ. ἐν τῇ δημ. ἐκ τῆς τροπῆς τοῦ κ πρὸ τοῦ ν, αἷον **γνέθω, γνεύω** (ἐκνήθω, ἐκνεύω)· ὁμ. ἐκ τροπῆς τοῦ κ πρὸ ὀδοντικοῦ, οἷον **γδύνω** (ἐκ τοῦ ἐκδύω), **γδέρνω** (ἐκ τοῦ ἐκδέρω)· ὁμ. ἐκ τροπῆς τοῦ ν, οἷον **σύγνεφο, ἔγνοια** (σύννεφο, ἔννοια)· ὁμ. ἐκ τροπῆς τοῦ ρ, οἷαν **γαγγαλίζω** ἀντὶ γαργαλίζω (Ἀντιαττικιστὴς 87,28)· 7) ὡς ἀριθμητικὸν ὀξυτονούμενον ἄνωθεν (γ') Ισοδυναμεῖ πρὸς τὸν ἀριθμὸν 3 καὶ τὸ τακτικὸν τρίτος καὶ τὸ ἐπίρρ. τρίς, ὀξυτονούμενον δὲ κάτωθεν (,γ) πρὸς τὸν ἀριθμὸν 3000, τὸ τακτικὸν τρισχιλιοστὸς καὶ τὸ ἐπίρρημα τρισχιλιάκις· 8) ἀποκρυφ. τὸ σύμβολον τῆς πολυτύπου ὀργανικῆς γενέσεως τῶν ἰδεῶν ἐκ τῶν διαφόρων σωματικῶν ὀργάνων καὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν· 9) νεώτ. ἐν τῷ διεθνεῖ μουσικῷ λεξιλογίῳ παραστατικῶς τὸ Γ εἰς δήλωσιν τῆς μουσικῆς κλίμακος, προφερόμενον **γκάμμα** (γαλλ. **gamme**).

γᾶ (1) δωρ. γε βλ.λ. : Ἀριστφ.Ἀχ.775 **ἀλλ' ἔστιν ἀνθρώπου γε. - ναὶ τὸν Διοκλέα, ἐμά γα**· πρβλ. ἐγώνγα, τύγα.

γα (2) (ἄκλιτ.) νεώτ. ὁ τρίτος φθόγγος τῆς κλίμακος ἐν τῇ ἐκκλησ. βυζαντινῇ μουσικῇ ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν **fa** τῆς εὐρωπαϊκῆς.

γᾶ (ἡ) δωρ. κ. αἰολ. γῆ βλ.λ. : Ἐπιγρ.Δελφ. **ποιησάτω τὰ ποτὶ γᾶν πάντα τὰ νομιζόμενα.**

γαβάθα (ἡ) μσν. κ. δημ. κ. **καβάθα** κ. **γαβάτα** κώθων, τρύβλιον, ξύλινον ἢ πήλινον κύπελλον ἐν χρ.

ὡς ποτήριον, καυκί : Χριστόπ.Μονομαχία 2 **θαυμαστοὶ κρασοπατέρες | τὶς γαβάθες σὰν μαχαῖρες | ξεr αθῶστε μιὰ φορά**, αὐτ.12 **τὴ γαβάθα τῆς** ρακ .;· || ξύλινον ἢ πήλινον ἀγγεῖον, ἐν ᾧ παρατίθε α φαγητόν, πινάκα, ξυλοπινάκα, τσανάκα : **μιὰ** γαβάθα πίταυρα· πρβλ. γαβαθόν, καβάτα.

γαβαβάς (ὁ) δημ. κ. καβαθάς ὁ κατασκευάζων ἢ πωλῶν γαβάθες ἢ γαβάθια βλ.λ.

γαβάθι (τὸ) μσν. κ. δημ. κ. **καβάθι**, ὑποκορ. τοῦ γαβάθα βλ.λ.· || κ. ἄνευ ὑποκορ. σημ. κώθων, τρύβλιον, καυκί : Ἐρωτόκρ. Β 2233 **τὰ ὀνόματά τους τὸ ζιμιὸ σ' χρυσὸ γαβάθι βάνει**· πρβλ. Δουκάγγ. « γαβάτθι, ἄβαξ, τρύβλιον ».

γαβαθιάρης (ὁ) δημ. ἔκδοτος εἰς οἰνοποσίαν, ἀκρατοκώθων, μπεκρομανάτας· πρβλ. γαβαθίζω.

γαβαθίζω δημ. πίνω οἶνον διὰ τοῦ κώθωνος, πίνω κρασὶ μὲ τὴν γαβάθα· 2) συνεκδ. πίνω οἶνον καθ' ὑπερβολήν, κωθωνίζω, κυαθίζω, μεθοκοπάω.

γαβάθισμα (τὸ) δημ. ὑπερβολικὴ οἰνοποσία, ἀκρατοποσία, κωθωνισμός βλ.λ.

γαβαθόν (τὸ) Ἐπιγρ. κ. Ἡσ. κώθων, γαβάθα βλ.λ.· Ἡσ. « γαβαθόν, τρύβλιον » : Ἐπιγρ. γαβαθα (ἀμφ. τονισμοῦ) **τρία**, πρβλ. καβάτα, Ἡσ. « ζάβστος· πίναξ ἰχθυηρὸς παρὰ Παφίοις », κ. Δουκάγγ. « καύκους, γάβατα ».

γαβαθουλός-ή-ό(ν) μσν. κ. δημ. γαβαθωτὸς βλ.λ. : Δουκάγγ. ἐν λ.

γαβαθώνω δημ. καθιστῶ τι κοῖλον, τὸ κάμω βαθουλὸ σὰν τὴ γαβάθα, βαθουλώνω, γουβώνω.

γαβαθωτός-ή-ό(ν) μσν., δημ. κ. **καβαθωτός** ὁ ὅμοιος μὲ γαβάθα, ὁ βαθουλός, γουβωτός· Δουκάγγ. « γαβαθωτός, ῥυκώδης, κοιτώδης, κοιλωτός ».

γαβαλάν Ἡσ. « ἐγκέφαλον ἢ κεφαλάν ».

γάβαλ(λ)ο (τὸ) δημ. κ. **κάβαλ(λ)ο** βλ.λ. κόπρος ἵππου, ἄ. καβαλ(λ)ίνα.

γαβάνα (ἡ) δημ. γάβανο βλ.λ.

γαβάνι (τὸ) δημ. γάβανο βλ.λ.

γάβανο (τὸ) δημ. κ. **γαβάνα** κ. **γαβάνι** κ. **γάβανος** ξύλινον στρογγύλον ἀγγεῖον κλειόμενον στεγανῶς διὰ καλύμματος, χρησιμεῦον πρὸς ἐναπόθεσιν καὶ μεταφορὰν τροφῶν ἰδίως ὑδαρῶν, ἄ. κλειδοπίνακο, καστανιά, πρβλ. γαβάθα, γάβενα.

γάβανος (ὁ) δημ. γάβανο βλ.λ.

γαβάρ(ρ)α (ἡ) δημ. (ἰταλ.) κ. γαμπάρα εἶδος τριστήλου ἱστιοφόρου πλοίου, μυοδρόμων.

γαβάτθι (τὸ) μσν. κώθων, γαβάθα, γαβάθι βλ.λ.· Δουκάγγ. « ἄβαξ, τρύβλιον ».

γάβατον (τὸ) μσν. κώθων, τρύβλιον, καυκί, γαβάθα βλ.λ.· Δουκάγγ. « καύκους, γάβατα »· πρβλ. γαβαθόν, καβάτα.

γάββρος (ὁ) νεώτ. πετρογρ. γάβρος βλ.λ.

γάβενα Ἡσ. « ὀξυβάφια ἤται τρύβλια »· πρβλ. γάβανο.

γαβεργόρ Ἡσ. « ὁ (κώδ. οὐ) μισθωτός. Λάκωνες » (γα-Fεργός).

γαβιάλης (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἑρπετῶν.

γαβότα (ἡ) νεώτ. (γαλλ.) γκαβότα βλ.λ.

γάβρα (ἡ) δημ. ἡ γαύρα βλ.λ.

γάβρια (ἡ) δημ. ἰδίᾳ κατὰ πληθ. **γάβριες** συσκευὴ ἀποτελουμένη ἐκ δύο κατὰ τὸ ἓν ἄκρον συνδεομένων κεραιῶν ἢ δοκῶν, χρησιμεύουσα ἰδίᾳ εἰς τὰ πλοῖα πρὸς ἄρσιν βαρῶν, συγκύπται, ἀμείβοντες βλ.λ.

γαβρία (ἡ) νεώτ.ζωολ. κ. **γάβριος** (ὁ) γένος ἐντόμων.

γαβριάς (ὁ) νεώτ. κ. δημ., πληθ. **γαβριάδες** ἀρχικῶς κύριον ὄνομα Γαβριὰς κατὰ μετάφρασιν τοῦ γαλλ. Gavroche, ἀλητόπαις εὐφυής, ζωηρός, φαιδρός, ἀμέριμνος· πρβλ. χαμίνι.

γάβριος (ὁ) νεώτ. ζωολ. ἡ γαβρία βλ.λ.

γάβρος (ὁ) νεώτ. πετρογρ. κ. **γάββρος** κ. δημ. πυριγενὲς πλουτώνειον πέτρωμα χρησιμεῦον κυρίως πρὸς κατασκευὴν ὡραίων διακοσμητικῶν πλακῶν κ. εἰς ἄ. χρ.· 2) δημ. **γάβρος** γαῦρος βλ.λ.

γαγάτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν εἶδος ἄνθρακος μεγάλης στερεότητος καὶ σκληρότητος, ἐπιδεκτικὸν τορνεύσεως καὶ λειάνσεως, πρὸς κατασκευὴν κοσμημάτων· 2) νεώτ. ζωολ. **γαγάτης** (ὁ) γένος ἰχθύων.

γαγάτης λίθος (ὁ) μτγν. τὸ ὀρυκτὸν γαγάτης βλ.λ. : Ὀρφ.Λιθ.474, Διοσκ.5,128, πρβλ. Ἰω.Λυδ.Μην. 4,115 γαγάτης **λίθος παρὰ Βαβυλῶνα**.

γάγγα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος πτηνῶν.

γαγγάβα (ἡ) δημ. κ. **γκαγγάβα** τὸ ἁλιευτικὸν ὄργανον γαγγάμη βλ.λ.

γαγγαίνειν Ἡσ. « τὸ μετὰ γέλωτος προσπαίζειν ».

γαγγαλεύς Ἡσ. βλ. γαγγαμεύς.

γαγγαλιᾶν Ἡσ. « γαγγαλίζεσθαι, ἥδεσθαι », βλ. γαγγαλίζω.

γαγγαλίας Ἡσ. γαγγίας βλ.λ.

γαγγαλίδες Ἡσ. « γελασῖναι ».

γαγγαλίζω μτγν. ἀντὶ τοῦ ἀττ. γαργαλίζω βλ.λ.

γαγγάλιον Ἡσ. «νεύρου συστροφή», γάγγλιον βλ.λ.

γαγγαλισμός γλωσσ. γαργαλισμός βλ.λ.

γαγγαμεύς ἢ γαγγαλεύς Ἡσ. « ἁλιεὺς ὁ τῇ γαγγάμῃ ἐργαζόμενος, καὶ σαγηνευτὴς τῶν ὀστρέων ».

γαγγαμευτής ΕΜ 219,25 « ὁ τῇ γαγγάμῃ ἐργαζόμενος » (κατὰ διόρθ. τοῦ « γαγγαμεύς τις »).

γαγγάμη (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἁλιευτικὸν ὄργανον ἀποτελούμενον ἐκ σιδηροῦ σκελετοῦ, ἐφ' οὗ ῥαφιδοῦται δικτυωτὸς σάκκος, δι' οὗ συρομένου ἐπὶ τοῦ βυθοῦ ἀγρεύονται ὄστρακα, σπόγγοι, κοράλλια κττ.· ἄ. γάγγαμον, δημ. γαγγάβα, δράγα, στρειδολόγος : Στράβ.7,3,18 **ὀρυκτοὶ τέ εἰσιν ἰχθύες οἱ ἀποληφθέντες ἐν τῷ κρυστάλλῳ τῇ προσαγορευομένῃ γαγγάμῃ**· 2) Ἡσ. « **σκεῦος** γεωργικὸν ὅμοιον τῇ κρεάγρᾳ ».

γάγγαμον (τὸ) τὸ ἁλιευτικὸν ὄργανον γαγγάμη βλ.λ. : Ὀππ.Ἁλ.3,81 **γάγγαμά τ' ἠδ' ὑποχαὶ . . ἠδὲ σαγῆναι**· 2) μτφ. κακὸν δύσλυτον, δυσβάστακτον : Αἰσχ.Ἀγ.361 **μέγα δουλείας γάγγαμον ἄτης παναλώτου**· 3) Ἡσ. «τὸ περὶ τὸν ὀμφαλὸν ὑποχόνδριον » : Πολυδ.2,169 (διόρθ. ἀντὶ γαγγαμών).

γαγγαμουλκός ΕΜ 219,23 « γαγγάμη, σαγήνη ἢ δίκτυον· ὅθεν καὶ γαγγαμουλκοὶ οἱ σαγηνευταί ».

γαγγαμών-όνος (ὁ) μτγν. γάγγαμον **βλ.λ.2)** : Πολυδ. 2,169 (ἐσφ.γρ., διορθ. γάγγαμον).

γάγγειος-ον νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ποταμὸν τῶν Ἰνδιῶν Γάγγην, ἰδίᾳ ὡς ἐπιθ. ζῴων βιούντων ἐν αὐτῷ ἢ παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ, οἷον τὸ ἑρπετὸν γαβιάλης ὁ γάγγειος.

γαγγητικός-ή-όν μτγν. ὁ τοῦ ποταμοῦ τῶν Ἰνδιῶν Γάγγου, ἢ ὁ ἐκ τούτου προερχόμενος : Ἀρρ. Περίπλ.Ἐρυθρ.θαλάσσης 63 **σινδόνες . . αἱ γαγγητικαὶ λεγόμεναι**, αὐτ. **γαγγητικὴ νάρδος** τὸ μυρεψικὸν καὶ φαρμακευτικὸν **φυτὸν** κυμβοπώγων, ἄ. γαγγῆτις νάρδος (ἐσφ.γρ. γαγγιτικός).

γαγγῆτις (ἡ) μτγν. ἡ γαγγητικὴ βλ.λ.· || **γαγγῆτις λίθος** τὸ ὀρυκτὸν γαγάτης βλ.λ. : Στράβ.16,1,24 **φέρει δὲ καὶ τὸν νάφθαν καὶ τὴν γαγγῆτιν λίθον**· || **γαγγῆτις νάρδος** ἡ γαγγητικὴ νάρδος βλ. γαγγητικός : Διοσκ.1,7, Δαμοκράτ.π.Γαλ.13,1057.

γαγγίας ἢ **γαγγαλίας** (ἀναγν. γαγγαλίδας) Ἡσ. «**οἱ μὲν γελασῖνον, οἱ δὲ** τὴν τῶν νεύρων (κώδ. ἐρίων) συστροφήν, **ἄλλαι** ὑποστάθμην»· πρβλ. γαγγαλίδες.

γαγγλιακός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰ γάγγλια βλ.λ. : **γαγγλιακὸν σύστημα, - γαγγλιακὸς πυρετός**.

γαγγλιοειδής-οῦς-ές Ἡσ. κ. **νεώτ.** γαγγλιώδης βλ.λ.· Ἡσ. « γαγγλιοειδέων· γαγγλίαις ἐοικότων ».

γαγγλίον (τὸ) μτγν., **νεώτ. γάγγλιον** οἴδημα ὑπὸ τὸ δέρμα παρὰ τοὺς συνδέσμους καὶ τένοντας· Πολυδ.4,197 «γαγγλίον ἐστὶ ἀπόστημα ἄπονον ὑπὸ **λευκῷ καὶ νευρώδει** χιτῶνι » : Φιλάγριος π.Ἀετ. 15,9, Ἥρας π.Γαλ.13,815, Παῦλ.Αἰγ.6,39· || κατὰ

Γαλ. «γαγγλίον ἐστὶ νεύρου παρὰ φύσιν συστροφὴ σωματοπεποιημένη»· πρβλ. Ἡσ. «γαγγάλιον· νεύρου συστραφή»· ‖ εἰδ. νεώτ. ἀνατομ. ἕκαστον τῶν μικρῶν ὀγκωμάτων, ἅτινα ἀπαντῶσιν ἐπὶ τῶν λεμφοφόρων ἀγγείων, ἐπὶ τῶν ἐγκεφαλονωτιαίων νεύρων ἢ ἐπὶ τοῦ συμπαθητικοῦ νευρικοῦ συστήματος· ‖ εἰδ. κτηνιατρ. ὑγρώματα τῶν τενόντων τῶν ἵππων, δημ. νεροκατέβασμα ἢ νερά.

γαγγλῖτις-τιδος (ἡ) νεώτ. ἀδενῖτις τῶν γαγγλίων.

γαγγλιώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς γάγγλιον βλ.λ., ὁ ἐκ τοῦ εἴδους τούτων ὤν: Ἱππ. Ἄρθρ.40 **ἐπεὶ καὶ τῶν γαγγλιωδέων ἔνια, ὅσα ἂν πλαδαρὰ ᾖ καὶ μυξώδεα, σάρκα ἔχει.**

γαγγλίωμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἰατρ. ἐπιθηλίωμα λεμφικῶν γαγγλίων· ‖ γεν. γάγγλιον.

γάγγραινα (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. γαγγραίνα κ. **καγγραίνα** τοπικὴ νέκρωσις τῶν ἱστῶν μέρους τινὸς τοῦ σώματος, ἀκολουθουμένη ὑπὸ σήψεως: Ἱππ. Μοχλ.33, Γαλ.18(Ι),687· 2) μτφ., νεώτ. κ. δημ. βαρεῖα νόσος, αἴτιον προϊούσης καταστροφῆς: ΚΔ Τιμ.2,2,17 **καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξη,** Πλούτ.Ἠθ.65 D **ταύταις μέντοι ταῖς οὐλαῖς, μᾶλλον δὲ γαγγραίναις καὶ καρκινώμασι διαβρωθεὶς Ἀλέξανδρος,** - **ἡ γάγγραινα τῆς κομματικῆς ἐμπαθείας κατατρώγει τὴν πολιτείαν.**

γαγγραινιάζω δημ. κ. **καγγραινιάζω** πάσχω γάγγραιναν βλ.λ.1) κ.2), σήπομαι ἐκ γαγγραίνης: **γαγγραίνιασε τὸ καρμί του.**

γαγγραίνιασμα (τὸ) δημ. κ. **καγγραίνιασμα** ἡ γαγγραίνωσις βλ.λ.

γαγγραινικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἰδιάζων εἰς γάγγραιναν ἢ ὁ πρὸς ταύτην ὅμοιος, ὁ ἐνέχων γάγγραιναν, ὁ γαγγραινώδης βλ.λ.: Διοσκ. 2,107 **γαγγραινικαὶ νομαί,** αὐτ.4,94 **κυνόδηκτα ἰᾶται καὶ γαγγραινικά,** - **γαγγραινικὴ ἐπεξεργασία.**

γαγγραινικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον τῆς γαγγραίνης βλ.λ.‖: Ὀρειβ.158,38 **νεκροῦνται δάκτυλοι σηπεδονικῶς ἢ γαγγραινικῶς διατιθέμενοι.**

γαγγραινοῦμαι-όομαι κ. νεώτ. καταλαμβάνομαι ὑπὸ γαγγραίνης βλ.λ. ἢ καθίσταμαι γαγγραινώδης, γαγγραινιάζω βλ.λ.: Ἱππ.Ἄρθρ.63 **ἀτὰρ καὶ γαγγραινοῦσθαι ἱκνέεται κνήμην καὶ τὸν πόδα.**

γαγγραινοφλυκταινώδης-ους-ες νεώτ. ἰατρ. ἐπὶ νοσημάτων, ὁ φύσεως γαγγραινώδους καὶ φλυκταινώδους: **γαγγραινοφλυκταινώδης ἀλλοίωσις.**

γαγγραινώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γάγγραιναν βλ.λ., ὁ γαγγραινικῆς φύσεως, ὁ τοῦ εἴδους τῆς γαγγραίνης βλ.λ.: Ἱππ.Ἐπιδ.7,110 **τὸ γαγγραινῶδες ἀνέδραμεν ἄχρι πρὸς γόνυ,** Γαλ.11,818, - **γαγγραινῶδες ἕλκος,** - **γαγγραινώδης λοίμωξις.**

γαγγραίνωμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φαινόμενον ἢ τὸ πάθος τῆς γαγγραίνης, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γαγγραινώσεως, ἡ γάγγραινα βλ.λ.: Παλλάδιος Ἰατρ.Πυρετ.7· ‖ νεώτ. γαγγραινῶδες, σηπεδονικὸν σάρκωμα.

γαγγραίνωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. τὸ γαγγραινοῦσθαι, ἡ ὑπὸ γαγγραίνης προσβολή, τὸ γαγγραίνιασμα: Ἱππ.Ἄρθρ.11 **γαγγραινώσεις φλεβῶν,** Ἀρετ.Ὀξ.Παθ.2,10, - **ἡ γαγγραίνωσις τοῦ ἕλκους.**

γαγγρώνω δημ. φύχομαι, παγώνω, κοκκαλιάζω ἀπὸ τὸ κρύο· 2) εἰδ. πάσχω ἀπὸ χείμεθλα, ἔχω χιονίστρες, ξεπαγιάσματα.

γαγέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαγερμός (ὁ) δημ. ἐπάνοδος, ἐπιστροφή, γυρισμός: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.230,3 **γιοφύριν εἰς τὴ θάλασσα καὶ γαγερμὸ στὸν Ἅδη.**

γαγέρνω δημ. ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω, γυρίζω: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.σ.230,4 **καὶ σκάλαν εἰς τὸν οὐρανὸ νὰ πηγαίνουν, νὰ γαγέρνουν.**

γάγιο (τὸ) δημ. ἐνέχυρον· 2) ἀνταμοιβή, μισθός.

γαγκινέλι (τὸ) δημ. ἄγκιστρον δι' οὗ ἀνασύρονται οἱ ἐντὸς φρεάτων πεσόντες κάδοι ἢ ἄλλα ἀντικείμενα· ἄ. ἀγκινάρι, τσιγγέλι.

γάγλα (ἡ) δημ. ἡ εἰς σχῆμα κύκλου συστροφή, κουλούριασμα· πρβλ. γάγγλιον.

γαγνεβίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαδαισία (ἡ) Ἐπιγρ. λοκρ. γεωδαισία βλ.λ.

γαδάρα (ἡ) δημ. ἡ γαϊδάρα βλ.λ.

γαδαρηνός-ή-όν μτγν. ὁ ἐκ τῆς πόλεως τῆς Παλαιστίνης Γαδάρων.

γαδαρόμουλα (ἡ) δημ. ἡ γαϊδαρόμουλα βλ.λ.

γάδαρος (ὁ) μτγν., μσν., δημ. κ. γάϊδαρος βλ.λ. ὁ ὄνος: Διογενιανὸς 5,36.

γαδεβδάν Ἡσ. «χαίρειν».

γαδεῖν Ἡσ. «χαρίσασθαι» (Ϝαδεῖν)· πρβλ. ἀνδάνω.

γαδείραθεν μτγν. ἐκ τῆς πόλεως Γάδειρα.

γαδειραῖος-α-ον μτγν. ὁ τῆς ἐν Ἱσπανίᾳ πόλεως τῶν Γαδείρων, ὁ γαδειρικός: Πλούτ.Σερτ.8 γαδειραῖος πορθμὸς (ὁ νῦν πορθμὸς Γιβραλτὰρ).

γαδειρικός-ή-όν ὁ τῆς πόλεως τῶν Γαδείρων ἢ ὁ ἐκ ταύτης προερχόμενος: Εὔπ.186 **πότερ' ἦν τὸ τάριχος φρύγιον ἢ γαδειρικόν,** Πλάτ.Κριτί.114 B τῆς γαδειρικῆς χώρας.

γαδειρίς-ίδος (ἡ) μτγν. ἡ γαδειρικὴ βλ.λ.: Στράβ. 3,5,5 **στήλας, ἃς Πίνδαρος καλεῖ** πύλας **Γαδειρίδας** (περὶ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν).

γαδειτάνα (ἡ) πάπ. κ. **γαδιτάνα** ἢ **γαειτάνα** (ἡ) ἡ κάτοικος τῆς πόλεως τῶν Γαδείρων ἢ ἡ ἐκ ταύτης καταγομένη· 2) προσηγορικῶς, ἡ ἀκόλαστος γυνή, ἡ πόρνη: Πάπ. **εὑρέθη ἡ Λαυκία παρὰ τὸν μοιχὸν αὐτῆς ποιοῦσα ἑαυτὴν γαδιτάναν.**

γαδελαϊκὸν ἢ **γαδελεϊκὸν ὀξὺ** (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξὺ ἀπαντῶν εἰς τὸ ἔλαιον τοῦ ἥπατος τοῦ γάδου, πρβλ. γαδόλη.

γάδεσθαι Ἡσ. «ἥδεσθαι», αὐτ. «γάδονται· εὐφραίνονται».

γαδέσσα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γαδεῶ Ἡσ. «χαρά».

γαδή Ἡσ. «κιβωτός»· πρβλ. γάνδιον.

γαδίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἰχθύων, ἧς εἴδη τινὰ εἶναι περιζήτητα διὰ τὸ ἐκ τοῦ ἥπατος αὐτῶν ἐξαγόμενον μουρουνέλαιον.

γαδίκουλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων.

γαδίλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων.

γαδίνα (ἡ) δημ. κ. **γαδίνι** (τὸ) τρύβλιον μέγα καὶ βαθύ, γαβάθα βλ.λ.

γαδινία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων.

γαδινίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια μαλακίων.

γάδιξ(ις) Ἡσ. «ὁμολογία» (Ϝάδιξις)· πρβλ. αὐτ. «ἄδιξις· ὁμολογία παρὰ Ταραντίνοις».

γαδιτάνα (ἡ) πάπ. γαδειτάνα βλ.λ.

γαδοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ὁμοιάζων πρὸς τὸν ἰχθὺν γάδον βλ.λ.· ‖ κατὰ πληθ. οἱ **γαδοειδεῖς** ὡς οὐσ. οἱ ἄ. γαδίδαι βλ.λ.

γαδοκαλλιέργεια (ἡ) νεώτ. ἡ γαδοτροφία βλ.λ.

γαδόλη (ἡ) νεώτ. φαρμ. γαλάκτωμα ἐλαίου τοῦ ἥπατος τοῦ ἰχθύος ὀνίσκου βλ.λ.

γαδολίνιον (τὸ) νεώτ. χημ. μέταλλον τῆς ὁμάδος τῶν στοιχείων τῶν σπανίων γαιῶν βλ.λ.

γαδολινίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. σπάνιον πυριτικὸν ὀρυκτὸν ἐκ σιδήρου, βερυλλίου καὶ ὑττρίου.

γάδος μτγν., νεώτ. κ. δημ. ζῳολ. ὁ ἰχθὺς ὄνος, ἄ. ὀνίσκος, βακαλάος, μπακαλιάρος: Δωρίων π. Ἀθην.7,315 F **ὄνος ὃν καλοῦσί τινες γάδον**· ‖ εἰδ. νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογενείας τῶν **γαδιδῶν**· 2) Ἡσ. «γάνδος· ὁ πολλὰ εἰδὼς καὶ πανοῦργος· τινὲς δὲ **γάδος**».

γάδος Ἡσ. «γάλα, ἄλλοι δέος», πρβλ. ἄδος, ἦδος.

γαδοτροφία (ἡ) νεώτ. ἡ ἐν ἰχθυοτροφείοις καλλιέργεια τοῦ ἰχθύος γάδου βλ.λ.

γαδοῦρι(ν) μσν., δημ.κ. γαϊδοῦρι βλ.λ., ὁ μικρὸς ὄνος ἢ γεν. ὁ ὄνος: Πρόδρ.2,479 (Κορ.) γαδού-

ριν παλαιόπληγον, όρνίθιν κορυντζάριν· πρβλ. γάδαρος, γάϊδαρος, γαϊδάριον.

γαδοφίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἰχθύων.

γάδοφις-εως (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

γαειτάνα (ἡ) πάπ., βλ. γαδειτάνα.

γαεών-ῶνος Ἐπιγρ. γαιών βλ.λ. : Ἐπιγρ. ἀνάμεσον τῶν γαεώνων.

γάζα (ἡ) (1) (περσ.) σύνολον πολυτίμων κινητῶν πραγμάτων, θησαυρὸς ἐν ταμείῳ φυλαττόμενος : Θεόφρ.Φl 8,11,5 τὰ ἱμάτια καὶ τὴν ἄλλην γάζαν, ΚΔ Πράξ.8,27 εὐνοῦχος .. ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς (τῆς βασιλίσσης)· || εἰδ. θησαυρὸς ἐκ νομισμάτων ἢ ἀκόπων πολυτίμων μετάλλων· πρβλ. χαζ(ε)νές : Ἐπιγρ.π.Στοβ.14,1,39 πορφύρεοι μώλωπες, ἀπορρινήματα γάζης Λυσιμάχου, Διόδ.Σ 17,35 ἐκ τῆς βασιλικῆς γάζης· 2) συνεκδ. μέγα ποσὸν χρημάτων, ὁμαδικῶς παρεχόμενον : Πολύβ.11,34,12 ἐπὶ τῆς ἀνακομιδῆς ἀπέλιπε τῆς γάζης τῆς ὁμολογηθείσης αὐτῷ παρὰ τοῦ βασιλέως.

γάζα (ἡ) (2) νεώτ. κ. δημ., γεν. κ. -ας, ἀραιὸν διαφανὲς ὕφασμα ἐκ μετάξης, λίνου, ἐρίου ἢ βάμβακος, κληθὲν οὕτω ἐκ τῆς πόλεως Γάζης, ὁπόθεν τὸ πρῶτον προῆλθεν, ἐν χρ. πρὸς κατασκευὴν εἰδῶν γυναικείου στολισμοῦ, κωνωπείων, κοσκίνων κ. εἰς ἄ. χρ. || εἰδ. φαρμακευτικὴ ἢ χειρουργικὴ γάζα τεμάχια ἢ ταινίαι γάζης ἐκ λίνου ἢ ἐκ βάμβακος ἀντισηπτικῶς παρεσκευασμένης πρὸς ἐπικάλυψιν ἢ ἐπίδεσιν τραυμάτων, ἑλκῶν κτπ.· 4) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων.

γαζαία ἢ **γαζανία** (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γάζας Ἡσ. « ἰχθύς ποιός ».

γαζέα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γαζέλα (ἡ) νεώτ. (ἀραβ.) εἶδος ἐρωτικοῦ ποιήματος ἐν τῇ λυρικῇ ποιήσει τῶν Περσῶν καὶ Τούρκων ἀποτελούμενον συνήθως ἐκ πέντε ἢ ἑπτὰ διστίχων.

γαζελέλαιον (τό) νεώτ. χημ. αἰθέριον ἔλαιον λαμβανόμενον δι' ἀποστάξεως τῶν φύλλων τοῦ φυτοῦ ψευδομυρίκη ἡ γαλῆ.

γαζέλλα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν· πρβλ. ἀντιλόπη.

γαζέπι (τό) δημ. σπαν. χρ. (τουρκ.) κακοτυχία, καταδρομή.

γαζέτ(τ)α (ἡ) δημ. (ἰταλ.) ἀρχικῶς τὸ ἐκ δύο σολδίων βενετικὸν χαλκοῦν νόμισμα· || δθ.κ. πᾶν δεκάλεπτον χαλκοῦν ἢ ἐξ ἄλλου μετάλλου νόμισμα : στὸν καιρὸ τοῦ Ὄθωνα μποροῦσες νὰ καλοφᾶς μὲ τρεῖς τέσσερες γαζέτες· || ἐν περιληπτ. σημ. γαζέτα κ. συνηθέστ. γαζέτες χρηματικὸν ποσὸν ἐκ μεταλλικῶν κερμάτων μικρᾶς ἑκάστου ἀξίας· πρβλ. πενταροδεκάρες : μάζεψε ὁ δίσκος τῆς ἐκκλησιᾶς ἑξακόσιες δραχμὲς ὅλο γαζέτα, - μᾶς πλήρωσαν τὸ μισθὸ μὲ γαζέτες· 2) συνεκδ. γαζέττα κ. γκαζέττα (γαλλ.) παλαιότερον, πᾶν πολιτικὸν καὶ εἰδησεολογικὸν ἔντυπον φύλλον τακτικῶς καθ' ἡμέραν ἢ δὶς ἢ τρὶς κλπ. τῆς ἑβδομάδας ἐκδιδόμενον, ἡ ἐφημερίς, ὡς ἀρχικῶς ἀντὶ μιᾶς γαζέττας ἤτοι ἑνὸς δεκολέπτου πωλουμένη : Σοῦτσ.Σάτ.3,47 μὲ τὶς γαζέτες τοῦ λαοῦ τὰ μάτια θὲ ν' ἀνοίξῃ, Ψυχάρ.Ταξίδ.48 στρώθηκα μὲ τὴν ἡσυχία μου στὴν πολτρόνα μου κι ἔπιασα μιὰ γαζέτα.

γαζῆ (ὁ) μσν., νεώτ. κ. δημ. (ἀραβ.) νικηφόρος, νικητής· ἡ λ. ἐν χρ. παρὰ μωαμεθανοῖς ὡς προσωνυμία διδομένη εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς μουσουλμανικῆς πίστεως πολεμήσαντας καὶ νικήσαντας ἀρχηγούς : Γαζῆ Σουλτὰν Μεχμὲτ Φατίχ (ὁ Μωάμεθ ὁ Β'), - Ἐρτογραὺλ Γαζῆ, - Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμὰλ πασᾶς.

γαζί (τό) δημ. εἶδος πυκνῆς καὶ στερεᾶς ραφῆς γινομένης διὰ χειρὸς ἢ διὰ ραπτομηχανῆς.

γαζία (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. δημ. κ. γαντζία τὸ δένδρον ἀκακία ἡ φαρνεσιανή, ἄ. δημ. ἀμπεριά, σκουρουπαθιά, μοσχολούλουδο : Παρφύρ.Σκ.74 καὶ δίπλα στὰ παράθυρα ν' ἀνθίζουν οἱ γαζίες· 2) τὸ ἄνθος ἀκακίας τῆς φαρνεσιανῆς : μὲ μεθάει ἡ μυρωδιὰ τῆς γαζίας.

γαζόζα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. γκαζόζα βλ λ.

γαζολίνη (ἡ) νεώτ. γκαζολίνη βλ.λ.

γαζόμετρον (τό) νεώτ. γκαζόμετρον βλ.λ.

γαζόν (τό) νεώτ. γκαζὸν βλ.λ.

γαζούλι (τό) δημ. τὸ κοσμητικὸν φυτὸν φριτιλλαρία ἡ γουϊκκιάρδειος.

γαζοφυλάκιον (τό) μτγν. θησαυροφυλάκιον· πρβλ. γάζα 1) : ΠΔ 8ασ.4,23,11 εἰς τὸ γαζοφυλάκιον Νάθαν βασιλέως, ΚΔ Λουκ.21,1 εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

γαζοφυλακῶ-έω μτγν. εἶμαι ταμίας γαζοφυλακίου, θησαυροφύλαξ : Διόδ.Σ 17,74 παρὰ τῶν γαζοφυλακούντων παρέλαβεν ὀκτακισχιλίων ταλάντων ἀριθμόν.

γαζοφύλαξ-ακος (ὁ) μτγν. ὁ φύλαξ τῆς γάζης βλ.λ., ὁ θησαυροφύλαξ : Φύλαρχ.π.Ἀθην.6,261 Β ἐπιχεομένους Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως .., Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Πλούτ.Δημήτρ.25 εἰώθεισαν εὐνούχους ἔχειν γαζοφύλακας· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ τόπος ἔνθα φυλάσσονται θησαυροί : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.90,21 χῶρος γαζοφύλαξ.

γάζωμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαζώνω, ἄ. κ. γαζί βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Β 610 πανὶν ἐκράτειε κι ἤκανε γάζωμα μὲ μετάξι.

γαζώνω μσν. κ. δημ. ράπτω γαζί βλ.λ. : Ἐρωτόκρ. Α 673 κι ὥρες φιλότητες ξομπλιῶν ἐγάζωνεν ἡ κόρη, - ἔχω πολλὰ νὰ γαζώσω ἀκόμα· || εἰδ. ράπτω διὰ ραπτομηχανῆς.

γαζωτός-ή-ό δημ. ὁ διὰ ραφῆς γαζὶ ἐρραμμένος βλ.λ. : θὰ τὸ κάμω γαζωτὸ στὸ χέρι.

γάθευδον Ἡσ. « ἐκ γῆς ῥέον ».

γαθέω δωρ., παρακ. γέγαθα γηθέω βλ.λ. : Πίνδ. Π 4,122 ἂν πέρι ψυχὰν ἐπεὶ γάθησεν, αὐτ.Ν 3,33 γέγαθε Πηλεὺς ἄναξ.

γαθία Ἡσ. « ἀλλαντία ».

γάθω δωρ. τ. τοῦ γήθω βλ.λ.

γαῖα (ἡ) ποι. κ. νεώτ., δωρ. γαία, μτγν. ποι. γαίη, γεν. γαίης, τραγ. γαίας, δοτ. γαίᾳ, αἰτ. γαῖαν, πληθ. γαῖαι ἡ γῆ ὡς οὐράνιον σῶμα : Ἰλ.Θ 16 τόσσον ἔνερθ' Ἀΐδεω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης, Ἀριστφ.Νεφ.290 ἐπιδώμεθα τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν· 2) χώρα, τόπος : Ἰλ.Α 254 μέγα πένθος Ἀχαιίδα γαῖαν ἱκάνει, Εὐρ.Μήδ.736 ἄγουσιν οὐ μεθεῖ' ἂν ἐκ γαίας ἐμέ, Πλάτ.Κρατ.410 Β . γαῖα γὰρ γεννήτειρα ἂν εἴη ὀρθῶς κεκλημένη· 3) ἡ ξηρά, ὡς ἀντίθ. τοῦ πόντου, τῆς θαλάσσης : Ὀδ. Ε 294 σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον, Ἡσίοδ.Ἔργ.101 πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα· 4) τὸ ἔδαφος, τὸ χῶμα : Ἰλ.Ζ 464 ἀλλά με τεθνηῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι, Σαννυρίων Κωμ.π.Πολυδ.10,185 κεραμικὴν γαῖαν στρέφων,- γαῖαν ἔχοις ἐλαφράν (πρὸς ἐνταφιασθέντας εὐχή)· 5) ἡ γῆ ὡς ἓν τῶν τεσσάρων κατὰ τοὺς ἀρχαίους στοιχείων : Ἰλ.Η 99 ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε, Τραγ.Ἀδέσπ.513 ἐμοῦ θανόντος γαῖα μειχθήτω πυρί· 6) νεώτ. ἐν πληθ. γαῖαι ἐκτάσεις γῆς καλλιεργήσιμοι, ἀγροί, χωράφια : διανομὴ γαιῶν, - γαῖαι προσοδοφόροι - εὔφοροι - ξηρικαί - ποτιστικαί· 7) νεώτ. χημ. ἐν συνεκφορᾷ μετὰ προσδιοριστικοῦ ἐπιθ., τὰ ὀξίδια τοῦ ἀργιλίου, τοῦ γαλλίου, τοῦ ἰνδίου καὶ τοῦ θαλλίου, ὡς ἐκ τῆς γεώδους συστάσεώς των, οἷον γαῖαι ἀλκαλικαί, ὀξίδια τοῦ ἀσβεστίου, βαρίου καὶ στροντίου, ἄ. γαιαλκάλια βλ.λ., γαῖαι σπάνιαι, σειρὰ βασικῶν ὀξιδίων σπανίων μετάλλων.

γαιάδας Ἡσ. « ὁ δῆμος ὑπὸ Λακώνων ».

γαιάδενδρον (τό) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαϊακένιον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. γουαϊακένιον βλ.λ.

γαϊάκη (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **γαϊάκι** (τὸ) γένος φυτῶν.

γαϊακόλη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **γουαϊακόλη** βλ.λ.

γαιαλκάλια (τὰ) νεώτ. χημ. ὀξίδια μετάλλων τινῶν ἔχοντα γεώδη σύστασιν καὶ ἀλκαλικὴν ἀντίδρασιν, ἄ. γαῖαι ἀλκαλικαί.

γαιανθρακαποθήκη (ἡ) νεώτ. ἀποθήκη γαιανθράκων βλ.λ.

γαιανθρακεμπόριον (τὸ) νεώτ. **τὸ** ἐμπόριον γαιανθράκων βλ.λ.

γαιανθρακέμπορος (ὁ) **νεώτ.** ὁ ἔμπορος γαιανθράκων βλ.λ.

γαιανθρακεργάτης (ὁ) νεώτ. ὁ ἐργάτης μεταλλείων γαιάνθρακος, ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἐξόρυξιν γαιανθράκων βλ.λ.

γαιανθρακόπλινθος (ὁ) νεώτ. βρικέττα βλ.λ.

γαιανθρακοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς γαιάνθρακα μετατροπὴ τῶν φυτικῶν ὑπολειμμάτων.

γαιανθρακορύκτης (ὁ) νεώτ. γαιανθρακωρύχος βλ.λ.

γαιανθρακοῦχος-ον νεώτ. ἐπὶ ἐδαφῶν, ὁ ἐγκλείων, ὁ ἔχων ὑπ' αὐτὸν στρώματα ἄνθρακας : γαιανθρακοῦχος **περιοχή.**

γαιανθρακοφόρος-ον νεώτ. ἐπὶ ἐδαφῶν, ὁ ἐγκλείων γαιάνθρακα : **γαιανθρακοφόρα στρώματα**· 2) ἐπὶ μεταφορικῶν μέσων, ὁ μεταφέρων γαιάνθρακας : γαιανθρακοφόρον πλοῖον - βαγόνιον.

γαιανθρακοφορτίον (τὸ) νεώτ. φορτίον γαιανθράκων.

γαιανθρακοφύραμα-ατος (τὸ) νεώτ. γαιανθρακόπλινθος, βρικέττα βλ.λ.

γαιανθρακώδης-ους-ῶδες νεώτ. ἐπὶ ἐδαφῶν, ὁ πλήρης γαιανθράκων· 2) ἐπὶ ὀρυκτῆς καυσίμου ὕλης, ὁ παρεμφερὴς πρὸς γαιάνθρακα.

γαιανθρακωρυχεῖον (τὸ) νεώτ. ὀρυχεῖον, ἐξ οὗ ἐξάγονται γαιάνθρακες βλ.λ., ἄ. ἀνθρακωρυχεῖον.

γαιανθρακωρύχος (ὁ) νεώτ. ἐργάτης ὀρύσσων γαιάνθρακας, ἀνθρακωρύχος βλ.λ.

γαιάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτὸς ἄνθραξ, προϊὸν βραδείας ἐντὸς στρωμάτων τῆς γῆς ἀπανθρακώσεως φυτικῶν οὐσιῶν· ἄ. λιθάνθραξ, δημ. πετροκάρβουνο.

γαϊανῖται (οἱ) μσν. ὀπαδοὶ κλάδου τινὸς τῆς θρησκευτικῆς αἱρέσεως τῶν μονοφυσιτῶν, κληθέντες οὕτω ἐκ τοῦ ὀνόμ. τοῦ ἀρχηγοῦ των Γαϊανοῦ.

γαιάοχος-ον δωρ. γαιήοχος βλ.λ.

γαιᾶται Ἡσ. « κερτομεῖ ».

γαϊδάρα (ἡ) δημ. κ. **γαϊδούρα, τὸ** θηλ. **τοῦ** γάϊδαρος βλ.λ. 2), εἶδ. ἡ ξυλογαϊδάρα βλ.λ.

γαϊδαραγγουριά (ἡ) δημ. κ. **γαϊδουραγγουριά** τὸ φυτὸν ἐλατήριον ὁ ἀγριοσίκυς **βλ.λ.**, ἄ. ἀγριαγγουριὰ ἢ πικραγγουριά.

γαϊδαράγκαθο (τὸ) δημ. κ. **γαϊδουράγκαθο** βλ.λ.

γαϊδάριον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. μικρὸς ὄνος, γαϊδουράκι : Πάπ. **τὰ δὲ γαϊδάρια παρασκεύασον,** αὐτ. **ὑπὲρ ἀποτροφῆς ἑκάστου** γαϊδαρίου.

γαϊδαρο- δημ. ὡς α' συνθετικὸν βλ. γαϊδουρο-.

γαϊδαρόμουλα (ἡ) δημ. ἡμίονος γεννηθεῖσα ἐκ μητρὸς ὄνου· ἄ. γαϊδουρομούλαρο.

γάϊδαρος (ὁ) μσν. κ. δημ. κ. γάδαρος, θηλ. γαϊδάρα κ. **γαϊδούρα,** ὁ ὄνος βλ.λ. : Μ Γλυκᾶς ἐν Κρουμπάχερ 3,44 παροιμ. **ἐλάκτισεν ὁ γάϊδαρος καὶ δέρουσι τὸ σάγμα** (ἐπὶ τιμωρούντων ἀθώους ἀντὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐνόχων), **ποὺ δὲ** μπορεῖ **νὰ ξεθυμάνῃ στὸ** γάϊδαρο, **ξεθυμαίνει** στὸ σαμάρι, -**ἂν δὲν κλωτσήσῃ ὁ γάϊδαρος δὲν τόνε ξεφορτώνουν** (ὁ ἀδικούμενος πρέπει νὰ ζητῇ καὶ μόνος του τὸ δίκαιόν του), - **γάϊδαρος** ἀμολητὸς **κύρης καὶ νοικοκύρης** (ἐπὶ ἀναιδῶν καταχρωμένων τὴν ἐλευθερίαν), -**γάϊδαρος εἶν' ὁ γάϊδαρος κι ἂν ε φορῇ καὶ σέλλα** (τοὺς χυδαίους οὔτε ἡ στολὴ οὔτε τὰ ἀξιώματα τοὺς **ἐξευγενίζουσι**), - γαϊδάρου **λύραν ἔπαιζαν κι αὐτὸς τ' αὐτιά του τάραζε** (ἐπὶ ἀναισθήτων καὶ ἀμούσων), - **κάποιου χαρίζαν γάϊδαρο καὶ κοίταζε τ' ἀφτιά του** (ἐπὶ λίαν ἀπαιτητικῶν), **εἶπ' ὁ γάϊδαρος τὸν πετεινὸ κεφάλα** (ἐπὶ κατηγορούντων καλυτέρους των), φρ. **ἀκάλεστος γάϊδαρος** (ἐπὶ προσερχομένου ἀπροσκλήτως εἰς ἑορτασμόν), - **κατὰ φωνὴ κι ὁ γάϊδαρος** (ἐπὶ παρουσιαζομένων ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται λόγος περὶ αὐτῶν), - **ἔδεσε τὸ γάϊδαρό του** (ἐξησφαλίσθη καὶ ἰδίως ἐξησφάλισε τὴν τοῦ βίου ἄνεσιν)· ‖ **ἡ φυλλάδα** τοῦ **γαϊδάρου** λαϊκὸν μεσαιωνικὸν ἔπος κ. μτφ. βιβλίον στερούμενον σοβαρότητος· 2) μτφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ **στερούμενος εὐγενῶν** αἰσθημάτων, δθ. ποταπός, ἀγενής, ἀφιλότιμος, ἀναίσθητος, χονδρόνθρωπος : **δὲν ἔχει τρόπους,** εἶναι **γάϊδαρος,** φρ. ἐν μτφ. σημ. **γάϊδαρος ξεκαπίστρωτος** (ἀνοιδής, ἀνάγωγος **ἄνθρωπος**).

γαϊδαρόσφακα (ἡ) δημ. κ. γαϊδουρόσφακα **βλ.λ.**

γαϊδουραγγουριά (ἡ) δημ. κ. γαϊδουράγγουρο (τὸ) ἡ γαϊδαραγγουριὰ βλ.λ.

γαϊδουράγγουρο (τὸ) δημ. γαϊδαραγγουριὰ **βλ.λ.**

γαϊδουράγκαθο (τὸ) δημ. περιληπτ. ὀνομ. διαφόρων ποωδῶν ἀκανθοφύλλων ζιζανίων· 2) **τὸ** ποῶδες φυτὸν ἠρύγγιον τὸ **ἀρουραῖον.**

γαϊδουράκι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ **γάϊδαρος** μικρὸς γάϊδαρος, ὀνάριον, γαϊδαρέλλι.

γαϊδουράνθρωπος (ὁ) δημ. ὁ οἱονεὶ τὰ **ἐλαττώματα** ὄνου ἔχων, βάναυσος, χυδαῖος, ἀναιδής.

γαϊδουράς (ὁ) δημ. ὀνοφορβός, ὀνηλάτης, γαϊδουρολάτης, γαϊδουριάρης· 2) μτφ. βάναυσος, χυδαῖος· 3) **γαλανοὶ γαϊδουράδες** κ. **μαῦροι γαϊδουράδες** ποικιλίαι οἰνοφόρου ἀμπέλου.

γαϊδουραφάνα (ἡ) δημ. κ. γαϊδουρόσφακα βλ.λ.

γαϊδουράφτης (ὁ) ὁ ἔχων ὦτα μεγάλα προτεταμένα ὡς τὰ τοῦ ὄνου.

γαϊδουρελιά (ἡ) δημ. κ. **γαϊδουροελιά** ποικιλία τοῦ δένδρου **ἐλαία** καὶ ὁ εὐμεγέθης καρπὸς τοῦ δένδρου τούτου.

γαϊδουρέλλι (τὸ) δημ. τὸ γαϊδουράκι βλ.λ.

γαϊδουρέλλος (ὁ) δημ. κατ' ἀστείαν **ἔκφρ. ὁ** γάϊδαρος βλ.λ.

γαϊδουρένιος-α-ο δημ. γαϊδουρινὸς βλ.λ.

γαϊδούρης (ὁ) δημ. ὀνειδιστικῶς **ἐπὶ ἀνθρώπων,** ὁ **ἔχων** ἰδιότητας ὄνου, χυδαῖος, **ἀναίσχυντος.**

γαϊδουρήσιος-α-ο δημ. ὁ γαϊδουρινὸς **βλ.λ.**

γαϊδοῦρι (τὸ) δημ. ὁ γάϊδαρος βλ.λ.

γαϊδουριά (ἡ) δημ. τρόπος, **φέρσιμον, πρᾶξις** οἱονεὶ ἁρμόζουσα **εἰς γάϊδαρον,** ἀπρέπεια, **χυδαιότης,** ἀγένεια, ἀδιακρισία.

γαϊδουριάρης (ὁ) δημ., θηλ. **γαϊδουριάρισσα,** ὀνηλάτης· ἄ. γαϊδουρολάτης : παροιμ. **ἄλλα λογαριάζει ὁ γάϊδαρος κι ἄλλα ὁ γαϊδουριάρης** (**ἄ.** γαϊδουρολάτης).

γαϊδουρίζω δημ. ἐπὶ ἀνθρώπων, συμπεριφέρομαι ὡς ὄνος, **εἶμαι** χυδαῖος, **ἀναίσχυντος, ἀγενής,** ἀδιάκριτος, πρόστυχος.

γαϊδουρινά ἐπίρρ. δημ. **κατὰ** τὸν τρόπον **τοῦ** ὄνου, δίκην ὄνου, σὰν τὸ γάϊδαρο : ὁραγ. Ὀσ. Ζωνταναὶ 92 **σαράντα-πέντε τώρα μέρες ἐπιμένουν** γαϊδουρινά, παροιμ. **ὅπου πολὺ πονεῖ γαϊδουρινὰ φωνάζει** (ἐπὶ ἀδικουμένων οἵτινες ἐντόνως διαμαρτύρονται)· ‖ μτφ. χυδαίως, ἀπρεπῶς, βαναύσως : **φέρθηκε γαϊδουρινά.**

γαϊδουρινός-ή-ό δημ. κ. **γαϊδουρήσιος** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς ὄνον, ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : **γαϊδουρινὸ γάλα - κρέας - τομάρι**· 2) μτφ. ὁ οἱονεὶ ἁρμόζων εἰς ὄνον, **πείσμων,** ἀναιδής, ἀγενής, πρόστυχος : **γαϊδουρινὸ κεφάλι - πεῖσμα,** - γαϊδουρινοὶ **τρόποι,** παροιμ. **γαϊδουρινὰ μούτσουνα, ἀφεντικὴ ζωὴ** (ἐπὶ τῶν ἀναισχύντων διαβιούντων παρασιτικῶς)· ‖ φρ. **γαϊδουρινὴ ὑπομονὴ** (ἡ μεγάλη καὶ ἀδιαμαρτύρητος ὑπομονή).

γαϊδουρίχα (ἡ) δημ. ποικιλία ἀμπέλου οἰνοφόρου ἐν Κερκύρᾳ.

γαϊδουρο- δημ. κ. **γαϊδαρο-** ὡς α' συνθετικὸν λέξεων σχετιζομένων μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ γαϊδάρου βλ.λ. ἐν κυριολεξίᾳ ἢ μεταφορικῶς· οἷον γαϊδουροτόμαρο, γαϊδουρακαβαλλαρία, γαϊδουρομαθημένος, γαϊδουροδένω, γαϊδουροζητῶ, γαϊδουροφέρνω, γαϊδουράγκαθο, γαϊδουρόβηχας.

γαϊδουρόβηχας (ὁ) δημ. ἰσχυρός, βροντώδης καὶ ἐπώδυνος βήξ.

γαϊδουροβοσκός (ὁ) δημ. ὁ βοσκὸς ὄνων.

γαϊδουρόγαλα (τὸ) δημ. τὸ γάλα τῆς ὄνου.

γαϊδουρογεννημένος-η-ο δημ. ὁ γεννηθεὶς ἐξ ὄνου· 2) μτφ. ἐπὶ προσ., ὁ νόθος, ὁ μὴ γνήσιος, μπάσταρδος, μοῦλος, μούλικας· 3) ὁμ. μτφ. ὁ ἐξ ὅλως ἀγενῶν καὶ ἀγροίκων γονέων.

γαϊδουρογουστέρα (ἡ) δημ. ἡ χολοσαύρα βλ.λ.

γαϊδουρογύρεμα (τὸ) δημ. ἡ ἀναζήτησις ἀπολεσθέντος ἢ διαφυγόντος ὄνου ἐν χρ. μ. παροιμ.: **κάλλια γαϊδουρόδεμα παρά γαϊδουρογύρεμα** τὸ προνοεῖν ἢ τὸ ἐξ ἀπρονοησίας ὑφίστασθαι.

γαϊδουρογυρεύω δημ. ἀναζητῶ ἀπολεσθέντα ἢ διαφυγόντα ὄνον: παροιμ. **κάλλιο γαϊδουρόδενε παρά γαϊδουρογύρευε** (ἔσο προνοητικὸς πρὸς ἀποσόβησιν ταλαιπωρίας σου).

γαϊδουρογύρισμα (τὸ) δημ. κ. **γαϊδαυροκάθισμα** (τὸ) ἡ ἤδη ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων ἀτιμωτικὴ ἐπὶ ὄνου διαπόμπευσις· ‖ εἰδ. ἡ ἄλλοτε ἐν χωρίοις, ὡς ποινὴ ἐπιβαλλομένη εἰς ἐπ' αὐτοφώρῳ συλληφθέντας μοιχούς, περιφορὰ αὐτῶν ἐπὶ ὄνου ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῶν χωρίων· 2) **συνεκδ.** ὁ δεινὸς δημοσίᾳ γινόμενος προπηλακισμός.

γαϊδουρόδεμα (τὸ) δημ. κ. **γαϊδουροδέσιμο** (τὸ) ἡ πρόσδεσις τοῦ ὄνου ἀπὸ πασσάλου, δένδρου, μεγάλου λίθου κττ.: παροιμ. **κάλλια γαϊδουρόδεμα παρά γαϊδαρογύρεμα**· 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ προσ. κ. πραγμ., ἰσχυρὰ δέσις, δυνατὸ δέσιμο.

γαϊδουροδένω δημ. προσδένω τὸν ὄνον ἐπὶ ἀκινήτου ἀντικειμένου: παροιμ. **κάλλιο γαϊδουρόδενε παρά γαϊδουρογύρευε**· 2) δένω ἰσχυρῶς, δυνατά.

γαϊδαυροδέσιμο (τὸ) δημ. τὸ γαϊδουρόδεμα βλ.λ.

γαϊδουροελιά (ἡ) δημ. ἡ γαϊδουρελιά βλ.λ.

γαϊδουρόθυμος (ὁ) δημ. τὸ ἄγριον φυτὸν στάχυς ὁ ἀκανθώδης.

γαϊδουροκαβαλλαρία (ἡ) δημ. ὀνηλασία· ‖ ἰδίως ἐν ἐπιρρ. χρ. ἐν ὀνηλασίᾳ, καβάλλα στὸ γάϊδαρο.

γαϊδουροκαθίζω δημ. καθίζω τινὰ ἐπὶ ὄνου καὶ περιάγω αὐτὸν πρὸς διαπόμπευσιν, διαπομπεύω, ἐξευτελίζω· ‖ μτχ. παθ. παρακ. **γαϊδαυροκαθισμένος,** ὁ διαπομπευθεὶς μοιχός, ποὺ τοῦ ἔγινε γαϊδουρογύρισμα βλ.λ.· 2) **συνεκδ. ὁ ἠτιμασμένος,** ὁ ἐξηυτελισμένος.

γαϊδουροκάθισμα (τὸ) δημ. τὸ γαϊδουρογύρισμα βλ.λ.

γαϊδουροκαλόκαιρο (τὸ) δημ. περίοδος τοῦ θέρους ἔχουσα ὑπερβολικὸν καύσωνα, γαϊδουρινὴ ζέστη· ἰδίως κατ' Ἰούλιον - Αὔγουστον: Βλαχογ. Παληκ.Παλιὰ 76 **θὰ βροῦμε ζέστη δυνατὴ κάτου στὸν κάμπο.. γαϊδαυροκαλόκαιρο, βλέπεις, ἀφέντη**· 2) εἰδ. θερμαὶ ἡμέραι κατ' Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον· ἄ. ἀηδημητριάτικο καλοκαίρι.

γαϊδουρόκομπος (ὁ) δημ. ὀνόκομβος, στερεὸς δεσμὸς ἐν χρήσ. πρὸς συνένωσιν δύο σχοινίων, οὕτω συνηρμοσμένος, ὥστε καὶ νὰ λύεται εὐκόλως.

γαϊδουροκυλίστρα (ἡ) δημ. κ. **γαϊδουροκυλίχτρα** τόπος ἔνθα κυλίονται οἱ ὄνοι· 2) συνεκδ. τόπος ἄγονος· 3) ὁμ. τόπος μικρᾶς ἐκτάσεως, ἀρκετὸς μόνον διὰ νὰ κυλισθῇ εἷς ὄνος.

γαϊδουρολάτης (ὁ) δημ. ὀνηλάτης, ἀγωγιάτης, γαϊδαυριάρης, πρβλ. ζευγολάτης: Λασκαρ.Βάρκα Κσανιέρα I,290 **καντόσταβλός τους στὴν περίστασή τους, γαϊδουρολάτης, δοῦλός τους.**

γαϊδουρομούλαρο (τὸ) δημ. ἡμίονος γεννηθεῖσα ἐξ ὄνου· ἄ. γαϊδαρόμαυλα: Ἀκριτ. ᾆσμα ἐν Πολίτ.Λαογρ.3,487,12 **καὶ ὅσα γαϊδουρομούλαρα πέφταυνε καὶ φαφᾶνε.**

γαϊδουρόμουτρο (τὸ) δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἀναιδής, ἀδιάκριτος, ἀγενής· 2) ὁμ. ὁ μὴ ὡραῖος, πρβλ. σκυλόμουτρο.

γαϊδουροπεῖνα (ἡ) δημ. ὑπερβολικὴ πεῖνα

γαϊδοοροπόδαρο (τὸ) δημ. κ. **γαϊδαυρόποδο** εἶδος ὀστρέου σκληροῦ, ὁμοιάζοντος πρὸς τὸ πέταλον ὄνου, πιθ. τὸ ἀρχαῖον σφόνδυλας.

γαϊδουροπόδι (τὸ) δημ. γαϊδουραπόδαρο βλ.λ.

γαϊδουρόποδο (τὸ) δημ. κ. **γαϊδουροπόδι** τὸ γαϊδουροπόδαρο βλ.λ.

γαϊδουρόπορδο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λυκόπερδον βλ.λ. τὸ βόειον.

γαϊδουρόσπινα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν κοκκοθραύστης βλ.λ.

γαϊδουροσύνη (ἡ) δημ. μτφ. ἀναίδεια, ἀδιακρισία, ἀγένεια, πρβλ. γαϊδουριά.

γαϊδουροσφάκα (ἡ) δημ. κ. **γαϊδουροασφάκα** κ. γαϊδουραφάνα τὸ φυτὸν φλομὶς βλ.λ. ἡ θαμνώδης.

γαϊδουροσφακιά (ἡ) δημ. γαϊδουροσφάκα βλ.λ.

γαϊδουρότσιχλα (ἡ) δημ. εἶδος κίχλης.

γαϊδουροφόρτι (τὸ) δημ. φορτίον ὄνου· ‖ συνεκδ. φορτίον ὅσον δύναται νὰ βαστάσῃ ὄνος ἤτοι οὐχὶ λίαν βαρύ, πρβλ. ἀλογοφόρτι, μουλαροφόρτι

γαϊδουροφόρτωμα (τὸ) δημ. τὸ ἐπιθέτειν φορτίον ἐπὶ ὄνου· 2) τὸ γαϊδουροφόρτι βλ.λ.

γαϊδουρόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν σησαμοειδὲς τὸ λευκὸν βλ.λ.

γαϊδουρόψαρο (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς βαλλιστής, ἄ. γουρουνόψαρο βλ.λ.· 2) ὁ ἰχθὺς γάδος, ἄ. ὄνος ἢ ονίσκος βλ.λ.

γαϊετανόν (τὸ) μτγν. κ. μσν. τὸ γαϊτάνι βλ.λ.

γαιηγενής-οῦς-ές ποι. μτγν. γηγενὴς βλ.λ.: Ἀπολλ.Ρ 3,1186 **Κάδμος.. γαιηγενῆ εἵσατο λαόν.**

γαίηθεν ἐπίρρ. μτγν. ἐκ τῆς γῆς: Ὀππ.Ἁλ.1,39 **ὕδατι.. ὃ καὶ γαίηθεν ἰδέσθαι δεῖμα φέρει**· 2) ἐκ τῶν ἔνδον τῆς γῆς, ἐκ τῶν ὑποχθονίων: Χρησμ.π. Εὐσ.Εὐαγγ.Προπ.6,2 **ἐκφύεται γαίηθεν.**

γαιήϊος-η-ον ἐπ. ὁ τῆς γῆς, ὁ ἀναφυεὶς ἐκ τῆς γῆς: Ὀδ.Η 324 **ἦγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν,** ΑΠ 14,23 **Νηρέος ὄντα με παῖδα φέρει γαιήϊος υἱός**· 2) ὁ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ γήινος: Νόνν.Δ 37,4 **βίου βροτέου γαιήια δεσμά.**

γαιηοῦχος-ον γαιήοχος βλ.λ.

γαιήοχος-ον, δωρ. γαιάοχος, Ἐπιγρ. γαιάϝοχος, ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος, ὁ σείων τὴν γῆν, ὁ ἀνέχων, κρατῶν, περιέχων, ὅθ. κ. περικυκλῶν τὴν γῆν: Ἰλ.Ν 43 **ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἐννοσίγαιος,** Πίνδ. Ο 1,25 **τοῦ μεγασθενὴς ἐράσσατο γαιάοχος Ποσειδᾶν**· ‖ ὁμ. κ. ἀπολ. ὡς οὐσ. ὁ Ποσειδῶν: Ἰλ.Ο 201 **γαιήοχε κυανοχαῖτα**· 2) ἐπὶ τοῦ ὠκεανοῦ ὁ βαστάζων, ὁ περιβάλλων: ΑΠ παράρτ.3,209· 3) ὁ προστατεύων τὴν χώραν: Αἰσχ.Ἱκ.816 **γαιάοχε παγκρατὲς Ζεῦ**· 4) Ἡσ. «ἠπειρώτης».

γαιηφάγος-ον μτγν. ἐπὶ σκωλήκων, ὁ τρώγων χῶμα: Νουμήν.π.Ἀθην.7,305 Α **τοὶ μὲν ἴουλοι κέκληνται μέλανες γαιηφάγοι,** πρβλ. γαφάγας.

γαίθυλα Ἡσ. «ἀμπελόπρασα», πρβλ. γηθυλλίς.

γαϊκός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ τῆς γῆς, ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν γῆν: Ἐπιγρ. **κρῖμα γαϊκόν.**

γαϊλλαρδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαιλυσσακεία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαῖμα (τὸ) δημ. τὸ αἷμα: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.89,7 **δύνασαι, μαυρέ μ', δύνασαι στὸ γαῖμα γιὰ νὰ πλέξῃς,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 46,23 **καὶ γαῖμα τρυφερῆς καρδιᾶς | καὶ ξεροκόκκαλ' ἀπὸ τάφο.**

γαίνεται Ἡσ. «ἀνύει».

γάϊνος-η-ον δωρ. κ. γαϊνός γήϊνος βλ.λ.· ‖ Ἐπιγρ. κατεσκευασμένος ἐκ πηλοῦ, πήλινος, χωματένιος.

γαιογνώρισμα (τό) νεώτ. ὄγκος χώματος, σχήματος καλαυρακωνικῆς πυραμίδος, ἀφιέμενος κατ' ἀποστάσεις εἰς ἀνασκαπτομένην περιοχήν, πρὸς ἔλεγχον τοῦ βάθους εἰς ὃ ἐξήχθη ἡ ἐκσκαφή· ἁ. γήγερτον, σκαφτοσήμαδα, σκαφτομέτρι.

γαιογνώστης (ὁ) νεώτ. ὁ γνώστης τῆς ποιότητος καὶ ἀξίας τῶν καλλιεργησίμων γηΐνων ἐκτάσεων.

γαιογράφος (ὁ) Ἡσ. « γεωγράφος ».

γαιοδαιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ γεωδαιτικός βλ.λ.

γαιοδεσπότης (ὁ) νεώτ. ὁ ἰδιοκτήτης μεγάλων γαιῶν, ὁ μεγάλος κτηματίας.

γαιοδότης (ὁ) μτγν. κ. μσν. γεωδαίτης· ΕΜ 223,17 « γαιοδόται, οἱ ἀρχιτέκτονες, ἢ οἰκονόμοι, παρὰ τὸ δεῖν, ὃ σημαίνει τὸ μερίζειν, οἱ τὴν γῆν διαμερίζοντες, ὅ ἐστι διαγράφοντες εἰς οἰκήματα » : Καλλ.άπ.158 **γαιαδόται καὶ σπάρτα διηνεκὲς εὖτε βάλωνται**· 2) Σουΐδ. « ὁ ἀπεμπολῶν γῆν ».

γαιοκάτοχος-ον νεώτ. ὁ κάτοχος γαιῶν.

γαιόκηρος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κηρὸς ὀρυκτός, ὀζοκηρίτης βλ.λ.

γαιοκτημοσύνη (ἡ) νεώτ. κ. **γεωκτημοσύνη** ἡ ἰδιότης τοῦ γαιοκτήμονος· 2) ἡ γαιοκτησία βλ.λ.

γαιοκτήμων-ονος (ὁ,ἡ) νεώτ. κ. **γεωκτήμων**, ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ κάτοχος γαιῶν, τσιφλικοῦχος.

γαιοκτησία (ἡ) νεώτ. ἡ κτῆσις, ἡ ἰδιοκτησία γαιῶν, ἤτοι ἐκτεταμένης περιοχῆς.

γαιοκτήτης (ὁ) νεώτ. ὁ γαιοκτήμων, ὁ τσιφλικάς.

γαιόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡμιτερπενικὴ ἀλκοόλη ἐκ τῆς ρητίνης τοῦ δένδρου γαϊάκης, ἁ. γουαϊόλη.

γαιομαντεία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ τῆς γῆς γινομένη μαντεία, καθ' ἣν σχηματίζοντες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τυχαίως καὶ ἄνευ συστήματος διάφορα σημεῖα, ἐξάγουσι συμπεράσματα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς διατάξεως αὐτῶν· ‖ ὁμ. ἡ περὶ μελλόντων μαντεία, ἡ ἐξαγομένη ἐκ τῶν σχημάτων ἅτινα λαμβάνει βῶλος χώματος ριπτόμενος ἐπὶ τραπέζης.

γαιομάχος (ὁ) μσν. ὁ ἀπὸ τῆς γῆς, ἀπὸ τῆς ξηρᾶς μαχόμενος : Κ Μανασσ.Χρον.136 B.

γαιομαχῶ-έω μσν. μάχομαι ἀπὸ τῆς γῆς, ἀπὸ τῆς ξηρᾶς : Κ Μανασσ.Χρον.131 C.

γαιομέτρης (ὁ) μτγν. γεωμέτρης βλ.λ. : Μαν.4,210.

γαιόμηλον (τὸ) νεώτ. γεώμηλον βλ.λ.

γαιομιγής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μετὰ γῆς ἀνάμικτος.

γαιομισθωτής (ὁ) νεώτ. ὁ μισθῶν, λαμβάνων ἐπὶ μισθώματι γαίας πρὸς καλλιέργειαν.

γαῖον (τὸ) νεώτ. βοταν. κ. γέον βλ.λ.

γαιονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαιονόμος-ον ὁ νεμόμενος, ὁ οἰκῶν τὴν γῆν, ὅθ. κ. ὁ κάτοικος χώρας : Αἰσχ.Ἱκ.54 **γαιονόμοισι δ' ἄελπτά περ ὄντα φανεῖται**.

γαιόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. ἡ εἰς μεγάλην κλίμακα παράστασις τοῦ συνόλου τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

γαιορύχος-ον ἐσφ.γ. τοῦ γεωρύχος βλ.λ.

γάϊος-α-ον δωρ. γήϊος, ἐπίγειος, ὁ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς : Αἰσχ.Ἱκ.826 **ὅδε μάρπτις νάϊος γάϊος** (σχόλ. « ὁ ἐπὶ γῆς γεγονώς »)· ‖ ὁ τῆς γῆς : Ἐπίχ.42,9· ‖ πιθ. ἐν Ἐπιγρ. **γάϊος παῖς** (ὁ υἱὸς τῆς γῆς) ἐπὶ δούλου μὴ δυναμένου νὰ ὁρίσῃ τὸν πατέρα του· 2) Εὐστ.188,30 « γάϊος παρὰ Ἰταλιώταις καὶ Ταραντίνοις ὁ μίσθιος. ἔστι δ' ὅτε καὶ ὁ παχὺς καὶ ἀναίσθητος ἄνθρωπος »· 3) Ἡσ. « γάϊος· ὁ ἐργάτης βοῦς καὶ ὁ ἀπόγειος ἄνεμος »· 4) καταχθόνιος (πιθ.) : Αἰσχ.Ἱκ.156 **τὸν γάϊον, τὸν πολυξενώτατον Ζῆνα**.

γαιός Κύριλλ. «μακρακέντης ἢ κόντος ἢ κολοβός».

γαιόσακκος (ὁ) νεώτ. στρατ. σάκκος πλήρης χώματος χρησιμοποιούμενος ἐν τῇ ὀχυρωτικῇ.

γαιότοιχος (ὁ) νεώτ. μανδρότοιχος σχηματιζόμενος ἐκ συμπιέσεως ἐπιτοπίως ὑγρανθείσης ἀργιλλώδους γῆς ἐντὸς τύπου ξυλίνου, σὲ καλούπι.

γαιοτρεφής-οῦς-ές μτγν. ὁ ὑπὸ τῆς γῆς ἢ ἐκ τῆς γῆς τρεφόμενος : Συνέσ.182.

γαιοτρύπανον (τὸ) νεώτ. γεωτρύπανον βλ.λ.

γαιοῦμαι-όομαι μτγν. παθ. τοῦ γαιῶ-όω βλ.λ.

γαιοῦχος-ον κ. νεώτ. γαιήοχος βλ.λ.· Σουΐδ. «ὁ τὴν γῆν ἔχων», πρβλ. Ἡσ. « γεοῦχος· ὁ τὴν γῆν ἔχων »· 2) νεώτ. ὁ περιέχων γῆν, χῶμα.

γαιοφαγία (ἡ) νεώτ. ἡ γεωφαγία βλ.λ.

γαιοφάγος-ον μτγν. κ. μσν. γαιηφάγος βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.784, Κ Μανασσ.Χρον.132.

γαιοφανής-οῦς-ές μτγν. κ. γεω- ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῆς γῆς, τοῦ χώματος : Ἀρχιγ.π.Ὀρειβ.8,2,4· ‖ τὸ οὐδ. **τὸ γαιοφανὲς** ὡς οὐσ. ἡ γεώδης ὄψις, ἡ ἐν εἴδει γῆς ἐμφάνισις, μορφή : Στοβ.Ἐκλ.Φυσικαὶ κ. Ἠθικαὶ 1,2,562 **τὸ γαιοφανὲς τῆς Σελήνης**.

γαιοφόρος-ον νεώτ. ὁ γαιοῦχος βλ.λ.2).

γαιόχωσις-εως (ἡ) νεώτ. κρήμνισμα χώματος, κατάχωσις· ‖ τεχν. συσσώρευσις ἄμμου πέριξ τοῦ τύπου (καλουπίου) εἰς τὰ χυτήρια.

γαιρτνέρα (ἡ) νεώτ. βοταν. κ. **γαιρτνερία**, γένος φυτῶν.

γαῖσον (τό) μτγν. κ. γαῖσος βλ.λ.

γαῖσος (ὁ) μτγν. κ. **γαισός** εἶδος πολεμικοῦ ἀκοντίου, ἀποτελούμενον ἐκ σιδηρᾶς ῥάβδου φερούσης εἰς τὸ ἄκρον πεπλατυσμένην ἀμφίσταμον λεπίδα : Ἀρκάδ.75,18 « καὶ τὸ γαῖσος προσηγορικόν, εἶδος δόρατος ὄν » : ΠΔ Ἰησ.8,18 **ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαισῷ τῷ ἐν τῇ χειρί σου**.

γαΐτα (ἡ) δημ. μικρὰ μονόξυλος λέμβος, ἁ. κουρίτα

γαῖται Ἡσ. « γεωργοί »· ΕΜ 223,29.

γαϊτανά (τὰ) μτγν. ἀσηπτικοὶ ἐπίδεσμοι **ἐν** χρήσει παρὰ Γαλάταις : Γαλ.10,942,Μάρκελλ.Ἐμπ.8,27.

γαϊτανάκι (τὸ) δημ. τὸ μικρὸ γαϊτάνι βλ.λ.· 2) εἰδ. εἶδος χοροῦ ἐκτελουμένου κατὰ τὰς Ἀπόκρεως ὑπὸ μετημφιεσμένων.

γαϊτανάς (ὁ) δημ. θηλ. -ού, ὁ κατασκευαστὴς ἢ πωλητὴς γαϊτανίων· 2) ὁ κοσμῶν τὰς παρυφὰς ἐνδυμάτων μὲ γαϊτάνι, λωματοποιός· 3) ὁ ἔχων ἐπὶ τῆς ἐνδυμασίας του πολλὰ ἐκ γαϊτανίου ποικίλματα· ‖ σκωπτ. ὁ δεκανεύς· πρβλ. γαλονάς.

γαϊτανένιος-ια-ιο δημ. ὁ φτιαγμένος ἀπὸ γαϊτάνι βλ.λ. : Βλαχογ.Προπύλαια 1,230 **ἔκλεινε μὲ γαϊτανένια μακρουλὰ κουμπιὰ τὸ φουστάνι**.

γαϊτάνι(ον) (τὸ) μσν. κ. δημ. (γαετανὸν ἐκ τῆς Ἰταλικῆς πόλεως Γαέτας) σχοινοειδὲς μετάξινον κορδόνι χρησιμοποιούμενον πρὸς διακόσμησιν καὶ ποίκιλσιν τῶν ἐνδυμάτων : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.98,23 **καὶ τὴν εὑρίσκουν κι ἔπλεγε τ' ὁλόχρυσο γαϊτάνι**· ‖ μτφ. φρ. **τὸ πῆρε σκοινὶ γαϊτάνι** (ἐξακολουθεῖ νὰ κάμνῃ ἢ νὰ ζητῇ ὀχληρῶς ἢ ἀναιδῶς τὰ αὐτά), - **φρύδια γαϊτάνι** (λεπτὰ καὶ κανονικά), **χορὸς γαϊτάνι** (κανονικός, στρωτός).

γαϊτανούρι (τὸ) δημ. ὁ ἰχθὺς ἴουλος βλ.λ. ὁ κοινός, ὁ γύλος.

γαϊτανοφρυδάτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων λεπτὰς ὡς τὸ γαϊτάνι ὀφρῦς : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.44,15 **κορίτσια μαυρομάτικα καὶ γαϊτανοφρυδάτα**.

γαϊτανοφρύδης-δα κ. -φρυδούσα -δικο δημ. ὁ γαϊτανοφρυδάτος βλ.λ. : δ.τραγ. **κυρὰ μαρμαροτράχηλη καὶ γαϊτανοφρυδοῦσα**· ‖ κ. ὡς οὐσ. : ὁμ. **κορίτσια μαυρομάτικα καὶ γαϊτανοφρυδοῦσες**.

γαϊτάνωμα (τὸ) δημ. ἡ διακόσμησις τῆς παρυφῆς ἐνδύματος μὲ γαϊτάνι βλ.λ. ἢ ἄλλο πλέγμα.

γαϊτανώνω δημ. διακοσμῶ, διαποικίλλω τὴν παρυφὴν ἐνδύματος ἢ ὑφάσματος μὲ γαϊτάνι ἢ ἄλλο πλέγμα· 2) κατασκευάζω παρυφάς, φας κττ πρὸς διακόσμησιν ἀντικειμένου τινός.

γαϊτανωτός-ή-ό δημ. κεντημένος μὲ γαϊτάνι βλ.λ.

γαϊυλουσσακία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν

γαίω, παρατ. γαίεσκον, π.Ὁμ. μόνον μτχ. ἐνεστ γαίων εὐφραίνομαι, εἶμαι ὑπερήφανος, καμαρώνω : Ἰλ.Α 405 **ὅς.. καθέζετο κύδεϊ γαίων**, Ἐμπ.27,4 **σφαῖρος κυκλοτερὴς μονίῃ περιηγέϊ γαίων**.

γαιῶ-όω μτγν. κ. μσν. ποιῶ τι ὥσπερ γῆν, ποιῶ

τι στερεόν: Τζέτζ.Χιλ.9,808 **Ἑλλήσποντον γαιώσας δὲ διπλῇ γεφυρουργίᾳ·** || παθ. γίνομαι ὥσπερ γῆ ἢ χῶμα : Συνέσ.Ἐνύπν.139 **παχύνεται καὶ γαιοῦται.**

γαιώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. γεώδης βλ.λ. : Πολύβ.2,15,8 **τοὺς.. γαιώδεις τόπους κατοικοῦσι.**

γαιώματα (τά) νεώτ. γεωλ. μαλακὰ στρώματα γῆς καταρρέοντα εὐκόλως.

γαιών-ῶνος (ὁ) Ἐπιγρ. κ. **γαεών** σωρὸς χώματος, ἰδίως ὁ πρὸς χωρισμὸν γαιῶν, ὅριον γῆς· Ἡσ. «χόρτος.. δηλοῖ δὲ καὶ.. τὸν ὅρον ἐκ γαιῶν(ω)ν» : Ἐπιγρ. **οὐδὲ γαιῶνας θησεῖ πὰρ τὼς ὑπάρχοντας,** αὐτ. **ἀνάμεσον τῶν γαεώνων.**

γαιωρύχος ἐσφ. γ. ἀντὶ γεωρύχος βλ.λ.

γάκα Ἡσ. «ἡδέως».

γακεῖαι Ἡσ. «γλυκεῖαι».

γακήσῃ πάπ. χρησιμοποιήσῃ : Πάπ. **παρατέθεικα τῇ μητρὶ τὸ βροχίον τοῦ μέλανος καὶ τοὺς καλάμους, ὅπως γακήσῃ τοὺς καλάμους** (ἔδωκα εἰς τὴν μητέρα τὸ μελανοδοχεῖον καὶ τὰς γραφίδας, διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν γραφίδων).

γακίνας (ὁ) Ἡσ. «γακίναν· τὸν σεισμόν», Εὐστ. 1490,21 «γακίνας ὁ σεισμός, καὶ σεισίχθων ὁ Ποσειδῶν».

γακινία (ἡ) Ἡσ. «γῆς σεισμός».

γάκινος (ὁ) ΕΜ 219,41 «ὁ σεισμὸς κατὰ τοὺς Ἀθηναίους, ὁ τὴν γῆν κινῶν».

γάκου Ἡσ. «ἡδύ, γλυκύ».

γακούδια Ἡσ. «ἡδύσματα».

γακουπώνης Ἡσ. «ἡδυπότης»

γακτός Ἡσ. «κλάσμα».

γάλα (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., γεν. **γάλακτος** κ. **γάλακος** κ. **γάλατος,** δημ. κ. **γαλάτου** κ. ἄκλ. τοῦ **γάλα** (Πλάτ.Κωμ.), δοτ. **γάλακτι, γάλακι,** πληθ. **γάλακτα,** δημ. **γάλστα,** δοτ. **γάλαξι** θρεπτικὸν ὑγρὸν λευκὸν ἢ ἐλαφρῶς κιτρινωπόν, ἐκκρινόμενον ἐκ τῶν μαστῶν τῆς γυναικὸς καὶ τῶν θηλέων μαστοφόρων ζῴων εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετόν : Ἰλ.Δ 434 **διες.. ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,** Αἰσχ. Πέρσ.611 **βοός τ᾽ ἀφ᾽ ἁγνῆς λευκὸν εὔποτον γάλα,** Μηναῖ.1,1 Ὠδ.9 **καὶ σπάργανα εἱλίσσεται ὡς βροτὸς καὶ γάλακτι ἐκτρέφεται,** Σολωμ.Ἐθνικὸς Ὕμνος 85 **γλυκοβύζαστο ἑταιμάζει | γάλα ἀνδρείας καὶ ἐλευθεριᾶς,** Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 61,20 γυαλιστερὰ **σὰν ἡ θωριὰ γαλάτου, - κατσικήσιο γάλα, - ἀγελαδινὸ - γαϊδουρινὸ** γάλα, - γάλα **νερωμένο - ξινισμένο - μὲ καφὲ -** τοῦ **κουτιοῦ** (τὸ βιομηχανικῶς συμπεπυκνωμένον), **- ἀρνὶ τοῦ γάλακτος** (μικρὸς ἀμνὸς θηλάζων ἀκόμη), φρ. **κι ἀπὸ τὴ στέρφα γίδα βγάζει γάλα** (ἐπὶ τῶν ἱκανῶν νὰ κερδήσωσι καὶ ἐκ τῶν πενιχρῶν, πρβλ. κ. ἀπὸ τὴ μύγα ξύγκι), **- τὸ στόμα του μυρίζει ἀκόμα γάλα** (εἶναι ἀκόμη παιδί, ἄπειρος), **- ἔγιναν ὅλα μέλι γάλα** (ἐπῆλθε συμβιβασμός, συμφιλίωσις)· || ἐν χρ. πρὸς δήλωσιν ἀσπίλου λευκότητος : Καλλ.Ἑκάλη ἐν παπ.4,4 **κύκνοισι ἐρίζοι καὶ γάλακι χροιήν, - εἶναι ἄσπρη σὰν τὸ γάλα·** || ἀρχ. παροιμ. **ὀρνίθων γάλα,** ὁμ. δημ. **τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα** (ἐπὶ λίαν σπανίων καὶ δυσευρέτων πραγμάτων) : Ἀριστφ.Σφ.508 **ἐγὼ γὰρ οὐδ᾽ ἂν ὀρνίθων γάλα ἀντὶ τοῦ βίου λάβοιμ᾽ ἄν σύ με νῦν ἀποστερεῖς,** Λουκ.Μισθ.Συν.13 **καὶ ἕξεις τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας, καὶ ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα,** φρ. δημ. **ἔχει καὶ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα·** 2) **ὄρνιθος γάλα** τὸ φυτὸν ὀρνιθόγαλον : Νίκ.ἀπ. π.Ἀθην.9,371 C **ἄρου δριμεῖα καταφήχοια πέτηλα, ἠδ᾽ ὅπερ ὄρνιθος κλέεται γάλα,** Διοσκ.2,144· 3) ὁμ. τὸ λεύκωμα τοῦ ᾠοῦ· Ἀθήν.2,57 D «Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς Φυσικοῖς τὸ καλούμενόν φησιν ὄρνιθος γάλα τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς εἶναι λευκόν»· 4) συνεκδ. ἡ τροφός : Καλλ.Ἐπιγρ.ἐν ΑΠ 7,458 **τὴν Φρυγίην Αἴσχρην, ἀγαθὸν γάλα·** 5) μτφ. **Ἀφροδίτης γάλα** ὁ οἶνος· Ἀριστφ.ἀπ.π.Ἀθην.10,444 D «καλῶς οὖν ἄρα καὶ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον **ἔφη εἰπὼν ἡδύς γε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα»·** 6) μτφ. ἐκκλ. ἡ πνευματικὴ τροφή, ἡ παιδαγωγία τῶν Ἁγίων Γραφῶν κ. εἰδ. τοῦ χριστιανισμοῦ : Θησ. Στεφ.· πρβλ. γαλουχῶ, γαλακτοτροφῶ· 7) κατ᾽ ἐπέκτ. ὁ γαλακτώδης ὀπὸς φυτῶν τινων· Εὐστ. 1485,27 «ὡς δὲ γάλα οἱ πολλοὶ καὶ τὸν τῆς συκῆς λέγουσιν ὀπὸν διὰ τὸ τῆς χρόας λευκόν, ἔτι δὲ καὶ τὸν τοῦ τιθυμάλλου, ἐξ οὗ γάλατος παρονομάζουσιν ἐκεῖναι αὐτό, ἡ ταπεινὴ διάλεκτος δηλοῖ» : Θεόφρ.Φ1 6,3,4· 8) ὁμ. νεώτ. πᾶν ὑγρὸν λευκὸν ὥσπερ γάλα : **γάλα ἰχθύων** (τὸ σπέρμα τῶν ἀρρένων ἰχθύων)· || εἰδ. φαρμακ. **γάλα καθαρτικὸν** σκευασία παρεχομένη εἰς παιδία ὡς καθαρτικόν· || ὁμ. **γάλα παρθενικὸν** σκευασία ἐν χρ. ὡς κολλυντικόν· 9) ὁ γαλαξίας : Παρμ.56 **αἰθήρ τε ξυνὸς γάλα τ᾽ οὐράνιον καὶ ὄλυμπος,** Εὐκλ. Φαιν.4 Μ ὁ **τοῦ γάλακτος κύκλος·** 10) νεώτ. ὀρυκτολ. **γάλα ὀρέων** ἢ **ὀρεινόν,** εἶδος εὐθρύπτου, κροκιδώδους ἀσβεσταλίθου.

γαλαγά (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες καὶ πολυετὲς φυτὸν εὐφόρβιον βλ.λ. ὁ παραλίας.

γάλαγγα (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν ἀλπινία ἡ φαρμακευτική : Ἀέτ.1,131.

γαλάγγη (ἡ) νεώτ. τὸ ρίζωμα τοῦ φυτοῦ ἀλπινία ἡ φαρμακευτική, ἐν χρ. ὡς ἀρτυματικὸν καὶ ὡς φαρμακευτικόν.

γαλαγγίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἓν τῶν συστατικῶν τῆς ρίζης γαλάγγης βλ.λ.

γαλάγος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πιθήκων.

γαλάγουσα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλαδερφός (ὁ), δημ., θηλ. **γαλαδερφή** ὁ ὁμογάλακτος ἀδελφός, ἤτοι ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς τροφοῦ θηλάσας, συνήθως τὸ τέκνον τῆς τροφοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπ᾽αὐτῆς γαλουχηθὲν ξένον τέκνον.

γαλαδοτῶ-έω μτγν. δίδω γάλα : Χρησμ.Σιβ. 2,272 **γαλαδοτοῦσιν, ὅσοι δ᾽ ἐπὶ κύμασι ναιετάουσιν..**

γαλαζίδα (ἡ) δημ. τὸ ἐτήσιον ποῶδες φυτὸν εὐφόρβιον βλ.λ. τὸ χαλέπιον.

γαλάζιος-ια-ιο δημ. κ. **γαλάζος** ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, γλαυκός, κυανοῦς, γαλανός : Σολωμ.Λόρδος Μπάϊρον 89 **ἐζωγράφιζαν αἱ στίχοι | τὸν γαλάζιον οὐρανό,** Κρυστ.Ἡλιοβασίλεμα 3 **τ᾽οὐρανοῦ τὰ σύνορα χίλιες βαφὲς ἀλλάζουν, | πράσινες, κόκκινες, ξανθές, γαλάζες.**

γαλαζοαίματος-η-ο δημ. ἐπὶ προσ. συνήθ. εἰρων. κυανόαιμος, ὁ εἰς οὗ τὰς φλέβας ρέει κυανοῦν αἷμα, ἤτοι ὁ εὐγενὴς τὴν καταγωγήν.

γαλαζόμαυρος-η-ο δημ. ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦν καὶ μέλαν, ἢ ἀποκλῖνον μεταξὺ κυανοῦ καὶ μέλανος : Καρκβ.Ζητιάνος 73 **οἱ ἄγριες βουρδουλιὲς τοῦ ἀγᾶ ζώνουν τὸ μελαχρινὸ κορμί του μὲ ζωνάρια γαλαζόμαυρα,** Ζερβ.μτφρ.Ἰλ.Λ 42 **κι εἶχε λουρὶ ἀσημένιο ποὺ σὰ γαλαζόμαυρο πάνω του ἐστρεφότουν φίδι.**

γαλαζοντυμένος-η-ο δημ. ὁ φέρων κυανῆν, γαλάζια, ἐνδυμασίαν : Καρκβ.Λ Πλώρ. 20 **ἔβλεπα τὴν πρώτη μου ἀγάπη, γαλαζοντυμένη.**

γαλαζόπετρα (ἡ) δημ. ὁ πολύτιμος λίθος κάλαϊς, ἀ. περουζές· 2) ὁ θειϊκὸς χαλκὸς βλ.λ.· 3) διάλυμα θειϊκοῦ χαλκοῦ κ. ἀσβέστου ἐν ὕδατι ἐν χρ. πρὸς ραντισμὸν ἀμπέλων κατὰ τοῦ περονοσπόρου : **ράντισα τ᾽ ἀμπέλι μὲ γαλαζόπετρα.**

γαλαζοπράσινος-η-ο δημ. ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦν καὶ πράσινον ἢ ἀποκλῖνον μεταξὺ κυανοῦ καὶ πρασίνου : δ.τραγ. ἐν Πολίτ.Λαογρ. 1,614,12 **γαλαζοπράσιναι καὶ κοκκινοσκουφάτοι,** Καρκβ.ΛΠλώρ. 71 **γαλαζοπράσινη καταχνιά.**

γαλαζόχορτο (ὁ) δημ. τὸ διετὲς φυτὸν εὐφόρβιον ἢ λαθυρὶς ἢ χαράκιον.

γαλαζόχρωμος-η-ο δημ. ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦν, ὁ γαλανός, ὁ γαλάζιος

γαλαθεινός-ή-όν 'Επιγρ. γαλαθηνὸς βλ.λ.

γαλαθηνός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. κ. **γαλαθινός**, 'Επιγρ. γαλαθεινός, ὁ θηλάζων ἔτι, νεαρός, τρυφερός, βυζανιάρικος : 'Οδ.Δ 336 **νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς**, Κλέαρχ.17 **γαλαθηνὰ βρέφη**, Εὐστ.Πον.353,70 **ἀρνειοὺς γαλαθηνούς**.

γαλαθινός-ή-όν 'Ησ., μτγν. γαλαθηνὸς βλ.λ. τοῦ γαλότου· 'Ησ. « γαλαθινόν· ὑποτίτθιον, **νέον** » : 'Ιω.Χρυσ.5,227 **μοσχάρια.. γαλαθινά**.

γαλαία (ἡ) νεώτ. ἡ γαλέα βλ.λ.

γάλαιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος μύρου : 'Αχμ. 'Ονειρακρ.26 **ἠλείφατο μόσχῳ καὶ γαλαίῳ πρὸς τὸ εὐωδεῖν**· ‖ εἰδ. νεώτ. ὑγρὸν εὔοσμον, ἐκ τοῦ σώματος τῆς μοσχογαλῆς ἐκκρινόμενον.

γαλαίριον (τὸ) μτγν. κ. **γαλάτιον** τὸ φυτὸν γάλιον βλ.λ. : Διοσκ.4,95.

γαλάκανθα (ἡ) νεώτ. γένος μαλακοστράκων.

γάλακας (ὁ) δημ. ὁ καυλὸς τοῦ ἄρρενος κρομμύου.

γαλακοθρέμμων-ονος-ον ὁ τραφεὶς διὰ γάλακτος : 'Αντιφάν.52,4 (πιθ. ἀντὶ γαλακτοθρέμμων).

γαλακόχρως-οος μτγν. γαλακτόχρως βλ.λ.: 'Οππ.Κυν.3,478.

γαλακταγωγικός-ή-όν νεώτ. γαλακταγωγὸς βλ.λ.

γαλακταγωγός-όν νεώτ. ὁ ἀγωγὸς τοῦ γάλακτος, ἤτοι ὁ συντελῶν εἰς τὴν διατήρησιν ἢ αὔξησιν τῆς ἐκκρίσεως τοῦ γάλακτος· ‖ εἰδ. ἐπὶ φαρμάκων, τὰ ἔχοντα τὴν ἰδιότητα ν' αὐξάνωσι τὴν ἔκκρισιν τοῦ γάλακτος.

γαλακτάλευρον (τὸ) νεώτ. χημ. μῖγμα ἀλεύρου καὶ γάλακτος μετὰ ἢ ἄνευ σακχάρεως ἐν χρ. ὡς τροφὴ τῶν **βρεφῶν**· ἄ. (γαλλ.) φαρὶν λακτέ.

γαλακτάναι (αἱ) νεώτ. χημ. μητρικαὶ ὗλαι τῆς γαλακτόζης, ἀπαντῶσαι εἰς φυτικὰς οὐσίας.

γαλακτέλλα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλακτερός-ή-όν νεώτ., δημ. **γαλαχτερός** κ. **γαλατερός**, ὁ πλήρης γάλακτος· 2) ὁ ἐκ γάλακτος, διὰ γάλακτος κατεσκευασμένος, συνήθ.πληθ. οὐδ. **γαλακτερά** ὡς οὐσ. τὰ διὰ γάλακτος κατεσκευασμένα γλυκίσματα ἢ ἐδέσματα· 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ πλήρης γαλακτώδους χυμοῦ, ὀποῦ : Παπαδ.Χριστ.Τεμπ.74 **μικραὶ συκαῖ.. ἔφερον ἤδη τὸν γαλακτερὸν.. καρπόν των.**

γαλακτηφόρος-ον 'Επιγρ. γαλακτοφόρος βλ.λ.

γαλακτία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλακτίας (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ γαλαξίας βλ.λ. : Πτολ.Μαθ.8,2· 2) **νεώτ. πληθ.** οἱ ὀλίγον μετὰ τὸν τοκετὸν φυόμενοι ὀδόντες· ἄ. γαλαξίαι βλ.λ.· ‖ οἱ πρῶτοι ὀδόντες τοῦ ἵππου· ἄ. βόλοι· 3) νεώτ. βοταν. ὁ μύκης γαλάκτιος βλ.λ.

γαλακτίδιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἀνυδρίτης τοῦ γαλακτικοῦ ὀξέος, βλ.λ.· ἄ. λακτίδιον.

γαλακτίδρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **γαλακτιδρωτία**, παθολογικὴ κατάστασις καθ' ἣν ἐπέρχεται ἔκκρισις γαλακτώδους ἱδρῶτος.

γαλακτιδρωτία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ γαλακτίδρωσις βλ.λ.

γαλακτίζω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι λευκὸς ὥσπερ γάλα : Διοσκ.2,144,175· 2) σχηματίζω γαλακτώδη δρόμον : 'Ιω.Φιλόπ.Μετ.117,20· ‖ νεώτ. ἀλείφω τὸν τοῖχον διὰ γαλακτώματος ἀσβέστου, ἀσβεστώνω, ἀσπρίζω· 3) τὸ παθ. **γαλακτίζομαι** θηλάζομαι κ. γεν. τρέφομαι· πρβλ. ἀπογαλακτίζω : Φίλ. 1,660,42 **ἀναγράφει** (Μωσῆς) **γὰρ αὐτὸν γαλακτιζόμενον ἁπαλαῖς καὶ γαλακτώδεσι τροφαῖς**.

γαλακτικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ γάλα ἢ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος, ὁ ὅμοιος πρὸς τὸ γάλα : Διοσκ.1· 2) νεώτ. εἰδ. ἐπὶ φαρμάκων, τὰ δρῶντα ἐπὶ τῆς ἐκκρίσεως τοῦ γάλακτος, ἐπαυξάνοντα ἢ μειοῦντα αὐτήν· 3) νεώτ. χημ. **γαλακτικὸν ὀξὺ** ὀξὺ προκύπτον διὰ τῆς γαλακτικῆς ζυμώσεως· ἄ. ζυμογαλακτικὸν ὀξύ.

γαλακτίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ γαλακτόζη βλ.λ.

γαλάκτινος-η-ον μτγν. κ. νεώτ. γαλακτώδης, γαλακτόχρους : Διοσκ. ἐν ΑΠ 5,192 **τὰ γαλάκτινα.. στήθεα**, Πάπ. **γαλάκτινος χιτών.**

γαλάκτιον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ γάλα βλ.λ. : Μ 'Αντων.5,4 **τὸ γαλάκτιον ἡ τροφὸς** (**συνέλεξε**)· 2) ἐν πληθ. ἔδεσμά τι παρασκευαζόμενον διὰ γάλακτος : 'Αλκίφρ.ἐπ.6,10.

γαλάκτιος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων, δημ. κοκκινομανίταρο.

γαλακτίς-ίδος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἐν συνεκφ. μετὰ τῆς λ. πέτρα ὁ γαλακτίτης βλ.λ. : 'Ορφ.Λιθ.201· 2) τὸ φυτὸν τιθύμαλλος βλ.λ. : 'Αέτ.1,397.

γαλακτισμός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ γαλουχία, ὁ θηλασμός, πρβλ. ἀπογαλακτισμός : 'Ορειβ.ἀδέθ. 15 17 **γαλακτισμὸς παιδίου.**

γαλακτίτης (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος λίθου, ὅστις βρεχόμενος καὶ τριβόμενος παρέχει γαλακτῶδες ὑγρόν· ἄ. γαλακτὶς πέτρα : Διοσκ.5,132· ‖ νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸς ζεόλιθος ἀποτελούμενος ἐξ ἰσομόρφου προσμείξεως τῶν ζεολίθων νατρολίθου καὶ σκωληκίτου καὶ εὑρισκόμενος ἐν Σκωτίᾳ· 2) τὸ φυτὸν γαλακτὶς βλ.λ.2)· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **συνθέτων**, οὗ εἶδος **γαλακτίτης ὁ γναφαλώδης**, δημ. ἀσπράγκαθο.

γαλακτιῶ-άω μτγν. δὲν παρέχω γάλα· Πολυδ. 3,50· 2) 'Ησ. « γαλακτιῶντες· γάλακτος μεστοί »

γαλακτοαιμία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ αὔξησις τοῦ ἐν τῷ αἵματι λίπους.

γαλακτοανθής-οῦς-ές νεώτ. ἐκεῖνος οὗ τὰ ἄνθη ἔχουσι γαλακτῶδες χρῶμα.

γαλακτοβακίλλεια (τὸ) νεώτ. φυλὴ τῆς οἰκογ. τῶν **βακτηριοειδῶν**, περιλαμβάνουσα βακτήρια παράγοντα ἐξ ὑδατανθράκων γαλακτικὸν ὀξύ.

γαλακτοβάκιλλος (ὁ) νεώτ. βακτήριον προκαλοῦν τὴν γαλακτικὴν ζύμωσιν.

γαλακτοβιομηχανία (ἡ) νεώτ. ἡ διὰ βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων συσκευασία γάλακτος εἰς μεγάλας ποσότητας καὶ ἡ παραγωγὴ ἐκ γάλακτος προϊόντων, οἷον βουτύρου, τυροῦ κτπ.

γαλακτοβουτυρόμετρον (τὸ) νεώτ. χημ. βουτυρόμετρον βλ.λ.

γαλακτοβούτυρον (τὸ) νεώτ., δημ. **γαλατοβούτυρο** τὸ ἐκ γάλακτος προερχόμενον βούτυρον· 2) κρᾶμα γάλακτος καὶ βουτύρου.

γαλακτοβριθής-οῦς-ές νεώτ. μεστός, πλήρης γάλακτος : **γαλακτοβριθεῖς κόλποι.**

γαλακτογλοβουλίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κ. **γαλακτοσφαιρίνη** πρωτεϊνικὴ ὕλη ἀπαντῶσα εἰς μικρὰν ποσότητα ἐν τῷ γάλακτι.

γαλακτογόνος-ον νεώτ. ἐπὶ ἀδένων, ὁ γεννῶν, ὁ ἐκκρίνων γάλα· 2) ἐπὶ φαρμάκων, ὁ προκαλῶν γένεσιν ἢ αὔξησιν γάλακτος· ἄ. γαλακταγωγός.

γαλακτόδενδρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλακτοδίαιτα (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δίαιτα διὰ γάλακτος ὡς μοναδικῆς ἢ ὡς ἐπικρατούσης τροφῆς· ἄ. γαλακτοτροφία βλ.λ.

γαλακτοδοτῶ-έω μτγν. δίδω, παρέχω γάλα, τροφοδοτῶ διὰ γάλακτος : 'Ωριγ.2,1253 C.

γαλακτοδοχεῖον (τὸ) νεώτ. δοχεῖον ἢ ἀγγεῖον ἐν ᾧ τίθεται ἀποκλειστικῶς γάλα· γαλατιέρα.

γαλακτοδόχος-ον σχόλ. κ. νεώτ. ὁ δεχόμενος, κρατῶν, ἐμπεριέχων γάλα : Σχόλ.Θεοκρ.1,25 **ἀγγεῖον γαλακτοδόχον**, - **γαλακτοδόχος φιάλη.**

γαλακτοειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος τὴν σύστασιν πρὸς τὸ γάλα, ὁ λευκὸς ὡς τὸ γάλα : Πλούτ.'Αρέσκ.Φιλ.3,1,4 **Παρμενίδης τὸ τοῦ πυκνοῦ καὶ ἀραιοῦ μῖγμα γαλακτοειδὲς** ἀποτελέσαι χρῶμα, - **γαλακτοειδεῖς κηλῖδες** μικροὶ περιοχαὶ τοῦ μείζονος ἐπιπλόου, θεωρούμεναι ὡς λεμφικὰ οζίδια

γαλακτοζάκχαρον (τὸ) νεώτ. χημ. γαλακτοσάκχαρον **βλ.λ.**

γαλακτόζη (ἡ) νεώτ. χημ. σάκχαρον παραγόμενον κατὰ τὴν ὑδρόλυσιν τοῦ γαλακτοσακχάρου.
γαλακτοζύγιον (τὸ) νεώτ. χημ. τὸ γαλακτόμετρον βλ.λ.
γαλακτοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διὰ γάλακτος κυρίως δίαιτα, ἐπιβαλλομένη πρὸς θεραπείαν.
γαλακτοθρέμμων-ονος-ον γαλακοθρέμμων βλ.λ.
γαλακτοκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κυστικὴ διόγκωσις ἐντὸς τῶν ἀδένων τοῦ μαστοῦ· 2) σπανία μορφὴ ὑδροκήλης, καθ' ἣν ὁ ἐλυτροειδὴς τοῦ ὄρχεως ἐμπεριέχει γαλακτῶδες ὑγρόν.
γαλακτοκομεῖον (τὸ) νεώτ. κατάστημα ἐπεξεργασίας τοῦ γάλακτος καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ προϊόντων.
γαλακτοκομία (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη πρὸς ἀφθονωτέραν παραγωγὴν καὶ πρὸς διατήρησιν τοῦ γάλακτος ὡς καὶ πρὸς παρασκευὴν τῶν ἐξ αὐτοῦ προϊόντων, οἷον βουτύρου, ὀξυγάλακτος, τυροῦ κττ.
γαλακτοκομικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλακτοκομίαν βλ.λ. ἢ τὸν γαλακτοκόμον: **γαλακτοκομικὸς σταθμός.**
γαλακτοκομιστής (ὁ) νεώτ. ὁ κομίζων τὸ γάλα.
γαλακτοκόμος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ.· Ἡσ. «γαλακτοκόμας· ποιμένα»· 2) νεώτ. **εἰδικὸς τεχνίτης** ἢ ἐπιστήμων ἀσχολούμενος εἰς τὰ τῆς ἀφθονωτέρας παραγωγῆς, διατηρήσεως καὶ κατεργασίας τοῦ γάλακτος ὡς καὶ εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν ἐξ αὐτοῦ προϊόντων.
γαλακτόκονις-εως (ἡ) νεώτ. κόνις τοῦ γάλακτος λαμβανομένη διὰ τῆς **πλήρους σχεδὸν ἐξατμίσεως** τοῦ ἐν αὐτῷ ὕδατος.
γαλακτοκρᾶς-κρᾶτος μτγν. ὁ μεμιγμένος **μετὰ** γάλακτος: Ἡρωδιαν.Τεχν.Λειφ.1,51 κ. 2,759.
γαλακτοκρισία (ἡ) νεώτ. μαντεία τελουμένη διὰ γάλακτος ἐκ δαμάλεως.
γαλακτολεμφαγγειῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν ἀγγείων τοῦ γαλουχοῦντος μαστοῦ.
γαλακτολεύκωμα-ατος (τὸ) νεώτ. χημ. πρωτεΐνη οὖσα κατὰ μικρὰν ποσότητα ἐν τῷ γάλακτι.
γαλακτόλιθος (ὁ) νεώτ. χημ. ὁ γαλάλιθος βλ.λ.
γαλακτολογία (ἡ) νεώτ. ἡ περὶ τὸ γάλα ἐπιστημονικὴ ἔρευνα.
γαλακτολογικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλακτολογίαν.
γαλακτομέτρησις-εως (ἡ) νεώτ. κ. γαλακτομετρία (ἡ) ἡ διὰ γαλακτομέτρου ἐξέλεγξις τῆς πυκνότητος ἢ τῆς γνησιότητος τοῦ γάλακτος.
γαλακτομετρία (ἡ) νεώτ. ἡ γαλακτομέτρησις βλ.λ.
γαλακτομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλακτομετρίαν βλ.λ.
γαλακτομετρικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ γαλακτομετρίας, μὲ γαλακτομέτρησιν βλ.λ.
γαλακτόμετρον (τὸ) νεώτ. χημ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς ἔλεγχον καὶ προσδιορισμὸν **τῆς** παιότητος, πυκνότητος καὶ γνησιότητος τοῦ γάλακτος· **ἀ.** γαλακτοζύγιον καὶ γαλακτοσκόπιον, δημ. **ἀ.** γράδο, γαλατόμετρα.
γαλακτόμικτος-ον μσν. ὁ μετὰ γάλακτος μεμιγμένος: Θεόδ.Βαλσ.23,4.
γαλακτονικὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. πολυυδροξυλιωμένον καρβονικὸν ὀξύ.
γαλακτοπαγής-οῦς-ές μτγν. ὁ ἔχων ὄψιν πεπηγμένου γάλακτος, ὁ λευκός: Ρουφῖν.ἐν ΑΠ 5,59 **χρωτὶ γαλακτοπαγεῖ μῆλα διαινομένη.**
γαλακτοπαραγωγή (ἡ) νεώτ. ἡ παραγωγὴ γάλακτος, ἡ εἰς γάλα ἀπόδοσις τῶν ποιμνίων.
γαλακτοπαραγωγικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γαλακτοπαραγωγὸν ἢ τὴν γαλακτοπαραγωγήν, ἢ ὁ εἰς ταύτην χρησιμεύων.
γαλακτοπαραγωγός-όν νεώτ. ὁ παράγων γάλα, ὁ γαλακτοφόρος· ‖ ἐπὶ οὐσιῶν, φαρμάκων κττ., ὁ συντελῶν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς τοῦ γάλακτος· **ἀ.** γαλακταγωγός, γαλακτογόνος. 2) τὸ ἀρσ. γαλακτοπαραγωγὸς ὡς οὐσ. **ὁ ποιμνιοτρόφος**, ὁ παραγωγὸς γάλακτος.
γαλακτόπετρα (ἡ) νεώτ., δημ.κ.γαλατόπετρα βλ.λ.
γαλακτόπηκτος-ον μτγν. γαλακτοπαγὴς βλ.λ.
γαλακτοπλακίδια (τὰ) νεώτ. χημ. τὸ ἐκ τοῦ γάλακτος διὰ τῆς ὅσον ἔνεστι μεγαλυτέρας ἐξατμίσεως τοῦ ὕδατος λαμβανόμενον προϊόν, τῇ προσθήκῃ ἢ ἄνευ καθαρᾶς ἐμπορικῆς σακχάρεως· **ἀ.** γάλα εἰς δισκία, πρβλ. γαλακτόκονις.
γαλακτοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ παραγωγὴ γάλακτος· ‖ ἡ μετατροπὴ **εἰς γάλα.**
γαλακτοποιητικός-ή-όν ΕΜ **κ.** νεώτ. ὁ παράγων γάλα, ὁ συντελῶν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐκκρίσεως γάλακτος: ΕΜ 232,37 **γλάξ, βοτάνης εἶδος γαλακτοποιητικῆς.**
γαλακτοποιητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. κατὰ τρόπον ἐπάγοντα αὔξησιν παραγωγῆς γάλακτος.
γαλακτοποιΐα (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ παραγωγὴ γάλακτος: Φαβωρ.ἐν λ. ἀγάλακτοι, **ἐπιτηδείως ἔχουσι τοῖς ζῴοις πρὸς γαλακτοποιΐαν.**
γαλακτοποιός-όν σχόλ. κ. νεώτ. ὁ παράγων γάλα, ὁ συντελῶν εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ γάλακτος: Σχόλ.Νικ.Θηρ.944, - **ὄργανα γαλακτοποιά.**
γαλακτοποιῶ-έω μσν. κ. νεώτ. μεταβάλλω, μετατρέπω εἰς γαλακτώδη χυμόν: Τζέτζ.εἰς Ἡσίοδ. Ἔργ.72 **ὁ χειμὼν ὑγραίνων καὶ γαλακτοποιῶν τὰ σπαρέντα·** 2) νεώτ. κ. παράγω γάλα.
γαλακτοποσία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ πόσις γάλακτος: Ἱππ.Ἐντ.Παθ.16· ‖ νεώτ. **κ.** ἡ γαλακτοδίαιτα βλ.λ.
γαλακτοπότης (ὁ) κ. νεώτ. ὁ πίνων πολὺ γάλα ἢ ὁ ἀποκλειστικῶς **διὰ** γάλακτος διαιτώμενος: Ἡρ.4,186 **κρεοφάγοι τε καὶ γαλακτοπόται Λίβυες,** Εὐρ.Ἠλ.169 **ἔμολέ τις ἔμολε γαλακτοπότας ἀνήρ.**
γαλακτοποτῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. πίνω γάλα, διαιτῶμαι διὰ γάλακτος: Στράβ.17,3,8 **τοὺς δ' ἐκεῖ καὶ** γαλακτοπατεῖν **καὶ κρεωφαγεῖν.**
γαλακτοπρωτεΐνη (ἡ) νεώτ. λευκωματώδης οὐσία εὑρισκομένη ἐν τῷ ἀφρῷ τοῦ γάλακτος.
γαλακτοπυκνόμετρον (τὸ) νεώτ. χημ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς προσδιορισμὸν **τῆς πυκνότητος** καὶ γνησιότητος τοῦ γάλακτος.
γαλακτοπωλεῖον (τὸ) νεώτ., δημ. **γαλατοπωλειό** κατάστημα ἐν ᾧ πωλεῖται γάλα **καὶ ἄλλα** ἐκ γάλακτος ἐδέσματα· **ἀ.** γαλατάδικο.
γαλακτοπώλης (ὁ) νεώτ., θηλ. **-πώλις-ιδος,** ὁ πωλῶν γάλα, **εἴτε** διανέμων αὐτὸ κατ' **οἶκον, εἴτε** ἐν εἰδικῷ καταστήματι, ὁ γαλατάς.
γαλακτοπωτῶ-έω γαλακτοπατῶ βλ.λ.: Ἀμμῶν.ΙΙΙ V.
γαλακτορρητίνη (ἡ) **νεώτ.** χημ. ῥητίνη ἀπαντῶσα ὑπὸ μορφὴν κοκκώδη ἐν αἰωρήσει ἐντὸς φυτικοῦ γάλακτος, οἷον τὸ ἐλαστικὸν κόμμι.
γαλακτορρητινικός-ή-όν νεώτ. ἐπὶ φαρμάκων ἢ ἄ. οὐσιῶν, ὁ περιέχων γαλακτορρητίνας βλ.λ.
γαλακτόρροια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. αὐτόματος ἐκροὴ γάλακτος ἐκ τῶν ὑπερβολικῶς πεπληρωμένων μαστῶν τῶν θηλαζουσῶν γυναικῶν.
γαλακτόρρυτος-ον ὁ ῥέων γάλα: Λυρ.Ἀλεξ Ἀδέσπ.37,11 γαλακτόρρυτοι κρῆναι.
γαλακτοσάκχαρον (τὸ) νεώτ. χημ. κ. γαλακτοζάκχαρον **ἢ λακτόζη** φυσικὸν σάκχαρον εὑρισκόμενον ἐν τῷ γάλακτι τῶν θηλαστικῶν.
γαλακτοσακχαρουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἀποβολὴ σακχάρου διὰ τῶν οὔρων, παρατηρουμένη εἰς γυναῖκας κατὰ τὴν κύησιν ἢ τὴν λοχείαν.
γαλακτοσκόπησις-εως νεώτ. κ. γαλακτοσκοπία ἡ γαλακτομέτρησις βλ.λ.
γαλακτοσκοπία (ἡ) νεώτ. κ. **-όπησις** ἡ γαλακτομέτρησις βλ.λ.
γαλακτοσκόπιον (τὸ) νεώτ. γαλακτόμετρον βλ.λ
γαλακτοστάθμη (ἡ) νεώτ. γαλακτόμετρον βλ.λ.
γαλακτοσταφυλοσάκχαρον (τὸ) νεώτ. χημ ἡ γαλακτόζη βλ.λ.

γαλακτοσφαιρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ γαλακτογλοβουλίνη βλ.λ.
γαλακτοσφαίριον (τὸ) νεώτ. ἕκαστον τῶν μικρασκοπικῶν σφαιρίων λίπους, ἅτινα αἰωροῦνται ἐν τῷ ὀρῷ τοῦ γάλακτος.
γαλακτότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γάλακτος ἢ ἄλλου γαλακτώδους ὑγροῦ· 2) ποσοτικὴ ἀναλογία γάλακτος ἐμπεριεχομένου εἴς τι ὑγρόν.
γαλακτοτραφής-οῦς-ές νεώτ. ὁ διὸ γάλακτος τεθραμμένος· ‖ εἰδ. ἐπὶ ὀμνοῦ, ὁ γαλαθηνός.
γαλακτοτρέφω νεώτ. τρέφω διὰ γάλακτος, ὑποβάλλω εἰς δίαιταν διὰ γάλακτος.
γαλακτοτρόφησις-εως σχόλ. κ. νεώτ. δίαιτα διὰ γάλακτος γαλακτοτροφία : Σχόλ.Σοφ.Αἴ.506.
γαλακτοτροφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. διατροφὴ διὰ γάλακτος, γαλακτοδίαιτα βλ.λ.: ΠΔ Μακκ.4,16,7 **καὶ ἄκαρποι τιθηνίαι, καὶ ταλαίπωροι γαλακτοτραφίαι**, Ἰω.Χρυσ.5,377 **γαλακτοτροφίᾳ προσέοικεν ἡ τῆς παλαιᾶς διαθήκης παιδαγωγία.**
γαλακτότροφος-ον ἢ -τρόφος-ον μσν. ὁ τρεφόμενος διὸ γάλακτος, ὁ θηλάζων : Κ Μανασσ. Χρον.76 Λ **γαλακτοτρόφα βρέφη.**
γαλακτοτραφῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. τρέφω διὰ γάλακτος, γαλουχῶ, θηλάζω· ‖ παθ. **γαλακτοτραφοῦμαι**, τρέφομαι διὰ γάλακτος, γαλουχοῦμαι : Φίλ.2,82,10 **τρεῖς γοῦν φασι μῆνας ἐφεξῆς οἴκοι** γαλακτοτροφηθῆναι, Σχόλ.Νίκ.Θηρ.577 **ἐπὶ τῶν** ἤδη γαλακτατροφουμένων **ζώων**· 2) ἐνεργ. ἔχω, μεταχειρίζομαι ὡς κυρίαν τροφὴν τὸ γάλα : ΕΜ618,28 **οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐγαλακτατρόφουν πρὸ τοῦ εὑρεθῆναι τὸν δημητριακὸν καρπόν**· 3) μτφ. τρέφω διὰ πνευματικῶν τροφῶν, πρβλ. γαλουχῶ : Ἀποστ. Διατ.2,33,859 **τοὺς τῷ λόγῳ γαλακτοτροφήσαντας**, Ζωναρ.Συνοδ.Καν.540 **ἡ ἐκκλησία.. γαλακτοτροφήσασα προφητικαῖς καὶ ἀποστολικοῖς δόγμασι.**
γαλακτοῦμαι-όομαι κ. νεώτ. παθ. καθίσταμαι γάλα ἢ γαλακτώδης : Θεόφρ.Φ Αἰτ.1,7,3 **τὰ.. τῶν σαρκωδῶν ὥσπερεὶ γαλακτοῦται διαβλαστανόντων**, Ἀντυλλ.π.Ὀρειβ.4,11,6 **ἕως γαλακτωθῇ τὸ ὕδωρ τῇ τε χροιᾷ καὶ τῇ παχύτητι.**
γαλακτουργία (ἡ) τὸ κατασκευάζειν ἐδέσματα ἐκ γάλακτος : Εἰρηναῖος 4,38 π.Σοφ.ἐν λ.
γαλακτουργός-όν ὁ παρασκευάζων ἐδέσματα ἐκ γάλακτος : Παρμενίων π.Ἀθην.13,608 Α **γαλακταυργοὺς τρεῖς καὶ δέκα.**
γαλακτουργῶ-έω μτγν. παρασκευάζω τι ἐκ γάλακτος, οἷον τυρὸν κττ.· Πολυδ.1,251 « ἐρεῖς δὲ τυροκομεῖν, τυροκαπεῖν καὶ γαλουργεῖν καὶ γαλακτουργεῖν »· 2) ἐπὶ τραφοῦ, ἔχω ἄφθανον ἀγωγὴν γάλακτος, κατεβάζω γάλα : Σωρ.2,5.
γαλακτουρία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. χυλαυρία βλ.λ.
γαλακτουχία (ἡ) μτγν. τὸ θηλάζειν, ἡ γολουχία βλ.λ.: Κλήμ.Ἀλεξ.Στρωμ.3,456 **μετὰ τὴν κυοφορίαν μετά τε τὴν τοῦ τεχθέντος γαλακτουχίαν.**
γαλακτοῦχος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων γάλα ἢ ὁ θηλάζων : Πολυδ.3,50· 2) νεώτ. ὁ περιέχων ζωϊκὸν ἢ φυτικὸν γάλα, ὁ μετὰ γάλακτος παρεσκευασμένος : **γαλακταῦχον ἄλευραν.**
γαλακτουχῶ-έω μτγν. ἔχω γάλα, θηλάζω : Πολυδ.3,50 **γυναιξὶ γαλακτουχούσαις.**
γαλακτοφαγία (ἡ) νεώτ., δημ. γαλατοφαγία χρῆσις τοῦ γάλακτος ὡς ἀποκλειστικῆς ἢ κυρίας τροφῆς· ἄ. γαλακτοτροφία.
γαλακταφάγος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ διὰ γάλακτος τρεφόμενος : Στράβ.7,4,6 **ὁ ποιητὴς ἅπαντας εἴρηκε τοὺς ταύτῃ γαλακτοφάγους**, Σέξτ.Ἐμπ. Πυρρ.1,56 **τῶν ζώων.. τὰ γαλακτοφάγα.**
γαλακτοφαγῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι γαλακτοφάγος, τρέφομαι ἀποκλειστικῶς ἢ κυρίως διὰ γάλακτος : Φιλόστρ.Βίοι Σοφιστῶν 2,1,7.
γαλακτοφαινίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. φάρμακον παρεχόμενον ὡς ἀντιπυρετικὸν κ. ἀντινευραλγικόν.
γαλακτοφορία (ἡ) .πάπ. τὸ παράγειν γάλα.
γαλακτοφορῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῶν γαλακτοφόρων ἀγωγῶν τῶν μαστῶν.
γαλακτοφόρος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ παράγων, ὁ ἔχων γάλα : Νόνν.Δ 30,167 **γαλακτοφόρου σεο καύρης**· 2) ἐπὶ τροφῶν, ὁ ἐπαυξάνων τὴν παραγωγὴν τοῦ γάλακτος, γαλακταγωγός : Σχόλ.Νίκ. Θηρ.553· 3) νεώτ. ἀνατ. **γαλακτοφόροι πόροι** πόροι τοῦ μαστικοῦ ἀδένος φέροντες τὸ ἀπὸ τούτου ἐκκρινόμενον γάλα εἰς τὴν θηλὴν τοῦ μαστοῦ· ‖ βοταν. **γαλακτοφόρα ἀγγεῖα** λεπτότατοι σωλῆνες διακλαδιζόμενοι ἐπὶ τῶν διαφόρων ἱστῶν τῶν φυτικῶν μορίων καὶ περιέχοντες γαλακτώδη χυμόν.
γαλακτοφορῶ-έω μτγν. ἐπὶ θήλεος ἢ ἐπὶ τῶν μαστῶν, παράγω γάλα : Γρηγ.Νύσσ.1,602 D **γαλακτοφορεῖν παυσάμενοι** (**οἱ μαζοί**).
γαλακτόχρους-οος-ουν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἔχων χροιὰν γάλακτος, λευκὸς ὡς γάλα : Ὀππ.Κυν.3,478 **ἐντὸς ἐρηρέδαται γαλακτόχροες** (ἐσφ.γ. ἀντὶ γαλακόχροες) **ἀμφὶς ὀδόντες.**
γαλακτόχρως-ωτος (ὁ,ἡ) ὁ γαλακτόχραυς βλ.λ.: Φιλύλλ.π.Ἀθην.3,110 F **γαλακτοχρῶτας** (sic)-**κολλάβους θερμούς.**
γαλακτώδης-ους-ες κ. νεώτ. ἐπὶ ὑγρῶν, ὁ ὁμοιάζων μὲ γάλα, ὁ γαλακταειδὴς βλ.λ. : Ἀριστλ.Ζ1 540b,32 **καὶ προΐενται ὑγρότητα γαλακτώδη πάντες**, Θεόφρ.ΦΑἰτ.6,4,1 **γαλακτώδης χυμός**· 2) νεώτ. βοταν. **γαλακτώδης χυμὸς** ὁ θρεπτικὸς χυμὸς τῶν φυτῶν ἐξ ἠμιϋδαροῦς ὑγροῦ ἀποτελούμενος· 3) χλιαρὸς ὥσπερ τὸ νεωστὶ ἀμελχθὲν γάλα : ΣιμπλΙκ.Φ 205 a **ἡ ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ μεταβολὴ.. εἰς τὸ γαλακτῶδες καὶ χλιαρὸν καὶ θερμόν**· 4) ἐπὶ οἴνου, ὁ γλυκύς· ὅθ. κ. πυκνότερος, πηχτότερος ΑΒ 229,24 « γαλακτώδης, οἰνός τις ἡδύς » : Ἱππ.Ἐπιδ.7,101· 5) νεώτ. εἰδ. ὁ λευκὸς ὡς τὸ γάλα : Κάλβ.Ὠδ.6,4 **τὰ γαλακτώδη μέλη** | **τῶν παρθένων τῆς Χίου.**
γαλάκτωμα-ατος (τὸ) νεώτ. χημ. γαλακτῶδες διάλυμα συγκείμενον ἐκ δύο ὑγρῶν μὴ ἐπιδεκτικῶν ἀναμίξεως, ὧν τὸ ἕτερον, ρητινῶδες ἢ ἐλαιῶδες κυρίως, αἰωρεῖται ἐντὸς τοῦ ἄλλου εἰς σταγονίδια : **φυσικά - τεχνητὰ γαλακτώματα.**
γαλακτωματίνη (ἡ) νεώτ. χημ. οὐσία λευκὴ γαλακτώδους συστάσεως, ἀπαντῶσα **ἰδίως εἰς τὰ** πικρὰ ἀμύγδαλα.
γαλακτωματώδης-ους-ες νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γαλάκτωμα βλ.λ.
γαλάκτωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ. ἡ μετατροπή, μεταβολὴ εἰς γάλα, γαλακτοποίησις : Θεόφρ.Φ Αἰτ. 4,4,7· 2) νεώτ. ἡ μετατροπὴ εἰς γαλάκτωμα.
γαλάλιθος (ὁ) νεώτ. χημ. πλαστικὴ μᾶζα ἐκ καζεΐνης καὶ φορμαλδεΰδης ἐν χρ. ὡς ἀναπλήρωμα τοῦ κέρατος, τοῦ ὀστράκου, **ἠλέκτρου** κττ.· **ἄ.** γαλακτόλιθος, τεχνητὸν κέρας.
γαλάνα (ἡ) δωρ. γαλήνη βλ.λ.
γαλανά ἐπίρρ. δημ. χρώματος ἀνοικτοκυάνου, μὲ χρῶμα ἀνοικτὸν κυανοῦν : **γαλανὰ φώτιζε ἡ χαραυγὴ τὸ λόγγο**· πρβλ. γαλανός.
γαλανά (τὰ) δημ. ὀνομασία σύκων ἐν Πάρῳ.
γαλανάδα (ἡ) δημ. τὸ ἀνοικτὸν κυανοῦν χρῶμα· 2) ἡ γαλήνη, τὸ καλοσύνεμα.
γαλάνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γαλάνης (ὁ) δημ.,θηλ. **γαλανή**, ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς κυανοῦς, ὁ γαλανομάτης, ἄ. γαλανὸς βλ.λ. 2).
γάλανθος (ὁ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γαλάνι (τὸ) δημ., συνηθ. κατὰ πληθ. **γαλάνια**, χάλιξ τοῦ αἰγιαλοῦ κυανόχρους ἢ μελαφός : **πιότερα τὰ γαλάνια παρὰ τ' ἀσπροχάλικα σκούραιναν τὴν ἀκρογιαλιά.**
γαλανόλευκος (-η)-ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων χρῶμα κυανοῦν ἅμα καὶ λευκόν : Βαλαωρ.Δάφνη καὶ Ἀηδόνι 79 **φλάμπουρα γαλανόλευκα**, | **σὰν κύματ' ἀφρισμένα**· πρβλ. ἀσπρογάλανος, ὀσπρο-

γαλάζιος· 2) εἰδ. τὸ θηλ. γαλανόλευκας, δημ. γαλανόλευκη ὡς οὐσ. ἡ ἑλληνικὴ σημαία : τὴν γαλανόλευκον **συναντᾷ τις εἰς πάντας τοὺς μεγάλους λιμένας,** Κρυστ.Καλόγηρος Γ 7| **πότε τὴ γαλανόλευκη θὰ ἰδῶ νὰ κυματίζῃ !**

γαλανομάτης-α κ. -ισσα-ικο δημ. ὁ ἔχων κυανοῦς ὀφθαλμούς : δ.τραγ. **γι' ἀκοῦστε, σεῖς οἱ δ μαρφες.. καὶ σεῖς γαλανομάτες,** Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Β 203 **κι ἡ Ἀθηνᾶ ἡ θεὰ ἡ γαλανομάτα.**

γαλανόξανθος-η-ο δημ. ὁ ἔχων χρῶμα γλαυκόν, κυανοῦν ἅμα καὶ ξανθόν : Βαλαωρ.παράφρ. 'Αφιερώσ.Βίκτ.Οὐγκώ 8,| **θάλασσα γαλανόξανθη, μαρμαρωμένη, κρύα·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ξανθὴν κόμην.

γαλανόπτερος-ον νεώτ. δημ. -φτερος κ. γαλανοφτέρωτος ὁ ἔχων πτέρυγας κυανᾶς ἤ, ἐπὶ πτηνῶν, μακρόθεν φαινομένας ὡς κυανᾶς : **γαλανόπτερον ἀεροπλάνον, - στῆς ζέστας μέσ' στὸ σύθαμπο οἱ γλάροι γαλανόφτεροι.**

γαλανός (ἡ) δωρ. γαληνὸς βλ.λ.

γαλανός-ή-ό(ν) (2) νεώτ.κ.δημ. ὁ ἔχων χρῶμα ἀνοικτὸν κυανοῦν, γλαυκός : δ. τραγ. **γιὰ μαῦρα μάτια σφάζομαι, γιὰ γαλανὰ πεθαίνω,** Σολωμ.Θάνατ. 'Ορφανῆς 4 **ποῦ 'χε τὰ μάτια γαλανὰ σὰν τ' οὐρανοῦ τὸ χρῶμα,** Ραγκ.Στιχ. **ὁ γαλανὸς αἰγιαλὸς ἐγέλα γάλα ὅλος,** Βιζυην. τελευταῖα πεντάστιχα, 2 **κι ἀπὸ τότε ποὺ θρηνῶ τὸ ξανθὸ καὶ γαλανὸ καὶ οὐράνιο φῶς μου·** 2) ὁ ἔχων κυανοῦς ὀφθαλμούς, γαλανομάτης : **μιὰ ξανθιὰ καὶ γαλανή·** 3) ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, διαυγής, αἴθριος.

γαλανότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γαλανοῦ.

γαλανοφορεμένος-η-ο δημ. ὁ φέρων ἔνδυμασίαν χρώματος γαλανοῦ : **μιὰ κοντή, μιὰ παχουλή, γαλανοφορεμένη·** 2) μτφ. ὁ οἱονεὶ τὸ κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ περιβαλλόμενος, ὁ οὐράνιος : Βαλαωρ.'Αθανάσ.Διάκος 4,77 **ψυχὲς μεγαλοδύναμες.. γαλανοφορεμένες.**

γαλανοφρύδης-α κ. -ούσα-ικο δημ. ὁ ἔχων κυανᾶς ὀφρῦς, δθ. συνεκδ. ὁ λίαν ξανθὸς ἢ κ. ὁ ἔχων κυανοῦς ὀφθαλμούς : δ.τραγ. **παντρεύονται στὸ Γαλατᾶ, παντρεύουνε στὴν Προῦσα, | παντρεύομε κι ἐμεῖς ἐδῶ τὴ γαλανοφρυδοῦσα.**

γαλάντης (ὁ) δημ. (ἰταλ.) κ. γκαλάντης ἄνθρωπος ἁβρὸς τοὺς τρόπους καὶ δὴ πρὸς τὰς γυναῖκας· 2) ὁ ἐλευθέριος, ὁ μὴ εἰς τὰς πρὸς ἀρέσκειαν τῶν ἄλλων δαπάνας αὐτοῦ φειδωλευόμενος, ὁ γενναιόδωρος· πρβλ. γαλαντόμος· 3) ὁ ἐραστής, ὁ ἀγαπητικός : **ὅ,τι κερδίζει τῆς τὸ τρώει ὁ γαλάντης της.**

γαλαντλία (ἡ) νεώτ. εἶδος ἀναρροφητικῆς σικύας πρὸς ἀναρρόφησιν τοῦ γάλακτος ἐκ τῶν μαστῶν τῆς γυναικός· 2) εἰδικὸν μηχάνημα χρησιμεῦον πρὸς ἄμελξιν τῶν ἀγελάδων.

γαλαντομία (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ γαλάντη ἢ γαλαντόμου, ἐλευθεριότης, γενναιοδωρία, κουβαρνταδοσύνη· 2) γενναιόδωρος, ἐλευθέριος, χαριστικὴ πρᾶξις : Παπαδ.Χριστούγεννα Τεμπέλη 48 **εἶπεν ὅτι τέτοιες γαλαντομίες μποροῦσεν ἡ Σειραϊνὼ νὰ κάμνῃ ἀπὸ τὴν προικά της.**

γαλαντόμος-α-ικο δημ. (ἰταλ.) φιλόφρων, προσηνής, περιποιητικός· 2) ἐλευθέριος, γενναιόδωρος, ἀνοιχτοχέρης, κουβαρντάς, γαλάντης βλ.λ.2).

γάλαξ-ακος (ἡ) κ. νεώτ. εἶδος ὀστρακοδέρμου, πιθ. ἡ μάκτρα, δημ. γαλάται : 'Αριστλ.Ζ) 258 a,23· 2) νεώτ. βοτον. γένος κοσμητικῶν φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἐρεικοειδῶν.

γαλαξαῖος-α-ον μτγν. γαλακτώδης, λευκὸς ὥσπερ γάλα : Νόνν.Δ 6,338 **ἀστραίη δὲ φάλαγγι μεμιγμένον ὄμβριον ὕδωρ λευκοτέρην ποίησε γαλαξαίην Ἶτυν ἀφρῷ·** 2) ὁ θηλάζων, ὁ διὰ γάλακτος τρεφόμενος : Νόνν.Δ 3,389 **γαλαξαίῃσιν ἐέρσαις σκύμνοις... ἥρμοσε μαζοὺς** (ἡ λέαινα).

γαλαξειδιώτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ Γαλαξείδιον ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : γαλαξειδιώτικα **ἀνέκδοτα - καράβια.**

γαλαξήεις-εσσα-εν μτγν. ὁ γαλακτώδης, ὁ ὥσπερ γάλα λευκός : Νόνν.Δ 22,18 **Νηιάδες λούσαντο γαλαξήεσσι ῥεέθροις.**

γαλάξια (τά) ἑορτὴ ἀγομένη ἐν 'Αθήναις πρὸς τιμὴν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Κυβέλης, καθ' ἣν ἔτρωγον τὴν γαλαξίαν βλ.λ. : Θεόφρ.Χαρ.21,11 **ἐθύομεν οἱ πρυτάνεις τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν τὰ Γαλάξια.**

γαλαξία (ἡ) 'Ησ. ὁ ἐκ γάλακτος καὶ κριθῆς πόλτος, ὃν ἔτρωγον κατὰ τὰ γαλάξια βλ. λ., πρβλ. ΑΒ 229,25· 2) νεώτ. | ἄχρ. | ὀγαλαξίας βλ.λ.

γαλαξίας (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. (ἐνν. κύκλος) ἡ εὐρεῖα, ἀνώμαλος νεφελοειδὴς ζώνη ἐξ ἀπειραρίθμων ἀμυδρῶς φωτεινῶν ἀστέρων, ἡ περιβάλλουσα τὸν οὐράνιον θόλον, δημ. ἀχερόδρομος, ζωνάρι τῆς καλογριᾶς, δρόμος τῆς Παναγίας, 'Ιορδάνης ποταμός, ταῦ παπᾶ ἢ τοῦ κουμπάρου τ' ἄχερο : Λουκ.'Αλ.'Ιατ.Ι,16 **ἀπὸ τοῦ γαλαξίου μετεπέμπετο σφενδονήτας,** Μαν.2,116 **ὁλκὸς δ' αὖτε γαλαξίεω βαιὸς μὲν ὁρᾶται,** Κάλβ.'Ωδ.5,6 **ἐκεῖ ὑψηλὰ πλατύνεται | ὁ γαλαξίας,** Βαλαωρ. Κυρὰ Φροσύνη 4,12 **καὶ φαίνετ' ὁ καπνός του | μέσ' στὸ σκοτάδι τῆς νυκτὸς σὰν ἄλλος γαλαξίας·** || κ. μετὰ τοῦ **κύκλος** : Διόδ.Σ 5,23 **τὸν νῦν γαλαξίαν καλούμενον κύκλον·** 2) (ἐνν. λίθος) ὁ λίθος μόροχθος βλ.λ. : Διοσκ.5,134· || νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συγκείμενον ἐκ πυριτικοῦ μαγνησίου καὶ ἀργιλίου· ἁ. σαπωνόλιθος· 3) εἶδος μικροῦ καρχαρίου, γαλεός : Γαλ.6,727 | δ.γ. γαλεξίας |· || νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων· || ὁμ. γένος ἀνθοζώων πολυπόδων τῆς οἰκογενείας τῶν **στυλινιδῶν.** 4) νεώτ. ἀνατ. ἕκαστος τῶν πρώτων προσκαίρων ὀδόντων τῶν παιδίων καὶ τῶν ζώων· 5) νεώτ. ἐπὶ ἵππων, ὁ ἔχων λευκὸν τὸ τρίχωμα τῶν χειλέων, δημ. ἀμπράζικος· 6) νεώτ. εἶδος μύκητος.

γαλαξίδα (ἡ) δημ. ὀνομασία διαφόρων φυτῶν περικλειόντων γαλακτώδη χυμὸν ὡς τὰ εὐφόρβια, τὰ κιχώρια, οἱ θρίδακες κττ.

γαλαξιών-ῶνος (ὁ) 'Επιγρ. ὁ τρίτος μὴν τοῦ Δηλίου ἔτους, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν ἀθηναϊκὸν ἐλαφηβολιῶνα, ὀνομασθεὶς οὕτω ἐκ τῆς κατ' αὐτὸν τελουμένης ἑορτῆς τὰ γαλάξια βλ.λ.

γαλαός 'Ησ. γάλως βλ.λ.

γαλαπηκτίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ἀλλουαΐτου βλ.λ.

γαλάρα (ἡ) δημ. ἀμελγόμενον θῆλυ βόσκημα ἰδίως ἡ ἀμνάς· 2) συνεκδ. μάνδρα πρὸς φύλαξιν κατὰ τὸν χειμῶνα γαλακτοφόρων βοσκημάτων μακρὰν τῶν νεογνῶν αὐτῶν.

γαλάρι (τό) δημ., συνήθ. κατὰ πληθ., γαλαθηνὸς ἀμνός· 2) ἀντὶ γαλάρα βλ.λ.1).

γαλαρία (ἡ) δημ. κ. γαλερία (ἰταλ.) μακρὰ στοὰ οἰκίας, ἰδίως μεγάρου· || ἐστεγασμένος ἐξώστης οἰκιῶν τινων, συνήθ. ὑελόφρακτος, χρησιμεύων ὡς διάδρομος· 2) ὑπόγειος στοὰ ὀρυχείου· 3) ἡ ἀνωτάτη ἢ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τὸ μέγιστον ἀπέχουσα ἐξέδρα θεάτρου, ἡ συνήθως μὴ ἔχουσα θέσεις ἠριθμημένας καὶ δι' ἣν ὁρίζεται τὸ εὐθηνότερον τίμημα εἰσόδου· ἁ. ὑπερῷον βλ.λ.· 4) συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν λαϊκῶν θεατῶν τῆς ἐξέδρας θεάτρου ἢ τῶν παρισταμένων εἴς τινα διάλεξιν ἢ συζήτησιν ἢ σκηνὴν δρόμου : **τὸ ἔργο τὸ χειροκρότησε μόνο ἡ γαλαρία, - ἡ γαλαρία τῆς βουλῆς ἦταν μόνον ἀπὸ φίλους τοῦ κόμματος.**

γαλαρίας (ὁ) ὁ ὀνίσκος βλ.λ.· 'Ησ.

γαλάριος-α-ο δημ. ἐπὶ βοσκημάτων, ὁ φέρων γάλα, ὁ ἀμελγόμενος : **γαλάρια πρόβατα** (τὰ γεννήσαντα, ἀντίθ. στέρφα)· 2) ἄρρην ἰχθὺς πλήρης σπέρματος· 3) εἰδ. θαλάσσιος ἐχῖνος πλήρης γαλακτώδους οὐσίας.

γαλαριός-ιά-ιό δημ. ὁ φέρων γάλα, γαλάριος, γαλατερὸς βλ.λ. : **γαλαριὲς κατσίκες.**

γαλαροκοπή (ἡ) δημ. παίμνη γαλακτοφορούντων βοσκημάτων, ἰδίως προβάτων, σχηματιζομένη μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν τῶν νεογνῶν.

γαλαροκούδουνα (τό) δημ. κώδων ἀναρτώμενος ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ τῶν γαλακτοφόρων βοσκημάτων· ἄ. τσακάνι, τροκάνι : Κρυστ.Σκάρας 28 **ἄλλος γαλαροκούδουνα περνάει στὰ κόθρα μέσα.**

γαλαρόμαντρα (ἡ) δημ. μάνδρα διὰ γαλάρας βλ.λ. ἢ γαλάρια βλ.λ.

γάλας Ἡσ. «γῆ παρὰ Εὔκλῳ».

γαλάσιον Ἡσ. «ἐνηρόσιον».

γαλαστοιβή (ἡ) δημ. τὸ θαμνῶδες φυτὸν εὐφόρβιαν ὁ ἀκανθόθαμνος.

γαλαστοιβίδα (ἡ) δημ. γαλαστοιβὴ βλ.λ. 2) τὸ ποῶδες φυτὸν φλόμος ὁ ἀκανθώδης.

γαλατάδικο (τό) δημ. γαλακτοπωλεῖον ἢ γαλακτοκομεῖον· πρβλ. γαλατάς.

γαλαταριός-ιά-ιό δημ. ὁ παρέχων ἀφθονίαν γάλακτος, γαλατερός : δ. τρογ. γαλαταριὰ τὰ **πρόβατα καὶ γίδια παχουλάτα.**

γαλατάρχης (ὁ) Ἐπιγρ. ἀρχιερεὺς τοῦ κοινοῦ τῶν Γαλατῶν, προεδρεύων κατὰ τοὺς πρὸς τιμὴν θεῶν ἢ αὐτοκρατόρων τελουμένους ἀγῶνας.

γαλατάς (ὁ), δημ., θηλ. γαλατοῦ, ὁ πωλῶν γάλα ἐν εἰδικῷ καταστήματι ἢ διανέμων γάλα κατ' οἶκον : **τὸ σινάφι τῶν γαλατάδων.**

γαλάτεια (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων.

γαλατέλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλατερά ἐπίρρ.δημ. διὰ φωτὸς κ.γεν.διὰ χρώματος γαλακτώδους : Δραγ.Ὅσοι Ζωντ.56 **τὸ φεγγάρι πάνω ἀπὸ τὴ Χάλκη φώτιζε γαλατερὰ τὸν οὐρανό.**

γαλατερός-ή-ό δημ. κ. **γαλαχτερός** ὁ πλήρης γάλακτος· ὁ παρέχων, ἀποδίδων ἄφθονον γάλα : γαλατερὴ γελάδα - **κατσίκα**· 2) ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ περιέχων γάλα, ὁ ἐκ γάλακτος παρεσκευασμένος : Βλοχογ.Προπύλ.1,148 **κι ἄλλοι ἔτρεξαν πρόθυμοι νὰ φέραυν τῆς στάνης τὰ δῶρα τὰ γαλατερά**· 3) ὁ ἔχων τὴν λευκότητα τοῦ γάλακτος : **γυναίκα ἄσπρη, γαλατερή**· 4) κατ' ἐπέκτ. ὁ περιέχων πολὺν φυτικὸν γαλακτώδη χυμόν, ὁ τρυφερός : **γαλατερὸ σιτάρι.**

γαλατιάζω δημ. κ. **γαλατίζω** βλ.λ.

γαλατιανός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων τὴν λευκότητα τοῦ γάλακτος : Κρυστ.Σκάνιο 17 **γιὰ ἰδὲς λαιμὸς γαλατιανός, λαιμὸς περιστερένιος**· 2) ὡς ἐπίθ. τῆς Παναγίας, ἡ ἐπιφέρουσα ἄφθονον ἀγωγὴν γάλακτος εἰς τὰς θηλαζούσας γυναῖκας· ἄ. γαλατοῦσα.

γαλατίζω δημ. **γαλατιάζω** κ. **γαλαχτίζω** ἐπαλείφω τι διὰ γαλακτώματος ἀσβέστου· ἄ. ἀσπρίζω, ἀσβεστώνω· 2) ἀναλύω δι' ὕδατος ἄσβεστον, κάμνω γαλάκτωμα ἀσβέστου : **γιὰ νὰ μὴ ξερνᾷ πεταλίδες ὁ ἀσβέστης, τὸν γαλαχτίζουν δέκα, δεκαπέντε μέρες πρωτύτερα.**

γαλατικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Γαλατίαν ἢ τοὺς Γαλάτας : Ἀριστλ. Κόσ.393 a,27 **Γαλατικὸν πέλαγος**, Πλούτ.Ἠθ.1049b **ἄγρια ἔργα καὶ βαρβαρικὰ καὶ Γαλατικά**· ‖ εἰδ. ὁ τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Γαλατίας : ΚΔ Πράξ.16,6 **διελθόντες τὴν γαλατικὴν χώραν.**

γαλατικῶς ἐπίρρ. μτγν. κατὰ τὸν τρόπον τῶν γαλατῶν, ὡς παρὰ ταῖς γαλάταις : Πλούτ.Ὄθ.6. **γαλατικῶς ἀναξυρίσι . . ἐνεσκευασμένος.**

γαλάτιον (τό) μτγν.τὸ φυτὸν γάλιον βλ.λ.:Διοσκ.4,95.

γαλατμόν Ἡσ. «λάχανον ἄγριον».

γαλατοθρέμμων-ονος-ον ὁ διὰ γάλακτος τρεφόμενος ἢ τραφείς, γαλατοθρεμμένος : Ἀντιφάν. 52,4 (διόρθ. ἀντὶ γαλακτο-).

γαλατοκράς-ᾶτος (ὁ,ἡ) μτγν. γαλακτοκρὰς βλ.λ.

γαλατοκρέμμυδο (τό) δημ. ποικιλία κρομμύου **τοῦ κοινοῦ.**

γαλατομπούρεκο (τό) δημ. κ. -ούρικο εἶδος κλιβανωτοῦ γλυκίσματος κατασκευαζόμενον ἐν ἐφάνῃ ἐκ πόλτου γάλακτος, σεμιδάλεως, ᾠῶν, βουτύρου καὶ σακχάρεως ἐντεθειμένου μεταξὺ λεπτῶν φύλλων ζύμης.

γαλατόπετρα (ἡ) δημ. γαλακτίτης λίθος, ὃν κατὰ πρόληψιν ἀναρτῶσιν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αἱ θηλάζουσαι γυναῖκες, ὅπως φέρῃ εἰς αὐτὰς ἄφθονον γάλα.

γαλατόπιττα (ἡ) δημ., ἐσφ. γρ. **γαλατόπη(τ)τα**, εἶδος γλυκίσματος κατασκευαζόμενον ἐκ λεπτῶν φύλλων ζύμης, γάλακτος, ὀρυζαλεύρου, σακχάρεως καὶ βουτύρου· πρβλ. γαλατομπούρεκο.

γαλάτος-η-ο δημ. γαλατερὸς βλ.λ. : **γαλάτα πρόβατα**· 2) ὁ ἔχων χρῶμα ἢ λειότητα γάλακτος : **γαλάτα σύγνεφα - θάλασσα.**

γαλατόσαρκος-η-ο δημ. ὁ ἔχων σάρκα λευκὴν οἱονεὶ ὡς τὸ γάλα.

γαλατοῦσα (ἡ) ἐπὶ γυναικῶν, ἡ ἔχουσα ἄφθονον γάλα· 2) ὁ νωπὸς καρπὸς τοῦ ἀραβοσίτου· 3) ὡς ἐπίθ. τῆς Παναγίας, πιστευομένου ὅτι παρέχει ἄφθονον ἀγωγὴν γάλακτος εἰς τὰς θηλαζούσας γυναῖκας.

γαλατόφονος (ὁ) δημ. τὸ θαμνῶδες φυτὸν εὐφόρβιον ὁ ἀκανθόθαμνος.

γαλατόχοντρος (ὁ) δημ. ἄ. τραχανὰς βλ.λ.

γαλατόχορτο (τό) δημ. κ. **γαλατσόχορτα, γαλόχορτο, γαλαξίνα** (ἡ) κ. **γαλατσίδα** ὀνομασίαι πλείστων ἀγρίων ἢ κηπευτῶν φυτῶν ἐχόντων χυμὸν γαλακτώδη, οἷον **εὐφορβίου**, θρίδακος, κιχωρίου.

γαλατόχρως-ωτος (ὁ,ἡ) μτγν. γαλακτόχρως βλ.λ.

γαλατσίδα (ἡ) δημ. κ. **γαλατόχορτο** διάφορα εἴδη τοῦ φυτοῦ εὐφορβίου, περιέχοντα γαλακτώδη χυμόν· 2) τὸ ποῶδες φυτὸν πικρίδιον τὸ πικροειδές.

γαλατσιδόχορτο (τό) δημ. διάφορα εἴδη τοῦ φυτοῦ εὐφορβίου· ἄ. γαλαταίδα, γαλατόχορτο.

γαλατώδης-ους-ες νεώτ. γαλακτώδης βλ.λ.

γαλάτωμα (τό) δημ. ἡ πρὸ τῆς ὡριμάνσεως γαλακτώδης κατάστασις τῶν σιτηρῶν : **τὰ γεννήματα εἶν' ἀπάνω στὸ γαλάτωμα**· πρβλ. γαλατώνω 1).

γαλατώνω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ σιτηρῶν, λαμβάνω γαλακτώδη ὑφήν· 2) θηλάζω βρέφος.

γαλαχτερός-ή-ό δημ. κ. γαλατερὸς βλ.λ.

γαλαχτιά (ἡ) δημ. ὁ γαλακτώδης χυλὸς τῶν βρασθέντων ζυμαρικῶν.

γαλαχτίζω δημ. γαλατίζω βλ.λ.· 2) ρίπτω κατ' ὀλίγον χλιαρὸν ὕδωρ ἐντὸς ζύμης πρὸς παραγωγὴν γαλακτώδους χυλοῦ κ. εὐχερεστέραν μάλαξιν αὐτῆς.

γαλάχτισμα (τό) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαλαχτίζω βλ.λ.

γαλαχτόχορτο (τό) δημ. τὸ ἐτήσιον ζιζάνιον εὐφόρβιον τὸ ἡλιασκόπιον.

γαλβάνειος-α-ον νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν φυσιοδίφην Γαλβάνι ἢ τὴν θεωρίαν αὐτοῦ.

γαλβάνι (τό) δημ. τὸ γάλβανον βλ.λ., μτγν. γαλβάνη (ἡ)· Κορ.Ἀτ.4 ἐν λ.

γαλβανίζω νεώτ. ἠλεκτρίζω **εἰδ.** δι' ἠλεκτρικῆς στήλης· 2) ἐπενδύω μετάλλινόν τι ἀντικείμενον διὰ λεπτοῦ στρώματος ἄλλου μετάλλου, τῇ ἐπιδράσει ἠλεκτρικοῦ ρεύματος : **γαλβανισμένος σίδηρος ὁ ἐπιψευδαργυρωμένος**· 3) μτφ. μαγεύω, γοητεύω, ἐπιβάλλω τὰς θελήσεις μου, ἐμψυχώνω, μεταδίδω ἐνθουσιασμόν, ὡς ἐν μτφ. σημ. κ. τὸ ἠλεκτρίζω : **μὲ τὴν χειμαρρώδη εὐγλωττίαν του ἐγαλβάνισε τὰ πλήθη.**

γαλβανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν φυσιοδίφην Γαλβάνι ἢ τὸν γαλβανισμόν· 2) ἠλεκτρικός : **γαλβανικὸν ρεῦμα**, παλαιοτ. ὀνομ. τοῦ συνεχοῦς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

γαλβανικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ γαλβανισμοῦ.

γαλβάνισις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ ἐνέργεια τοῦ γαλβανίζω βλ.λ., ἠλέκτρισις.

γαλβανισμός (ὁ) νεώτ. φυσ. τὸ σύνολον τῶν

φαινομένων τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ συνεχὲς ἠλεκτρικόν ρεῦμα καὶ τὴν διὰ χημικῶν μέσων παραγωγὴν αὐτοῦ· ‖ γαλβάνιον βλ.λ.

γαλβανιστής (ὁ) νεώτ. ὁ γαλβανίζων βλ.λ.· ‖ ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὸν γαλβανισμόν, ὁ ἐκτελῶν ἐπιμεταλλώσεις δι᾿ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

γαλβανο- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν διαφόρων λέξεων σχετικῶν πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ γαλβανισμοῦ βλ.λ., οἷον γαλβανόμετρον, γαλβανοπλαστικὴ κ.τ.τ.

γαλβανοβαφική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς βαφῆς τῶν μετάλλων δι᾿ ἠλεκτρολύσεως μεταλλικῶν ἁλάτων· ἄ. γαλβανοχρωμία.

γαλβανογλυφία (ἡ) νεώτ. μέθοδος κατασκευῆς εἰκόνων ἐπὶ μεταλλίνων πλακῶν δι᾿ ἠλεκτρολύσεως· πρβλ. τσιγκογραφία.

γαλβανογραφία (ἡ) νεώτ. παλαιοτέρα μέθοδος κατασκευῆς μεταλλικῶν πλακῶν (κλισέ) πρὸς ἐκτύπωσιν εἰκόνων· ἄ. γαλβανογλυφία.

γαλβανογράφος-ον νεώτ. ὁ περὶ γαλβανισμοῦ βλ.λ. πραγματευόμενος.

γαλβανοθεραπεία (ἡ) νεώτ. ἠλεκτροθεραπεία βλ.λ.

γαλβανοκαυστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλβανοκαυτηρίασιν βλ.λ.

γαλβανοκαυτήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. ἰατρ. συσκευὴ λειτουργοῦσα δι᾿ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐν χρ. πρὸς καυτηρίασιν νοσούντων ἱστῶν.

γαλβανοκαυτηρίασις-εως νεώτ. καυτηρίασις πασχόντων μερῶν τοῦ σώματος τῇ ἐπιδράσει ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

γαλβανοκαυτήριον (τὸ) νεώτ. γαλβανοκαυτὴρ βλ.λ.

γαλβανοκέραμος (ὁ) νεώτ. πλὰξ κεράμειος ἐπενδεδυμένη διὰ μεταλλικῆς ἐπιστρώσεως τῇ βοηθείᾳ ἠλεκτρολύσεως· πρβλ. γαλβανοπλαστική.

γαλβανομαγνητικός-ή-όν νεώτ. φυσ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γαλβαναμαγνητισμὸν βλ.λ., ὁ ἠλεκτρομαγνητικός : **γαλβανομαγνητικὰ ἀποτελέσματα.**

γαλβανομαγνητικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ γαλβανομαγνητισμοῦ βλ.λ.

γαλβανομαγνητισμός (ὁ) νεώτ. σύνολον φαινομένων καὶ ἀποτελεσμάτων, γαλβανικῶν ἐν ταὐτῷ καὶ μαγνητικῶν· ἄ. ἠλεκτρομαγνητισμὸς βλ.λ.

γαλβανομεταλλουργία (ἡ) νεώτ. γαλβανοπλαστικὴ βλ.λ.· 2) ἠλεκτραμεταλλουργία ἤτοι κατεργασία μετάλλων δι᾿ ἠλεκτρολύσεως (γαλβανοπλαστικῆς βλ.λ.) κ. γεν. δι᾿ ἠλεκτρισμοῦ.

γαλβανομετρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ γαλβανόμετρον βλ.λ.

γαλβανόμετρον (τὸ) νεώτ. φυσ. ὄργανον χρησιμεῦον πρὸς ἔλεγχον τῆς διόδου ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐν κυκλώματι καὶ πρὸς προσδιορισμὸν τῆς φορᾶς καὶ ἐντάσεως αὐτοῦ.

γάλβανον (τὸ) νεώτ. βοταν. κομμιορρητίνη ἐν χρ. ἐν τῇ φαρμακευτικῇ κ. πρὸς κατασκευὴν βερνικίων.

γαλβανοπλαστεῖον (τὸ) νεώτ. τὸ ἐργαστήριον τοῦ γαλβανοπλάστου βλ.λ.

γαλβανοπλάστης (ὁ) νεώτ. τεχνίτης ἀσκῶν τὴν γαλβανοπλαστικὴν βλ.λ.

γαλβανοπλαστική (ἡ) νεώτ. ἡ τέχνη τῆς δι᾿ ἠλεκτρολύσεως κατασκευῆς πλαστικῶν μεταλλικῶν ἀντικειμένων· ‖ ἡ τέχνη τῆς δι᾿ ὁμοίου τρόπου ἐπενδύσεως διαφόρων ἀντικειμένων διὰ μονίμων μεταλλικῶν ἐπιστρώσεων· ἄ. γαλβανοστεγία.

γαλβανοπλαστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλβανοπλαστικὴν βλ.λ.

γαλβανοπλαστικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ γαλβανοπλαστικῆς βλ.λ.

γαλβανοπύρωσις-εως (ἡ) νεώτ. πύρωσις ἠλεκτρικοῦ ἀγωγοῦ διὰ τῆς διοχετεύσεως ἠλεκτρ. ρεύματος.

γαλβανοσκοπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ γαλβανοσκόπιον.

γαλβανοσκόπιον (τὸ) νεώτ. ὄργανον πρὸς ἔλεγχον τῆς παρουσίας ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐν κυκλώματι, παρόμοιον πρὸς τὸ γαλβανόμετρον βλ.λ.

γαλβανοστεγία (ἡ) νεώτ. ἡ δι᾿ ἠλεκτρολύσεως ὁμοιόμορφος ἐπικάλυψις μεταλλικῆς ἐπιφανείας διὰ μονίμου στρώματος ἐξ ἄλλου μετάλλου· ἄ. γαλβανοπλαστικὴ βλ.λ.

γαλβανοταξία (ἡ) νεώτ. ὁ ὑπὸ τοῦ ἠλεκτρικοῦ πεδίου προκαλούμενος προσανατολισμὸς μικρῶν ὑδροβίων ζῴων· πρβλ. γαλβανοτροπισμός.

γαλβανοτεχνία (ἡ) νεώτ. κ. **γαλβανοτεχνική** τὸ σύνολον τῶν βιομηχανικῶς ἐν χρήσει ἠλεκτρολυτικῶν (γαλβανοπλαστικῶν βλ.λ.) ἐργασιῶν.

γαλβανοτεχνικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλβανοτεχνίαν· ‖ τὸ θηλ. γαλβανοτεχνικὴ ὡς οὐσ. ἡ γαλβανοτεχνία βλ.λ.

γαλβανοτροπικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γαλβανοτροπισμὸν βλ.λ.

γαλβανοτροπισμός (ὁ) νεώτ. φαινόμενον καθ᾿ ὃ ἐγχυματικοὶ ἢ ἄλλαι μικροὶ ὑδρόβιοι ὀργανισμοὶ ὑφίστανται ἐπίδρασιν ἐν τῇ κατευθύνσει καὶ κινήσει των ἐκ τῆς τοποθετήσεως δύο ἠλεκτροδίων, συνδεδεμένων μετὰ τῶν δύο πόλων ἠλεκτρικῆς στήλης, ἐντὸς τοῦ ὕδατος.

γαλβανοτυπία (ἡ) νεώτ. ἡ γαλβανογραφία βλ.λ.

γαλβανοχρωμία (ἡ) νεώτ. ἡ γαλβανοβαφικὴ βλ.λ.

γαλβανῶ-όω νεώτ. γαλβανίζω βλ.λ. : **γαλβανωμένον μέταλλον.**

γαλβάνωσις (ἡ) νεώτ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαλβανῶ βλ.λ.

γάλβινα χρώματα (τὰ) πάπ. πρασινοκίτριναι ἀποχρώσεις.

γάλβουλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γαλγουλίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἐντόμων.

γάλγουλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γαλέα (ἡ) μσν. μικρὸν κωπῆρες καὶ ἱστιοφόρον πολεμικὸν πλοῖον ἐν χρ. ὡς ἀνιχνευτικὸν εἰς τοὺς ἐκ δρομώνων συγκειμένους βυζαντινοὺς στόλους· 2) ὁ ἰχθὺς γαλῆ βλ.λ. 3) : Πρόδρ.2,574 **φιλομηλίτσας τρυφεράς, κωβίδια, γαλέας.**

γαλεάγκων-ωνος (ὁ) κ. **-αγκών-ῶνος** δ.γρ. γαλιάγκων βλ.λ. : Ἀριστλ.Φυσιογν.808 a,31 **φιλόκυβοι γαλεαγκῶνες καὶ ὀρχησταί**, Πλαύτ.Ἠθ.520 C **τοὺς ἀκνήμους καὶ τοὺς γαλεάγκωνας καὶ τοὺς τριοφθάλμους.**

γαλεάγρα (ἡ) κ. νεώτ. εἶδος παγίδος πρὸς ἄγραν ἀγρίων γαλῶν καὶ ἰκτίδων : Ὑπερείδ.ἀπ.34,239· ‖ κ. μτφ. : Σέκουνδ.Γνῶμ.17 **ἀνεῳγμένη γαλεάγρα·** 2) γεν. παγὶς πρὸς σύλληψιν θηρίων : ΠΔ Ἰεζ.19,9 **καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ καὶ ἐν γαλεάγρᾳ·** 3) εἰδ. κλωβὸς πρὸς κάθειρξιν : Διογ.Λ 5,5 **ἐν σιδηρᾷ περιήγετο γαλεάγρᾳ φθειριῶν.**

γαλέαγρος (ὁ) γλωσσ. ἀγρία γαλῆ.

γαλεάνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλεαρία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δενδρυλλίων.

γαλεάσσα (ἡ) μσν. κ. **γαλεώνα** (ἡ) τύπος κωπήρους καὶ ἱστιοφόρου πολεμικοῦ πλοίου, ὁμοιάζοντος πρὸς τὴν γαλέραν, ἀλλὰ πολὺ μεγαλυτέρου αὐτῆς καὶ φέροντος τρεῖς ἱστούς, ἐν χρ. παρὰ ταῖς βενετοῖς καὶ ἱσπανοῖς κατὰ τὸν μεσαίωνα.

γαλεάτζα (ἡ) μσν. γαλιόνι βλ.λ.

γαλέγα (ἡ) νεώτ. κ. **γαλέγη** ἡ γαλάγουσα βλ.λ.

γαλ(ε)ιά (ἡ) δημ. ὁ γαλεὸς βλ.λ.

γαλ(ε)ιουρίζω δημ. κ. γκαλ(ε)ιουρίζω ἡμικλείω τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ διακρῖναι εἰς ἀπόστασιν, οἷον ἕνεκα μυωπίας· ‖ συνηθίζω νὰ ἡμικλείω τοὺς ὀφθαλμούς, οἷον πρὸς παθητικωτέραν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου : **σὰν ἀπαγγέλλει στίχους, γαλειουρίζει ὁ γελαῖος, - θαρρεῖ πὼς γαλειουρίζοντας γίνεται πιὸ προκλητική.**

γαλέη (ἡ) ἀσυναίρ. τ. τοῦ γαλῆ βλ.λ.· 2) μτγν. κ. νεώτ. (λατ.) ἡ περικεφαλαία τῶν ρωμαίων.

γαλεῖδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἰχθύων.

γαλένα (ἡ) δημ. τὸ ὀρυκτὸν γαληνίτης βλ.λ.

γαλέντζα (ἡ) δημ. ξύλινον ὑπόδημα, τσόκαρο.

γαλεόβδολον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. τὸ φυτὸν γαλήοφις βλ.λ. : Διοσκ.4,94· 2) νεώτ. βοταν. γένος ποωδῶν κοσμητικῶν φυτῶν.

γαλεόδους-οντος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀραχνῶν.

γαλεοειδής-οῦς-ές ὁ ὅμοιος πρὸς γαλεὸν βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 565 a,20 **οἱ.. γαλεοὶ καὶ οἱ γαλεοειδεῖς.**

γαλεόκερδον (τὸ) νεώτ. ζῳολ. κ. γαλεόκερδος (ὁ) γένος ἰχθύων ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει.

γαλέομμα-ατος (τὸ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων.

γαλεομματίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν.μαλακίων.

γαλεομυομαχία (ἡ) μσν. ἢ καταμυομαχία δραματικὴ παρῳδία Θεοδώρου τοῦ Πτωχοπροδρόμου, ἐν ᾗ ἐκτίθεται ὁ ἀγὼν μυῶν κατὰ γαλῆς.

γαλεοπάρδαλις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν.

γαλεοπίθηκος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος νυκτοβίων μεμβρανοπτερύγων θηλαστικῶν.

γαλέος (ὁ) δημ. κ. **γαλιός,** ὁ ἰχθὺς γαλεὸς βλ.λ.

γαλεός (ὁ) κ. νεώτ. ζῳολ. εἶδος κήτους, μικροῦ καρχαρίου, σκυλόψαρου : Πλάτ.Κωμ.137,Ἀριστλ.ΖΙ 565 a,26 **τοῖς μὲν οὖν σκυλίοις, οὓς καλοῦσί τινες νεβρίας γαλεούς,** αὐτ.565 a,26 **ὁ δὲ ἀκανθίας γαλεός·** ‖ εἰδ. νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων τῆς οἰκογ. τῶν **μυστελιδῶν,** δημ. γαλέος, γαλιός, οὗ λείψανα εὑρέθησαν κ. ἐν ἀπολιθώσει· 2) γαλέη βλ.λ.1) : Ἀρετ.Χρον.Νούσ.1,4 **οἱ ἐνοικάδιοι γαλεοί.**

γαλεοσκώπτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γαλέοφις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος βρυοζώων· 2) ὁμ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλέρα (ἡ) μσν. κ. νεώτ. τύπος ἐπιμήκους κωπήρους τριιστίου πολεμικοῦ πλοίου, λιβυρνίδος ἢ κέλητος, λίαν ἐν χρήσει ἐν Μεσογείῳ κατὰ τὸν μεσαίωνα καὶ μέχρι τοῦ 18ου αἰῶνος, πρβλ. κάτεργον.

γαλέρη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος δενδρυλλίων.

γαλερία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. γαλαρία βλ.λ.· 2) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γαλερίδα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γαλέριον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν γάλινον ἢ γαλάτιον ἢ γάλιον βλ.λ. : Διοσκ.4,96.

γαλερίτη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γαλερίτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων· 2) παλαιοζ. γένος ἐχινοζώων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γαλεριτίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἐχινοζώων ἀπαντώντων μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γάλερος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος γαστεροπόδων.

γαλερός-ά-όν εὔθυμος, ἱλαρός : Ἡσ., AB 229,31.

γαλερουκίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. ἐντόμων.

γαλέρουκος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γαλερωπός-ή-όν ὁ ἔχων ἱλαρόν, χαρούμενον πρόσωπον : AB 229.

γαλερῶς ἐπίρρ. μτγν. εὐθύμως, μὲ χαρά : Ἀσκληπιάδ.ἐν ΑΠ 12,50 **πίνομεν οὖν γαλερῶς.**

γαλέσαυρος (ὁ) νεώτ. παλαιοζ. γένος ἑρπετῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γαλέτ(τ)α (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) διπυρίτης ἄρτος· 2) κατ' ἐπέκτ. τὸ εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἠλακάτης τοῦ ἱστοῦ προσαρμοζόμενον ἐπίμηλον βλ.λ.· ἅ. πόμολα : Καρκδ.Λόγια Πλώρης 25 **τὰ κατάρτια τους ἀτόφια μπρούτζινα ἀπὸ κάτω στὴ σκάτσα ὡς ἀπάνω στὴ γαλέτα·** ‖ ὁμ. πᾶν τετράγωνον ἢ ἑξάγωνον ἢ στρογγύλον σιδηροῦν τεμάχιον φέρον κοχλιωτὴν ὀπὴν εἰς τὸ μέσον καὶ προσαρμοζόμενον εἰς κοχλιωτὸν ἧλον ἢ ἔμβολον· 3) εἰς τὸν πληθ. **γαλέτες** αἱ μεγάλαι πεπλατυσμέναι ψῆφοι τῶν αἰγιαλῶν αἱ ἔχουσαι στρογγύλον σχῆμα· ἅ. κοχλιάδες ἢ κοχλιά.

γαλεώδης-ους-ες κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος πρὸς γαλεόν, ἐκ τοῦ γένους τῶν γαλεῶν, γαλεοειδὴς βλ.λ. : Ἀριστλ.ΖΙ 505 a,5 **τὰ δὲ προμήκη ἐν τοῖς πλαγίοις** (ἔχει τὰ βραγχία) **οἷον πάντα τὰ γαλεώδη·** 2) νεώτ ζῳολ. **γαλεώδη** (τὰ) οἰκογένεια ἀραχνῶν.

γαλεωδίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. τὰ γαλεώδη βλ.λ.2).

γαλεώνα (ἡ) μσν. γαλεάσα βλ.λ.

γαλεώνυμος (ὁ) μτγν. ὁ ἰχθὺς γαλέος βλ.λ.1) Γαλ. 6,726.

γαλεώτης (ὁ) κ. νεώτ. εἶδος κηλιδωτῆς σαύρας, ἅ. ἀσκαλαβώτης,δημ. παρδαλὴ γουστέρα : Ἀριστφ. Νεφ.173 **ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν,** Ἀριστλ.ἀπ.370· 2) ὁ ἰχθὺς ξιφίας : Πολύβ.34,2,12,Στράβ.1,2,15 **τοὺς γαλεώτας, οὓς καὶ ξιφίας λέγεσθαι καὶ κύνας φησί·** 3) ἰκτίς, νυφίτσα : Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,35 Τριτωνομένδητες, **τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ἐοικότες, τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις·** ‖ μτφ. ἐπὶ προσ. : Μέν.188 **γαλεώτης γέρων** (φαρὸς ὡς γαλῆ)· 4) νεώτ. ζῳολ. κ. γαλεῶτας βλ.λ.· 5) ὁμ. ἰχθὺς τῆς οἰκογενείας τῶν **σκυλλιδῶν** βλ.λ.

γαλεῶτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἑρπετῶν.

γάλη Ἡσ. « ἐξέδρας εἶδος, καὶ ἐν ᾗ (ἀναγν. γαλῇ) γαλέα τὸ ζῷον ».

γαλῆ-έη (ἡ) κ. νεώτ. τετράπουν σαρκοφάγον θηλαστικὸν ζῷον, αἴλουρος ἢ ἰκτίς· σχόλ. Ἀριστφ. 362,43 « γαλῆ ἡ κάττα, μυγαλῆ ἡ νυφίτζα » : Ἡρ. 4,192 **εἰσὶ δὲ** (ἐν Λιβύῃ) **καὶ γαλαῖ ἐν τῷ σιλφίῳ γινόμεναι τῇσι Ταρτησσίῃσι ὁμοιόταται,** Ἀριστφ. Ἀχ.255 **κἀκποιήσεται γαλᾶς σοῦ μηδὲν ἧττον βδεῖν,** Ἀριστλ.ΖΙ 609 a,17 **πολέμιος δὲ** (τῆς γλαυκός)**.. καὶ γαλῆ καὶ κορώνη,** Βατραχομ.9 **μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας·** ‖ γαλῆ ἀγρία ἀγρία ἰκτίς, ἀγριόγατος· ἅ. γαλέαγρας : Ἀριστλ.ΖΙ 580 b, 26 **θηρεύουσι δὲ καὶ αἱ ἀλώπεκες αὐτοὺς** (τοὺς μῦς) **καὶ αἱ γαλαῖ αἱ ἄγριαι,** Στράβ. 3,2,6 γαλᾶς ἀγρίας ἃς ἡ Λιβύη φέρει τρέφουσιν **ἐπίτηδες·** ‖ ὁμ. **γαλῆ Ταρτησσία** : Ἡρ.4,192 (βλ. ἀνωτ.)· ‖ **γαλῆ κατοικίδιος** ἢ **ἐνοικίδιος** ἐξημερωμένος αἴλουρος, γάτα : Πλούτ.Ἠθ.446 E,Διοσκ. 2,25· ‖ εἰδ. νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν ἁρπακτικῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **αἰλουροειδῶν,** μσν. κάττα, δημ. γάτα· 2) ἐν παροιμ. χρ. : Στράττ. Κωμ.71 **γαλῇ χιτώνιον κροκωτὸν** (ἐπὶ ἀναρμόστων πραγμάτων), Ἀριστφ.Ἐκκλ.792 **ἢ πῦρ ἀπότροπον, ἢ διάξειεν γαλῆ** (ἐπὶ κακοῦ οἰωνοῦ), Ἀπολλδ.Καρ. 6 **θύρα δι' ἧς γαλῆ.. οὐκ εἰσέρχεται,** Διογενιαν. 3,84 **γαλῆν ἔχεις** (ἐπὶ κακῆς τύχης), αὐτ.3,83 **γαλῇ στέαρ** (πρβλ. βατράχῳ ὕδωρ)· 3) εἶδος μικροῦ ἰχθύος διαφόρου τοῦ γαλεοῦ : Αἰλ.ΖΙ 15,11 **εἴη δ' ἂν καὶ ἰχθὺς γαλῆ, μικρὸς οὗτος, καὶ οὐδέν τι κοινὸν πρὸς τοὺς καλουμένους γαλεοὺς ἔχων·** 4) **αἷμα γαλῆς** τὸ φυτὸν ἄσπληνον : Διοσκ.3,151.

γαληΐδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια θηλαστικῶν· ἅ. ἰκτιδίδαι.

γαληνά ἐπίρρ. μσν., δημ. κ. **ἀγαληνά** βλ.λ. ἡσύχως, ἤρεμα, **ἀπαλά,** σεμνά : Διγεν.Ἀκρ.(Ἄνδρ.) 1729 **καὶ πρὸς ἐκείνην γαληνὰ τοιοῦτον λόγον εἶπεν.**

γαληναίη (ἡ) ἐπ. ἡ γαλήνη βλ.λ. : Ἀπολλ.Ρ 1,1156 **οἱ δὲ γαληναίῃ πίσυνοι ἐλάασκον ἐπιπρὸ νῆα βίῃ,** Ὀππ.Ἁλ.1,460 **ἀναπνεύσῃ δὲ θάλασσα χείματος εὐδιόωσα, γαληναίη τε γένηται.**

γαληναῖος-α κ. **-η-ον** μτγν. γαλήνιος, γαληνιαῖος, γαληνὸς βλ.λ. : Φιλόδ.ἐν ΑΠ 10,21 **Κύπρι γαληναίη,** Ἀπολλωνίδ.ἐν ΑΠ 7,693 **γαληναίην.. θῖνα.**

γαληναίως ἐπίρρ. γαληνῶς, ἡσύχως, ἠρέμως : Σχόλ.Ὀδ.Η 319.

γαληνάω Σουΐδ. γαληνιάω βλ.λ.

γαλήνεια (ἡ) δωρ. **γαλάνεια** (ἡ), ἡ γαλήνη βλ.λ. : Εὐρ.ΙΑ546 **γαλανείᾳ χρησάμενοι μαινολῶν οἴστρων.**

γαλήνειος-ον μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ Γαληνοῦ, ἢ ὁ ἐξ αὐτοῦ ὀνομασθείς : Ἀρκάδ.45,3, **-γαλήνειος φλέψ, - γαλήνειος πόρος** ἅ. ἀρτηριακὸς βλ.λ. ἢ βοτάλειος, **- γαλήνειος κοιλία·** 2) τὸ οὐδ. **γαλήνειον** κ. **γαλήνιον** ὡς οὐσ. φάρμακον ἐκ Γαληνοῦ τοῦ ἰατροῦ : Ἀλέξ.Τραλλ.7,117,Ἰουλ.Αἰγ 292,48.

γαλήνεμα (τὸ) δημ. ἡ **ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέ-**

λεσμα τοῦ γαληνεύω, ἡ ἠρέμησις, ἐπὶ τῶν ὑδάτων συνήθ. τῶν θαλασσίων, τὸ μπουνατσάρισμα· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῶν ἀνέμων, τὸ ὅλως κοπάζειν· 2) μτφ. ἡ καθησύχασις, ἡ καταπράϋνσις : Παλαμᾶ Περάσματα κ. Χαιρετισμοὶ 128,12 **καὶ τ' ὄνειρο .. μᾶς γύριζε νὰ βροῦμε τὸ γαλήνεμα μέσα στὸ κῦμα.**

γαληνεμός (ὁ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ γαληνεύω βλ.λ. : **πρὶν τὰ Φῶτα ἡ θάλασσα γαληνεμὸ δὲν ἔχει.**

γαλήνευμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαληνεύω, ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ἰδίως τῶν θαλασσίων· ‖ ὁμ. ἐπὶ ἀνέμων, ἡ κατάπαυσις, τὸ ὅλως κοπάζειν· 2) μτφ. ἡ ἠρέμησις.

γαλήνευσις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. **γαλήνεφη**, ἡ κατάστασις τοῦ γαληνεύω, τὸ γαλήνευμα βλ.λ.

γαληνεύω νεώτ., δημ. κ. **γαληνίζω**, ἀόρ. **ἐγαλήνευσα** δημ. **γαλήνεψα**, μτχ.παθ. παρακ. **γαληνευμένος** δημ. **γαληνεμένος**, ὡς μτβ. καθιστῶ τινα γαληνὸν βλ.λ., καταπραΰνω, καθησυχάζω, εἰρηνεύω, μερώνω· 2) ἀμτβ. ἰδίως ἐπὶ θαλάσσης, ἀνέμων κ. γεν. καιρικῆς καταστάσεως, γίνομαι γαληνὸς βλ.λ., καταπραΰνομαι, ἡσυχάζω, μπονατσάρω, καλμάρω : Σολωμ.'Εθν.'Υμν.18 **μόλις εἶδε τὴν ὁρμή σου ὁ οὐρανός,.. ἐγαλήνεψε,** Σάρρ.μτφρ.Εὐρ. ΙΤ 1412 **ἂν δὲ γαληνέψῃ ἡ φουσκοθαλασσιά**· 3) ὁμ. κ. μτφ. πραΰνομαι, ἠρεμῶ : Βάρναλ.'Απολογ.Σωκρ. (3,14) 47 **λίγο λίγο γαληνεύουνε τὰ μέσα μου**· 4) γαληνεύομαι μέσ. μ. μτφ. ἐπιβάλλω εἰς ἐμαυτὸν ψυχικὴν γαλήνην, ἠρεμίαν : **γαληνέψου κι ἔπειτα συζητοῦμε**· ‖ ἐπιβάλλω εἰς ἐμαυτὸν νὰ φανῶ ἤρεμος, πρᾶος, γαλήνιος : **γαληνευόμουν ὅσο μποροῦσα, μὰ ὁ θυμὸς ἔβραζε μέσα μου.**

γαλήνεφη (ἡ) δημ. ἡ γαλήνευσις βλ.λ.

γαλήνη (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. **γαληνιά**, ἡσυχία τῆς τελείως ἀκυμάντου θαλάσσης, μπονάτσα, κάλμα : 'Οδ.Ε 391 **καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο ἠδὲ γαλήνη ἔπλετο νηνεμίη,** 'Αριστλ.Τοπ.108 b,25 **γαλήνη μὲν ἐν θαλάσσῃ, νηνεμία δ' ἐν ἀέρι**· ‖ νεώτ. κατ' ἐπέκτ. εὐδία, νηνεμία : Σαλωμ.Σκιὰ 'Ομήρου 5 **τριγύρω γύρω ἡ νυχτικὴ γαλήνη | τὴν γλυκύτατη κλάψα ἀχολογοῦσε,** Κάλβ.5,16 **καὶ τὸν ἀέρα ἀκίνητον | εἶχεν ἡ γαλήνη**· 2) μτφ. ἡσυχία, ἀταραξία, πραότης, ἱλαρότης, φαιδρότης : Αἰσχ.'Αγ.740 **λέγοιμ' ἂν φρόνημα μὲν νηνέμου γαλάνας,** Πλάτ.Νόμ.791 A **κρατήσασα δὲ γαλήνην ἡσυχίαν τε ἐν τῇ ψυχῇ,** Παπαντωνίου 'Αγιον "Ορος 95 **εἶναι ἡ κλασσικώτερη μικρογραφία γιὰ τὴ γαλήνη καὶ τὴ συμμετρία της**· 3) εἶδος ἀργυρόχρου μολυβδούχου γῆς, ἀσημόχωμα· ἄ. μολύβδαινα· πρβλ. γαλένα· 4) φάρμακόν τι παρεχόμενον ὡς ἀντίδοτον ἄλλου : 'Ανδρόμαχος π.Γαλ.14,32.

γαληνής-οῦς-ές γαληνὸς βλ.λ. : 'Αριστλ.Φυσιογν. 811 b,38 **γαληνὲς τὸ μέτωπον ἔχουσιν.**

γαληνησιά (ἡ) δημ. ἡ ἄκρα γαλήνη, νηνεμία.

γαληνιά (ἡ) δημ. γαλήνη βλ.λ. 1), κατάστασις γαλήνης : Παλαμ.Τρισεύγ.49 **ὅλα τὰ πέλαγα μὲ τὶς φουρτοῦνες καὶ μὲ τὶς γαληνιές.**

γαληνιάζω κ. μσν. ἐπὶ θαλάσσης, εἶμαι γαλήνιος, ἀκύμαντος· ‖ ἐπὶ ἀνέμου, κοπάζω· ‖ ἐπὶ καιροῦ, εἶμαι εὔδιος, γαληνίζω βλ.λ. : Εὐστ.Πον. 323,60 **οὐδὲ ὁ χειμὼν εἰς ἔαρ ἐγαληνίασεν**· 2) μτφ. ἠρεμῶ, πραΰνομαι, καταπραΰνομαι, ἐπὶ σωματικοῦ ἢ ψυχικοῦ πάθους : 'Ιππ.Δι.2,Φίλ.1,276, Θεμίστ.Λόγ.1,17 A **γαληνιάζειν ἀναγκάζει τὸν κλύδωνα τῆς ἡλικίας**· 3) παθ. ἀόρ. καθίσταμαι εἰς γαλήνην : **γαληνιασθῆναι** : Σιμπλίκ.'Επίκτ.20 D.

γαληνιαῖος-α-ον μσν. κ. νεώτ. γαλήνιος, ἥσυχος, ἀτάραχος : Τυπικὸν Αὐγουστ.Εἰρήνης 223 **τὴν γαληνιαίαν τε καὶ ἠρεμαίαν κατάστασιν,** Ψελλ. Σχόλ. εἰς χρησμοὺς Χαλδ. σ. 104 **γλυκὺ καὶ γαληνιαῖον, - θάλασσα γαληνιαία.**

γαληνιαίως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ γαλήνης βλ.λ. 1) κ. 2), ἡσύχως, ἠρέμως, μετ' ἀταραξίας.

γαληνίδιον (τό) γλωσσ. ὑποκορ. τοῦ γαλήνη βλ.λ.

γαληνίζω μτβ. ποιῶ τι γαληνόν, εὔδιον, ἥσυχον, καταπραΰνω, ἰδίως ἐπὶ κυμάτων καὶ ἀνέμων, γαληνιάζω βλ.λ. : 'Ιππ.Δι.3,71, Εὐρ.ἀπ.1079· 2) ἀμτβ. γίνομαι ἢ εἶμαι γαλήνιος, καθησυχάζω, καταπραΰνομαι : "Αλεξ.178,6, 'Αριστλ.Πρ.936 a,5 **τὸ γαληνίζον τῆς θαλάττης**· ‖ τὸ μέσ. **γαληνίζομαι** ἐν αὐτ.σημ. : Ξενοκρ.π.'Ορειβ.2,58,98· πρβλ. γαληνεύω

γαληνικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ τοῦ ἀρχαίου ἰατροῦ Γαληνοῦ, ὁ ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ εὑρεθείς : **γαληνικὸς συλλογισμὸς** ἐν τῇ λογικῇ ὁ μετὰ τοὺς τρεῖς ἀριστοτελείους τύπους κατηγορικῶν συλλογισμῶν προστεθεὶς ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου Γαληνοῦ τέταρτος, ὁ ὢν συλλογισμὸς τοῦ δευτέρου σχήματος, ἔχων τὴν ἐλάσσονα ἀνεστραμμένην.

γαλήνιος (-α) -ο(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διατελῶν ἐν γαλήνῃ βλ.λ. 1) καὶ 2), ὁ ἀτάραχος, ἥσυχος, ἤρεμος, καλμαρισμένος : Λουκ.'Αλκ.2 **ἀκύμαντον δὲ καὶ γαλήνιον ἅπαν τὸ πέλαγος,** Εὐστ Πονημ.106,37 **γαλήνιον διάχυσιν εὐτυχίας**· ‖ νεώτ κ. δημ. μτφ. ἐπὶ ὄψεως, ὁ ἐκφράζων ψυχικὴν ἠρεμίαν, ἱλαρότητα : **γαλήνιο(ν) πρόσωπο(ν).**

γαληνιότης-ότητος (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα γαλήνιον βλ.λ., ἡ γαληνότης.

γαλήνισμα (τὸ) δημ. κ. **γαληνισμός** βλ.λ.

γαληνισμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαληνίζω, γαλήνευσις, καταπράϋνσις, γαλήνισμα : 'Επίκ.'Επιστ.1,32 U· ‖ καταπράϋνσις τῆς συνειδήσεως : 'Αριστλ.'Επιστ.5· 2) νεώτ. τὸ ἰατρικὸν δόγμα τοῦ Γαληνοῦ, καθ' ὃ πάντα τὰ φαινόμενα τῆς ὑγείας καὶ τῆς νόσου ἀνάγονται εἰς τοὺς χυμοὺς τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην αὐτῶν κρᾶσιν ἢ ἀλλοίωσιν.

γαληνίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. μετάλλευμα μολύβδου, περιέχον καὶ ἄργυρον ἐν ἀξιολόγῳ ποσότητι, δημ. γαλένα· πρβλ. γαλήνη 2).

γαληνιῶ-άω μτγν., μσν. κ. νεώτ., ἐπ. μτχ. **γαληνιόων,-ωσα** εἶμαι γαλήνιος, εὔδιος, ἥσυχος, γαληνεύω : 'Οππ.Κυν.1,115, Θεμίστ.Λόγ.15,195 a **οὐ μὲν τραχὺς ὁ κλύδων, οὐ δὲ ἄρχεται γαληνιῶν**· 2) κατ' ἐπέκτ. εἶμαι ψυχικῶς ἥσυχος, ἤρεμος : Εὐστ.Πονημ.221,4 **ὑπομειδιάσει γαληνιῶν,** Ροΐδου Κριτικαὶ Μελέτ.17 **πρὸς νοῦν ὑγιᾶ καὶ γαληνιῶντα.**

γαληνιώδης-ους-ες μσν. γαληνώδης βλ.λ. : Νικ. Σεκουνδῖνος 'Επιστ.ἐν Βοασ.'Ἀν.5,383 **πῇ δὲ τῷ ἱλαρῷ καὶ γαληνιώδει εὐμαρῶς ἀπλαυμένη.**

γαληνίως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ γαλήνης, ἡσύχως, μὲ ἠρεμίαν.

γαλήνιωση (ἡ) δημ. ἡ γαληνίωσις βλ.λ. : Καζ.Ν μτφρ. Δάντε Θ Κωμωδία Καθαρτήριο 21,13 **εἰρήνη καὶ γαλήνιωση, ἀδερφοί μου.**

γαληνίωσις-εως (ἡ) μτγν., δημ. **γαλήνιωση** βλ.λ., τὸ νὰ εἶναί τις ἤ τι γαλήνιον, τὸ ἐπανακτᾶν τὴν γαλήνην, ἡ γαλήνευσις : Βασ.1,181 A.

γαληνοβάτης (ὁ) πάπ. ὁ ἐν γαλήνῃ βαίνων, φανερούμενος, δρῶν, ἐν πληθ. ὡς ἐπίθ. δαιμόνων τινῶν.

γαληνοβισμουτίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. θειοῦχος μόλυβδος μετὰ βισμουθίου.

γαληνόμορφος-ον μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων μορφὴν γαλήνιον.

γαληνοποιός-όν 'Ησ. « ὁ γαλήνην ποιῶν ».

γαληνός-όν κ. -ή -όν κ. νεώτ. κ. δημ. ἰδίως ἐπ θαλάσσης, ἥσυχος, ἤρεμος, ἀτάραχος κ. γεν. ἐπὶ καιρικῆς καταστάσεως, ὁ εὔδιος, ὁ καλωσυνεμένος : Πολύβ.22,14,10 **θάλασσαν γαληνὴν καὶ καθεστηκυῖαν,** Μηναῖ.1,12 Θεοτοκίον **πρὸς ὅρμον γαληνόν με ἴθυνον, θεανύμφευτε** Παναγία· 2) μτφ πρᾶος, ἤπιος, ἀτάραχος, γαλήνιος, προσηνής : Εὐρ. ΙΤ 345 **εἰς ξένους γαληνὸς ἦσθα καὶ φιλοικτίρμων ἀεί,** Πλάτ.'Αξ.370 D **γαληνὸς δέ τις καὶ κακῶν ἄγονος βίος,** Πλούτ.'Ηθ.122 A **εἰς γαληνότερον μετελθὼν βίου σχῆμα,** Σολωμ.'Επιγράμμ.εἰς

Ψεύτη 3 **στρέφε, Σὶρ Πίτερ, κατὰ μὲ τὸ γαληνό σου βλέμμα,** Παλαμ.Τρισεύγ.41 **κι εἶχε κάτι πιὸ γαληνὸ στὸ φέρσιμό της·** ‖ δημ. κ. ὑπερθ.: **γαληνότατα ἦθος·** 3) πάπ.,μσν.,νεώτ. κ.δημ. τὸ ὑπερθ. **γαληνότατος-η** εἰδ. ἐν. χρ. ὡς τίτλος καὶ προσηγορία αὐτοκρατόρων, βασιλέων, ἡγεμόνων: Πάπ. **γαληνότατος δεσπότης·** ‖ εἰδ. ὡς ἐπίθ. τοῦ κράτους τῶν Ἐνετῶν: **γαληνοτάτηβενετικὴ δημοκρατία.**

γαληνότατος-η πάπ., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὑπερθ. τοῦ γαληνὸς βλ.λ. 3).

γαληνότης-ητος (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. γαλήνη, ἡσυχία: Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.Ι,10· 2) εἰδ. ὡς τίτλος αὐτοκρατόρων, βασιλέων, ἡγεμόνων: Ἀτταλ.ἐνΣάθ. Ι,61 **τῇ τοῦ κράτους ἡμῶν προσεληλυθὼς γαληνότητι·** πρβλ. ὑψηλότης, μεγαλειότης.

γαληνῶ-όω μτγν. ποιῶ τι γαλήνιον, ἡσυχάζω: Πλούτ.Καῖσ.22 **καὶ γαληνώσας** (διορθ. **χαλινώσας**) τὸ προσπῖπτον ῥεῦμα.

γαληνώδης-ους-ες σχόλ. ὁ γαλήνης ἔκφρασιν ἔχων, γαλήνιος, ἥσυχος: Σχόλ.Αἰσχ.Πρ.139 **γαληνώδει.. ἠρεμαίῳ ῥεύματι.**

γαληνῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. ἡσύχως, ἠρέμα, μὲ ἀταραξία: Διογ.Λ 9,45 **γαληνῶς καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει,** Γρηγ.Ναζ.Ι,351 **λίαν καλῶς τε καὶ γαληνῶς·** ‖ συγκρ. **γαληνότερον** ἐπίρρ. μτγν. μετὰ περισσοτέρας ἡσυχίας: Ἰώσ.ΠΙ Ι,28,2.

γαλήνωση (ἡ) μσν. κ. δημ. γαλήνη, ἡσυχία, καταπράϋνσις: Ἐρωτόκρ.Γ 168 **ἀγάπη καὶ γαλήνωση τὸ τέλος της θὲ νὰ 'χῃ.**

γαληνωτός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων γαλήνην βλ.λ., ἥσυχος, γαληνεμένος, μερωμένος.

γαλήοφις-εως (ἡ) μτγν. δ.γρ. **γαλίοφις** τὸ φυτὸν χοιράδιον βλ.λ. τὸ ξενικόν, δημ. βρωμουσάκι ἢ βρωμόχορτο: Διοσκ.4,94.

γαληρός Ἡσ. γαλερός.

γαληρωπός-όν ΕΜ γαλερωπὸς βλ.λ.

γαληψός Ἡσ. «γαληψός·.. καὶ βοτάνης εἶδος». ΑΒ 230 «γαληψός· πέπαικται ἀπὸ τοῦ λαβεῖν Ἔστι δὲ καὶ βοτάνη τις οὕτω καλουμένη».

γάλι Ἡσ. «ἱκανόν».

γάλι γάλι ἐπίρρ. δημ. κ. γάλι ἀγάλι ἤρεμο, σιγά, ἀγάλια βλ.λ.: Βιζυηνὸς Τὰ Σύννεφα 7 **καὶ ἡ βραχαύλα, π' ἀρχινᾷ καὶ πέφτει γάλι γάλι.**

γαλί (τὸ) δημ. κ. **γαλλί** μικρὰ ἰνδικὴ ὄρνις γαλλόπουλα: Βαλαωρ.Φωτεινὸς Ἆσμα 3,55 **γιὰ ἰδὲς τὸ εὐλογημένο | ἀναφτεριάζει τὸ γαλί·** ‖ πληθ. **τὰ γαλιά** αἱ ἰνδικαὶ ὄρνιθες ἐν γένει· 2) μτφ. νέος εὐήθης, ὃν εὐκόλως ἐκμεταλλεύονται ἄλλοι.

γαλία ΕΜ 502,44 «εἶδος πλοίου ληστρικοῦ»· 2) γάλαιον βλ.λ.· 3) γαλέη βλ.λ.

γαλιά (ἡ) δημ. ὁ γαλεὸς βλ.λ.

γαλιάγκων-ωνος (ὁ) κ. μσν. ὀρθότ. **γαλεάγκων -ωνος** (ὁ) βλ.λ.· ΑΒ 230,3 «γαλιάγκων· ὁ τὸν βραχίονα ἐλάττω ἔχων»: Ἱππ.Ἄρθρ.12, Γαλ.12,320 **εἴτε ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς γαλᾶς ὁμοιότητος ἐκλήθησαν οἱ γαλιάγκωνες εἴτ' ἀπ' ἄλλου τινός.**

γαλιάγρα (ἡ) γαλεάγρα βλ.λ.: Θεόφρ.ΦΙ 5,8 **πρὸς θυροπηγίαν καὶ γαλιάγρας.**

γαλίαι Ἡσ. «οἱ ὀνίσκοι».

γαλιάντρα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν κορυδαλλὸς ὁ κάλανδρος βλ.λ.· 2) μτφ. ἐπὶ ῥήτορας ἢ ἐπὶ γυναικός, ὁ γοητευτικῶς εὔγλωττος: **ἡ γαλιάντρα τῆς βουλῆς·** ‖ συνηθέστ.εἰρων.ἐπὶ γυναικός,ἡ φλύαρος.

γαλιάω ἀκολασταίνω: Κωμ.Ἀδέσπ.967.

γαλίδα (ἡ) δημ. ἰκτίς, νυφίτσα, ποντικονυφίτσα.

γαλιδεύς-έως (ὁ) κ. νεώτ. τὸ νεογνὸν τῆς ἰκτίδος καὶ τῆς γαλῆς· Ἀντιαττικ.88,3 «γαλιδεύς· ὁ τῆς γαλῆς σκύμνος»: Κρατῖν.265.

γαλικιανός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς τὴν Γαλικίαν, ὁ τῆς Γαλικίας: γαλικιανὸς **τύπος ἀκτῶν.**

γαλικτίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν.

γαλιμίδι (τὸ) δημ. ἢν υατρον, ἤτοι ἡ τετόρτη κοιλότης τοῦ στομάχου τῶν νεογνῶν τῶν μηρυκαστικῶν, ἔνθα σχηματίζεται ἡ πυτία.

γάλινθοι Ἡσ. «ἐρέβινθοι» (δ. γρ. γέλινθοι).

γαλινιά (ἡ) δημ. τὸ ἀκανθῶδες φυτὸν ὀνωνὶς βλ.λ. ἡ ἀρχαία.

γαλιοβραχίων-ονος (ὁ) μτγν. ὁ γαλεάγκων ἢ γαλεαγκὼν ἢ γαλιάγκων βλ.λ.: Γαλ.19,90.

γάλιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. εἶδος βοτάνης, τὸ νῦν γάλιον τὸ γνήσιον: Διοσκ.4,95· ‖ νεώτ.βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἐρυθροδανοειδῶν,** ὧν εἶδος γνωστότατον γάλιον τὸ γνήσιον.

γαλίον (τὸ) νεώτ. (γαλλ.), δημ. **γαλιόνι** (τὸ) τύπος πλοίου ἱστιοφόρου, μεταγωγικοῦ μᾶλλον ἢ πολεμικοῦ, φέροντος τέσσαρας ἱστούς, ἐν χρήσει παρ' Ἱσπανοῖς, Πορτογάλλοις καὶ Ἄγγλοις κατὰ τὸν 16ον καὶ 17ον αἰῶνα.

γαλιόνι (τὸ) δημ. κ. **γαλιούνι** (τὸ) γαλίον βλ.λ.· δ. τραγ. **ὄντας ἁράσσαν κάτεργα καὶ φεύγασι γαλιόνια·** πρβλ. γαλιότα.

γαλιός (ἡ) Ἡσ. παράδεισος.

γαλιός (ὁ) (2) δημ. ὁ γαλεὸς βλ.λ. Ι).

γαλιότα (ἡ) μσν. κ. δημ. (γαλλ.) κ. **γαλιώτα** δίστηλον ἐμπορικὸν ἢ πολεμικὸν πλοῖον φέρον τετράγωνα ἱστία μόνον ἐπὶ τοῦ πρωραίου ἱστοῦ, ἐν χρ. παρ' Ὀλλανδοῖς κυρίως κατὰ τὸν μεσαίωνα· 2) κωπήλατον καὶ ἱστιοφόρον πλοῖον τῆς Μεσογείου, χρησιμοποιούμενον κατὰ τὸν μεσαίωνα ὑπὸ τῶν πειρατῶν καὶ καταδραμέων, ἐν δὲ τῷ ὀθωμανικῷ στόλῳ ὡς ἀνιχνευτικόν.

γαλιότος (ὁ) δημ. ναύτης ὑπηρετῶν εἰς γαλιόταν βλ.λ.2)· 2) κατ' ἐπέκτ. ἄνθρωπος φαῦλος, ἀχρεῖος, κατεργάρης: Λασκαρ.Ἀγυρτεία 8 **σὺ στὸ φόρο προβοδόνεις τὸ γαλιότο δημακόπο.**

γαλιουρίζω δημ. γυαλουρίζω, γαλειουρίζω βλ.λ.

γαλίοφις-εως (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἑτέρα γρ. τοῦ γαλήοφις βλ.λ.· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **χειλανθῶν.**

γαλιπέα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γάλις Ἡσ «γαλαός».

γαλιφεύω δημ. κ. γαλιφίζω θωπεύω, κολακεύω, καλοπιάνω, διὰ κολακείας παραπλανῶ, χαϊδεύω, πιάνω μὲ τὶς χαλιφιές.

γαλίφης-ισσα-ικο δημ. (ἰταλ.) κ. **γαλίφος-α-ικο** κόλαξ, θωπευτικός, μειλίχιος, πλάνος.

γαλιφιά (ἡ) δημ. κολακεία, θωπεία, περιπαίησις μειλιχιότης, καλόπιασμα, πλάνεμα, ξεγέλασμα: **μὲ τὶς γαλιφιές του τὴν κατάφερε:** Καζ.Ν μτφρ Δάντε Θ Κωμ.Κόλαση ΙΙ,58 **στὸ δεύτερο φωλιάζουν κύκλο | ὑποκρισία καὶ γαλιφιές.**

γαλιφίζω δημ. κ. **γαλιφεύω** βλ.λ.

γαλίφικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἁρμόζων εἰς τὸν γαλίφην βλ.λ.· ‖ ὁ γαλίφης.

γαλιφίσματα (τὰ) δημ. τὰ θωπεύματα, αἱ κολακεῖαι, τὰ καλοπιάσματα, αἱ γαλιφιὲς βλ.λ.

γαλίφος-α-ικο δημ. γαλίφης βλ.λ.

γαλλαζίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τεχνητὴ χρωστική.

γαλλάζω Ἐπιγρ. ἐκτελῶ ἔργα γάλλου, ἤτοι ἱερέως τῆς θεᾶς Κυβέλης: Ἐπιγρ. **εἰστ]είχην δὲ μηδὲ γάλλους μηδὲ γυναῖκες** (sic) **γαλλάζην ἐν τῷ τεμένει.**

γαλλαῖος-α-ον μτγν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς Κυβέλης γάλλους, ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν προερχόμενος: Ῥιανὸς ἐν ΑΠ 6,173 **γαλλαίῳ Κυβέλης ὀλολύγματι πολλάκι δοῦσα τὸν βαρὺν εἰς ἀκοὰς ἦχον ἀπὸ στομάτων.**

γαλλακετοφαινόνη (ἡ) νεώτ. χημ. τεχνητὴ χρωστικὴ λαμβανομένη ἐκ τῆς πυρογαλλόλης· δ. ἀλιζαρίνης κίτρινον.

γαλλάλη (ἡ) νεώτ. χημ. **τὸ βασικὸν γαλλικὸν** ἀργίλλιον βλ.λ.

γαλλαμίνης κυανοῦν (τὸ) νεώτ. χημ. **τεχνητὸν**

χρῶμα ἀνῆκον εἰς τὴν τάξιν τῶν διὰ προστύψεως βαφουσῶν ὀξαζινοχρωστικῶν.
γαλλανιλίου χρώματα (τὰ) νεώτ. χημ. συνθετικὰ χρώματα ἀνήκοντα εἰς τὴν τάξιν τῶν ὀξαζινοχρωστικῶν.
γαλλανόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀνιλίδιον τοῦ γαλλικοῦ ὀξέος.
γαλλαρίας (ὁ) μτγν. κ. γαλαρίας βλ.λ.
γαλλεΐνη (ἡ) νεώτ. χημ. χρωστικὴ οὐσία.
γαλλερίας (ὁ) μτγν. ὀνίσκος : Δωρίων π.'Αθην. 7,315 F.
γαλλερούκη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.
γαλλήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ πτηνὸν γάλλον, Ἰνδικὴν ὄρνιθα (διάνο) ἢ ὁ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενος : γαλλήσιο **κρέας**.
γάλλι (τὸ) μτγν. δρῶπαξ **βλ.λ.** : 'Αέτ.Ἰατρ.3,180.
γαλλί (τὸ) δημ. κ. **γαλί βλ.λ.**
γάλλια 'Ησ. «ἔντερα».
γαλλιαμβικὸν μέτρον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. μετρ. εἶδος ἰωνικοῦ μέτρου ἐκ γαλλιάμβων βλ.λ.
γαλλίαμβος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. μετρ. στίχος ἀποτελούμενος ἐκ τεσσάρων ἰωνικῶν ποδῶν ἀπ' ἐλάσσονος μετὰ καταλήξεως, ἤτοι ἐλλείψεως τῆς δευτέρας μακρᾶς συλλαβῆς τοῦ τετάρτου ποδός.
γαλλιάριος (ὁ) πάπ. κακοποιός, ἀλήτης, λωποδύτης : Πάπ. **καὶ τυπτόμενον ὑπὸ γαλλιαρίων.**
γαλλίας μτγν. τὰ ἑκατέρωθεν τῆς ὀσφύος κοιλώματα· 'Αθήν.9,399 B «ὀσφύος.. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοιλώματα λέγουσι κύβους, γαλλίας».
γαλλίδα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γάλλας, ἡ ἐκ Γαλλίας καταγομένη γυνή· 2) ἡ διδασκάλισσα τῆς γαλλικῆς.
γαλλίζω νεώτ. κ. δημ. μιμοῦμαι ἢ φρονῶ τὰ τῶν Γάλλων, πρόσκειμαι πρὸς τοὺς Γάλλους· 2) γράφων ἑλληνιστὶ μεταχειρίζομαι γαλλισμούς.
γαλλικά ἐπίρρ. δημ. γαλλιστὶ βλ.λ. 2) κ. 3)· ||-‹ ρ. **ἀλὰ γαλλικά** κατὰ τρόπον γαλλικόν, κρυφίως : **μᾶς τό 'σκασε ἀλὰ γαλλικά.**
γαλλικανίζω νεώτ. κλίνω πρὸς τὰ δόγματα τῆς γαλλικανῆς 'Εκκλησίας.
γαλλικανικός-ή-όν νεώτ. ὁ γαλλικανὸς βλ.λ. 1),· 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γαλλικανοὺς βλ.λ.2) : **γαλλικανικαὶ ἐλευθερίαι.**
γαλλικανισμός (ὁ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν διοικητικῶν προνομίων κ. ἐλευθεριῶν τῆς γαλλικῆς 'Εκκλησίας ἔναντι τοῦ θρησκευτικοπολιτικοῦ συστήματος τοῦ παπισμοῦ ἐν τῇ δυτ. 'Εκκλησίᾳ.
γαλλικανός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς Γαλλίας ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἀπόψεως : **γαλλικανὴ ἐκκλησία** (ἡ ἐκκλησία τῆς Γαλλίας)· 2) ὀπαδός, ὑπέρμαχος τοῦ γαλλικανισμοῦ βλ.λ.
γαλλικίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὁ μεθυλεστὴρ τοῦ γαλλικοῦ ὀξέος.
γαλλικισμός (ὁ) νεώτ. ὁ γαλλισμὸς βλ.λ.
γαλλικός-ή-όν μτγν., νεώτ. κ. δημ. πιθαν. ὁ ἐκτομίας, ὁ εὐνοῦχος, ὁ γάλλος βλ.λ.1).2) : Πάπ.· 2) ὁμοίως, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γάλλους ἢ τὴν Γαλλίαν ὡς καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς προερχόμενος : Στράβ.4,4,2 **τὸ σύμπαν φῦλον ὃ νῦν γαλλικόν τε καὶ γαλατικὸν καλοῦσιν, - γαλλικὴ βιομηχανία - ἐπανάστασις**· || **γαλλικὰ πάθη** τὰ ἀφροδίσια νοσήματα· || τὸ θηλ. **γαλλικὴ** καὶ ὁ πληθ. τοῦ οὐδ. **τὰ γαλλικὰ** ὡς οὐσ. ἡ γαλλικὴ γλῶσσα· 3) νεώτ. χημ. ὁ ἐκ κηκίδων δρυός : **γαλλικὸν ὀξὺ** ὀξὺ παρασκευαζόμενον βιομηχανικῶς ἐκ τῶν κηκίδων τῆς δρυός.
γαλλίνουλα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.
γάλλιξ 'Επιγρ. ἄλλιξ βλ.λ.
γάλλιον (τὸ) νεώτ. χημ. μέταλλον τῆς ὁμάδος τῶν σπανίων γαιῶν.
γαλλίς-ίδος (ἡ) νεώτ. θηλ. τοῦ γάλλος, ἡ ἐκ Γαλλίας γυνή, δημ. γαλλίδα.
γαλλισμός (ὁ) νεώτ. τὸ γαλλίζειν, μίμησις γαλλικῶν ἠθῶν, ἐθίμων, τρόπων κλπ.· 2) τρόπος ἐκφράσεως ἰδιάζων τῇ γαλλικῇ γλώσσῃ καὶ ἐκφεύγων τῶν συνήθων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν κανόνων αὐτῆς, γαλλικὸς ἰδιωματισμός, ἄ. γαλλικισμός· 3) ἡ ἐν ξένῃ γλώσσῃ χρῆσις γαλλικῶν τρόπων ἐκφράσεως : **ἡ καθαρεύουσα ἔχει πολλοὺς γαλλισμούς**· 4) τὸ φρονεῖν τὰ τῶν γάλλων, τὸ εἶναι φίλον τῶν γάλλων καὶ θαυμάζειν αὐτούς.
γάλλισσα (ἡ) νεώτ. κ. δημ. θήλεια Ἰνδικὴ ὄρνις, γαλλοποῦλα.
γαλλιστής (ὁ) νεώτ. ὁ τὰ τῶν γάλλων φρονῶν, ὁ γαλλόφιλος· 2) ὁ καλῶς γνωρίζων καὶ μεταχειριζόμενος τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν.
γαλλιστί ἐπίρρ. μαν. κ. νεώτ. : **γαλλιστὶ τεμεῖν** ἀντίστοιχον πρὸς τὸ κόπτω **τὸν γόρδιον δεσμόν** : Μακάρ.2,92· 2) νεώτ. εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν, γαλλικά· 3) νεώτ. κατὰ τρόπον γαλλικόν.
γαλλιώτας 'Ησ. γαλεώτης βλ. λ. 1).
γαλλο- νεώτ. πρῶτον συνθετικὸν τῶν ἀπὸ τοῦ **γάλλος** συνθέτων : **γαλλοελληνικός, γαλλογερμανικός** κτλ., **γαλλομαθής, γαλλόφιλος, γαλλοφοβία** κτλ.
γαλλοβρωμόλη (ἡ) νεώτ. χημ. διβρωμογαλλικὸν ὀξύ.
γαλλογόνον (τὸ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις ἐν χρ. ὡς στυπτικόν.
γαλλογραικικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γαλλογραικοὺς βλ.λ. ἢ τὴν Γαλλογραικίαν.
γαλλογραικός (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. κάτοικος τῆς Γαλλογραικίας, ἤτοι τῆς ἐν Μικρᾷ 'Ασίᾳ Γαλατίας· ἄ. ἑλληνογαλάτης : Στράβ.2,5,31 **τὴν Φρυγίαν, ἧς ἐστι μέρος ἥ τε τῶν γαλλογραικῶν λεγομένη Γαλατία**· 2) νεώτ. ὁ ἐκ Γάλλου καὶ 'Ελληνίδος ἢ ἐξ 'Ελληνος καὶ Γαλλίδος γεννηθείς· πρβλ. φραγκολεβαντῖνος.
γαλλοδεψικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ἡ ταννίνη βλ.λ.
γάλλοι 'Ησ. «ἧλοι».
γαλλοκυανίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τεχνητὴ χρωστική.
γαλλομάθεια (ἡ) νεώτ. ἡ γνῶσις τῆς γαλλικῆς γλώσσης.
γαλλομαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ κάτοχος, γνώστης τῆς γαλλικῆς γλώσσης.
γαλλομανής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ μαινόμενος ὥσπερ οἱ ἱερεῖς τῆς Κυβέλης γάλλοι : Μαν.4,221 **γαλλομανεῖς τ' ἔσσεσθαι ἀγυρτῆράς τε προφαίνει**· 2) νεώτ. ὁ ὑπερβολικῶς, μέχρι μανίας ἀγαπῶν ἢ θαυμάζων ἢ μιμούμενος τοὺς γάλλους ἢ ἄνευ λόγου μεταχειριζόμενος τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν ἢ γαλλικὰς λέξεις καὶ φράσεις.
γαλλομανία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γαλλομανοῦς βλ.λ.· || εἰδ. ἡ τάσις τοῦ ν' ἀναμειγνύῃ τις εἰς τὴν ὁμιλίαν λέξεις ἢ φράσεις γαλλικάς.
γαλλόμετρο (τὸ) δημ. τὸ γαλλικὸν μέτρον.
γαλλόνι(ον) (τὸ) νεώτ. κ.δημ. (ἀγγλ.) μέτρον χωρητικότητος διὰ στερεὰ καὶ ὑγρά, ἐν χρ. ἐν 'Αγγλίᾳ καὶ 'Ην. Πολιτείαις τῆς 'Αμερικῆς, ἰσοδυναμοῦν πρὸς 3 ὀκάδ. κ. 220 δράμια ἢ πρὸς 4,5434 χιλιόγραμμα· 2) μεγάλη φιάλη, δυναμένη νὰ περιλάβῃ 2,5 ὀκ. ἢ 1000 δράμια, δημ. κ. χιλιάρα.
γαλλοποῦλα (ἡ) δημ. θηλυκὴ Ἰνδικὴ ὄρνις, θηλυκὸς γάλλος, διάνα· πρβλ. γαλλόπουλα.
γαλλόπουλο (τὸ) δημ. κ. **γαλλοποῦλα** (ἡ) μικρὰ Ἰνδικὴ ὄρνις, διανόπουλο, γαλλί : Σολωμ.'Ιατροσυμβούλ.42 **καὶ νὰ φήσῃ ἕνα γαλλόπουλο.**
γαλλορ(ρ)ωμαϊκός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γάλλους καὶ τοὺς ρωμαίους ἢ ὁ ἐξ αὐτῶν προερχόμενος.
γάλλος (ὁ) (I) μτγν. κ. μαν. ἱερεὺς τῆς μεγάλης τῶν θεῶν μητρὸς Κυβέλης : Διοσκ.ἐν ΑΠ 6,220 **γάλλῳ δ' οὐδ' ὀνομαστὸν ἄχος**, 'Ερύκ.αὐτ.6,234 γάλλας **ὁ χαιτάεις, ὁ νεήτομος**· || θηλ. **γάλλαι** : 'Ηφαιστ.

12,67 **γάλλαι, μητρὸς ὀρείης φιλόθυρσοι δρομάδες**· 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἐκτετμημένος, ὁ εὐνοῦχος· Ἀρτεμίδ.Γραμμ.2,69,25Ι «γάλλοι οἱ ἀπόκοποι καὶ σπάδοντες»,Φωτ.Λεξ.183,2 «κύβηβον.. Ἴωνες τὸν μητραγύρτην καὶ γάλλον νῦν καλούμενον»: Διογ.Λ 4,43 **ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρῶν γάλλοι γίνονται, ἐκ δὲ γάλλων ἄνδρες οὐ γίνονται.**

γάλλος (ὁ) (2) νεώτ., θηλ. **γαλλίς**, ὁ κάτοικος τῆς Γαλλίας, ὁ ἐκ Γαλλίας καταγόμενος, ὁ εἰς τὸ γαλλικὸν ἔθνος ἀνήκων, ὁ τοῦ γαλλικοῦ κράτους ὑπήκοος· 2) ὁ διδάσκαλος τῆς γαλλικῆς γλώσσης.

γάλλος (ὁ) (3) **δημ., θηλ. γάλλισσα κ. γαλλοπούλα,** Ἰνδικὴ ὄρνις, διάνος βλ.λ.: Σολωμ.Ἰατροσυμβούλιο 259 **θυμωμένος | κι' ἀπό δόξα μεθυσμένας | κοκκινίζει σάν τὸ γάλλο.**

γαλλοῦλογλυκόζη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις λαμβαναμένη δι' εἰσαγωγῆς τῆς ρίζης τοῦ γαλλοῦλίου εἰς τὸ μόριον τῆς γλυκόζης.

γαλλόφασις-εως (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν· ἄ. φασιανόρνις.

γαλλοφιλία (ἡ) νεώτ. ἡ πρός τούς γάλλους ἢ τὴν Γαλλίαν φιλία, ἀγάπη.

γαλλόφιλος-ον νεώτ., ἄ. **φιλόγαλλας-ον, ὁ φίλος** τῶν γάλλων ἢ τῆς Γαλλίας.

γαλλοφλαβίνη (ἡ) νεώτ. χημ. τεχνητὸν χρῶμα παρασκευαζόμενον ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὀξέος ἐν χρ. εἰς τὴν τυποβαφικήν.

γαλλοφοβία (ἡ) νεώτ. ὁ ἀπό τῶν γάλλων φόβος, ἡ πρὸς τοὺς γάλλους ὑποψία, ἡ ἀποστροφὴ πρὸς τὴν πολιτικὴν τῶν γάλλων.

γαλλόφοβος-ον νεώτ. ὁ φοβούμενος τοὺς γάλλους, ὁ ὑποπτευόμενος τὴν γαλλικὴν πολιτικήν.

γαλλοφορμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. εἶδος ὀξέος.

γαλλοχρώματα (τὰ) νεώτ. χημ. ὀξαζῖναι βάπτουσαι διὰ προστύψεως, ἐν χρ. ἐν τῇ τυποβαφικῇ.

γάλμινος πάπ. κ. **γαλμῖνος** γάλβινος βλ.λ.

γαλομάνα (ἡ) δημ. τὸ ποῶδες φυτὸν κωδώνιον βλ.λ. τὸ ἀλλοιόχρουν.

γαλομέτρα (ἡ) δημ. ξύλινον δοχεῖον ὀκτὼ ὀκάδων, ἐν χρ. πρὸς μέτρησιν τοῦ γάλακτος.

γαλονάς (ὁ) δημ. ὁ φέρων γαλόνια βλ.λ., **ἐν χρ.** ἰδίως εἰρων., βαθμοφόρος, ἀξιωματικός· 2) ὁ κατασκευάζων ἢ ἐπιρράπτων σειρίδας, γαλόνια βλ.λ.

γαλονάτος-η-ο δημ. ὁ φέρων σειρίδας, γαλόνια, βλ.λ.· || τὸ ἀρσ. **γαλονάτος** ὡς οὐσ. ἀξιωματικός, πρβλ. γαλονάς.

γαλόνι (τό) δημ. (γαλλ.) ταινία χρυσοῦφὴς ἢ ἀργυροῦφὴς ἢ μεταξίνη ἢ μαλλίνη, ἐπιρραπτομένη ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων ἢ πίλων πρὸς διακόσμησιν αὐτῶν· ἄ. σειρήτι· || εἰδ. σειράδιον ἐπιρραπτόμενον ἐπὶ τῶν πηληκίων ἢ τῶν ἐπωμίδων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν περιχειρίδων τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, ὡς καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τοῦ βαθμοῦ· || φρ. **τοὺς ξηλώσανε τὰ γαλόνια**=τοὺς καθῄρεσαν· 2) ἀντὶ γαλλάνι βλ.λ.

γαλοοκτίτης (ὁ) νεώτ. χημ. ἀλκαόλη πολυσθενὴς λαμβανομένη ἐκ τῆς γαλακτόζης βλ.λ.

γαλοπάροχος-ον μσν. ὁ παρέχων γάλα· 2) μτφ. ὁ παρέχων ψυχικὴν τροφήν: Ἀνδρ.Κρ.209 Α **ἐπὶ τὴν..** γαλοπάροχον τοῦ Χριστοῦ φιλανθρωπίαν.

γαλοπίνη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλόπιττα (ἡ) δημ. γαλατόπιττα βλ.λ.

γάλος πάπ. κατάλογος φαγητῶν παντὸς εἴδους.

γαλόσσα (ἡ) δημ. κ. **γαλότσα** βλ.λ.

γαλότζα (ἡ) δημ. κ. γαλότσα βλ.λ.

γαλότσα (ἡ) δημ. κ. **γαλότζα** ὑπόδημα ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμεως (καουτσοὺκ) ἢ καὶ ἐκ δέρματος, φερόμενον ἔξωθεν τοῦ συνήθους ὑποδήματος πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς, τοῦ βορβόρου καὶ τῆς χιόνος· ἄ. πηλοβατίς· 2) ξύλινον πέδιλον, κραύπεζα, τσόκαρο.

γαλούργιον (τό) μσν. ὁ τόπος ἐν ᾧ ἀμέλγεται τὸ γάλα: Πετρ.Σικελ.52 Β **ὡς ἐπὶ γαλούργια καὶ βουκόλια ἐξεληλυθέναι**· 2) τὸ γαλακτοκομεῖον βλ.λ.

γαλουργός μσν. ὁ τὰ γαλακτερὸ κατασκευάζων, ὁ γαλακτοκόμος.

γαλουργῶ-έω μτγν. γαλακτουργῶ βλ.λ.:Πολυδ.1,121.

γαλουρίζω δημ. ἐκπέμπω, ἀναδίδω ἦχον ὑπόκωφον, κλαυθμηρόν.

γαλουφάρω · δημ. κ. **γαλιφάρω** κολακεύω, θωπεύω, περιποιοῦμαί τινα· πρβλ γαλίφης.

γαλούφης-α-ικο δημ. ὁ γαλίφης βλ.λ.

γαλούχημα-ατος (τό) .νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαλουχῶ βλ.λ., θηλασμός, βύζαγμα· 2) συνεκδ. τὸ γαλουχηθὲν βρέφος· |' θθ. κ. γεν. τὸ θρέμμα ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν ἐκθρέψαντα.

γαλούχησις-εως (ἡ) μον. κ. νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ γαλουχῶ, ἡ παροχὴ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος ὡς πρώτης τροφῆς εἰς τὸ βρέφος, ὁ θηλασμός: Ἀναστ.Σιναΐτης 264,20 **τὴν ὑπομάζιον.. γέννησιν, τὴν γαλούχησιν**· 2) μτφ. ἡ διὰ πνευματικῆς ἢ ἠθικῆς διδασκαλίας μόρφωσις: **ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐσεβείᾳ γαλούχησις.**

γαλουχία (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ γαλουχεῖν, ἡ διὰ γάλακτος, ἰδίως μητρικοῦ, διατροφὴ τοῦ βρέφους κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας, ὁ θηλασμός: Γεωπ.16,21,7 **γαλουχίας ὁ χρόνος**· 2) μτφ. πνευματικὴ ἢ ἠθικὴ παιδαγώγησις, διδασκαλία.

γαλουχικός-ή-όν μσν. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλουχίαν βλ.λ.: Θεόδ.Στ.ἐν ΜΙ.1453 **γαλουχικὸν ἐμψύχωμα.**

γαλοῦχος (ὁ) μτγν. κ. μσν. γαλακτοῦχος βλ.λ.: Σωρ.1,89,Παῦλ.Αἰγ.3,13.

γαλουχῶ-έω μτγν., μσν. κ. νεώτ. γαλακτουχῶ, ἐπὶ μητέρων ἢ τροφῶν, διατρέφω βρέφος διὰ γάλακτος, θηλάζω, βυζάνω τὸ βρέφος: Ἰῶσ.ΑΙ 2,9,5 Ρωμαν.Μελῳδ.ἐν Κρουμπ.2,537 **ὁρῶ σε, σπλάχνον, | καὶ καταπλήττομαι | ὅτι γαλουχῶ | καὶ οὐ νενύμφευμαι**· || ὁμ. ἐπὶ ζώων: Γεωπ.17,8,1 **γαλουχούσας βοῦς**· 2) μτφ. κ. νεώτ. παρέχω πνευματικὴν τροφήν, ἀνατρέφω, ἀναπτύσσω, μορφώνω: Θεοδώρητ. Ἐκκλ.Ἱστ.3,999 **τὰ τῆς εὐσεβείας γαλουχηθέντες δόγματα**, - **ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολὴ ἐγαλούχησε πολλοὺς ἕλληνας διαπρέψαντας ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς ἐπιστήμαις.**

γαλόχορτο (τό) δημ. ὀνομ. κοινῶς διδομένη εἰς τὰ ποώδη νομευτικὰ φυτὰ τριφύλλιον τὸ μονοανθές, **τὸ λοχανευτικὸν κωδώνιον τὸ** ἀλλοιόχρουν ὡς καὶ τὰ ζιζάνια εὐφόρβιον ἡ χαμαισύκη, εὐφόρβιον τὸ ἡλιοσκόπιον **καὶ** εὐφόρβιον ὁ ἀκανθόθαμνος.

γαλόως-ω (ἡ), ἐπ. δοτ. ἐν. κ. ὀνομ. πληθ. **γαλόῳ,** ἀττ. **γάλως-ω** ἀδελφὴ τοῦ συζύγου, ἀνδραδέλφη ἢ σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ: Ἰλ.Ζ 378 **ἠέ πῃ ἐς γαλόων ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων.**

γαλτόζη (ἡ) νεώτ. χημ. ἡ γλουτόζη σάκχαρα σχηματιζόμενα δι' ἐπιδράσεως ἀραιῶν ἀλκαλίων ἐπὶ τῆς γλυκόζης.

γαλτονία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλύπι (τό) δημ. τολύπη, δέμα νήματος.

γαλφιμία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαλωμή (ἡ) μτγν. εἶδος ἐσθῆτος.

γαλωνές ΕΜ 220,32 «χρῶμα ἵππων τὸ ὀνοειδές».

γαλωνίς Ἡσ «χρῶμα ἵππων, τὸ ὀνοειδές».

γάλως-ω (ἡ), ἀττ. γεν. κ. **γάλωτος,** γαλόως βλ.λ. ΕΜ 220,18.

γαμάλη Ἡσ. «κάμηλος· Χαλδαῖοι».

γαμασίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἀκάρεων.

γαμασόμορφον (τό) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκάρεων.

γάμασος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἀκάρεων.

γαμβέττη (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γαμβρά (ἡ) Ἐπιγρ., πάπ., θηλ. τοῦ **γαμβρός, ἀνδραδέλφη ἢ γυναικαδέλφη ἢ σύζυγος υἱοῦ.**

γάμβρειος-ον Σουΐδ. γάμβριος βλ.λ. ‖ : Σουΐδ. **γάμβρειος στολή.**

γαμβρεύω μτγν. συνάπτω συγγένειαν διὰ γάμου, συγγενεύω διὰ συνοικεσίου, συμπεθεριάζω: ΠΔ Δευτ.7,3 **οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτούς·** 2) μέσ. **γαμβρεύομαι,** νυμφεύομαι ἢ συνευοίακομαι μετὰ γυναικός : ΠΔ Γεν.38,8 **εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ γάμβρευσαι αὐτὴν** (δ.γ. ἐπιγάμβρευσαι)· 3) ὁμ. *μέσ.* διὰ γάμου, συγγενεύω πρός τινα : Ἰώσ.ΑΙ 14,12,1 **ἐγεγάμβρευτο δὲ ἤδη καθ᾽ ὁμολογίαν τῷ Ὑρκάνου γένει.**

γάμβρη (ἡ) φρυγανῶδές τι φυτὸν ἀκαθορίστου γένους : Θεόφρ.ΦΙ 1,3,1 **φρύγανον δὲ τὸ ἀπὸ ῥίζης πολύκλαδον, οἷον καὶ γάμβρη καὶ πήγανον.**

γαμβριάτικος-η-ο δημ. κ. γαμπριάτικος βλ.λ.

γάμβριον Ἡσ. « τρύβλιον ».

γάμβριος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γαμβρόν, ὁ γαμπριάτικος : Ἀθήν.1,30 Α **σταλὴν γάμβριον·** ‖ Ἡσ. « **γάμβρια·** δῶρα ἢ δεῖπνα γαμβροῦ »· 2) νεώτ. ζωολ. **γάμβριος** (ὁ) γένος ἐντόμων· 3) δημ. **γάμβριας** κ. **γάμπριος** τὸ θαμνῶδες φυτὸν ἀγκυλοφόρος.

γαμβροθήρας (ὁ) νεώτ. ὁ θηρεύων γαμβρὸν διὰ τὴν θυγατέρα ἢ ἀδελφὴν αὐτοῦ.

γαμβροκτόνος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ φονεύων τὸν γαμβρόν : Νόνν.Δ 48,219 **γαμβροκτόνον ἔγχος.**

γαμβροποιῶ-έω μσν. ποιῶ τινα γαμβρὸν ἄλλου ἢ ἐμοῦ, τὸν κάνω γαμπρό : Τζέτζ.Χιλ.10,433.

γαμβρός (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. **γαμπρός,** ὁ σύζυγος τῆς θυγατρός τινος : Ἰλ.Ζ 249 **ἔνθα δὲ γαμβροὶ κοιμῶντο Πριάμοιο παρ᾽ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν,** Εὐρ.Φοίν.427 **δισσοῖς Ἄδραστος ὤμοσεν γαμβροῖς τόδε·** ‖ ὁμ. κ. ὁ ἐπ᾽ ἀδελφῇ γαμβρός, ὁ σύζυγος τῆς ἀδελφῆς : Ἰλ.Ε 474 **οἶος, σὺν γαμβροῖσι κασιγνήτοισί τε σοῖσιν,** Σοφ ΟΤ 70 **παῖδα γὰρ Μενοικέως Κρέοντ᾽ ἐμαυτοῦ γαμβρόν, - δὲν καλοπερνᾷ ἡ ἀδερφή μου μὲ τὸν γαμπρό μου·** 2) γεν. πᾶς ὁ ἐκ γάμου συγγενής, ἰδίως ὁ συγγενὴς τοῦ ἀνδρός· Πολυδ.3,31 « **γαμβροὶ οἱ ἐκ τοῦ γήμαντος οἰκίας, οἷον πατὴρ καὶ μήτηρ, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες κατὰ ταὐτὰ οἱ πρὸς γένους τῷ ἀνδρί· πενθεροὶ δὲ ἀνάπαλιν οἱ τῇ γεγαμημένῃ προσήκοντες»** : Πίνδ.Ν 5,37 **Ζεύς.. γαμβρὸν Ποσειδάωνα πείσαις·** 3) ὁ πατὴρ τῆς συζύγου, ὁ πενθερός : Εὐρ.Ἱππ.635 **ὥστε κηδεύσας καλοῖς γαμβροῖσι χαίρων σώζεται πικρὸν λέχος,** ΠΔ Ἐξ.3,1 **Μωυσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα Ἰοθὸρ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ·** 4) δωρ., αἰολ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ νυμφίος, ὁ νεωστὶ νυμφευθείς, ἢ μέλλων νὰ νυμφευθῇ, ὁ μνηστήρ· ΑΒ 228,32 « **γαμβρόν,** τὸν νυμφίον Αἰολεῖς, Ἀθηναῖοι δὲ τὸν ἄνδρα· οἱ δὲ θυγατρὸς καὶ ἀδελφῆς ἄνδρα » : Σαπφ.ἀπ.103 **χαῖρε νύμφα, χαιρέτω δ᾽ ὁ γάμβρος.** Πίνδ.Π 9,116 **ὅσοι γαμβροί σφιν ἦλθον,** Θεόκρ.15,129 **ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ᾽ ὁ γαμβρός,** Κρυστ. Γάμος 14 **καὶ μέσ᾽ στὸ φίκι ἀνάμεσα πᾶν᾽ ὁ γαμπρὸς κι ἡ νύφη,** παροιμ. **σὰν θέλῃ ἡ νύφη κι ὁ γαμπρός, τύφλα νά᾽χῃ ὁ πεθερός,** ὁμ. **χωρὶς γαμπρὸ γάμος δὲ γίνεται** (ἐπὶ τῶν ἀπαραιτήτων)· ‖ γεν. πᾶς δυνάμενος ἢ θέλων νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον : **περιζήτητος γαμβρός, - βαρὺς γαμπρὸς** (ὁ πολλοῦ λόγου ἄξιος ἢ ὁ. ἔχων πολλὰς ἀπαιτήσεις).

γαμβροτιδεύς-έως (ὁ) μτγν. υἱὸς γαμβροῦ, συγγενής : Ἰάμβλ.Προτρ.364 **ἀνεψιάδαι ἢ πατραδέλφων γαμβροτιδεῖς.**

γαμείων (ὁ) μσν. ὁ γάμου ἐφιέμενος, ποὺ θέλει νὰ παντρευτῇ : Εὐστ.1480,47.

γάμελα (τὰ) Ἐπιγρ. κ. **γάμηλα** θυσίαι τελούμεναι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ γάμου καὶ δὴ ὑπὲρ τῶν νυμφευσαμένων θυγατέρων, πρβλ. δοράτα.

γάμεν δωρ. τ. τοῦ γ´ ἑν. προσ. τοῦ ἀορ. α´ (ἔγημεν) τοῦ **γαμῶ βλ.λ.**

γαμερός (ὁ) Ἐπιγρ. γαμβρός βλ.λ.

γαμετάγγειον (τὸ) νεώτ. βιολ. πολλαπλασιαστικὸν ὄργανον τῶν κατωτέρων φυτῶν.

γαμετή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., θηλ. τοῦ **γαμέτης,** ἔγγαμος γυνή, νόμιμος σύζυγος, ἀντίθ. παλλακή : Ἡσίοδ.Ἔργ.406 **γυναῖκα.. κτητήν, οὐ γαμετήν,** Πλάτ.Νόμ.841 D **μηδενὸς ἅπτεσθαι.. πλὴν γαμετῆς ἑαυτοῦ γυναικός,** ἐπίγραμμ. γαμετῇ ἀλόχῳ· ‖ ὁμ. ἄνευ τοῦ γυνή : Αἰσχ.Ἱκ.164 **κοννῶ δ᾽ ἄταν γαμετᾶς οὐρανόνικον,** Λυσ.1,31 **μείζω τιμωρίαν ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς ἐποίησεν ἄν,** Μηναῖ.1,9 Συναξ. **τῆς γαμετῆς καὶ τῶν τέκνων στερήσας,** Διγεν. Ἀκρ.(Ἀνδρ.) 3048 **ἦλθαν καὶ γὰρ τὴν γαμετὴν ἐμὴν τοῦ ἀφαρπάξαι.**

γαμέτης (ὁ) κ. νεώτ., δωρ. γεν. **γαμέτα,** ὁ σύζυγος : Αἰσχ.Πο.897 **μηδὲ πλαθείην γαμέτᾳ τινὶ τῶν ἐξ οὐρανοῦ,** Εὐρ.Τρῳ.311 **μακάριος ὁ γαμέτας,** Ξεν.ΚΠ 4,6,3 **ὅτι δῆθεν τῆς βασιλέως θυγατρὸς ὀψοίμην τὸν ἐμὸν υἱὸν γαμέτην·** 2) εἰδ. νεώτ. βιολ. τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ ἀναπαραγωγὸν στοιχεῖον παρὰ τοῖς πρωτοζῴοις καὶ τοῖς φυτοῖς· 3) ζωολ. γένος ἐντόμων κολεοπτέρων.

γαμέτις-ιδος (ἡ) Ἐπιγρ. ἡ σύζυγος, ἡ γαμετὴ βλ.λ.: Ἐπιγρ. **ἐν λέκτροις στεργομένην γαμέτιν.**

γαμετογένεσις-εως (ἡ) νεώτ. βιολ. ὁ τρόπος τοῦ σχηματισμοῦ τῶν γενετησίων κυττάρων, τῶν γαμετῶν, εἰς τοὺς διαφόρους ζωϊκοὺς καὶ φυτικοὺς ὀργανισμούς.

γαμετόφυτον (τὸ) νεώτ. βιολ. **γαμέφυτον** βλ.λ.

γαμέτρας Ἐπιγρ. γεωμέτρης βλ.λ.

γαμετρία (ἡ) γεωμετρία βλ.λ. : Ἀρχύτ.1, Περικτίων π.Στοβ.3,1,121.

γαμετρικός-ή-όν γεωμετρικὸς βλ.λ. : Ἀρχύτ.2.

γαμέφυτον (τὸ) νεώτ. βιολ. τὸ φυτὸν καθ᾽ ἣν ἐποχὴν φέρει τὰ γεννητικά του ὄργανα.

γαμέω κ. νεώτ., βλ. γαμῶ.

γαμήγυρις-εως (ἡ) ΕΜ 221,4 « ἡ εἰς τοὺς φράτορας ἐγγραφὴ τῶν ἐφήβων γαμήγυρις ἐλέγετο ».

γαμήλευμα-ατος (τὸ) γάμος : Αἰσχ.Χο.624 **ὁ καιρὸς δὲ δυσφιλὲς γαμήλευμ᾽ ἀπεύχεται δόμοις.**

γαμήλη (ἡ) ἡ γαμηλία βλ.λ. : Ἀρκάδ.109,4 « τὰ διὰ τοῦ -ηλη ὑπερδισύλλαβα βαρύνεται, ἀθήλη, γαμήλη, κωβήλη ».

γαμηλία (ἡ) (ἐνν. θυσία) ἡ ἐν τῷ γάμῳ ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ προσφερομένη θυσία ὡς καὶ τὸ μετ᾽ αὐτὴν εἰς τοὺς φράτορας προσφερόμενον δεῖπνον ἐπὶ τῇ εἰσαγωγῇ τῆς νύμφης εἰς τὴν φατρίαν του : Δημ.1320 **ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ὁ πατὴρ ἔγημε καὶ γαμηλίαν τοῖς φράτερσιν εἰσήνεγκε.**

γαμήλιος-ον κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων, ἀναφερόμενος ἢ ἁρμόζων εἰς γάμον : Αἰσχ.Ἱκ.805 **πρὸ κοίτας γαμηλίου τυχών,** Εὐρ.Μήδ.673 **οὐκ ἐσμὲν εὐνῆς ἄζυγες γαμηλίου,** Πολυδ.4,73,45 **γαμήλιον αὔλημα,** Βιζυην.Ἔαρ.Πρωΐα 23 **ἑορτὴν γαμήλιον** ‖ μετὰ τοῦ **φωτός, - γαμήλιον δῶρον - συμπόσιον - γεῦμα - ταξίδιον·** 2) ἐπὶ θεῶν, ὁ τῶν γάμων προστάτης, ὁ τοὺς γάμους **ἐφορεύων** ἢ **προστατεύων** : Εὐρ.ἀπ.781,17 **τὰν παρθένοις γαμήλιον Ἀφροδίταν,** Ἀθήν.5,185 Β **γαμηλίων θεῶν·** 3) τὸ ἀρσ. **γαμήλιος** (ἐνν. πλακοῦς) ὡς οὐσ. Ἡσ. « ὁ εἰς τοὺς γάμους πεσσόμενος πλακοῦς » : Φιλέταιρ. κωμ.π.Ἀθήν.7,280 D **οὐδ᾽ ἐν νεκροῖσι πέττεται γαμήλιος·** 4) **γαμηλία** (ἡ) (ἐνν. θυσία) βλ.λ.· 5) **γαμήλια** (τὰ) ἡ ὅλη τοῦ γάμου τελετή· Φίλ.164 « **γαμήλια,** τὰ τελούμενα ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ὁ γάμος τελεῖται »· ‖ ΕΜ 221,1 « **γαμήλια.. ἔστι δὲ** θυσία τοῖς ἐν τῷ δήμῳ θεοῖς».

γαμηλιών-ῶνος (ὁ) ὁ ἕβδομος μὴν τοῦ ἀττικοῦ ἔτους, καθ᾽ ὃν ἐτελοῦντο οἱ πλεῖστοι γάμοι, ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν ἀπὸ 15ης Ἰανουαρίου μέχρι 15ης Φεβρουαρίου χρόνον: Θεόφρ.ΦΙ 7,1,2 **μεθ᾽ ἡλίου τροπὰς τοῦ γαμηλιῶνος μηνός.**

γαμηλιώτης (ὁ) δημ., πληθ. γαμηλιῶτες (οἱ) οἱ ἀποτελοῦντες τὴν γαμήλιον πομπὴν ἢ οἱ μετασχόντες τῆς γαμηλίου ἑορτῆς καὶ ἑστιάσεως : **μᾶς ἦρθαν μεθυσμένοι οἱ γαμηλιῶτες.**

γαμησείω μτγν. ἐφετ. τοῦ γαμῶ, βλ.λ. ἔχω σφοδρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς γάμον, ἐπιθυμῶ νὰ νυμφευθῶ· Ἡσ. «γαμησείειν· γαμητικῶς ἔχειν» : Ἀλκίφρ.1,13 **γαμησείω νῦν καὶ ὑμέναιον ἐκφαντάζομαι.**

γαμήσιμος-η-ον γλωσσ. ὁ εἰς ὥραν γάμου, ὁ ἱκανός, **ὥριμος, κατάλληλος** πρὸς γάμον.

γάμησις-εως (ἡ) γλωσσ. ἡ ἐκ γάμου κοινωνία, ἡ νύμφευσις, τὸ πάντρεμα.

γαμητή Ἐπιγρ. γαμετὴ βλ.λ

γαμητικῶς ἐπίρρ. μετὰ πόθου πρὸς γάμον· Ἡσ. «γαμησείειν· γαμητικῶς ἔχειν».

-γαμία νεώτ. β' συνθετικὸν λ. ἐχουσῶν ἔννοιαν σχετικὴν πρὸς τὸν γάμον, οἷον ἀγαμία, διγαμία, **πολυγαμία, κλεφιγαμία** κ.τ.τ.

γαμιαῖος-α-ον νεώτ. κ. γαμικὸς βλ.λ.

γαμιαίως ἐπίρρ. νεώτ. ὥσπερ εἰς γάμον.

γαμίζω μτγν. κ. δημ. δίδω θυγατέρα εἰς γάμον, ὑπανδρεύω· Ἀπολλ.ΔΣυντ.280,11 «ἔστι γὰρ τὸ μὲν γαμῶ γάμου μεταλαμβάνω, τὸ δὲ γαμίζω γάμον τινὶ μεταδίδωμι» : Μεθόδ.Συμπ.85 D **συμβουλεύειν, γαμίζειν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον·** 2) δημ. συνευρίσκομαι μετὰ γυναικός, συνουσιάζομαι· ‖ μέσ. **γαμίζομαι,** ἐπὶ γυναικῶν, νυμφεύομαι, ὑπανδρεύομαι : ΚΔ Μᾶρκ.12,25 **ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται·** ‖ ἀλληλοσυνουσιάζομαι.

γαμικός-ή-όν κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γάμον : **Φερεκρ.**12 D γαμικὸς **ὑμέναιος,** Ἀριστλ.Πολιτ.1334 b,32 γαμικὴ **ὁμιλία,** Πάπ. **γαμικὴ συγγραφή,** Μιχ.Ἀτταλ. ἐν Σάθ.1,15 εἰς γαμικὸν σύμφωνον ὑποτιθέναι τὸ τοιοῦτον εὐαγὲς **πτωχοτροφεῖον,** Ἀνν.Κομν.23 C **γαμικοῦ συναλλάγματος, - γαμικὸν συμβόλαιον - συμπόσιον·** ‖ πληθ. οὐδ **τὰ γαμικά,** ὁ γάμος καὶ πάντα τὰ πρὸς αὐτὸν σχετιζόμενα : Θουκ.2,15 **πρό τε γαμικῶν καὶ εἰς ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι·** 2) **γαμικὸν** (τὸ) πάπ. ὡς οὐσ. τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου· 3) ἐπὶ προσώπ., ὁ ἐν ἡλικίᾳ γάμου ὤν, ὁ ὥριμος πρὸς γάμον : Ἑλλην. Ἐπιγράμμ. 288,7· 4) ὁ ὑποκείμενος τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ὁ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτώμενος : Χρησμ.Σιβ.7,5.

γαμικῶς ἐπίρρ. ὡς ἁρμόζει εἰς γάμου ἑορτασμόν : Ἀριστλ.ΗΝικ.1123 a,22 **γαμικῶς ἑστιᾶν,** Γρηγ.Νύσσ.2,1020 A, **τότε γαμικῶς ἐχορεύομεν.**

γαμίλιος (ὁ) Ἐπιγρ. (ἐνν. μὴν) ὄνομα μηνὸς ἐν Ἠπείρῳ.

γάμιος-α-ον μτγν. ὁ τοῦ γάμου,γαμήλιος, γαμικὸς βλ.λ. : Μόσχ.2,124 **κόχλαισιν ταναοῖς γάμιον μέλος ἠπύοντες,** Νόνν.Δ 20,156 **γαμίων νῆις ἐρώτων,** Ἐπιγρ. **γαμίης ἐλπίδος ἐστέρεσεν.**

γαμίσκω γαμίζω βλ.λ.: Καλλικρατίδ.π.Στοβ.4,28,18· ‖ μέσ. **γαμίσκομαι** νυμφεύομαι : Ἀριστλ.Πολιτ. 1335 a,20 **γαμίσκεσθαι τὰς νεωτέρας·** ‖ ὁμ. ἐπὶ γυναικῶν, ὑπανδρεύομαι: Πάπ. **ἐγαμίσκετο ἀνδρί.**

γαμιώτης-η (ὁ) δημ. ὁ γαμηλιώτης βλ.λ.

γάμμα (τὸ) ἀκλ. κ. νεώτ. κ. δημ., Ἰων. **γέμμα** ἡ ὀνομ. τοῦ τρίτου γράμματος τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου, βλ. Γ: Ξεν.ΚΠ 7,1,5 **ὥσπερ γάμμα ἑκατέρωθεν τὴν ἑαυτῶν τάξιν ποιήσαντες,** Εὐστ.370,15 **ἰστέον δὲ ὅτι τὸ γάμμα στοιχεῖον γέμμα φασὶν Ἴωνες, καὶ μάλιστα Δημόκριτος·** ‖ ἐκκλ. **διὰ γαμμάτων στιχάρια** ἀρχιερατικὰ καὶ πατριαρχικὰ στιχάρια φέροντα γαμμάδια βλ.λ. : Βαλσαμ.ἐν Μl. 138,1020.

γαμμάδιον (τὸ) ἐκκλ. ἡ **-μάτιον** σταυροειδὲς σύμπλεγμα συντεθειμένον ἐκ τεσσάρων κεφαλαίων γάμμα (Γ) ἐν χρ. ἐν τῇ ἀνατολικῇ κ. δυτικῇ ἐκκλησίᾳ πρὸς διακόσμησιν ἐκκλησιαστικῶν **ἀμφίων** : Δουκάγγ.ἐν λ. **πολυσταύριον·** πρβλ. διὰ **γαμμάτων** στιχάρια ἐν λ. γάμμα.

γαμμαρίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. μαλακοστράκων τοῦ ἀθροισμ. τῶν ἀμφιπόδων.

γάμμαρος (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστρόκων.

γαμματίζω μσν. κ. νεώτ. ἔχω τὸ σχῆμα τοῦ γάμμα (Γ),σχηματίζω γωνίαν ὡς τὸ Γ : Κωδ.Ὀφφ.4 77 **τὸ δὲ δικανίκιον αὐτοῦ ἀργυροῦν, χρυσοχοϊκόν, γαμματίζον ἄνωθεν.**

γαμμάτιον (τὸ) Ἐπιγρ. κ.μσν., ὑποκορ. τοῦ γάμμα βλ.λ. : Δουκάγγ.ἐν λ.·πρβλ. γαμμάδιον, γαμματίσκιον.

γαμματίσκιον (τὸ) μτγν. ἡ **-σκος** (ὁ) γαμμάτιον· ‖ εἶδ. ποίκιλμά τι σχήματος Γ ἐπὶ ἐπισήμου στολῆς : Ἰω.Λυδ Ρωμ.2,4· πρβλ. γαμμάδιον.

γαμματίσκος (ὁ) μτγν. γαμματίσκιον βλ.λ.

γαμματοειδής-οῦς-ές νεώτ. γαμμοειδὴς βλ.λ.

γαμματοειδῶς ἐπίρρ. μσν. ἐν σχήματι τοῦ γράμματος Γ : Λέων Τακτ.19,61 **γαμματοειδῶς κύκλῳ περιστρεφομένων.**

γαμμοειδής-οῦς-ές μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ὅμοιος κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς τὸ γράμμα Γ ἢ ὁ ἔχων γωνίαν ὡς ἡ τοῦ γράμματος Γ : Ἥρων Πνευμ.1,54 **ταῦτα δὲ ἔσται γαμμοειδῆ συγκεκολλημένα αὐτῷ,** Παῦλ.Αἰγ.6,62 **γαμμοειδὴς καυτήρ,** Πάπ. **γαμμοειδὴς οἰκία, - γαμμοειδὴς αὐλός.**

γαμμοειδῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος Γ : Νικόμ.Γερ.Ἀριθμ.1,19.

γαμογάστριον (τὸ) νεώτ.βοταν. ὀνομασία παντὸς ἄνθους ἔχοντος ἕνα μόνον ὕπερον.

γαμοδαίσια (τὰ) (ἐνν. ἱερὰ) μτγν. κ. μσν. ἡ τελετὴ καὶ τὸ συμπόσιον τοῦ γάμου, ἡ γιορτὴ τοῦ γάμου : ΑἰλΖ 12,34 **θύων τὰ γαμοδαίσια.**

γαμοκαρπόφυλλον (τὸ) νεώτ. βοταν. ἄνθος ἔχον συμφυῆ καρπόφυλλα.

γαμοκλοπία (ἡ) μτγν. ἀθέμιτος μεθ' ὑπάνδρου γυναικὸς συνουσία, μοιχεία : Χρησμ.Σιβ.2,202 **οἳ δ' ἀγαπῶσι γάμον τε γαμοκλοπιῶν τ' ἀπέχονται.**

γαμοκλόπος-ον μτγν. ὁ μοιχευτικός, ὁ μοιχός : ΑΠ 9,475 **μὴ πάλιν ἄλλος ἔλῃ με γαμοκλόπος,** Νόνν.Δ 3,377 **γαμοκλόπος.. Ἄρης.**

γαμοκλοπῶ-έω μτγν. ἀθεμίτως μεθ' ὑπάνδρου γυναικὸς μίγνυμαι, μοιχεύω : Ψ ΦωκυλΆ3.

γαμόκυστις-εως (ἡ) νεώτ.ζῳολ. γένος πρωτοζῴων.

γαμολεπίς-ίδος (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαμομανία (ἡ) νεώτ. σφοδρὰ μέχρι ψυχοπαθείας ἔφεσις πρὸς τὸ συνελθεῖν εἰς γάμον.

γαμοπεταλία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ σύμφυσις τῶν πετάλων τῆς στεφάνης τῶν ἀνθέων, ἀ. συμπεταλία.

γαμοπέταλον (τὸ) νεώτ. βοταν. ἄνθος ἔχον συμφυῆ τὰ πέταλα· ‖ ὁμ. **γαμοπέταλα** (τὰ) βοταν. ἰδία τάξις τοῦ ἀθροίσμ. **τῶν δικοτυληδόνων** περιλαμβάνουσα φυτὰ χαρακτηριζόμενα ὑπὸ γαμοπετάλου ἄνθους· ἀ. μονοπέταλα βλ.λ.

γαμοποιΐα (ἡ) μτγν. ἑορτὴ τῶν γάμων· ‖ ἑτοιμασία διὰ τὰ συμπόσια τῶν γάμων : Ἀθήν.5,180 C **οὐ ἐν τῇ γαμοποιΐᾳ μὴ συνέντες.**

γαμόρος (ὁ) δωρ. ὁ γημόρος, ὁ γεωμόρος βλ.λ.· Ἡσ. «οἱ περὶ τὴν γῆν πονούμενοι, ἢ μοῖραν εἰληχότες τῆς γῆς, ἢ οἱ ἀπὸ τῶν ἐγγείων τὰ κοινὰ διέποντες» : Αἰσχ.Ἱκ.613 **τὸν μὴ βοηθήσαντα τῶνδε γαμόρων ἄτιμον εἶναι·** ‖ εἰδ. ἐν Σικελίᾳ οἱ πλούσιοι γαιοκτήμονες : Ἡρ.7,155 **τοὺς γαμόρους καλεομένους τῶν Συρηκοσίων ἐκπεσόντας ὑπό τε τοῦ δήμου καὶ τῶν σφετέρων δούλων·** 2) μτφ. ἐπίθ. τοῦ Ἅδου ὡς μοῖραν ἑαυτοῦ ἔχοντος πᾶσαν τὴν ἐπὶ γῆς ζωήν : Τραγ.Ἀδέσπ.208.

γάμος (ὁ) κ. νεώτ., μσν. κ. δημ. ἡ τελετὴ τῆς συζεύξεως ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς καὶ ἡ συναφὴς ἑορτὴ καὶ εὐωχία, στέψις, στεφάνωμα : Ἰλ.Ω 62 **πάντες δ' ἀντιάασθε, θεοί, γάμου,** Ὀδ.Α 277 **οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσι ἔεδνα,** Εὐρ.ΙΑ 707 **ἔδαισαν Πηλέως γάμους θεοί,** Ἰσαῖ.8,9 γά-

μους διττοὺς ὑπὲρ ταύτης εἱστίασεν, Μέν.450 **οἰκοσίτους τοὺς γάμους ποιεῖσθαι**, ΚΔ Ἰω.2,1 **γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ**, Σολωμ. Λόρδος Μπάϊρον 102 **οὔτε γάμοι, οὔτε χαρές**, φρ. **κάναν γάμους καὶ χαρὲς** καὶ ξεφάντωσες **καλές**, δ.τραγ. κάτω **στὸ γιαλὸ στὸν ἄμμο | οἱ καβοῦροι κάνουν γάμο·** || δημ. παροιμ. **πάρ' τονε στὸ γάμο σου νὰ σοῦ πῇ καὶ τοῦ χρόνου** (ἐπὶ τῶν ἀλογίστως ὁμιλούντων), **ὅλα μας ἀνάποδα κι ὁ γάμος μας τετράδη** (ἐπὶ τῶν ἀκαίρως γιγνομένων), **ἀλί στον ποὺ λείπει ἀπὸ τὸ γάμο του** (ἐπὶ τῶν ἀναθετόντων τὴν ἐπιτέλεσιν σπουδαίων ὑποθέσεων αὐτῶν εἰς ἄλλους), **μηδὲ γάμος χωρὶς κλάμα μηδὲ μνῆμα χωρὶς γέλια** (οὔτε χαρὰ ἄμικτος θλίψεως, οὔτε θλῖψις ἄνευ χαρᾶς)· || εἰδ. νεώτ. **γάμος θρησκευτικὸς** ὁ ὑπὸ τοῦ ἱερέως τελούμενος· || ὁμ. **γάμος πολιτικὸς** ὁ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν· || ὁμ. **γάμος μικτὸς** ὁ μεταξὺ προσώπων ἀνηκόντων εἰς διάφορα θρησκεύματα· || ὁμ. **γάμος μοργανατικός, ἢ ἐξ ἀριστερᾶς χειρὸς** γάμος μέλους βασιλικῆς ἢ ἡγεμονικῆς οἰκογενείας μετὰ προσ. κατωτέρας κοινωνικῆς τάξεως· || **γάμος ἄκυρος** ὁ γάμος διὰ τὴν σύστασιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει κώλυμα ἀνατρεπτικόν· || **ἀργυροῖ γάμοι**, ἡ εἰκοστὴ πέμπτη ἐπέτειος τοῦ ἐγγάμου βίου δύο ἐν ζωῇ συζύγων, **χρυσοῖ γάμοι**, ἡ πεντηκοστὴ ἐπέτειος, κ. **ἀδαμάντινοι γάμοι**, ἡ ἑξηκοστὴ ἐπέτειος· 2) νόμιμος ἕνωσις, σύζευξις ἀνδρὸς καὶ γυναικός, συνοικέσιον, παντρειά· νομ. ὁρισμ. Μοδεστίνου «γάμος ἐστὶν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνάφεια, συγκλήρωσις τοῦ βίου παντός, θείου τε καὶ ἀνθρωπίνου δικαίου κοινωνία» : Ἰλ.Ν 382 **ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα ποντοπόροισιν ἀμφὶ γάμῳ**, Ξεν.Ἀν.2,4,8 **ἦγε δὲ καὶ τὴν θυγατέρα τὴν βασιλέως ἐπὶ γάμῳ**, Πλούτ.Κάτ.Πρεσβ.24 **Σκηπίωνος δὲ ἀδελφὴν ἠγάγετο πρὸς γάμον·** 3) μτφ. ἡ νυμφευομένη γυνή : Εὐρ.Ἀνδρ.103 **Πάρις οὐ γάμον ἀλλά τιν' ἄταν ἠγάγετ' εὐναίαν εἰς θαλάμους Ἑλέναν**, Ξεν.ΚΠ 8,4,19 **τὸ γνῶναι ὁποῖος ἂν γάμος ἑκάστῳ συναρμόσαι·** 4) φυσικὴ ἕνωσις ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἐρωτικὴ ὁμιλία, συνεύρεσις, συνουσία : Δημ.270 **ἡ μήτηρ σου τοῖς μεθημερινοῖς γάμοις.. χρωμένη·** 5) συνεκδ. κ. ἡ μετ' ἄρρενος συνουσία, ἡ παιδεραστία : Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,22 **γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται**, Προκ.Μυστ.16,23 **γάμων ἀνδρείων συκοφαντεῖν·** 6) ἱερὸς γάμος θρησκευτικὴ ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις· Ἡσ. «ἑορτὴ Διὸς καὶ Ἥρας» : Μέν.320 **ἐμὲ γὰρ ἐπέτριψεν ὁ κομψότατος ἀνδρῶν Χαιρεφῶν ἱερὸν γάμον φάσκων ποιήσειν·** || ὁμ. τίτλος ἔργου Ἀλκαίου τοῦ κωμικοῦ· 7) π. Πυθαγορείοις ὀνομ. τοῦ ἀριθμοῦ τρία (3) : Θεολ.Ἀριθμ. 16· || ὁμ.ὀνομ. τοῦ ἀριθμοῦ πέντε (5) : Πλαύτ.Ἠθ. 388 C· || ὁμ. κ. τοῦ ἀριθμοῦ ἕξ (6) : Θεολ.Ἀριθμ.33· 8) **Γάμος**, θεὸς προσωποποιῶν τὸν γάμον· πρβλ. ὑμέναιος : Φιλόξ.13, Λιβάν.Λόγ.5,27 **καὶ ἃ δὴ τὸν Γάμον ὑμνεῖν ἐν γάμοις εἰώθαμεν·** 9) Ἐπιγρ. ὄνομα μηνὸς ἐν Ἐπιδαύρῳ.

γαμοσεπαλία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ σύμφυσις τῶν σεπάλων τοῦ ἄνθους.

γαμοσέπαλος-ον νεώτ. βοταν. ἐπὶ ἀνθέων, ὁ ἔχων συμφυῆ τὰ σέπαλα αὐτοῦ· 2) τὸ οὐδ. **γαμοσέπαλον** ὡς οὐσ. γένος φυτῶν.

γαμοστήμων-ονος-ον νεώτ. βοταν. ἐπὶ ἀνθέων, ὁ ἔχων συμφυεῖς τοὺς στήμονας.

γαμοστολίζω νεώτ. γαμοστολῶ βλ.λ.· 2) στολίζω τοὺς νεονύμφους.

γαμοστολικός-ή-όν μτγν. ὁ εἰς τὴν στολήν, τὴν προπαρασκευὴν τοῦ γάμου ἀναφερόμενος, πρβλ. γαμοστολῶ : Βέτ.Βάλ.119,8.

γαμοστόλος-ον ὁ ἑτοιμάζων γάμον ἢ γάμου τελετήν, ἑορτήν : Ἀρχίας ἐν ΑΠ 6,207 **ἀγλαὰ δῶρα, γαμοστόλε, σοὶ τάδε, Κύπρι**, Ἀντών.ἐν ΑΠ 7,188 **γαμοστόλος Ὑμέναιος**, Μουσαῖ.282 **γαμοστόλος νύξ·** 2) ἀστρολ. ὄνομα τοῦ ἑβδόμου οἴκου τοῦ ὡροσκοπίου : Παῦλ.Ἀλεξ.Μ 2.

γαμοστολῶ-έω σχόλ., μσν. κ. νεώτ. ἑτοιμάζω γάμον ἢ τὰ τοῦ γάμου, γαμοστολίζω : Σχόλ.Πινδ. Ν 3,97 **ἐγαμοστόλησε τῷ Πηλεῖ ὁ Χείρων τὴν Θέτιν·** || παθ. στολίζομαι διὰ γάμον : Ἰω.Μαλ.244,10 **εἰς τὸ γαμοστολεῖσθαι τὰς πολίτιδας παρθένους.**

γαμόστυλον (τό) νεώτ. βοταν. ὀνομ. παντὸς ἄνθους ἔχοντος συμφυεῖς τοὺς στύλους.

γαμοτελῶ-έω Ἡσ. «γαμοτελεῖν· γάμους ἐπιτελεῖν».

γαμοφόρος (ὁ) δημ. κ. ἐν πληθ. γαμοφόροι οἱ εἰς γάμον προσκεκλημένοι, οἱ τῆς τοῦ γάμου συνοδείας ἢ γεν. ἑορτῆς μετέχοντες.

γαμόφυλλον (τό) νεώτ.βοταν. ὀνομ. παντὸς ἄνθους ἔχοντος τόν τε κάλυκα καὶ τὴν στεφάνην τοῦ περιανθίου συμφυῆ· ἀ. μονόφυλλον.

γάμπα (ἡ) δημ. (Ἰταλ.) τὸ σαρκῶδες τῆς κνήμης, γαστροκνημία· || συνεκδ. ἡ κνήμη : **παχειὰ - στρογγυλὴ - ἀδύνατη γάμπα·** συνήθ. εἰς πληθ. : **ὄμορφες - ἄσχημες - στραβὲς γάμπες.**

γαμπάλι (τὸ) δημ. συνήθ. πληθ. **γαμπάλια** (τὰ) ξύλινοι σκελετοὶ δι' ὑποδήματα.

γαμπάς (ὁ) δημ. μάλλινος ἐπενδύτης, πρβλ. ἀμπάς.

γάμπια (ἡ) δημ. κ. **γάπια**, ὁ δόλων βλ.λ.· || ἐν πληθ. οἱ **γάμπιες**, τὸ δολώνιον, ὁ δόλων καὶ ἡ δολωνὶς ὁμοῦ βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.82,4 **μάϊνα, φωνάζει, τὰ πανιά, ρίξε τὶς γάμπιες κάτου.**

γαμπιέρης (ὁ) δημ. κ. **γαρπιέρος** ὁ ἀρμενιστὴς βλ.λ.

γαμπριάτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς γαμβρὸν βλ.λ. : **γαμπριάτικα ροῦχα - κεράσματα·** πρβλ. νυφιάτικος.

γαμπρίκιος-α-ο δημ. γαμπριάτικος βλ.λ.

γαμπρικός-ή-ό δημ. γαμπριάτικος βλ.λ.

γαμπριλίκι (τό) δημ. κ. δὴ ἐν πληθ. **γαμπριλίκια** αἱ ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ γενόμεναι δαπάναι κατὰ τὸν γάμον, οἷον διὰ γαμήλιον ἀμφίεσιν, ἑστίασιν κ.τ.τ.

γαμπρός (ὁ) μσν. κ. δημ. γαμβρὸς βλ.λ.1), 4).

γαμφαί (αἱ) μτγν. γαμφηλαὶ βλ.λ. : Λυκόφρ.152 **οὗ πάππον ἐν γαμφαῖσιν.. ἐτύμβευσεν τάφῳ.**

γαμφηλαί (αἱ) ἐπὶ ζῴων, σιαγόνες, γνάθοι· εἰδ. τοῦ λέοντος : Ἰλ.Π 89 **ὤλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῇσι λέοντος·** ὁμ. τοῦ ἵππου : Ἰλ.Τ 394 **ἐν δὲ χαλινοὺς γαμφηλῆς ἔβαλον·** ὁμ. τοῦ Τυφῶνος : Αἰσχ.Πρ.355· 2) τὸ ράμφος τῶν πτηνῶν : Ἀριστφ. Ἱππ.198 **ὁπόταν μάρψῃ βυρσαίετος γαμφηλῇσι δράκοντα·** 3) ὡς ἐπίθ. ὁ τῶν σιαγόνων, τῶν γνάθων : Μαν.5,187 **ὑπὸ γαμφηλῇσιν ὀδοῦσιν.**

γαμφηλωτός-ή-όν νεώτ. γαμφός, ἐπικαμπής : **γαμφηλωτὴ πλάξ.**

γαμφοδακτυλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. δυσμορφία τῶν δακτύλων τῆς χειρός, ὧν αἱ δεύτεραι καὶ τρίται φάλαγγες τηροῦνται γαμφαί.

γαμφός-ή-όν κ.νεώτ.κ.δημ. ὁ κεκαμμένος ὡς δρέπανον ἢ ἄγκιστρον, καμπύλος, κυρτός, ἐπικαμπής : Ἀριστλ.ΖΜ 662 b,2 **γαμφὸν ἔχει τὸ ρύγχος ἅπαντα·** συγκρ. : Ἀριστλ.ΖΜ 662 b,5 **τοὺς ὄνυχας γαμφοτέρους ἔχουσιν**, Παπαδ.Χριστούγεννα Τεμπέλη 76 **ὑπὸ τοὺς γαμφοὺς καὶ οὔλους.. κλῶνάς του**, Καρκδ.Ζητιάν.12 **ξυώντας μὲ γαμφ(ι)ὰ νύχια τὸ στῆθός του·** 2) ἐπὶ ὀρνέων, ὁ γαμφῶνυξ, δθ. κ. ὁ ἁρπακτικός : Ἀριστφ.Νεφ.337 **γαμφοὺς οἰωνοὺς ἀερονηχεῖς.**

γαμφοστεόνυξ-υχος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος βατράχων.

γαμφότης-ητος (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γαμφοῦ βλ.λ., κυρτότης, καμπυλότης, ἐπὶ τῶν ὀνύχων τῶν ὀρνέων : Ἀριστλ.ΖΙ 619 b,9.

γαμφῶ-όω κ. νεώτ. καθιστῶ τι γαμφόν, καμπυλώνω, ἐν χρ. μόνον παθ. **γαμφοῦμαι** εἶμαι ἢ γίγνομαι **γαμφός**, καμπυλώνομαι : Ἀριστλ.ΖΙ 619 b,17.

γαμφωλή (ἡ) Ἡσ. «γαμφότης» : ΑΒ 1356.

γαμφῶνυξ-υχας (ὁ, ἡ) κ. νεώτ. κ. **γαμφώνυχος**-ον ὁ γαμφούς, κυρτοὺς ὄνυχας ἔχων, ἐπὶ ἁρπακτικῶν πτηνῶν : Ἰλ.Π 428 ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι, Αἰσχ.Πρ.488 γαμφωνύχων τε πτῆσιν οἰωνῶν σκεθρῶς διώρισ'· 2) νεώτ. τὸ ἀρσ. πληθ. γαμφώνυχες (οἱ) οἰκογ. ζῴων θηλαστικῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν πιθήκων· 3) εἰδ. νεώτ. στρατ. γαμφῶνυξ-υχας (ὁ) ὁ ὄνυξ τοῦ ἐξολκέως τοῦ κλείστρου τοῦ πυροβόλου ἢ τοῦ ὅπλου, ὁ συλλαμβάνων μετὰ τὴν βολὴν τὸν κάλυκα καὶ ἀποσπῶν αὐτὸν ἐκ τῆς θαλάμης τοῦ πυροβόλου.

γαμφωνυχοπαντοφιλάρπασος-ον ὁ ἀγαπῶν, ὁ ἐπιδιώκων ν' ἁρπάζῃ πᾶν τὸ προστυχὸν διὰ γαμφῶν ὀνύχων : Φιλόλ.80,336.

γαμφώνυχος-ον κ. μον. κ. νεώτ. ὁ γαμφοὺς ὄνυχας ἔχων, ἄ. γαμφῶνυξ : Ἀριστλ.ΖΙ 563b,20 ὁ δὲ κόκκυξ οὐ γαμφώνυχος, γνωμ. Πλούτ.Ἠθ. 727 C γαμφώνυχον οἴκοι μὴ τρέφειν· 2) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. πληθ. γαμφώνυχα ἐπὶ τῶν ἁρπακτικῶν θηρίων καὶ δὴ τῶν πτηνῶν, τὰ ἔχοντα γαμφοὺς ὄνυχας : Ἀριστλ.ΖΙ 517 b1 τὰ δὲ γαμφώνυχα, ὥσπερ καὶ τῶν πεζῶν λέων καὶ τῶν πτηνῶν ἀετός.

γαμφώνω δημ. γαμφῶ, δίδω εἰς ἀντικείμενόν τι σχῆμα γαμφόν, καμπυλώνω· πρβλ. γαντζώνω.

γαμῶ -έω κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. γαμέω, ἀττ. συνηρ. γαμῶ, μτγν. γαμήσω, μέσ. μέλλ. π.Ἰλ.Ι 394 γαμέσσεται (ἐκ χειρογράφου διορθούμενον εἰς γε μάσσεται), ἀττ. γαμοῦμαι, μτγν. σπαν. γαμήσομαι, ἀόρ. α' ἔγημα, μτγν. σπαν. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐγάμησα, μέσ. ἐγημάμην, παθ. ἐγαμήθην, δημ. γαμήθηκα, παρακ. γεγάμηκα, παθ. γεγάμημαι, δημ. μτχ. παθ. παρακ. γαμημένος, ὑπερσυντ. π.Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,23 γ' ἑν. ἐγεγάμητο λαμβάνω γυναῖκα, νυμφεύομαι : Ἰλ.Ξ 121 Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν (πῆρε γυναῖκά του μιὰ ἀπ' τὶς κόρες τοῦ Ἄδραστου), Ὀδ.Ο 241 ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα· ‖ συνήθ. μετὰ συσταίχου ἀντικ. ἐν τῇ σημ. ταύτῃ : Εὐρ.ΙΑ 467 τὸν Ἑλένης γάμον.. γήμας (νυμφευθεὶς τὴν Ἑ.)· ‖ ἐν πολλαῖς ἐκφοραῖς, οἷον φρ.π.Θεόγν.190 ἐξ ἀγαθοῦ γῆμαι (λαβεῖν γυναῖκα ἐξ εὐγενοῦς οἴκου), συνών.π.Εὐρ.Ἀνδρ.1279 ἐκ γενναίων γ-, ἀντίθ.π.Θεόγν.189 ἐκ κακοῦ γῆμαι, Ξεν.Ἱέρ.1,28 ἐκ μειόνων γ- (λαμβάνειν γυναῖκα ἐκ κατωτέρας κοινωνικῆς τάξεως), π.Δημ.39,26 γάμῳ γαμεῖν (νομίμως νυμφεύεσθαι), Ἀνδοκ.30,37 ἐπὶ δέκα ταλάντοις γαμεῖν (λαβεῖν γυναῖκα μὲ προῖκα δέκα ταλάντων)· 2) μέσ. -οῦμαι ἐπὶ γυναικός, δίδω ἐμαυτὴν εἰς ἄνδρα, ὑπανδρεύομαι : Ὀδ.Β 113 γαμέεσθαι τῷ ὅτῳ τε πατὴρ κέλεται, Αἰσχ.ἀπ.11 σοὶ μὲν γαμεῖσθαι μόρσιμον, γαμεῖν δ' ἐμοί, Ἀνακρ.84 κεῖνος οὐκ ἔγημεν ἀλλ' ἐγήματο (σκωπτικῶς ἐπὶ ἀνδρὸς εἰς τὴν σύζυγον ὑποκειμένου), Κλήμ.Ἀλ.264 γαμούμεναί τε καὶ γαμοῦσαι γυναῖκες· ‖ παθ. ἐν ὁμ. σημ. ἐπὶ γυναικός, δίδαμαι εἰς ἄνδρα ὡς σύζυγος : Πολυδ.3,45· 3) ἐπὶ γονέων, δίδω ὡς γυναῖκα, ὡς σύζυγον : Ἰλ.Ι 394 Πηλεύς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτὸς (ὀρθότ. γε μάσσεται θὰ ζητήσῃ)· 4) ἐπὶ ἁπλῆς σαρκικῆς μίξεως, λαμβάνω ὡς παλλακήν, κάνω ἐρωμένη μου : Ὀδ.Α 36 Αἴγισθος.. γῆμ' ἄλοχον μνηστήν· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. γεν. συνευρίσκομαι, συνουσιάζομαι : Εὐρ.Τρῳ.44 γαμεῖ βιαίως σκότιον Ἀγαμέμνων λέχος, - ἐγάμησε τὴ γυναῖκα τοῦ φίλου του, - γαμεῖ ὅλο παιδιά· ‖ δημ. συνήθ. κ. ὡς βλασφημία : γ- τὴ μάνα σου κττ.· 5) κ. δημ. κ. ἐπὶ ἀνδρός, ἐκτελῶ ἀρσενοκοιτίαν : Λουκ.Ἀλ.Ἱστ.1,22 γαμεῖται ἕκαστος, δημ. γαμιέται αὐτὸς ἀπὸ παιδί· ‖ δημ. παθ. κατὰ πληθ. συνευρίσκομαι εἰς σαρκικὴν μεῖξιν μετά τινος, ἰδίως ἐν χρ. ἐπὶ ἀρσενοκοιτίας : τοὺς ἔπιασαν νὰ γαμιῶνται.

γάμωσις-εως (ἡ) γλωσσ. ἀντὶ γάμησις, νύμφευσις.

γᾶν Ἡσ. «ἀγγεῖον σκύφῳ παραπλήσιον».

γάνα (ἡ) (1) δωρ. κ. γανή, ἡ γυνή· Γρηγ.Κορίνθ. 345 «τὴν γυναῖκα Δωριεῖς γάναν»· 2) Ἡσ. «ἀγγεῖον σκύφῳ παραπλήσιον» (διόρθ. γᾶν)· 3) Ἡσ. «χέρσος γῆ».

γάνα (ἡ) (2) δημ. κ. **γανάδα, γανιάδα, γανίλα** τὸ ἐκ νόσου ἐπὶ τῆς γλώσσης ἐπίχρισμα, τὸ γλίντζιασμα τῆς γλώσσης καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ δυσάρεστος γεῦσις· 2) ἡ σκωρία τῶν ἀγανώτων χαλκωμάτων, ἰός, χαλκάνθη· 3) ἡ ἀσβόλη· ‖ γεν. ἡ μουντζούρα : ἔπιασε στὴ μηχανὴ καὶ γιόμισε γάνες· 4) μτφ. ἡ διαπόμπευσις, τὸ πόμπεμα : φρ. πῆρε γάνα (διεπομπεύθη)· ‖ συνεκδ. ἐπὶ προσ. ὁ ἐξώλης, ὁ διαπομπεύσεως ἄξιος· ‖ γεν. πᾶν τὸ βδελυκτόν, τὸ καταφρονήσεως ἄξιον : παροιμ. ψηλὸς ἄντρας σὰν ἄγγελος, κοντὸς μπομπὴ καὶ γάνα.

γανάρα (ἡ) δημ. θόλωσις τῆς ὁράσεως : στραβάρα μου καὶ γανάρα μου.

γανάσσας Ἡσ. «καλῶς».

γαναυγέας Ἡσ. «τέλειος ἐν τῷ ὁρᾶν».

γανάχτημα (τὸ) δημ. ἀγανάκτημα βλ.λ.

γαναχτῶ δημ. κ. ἀγαναχτῶ ἀγανακτῶ-έω βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 892 καὶ γαναχτᾷ καὶ πλήσκει.

γανάω γανῶ βλ.λ.

γανδάνω Ἡσ. «ἀρέσκω», ἁνδάνω βλ.λ.

γανδάω Ἡσ. «λάμπω».

γάνδιον Ἡσ. «κιβώτιον»

γάνδομα δ. γρ. -ωμα Ἡσ. «πυροί, ἄλευρα».

γάνδος Ἡσ. «πολλὰ εἰδὼς καὶ πανοῦργος· τινὲς δὲ γάδος».

γάνδωμα βλ.λ. γάνδομα.

γάνεα Ἡσ. «κήπους», κώδ. («κόπους»).

γανεῖν Ἡσ. «λευκαίνειν».

γάνειον (τὸ) π. Ἡσ. πορνοστάσιον.

γανερός-ά-όν ΕΜ «λαμπρόν, λευκόν».

γανέσα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακίων.

γανία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γανιάδα (ἡ) δημ. ἡ γανάδα βλ.λ.

γανιάζω δημ., μτχ. παθ. παρακ. γανιασμένος ὑφίσταμαι ἐπίχρισμα τῆς γλώσσης ἕνεκα νόσου καὶ τὴν ἐκ τούτου ἀηδῆ γεῦσιν· 2) συνεκδ. διψῶ πολύ : ἐγάνιασα γιὰ λιγάκι νερό· 3) μτφ. ταλαιπωροῦμαι, ὑποβάλλομαι εἰς πολλοὺς κόπους : ἐγάνιασα ὡς νὰ βρῶ τὸ σπίτι σου, Βιζυην.Μητέρα τῶν Ἑπτὰ 135,3 ἕνα κεφάλ' ἀνθρώπινο τραβοῦνε γανιασμένα (δυὸ σκυλιά)· 4) ἐπὶ χαλκίνων σκευῶν, καλύπτομαι ὑπὸ χαλκάνθης, σκουριάζω : καραβάνα γανιασμένη, - τζέντζερης γανιασμένος· ‖ μτφ. ἐπὶ προσ., καθίσταμαι μέλας, μαυρίζω· γάνιασε τὸ παιδὶ ἀπὸ τὰ κλάματα· 5) ἐπὶ λευκῶν ἱματίων, ρυπαίνομαι, γίνομαι λερός : εἶναι πολὺ γανιασμένα τὰ ροῦχα καὶ δὲν καθαρίζουν χωρὶς μπουγάδα· πρβλ. ξεγανιάζω.

γανίλα (ἡ) δημ. γανάδα βλ.λ.

γανίτης Ἡσ. «δάπανος καὶ ἄσωτος».

γάννος (ὁ) μτγν. γλάνος, ὕαινα : Ἰω.Φιλόπ.ΖΓ 149,20.

γάννυα πιθ. γάνεα : Ὀρφ.ἀπ.47,5.

γανοειδής-οῦς-ές νεώτ. ὁ λάμπων, ὁ στιλπνός, ποὺ γυαλίζει : γανοειδῆ λέπια· 2) ὡς οὐσ. νεώτ ζῳολ. τάξις ἰχθύων ἐχόντων γανοειδῆ λέπια.

γανοποιῶ-έω Ἡσ. «γανυτελέω».

γάνος (τὸ) (1) λάμψις, στιλπνότης, ἀκτινοβολία· ‖ κ. συνεκδ. λαμπρὸν κόσμημα, λαμπερὸ στολίδι : Αἰσχ.Ἀγ.579 λάφυρα ταῦτα.. ἐπασσάλευσαν ἀρχαῖον γάνος· ‖ συνεκδ. ἐπὶ ὕδατος κ. οἴνου χρώματος στιλπνοῦ : Αἰσχ.Ἀγ.1392 χαίρουσιν οὐδὲν ἧσσον ἢ διοσδότῳ γάνει (δηλ. τῇ βροχῇ), Αἰσχ.Πέρσ.615 ποτὸν παλαιᾶς ἀμπέλου γάνος τόδε· 2) ὁμ. συνεκδ. τὸ στιλπνοῦ χρώματος μέλι : Εὐρ.ΙΤ 634 ἀνθεμόρρυτον γάνος.. μελίσσης ‖ στίλβον ὕδωρ : Εὐρ.Ἱκ.1150 Ἀσωποῦ σε δέξεται γάνος· 3) δημ. σπαν. ἀντὶ γάνα βλ.λ.

γάνος (2) Ἡσ. «κήπους» 2) ΕΜ. «ὑπὸ δὲ Κυπρίων παράδεισος».
γαντζία (ἡ) δημ. κ. γαντσία κ. γαντζιά κ. γαντσιά τὸ φυτὸν γαζία, ἀκακία ἡ φαρνεσιανή βλ.λ.: Σολωμ.Θάνατος Ὀρφανῆς 14 γιούλια, μοσκοῦλες καὶ γαντσιές.
γαντζιέρης (ὁ) δημ. ναυτ. ὁ πρόκωπος βλ.λ. 2) σπαν. ὁ ἐπίκωπος βλλ.
γαντζομύτης (ὁ) δημ. ὁ ἔχων κυρτήν, γρυπὴν τὴν ῥῖνα οἱονεὶ ὡς ἁρπάγην (σὰν γάντζο βλ.λ.), ὁ γερακομύτης· ἀντίθ. πλατσομύτης.
γάντζος (ὁ) δημ. ἁρπάγη, σιδηροῦν ἄγκιστρον μετὰ στειλεοῦ ἢ προσδενόμενον εἰς τὸ ἄκραν κονταοῦ ἢ σχοινίου ἢ ἁλύσεως, χρήσιμον εἰς ἀνύψωσιν ἢ σύλληψιν ἀντικειμένων : Παπαδ.Χρισταυγ.Διηγ.60 **εἶχαν βγάλει ἀπό τὰ κοντάρια τοὺς γάντζους**, αὐτ. Χριστούγ. Τεμπέλη 42 **κρατῶ τὸν γάντζον ἕτοιμον καὶ τὴν ἀπόχην.**
γαντζοῦδι (τὸ) δημ. κ. **γατζοῦδι** ἡ πόρπη, ἡ καρφίτσα· || πληθ. **γαντζοῦδια** κοσμήματα ἐκ πορπῶν ἢ ἁλύσεων : Καρκδ.Λ Πλώρ.93 **τοῦ ἔζωσαν τὴ ζώνη μὲ τὰ γαντζοῦδια**, φρ. **μᾶς ἦρθε μ' ὅλα του τὰ γαντζοῦδια.**
γαντζώνω δημ.μτβ.κ. γατζώνω συλλαμβάνω τι δι' ἁρπάγης, πιάνω **μὲ τὸ** γάντζο : **ἐγάντζωσε καλὰ τὸ δέμα καὶ τὸ σήκωσε**· || κ. ἀμτβ. : **γάντζωσε τ' ἀγκίστρι ἀπάνω στὰ βράχια καὶ μοῦ κόπηκε τὸ ἁρμίδι**· || μτφ. συλλαμβάνω τι διὰ τῶν χειρῶν, οἱονεὶ δι' ἁρπάγης, γραπώνω, κ. μέσ. -ομαι ἐν ὁμ. σημ. : Καρκδ.Λ Πλώρ.20 **καὶ γαντζώθηκα ἀπάνω της σὰν νὰ φοβόμουν μὴ μὲ συνεπάρῃ τὸ κῦμα** (πιάστηκα)· 2) μτφ. ἀμτβ. προσκολλῶμαι εἴς τι ἢ εἴς τινα, κτῶμαι σπουδαῖον ἔρεισμα : **γάντζωσε στὴν πολιτικὴ καὶ σώθηκε.**
γαντζωτός-ή-ό δημ. ὁ φέρων ἁρπάγην ἢ ὁ ὅμοιος πρὸς ἁρπάγην, ὁ ἀγκιστρωτός : ναυτ. **γαντζωτὸς μακαρᾶς** (ὁ κορακωτὸς τρόχιλος).
γάντι (τὸ) δημ. (γαλλ.) χειρόκτιον, χειρόχτι· 2) μτφ. εἰδ. ἐν φρ. **μὲ τὸ γάντι**, εὐπρεπῶς, ἁβρῶς, μετὰ λεπτότητος : **μιλῶ - φέρομαι μὲ τὸ γάντι**· 3) δέρμα πολυτελείας : **παπούτσια ἀπὸ γάντι.**
γαντώνομαι δημ. φέρω χειρόκτια· 2) μτφ. φέρομαι μεθ' ἁβρότητος : Παπαντ.Ἅγιον Ὄρος 166 **δὲν ξέρω κανένα πρόεδρο βουλῆς ἢ δικαστηρίου τῆς ἐποχῆς μας τόσο γαντωμένο.**
γάνυμα-ατος (τὸ) ΑΒ «γανύματα· ἀρτύματα» : Παῦλ.Σιλ.74,6.
γάνυμαι κ. μτγν., ἐπ. μέλλ. **γανύσσομαι**, π. Ἀνακρ. 38,3 μτχ. παθ. παρακ. **γεγανυμένας** (ἀμφ.) λάμπω ἐκ χαρᾶς, χαίρω : Ἰλ.Ξ 504 **δάμαρ ἀνδρὶ φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται**, Εὐρ.ΙΤ 1239 **ἅ τ' ἐπὶ τόξων εὐστοχίᾳ γάνυται.**
γάνυρμα (τὸ) Ἡσ. «γανύρματα· ἀρτύματα» · πρβλ. γάνυμα.
γανυρός-ή-όν Ἡσ. «γανερός», ΕΜ «λαμπρός».
γανύσκομαι μτγν. κ. μσν. γάνυμαι βλλ. : Θεμίστ.Λόγ.21,254 C.
γάνυσμα-ατος (τὸ) μτγν. γάνος βλλ. : Γρηγ.Ναζ. ᾠδ.2,Παῦλ.Σιλ.74,6.
γανυτελῶ-έω Ἡσ. «ἡδύσματα ποιῶ».
γανῶ-άω λάμπω, στίλβω, γυαλίζω, ἐπὶ μεταλλίνων ὅπλων : Ἰλ.Ν 265 **καὶ κόρυθες καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες**· 2) ἐπὶ κηπευτῶν φυτῶν, θάλλω : Ὀδ.Η 128 **πρασιαὶ ἐπηετανὸν γανόωσαι**, Ὕμν. Ὁμ.εἰς Δήμ.10 **νάρκισσον .. γανόωντα**· 3) μτφ. λάμπω ἐκ χαρᾶς, χαίρω : Ὀππ.Ἁλ.1,659· 4) μτβ. ποιῶ ἢ διατηρῶ τι στιλπνόν : Ἄρατ.190· || μτφ. εὐφραίνω, εὐαρέσκειαν εἴς τινα προξενῶ : Αἰσχ. Ἰκ.1019 **μάκαρας θεοὺς γανάοντες** (διόρθ.).
γανῶ-όω κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. -ώνω, ἀόρ. **ἐγάνωσα** καὶ παθ. **ἐγανώθην**, δημ. **γανώθηκα**, παρακ. **γεγάνωμαι**, δημ.μτχ.παρακ.**γανωμένος** καθιστῶ τι λάμπον, στιλβῶνω : Πλούτ.Ἠθ.74 D **τῶν ἀγαλμάτων ἐπιλεαίνοντες καὶ γανοῦντες**· 2) μσν., νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ χαλκῶν ἀγγείων, ἐπιχρίω τὴν ἐπιφάνειαν διὰ κασσιτέρου, ἐπικασσιτερῶ, γανώνω · Εὐστ. 1188,61 «γεγανωμένα· ἀγγεῖα διὰ κασσιτέρου ἐπικεχρισμένα»· || μτφ. λαμπρύνω, δοξάζω : Ἐπιγράμμ. Ἑλλ.985 **ἐοῖς ἐγάνωσεν Ἰάκχοις**, Πλάτ.Πολ.3,411 Α **καὶ γεγανωμένος ὑπὸ τῆς ᾠδῆς διατελῇ τὸν βίον ὅλον**· 3) παθ. μτφ. πληροῦμαι χαρᾶς, ἀγαλλιάσεως : Ἀριστφ.Ἀχ.7 **ταῦθ' ὡς ἐγανώθην.**
γανώδης-ους-ες ὁ στίλβων, ὁ στιλπνός, ὁ λαμπρός· 2) ἐπὶ γῆς, γόνιμος : Θεόφρ.ΦΙ 6,5,4 **γανώδης καὶ γλίσχρα γῆ.**
γάνωμα-ατος (τὸ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἡ στιλπνότης, ἡ γυαλάδα : Πλούτ.Ἠθ.50 Α **τὴν λαμπρότητα τοῦ χρυσοῦ καὶ τὸ γάνωμα μιμεῖται μόνον**· 2) μτφ. ἡ λαμπρότης, ἡ αἴγλη : Κλήμ.Ἀλ. Στρώμ.5,669 **ἐπενδυσάμενος τὸ γάνωμα τῆς δόξης**· 3) νεώτ.κ.δημ. ἔντεχνος ἐπάλειψις τῆς ἐπιφανείας χαλκῶν ἀγγείων διὰ κασσιτέρου, στάγκωμα.
γανωμάλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἄχρουν καὶ διαφανές.
γανωματάς (ὁ) δημ. κ. **γανωτζῆς** κ. **γανωτής** ὁ ἐπαλείφων χαλκᾶ σκεύη διὰ κασσιτέρου, ἅ. κασσιτερωτής, σταγκωματής, χαλκωματάς, καλα(ν)τζής.
γανωματῆς (ὁ) δημ. ὁ γανωματὰς βλ.λ., θηλ. ἡ γανωματοῦ ἡ σύζυγος τοῦ κασσιτερωτοῦ.
γανώνω-ομαι δημ. γανῶ-όω βλ.λ.2) : **χαλκώματα νὰ γανώσουμε**· 2) ἐπαλείφω τὸ πρόσωπόν τινος δι' ἀσβόλης, **μὲ γάνα** βλ.λ.· 3) μτφ. κατατρίβω, βασανίζω, σκοτίζω : **μοῦ γάνωσε τὸ μυαλὸ μὲ τὴ φλυαρία του.**
γάνωσις-εως (ἡ) μτγν. ἡ στίλβωσις : Πλούτ.Ἠθ. 287 Β **ἡ γάνωσις τοῦ ἀγάλματος**· 2) ΕΜ «Ἀλαιμός .. ἡ ἐπάνω τῆς τοῦ θαλάμου γανώσεως ἐνιεῖσα ἐπάλειψις»· 3) εἰδ. ἐπὶ χαλκῶν σκευῶν, ἡ ἐπικασσιτέρωσις, τὸ γάνωμα βλ.λ. 3).
γανωτζῆς (ὁ) δημ. ὁ γανωματὰς βλ.λ.
γανωτής (ὁ) γλωσσ. κ. δημ. ὁ γανωματὰς βλ.λ.
γανωτός-ή-όν μσν. κ. δημ. ὁ ἐστιλβωμένος, ὁ γενόμενος στιλπνός, ὁ γυαλιστερός : Κ Πορφ.Ἔκθ. 1,72,7 **διὰ τῆς γανωτῆς πύλης**· || ἐπὶ χαλκῶν σκευῶν, ὁ ἐπικεκασσιτερωμένος, ὁ σταγκωμένος : Εὐχολόγ. 638 π.Δουκάγγ. **εἰς κάκαβον γανωτόν.**
γαοδῖκαι (οἱ) Ἐπιγρ. διαιτηταί, δικασταὶ κτηματικῶν διαφορῶν.
γαοργῶ-έω Ἐπιγρ. θεσσ. γεωργῶ βλ.λ.
γάπεδον (τὸ) δωρ. τὸ γήπεδον βλ.λ. : Πίνδ.Ν 7,121 **γάπεδον ἄν**· 2) Ἡσ. «γάπεδα· ἄγροικοι οἰκίαι».
γαπελεῖν Ἡσ. «ἀμελεῖν».
γαπετής-οῦς-ές δωρ. ὁ γηπετὴς βλ.λ. : Εὐρ Φοιν.668 **γαπετεῖς δικὼν ὀδόντας.**
γάπια (ἡ) δημ. ἅ. συνηθέστ. γάμπια βλ.λ.
γαπόνος (ὁ) δωρ. ἀντὶ γηπόνος βλ.λ., ὁ γεωργός : Εὐρ.Ἰκ.420 **γαπόνας δ' ἀνήρ.**
γάπος Ἡσ. «ὄχημα παρὰ Τυρρηνοῖς».
γάποτος-ον δωρ. ὁ γήποτος βλ.λ. ἤτοι ὁ καταπόσιμο; ἡ καταποτέος ὑπὸ τῆς γῆς : Αἰσχ.Πέρσ. 621 **γαπότους δ' ἐγὼ τιμὰς προπέμψω τάσδε νερτέροις θεοῖς**, αὐτ.Χο.97 **γάποταν χύσιν.**
γάπτωμα-ατος (τὸ) Ἐπιγρ. τὸ γνάμπτωμα ἢ γνάπτωμα, ἡ κάμψις, τὸ λύγισμα.
γάρ κ. μσν. σύνδ. παρ' Ὁμ. ἐνίοτε τὸ α μακρόν, π. Ἀττ. πάντοτε βραχύ, συνήθ. τίθεται μετὰ τὴν πρώτην λέξιν τῆς προτάσεως : Ἰλ.Α 56 **τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη· κήδετο γὰρ Δαναῶν**, Πλάτ.Πολ.502 Β **ἀλλὰ μὴν .. ἱκανός .. πάντ' ἐπιτελέσαι .. ἱκανὸς γὰρ ἔφη**· || ἐνίοτε τίθεται κ. μετὰ δύο ἢ τρεῖς λέξεις, ἐφ' ὅσον αὗται συνάπτονται πρὸς ἀλλήλας ἢ ἅ. κ. ἁπλῶς χάριν τοῦ μέτρου : Αἰσχ.Ἀγ.222 **βροτοὺς θρασύνει γὰρ** Ἀριστλ.Η Νικ.1163 b, 11, **τὸ κατ' ἀξίαν γάρ**· || π.

τοῖς κωμ. τίθεται ἐλευθερώτερον : Μέν.π.'Αθην. 4,132Ε **τίνος; ποδαποῦ; διαφέρει τῷ μαγείρῳ τοῦτο γάρ·** ἅπαξ π. Σοφ.Φιλ.1451 **καιρὸς καὶ πλοῦς ὅδ' ἐπείγει γὰρ κατὰ πρύμναν·** || ἐνίοτε παρατίθεται μεταξὺ τῆς λέξεως καὶ τοῦ δεικτικοῦ ἐπιθήματος -ί, οἷον **νυνγαρί** ἀντὶ **νυνὶ γάρ·** 2) ὡς αἰτιολογικὸς σύνδ. εἰσάγει πρότασιν σημαίνουσαν τὴν αἰτίαν ἢ τὸν λόγον προηγουμένης προτάσεως, τὸ νεώτ. διότι : 'Ιλ.Σ 295 **μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δήμῳ· οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται,** Λουκ.Θε.Δ 2,1 **σύγγνωθί μοι· παιδίον γάρ εἰμι καὶ ἔτι ἄφρων,** Πρόδρ.1,117 **πλὴν ἔνε καλοφαυνιστής, ἔνε καὶ χαροκόπος· ὅταν γὰρ ἴδῃ τὴν αὐγὴν περιχαρασσομένην·** || ὁμ. εἰσάγει πρότασιν σημαίνουσαν τὸν λόγον ἢ τὴν αἰτίαν τῆς ἑπομένης ὡς τὸ **ἐπεί** π. 'Ομ. ἰδίως μετὰ προηγηθεῖσαν κλητικήν, ὁπότε τὸ γὰρ αἰτιολογεῖ ἐμμέσως καὶ ταύτην=δεδομένου ὅτι, **ἀφοῦ,** ἐπειδή, σὰν πού, μιὰ πού : 'Ιλ. Η 328 **'Ατρείδη τε,.. πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι κάρη κομόωντες 'Αχαιοί.. τῷ σε χρὴ πόλεμον μὲν ἅμ ἠοῖ παῦσαι 'Αχαιῶν** (ἀφοῦ πολλοὶ 'Αχαιοὶ σκοτώθηκαν, πρέπει σύναυγα νὰ πάψῃς τὸν πόλεμο), Πλάτ.Φαίδ.117 Α **«εἶεν» ἔφη «ὦ βέλτιστε, σὺ γὰρ τούτων ἐπιστήμων»·** 3) πολλάκις ἡ διὰ τοῦ γὰρ εἰσαγομένη αἰτιολογικὴ πρότασις συγχωνεύεται μετὰ τῆς κυρίας : 'Ηρ.9,109 **τῇ δὲ κακῶς γὰρ ἔδεε πανοικίῃ γενέσθαι, πρὸς ταῦτα εἶπε Ξέρξῃ** (ἀντὶ ἡ δέ, κακῶς γὰρ ἔδεε.. γενέσθαι, εἶπε), Θουκ.8,30 **τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ 'Αθηναίοις προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες.. ἐβούλοντο.. ἐφορμεῖν.. πέμψαι·** || πολλάκις εἰς ὑποθετικοὺς λόγους τὸ γὰρ συνάπτεται πρὸς τὸν ὑποθετικὸν σύνδεσμον ἀντὶ νὰ συναφθῇ πρὸς τὴν ἀπόδοσιν : Σοφ.ΟΤ 255 **οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον, ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως ἐᾶν** (ἀντὶ **οὐδὲ γὰρ ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως ἐᾶν, καὶ εἰ μὴ τὸ πρᾶγμα ἦν θεήλατον**)· 4) πολλάκις ἐν συνεχείᾳ λόγου γίνεται ἐπανειλημμένη χρ. αὐτοῦ ἐν παραλλασσούσαις σημασίαις, οἷον : Σοφ.ΟΚ 980 **οὐ γὰρ οὖν σιγήσομαι.. ἔτικτε γάρ μ' ἔτικτεν** (τὸ πρῶτον γὰρ σαφῶς αἰτιολ., τὸ δεύτερον ἐπιτατικὸν βεβαιωτικόν)· 5) ὁμ. τίθεται εἰς προτάσεις ἐλλειπτικάς, ἐν αἷς παραλείπεται τὸ ὑπὸ τοῦ γὰρ αἰτιολογούμενον, δυνάμενον νὰ νοηθῇ ἐκ τῶν συμφραζομένων : Σοφ.'Αντ.450 **καὶ δῆτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους; - οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε** (ἐνν. ναὶ ὑπερέβην, διότι..)· || π. Πλάτ. συχνάκις ἐν τῇ φρ. **ἔστι γὰρ οὕτω** (=ναί, διότι ἔτσι εἶναι, διότι οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα)· 6) ἐν ἐλλειπτικῇ φρ. τιθέμενον τὸ γὰρ ἔχει πρὸς τῇ αἰτιολογικῇ κ. βεβαιωτικὴν ἢ κ. συλλογιστικὴν σημ. οἷον : Εὐρ.Μήδ.1370 **οἵδ' οὐκέτ' εἰσί· τοῦτο γάρ σε δήξεται·** 7) ἐνίοτε, προηγουμένου ἐπιφωνήματος, ἐκφέρεται ὡς δικαιολογία τούτου : Σοφ.ΟΤ 167 **ὦ πόποι, ἀνάριθμα γὰρ φέρω πήματα·** 8) ἐν τῇ ἀποδόσει ὑποθετικῶν λόγων, δηλούντων τὸ ἐναντίον τοῦ πραγματικοῦ ἢ ἁπλῶς ἐκφερόντων ὑπόθεσιν παραλειπομένην ὡς **εὐνόητον** ἐκ τῶν συμφραζομένων, σημαίνει διότι ἄλλως, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, διότι ἐνδεχομένως : Ξεν. 'Αν.7,6,33 **ἐπιστευόμην δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίων· οὐ γὰρ ἄν με ἔπεμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς** (ἐνν. **εἰ μὴ ἐπίστευον**), 'Αριστλ.Πολ.1280 b, 8 **δεῖ περὶ ἀρετῆς ἐπιμελὲς εἶναι τῇ γ' ὡς ἀληθῶς ὀνομαζομένῃ πόλει, μὴ λόγου χάριν, γίνεται γὰρ ἡ κοινωνία συμμαχία** (ἐνν. **εἰ περὶ ἀρετῆς ἐπιμελές ἐστι**)· 9) πολλάκις αἰτιολογικῶς ἅμα κ. βεβαιωτικῶς ἢ ἐπεξηγηματικῶς εἰσάγει πρότασιν ἀποτελοῦσαν οὕτω διασάφησιν ἢ ἐπεξήγησιν προηγουμένης = διότι δηλαδή, διότι βεβαίως, ἢ ἁπλῶς βεβαίως : 'Ιλ.Β 118 **ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα.. τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον·** || ἐν ὁμ. σημ. μετὰ προηγουμένην ὀντωνυμ. ἢ δεικτικὸν ἀντωνυμ. ἐπίθετον ἢ προεξαγγελτικὴν παράθεσιν κττ. : 'Οδ. Β 163 **μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω. τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται,** 'Ισοκρ. 7,156 D **ἡμεῖς δὲ τοὐναντίον· ἀλλήλοις μὲν γὰρ κακὰ παρέχοντες οὐδεμίαν ἡμέραν διαλείπομεν,** Στράβ.9,2,17 **διττῶς δὲ τοῦτο γίνεται· καὶ γὰρ μενουσῶν ἀκινήτων τῶν πόλεων.. ἢ δι' ἀπόστασιν,** Προκ.605 Α **ἐπέστελλε δὲ ταῦτα δυοῖν γενέσθαι τὸ ἕτερον λογισάμενος· ἢ γὰρ Ρωμαίους.. ἐνδώσειν.. ἢ τειχομαχοῦντας·** 10) ὁμ. εὐχρηστεῖ ὡς εἰσαγωγικὸν ἀποδείξεων ἢ παραδειγμάτων : 'Ηρ.2,58 **τεκμήριον δὲ μοι τούτου τόδε· αἱ μὲν γὰρ φαίνονται ἐκ πολλοῦ τευ χρόνου ποιεύμεναι,** Θουκ.1,2 **καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι.. ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης 'Ελλάδος·** 11) ὁμ. εἰς συνήθ. χρ., ὡς εἰσαγωγικὸν λεπτομεροῦς περιγραφῆς ἢ διηγήσεως ἐπὶ πραγμάτων, περὶ ὧν ἐν προηγουμένοις ἐγένετο μνεία : Ξεν.'Αν.5,6,6 **ὅμως δὲ λεκτέα ἃ γιγνώσκω· ἔχει γὰρ ἀμφότερα, καὶ πεδία κάλλιστα καὶ ὄρη ὑψηλότατα** (ἐνν. ἡ χώρα)· 12) συνηθέστ. ἀπαντᾷ κ. ὡς βεβαιωτικὸς εἰς προτάσεις ἀπαντητικὰς πρὸς ἐρώτημα ἀξιοῦν ἀπάντησιν καταφατικὴν ἢ ἀποφατικὴν (πολλάκις κ. μετ' ἐννοίας συλλογιστικῆς, δηλοῦν οἱονεὶ ὡς συμπέρασμα τὴν βεβαίωσιν ἐνδιαθέτων συλλογισμῶν) = ὡς εἶναι φανερόν, εἶναι φανερόν, φαίνεται πώς : Σοφ.Αἴ.1411 **σὺ δὲ πατρός.. θιγὼν πλευρὰς.. ἐπικούφιζε· ἔτι γὰρ θερμαὶ σύριγγες ἄνω φυσῶσι μέλαν μένος,** Ξεν.ΚΠ 2,1,7 **οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀκροβολίζεσθαι ἀνάγκη ἐστὶ τοιούτων γε τῶν ὅπλων ὄντων. ἀνάγκη γὰρ οὖν, ἔφη ὁ Κυαξάρης,** Πλάτ.Φαῖδρ.276 C **οὔκουν δὴ τό γ' εἰκός· οὐ γάρ·** 13) ἐν συνηθεστ. χρ. ὡς σύνδ. συμπερασματικός, ἤτοι πρὸς παράθεσιν συμπεράσματος ἐξαγομένου εἴτε ἐκ τῶν προηγουμένων εἴτε ἐκ παραλειπομένων ὡς εὐκόλως νοητῶν = κατ' ἀκολουθίαν, λοιπόν, γι' αὐτὸ ἢ γι' αὐτὸ δά : Σοφ. Αἴ.185 **οὔποτε γὰρ φρενόθεν γ' ἐπ' ἀριστερά, παῖ Τελαμῶνος, ἔβας τόσσον.. ἥκοι γὰρ ἂν θεία νόσος** (ποτὲ δὲν παραστράτισες τόσο, γιὲ τοῦ 'Ατρέα, γι' αὐτὸ μοῦ φαίνεται πὼς ἀληθινὰ σὲ χτύπησε ἡ ἀρρώστια), Ξεν.ΚΠ 2,1,13 **ἀλλὰ θαυμαστά, ἔφη, ἴσως δόξω λέγειν, εἰ Κύρῳ συμβουλεύσω τι εἰπεῖν ὑπὲρ ἡμῶν·.. ἀλλὰ γιγνώσκω γάρ, ἔφη, ὅτι οἱ τῶν ἱκανωτάτων καὶ εὖ καὶ κακῶς ποιεῖν λόγοι οὗτοι·** 14) ὁμ. εὐχρηστεῖ ὡς μόριον εἰσαγωγικὸν ἀπροσδοκήτου ἐρωτήσεως εἰς ἐπίτασιν τοῦ δι' αὐτῆς δηλουμένου, πολλάκις ἐν τῇ χρ. ταύτῃ ἐνέχον βεβαιωτικὴν ἢ συλλογιστικὴν σημ. = ἐπὶ τέλους, ἆρά γε, τέλος πάντων (τὸ λατ. nam) : 'Ιλ.Σ 182 **"Ιρι θεά, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκεν;,** Αἰσχ. Χο.909 **πατροκτονοῦσα γὰρ ξυνοικήσεις ἐμοί·** || ἐν ὁμ. σημ. ἐπιφέρεται πολλάκις μετ' ἐρωτημ. ἀντωνυμίας ἢ ἐπιρρήμ. = ἆρά γε, λοιπόν : Δημ. 538 **τί γὰρ δὴ ποτ' ἄν τις ὀφλὼν δίκην μὴ ἐκτίνῃ,** ΚΔ 23,17 **τί γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν;·** || ὁμ. κ. ἐν ἐπιτατικῇ σημ., ὅταν εἰσάγῃ εὐχήν : Εὐρ.Κύκλ.261 **ἐγώ; κακῶς γὰρ ἐξόλοι', εἰ ψεύδομαι·** || ἐν ὁμ. σημ. κ. μετὰ τοῦ **εἰ, εἴθε, αἲ** βλ.· 15) ἐν συναφείᾳ μετ' ἄλλων μορίων, ὡς **ἀλλὰ γάρ, γὰρ ἄρα, γὰρ δή, γάρ νυ, γὰρ οὖν, γάρ που, γὰρ δήπου, γάρ τοι, γάρ τε,** τίθεται κατὰ ποικίλας χρ., ἔχον ὅμως συνήθως μίαν τῶν κυρίων ὡς ἀνωτ. σημ. αὐτοῦ, οἷον : **ἀλλὰ γάρ,** ἔνθα τὸ γὰρ αἰτιολογεῖ πρότασιν ἐλλείπουσαν καὶ νοουμένην μεταξὺ αὐτοῦ κ. τοῦ **ἀλλά** : 'Ιλ.Ο 739 **οὐ μέν τι σχεδόν ἐστι πόλις πύργοις ἀραρυῖα.. ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ.. ἑκὰς ἥμεθα·** || ἐν τῇ πλήρει συντάξει, ἐξ ἧς ὡρμήθη ἡ ἀνωτέρω, τὸ **ἀλλὰ** ἀνήκει τῇ ἐπιφερομένῃ προτάσει, ἧς ἡ διὰ τοῦ γὰρ

εἰσαγομένη ἀποτελεῖ τὴν αἰτιολογίαν : Ὀδ.Ξ 355 ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον νηὸς ἔπι γλαφυρῆς, Ἡρ.9,109 ἀλλ' οὐ γὰρ ἔπειθε, διδοῖ τὸ φᾶρος· ὁμ. γὰρ ἄρα = διότι ἀληθῶς, διότι τῷ ὄντι : Πλάτ.Πρωτ.315 D ἐπεδήμει γὰρ ἄρα Πρόδικος ὁ Κεῖος· ὁμ. γὰρ δὴ = διότι βεβαίως, διότι ὡς γνωστόν : Ἰλ.Β 301 τλῆτε, φίλοι.. ὄφρα δαῶμεν, ἢ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται ἦε καὶ οὐκί, εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, Ἡρ.1,34 ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες, τῶν οὕτερος μὲν διέφθαρτο, ἦν γὰρ δὴ κωφός· κ. ἁπλῶς ὡς βεβαιωτικὸν ἐπιτατικῶς : Πλάτ.Θεαίτ.187 C ψευδῆ φαμὲν ἑκάστοτε εἶναι δόξαν,.. φαμὲν γὰρ δή· ὁμ. γὰρ νυ = διότι βεβαίως, διότι ὡς φαίνεται (βλ.λ. νυ) : Ὀδ.Ξ 359 ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ ῥηϊδίως.. ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι (= γιατὶ ὡς φαίνεται μοῦ γράφει ἡ μοῖρά μου νὰ ζήσω ἀκόμη)· ὁμ. γὰρ οὖν πρὸς βεβαίωσιν ἢ ἐξήγησιν = διότι πράγματι, διότι τῇ ἀληθείᾳ· ἢ κ. ἁπλῶς = λοιπόν, ἀλήθεια, ἀληθινά : Ἰλ.Ο 232 τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, Ἡρ.5,34 οἱ γὰρ ὦν Νάξιοι οὐδὲν πάντως προσεδέκοντο ἐπὶ σφέας τὸν στόλον ταῦτον ὁρμήσεσθαι, Πλάτ.Θεαίτ.170 Α τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ τοῦτο καὶ εἶναι φησί που ᾧ δοκεῖ ; φησὶ γὰρ οὖν· ὁμ. γὰρ που = διότι ὑποθέτω, διότι φαντάζομαι πώς.. : Πλάτ.Πολ.381 C οὐ γὰρ που ἐνδεᾶ γε φήσομεν τὸν θεὸν κάλλους ἢ ἀρετῆς εἶναι· ὁμ. σημ. κ. μετὰ τοῦ δήπου : Πλάτ.Πρωτ.309 C οὐ γὰρ δήπου τινὶ καλλίονι ἐνέτυχες ἄλλῳ ἔν γε τῇδε τῇ πόλει (γιατὶ δὲν φαντάζομαι νὰ ἀπάντησες..)· ὁμ. γὰρ τοι ἔνθα τὸ τοι ἐπιτείνει τὴν αἰτιολογίαν = διότι βεβαίως : Εὐρ.Ἑλ.93 ἐκ τοῦ ; τὸ γάρ τοι πρᾶγμα συμφορὰν ἔχει· ὁμ. κ. ἐπὶ ἀρνήσεως οὐ γάρ τοι : Ὀδ.Φ 172 οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ· ὁμ. γὰρ τε : Ἰλ.Ψ 156 Ἀτρεΐδη, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν πείσονται μύθοισι, Ἀριστλ.Πολιτ.1333 a, 2 τόν τε γὰρ μέλλοντα καλῶς ἄρχειν· (6) μσν. τὸ γὰρ ἐν χρ. π. στιχουργοῖς ἄνευ ἰδιαιτέρας σημ., ἀλλ' ἁπλῶς διὰ τὸ κεχηνὸς τοῦ ρυθμοῦ· βλ. Καρ.Ἄτακτ.1,97 καὶ παρατιοῦνται τ' ἅρματα καὶ χάμω γὰρ τὰ ρίχνουν, Ἀνέκδ.Βοασσ.4,366,185 ἔτης καὶ ὁ πολίτης γάρ, Ἄγγελος Κομνηνός τε· (7) δημ. τὸ γὰρ ἐν χρ. μ. ἐν συνθέσει μετ' ἄ. μορίων, μήγαρι(ς), τίγαρι(ς) βλ.λ.

γάραθος Ἡσ. « ὀλολυγών ».

γαράνδρα (ἡ) δημ. ἡ πορνευομένη γυνὴ (ἐκ τῆς φρ.τῆς περὶ Σαμαρείτιδος περικοπῆς τοῦ Εὐαγγελίου « ἕνα γὰρ ἄνδρα »).

γαρανσίνη (ἡ) νεώτ. παρασκεύασμα ἐρυθροδάνου, ἐν χρ. ἄλλοτε ὡς βαφή.

γαράριον (τὸ) Πάπ. τὸ δοχεῖον ἐν ᾧ ἐτίθετο ὁ γάρος βλ.λ.

γαράτον (τὸ) μσν. κ. δημ. κ. γαράτον (γάρος) ἐπὶ ἰχθύων, ὁ ἁλίπαστος, ὁ ἐν ἅλμῃ διατηρούμενος, ὁ ταριχευμένος, ὁ παστός· συνήθ. κατὰ πληθ. γαράτα (ἐνν. ψάρια).

γάρβουλα (τὰ) μτγν. εἶδος ὑποδημάτων, πιθ. ἀρβύλαι βλ.λ. : Ἰω.Λυδ.Ρωμ.1,12.

γάργα (ἡ) Ἡσ. « αἴγειρος ».

γαργαζουλιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν λωτὸς ὁ ἐδώδιμος βλ.λ.

γαργαίρω, μέλλ. γαργαρῶ γέμω, εἶμαι πλήρης τινός, εἶμαι τσίκα : Σώφρ.π.Ἀθην.6,230, Σχόλ.Ἀριστφ.Ἀχ.3 ἀνδρῶν ἀρίστων πᾶσα γαργαίρει πόλις· 2) Ἡσ. « γαργαίρειν· λάμπειν, κινεῖσθαι, σπαίρειν ».

γάργαλα (τὰ) Ἡσ. « γάργαρα ».

γαργαλέη (ἡ) Ἡσ. « γάργασις, γαργαλέη ὑποστάθμη » (ἀσαφ. γρ.).

γαργάλεμα (τὸ) δημ. ἡ προσπάθεια πρὸς τὸ προκαλέσαι κνησμώδη ἐρεθισμόν τινος συνεπάγοντα ἀκούσιον γέλωτα· ‖ γεν. ἡ ἐνέργεια, ἡ πρᾶξις τοῦ γαργαλεύω βλ.λ.

γαργαλεμός (ὁ) δημ. ἡ κατ' ἐξακολούθησιν, ἡ μετ' ἐπιμονῆς προσπάθεια πρὸς τὸ προκαλέσαι κνησμώδη ἐρεθισμόν τινος συνεπάγοντα ἀθελήτως μυϊκὰς συσπάσεις καὶ ἀκούσιον γέλωτα : μὲ τόσο γαργαλεμὸ οὔτε χαμογέλασε οὔτε σάλεψε· 2) γεν. τὸ συμβάν, ἡ παρῳχημένη πρᾶξις τοῦ γαργαλεύω βλ.λ., τὸ γαργάλισμα ποὺ ἔγινε : ὁ γαργαλεμὸς ἀρρώστησε τὸ παιδί, - τὴν ἔκανε ὁ γαργαλεμὸς νὰ παραλύσῃ, - τοῦ μπαούλου μου ὁ γαργαλεμός· ‖ ἐν χρ. κ. ἐν παρῳχ. μέλλ. μόνο τοῦ κατῆ ὁ γαργαλεμὸς θελὰ μᾶς δώσῃ τὸ δίκιο μας· πρβλ. θελὰ γενῇ σκοτωμός - χαμός - θρῆνος κι ὀδυρμός, πηγεμός.

γαργάλευμα-ατος (τὸ) νεώτ. γαργάλεμα βλ.λ.

γαργαλευτά ἐπίρρ. δημ. διὰ γαργαλισμοῦ βλ.λ.· 2) ἀντὶ χαρχαλευτὰ βλ.λ.

γαργαλεύω δημ., ἀορ. (ἐ)γαργάλεψα, μτχ. παθ. παρακ. γαργαλεμένος προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ νὰ προκαλέσω κνησμώδη ἐρεθισμόν τινος συνεπάγοντα ἀθέλητον σύσπασιν μυῶν καὶ ἀκούσιον γέλωτα, διὰ συνεχοῦς κνηστικῆς ἐνεργείας μου ἐπιδιώκω νὰ τὸν γαργαλίσω βλ.λ. : ἔχει τὴ μανία νὰ γαργαλεύῃ τὰ μωρά, παροιμ. κουφοῦ καμπάνα κι ἂν λαλῇς νεκρὸ κι ἂ γαργαλεύῃς (ἐπὶ ἐπιδιώξεως ἀνεπιτεύκτων)· ‖ κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ. πάσχω, ὑφίσταμαι κνησμώδη ψαῦσιν προκλητικὴν γέλωτας : ὅσο καὶ νὰ γαργαλευτῇ, δὲ γαργαλιέται· 2) κατ' ἐπέκτ. κ. ἐν αἰσχρᾷ σημ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς γυναῖκα, ἐπιχειρῶ, ἐνεργῶ ψαῦσιν προκλητικὴν ἀφροδισίου ἐρεθισμοῦ : τὸν ἔδειραν, γιατὶ τὸν ἔπιασαν νὰ γαργαλεύῃ ἕνα κοριτσάκι· 3) εἰδ. ἐπὶ εὐσαλεύτων μερῶν πραγμάτων θεωρουμένων ἐν στάσει, προκαλῶ, ἐπιφέρω σπασμώδη κίνησιν, σφαδασμόν, μετασαλεύω : Βιζυην.Μητ. Ἐπτ.80 τὰ γαργαλεύει ὁ ἄνεμος σὰν σκοτωμένα φίδια· ‖ ὁμ. κ. παθ. παρασαλεύομαι, ὑφ' ἑτέρου κλονισμὸν ὑφίσταμαι : γαργαλεύονται τὰ κλώνια καὶ τὰ φύλλα σουσουρίζουν· 4) μτφ. ἐπιχειρῶ διὰ λόγου ἢ πράξεως νὰ γαργαλίσω βλ.λ 2), νὰ διεγείρω πόθον : τὴν ἐγαργάλευε μὲ λογιῶ χαρίσματα καὶ γαλαντομίες, - τοῦ κάκου τόνε γαργαλεύει μὲ ὑπόσχεση διορισμοῦ· 5) εἰδ. μτφ. ἐπὶ πραγμ. κινητῶν ὁμοῦ ἀποκειμένων ἢ σεσωρευμένων, μετακινῶ τὰ ἀποκείμενα ἀναζητῶν τι, ψάχω, πασπατεύω, σκαλίζω· ἄ. χαρχαλεύω βλ.λ. : μὴ γαργαλεύῃς τὰ χαρτιὰ τοῦ γραφείου μου· ‖ ἐν συνήθ. χρ. κ. ἐπὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ τὰ πράγμ. ἀπόκεινται : σὰν ἐκεῖνας καλοκοιμηθῇ, ἡ γυναίκα του πάει καὶ τοῦ γαργαλεύει τὶς τσέπες, - κάποιος μοῦ γαργάλεψε τὸ μπαοῦλο, πρβλ. γαργαλίζω, γαργαλῶ, γαργάλεμα, γαργάλημα, γαργάλισμα.

γαργαλεών-ῶνος γλωσσ. ἡ κιονίς, ἡ σταφυλὴ τοῦ λαιμοῦ, ὁ σταφυλίτης· ἄ. γαργαρεών· δημ. γαργαλιώνας.

γαργάλημα (τὸ) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαργαλῶ βλ.λ., ἡ διὰ κνησμώδους ἐρεθισμοῦ προκληθέντος ὑπὸ ἄλλου ἀθέλητος σύσπασις μυῶν ἰδίως τῶν γελαστικῶν : τὸ γαργάλημα παρατεινόμενον ἐπάγεται ἐνίοτε συγκοπὴν καρδίας, - ἀπὸ τὸ γαργάλημα σπαρταροῦσε.

γαργαλής-οῦς-ές μτγν. ὁ μετὰ δυσκολίας ὑπακούων εἰς τὰ ἡνία, δυσήνιος, τσινιάρης : Αἰλ.Ζ. 16,9 γαργαλεῖς καὶ δύσλοφοι ἵπποι.

γαργαλητό (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαργαλίζω, ὁ γαργαλισμός, τὸ γαργάλισμα βλ.λ. : Βλαχογ.Παληκάρια Παλιά 11 νοιῶσαν ἕνα γαργαλητὸ τόσο ξινὸ μέσ' τὸ λαρύγγι.

γαργάλι (τὸ) δημ. κ. γαργαλίδι (τὸ) ἡ σκανδάλη βλ.λ. τοῦ πυροβόλου ὅπλου.

γαργαλίδι (τὸ) δημ. γαργάλι βλ.λ.

γαργαλίζω κ. νεώτ. κ. δημ. διὰ κινήσεως ἐρεθίζων περιφερειακά τινα νεῦρα, οἷον κατὰ τὰς μασχάλας ἢ τὰς πτέρνας, προκαλῶ ἀθέλητον σύσποσιν μυῶν, ἰδίως τῶν γελαστικῶν, ὅθεν καὶ ἀκούσιον γέλωτα : Ἀριστλ.Πρ.965 a,11 αὐτὸς αὑτὸν οὐθεὶς γαργαλίζει, - γιατὶ γαργαλίζεις τὸ παιδί ; ‖ ὁμ. κ. παθ. : Ἀριστλ.ΖΜ 673 a,6 γαργαλίζεσθαι μόνον ἄνθρωπον, Ἀλεξ.Ἀφρ. « οἱ γαργαλιζόμενοι μασχάλας », - ὅσο καὶ νά μὲ γαργαλεύῃς δὲ γαργαλίζομαι· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ ὀδύνης σωματικῆς ἢ ψυχικῆς, προκαλῶ δυσάρεστον διέγερσιν, ἀγανάκτησιν βλ.λ.1) κ.3) : Πλάτ.Φίλ. 47 A τὸ μὲν ὑπομεμιγμένον τῆς λύπης γαργαλίζει τε καὶ ἠρέμα ἀγανακτεῖν ποιεῖ, Πλούτ. Ἠθ. 1088 A ἀλγηδὼν γαργαλίζουσα, - μὲ γαργαλίζει ἡ φλόγωσις τοῦ λαιμοῦ (ἢ ἁπλῶς ὁ λαιμός)· ‖ κ. παθ. : Πλάτ.Φαῖδρ.251 C ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται φύουσα πτερά (ἡ ψυχή)· 3) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. προκαλῶ ψυχικὸν ἐρεθισμόν, ἰδίως ἐφετικόν, διεγείρω τὴν ἐπιθυμίαν, τὸν πόθον, ἐρεθίζω εὐαρέστως τινὰ ἢ αἴσθησίν τινα : Κλήμ.Ἀλ. 338 γαργαλίζοντες τὰς ἀκοάς, - τὸ προσδοκώμενον ἀξίωμα τὸν γαργαλίζει, - ἡ προίκα τὸν ἐγαργάλισε· ‖ κ. παθ. : Πλωτ.6,7,34 γαργαλιζομένου τοῦ σώματος, - ἐγαργαλίσθη ὑπὸ τῆς ἐλπίδος νὰ γίνῃ ὑπουργός, - γαργαλίζεται ἀπὸ τὴν προσφορά ποὺ τοῦ ᾽καναν σὲ μετρητά καὶ θὰ πουλήσῃ τὸ σπίτι· ‖ ἐν συνήθ.χρ. ἐπὶ ἐρωτικοῦ πόθου : τὰ ἄσεμνα ἀναγνώσματα γαργαλίζουσιν ἐπικινδύνως τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, - μὲ τὰ νάζια της γαργαλίζει, - καὶ γέροι γαργαλίσθηκαν ἀπὸ τὰ ὑπονοούμενα τῆς κωμῳδίας· πρβλ. σκανδαλίζω ἐν ὁμ. σημ.· 4) νεώτ. κ. δημ. ἡ μτχ. παθ. παρακ. γαργαλισμένος ἐν ταῖς ἀνωτ.1) κ.3) σημ. : γαργαλισμένος τόσον πολὺ ἔπαθε ζάλην, - γαργαλισμένος ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, - ἀπὸ τὴν ἄσεμνη στάση της· πρβλ. γαργαλεύω κ. γαργαλῶ.

γαργάλισμα-ατος (τὸ) μον. κ. δημ. ἡ δι᾽ ἐλαφρᾶς καὶ ταχείας κινήσεως τῶν δακτύλων ἄλλου προσώπου ἐπὶ γαγγλιωδῶν τινων τόπων τοῦ σώματός μας προκαλουμένη φρικίασις τοῦ δέρματος ἢ συνεπάγουσα ἀκούσιον γέλωτα, ὁ γαργαλισμὸς βλ.λ.2) : Εὐμάθ.146 φιλημάτων, γαργαλισμάτων, θλίψεων, - τὸ γαργάλισμα τὸν ἔκανε νὰ ξεσπάσῃ σὲ γέλια, - στὰ μικρὰ παιδιά κάνουν κακό τὰ γαργαλίσματα· ‖ ὁμ. δημ. ὁ δι᾽ ἐλαφροῦ ἐπὶ τοῦ δέρματος συρμοῦ λεπτοῦ τινος ἀντικειμένου προκαλούμενος κνησμός : γαργάλισμα ἀπὸ (ἢ μὲ) ἄχερα - μὲ τρίχα - μὲ ξυλαράκι, - στὸ αὐτὶ - στὸ καύτελο· 2) μτφ. ὁ γαργαλισμός βλ.λ.4).

γαργαλισμός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἀποτέλεσμα τοῦ γαργαλίζω, ἤτοι ἡ ἐκ τοῦ γαργαλισμοῦ φρικίασις καὶ ὁ συναφὴς ἀκούσιος γέλως, τὸ γαργάλισμα· Ἀριστλ.ΖΜ 613 a, 8 « γαργαλισμὸς γέλως διὰ κινήσεως τοῦ μορίου τοῦ περὶ τὴν μασχάλην » : Ἡγήσιππ.1,16 ἐν τῷ σώματι διέδραμε γαργαλισμὸς (φρικίασις)· 2) γεν. κνησμός, φαγούρα : Πλάτ. Συμπ.189 A τοιούτων ψόφων καὶ γαργαλισμῶν οἷον καὶ πταρμός ἐστιν· 3) νεώτ. κ. δημ. κ. ἡ ἐνέργεια τοῦ γαργαλίζω ἡ προκαλοῦσα τὸ γαργάλισμα βλ.λ.· 4) κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ἡ διά τινος ὑπ᾽ ἄλλου ἐνεργείας ἢ ἐξ ἰδίας ψυχικῆς καταστάσεως, οἷον ἡδονῆς, λύπης, πόθου, ὀργῆς, προκαλουμένη ἢ ὑφισταμένη διέγερσις, διάθεσις, ῥοπή : Πλάτ.Φαῖδρ.253 E ὅταν.. αἰσθήσει διαθερμήνας τὴν ψυχήν, γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῇ· πρβλ. αὐτ.Φίλ.47 A τὸ μὲν ὑπομεμιγμένον τῆς λύπης γαργαλίζει, - γαργαλισμὸς φιλοδοξίας - πλουτισμοῦ - πόθου· ‖ Ἡσ. « γαργαρισμός, γαργαλισμός, ἡδυπάθειά τις ».

γαργαλιστά ἐπίρρ. δημ. διὰ γαργαλισμοῦ βλ.λ.

γαργαλιστικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ προκαλῶν γαργάλισμα βλ.λ.· 2) ὁ διεγείρων τὸν πόθον : γαργαλιστικὰ ἐδέσματα - ἀναγνώσματα· ‖ ὁ δελεαστικός, προκλητικός : τοῦ ἔκαμε γαργαλιστικὰς προτάσεις.

γαργαλιώνας (ὁ) δημ. ὁ σταφυλίτης, ὁ γαργαλεὼν βλ.λ.

γάργαλος (ὁ) κνησμός, γαργαλισμός : Ἀριστφ. Θεσμ.133 ὥστ᾽ ἐμοῦ γ᾽ ἀκροωμένου ὑπὸ τὴν ἕδραν αὐτὴν.. γάργαλος.

γαργαλῶ-άω δημ. παθ. κ. μέσ. γαργαλιέμαι, ἀόρ. γαργάλησα, παθ. γαργαλήθηκα κ. γαργαλεύθηκα, μτχ. παθ. παρακ. γαργαλημένος κ. γαργαλεμένος, ἐνεργῶ κνηδώδη ἐρεθισμόν τινος καὶ ἐπάγω οὕτω σύσπασιν μυῶν αὐτοῦ, τὸν κάνω νὰ αἰσθανθῇ γαργαλισμὸν βλ.λ. : τὸν γαργαλῶ γιά νὰ ξυπνήσῃ, - μὲ γαργάλησε καὶ γέλασα· 2) μτφ. ἔχω τινὰ ἐν ψυχικῷ ἐρεθισμῷ, ἐν διεγέρσει ἰδίως ἐφετικῇ, τὸν κεντῶ, τὸν παρασύρω σὲ πόθο, σὲ ὁρμή, σ᾽ ἐνέργεια : μὲ γαργαλᾷ ἡ πεῖνα, - τὸν γαργαλᾷ ἡ ἔχθρα - ἡ ἐλπίδα - ὁ πόθος, - ἡσυχία δὲν ἔχει σὰν κάποιος νὰ τὸν γαργαλᾷ, φρ. κάτι μὲ γαργαλᾷ νὰ τὸν ξυλίσω - νὰ τὸν βρίσω - νὰ τοῦ πῶ τὴν κατάντια τῆς κόρης του κτλ.· ‖ παθ. ἐν ὁμ. σημ. : γαργαλήθηκα κι ἐγέλασα - γαργαλήθηκε ἀπὸ τὴν προίκα - ἀπὸ τὰ νάζα της· ‖ ὁ παθ. ἀόρ. γαργαλήθηκα εὔχρ. ἀντὶ τοῦ γαργαλίσθηκα ἤτοι τοῦ παθ. ἀόρ. τοῦ γαργαλίζω· 3) ὁ ἐνεστ. γαργαλιέμαι ἐν μέσ. σημ. ἐξ εὐαισθησίας μου ὑπόκειμαι εὐχερῶς εἰς γαργαλισμούς, εἰς γαργάλημα βλ.λ.

γάργανον (τὸ) μτγν. εἶδος φυτοῦ : Διοσκ.4,50.

γάργαρα (τὰ) σωρός, πλῆθος, ἀφθονία : Ἀριστφ. Ἀχ.3 ψαμμακοσιογάργαρα, Ἀλκ.Κωμ.19.

γαργάρα (ἡ) δημ. ἡ πλύσις τοῦ στόματος ἅμα καὶ λάρυγγος δι᾽ ὕδατος ἢ φαρμάκου ἀποπτυομένου κατόπιν, τὸ γαργάρισμα· 2) συνεκδ. τὸ φάρμακον, τὸ χρησιμοποιούμενον διὰ γαργάραν : ὁ γιατρός μοῦ ἔγραφε μιὰ γαργάρα.

γαργαρεών-ῶνος (ὁ) κ. μον. κ. νεώτ. τὸ ἐν τῇ ὑπερῴᾳ μεταξὺ στόματος καὶ λάρυγγος ἐπικρεμάμενον ῥοδόχρουν γλωσσίδιον, ἡ σταφυλή, ἡ ἐπιγλωττίς, ὁ σταφυλίτης : Ἱππ.Ἐπιδ.3,1,6 γαργαρεὼν ἀνεσπασμένος, Μηναῖ.12,10 Συνοξ. διὰ τῶν χειλέων εἰς τὸν γαργαρεῶνα εἰσέδυνον.

γαργαρής Ἡσ. « θόρυβος ».

γαργάρι (τὸ) δημ. εἶδος μικροῦ κανθάρου, ὁ τρὼξ κ. ὁ κίς : Κορ.Ἄτακτ.4 ἐν λ.

γαργαρίζω μτγν., μον., νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. ἔχων ἐν τῷ στόματι ὑγρόν τι καὶ κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἀνεστραμμένην, ποιῶ φυσαλίδας κατὰ τὸν λάρυγγα μετά τινος ἤχου κοχλαστικοῦ, κάμνω γαργάρα βλ.λ. : Πλίν.28,51, Σχόλ.Ἰλ.Θ 48 γάργαρον .. ἀπὸ τοῦ γαργαρίζειν καὶ ἀναδιδόναι τὰ ὕδατα· 2) μον. ἐπὶ τῆς γλώσσης, πλαταγῶ βλ.λ. : Εὐστ.Πονημ.168,85 αἱ μὲν γλῶσσαι λείως ἔχουσι.. αἱ δὲ τραχὺ γαργαρίζουσι καὶ ἐξαγριοῦνται· 3) δημ. ἐπὶ ῥέοντος ὕδατος, κελαρύζω, γουργουλίζω : κυλώντας γαργαρίζει τὸ νερὸ τῆς βρύσης.

γαργάρισμα (τὸ) μον., νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαργαρίζειν βλ.λ., ἡ πλύσις τοῦ στόματος καὶ λάρυγγος, ἡ γαργάρα· 2) δημ. ἐπὶ ῥέοντος ὕδατος, τὸ κελάρυσμα, τὸ βουρβούλιασμα : τὸ γαργάρισμα τοῦ νεροῦ.

γαργαρισμός (ὁ) κ. μον. κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαργαρίζειν βλ.λ., ἡ γαργάρα : Πλίν.28,12,51· 2) τὸ ὑγρὸν φάρμακον δι᾽ οὗ γίνεται ἡ γαργάρα βλ.λ.

γαργαριστό (τὸ) δημ. ἐπὶ ἀναβρύοντος ὕδατος, τὸ κελαρύζον, τὸ γάργαρο βλ.λ.· ‖ ὅθ. συνεκδ. τὸ ἄθολον, τὸ διαυγές.

γάργαρος-η-ο(ν) μον. κ. δημ. ἐπὶ ὕδατος, ὁ κε-

λαρύζων, ὁ ρέων μετὰ χαρακτηριστικοῦ τινος γαογαριστικοῦ ἦχου : **γάργαρο ἔτρεχε τὸ νερὸ στ' αὐλάκι, - γάργαρη βρύση**· 2) συνεκδ. ὁ ἄθολος, ὁ διαυγής : Κρυστ.Φλογ.113 **παύ'ναι τὰ γάργαρα νερά, τ' ἀμάζευτα λουλούδια**, Χατζόπ.Θραδινοί Θρῦλοι 111 **κι ἦρθα καὶ σὲ θόλωσα γάργαρο νερό**· ‖ σπαν. κ. ἐπὶ ἀ. πραγμ. εἰς δήλωσιν διαυγείας, φωτεινότητος : Κορ.Ἄτακτ.4,76 **γάργαρο(ν) φεγγάρια(ν)** = παμφαές· πρβλ. γαργαίρω· 3) εἰδ. ἐπὶ στενοστόμων ἀγγείων, ὁ ἐκχύνων μετὰ γαργαρισμοῦ τὸ ἐν αὐτῷ ὑγρόν : **γάργαρο παγαύρι.**

γάργασις Ἡσ. « γαργάλη ὑποσταθμοῦ ».

γαργερός-ή-ό δημ. κ. **γαργιαρός** ἐπὶ προσ. κ. **γαριερός** ὁ ἐνδεδυμένος ρυπαρὰ ἐνδύματα, ὁ λερός, λιγδιασμένος· ‖ ἐπὶ λευκῶν, ὁ ὑποκίτρινος ἐκ γαρίλας βλ.λ., ὁ μὴ ὅλως καθαρός, ὁ γανισαμένος βλ.λ.· ‖ γεν. ἐπὶ ἱματίων, ὁ οὐχὶ καθαρός, ὁ λερός· πρβλ. γάρος, γαριόζω.

γαργιάζω δημ. κ. **γαριάζω** βλ.λ.

γαργιάρης-α-ικο δημ. ὁ γαργερὸς βλ.λ.· 2) θηλ. κ. **-άρισσα** ἐπὶ προσ. ὁ ἀπὸ συνηθείας ρυπαινόμενος, ὁ λίγδης, ὁ λεριάρης.

γαρδαβίτσα (ἡ) δημ. ἡ ἀκροχορδὼν βλ.λ., ἡ μερμηγκιά.

γαρδέλα (ἡ) δημ. τὸ θηλ. τοῦ γαρδέλι β) λ.

γαρδέλι (τὸ) δημ. τὸ ᾠδικὸν πτηνὸν ἀκανθυλλίς, ἀ. καρδερίνι ἢ καρδερίνα.

γαρδενία (ἡ) νεώτ. βοταν. δημ. **γαρδένια** θαμνῶδες δενδρύλλιον κοσμητικὸν τῆς οἰκογ. τῶν ἐρυθροδανωδῶν φύον λευκὰ λίαν εὔοσμα ἄνθη.

γαρδενίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. πικρά τις οὐσία ἐξαγομένη ἐκ τοῦ κόμμεως τοῦ φυτοῦ γαρδενίας.

γαρδιάνος (ὁ) δημ. φυτὸν τῆς οἰκογ. τῶν σκιαδοφόρων, ἀ. ἀσπροκέφαλος, γαριζόνι, ἄμμι βλ.λ.

γαρδινάλις-εως (ὁ) μσν., δ.γρ. -ης (Κορ.Ἄτακτ. 2,241) ὁ καρδινάλιος βλ.λ. : Ἀναστ. Γόρδιος ἐν Σάθ.3,439 **ἔγινε μία συνάθροισις τῶν πρώτων γαρδινάλεων τῆς αὐλῆς τοῦ Πάπα.**

γαρδνερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαρδουκία (ἡ) νεώτ. βοταν. καλλιανθὲς κοσμητικὸν δενδρύλλιον τῆς οἰκογ. τῶν χειλανθῶν.

γαρδυνάλης (ὁ) μσν. **γαρδινάλης** βλ.λ.

γαρέλαιον (τὸ) μτγν. κ. πάπ. μῖγμά τι ἐκ γάρου βλ.λ. καὶ ἐλαίου : Γαλ.6,391 **παρασκευάσαντες ἐν ἀγγείῳ τὸ καλούμενον γαρέλαιον.**

γαρηρόν (τὸ) πάπ. ἀγγεῖον ἐν ᾧ ἐτίθετο ὁ γάρος βλ.λ. : Πάπ. **τρία γαρηρά.**

γαριάζω δημ. κ. γαρίζω, μτχ. παθ. παρακ. γαριασμένος, οἱονεὶ γεμίζω ἀπὸ γάρον, ρυπαίνω, λερώνω, λιγδιάζω : **μόλις τὸ φόρεσες τὸ πουκάμισο καὶ τὸ γάριασες**· 2) ἀμτβ. ἐπὶ ἱματίων, ἰδίως λευκῶν, λαμβάνω χρῶμα κιτρινωπὸν ἐκ τοῦ κακοῦ πλυσίματος, γανιάζω βλ.λ., κιτρινιάζω : **γάριασαν τ' ἀπλωμένα ροῦχα ἀπὸ τὶς σκόνες.**

γάριασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαριάζω βλ.λ.

γαριβαλδινός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Γαριβάλδι· ‖ ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ἐθελοντικὸν σῶμα τοῦ Γαριβάλδι.

γαρίδα (ἡ) δημ. θαλάσσιον μαλακόστρακον, ἡ καρίς, ἡ γαρίς : Παπαδ. Χριστ. Τεμπέλη 62 **ὅτι δὲν ἔβγαλεν ὁ ἄνδρας της φάρια οὔτε γαρίδα**· ‖ φρ. μτφ. **μάτι γαρίδα** ὀφθαλμὸς διεσταλμένος ἐξ ἀγρυπνίας ἢ ἐφέσεως : **ἔγινε τὸ μάτι του γαρίδα** (ἐπὶ τῶν σφοδρῶς ὀρεγομένων τι ἢ τῶν παντελῶς στερουμένων τινὸς ἐφετοῦ).

γαριδάς (ὁ) δημ. εἶδος δικτυωτοῦ ἀγρευτικοῦ θύλακος, ἤτοι ἀπόχης, δι' οὗ ἀγρεύουσι τὰς γαρίδας· 2) ὁ ἁλιεύων ἢ πωλῶν γαρίδας.

γαριδομάτης (ὁ) δημ., θηλ. **-άτα** ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέχοντας τῶν κογχῶν, ὡς οἱ τῆς γαρίδος βλ.λ., συγγ. γουρλομάτης.

γαριερός-ή-ό δημ. ὁ γαργερὸς βλ.λ.

γαριζόνι (τὸ) δημ. φυτὸν τῆς οἰκογεν. τῶν σκιαδοφόρων, συνών. γαρδιάνος βλ.λ.

γαρίζω δημ. γαριάζω βλ.λ.· 2) ἀμτβ. ἐπὶ φαγητοῦ, πλήρως ἕψομαι : **ἄσ' τὸ φαΐ νὰ γαρίσῃ**· πρβλ. τσιγαρίζω· 3) δημ. εἰδ. ἀμτβ. ἐπὶ νηπίου ἢ παιδός, ὠχριῶ, μελανιάζω, μαυρίζω ἐκ πολλοῦ κλαύματος, ἀ. γανιάζω : **γάρισε τὸ μωρὸ ἀπὸ τὸ κλάμα.**

γαρίλα (ἡ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαριάζω βλ.λ., ὁ ρύπος, ἡ τῶν λευχειμάτων κιτρινωπὴ ὄψις.

γαρῖνος (ὁ) μτγν. εἶδος ἰχθύος : Μαρκελλ.Σίδ.37.

γάριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ **γάρος** βλ.λ. : Ἀρρ. Ἐπίκτ.2,20,29, Πάπ.

γαρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ἡ καρίς, ἡ γαρίδα βλ.λ.

γαρίσκος (ὁ) μτγν. εἶδος ἰχθύος : Μαρκελλ.Σίδ.33.

γάρισμα (τὸ) μσν. ὁ γάρος βλ.λ. : Πρόδρ.2,233 **καὶ πίνω καὶ τὸ γάρισμαν αὐτὸ τὸ ὑδρωμένον.**

γαριτικός-ή-όν Πάπ. ὁ τοῦ γάρου, ὁ περιέχων γάρους βλ.λ. : **γαριτικὸς βῖκος.**

γαριωμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ. παρακ. τοῦ ρ. γαριώνω ὁ λερωμένος, ὁ γαργερὸς βλ.λ. : δ.τραγ. **μόνο θελὰ μὲ θάφετε μὲ γαριωμένα ροῦχα.**

γαριώνω δημ. ἀμτβ. ἐπὶ ἱματίων, εἶμαι ἢ γίναμαι ρυπαρός, λερός, γαριάζω βλ.λ.2).

γάρκα (ἡ) Ἡσ. « **γάρκαν**· ράβδον. Μακεδόνες».

γαρκινία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γάρκον (τὸ) ΕΜ ἀντὶ **γάρνον** βλ.λ.

γαρλαύτης (ὁ) δημ. ὁ ἔχων μεγάλα ὦτα, γαϊδουραύτης.

γαρλῖνο (τὸ) δημ. ναυτ. τὸ πρὸς πόντισιν διπλακον σχοινίον ἀγκυρῶν ἢ ρυμουλκίαν, ἀ. καρλῖνο.

γαρμπάτος-η-ο δημ. ὁ ἔχων γάρμπος βλ.λ. ὁ κομψός, ὁ καλῶς προσαρμοζόμενος, ἰδίᾳ ἐπὶ φορεμάτων.

γαρμπερός-ή-ό δημ. ὁ ἔχων κομψότητα, χάριν, γάρμπο βλ.λ.· ἀντίθ. ἄγαρμπος.

γαρμπής (ὁ) δημ. ὁ νοτιοδυτικὸς ἄνεμος, ὁ λίψ· 2) ὁ δυτικός, ὁ ἀπὸ δυσμῶν πνέων : Παλαμ.Τρισεύγ.41 **καὶ πῶς δὲν ἄργησεν ἡ ρηχοθάλασσα νὰ φουσκώσῃ μὲ τοῦ γαρμπῆ τὸ φύσημα.**

γαρμπινός-ή-ό δημ. ὁ τοῦ γαρμπῆ βλ.λ.· ‖ τὸ οὐδ. **-ό** συνήθ. ὡς οὐσ. ὁ γαρμπής : **ἂν τὸ γυρίσῃ** (ὁ καιρὸς) **γαρμπινό, θὰ 'χουμε βροχή.**

γάρμπο (τὸ) δημ. (ἰταλ.) κ. **-ος** (τὸ) ἡ χάρις, ἡ κομψότης περὶ τὸ σῶμα ἢ τὸ σχῆμα ἢ τὰς κινήσεις ἢ τὴν ἀμφίεσιν κτλ. : **γάρμπο στὸ περπάτημα - στὴν καρμαστασιὰ - στὸ ντύσιμο**· ‖ εἰδ. ἐπὶ φορεμάτων, ἡ καλὴ προσαρμογή, ἡ κομψότης : **φόρεμα χωρὶς γάρμπο**· ‖ γεν. ἡ προσήκουσα λεπτότης, διάκρισις : **τὸ 'πε - τὸ 'κανε χωρὶς γάρμπο**· 2) συνεκδ. ἡ ἐρωτοτροπία, τὸ φλέρτ.

γαρμπόζικα ἐπίρρ.δημ. ἐπιχαρίτως· πρβλ. γάρμπο.

γαρμπόζος-α-ον δημ. ὁ ἔχων γάρμπο βλ.λ.

γάρμπος (τὸ) δημ. τὸ γάρμπο βλ.λ.

γαρμποσύνη (ἡ) δημ. ἡ κομψότης, τὸ γάρμπο βλ.λ.

γαρνιερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὑδρομιγὲς πήκτωμα πυριτικοῦ νικελίου καὶ μαγνησίου.

γαρνίρισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαρνίρω βλ.λ.1,2), κόσμησις πρόσθετος οἷον ἐνδύματος, φαγητοῦ, τραπέζης, ἐπίπλων· ‖ κ. μτφ. ἐπὶ τοῦ λόγου· πρβλ. διάνθησις.

γαρνίρω δημ. διακοσμῶ, διαποικίλλω τι, ἐπὶ ἐνδυμάτων, εἰς ἃ προσθέτουσι τεμάχια ἐκ διαφόρου τὸ χρῶμα ἢ τὴν ποιότητα ὑφάσματος ἢ καὶ ἐξ ἄλλου ὑλικοῦ πρὸς στολισμόν : **θὰ γαρνίρω τὸ φόρεμά μου μὲ δαντέλλες**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τραπέζης εἰς ἣν θέτουσιν ἐκτὸς τῶν συνήθων καὶ ἕτερα εἴδη πρὸς διακόσμησιν, οἷον ἄνθη, δοχεῖα κτλ.· ‖ κ. ἐπὶ ἐδεσμάτων, ἅτινα προσφέρουσι προσθέτοντες εἰς αὐτὰ ὀρεκτικὰ ἢ ἄλλα φαγώσιμα εἰς μείζονα ποικιλίαν· 2) μτφ. ἐπὶ τοῦ λόγου, παρενθέτω ξένα

στοιχεῖα, οἱονεὶ πρὸς διακόσμησιν, διανθίζω : γαρνίρει τὴν κουβέντα μὲ ἀστεῖα, - γαρνίρει τὶς διαλέξεις του **μὲ στίχους ἀρχαίων ποιητῶν.**

γαρνιτούρα (ἡ) δημ. (γαλλ.) **πᾶν** τὸ ἐπιπροσθέτως ἐν χρ. πρὸς διακόσμησιν, στολισμὸν οἷον ἐνδυμάτων, ἐπίπλων, φαγητῶν κττ. : **ἡ γαρνιτοῦρα τοῦ φορέματος - τοῦ τραπεζιοῦ·** 2) κ. μτφ. ἐπὶ λόγου, ἡ παρένθεσις ἀλλοτρίων τῷ κυρίῳ θέματι στοιχείων, οἱονεὶ πρὸς διακόσμησιν : **γαρνιτοῦρες ἀπὸ ἀστεῖα - ἀπὸ ἑλληνικοῦρες.**

γάρνον (τό) Ἡσ. « τὸ ἔσω τῆς πλήμνης σιδήριον, ὁ τὸν ἄξονα τρίβει », δέστρον, ἄταρνον, ἄλλως **γάρκον** : Πολυδ.Ι,145.

γαρνῶ-όω νεώτ., μέλλ. γαρνώσω περῶ εἰς τὴν ὀπὴν τῆς πλήμνης τραχοῦ τὸ γάρνον βλ.λ., δεστρῶ.

γάρνωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γαρνῶ, ἡ δέστρωσις βλ.λ.

γάροινον (τό) μτγν. καθαρτικὸν παρασκευαζόμενον ἐκ γάρου καὶ οἴνου : Ἀπίκ.Μαγειρ.2,43.

γάρον (τό) μτγν. ὁ γάρος βλ.λ. : Στράβ.3,4,6 **ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκάμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριστον σκευάζεται γάρον,** Πάπ.

γαροπώλης (ὁ) πάπ., γλωσσ. ὁ πωλῶν γάρον.

γάρος (ὁ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἁλμυρὸν ὕδωρ πρὸς διατήρησιν τῶν ταριχευτῶν ἰχθύων, ἅρμη, σαλαμούρα· ‖ κ. δημ.ὀξυλίπαρον, ἔμβαμμα (σάλτσα) παρασκευαζόμενον ἐκ μικρῶν ἰχθύων καὶ ἅλατος ἢ ἐκ ταριχευτῶν ἐντοσθίων σκόμβρων : Αἰσχ.ἀπ.211 **ταριχηρὸς γάρος,** Ἀλκίφρ.Ι,18 **ὁ τὸν χρηστὸν καὶ ἡδὺν γάρον ἕψων ἐκ τῶν λεπτοτέρων ἰχθύων,** Πάπ. **κεράμιον γάρους,** Πρόδρ.2,177 **καὶ κιθαργὸς ὀπτούτζικος ἀκέριος μὲ τὸ γάρος·** 2) δημ. ὁ ρύπος, ἡ λέρα· ‖ εἰδ. ἐπὶ λευκῶν ἱματίων, ἡ ἐκ κακῆς πλύσεως κιτρίνη ὄψις, ἡ γαρίλα, τὸ γάριασμα.

γαρότας (ὁ) (λ. σικελ.) ὁ ἀροτριῶν τὴν γῆν ταῦρος : Σωκρ.Ἐπιστ.35,42 **χοῖρον Ἴακχον καλοῦντες καὶ τὸν βοῦν γαρόταν (οἱ Συρακούσιοι),** Ἀθήν. 3,98 D **Ἀθανις δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν τὸν αὐτὸν φησι Διονύσιον καὶ τὸν βοῦν γαρόταν καλεῖν.**

γαρουφα(λ)λιά (ἡ) δημ. ἡ γαρυφα(λ)λιὰ βλ.λ. (),2).

γαρούφα(λ)λο (τό) δημ. τὸ γαρύφα(λ)λο βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.240,5 **ν' ἀνοίξουν τὰ γαρούφαλα, νὰ γίνουν τὰ λουλούδια.**

γαρουφα(λ)λοκέντητος-η-ο δημ. ὁ κεκοσμημένος μὲ γαρύφαλα, ἄ. λεγ. μοσχοκάρφια, ἐμπεπηγμένα ἐν αὐτῷ : Καρκβ.Λ.Πλώρ.116 **καὶ παίρνει στὸ χέρι γαρουφαλοκέντητο πορτοκάλι.**

γαρουφα(λ)λόλαδο (τό) δημ. τὸ γαρυφαλέλαιον βλ.λ.

γάρρα Ἡσ. « ῥάβδος ».

γάρραρα (ἡ) μσν., πιθ. ἐσφ. γρ. τοῦ **καράρα** αἱ ἀπὸ τὴν περιξύρησιν τῆς κεφαλῆς τῶν ἱερωμένων μένουσαι τρίχες, ἡ παπαλήθρα : Καρ.Ἄτακτ.4 ἐν λ.

γάρρης Ἡσ. « ἄγρης ».

γαρρίαι Ἡσ. « γάμοι ».

γαρριώμεθα Ἡσ. « λοιδορούμεθα ».

γάρρον (τό) ἐσφ. γρ. **ἀντὶ γάρον** γάρος βλ.λ.

γάρρουλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος πτηνῶν.

γαρρύα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γάρσανα Ἡσ. « φρύγανα ».

γαρύζω δημ. ἐπὶ νηπίων, κλαίω μεγαλοφώνως· πρβλ. γαρύω, γηρύω.

γαρυπνάς (ὁ) δημ. βαρυπνὰς βλ.λ.

γάρυς-υος (ἡ) δωρ. ἀντὶ γῆρυς βλ.λ.

γαρυφαλλέλαιον (τό) νεώτ. ἔλαιον καρυοφύλλων, γαρουφαλόλαδο.

γαρυφα(λ)λιά (ἡ) δημ. κ. γαρου- κ γαρο- τὸ φυτὸν διόσανθας βλ.λ. ἡ δίανθος ὁ καρυόφυλλος.

γαρύφα(λ)λο (τό) δημ. κ. γαρού- ὁ ἀρωματικὸς κάλυξ τοῦ φυτοῦ καρυοφύλλου τοῦ ἀρωματικοῦ, τὸ μοσχοκάρφι· 2) τὸ ἄνθος τῆς γαρυφαλιᾶς : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.216,16 **καὶ τρία χρυσὰ γαρύφαλα τριγύρω στὸ λαιμό σου,** παροιμ. **γαρύφαλο στὸ στῆθι | καὶ μπουκιὸ φωμὶ στὸ σπίτι·** ‖ **γαρύφαλ(λ)ο τοῦ Ἄργους** τὸ φυτὸν κύπειρος ἡ στρογγυλόρριζος, **γαρύφαλα τοῦ βουνοῦ** τὸ φυτὸν χιτὼν ὁ χνοώδης.

γαρύω δωρ. γηρύω βλ.λ.

γάρφος (ὁ) δημ. τὸ φυτὸν βίκος βλ.λ. ὁ ἥμερος.

γαρώδης-ους-ες μτγν. ἰατρ. ὁ ἔχων χρῶμα γάρου βλ.λ. : Θεόφιλ.86.

γαρώνω δημ. ἁλατίζω, παστώνω βλ.λ.

γάσα (ἡ) δημ. ναυτ. ἡ διὰ κυρτώσεως τοῦ ἄκρου σχοινίου κατασκευαζομένη ἐν σχήματι δακτυλίου ἀγκύλη, κομπαθηλιά, χρήσιμος πρὸς σύναψιν ἢ πρόσδεσιν εἰς ἄλλο σχοινίον ἢ κεραίαν.

γαυέριον (τό) νεώτ. ἀνατ. γάγγλιον τοῦ τριδύμου νεύρου.

γασμοῦλος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. κ. βασμοῦλος ὁ γεννηθεὶς ἐκ μητρὸς Ἑλληνίδος καὶ πατρὸς Φράγκου ἢ κ. ἀντιθέτως : Γεώργ.Παχ.Ι,4,309.

γάσος (ὁ) Ἡσ. « ὁ ἀπατεών, ὁ πολλὰ εἰδὼς καὶ πανοῦργος ».

γάσσαν Ἡσ. « ἡδονήν ».

γασταλδίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν τῆς τάξεως τῶν **ἀμφιβολιτῶν.**

γαστάλδος (ὁ) δημ. (ἰταλ.) ἐπιτηρητής, ἐντεταλμένος ἐπόπτης, ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπὶ ἐνετοκρατίας καὶ ἀγγλικῆς προστασίας : Λασκαρ.Ληξ.Ι,239 **μά οἱ γαστάλδοι παὺ στέκουν καὶ κοιτοῦνε τοῦ λὲν πὼς φθάνει· δυὸ κεριὰ δικοῦνε·** 2) ὁμ. ὁ εἰς ὃν ἀνετίθετο ὑπὸ φεουδαλικοῦ ἰδιοκτήτου ἡ ἐπιστασία καλλιεργείας ἢ ὁ εἰς ὃν παρείχετο τμῆμα φεούδου εἰς συνεταιρικὴν **καλλιέργειαν.**

γαστέρα (ἡ) δημ. ἡ γαστὴρ βλ.λ.· 2) εἰδ. τὸ περιέχον τὴν πιτύαν μέρος **τοῦ** στομάχου ἀρνίου ἢ ἐριφίου, **τὸ** ἤνυστρον· 3) ὁ πόνος τῆς περὶ τὸν ὀμφαλὸν κοιλιακῆς χώρας, κοιλιόκομμα, ἀστέρα ἢ ἀστρίτης : Πολίτ.Λαογρ.Ι,389.

γαστεράκανθα (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος **ἀραχνῶν.**

γαστερακανθίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογένεια ἀραχνῶν τῆς οἰκογ. τῶν **ἀραχνοειδῶν.**

γαστεροζφάρια (τά) νεώτ. ζῳολ. εἶδος μικρῶν **πολυπόδων** ἐκ τῶν ὑδροκοραλλίων **βλ.λ.**

γαστεροκομίδαι (οἱ) νεώτ. παλαιοζ. οἰκογένεια ἐχινοδέρμων πελματοζώων τῆς τάξεως **τῶν φιστουλάτων,** ἀπαντῶσα μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γαστεροπλήξ-ῆγος (ὁ) μσν. ὁ γαστρίμαργος, λαίμαργος : Εὐστ.Ὀδ.1837,39.

γαστερόποδα (τά) νεώτ. ζῳολ. **μία τῶν πέντε** ὁμοταξιῶν τῶν μαλακίων.

γαστεροσπόρεια (τά) νεώτ.βοταν.εἶδος λειχήνων.

γαστερόστεος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἰχθύων.

γαστερόστομον (τό) νεώτ.ζῳολ. γένος σκωλήκων.

γαστερόχειρ-χειρος (ὁ) μτγν. ὁ γαστρόχειρ βλ.λ. : Στράβ.8,6,11 **οὓς ἑπτὰ μὲν εἶναι, καλεῖσθαι δὲ γαστερόχειρας τρεφομένους ἐκ τῆς τέχνης.**

γαστήρ (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., γεν. **-έρος** κ. **γαστρός,** δοτ. **-έρι** κ. **γαστρί,** δοτ. πληθ. **γαστῆρσι** κ. γαστράσι, ἡ κοιλία, τὸ ὑπογάστριον : Ἰλ.Ν 372 **μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν·** 2) δθ. μτφ. τὸ γαστέρος σχῆμα ἔχον κυρτὸν μέρος τῆς ἀσπίδος : Τυρτ.2,24 **ὤμους ἀσπίδος εὐρείης γαστρὶ καλυψάμενος·** 3) ὁμ. μτφ. τὸ ἐξωγκωμένον μέρος, ἡ κοιλία ἀγγείου : Κρατῖν.190· 4) ὁ στόμαχος ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν **εἰσκομιζομένην** εἰς τὸ σῶμα τροφήν : Ὀδ.Ρ 228 **βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον,** Αἰσχ.Ἀγ.726 **φαιδρωπὸς ποτὶ χεῖρα σαίνοντα γαστρὸς ἀνάγκαις·** ‖ δθ. συνεκδ. ἐν φρ. εἰς δήλωσιν τῆς ἀπὸ τροφῆς καὶ ποτοῦ ἀποχῆς, τῆς νηστείας : Ἰλ.Τ 225 **γαστέρι δ' οὔ πως ἔστι νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιοὺς·** ‖ κ. σκωπτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς στερούμενον τροφῆς : Θεόκρ. 21,41 **εἰ μέμνη τᾶς γαστρός·** κ. ἀντιθ. ἐν ἀναφορᾷ

πρὸς τὴν ἀδηφαγίαν, τὴν γαστριμαργίαν, τὴν ἀχορτασιά, φαταουλιά: Ἐπιμεν.Ι γαστέρες ἀργαί, Ξεν.ΚΠ Ι,2,8 διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκράτειαν γαστρὸς καὶ ποτοῦ, αὐτ. Ἀπομν.Ι,2,Ι ἀφροδισίων καὶ γαστρὸς πάντων ἀνθρώπων ἐγκρατέστατος ἦν, αὐτ.Ι,5,Ι γαστρὸς ἥττων (φρ. κ.π. ἄ. πολλάκις ἀπαντωμένη = κοιλιόδουλος· πρβλ. δημ. γνωμ. ποὺ 'χει ἀφέντη τὴν κοιλιά, δὲν προκόβει στὴ δουλειά), Δημ.324 τῇ γαστρὶ μετροῦντες καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν· || κατὰ πληθ. ἁπλῶς γαστέρες ἐν τῇ αὐτῇ σημ. οἱ κοιλιόδουλοι, οἱ τεμπελοφαγάδες : Ἡσίοδ.Θ 26 ποιμένες ἄγραυλοι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον· 5) εἰδ. ἐδώδιμον παρασκεύασμα ἐκ λεπτῶς κεκομμένου, λιανισμένου κρέατος, λίπους καὶ αἵματος ἐμβεβλημένου ἐν στομάχῳ ἢ ἐντέρῳ σφαγίου, ἀλλάντιον, λουκάνικο : Ὀδ.Σ 44 γαστέρες αἵδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί, Ἀριστφ.Νεφ.409 ὤπτων γαστέρα τοῖς συγγενέσιν· 6) εἰδ. ἡ μητρικὴ κοιλία : Ἰλ.Ζ 58 μηδ' ὅντινα γαστέρι μήτηρ κοῦρον ἐόντα φέροι, Ἀριστλ.ΖΙ 632 a, 28 ἵνα μὴ ἐν γαστρὶ λάβωσι (συλλάβωσι), Πάπ. ὗν ἔχουσαν ἐν γαστρί, Διγεν.Ἀκρ.39 ἡ δέσποινα συνέλαβεν εἰς τὴν αὐτῆς γαστέρα· 7) συνεκδ. τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ συλλαμβανόμενον, ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας, ὁ γόνος, ἡ γέννα : Φιλόστρ.Βί. Ἀπολλ.3,39 γυνὴ ἑπτὰ ἤδη γαστέρας δυστοκοῦσα (ποὺ ἐγέννησεν ἑπτὰ ἤδη τέκνα μὲ δυσκολίαν).

γαστόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. κ. γαστρόρνις γένος πτηνῶν ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γάστρα (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. γλάστρα, Ἰων. γάστρη τὸ ἐξωγκωμένον μέρος ἀγγείου ἢ λέβητος : Ἰλ.Σ 348 γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε· 2) συνεκδ. ἀγγεῖον διωγκωμένον γαστροειδές, εἰς ὃ πληρούμενον χώματος φυτεύουσιν ἄνθη, ἡ γλάστρα : Νίκ.Θηρ.106 ἐν περιηγέϊ γάστρῃ, Πάπ. εἶχε γάστρας, Παπαδ.Χριστούγ.Τεμπέλη 44 κηπάρια μὲ γάστρας· || εἰδ. μέγα στρογγύλον κεράμειον σκεῦος, χρησιμεῦον ὡς κλίβανος· 3) ἐπὶ πλοίων, τὸ ὑπὸ τὴν ἴσαλον γραμμὴν μέρος τοῦ σκάφους, τὸ βρεχούμενα, ἡ πλεοῦσα· Σχόλ.Ὀδ.Ε 249 « γάστρα τὴν τρόπιν τῆς νηός »· 4) Ἡσ. « γάστραι· τὰ ὀπίσθια τῶν μηρῶν »· 5) Ἡσ. «γογγυλὶς ἢ κράμβη»· πρβλ. γαστραία.

γαστραία (ἡ) βοταν. τὸ φυτὸν κράμβη ἢ ράπυς, π. Λακεδαιμονίοις καλούμενον γογγυλίς, ἢ τὸ φυτὸν κράμβη ἡ λαχανώδης, π. Βοιωτοῖς ἁπλῶς κράμβη καλούμενον : Ἀθην.9,369 A (ἐκ διορθ. ἀντὶ γαστέρας ἢ γαστέας).

γαστραλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος τῆς γαστρός.

γαστραλγικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὀφειλόμενος εἰς ἄλγος τῆς γαστρὸς βλ.λ.Ι).

γάστραλλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γαστραντλία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. εἰδικὸς ἐλαστικὸς σωλὴν εἰσαγόμενος διὰ τοῦ οἰσοφάγου εἰς τὸν στόμαχον πρὸς κένωσιν καὶ πλύσιν αὐτοῦ.

γαστραφέτης (ὁ) μτγν. μέγα πολεμικὸν τόξον, ὅπερ ὁ τοξότης ἐτάνυεν ἐρείδων τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς γαστρός· Ἥρων Βελοπ.126 « ἐκάλουν δὲ τὸ ὅλον ὄργανον γαστραφέτην, ἐπειδήπερ διὰ τῆς γαστρὸς ἡ καταγωγὴ τῆς τοξίτιδος ἐγίγνετο ».

γαστρεκτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ δι' ἐγχειρήσεως ἐκτομὴ μέρους τοῦ στομάχου ἀνθρώπου νοσοῦντος ἐκ καρκίνου ἢ ἕλκους.

γαστρεντεραλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἄλγος τοῦ στομάχου ἅμα καὶ τῶν ἐντέρων.

γαστρεντερικός-ή-όν νεώτ. ὁ τῆς γαστρὸς καὶ τῶν ἐντέρων : γαστρεντερικαὶ παθήσεις, - γαστρεντερικὸς σωλήν.

γαστρεντερῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. νόσος τῆς γαστρὸς ἅμα καὶ τῶν ἐντέρων.

γαστρεντεροπτωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παθολογικὴ πτῶσις τοῦ στομάχου ἅμα καὶ τῶν ἐντέρων.

γαστρεντεροστομία (ἡ) νεώτ.ἰατρ. ἐγχείρησις, δι' ἧς συνάπτεται ὁ στόμαχος πρὸς τὴν νῆστιν βλ.λ.

γαστρεπιπλοϊκός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ σχέσιν ἔχων πρὸς τὴν γαστέρα ἅμα καὶ τὸ ἐπίπλοον : γαστρεπιπλοϊκὰ γάγγλια - νεῦρα.

γαστρηπατικός-ή-όν νεώτ.ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστέρα ἅμα καὶ τὸ ἧπαρ : γαστρηπατικὴ ἀρτηρία,- γαστρηπατικὸς σύνδεσμος.

γαστρήσιο(ν) (τὸ) μτγν. κ. δημ. ἅλας ἀποξηραινόμενον ἐντὸς γαστρῶν βλ.λ. 2) : Πλίν.ΦΙ 31,87· 2) δημ. ἐπὶ χώματος, ὁ διὰ γάστρας βλ.λ. πρόαφορος.

γαστρί (τὸ) δημ. μικρὸν συνήθως πήλινον ἀγγεῖον, μικρὴ γάστρα βλ.λ., γλαστρίτσα.

γαστρίδιον (τὸ) κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ γαστήρ, ἡ μικρὰ κοιλία, κοιλίτσα : Ἀριστφ.Νεφ.392 σκέψαι τοίνυν ἀπὸ γαστριδίου τυννουτουὶ οἷα πέπορδας· 2) νεώτ. ἡ μικρὰ γάστρα βλ.λ.2), τὸ γλαστρί, γλαστράκι· 3) τὸ μεταπλασσόμενον βλαστίδιον τοῦ γονιμοποιουμένου ᾠαρίου ἔχον σχῆμα μικρᾶς γάστρας· 4) νεώτ. βοταν. εἶδος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν ἀγρωστοειδῶν.

γαστρίδουλος-ον μτγν. κ. νεώτ. ὁ γαστρίμαργος βλ.λ., κοιλιόδουλος : Διόδ.Σ Β,18.

γαστρίζω, μέλλ. γαστρίσω κτυπῶ τινα εἰς τὴν γαστέρα, κοιλίαν : Ἀριστφ.Ἱππ.454 παῖ' αὐτὸν ἀνδρικώτατα, καὶ γάστριζε, αὐτ.Σφ.1529 στρόβει, παράβαινε κύκλῳ καὶ γάστρισον σεαυτόν· 2) οἱονεὶ πληρῶ τινος τὴν γαστέρα φαγητοῦ, τοῦ δίδω τροφὴν νὰ χορτάσῃ : Λουκ.Ἑταιρ.Δ 10,4 ἐχρῆν, ὦ Δρόση, γαστρίσαι τὸν Δρόμωνα· || μέσ. -ομαι γαστριμαργῶ, τρώγω καθ' ὑπερβολήν· Ἡσ. « γαστρίζεσθαι· λαβρότερον τρέφεσθαι ὑπὲρ τὴν χρείαν, γαστριμαργεῖν » : Ἀθήν.3,96 F ἱκανῶς γεγαστρίσμεθα.

γαστρικισμός (ὁ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐκ δυσπεψίας διαταραχὴ τοῦ στομάχου.

γαστρικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστέρα βλ.λ. : γαστρικαὶ ἀρτηρίαι, - γαστρικὸν ὑγρόν, - γαστρικὸς πυρετός - φόρτος· 2) δημ. τὸ θηλ. -ή ὡς οὐσ. ἡ νόσος γαστρῖτις βλ.λ. : ἀρρώστησε ἀπὸ γαστρική.

γαστρικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ δυσπεψία, διαταραχὴ τοῦ στομάχου.

γαστριμαργία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ λαιμαργία, ἡ ἀδηφαγία, πολυφαγία, φαταουλιά : Ἱππ.Ἐντ.Παθ.6 ἀπὸ οἰνοφλυγίης καὶ γαστριμαργίης ἰχθύων, Πλάτ. Φαίδ.81 E γαστριμαργίας.. μεμελετηκότας.

γαστριμαργικός-ή-όν μτγν. ὁ σχέσιν ἔχων πρὸς τὴν γαστριμαργίαν βλ.λ. : Ἐπιφάν.Ι,578 C τὴν γαστριμαργικὴν ἀκρασίαν διαμιλλώμενος.

γαστρίμαργος-ον κ. νεώτ. λαίμαργος, ἀδηφάγος, ὁ ἀπλήστως τρώγων, πολυφαγάς, φαταούλας· Ἡσ. « γαστρίμαργοι· τῇ κοιλίᾳ μαινόμενοι » : Πίνδ.Ο Ι,83 ἐμοὶ δ' ἄπορα γαστρίμαργον μακάρων τιν' εἰπεῖν, Ἀριστλ.Η Νικ.1118 b, 19 λέγονται γαστρίμαργοι ὡς παρὰ τὸ δέον πληροῦντες αὐτὴν (τὴν φυσικὴν ἐπιθυμίαν).

γαστριμαργῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. εἶμαι γαστρίμαργος βλ.λ.· Ἡσ. « γαστριμαργεῖν· λαβρότερον τρέφεσθαι ὑπὲρ τὴν χρείαν » : Φίλ.ἀπ.2,22.

γαστριμάργως ἐπίρρ. Σουίδ. « ἀπλήστως ».

γαστρίοικος-ον μσν. ὁ ἐν τῇ γαστρὶ ἑδρεύων, ὅθ. ὁ ἐκ τῶν τῆς γαστρὸς προερχόμενος : Φώτ. Βιβλ.148 γαστρίοικον πνεῦμα, Νικήτ.Χων.Ι,100 γαστρίοικος δράκων.

γαστρίον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ γαστὴρ βλ.λ.3), ἀλλάντιον, λουκάνικο : Ἀθήν.7,286 D βάτραχον ἔνθ' ἂν ἴδῃς, ὀφώνει καὶ γαστρίον· 2) μτγν. κ. μσν. μικρὰ γάστρα, γαστρίδιον, γλαστρούλα : Ἑρμ. εἰς Φαῖδρ.202 A ὁ σπείρων ἐν γαστρίοις παιδιᾶς χάριν τοῦτο ποιεῖ· 3) εἶδος πλακοῦντος, παρα-

σκευαζομένου μετὰ σησάμου· Ἡσ., ΕΜ «πέμμα σησαμῶδες παρὰ Κρησί»· 4) μσν. πᾶσα καλύπτουσα τὴν γαστέρα κοίλη ἐκ μετάλλου πλὰξ τῆς πανοπλίας : Διγεν. Ἀκρ.3544 **ἐφόρει καὶ λωρίκιον μετὰ χρυσῶν γαστρίων.**

γάστρις-ιδος (ὁ,ἡ), γεν. κ. -εως ὁ γαστρίμαργος, λαίμαργος : Ἀριστφ.Θεσμ.816 **γάστριδας ἡμῶν ὄντας μᾶλλον καὶ λωποδύτας,** Φίλ.1,261 **γάστριν καὶ ἀκόλαστον** (ἡδονήν)· ὑμ. συγκρ. γαστρίστερος : Πλάτ.Κωμ.195 **ἔπειτα δ' οὐδεὶς ἔστ' ἀνὴρ γαστρίστερος·** 2) μτγν. πίθος πεπλατυσμένος κατὰ τὸ μέσον ἐν σχήματι κοιλίας : Αἰλ.ΖΙ 14,26 **μεγίστου πίθου καὶ πάνυ γάστριδος·** 3) μτγν. εἶδος πλακοῦντος· Χρύσιππ.Τυαν.π.Ἀθήν.14,647 F 4) σκώληξ· Ἡσ. «**γαστρίδες**· ἕλμινθες».

γαστρισμὸς (ὁ) μτγν. τὸ τρώγειν ἀπλήστως, ἡ γαστριμαργία βλ.λ. : Σώφιλ.π.Ἀθήν.3,100 **γαστρισμὸς ἔσται δαψιλής.**

γαστρῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀξεῖα ἢ χρόνιος φλεγμονώδης πάθησις τοῦ βλεννογόνου τοῦ στομάχου· ἄ. **γαστρικὸς κατάρρους.**

γαστροβαρής-οῦς-ές μτγν. ἐπὶ γυναικός, ἡ ἐξ ἐγκυμοσύνης βεβαρημένη τὴν κοιλίαν, ἡ ἔγκυος, ἡ γγαστρωμένη : ΑΠ 5,53 **μήποτε γαστροβαρῆ πρὸς σὸν λέχος ἀντιπρόσωπον.. κλίνῃς.**

γαστροβλε(ν)νώδης-ους-ες νεώτ.ἰατρ. ἐπὶ παθήσεως τοῦ στομάχου, ἡ χαρακτηριστικὸν ἔχουσα βλεννώδη ἔκκρισιν.

γαστροβόρος-ον μτγν. ὁ γαστρίμαργος βλ.λ., ὁ πολυφαγάς, ὁ λαίμαργος : Πολυδ.2,168.

γαστρόβρωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ διάβρωσις, διάτρησις τῆς γαστρός, τοῦ στομάχου.

γαστροδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαστροδιαφάνεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. παλαιὰ ἤδη μέθοδος ἐξετάσεως ἐσωτερικῶς τοῦ στομάχου.

γαστρόδους-οντος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων τῆς ὁμοιογενείας τῶν κανθάρων.

γαστροδύνη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ὀδύνη, πόνος τῆς γαστρός, γαστραλγία βλ.λ.

γαστροδυνηρός-ά-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ προκαλῶν γαστροδύνην βλ.λ.

γαστροδωδεκαδακτυλικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστέρα ἅμα καὶ τὸ δωδεκαδάκτυλον βλ.λ. ἔντερον.

γαστροδωδεκαδακτυλῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κατάρρους τοῦ στομάχου ἅμα καὶ τοῦ δωδεκαδακτύλου βλ.λ.

γαστροειδής-οῦς-ές μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς γαστέρα ὅμοιος τὸ σχῆμα, ὁ διωγκωμένος εἰς τὸ μέσον, ὁ ἐν εἴδει κοιλίας στρογγύλος : Πλούτ.Περ. 26 **ναῦς.. κοιλοτέρα δὲ καὶ γαστροειδής·** 2) ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων τὴν κοιλίαν προέχουσαν, κοιλαράς· Ἡσ. «προγάστωρ, γαστροποιῶν».

γαστροεκτασία (ἡ) νεώτ. κ.γαστροέκτασις ἰατρ. παθολογικὴ διεύρυνσις τοῦ στομάχου.

γαστροέκτασις-εως (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γαστροεκτασία βλ.λ.

γαστροελυτροτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις τῆς γαστρὸς δι' ἐντομῆς τοῦ κολεοῦ.

γαστροεντεραλγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. γαστρεντεραλγία βλ.λ.

γαστροεντερικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. κ. γαστρεντερικὸς βλ.λ.

γαστροεντερῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. γαστρεντερῖτις βλ.λ.

γαστροεντεροκωλικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστροεντεροκωλῖτιδα.

γαστροεντεροκωλῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐντεροκωλῖτις μετὰ γαστρικῶν διαταραχῶν.

γαστροεντεροπτωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. γαστρεντεροπτωσία βλ.λ.

γαστροεντεροστομία (ἡ) νεώτ.ἰατρ. κ. γαστρεντεροστομία βλ.λ.

γαστροεπιπλοϊκός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. κ. γαστρεπιπλοϊκὸς βλ.λ.

γαστροεπιπλοΐτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τῆς γαστρὸς καὶ τοῦ ἐπιπλόου.

γαστροζυμάζη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. σκευασία τις ἐν χρ. κατὰ τῆς δυσπεψίας.

γαστροηπατικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. κ. γαστρηπατικὸς βλ.λ.

γαστροηπατῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τῆς γαστρὸς ἅμα καὶ τοῦ ἥπατος.

γαστροθωρακικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστέρα ἅμα καὶ τὸν θώρακα.

γαστροειδὴς-ίδος (ἡ) ἡ ἔχουσα σχῆμα γαστρός, ἡ διωγκωμένη εἰς τὸ μέσον : Φερεκρ.π.Ἀθην. 11,481 C **βαθείας κύλικας.. γαστροιΐδας.**

γαστροκήλη (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πρόπτωσις τοῦ στομάχου ἐν εἴδει κήλης.

γαστροκνήμη (ἡ) μτγν. ἀνατ. γαστροκνημία βλ.λ.: Γαλ.14,708 **ὧν (κνημῶν) τὸ μὲν ἔμπροσθεν ἀντικνήμιον, τὸ δὲ ὄπισθεν γαστροκνήμη.**

γαστροκνημία (ἡ) κ. νεώτ. ἀνατ. ἀτρακτοειδὲς μυῶδες ὄγκωμα εὑρισκόμενον ὄπισθεν τοῦ ὀστοῦ τῆς κνήμης, γάμπα, ἄντζα· Ῥοῦφ.Ὀνομ.33 «γαστροκνημία, ὁ μέγας μῦς ὁ ὄπισθεν τῆς κνήμης».

γαστροκνημιαῖος-αία-αῖον νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστροκνημίαν βλ.λ.

γαστροκνήμιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. ἀνατ. γαστροκνημία βλ.λ. : Πολυδ.2,190.

γαστροκνήμιος-ον νεώτ. ἀνατ. γαστροκνημιαῖος βλ.λ.

γαστροκωλικός-ή-όν νεώτ. ἀνατ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν στόμαχον ἅμα καὶ τὸ παχὺ ἔντερον : γαστροκωλικὴ φλέψ, - γαστροκωλικὸν ἐπίπλουν, - γαστροκωλικὸς σύνδεσμος.

γαστροκωλῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. καταρροϊκὴ φλεγμονὴ τοῦ στομάχου ἅμα καὶ τοῦ παχέος ἐντέρου.

γαστρολαρυγγικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν στόμαχον ἅμα καὶ τὸν λάρυγγα.

γαστρολαρυγγῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ στομάχου καὶ τοῦ λάρυγγος συγχρόνως.

γαστρολατρεία (ἡ) νεώτ. ἡ μέχρι λατρείας ἀγάπη τῶν ἐκ τοῦ στομάχου ἡδονῶν, γαστριμαργία.

γαστρολάτρης (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων γαστρολατρείαν βλ.λ., ὁ ἄγαν γαστρίμαργος, φιλήδονος.

γαστρολατρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστρολατρείαν βλ.λ.

γαστρολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ περὶ τῶν ἐκ τοῦ στομάχου ἡδονῶν πραγματεία : Ἀθήν.3,104 B· 2) νεώτ. ἡ περὶ τοῦ στομάχου πραγματεία ἢ ἐπιστήμη· || ἡ γαστρονομία βλ.λ.2).

γαστρολογικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστρολογίαν βλ.λ.2).

γαστρολόγος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ περὶ τῶν ἐκ τοῦ στομάχου ἡδονῶν (ἐδεσμάτων καὶ πότων) πραγματευόμενος : Ἀθήν.7,278 A· 2) νεώτ. γεν. ὁ περὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν γαστέρα, οἷον τὰ τῆς λειτουργίας, τῶν νόσων, τῶν ἡδονῶν κλπ. αὐτῆς, πραγματευόμενος· πρβλ. στομαχολόγος.

γαστρομαλακία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. μαλάκυνσις τοῦ μυκώδους ὑμένος τοῦ στομάχου.

γαστρομανής-οῦς-ές νεώτ. γαστρολάτρης βλ.λ., γαστρίμαργος βλ.λ.

γαστρομανία (ἡ) νεώτ. τὸ εἶναί τινα γαστρομανῆ βλ.λ., γαστριμαργία, γαστρολατρεία.

γαστρομαντεία (ἡ) νεώτ. τὸ διὰ παρατηρήσεως τῶν ἐντοσθίων σφαγίου μαντεύεσθαι.

γαστρομαντεύομαι μτγν. μαντεύομαι ἀπὸ τῆς γαστρός, ἐκφέρω μαντείας ἐξετάζων τὴν κοιλίαν σφαγίου : Ἀλκίφρ.2,4,15.

γαστρομύκητες (οἱ) νεώτ. γαστερομύκητες βλ.λ.

γαστρονομία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ γαστρολογία βλ.λ. 1): Ἀθήν.2,56 C· 2) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν γνώσεων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν κατάλληλον ἐκλογὴν τῶν ἐδωδίμων καὶ τὴν μαγειρικὴν παρασκευὴν αὐτῶν πρὸς ὑγιεινὴν διατροφὴν ὡς καὶ πρὸς ἐντρύφησιν τοῦ ἀνθρώπου.

γαστρονομικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστρονομίαν : **γαστρονομικοὶ κανόνες, - γαστρονομικαὶ γνώσεις.**

γαστρονόμος (ὁ) νεώτ. ὁ εἰς τὴν γαστρονομίαν βλ.λ. 1) ἔμπειρος· 2) συνεκδ. ὁ τρώγων ἢ ἀγαπῶν νὰ τρώγῃ ἐκλεκτὰ ἐδέσματα, καλοφαγάς.

γαστροοίδης-ους-ες μσν. γαστροειδής βλ.λ.2)· Εὐστ.Πονημ.1684,28 « ἰσχιοίδης ὁ μεγάλα ἰσχία ἔχων· οὕτω δὲ καὶ γαστροοίδης τις καλεῖται ὑπὸ Ἀττικῶν».

γαστροοισοφαγικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστροοισοφαγίτιδα βλ.λ.

γαστροοισοφαγῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ στομάχου ἅμα καὶ τοῦ οἰσοφάγου.

γαστροοσχικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστέρα ἅμα καὶ τὸ ὄσχεον : **γαστροοσχικὸς μῦς.**

γαστροπάθεια (ἡ) νεώτ. ἰατρ. πάθησις τῆς γαστρός, τοῦ στομάχου.

γαστροπαθής-οῦς-ές νεώτ. ἰατρ. ὁ πάσχων τὸν στόμαχον, στομαχικός, ὁ στομαχιάρης.

γαστρόπαχος (ἡ) νεώτ. ζωολ. δασύτριχόν τι ἔντομον τῆς οἰκογενείας τῶν **βομβυκιδῶν.**

γαστροπεριτονικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων εἴς τε τὸν στόμαχον καὶ **τὸ περιτόναιον.**

γαστροπεριτονῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ στομάχου συνάμα καὶ τοῦ περιτοναίου.

γαστροπηξία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις τοῦ στομάχου πρὸς ἀνύψωσιν καὶ στερέωσιν αὐτοῦ εἰς τὴν φυσιολογικὴν θέσιν.

γαστροπίων-ονος (ὁ, ἡ) μτγν. ὁ ἔχων παχεῖαν γαστέρα, κοιλαράς : Κάσσ.65,20.

γαστροπλασία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις πρὸς σύγκλεισιν **ἕλκους** διατρηθέντος στομάχου.

γαστροπλαστία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γαστροπλασία βλ.λ.

γαστροπλαστική (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γαστροπλασία βλ.λ.

γαστροπτέρυγες (οἱ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

γαστροπτερύγιον (τὸ) νεώτ. πτερύγιον ἐπὶ τῆς γαστρὸς τῶν ἰχθύων.

γαστρόπτης (ὁ) μτγν. εἶδος μαγειρικοῦ σκεύους, πιθ. φορητὸς **κλίβανος, γάστρα βλ.λ. 3) κ. γάστρος·** Ἡσ. **« σκεῦός τι μαγειρικόν ».**

γαστροπτίς-ίδος (ἡ) κ. **γαστροποτίς** Ἐπιγρ. θηλ. τοῦ γαστρόπτης **βλ.λ.** ὁμ. σημ.

γαστροπτωσία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. **ἀνωμαλία καθ'** ἣν ὁ στόμαχος **εὑρίσκεται χαμηλότερον** τῆς φυσιολογικῆς αὐτοῦ θέσεως.

γαστρόπτωσις-εως (ἡ) νεώτ. γαστροπτωσία βλ.λ.

γαστροπυλωρικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν γαστέρα ἅμα καὶ τὸν **πυλωρόν.**

γαστρόρνις-ιθος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γαστόρνις βλ.λ.

γαστρορραγία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ ἐκ ρήξεως ἀγγείου τοῦ στομάχου **αἱμορραγία.**

γαστρορραγικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων **ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὴν γαστρορραγίαν βλ.λ.

γαστρορραφία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἰατρ. συρραφὴ τῶν τοιχωμάτων τοῦ στομάχου : Γαλ.10,120 E **ἐν ταῖς καλουμέναις γαστρορραφίαις.**

γαστρορραφικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστρορραφίαν βλ.λ.

γαστρόρροια (ἡ) μτγν. κ. μσν. κ. νεώτ. ἰατρ. ἡ διάρροια : Ἰω.Λυδ.Ὀστ.33· 2) νεώτ. ἡ ἐκ τοῦ στομάχου **ἐξέμεσις ὑδαροῦς καὶ ἰξώδους** ὑγροῦ.

γαστρορροϊκός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων εἰς γαστρόρροιαν βλ.λ. : **γαστρορροϊκαὶ ἐμέσεις.**

γάστρος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. κυκλοτερὲς πήλινον σκεῦος ἐν σχήματι κοσκίνου, χρησιμοποιούμενον πρὸς κάλυψιν τοῦ φυράματος **τῆς πίττας βλ.λ. καὶ** ταχεῖαν ὄπτησιν αὐτῆς, **γάστρα, τσερέπα·** 2) νεώτ. ὁ ἰχθὺς κέφαλος **βλ.λ.** ὁ **λεπτόρρυγχος.**

γαστροσκόπησις-εως (ἡ) **νεώτ.** ἰατρ. ἡ διὰ γαστροσκοπίου βλ.λ. ἄμεσος ἐξέτασις τοῦ ἔσω τοιχώματος τοῦ στομάχου· || ἡ δι' ἀκτινοσκοπήσεως ἢ ἀκτινογραφίας ἐξέτασις τοῦ στομάχου.

γαστροσκοπία (ἡ) νεώτ. γαστροσκόπησις βλ.λ.

γαστροσκοπικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστροσκοπίαν **βλ.λ.**

γαστροσκόπιον (τὸ) νεώτ. **ἰατρ.** ὄργανον πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ἔσω τοιχώματος **τοῦ στομάχου.**

γαστροσοδίνη (ἡ) νεώτ. φαρμακ. **σκευασία** χρησιμεύουσα διὰ παθήσεις **τῆς γαστρός,** τῶν ἐντέρων καὶ τοῦ ἥπατος.

γαστροσοφία (ἡ) νεώτ. ἡ γαστρονομία βλ.λ. 2).

γαστροσοφικός-ή-όν ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστρονομίαν **βλ.λ.**

γαστροσπασμός (ὁ) νεώτ. **ἰατρ.** σπασμός, ὀδυνηρὰ σύσπασις **τῆς γαστρός.**

γαστροσπληνικός-ή-όν νεώτ. **ἰατρ.** ὁ ἀνήκων **ἢ** ἀναφερόμενος **εἰς τὸν** στόμαχον ἅμα καὶ τὸν σπλῆνα : **γαστροσπληνικὸς σύνδεσμος.**

γαστροσπληνῖτις-ίτιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ στομάχου συνάμα καὶ τοῦ σπληνός.

γαστροστεΐδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἀκανθοπτέρων ἰχθύων στερουμένων λεπίων.

γαστροστένωσις-εως (ἡ) **νεώτ.** ἰατρ. στένωσις τοῦ στομάχου **ἐξ ἕλκους ἢ** τραύματος.

γαστροστομία (ἡ) **νεώτ. ἡ δι'** ἐγχειρήσεως διάνοιξις τεχνητοῦ στομίου **εἰς τὸν στόμαχον.**

γαστροτοκεύς-έως (ὁ) **νεώτ.** ζωολ. γένος **ἰχθύων.**

γαστροτομία (ἡ) νεώτ. **ἰατρ.** ἡ δι' ἐγχειρήσεως διάνοιξις τοῦ στομάχου.

γαστροτομικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαστροτομίαν **βλ.λ. : γαστροτομικὴ ἐγχείρησις.**

γαστροτόμος-ον μτγν. ὁ τέμνων τὴν γαστέρα πρὸς ταρίχευσιν : Μαν.4,267 **γαστροτόμους νεκρῶν τε ταριχευτῆρας ἀπηνεῖς·** 2) νεώτ. ἰατρ. τὸ οὐδ. **γαστροτόμον** ὡς οὐσ. χειρουργικὸν ἐργαλεῖον χρήσιμον εἰς ἐγχειρήσεις τῆς γαστρός.

γαστρότριχα (τὰ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. σκωλήκων.

γαστρούλα (ἡ) δημ. μικρὴ γάστρα βλ.λ. 2), γαστράκι : Παλαμ. Περάσματα κ. Χαιρετισμοὶ 199,17 **κῆποι, νερά, σπίτια, πουλιά, γαστροῦλες.**

γαστρουστεροτομία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἐγχείρησις, δι' ἧς **διανοίγεται** στόμιον εἰς τὴν γαστέρα **καὶ τὴν ὑστέραν** πρὸς ἐξαγωγὴν **τοῦ ἐμβρύου.**

γαστρουστεροτομικός-ή-όν νεώτ. ἰατρ. ὁ ἀνήκων **ἢ ἀναφερόμενος** εἰς τὴν γαστρουστεροτομίαν βλ.λ. : **γαστρουστεροτομικὴ** ἐγχείρησις.

γαστροφαρυγγῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φλεγμονὴ τοῦ στομάχου συνάμα καὶ τοῦ φάρυγγος.

γαστρόφιλος-ον μτγν. κ. **νεώτ.** ὁ φίλος τῆς γαστρός, λαίμαργος, ὁ γαστρίμαργος **βλ.λ.** : Γρηγ. Ναζ.3,1532 A· 2) νεώτ. ζωολ. θηλ. **γαστρόφιλος** ὡς οὐσ. γένος **ἐντόμων,** ἄ. οἶστρος, ἀλογόμυγα.

γαστροφορία (ἡ) νεώτ. τὸ ὑπερβολικὸν πάχος τῆς γαστρός, τὸ φέρειν, ἔχειν ὀγκώδη γαστέρα.

γαστροφόρος-ον Πάπ. κ. νεώτ. ὁ ἔχων παχεῖαν καὶ προτεταμένην γαστέρα, προγάστωρ, κοιλαράς.

γαστροφορῶ-έω μτγν. φέρω ἐν γαστρί· || ἐπὶ λαγύνου, περιέχω : Φίλιππ. ἐν ΑΠ 9,232 **ἡνίκ' ἐγαστροφόρουν βακχιακὰς χάριτας.**

γαστρόφρων-ονος-ον μτγν. γαστρίμαργος, ἀδηφάγος, ἀχόρταγος : Στέφ.Νεώτ. ἐν Ἀναλ.Βενεδ. σ. 452 **καιλιοδαύλους τε καὶ γαστρόφρονας.**

γαστροφυλακία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. φαινόμενον μαλακύνσεως τοῦ βλενναγόνου ἢ καὶ τοῦ μυώδους χιτῶνος τοῦ στομάχου.

γαστροχαινίδαι (οἱ) νεώτ.ζωολ.οἰκογ. μαλακίων.

γαστροχάρυβδις-ιος (ὁ,ἡ) ὁ ἔχων γαστέρα οἱονεὶ πρὸς τὴν Χάρυβδιν ὁμοίαν, ὁ τὰ πάντα καταβροχθίζων· Φρύν. ἐν ΑΒ 33,18 « ἐπὶ τῶν κατεσθιόντων Κρατῖνος εἶπεν » : Κρατῖν.397.

γαστρόχειρ-ειρος (ὁ) δ.γρ. τοῦ γαστερόχειρ βλ.λ.

γαστρώδης-ους-ες ὁ ἔχων εὐρεῖαν κοιλίαν : Ἀριστφ.Πλ.560 **γαστρώδεις καὶ παχύκνημοι·** 2) κατ' ἐπέκτ. οἰδαλέος, ἐξωγκωμένος : Ἱππ.Ἰητρ.7.

γαστρωδυνία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. ἡ γαστραλγία βλ.λ.

γάστρων-ωνος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ὁ γάστρις, ὀγκώδη γαστέρα ἔχων, κοιλαράς : Ἀριστφ.Βάτρ.200 **οὔκουν καθεδεῖ δῆτ' ἐνθαδί, γάστρων;**

γαστρωνία (ἡ) ἐσφ.γρ. ἀντὶ γραστωνία βλ.λ.

γαστρώνομαι μσν., δημ. **γγαστρώνομαι,** παθ. ἀόρ. **ἐγαστρώθη(κα),** μτχ. παθ. παρακ. **γαστρωμένος,** φέρω ἐν γαστρί, καθίσταμαι ἔγγυος βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 47 **περνοῦν οἱ χρόνοι κι οἱ καιροί, κι ἡ Ρήγισσα γαστρώθη.**

γάτα (ἡ) δημ. κ. **κά(τ)τα** ἡ γαλῆ βλ.λ. : παροιμ. **ἡ γάτα γιὰ τὸ ψάρι πούλησε τ' ἀμπέλι της** (ἐπὶ τῶν ἀσυγκρατήτων εἰς πλήρωσιν τῶν λαιμάργων ἰδίως ἐπιθυμιῶν των), φρ. **σὰν τὴ γάτα μὲ τὸ σκύλο** (ἐπὶ ἀσυμβιβάστων προσ., ἐπὶ διαρκῶς ἐριζόντων), ὁμ. φρ. **ἑφτάψυχη γάτα** (ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἀντοχὴν ἀσθενικῶν, ἐπὶ διαφυγόντων πολλάκις ἐπικείμενον θάνατον ἐξ ἀσθενειῶν), ὁμ.φρ. **οὔτε γάτα (ἦτανε) οὔτε ζημιὰ (ἔκαμε)** (ἐπὶ ἀποκρύψεως γενομένης ζημίας ἢ συντελεσθέντος ἀτοπήματος)· 2) κ. **γατόψαρο** ὁ ἀμίουρος βλ.λ.· 3) τὸ φυτὸν χαϊναλδία ἡ χνοώδης βλ.λ.

γατάκι (τὸ) δημ. κ. **γατί** τὸ νεογνὸν τῆς γαλῆς, γαλιδεὺς βλ.λ.· ‖ μικρόσωμος γαλῆ· 2) κ. εἰς πληθ. **γατάκια** τὸ φυτὸν λάγουρος ὁ ᾠοειδὴς βλ.λ.

γατάλης (ὁ) μτγν. τὸ φυτὸν **ψευδόροβος ὁ μέλας**, ἄ. ἀστράγαλος βλ.λ. 10) : Διοσκ.4,62.

γατειλαί Ἡσ. « οὐλαί »· πρβλ. ὠτειλή.

γατζούδι (τὸ) δημ. γαντζούδι βλ.λ. : ΚαρκΒ.Λ Πλώρ.93 **τοῦ ἔζωσαν τὴ ζώνη μὲ τὰ γατζούδια.**

γάτης (ὁ) δημ. κ. **γάτος** βλ.λ.

γατήσιος-α-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γαλῆν τὴν γάταν, ὁ τῆς γαλῆς : **νύχια γατήσια·** ‖ ὁ ἐκ τῆς γάτας προερχόμενος, ὁ τῆς γάτας : **γατήσιο τομάρι·** 2) ὁ ὁμοιάζων πρός τι τῆς γάτας : **ἔχει γατήσια μάτια, - γατήσια πονηριά.**

γατί (τὸ) δημ. ἡ γάτα βλ.λ. : **ψωριάρικο γατί·** ‖ ἰδίως ἡ μικρὰ γάτα, τὸ γατάκι.

γατιάζω δημ. ἐξαγριώνομαι, ἔχω ἄγριον ὄψιν, ἀγριεύω οἱονεὶ ἔχων ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας : ΚαρκΒ.ΛΠλώρ.90 **γάτιασε ἀπὸ τὸ κακό του.**

γατιές (οἱ) δημ. ἡ γατίλα βλ.λ.

γατίλα (ἡ) δημ. ἡ ὀσμὴ τῆς γάτας, ἡ δυσωδία κυρίως τῶν περιττωμάτων καὶ οὔρων αὐτῆς.

γατομάτης-α κ. -ισσα-ικο δημ. ὁ ἔχων πονηροὺς ὀφθαλμούς, ὁμοίους πρὸς τοὺς τῆς γάτας.

γατόμος-ον δωρ. τ. τοῦ ἀχρ. γητόμος, εὔχρ. μόνον π. Ἀττ., ὁ τέμνων τὴν γῆν : Αἰσχ.ἀπ.196 **γατόμος δίκελλα·** ‖ ὅθ. ὁ γεωργός : Ἀντίφιλ.ἐν ΑΠ 6,95 **ὁ γατόμος ἄνθετο Δηοῖ Πάρμις.**

γατομῶ-έω δωρ. τ. τοῦ γητομῶ βλ.λ. : Ἀπολλ. Ρ 2,1006 **σιδηροφόρον στυφελὴν χθόνα γατομέοντες** (δ.γρ. **γητομέοντες**).

γατονουρά (ἡ) δημ. ἡ οὐρὰ γαλῆς· 2) τὸ φυτὸν τριφύλλιον τὸ στενόφυλλον βλ.λ.

γάτος (ὁ) δημ. κ. **γάτης** ἀρσ. τοῦ γάτα, ἡ ἄρρην γαλῆ : Παλαμ.Περ.Χαιρ.76,4 **θὰ σὲ σπάραξε περαστικὸς τῶν κεραμιδιῶν ὁ γάτος,** - παροιμ. **λείπει ὁ γάτος, χορεύουν τὰ ποντίκια** (ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐπιβλέποντος ἀποθρασύνονται οἱ ὑφιστάμενοι), **ἑφτάψυχος γάτος,** πρβλ. ἑφτάψυχη γάτα.

γατότριχα (ἡ) δημ. ἡ τρίχα γάτας· 2) συνεκδ. εἰς πληθ. **γατότριχες** αἱ πρῶται τρίχες τῶν γενείων.

γατοφαγωμένος-η-ο δημ. ὁ ὑπὸ γαλῆς βρωθεὶς ἢ δηχθείς, ὁ οὗ μέρος ἐβρώθη ὑπὸ γαλῆς, πρβλ. ποντικοφαγωμένος : **γατοφαγωμένο τυρί.**

γατόχορτο (τὸ) δημ. τὸ φυτὸν λάγουρος ὁ ᾠοειδὴς βλ.λ., πρβλ. γατάκι.

γατόψαρο (τὸ) δημ. ὀνομασία διαφόρων μικρῶν ἰχθύων· 2) κ. **γάτα** ὁ ἀμίουρος βλ.λ.

γατσιάζω δημ. κ. **κατσιάζω** βλ.λ., μτχ.παθ.παρακ. **γατσιασμένος,** ἀμτβ. ἐπὶ προσ. κ. ζῴων χάνω τὴν ζωηρότητά μου, οἱονεὶ περιπίπτων ἢ περιερχόμενος εἰς ἰσχνανσιν καὶ μαρασμόν, ῥικνοῦμαι : **γατσιασμένος ἀπὸ τὶς ἀρρώστιες·** 2) ἀνατριχιάζω, αἰσθάνομαι ἠνωρθωμένας τὰς τρίχας μου ἐκ φόβου, συγκινήσεως κττ., φρίσσω, ἀναριτσιάζω : **ἔπιασε μιὰ σαύρα μέσα στὰ χορτάρια καὶ γάτσιασε·** 3) μτβ. ἀνορθῶ διὰ τῆς χειρὸς ἢ ἄλλως τὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὑφάσματος, κυρίως βελούδου, προεχούσας βραχείας τρίχας ἐρίου ἢ βάμβακος, προξενῶν οὕτως ἀνωμαλίαν κυματισμῶν.

γατσιόμαλλα (τὰ) δημ. κ. **κατσόμαλλα** τὸ μαλλί, αἱ τρίχες τῆς γάτας· 2) αἱ ἄγριαι ἀτάκτως βοστρυχώδεις τρίχες τῆς κόμης, ἰδίως τῆς γυναικείας.

γατσιομαλλιάζω δημ. ἐκ φόβου, συγκινήσεως ἢ ψύχους ἔχω τὰς τρίχας ἠνωρθωμένας, πρβλ. γατσιάζω 2) : **γατσιομάλλιασε ἀπὸ τὸ κρύο.**

γατσούλι (τὸ) δημ. κ. γατσούνι μικρὰ γαλῆ, γατίτσα, γατάκι· ‖ ἰδίως τὰ νεογνὰ γαλῆς.

γάττα (ἡ) δημ. δ.γρ. γάτα βλ.λ.

γάττος (ὁ) δημ. δ.γρ. γάτος βλ.λ.

γαυγίζω μσν. κ. δημ. ἐπὶ κυνῶν, ὑλακτῶ, ἀλυχτῶ : παροιμ. **σκυλὶ ποὺ γαυγίζει δὲ δαγκάνει** (οἱ φωνασκοῦντες εἶναι ἀκίνδυνοι), Ἐρωτόκρ.Ι,879 **ὡς καὶ σκυλὶ λαγωνικὸ τὸ νὰ 'θελε γαυγίσει,** Σολωμ. Ἄνοιξη Μεταστασίου στρ.9 **καὶ ποτέ του δὲ γαυγίζει / στὸν αὐθέντη του·** 2) μτφ. ἐπὶ προσ., φωνάζω διατόρως, φλυαρῶ μὲ ὀξεῖαν, ἐνοχλητικὴν φωνήν, φωνασκῶν ὑβρίζω : παροιμ. **ἐκεῖ ποὺ δὲ σοῦ λένε οὔστ! μὴ γαυγίζῃς** (μὴ ἐπιτίθεσαι κατὰ τῶν μὴ προσβαλλόντων σε), - **ἀπὸ τὸ ξημέρωμα γαυγίζει ἡ γειτόνισσα.**

γαύγισμα (τὸ) δημ. ἡ φωνὴ τοῦ κυνός, ἡ ὑλακή, τὸ ἀλύχτημα : Παλαμ. Τρισεύγ.15 **μπήγουνε καὶ τὰ σκυλιὰ τὰ γαυγίσματα.**

γαύελος (ὁ) πάπ. εἶδος ὑποζυγίου, πιθ. ἡ μόνυβος κάμηλος : Πάπ. **τὸν γαύελο(ν) ἔπεμψα, ἵνα αὐθωρὸν αὐτὸν γεμίσῃς ἄρτων ἀρτάβας δύο.**

γαυλικός-ή-όν ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν γαῦλον βλ.λ. : Ξεν.Ἀν.5,8,1 **τῆς φυλακῆς τῶν γαυλικῶν χρημάτων** (δ.γρ. **γαυλιτικῶν**).

γαυλίς-ίδος (ἡ) μτγν. γαυλός, μικρὸς κολαθίσκος πρὸς συλλογὴν ὀπωρῶν (δ.ἑρμ. γαυλός, ἀμολγεύς, καρδάρα) : Ὀππ.Κυν.Ι,126 **καρπὸς Ἀθηναίης λιπαρὴν ὅτε γαυλίδα πλήθει·** 2) νεώτ. ναυτ. ἡ μπρατσέρα, ἡ βρατσέρα βλ.λ.

γαυλιτικός-ή-όν δ.γρ. γαυλικὸς βλ.λ.

γαυλολιβυρνίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ναυτ. ὀνομασία τοῦ πλοίου μπομπάρδα, σαμπατιέρα, ἄ. **ἑρμαφρόδιτον πλοῖον.**

γαῦλος (ὁ) στρογγυλωπὸν ἐμπορικὸν φοινικικὸν πλοῖον, εἶδος μπομπάρδας, ἀντίθ. μακρὰ ναῦς : Ἐπίχ.π.Ἀθην.7,320 C **γαύλοισιν ἐν φοινικικοῖς,** Ἡρ. 3,136 **ἐπλήρωσαν.. γαῦλον μέγαν παντοίων ἀγαθῶν,** Ἀριστφ.Ὄρν.602 **πωλῶ γαῦλον.**

γαυλός (ὁ) ποιμενικὸν σκεῦος πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ γάλακτος κατὰ τὸ ἄμελγμα, ἀμολγεύς, καρδάρι, καρδάρα, βεδούρα : Ὀδ.ι 223 **ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα, γαυλοί τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν,** Θεόκρ.5,58 **ὀκτὼ γαυλὼς.. γάλακτος·** 2) κάδος χρησιμεύων πρὸς ἄντλησιν ὕδατος, κουβάς : Ἡρ.6,119 **ἀντὶ δὲ γαυλοῦ ἥμισυ ἀσκοῦ οἱ προσδέδεται·** ‖ Ἐπιγρ. μηχανὴ πρὸς

ἀνύψωσιν ὕδατος· 3) γεν. πᾶν στρογγύλον σκεῦος χρήσιμον πρὸς ἐναπόθεσιν ὑγρῶν ποσίμων, ξύλινον, μετάλλινον ἢ καὶ πήλινον, οἷον στάμνα, ποτήριον πλατύστομον κττ. : Θεόκρ.5,104 γαυλὸς κυπαρίσσινος, Ἀντιφάν.π'Ἀθην.11,500 F γαυλαῦς ὁλοχρύσους· 4) εἰδ. ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν : Ἀντίφιλ. ἐν ΑΠ 9,404 γαυλοῦ δὲ σμικροῖο, τόδε γλυκὺ νᾶμα μέλισσα πηγάζει· 5) μτφ. Ἡσ. « ὁ ἐξ ἀλλοτρίων ζῶν »· 6) αὐτ. « εὐεξαπάτητος ».

γαϋλουσσακία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γαυνάκη (ἡ) γαυνάκης (ὁ) βλ.λ.

γαυνάκης (ὁ) πάπ. κ. γαυνάκη (ἡ) δ.γρ. καυνάκης βλ.λ., μανδύας ἐκ σισύρας.

γαυνάκιον (τὸ) πάπ. ὑποκορ. τοῦ γαυνάκης, μικρὸς μανδύας ἐκ σισύρας.

γαύρα (ἡ) (1) Ἐπιγρ. κ. νεώτ. βοταν. κ. δημ. ἐπιθ. τῆς Ἥρας· 2) γένος φυτῶν κοσμητικῶν τῆς οἰκογεν. τῶν ὀναγρειδῶν· 3) δημ. ἡ ἀλαζονεία, ἡ ἀνόητος ὑπερηφανία, ἡ ἔπαρσις, ἡ ξυπασιά.

γαύραξ-ακος (ὁ) μτγν., ἰων. γαύρηξ, ἀλαζών, κομπαστής, ὑπερήφανος : Διογ.Λ 1,81.

γαύρηξ-ηκος (ὁ) Ἡσ., ἰων. τ. τοῦ γαύραξ βλ.λ.· Ἡσ. « γαύρηξ· ὁ γαυριῶν ».

γαυριάζω δημ.,ἀόρ. (ἐ)γαύριασα, κ. γαυρίασα, μτχ. παθ. παρακ. γαυριασμένος ἐπὶ ζῴων κ. προσ., κατέχομαι ὑπὸ σφοδρᾶς σαρκικῆς ὁρμῆς, ὑπὸ ὀργασμοῦ πρὸς συνουσίαν, βαρβατεύω· 2) ἐπὶ προσ., ἐκδηλῶ ὅλην τὴν ζωτικότητά μου ἢ δύναμίν μου πρὸς ἐπιτέλεσιν ἔργου τινός : Παλαμ.Περ. Χαιρ.206,21 γαυρίαζε πολεμόχαρα σὲ ἀπάτητα ταμπούρια· 3) γεν. γαυριῶ βλ.λ.

γαυρίαμα-ατος (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. (γαυριῶ) ἡ ἀλαζονεία, ἡ ἔπαρσις, ἡ γαύρα βλ.λ.2) : Πλούτ. Αἰμ.27 οὐ καταβαλόντες ὑμεῖς οἱ νέοι τὸ.. γαυρίαμα τῆς νίκης· 2) νεώτ. τὸ δι' ὃ τις γαυριᾷ, τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑπερηφανίας, τὸ καύχημα.

γαυριάς-ᾶ (ὁ) δημ. ὁ εἰς συνουσίαν ὀργῶν, ποὺ γαυριάζει· 2) ὁ ἀπερισκέπτως ζωηρὸς τοὺς τρόπους, ἰδίως ὡς ἐπίθ. παίδων· δ. γρ. γαβριάς.

γαυρίασμα (τὸ) δημ.κ. γαύριασμα ὁ πρὸς συνουσίαν ὀργασμὸς τῶν ζῴων· 2) ἀλαζονεία, γαυρίαμα : Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.Κόλασι 30,13 κι ἡ τύχη ὄντας τὸ γαύριασμα τῶν Τρώων.. ταπείνωσέ το.

γαυρίζω δημ. γαυριάζω βλ.λ.· 2) καίω ὑπερβαλικῶς, εἶμαι φλαγερός, λαυρίζω, ἐπὶ τοῦ ἡλίου.

γαυρικός-ή-όν γαῦρος βλ.λ.

γαυριότης-ητος (ἡ) ἐσφ. γρ. ἀντὶ γαυρότης βλ.λ.

γαυριῶ-άω κ. νεώτ., ἀόρ. ἐγαυρίασα, εὐχρ. κυρίως κατ' ἐνεστ. ἐν ἐνεργ. κ. μέσ. φωνῇ, ἐπαίρομαι, ὑπερηφανεύομαι, ἰδίως ἐπὶ ἵππων ὑπερηφάνως βαινόντων, ποὺ περπατᾶν καμαρωτά : Πλούτ.Λυκ.22 χαίροντες, ὥσπερ ἵπποις γαυριῶσι καὶ φρυατταμένοις πρὸς τοὺς ἀγῶνας· ‖ ὁμ. σημ. κ. ὡς μέσ. : Ξεν.Ἱππ.10,16 φυσῶντα καὶ γαυριώμενον· 2) ἐπὶ πραγμ., εἶμαι δαψιλής, γέμω : Κρατῖν.301 γαυριῶσαι.. τράπεζαι· 3) κ. νεώτ. μτφ. χαίρω ὑπερμέτρως ἐπί τινι, σεμνύνομαι, καμαρώνω διά τι : Δημ.308 οὐδὲ τὴν ἧτταν, εἰ ταύτῃ γαυριᾷς, ἐφ' ᾗ στένειν σε, ὦ κατάρατε, προσῆκεν, Θεόκρ. 25,133 ἐπὶ σφίσι γαυριόωντες (κ. κατὰ διόρθ. Meineke -όωντο), ΠΔ Ἰώβ 3,14 οἳ ἐγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν, - γαυριᾷ ἐπὶ τῇ καταγωγῇ του - διὰ τὸν πλοῦτόν του· πρβλ. γαυριάζω.

γαυροδύτης (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.

γαυροειδής Σουΐδ. « ὑπερήφανος ».

γαυρομανῶ-άω δημ. γαυριάζω βλ.λ.1) μετὰ μανίας, ἀσυγκρατήτως.

γαυρόνι (τὸ) δημ. τὸ πτηνὸν πυρροκόραξ βλ.λ. ὁ ἄλπειος.

γαῦρος-ον (1) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ καυχώμενος, ὑπερηφανευόμενος, ὁ ἐπαιρόμενος ἐπί τινι : Ἀρχίλ.ἀπ.9 στρατηγόν.. βοστρύχοισι γαῦρον, Εὐρ. Ἰκ.862 γαῦρος ὄλβῳ· ‖ ἀπολ. ὑπερήφανος, ὑπεροπτικός : Εὐρ.ἀπ.786 οὐδὲν γὰρ οὕτω γαῦρον ὡς ἀνὴρ ἔφυ, Λουκ.Νιγρ.5 γαῦρος γὰρ ὑπὸ τοῦ λόγου καὶ μετέωρός εἰμι, Κρυστ.Ἀναμνήσεις 64 συνωφρυώθη αἰφνηδὸν τὸ γαῦρον μέτωπόν του· 2) μτγν. κ. δημ. ἐπὶ καλῆς σημ., ὁ μεγαλοπρεπής, ἀξιότιμος, ὁ αἰδῶ καὶ σέβας ἐμπνέων ἢ ἐμποιῶν : Δίων Χρ.67,5 ἀγαπῶντες τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ γαῦρον καὶ ἐπιστῆμον, Δίων Κ 68,31 τῆς πολιᾶς αὐτοῦ τὸ γαῦρον, Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδου 27 κτίρια εἴδαμε τότε γαῦρα· 3) δημ. ἐπὶ βλαστήσεως, ἡ ἄφθονος, ἡ οἱονεὶ ἀκάθεκτος : Ζερβ.Λυρ.Σατ.3,126 γαῦρο χορτάρι ἐρπίζοντας σὰ φίδι· ‖ εἰδ. κ. ἐπὶ κυμάτων, κ. γεν. ὁ σφοδρός, ὁρμητικός, ἀκάθεκτος : γαῦρο τὸ κῦμα ξέσπαζε στὸ βραχερὸ ἀκραγιάλι· 4) κ. μσν. τὸ οὐδ. γαῦρον (τὸ) ὡς οὐσ. ἡ γαυρότης βλ.λ. : Εὐρ.Ἰκ.217 τὸ γαῦρον ἐν φρεσὶν κεκτημένη, Ρωμαν.Μελ. ἐν Κρουμβ.2,546 τῶν κυμάτων τὸ γαῦρον θεώμενοι δειλιῶσιν.

γαῦρος (ὁ) (2) δημ. ὁ ἰχθὺς καρπῖνος βλ.λ.

γαῦρος (ὁ) (3) νεώτ. κ. δημ. βοταν. γένος φυτῶν ἀπαντῶν κ. ἐν ἀπολιθώσει, οὗ γνωστότερα εἴδη εἶναι γαῦρος ὁ βετουλοειδής, δημ. ἀγριοτσουκνίδα, κ. γαῦρος ὁ ἀνατολικός, δημ. σκυλλόγαυρας : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.36,4 ν' ἀνοίξῃ ὁ γαῦρας καὶ ἡ ὀξιὰ νὰ σκιώσουν τὰ λημέρια, Ζερβ.Λυρ.Σάτ. 4,80 γαῦρα χορτάρι ἐρπίζοντας σὰ φίδι.

γαυρότης-ητος (ἡ) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ γαύρου βλ.λ. 1), ἡ ἔπαρσις, ἡ ἀλαζονεία, δθ. ἡ θορυβώδης ἐπίδειξις : Πλούτ.Μάρκελλ.6 τὸν ἵππον πτυρέντα τῇ γαυρότητι τῶν πολεμίων ἀποτραπέσθαι.

γαυρῶ-όω κ. μσν. μτβ. εὐχρ. μόνον κατ' ἀόρ. ἐγαύρωσα καθιστῶ τινα γαῦρον, ὑπερήφανον, ἀλαζόνα, ὑπεροπτικόν : Δίων Κ σ.776,6 τὸν Τιβέριον τῇ ἐπικλήσει ἐκείνῃ ἐγαύρωσε· 2) κ. μσν. συνήθ. ὡς μέσ. κ. παθ. γαυροῦμαι γαυριῶ, ἐπαίρομαι, καμπάζω, ὑψηλοφρονῶ, ἐπαίρομαι ἐπί τινι : Βατραχομ.266 στῇ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος, Φωκυλ.13,47 μὴ γαυροῦ σοφίῃ, Εὐρ. Ὀρ.1532 ξανθοῖς βοστρύχοις γαυρούμενος, Μηναῖ.2,10 Σοφ. Σαλομ. (5,51) γεγαυρωμέναι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν, Εὐστ.Πονημ.300,10 ὡς ἡμῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ γαυρουμένων μικρὸν ὅσον τὸν βασιλέα Ἰωάννην ἐλθεῖν ἡμῖν ἐπίκουρον.

γαύρωμα-ατος (τὸ) τὰ ἐφ' ᾧ τις ἐπαίρεται, ἡ αἰτία ἢ ἡ κατάστασις τῆς ὑπερηφανίας : Εὐρ.Τρῳ. 1250 κενὸν δὲ γαύρωμ' ἐστὶ τῶν ζώντων τόδε, Ἀριστείδ.τ 2 σ. 394 ὄνῳ δὲ ἀρκοῦν ἐστι γαύρωμα, ἀπαλλαγῆναι τοῦ φορτίου.

γαυρώνω δημ. ὀργῶ πρὸς συνουσίαν : φρ. ὑβριστ. γαυρωμένη γυναίκα (λάγνος).

γαυσάδας Ἡσ. « ψευδής ».

γαυσαλίτης (ὁ) πτηνόν τι τῶν Ἰνδιῶν· Ἡσ. ἐν λ.

γαυσάπης (ὁ) μτγν. κ. γαύσαπος παχὺ μάλλινον ὕφασμα ἔχον τριχωτὴν ἐπιφάνειαν : Στράβ.5,1,12 οἱ τάπητες οἱ πολυτελεῖς καὶ γαυσάπαι καὶ τὸ τοιοῦτον εἶδος πᾶν.

γαύσαπος (ὁ) μτγν. ὁ γαυσάπης βλ.λ.

γαῦσις-εως (ἡ) ἡ ὑπόχυσις βλ.λ.

γαυσός-ή-όν, αἰολ. γαῦσας-α-ον κυρτός, καμπύλος, στραβός : Ἱππ.Ἀγμ.20 μηρὸς γαυσὸς ἐστιν.

γαυσοῦμαι-όομαι μτγν. εἶμαι ἢ καθίσταμαι κυρτός, κυρτοῦμαι : Σωρ.Καταγμ.19 εἰς ταύτους γὰρ τόπους φυσικῶς γεγαύσωται· 2) Ἡσ. «γαυσῶσαι· προσελάσαι, κάμψαι ».

γάφα (ἡ) δημ. ἁρπαγὴ δι' ἧς ἡ σκύλα βλ.λ. ἐν εἰδ. σημ. συγκρατεῖ τὴν ἅλυσιν τῆς ὀγκύρας κατὰ τὰς ἀμφιδετήσεις, τὰς ἐξαμφιδετήσεις καὶ τὸν εὐτρεπισμὸν τῶν ἀγκυραίων ὁλύσεων, ὅταν εἶναι συνεστραμμέναι.

γαφάγας-α (ὁ) δωρ. Λεξ.Ρητ.230,29 « σκώληξ ὑπὸ Συρακουσίων, ὃ ἡμεῖς γῆς ἔντερον ».

γάφυτον (τὸ) δωρ. ἀντὶ γήφυτον τὸ ἐκ τῆς γῆς· ἀναφυόμενον· || Ἡσ. « γηγενές ».

γαφιά (ἡ) δημ. τὸ φυτὸν κελτὶς ἡ νότιος βλ.λ.

γάω ἀχρ. ἐξ οὗ παρακ. γέγαα βλ.λ.· πρβλ. γίγνομαι.

γγάστρι (τὸ) δημ. κ. γκάστρι βλ.λ.

γγαστριά (ἡ) δημ. κ. γκαστριὰ βλ.λ.

γγάστρωμα (τὸ) δημ. κ. γκάστρωμα βλ.λ.

γγαστρωμένος-η-ο δημ. κ. γκαστρωμένος βλ.λ.

γγιαγμένος-η-ο δημ., μτχ. παθ. παρακ. τοῦ γγιάζω μτφ. ὁ προσβεβλημένος τὰς φρένας, ὁ μὴ ἔχων σώας τὰς φρένας, ὁ λοξός : ἀπ' ὅταν ἔχασε τὰ παιδιά του, εἶναι γγιαγμένος· 2) ὁ ἐφ' οὗ διεπράχθη μικρὰ κλοπή, ὁ θιχθείς : βρῆκα γγιαγμένο τὸ βούτυρο· 3) μτφ. ὁ ἐξ ἀπρεπείας ἄλλου δυσαρεστηθείς, πειραχθεὶς καί πως προσβεβλημένον ἑαυτὸν θεωρῶν.

γγιάζω δημ. κ. γκιάζω, ἀόρ. ἔγγιαξα, μτχ. παθ. παρακ. γγιαγμένας βλ.λ., ἀγγίζω βλ.λ.

γγιάω δημ. κ. γκιάω ἐγγίζω βλ.λ. : Σαλωμ.Λόρδ. Μπάϊρ.13,3 τραγουδάει μ' ἕνα χεῖλο ἁρμονικὸ καὶ τὰ πάθη ἔτσι τοῦ 'γγιάει.

γγίζω δημ. κ. γκίζω ἀγγίζω βλ.λ.1) : Κρυστ.Καλόγ.Κλεισ.3,72 στὸ Σούλι καὶ στὸν Πίνδο μου, τ' ἄστρα ψηλὰ νὰ 'γγίξῃ, Παλαμ.Περ.Χαιρ.35,9 κανεὶς μὴ γγίζῃ ἐπάνω σου μὲ στοχασμὸ προδότη.

γδάρμα (τὸ) δημ. ἡ ἐκδορά, τὸ γδάρσιμο βλ.λ.1)· 2) τὸ δέρμα ἐκδαρέντος ζῴου, ἡ δορά.

γδάρσιμο (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ ἐκδέρειν, ἡ ἐκδορά, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ δέρματος : ἔκοψε τὸ τομάρι στὸ γδάρσιμο,-λέρωσε τὸ ἀρνὶ στὸ γδάρσιμο· 2) συνεκδ. ἐπιπόλαιον ἐπιδερμικὸν τραῦμα, ξέγδαρμα, γρατσούνισμα, γδάρμα βλ.λ.2) : ἔπεσε κι ἔπαθε γδάρσιμο στὰ χέρια· 3) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ δένδρων κ. φυτῶν, ἡ ἀπολέπισις, ἡ ἀφαίρεσις τοῦ φλο.ωῦ· 4) μτφ. ἡ μέχρις ἐξαντλήσεως χρηματικὴ ἀπογύμνωσίς τινος ὑπ' ἄλλου· || συνεκδ. ἡ εἰς ὑπέρογκον τιμὴν πώλησις.

γδάρτης (ὁ) δημ. ὁ ἐκδορεύς, ὁ ἐκδέρων τὰ ἐσφαγμένα ζῷα : παροιμ. Μάρτης γδάρτης κακὸς παλουκοκάφτης (ἕνεκα τοῦ κατὰ Μάρτιον ἐνίοτε ἐξαιρετικοῦ ψύχους)· 2) μτφ. ἐπὶ τοκογλύφων, ὁ οἱονεὶ ἐκδέρων τοὺς ὀφειλέτας, ἀπηνής, σκληρός· || κ. ἐπὶ πωλοῦντος εἰς ὑπερόγκους τιμάς.

γδαρτός-ή-ό δημ. ἐπὶ ἐσφαγμένων ζῴων, ἐκδεδαρμένος, ὁ γδαρμένος, ἀντίθ. ἄγδαρτος.

γδένω δημ. γδύνω βλ.λ.2) : Σολωμ.Πρωτοχρονιά 100 ἔχω φεύτικα κλειδία γιὰ νὰ γδένω μαγαζεῖα.

γδέρνω μσν. κ. δημ., μέλλ. θὰ γδάρω, ἀόρ. ἔγδαρα, παθ. ἀόρ. γδάρθηκα, μτχ. παθ. παρακ. γδαρμένος ἐπὶ ζῴων, ἀφαιρῶ τὸ δέρμα, ἐκδέρω : Διγεν.Ἀκρ.1586 εἶδεν λέοντα φοβερὸν γδαρμέναν ξαπλωμέναν, παροιμ. ὅποιος γδέρνει τὸ λαγό, βαστᾶ τομάρι καὶ κεφάλι· || συνεκδ. προκαλῶ ἐκδοράν, ἀπόξεσιν τοῦ δέρματος ἕνεκα τραύματος ἐξ ἐπιπολῆς, συγγ. γρατζουνίζω : ἔπεσε κι ἔγδαρε τὸ γόνα του· 2) κατ' ἐπέκτ. ἐπὶ δένδρων, ἀφαιρῶ τὸν φλοιόν, ξεφλουδίζω : οἱ ρετσινάδες ἔγδαραν ὅλα τὰ πεῦκα· 3) μτφ. ἐπὶ προσ., κατεξαντλῶ τινα οἰκονομικῶς, ξεπαραδιάζω : ἔμπλεξε σὲ δίκες καὶ τὸν ἔγδαραν οἱ δικηγόροι· || ὁμ. κ. ἐπὶ τοκογλύφων, οἱονεὶ ἀφαιρούντων καὶ τὸ δέρμα τῶν ὀφειλετῶν αὐτῶν, ἀπογυμνῶ τινα οἰκονομικῶς : ἔγδαρε ὅλο τὸ χωριό· || ὁμ. κ. ἐπὶ πωλούντων εἰς τιμὰς ὑπερόγκους.

γδικιοῦμαι δημ. κ. -ιέμαι, κ. -ιώνομαι βλ.λ.

γδικιωμός (ὁ) δημ. ἐκδίκησις βλ.λ.

γδικιώνομαι μσν.κ.δημ.,ἀόρ. γδικιώθηκα ἐκδικοῦμαι, λαμβάνω ἐκδίκησιν : Ἐρωτόκρ.Β 931 οὐδὲ γυρέψειν ἤθελα νὰ γδικιωθῶ ἐτοιαν ὥρα, Πολίτ. Ἐκκλ.Τραγ.282,14 στὸ ξόδι σου νὰ γδικιωθῶ, νὰ δροσιστῇ ἡ καρδιά μου.

γδουπῶ-έω κ. νεώτ. ποιητ. ἀντὶ δουπῶ βλ.λ. : Ἰλ. Λ 45 ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν Ἀθηναίη καὶ Ἥρη.

γδύματα (τὰ) δημ. τὰ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ ἀφαιρούμενα ὅπλα, ἐνδύματα κττ., τὰ λάφυρα, πλιότσικα.

γδυμνά ἐπίρρ. δημ. γυμνῶς βλ.λ.

γδύμνια (ἡ) δημ. συνηθέστ. γύμνια βλ.λ. γυμνότης· εὔχρ. κ. κατὰ πληθ. : Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 79,13 κι οἱ γδύμνιες σου τῆς νίκης του σημάδια.

γδυμνός-ή-ό(ν) μσν. κ. δημ. ὁ γυμνὸς βλ.λ., γδυτός : Ἐρωτόκρ.Α 1262 μὰ τὸ γδυμνὸ κοπέλλι δὲν μ' ἀφήνει· || συνεκδ. ὁ ἀτελῶς ἢ διὰ πενιχρῶν, ἐσχισμένων ἱματίων ἐνδεδυμένος : παροιμ. ἔμαθε γδυμνὸς καὶ ντρέπεται ντυμένος· 2) μσν. ἐπὶ ξίφους, ὁ ἐκτὸς τοῦ κολεοῦ ὤν, ὁ ξεφηκαρωμένος : Ἐρωτόκρ.Β 372 καὶ τὰ σπαθιὰ βαστοῦ γδυμνὰ ἐκεῖ ποὺ πορπατοῦσα· 3) μσν. ἄοπλος, ξαρματωμένος : αὐτ.Γ 316 νὰ πολεμήσω ἔτσι γδυμνὴ ἕναν ἁρματωμένο· 4) δημ. κ. μτφ. ἐπὶ ἠθικῆς σημ. : γδυμνὸς ἀπὸ κάθε δικαιολογία.

γδυμνοσάλιαγκας (ὁ) δημ. κ. γυμνοσάλιαγκας τὸ μαλάκιον λεῖμαξ βλ.λ. : Σολωμ.Ἐλεύθ.πολιορκημ. Σχεδ.3,5 δουλειὰ 'χεις, γδυμνοσάλιαγκα, καὶ βλέπω τοὺς ἀφρούς σου.

γδυμνοσαλίγκαρος (ὁ) δημ. συνηθέστ. γυμνοσαλίγκαρος τὸ μαλάκιον λεῖμαξ βλ.λ.

γδύνω μσν. κ. δημ., ἀόρ. ἔγδυσα, παθ. ἀόρ. μσν. ἐγδύθην κ. δημ. γδύθηκα, μτχ. παθ. παρακ. γδυμένος, μτβ. ἐκδύω, ἀφαιρῶ τὰ ἐνδύματα, γυμνώνω : ἔγδυσαν τὸ παιδὶ γιὰ νὰ τὸ βαφτίσουν· || ὁμ. κ. μέσ. -ομαι ἀποβάλλω τὰ ἐνδύματα, βγάζω τὰ ροῦχά μου : Ἐρωτόκρ.Α 1222 ἐγδύθης καὶ πορπατεῖς ὡσὰν τὸ ζῶ, - γδύσου νὰ πέσῃς νὰ κολυμπήσῃς· 2) μσν. συνεκδ. κ. ἐπὶ πραγμ., ἀφαιρῶ τὸ περίβλημα, ξεγυμνώνω· || εἰδ. δὲ ἐπὶ ξίφους, ἐξάγω ἐκ τοῦ κολεοῦ, ξεφηκαρώνω : Ἐρωτόκρ.Δ 1596 νὰ τρέξου τὰ κοντάρια τως, καὶ τὰ σπαθιὰ νὰ γδύσουν· 3) δημ. κατ' ἐπέκτ. ἀφαιρῶ τελείως διὰ κλοπῆς τὰ πρὸς διακόσμησιν, χρείαν ἢ πώλησιν ἀντικείμενα οἰκίας, καταστήματος, ἀποθήκης κττ., ἀπογυμνώνω : μπῆκαν κλέφτες κι ἔγδυσαν τὸ σπίτι - τὸ μαγαζί· || ὁμ. ἐπὶ προσ., ἀφαιρῶ ἀπό τινος διὰ λῃστείας ἐνδύματα, κοσμήματα, χρήματα κττ.· 4) μτφ. κατεξαντλῶ τινα οἰκονομικῶς, τὸν ξεπαραδιάζω : μᾶς ἔγδυσαν μὲ τοὺς φόρους· || ὁμ. μτφ. αἰσχροκερδῶ, πωλῶ εἰς ὑπερβολικὰς τιμάς : φάγαμε δυὸ ψάρια στὸ Φάληρο καὶ μᾶς ἔγδυσαν.

γδύσιμο(ν) (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γδύνω βλ.λ., ἡ ἀφαίρεσις ἢ ἀποβολὴ τῶν ἐνδυμάτων, ἡ ἀπογύμνωσις : βαριέμαι τὸ ντύσιμο καὶ γδύσιμο· 2) κατ' ἐπέκτ. ἡ διὰ κλοπῆς ἢ λῃστείας ὁλοσχερὴς ἀφαίρεσις πραγμάτων : τὸ γδύσιμο τοῦ σπιτιοῦ (ἡ κλοπὴ τῶν ἐπίπλων, κοσμημάτων κττ.)· 3) μτφ. ἡ εἰς ὑπέρογκον τιμὴν πώλησις ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀγοράζοντα, πρβλ. γδύνω.

γδυτός-ή-ό δημ. ὁ ἐκδεδυμένος, ὁ γυμνός, ἀντίθ. ντυμένος : κοιμήθηκα γδυτός.

γε δωρ.κ.βοιωτ. γα ἐγκλιτ. μόριον συναπτόμενον στενῶς ἐν τῇ προτάσει μετὰ λέξεως, ἐξαίρει τὸ ὑπ' αὐτῆς δηλούμενον = τοὐλάχιστον (ἡ ἔννοια τοῦ μορίου ἀποδίδεται ἁπλῶς καὶ δι' ἐντονωτέρας προφορᾶς τοῦ ὀνόματος) : Ὀδ.Ρ 475 εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ . . εἰσι, Σοφ.ΟΚ 43 ὅ γε ἐνθάδε λεὼς (τοὐλάχιστον ὁ ἐδῶ λαός)· || ἐν ὁμ. σημ. συνάπτεται στενῶς μετ' ἀντωνυμιῶν, τοῦ τόνου αὐτοῦ ἀναβιβαζομένου εἰς τὴν προηγουμένην ἀντων., ἀποτελοῦν συνήθως μετ' αὐτῆς μίαν λέξιν, οἷον μετὰ προσωπ. ἀντων. ἔγωγε, ἔμοῦγε (κ. ἐμοῦ γε), σύγε (κ. σύ γε), μετὰ δεικτ. ἀντων. κεῖνός γε, τοῦτό γε, ταὐτά γε, μετὰ κτητικ. ἀντων. Ἰλ.Υ 425 ἐμόν γε θυμόν, π. Ἀττ. συχν. μετὰ ἀναφ.

άντων. : Σοφ.Φιλ.1364 **οἵ γε σου καθύβρισαν**, σπαν. μετ' ἐρωτημ. άντων. : Εὐρ.Τρφ.241 **τίνα γε .. εἶπας ;** ‖ ἐν ὀμ. σημ. κεῖται μετὰ οἱονδήποτε σύνδ., οὕτω δὲ ἐπιτείνει τὸν περιορισμόν, ὃν σημαίνει ἡ διὰ τοῦ συνδέσμου τούτου εἰσαγομένη πρότασις δι' ἄλλην τοιαύτην, οἷον **πρίν γε** πρὶν τοὐλάχιστον : 'Οδ.128 **ἡμεῖς** (οἱ μνηστῆρες) .. **οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν οὔτε πῃ ἄλλῃ πρίν γ' αὐτὴν** (τὴν Πηνελόπην) **γήμασθαι· πρὶν ἄν γε** κ. **πρὶν γ' ἄν** : 'Αριστφ.Βάτρ.78 **σοῦ** (μέλλω ἀνάγειν Σοφοκλέα) **πρίν γ' ἄν 'Ιοφῶντ',.. κωδωνίσω· ὥς γε ἢ ὥστε γε ἐν** συναφείᾳ πρὸς ἀπαρφ. τοὐλάχιστον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε : Εὐρ.'Αλκ.801 **ὥς γ' ἐμοὶ χρῆσθαι κριτῇ· ὥς γε** ἢ **ὥσπερ γε** ὡς τοὐλάχιστον, ἀκριβῶς ὅπως : Σοφ.'Αντ.570· ‖ ἐν ὀμ. σημ. προτάσσεται μορίων **τινῶν**, οἷον **γέ που** τοὐλάχιστον : 'Αριστφ.'Αχ.896· **γε μὴν** τοὐλάχιστον ὅμως : 'Αριστφ. 'Ιππ.232· **γε τοι**, δηλοῦν τὸ ἐλάχιστον ἐξ ὅσων δύναται νὰ διαβεβαιώσῃ τις, τοὐλάχιστον βέβαια : αὐτ.Σφ.934 κττ.· 2) ἐν συναφείᾳ πρός τινα λέξιν ἢ καὶ τὸ περιεχόμενον ὁλοκλήρου προτάσεως ἐπιτείνει ἁπλῶς τὸ ὑπὸ ταύτης σημαινόμενον = μάλιστα, πάντως, βέβαια : 'Οδ.Θ 138 **οὐ γὰρ ἔγω γέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης ἄνδρα γε συγχεῦαι·** ‖ ὀμ. κεῖται εἰς πρότασιν σημαίνουσαν ἀντίθεσιν ἢ ἀντιπαραβολὴν· οὕτω μετὰ προηγηθεῖσαν ὑποθετικὴν πρότασιν : 'Ιλ.Ο 50 **εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα.. μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις, τῷ κε Ποσειδάων γε .. μεταστρέψειε νόον,** Ξεν.ΚΠ5,5,20 **ὡς πρὸς τοῦτο σιωπᾶν ἥδιόν σοι .., τόδε γε εἰπὲ** (ὁπωσδήποτε αὐτὸ πές)· ‖ ὀμ. ἐν διαζευκτικῷ λόγῳ εἰς ἐπίτασιν τῆς διὰ τούτου δηλουμένης ἀντιπαραβολῆς : 'Οδ.Γ 214 **εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέ γε λαοὶ ἐχθαίρουσι·** ‖ π.'Αττ. συνήθ. εἰς ἀποκρίσεις ἐν διαλόγῳ ἐν ὀμ. ἐπιτατικῇ σημασίᾳ : Σοφ.'Αντ.518 **ὤλετο πορθῶν γε τήνδε γῆν,** Πλάτ.Θεαίτ.142 B **καὶ οὐδέν γε ἀτόπως** (μάλιστα καὶ καθόλου παράξενα)· ‖ ὀμ. ἐπιτείνει τὴν σημ. προτάσεως δηλούσης ὅρκον ἢ κειμένης ἁπλῶς ὡς ἐπιφωνήματος : 'Αριστφ.'Ιππ.698 **οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρά γ',** Εὐρ.ΙΑ 70 **ὥς γε μή ποτ' ὤφελον λαβεῖν·** 3) ἐπεξηγεῖ, δισσαφεῖ τὸ διὰ τῆς προηγουμένης λέξεως ἢ προτάσεως σημαινόμενον = δηλαδή, τουτέστι : 'Οδ.Α 39 **Διός γε διδόντος** (δηλαδὴ ἄν ..)· ‖ ὀμ. ἐν συναφείᾳ πρὸς προηγούμενον σύνδεσμον, οἷον **εἴ γε, ἐάν γε, ἄν γε** = ἄν δηλαδή : Πλάτ.Φαῖδρ.253 D.

γεάνθραξ-ακος (ὁ) νεώτ., δ. γρ. γαιάνθραξ βλ.λ.

γεάοχος-ον δωρ. ἀντὶ γαιήοχος βλ.λ. : Πίνδ.Ο 13,144 **γεαόχῳ** (διόρθ.).

γέαρ 'Ησ. « ἔαρ ».

γεάστηρ (ὁ) νεώτ. κ. **γήαστρον** γέαστρον βλ.λ.

γέαστρον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

γεβεντίζω δημ. (τουρκ.) κ. **γκεβεντίζω**, μτχ. παθ. παρακ. **γεβεντισμένος** μτβ. ἐκθέτω τινὰ εἰς τὰ σκώμματα τῶν ἄλλων, προκαλῶ τὴν διαπόμπευσίν τινος, τὸν ρεζιλεύω· ‖ ὀμ. μέσ. **-ομαι** διαπομπεύομαι· ‖ ἡ μτχ. παθ. παρακ. ὕβρις, ὁ εἰς ὃν αἰσχη προσάπτονται, ὁ διὰ τῆς κοινῆς κατακρίσεως βεβαρημένος : **βρὲ γεβεντισμένε, ἔχεις μοῦτρα καὶ μιλᾶς ἀκόμα·** τὸ θηλ. **γεβεντισμένη** βλ.λ.

γεβέντισμα (τὸ) δημ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γεβεντίζω βλ.λ., ἡ διαπόμπευσις, τὸ ρεζίλεμα.

γεβεντισμένη (ἡ) δημ. ἡ πόρνη· πρβλ. γεβεντίζω.

γεβία (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος μαλακοστράκων.

γέβους 'Ησ. « ζυγά ».

γέβουτον 'Ησ. « φόφον ».

γέγαα παρακ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γεγαηός 'Επιγρ.οὐδ. μτχ. παρακ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γεγάθει δωρ. ὑπερσυντ. τοῦ γηθέω βλ.λ.

γεγάκειν δωρ. ἀπαρφ. παρακ. τοῦ γίγνομαι : Πίνδ.Ο 6,83 **Φοίβου γὰρ αὐτὸν φᾶ γεγάκειν.**

γεγάλημαι πιθ. διακέχυμαι· 'Ησ. « γεγαλήνισμαι, διακέχυται ».

γεγάμεν ἀπαρφ. παρακ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ., ἀντὶ γεγονέναι : Πίνδ.Ο 9,110 **τόνδ' ἀνέρα δαιμονίᾳ γεγάμεν εὔχειρα.**

γεγαρμμένον (τὸ) 'Επιγρ. ἀντὶ γεγραμμένον.

γέγγει 'Ησ. « βρέχει » (διόρθ. τέγγει).

γέγειος ΕΜ « ὁ ἀρχαῖος ».

γεγές (ὁ) δημ. ἐπὶ γέροντος, ὁ κρονόληρος ‖ κατ' ἐπέκτ. ὁ εὐήθης, μωρός, χαζός.

γέγηθα παρακ. τοῦ γηθέω βλ.λ.

γεγήθησις-εως (ἡ) τὸ γῆθος, ἡ χαρά, ἡ εὐθυμία τῆς ψυχῆς : Θηα.Στεφ. ἐν λ.

γεγηθότως ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. μετὰ χαρᾶς ἀσμένως, εὐφροσύνως : Φίλ.2,295 **ἐφ' οἷς ἄξιον γεγηθότως εὐχαριστεῖν.**

γέγλανται 'Ησ. « κεκοίλανται ».

γεγλύπτωνται 'Ησ. « ἀντεγκλείονται ».

γέγονα παρακ. β' τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γεγόνει 'Επιγρ. ἀντὶ γέγονε γ' ἑν. παρακ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γεγονεῖα (ἡ) μτγν. 'Επιγρ θηλ. μτχ. τοῦ **γέγονα** βλ.λ. ἀντὶ γεγονυῖα.

γεγόνειν 'Επιγρ. ἀντὶ γεγονέναι ἀπαρφ. β' παρακ. γέγονα τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γεγονόρ 'Επιγρ. ἀντὶ γεγονὸς βλ.λ.

γεγονός-ότος (τὸ) κ. **νεώτ.**, δημ. κ. **γεγονότο** οὐδ. μτχ. παρακ. τοῦ ρ. γίγναμαι βλ.λ. ὡς οὐσ. πᾶν ὅ,τι ἤδη ἔχει γίνει, πρᾶξις **τετελεσμένη : ὁ διορισμός σου εἶναι πλέον γεγονός·** 2) τὸ συμβεβηκός, τὸ περιστατικόν : **σπουδαῖον - πρωτοφανὲς γεγονός·** ‖ ὀμ. κ. κατὰ πληθ. **γεγονότα** (τὰ) τὸ σύνολον τῶν συμβάντων ἢ πράξεων τῶν συντελεσθεισῶν κατὰ χρονικόν τι διάστημα ἢ κατά τινα περίστασιν : **τὰ γεγονότα τοῦ εἰκοσιτετραώρου·** 3) ἡ πραγματικότης, ὡς δεδομένη ἀλήθεια, τὸ δεδομένον : **τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι διερχόμεθα οἰκονομικὴν κρίσιν·** ‖ πραγματικότης μὴ ἐπιδεχομένη ἀμφισβήτησιν, ἀναμφισβήτητον, βέβαιον πρᾶγμα : **εἶναι γεγονὸς ὅτι θὰ κηρυχθῇ πόλεμος·** ‖ **τετελεσμένον γεγονὸς** ἰδίως ἐν τῇ διπλωματ. φρασεολογίᾳ πολιτικὴ πρᾶξις ἢ συμβάν, **ἐφ'** οὗ ἡ ἐπαναστροφὴ ἀποκλείεται καὶ τὸ ὁποῖον κατ' ἀνάγκην ἀποδεχόμεθα, διεθν. ὅρος **factum.**

γεγονῶσαν 'Επιγρ. ἀντὶ γεγονυῖαν, αἰτ. θηλ. μτχ παρακ. γίγνομαι βλ.λ.

γεγράβανται 'Επιγρ. ἀντὶ γεγραμμέναι εἰσίν.

γεγράφηκα 'Επιγρ. Περγ. γέγραφα, παρακ. τοῦ γράφω βλ.λ.

γεγριφώς 'Ησ. « ὁ ταῖς χερσὶν ἀλοῶν ».

γεγυμνωμένως ἐπίρρ.-μτγν. ἀκαλύπτως, ξέσκεπα, γυμνά : 'Ιώσ.'Απ.1,22.

γεγυναικωμένα 'Ησ. « πέμματά τινα, ὧν γυνὴ ἥψατο, καλεῖται οὕτω ».

γεγυρωμένος-η-ον κ. νεώτ.μτχ. παθ. παρακ. τοῦ γυρῶ βλ.λ.

γέγωνα ἐπ. παρακ. μετὰ σημ. ἐνεστ. ἢ ἀορ. π 'Ομ. εὔχρ. μόνον ἐν τῷ γ' ἑν. πρασ.κ. μτχ. **γεγωνώς,** κ. τῷ ἀπαρφ. **γεγωνέμεν** ὡς ἐξ ἐνεστ. **γεγώνω** ὡς δὲ ἐξ ἐνεστ. **γεγωνέω** ἀπαρφ. **γεγωνεῖν** ('Ιλ Λ 337, Πλάτ.'Ιππ.Μ 2920 κ. ἀλλ.), γ' ἑν. όρ. **γεγωνεῖ** (μεθ' 'Ομ.) κ. ὑπερσυντ. **ἐγεγώνευν,** μέλλ. **γεγωνήσω,** ἀόρ. ἀπαρφ. **γεγωνῆσαι** (Αἰσχ.Πρ.990) κ. μτχ. **γεγωνήσας** (ΔίωνΚ 68.3), γ' ἑν. ὑπερσ. **ἐγεγώνειν,** κράζω μεγαλοφώνως, ὥστε γίνομαι ἀκουστός· σχόλ. « ἀκουστὸν φθέγγομαι » : 'Ιλ.Ω 703 **κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα, γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ,** 'Οδ.Ζ 294 **ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσαν τε γέγωνε βοήσας** (ἔνθα τὸ γέγωνε μετὰ σημ. ἐνεστ. ὅσον γίνεται ἀκουστὸς ἐὰν φωνάξῃ)· ‖ μετὰ δοτ. προσ. κράζω, φωνάζω δυνατὰ πρός τινα, ἀποτείνομαι **πρός** τινα διὰ κραυγῆς : 'Ιλ.Ξ 469 **Αἴας δ'**

αὔτ' ἐγέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι· || γεν. γίνομαι ἀκουστός: Ἀριστλ.Πρ.917 b, 21 πορρωτέρω ὁ αὐτὸς τῇ αὐτῇ φωνῇ γεγωνεῖ μετ' ἄλλων ᾠδῶν καὶ βοῶν ἢ μόνος· 2) μτβ. ἐπὶ προσ., ὑμνῶ, ψάλλω, ἐπαινῶ: Πίνδ.Ο 2,10 Θήρωνα δὲ τετραορίας ἕνεκα νικαφόρου γεγωνητέον· 3) όμ. μτβ. ἐπὶ πραγμ., διαλαλῶ, διακηρύττω, φανερώνω: Σοφ.Φιλ. 238 γέγωνέ μοι πᾶν τοῦθ' ὅπως εἰδῶ τίς εἶ, φρ. κ. νεώτ. γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ βλ.λ. γεγωνυῖα.

γεγωναί Ἡσ. «ὁμιλία».

γεγωνέμεν ἀπαρφ. τοῦ γέγωνα βλ.λ.: Ἰλ.Θ 223 γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε.

γεγώνευν ὑπερσυντ. ἀναύξητος τοῦ ρ. γεγωνέω βλ.λ.: Ὀδ.Ι 47 τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν.

γεγωνέω ἀχρ. τ. τοῦ γέγωνα βλ.λ., ἐξ οὗ ἀπαρφ. γεγωνεῖν, γ' ἑν.όρ. γεγωνεῖ κ. ὑπερσυντ. ἐγεγώνευν.

γεγώνησις-εως (ἡ) μτγν. τὸ μεγαλοφώνως κράζειν, ἡ γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ ὁμιλία: Πλούτ.Ἠθ.722 F συντόνους ποιούμεθα τὰς γεγωνήσεις.

γεγωνίσκω ἐπιτεταμένος τ. τοῦ γέγωνα βλ.λ. 1): Θουκ.7,76 βουλόμενος ἐπὶ πλεῖστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν, Δίων Κ 56,14 ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐγεγώνισκον· 2) μτβ. ἐκδηλῶ, διακηρύττω: Αἰσχ.Πρ.627 τί δῆτα μέλλεις μὴ οὐ γεγωνίσκειν τὸ πᾶν, Εὐρ. Ἠλ.809 οὐ γεγωνίσκων λόγους.

γεγωνοκώμη (ἡ) Σουΐδ. «γεγωνοκῶμαι γυναῖκες αἱ τὰς κώμας ἐμπιπλῶσαι βοήσεων».

γεγωνός-όν ἐπίθ. ἐκ τῆς μτχ. γεγωνώς, ὁ μεγάλως ἠχῶν, ἠχηρός: Αἰσχ.Ἑπτ.443 εἰς οὐρανὸν πέμπει γεγωνὰ Ζηνὶ κυμαίνοντ' ἔπη, Ἀντιφάν.196,2 βοὴν στῆσαι γεγωνόν, Κλήμ.Ἀλ.Παιδ.203 τὸ γεγωνὸν τῆς προφορᾶς· || ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων ἠχηρὰν φωνήν: Μελέαγρ.ἐν ΑΠ 7,428 γεγωνὸς ἀνήρ· || συγκρ. -ότερος: ΑΠ 9,29 πιόντες (τέττιγες) ἀείδειν κύκνων εἰσὶ γεγωνότεροι· κ. ὑπερθ. -ότατος: Θεοδώρητ.4,877 γεγωνοτάτην φωνήν.

γεγωνυῖα (ἡ) κ. νεώτ. θηλ. τῆς μτχ. τοῦ γέγωνα βλ.λ.1): φρ. γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ (μεγαλοφώνως).

γεγώς-ῶσα-ώς ἀττ. μτχ. παρακ. γέγαα τοῦ ρ. γίγνομαι βλ.λ.

γεδίκι (τὸ) δημ. (τουρκ.) κ. γεντίκι ἐκχωρήσιμον καὶ μεταβιβάσιμον δικαίωμα διὰ τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλματος ἢ μικρεμπορίου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐμφυτεύσεως ἀγροῦ· 2) εἰδικὸς φόρος βακουφικῶν κτημάτων ἐπὶ τουρκοκρατίας.

γεδίννιος (ἡ) νεώτ. ἡ ἀρχαιοτέρα ἐκ τῶν δύο ἐποχῶν εἰς ἃς ὑποδιαιρεῖται ἡ παλαιοτέρα ὑποπερίοδος τοῦ παλαιοζωικοῦ αἰῶνος τῆς γῆς.

γεδρίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν ἀνθοφυλλίτης βλ.λ. περιέχον ὀξείδιον ἀργιλίου.

γέειος (ὁ) δ.γρ. γέγειος βλ.λ.

γέεννα (ἡ) μτγν., μον. κ. νεώτ. (ἑβρ.) τοπωνυμία τῆς παρὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ κοιλάδος τοῦ Ἐννόμ, ἐν ᾗ ποτε οἱ Ἰσραηλῖται ἐθυσίαζον ἐπὶ τῆς πυρᾶς τὰ τέκνα αὐτῶν πρὸς τὸν Μολόχ· 2) θθ. γέεννα τοῦ πυρὸς τόπος τιμωρίας τῶν ἁμαρτωλῶν μετὰ θάνατον: ΚΔ Ματθ.5,22 ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, Διγεν.Ἀκρ. 1125 ἐν τῇ γεέννῃ τοῦ πυρὸς πάντοτε τιμωρεῖται.

γέη (ἡ) μτγν. ἀσυναιρ. τ. τοῦ γῆ βλ.λ.: Χρησμ.π Εὐσ.Εὐαγγ.Προπαρασ.4,9.

γέηθεν ἐπίρρ. μτγν. ἐκ τῆς γῆς: Χρησμ.π Εὐσ. Εὐαγγ.Προπαρασ.5,9.

γεήοχος-ον δ.γρ. γαιήοχος βλ.λ.: Ἡσίοδ.Θ 15 ἠδὲ Ποσειδάωνα γεήοχον.

γεηπονία (ἡ) γεωπονία βλ.λ.

γεηπονικός-ή-όν γεωπονικὸς βλ.λ.

γεηπόνος (ὁ) γεωπόνος βλ.λ.

γεηπονῶ-έω μτγν. γεωπονῶ βλ.λ.: Μηναῖ.1,8 Θεοτοκ. γεηπονήσασα καὶ τῷ ἀρότρῳ τῶν εὐχῶν τέμνουσα.

γεηρός (-ά)-όν κ. νεώτ. γήϊνος, ὁ ἐκ τῆς γῆς ἢ ἀπὸ γῆς, χωματένιος, χωματερός: Πλάτ.Πολ.612 Α γεηρὰ καὶ πετρώδη, Πλούτ.Ἠθ.627 Β τῶν γεηρῶν τῇ τραχύτητι· || τὸ οὐδ. γεηρὸν κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ οὐράνιον: Θεμίστ.Λόγ.32,359 Α τὸ χθόνιόν τε καὶ γεηρόν· 2) νεώτ. ἐπὶ πετρωμάτων, ὁ περιέχων χῶμα ἐν μεγάλῃ ἀναλογίᾳ.

γέθεν αἰολ. τ. τοῦ ἕθεν βλ.λ.

γειά (ἡ) μον.κ.δημ., δ.γρ. γιά ἡ ὑγίεια βλ.λ., εὐχρ. κυρίως ὡς χαιρετισμός: Ἐρωτόκρ.Ε 911 σιμώνω, χαιρετῶ τονε, λέω γειά σου ἀδέρφι, δ.τραγ. γειά σου χαρά σου, γέρο βρὲ γέρο· καλῶς τα τὰ παιδιά, - γειά σας, παιδιά· || φρ. ἔχε-ἔχετε γειὰ ἐπὶ ἀποχαιρετισμοῦ: Ἐρωτόκρ.Δ 344 ἔχετε γειά, μισσεύγω σας, λιγοθυμιά μοῦ δίδει, δ.τραγ. ἔχε γειά, καημένε κόσμε, - ἔχετε γειά, ψηλὰ βουνά· || όμ.φρ. ἀφήνω γειά ἀποχαιρετῶ: δ.τραγ. ἀφήνω γειὰ στὶς ὄμορφες καὶ γειὰ στὶς μαυρομάτες, ὁθ. φρ. ἀφήνω γειά· κ. ἐν τῇ σημ. τοῦ ἀποθνήσκω· κ. μᾶς ἄφησε γειές = ἀπέθανε· || φρ. μὲ γειά εὐχὴ πρὸς φέροντα καινουργῆ ἐνδυμασίαν ἢ ἄλλο τι εἶδος ἀμφιέσεως: μὲ γειὰ τὰ ροῦχα, - μὲ γειὰ τὸ καπέλλο· || φρ. γειὰ στὰ χέρια σου ὡς ἔπαινος ἢ καὶ εὐχὴ πρὸς τὸν ἐκτελέσαντα ἐπιτυχῶς ἔργον τι· || όμ.κ.εἰρων.φρ. μὲ γειὰ τὰ μάτια πρὸς τοὺς μὴ ἀντιλαμβανομένους τι διὰ τοῦ βλέμματος· πρβλ. ὑγειά.

γειαίνω δημ., δ.γρ. γιαίνω εὐχρ. συνήθ. ἐν τῷ ἀορ. ἔγειανα, οὐ προστ. γειάνε ἀμτβ. ἀνακτῶ τὴν ὑγείαν, γίναμαι καλά, γιατρεύομαι: δ.τραγ. μὲ φίλησες κι ἀρρώστησα, φίλα με γιὰ νὰ γειάνω· 2) μτβ. ἐπὶ προσ., ἰῶμαι, θεραπεύω τινά, τὸν κάνω καλά, τὸν γιατρεύω: εὐχὴ Παναγιά μου, γειάνε μου τὸ παιδί μου· || όμ. ἐπὶ νόσων, τραυμάτων κτπ., θεραπεύω: δ.τραγ. γιατρέ μου, γειάνε μού τηνε ἐμένα τὴν πληγή μου | κι ὅσα κι ἂν πάνε γιατρικὰ τὰ δίνει τὸ πουλί μου· || μτφ. μοῦ 'γειανε τὸν πόνο (μὲ ἀπήλλαξε ἀπὸ τοῦ πόνου).

γειαροτήρ-ῆρος (ὁ) μον. ὁ ἀροτὴρ βλ.λ.: Τζέτζ.Ἰλιακ.202 ταύροις γάρ τε βόεσσι παλεύει γειαροτῆρσι.

γειαρότης (ὁ) μτγν. ὁ ἀροτριῶν, ὀργώνων τὴν γῆν, ὁ γεωργός: Ἀντίπ.Θεσσ. ἐν ΑΠ 9,23 γειαρότης Ἄρχιππος.

γειγνοῖα Ἡσ. «γείτονα».

γειδάριον (τὸ) πάπ. γαϊδάριον βλ.λ.

γειερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. τὸ ὀρυκτὸν ἀρσενοπυρίτης.

γεῖθρον Ἡσ. «ἔνδυμα».

γεικιέλιθος (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. κρυσταλλόμορφον ὀρυκτὸν τιτανικὸν μαγνήσιον.

γεϊκός-ή-όν μτγν. ἐκ γῆς, γήϊνος: Ἥρων Γεωμ. 23,67 γεϊκοὶ πόδες (ἐπὶ καταμετρήσεων τῆς ξηρᾶς).

γείνασθαι ἀπαρφ.μέσ.ἀορ.α' τοῦ ρ. γίγνομαι βλ.λ.

γείνατο γ' ἑν. πρόσ. ὁριστ. μέσ. ἀορ. α' τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γεινεῖ Ἡσ. «γεννήσει».

γείνεαι β' ἑν. πρόσ. ὑποτ. ἀορ. γείνομαι βλ.λ.

γείνη (ἡ) νεώτ. χημ. γλυκαζίτης βλ.λ. ἐκ γλυκόζης καὶ εὐγενόλης ἐν μορφῇ σφαιροκρυστάλλων.

γεϊνιτσία (ἡ) νεώτ. παλαιοφ. γένος κυπαρισσοειδῶν δένδρων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γείνομαι μέσ. ἀόρ. ἐγεινάμην, ὡς παθ. εὐχρ. μόνον κατ' ἐνεστ. κ. παρατ. γεννῶμαι, λαμβάνω ὑπόστασιν ἢ ὕπαρξιν ἐκ φύσεως, πρβλ. γίγνομαι: Ἰλ.Χ 477 ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ ἀμφότεροι· 2) ὡς μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. ἐπὶ τοῦ πατρός, τεκνοποιῶ, φέρω εἰς τὴν ζωήν: Σοφ.Αἶ.1172 σταθεὶς πέλας ἱκέτης ἔφαψαι πατρός, ὅς σ' ἐγείνατο· || συνηθέστ. ἐπὶ γυναικός, τίκτω, γεννῶ: Ἡρ.1,120 τὸν δὲ παῖδα τοῦτον ἐξ ὀφθαλμῶν ἀπόπεμψαι, καὶ τοὺς γειναμένους (τοὺς γονεῖς), Εὐρ.Τρῳ.825 ἁ.

δέ σε γειναμένα πυρὶ δαίεται, Ἀριστλ.ΖΙ 582 b, 15 ἰκμὰς τοσαύτη ὅση ταῖς γειναμέναις ὑπολείπεται μετὰ τὴν κάθαρσιν (εἰς τὰς ἐν λοχείᾳ γυναῖκας)· ‖ μτφ. κ. ἐπὶ τῆς πατρίδος : Εὐρ.Φοίν. 996 προδότην γενέσθαι πατρίδος ἥ μ' ἐγείνατο· 3) ἐπὶ τοῦ Διός, ζωογονῶ, ἐμψυχώνω : Ὀδ.Υ202 οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτός· 4) ὁ μέσ. ἀόρ. α' ἐγεινάμην εὐχρ. π. μτγν. ποιηταῖς κ. ἐπὶ παθ. σημ.· πρβλ. ἐγενόμην : Καλλ.Δημ.58.
γεῖνος-η-ον δ. γρ. γήϊνος βλ.λ.
γείνω ἀχρ. ἐνεργ. τ., ἐξ οὗ τὸ μέσ. γείνομαι βλλ.
γειόθεν ἐπίρρ. ἀπὸ τῆς γῆς, γαίηθεν, γῆθεν : Καλλ. ἀπ.582 π.Ἀπολλ.Ρ 2,375 γειόθεν ἀντέλλοντα.
γειοκόμος-ον Ἡσ. « γεωργός »· 2) Σουΐδ. « γειοκόμον· γειτνίαμα ».
γειόλοφος (ὁ) δ. γρ. γεώλοφος βλ.λ.
γειομόρος-ον μτγν. γεωμόρος, ὁ εἰς ἀγρὸν πρὸς καλλιέργειαν ἐγκαθιστάμενος : Ἀπολλ.Ρ 3,1387· 2) ὁ ἐντὸς τῆς γῆς οἰκῶν : αὐτ.4,1453 γειομόροι μύρμηκες· 3) ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ κτήτωρ μοίρας γῆς : Ἀπολλωνίδ.ἐν ΑΠ 6,238 πολυγλεύκου γειομόρος βότρυος· 4) ἐπὶ τοῦ ἀρότρου, ὁ τὴν γῆν χωρίζων : Διον.Περ.190 γειομόροια ἀρότρου.
γειοπόνος (ὁ) μτγν. κ. μσν. γεωπόνος βλ.λ. : Τρυφιόδ.355 γειοπόνοις ἀρότρασιν, Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω. 188,23 γειοπόνος βιότοιο πατὴρ ἐμός.
γεῖος-ον (γῆ)γηγενής, πρβλ.γέγειος:Ἑρμ.Αἰσχ.Ἰκ.858.
γειοτόμος-ον μτγν. γεωτόμος βλ.λ. : Ὀππ.Κυν. 1,137 γειοτόμον.. ἐπιθύνουσιν ἄροτρον.
γειοφόρος-ον ὁ φέρων γῆν βλ.λ. : Φαν.ἐν ΑΠ 6,297 γειοφόρους σκαφίδας.
γεῖς μσν. ὁ ἀριθμ. εἷς βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 2228 νὰ βλέπ' ὁ γεῖς τ' ἀλλοῦ τῶν ἀμματιῶ τὰ κάλλη.
γεῖσα (ἡ) τὸ γεῖσον βλ.λ. : ΑΒ 227.
γεισήποδες (οἱ) Ἐπιγρ. κ. γεισίποδες βλ.λ.
γεισηπόδισμα-ατος(τὸ) Ἐπιγρ.κ.γεισιπόδισμαβλ.λ.
γείσιον (τὸ) μτγν. κ. γεισίον ὑποκορ. τοῦ γεῖσον μικρὸν γεῖσον βλ.λ. : Ἰώσ.ΠΙ 5,5,6 περιέστεφε δὲ τόν τε ναὸν καὶ τὸν βωμὸν εὔλιθόν τι καὶ χάριεν γείσιον.
γεισιποδίζω διά τινος γεῖσου στηρίζω, θέτω γεῖσόν τι, θέτω γεισίποδας βλ.λ.
γεισιπόδισμα-ατος (τὸ) π.Ἰω.Πολυδ.1,81 « αἱ δὲ προβολαὶ τῶν ὑπερῴων οἰκημάτων, αἱ ὑπὲρ τοὺς κάτω τοίχους προύχουσαι, γεισιποδίσματα· καὶ τὰ φέροντα αὐτὰς ξύλα, γεισίποδες ».
γεισίπους-οδος (ὁ) Σουΐδ. « τὸ ἐξέχον τῆς δοκοῦ ἐφ' οὗ τὸ γεῖσόν ἐστιν »· βλ. γεισιπόδισμα.
γεῖσο(ν) (τὸ) κ. νεώτ., δημ. κ. γεῖσος (ὁ) δ. γρ. **γεῖσσον** τὸ πέραν τῶν καθέτων τοίχων ἐξέχον μέρος τῆς στέγης, ἡ κορνίζα, τὸ ματσιπέτι : Φρύν. ἐν ΑΒ 6.33,24 « γεῖσα· ἅπαντα τὰ ἐξέχοντα τῶν τοίχων », Θεόφρ.Σημ.18· ‖ εἰδ. ἐπὶ τοῦ ναοῦ, τὸ ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ βλ.λ. στηριζόμενον προέχον μέρος τῆς στέγης, ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὁ θριγκός : Εὐρ.Ὀρ. 1569 ἢ τῷδε θριγκῷ κρᾶτα συνθραύσω σέθεν, ῥήξας παλαιὰ γεῖσα, τεκτόνων πόνων· 2) τὸ κράσπεδον, ἡ παρυφὴ ἱματίου : Ἀριστφ.ἀπ.762· 3) νεώτ. ἡ σκιάζουσα τὸ πρόσωπον προεξοχὴ τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν πηληκίων, τῶν κούκκων κλπ., δημ. κεραμίδι.
γεισοπόδι (τὸ) δημ. ὁ γεισίπους βλ.λ.
γεῖσος-ους (τὸ) μτγν. τὸ γεῖσον βλ.λ. : Ἐπιγρ. στεγάζοντες αὐτὰς παραχρῆμα γείσεσιν λιθίνοις.
γεῖσος (ὁ) γλωσσ. κ. δημ. τὸ γεῖσον βλ.λ.
γεῖσσον (τὸ) γρ. κωδ. ἀντὶ γεῖσον βλ.λ.
γεισσοσπερμίνη (ἡ) νεώτ. ἀλκαλοειδὲς τοῦ γεισσοσπέρμου, ἐν χρ. ὡς τονωτικόν.
γεισσόσπερμον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.
γεισῶ-όω ΕΜ δ.γρ. γεισσῶ κατασκευάζω γεῖσον βλ.λ. πρὸς προφύλαξιν ἐκ τῆς βροχῆς, προφυλάττω διὰ γείσου.
γείσωμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. τὸ γεῖσον, ἡ προέχουσα σκέπη : Ἀριστλ.ΖΜ 2,15 αἱ μὲν ὀφρύες, τῶν καταβαινόντων ὑγρῶν, ὅπως ἀποστέγωσιν, οἷον ἀπὸ γείσωμα, τῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὑγρῶν Πολυδ.1,76· 2) νεώτ. σανὶς ἐπὶ τοίχου ἢ ἐν ἑρμαρίῳ στερεῶς ἡρμοσμένη καὶ προέχουσα, δημ. ῥάφι βλ.λ.
γεισωματικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸ γείσωμα βλ.λ. : γεισωματικὰ ἀνάγλυφα,- γεισωματικὴ διακόσμησις.
γεισωμάτιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. τοῦ γείσωμα τὸ μικρὸν γεῖσον βλ.λ.
γείσωσις-εως (ἡ) τὸ γεῖσον βλ.λ.· Ἡσ. « τὰ τῆς στέγης ἔκθετον ».
γείταινα (ἡ) κ. μσν. θηλ. τοῦ γείτων βλ.λ. : ΑΒ, Εὐστ.1129,20.
γείτη Ἡσ. « βάμματα ἐξ ἐρίων »· 2) γέλγη βλ.λ.
γειτνεύω γειτονεύω βλ.λ. : Γεωργ.Ἀλέξ.246,8.
γειτνέω πάπ. γειτνιῶ βλ.λ.
γειτνία (ἡ) κ. πάπ. ἡ γειτονία βλ.λ., ἡ γειτνίασις : Ἱππ.Ἐπιστ.σ.1289,13 διορίζουσιν ὀφθαλμῶν γειτνίην, Πάπ. ἄρουραι, ὧν αἱ γειτνίαι πρόκεινται διὰ τῆς συγγραφῆς· 2) πάπ. μίσθωσις, ἐνοικίασις : Πάπ. ἀκολούθως ταῖς φαινομέναις γειτνίαις· 3) συνεκδ. μσν. συνοικία πόλεως ἢ κώμης : Ἰω.Μαλ.σ.222,20 κτίζει δὲ καὶ δίαιταν οἰκημάτων.. καλέσας τὴν γειτνίαν Ἀγριππιτῶν.
γειτνιάζω κ. μσν. κ. νεώτ. εἶμαι γείτων, γειτονικός, γειτνιῶ βλ.λ. πρός τινα, γειτονιάζω, κεῖμαι πλησίον τινός, ἐπὶ τόπων, οἰκιῶν, ἀντικειμένων κτλ. : γειτνιάζουσι τὰ κτήματά μας· ‖ ὁμ. κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., κατοικῶ πλησίον τινός· 2) μτφ. ὁμοιάζω, εἶμαι παρεμφερής, παραπλήσιος πρός τινα.
γειτνιακός-ή-όν μτγν. γειτονικός, παραπλήσιος, ὅμοιος : Ἰώσ.ΑΙ 2,14,6 κατὰ γειτνιακὴν πρὸς αὐτοὺς συνήθειαν.
γειτνίαμα Ἡσ. γλώσσ. τοῦ « γειτόνημα ».
γειτνίασις-εως (ἡ) κ. νεώτ., σπαν. δημ. -η τὸ πλησίον εἶναι, τὸ γειτόνευμα : Ἀριστλ.ΖΜ 672 b, 28 ὅταν γὰρ διὰ τὴν γειτνίασιν ἑλκύσωσιν ὑγρότητα θερμήν· 2) συνεκδ. οἱ γείτονες : Πλούτ. Περ.19 βαρβαρικαῖς ἀναμεμιγμένη γειτνιάσεσι· 3) τὸ παραπλήσιον, ἡ ὁμοιότης : Ἀριστλ.Πολιτ. 1257 a, 2 ἣν ὡς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τῇ λεχθείσῃ πολλοὶ νομίζουσι διὰ τὴν γειτνίασιν.
γειτνίος-α-ον Ἐπιγρ. ὁ γειτονικός, ὁ πλησίον.
γειτνιότης-ητος (ἡ) μσν. ἡ γειτνίασις βλ.λ. 1) : Γεώργ.Παχ.2,246,3.
γειτνιῶ-άω ἐπὶ προσ., γειτνιάζω, εἶμαι γείτων πρός τινα, κατοικῶ πλησίον τινός : Ἀριστφ.Ἐκκλ. 327 οὐ δήπου Βλέπυρος ὁ γειτνιῶν· ‖ ἐπὶ πραγμ., εὑρίσκομαι πλησίον, παράκειμαί τινι : Ἐπιγρ. γειτνιόωσαν πόντῳ, Πάπ. κλῆροι γειτνιῶντες· 2) κ. νεώτ. εἶμαι παραπλήσιος πρός τινα, ὁμοιάζω πρός τινα : Ἀριστλ.Πολιτ.1295 a, 33 τὰ δὲ γειτνιῶσι τῇ καλουμένῃ πολιτείᾳ.
γείτονας (ὁ) δημ. πληθ. κ. γειτόνοι, θηλ. γειτόνισσα ὁ γείτων βλ.λ., ὁ πάροικος : εἴμαστε γείτονες, - θὰ γενοῦμε γειτόναι, - καλὸς γείτονας, - καλὴ γειτόνισσα, παροιμ. ἂν ἔχῃ ἡ νύφη μας βηχιό, ρωτᾶτε τοὺς γειτόνους (οὐδὲν οἰκογενειακὸν μυστικὸν μένει ἄγνωστον εἰς τοὺς γείτονας), - ὁ κακὸς γείτονας κάνει τὸν καλὸ ναικακύρη (ὁ μὴ ἐλπίζων ἢ μὴ εὑρίσκων ἐπικουρίαν ἐξ ἄλλων, ἀναγκάζεται ἐγκαίρως νὰ μεριμνᾷ περὶ τῶν ἰδίων).
γειτονεία (ἡ) Ἐπιγρ. γειτονία βλ.λ.
γειτόνεμα (τὸ) δημ. τὸ γειτόνευμα βλ.λ.
γειτόνευμα-ατος (τὸ) μτγν. δημ. κ. γειτόνεμα τὸ γειτόνημα βλ.λ. : Ἀρετ.Χρον.Παθ.2,6· 2) δημ. ἡ γειτνίασις, τὸ πλησίον κατοικεῖν ἢ κεῖσθαι· ‖ συνεκδ. οἱ γείτονες : παροιμ. κακὸ τὸ γειτόνεμα, πούλα τὸ σπίτι σου.

γειτόνευσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ γειτνίασις βλ.λ.

γειτονεύω κ. νεώτ. κ. δημ. γειτνιάζω βλ.λ.: Ξεν. Πόρ.1,8 Ἀθηναίοις δὲ γειτονεύουσιν αἳ καὶ αὗται πλεῖστον ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων, Στράβ.3, 3,8 τοὺς γειτονεύοντας αὐτοῖς κατέλυσεν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ, - γειτονεύουν τὰ σπίτια μας - τὰ χωράφια μας· ‖ συνορεύω· ‖ ὁμ. τὸ μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ.: Ἱππ.Ἀγμ.18 τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ σώματος γειτονεύεται ταύτῃ τῇ ἵξει.

γειτόνημα-ατος (τὸ) κ.μσν. τὸ γειτονεῦον, ἡ γειτονιά: Πλάτ.Νόμ.705 A μάλα γε μὴν οὕτως ἁλμυρὸν καὶ πικρὸν γειτόνημα (ἐπὶ θαλάσσης γειτνιαζαύσης πρός τινα πόλιν), Προκ.619 A τεθολωμένον ἐπαγομένῳ γειτόνημα.

γειτόνησις-εως (ἡ) μτγν. γειτνίασις, τὸ πλησίον εἶναι: Λουκ.Συμπ.33 τῆς γειτονήσεως ἀπέλαυσε.

γειτονία (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -ονιά γειτνίασις, τὸ νὰ εἶναί τις γείτων ἄλλου, τὸ γειτόνεμα: Πλάτ.Νόμ. 843 C χαλεπὴν καὶ σφόδρα πικρὰν γειτονίαν ἀπεργάζονται, Ἀριστλ.Ρητ.1395 b, 9, - σχέσεις καλῆς γειτονίας μεταξὺ δύο ὁμόρων κρατῶν· 2) μτγν. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν ἔν τινι περιοχῇ πόλεως ἢ κώμης γειτνιαζόντων οἰκημάτων, συγγ. συνοικία: Πλωτῖν.4,4,19, - λάλησε χαροπούλι στὴ γειτονιὰ καὶ κάποιος θὰ πεθάνῃ, - καθόμαστε στὴν ἴδια γειτονιά· ‖ συνεκδ. τὸ σύνολον τῶν ἔν τινι γειτονίᾳ διαμενόντων προσ., οἱ γείτονες, οἱ περίοικοι: παροιμ. γαραύφαλα στὴ γειτονιὰ κι ἀγκάθι μέσ' στὸ σπίτι (ἐπὶ τῶν πρὸς τοὺς ἄλλους μειλιχίων, σκληρῶν δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους αὐτῶν), - ἀλλ στὸν παντεχαύμενο τῆς γειτονιᾶς τὸ δεῖπνο (ἐπὶ τῶν ἐλπιζόντων ἢ στηριζομένων εἰς ξένην βοήθειαν), τούμπανα στὴ γειτονιά σου, δέξου τα καὶ στὴν αὐλή σου, - φώρα ἀκαῦς στὴ γειτονιά σου, φωροβότανο οἰκονόμα, - φρ. ἀκαύστηκε σὲ ὅλη τὴ γειτονιά, - ντρέπομαι τὴ γειτονιά.

γειτονιά (ἡ) δημ. ἡ γειτονία βλ.λ.

γειτονιάζω δημ. κ. γειτονεύω βλ.λ.

γειτονιάρχης (ὁ) μτγν.κ.μσν. κ. γειτονίαρχος ὁ ἄρχων τῆς γειτονίας βλ.λ.2): Ἀνέκδ. Βουασσ.5,73 κατέστησαν ἀνὰ ἑκάστῳ ῥεγεῶνι τοὺς λεγομένους γειτανιάρχας, Κ Πορφ.Ἔκθ.269,16 τῷ γειτονιάρχῃ καὶ τοῖς λοιποῖς ἄρχουσι τοῦ μέρους.

γειτονίαρχος (ὁ) γειτανιάρχης βλ.λ.

γειτονικά ἐπίρρ. δημ. πλησίον, σιμά, κοντά, στὸ ἴδιο σύνορο: καθόμαστε γειτονικὰ ἀπὸ χρόνια.

γειτονικός-ή-ό(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς γείτονα, ὁ ἔχων γειτονίαν πρός τινα· ‖ εἰδ. ἐπὶ πραγμ., ὁ παρακείμενος, ὁ πλησίον ὤν: γειτονικὴ πόλις, - γειτονικὸ χωράφι.

γειτόνισσα (ἡ) πάπ. κ. δημ. θηλ. τοῦ γείτων βλ.λ.: δ.τραγ. μ' ἔκαφες, γειτόνισσα, παροιμ. τὸ δικό μου τ' ὄνομα πάρ' το σύ, γειτόνισσα (ἐπὶ ἀποδιδόντων εἰς ἄλλους τὸ ἴδια ἐλαττώματα καὶ κακίας).

γειτονιῶ-άω μτγν. γειτνιῶ βλ.λ.: Θεόπομπ.Ἱστ.253.

γειτονογαμία (ἡ) νεώτ. βοταν. ἡ ἐπικονίασις βλ.λ. θήλεος ἄνθους διὰ τῆς γύρεως ἀνθέων εὑρισκομένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ.

γειτονοκαρπία (ἡ) νεώτ. βοταν. ὁ σχηματισμὸς καρποῦ διὰ γειτονογαμίας βλ.λ.

γειτονοπούλα (ἡ) δημ. κόρη γείτονος, γείτων κορασίς: ἀγάπησε μιὰ γειτονοπούλα του.

γειτονόπουλο (τὸ) δημ. παῖς γείτονος βλ.λ., παῖς τῆς γειτονίας.

γειτονοχώρα (ἡ) δημ. ἡ γείτων χώρα, ἡ γειτονική, ἡ πλησίον ἄλλης κειμένη: Σάρρ.μτφρ.Εὐρ. Ἱππ.1161 τὶς δυὸ γειτονοχῶρες πάλι ἐπλάκωσε.

γειτονῶ-έω κ. μσν. γειτνιῶ, εἶμαι γείτων τινός, παροικῶ: Σοφ.ΟΚ 1525 ὥς σοι πρὸ πολλῶν ἀσπίδων ἀλκὴν ὅδε δορός τ' ἐπακτοῦ γειτονῶν ἀεὶ τιθῇ, Μηναῖ.12,6 Συναξάρ. οἱ δὲ γειτονοῦντες τῶν φωνῶν ὡς ᾔσθοντο, ἀνέστησαν.

γειτοσύνη (ἡ) μτγν. ἡ γειτονία βλ.λ.: Στράβ.13,591 τὴν γειτοσύνην ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἡγεμόνι καὶ αὕτη (ἡ πόλις) ἐτέτακτο.

γειτόσυνος-η-ον ὁ γειτονικὸς βλ.λ.: Ἀντίπ.Καρυστ.ἐν ΑΠ 9,407· γειτοσύνης.. ἐκ καλύβης.

γείτων-ονος (ὁ,ἡ) κ. νεώτ. ἐπὶ προσ. κ. πραγμ., ὁ γειτνιάζων, ὁ πλησίον τινὸς εὑρισκόμενος, ὁ γείτονας: Ἡσίοδ.Ἔργ.346 πῆμα κακὸς γείτων ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ, Ξεν.Ἀν.2,3,18 ἐγὼ γείτων οἰκῶ τῇ Ἑλλάδι, - γείτονες λαοί· ‖ φρ. ἐκ τῶν γειτόνων ἢ ἐκ γειτόνων ἐκ τῆς γειτονίας βλ.λ. 2) ἢ ἐν αὐτῇ: Ἀριστφ.Πλ.435 ἆρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς ἡ 'κ τῶν γειτόνων, Πλάτ.Πολιτ.531 A οἷον ἐκ γειτόνων φωνὴν θηρευόμενοι· ‖ σπανιώτ. ἀπὸ γειτόνων ἐν τῇ αὐτῇ σημ.: Διόδ.Σ 13,84 τινὰ τῶν ἀπὸ γειτόνων πένητα· ‖ ὁμ. φρ. ἐν γειτόνων ἐνίοτε κατὰ παράλειψιν οὐσ. νοουμένου κατὰ δοτ., ἐν γειτονίᾳ: Λουκ.Φιλοψ.25 ἐν γειτόνων δὲ ἡμῖν ᾤκει (ἐνν. οἴκοις, καθότανε στὴ γειτονιά μας)· ‖ μτφ.: αὐτ.Ἰκαρομ.8 ἐν γειτόνων εἶναι (ὁμοιάζειν)· 2) ὡς ἐπίθ. γειτονικὸς βλ.λ., ὁ πλησίον: Πίνδ.Ν 9,43 τὰ δὲ γείτονι πόντῳ φάσομαι, - ἡ γείτων χώρα.

γειώμορον (τὸ) νεώτ. τὸ γεώμορον βλ.λ.

γειωπείνης (ὁ) μτγν. ὁ γεωπείνης βλ.λ.: Γρηγ. Κορ.π.Ἰων.Διαλ.518 «γειωπείνας, τοὺς γῆς πεινῶντας»: Ἡρωδιαν.Ἐπιμ.15.

γειώρας (ὁ) μτγν. κ. γειώρης ὁ ἔπηλυς, ξένος, παρεπίδημος: ΠΔ Ἔξ.12,19 ἔν τε τοῖς γειώραις καὶ αὐτόχθοσι τῆς γῆς· 2) π. Ἡσ. ὁ προσήλυτος.

γεκαθά Ἡσ. «ἑκοῦσα».

γέκαλον Ἡσ. «ἥσυχον».

γεκαρκίνος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος καρκίνων.

γεκᾶσα Ἡσ. «ἑκοῦσα».

γεκοειδῆ (τὰ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ἑρπετῶν.

γέκος (ὁ) νεώτ. ζωολ. εἶδος σαύρος.

γελάδα (ἡ) δημ.κ. ἀγελάδα ἡ ἀγελὰς βλ.λ.: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.214,5 νὰ 'χουν γελάδες ἑκατὸ κι ἀμπάρια φορτωμένα· 2) μτφ. γυνὴ μεγαλόσωμος καὶ δυσκίνητος, μπατάλα· 3) ὁμ. μτφ. ἄνθρωπος εὐαπάτητος, ἐξ οὗ τις χρηματίζεται: ἔχει γελάδες κι ἀρμέγει αὐτὸς ὁ τεμπέλης.

γελαδάρης-ισσα (ὁ,ἡ) δημ. κ. ἀγελαδάρης βλ.λ. ὁ βουκόλος.

γελάδας (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος πιθήκων.

γελαδήσιος-ια-ιο δημ. ὁ ἀγελαδινὸς βλ.λ.: γελαδήσιο βούτυρο.

γελάδι (τὸ) δημ. ὑποκορ. τοῦ ἀγελάς, ἡ μικρὰ βοῦς κ. γεν. ὁ βοῦς βλ.λ.: Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.14,6 τοὺς Παργιανοὺς ἐπούλησαν σὰ γίδια, σὰ γελάδια, - βόσκει γελάδια.

γελαδινός-ή-ό δημ. κ. γελαδήσιος ὁ ἀγελαδινὸς βλ.λ.: γελαδινὸ γάλα.

γελαδόγαλο (τὸ) δημ. τὸ γάλα τῆς ἀγελάδος.

γελαδότριχα (ἡ) δημ. ἡ θρὶξ τῆς ἀγελάδος.

γέλαιμι αἰολ. τ. τοῦ γελῶ βλ.λ.

γελαώς Ἡσ. «ὁ γέλως».

γέλαν Ἡσ. «αὐγὴν ἡλίου».

γελανδρόν Ἡσ. «ψυχρόν».

γελανής-οῦς-ές φαιδρός, εὔθυμος: Πινδ.Ο 5,5 καρδίᾳ γελανεῖ.

γέλανοι Ἡσ. «εἶδος ἵππων δυσγενῶν καὶ εἰς πόλεμον οὐκ εὐθέτων».

γελαντζής (ὁ) δημ. ὁ πλανήτης Ζεύς· 2) ντολμὰς βλ.λ. ἄνευ κρέατος, ἄ. γελαντζὴ ντολμάς.

γελάντι δωρ. τ. τοῦ γ' πληθ. ἐνεστ. γελῶσι τοῦ γελῶ βλ.λ.: Θεόκρ.1,90.

γελανῶ-όω φαιδρύνω, καθιστῶ φαιδρόν, εὔθυμον: Βακχ.5,80 γελανώσας θυμόν.

γελαρής Ἡσ. «γαλήνη· Λάκωνες».

γελαρίης (ὁ) ὁ ἰχθὺς γαλλερίας βλ.λ.: Εὐθύδ.π. Ἀθην.7,315 F οἱ μὲν βόκχον (φησί) καλοῦσιν οἱ δὲ γελαρῖην, οἱ δὲ ὀνίσκον.

γέλαρος Ἡσ. « ἀδελφοῦ γυνή »· πρβλ. γαλόως.

γέλας Ἡσ. « ναύτας ».

γελᾶσα (ἡ) δωρ. τ. τοῦ θηλ. τῆς μτχ. ἐνεστ. γελῶσα τοῦ γελῶ βλ.λ.: Θεόκρ.1,36.

γελασείω ἐφετ. τοῦ γελῶ ἔχω ἐπιθυμίαν, ὄρεξιν νὰ γελάσω : Πλάτ.Φαίδ.64 Β **οὐ πάνυ γέ με νῦν δὴ γελασείοντα ἐποίησας γελάσαι.**

γελασηνά ἐπίρρ. δημ. κατὰ τρόπον γελόεντα.

γελασηνός-ή-όν Ἡσ. κ. δημ. γελασῖνος βλ.λ.· Ἡσ.ἐν λ. γαγγίας βλ.λ. (δ.γρ. -ῖνον)· 2) δημ. ἐπὶ προσ. ὁ γελόεις, ὁ εὔθυμος, ὁ φαιδρωπός· ‖ κ. ἐπὶ τόπων, ὁ χαρίεις : **γελασηνὸ ἀκρογιάλι.**

γελασιάρης-α-ικο δημ. ὁ περιγελῶν, ἐμπαίζων, χλευάζων, ὀνειδίζων, ποὺ κοροϊδεύει· ἄ. περιγελαστής· 2) ὁ ἀστεϊσμοῦ χάριν φίλους ἐξαπατῶν, οἷον μεταδίδων ψευδεῖς εἰδήσεις ἢ παραγγελίας κττ.

γελασιάρικος-η-ο δημ. ὁ ἔχων τάσιν ἢ διάθεσιν νὰ γελᾷ, ὁ συνεχῶς φαιδρὸς ἢ εὔθυμος, ὁ γελασῖνος· ἄ. γελασηνὸς βλ.λ.2) : **γελασιάρικο κορίτσι**· 2) ἐπὶ πραγμ., ὁ οἱονεὶ ὑπομειδιῶν, ὁ ἡδεῖαν, εὐχάριστον ἔκφρασιν ἔχων, ὁ γελαστός.

γελάσιμος-ον ὁ ἄξιος γέλωτος, ὁ γελοῖος : Λουκ. Ἐνύπν.5 **γελάσιμα ἦν πάντα καὶ μειρακιώδη.**

γελασῖνος-η (ὁ,ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ φιλόγελως, ὁ συνεχῶς γελῶν, ὡς προσων. τοῦ Δημοκρίτου : Αἰλ.ΠΙ 4,20· ‖ ὁμ. γελασίνη ἐπὶ γυναικός· ΑΒ 87,23 « γελασίνην τὴν πολλὰ γελῶσαν, Ἀναξανδρίδης »· 2) κατὰ πληθ. **γελασῖνοι** (ἐνν. ὀδόντες) οἱ πρόσθιοι ὀδόντες τοῦ ἀνθρώπου, οἵτινες φαίνονται κατὰ τὸν γέλωτα, ἄ. τομεῖς ἢ κοπτῆρες : Πολυδ. 2,91· 3) κατὰ πληθ. θηλ. **γελασῖναι** αἱ ἐπὶ τῶν παρειῶν σχηματιζόμεναι μικραὶ κοιλότητες, ὅταν τις γελᾷ, τὰ βοθρία τῶν παρειῶν, τὰ λακκάκια, οἱ βοῦλες : Μαρτιάλ.7,25,Ἰω.Μαλ.σ.106,12 **γελασίνας** ἔχουσα **ἐν ταῖς παρειαῖς**· 4) ὁμ. κατ' ἐπέκτ. αὔλακες ἢ κοιλότητες σχηματιζόμεναι εἰς τοὺς γλουτούς : Ρουφίν.ἐν ΑΠ 5,35 **καί ῥ' ἡ μὲν τροχαλοῖς σφραγιζομένη γελασίνοις λευκῇ ἀπὸ γλουτῶν ἤνθεεν εὐαφίῃ**· 5) νεώτ. ζῳολ. ὡς οὐσ. γελασῖνας γένος δεκαπόδων μαλακοστράκων.

γέλασις-εως (ἡ) ΕΜ ὁ γέλως, τὸ γελᾶν, τὸ νὰ γελάσῃ τις : ΕΜ 801,13.

γελάσκω γελῶ βλ.λ.: Ἐπίγρ.ἐν ΑΠ 7,621 **εἴδατι Σαρδῴῳ σελίνοια γελάσκων.**

γέλασμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γελῶ, ὁ γέλως, τὸ γέλιο· 2) μτφ. ἐπὶ τῶν θαλασσίων κυμάτων, ὁ ἐν γαλήνῃ φλοῖσβος, ὁ ἐλαφρὸς παφλασμὸς τῶν κυμάτων : Αἰσχ. Πρ.90 **ποντίων τε κυμάτων ἀνήριθμον γέλασμα**· 3) μτγν. κ. δημ. τὸ ἐφ' ᾧ τις γελᾷ : Σέκουνδ.Γνῶμ. 12 **γῆρας, πολυχρόνιον γέλασμα**· ‖ δημ. ἐπὶ προσ., ἀντικείμενον περιφρονητικοῦ γέλωτος, περίγελως, κορόϊδο : **ἔγινε γέλασμα τῆς γειτονιᾶς**· 4) δημ. ἐν ἀγαθῇ κ. ἐν κακῇ σημ. πλάνη, ἀπάτη, δόλος, ἀποπλάνησις, ἐξαπάτησις, ξεγέλασμα.

γελασμένος-η-ο δημ. μτχ. παθ.παρακ. τοῦ γελῶ, γελιέμαι βλ.λ., ὁ πεπλανημένος, ὁ ἐξαπατηθείς, ὁ ἀπατημένος : **βγῆκε γελασμένος στοὺς λογαριασμούς του.**

γέλασος (ὁ) Ἡσ. μακεσίκρανος, ἔποψ.

γελαστά ἐπίρρ. δημ. μετὰ γέλωτος ἢ μειδιάματος, γελαστικῶς, γελώντας : **μοῦ τὸ εἶπε γελαστά**· 2) φαιδρῶς, χαριέντως, τερπνῶς, εὐχάριστα.

γελαστήριος μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατ. λεπτὸς μῦς τῆς παρειᾶς, ἕλκων ταύτην πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἄνω κατὰ τὸ μειδίαμα, σχηματίζων δὲ συγχρόνως καὶ τοὺς γελασίνους βλ.λ. 3)· ἄ. σαντορίνειος μῦς.

γελαστής (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ γελῶν, ὁ ἔχων τάσιν ἢ ὁ εἰθισμένος νὰ γελᾷ· 2) μτφ. ὁ περιγελῶν, ἐμπαίκτης, χλευαστής, περιγελαστής : Σοφ.ΟΤ 1422 **οὐχ ὡς γελαστής, Οἰδίπους, ἐλήλυθα**· 3) ὁ ἀπατεών, ὁ ἀποπλανῶν, ὁ ἐξαπατῶν.

γελαστικά ἐπίρρ. δημ. μετὰ γέλωτος, ἐν γέλωτι, μὲ γέλιο : **γελαστικὰ τοῦ ἀποκρίθηκε**· ‖ πρὸς γέλωτα, γιὰ γέλιο, πρὸς εὐθυμίαν, φαιδροπρεπῶς : **κλαφάρικα τραγούδησες, τραγούδα καὶ γελαστικά**· ‖ δι' εὐθύμου σκώμματος, οἱονεὶ γέλωτα προκαλοῦντος, ὅθ. κ. χλευαστικῶς, συνηθέστ. περιγελαστικὰ βλ.λ. : **γελαστικὰ τοὺς γέρους μὴν πειράζῃς**· 2) δι' ἐξαπατήσεως ἢ πρὸς ἐξαπάτησιν, παραπλάνησιν, μὲ γελασιὰ βλ.λ., μὲ γέλασμα : **τοῦ φέρθηκε γελαστικά**· πρβλ. γελαστικός, γελαστός.

γελαστικός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων τάσιν ἢ διάθεσιν νὰ γελᾷ, ὁ πρὸς γέλωτα ἐπιρρεπής, ὁ φιλόγελως, γελαστός : Σέξτ.Ἐμπ.Πυρρ.2,211,Λουκ. Β.Πρ.26 **ἄνθρωπος μὲν γελαστικόν, ὄνος δὲ οὐ γελαστικόν**· 2) δημ. ὁ ἐπιφέρων, προκαλῶν εὐθυμίαν, φαιδρότητα, ὁ φαιδρός, γελαστός, γελασιάρικος βλ.λ. : Βλαχογ.Προπύλ. 1,10 **γελαστικὸ ζωῆς σημάδι, φαίνεται φηλὰ τὸ κόκκινο μπαϊράκι.**

γελαστικῶς ἐπίρρ. Σουΐδ. μετὰ τάσεως ἢ διαθέσεως πρὸς γέλωτα, μετὰ γέλωτος, γελαστά· Σουΐδ.ἐν λ. γελασείοντα.

γελαστός-ή-ό(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἄξιος γέλωτος, ὁ γελαῖος : Ὀδ.Θ 307 **ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε**· 2) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., ὁ ἔχων μειδιῶσαν ἔκφρασιν προσώπου, φαιδράν, εὔθυμον ὄψιν, ὁ εὔχαρις : **ἦρθε γελαστὸς κι ἔφυγε μουτρωμένος, - φωτογραφήθηκε γελαστός, - γελαστὸ πρόσωπο**· 3) ὁμ. ἐπὶ πραγμ., ὁ προκαλῶν εὐθυμίαν, φαιδρότητα, τέρψιν ἢ εὐχαρίστησιν, ὁ φαιδρός, τερπνός, χαροποιός, εὔχαρις : Ζερβ. Τραγ.ΚΚ 69,26 **καὶ κρύσταλλα σὰν ἥλιος μύρι' ἁπλώνει, ποὺ λάμπουν γελαστὰ σὰ μιὰ χαρά.**

γελάστρια (ἡ) σχόλ. δημ. κ. **γελάστρα** θηλ. τοῦ **γελαστής** ἡ συχνῶς γελῶσα : Σχόλ.Ἀριστφ.Θεσμ. 1059 **ἐπικοκκύστρια· εἰωθυῖα γελᾶν, γελάστρια**· 2) δημ. ἡ περιγελῶσα, σκώπτουσα τοὺς ἄλλους· ἄ. ἀναγελάστρα, περιγελάστρα· 3) δημ. ἡ ἐξαπατῶσα, πλανεύτρα, ξεπλανεύτρα· ἄ. ξεγελάστρα.

γελαστύς-ύος (ἡ) ἰων. ὁ γέλως βλ.λ. : Καλλ.Δῆλ. 324 **παίγνια κουρίζοντι καὶ Ἀπόλλωνι γελαστύν.**

γελατίνη (ἡ) νεώτ. ζελατίνη βλ.λ.

γελατινοβρωμιοῦχος ἄργυρος (ὁ) νεώτ. βρωμιοῦχος ἢ χλωριοῦχος ἄργυρος εὑρισκόμενος ἐν αἰωρήσει ἐντὸς ζελατίνης· ἄ. γελατινοχλωριοῦχος.

γελάω κ. δημ. γελῶ βλ.λ.

γελβῖτις-ιδος (ἡ) νεώτ. στρατ. **εἶδος ἀκάπνου** πυρίτιδος.

γέλγει Ἡσ. « **βαπτίζει, χρωματίζει** ».

γελγεοπωλεῖν Ἡσ. « ῥωποπωλεῖν, παντοπωλεῖν » (γρ. γελγοπωλεῖν βλ.λ.2)).

γέλγη-ῶν (τὰ) ῥῶπος ἤτοι μικραί, εὐτελεῖς πραγματεῖαι, ψιλικά : Ἰω.Χρυσ.7,217 **ἱματίων καὶ γελγῶν**· 2) συνεκδ. ὁ τόπος, ἡ ἀγορὰ ὅπου πωλοῦνται τὰ ψιλικά : Εὔπ.304 **περὶ τὰ γέλγη**, Λουκ.Λεξιφ.3 **προηγορεύετο αὐτῷ ἐπὶ τὰ γέλγη ἀπαντᾶν.**

γέλγη (ἡ) μτγν. ἐσφ. ἀντὶ γέλγη (τὰ) : Εὐστ.927,54 « ῥῶπας.. γέλγην δέ, φησίν (ὁ Αἴλ. Διον.), ἔλεγον οἱ παλαιοί ».

γελγηθεύειν Ἡσ. « ἀπατηλογεῖν ».

γέλγια Ἡσ. « πήνη, σπάθη, κουράλια ».

γελγίδι(ον) (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ὑποκορ. τοῦ γέλγις βλ.λ., σκελὶς τοῦ σκορόδου, δημ. ἀγλίδι, ἀγλίδα.

γελγιδοῦμαι-όομαι ἐπὶ σκορόδου, αὐξάνομαι ἕως οὗ σχηματίσω βολβόν, κεφαλιάζω, κάνω κεφάλι : Θεόφρ.ΦΙ 7,4,11 **τῷ πρώτῳ γὰρ ἔτει κεφαλήν, ἡλίκην πράσον, λαμβάνει, τῷ δ' ὕστερον γελγιδοῦται, καὶ τῷ τρίτῳ τέλειον γίνεται.**

γέλγις-ιθος κ. -ιος κ. -ιδος (ἡ), πληθ. **γέλγιθες** κ. **γέλγεις** (ἐσφ.τονισμ.γελγίς) ὁ βολβός, ἡ κεφαλὴ τοῦ σκορόδου, κ. κατὰ πληθ. αἱ σκελίδες αὐτοῦ, δημ. γελγίδια, ἀγλίδια· πρβλ. ἄγλις : Θεόφρ.ΦΙ 4,7,12 **ἡ γέλγις.. διαιρεῖται πάλιν εἰς τὰς γέλγεις.**

γελγοπώλης (ὁ) μτγν. ὁ ἔμπορος σκορόδων ἢ κατὰ δ. ἑρμ. ὁ μικρὰ καὶ εὐτελῆ πράγματα, φιλικὰ πωλῶν, ὁ ρωποπώλης, φιλικατζής : Παλυδ.7198, πρβλ. γελγοπωλῶ.

γελγόπωλις-ιδος (ἡ) θηλ. τοῦ γελγοπώλης βλ.λ. : Κρατῖν.48.

γελέκι (τὸ) δημ. (γαλλ.), δ.γρ. **γελλ- ἄ. γελέκα, γελέκος** (ὁ), **γιλέκι-ο, γ(κ)ελές** (ὁ) κ. **ζιλές** (ὁ) βραχὺ ἄνευ χειρίδων ἱμάτιον κομβούμενον προσαρμοστῶς τῷ θώρακι μεταξὺ τοῦ ὑποκαμίσου καὶ τοῦ κολοβίου, ἔχον δὲ συνήθως τρεῖς ἢ τέσσαρας μικροὺς θυλάκους· πρβλ. ὑποδύτης, σωκάρδι : **γελέκι πλατύ - ἀνοικτό - κλειστὸ ὡς ἀπάνω - μάλλινο - φανταιζί·** ‖ συνήθ. ἐπὶ πληθ. γελέκια εἰς τὴν παλαιοτέραν ἐθνικὴν ἀμφίεσιν, τὴν φουστανέλλα βλ.λ., ἄνωθεν τοῦ ὑποκαμίσου μέχρις ὀσφύος βραχὺ καὶ ἀνοικτὸν ἱμάτιον, ἐφ' οὗ ἐκομβοῦτο πρὸς συγκράτησιν ἡ φουστανέλλα, ἄ. πανωκόρμι : δ.τραγ. **γελέκι χρυσοκέντητο, μεταξωτὸ ζωνάρι,** Κρυστ.'Εταιμοθάν.βοσκὸς 7 **σάπηκαν τὰ γελέκια του, ἔρρεψε ἡ λεβεντιά του·** 2) φρ. **τοῦ κόβω γελέκια** λέγω κατηγορίας κατά τινος ἀπόντος, τὸν ξομπλιάζω : **χτὲς βράδι ἀράδα τῆς ἔκοβε γελέκια ἡ φιλενάδα της.**

γελγοπωλῶ-έω πωλῶ σκόροδα, πρβλ. γέλγις : 'Ερμιππ.13· 2) πωλῶ γέλγη βλ.λ.· 'Ησ. « γελγοπωλεῖν· ῥωποπωλεῖν, παντοπωλεῖν »· πρβλ. γελγοπώλης.

γέλγος-ους (τὸ) ἐν χρ. μόν. κατὰ πληθ. γέλγη βλ.λ.

γέλεα 'Ησ. « τέλεα ».

γελεῖν 'Ησ. « λάμπειν, ἀνθεῖν ».

γελενίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν ἐκ πυριτικοῦ ἅλατος, ἀσβεστίου καὶ ἀργιλίου.

γέλενος 'Ησ. « ἀσφόδελος, νάρκισσος ».

γελιδία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυκῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **γελιδιιδῶν.**

γελιδιίδαι (αἱ) νεώτ. βοταν. κ. **γελίδεια** (τὰ) οἰκογέν. φυκῶν τοῦ ἀθροίσμ. τῶν ροδοφυκῶν.

γελίδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. ἡ γελιδία βλ.λ.

γελιέμαι δημ.κ. **γελιοῦμαι** μέσ.κ.παθ. τοῦ γελῶ βλ.λ.

γελίκη 'Ησ. « ἕλιξ ».

γέλιν 'Ησ. « ὀρκιᾶν ».

γέλινθοι 'Ησ. « ἐρέβινθοι ».

γέλιο (τὸ) μσν. κ. δημ., ἐσφ. γρ. **γέλοιο** ὁ γέλως βλ.λ. : 'Ερωτόκρ.Α 1979 **καὶ μὲ τὸ γέλιο τοῦ μιλεῖ, χαρὰ πολλὴ τοῦ κάνει,** Σαλωμ.Νικηφ.Βρυέν.4 **στενὸς ὁ τόπος, σκοτεινὸς κι ἐβρόντησε ἀπὸ γέλια,** παροιμ. **τῆς Παρασκευῆς τὰ γέλια τοῦ Σαββάτου κλάματα** (ἐπὶ τῶν ἄγαν χαιρομένων καὶ ἀδιαφορούντων διὰ τὸ μέλλον), ὁμ. **γέλια ἀσταμάτητα μυαλὰ κουρκουτιασμένα** (ἐν ᾗ σημ. ἡ ἀρχ. παροιμ. γελᾷ δ' ὁ μωρὸς κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ), φρ. **ἔσκασα - πέθανα - σβήστηκα στὰ γέλια** (εἶχον ἀκράτητον, ἄσβεστον γέλωτα), ὁμ. **τοῦ βγῆκαν ξινὰ τὰ γέλια** (ἐπὶ περιπτώσεων καθ' ἃς τὴν εὐθυμίαν διαδέχεται θλῖψις ἢ δυστύχημα)· 2) μσν. κ. δημ. τὸ ἐφ' ᾧ τις γελᾷ, ὁ περίγελως, τὸ γέλασμα, ὄνειδος, κορόϊδο : 'Ερωτόκρ.Α280 **τοῦ ἔρωτα γενήκασι παιγνίδι του καὶ γέλιο,** παροιμ. **κάλλιο τῆς γῆς κατάλυμα παρὰ τοῦ κόσμου γέλιο.**

γελιοῦμαι δημ. κ. γελιέμαι παθ. τοῦ γελῶ βλ.λ. μτφ. σημ. κ. ἐν χρ. μ. κατ' ἐνεστ. κ. παρατ.

γέλλαι 'Ησ. « τῖλαι ».

γελλίζειν 'Ησ. « γαργαλίζειν ».

γελλίξαι 'Ησ. « συνειλῆσαι » (αἰολ. Ϝειλίξαι).

γέλο (τὸ) δημ. ἄνευ πληθ. ὁ γέλως βλ.λ., ἡ κατὰ τὸ γελᾶν ἔκφρασίς τινος ἢ ὁ κατὰ τὸν γέλωτά τινος ἐκπεμπόμενος ὑπ' αὐτοῦ ἦχος : **τὸ γέλο του δείχνει κτηνωδία, - τὸ γέλο του θυμίζει κακάρισμα.**

γελοδυτία 'Ησ. « ἡλιοδυσία ».

γελόζη (ἡ) νεώτ. χημ. πολυσακχαρίτης ἀπαντῶν εἰς τὴν ζελατινώδη οὐσίαν ἀγὸρ - ἀγὰρ βλ.λ.

γελοῖα ἐπίρρ.δημ. γελοίως βλ.λ. : **φέρθηκε γελοῖα.**

γελοιάζω μτγν. εὔχρ. μόνον κατ' ἐνεστ. χαριεντίζομαι, λέγω ἀστεῖα, σκώπτω : 'Αρίσταρχ.π.'Αθην 2,39 E **σκώπτειν καὶ γελοιάζειν,** Πλούτ.'Ηθ.231 C **συνηγόρου δέ τινος γελοῖα λέγοντος, οὐ φυλάξῃ, ἔφη, ὦ ξένε, συνεχῶς γελοιάζων, ὅπως μὴ γελοῖος γένῃ.**

γελοιασμός (ὁ) μτγν. τὸ γελοιάζειν βλ.λ., ὁ χαριεντισμός, ὁ ἀστεϊσμός, τὸ σκῶμμα : ΠΔ 'Ιερ.31(48),27 **εἰς γελοιασμὸν ἦν σὺν 'Ισραήλ.**

γελοιαστής (ὁ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ πράττων ἢ λέγων γελοῖα, ἵνα κινήσῃ τὸν γέλωτα τῶν ἄλλων, ὁ γελωτοποιός, σκώπτης : ΠΔ 'Ιὼβ 31,5, Βοσ.3,72 C **εὐτράπελοι καὶ γελοιασταὶ ἄνθρωποι,** Θωμ.Μ 207 **δημούμενος κάλλιον ἢ γελοιάζων·** γελοιαστὴς **δέ.**

γελοιαστικός-ή-όν μσν. ὁ ἰδιάζων εἰς γελοιαστὴν βλ.λ.· ‖ ὁ πρὸς γελοιασμὸν βλ.λ. : Εὐστ.1837,8.

γελοιάστρια (ἡ) μτγν., θηλ. τοῦ γελοιαστὴς βλ.λ., ἥτις καθ' ἕξιν γελοιάζει βλ.λ. : 'Αθανάσ.1,828 **μετὰ γυναικῶν ἀμελεστέρων καὶ γελοιαστριῶν.**

γελοίιος-η-ον ἐπ. τ. τοῦ γελοῖος βλ.λ. : 'Ιλ.Β 215.

γέλοιο (τὸ) δημ., ἐσφ.γρ. τοῦ γέλιο ὁ γέλως βλ.λ. : Πολίτ.'Εκκλ.Τραγ.63,13 **ἐσβήστη ἀπὸ τὰ γέλοια,** Κρυστ.'Ηλιος - Νύχτα 30 **δίχως οὔτ' ἕνα γέλοιο γλυκὸ στὰ κοραλλένια της τὰ χείλη νὰ χαράζῃ.**

γελοιογράφημα-ατος (τὸ) νεώτ. γελοιογραφία βλ.λ.

γελοιογράφησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις τοῦ γελοιογραφῶ βλ.λ., ἡ ἐπὶ τὸ γελοῖον ἰχνογράφησις ἢ ζωγράφησις προσώπου ἢ πράγματος.

γελοιογραφία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. πλαστικὴ ἢ ζωγραφικὴ ἀναπαράστασις προσώπων ἢ πραγμάτων κατὰ τρόπον παραμορφοῦντα κωμικῶς ταῦτα πρὸς διακωμῴδησιν αὐτῶν ἢ ἁπλῶς πρὸς πρόκλησιν γέλωτος, διεθν.λ. καρικατούρα : Δραγ.'Οσοι Ζωντανοὶ 130 **μιὰ σατυρικὴ ἐφημερίδα τούρκικη δημοσίεψε γελοιογραφία Ρωμιοῦ·** 2) χαρακτηρισμὸς ἀτυχοῦς εἰκόνος ἢ ζωγραφίας ἢ καὶ δυσειδοῦς προσώπου, οὗτινος ἡ ἐμφάνισις προκαλεῖ κωμικὴν ἐντύπωσιν : **γελοιογραφίες εἶναι τὰ πορτραῖτά του, - γελοιογραφία εἶναι ἡ γυναίκα του.**

γελοιογραφικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν γελοιογραφίαν βλ.λ.· 2) ὁ περιέχων γελοιογραφίας : **γελοιογραφικὸν λεύκωμα·** 3) ὁ διὰ γελοιογραφιῶν ἀναπαριστώμενος ἢ ὁ κατὰ γελοιογραφικὸν τρόπον γινόμενος· 4) τὸ θηλ. **γελοιογραφικὴ** ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ γελοιογράφου

γελοιογραφικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ γελοιογραφίας, κατὰ τρόπον γελοιογραφικὸν βλ.λ., ὥστε νὰ προκαλῇ κωμικὴν ἐντύπωσιν.

γελοιογράφος (ὁ,ἡ) νεώτ. καλλιτέχνης ἢ ἐρασιτέχνης ἀσχολούμενος εἰς τὴν γελοιογραφίαν βλ.λ., ὁ γελοιογραφήματα φιλοτεχνῶν, ὁ καρικατουρίστας.

γελοιογραφῶ-έω νεώτ. φιλοτεχνῶ γελοιογραφίας, παριστῶ δι' εἰκόνων ἢ διὰ γραπτοῦ λόγου γελοιογραφικῶς πρόσωπα, πράγματα ἢ συμβάντα.

γελοιολογία (ἡ) μτγν. ἡ γελοιώδης ὁμιλία, τὸ νὰ λέγῃ τις γελοίους λόγους : 'Αθανάσ.1,408 C **τὴν τοῦ Σωτάδου μόνου γελοιολογίαν.**

γελοιομελῶ-έω μτγν. ποιῶ κωμικά, χαροποιὰ μέλη : Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 7,719.

γελοιοποίηση (ἡ) δημ. ἡ γελοιοποίησις βλ.λ.

γελοιοποίησις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. -η ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γελοιοποιῶ βλ.λ., τὸ καθιστᾶν πρόσωπόν τι, πρᾶγμα ἢ συμβὰν γελοῖον, κωμικόν, προκαλοῦν γέλωτα : **γελοιοποίησις φράσεως, - γελοιοποίησις τῆς ἐπιστήμης·** ‖ ὁθ. ἡ σοβαροῦ τινος προσ. ἢ πράγμ. μετάπτωσις εἰς τὸ γελοῖον.

γελοιοποιός (ὁ) σχόλ. γελωτοποιὸς βλ.λ. : Σχόλ. 'Ιλ.Β 226 **Θερσίτης γελοιοποιός.**

γελοιοποιῶ-έω μτγν.κ.νεώτ. καθιστῶ τινα ἢ τι γελοῖον, διακωμῳδῶ, μεταβάλλω σοβαρόν τι εἰς γελοῖον, ρεζιλεύω : 'Υπόθ.'Αριστ.Σφ. **ὁ γέρων.**

γελοιοποιεῖ τὸ δρᾶμα (διόρθ. γελωτοποιεῖ), - ἐγελοιοποίησε τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα· 2) μέσ. κ. παθ. γελοιοποιοῦμαι καθίσταμαι ἀπ᾿ἐμαυτοῦ γελοῖος, ρεζιλεύομαι: ἐγελοιοποιήθη κατὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ λόγου του.

γελοιοπρόσωπος-ον μτγν. ὁ ἔχων γελοῖον πρόσωπον, ὁ γελοῖος: Κῶδ Παρισ.2421,49,2 a.

γέλοιος-α-ον ὁ γελοῖος βλ.λ. κατὰ Μοῖρ.ἀττ. τ.· || κατὰ Θωμ.Μάγ. «ὁ γελωτοποιός, γελοῖος δὲ ὁ καταγέλαστος».

γελοῖος-α-ον ἢ γέλοιος-α-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ., ἅπαξ μόνον π.῞Ομ. ἐν τῷ ἐπ. τ. γελοίιος ὁ ἄξιος γέλωτος, ὁ προκαλῶν γέλωτα: Ἰλ.Β 215 ἀλλ᾿ ὅτι οἱ εἴσαιτο γελοίιον Ἀργείοισιν ἔμμεναι, Ἀριστφ. Σφ.566 οἱ δὲ λέγουσιν μύθους ἡμῖν, οἱ δ᾿ Αἰσώπου τι γέλοιον, Ἀριστλ. περὶ Κωμῳδ.2 κωμῳδία ἐστὶ μίμησις πράξεως γελοίας· 2) τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. γελοῖα σκώμματα, λόγοι ἢ πράξεις προκαλοῦσαι γέλωτας, θυμηδίαν, τὰ ἀστεῖα, χωρατά: Θέογν.311 εἰς δὲ φέροι τὰ γελοῖα, Πλάτ.Συμπ.189 Β οὔ τι μὴ γελοῖα εἴπω.. ἀλλὰ μὴ καταγέλαστα, Ξεν.ΚΠ 2,3,1 τοιαῦτα μὲν δὴ καὶ γελοῖα καὶ σπουδαῖα καὶ ἐλέγετο καὶ ἐπράττετο ἐν τῇ σκηνῇ, Ἀριστλ.Ρητ.1371 b, 35 ἀνάγκη καὶ τὰ γελοῖα ἡδέα εἶναι· || ὁμ. τὸ γελοῖον ἡ γελοιότης βλ.λ.: Πλάτ.Συμπ.215 Α τοῦ ἀληθοῦς ἕνεκα οὐ τοῦ γελοίου, Ἀριστλ.Ποι.1449 a,3 «τὸ γὰρ γελοῖόν ἐστιν ἁμάρτημά τι καὶ αἶσχος ἀνώδυνον καὶ οὐ φθαρτικόν», - αἱ ἀξιώσεις του φθάνουν τὰ ὅρια τοῦ γελοίου· 3) ἐπὶ προσ., ὁ προκαλῶν γέλωτα, ὁ γελωτοποιός, ἀστεῖος: Εὐρ.ἀπ.472 μισῶ γελοίους, Πλάτ.Συμπ.213 C οὐ παρὰ Ἀριστοφάνει οὐδὲ εἴ τις ἄλλος γελοῖος ἔστι, Αἰσχίν.1,126 ἡδὺς ἀνὴρ καὶ .. γελοῖος· 4) κατ᾿ ἐπέκτ. ὁ ἀξιογέλαστος, περιφρονητέος, ὁ μὴ ἄξιος προσοχῆς καὶ σημασίας: Ἀριστφ.Νεφ.1241 Ζεὺς γέλοιος ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν, Πλάτ.Φαῖδρ.236 D γελοῖος ἔσομαι.. αὐτοσχεδιάζων, αὐτ.Πρωτ.340 Ε εἰμί τις γελοῖος ἰατρός, αὐτ.Πρωτ 355 Α γελοῖον τὸν λόγον γίγνεσθαι (παράδοξον), - γελοῖον ὑποκείμενον, - γελοία ὑπόθεσις, - γελοῖον ποσὸν (τὸ σχετικῶς ἀσήμαντον, εὐτελές).

γελοιότης-ητος (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης ἢ ἡ κατάστασις τοῦ γελοίου βλ.λ.: Ἀθήν.11,497 F τῇ γελοιότητι τοῦ ὀνόματος προσπαίξας.

γελοιῶ-άω ἐπ. τ. τοῦ γελῶ βλ.λ. ἐν τῇ μτχ. ἀορ. γελοιήσασα: Ὕμν.Ἀφρ.49.

γελοιώδης-ους-ες μτγν. κ. νεώτ. ὁ γελοῖος βλ.λ.: Σχόλ.Ἀριστφ.Σφ.566 Αἴσωπος τραγῳδίας ἐγένετο ὑποκριτὴς γελοιώδης, Ἐπιφάν.1,649 C πάντα αὐτοῦ μάταια καὶ γελοιώδη, - γελοιώδης ἐμφάνισις, - ὁ γελοιωδέστερος τύπος τοῦ ὁμίλου.

γελοιωδῶς ἐπίρρ. Ἡσ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γελοῖον, γελοίως βλ.λ.: Ἡσ. ἐν λ. ἀστείως.

γελοίων ἐπ. παρατ. τοῦ γελῶ βλ.λ.

γελοίωντες μτχ. ἐπ. παρατ. τοῦ γελῶ βλ.λ.

γελοίως ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γελοῖον βλ.λ., ὥστε νὰ προκαλῇ γέλωτα: Πλάτ.Πολ.527 Α λέγουσι μέν που μάλα γελοίως τε καὶ ἀναγκαίως.

γελοκλαίω δημ. ἀμτβ. γελῶ καὶ κλαίω συγχρόνως, πρβλ. κλαυσίγελως.

γελόκλαμα (τό) δημ. ὁ κλαυσίγελως βλ.λ.

γέλος (ὁ) αἰολ. τ. τοῦ γέλως βλ.λ.

γελούμενος-η-ο δημ. μτχ. μέσ. ἐν ἐνεργ. σημ. ὁ γελῶν, ὁ γελαστός, ὁ μετὰ γέλωτος ἐνεργῶν τι, ὁ φαιδροπρεπής: Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδου 2,525 σὰν Νύμφες Ὀρειάδες ἐρχόντανε γελούμενες, - γελούμενη ἡ γριά μοῦ ᾿δωκε τὴν εὐχή της.

γέλουτρον Ἡσ. «ἔλυτρον, ἤγουν λέπυρον».

γελόω ἐπ. τ. τοῦ γελάω-ῶ βλ.λ.

γελοωμιλία (ἡ) κοινωνία, συναναστροφὴ ἐν γέλωτι: Ἀμμιαν.ἐν ΑΠ9,573 καὶ κλαιωμιλίῃ καὶ γελοωμιλίῃ.

γελόωντες ἐπ. μτχ. ἐνεστ. τοῦ γελῶ βλ.λ.

γελσεμίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀλκαλοειδὲς ἀπαντῶν εἰς τὸ φυτὸν γελσέμιον.

γελσέμιον (τὸ) νεώτ. βοταν. κ. γελσέμινον γένος δηλητηριωδῶν θαμνωδῶν φυτῶν.

γελσόν Ἡσ. «ἀτυχές».

γελυνμάξαι Ἡσ. «γελοιάσαι».

γελῶ-άω κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., ἐπ. γελόω, αἰολ. γέλαιμι, μτχ. ἐπ. ἐνεστ. γελόωντες, γελώοντες, ἢ γελώωντες ἢ γελοίωντες, ἐπ. παρατ. γελοίων ἢ γελώων, δωρ. μτχ. γελᾶσα, γ᾿ πληθ. δωρ. ἐνεστ. γελᾶντι, ἀττ. μέλλ. γελάσομαι, μτγν. γελάσω, ἀόρ. ἐγέλασα, ἐπ. ἐγέλασσα, δωρ. ἐγέλαξα, δημ. μέσ. ἐνεστ. γελιοῦμαι κ. γελιῶμαι κ. γελιέμαι, παθ. μέλλ. γελασθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐγελάσθην κ. δημ. γελάστηκα, παρακ. γεγέλασται, δημ. παθ. μτχ. μετὰ ἐνεργ. σημ. γελούμενος βλ.λ., δημ. μτχ. παθ. παρακ. γελασμένος, ἀπολ. ἐκσπῶ εἰς γέλωτας ἤτοι ἐκφράζω αἴσθημα χαρᾶς ἢ εὐαρεσκείας διὰ κινήσεων τῶν μυῶν τοῦ προσώπου, συνοδευομένων ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων ἠχηρῶν ἐκπνοῶν: Ἰλ.Λ 378 ὁ δὲ μάλα ἡδὺ γελάσσας.. ἔπος ηὔδα, Ὀδ.Σ 40 οἱ δ᾿ ἄρα πάντες ἀνήιξαν γελόωντες, Σοφ.Αἴ.1011 ὅτῳ πάρα μηδ᾿ εὐτυχοῦντι μηδὲν ἥδιον γελᾶν, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.28,15 κι οἱ καπετάν᾿ ἀρχίζουν νὰ γελοῦσι, - ἐγέλασα μὲ τὴν καρδιά μου· || ὁμ. κ. παθ.: Δημ.23 ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι (διὰ νὰ γελάσῃ τις, διὰ νὰ γίνῃ γέλως, γιὰ γέλιο)· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ μειδιάματος ἢ προσπεποιημένου γέλωτος, ὑπομειδιῶ, χαμογελῶ: Ἰλ.Ο 101 ἡ δὲ γέλασσε χείλεσιν, - τοῦ γέλασε ἀπὸ μακριά, - γέλασε κάτω ἀπὸ τὰ χείλη του - ἀπὸ τὰ μουστάκια του· 3) συνήθ. μετὰ δοτ. δηλούσης τὴν αἰτίαν τοῦ γέλωτος ἢ μετὰ μτχ. ἐκσπῶ εἰς γέλωτας ἐκ χαρᾶς ἢ εἰρωνικῶς, περιφρονητικῶς ἢ ἐμπαικτικῶς: Ἰλ.Β 270 ἐπ᾿ αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν, Ἡρ.4,39 γελῶ δὲ ὁρέων γῆς περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη καὶ οὐδένα νουνεχόντως ἐξηγησάμενον, Αἰσχ. Εὐμ.560 γελᾷ δὲ δαίμων ἐπ᾿ ἀνδρὶ θερμῷ, Σοφ. Αἴ.957 γελᾷ δὲ τοῖσι μαινομένοις ἄχεσιν πολὺν γέλωτα, Ἀριστφ.Ἱππ.696 ἐγέλασα φολοκομπίαις· 4) μετ᾿ αἰτ. προσ. ἢ πραγμ. ἢ σπαν. μετὰ γεν. καταγελῶ, περιγελῶ, περιπαίζω, χλευάζω: Σοφ.Φιλ. 1125 γελᾷ μου, Ἀριστφ.Νεφ.820 τί δὲ τοῦτ᾿ ἐγέλασας ἐτεόν, Θεόκρ.20,1 Εὐνείκα μ᾿ ἐγέλαξε θέλοντά μιν ἁδὺ φιλᾶσαι, δημ. παροιμ. ἀναγελοῦμε τσ᾿ ἑκατὸ καὶ μᾶς γελοῦν οἱ χίλιοι, ὁμ. κάθησε ἡ τσιμπλιασὺ στὴ στράτα καὶ γελάει τὴ μαυρομάτα, - ὅλοι τὸν γελοῦνε στὴ γειτονιά· || ὁμ. παθ. περιγελῶμαι, περιπαίζομαι, χλευάζομαι ὑπό τινος: Σοφ.Ἀντ.838 οἴμοι γελῶμαι, αὐτ. Φιλ.1023 γελώμενος πρὸς σοῦ· 5) συνεκδ. ἐπὶ τῆς ψυχῆς, πληροῦμαι χαρᾶς, γίνομαι εὔθυμος, περιχαρής, φαιδρός: Ἰλ.Φ 389 ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ γηθοσύνῃ· || ὁμ. δημ. ἐπὶ προσ. ἢ ἐπὶ μελῶν τοῦ σώματος: γελοῦσε ὁλόκληρος ἀπὸ τὴ χαρά του σὰν τὸ ἄκουσε, - γελούσανε καὶ τὰ αὐτιά του, Σολωμ.Ἀγνώριστη 8 τὰ μάτια της ὁπού γελοῦνε· 6) μτφ. κ. νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πραγμ., παρουσιάζω ὄψιν ἢ ἔκφρασιν φαιδράν, λάμπω οἱονεὶ ἐκ χαρᾶς: Ἰλ.Τ 362 αἴγλη δ᾿ οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθών, Ἡσίοδ.Θ 40 γελᾷ δέ τε δώματα, Λυρικ.Ἀλεξ.Ἀδέσπ.32,4 τὰ γελῶντα πλέοντες ὕδατη, Διγεν.Ἀκρ.2021 ὅτ᾿ ἄρχισεν ἡ ἀνατολὴ κι ἐγέλασεν ἡ ἡμέρα, Βαλαωρ.Ναν́άρ. 24 γελοῦνε τ᾿ ἄνθη, τὰ νερά, λαλεῖ ἡ νεροχελώνα, Κρυστ.Ἥλιος κ. Νύχτα 9 καθάριος, καταγάλανος ὁ οὐρανὸς γελάει· 7) ὁμ. μτφ. κ. δημ. προσμειδιῶ, εἶμαι φίλος, εὐμενὴς πρός τινα: Φιλήμ. 110 ὅταν ποτ᾿ ἀνθρώποισιν ἡ τύχη γελᾷ, Σολωμ. Ἑλλην.Μητέρ.37 γλυκὰ κι ἡ τύχη μοῦ γελᾷ· 8) μσν. κ. δημ. ἐνεργ. μτβ. ἀπατῶ, φενακίζω, πλα-

νῶ, δολιεύομαι : Ἐρωτόκρ.Γ 131 ὅλ' ἀγαποῦν τὰ φόματα νὰ λέν, νὰ μᾶς γελοῦσι, Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ. 71,7 **μὲ γέλασεν ἡ χαραυγή, τ' ἄστρι καὶ τὸ φεγγάρι,** Σολωμ.Ὕμν.Ἐλευθ.11 **ἄλλος σοῦ ἔταξε βοήθεια καὶ σὲ γέλασε φρικτά,** Βαλαωρ.Φωτεινὸς 3,230 **κι ἔπειτα τὸν ἐγέλασαν·** 9) δημ. ἐπὶ ἠθικῆς σημ., δι' ἀπατηλῶν λόγων ἢ πράξεων φενακίζω, πλανῶ καὶ ἀσελγῶ ἐπὶ γυναικός : **τὴν γέλασε καὶ τὴν παράτησε·** || μσν. κ. δημ. μέσ. κ. παθ. ἀπατῶμαι, σφάλλομαι, πλανῶμαι : Ἐρωτόκρ.Δ 377 **μὰ ὁ κύρης σου κι ἡ μάνα σου εὔκολα δὲ γελοῦνται,** Βαλαωρ.Σκλάβα 2) **μὴ γελαστῇς, πουλάκι μου, νὰ πᾷς ἐκεῖ σιμά τους,** Κρυστ.Σκιαὶ Ἅδου 2,68 **κι εἶπα πῶς πάλι ἄναφαν τοῦ Ἕλληνος οἱ μάχες ἀλλὰ γελάστηκα, - πάντα γελιέται στὶς ἀγορὲς ποὺ κάνει, - μὴν πασκίζῃς νὰ μὲ γελάσῃς γιατὶ δὲν γελιοῦμαι, - βγῆκα γελασμένος στοὺς ὑπολογισμούς μου·** || δημ. ἐν εἰδ. σημ. ἐπὶ κόρης, ἐνεργ. παρασύρων δι' ὑποσχέσεων διακορεύω : **τὴ γέλασε πρὶν λίγους μῆνες καὶ τώρα τὴν παράτησε·** ὁμ. κ. παθ. : **γελάστηκε ἡ φτωχὴ ἀπὸ ἕνα παλιάνθρωπο.**

γέλως-ωτος (ὁ) κ. νεώτ. δημ. γέλιο (τὸ) βλ.λ. κ. **γέλο** (τὸ) βλ.λ., αἰολ. **γέλος,** ἀττ. γεν. **γέλω,** δοτ. **γέλωτι,** ἐπ. δοτ. γέλῳ ἢ γέλω, αἰτ. **γέλωτα,** ποι. αἰτ. **γέλων** (κ. ὡς δ.γρ. ἐν Ὀδ. **γέλω**), πληθ. γέλωτες, γεν. γελώτων, δοτ. **γέλωσιν** ἡ πρᾶξις τοῦ γελῶ, ἤτοι ἡ ἐκδήλωσις χαρᾶς, σαρκασμοῦ ἢ εἰρωνείας διὰ συσπάσεως τῶν μυῶν τοῦ προσώπου, ἰδίᾳ δὲ τῶν χειλέων, στόματος καὶ παρειῶν, μετ' ἐπαλλήλων ἠχηρῶν ἐκπνοῶν : Ἰλ.Α 599 **ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως. . θεοῖσι,** Ὀδ.Σ 100 **γέλῳ ἔκθανον,** Εὐρ.Ἴων 1172 **γέλων δ' ἔθηκε συνδείπνοις,** Ξεν.ΚΠ 2,2,5 **οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἐδυνάμην τὸν γέλωτα κατασχεῖν,** αὐτ. Συμπ.1,14 **οὐκ ἐκίνησε γέλωτα,** Ἀθήν.5,211 C **γέλωτος καταρραγέντος·** || ἐν φρ. **ἐπὶ γέλωτι** πρὸς πρόκλησιν γέλωτος, r ʼς χαριεντισμόν : Ἡρ.9,82 **ἐκπλαγέντα τὰ προκείμενα ἀγαθὰ κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοὺς ἑωυτοῦ διηκόνους παρασκευάσαι Λακωνικὸν δεῖπνον·** γέλωτος ἄξια γελοῖα, προκαλοῦντα γέλωτα : Εὐρ. Ἡρακλ 507 **ἐπεί τοι καὶ γέλωτος ἄξια·** || κ. μετ' ἐπιθ. : Πλάτ.Πολ.388 E **ἰσχυρῷ γέλωτι,** Ξεν.ΚΠ 2,3,18 **παίοντες σὺν πολλῷ γέλωτι καὶ παιδιᾷ,** Ζαλ.Χάνι Γραβιᾶς 2,31 **καὶ τὰ μέλανα χείλη του σπᾷ καταχθόνιος γέλως, - ἐξερράγη εἰς ἠχηρότατον γέλωτα,**-γέλως σαρδόνιος ἢ **σαρδάνιος** βλ.λ.· || **Αἰάντειος γέλως** μανιακὸς γέλως : Διογενιαν.1,17· 2) ὕλη διὰ γέλωτα, αἰτία, λόγος ἐξ οὗ προκαλεῖται γέλως : Ἡρ.7,209 **γέλωτά με ἔθευ,** Σοφ.ΟΚ 905 **γέλως δ' ἐγὼ ξένῳ γένωμαι τῷδε,** Δημ.151 **τὸ πρᾶγμα εἰς γέλωτα καὶ λοιδορίαν ἐμβαλόντες·** 3) μτγν. μτφ. ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἡ γαλήνη τῆς θαλάσσης, ὁ ἐλαφρὸς φλοῖσβος, ἡ ἱλαρότης τῆς θαλάσσης : Ὀππ.Ἁλ.4,334· 4) μτγν. ὁ γελασῖνος, τὸ εἰς τοὺς γλουτοὺς σχηματιζόμενον βοθρίον, τὸ λακκάκι τοῦ γλουτοῦ : Λουκ.Ἔρωτ.14· 5) κατὰ προσωποποιΐαν ὁ θεὸς τοῦ γέλωτος : Πλούτ.Λυκ.25 **τὸ τοῦ Γέλωτος ἀγαλμάτιον Λυκοῦργον ἱδρύσασθαι Σωσίβιος ἱστορεῖ.**

γελωτῖνος Ἡσ. « καταγέλαστος ».

γελωτοκάρηνος-ον μσν. ὁ ἔχων γελοίαν κάραν, κεφαλήν : ΜΦιλῆς 2,387 **γελωτοκάρηνος ἀνήρ.**

γελωτομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ κατεχόμενος ὑπὸ ζωηρᾶς κλίσεως, οἱονεὶ μανίας πρὸς τὸ γελᾶν.

γελωτοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ ἀναγωγὴ ἢ ὤθησις εἰς τὸ γελοῖον, ἡ γελοιοποίησις βλ.λ.

γελωτοποιΐα (ἡ) κ. νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γελωτοποιοῦ βλ.λ., τὸ νὰ κάμνῃ τις γελοῖα πράγματα πρὸς διέγερσιν τοῦ γέλωτος τῶν ἄλλων : Ξεν.Συμπ. 4,50 **ἠρώτων αὐτὸν τί ὁρῶν ἐν τῇ γελωτοποιΐᾳ μέγα ἐπ' αὐτῇ φρονοίη.**

γελωτοποιϊκῶς ἐπίρρ. μτγν. πρὸς πρόκλησιν γέλωτος : Πολυδ.9,149.

γελωτοποιός-όν κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κινῶν, προκαλῶν γέλωτα, ὁ γελοῖος : Αἰσχ.π.Ἀθην.1,17 C **βέλος γελωτοποιόν, τὴν κάκοσμον οὐράνην,** Προκ. Μυστ.9 **γελωτοποιοὶ βωμολοχίαι·** 2) ὡς οὐσ. ὁ ἔχων ὡς ἐπάγγελμα τὸ προκαλεῖν τὸν γέλωτα διὰ κωμικῶν σχημάτων ἢ κινήσεων ἢ μορφασμῶν ἢ ἀστείων λόγων κτλ : Πλάτ.Πολ.620 C **τοῦ γελωτοποιοῦ Θερσίτου,** Ξεν.Συμπ.1,11 **Φίλιππος δ' ὁ γελωτοποιὸς κρούσας τὴν θύραν εἶπε τῷ ὑπακούσαντι εἰσαγγεῖλαι ὅστις τε εἴη καὶ διότι κατάγεσθαι βούλοιτο·** || νεώτ. κ. δημ. εἰδ. ὁμ. ὡς οὐσ. κωμικὸν πρόσωπον εἰς βασιλικὰς αὐλὰς παλαιότερον καὶ εἰς λαϊκὰ νῦν θεάματα, οἷον ἱπποδρόμια, ὑπαιθρίους παραστάσεις κτλ. ἐξ ἐπαγγέλματος διὰ τῶν λόγων, τῶν τρόπων, τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ προκαλοῦν τὸν γέλωτα· διεθν. ὅρ. ριγολέτος, παλιάτσος· 3) ὡς οὐσ. **τὸ φυτὸν βατράχιον** βλ.λ.5) : Ψ Διοσκ.2,175.

γελωτοποιῶ-έω κ. νεώτ. εἶμαι γελωτοποιός, προκαλῶ, διεγείρω γέλωτα, κάμνω χωρατά : Πλάτ. Πολ.606 C **ὃ γὰρ τῷ λόγῳ αὖ κατεῖχες ἐν σαυτῷ βουλόμενον γελωτοποιεῖν·** 2) νεώτ. μτφ. καθιστῶ τινα ἢ τι γελοῖον, ἀξιογέλαστον, γελοιοποιῶ βλ.λ.

γελωτοπόνος (ὁ) μσν. ὁ γελωτοποιὸς βλ.λ.2), ὁ κατ' ἐπάγγελμα προκαλῶν γέλωτα : Πρόδρ.8,2,195 **καί τε γελωτοπόνοισι παρέζεο καί τε μίμοισι.**

γελωτός-ή-όν ὁ γελοῖος βλ.λ. : Ὀλυμπ.Ἀλκ.10 C (πιθ. ἐσφ.γρ.).

γελωτοφυή (ἡ) μτγν. **τὸ φυτὸν γελωτόφυλλις** βλ.λ : Ἀπουλ.8.

γελωτόφυλλις-ιδος (ἡ) μτγν. τὸ φυτὸν κάνναβις ἡ ἥμερος : Πλίν.ΦΙ 24,164.

γελώων ἐπ. παρατ. τοῦ γελῶ βλ.λ.

γέμα (τὸ) μσν. κ. δημ. κ. **γιόμα** τὸ γεῦμα βλ.λ.· 2) συνεκδ. ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, ἡ μεσημβρία.

γεμάτα ἐπίρρ. δημ. κ. **γιομάτα** συνήθ. ἐν φρ. **στὰ γεμάτα** πλήρως, ἐντελῶς, ἰσχυρῶς, μ' ὅλη τὴ δύναμη, στὰ καλά, γιὰ καλά : **γεμάτα τοῦ κατάφερε τὴ γροθιὰ στὰ μοῦτρα,** Ψυχάρ.Ταξ.116 **ἐκεῖ βλέπεις στὰ γεμάτα τί ἀξίζει τὸ λαμπρὸ τοῦτο σύστημα, - αὐτὸς δὲ χωρατεύει, χτυπάει στὰ γεμάτα·** || μεθ' ὅλης τῆς ἱκανότητος, τῆς τέχνης, τῆς ἐμφάσεως : δ. δίστ. **παῖξε, βιολί μου, δυνατά, δοξάρι μου, γεμάτα,** ὁμ.Πολίτ.Λαογρ.1,286 **παῖζε, λυράκι, δυνατὰ νὰ τραγουδῶ γεμάτα·** || μετ' ὀρέξεως, μὲ κέφι : **γλεντήσαμε χτὲς στὰ γεμάτα·** || εἰδ. ἐν ναυτ. φρ. γέμοντι ἱστίῳ ἤτοι μετ' ἀναπεπταμένων καὶ πλήρων ἀέρος ἱστίων, μὲ γεμάτα πανιά : **ἀρμενίζει γεμάτα, - δῶσ' του στὰ γεμάτα·** πρβλ. γεμάτος.

γεματίζω δημ. κ. **γιοματίζω** γευματίζω βλ.λ. : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.158,37 γυναίκα, **βάλε μου νὰ φάω, νὰ φάω νὰ γεματίσω.**

γεμάτος-η-ο(ν) μσν. κ. δημ. κ. **γιομάτος,** δ.γρ. **γεμᾶτος** ὁ γέμων, ὁ πεπληρωμένος, φορτωμένος, κυρ. ἐπὶ πλοίων : Ψ Κωδιν.224,5 **καράβιν γεμάτον·** || γεν. πλήρης, μεστός τινος, πλήθων, βρίθων : Ἐρωτόκρ. Δ 1404 **πού 'ναι θανάτους καὶ πληγὲς κι ὅλ' αἵματα γεμάτο,** Σολωμ.Ὕμν.Ἐλευθ.36 **κι ἂς εἶν' ἅρματα γεμάτη καὶ πολέμια χλαλοή,** Σόρρ. μτφρ. Εὐρ.Ἱππ.189 **γεμάτη πίκρα εἶν' ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου, - γεμάτο ποτήρι, - πιθάρι γεμάτο ἐλιές, - γεμάτο τὸ θέατρο·** || **γεμάτο φεγγάρι** ἡ πανσέληνος : Ἐρωτόκρ.Β 309 **εἶχε φεγγάρι λαμπρὸ καὶ στρογγυλὸ γεμάτο, - αὐγουστιάτικο γεμάτο φεγγάρι·** || **γεμάτα τουφέκι** τὸ φέρον γόμωσιν πυρίτιδος ἢ φυσίγγιον· || ἐπὶ ἱστίων, ὁ ἀναπεπταμένος καὶ πλήρης ἀέρος : **πάει μὲ γεμάτα πανιά·** || δθ. στὰ γεμάτα ἢ γεμάτα ἐν ἐπιρρ. χρ. βλ.λ.· 2) συνεκδ. εὔσαρκος, εὔτραφής, παχύς : γεμάτα

μάγουλα, - ἕνας κοντός καὶ γεμάτος· || ὁμ. σημ. κ. ἐπὶ πραγμ., εὐπαγής, μεστός : πανί γεμάτο.

γεματούτσικος-η-ο δημ. ὁ ἀρκούντως γεμάτος.

γεμελλάκια (τὰ) δημ. ὑποκορ. τοῦ γέμελλος βλ.λ.· || εἰδ. δύο ἄκραι ἀστέρες τοῦ κέντρου τοῦ ἀστεριουοῦ τοῦ Σκορπίου βλ.λ.· ἄ. γαλαρτζῆδες.

γεμελλαρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. βρυοζώων τοῦ ἀθροίσμ. τῶν γυμναλαίμων.

γεμέλλικος-η-ο δημ. κ. γέμελλος βλ.λ.

γέμελλος-η-ο δημ. (Ἰταλ.) δίδυμος βλ.λ.· ἄ. μπινιάρης, διπλάρης : γέννησε γέμελλα.

γεμενί (τὸ) δημ. ἔγχρουν ἐπικάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν ἐκ διαφανοῦς ὑφάσματος κατασκευαζόμενον, ἄ. φακιόλι, τσεμπέρι, καλεμκερί : δ.δίστ. ὅσες κεντιὲς καὶ βελονιὲς ἔχει τὸ γεμενί σου, | τόσα βενέτικα φλαουριὰ ἀξίζει τὸ κορμί σου· 2) πληθ. γεμενιά ἐλαφρὰ ὑποδήματα οἰκιακῆς χρήσεως, πέδιλα, συρτοπάπουτσα.

γεμέω ἰων. τ. τοῦ γέμω βλ.λ.· ΕΜ 224,50 «γεμέωσι δὲ παστάδες· γεμῶμεν γεμῆτε γεμῶσι, καὶ πλεονασμῷ ποιητικῷ τοῦ ε γεμέωσιν. οὕτως Ἡρωδιανός».

γέμι (τὸ) δημ. (τουρκ.) τροφὴ τῶν ζῴων, κυρίως ἵππου, ταγή.

γεμίδι (τὸ) δημ. κ. γιομίδι τὸ δι' οὗ γεμίζεται, πληροῦταί τι, ὁ γόμος : γεμίδι ἀπὸ πούπουλα, - τὰ γεμίδια τοῦ μαξιλαριοῦ.

γεμίζω κ. μσν., νεώτ., δημ. κ. γιομίζω, γεμόζω, γιομόζω κ. γιομώνω, μέλλ. ἀττ. -ιῶ, ἀόρ. δημ. (ἐ)γέμισα, γέμωσα, γιόμισα κ. γιόμωσα, μτχ. παθ. παρακ. μσν. κ. δημ. γεμισμένος βάλλω τι ἐντός ἢ ἐπί τινος ἄλλου εἰς βαθμόν, ὥστε τὸ δεχόμενον νὰ μὴ χωρῇ ἢ νὰ μὴ ἀντέχῃ περισσότερον, πληρῶ ἐντελῶς, καθιστῶ τι κατάφορτόν τινος, τούτου συνήθ. δηλουμένου διὰ γεν. : Αἰσχ. Ἀγ.443 σποδοῦ γεμίζων λέβητας, Ξεν. Ἑλλ.6,2,25 τὰ πλοῖα πάντα γεμίσας τῶν τε ἀνδραπόδων καὶ τῶν χρημάτων ἀπέστελλεν· || μτγν. κ. μετ' αἰτ. πράγμ. : Παυσ. 3,13,3 γεμιζούσῃ τῇ θυγατρὶ (τὴν ὑδρίαν) ὕδωρ συντυχόντες· || νεώτ. κ. δημ. συνήθ. μετὰ διπλ. αἰτ. : γεμίζω τὸ ταουβάλι καρύδια, - γεμίζω κρασὶ τὸ ποτήρι· || φρ. γεμίζω ἐμαυτόν πληροῦμαι τροφῆς, φορτώνω τὸ στομάχι μου : Μέν. Περικειρ. 283· || νεώτ. προστ. γεμίσατε! στρατ. παράγγελμα πρὸς γέμισιν τῶν ὅπλων· || δημ. φρ. μᾶς γέμισε μύγες ἐπὶ πολυλόγων, ψευδολόγων ἢ μεγαλαυχούντων· 2) νεώτ. κ. δημ. ἀμτβ. πληροῦμαι ἀπ' ἐμαυτοῦ, βρίθω, καθίσταμαι κατάφορτος : Πολίτ. Ἐκλ. Τραγ.σ.119,4 γεμίζου οἱ στάβλοι νἄλογα, τὰ παραθύρια σέλλες, - γεμίζει ὁ κάμπος κουρνιαχτὸ κι ἀχλαλοὴ οἱ ραχοῦλες, - παροιμ. φασοῦλι τὸ φασοῦλι γεμίζει τὸ σακκούλι (διὰ μικρῶν οἰκονομιῶν σχηματίζονται βαθμηδὸν μεγάλα ἀποθέματα), - γέμισε ἡ στέρνα, - γέμισε κοριοὺς τὸ σπίτι· 3) νεώτ. κ. δημ. εἰδ. μετ' αἰτ. ἁπλῆς ἢ ἐμπροθέτου (νεώτ. μετὰ τῆς ὑπό ἢ ἐκ, δημ. μετὰ τῆς ἀπό) δηλούσης τὸ ὑφ' οὗ ἢ δι' οὗ ρυπαίνομαι λίαν, κατακηλιδοῦμαι, καταλερώνομαι : ἐγέμισε τὸ πρόσωπόν του ἀσβόλην, - γέμισαν τὰ χέρια σου αἵματα, - τὰ ροῦχά σου ἀπὸ σκόνες· 4) δημ. καθίσταμαι εὔσαρκος, εὐτραφής, παχαίνω : γέμισε τὸ παιδὶ στὴν ἐξοχή· || ἐπὶ ὑφασμάτων, καθίσταμαι ἀδρός, κρουστός : πλύθηκε τὸ πανὶ καὶ γέμισε· 5) δημ. φρ. γεμίζει τὸ φεγγάρι ὁλοκληροῦται βαθμιαίως, βαίνει πρὸς πανσέληνον· 6) δημ. μτφ. φρ. δὲν γεμίζει εὔκολα τὸ κεφάλι του δὲν ἀλλάσσει ἰδέας, ἐμμένει σταθερῶς εἰς τὴν ἀρχικήν του γνώμην, δὲν πείθεται : ποῦ νὰ τοῦ γεμίσῃ τὸ κεφάλι ! · 7) κ. μσν. μέσ. κ. παθ. πληροῦμαι, φορτώνομαι : Δημ.466 καὶ κηρύττειν πρώτους γεμίζεσθαι τοὺς ὡς ὑμᾶς πλέοντας, Μελέαγρ. ἐν ΑΠ 12,85 κωμάζω δὲ οὐκ οἴνῳ ὑπὸ φρένα, πῦρ δὲ γεμισθείς, Ἐρωτόκρ. Α 178 κι ἀπὸ τὴ ρίζα ὡς τὴν κορφὴ ἀγκάθια 'ν' γεμισμένο· || μσν. εἰδ. ἐπὶ λιμένος, ἀναχώννυμαι : Ψ Κωδιν.231,15.

γεμινέλλη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

γέμιση (ἡ) δημ. γέμισις βλ.λ.

γέμισις-εως (ἡ) νεώτ., δημ. γέμιση, γέμωση κ. γιόμωση ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γεμίζω, ἡ πλήρωσις, τὸ γέμισμα : ἡ γέμιση τοῦ καραβιοῦ (ἰδίᾳ διὰ σιτηρῶν)· || εἰδ. στρατ. ἡ κατὰ τὴν βολὴν ἐργασία τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἀναγκαιούντων πυρομαχικῶν ἢ τῆς φυσίγγης εἰς τὸν σωλῆνα τοῦ πυροβόλου ἢ τὴν κάννην τοῦ φορητοῦ ὅπλου· 2) δημ. ἐπὶ τῆς σελήνης, τὸ πλησιφαὲς αὐτῆς : ἡ γέμιση τοῦ φεγγαριοῦ βλ.λ.· 3) νεώτ. κ. δημ. ἐν τῇ μαγειρικῇ, παρασκεύασμα δι' οὗ ὀνθυλεύονται, παραγεμίζονται διάφορα ἐδέσματα ἤτοι μικρὰ ζῷα ἢ καρποί : καλή - κακή - νηστήσιμη γέμιση, - γέμιση γαλλοπούλας· πρβλ. γεμιστὸς κ. παραγεμιστός.

γέμισμα-ατος (τὸ) Ἡσ. κ. νεώτ., δημ. κ. γέμωσμα, γιόμισμα κ. γιόμωσμα, τὸ γέμος βλ.λ.: Ἡσ.· 2) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις τοῦ γεμίζω βλ.λ., ἡ γέμισις, πλήρωσις, φόρτωσις· 3) δημ. ἐπὶ τῆς σελήνης, τὸ πλησιφαὲς αὐτῆς : Σάρρ. μτφρ. (Α 7)7 σὰν καλορθῇ τὸ γέμισμα τοῦ φεγγαριοῦ· 4) νεώτ. κ. δημ. τὸ δι' οὗ γεμίζεται, πληροῦταί τι, ὁ γόμος, τὸ γεμίδι· || εἰδ. στρατ. ποσὸν πυρίτιδος ἢ ἄλλης ἐκρηκτικῆς ὕλης, δι' ἧς ἐκσφενδονίζεται τὸ βλῆμα ἀπὸ τοῦ σωλῆνος τοῦ πυροβόλου, πρβλ. γέμισις.

γεμιστήρ-ῆρος (ὁ) νεώτ. μεταλλικὸν ὄργανον ἐν χρ. κατὰ τὴν γέμισιν τῶν πυροβόλων· 2) κινητὴ θήκη φυσιγγίων διευκολύνουσα τὴν ἐπαναληπτικὴν βολὴν τῶν φορητῶν ἐπαναληπτικῶν ὅπλων.

γεμιστήριος-ον νεώτ. ὁ κατάλληλος ἢ χρήσιμος πρὸς γέμισιν φορητῶν πυροβόλων ὅπλων : γεμιστήριοι θῆκαι· 2) τὸ οὐδ. γεμιστήριον ὡς οὐσ. ὁ γεμιστὴρ βλ.λ.

γεμιστης (ὁ) νεώτ. ὁ γεμίζων, ὁ πληρῶν τι, ὁ ἐκτελῶν τὴν γέμισιν βλ.λ.· || εἰδ. στρατ. στρατιώτης τεταγμένος ὅπως γεμίζῃ τὰ μὴ φορητὰ πυροβόλα ὅπλα· 2) ὁ γεμιστὴρ βλ.λ.

γεμιστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὴν γέμισιν βλ.λ.· 2) ὁ κατάλληλος, χρήσιμος ἢ ὁ διευκολύνων τὴν γέμισιν : γεμιστικὸς σωλήν.

γεμιστός-ή-ό(ν) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διά τινος πεπληρωμένος, ὁ γεμάτος, ὁ πλήρης· 2) ἐπὶ ἐδεσμάτων, ὁ διὰ γεμίσεως παρεσκευασμένος, ὁ ὠνθυλευμένος, παραγεμιστὸς βλ.λ.: Ἀθήν.9,381 Α ἡμιέφθου καὶ ἀσφάκτου γεμιστοῦ χοίρου, - γαλλοπούλα γεμιστή, - ντομάτες γεμιστές.

γέμιστρον (τὸ) νεώτ. ὁ γεμιστὴρ βλ.λ.

γεμιτζής (ὁ) δημ. (τουρκ.) ὁ παλαιός, ἔμπειρος ναύτης ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸν μοῦτσο βλ.λ. : Καρκδ. Λ Πλώρ.5 ὄμορφος ποὺ 'ναι ὁ γεμιτζής, ὅταν βραχῇ κι ἀλλάξῃ, παροιμ. σαράντα χρόνια γεμιτζής καὶ πάλι τίρα - μόλα (ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ὑποχρεουμένων εἰς ἐξ ὑπαρχῆς ἔναρξιν τῆς ἐπαγγελματικῆς αὐτῶν σταδιοδρομίας) - ὁ γεμιτζής εἶναι καλός, μὰ ὁ παπαφίγκος 'ναι παλιός (ἐπὶ ἐλλείψεως τῶν πρὸς ἐνέργειαν ἢ ἐπιτυχίαν μέσων)· 2) εἰρων. καὶ κατ' ἀντίθεσιν, ὁ ὅλως χερσαῖος, ὁ ἀθαλάσσωτος, ὁ ὡς ὁ γέρων ναυτικὸς ἐν τῇ ξηρᾷ καταβιῶν· 3) ὅθ. συνεκδ. ὁ ψευδῶς ἰσχυριζόμενος ὅτι ἦτο ποτὲ σημαντικός, ὁ κομπορρήμων.

γέμμα (τὸ) ἄκλιτ. ἰων. τ. τοῦ γάμμα βλ.λ.

γέμμα-ατος (τὸ) αἰολ. τ. τοῦ εἷμα βλ.λ.· Ἡσ. «γέμματα· ἱμάτια».

γεμμάτος (ὁ) μτγν. (λατ.) διάλιθος βλ.λ. : Ἰω. Λυδ. Ρωμ.2,4.

γέμος-ους (τὸ) βάρος, φορτίον : Αἰσχ. Ἀγ.1232 σπλάγχν' ἐποίκτιστον γέμος.

γέμος (ὁ) δημ. ἡ γέμισις, τὸ γέμισμα βλ.λ.· 2) εἰδ. τὸ φορτίον πλοίου : παλὺς ὁ γέμος καὶ παράβυθίζε τὸ καΐκι.

γεμόφεγγο (τὸ) δημ. τὸ πλησιφαές τῆς σελήνης, ἡ πανσέληνος· ‖ τὸ ἐφθήμερον χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ ὀρχεται στρογγυλουμένη καὶ εἶτα φθίνουσα ἡ σελήνη.

γεμπός 'Ησ. « κοῖλος ».

γεμπύλος (ὁ) 'Ησ. ὁ ἰχθὺς πηλαμύς, ἡ παλαμύδα.

γέμω κ. μσν. κ. νεώτ. ὀμτβ. εὔχρ. μόνον κατ' ἐνεστ. κ. παρατ. ἀπολ., εἶμαι πλήρης, γεμάτος, φορτωμένος, κυρίως ἐπὶ πλοίου : 'Ηρ.8,118 **γεμούσης τῆς νεός,** Ξεν.'Ελλ.5,1,21 **τά δέ φορτηγικά πλοῖα καὶ γέμοντα ἀναδουμένους ἄγειν ἔξω·** 2) μετὰ γεν. πράγμ. εἶμαι πλήρης πράγματός τινος, βρίθω : Πλάτ. Κριτί.117 E **λιμὴν ἔγεμε πλοίων,** Θουκ.7,25 **πλοῖα γέμοντα χρημάτων, - ἡ ἀγορά γέμει τροφίμων, - τὸ σύγγραμμα γέμει ἀνορθογραφιῶν - ἀσυνταξιῶν - παραραμάτων·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ζῴων, εἶμοι κατάφορτός τινας, φαρτωμένος : Ποσειδών.5 **ὄνους ἐφελκόμεναι γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν·** ‖ μτφ. : Αἰσχ.'Αγ.613 **τοιόσδ' ὁ κόμπος τῆς ἀληθείας γέμων,** Πλάτ.Γοργ.525 A **ἀσυμμετρίας τε καὶ αἰσχρότητος γέμουσαν τὴν ψυχήν,** Καλδ.'Ωδ.5,12 **γέμουσι μέθης καὶ φόνου·** ‖ ὁμ. μετά δατ. : 'Αντιφάν.174,2 **γέμειν ἰτρίοισι,** Καρκῖν.5 **γῆν πυρὸς γέμουσαν ῥεύμασιν δυσεμβόλοις·** ‖ ὁμ. μσν. κ. μετ' αἰτ. : 'Ιω.Μαλ.395,10 **θησαυρὸν γέμοντα ταιαῦτα ζώδια,** 'Ερωτόκρ.B 110 **γέμουν τὰ δώματα λαό, οἱ αὐλὲς καὶ παραθύρια·** 3) ἐπὶ τῶν ἱστίων, εἶμαι ἀναπεπταμένος καὶ πλήρως ὀγκαῦμαι ὑπό ταῦ ἀέρος : Πολυδ.1,107 **γέμοντι ἱστίῳ πλεῖν** (μὲ γεμάτα πανιά, στὰ γεμάτα)· 4) 'Ησ. « γέμειν· κύειν »· 5) νεώτ. εἰδ. **γέμων** ὡς οὐσ. βλ.λ.

γεμῶ-όω πάπ. φαρτώνω, καθιστῶ τι κατάφορτόν τινος : Πάπ. **τὰ καμήλια γέμωσον οἴνου.**

γεμώζω μσν. κ. δημ. γεμίζω βλ.λ., ἀμτβ. πληροῦμαι : 'Ιω.Μάνθ.'Ιστ.Μορ.8,7 **ὅλος ὁ κόμπος γέμωσε ὀκ τὰ πολλὰ παδιόνια.**

γέμων-αντας (ὁ) νεώτ. τὸ ἐντὸς τοῦ θυρεοῦ ἔμβλημα, οὗτινας αἱ παρυφαὶ ἔχουσι μέταλλον ἢ χρῶμα διάφορον τοῦ μετάλλου ἢ τοῦ χρώματος, ὅπερ ἔχει τὸ ὅλον τοῦ ἐσωτερικοῦ σχήματος.

γεμώνω δημ. κ. **γιομώνω** γεμίζω βλ.λ.

γέμωση (ἡ) μσν. κ. δημ. ἡ γέμισις βλ.λ.· 2) ἐπὶ τῆς σελήνης, τὸ πλησιφαὲς αὐτῆς, ἀντίθ. χάση : 'Ερωτόκρ.B 315 **στὴ γέμωση τοῦ φεγγαριοῦ ἄλλο δεντρό δὲν πιάνει.**

γεμωσιά (ἡ) δημ. κ. γιομ- ἡ ἀπαιτουμένη πρός πλήρωσίν τινος ποσότης, τὸ γέμισμα βλ.λ.· 2) ἀντὶ γέμισις, πλήρωσις· 3) εἰδ. ἐπὶ ὅπλων, ἡ γόμωσις αὐτῶν βλ.λ.

γέμωσις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ γέμισις βλ.λ.

γέμωσμα (τὸ) δημ. γέμισμα βλ.λ.

γένα (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος μαλακίων τῆς οἰκογεν. τῶν στοματιιδῶν.

γενάκι (τὸ) δημ. μικρὸν γένειον βλ.λ.· 2) τὸ φυτὸν ἀσφόδελος ἢ συριγγοειδής.

γεναλκαλοειδῆ (τὰ) νεώτ. χημ. συνθέσεις διαφόρων ἀλκαλοειδῶν ἐν χρ. εἰς τὴν φαρμακευτικήν.

γενάμενος (-η)-ο(ν) πάπ. κ. δημ. μτχ. ἀόρ. τοῦ γίγναμαι βλ.λ., ὁ γενόμενος : Πάπ., **ἐν ἐρήμοις γενόμενοι,** Δραγ.'ΟσαιΖωντ.72 **καὶ γενάμενοι φιλήσυχοι, χωρὶς ὁρμὲς πολλὲς κι ἔντονες,** Ζερβ.Τραγ. KK 41,16 **τὸ περιστέρι ἐσκόρπισε στὴν πλάση | γενάμενα ἄσπρα σύγνεφα ἁπαλά.**

Γενάρης (ὁ) μσν.κ.δημ. (κατ' ἐσφ. γρ. παρετυμ. πρὸς τὸ γέννα κ. Γεννάρης) ὁ μὴν 'Ιανουάριος· 'Ερωτόκρ.B 1112 **στσ' ἀνεμικὲς τοῦ Γεναριοῦ, ὄντε βροντᾷ κι ἀφρίζει,** παροιμ. **τοῦ Γενάρη τὸ ζευγάρι διάβολος θὲ νά τὸ πάρῃ** (ἐπὶ τῶν κατ' 'Ιανουάριον σπειρόντων καὶ οὐδὲν συγκομιζόντων), - δ.δίστ. **νά'μουν τὸ Μάη γαϊδαρος καὶ τὸ Γενάρη γάτος,** γνωμ. **κότα - πίττα τὸ Γενάρη καὶ παπὶ τὸν 'Αλωνάρη.**

γεναριάτικος-η-ο δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν μῆνα 'Ιανουάριον, τὸν Γενάρη βλ.λ. : **γεναριάτικες μέρες, - -ικο φεγγάρι·** 2) ὁ κατὰ τὸν μῆνα 'Ιανουάριον γινόμενος ἢ συντελούμενος : **γεναριάτικες σπορές - βροχές.**

γενάρχης (ὁ) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ οὗ ἀρχίζει ἡ ὕπαρξις ἢ ἱστορία γένους τινός, ὁ πρῶτος ἐπιφανὴς πρόγονος, ὁ ἱδρυτὴς γένους : Καλλ.ἀπ.36 **Φοῖβέ τε καὶ Ζεῦ Διδύμων γενάρχαι·** 2) κατ' ἐπέκτ. ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου, ὁ πρωτοπλάστης : 'Ερμητ.13,21 **γενάρχα τῆς γενεσιουργίας·** 3) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀρχηγός τοῦ γένους, τοῦ ἔθναυς, τοῦ λαοῦ, ὁ ἐθνάρχης.

γεναρχία (ἡ) μσν. κ. νεώτ. ἡ ἀρχηγία ἐπί τινος γένους : ΚΜανασσ.Χρον.9,47,85· 2) νεώτ. ἡ καταγωγὴ ἢ ἡ πρώτη ρίζα ἑνὸς γένους, φυλῆς κττ.· 3) ὁμ. ἡ ἰδιότης καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ γενάρχου βλ.λ.

γεναρχικός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὸν γενάρχην βλ.λ. : Βασ.3,464 C **ὅταν τὴν γεναρχικὴν παραλάβωμεν ἰδιότητα,** Εὐστ. Πονημ.264,19 **ἐπιγονῆς ἐφίεσθαι γεναρχικῆς.**

γέναρχος (ὁ) γλωσσ. ὁ γενάρχης βλ.λ.

γεναρχῶ-έω μτγν. εἶμαι γενάρχης βλ.λ., προΐσταμαι τοῦ γένους : 'Ιάμβλ.Μυστ.177.

γενάτι (τὸ) δημ. τὸ γινάτι βλ.λ.

γενάτος (ὁ) δημ. ὁ φέρων μακρὰν γενειάδα, ὁ γενειῶν, ὁ πωγωνοφόρος.

γενάττος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γενδαροῦσα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένας φυτῶν.

γενεά (ἡ) κ. νεώτ., δημ. κ. **γενιά,** ἰων. **γενεή,** ἐπ δοτ. (τροπ. ἢ τοπ.) **γενεῆφι,** τὸ σύνολον τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν, τῶν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ γενάρχου καταγομένων, τὸ γένος : 'Ιλ.Y 306 **ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων, - τοῦ 'βρισε ὅλη τὴ γενεά του·** ‖ ὁμ. ἐπὶ ἵππων, τὸ γένος ἐξ οὗ κατάγονται, ἡ ράτσα : 'Ιλ.E 268 **τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν 'Αγχίσης·** ‖ ὁμ. κ. ἐπὶ τῶν φύλλων δένδρων : 'Ιλ.Z 146 **οἵηπερ φύλλων γενεή, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν·** 2) κ. νεώτ. ἡ φυλή, τὸ ἔθνος, ἡ ράτσα : 'Ιλ.Z 145 **Τυδεΐδη μεγάθυμε, τί ἦ γενεὴν ἐρεείνεις,** Πλάτ.Σοφ.268 D **ταύτης τῆς γενεᾶς τε καὶ αἵματος ὃς ἂν φῇ τὸν ὄντως σοφιστὴν εἶναι, - ἡ γενεά τῶν 'Ελλήνων·** 3) ἡ μεταξὺ τῶν συγγενῶν ὁμοιότης ὡς πρὸς τὴν φυσιογνωμίαν, ὁ οἰκογενειακὸς τύπος : 'Ιλ.Ξ 474 **αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐῴκειν·** 4) περιληπτικῶς τὸ γέννημα, τὰ τέκνα, οἱ γόνοι : Χρησμ.π.'Ηρ.6,86 **εἰσόκε πᾶσαν συμμάρψας ὀλέσει γενεὴν καὶ οἶκον ἅπαντα,** Πολύβ. 20,6,6 **πολλοὶ . . τῶν ἐχόντων γενεάς,** Πλαύτ.Τιμ.34 **χρήματα καὶ γενεὰς ἀποδιδόντες·** ‖ κ. ἁπλῶς, ὁ ἔκγονος, τὸ τέκνον : Πίνδ.Π 4,241 **τῶν δ' ἀκούσαις αὐτὸς ὑπαντίασεν Τυροῦς ἐρασιπλοκάμου γενεά** (περὶ τοῦ Πελίου)· ‖ φρ. **ποιοῦμαι γενεάν** ἐπὶ γυναικός, τεκνοποιῶ, κάνω παιδιά : 'Επιγρ. **εἰ γενεάν ποιήσαιτο Δαμαρχίς·** 5) μτφ. τάξις, κατηγορία : Πλάτ.Φίληβ.66 B **τὸ σύμμετρον καὶ καλὸν καὶ τὸ τέλεον καὶ ἱκανὸν καὶ πάνθ' ὁπόσα τῆς γενεᾶς αὖ ταύτης ἐστίν,** Πλωτῖν.'Εvv. 5,1,7 **ταύτης τοι γενεᾶς ὁ νοῦς οὗτος·** 6) συνεκδ. ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐγεννήθη τις, ἡ πατρίς : 'Ιλ.Y390 **γενεὴ δέ τοί ἐστ' ἐπὶ λίμνῃ Γυγαίῃ·** ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς φωλεᾶς ἀετοῦ : 'Οδ.O 175 **ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε·** 7) ὁ χρόνος, ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως : 'Ηρ.3,33 **ἐκ γενεῆς νοῦσον μεγάλην λέγεται ἔχειν ὁ Καμβύσης** (ἐκ γενετῆς), Ξεν.ΚΠ 1,2,8 **μέχρι μὲν δὴ ἐξ ἢ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς οἱ παῖδες ταῦτα πράττουσιν·** 8) ὁ χρόνος ὃν διανύει ἐνόργανόν τι ὂν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μέχρις ὡρισμένου ὁρίου, ὁ χρόνος τῆς ζωῆς, ἡ ἡλικία : 'Ιλ.Z 24 **πρεσβύτατος γενεῇ,** αὐτ.B 707 **αὐτοκασίγνητος . . Πρωτεσιλάου ὁπλότερος γενεῇ·** ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. τὸ σύνολον τῶν περίπου ὁμηλίκων ἀνθρώπων, οἵτινες

ἔζησαν κατά τινα χρονικὴν περίοδον: Ἰλ.Α250 **δύο γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων,** Βαλαωρ.Στήλη Ὀλυμπ. Διὸς 17 **ἄμετρες εἶδες γενεὲς νὰ λάμψουν, νὰ γεράσουν,** - ἡ παροῦσα - ἡ μέλλουσα - ἡ νέα γενεά, - **ἡ γενεὰ τοῦ εἰκοσιένα·** 9) ὁμ. χρονικὴ περίοδος (περίπου ἓν τρίτον αἰῶνος), ἐπαρκής, ἵνα φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς ὡριμότητα : Ἡρ.2,142 **μίαν τε καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριηκοσίας ἀνθρώπων γενεὰς γενομένας,** Ψαλμ. **ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν,** ΚΔ Ματθ. 1,17 **πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυῒδ γενεαὶ δεκατέσσαρες,** - **διετηρήθη ἡ ἀρχὴ ὑπὸ τῶν ἀπογόνων του μέχρις ἑβδόμης γενεᾶς·** ||δημ. εἰρων. φρ. **τὸν πέρασε γενεὲς δεκατέσσερες** (καθύβρισεν ὅλον τὸ γένος του μέχρι τῶν ἀπωτάτων προγόνων του)· 10) γεν. μέγα χρονικὸν διάστημα, ἐποχή : Ἡρ.3,122 **τῆς ἀνθρωπηίης λεγομένης γενεῆς** (τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς κατ' ἀντιδιαστ. πρὸς τὴν μυθικὴν)· 12) μτγν. τὸ διάστημα ἑνὸς μηνός : Πλούτ.π.Ἰω.Λυδ.Μην.3,14.

γενεάδα (ἡ) μσν., δημ. συνηθέστ. γενειάδα ἡ γενειὰς βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Α 617 **γιατ' εἶχαν εἰς τὸ πρόσωπο γενεάδες καμωμένες.**

γενεαλόγημα-ατος (τὸ) μσν. ὁ κατάλογος τῆς γενεαλογίας, ἡ παραγωγὴ ἢ καταγωγὴ γένους τινός : Εὐστ.18,29 **ἵνα καὶ πιθανὸν εἴη τὸ θεόθεν γενεαλόγημα.**

γενεαλόγησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ πρᾶξις ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γενεαλογῶ βλ.λ.

γενεαλόγι (τὸ) δημ.κ. **γενολόγι** ἡ γενεαλογία βλ.λ.

γενεαλογία (ἡ) κ. νεώτ. ἡ λεπτομερὴς ἀναζήτησις ἢ ἀπαρίθμησις τῶν προγόνων ἀτόμου τινὸς ἢ οἰκογενείας, ἡ τεκμηριωμένη καταγωγή : Πλάτ. Κρατ.396 C **εἰ δ' ἐμεμνήμην τὴν Ἡσιόδου γενεαλογίαν,** Ἰσοκρ.223 Β **ὅτι περὶ τὰς γενεαλογίας ἐσπουδακὼς ἐτόλμησας εἰπεῖν,** Πολύβ.9,2,1 **τὰ περὶ τὰς γενεαλογίας καὶ μύθους·** || νεώτ. λεπτομερὴς μελέτη τῶν γενεαλογικῶν δένδρων μιᾶς ἢ πλειόνων οἰκογενειῶν, ἰδίᾳ δὲ ὁ σχηματισμὸς καταλόγου τῶν κατὰ σειρὰν προγόνων ἐπιφανοῦς τινος προσώπου : **γενεαλογία τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου·** 2) νεώτ. βιολ. ἡ σειρὰ τῶν μορφῶν, δι' ὧν διῆλθεν ὀργανική τις μορφὴ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ζωῆς μέχρι σήμερον.

γενεαλογικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν εἰς τὴν γενεαλογίαν βλ.λ. : Πολύβ.9,1,4 **ὁ γενεαλογικὸς τρόπος** (τῆς ἱστορίας), - **γενεαλογικὸν δένδρον,** - **γενεαλογικὸς πίναξ.**

γενεαλογικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ τῆς γενεαλογίας βλ.λ. : **ἀπέδειξε τὴν καταγωγὴν γενεαλογικῶς.**

γενεαλόγιον (τὸ) νεώτ. κατάλογος ἢ γενεαλογικὸς πίναξ εὐγενῶν ἰδίᾳ ζῴων, οἷον ἵππων, κυνῶν κλπ.

γενεαλόγος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ καταρτίζων κατάλογον γενεαλογίας τινός, ὁ εὑρίσκων τὴν γενεαλογίαν τινός : Διον.Ἀλ.Ρωμ.1,13 **γενεαλόγων οὐδενὸς δεύτερον.**

γενεαλογῶ-έω κ. νεώτ., ἰων. **γενεηλογῶ** ἀναζητῶ, ἐξερευνῶ, ἀνιχνεύω τὴν γενεαλογίαν προσώπου τινός, ἐξετάζω τὰ τῆς γενεᾶς τινος : Ἡρ.2,146 **ἀπὸ τούτου γενεηλογέουσι αὐτῶν τὴν γένεσιν,** Ξεν.Συμπ.4,51 **γενεαλογοῦσι τὴν συγγένειαν καὶ οὐδέποτέ μου ἀπολείπονται,** Πλούτ.Λυκ.2 **οἱ πλεῖστοι σχεδὸν οὐχ οὕτω γενεαλογοῦσιν·** 2) ἀπολ. ἀσχολοῦμαι περὶ τὴν γενεαλογίαν βλ.λ. : Ἰσοκρ.15,180 **βούλομαι δὲ περὶ τῆς τῶν λόγων παιδείας ὥσπερ οἱ γενεαλογοῦντες.. διελθεῖν·** 3) κ. νεώτ. μέσ. ἕλκω τὴν καταγωγήν μου ἀπό τινος· || ὁμ. ἀνάγω τὸ γένος ἢ τὴν καταγωγήν μου εἴς τινα πρόγονον, κατάγομαι ἔκ τινος· 4) παθ. ὑφίσταμαι ὑπὸ ἄλλου ἔρευναν ἢ προσδιορισμὸν τῆς καταγωγῆς μου, τῆς γενεαλογίας μου, ἐρευνᾶται, καταρτίζεται ἡ γενεαλογία μου : Ἡρ.6,54 **ταῦτα μέν νυν κατὰ Ἕλληνες λέγουσι γεγενεηλόγηται,** Πλάτ.Τίμ.23 Β **τὰ γοῦν νῦν δὴ γενεαλογηθέντα,** ΠΔ Παραλ.1,5,1 **καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια.**

γενεάρχης (ὁ) μτγν. γενάρχης βλ.λ. : Μέν.Πρ. 322,15 **τοὺς γενεάρχας Περσαρμενίων.**

γενεαρχία (ἡ) νεώτ. γεναρχία βλ.λ.

γενεαρχικός-ή-όν μτγν. ὁ γεναρχικός, ὁ πατρογονικός : Ἰουστιν.Ἔδικτ.3,1,1 **γενεαρχικὰ χωρία.**

γενεᾶτις-ιδος (ἡ) γενειᾶτις βλ.λ. : Σώφρ.π.Ἀθην. 7,324 F **τρίγλαν γενεᾶτιν·** πρβλ. Ἡσ. «γενεᾶτιν· τρίγλαν».

γενεή (ἡ) ἰων. τ. τοῦ γενεὰ βλ.λ.

γενεῆθεν ἐπίρρ. μτγν. ἀπὸ γεννήσεως, ἀπὸ ἀρχῆς, ἀνέκαθεν, ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια : Πέρσ.ἐνΑΠ 7,445 **ἄγραυλοι γενεῆθεν ὀρειτύποι.**

γενεηλογῶ-έω ἰων. τ. τοῦ γενεαλογῶ βλ.λ.

γενεῆφι ἐπ. δοτ. τοῦ γενεὰ βλ.λ.

γενέθλειος-ον μτγν. γενέθλιος βλ.λ.

γενέθλη (ἡ), δωρ. **γενέθλα** ἐπὶ πρασ. ἡ φυλή, γενεά, ράτσα, οἰκογένεια, τὸ σόϊ, συνήθ. μετὰ γεν. πρασ. : Ἰλ.Τ 111 **οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης·** 2) ἐπὶ ἵππων, τὸ γένος, ἡ γενεά, ἡ ράτσα : Ἰλ.Ε 270 **τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλη·** 3) τὰ τέκνα, οἱ ἀπόγονοι : Σοφ.Ἠλ.129 **ὦ γενέθλα γενναίων·** 4) ἐπὶ πραγμ., πηγή, τόπος παραγωγῆς : Ἰλ.Β 857 **ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη** (μεταλλεῖον)· 5) μτγν. γενεά, ἐποχή, χρόνος, ἡλικία : Ὀππ.Ἀλ.5,459 **οὔ τι παλαιόν, ἐφ' ἡμετέρῃ δὲ γενέθλῃ·** 6) μτγν. ὁ χρόνος, ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως : Διον.Περ.1044 **ἐκ γενέθλης.**

γενεθλήιος-ον ἰων. τ. τοῦ γενέθλιος βλ.λ. : Πρόκλ. Ὕμν.2,8 **εἰς γενεθλήιον ἀκτὴν κάππεσον.**

γενέθλια (τὰ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ ἡμέρα τῆς γεννήσεως ζῶντός τινος ὄντος καὶ ἡ κατ' ἐνιαυτὸν ἑορτὴ τῆς ἡμέρας ταύτης : Εὐρ.Ἴων 653 **θῦσαι θ' ἅ σου πρὶν γενέθλι' οὐκ ἐθύσαμεν,** Μηναῖ.12,12 Προεόρτ. **τῶν Γενεθλίων τοῦ Χριστοῦ τὰ προεόρτια ἐπιτελοῦντες,** - **ἑορτάζει τὰ γενέθλιά του.**

γενεθλιάζω μτγν. ἑορτάζω τὰ γενέθλιά μου, τὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεώς μου : Ἀππ.Ἐμφ.Πολ.4,134 **Βροῦτον ἐν Σάμῳ γενεθλιάζοντα παρὰ τὸν πότον.**

γενεθλιακός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀφορῶν ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γέννησίν τινος, ὁ γενέθλιος βλ.λ. : Λεωνίδ.ἐν ΑΠ 6,321 **γενεθλιακαῖσιν ἐν ὥραις,** Βέτ.Βάλ.26,14 **γενεθλιακὴ ἡμέρα·** 2) ὡς οὐσ. γενεθλιαλόγος βλ.λ. : Γαλ.11,10 Β **μάντεις καλοῦνται οἵ τε ἱεροσκόποι.. καὶ γενεθλιακοὶ προσαγορευόμενοι.**

γενεθλιαλογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. ἡ πρόρρησις τῆς εὐτυχίας ἢ δυστυχίας τινὸς ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἄστρων κατὰ τὸ ἡμερονύκτιον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ : Ἰώσ.1,894 **ἦν δὲ καὶ γενεθλιαλογίᾳ Τιβέριος τὰ μάλιστα προσκείμενος,** πρβλ. ἀστρολογία, ζῴδιον.

γενεθλιαλογικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ μαντεύεσθαι ἐκ τῶν ἀστερισμῶν : Ἰάμβλ.Μυστ.167 **γενεθλιαλογικὴ ἐπιστήμη·** 2) τὸ θηλ. -ή ὡς οὐσ. ἡ τέχνη τοῦ γενεθλιαλογεῖν βλ.λ. : Φίλ.1.466,42 **γενεθλιαλογικῆς ἀποστάς.**

γενεθλιαλόγος (ὁ) μτγν.,μσν. κ. νεώτ. ὁ ἐξετάζων τοὺς γενεθλίους ἀστερισμούς, ὁ περὶ τὴν γενεθλιαλογίαν ἀσχολούμενος, ὁ ὡροσκόπος : Ἱερακλ.π. Φωτ.Βιβλ.172,8 **τὴν τῶν γενεθλιαλόγων ἀνάγκην.**

γενεθλιαλογῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. ἀστρολογῶ καὶ προλέγω τὰς μελλούσας τύχας τινὸς ἐκ τῆς θέσεως τῶν ἀστέρων κατὰ τὴν ὥραν τῆς γεννήσεώς του : Στράβ.16,1,6 **προσποιοῦνται δέ τινες καὶ γενεθλιαλογεῖν.**

γενεθλιάς-άδος (ἡ) μτγν. θηλ. ἰδ. τοῦ γενέθλιος βλ.λ. : Νόνν.Εὐαγγ.Ἰω.σ.115,2 **γενεθλιὰς ὀμίχλη.**

γενεθλίδιος (-α)-ον γενέθλιος βλ.λ. : Λεωνίδ. ἐν ΑΠ 6,325 **δῶρα γενεθλίδια.**

γενεθλιογραφία (ἡ) νεώτ. τέχνη πραγματευο-

μένη τὰ ὡροσκόπια καὶ τοὺς τρόπους τοῦ καταρτίζειν τοιαῦτα.

γενεθλιολογία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. γενεθλιαλογία βλ.λ. : Πορφ.᾿Επ.2,255.

γενεθλιολόγος (ὁ) γενεθλιαλόγος βλ.λ.· ῾Ησ. ἐν λ. ἀστρολόγος.

γενέθλιος (-α)-ο(ν) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γέννησίν τινος, ὁ τῆς γεννήσεως : Αἰσχ.Εὐμ.7 δίδωσι δ᾿ ἣ γενέθλιον δόσιν Φοίβῳ, Παπαντ.῞Αγιον ῎Ορος 145 γλυκιὰ γενέθλια μουσική· ‖ εἰδ. ἐπὶ τῆς ἡμέρας τῆς γεννήσεως : Κριναγ. ἐν ΑΠ 6,261 γενέθλιον ἦμαρ, ᾿Επίκ.ἀπ.217 ἡ γενέθλιος ἡμέρα· ὁμ. κ. κατὰ παράλειψιν τῆς - λ. ἡμέρα : Πλούτ.᾿Ηθ.717 B τὴν Σωκράτους ἀγαγόντες γενέθλιον· 2) κ. νεώτ. τὸ οὐδ. -ον ὡς οὐσ. κ. συνήθ. κατὰ πληθ. γενέθλια βλ.λ. : τὸ γενέθλιον τῆς Θεοτόκου· 3) ὁ εἰς τὴν οἰκογέν. ἢ τὸ γένος τινὸς ἀνήκων, ἰδίως ἐπὶ θεῶν, ὁ προστάτης καὶ ὑπερασπιστὴς τοῦ γεννηθέντος : Πίνδ.Π 4,167 Ζεὺς ὁ γενέθλιος, Αἰσχ.᾿Επτ.639 θεοὺς γενεθλίους· ‖ ὁμ. ἐπὶ θεῶν, ὁ προϊστάμενος τῆς γενέσεως : Πλάτ. Νόμ.729 C εὔνους ἂν γενεθλίους θεοὺς εἰς παίδων αὐτοῦ σπορὰν ἴσχοι κατὰ λόγον· ‖ μτγν. ὁμ. ἐπὶ θεῶν, οἱ ἑρκεῖοι (penates) : Διον.᾿Αλ.Ρωμ.1,67· 4) ὁ τῶν γονέων, τῶν γεννητόρων : Αἰσχ.Χο.912 οὐδὲν σεβίζει γενεθλίους ἀράς, τέκνον, Εὐρ.᾿Ορ.89 αἷμα γενέθλιον (τὸ αἷμα τῆς μητρός)· 5) ὁ γεννῶν, ὁ γεννητικός, ὁ γέννησιν παρέχων, ὁ παράγων : Πίνδ.Ο 7,70 ὁ γενέθλιος ἀκτίνων πατὴρ (περὶ τοῦ ἡλίου), Σοφ.ΟΚ 972 ὃς οὔτε βλάστας πω γενεθλίους πατρός, οὐ μητρὸς εἶχον.

γενεθλίωμα-ατος (τὸ) μτγν. γενέθλη βλ.λ. : ᾿Ιάμβλ. π. Σχολ.῾Ησιόδ.Θ 459 κιρνᾶν ἕκαστα σῶν γενεθλιωμάτων καὶ μῖξαι τὸ θῆλυ τῷ ἄρρενι.

γένεθλον (τὸ) ἡ γενέθλη, ἡ καταγωγή, τὸ γένος, ἡ ἀφετηρία γένους : Αἰσχ.῾Ικ.290 ὅπως γένεθλον σπέρμα τ᾿ ᾿Αργεῖον τὸ σόν· 2) τὸ γέννημα, οἱ ἀπόγονοι, ὁ γόνος, οἱ βλαστοί : Αἰσχ.᾿Αγ.914 Λήδας γένεθλον, Σοφ.ΟΤ 1425 τὰ θνητῶν.. γένεθλα.

γένεια (τὰ) δημ. κ. γένια πληθ. τοῦ γένειον βλ.λ.2).

γενειάδα (ἡ) δημ. ἡ γενειὰς βλ.λ.

γενειάζω μτγν., νεώτ. κ. δημ., δωρ. γενειάσδω ἐκφύω τρίχας εἰς τὸ πρόσωπον, βγάζω γένεια, γενειῶ βλ.λ.: Θεόκρ.11,9 ἄρτι γενειάσδων περὶ τὸ στόμα καὶ τὼς κροτάφως τε, Διον.᾿ΑλΡωμ..1,76· ‖ συνεκδ. φθάνω εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν : Φιλήμ.15 γεγενείακεν· ‖ δημ. ἐκφύω τρίχας εἰς τὸ πρόσωπον μετὰ τὸ ξύρισμα : ἔχεις πάλι γενειάσει, - μᾶς ἦρθε γενειασμένος· 2) δημ. κατ᾿ ἐπέκτ. ἐπὶ φυτῶν ἰδίως ἀναρριχητικῶν, ἐκφύω ἐναέρια ριζίδια : Βαλαωρ.᾿Αθαν.Διάκ.5,80 γενειάζει ἐκεῖ βαθιὰ βαθιά, κ᾿ ὑφαίνει τὸν πλοκό του (περὶ τοῦ κισσοῦ).

γενειακὸς-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ γένειον, ἤτοι τὴν κάτω σιαγόνα : γενειακὸς μῦς, - γενειακὴ ἄκανθα, - γενειακὸν ὄγκωμα, - γενειακὸν τρῆμα.

γενειὰς-άδος (ἡ) αἱ τρίχες τοῦ γενείου, τὰ γένεια : ᾿Οδ.Π 176 κυάνεαι δ᾿ ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον· 2) κ. νεώτ. τὸ γένειον, ὁ πώγων : Αἰσχ.Πέρσ.316 πυρσὴν ζαπληθῆ δάσκιον γενειάδα ἔτεγγ᾿ ἀμείβων χρῶτα πορφυρᾷ βαφῇ, Εὐρ.῾Ικ.277 πρός σε γενειάδος.. ἄντομαι ἀμφιπίτνουσα τὸ σὸν γόνυ, Θεόκρ.2,78 ξανθοτέρα μὲν ἑλιχρύσοιο γενειάς· ‖ νεώτ. εἰδ. μακρὸν γένειον, μακρὸς πώγων : γέρων μετὰ μεγαλοπρεποῦς γενειάδος· 2) κατὰ πληθ. συνεκδ. τὸ μέρος τοῦ προσώπου, εἰς ὃ ὑπάρχει τὸ γένειον, ἡ κάτω σιαγών : Εὐρ. Φοίν.1381 κάπροι δ᾿ ὅπως θήγοντες ἀγρίαν γένυν ξυνῆψαν ἀφρῷ διάβροχοι γενειάδας, Κόϊντ. 4,548 χαλινὰ γενειάσιν ἀφρίζοντες (ἐπὶ ἵππων)· ‖ ὁμ. αἱ παρειαί : Εὐρ.῎Ιων 1460 νῦν δὲ γενειάσιν παρὰ σέθεν πνέω μακαριωτάτας τυχοῦσ᾿ ἡδονάς, αὐτ. ΙΤ 1366 ὅθεν τὰ δεινὰ πλήγματ᾿ ἦν γενειάδων, ᾿Ορφ.᾿Αργ.881 δάκρυσι πλημμύρουσα γενειάδας· 3) ἐπίδεσμος κατάλληλος διὰ τὴν κάτω σιαγόνα : Γαλην.12,476 τῶν ἐπινεμήσεων ἡ μὲν τις λέγεται εὐθεῖα.. ἡ δὲ παρειάς, ἡ δὲ γενειάς· 4) κ. ὡς ἐπίθ. θηλ. ἡ ἀνήκουσα εἰς τὴν σιαγόνα : Πολυδ.1,147 (πρβλ. γενειαστήρ).

γενείασις (ἡ) -εως μτγν. τὸ γενειᾶν, ἡ ἔκφυσις γενείου : Πλωτ.4,3 γενειάσεις καὶ φύσεις κεράτων.

γενειάσκω ἐναρκτ. τοῦ γενειάζω βλ.λ., ἄρχομαι προσκτώμενος τρίχας περὶ τὸ πρόσωπον, ἀρχίζω νὰ βγάζω γένεια, κ. συνεκδ. ἀνδροῦμαι, γίνομαι ἄντρας : Πλάτ.Συμπ.181 D οὐ γὰρ ἐρῶσι παίδων ἀλλ᾿ ἐπειδὰν ἤδη ἄρχωνται νοῦν ἴσχειν· τοῦτο δὲ πλησιάζει τῷ γενειάσκειν, Ξεν.ΚΠ 4,6,5 ἔθαψα ἄρτι γενειάσκοντα τὸν ἄριστον παῖδα.

γενειαστὴρ-ῆρος (ὁ) ὁ περὶ τὸ γένειον, τὰς σιαγόνας ἱμάς, εἶδός τι χαλινοῦ : Πολυδ.1,147 ὁ δὲ περὶ τὰς γένυς γενειαστήρ, γενειάς.

γενειάτης (ὁ), ἰων. γενειήτης, θηλ. γενειᾶτις βλ.λ., ὁ γενειοφόρος : Θεόκρ.17,33 γενειήταν Διὸς υἱόν, Λουκ.Συρ.35 ᾿Απόλλωνος γενειήτεω ξόανον, ΑΠ 11,158 γενειητῶν τράγων.

γενειᾶτις-ιδος (ἡ), ἰων. -νειῆτις θηλ. τοῦ γενειάτης, ἡ γενειοφόρος : Σώφρ.π.᾿Αθην.7,324 F τρίγλαν γενειᾶτιν (δ.γρ.γενεᾶτιν), ᾿Ερατοσθ.12 γενειῆτις τρίγλη, πρβλ.῾Ησ. « γενεᾶτιν· τρίγλαν ».

γενειήτης (ὁ) ἰων. τ. τοῦ γενειάτης βλ.λ.

γενειῆτις-ιδος (ἡ), ἰων. τ. τοῦ γενειᾶτις βλ.λ.

γενειογλωσσικὸς μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. μῦς ἐκφυόμενος ἐκ τῆς ὀπισθίας γενειακῆς συμφύσεως τῆς κάτω γνάθου.

γενειολάβος (ὁ) μτγν. ὁ ἐπιλαμβανόμενος τοῦ γενείου βλ.λ.ΙΙ, ὁ κρατῶν τὴν σιαγόνα : Κόκχ. Χειρουργ.28 γενειολάβος σφενδόνη.

γενειόλης (ὁ)μτγν.γενειάτης βλ.λ. : ῾Ηρωδιαν.2,638.

γένειον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. γένι τὸ ἄκρον τῆς κάτω σιαγόνος, ὁ πώγων, τὸ πηγούνι : ᾿Οδ.Π 176 κυάνεαι δὲ ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον, ῾Ηρ.2,36 ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι τάς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενείῳ τέως ἐξυρημένος· ‖ κατὰ συνεκφ. συνήθ. εὔχρ. ἐπὶ ἱκεσίας : ᾿Ιλ.Θ 371 ἥ οἱ γούνατ᾿ ἔκυσσε καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου, Σοφ. ᾿Ηλ.1208 μή, πρὸς γενείου· ‖ παροιμ. φρ. οὐδὲν ἄλλο πλὴν γένειον καὶ κέρατα (ἀνάλ. πρὸς τὴν δημ. πετσὶ καὶ κόκκαλο) : ᾿Αριστφ.῎Ορν.902 τὰ γὰρ παρόντα θύματα οὐδὲν ἄλλο πλὴν γένειόν ἐστι καὶ κέρατα· 2) συνήθ. κατὰ πληθ. τὸ τρίχωμα τοῦ προσώπου τῶν ἀνδρῶν περὶ τὸν πώγωνα καὶ τὰς παρειάς, ἡ γενειάς, ἁ. πώγων : ῾Ηρ.6,117 ἄνδρα οἱ δοκέειν ὁπλίτην ἀντιστῆναι μέγαν, τοῦ τὸ γένειον τὴν ἀσπίδα πᾶσαν σκιάζειν, Πλούτ. Κάτ.Νεώτ.53 μήτε κεφαλὴν κείρασθαι μήτε γένεια, ᾿Ερωτόκρ.Δ 841 μακραίνουν γένεια καὶ μαλλιά, δ.τραγ. βρίζουν τὰ γένεια τοῦ κατῆ, Βαλαωρ. Φυγὴ 77 μακριὰ τὰ γένεια του, ἄσπρα σὰν χιόνι, παροιμ. ἄλλοι χαϊδεύουν τὰ γένεια κι ἄλλοι τὰ φτυοῦνε, - ὁ παπὰς πρῶτα τὰ γένεια του βλογάει (ἕκαστος φροντίζει πρωτίστως δι᾿ ἑαυτόν), -ποὺ ἔχει τὰ γένεια ἔχει καὶ τὰ χτένια (ὁ χειριζόμενος ζήτημά τι ἔχει καὶ τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως), φρ. ἔπιασε ἡ βαστᾷ τὸν πάπα ἀπὸ τὰ γένεια (ἐπὶ κομπορρημόνων), - ὅλα γίνονται ὡς καὶ τοῦ σπανοῦ τὰ γένεια (κ. τὰ ἀπιθανώτερα), - καίονται τὰ γένειά σου· δῶσ᾿ μου ν᾿ ἀνάψω (ἐπὶ ἀκαίρου καὶ αὐθάδους ἀπαιτήσεως), - δύο πιθαμὲς τὸ μπόϊ καὶ τρεῖς τὰ γένεια (ἐπὶ ἀσυμμετρίας)· 3) εἰδ. ἡ μακρὰ χαίτη τοῦ λέοντος : Λουκ.Κυν. 14 ἵππων χαίτην καὶ λεόντων γένεια· 4) δημ. γένεια τοῦ γέρου τὸ φυτὸν ἀψίνθιον τὸ θαμνῶδες· ‖ ὁμ. γένεια τοῦ λαγοῦ τὸ φυτὸν τραγοπώγων· 5) ἡ ὅλη σιαγών, ἡ γνάθος : ᾿Αριστλ.ΖΙ 518 b,17 περὶ δὲ τὸ γένειον τοῖς μὲν συμβαίνει καὶ τὴν

ὑπήνην καὶ τὸ γένειον δασὺ ἔχειν, ΑΠ 7,531 **ἀφριόειν κοναβηδὸν ἐπιπρίουσα γένειον·** 6) μτγν. εἰδ. ὀδόντες πρίονος : Νίκ.Θηρ.52 **πουλυόδουσι καταφυχθεῖσα γενείοις·** 7) μτγν.κ. νεώτ. προεξοχὴ ἀφιεμένη ἐπὶ ξύλου κατὰ τὴν συναρμογὴν μετ' ἄλλου, δόντι : Φίλ.Μηχ.4 **ἀπειλήφθω δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἄκρων τῆς καταζυγίδος ἐξ ἑκατέρου μέρους γένειον, μῆκος ἔχον ὅσον τὸ πάχος ἐστὶ τοῦ παραστάτου, τὸ δὲ γένειον μικρὸν ὑπεμβὰν ἔστω·** 8) νεώτ. γεν. ἡ λ. ἐπὶ πάσης ὀδοντωτῆς προεξοχῆς ἀφιεμένης ἐπί τινας ἀντικειμένου· ἄ. ὄνυξ.

γενειοπλαστική (ἡ) νεώτ. πλαστικὴ ἐγχείρησις πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐλλείποντος μέρους τοῦ ὀστοῦ ἢ τοῦ δέρματος τοῦ πώγωνος.

γενειοσυλλεκτάδαι (αἱ) σκωπτ. ἐπὶ τῶν κυνικῶν, οἱ συλλέγοντες ἤτοι θωπευτικῶς συμπυκνοῦντες καὶ εὐθετοῦντες, περιποιούμενοι διὰ τῶν χειρῶν τὸν πώγωνα αὐτῶν : 'Αθήν.4,157 B **οὐδεὶς ὑμῶν, ἄνδρες γενειοσυλλεκτάδαι, ἰχθὺν ἐσθίει.**

γενειοϋοειδής μῦς (ὁ) νεώτ. ἀνατομ. μικρὸς μῦς συνδέων τὸ ὑοειδὲς ὀστοῦν πρὸς τὴν γενειακὴν ἄκανθαν τῆς κάτω γνάθου.

γενειοφορία (ἡ) τὸ φέρειν, τρέφειν γενειάδα.

γενειοφόρος-ον νεώτ. ὁ φέρων, τρέφων γένειον, ὁ πωγωνοφόρος, γενάτος.

γενειοφορῶ-έω νεώτ. φέρω γένειον, τρέφω γενειάδα.

γενειοφυής-οῦς-ές μτγν. μσν. ἐπὶ φυτῶν, ὁ ἐκφύων τρίχας, ποὺ βγάζει γένεια : Κωδ.Παρισ.2286,3 [περὶ τοῦ φυτοῦ ἀβρότονον].

γενειοχειλικὴ αὔλαξ (ἡ) νεώτ. ἀνατομ. ἡ ἐγκαρσία αὔλαξ ἡ χωρίζουσα τὸ κάτω χεῖλος ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ γενείου.

γενείτη βοιωτ. τ. τῆς ὑποτ. τοῦ ἀορ. γένηται τοῦ γίγνομαι βλ.λ. : 'Επιγρ.

γενειῶ-άω κ. νεώτ. ἐκφύω γένειον, βγάζω γένεια, γενειάζω βλ.λ. : 'Οδ.Ε 268 **αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,** Ξεν.'Αν.2,6,28 **αὐτὸς δὲ παιδικὰ εἶχεν Θαρύπαν ἀγένειος ὢν γενειῶντα·** 2) κ. νεώτ. ἔχω γένειον, τρέφω γενειάδα : 'Αριστφ. 'Εκκλ.145 **νὴ τὸν Δί', ἤ μοι μὴ γενειᾶν κρεῖττον ἦν.**

γενειωτός (ὁ) νεώτ. ὁ ἔχων γένειον, ὁ μετὰ γενείου· ‖ ὁ ἔχων εἰς τὸ ἄκρον κυρτότητα ὁμοίαν πρὸς γένειον βλ.λ.8) : **πάσσαλος γενειωτός, - πλὰξ γενειωτή·** 2) ὁ ὅμοιος, ὁ παρεμφερὴς πρὸς γένειον βλ.λ. 8), ὀδοντωτὰ γυριστός.

γένεο ἐπ. τ. τοῦ παρατ. ἐγένου τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γενεολογία (ἡ) μτγν. κ. **γενεαλογία** βλ.λ.

γενεός 'Ησ. « εἶδός τι πελέκεως ».

γενέσθαι ἀπαρφ. μέσ. ἀόρ. β' τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γενέσια (τὰ) ἡμέρα τιμωμένη εἰς ἀνάμνησιν τῆς γεννήσεως ἐνδόξων ἢ προσφιλῶν νεκρῶν : 'Ηρ. 4,26 **ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνῃ πατὴρ.., ποιέει, κατάπερ οἱ Ἕλληνες τὰ γενέσια·** 2) εἰδ. « ἑορτὴ δημοτελὴς ἐν 'Αθήναις πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν »· 'Ησ. « ἑορτὴ παρ' 'Αθηναίοις πένθιμος », Λεξ. Ρητορ.231 « Γενέσια ἑορτὴ παρ' 'Αθηναίοις πενθήμερος. οἱ δὲ νεκύσια »· 3) γεν. ἡ γενέθλιος ἡμέρα, τὰ γενέθλια βλ.λ. : Πλάτ.'Αλκ.1,121 C **ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ βασιλέως γενέσια ἅπασα θύει καὶ ἑορτάζει ἡ 'Ασία,** ΚΔ Ματθ.14,6 **γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ 'Ηρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς 'Ηρῳδιάδος, - τὰ γενέσια τῆς Θεοτόκου.**

γενεσιακός-ή-όν μτγν., μσν. κ. νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γέννησιν τινος, ὁ γενεθλιακός βλ.λ. : Βέτ.Βάλ.19,27 **γενεσιακὴ ἡμέρα,** αὐτ.22,25 **γενεσιακὴ ὥρα·** 2) νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ σχετιζόμενος πρὸς γένεσιν βλ.λ. : **γενεσιακαὶ θεωρίαι·** 3) εἰδ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γένεσιν ἤτοι τὰς περὶ γενέσεως τοῦ σύμπαντος θρησκευτικὰς δοξασίας : **αἱ γενεσιακαὶ ἀφηγήσεις τοῦ 'Ησιόδου, - αἱ γενεσιακαὶ δοξασίαι τῶν 'Ινδῶν·** ‖ εἰδ. ὁ σχετιζόμενος ἢ ὁ ἀναφερόμενος πρὸς τὴν Γένεσιν τῆς ΠΔ : **αἱ γενεσιακαὶ ἡμέραι τῆς δημιουργίας.**

γενεσιαλόγος μτγν. ὁ γενεθλιαλόγος βλ.λ. : 'Αχιλλ.Τάτ.23, 'Αρτεμίδ.2,69.

γενεσιάρχης (ὁ) μτγν. ὁ ἀρχηγὸς τῆς γενέσεως, τῆς δημιουργίας, ὁ δημιουργός : ΠΔ Σοφ.Σαλ.13,3 **ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρχης ἔκτισεν αὐτά,** Κλήμ.'Αλ.337,37 **γενεσιάρχης τῆς ὅλης κτίσεως.**

γενεσιαρχικός-ή-όν μσν. γενεαρχικός βλ.λ. : 'Ιουστιν.Νεαρ.2,12 **γενεσιαρχικὰ χωρία.**

γενεσιολόγος (ὁ) γλωσσ. γενεσιαλόγος βλ.λ.

γενέσιος-ον μτγν. ἐπὶ θεῶν, ὁ προπάτωρ γένους, ὁ γενέθλιος βλ.λ.3) : Πλούτ.'Ηθ.402 A **θεοῦ .. πατρῷον καὶ γενέσιον καὶ φιλάνθρωπον·** ‖ εἰδ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Ποσειδῶνος : Παυσ.2,38,4 **γενεσίου Ποσειδῶνος ἱερόν·** ‖ ὅθ. τὸ οὐδ. Γενέσιον ὡς κύρ. τόπος ἱερὸς τοῦ Ποσειδῶνος παρὰ τὴν Λέρνην : αὐτ.· 2) ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γέννησίν τινος, ὁ γενέθλιος βλ.λ.1) : 'Επιγρ. **ἡ γενέσιος ἡμέρα·** ‖ ὅθ. **τὰ γενέσια** ὡς οὐσ. βλ.λ.

γενεσιουργία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. γένεσις, δημιουργία : Σῶμα 'Ερμητ.13,21, 'Ιάμβλ.Μυστ.1,11 **γενεσιουργία τοῦ κόσμου·** 2) νεώτ. ἡ κατὰ διαδοχὴν παραγωγὴ τῶν γενῶν τοῦ ἐμβίου κόσμου.

γενεσιουργικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γενεσιουργίαν, ὁ δημιουργικός· ‖ ὁ προκαλῶν τὴν γένεσιν, ὁ πρωταρχικὸς λόγος τῆς ὑποστάσεως ἢ τῆς δημιουργίας τινός : **γενεσιουργικὴ αἰτία.**

γενεσιουργός-όν μτγν. κ. νεώτ. ὁ ἀπεργαζόμενος γένεσιν, ὁ ὢν ἡ αἰτία γεννήσεως, δημιουργός : 'Ιάμβλ.Μυστ.1,11 **γενεσιουργὸς φύσις,** αὐτ.2,7 **γενεσιουργοὶ δαίμονες,** αὐτ. Πυθ.32,288 **παθήματα γενεσιουργὰ καὶ καταγωγά,** Πορφ.π.Εὐσ. Εὐαγγ.Προπ.3,11 **γενεσιουργὸς ἀστήρ,** Πρόκλ. Κρατ.105 P **γενεσιουργοὶ ὁρμαί, - γενεσιουργὸς αἰτία·** ‖ ὁμ. ὡς οὐσ. δημιουργός : ΠΔ Σοφ.Σαλ. 13,5 **ἐκ γὰρ μεγέθους καλλονῆς κτισμάτων ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται,** Σῶμα 'Ερμητ.13,4 **γενεσιουργὸς τῆς παλιγγενεσίας,** 'Ιουλ. Γαλ.100 C **γενεσιουργὸς παντὸς κόσμου·** 2) νεώτ. κ. ὁ γενεσιουργικὸς βλ.λ.

γενεσιουργῶ-έω μτγν. δημιουργῶ, παράγω : 'Ερμ.Τρισμ.π.Στοβ.1,49,44 **γενεσιουργεῖν μυριάδας ψυχῶν·** ‖ εἰδ. γεννῶ : 'Επιφάν.1,243 D **ἐγενεσιούργησαν τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα 'Ιησοῦν.**

γένεσις-εως (ἡ) [γενέσθαι] μσν. κ. νεώτ., δημ. γένεση ἡ πρώτη ἀρχὴ ὑπάρξεως, ἡ δημιουργὸς αἰτία τινός : 'Ιλ.Ξ 246 **ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται,** Πλάτ.Θεαίτ.180 D **ὡς ἡ γένεσις τῶν ἄλλων πάντων 'Ωκεανός τε καὶ Τηθύς,** Νίκ. Θηρ.741 **ἵπποι γὰρ σφηκῶν γένεσις, ταῦροι δὲ μελισσῶν,** Πλούτ.Θεμ.19 **τὴν κατὰ θάλασσαν ἀρχὴν γένεσιν εἶναι δημοκρατίας·** 2) ἐπὶ προσ., γέννησις ἢ τρόπος γεννήσεως : 'Ηρ.6,69 **λόγους δὲ ἄλλους περὶ γενέσιος τῆς σεωυτοῦ μὴ δέκεο,** Πλάτ.Κρατ.406 C **διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἀφροῦ γένεσιν 'Αφροδίτη ἐκλήθη,** Ξεν.'Απομν.3,5,10 **τὴν 'Ερεχθέως τροφὴν καὶ γένεσιν,** ΠΔ Γέν.40.20 **ἡμέρα γενέσεως ἦν Φαραώ,** 'Επιγρ. **κατὰ γένεσιν** [ἀντίθ. **καθ' υἱοθεσίαν**]· 3) τεκνοποιία : Ξεν.Λακ.2,1 **ἐπεὶ καὶ περὶ γενέσεως ἐξήγημαι, βούλομαι καὶ τὴν παιδείαν σαφηνίσαι·** 4) καταγωγή, γένος : 'Ηρ. 2,146 **ἀπὸ τούτου γενεηλογέουσι αὐτῶν τὴν γένεσιν,** Σοφ.Τρ.380 **πατρὸς μὲν οὖσα γένεσιν Εὐρύτου ποτὲ 'Ιόλη 'καλεῖτο·** 5) γεν. ἐπὶ πραγμ., παραγωγή, ποίησις, κατασκευή : Πλάτ.Πολιτ.281 B **τῆς γενέσεως τῆς τῶν ἱματίων τῇ τῆς ὑφαντικῆς δυνάμει·** ‖ ὅθ. κ. διαμόρφωσις, πλάσις, σχηματισμός : 'Ιππ.'Αφ.2,47 **γένεσις πύου, - ἡ γένεσις τῶν πεδιάδων·** ‖ κ. ἐπὶ ἀφηρημ. ἰδιοτήτων : Πλάτ.

Παλ.359 Α γένεσίν τε καὶ οὐσίαν δικαιοσύνης, - ἡ γένεσις τῶν ἐπιστημῶν, - βραδεῖα καὶ μακροχρόνιας ὑπῆρξεν ἡ γένεσις τοῦ πολιτισμοῦ· 6) κ. νεώτ. κ. δημ. φιλοσ. ἡ παραγωγή, ὁ σχηματισμὸς τῶν ὄντων, κατ᾽ἀντίθ. πρὸς τὸν ὄλεθρον ἢ τὴν φθοράν : Παρμ.8,21, Πλάτ.Φίλ.55 Α οὐκοῦν τοὐναντίον ἅπαντες, τὸ φθείρεσθαι φαῖμεν ἄν. . τὴν δὴ φθοράν καὶ γένεσιν αἱροῖτ᾽ ἄν τις τοῦθ᾽ αἱρούμενας· || περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς τίτλος ἔργου τοῦ Ἀριστλ.· || ὁμ. φιλοσ. τὸ γίγνεσθαι, ἡ συνεχὴς ἀνάπτυξις, μόρφωσις ,κατ᾽ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πλήρη καὶ τελείαν ὕπαρξιν, τὴν οὐσίαν : Πλάτ. Τίμ.29 C ὅ,τι περ πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦτο πρὸς πίστιν ἀλήθεια· || εἰδ. νεώτ. ἡ ἐξ ἐνοργάνου ἢ ἀνοργάνου ὕλης προέλευσις ἐμβίων ὄντων : ἡ θεωρία τῆς αὐτομάτου γενέσεως δὲν ἀποδεικνύεται· 7) ἐκκλ. ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δημιουργία τοῦ κόσμαυ : ΠΔ Γέν.2,4 αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, Κλήμ.᾽Αλ.Στρωμ.4,538 Α ἡμέρας ἑπτὰ δι᾽ ὅσων ἡ γένεσις τελειοῦται· || Γένεσις τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς ΠΔ· 8) ἡ ὅλη δημιουργία, σύμπαντα τὰ δημιουργήματα, ἡ πλάση : Πλάτ.Φαῖδρ. 245 Ε ἢ πάντα τε οὐρανὸν πᾶσάν τε γένεσιν συμπεσοῦσαν στῆναι· 9) μτγν. ἀστρολ. ἡ ὥρα τῆς γεννήσεως καὶ ἡ κατὰ ταύτην πιστευομένη ἐπίδρασις τῶν ἀστερισμῶν ἐπὶ τοῦ γεννηθέντος : ΑΠ 11,164 εἶπεν ἐληλυθέναι τὸ πεπρωμένον, αὐτὸς ἑαυτοῦ τὴν γένεσιν διαθεὶς Αὖλος ὁ ἀστρολόγος· || δθ. ἡ τύχη, ἡ εἱμαρμένη, ἡ μοῖρα· Μοῖρις 109 « Γενετυλλίδα τὴν μοῖραν Ἀττικῶς, γένεσιν Ἑλληνικῶς », Σουΐδ. « Γένεσις λέγεται καὶ ἡ εἱμαρμένη » : Ἰω.Χρυσ.253 γένεσιν λέγω καὶ εἱμαρμένην· 10) τὸ γένος, ἡ οἰκογένεια : Πλάτ.Νόμ.691 D θεός. . δίδυμον ὑμῖν φυτεύσας τὴν τῶν βασιλέων γένεσιν ἐκ μονογενοῦς· 11) κ. ἐπὶ ζῴων, τὸ γένος ἢ τὸ εἶδος : Πλάτ.Πολιτ.265 Β τῷ τῶν μὲν τὴν γένεσιν ἄκερον εἶναι, τῶν δὲ κερασφόρον· 12) γενεά, ἡλικία : Πλάτ.Φαῖδρ.252 D ἕως ἂν ᾖ ἀδιάφθαρος καὶ τὴν τῇδε πρώτην γένεσιν βιοτεύει· 13) ἐποχή, καιρός : Πορφ.Γνωμ.32 κατὰ περίστασιν τῆς γενέσεως (=κατὰ τὰς περιστάσεις τοῦ καιροῦ του, τῆς ἐποχῆς του)· 14) συνεκδ. τὰ γεννητικὰ μόρια : Πορφ.Πυθ.43,76 μηδ᾽ ἐσθίειν ὅσα μὴ θέμις γένεσιν, αὔξησιν, ἀρχήν. . γένεσιν δὲ (ἔλεγε) τοὺς διδύμους καὶ αἰδοῖα, ΑΠ 9,311 παιδοπόρος γένεσις (τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον)· 15) μτγν. μαθ. παραγωγή, προέλευσις σχήματος : Πάππ.234,4· || εἰδ. ἀρχὴ σπείρας : Πάππ.272,7.

γενέσκετο ἐπ. μέσ. ἀόρ. β᾽ τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γενετάρχης (ὁ) μσν. εἰδ. ὁ δημιουργὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους : Ἀρέθ.967.

γενέτας δωρ. τ. τοῦ γενέτης βλ.λ. : Ἐπίγρ. δακρυχέων γηραιὸς γενέτας.

γενέτειρα (ἡ) κ. νεώτ., θηλ. τοῦ γενετήρ βλ.λ. ἡ γεννῶσα, ἡ μήτηρ : Πίνδ.Ν 7,2 Ἐλείθυια. . ἄκουσον. . γενέτειρα τέκνων, Ἀρτεμίδ.1,79 τροφὸς πάντων καὶ γενέτειρα ἡ γῆ· || μτφ. ἡ δημιουργός : Πλωτ.5,8,4 ἀλήθεια γενέτειρα· 2) νεώτ. γενέτειρα γῆ ἢ ἁπλῶς γενέτειρα ἡ ἰδιαιτέρα πατρίς τινος : Ζαλοκ. Σκιαὶ Φαληρ.3,36 τὴν γενέτειραν ἔσωζα γῆν, - ἐπέστρεφεν εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ· 3) ἡ θυγάτηρ : Εὐφορ.84,4 παρ Ἀσωποῦ γενετείρῃ (περὶ τῆς Νεμέας κόρης τοῦ Ἀσωποῦ)· 4) νεώτ. γεωμ. γραμμή, ἐξ ἧς, κινουμένης καθ᾽ ὡρισμένον ἀμετάβλητον τρόπον προκύπτει ἐπιφάνεια, ἀποτελοῦσα γεωμετρικὸν τόπον τῆς γραμμῆς ταύτης: γενέτειρα κωνικῆς ἐπιφανείας.

γενετή (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὁ χρόνος τῆς γεννήσεώς τινος, ἡ γέννησις· συνήθ. ἐν τῇ φρ. ἐκ γενετῆς ἐκ γεννήσεως, ἀπὸ γεννησιμιοῦ : Ἰλ.Ω 535 Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα ἐκ γενετῆς, - ἐκ γενετῆς κωφός - κακοῦργος - ἀνίκανος.

γενετήρ (ὁ), θηλ. γενέτειρα βλ.λ. ὁ γεννήσας, ὁ γενέτης βλ.λ. : Ἀριστλ Κόσ.394 a, 4 τοῦ πάντων γενετῆρος κόσμου· || ὁ πατήρ : Ὀππ.Κυν.3,339 ὁμοῦ δὲ φέρουσι διπλοῦν μεμορυγμένον ἄνθος, μητέρα μὲν ῥίνοισι, προσώποις δ᾽ αὖ γενετῆρα· || κατὰ πληθ. αἱ γονεῖς : Μουσαῖ.125 μῆνιν ἐμοῦ ἀπόεισε πολυκτεάνων γενετήρων.

γενετήριος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ γεννῶν, ὁ παράγων : Συνέσ.Ὕμν.2,41· 2) νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γένεσιν ἢ γέννησιν : γενετήριος ζωή (ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ζωῆς, καθ᾽ ἣν τὸ ἄτομον ἔχει ἀναπαραγωγικὴν ἱκανότητα)· || εἰδ. ψυχολ. γενετήριος νόμος γνωσιολογικὸς νόμος καθορίζων τὴν σχέσιν τῶν δεδομένων τῶν αἰσθήσεων πρὸς τὰς παραστάσεις.

γενέτης (ὁ) κ.νεώτ. γεννήτωρ, πρόγονος : Εὐρ.Ὀρ. 1011 τὰ πανύστατα δ᾽ εἰς ἐμὲ καὶ γενέταν ἐμοῦ ἤλυθε δόμων πολυπόνοις ἀνάγκαις,Καλλ.Ἐπιγρ.23,2· || δθ. ὁ πατήρ, κατὰ πληθ. οἱ γονεῖς : Ἐπιγράμμ.· 2) γεν. ὁ δημιουργός, παραγωγός, κατασκευαστής τινος· Ἐπιγρ.· 3) ὁ υἱός, ὁ γεννηθείς : Σοφ. ΟΤ 470 ἔνοπλος γὰρ ἐπ᾽ αὐτὸν ἐπενθρῴσκει πυρὶ καὶ στεροπαῖς ὁ Διὸς γενέτας· 4) ὡς ἐπίθ. ἐπὶ θεῶν, ὁ προστάτης τοῦ γένους, ὁ γενέθλιος βλ.λ.3), Αἰσχ.Ἱκ.77 ἀλλά, θεοὶ γενέται, κλύετ᾽ εὖ τὸ δίκαιον ἰδόντες· 5) ὁμ. ὡς ἐπίθ. ὁ παραγωγός : Ὀλυμπ.Μετ.94,9 ὁ Νεῖλος θέρει γενέτης.

γενετήσιος (-α)-ον μτγν.κ.νεώτ.κ.δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γένεσιν ἢ γέννησιν βλ.λ.· || ἰδίως ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὰς γεννητικὰς λειτουργίας, ὁ σεξουαλικός : ΑΠ 15,12,12 γενετήσιον ἔνστικτον, - γενετήσιος ὁρμή - διαστροφή.

γενετιάς-άδος (ἡ) ἓν τῶν ἐπιθ. τῆς Ἀθηνᾶς : Μελετ.1,22.

γενετικός-ή-ό(ν) σχόλ.κ.νεώτ.κ.δημ. ὁ ἀναφερόμενος ἢ ὁ σχετιζόμενος πρὸς τὴν γένεσιν : Σχόλ.Διον. Περ.449 γενετικὴ (πτῶσις) ἡ γενική· 2) νεώτ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. εἰδ. κλάδος τῆς βιολογίας ἐρευνῶν τὴν κληρονομικότητα καὶ τὰς ποικιλίας τῶν ζωϊκῶν εἰδῶν· 3) νεώτ. φιλοσ. γενετικὴ μέθοδος μέθοδος λαμβάνουσα ὑπ᾽ ὄψιν ἐν τῇ ἐξετάσει τὴν καθόλου πορείαν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν ἀντικειμένου· || ὁμ. γενετικὸς ὁρισμὸς ὁ ὁρισμὸς ὅστις συνυποδηλοῖ καὶ τὸν τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ὁριζομένου.

γενετικῶς ἐπίρρ. νεώτ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν γένεσιν, τὴν ἀρχικὴν προέλευσιν : οἱ τύποι τῆς γλώσσης πρέπει νὰ ἐξετάζωνται γενετικῶς καὶ οὐχὶ ἐν τῇ σημερινῇ των μόνον μορφῇ.

γενέτις-ιδος (ἡ) μτγν., αἰτ. -ιν, θηλ. τοῦ γενέτης βλ.λ. : ΠΔΣοφ.Σαλ.7,12 εὐφράνθην δὲ ἐπὶ πάντων, ὅτι αὐτῶν ἡγεῖται σοφία, ἠγνόουν δὲ αὐτὴν γενέτιν εἶναι τούτων.

γενετυλλίς-ίδος (ἡ) θεὰ βοηθοῦσα εἰς τὴν γέννησιν : Ἀριστφ.Νεφ.52 ἡ δ᾽ αὖ μύρου . . Κωλιάδος, Γενετυλλίδος, αὐτ. Θεσμ.130 ὡς ἡδὺ τὸ μέλος, ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες· 2) ἑορτὴ τῶν γυναικῶν πρὸς τιμὴν τῶν Γενετυλλίδων· Ἡσ. « Γενετυλλίς . . ἔστι δὲ ξενικὴ θεός. Καὶ ἑορτὴ τῶν γυναικῶν » · 3) ἡ μοῖρα· Μοῖρις 109 « Γενετυλλίδα τὴν μοῖραν Ἀττικῶς, γένεσιν Ἑλληνικῶς ».

γενέτωρ-ορος (ὁ) γεννήτωρ, γενετήρ, γενέτης βλ.λ. : Ξενοφ.30,5 πόντος γενέτωρ νεφέων ἀνέμων τε· || πρόγονος : Ἡρ.8,137 τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τούτου ἕβδομος γενέτωρ Περδίκκης ἐστὶ ὁ κτησάμενος τῶν Μακεδόνων τὴν τυραννίδα τρόπῳ τοιῷδε· || ἐπιθ. ὁ γεννήσας· || ἐπὶ θεῶν, ὁ προστάτης τοῦ γένους : Ἀριστλ.ἀπ.489 Ἀπόλλων ὁ γενέτωρ, Ἐπιγρ. Ἀδριανῷ γενέτορι.

γενή (ἡ) ποι. τ. τοῦ γενεὰ βλ.λ.· ΕΜ 225,23 « ἀπὸ τοῦ γενῶ γενή, ὡς ἀπειλῶ ἀπειλή, εἰλῶ εἰλή, ὠνῶ ὠνή »:Καλλ.ἀπ.241 τὴν δὲ γενὴν οὐκ οἶδα,Ἡρώνδ.2,1,

γενή κ. **γενί** δημ. (τουρκ.) νέος, ἐν χρ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν κυρίως τοπωνυμιῶν οἷον **Γενή - Ζαγορά**, - Γενή - **κιοϊ** κτт.

γενηΐς-ΐδος (ἡ) κ. νεώτ., ἀττ. γενῆς -ῆδος γένυς, πέλεκυς, ἀξίνη : Σοφ.'Αντ.249 **ἐκεῖ γάρ οὔτε του γενῆδος ἦν πλῆγμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή·** || νεώτ. εἰδ. ἐργαλεῖον σκαφευτικὸν ἐν χρ. πρὸς κατεδάφισιν οἰκοδομημάτων ἢ πρὸς ἀνόρυξιν βραχωδῶν ἐδαφῶν, δημ. **κασμάς, πηγούνι** βλ.λ.

γένημα (τὸ) μτγν. κ. δημ. γέννημα βλ.λ., ἰδίως ἐπὶ γεωργικῶν προϊόντων : ΚΔ Μᾶρκ.14,25 **τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου,** Πάπ. **τὰ ἐκ τῶν ἀρουρῶν γενήματα,-οἰνικὰ καὶ σιτικὰ γενήματα,-τὰ κατ'ἔτος γενήματα·** || δημ. εἰδ. περιληπτ. ὀνομ. τῶν δημητριακῶν καρπῶν : **ἔκανε φέτος τὸ χωράφι πολὺ γένημα·** 2) συνηθέστ. κατὰ πληθ. τὰ γενήματα : **δὲν πρόκοψε τούτη τὴ χρονιά τὸ στάρι οὔτε καὶ τ' ἄλλα γενήματα.**

γενημάτιον (τὸ) πάπ. ὑποκ. τοῦ γένημα **βλ.λ.**

γενηματογραφία (ἡ) πάπ. καταγραφὴ γεωργικῶν προϊόντων πρὸς κατάσχεσιν ἢ **φορολογίαν.**

γενηματογράφος (ὁ) πάπ. ὁ καταγράφων τὸ εἰσόδημα σπειρομένου κτήματος διὰ κατάσχεσιν ἢ φορολογίαν.

γενηματογραφῶ-έω πάπ. καταγράφω τὰ προϊόντα κτήματός τινος διὰ κατάσχεσιν : Πάπ. **γενηματαγραφουμένη γῆ, - γενηματογραφούμενος ἐλαιών, - γενηματογραφουμένη οἰκία καὶ αὐλή, -** οἰκόπεδον **γενηματογραφούμενον.**

γενηματοφυλακία (ἡ) πάπ. ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐντεταλμένου φύλακος, ἐπόπτου τῶν ἐν ἀποθήκῃ ἢ ἐν σπορᾷ γενημάτων βλ.λ.

γενηματοφυλακῶ-έω πάπ. εἶμαι ἐντεταλμένος νὰ φυλάσσω τὰ ἐν ἀποθήκῃ ἢ ἐν σπορᾷ γενήματα βλ.λ. : Πάπ. **γενηματοφυλακέω τὸν σπόρον.**

γενηματοφύλαξ-ακος (ὁ) πάπ. ὁ εἰς ὃν εἶναι ἀνατεθειμένη γενηματοφυλακία βλ.λ., ὁ ἀσκῶν γενηματοφυλακίαν.

γενήτης (ὁ) γεννήτης **βλ.λ.** (ὡς **ἀμφ.** γρ.).

γενητικός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ δυνάμενος παρέχειν, ὁ ποιῶν, ὁ προκαλῶν γένεσιν, ἀρχήν τινος· ὀθ. εἰδ. κ. ὁ γεννητικὸς βλ.λ.· Σουΐδ. « γενητικὸν ἡ γέννησις» (ἐκδ. Kust γενετικόν) : 'Αριστλ.Τοπ.124a, 24· 2) ὁ ἰδιάζων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς γένεσιν.

γένητοι ἀρκαδ. τ. τῆς ὑποτακτ. ἀορ. γένηται τοῦ γίγνομαι βλ.λ. : 'Επιγρ.

γενητός-ή-όν (γενέσθαι) ὁ λαβὼν γένεσιν, ἀρχήν· ὀθ. κ. ὁ γεννητὸς βλ.λ. : Πλάτ.Τίμ.28 C **τά δ' αἰσθητά.. γιγνόμενα καὶ γενητά ἐφάνη** (δ.γρ. γεννητά), 'Αριστλ.Οὐρ.280 b,15.

γένι (τὸ) δημ. τὸ **γένειον βλ.λ.**

γενί (τὸ) δημ. κ. **γυνί** κ. **ὑνί τὸ** ὑνίον **βλ.λ.** : Βαλαωρ. Μνημόσ.Στεφ.Μεσσαλ. 5 **ὅθε περάσῃ τὸ γενί, ξαναγυρίζει δέντρα·** || ἐν χρ. κ. μτφ. : αὐτ.Φωτειν. 85 **τοῦ Χρόνου τ'ἄσπλαχνο γενί,** παροιμ. **βρῆκ' ἡ νύφη μας τὸ γενὶ στὴν πόρτα μας** (ἐπὶ δῆθεν τὸ πρῶτον γενομένης ἀνακοινώσεως, ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ γνωστῆς).

γενιά (ἡ) δημ. γενεὰ βλ.λ., οἰκογένεια, γένος, σόϊ : Καρκβ.Λ Πλώρ.3 **ὅλοι ὣς τὴ ρίζα τῆς** γενιᾶς **ξεψύχησαν** στὸ **παλαμάρι,** παροιμ. φρ. **ἀνάμεσα** σὲ **μιά γενιά εἶναι καὶ** μιὰ **παρανομιά, - ὅλοι οἱ γύφτοι μιά γενιά, - ὅλ' οἱ χοῖροι μιά γενιά κι ἔχουν τὸ γουρούνι μπάρμπα, - ἄσπρος σκύλλος** μαῦρος **σκύλλας, ὅλ' οἱ σκύλλοι** μιὰ **γενιά** (οἱ τῶν αὐτῶν ἐνασχολήσεων ἄνθρωποι καὶ τῆς αὐτῆς καταγωγῆς ἔχουν τὰς αὐτὰς χαρακτηριστικὰς ἰδιότητας)· 2) συγγένεια : **εἴμαστε γενιά μὲ τοὺς δεῖνα,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.102,15 **καλῶς ἦρθ' ἡ ξαδέρφη μου, μά γὼ δὲ σὲ γνωρίζω, καὶ πούθεν εἶν' ὁ τόπος σου καὶ πούθεν ἡ γενιά μας;·** 3) ἡ εὐγενὴς καταγωγή : δ.τραγ. **ἀπὸ παιὰ γενιά κρατιέσαι κι ὅλο σειέσαι καὶ λυγιέσαι ;,** παροιμ. **ἔπαρε υἱὸν ἀπὸ γενιά καὶ σκύλλον ἀπὸ μάντρα,** Κρυστ.'Ηλιος Νύχτα 42 **ἔνοιωσε ποὺ'ν' ἀρχοντογιὸς κι ἀπὸ γενιά μεγάλη·** 4) τὸ σύνολον τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ζῶσιν ἐν ἑκάστῃ ἐποχῇ : Ζερβ. 'ΟμηλίκωνΨαλμὸς 3,2 **εἶν'ἡ γενιά μας κουρασμένη,** Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.'Ιππ.938 **ἂν παραφουσκώνῃ μὲ κάθε γενιά** (τὸ ἀνθρώπινο μυαλό).

γενιᾶς 'Ησ. « ἔκγονος ».

γενικά ἐπίρρ. δημ. γενικῶς, ἐν γένει, κατὰ τρόπον γενικὸν βλ.λ.

γενικεύσιμος-ον (ὁ) **νεώτ.** ὁ δεκτικὸς γενικεύσεως βλ.λ.

γενίκευσις-εως (ἡ) νεώτ. **ἡ πρᾶξις καὶ** τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γενικεύω βλ.λ.· 2) ὀθ. ἡ καθολικὴ ἐφαρμογὴ κανόνος, ἀρχῆς, νόμου κτт. : **ἡ γενίκευσις τῆς ἀρχῆς τοῦ 'Αρχιμήδους·** 3) ὁμ. ἡ ἐπέκτασις : **γενίκευσις τῆς συζητήσεως·** 4) φιλοσ. ἡ αὔξησις τοῦ πλάτους ἐννοίας τινὸς διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ βάθους αὐτῆς, ἤτοι ἡ νοητικὴ λειτουργία, καθ' ἣν ἀποχωρίζοντες τὰ κοινὰ γνωρίσματα τῶν ἐπὶ μέρους σχηματίζομεν τὰς γενικὰς ἐννοίας.

γενικευτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἔχων τὴν τάσιν ἢ τὴν ἱκανότητα νὰ γενικεύῃ : **γενικευτικὸς νοῦς·** || ὁ ἰδιάζων εἰς γενίκευσιν βλ.λ. : **γενικευτικὴ μέθοδος,- γενικευτικὸς τρόπος·** || ὁ περιορίζων τὰ σημεῖα τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως, διηγήσεως, ἐξηγήσεως εἰς τὰ γενικὰ σημεῖα αὐτῆς.

γενικευτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. διὰ γενικεύσεως, κατὰ τρόπον γενικευτικὸν βλ.λ.

γενικεύω νεώτ. κ. δημ. καθιστῶ τι γενικὸν ἐκ μερικοῦ : **γενικεύω μαθηματικὸν τύπον- ἀρχὴν τῆς φυσικῆς·** 2) ἐπεκτείνω : **ἐγενίκευσε τὴν συζήτησιν·** 3) ὀθ. κ. καθιστῶ τι κοινὸν εἰς πολλούς, τὸ διαδίδω : **γενικεύω γνώμην·** || μέσ. κ. παθ. -ομαι γίνομαι κοινὸς εἰς πολλούς : **ἡ γνώμη - τὸ ἔθιμον - ἡ μόδα βαθμηδὸν γενικεύεται, - ὁ πολιτισμὸς ὁσημέραι γενικεύεται, - ἐγενικεύθη ἡ ἕξις τοῦ καπνίσματος·** || εἰδ. ἐν τῇ ἰατρικῇ, τὸ γίνεσθαί τι κοινὸν καθ'ὅλην τὴν ὀργανικὴν οἰκονομίαν· 4) νεώτ. εἰδ. φιλοσ. αὐξάνω τὸ πλάτος ἐννοίας τινὸς διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ βάθους αὐτῆς· πρβλ. γενίκευσις· 5) νεώτ. κ. δημ. παθ. -ομαι εἶμαι δεκτικὸς γενικεύσεως βλ.λ., δύναμαι νὰ γενικευθῶ : **εὔκολα γενικεύονται οἱ κακὲς συνήθειες.**

γενίκεψη (ἡ) δημ. ἡ γενίκευσις βλ.λ.

γενική (ἡ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ θηλ. τοῦ ἐπιθ. **γενικὸς** βλ.λ. ἐν χρ. ὡς οὐσ. (κατὰ παράλειψιν τοῦ πτῶσις) ἡ δευτέρα πτῶσις τῶν ὀνομάτων : Στωϊκ. ἀπ.2,59, Διον.Θρ.636.

γενικοποίησις-εως (ἡ) νεώτ. γενίκευσις βλ.λ.

γενικοποιῶ-έω νεώτ. γενικεύω βλ.λ.

γενικός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ γένος, ὁ καθολικός, ἀντίθ. εἰδικός· 'Ησ. «γενικὸν τὸ καθ' ὅλου περιεκτικόν » : 'Αριστλ.Τοπ.101 b,18 **ἡ διαφορὰ γενική·** 2) κ. νεώτ. φιλοσ. ὁ ἔχων γενικότητα, ὁ καθολικός : Χρυσ.Στωϊκ.2,8, Φιλόδ.Σημ.18,19· 3) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κοινὸς εἰς ὅλους, ὁ καθολικός : Πάπ. **γενικὸς διαλογισμός,** αὐτ. **γενικὸς κουράτωρ, - γενικὸς κανών, - γενικὴ ἀμνηστία, - γενικὰ συμφέροντα, - γενικαὶ ἀρχαί·** 4) ὀθ. νεώτ. κ. δημ. κατ' ἐπέκτ. ὁ μὴ ἀναφερόμενος εἰς συγκεκριμένον τι, ὁ ἀόριστος, ἀσαφής : **ἀπέφυγε νὰ δώσῃ συγκεκριμένην ἀπάντησιν, ὁμιλήσας διὰ γενικῶν ἐκφράσεων·** 5) νεώτ.κ.δημ. ὁ ἔχων τὴν καθολικὴν ἐποπτείαν ὑπηρεσίας ἢ ἐργασίας τινός : **γενικὸς γραμματεύς, - γενιμὸς ἀρχίατρος, - γενικὸς ἐπιθεωρητής, - γενικὸν ἐπιτελεῖον, - γενικὸς ἀρχηγός·** || δημ. **γενικὸς** (ὁ) ἐν χρ. κ. ὡς οὐσ. κατὰ παράλειψιν τοῦ γραμματεὺς ἢ διευθυντὴς (ἰδίως ὑπουργείου) : **ὅ τι θέλει κάνει ὁ** γενικός, **- τὰ**

εἶπα τοῦ γενικοῦ· 6) μτγν. ἀρχικός, κύριος, πρωταρχικός : Λουκ.'Ορχ.34 τὰς γενικωτέρας αὐτῶν (τῶν ὀρχήσεων) προχειρισάμενος, αὐτ.22 τριῶν γοῦν οὐσῶν τῶν γενικωτάτων ὀρχήσεων, κόρδακος καὶ σικιννίδος καὶ ἐμμελείας, Διον. 'Αλ.Ρωμ.5,41 αἱ γενικώταται διαφοραί· 7) εἰδ. ἐπὶ τῶν ρωμαϊκῶν φυλῶν, ὁ ἀποτελούμενος ἐκ γενῶν (gentilis) : Διον.'Αλ.Ρωμ.4,14 φυλαὶ γενικαί, - αὐτ. γενικὴ γραφὴ (γενεαλογία)]· 8) οἰκογενειακός, τῆς οἰκογενείας : 'Επιγρ. γενικὸς νόμος· 9) μτγν. εἰδ. γενικὰ ἁμαρτήματα αἱ παρεκτροπαὶ ἢ καταχρήσεις τῆς γενετησίου ὁρμῆς, ἀνηθικότητες : 'Ηρωδιαν.6,1,5 δεδοικυῖα μὴ ἄρα ἡλικία ἀκμάζουσα ὑπηρετούσης ἀδείας τε καὶ ἐξουσίας ἔς τι τῶν γενικῶν ἁμαρτημάτων ἐξοκείλῃ· 10) Πάπ. εἰδ. λόγος γενικὸς ὁ ἀφορῶν εἰς γεωργικὰ προϊόντα, γενήματα· πρβλ. γενισμός : Πάπ. λόγος ἀργυρικός, ὑφ' ὃν καὶ γενικός, - λόγος ἀργυρικὸς καὶ γενικός· 11) μσν. γενικὸς λογοθέτης ὁ προϊστάμενος τῶν κήνσων ἤτοι τῶν εἰσπράξεων τοῦ δημοσίου, ὁ κεντρικὸς ταμίας, ἁ. λεγ. ὁ ἀπὸ γενικῶν· ‖ ὁμ. γενικὸν (τὸ) ὡς οὐσ. τὸ δημόσιον ταμεῖον : Δουκάγγ. ἐν λ.· 12) 'Ησ. «γενικαί· αἱ γενεαί»· ‖ ἡ γενικὴ ὡς οὐσ. βλ.λ.

γενικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γενικοῦ· 2) συνεκδ. ἡ ἀσάφεια, ἡ ἀοριστία, ἡ ἀποφυγὴ συγκεκριμένης ἀπαντήσεως : ὁμιλεῖ μὲ γενικότητας.

γενικοφανής-οῦς-ές ἀρχ. λεξ. κ. νεώτ. γραμμ. ὁ ὅμοιος πρὸς γενικήν· 2) νεώτ. ὁ φαινόμενος ὡς γενικός.

γενικῶς ἐπίρρ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κατὰ τρόπον γενικὸν βλ.λ. : Μ'Αντων.Β,55 γενικῶς μὲν ἡ κακία οὐδὲν βλάπτει.. ἡ δὲ κατὰ μέρος, Εὐστ.47,37 γενικῶς καὶ ἀδιορίστως, - ἀνέπτυξε τὴν θεωρίαν του γενικῶς χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς λεπτομερείας.

γενισμός (ὁ) πάπ. διαίρεσις κατὰ γένη· ‖ εἰδ. ἐπὶ ἀγρῶν, κατανομὴ τοῦ ἀγροῦ εἰς διάφορα γένη ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ ἐδάφους.

γενίστη (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γενιτσαρισμός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. αὐθαδῶς παράνομος καὶ ἰδίως σκληρὰ πρᾶξις, ἐνέργεια, συμπεριφορά, οἱονεὶ μ. εἰς γενιτσάρους βλ.λ. ἰδιάζουσα, συνήθ. ἐν πληθ. : ἂς λείπουν οἱ γενιτσαρισμοί.

γενίτσαρος (ὁ) νεώτ. κ. δημ. στρατιώτης ἀνήκων εἰς τουρκικὸν στρατιωτικὸν σῶμα πεζῶν ἀποτελούμενον ἐξ ἐνηλικιωθέντων ἐξισλαμισθέντων ἑλληνοπαίδων : τὰ τάγματα τῶν γενιτσάρων, Ζαλοκ. Σπαθὶ Κορῶν.161 μὲ τὸ μάτι φλογισμένο οἱ γενίτσαροι κοιτᾶνε.

γέννᾰ (ἡ) ποιητ. (παρ' Εὐρ.κ. γεῖνᾰ) κ. μσν. κ. δημ. γένος βλ.λ., καταγωγή, γέννησις, προέλευσις : Αἰσχ. Πρ.892 μήτε τῶν γέννᾳ μεγαλυνομένων· 2) γεν. γένεσις, ἀρχή, προέλευσις τῶν ὄντων : Παρμ.8,6, 'Εμπ.22,7 διέχειν γέννῃ τε κυήσει τε, Σέκουνδ. Γνῶμ.15 γῆ γέννα πάντων, Καζ.Ν μτφρ.Θ Κωμ.Κόλ. 20,98 ἂν ἀκούσῃς | τῆς γῆς μου ἀλλιῶς τὴ γέννα νὰ δηγοῦνται· 3) ἀφετηρία παραγωγῆς, προέλευσις : 'Αρετ.Χρ.Παθ.1,14 κατὰ κορυφήν, ἔνθα ἡ τοῦ πύου γέννα· 4) κ. δημ. τέκνον, γόνος : Πίνδ. Ο 7,23 'Ηρακλέος εὐρυσθενεῖ γέννᾳ, Αἰσχ.'Επτ.748 θνάσκοντα γέννας ἄτερ σῴζειν πόλιν, αὐτ.'Αγ.119 βοσκόμενοι λαγίναν, ἐρικυμάδα, φέρματα, γένναν, βλαβέντα λοισθίων δρόμων, - διαβόλου γέννα (διαβολόπαιδο), δ.δίστ. σῦρε νὰ πῇς τῆς μάνας σου νὰ κάμῃ κι ἄλλη γέννα, νὰ κάψῃ κι ἀλλουνοῦ καρδιὰ ὡς ἔκαψε κι ἐμένα, Ζερβ.Τραγ. ΚΚ 55,13 ξεχνοῦνε μιὰ μάνα, ποὺ πιὰ γέρασε, | μπροστὰ στὴ νέα, τὴν ὄμορφη της γέννα· 5) γενεά : Αἰσχ.Πρ.853 πέμπτη δ' ἀπ' αὐτοῦ γέννα πεντηκοντάπαις πάλιν πρὸς "Αργος οὐχ ἑκοῦσ' ἐλεύσεται θηλύσπορος· 6) γένος, γενιά, ράτσα : Αἰσχ.Πρ.165 Ζεὺς - δάμναται οὐρανίαν γένναν· 7) οἰκογένεια, γενιά, σόϊ Αἰσχ.'Αγ.1477 τὸν τριπάχυντον δαίμονα γέννης τῆσδε κικλήσκων· 8) πάπ. ἡ πλάσις, ἡ δημιουργία· ‖ ὁμ. κ. ὡς οὐσ. ἡ προσωποποίησις τῆς δημιουργοῦ δυνάμεως, ὁ πλάστης, ἡ πλάση· 9) μτγν., μσν. κ. δημ. εἰδ. ἐπὶ τῆς σελήνης, ἡ αὔξησις αὐτῆς ἢ ἡ νεομηνία, ἡ νέα σελήνη : 'Αχιλλ.Τάτ.Εἰσαγ. εἰς 'Αρατ.21, Θεοφύλακτ. ἐν Ματθ. 'Ιατρ.27 οὐδέποτε γὰρ τεσσαρεσκαιδεκαταίας οὔσης τῆς σελήνης ἔκλειψις γίνεται ἡλίου ἀλλ' ὅταν ἡ λεγομένη γέννα εἴη, Κοραῆς 'Ατακτα 4,1 γέννα τοῦ φεγγαρίου· νεομηνία· 10) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ τοκετός, ἡ γέννησις : ΑΠ 9,592 εἰς ἀσπίδα περιέχουσαν τὴν γένναν τοῦ σωτῆρος, Μηναῖ. 12,25 'Ακολ.Μ 'Ωρ.ὥρα 9 προσκυνοῦμέν σου τὴν γένναν, Χριστέ, Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 75,20 γέννες καὶ θάνατοι εἶν' ἡ μοῖρά τους, - πέθανε πάνω στὴ γέννα, - ἔκανε καλὴ γέννα· ‖ δημ. εἰδ. ἡ Γέννα, ἐν χρ. κ. ὡς πληθ. οὐδ. Γέννα (τὰ) ἐπὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, τὰ Χριστούγεννα : παροιμ. χαρὰ στὰ γέννα τὰ στεγνὰ καὶ τὴ Λαμπρὴ ποὺ βρέχει - πού 'ναι τὰ Γέννα τὰ στεγνά, τὰ Φῶτα χιονισμένα, καὶ ἡ Λαμπρὴ βρεχούμενη τ' ἀμπάρια γεμισμένα, - χειμωνιάτικη Γέννα καλοκαιρινὴ χαρά (βαρὺς χειμὼν κατὰ τὰ Χριστούγεννα προμηνύει πλουσίαν ἐν θέρει συγκομιδήν), - τρεῖς στὰ Γέννα, τρεῖς στὰ Φῶτα καὶ ἔξι στὴν 'Ανάσταση· 11) δημ. ἡ ἄνθησις καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ καρποῦ, ἰδίως τῶν δημητριακῶν καρπῶν· πρβλ. γέννημα· 12) δημ. ἐπὶ πτηνῶν, ἰδίως ὀρνίθων, ἡ ᾠοθήκη, ἡ μήτρα : ἡ γέννα τῆς κόττας.

γεννάδας (ὁ) κ. νεώτ. εὐγενής, γενναῖος, μεγαλόφρων : 'Αριστφ.Βάτρ.179 χρηστὸς εἶ καὶ γεννάδας, Πλάτ.Φαῖδρ.243 C εἰ γὰρ ἀκούων τις τύχοι ἡμῶν γεννάδας καὶ πρᾶος τὸ ἦθος, 'Αριστλ.Η Νικ. 1100 b32 γεννάδας ὢν καὶ μεγαλόψυχος, ΠΔ Μακκ. 2,12,42 ὁ γεννάδας 'Ιούδας, 'Ιουλιαν.97 ἀκατάπληκτος καὶ γεννάδας· 2) νεώτ. μ. σκωπτικῶς, ὁ θρασύς, ὁ ἔχων παραλόγους δι' ἑαυτὸν ἀξιώσεις, ὁ ἀπρεπής : ἀπῄτει θέσιν νομάρχου ὁ γεννάδας.

γενναῖα δημ.ἐπίρρ. κατὰ τρόπον γενναῖον, παλληκαρήσια· 2) γενναιοδώρως, μετ' ἐλευθεριότητος.

γενναιάζω σχόλ. εἶμαι ἢ φαίνομαι, δεικνύομαι γενναῖος : Σχόλ.Εὐρ.'Ιππ.206 ῥᾷον γὰρ μᾶλλον οἴσεις τὴν νόσον γενναιάζουσα.

γενναΐζω Σουΐδ. γενναιάζω βλ.λ., προσποιοῦμαι τὸν γενναῖον· Σουΐδ. «τὴν λεοντῆν ἐνδύου ἴσον τῷ γενναΐζου».

γενναιόδωρα ἐπιρρ. δημ. γενναιοδώρως βλ.λ.

γενναιοδωρητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γενναιοδωρίαν βλ.λ.

γενναιοδωρία (ἡ) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ γενναιοδώρου βλ.λ., ἡ ἐλευθεριότης· 2) κ. δημ. ἡ ἄνευ φειδοῦς ἀντιμισθία ἢ δωρεά, σύχρ. κ. κατὰ πληθ., ἰδίως εἰρωνικῶς : ἄφησε κατὰ μέρος τὶς γενναιοδωρίες σου.

γενναιόδωρος-ον νεώτ. ἰδίως ὡς οὐσ. ὁ παρέχων γενναῖα δῶρα, ὁ προθύμως δωρῶν ἢ ἀμείβων, ὁ ἐλευθέριος, ὁ ἀνοιχτοχέρης, κουβαρντάς, γαλαντόμος : Καρκδ.Ζητιάν.150 ὁ Τοῦρκος τοῦ ἐπαραχώρησε γενναιόδωρος ἕνα δωμάτιο, - γενναιόδωρος προσφορά.

γενναιοδώρως ἐπίρρ. νεώτ. διὰ παροχῆς γενναίων δώρων, μετὰ γενναιοδωρίας, μετ' ἐλευθεριότητος, ἀφθόνως : ἠμείφθη γενναιοδώρως.

γενναιόθυμος (ὁ) μσν. ὁ ἔχων γενναίαν καρδίαν, ὁ γενναιόψυχος : Κ Μανασσ.117.

γενναιόκαρδα ἐπίρρ. δημ. μετ' εὐψυχίας, μὲ γενναιότητα, μὲ παλληκαριά.

γενναιοκάρδιος-ον μσν. ὁ γενναίαν καρδίαν ἔχων, ὁ μεγαλόψυχος : Κ Μανασσ.Χρον.42.

γενναιόκαρδος (-η) -ο(ν) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων γενναίαν καρδίαν, ὁ μεγαλόψυχος βλ.λ., καρτερι-

κός, ὑψηλόφρων ἢ ὁ γενναιόψυχος, ἀνδρεῖος, παλληκάρι.

γενναιοκάρδως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ γενναιοψυχίας, μὲ γενναία καρδιά· || γενναιοφρόνως, μεγαλοψύχως βλ.λ.

γενναιοπάροχος-ον νεώτ. ὁ γενναίως παρεχόμενος· πρβλ. πλουσιοπάροχος, γενναιόδωρος.

γενναιοπρέπεια (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γενναιοπρεποῦς βλ.λ.

γενναιοπρεπής-οῦς-ές νεώτ. ὁ ἁρμόζων εἰς γενναῖον, εἰς εὐγενῆ, ὁ γενναῖος.

γενναιοπρεπῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. ὅπως ἁρμόζει εἰς εὐγενῆ, εἰς γενναῖον : Ἀριστφ.Εἰρ.988 **ἀλλ' ἀπόφηνον ὅλην σαυτὴν γενναιοπρεπῶς τοῖσιν ἐρασταῖς ἡμῖν.**

γενναῖος-α-ο(ν) κ. μον. κ. νεώτ. κ. δημ. συγκρ. **-ότερος**, ὑπερθ. **-ότατος** κ. π. Εὐστ.**-έστατος** ὁ ἁρμόζων εἰς τὴν γενεὰν ἢ καταγωγήν τινος· Ἀριστλ.Ζἱ 488 b,19 « εὐγενὲς μέν ἐστι τὸ ἐξ ἀγαθοῦ γένους, γενναῖον δὲ τὸ μὴ ἐξιστάμενον ἐκ τῆς αὑτοῦ φύσεως»: Ἰλ.Ε 253 **οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι**, Ἀριστφ.ἀπ.28 **γενναῖον δέ σοι ταχέως ὑπακούειν**· 2) εἰδ. ἐπὶ προσ., ὁ εὐγενὴς τὴν καταγωγήν : Ἀρχίλ.107, Ἡρ.1,173 **καὶ ἢν μὲν γυνὴ ἀστὴ δούλῳ συνοικήσῃ, γενναῖα τὰ τέκνα νενόμισται**, Πλάτ.Θεαίτ.174 Ε **τὰ δὲ δὴ γένη ὑμνούντων, ὡς γενναῖός τις ἑπτὰ πάππους πλουσίους ἔχων ἀποφῆναι**· || κατὰ πληθ. **οἱ γενναῖοι**, οἱ εὐγενεῖς, οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν ἀνωτάτην κοινωνικὴν τάξιν, κατ' ἀντίθ. πρὸς **τοὺς ἀγεννεῖς** ἢ πρὸς τὸν δῆμον: Θουκ.2,97 **ἀλλὰ καὶ τοῖς παραδυναστεύουσί τε καὶ γενναίοις Ὀδρυσσῶν**, Ἀριστλ.Πολιτ.1296 b,22 ἐνδέχεται δὲ τὸ μὲν ποιὸν ὑπάρχειν ἑτέρῳ μέρει τῆς πόλεως.. **οἷον πλείους τὸν ἀριθμὸν εἶναι τῶν γενναίων τοὺς ἀγεννεῖς ἢ τῶν πλουσίων τοὺς ἀπόρους**· || πάπ. κ. μον. κ. νεώτ. τὸ ὑπερθ. γενναιότατος ἐν χρ. ὡς τιμητικὴ προσωνυμία· πρβλ. εὐγενέστατος, μεγαλειότατος· 3) κ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἐξ εὐγενοῦς γένους, ἀπὸ ράτσα : Πλάτ.Πολ.315 Ε **οἶσθά που τῶν γενναίων κυνῶν, ὅτι φύσει αὐτῶν τὸ ἦθος**, Ξεν.ΚΠ 1,4,15 **ἀλλ' ὥσπερ σκύλακι γενναίῳ ἀνακλάζοντι, ὁπότε πλησιάζοι θηρίῳ**, Ἀριστλ.Ζἱ 558 b,16 **ἧττον πολυτόκοι αἱ γενναῖαι τῶν ἀγεννῶν εἰσιν** (περὶ τῶν ἀλεκτορίδων)· 4) ὁμ. ἐπὶ καρπῶν, ὁ καλῆς ποιότητος κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ ἀγροῖκος: Πλάτ.Νόμ.844 Ε **ὃς δ' ἂν τὴν γενναίαν νῦν λεγομένην σταφυλὴν ἢ τὰ γενναῖα σῦκα ἐπονομαζόμενα ὀπωρίζειν βούληται**· 5) συνεκδ. ἐπὶ προσ., ὁ εὐγενὴς τὸ ἦθος, ὁ μεγαλόφρων, ὁ ὑψηλόφρων : Ἡρ.3,140 **ὦ γενναιότατε ἀνδρῶν**, Σοφ.Ἠλ.129 **ὦ γενέθλα γενναίων, ἥκετ' ἐμῶν καμάτων παραμύθιον**, Πλάτ.Πολ.361 Β **ἄνδρα ἁπλοῦν καὶ γενναῖον, κατ' Αἰσχύλον οὐ δοκεῖν ἀλλ' εἶναι ἀγαθὸν ἐθέλοντα**· || κ. κατὰ σκωπτικὴν ἀντίφασιν : Ἀριστφ.Θεσμ.220 **αὐτὸς λάμβανε ἐντεῦθεν ἐκ τῆς ξυροδόκης**.- γενναῖος εἶ· || ὁμ. εἰρων.: Πλάτ.Σοφ.231 b πλὴν ἡ γένει **γενναία σοφιστική**· || ὁμ. εἰρων. κ. ἡ προσφώνησις **ὦ γενναῖε**: Σοφ.Φιλ.801 **ἀλλὰ συλλαβὼν τῷ Λημνίῳ τῷ δ' ἀνακαλουμένῳ πυρὶ ἔμπρησον, ὦ γενναῖε**· 6) ὁμ. κ. νεώτ. κ. ἐπὶ πράξεων, ἐνεργειῶν, λόγων ἢ καταστάσεων, ὁ ἐκ ψυχικῆς εὐγενείας, ἐκ γενναιοφροσύνης: Ἡρ.1,37 **ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερόν κοτε καὶ γενναιότατα ἡμῖν ἦν ἔς τε πολέμους καὶ ἐς ἄγρας φοιτέοντας εὐδοκιμέειν**, Σοφ.Φιλ.1402 · **ὦ γενναῖον εἰρηκὼς ἔπος**, Εὐρ. Ἰκ.1030 **συντηχθεὶς αὔραις ἀδόλοις γενναίας ψυχᾶς ἀλόχῳ**, - **γενναία ἀπόφασις**, - **ἠκούσαμεν καὶ ἀπὸ τοὺς πολιτικούς μας γενναίους λόγους**· || **γενναῖον ῥῆμα** ἀδρόν, ἐμπνευσμένον· Φρύνιχ. ἐν ΒΑ 32,6 « γενναῖον ῥῆμα· οἷον ἀδρὸν καὶ ὑψηλόν, καὶ γενναῖος· σαφός », : Ἀριστφ.Βάτρ.97 **γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὕροις ἔτι ζητῶν ἄν, ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάκοι**· || τὸ οὐδ. **γενναῖον** ὡς οὐσ. ἡ γενναιότης βλ.λ., ἡ μεγαλοφροσύνη, εὐγένεια : Σοφ.ΟΚ 569 **τὸ σὸν γενναῖον ἐν σμικρῷ λόγῳ παρῆκεν**, Ξεν.Ἀγησ.4,5 **σὺν τῷ γενναίῳ μειονεκτεῖν ἢ σὺν τῷ ἀδίκῳ πλέον ἔχειν**· 7 γεν. βίαιος, ἰσχυρός, δυνατός, ἔντονος : Σοφ Αἴ.9 ,8 **χωρεῖ πρὸς ἧπαρ, οἶδα, γενναία δύη**, Φιλόστρ.6,38 **σεισμοῦ γενναίου προσπεσόντος**· 8) ἀξιόλογος, ἀξιοσημείωτος : Ξεν.Ἑλλ.5,4,17 **πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλα γενναῖα ἐποίησεν** (ὁ ἄνεμος), **ἀτὰρ.. πολλοὺς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐταῖς σκεύεσι**· 9) μτγν.,νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ.: Ἡρωδιαν.Ἱστ.29,2 **ἐς δὲ πραγμάτων διοίκησιν γενναῖος ἅμα καὶ θυμοειδής**, Σολωμ.Λόρδ.Μπάϊρ.6 **ἀναθρᾴφηκε ὁ γενναῖος στῶν ἁρμάτων τὴν κλαγγή**· 10) μτγν. κ. νεώτ. ἐπὶ προσ., ἰσχυρός, τολμηρός : Ἀπολλδ. Βιβλ.1,9,20 **γενναῖος δὲ ὢν αὐτὸς τοὺς προσχόντας ξένους ἠνάγκαζε πυκτεύειν καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀνῄρει**, Πάπ. ναύτας γενναίους, - **γενναῖος στρατός** - ἀξιωματικός,- **γενναῖο παλληκάρι**· 11) ἐπὶ πραγμ. καλὸς εἰς τὸ εἶδός του, ἔξοχος, ὑπέροχος: Αἰσχ. ἀπ. 281,5 **νῦν δ' οὐ κέκραγά πω τὸ γενναῖον μέλος**, Ἀθήν.Μηχ.31,2 **γενναίου .. ἄξιον οὐδενός**· || εἰδ. ἐπὶ πώγωνος, πλούσιος, πυκνός, μεγάλος, μακρός: Πλούτ.Λυσ.1 **εὖ μάλα κομῶντας ἔθει τῷ παλαιῷ καὶ πώγωνα καθειμένον γενναῖον**· || ὁμ. ἐπὶ τοῦ στόματος, ὑπερμέγεθες : Αἰλ.Ζἱ 16,4 **στόμα ἔχει γενναῖον δεινῶς**· 12) ἐπὶ χώρας, καρποφόρος, πλουσία, εὔφορος: Πολύβ.4,45,7 **ἔχοντες γὰρ χώραν γενναιοτάτην**· 13) Ἡσ. « γενναῖον· τὸ τῆς γενέσεως ἀρχηγόν »· 14) νεώτ. γενναιόδωρος, πλουσιοπάροχος : **γενναία προσφορά - ἀμοιβή, - γενναῖος μισθός, - γενναῖον φιλοδώρημα**· 15) δημ. εἰδ. συνεκδ. ἐπὶ ἑστιάσεως ἢ πότου ἢ ἑορτῆς, ὁ ἄφθονος, ὁ ὑπέρμετρος: **γενναῖο γλέντι - φαΐ - πιοτό.**

γενναιότη (ἡ) δημ. κ. γενναιότητα ἡ γενναιότης βλ.λ.4) κ.5).

γενναιότης-ότητος (ἡ) κ. νεώτ., δημ. **-η** κ. **-ητα** ἡ ἰδιότης τοῦ γενναίου βλ.λ.5), ἡ μεγαλοφροσύνη : Σοφ.Φοίν.1680 **γενναιότης σοι, μωρία δ' ἔνεστί τις**, Θουκ.3,82 **τά τε ἀπὸ τῶν ἐναντίων καλῶς λεγόμενα ἐνεδέχοντο ἔργων φυλακῇ, εἰ προὔχοιεν, καὶ οὐ γενναιότητι**· 2) ἐπὶ τῆς γῆς, εὐφορία : Ξεν.ΚΠ 8.3,38 **καὶ μάλα μικρὸν γήδιον οὐ μέντοι πονηρόν γε .. ἤδη δέ ποτε ὑπὸ γενναιότητος καὶ διπλάσια ἀπέδωκε ὧν ἔλαβε**· 3) μτγν. ἡ ἰδιότης τοῦ γενναίου βλ.λ.1 κ. 2), ἤτοι εὐγενὴς καταγωγή, εὐγένεια : Ἰωσ.ΑἸ 19,31· 4) κ. νεώτ. ἀφοβία, εὐτολμία, ἀνδρεία, παλληκαριά : Πολύβ.36,7 **διὰ δὲ τὴν γενναιότητα καὶ τόλμαν τῶν ἀνδρῶν οὐδαμῶς ἑλεῖν δυνάμενος**, αὐτ. 1,59,7 **διὰ τὴν τῶν προεστώτων ἀνδρῶν εἰς τὰ κοινὰ φιλοτιμίαν καὶ γενναιότητα**, - **ἡ γενναιότης τοῦ στρατοῦ - τοῦ ἀρχηγοῦ**· 5) νεώτ. κ. δημ. ἡ γενναιοδωρία, ἐλευθεριότης.

γενναιοφρόνως νεώτ.μετὰ γενναιοφροσύνης **βλ.λ.**

γενναιοφροσύνη (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γενναιόφρονος βλ.λ., εὐγένεια ψυχῆς, ὑψηλοφροσύνη· || ἡ ἐπιεικὴς πρὸς βλάψαντα ἢ πρὸς ἐχθρὸν συμπεριφορά· 2) γενναιοδωρία, ἐλευθεριότης.

γενναιόφρων-ονος-ον μον. κ. νεώτ. ὁ ἔχων εὐγενῆ αἰσθήματα, ὁ γενναιόψυχος : Εὐστ.Πονημ.174,12 **καὶ σκορπίου κέντρον ἀρθὲν ἀγεννές τι φρονεῖν ἀναγκάζει τὸν γενναιόφρονα**, - **γενναιόφρων πολιτικός**· 2) νεώτ. ὁ ἀνεξίκακος, ἀνώτερος παθῶν· 3) ὁ ἐλευθέριος, ὁ γενναιόδωρος.

γενναιόψυχα ἐπίρρ. δημ. μετὰ γενναιοψυχίας βλ.λ.· 2) μετὰ γενναιοφροσύνης βλ.λ.1).

γενναιοψυχία (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης, ὁ χαρακτὴρ **τοῦ γενναιοψύχου, ἡ γενναιότης, ἡ καρτερικότης.**

γενναιόφυχος (-η)-ο(ν) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ εὐγενῆ φυχὴν ἔχων : Εὐστ.Πονημ.178,72· 2) νεώτ. κ. δημ. ἀνδρεῖος, γενναῖος : Ζερβ.μτφρ.᾽Ιλ.Β 909 γιὸς ταῦ γενναιόφυχου Κορώνου.

γενναιοφύχως ἐπίρρ. νεώτ. μετὰ γενναιοφυχίας βλ.λ.

γενναίως κ. μσν. κ. νεώτ. εὐγενῶς, τολμηρῶς, εὐφύχως, μετὰ γενναιότητος : Ἡρ.3,139 μουνωθέντες δὲ καὶ ἀπαδεξάμενοι ἔργα μεγάλα ἀπέθανον γενναίως, Θουκ.2,41 περὶ ταιαύτης οὖν πόλεως οἵδε τε γενναίως δικσιοῦντες μὴ ἀφαιρεθῆναι αὐτὴν μαχόμενοι ἐτελεύτησαν, Ἡρωδιαν. Ἱστ.7,6,11 τοῖς πραττομένοις γενναίως ἀντιστῆ, Πρόδρ.2,490 καὶ ἂν σὲ δέρουσιν.., ταῦτα γενναίως φέρε, Διγεν.᾽Ακρ.3571 ἐγὼ δὲ λέγω πρὸς αὐτὴν γενναίως μετὰ τόλμης, Κάλβ.18,4 τοὺς γενναίως θανόντας· 2) ἰσχυρῶς, μετὰ δυνάμεως : Αἰσχ.᾽Αγ.1198 καὶ πῶς ἂν ὅρκου πῆγμα γενναίως παγὲν παιώνιον γένοιτο, Εὐρ.Κύκλ.657 ἰὼ ἰὼ γενναιότατ᾽ ὠθεῖτε, σπεύδετε, Παῦλ.Αἰγ.50,36 γενναίως βλάπτων· ‖ κ.εἰρων.: Ἰουλ.Λογ.3,125 C μάλα γενναίως ἐπιλαθόμενον ὧν εὖ πάθοι· 3) εἰδ. ἐπὶ φαρμάκων, δραστικῶς : Γαλην.595 C πάνθ᾽ ὅσα ῥύπτει γενναίως· 4) νεώτ. μετὰ γενναιοδωρίας, ἐλευθεριότητος : τὸν ἀντήμειφε γενναίως.

γεννάρης (ὁ) δημ. ἐσφ. γρ. τοῦ γενάρης βλ.λ.

γενναριάτικος-η-ο δημ. ἐσφ. γρ. τοῦ γεναριάτικος βλ.λ.

γενναρίειος ζώνη (ἡ) νεώτ. ἀνατ. λευκὴ ταινία ἀποτελοῦσα τὸ ἐσωτερικὸν στρῶμα τοῦ ἰνώδους ἐγκαρσίου πλέγματος τῶν νευρικῶν ἰνῶν τῆς φλοιώδους οὐσίας τοῦ ἐγκεφάλου.

γεννάρχης (ὁ) Σουΐδ., μτγν. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἐξ οὗ γένος τι ἔλαβεν ἢ λαμβάνει ἀρχήν· Σουΐδ. « γεννάρχου· πατρός »· ‖ ἐκκλ. γεννάρχαι οἱ πρωτόπλαστοι Ἀδὰμ καὶ Εὔα· πρβλ. γενάρχης.

γέννας (ὁ) Ἡσ. « ὁ τῆς μητρὸς ἀδελφός ».

γέννασις-εως (ἡ) δωρ. τ. τοῦ γέννησις βλ.λ.: Εὐρ. ΙΑ 1065.

γέννατο γ᾽ ἑν. πρόσ. μέσ.ἀόρ. α᾽ τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γεννήεις-εντος-εσσα-εν γεννητικός, παραγωγικός: Ἐμπ.ἀπ.29,2 μήδεα γεννήεντα.

γέννημα (τὸ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ ἀνθρ. κ. ζῴων, τὸ γεννώμενον, τὸ τέκνον : Σοφ.Τρ.315 ἴσω, γέννημα τῶν ἐκεῖθεν οὐκ ἐν ὑστάτοις, αὐτ.᾽Αντ. 627 ὅδε μὴν Αἵμων, παίδων τῶν σῶν νέατον γέννημα, ΚΔ Ματθ.37 γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;, δ.τραγ. γιὰ ξένης μάνας γέννημα νὰ κακοθανατήσω, δ.φρ. κακῆς ὥρας γέννημα (ἄνθρωπος δύσμοιρος)· ‖ μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ προσ., συνήθ. ἐν τῇ φρ. γέννημα (καὶ) θρέμμα ὁ γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς ἔν τινι πόλει : ΠΔ Μακκ.1,1,38 καὶ ἔφυγον οἱ κάτοικοι Ἱερουσαλὴμ δι᾽ αὐτούς, καὶ ἐγένετο ἀλλοτρία τοῖς γεννήμασιν αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐγκατέλιπον αὐτήν, - εἶναι Ἀθηναῖος γέννημα καὶ θρέμμα· 2) γεν. προϊόν, ἔργον : Πλάτ.Πολ.597 Ε τὸν τοῦ τρίτου ἄρα γεννήματος ἀπὸ τῆς φύσεως μιμητὴν καλεῖς;, Θεμίστ. Λόγ.1,2 τὸν θεὸν οὗ τάδε πάντα ἔργα τε καὶ γεννήματα, αὐτ.4,55 Κωνσταντίνου ἐστὶ γέννημα καὶ θρέμμα ἡ γερουσία· ‖ εἰδ. ἐπὶ συγγραφικῶν ἔργων : Προκόπ.Γαζ.᾽Επ.49 τὰ χρυσᾶ σου γεννήματα· 3) μτφ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ ἀφηρ. ἐννοιῶν, ὁ ἐξ οὗ ἡ προέλευσις ἢ ὁ κυρίως χαρακτηρίζων : Διγεν.᾽Ακρ.153 καὶ μαργαριταρόδοντος καὶ γέννημα χαρίτων, - γέννημα φαντασίας - σκέψεως (=προϊὸν φαντασίας, σκέψεως)· 4) κ. γένημα βλ.λ. μτγν. κ. δημ. συνήθ. ἐν τῷ πληθ. τὰ γεωργικὰ προϊόντα : Πολύβ.1,71,1 ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς χώρας γεννημάτων· Φρύνιχ.286 « γεννήματα· πολλαχοῦ ἀκούω τὴν λέξιν τιθεμένην ἐπὶ τῶν καρπῶν· ἐγὼ δ᾽ οὐκ οἶδα ἀρχαίαν καὶ δόκιμον οὖσαν· χρὴ οὖν ἀντὶ τοῦ γεννήματα καρποὺς λέγειν ξηροὺς καὶ ὑγρούς »· ‖ δημ. εἰδ. ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καὶ ἰδίως τοῦ σίτου : Ἰω.Μάνθ.᾽Ιστ.Μορ.26,14 ἀμπέλια καὶ γεννήματα σὰν νά ᾽καφε ἡ φωτία, δ.τραγ. γινήκαν τὰ γεννήματα, θερίζουν τὸ σιτάρι, παροιμ. ὅλη μέρα ἀλέθαμε καὶ τὸ βράδυ γέννημα (ἐπὶ ἐργασίας μὴ περαινομένης), - τῆς ἀδικιᾶς τὸ γέννημα σὲ ποντισμένο μύλο, Βάρν.᾽Απ.Σωκρ.1,13 γίνονται κάθε χρόνο σιτοφύλακες, γιὰ νὰ κανονίζουν αὐτοὶ τὴν τιμὴ τῶν γεννημάτων· κ. ἐπὶ τῆς κριθῆς ἢ τῆς βρώμης : παροιμ. γέννημα γέρο θέριζε καὶ στάρι παλληκάρι (ἡ κριθὴ πρέπει νὰ θερίζεται πολὺ ὥριμος, ἐνῷ ὁ σῖτος ὅταν ἀκμαίως μεστώσῃ)· 5) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. καὶ ἐκ τῆς σημ. τοῦ καρποῦ μτφ. : ΠΔ ᾽Ωσ.10,12 σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην.. ἐκζητήσατε τὸν κύριον ἕως τοῦ ἐλθεῖν γεννήματα δικαιοσύνης ὑμῖν, ΚΔ Κορ.2,9,10 ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι.. καὶ αὐξήσαι τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· 6) ἡ φύσις, ὁ χαρακτὴρ ἢ ἡ ἀνατροφή : Σοφ.᾽Αντ.471 δηλοῖ τὸ γέννημ᾽ ὠμὸν ἐξ ὠμοῦ πατρὸς τῆς παιδός· 7) ἐνεργ. τὸ γεννᾶν : Αἰσχ.Πρ.850 ἐπώνυμον δὲ τῶν Διὸς γεννημάτων τέξεις κελαινὸν Ἔπαφον· 8) ἡ παραγωγή, τὸ παράγειν : Πλάτ.Σοφ.266 D κατὰ δὲ θάτερον τὸ μὲν αὐτῶν ὄν, τὸ δὲ ὁμοιωμάτων.. γέννημα.

γεννηματίζω μτγν. βλαστάνω : Ἀκύλ. ΠΔ Ἡσ.55,10.

γεννηματικός-ή-όν μτγν. ὁ ἔχων τὴν ἰδιότητα ἢ τὴν δύναμιν τοῦ γεννᾶν, ὁ γεννητικὸς βλ.λ. : Ἰώσ. ΠΙ 4,8,3 γεννηματικὸν ὕδωρ.

γεννηματοφύλαξ-ακος (ὁ) πάπ. γενηματοφύλαξ βλ.λ.

γέννηση (ἡ) δημ. γέννησις βλ.λ.

γεννησ(ι)ά (ἡ) δημ. μ. ἐπὶ ζῴων, ἡ γέννα, ἰδίως ἡ τῶν γεννώντων πολλὰ βλ.λ., τοκετός, γέννησις, γέννα : ἡ κουνέλλα μας κάθε μῆνα ἔχει καὶ γεννησ(ι)ά, - σὲ κάθε γεννησ(ι)ά της ἡ γάτα μας κάνει τέσσερα πέντε.

γεννησίμιο (τὸ) δημ. κ. γεννησιμιὸ ἰδιότης ἐκ γενετῆς ὑπάρχουσα εἴς τινα· ἄ. γεννητάτο βλ.λ. : γεννησιμιό του εἶναι· συνήθ. ἐν τῇ φρ. ἀπὸ γεννησιμιοῦ του (ἢ -ίμιο του) ἐκ γενετῆς, δθ. κ. ἐξ ἀνέκαθεν ἕξεως : εἶναι ἀπὸ γεννησίμιο του κουτσός, - τὴ βλαστήμια αὐτὸς τὴν ἔχει ἀπὸ γεννησιμιοῦ του.

γεννησιμιό (τὸ) δημ. γεννησίμιο βλ.λ.

γεννησιουργός (ὁ) Ἡσ. γενεσιουργὸς βλ.λ.· Ἡσ. « γεννησιουργός· δημιουργός ».

γέννησις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δωρ. γέννασις, δημ. γέννηση ἐνεργ. τὸ γεννᾶν, τίκτειν, ὁ τοκετός, ἡ γέννα : Εὐρ.ΙΑ 1065 μουσᾶν εἰδὼς γεννάσεις (γρ. κώδ., διόρθ. μοῦσαν εἰδὼς γενάσειν), Πλάτ.Συμπ. 206 Ε τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου, Θεοτοκίον ἐν τῇ γεννήσει, τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας· 2) κ. ἐν παθ. σημ. τὸ γεννᾶσθαι : Πάπ. μετὰ τὴν γέννησίν μου, ΚΔ Λουκ.1,14 καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται, Μηναῖ.12,25 Ἀπολυτ. ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς ὑμῶν, ἀνέτειλεν τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως, - γέννησις ἄρρενος τέκνου· ‖ εἰδ. κ. νεώτ. νομ. ὁ ἀπὸ τῆς μητρικῆς γαστρὸς ἀποχωρισμὸς τοῦ τέκνου· ‖ δημ. Γέννηση τὰ Χριστούγεννα : παροιμ. φρ. Γέννηση ἄβρεχτη, Λαμπρὴ βρεχούμενη· πρβλ. γέννα (ὡς οὐδ. ἐν εἰδ. σημ.)· 3) γεν. παραγωγή, ἐπινόησις : Πλάτ.Συμπ.209 διὰ τὴν τῶν νόμων γέννησιν, - ἡ γέννησις τῶν ἑλληνικῶν φιλοσοφημάτων.

γεννηταγέννητος-ον μτγν. ἐκκλ. κ. γεννητοαγέννητος βλ.λ. ἐπὶ τῆς θεότητος, ὁ γεννητὸς ἅμα καὶ ἀγέννητος : Θεοδώρητ.5,1001 εἰ μία θεότης ἐστίν, ἀγέννητος δέ ἐστιν ἡ τοῦ Πατρός, γεννητὴ δέ ἐστιν ἡ τοῦ υἱοῦ, γεννηταγέννητός ἐστιν ἡ θεότης.

γεννητάρι (τὸ) δημ. ἐπὶ ζῴων κ. πτηνῶν, τὸ γέν-

νημα, νεογνόν, ὁ νεοσσός: **βγάλαμε σήμερα τὴν κατσίκα μὲ τὰ γεννητάρια της**, Ζερβ.μτφρ.'Ιλ.Β 389 **καὶ** σπουργιτιοῦ **τὰ** γεννητάρια | **ἦσαν ἐκεῖ σ' ἕνα φηλότατο κλαδὶ κάτω ἀπ' τὰ φύλλα.**

γεννητάτα ἐπίρρ. δημ. **ἐκ γενετῆς, ἀπὸ γεννη**σιμιό, ἀπὸ γεννητάτο **βλ.λ.**

γεννητάτος (ὁ) δημ. γηγενής, αὐτόχθων, ντόπιος: **Κεφαλλωνίτης γεννητάτος**˙ 2) τὸ οὐδ. **γεννητάτο** ἰδιότης ἐκ γενετῆς ὑπάρχουσα : **τὸ ἀλλοιθώρισμα εἶναι γεννητάτο του**˙ || ἰδίᾳ ἐν τῇ φρ. ἀπὸ γεννητάτο του ἐκ γενετῆς, ἀπὸ γεννησιμιοῦ βλ.λ.: **εἶναι ἀπὸ γεννητάτο του στραβός.**

γεννήτειρα (ἡ) θηλ. τοῦ γεννητὴρ ἡ γενέτειρα βλ.λ. : Πλάτ.Κρατ.410 C γαῖα **γὰρ γεννήτειρα ἂν εἴη ὀρθῶς κεκλημένη, ὡς φησιν Ὅμηρος.**

γεννητή (ἡ) ἀρχ. λεξ. γενετὴ βλ.λ.

γεννητὴρ-ῆρος (ὁ) **μτγν. γεννητής βλ.λ. : ΑΠ** Παράρτ.6,128.

γεννήτης (ὁ) ἐν χρ. μ. κατὰ πληθ. **γεννῆται**, οἱ κατὰ γένος **συγγενεῖς ἐν** 'Αθήναις, μέλη τῶν γενῶν˙ Πολυδ.8,111 **« οἱ μετέχοντες** τοῦ γένους γεννῆται », 'Αρποκρατ. ἐν λ. « 'Ισαῖος **ἐν τῷ** περὶ τοῦ 'Απολλοδώρου κλήρου τοὺς συγγενεῖς γεννήτας ὠνόμα**σεν, οὐχ** αἱ **συγγενεῖς μέντοι ἁπλῶς** καὶ οἱ **ἐξ** αἵματος γεννῆταί τε **καὶ** ἐκ τοῦ **αὐτοῦ** γένους ἐκαλοῦντο, ἀλλ' οἱ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰ καλούμενα γένη κατανεμηθέντες » : Πλάτ.Νόμ.878 D **ἐὰν δὲ ὁμόγονος ὁμόγονον τὸν αὐτὸν τρόπον τούτῳ τρώσῃ, τοὺς γεννήτας καὶ τοὺς συγγενεῖς, μέχρι ἀνεψιῶν.**

γεννητής (ὁ) κ. νεώτ. **κ.** δημ., θηλ. **γεννήτρια βλ.λ.**, δημ. **γεννήτρα βλ.λ.**, ὁ γεννήτωρ, γονεύς : Σοφ.ΟΤ 1015 **πῶς δ' οὐχί, παῖς γ' εἰ τῶνδε γεννητῶν ἔφυν**, Πλάτ.Κριτ.51 E **γεννηταῖς οὖσιν** ἡμῖν **οὐ πείθεται**˙ 2) γεν. δημιουργός, παραγωγός : 'Αριστλ.Η Νικ. 1113 b, 18 **τὸν ἄνθρωπον οὐ φατέον ἄρχειν εἶναι οὐδὲ** γεννητὴν τῶν **πράξεων ὥσπερ καὶ τέκνων.**

γεννητικοβουβωνικός σύνδεσμος (ὁ) νεώτ. ἐμβρυολ. ὁ κατὰ τὴν διάπλασιν τοῦ ἐμβρύου παριστῶν τὸν κατόπιν ἐξελισσόμενον εἰς ὀσχεϊκὸν σύνδεσμον ἐπὶ ἄρρενος ἢ τὸν στρογγύλον σύνδεσμον ἐπὶ θήλεος.

γεννητικός-ή-όν κ. νεώτ. **κ.** δημ. **ὁ** ἔχων **τὴν** δύναμιν τοῦ γεννᾶν, ὁ παραγωγικός : 'Αριστλ.ΖΙ 539 b,21 ἔχει **μὲν ὄργανα πάντα** τὰ **ἄρρενα πρὸς τὴν πρᾶξιν τὴν γεννητικήν**˙ || μετὰ γεν. ὁ παραγωγικός τινος : 'Αθήν.1.32 E **ὁ δὲ κνίδιος (οἶνος)** αἵματος γεννητικός, 'Επικ.Φυσ.908,1 ὕλην **σπέρματος γεννητικήν**˙ 2) ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ζῴων, ὁ ἱκανὸς νὰ γεννᾷ, νὰ ἀναπαράγῃ : 'Αριστλ.ΙΖ 544 b,26 **ἄρχεται δὲ φέρειν τὸ** σπέρμα **περὶ** τὰ **δὶς ἑπτὰ ἔτη**, γεννητικὸς δὲ **περὶ** τὰ τρὶς ἑπτά˙ 3) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ κατάλληλος ἢ ὁ χρησιμεύων διὰ τὴν ἀναπαραγωγὴν τοῦ εἴδους : Διόδ.Σ 1,88 **τὸ γεννητικὸν** μόριον, - γεννητικά **ὄργανα - κύτταρα.**

γεννητικότης-ότητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γεννητικοῦ βλ.λ., ἡ ἱκανότης πρὸς διαιώνισιν τοῦ **εἴδους**˙ **2)** εἰδ. δημογρ. **ὁ** λόγος τοῦ ἀριθμοῦ **τῶν** ἐτησίων γεννήσεων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν **κατὰ** τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπιζώντων ἀτόμων ἔν **τινι χώρᾳ**˙ **ἀντίθ.** θνησιμότης βλ.λ

γεννητικῶς ἐπίρρ. μτγν. διὰ γεννήσεως, γεννητῶς βλ.λ. : 'Επιφάν.1,970 B **οὐκέτι γεννητικῶς ἀχθέντος ἀλλὰ κτιστικῶς.**

γεννητοαγέννητος-ον μτγν. ἐκκλ ὁ γεννηταγέννητος βλ.λ.

γεννητονωτιαῖος-α-ον νεώτ. ὁ ἀφορῶν εἰς τὰ γεννητικὰ ὄργανα καὶ τὸν νωτιαῖον μυελόν : **κέντρον γεννητονωτιαῖον.**

γεννητοουροποιητικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸ σύνολον τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ἐν **ἀναφορᾷ πρὸς** τὴν οὐρητικὴν **ἔκκρισιν.**

γεννητορικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γεννήτορας, τοὺς γονεῖς : **γεννητορικὴ ἐξουσία** (ἡ τῶν γονέων ἐπὶ τῶν τέκνων).

γεννητός-ή-όν κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ γεννηθείς, ὁ διὰ γεννήσεως λαβὼν ὕπαρξιν, συνήθ. κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸ ποιητός : Πλάτ.Νόμ.923 E **εἴτε γεννητὸς ὢν** (υἱός) **εἴτε ποιητός**, ΚΔ Ματθ.11,11 **οὐκ** ἐγήγερται ἐν **γεννητοῖς γυναικῶν μείζων 'Ιωάννου τοῦ βαπτιστοῦ**˙ 2) μσν. κ. δημ. εἰδ. ὁ ἔν τινι χώρᾳ, πόλει, κώμῃ γεννηθείς : **γεννητὸς στὸν Ἔπαχτο**˙ || δθ. ὁ αὐτόχθων, ὁ ντόπιος : **ὅλοι τους γεννητοὶ Σπετσιῶτες**˙ 3) συνεκδ. μτγν. ὁ θνητός : Διον.'Αλ.Ρωμ.5,29 **ἀντὶ τοῦ γεννητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν καταλιπεῖν**, Λουκ. 'Ικαρ.2 **καὶ** πῶς ἂν . . γεννητὸς αὐτὸς καὶ ἐπί**γειος ὢν** ἀπιστεῖν **δυναίμην ὑπερνεφέλῳ** ἀνδρί˙ 4) ὁ γεννῶν, ὁ παράγων : 'Αριστλ.Μεταφ.1027 a.29 **ὅτι δ' εἰσὶν ἀρχαὶ καὶ αἴτια γεννητὰ καὶ φθαρτὰ ἄνευ τοῦ γίγνεσθαι καὶ φθείρεσθαι, φανερόν.**

γεννητούρια (τὰ) δημ. κ. **γεννητσούρια** γέννησις, τοκετός, γέννα : Παπαδιαμ.Χριστ.Διηγ.40 **ἕνα κατσικάκι, ποὺ μοῦ βρίσκεται ἀκόμη ἀπ' τὰ πρῶτα γεννητούρια**˙ 2) συνεκδ. ἡ διὰ τὸν αἴσιον τοκετὸν ἑορτὴ καὶ γενικῶς **ὅλα** τὰ πρὸς αὐτὸν συναφῆ : **χθὲς εἴχαμε γεννητούρια**, Κρυστ.Γάμος 31 **κι εὐχέται καλορίζικα κι εὐχέται** γεννητσούρια.

γεννήτρα (ἡ) δημ. ἡ γεννήσασα, ἡ γεννήτρια, μήτηρ : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.'Ιππ.559 **τοῦ διογέννητου Βάκχου τὴ γεννήτρα**˙ || γεν. ἡ γεννῶσα, τίκτουσα, ἡ πολυτόκος : **γεννήτρα γυναίκα - κότα - γίδα.**

γεννήτρια (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ γεννητὴς βλ.λ., ἡ γεννῶσα : Φρύνιχ.Σοφ.Παρ.62 B **Δικομήτρα, οἷον μήτηρ καὶ γεννήτρια δικῶν**˙ || ἡ γεννήσασα, τεκοῦσα, ἡ μήτηρ, ἡ γεννήτρα : Μηναῖ. 2,21 Θεοτοκίον **ἁγνὴ παρθένε τοῦ βασιλέως τῶν βασιλευόντων γεννήτρια**˙ 2) νεώτ. εἰδ. μηχανὴ δι' ἧς μεταβάλλεται ἡ μηχανικὴ ἐνέργεια εἰς ἠλεκτρικήν.

γεννητρίς-ίδος (ἡ) **μτγν. ἡ** γεννήτρια **βλ.λ.**˙ **πρβλ.** Κόντ.Γλωσσ.Παρ.195.

γεννητσούρια (τὰ) τὰ γεννητούρια βλ.λ.

γεννήτωρ-ορος (ὁ) **κ.** μσν. **κ. νεώτ.**, δωρ. **γεννάτωρ** ὁ γεννήσας, ὁ πατήρ, **ὁ** γονεύς, ὁ **γενέτωρ** βλ.λ. : Αἰσχ.'Ικ.206 **Ζεὺς δὲ γεννήτωρ ἴδοι**, Πλάτ. Νόμ.878 A γεννήτορά **τε αὐτοῖς καὶ** ἑστιοῦχον, 'Επιγρ. **θεῷ γεννήτορι πάντων**, Μηναῖ.1,9 Θεοτοκίον **ἀνάρχῳ γεννήτορι**˙ || κ. νεώτ. κατὰ πληθ. **οἱ** γονεῖς : Πλάτ.Νόμ 869 A **ὥστε μανίαις ὀργῆς τῶν γεννητόρων τολμῆσαι κτεῖναί τινα**, Μιχ. 'Ατταλ.ἐν Σάθ.1,3 **ἐκ παίδων τοῦτο τὸ σέβας διὰ τῶν πιστοτάτων γεννητόρων μου διδαχθείς**˙ 2) μτφ. ἐπὶ ἀριθμῶν, ὁ ἀρχικός, ὁ ἐξ οὗ ἡ τῶν ἄλλων προέλευσις : 'Ιάμβλ.Νικ.'Αριθμ.56 **ἐὰν πυθμενικοὶ ὦσιν οἱ γεννήτορες.**

γεννητῶς διὰ γεννήσεως : 'Ιάμβλ.Μυστ.1,18.

γεννιέμαι δημ. κ. **γεννιοῦμαι** γεννῶμαι βλ.λ.

γεννικός-ή-όν εὐγενὴς τὸ ἦθος, γενναῖος βλ.λ. : 'Αριστφ.'Ιππ.457 **ὦ γεννικώτατον κρέας ψυχήν τ' ἄριστε πάντων**˙ 2) ἐπὶ πραγμ., ἐξαίρετος, ὑπέροχος, ἐξαιρετικῆς ποιότητος : 'Αντιφάν.45 γεννικῇ **τὸ μέγεθος κοίλῃ λεπαστῇ**, 'Αλκίφρ.3,5 **δεῖπνον δ' ἡμῖν ηὐτρέπισται γεννικόν.**

γεννικῶς εὐγενῶς, γενναίως : 'Αριστφ.Λυσ.1070 **ἀλλὰ χωρεῖν ἄντικρυς, ὥσπερ οἴκαδ' εἰς ἑαυτῶν, γεννικῶς, ὡς ἡ θύρα κεκλείσεται**˙ 2) γενναίως, ἰσχυρῶς, ἀνδρείως : 'Αντιφάν.192 **τάττειν τε γεννικῶς παρασκευάζεται πλευρὰν μετ' αὐτῶν**, Λουκ. 'Ενύπν.7 **εἰ δ' ἐθέλεις λήρων μὲν καὶ φληνάφων τῶν παρὰ ταύτης ἀπέχεσθαι** . . πρῶτα **μὲν θρέψῃ γεννικῶς καὶ τοὺς ὤμους ἕξεις καρτερούς**˙ 3) ἐπὶ φαρμάκων, τελεσφόρως, δραστικῶς : Γαλην.11,864.

γεννιοῦμαι δημ. γεννῶμαι βλ.λ.

γεννοβόλημα (τό) δημ. ἐπὶ θηλ. ζῴων πολλὰ ὁμοῦ ἢ συχνάκις τικτόντων, ἡ ἐνέργεια τοῦ τίκτειν: **τὸ γεννοβόλημα τῆς κουνέλας - τῆς γουρούνας - τῆς σκύλας - τῆς γάτας·** ‖ σκωπτ. κ. ἐπὶ γυναικῶν: **ἡ γειτόνισσα δὲ σταματᾷ τὸ γεννοβόλημα.**
γενναβόλι (τό) δημ. ἐπὶ ζῴων πολυτόκων, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γεννοβολῶ βλ.λ., ἡ γέννα, ὁ τόκος πολλῶν ὁμοῦ: παροιμ. **τ' ἀφύλαγο γενναβόλι τῆς κουνέλας ὡς κι ὁ κούνελος τὸ πνίγει** (ἐπὶ ἀδυνάτων ὑποκειμένων πάντοθεν εἰς ὄλεθρον ἢ εἰς ἀδικίαν, ἂν δὲν λαμβάνηται ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοια)· 2) σκωπτ. κ. ἐπὶ γυναικῶν, σπαν. κ. ἐπὶ ἀνδρῶν, τὰ τέκνα περιληπτικῶς: **βγῆκε σεργιάνι μ' ὅλο τὸ γεννοβόλι της,** ὑβριστ. ἀρὰ **νὰ πάρῃ ὁ διά(β)ολας σένα κι ὅλο τὸ γεννοβόλι σου·** 3) ἀντὶ γεννοβολιὰ βλ.λ.· 4) σπαν. ἐπὶ γυναικῶν, τὸ τέκνον, τὸ γέννημα: **ἔχτρωμα εἶναι τὸ γεννοβόλι της.**
γεννοβολιά (ἡ) δημ. ἃ. γεννοβόλι (τό) ἐπὶ θηλ. ζῴων πολυτόκων, ἡ πρᾶξις τοῦ τίκτειν, ἡ γέννα: **σὲ μιὰ γενναβολιὰ ἡ κουνέλα ἔβγαλε πέντε·** 2) συνεκδ. ὁμ. ἐπὶ ζῴων, ὁ ἄφθονος τόκος: παροιμ. **γενναβολιὲς τῶν καποδιῶ, χαρὲς κρυφὲς τοῦ λύκου** (ἐπὶ ἁρπάγων ἐποφθαλμιώντων τὰ ἀφθονοῦντα ἀλλότρια).
γεννοβολῶ-άω δημ. ἀμτβ. ἐπιτατ. τοῦ γεννῶ βλ.λ. γεννῶ πολλάκις καὶ εὐδοκίμως, εἶμαι πολυτόκος συνήθ. ἐπὶ ζῴων κ. σκωπτ. ἐπὶ προσ.: **τὰ κουνέλια γεννοβολοῦν κάθε μῆνα,** Βάρν.'Απολ.Σωκρ. 2,21 **νὰ μεθᾶτε, νὰ χορεύετε, νὰ γεννοβολᾶτε καὶ νὰ πεθαίνετε·** ‖ μτβ. γεννῶ συχνάκις, πολλάκις, ἐπὶ ἀνθρ.,ζῴων καὶ φυτῶν: Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.'Ιππ. 450 **ποὺ ὅλους στὴ γῆς αὐτὸς μᾶς γεννοβόλησε, - κάθε σπυρὶ γεννοβολάει τρία, τέσσερα βλαστάρια·** 2) μτφ. παράγω κ. παθ. παράγομαι, προκύπτω: Δραγ.'ΟσοιΖωνταν.170 **καὶ νὰ γεννοβολᾷ νέες ἀντιλήψεις τοῦ κόσμου,** Σαλωμ.'Ελεύθ.Πολιαρκ.σχεδ.Β,3 στρ.5 **γέλιο στὸ σκόρπιο στράτευμα σφοδρὸ γεννοβολιέται.**
γεννογενάρχης (ὁ) μτγν.μσν. ὁ γεννήσας τὸν πρῶτον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους: 'Ανων.'Υμν.Θεοτόκ.4.
γεννοδότειρα (ἡ) ἡ παρέχουσα κληρονόμους, γενεάν, ὡς ἐπίθ. τῆς 'Αφροδίτης: 'Ορφ.'Υμν.55,12.
γεννόθεος (ἡ) μτγν. μσν. ἡ τὸν Θεὸν γεννήσασα: 'Ανων.'Υμν.Θεοτόκ.4.
γεννοί 'Ησ. «οἱ γυμνοσοφισταί»· πρβλ. γεννόν.
γεννολό(γ)ι (τό) δημ. τὸ γένος, τὸ σόϊ, ἡ οἰκογένεια: **παλιὸ τριακόσιω χρονῶν εἶναι τὸ γεννολόι του·** ‖ καταγωγή, γενεσολογία: **τὸ γενολόι τους τραβᾷ ἀπὸ τὴν Καισάρεια.**
γεννολογιά (ἡ) ἡ οἰκογένεια, ἡ καταγωγή, τὸ γεννολόγι βλ.λ.: Βλαχογ.Προπύλ.1,101 **στερνὸ ἀποβλάσταρο τρανῆς γεννολογιᾶς.**
γεννόν 'Ησ. «ἀρχαῖον»· 2) αὐτ. «κοῖλον»· πρβλ. γενναί.
γεννόπιττα (ἡ) δημ. κατὰ συγκ. τοῦ χριστουγεννόπιττα, ἡ πίττα τῶν Χριστουγέννων.
γέννος (ὁ) δημ. ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως τῶν προβάτων· πρβ. θέρος, τρύγος, κοῦρος κλπ.: Κρυστ. Γέννος 14 **κι εἴχαν τὸ γένναν ὄψιμο.**
γεννόσπερμα (τό) δημ. ὑβριστικῶς τὸ τέκνον, ὁ γόνος: **τοῦ διάλου γεννόσπερμα.**
γεννοσπέρνω δημ. καὶ γεννῶ, σπείρω, ἐπὶ τοῦ ἀνδρός, ἰδίως ὑβριστικῶς: **ποιὸς σὲ γεννόσπειρε;, - νὰ πάρῃ ἡ ὀργὴ ἐκεῖνον ποὺ σὲ γεννόσπερνε.**
γεννοσπορῶ δημ. γεννοσπέρνω βλ.λ.
γέννου 'Ησ. «γέννου· Κύπριοι, καὶ λάβε καὶ κάθιζεν».
γεννοφάσκια (τά) δημ. τὰ πρῶτα σπάργανα, φασκιὲς τοῦ ἀρτιγεννήτου βρέφους.
γεννῶ (-άω) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **-ήσομαι** (μ. σημ. παθ.) κ. παθ. **-θήσομαι,** παθ. **-ῶμαι** κ. δημ. **-ιέμαι** κ. **-ιοῦμαι** κ. **-ιῶμαι,** μτχ. παθ. παρακ. **γεννημένος,** κ. ἐπὶ ἀνδρ. κ. ἐπὶ ζῴων, τεκνοποιῶ, φέρω εἰς τὴν ζωήν, κάνω παιδιά, ἐπὶ ἀνδρὸς (ἐπὶ γυναικὸς συνήθ. τίκτω): Σοφ.'Ηλ.1412 **οὐκ.. ᾤκτιρεθ' οὗτος οὐδ' ὁ γεννήσας πατήρ,** 'Ισοκρ.9,7 **Τελαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγενέσθην Πηλέως δ' 'Αχιλλεύς,** Σύμβ.Πίστ. **γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ** (τὸν 'Ιησοῦν), 'Ερωτόκρ.Α 50 **κι ἦρθεν ἐκεῖν' ἡ ὥρα νὰ γεννηθῇ κλερονομιὰ ν' ἀναγαλλιάσ' ἡ χώρα,** παροιμ. **πές μου ποιὸς σ' ἐγέννησε νά σοῦ πῶ ποιὸς εἶσαι** (τὰ τέκνα ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν), **- ὁ διάβολος διαβολόπουλα γεννάει** (κακοὶ γονεῖς γεννῶσι κακὰ τέκνα), **- ὅποιος γεννιέται μελανὸς ποτέ του δὲν ἀσπρίζει** (αἱ ἐκ γενετῆς κακαὶ ἰδιότητες δὲν ἀποβάλλονται· πρβλ. φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον), **- ποὺ γεννηθῇ στὴ φυλακὴ τῆς φυλακῆς θυμᾶται** (ἕκαστος κατὰ τὴν παιδιόθεν ἀνατροφὴν οὕτω)· ‖ ἀθ. **αἱ γεννήσαντες** οἱ γονεῖς: Ξεν. 'Απομν.2,1,27 **ἥκω .. εἰδυῖα τοὺς γεννήσαντάς σε·** ‖ κ. **τὸ γεννώμενον** τὸ τέκνον: 'Ηρ.1,108 **βουλόμενος τὸ γεννώμενον ἐξ αὐτῆς διαφθεῖραι·** ‖ ὁμ. **γεγενναμέναι** οἱ γεννηθέντες: Πίνδ.Π 5,74 **τὸ δ' ἐμόν, γαρύειν τἀπὸ Σπάρτας ἐπήρατον κλέος, ὅθεν γεγενναμένοι ἵκοντο Θήρανδε φῶτες Αἰγεΐδαι ἐμοὶ πατέρες·** 2) κ. μτγν., μσν. κ. νεώτ. κ. δημ. κ. ἐπὶ ἀνδρ. κ. ἐπὶ ζῴων ἐπὶ τῆς μητρὸς (δημ. κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῆς μητρὸς) τίκτω: Αἰσχ.'Ικ.48 **Ἔπαφον τ' ἐγέννασεν** (ἡ 'Ιώ), 'Αριστλ.ΖΓ 716 a, 22 **ὅσα γὰρ ἐξ αὐτῶν γεννᾷ τέλεια ἢ ζῷα ἢ ᾠά, οὐ πολυτοκεῖ,** Λουκ.Θυσ.6 **περὶ τῆς Ἥρας ἄδουσιν, ἄνευ τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα ὁμιλίας.. παῖδα γεννῆσαι τὸν Ἥφαιστον,** Μην.1,3, Θεοτοκί. **Δέσποινα.. τὸν Θεὸν γεννήσασα σαρκὶ ὑπερφυῶς,** φρ. **ὅπως τὸν ἐγέννησε ἡ μάνα του** (ὁλόγυμνος), **- γέννησε ἡ γυναῖκά του δίδυμα, - γέννησε ἡ γελάδα μας·** ‖ κ. παθ. ἐν ὁμ. σημ.: 'Ιω. Μοναχ. ἐν Μηναῖ.12,25 **σήμερον ὁ Χριστὸς γεννᾶται ἐκ Παρθένου·** 3) νεώτ. κ. δημ. ἐπὶ πτηνῶν καὶ ἰχθύων, ᾠοτοκῶ, κάνω ἀβγά: **ἡ στρουθοκάμηλος γεννᾷ ἑξάκις κατ' ἔτος, - δὲ γεννᾶνε συχνὰ τὸ χειμῶνα οἱ κότες,** φρ. παροιμ. **γεννάει κι ὁ πετεινός του** (ἐπὶ λίαν τυχηροῦ), **- ὁμ. κάθεται κι αὐγὰ γεννᾷ** (ἐπὶ ἔχοντος ἀκόπως κέρδη)· 4) μέσ. **-ῶμαι** οἱονεὶ γεννῶ, δημιουργῶ ἀπ' ἐμαυτοῦ: Πλάτ. Μενξ.238Α **ἡ ἡμετέρα γῆ τε καὶ μήτηρ.. ὡς ἀνθρώπους γεννησαμένη·** 5) ὡς τὸ φύω βλ.λ. παράγω, αὐξάνω: Σοφ.Αἴ.1077 **κἂν σῶμα** (ὁ ἀνὴρ) **γεννήσῃ μέγα** (κι ἂν πετάξῃ μεγάλο μπόϊ)· ‖ κ. νεώτ. κ. δημ. μτφ. ποιῶ,κάνω, φτιάχνω: Πλάτ.Συμπ.209 Ε **γεννήσαντες παντοίαν ἀρετήν,** 'Αριστλ.Οὐρ.305 a, 16 **ὁ ἐξ ἀσωμάτου γεννῶν λόγος,** Σολωμ.Παρφ.6,3 **ποία πηγὴ τάχα σὲ γεννᾷ χαριτωμένη βρύση;, - ἡ ἁμαρτία γεννᾷ θάνατον** (προκαλεῖ), **- μαῦ γεννᾷ τὴν ὑποψίαν·** ‖ ὁμ. μτφ. **τὸ κεφάλι του δὲν γεννάει** (συνών. δὲν κατεβάζει ἰδέες, ἐπὶ τοῦ μὴ ἐπινοητικοῦ)· 6) παθ. νεώτ. κ. δημ. ἔχω ἐκ φύσεως ὑπόστασιν, **φύσει εἶμαί τι,** κατ' ἀντίθ. τῷ **γίνομαι: ὁ ποιητὴς γεννᾶται, δὲν γίνεται, - ὁ καλὸς ἄνθρωπος γεννιέται·** 7) ἐπὶ ἀριθμῶν, παράγω ἐν σύνολον: Φιλ.1,347.
γενοβήσ(ι)ος-α-ο δημ. ἐκ Γενούης: δ.τραγ. **μάνα τὸ νιόν ἀπ' ἀγαπῶ, καλὰ τόνε γνωρίζω | στὴ Βενετιὰ βενέτικον, στὰ ξένα γενοβήσιον.**
γενογηθής-έος μσν. ἐπὶ τῆς Θεομήτορος, ὁ ἐπὶ τῷ γένει γῆθος, εὐφροσύνην ἔχων: 'Ανων.'Υμν. Παρθ.4 **γεναγηθέα γουνόν** (δ. ἑρμ. π. Θησ.Στεφ. ἐν λ. τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀναζωπυρήσασαν, αὖθις γεννήσασαν).
γένοδαι 'Επιγρ. ἀντὶ γένωνται ὑποτ. τοῦ γίγνομαι βλ.λ.
γενοίατο ἰων. ἀντὶ **γένοιντο** εὐκτ. μέσ. ἀόρ. β τοῦ γίγνομαι βλ.λ.

γένοισαν Ἐπιγρ. ἀντὶ γένοιντο εὐκτ. μέσ. ἀόρ. β΄ τοῦ γίγνομαι βλλ.

γενολό(γ)ι (τὸ) δημ. γενεά, σόϊ, γεννολό(γ)ι βλ.λ.

γένομαι δημ. κ. γίνομαι βλ.λ.

γένος-ους (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. τὸ γίγνεσθαι, ἡ γενετή, ἡ καταγωγή : Ἰλ.Ν 354 ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος ἠδ᾽ ἴα πάτρη (κι οἱ δυό, Ζεὺς καὶ Ποσειδῶν, εἶχαν κοινὴ καταγωγή), Ἀριστφ.Εἰρ.187 ποδαπὸς τὸ γένος εἶ; Δημ.628 τοῖς ἐν γένει πολίταις (ἀπὸ γενετῆς),- Ἑλληνὶς τὸ γένος (ἐξ Ἑλλήνων καταγομένη)· 2) κ. νεώτ. κ. δημ. γενεά, γενιά, σόϊ : Ἰλ.Ζ 209 μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, Διγεν. Ἀκρ.1737 ἐγὼ ἀγαπῶ καὶ θέλω τον, γένος του δὲν γνωρίζω,-ἀνήκει εἰς βασιλικὸν γένος· ‖ ὁμ. εἰς χρῆσιν ἐπὶ τῶν εἰς τὸ αὐτὸ γένος (γενεὰν) ἀνηκόντων κατὰ ποικίλας ἐκφοράς, οἷον οἱ ἐν γένει, ἀντίθ. οἱ ἔξω γένους : Σοφ.ΟΤ 1016 ὁθούνεκ᾽ ἦν σοι Πόλυβος οὐδὲν ἐν γένει (δὲν εἶχες καμιὰ συγγένεια μὲ τὸν Πόλυβο)· ἐγγυτέρω - ἐγγύτατα γένους εἶναι (εἶναί τινα πλησιέστερον, πλησιέστατα ἐξ αἵματος συγγενῆ) : Αἰσχ.Ἱκ.388 φάσκοντες ἐγγύτατα γένους εἶναι· - ἀπωτέρω γένει εἰμὶ (εἶμαι μακρυνώτερος συγγενής) : Δημ. 1084 Λεώστρατος δὲ οὑτοσὶ γένει τε ἀπωτέρω ἐστι· - γένει προσήκειν τινί, συγγενεύειν τινὶ ἐξ αἵματος· ‖ γεν. εἰς δήλωσιν τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας, ἐνίοτε κατὰ διαστολὴν πρὸς τὴν ἐξ ἀγχιστείας συγγένειαν : Ἰσαῖ. Β,33 θυγατρὸς παῖδες ἢ ἀδελφὸς (ἐγγυτέρω τοῦ γένους εἰσί), παῖδες δήπουθεν· γένος γάρ, ἀλλ᾽ οὐχὶ συγγένεια τοῦτ᾽ ἐστι, Ἀριστλ.Πολιτ.1313 a, 10 ἐν δὲ ταῖς κατὰ γένος βασιλείαις (ταῖς κατὰ κληρονομικὴν διαδοχήν), Ἐπιγρ. ἱερεὺς κατὰ γένος· 3) τὸ γέννημα, ὁ ἔκγονος, γόνος : Ἰλ.Ζ 180 ἡ δ᾽ ἄρ᾽ ἔην θεῖον γένος, οὐδ᾽ ἀνθρώπων (θεῶν ἦτο γόνος, ὄχι ἀνθρώπων)· ‖ καθ᾽ ἑν. περιληπτικῶς ἐν τῇ αὐτῇ σημ., οἱ ἀπόγονοι : Θουκ.1,126 ἐκεῖνοι καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ᾽ ἐκείνων, Δημ.363 ἐξώλη ποιεῖν αὐτὸν καὶ γένος καὶ οἰκίαν· 4) κατ᾽ ἐπέκτ. κ. ἐπὶ φυτῶν, γέννημα : Πάπ. οἷς ἂν αἱρῶμαι γένεσι πλὴν κνήκου, αὐτ. γένη ἀγραναπαύματος (προϊόντα τῆς ἐν ἀγραναπαύσει γῆς), ὁμ. φρ. ἐν γένει ἢ κατὰ πληθ. ἐν γένεσιν εἰς γεννήματα (εἰς εἶδος), ἐπὶ δοσοληψιῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ φορολογίας κατὰ διαστολὴν πρὸς τὸ ἐν ἀργυρίῳ, ἐν ἀργυρικῷ (εἰς μετρητά) : Πάπ. εἴτ᾽ ἐν γένεσιν εἴτ᾽ ἐν ἀργυρικῷ· 5) ὁ ἀπὸ τοῦ γίγνεσθαι χρόνος, ἡ ἡλικία : Ἰλ.Γ 215 οὐ πολύμυθος οὐδ᾽ ἀφαμαρτοεπής (ὁ Μενέλαος), εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν· 6) εἰδ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀπὸ τοῦ γίγνεσθαι μέχρι τῆς ὡριμότητος μεσολαβῶν χρόνος, ἡ γενεά : Ὀδ.Γ 245 τρὶς γὰρ δή μίν φασιν ἀνάξασθαι γένε᾽ ἀνδρῶν· 7) κ. νεώτ. κ. δημ. σύνολον ὁμογενῶν, ἤτοι κατὰ νεώτ.βιολογ.ὁρισμὸν ἄθροισμα εἰδῶν βλ.λ. συναπτομένων πρὸς ἄλληλα διὰ κοινῶν βιολογικῶν χαρακτήρων εἰς φυσικὴν συγγένειαν εἰδ. ἐπὶ ἀνθρώπων : Ἰλ.Μ 23 ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν, Ἡσιόδ.Ἔργ. 109 χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων ἀθάνατοι ποίησαν, Πάπ. γένος ἀνθρώπων, - τὸ ἀνθρώπινον γένος (ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἡ ἀνθρωπότης)· 8) κ. ὡς ὑποδιαίρεσις τοῦ ἔθνους, τὸ φῦλον, ἀπὸ τοῦ Ἡρ. κ. ἐφ. : Ἡρ.1,56 τοὺς μὲν τοῦ Δωρικοῦ γένεος, τοὺς δὲ τοῦ Ἰωνικοῦ· 9) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁμ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ὡς φυσικὴ διάκρισις τοῦ ἄρρενος ἀπὸ τοῦ θήλεος : Ἐπίχαρμ. 172,1, Πλάτ.Συμπ.189 D πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γένη τὰ τῶν ἀνθρώπων οὐχ ὥσπερ νῦν δύο, ἄρρεν καὶ θῆλυ, Διον.Ἀλ.Ρωμ.4,15 ἐξ οὗ φανερὸς ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀριθμὸς ἐγίνετο κατὰ γένη τε καὶ καθ᾽ ἡλικίαν· ‖ π. ἀττ.σύνολον πολιτῶν, ὡς ὑποδιαίρεσις τῆς φρατρίας βλ.λ. : Πλάτ.Ἀλκ.120 E πότερον εἰκὸς ἀμείνους γίγνεσθαι φύσεις ἐν γενναίαις γένεσιν, Ἀριστλ.ἀπ.3 τούτων δὲ (τῶν φρατριῶν) ἑκάστη συνειστήκει ἐκ τριάκοντα γενῶν· ‖ π. Ρωμ. σύνολον πολιτῶν δεχομένων ὡς κοινὸν γενάρχην ἕνα ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ρώμης καὶ ἐχόντων τὰς αὐτὰς ἰδιαζούσας θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ τὰ αὐτὰ ἔθιμα, τὸ λατ. gens : Διόδ.Σ 4,21 τὸ γὰρ τῶν Πιναρίων ὀνομαζόμενον γένος διαμένει ὡς ὑπάρχον παρὰ Ῥωμαίοις παλαιότατον· ‖ ὁμ. νεώτ. εἰδ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἡ ἐθνότης, τὸ ἔθνος, ἡ φυλή : τὸ ἑλληνικὸν γένος, - ἡ Μεγάλη τοῦ γένους Σχολή· 10) ἐπὶ ζῴων κ. φυτῶν, σύνολον ὁμογενῶν βλ. ἀνωτ. 7 σημ. : Ὀδ.Υ 212 βοῶν γένος εὐρυμετώπων, Σοφ.Ἀντ.342 ἱππείῳ γένει πολεύων, Αἰλ.Ζ13,16 οὕτω δ᾽ ἔστιν ἀκόλαστον τὸ τῶν περδίκων γένος, Θεόφρ.1,14,3 τῶν δένδρων καὶ φυτῶν εἴδη πλείω τυγχάνει καθ᾽ ἕκαστον γένος, - τὸ γένος ζῴων - τῶν βατραχίων· ‖ ὁμ.ζῳολ.κ. βοταν. ἀντὶ τοῦ νεωτ. εἶδος : Ξεν.Κυν. 3,1 τὰ γένη τῶν κυνῶν ἐστι δισσά· ‖ εἶδος φυτοῦ : Θεόφρ.Φ14,8,13· 11) πλῆθος, σύνολον ὁμοίων ὄντων, εἰδ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἄθροισμα ἀτόμων ἀσκούντων τὸ αὐτὸ ἔργον : Πλάτ.Πολ.501 E πρὶν ἂν πόλεως τὸ φιλόσοφον γένος ἐγκρατὲς γένηται, αὐτ. Τίμ.17 E τὸ τῶν γεωργῶν (γένος), Ἀριστλ.Πολ. 1329 a, 27 λοιπὸν δὲ ἐκ τῶν καταριθμηθέντων τὸ τῶν ἱερέων γένος (ἡ τάξις), Πάπ. εἰσὶν ἐκ τοῦ γένους τῶν ἐκ τοῦ γυμνασίου, - τὸ γένος τῶν διδασκάλων - τῶν φιλοσόφων κττ.· 12) κ. ἐπὶ πραγμάτων ἐν παραπλησίᾳ σημ., εἰδ. ἐν τῇ λογ. γενικὴ ἔννοια, ὑφ᾽ ἣν ὑπάγονται ἄλλαι μερικαὶ (τὰ εἴδη αὐτῆς) κοινὰ ἔχουσαι θεμελιώδη γνωρίσματα : Πλάτ.Παρμ.129 C τὰ γένη τε καὶ εἴδη, Ἀριστλ.Μεταφ.1059 b, 36 τὰ γένη δ᾽ εἰς εἴδη πλείω καὶ διαφέροντα διαιρεῖται· Λογγῖν.ἀπ.3,11 «διαφέρει εἶδος καὶ γένος, ᾗ γένος μέν ἐστι τὸ πρωτότυπον, εἰς εἴδη διαιρεθῆναι δυνάμενον, εἶδος δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ γένους διῃρημένον»· ‖ ὁμ. μαθημ. σύνολον ὁμοίων σχημάτων, τάξις : Πλάτ.Τίμ.54 C γίγνεται μὲν γὰρ ἐκ τῶν τριγώνων ὧν προῃρήμεθα γένη τέτταρα, - γένος ἐπιφανειῶν - καμπύλων (σύνολον καμπύλων, τῶν ὁποίων ἑκάστη δίδεται διά τινος ἐξισώσεως)· 13) φιλοσ. τὸ ἐξ ὁμοειδῶν συγκείμενον στοιχεῖον, ἡ πρώτη ἀρχὴ καὶ αἰτία τῶν ὄντων : Πλάτ.Τίμ.53 B τὰ τέτταρα γένη (πῦρ καὶ γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ)· 14) εἰδ. ἐπὶ τῶν ὑλικῶν οἰκοδομῆς, κατηγορία, τάξις, εἶδος : Πάπ. αἰτούμεθα ἐπισταλῆναι ἐκ τοῦ τῆς πόλεως λόγου εἰς τιμὴν γενῶν τάλαντα X· 15) νεώτ. γραμμ. γένη ὀνομάτων (αἱ τυπικαὶ μορφαί, ἃς λαμβάνουσι τὰ πτωτικά, ἤτοι οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ἀντωνυμίαι, ὅπως διακρίνωνται εἰς ἀρσενικά, θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα)· 16) νεώτ. ἀστ. δίκ. κατὰ γένος ἐνοχὴ ἡ καθ᾽ ἣν τὸ ὀφειλόμενον προσδιωρίσθη οὐχὶ ἀτομικῶς καὶ κατ᾽ εἶδος, ἀλλὰ διὰ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ γένους εἰς ὃ ἀνήκει οἷον : ὑπισχνοῦμαι πέντε μετοχὰς τῆς τραπέζης Α· 17) νεώτ. κ. δημ. ἐν ἐπιρρ. χρ. φρ. ἐν γένει γενικῶς, καθόλου.

γενός (ὁ) πάπ. πιθ. κενός ἢ καινός.

γενόσημος (ὁ) νεώτ. ὁ σημαίνων, ὁ δηλῶν, ἐμφαίνων τὸ γένος : ὄνομα γενόσημον.

γενοτυφία (ἡ) νεώτ. ὁ τῦφος διὰ τὴν ἐξ εὐγενῶν καταγωγήν : Κοραῆς.

γενουήνσιος (ὁ) νεώτ. ὁ ἐκ Γενούης, ὁ κάτοικος τῆς Γενούης, ὁ Γενοβέζος· ‖ ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν Γενούην.

γενούμενα (τὰ) δημ.τὰ συμβάντα,τὰ γεγονότα βλ.λ.

γενούστης (ὁ) κ. γενήτης ἢ γεννητής βλ.λ. ὁ δημιουργός, πιθανώτ. ὁ ἔκγονος· EM 226,24 «γενούστης παρὰ Πλάτωνι Φιλήβῳ· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ θεοῦ ἐννοίας, οἷον ὁ γεννητικός» : Πλάτ.Φίληβ.30 D ὅτι νοῦς ἐστι γενούστης τοῦ πάντων αἰτίου λεχθέντος (διόρθ. ἐς γένους [τῆς]).

γέντα (τὰ) μτγν. τὰ ἔντερα· Ἡσ. «κρέα, σπλάγχνα» :

Νικ.'Αλ.62,557 **ὀλθαίνει καὶ γέντα συός**, Καλλ.ἀπ.309 **γέντα βοὸς μέλδοντες.**

γεντέκι (τὸ) μσν. κ. δημ. (τουρκ.) τὸ σχοινίον δι' οὗ σύρονται ἢ ρυμουλκοῦνται ἀκάτια, φορτηγίδες κτт. ἀπὸ ξηρᾶς ἢ ὑπὸ ἄλλου πλοίου· || ὁμ. ἐπὶ φορτηγῶν ζώων κ. ἰδίως ἵππων, τὸ περὶ τὸν τράχηλον δεδεμένον σχοινίον δι' οὗ ἕλκεται πρὸς πορείαν τὸ ζῷον· 2) δημ. ἵππος συρόμενος ἀπὸ τὸν χαλινόν: **πάρε τὸ γεντέκι**· 3) δημ. ρυμουλκούμενον πλοῖον συνήθως ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ὡς φορτηγὶς (ἰδίως εἰς ποταμούς) : 'Ιω.Μάνθ.'Ιστ.Μορ.30,27 **γεντέκια ἁρμάτωσε πολλὰ στ' 'Ανάπλι νὰ τὰ πέμψῃ**· 4) δημ. δοχεῖον εἰς ὃ οἱ καφεπῶλαι διατηροῦσι θερμὸν ὕδωρ πρὸς παρασκευὴν τοῦ καφέ.

γεντελισταί 'Ησ. « οἱ ὀργιάζοντες καὶ παίζοντες».

γέντερ 'Ησ. « κοιλία ».

γεντιανή (ἡ) μτγν.κ.νεώτ. βοταν. εἶδος φαρμακευτικῆς βοτάνης : 'Ιππ.'Επ.19, Διοσκ.3,3, Δαμοκρ. παρὰ Γαλ.13,902 **μήκωνος, ὀπίου, γεντιανῆς καὶ βαλσάμου.**

γεντιανικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἐκ γεντιανῆς : **γεντιανικὰ φάρμακα, - γεντιανικὸν ὀξύ.**

γεντιανίνεια (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογένεια φυτῶν.

γεντιανοειδῆ (τὰ) νεώτ. κ. γεντιανώδη βοταν. οἰκογένεια φυτῶν.

γεντιανόζη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις.

γεντιάς-άδος (ἡ) βοταν. ἡ ρίζα γεντιανὴ βλ.λ. : 'Ανδρομ.παρὰ Γαλ.14,41· 2) τὸ φυτὸν γλυκύρριζα : Διοσκ.3,5· 3) τὸ φυτὸν **κενταύρειον τὸ μέγα** : αὐτ.3,6.

γεντιίνη (ἡ) νεώτ. χημικὴ ἕνωσις.

γέντιμος 'Ησ. « ἄκραν τοῦ ἁλιευτικοῦ καλάμου ».

γεντίνιος (ὁ) κ. **γέντινος** βλ.λ.

γέντινος (ὁ) 'Ησ.«**γέντιναι**· οἰκεῖαι. γέντινος· ὕπνος».

γεντιοβιόζη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις.

γεντιογενίνη (ἡ) νεώτ. χημ. **γεντιοπικρίνη** βλ.λ.

γεντιομαρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. χημικὴ ἕνωσις.

γεντιοπικρίνη (ἡ) νεώτ. χημ. ὀργανικὴ ἕνωσις.

γεντισίνη (ἡ) νεώτ. χημ. κιτρίνη χρωστικὴ οὐσία, ἄ. γεντιανικὸν ὀξύ· 2) νεώτ. φαρμακ. μῖγμα πολλῶν πικρῶν συστατικῶν τῆς ρίζης τῆς γεντιανῆς.

γεντίτσι (τὸ) δημ. (τουρκ.) ἐκταμίας ἵππος.

γέντο ἐπ. γ' ἑν. ἀορ. τοῦ **γέμω** βλ.λ. (περιλαμβάνω περιέχω), ἐκράτησε, ἔλαβε, ἔπιασε· 'Ησ. « ἔλαβεν, ἀνέλαβεν » : 'Ιλ.Θ 43, **γέντο δ' ἱμάσθλην χρυσείην εὔτυκτον**· 2) γ' ἑν. πρ. ἀορ. τοῦ γίγνομαι ἀντὶ ἐγένετο κ. **ἔγεντο** βλ.λ.

γέντον (τὸ) τὸ κρέας : Εὐστ.918,29.

γένυ δοτ. ἑν. τοῦ ὀν. **γένυς** (δ.γρ. **γένυι**) βλ.λ. : Εὐρ."Ιων 1427 **μαρμαίροντε παγχρύσῳ γένυ.**

γένυξ 'Ησ. « πέλεκυς » : Εὐρ.Φοίν.32 **ἤδη δὲ πυρσαῖς γένυξιν ἐξανδρούμενος** (διορθ. **γένυσιν**).

γένυς-υος (ἡ), δοτ. ἑν. -υι κ. -υ, γεν.πληθ. -ύων, δοτ. -υσι, ἐπ. -υσσι κ. -ύεσσιν, αἰτ. -υας κ. συνηρ. -υς ἡ κάτω σιαγών : 'Οδ.Λ 320 **πρὶν σφῶϊ ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους ἀνθῆσαι πυκάσαι τε γένυς εὐανθέϊ λάχνῃ**, 'Αριστλ. ΖΙ 492 b, 23 **ἔτι σιαγόνες δύο· τούτων τὸ πρόσθιον, γένειον· τὸ δ' ὀπίσθιον, γένυς**· || κατὰ πληθ. αἱ δύο (ἄνω καὶ κάτω) σιαγόνες : 'Ιλ.Λ 416 **θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτῇσι γένυσσιν**, Σοφ.'Αντ.121 **πρίν ποθ' ἁμετέρων αἱμάτων γένυσιν πλησθῆναι**· || ἐν ὁμ. σημ. κ καθ' ἑνικόν : Εὐρ.Φοίν.1380 **κάπροι δ' ὅπως θήγοντες ἀγρίαν γένυν συνῆψαν**· || ἡ παρειὰ κ. γεν. τὸ πρόσωπον, τὸ μοῦτρο : Θέογν.1327 **ὦ παῖ, ἕως ἂν ἔχῃς λείην γένυν, οὔποτε σαίνων παύσομαι**· || συνεκδ. τὸ γένειον : Κλήμ.'Αλ.626 **ξύρεσθαί τε καὶ ἀποτίλλεσθαι τὰς γένυς πῶς οὐ γυναικεῖον;**· 2) ἡ ἀκμὴ πελέκεως ἢ ξίφους : ΑΠ 6,81 **καὶ ξιφέων ἐξεκόλαψε γένυς**· || συνεκδ. ὁ πέλεκυς : Σοφ.Φιλ.1205 **ξίφος.. ἢ γένυν ἢ βελέων τι προπέμψατε**· 3) τὸ ἄκρον τοῦ ἁλιευτικοῦ ἀγκίστρου : 'Οππ.'Αλ.3,539 **αὐτοῖς δ' ἀγκίστροιο περιστρέφεται γενύεσσιν**· || κ. ἡ ἀγκύλη πυράγρας : Νίκ.'Αλεξ.50 **γενύεσσιν πυράγρης.**

γένω γίγνομαι βλ.λ.

γένωδαι 'Επιγρ. γ' πληθ. ὑποτ. ἀορ. β' τοῦ γίγνομαι βλ.λ., γένωνται.

γενωμένος (ὁ) δημ. κ. γινωμένος μτχ. παθ. παρακ. τοῦ γίνομαι βλ.λ. ἐν χρήσει κ. ὡς ἐπίθ. καθ' ἃς σημ. καὶ τὸ ρ. οἷον : **γενωμένος δρόμος** (οὗ ἔχει περατωθῆ ἡ κατασκευή), **γεν- γάμος** (ὁ πραγματοποιηθεὶς ἤδη), **γεν- ὅρκος** (ὁ δεδομένος), - **γενωμένο συμβόλαιο** (τὸ συντεταγμένον), - **γενωμένο φωμὶ** (οὗ ἡ ζύμωσις ἔχει συντελεσθῆ καλῶς, ἀντιθ. ἀγένωτο), - **γενωμένο χορτάρι** (οὗ ἡ βλάστησις ἔχει συντελεσθῆ), - **γενωμένα κεράσια-σῦκα - σταφύλια** (ὥριμα, πρβλ. παραγενωμένο), - **γενωμένο ὕφασμα** (οὗ ἔχει περατωθῆ ἡ ὕφανσις), - **κοστούμι** (ἐρραμμένη ἐνδυμασία), - **γενωμένος γιατρός - καθηγητής - ὑπουργός** (ὁ ἤδη καταστὰς ἰατρὸς κλπ.) : **ὁ ἀδελφός μου εἶναι πολλὲς φορὲς γενωμένος ὑπουργός** (διετέλεσε πολλάκις).

γεοειδής-οῦς-ές γεώδης, ὁ κατὰ σύστασιν ὅμοιος πρὸς χῶμα : Τίμ.Λοκρ.101 A, 'Αριστλ.ΖΙ 555 b,28 **ἐκδύνουσιν ἐκ τοῦ γεοειδοῦς τοῦ περιέχοντος ἀκρίδες μικραὶ καὶ μέλαιναι.**

γεοθαλπής-οῦς (ὁ) 'Επιγρ. ὁ τὴν γῆν περιθάλπων.

γεοκτείτης (ὁ) 'Επιγρ. πιθ. **γεωμόρος** βλ.λ.

γέον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν· ἄ. **γευστόν** βλ.λ.

γεόραμα-ατος (τὸ) νεώτ. κ. **γεώραμα** κ. **γαιόραμα** ἡ ἐν μεγάλῃ κλίμακι ἀναπαράστασις τοῦ συνόλου τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

γεοῦμαι -όομαι μτγν. κ. μσν. γίνομαι γῆ : Διόδ. Σ 3,40 **γενομένης ἀμπώτεως ἐγεώθη τοῦ κόλπου πᾶς ὁ τόπος**· 2) μεταβάλλομαι, μετατρέπομαι εἰς γῆν, γίνομαι χῶμα : Κύριλλ.'Αλεξ.Γενέσ.3,17 **κατηραμένη ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ 'Αδάμ, ἡ σάρξ ἐστι γεωθέντος νοῦ**, Μηναῖ.3,18 Θεοτοκί. **οὐρανώσας γεωθεῖσαν τὴν φύσιν, πανάμωμε.**

γεουχικός-ή-όν ὁ τοῦ γεούχου βλ.λ., ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γεοῦχον, ὁ ἐκ γεούχου ἢ γεουχικῆς παραγωγῆς προερχόμενος : Πάπ. **γεουχικὰ κεράμια,- τυροὺς γεουχικοὺς μεγάλους**· || γεν. ὁ ἀνήκων εἰς γεοῦχον βλ.λ.2) κ.3) : αὐτ.**ὑπηρεσία τῆς γεουχικῆς οἰκίας, - γεουχικὸν λουτρόν.**

γεοῦχος (ὁ) πάπ. ἐπὶ τῶν πτολεμ. χρόνων, ἐλεύθερος γεωργὸς βασιλικῶν ἤτοι δημοσίων γαιῶν κεκτημένος δικαίωμα χρησικτησίας τῶν ὑπ' αὐτοῦ καλλιεργουμένων ἀγρῶν κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν βασιλικὸν γεωργόν, τὸν δουλοπάροικον : Πάπ **οἱ ἀπὸ τῆς πόλεως γεοῦχοι**· 2) ἐπὶ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων ὁ ἐλεύθερος γεωργὸς ἔχων δικαίωμα χρησικτησίας ἐπὶ τῶν δημοσίων γαιῶν, σχεδὸν πλήρη κυριότητα, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν δημόσιον γεωργόν· 3) Πάπ. μσν. ἐπὶ τῶν βυζαντινῶν ὁ μέγας γαιοκτήμων, ὁ τσιφλικάς.

γεουχῶ-έω πάπ. ἔχω γῆν, εἶμαι γεοῦχος βλ.λ.· || ἡ μτχ. **γεουχῶν** ὁ γεοῦχος βλ.λ. : Πάπ. **ὁ δεῖνα ἀπολύσιμος ἀπὸ στρατείας γεουχῶν ἐν κώμῃ**, αὐτ. **ὁ δεῖνα τῶν οὐσιακῶν γεωργῶν, ἔτι δὲ καὶ γεουχῶν κώμης.**

γεπάρ (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος θηλαστικῶν.

γέρα (τὰ) δημ. πληθ. γεράματα, γερατειά : παροιμ. **κακὴ ζωὴ πρώϊμα γέρα**, 'Ερωτόκρ.Α 44 **μὴν ἔχοντας κλερονομιά, σιμώνοντας τὰ γέρα.**

γερά ἐπίρρ. δημ. ἰσχυρῶς, ἐρρωμένως, δυνατά : **βάστα γερά**· || φρ. **στὰ γερά** μετὰ μεγάλης ἐντάσεως : **βρέχει στὰ γερά, - τὸ τσαύζει στὰ γερά** (πίνει καθ' ὑπερβολὴν οἰνοπνευματώδη), - **τσακώθηκαν - βρίστηκαν - τὰ βρήκανε στὰ γερά** (σφοδρῶς ἢ λίαν ζωηρῶς, λίαν ἐντόνως), - **ἀρρώστησε στὰ γερά** (ἠσθένησε σοβαρῶς).

γεράδα (ἡ) δημ. ἐπὶ προσ. **τὸ νὰ εἶναί** τις ὑγιὴς

(**γερός**), ἡ ὑγεία· ‖ ἰδίως ἐπὶ φυτῶν κ. καρπῶν ὁμ. τὸ ὑγιῶς ἔχειν, ἡ γεροσύνη : **ἡ γεράδα τῆς χαρουπιᾶς - τῶν καρυδιῶν.**

γέραδος (ὁ) Ἡσ. « γέραδος· αἰγιαλός ».

γεράζω (1) ἀρχ. λεξ. ἀπονέμω γέρας βλ.λ., τιμητικόν τι δῶρον· Ἡσ. « **γεράζεται**· τιμᾶται ».

γεράζω (2) δημ., ἀόρ. **(ἐ)γέρασα,** μτχ.παθ. παρακ. **γερασμένος,** γηράσκω βλ.λ., γίνομαι γέρων : Βάρν. Ἀπολ.Σωκρ.3,4 **γεράζοντας ἀκόμα περισσότερα, μποροῦσα πάνου στὸ ψυχαμαχητό μου νὰ φοβηθῶ,** παροιμ. **ὅποιος βιάζεται,γεράζει (γλήγορα).**

γεραίομαι ἀμφίβ. π. Νικ.Ἀλεξ.396.

γεραιός-ά(-ή)-όν κ. νεώτ., συγκρ. **γεραίτερος,** ὑπερθ. **γεραίτατος,** ὁ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ὁ γηραιός (ὅπερ οὐδαμοῦ κεῖται παρ' Ὁμ.), ὁ γέρων, ὀθ. κ. ὁ ἄξιος σεβασμοῦ, ὁ σεβάσμιος, ἰδίως διὰ τὴν ἡλικίαν : Ἰλ.Α 35 **πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιός,** Ἡρ.6,52 **τὴν δὲ Πυθίην κελεύειν σφέας ἀμφότερα τὰ παιδία ἡγήσασθαι βασιλέας, τιμᾶν δὲ μᾶλλον τὸν γεραίτερον·** ‖ κ. ἐπὶ γυναικῶν : Ἰλ.Ζ 87 **ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἐν πόλει ἄκρῃ** (τὰς ἀξιοτίμους δεσποίνας, τὶς γυναῖκες τῶν εὐγενῶν), Αἰσχ.Εὐμ.848 **ὀργὰς ξυνοίσω σοι· γεραιτέρα γὰρ εἶ·** 2) τὸ συγκρ. ἐπὶ πολιτικῆς σημ. οἱ ὡς πρεσβύτεροι, προϊστάμενοι, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν γερουσίαν : Ξεν.ΚΠ 1,5,5 **δεξαμένου τοῦ Κύρου οἱ βουλεύοντες γεραίτεροι αἱροῦνται αὐτὸν ἄρχοντα·** 3) μτφ. κ. ἐπὶ πραγμάτων, ἀρχαῖος, παλαιός: Αἰσχ.Ἀγ.710 **Πριάμου πόλις γεραιά,** Εὐρ.Ἑκ.64 **γεραιᾶς χειρὸς προσλαζύμεναι.**

γεραιότης (ἡ) πάπ. ἡ κατάστασις τοῦ **γεραιοῦ** βλ.λ., ἡ προκεχωρημένη ἡλικία.

γεραιόφλοιος-ον ἐπὶ καρπῶν, ὁ ἔχων ἐκ τοῦ χρόνου ἐρρικνωμένον φλοιόν : Φίλιππ.ἐνΑΠ 6,102 **ῥοιὴν ξανθοχίτωνα γεραιόφλοιά τε σῦκα.**

γεραιόφρων-ονος (ὁ) ὁ φρονῶν ὡς ὁ γέρων, ὁ συνετός, ὁ φρόνιμος : Αἰσχ.Ἱκ.361 **σὺ δὲ παρ' ὀψιγόνου μάθε, γεραιόφρων ποτιτρόπαιον αἰδόμενος οὐ πενεῖ** (διόρθ. **γεραρὰ φρονῶν**).

γέραιρα βλ.λ. **γεραρός.**

γεραιράδες (αἱ) κ. **γεραράδες** γεραραί βλ.λ.· ΑΒ 228,9 « **γεραιράδες**· τὰς ἱερείας τοῦ Διονύσου »· ‖ αὐτ.231,10 « γεραράδες· αἱ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ἄργει ἄγαλμα ἐνδύουσαι ».

γεραίρω κ. μσν. κ. νεώτ., ἐπ. παρατ. **γέραιρον,** μέλλ. **γερἄρῶ,** ἀόρ. **ἐγέρηρα,** ἐπ. **γέρηρα, ἐγέρῆρα,** ἀνταμείβω, τιμῶ τινα διὰ δώρου : Ἰλ.Η 321 **νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν ἥρως Ἀτρείδης·** 2) κ. νεώτ. γεν. τιμῶ, δοξάζω τινά· Ἡσ. « γέρηρα· ἐτίμησα » : Πίνδ.Ο 3,2 **κλεινὰν Ἀκράγαντα γεραίρων εὔχομαι,** Μηναῖ.1,16, ᾠδ.9 **φύσις γεραίρουσα τὴν ἱερὰν πανήγυριν τῆς Θεομήτορος, - τοὺς ὑπὲρ πατρίδος πεσόντας τιμῶμεν καὶ γεραίρομεν·** ‖ ὁμ. μετὰ δοτ. τρόπου : Ἀριστφ. Θεσμ.961 **γένος Ὀλυμπίων θεῶν μέλπε καὶ γέραιρε φωνῇ·** ‖ κ. παθ. -ομαι ἐν ὁμ. σημ. : Εὐρ. Ἰκ.553 **πρός τε γὰρ τοῦ δυστυχοῦς, ὡς εὐμενὴς ᾖ, τίμιος γεραίρεται·** 3) Ἡσ. «γεραίρει· τέρπει»· 4) μτθ. ἀπονέμω, παρέχω ἢ τελῶ τι εἰς ἔνδειξιν τιμῆς : Δημ.1371 **καὶ τὰ θεοίνια καὶ τὰ ἰοβάκχεια γεραρῶ τῷ Διονύσῳ·** 5) ἑορταστικῶς τιμῶ, ἑορτάζω : Ἡρ.5,67 **τὰ πάθεα (τοῦ Ἀδράστου).. τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον (οἱ Σικυώνιοι).**

γερακάρης (ὁ) μσν. κ. δημ. κ. **γερακάρις** κ. **γερακάριος** κ. **ἱερακάριος** βλ.λ. ὁ εἰς ὃν ἦτο ἀνατεθειμένη ἡ ἐκγύμνασις ἢ ἡ συντήρησις θηρευτικῶν ἱεράκων· ‖ ἀξίωμα τοιαύτης τινὸς ὑπηρεσίας ἢ ἁπλῶς τιμητικὸς τίτλος ἐν τῇ βυζαντινῇ αὐλῇ.

γέρακας (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν ἱέραξ, τὸ γεράκι.

γερακάτος (ὁ) δημ. κ. **γερακᾶτος** ὁ καμπύλος, ὁ καμπυλωτός· 2) ὁ πρὸς ἱέρακα ὅμοιος· ὀθ. **χρῶμα γερακάτο** (ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ ἱέρακος, φαιόν, σταχτύ), **- γερακάτα μάτια** ὀφθαλμοὶ ἔχοντες ἔκφρασιν ὡς οἱ τοῦ ἱέρακος.

γεράκι(ν) (τὸ) μσν. δημ. τὸ πτηνὸν ἱέραξ : Βυζαντ.Ἱστορ. ἀντιφώνημα .. **καὶ τὴν Δευτέραν τὸ πρωῒ εἶπα καλῶς γεράκιν μου,** Διγεν.Ἀκρ.746 **γεράκια μοῦ ἐφάνησαν ἐπὶ λευκῆς τῆς πέτρας,** Ἐρωτόκρ.108 **μὲ τὰ γεράκια καὶ σκυλιά, σὰν ἦτον κυνηγάρης,** Βαλαωρ.Κλέφτης **(καθὼς στέκει στὴν ἄκρη τοῦ βράχου | τὸ γεράκι σὰν εἶν' πεινασμένα.**

γερακιά (ἡ) δημ. εἶδος ὑποστέγου, προχείρως κατασκευαζομένου ἐκ κλάδων, ἐφ' ὧν γίνεται ἐπίστρωσις ξηρῶν χόρτων, ἢ ἐκ τεμαχίων σανίδων ἢ τεμαχίων λευκοσιδήρου κτλ.

γερακιανός-ή-ό δημ. καμπύλος, γερακωτός, γερακάτος βλ.λ.

γερακομύτης (ὁ), θηλ. -ισσα κ. -ύτα, οὐδ. -ύτικο δημ. ὁ ἔχων κυρτὴν ῥῖνα ὡς ὁ ἱέραξ· ‖ Κοραῆς « σιμός ».

γέρακος (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν ἱέραξ.

γερακότσιχλα (ἡ) δημ. τὸ πτηνὸν ἰξόβορος βλ.λ. ὁ κοινός.

γερακούνδιον (τὸ) νεώτ. βοταν. πιθαν. τὸ φυτὸν τεύκριον τὸ πόλιον· δημ. λαγοστοιμηθιά, τῆς ἀγάπης τὸ βοτάνι, **τῆς κυρᾶς τὸ χόρτο,** ἄγριος ἀμάραθος, λιβανόχορτο κ. ἄ.

γερακωτός-ή-ό δημ. ὁ γερακάτος βλ.λ. : **μύτη γερακωτή** (καμπύλη), **- μάτια γερακωτὰ** (ὀφθαλμοὶ ἔχοντες ὀξὺ τὸ βλέμμα ὡς οἱ τοῦ ἱέρακος).

γεραλέος (ὁ) Ἡσ. κ. δημ. « γηραλέος » βλ.λ.

γεράματα (τὰ) δημ. τὸ γῆρας, ἡ γεροντικὴ ἡλικία, τὰ γερατεῖα : παροιμ. **ἀνάθεμα δυὸ πράματα, | τὴ φτώχεια, τὰ γεράματα, - γάμος στὰ γεράματα ἢ σταυρὸς ἢ κέρατα, - τώρα στὰ γεράματα μάθε γέρο γράμματα, - φρόνιμα νιάτα, καλὰ γεράματα, -** εὐχὴ **καλὰ γεράματα!**

γεραματιάζω δημ. γηράσκω βλ.λ., γεράζω.

γεραμίδαι (οἱ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. ἀλγῶν.

γεράνδρυον μτγν. κ. **γέρανδρυς,** πληθ. **-υες** (Φρύνιχ. ἐν ΒΑ 32,27 κ. Ἡσ.ἐν λ.) παμπάλαιον δένδρον ἢ στέλεχος, κορμός· Ἡσ. « γεράνδρυες αἱ παλαιαὶ δρύες » : Πλούτ.Ἠθ.796 Β **βάσκανα γεράνδρυα** (ἐπὶ παμπαλαίων δένδρων, ἅτινα παρακωλύουσι τὴν ἀνάπτυξιν μικροτέρων)· ‖ μτγν. ὀθ. μτφ. κ. ἐπὶ ἀνθρώπων ὁ ὑπέργηρως τὸ παλιὸ κουφάρι, τὸ παλιὸ κόκκαλο : Ἀρισταίν.2,1 **δίδου τοῖς σοῖς ὀπωρώναις τὴν ὥραν τρυγᾶν· μετ' ὀλίγον ἔσται γεράνδρυον·** 2) κ. ὡς ἐπίθ. ὁ γεγηρακώς : Θεόφρ.Φl 5,9l **χείρους δὲ καὶ αἱ τῶν πρεσβυτέρων τῶν νέων καὶ μάλιστα οἱ τῶν γερανδρύων·** 3) μτγν. εἰδ. ἀντικείμενόν τι λατρείας παρὰ τὸ μαντεῖον τοῦ Ἄμμωνος : Κλήμ.Ἀλ.Προτρ.2.

γεράνειον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. τὸ ὕδνον βλ.λ., ἡ τρούφα : Ἀθήν.2,62 Α **λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος** (Φl 1,6,9) **τὸ ὕδνον, ὃ καλοῦσί τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον,** Εὐστ 1017,19· 2) **εἶδος** βολβοῦ, διάφορον τοῦ ὕδνου : Θεόφρ.Φl 1,6,5, π.Ἀθην.2,61 F **πλὴν εἰ ὅλως ἔνια μὴ ἔχει (ῥίζας) καθάπερ ὕδνον, μύκης, γεράνειον·** 3) νεώτ. βοταν. τὸ φυτὸν **γεράνιον** βλ.λ.· 4) ὁ ξύλινος ἀντλητήρ, ὁ γερανός, τὸ γεράνι· ΕΜ 510,50 « κηλώνειον, τὸ ἀνανεῦον καὶ κατανεῦον ξύλον, ὁ ξύλινος ἀντλητήρ, τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον γεράνειον, τὸ κοινῶς γεράνιον ».

γεράνι (τὸ) δημ. **τὸ γεράνιον** βλ.λ.1),2) κ. 3).

γερανιακὸν ὀξὺ (τὸ) νεώτ. χημ. κ. **γερανικὸν ὀξὺ** ἄ. διμεθυλοκταδιενικὸν ὀξύ.

γερανιάλη (ἡ) νεώτ. χημ. κιτράλη βλ.λ.

γερανίας (ὁ) μτγν. ὁ ἔχων μακρὸν λαιμὸν ὡς ὁ γέρανος· Φρύν.Σοφ.Παρ.55 Β (ἐν ΑΒ 31,15) « γερανίαν· τὸν ἔχοντα μακρὸν καὶ γερανώδη τράχηλον ».

γερανίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. πτηνῶν.

γερανιέλαιον (τὸ) νεώτ. χημ. ἄ. πελαργονιέλαιον, αἰθέριον ἔλαιον λαμβανόμενον ἐκ γερανίων.
γερανίζω γλωσσ. φωνῶ ὡς γέρανος.
γερανιίνεια (τὸ) νεώτ. βοταν. ὑποδιαίρεσις φυτῶν τῆς τάξεως τῶν **γερανικῶν.**
γερανικά (τὰ) νεώτ. βοταν. τάξις φυτῶν.
γερανιοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν.
γερανιολένιον (τὸ) νεώτ. χημ. εἰδικὴ ὀνομ. τοῦ ἀκορέστου ὑδρογονάνθρακος.
γερανιόλη (ἡ) νεώτ. χημ. ἀκόρεστος ἀλκοόλη.
γεράνιον (τὸ) μτγν. κ. νεώτ. κ. **γεράνειον,** δημ. **γεράνι** τὸ φυτὸν γεράνιον τὸ κονδυλόρριζον, ἄ. μαστιχιά : Διοσκ 3,116· ‖ νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογ. τῶν **γερανιοειδῶν·** 2) μσν. κ. νεώτ., δημ. **γεράνι** ὑποκορ. τοῦ **γερανός,** μικρὸς γερανός, μικρὸν βαροῦλκον· 3) μσν. κ. νεώτ. δημ. **γεράνι** εἶδος ἀντλητῆρος, δι᾿ οὗ ἀντλεῖται ὕδωρ ἐκ τῶν φρεάτων, τὸ κηλώνειον· πρβλ. **γεράνειον** 4)· 4) ἀρχ.λεξ. ἀκίς.
γεράνιος (ἡ) Ἡσ. ἔμπλαστρον : Ἀέτ.15,15· 2) μτγν. οὐσία χρησιμοποιουμένη εἰς τὴν ἀλχημείαν : Πελάγ. Ἀλχημιστ.256 B.
γεράνιος-ια-ιο δημ. κ. -ιός-ιά-ιό ὁ ἔχων βαθὺ κυανοῦν χρῶμα : Βλαχογ.Προπύλαι.1,12 **τὰ μαλλιά, τὰ κατάμαυρα ποὺ γυάλιζαν μὲ κάτι βαθιὲς** ἀναλαμπὲς **σὰν τὰ γεράνια φτερὰ τῆς** πάπιας.
γερανιός (ὁ) δημ. τὸ πτηνὸν γέρανος βλ.λ.
γερανίς-ίδος μτγν. εἶδος χειρουργικοῦ ἐπιδέσμου : Γαλλ.18(1),814.
γερανίτης (ὁ) μτγν. εἶδος πολυτ. λίθου : Πλίν.37,187.
γερανιώδη (τὰ) νεώτ. βοταν. τάξις φυτῶν δικοτυληδόνων ἄ. γερανικά.
γερανοβοσία (ἡ) κ. **γερανοβατία κ. γερανοβωτία** βλ.λ.· Πολυδ.9,16.
γερανοβωτία (ἡ) κ. **γερανοβοτία κ. -βοσία** τὸ βόσκειν γεράνους βλ.λ. : Πλάτ.Πολιτ.264 C **χηνοβωτίας γε καὶ γερανοβωτίας.**
γερανογέρων-οντος (ὁ) μτγν. τὸ φυτὸν γεράνιον βλ.λ.1) : Ψ Διοσκ.3,116.
γερανογέφυρα (ἡ) νεώτ. μηχάνημα χρήσιμον εἰς ἀνύψωσιν βαρέων ἀντικειμένων καὶ εἰδ. εἰς φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν ἐμπορευμάτων.
γερανομαχία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. μάχη μεταξὺ γεράνων : Στράβ.2,1,9 **ἀνεκαίνισαν δὲ καὶ τὴν ὁμηρικὴν τῶν Πυγμαίων γερανομαχίαν.**
γερανόμυια (ἡ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἐντόμων.
γερανοπόδιον (τὸ) μτγν. τὸ φυτὸν λυχνὶς βλ. λ. ἡ στεφανωτή : Διοσκ.3,1000.
γέρανος (ὁ,ἡ) **κ. μσν., νεώτ. κ.** δημ. κ. **γερανός,** δημ. κ. **γερανιός** τὸ ἀποδημητικὸν πτηνὸν γερανός: Ἰλ.Γ 3 **ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό,** Ἀριστφ. Ὄρνιθ.710 **σπείρειν μέν, ὅταν γέρανος κρώζουσ᾿ ἐς τὴν Λιβύην μεταχωρῇ,** παροιμ. γέρανοι **λίθους καταπεπωκυῖαι** (ἐπὶ τῶν προνοητικῶν ἀνθρώπων, ἐκ τῆς λαϊκῆς προλήψεως ὅτι οἱ γέρανοι καταπίνουσι λίθους χάριν εὐσταθείας εἰς ἐπικίνδυνον πτῆσιν), Διγεν. Ἀκρ.103 **καὶ γερανοὺς καὶ φιττακοὺς καὶ κύκνους καὶ τρυγόνας,** Ζερβ. μτφρ. Ἰλ.Β 569 **κι ὡς πλήθη παλλά πουλιῶν, γέρανοι ἢ χῆνες,** δημ. αἴνιγμ. **γερανοὶ πετούσανε, τί παλλοὶ ποὺ ἦσανε· ὁ ἕνας εἶχε μπρός του δυό, ὁ ἄλλος εἶχε πίσω δυὸ κι ἕνας ἄλλος γερανὸς ἕνα πίσω κι ἕνα μπρός·** ‖ νεώτ. ζῳολ. ὁρισμός, γένος πτηνῶν τῆς οἰκογεν. τῶν **γερανιδῶν·** 2) κ. **μτγν.** κ. νεώτ. μηχανὴ χρήσιμος εἰς ἀνύψωσιν βαρῶν· ‖ εἰδ. μηχανὴ πρὸς ἀνύψωσιν βαρῶν ἐν τῷ ἀρχαίῳ θεάτρῳ· Πολυδ.4,130 «γέρανος σκηνικὴ μηχανὴ ἐκ μετεώρου καταφερομένη ἐν ἁρπαγῇ σώματος»· ‖ πάπ. κ. νεώτ. τὸ κηλώνειον, ὁ γερανός, τὸ γεράνι, γεράνιον βλ.λ.3)· ‖ νεώτ. εἰδ. ναυτ. κεραία συναπτομένη δι᾿ ἀρθρώσεως ἐπὶ τῆς στήλης ἱστοῦ τινος διὰ τοῦ ἑνὸς ἄκρου καὶ σχηματίζουσα μετ᾿ αὐτοῦ ὀξεῖαν συνήθως γωνίαν, χρήσιμος εἰς φορτοεκφόρτωσιν βαρέων ἀντικειμένων, δημ. μπίγα κ. βελόνι κ. βίνται· ‖ νεώτ. εἰδ. ναυτ. **γέρανος πλωτὸς** γερανὸς στερεούμενος ἐπὶ σχεδίας, χρήσιμος εἰς τὴν ἱστοθέτησιν ἢ καὶ τὴν φορτοεκφόρτωσιν, δημ. μαλταίνα· 3) Ἡσ. «χειρόμυλος»· 4) ὄρχησις παρ᾿ ἀρχαίοις μιμουμένη τὴν πτῆσιν τῶν γερανῶν, ἄ. σύρτης· πρβλ. δημ. συρτός : Λουκ. Ὀρχ.34 **ταῦτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται παρεὶς.. καὶ γέρανον ὀρχεῖσθαι·** 5) μτγν. εἶδος ἰχθύος : Αἰλ.Ζ 15,9 **γέρανος ὁ θαλάττιος·** 6) ὄμβρος· ΕΜ 227,51 «ὄμβρος παρὰ τὸ τὴν ἔραν, τὴν γῆν, ῥαίνειν»· 7) κ. νεώτ. ἀστερισμὸς τοῦ Ν. ἡμισφαιρίου.
γέρανος (τὸ) ὁ γέρανος βλ.λ.1)· ΕΜ 227 **ἔστι δὲ καὶ οὐδετέρως τὸ γέρανος.**
γερανός (ὁ) κ. νεώτ. κ. δημ. ὁ γέρανος βλ.λ.1).
γερανουλκός (ὁ) Ἡσ. «ὁ τοῦ χοροῦ (γεράνου) τοῦ ἐν Δήλῳ ἐξάρχων».
γερανόφθαλμος-ον μτγν. ὁ ἔχων ὀφθαλμοὺς οἵους ὁ γερανός : Σχόλ. εἰς Ὀππ. Ἁλ.1,386.
γερανώδης-ους (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ πρὸς γερανὸν ὅμοιος τὸ σχῆμα : Φρύν.Σοφ.Παρ.55 **τράχηλος γερανώδης** (ὡς ὁ τοῦ γερανοῦ).
γεραός-ή-όν ὁ γεραιὸς βλ.λ., ὁ γεροντικός, ὁ γέρικος : Σοφ.ΟΚ 200 **γεραὸν ἐς χέρα σῶμα σὸν προκλίνας φιλίαν ἐμάν,** Νίκ.ἀπ.74,71 (π. Ἀθην. 15,684 D) **γεραὸν πώγωνα.**
γεράοχος-ον ὁ ἔχων γέρας, ὁ ἀπολαύων τιμῶν, σεβασμοῦ· Σχόλ. Ἰλ.Κ 430.
γεραράδες (αἱ) κ. **γεραιράδες** βλ.λ.· ΑΒ 228,9 «γεραράδας· τὰς ἱερείας τοῦ Διονύσου»· πρβλ. κ. γεραραὶ ἐν λ. γεραρός.
γεραρδία (ἡ) **νεώτ.ζῳολ. γένος ζῴων·** 2) **νεώτ.** βοταν. γένος φυτῶν.
γεραρδίδαι (οἱ) νεώτ. ζῳολ. οἰκογέν. κοραλλίων· 2) νεώτ. βοταν. οἰκογέν. φυτῶν.
γεραρός-ά-όν κ. μτγν. κ. νεώτ. ὁ μεγαλοπρεπής, ὁ ἀξιοσέβαστος διὰ τὸ παράστημα, τὴν ἐξωτερικὴν αὐτοῦ ἐμφάνισιν : Ἰλ.Γ 170 **καλὸν δ᾿ οὕτω ἐγὼν οὔ πω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν οὐδ᾿ οὕτω γεραρόν,** Πλούτ. Ἀλέξ.26 **ἀνὴρ πολιὸς εὖ μάλα τὴν κόμην καὶ γεραρὸς τὸ εἶδος·** ‖ ὁμ. ἐπὶ πραγμάτων : Ξενοφ.1,9 (παρ᾿ Ἀθην.11,462 E) **γεραρή τε τράπεζα τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη,** Ἐπιγρ. **γεραραῖς χερσίν·** 2) κ. νεώτ. ὁ γεραιὸς βλ.λ., ὁ διὰ τὸ γεροντικὸν αὐτοῦ παρουσιαστικὸν ἀξιοσέβαστος, σεβάσμιος : Αἰσχ. Ἀγ.722 **εὐφιλόπαιδα καὶ γεραροῖς ἐπίχαρτον,** Ἐπιγρ. **γεραροὶ τοκῆες·** 3) ὡς οὐσ. κατὰ πληθ. **γεραροὶ** (οἱ) οἱ ἱερεῖς : Αἰσχ. Ἱκ.667 **καὶ γεραροῖσι πρεσβυτοδόκοι (γεμόντων) θυμέλαι φλεόντων·** ‖ τὸ θηλ. ὡς οὐσ. **γεραρὰ** συνήθ. κατὰ πληθ. **αἱ γεραραί κ. γέραιραι** (ὀν. ἑν. **γέραιρα**), αἰτ. πληθ. **γεραίρας** (κ. **γεραιράς**) αἱ ἱέρειαι κ. δὴ αἱ τοῦ Διονύσου· Ἡσ. «γεραραί, ἱέρειαι κοινῶς· ἰδίως δὲ αἱ τῷ Διονύσῳ τῷ ἐν Λίμναις τὰ ἱερὰ ἐπιτελοῦσαι, ἱέρειαι τοῦ Διονύσου τῷ ἀριθμῷ δεκατέσσαρες»· ΕΜ 227,35 «Γέραιραι, παρ᾿ Ἀθηναίοις γυναῖκές τινες ἱεραί, ἃς ὁ βασιλεὺς καθίστησιν ἰσαρίθμους τοῖς βωμοῖς τοῦ Διονύσου διὰ τὸ γεραίρειν τὸν θεόν· οὕτω ὁ Διονύσιος Ἁλικαρνασσεύς»: Ἰλ.Ζ 87 **ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιράς (δ. γρ. γεραιάς) | νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἐν πόλει ἄκρῃ,** Δημ.1369 **ἐξώρκωσέ τε τὰς γεραράς.**
γεραρότης (ἡ) ἡ ἰδιότης τοῦ γεραροῦ, τὸ νὰ εἶναί τις γεραρὸς βλ.λ.
γέρας (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ., πληθ. ὀν. **γέρα** κατ᾿ ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ **γέραα** ἀττ. **γέρα,** ἰων. **γέρη,** Ἐπιγρ. **γέρατα,** δοτ. **γεράεσσι** τιμή, σεβασμὸς καὶ δὴ πρὸς τοὺς γέροντας· Ἡσ. «γέρα τὰ τίμια, γέραα τιμαί» : Ὀδ.Λ 175 **εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ**

υἱέος, ὃν κατέλειπον, ἢ ἔτι πάρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας· || εἰδ. ἐπὶ τῶν νεκρῶν, ἡ ἐπιθανάτιος τιμή, ὡς ἡ ἵδρυσις τύμβου τοῦ θανόντος, ἡ κουρὰ τῆς κόμης ὑπὸ τῶν πενθούντων κττ.: Ἰλ.Π 457, Σοφ. Ἠλ.443 σκέψαι γὰρ εἴ σοι προσφιλῶς αὐτῇ δοκεῖ γέρα τάδ᾽οὖν τάφοισι δέξεσθαι νέκυς· 2) ἐξαίρετον δικαίωμα, προνόμιον παρεχόμενον εἰς βασιλεῖς ἢ εὐγενεῖς: Ἰλ.Υ 182 αὖ τοι τοὔνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει, Θουκ.1,13 πρότερον δὲ ἦσαν ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι· || κ. ἐπὶ θεῶν, προνομία, ἐξουσία, ἀντίθ. τῷ ἀρχῇ: Αἰσχ.Πρ. 231 (ὁ Ζεὺς) εὐθὺς δαίμοσιν νέμει γέρα ἄλλοισιν ἄλλα καὶ διεστοιχίζετο ἀρχήν· || πάπ. τιμή, τιμητικὴ θέσις παρεχομένη ὑπὸ τῆς πολιτείας· || κ. πάπ. πολιτικὸν προνόμιον: Ἡρ.2,168 γέρεα δέ σφι ἦν τάδε ἐξαραιρημένα μούνοισι Αἰγυπτίων πάρεξ τῶν ἱρέων ἄρουραι ἐξαίρεται δυώδεκα ἑκάστῳ ἀτελέες, Πάπ. οἱ ἑβδομήκοντα ἔτη βεβιωκότες (λαμβάνουσιν) γέρας ἀλειτουργίας· 3) Ἐπ. τιμητικὸν δῶρον, ὅπερ οἱ ἀρχηγοὶ ἐλάμβανον ἐκ τῆς λείας πρὸ τῆς διανομῆς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ μοῖρα: Ἰλ.Α 118 αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ᾽ ἑτοιμάσατ᾽ ὄφρα μὴ οἶος Ἀργείων ἀγέραστος ἔω· 4) γεν. δῶρον: Ὀδ.Υ 297 ὄφρα καὶ αὐτὸς ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας ἠέ τῳ ἄλλῳ δμώων, Εὐρ. Ἱππ.45 ἄναξ Ποσειδῶν ὤπασεν Θησεῖ γέρας· 5) κ. πάπ. ἡ κεκανονισμένη ἀμοιβή· || εἰδ. ἡ διδομένη ὑπὸ τῶν πιστῶν ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἱερεῖς κατὰ τὰς θυσίας τὰ τυχερά, οἷον μέρος τοῦ θύματος, τὸ δέρμα κττ.: Αἰσχίν.3,18 οἷον τοὺς ἱερέας καὶ τὰς ἱερείας ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος.. τοὺς τὰ γέρα μόνα λαμβάνοντας, Ἐπιγρ. γέρη λαμβάνειν τὸ δέρμα καὶ τὸ σκέλος· 6) κ. μσν. κ. νεῶτ. τὸ βραβεῖον, ἀμοιβὴ ἀπονεμομένη εἰς νικητήν, ἀριστεῖον: Σοφ.Φιλ.478 σοί δ᾽ ἐκλιπόντι τοῦτ᾽ ὄνειδος οὐ καλόν, δράσαντι δ᾽, ὦ παῖ, πλεῖστον εὐκλείας γέρας, Βασ.1,499 γέρας δέ ἐστιν ἆθλον ἀρετῆς, - ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ἀπονέμει κατ᾽ ἔτος τὸ γέρας τῆς ἀρετῆς.

γέρασμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γηράσκειν (γεράζω), τὸ γῆρας· || τὸ γεγηρακός, τὸ γερασμένο: Ζερβ.Τραγ.ΚΚ 77,14 οὔτε νιὰ φύτρα, οὔτε καὶ γέρασμα.

γερασμένος (ὁ) δημ. μτχ. παρακ. τοῦ γεράζω βλ.λ., ὁ γεγηρακώς: γερασμένος ἀπὸ τὰ βάσανα· || κ. μτφ.: Δραγ.Ὅσαι Ζωντ.99 ἕνα ἀπὸ τὰ φαινόμενα.. κάθε γερασμένου πολιτισμοῦ.

γεράσμιος-ον ὁ τιμητικός: Ὑμν.Ἑρμ.122 ὦπτα.. σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια (εἰς ἔνδειξιν τιμῆς προσφερόμενα)· 2) ὁ σεβάσμιος, τετιμημένος, γεραρός: Εὐρ.Φοίν.923 ὦ πρὸς σὲ γονάτων καὶ γερασμίου τριχός, Νικ.Θηρ.613· || δθ. κ. ὁ διὰ τὴν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν ἄξιος τιμῆς, ὁ γηραιός, γεραρός: Εὐρ.Ἱκ.95 ἔκ τε γὰρ γερασμίων ὄσσων ἐλαύνουσ᾽ οἰκτρὸν εἰς γαῖαν δάκρυ.

γερασσάμενος Ἐπιγρ. ὁ δωρησάμενος, ὁ γέρας παρασχών.

γεραστός-ή-όν ἄξιος τιμῆς· ΕΜ 227,43.

γερασφόρος ὁ φέρων γέρας, ὁ ἀπολαύων τιμῆς· Ἡσ. «ὁ τὰς τιμὰς φέρων»: Πίνδ.Π 2,41 τέκεν γόνον ὑπερφίαλον, οὔτ᾽ ἐν ἀνδράσι γερασφόρον οὔτ᾽ ἐν θεῶν νόμοις· || κ. ἐπὶ πραγμ. ὁ τετιμημένος: Πλούτ.Ἠθ.150 F.

γερατ(ε)ιά (τὰ) δημ. κ. γηρατ(ε)ιά ἡ γεροντικὴ ἡλικία, τὰ γεράματα: Ἐρωτόκρ.Α 1087 ἔτσι νικᾷ τὰ γερατιά, ὡσά νικᾷ τὴ νιότη, παροιμ. τώρα στὰ γερατιά του θ᾽ ἀποδείξῃ τὴν ἀντρειά του (ἐπὶ παρακαίρως, ἀργὰ ἐπιχειρούντων τι). - φτώχεια, κόπο καὶ βρισιὰ δὲ βαστοῦν τὰ γερατιά.

γεράτης (ὁ) πάπ. εἶδος ἵππου· 2) πάπ. ὁ γεραιός, ὁ γέρων, ὁ γηραλέος.

γερατιά (τὰ) δημ δ. γρ. τοῦ γερατειά βλ.λ.

γεραφόρος (ὁ) Ἐπιγρ. εἷς τῶν δημοσίων ἀρχόντων τῆς Κῶ, ἐντεταλμένος νὰ θύῃ τῇ Ἑστίᾳ.

γεραφρονῶ-έω γεραρὰ φρονῶ: Αἰσχ.Ἱκ.361 σὺ δὲ παρ᾽ ὀψιγόνου μάθε γεραφρονῶν (κατὰ συγκοπ., διόρθ. γεραρὰ φρονῶν).

γερβαστή (ἡ) τὸ φυτὸν χαμαιλέων παρ᾽ Αἰγυπτίοις: Ἀπουλήϊος Φυτ.25.

γερβέρα (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γερβιλλεία (ἡ) νεώτ. παλαιοζ. κ. γερβιλλαία γένος μαλακίων ἀπαντῶν μ. ἐν ἀπολιθώσει.

γερβίλλος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος θηλαστικῶν.

γεργάθι (τὸ) δημ. κ. γέργαθας ὁ γύργαθος βλ.λ., πλέγμα δικτυωτὸν ἐκ σχοινίων καὶ λεπτῶν ῥάβδων λύγου ἐν χρ. πρὸς μεταφορὰν ἀχύρου κττ.

γέργαθος (ὁ) πάπ. κ. -ός πλέγμα δικτυωτὸν ἐκ κλάδων λύγου, ὁ γύργαθος, δημ. γεργάθι.

γεργαθός (ὁ) δημ. ὁ γύργαθος βλ.λ.

γέργανα (τὰ) Ἡσ. «γέργανα· ἐργαλεῖα».

γεργέλοφ Ἡσ. «γεργέλαφ· ζῷον».

γέργενα (τὰ) Ἡσ. «πολλά».

γέργερα (τὰ) Ἡσ. «πολλά» (διωρθ.γρ. ἀντὶ γέργενα βλ.λ.).

γεργέριμος (ὁ) μτγν. ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν, ἡ δρυπεπὴς βλ.λ., ἡ ὅλως ὥριμος καὶ ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀποπίπτουσα· Εὐστ.664 «αἱ ἐν τῇ ἐλαΐνῃ δρυῒ πεπανθεῖσαι καὶ αὐτομάτως καταπεσοῦσαι», αὐτ.1726 «δρυπεπεῖς ἐλαῖαι αἱ ἐν τῷ δένδρῳ πεπαινόμεναι, αἳ καὶ γεργέριμοι»: Ἀθήν.2,56 ἔλεγον δὲ τὰς δρυπεπεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας καὶ γεργερίμους.

γεργέρινος Ἡσ. «διάβολος»· πρβλ. γεργῖνος.

γέργερος (ὁ) Ἡσ. «βρόγχος»· πρβλ. γαργαρεών.

γεργέροφ Ἡσ. «ζῷον» (κῶδ. γεργέλοφ).

γεργέφι (τὸ) δημ. κ. γκεργκέφι βλ.λ. πλαίσιον, ἐφ᾽ οὗ ἐντείνεται τὸ πρὸς κέντησιν ὕφασμα, τελάρο: δ.τραγ. πῆραν παιδιὰ ἀπ᾽ τὸ δάσκαλο κοράσι᾽ ἀπ᾽ τὸ γκεργκέφι.

γέργιθες (οἱ) μτγν. κ. γέργηθες οἱ δημόται παρὰ Μιλησίοις· || οἱ χειρώνακτες, τὸ πλῆθος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πλουσίους: Ἡρακλ.Π π. Ἀθην.12,524 Α στασιαζόντων γὰρ τῶν τὰς οὐσίας ἐχόντων καὶ τῶν δημοτῶν, οὓς ἐκεῖνοι γέργιθας ἐκάλουν.

γεργῖνος Ἡσ. «διάφορος, διάβολος»· 2) κατὰ πληθ. παράσιτος τῶν βασιλέων ἐν Κύπρῳ: Κλέαρχ. π. Ἀθην.6,255 F διῃρημένων δὲ διχῇ κατὰ συγγένειαν τῶν ἐν Σαλαμῖνι κολάκων.. τοὺς μὲν γεργίνους τοὺς δὲ προμάλαγγας προσαγορεύουσιν.

γέργυπες Ἡσ. «νεκροί».

γέργυρα (ἡ) δωρ. τ. τοῦ γόργυρα βλ.λ.· ΑΒ 233,27 «ὁ δὲ Ἀλκμὰν διὰ τοῦ ε γέργυρα ἔφη», Ἡσ. «αὐλή, δεσμωτήριον».

γερδαῖος-α-ον μσν. γερδιακὸς βλ.λ.: Δουκάγγ.

γέρδειος-α-ον μσν. γερδιακός βλ.λ.: Δουκάγγ.

γερδέλι (τὸ) δημ. κάδος, ὑδρία παρὰ ναυτικοῖς.

γέρδης (ὁ) ἀρχ. λεξ. ὁ ὑφαντής: Σουΐδ., Ζωναρ. 434 «γέρδης ὁ ὑφάντης»· πρβλ. γέρδιος.

γερδία (ἡ) μτγν. θηλ. τοῦ γέρδιος βλ.λ., ὑφάντρια: Διοκλ.Ἔδικτ.20,12.

γερδίαινα πάπ. ὑφάντρια: πάπ. μισθὸς τῶν γερδιαινῶν.

γερδιαῖον (τὸ) πάπ. ὑφαντήριον.

γερδιακός-ή-όν πάπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑφαντικήν, ὁ ὑφαντικός: Πάπ. ἱστὸς γερδιακός, αὐτ. τέχνη γερδιακή· || τὸ οὐδ. γερδιακὸν ὡς οὐσ. Πάπ. φόρος ὃν κατέβαλλεν ἡ συντεχνία τῶν ὑφαντῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ Πτολεμαίων.

γερδιοραβδιστής (ὁ) πάπ. ῥαβδιστὴς σκηπτοῦχος τῶν γερδίων ἤτοι ἐπόπτης τῶν ὑφαντῶν.

γέρδιος (ὁ) (ΕΜ 228.40 θηλ.) ἀρχ. λεξ., πάπ., Ἡσ. κ. γερδιός· ὁ ὑφαντής: Πάπ. ἡγούμενος γερδίων, αὐτ. τέλος γερδίων (πρβλ. γερδιακόν)· || τὸ οὐδ. γέρδιον ὡς οὐσ. ὑφαντήριον, ὁ γερδιὼν βλ.λ.

γέρδις (ὁ) πάπ. ὑφαντής· πρβλ. γέρδης.

γερδιών-ώνος (ό) πάπ. ύφοντήριον.
γερδοποιόν (τό) Γλωσσ. ίστουργεῖον, ύφαντήριον.
γερδύσιον φῦμα (τὸ) νεώτ. 'άνατ. τὸ προεξέχον ἔξω χεῖλος τοῦ προσθίου κνημαίου κυρτώματος τοῦ ἄνω ἄκρου τῆς κνήμης.
γέρεα (τὰ) ίων. πληθ. τοῦ **γέρας** βλ.λ.
γερεαί (αί) ἀρχ. λεξ. **γεραιραί** βλ.λ.
γερεαφόρος (ό) 'Επιγρ. γερασφόρος βλ.λ. : 'Επιγρ. γερεαφόρων **βασιλέων**· 2) τίτλος ίερέως ἐν Κῷ.
γερέθω γραμμ. « ἀγερέθω ».
γερεύω δημ. ἀμτδ. ἀναρρωννύω, γίνομαι καλά : **μὴ φοβᾶσαι·πολὺ γλήγορα θὰ γερέψῃς,-ἔκαμα δυὸ μῆνες νὰ γερέψω ἀπὸ τὴ γρίππη**· 2) κατ' ἐπέκτ. καθίσταμαι εὔρωστος, δυναμώνω, γίνομαι γερός : **γέρεψε τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πῆγε στὸ χωριό, - εὐχὴ σὰν τὸ Δράκο νὰ γερέψῃς.**
γέρην 'Ησ. « ἔντιμος ».
γέρην (ή) μτγν. θηλ. τοῦ γέρανος βλ.λ.1).
γερήνιος (ό) ὁ ἐκ τῆς Γερηνίας ἢ τῶν Γερήνων, πόλεως τῆς Μεσσηνίας· ἐν χρ. παρ' 'Ομ. ὡς ἐπίθ. τοῦ Νέσταρας : 'Ιλ.Β 336 **Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.**
γερητηρία 'Ησ. « ἐπώλεια » (Ϝερρητηρία).
γερητοθεόδωρος (ό) λ. κωμ. ἄνθρωπος οὐτιδανὸς ὡς ὁ Γέρης καὶ ὁ Θεόδωρος : 'Αριστφ.'Αχ 605 **τοὺς δ' ἐν Χάοσι Γερητοθεοδώρους.**
γερηφορία (ή) μτγν. τὸ ἔχειν ἀξίαν, τιμήν, ἀξιοπρέπειαν, δθ. τιμητικὴ διάκρισις : Διον.'Αλ.Ρωμ.2,10 **ἐν ταῖς ἀρχαῖς καὶ γερηφορίαις.**
γερηφόρος (ό) 'Επιγρ. ὁ γερασφόρας βλ.λ.
γερθυρεόν 'Ησ. « ἱλαρόν ».
γέρι (τό) δημ. παραθαλάσσιον ἀλίμενον, εἰς ἀνέμους ἐκτεθειμένον, ἄ. γιαμπάνι.
γερίδαι (οί) νεώτ. ζωολ. κ. **γερρίδαι** βλ.λ.
γέρικα ἐπίρρ. δημ. γεροντικά, κατὰ τὸν τρόπον γέροντος, σὰν γέρος : **περπατάει γέρικα.**
γέρικος η-ο δημ. γηραλέος, μεγάλης ἡλικίας : Μαβίλης 'Ελιὰ 2 **στὴν κουφάλα σου ἐφώλιασε μελίσσι, | γέρικη ἐλιά, ποὺ γέρνεις, - γέρικο ζῷο - ἄλογο**· 2) ὁ ἀνήκων ἢ ὁ ἁρμόζων εἰς γέροντα, γεροντικός : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.'Αλκ.611 **νὰ κι ὁ πατέρας σου, 'Αδμητε, μὲ γέρικο βῆμα προβάλλει**· ‖ συνεκδ. ἐπὶ ἀντιλήψεων, πίστεων κττ. ὁ πεπλανημένος, ὁ παρελθούσης ἐποχῆς, ὁ ὀπισθοδρομικός : **γέρικες ἰδέες.**
γέρινθοι 'Ησ. « ἐρέβινθοι ».
γερλῆς (ό) δημ. (τουρκ.) ὁ ἐντόπιος, ὁ ἐκ τοῦ τόπου καταγόμενος· ‖ εἰδ. **γερλῆδες** (οί) οἱ Κρῆτες γενίτσαροι, ὧν ὁ ἀρχηγὸς ἐκαλεῖτο **γερλὴ ἀγᾶς.**
γέρμα (τὸ) δημ. τὸ ἀποτέλεσμα κ. ἡ πρᾶξις τοῦ γέρνω, ἡ κλίσις, τὸ σκύψιμο· 2) εἰδ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου, ἡ δύσις, τὸ ἡλιοβασίλεμα : δ. τραγ. **μάνα στὸ γέρμα τοῦ ἡλιοῦ μὴν πιάνῃς μοιρολόϊ**· 3) μτφ. ἐπὶ τοῦ βίου, ἡ ἐξ ἡλικίας παρακμή, τὸ γῆρας : **στὸ γέρμα τῆς ζωῆς.**
γερμανίδα (ή) δημ. ἡ γερμανὶς βλ.λ.· 2) ἡ διδασκάλισσα τῆς γερμανικῆς ἢ ἡ γερμανὶς παιδαγωγός : **τὰ παιδιὰ εἶναι περίπατο μὲ τὴ γερμανίδα τους.**
γερμανίζω νεώτ. μιμοῦμαι τοὺς γερμανούς : **ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐκπαίδευσις γερμανίζει**· 2) διάκειμαι φιλικῶς πρὸς τοὺς γερμανούς : **κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἡ Ἑλλὰς διῃρέθη εἰς γερμανίζοντας καὶ ἀνταντοφίλους.**
γερμανικά δημ. κ. **ἀλὰ γερμανικά** κατὰ τὸν γερμανικὸν τρόπον, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Γερμανῶν : φρ. **πληρώσαμε ἀλὰ γερμανικὰ** (ἕκαστος τῶν συμποτῶν κατέβαλε τὴν ἀξίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταναλωθέντων).
γερμανικός-ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γερμανοὺς ἢ τὴν Γερμανίαν : **γερμανικὸν ἔθνος,-γερμανικὸς στόλος**· ‖ ὁ προερχόμενος ἐκ Γερμανίας : **γερμανικὰ προϊόντα - μηχανήματα**· 2) μτγν. καὶ μσν. τὸ οὐδ. **γερμανικὸν** ὡς οὐσ. ὁ στρατὸς ἢ τὸ ἔθνος τῶν γερμανῶν· ‖ ὁμ. κατὰ πληθ. **τὰ γερμανικὰ**· αἱ ἐν Γερμανίᾳ ὑποθέσεις, ταραχαί, τὰ ἐν Γερμανίᾳ συμβάντα· ‖ νεώτ. κ. δημ. ὁμ. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. **γερμανικὰ** ἡ γερμανικὴ γλῶσσα : **ὁμιλεῖ - γράφει - διαβάζει - γερμανικά.**
γερμάνιον (τὸ) νεώτ. χημ. μέταλλον σπάνιον ἀπαντῶν ἐν τῷ ἀργυροδίτῃ.
γερμανίς (ή) μτγν. κ. νεώτ. θηλ. τοῦ γερμανός, ἡ εἰς τὸ γερμανικὸν ἔθνος ἀνήκουσα, ἡ ἐκ Γερμανίας καταγομένη γυνή· ‖ ἡ ὑπήκοος τοῦ γερμανικοῦ κράτους.
γερμανισμός (ό) νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γερμανίζω βλ.λ.2), ἔκφρασις ἢ σύνταξις προσιδιάζουσα εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν· ‖ ἡ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ μίμησις ἐκφράσεων ἢ συντάξεως προσιδιαζούσης εἰς τὴν γερμανικήν : **ἡ μετάφρασίς σου βρίθει γερμανισμῶν.**
γερμανιστής (ό) νεώτ. ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν πολιτισμόν, τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν λογοτεχνίαν καθόλου τῶν γερμανῶν καὶ γεν. τῶν ἀγγλοσαξωνικῶν φύλων· 2) ὁ γινώσκων ἀρτίως καὶ καλῶς γράφων τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν· 3) ὁ γερμανόφιλος βλ.λ.
γερμανιστική (ή) νεώτ. ἡ ἐπιστήμη ἡ ἀσχολουμένη περὶ τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν καὶ τὸν γερμανικὸν πολιτισμὸν καθόλου.
γερμανο- πρῶτον συνθετικὸν λέξεων σημαῖνον ὅτι τὸ **δεύτερον** ἀναφέρεται, ἀνήκει ἢ ὅπως δήποτε **σχετίζεται** πρὸς τὴν Γερμανίαν ἢ τοὺς γερμανούς, οἷον **γερμανόφιλος, γερμανομαθής, γερμανοαυστριακός, γερμανόπληκτος** κττ.
γερμανολέτης (ό) μτγν. ὁ καταστροφεὺς τῶν γερμανῶν : Χρησμ.Σιβ.14,45.
γερμανομάθεια (ή) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γερμανομαθοῦς βλ.λ.
γερμανομαθής-οῦς-ές νεώτ. ὁ γνωρίζων τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν· πρβλ. γερμανιστής.
γερμανομανής-οῦς-ές νεώτ. ὁ μετὰ μανίας ἀγαπῶν τοὺς γερμανοὺς ἢ τὴν Γερμανίαν.
γερμανομανία (ή) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γερμανομανοῦς βλ.λ.
γέρμανον ἢ **γερμανόν** πάπ. πιθ. εἶδος μονοϋφάντου ἐνδύματος : Πάπ. **πέμψεις μοι ζεῦγος κερβικαρίων καὶ γερμανόν.**
γερμανόπληκτος-ον νεώτ. ὁ καθ' ὑπερβολὴν τὰ τῶν γερμανῶν θαυμάζων ἢ φιλῶν· ‖ ὁ μετὰ μανίας ὑποστηρίζων τοὺς γερμανούς.
γερμανοπληξία (ή) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ γερμανοπλήκτου βλ.λ.
γερμανός (ό) (1) μτγν. (λατιν.) ἀδελφός : Πλούτ. Ρωμ.3 **δ νῦν Κερμαλὸν καλοῦσι, πάλαι δὲ Γερμανόν, ὡς ἔοικεν, ὅτι καὶ τοὺς ἀδελφοὺς γερμανοὺς ὀνομάζουσιν.**
γερμανός (ό) (2) μτγν., νεώτ. κ. δημ., θηλ.-ίς κ. δημ. -ίδα ὁ εἰς τὸ γερμανικὸν ἔθνος ἀνήκων· ‖ ὁ ἔχων τὴν γερμανικὴν ὑπηκοότητα.
γερμανοφιλία (ή) νεώτ. κ. δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ γερμανοφίλου βλ.λ.
γερμανόφιλος-ον νεώτ. κ. δημ. ὁ φίλα φρονῶν πρὸς τοὺς γερμανούς.
γερμανόφρων-ονος-ον νεώτ. ὁ φρονῶν τὰ τῶν γερμανῶν, ὁ γερμανόφιλος.
γερμένος-η-ο δημ. δ. γρ. (ἐκ. προφ.) γυρμένος μτχ. παθ. παρακ. τοῦ γέρνω βλ.λ. ἰδίως ἐν ἐπιθ. χρ. κεκλιμένος, ἐστραμμένος πρός τι ἀντίθ. ὀρθός : Κρυστ.Καλόγερος Κλεισούρας 10,11 **κι εἶναι γερμένο πρὸς ἐμᾶς, σημαία ἢ μαντήλι**· ‖ ἐλαφρῶς κεκλιμένος, γυρτός : **ἡ πόρτα ἦτανε γυρμένη, - τὰ πεῦκα εἶναι γερμένα κατὰ τὰ νοτιά**· ‖ ἀνακεκλιμένος, πλαγιασμένος: **γερμένος θὰ ξεκουραστῇς.**

γερμεσές (ὁ) δημ. (τουρκ.) τὸ ποῶδες φυτὸν χαμαίδρυς βλ.λ.

γέρμος-η-ο δημ., κατόπιν φωνήεντος, ὁ ἔρμος, ὁ ἔρημος βλ.λ.: Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.13,10 **ἕνας παπάς σοῦ τά 'καψε τά γέρμα τά παλάτια.**

γερμός (ὁ) δημ. τὸ γέρμα, τὸ σκύφιμο, δηλ. ἡ πρὸς τὰ κάτω κλίσις ἢ κάμψις: **ὁ γερμὸς τῆς σκεπῆς - τοῦ τοίχου·** || εἰδ. ἐπὶ πλοίου, ὁ πρὸς τὴν ἑτέραν τῶν πλευρῶν μείζων βυθισμός.

γέρνομαι (1) μσν. ἐγείρομαι: Διγεν.'Ακρ.2604 **κρυφά ἐκ τῆς κλίνης γέρνεται, ἔστρωσε τ' ἄλογά του.**

γέρνομαι (2) μσν. κ. δημ. μέσ. κ.παθ. τοῦ γέρνω βλ.λ.

γερντάνι (τὸ) δημ. κ. γιορντάνι βλ.λ.: Κρυστ.Καῦρος 50 **νά 'χῃ γερντάνι ἀπὸ φλουρί.**

γέρνω μσν. κ. δημ. παρατ. **ἔγερνα,** ἀόρ. **ἔγειρα,** δ.γρ. **ἔγυρα,** μτχ. παθ. παρακ. **γερμένος** δ.γρ. **γυρμένος** μτβ. κλίνω τι πρὸς τὰ κάτω ἢ πρὸς τὰ πλάγια: 'Ερωτόκρ.Β 1407 **ζερβά δεξιά ζυγάριζε κι ἤγερνε τὸ κορμίν του,** Σολωμ.Λόρδ.Μπάϊρον 4 **φλάμπουρα, ὅπλα τιμημένα, ἅς γυρθοῦν κατὰ τὴ γῆ, - γεῖρε τὴ στάμνα καὶ χύσε τὸ νερό·** || φρ. **δὲν γέρνω τὸ κεφάλι** (δὲν ὑποτάσσομαι)· ὁμ. **δὲν ἔχω ποῦ νὰ γείρω τὸ κεφάλι** (δὲν ἔχω ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνω)· 2) ἀποθέτω τι πλαγίως, τὸ πλαγιάζω: **γεῖρε πιότερα τά σανίδια·** πρβλ. γυρτός· 3) σπαν. ἐπὶ ζώων ποιμαινομένων, ὁδηγῶ πρὸς ἀνάπαυσιν· 4) ἀμτβ. εἶμαι κεκλιμένος, κλίνω, ρέπω: 'Ερωτόκρ.Β 1410 **ὅποιος κι ἂ γείρ' ὀχ' τ' ἄλογο νὰ τὸν κρατοῦν χαμηένο,** Σολωμ.'Ύμν.'Ελευθ 14 **ταπεινότατη σοῦ γέρνει ἡ τρισάθλια κεφαλή·** || ὁμ. μτφ.: Ζερβ.Τραγ ΚΚ 4,22 **ἡ ζωὴ νὰ γείρῃ (σὰν ἡλιόκραυστος ἀνθός·** || δὲν ἔχω εὐστάθειαν ἢ ἰσορροπίαν, ρέπω, εἶμαι ἑτεροκλινής: **τὸ σαμάρι - τὸ φόρτωμα γέρνει, - ἡ ζυγαριὰ γέρνει ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος·** || ὁμ. κάμπτομαι, κυρτοῦμαι, κλίνω πρὸς τὰ πλάγια ἢ πρὸς τὰ κάτω: **ἔγειραν τά κλωνάρια ἀπὸ τὸν πολὺ καρπό - ἀπὸ τὸ χιόνι, - εἶναι γερμένος ὁ τοῖχος - ὁ φράχτης·** || ναυτ. εἰδ. ἐγκλίνω: **ἡ βάρκα γέρνει πολύ· πρόσεξε μὴν πάρῃ νερά,** παροιμ. **γιὰ νὰ κόβῃ δρόμο ἡ βάρκα, λίγο ἢ πολὺ θὰ γέρνῃ** (ἄνευ κινδύνου δὲν ὑπάρχει εὐδοκίμησις)· 5) ὁμ. ἀμτβ. ἐπὶ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων, κλίνω πρὸς τὴν δύσιν, δύω: **γέρνει ὁ ἥλιος - ἡ πούλια, - γέρνει ἡ μέρα·** πρβλ. γυρνῶ· 6) συνεκδ. κ. μέσ. κατακλίνομαι πρὸς ἀνάπαυσιν ἢ ἐλαφρὸν ὕπνον, πλαγιάζω, ξαπλώνω: 'Ερωτόκρ.Ε 57 **μὰ πάλ' ὡς εἶχε θυμηθῆ, ποῦ γέρνεται ποῦ μένει,** Πολίτ.'Εκλ.Τραγ.72,19 **νὰ γείρω ν' ἀποκοιμηθῶ, γλυκὸν ὕπνο νὰ πάρω, -** δ.δίστ. **μὲ πῆρε ὁ ὕπνος κι ἔγειρα γλυκὰ στὴν ἀγκαλιά σου·** 7) μτφ. τρέπομαι, καταφεύγω πρός τινα πρὸς περίθαλψιν ἢ προστασίαν: **δὲν ἔχω ποῦ νὰ γείρω, - ἔρμη κι' ἄραχλη δὲν ἔχει ποῦ νὰ γείρῃ.**

γερνῶ δημ., ἀόρ. **ἐγέρασα,** μτχ. παθ. παρακ. **γερασμένος,** ἀμτβ. γίναμαι γέρων, γηράσκω: Βαλαωρ. Δῆμας 1 **ἐγέρασα, μωρὲς παιδιά, πενήντα χρόνια κλέφτης,** παροιμ. **ὁ λύκος κι ἂν ἐγέρασε κι ἄλλαξε τὸ μαλλί του, οὔτε τὴ γνώμη του ἄλλαξε οὔτε καὶ τὴ βουλή του** (αἱ κακαὶ ἕξεις δὲν ἀποβάλλονται), παροιμ. φρ. **σὰν γεράσῃ ὁ λύκος, τὸν κοροϊδεύουν τά σκυλιά** (ἐπὶ τῶν ἀπολεσάντων τὴν ἰσχὺν αὐτῶν) - **σὰν γεράσῃ ὁ διάβολος, γίνεται καλόγερος** (ἐπὶ ἀκολάστων ἐκ γήρατος ἢ ἀδυναμίας ἐγκρατευομένων), ὁμ. **γέρασ' (ἢ ἅγιασ') ὁ μαχαιροκλέφτης καὶ παυλᾷ σκαυριαλεπίδες·** 2) μτβ. ἄγω εἰς γῆρας, συντελῶ εἰς τὸ νὰ γηράσῃ τις: **τὸν ἐγέρασαν τά βάσανα, - γερναῦν αἱ πίκρες** (τὸν ἄνθρωπο)· πρβλ. γεράζω.

γερο- δημ. (γέρων) ὡς πρῶτον συνθετικὸν οὐσ., ἐπιθ. κ. ἐπιρρ. δηλοῦν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον διατελεῖ ἐν τῇ ἰδιότητι ἢ τῇ καταστάσει ἢ τῇ μορφῇ ἢ ταῖς συνθήκαις γέροντος ἢ καὶ εἰδ. ὅτι ἔχει σχέσιν ἢ ἀναφορὰν πρὸς τὸ γῆρας, οἷον γερολύκος, γεροκόκορας, γεροπλάτανος, γεροκαρακάξα, γεροκομειό, γεροκόμια, γεροτσιγγούνης, γεροξεκουτιάρης, γεροπαράξενος, τῶν οὕτω συνθέτων διτονουμένων ἐν τῇ προφορᾷ ἤτοι τοῦ μὲν γερα τηροῦντος ἐλαφρῶς τὸν ἀρχικὸν αὐτοῦ τονισμόν, ἐπικρατοῦντος δὲ καὶ ἰσχυρῶς ἀκουομένου τοῦ τόνου τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ· || ὁμ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν κ. μτχ. παθ. παρακ. ἐχουσῶν κ. ἐπιθετικὴν χρ., οἷον γεροκολασμένος, γεροπαραλυμένος· || ὁμ. κ. κυρίων ὀνομ. γερόντων, τῆς ἐν συνθέσει ἐκφορᾶς ἀκουομένης ἰδίως κατὰ κλητ. οἷον γεροΣπῦρας, γεροΜελέτης, γεροΝικόλας, γεροΠανάγος, αἴ γεροΧρόνη (γεροΔημήτρη) γεροΣτάθη), τῆς τοιαύτης συνθέσεως προαγαγούσης κ. εἰς σχηματισμὸν κυρίων ἐπιθέτων κ. τοπωνυμικῶν, οἷον Γερογιάννης, Γερογιανναῖοι, Γεροσπιθαύλης, Γερασπιθούληδες, Γερολόγγι, Γεροπαναγιά· πρβλ. μπάρμπας· || σπανιώτ. κ. μετὰ ρημ. ἐχόντων ἐνεργ. μτβ. σημ., γεροκομῶ, γεροβοσκῶ βλ.λ.· 2) ((ὑ)γ(ι)ερός) ὡς πρῶτον συνθετικὸν οὐσ., ρημ. κ. ἐπιρρ., δηλοῦν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον ἔχει τὴν ἰδιότητα ἢ τὴν κατάστασιν τοῦ ὑγιηροῦ = γ(ι)εροῦ, δθ. τοῦ ἀκμαίου, τοῦ εὐρώστου, τοῦ ἰσχυροῦ, κ. ἐπὶ πραγμ. τοῦ στερεοῦ, τοῦ τόνου ἀναβιβαζομένου μὲν συνήθ. ἐπὶ τοῦ πρώτου συνθετικοῦ εἰς τὰ ἔχοντα δισύλλαβον τὸ δεύτερον συνθετικὸν οὐσ., διατηρουμένου δὲ κατὰ κανόνα ἐπὶ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ εἰς τὰ ρήμ., οἷον γερόσπιτο, γερότραβο, γερόβαρκα, γερόπαιδο, γερόδεμα, γερόξυλο, γεροσάνιδα, γεροφτιάνω, γεροδένω, γεροχτυπάω, γεροπιάνομαι, γεροκαμωμένος, γεροκαρφωμένος, γεραδεμένος· 3) σπαν. ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἀντὶ τοῦ γυρο- βλ.λ., οἷον γεροβολιά (γυροβολιά), γεροφέρνω (γυροφέρνω).

γεροάκται Ησ. «οἱ δήμαρχοι παρὰ Λάκωσιν» (διορθ. γερωάκται).

γεροβολιά (ἡ) δημ. ἡ γυροβολιά βλ.λ.· 2) σπαν. ὁ κυκλοτερὴς φράκτης: Βαλαωρ.'Αθαν.Διάκ.5,81 **ἀδιάβατη γεροβολιά, πυκνὴ κι αἰώνια φράχτη.**

γεροβοσκῶ μσν. κ. δημ. διατρέφω τινὰ κατὰ τὸ γῆρας, γηροβοσκῶ, γηροκομῶ βλ.λ.: Πρόδρ. Ι,78 **νὰ θρέφῃς τὸν ἀδύναταν καὶ νὰ γεραβοσκήσῃς,** Σάρρ. μτφρ.Εὐρ.'Αλκ.653 **σπεῖρε λοιπὸν παιδιά σου τώρα γλήγορα νὰ σὲ γεροβοσκήσουν.**

γερόγατος (ὁ) δημ. γηραιὸς γάτος βλ.λ.: παροιμ. **ὁ γερόγατος τρυφερὰ ποντίκια ὀνειρεύεται** (ἐπὶ ἀκολάστων γερόντων).

γερογέροντας (ὁ) δημ. ὑπέργηρως, πολὺ γέρος: δ.τραγ. ἐν Πολίτ.Λαογρ.5,50 **ἕνας γερογέροντας φάραν (φαρίν) καβαλλίκεψε.**

γεροδεμένος-η-ο δημ. ἐπὶ πραγμ. ὁ καλῶς συνηρμοσμένος, ὁ στερεός, ὁ γερὰ δεμένος· πρβλ. σφιχτοδεμένος: **γεροδεμένο σπίτι, - γεροδεμένος κόμπος·** 2) κ. μτφ. ἐπὶ ὑποθέσεων, καλῶς ὀργανωθείς, καλῶς παρασκευασθείς, καλὰ καμωμένος: **γεροδεμένη δουλειά, - γεροδεμένο συμβόλαιο** (περιέχον ἐξασφαλιστικοὺς ὅρους)· 3) ἐπὶ προσ., εὐσταλής, αταλωτός: **γεροδεμένο παλληκάρι.**

γεροδένω δημ. δένω ἰσχυρῶς, ἀσφαλίζω: **γεροδέσαμε τὴ μπαρούμα νὰ μὴ μᾶς φύγῃ ἡ βάρκα, - στὶς ἀντισεισμικὲς οἰκοδομὲς γεροδένουν τὰ θεμέλια καὶ τοὺς τοίχους·** 2) ἐπὶ ὑποθέσεων, παρασκευάζω καλῶς, ὀργανῶ ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων: **κοίταξε νὰ γεροδέσῃς τὴ δουλειά.**

γεροδοσία (ἡ) μσν. διανομή, παροχὴ τιμῆς: 'Ιω. Μοναχ.ἐν 'Αν.Βοασσ.4,358.

γεροΐα (τὰ) παλαιαὶ διηγήσεις ἢ μῦθοι, ᾄσματα, παραμύθια, τραγούδια τοῦ παλιοῦ καιροῦ: Κόριννα **καλὰ γεροΐ' ἀεισομένα Ταναγρίδεσσι·** || τίτλος ποιημάτων τῆς Κορίννης: 'Αντών.Λίβ.25 (ἐπιθ.).

γεροῖταν Ἡσ. «πάππον. Κρῆτες»· πρβλ. γέρυς, γερύτας, γεροντίας.

γεροκαμωμένος-η-ο ὁ στερεῶς κατεσκευασμένος, ὁ γεροφτιασμένος.

γερόκλαδο (τὸ) δημ. τὸ φρύγανον θυμελαία ἡ δασεῖα, ἄ. θερόκαλο.

γεροκολασμένος (ὁ) δημ. γέρων ἀκόλαστος, ἔκδοτος, παραλυμένος.

γεροκομειό (τὸ) δημ. τὸ γηροκομεῖον βλ.λ.

γεροκόμιο (τὸ) δημ. κ. **γεροκόμι** ἡ πρὸς τοὺς γέροντας περιποίησις, ἡ γηροκομία, γηροβοσκία βλ.λ.· || εἰδ. περιποίησις ἀσθενῶν γερόντων.

γεροκόμος (ὁ) μσν. κ. δημ. ὁ περιποιούμενός **τινα κατὰ** τὸ γῆρας αὐτοῦ, **ὁ** γηροκόμος βλ. λ.· Θεογνωστ.Καν.1394 «τὰ εἰς ων ὀνόματα προηγούμενα λέξεως ἐν τῇ συνθέσει τρέπει τὸ ω εἰς τὸ ο· σπάνια δὲ τὰ παραδείγματα, οἷον λέων λεόπαρδος, γέρων γεροκόμος» : Σάρρ.μτφρ.Εὐρ.Ἀλκ.668 **πὼς εἶμαι καὶ παιδὶ καὶ γερακόμος του.**

γεροκομῶ-άω δημ. περιποιοῦμαί τινα γέροντα ἢ κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ, γηροκομῶ, γηροβοσκῶ βλ.λ.: **δὲν ἔχει ὁ ἔρημας κανένα νὰ τὸν γερακομήση.**

γερόκοτ(τ)α (ἡ) δημ. κ. **γεροντόκοτ(τ)α** γηραιὰ ὄρνις, παλιά, γέρικη κότα : παροιμ. **ἀξίζει μιὰ γερόκατα γιὰ δέκα πουλακίδες** (ἰδίως μτφ. ἐπὶ γυναικὸς πεπειραμένης εἰς τὰ ἐρωτικά· πρβλ. ἡ παλιὰ κότα ἔχει τὸ ζουμί).

γεροκούσαλο (τὸ) δημ. ὁ ὑπέργηρως, ὁ ἐκ τοῦ γήρατος καθ' ὑπερβολὴν καταβεβλημένος.

γερολησμονῶ δημ. λησμονῶ ἐκ τοῦ γήρατος ἢ κατὰ τὸ γῆρας : Βλ.Συνμ.151 ἐν λ. ξεχνῶ.

γερολύκος (ὁ) **δημ. κ. γερόλυκος** γηραιὸς λύκος· 2) **μτφ. ἐπὶ προσ.,** ὁ γηράσας ἐν κινδύνοις καὶ καταστὰς ἔμπειρος, οἷον τῆς θαλάσσης, τοῦ πολέμου κττ.· πρβλ. θαλασσόλυκος.

γερομουσκλιάς (ὁ) δημ. ὑπέργηρως, ἐσχατόγηρως· συνήθ. ἐν ὑβριστ. σημ.· πρβλ.γεροξούρας.

γερομπασμένος (ὁ) δημ. γεροντομπασμένος βλ.λ.

γέρον (τὸ) Ε Γουδ.124,1 «γέρον, οὐδετέρως τὸ παλαιόν· ἢ τὸ ὅπλον»· πρβλ. γέρρον.

γερονικὸν ὀξύ (τὸ) νεώτ. χημ. ὀξὺ τῆς τάξεως τῶν κετονοξέων.

γεροντανωγός (ὁ) μτγν. ὁ ἀνατρέφων ἢ ὁ ὁδηγῶν γέροντα : Θησ.Στεφ. ἐν λ.

γεροντανωγῶ-έω ὁδηγῶ γέροντα : Σοφ.ΟΚ 348 **ἀεὶ μεθ' ἡμῶν δύσμορος πλανωμένη γερονταγωγεῖ,** αὐτ.ἀπ.487 **Πηλέα γερονταγωγῶν**· 2) εἰρων.π. **τοῖς κωμ.** κατὰ παρῳδίαν τοῦ παιδαγωγῶ, **ἀνατρέφω γέροντας,** ἐκπαιδεύω τινὰ ἐν γεροντικῇ **ἡλικίᾳ ὄντα** : Ἀριστφ.Ἱππ.1099 **καὶ νῦν ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω σοι τουτονὶ γεροντανωγεῖν κἀναπαιδεύειν πάλιν,** Κωμ.π.Πλαυτ.Νικ.2 **γερονταγωγῶν κἀναμισθαρνεῖν διδούς.**

γεροντάκι (τὸ) δημ. κ. **γεροντάκης** (ὁ) κ. **γεροντάκας** ὑποκορ. **τοῦ** γέρας βλ.λ.,γερόντιον : τὸ **καημένο τὸ γεροντάκι μᾶς ἄφησε χρόνους.**

γεροντάματα (τὰ) δημ. γεράματα βλ.λ.

γεροντάριον (τὸ) Γλωσσ. γερόντιον.

γέροντας (ὁ) δημ., θηλ. **-ισσα** βλ.λ., γεν. **γέροντου κ. γέροντα,** πληθ. **οἱ γέροντες** κ. **γερόντοι,** αἰτ. πληθ. **γέροντες κ. γερόντους** γέρων, ὁ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν ἀνὴρ : Σολωμ.Σκιὰ Ὁμήρ.8 **κι ὀμπροστά μου ἕνας γέραντας μοῦ ἐφάνη,** Ζερβ.υτφρ.Ἰλ.Ε 185 **ποὺ τὰ ὄνειρά τους πιὰ δὲν ἔμελλε νὰ ξεδιαλύνη ὁ γέροντας στὸ γυρισμό του,** παροιμ. **τοῦ γέροντα μὴ ἀντίσκοβε καὶ τοῦ** παιδιοῦ **μὴν τάζε, - ποὺ δὲν ἀκούει γερόντου πάει δερνόνταυ** (ὁ μὴ τὰς συμβουλὰς τῶν ἐμπείρων γερόντων λαμβάνων ὑπ' ὄψει ὑπόκειται εἰς ταλαιπωρίας)· 2) ὡς προσωνυμία ἱερέων κ. μοναχῶν, ὁ σεβάσμιος : **ἀπόψε δὲ θὰ γίνη ἑσπερινός, γιατὶ λείπει ὁ γέραντας, - ἀπὰ ποιὸ** μοναστήρι **εἶσαι, γέροντά μου;**· 3) κατὰ πληθ. **γέροντες κ. γερόντοι** οἱ τοπικοὶ ἄρχοντες ὡς διοικοῦν σῶμα, οἱ πρόκριτοι, οἱ προεστοί, οἱ δημογέροντες βλ.λ.: Ἐρωτόκρ.Β 1371 **τότες ἀπὸ ταὺς γέροντες τὸ θέλημα ἐδόθη,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.39,5 **καὶ νὰ 'μαι σκλάβος τῶν Τουρκῶν, καπέλι στοὺς γερόντους**· 4) εἰδ. τὸ ποῶδες φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ λευκός· ἄ. γερούλι, γέρος.

γεροντοφήνω δημ. μεταβάλλω συνηθείας **εἰς** γεροντικὴν ἡλικίαν· ἐν τῇ παροιμ **ὅπου μικρομάθη δὲν γεροντοφήνει** (οὐδεὶς μεταβάλλει **κατὰ** τὸ γῆρας τὰς ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας κτηθείσας ἕξεις).

γεροντεία (ἡ) Ἐπιγρ. τὸ σύνολον τῶν γερόντων, τῶν μελῶν τῆς γερουσίας, πρβλ. γεροντία.

γερόντειος-εία-ειον ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γέροντα ἢ εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν, ὁ πρὸς ταύτην κατάλληλος : Ἀριστφ.ἀπ.715 **γερόντειαι παλαῖστραι**· 2) **νεώτ.** ἰατρ. **γερόντειον τόξον** πάθησις τοῦ ὀφθαλμοῦ.

γεροντεύω Ἐπιγρ. εἶμαι γερουσιαστής, εἶμαι μέλος τῆς γερουσίας || μέσ. Ἡσ. «γηρωπίζεται· γεροντεύεται».

γεροντζιάζω δημ. γηράσκω, γίνομαι γέρων, εἶμαι καχεκτικὸς ἐκ τοῦ γήρατος, ζαρώνω ἀπὸ τὰ γεράματα, πρβλ. καταιάζω.

γεροντζιάρης (ὁ) δημ. ὁ γεγηρακώς, ὁ ἔχων ἐμφάνισιν καχεκτικοῦ γέροντος, ὁ ὁμοιάζων μὲ γέροντα· πρβλ. γεροντομπασμένος.

γεροντία (ἡ) λακων. κ. κρητ. τ. τοῦ γερουσία βλ.λ.· Ἡσ. «γερωχία ἡ γεροντία παρὰ Λάκωσι καὶ Κρησὶν ἦν σύστημα γερόντων» : Ξεν.Λακ.10,1 **ἐπὶ γὰρ τῷ τέρματι τοῦ βίου τὴν κρίσιν τῆς γεροντίας προσθεὶς ἐποίησε μηδὲ ἐν τῷ γήρᾳ ἀμελεῖσθαι τὴν καλοκἀγαθίαν.**

γεροντιαῖος-α-ον μσν. γερόντειος, γεροντικὸς βλ.λ. : Εὐστ.Πονημ.343,83 **ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐκείνου γεροντιαίαν ἐν νεότητι φρόνησιν.**

γεροντίας (ὁ) σχόλ., Ἡσ. ὁ πρὸς πατρὸς πάππος· Σχόλ.Ἰλ.Ξ 118 «ὁ τοῦ πατρὸς πατὴρ γεροντίας», Ἡσ. «Γεροντίας, πάππος».

γεροντίασις (ἡ) νεώτ. ἰατρ. κ. **γεροντισμός** πάθησις δυστροφική, καθ' ἣν τὸ δέρμα νεαρῶν ἀτόμων καθίσταται ὅμοιον πρὸς τὸ τῶν γερόντων, γεν. δὲ ὁ πάσχων ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ γέροντος· ἄ. γεροντομορφία, **γεροντομορφισμός,** γεροντοδερμία, γεροντονονισμός.

γεροντιάω γεροντιῶ βλ.λ.

γεροντίδιον (τὸ) νεώτ. ὑποκορ. **τοῦ** γέρων, γερόντιον.

γεροντίζω μτγν. μσν. καθίσταμαι **γέρων κ. μτφ.** ἐπὶ οἴνου παλαιοῦ, παλαιοῦμαι, παλιώνω : Ἀλέξ. Τραλλ.9,524 γεροντίζων οἶνος.

γεροντικά ἐπίρρ. δημ. γεροντικῶς, κατὰ τρόπον γέροντος ἢ γερόντων : **ἂς τὰ συζητήσουμε φρόνιμα καὶ γεροντικά.**

γεροντικός-ή-ό(ν) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ διὰ γέροντας ἢ διὰ τὸ γῆρας κατάλληλος : Πλάτ.Νόμ. 761 C **καὶ τοῖς γέρουσι γεροντικὰ λουτρὰ θερμὰ παρέχοντας**· || γεν. ὁ ἰδιάζων, ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γέροντα ἢ εἰς τὸ γῆρας : Πλούτ. Βροῦτ.12 **προσειληφὼς** ὑπὸ χρόνου **γεροντικὴν εὐλάβειαν,** Πρόδρ.I,73 **καὶ πείσθητι γεροντικοῖς καὶ πατρικοῖς σου λόγοις, - γεροντικὴ ἡλικία, - γεροντικὲς παραξενιές**· || εἰδ. νεώτ. ἰατρ. **γεροντικὴ ἄνοια** βαθμιαία ἐλάττωσις τῶν διανοητικῶν δυνάμεων λόγῳ γήρατος· 2) μτγν. τὸ οὐδ. γεροντικὸν ὡς οὐσ. ἡ γερουσία τῶν Καρχηδονίων : Πολύβ.6,51,2 **καὶ γὰρ βασιλεῖς ἦσαν παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ γεροντικὸν** (γερόντιον) **εἶχε τὴν ἀριστοκρατικὴν** (ὁ.γρ. **ἐξουσίαν**)· 3) μτγν. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. τὸ μέγαρον, τὸ οἴκημα τῆς γερουσίας : Στράβ. 14,1,43 **τῷ δὲ θεάτρῳ δύο ἄκραι, ὧν τῇ μὲν ὑπό-**

κειται τὸ γυμνάσιον τῶν νέων, τῇ δ' ἀγορᾷ καὶ τὸ γεροντικόν· 4) μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁμ. τὸ οὐδ. ὡς οὐσ. ἰδιαίτερος χῶρος ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾧ συνεδρίαζον οἱ δημογέροντες, ἄ. γεροντιό, ἀρχονταρίκι βλ.λ.· || ἐν μονῇ, ἡ αἴθουσα ἐν ᾗ συνεδριάζουσιν οἱ προϊστάμεναι τῆς μονῆς· 5) μσν. γεροντικὸν βιβλίον ἢ ἁπλῶς γεροντικόν βιβλίον περιέχον συλλογὴν λόγων ἢ πράξεων ἁγιασθέντων μοναχῶν, ἄ. βίβλος τῶν ἁγίων γερόντων : Δουκάγγ.· πρβλ. παράδεισος ἐν εἰδ. σημ.· 6) δημ. τὸ θηλ. ὡς οὐσ. γεροντική οἰκογενειακὸν συμβούλιον ἐν Μάνῃ συγκαλούμενον κατὰ παλαιὸν ἔθιμον πρὸς ἐπίτευξιν συμβιβασμοῦ τῶν διαμαχομένων οἰκογενειῶν κ. κυρίως πρὸς παροχὴν ἱκανοποιήσεως διὰ τὴν προσβληθεῖσαν τιμὴν οἰκογενείας τινός : Μ Μοιρ. τὸ κάμασι γεροντική τὸ βράδι στὴ μαγειρική.

γεροντικῶς ἐπίρρ. κ. νεώτ. κατὰ τὸν τρόπον γέροντος, ὅπως συμβαίνει ἢ ἁρμόζει εἰς γέροντα ἢ γέροντας : Ἀριστφ.Σφ.1132 τηνδὶ δὲ χλαῖναν ἀναβαλοῦ γεροντικῶς (δ.γρ. τριβωνικῶς).

γεροντιό (τό) δημ. γεροντικόν βλ.λ.4).

γερόντιον (τὸ) κ. μσν. κ. νεώτ. ὑποκορ. τοῦ γέρων συνήθ. ἐν χρ. περιφρονητικῶς, σκωπτικῶς : Ἀριστφ. Ἀχ.993 ἢ πάνυ γερόντιον ἴσως νενόμικάς με σύ ;,- φιλάργυρον - ἀνόητον γερόντιον· 2) ἡ γερουσία τῶν Καρχηδονίων ἄ. γεροντικόν : Πολύβ.6,51,2 (δ.γρ. γεροντικόν βλ.λ.2)).

γερόντιος-ία-ιον νεώτ. γερόντειος β.λ.)· || εἰδ. ἰατρ. γεροντία ἄνοια ἡ ἐκ γήρατος.

γεροντισμός (ὁ) νεώτ. τὸ ἔχειν σωματικὴν καὶ διανοητικὴν κατάστασιν γέροντος ἢ τὰς συνηθείας αὐτοῦ· 2) ἡ διὰ τῶν γερόντων διοίκησις χώρας τινος, ἡ τάσις πρὸς ἐπικράτησιν ἐν παντὶ τῶν πρεσβυτέρων· 3) εἰδ. ἰατρ. γεροντίασις βλ.λ.

γερόντισσα (ἡ) δημ. θηλ. τοῦ γέρων, πρεσβῦτις, γραῖα, γριά : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.108,23 ὥρα καλή, γερόντισσα, τὸ τίνος εἶν' ὁ κῆπος· 2) ὡς προσων. μοναχῆς· πρβλ. γέροντας 2).

γεροντιῶ-άω μτγν. γηράσκω, γίνομαι γέρων· || ἰδίως γίνομαι παλίμπαις ἐκ τοῦ γήρατος· μτφ. ἐπὶ λόγων : Διογ.Λ 3,18 οἱ λόγοι σου γεροντιῶσι.

γεροντο- δημ. (γέρων - γέροντος) ὡς πρῶτον συνθετικὸν οὐσ., ρημ. κ. ἐπιρρ., δηλοῦν ὅτι τὸ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ σημαινόμενον ἀνήκει ἢ ἁρμόζει εἰς γέροντα ἢ προέρχεται ἐκ γέροντος ἢ ἔχει ἰδιότητα ἢ κατάστασιν συνήθη εἰς γέροντα, οἷον γεροντόχτικα, γεροντόπαχο, γεροντόλογα, γεροντοκουβέντα, γεροντοφίλημα, γεροντολό(γ)ι, γεροντόπιασμα, γεροντόσπερμα, γεροντοδουλειά, γεροντοφέρνω, γεροντομπασμένος, τοῦ τόνου κατὰ κανόνα ἀναβιβαζομένου εἰς τὴν λήγουσαν τοῦ πρώτου συνθετικοῦ (γεροντό-) ὅταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι οὐσ. δισύλλαβον· || ὁμ. ὡς πρῶτον συνθετικὸν ρημάτων δηλοῦν ὅτι ἡ διὰ τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ ἐνέργεια ἐγένετο ὑπὸ γέροντος ἢ πρὸς γέροντα, οἷον γεροντομαθαίνω, γεροντοπαντρεύομαι, γεροντ(ο)αφήνω, γεροντοκουβεντιάζω, γεροντοδουλεύω, γεροντοπιάνομαι, γεροντογαμιοῦμαι, γεροντομπερδεύομαι.

γεροντόβραχος (ὁ) δημ. ὁ ἔχων μορφήν, ἔκφρασιν οἱονεὶ γεγηρακότος βράχου : Βλαχ.Παληκ. Παλ.58 ἄξαφνα πυργώθηκε μπροστὰ ὁ γεροντόβραχος μὲ τὸ λευκὸ ἐκκλησάκι.

γεροντοβρόσια (τά) δημ. κ. γεροντοτρόφια βλ.λ. τὰ κτήματα ὅσα κατὰ τὴν διανομὴν τῆς περιουσίας εἰς τὰ τέκνα ἀποχωρίζονται ὑπὸ τῶν ποιούντων αὐτὴν γονέων πρὸς ἰδίαν συντήρησιν.

γεροντογράδιο λέξις κωμικῶς βαρβαρίζουσα τοῦ Ἀριστφ., ἡ γραῖα γυνή, γεροντόγρια : Ἀριστφ.Θεσμ.1199 σὺ δὲ τοῦτο τήρει τὴ γεροντογράδιο (δ.γρ. γερόντο γράδια).

γεροντοδερμία (ἡ) νεώτ.ἰατρ. ἡ γεροντίασις βλ.λ.

γεροντοδιδάσκαλος (ὁ) διδάσκαλος γερόντων : Πλάτ.Εὐθύδ.272 C ὁρῶντες οὖν οἱ παῖδες αἱ συμφοιτηταί μου ἐμοῦ τε καταγελῶσι καὶ τὸν Κόννον καλοῦσι γεροντοδιδάσκαλον.

γεροντοειδής-οῦς-ές μσν. κ. νεώτ. ὅμοιος γέροντι : Εὐστ.1923,63.

γεροντοθρόφι (τὸ) δημ. τὰ γεροντοβρόσια βλ.λ.

γεροντοκομεῖον (τὸ) μτγν., μσν. κ. νεώτ. γηροκομεῖον βλ.λ. : Ἰουστιν.Κώδ.1,3,45,1.

γεροντοκόμια (τὰ) δημ. περίληπτ. ἡ πρὸς συντήρησιν γερόντων μέριμνα ἢ δαπάνη.

γεροντοκομικά (τὸ) σχόλ. ἢ κατὰ νόμον ἢ ἠθικὸν χρέος ἐπιβαλλομένη μέριμνα ὑπὲρ τῶν γερόντων· πρβλ. γεροντοκόμια (τά) : Σχόλ.Πλάτ.Φαῖδρ. 240 C ἧλιξ ἥλικα τέρπει γέρων δέ τε τέρπει γέροντα, ὥς φησι καὶ ὁ Ξενοφῶν γεροντοκομικά.

γεροντοκόμος (ὁ) μτγν., μσν. κ. δημ. ὁ περιποιούμενος γέροντας : Ἰουστιν.Κώδ.1,3,46,1 βρεφοτρόφους ἢ γεροντοκόμους.

γεροντοκομῶ-έω μτγν., μσν. κ. δημ. εἶμαι γεροντοκόμος, γηροκομῶ.

γεροντοκόρη (ἡ) νεώτ. κ. δημ. κόρη προβεβηκυίας ἡλικίας παραμείνασα ἄγαμος, ἄ. γεροντοκόριτσο : παροιμ. γεροντοκόρης βάφιμο σίχαμα κι ἀναγούλα· πρβλ. γεροντοπαλλήκαρα.

γεροντοκόριτσο (τό) δημ. ἡ γεροντοκόρη βλ.λ. : τὰ γεροντοκόριτσα τῆς γειτονιᾶς.

γεροντοκρατία (ἡ) νεώτ. τὸ κράτος, ἡ ἐξουσία τῶν γερόντων· || ἡ διὰ τῶν γερόντων διακυβέρνησις μιᾶς χώρας· ἄ. γεροντισμὸς βλ.λ. 2).

γεροντολεύτερη (ἡ) δημ. γεροντοκόρη βλ.λ.

γεροντολησμονῶ δημ. ἔχω τὴν εἰς γέροντας ἰδιάζουσαν ἀμνησίαν.

γεροντολογάω δημ. γηροκομῶ βλ.λ.· 2) γεροντολογῶ βλ.λ.

γεροντόλογο (τό) δημ. λόγοι γερόντων : Κρυστ. Γέννος 183 μύθους καὶ γεροντόλογα θὰ μαλαγᾷ ἡ γριά μου· 2) συνηθ. ἐν πληθ. φλύαροι, ἐστερημένοι ἐνδιαφέροντος λόγοι.

γεροντολογῶ δημ. ὁμιλῶ γεροντικῶς, φλυαρῶ· 2) γεροντολογάω βλ.λ.

γεροντομανία (ἡ) μτγν. κ. νεώτ. μανία, παραφροσύνη, ἀνισορροπία γέροντος· || ἐπίμονος καὶ παράλογος ἕξις γέροντος· || τίτλος κωμῳδίας τοῦ Ἀλεξανδρίδου : Ἀριστλ.Ρητ.1413 b, 26 οἷον καὶ ὁ Φιλήμων ὁ ὑποκριτὴς ἐποίει ἔν τε τῇ Ἀλεξανδρίδου Γεροντομανίᾳ· 2) νεώτ. ὑπερβολικὴ κλίσις πρὸς γέροντας, πάθος διὰ τοὺς γέροντας : κορασίδες ἔχουσαι γεροντομανίαν.

γεροντομοίρι (τὸ) δημ. γεροντοθρόφι βλ.λ.

γεροντομορφία (ἡ) νεώτ. ἰατρ. γεροντίασις βλ.λ.

γεροντομορφισμός (ὁ) νεώτ.ἰατρ.γεροντίασις βλ.λ.

γεροντομπασμένος (ὁ) δημ. ἐπὶ νέων, ὁ ἰσχνός, καχεκτικός, ὁ κεκυρτωμένος, ὡς ἀσθενικὸς γέρων, ὁ κατὰ τὸ σῶμα, τὴν μορφήν, τὴν ὅλην ἔκφρασιν γεροντικός : παιδὶ γεροντομπασμένο, - μιὰ γεροντομπασμένη γυναικούλα· 2) ὁ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ὁ εἰσελθὼν ἤδη εἰς τὸ γῆρας : Καρκβ.Λ Πλώρ.69 φωνὴ τρεμάμενη, τοῦ λαοῦ ἴσως, ἴσως τοῦ γεροντομπασμένου βασιλιᾶ.

γεροντονανισμός (ὁ) νεώτ.ἰατρ. γεροντίασις βλ.λ.

γεροντοξεχνῶ δημ. λησμονῶ, ἀμνημονῶ ἕνεκα γήρατος· 2) κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν μου παραιτοῦμαι τῶν πρώην συνηθειῶν μου ἢ ἐλαττωμάτων : παροιμ. ὅπου νιομάθῃ (ἡ κοπελλομάθῃ) δὲν γεροντοξεχνᾷ.

γεροντόπαις-αιδος (ὁ) μσν. κ. νεώτ. γέρων υἱός : Εὐστ.Πονημ.49,45 τῷ δὲ ἀέρι ἐφῆκεν ἀναψύχειν τοὺς τοῦ θεοῦ γεροντόπαιδας· 2) νεώτ. παῖς ἔχων μορφὴν ἢ ἔκφρασιν ἢ ἦθος γέροντος· πρβλ. γεροντομπασμένος.

γεροντοπαλλήκαρο (τὸ) δημ. κ. -**παλίκαρο** ἀνηρ ἄγαμος προκεχωρημένης ἡλικίας : Παπαδ.Χριστούγεν.Τεμπέλη 25 **γεροντοπαλλήκαρον ἀκμαῖον, καλοκαμωμένας**˙ ‖ θαλερὸς κ. κομψευόμενος προκεχωρηκὼς τὴν ἡλικίαν ἄγαμος.

γεροντόπαχο(ς) (τὸ) δημ., πληθ. **γεροντοπάχια** ἢ -**χα** ἡ κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν πλαδαρὰ καὶ συνήθως ἀσύμμετρος πάχυνσις.

γεροντοπέφτω δημ. εἰδ. ἐπὶ νεανίδων, νυμφεύομαι γέροντα : δ.δίστ. **γεροντόπεσε ἡ φτωχούλα, | ποὺ καλλιά της νά 'ταν δούλα.**

γεροντόπιασμα (τὸ) δημ. τέκνον γεννηθὲν ὑπὸ προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν πατρός : παροιμ. **γεραντοπιάσματα, παιδιὰ τσ' ἀρφάνιας** ‖ συνήθ. ὑβριστικῶς ἐπὶ καχεκτικοῦ δυστρόπου ἀνθρώπου.

γεροντοποιός (ὁ) δημ. ἐπὶ ὡρίμων τὴν ἡλικίαν ἀνδρῶν, σκωπτικῶς, ὁ νεανισκευόμενος : **μαζεύονται κάμποσοι γεροντοποιοὶ καὶ σαλιαρίζουνε μὲ τὰ κορίτσια**˙ 2) ὁμ. σκωπτ. ὁ πρὸς τὸ γῆρας ἤδη κλίνων, ὁ ὁσημέραι προσκτώμενος ἕξεις, πνευματικὴν διάθεσιν γέροντας.

γεροντοποιῶ-έω Ἡσ. «γέροντα ποιῶ».

γεροντοπώγων-ωνος (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ γηραιὸν πώγωνα ἔχων˙ 2) φυτὸν ἔχον φύλλα μακρὰ ἐν εἴδει τριχῶν, πιθ. τὸ κ. σήμερον λεγόμενον γεροντοπώγων : Ἀθήν.15,684 **καὶ γεροντοπώγωνα καὶ εὐτραπέας κυκλαμίνους** (δ. ἀνάγν. γεραὸν πώγωνα)˙ ‖ εἰδ. νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν **κιχωριοειδῶν**.

γεροντότερος (ὁ) δημ. συγκρ. τοῦ γέρων βλ.λ.˙ ‖ κατὰ πληθ. οἱ γεροντότεροι, οἱ σεβάσμιοι γέροντες, οἱ γεραίτεροι, πρεσβύτεροι βλ.λ. : **πρέπει πάνω σ' αὐτὰ νὰ συμβουλεύσουν οἱ γεροντότεροι.**

γεροντότοξον (τὸ) νεώτ. ἰατρ. τὸ γερόντειον τόξον˙ βλ.ἐν λ. **γερόντειος** 2).

γεροντοτρόφια (τὰ) δημ. γεροντοθρόσια βλ.λ.

γεροντοφέρνω δημ. ὁμοιάζω πρὸς γέροντα κατὰ τὴν μορφήν, τὴν ἐμφάνισιν ἢ κατὰ τοὺς τρόπους : **τὸ παιδὶ γεροντοφέρνει.**

γεροντοφοβία (ἡ) νεώτ. φόβος τῶν γερόντων˙ 2) ἡ ἐκ προβλέψεως γήρατος ἔμφοβος ἀνησυχία.

γεροντοφρόνησις-εως (ἡ) νεώτ. ἡ εἰς γέροντας ἰδιάζουσα ἢ προσήκουσα φρόνησις.

γεροντωπός (ὁ) δημ. ὁ παρέχων ἐντύπωσιν γέροντος, ὁ ὁμοιάζων πρὸς γέροντα, ἡλικιωμένος : Βλαχογ.Παλληκάρια Παλιὰ 80 **εἶπε ἕνας ἀπὸ τοὺς χωροφυλάκους, ὁ πιὸ γεροντωπός.**

γερόνωτος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἑρπετῶν.

γεροξούρας (ὁ) δημ. κ. γεροξούρης σκωπτ. ἢ ὑβριστ. ἀνόητος, ἀναιδής, ἰταμὸς γέρων.

γεροπαραξενιά (ἡ) δημ. ἡ ἰδιότης τοῦ δυστρόπου γέροντας˙ 2) **κατὰ** πληθ. λόγοι, πρᾶξις ἢ τρόπος, φέραιμο δυστρόπου γέροντος.

γεροπαράξενος (ὁ) δημ. γέρων ἰδιότροπος, δύστροπος, παράξενος˙ ‖ περιφρον. ἢ σκωπτ. κ. ἐπὶ νέων ὡς ἐπιτατ. τοῦ παράξενος βλ.λ.

γεροπλιάκας (ὁ) δημ. κ. **γεροβλιάκας**, σκωπτικῶς γέρων μωρανθεὶς καὶ ὅλως ἀδέξιος ἢ ἀνίκανος πρὸς οἱανδήποτε ἐργασίαν : παροιμ. **τοῦ γεροπλιάκα ἡ δουλειὰ μπελάδες δίνει καὶ ζημιά.**

γεροπλιάκος (ὁ) δημ. γεροπλιάκας βλ.λ. : παροιμ. **ὁ γεραπλιάκος τὰ 'βοσκε κι ἦβρε ἀραλίκι ὁ λύκος** (ἡ ἀνικανότης ἢ ἡ ἀβελτηρία τοῦ διευθύνοντος ἢ ἐποπτεύοντος ἐπάγεται συνήθως ζημίαν).

γέρος (ὁ) μσν. κ. δημ. ἀ. **γέροντας** δ.γρ. γέρως ὁ γέρων βλ.λ. : Φορτουνᾶτ.2,325 **μὴ λάχῃ νὰ προβάλῃ ὁ γέρος,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.34,9 **γειά σου, χαρά σου, γέρο,** παροιμ. μαν. **εἰ μὴ ἔχεις γέροντα, δὸς καὶ ἀγόρασον,** κ. δημ. **ἂν δὲν ἔχῃς** γέρο, **πήγαινε κι ἀγόρασε** (πρὸς δήλωσιν τῆς ἐκ τῶν ἐμπείρων γεροντικῶν συμβουλῶν ὠφελείας)˙ **γέρο εἶδες, λύκο εἶδες** (ἐπὶ ἐπικινδύνων εἰς τὰς γυναῖκας γερόντων), - **ἀλὶ στὸν νιὸν τὸν ἄϋπνο** (ἢ ὑπ' ἀγρυπνῷ) **στὸ γέρο τὸν κοιμήση** (ἢ **ποὺ κοιμᾶται**) - **γέρος κι ἂν ἐπαινεύτηκε,** ὁ ἀνήφορος **τὸ δείχνει,** ὁμ. **ὁ γέρος κι ἂν στολίζεται, στὸ χορὸ γνωρίζεται** (εἰς δυσκόλους περιστάσεις φαίνονται οἱ πράγματι ἰσχυροὶ καὶ οὐχὶ μόνον καυχηματίαι), - **γέρος καὶ ξένος πολλὰ καυχιέται** (ἐπὶ μὴ ἐλεγξίμων καυχημάτων), - **ὁ νιὸς θέλει τὰ χάδια του κι ὁ γέρας τὴν τιμή του, - ὁποὺ 'ναι γέρος κουφουλός, ἀπὸ τὰ νιάτα τὸ 'χει** (τὰ κατὰ τὸ γῆρας ἐλαττώματα ἐκ τοῦ ἐν νεότητι βίου προέρχονται), - **τ' ἄχερο** βαστᾷ τὴν **πλίθα, τὸ καλὸ κρασὶ** τὸ γέρο, δ.δίστ. **εἶν' τοῦ γέρου τὰ παιγνίδια | σὰ νερόβραστα κρεμύδια**˙ 2) ὁ πατὴρ : **ὁ γέρος μου δὲν μοῦ 'στειλε ἀκόμα χρήματα**˙ ‖ ὁ γέρων σύζυγος : **ὅσα ἔχει τὸ γέρο της, δὲν ἔχει ὅλο τὸν κόσμο**˙ 3) τὸ ποῶδες φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ λευκός˙ ἀ. γερούλι, γέροντας.

γερὸς-ή-ό(ν) μσν. κ. δημ. ὁ ὑγιαίνων, ὑγιής, ὑγιηρός : παροιμ. **γερὸν τὸ στρῶμα δὲν χωρεῖ κι οὐδ' ἄρρωστον ἡ τάβλα** (ὁ ὑγιὴς δὲν δύναται νὰ μένῃ κλινήρης οὐδὲ ὁ ἀσθενὴς νὰ εὐωχῆται)˙ 2) **συνεκδ.** εὔρωστος, ρωμαλέος, σφριγῶν, ἀκμαῖος, δυνατός : **γερὸς ἄντρας, - γερὸ παλληκάρι, - γερὴ γυναῖκα, - γερὰ μπράτσα**˙ 3) ἐπὶ ἠθικῆς σημ., ὁ ψυχικῆς ἀντοχῆς, ὅθ. κ. ὁ γενναῖος : Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.129,8 **καὶ θενὰ κάμω ὑπομονή, γερὴ καρδιὰ θὰ δείξω**˙ 4) ἱκανός, ἐπιτήδειος, ἔμπειρος, καλὸς εἰς τὸ εἶδός του : **γερὸς μάστορας - ἐπιστήμων**˙ ‖ φρ. **γερὸς πόντος** εἴρων. ἐπὶ ἀχρείου ἀνθρώπου, γερὸ **μυαλὸ - κεφάλι** (ἐπὶ ἐχόντων βαθύνοιαν καὶ κρίσιν) **γερὸ στομάχι**˙ 5) κ. ἐπὶ πραγμ., ὁ δυνατός, ὁ ἔχων ἀντοχήν, ὁ μὴ ταχέως φθειρόμενος : **γερὸ σκοινί - ραῦχο, - γερὰ παπούτσια**˙ ‖ στερεός, σταθερός, ἀσφαλής : **γερὸ σπίτι - γεφύρι - καράβι, - γερὰ θεμέλια**˙ ‖ **γεροὶ παράδες** κ. **γερὰ γρόσια** ἐπὶ χρημάτων, τὰ ἔχοντα τὴν ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν εἰς ἣν ἀρχικῶς ἐξεδόθησαν˙ ‖ ὁμ. ἐν φρ. **ἔχει παράδες γεροὺς** ἢ **λεφτὰ γερὰ** ἡ ἀσφαλὴς ἅμα καὶ μεγάλη περιουσία, ἰδίως ἡ εἰς χρυσόν˙ 6) μσν. κ. δημ. ἀκέραιος, ὁλόκληρος, ἄφθορος, ἀβλαβής˙ Κοραῆς Ἄτακτα 4 ἐν λ. «Γερὸς ἢ γιερός, μὲ συνώνυμον ὁλάκαιρος» : Διγεν.Ἀκρ.3153 **κόκκαλον δὲν ἀπόμεινεν** γερὸν **ἀπάνω εἰς αὐτήν,** Βιζυην.Ἐπαῖτις 73 **τὴν κόρη θέλαν μοναχή |** γερὴ **νὰ** τὴν **ἀρπάξουν, - δὲν ἀπόμεινε τίποτε γερὸ σ' αὐτὸ τὸ σπίτι**˙ ‖ εἰδ. ἐπὶ σκευῶν, ὁ μὴ συντριβεὶς ἢ μὴ ραγισθείς : **εἶναι ραγισμένο τὸ πιάτο, φέρε μου ἕνα γερό, - τὸ μόνο ποτήρι ποὺ μᾶς ἔμεινε γερό**˙ ‖ ὁμ. ἐπὶ ἐνδυμάτων, ὑποδημάτων, πίλων κτλ., ὁ μὴ ἐσχισμένος ἢ μὴ ἐφθαρμένος : **γερὸ εἶναι ἀκόμα τὸ πανταλόνι σου, φοριέται, - γερὰ ὡς τώρα τὰ παπούτσια τοῦ παιδιοῦ**˙ ‖ εἰδ. ἐπὶ καρπῶν, ὁ μὴ προσβληθεὶς ὑπὸ καμπῶν, ἐντόμων, ἀντίθ. τῷ κούφιος, ἢ ὁ μὴ σεσηπώς : **γερὰ καρύδια - ἀμύγδαλα - σῦκα, - μῆλα γερά**˙ ‖ φρ. **μπάζα γερὴ** σπουδαία, ἀξιόλογος χρηματικὴ εἴσπραξις **εἴτε** γεν. οἰκονομικῆς **φύσεως** ἐπιτυχία, ἰδίως δὲ ἡ οὐχὶ ἐξ ἀπολύτως ἐντίμου ἐνεργείας : **ἔκαμε μιὰ γερὴ μπάζα μὲ τὰ ἀνταλλάξιμα.**

γερόσαυρος (ὁ) νεώτ. ζῳολ. γένος ἑρπετῶν.

γεροσύνη (ἡ) δημ. κ. -**ωσύνη** ἡ ἰδιότης τοῦ ὑγιοῦς, τοῦ γεροῦ βλ.λ.1), ὑγίεια, εὐεξία, γεράδα βλ.λ. : εὐχὴ ὁ **Θεὸς νὰ σοῦ δίνῃ γεροσύνη**˙ ‖ κ. ἐπὶ πραγμ., ἡ ἰδιότης τοῦ γεροῦ βλ.λ.5) κ. 6), στερεότης, ἀντοχή : **ἡ γεροσύνη τοῦ τοίχου.**

γέρουκας (ὁ) μσν., δημ. κ. **γέρουκλας δύστροπος** καὶ καχεκτικὸς γέρων, κακόγερος, μπουμπόγερος : Φορτουνάτ.2,296 **ὀλίγο δὲν ἐλείφτηκε νὰ μὲ ξεγαρδουμίσῃ μὲ τὶς φωνές του ὁ γέρουκας.**

γερούλι (τὸ) δημ. μικρόσωμος γέρων, γερόντιον,

γεροντάκι· 2) τὸ ποῶδες φυτὸν ὑοσκύαμος ὁ λευκός· ἄ. γέροντας, γέρος.

γέρουλος (ὁ) Ἐπιγρ. (λατιν.) ἀχθοφόρος : Ἐπιγρ. **δεκαυρίας γερούλων.**

γερουνδιακὸν (τὸ) νεώτ. γραμμ. κ. **γερουνδῖβον** ρηματ. τύπος τῆς λατιν. γλώσσης ἀντίσταιχος πρὸς τὰ εἰς -τέος ρηματικὰ τῆς ἑλλην. γλώσσης.

γερουνδῖβον (τὸ) νεώτ. τὸ γερουνδιακὸν βλ.λ.

γερούνδιον (τὸ) νεώτ. ρηματ. τῆς λατινικῆς γλώσσης, ἀντιστοιχοῦν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ πρὸς τὰ εἰς -τέος ρηματικὰ καὶ τὸ ὀνομαστικὸν ἀπαρέμφατον.

γερουσία (ἡ) κ. μσν., νεώτ. κ. δημ. συνέδριον γερόντων, πολιτικὸν σῶμα ἀποτελούμενον ἐκ γερόντων ἢ ὅπως δήποτε προβεβηκότων τὴν ἡλικίαν οἷον ἐν Σπάρτῃ κ. ἐν ἄ. πόλεσι τῆς ἀρχ. Ἑλλάδος : Δημ.489 **ἐπειδάν τις εἰς τὴν καλουμένην γερουσίαν ἐγκριθῇ** (πρβλ. κ. γερωΐα, γεροντία)· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς συγκλήτου τῶν Καρχηδονίων : Ἀριστλ.Πολιτ. 1272 b,37 **τοὺς δὲ βασιλεῖς καὶ τὴν γερουσίαν ἀνάλογον τοῖς ἐκεῖ** (ἐν Σπάρτῃ) **βασιλεῦσι καὶ γέρουσι**· ‖ ὁμ. ἐν τῇ ἀχαϊκῇ συμπολιτείᾳ : Πολύβ.38,5 **τῶν δὲ τῆς γερουσίας βουλομένων ἐπιλαμβάνεσθαι**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τῆς ρωμ. συγκλήτου : Πλούτ.Ἠθ.789 E **ἡ δὲ Ρωμαίων σύγκλητος ἄχρι τοῦ νῦν γερουσία καλεῖται**· ‖ ὁμ. ἐπὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ συνεδρίου, τὸ συνέδριον τῶν Ἰουδαίων γερόντων : ΠΔ Ἐξ.3,16 **ἐλθὼν οὖν συνάγαγε τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ,** ΚΔ Πράξ.5,21 **παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν** τὸ **συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν**· ‖ νεώτ. ὄνομα τῶν ἐπὶ τῆς Ἐπαναστάσεως συσταθεισῶν βουλῶν· ‖ ὁμ. νεώτ. τὸ δεύτερον πολιτικὸν σῶμα εἰς πολλὰ νεώτερα συνταγματικὰ κράτη· ἄ. ἄνω βουλή, δευτέρα βουλή : **ἡ γερουσία εἶναι θεσμὸς συντηρητικός**· 2) Ἐπιγρ. ἱερὸν συνέδριον γερόντων, ἔχον ὡς ἔργον τὴν φροντίδα τοῦ ἱεροῦ τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης ἐν Ἐλευσῖνι· ‖ ὁμ. κ. ἐν ἄ. πόλεσι διὰ τὴν ἐπιστασίαν διαφόρων ἱερῶν : Ἐπιγρ. **ἔδοξεν τῇ ἱερᾷ γερουσίᾳ τοῦ Σωτῆρος Ἀσκληπιοῦ**· 3) πρεσβεία : Εὐρ.Ρῆσ.936 **ἀλλά σ᾽ Ἕκτορος πρεσβεύμαθ᾽ αἵ τε μυρίαι γερουσίαι ἔπεισαν ἐλθεῖν κἀπικουρῆσαι φίλοις**· 4) νεώτ. κ. δημ. εἰρων. περιληπτ. οἱ γέροντες, οἱ ἔχοντες πεπαλαιωμένας ἀντιλήψεις καὶ ματαιοσχόλως συζητοῦντες ἐν τοῖς καφενείοις καὶ ἀνειδημόνως ἀποφαινόμενοι ἐπὶ δυσχερῶν ζητημάτων καὶ γεγονότων **τῆς ἡμέρας.**

γερουσιάζω μσν. εἶμαι γερουσιαστής, κάθημαι ἐν τῇ γερουσίᾳ : Νικήτ.Χων.Χρον.15,8.

γερουσιακός-ή-όν Ἐπιγρ. ὁ ἀνήκων **εἰς** τὴν γερουσίαν : Ἐπιγρ. **χρήματα γερουσιακά.**

γερουσιάρχης (ὁ) Ἐπιγρ. πρόεδρος Ἰουδαϊκῆς γερουσίας : Ἐπιγρ. **γερουσιάρχης συναγωγῆς.**

γερουσίας (ὁ) Ἐπιγρ. μέλος τῆς γερουσίας ἐν Σπάρτῃ· 2) Ἐπιγρ. τιτλοῦχος σωματείου.

γερουσιασμός (ὁ) νεώτ. τὸ ἔχειν τινὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ γερουσιαστοῦ, τοῦ συμβούλου : Ἀδ.Κοραῆς π. Κουμ.ΝΛ ἐν λ. : **ἡ γερουσιασμὸν συγχωροῦσα ἡλικία.**

γερουσιαστής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. κ. δημ. μέλος τῆς γερουσίας βλ.λ. : Πολύβ.7,9,1 **ὅρκος, ὃν ἔθετο Ἀννίβας.. καὶ πάντες οἱ γερουσιασταὶ Καρχηδονίων,** Ἐπιγρ., **- οἱ ἀριστίνδην γερουσιασταί.**

γερουσιαστικός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος ἢ ἰδιάζων εἰς τὴν γερουσίαν βλ.λ.1) κ.4) ἢ τοὺς γερουσιαστάς.

γερούσιος-α-ον ἐπ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τοὺς γέροντας, ἢ ὁ εἰς τούτους ἁρμόζων· ‖ ὁθ. ἐπὶ οἴνου, ἐξαίρετος οἶνος ὃν πίνουσι μόνον οἱ ἔγκριτοι, οἱ ἀρχηγοί : Ἰλ.Δ 259 **ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρι κέρωνται** ‖ ἐπὶ ὅρκου, ὁ ὑπὸ τῶν γερόντων διδόμενος : Ἰλ.Χ 119 **Τρωσὶν δ᾽ αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι μήτι κατακρύψειν**· 2) σχόλ., Ἡσ. τὸ οὐδ. τὸ γερούσιον ὡς οὐσ. ἀποδοχαὶ οὐχὶ ἐκ μισθοῦ, δοαίματα εἰς ἄρχοντας.

γεροφλεμής (ὁ) δημ. ὑβρ. ὁ ὀχληρός, δυσάρεστος γέρων : **ἄς πάῃ νὰ χαθῇ ὁ γεροφλεμής.**

γεροφτιασμένος-η-ο δημ. κ. **γεροφκιασμένος** κ. -γμένος ὁ στερεῶς κατεσκευασμένος : **γεροφτιασμένο σπίτι, - παλιὰ πράματα γεροφτιαγμένα.**

γερράδια (τὰ) ἀρχ. λεξ. σκεπάσματα ἐκ πλεγμάτων σχοινίνων ἢ ἐκ κλαδίσκων λύγου· Σουΐδ., Ἡσ. « γερράδια· στρωτηρίδια »· πρβλ. γέρραν.

γέρρη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἰχθύων.

γερρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. ἰχθύων.

γερρίς-ίδος (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γερρόδερμον (τὸ) γλωσσ.στέγαστρον, σκέπασμα.

γέρρον (τὸ) πᾶν πλεκτὸν ἐκ λεπτῶν ράβδων οἷον ἐπιμήκης ἀσπὶς ἐκ πεπλεγμένων λύγων· Αἰλ.Διον.π. Εὐστ.1924,3 « γέρρα, ἀσπίδες περσικαὶ ἐκ λύγων καὶ οἰσύϊνοι » : Ἡρ.7,61 **ἀντὶ δὲ ἀσπίδων γέρρα,** Ξεν. ΚΠ 7,1,33 **αἵ τε ἀσπίδες πολὺ μᾶλλον τῶν θωράκων καὶ τῶν γέρρων καὶ στεγάζουσι τὰ σώματα** καὶ **πρὸς τὸ ὠθεῖσθαι συνεργάζονται πρὸς τοῖς** ὤμοις αὖσαι· 2) κατὰ πληθ. περιφράγματα ἐκ πλεγμάτων ξυλίνων ἐν τῇ ἀθηναϊκῇ ἀγορᾷ : Δημ. 284 **τούς τ᾽ ἐκ τῶν σκηνῶν τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐξεῖργον καὶ τὰ γέρρα ἐνεπίμπρασαν**· 3) μτγν. γεν. πλέγμα : Στράβ.4,4,3 **τοὺς δ᾽ οἴκους ἐκ σανίδων καὶ γέρρων ἔχουσι μεγάλους θολοειδεῖς**· ‖ εἰδ. πλέγμα πρὸς κάλυψιν ἁμάξης ἢ τὸ πλεκτὸν μέρος τῆς ἁμάξης : Στράβ.7,2,3 **ἐν δὲ ταῖς ἀγῶσιν ἔτυπτον τὰς βύρσας τὰς περιτεταμένας τοῖς γέρροις τῶν ἁρμαμαξῶν**· ‖ Σουΐδ. « πάντα τὰ σκεπάσματα »· 4) Ἡσ. « γέρρα.. τὰ δερμάτινα σκεπάσματα »· ‖ Σουΐδ. « γέρρα· σκηναί »· 5) συνεκδ. αἱ βλεφαρίδες : Γαλ.Χρ.Μαρ.10,6· 6) μτγν. γερροχελώνη βλ.λ. : Πολύβ.8,5,2 **ἑτοιμασάμενός τε γέρρα καὶ βέλη καὶ τἆλλα τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν,** Διον.Ἁλ.Ρωμ.6,92 **κριούς, γέρρα καὶ κλίμακας**· 7) πάσσαλος, σκόλοψ, σταυρός· Σουΐδ. « γέρροιν ἐπὶ σταυροῦ φησὶν Εὔπολις »· 8) βέλος· Σχόλ.Λουκ.Ἀνάχ.32 « Ἀλκμὰν δὲ ἐπὶ τῶν οἰστῶν τέθεικε τὴν λέξιν », προβλ.Σχόλ.Λουκ.Νεκρ.Δ 14,1,395 « γέρρα· μικρὰ ἀκόντια »· 9) κωμ.ἐξ ἰδιωμ.χρ.**γέρρον**=αἰδοῖον· Σουΐδ. « **τὰ γυναικεῖα καὶ ἀνδρεῖα** αἰδοῖα » : Σχόλ.Λουκ.Ἀνάχ.32 « **γέρρα Σικελοὶ λέγουσιν τὰ ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα αἰδοῖα** ».

γερροφόρος (ὁ) ὁ **φέρων** γέρραν βλ.λ.1), **ἐν** χρ. κατὰ πληθ. ἐλαφρῶς ὡπλισμένοι στρατιῶται φέροντες γέρρα· Σουΐδ. « οἱ τὰ γέρρα ἤτοι ξυλίνας καὶ ποδήρεις **ἀσπίδας** φοροῦντες » : Ξεν.Ἀν.1,8,9 **ἐχόμενοι δὲ γερροφόροι.**

γερροφύλαξ (ὁ) πάπ. ὁ ἐντεταλμένος νὰ φυλάττῃ τὰ γέρρα, βλ.λ.2) ἤτοι περιφράγματα χώρου τινός.

γερροχελώνη (ἡ) μτγν. εἶδος πολιορκητικῆς μηχανῆς ἢ προασπιστήριον τῶν στρατιωτῶν ἐξ ἀσπίδων λυγίνων (γέρρων) κατὰ τὴν πολιορκίαν πρὸς προστασίαν ἐκ τῶν ἐχθρικῶν βλημάτων : Φίλ.Μηχ. Βελοπ.99 **ποιοῦνται δὲ αἱ γερροχελῶναι ἐκ τῶν πλεχθέντων γέρρων.**

γερρῶ ἢ γέρρω Ἡσ. « ἀπόλωλα » (Ϝέρρω).

γερσδορφίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. ὀρυκτὸν συνιστάμενον ἐκ θειούχου καὶ ἀρσενικούχου νικελίου.

γέρσιμο (τὸ) δημ.,δ.γρ. γύρσιμο ἡ πρᾶξις κ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γέρνω βλ.λ., ἡ κλίσις, πλάγιασμα· 2) ἡ οὐχὶ ἐντελὴς κλεῖσις, οἷον θύρας ἢ παραθύρου, τὸ μισόκλεισμα· 3) ἀστάθεια, ἐπίκλισις, ροπὴ πρὸς τὸ ἓν μέρος : γύρσιμο τῆς μπα**λάντζας - τῆς ζυγαριᾶς**· ‖ ναυτ. εἰδ. ἡ ἔγκλισις βλ.λ. πλοίου : **τὸ γύρσιμο τῆς βάρκας**· 4) ἐπὶ τοῦ ἡλίου κ. τῶν ἀστέρων, ἡ πρὸς τὴν δύσιν **στροφή,** τὸ γέρμα : **στὸ γέρσιμο τοῦ ἥλιου**· πρβλ. γυρνῶ.

γέρσιμον (τὸ) Ἡσ. τὸ ἄκρον τοῦ ἁλιευτικοῦ καλάμου, τοῦ καλαμιδιαῦ· πρβλ. κέρσιμος.

γερτά ἐπίρρ. δημ.,δ.γρ. γυρτά εἰς στάσιν ἢ θέσιν ἐπικλινῆ : μὴ βάζῃς τὴ γλάστρα γερτά· || κ. ἐπὶ ἐμψύχων, μὲ τὸ σῶμα κεκλιμένον : ἔχει τὸ συνήθιο νὰ περπατῇ γερτὰ καὶ καμπούριασε· πρβλ. γερτός, γέρνω, γέραιμο.

γερτός-ή-ό δημ. κ. γυρτός ὁ ἔχων κλίσιν, ὁ κεκλιμένος, ὁ ἐπικλίνων : γερτὸς τοῖχος, - γερτὸς πεῦκος· 2) κ. ἐπὶ ἀνθρώπων, κυφὸς, καμπούρης, σκυφτός : γερτὸς ἀπὸ τὰ χρόνια· || ὁ ἔχων θέσιν ἐπικλινῆ, γυρμένος, σκυμμένος : γυρτὸς ἀπ᾽ τὸν γκρεμὸ ἐκοίταζε τὴν ἄβυσσα· 2) κατακεκλιμένος, ξαπλωμένος οὐχὶ ἐντελῶς ἢ οὐχὶ πρὸς ὕπνον : ὅλη τὴν ἡμέρα τὴν περνάει γερτός· 3) ἡμίκλειστος : ἄφησε τὴν πόρτα γερτή, - εἶχα τὸ παράθυρο γερτό· || ἐν ὁμ.σημ.κ.ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν.

γέρυνος (ὁ) μτγν. γύρινας βλ.λ. : Νίκ.Θηρ.620.

γερυονία (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἀκαληφῶν.

γερυονίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογέν. μεδουσῶν.

γέρυς κ. γερύτας Ἡσ. « γέρων ».

γερῶ δημ. γηράσκω, γεράζω, γερνῶ βλ.λ. : Ἐρωτόκρ.Δ 1896 γερᾷ ζιμιά.

γερωάκται γεροάκται βλ.λ.

γερωΐα (ἡ) λακων. τ. τοῦ γερουσία βλ.λ. : Ἀριστφ. Λυσ.980 πᾷ τᾶν Ἀθανᾶν ἐστιν ἁγερωΐα [κώδ. γερωχία]· πρβλ. γεροντία.

γερωϊάκται γεροάκται βλ.λ.

γέρων οντος (ὁ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. γέροντας κ. γέρας βλ.λ. προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν ἀνήρ. : Ἰλ.Ι 36 ἴσασ᾽ Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες, Αἰσχ.Ἀγ.584 ἀεὶ γὰρ ἡβᾷ τοῖς γέρουσιν εὖ μαθεῖν, Λουκ.Ἑρμότ.9 ἀνὴρ τά τε ἄλλα αἰδοῦς ἄξιος καὶ γέρων ἤδη εἰς τὸ ὕστατον, παροιμ. μσν. εἰ μὴ ἔχεις γέροντα, δὸς καὶ ἀγόρασαν, ὁμ. ἔργα νέων, βουλαὶ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων (ἐνν. ἔχουσιν ἀξίαν)· || μτφ. ὁ ἐκ τοῦ γήρατος ἀπομωρανθείς, ὁ κρονόληρος : Ἀριστφ.Ἱππ.1349 οὕτως ἀνόητος ἐγεγενήμην καὶ γέρων· 2) κατὰ πληθ. οἱ βουληφόροι, οἱ εὐγενεῖς οἵτινες μετὰ τοῦ βασιλέως ἀπετέλουν τὴν βουλήν : Ἰλ.Β 53 βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων· || ὁμ. κατὰ πληθ. εἰδ. τὰ μέλη τῆς γερουσίας ἐν Σπάρτῃ : Ἡρ.Ι,65 πρὸς δὲ τούτοισι τοὺς ἐφόρους καὶ γέροντας ἔστησε Λυκοῦργος, Ἀριστλ.Πολιτ. 1265 b,38 λέγοντες τὴν μὲν βασιλείαν μοναρχίαν, τὴν δὲ τῶν γερόντων ἀρχὴν ὀλιγαρχίαν· || ὁμ. κατὰ πληθ. μέλη γερουσίας κ. ἄ. ἑλλην. πόλεων : Ἀριστλ.Πολιτ.1306 a,17· || ὁμ. μσν., νεώτ. κ. δημ. κατὰ πληθ. αἱ μετέχοντες τοῦ συμβουλίου τῶν γερόντων εἰς τὸ πατριαρχεῖον Κων/πόλεως· || ὁμ. νεώτ. κ. δημ. κατὰ πληθ. οἱ δημογέροντες, οἱ ἄρχοντες, οἱ προεστοί· 3) ἐκκλ. γεν. οἱ ἐπίσκοποι, ἱερεῖς καὶ οἱ μοναχοί· || κ. ὡς προσωνυμία τῶν ἱερέων κ. τῶν μοναχῶν ὑπὸ τῶν ὑποτακτικῶν αὐτῶν ἐν ταῖς μοναῖς· 4) ἐπιθετ. ὁ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, γηραλέος : Ἰλ.Α 358 ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι, Θέογν.1351 ὦ παῖ, μὴ κώμαζε, γέροντι δὲ πείθεο ἀνδρί, ἀρχ.γνωμ. ὀχληρὸν ἐν νέοις γέρων ἀνήρ· || ἐπὶ προσ. ἐν χρ. ὡς προσωνυμία, ὁ πρεσβύτερος, κατ᾽ ἀντιδιαστολὴν πρὸς ἄ. ὁμωνύμους : Πλούτ.Πελ.2 Ἀντίγονος ὁ γέρων· || ἐπὶ πραγμ., ὁ παλαιός,συνήθ.τὸ ἄρσεν., σπανίως καὶ τὸ οὐδέτερον γέρον : Ὀδ.Χ 184 τῇ δ᾽ ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ γέρον, Αἰσχ.Ἀγ.750 Παλαίφατος δ᾽ ἐν βροτοῖς γέρων λόγος, Ἄλεξ.167,5 γέρων οἶνος· 5) ἐργαλεῖον, ἐξ οὗ ἐξήρτων τὰ στυππεῖα πρὸς κλῶσιν· Πολυδ.7,73 « τὸ δὲ ἐργαλεῖον, καθ᾽ οὗ ἔκλωθον ἐξαρτῶντες τὰ στυππεῖα, γέρων ἐκαλεῖτο » : Φερεκρ.114 ἀλλ᾽ ὡς τάχιστα τὸν γέρανθ᾽ ἱστὸν ποιεῖ ἐφ᾽ οὗ τὸ λίνον ἦν· 6) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γερωνία (ἡ) Ἡσ. γερωχία, γερωΐα βλ.λς.

γερωνίδες (οἱ) γλωσσ. εἶδος μικρῶν γεράνων.

γερώνοιον Ἡσ. « κοῖλον, κενόν »· πρβλ. γρῶνος.

γέρως (ὁ) δημ., δ.γρ. τοῦ γέρος βλ.λ.

γερωσία (ἡ) γερωΐα, γερουσία βλ.λ.

γερωχία (ἡ) γερωΐα, γερουσία βλ.λ. : Ἀριστφ.Λυσ 980 [γρ. κωδ.], Ἡσ.

γέσμα Ἡσ. « γεῦμα ».

γεσνερία (ἡ) νεώτ. βοταν. γένος φυτῶν.

γεσνεριοειδῆ (τὰ) νεώτ. βοταν. κ. **γεσνεριώδη** οἰκογένεια φυτῶν.

γεσνεριώδη (τὰ) νεώτ. βοταν.τὰ γεσνεριοειδῆ βλ.λ.

γέστα Ἡσ. « γογγυλίς »· πρβλ. γαστραία.

γεστία Ἡσ. « ἔνδυσις, μέλη, ἱμάτια ».

γέστρα Ἡσ. « στολή ».

γέτις Ἡσ. « ἐλπίς ».

γέτορ Ἡσ. « γέτορ, ἔτος, γέτος, ἐνιαυτός » [Ϝέτος].

γέτος Ἡσ. γέτορ βλ.λ.

γεῦ Ἡσ. « γυνὸν τί ἄρα ».

γευθμός (ὁ) μτγν. ποι. γεῦσις : Νίκ.Ἀλ.339 τὴν [πόσιν] ἦτοι γευθμῷ μὲν ἰσαιομένην μάθε νάρδῳ.

γεύλοφα Ἡσ. « γεώλοφα ».

γεῦμα-ατος (τὸ) κ. νεώτ., μσν. κ. γεῦσμα, Ἡσ. γέσμα, δημ. γέμα κ. γιόμα βλ.λ. τὸ γεύεσθαι, δοκιμὴ διὰ τῆς γεύσεως ἐδέσματος ἢ ποτοῦ : Φιλόχορ.π. Ἀθην.15,693 E θέσμιον ἐτέθη τότε προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σιτία πᾶσιν ἀκράτου μὲν ὅσον γεῦμα καὶ δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ .. θεοῦ (Διονύσου), Φιλόστρ.Βί.Σοφ.557 F ἱκανὰ ταῦτά που δηλῶσαι τὸν ἄνδρα, καθάπερ τὸν ἀνθοσμίαν τὸ γεῦμα· 2) συνεκδ. δεῖγμα πρὸς γεῦσιν, μικρὰ ποσότης ἐδέσματος ἢ ποτοῦ πρὸς δοκιμήν : Ἀριστλ.ΖΙ 491 a,8 ταῦτα μὲν οὖν ταῦτον τὸν τρόπον εἴρηται νῦν ὡς ἐν τύπῳ γεύματος χάριν· 3) γεν. τροφή : Ἱππ.Διαίτ.10 πτισάνη μὲν οὖν δοκεῖ ὀρθῶς προκεκρίσθαι τῶν σιτηρῶν γευμάτων ἐν τούτοισι τοῖσι νοσήμασι, Εὐρ.Κύκλ.150 γεῦμα τὴν ὠνὴν καλεῖ· 4) ὁμ. κ. μτφ. τὸ λαμβάνειν γνῶσιν, πεῖράν τινος: Φιλ.Ι,544 ἄγευστοι τοῦ παντρόφου γεύματος σοφίας· 5) νεώτ. τὸ ποσὸν τῆς τροφῆς ὅπερ λαμβάνει τις ἐφ᾽ ἅπαξ πρὸς κορεσμὸν τοῦ αἰσθήματος τῆς πείνης : λαμβάνω τρία γεύματα καθ᾽ ἡμέραν, - τὸ γεῦμά μου εἶναι καρποὶ καὶ γάλα· 6) μτγν., μσν. κ. νεώτ. ἡ καθ᾽ ὡρισμένην ὥραν παράθεσις καὶ λῆψις τροφῆς : Ἰω.Χρυσ.5,861 γεῦσμα δεδωκότες τῆς ἀναστάσεως [μτφ.]· || μτγν., μσν. εἰδ. τὸ δεῖπνον, δόρπον : Σχόλ.Ὀδ.Μ 439 ἀπὸ τῆς πρωΐας ἐκρατοῦντο ἔνδον τὰ δοῦρα ἕως τοῦ γεύματος. || μσν. κ. νεώτ. ὁμ. εἰδ. ἡ μεσημβρινὴ ἑστίασις, τὸ γιόμα : Εὐστ.1432,6 δεῖπνον τὸ πρωϊνὸν ἔμβρωμα, ἄριστον δὲ τὸ κοινῶς λεγόμενον γεῦμα· || σπαν. ἐκ μτφρ. (dîner) ἡ ἑσπερινὴ ἐπίσημος ἑστίασις : χθὲς παρετέθη γεῦμα ἐν τῇ γαλλικῇ πρεσβείᾳ.

γευματίζω μσν. κ. νεώτ., δημ. γεματίζω κ. γιοματίζω βλ.λς ἀριστῶ, τρώγω τὸ μεσημβρινὸν φαγητόν· Λεξικ.Φιλοστρ. π. Δουκαγγ. ἐν λ. « ἀριστῶ τὸ γευματίζω· ἐξ οὗ ἄριστον τὸ γεῦμα » : σήμερον θὰ γευματίσω εἰς τὰς τρεῖς μ. μ.· 2) νεώτ. κ. ἁπλῶς ἑστιῶμαι : τὴν ἑσπέραν γευματίζω ὅπου τύχῃ, - γευματίζει τρὶς τῆς ἡμέρας.

γευματικός-ή-όν ὁ διὰ τὸ γεῦμα (ἀμφ. σημ.) : Ἐπιγρ. γευματικὸς χιτών.

γευνῶν Ἡσ. « γονάτων » [δ. ἀνάγν. γεύνων ἢ γούνων].

γεύομαι κ. μσν.,νεώτ. κ. δημ. μέσ. τοῦ γεύω βλ.λ.3).

γεῦος-ους (τὸ) πάπ., πληθ. γεύη πιθ. ὁ ὄνος : Πάπ. παραλαβεῖν ζεῦγος βοῶν ἢ δύο γεύη.

γευσερίτης (ὁ) νεώτ. ὀρυκτολ. παραλλαγὴ τοῦ ὀρυκτοῦ ὀπαλλίου.

γεύση (ἡ) δημ. ἡ γεῦσις βλ.λ.

γεῦσις-εως (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. γεύση κ. γέ-

φη ἡ αἴσθησις τοῦ γεύεσθαι: Ἀριστλ.ΗΝικ.1118 a, 26 **τῆς γὰρ γεύσεώς ἐστιν ἡ κρίσις τῶν χυλῶν,** Πολυδ.2,104 **γλῶσσα γεύσεως γνώμων, διακρίνουσα τοὺς χυμούς,** Παλαμ.Περάσματα κ. Χαιρετισμοὶ 141,8 **πάει ἀμβροσία στὴ γεύση μου τὸ μαῦρο τὸ ψωμί˙** || εἰδ. νεώτ. φυσιολ. αἴσθησις δι᾽ ἧς γίνονται ἀντιληπταὶ ἐντυπώσεις παραγόμεναι ὑπὸ εἰσαγομένων εἰς τὸ στόμα οὐσιῶν ἐπὶ τοῦ γευστικοῦ αἰσθητηρίου ὀργάνου, ὅπερ ἑδράζεται κυρίως ἐπὶ τοῦ βλεννογόνου τῆς γλώσσης˙ 2) τὸ γεύεσθαι, ἡ διὰ τῆς γεύσεως δοκιμή : ΠΔΔαν.5,2 **καὶ πίνων ὁ Βαλτάσαρ εἶπεν ἐν τῇ γεύσει τοῦ οἴνου˙** 3) μτγν. κ. νεώτ. μτφ. ἡ δοκιμή, ἡ πεῖρά τινος : ΠΔΜακκ.2,13,18 **ὁ δὲ βασιλεὺς εἰληφὼς γεῦσιν τῆς τῶν Ἰουδαίων εὐτολμίας, - ἡ γεῦσις τῆς ἡδονῆς, - ἡ γεῦσις τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐξουσίας˙** 4) μτγν., νεώτ. κ. δημ. τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γεύεσθαι, ἡ ἐπὶ τοῦ γευστικοῦ αἰσθητηρίου εἰδικὴ ἐντύπωσις γευομένου πράγματος, ἀπόγευσις : Διοσκ. 1,12,Γεωπ.5,7,3 **γεῦσις πικρά - ἁλμυρά,** Πρόδρ.2,215 **γεύσεως γὰρ οὐδέποτε μετέλαβον ἐκείνων, - ὁ νωπὸς τυρὸς ἔχει καλὴν γεῦσιν, - τὰ βατόμουρα ἔχουνε στυφὴ γέψη˙** || εἰδ. δημ. ἡ καλή, ἡ εὐχάριστος γεῦσις, ἡ νοστιμάδα : **τὸ φαΐ δὲν εἶχε καμιὰ γεύση˙** 5) μτγν. τροφή : ΠΔΣοφ.Σαλ.16,2 **ἀνθ᾽ ἧς κολάσεως εὐεργέτησας τὸν λαόν σου, εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένην γεῦσιν, τροφὴν ἡτοίμασας ὀρτυγομήτραν˙** 6) μτγν. εἰδ. τὸ ὄπισθεν ἤτοι τὸ πρὸς τὸν φάρυγγα μέρος τῆς γλώσσης˙ Πολυδ. 2,104 « τὸ δὲ πλέον ἡ γλῶσσα τῆς εἰς τὴν γεῦσιν αἰσθήσεως ἔχει, κατὰ τὸ πρὸς τῇ φάρυγγι μέρος, ὃ γεῦσιν καὶ κεφαλίνην ὀνομάζουσιν ».

γεῦσμα-ατος (τὸ) μτγν. γεῦμα βλ.λ. : Ἰω.Χρυσ.5,861 γεῦσμα **δεδωκότες τῆς ἀναστάσεως.**

γευστήριον (τὸ) ὄργανον τοῦ γεύεσθαι, ποτήριον πρὸς δοκιμὴν τῆς γεύσεως ποτοῦ τινος : Φερεκρ. 143,3 **ποτήρια πλατέα . . ἐμφερῆ γευστηρίοις.**

γεύστης (ὁ) Ἐπιγρ. ὁ γευόμενος.

γευστίδιον (τὸ) γλωσσ. κ. **γευστρίδιον** γευστήριον, ὄργανον ἢ σκεῦος γεύσεως, δοκιμῆς.

γευστικός-ή-όν μτγν. κ. νεώτ., δημ. κ. **γευτικός** ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεῦσιν : Ἀριστλ. Ψυχ.422 b,5 **γευστικὸν αἰσθητήριον** (ἡ ἕδρα τῆς αἰσθήσεως τῆς γεύσεως), Ἀλέξ.Ἀφρ.Πρ.2,60 **γευστικὴ δύναμις˙** || τὸ οὐδ. γευστικόν ὡς οὐσ. ἡ γεῦσις βλ.λ. : Πλούτ.Ἠθ.990 A˙ 2) νεώτ. κ. δημ. ὁ ἔχων εὐχάριστον γεῦσιν : **γευστικὸς οἶνος, - γευστικὸς καπνός, - γευστικὰ μύγδαλα.**

γευστικότης-ητος (ἡ) νεώτ. ἡ ἰδιότης τοῦ γευστικοῦ βλ.λ.2).

γευστός-ή-όν κ. νεώτ. ὁ ἐπιδεκτικὸς γεύσεως, οὗ δύναταί τις νὰ γευθῇ : Ἀριστλ.Ρητ.1370 a,23 **καὶ καθ᾽ ἕκαστον εἶδος τροφῆς εἶδος ἐπιθυμίας, καὶ αἱ περὶ τὰ γευστὰ καὶ ἀφροδίσια καὶ ὅλως τὰ ἁπτά, καὶ περὶ ὀσμὴν καὶ ἀκοὴν καὶ ὄψιν,** Πλούτ. Ἠθ.38 A **οὔτε γὰρ ὁρατὸν οὐδὲν οὔτε γευστὸν οὐθ᾽ ἁπτὸν ἐκστάσεις ἐπιφέρει καὶ ταραχάς, - γευσταὶ οὐσίαι˙** 2) νεώτ. βοταν. **γευστόν** τὸ ποῶδες φυτὸν γέον βλ.λ.

γευστρίδιον (τὸ) γλωσσ. « γευστήριον » βλ.λ.

γευστρίνην Ἡσ. « γαυλόν ».

γεύστριον (τὸ) γλωσσ. γευστήριον βλ.

γεῦστρις-ιδος (ἡ) Πάπ. παχεῖα γαστὴρ (συνήθ. ἐπὶ τοῦ κοίλου τοῦ πλοίου) : Πάπ. **κατώτιον κατὰ γεύστριδα.**

γευστρίς-ίδος (ἡ) γλωσσ. γευστήριον βλ.λ.

γεύω κ. μσν. κ. νεώτ. κ. δημ., μέλλ. **γεύσω,** ἀόρ. **ἔγευσα,** δημ. **ἔγεψα,** μέσ. **-ομαι,** ἀόρ. **ἐγευσάμην,** ἐπ. ὑποτ. γεύσεται **-όμεθα,** εὐκτ. γ´ προσ. **-αίατο,** δημ.παθ. ἐν μέσ.σημ. ἐ(γ)**εύτηκα,** παρακ. **γέγευμαι** (Αἰσχ.), **γεύμεθα** (Θεόκρ.), δημ. μτχ. παθ. παρακ. **γεμένος,** ὑπερσ. **ἐγέγευντο,** ἐνεργ. μετὰ γεν. ἢ αἰτ. παρέχω, προσφέρω πρὸς γεῦσιν : Εὐρ.Κύκλ.149 **βούλει σε γεύσω πρῶτον ἄκρατον μέθυ ;,** Εὔβουλ. π. Ἀθην.1,28 F **οἶνον γάρ με φίθιον γεύσας ἡδὺν ἄκρατον˙** 2) μτφ. παρέχω εἰς πεῖραν, εἰς ἀπόλουσιν : Ἡρ.7,46 **ὁ δὲ θεὸς γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα φθονερὸς ἐν αὐτῷ εὑρίσκεται ἐών,** Πλούτ. Σύγκρ.Λυκ.κ.Νομ.1 **τοὺς δούλους ἔγευσε τιμῆς ἐλευθέρας˙** 3) δημ. εἰδ. κατ᾽ ἐνεστ. καὶ συνηθέστ. ἀόρ. προσφέρω γεῦμα, κάνω τραπέζι : **σήμερα γεύω τὰ ξαδέρφια μου, - τὸν ἔγεψε σπίτι του - στὸ ξενοδοχεῖο˙** 4) μέσ. κ. νεώτ. κ. δημ. **γεύομαι,** δοκιμάζω τι ὡς πρὸς τὴν γεῦσιν, δοκιμάζω τὴν γεῦσιν ἐδέσματος ἢ ποτοῦ : Πλάτ.Πολ.559 D **ὅταν γεύσηται κηφήνων μέλιτος,** ΚΔ Ματθ.27,34 **καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν˙** 5) ὁμ. μέσ., μσν. κ. δημ. λαμβάνω τροφήν, γεῦμα, ἐσθίω, τρώγω : Ὀδ.Ρ 413 **ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς αὖτις ἐπ᾽ οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν,** ΠΔ Ἰων. 3,7 **οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν, μηδὲ νεμέσθωσαν, μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν,** Πολίτ.Ἐκλ.Τραγ.260,5 **χαρὰ σ᾽ τσὶ νιοὺς ποὺ γεύονται ἀπάνω στὴ μαδάρα,** παροιμ. **ὅπου πάντα ἔχει νὰ γευτῇ, ποτέ του δὲν πεινάει** (ὁ εὔπορος δὲν αἰσθάνεται ποτὲ τὴν στέρησιν)˙ || γεν. λαμβάνω τι ὡς τροφήν, ἔδεσμα ἢ ποτόν : Μηναῖ.2,9 Σταυροθεοτοκίον **ὄξος χολήν τε γευόμενον˙** || δημ. κ. ποι. ἐπὶ τῆς θείας Κοινωνίας, μεταλαμβάνω, κοινωνάω : Σαλωμ.Ἐθν.Ὕμν.136 **ἔχει ὀλάνοικτο τὸ στόμα) π᾽ ὥρες πρῶτα εἶχε γευθῇ | τ᾽ ἅγιον Αἷμα, τ᾽ ἅγιο Σῶμα˙** 6) μτφ. οἱονεὶ τρώγω ἀνθρώπους, φονεύω ἢ βασανίζω ἀμειλίκτως : Σοφ.Αἴ.844 **Ἐρινύες γεύεσθε, μὴ φείδεσθε πανδήμου στρατοῦ˙** 7) ὁμ. μτφ. λαμβάνω πεῖραν, αἴσθησιν, ἀντίληψίν τινος : Ἰλ.Φ 60 **ἀλλ᾽ ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο γεύσεται,** Ἀριστφ.Βάτρ.464 **οὐ μὴ διατρίψῃς, ἀλλὰ γεῦσαι τῆς θύρας** (δοκίμασε νὰ χτυπήσῃς τὴν πόρτα)˙ || μτφ.ὁμ. κ.νεώτ. κ.δημ. δοκιμάζω ἀγαθόν τι, ἀπολαύω : Πίνδ.Ι 5,25 **ὕμνων γεύεται,** Ἡρ. 4,147 **ἐπεί τε ἐγεύσατο ἀρχῆς, οὐκ ἔφη μενέειν ἐν τῇ Λακεδαίμονι,** Πρόδρ.2,520 **καὶ κεῖνος ἃς καθέζεται κι ἃς γεύεται τὸν ψόφον** (σκωπτικῶς λεγόμ.)˙ 8) ὁμ. μετὰ γεν. προσ. ἀπολαύω τι παρά τινος, οἷον ἡδονήν, κέρδος κτλ. : Πίνδ.Λ 7,87 **εἰ δὲ γεύεται ἀνδρὸς ἀνήρ τι˙** || ὁμ. ἐπὶ γυναικὸς συνελθούσης εἰς γάμον : Αἰσχ.ἀπ.243 **νέας γυναικός. . ἥτις ἀνδρὸς ᾖ γεγευμένη˙** || κ. νεώτ. κ. δημ. δοκιμάζω, λαμβάνω πεῖραν, ἐπὶ κακῶν, οἷον θανάτου, πόνου, πικρίας κτλ. : Πίνδ.Ν 6,41 **οἵ τε πόνων ἐγεύσαντο,** Εὐρ.Ἀλκ.1069 **ὡς ἄρτι πένθους τοῦδε γεύομαι πικροῦ ;˙** || δημ. μ. μετ᾽ αἰτ. πράγμ. : Βαλαωρ.25η Μαρτίου 25 **τὸ θάνατο ὅσοι ἐγεύτητε, τώρα ζωὴ χορτάστε,** Σάρρ.μτφρ.Εὐρ. Ἱππ.664 **τὴ δική σου ἀνεντροπιὰ τὴ γεύτηκα, τὴν ξέρω˙** 9) κατ᾽ ἐπέκτ. ὀσφραίνομαι˙ Ἀντιαττικ. 87,31 « γεύεσθαι οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐσθίειν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ὀσφραίνεσθαι ».

γέφυρα (ἡ) κ. μσν. κ. νεώτ., δημ. κ. **γεφύρι κ. γιοφύρι,** βοιωτ. **βέφυρα,** λακων. **δίφουρα,** κρητ. **δέφυρα,** π. Ὁμ.μ.ἐν Ἰλ. κατὰ πληθ. φράγμα ποταμοῦ, ἀνάχωμα, πρόχωμα πρὸς ἀποφυγὴν πλημμυρῶν : Ἰλ.Ε 88 **ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς χειμάρρῳ ὅς τ᾽ ὦκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας˙ τὸν δ᾽ οὔτ᾽ ἄρ τε γέφυραι ἐερμέναι ἰσχανόωσιν˙** 2) μτφ. **πολέμοιο γέφυραι** τὸ μεταξὺ τῶν μαχομένων στρατιῶν διάστημα ἢ τὰ ὅρια τοῦ πεδίου τῆς μάχης˙ σχόλ.Ἰλ. « αἱ δίοδοι τῶν φαλαγγων » : Ἰλ.Δ 371 **τί πτώσσεις, τί δ᾽ ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας˙** 3) εἰδ. πόντου γέφυρα ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου : Πίνδ.Ν 6,44 **πόντου τε γέφυρ᾽ ἀκάμαντος ἐν ἀμφικτιόνων ταυροφόνῳ τριετηρίδι Κρεοντίδαν τίμασε˙** || ὁμ. κ. ἐπὶ τῆς διόδου μεταξὺ

'Ελευσῖνος κ. 'Αθηνῶν : ἀρχ.ᾆσμ. **Ἔπιθι, Κόρη, γέφυραν ὅσον οὔπω· τριπόλεαν δή** 4) κ. μσν. κ νεώτ. κ. δημ. τεχνητὸν κατασκεύασμα διὰ τὴν διάβασιν ὑπεράνω ἀδιαβάτων τόπων, οἷον πορθμῶν, ποταμῶν, χαραδρῶν : 'Ηρ.4,97 **σύ νυν γέφυραν ταύτην ἔα κατὰ χώρην ἑστάναι**, Αἰσχ Πέρσ.736 **ἄσμενον μολεῖν γέφυραν γαῖν δυοῖν ζευκτηρίαν**, Ξεν.'Αν.2,4,17 **παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ**, - ἡ γέφυρα τοῦ Στρυμόνος· 5) μτφ. μέσον ἐπικοινωνίας πνευματικῆς ἢ κ ὑλικῆς : Μηναῖ.3,25 Ἑσπέρ **χαῖρε ἡ γέφυρα, πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ἡ μετάγουσα**, - **ἡ Ἑλλὰς ἦτο ἡ γέφυρα, δι' ἧς ὁ ἀνατολικὸς πολιτισμὸς μετεδόθη εἰς τὴν Δύσιν·** 6) μτγν. ὑπόνομος, ὑπόγειος σῆραγξ: Φιλόστρ.Βί.'Απολλ 1,25 **ὑποστείχει γέφυρα·** 7) εἰδ νεώτ κ. δημ. στενὸν ἰκρίωμα ἐγκαρσίως ἐπὶ τοῦ πλοίου τοποθετημένον, ὑπεράνω τοῦ καταστρώματος, χρησιμεῦον ὡς θέσις τοῦ κυβερνήτου : **βλέπαμε ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ πλοίου τὴν παραλία** 8) ὁμ ἰατρ. μετάλλινος σύνδεσμος ἐν εἴδει γεφύρας μεταξὺ δύο ὀδόντων αὐχὶ συνεχῶν πρὸς κάλυψιν τοῦ μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχοντος χάσματος 9) ὁμ ἀνατομ. **γέφυρα οὐαρόλειας** ὀγκῶδες ἔπαρμα τοῦ ἐγκεφάλου.

γεφυραῖοι (οἱ) 'Ηρ. ὡς ὄνομα γένους ἀττικοῦ : 'Ηρ.5,57 **'Αριστογείτων καὶ 'Αρμόδιος, γένος ἐόντες τὰ ἀνέκαθεν Γεφυραῖοι·** 2) ἱερεῖς ἔχοντες καθήκοντα ἀνάλογα πρὸς τὰ τῶν Ρωμαίων ποντιφίκων· 'Ιω.Λυδ.Μην.4,15 « ποντίφικες οἱ ἀρχιερεῖς παρὰ Ρωμαίοις ἐλέγοντο καθάπερ ἐν 'Αθήναις τὸ πάλαι γεφυραῖοι, πάντες αἱ περὶ τὰ πάτρια ἱερὰ ἐξηγηταὶ καὶ ἀρχιερεῖς ».

γεφυρεργάτης (ὁ) μσν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς γεφύρας βλ.λ.4) : Τζέτζ.Χιλ.2,82.

γεφύρι (τὸ) δημ. κ. γιοφύρι γέφυρα βλ.λ.4) : **τῆς Ἄρτας τὸ γεφύρι**, παροιμ. **ὅταν διαβαίνῃς γεφύρι, ξεπέζευε** (εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις ἔσο προφυλακτικός), - **τοῦ πρώτου τὰ πατήματα γεφύρι τοῦ δευτέρου** (αἱ ἐπιτυχίαι ἢ ἀποτυχίαι τῶν πρώτον ἐπιχειρούντων τι ὁδηγοῦσιν ἢ διευκολύνουσι τοὺς μεταγενεστέρως ἐπιχειροῦντας)· ‖ **τῆς τρίχας τὸ γεφύρι** κατὰ τὰς λαϊκὰς δοξασίας, γέφυρα ἀποτελουμένη ἐκ τριχός, ἣν κατορθώνουν νὰ διέλθουν μόνον οἱ δίκαιοι μεταβαίνοντες εἰς τὸν παράδεισον, οἱ δὲ λοιποὶ κατοκρημνίζονται ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν κόλασιν· ὅθ. παροιμ. **ἐπέρασε ἀπὸ τῆς τρίχας τὸ γεφύρι** (ὑπέστη μεγάλην δοκιμασίαν, ἐξ ἧς ἐξῆλθε νικητής).

γεφύρια (τὰ) νεώτ. ζωολ. γεφυρίδαι βλ.λ.

γεφύρια ξύλα μτγν. δοκοὶ γεφύρας, γεφυρόξυλα βλ.λ. : 'Ιω.Λυδ.Μην.118.

γεφυριασμός (ὁ) μτγν. γεφυρισμός βλ.λ. : Θωμ. Μ. ἐν λ. **σκῶμμα**.

γεφυριάτικα (τὰ) δημ. τὰ γεφυρωτικὰ ἤτοι **τὰ διὰ διάβασιν γεφύρας πληρωνόμενα διόδια.**

γεφυρίδαι (οἱ) νεώτ. ζωολ. οἰκογένεια ζωοσκωλήκων, ἅ. **γεφύρια.**

γεφυρίζω ἀρχ. λεξ., μτγν. ἀπευθύνω ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν ἱερὰν ὁδὸν γεφύρας τοῦ Κηφισοῦ διάφορα σκώμματα πρὸς τοὺς ἐπανερχομένους ἐκ τῶν 'Ελευσινίων μυστηρίων ἑορταστάς· 'Ησ.,Σουΐδ.· πρβλ. γεφυριστής, γεφυρισμός· ‖ ὅθ. γεν. αὐθαδῶς καὶ ἀμέτρως ὀνειδίζω, σκώπτω, λέγω τὰ ἐξ ἁμάξης : Πλούτ.Συλλ.6 **ὅτι τὴν Μετέλλαν ἀπὸ τοῦ τείχους γεφυρίζοντες ἐλοιδόρησαν.**

γεφυρικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς γέφυραν· ‖ εἰδ. ἀνατομ. **γεφυρικὴ ταινία** μία τῶν προσθίων νευρικῶν δεσμίδων τῆς γεφύρας τοῦ ἐγκεφάλου· πρβλ. γέφυρα 9).

γεφύριον (τὸ) μτγν. ὑποκορ. τοῦ γέφυρα βλ.λ., μικρὰ γέφυρα : Αἰλιαν.ΠΙ 8,14 **ἑαυτὸν.. ἔρριψε κατά τινος γεφυρίου·** πρβλ. δημ. γεφύρι.

γεφυρίς-ίδος (ἡ) 'Ησ. « πόρνη τις ἐπὶ γεφύρας ».

γεφυρισμός (ὁ) μτγν. τὸ γεφυρίζειν βλ.λ. : Στράβ. 9,1,24 **ποταμοὶ δ' εἰσὶν ὁ μὲν Κηφισός.. ἐφ' οὗ ἡ γέφυρα καὶ οἱ γεφυρισμοί·** ‖ ὅθ. κ. γεν. ἀναιδὴς λοιδορία, χλευασμός, ὕβρις : 'Αρχ.Λεξ.

γεφυριστής (ὁ) ἀρχ λεξ., μτγν. ὁ ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ Κηφισοῦ σκώπτων τοὺς ἐπανερχομένους ἐκ τῶν 'Ελευσινίων ἑορταστάς, ὅθ. ὁ ἀναιδῶς ὑβριστής, ὁ χλευαστής : 'Ησ.,Πλούτ.Σύλλ.2 **καὶ τῶν 'Αθήνησι γεφυριστῶν ἐπέσκωψέ τις εἰς τοῦτο.**

γεφυρόβιος (ὁ) νεώτ ζωολ τὸ ἔντομον γάβριος βλ.λ., ἅ. γυρόϋπνος

γεφυροδοποιΐα (ἡ) νεώτ. ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν καὶ ὁδῶν 2) εἰδ ἡ περὶ τὴν κατασκευὴν ὁδῶν κ. γεφυρῶν ἐπιστήμη.

γεφυροδοποιός (ὁ) νεώτ ὁ κατασκευαστὴς γεφυρῶν κ ὁδῶν ‖ εἰδ. μηχανικὸς εἰδικευθεὶς εἰς τὴν γεφυροδοποιΐαν.

γεφυροειδής-οῦς-ές νεώτ ὁ ἔχων σχῆμα γεφύρας

γεφυροειδῶς ἐπίρρ νεώτ κατὰ τὸν τρόπον γεφύρας, ὡς γέφυρα

γεφυρόζευγμα-ατος (τὸ) νεώτ. σύνδεσμος δύο διαδοχικῶν βάθρων γεφύρας, ἤτοι τὸ τμῆμα τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἐπιδομὴν αὐτῆς.

γεφυροθύρωμα-ατος (τὸ) νεώτ. τὸ κινητὸν μέρος γεφύρας σχεδιοζεύκτου ἢ λεμβοζεύκτου.

γεφυροπλάστιγξ-γγος (ἡ) νεώτ. πλάστιγξ πρὸς ζύγισιν ὁλοκλήρων σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων.

γεφυροποιΐα (ἡ) νεώτ. κατασκευὴ γεφυρῶν 2) ἡ τέχνη τοῦ κατασκευάζειν γεφύρας

γεφυροποιός (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευαστὴς γεφυρῶν : Πλούτ.Νουμ.9 **κεκλῆσθαι δὲ τοὺς ποντίφικας.. ὡς οὐδὲν ἀλλ' ἢ γεφυροποιοὺς τοὺς ἄνδρας ἐπικληθέντας, ἀπὸ τῶν ποιουμένων περὶ τὴν γέφυραν ἱερῶν·** πρβλ γεφυραῖοι· ‖ νεώτ. εἰδ. μηχανικὸς εἰδικὸς εἰς τὴν κατασκευὴν γεφυρῶν.

γεφυροποιῶ-έω μτγν. κ. νεώτ. πήγνυμι, κατασκευάζω γέφυραν : Πολύβ.3,64,1 **τοῖς μὲν ἐπιτηδείοις γεφυροποιεῖν παρήγγειλε.**

γεφυροσκευή (ἡ) νεώτ. στρατ. τὸ σύνολον τοῦ παρεσκευασμένου ὑλικοῦ πρὸς πῆξιν στρατιωτικῶν γεφυρῶν μετὰ τῶν μεταφερόντων αὐτὸ ὀχημάτων καὶ ὑποζυγίων· πρβλ. γεφυρωτικά.

γεφυρόστρωσις-εως (ἡ) νεώτ. τὸ σύνολον τῶν ξυλίνων δοκῶν γεφύρας, ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ἐκ ξύλου δάπεδον αὐτῆς.

γεφυρουργία (ἡ) μσν. κατασκευὴ γεφυρῶν · Τζέτζ.Χιλ.1,931.

γεφυρουργῶ-έω μσν. ζευγνύω διὰ γεφύρας. γεφυρῶ βλ.λ. : Χρονικ.'Ιέρακ.604 ἐν Σάθ.1,264 **εἶτα σανίδας θέμενος γεφυρουργεῖ τὸν κόλπον.**

γεφυρῶ-όω κ. νεώτ., δημ. -ώνω μεταβάλλω τι εἰς γέφυραν ἢ ποιῶ δίοδον δι' ἀναχώματος : 'Ιλ.Ο 357 **γεφύρωσεν δὲ κέλευθον μακρὴν ἠδ' εὐρεῖαν** ('Ησ. « διαβατὴν ἐποίησεν »)· 2) ζευγνύω, συνδέω τὰς ὄχθας ποταμοῦ διὰ γεφύρας : 'Ιλ.Φ 245 **ἐπέσχεν δὲ καλὰ ῥέεθρα** (ἡ πτελέη) **ὄζοισιν πυκινοῖσι, γεφύρωσεν δέ μιν** (ἡ πεσοῦσα πτελέη ἀπετέλεσε γέφυραν ὑπεράνω τοῦ ποταμοῦ, ἐχρησίμευσεν ὡς γέφυρα)· ‖ ὁμ. π. πεζοῖς, ἐπιζευγνύω ποταμόν, κατασκευάζω γέφυραν ἐπὶ ποταμοῦ, πορθμοῦ ἢ ἄ. ἀδιαβάτου τόπου : 'Ηρ.4,88 **βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας**, Πολύβ.3 66,6 **γεφυρώσας τοῖς ποταμίοις πλοίοις τὴν διάβασιν·** 4) μτφ. ἀδιάβατόν τι καθιστῶ διαβατόν, ποιῶ διάβασιν : 'Ηρ.2,107 **τὴν δὲ οἱ συμβουλεῦσαι τῶν παίδων ἐόντων ἓξ τοὺς δύο ἐπὶ τὴν πυρὴν ἐκτείναντα γεφυρῶσαι τὸ καιόμενον·** 5) ὁμ. μτφ. συνάπτω, συνδέω οἱονεὶ ὡς γέφυρα, διάφορα ἀντικείμενα μεταξύ των : 'Επίνικος π.'Αθην.10,432 C. 6) ὁμ. μτφ. μεσολαβῶν οἱονεὶ ὡς γέφυρα συντελῶ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἔργου τινός : Πίνδ.Ι 8(7),51 ('Αχιλλεύς) **γεφυ-**

ρωσέ τ' Ἀτρεΐδαισι νόστον' || όμ. νεώτ. κ. δημ. συνδέω, συνάπτω διεστῶτα : ὁ ἐκ τῶν ἔξω κίνδυνος ἐγεφύρωσε τὸ μεταξὺ τῶν κομμάτων μῖσος' 7) μτφ. μτγν. κάμπτομαι προσκύπτω, συνάπτομαι κεκυφὼς μετ' ἄλλων, ὥστε ν' ἀποτελεσθῇ διὰ τῶν νώτων ἡμῶν διάβασις, γέφυρα : Ἰω.Χρυσ.7,382 ὁ δὲ τῶν μαθητῶν γεφυρωσάντων ἑαυτοὺς ἄνωθεν ἐβάδιζεν [ἀφοῦ ἔγιναν οἱ μαθηταὶ γέφυρα].

γεφύρωμα (τὸ) νεώτ. κ. δημ. ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ γεφυρῶ : Ἀρχ.Λεξ.' 2) κ. νεώτ. τὸ διὰ γεφυρώσεως γενόμενον διαβατόν : Ἀρχ Λεξ.' 3) μτγν., νεώτ. κ. δημ. ἡ γέφυρα : Ἰωσ.Π.Ι 3,7,28.

γεφυρώνω δημ. γεφυρῶ βλ.λ.

γεφυρωσία (ἡ) μσν. ἡ κατασκευὴ γεφυρῶν: Μιχ. Ἀτταλ.ἐν Σάθ.Ι,64 καστροκτισίας, ὁδοστρωσίας, γεφυρωσίας.

γεφύρωση (ἡ) δημ. ἡ γεφύρωσις βλ.λ.

γεφύρωσις-εως (ἡ) κ. νεώτ., δημ. -η ἡ διὸ γεφύρας ζεῦξις, σύνδεσις διὰ γεφύρας δύο ὀχθῶν : Στράβ.Ι,3,18 ἀλλαχόθι δὲ προσχώσεις ἢ γεφυρώσεις, - ἡ γεφύρωσις τοῦ ποταμοῦ ταχέως συνετελέσθη' 2) γεφύρωμα, σύστημα γεφυρῶν : Κτήσ.ἀπ.29 διέβη τὰς γεφυρώσεις' 3) μτφ. νεώτ. σύναψις, σύνδεσις διεστώτων : ἡ γεφύρωσις τοῦ μεταξὺ τῶν κομμάτων χάσματος.

γεφυρωτής (ὁ) μτγν. κ. νεώτ. ὁ κατασκευάζων γεφύρας, ὁ γεφυροποιός : Πλούτ.Λούκ.26 ὁδοποιοὺς δὲ καὶ γεφυρωτὰς καὶ καθαρτὰς ποταμῶν' 2) νεώτ. μτφ. ὁ συνάπτων τὰ διεστῶτα, ὁ συμφιλιώνων ἀντιμαχόμενα μέρη : τὸ νέον κοινωνικὸν καθεστὼς θὰ εἶναι ὁ γεφυρωτὴς τοῦ χάσματος μεταξὺ τῶν σήμερον ἐχθρικῶν πρὸς ἀλλήλας κοινωνικῶν τάξεων.

γεφυρωτικά (τὰ) νεώτ. κ. δημ. βλ. γεφυρωτικός.

γεφυρωτικός (ὁ) νεώτ. κ. δημ. ὁ κατάλληλος εἰς τὴν κατασκευὴν γεφύρας' || κ. μτφ. ὁ ἐπιφέρων γεφύρωσιν, ἐπάγων συγκαινωνίαν, ἐπικαινωνίαν' κ. μτφ. συνεννόησιν διισταμένων, συμφιλίωσιν' 2) τὸ οὐδ. πληθ. γεφυρωτικά ὡς οὐσ. τὰ διὰ τὴν κατασκευὴν γεφύρας ἀπαιτούμενα' πρβλ. γεφυροσκευή' 3) όμ. κατὰ πληθ. τὰ πληρωνόμενα διόδια κατὰ τὴν ἐκγεφύρας διέλευσιν.

γέφη (ἡ) δημ. γεῦσις βλ.λ.: Βηλαρᾶ Τηγανίτες Ταλιαπιέρα 23 οὐσία, γέφη, κοιλιᾶς ἐλπίδα.

γέφιμο (τὸ) δημ. τὸ γεύεσθαι' 2) ἡ γεῦσις, ἡ γέφη, βλ.λ.3), ἡ πρὸς χάριν ἑστίασίς τινος : ταῦ 'κανε πλούσιο γέφιμο.

γεωβαίνη (ἡ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων

γεωβαφής-οῦς-ές πάπ. ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τῆς γῆς.

γεωβατράχια (τὰ) νεώτ. ζωολ. τάξις βατράχων.

γεώβιος (ὁ) νεώτ. ζωολ. γένος ἐντόμων.

γεωβιοῦντα (τὰ) νεώτ. βιολ. ὀργανισμοὶ τοῦ ζωϊκοῦ κ. φυτικοῦ βασιλείου ζῶντες ὑπὸ τὴν γῆν.

γεωγένεια (ἡ) νεώτ. γεωγονία βλ.λ.

γεωγενειακός-ή-όν νεώτ. γεωγονικὸς βλ.λ

γεωγενής-οῦς-ές νεώτ. ἐπὶ φυτῶν, ὁ φυόμενος ἐπὶ τῆς γῆς.

γεώγλωσσον (τὸ) νεώτ. βοταν. γένος μυκήτων.

γεωγνωσία (ἡ) νεώτ. ἡ γνῶσις τῆς γῆς' 2) εἰδ. γεωλ. τὸ μέρος τῆς γεωλογίας, ὅπερ πραγματεύεται περὶ τῆς φύσεως τῶν ὑλῶν, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἡ γῆ' 3) ἀντὶ γεωλογία βλ.λ.

γεωγνώστης (ὁ) νεώτ. ὁ εἰδικὸς εἰς τὴν γεωγνωσίαν, ὁ γεωλόγος.

γεωγνωστικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναγόμενος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωγνωσίαν βλ.λ. : γεωγνωστικαὶ μελέται - ἔρευναι.

γεωγονία (ἡ) νεώτ. ἡ γένεσις καὶ διαμόρφωσις τῆς γῆς' || ἡ θεωρία περὶ τῆς γενέσεως κ. διαμορφώσεως τῆς γῆς' πρβλ. γεωγένεια, κοσμογονία.

γεωγονικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωγονίαν βλ.λ. : γεωγονικαὶ θεωρίαι.

γεωγραφία (ἡ) κ. νεώτ. κ. δημ. ἡ περιγραφὴ τῆς γῆς : Στράβ.Ι,Ι,16 διότι τῆς γεωγραφίας τὸ πλέον ἐστὶ πρὸς τὰς χρείας τὰς πολιτικάς' || νεώτ. εἰδ. ἐπιστήμη ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν περιγραφὴν τῆς γῆς κ. τῶν ἐπ' αὐτῆς φαινομένων : γεωγραφία φυσική - μαθηματική' || κ. εἰδ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων : οἰκονομικὴ γεωγραφία' 2) κ.νεώτ. γεωγραφικὸν ἔργον μετὰ σχετικῶν πινάκων : Πλούτ.Θησ.6,Ι. - γεωγραφία τῶν πέντε ἠπείρων' 3) μτγν. γεωγραφικὸς χάρτης : Γερμ.16,4 στρογγύλας γράφοντες τὰς γεωγραφίας' 4) δημ. φρ. ἄσ' τὶς γεωγραφίες= ἄφες τὰς δι' ἐπεισοδίων καὶ παρεκβάσεων ὑπεκφυγάς : ἄσ' τὶς γεωγραφίες καὶ ἀπάντησε καθαρά.

γεωγραφίζω νεώτ. κ. δημ. ἀσχολοῦμαι εἰς τὴν γεωγραφίαν, περιγράφω γεωγραφικῶς, γεωγραφῶ βλ.λ.' || εἰδ. χαράσσω γεωγραφικὸν χάρτην.

γεωγραφικά ἐπίρρ. δημ. γεωγραφικῶς βλ λ.

γεωγραφικός-ή-ό(ν) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωγραφίαν βλ.λ. : Στράβ.Ι,Ι,2 ὀρθῶς ὑπελείψαμεν ἀρχηγέτην εἶναι τῆς γεωγραφικῆς ἐμπειρίας Ὅμηρον, Δραγ.Ὅσαι Ζωντ.156 τὴ γεωγραφικὴ θέση τῆς Ρωμιοσύνης ἀνάμεσο σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση, - γεωγραφικὸς ὅρος, - γεωγραφικὴ μελέτη κττ.' 3) μτγν. τὸ οὐδ. κατὰ πληθ. τὰ γεωγραφικὰ τίτλος ἔργου διαφόρων ἀρχαίων γεωγράφων οἷον τοῦ Στράβωνος.

γεωγραφικῶς ἐπίρρ. μτγν. κ. νεώτ. κατὰ τὰ πορίσματα τῆς γεωγραφίας ἢ ἀπὸ γεωγραφικῆς ἀπόψεως : Στράβ.2,Ι,41 ἐξεταστέον. . οὐδ' ἐπὶ τούτων γεωμετρικῶς, ὅπερ ἔφην, ἀλλὰ γεωγραφικῶς μᾶλλον.

γεωγράφος (ὁ) μτγν., μσν., νεώτ. κ. δημ. ὁ περιγράφων τὴν γῆν : Στράβ.Ι,Ι,16 τί γὰρ ἂν προσήκοι τῷ παρ' Ἰνδοῖς γεωγράφῳ καὶ τὰ κατὰ Βοιωτοὺς οὕτω φράζειν' || νεώτ. εἰδ. ὁ συστηματικῶς ἀσχολούμενος περὶ τὴν γεωγραφικὴν ἐπιστήμην, τὴν γεωγραφίαν.

γεωγραφῶ-έω κ. μσν. κ. νεώτ. περιγράφω τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς : Ἀριστλ.Κόσ.313 b,20 ὥς φασιν οἱ γεωγραφήσαντες' || τὰ γεωγραφούμενα ἔργον γεωγραφικόν, τὰ γεωγραφικὰ τοῦ Στράβωνος : Ἀθήν.14,657 F μνημονεύει δὲ αὐτοῦ Στράβων ἐν τρίτῳ γεωγραφουμένων.

γεωδαισία (ἡ) κ.νεώτ. ἡ διανομὴ τῆς γῆς' || ἡ τέχνη τῆς λεπτομεροῦς καταμετρήσεως τῆς γῆς : Ἀριστλ.Μεταφ.997 b,26 εἰ γὰρ τούτῳ διοίσει τῆς γεωδαισίας ἡ γεωμετρία μόνον, ὅτι ἡ μὲν τούτων ἐστὶν ὧν αἰσθανόμεθα ἡ δ' οὐκ αἰσθητῶν' 2) νεώτ. εἰδ. ἐπιστήμη ἀσχολουμένη περὶ τὴν ἀκριβῆ καταμέτρησιν, καθορισμὸν κ. ἀναπαράστασιν τοῦ μεγέθους καὶ τῆς μορφῆς ἐκτάσεων τῆς γηΐνης ἐπιφανείας.

γεωδαισιακός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωδαισίαν βλ.λ. : γεωδαισιακὴ γραμμὴ ἐπιφανείας.

γεωδαισίγραφον (τὸ) νεώτ. ἐργαλεῖον κατάλληλον πρὸς χωρομετρίαν.

γεωδαισιμετρία (ἡ) νεώτ. καταμέτρησις συμφώνως πρὸς τὰς μεθόδους τῆς γεωδαισίας.

γεωδαισιογράφος (ὁ) νεώτ. ὄργανον χρήσιμον εἰς τὴν τοπογραφίαν.

γεωδαίστης (ὁ) μτγν. γεωδαίτης βλ.λ. : Ἥρων Ὁρ.138,3.

γεωδαίτης (ὁ) κ.νεώτ. ὁ διανομεὺς τῆς γῆς ἢ ὁ ἐπιβλέπων εἰς τὴν καταμέτρησιν κ. διανομὴν ταύτης : Καλλ.ἀπ.158,Ἰάμβλ.Μαθ.ἐπιστ.26' 2) νεώτ. εἰδ. μηχανικὸς εἰδικὸς εἰς τὴν γεωδαισίαν.

γεωδαιτικός-ή-όν νεώτ. ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωδαισίαν βλ.λ.

γεωδαιτικῶς ἐπίρρ. νεώτ. συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τῆς γεωδαισίας.